DIETARIS
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Volum VI
Anys 1644 a 1656

Generalitat de Catalunya

DIETARIS
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

1411-1714

Col·lecció de 10 volums

DIETARIS
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Volum
VI
Anys
1644
a
1656

Director de l'obra:
Josep Maria Sans i Travé
Director de l'Arxiu Nacional de Catalunya

A cura de:
Cristina Borau i Morell
Lluïsa Cases i Loscos
Xavier Cazeneuve i Descarrega
Mercè Gras i Casanovas
Daniel Rubio i Manuel
Joan Soler i Jiménez

Índex per:
Ramon Sarobe i Huesca

Pròleg de:
Agustí Alcoberro

Generalitat de Catalunya

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP (revisades per al vol. 6)

Dietaris de la Generalitat de Catalunya.
Conté: vol. 1. Anys 1411 a 1539 – vol. 2. anys 1539 a 1578 –
vol. 3. Anys 1578 a 1611 – vol. 4. Anys 1611 a 1623 – vol. 5. Anys 1623 a 1644 –
vol. 6. Anys 1644 a 1656
Índex
ISBN 84-393-3148-7 (o. c.) (cart.). – ISBN 84-393-3150-9 (o. c.) (rúst.)
I. Sans i Travé, Josep Maria, dir. II. Catalunya. Generalitat
1. Catalunya. Generalitat – Història – Fonts
2. Catalunya – Història – 1411/1714 – Fonts
353.9(467.1)"1411/1714"(093.3)
946.71"1411/1714"(093.3)

Agraïm al Ministeri de Cultura les facilitats de consulta
i reproducció dels Dietaris de la Generalitat de Catalunya
dipositats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó

© Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

1ª edició: febrer 2000
ISBN 84-393-3148-7 (obra completa)
ISBN 84-393-5057-0 (volum VI)
Dipòsit legal: B-11.961-2000

Fotocomposició: Gama, S.L.
Coordinació de l'edició: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions
Impressió: Grinver, SA
Paper: Miquel Costa i Miquel

Sumari

Anys 1644 a 1656

Anys 1644-1647 1
Anys 1647-1650 241
Anys 1650-1654 428
Anys 1654-1656 587
Apèndix 1 645
Apèndix 2 884
Apèndix 3 1102
Apèndix 4 1327
Índex 1531

Pròleg: 1644-1656, els anys centrals de la Guerra dels Segadors

El volum sisè dels *Dietaris de la Generalitat* aplega els anys menys coneguts de la Guerra dels Segadors (1640-1659). També, en molts sentits, els més dramàtics i mancats d'èpica –i, sens dubte, els més incòmodes per a la institució.

Si la revolució de 1640 ha estat objecte d'un gran nombre d'obres, i ha generat fins i tot un important debat historiogràfic,[1] els anys centrals de la guerra mostren, encara avui, un balanç modest. Hi destaca, però, la voluminosa i, en molts sentits, modèlica obra de Josep Sanabre *La acción de Francia en Cataluña en la pugna por la hegemonía de Europa (1640-1659*).[2] El treball de mossèn Sanabre, ben excepcional en l'època en què es va publicar (1956), aportà una documentació ingent que, per primera vegada, no es fonamentava només en les fonts catalanes[3] o espanyoles del conflicte, sinó que resseguia també els grans arxius de París i el Vaticà. El seu enfocament, d'altra banda, era del tot innovador, ja que inseria plenament la Guerra dels Segadors en el seu context europeu: la Guerra dels Trenta Anys (1618-1648) i, amb ella, la llarga pugna entre les monarquies hispànica i francesa per l'hegemonia al continent.

Juntament amb l'obra de Sanabre, cal fer esment de la síntesi divulgativa d'Eva Serra *La Guerra dels Segadors*[4], que en recollia ja algunes de les aportacions fonamentals, els treballs

1. Esmentem, especialment: Antoni Rovira i Virgili: *Pau Claris. Estudi biogràfic i històric*. Barcelona, 1922; Antoni Rovira i Virgili: *El Corpus de Sang: estudi històric*. Barcelona, 1932; Eulogio Zudaire: *El Conde-Duque y Cataluña*. Madrid, 1964; John H. Elliott: *La revolta catalana, 1598-1640. Un estudi sobre la decadència d'Espanya*. Barcelona, 1966 (2ª edició: Barcelona, 1989); Ricardo García Cárcel: *Pau Claris. La revolta catalana*. Barcelona, 1980; Eva Serra *et allii*: *La Revolució catalana de 1640*. Barcelona, 1991; M. Àngels Pérez Samper: *Catalunya i Portugal el 1640. Dos pobles en una cruïlla*. Barcelona, 1992; Xavier Torres: «Pactisme i patriotisme a la Catalunya de la Guerra dels Segadors», *Recerques*, 32 (Barcelona, 1995), pp. 45-62; Antoni Simon i Tarrés: *Els orígens ideològics de la revolució catalana de 1640*. Monestir de Montserrat, 1999. Afegim-hi, encara, l'edició d'alguns dels textos bàsics d'aquell procés, com *Les Corts de Pau Claris. Dietari o procés de la Junta General de Braços [...] del 16 de setembre de 1640 a mitjan març de 1641*, a cura de Basili de Rubí, Barcelona, 1976; i els *Escrits polítics del segle XVII*. Barcelona, 1995, tom I a cura de Xavier Torres, tom II a cura d'Eva Serra, que editen alguns dels textos ideològics fundacionals de la revolució de 1640.

2. Barcelona, 1956. Sanabre ha estat també autor, entre altres obres, de *El Tractat dels Pirineus i la mutilació de Catalunya*. Barcelona, 1960; *El Tractat dels Pirineus i els seus antecedents*. Barcelona, 1961; i *La resistència del Rosselló a incorporar-se a França*. Barcelona, 1970 (darrera edició: Perpinyà, 1983). Influït per l'obra de Sanabre, Miquel Batllori va utilitzar també els arxius vaticans en la redacció del treball «Els jesuïtes i la Guerra de Catalunya, 1640-1659» (1959), recentment reeditat en el volum VII de la seva Obra Completa (*Baltasar Gracián i el Barroc*. València, 1996)

3. Sanabre és, molt probablement, el primer historiador que ressegueix d'una manera sistemàtica els *Dietaris de la Generalitat* per al període que ens ocupa.

4. Barcelona, 1966. La historiadora ha publicat d'aleshores ençà un gran nombre de treballs sobre la Guerra dels Segadors, centrats sobretot en els seus orígens (vegeu nota 1, pel que fa a un dels seus treballs més emblemàtics). La tesi doctoral d'Eva Serra (Universitat de Barcelona, 1978), publicada amb el títol *Pagesos i senyors a la Catalunya del segle XVII. Baronia de Sentmenat, 1590-1729*. Barcelona, 1988, «pretenia aclarir la hipòtesi dels orígens agraris de la revolta catalana» (p. 18). Una interessant reflexió sobre el paper de les institucions catalanes durant la guerra, a: Eva Serra: «Entre la ruptura i la continuïtat. Algunes consideracions a propòsit de la capacitat institucional de Catalunya durant la guerra dels Segadors», *Les Corts de Catalunya. Congrès d'Història Institucional, 28, 29 i 30 d'abril de 1988*. Barcelona, 1991, pp. 160-167. Sobre les conseqüències de la rendició de Barcelona de 1652, vegeu: «Catalunya després del 1652: recompenses, censura i repressió», *Pedralbes. Revista d'Història Moderna,* 17 (1997), pp. 191-215.

d'alguns dels seus deixebles, com Jordi Vidal i Pla, que ha investigat la composició sociològica de l'exili filipista,[5] l'estudi de Maria Rosa González Peiró sobre l'estament eclesiàstic,[6] i l'assaig comparatiu dels processos de Catalunya i Portugal, amb tantes similituds i diferències alhora, elaborat per M. Àngels Pérez Samper.[7] L'edició recent d'algunes fonts documentals[8] completa, juntament amb alguns estudis d'història local,[9] aquest balanç, encara clarament insuficient.

Els anys 1644-1656, que delimiten cronològicament aquest volum, són un període caracteritzat per l'enfrontament bèl·lic entre les monarquies espanyola i francesa en territori català. Registren episodis particularment cruels, entre els quals sobresurten els conflictes, gairebé quotidians, causats pels allotjaments dels soldats d'ambdós exèrcits en les viles i llocs del país, i el saqueig imposat a les localitats conquerides –com s'esdevingué a Tortosa, en ser ocupada pels exèrcits francès i català (1648).

La geografia de la guerra va fer un tomb sensacional el 1652. Fins aleshores, els fronts van sofrir pocs canvis. Ocupada Perpinyà pel combinat franco-català (1643), la conquesta de Roses (1645), vila ben defensada i proveïda pel mar, va significar la fi momentània del conflicte a la Catalunya nord-oriental. A la banda occidental, l'ocupació castellana de Lleida (1644), per tropes provinents d'Aragó, va assenyalar un fort impuls per a la causa espanyola, reblada pel jurament solemne de les Consitucions de Catalunya realitzat pel monarca Felip IV –fet que, juntament amb l'ostracisme polític del comte duc d'Olivares, imposat un any abans, va esdevenir una inequívoca eina de propaganda dels anomenats «mal afectes». A la franja meridional, les tropes franco-catalanes van realitzar esforços infructuosos per conquerir Tarragona, però l'ocupació i saqueig de Tortosa (1648) i l'actuació despòtica dels capitans de Flix i d'altres viles de la Ribera d'Ebre només van contribuir al desprestigi de la causa filofrancesa.

El 1652, amb l'ocupació espanyola de Barcelona, després de més d'un any de setge, el mapa es modificà substancialment. L'ocupació havia estat precedida per la reincorporació de la major part de viles i llocs de la Catalunya Vella a l'obediència de Felip IV. Significà, també, l'aquiescència al domini espanyol per part de les institucions catalanes, forçada pels pactes de rendició del Consell de Cent i de la mateixa Generalitat –que aleshores duia una vida esllanguida, amb un doble consistori que se n'arrogava la representativitat, a Manresa i a Barcelona. D'ençà d'aquella data, doncs, els francesos es van fer forts al Rosselló i a la plaça de Roses, des d'on llançaren atacs molt violents contra les comarques fronteres: l'Empordà i el Gironès, el Ripollès i la Garrotxa. Si fins aleshores les tropes catalanes havien combatut a favor de França, des de 1652 ho van fer en suport de la monarquia hispànica.

5. *Guerra dels Segadors i crisi social. Els exiliats filipistes (1640-1652)*. Barcelona, 1984. Remarquem també alguns estudis monogràfics publicats a: Eva Serra *et allii*: *La revolució...Op. cit.*
6. «El estamento eclesiástico en la guerra *dels Segadors* (1640-1646)», *Pedralbes. Revista d'Història Moderna*, 4 (1984), pp. 345-351.
7. *Catalunya i Portugal el 1640... Op. cit.*
8. Esmentem, especialment: Henry Ettinghausen: *La Guerra dels Segadors a través de la premsa de l'època*. Barcelona, 1993, 5 vols., que constitueix un recull força complet, per bé que no exhaustiu, dels fulls volants i romanços de cec publicats en el període, amb finalitats informatives i publicitàries. També: Francisco de Melo, Jaime Tió: *Crónicas*. Barcelona, 1981; Antoni Pladevall, Antoni Simon: *Guerra i vida pagesa a la Catalunya del segle XVII. Segons el «Diari» de Joan Guàrdia, pagès de l'Esquirol, i altres testiomis d'Osona*. Barcelona, 1986; Miquel Parets: *Dietari d'un any de pesta. Barcelona, 1651* (a cura de James Amelang i Xavier Torres). Vic, 1989; Francesc Pasqual de Pano: *Motines de Cataluña*, a cura d'Isabel Juncosa i Jordi Vidal. Barcelona, 1993; Joan Busquets: *La Catalunya del Barroc vista des de Girona. La crònica de Jeroni Real (1626-1683)*, 2 vols. Monestir de Montserrat, 1994. Un catàleg de textos impresos durant el període (elaborat per Núria Altarriba, Agustí Estrader, Núria Fullà i Àngels Sanllehy), amb referència a 140 títols: «La Guerra dels Segadors al catàleg col·lectiu de Catalunya (Antiquari)», dins Agustí Alcoberro, Jordi Vidal i Pla: *El Corpus de Sang. Història i llegenda*. Barcelona, 1990, pp. 72-87.
9. Esmentem, entre altres: Josep Sanabre: *La 'guerra dels Segadors' en el Ampurdán y la actuación de la casa condal de Peralada*. Peralada, 1955; Salvador Cardús: *Terrassa durant la guerra separatista dita dels Segadors*. Terrassa, 1971; Josep Lladonosa: *Lleida durant la Guerra dels Segadors*: Barcelona, 1971; Ignasi M. Muntaner: *Sitges i els conflictes catalans dels segles XVII i XVIII*. Sitges, 1978; Agustí Alcoberro: «La Bisbal d'Empordà durant la guerra de Separació», *Publicacions de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà*, 2 (Sant Feliu de Guíxols, 1983), pp. 141-182; Lluís Sánchez: *Incidència de la guerra dels Segadors a les comarques del Pallars*. La Pobla de Segur, 1987; Agustí Alcoberro: «De la mobilització antifrancesa a la mobilització antiespanyola (1639-1641). Alguns exemples al Baix Empordà», dins Eva Serra *et allii*: *La revolució...*, pp. 165-191; Jordi Vidal i Pla: «La guerra dels Segadors a la Vall d'Aran (1640-1643). Revolta popular i conflicte polític», dins Eva Serra *et alli*: pp. 192-210.

Remarquem-ho, ja d'entrada: la Guerra dels Segadors va ser també un conflicte civil, entre catalans. Si de bell antuvi els partidaris de la monarquia hispànica –els anomenats despectivament *mal afectes*– van ser força minoritaris, i circumscrits gairebé exclusivament a l'estament de la noblesa, les desercions entre els filofrancesos van sovintejar en els anys següents, i es van produir en totes les classes socials i també en totes les institucions del país –com es veurà, pel que fa a la Diputació del General, en els triennis 1644-47 i 1647-50. En van ser causes, sens dubte, els abusos de les tropes damunt de les viles i llocs, i també les actituds dels governants, que van sotmetre les institucions catalanes –com ha afirmat Sanabre– a un control policial propi d'una força d'ocupació. Però va ser la rendició de Barcelona la que va capgirar les institucions i la gent del país com un mitjó –i, com en tot canvi polític, el lector és lliure a l'hora d'establir-hi intencions i percentatges: conversos de debò, simples oportunistes, i, molt probablement, partidaris de la *realpolitik* com a única eina de supervivència nacional.

Tanmateix, hi ha altres elements a considerar. Les males anyades de 1650 i 1651 van deixar el país exhaust. L'extensió de la pesta, des de 1650, va delmar les ciutats i el camp. La combinació del binomi allotjaments-lleves va exhaurir les possibilitats financeres dels municipis catalans i va dur tots els consistoris –i la mateixa Generalitat– a un endeutament proper a la bancarrota. Els setges prolongats –entre els quals destaca el de Barcelona, entre el juliol de 1651 i l'octubre de 1652– van provocar la fam i la misèria, però també el desgast psicològic, el desencís polític i la por col·lectiva –amb determinats fenòmens d'histèria col·lectiva, com podrem comprovar.

La guerra, d'altra banda, va seguir directament les vicissituds de la conjuntura internacional. Els esforços per assolir una pau a Münster, impulsats pels Estats Pontificis i per Venècia des de 1643, van assenyalar una doble onada d'esperances i de temors –fonamentats en l'ús del Principat i, més encara, dels comtats de Rosselló i de Cerdanya com a moneda de canvi per part de la monarquia francesa. Les derrotes hispàniques en els camps de batalla d'arreu d'Europa van ser saludades per les institucions, en el període d'adhesió a França, com a proves de la feblesa de l'enemic. De manera força més evident encara, l'inici de la revolta de la Fronda al país veí (1648) –en el context de la minoria d'edat de Lluís XIV– va significar una caiguda dràstica en l'ajut bèl·lic francès i va impel·lir les seves tropes a viure damunt del país, com a forces d'ocupació; fet i fet, va assenyalar l'inici de la fi del prestigi i de la dominació franceses al Principat i comtats.

Però la guerra no va acabar mai del tot amb la normalitat. Cada any, per Santa Eulàlia, patrona de la ciutat –proclamada també «defensora dels catalans» d'ençà de la batalla de Montjuïc–, la Diputació va continuar el sorteig de dotze donzelles, provinents dels tres hospitals de Barcelona, que eren provistes d'un dot suficient per assolir un matrimoni respectable. Un cop a l'any, els diputats realitzaven la inspecció ocular de les fonts del General, «passat lo monastir de Nostra Senyora de Gràcia», i, quan calia, n'ordenaven els arranjaments corresponents. La festa de la diada de Sant Jordi, patró de la institució, era un autèntic lluïment, com l'any 1647, en què el cronista no es pot estar de lloar el parament del palau «de molts y diversos draps de ras, domassos, velluts, quadros y altres adressos de molta estima y valor.» No menys lluït va ser el sarau organitzat per diputats i consellers en ocasió de la rebuda de la comtessa d'Harcourt, esposa de l'aleshores virrei (8 de febrer de 1646), en què, a més de la música, interpretada per sis instruments, destacaven «los vestits y galas que tragueren las donas» que «éran de gran valor.»

La guerra, en definitiva, fomentà l'espectacle i la diversió, en particular en les grans dates, com el Carnaval, en què, el 1646, els cavallers de Barcelona organitzaren una «momaria, sarau y torneig»; és a dir, «momeria», execució de moms o danses mímiques (*Diccionari Català-Valencià-Balear*). «Dir la riquesa de las damas y cavallers y adorn de la sala, axí de lums com de tapiceria, fou cosa de no crèurer», escriu el cronista. «Esta festa se co-

mensà entre las vuyt y las nou de la nit y se acabà a las sinch de la matinada.» I mentre els rics es divertien a la Llotja, el poble ho feia al Born on, al Carnaval de 1647, a despeses del municipi, «se féu la festa de la entrada de la reyna de Catay» (nom amb què era coneguda popularment Xina). L'octubre de 1647 la Diputació denuncia que «mentre molts pobles patien ab la gravesa dels alotjaments dels soldats», «en Barcelona se cometían molts grans desordres, ab moltas ballades y festas públicas que·s feyen per les plassas y carrers.»

Però la contesa afecta també els grans moments de contricció i recolliment, com la Quaresma, les diades solemnes de Corpus, o altres processons, com la realitzada el 20 de novembre de 1644, «sens banderas, per pregàries de la guerra», o les repetides regularment per obtenir pluges abundoses. El diumenge sant, els diputats organitzen una representació de la Passió al palau de la comtessa de Palamós, ara confiscat pel consistori. Fet i fet, el conflicte bèl·lic provoca també grans onades de puritanisme, com al setembre de 1649, llavors que, davant l'amenaça imminent d'ocupació de Barcelona per part de les tropes espanyoles, els consellers de la ciutat, aconsellats «per un pare caputxí de exemplar vida, que per lo Nostre Senyor porie estar molt irritat contra los de esta ciutat per los grans pecats que en ella se cometían», ordenen dejunis, misses i processons i decreten l'expulsió immediata de «totes les dones de mala vida».

En tots aquests contextos, l'actuació de la Generalitat no va ser gens fàcil. La lectura d'aquest volum del seu *Dietari* evidencia el desig, comú a la Diputació del General i al Consell de Cent –institucions a les quals hom podria afegir també el Braç Militar i, si més no, el Capítol de la seu de Barcelona–, per esdevenir un autèntic govern mancomunat. Perquè, com s'argumenta el 14 de juliol de 1647, «importava tenir conformitat [en] las dos casas [Diputació i Consell], de la qual tenia que sortir nostra conservació, y al contrari nostra perdició». Les institucions no escatimaren esforços, temps ni diners a l'hora d'aplegar organismes comus; s'enviaven, gairebé diàriament, ambaixades, per tal que els acords propis comptessin amb assentiments i complicitats; van dibuixar estratègies conjuntes per tal de presentar projectes i reivindicacions a les autoritats reials –d'un o altre color; acordaren enviar uns mateixos ambaixadors a la cort –a París o a Madrid, segons el període; evitaren els punts de fricció, sovint protocol·laris, per subratllar allò que els unia; i van desplegar una multiplicitat d'organismes de govern, que, en el cas de la Generalitat, va esdevenir particularment diversa: parlaments de braços, de caràcter assembleari, juntes de braços, trenta-sisenes, divuitenes, juntes de quinze, de dotze, de nou, de sis o de quatre, vint-i-quatrenes de guerra (amb el Consell de Cent), etc.

Però els esdeveniments van superar reiteradament aquesta voluntat executiva. La Generalitat dels decennis de 1640 i de 1650 es trobà decididament atenallada per dos fenòmens, davant dels quals no va poder donar una resposta adient. D'una banda, l'ofec fiscal, causat per les despeses de la guerra i per la impossibilitat de cobrar tributs a la meitat del país, la convertí en una institució deutora, de primer del Consell de Cent, després de la voluntat reial. D'altra banda, les autoritats de les monarquies construïren una espessa xarxa repressiva i de govern, que va tenir, en ambdós casos, un suport darrer en la forta presència d'exèrcits foranis, a sou de França o d'Espanya.

Sota el domini gal, amb uns virreis dedicats gairebé exclusivament a les campanyes militars, l'administració reial s'estructurà fèrriament sota les ordres del visitador Pierre de Marca[10] –un càrrec que, segons les Constitucions de Catalunya, només podia tenir un caràcter temporal, però que va esdevenir gairebé perpetu, a la manera dels *controleurs* de la França borbònica: Marca l'exercí de 1644 a 1651. Un paper no menor jugà el català Josep de

10. Pierre de Marca va ser, més endavant, l'autor de *Marca Hispanica, sive lives Hispanicus*, impresa a París el 1688. Un esborrany del text, que justifica la francesitat del Rosselló i la Cerdanya, va ser utilitzat pels ambaixadors francesos durant la negociació del Tractat dels Pirineus (1659). En l'elaboració de l'obra, Marca va comptar amb alguns manuscrits de l'historiador català Jeroni Pujades, que ell s'emportà el 1651.

Margarit i de Biure,[11] que va ser governador del Principat –i amb funcions de lloctinent en alguns períodes d'absentisme virregnal– durant els anys 1644-1652. Passada aquesta data, la Catalunya hispànica va tenir com a home fort el fill natural del rei Felip IV, Joan Josep d'Àustria,[12] autèntic enginyer del nou ordre habsbúrguic al Principat.

Així, la Generalitat es mogué sempre, en aquell període –i gairebé mai amb comoditat–, entre dues actituds: la d'institució de govern, que gestionava rendes pròpies i disposava d'atribucions executives i militars; i la d'òrgan de defensa dels particulars i estaments del Principat. El context bèl·lic no afavorí, en cap cas, però, el seu protagonisme polític, ni el desig dels seus membres de convertir-la en una institució central. Al capdavall, sota el domini francès, cridat i acceptat per la institució, hom era conscient que la derrota de la monarquia gal·la podia haver significat també la fi de les Consitucions del Principat, que constituïen la seva raó de ser. I alguna cosa semblant s'hauria esdevingut, després de 1652, si la monarquia hispànica hagués estat derrotada. La constatació d'aquest fet convertí la Generalitat, sota les dominacions francesa i hispànica, en una institució subordinada –però que no perdé mai, com tampoc no ho féu el Consell de Cent, la seva raó de ser i, amb ella, una prou correcta dignitat institucional.

La rendició de Barcelona assenyala ja un pas important en la pèrdua de personalitat política de la institució. No oblidem que la ciutat es lliurà a les tropes de Joan Josep d'Àustria a mitjan octubre de 1652. Fins al 3 de gener de l'any següent no veié confirmades les seves llibertats. En el cas de la Generalitat, la dilació fou encara major: el rei no va confirmar les constitucions i llibertats de Catalunya fins al 12 de febrer –i no va retirar el segrest dels impostos del General fins al 13 de març. Però, en la bugada, la Diputació del General, com el Consell de Cent, va perdre, si més no, un llençol de gran importància: el rei s'arrogà el control de les llistes d'insaculats per als càrrecs del consistori.

Que l'administració reial es va prendre la tasca seriosament queda ben provat si atenem al fet que el consistori que havia de dissoldre's el juliol de 1653 es va prolongar fins a l'abril de l'any següent, tot esperant que el monarca lliurés la llista dels qui podien aspirar als càrrecs en el nou trienni. Sobre les repercussions de futur de la mesura, bastarà que el lector d'aquest volum del *Dietari* ressegueixi les passes inicials del primer consistori filtrat pel garbell reial.

Des d'aleshores, poder ser insaculat o no ja no depèn dels tractes o relacions amb la gent de la pròpia institució: és un afer de contactes amb la lloctinència i, al capdavall, amb la cort de Madrid. No és exagerat afirmar que la mesura pesarà com una llosa damunt la composició –i l'actuació– del consistori –ben mirat, sobre la seva autonomia.[13]

En tots aquests contextos, el *Dietari* de la institució reflecteix alhora les seves funcions i les seves limitacions. El *Dietari* de la Generalitat és, en aquest període més que mai, mestre de les seves afirmacions i dels seus silencis. La redacció utilitza sovint implícits, eufemismes o llargues paràfrasis; d'altres vegades, remet a documents annexos, que, en cas de necessitat, sempre podia ser més fàcil de descosir o transpaperar. I és que combinar la «grandíssima prudència» que es proposen els diputats de 1644-1647 en iniciar el seu trienni, imprescindible en aquella conjuntura, amb l'explicitació notarial que exigeix un dietari d'institució no podia ser, en cap cas, una tasca fàcil.

En les pàgines següents assagem un recorregut pels temes més importants que tracta aquest volum dels *Dietaris*, amb l'objectiu d'orientar, en la mesura possible, els seus lec-

11. Malgrat la seva enorme trascendència, l'única biografia de què en disposem fins ara és: Josep Pella i Forgas: *Un català il·lustre: lo general d. Joseph de Margarit i de Biure*. Girona, 1875.
12. Sobre aquest personatge, vegeu: Fernando Sánchez Marcos: *Cataluña y el gobierno central tras la Guera de los Segadores (1652-1679)*. Barcelona, 1983.
13. Sobre aquests aspectes, vegeu: Josep M. Torras i Ribé: «El projecte de repressió dels catalans de 1652», dins Eva Serra *et allii*: *La revolució*..., pp. 241-290. Vegeu també: Joaquim Albareda: «Catalunya a finals del segle XVII: la continuïtat de la revolta», *Ibidem*, pp. 291-317. Eva Serra: «Catalunya després del 1652...» *Op. cit.*

tors. L'hem organitzat cronològicament, tot seguint els triennis de govern de cada consistori. Com el lector d'altres volums ja haurà comprovat, els diputats i oïdors de la Generalitat eren triats per un període de tres anys, que s'iniciava el primer dia d'agost.

Agost de 1644 – juliol de 1647

Durant aquest trienni, com durant la major part del següent, el *Dietari* és redactat per l'escrivà major Joan Pau Bruniquer. D'altra banda, el període es caracteritza per la consolidació de Pierre de Marca com a visitador general, càrrec per al qual havia estat nomenat l'abril de 1644, i de Josep de Margarit i de Biure, com a governador. Ambdós van constituir, fins a la fi del decenni, l'autèntic eix central del govern francès a Catalunya. Contràriament, els lloctinents hi tenen una estada breu –de vegades, per una sola campanya– i s'encarreguen de dirigir les tropes al front. Així, durant el trienni, el càrrec recau successivament en el mariscal Philippe de La Mothe-Houdancourt (destituït el desembre de 1644), el comte d'Harcourt (1645-1646) i Lluís II de Borbó-Condé, anomenat el Gran Condé (1647).

El trienni s'inicia coincidint amb la caiguda de Lleida en mans de les tropes espanyoles (30 de juliol de 1644). Durant el setge, la ciutat havia protagonitzat un important avalot contra les forces franceses. És per aquest motiu que es plantegen dubtes sobre la fidelitat d'Onofre Aguiló i de Pere Quer, que havien estat recentment elegits diputat reial i oïdor eclesiàstic, respectivament. Ambdós residien a Lleida durant el setge i el segon havia participat en la comissió que n'havia pactat la capitulació. A més, la nova situació política i militar de la capital de ponent en retarda l'arribada a Barcelona. En ambdós casos, però, una junta de trenta-sis membres n'aprova finalment el nomenament.

La campanya militar de l'estiu de 1644 consitueix un autèntic fracàs i precedeix la destitució del lloctinent, el mariscal Philippe de La Mothe-Houdancourt, esdevinguda al desembre. Després de la derrota a Lleida, el gruix de l'exèrcit franco-català es desplaça a Tarragona, on s'inicia un setge fallit. D'altra banda, la reducció de la pressió militar a ponent precipita el lliurament voluntari de les places de Balaguer i d'Agramunt a les autoritats espanyoles.

Els desastres militars obliguen la Generalitat a nomenar un ambaixador perquè vagi a París, per demanar una major presència de tropes franceses al país; el nomenament recau en l'abat de Banyoles, Francesc de Montpalau. L'ambaixada pretén també alertar de nou contra els excessos dels soldats.

A partir del setembre, es reinicia la problemàtica dels allotjaments, que travessa transversalment tots els anys de guerra, en especial durant els llargs períodes de vaga imposats per l'hivern. Les protestes provenen de les viles i llocs del Pla d'Urgell i la Segarra, que es queixen dels abusos de la soldadesca i del fet que els oficials els obliguen «a donar-los ordis y civades a preus molt moderats, a temps que los provincials los paguen a uns preus molt excessius.» Però també les comarques de l'Ebre, l'Empordà i el Pallars pateixen situacions similars o fins i tot més dures.[14] És el cas, per exemple, de Castelló d'Empúries, on, segons un memorial de desembre de 1644, la vila ha restat gairebé despoblada a causa dels allotjaments; o, encara, d'altres viles i llocs on els soldats francesos es fan «donar menjar y bèurer sens pagar cosa alguna» (gener de 1645).

Les protestes pels excessos dels soldats donaran lloc, durant tot el període, a continuades ambaixades de la Diputació del General davant el governador, Margarit, i el visitador, Marca. En una d'aquestes, realitzada el 13 de desembre de 1644, els diputats apuntaven als aspectes centrals de la temàtica: calia, afirmen, «disposar que dits soldats sien assistits en

14. Resulta particularment eloqüent el document «Summari dels excessos y procehiments fets per los soldats y altres», de 9 de gener de 1645 –tot i que, erròniament, hi apareix la data 1644–, publicat a les pàgines 683-685 d'aquest volum. Va ser aprovat per una Trenta-sisena i enviat al governador Margarit.

los soccorros y sous, pus aquest és remey molt efficàs» i evitar les grans concentracions de soldats en localitats petites.

El malestar és visible també en l'estament eclesiàstic. Després del desterrament del bisbe de Girona (1643), només resta a Catalunya el bisbe de Vic. Els capítols catedralicis protesten pel segrest de rendes per part de les autoritats reials. Aquest col·lectiu, que havia estat clau en el primer moment de la revolta, anirà basculant progressivament cap a actituds filohispàniques.

L'hivern és també l'època de planificar els efectius del Batalló, l'exèrcit català, per a la pròxima campanya. Després de diverses reunions, la divuitena del Batalló presenta, el 7 de febrer de 1645, un balanç descoratjador: la impossibilitat de cobrar impostos en una bona part del país, que es troba sota dominació espanyola, provoca un dèficit crònic. La Junta només hi troba una solució: vendre «algunas de las propietats, rendas y lochs o jurisidiccions que tenen confiscades de mal affectes» –solució que requereix, però no obté, l'aprovació de les autoritats reials.

Des de 1643 s'inicien a Münster les negociacions que havien de dur a la pau de Westfàlia de 1648. Els catalans hi enviaren com a ambaixador el regent de la Cancelleria Josep Fontanella, personatge de gran prestigi i sòlids coneixements jurídics.[15] Els primers passos de la conferència van ser simplement protocolaris, com s'encarregà d'explicar el mateix Fontanella en diverses cartes a la Generalitat, datades el desembre de 1644 i el gener de 1645.[16] Tanmateix, en iniciar-se la negociació, Fontanella va ser apartat del càrrec pel rei. Cal dir que els catalans recelaven dels pactes que s'hi poguessin produir i que el mandat de Fontanella era evitar, en qualsevol cas, el trencament del Principat i els comtats. La notificació al consistori de la decisió reial no es va produir fins a l'1 d'abril de 1645, tot i que la carta del monarca té data de 26 de febrer. Fontanella retornà a Barcelona, després d'haver estat cridat a París, el 14 de maig.[17]

Al març de 1645 arriba el nou lloctinent, el comte d'Harcourt. El seu nomenament provoca les queixes del consistori, ja que a ell se li atorguen facultats per convocar Corts, atribució que els diputats consideren impròpia d'un virrei i contrària als pactes signats amb França. Tot i així, la rebuda d'Harcourt a Barcelona va ser apoteòsica (22 de març), tal vegada perquè els catalans constataven que l'esforç bèl·lic realitzat per França amb vista a la campanya que aleshores s'iniciava era notable.

Els resultats no es van fer esperar. Al maig, el general Du Plessis-Besançon va rendir la plaça de Roses, «que era la clau de tota Catalunya», com assenyala el cronista, el qual descriu també amb detall les mostres d'alegria del poble de Barcelona en ser rebuda la notícia. A ponent, Harcourt ocupava Agramunt, obtenia una important victòria a Llorens i posava setge a Balaguer, que finalment es va rendir el 18 d'octubre. La rebuda que Barcelona va donar al virrei, després d'aquesta campanya (31 d'octubre), va ser tan apoteòsica, que el cronista no es pot estar d'assenyalar: «Aquesta axida de sa alteza dexà pasmats los ànimos de tots, per ser estada cosa que may se havia vista, ni feta vèurer tanta noblesa y tanta gala y bisarria, y tanta atxa.»

Tanmateix, les mesures de càstig contra Agramunt i Balaguer, viles que s'havien lliurat voluntàriament a la dominació espanyola, van ser terribles. Al juny, els diputats enviaven un delegat «en las vilas de Cervera, Arbeca y altres» que, entre altres coses, havia d'intentar

15. Els Fontanella eren una nissaga de juristes. El pare de Josep, Joan Pere Fontanella, va participar com a assessor de la Generalitat i del Consell de Cent en els debats jurídics més importants de les dècades de 1620 i 1630 i va tenir un paper molt actiu en la revolució de 1640 (vegeu: Joan Lluís Palos: *Els juristes i la defensa de les Constitucions. Joan Pere Fontanella (1575-1649)*. Vic, 1997). Un germà de Josep, Francesc, va ser un important poeta i dramaturg.
16. Vegeu pp. 691 i ss. i 715 i ss.
17. Va explicar les seves gestions davant el consistori el 24 de maig. Aportava una carta del rei (p. 730), en què aquest argumenta que l'ordre de retorn de Fontanella es deu al fet que «la negociació de la pau general tirava a la llarga» i que ell «seria molt més útil a nostre servey en la dita província [Catalunya] que en Münster.»

evitar el càstig sentenciat contra Agramunt, consistent a «demolir la casa de la vila y altres de particulars y las murallas.» Al setembre, les tropes catalanofranceses recuperaven Flix, després d'una breu ocupació castellana. Paral·lelament, els consistoris eren comminats a celebrar els èxits dels exèrcits francesos en altres punts d'Europa, amb actes religiosos i festius. Aquesta pràctica es repetirà mentre duri la dominació francesa.

En un context bèl·lic favorable, les autoritats franceses inicien la repressió contra un segment important del clergat català, acusat de mal afecte. Aquestes accions eren clarament anticonstitucionals, ja que a Catalunya no hi havia en aquells moments –no hi serà ja fins a la fi de la contesa– un jutge de Breu, que era l'únic que podia jutjar les causes de religiosos. El juny és detingut fra Miquel Bruel, del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, fet que inicia un important enfrontament entre la Generalitat i les autoritats reials. L'11 de setembre, el poble de Barcelona s'avalota contra el monestir de Sant Pau del Camp, falsament acusat de protegir mal afectes. El 14 de desembre són empresonats tres membres del capítol de la seu de Barcelona, que tot seguit són enviats a Roma. Aquest episodi dóna lloc a una escalada d'enfrontaments entre les institucions de la terra i el lloctinent.

La fi de les campanyes, a partir del novembre, reobre el conflicte dels allotjaments. Al Vallès es produeixen «algunas grans discusions y rompiments entre la gent del pahís y los soldats de sa majestat, que estaven allí allotjats». El 22 de novembre els diputats s'adrecen al lloctinent per denunciar que els soldats obliguen arreu els veïns «a donar-los tot sustento de sas personas y cavalls sens pagar cosa alguna, robant-los molts bestiars, lansant lo vi y bastonejant en moltas ocasions a dits paysans.» Com l'hivern anterior, les queixes són constants –Terrassa, Vic, Palamós, etc.

Per tots aquests motius, la Diputació i el Consell de Cent envien de nou un ambaixador a París: Josep d'Ardena, que va jurar en el càrrec el 28 de novembre.

L'arribada de l'esposa del virrei, la comtessa d'Harcourt (7 de febrer de 1646) és celebrada amb una gran festa, que el cronista descriu amb detall –com també ho fa amb els torneigs i saraus organitzats per la noblesa a la Llotja, en ocasió del Carnaval d'aquell any. Fet i fet, l'esplendor de les festes és, tal vegada, tot just una tapadora que amaga una realitat molt més punyent: l'arrenglerament de sectors cada cop més amplis de l'elit de Catalunya en el bàndol filoespanyol.

Així, al llarg del mes de març de 1646 es destapa una conspiració, en la qual és acusat el diputat eclesiàstic (i, doncs, president de la Generalitat) Gispert d'Amat, abat de Sant Pere de Galligants. El fet ha estat explicat suficientment per Josep Sanabre[18] i en aquesta relació ens limitarem a descriure les notes que n'apareixen al *Dietari*. Així, la primera notícia de la conspiració és de data 1 de març. El 8, els diputats envien una ambaixada al lloctinent per informar-se sobre la situació de Josep d'Amigant, assessor del General, que ha estat empresonat. El 16, el consistori és informat que aquell mateix dia ha estat detingut el diputat eclesiàstic. Acte seguit, diputats i oïdors reaccionen amb protestes de fidelitat, que desemboquen fins i tot en la realització d'un *Te Deum Laudamus* «per la mercè que Nostre Senyor Déu era estat servit fer a esta ciutat en descobrir la commoció o acortada trahició que y havia en esta ciutat a favor del rey cathòlic.» (20 de març); un dia abans el Consell de Cent havia realitzat un acte semblant.

De manera paral·lela, el consistori demana lletres escrites amb les causes que s'han obert contra l'abat de Galligants. La resposta del lloctinent (26 de març) és que Gispert d'Amat era «un dels caps de la conspiració ab la qual, lo stiu passat, volían alguns recluhir la present ciutat a la obediència del rey cathòlic» i «lo principal que havia d'obrar, valent-se de la autoritat del càrrech de deputat.»

La gravetat de les imputacions impel·leix el consistori, després d'una consulta jurídica, a

18. *La acción*..., pp. 330-334.

insacular de nou el càrrec –una mesura del tot excepcional, que només es prenia en cas de mort o de malaltia greu del diputat. L'acte es va realitzar el 6 d'abril i en va resultar elegit el canonge d'Urgell Bartomeu Viver.

En aquell mateix context repressiu, va ser expulsat de Catalunya el bisbe de Vic, Ramon de Sentmenat, que era, com hem dit, l'únic bisbe que restava a Catalunya; el cas va ser estudiat per la Generalitat i va donar lloc a una consulta als seus juristes, que va resultar favorable a la decisió reial, resolta amb data de 4 de febrer de 1647. També cal assenyalar que, coincidint amb les detencions dels conspiradors, el monarca convida de nou els catalans a enviar un ambaixador a Münster, i sol·licita que ho sigui Francesc Martí i Viladamor;[19] com veurem, Martí serà acusat per les institucions d'haver actuat contra els interessos de Catalunya i en benefici del rei a la conferència internacional.

L'ambaixador va marxar el 6 d'abril. El 12 de juny retornava de París Josep d'Ardena, amb diversos escrits i informacions sobre la seva actuació a la capital francesa i la de Martí a Münster que van provocar la ira dels consistoris catalans. L'actuació contra Francesc Martí i Viladamor va iniciar-se a la Trenta-sisena reunida el dia 16 de juny; aviat s'hi afegiria el Consell de Cent. El procés va desembocar en la pèrdua de la plaça de la Batllia General, la desinsaculació del Consell i l'obertura de diversos processos per corrupció, dels quals només va poder escapar fugint a França. Cal dir que Martí va tenir en tot moment el suport de les autoritats franceses i del mateix monarca.

En síntesi, Martí Viladamor era acusat d'haver acceptat una treva, que podia ser prolongada, i que hagués mantingut les possessions de França i d'Espanya a Catalunya de la manera com es trobaven en aquell moment. A parer de diputats i consellers, la pèrdua de la Catalunya meridional i occidental, amb ciutats com Lleida, Tortosa i, sobretot –a causa de la seva posició estratègica–, Tarragona, acompanyada de la prohibició de comerciar-hi, només podia portar a la ruïna de Barcelona i dels territoris sota domini del monarca francès.[20] L'oposició dels consistoris a una treva d'aquestes característiques es va prolongar durant els mesos següents –de fet, mentre va semblar factible en l'escena internacional.

A més, Martí era l'autor d'una obra intitulada *Manifiesto de la fidelidad catalana*, recentment publicada a París, en què s'afirmava que els drets dels reis francesos sobre el Principat i comtats eren de tipus hereditari i que, per tant, els monarques no havien estat elegits lliurement pels catalans. Aquest tipus d'argument, que incidia en el context dels debats jurídics de l'època, era perillosíssim per al futur dels drets polítics de Catalunya.[21]

Per aquesta causa, Generalitat i Consell de Cent envien conjuntament un ambaixador a París: Francesc Puiggener, que marxa el 5 de setembre.

Juntament amb l'afer Martí Viladamor, la Generalitat planteja altres qüestions. D'una banda, s'inicia una nova pressió per aconseguir que la Santa Seu nomeni un jutge de Breu, del tot necessari a causa de la continuació de la repressió contra l'estament eclesiàstic. D'altra banda, l'agost de 1646 l'extracció i venda lliure de sal a les salines de Canet, al Rosselló, genera un nou element de conflicte, ja que era objecte d'un actiu contraban cap al regne de França, on aquest producte era gravat amb un impost; la prohibició de la venda lliure de la sal de Canet serà finalment derogada per una junta de juristes celebrada el 20 de febrer de 1647.

19. Sobre el personatge, vegeu la introducció de Xavier Torres a *Escrits polítics...*, I, especialment pp. 11-14. Com Torres remarca, hi ha una certa confusió entre el pare d'aquest personatge, de nom idèntic, que era jutge de la Reial Cort i que va ser l'executor directe de la detenció de Gispert d'Amat, i el qui va ser ambaixador a Münster i autor de nombrosos escrits polítics.
20. L'actitud catalana queda àmpliament reflectida en els memorials publicats a les pàgines 829-832. La resposta reial a aquests memorials apareix a les pàgines 841-845.
21. Vegeu la consulta publicada a les pàgines 816-817. Xavier Torres esmenta una edició d'Anvers, probablement de 1645, del *Manifiesto de la fidelidad catalana...* (*Escrits polítics...*, I, p. 26, n. 26). Sanabre n'esmenta una de París, 1648. Al catàleg publicat a *Corpus de Sang: història...* se'n citen tres exemplars, editats el 1646, sense lloc d'edició. Segons el *Dietari*, Martí en va fer una edició a París durant el temps de la seva ambaixada (1646) (vegeu p. 209). De les anotacions del *Dietari* es desprèn també que se'n preparava una edició a Barcelona en iniciar-se el procés. Pel que fa a la defensa de Martí Viladamor, vegeu pp. 798-810.

La campanya militar de 1645 es concentra en el setge de Lleida. Tot i les lleves extraordinàries, i la presència d'una companyia enviada per la Generalitat, sota la direcció del diputat militar, el setge va haver de ser aixecat a finals de novembre. L'hivern de 1645-1646 es caracteritza, altra vegada, pels conflictes derivats dels allotjaments, i també per l'enfrontament, d'arrels profundes com sabem, entre els consistoris i la Inquisició.

El març de 1647, Harcourt marxa a París. A començament d'abril arriba el nou lloctinent, príncep de Condé. El seu nomenament ha de ser entès en clau francesa, ja que Mazarino volia allunyar de la cort el rival més perillós davant el malestar creixent de l'alta noblesa. A l'abril arriba un bisbe francès, el bisbe de Babilònia, amb l'objectiu de dirigir l'Església catalana.

El procés contra Martí Viladamor continua. El mateix lloctinent exigeix que s'aturi, especialment en el punt que fa referència a la seva afirmació dels drets de la corona sobre Catalunya «per dret y títol hereditari», ja que, de continuar-se, «ne restarie sa magestat molt disgustat y deservit» (23 d'abril de 1647). En el mateix sentit es pronuncia Marca, en visita al consistori el 17 de juny. Tot i així, una junta de quinze membres redacta un memorial, que concreta els càrrecs contra el jurista.[22] A començament de juliol es crea una comissió de vuit membres (quatre de la Generalitat i quatre del Consell de Cent) per tal de concloure el procés. El 30 de juliol, just en tancar-se el trienni, el consistori ordena la detenció de Martí Viladamor –que, tanmateix, aconsegueix fugir vers París. El cas és traspassat molt encaridament als diputats del trienni següent.

Justament davant el procés insaculatori dels nous diputats i oïdors, que han de prendre possessió dels càrrecs l'1 d'agost, Marca envia una llista de persones sospitoses de mala afecció, per tal que siguin desinsaculades. Tanmateix, la resposta del consitori evidencia fins a quin punt les relacions entre la Generalitat i les autoritats reials havien tocat fons ja en aquells moments. En una carta enviada al Consell de Cent, els diputats argumenten «las malas conseqüències que podien seguir-se que tan solament per un memorial, sens averiguació calificada, se nomenessen diferents persones ab nom de mal affectes (...), y no menos que reduir lo número dels que concórran a deputats y oÿdors a tan poques persones que no vindrien a ser més de aquelles que volrrien los ministres reals.»

Agost de 1647 – juliol de 1650

Durant la major part del trienni, la redacció del *Dietari* corre a càrrec de l'escrivà major de la Generalitat Joan Pau Bruniquer. El 13 de setembre de 1649, càrrec i responsabilitat són transpassats a Sebastià Costa.[23] El fet no és probablement innocent, ja que coincideix amb l'onada repressiva llançada al voltant d'aquella data per Pierre de Marca, que té en l'empresonament de l'oïdor militar, Domènec Negrell, el seu episodi més significatiu.

El trienni es clou amb dues notícies preocupants. D'una banda, la sequera de la primavera de 1650, que culmina amb una mala collita. D'altra banda, les primeres informacions sobre l'arribada de la pesta al Principat, a través de Tortosa. Ambdós fets prefiguren un important canvi de conjuntura, que cristal·litzarà al llarg del trienni següent.

Des d'un punt de vista político-militar, els virregnats del trienni són d'una brevetat extrema. Condé marxa el novembre de 1647. Fins al febrer de 1648 no arriba el cardenal de Santa Cecília, Michele Mazarino, germà de l'aleshores home fort a França, Julio Mazarino; la seva lloctinència durarà tot just tres mesos. El seguirà el mariscal Schomberg (maig-desembre de 1648). Fins al febrer de 1650 no prendrà possessió un nou virrei, el duc de Mer-

22. pp. 229 i ss.
23. pp. 356 i 1025-1026.

coeur. La brevetat de les lloctinències i els llargs períodes d'interinitat confirmen el poder creixent de Pierre de Marca. D'altra banda, segons ha assenyalat Josep Sanabre, s'intensifica la divisió entre els catalans partidaris de França, amb la formació de dues faccions gairebé irreconciliables, liderades respectivament pel governador Josep de Margarit i de Biure i per Josep d'Ardena, cap de la cavalleria catalana; uns i altres s'acusen repetidament de traïció i de complicitats amb l'enemic.

D'altra banda, el trienni es caracteritza per l'inici de la revolta de la Fronda, a França, que, amb expressions diverses, abastarà el període agost de 1648 – setembre de 1653. El desenvolupament de la revolta tindrà innegables conseqüències a Catalunya. La monarquia francesa restarà impossibilitada per enviar nous reforços humans i materials. D'altra banda, els soldats, abandonats a la seva sort, provocaran conflictes amb els veïns de les viles, d'una magnitud inusitada. Els revessos militars i els enfrontaments creixents amb la població civil arrossegaran amplis sectors de catalans vers el bàndol partidari de la monarquia hispànica. Tan sols l'acció repressiva de Marca i Margarit, exercida amb mà de ferro, podrà aturar, momentàniament, aquesta tendència.

Durant els darrers mesos de la lloctinència de Condé es fa sentir l'acció del cors espanyol, que dificulta el comerç marítim amb els ports catalans. L'afer preocupa la Generalitat i el Consell de Cent, que creen una comissió conjunta.[24]

D'altra banda, la comissió formada per investigar el cas de Francesc Martí i Viladamor –el qual, com sabem, ja és a París– emet el 17 d'agost un informe totalment demolidor.[25] Com hem vist, el tema ha esdevingut també un pols entre les institucions catalanes i les autoritats reials. En els dies següents, el Consell de Cent i el Braç Militar incoen causes civil i criminal contra Martí. Així mateix, una Junta de Braços acorda l'acceleració del procés iniciat per la Generalitat.

El retorn de Condé a Barcelona (2 de setembre de 1647), després d'una campanya purament defensiva a ponent, és extremament discret. El 10 retorna en campanya, on obtindrà només un èxit menor: la conquesta d'Àger. Novament a Barcelona a primers de novembre, el 7 marxa vers París, sense cap tipus de cerimònia, malgrat els precs dels consellers de la ciutat perquè endarrereixi la partida. París viu un moment d'efervescència, prèvia a l'esclat revolucionari de la Fronda, i Condé vol ser-hi present.

D'altra banda, el cas Martí Viladamor sembla arribat a conclusió.Un nou informe del Consell de Cent, presentat a la Generalitat el desembre de 1647, confirma tots els càrrecs de què ha estat acusat i aporta diversos testimonis i proves.[26]

De desembre de 1647 a març de 1648, la problemàtica dels allotjaments assoleix cotes insospitades. Les ambaixades dels diputats i dels consellers de Barcelona al governador de Catalunya, Josep de Margarit i de Biure, al mariscal Marchin, cap de l'exèrcit francès, i a Pierre de Marca són constants. Diverses cartes reials, el gener de 1648, prometen fer justícia i intenten asserenar els ànims; comptat i debatut, són tot just belles paraules, mentre que allò que esperen els consistorials –i, amb ells, les viles i llocs– són sancions i càstigs. Potser per aquest motiu, els consistoris catalans destitueixen els seu agent a París, Isidor Pujolar, i en nomenen un de nou, fra Francesc de Miquel, més vinculat a la cort. De fet, Sanabre ha qualificat aquest període com «l'inici de l'alçament armat del país contra els soldats francesos».

24. Sobre els primers passos del cors mallorquí, al servei de la corona hispànica, durant la guerra dels Segadors, vegeu: Gonçal López Nadal: *El corsarisme mallorquí a la Mediterrània occidental, 1652-1698. Un comerç forçat.* Ciutat de Mallorca, 1986; del mateix autor: «Els corsaris mallorquins a la guerra dels Segadors», *L'Avenç*, 23 (gener de 1980).

25. Vegeu p. 885. L'informe l'acusa, entre altres delictes, d'haver-se apropiat fraudulentament de l'autoria de la *Noticia Universal de Cataluña*, publicació de gran importància política en la revolució de 1640, i d'haver tingut contacte amb els principals responsables de la conspiració destapada el març de 1646. Deixant de banda aquest segon aspecte, que sembla sobreafegit per obtenir un canvi d'actitud per part de la corona francesa, remarquem que la paternitat de la *Noticia*... ja li havia estat qüestionada en altres ocasions, si més no des de 1641. (Xavier Torres: «Introducció», dins *Escrits polítics*..., I, p. 12). El doctor Pere Desbosch i de Santvicens, un dels testimonis aportats pel Consell de Cent, en un informe remès a la Generalitat el desembre de 1647, afirma que l'autoria de l'obra correspon a un rector del bisbat de Solsona, de nació aragonesa, anomenat Sorrosal (vegeu pàg. 906 d'aquest *Dietari*).

26. pp. 892-911.

La lloctinència del cardenal de Santa Cecília, Michele Mazarino, és particularment breu (febrer-maig de 1648). El 14 d'abril, els diputats li lliuren un «Summari de contrafaccions y excessos dels soldats»[27], en què presenten 63 casos d'abusos de les tropes comesos entre desembre de 1647 i febrer de 1648.

Des d'aquest mes reapareix el temor als atacs corsaris. El fet és greu, ja que limita el comerç amb França i Gènova i pot significar l'ofec econòmic de Catalunya. Diputats i consellers creen diverses comissions, amb l'objectiu de fletar vaixells de defensa. La Generalitat presenta, però, un escull insuperable: la manca de possibilitats financeres, com a conseqüència del seu endeutament (en especial, amb el mateix Consell barceloní). D'altra banda, les dues institucions acorden sol·licitar la presència de dues galeres reials a la costa de Catalunya, petició que presenten al nou lloctinent el 24 de març. N'obtindran resposta negativa, el 14 de maig, just a la fi de la seva lloctinència: el virrei els comunica que la corona no pot enviar-les, però també que «si la ciutat y los mercaders d'ella volían ajudar al sustento de dos galeras, el les enviaria perquè son real patrimoni estava molt exausto».

La manca d'autoritats eclesiàstiques impel·leix els diputats a sol·licitar, i a obtenir, un territori de govern per al bisbe de Babilònia, que, com hem vist, era present al Principat des de l'abril de 1647. La congregació del concili de Trento li concedeix el dret de gestió del bisbat de Barcelona. Amb aquesta mesura, els diputats esperaven restablir una certa autoritat en l'estament eclesiàstic. Tanmateix, per ordre reial, el bisbe de Babilònia retorna a França el maig de 1648; el rei nomena en el seu lloc el bisbe d'Orange.[28] Al mes de novembre, per mediació dels diputats, aquest assoleix el govern de les diòcesis de Barcelona, Vic, Urgell, Elna i Solsona per un període de dos anys.

L'entrada del mariscal Schomberg (5 de juny de 1648) inicia la nova campanya militar, que els francesos centren a Tortosa. El 12 de juliol la ciutat és ocupada per l'exèrcit francocatalà i, com ressenya el *Dietari* dos dies més tard, «fonch entrada ab saco general». El cronista, després de donar-ne gràcies a Déu, afirma: «lo que passà en lo saco diran las Històrias y se'n recordaran molt bé los tortosins, tant quant hi haurà memòria d'ell.» Encara pesaven, arreu de Catalunya, les conseqüències del comportament de la ciutat de Tortosa en la conjuntura de 1640-1641, llavors que la Junta de Braços va arribar a proclamar els seus habitants «enemics de la pàtria» (3 de novembre de 1640).

El retorn de Schomberg a Barcelona (26 de juliol) va ser apoteòsic. La incautació dels béns dels habitants de Tortosa, i l'expulsió dels seus nobles i sectors benestants, tot just van ser objecte d'una gestió interessada per part de la Diputació: el consistori demana (10 de juliol) «que de las hasiendas confiscadas se fassa mercè y gràcia als cathalans que serveixen en la guerra y a aquells que han perdut la hasienda per occasió de aquella». Tanmateix, ja al setembre, es realitzen diverses gestions a favor dels tortosins, a petició del seu consell municipal.

Entre els mesos d'agost i desembre de 1648, se suscita un conflicte entre el Consell de Cent i el capítol de la seu de Barcelona, per qüestions protocol·làries, en el quals els diputats van exercir de mitjancers.

Si la conquesta de Tortosa havia donat esperances als partidaris de la dominació francesa, ben aviat les tornes van canviar. L'inici de la Fronda, a França, va signficar l'aturada de l'entrada de diner per al pagament dels soldats, davant la desesperació del virrei.[29] Aquest fet pressuposava un hivern extremament conflictiu, a causa dels allotjaments. D'altra banda, les queixes per contrafaccions eren cada cop més àmplies i abastaven camps molt diversos: usurpació il·legal de béns de mal afectes per part d'oficials i funcionaris francesos, detencions de catalans per les autoritats militars gal·les, etc.

Com era de témer, els fets es van precipitar. El *Dietari* ens en dóna una mostra, insufi-

27. pp. 934-947.
28. pp. 285 i 948.
29. Josep Sanabre: *La acción*..., p. 421.

cient però significativa. A començament d'octubre, a Calaf, «hauria succehit algun accident y pendència entre los soldats que estaven alotjats en aquella vila, dels quals ne havien morts dos, y entre los paysans y naturals d'ella.» En els mesos següents, les protestes arriben d'arreu de Catalunya. Al novembre, Generalitat i Consell de Cent acorden enviar un ambaixador a la cort «que no sia de ninguna manera ministre real ni que tinga mercè alguna de sa magestat perquè axí puga més líberament fer y acudir al servey de la provínicia.» El nomenament es dilata fins al desembre i recau, finalment, en Joan Baptista Montfar i Sors. El nou ambaixador marxa el 13 de gener de 1649.

El lloctinent, Schomberg, concedeix diverses mercès, que seran objecte d'una aïrada protesta del Braç militar (22 de desembre), en afirmar que els virreis no havien de donar «privilegis de noblesa ni de militars o ciutadans o burgesos que gaudéscan de privilegi militar sinó és a persones que per sos serveys los meréscan, y que sían persones de honor y tíngan hasienda suficient.» Des de feia alguns mesos, el Braç militar s'enfrontava al virrei per l'allotjament de soldats en cases de persones del seu estament.

Mitjançant diverses cartes, el monarca comunica al consistori la voluntat de Schomberg de marxar i recorda que, fins que es nomeni nou lloctinent, el govern recaurà en mans de Marca, Margarit i Marchin. També, en diverses cartes ordena que siguin castigats els excessos de les tropes i allunya els temors dels diputats sobre una solució desfavorable a Catalunya per part de la conferència de Münster, tot sol·licitant que Josep Fonatanella hi retorni.

Abans de la seva partida, Schomberg haurà d'escoltar encara altres queixes. Així, el capítol de la seu de Barcelona protesta per «las vexacions que dit estament pateix de alguns ministres règios (...), no duptant per qualsevol ninyeria (...) capturar aquells y portar-los en les presons reals (...) y aquells posar entre presos seculars de mal nom, vida y fama». La Generalitat denuncia l'atribució de castellanies a militars francesos, com s'esdevé a Roses, fet contrari als pactes signats amb Lluís XIII, i exigeix que els allotjaments siguin controlats per un comissari català. Però el virrei, que se sap incapaç d'actuar a causa de l'ofec pressupostari, ja només es preocupa pels seus aguts atacs de gota. El 31 de desembre marxa, finalment, vers París.

El 23 de gener de 1649, els diputats reben una lletra reial en què se'ls notifica, per primera vegada, la situació d'insurrecció que s'està vivint en aquella capital i en altres punts del regne. El ministre Le Tellier informa de «los motius que han obligat al rey a exir de París, [y] de interdir el parlament». El 15 de febrer reben notícies de les actuacions contra el mariscal La Mothe, el qual «ha pres partit contra nostre servey dins las faccions presents», motiu pel qual se l'ha desposseït del ducat de Cardona –més endavant, tanmateix, serà perdonat i fins i tot esdevindrà de nou lloctinent del Principat. D'ençà d'aleshores, les cartes des de París, informant de la revolta, són més freqüents: amb data 13 de març (la carta no és rebuda, però, fins un mes més tard) es manifesta el disgust de la cort «per la detenció de vostre correu y de la presa dels despaitgs que vos lo haveu carregat»; l'endemà (en carta que arribarà amb el mateix despatx que l'anterior) el rei els informa que «las forsas prou considerables que éran estadas juntadas per lo parlament de París y per los de son partit seran ara unidas a las que nós tenim en peu per opposar-nos més fortament que may a las dels enemichs comuns».

La conclusió de la Pau de Münster, sense conseqüències per a Catalunya, és objecte d'un acte d'acció de gràcies.

Mentrestant, les protestes per les actuacions dels soldats en campanya són constants. Al maig, el General denuncia el comportament de les tropes a Flix, vila «tan affecte», on l'allotjament de la cavalleria ha causat una gran destrucció. També es rep una carta dramàtica dels jurats de Benifanet, que els informa que «los capitans se fan dar pa y oli (...). També se fan donar dos moltons y mig cada semana, y a més d'este allotjament à sobrevengut altre alotjament de cavelleria del governador de Flix.» Les queixes s'estenen també per tota l'àrea del Camp de Tarragona: Valls, Reus, Riudoms, Constantí, la Selva del Camp, etc. El

Braç militar presenta noves protestes contra l'ús de cases i propietats dels seus membres. I la Generalitat denuncia l'empresonament de catalans per part de l'exèrcit francès.

Tot i les notícies optimistes aportades per les autoritats reials, que afirmen que la revolta a París ha estat sufocada i que, en breu, «arribarà en Cathalunya un gros de gent de guerra (...), amb un fonts de dos-cents mil escuts per tot son gasto» (5 de juny de 1649), les autoritats de la terra recelen. Per això convoquen una Trenta-sisena, el dia 12, en què s'acorda enviar una notificació al rei, d'acord amb el Consell de Cent i mitjançant l'ambaixador a París, Montfar i Sors, de «lo estat infelís de la província, y que havia molts mesos que per no haver acudit diner algú de la cort los pobles sustentaven los soldats y que aquestos per falta de sas pagas se portaven tant insolentment ab los paysans».

Davant l'estat caòtic del país i les queixes reiterades del consistori, el monarca comunica, a la fi del mes de juny, el nomenament d'un nou lloctinent, en la persona del duc de Mercoeur. En realitat, la seva arribada s'ajornarà fins al febrer de 1650, per la impossibilitat del monarca d'aconseguir soldats i diners per emprendre una nova campanya.

Al juny, es produeixen noves accions del cors espanyol i, amb elles, es replanteja la necessitat de disposar, si més no, d'una galera de defensa, mesura que finalment és bandejada a causa de les despeses que ocasionaria. D'altra banda, l'estat de les forces reials a Catalunya era, al juliol, totalment dramàtic. Una inspecció per part de representants de la Generalitat comprova que, en aquelles dates, els oficials que tenien al seu càrrec el govern de les fortaleses de Roses i Palamós no eren a la seva plaça.

Els consistoris protesten també per la importació de teles franceses i per la inflació a què aquest comerç dóna lloc.

L'oposició creixent provoca un nova onada repressiva, al setembre de 1648, dirigida per Pierre de Marca. En aquest cas, no es pot parlar pròpiament de conspiració. Però, a aquelles alçades, el domini francès necessitava, per mantenir-se, certes dosis de terror. L'episodi més important d'aquest procés va afectar, altre cop, el consistori: el 8 de setembre era detingut l'oïdor militar, Domènec Negrell, «per cosas tocants al servey del rey, nostre senyor, y a crim de leza majestat». Tot i que les informacions del *Dietari*, en els dies següents, són d'una extrema prudència, sembla que, en aquest cas, el consistori va realitzar diverses ambaixades a favor del seu company. A diferència del que s'havia esdevingut en el trienni anterior amb el diputat eclesiàstic, l'oïdor militar no va ser objecte de substitució al consistori. La repressió va afectar també diversos caps de la Coronel·la de Barcelona, com Jeroni Miquel i Josep Navel, i va provocar l'exili d'un bon nombre d'eclesiàstics i laics de la ciutat.[30]

Aquests fets coincideixen amb l'inici d'una important ofensiva espanyola. Sota les ordres de Juan de Garay i del duc d'Albuquerque, les tropes catòliques es desplacen des de Lleida vers el Camp de Tarragona, on conquereixen Salou i Constantí, i envaeixen el Penedès, camí de Barcelona. És, en certa manera, una repetició del camí emprès per les forces del marquès de Los Vélez en la conjuntura angoixant de 1640-1641. Amb una diferència, però: ara, els catalans partidaris de França no poden esperar del rei cristianíssim cap tipus de reforç.

El consistori es posa al capdavant de la resistència: manlleva diners amb nous censals, proclama la lleva general –que mobilitza més de 8.000 soldats catalans– i envia el diputat reial al front, al capdavant d'un exèrcit improvisat. Paral·lelament, s'organitza la defensa de Barcelona, on diàriament arriben soldats d'altres viles, i es dissenya un pla desesperat per evaquar les joies custodiades al monestir de Montserrat. El Consell de Cent organitza pregàries, misses i dejunis per fer-se perdonar els «grans pecats» que es cometen a la ciutat i decreta l'expulsió de «totes les dones de mala vida». La ciutat decreta també la mobilitza-

30. Josep Sanabre: *La acción*..., p. 442.

ció dels seus habitants, els prohibeix marxar-ne i exigeix als qui es troben fora que hi retornin immediatament. Paral·lelament, les institucions es preparen per a un llarg setge. La Diputació compra municions, que cedeix en préstec als diversos municipis que envolten Barcelona, i cavalls per als seus dirigents. Juntament amb el Consell de Cent, organitza la defensa a les muralles i proveeix el castell de Montjuïc. Al mateix temps, envia un correu desesperat a París. L'ocasió és aprofitada també pel governador Margarit per desterrar un bon nombre d'habitants de Barcelona.

La situació es normalitza a començament de novembre. L'armada naval que ha assolat la ciutat es retira, i també ho fan els terços que han arribat fins a Vilafranca del Penedès i Sitges, provocant grans destruccions. Fins i tot una carta del rei, a l'octubre, promet el nomenament immediat d'un nou lloctinent i l'arribada d'una nombrosa força d'infanteria i adjunta una suma de 10.000 dobles. D'altra banda, agraeix els esforços realitzats «per a la salut pública» del país, «la passió ardent que tots los pobles del pays han amostrada per nostre servey» i «la vigilància» que els consistoris han tingut per a descobir els «artificis y castigar los còmplices» del partit filoespanyol.[31] Defensa del país i servei a la repressió són, doncs, hàbilment presentats com una mateixa actitud.

Però els problemes reapareixen. Al desembre, els diputats denuncien la desaparició de tres sacerdots de la capella del palau de la comtessa –aleshores segrestrada per la institució–, que «segons se diu serien extrets de la present ciutat per orde de vostra real senyoria [el governador Margarit] y Real Consell». També protesten per l'actuació dels governadors francesos a les valls d'Àneu i d'Aran i per les «contínues vexacions y malstractes» exercits pels soldats «en Flix, Tortosa, Arbeca, Agramunt, Tremp, Rosses y altres». I encara pels «grans clamors de la vila de Monistrol, de la vila de Moyà, de la vila de Taradell».

Al desembre, la Generalitat envia a París, en qualitat d'ambaixador, Francesc de Montpalau, abat de Banyoles. El Consell de Cent hi delega Jacint de Vilanova. Ambdós han de trobar-se amb l'ambaixador dels dos consistoris, Montfart i Sors, i plantejar les noves reivindicacions: la primera, la tramesa immediata d'un lloctinent.

Però les notícies de París continuen essent preocupants. Al gener s'hi ha produït un atemptat contra el Gran Condé. Al febrer, aquest i altres aristòcrates són detinguts pel rei, en plena «revolta dels prínceps», durant el moviment de la Fronda. En aquest context, les promeses dels agents de la monarquia –enviament immediat de soldats i diners, detecció de canvis estratègics en la política de la monarquia hispànica, que la durien a concentrar els seus esforços en la recuperació de Portugal– resulten del tot incerts.

Finalment, el nou lloctinent, duc de Mercoeur, arriba a Barcelona el 22 de febrer de 1650, en el que pot ser considerat l'últim bany de masses de les autoritats franceses al Principat. Pocs dies després retornen també l'abat de Banyoles i Joan Baptista Montfar i Sors, ambaixadors del General.

A l'abril, els diputats presenten al nou lloctinent un altre «Memorial de la contrafaccions serien fetes a les generals constitucions de Catalunya», que inclou algunes desenes de casos.

Mentrestant, alguns dels detinguts a Barcelona el setembre de l'any passat són enviats de nou a la ciutat, provinents de les presons de Perpinyà, per tal d'iniciar-ne el procés judicial: juntament amb Domènec Negrell, oïdor militar, s'hi troben Jeroni Miquel, Francesc d'Alemany, Josep Amat i Josep de Navel. L'aparició de la notícia al *Dietari* mostra l'interès del consistori per seguir la sort del seu oïdor.

D'altra banda, la Generalitat estableix que poden tornar a Barcelona tots els qui en van ser desterrats pel governador Margarit al mes de setembre de l'any anterior, ja que les circumstàncies polítiques han canviat i, d'altra banda, no han estat sotmesos a cap procés.

31. pp. 1028-1029.

La sequera de la primavera de 1650 prefigura una mala anyada i, amb ella, nous problemes per al Principat. Alhora, es publiquen les primeres notícies de l'aparició de la pesta a Tortosa (21 de maig de 1650). Al juny, els consellers de Barcelona sol·liciten que es prohibeixi l'exportació de blats de Catalunya –i singularment del Rosselló.

Les protestes pels allotjaments remarquen la sustentació dels soldats damunt del país: «los soldats de sa majestat no són pagats de son sou, per quant de aquí naix que, per poder víurer, han de fer y fan molts excessos y desordes, fent-se donar menjar y bèurer, composant a differents universitats y particulars.» Les queixes se centren altra vegada, a l'estiu, en diverses localitats de la Ribera d'Ebre.

Les autoritats catalanes vinculen la resolució de la problemàtica dels allotjaments a la mateixa pervivència del Batalló, l'exèrcit català, ja que, com afirma la junta encarregada d'aquest cos, «les universitats de Cathalunya, trobant-se tan arrassades y cansades, los responen quant los demànan diners que elles no poden sustentar lo haver de bestràurer, de contínuo, lo gasto que fan los soldats de sa magestat» (20 de maig).

Sabem que el procés contra l'oïdor Negrell, que acaba en condemna a mort, va significar greus enfrontaments entre les autoritats de la monarquia i la Generalitat –i en el si mateix del Consell Reial.[32] El *Dietari* tot just en reporta un dels episodis més destacats. El 8 de juny, adreçant-se el lloctinent al consistori per explicar «que ab gran pesar seu y dolor de son ànimo, havia consentit en la sentència que lo Real Consell havia publicada contra Domingo Nagrell (...), ses senyories, per medi del senyor deputat ecclesiàstich, fonch respost que no podían dexar de dir a sa altesa lo gran pasar que tenían, que era lo major que·s podia imaginar que lo dit senyor Domingo Negrell y de Orri agués donat occasió a què la justícia agués de fer lo càstich de sa persona, que sa altesa nos feia a saber, però que tots eren tan zelosos del servey de sa magestat.»

Agost de 1650 – 7 d'abril de 1654

Aquest és, molt probablement, l'únic període de la història de la institució en què el govern del consistori es prolonga més enllà del trienni per al qual havia estat elegit. L'explicació d'aquest fet rau en el caire totalment atípic d'aquells anys. D'una banda, en aquesta etapa assistirem al trànsit de la fidelitat de la institució a la monarquia francesa a l'acceptació de la monarquia hispànica. D'altra banda, el nou domini de Felip IV imposarà també les seves condicions, ben patents pel que fa al funcionament de la corporació, i més en concret al nomenament dels seus membres: d'ara endavant, la monarquia es reservarà el control de les matrícules d'insaculats, és a dir, de les llistes de persones dels tres estaments que podien ser elegides per als càrrecs de diputat i oïdor –com també controlarà el nomenament de tots els altres oficis del consistori. És justament aquesta causa –la revisió detallada a la cort de les matrícules d'insaculats– la que fa que el trienni s'allargui més enllà del seu període natural.

Així doncs, ja de bell antuvi podem dividir el període en dues grans etapes, pel que fa a la institució: la de domini de França –que es clou amb la capitulació (o, més exactament, com veurem, rendició) i l'entrada de les tropes espanyoles a Barcelona, sota comandament de Joan-Josep d'Àustria, l'11 d'octubre de 1652–; i la de domini de la monarquia hispànica, que s'inicia en aquella data.

Però els fets són més complexos encara. Perquè, en la primera etapa, la Diputació del General pateix una amarga escissió. Des de març de 1651, el consistori abandona la ciutat de Barcelona, a causa de l'extensió de la pesta. El seu destí inicial és Terrassa, però ja a

32. Josep Sanabre: *La acción*..., pp. 457-458.

l'agost decideix desplaçar-se a Manresa, per motius de seguretat. Tot i que quatre dels seus membres acorden mantenir la institució en aquesta ciutat, els altres dos –el canonge de Barcelona, Pau del Rosso, diputat eclesiàstic, i el ciutadà honrat de la mateixa ciutat, Vicenç Ferriol, oïdor reial– opten per retornar-la al cap i casal, a precs del Consell de Cent, del Consell Reial i del governador Margarit. El Consistori de Barcelona reprèn la tasca, a la Casa de la Diputació, el 8 de setembre d'aquell any. Des d'aleshores tenim, doncs, dos consistoris que s'arroguen la representació del conjunt de la institució: el de Manresa i el de Barcelona.

L'escissió, no cal dir-ho, aboca la Generalitat a la ineficàcia i a la pràctica desaparició. El Consistori de Manresa, tot i que manté una clara autonomia institucional, viu de lluny els grans esdeveniments de la guerra, que aleshores se centren bàsicament al cap i casal –el setge per part de les tropes de Joan-Josep d'Àustria i, finalment, la rendició de la ciutat–; d'altra banda, tot just aconsegueix aplegar al seu voltant una part de l'elit del país, per la qual cosa és conscient de la seva representativitat escassa; Manresa no disposava aleshores de condicions –ni de tradició històrica– per convertir-se de cop i volta en l'autèntica capital del Principat.

El Consistori de Barcelona, per la seva banda, és un organisme de vida esllanguida, malgrat els esforços dels seus membres. De fet, esdevé una mena d'apèndix del Consell de Cent. L'elecció de Vicenç Ferriol, oïdor reial, com a conseller segon de Barcelona, esdevinguda el novembre de 1651, posa encara més en evidència el paper gairebé solitari que li pertocarà realitzar al diputat eclesiàstic, Pau del Rosso, durant tot un any. Tanmateix, la seva presència a Barcelona fa que disposi d'una informació de primera mà i d'una proximitat a les altres corporacions que el Consistori de Manresa no comparteix en cap cas. Diríem, doncs, que aquest ha optat per l'automarginació, mentre que el Consistori de Barcelona ho ha fet per la supeditació a altres institucions. La reconciliació, en qualsevol cas, només es produirà després de l'ocupació de Barcelona per part de Joan-Josep d'Àustria.

El *Dietari* reflecteix aquesta dualitat. Així, presenta de primer les informacions del Consistori de Manresa, que s'inicien el 26 d'agost de 1651 i, després d'un parèntesi imposat per les autoritats reials franceses (20 de novembre de 1651 – 25 d'abril de 1652), reprèn les seves anotacions regulars fins al 31 d'octubre d'aquest any.[33] En pàgines posteriors, es reprodueix el text del Consistori de Barcelona, que comença el 8 de setembre de 1651 i es clou el 29 d'octubre de 1652, amb una nota ben significativa: «Aquest dietari té fi en aquesta jornada, perquè lo senyor deputat ecclesiàstich, sol, no podia fer cosa que sos companys no sien arribats, y té·s per sert que no entraran tan prest, attès que sa altesa [Joan-Josep d'Àustria] ni lo excel·lentíssim senyor de Mortara [llavors lloctinent del Principat per Felip IV] no·ls vol donar llicència, fins sie arribat lo correu que espéran de sa magestad».[34]

El *Dietari* es reprendrà el 22 de gener, gairebé tres mesos més tard. No reflecteix, doncs, els esdeveniments produïts en les dates intermitges, com la celebració amb què el país va rebre la confirmació dels privilegis de la ciutat per part del rei, informació arribada a Barcelona el 18 de gener.[35] És probable que aquesta fos la notícia que esperaven les noves autoritats espanyoles per permetre la represa del consistori –en un moment en què, tanmateix, com veurem, les Constitucions de Catalunya no havien estat encara ratificades.

Per tots aquests motius, hem optat per dividir aquest trienni de gairebé quatre anys en tres períodes cronològicament més coherents.

33. Correspon a les pàgines 480-500.
34. El *Dietari* del Consell de Barcelona ocupa les pàgines 500-548.
35. Sí que ho fa el *Dietari de l'Antic Consell Barceloní*, com ha remarcat Ferran Soldevila: *Història de Catalunya*. Barcelona, 1962 (2ª edició), III, p.1057.

El *Dietari* és redactat durant aquest període per l'escrivà major de la Diputació Salvador Costa. Des del punt de vista polític, l'etapa es caracteritza, després de la marxa del duc de Mercoeur (17 de desembre de 1650), per la nova interinitat de Pierre de Marca, que es prolonga fins al juliol de 1651.

Durant els darrers mesos de la lloctinència de Mercoeur, la problemàtica dels allotjaments, agreujada per l'impagament dels soldats, esdevé cada cop més dramàtica. Una Trenta-sisena, reunida el 3 d'agost, constata que arreu els soldats volen «se fer donar a menjar y axí mateix diners» i acorda enviar una persona a la cort, «no ab títol de embaxador», per resoldre el problema de l'única manera possible: «enviant lo diner sie necessari per a accudir al pagament de la gent de guerra». A la fi, d'acord amb el Consell de Cent, s'acorda enviar-hi, en qualitat d'ambaixador, el donzell Narcís Ramon March, que partí vers París el dia 21 d'agost i en retornà el 23 de novembre, dos mesos després. Com a resultat de l'ambaixada, el rei es compromet a enviar immediatament 2.500 homes al Principat i a finançar una galera per a la defensa del litoral de Catalunya, sempre que les institucions en paguin una altra.[36]

Al front, la superioritat militar castellana es concreta d'entrada en l'ocupació de Flix. A proposta de Josep d'Ardena, el Consell de Cent acorda prestar 40.000 lliures a la corona per al manteniment dels soldats, i el General realitza una lleva de 300 homes. Al novembre, el Consell de Cent fa una lleva de 1.000 soldats per a la defensa de Tortosa. Tots aquests esforços no van poder evitar la caiguda de la capital de l'Ebre, esdevinguda a començament de desembre.

D'altra banda, la pesta esdevé ben aviat el problema més greu –i la hipòtesi de l'arribada del contagi a Barcelona l'escenari menys desitjat. El 18 d'agost s'informa de l'extensió de la pesta a la ciutat de Girona. Durant els dies següents, el Consell de Cent organitza pregàries i processons. Les escasses pluges de la tardor auguren, altra vegada, una mala anyada.

El 2 d'agost el virrei concedeix un privilegi als mercaders de la Llotja i matriculats a la casa de la ciutat, pel qual gaudeixen des d'aleshores de la condició de ciutadans honrats. El decret és objecte d'una aferrissada campanya d'oposició per part del Braç militar, que aviat compta amb el suport de la Diputació, que el considera una contrafacció a les constitucions, i d'altres organismes. El privilegi va ser anul·lat pel lloctinent el 14 de desembre, dos dies abans de retornar a França.

Al novembre, Josep Fontanella, regent de la Cancelleria Reial, marxa vers París, cridat pel rei, i amb demandes concretes de les institucions. El 7 de desembre es realitza una reunió de tres consistoris –Diputació, Consell de Cent i Consell Reial– per denunciar l'estat del Principat. Les conclusions, que són eviades per correu ordinari al rei, no són transcrites al dietari, segons afirma el cronista, «per ser matèria grave y no és bé se publique, que ja constarà en lo registre hont estaran continuadas les cartas que se han de escríurer». En qualsevol cas, la reunió confirma el canvi d'actitud del Consell Reial, iniciat ja al mes de setembre, i la formació d'un ampli bloc de contestació davant els excessos de les autoritats franceses. D'ara endavant, els tres consistoris actuaran d'una manera coordinada, i la realització de reunions conjuntes –que el *Dietari* anomena «junta gran»– serà freqüent.[37]

El fet coincideix amb la publicació de pasquins contra la dominació francesa, com una *Exhortación católica* que una mà anònima enganxa a la porta del mateix palau de la Generalitat el 8 de desembre.

36. pp. 1106-1108.
37. Per aquesta causa, el *Dietari* ressenya sovint a partir d'ara el nom d'un Francesc Martí Viladamor, membre de l'Audiència o Reial Consell, que és el pare del qui havia estat ambaixador a Münster. Sobre la confusió entre ambdós, vegeu la nota 19.

El 12, el virrei retorna de la campanya. «No se li féu ningun recibiment», anota el *Dietari*. Durant els dies següents rep noves ambaixades de protesta pels allotjaments. El 17 marxa vers París; uns dies més tard entrava al Principat el marquès de Saint-Magrin per fer-se càrrec de les tropes. La seva actuació, especialment al Pallars, serà molt protestada pels consistoris.

El 27 de desembre, Consell i Diputació envien un nou ambaixador a París, Josep de Pinós, amb l'encàrrec d'exigir el pagament de les despeses de guerra.

Des del gener de 1651, apareixen indicis creixents de la presència de la pesta a la ciutat, que, tanmateix, els consellers neguen amb obstinació. Així, davant una primera gestió dels diputats, el dia 11, els consellers responen que «hi havia alguna novedat, però no tant com se deya». El 30, els consellers asseguren que «las malalties que vuy se trobàvan en la present ciutat provenían totas del mal aliment que menjaven los pobres per la falta de blat, y que axí era cert y indubitat que no·s podia parlar de mal contagiós.» L'endemà el Consell Reial sol·licita a la Generalitat que no abandoni la ciutat, cosa que ens fa pensar que aquesta contingència ja havia estat prevista per la institució. El 10 de febrer el municipi comunica que «havían tingut una junta de molts doctors en medicina» y que, «tots unànimes y conformes» havien resolt que «lo mal corrent de Barcelona no era mal de pesta». El 23 de març una reunió de la «junta gran», presidida pel governador Margarit, tracta, durant quatre hores, «cosas concernents al contagi (...) y conservació y seguretat de la present ciutat, en cas lo que lo enemich la invedís». El 26, el Consell de Cent atura, *in extremis*, la decisió ja presa pels altres consistoris de marxar de Barcelona.[38] Al maig, en un clima pròxim al paroxisme, els consellers acorden sol·licitar al rei «que púgan tornar líberament tots los prelats y altres persones ecclesiàticas (...) que són estats desterrats de la present provínicia ab títol o nom del maleffecte y supplicar a sa Santedat sie servit (...) nomenar jutge de Breu». Amb aquestes peticions, afirmen els consellers, «entenem Déu, Nostre Senyor, aplacarà la ira y indignació té contra esta ciutat y molts llochs de Cathalunya».

El 15 d'aquell mes, la Generalitat es trasllada a Terrassa, mentre el Consell Reial ho fa a Granollers. El mateix Pierre de Marca ha deixat Barcelona, i abandonarà el país al juliol. La capital de Catalunya resta incomunicada i les úniques autoritats que hi romanen són el Consell municipal i el governador, Josep de Margarit. Durant el juny, els únics contactes amb aquest consistori es realitzen en localitats pròximes a Barcelona –Sant Martí de Provençals, Santa Coloma de Gramenet– i amb mesures extremes per evitar el contagi.

Al juliol, s'inicien les activitats militars espanyoles per tancar un setge davant Barcelona. Les operacions són dirigides pel marquès de Mortara, lloctinent de Felip IV a Catalunya, i posteriorment ho seran per Joan Josep d'Àustria, fill natural del rei i autèntic home fort de l'empresa. El perill que corre Terrassa força la Generalitat a abandonar la ciutat. El 26, el consistori es reprèn a Manresa. El 31, el *Dietari* ja ens informa que Barcelona està assetjada.

La Generalitat dividida (8 de setembre de 1651 – 22 de gener de 1653)

Ja hem assenyalat anteriorment les causes de la divisió de la institució i la composició dels dos consistoris –amb seus a Manresa i Barcelona. En aquest apartat, repassarem sumàriament les actuacions d'ambdós col·lectius. Remarquem que al juliol ha estat nomenat de nou lloctinent el mariscal La Mothe (ja ho havia estat en el període 1643-1644). Fins al 23 d'abril de l'any següent, però, no podrà trencar el setge de Barcelona i entrar a la ciutat.

A Manresa, el Consistori fa una vida molt esllanguida, caracteritzada, tanmateix, pels es-

38. Vegeu el document publicat a les pp. 1123-1125.

forços, més aviat infructuosos, per coordinar les iniciatives de defensa locals. La redacció del *Dietari* de Manresa continua a mans de Sebastià Costa.

Una reunió àmplia, realitzada el 16 de novembre, constata la impossibilitat de reunir una Junta de Braços o fins i tot una Trenta-sisena a la capital del Bages. Aquesta constatació es produeix, però, després que els diputats haguessin rebut una ordre explícita del governador, Margarit, i del Consell Reial, per tal que el consistori es disgregués; en cas contrari, se'ls amenaçava que es produiria una nova elecció de càrrecs, a Barcelona.

El diputat militar es desplaça a Cardona, l'oïdor eclesiàstic «a les parts de Urgell» i l'oïdor militar marxa a la campanya; tot just resta a Manresa el diputat reial. La disgregació del consistori es prolonga del 20 de novembre de 1651 fins al 25 d'abril de l'any següent.

En aquesta data, però, tot just dos dies després de l'entrada al cap i casal del lloctinent La Mothe, el consistori reprèn les seves reunions. Sembla clar, doncs, que la disgregació no havia estat voluntària. Les autoritats franceses, desitjoses d'aparentar una normalitat ja inexistent, no podien tolerar que una institució com la Generalitat es trobés fora de Barcelona. Però en aquesta exigència van disposar també del suport del Consell de Cent i de la ciutat, que patia un setge duríssim.

La corporació de Manresa viu, tanmateix des d'aleshores, també, una situació de clara anormalitat. Des de la capital del Bages, durant els mesos següents, intenta coordinar diverses mobilitzacions contra l'enemic, especialment a la Catalunya central: el *Dietari* ens informa d'accions a Osona, Anoia, Pla d'Urgell i Berguedà, així com de l'organització de la defensa de la mateixa ciutat de Manresa. En molts casos, però, es tracta d'aturar l'alçament dels mateixos veïns de les comarques, que el cronista anomena «malfactors» o «sediciosos». Així, «alguns cediciosos enemichs de la pàtria, fomentats de la gent de guerra de l'enemich, volgueren commòurer la plana de Vic» (12 de maig). O, per exemple: «en la vila de Puigcerdà se éran alçadas moltes persones, tant naturals com forasteres, les quals, ab mà armada, tenen assitiat lo castell» (26 de maig). Tanmateix, les possibilitats de mobilització són escasses, i, així, al juliol el consistori tot just pot aixecar una lleva de cent homes per intentar la recuperació de Balaguer, vila recentment ocupada per les tropes espanyoles. El 25 d'agost l'oïdor militar marxa vers la defensa de Barcelona «a son gasto, y no de la Generalitat».

El 10 d'octubre, en una Junta de Braços, el consistori de Manresa decideix enviar un ambaixador a Barcelona; el cap i casal de Catalunya ja havia iniciat els contactes previs a la rendició una setmana abans. L'endemà reben la notícia que Barcelona s'ha rendit «a mercè y clemència de sa magestat catòlica». El 12 acorden el retorn a «la obediència del rey Felip Tercer de Espanya»,[39] enviar una ambaixada a Joan Josep d'Àustria i al marquès de Mortara i comunicar la decisió a les viles i llocs del Principat.

Per la seva banda, el Consistori de Barcelona es constitueix el 8 de setembre de 1651. El redactor del seu *Dietari* ens és desconegut, tot i que, en nota de 14 d'octubre, s'afirma: «com dins la present ciutat no·s troba Sebastià Costa, que obté lo offici de scrivà major del General, feren nominació y donaren licència a altre notari». Vinculat molt directament a les altres institucions que resideixen a la capital del Principat –Consell de Cent i Consell Reial–, el Consistori aconsegueix guanyar el pols que sosté amb el de Manresa (el qual, com hem vist, es disgrega el 20 de novembre). Tanmateix, mancat de personal suficient, i impossibilitat per ingressar rendes a causa del setge de Barcelona, el seu paper és més testimonial que no pas actiu. Així, per exemple, un projecte per organitzar una lleva de mil homes a compte del General queda reduït, a la fi d'octubre, per acord d'una conferència que aplegava també el governador Margarit, el Reial Consell i el Consell de Cent, al pagament

39. La institució segueix la numeració dels comtes de Barcelona, com havia fet sempre. El rei era, com sabem, Felip III de Catalunya i IV de Castella. La historiografia, també catalana, ha primat aquesta segona condició, per evitar confusions.

d'un sobresou d'un ral diari a tots els soldats que es troben a la ciutat, tant catalans com francesos. Al novembre, el Consell de Cent permet que la institució realitzi una nova manlleuta «per occasió que no·s pot cobrar ningun diner dels arrendaments de les bolles de deffora, axí per rahó del siti [de Barcelona] (...), com també per exhigir y rèbrer los drets del General los consistorials absents», és a dir, el Consitori de Manresa.

En aquestes circumstàncies, el *Dietari* del Consistori de Barcelona és molt més ric en informacions, especialment sobre el setge i l'ambient que es vivia a la ciutat. Però evidencia també una dependència –administrativa, financera i política– respecte de les altres institucions.

No detallarem les notícies sobre el setge, que esdevenen particularment riques a partir de l'entrada del lloctinent La Mothe a la ciutat (23 d'abril de 1652). Sí que volem fer notar les al·lusions a la valentia i capacitat militar de Joan Josep d'Àustria,[40] cap de les tropes aleshores enemigues, que no semblen en cap cas innocents –i que ens provoquen el dubte de si el text va ser convenientment maquillat amb posterioritat.

El relat esdevé apassionant a partir de mig setembre, ja que permet reconstruir el procés d'enrariment de les relacions entre les institucions catalanes i les autoritats de la monarquia –i, en particular, el lloctinent i el governador Margarit. Són també de gran dramatisme i interès les al·lusions a la fam que es viu dins la ciutat. Així, el 22 de setembre, el *Dietari* ens informa que la ració de pa per persona passa de dotze unzes a només sis, «y aquest ere fet sense passar la farina, posant-hi faves, moreus, llubins, ordi y tots altres grans que·s trobaven (...), de aquí se pot considerar què treballs patían los ciutadans, havent-se de alimentar de erbas y de carn de cavall y burro, y encara no se'n trobava ab diners, tothom estava pàlido, que no mostraven sinó uulls».

Des del 20 de setembre, les institucions de la terra ja no veuen altra sortida que la rendició. El 29, els consellers demanen al lloctinent «sie servit fer mersè a esta ciutat de voler tractar, ab conformitat de la ciutat, lo ajustament de pactes y condicions, que lo estyl de la guerra vol y permet», a la qual cosa el virrei respon que «se offerex ab dita conformitat, salvada tota reputació de las armas de sa magestat».[41]

D'aquesta manera quedava oberta la via a la rendició. El 3 d'octubre, a la matinada, marxen de Barcelona els catalans més directament compromesos amb la dominació francesa: entre d'altres, Margarit i Vicenç Ferriol –oïdor militar de la Generalitat i conseller segon de Barcelona, com hem vist–; segons Sanabre, acabarien marxant de Barcelona, a causa de la fidelitat al rei de França, unes 700 persones.[42] Mentrestant, el Consell de Cent redacta un utòpic projecte de pactes de capitulació.[43] L'endemà, el comte de Merinville, en representació de l'exèrcit francès, i Francesc Puiggener, per la ciutat, surten a parlamentar amb Joan Josep d'Àustria.

«Aquesta nova», explica el cronista, «causà molta alegria als cathalans de dins la ciutat, perquè havia dotse dies naturals que la ciutat ja no pastava (...). Lo major regalo que nosaltres teníam per apagar la fam era que, totas las figues verdes que eren en las figueras, les cullían y posaven dins calderas y les feien molt bullir, y aprés, ab sal, menjaven dita fruita en lloch de pa».

El dia 8, davant la por d'un saqueig, el diputat eclesiàstic ordena amagar les joies del General. Aquell mateix dia Puiggener informa la ciutat de les dures condicions imposades per Joan Josep d'Àustria: d'una banda, exigeix posar una guarnició «a tots los baluarts, portals y Montjuïch»; d'altra banda, pel que fa al respecte de les Constitucions, exigeix als catalans que «se postrassen als peus de la magestat, son pare, del qual ell assegurava usaria de tota

40. Vegeu p. 531.
41. pp. 1211-1212.
42. Josep Sanabre: *La acción*..., p. 549.
43. pp. 1213-1218.

clemència ab los cathalans, tractant-los com a fills que li eren». El lliurament de Barcelona no va ser, doncs, com s'afirma sovint, una capitulació, sinó una rendició incondicional. Potser per això, l'11, Margarit encara va fer un darrer intent per canviar l'ànim de la ciutat, tot enviant-hi una faluga amb vuitanta quarteres de blat, provinent de Roses, i noves promeses de reforços militars.

Però la determinació de la ciutat era ja invariable. Aquell mateix dia, el conseller en cap va fer l'acte d'obediència a Joan Josep d'Àustria. Unes hores més tard, el diputat eclesiàstic repetia aquell mateix gest.

El 13, les tropes franceses van abandonar la ciutat; hores després entrà Joan Josep d'Àustria, enmig de l'eufòria general.

Fins al 3 de gener de 1653 no es va tancar el procés de negociació entre la ciutat i el rei. Com hem assenyalat, aquest acceptà el manteniment dels privilegis de Barcelona, però es va resevar determinats drets, com el control de les insaculacions. Cal recordar que, com ja hem dit, durant el període d'interinitat la Generalitat no va poder reunir-se[44] i que el tema de la confirmació de les constitucions continuava pendent.

La Generalitat unida sota el domini espanyol (22 de gener de 1653 – 7 d'abril de 1654)

La Generalitat reprèn la seva activitat el 22 de gener. Quatre dies després, els diputats agreeixen a Joan Josep d'Àustria «la mercè y favor havia fet als consistoris que·s trobaven fora la present ciutat en haver-los donada llicència per a poder-se ajustar». Altre tant fan al marquès de Mortara. El redactor del *Dietari* en aquest període és Sebastià Costa, que l'havia continuat al Consistori de Manresa.

El 27 es reuneix una Trenta-sisena. El consistori debat les lleves per a la pròxima campanya i acorda enviar un ambaixador a Madrid; el càrrec recaurà en Alexandre Ros, canonge de Tortosa, que havia estat autor d'un polèmic *Memorial en defensa de la lengua castellana, para que se predique en ella en Cataluña*, publicat el 1636, i que, durant la guerra, s'havia significat a favor de Felip IV; el sentit de l'ambaixada és «suplicar-li [al monarca] li fos servit apiedar-se de aquest Principat, reintegrant-lo en sos privilegis».

És significatiu, doncs, que, en la mateixa reunió, la Trenta-sisena rebutgi celebrar festes com les que prepara el Consell de Cent per la confirmació de les llibertats de Barcelona: «lo concistori no té, per ara, precissa obligació de fer festas, encara que las fassa la ciutat, perquè ella té molta rahó per a fer-las y estar agrahida a la mercè que sa magestat li ha fet en la confirmació de sos privilegis, y quan vinga la que spera lo General de la clemència de sa magetat, aleshores se poran fer les degudes demostracions de alegria». Cal remarcar, d'altra banda, que l'endemà la Diputació rep la visita d'un ambaixador del regne d'Aragó i de la ciutat de Saragossa, que s'ofereix, en nom d'aquestes institucions, a fer gestions davant el monarca.

L'esperada confirmació de les Consitucions de Catalunya es produeix el 12 de febrer, «reservant-se [el monarca] tant solament la insaculació de tots los subjectes que concorren a deputats y oÿdors de la present casa, y axí mateix la nominació dels officis, axí perpetuos com temporals, que se dónan per nominació».

Tanmateix, resulta altament revelador del nou tipus de relació establert entre el monarca espanyol i els consistoris, el fet que els diputats dubtin a l'hora de presentar objeccions jurídiques al jurament de Joan Josep d'Àustria com a nou lloctinent del Principat, que se

44. p. 548. Una valoració sobre l'esdevingut en aquelles dates a: Josep M. Torras i Ribé: «El projecte de...» *Op. cit.* Vegeu també: Joaquim Albareda: «Catalunya a finals del segle XVII...» *Op. cit.* «i Eva Serra: "Catalunya després del 1652..."» *Op. cit.*

celebra el 15 de febrer. Aquestes objeccions havien estat presentades ininterrompudament des de 1622 en tots els juraments de virrei, inclòs el llarg període de dominació francesa. El cert és que els diputats de la Generalitat no gosen donar aquest pas fins que obtenen una autorització del mateix Joan Josep d'Àustria: «que su voluntad es que se celebre el juramento con todos los resguardos que se acostumbran hacer, por lo que mira al firme cumplimiento de los privilegios, como se hiciera por qualquier otro virrey».[45]

Fins al 19 de febrer no es produeix el compromís d'alçar el segrest dels impostos de la Generalitat; aquest entrarà en vigor el 13 de març. El dia 25 de febrer els diputats han de sol·licitar al virrei que l'oïdor militar pugui marxar vers la campanya de Roses; hi partirà el dia 9 del mes següent.

El 31 de març s'inicien les reunions d'un Parlament General, o Junta General de Braços, convocat a petició de Joan Josep d'Àustria per crear un impost universal per a allotjaments i lleves. Aquest Parlament es prolongarà durant alguns mesos.[46]

Al juny, se succeeixen diversos episodis bèl·lics, protagonitzats per l'exèrcit francès i els exiliats catalans, que s'han refugiat al Rosselló i a la vila de Roses. En són directament afectades les comarques del Ripollès, la Garrotxa i l'Empordà. Per aquest motiu, el lloctinent demana al consistori que faci una lleva de soldats. La Generalitat decideix alçar sis-cents homes; tanmateix, ha de demanar armament al lloctinent.

L'elaboració de llistes d'insaculats, per a la seva inspecció reial, s'inicia el 14 de juny. En aquest procés, el consistori es dividirà altra vegada, i els consistorials que havien estat a Manresa imposaran la seva pròpia llista, davant l'oposició del diputat eclesiàstic. El procés passarà encara per un dilatat filtre a Madrid, motiu pel qual, com hem assenyalat, els diputats i oïdors del trienni prolonguen el seu govern fins a l'abril de 1654.

8 d'abril de 1654 – 31 de juliol de 1656

El trienni de menor durada de la institució (dos anys i escaig) es caracteritza pel domini totpoderós de Joan Josep d'Àustria, que es mantindrà al capdavant de la lloctinència fins al març de 1656. Com en els mesos precedents, el fill natural de Felip IV alternarà amb habilitat gestos generosos amb recordatoris del principi d'autoritat que exerceix i ostenta.[47] Al maig de 1656, el Principat estrenarà nou lloctinent en la persona de Francisco Orozco y Ribera, marquès d'Olias i de Montara. D'altra banda, durant tot el període, la redacció del *Dietari* continua a càrrec de Sebastià Costa.

El consistori d'aquest trienni és el primer sorgit del control de les llistes d'insaculats per part de la monarquia. Cal entendre, a més, que, per raons evidents –la continuació de la guerra, la recent submissió de la Generalitat, etc.–, el procés selectiu hauria estat especialment primmirat. No ens pot sorprendre, doncs, que el primer acte dels nous consistorials consisteixi a realitzar una ambaixada al lloctinent per representar-li «lo quant agrahits estaven de què sa magestat hagués insacultat a ses persones en deputats y oÿdors del General de Catahalunya, tenint y reputant-los per faels vassalls seus».

Al llarg del trienni, els actes de llagoteria se succeiran amb constància cíclica. Per Nadal, Joan-Josep d'Àustria serà felicitat en ambaixada solemne del consistori –bé que no, com s'encarreguen de dir els diputats, en la seva condició de lloctinent, «sinó com a persona real». En ocasió del seu aniversari, cada 8 d'abril, «consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa», diputats i oïdors no obliden de felicitar-lo

45. p. 1224.
46. Es va cloure, sense acord, el 6 d'agost. Vegeu: Fernando Sánchez Marcos: «El Parlamento de Cataluña de 1653», *Les Corts a Catalunya... Op. cit.*, pp. 182-189
47. Una visió global del període a Fernando Sánchez Marcos: *Cataluña y el gobierno central... Op.cit.*

–ambaixades a les quals Joan Josep d'Àustria respon «que lo scriuria a son pare la affició [que el consistori] li tenia».

Si l'actuació de la Generalitat en les darreres èpoques s'havia caracteritzat per la multiplicitat de les comissions i per l'existència d'organismes amplis i gairebé assemblearis, els diputats recentment insaculats mostren una especial cura a no delegar funcions ni convocar grans consistoris. N'és excepció, en certa mesura, la divuitena creada el 1644, en ocasió de diversos conflictes entre la institució i les autoritats reials.

En aquestes circumstàncies, l'estil del *Dietari* és extremament concís, llevat d'aquelles ocasions en què, endut per la llagoteria, esdevé particularment ensucrat. Fet i fet, cal reconèixer tanmateix, que els diputats mostren, en els grans temes, una certa capacitat per estar a l'alçada de la tradició de la institució.

Al maig de 1654, Barcelona és declarada lliure del contagi, la qual cosa és celebrada amb un ofici solemne. Però la pesta continua en altres comarques, com es pot comprovar mitjançant algunes notícies esparses, durant l'estiu d'aquell any.

L'agost de 1654, el consistori planteja per primer vegada el problema dels allotjaments de les tropes hispàniques. La suavitat de les formes no ens ha de fer perdre de vista la substància dels continguts: «conciderant los deputats y oÿdors de comptes la obligació que tenen de procurar també que, ab lo servey de sa majestat, se ajuste lo bé y conservació de esta província, qualitat inseparable del real servey, y que la matèria dels alotjaments per lo quartel del invern en esta ocasió és de tant gran importància y cuydado», sol·liciten «sia vostra altesa servit manar disposar dits alotjaments ab la major suavitat possible».

A l'octubre, una breu nota assenyala els diversos punts de conflicte amb les autoritats reials: «lo fet de les contencions dels presos extrets fora del regne», és a dir, el cas dels catalans traslladats a presons del regne de València –tema que continuava cuejant al desembre; «las varas dels officials de la capitania general» –és a dir, l'atribució de potestat jurídica sobre la població civil per part de les autoritats militars; «del dret de imposar el deu per cent sobre robas» –impost que contravenia les Constitucions i que, d'alguna manera, si es consolidava, podia rivalitzar amb el dret de Bolla del General; i del «dret de moneda» –un altre punt de desacord constitucional entre la monarquia i la Generalitat i el Consell de Cent.

Les mateixes reivindicacions es repeteixen l'abril de 1655; i se n'hi afegeix encara una altra: l'oposició a la «prohibició de portar robas fora regne», mesura dictada probablement per evitar el comerç amb els territoris que continuaven en mans de França, i que produïa greus perjudicis a la indústria del país.

El 26 d'octubre d'aquell any els diputats fan constar en acta que «des del die setse del corrent mes de octubre a fins lo die present, havían estats ocupats en fer moltas diligències y sercar diferents papers en lo archiu per rahó de algunas contrafaccions de las generals constitucions de Cathalunya, suscitades en dit temps».

La guerra continua com a teló de fons, ara centrada en la part nord-oriental del país. Al novembre de 1644 s'informa de les actuacions dels soldats francesos a la comarca d'Osona. Al desembre, el vigor dels atacs francesos comesos en la darrera campanya fa que Joan Josep d'Àustria comuniqui al consistori l'arribada d'importants contingents per al pròxim any. La Generalitat, per la seva banda, sostindrà les lleves per al Batalló. El 26 de maig de 1655 se'ns informa del setge de Cadaqués, per part de les companyies de la guarnició de Roses.

El 2 de març de 1656, Joan Josep d'Àustria comunica al consistori la seva immediata partida vers Flandes. El 3 de març, el *Dietari* ressenya l'entrada del nou lloctinent. Les notícies següents es refereixen, de nou, a lleves, i al procés d'habilitació de candidats per a la nova –segona ja– insaculació sota control reial.

La Generalitat de Perpinyà (1654-1660)

El nostre *Dietari* no recull, òbviament, cap referència a la Generalitat profrancesa, que es constituí en els darrers anys de la guerra, amb seu a Perpinyà, i sobre la qual encara avui sabem molt poques coses.

Ja hem vist que l´oïdor militar, Vicenç Ferriol, va fugir de Barcelona en iniciar-se les gestions per a la rendició de la ciutat, a començament d´octubre de 1652.

Tanmateix, les autoritats profranceses no es van plantejar la reconstrucció de la institució fins al 17 de juny de 1653, quan el nou lloctinent, el comte d´Hocquincourt, va rebre instruccions precises de formar «un nou registre per a la insaculació de persones aptes per a constituir la Diputació» i que «la seu de la Diputació quedés establerta a Perpinyà».[48] La data venia a coincidir amb la fi del trienni (juliol de 1653).

Aquestes gestions no es degueren dur a terme, ja que el 8 de juny de 1654 el nou lloctinent, príncep Conty, va rebre unes instruccions similars; els diputats i oïdors elegits havien d´exercir el càrrec fins al 1656.[49]

Des d´aleshores, tenim algunes notícies esparses de l´actuació del nou consistori: protestes pels allotjaments dels soldats francesos (gener de 1655),[50] crides contra contrafaccions de les Constitucions (octubre de 1657),[51] una assemblea general del Braç militar de Catalunya celebrada a Perpinyà (maig de 1659).[52]

Com se sap, la Generalitat perpinyanesa va ser abolida per Lluís XIV el juny de 1660, juntament amb el Consell Reial i altres institucions catalanes. «El desencís i la indignació»[53] que va provocar aquest decret vindrien a constatar, tanmateix, que aquella no havia estat una institució del tot inoperant.

Dr. Agustí Alcoberro i Pericay
Universitat de Barcelona

48. Josep Sanabre: *La resistència*..., pp. 70-71; *La acción*..., p. 551.
49. Josep Sanabre: *La resistència*..., p. 74; *La acción*..., p. 588.
50. Josep Sanabre: *La resistència*..., p. 78.
51. Núria Sales: «La 'Guerra dels Segadors', la pre-guerra i la postguerra als arxius rossellonesos», dins Eva Serra *et allii*: *La revolució*..., p. 225.
52. *Ibidem*.
53. Josep Sanabre: *La resistència*..., p. 92; *La acción*..., pp. 701-703.

DIETARIS
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

1644-1647

Trienni MDXXXXIIII

Essent deputats y oÿdors lo molt il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, don Joan Argensola, en Barcelona populat, mossèn Onoffre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda. Oÿdors de comptes, lo doctor Pere Quer, canonge de Lleyda, mossèn Joseph Amat, donzell, mossèn Baltesar Soler, ciutedà honrat de Barcelona y Girona.

1r

Agost MDCXXXXIIII

Dilluns, lo primer. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, arribaren en la present casa los senyors deputats y oÿdors vells y se'n entraren en consistori, hi·s posaren allí a fer negoci. Y aprés, entre las nou y deu horas de dita matinada, vingueren los molt il·lustres senyors fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, y don Joan de Argensola Monsuar y Arinyó, en Barcelona populat, deputats ecclesiàstich y militar del General del principat de Cathalunya en Barcelona residints, ensemps ab lo molt il·lustre Onoffre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, qui per rahó del siti que té lo enemich en aquella ciutat se troba enclós dins d'ella, sens poder exir per ara, lo doctor misser Balthezar Soler, ciutadà honrat de Barcelona, oÿdor de comptes del dit General per lo estament real, ensemps ab lo doctor Pere Quer, canonge de la sancta Iglésia de Leyda, qui per rahó de dit siti no és pogut exir de dita ciutat, y de mossèn Joseph Amat, donzell, en Barcelona domiciliat, qui per ésser fora del present Principat no pot trobar-se present; novament extrets a 22 de juliol pròxim passat per lo trienni que·s princípia lo die present. Comensant a venir primer lo senyor oÿdor real, molt ben acompanyat, y després lo senyor deputat militar, y aprés lo senyor deputat ecclesiàstich, y se'n entraren en lo consistori vell, dit del ivern, fent oració axí com venian en la capella xica que estava molt ben parada. Y aprés que los senyors deputats vells tingueren notícia que los nous estaven junts, los enviaren //1v// un recaudo per medi del síndich del General, dient-los que desijaven saber si estaven apunt; lo qual tornat y dada resposta que sí, encontinent hisqueren del consistori, consistorialment ab los porters y masses devant, y a la que foren devant dit consistori vell hisqueren los nous y tots junts se'n anaren fins devant la capella vella de Sanct Jordi, y volent baxar [per] la escala se posaren en la forma següent, ço és, que lo senyor deputat ecclesiàstich vell se posà a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich nou, y a la mà dreta del senyor deputat militar nou lo senyor deputat militar vell, y a la darrera filera anà a la mà dreta del senyor oÿdor ecclesiàstich vell, y lo senyor oÿdor real vell a la mà esquerra lo senyor oÿdor real nou, y los senyors deputat real y oÿdor militar vell se trobaren absents. Y ab esta forma partiren de la present casa, consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats de moltes persones de tots estaments, y axí anaren a la Seu y se'n baxaren en la capella de la gloriosa verge y màrtir Sancta Eulària, patrona d'esta ciutat. Y arribats allí se assentaren ab los banchs de espallera, ço és, los vells a la part del evangeli y los nous a la part de la epístola. Y oÿren missa, y després de oÿda se'n tornaren en la present casa, anant los vells a la mà esquerra y los nou a la mà dreta. Y arribats en la present casa y tots junts se'n entraren en la sala gran de la capella nova de gloriós Sanct Jordi, assentant-se los dits senyors deputats y oÿdors nous, per son orde, a la mà dreta de la taula llarga que estava posada en lo mig de dita sala, ab son tapete de domàs blau, ab lo missal devant, y los senyors deputats y oÿdors vells a la mà esquerra de dita taula, y lo molt reverent doctor Miquel Joan Boldó, official y vicari general del il·lustríssim y reverendíssim senyor bisbe de Barcelona, y lo noble don //2r// Francesch Ayguaviva, regent la vegueria de Barcelona, al cap de la taula, de espallas envés la iglésia de Sanct Jaume, ço és, lo vicari general a mà dreta y lo veguer a mà esquerra, y tots assentats ab sos

banchs de vellut carmesí, y lo scrivà major del General al canto de la dita taula, entre lo senyor deputat ecclesiàstich vell y noble regent la vegueria, publicant y legint allí lo acte del jurament; y fet dit jurament y oÿda sentència de excomunicació y los laychs prestat lo sagrament y homenatge acostumat en mà y poder del dit regent la vegueria de Barcelona, y acabat totalment lo dit jurament ab la forma demuntdita, los dits senyors deputats y oÿdors vells, aprés de haver-los donades las claus del archiu[a], se despediren dels nous precehint moltas cortesies, y se'n anaren quiscú d'ells en sa casa y los nous se'n entraren en consistori, assentant-se quiscú d'ells ab ses cadires conforme sos predecessors havien acostumat, y al cap de una estona se'n anaren en sa casa acompanyats de son porter y massa devant, y tots acompanyats de molts cavallers y officials del General, com bé tenen acostumat.

Dimars, a II. En aquest die, en la matinada, entraren en lo consistori de la present casa los magnífichs assessors y advocat fiscal del General en lo qual se trobaven presents los molt il·lustres senyors deputats ecclesiàstich y militar y oÿdor real, los //2v// quals prestaren son jurament lo die de aÿr per trobar-se los demés extrets absents de la present ciutat, los quals donaren y entregaren a ses senyories un vot fet per los senyors canseller y regent la Real Cancelleria de Cathalunya y doctors aplicats de la Real Audiència, y per ells, dits magnífichs assessors y advocat fiscal, acerca de la jurisdicció de ses senyories, no obstant no·y hagués cumpliment de consistori, lo qual fonch llegit en presència de ses senyories y aprés manaren fos continuat en lo present dietari y és del tenor següent:

«Vot[b]. En lo fet consultat per los molt il·lustres fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich, don Joan de Argensola Monsuar y Arinyó, deputat militar del General de Cathalunya, y lo doctor Balthezar Soler, ciutadà honrat, oÿdor real del dit General, al molt il·lustre senyor canseller, magnífichs senyors regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessors y advocat fiscal del dit General, infrascrits, acerca de la extracció de visitadors que segons la forma del capítol 1 de las Corts del any 1599 se deu fer lo primer die jurídich aprés de haver jurat los nous extrets deputats y oÿdors, és a saber, si segons lo estat present, en lo qual no han encara jurat los senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar extrets, se pot procehir a dita extracció de visitadors consistorialment y a fer las deliberacions necessàries per a la dita extracció de visitadors, y si obstaria la disposició del capítol 57 de ditas Corts.

E més si han de ser inhabilitades totas las persones dels tres estaments en la dita extracció fahedora de visitadors[a], //4r// que en la última habilitació de deputats y oÿdors foren inhabilitades per a la extracció se féu de deputats y oÿdors, lo die de 22 de juliol proppassat.

Responent al primer dubte, attès que per lo dit capítol 1 de las Corts del any 1599 està disposat que la extracció dels visitadors se fasse lo die següent jurídich del die hauran jurat los deputats y oÿdors novament extrets, y a bé que per lo capítol 57 de ditas Corts estiga disposat que las deliberacions fahedores en consistori se fassen per quatre dels deputats y oÿdors, ab los quals hi hage de tots tres[b] estaments. Y axí aparega contenir dificultat la dita extracció fahedora per no trobar-se al present més que los senyors deputats y un oÿdor que hagen jurat. Ab tot, conciderat lo present estat y la necessitat precissa de fer dita extracció en observança y exequució del dit capítol 1, que assenyala lo die de dita extracció de visitadors, y que no fent-se dit die, a més que·s contravindrie al dit capítol 1, lo dilatar la extracció de visitadors podria causar molt dificultats que·s bé obviar-las. Per ço, són de vot y parer que dits senyors deputats y oÿdor, que·s troban presents y han jurat, poden y deuen fer dita extracció de visitadors y deliberar tant solament tot lo que convinga per dita extracció, axí en gastar com altrament, comforme se ha acostumat en las extraccions de visitadors.

Responent al segon dubte, són de vot y parer que totas las personas que foren inhabilitades en lo acte de la última habilitació feta a XVIII de juliol proppassat, han y deuen ésser inhabilitades.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Josephus de Amigant, assessor. Queralt, regens. Peralta, fisci advocatus Principatus. Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus».

4v En aquest mateix die, en la tarda, se féu extracció de visitadors en la forma acostumada y comforme disposició del capítol 1 del nou redrés de les Corts de 1599, en presència de nou testimonis qui serviren de brassos; y abans, en presència de dits brassos, fonch, per lo scrivà major del General, legit dit capítol ab alta veu, los quals testimonis foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francis-

a. a continuació ratllat y.
b. vot *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació aquest vot transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 645.
b. tres *interlineat.*

co Monpalau, abat de Banyoles, fra Francesch Monfar, abat de Sanct Pere de Camprodon, fra don Diego de Boxadors, del hàbit de Sant Joan. Per lo estament militar los senyors don Pedro Desbosch y de Santvicents, Domingo de Moradell, Francesch Pla y de Santjulià. Per lo estament real los senyors Joseph Ximenis, Rafel Cerdà, mossèn Diego Martines.

Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militars y reals en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de que reste salvo a cada hu dels estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats // 5r // los ecclesiàstichs, militars y reals interpolladament, com és pretès per dits militars y reals, y de la mateixa manera protestà dit fra don Diego de Boxadors contra los ecclesiàstichs pretenent precehir a la religió de Sanct Benet; al que foren presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona. Y feta dita protesta, encontinent, fonch feta dita extracció en la forma que·s sol fer de deputats y oÿdors, y foren extrets en visitadors del General de Cathalunya los infrascrits y següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors mossèn Joan Miquel, canonge de la santa Iglésia de Elna, fra Joseph de Calders, monjo y obrer de Sant Cugat de Vallès, don Henrrich de Alemany, sacristà y canonge de la santa Iglésia de Vich. Per lo estament militar los senyors mossèn Francesch Riera y Reguer, mossèn Francesch Senjust, don Pedro Aymerich y Cruÿlles.

Y extrets los sobredits, a la que se anavan cantant los del estament real per a fer extracció d'ells, fou a son loch cantat mossèn Ramon Roger com ha inseculat en oÿdor real de Barcelona, y havent respost lo procurador fiscal del General «*non potest quia est visitandus*», fou encontinent per dit Roger presentada a ses senyories la suplicació infrascripta, suplicant // 5v // a ses senyories fossen servits, ans de passar avant, haver rahó del contengut en aquella y donar licència al scrivà major per a llevar acte del contengut en dita suplicació, la qual, aprés de donada, manaren ses senyories fos assí continuada y que de la presentació de aquella ne fos, com ne és estat, llevat acte per lo scrivà major del General, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Ramon Roger, mercader, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici dels ploms, dissent al present acte de inhabilitació se fa de sa persona per a córrer sort en la corrent extracció de visitadors, y a tots altres actes dependents y emergents de aquella, ans bé protesta expressament de que, per rahó de aquells, no li sie fet prejudici algú als drets que li competeixen per a poder córrer dita sort y per a obtenir la deguda esmena y reintegració de aquells y dels danys, y pèrduas, se li causaran, privant-lo de concórrer ab dita sort de visitadors, com ell sie del tot hàbil per aquella, attès no és offici visitable, volent que los dits drets y accions li resten salvos e il·lezos, com sinó fos estat inhabilitat, a effecte de poder deduhir-los en judici competent contra lo procurador fiscal del General y obtenir las sentències y declaracions necessàrias; protestant altrament del demés lícit y permès protestar. *Requirens vos notarium, et cetera. Altissimus, et cetera.* Ramon Roger, en causa pròpria».

En tot lo que foren presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Y després de assò, encontinent, fonch passat avant en dit acte de extracció y foren extrets en visitadors per lo estament real, los senyors misser Jacinto Ballaster, ciutadà de Barcelona, // 6r // mossèn Francesch Pellisser de Vilaplana, de Perpinyà, mossèn Joseph Corrià, ciutadà honrat de Leyda.

6v Dilluns, a VIII. En aquest die, en la tarda, se féu extracció de visitador en loch de mossèn Joseph Corrià, ciutadà honrat de Leyda, lo qual no pot obtenir dit càrrech per haver-se trobat que dit mossèn Joseph Corrià és estat deputat local del General lo trienni pròxim passat de la ciutat y col·lecta de Leyda, y per consegüent subjecte a visita, lo que per inadvertència se dexà de advertir a dos del corrent quant fou extret en altre dels visitadors del General, inseguint en tot lo disposat ab lo capítol primer del nou redrés de las Corts 1599, en presència de nou testimonis que serviren de brassos, los quals testimonis foren, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles, fra Francesch Monfar, abat de Camprodon, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sanct Joan. Per lo estament militar los senyors Domingo de Moradell, Joan Tassis de Ferrer, Francesch Prat y de Sanctjulià. Per lo estament real los senyors Rafel Cerdà, misser Diego Martines, lo doctor Pau Massó[a].

8r Los quals, assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militars y reals en lo terraplé de la present casa, que dóna a las portas del consistori, feren la protesta ordinària de que reste salvo a cada hu dels estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpolladament, com és pretès per dits militars y reals, y de la mateixa manera

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 645-646.

protestà dit fra don Diego de Boxadors, contra los ecclesiàstichs, pretenent precehir a la religió de Sant Benet; al que foren presents per testimonis Gerònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona. Y axí, encontinent, fonch feta extracció en la forma que·s sol fer, y fonch extret en loch de dit mossèn Joseph Corrià, fonch extret, mestre Pere Gavàs, de la ciutat de Leyda.

Dimars, a VIIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt[a] il·lustre senyor don Joseph de Margarit y Biure, governador de Cathalunya, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor real y advocat fiscal del General, ab masses altes, al cap de la escala de la present casa, ab la forma acostumada, y ab esta forma se'n entraren en consistori. Y se assentà ab la forma acostumada y estigué en companyia de ses senyories cerca de una hora, tractant alguns negocis de què tenia orde d'el, // 8v // en execució de la carta de crehensa que sobre açò ha donada de sa excel·lència, scrita en las Borges a sis del corrent, que està assí originalment cusida, signada de letra A. Y aprés se'n anà y fou acompanyat ab la mateixa forma y manera de què·s fa nota en lo present dietari.

Dimecres, a X. Die de sant Lorens.

Dijous, a XI. En aquest die, en la matinada, entraren en lo consistori de la present casa, en lo qual si trobaven tant solament los senyors deputats ecclesiàstich y militar y lo senyor oÿdor real, per no haver prestat encara lo jurament los senyors deputats real, oÿdors ecclesiàstich y militar, per no ser arribats encara en la present ciutat, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, los quals donaren y entregaren a sa senyoria un vot fet per lo molt il·lustre y reverent canseller y magnífichs regent la Real Cancellaria y altres doctors de la Real Audiència, en açò aplicats, y dels dits magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, acerca si los dits tres senyors consistorials que juraren lo primer del corrent poden administrar las cosas del General, no obstant no·y hage cumpliment de consistori, lo qual fonch legit en presència de sa senyoria. Y aprés manaren fos continuat en lo present dietari y és del tenor següent:

«En lo fet consultat per los molt il·lustres fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich, don // 9r // Joan Argensola, deputat militar, y lo doctor misser Balthezar Soler, ciutadà honrat, oÿdor real del General, als molt il·lustre y reverent canceller y magnífichs regent la Real Cancellaria y doctors de la Real Audiència, aplicats ab los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, sinó obstant la absència dels demés senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, los quals encara no han jurat, poden tractar los negocis del General, proseguir y exercir sos officis de deputats y oÿdor, fent deliberacions y lo demés que convinga per als affers de dit General y casa de la Deputació sens contravenir a capítols y actes de Cort. Vist lo capítol 7 de las Corts del any 1493, ab lo qual, perquè se poria seguir cas que deputat y oÿdor de un estament serian absents, fonch donada facultat als deputats y oÿdors qui presents seran de fer e exercir tots actes en la casa e administració de la Deputació durant la absència dels elegits, fins a tant que los tals elegits hagen prestat son jurament. Vist lo vot fet per los magnífichs assessors del General y altres doctors aplicats als 2 de agost 1563, ab lo qual, acerca del dubte proposat per lo deputat militar y oÿdor ecclesiàstich, que sols havian prestat son jurament en aquell trienni, podian administrar los negocis de la Generalitat, fonch aconsellat als dits deputat y oÿdor, attesas la disposició del sobredit capítol 7 de las Corts del any 1493, y la necessitat de la administració y dany eminent si dita administració cessàs, que per ço podian dits deputat y oÿdor presents, *etiam* los altres deputats y oÿdors absents, proseguir y exercir tots actes en la casa y administració de la Deputació. Vista axí mateix que en lo trienni que comensà al primer de agost 1521, los *tunch* deputats militar y real y oÿdor militar y real // 9v // administraren y regiren y governaren las cosas de la Generalitat, exercint sos officis de deputats y oÿdors no obstant la absència del deputat y oÿdor ecclesiàstich, que dins dels dos mesos no vingueren a jurar. Y axí als 23 de setembre de dit any fonch feta extracció de nous deputat y oÿdor ecclesiàstichs. Attès y[a] conciderat la precissa y[b] urgent necessitat de poder administrar las cosas de la Generalitat y assenyaladament en lo corrent temps de la guerra que tenim dins la província, per al qual fet y sa defensa succeheixen nous fets que necessitan de remey prompte, lo qual se impediria a no poder deliberar los senyors deputats que han jurat y obrar en beneffici del Principat lo que aparexerà més convenir. Per ço, los sobredits molt il·lustre y reverent canseller y magnífichs regent la Real Cancelleria y demés doctors són de vot y parer que los dits senyors deputats y oÿdor real que han jurat, sens contravenir al capítol 57 de las Corts del any 1599, ni altres capítols y actes de Cort, poden y deuen exercir sos officis de deputats y oÿdor, fer deliberacions y demés actes que a dits

a. a continuació repetit molt.

a. a continuació ratllat conciderat feta extracció de nous deputat.
b. y urgent *interlineat.*

senyors deputats y oÿdor aparegan necessaris per a la bona administració del General y casa de la Deputació.

De Barutell, cancellarius. De Monjo. Orlau. De Copons. Pastor, assessor. Queralt, regens. Vidal. Cornell. Peralta. Tristany, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus».

En aquest mateix die, attès que per la carta rebuda per ses senyories de mossèn Onoffre Aguiló, qui fonch extret als vint-y-dos de juliol proppassat en deputat per lo estament real, dada en Igualada[a], //11r// als nou del corrent, se'ls avisa com dit mossèn Onoffre Aguiló seria lo die present en esta ciutat, com ja realment y és, y volia prestar lo jurament acostumat per rahó de son offici. Y attès que la dita carta és estada conferida per ses senyories ab los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, y aquells han aconsellat a ses senyories devian fer una junta de trenta-sis personas dels tres estaments, y per a tractar lo fahedor acerca del dit jurament que entén prestar lo dit mossèn Onoffre Aguiló. Per ço, inseguint lo dit vot y per lo effecte sobredit, ses senyories han feta elecció de ditas trenta-sis personas per a què sien convidades per a las dos horas de la tarda del die present, y són estats nomenats los infrascrits y següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, fra don Phelip de Lentorn, lo doctor Hieònym Roig, sacristà y canonge de la Seu de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, lo doctor Joseph Hieònym Besora, canonge de Leyda, lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sanct Joan, fra Diego de Boxadós, del hàbit de Sant Joan, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Joseph Julià Jalpí y T[b] ... Broquetes, canonge de Gerona. Per lo estament militar los senyors don Pedro de Aymerich, //11v// don Pedro Desbosch y de Sanctvicencs, don Jacinto Vilanova, don Hieònym de Gàver, Domingo de Moradell, Francesch Puigjaner, don Joseph Olmera, Francesch Joan de Vergós, Sebastià de Miralles, don Bernat Terré, Narcís Ramon March, don Francisco Vilalba. Per lo estament real los senyors, lo senyor conseller ters, Agustí Pexau, Joseph Ximenis, Joseph Massana, Galceran Nebot, Rafel Grimosachs, Rafel Cerdà, Francesch Marí, misser Joan Batista Monfar, misser Diego Riu y Cortit y Hieònym Romeu.

En aquest mateix die, en la tarda, ajuntats los senyors de la Trentasisena atràs nomenats, o la major part de aquells, en lo consistori de ses senyories, y precehint proposició que fonch feta per lo senyor deputat ecclesiàstich, en son nom propri y dels senyors deputat militar y oÿdor real, presents, que en effecte és estada, que attès que lo senyor Onoffre Aguiló, qui fonch extret en //12r// deputat real lo die de sancta Magadela del mes de juliol proppassat, era arribat lo die de aÿr a esta present ciutat y venia de la ciutat de Leyda, que poch ha és estada rendida y entrada per forsa de armes del enemich, y que axí se podria témer si dit senyor Onoffre Aguiló havie allí prestat lo sacrament de fidelitat a obediència del rey cathòlic, y que per esta rahó se podia reselar d'ell, per venir de part tant suspecta, que per ço, se proposave si se li admetria lo jurament que ha de prestar ans de entrar en pocessió de dit son offici de deputat real. E la dita junta, després de moltas concideracions y rahons que són estades per tots ponderades, resolgué que devia aconsellar, com aconsellaven, a ses senyories que admetessen al dit senyor Onoffre Aguiló y li exhigissen son jurament acostumat per a deputat real.

Divendres, a XII. En aquest die, en la matinada, los molt il·lustres senyors Onoffre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, deputat real, y Joseph Amat, donsell, en Barcelona domiciliat, oÿdor militar, extrets lo die de sancta Magdalena pròxim passada, que comptàvem a 22 de juliol pròxim passat, ensemps ab los demés que prestaren son jurament lo primer del corrent per lo trienni que ha comensat lo primer del corrent, los quals senyors deputat real y oÿdor militar encara no eran arribats en la present ciutat, vingueren en la present casa de la Deputació acompanyats de moltas personas dels tres estaments, venint primer lo senyor oÿdor militar y aprés lo senyor deputat real, y se'n entraren en lo consistori vell, y al cap de poch vingueren los porters //12v// ab ses masses y dits senyors deputat y oÿdor hisqueren de dit consistori vell ab molt gran acompanyament, y se'n anaren en la sala gran del consistori hont estaven assentats los demés senyors consistorials, y assentats per son orde, ab la forma acostumada ab ses cadires de vellut carmesí, lo scrivà major y secretari del General comensà a llegir lo acte de dit jurament que dits senyors prestaren, lo qual ab molta attenció fonch oÿt, y, publicat aquell, si posaren a fer negoci en consistori. Adverteix-se que lo senyor deputat real fonch acompanyat en sa casa per molts cavallers y officials del General y present casa de la Deputació, aportant son verguer devant la massa en lo muscle ab molt gran ostensió, y manaren los senyors deputats ne fos feta nota en lo present dietari.

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 646.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 30 mms.

En aquest mateix die ses senyories, conciderant lo quant importa a la província enviar una persona capàs y molt intel·ligent per a anar en París y informar lo ànimo de sa magestat, que Déu guarde, lo estat d'ella y lo quant importa que ab ulls de clemència valega y mire per ella, y cerciorar-lo del valor, amor y fidelitat ab què los cathalans estan disposats tots a pèrdrer la vida y derramar lur sanch en servey de dita sa magestat, y per a conferir y tractar aquest fet anomenaren divuit persones, sis de cada estament, següent(s), ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, lo doctor Francesch Puig, ardi(a)ca y canonge de Tortosa, lo doctor Barthomeu del Viver, sacristà y canonge de Urgell, don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona, fra Diego de Boxadós, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sant Joan. //13r// Per lo estament militar los senyors don Pedro Aymerich y de Sanctapau, don Pedro Desbosch y de Sanctvicencs, Luÿs de Boxadors y Llull, Francesch Joan de Vergós, Pau Amat, major, don Bernat de Terré. Per lo estament real los senyors misser Diego Riu, Joseph Móra, Agustí Pexau, Galceran Nabot, Rafel Cerdà, Joseph Miquel Quintana.

En aquest die, en la tarda, ajuntada la Divuytena de què lo die present és estada feta nominació, y feta en ella proposició per ses senyories en son consistori en rahó de la carta dels sis del corrent, scrita en las Borjas, que reberen estos dies atràs de sa excel·lència y de la crehensa que en exequució d'ella fonch explicada per lo senyor governador de Cathalunya, que en substància era que, atteses les necessitats que occorian en esta província per rahó dels aventatges dels progressos que lo enemich, per //13v// las forsas de ses armas, anava fent en gran dany de aquest Principat, seria de gran conveniència se enviàs un embaxador a la cort de sa magestat christianíssima, per a què allà, dada notícia per menor als rey y reyna, nostres senyors, y a sos ministres, y suplicadas sas magestats de que vullan fer mercè a esta província afavorint-la ab un molt gros de cavalleria y infanteria, a fi que axí aquest Principat reste defensat y puga deslliurar-se de les opressions enemigas, se ha de confiar per tan bon medi de què ses magestats aconsolaran aquest Principat y la província restarà libre de las molèstias y treballs que·s pateixen ab tant continuada guerra, segons que tot és estat donat en proposició per ses senyories. E la dita junta, attenent a la gravedat de la matèria y a la necessitat d'ella, y perquè sobre cosa que tant convé se puga pèndrer acertada resolució, féu deliberació que ses senyories devien proposar lo dit fet en brassos, per a què en ells si puga pèndrer la deliberació que sie més convenient al servey de Déu y de sa magestat y de la província.

14r Dimars, a XVI. En aquest die, en la tarda, entre las tres y las quatre horas, los molt il·lustres senyors don Henrrich de Alemany, sacristà major y canonge de Vich, Joan Miquel, canonge de Elna, y fra Joseph de Calders, monjo y obrer major de Sanct Cugat de Vallès, per lo estament ecclesiàstich; don Pedro Aymerich y Cruÿlles, Francesch Riera y Reguer y Francesch Senjust, per lo estament militar; mestre Jacinto Ballaster, Francesch Pellisser y Vilaplana y mestre Pere Gavàs, de la ciutat de Leyda, per lo estament real, visitadors novament extrets per la visita del General, comforme disposició del capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, juntats en la sala dels reys de la present casa, en presència de ses senyories, los quals tots estigueren assentats en la forma següent, ço és, los senyors deputats, lo real absent per sa indisposició, y senyors oÿdors de comptes, lo ecclesiàstich absent de la present ciutat, qui encara no ha jurat, se assentaren en forma de tenir brassos ab sos banchs de vellut carmesí, y aprés a la mà dreta de dit senyor deputat ecclesiàstich segué ab altre banch vers la finestra del carrer lo molt reverent vicari general y aprés d'ell, consecutivament, los tres senyors visitadors ecclesiàstichs y aprés los militars y últimament los reals. Y estant assentats ab esta forma, dits visitadors protestaren, ço és, los militars y reals, de que restàs salvo a[a] cada hu dels dits estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals, interpolladament, com és pretès per dits //14v// militars y reals, volent que aquell los reste totalment il·lès y sens prejudici algú, per poder deduir d'ell en la primera Cort o allà hont més los convinga. Y la mateixa protesta feren en rahó del votar que·s seguirà entre son consistori en lo discurs de la visita, pretenent que en assò també se ha de procehir interpolladament, com és pretès en lo sèurer. Y fetas ditas protestas, lo scrivà major y secretari del General ab alta veu llegí lo capítol primer del nou redrés de las Corts 1599, lo qual legit, dits senyors visitadors prestaren lo jurament en mà y poder de ses senyories, ço és, los ecclesiàstichs posant-se la mà en los pits y los laychs se alsaren per son orde[b] y juraren en mà y poder de ses senyories ab la forma acostumada. Y aprés de prestar dit jurament, lo vicari general los publicà sentència de excomunicació, estant dits senyors visitadors depeus, y aprés de oÿda sentència de excomunicació dit molt reverent official se'n anà hi·s despedí de ses senyories, la qual fonch del tenor següent:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo de Barcinone

a. a *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* posant-se la mà en los pits.

episcopo, monemus vos, admodum illustres dominos don Henrricum de Alemany, sacristam majorem et canonicum Sedis Vicensis, Joannem Miquel, canonicum Sedis Elnensis, et fratrem Josephum de Calders, monacum et prepositum majorem monasterii Sancti Cucuphatis Vallensis, nobilem don Petrum Aymerich et Cruylles, Franciscum Riera et Reguer et Franciscum Senjust, Jacintum Ballaster, medicine doctorem, Franciscum Pellisser y Vilaplana et Petrum Gavas, medicine doctorem, personas juxta formam capituli primi nove reformacionis extractas in visitatores Generalis principatus Cathalonie pro triennio proxime lapso, hic presentes, pro primo, secundo, // 15r // tercero et peremptorio terminis et monitionibus quatenus bene et legaliter vos habeatis in vestro officio seu munera visitatorum quovis amore, rancore pospositio sed solum Deum et conciencias vestras intuendo, et pro his auditis excomunicationis sentenciam quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes trina canonica monitione premissa, ferimus et promulgamus in his scriptis».

Y, encontinent, fonch feta extracció per ses senyories a sort de redolins de jutges dels processos en què foren extrets, ço és, per lo bras ecclesiàstich lo dit mossèn Joan Miquel, e per lo bras militar lo dit mossèn Francesch Riera y Reguer, y per lo bras real lo dit mestre Pere Gavàs, de totes les quals cosas fonch levat lo present acte per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, a instància de dits senyors de dita Novena. Presents per testimonis Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona, y molts altres en multitut copiosa.

En aquest die, casi encontinent que fonch fet lo sobredit, ses senyories tingueren junta de brassos en dita sala dels reys cridats lo die present, en la qual junta entrevingueren las personas dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Miquel Pont, abat de Amer, lo doctor Francesch Puig, canonge de[a] Tortosa, mossèn Joseph Boldó, canonge de Barcelona. Per lo estament militar los senyors don Pedro Aymerich y Cruÿlles, // 15v // don Bernat Terré, don Pedro Desbosch y de Sanctvicencs, Pau Amat, major, don Anton Viader, don Garau Alemany, mossèn Joseph Cortit, Domingo Moradell, don Phelip Ferreres, don Hierònym de Alemany, Joan Carreres y Francesch Joan de Vergós. Per lo estament real los senyors, conseller ters de la present ciutat, Joseph Ximenis, misser Barthomeu Soler, Joseph de Urrea, Jaume Lobregat, Francisco Móra, Joseph Miquel Quintana, misser Diego Riu, Joan Pau Bruniquer, Bernat Valencas.

Als quals fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Estos dies passats fou servit lo senyor governador de Cathalunya // 16r // explicar-nos una carta de crehensa que aportava de sa excel·lència, en explicació de la qual digué seria de molt gran beneffici per la província que la Deputació, juntament ab la ciutat de Barcelona, enviassen un embaxador a sa magestat, Déu lo guarde, suplicant-lo que, ab totas veras, mane assistir esta província ab novas tropas de a peu y a cavall per a tràurer ab major brevedat lo enemich de ella. Y com a deu del corrent hage deliberat lo savi Consell de Cent enviar-hi ja per compte de la ciutat un embaxador, per ço, desijant los deputats que per sa part se obre tot lo possible en beneffici de la província, lo die de dotse del corrent juntaren una Divuytena de sis personas de cada estament per a què aconsellassen lo que devien fer sobre lo cas proposat, per la qual Divuitena fou aconsellat que dits senyors deputats reportassen, com ara reportan, lo sobredit fet a vostres senyories per a què ab son consell puguen més acertadament deliberar, al servey de Déu, del rey, nostre senyor, y beneffici de aquest Principat».

E legida la dita proposició, encontinent, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà còpia de aquella a dit senyor conseller, lo qual encontinent se alsà y se'n anà en casa de la ciutat per a consultarla ab los senyors consellers, sos companys, y al cap de una estona tornà en la present junta y aportà son vot en scrits, lo qual fou llegit per lo scrivà major ab alta veu, y aprés tot los demés senyors de dita junta anaren votant per son orde, ab molta maduresa y concideració, y aconsellaren a ses senyories que deuen enviar al rey y reyna, nostres senyors, un embaxador per a què, en conformitat del que ha enviat la present ciutat, los supliquen que manen promptament enviar las tropas de peu y a cavall per a resistir a las armas enemigas, y que la resolució // 16v // presa per ses senyories ab parer de la Divuytena, que per lo effecte refferit ha tant prudentment manat ajuntar, en orde a enviar dit embaxador, y que elegint-lo ses senyories és ben cert concorreran ab ell les parts y talent que negoci tant grave demane, y que ses senyories sien servits manar-ho posar en exequució promptament, que ab la mateixa conformitat ho deliberà lo savi Consell de Cent.

Dimecres, a XVII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present

a. *a continuació ratllat* Urgell.

casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernents lo beneffici y repòs de la província. En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials en la casa de la Bolla, a fi y effecte de fer continuar lo encantar y liurar las bollas del General que fins vuy encara no se són arrendades. En aquest mateix die fonch arrendada la bolla de la vila y col·lecta de Puigcerdà per lo trienni corrent que comensà lo primer de juliol 1644, y la procura que fa per dit arrendament està assí cusida, signada de letra A[a].

18r Divendres, a XVIIII. En aquest die los molt il·lustres senyors visitadors enviaren a sercar a mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General; los quals, estant consistorialment assentats, feren nominació de notari y scrivà major de dita visita de la persona del honorable Simon Miquel, notari real, ciutadà de Gerona, lo qual, present en lo consistori, acceptà lo dit offici y prestà lo sòlit y acostumat jurament en mà y poder de dits senyors visitadors; y no-res-menys, prestà sacrament y homenatge en mà y poder de Montserrat Albià, hu dels porters ordinaris de ses senyories, ab la forma acostumada, y aprés ohí sentència de excomunicació que li fonch promulgada del tenor següent:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum et reverendissimo domino Barcinone episcopo, monemus te, honorabilem Simeonem Miquel, notarium regium, civem Gerunde, scribam majorem visite Generalis Cathalonie per admodum illustres dominos visitatores dicti Generalis electum et nominatum, hic presentem, pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis, ac monicione canonica quatenus teneas subrigido et stricto secreto omnia negocia in dicta visita per tractanda et aliis, in exercicio et regimine dicti tui officii, bene, fideliter et legaliter, te habeas quovis amore et odio pospositis, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam quam in te sic contrafacientem, // 18v *// ex nunc prout ex tunc, dicta trina canonica monicione premissa, ferimus in his scriptis ac eciam promulgamus».*

En totas las quals cosas foren presents per testimonis lo dit Montserrat Albià, passamaner, y Francesch Carreras, sastre, ciutadans de Barcelona.

Dissabte, a XX. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça abril, maig y juny 1643, acceptat los libres y diners de la ciutat de Tarragona y sa col·lecta, y de la vila de Viella y sa col·lecta, axí guerra com ordinari, la qual relació han manat ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris.

Dimars, a XXIII. En aquest die los senyors deputats y oÿdors, lo senyor oÿdor ecclesiàstich *//* 19r *//* qui encara no ha jurat, juntaren en lur consistori la Trentasisena dels tres estaments devall scrita y següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Andreu Pont, abbat de Amer, don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Hierònym Roig, sacristà major y canonge de Barcelona, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Jaume Corts, canonge de Barcelona y ardiaca de Santa Maria, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sant Joan, lo doctor Hierònym Besora, canonge de Leyda, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sanct Joan, don Henrrich de Alemany, sacristà y canonge de Vich. Per lo estament militar los senyors don Pedro Aymerich y de Cruÿlles, don Francisco Vilalba, don Acasi de Ripoll, don Pedro Desbosch, Francesch Joan de Vergós, Pau Amat, major, Sebastià de Miralles, Francesch Pugjaner. Per lo estament real los senyors, conseller en cap de la present ciutat, *//* 19v *//* Joseph Móra, Jaume Llobregat y Amell, Joseph Massana, Rafel Grimosachs, Galceran Nabot, Joseph Ximenis, Joseph Miquel Quintana.

Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Lo doctor Pere Quer, canonge de la Iglésia de Leyda, fonch extret als 22 de juliol proppassat en oÿdor ecclesiàstich del present principat de Cathalunya, y per haver entès ses senyories arribà lo die de aÿr a esta ciutat, ab intent de voler prestar son jurament y entrar en pocessió de dit son càrrech, y per dita rahó, tenint occasió ses senyories de algun reparo sobre assò, axí per venir dit doctor y canonge Pere Quer de la dita ciutat de Leyda que vuy occupa lo enemich, com també per ésser estat aquell hu dels canonges elegits qui anaren per conferir los tractes y pactes del rendiment de dita plassa, y a besar la mà y prestar la obediència al rey cathòlich, que totas són cosas ab las demés que·s poden discórrer que donan pre-

a. a continuació aquesta procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 646-647.

sumpció de suspita rellevant y occasió de què los senyors deputats reparen en rèbrer-li lo dit jurament. Per ço, desijant ses senyories acertar en cosa que tant importa al servey del rey, nostre senyor, y justificació de aquest Principat y consistori, ho proposan a vostres senyories per a què, conciderada la gravedat de la matèria, sien servits aconsellar-los lo que deuen fer per major satisfacció de aquella».

E la dita junta, attesa la qualitat de la matèria // 20*r* // y que demana gran circunspecció la resolució d'ella, que per ço los senyors deputats se informen, *ex integro*, sobre lo dit fet y fassan totas las diligències convenients y que promet sa bona prudència per a tenir las notícias que·s pugan en rahó de aquell, y que aprés o reporten en brassos a fi que en ells s'i puga pèndrer acerta deliberació, al mayor servey del rey, nostre senyor, y justificació de la província.

En aquest mateix die, en la tarda, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo noble fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya per a la cort de sa magestat, prestà en mà y poder de ses senyories, com ha embaxador predit, lo jurament devall scrit.

«Jurament del noble fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Catalunya per a sa magestat, que Déu guarde.

Lo senyor fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, embaxador nomenat per lo General de Cathalunya per a anar en la cort de sa magestat christianíssima, en conformitat de la deliberació feta per ses senyories a 17 del corrent mes de agost, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General, y estant en presència de ses senyories, jurà a Nostre Senyor Déu y a sos sancts quatre Evangelis corporalment tocats, en mà y poder del senyor fra don Gispert Amat, abat de Galligants, deputat ecclesiàstich, rebent y acceptant-lo en nom y en presència del // 20*v* // dit consistori, que guardarà y observarà y cumplirà les instruccions que per sas senyorias li són estades donades y liurades, despedidas en la forma acostumada y referendadas per lo scrivà major del dit General y ab lo sagell de aquell sagellades.

Ítem, que axí mateix guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevols órdens e o commissions que per avant se li donaran per sas senyorias ab instruccions o carta, o altrament.

Ítem, que durant sa embaxada no negociarà, ni demanarà, ni empetrarà, ni acceptarà, per si mateix ni per altras personas algunas, directa ni indirectament, gràcias, ni mercès, ni altras cosas de sas magestats, ni de sos ministres, ni de altras personas, sinó és tenint per açò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y en açò són estats presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona».

En aquest mateix die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha faltat a comptar los llibres y diners de las taulas de Viella y Vilaller de las terças de juliol, agost y setembre 1641; janer, febrer y mars 1643; abril, maig y juny, juliol, agost y setembre, octubre, novembre y dezembre 1642; janer, febrer y mars 1643 de Vilaller, Escaló, Viella y Vall de Aran; terça abril, maig y juny 1643, Vilaller, Viella y Vall d'Aran; juliol, agost y setembre 1643, Tremp y Pallàs. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona[a].

22*r* Dimecres, a XXIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat, y foren rebuts per ses senyories ab la forma acostumada, y tingueren conferència ab ses senyories per alguns negocis concernets lo beneffici de la província.

Dijous, a XXV. En aquest die, en la matinada, partí de la present ciutat lo noble fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya, per a París, cort de sa magestat, que Déu guarde.

Divendres, a XXVI. En aquest die, constituïts los magnífichs assessors y advocat fiscal del General en lo consistori de ses senyories, donaren y liuraren a ses senyories en lur consistori un vot per ells fet en companyia de altres magnífichs doctors aplicats, baix al peu de aquells firmats, lo qual manaren legir y, legit, ordenaren fos continuat en lo present dietari que·s del tenor següent:

«En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal del dit General y doctors aplicats infrascrits // 22*v* // acerca si los molt il·lustres senyors visitadors han pogut nomenar en scrivà major de dita visita a mossèn

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 647.

Miquel, notari, essent estat tauler del General en la ciutat de Gerona en lo trienni pròxim passat y axí haver de ésser visitat. Attès que per lo capítol 1 del nou redrés de las Corts del any 1599 està disposat que no pugue ésser visitador algun official del General, ni altra persona que haje de ésser visitada. Y las rahons que·s poden conciderar en lo visitador, militan també en los demés officials de la visita y en particular en lo scrivà major qui porta tot lo maneix de la visita y té tots los papers en sa mà, y axí ha de militar lo mateix dret y la observança subseguida en lo tribunal de la visita. Axí, després del any 1599, com al temps que los deputats y oÿdors nous visitaven los deputats y oÿdors vells y en las visitas dels officials reals, tant de judici de taula com dels que no purgan taula, y en la visita de casa de la ciutat, de no ésser nomenats per scrivà major ni officials de ditas visitas personas que hagen de ésser visitades, declara la incompatibilitat y encapacitat de poder ésser scrivà major de dita visita dit mossèn Simon Miquel, antes bé, si se donave loch a dita provisió hi·s permetia que dit Miquel fos scrivà major de dita visita, se seguirian molts grans inconvenients, puix se obriria camí per a què tots los officials de la visita fossen o poguessen ésser officials del General, o personas que haurien de ésser visitades, ab què vindria a ésser la visita elusòria o de poch profit, fent-se per mà de personas que haurian de ésser sindicades. Per ço, són de vot y parer que dit mossèn Simon Miquel no pot servir lo offici de scrivà major de dita visita, ni ha pogut ésser elegit en dit offici.

Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Fontanella, consulens. Xammar, consulens. Tristany, assessor. Don Acasius de Ripoll, consulens. Narcisus Mir, consulens»[a].

29r En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y aprés de entrat en lo consistori y assentat en son acostumat lloch, de paraula, explicà y donà avís a ses senyories de la victòria que las armas de nostre rey y senyor havian tingut en las parts de Flandes, y dels socorros que sa magestat envia en esta província; explicant també la crehensia de dos cartas, de sa magestat una, y altre del eminentíssim senyor cardenal Mazariny, las quals, aprés, lliurà en mà del senyor deputat ecclesiàstich; les quals rebé ab molt gran comediment y respecte. Y aprés, al cap de un rato, se despedí de ses senyories, lo qual acompanyaren fins al cap de la escala de la present casa, y despedits de sa il·lustríssima se'n tornaren en dit consistori y desclogueren ditas cartas, las quals manaren traduhir y traduhides manaren fossen continuades en lo present dietari y son assí cusides, signades de letra A, B.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die, en la tarda, partiren del moll de la present // 29v // los nobles don Joseph Amat y don Fernando Fivaller, embaxadors anomenats per ses senyories per a anar a donar la benvinguda, de part de ses senyories y de la província, al excel·lentíssim duch de Bieze, general de la armada naval de sa magestat, qui era arribat devant la platja d'esta ciutat; los quals anaven ab dos falugues, per dit effecte ses senyories havien manades posar apunt, ab la una anaven los senyors embaxadors acompanyats de alguns officials del General, y en la altra anava lo síndich del General. Y arribat que fou dit síndich en la capitana donà a sa excellència lo recaudo següent: «Que los senyors deputats lo enviaven a sa excel·lència per a donar-li avís com ab altra faluga venian los embaxadors que ses senyories enviaven per a donar-li la benvinguda, de tot lo que donava avís a sa excellència». E sa excel·lència respongué que ell no tenia orde de deternir-se, sinó anar a tota diligència a Tarragona y que seria per quant tornaria, y que estimava als senyors deputats y a tot lo Principat la mercè y honrra li feyen. Y encontinent se despedí de sa excel·lència, y per quant ja era de nit y la mar estava molt alterada y dits senyors embaxadors encara eren molt luny de dita capitana, y rebut lo recaudo de dit síndich, se'n tornaren en lo moll de la present ciutat; de tot lo que manaren ses senyories ne fos feta nota en lo present dietari.

Dimars, a XXX. En aquest die, en la tarda, ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anaren en la casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca de alguns negocis concernents lo beneffici de la pàtria.

30r Setembre MDCXXXXIIII

Dijous, al primer. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories lo mestre de serimònies de la Seu de Barcelona, acompanyat de sis benefficiats, anant devant lo vadell de dita Seu. Y, entrats en consistori, dit mestre de serimònies digué y explicà a ses senyories com ell era allí enviat per part del molt il·lustre Capítol de dita Seu, dient com feyen a saber a ses senyories com la Sanctedat de Urbano Octau era mort, y que dit molt il·lustre Capítol havia resolt celebrar lo die de demà lo aniversari acostumat, suplicant a ses senyories fossen servits assistir en dit aniversari, com bé tenen acostumat.

a. a continuació dues cartes i les traduccions corresponents transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 647-649.

E rebut dit recaudo respongueren ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven al molt il·lustre Capítol la mercè los feyen, y que si la multitut dels negocis tant grans que tenian entre mans los donaven loch, acudirian ab molta voluntat.

30v Divendres, a II. En aquest die se celebrà lo aniversari per la ànima de sa Sanctedat en la Seu de Barcelona, y los senyors deputats no·y pogueren assistir per no haver-hi consistori, per lo que lo senyor deputat real y oÿdor militar estaven desganats y lo senyor oÿdor ecclesiàstich encara no havia prestat son jurament.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories tingueren junta de brassos cridats del die present en los quals entrevingueren les persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Miquel Pont, abat de Amer, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona, lo doctor Josep Hieònym Besora, canonge de Leyda, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, lo doctor Hieònym Roig, sacristà y canonge de Barcelona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona. Per lo estament militar los senyors don Pedro de Aymerich, Luÿs de Boxadors, Francesch Puigjaner, Joan Tassis de Ferrer, don Francisco de Erill, don Joseph Amat, //31r// Pere Màrtir de Albertí, Francesch Joan Despujol, Francesch de Collferrer y Vilamala, don Damià Janer, Joan Carreres, Hugo de Sanctjoan, Pau Amat, major, Francesch Xammar, misser Jaume Castelló, don Jaume Falcó, don Fernando Fivaller, Phelip de Boxadors, don Anton Viader, Francesch de Malla, Sebastià de Miralles, Joseph Cortià, don Thomàs Macip, Narcís Ramon March y don Joseph de Copons. Per lo estament real lo senyors conseller en cap de la present ciutat, Joseph Miquel Quintana, Joseph de Urrea, Agustí Dalmau, misser Gismundo Boffill, misser Barthomeu Soler, //31v// misser Diego Riu y Cortit, Joseph Damians, Joseph Lussàs, Joseph Quintana, Joseph Ximenis, Joseph Móra, Antich Servat, Joseph Novell, Bernat Valencas y Hieònym de Navel.

Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Essent vingut a esta ciutat lo doctor Pere Quer, canonge de la Iglésia de Leyda, extret en oÿdor ecclesiàstich, per a prestar son jurament y entrar en pocessió de son càrrech, repararen ses senyories en admètrer-li lo jurament, tant per venir dit canonge Quer de la ciutat de Leyda, occupada vuy per lo enemich, com també per ésser estat hu dels canonges elegits que anaren per a conferir los tractes y pactes del rendiment de la plassa y a besar la mà al rey cathòlich; y no volent en una matèria tant grave per si sols deliberar, nomenaren trenta-sis personas dels tres estaments per a què fossen servits aconsellar a ses senyories lo que devien fer; la qual junta se tingué a 23 de agost proppassat, y en ella se resolgué que se informassen ses senyories *ex integro* sobre lo dit fet, y fessen totas ls diligències convenients y aprés ho representassen en brassos. Y estant fent las diligències y no trobant-se cosa rellevant, han rebut ses senyories una carta de sa excel·lència, dada en lo port de Tarragona a 27 de dit mes[a] //33r// de agost, que·s llegirà a vostra senyoria, en la qual assegura sa excel·lència a ses senyories que los francesos estaven en lo siti de Leyda y los paysans ben affectes han tingut ab dit doctor Quer lo total amparo, ab què apar cessà tot lo reparo que ses senyories tingueren en admètrer lo jurament de oÿdor ecclesiàstich al dit doctor Quer. Ab tot se proposa a vostra senyoria per a què los aconselle lo que apar se dega fer, que és cert que ab lo parer acertat de vostra senyoria se seguirà lo major servey de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici de la província».

Resolució de dits brassos. E legida la dita proposició, encontinent, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà còpia de dita proposició y de dita carta a dit senyor conseller en cap, lo qual, encontinent, se alsà y se'n anà en casa de la present ciutat per a consultar aquella ab los demés senyors consellers, sos companys. Y al cap de una estona tornà en la present junta y aportà son vot en scrits, lo qual fou llegit en presència de dits brassos. Y aprés, tots los demés senyors de dita junta anaren votant per son orde, ab molta maduresa y attenció, y aconsellaren a ses senyories que, attès lo abono de sa excel·lència y lo haver pres sa senyoria ab tant cuydado informació y no consta d'ella cosa per la qual no·s dega dar lo jurament al doctor Pere Quer, que, per ço, deu sa senyoria admètrer-li lo jurament.

Dissabte, a III. En aquest die, en la tarda, vingué en la present casa lo molt il·lustre senyor lo doctor Pere Quer, canonge de la Iglésia //33v// de Leyda, extret en oÿdor ecclesiàstich del General de Cathalunya als 22 de juliol pròxim passat per lo trienni que ha comensat al primer de agost pròxim passat y del corrent any 1644, acompanyat de molts cavallers y altres persones de tots estaments, lo qual, ab dit acompanyament, se'n entrà en lo consistori a hont estaven assentats en ses cadires de vellut carmesí los senyors de-

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1 pàg. 649.

putat ecclesiàstich, deputat militar y senyor oÿdor real, absents emperò de aquell los senyors deputat real y oÿdor militar, per estar indisposts. Y assentat dit senyor oÿdor ecclesiàstich en son acostumat loch, prestà lo sòlit y acostumat jurament y oý sentència de excomunicació en la forma acostumada, lo qual fonch publicament <y> legit per lo scrivà major y secretari del General ab alta veu, com està continuat en lo llibre de Juraments de deputats y oÿdors recondit en la scrivania major de dit General, al qual se ha relació.

Diumenge, a IIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la iglésia de Nostra Senyora del palau, vuy del General, acompanyats dels officials del General, a hont oÿren lo offici de gràcies y lo *Te Deum laudamus*, que ses (senyories) deliberaren se fes a dos del corrent, en acció de gràcies de la victòria tant gran que las armas de nostre rey y senyor han tingut en rendir la plassa de la Gravalina, que és lo puesto més conciderable de Europa, en lo qual offici també hi assistí lo senyor governador de Cathalunya, qui entre altres ere estat convidat per ses senyories, y segué a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, estant[a] // 35*r* // tots assentats ab ses cadires de vellut y coxins als peus. Y aprés seguiren la professó que·s féu per dins dita iglésia ab molta veneració y estimació, cantant ab molta solempnitat y música lo *Te Deum laudamus.*

Dimars, a VI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mossèn Francesch Bosch, notari ajudant del scrivà major de la governació, ha donat y liurat a ses senyories un acte de revocació de alguns manaments fets de part de dit senyor governador a d'algunes persones, manant-los que dins tres dies naturals buydassen del present Principat, lo qual acte de revocació fet per dit senyor governador manaren fos continuat y originalment cusit en lo present dietari y és del tenor següent:

«Acte de revocació. Ab la present certifich que fas fe yo, Francesch Bosch, per auctoritats apostòlica y real notari públich y del col·legi de notaris públichs reals de la present ciutat de Barcelona y ajudant del scrivà major de la cort de la General Governació de Cathalunya, per lo noble don Joseph Galceran de Pinós, senyor útil y proprietari de dita scrivania, com ab acte // 35*v* // rebut y testifficat en mon poder lo die present y devallscrit lo molt il·lustre y spectable senyor don Joseph de Biure y Margarit, baró de Aguilar, mariscal de camp, del Consell de sa magestat y portantveus de general governador del present principat de Cathalunya, llohà, aprovà, ratificà y confirmà la cancel·lació, revocació y annul·lació feta al marge de dos manaments de son orde y manament fets, lo un a Isabel Prexens, víuda, sots jornada de tretse del mes de agost pròxim passat, y lo altre a Maria Barceló, muller de Joan Barceló, mercader, sots jornada de quatorse del dit mes de agost, los quals contenien que dins tres dies naturals buydassen ellas y llur família del present principat de Cathalunya, per convenir axí al servey del rey, nostre senyor, en cas de contrafacció sots pena de sinch-centas lliures, moneda barcelonesa; la qual revocació, cancel·lació y annul·lació fonch feta tant solament als vint-y-hu de dit mes de agost sens haver-ne llevat acte. Volent expressament sa senyoria que dits manaments en ningun temps valegan, ni sien trets en conseqüència, y dita revocació féu per haver-li fet instància lo síndich del General de Cathalunya, y per a què en tot temps constàs ha manat sa senyoria, ab lo present acte, llohar, approvar, ratificar y confirmar aquella, de tal manera que dits manaments vol haver per revocats y annul·lats, com sinó fossen estats fets. Presents per testimonis lo magnífich Joan Pi, ciutadà honrat y scrivà de manament de sa magestat, y Miquel Codina y Desllor, mercader, ciutadà de la present ciutat de Barcelona. Dada en Barcelona, vuy als dos del mes de setembre any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents quaranta-quatre.

De premissis aliena manu fideliter scriptis fidem facit Franciscus Bosch, auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinone et coadjutor scribe majoris Gubernacionis Generalis Catalonie, pro nobile domno Josepho Galserando de Pinos, domini utili et proprietario ipsius scribanie, hec propria me scribens manu».

36*r* Dijous, a VIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la iglésia del palau de la comtessa, vuy del General, y assistiren en lo offici com a protectors de la dita iglésia. Y acabat dit offici, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa. Faltaren-hi los senyors deputats real y oÿdor militar, los quals, per lurs indisposicions, no·y pogueren assistir.

36*v* Dilluns, a XII. En aquest die lo magnífich misser Diego Sistaller, doctor en drets, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del honorable Joan Francesch Sauleda, obtenint lo offici de tauler, receptor, cullidor y guarda y credenser del General de la ciutat y col·lecta de Vich, com de sa procura consta ab acte rebut en

a. a continuació un acte de revocació transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 649-650.

poder del magnífich Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, als 5 de juliol pròxim passat, com dit notari ab ses certifficatòries lletras ne fa fe, en dit nom constituït personalment en lo consistori de ses senyories ha renunciat pure y líberament lo dit offici de tauler, receptor, cullidor y guarda del General de la dita ciutat y col·lecta de Vich, que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories per justas causas lo ànimo de dit son principal movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Ramon Saqués y Francesch Carreres, porters ordinaris de ses senyories.

37r En aquest mateix die vingueren en lo concistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals tingueren conferència ab ses senyories acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a XIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats[a] dels officials de la present casa, anaren en la Lotja de la mar, a fi y effecte de fer continuar lo encantar las bollas del General que no estan arrendades ab la forma acostumada. En aquest mateix die tocades las quatre horas de la tarda, fonch Nostre Senyor servit aportar-se'n en lo sel la ànima del molt il·lustre senyor Joseph Amat, donsell, en Barcelona domiciliat, oÿdor militar del General de Cathalunya, que Déu tinga en la sua santa glòria.

En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori un recaudo de part de mossèn Pau Amat, donsell, pare del sobredit senyor Joseph Amat, oÿdor militar, per medi dels senyors Domingo de Moradell y Galceran Duzay, donzells, en Barcelona domiciliats, los quals feren a saber a ses senyories, de part de dit senyor Pau Amat, com, tocades las quatre horas de la tarda present, era mort lo senyor Joseph Amat, oÿdor militar, son fill, y suplicaven a ses senyories fessen en esta occasió lo que en altres vegades se era acostumat fer. Y ses senyories respongueren que·ls //37v// pesava molt de la mort de dit senyor oÿdor per haver perdut tant bon company y que ells ferian lo que en semblants occasions s'és acostumat fer. Y, encontinent, ses senyories manaren tancar las portas de la present casa y restaren solas ubertas las portalletas, y manaren[a] desenpaliar la present casa, y manaren axí mateix a Ramon Saqués, verguer de ses senyories, qui té en conrreu la capella de Sanct Jordi de la present casa, y que se celebrassen misses contínuament en dita capella, tantas quantas se poguessen celebrar, com en effecte se féu los tres dies que·s tindrà lo dol que seran dijous, divendres y dissabte.

Dijous, a XV. En aquest die, entre las nou y deu de la matinada, partiren consistorialment ses senyories, lo senyor deputat real absent per sa indisposició de la present casa, tots ab gramalles de dol y caperons al coll y no al cap, ab los porters y masses devant, cubertas las massas de dol; y, ab esta forma, anaren en casa del dit senyor Pau Amat, major, en la qual habitava y era mort dit molt il·lustre senyor Joseph Amat, oÿdor, son fill, scituada en lo carrer de la Portaferrissa de la present ciutat, anant per lo camí, ço és, los senyors deputats ecclesiàstich y militar en lo mig, y lo senyor oÿdor ecclesiàstich a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, //38r// y lo senyor oÿdor real a mà esquerra del senyor deputat militar, perquè tots quatre anaren en una filera, y successivament anaren los assessors y advocat fiscal en una filera altra, y aprés consequutivament en altra anaren lo defenedor de la Lotja y lo scrivà major del General en lo mig y lo racional a mà dreta y lo regent los comptes a mà esquerra. Y perquè axí lo dit scrivà major com lo dit racional y regent los comptes pretenen que dit defenedor no·ls pot precehir en ninguns actes, ans bé deu anar després de tots ells tres, per ço, protestaren que·ls reste salvo son dret per a deduhir-lo hont més convinga. Y dit defenedor respongué que ell no innovava res sinó que entenia continuar sa pocessió y dret. Y feta dita protesta, anaren consequutivament los demés altres officials, per son orde de quatre en quatre, o de tres en tres, segons la qualitat de sos officis. Y anant ab est acompanyament, y arribats sas senyorias en sa casa, pujaren dalt y se assentaren en una sala de dita casa ab cadires que·y havia aparellades al cap de dita sala, y tingueren lo dol. Estava assentat a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich lo dit mossèn Pau Amat, pare de dit senyor oÿdor, y los demés officials se assentaren en las demés cadires y banch, que estaven en dita sala, y al cap de poch vingué lo clero y se'n portà lo cos en la iglésia parrochial de Sanct Pere de les Puelles de la present ciutat, y al cap de una mitja hora, poch més o manco, que dits senyors deputats estigueren en dita sala se alsaren y despediren de dit mossèn Pau Amat, son pare, després de haver-li donat lo pèsame. Y ab lo mateix acompanyament,

a. a continuació repetit acompanyats.

a. a continuació repetit y manaren.

orde y forma que eran anats se'n tornaren en la present casa hont se despullaren las gramalles.

Y se adverteix que als senyors deputats ecclesiàstich, militar y oÿdors ecclesiàstich y real, qui feren consistori en aquest acte, se'ls portaren a tots quatre // 38*v* // la falda per sos criats, ço és, lo senyor deputat ecclesiàstich la del mantelet, que per ésser abat no aportava gramalla, y als demés altres senyors consistorials las de ses gramalles que aportaven. Y a tots los demés altres officials, axí assessors com los mestres y altres restants, a ningú se'ls portà la falda, antes cada hu per si mateix se la portave embolicada sobre son bras esquerra, com és de costum. Déu, Nostre Senyor, tinga en sa sancta glòria lo diffunt per merèxer-ho sas parts y bona natura lesa, com se confia segurament de la misericòrdia Divina.

Divendres, a XVI. En aquest die, en la matinada, se anaren continuant en la capella petita de la present casa lo selebrar tantas missas quantas se'n pogueren dir per la ànima del senyor oÿdor militar, deffunct, y estigueren las portas de la present casa tancades, sols les portalletes ubertas, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, en dita matinada, vingué en la present casa lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor real y ecclesiàstich, ab los porters y masses devant, ab la forma acostumada, y entrà en lo consistori de ses senyories y se assentà en son acostumat lloch. Y aprés de haver referit a ses senyories la causa per la qual lo senyor virrey havia levat lo siti de Tarragona, donà y entregà a ses senyories una carta de sa excel·lència dels 14 del corrent, scrita devant Tarragona, la qual entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich, y després de desclosa y llegida manaren fos continuada en lo present dietari, que·s signada de letra A[a].

40*r* En aquest mateix die ses senyories anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dissabte, a XVII. En aquest die se anaren continuant la celebració de les misses en la capella petita de la present casa per la ànima de dit senyor oÿdor militar, y las portas estigueren tancades, sols ubertas las portalletas, com los dos dies atràs.

En aquest mateix die ses senyories anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dissabte, a XVII. En aquest die se anaren continuant la celebració de les misses en la capella petita de la present casa per la ànima de dit senyor oÿdor militar, y las portas estigueren tancades, sols ubertas las portalletas, com los dos dies atràs.

En aquest mateix die, en la matinada, se celebrà en dita capella petita de la present casa, per la ànima de dit senyor oÿdor, lo aniversari ordinari ab la cantòria de la Seu. Digué dit aniversari lo reverent senyor lo doctor Hierònym Roig, sacristà major y canonge de la Seu de Barcelona, lo qual oÿren ses senyories y los demés officials de la present casa. Adverteix-se que ningú aportave dol sinó los tres verguers de ses senyories, y tots offeriren un siri groch. Adverteix-se també que devant de dita capella petita y havia un túmol gran, cubert de vellut negre ab les armes del General y de sota un tros de bayeta negra, y a cada costat sas brandoneras ab dotse atxes de cera groga a cada una, que cremaren tant quant se estigué a dir dit offici, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de aÿr, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedora dels lochs vaccants de oÿdors // 40*v* // militars, per la extracció fahedora de oÿdor del dit estament per lo residuum del present y corrent trienni, per mort del molt il·lustre senyor Joseph Amat, oÿdor militar, comforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de Leyda. Per lo estament militar los senyors don Acasi de Ripoll, don Joseph Copons, mossèn Joseph Xammar. Per lo estament real los senyors mossèn Francesch Aguiló, mossèn Joan Batista Pastor, mestre Joan Maresch.

Y, encontinent, en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors don Francisco de Oluja, degà y canonge de Leyda, // 41*r* // mossèn Miquel Joan Boldó, canonge de Barcelona, lo doctor Hierònym Roig, sacristà major y canonge de Barcelona. Per lo estament militar los senyors mestre Joan Castelló, mossèn Luÿs Claresvalls, mercader, y mossèn Joseph Cervera, notari.

a. a continuació aquesta carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 650.

E fet açò, oÿda primer sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita insiculació y acabaren aquell lo mateix die entre las nou y deu horas de la nit, com més llargament és de vèurer en lo acte de dita insiculació continuat en libre de Deliberacions, sots la dita jornada del die present.

Diumenge, a XVIII. En aquest die, en la matinada, lo doctor en medicina Joan Maresch, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com lo magnífich misser Joseph Ferrer, advocat fiscal del General, està en lo llit detingut de malaltia corporal ab febra, ab perill de sa vida, per rahó de la qual indisposició no pot acudir a la obligació de son offici o càrrech de advocat fiscal, lo que diu saber per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació ha feta mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories y manaren que fos continuada en lo present dietari.

41*v* En aquest mateix die se féu extracció de Novena per la habilitació dels oÿdors militars que poden concórrer o no, ab convocació de brassos cridats del die de aÿr, en presència de nou testimonis, los quals serviren de brassos, com és acostumat, y dits testimonis foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, don Pedro Copons, canonge de Barcelona, fra don Luÿs Joan de Calders, monjo de Sant Cugat. Per lo estament militar los senyors don Jaume Falcó, Joan Tassis de Ferrer, Francesch Prat y de Santjulià. Per lo estament real los senyors Joan Batista Pastor, misser Joseph Massó, Francesch de Aguiló.

Y, encontinent, fonch feta extracció de habilitadors en la forma acostumada en què foren extrets, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sanct Joan, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, fra don Miquel de Torrelles, comanadar de Sant Joan. // 42*r* // Per lo estament militar los senyors mossèn Fernando Fivaller, mossèn Francesch Joan de Vergós, mossèn Miquel Joan de Montagut y Vallgornera. Per lo estament real los senyors misser Benet Ginabreda, mossèn Hieònym Thalavera, mossèn Joseph Miquel Quintana.

Los quals, axí extrets y constituïts y assentats ab sas cadiras en lo consistori de sas senyorias, perquè lo senyor canonge Gerona se posà y assentà en primer loch dels tres ecclesiàstics, per ço, lo senyor fra don Miquel de Torrelles, pretenent havia de precehir y estar assentat y votar primerament que tots, protestà que, per lo present acte, no se li sie fet prejudici algú en son pretès bon dret, ni aquell puga fer exemplar ni conseqüència alguna. Y la mateixa protesta feren los tres senyors militars y reals de la dita Novena, per ço que pretenen que axí ells com los ecclesiàstichs deuen sèurer y votar interpolladament y no los de un estament després de tots los del altre, successivament, com ara estan assentats. Y fetas ditas protestas, tots los dits senyors de dita Novena prestaren son acostumat jurament en conformitat del capítol 85 del nou redrés de las Corts de 1599 que se'ls legí per lo scrivà major, y consecutivament // 42*v* // oÿren sentència de excomunicació en la forma acostumada, la qual los promulgà lo senyor sacristà major y canonge lo doctor Hieònym Roig, official y vicari general del senyor bisbe de Barcelona, estant assentat ab sa cadira, precehint a totas las demés dels altres senyors de la Novena. Y després de seguit tot assò comensaren lo acte de dita habilitació lo mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, comforme més largament està continuat en lo libre de Habilitacions recondit en la scrivania major del General.

Dijous, a XVIIII. En aquest die, en la tarda, se féu extracció de oÿdor per lo estament militar del General de Cathalunya per mort del molt il·lustre senyor Joseph Amat en la forma que disposan los capítols de Cort, y fonch legit lo capítol de les Corts 1493, continuat en lo llibre de la Ànima en lo full signat de letra M, lo qual comensa, «E si algú o alguns dels deputats, etcètera», per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, en presència de nou testimonis, qui foren los següents, los quals serviren de brassos, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra Agustí Cortell, prior de Sanct Salvador de Breda, fra Joseph Sastre, almoyner de Sanct Pere de Roda. Per lo estament militar los senyors mossèn Macià de Sanctjoan, mossèn Joan Tassis de Ferrer, mossèn Francesch Prat y de Sanctjulià[a]. // 52*r* // Per lo estament real los senyors mossèn Francesch Pastor, misser Pau Massó, misser Joseph Rull.

Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs, aprés los militars y aprés los reals, en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments militar y real lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpolladament, com és pretès per dits militars y reals. Y feta dita protesta, fonch passat avant en dit acte de extracció en la forma acostumada. Y en dita tarda fonch extret en oÿdor militar en

a. a continuació una carta, la traducció corresponent, i dos memorials transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 650-655.

lloch y per mort del dit molt il·lustre senyor Joseph Amat, oïdor[a] militar, mossèn Joan Bastista Rubió.

En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de la reyna, nostra senyora regenta, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent: «De part de la reyna regenta. Charíssims y ben amats» *consuatur, signata littera A.* Y també estan insertats dos memorials que contenen gasto que ha fet sa magestat en las guerras de Cathalunya, que són assí cusits signats de letras B, C.

Dimars, a XX. En aquest die, entre las set y vuit horas de la matinada, //52*v*// partiren de la present casa los nobles senyors fra don Francesch de Miquel, comanador del hàbit de Sanct Joan, y don Fernando Fivaller, en Barcelona populat, anant molt entonats, embaxadors del General de Cathalunya per ses senyories nomenats, per a anar a donar la benvinguda al excel·lentíssim senyor marquès de Brezé, general de la armada naval de sa magestat, que Déu guarde, que lo die abans, ja tart, era arribat ab dita sa armada en la platja devant d'esta ciutat, qui venia de devant Tarragona, acompanyats de molts officials de la present casa, los quals, arribats al moll, se embarcaren ab dos barcas grossas que ja estaven aparellades. En la una se embarcà lo síndich del General ab alguns officials, y anave devant per a donar avís a sa excel·lència; y en la altra anaven dits senyors embaxadors y demés officials, ab son tandaró de domàs carmesí y ab sas almoadas de vellut del mateix color, ab lo estandart del General. Y arribats en la capitana, que dit senyor anave embarcat, pujaren dalt, hont trobaren dit senyor marquès que·ls exia a rèbrer, hont se feren grandíssimas cortesias ab gran demonstracions de voluntats y alegria, y dit senyor marquès se'ls posà a sa mà dreta, anant ell al costat de dits senyors embaxadors; y ab esta forma se'n entraren en la popa hont sa excel·lència los féu assentar sobre unas almoadas de domàs, y sa excel·lència a lur costat. Y allí, de part de ses senyories, precehint mil cortesies, li donaren la benvinguda y norabona de sa vinguda de part de ses senyories y de tota la província, si y de la manera que ses senyories los havian ordenat, lo qual los respongué que restava agrahidíssim de la mercè li feyen y que estiguessen certs que ell en tot quant poria los assistiria ab molta voluntat, y que per lur part no·s perdria cosa. Y aprés de haver conversat molt bon rato ab sa excel·lència se despediren hi·ls acompanyà fins a la vora del vaxell hont estava la escala //53*r*// de aquell per baxar, y no·s mogué de allí fins que foren dins la faluga o barca, als quals saludà des de dalt ab molt gran cortesia y manà disparar quatre pessas, dos ab bala y las altras dos sens bala, y ab lo mateix acompanyament se'n tornaren en la present casa. De tot lo que feren relació a ses senyories en lur consistori, y ses senyories manaren fos continuat en lo present dietari.

En aquest mateix die, entre las onse y dotse ans de migdie, arribà en lo consistori dels senyors deputats lo magnífich misser Domingo Ozona, assessor de la visita que vuy se fa del General de Cathalunya, y, de part dels senyors visitadors, representà y donà rahó a sas senyorias com en la dita visita estava ja formada y fortificada una querela per rahó de la insiculació que lo trienni proppassat ere estada feta de la persona del magnífich mossèn Joan Batista Rubió, donsell, en hu dels lochs de oÿdor militar. Y jatsie que lo die de aÿr fos aquell estat extret en oÿdor del General per la mort del magnífich mossèn Joseph Amat, també donsell, emperò perquè de la prova de la inhabilitat o defecte de edat al·legada, per no poder ésser estat inseculat dit mossèn Joan Bastista Rubió en dit loch, constave plenament de la intenció del fisch y que ab ella se havia feta notòria y evident contrafacció de capítols de Cort, per observança dels quals se havia y ha de declarar contra dit mossèn Joan Batista Rubió, y que presuposat aquest fet, que de totas maneras conclouen los actes de dita visita, seria un gran absurdo admètrer-lo en dit offici, que per ço, en concideració de què lo tribunal de la visita, per tenir sas dilacions largas statuïdas per capítols de Cort, ans de poder arribar a la declaració de las querelas que en ell //53*v*// se fulminan, no pot procehir sobre lo dit fet de dita inhabilitat de dit Rubió ab la promptitut que aquell demana. Y axí, supposada la dita extracció, los dits senyors visitadors advertien a sas senyorias que, pus tenien la jurisdicció ordinària y plena per a conèxer del matteix deffecte de edat de dit Rubió, fossen servits sobresèurer en la pocessió de dit mossèn Joan Batista Rubió, en cas ell la demanàs. Y, altrament, en tots los demés actes que tingan concernència a esta intenció, attès que la de dits senyors visitadors és la de la observança dels capítols de Cort, a què igualment deuen fer ses senyories tots los procehiments que convingan de justícia y, altrament, per salvetat de aquells, tota instància y part. E los dits senyors deputats respongueren que estavan[a] advertits del que se'ls havia dit y significat de part de dits senyors visitadors, y que per la gravedat de la cosa la consultarien, y que aprés procehiren comforme aparexerà convenir, y juntament tornarien resposta en cas aparagués ésser necessari.

a. oïdor militar *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació unes lletres ratllades.

En aquest mateix die vingueren en la present casa los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de aquesta província.

En aquest mateix die continuaren, e o manaren continuar, en lo present dietari lo memorial que és assí originalment cusit, signat de letra A, lo qual han enviat al embaxador del General en la cort de París, en conformitat de las cartas y òrdens se li han enviat per a què done a las magestats del rey y reyna, nostres senyors[a].

60r Dijous, a XXII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant en la Llotja de la mar de la present ciutat, acompanyats dels officials del General, per a fer continuar lo arrendar las bollas del General que fins ara no se són pogudes arrendar. En aquest mateix die fonch arrendada la bolla de la vila y col·lecta de Tàrrega.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die los magnífichs Hierònym Pastor, assessor ordinari, y Aleix Tristany, assessor subrogat del General de Catalunya, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories y en presència dels senyors deputats ecclesiàstich y militar y dels senyors oÿdors ecclesiàstich y real, qui sols eren en dit consistori, presentaren a ses senyories, en nom de ells dos y del magnífich Joseph Ferrer, advocat fiscal, una scriptura firmada de mà pròpria de ells, que·s assí originalment cusida, signada de letra A, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Per disposició de diversos capítols de Cort, axí antichs com // 60v // moderns, la Cort General elegí y deputà als senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya dos assessors, de consell dels quals dits deputats y oÿdors haguessen de procehir en las cosas de justícia y satisfer de justícia, de paraula o en scrits, en tots actes fets y negocis tocants al regiment y administració dels senyors deputats y casa del General, agent o deffenent en qualsevol manera; per hont són vistos ésser jutges necessaris en totas las causas y affers tocants a la administració del General, y axí se és sempre observat en la present casa. Y llevada la facultat de anomenar y assignar altres jutges, ni nomenar altres assessors en las cosas tocants als affers del General en primera instància ab què los senyors deputats, en las cosas tocants a justícia, no poden per si sol procehir ni declarar sinó és ab consell de dits assessors sens contrafer a dits capítols de Cort, usos y styl y consuetut de la present casa fins vuy observats; deputant més avant en la present casa la Cort General un advocat fiscal per a què en las cosas del patrimoni del fisch lo defensàs y miràs per son interès, obviant en assò al dany se podria succehir al General, consultant-se ses causes y affers a altres assessors y advocat fiscal qui no estarien subjectes a visita. No-res-menys, los doctors Hierònym Pastor, assessor, Aleix Tristany, assessor subrrogat per lo magnífich misser Joseph de Amigant, assessor ordinari, absent, y Joseph Ferrer, advocat fiscal, han tingut notícia que, havent comensat causa devant de vostra senyoria Joseph Mestre, notari, y altres, la havia vostra senyoria comesa en primera instància als doctors Joan Pau Xammar y Domingo Ozona, y nomenat advocat fiscal lo doctor don Acasi de Ripoll. Y havent comensat causa Antoni Min, procurador fiscal del General, contra de Joan Batista Rubió, donzell, vostra senyoria la havia comesa als doctors Joan Martí Rull y Francesch Rialp, y nomenat advocat fiscal lo doctor Rafel Boffill, assignant-los per assessors als sobredits en primera instància en ditas causas[a], // 63r // respective, lo que és contra les sobredites disposicions, sens que puga habilitar, ni approbar dita nominació y assignació de assessors y advocat fiscal, dir que en ditas causas eran dits assessors y advocat fiscal ordinaris suspectes per tractar-se, en la una y altra, de interessos de personas que eran estades benefficiades en lo trienni passat, essent deputat dit misser Pastor y oÿdors lo doctor Joan de Amigant, pare de dit misser Joseph Amigant, y dit misser Joseph Ferrer, puix en la primera causa se tractave de la provisió de uns officis de guardas del General y Bolla feta en lo trienni passat y, en la última, si la inseculació feta de Joan Batista Rubió, donzell, als quatorse de juliol proppassat en oÿdor militar, era contra capítol de Cort, per ésser, segon se pretén, menor de vint-y-sinch anys, y axí ésser dits assessors y advocat fiscal suspecte, perquè esta occasió no pot excusar a vostra senyoria de la dita contrafacció, puix la causa de suspitas se havia de proposar devant de vostra senyoria per las parts interessades, las quals vostra senyoria no las pot declarar sinó que deu nomenar y assignar assessors per declarar ditas suspitas, com se és sempre observat en la present casa, per estar levada la mà a vostra senyoria de tractar negocis de justícia, qual ho és lo declarar les supites sens consell de assessors. Y axí devia vostra senyoria primer fer la commissió de les causes als dits assessors ordinaris contra los quals després se havian de proposar les suspites devant de vostra senyoria. Y havent declarat los assessors per est effecte *tantum* nomenats que tenien loch ales-

a. a continuació un memorial transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 655-658.

a. a continuació aquest memorial transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 658-659.

hores, podia vostra senyoria, y no abans, procehir a nomenar nous assessors *in prima instancia* per la causa principal. Y lo mateix se deu servar en lo advocat fiscal en cas se pogués donar per suspecte, contra del qual se havian de proposar las suspitas y declarar tenir lloch antes que vostra senyoria nomenàs altre advocat fiscal en ditas causas, per ésser los dits officials necessaris per la Cort General // 63*v* // a vostra senyoria y a tots affers del General assignats. De hont se veu lo notable prejudici que als officis de assessors y advocat fiscal vostra senyoria ha fet en los sobredits procehiments, en ditas dos causes, puis no podia procehir a nomenar nous assessors en elles *in prima instancia*, ni advocat fiscal, sens precehir declaració de ditas suspitas. Y perquè en algun temps no·s puga dir que dits assessors y advocat fiscal han permès se'ls fes prejudici a sos officis[a], y al ús y styl y observança de la present casa, del que se'n podria seguir exemplar molt danyós als dits capítols de Cort y a sos successors y a la bona administració de la justícia de dit General, representan a vostra senyoria, dits doctors Hierònym Pastor, Aleix Tristany, Joseph Ferrer dites coses ab la major reverència y respecte que poden y deuen, y perquè conste de ses diligències ésser donada licència al scrivà major continue en dietari esta suplicació, en virtut de la obligació de son offici, o leve acte de la presentació de la present suplicació. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera.*

Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Tristany, assessor subrrogatus».

E aprés, als vint-y-sis dels dits mes y any, los mateixos senyors deputats y oÿdors sobredits, volent respòndrer a la scriptura preinsertada ne donaren altra al scrivà major del General, manant ésser continuada al peu de aquella, y que en ningun temps puga ésser donada còpia de la una sens l'altra scriptura, la qual, ço és, la de dita resposta està també assí originalment cusida, signada de letra B, la qual és del tenor següent:

«Resposta dels senyors deputats. Que en las commissions han fet de las dos causes que menciona la scriptura als doctors Joan Pau Xammar y Domingo[b] // 65*r* // Ozona y als doctors Joan Martí Rull y Francesch Rialp y nominacions de advocats fiscals, respective, de aquellas dels doctors don Acàsio de Ripoll y Rafel Boffill, dexant-les de comètrer y excloent de la intervenció d'ella als assessors y advocat fiscal ordinaris de son consistori, que són los doctors Hierònym Pastor, Joseph de Amigant y Joseph Ferrer, no sols no entenen haver contrafet a disposició alguna de capítol de Cort sinó que ans bé creuen haurian faltat a la obligació de lurs officis dexant de fer-las, perquè jatsie regularment dega observar-se que en las cosas de justícia del General lo consistori haja de procehir y comètrer las causas en primera instància a sos assessors ordinaris, ab intervenció de son advocat fiscal; emperò en cosas que al temps de fer-se la commissió de aquelles, a notòrio, li consta que dits sos assessors y advocat fiscal ordinaris són inàbils per a aconsellar y entrevenir en ellas, és cosa assentada que pot y deu lo consistori comètrer ditas causas en primera instància a altres doctors de la plassa y deixar dits sos assessors y advocat fiscal en dits casos particulars, sens que sie necessari que·s donen suspitas en forma contra de aquells, perquè axò sols procehiria quant se'ls hagués feta commissió de las tals causas, hi·s tractàs de la revocació d'ella, que de si irroga alguna nota, però no quant, com en lo cas present, ans de fer-se dita commissió. Apar al consistori per justas causas que lo negoci no deu córrer per mà de dits assessors y advocat fiscal perquè, no tenint, com no té, dependència en la declaració y commissió de les causes de dits assessors, ans bé aquells fa dit consistori sens lur intervenció, pot en tal cas sens altra solempnitat levar dita commissió a dits assessors y donar-la a altres doctors de la plassa no suspectes. Y que en los casos // 65*v* // referits en dita scriptura sian inàbils dits doctors Pastor, Amigant y Ferrer, a més de què resulta prou clar de aquella, pus sols se arrima al modo de procehir y no respon cosa als mèrits de inhabilitat, y altrament públich y notori pus se tracta de la insiculació de Joan Bastista Rubió y de las provisions de unas guardas fetas per dits Pastor, Ferrer y doctor Joan de Amigant, pare de dit misser Joseph de Amigant, com a deputat y oÿdors militar y real ab los demés consistorials del trienni proppassat. Y axí de son fet propri y en la causa de dit Rubió se tracta de la falsedat de un batisma de què·s diu ser-se valgut per dita inseculació, y axí devian dits Pastor, Tristany, assessor subrrogat en nom de dit Amigant, y Ferrer, escusar la presentació de dita scriptura al dit present consistori, en inhabilitats tant declarades y perniciosas al beneffici públich de la Generalitat y observança de capítols de Cort, a la qual mana sia continuada la present resposta y que de una sens l'altra no sia donada còpia. *Requirens, et cetera».*

Diumenge, a XXV. En aquest die, entre les dues y tres hores de la tarda, partiren de la present casa los nobles senyors fra don Francesch de Miquel, comanador del hàbit de Sanct Joan, y don Joseph Amat, en Barcelona populat, anant molt ben abillats, embaxadors del General de

a. a continuació repetit a sos officis.
b. a continuació aquesta respota transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 659-660.

Cathalunya per ses senyories nomenats per a anar a donar, de part de ses senyories y del present Principat, una embaxada al excel·lentíssim senyor marquès de Brezè, general de la armada naval de sa magestat, que Déu guarde, que de present // 66r // se troba ab dita sa armada en la platja del mar de devant sta ciutat, acompanyats de molts officials de la present casa. Los quals, arribats en lo moll, se embarcaren ab dos barques grossas que ja estaven aparellades. En la una se embarcà lo síndich del General, ab alguns officials, y anave devant per a donar avís a sa excel·lència, y en la altra anaven dits senyors embaxadors y demés officials ab son tanderol de domàs carmesí y ab sas almoadas de vellut del mateix color, ab lo estandart del General. Y arribats en la capitana, que estava dita sa excel·lència, pujaren dalt a hont los hisqué a rèbrer dit senyor marquez, y fent-se las acostumades cortesies ab molts grans demonstracions de voluntat y alegria, junts se'n entraren en la stància de la popa hont se assentaren demunt de unas almoadas de domàs. Y parlant dit senyor fra don Francesch de Miquel, referí a sa excel·lència del senyor marquès com los senyors deputats estimaven a sa excel·lència la mercè los havia fet en dexar vaxells per custòdia y guarda de las costas marítimes de aquest Principat, de què ses senyories y tot lo Principat restaven obligadíssims a sa excel·lència, desijant se offerissen moltas occasions de poder emplear lur voluntat en servir a sa excel·lència; al que dit senyor marquès respongué que ell estimava molt a ses senyories y al Principat la mercè li feyen, y que ell en tot lo que·ls poria valer ho faria ab molta voluntat, y que ell, arribat en París, pensava donar-ne molt gran rahó a sa magestat del amor de ses senyories y de tota la província és vés sa magestat, comforme ho veurian per las obras. Y aprés de haver tingut un rato de conversació, als quals acompanyà fins a la vora del vaxell, y aprés de ser baxats dits senyors embaxadors en la faluga, manà, dit senyor marquès, disparar tres pessas. Y ab la mateixa forma se'n tornaren en la present casa. De tot lo que feren relació a ses senyories en lur consistori.

66v Dilluns, a XXVI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories un capità o tinent de la armada naval de sa magestat, acompanyat de molts capitans francesos, lo qual, de part del excel·lentíssim senyor marquès de Brezè, referí a ses senyories en lur consistori com ell, de part del excel·lentíssim senyor marquès de Brezè, en estimació de la embaxada que lo die de aÿr, de part de ses senyories y del Principat, havia rebuda, per a fer-los sabidors del quant estimava la mercè li havian feta, offerintse de nou servir a ses senyories en quant fos de lur servey, del que la experiència donaria bastant satisfacció y demonstració de lur voluntat quant se offerís la occasió; al que ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven molt a sa excel·lència la mercè y honrra los feya del que restaven agrahidíssims, suplicant a sa excel·lència fos servit manar-los moltas cosas de son servey que acudiran ab molta voluntat. Y aprés de oÿda dita resposta se alsà, al qual acompanyaren los officials de la present casa fins al cap de la escala.

Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories, havent de tractar algunas cosas // 67r // que concerneixen lo beneffici de la província, nomenaren la Trentasisena devall scrita y següent, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Andreu Pont, abat de Amer, lo doctor Hierònym Roig, sacristà major y canonge de Barcelona, lo doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de Leyda, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, lo doctor don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Barthomeu del Viver, sacristà y canonge de Urgell, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sanct Joan, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sanct Joan. Per lo estament militar los senyors don Pedro Aymerich y Cruÿlles, don Pedro Desbosch y de Sanct Vicents, Luýs de Boxadors, Francesch Joan de Vergós, don Joseph de Pons, Francesch Xammar, Hierònym de Calders, don Jacinto Vilanova, Narcís Ramon March, Sebastià de Miralles, Pau Amat, menor, Francesch Puigjaner. // 67v // Per lo estament real los senyors Agustí Pexau, Galceran Nebot, Joseph Ximenis, Joseph Miquel Quintana, Bernat Valencas, misser Diego Riu y Cortit, Joseph de Urrea, misser Francesch Rialp, Joseph Móra, Joseph de Navel, Francisco Vila.

Los quals, de orde y manament de ses senyories, foren manats convidar per los verguers de la present casa, per a las duas horas de la tarda del mateix die. Y aprés de estar junts en lo consistori de ses senyories en dita tarda, los fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Havent tinguda notícia que en la ciutat de Balaguer se trobaven molts gran summes de blat y altres grans grossers y que lo enemich procurava ab moltas trassas fer comprar dits grans y comminava assitiar la dita plassa de Balaguer, al que·s creu tant per la commoditat de dits grans com per la importància de la plassa, havem donat una y moltas vega-

des intel·ligència de assò al molt il·lustre senyor governador y senyor de Marca per a què manassen prevenir y remediar aquest dany, // 68r // procurant-se recullissen dits grans y aconsellassen los naturals, lo que no és estat possible conseguir per haver-se lo enemich precipitat en assitiar dita plassa de Balaguer. Y com tingam també notícia que los naturals de aquella plana de Urgell restan desconsoladíssims y casi del tot desesparats dels desordes militars que usen los soldats de cavall ab ells, molt en particular las tropas governades per musur Balthezar, y com estas cosas necessitan de prompte remey, y a nosaltres, com a pares de la província, se'ns sien representades, per ço havem suplicat a vostra senyoria fos servit de ajuntar-se y sobre lo referit donar-nos son madur consell per a què ab ell pugam acertadament deliberar, tant al servey de Déu, del rey, nostre senyor, y beneffici de nostra província, com també en rahó del alívio y consuelo devem procurar als naturals de aquellas parts».

Resolució: «Que los senyors deputats supliquen als senyors[a] consellers de la present ciutat sien servits conferir ab ses senyories la matèria proposada; y després de tractada y batuda aquella per los dos consistori y presa la resolució que·ls aparexerà en la conferència que per assò tindran, se servescan ses senyories aprés representar-ho tot a la present junta, per a què en ella, ab tota maduresa, se puga donar son parer més acertadament en la rahó referida».

Dijous, a XXVIIII. En aquest die ses senyories dels senyors deputats ecclesiàstich y militar y dels senyors oÿdor ecclesiàstich y real, consistorialment ajuntats en la sala de son consistori de la casa de la // 68v // Deputació, enviaren a cercar los magnífichs doctors Martí Joan Rull, Francesch Rialp y Rafel Boffill, assessors y advocat fiscal assumptos en la causa del procurador fiscal del General contra lo magnífich mossèn Joan Batista Rubió, qui fonch extret en oÿdor militar a 19 del corrent. Als quals, arribats y presents en consistori, fonch per ses senyories representat que, si bé havian cumplit en la extracció de oÿdor dins los deu dies que disposa lo capítol de Cort continuat en lo llibre de la Ànima, després de seguida la mort del magnífich mossèn Joseph Amat, emperò perquè al nou extret en lloch d'ell, qui fonch lo dit mossèn Joan Batista Rubió, no se li havia pogut donar pocessió fins vuy per lo impediment de la dita causa pendent y de la excepció indivisa contra d'ell posada; que, per ço, attès que vuy die present acaben los deu dies després del die de la dita nova extracció, sien servits de donar son parer a ses senyories si, diferint-se la decissió de dita causa y no seguint-se la pocessió en dit loch de oÿdor dins los deu dies després de la predita nova extracció, podie de aquí resultar alguna contrafacció de capítol de Cort, que en ninguna manera és de la intenció de ses senyories voler incórrer en semblant accident. Y que, per seguretat y satisfacció de assò, los demanaven son parer y sentir, a fi que oÿt aquell, pugan més assegurar-se del que per sas senyorias és degut de obligació.

E los dits magnífichs doctors Rull, Rialp y Boffill, assessos y advocat fiscal predits, després de haver molt ben discorregut y madurament ponderat tot lo que per ses senyories los és estat significat en la rahó sobredita, attès que lo capítol de Cort continuat en lo llibre de la Ànima ab què se prefixen deu dies per haver de fer extracció en cas de mort de algun diputat o oÿdor, y en aquest cas ja és estat observat per ses senyories, pus dins lo termini de aquells feren la extracció referida, y que no constant, con no consta, //69r // que aquell ni altre capítol de Cort dispose cosa alguna en lo cas de la pocessió del extret, volent dega effectuar-se dins algun termini precís y peremptori, que, per ço, lo dit capítol del libre de la Ànima referit, en ninguna manera en lo dit cas, obliga a ses senyories ni·ls constitueix en cas de contrafacció alguna, ni saben dits doctors, ni may han vist capítol algú que dispose cosa en contrari, per la qual rahó poden ses senyories estar assegurats de no contrafer en aquest cas. Attès majorment lo impediment de la causa summaríssima que vuy està pendent, la qual, si bé han procurat abreviar, com també offerexen ferho de aquí al devant, emperò lo reo està de[a] present en defensas, y precissament de dret haver-lo de oyr, y que axí en tot offereixen, salvadas las solempnitats de dret y demés que sie de justícia, donar conclusió a dita causa quant més prest los sie possible, de manera que, de aquí, poden y deuen ses senyories estar certs que, penjant la dita causa indecissa, no pot haver-hi contrafacció alguna en lo cas proposat. Y aquest és son sentir y parer de tots tres unànimes y conformes, del qual, per a què en tot temps conste, manaren ses senyories fos continuat en dietari per mi, Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, qui en tot ço és estat present en lo mateix consistori de sas senyorias.

En aquest mateix die, en la tarda, anaren ses senyories consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

a. *a continuació ratllat* depu.

a. de *interlineat.*

69v Octubre MDCXXXXIIII

Dissabte, lo primer. En aquest die, entre las onse y dotse del matí, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat, los quals tingueren conferència ab ses senyories, y en ella tots resolgueren que, de part dels dos consistoris, se reportàs una embaxada al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya sobre la matèria que se expressaria en la scriptura que se ha de fer y donar a dit senyor governador per los senyors embaxadors, qui li reportaran dita embaxada.

En aquest mateix die, entre las set y las vuit horas de la nit, lo noble don Pedro Aymerich y de Cruÿlles, nomenat per part dels senyors deputats, y lo magnífich mossèn Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, nomenat per part dels senyors consellers, anaren com ha embaxadors dels dos consistoris al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Catalunya, al qual, trobat en sa pròpria casa, després de haver-li explicada de paraula la embaxada infrascrita, la·y donaren en scrits, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Per quant lo senyor deputat ecclesiàstich, essent estat instat lo dijous proppassat per vostra senyoria, procurà que los senyors consellers y deputats conferissen y tractassen la gran conveniència serie en rahó de què·s fes particular memòria al excel·lentíssim senyor mariscal de La Motta, suplicant-lo la tingués molt gran en la conservació del exèrcit ab què vuy se trobave, // 70r // no posant-lo en contingència de pèrdrer, ni exposant-lo a perill algú, concideradas las forsas tant desiguals y superiors que exhistexen en lo enemich, de què redundarie manifest servey a sa magestat y beneffici a la província, segons que axí tot fonch resolt en dita conferència y promptament scrit per los dos consistoris ab cartas enviadas per propri a sa excel·lència lo mateix dijous, ja molt nit, als 29 de setembre proppassat. Y perquè ara ha vingut a notícia que la plassa de Balaguer ja era estada rendida y entrada per lo enemich lo dimars precedent, ha occasionat assò un molt particular desig als dos consistoris de procurar saber las causas que obligaren a vostra senyoria a fer aquella instància a dit senyor deputat ecclesiàstich, en occasió que apar no·s podie tant probablament tèmer lo dit perill, pus la plassa ere rendida. Per ço, en concideració de la satisfacció que demana dita resolució, pus principalment fonch motivada tenint sguart al mayor servey de rey, nostre senyor, y beneffici del Principat, suplican los dos consistoris concordament a vostra senyoria sie servit voler-los expressar en scrits las causas que·l obligaren a fer dita instància, per a què en tot temps las pugan igualment donar per sa justificació en rahó de la dita resolució executada en la conformitat sobredita, attès que per ditas cartas apar podrien los consistoris restar carregats de no haver-se socorreguda la dita plassa de Balaguer».

E los dits senyors embaxadors, després de haver executada dita commissió y obtinguda resposta del dit senyor governador, la reportaren en lo consistori de ses senyories, dient que lo dit senyor governador los havia respost a la dita embaxada que no tenie que respòndrer en scrits, // 70v // ni lo die de 29 de setembre proppassat sabie que la plassa de Balaguer fos rendida, ni tampoch vuy die present sab que la occupe lo enemich, ans té diferents intel·ligències.

Diumenge, a II. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per propri, una carta del excel·lentíssim senyor duch de Cardona, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, en resposta de la que ses senyories, per propri, li havien enviada, la qual han manat ésser assí cusida, signada de letra A.

Dilluns, a III. En aquest die, en la matinada, ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, anaren en casa de la present ciutat, acompanyats dels officials de la present casa, per a tenir conferència ab los senyors consellers de la present ciutat, per alguns negocis concernents lo beneffici de la província. En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca de alguns negocis concernents lo beneffici públich de la província[a].

72r Dimars, a IIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers.

Dimecres, a V. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori de part de la religió de Sanct Benet, per medi dels senyors fra Miquel Soler, abat de Sanct Pau, y fra Joseph Sastre, obrer de Sanct Pere de Roda, la embaxada devall scrita, la qual explicaren primer de paraula y aprés donaren en scrits en mans de ses senyories, la qual manaren legir per lo scrivà major del General y legida manaren fos continuada en lo present dietari y són del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. A petició de vostra senyoria fonch servit la magestad christianíssima de Luÿs 13, de felís memòria per sa benignitat y

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 660.

real clemència, concedir a la congregació dels monjos claustrals de Sanct Benet d'esta província de Tarragona que per a las abadias y segrests d'ellas honrraria anomenant tant // 72v // solament als monjos d'ella, y que dels llegats pios que·s dexan als monestirs de dita religió en los comtats de Rosselló y Cerdanya no exhigiria dret algú, la qual concessió y gràcia és molt comforme lo dret y sanccions canònicas que de rey tant just no·s podie esperar altra cosa. Y com per falta de qui insta lo effecte d'esta mercè no hage tingut en tot lo degut effecte y cumpliment, antes bé ara de nou se sia publicada la abadia de Sanct Pere de Rodes en favor del doctor Pere Pont, prevere secular, per tant suplica a vostra senyoria la dita congregació sia de son servey honrrar-la, recordant de nou la mercè concedida al rey y reyna, nostres senyors, que Déu guarde, per medi del embaxador té vostra senyoria en la cort, scrivint, effectivament y ab lo color sab vostra senyoria honrrar als fills d'esta província, a sas magestats y al duch de Orliens, príncep de Condé, eminentíssim cardenal Massarino, al secretari Tellier, per a què sien medis, (y) tinga total exequució la mercè concedida y, en quant menester sie, se concedesca y confirme de nou, donant vostra senyoria licència al abat de Banyoles, embaxador de vostra senyoria, per a què en nom de la congregació y com a fill d'ella, també ho pugue solicitar, que tot[a] serà obra digna de vostra senyoria, al que restarà dita congregació ab nous empenyos de pregar a Déu per la conservació y augment de vostra senyoria, com sempre lo està ab totas veras demanant».

E ses senyories respongueren que tractarien y consultarien lo contengut ab dita embaxada ab molta attenció.

En aquest mateix die, entrada de fosch, vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, acompanyats de vuit persones del savi Consell de Cent, de tots estaments, // 73r // com a tenint ple poder de aquell, per a tractar y conferir ab ses senyories negocis concernents lo beneffici de la província. Los quals dos consistoris y tots los demés segueren en forma de dos alas, ab la tauleta petita del consistori al cap de tots, ço és, los senyors consellers ab les vuit persones consequutivament del savi Consell de Cent a la mà dreta, y los senyors deputats y oÿdors ab les sis persones dels tres estaments, que tenien nomenades per sa part, segueren tots en la mà esquerra.

Dijous, a VI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers per negocis y affers de la província.

En aquest mateix die, entre las nou y deu horas de la nit, ço és, al punt de tocat un quart per las deu, estant los senyors deputats y oÿdors en lurs casas, lo senyor oÿdor militar absent, perquè encara no ha jurat, y desijant lo devall scrit fer acte de renunciació del offici que·s menciona avall, per ço, lo honorable Gaspar Silvestre, apothecari, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Jacinto Esquer, morraler, obtenint lo offici de una de las guardas ordinàries de la bolla en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de // 73v // Antoni Joan Fita, notari públich de Barcelona, als vint-y-sis de febrer mil sis-cents quaranta-tres, en dit nom constituït personalment devant lo il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich, trobat personalment en la casa del palau del rey, hont fa sa habitació, lo qual ja estava en lo llit, que com dit és havia tocat un quart per las deu horas de la nit, present en açò en nom y com ha substituït del magnífich Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, Miquel Marquès, notari, a notifficat a sa senyoria com lo dit Jacinto Esquer, son principal, està desganat en lo llit y per consegüent, attès que lo dit offici de altre de les guardes ordinàries de la bolla en la taula de la dita present ciutat, que ell obté, és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fos sa senyoria servit admètrer-li la dita renunciació que de aquell feya, en mà y poder de sa senyoria, en favor del honorable Andreu Anglí, courer, ciutadà de Barcelona, present, suplicant-lo fos servit admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Anglí, que ell en nom de dit son principal ho rebrà a singular favor y mercè de sa senyoria. Lo qual senyor deputat respongué que admetia la dita renunciació ab que lo dit Jacinto Esquer fos viu en aquell punt que havia tocat un quart per las deu, y no[a] altrament, si y en quant podia y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents en açò per testimonis Joseph Rol, negociant, ciutadà de Barcelona, y Francesch Ricart, studiant en philosophia, criat de dit senyor deputat ecclesiàstich, y lo dit Miquel Marquès, notari.

E poch aprés, y casi encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que desobre és continuat y prosseguint aquell, lo dalt dit Gaspar Silvestre, en dit nom, constituït personal-

a. *a continuació ratllat* sabrà.

a. no *interlineat.*

ment //74r// devant lo senyor Onofre Aguiló, deputat real, lo qual habita dins dit palau del rey, que estava en lo llit, y aprés devant lo noble don Joan de Argensola, en Barcelona propulat, deputat militar, trobat en sa casa scituada en lo carrer qui va de la font de Sanct Just a la devallada de Viladecols, y aprés devant lo senyor doctor Pere Quer, oÿdor ecclesiàstich, trobat personalment en sa casa scituada en dita present ciutat devant los Castells, y aprés devant lo senyor lo doctor Balthezar Soler, oÿdor real, trobat personalment en sa casa scituada devant la font de Sanct Honorat de dita present ciutat, als quals, en lo nom sobredit, ha notificat dit Gaspar Silvestre tot lo que dalt està continuat y juntament ha renunciat en mà y poder de cada hu de ses senyories, successivament, lo dalt dit offici en favor de dit Andreu Anglí, de la mateixa manera y comforme està largament tocat ab la notifficació y renunciació en rahó de aquell feta, en primer loch, devant lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, com desobre està contengut. E los dits senyors deputat<s> real, deputat militar, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor real, cada hu de per si y en son acte, respectivament, respongueren a ditas cosas de la mateixa manera que havia respost lo dit senyor deputat ecclesiàstich, ço és, que cada hu admetia la dita renunciació ab que lo dit Jacinto Esquer fos vyu en aquell punt que eren entre las nou y deu horas de la nit, y altrament si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis, ço és, quant a la firma de dit senyor deputat real, lo magnífich[a] Francesch Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, y Joseph Rol, negociant. Quant a la firma de dit senyor deputat militar, foren presents per testimonis, lo dit Joseph Rol, negociant, //74v// y Macià Maura, criat de dit senyor deputat militar. Y quant a las firmas de dits senyors oÿdor ecclesiàstich y senyor oÿdor real, foren presents per testimonis, lo dit Joseph Rol, negociant, y Andreu Declòs, treballador, ciutadans de Barcelona.

Diumenge, a VIIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a fer continuar lo encantar las bollas del General que no estan arrendades. En aquest die fonch arrendada la bolla de Ripoll y Sanct Joan Cesbadessas. En aquest mateix die fonch arrendada la bolla dels sombreros de tota Cathalunya, exceptat Barcelona y Vich y lurs col·lectes que ja estan arrendades.

En aquest mateix die ses senyories, per medi del noble don Pedro Aymerich y de Cruÿlles y Joseph de Navel, ciutadà, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Margarit y Biure, governador de Cathalunya, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. En concideració de que la resposta que vostra senyoria fou servit donar a la embaxada que al primer del corrent, de part dels dos consistoris de la ciutat y Deputació, li fonch reportada per los senyors don Pedro de Aymerich y Joseph de Navel, no té plena intelligència en declaració del fi que obligà a vostra senyoria instàs la carta que als 29 del precedent se féu a sa excel·lència, com ab dita embaxada fonch difusament explicat. Y attès, axí mateix, que vostra senyoria fou servit offerir, en la útima conferència que los dits dos consistoris tingueren ab vostra senyoria, de que en dita rahó se serviria fer tot lo que a ells fos de sa major satisfacció en la matèria referida. Per ço, los dos consistoris suplican de nou a vostra senyoria vulle servir-se fer-los mercè de explicar en scrits las causas que·l obligaren a instar y procurar se fes dita carta dels 29 del passat //75v// a sa excel·lència, que per ésser esta expressió que·s desija de gran conveniència de la ciutat y General, no poden dits consistoris scusar de recordar-ho novament a vostra senyoria, assegurats de la mercè que esperan en la conformitat sobredita».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havien reportada la dalt dita embaxada, la qual havian explicada primer de paraula y aprés donada per scrits de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que dit senyor governador los havia donat en scrits la resposta feya a dita embaxada, la qual resposta aprés de llegida per ses senyories fonch manat fos continuada en lo present dietari, que·s del tenor següent:

«Resposta del senyor governador. Molt il·lustres senyors. Responent don Joseph de Biure y de Margarit al que, per part de vostras senyorias, li és estat representat per don Pedro Aymerich y Joseph de Navel, de paraula y en scrits, los desigs que tenen de saber en scrits la occasió que·l obligà de conferir-se, als vint-y-nou del passat, ab lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich per a què fos servit representar als dos il·lustres consistoris la[a] conveniència que seria de què los dos de conformitat representassen a sa excel·lència fos

a. a continuació ratllat Onoffre.

a. a continuació ratllat conciència.

servit no aventurar sas tropas, per ser aquellas tènuas, fins li fossen arribades las que se esperaven de França, diu que, no obstant ho hage dit de paraula a dits il·lustres consistoris, diu lo mateix en scrits, que fou son pensament aleshores occasionat del desvelo que té al servey de sa magestat, que Déu guarde, com al de la conservació[a] //77r // d'esta província y ciutat, per constar-li las pocas forsas tenia lo senyor mariscal y de ser molt superiors las del enemich a las suas, conciderant las desdichas se podrian seguir de pèrdrer una segona batalla, y que conservant las pocas que tenia eran bastants per conservar la província, y que lo conciderar que, per assegurar estos effectes, no·y podria haver medi més efficàs que la auctoritat dels dos consistoris, fou lo que·l occasionà a fer dita diligència, tot a effecte de pensar acudir al major servey de sa magestat y a la conservació d'esta província y ciutat, a la qual estarà exposada sempre sa persona a tot lo de sa major conveniència y servey com al de vostras senyorias. Don Joseph de Biure y de Margarit».

En aquest mateix die ses senyories consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per alguns negocis y affers de la província.

77v Dijous, a XIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots ab cotxes, anaren a visitar las fonts del General en les quals entraren ab ses entorxes, ab la forma acostumada estigueren regonexent aquelles per molt bon espay de temps, y aprés, ab lo mateix acompanyament, tornaren en la present ciutat cerca de las sinch horas de la tarda. Y, encontinent que foren arribats en la present casa, consistorialment y ab los porters y masses devant, anaren en casa la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per alguns afers concernents lo beneffici del General.

Divendres, a XIIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta de la magestat y altra del secretari Le Tellier, las quals feren encontinent traduhir en lengua cathalana y manaren fossen continuades en lo present dietari, que són signades[b] de lletras A, B[c].

84r Diumenge, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per negocis concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a XVII. En aquest die ses senyories enviaren al molt il·lustre senyor don Francesc Monpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya, la instrucció devall scrita, per a què pose en exequució lo contingut en aquella, la qual manaren ésser assí continuada del tenor següent:

«Instrucció per al senyor don Francisco Montpalau, abat de Banyoles y embaxador del General de Cathalunya en la cort del rey, nostre senyor.

Los nou capítols que se envian en un full de paper apart decretats són los que don Francisco de Miquel ab un memorial presentà a sa magestat quan anà per embaxador del General. Y si bé fou servit lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, manar que en dits nou capítols o peticions se fessen las decretacions que estan continuades, respective, al marge // 84v // de las quals apar que la província havia conseguit tot lo que demanava, però com fins vuy no se hage effectuat ni posat en exequució en beneffici de dita província algun de dits decrets, serà forsós altra vegada donar memorial a sa magestat ab los capítols que, dels sobredits nou, aparexeran més necessaris per ara a la província.

Lo primer, que conté despatxar una carta real per al senyor duch de Cardona ordenant-li no continue la causa, que, en dit nom, aporta contra lo General de Cathalunya, per set mília y tantas lliures, és forsós reinterar-lo. Don Isidoro Pujolar té los papers de aquest fet y ha scrit moltíssimes vegades al consistori que tenia despatxada dita carta real, y de estafeta en estafeta, en enviar-la, ha passat cerca de un any.

Del segon capítol apar se pot instar la exequució, puix lo decret està fet dexat-ho tot a censura del senyor don Francisco.

Lo tercer capítol de las armas és tant necessari tenint la guerra vuy tant viva, no trobant-se los particulars ni Generalitat ab armes, que apar que ab la exequució d'ell se fa lo major servey de sa magesat. Estas foren las armas que en lo siti de Salsas, retirant-se los cathalans, deixaren lo tèrcio de la Deputació y companyias de las ciutats y universitats en la casa del General y altras casas que després, al temps de las alteracions, foren retirades al castell, que passen de quatre mil entre mosquets, arcabussos y piques.

Lo quart capítol ja està comprès en la instrucció

a. a continuació aquesta resposta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 660.
b. a continuació ratllat en lo present dietari.
c. a continuació les dues cartes i les traduccions corresponents transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 660-662.

general del senyor don Francisco, que sa mercè lo havia ja posat en los memorials ha donats a sa magestat.

Lo quint capítol apar se deu molt esforsar per lo que té respecte ha violar la immunitat ecclesiàstica[a].

88r Al sisè capítol se adverteix que fins vuy pateixen en Perpinyà los militars lo mateix alotjament sens haver-hi posat reparo algú, ans bé, fins a casa del deputat local se han allotjat.

Al setè capítol se adverteix que, del die del decret en avant, no se ha treballat en punt en la fàbrica dels alotjaments dels soldats del castell de Perpinyà.

Del octau capítol ni del novè no apar sia necessari se'n parle cosa alguna, y dels demés, si apar al senyor embaxador, se'n poran tractar molts ab lo senyor cardenal Masserini, o ab lo excellentíssim senyor Le Taller, sens fer memorial a sa magestat sinó de aquell que aparexerà més convernir, puis foren ja decretats, dexant-o tot a la bona sensura de dit senyor don Francisco Montpalau. Dada en Barcelona, a XVII de octubre MDCXXXXIIII».

En aquest mateix die fonch enviat als dos embaxadors del General y ciutat de Barcelona, residints en la cort de sa magestat, las cartas que són en registres y lo memorial que està assí originalment cusit, signat de letra B.

Dimars, a XVIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell y Galceran Nebot, ciutadà, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Zelosos los molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Barcelona //88v// y los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, de què se ajuda al mayor servey de sa magestat, Déu lo guarde, al major beneffici y conservació d'esta província, han procurat, per tots los modos y camins possibles, aconsolar als lochs y universitats de aquella, scrivint diversas cartas consolatòrias y enviant personas principals com ho són los senyors don Francisco Vilalba y don Joseph de Pons, per a què ells, en nom dels dos consistoris, aconsolen y conforten las ditas universitats y particulars de aquellas, en los desconsuelos que pateixen en los alotjaments dels soldats, dels desordes militars y excessos que·ls causan las tropas governades per musur Balthezar y altres. E també lo que pateixen compel·lint-los a donar-los ordis y civades a preus molt moderats, a temps que los provincials los paguen a uns preus molt excessius. E com hagen experimentat que, per a remediar aquest dany y conservar en bon estat y aconsolar a tots los sobredits, sie menester persona de major auctoritat y respectes que las que són estades enviades per dits molt il·lustres consistoris. Per ço, havent-ho conferits junts ab lo senyor de Marca, a vostra senyoria suplican sie de son servey voler pèndrer en servey del rey, nostre senyor, y beneffici d'esta província treball en anar per ditas universitats y lochs per los effectes sobredits, que asseguran a vostra senyoria se'n conseguirà molt notable fruyt».

A la qual dit senyor governador respongué a dits senyors embaxadors que, tenint lo mateix intent y zelant lo beneffici de la província, havia ja scrit en la mateixa rahó a sa excel·lència y que axí aguardava sa resposta, que essent com desijava, partiria en lo punt. Altrament, quant sa excel·lència ordenàs altra cosa ne donaria rahó al consistori per a (què) pogués mediar ab sa excel·lència, lo que seria més convenient en dita rahó al servey de sa magestat y benefici de la província.

89r Dimecres, a XVIIII. En aquest die, entre las duas y tres horas de la tarda, partiren ses senyories de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, anant ab cotxos a la iglésia de Bethlem, dins la qual se assentaren ab cadiras de vellut carmesí ab ses almoades del mateix als peus, que per dit effecte hi havien fetas aportar, hont[a] se tingueren unas conclusions públiques en las quals ses senyories eren estats convidats. Y acabades aquellas, se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma.

Divendres, a XXI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Joseph Biure y Margarit, governador de Cathalunya, per a tractar algunas cosas ab ses senyories convenients al beneffici y conservació de la província.

89v Dissabte, a XXII. En aquest die lo honorable Thomàs Gili, obtenint lo offici de altre dels taulers, cullidors y guardas y credensers del General de la vila de Valls, arcabisbat de Tarragona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat líbera y simplament en mà y poder de ses senyories lo dit ofici de altre de dits taulers, que ell obté, per justas causas

a. a continuació un memorial transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 662-664.

a. a continuació ratllat estigueren.

son ànimo movent, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Jacinto Barthomeu Pintor y Francesch Carreres, verguer de ses senyories.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de aÿr, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedora dels lochs //90*r*// vaccants de oÿdors militars, per la extracció fahedora a vint-y-sis del corrent de oÿdor del dit estament per lo residuum del present y corrent trienni, per occasió de la renunciació feta per lo magnífich mossèn Joan Batista Rubió, donsell, qui era estat extret per a dit càrrech en loch y per mort del magnífich mossèn Joseph Amat, donsell, comforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, don Joseph Meca, pabordre de Àger, del orde de Sant Benet. Per lo estament militar los senyors don Joseph Amat, mossèn Francesch Prat de Sant Julià, mossèn Francesch Serra. Per lo estament real los senyors misser Pau Massó, mossèn Joan Batista Pastor, mossèn Francesc Aguiló.

Y, encontinent, en presència de dits brassos y testimonis //90*v*// que serviren de brassos foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors don Joseph Meca, pabordre de Àger, del orde Sant Benet, fra don Feliph de Calders, prior de Cathalunya, y per haver renunciat fonch extret en son loch lo doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de la Seu de Tarragona, fra don Felip de Lentorn, monjo e infermer del monastir de Sanct Esteve de Banyoles. Per lo estament militar los senyors mossèn Carlos Calders y Spuny, mossèn Salvador Bosch, mossèn Hierònym Nadal. Per lo estament real los senyors mestre Joan Martí, mossèn Agustí Pexau, mestre Luÿs Brossa.

E fet açò, oÿda primer sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita insiculació y acabaren aquell lo mateix die, tocades les vuit horas de la nit, com més largament és de vèurer en lo acte de dita insiculació, continuat en lo libre de Deliberacions, sots la dita jornada del die present.

91*r* Dimars, a XXV. En aquest die manaren ses senyories al scrivà major del General que continuàs en lo present dietari y descrigués del procés que lo procurador fiscal del General aporta contra mossèn Joan Batista Rubió, donsell, las suplicacions, decretacions y provisions contegudes en aquell, segons que dit scrivà major, de orde de ses senyories, axí ho ha rebut a effecte y són las infrascritas y següents:

«*Oblata per magnificum Joannem Baptistam Rubio, domicellum, Barcinone domiciliatum, in presencia et de consensu Michaelis Subirana, causidici sui, curatoris, ad han(c) litem dati et assignati. Presentibus ad hanc oblationem pro testibus magnificis Bernardo Valencas, cive honorato Barcinone, et Juliano Mauran, licenciato bacallaureo, Barcinone residenti, infrascriptis die et anno.*

Molt il.ustres senyors. Quan Joan Batista Rubió, donsell, fonch insiculat y quant fou habilitat en dos extraccions de oÿdor, y quant hisqué oÿdor, era absent de la present ciutat y per consegüent no tingué notícia de que fos insiculat, no tenint la edat que per capítols de Cort ha de tenir, ans bé sempre ha tingut aqueixa bona fe per la presumpta ignorància del statut. Però com ara ha vist, en lo procés de la causa criminal se li ha moguda instant lo procurador fiscal del General, si bé sens culpa sua y sens haver contestada la lite, lo rigor del statut del que tenia ignorància y la sua edat, per evitar inconvenients y dilacions, renuncià a la present causa criminal, acontentant-se de que no sia hagut per extret en oÿdor, ni enseculat en lo loch que·s estat inseculat, //91*v*// sens emperò prejudici dels drets y accions li competexen com a militar de poder ésser enseculat en altre loch per lo mateix estament y offici de oÿdor militar, los quals drets y accions se salva suplicant a vostres senyories sien servits en manar-li admètrer dita renunciació. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera. Boix.*

Oblata XXII octobris MDCLXXXXIIII. In consistorio, et cetera, et domini deputati, intervenientibus dominis auditoribus computorum, remisserunt predicta magnificis assessoribus in presenti causa assumptis qui super suplicati debite provideant et justiciam administrent. Bruniquer, scriba major Generalis Catalonie. Registrata dictis die et anno, inserantur in processu. Rull. Epifanius Coll.

Accepta lo procurador fiscal del General la renunciació de Joan Batista Rubió a la inseculació en lo loch de oÿdor militar y extracció de aquell, en quant per si fa y no altrament, salvat emperò los drets de passar avant la present causa en los

demés caps que conté la querela y altres competents, y demana que sia feta la enseculació en dit loch de oÿdor militar per renunciació de Joan Batista Rubió. Y feta aprés la extracció en la forma acostumada y, encontinent, aportat lo procés y degudament provehit, y protesta. *Boffill, advocatus procuratoris Generalis in presenti causa.*

22 octobris 1644. Facto verbo in consistorio admodum illustrium dominorum deputatorum, attenta renunciacione factam per Joannem Baptistam Rubio //92r// inseculacioni auditoris computorum pro estamento militari et extraccioni eiusdem officii, et attenta acceptacione facta per fisci procuratorem Generalis, provident quod fiat de novo inseculatio et extraccione ad dictum officium juxta capitulorum Curie. Intimatur. Rull. Epifanius Coll.

Que fuerunt intimata et notificata dicto Michaeli Subirana, tutori predicto, personaliter, dicto die per Montserratum Albià, regium portarium, sich referentem.

Item, etiam fuerunt intimata et notificata dicto Badia, dicto nomine, dicto die, dimissa intima uxori sue per Montserratum Albià, regium portarium, sich referentem.

Item, etiam fuerunt intimata et notificata dicto Rubio, dicto die, dimissa intima cuidem puelle, que digué era cunyada del dit Rubió, *per dictum Montserratum Albià, regium portarium, sich referentem et relacionem facientem.*

Oblata per procuratorem Generalis Cathalonie, die vigesima secunda octobri 1644.

Molt il·lustre senyor. A notícia del procurador fiscal del General ha previngut que Joan Batista Rubió, donsell, inseculat en oÿdor militar del principat de Cathalunya, per la vegueria de Barcelona, que en dies passats fou extret en sort de oÿdor, ha renunciat en la causa que contra ell aportava dit procurador fiscal, no sols a la dita sort y extracció però encara al loch de oÿdor militar que occupave, per las causas y rahons contingudes en la suplicació presentada en lo consistori de vostra senyoria, con apar del acte se ha levat de la dita renunciació que se exhibeix, *ut inseratur*, com molt il·lustre senyor hage acceptada la dita //92v// renunciació, *si et quatenus*, y per ella resta vaccant lo loch de oÿdor militar que dit Joan Batista Rubió occupava y per consegüent dega ésser borrat del libre de la Ànima. Per ço, dit procurador fiscal a vostra senyoria sie de son servey manar sie feta la dita delació, y per dit effecte comès als magnífichs assessors que sobre las cosas suplicades degudament provehescan, los drets fiscals sempre salvos. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera. Ferrer, fisci Generalis advocatus.*

Oblata XXII octobris MDCXXXXIIII. In consistorio, et cetera, et domini deputati, intervenientibus dominis auditoribus computorum, commiserunt predicta magnificis assessoribus ordinariis dicti Generalis qui super suplicatis debite provideant et justiciam administrent. Bruniquer, scriba major Generalis Catalonie.

Registrata dicto die et anno, facto verbo in consistorio suarum dicto die. Attento ex tenore suplicacionis et renunciacionis facte per Joannem Baptistam Rubio, domicellum, die presenti, causis et racionibus in predicta suplicacione contentis, consta vaccare officium auditoris computorum militaris ad quod fuit dictus Rubio sortem extractus simulque contentari, ut aliter in libro Anime in cuius locum scribatur et eius nomine ab eo deleatur. Ideo provident quod deleatur de libro Anime nomine dicti Joannis Baptiste Rubio et alter in eius locum inseculatur, et quod per observancia capitulorum Curiarum fiat nova extraccio auditoris computorum militaris, juxta solitum modum. Pastor, assessor. Tristany, assessor».

En aquest mateix die se féu extracció de Novena per la habilitació dels oÿdors del estament militar qui poden concórrer, o no, ab convocació de brassos cridats del die de aÿr en presència de nou testimonis, los quals serviren de brassos com és acostumat. //93r// Y dits testimonis foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich lo doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra Joseph Sastre, almoyner de Sanct Pere de Roda, del orde de Sanct Benet. Per lo estament militar los senyors don Joseph Amat, don Joseph Copons, Macià de Santjoan. Per lo estament real los senyors misser Joseph Rull, misser Pau Massó, misser Diego Martinez.

Y encontinent, fonch feta extracció de habilitadors, en la forma acostumada, en què foren extrets, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, prior de Sanct Pere del Munt, del orde de Sanct Benet, y per haver renunciat lo dit don Joseph és estat extret en son loch lo doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, //93v// fra don Miquel de Torrelles, comenador de Sanct Joan, y per ser-se trobat fora la present ciutat fonch extret en son loch don Jacinto Descallar, canonge de Barcelona. Per lo estament militar los senyors mossèn Francesch Senjust, mossèn Miquel Joan Granollachs, mossèn Joan Batista de

[*1644*]

Olsinelles. Per lo estament real los senyors misser Diego Riu y Cortit, mossèn Barthomeu Montrràs, mossèn Joseph Montaner.

E successivament, lo mateix die, a la tarda, arribats los senyors de la Novena en la sala del consistori de ses senyories se assentaren y posaren en la forma següent, ço és, lo senyor deputat ecclesiàstich ab los demés consistorials succesivament, lo hu aprés l'altre, se assentaren baix del dosser de son consistori ab ses cadires de vellut. Y lo senyor doctor Joseph Montaner, altre dels de dita Novena, per ésser conseller en cap de la present ciutat, se assentà ab altra cadira de vellut, immediadament al costat del senyor deputat ecclesiàstich, estant a la mà dreta de sa senyoria, al costat del cantó, baix lo dit dosser; y los demés senyors de la Novena se assentaren ab ses cadires de Moscòvia en forma de ala, ço és, en primer loch los tres senyors ecclesiàstichs y aprés los tres senyors militars y finalment los restant dos del estament real, perquè lo senyor conseller en cap, altre dels del propdit stament, ja és dit que estigué assentat junt lo senyor deputat ecclesiàstich, ab sa cadira de vellut, com és dit. Y arribat lo senyor vicari general, per proferir la sentència de excomunicació acostumada, se assentà ab *//94r//* sa cadira de Moscòvia entre lo senyor conseller en cap y lo senyor degà, Pau del Rosso, qui presidia als del dit estament ecclesiàstich. Y pretenent los del propdit estament ecclesiàstich y militar que lo senyor conseller en cap no·ls podie precehir en lo present acte per venir en aquell no com a conseller sinó com a altre del estament real. Y attès també que los del estament militar y estament real pretengueren que havian de sèurer y votar interpolladament ab los ecclesiàstichs en la forma que se acostuma en los brassos. Y per quant, axí mateix, lo senyor don Jacinto Descallar pretengué que lo senyor degà y canonge de la Seu de Barcelona, Pau del Rosso, no podia precehir-lo en lo present acte per ésser inseculat dit senyor degà en la present casa, no com ha capitular sinó com a religiós. Y finalment, attès que per lo senyor canonge Pacià Aguiló, qui segué en darrer loch dels tres ecclesiàstichs, fonch pretès que ningú dels sobredits ecclesiàstichs podia precehir-li per ésser sa mercè capitular de la metropoli de Tarragona, y axí dèurer-li lo primer loch. Per ço, uns y altres dels sobredits, respectivament, per salvetat de lurs drets y preheminències preteses, protestaren tots, respective, que per lo present acte no sia fet ni engendrat prejudici algú, ni puga ésser tret en conseqüència en dany de sos dits pretesos drets, volent expressament que aquells los resten a cada hu, respective, salvos e il·lesos en tot temps.

Y fetas ditas protestacions, fonch per lo scrivà major del General, de orde de ses senyories, legit en presència de tots lo capítol 85 del nou redrés de las Corts 1599. Y després de oÿt aquell fonch pretat lo sòlit jurament per tots los dits senyors de la Novena en conformitat del dit capítol. Y axí mateix, en exequució de aquell, oÿren, successivament, sentència de excomunicació, en lo modo y forma que està *//94v//* continuada en lo libre de Deliberacions, sots la present jornada.

Després de publicada la predita sentència de excomunicació y despedit del consistori lo dit senyor vicari general, poch aprés, entrà en lo mateix consistori lo magnífich doctor misser Llunes, advocat fiscal de la visita del General de Cathalunya, lo qual, assentat ab sa cadira, explicà a ses senyories de paraula lo contengut en un memorial que, de part dels senyors visitadors, entregà y liurà en mà del senyor deputat ecclesiàstich, que és assí originalment cusit, signat de letra A. Lo qual, després de rebut aquell en nom del consistori, li respongué que en tot se acudiria en allò que seria degut de obligació lur, en conformitat del que·ls tocava per observança dels capítols de Cort.

Y desijant ses senyories procehir en lo fet de dit memorial, ab lo assert que la justícia y la obligació de sos officis demanen, enviaren encontinent a cercar los magnífichs assessors ordinaris de la present casa, als quals, després de arribats, digueren que, ensemps ab lo magnífich advocat fiscal del General, los aconsellassen lo fahedor sobredit fet; lo qual, després de ésser estat conferit per dits magnífichs assessors y advocat fiscal y per conciderar ésser la matèria de molta gravedat, fonch per ells demanat ésser-los assosiats alguns altres doctors graves per a què en lur companyia poguessen més acertadament donar son parer. Y ses senyories, attenent ésser justa la dita petició, los associaren, encontinent, lo senyor sacristà Hieònym Roig y lo doctor misser Josep Cua per a què junts conferissen la matèria, los quals tots la tractaren molt exactament. Y després de molt larga discusió, tots comformes, donaren sobre d'ella son parer en scrits, firmat de sas mans pròprias, lo qual, en nom de tots, entrà y liurà al consistori lo magnífich advocat fiscal de la present casa, lo qual està assí originalment cusit, signat de letra B. E ses senyories, vista la dita[a] *//100r//* resolució y parer, manaren que aquell, ensemps ab lo memorial dels dits senyors visitadors, se llegís, com tot fonch llegit en presència de ses senyories y de dits senyors de la Novena. Y després de açò, y oÿt dit parer, procehiren als actes de la habilita-

a. a continuació aquest vot i memorial transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 664-665.

ció en lo modo y forma que està contengut en lo llibre de Habilitacions.

Dimecres, a XXVI. En aquest die, en la tarda, se féu extracció de oÿdor per lo estament militar del General de Cathalunya, per occasió de la renunciació feta per lo magnífich mossèn Joan Batista Rubió, donsell, qui era estat extret per a dit càrrech en lloch y per mort del magnífich mossèn Joseph Amat, donsell, en la sala dels reys de la present casa, en la forma que disposan los capítols de Cort, y fonch legit lo capítol de las Corts 1493, continuat en lo libre del Ànima en lo full signat de letra N, lo qual comensa, «E si algú o alguns dels deputats», per lo scrivà major del General, en presència dels nous testimonis qui foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, doctor Joseph Hieròn̄ym Besora, canonge de Leyda, fra Diego de Boxadors, comanador del hàbit de Sant Joan. Per lo estament militar los senyors don Joseph Amat, mossèn Joan Tassis de Ferrer, mossèn Isidoro Prats. // 100*v* // Per lo estament real los senyors mossèn Francesch Pastor, mossèn Joseph Lussàs, mossèn Francesch Aguiló.

Los quals senyors militars y reals, aprés de assentats, protestaren que per sèurer los tres senyors ecclesiàstichs consequutivament sens estar, uns y altres, interpolladament com és pretès per los militars y reals que, per ço, no·ls sie fet prejudici algú en son bon dret. Y que lo present acte no·s puga tràurer per exemplar ni fer conseqüència en son dany dels dits militars y reals. Y feta dita protesta fonch procehit a fer dita extracció y fonch extret en dita tarda en oÿdor –oÿdor[a] militar–, mossèn Benet de Tord, donzell.

Dijous, a XXVII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdors ecclesiàstich y real, ab los porters y masses devant, y també vingué en sa companyia lo magnífich misser Luÿs Peralta, advocat fiscal patrimonial de sa magestat, los quals estigueren assentats, ço és, lo dit senyor[b] de Marca a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich y dit advocat fiscal a la cadira més prop de les del consistori de la part del archiu, de vaqueta de Moscòvia, hont estigueren molt bon rato tractan alguns negocis concernents del beneffici de la província.

En aquest mateix die vingueren en la present casa los // 101*r* // senyors consellers en forma de ciutat y tingueren conferència ab ses senyories sobre algunas coses concernents lo benefficii públich.

Dissabte, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la tarda en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Novembre MDCXXXXIIII

Dimars, al primer. En aquest die ses senyories ordenaren al síndich del General // 101*v* // presentàs al magnífich senyor lo doctor Joseph Queralt, regent la Real Cancellaria en lo principat de Cathalunya, la scriptura que és del tenor següent, juntament ab la resposta feta per dit senyor regent.

«*Die martis, prima mensis novembris anno a Nativitate Domini* MDCXXXXIIII.

Noverint universi quod, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, die vero prima mensis novembris intitulata, presentibus et adhec vocatis Jacobo Agramunt, scriba majore presentis civitatis, et Joanne Paulo Bruniquer, cive honorato, scriba majore Generalitatis Cathalonie, et presentibus eciam Jacobo Fuster, notario, et Simone Baduell, sartore, civibus Barcinone, pro testibus ad ista vocatis specialiter et assumptis, constituti personaliter Franciscus Josephus Fontana, notarius publicus Barcinone et sindicus eiusdem civitatis, et Augustinus Dalmau, civis honoratus Barcinone, sindicus Generalitatis Cathalonie, coram magnifico domino Josepho Queralt, utriusque juris doctore, regio conciliario ac regente Regiam Cancellariam in presenti Cathalonie principatu, domi sue invento, que scita est ante ecclesiam Sancti Michaelis, arcangeli, que olim erat palacium archiepiscopi Tarracone, eidem domino regenti, presentarunt, et seu per dictos scribas majores presentari fecerunt, quandam scripturam tenoris sequentis: «Molt magnífich senyor. Havent-se, per vostra mercè y altres ministres reals, representat als molt il·lustres consellers de la present ciutat de Barcelona y deputats del General de Cathalunya que lo exercisci de la justícia del Consell Criminal del dit Principat estave suspès per la absència del excel·lentíssim senyor loctinent y capità general de la present ciutat, y que per los reals ministres se desijave la continuació de la administració d'ella, y que fos ab conformitat de las dos casas, per donar loch en lo medi a contrafacció // 102*r* // dels privilegis de la ciutat, ni de las generals constitucions de Catalunya, y que per aquest effecte se conferissen ab los ministres reals los assessors de una casa y altra, a effecte de

a. oÿdor militar *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* deputat ecclesiàstich.

tractar lo de dit article. Y si bé vuy la administració de la justícia no està impedida, ans bé corra aquella en nom dels ordinaris en la forma que per constitucions de Cathalunya està disposat. Ab tot, los dits molts il·lustres consellers y deputats, desijant també summament que la justícia del Consell Real Criminal tinga son curs y se exercesca sens emperò prejudici ni derogació alguna dels privilegis de dita ciutat, constitucions generals de Cathalunya y altres drets de la pàtria. Per ço, los dits molt il·lustres consellers y deputats han ordenat als advocats ordinaris de la ciutat y assessors y advocat fiscal de la Deputació, respectivament, que sempre que, per vostra mercè sian avisats, se conferescan ab los ministres reals, a effecte de tractar dels medis convenients per la administració de la justícia y altres cosas concernents al beneffici públich y conservació dels privilegis de la ciutat y generals constitucions de Cathalunya. Y perquè en tot temps conste de sa voluntat y diligència requereixen als scrivans majors de las dos casas ne leven acte».

Quaquidem papiri suplicacione oblata et presentata dicto domino regenti, et per ipsum lecta et illius copiam per eum recepta, respondendo eidem: «Diu que ha dies ha suplicat a ses senyories, en consistori dels senyors deputats, y als senyors consellers fossen servits que·s tractàs dels medis com lo Real Consell podria obrar en absència de sa excel·lència, affectant molt lo Real Consell[a] y las tres salas se[b] procurassen estos medis ab molta conformitat, per a què axí hi hagués justícia y de sa part lo Real Consell pogués obrar-la sens encontrar a constitucions del principat de Cathalunya. Tenint expressa notícia que, per part del consistori de la Deputació, se formaven algunas difficultats, y que axí se ajuste a què, encontinent, se posa la mà prompta a las conferències que se ofereixen en lo paper se li ha presentat, senyalant la hora de demà, que comptarem dos // 102*v* // del present y corrent mes de novembre, a las tres horas, y des aquí quiscun die a la mateixa hora, si seran servits los senyors deputats y consellers, offerint prompta voluntat y desiig gran de[c] que ab tot effecte se resolguen los medis, per servey de Déu y de sa magestat y de la província. Y requereix que se'n levi acte de dita resposta».

De quibus omnibus et singulis supra dictis, sic ut predicitur, actis, gestis et sequutis dicti sindici, respective, comuniter et concorditer petierunt et requisiverunt unum et plura, publicum seu publica, instrumentum et instrumenta fieri, confici atque tradi per supra dictos scribas majores, simul stipulantes et insolidum claudentes. Que fuerunt acta Barcinone, anno, die, mensi et loco predictis, presentibus dictis scribis majoribus et presentibus eciam testibus supra dictis ad premissa vocatis et specialiter et assumptis, prout superius continetur».

En aquest mateix die, entre las nou y deu horas de la matinada, vingué en la present casa lo magnífich senyor Benet de Tor, donsell, en Barcelona domiciliat, oÿdor per lo estament militar del General de Cathalunya novament extret a 26 de octubre proppassat, lo qual arribà en la present casa acompanyat de molts cavallers y persones principals del present Principat, y féu oració en la capella petita de Sanct Jordi de la present casa, y aprés se'n entrà en lo consistori vell. Y tenint notícia los senyors deputats y oÿdors que ja era arribat dit senyor oÿdor militar, des del consistori li enviaren un recaudo dient que ja podia entrar a prestar son jurament. Y axí, ab lo mateix acompanyament ab què era vingut se'n entrà en lo consistori de dits senyors deputats, y se assentà ab la cadira de vellut y en son acostumat loch, y lo vicari general a la part del archiu, ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, y lo noble regent la vegueria de Barcelona a son costat, ab altra cadira del mateix, y lo scrivà major // 103*r* // y secretari del General comensà a legir lo acte de jurament que dit senyor oÿdor prestà, lo qual, ab molta attenció, fonch oÿt y publicat aquell. Restà dit senyor oÿdor ab los demés senyors consistorials hi·s posaren a fer negoci. Adverteix-se que lo senyor oÿdor real se troba fora la present ciutat, com largament, estas y altras cosas estan contengudes en dit acte de jurament, lo qual està continuat en lo libre de Juraments, al qual se ha relació.

Dijous, a III. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja del mar per alguns negocis y affers lo beneffici del General. En aquest mateix, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories monsiur Dusavey, qui governava la ciutat de Leyda // 103*v* // en temps que lo exèrcit del rey de Castella posà siti en aquella, lo qual donà y entregà a ses senyories una relació en scrits contenint lo que havia passat en aquella ciutat, en temps de dit siti, la qual manaren traduhir de francès en cathalà, y manaren ser cusida en lo present dietari, que·s signada de letra A.

a. a continuació ratllat podria obrar en absència de sa excel·lència.
b. se *interlineat.*
c. de *interlineat.*

Dissabte, a V. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General en la Llotja de la mar de la present ciutat, per a fer continuar lo encantar alguns arrendaments de bolles que faltaven arrendar, y fonch arrendat lo arrendament de la bolla dels sombreros de tota Cathalunya, exceptat la ciutat de Barcelona y sa col·lecta, y ciutat de Vich y sa col·lecta.

Dilluns, a VII. En aquest die, en la matinada, volent-se renunciar lo offici devall scrit, los senyors deputats y oÿdors enviaren als[a] //106r// senyors visitadors del General, per medi del síndich del General, a suplicar-los los fessen mercè de dir-los si lo official del General qui obté lo offici de guarda ordinària del General en lo portal de Mar en la present ciutat, qui és Francesch Campllonch, boter, ciutadà de Barcelona, està querelat en dita visita. Al qual recaudo respongueren dits senyors visitadors que ells ho mirarien y tornarien resposta a ses senyories. E al cap de poch, dits senyors visitadors, per medi del doctor Valencià, ajudant de assessor de la dita visita, enviaren a dir a dits senyors deputats com dit Joseph Campllonch no estava querelat en dita visita; lo qual recaudo, rebut per ses senyories, respongueren que estimaven a dits senyors visitadors la mercè los havian feta. Y, encontinent, fonch feta la renunciació següent.

En aquest die la senyora Elisabeth Campllonch, muller de Francesch Campllonch, boter, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinari del General en lo portal de Mar de la present ciutat, com ha procuradora de dit son marit, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Antoni Axada, notari públich de Barcelona, a 2 de octubre 1640, com dit notari ab ses certifficatòries letres ne fa fe en dit nom, constituïda en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinari del General de dit portal de Mar, que dit son marit y principal obté, en favor de Pere Duran, rajoler, ciutadà de Barcelona, ab los salaris y emoluments al dit offici pertanyents; suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació, attès que dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, y provehir aquell en favor de dit Pere Duran, que dit son marit y principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories //106v// respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podian y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Francesch Carreres, verguer, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació una relació i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 665-667.

En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Neuilly, hu dels gentils hòmens de la cambra de las magestats del rey y reyna, nostres senyors, acompanyat del senyor de Marca, lo qual, entrat en lo consistori de ses senyories, aprés de fetas las cortesias acostumades, digué que ell era enviat per part de sas magestats a tota diligència en esta província, a fi y effecte de entregar a ses senyories las cartas que sas magestats li havien encomanades, las quals, encontinent, entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich. Les quals, rebudes, ab lo degut acato y reverència, respongué que ses senyories y tota la província restaven tan alegres y regosijats que no sabian ab què paraulas poder-ho encarir. Y aprés de haver tingut un rato de conversació se alsaren y foren acompanyats, dit senyor de Marca y de Neuilly, fins al cap de la escala de la present casa. Y aprés se'n tornaren consistorialment y desclogueren ditas cartas y manaren aquellas traduhir en lengua cathalana, que són quatre cartas, una de la magestat del rey, nostre senyor, altra de la reyna, nostra senyora, altra del secretari Le Tellier y altra del senyor mariscal de La Motte, signades de letras A, B, C, D.

En aquest mateix die, constituït Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, en presència dels senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General, estant ajuntats tots sis en la sala de son consistori de les cases de la Deputació, lo dit Bruniquer los explicà que, ara molt poch ha, havia vingut a sa notícia la disposició de la sentència de visita del dit General feta per lo trienni 1630 y proferida als 23 de juny 1630, sobre la querela de nombre 46. Y que axí, en exequució y per observança de aquellas, ne havia feta còpia, encontinent, de[a] //118r// sa mà pròpria, la qual, tenint-la aprestada, amostrà y entregà a ses senyories, estant personalment constituïts en dit consistori, y aquella en nom y presència de tots rebé y prengué de mà de dit Bruniquer lo senyor deputat ecclesiàstich, qui en lo mateix punt la liurà al senyor oÿdor real per a què la tancàs dins lo calaix de la tauleta petita que és en lo consistori.

Dimars, a VIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la Llotja de la mar per alguns negocis convenients al beneffici del General.

Dijous, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa

a. a continuació una procura, quatre cartes i les traduccions corresponents transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 667-670.

de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernent lo beneffici de la província.

118v En aquest mateix die, en la tarda, que era ja de nit, vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, y tingueren junta y conferència ab ses senyories sobre algunes cosas concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a XIIII. En aquest die, constituït personalment en la casa del General de la present ciutat, hont se cullen y reben los drets de la Bolla y General, Montserrat Albià, hu dels porters ordinaris de ses senyories, en companyia de Andreu Anglí, courer[a], // 121r // ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de una de las guardas ordinàrias de la Bolla en la taula de la present ciutat, del qual fonch provehit per ses senyories a set de octubre proppassat; al qual dit Albià ha pres per la mà dreta y lo ha assentat en lo taulell hont se posa la cera de la Bolla, posant-li en las mans una de las tanallas de dita Bolla en senyal de la pocessió que li donava de dit son offici, dient y notificant als demés officials de la Bolla lo coneguessen y tinguessen per una de ditas guardas ordinàries de aquella. Presents per testimonis en tot lo sobredit lo magnífich Miquel de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, Pere Farell, argenter, y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona, *qui in his, et cetera*.

Dimars, a XV. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del dit General, en casa de la present ciutat y tingueren conferència ab los senyors concellers per alguns affers concernents lo beneffici del General.

Dimecres, a XVI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta del excel·lentíssim senyor comte de Vidriga, almirant de las Índias, embaxador del rey de Portugal, qui resideix en la cort de París, la qual ma(na)ren fos cusida en lo present dietari, que·s signada de letra A.

121v Dissabte, a XVIIII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Surribas, sobrecullidor del General de la part de levant, ha comptada la terça de juliol, agost y setembre 1643, axí de dret ordinari com de guerra, y[b] ha pagat y girat a ses senyories tot lo procehit de dret ordinari, acceptat los llibres, diners de la taula de Granollers, ordinari y guerra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Miquel Marquès y Hierònym Galí, notaris, ciutadans de Barcelona.

122r En aquest mateix die lo doctor en arts y medicina Miquel Vilanera, ciutadà honrat de Barcelona, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com misser Gismundo Boffill, notari ajudant tercer de la scrivania major, està malalt en lo llit de una inflamació que li ha vingut en las parts baxas, per rahó de la qual perilla de sa vida, y que no li és possible fer exercisci, lo que diu per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

Diumenge, a XX. En aquest die se féu professó con la de Corpus, sens banderas, per pregàries de la guerra.

Dimars, a XXII. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories per alguns negocis concernents lo beneffici de la província.

122v En aquest mateix die ses senyories enviaren, per medi dels senyors don Pedro Aymerich y Sebastià de Miralles, donsell, al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Desijant los molt il·lustres consistoris, lo de la ciutat ab orde y commissió del savi Consell de Cent y junta, dar major satisfacció a las cartas de vostra senyoria, y al proposat per lo senyor de la Velea, en nom de sa excel·lència, acerca lo memorial se diu donat per lo abat Sala, procurador de Montserrat, y don Isidoro Pujolar a la reyna, nostra senyora, y a alguns ministres de part de la Deputació y ciutat, y fer se tingué tota la possible y deguda contra los dits si tal han fet en la forma que està y la matèria que conté dit memorial, s'entén tenir necessitat de tenir carta de sa excel·lència, ab què·ls diga més individuadament lo com y quant se és donat y a qui, perquè d'ell resultan algunas contrarietats, que a més de no poder-se dir, per ser contra veritat, són diformes per los temps en què han succehit, per lo que sens major justificació y averiguació del fet, los apar ne deuen acudir a París per la averiguació y punició del delicte referit».

A la qual embaxada respongué dit senyor governador a dits senyors embaxadors que miraria lo paper y tornaria resposta a ses senyories.

a. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 670-672.
b. a continuació ratllat pa.

Dimecres, a XXIIII. En aquest die fou firmada la renovació y milloració[a] // 130r // de noves fermanças donades per don Vicents Magarola, receptor de la Bolla de Barcelona, per observança dels capítols de Cort, com consta en libre de Caucions de officials pecuniaris sots la present jornada, y las procuras que fan per esta caució, assí originalment cusidas, singades de letras A, B.

Divendres a XXV. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca de algunas cosas concernent lo beneffici de la ciutat.

Dissabte, a XXVI. En aquest die lo honorable Climent Galceran, mercader y botiguer de teles de la present ciutat, ha firmada àpocha al honorable Francesch Fitor, notari públich de Barcelona, servint lo offici de ajudant terser de la scrivania major, present, dels libres devall scrits, los quals eren estats apresos a dit Galceran de orde y manament dels magnífichs assessors y advocat fiscal // 130v // del General. Primo, dos llibres larchs de full doblegat ab cubertas vermellas y baga y botons, dit borredor y recert. Ítem, altre libre dit de Nombre de la botiga de Climent Galceran, 1644. Ítem quatre llibres de quart de bolla ab cubertas de pergamí y un codernet petit ab cubertas de paper negre, los quals dit Fitor li restitueix de orde y manament del magnífich misser Joseph Ferrer, advocat fiscal, attès que aquells no són ni poden ser de ningun profit al General. La recepció y entrega de dits libres és estada en presència de notari y testimonis.

Testes sunt Franciscus Laonart, notarius, et Petrus Sires, sartor, et Michael Marques, notarius, qui in his, et cetera.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren, consistorialment, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers y junta nomenada per las dos casas, y en ella comparagué personalment lo senyor de la Velea, y presentà e o reportà un paper firmat de sa mà ab inserta de un memorial, que·s diu seria estat donat en París en nom de la província y present ciutat, //131r// lo qual, dos dies antes, lo mateix senyor de la Vallea ja·l havie presentat als senyors deputats en son consistori. Y en dita junta fonch resolt que, per satisfacció del dit memorial, se scrigués als embaxadors de las dos casas que vuy resideixen en la cort; com en registre, y lo dit memorial, ensemps ab una còpia del orde que al principi de ell se expressa, està tot assí originalment cusit, signat de letras A, B.

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors Sebastià de Miralles, donsell, y Galceran Nebot, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, que en lo die de aÿr arribà en la present ciutat qui venia de las parts de Leyda, una embaxada de paraula, donant-li la benvinguda a esta ciutat de part de ses senyories y de tota la província. Y aprés, dits senyors embaxadors referiren con ells havien reportada dita embaxada a sa excel·lència, y que sa excel·lència los havia respost que estimava molt a ses senyories la mercè y honra li feyen, y que restava obligadíssim en tot lo que fos del servey de sa senyoria.

En aquest mateix die, havent ses senyories, per medi del síndich del General, obtinguda hora de sa excel·lència per anar-li a besar las mans, partiren de la present casa, entre las duas y tres de la tarda, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa de dit senyor virrey. Y arribats en sa presència, després de moltas cortesias, se assentaren tots ab sas cadiras de domàs groch, que ja estaven aparellades, y allí, parlant lo senyor //131v// deputat ecclesiàstich, donà la benvinguda a sa excel·lència en nom de ses senyories y de tota la província, ab paraules molt cumplidas y de gran demonstració de voluntat, a tot lo que sa excel·lència respongué ab la mateixa igualtat de affició, donant demonstracions de ella ab paraulas de molta cortesia y estimant lo que ara se li havia feta ab esta visita, assegurant a ses senyories que tindria molt en lo cor esta província en totas parts y en totas las occasions que se offerissen. Y després de altres paraulas de cumpliment, havent estats tots de conversació algun rato ab sa excel·lència, ses senyories se despediren molt cortesment y se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que eren anats.

Dimars, a XXVIIII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca y donà y entregà a ses senyories tres cartas, dos de sa magestat y una del eminentíssim senyor cardenal Mazarini, las quals, rebudes y legides, manaren fossen continuades en lo present dietari, signades de letras A, B, C.

Dimecres, a XXX. Festa del apòstol sanct Andreu. En aquest die, entre las nous y deu horas de la nit, se féu extracció de consellers en la forma acostumada, y féu-se extracció a tal hora per

a. a continuació dos procures, un memorial, dues cartes i la traducció d'una d'elles, transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 672-675.

rahó de que lo matteix die se féu deliberació se habilitassen primer los que havien de concórrer per a consellers. Y axí foren //146r[a]// extrets los següents: Consellers[b] de Barcelona, lo doctor en medicina Joan Phelip Argila, conseller en cap, lo doctor en medicina Jacinto Ballaster, conseller 2, lo noble don Joan de Argensola, de present deputat militar, conseller 3, mossèn Narcís Feliu, mercader, conseller 4, mossèn Diego Vilaseca, notari públich de Barcelona, conseller 5, y mossèn Joseph Vilella, argenter, conseller 6. Foren extrets en obrers, misser Francesch Çafont, ciutadà, mossèn Pau Rossell, mercader.

Dezembre MDCXXXXIIII

Dijous, al primer. En aquest die comparagueren y entraren en lo consistori de ses senyories lo molt reverent doctor Francesch Pejoan, //146v// canonge y vicari general de la diòcesi de Gerona, com a procurador que diu ésser del senyor bisbe de Gerona, y lo molt reverent senyor Ramon Coll, canonge de la Iglésia de Barcelona, com a procurador acert del senyor bisbe de Barcelona, y tots dos conformes referiren que ja lo consistori y tots sabian com dits senyors bisbes, sos principals, respectivament, eran estats extrets del present Principat per los ministres reals, y, que no obstant que per aquells se'ls assegurà no se'ls tocaria res de sas rendas, emperò aprés ellas los foren secrestades y apressas per los mateixos ministres reals, sens haver volgut donar loch a que se'ls pogués provehir cosa alguna de ses rendas per son sustento y de sa família. Y com tot lo referit sia contra tota justícia, pus és evident que ses senyories no tenen de hont poder-se, *aliunde*, ajudar per lo sustento de sa vida y casa. Attès majorment que ara han obtingut de sa Sanctedat provisions apostòliques per a què se'ls done satisfacció de ditas rendas y del procehit de aquellas, per ésser axí molt comforme a rahó. Per ço, donant-la ses mercès als dits senyors deputats en son consistori de tot lo referit, suplicaren a ses senyories fossen servits valer y ajudar a causa tant pia y tant comforme a justícia, e interposar-se en tot allò que·s puga per satisfacció de aquella, que axí sos principals com sas mercès, en nom de aquells, ho tindran a particular favor del consistori.

E ses senyories, responent al sobredit, los digueren que tractarien la matèria y la consultarien, assegurant-los que en tot lo que·ls fos possible acudirien al que se'ls ha demanat y demés que de sos officis degan per satisfacció de què·ls tocarà.

a. Del foli 132 al 154 la enquadernació fou errònia i en conseqüència la foliació no és correlativa.
b. Consellers de Barcelona *interlineat al marge esquerre.*

En aquest mateix die, en la tarda, comparagueren en lo consistori de ses senyories lo senyor Renuau, commissari del Sant Offici y síndich acert de la comunitat de Castelló //147r// de Empúrias, Diego Pagès, cònsol en cap de la mateixa vila, assistits de tres pares religiosos, ço és, lo hu del orde de Sanct Domingo, Sanct Agustí y Nostra Senyora de la Mercè, en nom dels tres convents que·y ha en dita vila de ditas religions, exploraren primer de paraula y aprés donaren en scrits a ses senyories la suplicació que·s del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los econemos de la comunitat de preveres de la iglésia parrochial de Sancta Maria y dels convents de Sanct Domingo, Sanct Agustí y Sanct Barthomeu de Nostra Senyora de la Mercè y lo síndich de la universitat de la vila de Castelló de Empúrias, bisbat de Gerona, diuen que del principi de las presents guerras ha assistit en aquella vila infanteria y cavalleria de presidi per detenir los enemichs, qui tenen occupada la vila y[a] fortalesa de Rosas, y en aquest discurs de temps pateixen los dits convents, comunitat y universitat y singulars personas de aquellas, ecclesiàstichas y seculars, falta de fruyts de sas terras que no·s cultivan y las que·s cultivan, axí lo enemich de Rosas com los soldats de presidi de la mateixa vila de Castelló, los devastan, y en las casas, per rahó de alotjaments y malstractes que tenen y fan los soldats, obligan a despoblar-se los habitants y naturals de la vila, que de present no hi ha més de cent casas habitadas de seculars, y casas buydas y desabitadas, carrers y quartos de la vila enters, y la universitat pobre carregada de censals a què està de molt temps atràs obligada, y sens imposicions y drets que abans tenie imposats y de què pagave los mals y càrrechs //147v// y se sustentave, y ara reb molt poca cosa perquè los soldats aportan sos vivanders; y a tanta falta se ha carregat major càrrega que, de fet y ab tota forsa, quatre anys ha fan contribuhir la universitat tota la lenya que·s crema en los cosos de guarda y casas de governador de las armas y capitans y cabos, ab tant gran excés que ha gastat cada un any, la universitat, y gasta, sinch-centes liures y més, per haver de anar a son gasto a cercar y treginar la lenya de fora son terme a la vila, per no haver-la en lo terme, per la gent de guerra ni per naturals, ni aportar-la a vèndrer per las libertats usan los soldats als qui aportan vitualles y provisions, de manera que no és possible a la universitat acudir a tant gran servey; y per la falta de lenya y cobdícia han desensostrades los soldats moltas casas y van desansostrant y derrocant casas de las inhabitadas.

a. a continuació ratllat fol.

Y com desigen la conservació de la vila, essent com és tant principal y de conveniència al principat de Catalunya, y sempre fahel y leal, ha aparegut donar notícia a vostra senyoria del perill de acabar-se en què està si no s'i proveheix de remey. Y juntament per advertiment dir lo que ha aparegut podrie tenir.

Primerament, que lo governador de las armas en dita vila fos cathalà, comforme disposició de constitucions generals y pacte de sa magestat en Cathalunya.

Secundo, que molta part dels soldats, axí de cavall com de peu, fos de cathalans, per enténdrer lo tracte y govern dels naturals.

Tercio, que de altres lochs del Principat se provehissen màrfegas y flassades y lenyas per posar en las casas vagants, y en los que no las tenen los habitants, encomanades // 148*r* // al municioner, com se acostuma en presidis.

Quarto, de present és de molt poch servey en dita plassa la cavalleria de Xapela Bolon, que a tir de arcabús de las murallas se'n aporta lo enemich de Rossas los cavalls, y corrent y batent la estrada y fent presas de personas y bestiars y cremant casas fins la vila de Perelada y vila de Lansà, y tota aquella plana y montanya destrueix cada dia los naturals, y no hix a la defensa dita cavalleria, ni de la vila, dient que són viguts a víurer y no morir.

Quinto, los danys de enderrochs y robos de casas de la vila apareixen ab la informació que a vostra senyoria se entrega, confiant que per son amparo y medi restaran dits suplicants aconsolats. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera. Boffill».*

E ses senyories respongueren de paraula que ells mirarian ab molt gran attenció lo contengut ab dita suplicació, y que procurarien lo remey per tots los medis possibles.

Divendres, a II. En aquest die juraren los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat ab la forma acostumada. Posàs per advertiment y nota que quant lo senyor don Joan de Argensola, deputat militar y conseller ters de dita ciutat, partí de sa casa per anar en casa de la ciutat, anave acompanyat de moltas personas principals de tots estaments, y aportave devant lo verguer de la ciutat a mà dreta y a Montserrat Albià, verguer del General, ab sa // 148*v* // cota de drap morat y la massa del General al muscle, anant a mà esquerra del verguer de la ciutat, y ab esta forma arribà en casa de dita ciutat, hont aguardà que los demés senyors consellers, sos companys, arribassen tots per anar a oyr missa en la capella de Sancta Eulàlia, com és acostumat. Y arribats tots los dits senyors consellers en dita casa de la ciutat partiren de aquella, anant dret a la Seu, ab la forma següent, ço és, que devant anaven los officials de la ciutat que acostumen, aprés venien los dos verguers dels senyors consellers, cap y segon, ab sas masses al muscle, y al mig de ells anave lo dit Montserrat Albià, verguer de dit senyor deputat militar, ab la massa del General al muscle, y aprés venien los senyors consellers vells y nous en forma de filera, de dos en dos, anant a mà dreta los nous y los vells a mà esquerra, cada hu ab son conseller vell, y d'esta manera entraren en dita Seu y oÿren missa en la capella de la patrona y màrtir d'esta ciutat Santa Eulària. Y oÿda missa ab la mateixa forma se'n tornaren en casa de dita ciutat, hon, successivament, prestaren son acostumat jurament. Y dit senyor conseller<s>, deputat militar, se'n anà aprés en sa casa ab los verguers de la ciutat y General devant, ab massas als muscles, si y comforme y de la mateixa manera que era partit de sa dita casa.

Dissabte, a III. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, los quals foren rebuts ab la forma acostumada. // 149*r* // Y tingueren conferència ab ses senyories en lur consistori, per alguns afers y negocis concernents lo beneffici d'esta ciutat y província.

Diumenge, a IIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors fra don Francesch de Miquel, comanador de Sanct Joan, Domingo de Moradell, donsell, en Barcelona domiciliat, y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor duch de Cardona, mariscal de La Motte, loctinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat y comtats, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Ab la constitució 20 del títol «De vectigals», està expressament disposat no ésser lícit ni permès al capità general de sa magestat, que Déu guarde, per si ni per ministres alguns, directa ni indirectament, palesa ni amagadament, ab qualsevol motiu o color, imposar, exhigir, ni fer exhigir algun vectigal o imposició. E axí mateix se imposa necessitat als deputats del General de Cathalunya, en cas que dit capità general o sos ministres de guerra fessen lo contrari del contengut en dita constitució, de fer querela devant lo excel·lentíssim senyor loctinent general per requerir, per medi de son síndich, que los dits procehiments sien revocats dins tres dies, y en cas que dit excel·lentíssim loctinent no revocàs dins dit temps, la

Real Audiència, en nom seu, sots las penas en dita constitució contengudes, ho hage de revocar. Y com a dits deputats, per las informacions rebudas de commissió // 149*v* // del spectable protantveus de general governador, hage constat que vostra excel·lència, com a capità general, o altrament per lo secretari Pacià Roca, haja manat despedir manaments firmats de sa mà dirigits als batlles y jurats de diversas universitats com són Miravet, Móra, Bàscara, Benissanet, Ginastar y moltas altras, manant que donen lenyas y pallas sens pagar preu algú, y axí mateix, lo ordi y sivada que hauran menester las companyias de a cavall, a molt menor preu del que compran ditas universitats; y lo que més és, que los soldats en las ditas vilas y altres lochs de la Ribera de Hebro, y axí mateix en las vilas de Manresana, Concavella, Tàrrega, Verdú y moltas altras de la Sagarra, consta, per altras informacions rebudas, se fan donar los aliments sens pagar cosa alguna, maltractant als paysans ab colps, bastonades y paraulas injurioses, composant-los y robant alguns lochs sagrats, tot lo que és contra las generals constitucions de Cathalunya y, particularment, contra la dita constitució 20, títol «De vectigals». Per ço, desijant los deputats y oÿdors del General de Cathalunya acudir a la obligació de son offici y procurar que los vassalls de sa magestat no sian molestats ab novas contribucions contràrias a dita y altres constitucions, ni sian maltractats, o ultrajats, suplican, extrajudicialment, ab la present embaxada a vostra excel·lència, com a loctinent general de sa magestat, mane revocar y revoque dits mandatos y tots los demés procehiments fets per dits soldats, de tal manera que de aquí al devant no·s puguen fer y tot lo fet sia tornat en lo prístino estat, y manat restituir y[a] refer los danys que ditas universitats y singulars personas han patit, castigant y punint condignament als soldats contrafahents y violadors de ditas generals constitucions, que·u rebran de vostra excel·lència a molt singular mercè».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories[b] // 150*r* // com ells havien reportada la dita embaxada a sa excel·lència, la qual li havien explicat prima de paraula y aprés havien donat per scrits en mà de sa excel·lència, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que sa excel·lència los havia respost que miraria lo paper y tornaria resposta a ses senyories.

Dilluns, a V. En aquest die vingué en lo consistori lo molt il·lustre senyor de Marca, lo qual donà y entregà a ses senyories un paper que·s del tenor següent:

Paper donat per lo senyor de Marca: «*Haviendo sido informado por vuestra senyoría de la pretención que tienen los reverendísimos obispos de Barcelona y de Gerona de gosar de las rentas de sus obispados, en virtud de breves apostólicos, y de la petición que hazen a vuestra senyoría para que les de su apoyo. Y conciderando de otra parte que las dichas rentas han sido sequestradas por auctoridad real, me parece que mi officio me empeña a procurar quessas supremas potestades no topen la una con la otra, contra la intención de su Santedad y de su magestad christianíssima. Por esse effecto es necessario que su magestad sea informada de todo el negocio, para que dé sus órdenes por alçar su mano de la sequestración, o bien para que pueda informar a su Santedad, con la devida reverencia, de las obrepciones donde las partes quisa han usado en la obtención de los breves, en que yo hago tanto major instancia con vuestra señoría, que tengo aviso por carta de su magestad* // 150*v* // *que el señor de Grimonville, del Consejo de Estado, a sido embiado para tratar con su Sanctidad de las cosas de Cathaluña, y demás desto espero cada día los órdenes de su magestat tocantes a la sequestración de las rentas destos obispados, sobre la instancia que el senyor collector apostólico haze que las dichas rentas los sean entregadas. De manera que si el negocio, siendo empañado delante de su Santedad y de su magestad, llegava a qualquier rompimiento en esta tierra, vuestra señoría y yo también seríamos culpados de no haver impedido los escándalos que poríen succeder. Por estas razones ruego a vuestra señoría que sea servido del sperar la respuesta de su magestad con el correo que en este punto voy despachando*».

Dimars, a VI. En aquest die vingué en la matinada, en lo consistori de ses senyories, lo excellentíssim senyor duch de Cardona, mariscal de La Motta, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, al qual ses senyories hisqueren a rèbrer consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats de tots los officials de la present casa, al cap de la escala. Y posat sa excel·lència en lo mig de tots, se'n entraren en consistori y, entrat, se assentaren, ço és, dit senyor virrey a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich y los demés senyors consistorials en sos acostumats puestos. Y fetes las degudas y acostumades cortesies, sa excel·lència digué com ell tenia orde de anar a París per a donar compte y rahó a ses magestats de les coses de Cathalunya, per quant axí le·y havian ordenat sas magestats, y que sa senyoria y tota la província lo manàs emplear en cosas de lur beneffici, a què acudiria ab la puntualitat, amor y

a. a continuació ratllat fe.
b. a continuació tres cartes i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 675-678.

voluntat que veurian. A tot lo que respongué lo senyor deputat[a] // 144r // ecclesiàstich que lo consistori y tota la província sentian en la ànima lur partida, conciderant las merçès y benefficis que havian rebut de sa excel·lència, y que restaven en perpètua obligació de servir a sa excel·lència en tot quant fos servit manar-los. En lo qual despediment estigueren molt gran rato, y després se alsaren y ses senyories lo acompanyaren, consistorialment, ab los porters y masses devant, fins baix al replà de la escala, hont se despediren de sa excel·lència ab molts grans demonstracions de voluntat, y los officials acompanyaren a sa excel·lència fins a la porta de la present casa. Y manaren ses senyories ne fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça juliol, agost y setembre 1643, y pagat dret ordinari y guerra, exceptat los llibres de Viella y Vilaller, Vall de Aran, Tarragona y sa col·lecta, Cervera, Solsona, Torà, Calaff, la ciutat de Tortosa y part de la col·lecta, y tota la col·lecta de Lleyda per impediments de las guerras, la qual relació manaren fos continuada en lo present dietari.

Dimars, a VII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment a peu, ab los porters y mases devant, en casa del excel·lentíssim senyor duch de Cardona, mariscal de La Mote, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, acompanyats dels officials del General, a despedir-se de sa excel·lència, lo qual, lo mateix die, en la dita matinada, se havia de partir per a París. Lo despediment fou ab molt gran sentiment y ab molt // 144v // gran demonstració de dolor de tots, per regonèxer ses senyories y tota la província lo que devian a dit excel·lentíssim senyor duch, li done molt bon camí y dexe tornar a esta província.

Divendres, a VIIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donzell, y Jacinto Fàbregues, ciutadà, enviaren al il·lustríssim senyor de Marca lo paper devall scrit en resposta del que sa senyoria il·lustríssima havia donat a ses senyories en lur consistori, a sinch del corrent, lo qual és del tenor següent:

«Illustríssimo señor. Respondiendo los deputados y oydores del General de Cathaluña al papel, por vuestra señoría illustríssima entregado a 5 del corriente, dizen que estiman mucho el zelo con que vuestra señoría illustríssima les representa el desseo que tiene, muy comforme al que tiene el consistorio, de evitar todo género de enquentro entre las dos potestades soberanas, pero que el remedio es evitalle por lo que vuestra señoría illustríssima dize, y averiguar[a] // 143r // lo que se abrá de hazer en adelante por su Sanctidad y su magestad, entienden se tratará y ha de tratarse en la curia romana por medio de sus ministros, respective, y que de no dar lugar a la presentación de los breves, en caso se hisiesse, causaría escándalo y nota en la provincia, lo que suplican a vuestra señoría illustríssima mande advertir».

Los quals senyors embaxadors aprés referiren a ses senyories com ells havian reportada dita embaxada, o paper, a dit senyor de Marca, lo qual li havian explicat de parau(la) y aprés donat per scrits de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que sa senyoria il·lustríssima respongué que estimave a ses senyories la mercè li feyen y que sensuraria aquell ab molta attenció.

Diumenge, a XI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la casa de la Deputació, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers, com de fet la tingueren. Y en dita junta assistiren las persones de la junta del batalló. Y en dita junta fonch resolt per los consistoris que fos enviat als embaxadors de la Deputació y ciutat, que residexen (en) París, lo memorial que·s assí cusit, signat de letra A, per a què en nom dels dos consistoris lo donen a sa magestad, y que ab las veras possibles soliciten la despedició de aquell.

143v Dimars, a XIII. En aquest die, en la matinada, havent los senyors deputats rebut en dies atràs un recaudo per part dels senyors visitadors del General de Cathalunya, en conformitat de una scriptura, que de orde de ses senyories, se'ls donà per medi del doctor Valencià, ajudant de assessor de la visita, la qual esta assí originalment cusida, signada de letra A, ordenaren a Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, que, de part de ses senyories, se conferís al consistori de la visita y allà donàs y entregàs, com en effecte, axí, dit Bruniquer ho ha fet, y de part dels senyors deputats lliuràs la resposta en scrits que han feta y donada a dita scriptura, segons que la ha lliurada a dits senyors visitadors, la qual està assí originalment cusida, signada de letra B.

En aquest mateix die, a la matinada, per haver tingut dits senyors deputats diversos avisos de

a. a continuació dos documents transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 678-680.

a. a continuació el dors d'una carta transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 678.

algunas universitats, per medi de sos síndichs, quexant-se dels molts excessos y sobras que ab gran opressió los fan los soldats en sos alotjaments, axí per moltas insolències y danys que·l causen, com també per lo gran número de soldats y excés que·y ha en assò en alguns lochs, en notable dany dels paysans, ordenaren //154r// als magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa que, tots tres, en nom del consistori, se conferissen en casa del senyor de Marca y del senyor governador de Cathalunya y, que després de haver-los donada rahó per menor de tot lo sobredit, suplicassen, de part del consistori, axí al dit senyor de Marca, com al dit senyor governador, fossen servits provehir y disposar que dits soldats sien assistits en los socorros y sous, pus aquest és remey molt efficàs per a què·s reprimessan en las sobras que·s fan, y que axí també los paysans sien aliviats, alotjant-los y disminuint-los lo número dels soldats en sos alotjaments, procurant que aquest se reduesca a menor número de gent, pus ab aquest medi se evitaran las oppressions grans que fan per vèurer-se superiors. Y axí també los naturals no ne portaran tant gran y notable gravesa ab lo gran número de soldats que cada hu vuy, ab excés, té alotjat en sa casa, significant a dits senyors de Marca y governador que a demés de ésser tot molt comforme a justícia, ses senyories, fent-se lo sobredit, ne rebran particular mercè.

Dijous, a XV. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mossèn Jaume Vidal, apothecari, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de una de las guardas //154v// ordinàries en la taula de la present ciutat de Barcelona, per a obtemperar a una sentència y decret de exequució de aquella, fet en causa de Joseph Oliver contra ell, dit Jaume Vidal, y altres, que se aporta devant ses senyories, y sens prejudici de la causa de suplicació que penja indecissa de dita sentència, renuncià en mà y poder de ses senyories lo dit offici que ell obté de una de las guardas ordinàries del General en la taula de dita ciutat, en favor del dit Joseph Oliver, negociant, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que, attès dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Oliver, que ell ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dissabte, a XVII. En aquest die lo doctor en arts y en medecina Jaume Busquets, ciutadà de Barcelona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Ramon Saqués, //155r// hu dels verguers ordinaris o porters de la present casa, està malalt en lo lit, que no·s pot tenir, de tal manera que no li és possible poder servir dit son offici, la qual relació fa per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

155v Dijous, a XXII. En aquest die, vaccant lo offici de altre dels tres corredors ordinaris del General y present casa de la Deputació per mort de Francesch Serra, qui obtenia aquell, ses senyories han anomenat, com ab la present anomenen, al honorable Joseph Bartrà, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, ab los salaris, lucros, emoluments, prerrogatives, preheminències, gràcies y drets al mateix offici de corredor pertanyents y spectants, si y conforme los acostumave rèbrer dit Serra. E lo dit Bartrà, present en lo consistori de ses senyories, ha acceptat lo dit offici y jurat en mà y poder de ses senyories, ab la forma acostumada. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren a fer la regonexensa ordinària per totas las botigas, axí de draps com de teles, de la present ciutat, acompanyat quiscú de sos officials ab la forma que se acostuma fer per las festas de Nadal.

156r Incipit annus MDCXXXXV

Dimecres, a XXVIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, per las cosas concernents lo beneffici de la província.

156v Divendres, a XXX. En aquest die en la tarda vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs Joan Batista de Monjo y don Phelip Copons, doctors de la Real Audiència, los quals tractaren ab ses senyories algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dissabte, a XXXI. En aquest die ses senyories anaren, consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca de alguns negocis concernents lo beneffici de la província[a].

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 681.

160r Janer MDCXXXXV

Dimecres, a IIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per a tractar y conferir ab se senyories algunas cosas concernents lo beneffici de la província. En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa alteza lo senyor comte de Harcourt, elet loctinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat y comtats, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, que·s signada de letra A.

160v Dijous, a V. En aquest die ses senyories juntaren la Trentasisena devall scrita per a tractar y conferir, ab aquella, algunas cosas concernents lo beneffici y utilitat de la província, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors, lo doctor Hierònym Roig, sacristà y canonge de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Tavarner, canonge de Barcelona, lo doctor Jaume Corts, canonge de Barcelona y ardiaca de Sancta Maria, lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra don Francisco de Miquel, del hàbit de Sant Joan, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sanct Joan, lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, lo doctor Joseph Aguiló, canonge de Tarragona. Per lo estament militar los senyors, don Pedro Aymerich, don Joan de Claret, don Francisco Junyent, // 161r // Domingo Moradell, don Phelip Vilana, don Joan de Queralt, don Pedro Desbosch, don Jacinto Vilanova, Francesch Xammar, Francesch Puigjaner, don Hierònym Miquel, Narcís[a] Ramon March. Per lo estament real los senyors Joseph Móra, Joseph Ximenis, misser Jacinto Fàbregues, Galceran Nebot, Joseph Massana, Joseph de Urrea, Joseph Miquel Quintana, Francisco Vila, Francesch Marí, misser Miquel Carreres, Rafel Cerdà, Diego Riu.

Ademés de les trenta-sis persones dels tres estaments foren, per part de ses senyories, cridats los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals consistorialment vingueren // 161v // en la present casa de la Deputació y estigueren assentats en la sala del consistori ab la forma següent, ço és, ab dos alas de cadiras, los quals comensaven debaix del mig del dossel del consistori, fent lo cap de l'ala esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich y aprés consequutivament los demés senyors consistorials, sos companys, y lo cap de l'altra ala de la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich feya lo senyor conseller en cap, y aprés se seguian los demés senyors consellers, sos companys, y los demés senyors dels tres estaments se assentaren interpolladament en forma de bras, y junts fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Los contínuos clamors y quexas que tots los dies venen a est consistori de diferents lochs y vilas del present Principat ab molts síndichs, per los notables y excessius danys que reban los particulars de ditas universitats dels soldats francesos de peu y de cavall que estan alotjats en ditas universitats, fent-se donar menjar y bèurer sens pagar cosa alguna, maltractant als paysans ab colps y paraules injurioses y altres semblants procehiments, de tal manera que podem assegurar a vostra senyorias nos tenen del tot desconsolats. Y si bé procuram del millor modo nos és possible aconsolar tots los síndichs y persones agraviades arriban a est consistori, havent rebudas moltas informacions de dits excessos y també havem dadas moltas intel·ligències de ditas quexas a sa excel·lència, trobant-se en la present ciutat, als senyors governador y de Marca en sa absència, perquè manassen reparar dits danys. Y si bé fou servit sa excel·lència, responent a una embaxada pública, manar revocar molts // 162r // de dits procehiments, offerint donar esmena dels innumerables danys causats als paysans, però com lo effecte de dita esmena no se hage esperimentat fins vuy, ans bé, continuen majors los danys y tots los dies van crexent las queixas, comforme oyrà vostra senyoria per los papers se llegiran, de tal manera que·ns trobam del tot islats y sens saber lo que podem y devem obrar. Per ço, suplicam a vostra senyoria sia servit aconsellar-nos lo que devem fer en lo cas proposat, que ab lo madur consell de vostra senyoria acertarem a deliberar al servey de Déu, del rey, nostre senyor, y beneffici de aquest Principat».

E aprés de legida per lo scrivà major y secretari del dit General, ab alta veu, la dita proposició y molts papers donats y presentats a ses senyories en lur consistori per diferents síndichs de universitats, que per ser tants ses senyories los han manats recondir y posar en part, que quant sien menester se tropian. Y aprés de sensurat y ab molta maduresa conciderat tot lo sobredit, fonch resolt que los dos consistoris junts conferissen molt exactament lo sobredit, y que lo que resoldran ho posassen en exequució ab la brevedat y diligència que la necessitat demana.

Dissabte, a VII. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la ciutat //162v // per a

a. Narcís *interlineat, damunt de* Francesch *ratllat.*

tenir conferència ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a VIIII. En aquest die ses senyories enviaren per propri a tota diligència a Pau Masplés, correu de cavall en la cort de París, ab un plech dels dos consistoris, ço és, de consellers y deputats, dins del qual hi havia dos memorials que són assí inserits, signats de letra A, B.

Dimars, a X. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Pacià Roca, scrivà de manament, lo qual donà y entregà en mà de ses senyories un acte de revocació de excessos fets per los soldats de sa magestat en aquest Principat, la qual féu lo excel·lentíssim senyor duch de Cardona, mariscal de La Motte, òlim loctinent y capità general de sa magestat en dit Principat, lo qual acte de revocació manaren ses senyories ésser continuat y cusit en lo present dietari, signat de letra A, lo qual és del tenor següent:

«Acte de revocació. *Noverint universi quod, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, die vero sexta mensis decembris*[a] // 171*r* // *eiusdem anni institulata, presente me, Paciano Roca, mandati scriba auctoritate regia notario publico civique honorato Barcinone populato, presentibus eciam admodum reverendo et nobile Laurencio de Barutell, cancellario, et magnifico Josepho Orlau, utriusque juris et Regia Audiencia doctore, pro testibus ad ista vocatis, excelentissimus dominus Philippus de La Motte-Haudencourt, dux*[b] *Cardone, mariscallus Gallie, sacre christianissima et regia magestatis conciliarius, locumtenens et capitaneus generalis in dictis principatu Catalonie et commitatibus Rossilionis et Ceritanie, existens personaliter constitutus in quadam aula sui palacii, quod fovet in presenti civitate Barcinone, in platea Sancti Francisci, tradidit et liberavit mihi quandam papiri scripturam cathalano sermone conceptam quam premanibus suis habebat tenoris sequentis*: «Havent-nos representat los deputats del General de Catalunya que ab la constitució 20, títol «De vectigals», està expressament disposat no ésser lícit ni permès al capità general de sa magestat, per si ni per ministres alguns, directe ni indirectament, ab qualsevol motiu o color, imposar, exhigir, ni fer exhigir algun vectigal o imposició, y que dita constitució no obstant, havem despedit alguns manaments com a capità general, o altrament referendats per Pacià Roca, nostron secretari, dirigits als balles y jurats de diversas universitats com són Miravet, Móra y altres, manant que donen lenyas y pallas sens pagar preu algú, y axí mateix lo ordi y civada que havian menester las companyias de cavall, a manco preu del que·l compran las universitats; y de la mateixa manera que los soldats se fan donar lo sustento, sens pagar, per diversas universitats, contrafent a ditas y altres constitucions. Per ço, desijant que ditas generals constitucions, ab tot effecte, sien sempre observades y que los fets contra ellas sien reparats, ab tenor de la present, revocam y donam per revocats y annul·lats los mandatos fets a las ditas vilas y lochs y altres. Y en lo demés de fer-se donar los soldats viures sens // 171*v* // pagar, sempre havem stats attents a fer que los soldats viscan ajustats ab los naturals sens fer opressions ni danys. Y axí mateix, havem sempre castigats los que·s són trobats delinqüents, y ara offerim castigar-los y farem restituir y pagar, axí a las universitats com ha particulars, tot lo que deuran los officials y soldats, com és de justícia, fent pagar la civada comforme la tatxa feta per lo Real Consell, declarant que tot és estat fet contra nostra intenció y voluntat, y com si fets no fossin, restant sempre las generals constitucions en sa forsa y deguda observança.

Quequidem papiri scriptura sic tradita et liberata dicta sua excelencia mandavit mihi Paciano Roca, quatenus de predictis presens conficerem instrumentum et dictis dominis deputatis et aliis cuja intersit darem et traderem publicum et auctenticum. Actum Barcinone, die, mense, anno et loco predictis, presente me, dicto scriba mandati, et presentibus testibus predictis ad premissa vocatis et specialiter assumptis, prout superius continetur.

Sig+num Paciani Roca, scribe et notarii supra memorati, qui premissis, una cum dictis testibus, presens interfuit scribere fecit et clausit».

En aquest mateix die ses senyories reberen, en lur consistori, una carta del sereníssim senyor de Gaston, oncle carnal de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guart, la qual manaren traduir y traduïda fos continuada en lo present dietari, que és del tenor següent:

«Senyors. Si he sabut ab molt pesar los successos de sas últimas empresas, és estat singular lo contento en saber la generosa perseverància acompanyada de sa fidelitat y devoció envers esta corona, y la satisfacció que han tinguda[a] // 174*r* // de la elecció feta en persona de mon cosí lo comte de Harcourt, y com és creïble que baix sa direcció las armas de sas magestats faran glo-

a. a continuació una carta, un acte de revocació i un memorial transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 681-685.
b. dux...magestatis *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació aquesta carta transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 685-687.

riosos progressos y que finalment obligaran los enemichs a demanar la pau. També deuen assegurar-se que jo emplearé de bona gana tot lo que tindrà dependència de mi per procurar a Cathalunya, y a vostra senyoria en particular, lo bé y aventatges que·ls desija. A París, als 12 dezembre 1644. Senyors, son molt bon amich, Gaston.

Als deputats generals del principat de Cathalunya, residints en Barcelona».

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena nomenada a sinch del corrent, continuada en lo present dietari, en la qual també assistí lo molt il·lustre senyor conseller en cap, y estigueren assentats ab la mateixa forma que lo dit die de sinch; als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch proposat que lo consistori havia fet treballar una embaxada per a fer-la reportar al spectable senyor don Juseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en aquest Principat per sa magestat, juntament ab un summari de excessos fets als naturals de dit Principat; la qual embaxada y summari fonch llegit en presència de dita junta per lo scrivà major y secretari del dit General ab alta veu. Y aprés de llegida, y ben entesa dita embaxada y summari, fonch resolt que ses senyories enviassen aquella a dit spectable senyor governador per tres persones dels tres estaments, entregant-li lo summari de dits excessos ab la forma que sempre lo General ha acostumat proseguir en semblants casos.

174*v* Dimecres, a XI. En aquest die, en la matinada, ses senyories enviaren, per medi dels senyors lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, don Pedro Aymerich y mossèn Jacinto Fàbregues, al molt il·lustre senyor don Juseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, anàn vice-règia, la embaxada devall scrita:

«Molt il·lustre senyor. Las contínuas quexas y instàncias que los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya tenen tots los dies de las universitats de aquest Principat, per medi de sos síndichs, són tantas y tant grans, per occasió dels desordes militars que los soldats de peu y de cavall fan en los llochs en los quals estan alotjats, axí maltractant als naturals ab paraulas y obras com també robant-los y obligant a que·ls donen tot lo necessari per a víurer d'ells, de sos criats y cavalcadures, sens pagar cosa alguna. E també las continuadas quexas que se han tingut de algunas personas, que sens auctoritat ni poder, contrafent a las generals constitucions de Cathalunya, han exercit y exerceixen tota jurisdicció en los provincials, són tantas y ab tanta violència que han obligat a dits senyors deputats, als quals, per rahó de sos officis, specta y toca axir al reparo de la contrafacció de las constitucions, solicitar y procurar lo remey dels excessos dels soldats y, juntament, diligenciar lo consuelo dels pobres paysans afligits, a resumir breument ab un memorial lo substancial de dits fets, si y comforme molts d'ells restan justificats per les informacions rebudes y altres per las suplicacions y lletras missivas de las universitats, y representar-los a vostra senyoria entregant-li dit memorial, y suplicar-lo que mane reparar //175*r*// dits danys y excessos y esmenar los que fins assi se han causat, ésser axí convenient al servey de sa magestat, que Déu guarde, y conservació de aquest Principat, que del bon zel y exequució de vostra senyoria esperen lo total remey y reparo».

E aprés de tornats dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells eren anats, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa de dit senyor governador, al qual de paraula havien explicat lo contengut en dita embaxada y sumari, y aprés li havian donada aquella en scrits ab còpia de dit summari, lo qual summari està continuat y cusit en lo present dietari, sots jornada de nou del corrent, si y comforme per ses senyories los era estat ordenat. Y que rebuts dits papers, per dit senyor governador, los havia respost que estimava molt a sa senyoria lo advertir-li lo que contenia la embaxada, que ell procuraria lo reparo de tot, axí per ser natural de la província com per obligació que li cabia per rahó de son offici, que tenia per molt cert que los soldats vivian a costa dels provincials, y que axò era occasió de haver faltat lo diner per lo sustento d'ells, perquè lo que havia vingut, havia servit per las galeras. Y que per exa rahó haja scrit a las universitats, per a què los donassen lo que havian menester, assegurant-los que en tenir diner se'ls pagaria ab tota puntualitat, ajustats que tinguessen los comptes per los cabos, als que no·ls tindran ajustats se·ls cridarà a esta ciutat per a què, en presència dels cabos y officials, se vejan si·s poran concordar, y quant no, si pendrà un medi; y que se ha scrit a París, en onse del passat, avisant de la falta del diner y solicitant lo enviar-lo ab dobles effectives o letras ab tota brevedat. Y, en quant als maltractes, ha respost que los francesos tenen molt a mà dir «traÿt y bugara» y que axò ho diuen moltas, //175*v*// com aquell que acostuma jurar sens saber lo que diuen, y que si desordes hi ha ab los soldats ni ha també ab los provincials, y que en Vich ne han morts quatre, y que si los senyors deputats saben que alguna <una> universitat està ab desconsuelo, que ell procurarà consolar-los. Y que en quant al exercir jurisdicció algunas personas

[*1645*]

sens tenir-la, ell procurarà llegir lo memorial de hont entendrà lo que en axò y ha, y procurarà que·s guarden las constitucions de Cathalunya, pus té obligació de guardar-les pus las té jurades.

180r Diumenge, a XV. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per part del molt il·lustre senyor portantveus de general governador de Cathalunya, per medi del magnífich Josep Fita, scrivà de manament, la embaxada e o paper que és assí cusit, signat de letra A, dient contenir la resposta de la feta a sa senyoria per part dels senyors deputats a onse del corrent.

Dilluns, a XVI. En aquest die lo magnífich doctor en medicina Miquel Boneu, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament, ha fet relació a ses senyories com Jaume Pi, mercader, obtenint lo offici de albaraner del General, està desganat ab cadarn, febrós, ab perill de sa vida, de tal manera que no li és possible poder acudir a la servitut de son offici; la qual relació dix fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories manaren continuar en lo present dietari la suplicació devall scrita perquè en tot temps conste de aquella, y lo acte original en aquella mencionat, signades de letras A, B.

180v Dimecres, a XVIII. En aquest die lo honorable Andreu Anglí, courer, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de altre de les guardes ordinàries de la bolla en la taula de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici de altre de les guardes ordinàries de la bolla, que obté, en mà y poder de ses senyories en favor de Christòphol Vinyals, cotoner, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories fossen servits, attès que lo dit offici és dels antichs, que·s poden vèndrer y alienar, admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Christòphol Vinyals, que ell ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè[a]. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquez, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dijous, a XVIIII. En aquest die vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

a. *a continuació ratllat* de dit Christòphol Viny.

181r Dimars, a XXIIII. En aquest die ses senyories, per medi del senyor Sebastià de Miralles y Joseph Ximenis, enviaren al senyor de Plesis Bisenson, qui era arribat de París a la present ciutat, a donar-li la benvinguda a esta ciutat y la alegria gran que ses senyories y tot lo poble havia tingut de sa vinguda. Y aprés dits senyors embaxadors referiren dita embaxada a ses senyories y que dit senyor de Plesis los havia respost que estimava a ses senyories la mercè y honra li feyen, que ell los aniria a besar las mans. Y ordenaren ne fos feta nota en lo present dietari.

181v En aquest mateix die ses senyories reberen, per medi de estafeta de París, cartas del senyor regent Fontanella, qui resideix per part de la província en la ciutat de Monster, juntament ab còpias dels poders donats als plenipotenciaris que tractan las paus generals en dita ciutat de Monster, que tots són vuit papers, los quals han manat ses senyories ser assí cusits, signats de letras A, A, A, B, C, D, E, F, G, H, I.

Dimecres, a XXV. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Plesis, qui alguns dies hauria era arribat en la present ciutat, enviat per la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y explicà a ses senyories lo esfors que sa magestat feya per deslliurar esta província de sos enemichs, y donà y entregà a ses senyories las cartas de sa magestast y de altres senyors de la cort, las quals estan assí originalment cusides, signades de letras A, B, C, D, E.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers sobre algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dijous, a XXVI. Festa de aquell gran protector dels cathalans sanct Policarpo, en lo qual die los cathalans derrotaren lo exèrcit del rey de Castella, governat per lo marquès de los Vélez, en la montanya de Monyuhich. Sia memòria per los cathalans[a].

219r Divendres, a XXVII. En aquest die, en la tarda, havent ses senyories de tractar y conferir algunas matèrias tocants y concernets al interès y conservació del batalló ab las divuit persones que foren anomenades per los predecessors de ses senyories, a 6 de febrer 1644, per a fer lo ba-

a. *a continuació 22 documents transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 687-702.*

lans del General, y havent regonegut lo número de aquellas, han trobat haver-n'i algunas de mortas y altres impedides y occupades y altres que·s trobaven fora la present ciutat, y axí, per poder-les juntar y tractar ab ellas lo convenient, fonch forsós anomenar-ne altres en loch de aquelles que·s trobaven mortes y occupades, y són las següents, renovada dita Divuytena ab la forma següent:

Batalló[a], balans. Junta del balans dels effectes del General per a poder subvenir ab batalló y redrés del General. Ecclesiàstics: lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, Onoffre Ciurana, canonge de Gerona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona. Militars: don Pedro Desbosch y de Sanctvicents, don Bernat Çalbà, Luýs Llull y de Boxadors, don Phelip Vilana, don Hierònym Miquel. // 219*v* // Reals: Agustí Pexau, Galceran Nebot, Balthezar Càrcer, Joan Batista Monfar, Francisco Vila, Joseph Damians.

Dissabte, a XXVIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, de part del molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, per[b] medi del reverent Sebastià Garau, síndich de dit Capítol, acompanyat de altre capellà, un recaudo dient que dit molt il·lustre Capítol havia determinat publicar lo endemà, que era diumenge, lo jubileu enviat per lo Sanct Pare, y fer una solempne professó de pregàries dit die en la tarda, y que ses senyories fossen servits assistir en dita professó que dit molt il·lustre Capítol ho rebria a singular favor de ses senyories. E ses senyories, oÿt dit recaudo, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, respongué que lo consistori estimava molt la mercè y honrra li feye dit molt il·lustre Capítol, y que estigués cert que si los molt negocis de importància que tenen entre mans los donave loch assistiran en dita professó, ab molta voluntat; y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

Diumenge, a XXVIIII. En aquest die se féu solempne professó com la del Corpus per la present ciutat, sens banderas, per lo jubileu[c] // 258*r* // que sa Santedad havia enviat en conformitat del que acostuman concedir tot(s) los pontífices en lo ingrés de son pontificat.

Dilluns, a XXX. En aquest die, entre les quatre y sinch horas de la tarda, entrà en la present ciutat de Barcelona lo molt il·lustre senyor don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya per a sa magestat en la cort de París, lo qual tornave de fer sa embaxada a dita sa magestat.

Dimars, a XXXI. En aquest die, entre set y vuit horas de la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, embaxador enviat per lo General de Cathalunya a sa magestat christianíssima, lo qual lo die de aÿr tornà de dita sa embaxada, y féu llarga relació a ses senyories de tot lo que li havia passat ab dita embaxada, en lo que estigué fins a dos quarts per las dotse de dita matinada, y donà y entregà a ses senyories las cartas de sas magestats y altres persones, que són assí originalment cusides, y uns memorials presentats a sa magestat, y axí mateix una carta real per als senyors inquisidors de Catalunya, de la qual se'n ha fet còpia, y de altra traduhida en castellà, que també és vinguda de la cort; la qual carta real en francés és estada també traduhida en cathalà, segons totes se veuen assí cusides, signades ditas cartas y memorials de letras A, B, C, D, E, F, G, H, I, L, M[a].

261*r* Febrer MDCXXXXV

Dilluns, a VI. En aquest die ses senyories manaren fos continuada en lo present dietari la còpia de la carta de sa magestat scrita al senyor comte de Noalles, governador del castell de Perpinyà, acerca dels alotjaments, lo original de la qual ses senyories han enviada als molt il·lustres senyors cònsols de la fidelíssima vila de Perpinyà, juntament ab còpias de una carta y altra que estan assí cusides, signades de letras A, B.

Dimars, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers y altres, per alguns affers y negocis concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die, dels set de febrer 1645, convocats y congregats los molt il·lustres senyors deputats y consellers de la present ciutat y la junta gran del batalló y la junta de la Divuytena del balans del General, y tots junts ajustats en la casa de dita ciutat y presidint en aquesta gran junta los dits senyors consellers de la present ciutat y senyors deputats y oÿdors del dit General, després de llegit en aquella un paper que era estat fet per la dita junta de la Divuytena del balans que és del tenor següent:

a. batalló, balans *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* md.
c. *a continuació 21 documents transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 702-712.*

a. *a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 712.*

[*1645*]

«Molt il·lustres senyors. La junta del balans dels effectes del General de Cathalunya, per a poder subvenir al batalló de aquest Principat, //261*v*// nomenada per vostra senyoria en conformitat dels actes continuats en lo dietari de la present casa, sots jornada dels 27 de janer proppassat, després de molt premeditada la proposició de paraula que en ella fonch feta, en la dita rahó, per lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, en son nom y dels demés altres senyors consistorials, occasionada de la petició, també de paraula o embaxada, que sa senyoria referí, los era estada feta en la mateixa rahó per part dels senyors del dit batalló, y tenint attendència a la gravedat de la matèria proposada y la necessitat precissa que té de subvenció prompte, per a poder-se conservar en son estat y encara millorar-se[a], principalment per a esta occasió de la campanya pròxima que demana major esfors que may, pus sa magestat, que Déu guarde, lo va fent tant més gran que nunca, axí en qualitat com en número de gent de guerra. Ha, dita junta, igualment posat tot lo cuydado y diligència que·s requeria en la rahó sobredita, y reduïts a la memòria los treballs presos per molts de la mateixa junta, que altrament era estada convocada y erigida sobre lo mateix fet per los senyors deputats, predecessors en mesos atràs, han trobat y troban, després de ben speculat lo substancial del negoci, que los effectes del General que procehexen del dret ordinari són molt més inferiors en quantitat annual de la que és necessària y menester quiscun any per a poder acudir als càrrechs ordinaris del mateix, lo qual, en los temps presents, resta molt detrimentat per la falta de diversas bollas y drets que no cull en la província, per la occupació de tantas plassas y llochs que estan presos y en poder del enemich, y que axí dels drets ordinaris del dit General no·s pot fer conseqüència ni presupòsit algú per al fi que·s pretén. Y que lo mateix se ha de conciderar en rahó dels drets nous imposats per la paga dels censals //262*r*// de guerra, novament manllevats, perquè ademés de que és poca cosa lo que resta satisfetas las pensions dels censals, emperò, ni en aquest poch que porie ser, n·i consentirie la ciutat de Barcelona, que per sa fermança té en assò molt principal part, pus tots se recordan que en altre semblant cas no volgué adherir que, de aquest dret, se pogués despèsdrer cosa alguna en diferents effectes dels que són de sa pròpria y particular institució. Y que ni tampoch pot ésser possible, al present, valerse dels depòsits dels salaris de las causas civils que giran a deputats perquè, ademés que en assò, encara que fos per via de emprèstich, se contrafaria a la intenció de la Cort que vol estiguen ab la bona fe pública reservats, sens que·s pugan despèndrer ni occupar per altres effectes. Emperò ni aquestos, en son respecte, serian de substància conciderable, attesa sa notòria poquedat, perquè quasi tots axí com entran se van despenent per la contínua despedició de las causas que·s fan. De manera que del referit resulta la dificultat que·y ha de poder tràurer diner ni partida alguna que puga ésser de conseqüència per subvenció dels gastos del dit batalló, emperò, com sie tant precís que aquest, en lo present any, sie més assistit de gent y pagas que nunca, axí per haver-ho tant recomanat sa magestat, com per demanar-ho molt particularment la necessitat ab què·s troba la província de tràurer lo enemich d'ella, qui occasiona tots los danys que vuy suporta y encara ne amanassa molts altres més sinó se acut ab poder a esta empresa, que tant convé per lo beneffici comú. Per ço, la dita junta, attesas la ditas rahons y moltas altras que en ella són estades discorregudes, és de parer que los senyors deputats, per a poder subvenir y acudir als gastos de dit batalló, no tenen altro remeny en esta occasió sinó és venent alguna //262*v*// o algunas de las proprietats, rendas y lochs e o jurisdiccions que tenen confiscades de mal affectes, y entre altres las baronias de Martorell, per ésser evident que de aquestas se traurà partida de molt gran substància y qual se requereix per la necessitat que prem de present, segons que axí dita junta ho aconsella en esta conformitat y que la exequució sie prompte, per demanar-ho precissament la circunstància de la occurrència del fi que·s pretén per lo beneffici públich. *Salvo semper, et cetera*».

Y donat dit paper y lo contengut en aquell per proposició a tota la dita junta gran, fonch per aquella deliberat y resolt que los dits senyors deputats devian posar, y que posassen, en execució ab tota la brevedat possible lo vot y parer de la dita junta del balans venent los béns y hasiendas confiscades, per las causas y effectes que largament està contengut en dit paper desobre insertat.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Pere Duran, rejoler, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal de Mar de la present ciutat, ha renunciat en poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària del General, que ell obté, en favor de Joseph Campllonch, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Campllonch, que ell, dit suplicant, lo rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en

a. millolar-se *al manuscrit*.

quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès[a]. //264r// Presents per testimonis Jacinto Barthomeu, pintor, Montserrat Albià, passamaner, y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a VIII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, com a procurador ab bastant poder per las cosas devall scritas del magnífich Macià Melich, també ciutadà honrat de Barcelona, obtenint lo offici de ajudant primer del magnífich racional del General y regent los comptes de aquell, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Gervasi Verdera, notari públich de Barcelona, a quatre del present y corrent mes de febrer, com dit notari ab ses certifficatòrias letras ne fa fe, en dit nom constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de ajudant primer del dit magnífich racional y regent los comptes del General, que dit son principal obté, en favor del reverent Jaume Melich, prevere, doctor en sacra theologia y rector de la iglésia parrochial de Sanct Pere de Rubí, bisbat de Barcelona, suplicant en dit nom a ses senyories que, attès dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit reverent Jaume Melich, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè de la mà de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Jacinto Barthomeu, pintor, Montserrat Albià, passamaner, y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

264v En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories juntaren las persones dels tres estaments, ab crida del die de aÿr, per a què los aconsellen lo que devian fer acerca del que los serà proposat, en la qual junta entrevingueren las personas dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, fra Miquel Pont, abat de Amer, lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, lo doctor Hierònym Roig, sacristà y canonge de Barcelona, Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, Domingo Moradell, don Joan de Camporells, don Hierònym Miquel, Phelip de Boxadors, Hierònym de Calders, Luýs de Boxadors, don Ramon de Guimerà, don Joseph Amat, Phelip Llorens, don Anton Viader, Joan Carreres, don Joseph de Ardena, don Francesch Copons, don Rafel Casamijana, don Phelip Vilana, //265r// Sever Soler, Sebastià de Miralles, Macià de Sanctjoan, don Francesch de Oluja, don Pedro Desbosch, Francesch de Riera y Reguer, Ramon Espuny, Pau Amat, major. Per lo estament real, los senyors consellers en cap de la present ciutat, Galceran Nebot, Joseph Ximenis, misser Joseph Piella, Joseph Damians, Francisco Móra, misser Hierònym Thalavera, Joseph Mitjans, Agustí Dalmau, Joseph de Urrea, misser Barthomeu Soler, Joan Pau Bruniquer, Luýs Valencià.

Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Ja haurà tinguda vostra senyoria notícia de la mercè que lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit fer a aquest Principat, haver-ne deliberat enviar per loctinent y capità //265v// general a sa alteza lo senyor comte de Harcourt, lo qual ha acceptat dit càrrech y se té per cert serà molt prompte sa vinguda, per lo qual effecte ha deliberat la present ciutat enviar dos personas a la frontera, passada la ralla de Cathalunya, per a dar la benvinguda a sa alteza. E com aparexeria cosa de nota si per part de la província no·s feya alguna semblant demonstració, ha deliberat lo consistori juntar a vostra senyoria y suplicar-lo lo aconselle sobre del fet proposat que és lo que deuen fer, perquè ab lo madur consell de vostra senyoria puga acertar a deliberar al servey de Déu y del rey, nostre senyor, y beneffici d'esta província».

E aprés de legida dita proposició per lo scrivà major del General, alta veu, lo dit senyor conseller en cap prengué còpia de aquella y se'n anà en casa de la present ciutat per a consultar-la ab los demés senyors consellers, sos companys. Y aprés, al cap de una estona, tornà en dits brassos y aportà son vot en scrits, lo qual fonch legit en presència de tots y, aprés, tots los demés senyors de dita junta anaren votant per son orde ab molta maduresa y attenció, y aconsellaren a ses senyories que, en rahó de la vinguda del serenissim senyor comte de Harcourt, deuen ses senyories obrar lo mateix que en persona del senyor duch de Brezè, enviant tres persones, una de cada estament, per donar la benvinguda a sa alteza, fins a la ralla de França.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo molt reverent senyor Ramon Coll, canonge de la Seu de Barcelona, com a protector //266r// de la luminària del Santíssim Sagrament de dita Seu, ha representat a ses senyories com lo die del martiri de la

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 712-713.

gloriosa patrona d'esta ciutat sancta Eulària, que serà diumenge pròxim vinent, que comptarem als dotse del present y corrent mes de febrer, se ha de fer la professió acostumada, suplicant a ses senyories fossen servits manar anar en dita professó las vint-y-quatre atxes que en altra occasió y són anades per compte del General, no obstant que en la visita corrent se hage fet querela als senyors deputats que aleshores eren, offerint-se dit senyor Ramon Coll, axí en nom propri com encara com a protector demuntdit, comforme ha asserit, segons assereix, que ab tenor del present acte offereix y convé y promet que sempre y quant ses senyories fassan anar ditas atxas en dita professó y fossen querelats en la visita pròxim vinent per dita causa, que en tal cas donarà y pagarà a ses senyories mateixos, e o al General, en nom de aquells, tot allò en què seran condempnats, danys y altres los ne puguen venir per rahó de haver fet anar ditas atxas en dita professó. Per tot lo que ne obliga a ses senyories, e o al General, en nom de aquells, no sols los drets, rendas y emoluments de dita luminària però encara sa persona y béns propris, presents y sdevenidors, y *etiam insolidum,* com per deutes fiscals y reals, volent que la present obligació sie allergada ab totas las clàusulas, axí de renunciació de propri for com altres, y ab submissió del for de dits senyors deputats y de lur cort y consistori, comforme lo styl del scrivà major y secretari del dit General, la qual obligació y promesa manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per // 266*v* // testimonis Magí Fosalva, baxador, y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona, y Miquel Marquez, notari, qui ha entrevingut en lo present acte en nom del scrivà major del General, present, acceptant y stipulant per ses senyories y per tots altres de qui sie interès.

Divendres, a X. En aquest die ses senyories, per medi del molt il·lustre y magnífichs senyors fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, Francesch Puigjaner, donsell, y Joseph de Urrea[a], ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre y spectable senyor. Ab la constitució 20 del títol «De vectigals», està expressament disposat no ésser lícit ni permès al capità general del present Principat, per si ni per ministres alguns, directament ne indirecte, palès ni amagadament, ab // 267*r* // qualsevol motiu o potestat, imposar, exhigir algun vectigal, imposició o contribució. Y axí mateix, se imposa necessitat als deputats del General de Cathalunya, en cas vostra senyoria o sos ministres de guerra fassan lo contrari del contengut en dita constitució, de fer querela devant vostra senyoria, vice-règia, anant per requerir, per medi de son síndich, que los procehiments sien revocats dins tres dies, y en cars vostra senyoria, en temps de la vice-règia dure, no revocàs dits procehiments, que la Real Audiència, en son nom, sots las penas en dita constitució contengudes, ho hage de revocar. Y com a dits deputats, per les informacions rebudes, los hage constat que Joseph de Rocabruna, en nom de governador de les armes de la vila de Tremp y sots-vegueria de Pallàs, hage fets capturar al reverent Joan Castells, rector de Alsamora, y que aquell ha tingut pres en presons reals, posant de ses pròpries mans una cadena de ferro al coll del dit, y que ab violència y forsa Joan Codona, de orde de dit Joseph de Rocabruna, rompé y espallà las portes de la iglésia y sacristia de Alsamora y que de la dita iglésia robaren las cosas los aparagué. Y axí mateix, robaren de casa de dit rector tot lo que lo dit tenie en sa casa y altres persones ecclesiàstiques, y que ha fets passar per las armas a T. Turuguet, a Francisco Pallarès y a T. Valldesva, y que de orde del dit foren presos uns remats de bestiar de llana del balle de Spluga Fedra y de Sebastià Perna, de dit lloch de Spluga Fedra, y que lo dit manava y ordenava a totes les viles donassen als soldats a menjar y bèurer y civada per als cavalls, y que féu capturar als reverents Bernadí Campi, Hierònym Ricart y Baldiri Ferrer, preveres, y manava a les viles y lochs donassen cert número // 267*v* // de gent, sots pena de la vida, y que lo compte de Riu féu un manament a Francisco Arenys y Toralla, manant al dit que dins hores exís de la vila de la Pobla, cometent altres excessos contra dits provincials, com de la informació, còpia de la qual se donà a vostra senyoria, tot lo que és contra de les generals constitucions del present Principat y, en particular, contra la constitució 20, títol «De vectigals». Per ço, desijant dits deputats y oÿdors acudir a la obligació de son offici y procurar que los vassalls de sa magestat no sien molestats, ni vexats, per dits ministres de guerra ab noves contribucions y imposicions, contràries a dita y altres constitucions, suplican extrajudicialment ab la present embaxada a vostra senyoria mane revocar y revoque dits procehiment, de tal manera que de aquí al devant no·s puguen fer y tot lo fet sie tornat en lo primer estat, castigant al dit Joseph de Rocabruna y als ministres que demés del dit han comesos dits excessos contra las generals constitucions, segons lo tenor de dita constitució, ab refecció de tots danys, que ho rebran de mà de vostra senyoria a singular gràcia y mercè».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referi-

a. a continuació ratllat donsell.

ren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dalt dita embaxada a dit spectable portantveus de general gobernador, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials, la qual li havian explicat primer de paraula y aprés donada per scrits, si y comforme per ses senyories los era estat ordenat. Y que dit senyor governador los havia respost que havie estat sempre y estava molt attent a la observança // 268*r* // de las constitucions de Cathalunya, axí per haver-les jurades, com també per tenir molt particular affició al cumpliment de aquelles, y que axí procurarà vèurer los papers que ara se li entregaven, assegurant que en tot se procehirà segons los mèrits de justícia y de les leys d'esta província.

Diumenge, a XII. Festa del martiri de la gloriosa sancta Eulària, patrona de Barcelona. En aquest die, en la matinada, estant ses senyories junts en lo consistori a fi y effecte de enténdrer en fer la extracció de las dotse donsellas dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia y Òrfens, comforme fonch resolt per los Brassos Generals de la província, tinguts a onse de dezembre 1641, y assentats en sas cadiras, consistorialment, comparagué lo reverent Joan Piulats, prior del hospital, y Narcís Torres, síndich, procurador y actor de aquell, los quals donaren y entregaren a ses senyories un memorial en lo qual estan continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital, lo qual //268*v*// memorial és del tenor següent:

«Memorial de las donsellas del hospital General», *consuatur dictum memoriale, signatum littera A.*

Los noms de las quals donsellas foren en presència de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del dit General, posats dins rodolins de fusta, que ja estaven aparellats, los quals posats dins de una capsa, fonch feta extracció per ses senyories mateixos, de la qual foren per ses senyories trets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital General següents, assí continuats per son orde: Marianna Padragosa, Catharina Pelegrí, és[a] pagada ab deliberació dels 10 de setembre 1648, Elisabet Vidala, Maria Magdalena Lucas, és[b] pagada ab deliberació de 19 de agost 1646, fillas del hospital General.

E feta dita extracció, encontinent, de la mateixa manera, donaren y entregaren a ses senyories Miquel Garcia[a], //271*r*// mercader, Bernat Flaquer, apothecari, altres dels administradors del hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donzellas de quatorse anys en amunt hi havia, hi·s trobaven, en dit hospital lo die present, lo qual memorial és del tenor següent:

«Memorial de las donzellas habilitades per la extracció de la Deputació per la festa y professó de sancta Eulària, que tots anys se fa als dotse de febrer, y és per lo present any 1645, de les fadrines del hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia», *consuatur dictum memoriale, signatum littera B.*

Los noms de las quals donzellas foren, en presència de dites ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General, posat dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa, y per ses senyories mateixos foren trets altres quatre redolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Joana Sobrevila de Tremp, és[b] pagada ab deliberació de 19 abril 1648, Margarida Grandis de Barcelona, és[c] pagada ab deliberació de 13 setembre 1646, Hierònyma Mular de Gerona, Maria Guitarda d'en Bas, donzellas del hospital de Misericòrdia.

271*v* E axí mateix, encontinent, feta dita extracció, de la mateixa manera, donà y entregà a ses senyories lo reverent[d] ..., prevere y administrador y capellà del hospital dels Pobres Infants Òrfens, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de las donzellas de quatorse any(s) en amunt hi havia en dit hospital dels Infants Òrfens lo die present, lo qual memorial és del tenor següent:

«Lista dels noms y cognoms de les donzelles de la casa e o hospital dels Infants e Infantes Òrfens de la present ciutat de Barcelona, ço és, de totes les que passen de quatorse anys, per la extracció fahedora en la casa de la Deputació», *consuatur dictum memoriale, signatum littera C.*

Los noms de las quals donsellas foren en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General, posats dins rodolins de fusta y aprés, dins dita capsa, per ditas ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits

a. és...1648 *interlineat al marge esquerre.*
b. és...1646 *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació aquests dos memorials transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 713-714.
b. és...1648 *interlineat al marge esquerre.*
c. és...1646 *interlineat al marge esquerre.*
d. a continuació un espai en blanc d'uns 90 mms.

los noms de las donzellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Mònica Maria Brígida Costa, filla de Montserrat Costa, fuster de Barcelona, Agnès Geltrudis Teresa Esperança Seguí, filla de Salvador Seguí, sastre de Barcelona, és[a] casada y pagada a 22 setembre 1645[b], // 273r // Maria Catharina Teresa Reventor, filla de Pere Reventor, pagès de Sitges, Madrona Aguilar, filla de Jaume Aguilar, manyà de Barcelona, fillas del hospital dels Infants Òrfens.

En aquest mateix die, entre dues y tres hores de la tarda, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y present casa de la Deputació, de la present casa anant dret a la Seu per occasió de la professó de la gloriosa verge y màrtir sancta Eulària, que se havia de fer en dita tarda. Y arribats allí, pujaren dalt, en lo presbiteri, y se assentaren a la part de la epístola, que a la part del evangeli estaven assentats los senyors don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador, y senyors consellers de la present ciutat, ab la forma acostumada. Y al cap de una hora se comensà la professó solempne de tot lo clero y religiosos y las banderas de las confrarias, la qual professó féu la ronda de la del Corpus, anant en ella los senyors governador y consellers, qui aportaven lo tàlem, los verguers de ses senyories, dels senyors deputats y oÿdors, ab ses masses anaven devant de les dels senyors consellers, ço és, devant la civera hont se aportave la imatge de Nostra Senyora, de baix del tàlem, y aprés dels qui aportaven lo gremial, y aprés anaven los senyors deputats ab ses bandes vermellas de domàs en los pits, ab les armes // 273v // del General esculpidas en ditas[d] bandas, y antorxes de cera blanca en las mans, los quals donaven fi a la dita professó. Adverteix-se que lo senyor deputat militar no anave en companyia dels demés senyors consistorials per trobar-se conseller ters de la present ciutat, y axí anave ab dits senyors consellers.

Dilluns, a XIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava congregat en dita occasió, per medi del molt il·lustre fra don Francisco Montpalau, abat de Banyoles, Francesch Puigjaner, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, la embaxada del tenor següent:

a. és...1645 *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació aquest memorial transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 714.- a continuació, al foli 273r, repetit fillas del hospital dels Infants Òrfens.
d. a continuació ratllat armas.

«Molt il·lustre senyor. Essent estat demanat en dies atràs, per part de la junta del batalló, als deputats del General del principat de Cathalunya que, per occasió de la remonta de la cavalleria y recrua de la infanteria de las tropas y tèrcios del dit batalló, que ara de prompte se ha de fer, tinguessen a bé voler-los donar la partida o summa de las dotse mília lliures que semblantment, en los anys pròxim passats, los eran estades deliberades per lo dit General // 274r // per la mateixa causa, la qual, en lo present, se manave igual y encara major effecte, si pogués ésser, per concórrer vuy en lo dit batalló major necessitat de diner que nunca, occasionat de la impossibilitat ab què·s troba per la falta de contribució de tants lochs que lo enemich té occupats en Cathalunya. Y desijosos dits deputats de poder contribuhir, ab lo major esfors possible, a causa tant conegudament necessària y que de totas maneras prem per las moltas circunstàncias que concorren, axí per haver molt recomanat sa magestat que en esta campanya pròxima se refés lo Principat en lo major número de gent de guerra que pogués ésser, per instanciar-ho la gran còpia de las armas ab què·s va prevenint lo enemich, com també per la gran necessitat de forsa que és menester per a poder tràurer-lo de la província, convocaren per esta rahó en dies proppassats la junta de la Divuytena del balans dels effectes del General, per a poder subvenir al dit batalló, ab càrrech exprés que vessen en ella de hont se podrie acudir a dita tan urgent y precissa necessitat, en la qual, havent conciderat y trobat quan exausto estave lo General, per ésser los effectes d'ell que procehexen del dret ordinari molt inferior en summa annual de la que és menester quiscun any per a poder acudir als càrrechs ordinaris del mateix General, occasionant-ho lo ésser tant detrimentat per la falta de diversas bollas y drets que no cull en la província, per la occupació de tantas plassas y lochs que estan presos per lo enemich, y que axí del dit dret ordinari no·s pot fer presupòsit algú per al dit fi, lo qual també han conciderat no pot ésser subvingut del que porie sobrar dels drets nous imposats per los censals de guerra, després de pagadas las pensions de aquells, axí per ésser poca cosa lo que de assò porie resultar com també per no ésser en mà // 274v // dels deputats poder-ho fer, per tenir expressa prohibició, en conformitat de la convenció que fonch feta entre la ciutat y lo dit General quant se resolgué manllevar-se los dits censals, per la qual rahó no·s podie de assò fer conseqüència alguna, segons que axí mateix ho sentí la dita Divuytena, en respecte que tampoch no serie possible als deputats poder-se valer dels depòsits dels salaris de las causas civils que se'ls giran, presuposat que en assò, encara que fos per via de emprèstich, se contrafaria a la intenció de la Cort que

vol estiguen ab esta bona fe pública reservats, sens que·ns puga despèndrer ni occupar en altres diversos effectes, majorment que los de aquells en esta part serien de tant petita summa que no la porien fer ab proporció per al fi que pretén en la rahó referida. Segons que axí tot fonch molt ben discorregut per dita Divuytena o junta del balans, la qual, reduint son parer en forma, lo donà dient que, per a poder dits deputats subvenir al dit batalló, segons lo estat present, no tenien altre remey sinó és venent algunas de las proprietats, rendas y llochs e o jurisdiccions que tenia confiscades de mal affectes. Y havent aprés, dits deputats, reportat lo dit parer de la dita Divuytena en altra junta molt més numerosa, en la qual presidiren los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat y los mateixos deputats, ab intervenció dels oÿdors de comptes del dit General, y en ella assistiren la junta gran del dit batalló y la mateixa dita Divuytena del dit balans, y conferida per tots molt exactament la matèria referida, y oÿt lo dit parer reduït en scrits donat per dita Divuytena, fonch // 275/1r[a] // finalment resolt en esta gran junta, als set del corrent mes de febrer, que devien, dits deputats, donar obra ab effecte, ab la promptitut que la necessitat demana, y exequutar cumplidament lo parer y consell que ere estat donat per la dita junta dels balans, en la rahó referida, segons que immediadament aprés fonch y és estat exequutat per dits deputats en lo que fins ara los és estat possible, pus a tots és notori que, encontinent, han manat fer las tabbas y exposar al subhast y encant públich per a vèndrer a carta de gràcia las baronias de Castellví y Rosans, ab totas sas vilas, lochs y jurisdiccions, que òlim foren del marquès de los Veles y vuy del dit General per las confiscacions que en anys atràs féu dels béns de aquell. Emperò, com la exequució de dita venda denote alguna més larga discusió de temps del que pot suportar la necessitat tant precissa y urgent de la remonta y recrua del dit batalló, que de totas maneras prem tant, y qualsevol dilació, encara que mínima, és tan nosiva com la qualitat de la matèria ho insinua evidentíssimament. Per ço, los dits deputats, affiansats del amor y finesa ab què vostra senyoria ha sempre honrat aquella casa y assegurats sobretot que esta ciutat és lo principal amparo y la mà major dels bons progressos de la província, acuden en esta tan apretada occasió y suplican a vostra senyoria sie de son servey voler-los prestar la summa de ditas dotse mília lliures, per a poder ab ellas acudir a la necessitat del batalló en la rahó sobredita, que estas las restituhiran encontinent a vostra senyoria dels diners procehidors de la venda fahedora de ditas baronias, e o dels altres béns confiscats, offerint, si serà del gust de vostra senyoria, expressar-ho axí en la tabba del subhast que·s va fent de aquellas per a què, en est conformitat, // 275/1v // tinga vostra senyoria tota major seguretat del resguardo del preu que·n resultarà, que ademés que en assò no·n reportarà vostra senyoria altre detriment més del allarch del temps que·s diferirà la venda, la qual se instanciarà per tots los medis més breus que sien a sa tota satisfacció, ne farà vostra senyoria assenyaladíssima mercè als dits deputats, los quals, per ella y las demés altres que tenen rebudes, estaran en tota occasió molt regoneguts y las serviran a vostra senyoria ab las veras que assegura sa gratitut y cuydado, y la precissa correspondència que de totas maneras deuen a vostra senyoria y a esta ciutat».

E tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havien reportada la dalt dita embaxada a dits senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual havien explicada de paraula y aprés donada en scrits, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que dits senyors consellers, parlant lo senyor conseller en cap, los havia respost que la ciutat estava sempre molt attent a las cosas del General y que la matèria contenguda ab dita embaxada se tractaria ab lo savi Consell de Cent, y de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories.

Dimars, a XIIII. En aquest die, tocades las quatre horas de la tarda, estant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats disgregat y tenir notícia que en dita tarda no·s juntava per rahó de que plovia, y desijant lo devall // 275/3r // scrit fer acte de renunciació del offici que·s mencionarà avall, per ço, lo honorable Joseph Mas, candaler de cera, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Pere Pau Maquet, botiguer de teles, obtenint lo offici de altra de las guardas ordinàrias del General en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta en poder de Ramon Balle, quòndam, notari públich de Barcelona, als vuit de agost 1643, en dit nom constituït personalment devant los molt il·lustres senyors fra don Gispert Amat, abat de Galligants, Onofre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, deputat real, y misser Balthezar Soler, ciutadà honrat de Barcelona, oÿdor real, personalment trobats al punt de tocades les quatre horas de la dita tarda en la casa del palau de rey, en la qual habita lo dit senyor deputat ecclesiàstich, scituada junt a la plassa del Rey, a notificat a ses senyories com lo dit Pere Pau Marquet, son principal, està desganat en lo llit y per consegüent, attès que lo dit offici de altra de las guardas ordinàrias del dit General, que dit son principal obté, és dels an-

a. el número 275 és repetit en tres folis, amb les indicacions: 275/1, 275/2 i 275/3. - a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 714-715.

tichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, renunciava lo dit offici en mà y poder de ses senyories en favor del honorable Jacinto Tresserras, adroguer, ciutadà de Barcelona, gendre de dit son principal, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Jacinto Tresserras, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. Los quals respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès, ab que dit Pere Pau Marquet en aquell punt fos viu, que era al cap de poch tocades les // 275/3v // quatre horas de la dita tarda. Presents en açò per testimonis lo magnífich Ramon Romeu, ciutadà honrat de Barcelona, Pere Pau Riera, studiant en gramàtica, y Miquel Marquès, notari, lo qual com ha substitut del scrivà major del General entrevingué en ditas cosas. E poch aprés y casi encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que desobre és continuat y proseguint aquell, lo dalt dit Joseph Mas, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories de la present casa, hont se trobaven lo molt il·lustre senyor lo doctor Pere Quer, canonge de Leyda, oÿdor ecclesiàstich, y Benet de Tord, donsell, oÿdor militar, als quals, en lo nom sobredit, ha renunciat dit Joseph Mas tot lo que està continuat y juntament ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dalt dit offici en favor del dit Jacinto Tresserres, adroguer, de la matexa manera y comforme està llargament tocat ab la notificació y renunciació en rahó de aquell feta en primer loch devant dels dits senyors deputat ecclesiàstich, deputat real y oÿdor real. E los dits senyors oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar respongueren a ditas cosas de la mateixa manera que havian respost los sobredits senyors tres consistorials, ço és, que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès, ab que lo dit Pere Pau Marquet en aquell punt fos viu, que era entre un quart y dos de las sinch horas de la dita mateixa tarda. Presents en assò per testimonis lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, Jacinto Barthomeu, pintor, y dit Miquel Marquès, notari, en lo nom sobredit[a].

276r Dimecres, a XV. En aquest die, a la tarda, arribà en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament de sa magestat, lo qual, de part del senyor governador de Cathalunya, donà y entregà en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, en presència del consistori, un paper que dit senyor governador li havia donat, y dix en resposta de la embaxada que per part del consistori era estada reportada estos dies passats a dit senyor governador.

E poch aprés, lo mateix die en dita tarda, tenint per açò orde exprés del consistori, Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, se conferí en casa del dit senyor governador y allí, per part del dit consistori, significà a sa senyoria que al paper, que vuy mateix havia manat enviar als senyors deputats en resposta de la última embaxada que li era estada feta estos dies proppassats, faltaven dos requisits precissament necessaris, ço és, lo hu per no estar aquell autenticat de mà de notari, com és aqueix lo styl en matèria dels actes de revocacions de contrafaccions de constitucions, y lo altre per no contenir revocació de las contrafaccions de què és lo fet de dita última embaxada, en conformitat de la informació auctèntica que ab ella era estada donada a sa senyoria. Y axí, dit Bruniquer, inseguint l'orde de dits senyors deputats, restituí originalment y dexà en mà y poder de dit senyor governador lo mateix paper que, de sa part, ere estat enviat lo mateix die present per dit Fita als dits senyors deputats. E lo dit senyor governador, després de haver rebut // 276v // lo dit paper, respongué que·u tractaria ab son Real Consell y del que aparexeria ésser just donaria resposta.

En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories sobre algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dijous, a XVI. En aquest die los senyors deputats, per medi del doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de la santa Iglésia de Tortosa, Domingo de Moradell, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Margarit y Biure, portantveus de general governador en lo present Principat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats y oÿdors del General de Catalunya, ab embaxada de 10 del corrent, representaren extrajudicialment a vostra senyoria, vice-règia, los desordes, excessos, oppressions y vexacions que los soldats, capitans, axí de cavall com de peu, officials y ministres, y molt en particular, Joseph de Rocabruna en las part de Tremp y Pallàs, han fet y cada dia // 277r // van fent, axí ab molts particulars com als naturals y universitats de Cathalunya y habitants en aquellas parts, com de las informacions rebudas per part de dits senyors deputats y oÿdors, còpia de las quals se ha entregat a vostra senyoria, plenament consta, axí de tots los sobredits excessos, com també de haver exercit molts

a. *a continuació, en el foli 276r, ratllat* En aquest.

actes de jurisdicció ab los provincials; tots los quals són notòria contrafacció y violació de las generals constitucions de Cathalunya y, en particular, de la constitució 20 del títol «Que nous vectigals, etcètera», suplicant que los sobredits y demés specificats en dita embaxada y informació, *et signanter* dit Joseph de Rocabruna, fossen punits y castigats condignament com a violadors y contrafactors de las generals constitucions de Cathalunya y, assenyaladament, de la dita constitució 20, y que fosen tots los sobredits fets revocats, lo que fins al die de vuy no s'és alcansat, en notable dany axí de ditas universitats y llochs com dels naturals y habitants de aquells. Suplican per ço, dits deputats y oÿdors a vostra senyoria, vice-règia, extrajudicialment, ab esta segona embaxada, lo mateix que tenen suplicat ab dita primera embaxada que·u rebran a singular mercè».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de dit senyor portantveus de general governador, la qual havian explicada de paraula y aprés donada per scrits a dit senyor governador, si y comforme per ses senyories los era estat dit y ordenat. Y que aprés de haver presa aquella y tinguda en sas mans, dit senyor governador, havia respost que ja havia enviat als senyors deputats un paper en resposta de la primera embaxada, y que si bé aquell li era estat restituït de orde de ses senyories, ab motiu de que no era estat enviat auctèntich y que faltava en ell la revocació de què *//277v//* eran los mèrits de la primera embaxada, emperò que en açò ja havia dit ho tractaria ab los de son Consell, y que procuraria se acudís a tot lo que fos de justícia. Y ultra de axò, havia enviat vuy mateix al secretari Joseph Fita, dient a ses senyories que si eran servits que·s tractàs aquest negoci per medi de conferència entre alguns doctors del Real Consell y los assessors y advocat fiscal, y que, presuposat tot açò, apar se podia escusar per ara esta segona embaxada, perquè són intent és estat sempre y és la observança de las constitucions de Catalunya, axí en los caps en què és la quexa com en tots altres. Per la qual rahó, tant per la naturalesa com també per ser ministre de sa magestat, procuraré que·s done tot cumpliment en quant ha de justícia a tot lo que·s demana per part de dits senyors deputats, ab molt gran brevedat.

Divendres, a XVII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament de sa magestat, lo qual donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich un acte clos y auctenticat per sa mà, dient que lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en aquest Principat, li havia manat tràurer y lliurar en mans de sa senyoria, contenint la revocació feta per lo Real Consell dels excessos causats per los soldats y altres ministres de sa magestat, comforme li era estat representat per part de ses senyories[a] *//279r//* ab dos embaxadas de 10 y 16 del corrent, continuades en lo present dietari sots ditas jornadas. Y aprés de rebut aquell per dit senyor deputat ecclesiàstich manaren ésser assí originalment cusit, signat de letra A.

Dissabte, a XVIII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, per a tractar y conferir ab ses senyories algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a XXI. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat *//279v//* per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers de dita ciutat. En aquest mateix die ses senyories reberen una carta de Francisco Fontanella, qui resideix en Monster, ab dos altres papers, acerca del tractat de las paus, los quals estan assí cusits, signats de letras A, B, C.

Dimecres, a XXII. En aquest die vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories y ab los de la junta del batalló, per a tractar cosas convenients y concernents al beneffici y conservació del batalló[b].

286r Dissabte, a XXV. En aquest die ses senyories, per medi del doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, Pau Amat, menor de dies, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en lo present Principat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre y spectable senyor. Fou vostra senyoria servit, als 17 del corrent mes de febrer, en observança de las generals constitucions de Catalunya, revocar y donar per nul·los tots los excessos y procehiments fets per lo senyor comte de Rius y altres officials de guerra, y en particular per Joseph de Rocabruna, offerint que manaria procehir contra los sobredits com a delinqüents y transgresors, castigant-los segons

a. a continuació aquesta revocació transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 715.
b. a continuació una carta, amb un memorial i una epístola, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 715-719.

ditas generals constitucions y ses culpes. E com molt il·lustre senyor los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya hagen tinguda notícia que vuy se troba en la present ciutat Joseph de Rocabruna, principal auctor de ditas contrafaccions, y no sie estat vostra senyoria servit fer demostració alguna de càstich contra dit Rocabruna, ni aquell hage manat capturar. Per tant y altrament, dits senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General a vostra senyoria, vice-règia, extrajudicialment, suplican si(e) servit manar castigar a dit Joseph de Rocabruna, privant-lo, encontinent, de tot gènero de offici y govern, capturant sa persona y condempnant-lo // 286v // en las penas contengudes en las constitucions 9, 11 y altres del títol «De observar constitucions», y en refer y esmenar tots los danys y interessos causats, que de vostra senyoria ho rebran a molt singular mercè y favor».

E aprés de tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor portantveus de general governador, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, la qual li havian explicada primer de paraula y aprés havian donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que dit senyor governador los havia respost que estimava molt als senyors deputats lo advertiment que li feien de la observança de las generals constitucions de Cathalunya, la qual ell procurarie ab moltas veras, y per a millor alcansar-ho, en lo que contenia la embaxada, havia fet anar al doctor misser Camps y Gori per a rèbrer informacions, y que tingut que las hagués, estigués cert sa senyoria que procehiria comforme lo resultant d'ellas, en la obligació que li cabria per rahó de son offici.

287r Mars MDCXXXXV

Dimecres, al primer. Y primer die de Quaresma.

Divendres, a III. En aquest die, tenint per assò orde exprés del consistori dels senyors deputats y present Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major del General de Cathalunya, y presents també mossèn Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, y lo doctor misser Magí Pozo, ciutadà de Barcelona, en testimonis en assò cridats, lo magnífich mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona y síndich del General, constituït personal- // 287v // ment en la sala del secret del tribunal del Sanct Offici de la Inquisició de la present ciutat, y en presència del senyor inquisidor Jaume Ferran, qui fonch trobat sol en dit tribunal, per estar en lo llit desganat lo senyor inquisidor Jaume Pla, en dit nom y com a síndich predit, digué y explicà, e o per dit scrivà major féu dir y explicar, en presència de dits testimonis al dit senyor inquisidor Jaume Ferran, que entre altres cartas reals que los senyors deputats havien rebut de la gràcia y mercè de sa magestat, per medi de son embaxador lo senyor abat fra don Francisco de Monpalau, ere una per als senyors inquisidors de aquest Principat, juntament ab la qual havien també rebut de la mateixa cort una còpia d'ella traduïda de llengua francesa en castellana, dada, com son mateix original, en París, als 23 de dezembre 1644, que són continuades e o copiades en lo present dietari, ensemps ab altres papers y decrets reals que dit senyor embaxador aportà de la dita cort y liurà als dits senyors deputats, sots jornada dels 31 de janer proppassat. Y que axí, en exequució del orde que tots tenien dels senyors deputats, presentaven, com presentaren, liuraren y entregaren en presència de dits testimonis al dit senyor inquisidor Ferran la dita carta real, original de sa magestat ab son sello desobre, de la matexa manera que era estada enviada per lo rey, nostre senyor. Y encontinent, lo dit senyor inquisidor Ferran, rebent la dita carta real en sa mà pròpria, digué que la acceptave ab lo acato que·s deu a las cartas del rey, nostre senyor, y que certificat del // 288r // tenor d'ella, després que la haurien legida en lo tribunal, respondrian a sa magestat. Emperò, quant a la còpia o traducció que·s significave ésser estada enviada també de la cort, no·y havie necessitat d'ella allà hont ere lo original que se entregave, dient no-resmenys, y requerint dit senyor inquisidor que no·s done còpia alguna del present acte sens la resposta que al peu d'ell és estada feta, com desobre està contengut.

E poch aprés y quasi encontinent, en lo mateix die, mes y any, constituïts personalment dits Bruniquer, scrivà major, y los testimonis y síndich sobrenomenats, en la presència del senyor inquisidor Jaume Pla, qui trobaren dins lo llit, en un aposento de sa casa en lo mateix palau de la Santa Inquisició de la present ciutat, lo dit síndich, en dit nom, digué, e o féu dir y explicar per dit scrivà major a dit senyor inquisidor Pla, tot lo contengut en lo acte preinsertat, que ere estat llevat dins la dita sala del secret del tribunal del Sanct Offici, y que axí, en exequució del mateix orde que tenian dels senyors deputats, després de haver, com havien, presentada la dita carta real original a dit senyor inquisidor Ferran, presentaven ara també, com presentaren, a dit senyor inquisidor Pla la dita còpia d'ella desobre mencionada y calendada sots dit die de 23 de dezembre proppassat. Emperò lo dit senyor inquisidor Pla respongué lo mateix que havie dit lo senyor inquisidor Ferran y que la còpia no la acceptave ni volie pèndrer pus ja en lo tribu-

nal se havia donat la carta real original, y que als inquisidors fora del tribunal no se'ls acostuma ni deuen presentar-se papers tocants al tribunal. Y feta dita resposta, replicant lo dit síndich, digué que aqueix ere l'orde dels senyors deputats y axí, en exequució d'ell, per medi de dit scrivà major, // 288*v* // ab la deguda cortesia dexà y posà la dita còpia de dita carta sobre del mateix llit, hont dit senyor inquisidor Pla seya, y la dexà allà en sa presència. Y lo dit senyor inquisidor, *iterum*, replicà que estave y perseverave en sa primera resposta. Y de tot lo sobredit ne fonch llevat lo present acte per lo dit scrivà major. Presents en tot per testimonis los sobrenomenats.

En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Jaume Bru, regent la Real Thesoraria de sa magestat, lo qual donà y liurà a ses senyories lo privilegi original que sa magestat havia manat despatxar en favor del senyor comte de Harcourt de son loctinent y capità general en aquestos sos Principat y comtats, juntament ab dos cartas, la una de sa magestat y l'altra del sereníssim senyor comte de Harcourt, las quals dos cartas han manat ésser assí originalment cusidas, signades de letras A, B.

En aquest mateix die, en la matinada, anaren los senyors deputats y oÿdors a casa de la ciutat, ab sos porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, per a tenir allí conferència ab los senyors consellers sobre negocis tocants lo beneffici de la província.

Dissabte, a IIII. En aquest die ses senyories, consistorialment, anaren[a] // 293*r* // ab los porters y masses devant en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers per algunas cosas concernents lo beneffici de la província, attès que dits senyors consellers no pogueren venir en la present casa, per tenir convocat y congregat lo savi Consell de Cent.

En aquest mateix die ses senyories elegiren, nomenaren y juntaren la Trentasisena devall scrita que foren, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors doctor Hierònym Roig, sacristà major y canonge de la Seu de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Tavarner, canonge de Barcelona, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, lo doctor Joseph Aguiló, canonge de Tarragona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, don Joan de Queralt, don Francisco Junyent, Domingo Moradell, don Phelip Vilana, don Francesch Cartellà, // 293*v* // don Pedro Desbosch, don Jacinto Vilanova, Francesch Xammar, Francesch Puigjaner, don Hierònym Miquel, Narcís Ramon March. Per lo estament real, los senyors Joseph Móra, Joseph Ximenis, misser Jacinto Fàbregues, Galceran Nebot, Joseph Massana, Joseph de Urrea, Joseph Miquel Quintana, Francisco Vila, Francesch Marí, misser Miquel Carreres, Rafel Cerdà, misser Diego Riu.

Los quals, juntats en la sala del consistori y assentats ab ses cadires, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Ab cartas del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y del senyor comte de Harcourt, és estat servit sa altesa enviar lo privilegi de virrey y capità general // 294*r* // a aquest Principat, lo qual, lo die de aÿr, ab còpia simple de aquell, fou servit aportar-nos en consistori lo regent la Real Thezoraria de Cathalunya, y havent fet mirar y regonèxer dit privilegi se ha trobat en aquell una clàusula que no·s troba continuada en los demés privilegis que foren despedits, lo hu en favor del excel·lentíssim senyor mariscal de Brezé, los altros dos en favor del excel·lentíssim senyor mariscal de La Mota. Y si bé és veritat que en tots los privilegis de virreys del temps del rey cathòlic se troba lo dit poder y clàusula, que conté ampla facultat de convocar Corts, ab tot, se troba ab los pactes firmats per sa magestat, que Déu guarde, promet y jura donar-nos un virrey y loctinent general que serà *alter nos* ab tots sos poders ordinaris, comforme la minuta del privilegi que·s donarà a part. Axí que dels tres actes de privilegi se veu clarament que lo dit poder de convocar Corts no·s troba en dita minuta y que, per consegüent, lo capítol aposat en lo dit privilegi de sa alteza és contra lo disposat en lo capítol 9 dels pactes jurats per sa magestat en esta província. Y com sia cosa de tanta concideració, pes y conseqüència, suplican a vostra senyoria sie de son servey aconsellar-los lo que degan fer en la admissió del dit privilegi, en la sobredita clàusula y poder, que ab lo madur parer de vostra senyoria acertaran dits senyors deputats al mayor servey de Déu, de sa magestat y beneffici de la província».

La qual proposició, aprés de legida aquella en dita Trentasisena per lo scrivà major y secretari del dit General, fonch resolt que lo contengut en aquella fos proposat als brassos, que ses senyories // 294*v* // havian manat convocar per la

a. a continuació dues cartes i les traduccions corresponents transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 719-720.

tarda mateixa, perquè en ells se pogués aconsellar a ses senyories lo que·s devia y podia fer en rahó del contengut en dita proposició.

En aquest mateix die hi hagué junta de brassos que devien ser las sinch horas de la tarda, cridats del die present, en los quals entrevingueren y foren presents las personas dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet, fra Diego de Boxadors, del hàbit de Sant Joan, fra Jacinto de Monclús, prior de Sanct(a) (Maria) de la Perxa, del orde de Sanct Benet, fra don Francisco de Miquel, del orde Sant Joan, lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, fra Francisco Spuny, del orde de Sanct Joan, Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, protector del bras militar, Galceran Duzay, don Hierònym Miquel, don Jacinto Vilanova, Francisco Valls, don Joan de Queralt, // 295*r* // don Francisco Junyent, Galseran Duzay, Domingo de Moradell, Joseph de Sullar, senyor de Çapeyra, Narcís Ramon March, Agustí Forés, Joan Tassis de Ferrer, don Francisco Cartellà, Pau Amat, major, Francesch Xammar, don Carlos Soler, don Joseph Ferreres, don Miquel Çabater, Ramon Spuny, Miquel Joan Tavarner, don Pedro Soler, don Joan Grimau, Luýs Llull y de Boxadors, don Hierònym de Luna, Sebastià de Miralles, Francisco de Areny, don Joan Camporells, don Thomàs Macip, don Hierònym Ribas, don Joan Despalau, don Anton Viader, Dimas Pobla, don Francisco Calvo, don Diego Cordelles, Joan Carreres, // 295*v* // don Carlos Calders, don Joseph Olmera, Hierònym de Cornet, don Francesch Copons, Hierònym de Areny, don Francisco d'Ons, don Rafel Casamijana, don Jaume Falcó, don Anton Cassador, don Bernat Çalbà, Pere Montaner, don Damià Janer, Pau Amat, menor, don Francesch Surribes, Hierònym de Calders, Luýs Valencià, Francesch Riera y de Reguer. Per lo estament real, los senyors conseller en cap de la present ciutat de Barcelona, Francesch Marí, Joseph Navel, Joseph Massana, Luýs Amill, misser Diego Riu, Agustí Dalmau, Joan Pau Bruniquer, misser Gismundo Boffill, Francesch Sangenís, Joseph Móra, // 296*r* // Barthomeu Montrràs, Anton Bru, Joseph Damians, Phelip Alegre, misser Jaume Castelló, Emanuel Guiamet y Lledó, Bernat Valenas, Hierònym Nadal, misser Barthomeu Soler, Antich Duran, misser Joan Pere Fontanella, misser Hierònym Thalavera.

Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo die de aÿr nos aportà en nostre consistori, lo magnífich regent la Real Thezoraria de Cathalunya, lo privilegi de virrey y capità general del Principat, despedit en favor del sereníssim senyor comte de Harcourt, acompanyat de una carta de sa magestat, Déu lo guarde, y altra del sereníssim senyor comte de Harcourt, que·s legiran a vostra senyoria, lo qual privilegi, ab la còpia de aquell, encontinent, entregaren als magnífichs assessors y advocat fiscal de aquesta casa per a què·l comprovassen ab la forma acostumada. Y trobant alguna difficultat, se conferiren dits magnífichs assessors y advocat fiscal ab los magnífichs advocats de la ciutat, los quals junts, tinguda conferència, han feta relació als consistoris que lo dit privilegi se trobava ab una clàusula o poder de convocar Corts Generals en lo Principat, lo qual poder no·s troba continuat en // 296*v* // los tres privilegis que són estats despedits en favor del excel·lentíssim marquès de Brezé, loctinent, y los dos en favor del excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte. Y si bé, antigament, en temps del rey cathòlich, semblant poder de convocar Corts Generals se troba continuat en los privilegis que despedien de dit temps, ab tot, se disposà y pactà en lo capítol 9 dels pactes firmats ab sa magestat christianíssima, que gosa de glòria, que lo privilegi de virrey se despediria ab los poders comforme la minuta se donaria, la qual minuta se prova del tems que són estats despedits los privilegis dels excel·lentíssims marquès de Brezé y mariscal de La Motte, en los quals privilegis, comforme està dit, no·s troba continuat dit poder de convocar Corts. E com lo admètrer ab aquell lo privilegi de sa alteza, appar que sia contrafacció del dit pacte nou. Per ço, desijant los senyors deputats acertar, han juntades trenta-sis personas, dotse de cada estament, las quals han aconsellat que, per ésser matèria tant grave, se reportàs a vostra senyoria, suplicant-lo de aconsellar-los, donar-los son parer, sobre la admissió de dit privilegi, obstant lo sobredit dubte, que ab ell confian acertaran en deliberar al servey de Déu, nostre senyor, y beneffici del Principat».

E legida la dita proposició, encontinent, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà còpia de aquella a dit senyor conseller, lo qual, encontinent, se alsà y se'n anà en casa de la ciutat per a consultarla ab los senyors consellers, sos companys. Y al cap de una estona tornà en la present junta y aportà son vot en scrits, lo qual fou legit per lo scrivà major ab alta veu, y aprés tots los demés senyors de dita junta anaren votant, per son orde, // 297*r* // ab molta maduresa y considera-

ció, y aconsellaren a ses senyories que per los senyors deputats se accepte lo privilegi de virrey en persona del senyor comte de Harcourt, despedit de la manera està consebut, ab la protestació ordinària, y que en particular se pose clàusula en dita protesta convenient, en orde a la que conté dit privilegi de poder tenir sa alteza Corts y Parlament General.

Dilluns, a VI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament, lo qual donà y entregà a ses senyories un paper que lo senyor governador de Cathalunya li havia manat aportar, que era la resposta que dit senyor governador feya a la última embaxada que, de part de ses senyories, li era estada feta, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari y és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. A la embaxada última que, per part de vostra senyoria, se féu, respongué lo spectable don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya, vice-règia, que estava rebent la informació contra Joseph de Rocabruna, y que per aquest effecte havia manat al doctor Camps // 297*v* // y Gori conferir-se a las parts de Tremp y lochs a hont convingués, y manaria ab cuydado vèurer-la y fer justícia a las parts interessades. Y en quant a la privació, encontinent, que la scriptura de dita embaxada contenia, li parexia seria encontrar-se ab les constitucions del Principat, emperò que, vista informació prossehiria contra dit Rocabruna, segons justícia, per a castigar-lo ab pena legal. Y axí, per a què vostra senyoria veya més clarament son ànimo, reitera la mateixa resposta en esta scriptura, assegurant a vostra senyoria que son desig serà sempre acertar y que·s procehesca segons las constitucions disposan».

Dilluns, a VI de mars MDCXXXXV. Los molt il·lustres senyors deputats del General del principat de Cathalunya, en Barcelona residents, lo militar absent del consistori y present casa de la Deputació, per trobar-se occupat en negocis de la present ciutat, per trobar-se conseller ters de aquella, y lo real absent del consistori per sa indisposició y desgana, ab intervenció dels senyors oÿdors de comptes del dit General, vaccant lo exercisci de scrivent ordinari del regent los comptes del General, provehexen aquell en favor de mossèn Joan Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, ab los salaris, emoluments, prerrogatives, gràcies y drets al dit exercisci pertanyents, lo qual de // 298*r* // present vacca per mort de mossèn Joseph Tries, ciutadà honrrat de Barcelona, últim pocessor de aquell. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Jacinto Barthomeu, pintor, ciutadans de Barcelona.

E aprés de feta dita nominació y provisió, y casi encontinent, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo sobredit provehit mossèn Joan Batista Ramon Pastor, acceptà la nominació y provisió per ses senyories feta de sa persona, per a fer dit exercisci de scrivent ordinari de dit regent los comptes, y jurà en mà y poder del molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, de què se hauria bé, fel y lealment en lo dit exercisci de scrivent ordinari de dit regent los comptes. Presents en açò per testimonis los sobredits Montserrat Albià y Jacinto Barthomeu.

E aprés del sobredit y lo mateix die y any, los dits senyors deputats y oÿdors partiren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels magnífichs misser Joseph de Amigant, misser Hierònym Pastor, assessors, y de misser Joseph Ferrer, advocat fiscal, y de molt altres officials del dit General que·s trobaven en la present casa, en la stància vulgarment dita del consistori, dret en la cambra o stància del regent los comptes del General, que està construïda devant la capella petita del gloriós Sant Jordi en la present casa, la qual trobaren uberta y dins ella a Pau Riera y Arenas, qui en virtut de llicència a ell concedida per ses senyories servia lo dit offici de scrivent ordinari de dit regent los comptes, per mort de dit quòndam mossèn Joseph Tries, qui estava treballant en son exercisci de scrivent ordinari de dit regent los comptes, y allí, en presència dels testimonis devall scrits y de molts altres officials qui acompanyaven a ses senyories, lo dit // 298*v* // molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, e o en lloch de sa senyoria Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, ab veu alta digué y explicà a dit Pau Arenes y Riera, qui com dit és feya lo exercisci de scrivent ordinari de regent los comptes, las paraulas següents: «Mossèn Pau Arenas y Riera, lo consistori dels senyors deputats han nomenat, per scrivent ordinari de la present stància del regent los comptes del General, a mossèn Joan Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, ab tots los salaris, emoluments, prerrogatives y gràcies a dit son exercisci pertanyents y spectants, si y de la mateixa manera que·ls tenia y rebia lo dit mossèn Joseph Tries, últim pocessor del dit exercisci, y per tal deu ésser tingut y regonegut». Y aprés de explicades les dites coses a dit Pau Arenas y Riera per dit mossèn Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, encontinent, Montserrat Albià, hu dels porters ordinaris de ses senyories, prengué per la mà dreta a dit mossèn Joan Batista Ramon Pas-

tor y·l assentà en una cadira de dita stància, posant-li en las mans lo libre Comú, obrint y tancant aquell en senyal de la verdadera pocessió per dit mossèn Joan Batista Ramon Pastor. Y alsat de dita cadira, dit Pau Arenas y Riera, respongué que ell en tot y per tot obehia lo que per ses senyories se li ordenave. De totes les quals coses fonch requerit dit Bruniquer, scrivà major, ne fos per ell levat lo present acte. Presents per testimonis los sobreanomenats.

299r E aprés, lo mateix die en la tarda, que era entre las tres y quatre horas de la tarda, constituït personalment mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona y regent los comptes del General, en lo consistori de ses senyories, absents de aquell los dits senyors deputar militar y real per les causes sobredites, donà y presentà a ses senyories, per medi del dit scrivà major y secretari del General, y en presència dels testimonis sobrenomenats, la suplicació y scriptura de què suplica ne fos levat acte, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, obtenint vuy lo offici de regent los comptes de la casa de la Deputació, diu que no consent a la nominació que ha entès hauria feta vostra senyoria de la persona de Batista Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, per lo exercisci de scrivent ordinari de dit regent los comptes, que òlim servia lo quòndam Baldiri Miquel Sovies, ni en altra nominació de dit scrivent, per spectar dita nominació y designació de persona, per lo dit exercisci, a ell, dit mossèn Joseph Miquel Quintana, per las causas y rahons que largament té deduhides en la causa que sobredit fet aporta devant de vostra senyoria[a] contra lo procurador fiscal y altres *littis* consortes, com en effecte tenia nomenada y deputada per dit exercisci la persona de Miquel Serra, notari públich de Barcelona, y axí protesta que per la nominació feta per vostra senyoria y altres qualsevols actes en exequució de aquella, per vostra senyoria fahedors, no li sie fet prejudici algú als drets y pretensions que té deduïts y deduhidors en dita causa, //299v// ans bé aquells y aquelles li resten salvas e il·lesas, no obstant los dits actes per vostra senyoria fets y fahedors, per ser contra sa voluntat, ni approbar-los cauta ni expressament, ni poder tampoch de fet resistir-los. Suplicant a vostra senyoria sie servit mane al scrivà major de la present casa leve acte de la present protestació, perquè en tot temps conste de aquella y se'n puga valer dit Quintana en tot cas que convinga. *Requirens notarium, et cetera.*

a. *a continuació repetit* de vostra senyoria.

Dimars, a VII. En aquest die ses senyories donaren y entregaren al magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, trobat personalment en lo consistori de ses senyories, la protesta que se era ordenada, la qual havia de fer, per part de ses senyories y de tota la província, al jurament que havia de prestar lo sereníssim senyor comte de Harcourt de loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la qual manaren ser assí continuada, y és del tenor següent:

«Protesta[a] al jurament de sa alteza. Los deputats del General de Cathalunya, als tres del corrent mes de mars, han rebuda una carta de sa magestat, que Déu guarde, dada en París als 29 de dezembre proppassat, ab la qual han entès que sa magestat és estat servit nomenar //300r// a vostra alteza per son loctinent y capità general en [...] principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, enviant per dit effecte son real privilegi. Y jatsia que per disposició de las generals constitucions de Catalunya y, assenyaladament, per la constitució del sereníssim rey en Jaume Segon que comensa «Nostres successors», segona en orde del títol «De jurament de fidelitat», y altres aplicables y per diferents privilegis reals y, en particular, per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo sereníssim rey en Pere Ters, dada en Barcelona als 14 de las kalendas de novembre del any 1339, sa magestat, que Déu guarde, tinga obligació en lo principi de son govern jurar personalment en la ciutat de Barcelona la observança de las generals constitucions, capítols y actes de Cort, libertats, privilegis, usos y costums; y antes de la prestació del dit[b] jurament, personalment fet, se hauria de abstenir de la creació y nominació de loctinent general en dits Principat y comtats. E també, ab dit real privilegi, se hage donat a vostra alteza poder de convocar y celebrar Corts en dits Principat y comtats, y segons generals constitucions, actes de Cort, privilegis y usatges tal poder de convocar y celebrar Corts no puga ésser concedit, ni atribuït, a altra persona per ésser fixo a la magestat real y a la suprema regalia, y sia també contra lo pactat ab sa[c] magestat, que Déu guarde, en lo capítol 9 dels jurats ab lo present Principat, ab lo qual jurà y prometé enviar lo privilegi de loctinent segons la minuta en la qual no se troba tal poder, y ab exa conformitat, sens aquell, són vinguts despatxats los privilegis dels loctinents predecessors de vostra alteza. Emperò, conciderant la menor edat de sa magestat y que per las moltas //300v// occupacions de sos regnes no pot venir personalment a pres-

a. protesta...alteza *interlineat al marge esquerre.*
b. dit *interlineat.*
c. *a continuació repetit* sa.

tar son jurament en la present ciutat, confiats de la seguretat y promesa de sas magestats han feta ab sas reals cartas, de datas dels 15 de maig 1643, de què en tenir occasió y comoditat honrarà personalment dits Principat y comtats y prestarà son jurament, y que si·s dilatava lo jurar vostra alteza fins a que vingués altre privilegi sens dit poder de convocar Corts, ne podria resultar notable dany a la província per no tenir opposició en ella lo enemich, que·s tem a tota pressa va engrossant son exèrcit per invadir de nou dit Principat. Per ço, los dits deputats del General de Cathalunya, e o per ells lo síndich del General, en nom de tota la província, acceptan lo jurament per vostra alteza prestat de loctinent y capità general en lo present Principat y comtats, y ab lo honor que·s pertany per salvetat dels usatges, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort y, en particular, del dit capítol 9 dels pactes jurats ab sa magestat, sens emperò derogació ni prejudici de aquells, protesta que per aquest acte no puga ésser fet e engendrat, ara o en sdevenidor, prejudici algú, lezió o derogació, tàcita o expressa, ni en altra qualsevol forma o manera, als demuntdits usatges, constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, libertats y observanças de aquells y altres qualsevols drets y, molt en particular, a dit capítol 9 dels pactes; ans aquells o aquellas en tot cas romanguen salvos e il·lesos en sa forsa y valor y sens prejudici, lezió o derogació // 301*r* // de aquells, y que lo present acte en sdevenidor, ni lo dit privilegi ab poder de convocar Corts, pugan ésser trets en conseqüència y hagen de ésser judicats un y altre respective, com si fets no fossen, y ab exprés pacte y condició que dins tres mesos pròxims per vostra alteza sia manat portar altre privilegi per a registrar en la casa de la Deputació, sens la dita clàusula y poder de convocar Corts y Parlament, impetrant de sa magestat carta real, ab la qual declara no ésser estada de intenció de sa magestat apartar-se del contengut en lo dit capítol 9, y que passat dit termini, lo qual correga des del die del jurament en avant, se puga dir de nul·litat de tots actes, puis la intenció és que los dits privilegis y jurament sien tinguts per nul·los, *ipso facto*, no cumplint la dita condició, y que no puguen durant los tres mesos valer-se del dit poder de convocar Corts y Parlaments y lo demés contingut en la dita clàusula. Volent que tot lo sobredit sia per vos, notari, feta y lliurada carta pública».

301*v* Dissabte, a XI. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, combregaren al molt il·lustre Onoffre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, deputat real del General de Cathalunya, lo qual li fonch aportat de la iglésia de Sanct Jaume de la present ciutat, per lo que dit senyor estava y habitava en la casa del palau del rey.

Dilluns, a XIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per alguns negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

302*r* Dimecres, a XV. Festa de sancta Madrona.

Dijous, a XVI. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça octubre, novembre y dezembre 1643, acceptat los llibres y diners, axí de ordinari, de la ciutat de Solsona, vilas de Torà y Calaff, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris.

En aquest mateix die ses senyories anaren en la matinada consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories dels senyors consellers de la present ciutat, per alguns negocis y affers de la província.

302*v* Divendres, a XVII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyorias lo doctor Joseph Ninot, canonge de Barcelona, agent del General de Cathalunya en la cúria romana, lo qual féu llarga relació a ses senyories de tot lo temps que ha residit en dita cúria romana, y de tots los negocis que tenia encomanats del General y de las diligències que per aquells havia fetas, de tot lo que ses senyories ne restaren molt satisfets. Y finalment, donà y entregà a ses senyories lo breu de la indulgència plenària que sa Sanctedat de Innocencio Papa X havia concedit al General per temps de set anys, que comensaran lo die o festa de sanct Jordi pròxim vinent y del corrent any 1645, lo qual manaren ésser assí originalment cusit, signat de letra A[a].

304*r* Dimecres, a XXII. En aquest die, en la matinada, havent tingut notícia ses senyories que sa altesa del senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat, qui venia per a governar a esta província des de la ciutat de París, cort de sa magestat, y havia resolt entrar lo die present en la tarda en la present ciutat, anomenaren en embaxadors per part del General, per a anar-li a donar la benvinguda y norabona de sa vinguda y demanar-li la hora que sa alteza volria

a. a continuació aquest breu transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 720.

entrar, per a què ses senyories puguen anar en nom de la província a rèbrer-lo, al noble don Joseph Amat y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, los quals partiren de la present casa, entre las deu y onse de la matinada, molt ben // 304*v* // abillats ab lurs cavalls, anant devant lo correu del General ab son postillo ab la insígnia del General en los pits. Y aprés, tornats los dits senyors embaxadors, entre la una y duas horas passat migdie, referiren a ses senyories com ells eren anats fins lo lloch de Sanct Andreu a hont havian trobat a sa alteza, <y de part de sa alteza>, y de part de ses senyories li havian donada la benvinguda y norabona, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, suplicant a sa alteza fos servit donar-los la hora que volia entrar perquè los deputats havian de exir a rèbrer-lo, ab la forma que sempre se era acostumat. Y que sa alteza, oÿda dita embaxada, los havia respost que estimava a sa senyoria la mercè y honrra li feyen, y que ell partiria de dit loch entre las duas y tres, sens falta ninguna. Y aguda esta resposta se despediren de sa alteza. Y dits senyors deputats respongueren a dits embaxadors que·ls estimaven molt la mercè y honra los havian feta en pèndrer dit treball, y que de tot ne fos feta la present nota en lo present dietari.

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas de la tarda, partiren de la present casa lo<s> senyor<s> deputat<s>, ecclesiàstich ab son mantalet y museta, y senyors tres oÿdors, lo ecclesiàstich ab sa beca de tafetà negra, y los demés molt entonats, tots ab ses bandes de domàs carmesí ab lo scut del General en lo mig, en los pits, // 305*r* // tots a cavall, ab los porters y masses devant, acompanyats de tots los officials del General y present casa de la Deputació, anant dret per la Libretaria, Bòria y dret al portal Nou, los quals passaren avant son camí fins al Clot, hont arribà lo correu del General y donà avís a ses senyories que sa alteza era prop hont dits senyors deputats y demés officials se aturaren. Tornant a enviar lo correu per a què los tornàs resposta, y al cap de poch tornà dit correu y donà avís con sa alteza venia poch a poch, y que ja era molt prop. Y ses senyories, aleshores, passaren avant son camí, devés de sa alteza, y després de haver passats los dos hostals del molí del Clot, trobaren a sa alteza del senyor virrey, lo qual venia acompanyat ab los presidents de las salas y doctors del Real Consell y de una companyia de cavalls de sa guarda. Y arribats que foren dits senyors deputats y oÿdors junt a sa alteza, los senyors canseller y regent se aparta(ren) del costat de sa alteza, tornant atràs, y en lo costat esquerra de sa alteza se posà lo senyor deputat ecclesiàstich lo qual, de part de la província, li donà la benvinguda y norabona, fent sa alteza molts grans demonstracions de voluntat, y los demés senyors tres oÿdors se posaren devant immediadament, anant devant d'ells lo pendó real de sa alteza y aprés les masses del Real Consell y devant d'ellas los porters y masses del General, anaven los magnífichs assessors y advocat fiscal y després los demés officials del dit General; y axí vingueren acompanyant a sa alteza envés la present ciutat, y a la que foren poch més ensà del molí // 305*v* // d'en Carbonell trobaren los molt il·lustres senyors consellers, y los dits senyors deputat ecclesiàstich y tres senyors oÿdors se despediren de sa alteza y se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, per lo mateix camí que eren anats, a la present casa de la Deputació. Y sa alteza, acompanyat de dits senyors consellers, continuà son camí y se'n entrà en la present ciutat, anant dret per lo carrer del portal Nou, carrer de Moncada, Born, carrer Ample y Regomí, anant fins que arribà a la Seu, a hont, ab la forma acostumada, prestà lo sòlit y acostumat jurament; en lo qual lo síndich del General féu la mateixa protesta que féu de part de la província quant jurà en la vila de Perpinyà, que fonch a tretse del corrent, rebent lo acte de dit jurament, y protestà Pacià Roca, scrivà de manament, en la forma acostumada.

Posen memòria que la causa que en dita jornada no·y ere[a] lo senyor deputat militar[b] fou que, lo senyor deputat militar, se trobava conseller ters de la present ciutat y anave ab los senyors consellers, y lo senyor deputat real estava combregat y molt mal en lo llit.

Fas nota de la entrada que·s féu a sa alteza del senyor comte de Harcourt y fonch que, aprés que los senyors deputats agueren dexat a sa altesa, poch més anllà del molí d'en Carbonell, arribats que foren los senyors consellers, comensaren // 306*r* // fer camí en vers la present ciutat, y quant arribaren a la creu de Sanct Francesc trobaren un batalló format de mil hòmens, y des de dita creu fins al portal Nou, a la part dreta de sa alteza, companyias de moscaters en ala; y aprés que sa alteza era passat anaven donant càrrega ab molt gran ayre y alegria; y quant sa alteza fou prop Nostra Senyora del Socors dispararen tota la artilleria que estava posada per la muralla, des del baluart de Levant fins al portal de Junqueres, que era més de quaranta pessas, sonant los manestrils, trompetas y tabals que estaven sobre lo portal Nou. Y aprés que fonch dins lo portal Nou, dits senyors consellers havien fet guarnir tots los carrers per hont havia de passar sa alteza de companyias de moscaters,

a. ere *interlineat, damunt de* haurà *ratllat.*
b. militar *interlineat, damunt de* ecclesiàstic *ratllat.*

que lo hu tocave al altre, y tots anaven disparant quant sa alteza era passat, perquè axí estava ordenat. Y quant sa alteza hagué prestat son jurament en la Seu, hisqué per lo portal major anant dret per lo palau del bisbe, plassa Nova, carrer de la Portaferrissa, dret a la Rambla, tot lo qual trast fins al pla de Sanct Francesch, de una part y altra, estava guarnida de companyias de moscaters, tots en ala, moltas graellas que dits senyors consellers havien fetes posar. Y d'esta manera arribà en lo pla de Sant Francesch hont té son palàcio y allí lo dexaren los senyors consellers ab molt gran alegria y contento. Esta entrada fou tal que may se era vista, y molt major lo contento que tingueren los cathalans de la vinguda de sa alteza // 306*v* // per necessitar la província de sa presència. Déu lo dexe ben governar, y que sie medi per a expel·lir de Cathalunya los enemichs que tant la tenen molestada.

Dijous, a XXIII. En aquest die, aprés de haver dinat, tocades les tres de la tarda, havent obtinguda licència de sa alteza per medi del síndich del General, partiren ses senyories consistorialment de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y present casa de la Deputació, anant a peu, dret al palàcio de sa alteza; los quals, pujats dalt, entraren en una sala gran de son palàcio, molt ben adressada, hont estava sa alteza, lo qual los rebé ab molt gran demostració de voluntat. Y se assentà sa alteza y los senyors deputat ecclesiàstich y senyors tres oÿdors, tots ab sas cadiras, y donada de nou la benvinguda a sa alteza y fetas grans offertas y demonstració de la bona voluntat de la província en cosas de son major servey, y donant de tot sa alteza gran senyal de agrehiment, després de algun rato de plàtica y conversació, se despediren de sa alteza, precehint molt grans cortesies y demonstracions de voluntat. Y ab lo mateix acompanyament se'n tornaren en la present casa.

307*r* Faltaren en esta visita los senyors deputat militar y deputat real per las mateixas causas y rahons del die de aÿr.

Divendres, a XXIIII. En aquest die, entre las nou y deu de la matinada, fonch estramunsiat lo molt il·lustre senyor Onoffre Aguiló, deputat real del General de Cathalunya, Nostre Senyor, per sa divina bondat, li vulla ajudar y donar allò que més li convé, per a major glòria de sa magestat divina.

Mort[a] del deputat real lo senyor Onofre Aguiló. En aquest mateix die, a las deu horas y un quart de la nit, fou Nostre Senyor servit portar-se'n a major vida la ànima del senyor Onoffre Augiló, deputat real, qui morí dit die, després de rebuts tots los sagraments ab molts grans actes de verdadera contrició y penitència. Déu lo tinga en la sua santa glòria.

Dissabte, a XXV. En aquest die, a las deu de la matinada, arribaren en lo consistori de ses senyories en la casa de la Deputació mossèn Joan Carreres y mossèn Hugo de Sanctjoan, donsells, y de part de mossèn Francesch Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, fill major del senyor Onoffre Aguiló, // 307*v* // deputat real, feren a saber a sas senyories la mort del dit senyor deputat, son pare, que ere estada lo die antes a las deu y un quart de la nit, després de rebuts tots los sagraments, de què restave lo dit son fill y demés ab lo sentiment que·s dexa conciderar, dient també que lo difunct havie dexat ordenat ab son testament que son cadàver, per ara, fos enterrat o depositat, sens solempnitat ni pompa alguna, en lo monastir dels caputxins de Sancta Madrona, fora los murs de la present ciutat, segons que axí entenien executar-lo sos marmessors, vuy mateix, portant-lo allà dins de un cotxe entre las sis y las set de la tarda. E ses senyories, parlant lo senyor ecclesiàstich, després de haver significat lo just sentiment y dolor que tots tenien de haver perdut un tant bon costat y company, respongueren que procurarien ajudar al deffunct ab los sufragis y demés honrras que la casa té en costum en semblants occasions.

Y en exequució de assò, manaren ses senyories que, per tres dies arreu, se tinguessen las portas de la casa tancades, ab las portalletas solament urbertas, y que·s fessen celebrar per lo diffunct las missas y aniversari que és acostumat. Emperò, attès que lo dit difunct no·s enterrave ab solempnitat ecclesiàstica en Barcelona sinó que solament se feya de son cadàver depòsit en lo monastir dels caputxins de Sancta Madrona, com se havie referit, que, per ço, inseguint altres exemplars, no havie de anar lo consistori acompanyat de // 308*r* // sos officials, ab gramallas, a la casa del senyor deputat real, com se sol practicar ab los consistorials que moren y se enterran en Barcelona, ab la solempnitat ecclesiàstica, sinó que en aquest cas se havie de escusar semblant serimonial.

Diumenge, a XXVI. En aquest die se comensaren a celebrar, com se digueren, totas las missas que·s pogueren dir en la capella de la present casa, per la ànima del dit senyor deputat real. Y las portas estigueren tancades ab las portalletas sols ubertas tot lo die.

Dilluns, a XXVII. En aquest die se continuaren en la present casa la celebració de las missas per

a. mort...Aguiló *interlineat al marge esquerre.*

la ànima del senyor deputat Aguiló y se li digueren totas las missas que fou possible celebrar-seli en la capella de Sanct Jordi, tenint tancades tot lo die las portas de casa, exceptades las portalletas que sols estigueren ubertas.

Dimars, a XXVIII. En aquest die se anaren continuant lo celebrar missas en la capella petita de la present casa per la ànima del dit senyor deputat real. Y las portas estigueren tancades, sols ubertas las portalletas, com los dies atràs.

308*v* En aquest mateix die, en la matinada, se celebrà en dita capella petita de la present casa, per la ànima de dit senyor deputat real, lo aniversari ordinari ab la cantòria de la Seu. Celebrà la missa lo molt reverent senyor Miquel Joan Ozone, cabiscol y canonge de la Seu de Barcelona, lo qual oÿren ses senyories y los demés officials de la present casa. Adverteix-se que ningun official aportava dol sinó los tres verguers ordinaris y tots offeriren un ciri groch. Adverteix-se també que devant de dita capella petita hi havia un túmol gran, cubert de vellut negre ab les armes del General y desota un tros de bayeta negra, y a cada costat sas brandoneras ab dotse atxes de cera groga a cada un, que cremaren tant quant se estigué a dir dit offici, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die hi hagué junta de brassos en la present casa cridats del die present, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedora dels lochs vaccants de deputats reals de defora, per la extracció fahedora de deputat real per lo residuum del present y corrent trienni, per mort del molt il·lustre senyor Onofre Aguiló, conforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, //309*r*// lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet. Per lo estament militar, los senyors don Joan de Queralt, don Joseph Amat, mossèn Francesch Prat y de Sanctjulià. Per lo estament real, los senyors doctor Pau Massó, Bonaventura Duran y misser Joseph Rull.

Y encontinent, en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francesch de Copons, abat de Ripoll, mossèn Joan Miquel, canonge de Elna, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors mossèn Francesch de Cartellà y Massanet, mossèn Barthomeu de Salvador, mossèn Rafel Antich, y per haver tingut ses senyories notícia que·s trobava fora la present ciutat fonch extret en son loch mossèn Antoni Viader. //309*v*// Per lo estament real, los senyors mossèn Francisco Vila, misser Narcís Mir y mossèn Ramon Roger, mercader de Barcelona.

E fet açò, oÿda primer sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita insiculació y acabaren aquell als vint-y-nou de dits mes y any, entre las dotse y una horas de la nit, com més largament és de vèurer en lo dit acte e insiculació, continuat en lo libre de Deliberacions, sots la dita jornada del die present.

Dimecres, a XXVIIII. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, anaren en casa del sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual los havia enviat a sercar. Y arribats en son palàcio, després de haverlos explicat las rahons per las quals los havia enviats a sercar, donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich una carta de sa magestat, que Déu guarde, la qual rebuda ab lo degut acato y reverència que·s deu, se la posà sobre lo cap, y aprés de haver tingut un rato de[a] //313*r*// conversació se despediren de sa alteza, y se'n tornaren en la present casa hont desclogueren dita carta y manaren aquella fos cusida en lo present dietari, que·s signada de letra A.

En aquest mateix die, en la matinada, se féu extracció de Novena per la habilitació dels deputats reals de defora qui poden concórrer o no, ab convocació de brassos cridats del die de aÿr, en presència de nou testimonis, los quals serviren de brassos, com és acostumat, y dits testimonis foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, fra don Ignasi de Ripoll, del orde Sanct Benet. Per lo estament militar, los senyors don Joseph Amat, don Joan de Claret y Oluja, mossèn Francesch Prat y de Santjulià. Per lo estament real, los senyors misser Joseph Riella, misser Pau Massó, mossèn Francesch Aguiló.

313*v* Y encontinent fonch feta extracció de habilitador en la forma acostumada y foren extrets los devall scrits y següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Francisco de Oluja, degà y canonge de Leyda, y per haver enviat a dir als senyors deputats que estava mal en lo lit,

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 720-721.

fonch extret en son lloch fra don Miquel Torrelles, del hàbit de Sant Joan; lo doctor Francisco Tavarner, canonge de Barcelona, fra don Phelip de Lentorn, del horde de Sant Benet. Per lo estament militar, los senyors mossèn Joseph de Caramany, mossèn Pau Amat, major, mossèn Luýs Lull, y per haver constat a ses senyories que era fora la present ciutat, fonch extret en son loch mossèn Joan Francesch Despujol. Per lo estament real, los senyors mossèn Christòphol Sangenís, misser Joan Solà, mossèn Anton Bruc.

Los quals, axí extrets y constituïts y assentants // 314*r* // ab sas cadiras en lo consistori de ses senyories, perquè lo senyor canonge Tavarner se posà y assentà en primer loch dels tres ecclesiàstichs y en segon lloch lo senyor fra don Phelip de Lentorn y en terser loch lo dit fra don Miquel Torrelles, religiós de Sanct Joan, prevenint cada hu dels dos primers lo assiento de ditas primeras cadiras. Per ço, se suscità entre tots tres diferència en rahó de dits assientos y també en la precedència del votar, pretenent, ço és, lo dit senyor fra don Phelip de Lentorn que, per ésser lo senyor canonge Tavarner insiculat en la present casa com ha religiós del orde de Sanct Benet, devia precehir-lo, tant per occasió de ésser fra don Phelip religiós claustral de dit orde de Sanct Benet, com també per ésser elegit abat de Sanct Pere de Galligants, y lo dit senyor fra don Miquel Torrelles pretenia precehir a tots dos per ésser religiós del orde de Sanct Joan. A tot lo qual respongueren, ço és, lo dit senyor canonge Tavarner que las rahons al·legades no obstaven, per ésser la consuetut en la present casa en contrari, ab molts exemplars seguits, *et precipue,* als quinse de maig 1643, y que lo ésser lo senyor don Phelip abat elet no rellevava, pus no·l constituïa en lo mateix dret que li competiria si tingués pocessió de la dignitat. Y consultats sobre assò, los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, y oÿdas las pretencions y drets al·legats per les parts, després de ben batuda la matèria, resolgueren y aconsellaren a ses senyories que ni la pretensió de dit senyor Phelip de Lentorn ni la de dit senyor fra don Miquel Torrelles, y que axí devien estar assentats com ja ara estaven y votar en la mateixa forma, precehint primer lo dit senyor canonge Tavarner // 314*v* // y aprés lo dit senyor don Phelip de Lentorn y en terser loch lo dit senyor fra don Miquel de Torrelles, salvas las protestacions que voldran fer si·ls aparexerà. Y, en conformitat de dita resolució, protestaren los dits senyors don Phelip de Lentorn y fra don Miquel de Torrelles, respectivament, cada hu per son interès, de tots los drets y prelació que entenen competir-los en ditas precedències, volent, per ço, que aquells los resten salvos e il·lezos en lo judici que més los convinga y que lo present acte no·ls puga fer prejudici algú, ni tret en conseqüència. Y los demés senyors militars y reals de dita Novena protestaren també de sos drets per no sèurer ni votar en lo present acte interpolladament ab los ecclesiàstichs, com és pretès, volent que aquells los resten salvos e il·lezos en tots temps. Y fetas las protestacions, fonch per lo scrivà major del General, de orde de ses senyories, legit en presència de tots lo capítol 85 del nou redrés de las Corts 1599, y després de oÿt aquell, fonch prestat lo sòlit jurament per tots los dits senyors de la Novena en conformitat del dit capítol. Y axí mateix, en exequució d'ell oÿren sentència de excomunicació en lo modo y forma que està continuada en lo libre de Deliberacions, sots la present jornada; y fet lo sobredit procehiren als actes de la habilitació en lo modo y forma que està contengut en lo llibre de Habilitacions.

315*r* Dijous, a XXX. En aquest die, en la tarda, se féu extracció de deputat real del General de Cathalunya, per mort del molt il·lustre senyor Onofre Aguiló, en la forma que disposan los capítols de Cort, y fonch legit lo capítol de les Corts 1493, continuat en lo libre de l'Ànima, en lo full signat de letra M, lo qual comensa: «E si algú o alguns dels deputats, etcètera», per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y scrivà major del dit General, en presència de nou testimonis qui foren los següents, los quals serviren de brassos, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa, fra Joseph Sastre, del orde de Sanct Benet, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet. Per lo estament militar, los senyors don Joseph Amat, don Aleix de Fluvià, mossèn Joan Tassis de Ferrer. Per lo estament real, los senyors mossèn Bonaventura Duran, // 315*v* // mossèn Batista Pastor, misser Joseph Rull.

Los quals testimonis, assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs, aprés los militars y aprés los reals en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada (hu) dels estaments militar y real lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpolladament, com és pretès per dits militars y reals. Y feta dita protesta fonch passat avant en dit acte de extracció, en la forma acostumada, y en dita tarda fonch extret en deputat real en loch y per mort de dit molt il·lustre senyor Onoffre Aguiló, mossèn Joan Vives, ciutadà honrat de Gerona.

Abril MDCXXXXV

Dissabte, al primer. En aquest die vingué en la present casa[a] // 320*r* // de la Deputació lo il·lus-

a. a continuació dues cartes, i la traducció d'una d'elles, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 721-722.

tríssim senyor de Marca, qui fonch rebut en lo cap de la escala y acompanyat per dos dels senyors oÿdors, ab las massas y porters devant, y arribat en consistori, hont eren ja los demés senyors consistorials, y assentats tots en sas cadiras, precehint dit senyor de Marca al senyor deputat ecclesiàstich, com és de costum, explicà sa senyoria il·lustríssima al consistori com sa magestat, Déu lo guarde, havie enviat a sercar lo senyor regent Fontanella de la ciutat de Monster, per a informar-se del que sa magestat narra ab sa real carta que ara de present, dit senyor de Marca, ha entregada al consistori, que·s assí originalment cusida, signada de letra A; en explicació de la crehensa de la qual dit senyor de Marca la ha també donada a sas senyories, en conformitat de la scriptura que, juntament, ha liurada, firmada de sa mà, que també és assí originalment cusida, signada de letra B. E ses senyories, després de rebuda la dita real carta, ab la reverència que·s deu, y la dita scriptura en explicació de ella, respongueren a dit senyor de Marca que estimaven sempre lo real favor de sa magestat en mirar tant contínuadament per lo beneffici de esta província, y que ella y dits senyors deputats, en son nom, tractarien de la matèria que per sa magestat se'ls expressave, procurant en tot cas acudir al que fos més comforme al real servey y de sa senyoria il·lustríssima, ab moltas altras paraulas de compliment, després de las quals y fetas las degudas corte<r>sias se despedí dit senyor de Marca del consistori, y fonch acompanyat fins al cap de la escala, en la forma acostumada.

320*v* Dimars, a IIII. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, vingué a vèurer la present casa lo sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat y comtats, al qual hisqueren a rèbrer los officials del General y molts cavallers que·s trobaven en la present casa, en la porta hont se apeà sa alteza, que (és) lo que dóna al carrer qui va de Sant Jaume a la Seu de Barcelona, y ab aquest acompanyament arribà sa alteza al cap demunt de la escala de la present casa, hont ses senyories lo estaven aguardant. Y arribat allí, lo reberen ab molt regosijo y contento y se'l posaren en // 321*r* // en lo mig, lo qual entrà en la capella petita de Sant Jordi, lo qual estava molt adornada de llums ab sa almoada de vellut carmesí posada al peu del altar. Y féu oració, y feta dita oració, se alsà y ses senyories lo entraren en la sala dels reys, la qual molt atentament mirà y també se mirà la figura de la magestat de Luÿs Tretsè, pare y senyor dels cathalans, que Déu tinga en la sua sancta glòria, y aprés se'n entraren en la sala del consistori, lo qual molt attentament se mirà y agrà molt, però no se assentà en consistori per quant no venia sinó a vèurer la casa. Y aprés hisqué per la porta que dóna al sortidor y dret a la sala gran de sanct Jordi, y entrà en la stància del batalló, y aprés hisqué al balcó de bronso, lo qual rodà, y aprés entrà en la stància hont en aquella occasió se tenia la visita del General, las quals estaven molt ben adornades de tapisseria, y aprés se'n anà dret a la escala y aquella baxà, anant sempre devant los tres verguers del General, ab les masses de aquell al musclo, y ses senyories, que en tot li assistien, lo qual acompanyaren fins baix al replà de la escala hont se despediren de sa alteza, demostrà molt gran gust de haver vista la present casa, y los demés officials y cavallers lo acompanyaren fins que fonch dins la carroça ab la qual era vingut, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

321*v* Dissabte, a VIII. En aquest die, entre las deu y onse horas de la matinada, vingué en la present casa lo molt il·lustre senyor Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona y Gerona, deputat per lo estament real del General de Cathalunya, novament extret als trenta de mars pròxim passat, per mort del senyor Onoffre Aguiló, ciutadà honrat de Leyda, deputat per lo estament real del dit General, lo qual morí als vint-y-quatre de mars proppassat, acompanyat de molts cavallers y personas titulars del present Principat, lo qual féu oració en la capella petita de Sanct Jordi de la present casa. Y havent tingut avís que ses senyories // 322*r* // lo estaven aguardant en consistori per oyr son jurament, se'n anà dret a la sala del consistori ab lo mateix acompanyament que venia, lo qual entrat en aquell se assentà en sa cadira de vellut carmesí, y en son acostumat lloch, y lo senyor vicari general assentat ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia a la part del archiu y lo noble regent la vegueria de Barcelona a son costat, ab altra cadira del mateix, y lo scrivà major y secretari del General comensà a legir ab alta veu lo acte de jurament que dit senyor deputat real prestà, lo qual ab molta attenció fonch oÿt y publicat, y prestà lo sacrament y homenatge acostumat. Y fet tot lo sobredit, dit senyor deputat real restà en consistori ab los demés senyors consistorials hi·s posaren a fer negoci, y aprés, al cap de una estona, se'n anà del consistori y fou acompanyat en sa casa, anant devant hu dels porters ordinaris, devant, ab la massa en lo musclo. Y de dit jurament consta largament en lo llibre de Juraments de deputats y oÿdors, recondit en la scrivania major del General, sots la present jornada, al qual se ha relació.

Diumenge, a VIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau de

la comtessa, vuy del General, a oyr la pàssia, ab la forma acostumda.

322v Dijous, a XIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en lo palau de la comtessa, vuy del General, a hont oÿren lo offici y portaren las varas del tàlem quant se posà Nostre Senyor en lo monument, com és acostumat.

323r Divendres, a XIIII. En aquest die, en la matinada, tornaren dits senyors deputats en dit palau y estigueren en ell fins se tragué Jesuchrist del monument, y aportaren las varas del tàlem de la professó, ab la forma acostumada. Pos en memòria que en aquest die no·s pogueren fer las professons dels studiants y de la soledat per lo que plogué molt en dit die, si bé la dels studiants fonch comensada y no·s acabà.

Diumenge, a XVI. Die de Pascua de Resurecció.

Dilluns, a XVII. En aquest die partí d'esta ciutat, entre las onse y dotse horas de migdie, lo serenissim senyor comte de Harcourt, virrey y capità general, per juntar son exèrcit en las parts de ponent y anar contra los castellans, Déu li done bon successos.

323v Dimars, a XVIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència ab ses senyories, per a tractar alguns negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, la senyora Coloma Capdevila, víuda de Hierònym Capdevila, sastre, ciutadà de Barcelona, com a procuradora ab bastant poder de Làtzer Vilallonga, batxiller en leys, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de receptor de las avarias pertanyents y spectants al General[a] de les composicions que·s fan en la règia cort del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Pau Bruniquer, notari públich de Barcelona, als quatorze de mars 1642, com dit notari ab ses certifficatòries letras ne fa fe, en dit nom constituïda personalment en lo consistori de ses senyories[b], // 326r // ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de receptor de les avarias, que dit son principal obté, en favor de Hierònym Capdevila, negociant, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Hierònym Capdevila, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, que ella en nom de dit son principal ho rebrà de la mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dissabte, a XXII. Vigília del gloriós sanct Jordi. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes manaren posar la present casa de la Deputació // 326v // y, en particular, la capella major ab molta tapiseria y altres adorns de la present casa, molt richs[a], a hont se celebraren les vespres que en semblant jornada se acostumaven de celebrar, ab molta música de menestrils, cornetes, orgue y trompetas y altres, que fonch cosa celebradíssima. Y vingueren en ella los dits senyors deputats y oÿdors en esta forma, ço és, que a les dues horas y mitja partí de sa casa lo senyor oÿdor real, acompanyat de molts cavallers y officials de la present casa, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, qui ja eren en dita capella, y lo acompanyaren fins a la dita capella, y feta oració y saludat als cavallers y demés qui eren en dita capella[b], se assentà en hu dels banchs vanovats de vellut carmesí, que per dit effecte eren posats en dita capella. Y poch aprés, tenint avís lo senyor oÿdor[c] militar que lo dit senyor oÿdor real era en dita capella, vingué ab semblant acompanyament de molts cavallers y officials, y arribat en la present casa lo hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor real y assessors y advocat fiscal fins al dit cap de la escala, y junts se'n entraren en la dita capella, y, feta oració, saludaren y se assentaren en dit banch. Y axí mateix, lo senyor oÿdor ecclesiàstich vingué ab consemblant // 327r // acompanyament y ab la mateixa serimònia lo hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdors real y militar, assesors y advocat fiscal, fins al cap de dita escala, y junts se'n entraren en dita capella. Y ab lo mateix orde y serimònia los senyors deputat real y després lo senyor deputat ecclesiàstich, anant-los acompanyar a cada hu d'ells lo porter de son estament, ab la massa del General en lo muscle.

Y arribats en la sobredita forma y acompanyament tots en dita capella se assentaren en dit banch y, a cap de poch, tenint notícia que los molt il·lustres senyors consellers de la present

a. a continuació repetit al General.
b. a continuació aquesta procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 722-723.

a. a continuació ratllat a hont.
b. a continuació ratllat y lo acompanyaren fins.
c. oÿdor *interlineat damunt de* deputat *ratllat.*

[*1645*]

ciutat venien en la present casa, los quals, per part de ses senyories, per medi del síndich del General, eren convidats en dita festa, arribats al cap de la dita escala, los dits senyors deputats y oÿdors de comptes, ab los porters y masses devant, los hisqueren a rèbrer, acompanyats de dits magnífichs assessors y advocat fiscal y altres officials de la present casa, fins al dit cap de la escala, y tots junts se'n entraren. Y arribats en dita capella y feta oració, los dits senyors consellers se assentaren en altre banch vanovat de vellut carmesí, més cerca del altar a la part de la epístola, y, immediadament, ab l'altre banch vanovat del mateix vellut carmesí se assentaren ses senyories, després, en altres banchs de cuyro se assentaren los magnífichs assessors, advocat fiscal, scrivà major, racional y regent los comptes y demés officials. Y aprés, al cap de poch, ses senyories tingueren avís que lo molt il·lustre senyor *// 327v //* don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, pujave la escala per a assistir en ditas vespres, en las quals ere també estat convidat per part de ses senyories, per medi del síndich del dit General, al qual hisqueren a rèbrer ses senyories ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials, y junts se'n entraren en dita capella gran, y se assentà al costat, precehint al senyor conseller en cap y a tots los dos consistoris, los quals estigueren assentats, ço és, més junt al altar lo senyor conseller sisè y aprés lo senyor conseller quint y, successivament, los demés altres, de grau en grau, y, últimament, devés la porta major en lo loch més ensà estigué assentat lo senyor conseller en cap, y a son costat, immediadament, lo dit senyor governador y a son costat esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich y aprés lo real y, últimament, los senyors oÿdors, per son orde, y després los assessors, advocat fiscal y scrivà major, racional y regent los comptes y altres, sens tenir dit senyor governador, ni ningú dels de dits dos consistoris, almoadas devant. Y assentats en esta forma se comensaren poch aprés les vespres ab molta música y solempnitat, fent de pontifical lo senyor deputat ecclesiàstich[a]. Y acabades aquelles se alsà dit senyor governador y, precehint les degudes cortesies, fonch acompanyat per ses senyories consistorialment ab los porters y masses devant fins al cap de la escala de la present casa, hont se despediren de *// 328r //* sa senyoria y ses senyories se'n tornaren dins dita capella hont encara eran dits senyors consellers, los quals, axí mateix, despedint-se, foren acompanyats per ses senyories fins al cap de dita escala, ab la mateixa serimònia y acompanyament que eren estats rebuts. Y ses senyories se'n tornaren en dita capella y, al cap de poch, se alsaren y ab lo mateix acompanyament que eran vinguts se'n tornaren quiscú d'ells en sa casa.

a. a continuació ratllat lo senyor deputat ecclesiàstich.

Diumenge, a XXIII. Festa del gloriós sanct Jordi. En aquest die se celebrà la festa del gloriós cavaller y màrtir sanct Jordi en la present casa, ab la pompa y solempnitat que·s pot conciderar, estant parada de molt y diversos draps de ras, domascos, velluts, quadros y altres adressos de molta estima y valor. Y en la capella nova se celebraren los officis divinals ab tota la pompa, solempnitat y serimònies ecclesiàstiques acostumades, ab molta música de menestrils, trompetas, orgue y altres, ab gran aplauso y contento de tots los qui assistiren en dita festa. Vingueren en lo dit offici los senyors deputats y oÿdors de comptes ab la mateixa serimònia y acompanyament del die de aÿr, y també vingueren los senyors consellers *// 328v //* y senyor governador, als quals hisqueren a rèbrer ses senyories fins al cap de la escala, axí mateix, com lo die de aÿr, a la tarda, y estigueren assentats ab la mateixa forma y comforme ho estigueren lo dit die de aÿr. Y aprés vingué lo senyor don Pedro de Aymerich y Cruÿlles, protector del bras militar, acompanyat de molts cavallers, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real, acompanyat dels magnífichs assessors y advocat fiscal, ab los porters y masses devant, al cap de la escala de la present casa, y entrats dins dita capella, fetas las degudas cortesias, dit senyor protector se assentà al banch que estava junt la trona y los demés cavallers en los demés banchs, y encontinent se comensà lo offici ab la solempnitat acostumada. Y digué la missa de pontifical lo molt il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich. Predicà lo reverent pare fra Pere Massot del orde de Sanct Francisco de Paula de la present ciutat. Y, acabat lo dit offici y tornat lo dit senyor deputat ecclesiàstich en son loch, al costat dels demés altres senyors consistorials, se alsà poch aprés dit senyor governador y, ses senyories, consistorialment, ab los porters y masses devant, lo acompanyaren fins al cap de la escala de la mateixa manera que lo die de aÿr, y aprés acompanyaren a dits senyors consellers de la mateixa manera que dit *// 329r //* die de aÿr, y ses senyories se'n tornaren cada hu en sa casa, com és acostumat.

Fas nota que lo senyor deputat militar no assistia al consistori perquè se trobave conseller ters de la present ciutat, y axí anave y estigué en son lloch ab los senyors consellers y no ab los senyors deputats.

Y a la tarda del mateix die se celebraren las vespres ab la mateixa solempnitat, fent també de pontifical en ellas lo dit senyor deputat ecclesiàstich, y assistint lo consistori de sas senyories y, lo senyor governador, que per no ésser-hi los senyors consellers, estigueren tots assentats a la

part de la epístola, ço és, en primer loch junt al altar lo dit senyor governador y aprés a son costat a la mà esquerra los senyors deputats y oÿdors per son orde.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa ab molt gran solempnitat y cantòria, ab túmol y atxes de cera groga, en lo qual anaren los senyors deputats y oÿdors de comptes, consistorialment, partint de la sala dels reys, ab los tres porters engramallats de dol y massas devant, acompanyats de molts officials de la present casa fins a la capella gran, los quals se assentaren en lo mateix banch del die de aÿr. Y al cap de poch, tenint notícia ses senyories // 329*v* // que venia lo noble don Pedro de Aymerich y Cruÿlles, protector del bras militar, lo qual era estat convidat en dit offici per part de ses senyories, per medi del síndich del General, hisqueren a rèbrer-lo al cap de la escala los senyors oÿdor militar y real, acompanyats dels magnífichs assessors y advocat fiscal, ab los tres porters y masses devant, lo qual venia ab molt gran acompanyament de persones militars. Y ab esta forma se'n entraren en dita capella gran y feren oració y, feta, se alsaren y dit senyor protector y demés cavallers saludaren a ses senyories, y se assentà ab un banch devant la trona y los demés cavallers consequutivament en sos banchs y, encontinent, se comensà dit offici. Digué la missa lo reverent fra Joseph de Calders, monjo y obrer de Sanct Cugat de Vallès. Predicà lo reverent pare fra Pere Massot del orde de Sanct Francisco de Paula de la present ciutat, lo qual també predicà lo die de aÿr. Y en dit offici hi hagué offertori y primer offeriren los senyors deputats y oÿdors, per son orde, y aprés tots los senyors ecclesiàstichs que·s trobaven en la capella y volgueren offerir, y, successivament, lo protector del dit bras militar ab los cavallers que·l anaven seguint y, consequutivament, al igual, se alsaren los magnífichs assessors y advocat fiscal, officials mestres y demés officials del General, fent los dits militars una filera, y assessors y demés officials altra, // 330*r* // y tots, promíscuament, hu de cada part, offeriren. Y acabat lo offici, lo dit protector y militar, acompanyat de dits senyors dos oÿdors fins al cap de la escala, se'n anà, y aprés d'ell, sas senyorias se'n tornaren consistorialment, ab los dits porters y masses devant, en dita sala dels reys, a hont se despediren y disgregaren y se'n anaren en ses cases.

Fas nota que en dit offici hi assistí lo senyor deputat militar don Joan de Argensola, y conseller ters de la present ciutat, vestit ab sa gramalla de dol, com portan los senyors consellers, y estigué assentat a mà esquerra del senyor deputat ecclesiàstich y aprés d'ell los demés senyors consistorials, sens tenir precedència alguna com a conseller sinó que segué com a consistorial, no obstant anave ab la dita gramalla de conseller, per ésser aqueix lo costum en la casa de la Deputació que lo conseller deputat, estant en ella y en tots altres actes com ha deputat, parla y seu en son acostumat loch que li toca com a consistorial deputat.

330*v* Diumenge, a XXX. En aquest die anaren los senyors deputats, ab los porters y masses devant, a casa de la ciutat, per a tenir allà conferència ab los senyors consellers y negocis convenients a la província.

331*r* Maig MDCXXXXV

Dijous, a IIII. Trentasisena[a]. En aquest die ses senyories, regonexent la Trentasisena nomenada a sinch de janer 1645, a fi y effecte de juntar aquella per negocis concernents lo beneffici de la província, trobaren algunas personas que faltaven en aquella y axí de nou la renovaren en la forma següent, y foren anomenats, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors doctor Hierònym Roig, sacristà y canonge de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, doctor Francesch Tavarner, canonge de Barcelona, doctor Jaume Corts, canonge de Barcelona y ardiaca de Santa Maria, doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell, // 331*v* // doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra don Francisco de Miquel, del hàbit de Sant Joan, doctor Miquel Joan Ozona, cabiscol y canonge de Barcelona, doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet, doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, doctor Joseph Aguiló, canonge de Tarragona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro de Aymerich, don Francisco Cartellà, don Francisco Junyent, Domingo de Moradell, don Phelip Vilana, don Joan de Queralt, don Pedro Desbosch, don Jacinto Vilanova, Francesch Xammar, Francisco Puigjaner, don Hierònym Miquel, Narcís Ramon March. Per lo estament real, los senyors, lo senyor conseller en cap, mossèn Joseph Móra, mossèn Joseph Ximenis, misser Jacinto Fàbregues, // 332*r* // mossèn Galceran Nebot, mossèn Joseph Massana, mossèn Joseph de Urrea, mossèn Joseph Miquel Quintana, mossèn Francisco Vila, mossèn Francesch Marí, misser Miquel Carreres, mossèn Rafel Cerdà, misser Diego Riu.

Las quals persones de dita Trentasisena manaren ses senyories convidar per a las tres horas de la tarda, a fi y effecte de tractar a ellas algunas cosas convenients lo beneffici de la província.

a. Trentasisena *interlineat al marge esquerre*.

[*1645*]

En aquest mateix die ses senyories, tenint juntes les dites persones dels tres estaments, los fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Desijosos los deputats del General de Cathalunya de la observança de las generals constitucions, han procurat fortificar las càrregas que lo procurador fiscal del General ha fetas a Joseph de Rocabruna y altres officials de guerra, y com de la informació rebuda, summari de la qual se llegirà a vostra senyoria de part, consta plenament de moltas y diversas contrafaccions fetas per dit Rocabruna, y vent dits deputats *//332v//* que si bé per lo molt spectable portantveus de general governador de Cathalunya, vice-règia, foren revocats los procehiments fets per dit Rocabruna com a fets contra las generals constitucions, y se offerí esmenar lo dany y castigar los culpables, y dits deputats fins vuy no han conseguit lo fi d'esta promesa, per més que·u hagen solicitat, ans bé han tinguda notícia que dit Joseph de Rocabruna està vuy exercint son offici de governador de las armas, han suplicat a vostra senyoria que fos servit donar-los son acertat parer sobre aquest fet, per a què puguen alcansar lo fi tant convenient per aquest Principat, com és la observança de las generals constitucions, usos y styls y capítols de Cort».

E aprés de legida per lo scrivà major y secretari del dit General la dita proposició y summari en aquella mencionat que és assí cusit, signat de letra B, y aprés de sensurat y ab molta maduresa conciderat tot lo sobredit, fonch aconsellat a ses senyories que, per reintegració de tot lo fet proposat, deuen ses senyories procehir comforme los usos y styls de la present casa en casos semblants y altrament, segons serà més comforme a les disposicions de las generals constitucions de Cathalunya y drets de la província[a].

337r Dissabte, a VI. En aquest die vingueren en [lo consistori de] ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la [present ciu]tat, y tingueren conferència ab ses senyories per negocis y affers tocants lo beneffici del batalló, en la qual conferència assistiren los senyors de la junta del dit batalló.

Dimars, a VIIII. En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo noble don Francisco Sala, embaxador de la ciutat de Barcelona, de la ciutat de París, lo qual lo die de aÿr era arribat de dita cort, qui també aportave los negocis de la Generalitat després que fou absent de la cort son embaxador, y féu larga relació de tots los negocis que tenia *//337v//* de [ses] [...] de la Generalitat, y feta dita re[lació] [...] y entregà a ses senyories duas cartas de la [magestat] del rey, nostre senyor, Luÿs Tretsè, pare y senyor [nostre], les quals, rebudes per ses senyories, manaren traduhir aquellas y traduïdes fossen continuades en lo present dietari y són cusidas, signades de letras A, B, ço és, la una dirigida als deputats en son mateix original y l'altra dirigida al senyor canseller y doctors del Real Consell, assí posada còpia de aquella, així de son original en francès, com de sa traducció en llengua cathalana[a].

347r Dissabte, a XIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present ciutat, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta del senyor virrey de deu del corrent, juntament ab una relació del succehit en la presa del loch de Camarasa que occupava lo enemich, la qual carta, juntament ab dita relació, manaren ser assí cusida, signadas de letras A, B.

Diumenge, a XIIII. Tornada[b] del senyor regent Fontanella. En aquest die, entre las sis y set horas de la tarda, entrà en la present ciutat lo il·lustre senyor Joseph Fontanella, regent de Cathalunya, lo qual venia de la cort de París, des de la qual era passat en la ciutat de Monster per lo tractat de las paus generals entre los prínceps christians, en la qual era estat enviat per part del General y ciutat de Barcelona.

347v Dilluns, a XV. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa per fer extracció de nou habilitadors, per la inseculació fahedora dels lochs vaccants de deputats y oÿdors de comptes, comforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General, y serviren de brassos los testimonis devall scrits, los quals foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona, fra don Ignasi de Ripoll, del orde de Sant Benet, fra Jacinto de Monclús, del orde de Sant Benet. Per lo estament militar, los senyors don Phelip Vilana, mossèn Joan Carreres, mossèn Isidoro Prats. Per lo estament real, los senyors misser Pau Massó, mossèn Steve Quer, mestre Joan Antoni Escola.

a. a continuació aquest sumari transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 723-726.

a. a continuació tres cartes, amb la traducció de dues d'elles, i una relació, amb la traducció corresponent, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 726-730.
b. Tornada...Fontanella *interlineat al marge esquerre.*

348r Y, encontinent, feta la protesta ordinària per los estaments militar y real en presència de dits brassos y testimonis, que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors doctor Pere Joan Damians, canonge de Vich, doctor Francesch Tavarner, canonge de Barcelona, mossèn Joan Miquel, canonge de Elna. Per lo estament militar, los senyors mossèn Joan Antoni Viader, mossèn Francesch Sala de Arenys, mossèn Joseph Berart. Per lo estament real, los senyors mestre Luýs Móra, mossèn Agustí Pexau, mossèn Francesch de Pellisser.

Y, encontinent, feta la protesta acostumada, se comensà a fer lo acte de dita insiculació y acabaren aquell lo endemà, com llargament està contengut y és de vèurer en lo acte de dita insiculació, lo qual està continuat en llibre de Deliberacions, sots dita jornada, al qual se ha relació.

348v Dijous, a XVIII. En aquest die vingueren en la present casa de la Deputació los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories per alguns negocis y affers de la província.

349r Dilluns, a XX. En aquest die lo honorable Macià Xena, batifuller, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en la vila de Mataró, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat líbera y simplament, per justas causas son ànimo movents, en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària de dita vila de Mataró, que obté, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dimars, a XXIII. En aquest die, tenint per assò orde exprés del consistori dels senyors deputats, present Joan Pau Bruniquer, // 349v // ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents també Francisco Bosch, notari públich, ciutadà de Barcelona, y Miquel Subirana, causídich, ciutadà de la mateixa ciutat, per testimonis en assò cridats, lo magnífich mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona y síndich del dit General de Cathalunya, constituït personalment en la presència del molt il·lustre senyor don Lorens de Barutell y de Puigmarí, canseller de Catalunya, personalment trobat en un aposento de las casa de sa residència que habita en Barcelona en lo carrer Ample, en dit nom y com a síndich predit digué y explicà, e o per dit scrivà major féu dir y explicar, en presència de dits testimonis al dit senyor canseller, que los senyors deputats havien rebuda una carta de sa magestat per a sa senyoria y senyor regent la Real Cancellaria y demés senyors de la Real Audiència, dada en París als 27 de mars 1645, que, aprés, havien feta traduyr en cathalà, y és continuada y copiada axí lo original en francès com la traducció en cathalà en lo present dietari, sots jornada dels nou del corrent mes de maig, ab la qual, en effecte, se'ls scriu que és sa real voluntat que los senyors inquisidors de Cathalunya no excedescan en sa jurisdicció, civil y criminal, ni se extengan en més de allò que és estat comès, ab la limitació contenguda en los pactes // 350r // que foren ajustats entre lo rey, nostre senyor, y los estats de la província, y, juntament, se'ls ordena que·y tingan la mà per a què sa real voluntat sie en assò observada. Y que axí, en exequució del dit orde que tenien dels dits senyors deputats, presentaven, com presentaren, lliuraren y entregaren en presència de dits testimonis al dit senyor canseller la dita carta real, original de sa magestat y una còpia d'ella a part traduhida de lengua francesa en cathalana. Y, encontinent, dit senyor canseller, rebent a sa mà la dita real carta original y la còpia, o traducció d'ella en cathalà, respongué que la acceptave ab lo acato que·s deu a las cartas del rey, nostre senyor, y que procurarie per sa part donar obra a que sa volunta real fos observada, y que per al mateix fi farie entendrer lo tenor d'ella als demés senyors de la Real Audiència, ab molta puntualitat.

E aprés, lo endemà, als 24 del dit mes de maig, constituïts personalment dits Bruniquer, scrivà major, y Agustí Dalmau, síndich, en la presència del il·lustre senyor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria de Cathalunya, personalment trobat en sa pròpria casa que habita en Barcelona en lo carrer que va de la plassa de la Trinitat a la plassa d'en Camprodó, y presents en assò per testimonis Joan Galí, jove, sastre, habitant en Barcelona, y Joan Porta, residint en servey del dit senyor regent, lo dit síndich en dit nom digué, e o féu dir y explicar per dit scrivà major a dit senyor regent, tot lo contengut en lo acte preinsertat, que ere estat levat lo die de aÿr devant lo dit // 350v // senyor canseller, y que axí, en exequució del mateix orde que tenien dels senyors deputats, presentaven ara també, com presentaren a dit senyor regent una altra còpia de la traducció en cathalà de la dita real carta, la qual presa y acceptada per dit senyor regent, respongué procurarie que en tot se observassen

los órdens y manaments de sa magestat. Y de tot lo sobredit ne fonch llevat lo present acte per dit scrivà major, present, instant y requerint lo dit síndich y presents per testimonis los sobreanomenats.

Dimecres, a XXIIII. En aquest die, a la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor regent Joseph Fontanella, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y altres officials de la present casa, al qual acompanyaren fins dins lo consistori hont estaven ses senyories assentats ab sas cadiras, ab la forma acostumada, los quals se alsaren de peus, sens moure's de ditas cadiras y fent-se las degudas cortesias, dit senyor regent se assentà a la mà dreta del senyor oÿdor militar, ab sa cadira de vellut que estave aparellada, y féu llarga relació de tot lo que li havia passat, axí en la ciutat de París com en la de Monster, en las[a] // 354*r* //quals ere estat enviat per part de ses senyories y de la ciutat de Barcelona, y donà y entregà a ses senyories la carta de sa magestat que està assí originalment cusida, signada de letra A. Y acabada sa relació, y fent-li sas senyorias las degudas gràcias del agrehiment ab què restaven de sa bona voluntat y cuydado, ab moltas altras paraulas de cumpliment y cortesia, finalment aprés se despedí del consistori y fonch acompanyat, dit senyor regent, per los senyors oÿdors militar y real fins a la porta de la sala dels reys, que dóna al hort, y los senyors assessors y demés officials lo acompanyaren fins a la escala de la present casa, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

354*v* Dilluns, a XXVIIII. Rendiment[b] de la plassa de Rosas. En aquest die, entre las dues y tres horas passat migdie, vingué un correu a la posta del siti de Roses, lo qual enviava lo excel·lentíssim senyor de Plesis Preslin, qui governave les armes en dit siti, al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, qui·s trobave en las parts de Urgell ab son exèrcit, y dit correu portave un gran plech a la mà dient ab alta veu que Roses estava rendida. Esta nova causà tanta alegria als de esta ciutat que no·s pot imaginar perquè tothom cridava victòria, y fou en tant que fins lo cel féu demonstració de alegria, perquè havent molts dies que no se havia vist núvol, se cubrí y lansà alguns trons, y aprés se aclarí. De aquest rendiment de la plassa de Roses feyen moltas gràcias a Déu los cathalans, per haver cobrada una plassa tant forta y que era la clau de tota Catalunya, // 355*r* // per hont lo enemich castellà podia tenir esperansa de arruhinar-la y acabarla. Los presents y sdevenidors cathalans han y deuen tenir en la memòria lo que lo nostre rey Luÿs Tretsè, de immortal memòria, féu per los cathalans, y pregar a Déu ab moltas veras que a Luÿs Quatorsè, vuy felisment regnant, dóna molta vida y salut en companyia de la reyna, nostra senyora, sa mare, no olvidant-se del eminentíssim senyor cardenal Mazariny y secretari Tellier y demés que governan la monarquia, per a què nos puguen tràurer los enemichs castellans de Cathalunya, y posar en quietut esta pobra província, restant sempre fidelíssims vassalls de França.

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 730-731.
b. Rendiment...Rosas *interlineat al marge esquerre.*

355*v* Juny MDCXXXXV

Divendres, a II. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, los senyors consellers feren a saber a sas senyorias com, per medi del senyor governador de Catalunya, havian sabut que lo propri que lo senyor virrey enviava al rey, nostre senyor, donant-li lo parabé y norabona del rendiment de la plassa y castell de Roses, era passat en la matinada, y que·s tenia per cert que, demà de matí, o quant més a la tarda, tindrien los dos consistoris avís de sa alteza del rendiment de dita plassa, y que lo rendiment era cert. Ses senyories partiren, encontinent, consistorialment de la present casa ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials, y anaren a la Seu a fer gràcias a santa Eulària de esta bona nova, hont trobaren ja los senyors consellers, y axí feren gràcias a dita gloriosa sancta Eulària, hi.s digué una salva ab molta devoció y aprés se'n tornaren en la present casa.

Dissabte, a III. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren a fer la regonexensa ordinària[a], // 357*r* // segons està disposat per capítols de Cort y sentències de visita, per totas las casas dels botiguers de la present ciutat, ab la forma acostumada.

Diumenge, a IIII. En aquest die ses senyories reberen del sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquesta província, la carta que és assí originalment cusida, signada de letra A, ab la qual donà avís a ses senyories del rendiment de la plassa y castell de Roses.

Dimars, a VI. En aquest die, ja tart, passaren molt prop del moll d'esta ciutat trenta-y-tres barcas carregades dels castellans que eran estats rendits en Rosas, las quals barcas los anaven a desembarcar en la platja de València. Y no obs-

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 731.

tant que don Diego Cavallero, qui governava dita plassa de Roses, havia pactat que no volia vèurer ningun cathalà per ésser enemich mortal d'esta província, occasionat del vent, vingué junt al moll d'esta ciutat y la barca ab què anava aportava // 357*v* // una bandera blanca, disparà tres pedres y luego se tirà a la mar. La immensitat de la gent que era en las murallas y moll no·s pot imaginar, y és ben cert que si don Diego Cavallero volia mal als cathalans no anave de res enganyat. Déu nos done a tots la sua santa glòria.

Divendres, a VIIII. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, partiren consistorialment de la present casa, acompanyats dels officials d'ella, y anaren en la iglésia de Nostra Senyora del palau del General, òlim de la comptessa, y estigueren assentats ab ses cadires de vellut; y assistí en lo offici // 358*r* // lo senyor governador de Cathalunya, lo qual estigué assentat ab sa cadira del mateix, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, hi·s comensà lo officii solempne, que ses senyories feren celebrar en regosijo y acció de gràcias de la victòria que Nostre Senyor és estat servit donar-nos del rendiment de la vila y castell de Roses, lo qual offici fonch celebrat ab molt gran alegria y música, y se cantà lo *Te Deum laudamus*, y acabat aquell, se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

Dissabte, a X. En aquest die ses senyories, entre las vuit y deu horas de la matinada, anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats de molt officials de la present casa, en la Seu de Barcelona, per a oyr lo offici que la ciutat havia determinat se celebràs tres dies arreu en dita Seu en acció de gràcias del rendiment del castell y vila de Roses. Assistiren en dit offici lo senyor governador, senyors consellers y senyors deputats. Estigueren assentats en la forma següent, ço és, los senyors consellers en lo banch o ascó acostumat y a mà dreta del senyor conseller en cap lo dit senyor governador, y los senyors deputats estigueren assentats al altre escó de la part de la epístola, ab la forma acostumada. Y predicà lo pare Pont del orde Sant // 358*v* // Joseph. Y acabat lo dit offici ses senyories, fent las degudas cortesias, se'n tornaren en la dita present casa, ab la forma que·y eren anats.

En aquest mateix die, tocades les oracions, se comensaren a fer las alimàries que la ciutat havia determinat fer-se tres dies arreu en la present ciutat, per lo rendiment y regosijo de dit rendiment de Roses. Foren molt grans, de tal manera que los cathalans demonstraren la gran alegria que havian tingut de dit rendiment. Ses senyories manaren rollar la present casa de graelles, y en lo balcó de bronso, que mira a Sanct Jaume, manaren posar quatre atxes blanques y a las duas finestras juntes a cada cap del balcó hi havia dues atxes a cada una.

Diumenge, a XI. En aquest die ses senyories, entre las nou y deu de dematí, anaren consistorialment en la Seu a oyr lo offici y estigueren assentats ab la mateixa forma que lo die de aÿr. Predicà lo pare Magino de la companyia de Jesús.

En aquest mateix die, en la tarda, se féu solempne professó com la del Corpus, en la // 359*r* // qual assistiren lo senyor governador, senyors consellers, senyors deputats y lo bras militar, lo senyor governador portave una vara de tàlem per faltar en dita professó lo senyor conseller segon, per sa indisposició; y aprés del gremial venia tot lo bras militar ab dos fileras, y era molt numerós perquè eren més de vuitanta los cavallers, y anaven tots ab ses atxes blanques cada hu, y lo protector del bras militar anave lo últim de tots los cavallers; aprés venian los tres verguers ab ses masses; y aprés venian ses senyories, consistorialment, fent tots una filera, donant remat y fi a dita professó ab ses atxes o entorxes en les mans.

Fas nota que lo senyor protector del bras militar estigué assentat dalt, en lo presbiteri de la Seu, abans de comensar-se la professó, immediadament al costat del senyor oÿdor real y aprés d'ell estigueren assentats, a son costat, alguns cavallers dels més vells, tant quant durà lo escó, que era lo mateix en lo qual seyen los senyors deputats.

Dilluns, a XII. En aquest die ses senyories entregaren al doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la sancta Iglésia de Tortosa, la embaxada y instrucció devall scrita per a què la reportàs al sereníssim senyor comte de Harcourt, // 359*v* // loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, a hont lo trobarà, per importar axí al beneffici de la província. Y manaren que una cosa y altra fos continuada en lo present dietari.

«Sereníssim senyor. Los deputats y oÿdors del General de Catalunya, als quals, per rahó de sos officis, toca y expecta cuydar de la observança de las generals constitucions de Cathalunya, pactes, usos y styls del Principat, representaren ab dos embaxadas a don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en lo present principat de Cathalunya, vice-règia, fetas la una als 10, la altra als 16 del mes de febrer proppassat, los excessos y procehiments fets per Joseph de Rocabruna en nom de governador de

las armas de la vila de Tremp, sots-vegueria de Pallàs y conca de Orcau, y per altres capitans y officials de guerra en las vilas y lochs de dita sots-vegueria, conca y altres parts, contra lo disposat en la constitució 20 del títol «De vectigals» y altres constitucions y pactes jurats ab sa magestat christianíssima, que Déu guarde, suplicant-lo que ab tot effecte // 360*r* // revocàs dits procehiments ab refecció de tots danys y punició de dit Rocabruna y demés officials, com ha violadors de ditas generals constitucions, entregant-li juntament còpia auctèntica de las informacions rebudas per dits deputats de dits excessos. Y si bé fou servit sa senyoria, ab acte rebut y testificat en poder de Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona, notari y scrivà major de la general governació de Catalunya, als 17 de dit mes de febrer proppassat, revocar y donar per nul·los tots los fets enantaments per dits Rocabruna y altres contra ditas generals constitucions, declarant ésser estats fets contra sa intenció y voluntat, y que tals actes sian tinguts y haguts per nul·los, com si fets no fossen, restant sempre las generals constitucions en sa forsa y deguda observança, enviant la dita revocació auctèntica a dits deputats y oÿdors, offerint de paraula y en scrits la esmena dels danys causats y la punició dels delinqüents. Y dits deputats y oÿdors, ab tercera embaxada, han suplicat a dit portantveus de general governador, vicerègia, en jornada de[a]... de febrer proppassat, fos servit, en execució de la dita revocació, castigar al dit Joseph de Rocabruna en las penas imposades en las constitucions 9, 11 y altres del títol «De observar constitucions», privant-lo de tot offici y govern y condempnant-lo en refer y esmanar totas las injúrias y danys causats, y castigar-lo en las penas corporals que ha incidit com ha violador de ditas generals constitucions, comforme // 360*v* // usatges de Cathalunya y altres drets. Ab tot, dits deputats, no han conseguit lo effecte de dita revocació, ni la exequució de dita offerta, al qual se entén per haver en dit portantveus de general governador spirat la jurisdicció ab la entrada y jurament de vostra alteza, ans[b] bé han tinguda notícia que dit Rocabruna ha tornat a fer residència en ditas parts, exercint, axí mateix, lo dit càrrech de governador de las armas. E com, sereníssim senyor, després del sobredit fet, hagen los deputats justificades més plenament las contrafaccions que lo procurador fiscal del General ha proposades contra dit Joseph de Rocabruna y altres, ab lo procés de la informació novament rebuda ab la qual consta haver dit Rocabruna contrafet a moltas constitucions, ja vexant los provincials, compel·lint-los ha portar-li en sa casa, sens pagar diner algú, pallas, lenyas, civades; ja exercint tota jurisdicció en aquells, fins a mort natural, tenint cort formada, fulminant processos, publicant sentències, fent actes de composicions y de manlleutas, de confiscació y segrets contra militars y provincials, publicant cridas ab penas pecuniàrias y de confiscació de béns, firmant y despedint diferents manaments, manant diversas cosas ab penas pecuniàrias y de la vida als cònsols de las universitats de dit districte y altres particulars, fent convocació de somatents generals; ja capturant moltas personas ecclesiàsticas, tenint-las presas en sa casa, ab cadena al coll, imposant-los diferents penas, exercint en aquells tota jurisdicció, formant processos en sa cort, // 361*r* // obligant-los ha prestar manlleutas, usurpant-se y retenint-se moltas summas de diner, blats y remats de bestiar dels singulars de dit districte, y molts altres casos que·s trobaran especificats en la informació, còpia de la qual ab los dits actes, processos, manlleutas y manaments se entregan auctèntichs a vostra altesa, ab lo acte de la revocació, suplicant los dits deputats y oÿdors, per a cumplir a la obligació de sos officis, extrajudicialment, humilment a vostra altesa, que sia de son real servey, en exequució de la dita revocació, manar ab tot effecte, per observança de ditas generals constitucions, pactes, usos y styls del Principat, castigar al dit Joseph de Rocabruna y al doctor Ramon Rey, son assessor, còmplice en los sobredits delictes, y als demés que·s troban en aquells culpats, ab las penas, axí corporals com altres, expressades en las constitucions 9, 11 y altres del títol «De observar constitucions», y altrament per usatges de Cathalunya y altres drets, contra semblants contrafactors y delinqüents estatuïdas, y en refer, *in individuo*, tots los danys que de la dita informació consta haver causats, reintegrant a tots los offesos en lo estat de la libertat ab restitució de tot lo que se'ls ha usurpat, que de vostra altesa ho rebran dits deputats a molt singular favor y mercè».

La[a] resposta de la present embaxada està continuada avant en lo present llibre, sots jornada de 21 de juliol 1645.

Instrucció donada al senyor ardiaca y canonge Puig, de Tortosa, per los senyors deputats:

«Lo senyor doctor Francesch Puig, ardiaca major // 361*v* // y canonge de la santa Iglésia de Tortosa, se ha de servir, arribat en las vilas de Cervera, Arbeca y altres, de informar-se per servey dels molt il·lustres senyors deputats de las cosas següents:

a. a continuació un espai en blanc d'uns 19 mms.
b. ans...armas *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat prs.- La...1645 *anotació escrita al marge inferior esquerre.*

Primo, si lo doctor Francesch Marsal exerceix en la campanya lo offici de auditor general, instruint processos y publicant sentències.

Segon, si lo Consell Criminal ha feta sentència sobre la vila de Agramunt, condempnant en demolir la casa de la vila y altres de particulars y las murullas de dita vila, y si aquesta sentència, si és exequutada o se commina exequutar, y açò farà ab la prudència que de sa mercè espera y confia.

Tercer, procurarà per a fer la embaxada pèndrer en la vila de Cervera, o altra part, un militar y un ciutadà per a què hi hage de tots estaments.

Quart, també se informarà de si lo Consell Criminal en lo temps que ha estat fora ha fet ninguna causa o requeriment de personas que gosan de privilegi militar, e també de totas aquellas altras cosas que paren concernents per a instar lo reparo de contrafaccions.

Ítem, se servirà dit doctor Puig, arribat a sa alteza, a part després de la embaxada, suplicar-lo sie de son real servey concedir licència a don Luýs de Vega y don Joseph de Pinós, // 362*r* // habitants en la ciutat de Gènova, per a tornar a ses cases, si y comforme ja per los senyors deputats li és estat altra vegada suplicat, ab un memorial donat a la ciutat de Barcelona.

Ítem, se informarà si sa alteza ha concedit privilegi algú a Joseph de Rocabruna per a tornar a governar las armas en las parts de Tremp, perquè en la ciutat de Barcelona se diu que dit Rocabruna està exercint tota jurisdicció altra vega(da) en ditas parts de Tremp y altres, en virtut de nou privilegi a ell atorgat per sa alteza. Dada en Barcelona, a 27 de maig 1645. Lo abat de Galligants».

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories anaren en la Seu de Barcelona, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a oyr lo offici. Y estigueren assentats ab la mateixa forma que lo die de aÿr. Predicà lo pare fra Ermanigildo, caputxí, y aprés se'n tornaren en la present casa, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, al tocar la oració, se continuaren a fer les alimàries ab la forma dels demés dies.

Dimars, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, // 362*v* // ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona a oyr lo offici de deffuncts que la ciutat havia determinat se digués per totas aquellas ànimas que de nostra part havien perdut los cosos en lo siti, o campanya, de Roses, suplicant a Déu los haja volgut perdonar. Y estigueren assentats ab la mateixa forma que los tres dies abans. Y acabat lo dit offici se féu professó per la Seu, y anaren ab la forma següent, ço és, ab dos fileras, ço és, lo senyor conseller en cap anava a mà esquerra del senyor governador, y aprés de dit senyor conseller en cap venia darrera d'ell lo senyor deputat ecclesiàstich, y a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich anave lo senyor conseller ters, per trobar-se desganat lo senyor conseller segon, y aprés, darrera dit senyor deputat ecclesiàstich, venia lo senyor deputat real y a mà dreta lo senyor conseller quart, y aprés lo senyor oÿdor ecclesiàstich y a mà dreta lo senyor conseller quint, y aprés venian los senyors oÿdor militar y oÿdor real, y a mà dreta dels dos lo senyor conseller sisè, y ab esta forma seguiren tota la professó. Y aprés de tornats en lo presbiteri, fent-se les degudes cortesies y ab la forma acostumada, ses senyories se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

Fas nota que en tots aquests actes no anà en companyia dels senyors deputats y oÿdors // 363*r* // lo senyor deputat militar, per trobar-se conseller ters de la present ciutat, y axí assistí sempre ab los senyors consellers.

Dimecres, a XIIII. En aquest die, essent estat enviat a cercar, per part dels senyors deputats, lo reverent pare fra Gaspar Maynés, religiós y prior de Sanct Hieònym de la Murtra, y estant present y personalment constituït en lo consistori de ses senyories, y present en açò Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, fonch per los senyors deputats, ab intervenció dels senyors oÿdors de comptes del dit General, explicat al dit pare prior, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, com per part de fra Miquel Bruel, religiós del dit monastir y convent, se'ls havia referit que injustament, segons se asserie, estava detingut per orde dels ministres reals en los càrcers comuns de la present ciutat, y per dita rahó, a suplicació sua, se'ls feya instància que, per observança de las generals constitucions de Catalunya, fessen part, per indempnitat de aquelles y obligació de lurs officis, y procurassen fos relexat líbero, attès que dits ministres reals eren jutges incompetents seus. Y desijosos ses senyories de satisfer a ses obligacions y a las que puntualment los tocan per sos dits officis, feren relació de tot lo sobredit, present dit scrivà major, al dit pare fra Gaspar Maynés, prior de dit monastir, per a què sa paternitat digués lo que sobre açò sentia y en açò hi havia. E lo dit fra Gaspar Maynés, // 363*v* // prior de dit monastir, cerciorat de tot lo sobredit, digué y respongué de paraula a ses senyories que lo motiu y pretextu al·legat

o deduït per dit fra Miquel Bruel, religiós del orde de Sanct Hierònym, no era verdader, ans bé que la veritat era y és que aquell està pres y detingut en dits càrcers per son orde exprés de ell, dit fra Gaspar Maynés, prior del dit monastir, la qual relació feta per dit pare prior, en presència del dit consistori y present dit scrivà major, manaren ses senyories que aquella se continuàs en lo present dietari, a fi que en tot temps puga constar de sa sèrie y tenor y de las diligències de ses senyories per descàrrech de las obligacions de sos officis.

En aquest mateix die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, vingué en la present casa lo excel·lentíssim senyor de Plesis Preslin, qui era arribat en la present ciutat la nit passada, y véu y passejà la dita casa acompanyat de molts cavallers, y des del balcó de la sala se mirà la festa que la ciutat feya en lo porxo de Sanct Jaume, per ser la vigília del Corpus. No se li féu ningun recibiment perquè ses senyories no·s trobaven en la present casa, ni havian tingut notícia de sa vinguda a ella.

En aquest mateix die, entre las vuyt y nou horas de la nit, havent obtingut ses senyories *// 364r //* hora de dit excel·lentíssim senyor de Plesis Preslin de anar-lo a visitar, per medi del síndich del General, partiren consistorialment de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials de la present casa, a peu, ab molt gran número de atxes ensesas; y ab esta forma anaren en casa de dit excel·lentíssim senyor, lo qual posava en casa del marquez de Aytona, y pujant, hisqué al cap de la escala de la dita casa a rèbrer a ses senyories, lo dit excel·lentíssim senyor de Plesis, lo qual los rebé ab grandíssima demonstració de voluntat, y aprés de precehides molts grans cortesies, junts se'n entraren en una cambra de dita casa que estave molt ben adornada de domassos, y sa excel·lència féu assentar a ses senyories tots primers en sas cadiras de domàs vert, guarnidas de or, que ja estaven aparellades, y aprés sa excel·lència se assentà en lo mig, decantant-se envés lo senyor deputat ecclesiàstich, y precehint las degudes cortesies, lo senyor deputat ecclesiàstich, per orgue de ses senyories, donà la norabona y benvinguda a sa excel·lència, representant-li la alegria, regosijo y contento que havian tingut ses senyories y tots los cathalans de sa vinguda a esta ciutat, y també que gozàs ab molta vida y salut la grandiosa victòria del rendiment del castell y vila de Roses, offerint-se-li en tot lo que fos de son gust y servey de sa excel·lència. Respongué que estimave molt a ses senyories la mercè y honrra li feyen y que ell estava disposat en mirar lo beneffici de la província y procurar per tots los medis possibles tràurer d'ella los enemichs, *// 364v //* que en axò tenia la mira per haver-le-y axí manat sa magestat, y que estiguessen certs que no tenia la mira en altra cosa, al que sa senyoria respongué que eixa esperansa tenian de sa magestat y de sa excel·lència. Y, aprés de haver precehides moltas altras rahons, ses senyories se alsaren y sa excel·lència los acompanyà fins al cap de la escala, hont se despediren, precehint molts grans cortesies y ab molt gran demonstració de voluntat, y se'n tornaren en la present casa en la mateixa forma y eran anats, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories manaren a Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major, que en loch y nom del scrivà major del General se conferís devant los senyors visitadors, que estavan en sa stància, consistorialment, y de part de ses senyories los donàs y presentàs la scriptura del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. A notícia dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General del corrent trienni ha previngut que lo die de aÿr se publicà una sentència per vostra senyoria, en la querela de nombre 4, fulminada contra los òlim deputats y oÿdors *// 365r //* del trienni proppassat y advocat fiscal de dit trienni, declarant en aquella que no se estiga a la concòrdia feta ab Francesch Masdeu y Ganyet, attès que aquella consta no ésser utilosa al General, per ço que és inexhigible la part tocant a pagar a T[a]... Matxi, del qual se diu no y ha béns alguns, y en tot cas per obstar la disposició del capítol primer de las Corts del any 1452, ordenant y exortant als deputats, que vuy són y per avant seran, que en lo dels concerts observen lo disposat en dit capítol, com més largament en la dita sentència se conté. E com los dits deputats hagen vist lo gran dany resulta al General de la exequució de la dita sentència, perquè en quant al dèbit de dit Masdeu han fetas diligències en averiguar las obligacions primeras de la bolla de Manresa, trienni 1632, y haver trobat ésser inexhigible lo dèbit y no poder-se cobrar sinó de una fiança que·s Rafel Antich, lo qual no està obligat sinó en certa part, y vuy resta en molt poca quantitat debitor, y restant en peu dit concert se exhigirà tot lo dèbit, puix, per la part tocant a Matxi, se està actualment exequutant Joseph Masdeu, y no·s pot dir en manera alguna ésser lo dit concert contra lo disposat en lo dit capítol primer del any 1452, puix en aquell no prohibeix la Cort sinó la perpetuïtat dels concerts perquè en tot temps los deputats, aparexent-los convenient, poguessen revocar-los, lo

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

que ha declarat la observança subseguida, fent concerts ab dilació de pagas fora dels triennis, y lo mateix féu la Cort General del any 1585, com apar de tots los concerts // 365*v* // que podrà vostra senyoria manar vèurer en la stància del racional, informant-se d'ell de la dita observança; y se veu que ab ella se alcansa lo fi del dit capítol, revocant los deputats tots los dits concerts fets per sos predecessors, redundant tot en gran utilitat y profit del General, tot lo que cessarà exequutant dita sentència, y no podent *in posterum* los deputats fer concerts y tenint dificultat en exequutar los vells. Per ço, conciderant dits deputats ésser la total destrucció d'esta casa la dita sentència, a vostra senyoria, com a tant zelosos de la conservació d'ella, representan las ditas cosas per a què las mane conciderar y advertir, ans de exequutar la dita sentència».

E lo dit Miquel Marquès, encontinent, se conferí ab dit paper devant dits senyors visitadors, los quals trobà en la sua stància, assentats consistorialment, y obtinguda licència de aquells, entrà y donà y entregà la dita scriptura en mans del molt reverent senyor don Henrrich de Alemany, sacristà y canonge de la santa Iglésia de Vich, president de dita visita, si y comforme per ses senyories li era estat ordenat, la qual, presa per dit senyor president, respongué que mirarian lo contengut en ella. De tot lo que dit Marquès, aprés, encontinent, ne féu relació a ses senyories, en lur consistori, ordenant que tot fos continuat en lo present dietari.

Dijous, a XV. // 366*r* // En aquest die se féu la professó del Corpus, ab la forma acostumada, y lo excel·lentíssim senyor de Plesis Preslin va vèurer aquella des de la casa del palau del rey, hont habitava lo senyor deputat ecclesiàstich, y dit senyor deputat ecclesiàstich li donà una gran col·lació de diferents confitures càndides y altres, ab gran abundància, de tal manera que los cavallers que anaven ab sa excel·lència ne lansaren molta a la gent que passava per lo carrer. És cosa certa que·s gastà dit senyor deputat doscents ducats, y assò de sa bolsa y no de diners del General.

En aquest mateix die, entre las onse y dotse horas de la nit, present en assò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Gerònim Galí, notari, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona, y lo[a] magnífich mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona y síndich del dit General, y lo reverent mossèn Francesch Bruel, prevere, constituïts personalment devant lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, personalment trobat en un aposento o sala de las casas de sa pròpria habitació, que posseheix en Barcelona, en lo carrer appellat dels Mercaders, los dos junts, presentaren, e o per dit scrivà major feren presentar, al dit senyor governador una scriptura // 366*v* // que és del tenor y lectura següent:

«Molt il·lustre senyor. A notícia del síndich del General ha previngut que ha molts dies que està dentigut pres en los càrcers reals de la present ciutat fra Miquel Bruel, religiós, sacerdot del orde de Sanct Hierònym, fill del present principat de Catalunya, per orde y mandato, segons se diu, de vostra senyoria, y que si bé[a] dit síndich, en nom dels molt il·lustres senyors deputats, una y moltas vegades, ha suplicat a vostra senyoria fos servit manar relexar a dit fra Miquel Bruel y entregar-lo a son legítim ordinari, per no ser lícit ni permès a vostra senyoria detenir en los càrcers reals persones ecclesiàstiques, sens manifesta contravenció de les generals del present Principat, no ha conseguit fins vuy, dit síndich, lo fi de la petició de dits senyors deputats, ans bé vostra senyoria va continuant en la detenció, ab motiu que està detingut de orde de son ordinari, asserint ésser lo reverent prior de Sanct Hierònym de la casa de la Murtra, lo que implica alguna repugnància per haver dit reverent prior confessat públicament no ser legítim superior de dit fra Miquel Bruel, ni may se ha observat que los prelats religiosos, per a castigar sos súbdits tant innominiosament, // 367*r* // los posen en càrcers reals, ab mescla de seculars, essent molt capassos los convents per a tenir segurs y castigar ab lo secret y recato que·s deu al estat ecclesiàstich. A més que novament ha vingut a notícia de dit síndich, y ha constat plenament als molt il·lustres senyors deputats, que vostra senyoria commina ab tota diligència y secret fer embarcar y tràurer del present Principat a dit fra Miquel Bruel, fent per assò alguna convenció ab lo patró Antoni Roca, cathalà. E com molt il·lustre senyor, los dits procehiments comminats y los fets fins assí ab la detenció de dit fra Miquel Bruel, sian contra las generals constitucions de Cathalunya, usos y libertats de la pàtria y, en particular, contra la libertat del estat ecclesiàstich. Per ço, lo síndich del General, per lo comú y públich interès, y Francesch Bruel, prevere, germà y conjuncta persona de dit fra Miquel Bruel, per lo interès particular de aquell, junts, a vostra senyoria suplican y, en quant menester és, requereixen que, per observança de las generals constitucions y en exequució del pactat en lo capítol 14 dels pactes firmats

a. lo...Barcelona *interlineat al marge esquerre*.

a. *a continuació ratllat* se diu.

per sa magestat christianíssima, que Déu guarde, mane relexar a dit fra Miquel Bruel y entregar-lo al prior del monastir de Vall de Ebron, qui és son legítim superior, y axí mateix mane sobresèurer en la cominada embarcació y expulsió, que·u rebran de vostra senyoria, a més de què serà servar nostres generals constitucions, a molt singular mercè, requerint al scrivà major del General que leve acte, per observança de dit capítol 14, de la diligència pública y privada que·s fa ab vostra senyoria».

368v Y, perquè anant-se legint la dita scriptura, per lo dit scrivà major, aparagué al senyor governador que·y havia alguna paraula que no estave bé, principalment en lo que·s diu en ella que ab secret se commina fer embarcar y tràurer a fra Bruel, affirmant sa senyoria que sas[a] resolucions no las fa ab secret sinó ab molt gran justícia, y palesament digué per dita rahó que no tenia per presentada la dita scriptura per no ser habilitada, y havent-se en assò respost, per lo mateix scrivà major del General, que ell la havia habilitada per observança dels pactes ajustats entre sa magestat y la província, majorment que aquella ere estada feta y ordenada per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, ab tot, *iterum*, respongué sa senyoria que no la tenia per presentada per no ser habilitada, la qual resposta, no-res-menys feta, instaren y requeriren axí dit síndich com dit reverent Francesch Bruel, prevere, se llevàs acte de la presentació de dita scriptura y de la còpia d'ella, que·s dexà en presència y a vista de sa senyoria, sobre una de las cadiras de son dit aposento, segons que en esta conformitat ne fonch levat de tot lo present acte per mi, dit scrivà major, presents en ell y en tot lo sobredit per testimonis los dalt nomenats Hieònym Galí y Francesch Carreres.

368r Divendres, a XVI. En aquest die, entre las onse y dotse horas abans mijgdie, present, en assò cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Joan Carreres, donzell, Hieònym Galí, notari, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona, lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrrat de Barcelona y síndich del dit General, constituït personalment devant lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, personalment trobat en un aposento o sala de las casas de sa pròpria habitació que posseheix en Barcelona, en lo carrer appellat dels Mercaders, presentà, e o per dit scrivà major féu presentar, al dit senyor governador una scriptura que és del tenor y lectura següent:

a. *a continuació repetit* que sas.

«Molt il·lustre senyor. En la resposta feta per vostra senyoria lo die de aÿr, entre las onse y dotse horas de la nit, a la scriptura que, instant lo síndich del General y lo reverent Francesch Bruel, prevere, li fou presentada per lo scrivà major del dit General, inseguint lo disposat en lo capítol 14 dels pactes jurats per sa magestat //368v// christianíssima, diu vostra senyoria que no té aquella per presentada per no ésser habilitada, e com la dita resposta expressament sia contra lo disposat en lo dit capítol 14, en aquellas paraulas, sens altra habilitació de la scriptura que se ha de presentar que la que·s farà per lo mateix scrivà major y altres notaris als quals ho cometen. La qual habilitació fonch feta per lo dit scrivà major en la dita scriptura presentada a vostra senyoria, comforme està disposat en lo dit pacte. Per ço, lo síndich del General, desijant sia reparada la contrafacció feta per vostra senyoria ab dita resposta al dit pacte, lo suplica y, en quant menester sie ab lo degut respecte, requereix que per observança de aquell sie servit revocar la dita resposta. *Requirens notarium, et cetera*».

La qual scriptura legida y presentada y donada còpia de aquella a dit senyor governador, respongué sa senyoria que·s retenia lo temps de la constitució per a respòndrer, de las quals cosas requerí dit síndich ne fos llevat, comforme fonch llevat, lo present acte. Presents en tot per testimonis los sobrenomenats.

369r Dissabte, a XVII. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment en casa de la present ciutat, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a tenir conferència ab los senyors consellers per alguns negocis concernents lo beneffici de la província.

Diumenge, a XVIII. En aquest die, en la matinada, vingué en la present casa lo excel·lentíssim senyor de Plesis Preslin a tornar la visita que ses senyories li havian feta als quatorse del corrent, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real al cap de la escala, acompanyats de molts officials de la present casa, ab los porters y masses devant. Y, aprés de haver-se fet moltas cortesies se'n entraren per lo hort, dret a la sala dels reys, anant dit excel·lentíssim senyor al mijg del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y tots los demés senyors //369v// consistorials estigueren assentats en forma de consistori. Y assentats, precehint las degudes cortesies, travaren conversació ab sa excel·lència y aprés, al cap de un rato, sa excel·lència se alsà y ses senyories lo acompanyaren fins al cap de la escala de la present casa, hont se despediren ab molta demonstració de voluntat y alegria, y tots

los officials lo acompanyaren fins a la porta del carrer qui va a la Seu.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament del rey, nostre senyor, y donà y entregà a ses senyories, de part del senyor governador de Cathalunya, un acte auctèntich, contenint la revocació que dit senyor governador havia feta de la resposta que havia donada a dos scriptures a ell presentades a 15 y 16 del corrent, lo qual manaren ésser assí originalment cusit, signat de letra A.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die, entre las onse y dotse horas abans migdie, present en açò Miquel Marquès, notari, entrevenint en nom y loch de mossèn Joan[a] // 371r // Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y presents per testimonis Jaume Corbera, scrivent, y Steve Lliberós, studiant en theologia, residints en Barcelona, lo magnífich mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrrat de Barcelona y síndich del General, y lo honorable y discret Joan Rodas, notari públich de Barcelona y regint lo offici de procurador fiscal del General, constituïts personalment devant Gabriel Font, scarceller o regint lo offici de escarceller dels càrcers comuns de la present ciutat de Barcelona, personalment trobat dins la sala o menjador dels mateixos càrcers, li digueren y exposaren, e o per dit Miquel Marquès, notari, feren dir y exposar e explicar com, per servey del General y per observança de las constitucions generals de Catalunya, se necessitave de una relació sua, o fefahent, extreta del libre o libres de les Entrades o Meses dels presoners de ditas presons, en respecte del die de la entrada o mesa del reverent fra Miquel Bruel, religiós, sacerdot del orde de Sanct Hierònym, y del die de la entrada o mesa de Joan Texidor, del loch del Callar, Camp de Tarragona, qui vuy estan detinguts en ditas presons. Y axí també de orde y mandato de qui los dits y cada hu d'ells estan presos y detinguts en ditas presons, que per ço, encontinent, done dita relació o fefahent en las // 371v // rahons y juxta lo modo sobredit, offerint-li per dita causa pagar-li son just salari si algú de justícia li competirà, y que axí obtempere al sobredit, encontinent, per ésser aqueix lo orde dels senyors deputats y procehir, no-res-menys, de justícia. Altrament protestan de tot lo lícit y permès de protestar, los drets fiscals sempre salvos. E lo dit Gabriel Font, escarceller, després de oÿda la dita exposició y monició, ha respost que, encontinent, vuy mateix en haver dinat, mirarà los llibres y que donarà rahó encontinent a ses senyories, entregant las certifficatòrias que se li demanaven; y en quant a la de Joan Texidor, del loch del Callar, no és de són temps, però que farà las diligències en trobar-la y, que trobada, també la entregarà de molt bona gana. De las quals cosas axí fetas, los dits síndich y procurador fiscal del General, per salvetats del dret de aquell, requeriren se'n levàs, com ne fonch llevat, lo present acte. Presents per testimonis los sobredits.

Dimars, a XX. En aquest die, entre las dos y tres horas de la // 372r // tarda, constituït Gabriel Font, escarceller dels càrcers comuns de la present ciutat, en la scrivania major del General de Cathalunya, y exhistint personalment y en presència del molt il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya, y en presència de mi, Joan Pau Bruniquer, scrivà major del dit General, y presents també Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris reals, ciutadans de Barcelona, testimonis en assò cridats y pregats, y present, no-res-menys, Agustí Dalmau, síndich del dit General, digué y referí y féu fe, dit escarceller, per obtemperar a un manament que, de part de ses senyories, li era estat presentat lo mateix die present, com en lo libre de Meses dels qui entren com a presos en los dits càrcers comuns de la present ciutat, que està en son poder, se troba continuat sots jornada de 31 de octubre 1643, que se aportà allà en los càrcers reals per Joseph Planes, capdeguayta del rey, la persona de Joan Texidor, hi·l posà per orde de sa senyoria, que diu dit escarceller ésser lo senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya, y que axí mateix, sots jornada de 19 de maig 1645, se aportà allà en los mateixos càrcers per Miquel Paracoll, commissari real, la persona de fra Miquel Bruel, hi·l posà per orde de sa senyoria, qui diu dit escarceller ésser lo dit senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Catalunya, // 372v // la qual relació y fe ha feta y fa dit escarceller de paraula, mitjensant lo present acte, perquè dix en presència de dit scrivà major y testimonis que ell, dit Gabriel Font, escarceller, no sabia de scríurer. De las quals cosas axí fetas requerí lo dit síndich se'n llevàs, com ne fonch levat, lo present acte. Presents per testimonis los sobreanomenats.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en lo palau de la comtessa, y vuy del General, per a assistir a la professó del Santíssim Sacrament, que se havia de fer per la octava del

a. a continuació aquesta revocació transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 731-732.

Corpus, y aportaren la vara del tàlem de la custòdia. Y acabada la dita professó y reservat Nostre Senyor, se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die, present en açò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents també mossèn Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, y Hieònym Galí, notari real, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona, per testimonis en açò cridats, lo magnífich mossèn Agustí Dalmau, // 373r // ciutadà honrat de Barcelona y síndich del dit General, constituït personalment devant lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, personalment trobat en un aposento o sala de les cases de sa pròpria habitació, que posseheix en Barcelona, en lo carrer apellat dels Mercaders, presentà, e o per dit scrivà major féu presentar, al dit senyor governador una scriptura que és del tenor y lectura següent:

«Molt il·lustre senyor. Per suplicació presentada en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats, per part de Joan Texidor, del loch del Callar, del Camp y arcabisbat de Tarragona, y altrament ha tingut notícia lo síndich del General que dit Texidor ha més de un any y sis mesos que està detingut pres en los càrcers comuns de la present ciutat, per orde y compte de vostra senyoria, essent aportat en dits càrcers, segons consta de la relació feta per lo escarceller y donada de son llibre de Mesa, als trenta-hu de octubre 1643, y si bé, una y moltas vegades, se ha suplicat a vostra senyoria, per part de dit Texidor, segons per ell se assereix, que, per observança de las generals constitucions, fos servit manar-li publicar la enquesta, si alguna ni havia, o relexar-lo líbero de dits càrcers, no ha conseguit lo effecte de la demanda. Per ço, lo síndich del General, per lo interès públic, a vostra senyoria // 373v // suplica y, en quant menester sie, ab lo degut respecte, requereix que, per observança de la constitució 5 del títol «De acusacions y denunciacions», sie vostra senyoria servit manar publicar la enquesta a dit Joan Texidor, si alguna ne té, y relexar-lo, segons tenor de dita constitució. *Requirens notarium, et cetera».*

La qual scriptura llegida y presentada y donada còpia de aquella a dit senyor governador, encontinent, dit senyor governador, ha respost que si dit Texidor ha estat en lo temps que·s capturà per compte y orde de sa senyoria en la presó, emperò vuy està a compte de sa alteza y son Real Consell, a relació del doctor Montserrat Gilbert, y que per consegüent sa senyoria no pot conèxer dels mèrits de sa causa.

Dimecres, a XXI. En aquest die, en la matinada, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet en companyia de altres magnífichs doctors[a] // 375r // aplicats, acerca de tenir capturat a fra Miquel Bruel, religiós, sacerdot del orde de Sanct Hieònym, lo qual manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari, y és del tenor següent:

«Jhesús[b], Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats als magnífichs[c] assessors y advocat fiscal del General y doctors consulents, acerca de que, per orde del molt spectable portantveus de governador del present Principat, és estat capturat fra Miquel Bruel, religiós profés y sacerdot del monastir de Sanct Hieònym, y aportat als càrcers comuns de la present ciutat, a hont està detingut en la stància del terrat, des de 19 de maig proppassat fins lo die present, si per rahó de dita captura y detenció de dit fra Miquel Bruel se ha contrafet a las generals constitucions, privilegis, usos y consuetuts del present Principat, otorgats al estament ecclesiàstich. Attenent que ab privilegi concedit al estament ecclesiàstich en la vila de Monçó, als dos de setembre 1510, està concedit que las personas ecclesiàsticas y religiosas constituïdas en sacras órdens no puguen ésser presos ni apresonats per los officials reals, y en lo casos que se'ls done licència per a capturar aquells los hagen de portar honestament se'n innomínia alguna, e no al càrcer comú secular sinó en alguna honesta casa, en la qual, presa la deposició de la tal persona, és tingut liurar-lo al official<al> ecclesiàstich, // 375v // y que no·l puga tenir més de vint-y-quatre horas, lo qual privilegi és estat confirmat en las Corts de Monçó, en lo any 1542, en la constitució primera, títol «De confirmacions de constitucions y privilegis», y en la constitució 3 y 6, sots títol «De bisbes, prelats y clergues». Y attès, per la relació feta per Gabriel Font, escarceller dels càrcers comuns de la present ciutat, als 20 de juny 1645, consta que dit fra Miquel Bruel està detingut en dits càrcers per orde de dit molt spectable don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, y que en detenir dit fra Miquel Bruel més de vint-y-quatre horas y de no haver-lo portat en una casa honesta y no a dits càrcers públichs, és contra lo concedit en dit real privilegi y generals constitucions, són de vot y parer haver dit molt spectable governador contrafet a dit privilegi y

a. a continuació aquest vot transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 732.
b. Jhesús, Maria *interlineat al marge esquerre.*
c. magnífichs *interlineat.*

generals constitucions, y que, per reparo de dita contrafacció, deuen dits senyors deputats instar la revocació de aquella, segons la forma contenguda ab los pactes. *De Amigant, assessor. Eva, consulens. Pastor, assessor. Mostaros, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus*»[a].

380r En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta del sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquesta província, donant avís dels progressos que comensa obrar contra los enemichs en las parts de Balaguer, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, que·s signada de letra B. En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, que és signada de letra C.

Dijous, a XXII de juny. En aquest die, entre las onse y dotse horas abans mijgdie, present en açò Miquel Marquez, notari, entrevenint en nom y loch de mossèn Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y presents per testimonis mossèn Joan Carreres, donzell, y Joan Balsells, negociant, ciutadà de Barcelona, lo honorable mossèn Joan Rodas, notari públich de Barcelona y regint lo offici de procurador fiscal del General, constituïts personalment devant Gabriel Font, // 380v // escarceller dels càrcers comuns de la present ciutat de Barcelona, personalment trobat dins una de las stàncias de dits càrcers, li digué y exposà, e o per dit Miquel Marquès, notari, féu dir, exposar y explicar digués a relació de qui estava pres y detingut en dits càrcers Joan Texidor, del loch del Callar. E lo dit Gabriel Font, escarceller, després de oÿda la dita exposició y nominació, ha respost que ell, en lo libre de Mensa hont se continuen los noms de totes les persones que arriban presas en ditas presons, no troba que estiga pres ni dentigut a relació de ningú sinó del senyor governador de Catalunya, qui és don Joseph de Biure y de Margarit. De totes les quals coses axí fetas lo dit mossèn Joan Rodas, procurador fiscal, per salvetat dels drets del General, requerí se'n levàs, com ne fonch llevat, lo present acte. Presents per testimonis los sobredits.

En aquest mateix die, entre las dues y tres horas passat mijgdie, present en açò Hierònym Galí, notari, entrevenint en nom y loch de mossèn Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, // 381r // y presents per testimonis Pere Farell, argenter, y Joseph Sans, sastre, ciutadans de Barcelona, lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, constituïts personalment devant lo magnífich misser Francesch Camps y Gori, assessor de la capitania general, personalment trobat en un aposento de les cases de sa pròpria habitació que posseheix en Barcelona en lo carrer dit dels Torners, scituat prop lo palau dit del arcabisbe, lo dit síndich presentà, e o per dit Galí féu presentar, al doctor Francesch Camps y Gori, una scriptura del tenor y lectura següent:

«A notícia del síndich del General de Cathalunya à previngut que vostra mercè senyor doctor misser Francesch Camps y Gori, en nom de assessor de la Capitania General, en dies passats, rebé testimonis contra algunes persones assisteixen a la junta del batalló, no obstant, a notòrio, conste ésser los tals provincials, y per consegüent faltar en vostra mercè jurisdicció tant per a inquirir com també per poder fer procehiment algú contra dels dits, contrafent axí a la constitució 7, títol «De offici de alcayts y capitans» y altres usos y libertats del present Principat, ab los quals per las Corts està ordenat y disposat que los capitans de guerra, axí generals com particulars, no usen ni usar puguen de jurisdicció alguna, sinó en quant per dret y per constitucions del present Principat los és permès, de hont resulta, les informacions per vostra mercè contra de les dites personas rebudas, ésser contra lo disposat en dita constitució y haver contrafet a d'aquella, // 381v // per lo que lo síndich del General, attenent y mirant per observància de les generals constitucions, ab la present scriptura requereix y interpel·le a vostra mercè casse y revoque dits procehiments, per ésser fets contrafent a dita constitució, en conformitat del pacte quatorsè jurat per sa magestat christianíssima, rey y senyor nostre. *Requirens notariun, et cetera*».

La qual scriptura presentada y comensant a legir aquella, encontinent, dit doctor misser Francesc Camps ha respost que la tenia per legida y que se atura lo temps de la constitució per a respòndrer, de las quals cosas requerí dit síndich ne fos llevat, comforme fonch levat, lo present acte. Presents en tot per testimonis los sobrenomenats.

E aprés, als XXIIII de dits mes y any, present en açò, cridat y pregat Miquel Marquès, notari real, ciutadà de Barcelona, entrevenint en estas cosas en nom y loch del scrivà major de dit General, y presents també lo reverent Francesch Melchior Duran, canonge de la iglésia col·legida de Sancta Anna de Barcelona, y mossèn Joseph Mitjà, ciutadà honrat de Barcelona, per

a. a continuació dues cartes, i la traducció d'una d'elles, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 732-733.

testimonis en açò cridats y pregats, constituït personalment lo dit magnífich doctor misser Francesch Camps y Gori, junt lo palau que òlim fou del senyor arcabisbe de Tarragona.

382v Divendres, a XXIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren las trenta-sis persones nomenades per a tractar coses concernents lo beneffici de la província, los noms de las quals estan continuades en lo present dietari, sots jornada de quatre de maig pròxim passat y del corrent any 1645, a les quals juntes, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, los fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Las continuadas instàncias que·ns ha fet lo reverent Francesch Bruel, prevere, germà y conjuncta persona de fra Miquel Bruel, religiós del orde de Sanct Hieròn ym, y lo síndich del General, ab diferents suplicacions instant-nos de que hisquessen al reparo de la contrafacció que, per lo molt spectable portantveus de general governador, se havia fet en la captura y detenció de dit fra Miquel Bruel en los càrcers comuns de la present ciutat, en la stància del terrat, y la que també se'ns ha feta instant Joan Texidor, del loch del Callar, del Camp y arcabisbat de Tarragona, detenint aquell, axí mateix pres en dits càrcers // 383r // comuns, des de trenta-hu de octubre 1643 fins vuy, sens estar a relació ni publicar-li enquesta, contrafent a la constitució 5, del títol «De acusacions», y en la detenció de dit fra Miquel Bruel a diferents privilegis y constitucions concernents a la immunitat del estament ecclesiàstich y religiosos; nos ha obligat, ab diferents recados enviats per lo síndich de la present casa, a solicitar a dit molt il·lustre governador per a què reparàs la una contrafacció y altra; y, finalment, vehent no se alcansava lo fi a suplicar-lo y requerir-lo en scrits, tretas primer certifficatòries del escarceller per a major justificació de la intenció de dit síndich, e com dit molt spectable governador no hage revocades las ditas contrafaccions, ans bé insisteix en la continuació de aquellas, nos és estat forsós haver de ordenar al síndich que firmàs dubte de la detenció de dit Bruel, segons lo tenor del capítol 14 dels pactes firmats ab sa magestat, que Déu guarde, attenent també a la demanda nos ha feta lo superior llegítim de dit religiós, que·s diu ésser lo prior de Sanct Hieròn ym de Vall de Hebron, per no ser encara passats los dies de la segona suplicació o requesta en quant a la de dit Joan Texidor. De totas las quals cosas donam avís a vostra senyoria per a què sie servit advertir-nos y aconsellar-nos lo que aparega convenient en quant als sobredits fets y altres, que ab lo madur consell y parer de vostra senyoria acertarem a deliberar al major // 383v // servey de Déu, del rey, nostre senyor, y beneffici y conservació de aquest Principat».

E la dita junta, després de conferida la matèria, resolgué que los senyors deputats devian continuar, per tots los medis comformes a la disposició de les leys de la província, tot lo contengut en la proposició, y que del que aniria succehint podrian ses senyories servir-se fer-ne part a esta Trentasisena, per a què, ab madur parer de tots, se pogués pèndrer las resolucions convenients a tota satisfacció del rey, nostre senyor, y de las leys y drets de aquest Principat.

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en la present casa los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, hont tractaren sobre mèrits del fahedor en rahó de la protesta feta per lo síndich del General en lo acte del jurament prestat per sa alteza, attès que los tres mesos de què, per dit síndich se protestà, se havia de exhibir nou privilegi, per les rahons que·s diuen en dita protesta, eren ja passats y fins ara no se havia exhibit lo dit nou privilegi.

384r En aquest mateix die ses senyories, per propri, enviaren al doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la santa Iglésia de Tortosa, la embaxada devall scrita, per a què se servís en nom del General presentar-la al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, que·s troba ab son exèrcit sobre Balaguer, y manaren que dita embaxada fos enviada per propri y és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Ab embaxada y scriptura presentada al spectable portantveus de general governador de Cathalunya, als quinse del corrent mes de juny, se representà la contrafacció se havie fet a las generals constitucions y altres leys del present Principat en la captura y detenció en los càrcers comuns de la ciutat de Barcelona de la persona de fra Miquel Bruel, religiós, sacerdot cathalà, suplicant-lo fos servit revocar dita contrafacció y lliurar la persona de dit fra Miquel Bruel a son legítim superior, y no essent estat servit dit spectable governador fer dita revocació, ni firmar dubte la part interessada, qui és lo reverent Francesch Bruel, prevere, germà y conjuncta persona de dit fra Miquel Bruel, y lo síndich del General, per lo interès públich, lo han firmat, segons los ha constat per la relació feta en son consistori, per lo scrivà major del General, als 22 de dit // 384v // mes, de la firma del qual dubte donan notícia a vostra alteza ab la present embaxada, suplicant-lo sie de son real servey fer-los mercè, en exequució del convingut en lo capítol 14 dels pactes convinguts en-

tre sa magestat y la província, manar a sis magnífichs doctors del Real Consell que lo die de 29 del corrent mes de juny se conferescan en la casa de la Deputació per a la declaració de dit dubte, juntament ab las personas dels tres estaments se extrauran, segons forma de dit capítol. Hi·u esperan de vostra alteza com a tant zelador de la observança de las generals constitucions».

La resposta feta per sa alteza a la present embaxada està continuada avant, en lo present libre, sots jornada de 21 de juliol del corrent any 1645.

Aquesta[a] nota és per error, perquè se havia de posar, com se és posada, en la embaxada que és atràs, sots jornada[b] de dotse del corrent, ans se adverteix que la present embaxada assí insertada no fonch feta ni donada a sa alteza.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die, entre las dotse y una de migdie, vingué nova com lo nostre exèrcit, governat per lo sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat[c], // 395r // Déu lo guarde, havia derrocat lo exèrcit del rey cathòlich en batalla campal devant Balaguer, la qual succehí dijous pròxim passat, a las vuit horas de la matinada, com largament està contengut ab la carta estampada que està assí originalment cusida, signada de letra A, y també ab altra carta de la victòria que set ho vuit dies havia tingut contra dels enemichs al passar lo riu, que·s assí cusida, signada de letra B. Esta victòria causà tanta alegria als cathalans d'esta ciutat que no·s pot imaginar. Encontinent, ses senyories se ajuntaren en la present casa y, tenint avís que los senyors consellers anaven a fer gràcies a la gloriosa patrona santa Eulària de està tant singularíssima victòria, partiren, encontinent, de la present casa, y anaren a fer semblants gràcias a dita gloriosa sancta, hont se digué una salva ab molta cantòria y música, y aprés se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

Tingan en memòria los cathalans lo beneffici gran y obligació que tenen de pregar a Déu, Nostre Senyor, per la vida y salut del rey, nostre senyor, y dels seus ministres, que ab tanta voluntat y amor nos ha acceptats per vassalls. Y també és assí cusida la carta del senyor virrey, que·s signada de letra D.

395v Diumenge, a XXV. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren a la Seu, hont trobaren los senyors consellers de la present ciutat, y allí se cantà lo *Te Deum laudamus* ab molt gran música y cantòria per las dos victòrias havia tingut nostre exèrcit, y aprés se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma que·y eren anats.

Dimars, a XXVII. En aquest die lo magnífich mossèn Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment[a] // 397r // en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories[b] com mossèn Francesch Descallar y Surribes, sobrecullidor del General de la part de levant, ha comptat y pagat, axí de dret ordinari com guerra, la terça octubre, novembre y dezembre 1643, la qual relació manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per cosas concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, entraren cerca de mil soldats castellans presos per sa alteza del senyor comte de Harcourt sobre Balaguer, a 22 del corrent, hi·ls passejaren per Barcelona, axí a tota la gent per veure'ls. Los cabos y officials posaren en la presó y los soldats en las Atarassanas, ab molt bonas guardas.

Dijous, a XXVIIII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori la carta del senyor virrey, que·s assí originalment cusida, signada de letra A.

397v Divendres, a XXX. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, partiren de la present casa, consistorialment, ses senyories ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, dret en la casa que posave lo excel·lentíssim senyor comte de Noallas, governador del castell de Perpinyà, que lo die abans era arribat en la present ciutat, lo qual vingué de vi-

a. Aquesta...alteza *anotació al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* ans bé.
c. *a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 733.- a continuació: Còpia de la carta de sa altesa escrita al senyor regent y concell a quatre hores de la matinada.* 2 fulls. (ACA, Generalitat, Dietari, N-49, entre els folis 385v-395r.) i *Relació verdadera de tot lo que ha succehit al exèrcit de sa magestat en Cathalunya y lo que ha passat al passar lo riu de Segre y de Noguera Pallaresa, governat per lo sereníssim comte de Harcourt, virey y general dels exèrcits de sa magestat en los presents Principat y comtats.* Barcelona. Gabriel Nogués. 1645. 8 fulls. (ACA, Generalitat, Dietari, N-49, entre els folis 386v-394r).

a. *a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 733-734.*
b. *a continuació ratllat* ha fet relació.

sitar Nostra Senyora de Montserrat, lo qual posave en lo carrer de Sant Pere més Baix. Y arribats en dita sa casa, sa excel·lència hisqué al cap de la escala a rèbrer a ses senyories, ab molt gran demonstració de voluntat, y se'n entraren en una sala hont se assentaren ab sas cadiras, que ja estaven aparellades, y assentats y fetas las degudas cortesias, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, donà la benvinguda y norabona a sa excel·lència, representant-li la alegria y contento que havian tingut de sa vinguda, offerint-se-li en tot lo que fos del gust y servey de sa excel·lència; al que sa excel·lència respongué donant molt gran demonstració de alegria de la mercè y honra li feyen ses senyories, y estigueren conversant molt bon rato, y aprés ses senyories tots se alsaren y sa // 398r // excel·lència los volgué acompanyar fins baix, fora lo lindar de la porta de dita sa casa, precehint tantas cortesias quantas se poden imaginar. Y ses senyories se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma que·y eren anats, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die entraren en la present ciutat cerca de mil castellans que sa alteza del senyor virrey havia presos junt la vila de Lorens, cerca de Balaguer. Los cabos y officials posaren en la presó y los soldats particulars en la Dressana.

Juliol MDCXXXXV

Dissabte, al primer. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor comte de Noalles, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala de la present casa los senyors oÿdors militar y real, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y d'esta manera se'n entraren per la sala dels reys y al entrar en dita sala // 398v // estaven los demés senyors consistorials, lo qual reberen ab molt gran demonstració de voluntat y alegria, y d'esta manera junts se'n entraren en la sala del consistori, y se assentaren ab sas cadiras de vellut carmesí, que estaven aparellades, y sa excel·lència estigué assentat en lo mig, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y aprés de haver precehit las degudas demonstracions de voluntat tingueren un gran rato de conversació, y aprés se alsaren y lo consistori lo acompanyà fins al cap de la escala de la dita present casa, hont se despediren de sa excel·lència, ab molt gran demonstració de voluntat, y los demés officials lo acompanyaren fins a la porta que va a la Seu y fins que dita sa excel·lència se fou posat en lo cotxo. Y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

Diumenge, a II. En aquest die, en la tarda, entraren en la present ciutat mil y sinch-cents castellans presos del enemich de la derrota de la campanya de Lorens, junt a Balaguer, hont lo nostre exèrcit, governat per lo sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat, derrotà lo enemich.

399r Dimars, a IIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per algunas cosas concernents lo beneffici del General.

Dimecres, a V. En aquest die, en la matinada, ses senyories dels senyors consellers de la present ciutat vingueren en la present casa, per a tenir conferència ab ses senyories y las personas de la junta del batalló, sobre cosas concernents lo beneffici de aquell.

Dijous, a VI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories dels senyors consellers, per negocis y affers de la província.

399v Diumenge, a VIIII. En aquest die se entregà a ses senyories, per medi del síndich de la present casa, una certifficatòria auctèntica de algunas absències que ha fetas de la present ciutat lo magnífich Francesch Marsal, doctor de la Real Audiència, com consta ab dita certifficatòria auctèntica, que·s assí originalment cusida, signada de lletra A[a].

401r Dimecres, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant en la Lotja de la mar de la present ciutat.

401v Dimecres, a XVIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, en la qual foren presents las personas de la junta del batalló.

402r Divendres, a XXI. En aquest die vingué, entre las tres y quatre horas de la tarda, en lo consistori de ses senyories lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de la Seu de[b] Tortosa, embaxador enviat per ses senyories al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquesta província, que residia en lo loch de Térmens, a vista de Balaguer, hont estava ab[c] son real exèrcit, lo qual féu rela-

a. a continuació aquesta certificatòria transcrita a l'Apèndix 1, pàg.734.
b. a continuació ratllat Barcelona.
c. ab...exèrcit *interlineat.*

ció com dijous, que comptàvem a tretse del present y corrent mes de juliol, ell sol, per no haver trobat persona del estament real que li assistís, havia reportat a dita sa alteza la embaxada que per ses senyories li era estada entregada, la qual està continuada en lo present dietari, sots jornada de dotse[a] de juny proppassat, la qual li explicà primer de paraula y aprés donà en scrits, juntament ab la còpia auctèntica del procés fet y fulminat a instància del procurador fiscal del General contra Joseph de Rocabruna, y també còpia auctèntica de la revocació feta per lo senyor governador mencionada en dita embaxada. Los quals papers, // 402*v* // presos per sa alteza, féu de resposta que ell era vingut per a guardar y fer guardar las generals constitucions de Cathalunya, y que estiguessen certs los senyors deputats que faria tot lo que poria en què no·y hagués en açò falta, y que en lo particular que contenia la embaxada, tocant a contrafaccions, ho veuria y que faria tot lo que li cabria en obligació. Y aprés de haver dit senyor canonge Puig referit largament a ses senyories tot lo que li haurà succehit y passat en sa anada, estada y tornada, donà y entregà a ses senyories la carta que sa alteza li havia donada per a ses senyories, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, la qual és assí cusida, signada de letra A[b].

407*r* Dijous, a XXVII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori una carta dels jurats de la vila de Sancta Coloma la Real, de dotse del corrent, juntament ab la còpia del inventari que havian entregat, de orde de ses senyories y de las personas de la junta del batalló, al pare fra Antoni Teula, de totes les robes que tenian encomanades per compte del General, // 407*v* // que eren en lo hospital de dita vila del temps que ses senyories governaven la província, la qual carta y inventari manaren fossen assí originalment cusits, signats de letras A, B.

408 /1*r*[c] Agost MDCXXXXV

Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories tingueren conferència ab los senyors consellers en casa de la present ciutat, en la qual assistiren las personas de la junta del batalló, per tractar-se en ella de la bona administració y govern de aquell.

408 /1*v* Dissabte, a V. En aquet die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General, ha comptat y pagat la terça janer, febrer y mars 1644, acceptats los libres y diners de la ciutat de Solsona, Calaff y Cardona, Tarragona, Tortosa y Leyda, y lurs col·lectas, per occasió de las guerras que vuy se troben en Cathalunya. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories manaren al magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, se conferís en presència del molt il·lustre senyor don Joseph de Margarit y Biure, governador de Cathalunya, y de part de ses senyories li donàs la embaxada que·s del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo interès y obligacions notòrias que corren als que occupam aquest consistori del General // 408/2*r* // de Cathalunya de attèndrer y procurar per tots los camins possibles la indempnitat del Principat, acompanyades ab lo effecte gran que tots tenim de son millor estat y major bé, no han donat loch posàssem en silenci la demonstració del viu sentiment que ara fem a vostra senyoria, de què, havent-hi veu en lo poble que lo enemich, ab armada naval, és arribat a la platja de Tarragona, originada dels avisos que las vilas circumvehines han donat a vostra senyoria, ab sos correus per dit effecte tramesos, no hajam merescut per tants títols tenirne notícia de mà de vostra senyoria, en occasió tal en què·s de tanta conveniència la tinga aquest consistori, per a prevenir y obrar en tot lo que li toca las diligències que pugan mal·lograr al enemich sos designes. Per hont suplicam sie vostra senyoria servit donar-nos la intel·ligència tinga de dita armada y dels perills se poden témer, tant de sos progressos com del demés que intenta lo enemich en totas parts en offensa de la província, per a què, en compliment de nostra voluntat y del que·ns toca per rahó de nostres officis, pugam occórrer al remey y reparo de aquells, que a més de que a tots incumbeix no escusar diligència alguna que puga ser de profit per la seguretat de nostra conservació, ho rebrà aquest consistori de vostra senyoria a singular favor y mercè».

E lo dit magnífich Agustí Dalmau, entre las duas y tres de la tarda, féu relació a ses senyories com ell havia reportada la dita embaxada a dit senyor governador, trobat en sa casa, y que presa y legida aquella li havia respost que respondria al paper.

408 /2*v* Diumenge, a VI. En aquest die vingueren en la present casa, en forma de ciutat, los molt il·lustres senyors consellers, y tingueren conferència ab ses senyories en lur consistori, en la qual també entrevingueren las persones de la junta del batalló per tractar-se en ella de la bona administració y govern de aquell.

a. dotse *interlineat, damunt de* vint-y-tres *ratllat.*
b. a continuació dues cartes i un inventari transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 734-735.
c. el número 408 és repetit en dos folis, amb les indicacions: 408/1 i 408/2.

[*1645*] 409*r* Dilluns, a XIIII. En aquest die lo reverent Pere Pau Parelló, prevere, tauler del General de la vila de Tivissa, bisbat de Tortosa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat per justas causas son ànimo movents, líbera y simplament, en mà y poder de ses senyories lo dit son offici de tauler de dita vila de Tivissa, que ell obté, suplicant a ses senyories fossen servits // 409*v* // admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià y Jaume Cases, verguers de ses senyories.

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories, en la qual conferència entrevingueren y foren presents les personas de la junta del batalló, per tractar-se de cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a XV. Die de Nostra Senyora. En aquest die, a les quatre de la matinada, aparagué devant la present ciutat la armada del rey de Castella, que consistia de vint-y-tres galeras y trenta-quatre vaxells rodons, la qual lansà fondo en forma de siti, posant-se tots los vaxells devant la present ciutat y quatre galeras més anllà de Sant Bertran // 410*r* // y altres quatre devant Basòs. La ciutat ab molta quietut se posà en arma, guarníran-se los puestos necessaris de artilleria y gent, que era cosa de vèurer.

En aquest mateix die, entre dues y tres horas de la tarda, ses senyories, per medi del síndich del General, enviaren al senyor governador la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. No obstant que lo deputat ecclesiàstich, vuy de matí, en nom del consistori, haja offert a vostra senyoria y significat que, en quant se offerís, estava molt desijós per a acudir a tot lo que sie del servey de sa magestat y consernència lo benefici de la província. Ab tot ha aparegut al mateix consistori que de nou se acudís a vostra senyoria, en la mateixa conformitat, occasionats de la necessitat que veuhen per rahó de la armada enemiga que ha dat fondo y·s va detenint devant la present ciutat. Per ço, significant a vostra senyoria la bona voluntat del consistori, suplican a vostra senyoria que no la tinga ociosa en tot allò que[a] la convinga ésser de particular servey del rey, nostre senyor, y conservació de aquest Principat, que a tot acudiran ab las veras que·ls cap en obligació, com fins assí ho han verificat sempre en totas las occassions que·s són offertas».

E lo dit síndich, poch aprés, tornà en lo consistori de ses senyories, hi·ls féu relació com ell havia reportat lo dit paper a dit senyor governador, lo qual, aprés // 410*v* // de haver-li donat còpia del paper en sas mans pròpries, li havia respost que besava a sa senyoria les mans y que ell havia de tractar sobre lo negoci corrent ab los senyors consellers, y que de tot lo que·s tractaria donaria avís a ses senyories.

Encontinent, rebut lo dit recaudo, ses senyories de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, ab ses insígnies del General en los pits, y se'n anaren en la Llotja de la mar, en la stància del consolat, hont trobaren los senyors consellers de la present ciutat, y allí estigueren los dos consistoris y, juntament ab lo senyor governador, fins alt<r>a hora de la nit, tractant y conferint sobre lo fahedor per[a] deffensa de la present ciutat; y donat los ordes que en dita rahó aparagueren convenir y fent tot lo demés que·s judicà ésser necessitat per beneffici del negoci.

Dimecres, a XVI. En aquest die la armada enemiga anava continuant son siti, y tothom estigué ab la mateixa vigilància y cuydado ab molta attenció, que fonch cosa de vèurer per estar tots ab molta obediència.

Diumenge, a XX. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers y les persones de la junta del batalló, per tractar-se en ella de la conservació de aquell.

411*v* En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat, la qual manaren traduhir, y traduhida fos posada en lo present dietari, y és assí cusida, signada de letra A[b].

418*r* Dissabte, a XXVI. En aquest die ses senyories manaren continuar en lo present dietari lo concert tocant a cosas del batalló, que·s assí originalment cusit, signat de letra A.

418*v* Dimecres, a XXX. En aquest die, constituït personalment, entre las duas y tres horas[c] de la tar-

a. *a continuació ratllat* tinga.

a. per deffensa *interlineat.*
b. *a continuació una carta, i la traducció corresponent, i un memorial transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 735-738.*
c. horas *interlineat.*

da, lo honorable Antoni Nin, procurador fiscal del General, present també Miquel Marquès, notari, en nom y com ha substitut del magnífich Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y presents per testimonis los honorables Antoni Balsells, notari real, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadans de Barcelona, de orde y manament dels molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya, y estant tots en presència del molt reverent senyor Macià Amell, canonge de la Seu de Barcelona, altre dels magnífichs jutges de la causa de suplicació interposada per lo procurador fiscal del General contra Francesch Joan Costafreda, notari, que se aporta en la scrivania major del General, trobat personalment en la primera sala de sa casa, la qual té y posseheix devant la taverna de Sant Christòphol, junt lo carrer de la Bòria, en presència de dit procurador fiscal y del dit Marquès, notari, y testimonis sobrenomenats, dit senyor canonge Amell ha dit // 419*r* // que per justas causas son ànimo movents, y en particular per occasió de estar impedit de la vista, y per los molts anys que té y altres axaques que pateix, renunciava, com ab effecte renuncia, al ser altre dels jutges de la dita causa, suplicant als molt il·lustres senyors deputats fossen servits, atteses les causes per ell deduhides, comètrer la dita causa a altre magnífich doctor, conforme disposan las generals constitucions de Cathalunya. De totas las quals cosas, axí dit senyor canonge Amell com dit procurador fiscal, requeriren se'n levàs, com ne fonch levat, lo present acte. Y ses senyories manaren fos continuat en lo present dietari.

Setembre MDCXXXXV

Divendres, al primer. En aquest die lo magnífich[a] ... Cabessa, doctor en medicina, ha fet relació, mitjensant jurament en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, // 419*v* // presents los senyors oÿdor ecclesiàstich y militar, com mossèn Bernat Valencas, ciutadà honrat de Barcelona, obtenint lo offici de ajudant primer de la scrivania major, està detingut en lo llit ab febra, sengrat una vegada, ab perill de sa vida, de tal manera que no li és possible poder acudir a la obligació de son offici. La qual relació feya attès que visitava y visita de present a dit Bernat Valencas. La qual relació manaren fos continuada en lo present dietari.

Dissabte, a II. En aquest die ses senyories manaren continuar en lo present dietari la àpocha devall scrita, que és negoci fahent per lo batalló.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

«Àpocha del batalló. *Die sabbati, 2 septembris 1645.* Lo senyor Francesch Roca, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador acert de Francesch Gimbert, botiguer de teles, assentista del pa de monició del batalló, com de sa procura diu que consta en poder de Joan Salines, notari de Barcelona, al // 420*r* // primer de agost proppassat, en dit nom, ferma àpocha al senyor don Joseph de Olmera y de Altarriba com ha provehedor general de dit batalló, en assò present y acceptant que ha hagut y rebut de sa mercè mil sis-centas vuytanta-tres[a] quarteras sis quartans de forment brut, a mesura de Barcelona, rebudes, ço és, 1642 quarteras, 6 cortons en la present ciutat de Barcelona, 10 quarteras, cortons en la vila de Piera y 31 quarteras, cortons en la vila de Igualada, a tota sa voluntat, realment y de fet. Ítem, quatre-centas quaranta-sis robas de farina de forment, ço és, 332 robas 14 lliures en la vila de Igualada y 113 robas 12 lliures en la vila de Bellpuig. Ítem quatre quarteras de ordi en dita vila de Bellpuig, totas las quals cosas té hagudes y rebudes a tota sa voluntat. Y per ço ne ferma la present àpocha ab totas las renunciacions acostumadas. *Testes* lo senyor Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Miquel Marquès, notari, ciutadà de Barcelona».

420*v* Dimecres, a VI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per medi de Francesch Cabanyes, tres cartas: duas de sa alteza del serenissim senyor comte de Harcourt y altra de comte Xabot. Y féu larga relació a ses senyories de la victòria que nostres armes havian obtingut sobre la vila de Flix, en la qual eren entrats los enemichs castellans, y digué que ell, dit Cabanyes, havia comptats los rendits, que eran mil tres-cents y setse soldats vells y dos-cents vuitanta de morts, de tal manera que tots quants y eren entrats, tots y eren restats; y també dos-cents cavalls. Las quals cartas manaren ses senyories fossen assí cusides signades de letras A, B, C.

En aquest mateix die, ja tocades les onse horas de la matinada, arribà en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph Fontana[b], // 424*r* // síndich de la present casa, ab un recaudo dels senyors consellers fent-los saber com dits senyors consellers havian resolt anar a la Seu y fer gràcias a la gloriosa sancta Eulària de la victòria que nostras armas havien tingut sobre la plassa de Flix, segons que axí los ho havia ascrit sa alteza, y que ses senyories fossen servits acudir-hi; al que ses senyories respongueren que estimavan als senyors consellers la mercè y honra los feyen y que ells acudirian ab tota puntualitat. Y toca-

a. a continuació ratllat lliuras.
b. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 738.

des les dotse, partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials, y anaren en la Seu y baxaren baix en la capella de sancta Eulària, hont trobaren dits senyors consellers. Y allí feren gràcias a dita gloriosa sancta de la mercè los havia feta, y aprés se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, en la present casa.

Dijous, a VII. En aquest die ses senyories, consistorialment, ab los porters y masses devant, entre les nou y deu horas de la matinada, acompanyats dels officials de la present casa, anaren en la Seu, hont ja trobaren los senyors consellers, y se assentaren en son acostumat lloch, hont se cantà lo *Te Deum laudamus* per la victòria de Flix. Y aprés se féu la professó ab la forma acostumada, la qual seguiren dits senyors consellers y deputats ab la forma acostumada. Y aprés se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que.y eren anats.

424*v* En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat, la qual manaren traduhir y, traduhida, cusiren en lo present dietari, que.s signada de letra A, que conté la pressa de la ciutat de Burburg en Flandes.

Dissabte, a VIIII. En aquest die lo magnífich Joseph Móra, ciutadà honrat de Barcelona, obtenint lo offici de defenedor del General en la casa hont se cullen los drets del General en la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de defenedor del General, que ell obté, en favor del magnífich Francisco Móra y de Marimon, ciutadà honrat de Barcelona; suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Francisco Móra, y[a] // 431*r* // de Marimon, que ell ho rebrà de la mà de ses senyories a singular favor, honra y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutdans de Barcelona.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo doctor en medicina Joseph Gaspar Company, de la present ciutat, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com don Ramon Saguès, hu dels porters ordinaris de ses senyories, està detingut de malaltia corporal, ab febra y dolor, per rahó de la qual no li és possible poder acudir a la servitut de son offici. La qual relació, diu, fa per haver-lo visitat y visitar-lo de present, y ser exa la veritat per lo jurament que té prestat. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lurt consistori una carta de sa magestat, que Déu lo guarde, la qual manaren traduhir en lengua cathalana y, traduhida, cusir en lo present dietari, que.s signada de letra B, que conté la presa de la ciutat de Hortlinguen, en Alemanya, y destrossa del exèrcit del emperador y duch de Babiera.

431*v* Dilluns, a XI. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General d(r)et a la Seu, y pujaren en lo presbiteri, hont trobaren los senyors consellers; y estigueren assentats ab la forma acostumada, hont se cantà lo *Te Deum laudamus* per la victòria que las armas de sa magestat havia(n) tingut en Alamanya, segons que axí ho havia scrit a ses senyories ab carta de 23 de agost pròxim passat, la qual està continuada en lo present dietari sots jornada de 9 del corrent. Y seguiren la professó dits senyors consellers y deputats, anant dits senyors consellers a mà dreta, ab la forma que se acostuma. Y aprés, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa.

Dimars, a XII. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren las trenta-sis personas que lo consistori tenia nomenades per tractar cosas concernents lo beneffici de la província, los noms de las quals estan continuats // 432*r* // en lo present dietari sots jornada de quatre de maig pròxim passat y del corrent any 1645. A las quals juntes, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Ab la obligació que té aquest consistori d'estar sempre vigilant y cuydadós de què no.s fassen prejudicis als naturals d'esta província, li fou fàcil entèndrer que aÿr, que comptavem a 11 del corrent mes de setembre, pensà succehir hu dels mayors que.s sien vistos en esta ciutat, occasionat de un tal fra Fornés, del orde de sanct Francesch, que habita en un col·legi té dit orde en la Rambla, lo qual, o per sas segonas intencions de sa ambició y pretensió, o instigat de altres quiçà ab mayor malícia, inventà y disseminà com en la casa monastir de Sanct Pau eran arribats set cavallers cathalans, entre los quals publicava ser-hi don Christòfol Icart, don Bernardino de Marimon, don Thomàs Fontanet y altres, commovent al

a. a continuació dues cartes amb les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 738-740.

poble y alterant-lo de tal manera que, particularment de la Ribera, se comensava juntar número de gent, ab espasas y broquers y altres armas, per anar a la dita casa y monastir de Sanct Pau, a hont se[a] dexà considerar lo estrago y enormitats se havian de comètrer, tot causat y originat de la persuasió de dit fra Fornés, del que se és ben enterat lo consistori. Per hont ha determinat de suplicar a vostra senyoria se volgués juntar per aconsellar-lo en negoci //432*v*// tan grave y de tan malas conseqüències, que, com veu vostra senyoria, si delicte tan gran se dissimulava y no.s procura que per tots los camins possibles sie castigat, no.y ha ningú de vostra senyoria ni de quants són en la província que estiga segur en sa casa, pus estaria en mà de qualsevol ruý y malintencionat opposar-li semblant calúmnia y fer-lo anar per lo poble a cremar y abrasar en casa. Y axí, suplica lo consistori a vostra senyoria se servesca, ab son madur y acertat parer, aconsellar-li lo que deu obrar per a reparo de una introducció tant perniciosa com la que se intentà lo die de aÿr, per a què ab son consell puga deliberar lo que sie de mayor conveniència al servey de Déu Nostre Senyor y de sa magestat, que Déu guarde, y al beneffici y conservació d'esta província».

La dita junta, després de haver conferida la matèria contenguda en dita proposició, resolgué que lo contengut en aquella se reportàs y tractàs en la junta dels dos consistoris.

433*r* En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Seu de Barcelona per a assistir al *Te Deum* que lo capítol de dita Seu cantà per la victòria que las armas de nostre rey y senyor havia(n) tingut en Alemanya y per la presa de la ciutat de Horlinguen, hont també assistiren los senyors consellers de la present ciutat, hi.s féu la professó ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, vingueren en la present casa los senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca de la proposició feta a la Trentasisena que ses senyories manaren juntar a 12 del corrent, que està continuada en lo present dietari.

Divendres, a XV. En aquest die ses senyories tingueren junta de brassos de les persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, cridats del die present, en la qual junta entrevingueren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich fra Miquel Salavardenya, abat de Sant Miquel de Cuxà; fra Miquel Pont, abat de Àmer; //433*v*// fra Joan Batista Castellarnau, prior de Sant Cugat; lo doctor Miquel Joan Ozona, cabiscol y canonge de Barcelona; fra Joseph Sastre, del orde de sant Benet; don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Ninot, canonge de Barcelona; fra Jacinto de Monclús, del orde de sant Benet; lo doctor Bernat de Viver, sacristà y canonge de Urgell; fra Francisco Spuny, del hàbit de sant Joan; lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa; lo doctor Pacià Aguiló, canonge de Tarragona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Francisco de Miquel, del hàbit de sanct Joan; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors: don Pedro Desbosch y de Santvicenç, don Joseph Amat, don Francisco Junyent, don Anton Cassador, don Luýs Icart, don Joseph Pons, don Joseph Spiga, //434*r*// Jaume Ros, Francesch Descallar, don Phelip Ferreres, don Pedro Planella, don Diego Cordells, don Joseph Ferreres, don Francesch Alemany, don Onoffre Vila, Pau Amat major, don Jaume de Cardona, don Joan Grimau, don Phelip Vilana, don Francisco Semmanat, Joan Francesh Despujol, don Isidoro Alemany, Francisco Gualbes, Francisco Areny y de Toralla, Francisco Sullar y de Çapeyra, don Damià Janer, Narcís Ramon March, don Hierònym Tamarit, Ramon Spuny, Domingo de Moradell, lo doctor Rafel Vilossa, Pere Montaner, Joseph Xammar, Joan Carreres, Joan Pau Areny, //434*v*// don Francisco Copons, Sebastià de Miralles, Francesch de Vilamala y Conangles, Antoni Àlvaro Bosser, Phelip de Boxadors, Francesch Senjust, don Hierònym de Miquel, Hugo de Sanctjoan, don Joseph Olmera, Francesch Vilossa, don Carlos Alemany, don Pedro Soler, Joseph de Olsina y don Carlos Soler. Per lo estament real, los senyors: conseller en cap de la present ciutat Miquel Carreres, Antich Servat, Joseph de Urrea, Joseph Miralles, Gabriel Antoni Mostarós, Joseph Damians, Balthazar Càrcer, Joseph Morató, Phelip Alegre, Joseph Mitjà, Hierònym Pastor, //435*r*// Joseph Miquel Quintana, Joan Pau Bruniquer, Gismundo Boffill, Jaume Lobregat, Joseph Ximenis, Joseph Quintana, Joseph Bru, Pere Pineda y Reart, Francisco Móra, micer Hierònym Thalavera, micer Barthomeu Soler, Galseran Nabot, Hierònym Grimosachs, Joseph de Navel, Lorens Rovis, Rafel Pagès y micer Diego Riu y Cortit. Als quals fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Havent averiguat aquest consistori lo perill gran que.s corregué de haverhi un motí contra la casa y monastir de Sanct Pau de la present ciutat, occasionat y mogut per un frare de[a] l'orde de sant Francesch, concide-

a. a continuació ratllat havian de comètrer.

a. a continuació ratllat la religió.

rant que si en delicte //435v// tan enorme se dissimulava y passava sens càstich[a] podia occasionar ruÿna y destrucció total a qualsevol dels provincials y naturals d'esta província, determinà de juntar la Trentasisena, com en effecte se juntà als dotse del corrent, a la qual se féu la proposició següent:

"Molt il·lustres senyors. Ab la obligació que té aquest consistori d'estar sempre vigilant y cuydadós de què no.s fassen prejudicis als naturals d'esta província, li fou fàcil entèndrer que aÿr, que comptavem a 11 del corrent mes de setembre, pensà succehir hu dels mayors que.s sien vistos en esta ciutat, occasionat de un tal fra Fornés, del orde de sanct Francesch, que habita en un col·legi té dit orde en la Rambla, lo qual, o per sas segonas intencions de sa ambició y pretensió, o instigat de altres quiçà ab mayor malícia, inventà y disseminà com en la casa monastir de Sanct Pau eran arribats set cavallers cathalans, entre los quals publicava ser-hi don Christòfol Icart, don Bernardino de Marimon, don Thomàs Fontanet y altres, commovent al poble y alterant-lo de tal manera que, particularment de la Ribera, se comensava juntar número de gent, ab espasas y broquers y altres armas, per anar a la dita casa y monastir de Sanct Pau, a hont se //436r// dexà conciderar lo estrago y enormitats se havian de comètrer, tot causat y originat de la persuasió de dit fra Fornés, del que se és ben enterat lo consistori. Per hont ha determinat de suplicar a vostra senyoria se volgués juntar per aconsellar-lo en negoci tan grave y de tan malas conseqüències, que, com veu vostra senyoria, si delicte tan gran se dissimulava y no.s procura que per tots los camins possibles sie castigat, no.y ha ningú de vostra senyoria ni de quants són en la província que estiga segur en sa casa, pus estaria en mà de qualsevol ruý malintencionat opposar-li semblant calúmnia y fer-lo anar per lo poble a cremar y abrasar en casa. Y axí, suplica lo consistori a vostra senyoria se servesca, ab son madur y acertat parer, aconsellar-li lo que deu obrar per a reparo de una introducció tant perniciosa com la que se intentà lo die de aÿr, per a què ab son consell puga deliberar lo que sie de mayor conveniència al servey de Déu Nostre Senyor y de sa magestat, que Déu guarde, y al beneffici y conservació d'esta província".

La qual, oÿda per la dita junta, resolgué ab gran uniformitat de què los molt il·lustres consistoris conferissen sobre la matèria a effecte de què dit fra Fornés y sos conciliariaris, si.ls ha tingut, com se creu hi.s té per cert, fossen castigats com demana la spècie del delicte. Tingueren dits molt il·lustres consistoris lo die de aÿr la conferència y resolgueren dos cosas: la primera que, de part de totas dos casas, se fes instància y part formada contra dit fra Fornés ab son superior y provincial, acudint als remeys de apel·lació quant no se'ls administràs justícia conforme clama la malícia //436r// de un tan perniciós delicte. La segona que resolgueren, y de què esperan ab mayor seguretat lo total acert en matèria tan important y que concerneix tant la conservació de la província, fou que, per medi d'estos brassos se donàs rahó a vostra senyoria de una tan perniciosa insolència, perquè ab lo parer de vostra senyoria, sempre acertat, se hisca al reparo de semblant maldat, per hont estiga cada hu de vostra senyoria segur en sa casa y no exposat a què un ruý, que no té que perdre, li oppose de si té o no té amagat en sa casa, enganyant al poble y commovent-lo a desastres lastimosos y ruÿnas irreparables. Perquè té per cert que, ab son consell de vostra senyoria, obrarà sempre lo de mayor conveniència, axí en servey de Deú, de sa magestat, com per a conservació y augment d'esta província».

E legida la dita proposició per lo scrivà major y secretari del General ab alta veu, encontinent, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà còpia de aquella a dit senyor conseller en cap, lo qual, encontinent, se alsà y se'n anà en casa de la ciutat per a consultar-la ab los senyors consellers, sos companys. Y al cap de una estona, tornà dit senyor conseller en la present junta y aportà son vot en scrits, //437r// lo qual fonch legit per dit scrivà major. Y aprés tots los demés senyors de dita junta anaren votant per son orde ab molta maduresa y attenció.

Resolució. Y en dita conformitat, los dits senyors, brassos, després de oÿda y entesa la dita proposició y tenint de sa senyoria la deguda estimació de què, en cosas tant importants al servey de sa magestat y bé de la província, hage obrat ab lo cuydado y diligència que insinua la dita proposició, feren la resolució següent:

«Que deu sa senyoria judicialment inquerir e instar la averiguació y càstich del delicte que narra la proposició, de tan malas conseqüències en dany de la província y provincials de aquella, ab lo provincial o superior de sa religió, y donant-ne notícia a sa alteza y al senyor de Marca, manar donar-li la informació que se havia rebuda en aquest negoci per a què veja quant attent està vostra senyoria a la conservació de la pau y quietut de esta ciutat y província, y que, axí mateix, en lo primer Consell de Cent que.s tindrà, se li done rahó hi.s fassa sabidor, per part de vostra senyoria, de la present resolució y de las causas que han obligat a ella, juxta lo narrat en la proposició».

a. a continuació repetit y passava sens càstich.

437v Dissabte, a XVI. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Surribas, sobrecullidor del General de la part de llevant, ha comptat y pagat la terça janer, febrer y mars 1644, exceptats los llibres de Roses, Bagà y Manresa, ordinari y guerra. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari[a].

439r Dimecres, a XX. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest província. La qual, manaren ser continuada en lo present dietari, y és del tenor següent: «Esta nit passada, etcètera. *Consuatur signata littera A.*

Divendres, a XXII. En aquest die los senyors deputats, vaccant lo offici de pintor de la present casa de la Deputació, //439v// per mort de Jacinto Barthomeu, qui obtenia aquell, anomenaren en pintor a Anthoni Pujol, pintor, ciutadà de Barcelona. La qual nominació feren durant la mera y líbera voluntat de ses senyories y de sos successors.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per coses concernents lo beneffici de la província.

440r Dimecres, a XXVII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori com Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça abril, maig y juny 1644, exceptat los libres y diners de la taula de la ciutat de Solsona, vila de Calaff y Esterri, ço és, ordinari y guerra. La qual relació manaren fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar lo senyor comte de Xabot, que havia tres dies era vingut de la campanya de Balaguer enviat per lo senyor virrey, lo qual posave en casa de micer Martí, situada en la present ciutat, als quatre cantons del Call y Bocaria. Los quals, foren rebuts per dit senyor comte al cap de la escala y aprés de haver tingut molt bon rato de conversació, se alsaren y dit senyor comte //440v// los acompanyà fins baix a la porta de dita casa, hont se despediren, precehint molt gran demonstració de voluntat. Y ses senyories se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que.y eren anats.

Dijous, a XXVIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories, en forma de ciutat, los senyors consellers y tingueren conferència ab ses senyories en lur consistori, en la qual també assistiren las personas de la junta del batalló, per a tractar-se en ella de la bona administració de aquell.

Dissabte, a XXX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la Llotja de la mar per alguns negocis y affers del General.

441v Octubre MDCXXXXV

Dissabte, a VII. En aquest die Francesch Carreres, altre dels porters ordinaris de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com ell, de son orde y manament, ha liurat y entregat lo die present a Antoni Grasses, credenser del General, lo llibre de la Tariffa dels Drets del General per rahó de las robas y mercaderias del present Principat y comtats, imprès lo any present de 1645, requerint-lo que pose en exequució aquell, si y conforme en ell està contengut. E lo dit Antoni Grasses, després de haver acceptat y pres a sa mà lo dit llibre de la Tarifa, ha respost que observarà lo que en ell està contingut, conforme se li manava per ses senyories.

Dilluns, a VIIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa de la ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per algunas cosas y affers concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar las fonts del General passat lo monastir de Nostra Senyora de Gràcia. Las quals, regonegueren y miraren com és acostumat y.ls obliga lur càrrech quiscun any anar-hi. Y perquè ses senyories trobaren les dites fonts ab gran necessitat de reparo y adops per los rompiments que en ella foren vists, axí per ses senyories com per lo mestre de cases de la pre-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 740.

sent casa //442v// que ab si se'n aportaren, per ço, deliberen ses senyories consistorialment, absent, emperò, lo senyor oÿdor real, qui està desganat en sa casa, que las ditas fonts sien promptament adobades y reparades en tot lo que sie necessari, com aprés se ordenara ab las deliberacions dels pagaments y giraments de diners que.s previndran y faran al magnífich regent los comptes del General per lo dit effecte.

Dimecres, a XI. En aquest die Joan Soler, porter real, ciutadà de Barcelona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories de què a vuit del corrent se conferí en la vila de Mataró, de orde y manament de ses senyories[a], y donà y entregà dit dit a Joan Pere Tarau, tauler del General en dita vila, lo Libre de la Tariffa dels Drets del General per rahó de las robas y mercaderies del present Principat y comtats, imprès lo present any 1645, requerint-lo que posàs en exequució si y conforme en ell està contingut. Y lo endemà, als 9 de dit mes y any, se conferí en la vila de Arenys de Mar y donà semblant //443r// libre a Miquel Leu y Pasqual, qui feye lo offici de tauler del General en dita vila, per trobar-se absent de aquella Joseph Sala y Serinyana, qui obté lo dit offici. Lo qual li havia respost, aprés de haver acceptat y pres a sa mà lo dit Llibre de la Tariffa, que observaria lo que en ell està contengut y conforme se'ls manava per ses senyories.

Dijous, a XII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories y las personas de la junta del batalló per negocis y afers de dit batalló.

443v Dilluns, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, per a cosas concernents lo beneffici del General.

Dimars, a XVII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la casa de la ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com en effecte la tingueren. En la qual, proposaren una suplicació que havian presentada a ses senyories Jaume Selleras, vidrier de llum, y Salvador Parent, revenedor, deduint algunas contrafaccions preteses contra lo fill del magnífich regent la Real Thezoreria de Cathalunya sobre una aprehensió de civades y altres coses en dita suplicació deduhides, al·legant ésser contra la disposició del privilegi de les vitualles de la present ciutat y altres constitucions de Cathalunya.

a. *a continuació ratllat* se conferí.

Y en la dita conferència resolgué que los assessors y advocats de las dos cases conferissen sobre lo fahedor en dit negoci per a què, aprés de oÿt son parer, se puga pèndrer la resolució que convindrà per //444r// reintegració de las contrafaccions que.s pretenen ab dita suplicació. La qual sensuraren y conferiren dits magnífichs assessors y advocats de las dos casas.

Dijous, a XVIIII. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, present en assò Miquel Marquès, notari, entrevenint en loch y nom de mossèn Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y presents per testimonis Rafel Pellisser, notari públich de Barcelona, y Pere Màrtir Ferrer, scrivent, lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, constituïts personalment devant de Joseph Planes, parayre, qui aportà vara larga de rey, personalment trobat devant la scrivania de dit Rafel Pellisser, notari, situada en la plassa del Rey de dita present ciutat, lo dit síndich presentà, e o per dit Marquès féu presentar, al dit Joseph Planes una scriptura del tenor y lectura següent:

«Requesta. Molt bé sabeu vós, Joseph Planes, parayre, ciutadà de //444v// Barcelona, que, segons lo disposat en las generals constitucions de Cathalunya, usos, consuetuts y pràtigues del Principat, no és permès a ningun official, fora dels ordinaris, aportar vara estesa dins los poblats de aquest Principat, axí per no poder ésser creats novells officials no sien posats, e molt en particular contra lo disposat en la constitució 5 del mateix títol, que allà a hont no.y ha hagut official bastoner, de aquell die en avant, no le.y puga haver, e també contra lo que.s disposa en la constitució 9 del títol «De officis de aguasils» y altres aplicables. Y axí mateix, ignorar no podeu que vós no sou official creat per las generals constitucions y que, per consegüent, no podeu anar públicament per la present ciutat ab vara larga sens expressa contrafacció y violació de les sobredites generals constitucions, usos y libertats de la província. E com vós no dubteu de anar per la present ciutat ab la dita vara larga, no obstant ne siau estat moltas vegades exortat, per ço, lo síndich del General, per lo comú y públich interès, acusant-vos la contrafacció de ditas generals constitucions y de les penes en aquelles y altres aplicables, vos requereix y interpel·la que, encontinent, dexeu la dita vara y no aneu més per la present ciutat y altres lochs ab vara estesa y larga, perquè fent lo contrari procehirà contra vostra persona y béns com a violador de las generals constitucions, en lo modo y forma que per ellas serà lícit y permès. *Requirens vos notario, et cetera*».

La qual scriptura presentada y volent[a] //448/1 r // comensar legir aquella, dit Joseph Planes ha respost la tenia per llegida y que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer. De las quals cosas requerí dit síndich ne fos levat lo present acte. Presents en tot per testimonis los sobredits y anomenats.

E aprés, als XXI dels dits mes y any present, en açò cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y notari públich de dita ciutat, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y presents també Miquel Marquès y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona, per testimonis en açò cridats y pregats, constituït personalment lo dit Joseph Planes dins la scrivania major del dit General de Cathalunya, volent, segons dix, respòndrer a la preinsertada scriptura que li fonch presentada als 19 del corrent, ha entregat y liurat, en presència de dits testimonis, al scrivà major una altra scriptura que aportave previnguda, la qual és del tenor següent:

«Satisfent Joseph Planes, aguazil ordinari de la Capitania General del present Principat, a una scriptura a ell presentada que comensa «Molt bé sabeu vós Joseph Planes, etcètera» y acaba «*requirens vos notario, et cetera*», diu y respon que de ninguna manera ha contrafet a las constitucions mencionadas en dita scriptura, perquè si acars ell, com a aguasil de dita Capitania, ha aportada en alguna occasió la vara, lo que·s diu sens ànimo de confessar cosa alguna, seria estat anant ell officiant, ço és, fent capturas de soldats fugits, axí del batalló com altres, que són en número molts; per fer las quals capturas se li ha donat memorial a part per lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portant- //448a/1v // veus de general governador en lo present Principat, lochtinent de capità general y mariscal de camp. Lo qual memorial se exhibeix *ut inseratur*. Dels quals soldats ha, dit Planes, capturats a molts y emancipats en los càrcers reals de la present ciutat, y contínuament a fins, hage fetas ditas capturas de dits soldats fugits, mencionats en dit memorial dalt insertat, (y) està actualment officiant; en lo qual cas li seria y és lícit portar dita vara. En cas que, altrament, no lo fos lícit, lo que.s nega, acceptades per ço totas y sengles confessions en dita scriptura fetas, si y en quant per si fan, y no altrament, y denegades totas las cosas assí prejudicials, dóna las presents per resposta, requerint que aquelles, juntament ab lo memorial dalt exhibit, sien continuats al peu de la dita requesta, y que de la una sens l'altra no.n sie donada còpia. *Requirens vos notarium, et cetera*».

a. a continuació una carta y un memorial, transcrits a l'Apèndix 1, pàg. 741.

De la entrega de la qual scriptura, resposta y papers en aquella mencionats, ha requerit lo dit Joseph Planes se'n llevàs, com ne és estat levat, lo present acte. Present lo dit scrivà major y testimonis sobreanomenats[a].

452r Dissabte, a XXI. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories per negocis concernents lo beneffici de la província.

Diumenge, a XXII. En aquest die, en la matinada, ses senyories reberen en lur consistori la carta de sa alteza de 19 del corrent, juntament ab la còpia dels pactes donats per sa alteza als rendits de Balaguer. La qual carta y pactes manaren ses senyories fossen continuats en lo present dietari, y és assí cusit signat de letras A, B. Y encontinent que ses senyories hagueren rebut dita carta, reberen en lur consistori un recaudo, per part de la present ciutat, fent-los a saber com sa alteza del senyor virrey los havia scrit lo rendiment de la ciutat de Balaguer y que, axí, havien resolt anar en la Seu per a fer gràcias a Nostre Senyor de la mercè nos havia feta, y que.s cantaria lo *Te Deum laudamus* ab la forma acostumada; de tot lo qual donaren rahó a sa senyoria per a què fos servit assistir-hi. E ses senyories respongueren que també tenian carta de sa alteza, ab la qual los donave lo mateix avís, y que acudirien de molt boníssima gana. Y al cap de una estona partiren de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en dita Seu, hont ja trobaren los senyors //452v // conseller y senyor governador. Y feta oració y les degudes y acostumades cortesies a dits senyor governador y consellers, se assentaren a son acostumat loch y al punt se[b] comensà a entonar lo *Te Deum laudamus*, y.s donà prinsipi a la professó. En la qual anaven los dits senyors governador, consellers y deputats, ço és, a mà dreta del senyor conseller en cap lo dit senyor governador, y lo senyor deputat ecclesiàstich a mà esquerra del senyor conseller segon, y los demés senyors deputats y oÿdors a mà esquerra de dits senyors consellers per son orde y com és acostumat. Y ab eixa forma seguiren dita professó, y acabada aquella, ses senyories dels senyors deputats se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma que.y eren anats.

Dimecres, a XXV. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren //453r // les trenta-sis per-

a. enquadernació i foliació errònies: el foli 448 que ve a continuació hauria d'anar entre el 454 i el 455.- a continuació una carta i uns pactes, transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 741-742.
b. a continuació ratllat se assentà.

sones que lo consistori tenia nomenades per a tractar cosas convenients y concernents lo beneffici de la província, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari sots jornada de quatre de maig pròxim passat y del corrent any 1645. A las quals juntes, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo savi Consell de Cent de la present ciutat ha fet deliberació anés una embaxada a donar a sa alteza la norabona del felís succés del rendiment de la ciutat de Balaguer y demés felices successos ha tinguts en esta campanya, y que los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat hisquessen a donar la benvinguda a sa alteza antes de arribar a la present ciutat. Per tant, per a poder acertar a pèndrer deliberació del que.s deu fer en orde si també se enviarà embaxador per lo effecte sobredit y si lo consistori de la present casa exirà a donar la benvinguda a sa alteza, se ha resolt representar a vostra senyoria lo demuntdit perquè, ab son acertat y madur consell, se puga pèndrer la resolució més convenient y de major servey de sa magestat christianíssima y beneffici de la província».

E la dita junta, després de haver conferida la matèria continguda en dita proposició molt exactament, y atenent lo quant obligada està tota esta província a las moltas vigílias y cuydados y extraordinaris treballs, y al amor y zel ab què sa alteza ha procurat y procura redimir-la de las hostilitats // 453*v* // enemigas, com en gran part ho ha verificat axí ab las diversas victòrias y derrotas que sobre ses armes ha alcansades gloriosament. Y per dita rahó, és just que aquest consistori done demonstracions de agrehiment de tants singulars benefficis y fassa las mateixas cortesias a sa alteza en esta sa vinguda després de la victòria de Balaguer, quals ha deliberat fer lo savi Consell de Cent de la present ciutat, ab qui esta casa és just tinga correspondència y conformitat en tota cosa, y molt en particular en esta, que és tan deguda de obligació. Per ço, aconsella la dita junta a ses senyories que deuen enviar a sa alteza un embaxador en nom del General. Y axí mateix, deu lo consistori, acompanyat de tots sos officials, exir a cavall al recibiment de sa alteza en lo die que serà servit entrar en esta ciutat, precehint en tot conformament ab las mateixas cortesias y modo que farà la dita ciutat de Barcelona en la occasió de dita sa vinguda, per ésser cosa precisament deguda per lo consistori y perquè no deu ni pot recusar-la sens que, altrament, incorregués en una molt notable nota.

454*r* Diumenge, a XXVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona y assistiren al offici que.s celebrà per lo rendiment de Balaguer y demés victòries que lo excel·lentíssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, havia tingudes contra los enemichs castellans; en lo qual, assistiren los senyors consellers, y ses senyories estigueren assentats en son loch acostumat. Y acabat dit offici, se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament y forma que.y eren anats.

En aquest mateix die, entre les dues y tres horas de la tarda, tenint avís cert que lo excel·lentíssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, entrava en la present ciutat, lo qual venia del rendiment de Balaguer y que ja venia marxant per entrar, segons que axí ne féu relació a ses senyories lo correu del General que era arribat a la posta. Y axí, partiren, consistorialment, de la present casa a cavall, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y present casa de la Deputació, // 454*v* // aportant ses senyories la insígnia del General en los pits, ab sa banda de domàs carmesí, anant dret a la plassa Nova, carrer dels Boters, carrer del Carme y dret al portal de Sanct Antoni. Y ab esta forma arribaren prop del hostal de Sancts, a hont trobaren a sa alteza del senyor virrey, lo qual venia acompanyat ab los presidents de las salas y doctors del Real Consell, y de la companyia de cavalls de sa guarda. Y arribats que foren, dits senyors deputats y oÿdors, junt a sa alteza, los senyors canseller y regent se apartaren del costat de sa alteza, tornant atràs. Y en lo costat esquerra de sa alteza se posà lo senyor deputat ecclesiàstich, lo qual, de part de la província, li donà la benvinguda y norabona del rendiment de dita ciutat de Balaguer y de las demés victòrias que havia tingudes y alcansades dels enemichs castellans, fent sa alteza molt(e)s grans demonstracions de voluntat. Y los demés senyors consistorials se posaren devant, anant devant d'ells les masses del General, anaven los magnífichs assessors y advocat fiscal y després los demés officials del dit General, y axí vingueren acompanyant a sa alteza envers la present ciutat. Y, a la que foren entre Sans y la Creu Cuberta, trobaren los molt il·lustres senyors consellers, y los dits senyors deputats y oÿdors se despediren de sa alteza y se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, dret al portal de Sanct Antoni, carrer del Hospital y Call amunt, en la present casa. Y sa alteza, acompanyat de dits senyors consellers, continuà son camí y se'n entrà en la present ciutat, anant //448/2 *r* //[a] dret per lo car-

a. foliació i enquadernació incorrectes: aquest foli es troba entre el 448a i el 449.

rer del Carme, cases de Montserrat dret a la Seu, hont féu oració. Y aprés passaren devant la Deputació, carrer de la Libretaria, Bòria, carrer de Montcada, Cambis y carrer Ample, dret a son palàcio, hont lo dexaren dits senyors consellers.

Pos en memòria que la causa que en dita jornada no.y havia sinó dos senyors deputats y dos oÿdors fou que lo senyor deputat militar se trobava conseller ters de la present ciutat, y anave ab los senyors consellers, y lo senyor oÿdor real havia molts dies que estava desganat. Quant sa alteza entrà per lo portal de sanct Antoni se disparà molta artilleria, que la ciutat havia fet posar per la muralla, del que sa alteza restà molt agrahit. Dir la gent que hisqué a veure'l no.s pot imaginar, y la alegria que la gent mostrava no té comparació, cridant en moltas parts «visque lo rey christianíssim y son lochtinent lo comte de Harcourt!», a qui Nostre Senyor done molta vida y salut, y que pugam vèurer fora de nostra pàtria natural los enemichs castellans. En lo present que foren las oracions tocades, se comensaren a fer les alimàries que la ciutat havia deliberat se fessen tres dies. Foren molt opulents y ses senyories manaren posar atxes en lo balcó de bronso que done a Sanct Jaume, graelles per los cantons de la present casa que estaven ensesas.

448 /2*v* Dilluns, a XXX. En aquest die, en la matinada, ses senyories (anaren) al offici en la Seu, y estigueren assentats ab la mateixa forma que lo die de aÿr, y també assistiren los senyors consellers.

En aquest mateix die, en la tarda, entre las duas y tres horas, havent ses senyories obtinguda licència de sa alteza del senyor virrey, per medi del síndich del General, anaren consistorialment ses senyories, a peu, acompanyats de tots los officials, a visitar-lo en son palàcio, lo qual los rebé ab molt gran demonstració de voluntat y alegria. Y aprés de estar assentats sa alteza y senyors consistorials ab ses cadires, que estaven apersabides, y aprés de fetes les degudes cortesies y haver tingut un poch de parlament, ses senyories se despediren de sa alteza ab molt gran demonstració de voluntat y se'n tornaren (en) la present casa.

En aquest mateix die, tocades les oracions, se prosseguiren las alimàries ab la mateixa forma y manera del die de aÿr.

455*r* Dimars, a XXXI. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren, tercera vegada, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la Seu per a oÿr lo offici que se havia de celebrar en aquella per lo dit rendiment de Balaguer y demés victòrias referides, en lo qual també assistiren los dits molt il·lustres senyors consellers. Y estant assentats, vingué lo senyor virrey, al qual hisqueren a rèbrer los senyors consellers a la porta de la iglésia, y los senyors deputats hisqueren a la porta del presbiteri, y, d'exa manera, lo acompanyaren junts fins a hont estava son estrado, que era a la part del evangeli. Y los senyors consellers estigueren assentats a la part de la epístola, en los banchs que allí estan fixos, y los senyors deputats estigueren assentats en sos banchs de vellut carmesí vanovats que, per dit effecte, estaven posats contra las barras de la rexa de ferro que dóna a santa Eulària, devant lo altar major, estant lo senyor deputat ecclesiàstich[a] assentat al cantó del banch més prop del senyor virrey; y aprés estava assentat lo senyor deputat real, y aprés los demés per son orde; y a mà esquerra del senyor virrey estavan assentats ab sos banchs los doctors del Real Consell. Y, estant tots ab lo modo sobredit, se comensà a celebrar la missa ab molta música y cantòria. Y acabat lo offici, ses senyories se'n tornaren en la present casa ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, tocades les oracions, ses senyories partiren consistorialment, a cavall, ab los porters // 455*v* // y masses devant, acompanyats de alguns cavallers y moltas atxes de cera blanca, anaren dret en casa de la present ciutat, a hont aguardaren un rato los molt il·lustres senyors consellers, los quals, vestits ab ses insígnies consulars, pujaren a cavall ab molt(s) cavallers que.ls acompanyaven, ab vestits de molt valor. Y partiren des de dita casa de la ciutat, ab una infinitat de atxes de cera blanca cremant, ab esta forma, ço és: devant anaven los vadells del studi y molts altres officials; y aprés anaven los verguers del General, ab les masses altes; y aprés venian los verguers dels senyors consellers y deputats en filera, de dos en dos, ço és, lo senyor conseller en cap a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich y lo senyor deputat a mà esquerra; y aprés los demés senyors consellers, deputats y oÿdors, de dos en dos, per son orde, anant dits senyors consellers a mà dreta y los senyors deputats y oÿdors a mà esquerra; y aprés venian molts cavallers molt ricament vestits, també de dos en dos. Y d'esta manera, prengueren Regomir avall, dret al carrer Ample y Pla de Sanct Francesch. Y arribats ab esta forma devant la porta del palàcio de sa alteza del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, en aquesta província, y al cap de poch baixà sa alteza, vestit molt de gala, acompanyat de molts cavallers principals francesos. Y sa alteza se posà en lo mig del senyor deputat ecclesiàstich y se-

a. a continuació ratllat y aprés los demés.

nyor conseller en cap, anant dit senyor conseller //456r// en cap a mà dreta de sa alteza y a mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich; y aprés anaven los demés senyors deputats y consellers, de dos en dos, per son orde, ço és, los senyors consellers a mà dreta y deputats a mà esquerra, ab la mateixa forma que.y eren arribats des de casa de dita ciutat. Y comensaren a fer camí per lo carrer Ample ab esta forma, ço és, que devant de tots anaven los quatre sargentos majors de la present ciutat, aprés anaven un gran número de cavallers cathalans y francesos, de dos en dos, y aprés tots ab sos cavalls; després venian molta part dels soldats de sa guarda a peu, ab ses escarrabines al coll, aprés venian altres cavallers francesos y cathalans a cavall , y aprés venian los verguers del studi , lo cap de guayta de la ciutat y altres officials a cavall; aprés los tres verguers de ses senyories, ab les masses altes, y aprés los verguers dels senyors consellers, ab les masses altes; y aprés venia sa alteza del senyor virrey, aportant a mà dreta lo senyor conseller en cap y a mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich, anant tots tres de filera; y aprés venian los senyors deputat real a mà esquerra del senyor conseller segon, aportant al mig lo senyor comte de[a] ... , nebot de sa alteza del senyor virrey; y aprés anaven los demés senyors consellers y deputats e oÿdors, de dos en dos, per son orde, anant dits senyors consellers a mà dreta y dits senyors deputats a mà esquerra; y aprés venian altra vegada molts cavallers francesos y cathalans; y últimament, venia lo senyor governador, acompanyat de alguns cavallers. Y d'esta manera, anaren passejant la ciutat, que tota estava lums. Y aprés tornaren sa alteza a son palàcio, hont se despediren demonstrant molt gran alegria y contento de vèurer lo amor y voluntat //456v// ab què lo poble estava. Y dits senyors cavallers y deputats se'n vingueren en casa de la present ciutat, ab la mateixa forma que.n eren partits, a hont dits senyors deputats se despediren de dits senyors consellers, y se'n vingueren en la present casa consistorialment, y de aquí cada hu se'n anaà en sa casa. Aquesta axida de sa alteza dexà pasmats los ànimos de tots, per ser estada cosa que may se ere vista, ni feta vèurer tanta noblesa y tanta gala y bisarria, y tanta atxa que.ls acompanyava, com se diu, may se era vist.

Novembre MDCXXXXV

Dimecres, al primer. Die de Tots los Sancts.

Dijous, a II. Die de deffunts.

Divendres, a III. En aquest die ses senyories, conciderant lo quant està exausto lo General per las grans summas de diners[a] //459r// que deuen, axí per rahó de una immensitat de pensions de censals com de altres dèbits causats per rahó de la guerra y altras, de tal manera que, per a acudir a la solució y paga de aquells, ha aparegut a ses senyories nomenar las personas devallscritas per a què se conferescan ab las personas anomenades per part de la present ciutat, a fi y effecte de tractar y conferir y posar en exequució de què la dita ciutat compre al General las baronies que lo marquès de los Veles tenia en Cathalunya, les quals té confiscades lo General en virtut de resolucions fetas per los brassos generals, y vuy té y posseheix aquelles, y són las següents: lo molt il·lustre senyor fra Miquel Pont, abat de Àmer; lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell; fra don Francesch de Miquel, del hàbit de sant Joan; mossèn Narcís Ramon March, donzell; mossèn Pau Amat major; mossèn Joseph Ximenis, ciutadà, y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà.

Dissabte, a IIII. En aquest die lo magnífich Jaume Ros, donsell, en Barcelona domiciliat, com a procurador substituït del magnífich Joseph Massó, doctor en drets, ciutadà honrat de Barcelona, procurador del reverent senyor Francesch Comter, doctor en drets, canonge de Elna, residint en la cort romana, obtenint lo offici de advocat fiscal del General de la vila y col·lecta de Perpinyà, com de la //459v// constitució consta ab acte rebut y testificat per Jaume Morer, per auctoritat apostòlica notari públic en lo archiu de la cúria romana, descrit als vuit de juliol pròxim passat y del corrent any 1645, y de la substitució consta ab acte rebut en poder de Climent Cortell, notari real, ciutadà de Barcelona, a 23 de agost també pròxim passat, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, en dit nom ha renunciat líbere y simplament, per justas causas lo ànimo de dit son principal movents, lo dit offici de advocat fiscal de dita vila y col·lecta de Perpinyà, que dit son principal obté, en mà y poder de ses senyories; suplicant a ses senyories fossen servits admètrerli la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que.u rebrà, en nom de dit son principal, a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant los és lícit y permès. Presents per testimonis Pere Pau Lloses, guarnimanter, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Francesch Bosch, notari, scrivà major de la visita dels deputats y oÿdors y

a. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.

a. a continuació una procura i una acta, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 742-743.

demés officials del General del trienni pròxim passat del 1641. Lo qual, de part de la dita visita y molt il·lustres senyors visitadors de aquella, presentà a ses senyories un memorial de las quantitats que han de pagar al General les persones que[a] són estades condempnades, nombrat de número 1, y altre memorial o sumari de sentències fetas y promulgades per dits senyors visitadors contra los officials y ministres del General de l dit trienni 1641, comensada en lo any 1644, y fetas y promulgades en lo any 1645, a fi y effecte que ses senyories se servescan exequutar ditas sentències, conforme està contengut en dit memorial o summari de número 2 y altre memorial de tots los processos[b] // 474r // que per dita visita són estats remesos als molt il·lustres senyors deputats, de número 3, y altre memorial de les persones que són estades suspectes per dita visita, de número 4, més un llibre intitulat «Dietari de la visita trienni 1641, feta en lo any 1645»; y altre libre intitulat «Sentències y decret de exequució de la visita del General de Cathalunya del dit trienni 1641, y publicades en lo any 1645», y axí bé lo procés de dita visita.

E ses senyories han respost que exceptaven los dits memorials, libres y processos, y que faran lo que seran tinguts y obligats per rahó de sos officis en conformitat y exequució dels capítols y actes de Cort, usos, pràtiques, styls y observanças del dit General . Y encontinent ses senyories manaren a mi, scrivà major y secretari del dit General, continuàs en lo present dietari los sobre dits memorials, y que comunicàs aquells al magnífich racional de la present casa per a què constituís y constituesca en llibre de Vàlues Debitors al dit General les persones condempnades per dita visita las quantitats en las quals respective són condempnades, segons lo dit primer memorial, nombrat de número 1. Los quals dalt dits memorials, yo, dit scrivà major, he cusit en lo present dietari, signats de letras A, B, C, D, y los demés libres y procés de visita recòndits y guardats ab la forma y de la mateixa manera estan recòndits y guardats los demés procesos y libres fets ab les visites atressades.

En aquest mateix die, ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar lo senyor duch de Roanes, nebot carnal del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, // 474v // lo qual posava en las casas que eren del marquès de Aytona, lo qual hisqué al cap de la escala de dita casa a rèbrer ses senyories. Y aprés de haver tingut molt bon rato de conversació, los quals acompanyà fins baix a la porta del carrer, hont se despediren de sa excel·lència, ab molt gran regocijo y alegria, y se'n tornaren ses senyories en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

Diumenge, a V. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo dit excel·lentíssim senyor duch de Roanes, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y ab esta forma se'n entraren en consistori. Y ses senyories lo asse(n)taren e lo mig, estant a sa mà dreta lo senyor deputat ecclesiàstich. y aprés de haver tingut molt gran rato de conversació, tots se alsaren y ses senyories lo acompanyaren fins al dit cap de la escala, a hont lo havian rebut dits senyors oÿdors, y se despediren de sa excel·lència ab molt gran demonstració de voluntat.

Dimars, a VII. En aquest die vingué en esta casa Joseph Fontana, síndich de la present ciutat, y de part dels senyors consellers, donà rahó a sas senyorias //475r// trobats en consistori, dels avís havian tingut dits senyors csonsellers de què, en las parts del Vallès, se temesin algunas grans discusions y rompiments entra la gent del pahís y los soldats de sa magestat, que estaven allí alojats, per occasió de algunas vexacions o altres desordres que.s diu farian dits soldats contra los naturals y habitants de aquells lochs; y que, axí, apar seria de gran conveniència se fes alguna prevenció per a evitar los danys que de aquí poden originar-se, que aquest és lo fi dels senyors consellers en donar a sas senyories avís de aquesta novedat. E los dits senyors deputats, després de haver estimat als dits senyors consellers la mercè que.ls feyan de la notícia que.ls havian dada de ditas cosas, respongueren a dit síndich que.u tractarian en consistori y que en tot procurarien obrar en la confomitat y a la mateixa intenció tant prudent de la ciutat. Y despedit lo dit síndich del consistori, ses senyories tractaren sobre la matèria. Y attesa la gravedat d'ella, resolgueren que lo senyor deputat ecclesiàstich a ssoles, en nom del consistori, anàs a donar-ne rahó a sa alteza per a què, evisat del perill que.s deu témer, pogués provehir-hi del remey aportú, segons que encontinent fonch, axí, reduït en exequució. A la qual respongué sa alteza que, tenint notícia del referit, havia ja enviat a ditas parts tres personatges de compte per a què restituissen en bon estat las ditas discòrdias y desordes que.s recelavan, y que, sobretot, estimave al consistori son bon cuydado y attenció que manifestave tenir al major servey de sa magestat y beneffici y quietut de aquest Principat.

a. a continuació ratllat estan.
b. a continuació quatre memorials, transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 743-751.

[*1645*] 475*v* Dissabte, a XI. En aquest die, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells y per los magnífichs advocats, baix, al peu de aquell, firmats, fet acerca de la captura de micer Jaume Clota, assessor del General en la ciutat y col·lecta de Vich. Lo qual vot, aprés de llegit, manaren fos continuat en lo present dietari, y és del tenor següent:

«En lo cas consultat per part dels molt<s> il·lustres senyors deputats als assessors ordinaris del General, advocat fiscal y doctors aplicats infrascrits acerca de una carta de sa alteza dirigida al veguer de Vich, *//* 476*r* *//* y assessor ordinari del General en dita ciutat, la data de la qual és en lo Camp de Tèrmens, a 3 de setembre 1645, ab la qual scriu sa alteza que Joan Montanya, criat de Glaudi Groch, provehedor de carns en lo exèrcit, li havia referit que li havia presos vuit bous, una vaca, vuit moltons o ovellas y una mula, ab títol que no tenia albarà de guia; que encontinent, rebuda dita carta, li restituescan tot lo dit bestiar y los demés gastos indegudament fets y que no fassen en manera alguna la exequució que comminan fer, que, altrament, estaria obligat a fer-ne sentiment, com largament és de vèurer en dita carta, a la qual se ha relació, y sobre altres coses referidas per dits assessors. Vista la dita carta y la informació que.s estada rebuda per altre dels assessors del General en dita ciutat y col·lecta de Vich, ab la qual ha constat com lo aguasil extraordinari Joseph Vilabella ha capturada la persona de micer Jaume Clota, assessor del General en dita ciutat y col·lecta de Vich, y aportat en los càrcers reals de dita ciutat, y vuy està pres y detingut en los càrcers reals de la present ciutat de Barcelona; y també ha constat que en dita ciutat de Vich ningú dels advocats de dita ciutat ha volgut pèndrer la surrogació de la assessoria del General de dita ciutat y col·lecta de Vich, y axí dita col·lecta està sens assessor y la causa del frau de dit bestiar s'és haguda de evocar en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats, y altres coses en dita informació contengudes, a la qual se ha relació, los doctors infrascrits són de vot y parer que la dita carta encontra al capítol primer del rey en Martí en la Cort de Barcelona any 1409, en lo títol "De offici de canseller", ab la qual està statuït que no.s puga signar per lo senyor rey alguna carta ressent, letra o alberà, o altra qualsevol scriptura de que.s seguís *//* 476*v* *//* o procehís conexensa o exequució alguna que toch o tocar puga interès de part deduhïda en juy, y ab aquell altra capítol de la mateixa Cort del títol "De offici de protonotari", ab lo qual se disposa lo mateix, y també encontra ab la constitució del rey Ferrando feta en la Cort de Barcelona any 1510, capítol 2, constitució 3, en lo títol "De offici de deputats", y altres capítols allí referits, ab los quals se concedeix y atorga als deputats del General de Cathalunya tota la jurisdicció acerca la exacció dels drets de la Generalitat del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya privativament al senyor rey, son lochtinent y altres qualsevols officials reals, y altres capítols y actes de Cort, usatges y constitucions generals de Cathalunya aplicables. Per quant la dita carta conté matèria que toca interès de part deduhible en jury y del qual se havia ja introduït causa en dita ciutat y col·lecta, y no estar fermada la dita carta per canseller o regent la Real Canselleria, y se entremet sa alteza de la jurisdicció del General, que, privativament, toca als dits deputats y als officials del General en loch de aquel, manant a dits veguer y assessor restituescan dit bestiar que.s pretén esser[a] caygut en frau, y que cessen de la exequució que comminan.

Y axí, són de vot y parer que los dits deputats poden y deuen exir al reparo y defensa de dita contrafacció, segons que per usatges, constitucions, pactes jurats, ús, styl y pràtica de la casa de la Deputació és acostumat. Y axí mateix, aconsellen que, attès dit assessor està pres y que per rahó de dita captura no s'és trobat doctor en la ciutat de Vich que hage volgut servir lo offici de assessor, ab què resta aquella col·lecta sens tenir qui aconselli als deputats local, y tots los demés officials del General que, tant quant estarà en la presó dit Clota, los senyors deputats li ajuden y afavorescan en los[b] *//* 479*r* *//* fets se offeriran, y no res menys, per tots los medis extrajudicials a ses senyories ben vistos, procuren sa libertat, conforme en semblants casos és estat acostumat de fer per sos predecessors, perquè resten més animats los officials del General.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Xammar, consulens. Ozona, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, assessor. Don Acasius de Ripoll, consulens. Boffill, consulens. Mostaros, consulens.»

480*r* Dimars, a XXI. En aquest die, vaccant lo offici de esparter del General per mort de Francesch Fent, ses senyories anomenen en esparter de la present casa a Pere Mauri, sparter, ciutadà de Barcelona.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo magnífich senyor Domingo de Moradell, donsell, en Barcelona domiciliat, altra de las personas de la jun-

a. a continuació ratllat tingut.
b. a continuació aquest vot, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 751.

ta del batalló anomenat per los dos consistoris, ha renunciat en mà y poder de ses senyories, per justas causas son ànimo movents, lo càrrech que tenia en dita junta; suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació. E ses senyories respongueren que admetian aquella, si y en quant los era lícit y permès, y no altrament. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

480*v* Dimecres, a XXII. En aquest die ses senyories, tocades les sinch de la tarda, partiren de la present casa a peu, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, dret al palàcio del senyor virrey, hont trobaren a sa alteza. Y arribats a sa presència, fetes les degudes y acostumades cortesies, se assentaren ab sas cadiras, que ja estaven aparellades. Y parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, explorà a sa alteza lo contengut ab la embaxada, còpia de la qual li fonch hentregada per dit senyor deputat ecclesiàstich, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Zelosos los deputats del General de Cathalunya de la conservació dels poblats del present Principat, occasionats de cumplir ab las obligacions de sos officis y de las continuadas quexas que tenen de dits poblats, desijant lo major servey de sa magestat, que Déu guarde, reprsentan a vostra alteza los notables excessos y desòrdens militars que han comès y cometen tots los dies las tropas , axí de cavalleria com de infanteria, que sa magestat té en lo present Principat, obligant als patrons y paysans a donar-los tot sustento de sas personas y cavalls sens pagar cosa alguna, robant-los molts bestiars, llansant lo vi y bastonejant en moltas occasions a dits paysans, lo que.s té per cert resulta del desordre que comet en lo alotjar ditas tropas, pus aquellas se allotjan a sa discreció, sens assistència dels jurats de las universitats y ab molt excessiu número del que cada un de dits poblats pot sustentar; per lo que representan vostra alteza que lo únich remey de dits danys és manar que los alotjaments se fassan segons nostras constitucions y que lo número dels soldats se pose en lo poblat // 481*r* // segons la capacitat de aquell, y que se'ls mane que paguen tot lo que pendran, perquè, altrament, es forsa se seguescan molts desordres y ne resulten a ditas tropas notables danys, en gran deservey de sa magestat».

La qual, aprés de entesa per sa alteza, fonch servit respòndrer que tenia molt viu pesar del que se li signava ab la embaxada, y que podien estar certs de sa voluntat que sa intenció era de que.s guardassen las constitucions y privilegis de Cathalunya per tots generalment, y que per la observança y demés que <era> se li era referit, ab lo que, de altra part, li era estat significat per alguns síndichs de las universitats que representan quexas de excessos de soldats, manaria promptament a un official seu major de guerra que, ab los mateixos síndichs, se conferís en las vilas y lochs que mostran estar quexosos, per a què allà capturàs tots los capitans y officials y demés soldats que.s trobarien culposos, los quals offeria castigar severament, ab molt gran satisfacció dels pobles y de la justícia. Y que, no res menys, manaria pagar y reintegrar a dits pobles de tots los danys, gastos y excessos fets per dits soldats ab tota puntualitat y effecte, assegurant a ses senyories que aquest lo veurian breument exequutat a tot son contento, perquè lo de sa alteza no és altre que tenir satisfeta a Cathalunya, segons sas lleys y drets, que en tota occasió offereix cumplir-los y observar-los ab molta puntualitat. Donant las ditas rahons per resposta a la dita embaxada, ab moltas altras paraulas de cumpliment y cortesia, que després de haver correspost ses senyories ab la mateixa y moltas altras paraulas de comediment, se despediren y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament, y ab moltas atxes ensesas que aportaven devant y havien manat prevenir, per ser ja de nit.

481*v* Dijous, a XIII. En aquest die hi hagué junta de brasos, cridats lo die present, en los quals entrevingueren las personas dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Miquel Pont, abat de Àmer; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Miquel Joan Ozona, capiscol y canonge de Barcelona; Francesch Torres, canonge de Barcelona; lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Busquets, canonge de Gerona; fra Joseph Sastre, del orde de sanct Benet; lo doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa; fra Salvador Morell, del orde de sanct Benet; don Francisco Sans, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, lo senyors: don Phelip Ferreres, Pau Amat major, Dimas Pobla, don Anton Viader, Francesch de Malla, Pere Màrtir Alberti, Domingo Moradell, don Onoffre d'Elentorn, Joan Francesch Despujol, Joan Batista Corbera y de Santcliment, don Jaume de Cardona, // 482*r* // Ramon Spuny, Joan Carreres, Narcís Ramon March, Hugo de Santjoan, don Rafel Casamitjana, Sebastià de Miralles, don

Làtser de Villalonga, don Hierònym de Tamarit, Joseph de Casamany, micer Francesch Serra, don Hierònym de Miquel, Joseph Berart. Per lo estament real, los senyors: conseller en cap de la present ciutat micer Batista Pastor, Francesch Móra y de Marimon, Antoni Miralles, Joseph de Urrea, Hierònym Pastor, Francesch Marí, micer Gismundo Boffill, Agustí Dalmau, mossèn Jaume Castellar, Joseph Quintana, Francesch Sangenís, Joseph Miquel Quintana, Antich Servat, Joan Pau Bruniquer, Anton Bru. Als quals paralant lo senyor deputat ecclesiàstich // 482*v* // fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo die de avuy són estats servits los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat fer-nos a saber la deliberació que lo die de aÿr prengué lo savi Consell de Cent, contenint que la ciutat y casa de la Deputació enviassen una persona per embaxador al rey y reyna, nostres senyors, a comú gasto de ditas casas, per a donar, en primer loch, a sas magestats dels felices successos que ses reals armas han tingudas, la campanya passada, en lo present Principat, fent-los gràcias de la mercè y honra han feta de enviar per lochtinent y capità general a sa alteza lo comte de Harcourt, y de la gran assistència de poder ab què se li han rendit; y juntament, suplicar-los que continuen sas magestats per la primavera vinent per a què del tot se puga tràurer lo enemich del Principat. Vehent nosaltres la correspondència que té la ciutat de Barcelona ab la present casa y quant justas són las causas y motius que ha(n) mogut al savi Consell de Cent a fer semblant deliberació, nos ha aparegut que deviam juntar a vostra senyoria per a suplicar-lo nos aconsellàs si, en conformitat de la deliberació feta per lo savi Consell de Cent, farem la mateixa deliberació, perquè ab lo madur y acertat parer de vostra senyoria acertem deliberar al servey de Deú Nostre Senyor y mayor beneffici del Principat».

E successivament, després de llegida dita proposició, fonch, no res menys, de orde de ses senyories, llegida la deliberació del savi Consell de Cent mencionada en dita proposició, còpia de la qual està assí originalment cusida, signada de lletra A. Y oÿts y entesos dits papers en dits brassos, fou, en aquells, feta la resolució següent:

«Que sa senyoria del consistori dels senyors deputats deu[a] // 484*r* // ajustar-se a la proposició y deliberació que fonch feta en dit savi Consell de cent, que ara és estada, actualment, llegida en los presents brassos, y que, axí, per los effectes en aquella contenguts, deuen ses senyories enviar, juntament ab la ciutat, un embaxador a la cort de sa magestat christianíssima a gastó comú de las dos casas, ab què la persona nomenadora per al dit càrrech degan elegir-la líberament los dos consistoris dels estaments ecclesiàstich, militar o real, sens que tinga necessitat de què sie insaculada en una ni en altra de las dos casas».

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 752.

484*v* Dilluns, a XXVII. En aquest die, entre sis y set horas de la tarda, ses senyories enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquesta província, per medi dels senyors lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda, don Francesch Sala y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya, als quals, per rahó de sos officis, toca y expecta cuydar de la observança de las generals constitucions de Cathalunya, pactes, usos y styls del Principat, representaren ab dos embaxadors a don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de general governador en lo present principat de Cathalunya *vice regia*, fetas la una als 10, la altra als 16 del mes de febrer proppassat, los excessos y procehiments fets per Joseph de Rocabruna, en nom del governador de las armas de la vila de Tremp, sotsvegueria de Pallàs, y Conca de Orcau, y per altres capitans y officials de guerra en las vilas y lochs de dita sotsvegueria, Conca y altres parts, contra lo disposat en la constitució 20 del títol "De vectigals", y altres constitucions y pactes jurats ab sa magestat, que Déu guarde; suplicant-lo que, ab tot effecte, // 485*r* // revocàs dits procehiments ab refecció de tots danys y punició de dit Rocabruna y demés officials com a violadors de ditas generals constitucions, entregant-li, juntament, còpia autèntica de las informacions rebudas per dits deputats de dits excessos. Y si bé fou servit sa senyoria, ab acte rebut y testificat, en poder de Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona, notari y scrivà major de la General Governació de Cathalunya, als 17 de dit mes de febrer proppassat, revocar y donar per nul·los tots los fets enantats per dits Rocabruna y altres contra ditas generals constitucions, declarant ésser estats fets contra sa intenció y voluntat, y que tals actes sian tinguts y haguts per nul·los, com si fets no fossen, restant sempre las generals constitucions en sa forsa y deguda observança, enviant la dita revocació autèntica a dits deputats y oÿdors, offerint de paraula y en scrits la esmena dels danys causats y la punició dels delinqüents; y dits deputats y oÿdors, ab tercera embaxada, han suplicat a dit portantveus de general governador *vice regia*, en jornada de[a] ... de febrer

a. a continuació, un espai en blanc d'uns 10 mms.

proppassat, fos servit, en exequució de la dita revocació, castigar al dit Joseph de Rocabruna en las penas imposades en las constitucions 9 y 11, y altres del títol "De observar constitucions", privant-lo de tot offici y govern, y condempnant-lo en refer y esmenar totas las injúrias y danys causats, y castigar-lo en las penas corporals que ha incidit com a violador de ditas generals constitucions, conforme usatges de Cathalunya y altres drets. Ab tot, dits deputats no han conseguit lo effecte de dita revocació ni la exequució // 485*v* // de dita offerta, al que se entén, per haver, en dit portantveus de general governador, spirat la jurisdicció ab la entrada y jurament de vostra alteza[a]; ans bé, han tinguda notícia que dit Rocabruna ha tornat a fer residència en ditas parts, exercint, axí mateix, lo dit càrrech de governador de las armas, e com sereníssim senyor.

Després del sobredit y fet, hagen los deputats justificades més plenament las contrafaccions que lo procurador fiscal del General ha proposades contra dit Joseph de Rocabruna y altres, ab lo procés de la informació novament rebuda, ab la qual consta haver dit Rocabruna contrafet a moltas constitucions, ja vexant los provincials, compel·lint-los ha portar-li en sa casa, sens pagar diner algú, pallas, lenyas, civades, ja exercint tota jurisdicció en aquells fins a mort natural, tenint cort formada, fulminant processos, publicant sentències, fent actes de composicions y de manlleutas de confiscació y segrest contra militars y provincials, publicant cridas ab penas peccuniàrias y de confiscació de béns, firmant y despedint diferents manaments manant diversas cosas ab penas peccuniàrias y de la vida als cónsols de las universitats de dit districte y altres particulars, fent convocació de somatents generals, ja capturant moltas personas ecclesiàsticas, tenint-las presas en sa casa ab cadena al coll, imposant-los diferents penas, exercint en aquells tota jurisdicció, formant processos en sa cort, obligant-los a prestar manlleutas, usurpant-se y retenint-se moltas summas de diner, blats y remanats de bestiars dels singulars de dit districte y molts altres casos que es trobaran especificats en la informació, còpia // 486*r* // de la qual, ab los dits actes, processos, manlleutas y manaments, que se entregan auctèntichs a vostra senyoria ab lo acte de la revocació, per lo doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la santa Iglésia de Tortosa, embaxador de dits deputats; suplicant los dits deputats y oÿdors per a cumplir a la obligació de sos officis, extrajudicialment, humilment, a vostra alteza que sia de son real servey, en exequució de la dita revocació, manar ab tot effecte, per observança de ditas generals constitucions, pactes, usos y styls del Principat, castigar al dit Joseph de Rocabruna y al doctor Ramon Rey, son assessor, còmplice en los sobredits delictes, y als demés que.s troban en aquells culpats, ab las penas axí corporals com altres expressades en las constitucions 9, 11 y altres del títol "De observar constitucions", y altrament, per usatges de Cathalunya y altres drets contra semblants contrafactors y delinqüents estatuïdas, y en refer en indivíduo tots los danys que de la dita informació consta haver causat, reintegrant a tots los effectes en lo estat de la llibertat ab la restitució de tot lo que se'ls ha usurpat, que de vostra alteza ho rebran dits deputats a molt singular favor y mercè».

E aprés, als XXIIII de dits mes y any, dits senyors embaxadors, lo militar absent, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, referiren com ells, lo die de aÿr, reportaren la dalt dita embaxada a dita sa alteza, anant acompanyats dels verguers de la present casa y de molts officials d'ella, y de moltas atxes, per ser de nit. La qual li havian explicada primer de paraula y aprés donada en scrits, si y de la manera que per ses senyories los era estat // 486*v* // ordenat, y que sa alteza havia rebuda la embaxada ab particular aplauso, dient que son ànimo y voluntat no era ni és altre que voler observar las constitucions y leys de la província, com axí ho ha offert, y que procurarà se reintegre tot lo que.s pretén en la embaxada, conforme serà de justícia, ab molta puntualitat.

Dimecres, a XXVIIII. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo noble don Joseph d'Àrdena y de Darnius, embaxador del General de Cathalunya per la cort de sa magestat, prestà en mà y poder de ses senyories, com a embaxador predit, lo jurament devall scrit:

«Jurament del noble don Joseph d'Àrdena y de Darnius, embaxador del General de Cathalunya per a sa magestat, que Déu guarde. Lo senyor don Joseph d'Àrdena y de Darnius, embaxador nomenat, per part de la present ciutat y del General de Cathalunya, ab la conferència tinguda per los dos consistoris en exequució de la resolució pressa en los brassos tinguts a 23 del corrent per la cort de sa magestat christianíssima, y altrament, elegit y nomenat ab deliberació de ses senyories feta lo die present, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors // 487*r* // de comptes del dit General y estant en presència de ses senyories, jurà a Nostre Senyor Déu y a sos sancts Quatre Evangelis, corporalment tocats, en mà y poder del senyor fra don Gispert Amat, abat de

a. a continuació ratllat e com sereníssim senyor, després del sobredit y fet.

Gallicants, deputat ecclesiàstich, rebent y acceptant-lo en nom y en presència del dit consistori, que guardarà, observarà y cumplirà las instruccions que per ses senyories li són estades donades y lliurades, despedides en la forma acostumada y referendades per lo scrivà major del dit General y ab lo sagell de aquell sagellades. Ítem, que axí mateix, guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevols òrdens e o comissions que, per avant, se li donaran per ses senyories ab instruccions o cartas o altrament. Ítem, que durant sa embaxada, no negociarà ni acceptarà per si mateix ni per altres persones algunas, directa ni indirectament, gràcies ni mercès, ni altres cosas de sa magestat ni de sos ministres, ni de altres persones, si no és tenint per açò exprés orde o consentiment de ses senyories. Presents per testimonis Montserrat Albià y Francesch Carrés, verguers de ses senyories».

Dijous, a XXX. Die de sanct Andreu. En aquest die foren extrets en consellers y obrers de la present ciutat de Barcelona, en la forma //487*v*// (acostumada), los devall scrits y següents. Consellers de Barcelona: don Phelip Surribas y Rovira, conseller en cap; lo doctor micer Batista Monfar y Sorts, segon; mossèn Francesch Vila, ciutadà honrat de Barcelona, terç; Lluýs Claresvalls, mercader, quart; Luýs Bataller, notari públich de Barcelona, quint; Pere Bofurull, texidor de lana, sisè. Obrers, són: mossèn Francesch de Gualbes, baró de Rocafort; mossèn Pau Bertran, mercader.

En aquest mateix die, en la tarda, partí de la present ciutat lo noble don Joseph d'Ardena y de Darnius, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona, per a París, cort de sa magestat.

Dezembre MDCXXXXV

Dissabte, a II. En aquest die, entre las sinch y sis horas de la tarda, //488*r*// hora donada a ses senyories, per medi del síndich del General, per lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, enviaren a dit sereníssim senyor lochtinent, per medi del doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa, Sebastià de Miralles, donzell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Per part de la universitat de la vila de Palamós, se ha, una y moltas vegades, als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, que per lo senyor rey don Pere de Aragó, a tres de las nonas de dezembre del any 1279, fou concedida als habitants en la dita vila de Palamós exempció de alotjament forsat en sas casas, y que lo dit real privilegi estava en viril observança, fent exhibita de aquell en lo consistori de dits molt il·lustres senyors deputats, y offerint de la observança informació, la qual és estada rebuda. Y ha constat de dita observança e de què, en prejudici de aquella y de dit real privilegi, se ha alotjat en la dita vila de Palamós, als 26 de setembre proppassat, lo tèrcio de infanteria de monsiur Boessa, prenent las claus dels portals de dita vila, allotjant en las casas a sa discreció. Y després ha arribat la infanteria, governada per lo tinent de Beufort, la qual se ha alotjat en //488*v*// la mateixa forma; y dit tinent se reté las claus dels portals. Y no obstant dit Boessa y tinent sian estats requerits de la observança de dit real privilegi, fent-los occular ostensió de aquell, han continuat y continuan per forsa, contra voluntat dels habitants, los alotjaments en dita vila, ab què resta lez dit real privilegi, instant a dits deputats lo exir al reparo de la contrafacció de aquell. Per ço, los deputats del General de Cathalunya, qui per la Cort són estats posats per a instar la observança de las leys y privilegis, a vostra alteza, extrajudicialment, suplican sia de son servey manar guardar dit real privilegi, desalojant los soldats que vuy estan en la dita vila de Palamós; que de vostra alteza, com a tant zelador de la observança de nostras leys, speran y confian lo reparo de dita contrafacció, y entregan lo procés de dita informació».

E aprés tornats dits senyors embaxadors de dita embaxada, ab la forma acostumada, feren relació a ses senyories, per orga o medi del senyor ardiaca Puig, altre de aquells, com havian reportada y explicada dita embaxada a sa alteza, primerament de paraula y després li donaren còpia de aquella en scrits. Lo qual respongué que bé sabran los senyors deputats ab quanta voluntat y cuydado havia procurat sa alteza la satisfacció y reintegració de las contrafaccions de constitucions y privilegis que, per part de aquest consistori, li eren estades representades. Y que, axí, en la present que ara se li significava, se informaria de la injustícia ab molta puntualitat, assegurant lo consistori que, en conformitat d'ella y tenint loch, manaria la //489*r*// observança del privilegi de què.s preten la[a] contrafacció, pus son ànimo y voluntat és aqueix, y axí ho offereix, que no repararà arrivar a la sanch de son propri cos per la observança de las constitucions, privilegis y leys de la província, que té molt en lo cor.

Dimars, a V. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment dins la present casa de

a. a continuació ratllat confirmació.

la Deputació, devant y en presència de //489v// mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, exactor del General, en exequució de la sentència de visita pròxim passada, feta sobre la querela de número 13 y per obtemperar al disposat en aquella, lo dit magnífich Joseph de Urrea, racional, en presència dels testimonis devall scrits, donà, lliurà, y ab effecte entregà al dit mossèn Joseph Quintana lo llibre dit Ferrando Paga, bo y regulat ab la forma que dita sentència disposa, dient que ell entregava dit libre per obehir a dita sentència. Lo qual llibre pres per dit Joseph Quintana, exactor, respongué que estava prompte y aparellat en obehir tot allò que ab dita sentència de visita se li ordenava, requerint que de tot lo sobredit ne foss llevat, com ne fonch llevat, lo present acte. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Jaume Cases, velluter, y Hierònym Galí, notari, *qui in his, et cetera*.

Dijous, a VII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, //490r// en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per alguns affers y altres negocis concernents lo beneffici y utilitat de la província.

Dissabte, a VIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa o palàcio del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat. Y arribats a sa presència, aprés de fetes les degudes y acostumades cortesies, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, explicà a sa alteza la embaxada devall scrita, y aprés le-y donà per scrits, y és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Entre los pactes y condicions ab què los brassos generals //490v// del principat de Cathalunya posaren dit Principat y comtats de Rosselló y Cerdanya a la obediència del rey christianíssim, rey de França, n'i ha hu, lo qual és tercer en orde, disposant lo tribunal de la Santa Inquisició reste en[a] Cathalunya ab poder de conèxer de las causas que pertanyen a la fe, tant solament; lo qual pacte, ab los demés, és estat jurat per sa magestat, que Déu guarde. Y desijant los deputats del General de Cathalunya la observança de aquell, han suplicat a sa magestat, per sos embaxadors, que fos de son real servey manar observar dit pacte; en exequució de la qual demanda fou servit sa magestat enviar dos reals cartas: la una dirigida al Consell Real, dada en París als 17 de mars proppassat, ordenant y manant a dit Consell que tinga la mà a la observança de dit pacte, y que sia guarda (da) la voluntat de dit senyor rey, la qual carta fonch presentada al molt il·lustre canceller, regent la Real Cancelleria y doctors de la Audiència Real a 23 de maig 1645; l'altra carta dirigida als molt reverents pares inquisidors del present Principat, dada en París als 23 de dezembre 1644, ordenant a dits pares inquisidors que no se entremeten en manera alguna de negocis civils ni criminals, sinó tant solament en matèrias de la fe, puis sols per aqueix fi és estat instituït lo tribunal de la Sancta Inquisició, la qual carta és estada presentada als tres de mars 1645. E com, sereníssim senyor, no obstant lo contengut ab ditas reals cartas, no hagen dits pares inquisidors sobressegut la conexensa y decissió de las causas civils y criminals, ni tampoch lo Consell Real hage obrat en impedir dita cone- //491r// xensa y decissió, per consegüent, lo dit pacte vuy no està encara en observança. Per ço, los deputats del General de Cathalunya, als quals, per rahó de sos officis toca y specta cuydar de la observança de las leys y pactes, a vostra alteza suplican que, per los medis aparegan més convenients, mane observar lo contengut y jurat per sa magestat en dit capítol 5, pus eixò és sa real voluntat, explicada en ditas reals cartas, que de vostra alteza ho rebran a singular favor y mercè».

Resposta. Sa alteza, oÿda y entesa dita embaxada, respongué que, en conformitat de son ànimo, que tenia al major cumpliment de la observança de las generals constitucions de Cathalunya y pactes convinguts entre sa magestat y la província, farie que en tot y per tot se guardàs lo que ara se li significava en la present embaxada, per ésser axí molt degut y ordenar-ho sa magestat ab sos reals decrets y cartas que se li avisan ab la mateixa embaxada, com axí ha offert sa alteza fer-ho ab tota puntualitat. E més avant, en concideració del que ses senyories explicaren també de paraula a sa alteza, en rahó de las grans queixas que diversos síndichs de moltas universitats, que cada dia acuden al consistori y las fan, per rahó dels alotjaments dels soldats y de la mala distribució y modo ab què.s proceheix en aquells, pus dits soldats, violentament, los fan a discreció, sens demanar ni aguardar bolletas dels jurats y altres qui //491v// administren las vilas y lochs de Cathalunya, com és axí precís per lo disposat ab los capítols dels pactes ajustats ab sa magestat y la província, y per contrafer dits soldats en açò, causant als paysans notables danys, agravis y violències, a què dits deputats, per son reparo, deuen axir a la reintegració de aquelles, com en esta conformitat lo representan y suplican a vostra alteza sia de son servey voler donar remey eficaç a dits agravis y contra-

a. en *interlineat*.

faccions tant notòrias. E sa alteza, responent al sobredit, digué a ses senyories que, per la detenció gran que tenia al bé de la província y obligat de algunas quexas que, en ditas rahons, havia tingudes a sa notícia, envià per ço, lo die de aÿr, officials de guerra per a disposar dits alotjaments y ajustar-los ab lo convingut y pactat y demés drets de la província; assegurant a ses senyories que, de aquí al devant, se procuraria mediar assò en tal forma que los drets del Principat serian molt cumplits, y los paysans no disgustats y la quexas en esta rahó cessarian, ab què podian ses senyories restar molt satisfets, que no.s perdia punt a esta intenció, per haver-la donada sa alteza axí a tots los que portaria(n a) càrrech dits alotjaments.

Dilluns, a XI. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, // 492*r* // ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu per a fer oració a la gloriosa verge y màrtir santa Eulària, patrona d'esta ciutat, y fer-li gràcias de la victòria que han tingut nostres armas.

Dimars, a XII. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey. Y arribats en sa presència y fetes les degudes y acostumades cortesies, donaren lo perabé y norabona de la victòria que las armas de sa magestat, Déu lo guarde, havia tingut en las parts de Leyda estos dies passats, representant a sa alteza la alegria y contento que ses senyories y tota la província havian tingut de tant bon succés, confessant dèurer-se tot a la prudència y vigilància de sa alteza. Al que sa alteza respongué que estimava molt la mercè y honra li feyan y que estiguessen certs que ell no desijava sinó lo bé y utilitat de la província, y que lo desig seu y de son rey no era sinó vèurer tret de Cathalunya lo enemich. Y aprés, fent-se las mateixas cortesies, se alsaren y despediren de sa alteza, (y) se'n tornaren en la present casa.

Dimecres, a XIII. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters // 492*v* // y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per alguns negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

Dijous, a XIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren la Trentasisena que lo consistori tenia nomenada per a tractar cosas convenients al beneffici de la província, los noms de las quals estan continuats en lo dietari present, sots jornada de quatre de maig proppassat y del corrent any 1645. A las quals juntas, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo savi Consell de Cent tingut estos dies pròxim passats, ha deliberat que la ciutat de Barcelona, en la vinguda de sa alteza la senyora comtessa de Harcourt, li fes la mateixa entrada que.s féu per sa alteza del senyor virrey. E com la casa de la Deputació, en semblants occasions, apar ha de obrar ab la mateixa forma que obra la ciutat, havem ajuntat a vostra senyoria per a suplicar-lo nos aconselle lo que devem fer de demonstracions per la vinguda de sa alteza, que ab lo madur y acertat parer de vostra senyoria acertarem al que devem fer en servey de Déu Nostre Senyor, de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici d'esta província».

La qual proposició llegida y entesa, fonch resolt que ses senyories reportassen a les persones dels tres estaments la matèria proposada, las quals fossen servits per dit effecte juntar.

493*r* En aquest mateix die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, monsiur Chirach, venint, segons dix, per orde[a] del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità generl de aquest Principat, donà rahó y explicà a ses senyories, consistorialment trobats en son consistori, y representà, primerament de paraula y aprés reduhint-ho de sa boca pròpria, y fent-ho continuar en scrits, lo contengut en la scriptura que és assí insertada, del tenor següent:

«Señores. Su alteza me embía a dar qüenta de lo que se ha passado en la convocación del Capítulo de la Seo y notificar a vuestra señoría que el rey, offendido de la ozadía y temeridad de algunos capitulares del dicho capítulo, que han dado pocesión de un canonicado a un hermano del conde de Perelada, enemigo declarado de su magestad, ha juzgado de no suplir en tal mal exemplo y que no se deve dar a los malos affectos lo que se deve dar a los buenos y aficionados clérigos por la patria y servicio del rey. Y porque su señoría castigue tan temerarios executores de su voluntad, que el rey siempre honra y desea respetar en buenos medios, por la paz y tranquilidad de la patria, resolvió de imbiar al momento a Roma tres canónigos, Coll, Tavarner y cabiscol Ozona. Los quales han emprendido tan temeraria resolución contra el servicio de Su Sanctidad, del rey y de la patria contra decreto de su alteza, que se les ha enseñado, y contra del orden que antes havían tenido // 493*v*

a. per orde *interlineat damunt de* dix del.

// de su magestad para suspender dicha pocessión; lo que su alteza vivamente ha sentido, contra dicho Capítulo, y particularmente contra los dichos tres canónigos. Los quales, de otra parte, ha descubiertos traydores al rey y a la patria, por letras que se han cogido de Tarragona y de Lérida, las quales ha mandado públicamente leher en su sala de audiencias, delante el mesmo Capítulo, por evidente justificación de su resolución, de la qual ha querido dar parte a vuestra señoría, por la confiansa que tiene de su experimentada fidelidad».

Encontinent, rebut dit paper, ses senyories ordenaren al síndich del General anàs en casa de la ciutat y, de part de ses senyories, demanàs conferència als senyors consellers, per a tractar ab ses senyories coses de importància y concernents lo beneffici públich. Y rebut per dits senyors consellers dit recaudo, al cap de poch, vingueren en la present casa, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories sobre lo contengut en dit paper enviat per dit senyor virrey.

E aprés de estar junts los dos consistoris en la casa de la Deputació, al cap de poch, vingueren en dit consistori lo doctor Jaume Corts, canonge de la Seu y ardiaca de Sancta Maria, y lo doctor Francesch Torres, canonge de dita Iglésia, ab embaxada de part del molt il·lustre Capítol de dita Seu. Los quals entrats dintra y assentats ab la forma acostumada, explicaren de paraula a ses senyories lo fet succehit en aquella tarda de la captura dels tres capitulars, Coll, Tavarner y cabiscol Ozona, feta per sa alteza, suplicant a ses senyories, de part de dit molt il·lustre Capítol, fossen servits *// 494r //* axir a la defensa del prejudici gran reb lo estament ecclesiàstich per rahó de dit fet, que dit molt il·lustre Capítol ho rebrà a particular favor de sa senyoria. Y que, pressuposat que los senyors consellers se troban presents en dit consistori, los suplicaren lo mateix de part de dit molt il·lustre Capítol, dient tenian lo mateix orde. E los dits consistoris junts respongueren que ja havian tingut notícia de dit fet per medi de sa alteza, ab un paper reportat a ses senyories dels senyors deputats per medi de monsiur Chirach, lo qual està continuat en lo present dietari, sots la present jornada, de tot lo que tenian viu pesar y sentiment. Y que per dit effecte estaven junts, y que estigués cert dit molt il·lustre Capítol que ells, per lur part, procurarian la esmena y reintegració de dit fet per tots los medis possibles, fent totas las diligències possibles y necessàries fins a alcansar lo fi desijat.

E més avant, volent los dos consistoris, de la ciutat y Deputació, donar alguna forma per a procurar la indempnitat y reintegració de la contrafacció occasionada ab la captura dels tres capitulars de la Iglésia d'esta ciutat, resolgueren, en la conferència que sobre açò han tinguda, que los senyors conseller en cap y deputat ecclesiàstich anassen a representar y suplicar a sa alteza lo contengut en un paper que era previngut, del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los consellers d'esta ciutat de Barcelona y deputats *// 494v //* del principat de Cathalunya, com a tant interessats al mayor servey de sa magestat, que Déu guarde, y gust de vostra alteza, han tingut molt gran sentiment de la occasió que haurà tingut vostra alteza de haver exequutat, lo die present, la captura dels tres capitulars de la Iglésia d'esta ciutat y manarlos embarcar per a Roma. Y desijosos los dos consistoris de la observança de las leys de la província y que, ab ella, reste sa magestat y vostra alteza servit, suplican, molt humilment, sie del servey de vostra alteza, per fer-los mercè, manar moderar la exequució de dita resolució, y axí, ordenar se desembarquen dits tres capitulars y entregar-los a sos ordinaris per a què los castiguen severament en tot lo que sien culposos; que, fent-se en esta conformitat, la justícia podrà restar satisfeta y dits consistoris molt regoneguts de haver de servir a vostra alteza aquest particular favor, ab las veras que assegura sa gratitut y cuydado, com lo esperan axí de la grandesa y generositat de vostra alteza».

E havent ses senyories dels dos consistoris enviats los síndichs de las dos casas per a pèndrer hora de sa alteza, a fi de poder reduhir en exequució la dita resolució, y arribats a son palàcio, demanant per açò licència, se'ls respongué, per monsiur Champanya, que sa alteza estava en lo llit desganat y que havia pres una medicina, y que, axí, no podia ésser loch per al sobredit fins a demà pròxim. Y tornada esta resposta per dits síndichs, se'ls ordenà que tornassen altra vegada en palàcio y de nou representassen que la demanda que antes, per los dos, era estada feta, se feya per part dels dos consistoris, que estaven junts *// 495r //* en la casa de la Deputació. Y que, axí, essent possible, rebien a mercè poder venir esta nit mateixa, per ésser la matèria que se havia de significar, per dits senyors consistorials, de molt gran importància. Emperò, tornats dits síndichs, digueren que se'ls havia respost, per lo mateix monsiur de Champanya, que en ningun modo era possible per esta nit, perquè sa alteza, després de la medicina, estava ara reposant. Y tornada esta resposta per dits síndichs, tercera vegada se'ls ordenà que tornassen en dit palàcio y de nou representassen altra vegada lo vèurer si podian parlar ab sa alteza de part dels dits dos consistoris. Y tornats dits síndichs, referiren a ses senyories com ells eren anats en lo palàcio de

sa alteza per vèurer si podian haver hora de sa alteza, y que, per dit effecte, havian parlat ab lo capità de la guarda, doctor Morell, monsiur Francolí y un almoyner de sa alteza. Y haventlos referit lo demuntdit, los havian respost que sa alteza estava dormint, y que no.y havia remey de parlar-li per aquesta nit. Y que exa relació era la que feyen dits síndichs a ses senyories, junts en lo consistori. Y rebut recaudo, que eran ja dos quarts per las deu, los senyors consellers se'n anaren en lurs cases y aprés ses senyories dels senyors deputats[a].

Divendres, a XV. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per negocis de la captura dels tres //495*v*// (capitulars), en la qual foren cridades las personas de la junta de las dos casas, en què fonch resolt que los senyors consellers en cap y deputat ecclesiàtich anassen junts a parlar ab sa alteza del senyor virrey y que, de paraula, explicassen a sa alteza lo que la mateixa conferència y junta los digué també de paraula, sens que donassen ni dexassen paper algú en scrits a sa alteza. Y encontinent, després de presa dita resolució, foren enviats los síndichs de las dos casas a sa alteza per a demanar-li hora. Y tornats , feren relació que sa alteza havia donat hora per a las sinch de la tarda del mateix die. E aprés de haver tocats los tres quarts per a las sinch, estant ses senyories dels senyors deputats junts en son consistori, lo senyor deputat ecclesiàstich se posà en un cotxo y se'n anà en casa de la present ciutat, hont lo estava aguardant lo senyor conseller en cap. Y tocades les sinch horas, hora donada per sa alteza, se'n anaren junts ab dit cotxo a palàcio, y estigueren junts ab sa alteza cosa de hora y mitja tractant de la matèria, y aprés se despediren de sa alteza ab las degudes y acostumades cortesies. Y dit senyor deputat dexà dit senyor conseller en casa de dita ciutat, y sa senyoria se'n vingué en lo consistori, hont estaven los demés senyors consistorials, sos companys, aguardant-lo hi.ls féu larga relació de tot lo que havia passat ab sa alteza. Y feta aquella, per ser ja tart y haver tocades les set horas de la nit, tothom se'n anà en lurs cases.

Dissabte, a XVI. En aquest die, en la matinada, los magnífichs assessors[b] //498*r*// y advocat fiscal del General donaren y entregaren a ses senyories, en lur consistori, un vot per ells fet en companyia dels magnífichs doctors aplicats, baix, al peu de aquell, firmats, acerca de la captura y haver trets de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya los tres capitulars de la Seu de Barcelona Tavarner, Coll y cabiscol Ozona, lo qual manaren continuar en el present dietari y és del tenor següent:

«Consultats los assessors, advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya acerca de la captura de les persones dels molt reverents Miquel Joan Ozona, capiscol, Francesch Tavarner y Ramon Coll, doctors y canonges de la Seu de Barcelona, per orde y mandato de sa alteza, lo die que comptavem a 14 del corrent mes de dezembre 1645, entre tres y quatre hores de la tarda, y aportats presos a un vaxell que estava a alta mar, lo qual vaxell aprés féu via per la part de llevant, si la dita captura y mancipació de càrcer en dita atarassana, embarcació y viatge dels sobredits, en la dita forma y procehiments dits y seguits, encontran als usatges y constitucions generals de Cathalunya, libertats y altres drets de la pàtria, vista la suplicació presentada per part del síndich del General lo mateix die 14 de dezembre, vista la scriptura entregada per monsiur Chirach, de part de sa alteza, al consistori de dits molt il·lustres senyors deputats lo mateix die de 14, ab la qual sa alteza, donant rahó de la dita captura dels dits cabiscol y //498*v*// y canonges, diu las paraulas següents:

"Señores. Su alteza me embía a dar qüenta de lo que se ha passado en la convocación del Capítulo de la Seo y notificar a vuestra señoría que el rey, offendido de la ozadía y temeridad de algunos capitulares del dicho Capítulo, que han dado pocesión de un canonicado a un hermano del conde de Perelada, enemigo declarado de su magestad, ha juzgado de no suplir en tal mal exemplo y que no se deve dar a los malos affectos lo que se deve dar a los buenos y aficionados clérigos por la patria y servicio del rey. Y porque su señoría castigue tan temerarios executores de su voluntad, que el rey siempre honra y desea respetar en buenos medios, por la paz y tranquilidad de la pátria, resolvió de imbiar al momento a Roma tres canónigos, Coll, Tavarner y cabiscol Ozona. Los quales han emprendido tan temeraria resolución contra el servicio de Su Sanctidad, del rey y de la patria contra decreto de su alteza, que se les ha enseñado, y contra del orden que antes havían tenido de su magestad para suspender dicha pocesión; lo que su alteza vivamente ha sentido, contra dicho Capítulo, y particularmente contra los dichos tres canónigos. Los quales, de otra parte, ha descubiertos traydores al rey y a la patria por letras que se han cogido de Tarragona y de Lérida, las quales ha mandado públicamente leher en su sala de audiencias, delante el mesmo Capítulo, por evidente

a. a continuació ratllat se'n anararen.
b. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 753.

justificación de su resolución, de la qual ha querido dar parte a vuestra señoría, por la confiansa que tiene de su experimentada fidelidad".

Vista la sentència de visita del trienni 1641 y lo decret de exequució de aquella feta sobre la querela número 37, a hont se lligen las paraulas següents: "Ab tot, perquè és cert que ni per la econòmica y pú(b)lica jurisdicció per lo jutge secular vers un ecclesiàstich exercir actes jurisdiccionals, etcètera"; vista la // 499*r* // informació rebuda sobre las cosas contengudes en la dita suplicació, ab la qual plenament ha constat de las cosas narradas en aquella, són de vot y parer que la dita captura de dits cabiscol Ozona y canonges dalt mencionats, encarceració en dit loch de la atarassana, embarcació de aquells en ditas barca y vaxell y expulsió de aquells del present Principat, navegant ab dits vaxells a la volta de llevant, encontra de direcció al privilegi concedit al estament ecclesiàstich, dat en la vila de Monçó a 2 de setembre 1510, ab lo qual està disposat que las personas ecclesiàsticas y religiosas constituïdas en sagrats òrdens no puguen ésser presos ni apresonats per los officials reals, (e), en los casos que se'ls dóna llicència per a capturar aquells, los hagen de aportar honestament, sens ignomínia alguna, e no al càrcer comú secular, sinó en alguna casa honesta, en la qual, presa la deposició de la tal persona, és tingut liurar-lo al official ecclesiàstich y que no.l puga tenir més de vint-y-quatre horas. Lo qual privilegi és estat confirmat en las Corts de Monçó en lo any 1542, y ab la constitució primera del títol "De confirmacions de constitucions", y ab la constitució tercera y 6 del títol "De bisbes y prelats", y altras moltas constitucions aplicables. Y axí, són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes poden y deuen exir al reparo y defensa de la dita contrafacció de dit privilegi y constitucions generals ab los remeys que, per usatges y constitucions generals de Cathalunya, ús y pràctica, y pactes jurats per sa magestat és acostumat.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Boffill, consulens; Sisteller, consulens; Mostaros, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, assessor. Cellers, consulens. Mir, consulens. Cua, consulens».

499*v* En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las trenta-sis personas que lo consistori tenia nomenades per a tractar cosas convenients lo beneffici de la província, los noms de las quals estan continuades en lo present dietari sots jornada de quatre de maig pròxim passat y del corrent any 1645. A les quals juntes, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch donat y llegit, per proposició, lo vot fet per los magnífichs assessors, advocat fiscal y doctors consultats, al peu de aquell firmats, lo qual està insertat en lo present dietari sots la present jornada. Y aquell fonch llegit ab alta veu en dita junta per lo scrivà major y secretari del General.

Diumenge, a XVII. En aquest die, entre dues y tres de la tarda, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi del doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa, don Pedro Aymerich y mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya, afligits y desconsolats de què vostra alteza, als 14 del corrent, hage tinguda occasió per a capturar y detenir las personas del cabiscol Ozona, Francesch Tavarner y Ramon Coll, tots canonges de la Iglésia de Barcelona, y demanar aportar-los, ab custòdia de soldats y officials francesos, // 500*r* // a las atarassanas, y de allí, embarcar ab un vaxell al camí de levant, trobant-se tant interessats dits deputats al mayor servey de sa magestat, que Déu guarde, al bon acert y gust de vostra alteza, tenen viu sentiment del pesar y disgust que ha patit vostra alteza de la dita occasió, y lo seplican sie servit mitigar lo sentiment que ha tingut y moderar la resolució exequutada, ordenant que tornen dits capitulars y que sien entregats a sos immediats ordinaris, per a què conegan de sas culpas y los castiguen segons la gravedat de aquellas, que serà posar a dits deputats en novas obligacions de servir a vostra alteza hi ho rebran a singular favor y mercè».

E, tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a sa alteza, la qual li havian explicada de paraula y aprés havien liurada aquella en scrits, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que rebuda aquella per sa alteza, los havia respost que estimava molt als deputats la demonstració que feyen del sentiment que sa alteza tenia, conforme se contenia en la embaxada. Emperò, que li apareixia que los deputats volien apretar molt aquest fet, y en subjectes malaffectes a sa magestat y a la província, com se veja en las cartas que, públicament, se havian llegit, y que podria ser que, ab la intercessió de ses senyories y fent los capitulars alguna demonstració conciderable en servey de sa magestat, a qui ell scriuria en aquest cas tingués per bé y donàs loch tornassen a ses cases, y que lo poble havia sentit bé del fet, però que ja veja que la obligació de lurs officis los incumbia fer la dita embaxada.

500*v* Dilluns, a XXVII. En aquest die, entre las duas y

tres horas passat migdie, ses senyories enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi de fra don Diego de Boxadors, del hàbit de sanct Joan, don Joseph de Olmera y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, las tres embaxadas juntes, que són del tenor següent:

«Embaxada per los negocis de la vila de Tarrassa. Sereníssim senyor. De part de vostra alteza se ha manat al balle y jurats de la vila de Tarrassa que donen y donar fassen a la companyia de gentdearmes de vostra alteza lo ordi y civada fos menester per los cavalls, a quatorse reals la quartera del ordi y a tretse la civada, ordenant que cobren rebuda, y assò fassan en pena de sichcents scuts de or als còfrens reals aplicadors, com estas y altras cosas se lligen en lo dit manament, despedit per cambra de Barcelona als quatre de novembre 1645, firmat de mà de vostra alteza. E com, sereníssim senyor, lo dit manament y ordenat en aquell encontra ab las generals constitucions de Cathalunya, actes y capítols de Cort, usatges y consuetuts del Principat, y molt en particular contra lo disposat en la constitució 20, títol "De nous vectigals", y en lo pacte 10 dels jurats per sa magestat, que Déu guarde, per ço, los deputats del General de Cathalunya a vostra alteza suplican, extrajudicialment, // 501*r* // sie de son real servey nul·lar, cansel·lar y revocar lo dit manament com a fet contra las generals constitucions, que de vostra alteza ho rebran a singular mercè y favor».

«Embaxada per lo negoci del veguer de Vich y assessor del General en dita ciutat. Sereníssim senyor. En nom de vostra alteza fou, en lo mes de setembre proppassat, presentada una letra de cambra, de data de 3 de dit mes, scrita en lo Camp de Tèrmens y firmada de mà de vostra alteza, dirigida al veguer de Vich y assessor ordinari del General en esta ciutat; ab la qual se refereix que Joan Montanya, criat de Glaudi Gros, provehedor de carns en lo exèrcit, havia referit que li havian presos vuit bous, una vacca, certs moltons o ovellas ab títol que no tenia albarà de guia, y que, encontinent, rebuda dita carta, li restituissen tot lo dit bestiar y los demés gastos indegudament fets; y que no fessen, en manera alguna, la execuució que comminan fer que, altrament, estaria obligat a fer-ne sentiment, com més largament se lig en dita carta a la qual se ha relació. E com, sereníssim senyor, la dita carta y lo disposat en ella encontra ab los capítols de Cort generals, constitucions de Cathalunya, actes de Cort, usatges y consuetuts de Cathalunya, ab los quals se atorga als deputats del General tota la jurisdicció acerca de la exacció dels drets de la Generalitat, privatiu al senyors rey, son lochtinent y altres officials, per ço, los deputats del General de Cathalunya qui són estats posats per la Cort general per a la observança de las // 501*v* // constitucions y privilegis, a vostra alteza suplican, extrajudicialment, sia de son servey cansel·lar y anul·lar y, en quant menester sie, revocar la dita carta com <h>a feta contra las generals constitucions, que.u rebran de vostra alteza a molt singular mercè, com a tant zelós de la observança dels privilegis y lleys de la província».

«Embaxada per la captura dels tres capitulars de la Seu de Barcelona. Sereníssim senyor. Per embaxada feta de part del molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona als deputats del General de Cathalunya, lo die de 14 del corrent mes de dezembre, y per la informació rebuda en la casa de la Deputació instant lo síndich del General e altrament, han tinguda notícia dits deputats de què dit die de 14, entre las tres y quatre horas de la tarda, per orde de vostra alteza, foren aportats, des de palàcio a las atarassanas reals, los doctors Miquel Joan Ozona, cabiscol de la Iglésia de Barcelona, Francesch Tavarner y Ramon Coll, tots canonges de dita Iglésia, anant ab sos barrets de quatre corns, assistint per custòdia alguns officials francesos y soldats de la guarda de vostra alteza; y que de ditas atarassanas, foren embarcats y aportats a un vaxell a alta mar, lo qual à pres lo camí a la part de levant. E com, sereníssim senyor, lo detenir dits capiscol Ozona, Tavarner y Coll, y, axí detinguts, aportar a la atarassana, embarcació de aquells en dit vaxell a la volta de levant encontra de directo ab los privilegis y immunitats // 502*r* // concedits al estat ecclesiàstich, y en particular al privilegi concedit a dit estament en la vila de Monçó a 2 de setembre 1510, ab lo qual està disposat que las personas ecclesiàsticas y religiosas constituïdas en sagrats òrdens no puguen ésser presos ni apresonats per los officials reals sens precehir assistència o requesta del jutge ecclesiàstich, e que en los casos que se'ls dona licència per a capturar aquells, los hagen de aportar onestament, sens innomínia alguna, e no al càrcer comú secular, sinó en alguna casa honesta en la qual, presa la deposició de la tal persona, sia tingut liurar-lo al official ecclesiàstich, y que no.l puga tenir més de vint-y-quatre horas. Lo qual privilegi és estat confirmat en las Corts de Monçó en lo any 1542, y en la constitució primera del títol "De confirmacions de constitucions" y ab la constitució 3 y 6 del títol "De bisbes y prelats", y altres moltas constitucions aplicables. Per ço, desijant los deputats del General de Cathalunya cumplir ab las obligacions de lurs officis, suplican a vostra alteza sia de son servey manar revocar lo dits procehiments y reportar ditas personas en lo estat que estavan ans de dita detenció, entregant aquells al jutge ordinari immediat, per a què, segons los

demèrits dels dits, conega y castigue aquells segons lo sagrat concili de Trento, que.u rebran de vostra alteza a molt singular favor y mercè».

E aprés, tornats dits embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori que ells havian reportades las ditas embaxadas a dita sa alteza, las quals havian primer explicat de paraula y aprés dades en scrits en mà de sa alteza, si y de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que sa alteza havia fet resposta que miraria los papers y tornaria resposta a ses senyories.

502*v* Dijous, a XXI. En aquest die, entre duas y tres horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, ab cotxos, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, a fi y effecte de tractar ab sa alteza algunas cosas convenients y concernent lo beneffici del batalló. Y aprés tingut molt gran rato de confabulació de dit fet, se despediren de sa alteza y se'n tornaren en la present casa.

Divendres, a XXII. En aquest die, entre las tres y quatre de la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt reverent senyor don Vincencio[a] // 504*r* // Candioti, col·lector general apostòlich de Sa Sanctedat en aquesta província, lo qual fou rebut per los officials que.s trobaven en la present casa y, d'esta manera, fonch acompanyat fins dins lo consistori. Y ses senyories lo assentaren entre los senyor deputat ecclesiàstich y senyor deputat real, estant lo senyor deputat ecclesiàstich en lo mig, y aprés dit senyor collector, y aprés venia lo senyor deputat real, y los demés senyors consistorials estaven assentats en la forma acostumada de consistori. Y tots assentats, ab cadires de vellut, y aprés de haver precehit les degudes y acostumades cortesies, donà y entregà a ses senyories una carta de Sa Sanctedat, despedida en forma de breu apostòlich, dada en Roma a deu de mars 1645, la qual és assí originalment cusida, signada de letra A.

Dissabte, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren a fer la regonexensa ordinària per totas las botigas de la present ciutat, conforme tenian y tenen obligació.

504*v* *Incipit annus MDCXXXXVI*

Dilluns, a XXV. Die de Nadal.

Dijous, a XXVII. En aquest die, entre las onse y dotse ans de migdie, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, scrivà de manament y servint lo offici de secretari de sa magestat en aquesta província, donà y entregà a dites ses senyories, en dit lur consistori, un paper. Lo qual rebut per ses senyories, manaren fos continuat en lo present dietari, y és del tenor següent:

«Sa alteza me ha ordenat vingués a notificar a vostra senyoria // 505*r* // que los sis dies prefigits per lo capítol XIIII dels ajustats entre sa magestat y la present província per a deduhir y al·legar lo que las parts voldran per sa justificació en les causes dels dubtes comptadors, segons lo mateix capítol, del dia de la intima, són ja passats en lo dubte firmat entre sa alteza y lo procurador fiscal del General acerca dels alotjaments de la vila de Palamós, y que, per ço, instàs a vostra senyoria, en son nom y del procurador fiscal patrimonial, se servescan tràurer jutges per la declaració del dit dubte, segons la forma del dit capítol, que sa alteza manarà als sis doctors del Real Consell més antichs no suspectes, comensant per lo canceller y regent la Real Cancelleria, acudan a casa de la Deputació per a declarar dit dubte ab los restants jutges, seguint en tot lo disposat en dit capítol quatorse».

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas passat migdie, ses senyories enviaren al serenissim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat[a] en aquest Principat, per medi del doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa, Narcís Ramon March, donsell, y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, la qual embaxada és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Ab embaxada feta a vostra alteza per los deputats del General de Cathalunya als divuit del present y corrent mes de dezembre, se ha representat a vostra alteza la contrafacció que entén lo síndich del General se ha fet a las generals constitucions, leys, privilegis y usatges del Principat, e també als pactes firmats per sa magestat, ab lo fet que succehí lo die dels quatorse de dit mes ab la vocació del il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, detenció de tres capitulars, // 505*v* // embarcació y expulsió de aquells del present Principat. Y per no ésser estat vostra alteza servit revocar dit fet y contrafaccions ni firmar dubte, se donà notícia a vostra alteza, de part de dits deputats, per lo scrivà major del General, que dit síndich, per lo públich interès, havia firmat dubte conforme lo disposat en lo capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat, que Déu guarde, y la província, als 22 de dit mes de dezembre a las nou horas de la matinada. Per lo que dits deputats a vostra alte-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 754.

30. *a continuació repetit* de sa magestat.

za suplican sie de son servey, en exequució del convingut en dit pacte, ordenar y manar a sis doctors del Real Consell més antichs, no suspectes ni consultats en lo dit fet, com ho són lo molt il·lustre canseller y regent la Real Cancelleria, per las causas y rahons que van ab un paper a depart, que lo die de 29 del corrent, a las dos horas de la tarda, se conferescan en la casa de la Deputació per la declaració de dit dubte, juntament ab las personas dels tres estaments se extrauran segons forma de dit capítol, que ja en son temps y loch, y quant lo dubte del alotjament de Palamós serà firmat per persona legítima y ab la forma statuïda en lo dit capítol 14, y quant per dits deputats serà resolt; als quals, en lo dit capítol, se ordena que supliquen a vostra alteza se servesca manar als doctors del Real Consell que.s conferescan en la casa de la Deputació per declaració de dubtes, aleshores podrà vostra alteza servir-se demanar als dits doctors s'i conferescan, que ara apar no té loch, com més larch té deduït lo síndich del General en las respostas té fetas en poder del scrivà major de la Deputació, lo que esperan de vostra alteza com a tant zelador de las generals constitucions».

E aprés tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories, en lur consistori, com ells havian reportada la dita embaxada a sa alteza, la qual li havian explicat primer //506*r*// de paraula y aprés donada per scrits en mans de sa alteza. La qual rebuda, los havia respost que miraria los papers y respondria lo que judicaria ser més del servey de sa magestat y beneffici de la província.

Segueix-se lo paper de les suspites mensionat en la dita embaxada:

«Lo síndich del General, per la declaració del dubte per ell firmat a occasió del fet de la captura, encarceració en los càrcers de la Atarassana y expulsió de la present província de las personas dels doctors Miquel Joan Ozona, cabiscol, Francesch Tavarner y Ramon Coll, canonges y sacerdots de la Iglésia de Barcelona, que.s ha de fer en la casa de la Deputació, al·lega per suspectes al molt reverent don Lorens de Barutell, conseller, y al magnífich micer Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, per haver aconsellat a sa alteza manàs fer y exequutar las ditas capturas, detencions y expulsions dels dits canonges, perquè, segons las leys de la present província, és aquesta la pressumpció de dret. Ítem, perquè en lo temps se feren ditas capturas, las quals se feren en lo palàcio de sa alteza, eren presents junt a la persona de sa alteza los sobredits molt reverent canceller y magnífich regent la Real Cancelleria, vehent y sabent los dits actes de ditas capturas y consentint a ellas tenint precissa obligació de aconsellar a sa alteza no fes dit procehiment de capturas y demés, per encontrar a usatges y constitucions generals de Cathalunya, com se pretén per part de dit síndich. Ítem, perquè de lur confessió pròpria, constava haver aconsellat y aprovat los dits actes, loats o aprovats y ratificats, //506*v*// de paraula o de fet, per lo que demana sien exhigides las respostas personals de quiscú de aquells mitjensant jurament, en la forma acostumada, sobre lo contengut en dits capítols. Las quals causas se suspita se proposan contra los sobredits sens prejudici de altres causes de suspita, que militan y poden militar contra los magífichs doctors del Real Consell y de la Real Audiència, o de alguns de aquells; offerint, a major cauthela y en quant menester sie, o altrament, prestar lo sòlit jurament».

Divendres, a XXVIIII. En aquest die arribà en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, archiver real y scrivà de manament de sa magestat, y entrat en ell, donà y lliurà, de part de sa alteza, als senyors deputats, en dit consistori, un paper o scriptura del tenor següent:

«Ab embaxada feta lo die de aÿr, per part dels deputats del General de Cathalunya, se demana a sa alteza que, en execució del disposat en lo capítol quatorse dels pactes convinguts entre la magestat de Luÿs Tretse, de gloriosa memòria, y la present província, envià per lo die de avuy, a las dos horas, sis doctors del Real Consell més antichs no suspectes ni consultats en lo fet de la embarcació dels tres capitulars del Capítol de la Seu de Barcelona, declarant per suspectes lo conseller y regent la Real Cancelleria, per a declarar lo dubte firmat acerca de dit fet per lo síndich del General y per satisfer a un recaudo que sa alteza los havia enviat lo mateix die, perquè procehissen a extracció de jutges en lo dupte firmat per sa alteza //507*r*// acerca dels alotjaments de Palamós, diuen que en son temps y loch, y quant dit dubte serà firmat per persona legítima y ab la forma statuïda en dit capítol quatorse, y quant per dits deputats serà resolt, podrà sa alteza manar als doctors del Real Consell se conferescan a la casa de la Deputació per a declarar, lo que ara, se diu en dita embaxada, apar no té loch. En resposta d'esta embaxada diu sa alteza que quant lo dubte de la embarcació dels ecclesiàstichs se hagués de declarar, no havien de anar los doctors del Real Consell lo die de avuy en la casa de la Deputació, perquè del die de la notificació de las suspitas corren dos dias per a declarar-las, y després han de passar altres dos dies conforme està expressament disposat en dit capítol quatorse. Quant y més que los sis dies, statuïts per dit capítol per a deduhir y al·legar tot lo que las parts voldran per sa justificació, encara no han corregut, perquè aquells corren del dia de la notificació, la qual

fins vuy no s'és feta de la manera que.s devie fer, ço és ab embaxada, que és la manera que los deputats deuen y acostumen notificar les coses als lochtinents generals de sa magestat. Y aquesta forma se havie de observar precissament y no sercar-ne una de nova, fent fer la justificació per lo scrivà major del General, que, encara que en lo capítol 14 sols se diga que quant lo fet per rahó del qual se preté contrafacció és de sa magestat o de son lochtinent general, si ferme dubte, se'ls ha de notificar sense explicar com se ha de fer esta notificació. Però ben cert és que, hagut respecte a les persones a qui se ha de fer, se ha de seguir lo modo que se'ls deu y se ha de observar que és embaxada, que lo Capítol no vol que, en aquest cas, sa magestat o son lochtinent sian tractats ab menos respecte // 507*v* // del que.ls tracten en tots los altres, ni sa magestat ni los que.y entrevenien per sa part ho haurien permès. Y puix han conciderat dits deputats que la notificació no.s podie fer per intima, com se fa als officials reals, no havian de sercar nou modo, apartant-se del que sempre se ha tingut ab los lochtinents de sa magestat. Y que esta<da> notificació dega fer-se ab embaxada se prova del mateix capítol quatorse, en lo versículo "Lo modo de declarar", a hont, tractant de la embaxada deuen fer los deputats a sa magestat, son lochtinent o, en son cas, al portantveus de general governador, per donar-li notícia del dubte que se ha de declarar y al·legar per suspectes als doctors del Real Consell que.ls aparexerà, diu, "notificant-los los doctors, etcètera." Y poch més avall diu "dins dos dies després que la relació de la notificació serà reduïda en scrits, etcètera". Y ja en lo principi, dient lo effecte perquè.s fa la embaxada, diu "per donar-los notícia", que és lo mateix que notificar.

Y a esta embaxada havia de precehir altra per la declaració del dubte dels alotjaments de Palamós, lo qual se ha de declarar abans, axí per fer embaxada a sa alteza molts dies abans que la que.s féu per la embarcació dels ecclesiàstichs, com per ser intimat lo dubte de Palamós al síndich del General tres horas abans que lo dels capitulars y haver spirat los sis dies del capítol quatorse, y axí, estar conclòs en la causa tres horas abans. Perquè estos sis dies corren del dia de la intima, com se diu en dit capítol catorse, y és força que en la declaració se seguesca lo orde de antiguitat, lo que és conforme a nostres constitucions, que volen que les causes sien declarades segons la antiguitat de las denunciacions, // 508*r* // majorment havent-ho previngut sa alteza lo die de aÿr, que després de ser passats los sis dies del dubte de Palamós, y corrent encara los dels capitulars, envià un recaudo als deputats instant se proseguís a extracció de jutges y fes lo demés, que, segons dit capítol catorse, se deu fer per la declaració del dubte dels alotjaments de Palamós. Ni és de concideració lo que en dita embaxada se apunta, que dit dubte no serie firmat ab la forma statuïda en dit capítol catorse ni per persona legítima. Perquè, per la forma dels dubtes, en dit capítol catorse no.s requereix altra solemnitat sinó que, devant del scrivà major del General, se presenten en scrits las rahons perquè se preté haver contrafet o no, respectivament, lo que se ha observat ab puntualitat, que Diego Monfar y Sors, cavaller, archiver, scrivà de manament y secretari de la província, a vint-y-dos del corrent, a nou horas y un quart y mig del matí, entregà al scrivà major del General las rahons per las quals sa alteza no entenia haver contrafet als pretesos privilegis de la vila de Palamós alotjant en dita vila; lo qual era persona legítima, que los scrivants de manament prenen viva, féu los ordes y manaments dels lochtinents generals de sa magestat, y després, en son nom, exequuten aquells, sens que may se hage practicat altre cosa ni may los lochtinents generals de sa magestat, per qualsevol cosa que hagen ordenada fer als scrivants de manament, han fet sinó donar-los l'orde de paraula, y a orde se ha tingut sempre per // 508*v* // bastantíssimament poder. Y encara que lo capítol catorse, quant parle dels officials que volen firmar dubte, diga que las rahons se han de presentar al scrivà major per lo mateix official; però, més avant, quant parla de sa magestat o son lochtinent, no.u repeteix, que ja se advertí que ni sa magestat ni son lochtinent los havian de donar ells mateixos.

Majorment, que avuy ja no.s pot posar objecte algú a la firma del dubte, perquè lo scrivà major del General, a qui se han de entregar en scrits las rahons, rebé las que aportà dit Diego Monfar, ne donà rahó als deputats, intimà la firma del dubte al síndich del General, després lo advocat fiscal del General, segons se diu, la féu intimar al síndich de Palamós, ab què vuy no resta ningun dret al procurador fiscal del General per a impugnar dita firma del dubte, puis lo scrivà major, a qui com a jutge cartulari esta firma està comesa, la ha tinguda per ben feta, prenent los papers y notificant-la al síndich del General. Y los deputats la han aprovada, perquè, quant lo scrivà major los la féu a saber, no li donaren orde que no la.y intimàs, ans la intimà ab sa licència y permissió, y finalment la aprovà lo advocat fiscal del General, quant per son orde se intimà al síndich de Palamós. Ni tampoch obsta lo que, ab la mateixa embaxada, se diu que, quant per los deputats serà resolt y suplicaran a sa alteza (ab) la embaxada, envie doctors del Real Consell per lo dubte dels alotjaments de Palamós, podrà servir-se sa alteza enviar-los, prenent per aqueix camí que està a arbitre dels deputats, quant hi ha dos dubtes firmats, dema-

nar jutges //509r// per lo que ells aparexerà, per ordenar-los lo Capítol fessen dita embaxada. Perquè esta pretenció és expressament contra lo disposat en lo capítol 14, a hont, primerament, se prefigexen sis dies a les parts, comptadors del die de la intima, per a deduir y al·legar lo que voldran per sa justificació, sens assenyalar altres terminis. Després, en lo versículo "Lo modo de declarar" se dóna la forma com se ha de fer la declaració, hi.s diu que, "per aquest effecte, quant succehirà lo cas de alguna contrafacció que se haurà de declarar, tingan obligació los deputats de enviar embaxada a sa magestat si.s trobarà present, quant no, a son lochtinent general, y en son cas, al portantveus de general governador, per donar-los notícia del dubte se havia de declarar, nomenant las parts y suplicant que mane a set doctors del (Real) Consell no suspectes, comensant per lo canceller y regent la Real Cancelleria, perquè tal dia y hora acudan a la casa de la Deputació per a declarar lo dubte". Assò no és comètrer als deputats fassen la embaxada quant los aperega, ans los obliga a fer-la, dient que, quant se havia de declarar alguna contrafacció, tingan obligació de fer la embaxada, y axí, és cert la tenen passats los sis dies; puis, passats ells, se ha de declarar lo dubte, per no donar lo Capítol més temps. Y assò han observat los deputats ab tanta puntualitat en lo dubte de la embarcació dels canonges que, despús air, que encara no eren passats los sis dies, perquè, comptant-los com se han de comptar, //509v// del die de la intima, sols passaven air a dotse horas y mitja, ja demanava lo síndich del General hora per a la embaxada, esforsant molt fos air de matí, que si sa[a] alteza no hagués estat ocupat, se fora feta ans de pasar los sis dias, y en lo de Palamós després de passats, y essent instats per sa alteza, recusen de fer-la.

Aquest orde de declarar los dubtes per orde segons ells seran firmats, se ha de guardar precissament, màxime essent diferents los jutges y lo orde de declarar diferent. Y quant en assò hi hagués dificultat, tocaria declarar al Real Consell, axí per disposició de dret comú com per lo mateix capítol catorse, en lo qual se confirma expressament la constitució "Poch valdria", y se ha de observar en allò que, expressament, en dit capítol quatorse, no està provehit. Y com en ell no.s diga, quant se offereix difficultat acerca del orde, com se han de aclarar los dubtes, qui ho ha de declarar, se ha de recórrer a dita constitució "De la observança". En aquesta se donava la declaració dels dubtes al Real Consell, y axí, la declaració del orde ab què se han de declarar los dubtes se deu fer per lo mateix Consell. Ni tampoch és de concideració lo que.s diu que la intima feta al síndich de Palamós és posterior a la notificació que.s féu a sa alteza del dubte dels ecclesiàstichs, perquè, segons lo capítol catorse, lo dubte se ha de intimar a la part querelant, lo qual era lo síndich del General, per ser los deputats los que se eren quexats dels alotjaments de Palamós, ab la embaxada feta a sa alteza, (no) tenia notícia que n'i hagués ni sabian qui era per a intimar-la. Y en tot cas, bastava la intima feta al síndich //510r// del General, que axí com en dit capítol catorse se dóna facultat de firmar lo dubte al síndich del General o a la part interessada, també ha de tenir la mateixa facultat, lo que.l firmarà de intimar-lo al síndich del General o a la part interessada, y intimant-lo a un o[a] altre estarà lo dubte ben firmat perquè serve igualtat.

Lo haver los deputats diferit y diferir encara la embaxada, que, passats los sis dies després de la intima del dubte de Palamós, tenien obligació de fer per la declaració del dubte de Palamós, és violació manifesta y literal del dit capítol quatorse, en lo qual, no sols dóne facultat sinó que.ls obliga precisament que, passats los sis dies, que és lo temps en que.s deu declarar lo dubte, tinguen obligació de fer-la. Y per sustentar una pretesa contrafacció ne fan altra de clara y expressa, ab què amostran que, per las instàncias per lo dubte dels ecclesiàstichs, las fan sols per sercar contencions y revolucions en la província y afavorir als que turban la pau y quietut d'ella. Però, per haver diferida los dits deputats la embaxada per lo dubte de Palamós, no per axò se ha de dexar de declarar a son temps, perquè essent pasat lo temps en què se havia de fer y essent estats interpel·lats los deputats de fer-la, se ha de tenir per feta y procehir a la declaració pasats los dies del capítol. Yaxí, sa alteza ordenarà a sis doctors del Real Consell, los més antichs comensant per canceller y regent la Real Cancellaria, puix ningú de ells són estats recusats per a declarar dit dubte, y torne de nou instar se fassa la extracció de jutges dels estaments en observança del dit capítol 14».

510v Janer MDCXXXXVI

Dilluns, al primer. En aquest die ses senyories enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquesta província, per medi dels senyors doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, Francesch Xammar, donsell, y Joseph Ximenis, ciutadà honrat de Barcelona, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Ab embaxada feta a vostra

a. a continuació repetit sa.

a. o *interlineat damunt de* y, *ratllat.*

alteza per los deputats del General de Cathalunya lo die de 28 del corrent se suplicà a vostra alteza fos servit, en observança del capítol 14 dels ajustats ab sa magestat y la província, manar a sis doctors del Real Consell més antichs, exceptat los suspectes, acudissen lo die de 29 // 511*r* // del mateix mes per a declarar lo dubte firmat per lo síndich del General acerca de las contrafaccions pretén se són fetas en la captura y expulsió dels tres capitulars. Y si bé, per part de vostra alteza, Diego Monfar, cavaller, archiver, scrivà de manament y secretari, lo die de aÿr, entregà a dits deputats un paper en lo qual se diu haver-se de declarar primer un dubte, que.s preté és estat firmat, per lo allotjament de Palamós, per moltas rahons y, entre altres, per ser-se donada la embaxada per la revocació de la contrafacció del allotjament en primer loch; y axí mateix, ser firmat per sa alteza lo dubte per ser-se intimat antes que no.u fos lo dubte dels dits canonges; y que, en tot cas, encara no.s pot dir ser firmat lo dels capitulars, per no ser notificat a vostra alteza ab la deguda forma; y que si dubte hi pot haver acerca de quin dubte deu primer ser declarat, que la decissió tocarà al Real Consell. Las quals rahons tenen las dificultats següents, que.s representan a vostra alteza. En quant al ser-se feta la embaxada de Palamós antes que las dels canonges, y, axí, devia també firmar-se primer lo dubte, resta satisfet ab lo disposat en lo dit capítol 14, a hont se diu que corren los sis dies de la firma del dubte, y no, en manera alguna, del die que.s presenta la scriptura o se féu la embaxada, instant la revocació de la contrafacció sens posar necessitat de proposar lo dubte passats los tres dies, dins dels quals se ha de fer la revocació, ponderant las paraulas porà. Ni tampoch se pot dir firmat legítimament lo dubte de Palamós ab lo modo y forma que se és fet, perquè, com se diu // 511*v* // en lo paper enviat per vostra alteza, lo jutge cartulari que ha de vèurer y judicar lo dubte, si.s proposa legítimament y per persona legítima, és lo scrivà major del General, lo qual aquí tocava, y no als deputats, advocat fiscal y síndich del General, per ser una de las parts litigants. Ja quant se li entregà la pretesa firma del dubte protestà, dient que, segons la forma del capítol 14 dels pactes, la oblata o firma del dubte la devia y deu fer per sa alteza mateix o per son legítim procurador ab poder special, y altres protestacions, com se llig en la resposta feta per dit scrivà major, ab què salvà lo dret de las parts. Y lo síndich del General, quant ne tingué notícia, que fou no al temps se féu la entrega, sinó després de la notificació, digué de nul·litat y proposà los deffectes que tenia, y axí en temps àbil; y no.s pot dir aprovàs dita firma de dubte, imo, expressament, dissentí d'ella.

Y axí, fins ara, no esta firmat lo dubte de Palamós, per la qual causa no.s pot pressehir a la extracció de jutges sinó per la declaració del proposat per dit síndich del General. Lo qual, entenen, està notificat legítimament y ab la deguda forma, per quant los deputats han de seguir a la letra lo disposat en lo capítol 14, en lo qual se ha volgut se fes alguna diligència ab embaxadas. Ho diu expressament hi ho han fet dits deputats per quant lo Capítol no.u ha volgut, no.u ha dit, y axí, no han pogut los deputats fer embaxada. Los quals, com veyan que lo pacte 14 se'ls volia se fes ab intima, desijosos de sercar ab vostra altesa lo modo més cortès que poguessen, ordenaren al secretari que.y anàs y entregàs un paper en forma de embaxada. Y axí, lo dubte és estat notificat ab sa deguda forma y ab lo modo millor que han pogut trobar, que embaxada la hagueren feta de millor gust. Y lo cert és que apar que, // 512*r* // per lo secretari Monfar, no.s podia presentar la scriptura de la firma del dubte, encara que los loctinents, en las cosas de justícia, no acostumen sinó donar de paraula lo orde al secretari, per quant en lo judici del dupte[a], forsosament, las parts han de deduir y al·legar per si o per persona llegítima. Y encara que ni sa magestat ni lochtinent, ni pot dir ni pensar que personalment tingués que acudir a la Deputació per entregar lo dubte, que tal cosa no pretén lo síndich del General, emperò, hi havia modos ab los quals, sens haver de venir vostra alteza, se fora entregat legítimament lo paper del dubte, y no.s judicarian affectats los deputats en proposar y instar la declaració del dubte dels capitulars, lo que deuen fer per cumplir a lurs obligacions y al major servey de sa magestat, que és procurar se guarden sas leys, que és lo medi ab què la província estarà sempre més quieta y ab major seguretat se conservarà, obedient com sempre a sa magestat, que és la mira y cuydado dels deputats, a qui la Cort ha posat per dit effecte.

Y axí, estaran sempre vigilants, ab què entenen restarà vostra alteza molt servit del modo que han tingut y tindran en lo procehir. Y ja que en lo proposat en rahó de quin dubte se ha de declarar primer y si són rellevants las excepcions proposades per vostra alteza y per lo síndich del General, totavia, no obstant lo demuntdit, duràs la dificultat, los jutges del cap principal ho han de ser de las excepcions y accessori, elegits en lo dit capítol 14, y no, en manera alguna, // 512*v* // los doctors del Real Consell, per no ser ja en los tèrmens del disposat en la constitució "Poch valdria", sinó en lo dit capítol 14. Y axí, los dits deputats, extrajudicialment, a vostra alteza suplican sie servit manar als doctors més

a. a continuació repetit y ratllat del dubte.

antichs, no suspectes, acudan a la casa de la Deputació lo die de tres del mes de janer 1646, a las dos horas passat migdie, per a declarar lo dubte proposat per la captura y expu(l)sió dels canonges, y exempcions y dependents y emergents, lo que confian de vostra alteza com a tant zelador de ditas constitucions y demés drets de la pàtria».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en llur consistori com ells havian reportada la dalt dita embaxada a sa alteza, la qual havian explicat de paraula y aprés donada en scrits en mans de (sa) alteza. Y aquella rebuda, havia respost que miraria lo paper y respondria.

Dimars, a II. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, militar, archiver real, scrivà de manament de sa magestat en aquest Principat, lo qual donà y entregà en mà de ses senyories un paper que digué lliurar-lo de orde y manament de sa alteza del senyor virrey:

«Sa alteza, ab lo recaudo que últimament aportà als deputats del General de Cathalunya Diego Monfar //513r// y Sors, ja digué las rahons perquè primer se havia de declarar lo dubte dels alotjaments de Palamós que lo de la embarcació dels capitulars, justificadas y ajustadas a la disposició del capítol XIIII dels concordats entre sa magestat y la present província, sens que obsten les rahons de la embaxada feta a sa alteza lo die de aÿr. Perquè, primerament, la protesta feta per lo scrivà major, quant se li entregaren los papers per lo dubte del alotjament de Palamós, no és de importància, per haver protestat en un fet cert y indubitat y conforme al modo que sempre los lochtinents generals de sa magestat han tingut en tots los negocis. Yse apartà d'ella quant intimà al síndich del General lo dubte, que, si lo hagués tingut en si estave ben firmat, no.l hauria fet intimar; y quant lo procurador fiscal agués pretés que.y havia dificultat en la firma, no.l hauria fet intimar al síndich de Palamós. Y no se ha de fer cas que aprés hi hage fet contrari, perquè és estat impugnar un fet aprovat per ell mateix; y en tot cas, de la manera que, no obstant la protesta, se eran fetas las intimas, també se havia de passar avant fins a extracció de jutges, los quals hagueren pogut conèxer de tot lo que en lo procés fora estat deduït per las parts.

Secundo. La notificació per lo scrivà major no és llegítima, y puix los deputats diuen se féu ab embaxada, havia de ésser de la manera se deuen y acostuman fer las embaxadas als lochtinents de sa magestat, y no per lo scrivà major, qui no pot aportar-les ni may ha acostumat. //513v// Y quant los deputats incistescan en què se ha de declarar primer lo dubte dels capitulars, la cognició de aquest article no pot tocar als jutges del dubte, perquè, segons lo capítol 14, ans de la extracció, ha de ésser cert per quin dubte se han de extràurer los jutges, perquè disposa que los deputats, ans de dita extracció, hagen de fer una embaxada al rey o a son lochtinent, y en son cas al portantveus de general governador, per donar-los notícia del dubte se ha de declarar, anomenant las parts y notificant los doctors que seran recusats per suspectes de las parts. Y, no essent cert quin dubte se ha de declarar, no.s pot donar la notícia ni proposar les suspites, perquè los que seran suspectes en un dubte no.u seran en lo altre. Més avant lo mateix capítol 14, vol que a la extracció puguen ésser presents las parts, per donar per suspectes las personas dels estaments que seran extretes, y assò no.s pot practicar si no se sab ab certitut lo dubte que se ha de dar, per saber las parts que han de proposar les suspites, ni.s pot saber si los extrets seran suspectes, que no.s sàpia per quin dubte, per lo que dalt se ha dit, que los que ho seran per un altre dubte no ho seran per lo altre. Ha també de ser cert, segons lo mateix capítol, lo procés que se ha de legir per lo scrivà major, y si no és cert lo dubte, no ho pot ser el procés. Lo que.s diu que lo jutge del cap principal ho és del accessori y excepcions no.u acomoda al cas present, perquè no.s tracta de accessori algú, sinó de un article quin dubte ha de estar primer declarat, suscitat ans de haver-hi jutges en un //514r// dubte ni altre, lo qual ha de ésser decidit ans de arribar a la extracció de jutges, per saber per quin dubte se ha de tràurer y fer lo demés que vol en lo capítol 14.

Esta declaració és indubitat toca al Real Consell, perquè essent aquest cas omís en lo capítol 14, no són en los tèrmens de dit capítol y se ha de recórrer a la constitució "Poch valdria" y demés del títol "De observar constitucions". Las quals, no sols estan confirmades en lo principi del capítol 14, però en la fi està expressament disposat que en lo demés resten dites constitucions de la observança en sa força y valor, y axí se haurà de diridir segons aquelles, en las quals la declaració estave comesa al Real Consell quant los deputats no se ajusten al que se ha de declarar primer, lo dubte de Palamós. Y en tot cas, sa alteza enviarà sis doctors del Real Consell lo die de demà, a les dos hores passat mig(die), per declaració del dubte se haurà de declarar».

En aquest mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt reverent senyor don Vincencio Candioti, col·lector general apostòlich de Sa

Sanctedat en aquesta província, lo qual fonch rebut y estigué assentat en lo mateix puesto que estigué assentat a 22 del passat, en lo qual die vingué en lo dit consistori, com consta en lo present dietari, y tingué conferència ab ses senyories acerca algunas cosas concernents y tocants al beneffici universal de aquesta província. Y aprés, fonch acompanyat fins a la porta de la present casa per los officials de la present casa.

514*v* En aquest mateix die, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a III. En aquest die, tocadas las dos horas de la tarda, arribaren en la present casa los senyors consellers y regent y quatre senyors doctors del Real Consell, qui, per no trobar-se en ella los senyors deputats, manaren avisar lo senyor deputat ecclesiàstich, donant intel·ligència que eran vinguts per la declaració del dubte sobre què era estada feta embaxada a sa alteza, (y) havia respost en conformitat del paper que havia manat enviar al consistori a dos del corrent. Y rebut açò per dit senyor deputat ecclesiàstich, manà dende sa casa fer avisar tots los senyors consistorials perquè en lo punt acudissen en la casa de la Deputació, com poch aprés arribaren tots en ella. Y estant ajuntats en son consistori, vingué, de part de dits senyors del Real Consell, lo magnífich Diego Monfar, archivé y scrivà de manament de sa magestat, lo qual, estant personalment en presència de ses senyories y de son consistori, entregà y lliurà, de part de aquells senyors de la Real Audiència, en mà del dit senyor deputat ecclesiàstich, un paper del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. En lo primer die del any corrent, envià vostra senyoria embaxada a sa alteza suplicant fos servit nomenar sis jutges del Consell Real per a decidir lo dúbio suscitat, y que acudissen a esta //515*r*// casa de la Deputació vuy a las dos horas passat migdie. Y respongué sa alteza que.l nomenaria y acudirian vuy, die que comptam tres del mes de janer, a las dos horas. En la qual hora los molt reverent canseller, magnífichs regent la Real Cancelleria, doctors Joseph Queralt, Joan Batista de Monsó, Francesch Vidal, advocat fiscal, y Hierònym Fàbregas, del Real Consell, precehint jurament, és a saber, de dits molt reverent canceller y magnífich regent, prestat en mà de sa alteza, y dits doctors del Consell en la de dit molt reverent canceller, se han conferit en dita casa de la Deputació per a obehir a sa alteza y dicidir dit dubte, y són estats aguardant fins a las quatre oras. Han estranyat molt y format quexa que lo consistori no sie estat aprestat y congregat, com era just, acudint a tant precissa obligació, y axí, han enviat dits molt reverent canceller, magnífich regent y doctors recaudo a vostra senyoria, per medi de Diego Monfar, scrivà de manament y secretari de sa alteza, en lo punt de las quatre horas, advertint-los la detenció de dits canceller y regent y doctors. Y trobant congregat al consistori de vostra senyoria són vinguts los doctors Joseph de Amigant y Joseph Ferrer, assessor y advocat fiscal del General, reportant la resposta de vostra senyoria, ab la qual han dit que lo retardar la declaració del dubte y prevencions fahedores és perquè hi ha dificultat quin dubte se ha de declarar primer, és a saber, si lo del fet de Palamós o dels canonges, <h>i ha qui tocava la declaració de aquesta dificultat; y també perquè lo col·lector apostòlich se era conferit al consistori de vostra senyoria interposant ses parts voluntàriament, //515*v*// perquè se proposasen y prenguessen expedients per via de remeys suaus, perquè no.s vingués a declaració. La qual resposta no apar rellevant, per ço que, antes de dita embaxada feta per vostra senyoria a sa alteza, era cert que se havia suscitat la mateixa dificultat acerca qual de dits dubtes havia de ésser decidit primer. Y aquella no obstant, suplicaren vostra senyoria a sa alteza que per vuy, a las dos horas, enviàs los doctors del Real Consell y la interposició del col·lector, no per impedir aquest progrés, per no haver obrat effecte ab sa alteza, pus no ha alcansat suspensió. De hont, attès lo sobredit, los reverent canceller, magnífich regent la Real Cancelleria y doctors del Consell Real a vostra senyoria representan sa detenció en esta casa per lo effecte referit, assegurant que no està ni estarà per sa part acudir a sa obligació, y que de tot han donat rahó a sa alteza y aguardaran ses reals ordes».

E ses senyories, rebut dit paper, li digueren que.l mirarien y respondrien. E aprés de vist y conferit per ses senyories lo dit paper en consistori y consultats en açò los magnífichs assessors y advocat fiscal de l General, ordenaren al scrivà major que, de sa part, se conferís, com en lo punt ho féu, a la presència de dits senyors del Real Consell, qui estaven ajuntats en la sala del batalló, per no ésser estada encara aprestada la altra sala hont solen ajuntar-se en semblants occasions. Y arribat allà dit scrivà major, donà y lliurà a dits senyors, de part de ses senyories, un paper del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Diego Monfar y Sorts, scrivà de manament y secretari //516*r*// de sa alteza, ha representat en lo consistori dels deputats un paper en lo qual se diu que vostra senyoria y magnífich regent la Real Cancelleria,

[*1646*]

doctor Joseph Queralt, Joan Batista de Monjo, Francesch Vidal, advocat fiscal, y Hierònym Fàbrega, del Real Consell, se són conferits en la present casa de la Deputació, a dos horas passat migdie, per manament de sa alteza, a effecte de declarar lo dúbio suscitat, havent prestat primer embaxada enviada per dits deputats a sa alteza assenyalant dits die y hora, y que han aguardat fins a las quatre horas, estrenyant y fent quexa que lo consistori no estigués junt. Y com la embaxada enviada a sa alteza fou a effecte que ordenàs a sis doctors del Real Consell més antichs se conferissen en la casa de la Deputació, no a effecte de declarar lo dúbio suscitat, sinó, judicialment, lo dels capitulars. Y com sa alteza, ab sa resposta, fou servit de dir que lo dit dubte no estave firmat ab la deguda forma y que primer se havia de declarar lo de Palamós, y que, en tot cas de dubte, qual dels dubtes se havia de declarar primer, tocava al Real Consell, pretenent, al contrari, dits deputats, de què tocava la conexensa al consistori, y en tot cas, als jutges del article principal, ab què.s veu que, estant indecissas las ditas pretencions, no.s pot fer convocació de brassos per a fer la extracció de les persones dels estaments, occasionant a què los deputats no acudissen, ab la puntualitat que hagueren desijat, per a donar tota satisfacció a vostra senyoria. Y, al punt ne ha tingut notícia, lo deputat ecclesiàstich ha procurat avisar los demés consistorials, lo que no és estat possible ab la puntualitat que desijave. //516*v*// Y ja se ha donat notícia a vostra senyoria de la diligència feta per lo col·lector apostòlich, la qual, ajustada ab la dubiatat referida, ha retardat a dits deputats de fer convocació de brassos; offerint a vostra senyoria que no.s disgregaran en manera alguna, ans bé offereixen a vostra senyoria que, sempre que.ls donarà notícia ésser vingut per la declaració del dubte dels capitulars, que fou contengut ab la embaxada, convocaran brassos y procehiran a la extracció de persones dels estaments, segons lo tenor del capítol 14; assegurant a vostra senyoria que en tot acudiran ab compliment de sas obligacions per rahó de sos officis, y de donar rahó y resposta a sa alteza».

E rebut per dits senyors del Real Consell lo dit paper, li respongueren que.l mirarian y respondrien a dits senyors deputats. E aprés, cerca la mitjanit, dits senyors deputats ordenaren a mi, dit Joan Pau Bruniquer, scrivà major, que, de lur part, se conferís, com encontinent ho féu, a la presència de dits senyors del Real Consell, qui encara estaven junts en dita sala del batalló, y que, arribat allí, dit Bruniquer, donàs y lliuràs a dits senyors, com ho féu, de part de ses senyories, lo paper del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Per algunas rahons movents lo ànimo dels deputats, han resolt donàs avís a vostra senyoria com demà se suplicarà a sa alteza sie servit fer venir a la present casa sis doctors del Real Consell per a fer la declaració del dubte de Palamós, assegurant a vostra senyoria que, a no //517*r*// ser tant tart y la hora tan incòmoda per a fer las cridas dels brassos, no se haguera perdut punt de dilació; entenent, emperò, no fer prejudici algú a las excepcions opposades per part del síndich del General».

E rebut per dits senyors del Real Consell lo dit paper, respongueren que.l mirarien y respondrian. E poch aprés de passada la mitjanit del dit die, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, archiver y scrivà de manament, y entrat dintra, de part de dits senyors del Real Consell, donà y entregà a ses senyories lo paper del tenor següent:

«Al recaudo que, de part de vostra senyoria, ha reportat lo scrivà major del General al molt reverent canceller y magnífichs regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, respongueren que ja se ha dit, en lo primer recado, que dits canceller, regent y doctors estaven junts en aquesta casa per a effecte de declarar lo dúbio que primer deu declarar-se, y que han donat part a sa alteza de la resposta y últim recado de vostra senyoria, y estan aguardant la resolució de sa alteza y de las tres salas que estan congregades».

E al cap de poch, aprés tornà en lo consistori de dits senyors deputats lo dit Diego Monfar y, de paraula, explicà a ses senyories, de part de dits sis doctors del Real Consell, que ells havian rebut un recaudo de part de sa alteza //517*v*// ab què.ls ordenava que se'n anassen a reposar quiscú en sa casa, del que donasen rahó a ses senyories. Y encontinent, ses senyories hisqueren del consistori y trobaren a dits senyors junt al cap de la escala, que se'n anaven, dels quals se despediren ses senyories, precehint las degudes y acostumades cortesies. Y aprés ses senyories se'n tornaren en consistori, y al cap de un rato, que ja eran cerca las dos horas de la matinada, ses senyories se'n anaren en lurs cases, y lo demés feren los officials del General que.ls assistien.

En aquest mateix die, entraren en lo consistori de ses senyories los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet y altres doctors aplicats. Lo qual, aprés de llegit, manaren fos continuat en lo present dietari:

«Vot de assessors, advocat fiscal y doctors aplicats[a]. Consultats los assessors y advocat fiscal y

a. Vot ... aplicats *interlineat al marge esquerre*.

doctors aplicats devall scrits per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya acerca lo dubte que se ha suscitat en los fets dels dos dubtes firmats: la hu per part del síndich del General, en rahó de la captura, detenció, embarcació y expulsió de la present província dels doctor(s) Miquel Joan Ozona, capiscol de la Seu de Barcelona, Francesch Tavarner y Ramon Coll, canonges, sacerdots de la Seu de Barcelona, ab sa alteza; l'altre, per sa alteza, per rahó dels allotjaments de soldats són en la vila de Palamós, ab lo dit síndich de dita vila de Palamós, aderint a dit dubte, és a saber, qual de dits dubtes ha de ser declarat primerament[a] //520r// y si està en arbitre o disposició de dits molt il·lustres senyors deputats instar qual de dits ha de ser declarat primer que l'altre. Vista la embaxada que fonch feta per part de dits senyors deputats a sa alteza y lo recaudo que fonch enviat per part de sa alteza en scrits, y vistos altres papers de embaxadas y recaudos sobre dit nou dubte fetas y fets a dit consistori dels molt il·lustres senyors deputats, y los que són estats fets per dits senyors deputats a sa alteza, los doctors devall scrits són de vot y parer que la elecció de qual de dits dubtes firmats ha de ser declarat primer toca y specta, y està en facultat y arbitre dels dits molt il·lustres senyors deputats, y no a altre, perquè ab lo capítol 14 dels concordats ab sa magestat y la província, se ha derogada la forma statuïda en la constitució "Poch valdria", 11 en ordre del títol "De observar constitucions", de procehir en la declaració dels dubtes firmats y de declarar aquells introduint una nova forma, ab la qual és vista haver-se ja donat, ab dits pactes de poder, fer esta elecció als deputats, ponderant aquellas paraulas de dit capítol, que diuen "y per aquest effecte, quant se succehirà lo cas de alguna contrafacció que se havia de declarar, tinguen obligació los deputats enviar embaxada, com dalt està dit, etcètera, per donar-los notícia del dubte que se ha de declarar, nomenant las parts", de las quals paraulas se veu clarament haver volgut lo capítol dexar aquest ministeri als deputats. Y no.s pot dir que sie aquest cas omís, que romangue a la disposició de la constitució "Poch valdria", per ésser tota la forma //520v// de declarar derogada, sinó en rahó de las pena y en lo que serà aplicable, lo que no és lo present dubte que té respecte a la forma del procehir y declarar en dita constitució "Poch valdria" estatuïda derogada.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Sistaller, consulens. Cua, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, consulens. Boffill, consulens. Mir, consulens».

a. a continuació aquest vot, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 754.

[*1646*]

Dijous, a IIII. En aquest die, a las deu horas de la matinada, ses senyories enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi de fra don Diego de Boxadors, del hàbit de sant Joan, don Ramon de Guimerà, senyor de Ciutadilla, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, ab los porters y masses devant, acompanyats de alguns officials del General, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya han deliberat, per algunas rahons y causas movents son ànimo, que sie declarat lo dubte de Palamós, ab totas //521r// las excepcions contengudes en lo procés de dit dubte. Y axí, suplican a vostra senyoria, en exequució del pactat en lo capítol 14, sie de son servey manar a sis doctors del Real Consell se conferescan en la casa de la Deputació per a demà a las duas horas passat migdie, a hont estaran convocats los brassos y se farà extracció de las personas dels tres estaments per a fer la dita declaració, lo que esperan de vostra alteza com a tant zelador de las generals constitucions».

E aprés tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories, en lur consistori, com ells havian reportada la dita embaxada a sa alteza del senyor virrey, la qual li havian explicat primer de paraula y aprés donada per scrits en mans de dita sa alteza. Y aquella rebuda, los havia respost que enviarà los doctors a la hora senyalada.

Divendres, a V. En aquest die ses senyories tingueren junta de brassos, en la matinada, cridats del die de aÿr, en la present casa de la Deputació, en los quals entrevingueren y foren presents las personas dels tres estaments següents. Per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Miquel Soler, abat de Sant Pau; //521v// fra Miquel Pont, abat de Àmer; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; fra Francesch de Pol, despenser del monastir de Banyoles; lo doctor[a] ... Cubells, ardiaca y canonge de Leyda; lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; lo doctor Hierònym Llopart, ardiaca y canonge de Elna; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Diego de Boxadors, del hàbit de sant Joan; lo doctor Joseph Jalpi, del orde de sant Benet; fra Joseph Sastre, almoyner de Sanct Pere de Rodes; fra Ramon de Soler, recibidor de la religió de sant Joan; lo doctor Bernat Viver, sacristà y canonge de Urgell; lo doctor Joseph Torres, canonge de Barcelona, y mossèn Rafel Sitjar, canonge de Elna. Per lo estament militar, los senyors: don Ramon de Guimerà, don Francesch

a. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.

de Ayguaviva, don Anton Viader, don Jaume Magarola, don Hierònym Miquel, don Joan Grimau, Hierònym Cornet, Domingo Moradell, Pau Amat major, Pere Pau de Ribas, Francesch Prats, Dimas Pobla, // 522r // don Joseph Amat, Masià de Santjoan, Narcís Ramon March, Joan Linàs y Montmany, Francesch Xammar, Jaume Ros, don Francisco Junyent, don Emanuel de Aux, Àlvaro Antoni Bosser, Antoni Carreres, don Joan de Barutell, don Francisco de Bas, Rafel Antich, Pheliciano Sayol, Ramon Spuny, don Hugo de Barutell, don Francesch Cabanyes, don Joan de Camporrells, don Bernat Çalbà, Hugo de Santjoan, don Francesch Doris, Joseph de Jord[...], Joan Francesch de Vilamala, don Phelip Vilana, don Francisco Surribes. Per lo estament real, los senyors: Joseph de Naver, // 522v // micer Ponç Pineda, Hierònym Pastor, micer Hierònym Thalavera, micer Batista Pastor, micer Gismundo Boffill, mossèn Joseph de Urrea, mossèn Jaume Llobregat, mossèn Joseph Ximenis, mossèn Joan Pau Bruniquer, micer Barthomeu Soler, micer Diego Riu y Cortit, micer Jaume Castelló, mossèn Joseph Giralt, mossèn Amador Giralt, mossèn Antoni Bru, mossèn Agustí Dalmau, mossèn Balthezar Càrcer, mossèn Joseph Miquel Quintana, mossèn Rafel Cerdà, mossèn Francesch Sangenís, micer Francesch Serra menor, mossèn Joseph Meyà, mossèn Joseph Móra, mossèn Joseph Quintana, mossèn Hierònym Roma // 523r // mossèn Francisco Móra, micer Gabriel Antoni Mostarós y mossèn Bernat Valencas. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent, la qual, ab alta y intel·ligible veu, fonch llegida per lo scrivà major del General ab la forma acostumada:

«Molt il·lustre senyor. Per la declaració del dubte se preté ésser firmat en nom de sa alteza, per rahó de un privilegi real concedit a la universitat y singulars personas de Palamós, en lo qual entrave lo síndich del General per lo públich interès y lo síndich de dita vila de Palamós per lo interès de la universitat, en observa(n)ça del capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat, que Déu guarde, y esta província, se ha de fer extracció de set persones dels tres estaments, de les insiculades a deputats y oÿdors, en presència de vostra senyoria, per lo qul effecte havem convocat a vostra senyoria en exequució de dit capítol, y per a donar rahó de tot lo que se ha obrat per rahó de dit dubte y altre firmat, per lo síndich del General, per occasió de la vocació y captura y expulsió dels tres capitulars, y per dit effecte se llegiran tots los papers».

E legida la dita proposició y demés papers en ella mencionats, encontinent, en presència de ses senyories, // 523v // y de dits brassos, fonch posat en exequució lo disposat ab lo capítol 14 en la forma següent, ço és, que lo ajudant tercer de dit scrivà major, qui és micer Gismundo Boffill, tenint la còpia del Libre de la Ànima devant, en lo qual estan continuats los noms de totas las personas enseculades en deputats y oÿdors del General de Cathalunya, ab alta veu, anava cantant cada nom per si, y lo procurador fiscal del General present responia si era abte o no, y essent abte lo nom de aquell, se posava dins un rodolí de fusta, y aprés posat dins la urna de plata hont se acostuman posar los noms dels que lo die de sancta Magdalena poden exir en deputats y oÿdors del dit General. En la qual, primer foren posats los noms de deputats y oÿdors ecclesiàstichs, tots mesclats, y aprés, per un verguer del General, fonch presa dita urna y aportada des de la taula hont estava assentat dit scrivà major y ajudants seus, a la taula petita que ses senyories tenian devant . Y de allí, per un minyó, foren extrets tres rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor don Miquel Sala, infarmer y canonge de Tarragona, lo que fou ab alta veu publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major del General. Y aprés de publicat, fonch votat per scrutini per les persones de dits tres estaments, y fonch trobat hàbil y suficient per lo effecte per lo qual ere estat extret. Y encontinent, fonch tret per dit minyó altre rodolí, en lo qual fonch trobat scrit lo nom de fra don Francisco de Miquel, del hàbit de sant Joan, lo qual, axí mateix, ab alta veu, fonch publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major. Y encontinent que // 524r// lo síndich del General, qui era present, y lo síndich de la dita vila de Palamós, qui també se trobava dins dit bras, y contra dit Francesch de Miquel proposaren suspites, deduint aquelles devant ses senyories y dels magnífichs assessors y advocat fiscal del General, que assistien en dits brassos. Y donades les rahons en justificació d'ellas per dits síndichs y oÿt tot quant volguessen deduhir verbalment los senyors deputats y oÿdors, magnífichs assessors, advocat fiscal, declararen, en presència de dits brassos, també verbalment, no precehir aquellas. Y axí, fonch procehit a fer son scrutini, y fonch trobat hàbil y suficient lo dit fra don Francesch de Miquel. Y aprés, en lo altre rodolí, que fonch extret per dit minyó, fonch trobat scrit lo nom del doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Iglésia de Barcelona, lo qual, axí mateix, fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, ab la mateixa forma que les demés. Los dits síndichs del General y de dita vila de Palamós, que, com dit és, eren presents dins dits brassos, y contra de dit doctor Pau del Rosso proposaren suspites, deduhint aquellas devant ses senyories, assessors y advocat fiscal del dit

General, que, com dit és, eren presents en dits brassos. Y donades les rahons en justificació d'ellas per dits síndichs y oÿt tot quant volgueren deduhir verbalment los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal, declararen, en presència de dits brassos, també verbalment, que aquellas procehian. Y axí, publicada dita condempnació, fonch procehit encontinent en fer extracció de altre rodolí, en lo qual fonch[a] trobat scrit lo nom de // 524*v* // mossèn Joseph Rovira y Boldó, canonge de la Iglésia de Barcelona. Lo qual, axí mateix, fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, ab la forma que los demés. Y axí, fonch procehit a fer son scrutini y fonch trobat hàbil y suficient per dit effecte lo dit mossèn Joan Batista y Rovira y Boldó. Ecclesiàstichs: lo doctor don Miquel Sala, fra don Francisco de Miquel, mossèn Joseph Rovira y Boldó.

Y aprés, lo dit ajudant tercer anà cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors militars, de la manera que havia cantats los ecclesiàstichs. Y aprés de posats dins dita urna fonch, per un verguer, aportada aquella des de la taula de dit scrivà major a la dita tauleta que los senyors deputats tenien devant, y per lo dit minyó foren extrets dos rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom de mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes, donsell, en Barcelona domiciliat, lo qual fou ab alta veu publicat per dit scrivà major, en presència de dits brassos. Y encontinent fonch procehit a fer son scrutini y fonch trobat hàbil y sufficient per dit effecte. Y aprés, en lo altre rodolí, que fonch extret per dit minyó, fonch trobat scrit lo nom de mossèn Ramon Spuny, donsell, en Barcelona domiciliat, lo qual, axí mateix, fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, ab la forma que los demés. Y axí, fonch procehit a fer // 525*r* //son scrutini y fonch trobat hàbil y suficient per dit effecte lo dit mossèn Ramon Spuny. Militars: mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes, mossèn Ramon Spuny.

Y aprés lo dit ajudant tercer, anant cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors reals, ab la mateixa forma que los demés, y posats dins dita urna foren extrets per dit minyó altres dos rodolins, en lo hu dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor micer Montserrat Castelló, de la ciutat de Leyda, residint en Barcelona, lo qual, axí mateix, fou ab alta veu publicat per dit scrivà major, y publicat, fonch votat per scrutini y fonch trobat hàbil y suficient lo dit doctor micer Montserrat Castelló. Y en lo altre rodolí fonch trobat scrit lo nom del doctor micer Benet Ginabreda, ciutadà de Barcelona, lo qual, axí bé, fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, y publicat, fonch votat per escrutini com los demés, y fonch trobat hàbil y sufficient. Reals: lo doctor Montserrat Castelló, lo doctor micer Benet Ginabreda.

Y fet tot lo sobredit, les persones de dits estaments se'n anaren y ses senyories ordenaren al scrivà major que, encontinent, despedís manaments dirigits a las personas extretes notificantlos la dita extracció y hora que havian // 525*v* // de assistir en la present casa. Los quals manaments foren del tenor següent:

«Manaments dirigits a les persones extretes dels tres estaments. De part dels molt il·lustres senyors deputats del General del principat de Cathalunya, sa diu, notifica y fa a saber a vostra mercè, lo doctor don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, com vuy, die present y devall scrit, y juxta la forma del capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat y lo dit Principat, és estat vostra mercè extret en hu dels jutges qui han de assistir y declarar lo dubte que és estat firmat sobre una contrafacció que.s pretén. Per ço, ab tenor del present, se diu a vostra mercè se servesca acudir en la casa de la Deputació vuy, die present, a las duas horas passat migdie, per a prestar son jurament e oÿr sentència de excomunicació, y juntament, entèndrer en la declaració de la forma de dit dubte, ab aparsabiment que, no acudint, serà desenseculat y fet inhàbil per a tenir officis de la casa dela Deputació, que és la pena imposada, ab los dits pactes, contra los contrafahents en la dita rahó. Datat en la casa de la Deputació, als V de janer MDCXXXXV. Lo abat de Galligants, *scriba major Generalis Cathalonie; Bruniquer, secretarius*».

Lo qual manament, encontinent, fonch presentat, // 526*r* // intimat y notificat a dit doctor don Miquel Sala per Jaume Casas, servint lo offici de altre dels verguers ordinaris de sas senyorias, axí referint. Semblant manament fonch fet a dit fra don Francisco de Miquel, del hàbit de sant Joan, y intimat, encontinent, per dit Cases, axí referint. Semblant manament fonch fet a dit mossèn Joseph Rovira y Boldó, canonge de la Seu de Barcelona, y intimat per dit Jaume Cases, axí referint. Semblant manament fonch fet y despedit a mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes, donsell, i intimat encontinent per Montserrat Albià, altre dels verguers ordinaris de ses senyories, axí referint. Semblant manament fonch fet y despedit al dit mossèn Ramon Spuny, donsell, y intimat encontinent per dit Montserrat Albià, altre dels dits verguers, axí referint. Semblant manament fonch intimat al doctor micer Montserrat Castelló, encontinent, per Francesch Carreres, altre dels verguers ordi-

a. a continuació ratllat procehit.

naris de ses senyories, axí referint. Semblant manament fonch intimat al doctor micer Benet Ginabreda, encontinent, per dit Montserrat Albià, axí referint.

En aquest mateix die, tocades les dos horas de la tarda, arribaren en la present casa de la Deputació lo senyor canceller // 526*v* // don Lorens de Barutell, lo magnífich regent la Real Cancelleria, ab quatre magnífichs doctors del Real Consell, per a entèndrer en la declaració del dit dubte firmat. Y pujats dalt, feren oració en la capella del gloriós sanct Jordi. Y per quant los brassos tinguts en la matinada estigueren junts fins als dos quarts tocants per las duas y ses senyories eran anats a dinar, y com dits senyors del Real Consell fossen estats tant puntuals que, al punt de tocar las dos, ja entraren per la present casa, fonch occasió que los senyors deputats y oÿdors encara no eran vinguts de dinar, y axí, no foren rebuts de ningun consistorial al cap de la escala, com era de rahó. Axí que, feta oració, dits senyors del Real Consell se'n anaren en la sala gran y de allí en la stància que ja ses senyories tenien previnguda, que és la stància que trau dos finestres a la plassa de Sanct Jaume y dos altres finestres al carrer nomenat comunament de la Deputació, que tira dret a la casa de la ciutat. Y al cap de poch, arribaren los senyors deputats y oÿdors y se'n entraren en consistori. Y, havent tingut notícia que ja los senyors doctors del Real Consell eren ja en la stància de la present casa, en la qual se havia de declarar dit dubte, com és acostumat, encontinent trameteren a Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, ab orde que.s conferís en la presència de dit senyor canceller per a rèbrer la fe en scrits del jurament prestat per dits senyors doctors del Real Consell, per lo qual dit Bruniquer axí fonch reduït, encontinent, a effecte. Y tornat en consistori, referí com lo canceller li havia donada dita fe[a] // 528*r* // en scrits, firmada de sa mà, per a què dit Bruniquer la liuràs y presentàs de sa part, com ho ha fet, a dits senyors deputats, que és la pròpria que.s veu assí originalment cusida signada de lletra A, y altrament és del tenor següent:

«Los sis doctors enviats per sa alteza per la declaració del dubte dels alotjaments de Palamós, que són: don Lorens de Barutell, canceller; lo doctor Joseph Fontanella, regint la Real Cancelleria; lo doctor Joseph Queralt, decano del Real Consell; lo doctor Joan Batista de Monjo; lo doctor Francesch Vidal, advocat fiscal, y lo doctor Joseph de Orlau, han jurat, segons forma del capítol XIIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província, ço és, dits don Llorens de Barutell, canceller, y lo dit doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, en mà de sa alteza, y los demés en mà de dit don Lorens de Barutell, vuy, als sinch del mes de janer MDCXXXXVI. Don Llorens de Barutell, canceller».

Y vista per dits senyors deputats y oÿdors de comptes del General la dita fe del dit jurament, y estant consistorialment ajuntats en la mateixa sala hont vuy de matí havien tingut los brassos, y assentats en los banchs de vellut en un cantó de aquella, de la mateixa manera que seuen quant los brassos se convocan, y tenint també, consequutivament, després dels senyors oÿdors, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, entraren en dit consistori // 528*v* // los molt reverents, nobles y magnífichs jutges dels estaments, qui vuy, de matí, són estats extrets y habilitats en presència y per los dits brassos. Los quals, estigueren assentats en hu dels banchs que allí hi havia, al costat immediatament de la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, ço és, en primer loch lo noble don Miquel sala, canonge y infermer de Tarragona, aprés mossèn Joseph Rovira y Boldó, canonge de Barcelona, y aprés fra don Francisco de Miquel, del hàbit de sanct Joan; y aprés los senyors mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes y Ramon Spuny, donsells; y finalment, los doctors micer Montserrat Castelló y micer Benet Ginabreda. Als quals encontinent fonch, de orde y manament de ses senyories, ordenat al scrivà major legís als dits jutges dels tres estaments lo jurament que havian de prestar, segons que per dit scrivà major, en presència de tots, ab alta veu e intel·ligible, fonch llegit y publicat, lo qual és del tenor següent:

«Jurament prestat per los jutges dels tres estaments extrets lo die present. Juran a Nostre Senyor Déu y als seus sancts Quatre Evangelis los doctors don Miquel Sala, infarmer y canonge de Tarragona, Joseph Rovira y Boldó, canonge de Barcelona, fra don Francesch de Miquel, del hàbit de sanct Joan, mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes, mossèn Ramon Spuny, donsells, en Barcelona domiciliats, lo doctor micer Montserrat Castelló y lo doctor micer Benet Ginabreda, ciutadans de Barcelona, jutges extrets per la declaració del[a] // 529*r* // dubte interposat per lo síndich del General y per lo síndich de la vila de Palamós per rahó de la contrafacció que.s pretén per occasió dels alotjaments dels soldats en aquella vila, que en la dita[b] declaració servaran las constitucions de Cathalunya, capí-

a. a continuació aquesta fe, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 754.

a. a continuació repetit del.
b. a continuació ratllat vila.

tols y actes de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat, y los pactes ab sa magestat convinguts, y que faran bé y lealment son offici, tot odi, amor y rancor posposats».

E legit lo dit jurament, en conformitat d'ell, axí fonch prestat per dits jutges dels estaments, en poder de dits senyors deputats, ço és, los tres ecclesiàstichs posant-se las mans sobre sos pits *more sacerdotorum*, y los quatre seculars posant sas mans sobre lo juratori de plata que lo dit senyor deputat ecclesiàstich tenia devant de si, sobre la taula petita del consistori. Y fet açò, los dits ser senyors jutges dels estaments se conferiren, encontinent, en la premencionada sala hont eren ja lo senyor canceller y magnífich regent la Real Cancelleria, y demés altres doctors del Real Consell. En la qual estigueren tots assentats ab esta forma, ço és, lo senyor canceller a mà dreta, ab una cadira de vellut carmesí, y lo doctor don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, a mà esquerra, ab una altra cadira de vaqueta de Moscòvia, tenint los dos les espalles de sas cadiras arrimadas a la paret, en las dos finestras que exian a la plassa de Sanct Jaume, y tenint un bufet ab son tapete de domàs, que estava de cap y no de larch, denant los // 529*v* // dos; y consequutivament, després de la mà dreta de dit senyor canseller, seya lo senyor regent Fontanella, ab sa (ca)dira també de vellut carmesí, y aprés los demés senyors del Consell Real, per orde de sa antiguitat, fent ala ab sas cadiras de vaqueta de Moscòvia. Y a la part, és a saber, a mà esquerra de dit senyor canonge don Miquel Sala, estigueren assentats, ab una altra ala de cadiras de Moscòvia, los demés altres senyors jutges dels estaments per lo orde de sos mateixos estaments. Y estant tots ab esta forma, entrà, poch aprés, dins dita sala lo molt reverent official y vicari general del senyor bisbe de Barcelona, devall scrit, a qui los senyors deputats avian ja fet avisar. Lo qual, posat dins y assentat ab sa cadira de Moscòvia en lo mig de la sala, mirant rectament al senyor canceller y al senyor don Miquel sala, canonge, qui estaven de front en lo loch sobredit, y cubert dit senyor vicari general ab son barret de quatre corns y alsant-se tots los dits jutges de peus, y estant ab lo cap descubert, los fonch, per dit vicari general, proferida y promulgada la sentència de excomunicació major infrascrita. La qual féu llegir y publicar en sa presència y de tots los dits jutges per lo dit Bruniquer, scrivà major del General, y és del tenor següent:

«Sentència de excomunicació. *Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo domino barcinonense episcopo,* // 530*r* // *monemus vos, admodum illustres admodum magnificos et admodum reverendos dominos et nobiles ac magnificos dominos domnum Laurencium de Barutell, regium cancellarium, Josephum Fontanella, regentem Regiam Cancelleriam, Josephum Queralt, Joannem Batistam de Monjo, Franciscum Vidal et Josephum de Orlau, utrisque juris decretorum doctores, de Regio Concilio; nobilem don Michaelem Sala, infirmarium et canonicum Ecclesie Tarragone, Josephum Rovira y Boldo, canonicum Ecclesie Barcinone, fratrem don Franciscum de Miquel, ordinis sancti Joannis Hierosolimitanense, Franciscum Bonaventura de Gualbes, Raymundum Spuny, domicellos, Barcinone domiciliatos; Montserratum Castello et Benedictum Ginabreda, utrisque juris decretorum doctores, judices electos et nominatos et seu extractos juxta formam capituli 10 quarti pactorum conventorum inter suam magestatem, domini nostri regis, et provinciam Cathalonie, pro declaranda contrafaccione quadam pretensa, de qua nunc diceptatur, his presentes pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus in exercicio dicti vestri officii servetis constituciones Cathalonie, capitula et acta Curiarum, privilegia, usus et consuetudines presentis Principatus, et pacta prefata cum sua magestate conventa et aliis, de et super premissis bene, fideliter et legaliter vos habeatis, quovis amore, odio et rancore postpositis. Et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes dicta trina canonica, monitione premissa fecimus in his scriptis, et cetera, et promulgamus».*

E legida y publicada dita sentència de excomunicació, // 530*v* // lo dit senyor vicari general, després de les degudes cortesies, se despedí y se'n anà. Y encontinent, per hu dels verguers dels senyors deputats, qui estava fora per a servir a esta junta en tot temps que fos cridat, per medi de la campaneta que lo senyor canceller y senyor don Miquel Sala tenian desobre lo bufet, entrà dins dita sala y acostà un altre buffet ab son tapete, que estava allí aprestat, hi.l posà en lo mateix lloch hont estava la cadira de dit senyor vicari general y encara més amunt, vers dits senyors jutges, y arrimada al mig de aquell una cadira. Y estant assentat en ella lo dit Bruniquer, scrivà major, tenint tots los papers sobre del fufet, comensà a llegir lo procés que tenia format sobre la firma de dit dubte, com en effecte se llegí, tot íntegrament, ab los altres papers y scripturas que conferian per la matèria. Y legit dit procés, foren avisats los síndichs del General y de la dita vila de Palamós que, si volian informar, podien, per medi del verguer que estava a la porta de la dita stància. Y axí, encontinent, acudiren los magnífichs assessors y advocat fiscal del General en companyia de dit síndich. Los quals, assentats ab ses cadires, que.ls foren

posades hont estava lo bufet de dit scrivà major, que, per aquest effecte, fonch retirat atràs, deduhint largament tot quant volgueren per justificació de lur intenció, y fet açò, se despediren y se'n hisqueren fora. Y immediatament entraren los doctors Pere Boix y Rafel Boffill per a informar per part del síndich de la dita vila de Palamós. Y estigueren assentats ab ses cadires en lo mateix loch hont estigueren assentats los magnífichs assessors del General, y informaren largament // 531*r* // tot quant volgueren, y aprés de açò se despediren dits advocats. Y aprés dit Bruniquer se tornà assentar en son acostumat loch, y conferida y disputada la matèria per dits senyors jutges molt exactament, y fet lo escrutini ab capses y botons blanchs y negres, votant alternativament, ço és, primer hu dels dits senyors del Consell, comensant lo senyor canceller, y aprés altre dels extrets dels sobredits estaments, continuant-ho axí uns y altres alternativament fins hagueren acabat de votar tots, fonch, finalment, en dit procés, feta declaració *formiter* sobre sos mèrits, com en aquell se conté, que en substància és estada no haver-hi hagut contrafacció com ere pretès.

Y feta dita declaració, fonch per dits senyors jutges donat orde a dit Bruniquer, scrivà major, per a què se conferís al consistori dels senyors deputats y donàs, de sa part, notícia d'ella a ses senyories, com encontinent ho féu. Després de tot lo qual se'n anaren, axí dits senyors deputats com dits senyors jutges, cada hu en sa pròpria casa. Y per ésser casi cerca de las onse horas de la nit, fonch, per lo senyor regent los comptes del General, fet acompanyar quiscú de dits senyors jutges ab atxes devant fins a ses posades.

531*v* Dilluns, a VIII. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, arribà en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, archiver y scrivà de manament de sa magestat, lo qual, de part del sereníssim lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, digué a ses senyories que sa alteza li havia dit digués a ses senyories, com los deya, que demà, que comptariem als nou del corrent, a les dues horas passat migdie, enviarien en la casa de la Deputació set doctors del Real Consell per la declaració del dubte dels tres capitulars de la Iglésia de Barcelona. Y encontinent, rebut aquest recaudo, proch aprés, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per negocis del batalló. La qual conferència ja estava convida des de la matinada. Y aprés de tornats de dita conferència, ses senyories se ajuntaren en lur consistori y manaren convidar los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, y junts tractaren y conferiren la matèria contenguda en dit recaudo enviat per sa alteza, // 532*r* // raportat per dit Monfar. Yaprés de molt gran rato, per ser ja molt de nit, cada hu se'n anà en sa casa.

Dimars, a VIIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, juntaren algunas personas en llur consistori per a tractar y conferir la matèria contenguda en lo recaudo reportat, per part de sa alteza, lo die de aÿr en la tarda, per Diego Monfar. Y aprés de haver conferida y tractada la matèria contenguda ab dit recaudo, fonch resolt per los senyors deputats que juntassen los tres estaments lo die present en la present casa, assenyalant las duas horas de la tarda per a extràurer los jutges que han de votar en dita contenció.

En aquest mateix die, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar, archiver y scrivà de manament y secretari de sa magestat en aquest Principat, lo qual donà y entregà a ses senyories un acte clos y autenticat per ell, dient contenir dos revocacions que sa alteza del senyor virrey havia fetas acerca de uns manaments fets al balle y jurats de la vila de Tarrassa, y acerca de una letra de cambra presentada al veguer de Vich. Lo qual acte manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari:

«Revocació feta per sa alteza. *Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, die vero martis, nono mensis // 532*v* // januarii intitulato, presente et in his vocato atque requisito micer Didaco Monfar et Sors, milite, regio archivario, scriba mandato regenteque regiam prothonotariam infrascripto, et presentibus etiam illustri Pedro de Moyrous, secretario sue celsitudinis, et discreto Josepho Payssa, notario regio ac de collegio notariorum regiorum Barcinone pro testibus ad ista vocatis et specialiter assumptis; serenissumus dominus Henricus a Lotharingia, comes de Harcourt, de Briona et de Armanyach, sacre, christianissime et regie magestatis ordinum miles, par et magnus Francie, eques, conciliarius, locumtenens et capitaneus generalis in principatu Cathalonie et commitatibus Rossilionis et Ceritanie existens, personaliter constitutus in quadam aula sui palacii quod fovet, in presenti civitate Barcinone, in platea Sancti Francisci, tradidit et liberavit mihi quandam papiri scripturam cathalano sermone conceptam, quam pre manibus suis habebat tenoris sequentis:*

"Havent-nos representat los deputats del General de Cathalunya que uns manaments, fets al balle y jurats de la vila de Tarrassa, de què do-

nassen y donar fessen a una companyia de gent de armes lo ordi y civada fos menester per los cavalls, a pena de sinch-cents scuts de or, ordenant que cobren rebuda perquè després se'ls pagàs segons la tatxa, y una lletra de cambra de tres del mes de setembre, scrita en lo Camp de Tèrmens, presentada al veguer de Vich y assessor de la Deputació local de la ciutat de Vich, ab la qual se referia que Joan Montanya, criat de Glaudio Gros, provehedor de carns en lo exèrcit, havia representat que li havian presos vuit bous, una vaca, cent moltons o ovellas, ab títol que no tenia albarà de guia, y que, encontinent[a], // 535r // rebuda dita carta, li restituissen dit bestiar y los demés gastos indegudament fets, y que no fessen, en manera alguna, la exequució que comminaven fer, que, altrament, estaria obligat a fer-ne sentiment, encontran ab las constitucions de Cathalunya, actes de Cort, usatges y consuetuts y pactes concordats entre sa magestat y la província present respective, fent-nos instància dits deputats, havem acordat revocar, segons que per lo present revocam, dits ordes y letra, en quant encontran ab ditas constitucions, actes de Cort, usatges y consuetuts de Cathalunya y pactes concordats entre sa magestat y la present província; declarant no ésser estat nostra intenció obrar cosa alguna contra ditas constitucions, actes de Cort, usatges, consuetuts y pactes. Y offerim, a instància de las parts interessades, manar esmanar los danys, si alguns se han seguits, y fer lo demés que importe per la observança de ditas constitucions, actes de Cort, usatges, consuetuts y pactes".

Quaquidem papyri scriptum mihi, dicto regio scriba prefato, ut pre habetur tradita et liberata, sua celsitudo verbo dixit et declaravit quod ipse revocabat, prout cum presenti revocat, excessus supra dictos, prout et que admodum in preinserta scriptura continetur. Et nihilominus mandavit mihi, dicto regio scriba prefato, quatenus de prefatis presens conficerem instrumentum, et dictis dominis deputatis et aliis cuia intersit, darem et traderem publicum et autenticum in memoriam futurorum, quod fuit actum mense, anno et loco predictis, presente me, dicto regio scriba, // 535v *// mandati et presentibus etiam testibus ante dictis, ad premissa vocatis specialiter ex assumptis, prout superius continetur. Sig(+)num Didaci Monfar et Sors, militis, sacre, christianisime et regia magestatis archivarii et scriba mandati regiamque regentis prothonotariam, qui premissis, una cum prexaminatis testibus presens, intersui de eisque instrumentum huiusmodi sumpsi notavi ab alio scribi feci clausi, ut constat de emendatis et correctis in linea XVI prefato et in linea XX prefato et in linea XXIIII[a] mandati, constat de supraposito in linea XXIIII pagine prime, ubi legitur* "y assessor de la Deputació local de la ciutat de Vich"».

En aquest mateix die, ses senyories, en lur consistori, donaren al scrivà major del General las cartas que són assí originalment cusidas, las quals, molt temps havia, havian rebudas, y manaren fossen continuades y assí cusides signades de letras B, C, D.

En aquest mateix die ses senyories juntaren les persones del tres estaments en la present casa, cridats del die present, ab la forma acostumada. En los quals, entrevingueren y foren presents las personas dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona[b]; // 540r // lo doctor Bernat Viver, sacristà y canonge de Urgell; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; fra Francesch Pol, dispenser del monastir de Banyoles; lo doctor Hieònym Lopart, ardiaca y canonge de Elna; fra Joseph Sastre, del orde de sanct Benet; mossèn Rafel Sitjar, canonge de Elna. Per lo estament militar, los senyors: don Francisco de Ayguaviva, don Ramon de Guimerà, Agustí Forés, Domingo de Moradell, don Anton Viader, Joseph Cortit, Dimas Pobla, Joseph Xammar, Galceran Dusay, don Hieònym Miquel, Narcís Ramon March, Hieònym Cornet, Francesch Xammar, Jaume Ros, don Pedro Desboch, Barthomeu de Salvador, // 540v // Joan Carreras, Gaspar de Sinispleda, Hugo de Sanctjoan, Luýs Lull, Pere Pau de Ribas, don Joan de Barutell, don Joan de Camporrells, don Garau Alamany, don Joseph Amat, Pau Amat major, Macià de Sanctjoan, Luýs València, Pau Amat menor, don Emanuel de Aux, don Francesch Surribas, Hieònym de Calders, don Francesch Cabanyes, Rafel Antich, Joan Francesch de Vilamala, Joan Lenes y Montany. Per lo estament real, los senyors: lo senyor conseller segon Joseph Damians, Hieònym Thalavera, Antoni Miralles, // 541r // Luýs Amill, Joseph de Urrea, micer Gismundo Boffill, micer Batista Pastor, Joseph Giralt, Hieònym Pastor, micer Barthomeu Soler, Anton Riu, Francesch Vinyola, Hieònym Romeu, Joan Batista Vedruna, Anton Bru, micer Joseph Piella, Miquel Hieònym Texidor, Galceran Nabot, micer Gabriel Antoni Mostarós, Jaume Llobregat, Joseph Ximenis, Joan Pau Bruniquer, micer Pere Pineda, Joseph Mitjà, Joseph Miquel Quintana, Joseph Massana,

a. a continuació aquest acte, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 755.

a. a continuació ratllat pagine prime.
b. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 755-756.

micer Aleix Tristany, Francisco Móra y micer Jaume Castelló. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch //541v// feta la proposició següent, la qual, ab alta veu y intel·ligible, fonch llegida per lo scrivà major del General, ab la forma acostumada:

«Molt il·lustre senyor. Per la declaració del dubte firmat per lo síndich del General per rahó de la captura dels tres capitulars de la Iglésia d'esta ciutat, en observança del capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat, que Déu guarde, y esta província, se ha de fer extracció de sis personas dels tres estaments, de les inseculades a deputats y oÿdors, en presència de vostra senyoria, per lo qual effecte havem convocat a vostra senyoria en exequució del dit capítol».

E legida la dita proposició, encontinent, en presència de ses senyories y de dits brassos, fonch posat en exequució lo disposat ab lo dit capítol 14, en la forma següent, ço és, que lo ajudant tercer de dit scrivà major, qui és micer Gismundo Boffill, tenint la còpia del Libre de la Ànima devant, en lo qual estan continuats los noms de totas las personas enseculades en deputats y oÿdors del General de Cathalunya, ab alta veu anave cantant cada nom per si, y lo procurador fiscal del General present responia si era abte o no, y essent apte lo nom de aquell se posava dins un rodolí de fusta y aprés posat dins la urna de plata, hont se acostumen de posar los noms dels que lo die de sancta Magdalena poden exir en deputats y oÿdors del dit General. //542r// En la qual, primer foren posats los noms de deputats y oÿdors ecclesiàstichs, tots mesclats, y aprés, per un verguer del General, fonch presa dita urna y aportada des de la taula hont estava assentat dit scrivà major y ajudants seus a la taula petita que ses senyories tenien devant. Y de allí, per un minyó, foren extrets dos rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la Seu de Tortosa, lo qual fou ab alta veu publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major del General. Lo síndich del General, que era present, contra dit doctor Francesch Puig proposà suspitas, deduhint aquellas devant ses senyories y dels magnífichs assessors y advocat fiscal del General, que assistien en dits brassos, y donades les rahons en justificació d'ellas, y oÿt tot quant volgueren deduhir verbalment, los senyors deputats y oÿdors, magnífichs assessors y advocat fiscal declararen en dits brassos, també verbalment, no procehir aquellas. Y axí, fonch procehit a fer son scrutini, y fonch trobat hàbil y sufficient lo dit Francesch Puig. Y aprés, en lo altre rodolí que fonch extret per dit minyó, fonch trobat scrit lo nom del doctor don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, lo qual, axí mateix, fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, ab la mateixa forma que lo primer. Y encontinent, lo dit síndich del General proposà suspitas contra dit doctor don Francisco de Uluja, deduint aquellas devant dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal del General. Y donades las rahons en justificació de aquellas, y oÿt tot quant se volgué deduhir verbal- //542v// ment, los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal declararen, en presència de dits brassos, també versemblant, no procehir aquellas contra dit doctor don Francisco de Uluja. Y axí, fonch procehit a fer son scrutini, y fonch trobat hàbil y sufficient lo dit doctor don Francisco de Uluja. Ecclesiàstichs: lo doctor don Francisco de Uluja, lo doctor Francesch Puig.

Y aprés, lo dit ajudant tercer anà cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors militars, de la manera que havia cantat los ecclesiàstichs. Y després de posats dins dita urna, fonch, per un verguer, aportada aquella des de la taula de dit scrivà major a la dita tauleta que los senyors deputats tenian devant, y per dit minyó foren trets dos rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom de don Francisco Meca, en Barcelona populat, lo qual fonch, ab alta veu publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major. Y encontinent, foren per lo síndich del General proposades suspitas contra dit don Francisco Meca, deduint aquellas devant dits senyors deputats y oÿdors de comptes, assessors y advocat fiscal del dit General. Y donades las rahons en justificació de aquellas y oÿt tot quant se volgué deduhir verbalment, los dits senyors deputats, oÿdors, assessors y advocat fiscal declararen, en presència de dits brassos, no procehir aquellas contra dit don Francisco Meca. Y axí, fonch procehit a fer son scrutini, y fonch trobat hàbil y suficient //543r// per lo ministeri y exercici per lo qual ere estat extret. Y aprés, en lo altre rodolí que fonch extret, fonch trobat scrit lo nom de don Garau de Alemany, en Barcelona populat, lo qual fonch ab alta veu publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major. Y encontinent, foren per lo síndich del General proposades suspitas contra dit don Garau de Alemany, deduint aquellas devant dits senyors deputats, oÿdors, assessors y advocat fiscal del General. Y donades totas las rahons que, en justificació de aquellas, li aparegué, y oÿt tot quant volgué deduhir verbalment, los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal declararen, en presència de dits brassos, també verbalment, procehir ditas suspitas sposades contra dit don Garau de Alemany. Y axí, fonch procehit a fer extracció de altre rodolí per dit minyó, en lo qual fonch

trobat scrit lo nom de mossèn Joseph Spuny, donsell, en Barcelona domiciliat, lo qual fou ab alta veu publicat, en presència de dits brassos, per dit scrivà major. Y encontinent, foren, per dit síndich del General, proposades suspites contra dit mossèn Joseph Spuny, deduint aquellas devant dits senyors deputats, oÿdors, assessors y advocat fiscal del dit General. Y aprés de oÿdas totas las rahons qui, en rahó de aquelles, li aparegué, los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal declararen, en presència de dits brassos, verbalment, no procehir ditas suspitas opposades contra dit mossèn Joseph Spuny. Y axí, encontinent, fonch procehit a fer son scrutini, y fonch trobat hàbil y sufficient per a dit ministeri. Militars: don Francisco Meca, mossèn Joseph Spuny.

543*v* Y aprés, lo dit ajudant tercer anà cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors reals, ab la mateixa forma que los demés, y posats dins dita urna, foren extrets per dit minyó altres dos rodolins, en lo hu dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor micer Joan Çabater, ciutadà de Barcelona, lo qual, axí mateix, fou ab alta veu publicat per dit scrivà major, en presència de dits brassos. Y encontinent, foren per lo síndich del General y per lo procurador fiscal del patrimoni real, que.s trobava present en la sala de dits brassos, proposades suspitas contra dit doctor micer Joan Çabater, deduint aquellas devant dels senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal. Y donades les rahons en justificació de aquellas y oÿt tot quant se volgué deduhir verbalment, los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal declararen, en presència de dits brassos, també verbalment, que procehian las suspitas al·legades per dit síndich y procurador fiscal[a] contra dit dit mossèn Joan Çabater, lo que fonch publicat per dit scrivà major en presència de dits brassos. Y axí, encontinent, fonch, per dit minyó, extret altre rodolí, en lo qual fonch trobat scrit lo nom de micer Hieònym Thalavera, ciutadà de Barcelona, lo qual fonch publicat per dit scrivà major, en presència de dits brassos. Y encontinent, fonch, per lo síndich del General, proposades suspitas contra d'ell, y aprés de deduhit verbalment tot quant volgué, fonch declarat verbalment per dits senyors deputats, oÿdors , assessors y advocat fiscal que procehian las suspitas al·legades per dit síndich contra dit micer Hieònym Thalavera. Y aprés // 544*r* // de publicat per dit scrivà major, en presència de dits brassos, encontinent fonch tret altre rodolí per dit minyó, en lo qual fonch trobat scrit lo nom del doctor micer Joan Martí Rull, ciutadà de Barcelona, lo qual publicat per dit scrivà major, en presència de dits brassos, encontinent lo síndich del General proposà suspitas contra d'ell, las quals foren declarades per dits senyors deputats, oÿdors, assessors y advocat fiscal verbalment, com los demés, y fonch declarat que no procehian ditas suspitas al·legades per dit síndich contra dit doctor micer Joan Martí Rull. Y aprés de publicat per dit scrivà major, fonch procehit a votar-lo per scrutini, y fonch trobat hàbil y sufficient per a exercir dit càrrech. y aprés, encontinent, fonch extret per dit minyó altre rodolí, en lo qual fonch trobat scrit lo nom de mestre Jacinto Ballaster, doctor en medicina. Lo qual, axí mateix, per dit scrivà major fonch publicat, ab alta veu, en presència de dits brassos, contra del qual, encontinent, foren proposades suspitas per dit síndich del General, de la mateixa manera que als demés. Y aprés de haver deduït tot quant volgué en rahó de aquellas fonch declarat verbalment, per dits senyors deputats y oÿdors, assessors y advocat fiscal que no procehian las suspitas opposades per dit síndich contra dit micer Jacinto Ballaster, lo qual fonch publicat per dit scrivà major en presència de dits brassos. Y axí, encontinent, fonch procehit a votar-lo per escrutini y fonch trobat hàbil y sufficient per al exercici per lo qual era estat extret. Reals: lo doctor micer Joan Martí Rull, mestre Jacinto Ballester.

544*v* Y fet tot lo sobredit, las personas dels tres estaments se'n anaren y ses senyories ordenaren al scrivà major que, encontinent, despedís manaments dirigits a les persones extretes notificantlos la dita extracció y hora que havian de assistir en la present casa, los quals manaments foren del tenor següent:

«Manaments dirigits a les persones extretas dels tres estaments. De part dels molt il·lustres senyors deputats del General del principat de Cathalunya, se diu, notifica y fa a saber a vostra mercè, lo doctor don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, com vuy, die present y devall scrit, y juxta la forma del capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat y lo dit Principat, és estat vostra mercè extret en hu dels jutges qui han de assistir y declarar lo dubte que és estat firmat sobre una contrafacció que.s pretén. Per ço, ab tenor del present, se diu a vostra mercè se servesca, encontinent que lo present li serà presentat, acudir en la casa de la Deputació vuy, die preent, per a prestar son jurament e oÿr sentència de excomunicació, y juntament, entèndrer en la declaració de la forma del dit dubte, ab aparsabiment que, no acudint, serà desenseculat y fet inhàbil per a tenir officis de la casa de la Deputació, que és la pena imposada ab los dits pactes contra los contrafahents en la dita rahó. Data en la casa de la Deputació, als VIIII

a. a continuació ratllat declararen en presència.

de janer MDCXXXXVI. Lo abat de Galligants, *scriba major Generalis Cathalonie; Bruniquer, secretarius*».

545*r* Lo qual manament, encontinent, fonch presentat, intimat y notificat a dit don Francisco de Uluja per Jaume Cases, a ell donat personalment, com a servint lo offici de altre dels verguers ordinaris de ses senyories, axí referint. Semblant manament fonch fet al doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa y intimat personalment per dit Cases, axí mateix referint. Semblant manament fonch fet al noble don Francisco Meca y intimat personalment per Montserrat Albià, altre dels porters ordinaris de ses senyories, axí referint. Semblant manamnet fonch fet a mossèn Joseph Spuny, donsell, personalment a ell donat per dit Albià, axí referint. Semblant manament fonch fet al doctor micer Joan Martí Rull, y intimat personalment per Francesch Carreres, altre dels porters ordinaris de ses senyories, axí referint. Semblant manament fonch fet a mestre Jacinto Ballester, y intimat per dit Carreres, axí referint.

Y estant assistint ses senyories en los presents brassos y fent les extraccions demuntdites, entre las quatre y sinch horas de la tarda, arribaren en la present casa de la Deputació lo senyor canceller, don Lorens de Barutell, //545*v*// lo magnífich regent la Real Cancelleria ab sinch magnífichs doctors de la Real Audiència per a entèndrer en la declaració del dubte firmat . Y pujats dalt, feren oració a la capella del gloriós sanct Jordi, y feta aquella, junts, se'n entraren en la sala gran, y de allí en la stància que ja ses senyories tenian previnguda, que és la stància que trau finestres al carrer nomenat comunament de la Deputació, que és la stància dedicada per a dits affers. Y aprés que ses senyories tingueren juntes les sis persones extretes dels tres estaments dins la stància del consistori, y tenint ja notícia que los dits senyors del Real Consell havia ja tres horas, poch més o manco, eren ja en la stància de la present casa, en la qual se havia de declarar dit dubte, com és acostumat, encontinent, trameteren a mossèn Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, ab orde que.s conferís en la presència de dit senyor canceller per a rèbrer la fe en scrits del jurament prestat per dits senyors doctors del Real Consell, per lo qual dit Bruniquer axí fonch reduït, encontinent, a effecte. Y tornat en consistori referí com lo senyor canceller li havia donada dita fe en scrits, firmada de sa mà, per a què dit Bruniquer la lliuràs y presentàs de sa part, com ho ha fet, a dits senyors deputats, que és la pròpria que.s veu assí originalment cusida, signada de letra A, y altrament és del tenor següent:

«Los sis doctors del Real Consell enviats per sa alteza per la declaració del dubte firmat per lo síndich del General per la embarcació dels ecclesiàstichs[a] //547*r*// que són: don Llorens de Barutell, canceller; lo doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria; los doctor Joseph Queralt, decano del Real Consell; lo doctor Joan Batista de Monjo, lo doctor Francesch Vidal, advocat fiscal; lo doctor Joseph de Orlau, lo doctor Hierònym Fàbrega, han jurat, segons la forma del capítol XIIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província, ço és, dits don Llorens de Barutell, canceller y lo doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, en mà de sa alteza, y los demés en mà de dit don Lorens de Barutell, vuy, a VIIII de janer MDCXXXXVI. Don Lorens de Barutell, canceller».

Y vista per dits senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General la dita fe del dit jurament, y estant consistorialment ajuntats en la mateixa sala hont se havian tinguts los brassos, y assentats en los banchs de vellut en un cantó de aquella, de la mateixa manera que seuen quant los brassos se convoquen, y tenint també consequutivament després dels oÿdors los magnífichs doctors micer Joseph de Amigant, Hierònym Pastor, assessors, y micer Joseph Ferrer, advocat fiscal del dit General, entraren en dit consistori //547*v*// los molt reverents, nobles y magnífichs jutges dels estaments que eran estat extrets y habilitats la mateixa tarda. Los quals estigueren assentats en hu dels banchs que allí hi havia, al costat immediatament de la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, ço és, en primer loch lo doctor don Francisco de Uluja y aprés lo doctor Francesch Puig, aprés lo noble don Francisco Meca y Joseph Spuny, donsell, y finalment lo doctor Joan Martí Rull y mestre Jacinto Ballaster, doctor en medicina. Y encontinent, los dits senyors deputats ordenaren a dit Bruniquer, scrivà major, llegís als dits jutges dels dits estaments lo jurament que havian de prestar, segons que per dit Bruniquer, en presència de tots, ab alta y intel·ligible veu fonch llegit y publicat, lo qual és del tenor següent:

"Jurament prestat per los senyors jutges dels tres estaments. Juran a Nostre Senyor y als seus sancts Quatre Evangelis los senyors los doctors don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, Francesh Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa, Joseph Spuny, donzell, don Francisco Meca, lo doctor micer Joan Martí Rull y Jacinto Ballaster, ciutadà honrat de Barcelona, doctor en medicina, jutges extrets per la decla-

a. a continuació aquesta fe, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 756.

ració del dubte interposat per lo síndich del General per rahó // 548r // de la contrafacció que.s pretén per occasió dels tres capitulars de la Iglésia de Barcelona, que en la dita declaració servaran las constitucions de Cathalunya, capítols y actes de cort, privilegis, usos y costums del present Principat, y los pactes ab sa magestat convinguts, y que faran bé y lealment son offici, tot odi, amor y rancor postposats".

Y legit lo jurament predit, y en conformitat d'ell, fonch prestat per dits jutges dels estaments en poder de dits senyors deputats, ço és, los dits ecclesiàstichs posant-se las mans sobre los pits *more sacerdotum*, y los quatre seculars posant sas mans sobre lo juratori de plata que lo dit senyor deputat ecclesiàstich tenia devant de si, sobre la tauleta petita del consistori. Y fet açò, los dits sis jutges dels estaments se conferiren, encontinent, en la premencionada sala, hont eren ja lo senyor canseller, magnífich regent y los demés altras doctors del Real Consell. En la qual estigueren tots assentats ab esta forma, ço és, lo senyor canceller a mà dreta, ab una cadira de vellut carmesí, y lo doctor don Francisco de Uluja, degà y canonge de Leyda, a mà esquerra, ab una altra cadira de vaqueta de Moscòvia, tenint los dos las espallas de sas cadiras arrimades a la paret, entre las dos finestras que hixen a la plassa de Sanct Jaume, y tenint un bufet ab son tapete de domàs, que estave de cap y no de larch, devant. Y consecutivament, // 548v // després de la mà dreta de dit senyor canseller, seya lo senyor regent Fontanella, ab sa cadira de vellut carmesí; y aprés, consequutivament, estigueren assentats los demés altres senyors del Consell Real, per orde de sa antiguedat. Y a la altra part, és a saber, a mà esquerra de dit Francisco de Uluja, estigueren assentats ab una altra ala de cadiras de Moscòvia, los demés altres jutges dels estaments, per orde de sos mateixos estaments. Y estant tots ab dita forma, entrà poch aprés dins dita sala lo molt reverent official y vicari general del senyor bisbe de Barcelona devall scrit, a qui los senyors deputats havian ja fet avisar. Lo qual, posat dins y assentat ab sa cadira de Moscòvia en lo mig de la sala, mirant rectament al senyor canceller y al doctor don Francisco de Uluja, qui estaven de front en lo loch sobredit. Y cubert dit senyor vicari general ab son barret de quatre corns y alsant-se tots los dits senyors jutges de peus, y estant ab lo cap descubert, los fonch, per dit senyor vicari general, proferida y promulgada la sentència de excomunicació major infrascrita. La qual féu llegir y publicar en sa presència y de tots los dits senyors jutges per lo dit Bruniquer, scrivà major del General, y és del tenor següent:

"Sentència de excomunicació. *Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis* // 549r // *pro admodum illustri et reverendissimo domino barcinonense episcopo, monemus vos admodum illustrem admodum magnificos et admodum reverendos et nobiles ac magnificos dominos domnum Laurencium de Barutell, regium cancellarium, Josephum Fontanella, regentem Regiam Cancelleriam, Josephum Queralt, Joannem Baptistam de Monjo, Franciscum Vidal, Josephum de Orlau et Hieronymum Fabrega, utrisque juris decretorum doctores et de Regio Concilio, dominum domnum Franciscum de Uluja, decanum et canonicum Ecclesie Ilerdendense, Josephum Spuny, domicellum, dominum Franciscum Meca, Joannem Martinum Rull, utrisque juris doctorem, et Jacintum Ballaster, civem honoratum Barcinone et medicine doctorem, cives Barcinone, judices electos et nominatos et seu extractos juxta formam capituli decimi quarti pactorum conventorum inter suam magestatem, domini nostri regis, et provinciam Cathalonie pro declaranda contrafacione quadam pretensa, de qua nunch diseptatur, his presentes pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis ac monitionibus, quatenus in exercicio dicti vestri officii servetis constituciones Cathalonie, capitulas et alia Curiarum privilegia, usus et consuetudines presentis Principatus, et pacta predicta cum sua magestate conventa et alias de et super premissis, bene, fideliter et legaliter vos habeatis quovis amore, odio et rencore postpositis. Et pro his auditis excomunicacionis sentenciam quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes dicta trina canonica, monitione premissa, fecimus his scriptis et promulgamus".*

E legida y publicada dita sentència de excomunicació, lo dit senyor vicari general, després de les degudes // 549v // cortesies, se despedí y se'n anà. Y encontinent, per hu dels verguers dels senyors deputats, qui estava fora per a servir a esta junta en tot temps que fos cridat, per medi de la campaneta que lo senyor canceller y doctor don Francisco de Uluja tenian sobre lo bufet, entrà dins dita sala y acostà un altre buffet ab son tapete, que estava allí aprestat, hi.l posà en lo mateix loch hont estava la cadira de dit senyor vicari general y encara més amunt, vers dits senyors jutges, y arrimada al mig de aquell una cadira. Y estant assentat en ella lo dit Bruniquer, scrivà major, tenint tots los papers sobre del bufet, comensà a llegir lo procés que tenia format sobre la firma de dit dubte, com en effecte lo llegí, tot íntegrament, ab tots los altres papers y scriptures que conferien per la matèria. Y llegit dit procés, fou avisat lo síndich del General, que devian ser entre las quatre y sinch horas de la matinada del die següent, que comptavem als deu del present y corrent mes de janer, que si volia informar, podia, per medi del verguer que

estava a la porta de dita stància. Y axí, encontinent, acudiren los magnífichs assessors y advocat fiscal del General en companyia de dit síndich. Los quals, assentats ab sas cadiras, que.ls foren posades en lo loch hont estava lo buffet de dit scrivà major, que, per aquest effecte, fonch retirat atràs, deduint y al·legant largament tot quant volgueren per justificació de llur pretensió. Y fet açò, se despediren y se'n hisqueren fora, y aprés dit Bruniquer se tornà assentar en son acostumat loch. Y conferida y disputada la matèria, dits senyors // 550*r* // jutges, molt exactament, y fet lo escrutini ab capses y botons blanchs y negres, votant alternativament, ço és, tot primer hu dels dits senyors del Consell, comensant lo senyor canceller, y aprés altre dels extrets dels sobredits estaments, continuant-ho axí uns y altres alternativament fins hagueren acabat de votar tots, fonch, finalment, en dit procés feta declaració *formiter* sobre los mèrits, com en aquell se conté, que, en substància, és estada no ésser loch a la contrafacció pretesa. Y feta dita declaració, fonch per dits senyors jutges donat orde a dit Bruniquer, scrivà major, per a què se conferís al consistori dels senyors deputats y donàs, de sa part, notícia d'ella a ses senyories, com encontinent ho féu. Després de tot lo qual, que eren entre las onse y dotse horas abans migdie de dit die de deu del dit corrent mes de janer, se'n anaren axí dits senyors deputats, com dits senyors jutges, cada hu en sa pròpria casa.

Dijous, a XI. En aquest die lo honorable mestre Joseph Company, // 550*v* // doctor en medicina, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, féu relació com Ramon Sagués, altra dels tres verguers ordinaris de ses senyories, estava en lo llit malalt de dolor de puagra y febra, ab perill de sa vida, per lo que no li era possible poder acudir a la obligació y servitut de dit son offici. La qual relació ha dit fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dissabte, a XIII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories monsiur Moyrous, secretari del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual donà y entregà a ses senyories una carta de sa magestat. La qual, rebuda per ses senyories, ab lo degut acato y reverència desclogueren, y desclosa, manaren traduhir-la, y traduhida, manaren fos cusida en lo present dietari, que.s signada de letra A[a].

a. a continuació aquesta carta amb la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 756-757.

554r Dimars, a XVI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo honorable Francesch Carreres, sastre, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Francesch Claret, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de correu del General, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Miquel Marquès, notari, ciutadà de Barcelona, lo die present, com dit notari, ab ses certificatòries lletras, ne fa fe, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de correu del General en mà y poder de ses senyories en favor de Jaume Bravo, tapiner, ciutadà de Barcelona; suplicant en dit // 554*v* // nom a ses senyories que, attès dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Jaume Bravo, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a XVII. Festa de sanct Antoni[a].

557*r* Dissabte, a XX. Festa de sanct Sebastià.

Dilluns, a XXII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma consular, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. En la qual, també entrevingueren las personas de la junta del batalló, en la qual se tractà de algunas cosas concernents lo beneffici y conservació del batalló.

Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories manaren continuar // 557*v* // en lo present dietari las cridas que contenen la forma que se ha de guardar acerca dels alotjaments dels soldats, que són assí cusidas originalment signades de lletra A.

Divendres, a XXVI. Festa del gloriós sanct Policarpo, que.s de gran memòria per los cathalans, per rahó de la gran victòria alcansada contra los castellans en la montanya de Monyuhic.

Dissabte, a XXVII. En aquest die, tocades les quatre horas y un quart de la tarda, estant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats desgregat, y tenint notícia que, en dita tarda, no.s juntaria, y desijant lo devall scrit fer acte de

a. a continuació: Apuntaments fets i ordenats per los allotjaments de gens de guerra. (ACA, Generalitat, Dietari, N-50, entre els folis 554v i 557r).

renunciació del offici que.s mencionarà avall, per ço, lo honorable Bernat Rey, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Ramon Sagués, passamaner, ciutadà de dita ciutat, obtenint lo offici de altre dels verguers o porters ordinaris de ses senyories[a], // 559r // dins la present cas de la Deputació, com de sa procura consta, en poder de mossèn Miquel Serra, notari públic de Barcelona, a vint-y-hu de octubre 1638, en dit nom, constituït personalment devant los molt il·lustres senyors[b] Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona, deputat real, y del doctor micer Balthazar Soler, també ciutadà honrat de Barcelona, oÿdor real, personalment trobats, en dita hora, dins la present casa de la Deputació y a la entrada de aquella, à notificat a ses senyories com lo dit Ramon Sagués, son principal, està desganat en lo llit, y per consegüent, attès que lo dit offici de altre dels verguers o porters ordinaris de ses senyories, que dit son principal obté, és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, renunciava lo dit offici en mà y poder de ses senyories en favor de Joseph Cortès, valer, ciutadà de Barcelona; suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Cortès, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. Los quals senyors deputat real y oÿdor real respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès, ab què, en aquell punt y hora, dit Sagués fou viu. Presents en açò per testimonis lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, Salvador Picart, corredor de orella, y Miquel Marquès, notari, lo qual, com ha substitut del scrivà major de dit General, entrevingué en ditas cosas.

E aprés, anant continuant dit acte, // 559v // y proseguint aquell, lo dalt dit Bernat Rey, en dit nom, constituït personalment en lo palau de la Comtessa, vuy del General, en lo qual estan y habitan los molt il·lustres senyors lo doctor Pere Quer, canonge de Leyda, oÿdor ecclesiàstich, y Benet de Tord, donsell, en Barcelona domiciliat, oÿdor militar, als quals, en lo nom sobredit, ha renunciat dit Bernat Rey, en dit nom, en mà y poder de ses senyories, lo dalt dit offici en favor del dit Joseph Cortès, de la mateixa manera y conforme està largament tocat ab la notificació y renunciació en rahó de aquell feta, en primer loch, devant dels senyors deputat y oÿdor reals. Respongueren a ditas cosas de la mateixa manera que havian respost los sobredits senyors deputat y oÿdor real, ço és, que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès, ab què, en aquell punt y hora, que eren dos quarts tocats per las sis horas de la mateixa tarda, dit Sagués fou viu. Presents per testimonis lo sobredit Salvador Picart, corredor de orella, Joan Cortès, notari real, y dit Miquel Marquès, notari. E poch aprés y assí, encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que desobre és continuat y prosseguint aquell lo dalt dit Bernat Rey, en dit nom, constituït personalment en lo palau del Rey y devant del molt il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Galligants, deputat ecclesiàstich, qui habita en dit palau, en lo nom sobredit, ha renunciat en mà y poder de dit senyor deputat ecclesiàstich lo dalt dit offici en favor del dit Joseph Cortès, conforme està largament tocat ab la notificació y renunciació en rahó de aquell feta als demés dalt dits senyors consistorials. E lo dit senyor deputat ecclesiàstich respongué a ditas cosas de la mateixa (manera) // 560r // que havian respost los demés, ço és, que admetia<n> la dita renunciació si y en quant podia y per capítols de Cort los era lícit y permès, ab què, en aquell punt y hora, que eren los dos quarts tocats per las sis de la tarda, lo dit Ramon Sagués fou viu. Presents per testimonis los dits Salvador Picart, corredor de orella, Joan Cortès y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, tots a peu, en la casa del General per a cosas concernents lo beneffici del General.

Dimecres, a XXXI. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà // 560v // honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Francesch Descallar y Sorribes, donzell, sobrecullidor del General de Cathalunya de la part de levant, ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny 1644, ordinari y guerra, faltan los llibres y diners de la ciutat de Manresa y vila de Bellver. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, dit magnífich Joseph de Urrea, féu axí bé relació a ses senyories en lur consistori com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat, axí dret ordinari com guerra, la terça juliol, agost y setembre, faltan los llibres y diners de la vila de Tírvia, Scaló, Tarragona y sa col·lecta, Balaguer y tota la col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Canar, La Senya, Xerta, Caserres y

a. a continuació aquesta procura, transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 757-758.
b. a continuació repetit devant los molt il·lustres senyors.

Arnis. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Febrer MDCXXXXVI

561r Dimars, a VI. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories[a] ... Francolí, lo qual, de part de sa alteza, donà rahó com sa alteza havia rebuda la carta del consistori dels quatre del corrent y que, per estar sobre lo camí, no havia respost a ella en scrits. Y que axí, en sa resposta, sa alteza deya que havia fet pèndrer al doctor Joseph Amigant per negoci de concideració, y que no res menys, tindrà en resguart, lo que per part del consistori se li havia scrit, al qual desijave complàurer en tot lo que // 561v // sie possible; y que passats estos dies prop següents, donaria sa alteza major intel·ligència de la captura de dit doctor Amigant.

Dimecres, a VII. Entrada de la sereníssima senyora comtessa de Harcourt en la present ciutat de Barcelona. En aquest die, havent tingut notícia ses senyories que la sereníssima senyora comtessa de Harcourt, muller del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, era ja en lo loch de Sanct Andreu, passat lo molí del Clot, encontinent ses senyories se posaren a punt, molt entonats, aportant quiscú en los pits sa banda de domàs carmesí ab la insígnia del General, que era de plata, en lo mig d'ella, tocades les dos horas de la tarda, ses senyories despediren lo correu del General, que anava ab son postillo, dret a Sanct Andreu, ab exprés orde de què donàs avís a sa alteza de la senyora comtessa com ses senyories ja eren per lo camí, per a anarla a rèbrer; manat-li que, donat dit avís, venint a la posta fins trobàs a ses senyories per lo camí. Y despedit dit correu, ses senyories, consistorialment, partiren de la present casa, anant ab sos cavalls, molt ben adressats, ab los porters y masses devant, acompanyats de tots los officials // 562r // del General y present casa de la Deputació, tirant dret a la plassa de Sancta Anna, hisqueren per lo portal del Àngel, tirant dret a la creu de Jesús, y aprés, prenent a mà dreta, envés lo hostal de la Banya, tirant dret a la torra de la Mare de Déu. Y quant foren arribats junt a dita torra, trobaren a dita sereníssima senyora, la qual venia acompanyada ab los presidents de las salas y doctors del Real Consell, y de la companyia de cavalls del sereníssim senyor comte, son marit. Y arribats que foren dits senyors deputats y oÿdors junt a sa alteza, los senyors canceller y regent, y demés doctors del Real Consell se despediren de dita senyora comtessa. Y en lo costat esquerra de sa alteza se posà lo senyor deputat ecclesàstich, lo qual, de part de la província, li donà la benvinguda y norabona, fent sa alteza molts grans demonstracions de voluntat. Y los demés senyors deputats y oÿdors se posaren immediadament, anant devant d'ells los verguers, ab les masses del General, y devant de les masses del General anaven los assessors y advocat fiscal, y després los demés officials del dit General. Y axí vingueren acompanyant a sa alteza, la qual anava dins de una litera, tota dorada, ab las cortinas d'ella totas plegades, de tal manera que tota se veya, envés la present ciutat. Y a la que foren junt al camp dit de la Vinya de Sant Pere, trobaren los molt il·lustres senyors consellers, y los dits senyors deputats y oÿdors se despediren de sa alteza, y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament, per lo mateix camí que eren anats, a la present // 562v // casa de la Deputació. Y sa alteza, acompanyada de dits senyors consellers, continuà son camí y se'n entrà en la present ciutat, entrant per lo dit portal del Àngel, plassa de Sancta Anna, dret a la plassa Nova, devant lo palau del Bisbe, dret a la Deputació; y aprés girà a mà esquerra, passant devant la carniceria dels canonges, hisqué a la plassa del Rey, Bòria avall, carrer de Montcada, dret a la Vedrieria, y aprés prengué a mà dreta, passant entre la Sala de las Armas y la carniceria de la ovella, per devant casa del General; y aprés se'n entrà per lo carrer de la Clavaguera de Llotja per los Cambis hi hisqué al carrer Ample, y aprés carrer Ample amunt dret a palàcio, hont arribà molt alegre y regosijada.

Fa's nota que la entrada que.s féu a sa alteza fonch ab la mateixa forma y ab las mateixas salvas que.s feren al sereníssim comte de Harcourt quant entrà per lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, que fonch a 22 de mars 1645, com consta en lo present dietari llargament, al qual se ha relació sots dita jornada. Déu los done a dits senyors molta salut y vida, y a tots los bons cathalans, y que puguen vèurer, per medi de sa alteza, tret lo enemich castellà de aquesta nostra terra, com confiam.

563r Dijous, a VIII. En aquest die ses senyories dels senyors deputats y oÿdors tingueren sarau en la sala dels reys de la present casa. La qual sala fonch ricament posada y també fonch posat lo dosser de brocat que.s posa lo die de sant Jordi, debaix del qual estigueren assentats los senyors virrey y virreyna, los quals foren convidats en dit sarau per ses senyories. Los vestits y galas que tragueren las donas eran de gran valor. Esta festa comensà entre las vuit y nou horas de la nit, y se acabà a la una. Fonch cosa de vèurer y de molta alegria y regosijo y contento quant sa alteza del senyor virrey vingué: los senyors deputats y oÿdors lo hisqueren a rèbrer consistorial-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

ment, ab los porters y masses devant, acompanyats de moltas atxas, al cap de la escala. Y lo acompanyaren fins dita sala, no dexant-lo fins fou debaix dit dosser. Y aprés, al cap de algun mig quart, vingué la senyora virreyna, a la qual, axí mateix, hisqueren a rèbrer al cap de la escala, ab la mateixa serimònia que al senyor virrey, y fonch acompanyada fins que estigué debaix dit dosser, y encontinent se comensà lo sarau. Y acabat aquell, sa alteza del senyor virrey se'n anà primer y fonch acompanyat, axí mateix per ses senyories fins al cap de la dita escala; y al cap de poch, se'n anà sa alteza, la qual, axí mateix, // 563*v* // fonch acompanyada fins a dit puesto, hont se despediren de sas altezas ab molts grans demonstracions de voluntat y alegria. Posa's per advertiment que lo gasto que.s féu en dit sarau fou tot a costa dels senyors deputats y oÿdors, y no del General, perquè lo senyor deputat ecclesiàstich pagà la sera, lo senyor deputat militar la música, que constava de sis instruments, y los demés senyors deputat real y senyors tres oÿdors pagaren les aygües que.s donaren a las donas y cavallers de dita festa, y esta és la veritat.

Divendres, a VIIII. En aquest die ses senyorie, ja entrada de fosch, partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant a peu y ab moltas atxes enseses, anaren en casa del senyor virrey. Y arribats a son palàcio, visitaren la sereníssima senyora princessa de Harcourt, la qual rebé a ses senyories estant dreta debaix son dosser. Y arribats a sa presència, aprés de haver precehides les degudes y acostumades cortesies, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la venvinguda y norabona de ser arribada ab entera salut a esta província, representant-li la alegria y contento que ses senyories y tota la província ne havian tingut, // 564*r* // ab moltas altras paraulas de compliment, que sa senyoria li sabé molt ben dir. Y aprés de haver tingut un rato de conversació, se despediren de sa alteza ab molt gran demonstració y voluntat, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament que eren anats.

Dilluns, a XII. En aquest die, en la matinada, estant ses senyories junts en lo consistori, a fi y effecte de entèndrer en fer la extracció de les dotse donselles dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia y Òrfens, conforme fonch resolt per los brassos generals de la província tinguts a onse de dezembre 1642, // 564*v* // y assentats en sas cadiras consistorialment, comparegué lo reverent Joan Riulats, prior del hospital, y Narcís Torres, síndich, procurador y actor de aquell. Los quals donaren y entregaren a ses senyories un memorial, en lo qual estan continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital, lo qual memorial és del tenor següent:

«Lista de las donsellas per la extracció fahedora lo die de sancta Eulària 1646 del hospital General. Paula Verges, etcètera. *Consuatur dictum memoriale signatum litera A, quo inserto dices*».

Los noms de las quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta, que ja estaven aparellats. Los quals posats dins de una capsa, fonch feta extracció, per ses senyories mateixos, de la qual foren per ses senyories trets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats escrits los noms de las donsellas de dit hospital General assí continuats per son orde. Fillas del hospital General: Maria Lladó, és pagada ab deliberació de 10 de janer 1648[a]; // 566*r* // Isabel Romagosa, és pagada ab deliberació de 13 juny 1647[b]; Mariàngela Mitjans; Maria Corbera, és pagada ab deliberació de 16 de maig 1646[c].

E feta dita extracció, encontinent, de la mateixa manera, donaren y entregaren a ses senyories Bernat Flaquer, apothecari, y Andreu Saurina, passamaner, altres dels administradors del hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia, altre memorial, en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia y.s trobaven en dit hospital lo die present. Lo qual memorial és assí cusit, signat de letra B, y és del tenor següent:

«Memorial de les fadrines són en lo hospital de Nostra Senyora de la Misericòdia habilitades per los administradors de dit hospital per la extracció del present any se fa lo die de santa Eulària en la casa de la Deputació per los senyors deputats, són les següents, any 1646: *Primo* Arcàngela Queralt, de Barcelona. *Consuatur dictum memoriale signato litera B, quo inserto dices*».

Los noms de las quals donsellas foren, en presència // 566*v* // de dites ses senyories, per lo dit scrivà major, posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa, y per ses senyories mateixos foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de la donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde. Fillas del hospital de Misericòrdia: Marianna Mas, de Vich, és pagada en

a. és pagada ... 1648 *interlineat al marge esquerre.- a continuació aquest memorial, transcrit a l'Apèndix 1 pàg. 758.*
b. és pagada ... 1647 *interlineat al marge esquerre.*
c. és pagada ... 1646 *interlineat al marge esquerre.*

virtut de deliberació als 18 de març 1652[a]; Margarida Puig, de Arenys; Marianna Jardina, de Martorell, és pagada ab deliberació de 16 juny 1648[b]; Arcàngela Queralt, de Barcelona.

E axí mateix, encontinent, feta dita extracció, de la mateixa manera donà y entregà a ses senyories lo reverent[c] ..., prevere, administrador y capellà del hospital dels pobres Infants Òrfens altre memorial, en lo[d] // 569r // qual estaven continuats los noms de las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital dels Infants Òrfens lo die present, lo qual memorial és del tenor següent:

«Lista dels noms y cognoms de les donselles. Òrfens, 1646. Patronil·la Roger, filla d'en Pere Roger, mestre de cases, etcètera. *Consuatur dictum memoriale signatum litera C, quo inserto dices*».

Los noms de las quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major del General, posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa, y per dites ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de les donselles de dit hospital següents, assí continuats per son orde. Fillas dels Infants Òrfens: Maria Paula Bordes, Maria Agnès Domènech, // 569v // Catharina Mestre, és pagada en virtut de deliberació de 10 de maig 1650[e]; Elisabet Orlaguet.

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas de la tarda, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y present casa de la Deputació, anant dret a la Seu per occasió de la professó de la gloriosa verge y màrtir santa Eulària, que se havia de fer en dita tarda. Y arribats allí, pujaren dalt en lo presbiteri y se assentaren en dos banchs que.y havia posats contra la barana de ferro que dóna sobre les escales qui baxa a la capella de sancta Eulària, devall lo altar major, per lo que a la part del evangeli estava lo senyor virrey, y a la part de la epístola[f] los senyors consellers; estant lo senyor deputat ecclesiàstich més prop del senyor virrey y los demés per son orde, ab la forma acostumada. Y al cap de una hora se comensà la professó solempne de tot lo clero y religiosos, y las banderas de las confrarias. La qual professó féu la ronda de la del Corpus, anant en ella los senyors consellers, qui aportaven lo tàlem. Los verguers de ses senyories anaven devant del senyor virrey, qui anave // 570r // després del gremial, anant lo senyor deputat ecclesiàstich a mà esquerra de dit senyor virrey. Y aprés venian los senyors deputat militar y real, y aprés d'ells los tres senyors oÿdors en filera, tots ab ses atxes de cera blanca en les mans, y aportaven bandes vermelles en los pits ab lo escut del General. Adverteixo que lo bras militar no.y anave. Y acabada la professó se'n tornaren en la present casa ab moltas atxes enseses, per ser ja de nit, hont se disgregaren.

En aquest mateix die, entre las vuit y nou horas de la nit, ses senyories, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, (anaren) dret a la Lotja de la mar per a vèurer la momaria, sarau y torneig que los cavallers feyen aquella nit en dita Lotja. Y arribats allí, se assentaren en un catafal que, per compte del General, se ere fet per dit effecte, de part de la mar, per quant de l'altra part, devés las barras de Lotja, estaven ab altre catafal los senyors consellers consistorialment. Y sas altezas del senyor virrey y virreyna estaven assentats debaix del dosser, que estava posat contra de la porta major de dita Lotja, que mira a la sala de las armas. Dir la riquesa de las damas y cavallers y adorn de la sala, axí de lums com de tapiceria, fou cosa // 570v // de no crèurer. Esta festa se comensà entre las vuit y las nou de la nit y se acabà a las sinch de la matinada. Rehisqué molt ufanament dita festa, y acabada aquella, ses senyories se'n tornaren consistorialment en la present casa, hont se disgregaren.

Dimars, a XIII. En aquest die, en la tarda, essent estat lo senyor deputat militar compare, y havent-li demanat la senyora comara sarau, per ser lo dimars de Carnestoltes, se tingué sarau en la sala dels reys de la present casa, hont hi assistí grandíssima noblesa. Y també hi vingué lo senyor virrey, sol, sens la senyora virreyna, y durà dit sarau fins a las dos de la matinada. Sa alteza del senyor virrey fonch rebut y acompanyat per ses senyories fins al cap de la escala, ab la mateixa forma que lo primer die.

571r Dissabte, a XVII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, Steve Torrabruna, corredor de coll del General, lo qual, en virtut del jurament que en lo ingrés de son offici té prestat, ha fet relació a ses senyories com ell ha encantat y subhastat per espay de deu o dotse mesos contínuos, per los lochs acostumats de la present ciutat, tota aquella casa ab u portal obrint, ab totas las botigas a ellas contíguas, que foren del doctor micer Miquel Joan Magarola, òlim regent de Cathalunya, y vuy

a. és pagada ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*
b. és pagada ... 1648 *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació un espai en blanc d'uns 100 mms.*
d. *a continuació dos memorials, transcrits a l'Apèndix 1, pàg. 758.*
e. és pagada ... 1650 *interlineat al marge esquerre.*
f. epístola *interlineat damunt de* evangeli, *ratllat.*

posseheix lo General, per tenir confiscats los béns de aquell com a mal affecte a la província, situades en lo carrer d'en Arnet de la present ciutat, que és lo carrer qui travessa de la Libraterie a la iglésia de Sanct Just. Y que en lo discurs del dit temps no ha comparegut persona alguna que hage offert ni donada dita alguna en lo subhast de dita casa, y que axí fa la present relació a ses senyories. Present lo scrivà major y presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Jaume Cases, velluter, ciutadans de Barcelona.

571*v* Dimecres, a XXI. En aquest die les persones de la junta del batalló devall scrites, nomenades en la forma acostumada, oÿren la sentència de excomunicació devall scrita:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro illustrissimo // 572r // et reverendissimo Barcinonense episcopo, monemus vos admodum illustres dominos Franciscum Vila, civem honoratum Barcinone, consiliarium in orde secundum civitatis Barcinone, domnum Joannem de Argensola, deputatum militarem Generalis Cathalonie, domnum Franciscum de Cartella, protectorem brachii militaris, domnum Damianum Janer, Franciscum Xammar, domicellum, doctorem Bartholomeum Viver, sacristam maiorem et canonicum Ecclesie Urgellensis, Sebastianum de Miralles, domicellum, Michaelem Planes, mercatorem, et Franciscum Guardiola, pasamanerium, cives Barchinone, electos legitime et nominatos una cum aliis pro formacione concilii vulgo dicti "del batalló"*, iuxta deliberaciones brachiorum generalium Cathalonie et institucionem seu reccionem dicti concilii, quatenus teneatis, sub rigido et stricto secreto omnia negocia per vos in eodem concilio per tractanda et aliis in exercicio et regimine dictorum vestrorum officiorum, bene, fideliter et legaliter vos habeatis, quovis amore, odio et rancore postpositis et prout etiam deliberatum extitit in seu pro institucione dictorum vestrorum officiorum, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes dicta trina canonica monitione premissa fecimus et promulgamus in his scriptis».*

En aquest mateix die, en la tarda, anaren ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, // 572*v* // acompanyats dels officials del General, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab ses senyories acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

573*r* Mars MDCXXXXVI

Dijous, al primer. En aquest die ses senyories enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general // 573*v* // de sa magestat en aquest Principat, per medi dels senyors don Francisco Sala y mossèn Joseph Ximenis y mossèn Rodon, ciutadà, la embaxada continuada ab dos diferents papers, que són assí originalment cusits, ab las respostas fetas per sa alteza y scritas al peu dels mateixos papers, signats de letras A, B, y tots són del tenor següent:

A. «Sereníssim senyor. Havent entès lo consistori dels deputats del General de Cathalunya que.s diu se hauria descubert alguna trayció de haver volgut entregar al enemich la present ciutat de Barcelona, y desijant, per ço, acudir, en lo dit y altres casos que sien del servey de sa magestat y beneffici de la província, a tot lo que toque a sa deguda y natural obligació, suplicant a vostra alteza sie de son real[a] servey fer mercè als deputats y emplear-los en tot lo que aparega més convenient al mayor servey del rey nostre senyor y de vostra alteza, y utilitat de aquest Principat, pus tot ho deuen de sa naturalesa y.u rebran a particular favor de vostra alteza, com ho suplican molt effectuosament».

«En Barcelona, a 2 de mars 1646. Estimo lo que és rahó la affició demostra vostra senyoria al servey del rey nostre senyor y beneffici d'esta província y ciutat y meu en particular. Vostra senyoria deu, emperò[b], // 576*r* // donar a[c] Déu cumplidas gràcias per la mercè de desvanèixer y disipar la exequució de la acordada trayció que ara s'és descuberta. La offerta vostra senyoria me fa accepto de bona gana y la agrahesch molt, conservar-la en ma memòria per a valer-me'n en son cas, com de consistori que concidero al igual del que son bon procehir me obliga. Henrich de Lorayne».

B. «Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya han tingut notícia que en las Atarassanas de la present ciutat se farian algunas obras y reparos sens orde de dits deputats, e com, sereníssim senyor, lo fer ditas obras y gastar lo que sie menester per aquellas toque y specta a dits deputats, tenim, com tenen, per dit effecte un official creat per Corts generals, vulgarment anomenat dressaner, per ço se offereixen a fer totas las obras y reparos necessaris y gastar tot lo que per dit effecte serà menester. Y a vostra alteza suplican sia de son real servey manar donar orde no.s passe avant en fer obras y reparos alguns en ditas atarassanas que no sie per direcció de dits deputats, que axí ho esperan de mà de vostra alteza».

a. real *interlineat damunt* son.
b. a continuació aquesta ambaixada i tres més, transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 758-759.
c. a continuació ratllat vostra senyoria.

«En Barcelona, a 2 de mars 1646. Lo que en la dressana se ha obrat fins assí se és fet // 576*v* // sens dar-ne rahó a vostra senyoria per ser cosa de mínima concideració, y axí, estimaré fassa vostra senyoria que sos officials que.n tenen càrrech se conferescan ab los meus per a regonèxer y vèurer lo millor modo y forma ab què se podran trassar y disposar per a què més útilment pugan servir al effecte per al qual se destinan. Henrich de Lorayne».

Divendres, a II. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, lo qual los havia enviats a cercar. Y arribats a sa presència, se assentaren en sas cadiras, las quals ja sa alteza havia fet prevenir. Y aprés de fetas las degudas cortesias, los digué que sa magestat, Déu lo guarde, li havia ordenat y fet a saber com lo tractat de las paus generals en Mónster se tornaven a tractar apretadament, y que seria de gran concideració que se enviàs una persona per part del General en loch del regent Fontanella per a instruhir y informar los plenipotenciaris que havia de enviar en Mónster per lo tractat de ditas paus, fent-los a saber com sa magestat enviava aquest any en aquesta sa[a] // 580*r* // província dos armadas molt grans per mar y terra, remetent-se sa alteza del senyor virrey a la carta de sa magestat, la qual tenia en sas mans, la qual donà y entregà en mà dels senyor deputat ecclesiàstich. Y aquella rebuda per dit senyor deputat ecclesiàstich, y posant-se-la sobre lo cap repongué que lo consistori estimava molt a sa alteza la mercè y honra los feya, ab moltas altras paraulas de compliment que sabé molt ben dir. Y aprés de haver tingut un rato de conversació se despediren de sa alteza y se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, en la present casa. Y entrats en lo consistori, desclogueren dita carta de sa magestat y la manaren traduhir, y traduhida, manaren posar en lo present dietari, que.s assí cusida signada de letra A.

Dilluns, a V. En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa // 580*v* // los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories acerca algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, y tingueren conferència ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dijous, a VIII. En aquest die, constituït personalment lo doctor micer Aleix Tristany en presència dels senyors deputats militar y real y oÿdors ecclesiàstich y militar, consistorialment assentats en la sala de son consistori de la present casa de la Deputació, y en sa presència renuncià *pure* y *líbera et simpliciter*, en mà y poder de ses senyories la subrogació a què, en dies atràs, fonch nomenat en assessor // 581*r* // del General per lo impediment y captura del doctor Joseph de Amigant; suplicant a ses senyories que, per les causes y rahons que altrament los té explicat de paraula, sien servits acceptar-li dita renunciació. E ses senyories la acceptaren, segons la exceptaren *si et in quantum, et cetera*. Presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, y Jaume Cases, velluter, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a VIIII. En aquest die ses senyories, per medi del noble don Joseph de Olmera y de Altarriba y de mossèn Jacinto Fàbregues, ciutadà honrat de Barcelona y doctor en drets, enviaren a dir y representar a sa alteza com lo consistori havia oÿt de diferents persones que lo doctor Joseph de Amigant, altre dels assessors del General, havia confessat saber y ser còmplice en una conspiració contra la present ciutat y província, y que, per a poder acudir a la obligació de lurs officis, suplicaven a sa alteza, en quant lo cas pogués donar lloch y fos de son real servey, fer-los mercè de fer-los-ne sabidors, que ses senyories ho estimar(i)en a particular favor. E després de oÿda dita embaxada y havent feta sa alteza particular estimació de la attenció y cuydado de ses senyories en la obligació de sos officis, respongué // 581*v* // que lo doctor Joseph de Amigant no era condempnat però que era convensut de crim de leza magestat, y que, axí, podien ses senyories procehir al que.ls aparegués ésser degut de obligació llur.

Dissabte, a X. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, consistorialment, y tingueren conferència ab ses senyories per cosas convenients al beneffici de la província.

Diumenge, a XI. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Narcís Ramon March, donsell, y del doctor micer Jacinto Fàbregues, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a dir y feren a saber al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, que lo consistori dels senyors deputats, conformament ab lo dels senyors consellers d'esta ciutat,

a. a continuació una carta amb la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 759-760.

obligats de la real carta del rey nostre senyor dels nou de febrer pròxim passat, que reberen per mà de sa alteza, y per las intel·ligències que havian tingut de què sa alteza havia posats los ulls en lo doctor micer Francesch Martí y Viladamor per a què fos enviat, en nom dels dos consistoris, a la cort de sa magestat per al fi que se explica en la real carta referida, per concórrer // 582r // en aquell las qualitats molt conformes al intent de sa magestat, havian per ço deliberat dits consistoris enviar-lo a sa real cort per al intent referit. Y que axí ne donaven part y rahó a sa alteza, confiats que esta elecció merexeria lo agrado de sa prudentíssima approbació. E sa alteza, responent a dita embaxada, los digué que tenia per molt acertada dita resolució, per la justa concideració que.s devia fer y seguretat que tots havian de tenir de la enteressa y satisfacció del dit micer Francisco Martí, y que sa magestat havia de restar molt servit de la assistència de sa persona en aquella cort.

Dilluns, a XII. En aquest die, constituït personalment Antoni Nin, procurador fiscal del General, de orde y manament de ses senyories, segons dix, de paraula a ell donat juntament ab Hierònym Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major del dit General, en loch y nom del scrivà major de aquell, en la casa y habitació del noble don Acasi de Ripoll, doctor en drets, altre dels assessors anomenat per ses senyories per a la declaració de la causa que.s porta devant ses senyories entre lo dit procurador fiscal de una (part) // 582v // y lo magnífich Joan Batista Rubio, donsell, de part altra, personalment trobat en un studio o aposento de dita sa casa, que posseheix en la present ciutat de Barcelona, en lo carrer de Moncada, li digué y explorà, de paraula, dit fiscal, de part de dites ses senyories, que.s servís dit don Acasi de Ripoll, juntament ab micer Joan Martí Rull, altre de dits assessors, fessen, declarassen y despedissen la dita causa lo més prest los seria possible o que done las rahons y causas perquè no.s dega fer, que lo consistori ho estimarà molt de sa mercè. Al que respongué dit don Acasi de Ripoll que ja donà , los dies passats, als molt il·lustres senyors deputats una suplicació per a què se servissen nomenar altre assessor, per quant ell no podia entrevenir en aqueixa causa. Y a bé que en dita suplicació no (ho) especificàs, la rahó és per ser estat consultat en la causa primera, quant la tractaven micer Rull, micer Rialp y micer Boffill, y axí ha manifestat son ànimo. *De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Paulus Davesa, sartor, et Antonius Soler, barraterius, et Hierònymus Galí, notarius, cives Barcinone, qui in his, et cetera. Postea autem die decima tercia preditorum mensis et anni,* constituït personalment dit Nin, procurador fiscal, en las casas y habitació del doctor micer Joan Martí Rull, que té // 583r // y posseheix en la present ciutat de Barcelona, en lo carrer de la devallada de Sancta Eulària, y aquell personalment trobat en un studi de sa casa y habitació, li digué y explicà dit fiscal, de paraula, que.s servís dit doctor Rull, altre dels assessors nomenats per ses senyories per la causa que.s aporta devant dites ses senyories y en son consistori entre lo dit procurador fiscal, de una, y Joan Batista Rubio, donsell, de part altra, despedir y declarar aquella lo més prest li fos possible, o que donàs las rahons y causas perquè fer no.u degués, que lo consistori lo.y estimarà en la deguda rahó de sa mercè.

Al que respongué dit micer Rull que està prompte y aparellat sempre que li donen company, per quant lo senyor don Acasi Ripoll, qui ere estat nomenat per ses senyories en altre assessor, li ha dit, de paraula, que se era abstingut de no entrevenir en la causa per ser estat consultat per part del procurador fiscal del General, y que, axí, no.y volia entrevenir. *De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Raymundo Parciol, agricola, parrochie Sancti Stephani de Massanes, diocesis Gerundense, et Josephus Molins, de familia dicti Rull, et Hieronymo Gali, notario, cive Barcinone, qui in his, et cetera.*

583v Divendres, a XVI. En aquest die, en la matinada, tocades las nou horas y venint lo senyor abat de Galligants, deputat ecclesiàstich, a la present casa de la Deputació, casi a les portes, devant d'ella, fonch pres y capturat de orde de sa alteza del senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, y aportat a son palàcio, per lo magnífich micer Francesch Martí, jutge de la règia cort, y per lo magnífich regent la vegueria de Barcelona, dins de un coxe. E poch aprés de aquest succés y arribats los demés altres senyors deputats y oÿdors de comptes del General a la present casa, y arribà // 584r // en ella monsiur de Champanya, lo qual, constituït en la presència del consistori, explicà a ses senyories, de part de sa alteza, la dita captura del dit senyor deputat ecclesiàstich, dient que, si bé de dies atràs estava molt judicat de la acordada conspiració que era estada descuberta contra esta província y tenia suficient prova per a poder-se procehir contra dit senyor deputat a captura de sa persona, emperò, conciderat lo puesto que occupava y sa qualitat, no havia sa alteza volgut procehir a la exequució de dit fet fins ara, que estava plenament provat contra sa senyoria, y que, axí, no havia pogut excusar esta exequució, de la qual donava rahó a ses senyories, assegurant que, com a tant zelosos del servey de sa magestat y del beneffici y seguretat de la província, tindrian particular estimació de aquest succés, del qual se'ls dóna notícia per orde de sa al-

teza. E ses senyories, després de haver estimat a sa alteza la attenció y cuydado ab què attenia tant prudentment al major servey de sa magestat, li donaren, no res menys, les degudes gràcies per lo que posave en la conservació de esta província; dient també que, no obstant la atrossitat de la matèria, havian tingut particular pesar que aquest accident hagués sobrevingut sobre lo dit deputat ecclesiàstich, assegurant que ningú d'ells haguera may imaginat en sa persona esta desgràcia, offerint-se en tot cas // 584*v* // a sa alteza totes sis parts per a tot lo que sie més convenient del servey de sa magestat y beneffici de la província.

E aprés, lo mateix die, tocades les dues horas de la tarda, ses senyories, consistorialment, partiren de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, y anaren en lo palàcio del senyor virrey. Y arribats a la presència de sa alteza, li explicaren per si mateixos lo just sentiment y viu pesar que havian tingut de la captura del deputat ecclesiàstich, axí per la qualitat de la cosa que la havia occasionada, com també per ésser molt agena en la intel·ligència dels consistorials presents la occasió de la captura, de què estaven summament apesarats. Y per esta rahó, eran vinguts tots fins a la presència de sa alteza, per a offerir-se en tot lo que sie del major servey de sa magestat y beneffici de la província, suplicant a sa alteza que si en esta rahó poden obrar alguna cosa al servey del rey nostre senyor, sie de sa voluntat emplear-los en tot lo que convinga a est fi, assegurant que acudiran a ell ab las veras que és precissament degut. E sa alteza, estimant de ses senyories aquesta bona voluntat y assegurant que en tots experimentava y sentia un cor molt affecte al real servey, los digué que scriuria a sa magestat molt particularment y li donaria rahó de esta sa bona resolució, // 585*r* // assegurant al consistori que no perdonarà a treball algú per conservació de esta província, per a què ab lo bon medi de la justícia sien coneguts y honrats los bons y castigats los que.s trobaran ésser culposos. Per al qual fi, havia ja scrit a sa magestat procuràs impetrar de Sa Sanctedat algun breu y jutge apostòlich ab tota brevedat, a fi que axí puga ésser procehit jurídicament contra los delinqüents ecclesiàstichs. Y oÿda esta resposta y fetas per ses senyories las degudas cortesias, se despediren de sa alteza y se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma y acompanyament .

En[a] aquest mateix die, ses senyories regonexent la Trentasisena nomenada a quatre de maig 1645, a fi y effecte de ajuntar aquella per negocis concernents lo beneffici de la província, trobaren algunas personas que faltavan en aquella, y axí, de nou, la renovaren en la forma següent, y foren nomenats de nou los següents, ço és: per los estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles; don Joachim de Carbonell, canonge de Barcelona; lo doctor Jaume Corts, ardiaca de Sancta Maria y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa; // 585*v* // lo doctor Bernat Viver, sacristà y canonge de Urgell; lo doctor Joseph Bruquetes, canonge de Gerona; Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; lo doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de Leyda; don Pedro Copons, canonge de Barcelona; fra don Francisco de Miquel, del hàbit de sant Joan; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; fra don Jacinto de Monclús, del orde de sant Benet. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, don Francisco Cartellà, don Francisco Junyent, Domingo de Moradell, don Pedro Vilana, don Pedro Desbosch, don Ramon de Guimerà, don Hierònym Miquel, don Joseph Olmera, Francesch Xammar, Francesch Puigjaner, Narcís Ramon March. Per lo estament real, los senyors conseller segon de la present ciutat micer Joseph Piella, Joseph Ximenis, micer Jacinto Fàbregues, // 586*r* // mossèn Galceran Nebot, Joseph de Navel, Joseph de Urrea, Joseph Miquel Quintana, Jaume Llobregat, Farncesch Marí, Miquel Carreres, Rafel Cerdà.

Dissabte, a XVII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena nomenada lo die de aÿr, que està continuada en lo present dietari. Las quals, juntes en lo consistori, los fonch, per ses senyories, feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Aÿr divendres, als setse del corrent, fou capturat de orde de sa alteza lo deputat ecclesiàstich y poch aprés de feta la captura del dit, trobant-se los deputats y oÿdors a la present casa, arribà musur Champanya, lo qual reportà a dits deputats y oÿdors, de part de sa alteza, donant-los rahó de la captura de dit deputat ecclesiàstich y la causa de aquella, explicant ere còmplice en la conspiració feta contra la present ciutat y província. Y no obstant tenia indicis bastants per a poder capturar aquell, attenent al puesto // 586*v* // occupava de deputat ecclesiàstich, no volgué exequutar la dita captura fins que, plenament, estigués provat. Y axí, li paragué no poder cuitar dexar de capturar aquell, del que donà rahó a dits deputats, com a tant zelosos del servey de sa magestat y beneffici y seguretat de la província, tindran a bé y faran de dita acció la deguda estimació. Y encontinent, dits deputats enviaren lo síndich a sa

a. Interliniat al marge esquerre Trentasisena.

alteza per a demanar hora. Y assignada hora a las dos passat migdie, consistorialment, acudiren a palàcio y feren la deguda estimació a sa alteza de la vigilància y atenció té a la conservació de la present província, demostrant tenir viu sentiment dits deputats que lo dit deputat ecclesiàstich hage donada occasió a sa alteza de fer contra d'ell los procehiments referits, offerintse a fer totas las diligències convenients que sa alteza los ordenarà per rahó de dit fet. Y per a què los dits deputats pugan acudir a la obligació de sos officis, han resolt juntar a vostra senyoria per a què.ls aconselle lo que.ls apar degan obrar en rahó de dit fet, per a què, axí, sa magestat christianíssima, que Déu guarde, com també sa alteza y tota la província, resten satisfets y ab lo consell de vostra senyoria y resolució farà restaran molt ayrosos y ab la deguda satisfacció de sos officis».

E aprés de llegida per lo scrivà major y secretari del dit General la dita proposició y summari // 587*r* // en aquella mencionat, y aprés de sensurat y ab molta maduresa, conciderant tot lo sobredit, fonch aconsellat per dita junta que, attesa la gravedat de la matèria y quant just és que, en rahó d'ella, se dona tota satisfacció al rey nostre senyor y a la província, per descàrrech dels officis de ses senyories, que per ço se consulten los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa y altres si aparexerà. Y axí mateix, se consulten també alguns doctors del Real Consell que a ses senyories sien ben vists, per a què, madurament, consideren la qualitat de la cosa y miren los exemplars, si alguns n'i haurà, y altres papers que convingan per bona direcció del negoci, y del que trobaran y attendran reduescan son paper en scrits, lo qual ses senyories hagen de proposar en brassos, per aquè, ab esta prevenció, se puga millor en ells aconsellar a ses senyories lo que deuran fer y obrar en negoci de tanta importància.

Diumenge, a XVIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa en la Seu de Barcelona per a assistir al *Te Deum laudamus* que lo savi Consell de Cent havia deliberat fer cantar en agrahiment de gràcias de la mercè que Déu Nostre Senyor // 587*v* // havia fet a esta ciutat en descubrir la traició tan gran que.y havia contra esta ciutat, volent entregar-la al rey de Castella, hont eren estat convidats per part de dita ciutat, en què assistiren lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, los senyors consellers de la dita ciutat y senyors deputats. Y aprés de feta la professó, ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die, ses senyories manaren continuar en lo present dietari lo acte de obligació fet y fermat per Agustí Mascó, burgès de Perpinyà, a la junta del batalló de quantitat de 1.760 lliures, sous, que.s assí originalment cusit, signat de letra A.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona per a assistir al offici de gràcias que lo savi Consell de Cent havia manat celebrar per lo descubriment de tant gran traició, en lo qual assistí lo dit senyor virrey y senyors consellers y senyors deputats. Y estigueren assentats, ço és, dit senyor virrey a la part del evangeli[a], // 592*r* // los senyors consellers a la part de la epístola y los senyors deputats ab dos banchs de vellut carmesí que estavan posats contra la barana de ferro que dóna a la escala que.s baixa a la capella de la gloriosa santa Eulària, de front del altar major, estant lo senyor deputat militar assentat al cap del banch, a la mà dreta del dit senyor virrey, los demés senyors consistorials per son orde, ab la forma acostumada. Y acabat lo offici se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Dimars, a XX. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau del General, òlim de la Comtessa, per a oÿr lo offici de gràcies que ses senyories feyen celebrar en dita capella, en acció de gràcias per la mercè que Nostre Senyor Déu era estat servit fer a esta ciutat en descubrir la commoció o acortada trahició que.y havia en aquesta ciutat en favor del rey cathòlic, en lo qual, assistiren lo senyor virrey, senyors consellers y senyors deputats. Estigueren assentats dalt en lo presbiteri del altar de dita capella, ço és, lo senyor // 592*v* // virrey a la part del evangeli, los senyors consellers a la part de la epístola, y los senyors deputats, ab sos banchs de vellut carmesí, devant lo altar, de espallas al cor. Y acabat dit offici, ses senyories se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, en la present casa.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari sots jornada del 16 del corrent. Los quals, juntats y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

a. a continuació un acte d'obligació, transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 760-761.

[*1646*]

«Molt il·lustre senyor. Inseguint la resolució presa per vostra senyoria a 17 del corrent, són estats consultats los senyors canceller, regent y altres doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal de la present casa, los quals, sobre lo cas consultat, han donat son vot uniforme. Per ço, se ha convocat a vostra senyoria per a què, vist y llegit aquell, sie vostra senyoria servit aconsellar lo que aparexerà més convenient al servey de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici de la província».

E aprés de llegida per lo scrivà major y secretari del dit General la dita proposició y vot fet per[a] //594*r*// los senyors conseller(s) y regent, y doctors del Real Consell aplicats y magnífichs assessor y advocat fiscal del dit General, en aquell sota scrits y firmats, que està assí originalment cusit e insertat, després de la present deliberació, signat de letra B, féu la dita junta la resolució següent:

«Resolució. Que los senyors deputats, per medi de nou persones, ço és, tres de cada estament, deuen, ab embaxada solempne, suplicar a sa alteza sie de son real servey fer mercè a ses senyories de donar-los en scrits totas las notícias possibles y justificació de las causas que han obligat a la captura del deputat ecclesiàstich, per a què, enterats axí més del fet, puga lo consistori del·liberar en son respecte tot lo que sie degut al servey de sa magestat y beneffici de la província».

Segueix-se lo vot sobre mencionat:

«Jhesús Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya al molt il·lustre senyor canceller, magnífichs senyor regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General infrascrits acerca del que deuen y poden fer en lo cas occor(r)ent, que fra don Gispert //594*v*// Amat, abat de Galligants, deputat ecclesiàstich lo corrent trienni, és estat capturat de orde y manament del sereníssim senyor virrey y aportat pres fora la present ciutat, vist y legit lo recaudo reportà per part de sa alteza musur de Champanya al consistori de dits senyors deputats, als setze del corrent mes, dient a ses senyories que la captura de dit don Gispert Amat se era feta per lo que estava impetit de haver, acordadament, conspirat contra esta província; attès que per lo capítol 18 del libre dels Quatre Senyals està disposat que, si durant lo trienni, algú dels deputats o oÿdors moriran o seran empatxats per malaltia o larga absència, de tal empatxament que versemblant no porien, de qui avant, servir lo dit offici, en tals casos y quiscun d'ells, los deputats y oÿdors que romendran, o la mayor part, puis que n'i hage de quascun bras, elegescan en loch del mort o empatxat altre de aquell mateix bras; la qual disposició conforma ab lo que, ja de dret, està statuït y establert, ni dit capítol se troba derogat per altre algun capítol de Cort, exceptat en lo cap de la elecció de deputats y oÿdors, restant en lo demés en sa força y valor; y que per la captura de dit don Gispert Amat y sa absència se veu no ésser versemblant que puga, de aquí al devant, exercir son offici de deputat, estant impedit de delicte tant grave //595*r*// e inorme com és de conspiració contra la magestat del rey nostre senyor y de esta província, per ço, són de vot y parer que dits senyors deputats deuen procehir a extracció de altre persona del bras ecclesiàstich en lloch de dit don Gispert Amat.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Peralta, fisci patrimonialis advocatus. Fontanella, regens. De Copons y Tamarit. Pastor, assessor. Lunes, fisci Generalis advocatus».

Dimecres, a XXI. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, y don Pedro Copons, canonge de Barcelona, don Ramon de Guimerà, don Pedro Aymerich y Francesch Puigjaner, Joseph Miquel Quintana, Joseph Ximenis y de Montrodon y Joseph de Urrea, ciutadans honrats de Barcelona, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat (y comtats) la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Affectant los deputats y oÿdors del General de //595*v*// Cathalunya donar demostració y entera satisfacció del sentiment los ha occasionat la captura de fra don Gispert Amat, deputat ecclesiàstich, y causa d'ella per a poder procehir contra del dit deputat, han fet juta de trenta-sis personas dels estaments y ab aquella se ha pres resolució que, per medi de nou persones, tres de cada estament, reporten a vostra alteza la present embaxada suplicant, com suplican a vostra alteza, sie de son real servey fer mercè a dits deputats donar-los en scrits totas las notícias possibles y justificació de las causas que han obligat a la captura del dit deputat ecclesiàstich, per a què axí puguen restar enterats més del fet y deliberar en son respecte tot lo que sie degut al servey de sa magestat y beneffici de la província, lo que rebran a real mercè y favor de la mà de vostra alteza».

E aprés tornats, los dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en lur consistori com ells,

a. a continuació aquest vot, transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 761-762.

acompanyats dels porters y masses devant y dels officials de la present casa, havian reportada la dalt dita embaxada a sa alteza, la qual li havian explicat de paraula y aprés donada en scrits, si y conforme per ses senyories los era estat ordenat. La qual rebuda per sa alteza, los ha respost que té molt gran gust de vèurer los desigs té lo consistori dels deputats acerca del //596r// mal procehir de fra don Gispert Amat, y que axí ho ha pensat sempre d'ell, que quant al que li demanan que done en scrits las causas, que veurà tot allò que porà fer y que.u ferà ab molt gran gust.

Diumenge, a XXV. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, //596v// acompanyats dels officials de la present casa, en la capella del palau del General, òlim dit de la Comtessa, hont oÿren lo offici y passia del ram com a patrons de dit capella. Y acabat lo offici, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa.

Dilluns, a XXVI. En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Diego Monfar y Sorts, cavaller, archiver real y scrivà de manament, secretari de sa magestat en aquesta província. Lo qual, entrat en la stància de dit consistori y fetas las degudas cortesias, donà y entregà, en mà del senyor deputat ecclesiàstich, un paper dient que era la resposta que lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, feya a la embaxada solempne que, per part de ses senyories, li fonch feta a 20 del corrent. Lo qual paper manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari y és del tenor següent:

«Paper de sa alteza. En resposta de la embaxada, per part dels deputats de Cathalunya, reportada per nou personas, tres de[a] //598r// cada estament, en què demanan a sa alteza los done en scrits totas las notícias possibles y justificació de les causes que.l han obligat a la captura de fra don Gispert Amat, deputat ecclesiàstich, perquè, enterats, pugan del·liberar lo que més importa al servey de sa magestat y benefici de la província, diu sa alteza que, per no estar publicada la enquesta, no pot donar a dits deputats notícia ni per menor de aquest fet, però per major los dóna de què, en lo procés, està convensut dit fra don Gispert de Amat de ser estat un dels caps de la conspiració ab la qual, lo stiu passat, volian alguns recluir la present ciutat a la obediència del rey cathòlic, que, per aquest effecte, ha rebut cartes del enemich, entrevengut en las juntas en què.s resolgué lo modo com se havia de executar. Y quant fos vingut lo cas, ere lo principal que havia de obrar, valent-se de la autoritat del càrrech de deputat, que, a no ésser la matèria tant grave y la prova tant rellevant, no hauria sa alteza feta demostració contra una persona ecclesiàstica, que.s trobava cap del consistori dels deputats. Sobre aquest fet podran dits deputats deliberar lo que judicaran convenient al servey de sa magestat y benefici de la província».

Dimars, a XXVII. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les //598v// persones de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 del corrent. Los quals, juntats y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Als 20 del corrent fou, per vostra senyoria, feta resolució ab la qual se resolgué se enviàs embaxada a sa alteza suplicant-li fos servit individuar y fer sabedors als deputats, en quant hi hauria lloch, las causas han occasionat la captura y detenció de fra don Gispert Amat, abat de Galligants y deputat ecclesiàstich. Y en exequució de dita resolució, fou reportada embaxada a sa alteza, als 21, per nou personas, tres de cada estament, ab la qual suplicaren a sa alteza lo que alt està dit. Al que respongué sa alteza que veuria lo que tindrie loch de poder fer, en rahó del que se li suplicava per part dels deputats, y que tornaria la resposta. Y ahir, que comptàvem als 26 del corrent, envià la resposta ab un paper, lo qual reportà Diego Monfar y Sorts, scrivà de manament y secretari de la província. Lo qual, ab la dita embaxada que fonch feta a sa alteza y la resposta que a ella lashoras se donà, se llegirà tot a vostra senyoria, per a què, després de oÿts dits papers, acon- //599r// sellen lo que aparega més convenir al servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, (y) beneffici de la província, per a què axí dits deputats pugan, acertadament, acudir a la obligació de sos officis».

«Resolució. La dita junta, després de vists y oÿts los papers proposats, y madurament conciderant tot lo en aquells contengut, féu resolució que esta nit mateixa los senyors deputats junten los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa hi.ls digan que declaren en scrits si per lo vot que en dies atràs fonch donat per los senyors canceller y regent, y demés doctors consultats del Real Consell y per ells mateixos, y per lo paper ara últimament enviat per part de sa alteza y per lo contengut y expressat en aquell, és lloch al empatxament del capítol de Cort de què parla lo dit vot premensionat, donant per

a. a continuació aquest paper, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 762.

aquest fi, dits magnífichs assessors y advocat fiscal sa declaració en scrits, a fi que, vista aquella, se puga deliberar lo fahedor y sie més convenient al servey de sa magestat y beneffici de la província».

Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories juntaren les persones dels tres estaments, en la matinada cridats del die // 599*v* // present en la present casa de la Deputació, en los que entrevingueren y foren presents les persones dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra Miquel Pont, abat de Àmer; lo doctor Bernat del Viver, sacristà y canonge de Urgell; Joan Batista Chavari, ardiaca y canonge de Urgell; fra don Francisco de Miquel, del orde de sant Joan; fra Jacinto de Monclús, del orde de sant Benet; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Phelip d'Elentorn, del orde de sant Benet; fra don Jacinto Çacosta, del hàbit de sanct Joan; lo doctor Joseph Jalpi, prior de Maya, del orde de sant Benet; don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; don Pedro Copons, canonge de Barcelona; Guillem Dusay, canonge de Barcelona; fra[a] ... Tristany, del orde de sant Benet; don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona; fra Joseph Sastre, del orde de sant Benet. Per lo estament militar los senyors Sebastià de Miralles, don Ramon de Guimerà, // 600*r* // Narcís Ramon March, don Anton Viader, Hugo de Sanctjoan, Joan de Malgar, Hieònym Areny, don Hieònym Alemany, Dimas Pobla, don Francesch Cabanyes, Hieònym de Calders, Batista Ramon de Monjo, Jaume Ros, Pheliciano Sayol, Ramon Spuny, Hieònym Cornet, don Joseph Olmera, don Francisco Copons, Galceran Dusay, Domingo Moradell, don Damià Janer, Joseph Cornet, Francesch de Gualbes, Francesch Serra menor, don Hieònym de Gàver, Joan Carreres, don Joan Camporrells, Pau Amat major. // 600*v* // Per lo estament real, los senyors conseller segon de la present ciutat Francesch Móra, Steve Fornells, Pere Màrtir Caseres, Antich Saleta y Morgades, Joan Pujol Reu y Soler, Joseph Mitjà, Montserrat Says y Montaner, micer Joseph Piella, Jacinto Ballaster, Batista Pastor, Bonaventura Duran, Joseph Miquel Quintana, micer Steve Parrinet, micer Gismundo Boffill, mice(r) Hieònym Thalavera, micer Pere Pineda y Reart, Joseph de Navel, Jacinto Fàbregues, Hieònym Pastor, Joseph Damians, Francesch Saurina, Anton Riu, // 601*r* // Agustí Castellet, Joseph de Urrea, Rafel Cerdà, Joan Pau Bruniquer, micer Aleix Tristany. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Als 20 del corrent mes fou feta junta de trenta-sis personas dels estaments a effecte aconsellassen a sas senyorias lo que deviem fer acerca de la captura y detenció de la persona de fra don Gispert Amat, abat de Galligants y deputat ecclesiàstich, y en aquella se resolgué que.s fes embaxada a sa alteza. Y en exequució de dita resolució, als 21 del corrent mes, per nou persones, tres de cada estament, fou reportada la embaxada y ab aquella se suplicà a sa alteza li fos de mercè donar notícia de las causas havian donat occasió de la captura y detenció de dit abat y deputat, en tot allò que pogués tenir lloch, al que respongué sa alteza que veuria lo que tindria loch de poder fer en rahó del que se li supplica per part nostra. Y als 26 del corrent fou enviada la resposta ab un paper, lo qual reportà Diego Monfar y Sorts, scrivà de manament y secretari de la província. Y als 27, que fou lo die de aÿr se féu junta de la Trentasisena, // 601*v* // en la qual se llegí lo dit paper donat en resposta, per sa alteza, de la embaxada li ere estada feta, en la qual se resolgué que los senyors deputats junten los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa y.ls diguen que declaren en scrits si per lo vot que, en dies atràs, fonch donat per los senyors canceller, regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal de la casa, y per lo paper ara, últimament, enviat per part de sa alteza, y per lo expressat y contengut en aquell, té lloch lo empatxament del capítol de Cort, del qual parla lo vot premencionat; donant per aquest fet, dits assessor y advocat fiscal, sa declaració, per quant se havia de tractar de declaració de vot fet per dits senyors canceller y regent, y doctors del Consel Real, aparegué al assessor y advocat fiscal que ere forsa que los mateixos que havien assistit a la declaració de aquell, y en dita conformitat, foren juntats dits senyors canceller y regent, y demés doctors del Real Consell, y han fet, juntament ab dit assessor y fiscal, lo vot inseguint la deliberació presa per la Trentasisena. Lo qual, juntament ab lo primitiu vot y demés papers conferints a la matèria se llegiran a vostra senyoria. Y suplican los aconsellen lo que degan fer en servey del rey nostre senyor, que Déu guarde, y beneffici de la província, // 602*r* // que ab lo acertat (criteri) de vostra senyoria acudiran a la obligació de sos officis».

Resolució de dits brassos. E legida la dita proposició y demés papers en ella mencionats y, en particular, lo vot fet lo die present per los molt il·lustre y magnífichs canceller, regent y altres doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General, lo qual estarà continuat al peu

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

de la present resolució, encontinent, lo dit senyor conceller segon de la present ciutat prengué còpia de la dita proposició y demés papers en aquella mencionats y se'n anà en casa de la present ciutat, per a consultar aquella ab los demés senyors concellers, sos companys. Y al cap de una estona, tornà dit senyor conseller y aportà son vot en scrits, lo qual, per lo scrivà major del General, fonch llegit en presència de dits brassos. Y aprés, los demés senyors deputats de aquells anaren, quiscú d'ells, votant per son orde ab la forma acostumada, y aconsellaren a ses senyories que, inseguint los vots contenguts en la proposició y attenent que no.s té judici algú que lo dit abat Amat estiga pres o detingut per haver fet cosa, com a deputat, en beneffici de la província y conservació dels drets de aquella, ans bé, comforme la resposta de sa alteza, contenguda en la // 602*v* // proposició, ésser causes molt diferents, deu deliberar y executar comforme en dits vots està contengut; y feta dita deliberació, la dega fer a saber al sereníssim senyor lochtinent y capità general per medi de una embaxada de tres persones, una de cada estament, comforme és costum. Y que també deu sa senyoria deliberar que.s fassa instància y part formada contra dit abat, ab la forma que.s trobarà ésser fahedor, haguda rahó dels capítols de Cort, privilegis y stil de la casa.

Segueix-se lo vot, fet lo die present, mencionat en dita proposició:

«Jhesús Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya als molt il·lustre senyor canceller, magnífichs senyor regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General infrascrits per a què declaren en scrits si per lo vot que en dies atràs fonch donat per los dits senyors canceller, regent y demés doctors consultats del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General y per lo paper ara, últimament, enviat per part de sa alteza y per lo contengut y expressat en aquell és lloch al empatxament del capítol de Cort de què parla lo vot mencionat, vista[a] la resposta, als 26 del corrent, feta per sa alteza a la embaxada enviada a sa alteza, ab la qual diu que, per menor, no pot donar notícia a dits senyors deputats de las causas que.l han obligat a la captura de fra don Gispert Amat, deputat ecclesiàstich, per no ser-se publicada la enquesta, però, per major, la donà de què en lo procés està convensut dit fra don Gispert Amat de ser estat un dels caps de la conspiració ab la qual, lo stiu passat, volien alguns reduhir la present ciutat a la obediència del rey cathòlic, que, per aquest effecte, ha rebut cartas del enemich, entrevingut en las juntas en què.s resolgué lo modo com se havia de executar, y quant fos vingut lo cas era lo principal que havia de obrar, valent-se del càrrech de deputat. Attès que la causa de la captura y detenció de la persona de dit fra don Gispert Amat és tant grave, per estar convensut, com diu sa alteza en dita resposta, de ésser un dels caps en la conspiració traçada contra la magestat del rey nostre senyor y d'esta província, la qual captura impedeix que no podrà dit don Gispert Amat servir, per al devant, lo offici de deputat ecclesiàstich, com se digué ja en lo primer vot, per ço, són de vot y parer que, per la captura y detenció de dit fra don Gispert Amat, // 604*v* // estam en lo cas del empatxament del qual parla lo dit capítol 18 del libre dels Quatre Senyals.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Peralta, advocatus fisci patrimonialis. Fontanella, regens. de Copons y Tamarit. Pastor, assessor. Lunes, fisci Generalis advocatus».

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas de la tarda, ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles, don Ramon de Guimerà y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Lo die present se han juntat brassos per los deputats y en aquells se ha proposat lo que en dos Trentasisenas se havia deliberat y se han llegit dos vots fets en rahó dels procehiments devien fer los deputats contra don Gispert Amat, abat de Galligants, deputat ecclesiàstich, y oÿts dits vots y demés papers llegits en brassos, han deliberat se fassa extracció de deputat ecclesiàstich en loch de dit fra don Gispert . Y axí, fan sebador a vostra alteza dita deliberació, offerint dits deputats, com offereixen, procehir en tot lo que // 605*r* // tant per dret com també per capítol de Cort, tindran loch de procehir contra dit abat de Galligants, per a què, axí, pugan acudir al servey major de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província; suplicant a vostra alteza que en tot lo que dits deputats pugan obrar los mane advertir, que restan molt attents al servey de vostra alteza».

E aprés tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian reportada a sa alteza del senyor virrey la dita embaxada, la qual havien explicada primer de paraula y aprés donada en scrits, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que sa alteza, rebuda

a. a continuació aquest vot, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 762.

aquella, los havia respost que sa alteza resta molt assegurat del bon procehir dels deputats y aprova y estima molt la deliberació han presa, confiant serà servit Nostre Senyor donar-los un deputat que procehirà tant bé en son offici com ha procehit mal lo deputat ecclesiàstich que era abans. Y que assegura, axí mateix, al consistori que donarà rahó a sa magestat ab quanta finesa proceheix en las cosas tocants a son real servey, offerint al consistori que, per sa part, no faltarà, en tot lo que se offeresca, en benefici del consistori».

605*v* Dijous, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la capella del palau òlim de la Comtessa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials, hont oÿren lo offici. Y aprés, quant se posà Nostre Senyor en lo monument, aportaren lo tàlem, y per faltar lo senyor deputat ecclesiàstich, aportà una de las varas de dit tàlem lo racional del General, per no trobar-se altre official més preminent. Y aprés, se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

Abril MDCXXXXVI

606*r* Dimecres, a IIII. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de aÿr, per a fer extracció de nou habilitadors per a la habilitació fahedora dels lochs vaccants de deputats ecclesiàstichs, per la extracció fahedora de deputat ecclesiàstich, per lo *residuum* del present y corrent trienni, en loch de fra don Gispert Amat, abat de Galligants, qui obtenia dit càrrech, inseguint la deliberació feta lo die present en exequució de la resolució presa en los brassos tinguts a 28 del passat, y per les causes y rahons contengudes en la proposició y rahons contengudes en la proposició de aquells, //606*v*// y altrament, segons disposa lo capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Baldiri Galí, ardiaca y canonge de Leyda; fra Jacinto de Monclús, prior de Arles, del orde de sanct Benet; fra Rafel Domènech, monjo almoyner de Ripoll. Per lo estament militar, los senyors Domingo de Moradell, Francesch Prat y de Sanctjulià, Isidoro Prat y de Sanctjulià. Per lo estament real, los senyors Jaume Llobregat, Batista Ramon Pastor, micer Pere Claris.

Y encontinent, en presència de dits brassos y testimonis, que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; //607*r*// lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell; fra Miquel Salavardenya, abat de Sant Miquel de Cuxà. Per lo estament real, los senyors mestre Antoni Aldrofeer, mossèn Hierònym Pastor, micer Pere Joan Çanou. E fet açò, oÿda la primera sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita inseculació, y acabaren aquell lo mateix die entre las sis y set horas de la tarda, com més largament és de vèurer en lo acte de dita inseculació, continuat en llibre de Deliberacions sots la dita jornada del die present.

Dijous, a V. En aquest die se féu extracció de novena per la habilitació dels lochs de deputats ecclesiàstichs, que podran concórrer o no, per la extracció fahedora //607*v*// lo die de demà, que comptarem a sis del corrent, ab convocació de brassos cridats del die de aÿr, en presència de dits brassos, nou testimonis, los quals serviren de brassos, com és acostumat, y dits testimonis foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; doctor Baldiri Galí, canonge de Lleyda; fra Jacinto de Moclús, prior de Arles. Per lo estament militar, los senyors Joan Tassis de Ferrer, Ramon Spuny, Francesch Prat y de Santjulià. Per lo estament real, los senyors Joseph de Urrea, Bonaventura Duran, mestre Joan Martí.

Y encontinent, fonch feta extracció de habilitadors en la forma acostumada, en què foren extrets los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell; //608*r*// don Joseph de Camporrells, canonge de Urgell; lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa. Per lo estament militar, los senyors mossèn Ramon de Copons, mossèn Carlos Calders, mossèn Francesch Senjust. Per los estament real, los senyors mestre Bernat Enveja, mossèn Antoni Generes, micer Pere Boix. Los quals, axí extrets, junts en lo consistori de ses senyories, oÿren sentència de excomunicació y comensaren lo acte de dita habilitació lo mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, comforme més largament està contengut en lo llibre de Habilitacions, recòndit en la scrivania major del General.

Divendres, a VI. En aquest die, en la matinada, se féu extracció de deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya, per lo impediment de fra don Gispert Amat, abat de Galligants, y per les causes y rahons //608*v*// en la deliberació per ses senyories feta, a quatre del corrent, en exequució de la resolució dels brassos tinguts a vint-y-vuyt de mars pròxim passat, a les quals se ha relació, en la forma que disposan los capítols de Cort. Y fonch llegit lo capítol de las Corts 1493,

continuat en lo libre de l'Ànima, en lo full signat de letra M, lo qual comensa «e si algú, etcètera», per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, en presència de nou testimonis, que foren los següents, los quals serviren de brassos, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; fra Jacinto de Monclús, prior de Arles, del orde de sant Benet. Per lo estament militar, los senyors Domingo de Moradell, Ramon Spuny, Francesch Prat[a] y de Santjulià. //609r// Per lo estament real, los senyors Joseph Ximenis, micer Pere Claris, micer Joseph Torres. Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs, aprés los militars y apres los reals en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments, militar y real, lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpol·ladament, com és pretès per dits militars y reals. Y feta dita protesta, fonch passat avant en dit acte de extracció, en la forma acostumada. Y en dita matinada fonch extret en deputat ecclesiàstich, en loch de dit fra don Gispert Amat, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell: deputat ecclesiàstich.

En aquest mateix die, a la tarda, partí de la present ciutat lo doctor Francisco Martí y Viladamor per la ciutat de París, enviat per part del General y de la present ciutat de Barcelona per a informar dels drets de aquest Principat, en justificació de la que tingué dit Principat per a posar-se baix la obediència de sa magestat christianíssima.

609v Dimars, a X. En aquest die, en la tarda, havent tingut notícia que la nit antes era arribat en la present ciutat lo excel·lentíssim senyor monsiur de Covonja, tinent general del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels //610r// officials de la present casa, ab cotxos, en la casa hont posava dit excel·lentíssim senyor, que era en lo carrer de la Mercè. Y arribats en dita casa, dit excel·lentíssim senyor los hisqué a rèbrer en la sala de aquella y se'n entraren en una cambra de aquella. Y assentats tots ab sas cadiras, fent-se molts grans cortesies, ab gran demonstració de voluntat, dit senyor deputat ecclesiàstich donà la benvinguda y norabona a sa excel·lència de sa arribada a aquest Principat, dient-li la alegria y contento tant gran que havian tingut ses senyories y tota la província de sa arribada, offerint-se a sa excel·lència en tot lo que fos de lur gust, a què acudirian ab molta voluntat. Al que sa excel·lència respongué que estimava molt la mercè y honra se li feya, lo que tindria en perpètua memòria en tota occasió que se offerís. Y que ell desijava tornar, summament, la visita a ses senyories, però que la novedat suscitada en la província per la presa de Tèrmens no li donava loch, per <a> haver de partir de prompte en aquellas parts, però que, al tornar de la campanya, la tornaria ab molta voluntat. Y aprés de haver tingut un rato de conversació, se alsaren hi.s despediren de sa excellència, lo qual los acompanyà fins al cap de la escala, y ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

610v Dijous, a XII. *«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone et officialis et vicarius generalis pro illustrissimo et reverendissimo domino barcinonense episcopo, monemus te, illustrem et admodum reverendum dominum doctorem Franciscum Torres, canonicum Ecclesie Barcinone, electum legitime et nominatum una cum aliis pro formacione concilii vulgo dicti* del Batalló, *iuxta deliberaciones brachiorum generalium Cathalonie, et cetera, institucionem seu ereccionem dicti concilii, quatenus teneas, sub rigido et stricto secreto, omnia negocia per te, in eodem concilio, per tractanda et alis in exercicio et regimine dicti tui offici bene et legaliter te habeas, quovis amore, odio et rancore pospositis, et pro ut etiam deliberatum extitit in seu pro institucione dicti tui officii, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in [...] contrafacientem dicta trina canonica monitione premissa fecimus et promulgamus in his scriptis».*

611r Divendres, a XX. En aquest die, tocades les dues horas de la tarda, //611v// hora obtinguda de sa alteza, per medi del síndich del General, partí de la present casa lo oÿdor militar, anant ab cotxo, acompanyat de alguns cavallers y officials de la present casa, a convidar lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, de part del consistori, per a la festa del gloriós sanct Jordi, que serà a 23 del corrent. Lo qual li respongué que de molt bona gana hi acudiria.

Diumenge, a XXII. Vigília del gloriós sanct Jordi. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes manaren posar la present casa de la Deputació y, en particular, la capella major, ab molta tapiseria y altres adorns de la present casa, molt richs, a hont se celebraren les vespres que, en semblant jornada, se acostumen de celebrar, ab molta música de //612r// menestrils, cornetas y trompetas y altras, que fonch cosa celebradíssima. Y vingueren en ella los dits senyors de-

a. Prat *interlineat damunt de* y.

putats y oÿdors en esta forma, ço és, que a les dues horas y mitja partí de sa casa lo senyor oÿdor real, acompanyat de molts cavallers y officials de la present casa, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, qui ja eran en dita capella . Y feta oració y saludat als cavallers y demés qui eren en dita capella, se assentà en hu dels banchs vanovats de vellut carmesí que, per dit effecte, eren posats en dita capella. Y poch aprés, tenint avís lo senyor oÿdor militar que lo dit senyor oÿdor real era en dita capella, vingué ab semblant acompanyament de molts cavallers y officials. Y arribat en la present casa, lo hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor real, assessors y advocat fiscal fins al dit cap de la escala y junts se'n entraren en la dita capella, y feta oració, saludaren y se assentaren en dit banch. Y axí mateix, lo senyor oÿdor ecclesiàstich vingué ab consemblant acompanyament y ab la mateixa serimònia lo hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor real y militar, y junts se'n entraren en dita capella. Y ab lo mateix orde y serimònia vingueren los senyors deputats real, militar y ecclesiàstich, anant-los a acompanyar a cada hu d'ells lo porter de son estament, // 612*v* // ab la massa del General en lo muscle. Y, arribats en la sobredita forma y acompanyament tots en dita capella, se assentaren en dit banch.

Y a cap de poch, tenint notícia que los molt illustres senyors consellers de la present ciutat venian en la present casa, los quals, per part de ses senyories, per medi del síndich del General, eran convidats en dita festa, arribats al cap de la dita escala, los dits senyors deputats y oÿdors de comptes, ab los porters y masses devant, los hisqueren a rèbrer, acompanyats de dits assessors y advocat fiscal y altres officials de la present casa fins al dit cap de la escala, y tots junts se'n entraren. Y arribats en dita capella y feta oració, los dits senyors consellers se assentaren en altre banch vanovat de vellut carmesí, més cerca del altre, a la part de la epístola. Y immediatament, ab l'altre banch vanovat del mateix vellut carmesí, se assentaren ses senyories, després de altres banchs de cuyro se assentaren los magnífichs assessors, advocat fiscal, scrivà major, racional y regent los comptes, y demés officials. Y estigueren assentats, ço és, més junt al altar lo senyor conseller sisè, y aprés los demés senyors consellers, de grau en grau, per son orde. Y lo senyor deputat ecclesiàstich estava a mà esquerra del senyor conseller en cap, y aprés los senyors deputats y oÿdors per son orde; aprés los magnífichs assessors, advocat fiscal, scrivà major, racional, regent // 613*r* // los comptes y demés officials del dit General. Y assentats en esta forma, se comensaren, poch aprés, las vespres, ab molta música y solempnitat, las quals digué lo molt il·lustre senyor lo doctor Pere Quer, canonge de Leyda, oÿdor ecclesiàstich. Y acabades aquellas, se alsaren los dos consistoris y dits senyors deputats, consistorialment, ab la forma acostumada, acompanyaren a dits senyors consellers fins al cap de la escala, hont se despediren de ses senyories, precehint les acostumades cortesies, y ses senyories se'n tornaren en dita capella. Y al cap de poch, se alsaren y, ab lo mateix acompanyament que eran vinguts, se'n tornaren quiscú d'ells en sa casa.

Dilluns, a XXIII. Festa del gloriós sanct Jordi. En aquest die se celebrà la festa del gloriós cavaller y màrtir sanct Jordi en la present casa, ab la pompa y solempnitat que.s pot conciderar, estant parada de molts y diversos draps de ras, domassos, velluts, quadros y altres adressos de molta estima y valor. Y en la capella nova se celebraren los officis divinals, ab tota la pompa, solempnitat y serimònies ecclesiàstiques acostumades, ab molta música de menestrils, trompetas, orgue y altres, ab gran aplauso y contento de tots los qui assistiren en dita festa. Vingueren en la dita festa o offici los senyors deputats y oÿdors // 613*v* // de comptes, ab la mateixa serimònia y acompanyament del die de aÿr. Y també vingué en ella lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, convidat per ses senyories per medi del senyor oÿdor militar, havent presa hora de sa alteza lo síndich del General de Cathalunya, al qual hisqueren a rèbrer ses senyories consistorialment al cap de la escala de la present casa, ab los porters y masses devant, y fetas las degudas cortesies se'n entraren junts en dita capella gran. Y estigué assentat ab sa cadira de espolin blanch y encarnat, ab son estrado, que acostumen a tenir los lochtinents, a la part del evangeli del altar de dita capella. Y aprés vingueren los dits senyors consellers, als quals hisqueren a rèbrer ses senyories, restant assentats en presència de sa alteza dos de dits consistorials. Y los quatre que feyen consistori hisqueren a rèbrer a dits senyors consellers, y se assentaren de la mateixa manera que estigueren assentats lo die de aÿr en les vespres. Y aprés vingué lo senyor deputat don Francisco Cartellà, protector del bras militar, acompanyat<s> de molts cavallers, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real, acompanyats dels magnífichs assessors y advocat fiscal, ab los porters y masses devant, al cap de la escala de la present casa. Y entrats dins dita capella, fetas las degudes cortesies, dit senyor protector se assentà al banch que estava junt a la // 614*r* // trona y los demés cavallers en los demés banchs, y encontinent, se comensà lo offici, ab la solempnitat acostumada. Y digué missa lo molt il·lustre senyor don Pere Quer, canonge de Lleyda, oÿdor ecclesiàstich,

predicà lo reverent pare fra Pau Alonso, del orde de sanct Agustí. Y acabat lo dit offici, alsantse sa alteza, los dits senyors deputats y oÿdors, assessors y officials del General, y molts altres cavallers cathalans acompanyaren, ab los porters y masses devant, a sa alteza fins al cap de la escala y allí se despediren. Y aprés ses senyories se'n tornaren dins dita capella y anaren acompanyant als senyors consellers fins al cap de la escala, hont se despediren de ses senyories. Y aprés, altra vegada, se'n tornaren dins dita capella y los senyors oÿdors militar y real, ab los dits porters y masses devant, acompanyats de dit senyor assessor y advocat fiscal, acompanyaren al dit protector del bras militar fins al dit cap de la escala, hont se despediren de sa mercè. Y aprés ses senyories se'n anaren en lurs cases, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, en la tarda, se celebraren solempnes vespres, a las quals vingueren ses senyories ab lo mateix acompanyament. No.y assistiren sa alteza ni senyors consellers, per no ser de consuetut. Y acabades les vespres, se'n anaren cada hu ab lo mateix acompanyament, y dit senyor oÿdor ecclesiàstich digué dites vespres.

614*v* En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa per les ànimes dels deputats y oÿdors de comptes, que són estats del General, diffuncts, ab gran solempnitat y cantòria, ab un túmol y atxes de cera groga, en lo qual assistiren ses senyories. Y en dit offici assistí lo protector del bras militar don Francesch Cartellà, acompanyat de molts cavallers, lo qual era estat convidat per medi del síndich del General. Al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real acompanyats dels magnífichs assessors y advocat fiscal, y demés officials del General, ab los porters y masses devant, al cap de la escala de la present casa y se'n entraren junts dins dita capella. Y aprés de fetas las degudes cortesies, se comensà lo offici, y aprés, quant vingué al offertori , comensà lo senyor deputat ecclesiàstich ; y aprés los demés senyors consistorials, cada hu per si; y aprés lo protector del bras militar, y aprés los magnífichs assessors y advocat fiscal junts, y aprés los cavallers y officials, de dos en dos, interpol·ladament, en la forma acostumada. Y predicà lo pare fra Ignasi de Sanctjoseph, del orde de sant Joseph. Y acabat lo dit offici, dit senyor protector fonch acompanyat fins al cap de la escala //615*r*// per dits senyors oÿdors militar y real, ab los porters y masses devant, hont se despediren de sa mercè. Y aprés, dits senyors oÿdors se'n tornaren dins dita capella, y aprés, tots junts, consistorialment, hisqueren de dita capella y se'n anaren en lurs cases ab la forma acostumada.

[*1646*]

Dissabte, a XXVIII. En aquest die ses senyories, consistorialment, partiren de la present casa, ab los porters y masses devant, //615*v*// acompanyats dels officials del General, y anaren en casa del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, qui los havia enviat a cercar. Y arribats a sa presència, se assentaren ab ses cadires, que ja estaven aparellades, y aprés de fetas las acostumades cortesies, sa alteza los donà una carta de sa magestat. La qual, presa per lo senyor deputat ecclesiàstich ab lo degut acato y reverència, y aprés de haver tractat ab sa alteza algunas cosas, ses senyories li donaren y entregaren la embaxada y paper al peu de aquella continuat, suplicant a sa alteza fos servit passar los ulls per aquells y fer-los mercè del suplicat en aquells. Al que sa alteza respongué que ell ho manaria vèurer y faria justícia, y fet açò, se despediren de sa alteza y se'n vingueren en la present casa, hont desclogueren dita carta real. La qual, és assí cusida juntament ab la traducció de aquella de lengua francesa en cathalana, signades de letra A. Segueix-se la embaxada y paper al peu de aquella mencionat:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya han[a] //619*r*// tingut notícia que vostra alteza ha donat lo segre(s)t de las hasiendas confiscades dels habitants en Tortosa al comte Chabot, lo qual, en virtut de dit segrest, ha cobrat molta quantitat. Las quals haziendas, o la major part de aquellas, toca al General de Cathalunya per haver-las confiscades, en dit nom, en temps hàbil. Y axí, demanan que vostra alteza sie servit remediar lo sobredit, fent de manera que lo comte Chabot restituesca lo que té cobrat del General y que lo dit General puga cobrar, en sdevenidor, lo que li toca sens destorp algú».

Paper donat per ses senyories a sa alteza.

«Sereníssim senyor. Lo que los deputats del General de Cathalunya demanan a vostra alteza acerca dels alotjaments fahedors en lo present Principat és lo següent. Primerament, ettenent y conciderant dits deputats que los apuntaments fets per vostra alteza acerca dels allotjaments són molt ajustats a las constitucions, usos y custums de la província, lo suplican sie de son servey manar sien exequutats y observats ab tot rigor, com en aquells se conté. Axí mateix, demanan que, per a consolació dels paysans, attenent y conciderant lo molt que valen los grans y lo molt que, per dit respecte, pateixen, sie de son servey manar crèxer los preus de dits grans.

a. a continuació una carta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 762-763.

// 619v // Més avant, demanan que, per a què los sobredits apuntaments puguen ser millor exequutats, deuen ser despatxats per Cancelleria y firmats per lo canceller o per lo magnífich regent la Real Cancelleria.»

Maig MDCXXXXVI

Dimars, al primer. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa del senyor virrey, acompanyats dels officials // 620r // de la present casa, a peu. Y arribats en sa presència, fetas las degudas cortesias, se assentaren ab ses cadires, que ja estaven apparellades, a hont eren anats per ésser estat enviats a sercar per orde de sa alteza. Lo qual, tenint-los presents, los digué com lo mateix die, a la tarda, entenia partir-se d'esta ciutat y encaminar-se a las parts de la frontera de Cathalunya, per a exequutar y disposar las cosas de la guerra d'esta campanya. Y que, axí, los recomanave lo bon cuydado de las d'esta província y demés altres, significant-los que axí ho confiava de ses senyories y que en tot procurarien acudir al servey de sa magestat, explicant-ho tot ab moltas paraulas de compliment. Y ses senyories respongueren ab los mateixos, y donant a sa alteza demonstració del sentiment que tenian de sa absència, y que en ella procurarien acudir ab molta puntualitat a tot lo que se'ls recomanava, offerint-se molt promptes al servey de sa alteza per a tot lo que serà de son gust voler-los manar. Y després se despediren y se'n tornaren en la present casa.

Dimecres, a II. En aquest die lo doctor en arts y medicina Luýs Brossa, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, (féu relació) com mossèn Hierònym Capdevila, obtenint lo offici de receptor de las avarias del General, jau en lo llit, de tal manera que no.s pot mòurer y en perill de sa (vida), // 620v // per lo que no li és possible poder acudir a la obligació de son offici. La qual relació fa per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Dissabte, a V. En aquest die ses senyories manaren continuar en lo present dietari la relació que és del tenor següent:

«Memorial de la estima dels collàs y mijas guarnicions, bridons y cordes estimat per[a] // 622r // Domingo Tremogeres y Magí Cortadella, mestre collater, de orde dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors.

Primo, deu collàs estimats a raó una lliura, quatre sous. Valen: 12 lliures, sous.

Més onse mijas guarnicions per las mulas de reatas, estimades a raó setse sous cada mija guarnició. Valen: 8 lliuras, 16 sous.

Més tretse bridons, estimats a raó de vuit sous cada bridó. Valen: 5 lliures, 4 sous.

Més per vuit cordes per tirar la artilleria, a raó de sinch sous cada una: 2 lliures, sous.

28 lliures, sous.

Jo, Jacinto Borràs, scrivent, firmo lo sobredit compte de voluntat y consentiment del dit Magí Cortadella, per no saber d'escríurer. Jo, Montserrat Albià, verguer dels senyors deputats, firmo lo sobredit compte de voluntat y de consentiment de Domingo Tramugeres, collater, per no saber de scríurer.

Las ditas cosas són estades venudes per ses senyories a Pere Pau Closes, guarnimanter, ciutadà de Barcelona, per preu de trenta lliures, las quals ha girades per lo banch lo die present, que comptam als sinch de maig 1646, attès que ditas cosas se anaven perdent y consumint, y no eran de ningun profit per lo General[a]».

626r Divendres, a XI. En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors militar y real, sens masses, al cap de la escala, en companyia de molts officials de la present casa, y ab est acompanyament se'n entraren en consistori, hont estaven junts los demés consistorials. Y aprés de assentat en son acostumat loch, fetas las degudas cortesias, donà y entregà a ses senyories una carta de sa magestat. La qual, rebuda per lo senyor deputat ecclesiàstich ab lo degut acato y reverència, y aprés de haver tractat algunas matèrias, al cap de poch, se alsà y fonch acompanyat per dits dos senyors oÿdors fins al mateix cap de la escala, hont se despediren de sa senyoria il·lustríssima ab molt gran demonstració de voluntat. Y aprés, se'n tornaren en lo consistori y declogueren dita carta, y manaren ésser assí cusida juntament la traducció de aquella de llengua francesa en cathalana, que.s signada de letra A.

626v Dimars, a XV. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa, per extracció de nou habilitadors per la inseculació fahedora dels lochs vaccants de deputats y oÿdors de comptes,

a. a continuació aquest memorial, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 763.

a. a continuació una carta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 763-764.

comforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits, los quals foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; mossèn Bernat Vives, canonge de Gerona. // 627r // Per lo estament militar, los senyors don Aleix de Fluvià, mossèn Joan Tassis de Ferrer, mossèn Isidoro Prats. Per lo estament real, los senyors doctor Balthezar Soler, doctor micer Batista Ramon Pastor, doctor micer Batista Pastor. Y encontinent, feta la protesta ordinària per los estaments militar y real en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Phelip d'Elentorn, religiós de sant Benet; lo doctor Francisco Gerona, canonge de Leyda; fra don Phelip de Çabater, religiós del orde de sant Joan, prior de Cathalunya. Per lo estament militar, los senyors mossèn Francesch Gort y de Jorba, // 627v // mossèn Joseph Olmera y de Altarriba, mossèn Francesch Tord. Per lo estament real, los senyors micer Joan Solà, micer Francesch Llunes, mestre Dimas Jacinto Vileta. Y encontinent, feta la protesta acostumada, se comensà a fer lo acte de dita insiculació y acabaren aquell.

Divendres, a XVIII. En aquest die, constituït personalment en // 628r // lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General en la part de ponent, ha comptat y pagat la terça octubre, novembre y dezembre 1644, exceptat los libres y diners de la ciutat de Solsona, vila de Calaf y Viella. La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

628v Dimecres, a XXIII. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat y tingueren conferència ab ses senyories per negocis y affers concernents lo beneffici del batalló.

Dijous, a XXIIII. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, ses senyories, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anaren a peu en lo monastir de Sanct Francesch de la present ciutat y assistiren al offici y enterro del molt il·lustre senyor comte de Chabot. Lo qual, a 17 del corrent, entre // 629r // las deu y onse horas de la nit, anant a envastir ab sa gent una media luna que los enemichs castellans tenian feta junt al pont de la ciutat de Leyda, aprés de haver-la guanyada y espallada tota, havent fet prisioners los qui guardaven aquella y retirant-se, de altre fortin dispararen los enemichs algunas mosquetadas, ab una de las quals fonch ferit cruelment en lo cap, de la qual morí promptament. Esta mort causà molt gran tristor als cathalans, per ser persona molt volguda y amada d'ells, per sa bona naturalesa y amor gran que tenia a tots los cathalans; ere senyor de compte y parent del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat y comtats, que Nostre Senyor guarde. Assistiren també en dit offici y enterro los molt il·lustres senyors consellers y senyor governador de Cathalunya. Y ses senyories estigueren assentats dalt en lo presbiteri del altar major, a la part de la epístola, y los senyors consellers y senyor governador a la part del evangeli, ab la mateixa forma que se assentan quant se va a la iglésia major. Y acabat lo offici y sermó, y enterrat lo cos de dit senyor comte Chabot, ses senyories se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament. Déu lo tinga en la sua santa glòria, amén; advertint que los cathalans resten en obligació de pregar a Déu per ell, per ser dels francesos més antichs que servian al rey y a nostra pàtria.

629v Dissabte, a XXVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, per negocis y affers tocants a la bona conservació del batalló.

630r Dimars, a XXVIIII. En aquest die vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per negocis y affers del beneffici de la província.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey. Y arribats en dit son palàcio, pujaren dalt, y arribats a la stància del antecàmera de sa alteza, hisqueren allí, ab molt acompanyament, los dos fills de sa alteza, que eren arribats lo die antes de la ciutat de París. Y arribats en lo apossento hont reb las visitas la senyora virreyna, dits dos fills se assentaren ab ses cadires, que estaven ja aparellades, y fetes les degudes cortesies, ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, en nom de tot lo consistori, donà la benvinguda y norabona a dits excellentíssims senyors dos fills de ser arribats ab entera salut en aquest Principat, la qual gosassen los anys que ses senyories y tota la província desija, representant la alegria y contento que han

tingut ses senyories y tot lo Principat de llur vinguda. A tot lo que respongué monsiur Champanya, en nom de sas excel·lències, // 630*v* // que, per ser de tant poca edat, fonch forsós haver de respòndrer dit monsiur Champanya, dient que ses excel·lències estimaven molt a ses senyories y a tot lo Principat la mercè y honra los feyan y que restavan en perpètua obligació de servir a ses senyories y al Principat, comforme veurian per obra, y que de aquest favor ne donarian rahó a sa magestat y al sereníssim comte de Harcourt, llur pare. Y aprés de haver tingut un rato de conversació, ses senyories se alsaren y.s despediren de sas excel·lències, los quals foren acompanyats fins a la stància hont eren exits a rèbrer a ses senyories, y ab lo mateix acompanyament se'n tornaren en la present casa.

Dimecres, a XXX. En aquest die, vigília del Corpus, vingueren en la present casa los dits excellentíssims senyors fills del dit senyor virrey, per a vèurer la festa que.s féu en lo portal de Sant Jaume. Y estigueren assentats en lo balcó de bronso de la present casa, y foren rebuts al cap de la escala de la present casa.

631*r* Juny MDCXXXXVI

Divendres, al primer. En aquest die ses senyories, havent tingut avís que era arribat en la present ciutat lo excel·lentíssim senyor[a] ..., nebot del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual posava en lo palàcio de sa alteza. Y axí partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la tarda, acompanyats dels officials de la present casa, en lo palàcio de sa alteza. Y arribats allí, fetas las degudas cortesias, parlant lo senyor deputat militar, per no trobar-s'i, per sa indisposició y desgana, lo senyor deputat ecclesiàstich, donà la benvinguda y norabona a sa excel·lència de sa vinguda a esta província, offerint-se que, en quant ses senyories y la província lo puga(n) servir, ho farien ab molt gran voluntat. Al que dit excel·lentíssim senyor respongué que estimava molt la hon<r>ra y mercè que li feya lo consistori, del que restava molt agrehit, y que, en quant ell fos bo per lo bé y utilitat de ses senyories y del Principat, acudiria ab molta amor y voluntat. Y aprés fetas las degudas cortesies, se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren en la present casa.

Dissabte, a II. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories // 631*v* // lo dit excel·lentíssim senyor nebot de dit senyor virrey, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real al cap de la escala, ab los porters y masses devant y ab molts officials de la present casa, y ab est acompanyament lo entraren en lo consistori. Y se assentà a mà dreta del senyor deputat militar, per estar desganat lo senyor deputat ecclesiàstich. Y aprés de fetes las degudas cortesias, dit excel·lentíssim senyor digué que ell restava tan obligat de la visita que lo die de aÿr li havian feta ses senyories que lo havia obligat que, ans de anar a la campanya, tornar-los la visita, y que estiguessin certs que ell representaria ab moltas veras a sa alteza la mercè y hon<r>ra li havian feta. Y que, en quant fos de profit per lo beneffici de ses senyories y del Principat, tenintne avís, acudiria ab molta voluntat. E dit senyor deputat militar respongué, per orgue del consistori, que estimaven a sa excel·lència la hon<r>ra y mercè que.ls feya, y que en cosa que fos del servey de sa excel·lència los empleàs, que acudirian ab molt gran amor y voluntat. Y encontinent, se alsà hi.s despedí de ses senyories, al qual acompanyaren fins al dit cap de la escala y los officials fins a la porta.

632*v* Dimars, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

633*r* En aquest mateix die, en la tarda, entrà en la present ciutat lo molt il·lustre senyor don Joseph de Àrdena i de Darnius, governador de las tropas cathalanas y embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona en la cort de París, lo qual tornava de fer sa embaxada, per la qual ere estat enviat.

Dimecres, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar per a fer alguns arrendaments que havian de redundar en beneffici del General.

Divendres, a XV. En aquest die ses senyories manaren despedir los porters infrascrits per a presentar als deputats locals de totas // 633*v* // las col·lectas de Cathalunya las cartas que se'ls envian, per a què fassan presentar los plechs, que ab elles se'ls remeten, per als taulers de llurs col·lectas respectivas, que tot és en exequució de las sentències y provisions fetas en la visita proppassada, y en conformitat de las cartas y memorial o summari de les sentències de dita visita impressas, que estan assí originalment cusidas signades de letras A, B, C. De las quals, són estades remeses, ço és, per Joan Soler, por-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 25 mms.

ter real, los plechs següents, és a saber: al magnífich deputat local del General de la vila y col·lecta de Perpinyà, ab deu plechs; ítem, al magnífich deputat local de la ciutat de Vich, ab deu plechs; ítem, al magnífich deputat local de Vilafranca de Conflent, ab vuit plechs[a]; // 640*r* // ítem, al magnífich deputat local del General de Camprodon, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local del General de la vila y col·lecta de Castelló de Empurias, ab deu plechs; ítem al magnífich deputat local del General de la ciutat y col·lecta de Gerona, ab dotse plechs; ítem, als taulers de Mataró, que són dos, ab un plech per cada hu; ítem, als taulers de Granollers, que són dos; ítem, als taulers de Caldes, que són dos; // 640*v* // ítem, als taulers de Tarrassa, que són dos; ítem, al tauler de Sanct Celoni, que.s hu. Y aprés, per Steve Solanich, altre porter real, los plechs següents, ço és, al magnífich deputat local del General de la Seu de Urgell, ab deu plechs; ítem, al magnífich deputat local de la ciutat de Manresa, ab dotse plechs; ítem, al magnífich deputat local de la vila de Berga, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local de Puigcerdà, ab vuit plechs; // 641*r* // ítem, al magnífich deputat local de Castellbó, ab vuit plechs; ítem, al tauler del General de Sanct Cugat del Vallès. Y Pere Màrtir Antich, altre porter real, los plechs següents, ço és, al magnífich deputat local de la col·lecta de Tarragona, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local de Vilafranca del Panadès, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local de la col·lecta de Tortosa, ab vuit plechs; // 641*v* // ítem, al magnífich deputat local de la vila de Cervera, ab vuit plechs; ítem, al tauler del General de la vila de Martorell; ítem, al tauler del General de la vila de Sant Boy. Y per Montserrat Planes, altre porter real, los plechs següents, ço és, al magnífich deputat local de la col·lecta de Lleyda, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local de la vila de Tàrrega, ab vuit plechs; // 642*r* // ítem, al magnífich deputat local del General de la ciutat de Balaguer, ab vuit plechs; ítem, al magnífich deputat local del General de Tremp y Pallàs, ab deu plechs; ítem, al magnífichs deputat local del General de la Vall de Aran, ab vuit plechs.

En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, los quals foren rebuts ab la forma acostumada. Y assentats en lurs cadiras, fent duas alas, estant a la part dreta, devés les finestres que donen al carrer de Sanct Honorat, los senyors consellers; y a la esquerra los senyors deputats. Y estant assentats ab esta forma, ab altres persones de les dos cases, vingué lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant, y ab esta forma // 642*v* //[a] entrà en consistori. Y estigué assentat al cap de la ala de ses senyories, a mà dreta del senyor deputat militar, que feya cap de consistori per estar desganat lo senyor deputat ecclesiàstich. Y també faltà en dita conferència lo senyor oÿdor real, que.s trobava fora la present ciutat, y ab esta forma se tingué la conferència acerca dels negocis y affers concernents lo beneffici públich de la província. Y dit senyor de Marca, en presència de dita conferència, després de explicat de paraula, donà y entregà als senyors consellers y a ses senyories un paper que dexà en mà del senyor conseller en cap, còpia del qual està assí cusida signada de letra A. Y acabada dita conferència, dit senyor de Marca se'n anà primer y fonch acompanyat fins al cap de la escala per dits senyors oÿdors, ab los porters y masses devant. Y aprés se'n anaren dits senyors consellers, ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per negocis y affers fahents lo beneffici de la província.

Dissabte, a XVI[b]. // 662*r* // En aquest die vingué, en la matinada, lo molt il·lustre senyor don Joseph d'Àrdena y de Darnius, governador general de las tropas cathalanas y embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona en la cort de París, lo qual, era arribat en la present ciutat a dotse del corrent. En la tarda de fer sa embaxada, vingué en la present casa y entrà en consistori de ses senyories, y féu llarga relació a ses senyories de tot lo que li havia passat en rahó de dita sa embaxada estada en París y tornada. Y feta dita relació, donà y entregà a ses senyories las cartas de sa magestat y altres que estan assí originalment cusidas, signades de lletras A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren la Trentasisena que està nomenada per

a. a continuació Carta en forma per als taulers del General del Principat de Catalunya y contrats de Rossellò y Cerdanya. 1946. 1 full (ACA, Generalitat. Dietari, N-50, entre els ff. 633*v*-640*r*).- *Carta en forma per als magnífichs deputats locals del General del principat de Catalunya y contats de Rosselló y Cerdanya. 1646.* 1 full (ACA, Generalitat, Dietari, N-50, entre els ff. 633*v*-640*r*).- *Memorial o sumari de las Sentències de la visita del General de Catalunya del trienni 1641-1646.* 4 fulls. (ACA, Generalitat, Dietari, N-50, entre els folis 633*v*-640*r*).

a. a continuació repetit ab altres ... esta forma.

b. a continuació un paper, en versió manuscrita, transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 764-765 i impressa: Papel dado por El ... Señor de Marca en la Iunta de Cathaluña, a los 15 de junio 1646. 2 fulls. (ACA, Generalitat, Dietari, N-50, entre els folis 643v i 646r). Veg. també: BC, F. Bon. 5327. Igualment, onze cartes, també transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 765-770.

a tractar cosas concernents lo beneffici de la província, los noms de las quals trenta-sis personas estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646. Als quals, junts en consistori, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Del doctor Francesch Martí y Viladamor, tramès a la cort de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, per informar de la justícia del Principat y comtats // 662v // quant dubte algú se offerís en la dieta de Monster acerca del tractat de las paus; y dels quatorse del mes de maig proppassat tenim rebuda una del dit doctor Martí, ab la qual assenyala alguns apuntaments concernents al present Principat y comtats, los quals tenen mira y respecte al tractat de la pau, la qual se llegirà a vostra senyoria. Y axí mateix, se llegirà a vostra senyoria altre paper donat a sa magestat per lo embaxador del Principat de Cathalunya y una carta de sa alteza, de crehensa per al senyor de Marca. Y per no tenir lo paper de la explicació de la crehensa, féu dit president de Marca, per haver(-la) aquell entregat en mà del senyor conseller en cap de la present ciutat, se referirà de paraula lo que en ell està contengut; suplicant a vostra senyoria li sie de mercè aconsellar-nos la obligació tenim en dit negoci y com devem procehir, que ab lo acertat de vostra senyoria estam assegurats acudirem al servey de Déu Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província».

En la qual Trentasisena, aprés de haver conferit y tractat molt exactament la matèria contenguda en dita proposició, fonch resolt per ses senyories fossen servits juntar las personas dels tres estaments y proposar-los la mateixa matèria, perquè, ab lo madur y acert consell dels tres estaments, // 663r // puguessen aconsellar a ses senyories lo que fos més convenient al servey de sa magestat y beneffici de aquest Principat.

Diumenge, a XVII. En aquest die ses senyories juntaren las personas dels tres estaments, cridats del die de aÿr, en les quals entrevingueren y foren presents los devall scrits, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra Andreu Pont, abat de Àmer; fra Gaspar Sala, abat de[a] Sant Cugat del Vallès; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Jaume Corts, ardiaca de Santa Maria y canonge de Barcelona; don Joachim Carbonell, don Francisco Sans, mossèn Guillem Dusay, don Pedro Copons, lo doctor[b] ... Torres, mossèn Fructuós Bisbe Vidal, tots canonges de la Seu de Barcelona; don Joseph Soler, ardiaca major; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; mossèn Joan Julià, prior de Maya; // 663v // fra Hugo de Montaner, paborde de Berga; fra Rafel Domènech, almoyner de Ripoll; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; lo doctor Francesch Puig, ardiaca y canonge de Tortosa; fra don Francesch de Miquel, del hàbit de sant Joan. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, Francesch Puigjaner, don Phelip de Ferreres, don Francesch Sala, don Jacinto Vilanova, Domingo de Moradell, Pau Amat, menor; Joan Batista de Monsonís, Melchior Granollachs, don Joseph de Ferreres, Gabriel Atoni Bosser, Ramon de Boxadors, Joan Prat y de Sanctjulià, Francesch de Vilamala y Conangles, don Joan de Rocabertí, Àlvaro Antoni Bosser, Joan Viver, Joseph Xammar, Pere Montaner, Francesch Xammar, Joan Carreres, don Hugo de Barutell, // 664r // don Onoffre Vila, don Miquel de Cardona, Hieònym de Calders, don Acasi de Ripoll, Agustí Forés, Hieònym de Areny, Joseph Llorens, Luÿs LLull y de Boxadors, don Joan de Camporrells, Jaume Domènech y Desbarri, Jaume Ros, Joseph Pagès y Vallgornera, don Hieònym de Gàver, don Aleix de Semmanat, don Bernat Çalbà. Per lo estament real, los senyors conseller segon micer Barthomeu Soler, micer Joan Metge, micer Miquel Carreres, Antoni Miralles, micer Hieònym Thalavera, Joseph de Urrea, Joan Pau Bruniquer, Joseph Paxau, // 664v // micer Gismundo Boffill, Onoffre Arnau, Pau Arnau, Jaume Portella, micer Gabriel Antoni Mostarós, lo doctor Jacinto Ballaster, Rafel Cerdà, Steve Fornells, Joseph Damians, Joseph Miquel Quintana, Anton Bru, Joseph Mitjà, micer Batista Pastor, Francesch Móra, Pere Pineda y Reart, Joseph Quintana, Batista Ramon Pastor. Als quals junts, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Del doctor Francesch Martí y Viladamor, tramès a la cort del christianíssim rey y senyor nostre, que Déu guarde, per a informar de la justícia del Principat y comtats quant dubte algú se offerís en la dieta de Monster, en lo tractat de las paus, y dels quatorse del mes de maig // 665r // proppassat tenim rebuda una, ab la qual assenyala alguns apuntaments concernents al present Principat y comtats, los quals tenen mira y respecte al tractat de la pau. Axí mateix, tenim rebut altre paper donat a sa magestat christianíssima per los embaxadors del Principat de Cathalunya y comtats, y una carta de crehensa de sa alteza per al senyor president de Marca y la explicació de la crehensa , explica-

a. a continuació ratllat Àmer.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

da per dit senyor president de Marca, en scrits reduhida. Las quals cartas y explicació de crehensa y altres papers se llegiran a vostra senyoria, suplicant, oÿts aquells, li sie de mercè aconsellar la obligació tenim en dit negoci, donant lo modo com devem procehir, que ab lo acertat de vostra senyoria estem assegurats acudirem al servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província».

E aprés de llegida dita proposició y tots los papers en ella mencionats y que conferien per la matèria, y *etiam* una altra carta del dit doctor Francesch Martí y Viladamor dels trenta-hu de maig passat, que, ab la dalt referida y altres, estan originalment cusidas en dietari sots jornada dels 16 de juny corrent; y llegida també la deliberació del savi Consell de Cent celebrat lo die de aÿr y una còpia de un paper del noble don Joseph de Àrdena y del doctor Francesch Martí, que, per ells y firmat *// 665v //* de lurs mans, és estat donat al senyor cardenal Mazarin, segons se veuen assí originalment cusidas signades de letras A, B, fonch finalment, per dits brassos, presa la resolució següent:

«Resolució de dits brassos: que los senyors deputats se servescan nomenar encontinent sis persones, dos de cada estament, per a què, juntament ab los senyors consellers, scriguen a sas magestats del rey y reyna, senyor cardenal Mazarín y senyor secretari Le Tellier en conformitat de las cartas los scriu la ciutat. Y que, axí mateix, sien servits sas senyories nomenar quinse personas, sinch de cada estament, per a que conferescan, ab las nomenadas per los senyors consellers, y vegen tots los papers conforme té deliberat la ciutat, apuntant en cada cosa lo que.s deu fer. Y que per los senyors consellers seran dits apuntaments proposats en lo savi Consell de Cent, los senyors deputats se servescan proposar-los en los brassos, per a que en ells se puga deliberar lo que aparega més convenient a tota satisfacció de la matèria. Y que la present resolució se fassa a saber al senyor virrey y al savi Consell de Cent y senyor de Marca».

Y encontinent que fonch publicada la resolució presa en dits brassos, ses senyories, desijant posar[a] *// 669r //* en exequució aquella, attesa la gravedat de la matèria, encontinent nomenaren las sis persones contingudes en dita resolució de tots estaments y foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto Vilanova. Per lo estament real, los senyors Joseph de Navel, Joseph Damians. Y axí mateix, en exequució de la dita resolució y per a reduhir a effecte lo demés en ella contengut, nomenaren ses senyories les quinse persones dels tres estaments que són les següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra don Gaspar Sala, abat de Sanct Cugat; *// 669v //* lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto Vilanova, Francesch Puigjaner, Domingo Moradell, Sebastià de Miralles. Per lo estament real, los senyors Joseph de Navel, Joseph Damians, Joseph Ximenis, Galceran Nabot, Rafel Cerdà.

Dilluns, a XVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren les quinse persones nomenades lo die de aÿr per a posar en exequució la resolució presa en los brassos tinguts lo die de aÿr, los quals tractaren y bateren la matèria contenguda en dita resolució de brassos.

670r En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories tornaren juntar las ditas quinse personas per lo mateix effecte.

Dimars, a XVIIII. En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories, per medi dels senyors don Francisco Monpalau, abat de Banyoles, don Francisco Ayguaviva y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Obligats los deputats del General del Principat de Cathalunya de las notícias reals que han tingut, en conformitat de un paper, que lo senyor de Marca, en explicació de la crehensa del rey nostre senyor, que Déu guarde, donà y entregà en la conferència dels dos consistoris que.s ajuntà en la casa de la Deputació als quinse del corrent, y advertits també de las intel·ligències per don Joseph de Ardena y de Darnius, donadas ab las cartas de 14 y 31 de maig proppassat, sobre lo mateix substancial del contengut en dit paper del senyor de Marca, *// 670v //* que tot son tenor té mira al particular del tractat de treva y condicions d'ellas per los interessos d'esta província de Cathalunya, y per les demés causas també que occorren en la matèria present, deliberaren ses senyorias convocar los brassos dels tres estaments en la casa de la Deputació als 17 del present. En los quals se féu la resolució que ab esta se dóna, a part, a vostra se-

a. a continuació una deliberació i una còpia de suplicació, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 770-771.

nyoria, en exequució de la qual nomenaren las quinse personas que ab ella se disposa, y aquestas han ajuntadas vàrias vegades y offereixen continuar, y que conferi(r)an ab las que vostra senyoria serà servit nomenar per a poder tractar de la matèria de què és la resolució de dits brassos. Axí mateix, ha resolt dita junta que los deputats scriguen als capítols y ciutats, y viles grans de Cathalunya donant-los rahó del acorrent en lo referit, y enviant-los còpia del dit paper del senyor de Marca per a què, axí, en los pobles y comuns se eviten equivocacions y introduccions de esperits aversos que la malícia poria inventar entre los pochs noticiosos del fet. Sas senyorias dels deputats, desijosos del bon acert y del major servey de sa magestat y beneffici d'esta ciutat y província, donan rahó del que han obrat fins ara en son particular, offerint continuar y effectuar *//671r//* tot lo demés que convinga juntament ab vostra senyoria, guardant la conformitat y deguda correspondència d'estas dos casas».

E aprés tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en lur consistori que ells havian reportada la dita embaxada, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, als dits senyors consellers y savi Consell de Cent. La qual, havian explicada de paraula y aprés donada per escrits, si y conforme los era estat ordenat. Y que dits senyors consellers, parlant lo senyor conseller en cap, los havia respost que estimavan molt las diligències y cuydados ab què ses senyories acudien en cosa que tant convé, com se narra en la mateixa embaxada, y que en sa conformitat offerian tota sa correspondència per tot lo tocant al servey d'esta casa.

E lo mateix die, a la tarda, se juntaren las quinse personas per la matèria corrent.

Del senyor don Joseph de Àrdena sobre la entrega de un paper que està continuat en lo present dietari sots jornada dels 17 del present, signat de lletra B[a]. E lo mateix die dels dinou de dit mes de juny, al matí, constituït personalment lo senyor don Joseph de Àrdena y de Darnius en la presència dels senyors deputats, en son consistori de la casa de la Deputació, per orde de què ere estat enviat a cercar, y present en açò Joan Pau Bruniquer, scrivà major, lo dit senyor don Joseph d'Àrdena, responent a la *//671v//* pregunta[b] que per sas senyorias li fonch feta, digué que lo paper que per dit senyor don Joseph ere estat entregat en dies atràs ab altres papers més als senyors deputats, dient-ho de un paper que comensa «*Señor: los embaxadores*» y acaba «don Joseph de Àrdena y de Darnius», que està originalment cusida en lo present dietari sots jornada dels 17 del present mes de juny, que dit paper, real y verdaderament, és còpia de son original, que.s firmat per lo mateix senyor don Joseph y per lo doctor Francesch Martí y Viladamor, los dos donaren y liuraren en mà y poder del senyor cardenal Mazarín en Campiene. Del qual dicho y relació del dit senyor don Joseph de Àrdena, los dits senyors deputats y oÿdors, consistorialment ajuntats, absent lo senyor oÿdor real, manaren ne fos feta nota en lo present dietari per mi, dit Bruniquer, scrivà major, present en tot.

Entrega de un paper per lo senyor don Joseph de Àrdena[a]. En aquest mateix die, a la tarda, havent los senyors deputats y oÿdors, absent lo senyor oÿdor real, rebut del senyor don Joseph de Àrdena y de Darnius un paper scrit que comensa «estant ja de partida de París», y manaren ses senyories fos originalment cusit en lo present dietari, segons axí fonch reduÿt a effecte per mi, Joan Pau Bruniquer, scrivà major, com se veu assí originalment cusit, signat de letra A[b].

672r Dimecres, a XX. En aquest die, a la matinada, sas senyorias, per medi dels senyors don Jacinto Vilanova y Joseph Damians, ciutadà honrat de Barcelona, (lliuraren) al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona y successivament, aprés, al molt il·lustre bras militar, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats del General del Principat de Cathalunya, havent tingut notícias reals en conformitat de un paper scrit que lo senyor de Marca, en explicació de la crehensa del rey nostre senyor, que Déu guarde, donà y entregà en la casa de la Deputació als quinse del corrent, y advertits també de las intel·ligències que, per don Joseph de Àrdena y de Darnius y per lo doctor Francesch Martí y Viladamor, los són estadas donadas, tant de paraula com en scrits, sobre lo mateix substància del contengut en dit paper del senyor de Marca, que tot son tenor té mira al particular del tractat de las trevas y condicions d'ellas per los interessos d'esta província de Cathalunya; y per las ditas y demés causas que occorren en las matèrias presents, deliberaren ses senyories convocar los brassos dels tres estaments als desset del corrent mes de juny. En los quals, *//672v//* se féu la resolució que ab esta se dóna a part, en exequució de la qual nomenaren també las quinse personas que ab ella se disposa, las quals han ajuntadas sas se-

a. Del senyor ... lletra B *interlineat l marge esquerre.*
b. pregunta *interlineat damunt* que per.

a. Entrega ... Àrdena *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació aquest paper, transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 771.

nyorias vàrias vegades per a tractar sobre los mèrits de la dita resolució de dits brassos. Y ab son parer, ademés de altres diligències, han disposat y resolt que los dits deputats scrigan als capítols y ciutats, y vilas populosas de Cathalunya donant-los rahó del occorrent en lo referit; y que dits d'Àrdena y Martí han contrafet als ordes de la província. Y enviant-los còpia també del paper de dit senyor de Marca, que també se dóna ab esta, per a què, axí, en los pobles se eviten totas equivocacions y introduccions de esperits aversos que la malícia poria inventar entre los poch noticiosos del fet. Sas senyorias dels senyors deputats, desijosos del bon acert en cosa que tant importa y affectant lo major servey de sa magestat y beneffici de la província, donan rahó del que han obrat fins ara en la matèria referida, suplicant a vostra senyoria vulla, per sa part, ajudar y cohoperar en lo que puga per la bona direcció d'ella y de las moltas qualitats de importància que en si inclou, com esperan segurament de la bona correspondència de vostra senyoria, a qui offereixen en tota cosa la deguda conformitat en quant sie de son major servey».

E aprés tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses (senyories) *//673r//* que havian reportada dita embaxada, dexant còpia de aquella y dels papers que.s mencionan en son tenor, axí al molt il·lustre Capítol com també al molt il·lustre bras militar, asserint que la havien primer explicada de paraula, com és de costum. Y que en totas las ditas dos parts los havien rebuts ab molta cortesia y respost ab paraulas de cumpliment, estimant en particular la bona memòria de sa senyoria y offerint totas sa parts per al que sie de més conveniència y servey del General y de la província, y offerint també tota sa conformitat y bona correspondència.

En aquest mateix die, ses senyories juntaren les quinse persones per a tractar de la matèria que tenen en comissió.

Dijous, a XXI. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren las quinse personas per a tractar de la matèria que tenen en commissió.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les dites quinse persones per a tractar de la matèria corrent que.ls és estada comesa.

673v Divendres, a XXII. En aquest die, en la matinada, se tornaren a juntar las quinse personas en la forma acostumada.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi del noble don Francisco Ayguaviva y de mossèn Joseph de Navel, ciutadà, y en exequució de la resolució, de paraula feta, en la junta de les quinse persones per las matèrias corrents, enviaren còpia al senyor de Marca, senyors consellers y senyor governador de Cathalunya de la carta que ses senyories han scrit a sa magestat, ab parer de les dites quinse persones, en la jornada de aÿr, com està continuada en registre de Reys y Papas de la present casa, per a què ab ella vegen dits senyors la satisfacció y rahó que.s dóna a sa magestat sobre las matèrias que.s contenen en dita carta, ab advertència que han feta a dits senyors embaxadors de dir, de paraula, als dits senyors de Marca, consellers y governador que no publiquen la dita carta fins que sia partit de Barcelona lo correu a la posta, que ab ella y altres va despatxat per a la cort de sa magestat a gastos y de orde de la ciutat de Barcelona.

Dissabte, a XXIII. En aquest die, a la tarda, ses senyories dels senyors deputats, *//674r//* lo real absent de la present casa, ab intervenció dels senyors oÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya, juntaren brassos de las personas dels tres estaments, cridats del die de aÿr, en los quals entrevingueren y foren presents los devall scrits y següents, ço és: per lo estament eccelsiàstich los senyors lo abat Salavardenya, lo abat de Àmer, lo abat de Sant Cugat, fra Salvador Morell, lo doctor Joseph Jalpi, prior de Maya; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; lo doctor[a] ... Torres, canonge de Barcelona; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Jaume Corts, ardiaca de Santa Maria y canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Barcelona; mossèn Christòfol Segura, canonge de Urgell; fra don Francisco Miquel, del hàbit de sant Joan; lo doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de Tortosa. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, Domigo de Moradell, *//674v//* don Jaume Falcó, Narcís Ramon March, Agustí Forés, micer Jaume Castelló, don Hierònym de Gàver, don Jacinto Vilanova, don Phelip de Ferreres, don Joseph de Ferreres, don Joseph de Pons, don Francesch de Alemany, Francisco Granollachs, don Jaume de Cardona, Francesch Alsina, Francesch de Sanctmartí, Francesch Gorch y de Jorba, Francesch de Valls, Joan Batista de Monsonís, Francesch de Malla, Sebastià Queralt, Pau Amat, major; Jaume Ros, Pere Montaner, don Bernat Olmera, don Francisco Tord, Pau Amat, menor; Bonaventura de Gualbes, Joan Francesch de Vilamala, Sebastià de Miralles, *//675r//* Francesh Xammar, don Damià Puigjaner, Dimas Pobla, Phelip de Boxadors, don Joseph de Pons, don Onoffre Vila, don Aleix de Semmanat. Per lo estament real,

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

los senyors conseller segon de la present ciutat Galceran Nabot, Batista Ramon Pastor, Pere Pineda, Hierònym Pastor, mestre Francesch Matheu, Francesh Móra, Agustí Dalmau, Francesch Saurina, Joseph de Urrea, Steve Fornells, Ramon Illa, Joan Pau Bruniquer, micer Hierònym Thalavera, lo doctor Jacinto Ballaster, Antoni Bru, Joseph de Navel, // 675v // Joseph Damians, micer Pere Joan Çanou, micer Joseph Piella, micer Aleix Tristany. Als quals junts, després de la explicació de paraula feta per lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch donada, per part del dit consistori y de son orde llegida per lo scrivà major, la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Inseguint lo parer dels últims brassos convocats en lo die de desset del corrent mes de juny, se féu nominació de las sis personas que vostra senyoria ordenà per a scríurer a sas magestats, eminentíssim cardenal Mazarín y senyor Le Tellier, en conformitat del que la ciutat scrigué sobre lo paper que lo senyor de Marca havia donat, ja en dits brassos llegit, las quals se llegiran a vostra senyoria. Y axí mateix, se féu nominació de quinse personas per a què, assistint a nostre consistori, pasassen los ulls per tots los papers legits en brassos, y ab ditas personas havem ordenat y fet lo següent:

Primo. Se ha manat imprimir lo paper del senyor de Marca, del que se li donà rahó primer per dos personas y ab cartas del consistori que se llegiran a vostra senyoria, dada també al molt il·lustre capítol de la Seu de Barcelona y al molt il·lustre bras militar, y als demés molt il·lustres // 676r // capítols, ciutats, caps de veguerias y altres vilas populosas, a fi y effecte de què constàs a tots la unitat del que.s tractave en orde a las treves proposades en Münster.

2º. Se enviaren dos personas a la setsena de la setsena de la ciutat demanant-los conferència, al que respongueren, per altres dos, que no tenim facultat de conferir fins a què ho haguessen primer reportat al savi Consell de Cent.

3º. Lo savi Consell de Cent nos envià, per dos personas, sa deliberació, la qual se llegirà a vostra senyoria.

4º. Se resolgué que, antes de pèndrer determinació del fahedor sobre lo memorial presentat a sa magestat per nostre embaxador, don Joseph de Àrdena y de Darnius y per lo doctor Francesch Martí y Viladamor, sens ordre nostre, se li preguntàs a dit don Joseph de Àrdena en consistori si havia firmat y presentat dit memorial en companyia del doctor Martí, a què respongué que si, y firmà la còpia que.ns havia entregada. Després, se li demanà que causas lo havien obligat a firmar dit paper, a què respongué ab un scrit de sa mà que.s llegirà a vostra senyoria.

5º. Enviàrem una embaxada de tres personas al savi Consell de Cent donant-li rahó com haviem scrit a sas magestats, que Déu guarde, eminentíssim cardenal Mazarín y senyor Le Tellier, en conformitat de lo que dita ciutat scrivie.

676v 6º. se determinà fossen consultats nostres magnífichs assessors y advocat fiscal acerca del que devie y podie fer aquest consistori sobre lo haver exedit dit embaxador y doctor Francesch Martí lo un a las instruccions y lo altre a sa commissió y empleo, sobre lo qual han donat son vot, que porà oÿr vostra senyoria.

7º. Que, vist lo parer de dits assessors y advocat fiscal, se revocà la commissió al doctor Francesch Martí, fent-li punt al salari fins lo die últim de juliol pròxim vinent, en conformitat de la deliberació del savi Consell de Cent, y que se procehesca contra los dits, segons lo styl acostumat en esta casa y parer donat per nostres assessors.

8º. Vehent que en las instruccions donades a nostre embaxador per deliberació del consistori, estant, en esta occasió, absent d'ell lo deputat militar y exercir lo càrrech de conseller de Barcelona, lo abat de Galligants, clandestinament y enganyant als demés consistorials, havie insertat alguns capítols en calúmnia del il·lustríssim senyor de Marca y del spectable portantveus de governador de Cathalunya, representades en memorial a sa magestat, que Déu guarde, nos aparegué scríurer a sa magestat la carta que.s llegirà a vostra senyoria y juntament, // 677r // se resolgué que, per dos personas, se representàs als dits senyors lo engany y malícia de dit abat de Galligants, donant-los còpia de la carta a sa magestat scrita.

9º. Se han fet algunas advertències las quals no.s lligen avuy per no ésser-se conferidas ab la setsena de la ciutat, y estam esperant resposta de la conferència se demana.

Último. Per quant ditas advertències són molt útils y concernents al bon stat de las presents matèrias, serà molt més convenient sien representades a sa magestat, que Déu guarde, per via de un embaxador que per via de una carta sola. Per ço, vostra senyoria serà servit aconsellar-nos si serà convenient enviar dit embaxador».

E després de feta y llegida dita proposició, foren consequutivament llegits tots los papers en ella mencionats y expressats y demés que conferien

per la matèria, part dels quals estan continuats en lo registre de la present casa y en lo dietari present, en jornadas de atràs, y part d'ells, ço és, una deliberació del savi Consell de Cent celebrat a 19 del corrent y unas respostas donadas per los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, y una carta del senyor virrey per als senyors deputats dels 21 del mateix, rebuda de sa alteza molt poch antes de la //677*v*// convocació dels presents brassos, estan assí originalment cusits signats de letras A, B, C, fonch finalment, per dits brassos, després de molt batuda y conferida la matèria, presa la resolució següent:

«Resolució de dits brassos: que, attesa la gravedat de las matèrias y per lo bon acert d'ellas, deuen sas senyorias dels senyors deputats enviar un embaxador a París, lo qual, essent anomenat<s> per ses senyories, és ben cert tindrà las parts y qualitats convenients. Y que, en lo que toca a la demostració contra don Joseph de Àrdena y doctor Francesch Martí, deuen ses senyories en aquest fet obrar com millor los aparexerà».

Dilluns, a XXV. En aquest die ses senyories juntaren les quinse persones per a conferir y tractar las matèrias que[a] //690*r*// tenen en commissió.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en llur consistori las dos resolucions que lo savi Consell de Cent havia fetas sobre lo proposat en lo savi Consell de Cent tingut a 25 y 23 del corrent, la qual manaren fos cusida en lo present dietari, que és signat de letra A, B.

Dijous, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab los senyors deputats, //690*v*// com la tingueren. Y en dita conferència assistiren també las persones nomenades axí per part de la dita ciutat com per part del General. Y estigueren assentades ab dos alas, fent lo cap de la ala dreta lo senyor conseller en cap y aprés venian, consequutivament, los demés senyors consellers, y aprés les persones nomenades per part de dita ciutat. Y en lo cap de la ala esquerra, estava assentat lo senyor deputat ecclesiàstich, y aprés los demés senyors consistorials, y aprés las personas nomenades per part de ses senyories. Y estigueren assentats tots ab banchs, per no haver-hi en la present casa prou número de cadires vermelles. Y en esta forma assentats, se tingueren y tractaren las cosas de dita conferència[b].

a. a continuació una relació, una deliberació, una carta i dues resolucions, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 771-777.
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 777-778.

692*r* Dilluns, a II. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a III. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories monsiur Champanya, lo qual, entrat en consistori y fetas las degudas cortesies donà y entregà, de part del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, una carta de sa magestat, que Deú guarde. La qual rebuda ab lo degut acato y reverència, manaren continuar en lo present dietari, que és assí originalment cusida, signada de letra A.

692*v* En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer en lo cap de la escala los senyors oÿdors militar y real, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa. Y posat en lo mig al senyor de Marca, se'n entraren en lo consistori, hont estaven los demés senyors consistorials, y fetas las degudes cortesies, dit senyor de Marca estigué assentat en lo mig de dit consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y estant en esta forma, dit senyor de Marca tractà a(b) ses senyories, llargament, de algunas cosas concernents lo beneffici de la província. Y al cap de una hora se alsà, hi.s despedí de ses senyories, al qual acompanyaren dits senyors oÿdors fins al cap de dita escala, ab ditas massas devant, hont se despediren de sa senyoria.

Dijous, a V. En aquest die, en la matinada, ses senyories, en lo punt que entraren en lo consistori, reberen per mà dels //693*r*// magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa un vot en scrits, fet y firmat per los senyors canseller y doctors del Real Consell, y magnífichs assessors y advocat fiscal del General, al peu de aquell nomenats, contenint la resolució del fahedor sobre lo offici de la provisió dels ploms del General, que obté Ramon Roger, condempnat per la règia cort per haver comès o ésser estat impetit de crim de leza magestat, com largament se narra en dit vot, lo qual està assí originalment cusit signat de letra A, y és del tenor següent:

«En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya al molt il·lustre senyor canceller, als magnífichs senyors doctors del Real Consell, assessors y advocat fiscal devall scrits, si Ramon Roger, mercader, qui obté lo offici del General dit dels

ploms, reste privat de dit offici, attès que, ab real sentència, és estat condempnat a set anys de desterro del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya per havé comès crim de leza magestat en lo primer cap y en quant reste privat de dit offici, com se ha de procehir a la provisió de aquell, // 693*v* // vista la sentència proferida en lo Real Consell als trenta de abril 1646, en la qual se formà contra dit Ramon Roger la delatura, ab estas formals paraulas, «*delatum de crimine lesa magestatis in primo capite et quod vicibus geminatis turba faciebat, cum aliis, in favorem regis Castelle, et de illius rebus prospecis latabatur de que adversis contristebatur, et in contrario male de sua magestate loquebatur, egre ferendo prosperas res suas, et ita se gerebat ut eius loquutiones conspirationem in presente civitate patefactam saperent et alis*», vista la declaració precehint informació feta als tres de abril 1646 en lo consistori de la Deputació per los assessors y advocat fiscal, *facto verbo insequendo conclusionem in consistorio factam*», en la qual fonch declarat que lo nom de dit Roger y de altres, continuat en lo llibre de l'Ànima, fos borrat de aquell, per ésser estat condemnat de crim de lesa magestat, y que en son loch fossen scrits altres; attès per dita real sentència, segons la naturalesa del crim de lesa magestat *in primo capite*, és vist ésser dita Ramon Roger notat *ispso jure, de infame infamia juris*, y com a tal, fet incapàs de poder obtenir officis y càrrechs públichs y privat del que obté, essent de honor y offici de concideració y profit[a], //695*r*// y tal, que personas nobles y de qualitat y honor han acostumat a tenir-lo, en lo qual se requereix integritat de fama, axí per la diuturna conservació entre los bons com per lo exemple de integritat y fidelitat al rey nostre senyor se deu donar.

Y seria no sols diforme sinó de perniciós exemple que, sobre tan notòria integritat de fidelitat, que en la casa del General és tan innata, se hagués de dir que obté offici del General home notat de infàmia, suspitós al rey nostre senyor, y que ja, com a tal, és estat desensiculat. Estas y moltas altras causas attesas, són de vot y parer que dit Ramon Roger és *ipso jure* privat del dit offici dels ploms, y que per ço, com ha vaccant, deu ésser altre en son loch anomenat y provehit per a obtenir lo dit offici, segons capítols de Cort y stil de la casa de la Deputació. Y que axí, los molt il·lustres senyors deputats poden fer nova nominació de persona per a obtenir dit offici dels ploms, sens que sia necessari fer altres procehiments.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. De Viladomat, fisci Generalis advocatus. Queralt. Peralta, fisci advocatus patrimonialis. Pastor, assessor. Vila, assessor».

En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los senyors consellers, en forma de // 695*v* // ciutat, per a tenir conferència, com tingueren, ab ses senyories y ab les setse persones nomenades per cada casa sobre las matèrias corrents. En la qual, fonch representat per los senyors consellers la nominació que havian feta de embaxador per part de la ciutat, y que, axí, suplicaven a ses senyories fessen lo mateix per la sua conformitat de la resolució que.s prengué en los últims brassos, tractant tot açò ab ses senyories en dita conferència. En la qual, ses senyories offeriren que farian la nominació de embaxador per sa part molt prest, y tots acordaren se continuassen las conferències convenients per la bona direcció de les matèries a tota satisfacció de la ciutat y província.

Dissabte, a VII. En aquest die vingué y comparegué, en la tarda, en lo consistori de ses senyories Bonaventura Closa, secrestador dels béns confiscats[a] //699*r*// de mal affectes per lo General, lo qual féu la relació següent, ço és, que ell, en exequució de la deliberació feta per ses senyories a 26 de maig passat de 1646 y de la instrucció dit die feta, insertada al peu de dita deliberació, s'és conferit en la Riera de Hebro y, en particular, en las vilas de Móra, Flix, Sco, Benisanet, Miravet, Ginestar, Tivissa, Garcia y Falset, y en las demés vilas de la castellania diu no ser-hi estat per temor dels castellans, per anar-hi molt a menut. Y allí, inseguint dit orde, à secrestat en totas las ditas vilas totas las quantitats que lo General, en lo principi de las turbacions presents, secrestà als mal affectes de la ciutat de Tortosa, de les quals havian firmat debitoris al senyor comte Xabot, dient y insinuant-los que, en manera alguna, paguen las quantitats contengudes en dits debitoris a dit comte Xabot ni a altres persones per ell; ans bé, aquelles pagassen a ell, dit secrestador, per compte de la Generalitat, sots pena de dos-centas liuras de béns propis de dits jurats y de cada hu d'ells exhigidores en cas de contrafacció; y axí bé, insinuant-los y notificant-los que, de aquí al devant, no conegan altra persona si no és lo General de Cathalunya y senyors deputats de aquell. Y de la mateixa manera, ha donat y entregat a ses senyories un acte de requeriment per ell, dit Closa, fet a Pau Giner, notari de Flix, lo qual manaren fos continuat en lo present dietari signat de letra A.

a. a continuació aquesta resolució, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 778.

a. a continuació un acte de requeriment, transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 778-779.

699v Dilluns, a VIIII. En aquest die, de orde y en presència dels senyors deputats y oÿdors, tots sis consistorialment ajuntats en son consistori, fonch, per Joan Pau Bruniquer, scrivà major, entregades y liuradas al senyor Joseph Ximenis y de Montrodon la carta per a sa alteza, ab còpia d'ella, y las instruccions que foren deliberades per ses senyories a set del corrent. Lo qual senyor Joseph Ximenis, essent present en dit consistori, ho prengué tot y rebé en sas mans pròprias.

700r En aquest die lo doctor en arts y en medicina Luÿs Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Joseph Rovira, obtenint lo offici de una de las guardas ordinàrias de la bolla en la taula de la present ciutat de Barcelona, està mal en lo llit de febra continua, ab molt gran perill de sa vida, de tal manera que no li és possible poder acudir a la obligació de son offici; la qual relació dix fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

Divendres, a XIII. En aquest die lo molt il·lustre senyor doctor Pere Quer, canonge de Leyda, oÿdor ecclesiàstich del General //700v// de Cathalunya, obtenint lo offici dels ploms del General, ha firmada àpocha a Montserrat Albià, present, que a ses voluntats li té donats, lliurats y entregats los mollos ab què.s fan y buydan los ploms del General y bolla del present Principat y comtats, ço és, un mollo de plom de rams, altre mollo de ploms manifest, altre mollo de ploms de guardas, altre mollo de plom de mitja de seda y dos mollos de pilotas per les mitges de estam. Los quals mollos són tots de bronso o còurer, y aquells, de orde y manament dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, ell, dit Albià, era anat a sercar en casa de Ramon Roger, mercader, qui antes tenia dit offici dels ploms del dit General, rebuts com dites a ses voluntats. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dissabte, a XIIII. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mossèn Jaume Ros, donsell, en Barcelona domiciliat, com a procurador ab bastant poder del magnífich Onoffre Compter, doctor en drets y burgès honrat de la vila de Perpinyà[a], //702r// obtenint lo offici de advocat fiscal del General de la Deputació local de dita vila de Perpinyà, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Thomàs Ferriol, notari públich de dita vila, als vuit del present y corrent mes de juliol, com dit notari, ab ses certificatòrias lletras, ne fa fe, en dit nom constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de advocat fiscal, que dit son principal obté, líbera y purament, per justas causas son ànimo movents; suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si (y) en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Francesch Carreres y Montserrat Albià, verguers de ses senyories.

a. a continuació aquesta procura, transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 779-780.

702v Dimecres, a XVIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis y affers concernents lo beneffici del batalló[a].

709r Dimars, a XXIIII. En aquest die arribà de la cort Rafel Calopa, correu, qui aportà de allà y entregà en mans de ses senyories lo acte auctèntich de la revocació de la commissió que ere estada concedida y donada per lo consistori al doctor Francesch Martí. Lo qual acte manaren ses senyories fos continuat, com és posat originalment, en lo present dietari signat de letra A.

Dimecres, a XXV. En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los senyors consellers de la present ciutat, //709v// en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Los quals, entrats en lo consistori, estigueren assentats ab dos alas de cadiras, que estaven aparellades, ço és, al ala dreta, que estava devés las finestras que donen a la part del carrer de Sanct Honorat, los senyors consellers; estant assentat al cap de dita ala lo senyor conseller en cap, y aprés los demés senyors consellers per son orde. Y a la ala esquerra, estava assentat lo senyor deputat ecclesiàstich y aprés los demés senyors consistorials per son orde. Y estant assentats ab esta forma, ses senyories dels senyors deputats tingueren avís que venia lo senyor de Marca en dita conferència. Y encontinent, los senyors oÿdors militar y real hisqueren a rèbrer dit senyor de Marca, ab los porters y masses devant, al cap de la escala, y ab esta forma se'n entraren en dit consistori, ab los quals entrà lo noble don Phelip Copons, del Real Consell. Los

a. a continuació dues cartes i una acta de revocació, que inclou una certificació amb la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 780-782.

quals estigueren assentats, ço és, dit senyor de Marca al cap de la ala esquerra, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y dit don Phelip Copons seje en dita ala aprés del senyor oÿdor real. y assentats ab esta forma, entraren las personas de la junta del batalló. Los quals, estigueren assentats en dita ala esquerra, aprés de dit doctor don Phelip Copons, y junts ab esta forma, tingueren[a] // 711r // conferència cerca algunas cosas concernents lo beneffici de dit batalló. Y aprés tinguda dita junta, dit senyor de Marca se despedí, al qual acompanyaren fins al cap de la escala ab los porters y masses devant, y aprés a dits senyors consellers, ab la forma acostumada.

Divendres, a XXVII. En aquest die Miquel Marquès, notari real, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Pere Màrtir Mas, valer, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinari del General en lo portal Nou de la present ciutat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de mossèn Francesch Reverter, notari públich de Barcelona, als onse de janer 1645, com dit notari ab ses certificatòries lletres ne fa fe, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories ha renunciat en mà y poder de ses senyories // 711v // lo dit offici de guarda ordinària del General del portal Nou, que dit son principal obté, en favor de Nicholau Vidal, studiant en philosophia, present en dit consistori; suplicant a ses senyories en dit nom que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Nicholau Vidal, que dit son principal ho rebrà de la mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès, y no altrament. Presents per testimonis Francesch Carreres y Joseph Cortès, verguers de ses senyories, y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, ses senyories juntaren les quinse persones que ses senyories tenian nomenades en virtut de la resolució presa en los brassos tinguts a 23 de juny proppassat, ab los quals conferiren y tractaren las matèrias que tenien a lur càrrech. Y oÿdes les matèries proposades, aconsellaren a ses senyories que la matèria proposada se propose en brassos, los quals sien ses senyories servits juntar lo die de demà.

712r Dissabte, a XXVIII. En aquest die ses senyories, en la tarda, juntaren les persones dels tres estaments ab veu de pública crida del die present, en la qual junta entrevingueren y foren presents las persones dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors abat de Sanct Cugat, don Joseph Soler, ardiaca major[a] y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la Seu de Tortosa; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra Pau Tristany, del orde de sanct Benet; fra Jacinto de Monclús, prior de Arles, del orde de sanct Benet; fra Salvador Morell, del orde de sanct Benet; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; mossèn Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona; fra Rafel Domènech, del orde de sant Benet. Per lo estament militar, los senyors don Gerònim de Gàver, Francesch Xammar, // 712v // Sebastià de Miralles, micer Jaume Castelló, Joan Carreres, Domingo de Moradell, Francisco Gualbes, Phederich Desvalls, don Joan Grimau, Phelip de Boxadors, don Rafel Casamijana, Joan de Malgar, Joseph Serra, Francesch Serra, Gabriel Bosser, don Damià Janer, Pau Amat, major; Joan Viver, Joseph Xammar, Joan Agustí de Forés, don Francisco de Ayguaviva, Narcís Ramon March, don Jacinto Vilanova, Francesch Vilossa, don Joseph Ferreres, Ramon Spuny, Joseph Olzina. // 713r // Per lo estament real, los senyors conseller segon Joseph Miquel Quintana, Joseph Ximenis, mestre Francesch Matheu, Hierònym Pastor, Batista Pastor, Miquel Hierònym Texidor, Agustí Dalmau, Jaume Llobregat y Amell, Antoni Bru, Francesch Saurina, Joseph Damians, Joseph Piella, Joseph Navel, Joseph Urrea, Joan Pau Bruniquer. Als quals, junts en la sala dels reys, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Dels 6 del corrent mes havem rebuda carta de la magestat christianíssima, rey y senyor nostre, que Déu guarde, ab la qual donà demonstracions // 713v // restà servit de la affició y zel nostre. Axí mateix, havem rebudes cartas del excel·lentíssim senyor cardenal Mazarini y del senyor Le Tellier, les quals havem conferides ab les quinse persones nomenades per nosaltres, y per a què ab tot acert se puga provehir, havem juntat a vostra senyoria per a què, llegides ditas cartas, nos aconselle lo que tenim obligació de fer, que, ab lo acertat parer de vostra senyoria, estam assegurats acudirem al servey de Déu Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima y beneffici de la província».

E després de feta y llegida dita proposició, foren consequutivament llegides les cartes de sa magestat, eminentíssim senyor cardenal Mazarini y

a. a continuació una procura, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 782.

a. major *interlineat damunt* ardiaca y.

excel·lentíssim senyor Le Tellier, que estan assí originalment cusides signades de letras A, B, C, fonch finalment, per dits brassos, després de molt batuda y conferida la matèria, presa la resolució següent:

«Resolució de dits brassos: que, pus pochs dies ha, se deliberà en brassos que sa senyoria enviàs embaxador a sa magestat, Déu lo guarde, que, per medi de ell, se represente[a] //727r//[b] a sa magestat el consuelo y agrahiment ab què resta sa senyoria de la carta té rebuda, y que, juntament, deu fer tot lo esfors possible en correspòndrer al que en ella se demana, y axí mateix, dar rahó als capítols, bras militar, ciutats y demés universitats populosas de Cathalunya de la mercè que.ns fa sa magestat en enviar-nos tant lusidas tropas, y del demés en dita real carta contengut, per assistir a sa alteza axí en lo siti de Leyda com en lo demés que lo temps done loch de empèndrer, encarregant-los, ab totes les veres possibles, fassan alguna efficas demonstració de son bon zel y affecte, no dexant de encarregar acuden també a la paga del batalló. Y per a què axí, de una cosa com altra, se'n puga tràurer lo de major conveniència, conferesca sa senyoria ab la junta de les quinse persones lo sobredit, per a què se puga largament discórrer lo que ha de resultar en més prompte servey de sa magestat y beneffici d'esta província».

Dilluns, a XXX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, //727v// ab cotxos, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar de la present ciutat, per a fer algunas cosas concernents lo beneffici del General.

Dimars, a XXXI. En aquest die ses senyories reberen una carta de sa magestat donant-los avís de la presa de la ciutat de Courtray, en Flandes, rendida per lo sereníssim senyor duch de Orleans, encomanant-los fassen les degudes demonstracions de gràcies a Déu Nostre Senyor per lo rendiment de dita plassa. La qual carta manaren fos cusida en lo present dietari signada de letra A. E aprés de llegida la dita carta, encontinent, que devian ser entre las nou y deu horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren a la Seu, a hont trobaren lo senyor governador de Cathalunya y los senyors consellers de la present ciutat. Y arribats allí, pujaren dalt en lo presbi-[c] //731r// teri, y, feta oració y les degudes cortesies a dits senyor governador y consellers, se assentaren a la part de la epístola hi.s comensà a cantà lo *Te Deum laudamus* per lo rendiment de dita plassa, hi.s féu la professó ab la forma acostumada. Y aprés, se'n tornaren ses senyories ab lo mateix acompanyament en la present casa.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les quinse persones acostumades per a tractar y conferir, com de fet tractaren y conferiren, las matèrias contengudes en la resolució presa en los brassos tinguts a 28 del corrent.

Agost MDCXXXXVI

732r Dijous, a VIIII. En aquest die, estant los senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya tots sis ajuntats en la sala<s> de son consistori de la casa de la Deputació, y present en açò, cridat y request Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents també per testimonis Miquel Marquès, notari, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona, lo senyor deputat ecclesiàstich donà, en presència de tots, y féu legir y publicar per dit scrivà major un paper en scrits que digué ésser, com ere, son vot en la matèria que en ell se conté. Al qual aderiren també los senyors deputat real y oÿdor real, y és del tenor següent:

«Per haver aconsellat los brassos y la quinsena anomenada per vostra senyoria, ab lo parer de aquells, que després de haver feta la revocació, per vostra senyoria, de la commissió //732v// donada al doctor Francesch Martí y Viladamor per informar a sa magestat, que Déu guarde, fes vostra senyoria elecció de embaxador per anar a París, y com de la dilació tan gran ne patesca nota lo consistori, particularment, havent lo mateix instat, per part de la ciutat, los molt illustres senyors consellers y setsena del savi Consell de Cent, per ço, me ha aparegut proposar a vostra senyoria que és molt convenient y necessari que, de present, se fassa la dita nominació y elecció de embaxador, perquè, cumplint a nostra obligació, se puga deliberar lo que sie del mayor servey de Déu, del rey nostre senyor y bé de la província».

Lo qual vot, axí llegit y aderint en ell, com és dit, los dits senyors deputat y oÿdor real, respongueren encontinent los senyors deputat militar y oÿdors ecclesiàstich y militar en la forma següent, ço és, que son parer, de tots tres comformes, és que.s fassa la nominació de embaxador, però no ara de present. E successivament, encontinent y presents dit scrivà major y testimonis sobredits, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà altra vegada, en presència de tots, y

a. a continuació tres cartes amb les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 783-788.
b. a continuació repetit i ratllat que per medi de ell.
c. a continuació una carta amb la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 1, pàg. 788.

[*1646*]

féu llegir y publicar per dit scrivà major un altre paper en scrits, que digué ésser son vot y parer y protestació en la matèria en ell //733*r*// contenguda, aderint a ell y a ella los dits senyors deputat y oÿdor real, y és del tenor següent:

«Per quant en diferents occasions que esta matèria se à proposat y tractat en est molt il·lustre consistori, ab parer dels brassos, ha hont ha assistit hu dels molt il·lustres consellers de Barcelona, attenent al mayor servey de sa magestat y beneffici de la província, se à resolt y determinat que, attesa la revocació feta del doctor Francesch Martí, se fes nova elecció de embaxador per a què anàs a París pe representar y suplicar a sa magestat lo que sie convenient, després de son real servey, per lo bon estat y conservació de dita província, és de parer que, encontinent, se fassa dita nova elecció, y axí anomena a mossèn Francesch Puigjaner, donsell, al qual se li donen los òrdens y instruccions que, per los effectes altdits, aparegan necessaris. Y que per ço, sie suplicat als senyors consellers y savi Consell de Cent tinguen a bé y sien servits approbar que dit Puigjaner puga acudir al dit càrrech, suposada la urgentíssima necessitat ab què.s troba vuy la present casa. Altrament, protesta dit senyor deputat ecclesiàstich de tots los danys que poden resultar al General de no fer-se dita nominació de present, offerint-se justificar més lo dit vot ab altre paper que aprés se donarà, requerint se'n lleve acte de tot y dada còpia».

733v Lo qual vot y protestació y requeriment axí llegit, aderint a ell y ella, com desobre està tocat, los dits senyors deputat y oÿdor real, respongueren encontinent dits senyors deputat militar y oÿdors ecclesiàstich y militar en la forma següent, dient que, sobre assò, no volien donar son parer per ara fins que sia declarada la causa que.s tracta per comissió del consistori contra lo senyor Martí devant los magnífichs assessors del General, y que esta és sa resposta. De les quals cosas sobredites tots los dits senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General, ço és, cada hu per sa part, en la forma dels aderiments y parts lurs desobre declarades, ordenaren y manaren ne fos levat de tot, segons que axí ne és estat fet, acte per mi, dit scrivà major. Presents per testimonis los desobre nomenats, en presència dels quals ordenaren y manaren <a> ses senyories a dit scrivà major que.n done còpia alguna de dites scriptures sens inserta de las protestas als peus d'ellas fetas.

E lo mateix die dels nou de agost, a la tarda, estant los dits senyors deputats y oÿdors, tots sis, en dit son consistori de la casa de la Deputació, y present també, cridat y request, lo dit scrivà major y presents per testimonis //734*r*// lo dit Miquel Marquès y Montserrat Albià, passamaner, ciutadans de Barcelona, lo senyor deputat ecclesiàstich donà, en presència de tots y féu llegir y publicar per dit scrivà major un paper en scrits, que digué ésser, com era, son vot, protestació y requeriment en la matèria que en ell se conté, al qual aderiren los senyors deputat real y oÿdor real, y és del tenor següent:

«Ayustant a son vot, attès se ha respost, per lo senyor deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar que, sobre assò, no volen donar son parer per ara fins que sie declarada la causa que.s tracta, per comissió del consistori, contra lo doctor Martí devant los magnífichs assessors, ab què.s veu evidentment lo ànimo y intenció tenen, com en alguna occasió han declarat, de confirmar o de nou elegir dit doctor Martí per la commissió a dits assessors donada, no és, en quant a la revocació feta per lo consistori, per no ésser la elecció y revocació cosa de justícia, sinó merament de gràcia, que en ningun temps ha tingut ni té dependència, interessència ni conexensa de dits assessors sinó, tan solament, per a què.s conega dels delictes o excessos per aquell comesos contra la Generalitat, a fi y effecte que sia punit y castigat conforme sos demèrits, que, altrament, se seguirà un gran absurdo, que lo consistori, després de haver revocat a dit doctor Martí, //734*v*// ab parer dels brassos y quinsena, hagués comesa la causa de revocació a dits assessors. Y axí, per los effectes que se han representat ara y en altras occasions, attenent que lo mayor y dels mayors serveys que.s poden fer a sa magestat, que Déu guarde, és tenir sos vassalls ab quietut perquè axí cessen los inconvenients que.s podrian succehir en dany de sa real Corona y prejudici de esta província, conciderant que dit doctor Francesch Martí fonch revocat per est molt il·lustre consistori del mateix càrrech de què.s tracta, procehint ab molta circunspecció, ab parer dels brassos y quinsena per aquells comesa, y alguns dies després que los molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent de la dita ciutat de Barcelona havia feta semblant revocació, y perseverant en aquella, ha enviat després altre embaxador a París. Per hont, conformant o elegint de nou lo revocat, una o altra d'estas d'estas determinacions se donaria per reprobada, lo que.s deu ab totas veras excusar per cuitar en est molt il·lustre consistori, qui proceheix ab tanta attenció, alguna occasió de nota; majorment, havent de ésser dita confirmació directament contrària a las resolucions de dits brassos y quinsena, y a la conformitat y unió que, per conservació d'esta província, se ha tingut y té ab dits molt il·lustres senyors consellers //735*r*// y savi Consell de Cent de dita ciutat.

Y, fent-se lo contrari, podria ésser que de esta discòrdia nasquessen inquietuts, ab què restàs deservit sa magestat, qui usant, com sempre, de sa real clemència, no ha mostrat estar-ho de dita revocació ab sa real carta de 10 de juliol proppassat, ans bé nos ha fet entèndrer que qualsevol altre que enviassem per embaxador seria molt ben rebut, encomanant-nos molt encaridament y encarregant-nos ab dita carta evitem totas inquietuts y perturbacions. Y axí, tenint esta sola attendència y concideració, y que té mayors dificultats, tant per lo sobre referit quant per la autoritat de est molt il·lustre consistori, confirmar lo revocat que no haver de principi dexat de fer dita revocació, diu que dissent a què.s dilate la elecció y nominació de persona de embaxador, per quant la dilació és prejudicial al servey del rey y beneffici de esta província. Y axí, per sa part, altra vegada nomena per dit effecte a mossèn Francesch Puigjaner y requer que d'esta proposició, vot y dissentiment se'n done notícia y part als dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, per a què sa senyoria y est molt il·lustre consistori scriguen a sa magestat que.s done per servit de dita nominació de embaxador, per representarli lo que.s judique més a propòsit per son real servey; protestant de tots y qualsevols danys y prejudicis puguen seguir-se de dita dilació contra de qui //735*v*// causarà aquella y de tot lo lícit y permès; requerint també al scrivà major de la present casa leve acte de dita proposició, vot y dissentiment y li'n done còpias autènticas perquè ab aquellas ne puga donar notícia als dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, per a què junts puguen, si aparexerà convenir, donar-ne rahó a sa magestat y a sa alteza».

Lo qual vot y protestació y requeriment, axí llegit y aderint a ell, com és dit, los dits senyors deputat y oÿdor real, respongueren encontinent los senyors deputat militar y oÿdors ecclesiàstich y militar que se aturavan lo temps de la constitució per a respòndrer.

E aprés, als onse de dit mes de agost 1646, present en assò y cridat lo dit Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y presents també per testimonis Rafel Llagostera y Gerònim Carrer, studiant, residints en Barcelona, los senyors don Joan de Argensola, deputat militar, y doctor Pere Quer, canonge de la sancta Iglésia de Leyda, y Benet de Tord, donsell, oÿdors ecclesiàstich y militar, constiuïts personalment en las casas del palau de la Comtessa de la present ciutat, volent, segons digueren, respòndrer a la scriptura desobre insertada, donaren y entregaren al dit Bruniquer, scrivà major, //736*r*// una altra scriptura en sa resposta, que dit scrivà major, en sa presència y dels dits testimonis, llegí y publicà, que és del tenor següent:

«A un acert vot reduït en scrits, reduint aquell a acte de orde del il·lustre y reverent doctor Barthomeu Viver, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya, als nou<s> dies del present y corrent mes, en la vesprada, al qual entrevingueren per testimonis Montserrat Albià y Miquel Marquès, notari, y al contengut en dit paper se, diu, aderiren lo deputat real y oÿdor real, lo qual comensa en lo mateix dit die y acaba lo temps de la constitució per respòndrer, diuen y responen los il·lustres senyors deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar que la elecció de embaxador és acte facultatiu, no obstant la deliberació dels brassos y quinsena. Y axí, volent usar de la facultat tenen y los està atorgada, usaran de aquella quant los parexerà ésser convenient, y los dits deputat ecclesiàstich, deputat real y oÿdor real procehiran no ab modo de violència, com han procehit , sinó ab la deguda conformitat, pus de igual a igual no.y ha imperi. Y encara que fassan incòpia, en dita acerta scriptura, del que dits deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar respongueren a la scriptura donada lo mateix die al matí, que, sempre y quant los assessors del General haurian declarada la //736*v*// causa que lo fisch del dit General insta contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor, se ajustaran a la nominació de persona, no pogué dita resposta occasionar a què en la dita acerta scriptura se digui que los dits deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar volian perturbar y mòurer inquietuts en la present província, rahons prou escusades per conèxer molt bé lo zel y recta intenció ab què los dits han sempre procehit. Y a bé que la nominació de persona sia acte de gràcia, la revocació, emperò, ho és de justícia, per irrogar nota y pena en lo revocat. Y sempre han tingut y tindran dits deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar attendència a la obligació de sos officis, mirant axí per la conservació de la província y servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde. Y dilatar la nominació de persona entenen y tenen per cert és hu dels majors[a] benefficis se poden fer a la present província y servey de sa magestat, com se dexa conciderar de sa real carta de deu de juliol proppassat, majorment estant las cosas en lo estat se troban. Y, si.s concidera lo estat de ellas, se veurà evidentment que té attendència al que.s té més obligació mirar, y los benintencionats ho conexen. Y may los dits deputat militar, oÿdors ecclesiàstich y militar han feta acció de la qual se pogués inferir occasions, dissensions ni turbacions //737*r*// en la província. Y assí, ere ben escusat lo que en dit acert vot y pacta se diu, per

a. a continuació ratllat serveys.

lo que dits deputats militar, oÿdors ecclesiàstich y militar donan lo contengut en lo present paper per resposta, y no consenten en res del protestat per dits deputat ecclesiàstich, deputat y oÿdor reals, ans bé expressament reprotestan contra dels dits de tots los danys y interessos, y del demés lícit y permès, requerint al notari no clogue lo dit acte sens inserta de la present resposta».

De les quals coses axí fetas, tots los dits senyors deputats y oÿdors respective, cada hu per sa part, en la forma que desobre és tocat, requeriren y manaren ne fos, segons que ne és estat, levat lo present acte, lo qual fonch fet en Barcelona en los lochs, dies mes y any sobredits. Presents dit scrivà major y los testimonis dalt scrits, respectivament, com desobre està largament contengut.

738r Divendres, a XVII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori com mossèn Francesch Descallar y Surribas, sobrecullidor del General de la part de levant, e o per ell mossèn Francesch Descallar, son fill, vuy servint dit offici, ha comptat y pagat, ço és, guerra y ordinari, la terça de juliol y agost y setembre 1644, acceptat los libres y diners de les viles de Pineda y Bellver. La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, lo magnífich Joseph de Urrea, racional sobredit, ha fet relació de mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor de la part de ponent, ha comptat y pagat, ço és, guerra y ordinari, la terça febrer y mars 1645. Faltan los libres y diners, axí ordinaris com guerra, de la ciutat de Leyda, Solsona, Balaguer y tota sa col·lecta, per rahó de las grans guerras. La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

738v En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu, hont estava patent lo Santíssim Sagrament, que beneÿt y lloat sie-se para sempre, hont trobaren los senyors consellers. Y assentats alt en lo presbiteri, ab la forma acostumada, oÿren lo offici ab molta devoció, precant a Déu Nostre Senyor donàs bon succés a nostres armes. Per lo qual effecte estava patent Nostre Senyor en dita Iglésia, per haver-ho enviat a dir lo senyor virrey, que.s troba ab son real sobre Leyda. Y acabat dit offici, se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donsell, y Joseph Damians, ciutadà honrat, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Essent lo estament[a] ecclesiàstich lo més principal en la present província y tenir les exempcions de les *//739r//* quals tots ne tenen notícia, y per estar ausent del present Principat lo il·lustríssim senyor bisbe de Gerona, qui a la episcopal dignitat té annexa la delegació apostòlica de jutge del breu, per a poder conèxer dels delictes atroses cometen los ecclesiàstichs y religiosos de la província; y, no obstant dites exempcions y per estar dit bisbe de Gerona hausent de la present província, han vist y experimentat los deputats del General de Cathalunya que, per ministres reals, se à procehit contra persones ecclesiàstiques y religioses, remetent alguns d'ells al romano pontífice, a altres remetent-los en les presons reals, y altres fent-los anar fora la present província, obligant axí als dits deixen ses residències y pròpries habitacions, que, a ésser examinades y per son jutge conegudes les causes y delictes ab la defensa hagueren feta, quisà no foren castigats ab tant graves penes, apar fore de molta conveniència suplicar a Sa Santedat, de part dels deputats, que durant la ausència del bisbe de Gerona delegue alguna persona per a què aquella conegue dels delictes cometen los ecclesiàstichs y religiosos, si y conforme al dit bisbe de Gerona està concedit, per a què axí cessen los procehiments dels officials reals contra los ecclesiàstichs y religiosos, y se guarden als dits les exempcions lurs. Per ésser la matèria de la qualitat és, no han volgut los dits deputats *//739v//* posar en exequució cosa alguna sens lo parer, autoritat y assentiment de vostra senyoria, a qui supliquen li sie de mercè donar aquell, que, ab lo acertat de vostra senyoria, procehiran a obrar tot lo que aparrà convenir en lo dit fet».

E aprés tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories que ells havian reportada la dita embaxada a dits senyors consellers, la qual havian explicada primer de paraula y aprés donada per scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat. Y que dits senyors consellers los havian fet de resposta que no sabian que poder donar altre consell sinó dir que ells, dits consellers, havian ja escrit a Sa Santedat sobre lo mateix fi. E de la mateixa manera, feren dits senyors embaxadors relació a ses senyories que ells havian reportada la mateixa embaxada, lo mateix die, al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona. La qual, axí mateix, havian expli-

a. estament *interlineat damunt* ecclesiàstich.

cada de paraula y aprés donada en scrits, de la mateixa manera que als molt il·lustres senyors consellers. Y que se'ls havia fet de resposta que.u mirarien y tornarian resposta.

Dissabte, a XVIII. En aquest die, per medi dels dits senyors // 740r // Domingo de Moradell y Joseph Damians, enviaren consemblant embaxada, com la desobre insertada, al molt il·lustre bras militar. La qual, axí mateix, explicaren de paraula y aprés donaren per scrits, de la manera que ere estat ordenat. Y aquella rebuda, los havian respost que.u mirarian y tornarian resposta.

Dimars, a XXI. En aquest die, en la matinada, ses senyories reberen en lur consistori, de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors don Anton Meca, Francesch Senjust, donsell, y Emanuel Guiamet, ciutadà, la embaxada // 740v // devall scrita, dient contenir la resposta de la que, per part de ses senyories, los fonch feta a 18 del corrent. La qual explicaren primer de paraula y aprés donaren per scrits, y és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo bras militar estima molt la mercè que vostra senyoria li ha feta en donar-li rahó de les cartes que té rebudes de sa magestat christianíssima, Déu lo guarde, y de las que vostra senyoria ha fetas per los capítols de las iglésias y universitats d'est Principat. Y, per cert, ha feta cosa molt acertada per al servey de sa magestat y beneffici d'esta província. Y en lo que vostra senyoria demana parer a dit bras, acerca de suplicar a Sa Santedat se servesca de delegar en aquest Principat alguna persona que conega dels delictes cometen los ecclesiàstichs y religiosos durant la ausència del reverendíssim bisbe de Gerona, a qui estava concedida dita conexensa, diu que, per ser lo negoci tant grave y de importància, y que té circunstàncias tant dignes de ser conciderades, que li apar que poria vostra senyoria ajuntar brassos y donar rahó en ells d'est negoci, per a què allí se tractàs largament y pogués aconsellar a vostra senyoria lo que aparegués més convenient als // 741r // servey de Déu, de sa magestat y beneffici de aquest Principat».

E ses senyories respongueren a dits embaxadors que estimaven molt a dit bras militar la mercè y honra los feyen.

En aquest mateix die, ses senyories donaren y entregaren al magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General de Cathalunya, la scriptura o requesta assí continuada, la qual, com a síndich del General, ha de presentar al governador del(s) comtats de Rosselló y Cerdanya residint en Perpinyà, seguint en tot la instrucció que, a part, se li dóna, que també està continuada al peu de dita scriptura, que totes estan assí insertades, que són del tenor següent:

A. «Molt il·lustre senyor. A notícia del General ha previngut que, de orde de vostra senyoria, en las vilas de Perpinyà, Canet y altres vilas y lochs dels comtats de Rosselló y Cerdanya són estades manades publicar unas cridas, sota scritas y firmadas per vostra senyoria y per los doctors Puig y Martí, assessor y advocat fiscal, referendadas per Joan Altafulla, notari y secretari, als 24 del any 1646, sens que se expresse lo mes, ab las // 741v // quals se ordena y mana que ninguna persona, de qualsevol grau, estament y condició sie, no gosse ni attente aportar sal de die ni de nits, per mar ni terra, de las salinas de dita vila de Canet ni de altres viles y lochs de dits comtats per vèndrer aquella en lo regne de França, sots pena de confiscació de la sal, bestiars, carros, carretas, barques, vaxells o altres fustes aportaran o tindran carregada aquella, y de sinquanta scuts pagadors per quiscun dels contrafahents, prefigint sis mesos de plaso per inquirir y provar qui haurà aportada sal en dit regne de França. Las quals penas estan imposades per la primera vegada als qui contrafaran en ditas cridas, y per la segona vegada, si aquell contrafarà a ditas cridas serà plebeyo, incorrega en la pena de servir en las galeras de sa magestat christianíssima per tres anys, y si serà militar o gosarà de privilegi militar, encorrega de relegació per tres anys en una fortalesa nomenadora per sa magestat, y altres penes majors o menors a arbitre de sa senyoria y son egregi consell. Axí mateix, en ditas cridas, se prohibeix, veda y mana a totas y qualsevols personas de qualsevol grau, estament o condició sien que, per si ni per interposada persona, per via directa o indirecta, pública ni sacretament, // 742r // no gose ni presumesca en la dita vila de Canet ni en altre població de dits comtats vèndrer, donar ni per algun altre[a] contracte alienar quantitat alguna de sal a ningun francès habitant fora de los presents comtats, sots las penas dalt ditas, axí per la primera com també per la segona vegada se provarà haver contrafet a ditas cridas, com més largament tot lo dit està en las ditas cridas exposat y deduït. De las quals, com ha fet, de orde y manament de vostra senyoria, ne té plena notícia, y axí, no se li lliure còpia de ditas cridas.

E com, molt il·lustre senyor, per las generals constitucions de Cathalunya, sie líbero lo comerç, axí per mar com també per terra, y als poblats y habitants en lo principat de Cathalunya y comtats de Rossselló y Cerdanya estiga atorga-

a. *a continuació ratllat* altre població de dits comtats.

da facultat y sie permès poder aportar qualsevols mercaderies en qualsevols ciutats, ports, lochs o vilas voldran anar, axí per mar com també per terra, sens que per lo rey y sos ministres se'ls puga fer empaig ni impediment algú, pagant los vectigals a qui.s deuran per las mercaderias aportaran, de hont la prohibició en ditas cridas feta prohibint als poblats en dits comtats lo poder tràurer sal de dita vila de Canet, viles y lochs dels comtats, prohibint lo poder aportar aquella // 742*v* // hont los aparrà, resulta contrafacció formal a las constitucions 1ª y 9 del títol «De comersis y seguretats de camins», col·locades en lo libre 4, títol 22 del volum primer de las generals constitucions a d'aquelles aplicables, per lo que lo síndich del General, per lo públich y comú interès, zelant la observança de las generals constitucions, a vostra senyoria suplica y, en quant és menester, requereix, per la observança de las ditas[a] generals constitucions y execució del pactat en lo capítol 14 dels pactes jurats per sa magestat christianíssima, que Déu guarde, casse y revoque ab tot effecte ditas cridas; y axí mateix, mane borrar aquelles del registre o registres hont estaran continuades, donant certificatòria de la revocació de aquellas per a què, axí, cesse la contrafacció feta a las ditas constitucions ab ditas cridas; requerint a[b] ..., notari de la Deputació local de la present vila de Perpinyà, leve acte de la presentació de la present scriptura a vostra senyoria feta, en observança del contengut, ordenat y disposat en lo dit capítol 14 dels jurats per sa magestat, y a més, és de justícia revocar las ditas cridas, se reputarà a singular favor de mà de vostra senyoria».

B. «Institució per lo síndich del General a ell donada per los molt il·lustres senyors deputats del General[c] de Cathalunya a 21 de agost 1646. Arribat que serà lo síndich del General en la vila de Perpinyà, se conferirà ab lo deputat local de dita vila y li entregarà la carta dels senyors deputats, y li dirà que, per cosas tocants a la Generalitat, ha de fer certas diligències en la present vila, comforme tindrà ja notícia d'ellas per la carta dels senyors deputats, y pregar-li que, en tot lo que se li oferesca, vulla assistir-li com ne confia. Després, se conferirà ab lo notari de la Deputació local, y en sa absència a qualsevol altre notari de la dita vila, al qual li amostrarà la scriptura aporta de ací per lo governador de Rosselló. Y ab companyia de dit notari, aniran a trobar lo governador y li farà presentar la scriptura ab la cortesia que.s deu. Y de la resposta que lo governador farà dies que respongué, encontinent, ne farà levar acte per lo mateix notari. Si, emperò, lo governador no respondrà de prompte, ans bé se ature temps per a respòndrer, se esperarà que passen tres dies, y passats aquells, si no haurà respost, tornarà ab lo notari a vèurer-se ab lo procurador y dir<a>-li se servesca respòndrer // 743*v* // a la scriptura se li presenta per part dels senyors deputats. Y axí mateix, de la resposta que aleshoras farà, ne farà levar acte, y aprés aquell y tret en pública forma, lo pendrà y se'n tornarà a esta ciutat».

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per alguns negocis y afers concernents lo beneffici públich. Y estant junts en lo consistori, tingueren avís ses senyories que venia lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors (oÿdors) ecclesiàstich y real, ab los porters y masses devant, y se'n entraren en consistori. Y assentats tots en la forma acostumada, dit senyor de Marca digué que sa magestat, Déu lo guarde, li havia scrit que havia scrit als plenipotenciaris que tenia en Monster que offerissen al rey cathòlic, en recompensa de las plassas de Leyda, Tarragona y Tortosa que occupava en Cathalunya, sis plassas de las moltas que sa magestat christianíssima tenia en Flandes, dexant la elecció d'elles a dit rey cathòlic. Y que sa magestat christianíssima renunciava en favor de dit rey cathòlic lo dret y causa tant just que té en lo regne de Navarra, y que, de aqueixa manera, fessen paus generals y no treves. Y que havia ordenat a ell, dit senyor de Marca, fes sabidors(s) a ses senyories dels senyors consellers y deputats del que ell obrava en favor de Cathalunya, del que dits dos consistoris feren molt gran estimació de la mercè y honra los feya sa senyoria il·lustríssima, de tant bona nova. Y que lo pit generós de sa magestat christianíssima esvés estos sos fidelíssims vassalls era com de pare a fill, en tant que no podia ser més. Y dit això, dit senyor de Marca se alsà y se'n anà, al qual acompanyaren dits senyors oÿdors fins al cap de la escala , y aprés se'n anaren, al cap de poch, los senyors consellers.

Dijous, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, // 744*v* // absents los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per a tractar cosas convenients lo beneffici públich. En la qual conferència assistiren las dos setsenas nomenades per les dos cases[a], y dita conferència se tingué en la sala hont

a. ditas *interlineat damunt* generals.
b. *a continuació un espai d'uns 30 mms en blanc.*
c. *a continuació repetit* del General.

a. *a continuació repetit* nomenades per las dos casas.

se té lo savi Consell de Cent. Y estigueren assentats en ella los senyors (dels) dos consistoris en lo escon més alt de sota la image de Nostra Senyora, estant los senyors deputats assentats a la part hont los mercaders; y en aqueixa mateixa part la sua setsena. Y a la altra part los senyors consellers, y a la mateixa sua part la sua setsena de la ciutat, en lo escon hont seuen los ciutadans. Advertint que lo senyor deputat ecclesiàstich estava en lo dit escon, en lo mitg, y després de sa senyoria[a] los demés consistorials per son orde. Y lo senyor conseller en cap també estave en lo mateix escon, en lo mig, a mà esquerra del senyor deputat ecclesiàstich; y seguidament de dit senyor conseller en cap, estigueren assentats los demés altres senyors consellers. Entre tots los quals y ditas dos setsenas de cada casa, se conferiren matèrias concernents lo beneffici de la província.

745*r* Diumenge, a XXVI. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, combragaren lo molt il·lustre senyor Benet de Tord, donsell, oÿdor militar del present Principat.

En aquest mateix die, entre las onse y dotse horas de la nit, estremunciaren a dit molt il·lustre senyor Benet de Tord, oÿdor militar.

Dilluns, a XVII. En aquest die, entre les quatre y sinch horas // 745*v* // de la matinada, donà la ànima a Déu lo senyor Benet de Tord, donsell, oÿdor militar del General de Cathalunya. Déu lo tinga a la sua santa glòria.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en llur consistori un recaudo, entre las tres y quatre horas de la tarda, absent de aquell lo senyor oÿdor ecclesiàstich per sa indisposició y desgana, de part del magnífich micer Jaume de Canser, donsell, sogre del dit senyor Benet de Tord, oÿdor militar, per medi dels nobles don Hierònym de Gàver y don Joan Claret y Uluja, los quals feren a saber a ses senyories, de part de dit senyor micer Jaume de Canser, com, entre les quatre y sinch horas de la matinada, era mort lo senyor Benet de Tord, son gendre, sens fer testament, lo cos del qual havian resolt depositar en la iglésia del palau dit de la Comtessa; y suplicaven a ses senyories fessen en esta occasió fer lo que en altres vegades se era acostumat. Y ses senyories respongueren que.ls pesava molt de la mort de dit senyor oÿdor, per haver perdut tant bon company, y que ells farien lo que en semblants occasions s'és // 746*r* // acostumat fer. Y encontinent, ses senyories manaren tancar las portas de la present casa y restaren solas ubertas las portalletas. Y manaren, axí mateix, a Montserrat Albià, verguer de ses senyories, qui té en conrreu la capella de sanct Jordi de la present casa, que fasse se celebren missas contínuament en la dita capella, tantas quantas se puguen celebrar, com en effecte se celebraren, comensant demà de matí, que comptàvem a 28 del corrent, y aprés los dies de 29 y 30 del mateix, ab la forma acostumada.

En aqueix mateix die vingueren consistorialment los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories. En la qual conferència entrevingueren y foren presents las dos setsenas nomenadas per los consistoris, y, junts y assentats en consistori, als banchs que estaven aparellats, fonch proposat lo paper que està assí insertat y és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Las quatre personas per vostra senyoria nomenades són de parer que, vistas las resolucions de brassos y quinsena, ab las quals sempre se ha aconsellat // 746*v* // a vostra senyoria que, per los effectes contenguts en las proposicions, era convenient que, per part de vostra senyoria, se enviàs embaxada a sa magestat, que Déu guarde, en conformitat del que havia deliberat lo savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona y del que demanava la uniformitat que sempre han tinguda las dos casas, que tant convé per lo servey de sa magestat y conservació d'esta província, deuen vostra senyoria juntar-se y fer nominació del embaxador. Y axí mateix, respondre, ab la brevedat possible, a las cartas tenen rebudas de sa magestat. En quant, emperò, la persona que ha de donar esta resposta discordan, sentint los uns que vostra senyoria la deu remètrer a Francesch Puigjaner, embaxador de la ciutat de Barcelona en la cort de París, suplicant als molt il·lustres senyors consellers ho tingan a bé, y los altres són de parer se deu dexar a vostra senyoria lo modo ab què se ha de donar dita resposta, ara sie per lo embaxador nomenarà vostra senyoria, fent se partesca a tota diligència, o cometent-o, en lo entretant, en la cort a altre persona a vostra senyoria ben vista, salva en tot la millor sensura y parer de vostra senyoria en la casa de la Deputació, vuy, a 24 de agost 1646. Lo abat de Banyoles; don Jacinto de Vilanova; Domingo Moradell; Joseph Ximenis y de Montredon; yo, don Pedro Desbosch y de Santvicens, arbitre[a] // 748*r* // anomenat per los molt il·lustres senyors consellers de Barcelona a la diferència que.s té entre los molt il·lustres senyors[b] consistorials del principat de Cathalunya, me ajuste en tot y per tot al parer de

a. a continuació repetit y després de sa senyoria.

a. a continuació aquest paper, transcrit a l'Apèndix 1, pàgs. 788-789.
b. a continuació ratllat consellers.

las personas que diuen que en lo entretant que tardaran a concertar-se los molt il·lustres senyors deputats de la persona que han de enviar a sa magestat, Déu lo guarde, que las cartas y memorial se han de enviar a sa magestat se donen per mà del senyor Puigjaner, embaxador de la ciutat; suplicant als senyors consellers sien servits tenir-o a bé. Y assò és mon parer, y axí ho firmo de mà pròpria vuy, als 26 de agost 1646. Don Pedro Desbosch y de Santvicents».

Lo qual paper vist y legit en dita conferència y junta, desijosos tots de reduhir en deguda conformitat las diferències que occorien entre ses senyories dels senyors deputats, aparegué a tots devien conformar-se ajustadament y obrar segons son tenor, comforme los senyors deputats ecclesiàstich, militar y real, y oÿdor real, qui eren presents en esta junta, de la qual ere absent lo senyor oÿdor ecclesiàstich per sa indisposició y lo senyor oÿdor militar per éser mort vuy die present, acordaren, en presència de tots, conformar-se ab la arbitració que.s estada donada en dit paper, que, altrament, està assí també originalment cusit, ab las fermas pròprias dels mateixos arbitres.

748*v* En aquest mateix die, ses senyories reberen en lur consistori una carta del sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, per medi de monsiur Xampanya. La qual rebuda y llegida, manaren fos cusida en lo present dietari, que.s signada de letra A.

Dimars, a XXVIII. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, se posà sobre la present ciutat una grandíssima novulada de mal temps, aportant ab si molts grans trons y aygua, que aparexia que tot se'n avia de entrar. Y entre molts lamps que lensà n'i hagué hu que ferí en lo manastir de les Gerònimes de dita ciutat, entrant-se'n dins la iglésia de dit monastir. Y envestí dret a la capella que està al entrar, a mà dreta, hont hi havia un altar en lo qual estava posat un Cristo molt gran, posat en la creu, molt devot, ab son dosser negre y cortines de tafetà carmesí. Y dit lamp remeté al imatge de dit Christo, pagant-li en los pits, de tal manera que[a] //751*r*// des del coll al ventre, dels pits tot a un igual, entrant-li mig palm endintre, levant-li lo cap, lo qual caygué enrrera, desfent-li las junturas dels brassos y rompent-li una cama, restant lo cos en la creu tenint-se solament ab un petit clau que.y havia darrera la esquena de dit Christo, dexant aquell imatge de Déu fet un espectàculo, sens cremar cortina ni altra cosa de dit altar. Lo qual, al cap de un quart, lo baxaren de dita creu hi.l posaren sobre lo altar, hont estigué alguns dies, del que.s fa la present nota.

Dijous, a XXX. En aquest die se anaren continuant lo celebrar misses en la capella petita de la present casa per la ànima de dit senyor oÿdor militar, y las portes estaven tancades, sols ubertas las portalletas, com los dos dies atràs.

751*v* En aquest mateix die, en dita matinada, se celebrà en dita capella petita de la present casa, per la ànima de dit senyor oÿdor, lo aniversari ordinari, ab la cantòria de la Seu. Digué la missa lo reverent senyor Miquel Joan Boldó, canonge, official y vicari general de la Seu de Barcelona, lo qual oÿren ses senyories y los demés officials de la present casa. Adverteix-se que ningú aportave dol sinó los tres verguers de ses senyories, y tots offeriren un siri groc. Adverteix-se també que devant de dita capella petita hi havia un túmol cubert de vellut negre, ab les armes del General, y desota un tros de bayeta negre. Y a cada costat, sas bandoneras ab dotse atxes de cera groga a cada una, que cremaren tant quant se estigué a dir dit offici, ab la forma acostumada.

752*r* Setembre MDCXXXXVI

Dissabte, al primer. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de aÿr, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedora dels lochs vaccants de oÿdor militar per lo *residuum* del present y corrent trienni per mort del senyor Benet de Tord, oÿdor militar, comforme disposició del capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Baldiri Galí, ardiaca y canonge de Leyda; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda; mossèn Guillem Pere Dusay, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Jaume de Cardona, //752*v*//[a] Gabriel Antoni Bosser, Joseph de Vilamala. Per lo estament real, los senyors Joseph Ximenis, Steve Fornells, micer Joseph Pinyol. Y encontinent, en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Joseph de Jalpi y Julià, prior de Mayà, del orde de sant Benet; lo doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de Leyda; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda. Per lo estament militar, los senyors mossèn Pau Amat, major; //753*r*// mossèn Ramon Spuny, mossèn Hierònym Çaconomina; y per haver

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 789.

a. a continuació ratllat lo doctor Joseph Broquetes.

constat que estava mal en lo llit, fonch extret en son loch lo doctor don Acasi de Ripoll. Per lo estament real, los senyors Agustí Calvet, Luýs Brossa y Miquel del Munts, doctors en medicina, ciutadans de Barcelona. Y fet açò y oÿda primer sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita inseculació y acabaren aquell lo mateix die, entre las sinch y sis horas de la tarda del mateix die, com més largament és de vèurer en lo acte de dita inseculació, continuat en lo llibre de Deliberacions sots la dita jornada del die present.

Diumenge, a II. En aquest die se féu extracció de novena per la habilitació dels oÿdors qui poden concórrer o no, ab convocació de brassos cridats del die de aÿr, // 753*v* // en presència de nou testimonis, los quals serviren de brassos, com és acostumat. Y dits testimonis foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Baldiri Galí, ardiaca y canonge de Leyda; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra Joseph de Jalpi y Julià, prior de Meyà. Per lo estament militar, los senyors Narcís Ramon March, Joan Tassis de Ferrer, don Luýs de Bach. Per lo estament real, los senyors Jaume Llobregat y Amell, micer Joseph Rull, micer Joseph Pinyol. Y volent-se assentar en sas cadires, lo senyor prior de Meyà, fra Joseph de Jalpi, attès que se assentaren en las dos primeras cadiras // 754*r* // los dos senyors Baldiri Galí y doctor Joseph Broquetes, protestà per ço que no li fos fet prejudici a son dret, pretenent havia de sèurer primer que ells, los dits dos capitulars, per ésser axí degut a sa dignitat de prior de Meyà, com pretenie; y que, per esta causa, volie y protestava de son bon dret li reste en tot temps salvo e il·lès, sens que lo present acte li puga fer prejudici algú. Y successivament feren los senyors militars y reals la protesta acostumada en semblants actes. Y encontinent fonch feta extracció de habilitador en la forma acostumada, en què foren extrets, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona; Onoffre Ciurana y de Bellafilla, canonge de Gerona; lo doctor fra Andreu Pon, abat de Àmer. Per lo estament militar, los senyors Rafel Bonaventura de Gualbes, Pau Xammar, Dimas Pobla. // 754*v* // Per lo estament real, los senyors mestre Francesch Gimbert, micer Barthomeu Soler, mossèn Joseph Miquel Quintana. Los quals, axí extrets y fetas las protestas acostumades per los militars y reals en rahó dels assientos, y oÿda sentència de excomunicació, comensaren lo acte de dita[a] habilitació lo mateix die, entre las nou y deu horas de la matinada, y acabaren aquell entre las sis y set horas de la tarda del mateix dit die, com-

a. a continuació ratllat inseculació.

forme més largament està contengut en lo libre de Habilitacions, recòndit en la scrivania major del dit General.

Dilluns, a III. En aquest die, en la matinada, se féu extracció de oÿdor per lo estament militar del General de Cathalunya, per mort del senyor Benet de Tord, en la forma que disposan los capítols de la Cort. Y fonch llegit lo capítol de las corts 1493, continuat en lo libre de la Ànima, en lo full signat de letra M, lo qual comensa «E si algú o alguns // 755*r* // dels deputats, etcètera», per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat y scrivà major del General de Cathalunya, en presència de nou testimonis, qui foren los següents, los quals serviren de brassos, ço és; per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Joseph Balle, canonge de Urgell; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors Domingo de Moradell, Hugo de Sanctjoan, Joan Viver. Per lo estament real, los senyors Joseph Lussàs, mestre Joan Martí, micer Narcís Roger. Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs, aprés los militars y aprés los reals en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments, militar // 755*v* // y real, lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpol·ladament, com és pretès per dits militars y reals. Y, feta dita protesta, fonch passat avant en dit acte de extracció, en la forma acostumada, y en dita matinada fonch extret en oÿdor militar, en loch y per mort de dit senyor Benet de Tord, micer Bernat de Vilallonga, oÿdor militar[a].

Dimars, a IIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die, vingueren en consistori los magnífichs obrers de la present ciutat, los quals representaren a ses senyories que unas casas que vuy són tancadas, al cantó de la Freneria, vers lo carrer que passa de la Libretaria a la devallada de la Presó, que vuy té lo General inventariadas per exequució contra[b] ... Prats, droguer, perillaven de alguna gran ruÿna de espallar-se, y que ja altre die, dits[c] // 764*r* // obrers ne feren enderrocar dalt algun envà y que ara prest havian de fer lo mateix de altres casas, si

a. oÿdor militar *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
c. a continuació dos memorials, transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 789-795.

[1646]

no s'i donava remey. Y que axí ne donaven rahó a ses senyories, perquè manassen reparar aquest dany, que, altrament, se havia de fer algun gran enderroch de ditas casas. E ses senyories respongueren que estimaven lo bon cuydado y que farian vèurer-ho perquè s'i pogués provehir lo fahedor.

Dimecres, a V. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die, ses senyories enviaren al senyor Francesch Puigjaner, embaxador de la ciutat de Barcelona, en la cort de París per què donàs en mans de sa magestat lo memorial que se li envia, còpia del qual és del tenor següent:

«Señor. Los deputados del General de Cathaluña, //764v // postrados a los reales pies de vuestra magestad humilmente, dizen que han tenido noticia cierta de que vuestra magestad es servido conceder treguas al enemigo en el principado de Cataluña y condados de Rosselló y Cerdaña, quedando ellos baxo la obediencia de vuestra magestad, que es nuestra mayor dicha. Y teniendo el enemigo las plassas que posseherá el día de la publicación, que sería desdicha deplorable para los cathalanes, porque las plassas que pretende el enemigo retener y el país en que quedamos los fidelíssimos vassallos de vuestra magestad es de tal calidad y cituación, que nos expone a riesgo y peligro de que con la fuerça y con la cauthela gane el enemigo lo que oy no puede, y que nosotros perdamos el dulce imperio de vuestra magestad, bolviendo a gemir el jugo pesado de Castilla, cuyo odio <como> no tiene fin, ni su vengança tiene límite.

2. Justo es, señor, obedecer a las resoluciones de un monarca heredero de la justicia, de la rectitud y de la clemencia del glorioso rey Luýs XIII, y sobre todo de un monarca aconsejado de una madre y reyna en quien la santidad, la piedad, la prudencia y las demás virtudes eroycamente entre sí compiten, a cuya felice regencia deven las cienes de vuestra magestad los repetidos laureles con que cada año los príncipes le coronan en Flandes, Alemanya, Italia y Cathaluña. Obligación es, annexa al vassallage que a vuestra magestad //765r // devemos, ajustarnos a la disposiciones reales y resignar todos nuestros interesses en las manos de vuestra magestad y en las de la reyna nuestra señora, por ser tales manos que obran quanto quieren, y no quieren sino lo que es justo. Contradecir no podemos que vuestra magestad es rey potentíssimo, ni devemos, porque es nuestro rey y señor, ni queremos, porque consagramos nuestra libertad con la obediencia a los pies reales de vuestra magestad, pues havemos experimentado de su gran clemencia, que entonces floresse y permanesse, la libertad de los cathalanes, quanto más rendidos y entregados. Pero, por el mismo caso que nos preciamos de fidelíssimos vassallos, nos queda la libertad de replicar a vuestra magestad en un solo caso, y es quando se nos ordena el dexar este blasón illustre de vassallos de Francia, o nos viéssemos en peligro de dexarle. No es acto de inobediencia en el vassallo, sino puro amor y obediencia aquilatada, disentir a la disposición o a los órdenes que le obligassen a dexar a su señor, o que le pusieran en riesgo de perderle. Y así, tendremos, señor, a singularíssima merced de su generosa piedad que vuestra magestad se digne de que, no obstante la resolución real de las treguas en Cathaluña y condados de Rossellón y Cerdaña, representemos los cathalanes los muchos inconvenientes que dellas se siguen, que amanassan nuestra total ruina, atribuiendo este nuestro sentimiento a demostración y argumento de nuestro amor y fidelidad[a] //765v //[b] de más a más que nuestros príncipes, predecessores de vuestra magestad nos han concedido privilegios, de advertiros, sin ser nosotros preguntados, en todo lo que jusgassemos conveniente a su real servicio.

3. Pero, antes de individuar a vuestra magestad los inconvenientes que se siguen de que el enemigo retenga en estas treguas las plassas que posee, es forsoso describir suscintamente la situación dellas, para que de aý se infiera el eminente peligro en que quedaría este Principado y condados.

4. Porque Tarragona, señor, es cabessa de toda aquella, tan dilatada com fértil y delicissa región, que llaman Campo de Tarragona, con muchos appéndices. Es ciudad fuerte, por su terreno y por ser marítima, es vesina de Barcelona, por mar y por tierra, dose leguas solas. Y en este espacio no median ni villas fuertes o cituaciones fragosas, ni passos forçosos para impedir al enemigo el accesso hasta las murallas de Barcelona, estando dichas villas desabrigadas, que, si bien, a medio camino, está Villafranca de Panadés, poblasión mediana, pero si ésta se halla desnuda de muchas tropas no tiene resistencia. De más a más, Tarragona puede proveherse de armas, de tropas y de todo lo necessario para romper las (t)reguas, no sólo sin poderlo nosotros impedir, pero aún sin podello advertir, por ser ciudad marítima.

766r *5. Lérida es cabessa de todo el Llano de Urgel y de la ribera y vega de Segre, y aunque possehamos Balaguer, pero, esta ciudad (es) pequeña e inca-*

a. a continuació es troben enquadernats els folis 766v i 767r.
b. els folis 765v i 766r es troben enquadernats entre els folis 767 i 768.

pás de ser fortificada para defenderse de un exército, si no es teniendo otro dentro sus antiguos muros.

6. Ager, que está sito en las fronteras de Aragón, cabeça de los montes y valles que median entre el Llano de Urgel y la Conca de Orcau, y por consiguiente, su guarnición puede dilatarse a una o otra parte.

7. Tortosa es cabessa de la Ribera de Hebro y da la mano a la de Segre, a Tarragona y al puerto de los Alfaques, y este es uno de los mayores y más siguros del mar Mediterraneo y de las costas de Cathaluña. Este puerto de los Alfachs es vesino al puerto famoso de Salou, que dista una pequeña legua de Tarragona, y por consiguiente, la hazen entrambos fuerte. Con ellos y con Tortosa, que tiene a las espaldas, tendrían los enemigos de Tarragona alientos de romper las treguas, dando por mar y tierra sobre Barcelona, a quien la seguridad de las treguas haría incauta, antes pudiéssemos obtener las tropas necessarias para opponernos a este peligroso designio.

8. De manera que la situación destas plassas es de tal calidad que, faltando fuerças bastantes a Cathaluña //766v //[a] que se le oppusiessen, ellas, de por sí, con su guarnición sola, podrían no sólo conservarse, pero vexar y opprimir las regiones y pueblos vesinos, assí que los castellanos, con la sola guarnición de las plassas retenidas, estarían siguros y sin reselo de nosotros, pero nosotros no lo estaríamos dellos sin tener un exército que nos cubriesse. Pues, señor, en caso que el enemigo se resolviesse a romper las treguas, quien duda que sería casi impossible defendernos, porque no ay río ni passos forsosos entre él y nosotros, quando los hubiera, el mar le offreciera dende Tarragona el passo franco y libre, con tan buen spacio qual es el de dose leguas, y allándonos sin exército podría el enemigo marchar por tierra con quatro o seis mil hombres hasta los muros de Barcelona. Y, acudiendo por mar con una armada poderosa, aplicada a la vesina plaia de Barcelona, pondría esta ciudad en grande riesgo de perderse antes que vuestra magestad pudiesse imbiar el remedio necessario. Y si a lo dicho se añade que el enemigo, para poner en execución este designio, huviesse primeramente grangeado algunas voluntades en Barcelona, formado alguna conspiración, como suele, claramente se ve que en pocas horas se podría poner Barcelona en manifiesto riesgo de perderse, y en breves días Cathaluña, per ser aquella el coraçón desta. Este presupuesto y vista quan peligrosa es a Cathaluña //767r // la situación destas plassas, y particularmente la de Tarragona, tenga vuestra magestad a bien, si es servido, oir los inconvenientes que se siguen, de que los enemigos agan retenciones dellas.

9. Primeramente, se seguiría que todos los cathalanes desterrados de Cathaluña por mal affectos y todos los que se de ella se han ausentado, por no querer ser vassallos de vuestra magestad, viendo que, con las treguas, ha cessado ya el ruydo de la guerra y el peligro, acudiran a Tarragona para estar en Cathaluña, su patria, con que se poblaría mucho. Y desde allí, o movidos de sí o persuadidos de los castellanos, quien duda que tendrían continua correspondencia con sus amigos, conocidos y parientes que estan entre nosotros, pues la vesindad de Barcelona y la cessassión de los peligros de la guerra les daría, para este effeto, muchas y muy seguras occasiones. Este mismo incoveniente militaría también en respeto de las otras plassas enemigas.

10. Todas las armadas navales de vaxeles y galeras de España establesserían su puerto a Salou, vesino de Tarragona, para tomar mejor el golfo en las navegaciones continuas que España tiene por razón de los reynos de Italia. En Tarragona residiría toda la navegación y comersio de España y de Italia, y sería esta ciudad, nuestra enemiga, lo que antes era Barcelona. Amplificaríase[a] Tarragona y se enriquessería, y Barcelona, no teniendo //767v // en su puerto las armadas de vuestra magestad ni navegación alguna conciderable, vendría a perder su comersio y su lustre. Todas las naves estrangeras acudirían a Tarragona, donde estaría fundado el comersio, señalados los almasenes de Italia y el oro y plata de España, y a Barcelona acudiría, quando mucho, algun vaxel o algunos de los que passarían desmarrados por la fuersa de tempestades. En tal caso, se puede temer que algunos cathalanes sujetos a vuestra magestad, alagados o del comersio de Tarragona o de la fama del oro y plata que abundaría allí para mejorar su fortuna, o para gosar de la buena de sus amigos y parientes sujetos a Castilla, con facilidad dexarían Barcelona y qualquier otras ciudades, villas y lugares sujetas a vuestra magestad para irse a vivir en Tarragona, conciderando que esto ni es salirse de Cathaluña, pues es estar en ella, ni alexarse de sus amigos y parientes, pues Tarragona es tan vesina, ni, finalmente, sentirían el dexar buen país, pues el de Tarragona, si no es el mejor, es de los majores y más deliciosos de toda Cathaluña.

11. Los castellanos para atraer assí los ánimos de los cathalanes, astutamente, procurarían hazer extraordinarias y grandíssimas provisiones en Tarragona de granos, de víveres y de infinitas

a. els folis 766v i 767r es troben enquadernats entre els folis 765 i 766.

a. a continuació ratllat esta ciudad.

[1646]

otras mercaderías, y las venderían a más baxo precio del que se vende en Barcelona y en lo restante de Cathaluña. Y esta trassa usó el marqués de Aguilar, governador //768r // en el año 1644, pues quando en Barcelona y en toda Cathaluña se vendrían los granos, y en particular el trigo, a un precio excessivo, él lo mandaría vender en Tarragona a baxo precio a los cathalanes que ivan allá a comprallo. Y lo que es de ponderar, que lo vendió fiado a algunos, con que otros, a la fama de esta comodidad y compellidos de la carestía de aquel año, ivan a hazer su provisión a Tarragona y allí, el marqués, después de havelles alagado con el benefficio del trigo, les persuadía bolviessen al vassalage de España, disiendo que conciderassen su abundancia y lo cotejassen con la necessidad que padecían los súbditos de Francia, y que advirtiessen que estas y majores necessidades y penúrias padecerían mientras viviessen vassallos de su magestad. Y este artificio del marquéz de Aguilar, aunque no produxo grandes effetos, porque los cathalanes no se dexan persuadir facilmente, pero hiso suspender a algunos y, al paresser, vasilar a otros. Y no es mucho que nadie se dexasse enganyar, pues la blandura, en un enemigo offendido, descubre su artificio confuso de su flaqueza en la venganza; y estamos, como estamos, assistidos de fuertes y poderosas armadas de vuestra magestad, pero en occasiones que quedamos sin assitencias de armadas, descubiertos y expuestos a la fuersa o a las cauthelas de nuestros enemigos, tan vesinos, los artificios de los castellanos, sus alagos y sus carícias continuas es justo sean muy temidos. Y assí, //768v // el haser floresiente a Tarragona, establecer en ella comercio, proveherla de víveres y mercansías en abundancia, vendidas a baxos precios, se deve temer les sirva para atraher assí los ánimos de los cathalanes y para empobresser Barcelona y affligirla.

12. Cosa sabida es en Cathaluña que quando el rey cathólico transportó el Consejo o Audiencia Real de Barcelona, donde siempre reside, a Gerona, para affligir a Barcelona, en Madrid, a un mesmo tiempo, se tratava de transferir la navegación, los almacenes y todo el comersio de España y de Italia a Tarragona, disiendo que por este camino se redusiría Barcelona a un estado miserable y que, de sus ruinas, se amplificaría Tarragona. A esto se ha de añadir que la causa porque Tarragona no quiso consentir, sinó exteriormente, en la resolución de tomar las armas contra los castellanos por la defensa natural de Cathaluña, teniendo dada palabra Tarragona de que se entregaría en presentarse al exército de Castilla, fué porque el rey cathólico tenía resuelto saquear y destruir con su exército a Barcelona y quitalle el splendor de sus supremos tribunales y consejos, y con la navegación, transferirlo todo y establesserlo en Tarragona para redusir Barcelona a estado de aldea. En caso, pues, que retengan los castellanos Tarragona y la ilustren con su comercio y navegación, y con la población de los cathalanes //769r // ausentes agora y desterrados los de Barcelona, viendo marchirtarse su ciudad y florecer la enemiga, por más fieles y leales vassallos que sean, como son de vuestra magestad, no dexarán de padecer des(c)onsolación grande, y los mal affectos a la corona de vuestra magestad, que, tal ves, ocultamente, había entre nosotros cada día, con las riquesas, con el comersio y con la felicidad de Tarragona, lorando fingidamente para hazernos llorar las pérdidas de lustre, de autoridad y comersio de Barcelona.

13. Los castellanos, en odio de Barcelona y del nombre de vassallos de vuestra magestad, procurarán que las naves y qualesquier otros vaxeles que traerán, o abrán de traher, probissiones a Barcelona, no tomen en ella puerto, o hasiéndolos detener en Tarragona o dándoles curso de que en ella se les pagarán las mercaderías a major precio que en Barcelona, a fin de redusir esta ciudad a una necessidad extrema y para obligalla a hazer sus probisiones en Tarragona, de suerte que, para affligir, para empobresser y para deslustrar a Barcelona y aún para amenassalle su ruyna, no pueden los castellanos escoger mejor medio que, alcansadas las treguas, retener Tarragona y establesser en ella todo el comersio y navegación de España y Italia. Entonses havemos de temer a Tarragona, no agora, porque agora no // 769v // puede dañarnos sinó con armas, y estas son flacas y se rinden a las que vuestra magestad tiene victoriosas en Cathaluña; pero, entonses, sin armas y sin romper las treguas, sería el peligro mayor que puede tener Barcelona.

14. De la retención de las plassas, se ha de seguir que, si los castellanos tienen establecida Audiencia Real en Lérida y ministros de Deputación en ella, Tarragona y Tortosa, assentadas las treguas, en mayor esplendor y poder, stablecerán en Tarragona Audiencia Real, Deputación de Cathaluña, bayle general y todos los demás tribunales y magistrados comunes que residen en Barcelona, y sin duda, señor, que recaería en descrédito de la autoridad real de vuestra magestad que haya en Cathaluña dos audiencias reales, dos deputaciones ni duplicados tribunales comunes, no posseiendo los castellanos sinó algunas plassas, siendo vuestra magestad pocessor actual de todo el común del principado de Cathaluña y sus condados.

15. Se seguirá que los delinquentes y facinorosos, como ladrones, assassinos y semejante scória de la república crecerían en número, y com mayor atrevimiento y osadía emprenderían la execución de muchas maldades, sobre la confiansa de que,

cometido el delito, en pocas horas podrían guareserse passándose a los castellanos de Tarragona. Y es justo temer, y no sin fundamento, // 770*r* *// que los castellanos, desde Tarragona, procurarían hazer matar a traición en Barcelona algunas personas más senyaladas en el servicio de vuestra magestad, por el estorvo que podrían hazer a sus deprevados designios de conspiraciones y commociones. Y quando no sea por esta razón, será por el odio interminable que les tienen por lo que han obrado y obran, y ven que han de obrar en servicio de vuestra magestad.*

16. Se seguiría gran penúria de oro y plata, porque lo que entra en Cathaluña o es por la navegación o comersio o por la substancia de las armadas reales de vuestra magestad. Assentadas, pues, las treguas, faltando las armadas, faltaría el oro y la plata con que vuestra magestad las sustenta en Cathaluña. Y, faltándonos navegación y comersio, quedaríamos no sólo sin oro y plata, pero sin medios de tenello. Y como, por otra parte, sea necessario que el poco que agora tenemos salga del Principado para las provisiones de carnes, pescas, trigos, lanas, sedas y otras mercaderías estrangeras, sería lanze forsoso que, en pocos días de tregua, quede Cathaluña exausta de oro y plata si no se previene algún efficás remedio.

17. Finalmente, señor, se ha de seguir que el amor y amistad que iva hechando ya rayses entre franceses y cathalanes, // 770*v* *// a ocasión de los exércitos y armadas reales illustrados con tantas personas de cuenta, se irá refriando poco a poco e irá perdiendo, porque acá no tendríamos sinó un virrey con su família. Y como no distamos de Tarragona, donde estarían todos los negocios de España, sinó dose leguas y de la corte de vuestra magestad distamos casi trecientas, las materias de nuestros enemigos, por vesinos, nos serían familiares y los de la corte de vuestra magestad, por remotos, nos serían casi incógnitos, legarían tarde a nuestra notícia, que una cosa y otra servirá de notable desconsuelo a estos vassallos de vuestra magestad, que, con tantas ansias, desean la exaltación y gloria de la corona de vuestra magestad*[a]*, y que todas las demás la respeten como es justo. Y en caso, señor, de invasión, de rompimiento inopinado de treguas por parte de los castellanos, que es lo más cierto en viendo la suya, tendríamos mal vesino a dose leguas y el remedio que havría de venir de la real mano de vuestra magestad a casi trecientas.*

18. Concidérados estes incombenientes, los castellanos, señor, pidiendo en las treguas retención de las plassas que possehen, y en particular, de Tarragona, no piden menos que todo el principado de Cathaluña, que esta conseqüencia tiene la retención sola de Tarragona. Porque de una Tarragona poderosa, // 771*r* *// armada por mar y por tierra, poblada de cathalanes, parte amigos y correspondientes de otros del Principado, ¿qué se puede esperar, en tiempo de treguas, sinó una entrepresa de Barcelona y, conseqüentemente, una inevitable pérdida de toda Cathaluña?*

19. Aspirar Castilla a cobrar Cathaluña es procurar sus fuersas perdidas para emplearlas contra la corona de vuestra magestad. Cathaluña, por su sola cituación, era el fundamento de la monarchía de España, porque desde ella conservaría su autoridad en Italia, por estar sita en medio del imperio que España posee en el mar Mediterraneo. Con Cathaluña, España se defendía y conservava indemne de la pujansa mayor de la Europa, que es la de vuestra magestad. Poseiendo Cathaluña, tenía serradas y más sujetas a sus disposiciones todas las demás províncias que estan en lo continente de España. Desde Cathaluña, havía resuelto España invadir el Lenguadoch el año 1640: aún havemos hallado los barcos longos y otros pertrechos de guerra para esta empresa. Gran parte de las armas de cathalanes que sirvieron e(n) el citio de Salses el año 1639, por orden del rey cathólico, quedaron en el castillo de Perpinyán, donde les halló el padre glorioso de vuestra magestad el año 1642. Allí estavan reservadas y destinadas por los castellanos para las conquistas de Francia, pero Dios, que ha // 771*v* *// dado su bendición a los reyes de Francia y que ha prometido hazer caer al malo en el lazo que él tiene armado contra la inocencia, después que España, en ves de conquistar el Lenguadoch perdiesse la mayor parte que possehía, qual es Cathaluña.*

20. La experiencia muestra que España, sin Cathaluña, no tiene fuersa contra las otras coronas que aspirava a senyirse, ni puede atreverse a la diadema de vuestra magestad sin arriesgar, si porfía, a perder la de Castilla. Sin Cathaluña, no puede ser tan imperiosa en Italia y, sin Cathaluña, sólo se deffiende, y aún perdiendo en Flandes, y no se ha atrevido más a amagar a París. No le dava Cathaluña, para tales empresas, ni tropas ni dineros, pero su cituación no sólo la deffendía, pero la subministrava comodidades grandes para haser la guerra, con todo esfuerso, en Italia, en Flandes y en Francia. Y así, todo lo aventurará el rey cathólico por Cathaluña.

21. Los interesses de España en Flandes consisten en entretener las armas de vuestra magestad para divertir las de los reynos de Italia de lo continente de España y del imperio, y assí, los muchos millones que España ha gastado en Flandes nunca los ha llorado, porque, con ellos, ha comprado

a. a continuació repetit y ratllat que con tantas ansias desean la exaltación y gloria.

[1646]

la conservación de los reynos de Italia, de España y del imperio. //772r// Pero en las guerras de Cathaluña, consisten no menos que los interesses de la conservación de la mesma contra de Castilla y de los reynos de Italia, pues España, sin Cathaluña, queda a disposición de las armas de vuestra magestad, y los reynos que España tiene en Italia, como viven con el alimento de fuersas embiado de España, enfermando ésta, aquellos se dan por muertos. Y es tan cierto y tan evidente que toda la fuerça de España para conservar su monarchía consiste en Cathaluña, por rassón de su cituación, a más de muchas comodidades béllicas notórias a toda Europa, que el comun sentir de todos los consejos reales de Madrid era que no se diesse ocasión a Cathaluña, con oppressiones, de implorar las armas de vuestra magestad en su defensa, porque desían que, si Castilla perdía a Cathaluña, todo estava perdido. Y el mismo conde de Olivares, primer ministro del stado del rey cathólico, confessava lo mesmo, pero se tenía persuadido y dessía que eramos bárbaros los cathalanes, que este y peores nombres dan los castellanos a todo lo que no es Castilla, y jugava que no nos acordaríamos de los d(e)rechos y razones justíssimas por las quales podíamos implorar las armas de vuestra magestad, en el último extremo de oppressión. Pero, hallándose en todo burlado aquel que blasonava que el cathólico, para hazerse señor de toda la Europa, no necessitava salir a las campañas, como los demás príncipes, en sus empresas, y que desde su solio y desde //772v// su corte, entre las delícias della, havía de doblar las rodillas a todos los príncipes, al punto que vió las armas de vuestra magestad en Cathaluña y que ésta se havía escapado de las manos, aconsejó que su rey dexasse la corte y saliesse a la campaña si no quería, con Cathaluña, perder el reyno de Aragón y de Castilla, y en conseqüencia, dar fin a la fantástica monarchía de España, repartida en casi todo el mundo en hostentación, y vestida de poderes más temidos que verdaderos.

Cathaluña, entregada a vuestra magestad, ha descubierto este secreto, ha hecho ver la flaquessa de España a toda Europa. Ella ha dado alientos al restablecimiento del rey de Portugal, que, de otra suerte, era impossible. Ella ha hecho que los castellanos, en Italia, hablen más humildes y con menos imperio a sus príncipes. Ella ha divertido las armas y los cuydados de España en Flandes, con que las armas de vuestra magestad, por una parte, y las de la república de Olanda por otra, han redusido aquellos países a estado de quererse ya y a despedirse de los castellanos, y ampararse baxo la protección de la real corona de vuestra magestad, de forma que, con un palmo de tierra en Cathaluña, les es de mayor conseqüencia a Castilla que condados y estados enteros fuera de España. Y assi, señor, dexar en occasión a los castellanos para que puedan cobrar a Cathaluña es tomar a este monstruo sus fuerças, para que con ellas, //773r// después, buelva a sus antiguas amanassas de tragar la Europa y supeditarlo todo.

22. Vuestra magestad es oy el árbitro de la pas y de la guerra, y así, (si) vuestra magestad se resolviera en avansar sus armas y entrarlas en Aragón, esta corona y la de Castilla serían a la disposición de vuestra magestad para darles reyes, como los predecessores de vuestra magestad lo han hecho. Pero, ya que la benignidad y la clemencia de vuestra magestad es tan grande que, viendo a sus mayores enemigos postrados y viendo que, de flacos, piden treguas los que han intentado sobervios quitar a vuestra magestad de la cabessa la corona, se les concede y les otorga que descansen, que alienten, que respiren, que no teman de perder todos sus estados y que conoscan que vuestra magestad no ha tenido por fin, en estas guerras, usurpaciones de estados ni de coronas, sinó sólo obligalles a guardar las pazes que prometen con la inviolabilidad y con la legalidad que se requiere. Justo es y muy puesto en rasón que los castellanos se ajusten a los partidos que vuestra magestad les quiere conceder, y no piden retenciones de plassas que tengan en conseqüencia la recuperación de toda Cathaluña, como la tiene la attención de las plassas que oy possehen, y en particular, la retención de Tarragona.

773v *23. Y aunque es verdad que se nos puede responder que, atravessándose la firmesa de la real palabra en estas treguas, no se ha de temer que las romperán los castellanos que quedarán en Cathaluña, ni se atreverán, sobre tratados hechos, a invadir los vassallos de vuestra magestad, es, señor, en ellos casi costumbre el romper palabras dadas por sus conveniencias, o interpretar lo que prometen en otro sentido para el mismo effecto.*

24. Para evidencia desta verdad, entre muchos exemplos que podríamos allegar, basta acordar a vuestra magestad que el rey cathólico, que oy tracta con vuestra magestad estas treguas, es quinto descendiente de aquel Fernando, dicho el Cathólico, que, para cobrar el condado de Rossellón que possehía pacíficamente Francia, por razón de un empeño, prometió y dió palabra a los predecessores de vuestra magestad que, por conquistas y derechos, eran señores de la mitad del reyno de Nápoles, que dexaría gosar a Francia de lo que possehía en Nápoles reteniendo él la metad, y por este camino cobró el condado de Rossellón. Y quando vió que los franceses, sobre el siguro de los conciertos agenos y descuydados de rompimientos, gosavan la metad del reyno de Nápoles y tenían desechas sus tropas, rebolvió el dicho rey cathólico las suyas sobre los franceses y los sacó de todo el reyno de Nápoles.

774r *25. Este exemplar es tan en próprios términos semejante a los tratados y occurrencias presentes, que nos ha paressido muy a propósito referirlo, suplicando humilmente a vuestra magestad que, conciderados los inconvenientes muchos y las rasones evidentes que ay para no permitir que los castellanos retengan plassas ni cosa alguna en Cathaluña, sea de su real servicio ordenar no se concienta a las treguas que no se retiren todos los castellanos dentro los reynos de Aragón y Valencia, dexando y entregando a vuestra magestad todas las dichas plassas y lo poco que, a la sombra dellas, provehen en Cathaluña, de forma que no les quede nada en ella, y que se contenten del beneffi-cio de las treguas, que es lo mismo que dalles lo restante de España que posehen. Pues, a proseguir vuestra magestad la guerra, es infalible que, con el favor de Dios, que siempre assiste a sus christianíssimas armas, lo perderían todo, porque de otra suerte, señor, si se les conceden treguas con retención de plassas, es exponer a manifiesto peligro de perder vuestra magestad todo el Principado y nosotros tan bueno y tan clemente príncipe, desdicha mayor que puede sucedernos. Y assentadas las treguas en dicha forma, suplicamos humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio mandar prohibir a los*[a] *cathalanes el trato y comersio con los enemigos, según la forma //774v// y modo que, para mayor servicio de vuestra magestad y convención nuestra, suplicamos en otro papel que presentará a vuestra magestad el embaxador Francisco Puigjaner de nuestra parte, para que, postrado ante los reales pies, implore, inste y solicite la real clemencia de vuestra magestad, instándola, con lágrimas en los ojos, a conceder lo que estos fidelíssimos vassallos de vuestra magestad suplican humilmente».*

Segueix-se altre paper o memorial que està assí originalment cusit, signat de letra A.

Divendres, a VII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo reverent Ramon Payssà, prevere benefficiat en la iglésia parrochial de de Sanct Pere de les Puel·les de la present ciutat, com a procurador ab bastant poder del reverent Gabriel Prats, prevere benefficiat en dita iglésia parrochial de Sanct Pere de les Puel·les, qui obté lo offici de credenser[b] *//777r//* dels salaris menors dels magnífichs senyors de la Real Audiència del present Principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Miquel Marquès, notari real, als 20 de abril 1644, com dit notari, ab ses certificatòries letras ne fa f e, en dit nom, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici, que dit son principal obté, en favor del honorable Joan Prats, negociant, ciutadà de Barcelona, present en lo consistori; suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joan Prats, que dit[a] son principal ho rebrà a singular favor y mercè de la mà de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los era lícit y permès, y no altrament. Presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers. En la qual, també assistiren les persones *//777v//* de la junta del batalló, per tractar-se en ella de la bona administració y conservació de aquell.

Dimars, a XI. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor en arts y en medicina Francesch Mateu, lo qual[b], *//789r//* mijensant jurament en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, ha fet relació com Montserrat Albià, altre dels verguers ordinaris de ses senyories, està desganat de una gran sofocació en lo pit, en molt gran perill de sa vida, de tal manera que no li és possible residir en son offici, per lo qual perill en què està, lo que diu ell saber per haver-lo visitat lo die present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dimecres, a XII. En aquest die vingué, en la matinada, en lo consistori de ses senyories lo doctor Francisco Martí y Viladamor, lo qual entrat, explicà per major, de paraula, lo que li havia passat y ell havia obrat devant sa magestat, que Déu guarde, y en sa cort de París, a hont ere estat enviat per part de ses senyories y de la present ciutat de Barcelona. Y donà y entregà a ses senyories las cartas que estan assí originalment cusidas, signades de letras A, B, C, D.

Dijous, a XIII. En aquest die, entre les deu y onse horas de la ma- *//789v//* tinada, vingué en la present casa lo magnífich senyor Bernat de Vilallonga, donsell, en Barcelona domiciliat, oÿdor per lo estament militar del General de

a. a continuació ratllat castellanos.
b. a continuació un memorial i aquesta procura, transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 795-796.

a. a continuació ratllat Joan Prats.
b. a continuació quatre cartes amb les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 796-798.

Cathalunya, novament extret, a tres del present y corrent mes de setembre, lo qual arribà en la present casa acompanyat de molts cavallers y persones principals de la present ciutat. Y féu oració en la capella petita de sanct Jordi de la present casa, y aprés se'n entrà en lo consistori de ses senyories. Y se assentà ab sa cadira de vellut y en son acostumat lloch, y lo vicari general a la part del archiu, ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, y lo magnífich regent la vegueria de Barcelona a son costat, ab altra cadira del mateix. Y lo scrivà major y secretari del General, comensà a llegir lo acte del jurament que dit senyor oÿdor prestà, lo qual, ab molta attenció, fonch oÿt y publicat aquell. Y aprés, restà lo dit senyor oÿdor ab los demés senyors consistorials hi.s posaren a fer negoci, com estas y altres cosas estan més largament contengudes en dit acte de jurament, lo qual està continuat en lo libre de Juraments, al qual se ha relació.

790v Dijous, a XX. En aquest die los senyors deputats firmaren, per rahó de senyoria, lo acte de stabliment devall mencionat y, per ço, feren acte de dita ferma en la forma següent:

«*Incalse stabilimenti facti et firmati per magnificos Michaelem Texidor et Michaelem Hieronymum Texidor, patrem et filium, cives honoratos Barcinone, Dominico Cardo, sutori, civi Barcinone, de quibusdam domibus scitis Barcinone, in vico de la Boria, que tenetur per reverentem Michaelem Joannem Magarola, cuius bona fuerunt confiscate per Generale Cathalonie, ad sensum octo morabatinorum solvendorum in festo Nathalis Domini, sub incarricamento triginta librarum, de censu noviter imposito, solvendarum dictis Texidors annuatim certis terminis cum intrata unius paris caponorum; pro ut haec et alia latius sunt contenta in dicto stabilimento, recepto penes Josephum Soldevila, notarium publicum Barcinone, die vigesima sexta junii 1644. Est continuatum instrumentum firme dominii racione sub huiusmodi tenore. Signa nostrum Bartholomei Viver, sacrista majoris et canonici Ecclesie Urgellensis*[a]*; //* 803r *// domini Joannis de Argensola, Barcinone populati; Joannis Vives, civis honorati Barcinone et Gerunde, deputatii triennio currenti Generalis Cathalonie; Petri Quer, canonici Ecclesie illerdense; Bernardi de Vilallonga, domicelli, Barcinone domiciliati, et Balthazaris Soler, utrisque juris doctoris, civis honorati Barcinone et Gerunde, auditores compotorum dicti Generalis et eo nomine habentium et possidentium bona omnia et jura doctoris Michaelis Joannis Magarola, olim regentis Regiam Cancelleriam Cathalonie, in vim confiscacionis et aprehensionis factarum, in favorem dicti Generalis, de universis bonis illius, qui dicto nomine firmarunt predictum instrumentum dominii racione juribus tamen suarum dominationum nomine iam dicto et suorum successorum, et censibus, decursis et laudimiis forsan retro debitis in omnibus semper salvis. Quam firmam fecerunt Barcinone sue dominacionis in manu et posse Joannis Pauli Bruniquer, scriba majoris Generalis Cathalonie infrascripti, die vigesima mensis septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto. Presentibus pro testibus Francisco Carreres, sartore, et Joannes Cases, velluterio, civibus Barcinone*».

Micer Francesch Martí[a]. En aquest mateix die, tocades les deu horas del matí, vingué lo doctor Francesch Martí y Viladomat en lo consistori de ses senyories y en ell explicà *//* 803v *//* largament, de paraula, y narrà tot lo que diu haver fet y obrat en la cort de sa magestat en execuució de sa commissió, que, assereix, le ere estada donada per lo consistori. Sobre què, després de tot, donà y entregà y dexà, en mà y poder de ses senyories, una scriptura scrita de mà, que conté dotse fullas, que.s assí originalment cusida signada de letra A. Y digué a ses senyories que lo contengut en aquella ere lo mateix que també havia dit y explicat en lo savi Consell de Cent de la present ciutat.

Divendres, a XXI. En aquest die, en la tarda, entre las dos y tres horas, essent estada presa hora per lo síndich del General, anaren los senyors Sebastià de Miralles y lo senyor Narcís Ramon March, donsell, per orde del consistori, a visitar lo senyor comte de Noalles, qui, dos dies antes, era vingut de la campanya de Leyda, malalt, a la present ciutat, en la qual té sa posada vuy en casa de don Joan Terré, en la plassa de Santa Anna. Y, arribats allà dits senyors Miralles y March, los hisqué a rèbrer un cavaller francès, que.ls digué que lo dit senyor comte estava ara, actualment, en la gran *//* 804r *//* febra, per esserli entrada la cessió en temps inopinat. Y que, per esta rahó, los metges havian donat ordre que, en manera alguna se li parlàs, y que, axí, no seria possible que dit senyor comte pogués rèbrer la mercè que, per lo consistori, se li volia fer. A tot lo que digueren dits senyors Miralles y March que.ls pesava moltíssim lo accident de sa indisposició, y que lo orde del consistori era vinguessen, en son nom, a besar sa mà y donar-li la benvinguda, y offerir-se-li per part del General en tot lo que fore de son servey. Y en açò, dit cavaller los respongué que ell ho referirie, a son temps, a dit senyor comte y que ell ho estimaria en lo que és rahó, y que, cobrant salut, per la

a. a continuació una relació, transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 798-810.

a. Micer Francesch Martí *interlineat al marge esquerre.*

misericòrdia de Déu, procuraria acudir al servey dels senyors deputats y fer lo demés que seria de sa obligació.

804*v* Dimars, a XXV. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar las fonts del General passat lo monastir de Nostra Senyora de Gràcia. Las quals, regonegueren y miraren com és acostumat y.ls obliga lur càrrech quiscun any anar-hi. Y perquè ses senyories trobaren les dites fonts ab gran necessitat de reparo y adops, que los rompiments en ells feren, vists axí per ses senyories com per lo mestre de cases de la present casa, que ab si se'n aportaren, per ço, deliberaren ses senyories, consistorialment, que les dites fonts sien promptament adobades y reparades en tot lo que sie necessari, com aprés se ordenarà ab les deliberacions dels pagaments y giraments //805*r*// de diners que previndran y faran al magnífich regent los comptes del General per dit effecte, si la deliberació de quantitat de cent y vint liures, que a est mateix effecte se féu estos dies atràs, no és sufficient.

Dimecres, a XVI. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor en medicina Luch Cabessa, lo qual, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com mossèn Bernat Valencas, notari, ciutadà honrat de Barcelona, ajudant primer de la scrivania major del General, està en lo llit mal de puagra, per rahó de la qual no.s mou de aquell y no li és possible acudir a la obligació de son offici; la qual relació ha feta attès que.l ha visitat y vuy, actualment, lo visita. La qual relació manaren ses senyories esser continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

805*v* Octubre MDCXXXXVI

Dilluns, al primer. En aquest die vingue(ren) en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories en lur consistori per alguns negocis y affers concernents lo beneffici de la província, y principalment, per lo tocant al manifest que ere estat tret a lum per lo doctor micer Francesch Martí y Viladamor.

806*r* Dimars, a II. En aquest die, al matí, los senyors deputats y oÿdors, tots sis, consistorialment ajuntats en la sala de son consistori, havent en ella cridats los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, los quals, per no trobar-se lo senyor ardiaca Vila, sols comparegueren personalment presents los magnífichs micer Hieronym Pastor, assessor, y micer Gaspar Jorba, qui fa vuy lo offici de advocat fiscal per absència del magnífich micer Vicents Viladamor. Als quals presents y en presència de Joan Pau Bruniquer, scrivà major, digueren ses senyories, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, que, en execució de la conferència que lo die de aÿr havian tinguda ab los senyors consellers d'esta ciutat en la present casa, y per causa de la notícia que en ella se'ls donà dels molts prejudicis que.s diu haver-hi en dany del Principat en lo libre del Manifest, que és estat imprès per lo doctor Francesch Martí y Viladamor, per ço, havian resolt ses senyories comètrer, com ab tenor de la present cometen, a dits magnífichs assessors y advocat fiscal per a què, ab tota puntualitat, dins tres o quatre dies, dexats tots altres negocis, vegen tots tres y sensuren lo contengut // 806*v* // en dit libre y si de son tenor resultan prejudicis al General y al beneffici públich, reduint en scrits la censura que de aquell faran. La qual entregaran aprés al consistori per a què, vista y ben ponderada per tots, se puga pèndrer assertada resolució en servey de sa magestat y del beneffici comú. A tot lo que dits doctors Hieronym Pastor y Gaspar Jorba, presents en consistori, respongueren que fins ara no havian vist lo dit manifest, perquè no.l havien tingut a sa mà. Y que, axí, entregant-se'ls, procurarian ab tota attenció y cuydado acudir al que se'ls ordenarà. En conformitat del qual, los digueren los senyors deputats que, per lo senyor don Joan de Argensola, se'ls-ne liurarie hu que.n tenia, lo qual, digué, lo recobraria de una persona a qui lo havia entregat.

Micer Francesch Martí[a]. E lo mateix die, poch aprés, essent absents del consistori los senyors deputats y oÿdor militars, que eren anats al dol de la tia del senyor governador, essent arribat en la mateixa sala del consistori lo doctor Francesch Martí y Viladamor, qui ere estat enviat a cercar per part de ses senyories, li digueren los quatre senyors consistorials que restaven com lo consistori, tots sis comformes, havia resolt cridar-lo en la present, y que, no obstant //807*r*// la absència dels dits senyors deputat y oÿdor militars, li deyen, com li digueren, en nom del dit consistori, present en açò lo scrivà major del General, que, en la conferència tinguda lo die de aÿr en la present casa per los senyors consellers y deputats, se havia dada notícia que, no obstant la que tenian los senyors consellers de que.s sobreseuria en la nova impressió que.s diu se va fent en esta ciutat del manifest compost per ell mateix, que era estat imprès en París, se anava, no res menys, ara continuant de nou dita impressió a tota pressa. Y que, axí, per lo avís e

a. Micer Francesch Martí *interlineat al marge esquerre.*

intel·ligència que tots tenen dels prejudicis que en ell se contenen en dany de aquest Principat y ciutat, que, per ço, li advertian que no passàs avant, ell ni son pare, en manera alguna, dita impressió que no fos de nou revist dit libre a tota satisfacció dels drets de aquest Principat. E lo dit Martí en açò respongué que son manifest entenia no contenir prejudici algú en dany de la província, essent aquell estat, majorment, molt ponderat, censurat y approvat per los ministres superiors de sa magestat, lo qual havie ell tret a lum en la cort com a son cronista real. Y que, en tot cas, ell ni son pare, com se li deya, no·l feyen ara imprimir en manera alguna, y que si lo empressor // 807*v* // los portava los fulls de la impressió d'ell, a dit son pare o a ell mateix, ere per a què·ls corregissen y no sortissen diferentment en la estampa de la que és estada en la cort de París. Y que açò, attès ere molt tocant a sa particular reputació, no se li podia estranyar, pus no és just que una obra sua, treballada per ell mateix, hisqués[a] a llum impressa ab errors y deformitats. Y que per a evitar estos, ell o son pare no dexaran de corregir los fulls que lo estamper los anirà aportant, anant imprimint lo dit libre. Lo qual, tornà altra vegada a dir, que ell ni son pare no fan, en manera alguna, imprimir ni instan tal impressió.

Dimecres, a III. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y se assentà en son acostumat lloch dins lo consistori, donà y entregà, en mà del senyor deputat ecclesiàstich, las cartas que estan assí originalment cusidas, signades de letras A, B[b].

814*r* En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers y junta del batalló sobre algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Divendres, a V. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories y ab la junta del batalló, per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

Dissabte, a VI. En aquest die en la tarda ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats // 814*v* // de alguns officials de la present casa, en cas(a) del excel·lentíssim senyor comte de Noalles, qui alguns dies havia que ere arribat en la present ciutat de la campanya de Leyda desganat, lo qual posave en las cases de don Joan Terré, scituades en la plassa de Santa Anna de la dita present ciutat. Y, arribats en ditas casas, pujaren dalt, y entrats en lo aposento hont estava desganat dit senyor comte y assentats ab sas cadiras, que ja estaven aparellades, y fetas las degudas cortesias, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y norabona d'esta província, y lo sentiment tant gran que ses senyories y tota ella havian tingut de sa desgana, offerint-se a tot lo que fos de son gust y servey, a què acudirien, axí en comú com en particular, ab molta voluntat, regonexent en tot la affició y voluntat que amostrà tenir, en lo temps visqué, als cathalans lo diffunct comte, son pare, que sie en lo sel. A tot lo que respongué que estimava molt a ses senyories la mercè y honrra li feyen, y que estiguessen certs que en lo que fos de beneffici del Principat acudiria ab la voluntat y amor que veurien. Y aprés de haver tingut un rato de conversació, ses senyories se despediren de dit senyor comte ab molta alegria y regosijo, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

815*r* Dimars, a VIIII. En aquest die, en la tarda, vingué[a] en lo consistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor comte de Noalles, governador del castell de Perpinyà, acompanyats de molts cavallers, hisqueren-lo a rèbrer al cap de la escala de la present casa los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant, hi·l posaren en lo mig, y se'n entraren en consistori y se assentà ab sa cadira de vellut, a mà esquerra del senyor deputat ecclesiàstich. Y, assentats y fetas las degudas // 815*v* // cortesias, digué sa excel·lència que restava en perpètua obligació de servir a ses senyories, y a tota la província, per la mercè y honrra que ses senyories li feren en anar-lo a visitar, y que no obstant que estava en convalesència, y que los metges li havian aconsellat que se'n anàs a Perpinyà per rahó dels ayres, y que feye compte partir-se lo endemà, y que no obstant sa desgana se era esforsat a tornar la visita a ses senyories, en rahó de la molta amor y affició que tenia a ses senyories, y a tota la província, la qual tenia experimentada, axí per la que havian feta al excel·lentíssim senyor comte, son pare, en la occasió que arribà a esta ciutat, com a ell, y que en la occasió que pogués mostrar lo amor y voluntat envés los cathalans, ses senyories lo conexerian, ab moltas altres paraules de compliment. A tot lo que respongueren ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven molt a sa excel·lència la mercè y honrra los feye, y que

a. hisqués *interlineat damunt* a llum.
b. a continuació dues cartes amb les seves respectives traduccions, transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 810-812.

a. a continuació ratllat ren.

no li pesava sinó de sa indisposició, y que sa excel·lència vés en lo que·l podia servir lo consistori, que a tot acudirian ab lo amor y voluntat que tenen obligació, y ab altres paraulas de molt cumpliment. Y aprés se alsaren, hi·l acompanyaren fins al cap de dita escala de dita present casa, hont se despediren, precehint molt grans occasions de voluntat.

816*r* Diumenge, a XIIII. En aquest die, en la matinada, vingué enlà // 816*v* // lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y, assentat en lo consistori, donà a ses senyories una carta del sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual explicà largament de paraula. Y aprés de haver tractat y confabulat un rato, dit senyor de Marca se'n anà, lo qual fonch acompanyat fins al cap de la escala de la present casa ab la forma acostumada, y aprés manaren continuar en lo present dietari la dita carta, la qual és assí originalment cusida, signada de letra A.

Dilluns, a XV de octubre. En aquest die vingué, en la matinada, en lo consistori de ses senyories monsiur Xampanya, capellà de sa alteza, lo qual donà y entregà a ses senyories una carta del sereníssim comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la qual, presa y desclosa, manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari, y és assí originalment cusida, signada de letra A.[a]

820*r* Dimars, a XVI. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories lo doctor Joseph Queralt y lo doctor Pere Joan Rossell, del Real Consell, los quals, entrats en lo consistori y fetas las degudas cortesies, parlant lo dit doctor Joseph Queralt, digué a ses senyories que las tres salas juntas havian resolt porrogar la Real Audiència per a quinse dies, y que tots los doctors del Real Consell anassen per las vilas y lochs de Cathalunya per a fer levas de gent per la occasió present, y que de tot ne havian donada rahó a sa alteza per correu propri, y que se'ls havia ordenat ne donassen també notícia a ses senyories, com la donaren. E ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que lo consistori estimava molt la mercè y honrra los feyen, y que essent resolució presa per les tres salas era cosa molt[b] acertada, y que ha de redundar en molt gran beneffici de la província en la occasió tant apretada en què·s troba vuy, y que lo consistori per sa part també no dexarà de obrar lo que sia de major servey de sa magestat y beneffici del Principat.

a. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 811-812.
b. a continuació ratllat gran.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms // 820*v* // de les quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Per part del molt il·lustre consistori dels senyors consellers de la present ciutat, se'ns ha fet a saber com en lo savi Consell de Cent, celebrat lo die de aÿr, als 15 del corrent, fou deliberat que·s fes lleva de mil soldats, offerint-los trenta reals de entrada y tres reals cada dia de socorro, y que per al gasto que se offeriria manllevàs la ciutat cent mília liures a for de censal, a raó de vint mília per mil, y que de dita resolució se'n donàs notícia encontinent a sa alteza per un correu a tota diligència despatxat y a aquest consistori. Y axí mateix, per part del Consell Real se'ns ha representat com lo die de aÿr se havia porrogat la Real Audiència, y que de dita porrogació se havia dat notícia a sa alteza, a effecte per a què los doctors del Real Consell poguessen anar per la província, dividits a veredes, per a diligenciar las cosas convenients per a occórrer a la necessitat present. Per lo que havem ajuntat a vostres senyories a effecte // 821*r* // se servesca aconsellar-nos lo que en tant precissa occasió los aparague devem obrar, per a mayor servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici d'esta província, com ho esperam de l'acertat parer de vostres senyories».

Resolució. E la dita junta, després de vista y oÿda la dita proposició, y aquella molt attentament ponderada, féu resolució se scrigue a las ciutats, vilas y llochs que aparegue més convenient del present[a] Principat, avisant-los de la necessitat present que occorre vuy en esta província, per rahó de la invasió de les armes enemigas que la molestan, y axí pregant-los que tots se ajuden y obren en allò que conexeran ésser útil y necessari en una tant apretada occasió, y que axí també los senyors deputats se servescan conferir ab los senyors consellers sobre açò mateix, offerint-se per a tot lo que lo General puga de sa part y altrament, tractant[b] tot lo que convinga per lo beneffici de la matèria.

Dimecres, a XVII. En aquest die vingué, en la tarda, en lo consistori de ses senyories, lo doctor Joseph Fontanella, regent la Real // 821*v* // Cancelleria de Cathalunya, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors de la present casa, en companyia dels officials

a. a continuació ratllat ciuta.
b. a continuació repetit tractant.

d'ella. Y, entrat y en lo consistori, se assentà ab la cadira de vellut que ja estava apparellada a la part del archiu, un poch apartada de les cadires del consistori. Y, assentat, féu llarga relació del estat de la guerra, y en crehensa de tot lo que digué, donà y entregà a ses senyories una carta del senyor virrey, la qual és assí cusida, signada de letra A. Y, al cap de una estona, se alsà, hi·s despedí de ses senyories, al qual acompanyaren los dits assessors y officials fins baix al peu de la escala de la dita present casa.

Dijous, a XVIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, per algunas cosas consernents lo beneffici públich de la província.

Divendres, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories tingueren junta de brassos en la present casa de la Deputació, // 822*r* // que per quant era molt gran treball lo ajuntar la present junta, per faltar y no acudir en ella en moltas occasions la major part de les persones del número, per lo que se suspenen moltas resolucions que no·s poden pèndrer ni posar en execució, que los senyors deputats reduescan la dita junta al número que a ses senyories aparexerà y que las persones que anomenaran tinguen lo ple poder, tal qual lo té la dita Trentasisena, sens referiment algú, perquè axí las cosas de la província pugan ab més brevedat ésser exequutades, attesa la necessitat tant urgent. Y encontinent, ses senyories dels senyors deputats y oÿdors, sens disgregar-se, reduïren dita Trentasisena a nou persones dels tres estaments, y foren nomenats los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, Domingo de Moradell, don Joseph Olmera. // 822*v* // Per lo estament real, los senyors Galseran Nebot, Joseph de Navel, Rafel Çerdà.

En aquest mateix die vingué(ren) en lo consistori de ses senyories los senyors Galceran Dusay, donsell, y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, de part dels molt il·lustres senyors consellers, reportaren de paraula a ses senyories, de part de dits senyors consellers, com ells havian tractat la matèria contenguda en la embaxada que lo die de aÿr, per part de ses senyories, era estada feta ab lo savi Consell de Cent, y que dit savi Consell de Cent havia deliberat que del diner de la nova manlleuta, que·s troba en la taula de dita ciutat, ne sien girades per lo clavari de aquella a ses senyories, per lo effecte contengut en dita embaxada, sis mília liures, y que dits senyors consellers los havian ordenat fessen sabidors a ses senyories com ho feyen de dita resolució. E ses senyories respongueren que estimaven a ses senyories la mercè y honrra los feyen, y que no menos esperaven del savi Consell de Cent.

Diumenge, a XXI. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada[a], // 825*r* // cridats del die de aÿr, en lo qual entrevingueren y foren presents las persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra Gaspar Sala, abat de Sanct Cugat de Vallès; lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Francesch Cartellà, don Hierònym de Gàver, don Joseph Ferreres, Galceran Dusay, don Pedro Soler, Domingo de Moradell, Joan Carreres, Ramon Spuny, Hugo de Santjoan, don Francesch de Ayguaviva, don Carlos de Alemany, don Diego de Cordelles, Francesch Gort y de Jorba, // 825*v* // don Hugo de Barutell, Luys Càncer, Melchior Granollachs, Luÿs Llull y de Boxadors, Sebastià de Miralles, Francisco Copons, Batista Ramon de Monjo, Francesch Vilossa, Pere Montaner, don Joseph Olmera, Joseph Xammar, Agustí de Forez, Francesch Xammar, Francesch de Malla, Gabriel Antoni Bosser, Pau Amat, major. Per lo estament real, los senyors conseller segon de Barcelona; Pere Pineda y Reart, Joseph de Navel, Joseph Damians, Batista Pastor, Joseph de Urrea, Agustí Dalmau, // 826*r* // misser Barthomeu Soler, Jaume de Llobregat, Francesch Móra, Joan Pau Bruniquer, Joseph Bru, Hierònym Romeu, Josep Miquel Quintana, Galceran Nebot, Joseph Quintana, Hierònym Pastor, Joseph Ximenis. Als quals, parlant lo senyor deputats ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor: Per a subvenir a la necessitat present d'esta província, per occasió que lo enemich ab numerós exèrcit és entrat dins la plassa de Urgell, y té ja vuy occupades las vilas de Arbeca, Bellpuig, Juneda, Anglasola, Tàrrega y altres vilas de dita plana, fent amanassas de voler scitiar a la vila de Cervera y llevar los viures a nostre exèrcit, segons nos ha dit de paraula lo senyor regent, fent-nos ostensió de una carta de crehensa scrita per sa alteza, deliberà lo savi Consell de Cent, als quinse del corrent mes, // 826*v* // segons se'ns féu a saber per part del molt il·lustre consistori dels senyors consellers, se fes

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 812.

de prompte una lleva de mil hòmens, offerint-los donar trenta reals de entrada y tres reals de socorro cada dia. Y axí mateix, per part del Real Consell, se'ns donà notícia de la porrogació de la Real Audiència y de la resolució se prengué en las tres salas de què alguns dels magnífichs doctors de dit Real Consell anassen per Cathalunya dividits en veredas, disposant lo que més convindria per lo effecte demunt dit. En esta conformitat, després de haver juntat nosaltres los senyors de la Trentasisena, havem mirat ab cuydado y diligència los dietaris d'esta casa per a vèurer lo que se ha acostumat fer en semblants occasions, y si bé havem trobat que sempre que la província és estada invadida del enemich, és exit un deputat ab lo major número de gent que és estat possible, en particular en lo siti de Salses, en temps del rey cathòlic; ab tot se'ns fa dificultós poder avuy fer lo número de gent convindria, axí per estar esta casa tan exausta com també per haver-se ja fet, y fent-se de present encara tantas y tant copiosas levas, que·ns fa crèurer no·s trobarie un home que·s volgués allistar. Tot lo que ara de present se representa a vostres senyories, suplicant-lo nos fassa mercè de aconsellar-nos lo que podem y devem obrar en necessitat tant urgent, // 827*r* // quant nostre desig no és altre que cumplir a las obligacions de nostres officis y acertar en tot al servey de Déu, Nostre Senyor, senyor de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y al beneffici d'esta província.»

Resolució presa en dits brassos. Que, attesa la necessitat present és tant apretada y tant del servey de sa magestat, Déu lo guarde, de sa alteza y beneffici de aquest Principat, que encara que la necessitat de la casa de la Deputació sie tant gran com se és representada, que encontinent deuen los senyors deputats manar posar bandera y promètrer major entrada de la que donà esta ciutat per a facilitar la lleva, y que·s done a tots los militars y ciutadans que voldran servir dos-cents reals cada mes per son sou o ajuda de costa, y que lo senyor deputat militar tracte encontinent de posar-se a punt per exir en campanya y acudir a hont sa alteza li ordenarà, procurant de replegar y posar baix de sa obediència tota la gent que fan las ciutats, vilas y lochs fora de Barcelona, pagant la Deputació als officials majors son sou y als capitans y officials, que los senyors deputats nomenaran, la gent que vindrà sens ells, y que al senyor deputat militar se li done per son sou y vestuari al doblat // 827*v* // que·s donà al deputat militar quant anà a Salses, haguda concideració de les monedes, y ésser los viures tant cars com són, y que per tot lo dependent y emergent que se offerís y se offerirà los senyors deputats ho consulten y tracten ab la Trentasisena, los quals tinguen plenitut de poder de posar en exequució lo que més convindrà al major servey de sa magestat y beneffici de la província, y que la present deliberació sia feta a saber al savi Consell de Cent en la forma que esta casa té en costum per medi de embaxada.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories, per medi del senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Francisco de Ayguaviva y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava junt y congregat en casa de la ciutat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. En los brassos tinguts lo die present en la casa de Deputació, en conformitat del que vostra senyoria ha obrat, per a socórrer la necessitat urgent, estant esta província invadida per lo enemich ab un numerós exèrcit, se ha deliberat lo que apart se conté en lo paper que·s donà a vostra senyoria per part dels molt il·lustres deputats // 828*r* // y oÿdors del Principat, los quals suplican a vostra senyoria que, per trobar-se vuy la casa de la Deputació tant exausta y impossibilitada, tinga a bé de consentir que los dits deputats y oÿdors per esta occasió pugan valer-se de la resta del diner que vuy hi ha en la taula de la present ciutat, girada a effecte de luyr y quitar part dels censals que novament manllevà lo General lo any 1640 ab fiansa de vostra senyoria, lo que dits deputats y oÿdors confian alcansar de vostra senyoria, per a què puga posar-se en exequució la sobredita deliberació dels brassos, hi·s puga acudir ab tota promptitut al servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici d'esta província.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori que ells havian reportada la dalt dita embaxada a dits senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual havian explicada, primer de paraula y aprés donada per scrits, y de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que dits senyors consellers los havian respost que tractarian lo contengut ab dita embaxada ab lo savi Consell de Cent, que estava junt, y que de la resolució se pendria ne farian sabidors als senyors deputats.

828*v* Dissabte, a XX. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de las quals se estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

[*1646*]

«Molt il·lustre senyor. En los brassos tinguts lo die de aÿr, fou feta deliberació, cometent a vostra senyoria la direcció y posar per obra lo que més convenient apparrà executar. Legir-se ha, per ço, vostra senyoria la deliberació per dits brassos feta, suplicant a vostra senyoria aconselle lo que millor aparega convenir en execució de la dita deliberació, que ab lo acertat parer de vostra senyoria se acudirà al servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat y de esta província».

E la dita junta, després de vista y oÿda la dita proposició y la dels brassos en ella mencionada, y tota molt attentament ponderada, féu resolució. // 829*r* // Present en assò Miquel Marquès, notari, entrevenint en nom y loch del magnífich Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya. Y presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner y Jaume Cases, velluter, ciutadans de Barcelona; lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, constituïts personalment en la plassa de Sant Jaume, devant la scrivania de Francesch Ravarter, notari públich de Barcelona.

Y, en presència de Thomàs Bronsal, qui aporta una vara larga del rey, trobat en dita plassa y devant dita scrivania, lo dit síndich presentà e o per dit Marquès féu presentar al dit Thomàs Bronsal una scriptura del tenor següent: «Molt bé sabeu vós, Thomàs Bronsal, ciutadà de Barcelona, que segons lo disposat en las generals constitucions de Cathalunya, usos, consuetuts y pràtigues del Principat, no és permès a ningun official, fora dels ordinaris, aportar vara estesa dins los poblats del present Principat, axí per no poder ésser creats nous officials, segons lo disposat en la constitució primera, del títol «Que novells officials no sien posats», e molt en particular contra lo disposat en la constitució 5 del mateix títol, que allà a hont no·y ha hagut official bastoner, de aquell die en avant // 829*v* // no le·y puga haver. E també contra lo que·s disposa en la constitució 9, del títol «De officis de aguasils» y altres aplicables; y axí mateix ignorar no poden que vós no sou official creat per las generals constitucions, y que per consegüent no podeu anar públicament per la present ciutat ab vara larga sens manifesta contrafacció y violació de las sobreditas generals constitucions, usos y llibertats de la província. E com vós no dubteu de anar per la present ciutat ab la dita vara larga, no obstant siau estat moltes vegades exortat. Per ço, lo síndich del General, per lo comú y públich interès, acusant-vos la contrafacció de ditas generals constitucions, y de les penes de aquelles y altres aplicables, vos requereix y interpel·la que encontinent dexeu la dita vara y no aneu més per la present ciutat y altres llochs ab vara estesa y llarga, perquè fent lo contrari procehirà contra vostra persona y béns com a violador de las generals constitucions, en lo modo y forma que per ellas serà lícit y permès, *requirens vos notarium, et cetera*».

La qual scriptura presentada, y volent comesar llegir aquella, dit Thomàs Bronsal ha respost que la tenia per llegida, y que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer, de les quals coses dit síndich requerí ne fos llevat lo present acte, // 830*r* // presents en tot per testimonis los sobredits.

E aprés, als 22 dels dits mes y anys, present en açò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents també Miquel Marquès y Gerònim Galí, notaris, ciutadans de Barcelona, per testimonis en açò cridats y pregats, constituït personalment lo dit Thomàs Bronsal dins la scrivania major del dit General de Cathalunya, volent, segons dix, respòndrer a la preinsertada scriptura que li fonch presentada lo die de aÿr, ha entregat y lliurat, en presència de dits testimonis, al dit scrivà major una altra scriptura que aportava previnguda, la qual és del tenor següent: «Satisfent Thomàs Bronsal, aguasil ordinari de la capitania general de Cathalunya, a una scriptura a ell presentada lo die de aÿr a instància del síndich del General de Cathalunya». Diu y respon que ell és official ordinari de dita capitania general, y que té orde y instrucció del sereníssim senyor loctinent y capità general y del spectable senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya y loctinent de capità general, de capturar molts soldats desertors // 830*v* // de la armada y altres delinqüents stipendiats, los quals va sercant y perseguint, y axí per anar offici officiant va ab vara stesa, no entenent per axò contrafer a constitució alguna, ans bé, pensa fer molt gran servey al rey, nostre senyor, y a la terra, y axí mateix se offereix per arrimar dita vara, sempre y quant no vage offici officiant, y tornar-la a exténdrer, sempre y quant hi aniria, comforme han fet tots los predecessors en dit offici, y si ara és més contínuo lo aportar dita vara estesa no és per contrafer a ditas generals constitucions de Cathalunya, sinó per haver-hi molts cafers en dita capitania general, y axí bé anar contínuament offici officiant, y donant los presents scrits per resposta, demana no ser més molestat en semblants scriptures, requerint al notari continue la present al peu de dita scriptura, y de la una sens l'altra còpia no·n lliure, de la entrega de la qual scriptura o resposta ha requerit lo dit Thomàs Bronsal se'n levàs acte. Present lo dit scrivà major y testimonis sobrenomenats.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren la Novena nomenada lo die de aÿr, per a tractar lo modo y forma ab què havia de anar a la guerra lo senyor deputat militar

831r Dilluns, a XXII. En aquest die, en la matinada, tornaren juntar la dita Novena per a tractar y conferir la anada del senyor deputat militar.

Dijous, a XXV. En aquest die, en la tarda, juntaren la Novena per a tractar la forma de la anada del senyor deputat militar.

831v Divendres, a XXVI. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, en la qual assistiren las persones de la junta del batalló, per a tractar-se en ella de la conservació de aquell.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die, entre las duas y tres horas de la tarda, partí de la present casa envers Leyda // 832r // lo molt il·lustre senyor don Joan de Argensola, deputat militar, lo qual partí des de sa casa a cavall, acompanyat de molts cavallers, ab sa trompeta devant y lo verguer ab la massa ab la insígnia y banda de domàs carmesí en los pits. Déu lo dexe ben tornar, com tots desijam.

Dimars, a XXX. En aquest die vingueren en la present casa los molt il·lustres consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per negocis y affers del batalló.

Novembre MDCXXXXVI.

Dijous, lo primer. Die de Tots los Sancts.

832v Divendres, a II. En aquest die, en la tarda, juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Ja vostra senyoria té notícia de les viles y lochs té ocupades lo enemich dins lo present Principat y dels progressos fa en ell, obrant moltas hostilitats. Desijosos axí nosaltres del beneffici de la província, suplicam a vostra senyoria nos fasse mercè aconsellar que·s lo que devem y podem fer per occasió del dit fet, per a què ab lo acertat de vostra senyoria pugam obrar tot allò que serà en servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província.

Així mateix, suplicam a vostra senyoria que, per lo gran desconsuelo y afflicció viva tenen tots los poblats y habitants en lo present Principat, per no haver-hi bisbe algú en aquell, quines diligències apar a vostra senyoria estam[a] // 834r // obligats a fer per a poder alcansar que en la present província residesque algun bisbe o bisbes, assegurant a vostra senyoria que, ab la puntualitat que la matèria demana, posarem per obra y ab tota exequució lo que per vostra senyoria nos serà aconsellat en tot lo sobredit.»

E la dita junta, després de vista y oÿda la dita proposició, y la carta del molt il·lustre Capítol de la Seu de Urgell, que també està assí cusida, signada de letra B, y ponderant molt attentament lo en aquella contengut, féu resolució: Que se escriga a sa magestat, Déu lo guarde, per correu a tota diligència los progressos fa lo enemich y lo país que occupa, procurant, si és possible, donar avís a sa alteza de assò, y demanarli carta de recomendació per a sa magestat per a obtenir los socorros necessaris, comforme la present necessitat demana; e, cas no·s pogués consultar ab sa alteza, per judicar no fos danyosa la dilació, se tràctia hi·s conferesca ab lo senyor de Marca.

Així mateix, se suplique a sa magestat se servesca instar ab Sa Santedad la provisió dels bisbats, per estar esta província desconsoladíssima // 834v // en lo spiritual, per veure-se privada dels sacraments de la confirmació y orde, y patir lo estat ecclesiàstich notables danys, per no haverhi prelats de tant temps a esta part.

En aquest mateix die, estant junta la Trentasisena, ses senyories tingueren avís que venia en consistori lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar al cap de la escala, ab la forma acostumada. Y, entrat en lo consistori y assentat en son acostumat loch, donà avís a ses senyories del bon estat ab que·s trobava lo siti de la ciutat de Leyda.

835r Dijous, a VIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar al senyor monsiur de Busach, general de la cavalleria del exèrcit que sa magestat té devant Leyda, lo qual ere arribat desganat, y habitave en lo carrer hont estava antigament lo correu major. Y, arribats a sa presència, li donaren la benvinguda y norabona, representant-li lo viu sentiment // 835v // que tenen ses senyories y los naturals del Principat de sa indisposició y desgana, offerint-se de ser-

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 812.

vir-lo ab molta voluntat a tot lo que sie de son servey. A tot lo que respongué dit senyor de Busach que estimava molt a ses senyories la mercè y honrra li feyen, y que ell, en tota occasió que se offerís, conexerian sa voluntat. Y aprés se despediren de dit senyor y se'n tornaren en la present casa.

Dissabte, a X. En aquest die, lo doctor en arts y en medicina, Luýs Brossa, ciutadà de Barcelona, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Melchior Pagès, mercader, obtenint lo offici de ajudant de regent los comptes del General, està mal en lo lit, de febra contínua, ab molt gran perill[a] // 838r // de sa vida, per rahó de la qual malaltia no pot acudir a la obligació de son offici, la qual relació diu fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual manaren ésser continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris.

Dilluns, a XII. En aquest die, en la tarda, fonch presentada a ses senyories en lur consistori, per los magnífichs Francesch Çabater, doctor en medicina, y Steve Pujol, síndichs de la vila de Illa, la suplicació que és assí originalment cusida, signada de letra A, la qual manaren ésser continuada en lo present dietari, perquè en tota occasió se haja la deguda rahó.

838v Divendres, a XVI. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, y tractà ab ses senyories algunas cosas concernents per lo bé de la província, y fonch rebut y acompanyat ab la forma acostumada.

Dissabte, a XVII. En aquest die, en la matinada, estant los senyors deputats ecclesiàstich y real y los senyors oÿdors ecclesiàstich, militar y real, tots sinch ajuntats // 839r // en la sala de son consistori de les cases de la Deputació, y estant també en presència los magnífichs doctors misser Hierònym Pastor, assessor, y misser Vicents Viladomar, advocat fiscal del dit General, y present també Joan Pau Bruniquer, scrivà major, cridat en assò, y present axí mateix per testimonis Miquel Marquès, notari; Montserrat Albià, passamaner y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona. Tenint lo dit senyor deputat[b] ecclesiàstich un paper en ses pròpries mans, aquell donà y entregà en las de dit Bruniquer, scrivà major, ordenant-li que, en presència de tots lo legís, y en son nom y de son manament lo presentàs y notificàs als dits magnífichs assessor y advocat fiscal desobre nomenants, segons que en esta conformitat fonch per dit Bruniquer, scrivà major, legit y presentat lo dit paper o scriptura, que és del tenor següent.

«No obstant que lo consistori moltas vegades de paraula hage recordat y instat a vostres mercès, senyor misser Pastor, ardiaca Vilà, y Viladomar, assessors y advocat fiscal respective del General de Cathalunya, cumplissen a las obligacions de sos càrrechs, majorment en las que baix se // 839v // apuntaran, may ha conseguit son fi, ans bé, a experimentat que ab bonas rahons se dilata, occupant-se en altres negocis, com són causas que encara que en veritat degan en ellas occupar-se, emperò no quant abundan quexas de contrafaccions, puix per reparo d'ellas se formaren los officis de deputats. Attenent per ço a la indempnitat de sa conciència, lo doctor Barthomeu Viver, deputat ecclesiàstich, y perquè conste ara en scrits en presència del senyor Bruniquer, los diu y insta a vostres mercès, tres dalts dits, lo següent:

Primo, que·s reba la informació de la manera què lo senyor bisbe de Vich se'n anà de Cathalunya, si expel·lit per ministres reals o altrament.

Segon, que·s declare y·s passe avant en las informacions rebudes, instant lo procurador fiscal, entregades ja fa molt temps al fiscal, acerca de la jurisdicció que·s pretén exerceix en lo comtat de Empúrias, essent son governador lo senyor marquès de la Trussa, y en la guarnició que·s pretén té dit senyor de la plassa y fortalesa de Rosses.

Tercer, que ab brevedat donen son vot en scrits, en lo que per lo consistori, ab deliberació d'ell, a dos de octubre feta, se'ls cometé, en la qual se'ls prefigí termini, y dins ell dexats tots altres negocis, devian mirar y donar son sentir en scrits, com se'ls demana, // 840r // si en lo libre del doctor Francesch Martí, que·s diu lo Manifest, se contenien coses prejudicials als privilegis, immunitats e prerrogatives de la província.

Quart, que·s declare ab tota brevedat la causa de don Batista Roger, que se entén ésser de molta conveniència al General.

Cinquè, que axí mateix declaren si té lloch la opposició dotal feta per la viuda Negrell a la execució se li comminava fer per lo General o no, perquè de la dilació de dita declaració se segueix la incomoditat a la Generalitat que·s concidera, per no poder-se exequutar lo dèbit que de quantitat de més de tres mília lliures degudas de pagar caygudas.

Sisè, que consemblantment donen son vot en

a. a continuació una suplicació transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 812-813.
b. a continuació ratllat militar.

scrits, per vostres mercès promès y de paraula donat, acerca de què podian los senyors deputats gastar y valer-se de les sis mília liures que eren de la nova manlleuta per la exida del senyor deputat militar, ja que està la cas<s>a tant exausta.

Setè, que de la mateixa manera donen son vot en scrits acerca del que tantes vegades, infructuosament, se'ls ha demanat y instat en matèria de la venda de las baronias de Martorell, que ab tanta instància solicita la molt il·lustre ciutat de Barcelona.

Vuitè, que aconsellen al molt il·lustre consistori, donant-li // 840*v* // per ço son vot en scrits, consentint que·s lo que deu obrar fer per a recobrar lo que lo comte Xabot cobrà de hasienda del General o hasiendas confiscades per ell, y que clarament en ell digan quinas diligències deuen fer per a cumplir a las obligacions de sos officis.

Novè, que, diligenciades y fetas totas las demunt ditas cosas ab la brevedat possible, se conferescan en la vila de Perpinyà un de vostres mercès, senyors assessors, y vostra mercè, senyor advocat fiscal y demés necessaris, per a pèndrer informacions de moltas contrafaccions fan los officials reals de aquell comtat, continuant sos officis més del temps volen constitucions y altrament; y axí mateix també dels allotjaments se fan en las casas de militars de dita vila y demés persones exemptes, de les quals coses al consistori no li faltan instàncias, que donan expressadament memorials, individuant en ells las contrafaccions que·s donarà a vostres mercès; y encara que estas diligències directament tenia obligació fer-las lo senyor advocat fiscal, màxime constant-li, ab tot, com no·s veja ella reduïda a effecte, me ha aparegut ésser molt deguda esta ma instància a la obligació de mon offici.

Desè, que axí mateix, quant vagen a pèndrer ditas informacions, se conferescan a las parts de Coplliure, de hont també hi ha quexas perquè, segons se diu, lo governador de dita fortalesa o vila fortificada és francès. // 841*r* // Estas dalt ditas instàncias le fa dit deputat ecclesiàstich a vostres mercès, tres dalt dits, y d'ellas las que per rahó de sos officis toquen a quiscú de vostres mercès, entenent ésser-hi obligat per rahó de son càrrech, tant per exempció de sa conciència com també per a què conste en una visita o altrament, de què sols per vostres mercès s'és perdut lo reparo d'estos dits danys, faltant a lurs obligacions; offerint-los, com ho fa, de què per sa part no·s perdrà cosa alguna per a la execució d'ellas, y que està prompte y aparellat a tot lo tocant a ell, y en cas de recusació per vostres mercès o consemblant allarch, los protesta, y a quiscú de vostres mercès, de què·s procehirà a tot lo que permès sia per capítols de Cort y altrament de tot lo lícit y permès de protestar. Requerint a vostra mercè, mossèn Joan Pau Bruniquer, que del contengut en la present scriptura ne leve acte y d'ella li·n done còpia, etcètera.»

E, després de legit lo dit paper o scriptura per dit scrivà major, asserint los senyors deputat real y oÿdor real que devian aderir a la mateixa presentació de aquell, per conciderar ésser en ses senyories igual la mateixa obligació per sos mateixos officis, y perquè de las ditas cosas no se'ls ne puga fer càrrega en la visita; per ço digueren que aderien, com aderian, a la dita presentació y notificació de aquell. Los senyors, emperò, oÿdors ecclesiàstich // 841*v* // y militar asseriren que estaven molt promptes per cumplir a la obligació de sos officis, y que en dit paper legit hi ha alguns caps que los magnífichs assessors y advocat fiscal, essent presents, han donat descàrrech, y axí en aqueixos caps no poden ser carregats, perquè en rahó del libre de misser Martí ne feren relació, y los vots foren empetats; y en rahó dels allotjaments de Perpinyà que instava don Aleix Semmanat, se feren totas las diligències que sa mercè volgué y tenim obligació, fins a procurar una carta que obtingueren del senyor de Marca, per medi dels magnífichs assessors, y la entregaren a dit don Aleix de orde del consistori.

Y quant al del senyor comte Xabot, se han scrites cartes per tres vegades a sa alteza sobre aqueixa matèria, y sa alteza respongué ab sa carta, que és en dietari, sots jornada de 15 de octubre passat. Y sobre tot diuen també que estan promptes y aparellats per a acudir a sas obligacions, y que per ara no entenen aderir a la presentació de dita scriptura. Y los dits senyors deputats ecclesiàstich y real, y oÿdor real, *iterum* digueren que estaven y perseveraven en la presentació y notifficació de la dita scriptura, per les rahons deduhides no·ls satisfeyen lo modo que deuen satisfer.

842*r* Després de tot lo que dits magnífichs doctors Pastor y Viladomar digueren que se aturavan lo temps de la constitució per a respòndrer, protestant que·n aquest no·ls córrega fins que·ls sie donada còpia effectiva de la dita scriptura.

A aprés, als 19 dels dits mes y any, entre las deu y onse oras de la matinada, foren entregades les còpies de dita scriptura per dit scrivà major, ço és, una d'ellas al doctor Hierònym Pastor, assessor, y altra al doctor misser Viladomar, advocat fiscal, qui les reberen. Presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

[*1646*]

E successivamanet, als 21 dels dits mes y any, present en assò Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y presents també per testimonis lo doctor misser Barthomeu Soler y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona, constituïts personalment los magnífichs doctors misser Hieònym Pastor, assessor y misser Vicents Viladomar, advocat fiscal del General de Cathalunya, y estant dins la scrivania major del dit General, volent, segons dixeren, respòndrer a la scriptura que de orde del senyor deputat ecclesiàstich, aderint los senyors deputat y oÿdor real, los fonch presentada als 17 //842*v*// del corrent, donaren y entregaren al dit Bruniquer, en presència de dits testimonis, ço és, lo dit magnífich misser Hieònim Pastor, assessor, una scriptura que comensa «Als càrrechs y instàncies, etcètera», que està assí originalment cusida, signada de letra A, y juntament ab ella un vot en scrits, sotascrit de sa mà, sobre la sensura del manifest de misser Martí, que comensa «Als dos dies del mes de octubre», segons està assí originalment cusit, signat de letra B. Y lo dit magnífich doctor Vicents Viladomar ha entregat també, per sa part, una resposta o scriptura que comensa «En satisfacció dels càrrechs, etcètera», segons està assí originalmet cusida, signada de letra C. Dient y requerint a dits doctors Pastor y Viladomar que ditas scripturas y respostas suas respective fossen continuades al peu de la referida scriptura a ells presentada per dit scrivà major, y que en manera alguna done còpia de la presentació de la dalt dita scriptura sens inserta de las dalt ditas respostas sues respectivament, y que de tot ne sia donada rahó a ses senyories y llevat lo present acte.

E, successivament aprés, als 3 de dezembre dit any, essent tornat lo senyor ardiaca Vilà, assessor, a servir son offici, ja reparat de la salut que antes li faltava, y estant en la sala del consistori de ses senyories, present en açò lo dit Joan[a] // 852*r* // Pau Bruniquer, scrivà major; Francesch Carreres, sastre, y Joseph Cortés, valer, ciutadans de Barcelona, testimonis en açò[b] mateix cridats, lo dit senyor deputat ecclesiàstich aderint, y presents los dits senyors deputat y oÿdor real, ordenaren a dit Bruniquer que, de son orde y manament, presentàs, segons que axí per ell fonch presentada al dit senyor ardiaca Vilà, assessor, la mateixa scriptura desobre insertada, que comensa «No obstant que lo consistori, etcètera», que ja altrament fonch ja presentada als 17 de novembre passat, altres magnífichs assessors y advocat fiscal del General, de la qual ne fonch liurada còpia per dit Bruniquer en presència de dits testimonis al dit senyor ardiaca, assessor, qui després de rebuda y acceptada aquella respongué que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer, de tot lo que dits senyors deputats ecclesiàstich y real, y oÿdor real y ardiaca Vilà requeriren ne fos levat lo present acte.

a. a continuació dues escriptures i un vot transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 813-819.
b. a continuació ratllat cridats.

E, successivament, als 5 dels dits mes de dezembre del corrent any 1646, present en assò Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y presents en assò Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y presents també per testimonis Hieònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona, constituït personalment lo dit magnífich doctor Joan Batista Vilà, altre dels magnífichs assessors del // 852*v* // dit General, y estant dins la scrivania major del dit General, volent, segons dix, respòndrer a la scriptura que de orde del senyor deputat ecclesiàstich, aderint lo senyor deputat y oÿdor real, li fonch presentada als 3 del corrent, donà y entregà al dit Bruniquer, en presència de dits testimonis, uns scriptura que comensa «Satisfent lo doctor Joan Batista Vilà», que està assí originalment cusida, signada de letra D, dient y requerint que dita scriptura y resposta sua fos continuada al peu de la referida scriptura a ell presentada per dit scrivà major, y que en manera alguna done còpia de la presentació de la dalt dita scriptura sens inserta de la dalt dita resposta, y que d'ella ne sia donada rahó a ses senyories y levat lo present acte.

Diumenge, a XVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu per a assistir, com assistiren, al *Te Deum laudamus*, que·s cantà en dita Seu per lo rendiment de la vila de Dunquerque, en Flandes, rendida[a] //855*r*// a la obediència de nostre rey y senyor, que Déu guarde, per lo sereníssim senyor duch de Anguien. Assistiren-hi també los senyors consellers, hi·s féu la professó, la qual acompanyaren dits senyors consellers y deputats ab la forma acostumada y, feta aquella, ses senyories se'n tornaren en la present casa, ab la forma acostumada.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis y affers de la bona administració y conservació del batalló.

En aquest mateix die, en dita matinada, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena,

a. a continuació una resposta transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 819-820.

los noms de las quals estan continuades en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la sala del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyor. Havem rebudes cartes de sa magestat christianíssima, // 855*v* // que Déu guarde, y diversas de sa alteza, y també del senyor don Joan de Argensola, deputat militar, las quals se llegiran a vostra senyoria per a què en tot nos aconselle lo que devem fer y obrar; y axí mateix lo que devem fer acerca de enviar lo correu a sa magestat, comforme en la última Trentasisena se prengué resolució, que per haver tardat lo correu férem a sa alteza quinse dies ha, no se ha pogut per encara obrar en cosa alguna, ni donar fins ara rahó de aquest fet.»

E la dita junta, després de vista y oÿda la dita proposició y demés cartes en ella mencionades, que tot està cusit originalment, y ponderat y molt exactament conciderat tot lo contengut, axí ab dita deliberació com en las cartas llegidas, féu resolució que, en quant a la carta rebuda de sa[a] altesa[b], en resposta de la per ses senyories enviada per propri, se donà larga rahó a sa magestat, Déu lo guarde, de tot, no per propri, sinó per la estafeta o per altra part segura; y en quant al respòndrer al senyor deputat don Joan de Argensola a la carta enviada a ses senyories de deu del corrent, dits senyors deputats se servescan conferir-o ab las nou personas de la Trentasisena y, conferit, se li respongue segons aquelles aconsellaran.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las nou persones eletes de la Trentasisena,[c] // 870*r* // y en ella se tornà a legir tots los paper llegits en la matinada en la dita Trentasinena, y en quant al cap de respòndrer al senyor deputat militar, que era lo cap comès a dita Novena, resolgué que se scrigués la carta minutada a dit senyor deputat militar, com largament en registre.

Dimars, a XX. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les nou persones de la Novena, las quals, convocades en la stància del consistori, fonch per lo scrivà major, de orde de ses senyories, legida una carta enviada per lo senyor deputat militar per propri, la qual, legida y ponderada, fonch resolt que·s respongués per propri a tota diligència a dita carta, que està continuada en registre, a la qual se ha relació.

a. a continuació ratllat alt.
b. a continuació repetit a.
c. a continuació nou cartes i dues traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 820-823.

Dimecres, a XXI. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor en arts y en medicina Dimas Vileta, // 870*v* // lo qual, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com lo doctor misser Joan Batista Vilà, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, altre dels magnífichs assessors del General, està desganat de malaltia, per rahó de la qual jau en lo lit y no li és possible poder acudir a la obligació de son offici, la qual relació ha dit fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, y dita relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

Dissabte, a XXIIII. En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories[a] // 872*r* // en la matinada juntaren las persones de la Novena en lur consistori y, juntes, fonch legida en loch de proposició per lo scrivà major del General una carta que ses senyories havian rebuda per propri del senyor deputat militar vuy die present, a les sinch horas de la[b] matinada, la qual està assí originalment cusida, signada de letra A.

E la dita junta, aprés de haver oÿda dita carta y vist lo desdichat estat, resolgué que se escrigués, a sa alteza del senyor virrey y al senyor deputat militar, las cartas minutades que estan en registre, y que ditas cartas fossen enviades per lo senyor fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles, ab la diligència y cuydado possibles, y que axí bé per dos cavallers se done rahó als senyors consellers de dita resolució. Y encontinent ses senyories, per medi dels senyors Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph de Navel, ciutadà, enviaren a dits senyors consellers un recaudo donant-los notícia del sobredit, los quals, tornats en lo consistori, feren relació com havian executat lo que·ls ere estat encomanat, y que aprés de donat dit recaudo dits senyors consellers los havian respost que estimaven molt a ses senyories la mercè y honra los feyen de dar-los rahó de sa bona resolució, // 872*v* // offerint-se a ses senyories en quant fos de lur servey, fent lo mateix en conformitat de la bona correspondència y conformitat de las dos cases.

Diumenge, a XXV. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat y, entrats junts en lo consistori de ses senyories y estant assentats ab sas cadiras, aprés, al cap de poch, vingué lo senyor de Marca, lo qual estigué assentat al costat del senyor conseller en cap, ço és, a mà esquerra, y a mà esquerra de dit senyor de Marca estava assentat lo senyor

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 823.
b. a continuació ratllat tarda.

deputat ecclesiàstich; y assentats tots y fetas las degudas diligències, dit senyor de Marca donà y entregà en mans de dit senyor conseller en cap y del senyor deputat ecclesiàstich una carta de sa alteza, y aprés de rebuda, ab alta veu comptà y féu llarga relació, a dits consistoris y una infinitat de persones que eren entrades en dit consistori, del succehit en lo siti de Leyda y, feta dita relació, tots se despediren.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories enviaren una embaxada de paraula a la sereníssima senyora virreyna, per medi del senyor lo doctor Francesch de Gerona, canonge de Leyda; don Francisco //873r// de Ayguaviva y Rafel Cerdà, ciutadà, los quals, arribats a sa presència, li donaren lo pèsame del socorro de Leyda, representant lo sentiment que havia causat a ses senyories.

Dilluns, a XXVI. En aquest die, ans de las dotse horas del matí, entrà y tornà a esta ciutat lo senyor don Joan de Argensola, deputat militar, qui vingué de la vila de Cervera després del succés de què havia avisat al consistori dende allà, en rahó del socorro que per lo enemich ere estat posat dins la plassa de Leyda, y del siti que sa alteza havia hagut de alsar y retirar-se per dita causa.

Dimars, a XXVII. En aquest die vingué lo senyor deputat militar en esta casa de la Deputació y, essent en consistori, féu larga relació a sas senyorias de tot son viatge, y del que havia obrat en conformitat del orde que li ere estat donat, repetint tot lo que ja havie altrament avisat per sas cartas que tenia scritas de vàrias parts al mateix consistori, //873v// que per esta rahó no·u continuarem assí, dient entre altres coses que en tots los lochs hont ere arribat, axí en Igualada com en Santa Coloma y en Cervera, havie en totas parts governadas las plassas, fent-se aportar y prenent en si las claus dels portals a las nits, y donant lo nom y comendant tot lo demés que ere necessari per bona custòdia del loch y de sa persona, per mirar en ella interessave la reputació del consistori; y que la sua arribada a la vila de Cervera, a hont ere anat inseguint los ordes que tenie del consistori, en conformitat de las penúltimas cartas que se li scrigueren per propri, fou tan acertada y a temps tant oportú que occasionà poder arribar lo senyor comte de Rius dins las líneas de las trinxeras de Leyda ab un socorro de més de tres mil cathalans y francesos, que molta part d'ells havie aportats lo dit senyor deputat militar de las levas voluntàrias que havien fetas los pobles de la província, a demés de moltas altras més levas que ja·y eren arribades de dias abans, lo qual socorro fonch entrat dins, y per esta sua diligència de sa senyoria, un die antes que lo enemich intentàs atacar las trinxeras y ròmprer las fortificacions d'ellas, de què resultà que los cathalans han fet per sa part tot lo possible, y si bé lo accident fou advers, comforme lo avís que·n donà a son temps per propri; emperò estas són cosas que Déu las disposa com li apar per exercitar-nos més a tots en la profitosa virtut de la província. //874r// Lo cert és que, després que sa alteza arribà en la vila de Cervera, que fou divendres als vint-y-tres del present, a las quatre de la tarda, dit senyor deputat militar fou en persona a besar sa mà per a donar-li manifest del just pesar que li havia cabut de un tant infelís succés, fent lo mateix en nom del consistori, assegurant-lo que entrarie a la par del més apasionat. Y sa alteza li respongué ab paraules de igual sentiment, significant ésser aquestos uns colps que Déu los disposave per nostra mortificació, y que ere certíssim que de tot se li devie referir la glòria com a auctor y dispensador de tots los successos humans y de sos effectes, dient que estos havie sa alteza experimentats en esta occasió molt cumplits y puntuals per part de aquesta província y del consistori, dels quals y de sa senyoria restave molt agrehit y obligat, offerint donar-ne de tot afavorit testimoni a sa magestat. Y perquè sa alteza demostrà aquella tarda arribava molt cansat y afatigat, y que és just se posàs a descansar, se desp(ed)í de sa presència ab paraulas de cumpliment y cortesia, y se'n tornà dit senyor deputat militar a sa posada. Y, estant en ella, lo endemà vinent sa alteza lo envià a sercar a la matinada, y li digué que lo aparexie bé, pus no era necessària sa assistència, se'n tornàs a esta ciutat y donàs rahó del que havie passat, com tenie entès, entregant-li a esta occasió la carta //874v// per a sas senyorias, que està assí originalment cusida, signada de letra A. Y, rebuda aquella, se posà en lo punt en camí, y en sa conformitat y del demés de què havie tinguda certa notícia dit senyor deputat militar, la donà a sas senyorias largament y molt per menor de aquest succés, ab totas sas particularitats, certificant que los cathalans havien en aquest rencontre obrat ab la satisfacció, puntualitat y cuydado que podie desijar-se.

Divendres, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor fra don Francisco de Montapalau, abat de Banyoles, lo qual tornava de la vila de Cervera, hont ere anat de orde del consistori, y féu relació a ses senyories com havie reportada sa embaxada a sa alteza, y liurada la carta de crehensa que li ere estada donada, y explicat tot lo demés que li ere estat posat en commissió, dient que sa alteza havia demostrat de aquesta acció del consistori una molt gran estimació, y que la mateixa havia tingut y tenia de tot lo demés que havia obrat lo consistori y la província en estas occa-

sions, significant restar contentíssim dels cathalans, perquè tots havien acudit ab molta[a] // 877r // puntualitat, y servit a sa magestat ab igual cumpliment, de que en tot temps, axí en la cort com en altres parts, donave afavorit testimoni, mostrant de moltas maneras particular gust de esta bona correspondència del consistori y que, a demés de moltas altres paraules de estimació, li donà y lliurà la carta per a ses senyories que està assí originalment cusida, signada de letra A. Y axí mateix explicà com, anant vers Cervera, havia encontrat junt a Igualada lo senyor deputat militar, a qui havia donada la carta que aportave del consistori, y que ja sa senyoria ere estat arribat a esta ciutat no digués res més en la substància de aquest particular. Y, feta esta relació, ses senyories li estimaren aquest bon cuydado y, precehint en tots altres paraules de cortesia, se despediren del consistori.

Divendres, a XXX. Festa del apòstol sanct Andreu. En aquest die fonch feta extracció de consellers // 877v // y altres de la present ciutat ab la forma acostumada, y foren extrets los següents: lo doctor misser Onoffre Vilà, conseller en cap; lo doctor Àlvaro Antoni Bosser, donzell, conseller segon; lo doctor en medicina Joan Batista[b] Borrell, ters; mossèn Miquel Garcia, mercader, quart; mossèn Miquel Piquer, chirurgià, quint; mestre Francesch Ferrer Caperó, parayre, sisè. Obrers: lo senyor Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona; mossèn Jacinto Trasseras, droguer.

Dezembre MDCXXXXVI.

Dissabte, al primer. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la stància del consistori, // 878r // fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Té vostra senyoria plena notícia del succés ha tingut lo siti posat a la ciutat de Leyda. Desijosos de acertar, suplicam a vostra senyoria nos aconselle si tenim obligació de fer alguna diligència y quals deuen ser, per a què axí pugam acudir a la obligació de nostres officis. Axí mateix suplicam a vostra senyoria que, conciderant lo estat en lo qual se troba lo die de vuy la província, quinas diligències devem fer per reparo dels danys donats per lo enemich, y dels que pot obrar trobant-se com se troba dins la província, y ab lo acertat de vostra senyoria acudirem al servey de Déu, de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província.»

E la dita junta, després de oÿda dita proposició, y aquella molt exactament conciderada, deliberà que los senyors deputat se servescan tenir conferència ab los senyors consellers de la present ciutat acerca la matèria contenguda en dita proposició, y que lo que·s resoldrà en dita conferència ses senyories dels senyors deputats ho posen en exequució ab tota puntualitat, sens referiment algú.

Diumenge, a II. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren con-// 878v // sistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, acerca de la matèria proposada en la Trentasisena tinguda al primer del corrent.

Dilluns, a III. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a peu, en casa de la sereníssima senyora virreyna. Y, arribats en sa presència, y fetas las degudas cortesias, se assentaren ab ses cadires de brassos, al igual de dita sereníssima senyora, estant tots fora del dosser y assentats, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, per orgue de tot lo consistori, digué y explorà a dita sereníssima senyora lo sentiment tant gran que ses senyories y tota la província havian tingut del socorro de Leyda, com largament ab la embaxada que per part de ses senyories li ere estada feta, y que axí se offerian a sa alteza en tot quant fos de son gust y servey voler-los manar, a què acudirian ab molt gran voluntat. E sa alteza respongué que eran infortunis de la guerra, y que estiguessen certs que son marit, lo comte, no perdria punt en mirar per lo servey del rey y beneffici de la província fins a pèrdrer sa vida, y que si lo enemich ere estat afortunat esta campanya, lo que vindria, ab lo favor[a] // 886r // de Déu, se recuperaria; y aprés, al cap de poch, ses senyories se despediren de sa alteza, precehint las acostumades cortesies, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Dimecres, a V. En aquest die, en la tarda, vingué lo senyor de Marca en lo consistori de ses senyories y, entrat en aquell, precehint lo recibiment en la forma acostumada, després de les cortesies degudes, entregà en mans de ses senyories las cartas reals y de sa alteza, que totas

a. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 823-824.
b. a continuació ratllat Boller.

a. a continuació tres cartes i dues traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 824-826.

són de crehensa, y estan assí originalment cusides, signades de letras A, B, C, en conformitat de las quals donà rahó a ses senyories del estat de les treves de esta província entre las dos coronas, que estan molt avensades, hi·s té per molt provable se effectuaran per temps de vint o vint-y-sinch anys, y que axí seria convenient que lo consistori donàs o significàs las advertències que aparexerian a propòsit //886*v*// per la bona execució y effectuació de aquellas, que aqueix ere l'orde de sa magestat per a explicar-ho al consistori. E ses senyories respongueren que, per a poder pèndrer bon assiento sobre aquest punt, suplicaven a sa senyoria il·lustríssima fos servit donar-los en scrits la relació y demés que sobre lo referit los havia explicat de paraula. E lo dit senyor de Marca offerí fer-ho, y després de algunes cortesies se despediren del consistori.

En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, en la qual assistiren las persones de la junta del batalló, per tractar-se en ella de la bona administració y conservació de aquell[a].

890*r* Dissabte, a VIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori la carta de sa magestat que està assí originalment cusida, signada de letra A, ab la qual donà avís del rendiment fet per nostra armada del port de Portolongone, castell y vila de Piombino, en Itàlia, fetas per los mariscals de la Millareya y del de Plesis Preslin, qui governaven dita armada.

En aquest mateix die ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuades en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, los quals, junts y congregats en la stància del consistori, fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors: Per mans del senyor de Marca rebé aquest consistori, als sinch del corrent, dos cartas de sa magestat, dels sinch y desset de novembre passat, y altra de sa alteza, dels vint-y-nou del mateix, que totas en sa conclusió eren de crehensa en lo dit senyor de Marca, lo qual, havent-la explicada de paraula, la donà aprés en scrits, per haver-le·y //890*v*// axí demanat lo consistori, com tot se legirà de present, suplicant a vostra senyoria que, tenint en concideració totas las ditas cartas, y la dita explicació de crehensa, sie de son servey aconsellar-nos lo que devem y podem fer en la matèria d'ellas, que per ésser de tant gran importància fiam tot lo acert en la prudent resolució de vostra senyoria, al mayor servey de Déu, Nostre Senyor, y beneffici de aquest Principat.»

Y, de continent, foren legides ditas cartas reals, continuades en lo dietari, sots jornada de sinch del corrent, y la explicació de la crehensa que està assí originalment cusida, signada de letra A.

E la dita junta, després de oÿda y entesa la dita proposició y demés cartes y papers en aquella mencionats y molt exactament ponderats, féu resolució que ses senyories dels senyors deputats fessen nominació de número de persones de la mateixa junta que aparagués a ses senyories, y que aquestas conferissen la matèria del paper donat per lo senyor de Marca ab les persones nomenades per la ciutat per lo mateix effecte, per a què aprés de sobre tot se puga pèndrer acertada resolució al servey de Déu, de sa magestat y beneffici de la província.

Y encontinent ses senyories, posant en exequució la dita resolució, feren nominació de dotse personas de la mateixa junta, ço és, quatre de cada estament[a], //896*r*// ço és, per lo estament ecclesiàstich[b], los senyors ecclesiàstichs: lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Corts, ardiaca de Santa Maria y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors don Francesch de Ayguaviva, don Ramon de Guimerà, don Pedro Aymerich, Domingo Moradell. Per lo estament real, los senyors Galceran Nebot, Joseph de Navel, Joseph Ximenis, Joseph de Urrea.

896*v* Dijous, a XIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu, per assistir al *Te Deum laudamus* que se havia //897*r*// de cantar en dita Seu per lo rendiment de la fortalesa de Porto Longone, y de la vila y castell de Piombino, en la Itàlia, al qual també assistiren los senyors governador y senyors consellers, hi·s féu la professó ab la forma acostumada, y aprés de feta se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Divendres, a XIIII. En aquest die se llevà lo acte fet per lo senyor marquès de la Trussa, que·s del tenor següent:

«Divendres, a XIIII de dezembre MDCXXXXVI. Re-

a. a continuació una carta i la seva traducció transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 826-827.

a. a continuació una relació transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 827-829.
b. ecclesiàstich *interlineat.*

vocació[a] del marquès de la Trussa. Constituït personalment lo magnífich doctor misser Vicents Viladomar, advocat fiscal del General de Cathalunya, devant la presència del senyor marquès de la Trussa, lo qual estava en un aposento de les cases en las quals habita, en lo carrer dels Escudallers, al qual, en presència de Miquel Marquès, notari entrevenint en assò en nom y com a substitut de Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà[b] major y secretari del General de Cathalunya, //897*v*// y dels reverents Rafel Rivelles, prevere, predicador de sa magestat christianíssima; y Joseph Ferrer, prevere, habitants en Barcelona, testimonis en açò cridats; dit magnífich doctor Vicents Viladomar ha dit y notificat de part, segons dix, dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, com a tenint orde exprés de aquells, a dit marquès de la Trussa, present, que ell dit senyor havia fets en dies passats manaments als habitants y terratinents del comtat de Empúries, contenint en effecte que tinguessen per secrestades totes y qualsevols lanes que tinguessen en lur poder, attès que aquelles volia per a fer matalassos als soldats que sa magestat, Déu lo guarde, té en la fortalesa de Roses. Dient dit misser Viladomar que dits senyors deputats li havian ordenat li notifficàs que dits manaments per ell dit senyor de la Trussa o de son orde fets a dits provincials, eren contra las generals constitucions de Cathalunya y libertats de la terra, y que per consegüent ell en dit nom li representava dita contrafacció y violació.»

A tot lo que dit senyor marquès de la Trussa encontinent respongué de paraula que ere veritat que ell havia fets y despedits dits manaments a dits habitants y terratinents del comtat de Empúries per rahó de ditas lanas, y que no havia entès ni pensava que axò fos contra constitució, però segons que dits senyors deputats le·y feyen a saber, //898*r*// creye que ere axí, y per consegüent y en observació de dites constitucions, ha dit de sa pròpria boca que revocava, cassava y anul·lava dits manaments si y de tal manera que volia y era sa intenció y voluntat, que aquelles fossen de ninguna força y valor, y com si fets no fossen estats, y que en ningun temps se puga haver rahó de aquells. De totas las cosas ha requerit ne fos levat, com ne és estat levat, lo present acte per mi, dit Marquès, notari demunt-dit, entrevenint en nom de dit scrivà major, y presents en açò los testimonis sobredits.

En aquest mateix die partí de la present ciutat fra don Francesch de Miquel, comanador del hàbit de Sant Joan, com a embaxador nomenat per part del General de Cathalunya per a anar a donar la benvinguda y norabona de part de ses senyories al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, y suplicar-lo fos servit donar la hora que sa alteza feya compte de entrar en la present ciutat, lo qual, aprés de tornat en consistori, dit senyor embaxador féu relació com ell ere anat a dit sereníssim senyor virrey, lo qual havia trobat en la vila de Sanct Feliu, si bé ell ere arribat a Martorell, que per error no·l encontrà //898*v*// allà, y axí de prompte se'n hagué de tornar a Sant Feliu y que, constituït en sa presència, li havia donada la norabona y benvinguda de venir a esta ciutat de part de ses senyories, y que axí mateix desijaven saber lo die y hora que sa alteza volia entrar en la present ciutat, perquè ses senyories puguessen fer sa obligació. Al que sa alteza li havia respost que estimava molt la bona voluntat de sas senyorias y la cortesia li feyen, y que tenia molt ben coneguda la affició y amor de ses senyories, y de tots los naturals, y que feye compte de entrar lo diumenge pròxim en la tarda y que, feta la resposta, se despedí de sa alteza, després de haver precehit moltas paraulas de cumpliment.

Dissabte, a XV. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Francesch Costa, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del reverent Francesch Pere Ponter, prevere y notari públich de la vila de Ribas, bisbat de Urgell, obtenint lo offici de tauler, cullidor y guarda del General de dita vila de Ribes, com de sa procura consta, ab acte rebut em poder de Steve Ponter, rector de la iglésia[a] //900*r*// parrochial de Sanct Pere y Sanct Feliu del lloch de Ayguatèbia, y en dit nom notari de dita vila, a divuit de novembre pròxim passat y del corrent any 1646, que està cusida assí, signada de letra A, en dit nom ha renunciat líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici que dit son principal obté de tauler, cullidor y guarda del General de dita vila de Ribas, per justas causas son ànimo movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir lo dit offici en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de la mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona.

a. Revocació ... Trussa, *anotació escrita al marge esquerre.*
b. *a continuació repetit* scrivà.

a. *a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 829.*

En aquest mateix die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

900*v* Diumenge, a XVI. En aquest die, entre les dues y tres hores de la tarda, ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots a cavall, partiren de la present casa tots molt entonats, anant ses senyories ab sa banda de domàs carmesí en los pits ab la insígnia del General, y prengueren dret a la plassa Nova, Portaferrissa y portal de Sanct Antoni, y arribaren passada la Creu Cuberta, on encontraren a sa alteza, qui venia marxant envers la present ciutat, acompanyat dels senyors consellers y regent, y demés senyors del Consell. Y, arribats junt a sa persona, dits senyors del Consell se retiraren y lo senyor deputat ecclesiàstich, en nom del consistori, li donà la benvinguda y norabona. Y aprés de precehides les acostumades cortesies, dit senyor deputat ecclesiàstich se li posà a mà esquerra, los demés en son acostumat loch, y d'esta manera vingueren fent camí vers la present ciutat, y al que foren prop de dita Creu Cuberta, arribaren los senyors consellers, y axí dits senyors deputats se despediren de sa alteza, y se'n vingueren en dita present ciutat ab lo mateix acompanyament, y entraren en lo portal de Sant Antoni y carrer del Hospital, dret a la present casa, hont hi havia una cobla de trompeters y manestrils //901*r*// que sonaven en ella de orde de ses senyories, y sa alteza entrà per dit portal y prengué per lo carrer del Carme, plassa Nova, devant la present casa, devant casa de la ciutat y Regomí, y dret a palàcio. La artilleria del portal de Sant Antoni tirà, y també la del baluart de Sant Francesch, entrà en ssa casa.

Dilluns, a XVII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren las personas de la Dotsena en lo consistori, per a tractar dels negocis de las paus de Münster.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots a peu, en casa del senyor virrey y, arribats a sa presència, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y norabona de sa arribada a esta ciutat, offerint-se a sa alteza a tot lo que fos del servey de sa magestat, beneffici del Principat y servey de sa alteza; al que sa alteza respongué que estimava a ses senyories la bona affició li tenien, y que ell la tenia molt ben experimentada, y aprés de haver tingut un rato de conversació, se despediren de sa alteza, precehint las acostumadas cortesies, y se'n tornaren en la present casa. Adverteix-se que tots estigueren assentats ab ses cadires.

901*v* Dimars, a XIIII. En aquest die ses senyories juntaren las dotse personas eletas per a tractar dels negocis de las paus generals que·s tracten en Münster.

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories per negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

902*r* Dissabte, a XXII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en casa del sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat y, arribats a sa presència, fetas las degudes cortesies, se assentaren ab ses cadires, que ja estaven aprestades, y aprés, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, explicà largament a sa alteza lo contengut ab la embaxada devall continuada, y aprés de referit y lo contengut en ella, lo·y donà per scrits, y és del tenor següent:

La[a] resposta feta per sa alteza a la dita embaxada és avant, en lo present libre, sots jornada de 22 de janer 1647.

«Sereníssim senyor. Ja en altra occasió los deputats del General de Cathalunya suplicaren a vostra altesa lo que vuy se torna a supplicar acerca dels allotjaments fahedors en lo present Principat, y és lo següent:

Primerament, attenent y conciderant dits deputats que los apuntaments fets per vostra senyoria acerca dels allotjaments són molt ajustats a las constitucions, usos y costums de la província, suplican a vostra altesa sie de son servey manar sien exequutats //902*v*// y observats ab tot rigor, com en aquells se conté.

Axí mateix demanan que, per a consolació dels paysans, attenent y conciderant lo molt que valen los grans y lo molt que per dit respecte pateixen, sie de son servey manar crèxer los preus de dits grans.

Més avant demanan que per a què los sobredits apuntaments puguen ser millor exequutats, deuen ser despatxats per Cancelleria, y fermats per lo canceller o pel magnífich regent la Real Cancelleria.

a. La ... 1647, *anotació escrita al marge esquerre.*

Y axí mateix suplican a vostra altesa sie de son servey manar que los alotjaments no·s fassen desbauxes, perquè de aquelles se segueix grans inconvenients, com també de dir paraules injuriosas, com és *trayté* y altres consemblants, que vostra altesa deu servir-se per fer mercè al General y a la província ordenar se eviten.»

E aprés, donaren en mà de sa alteza la dita embaxada. Y, oÿt largament lo contengut en ella, féu de resposta a ses senyories que procuraria donar los ordes convenients per la bona execució del que se li demanave, assegurant-los que en tot manarie se acudís al mayor beneffici y satisfacció de la província, y aprés de fetes les degudes cortesies se despediren de sa alteza y se'n tornaren en la present casa.

903*r* Diumenge, a XXIII. En aquest die ses senyories juntaren las persones de la Dotsena per a tractar y conferir ab ellas dels negocis de las paus generals que·s tracten en Münster.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 16 de mars 1646, als quals, junts y congregats, fonch per ses feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. La junta de las dotse personas eletas per resolució de esta Trentasisena, havent conferit vàrias vegades sobre la matèria de la última carta que sa magestat, Déu lo guarde, fou servit scríurer al consistori dels deputats, de què donà rahó lo senyor de Marca la explicació de sa crehensa en scrits; ha reduït en forma de un memorial per a presentar en sa resposta // 903*v* // a sa magestat, del qual se'n donà successivament còpia als senyors consellers per intel·ligència del sentir que aquest consistori manifestave acerca de la proposició de les tregües de Cathalunya que·s tractaven en Münster, sobre lo qual punt són estats servits dits senyors consellers donar-nos també còpia del memorial que per sa part és estat format en la mateixa rahó, del qual lo die de aÿr ne ferem memòria en la dita junta, hont se resolgué que dels dos ne donàssem notícia en la present, com ho fem, suplicant a vostra senyoria que, vists y entesos los dits memorials que·s llegiran, nos aconsellen lo que aparexerà devem y podem fer en cosa que tant interessa lo servey de sa magestat y beneffici de aquest Principat.»

E, feta dita proposició, y legits los dos memorials en ella mencionats, se ha resolt que los senyors deputats consultassen los magnífichs assessors y advocat fiscal y altres doctors aplicats, y sabessen d'ells si la conclusió fahedora de les tregües de aquesta província, de què ha donat avís sa magestat se tractaven en Münster, encontra a la disposició o convenció dels pactes ajustats entre sa magestat y aquest Principat o no, y en tot cas, si los deputats, consentint a las ditas trevas, entraven als dits pactes, y que després se'n done reçahó de tot als brassos.

904*r* En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones dels tres estaments en la present casa, en virtut de crida feta lo die present, en la qual entrevingueren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors[a] don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona; fra don Phelip de Lentorn, del orde de Sant Benet; fra Miquel Pinyol, infermer de Sant Pere de Roda; lo doctor Joseph Torres, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Francesch Cartellà, don Francesch Ayguaviva, Narcís Ramon March, don Aleix Semmanat, don Ramon de Guimerà, Domingo Moradell, Francesch Xammar, Joan Batista de Monsonís, // 904*v* // don Onoffre de Lentorn, Jaume Ros, don Phelip Ferreres, Joan de Melgar, don Carlos Soler, don Joseph Ferreres, don Ramon Çalbà, Hugo de Sant Joan, Joan Carreres, don Francesch Cabanyes, Joan Batista Corbera y Santcliment, Joseph Berart, Joan Batista Desvalls, Francesch de Malla, Francesch Prat y de Sanctjulià, Gabriel Antoni Besser, misser Luÿs València, don Rafel Casamijana, Pau Amat, major; don Joseph Olmera, Hierònym de Cornet, Hierònym de Areny, Sebastià de Miralles. Per lo estament real, los senyors conceller en cap de la present ciutat, //905*r*// Joseph de Urrea, Joseph Miquel Quintana, Ramon Illa, Joseph de Navel, Galceran Nabot, mestre Jacinto Ballaster, lo doctor Steve Bruniquer, misser Barthomeu Soler, mestre Francesch Matheu, lo doctor Miquel Grimosachs, Miquel Saurina, Francesch Móra, Miquel Texidor, misser Pere Pineda, Làtzer Iglésies, Francesch Alzina, Hierònym Talavera, misser Batista Monfar. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fou feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Havent aquest consistori rebut, als sinch del corrent, una carta de sa magestat dels sinch de //905*v*// novembre passat, la qual entregà lo senyor de Marca lo mateix dalt dit die, y en exequució d'ella donà aprés, als vuit del mateix present mes, la explicació de sa crehensa en scrits, com tot consta en los actes del dietari de la present casa. Aparagué al consistori proposar-ho tot a la junta de la Trentasisena, que convocarem lo prop dit die, en la qual

a. a continuació ratllat fra.

se resolgué que·s nomenassen algun número de persones, com en esta conformitat foren eletes dotse, per a tractar sobre la matèria de dita real carta. Y havent aquesta junta menor conferit vàrias vegades sobre la dita matèria, ha reduït en forma un memorial per a presentar-lo a sa magestat en resposta de dita real carta, del qual se donà successivament còpia als senyors consellers, per intel·ligència del sentir que ab aquell manifestave aquest consistori acerca de la proposició de las treguas de Cathalunya que·s tractaven en Münster, sobre lo qual punt són estats servits dits senyors consellers donar-nos també còpia de son memorial, que per sa part és estat format en la mateixa rahó. Y havent-los tots dos conferits y proposats vuy mateix en la dita junta de la Trentasisena, se ha resolt en ella que consultassen los magnífichs assessors y advocat fiscal y altres doctors aplicats, per a saber d'ells lo que deu fer-se en estas matèrias, per cumplir ses senyories[a] // 910r // a sa obligació, los quals, havent vist la resolució de la dita Trentasisena, han aconsellat que aquella se llegís y donàs per proposició, com de fet la donan, juntament ab los demés papers, los quals tots se llegiran a vostra senyoria per a què entesa y madurament premedita(da) la cosa, se puga millor discórrer sobre los mèrits d'ella. Y conciderant que del acert de sa conclusió depenja o interessa de moltas maneras lo real servey y beneffici de aquest Principat, suplicam ab molt grans veras a vostra senyoria sia de son servey aconsellar-nos lo que devem y podem fer en la matèria referida, assegurats que ab son prudentíssim parer acudirem certíssimament al major servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat y beneffici de aquest Principat.»

Resolució de dits brassos. E, legits tots los dits papers mencionats en dita proposició, fonch per dits brassos feta resolució y conclusió que ses senyories deuen enviar a sa magestat lo mateix memorial que és estat fet o minutat per part de la dita ciutat, per ésser aquell molt convenient, y guardar en assò tota conformitat, // 910v // lo qual poran remètrer al embaxador de dita ciutat, per a què, en nom de sas senyories lo presente al rey y reyna, nostres senyors, y demés ministres, als quals se scriurà en la pròpria conformitat de las cartas que faran per los senyors consellers, en la mateixa rahó, attès que los dos consistoris en assò han pres y resolt acordadament una mateixa deliberació. Y que aquesta dels senyors deputats se fassa a saber a sa alteza y senyor de Marca per medi de las personas que aparexerà a ses senyories, suplicant-los sie de son servey voler escríurer a la cort en recomendació de la intenció d'esta província en la rahó referida. Y que semblantment se fassa saber esta resolució als senyors consellers y savi Consell de Cent, per guardar sobre aquest punt la deguda correspondència que és tant convenient entre las dos casas.

a. a continuació dos memorials transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 829-832.

Incipit annus MDCXXXXVII.

Dimars, a XXV. Festa del Naxament de Christo, nostre redemptor.

911r Dijous, a XXVII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donsell, y de Jacinto Ballaster, ciutadà honrat, enviaren al sereníssim senyor virrey a explicar a dita sa alteza la resolució presa en los últims brassos, tinguts a 24 del corrent, entregant-li còpia del memorial.

911v Diumenge, a XXX. En aquest die, ja de nit, partí de la present ciutat Pau Nasples, correu de cavall, de orde y manament de ses senyories y de la present ciutat de Barcelona, ab cartas per a sas magestats y diversos altres, com en registre despedit, ab carta també per al embaxador de la ciutat que resideix en la cort, ab que se li ordena entregue a sas magestats y ministres superiors, en nom y de part de ses senyories, lo memorial que·s deliberà en brassos tinguts als 24 del present mes de dezembre, que és lo memorial que ere estat fet y minutat per les setze persones eletes per la ciutat de Barcelona, que està cusit al peu de la proposició de dits senyors.

Janer MDCXXXXVII.

912r Dissabte, a V. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a peu, en casa del sereníssim senyor comte de Harcourt, // 912v // loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat y, arribats a sa presència y fetas las degudas cortesies y assentats ab ses cadires, parlant lo senyor deputat militar per orgue del consistori, per trobar-se lo senyor deputat ecclesiàstich fora la present ciutat, li donà la norabona del fill que Deú Nostre Senyor li era estat servit donar, y també lo perabé del bon part que havia tingut la sereníssima senyora comtessa, y la demonstració de alegria que havia causat a ses senyories y a tots los naturals de haver-li donat un fill cathalà, ab moltas altras paraulas de cumpliment. E sa alteza respongué que estimave molt la norabona se li donava, y que tenia molt ben coneguda la affició de ses senyories y dels naturals de la província, y la alegria tant gran que havian tingut de que Nostre Senyor hagués deslliurada

la senyora comtessa, sa muller, y li hagués comanat un fill cathalà, del què havia rebut tant gran contento per tenir fill cathalà com se podia imaginar; y que ho estimava tant que no podia demostrar major contento que era haver fet padrí esta fidelíssima ciutat, que ab axò donave a demostrar la abundància de sa affició en aquesta província, de què donava part a sa senyoria, ab moltas altras paraulas de cumpliment y demostracions de voluntat, a tot lo que dit senyor deputat respongué moltas paraulas de cumpliment, com de sa senyoria se esperava. Y, havent travat un rato de conversació, se despediren de sa alteza, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

913*r* Diumenge, a VI. Die dels Reys.

Dilluns, a VII. Die de sanct Ramon.

Dimars, a VIII. En aquest die, en la matinada, se ajuntà lo consistori de ses senyories en la present casa, a fi y effecte de anar en la Lotja de la present ciutat per a comensar a fer encantar los arrendaments de les bolles de tota Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya per lo trienni pròxim vinent de 1647, segons la disposició dels capítols de Cort. Y, per occasió de la gran pluja que féu en dita matinada, no·y pogueren anar, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

Dimecres, a VIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories en lur consistori, com mossèn Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General en la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny 1645, axí de dret ordinari com de guerra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, sobre algunas cosas concernents lo beneffici del General.

En aquest mateix die, en dita matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats de dits officials, en la Llotja de la mar de la present ciutat, per a comensar a fer encantar y lliurar los arrendaments de bolles del General del present Principat y comtats.

914*r* Dissabte, a XII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo honorable Jaume Roca, imaginayre de la vila de Cornudella, bisbat de Tortosa, com a procurador ab bastant poder de Barthomeu Toda, major de dies, mercader de la dita vila de Cornudella, obtenint lo dit offici de tauler, cullidor y guarda del General de dita vila, com de sa procura consta, ab acte rebut en poder Jaume Comenya, prevere y rector de la iglésia parrochial de la dita vila, //914*v*// y per dita rahó notari de dita vila, a 9 de novembre 1646, que·s assí cusida, signada de letra A, en dit nom ha renunciat pure y simplament, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici de tauler, cullidor, receptor y guarda del General de dita vila, que dit son principal obté, per justas causas lo ànimo de son principal movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Joan Soler, porter.

En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren ab ses senyories, per algunas cosas concernents lo beneffici y conservació del batalló.[a]

916*r* Dilluns, a XIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses grans devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar per a fer continuar lo encantar las bollas del General ab la forma acostumada.

En aquest die ses senyories, per medi del noble don Francisco Sala y Galceran Nabot, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya, a 22 de dezembre 1646, suplicaren a vostra altesa li fos de mercè manar se observassen los apuntaments fets en un memorial acerca dels allotjaments dels soldats. Continuen los paysans fer quexes per rahó de alguns excessos se cometen en rahó de dits allotjaments. Per lo que supliquen a vostra altesa sie servit provehir //916*v*// y donar orde y la resposta offerí donar en la occasió li fou suplicat, lo que rebran

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 832.

a singular gràcia y mercè de la real mà de vostra altesa.»

Los quals dits senyors embaxadors aprés feren relació a ses senyories en llur consistori com ells havien reportat a sa alteza la dita embaxada, la qual havien explicat primer de paraula y aprés donada en scrits, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat; y que, rebuda aquella per sa alteza, los havia respost que ell ja tenia enviats dos commissaris per Cathalunya per a donar orde als cabos en rahó dels alotjaments, y que quant no obehescan los enviarà a cercar y castigarà.

Dimecres, a XVI. En aquest die, ses senyories anaren en la Lotja de la mar consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, per a fer encantar los arrendaments de la bolla del General.

917*v* Dimars, a XXII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori un paper sotascrit, de mà del senyor virrey, dient era la resposta que sa alteza feya a la embaxada que per part de ses senyories ere estada feta a 14 del corrent[a], la qual embaxada[b] y resposta és del tenor següent: «Sereníssim senyor, los deputats del General de Cathalunya, a 22 de dezembre 1646», *consuatur ut in papiro*, signats de letra A.[c]

920*r* Divendres, a XXV. Festa de sant Pau.

Dissabte, a XXVI. Festa de sanct Policarpo.

Diumenge, a XXVII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donzell, y misser Jacinto Fàbregues, ciutadà, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya //920*v*// resten ab lo agrahiment degut ab la mercè vostra alteza los ha fet en la instància particular feta sobre los alotjaments, y estan y estaran ab la attenció deguda en tots los empleos vostra altesa serà servit occupar-los. Però com per las constitucions primera, del títol «De offici de canceller», y en la constitució primera, del títol «De prothonotari», stiga disposat que tot rescripte, carta, letra y qualsevol altra scriptura de que seguís o procehís conexensa ho execució alguna dins lo present principat de Cathalunya y sos comtats, que concerne o toch o tocar puga interès de part deduïble en juý, deu lo tal rescrit ho scriptura, per lur validitat, ésser firmat ho firmada per lo canceller ho regent la Real Cancelleria, per lo que supliquen a vostra altesa li sie de mercè manar y ordenar dits papers sian firmats per lo canceller ho regent la Real Cancelleria, que·u rebran a singular favor de la real mà de vostra altesa.»

E axí, aprés de tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havien reportada la dita embaxada a sa alteza, la qual li havien explicat primer de paraula y aprés donada per scrits, si y comforme per ses senyories los ere estat ordenat y que, rebuda aquella, dit senyor virrey los havia respost que lo paper ell lo havie fet de son moviment //921*r*// propri, judicant ere lo beneffici de la província, però que ell concideraria lo que ara de nou se li advertia y demanava, assegurant que en tot procuraria acudir al mayor beneffici de la província y de sas leys y constitucions.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a continuar lo fer encantar los arrendaments de les bolles.

En aquest mateix die, en la tarda, lo honorable Hipòlit Mestre, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Phermí Vidal, studiant en medicina, obtenint lo offici de ajudant comú del racional y regent los comptes, com de sa procura consta, ab acte rebut en poder de Gerònim Galí, notari real, ciutadà de Barcelona, a 25 del corrent, com dit notari ab ses certifficatòries letres ne fa fe en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de ajudant comú del dit racional y regent los comptes //921*v*// que dit son principal obté en favor de ell, dit Hipòlit Mestre, suplicant en dit nom a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de ell dit Hipòlit Mestre, del que ell y son principal ho rebran a singular mercè de la mà de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimons Montserrat Albià, passamaner; Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix, en la tarda, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich doctor misser Joan de Jaques, donsell, ob-

a. corrent *interlineat, damunt de* dezembre 1646 *ratllat.*
b. embaxada *interlineat.*
c. a continuació una embaixada i resposta transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 832-833.

tenint lo offici de assessor del General del magnífich deputat local de la vila de Montblanch, per justas causas son ànimo movents, ha renunciat líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de assessor del General de dita Deputació local de Montblanch, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona y Miquel Marquès, notari.

922*r* Dimars, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, per negocis y affers de la present província.

Dijous, a XXXI. En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis y affers concernents la bona administració dels béns del General.

922*v* Febrer MDCXXXXVII.

Divendres, al primer. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat, per a fer continuar los arrendaments de les bolles del General.

Dissabte, a II. Festa de Nostra Senyora Santíssima Candalera.

Dilluns, a IIII. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General donaren y entregaren a ses senyories[a] //924*r*// en lur consistori un vot per ells fet y doctors aplicats, acerca de la extracció de Cathalunya del senyor bisbe de Vich, que·s del tenor següent:

«Jhesús, Maria, Joseph. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits, acerca de una suplicació presentada per lo procurador fiscal del General, en 23 de novembre 1646, en y ab la qual dit procurador fiscal diu y exposa que lo molt il·lustre bisbe de Vich és estat extret del present Principat per ministres reals, que ab la dita extracció se ha contrafet al privilegi concedit y atorgat al estament ecclesiàstich referit en la constitució 6, títol «De capturas y liberacions de clergues», y a las constitucions 3 y 6, títol «De bisbes y prelats», y a la constitució primera, títol «De confirmació de constitucions», y altres de aquella aplicables. Vistas las deposicions fetas per los testimonis ministrats sobre lo contengut en dita suplicació, en força de provisió ad aquella feta per los assessors del General. Attès que, de las deposicions dels testimonis ministrats en justificació de la suplicació per dit procurador fiscal donada, //924*v*// consta que lo molt il·lustre bisbe de Vich és estat extret del present Principat per no haver volgut prestar lo sagrament de fidelitat a nostre christianíssim rey y senyor, per lo qual fet dit senyor bisbe de Vich s'és fet suspecte a nostre rey y senyor. Per ço, són de vot y parer que ab la extracció de dit molt il·lustre senyor bisbe de Vich del present Principat, no se ha contrafet a constitució alguna de les al·legades per dit procurador fiscal ni altres, y axí no deuen los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya opposar-se a dita extracció, comforme lo procurador fiscal en dita suplicació ho demana, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. Fontanella, consulens. Mir, consulens. De Viladomar, fisci Generalis advocatus. Vila, assessor. Boix, consulens.»

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar, ab cotxos, per a continuar lo fer arrendar los arrendaments de les bolles del General.[a]

926*r* Dimars, a V. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Ollers, donsell, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant, durant la absència y impediment de mossèn Francesch Descallar y Surribas, son pare, ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y dezembre 1644, axí de dret ordinari com de guerra, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor Pau

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 833.

a. a continuació una certificació transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 833.

Gerasch, auditor de la cort ecclesiàstica dels testaments y causas pias de Barcelona, lo qual donà y entregà a ses senyories la certifficatòria que·s assí originalment cusida, signada de letra A, de la qual fa fe, que lo cartell emanat despedir en son offici, als divuit de janer passat, contra lo senyor Joan Vives, deputat real del // 926v // General lo trienni corrent, a instància de Bernat Valenca, ciutadà honrat de Barcelona, aquell ha manat borrar del libre hont estave continuat, per ser estat advertit que dit senyor deputat real ni altre algú dels consistorials durant lur trienni no poden ésser convinguts en tribunal algú, com consta ab dita certifficatòria a la qual se ha relació.

Dijous, a VII. En aquest die, en la tarda, ses senyories, per medi de fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Joseph Olivera y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya tenen // 927r // continuades instàncies y quexes per molts síndichs de diverses viles y lochs del present Principat[a] y comtats, y aquelles naxen y se originen dels excessos cometen los soldats estant alotjats en las cases dels paysans, habitants y poblats en lo present Principat y comtats, y se té per cert cessaran dites quexes y instàncies ab què los apuntaments ordenats y manats fer, per vostra altesa, en rahó dels alotjaments, ab los quals se dóna forma tant del que los paysans tenen obligació de fer, com també del que los soldats deuen fer y observar; aquelles se observen si y comforme se troban ordenats, y per la observança de aquelles deuen los tals papers ésser firmats o del reverent canceller o magnífich regent la Real Cancelleria, segons se troba axí disposat per las generals constitucions del present Principat. Per lo que dits deputats a vostra altesa supliquen sia de son real servey manar y ordenar lo paper en lo qual dits apuntaments estan continuats sia firmat per lo reverent canceller o magnífich regent la Real Cancelleria, que a més se té per cert cessaran las quexes estant los papers despedits del modo dit, com en altra occasió dits deputats ho tenen suplicat, ho rebran a singular favor y gràcia de la real mà de vostra altesa.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havien reportada la dita // 927v // embaxada a dit senyor virrey, anant acompanyats ab los porters y masses devant y dels officials de la present casa, la qual li havien explicada primer de paraula, y aprés havian donat per scrits en mans de sa alteza, y que aquella rebuda, sa alteza los havia respost que·s faria lo que se li demanava ab la dita embaxada, y que faria firmar los papers fets en orde als alotjaments per lo canceller o regent, despedint aquells en forma de cancelleria.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, per negocis y affers de la província.

Divendres, a VIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Pere Pau Ferrer, mestre de cases, y Joan Jausons, fuster, officials del General, mitjensant jurament en la forma acostumada, han fet relació de que ells, en virtut del orde per ses senyories a ell(s) donat de paraula, se són conferits en la casa de Domingo Prats, adroguer, ciutadà de Barcelona[a], // 932r // té y posseheix al cantó del carrer de la Frenaria y Llibrateria y aquellas molt atentament mirades, visurades y regonegudes, y que segons la experiència que tenen de lurs arts respective, han fet las relacions sotascrites de lurs pròprias mans, que han entregat a ses senyories, signades de letras A, B, en tot lo que foren presents lo scrivà major del General y Montserrat Albià, passamaner, Francesch Carreres, sastre, testimonis en assò cridats.

Dissabte, a VIIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en casa del senyor virrey, lo qual los havia enviats a sercar. Y, arribats a sa presència y fetas las degudes cortesies, se assentaren ab ses cadires, que ja estaven aparellades, y allà sa altesa los explicà com, per correu de sa magestat, havia rebudes cartes per als consistoris y ordes expressos per a sa altesa, a fi que·ls explicàs, en son real nom, als mateixos consistoris y en esta conformitat, després de donat un plech de cartes de sa magestat, digué a ses senyories los grans esforsos que sa magestat havia fets en lo tractat de Münster // 932v // per a avensar allà lo partit més ventajós per a esta província, y que en recambi de las plassas de Lleyda y Tarragona havia offert al rey cathòlich duplicades y més plasses en Itàlia y en Flandes, com tot se veuria ab las ditas cartas reals, y ab lo memorial inclús que ab ellas se remetia, y que segons que altrament ho vindrie a explicar al

a. a continuació ratllat d.

a. a continuació una relació transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 833-835.

consistori de paraula y en scrits lo senyor de Marca. Y ses senyories, aprés de haver estimat a sa alteza la mercè gran que sa magestat havie fet sempre y feya a esta província, li donaren les degudes gràcies de tot, ab manifest de una molt gran estimació de la gràcia y favor que sempre havien rebut de sa magestat y de sa alteza. Y després de fetas las degudes cortesies se despediren y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa, hont després de arribats desclogueren lo dit plech y veren las ditas cartas y memorial, que tot està assí originalment cusit, signat de letras A, B, C, D.

Dilluns, a XI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment[a], //958r// ab los porters y masses devant, ab cotxos, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a continuar los arrendaments de les bolles del General.

Dimars, a XII. Festa de la gloriosa verge y màrtir santa Eulària.

En aquest die, en la matinada, estant ses senyories junts en lo consistori, a fi y effecte de entèndrer en fer la extracció de les donselles dels tres hospitals de la present ciutat, ço és General, Misericòrdia y Òrfens, comforme fonch resolt per los Brassos Generals de la província, tinguts a 11 de dezembre 1641, y, assentats en sas cadiras consistorialment Narcís Torres, síndich y procurador del dit hospital General de Santa Creu de la present ciutat, lo qual donà y entregà a ses senyories un memorial en lo qual estan continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital, lo qual és del tenor següent: «Memorial de las donsellas se troban en lo hospital General, *inseratur ut in papiro signato litera A.*» Los noms de las quals donsellas foren en presència //958v// de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del dit General, posats dins los rodolins de fusta que ja estaven aparellats, los quals, postats dins de una capsa, fonch feta extracció, per ses senyories mateixos, de quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms següents, assí continuats per son orde: Anna Serra, és[b] pagada ab deliberació de 13 mars 1645; Joana Puigsech; Eugènia Solera, és[c] pagada ab deliberació de 12 noembre 1648, Maria Lavallola, és[d] pagada ab deliberació de 20 de mars de 1647, fillas del hospital General.

E, feta dita extracció, encontinent de la mateixa manera donaren y entregaren a ses senyories Bernat Flaquer, apothecari, altre dels administradors del hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats[a] //961r// los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia hi·s trobaven en dit hospital lo die present, lo qual memorial és del tenor següent: «Memorial de las fadrinas són en lo hospital de Nostra Senyoria de Misericòrdia, *inseratur ut in papiro signato littera B*». Los noms de las quals donsellas foren en presència de dites senyories per lo dit scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta, y aprés dins de una capsa, y per ses senyories mateixos foren extrets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde:

Paula Prats, de Sabadell, és pagada ab deliberació de 12 nohembre 1648[b]; Maria Anna Nadala, de Cervera, és[c] pagada en virtut de deliberació, als 13 de janer 1652; Margarida Gibert, de Puigcerdà, és[d] pagada en virtut de deliberació de 3 de desembre 1649; Anna Ferrera, de Berga, és[e] pagada en virtut de deliberació de 3 de desembre 1649, fillas de l'hospital de Misericòrdia.

E axí mateix en continent, feta dita extracció //961v// de la mateixa manera donà y entregà a ses senyories lo capellà del hospital dels Infants Òrfens altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital dels Infants Òrfens lo die present, lo qual memorial és del tenor següent.

«Memorial de las donsellas del hospital dels Infants Òrfens, etcètera». *Inseratur ut in papiro signato littera C.*

Los noms de las quals donselles foren en presència de ses senyories per lo dit scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta, y aprés dins dita capsa, y per ditas ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats escrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Marianna Martí, filla de Antoni Martí, parayre de Esparaguera; Genissa Cales, filla de Joan Cales, pescador de Barcelona[f]; //963r// Joana Scaló, filla de

a. a continuació tres cartes i un memorial i la seva traducció transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 835-845.
b. és ... 1645 *interlineat al marge esquerre.*
c. és ... 1648 *interlineat al marge esquerre.*
d. és ... 1647 *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació dos memorials transcrits a l'Apèndix 1, pàg. 845.
b. és ... 1648 *interlineat al marge esquerre.*
c. és ... 1652, *interlineat al marge esquerre.*
d. és ... 1649, *interlineat al marge esquerre.*
e. és ... 1649, *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació una relació transcrita en l'Apèndix 1, pàg. 846.

Pau Scaló, de Sant Joan Despí, fillas dels Infants Òrfens.

Anna Maria Bovera, filla de Domingo Bover, texidor de lli de Cornellà, pagada[a] en virtut de la deliberació feta a 13 de juliol 1650.

Dimecres, a XIII. En aquest die en la matinada vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut y estigué assentat ab la forma acostumada. Y, fetas las cortesias acostumades, dit senyor de Marca digué y explicà a ses senyories com, inseguint lo orde que tenia de sa magestat, ere arribat a la presència del consistori a fi de significar de paraula y ab viva veu lo contengut en lo memorial que fonch enviat per sa magestat al mateix consistori y rebut, als nou del corrent, ab sas reals cartas que·l acompanyaren, *//963v//* y si bé digué de son tenor constave largament de las intensions de sa magestat y de la expressió de la matèria que ab dit memorial se exprimex, ab tot la explicà sa senyoria il·lustríssima novament de paraula y en scrits, si y comforme està contengut en una scriptura que donà y restà assí originalent cusida, signada de letra A. E després de acabat dit senyor de Marca dit rahonament, y entregada la dita scriptura, lo senyor deputat ecclesiàstich respongué ab moltas paraulas de estimació y cortesia, concloent que lo consistori tractava la matèria y donava sa resposta ab la diligència possible, allargant-ho ab moltas altras paraulas de compliment. E fet açò, se despedí de ses senyories y fonch acompanyat dit senyor de Marca fins al cap de la escala de la present casa ab la forma acostumada.

Dijous, a XIIII. En aquest dia en la tarda vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories sobre negocis concernents la conservació del batalló, en la qual entrevingueren las persones de la junta de dit batalló[b].

968r Divendres, a XV. En aquest die, en la tarda, ses senyories, havent regonegut la Trentasisena nomenada a 16 de mars 1646, y havent trobat que faltaven en aquella algunes persones, la renovaren en la forma següent, y foren anomenats los següents, ço és.

Trentasisena. Per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles; don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; lo doctor Jaume Corts, ardiaca de Santa Maria y canonge de Barcelona; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona; don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona; don Pedro Copons, canonge de Barcelona; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Girona; lo doctor Joseph Hierònim Besora, canonge de Leyda; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; fra don Francesch de Miquel, del hàbit de Sant Joan; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona. *//968v//* Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, don Francesch Cartellà, don Francisco Junyent, Domingo Moradell, don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto Vilanova, don Pedro Desbosch, don Ramon de Guimerà, don Hierònym Miquel, don Joseph Olmera, Francesch Xammar, don Francesch Sala, Narcís Ramon March. Per lo estament real, los senyors conseller en cap de la present ciutat; mossèn Joseph Piella, Joseph Ximenis, misser Jacinto Fàbregues, mossèn Galceran Nebot, Joseph de Navel; Joseph de Urrea, *//969r//* Joseph Miquel Quintana, Jaume Llobregat, Francesch Marí, Miquel Carreres, Rafel Cerdà. Los quals, juntats en la sala del consistori en dita tarda, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Havent rebut los senyors deputats en dies atràs, per mà del sereníssim senyor comte de Harcourt, unas cartas del rey, nostre senyor, que Déu guarde, ab altres del senyor cardenal Mazariny y secretari Tellier, y ab ellas un memorial de sa magestat, sobre la matèria de las paus o trevas de Cathalunya que·s confereixen en lo tractat de Münster, y havent també sobre tot açò rebut del senyor de Marca la explicació de dit memorial que ha feta de paraula y en scrits, venint personalment a est consistori, com tot se legirà a vostres senyories, y per quant la matèria que contenen ditas cartas y memorial és de la gravedat que vostres senyories ab ellas veurà, y sie axí just una molt gran premeditació sobre *//969v//* lo asert de sa resolució. Per ço, suplican a vostres senyories sie de son servey y gust aconsellar-los lo que deuen y poden fer acerca del article sobre què se demana resposta per sa magestat, a fi que, procehint tant prudent censura com la de vostres senyories, pugan dits senyors deputats ab tota seguretat acudir al mayor servey de Déu, del rey, nostre senyor, y beneffici de aquest Principat y comtats.»

E la dita junta resolgué que ses senyories dels senyors deputats nomenassen las persones que·ls aparega de la mateixa junta, per a què aquelles conferescan la matèria ab les persones nomenadores per la ciutat, y que de la resolució se pendrà se'n done rahó a ses senyories.

a. Pagada ... 1650, *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació un memorial transcrit en l'Apèndix 1, pàgs. 846-848.

Dissabte, a XVI. En aquest die ses senyories, per medi dels Onoffre Duran, canonge de Barcelona; don Pedro Bosch y Galceran Nabot, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al sereníssim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Lo spectable Thomàs de Banyuls y Orís, portant-veus de general governador en los comtats de //970r// Rosselló y Cerdanya, en lo any 1646 proppassat, manà publicar unes crides o edictes en les viles de Perpinyà, Canet y altres viles y lochs de dits comtats, ab les quals prohibí la extracció y treta de la sal de dits comtats per a portar aquella en lo regne de França y axí mateix ab aquelles prohibí que ninguna persona de qualsevol grau o condició poblada en dits comtats no pogués fer tracte o assiento algú de quantitat de sal ab ningun francès que no fos habitant y poblat en los dits comtats, imposant als contrafahents, tant en un cas com en altre, penes pecuniàries y corporals. Y, per pretèndrer lo síndich del General de Cathalunya que ab los dits edictes y crides se ha contrafet a les generals constitucions del present Principat y comtats, per impedir ab aquelles lo líbero comersi que las generals constitucions concedeixen als poblats y habitants en lo Principat y comtats de poder portar, axí per mar com per terra, les mercaderies y coses lurs, sens que se puga fer empaix per sa magestat ni ministre real algú, presentà una requesta a dit spectable portant-veus de general governador, a fi revocàs ditas cridas, y axí cessàs la contrafacció ab elles se feya a las generals constitucions, o firmàs dubte segons lo tenor del capítol 14 dels pactes convinguts y jurats ab sa magestat christianíssima y la província, y per no haver revocades dit //970v// portant-veus de general governador dites crides ni firmat dubte dins lo temps per dit capítol statuït, dit síndich, per lo públich interès, à firmat dubte en poder del scrivà major del General y és estada la forma de dit dubte intimada al dit spectable portant-veus de general governador. Donen los deputats del General de Cathalunya notícia a vostra altesa de la ferma de dit dubte, y supliquen sia de son real servey fer-los mercè, en execuució del contengut en dit capítol 14, ordenar al molt reverent canceller, magnífich regent la Real Cancelleria, y a quatre dels magnífichs doctors de la Real Audiència més antichs, que per lo die de dimecres que comptarem als 20 del present y corrent mes de febrer, passat mig die, se conferescan en la casa de la Deputació per la declaració de dit dubte, juntament ab les set persones dels tres estaments se extrauran segons forma de dit capítol, lo que esperan de vostra altesa, com a tant zelador de las generals constitucions, y ho rebran a singular favor de la real mà de vostra altesa.»

Y aprés, tornats dits embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havien reportada la dita embaxada a dita sa alteza, la qual havian explicada primer de paraula y aprés donada per scrits en mà y poder de sa alteza, y que sa alteza los havia respost que·u miraria y tornaria resposta.

971r En aquest mateix die ses senyories, volent posar en exequució la resolució presa en la junta de la Trentasisena tinguda lo die de aÿr en la tarda, feren nominació de quinse persones dels tres estaments de la mateixa Trentasisena, y són los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Joachim Carbonall, canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; don Pedro Copons, canonge de Barcelona; Onoffre Ciurana, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, don Pedro Aymerich, don Joseph Olmera, don Jacinto Vilanova, Domingo Moradell. Per lo estament real, los senyors Joseph Ximenis, Joseph de Navel, Galceran Nabot, Rafel Cerdà, Francesch Marí.

971v Diumenge, a XVII. En aquest die en la matinada ses senyories juntaren les quinse persones per a tractar del negoci corrent acerca de la resposta se ha de fer a sa magestat, y junts tots en consistori resolgué dita Quinsena que ses senyories cometessen lo fahedor a quatre persones de la mateixa junta, nomenadores per ses senyories y, feta dita resolució y disgregada dita junta, ses senyories feren nominació en exequució de dita resolució de les quatre persones següents.

Quatreta. Fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; don Francesch de Ayguaviva, y Joseph de Navel.

Dilluns, a XVIII. En aquest die en la matinada, ses senyories juntaren les quatre persones eletes per a tractar de la matèria corrent.

972r Dimecres, a XX. En aquest die ses senyories tingueren junta de brassos en la matinada, cridats del die de aÿr en la present casa de la Deputació, en las quals entrevingueren y foren presents las persones dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra don Jacinto de Monclús, del orde de Sant Bernat; lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; Francesch Torres, de Barcelona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Gerònim de Gàver, Domingo de Moradell, don Jacinto de Vilanova, Barthomeu de Salvador, Pau

Amat, major; Narcís Ramons March, Joseph Berart, don Aleix Semmanat, // 972v // don Francesch de Ayguaviva, Galceran Dusay, Luýs València, Hierònym Cornet, Joan Carreres, Joseph Serra, Rafel Antich, don Joseph Olmera. Per lo estament real, los senyors conseller en cap; Steve Fornells, Joseph Ximenis, Joseph de Navel, Joseph Quintana, Jaume Lobregat, Gerònim Thalavera, misser Gismundo Boffill, Rafel Lordat, Joseph de Urrea, Joseph Bru, Joan Pau Bruniquer, Antich Servat. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, // 973r // fonch feta la proposició següent, la qual ab alta e intel·ligible veu fonch legida per lo scrivà major del General ab la forma acostumada:

«Molt il·lustre senyor. Per la declaració del dubte firmat per lo síndich del General per rahó de haver, lo portant-veus de general governador en los comptats de Rosselló y Cerdanya, prohibit tràurer sal dels dits comtats, en observança del capítol 14 dels pactes convinguts entre sa magestat, que Déu guarde, y esta província, se ha de fer extracció de set persones dels tres estaments de les enseculades a deputats y oÿdors en presència de vostra senyoria. Per lo qual effecte havem convocat a vostra senyoria en exequució del dit capítol.»

E, legida la dita proposició, encontinent, en presència de ses senyories y de dits brassos, fonch posat en exequució lo disposat ab lo capítol 14 en la forma següent, ço és, que lo ajudant tercer de dit scrivà major, qui és misser Gismundo Boffill, tenint la còpia del libre de la Ànima devant, en la qual estan continuats los noms de totas las personas enseculades en deputats y oÿdors del General de Cathalunya, ab alta veu anava cantant cada nom // 973r // y lo procurador fiscal del General present responia si ere abte no, y, essent abte, lo nom de aquells se posave dins un rodolí de fusta, y aprés posat dins la urna de plata hont se acostuman posar los noms dels que lo die de santa Magdalena poden exir en deputats y oÿdors del dit General, en lo qual primer foren posats los noms de deputats y oÿdors ecclesiàstichs, tots mesclats. Y aprés per un verguer del General fonch presa dita urna y aportada, des de la taula hont estava assentat dit scrivà major y ajudants seus, a la taula petita que ses senyories tenien devant, y allí per un minyó foren extrets los dos rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor Atenasi Martí Roger, prevere, lo quals fou ab altra veu publicat en presència de dits brassos per dit scrivà major del General. Y aprés de publicat fonch votat per escrutini per les persones de dits tres estaments, y fonch trobat hàbil y suficient per lo effecte per lo qual ere estat extret. Y encontinent fonch tret per dit minyó altre rodolí, en lo qual fonch trobat scrit lo nom del doctor Hierònim Besora, canonge de Leyda, lo qual axí mateix ab alta veu fonch publicat en presència de dits brassos per dit scrivà major. Y encontinent que fonch publicat fonch axí // 974r // mateix ab alta veu publicat en presència dels brassos per dit scrivà major. Y encontinent que fonch publicat fonch axí bé votat per scrutini per les persones de dits tres estaments. Y fonch trobat hàbil y suficient per lo effecte per lo qual ere estat extret.

Lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere; lo doctor Joseph Hierònim Besora, canonge de Leyda, ecclesiàstichs.

Y aprés lo dit ajudant tercer anà cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors militars de la manera què havia cantats los ecclesiàstichs. Y aprés de posats dins dita urna fonch per un verguer aportada aquella des de la taula de dit scrivà major a la dita tauleta que los dits senyors deputats tenian devant, y per dit minyó foren extrets tres rodolins, lo hu aprés l'altre, en lo primer dels quals fonch trobat scrit lo nom de misser Joan Batista de Monsonís, donsell, en Barcelona domiciliat, lo qual fou ab alta veu publicat per dit scrivà major en presència de dits brassos. Y encontinent fonch provehit a fer son escrutini y fonch trobat hàbil y suficient per dit effecte. // 974v // Y aprés, en lo altre rodolí que fonch extret per dit minyó, fonch trobat scrit lo nom de mossèn Joan Carreres, donsell, en Barcelona domiciliat, lo qual axí mateix fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major ab la forma que los demés. Y axí fonch procehit a fer son escrutini y fonch trobat hàbil y suficient. Y en lo tercer rodolí extret per dit minyó fonch trobat scrit lo nom de mossèn Francesch de Santmartí, donsell, lo qual axí mateix fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major. Y, encontinent que fonch publicat, lo síndich del General, qui ere present, proposà contra lo dit mossèn Francesch de Sanctmartí suspitas, deduint aquelles devant ses senyories y dels magnífichs assessors y advocat fiscal del General que assistí en dits brassos. Y, donades les rahons en justificació d'ellas per dit síndich, y oÿt tot quant volgueren deduhir verbalment, los senyors deputats y dits magnífichs assessors, advocat fiscal, declararen, en presència de dits brassos, també verbalment tenir lloch les suspites al·legades per dit síndich contra lo dit mossèn Francesch de Martí. Y axí, publicada dita condempnació, fonch procehit encontinent en fer extracció de altre rodolí, en lo qual fonch trobat scrit lo nom de mossèn Ramon Castelló, donsell, lo qual axí // 975r // mateix fonch publicat per dit scrivà major en presència de dits brassos ab alta veu, ab la forma que los demés. Y axí fonch procehit a fer son

scrutini, y fonch trobat hàbil y suficient per dit effecte lo dit mossèn Ramon Castelló.

Mossèn Batista de Monsonís, mossèn Joan Carreres, mossèn Ramon Castelló, militars.

Y aprés lo dit ajudant tercer, anant cantant los que estaven enseculats en deputats y oÿdors reals ab la mateixa forma que los demés y, posats dins dita urna, foren extrets per dit minyó dos rodolins, en lo hu dels quals fonch trobat scrit lo nom del doctor en medicina mestre Francesch Gimbert, lo qual axí mateix fonch ab alta veu publicat per dit scrivà major y, publicat, fonch votat per escrutini, y fonch trobat hàbil; y en lo altre rodolí fonch trobat scrit lo nom del doctor en medi(ci)na mestre Joan Antoni Scolà, lo qual axí bé fonch publicat ab alta veu per dit scrivà major, y publicat fonch votat per escrutini com los demés, y fonch trobat hàbil y suficient.

Mestre Francesch Gimbert, mestre Joan Antoni Scolà, reals.

975*v* E, fet lo sobredit, les persones de dits tres estaments se'n anaren, y ses senyories ordenaren al scrivà major que encontinent despedís manaments dirigits a les persones extretes, notificantlos la dita extracció y hora que havian de assistir en la present casa, los quals manaments són del tenor següent.

«Manaments dirigits a les persones extretes dels tres estaments. De part dels molt il·lustres senyors deputats del General del principat de Cathalunya, se diu, notifica y fa a saber a vostra mercè, lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere, com vuy die present y devallscrit, y juxta la forma del capítol XIIII dels pactes convinguts entre sa magestat y lo dit Principat, és estat vostra mercè extret en hu dels jutges que han de assistir y declarar lo dubte que és estat firmat sobre la contrafacció que·s pretén. Per ço, ab tenor del present, se diu a vostra mercè se servesca encontinent que lo present li serà presentat acudir en la casa de la Deputació vuy die present per a prestar son jurament e oÿr sentència de excomunicació y, juntament, entèndrer en la declaració de la forma de dit dubte, ab aparsibiment que, no acudint, serà desen-// 976*r* // seculat y fet inhàbil per a tenir offici de la casa de la Deputació, que és la pena imposada ab los dits pactes contra los contrafahents en la dita rahó. Dat en la casa de la Deputació als XX de febrer MDCXXXXVII.

Lo sacristà Viver. *Bruniquer, scriba major Generalis Cathalonie.*»

Lo qual manament encontinent fonch presentat, intimat y notificat al doctor Atenasi Martí Roger, prevere, per Montserrat Albià, altre dels verguers o porters ordinaris de ses senyories, axí referint.

Semblant manament fonch fet a dit doctor Joseph Hierònym Besora, y intimat encontinent per dit Albià, axí referint.

Semblant manament fonch fet a dit mossèn Joan Batista de Monsonís, y a ell intimat y notificat encontinent per Francesch Carreres, altre dels porters ordinaris de ses senyories, axí referint.

Semblant manament fonch fet, intimat y notificat a dit mossèn Joan Carreres per dit Carreres, axí referint.

Semblant manament fonch fet, intimat y // 976*v* // notificat a dit mossèn Ramon Castelló per dit Carreres, axí referint.

Semblant manament fonch fet, intimat y notificat al dit mestre Francesch Gimbert per Joseph Cortés, altre dels dits verguers o porters ordinaris, axí referint.

Y, finalment, fonch fet y expedit semblant manament a dit mestre Joan Antoni Escolà, y a ell intimat y notificat per dit Cortés, axí referint.

En aquest mateix die, tocades las quatre horas de la tarda, arribaren en la present casa de la Deputació los magnífichs doctors del Real Consell, Joseph Queralt, doctor Francesch Vidal, doctor Hierònym Fàbrega, doctor Pere Joan Rossell, doctor Jacinto Pallarès y doctor Jacinto Roca, per a entrevenir en la declaració del dit dupte firmat. Y, pujats dalt, feren oració en la capella del gloriós Sanct Jordi, y després se'n entraren en la sala gran, y de allí en la stància que ja ses senyories tenien previnguda, que és la stància que trau dos finestras al carrer nomenat comunament de la Deputació, que tira dret a la casa de la ciutat[a].

978*r* Y ses senyories dels senyors deputats y oÿdors se'n entraren en consistori y, havent tingut notícia que ja los senyors doctors del Real Consell eren ja en la stància de la present casa en la qual se havia de declarar dit dubte, com és acostumat, encontinent trameteren a Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, ab orde que·s conferís en la presència de dits senyors per a rèbrer la fe en scrits del juraments prestat per dits senyors doctors del Real Consell, per lo

a. a continuació un acte de fe transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 848.

qual dit Bruniquer axí fonch reduït encontinent a effecte.

Y, tornat en consistori, referí com lo senyor doctor Queralt li havia donada dita fe en scrits, firmada de mà del senyor don Lorens de Barutell, canceller de sa magestat en aquest Principat, per a què dit Bruniquer la liuràs y presentàs, com ho havia fet, a dits senyors deputats, que és la pròpria que·s veu assí originalment cusida, signada de letra B, y altrament és del tenor següent.

«Los sis doctors del Real Consell enviats per la declaració del dubte firmat per la prohibició de la venda y treta de la sal dels comtats de Rosselló y Cerdanya, que són: lo doctor Joseph Queralt, lo doctor Francesch Vidal, //978*v*// lo doctor Hierònym Fàbrega, lo doctor Pere Joan Rossell, lo doctor Jacinto Pallarès, lo doctor Jacinto Roca, han jurat segons la forma del capítol XIIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província en mà y poder de don Lorens de Barutell, canceller. Vuy, als 20 de febrer 1647. Don Lorens de Barutell, canceller.»

Y, vista per dits senyors deputats y oÿdors de comptes del General la dita fe del dit jurament. Y, estant consistorialment ajuntats en la mateixa sala hont vuy dematí havien tinguts los brassos y assentats en los banchs de vellut en un cantó de aquella, de la mateixa manera que seuen quan los brassos se convocan. Y, estant assentats també consequutivament després dels senyors oÿdors los magnífichs senyors dels estaments qui vuy dematí són estats extrets y habilitats en presència[a] per dits brassos, los quals estigueren assentats en hu dels banchs que allí hi havia al costat immediadament de la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, ço és, en primer loch lo doctor Joseph // 979*r* // Hierònym Besora, canonge de Leyda, aprés los doctor Atenasi Martí Roger, prevere, aprés mossèn Joan Batista de Monsonís, aprés mossèn Joan Carreres, y aprés mossèn Joan Castelló, y, finalment, los doctors en medicina Francesch Gimbert y mestre Joan Antoni Scolà. Als quals encontinent fonch de orde y manament de ses senyories ordenat al scrivà major legís als dits jutges dels tres estaments lo jurament que havian de prestar segons que per dit scrivà major, en presència de tots y ab alta veu e intel·ligible, fonch legit y publicat, lo qual és del tenor següent:

«Jurament prestat per los jutges dels tres estaments extrets lo die present. Juran a Nostre Senyor Déu y als seus sancts quatre Evangelis, los senyors lo doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de la Iglésia de Leyda; lo doctor Atenasi Martí Roger, Joan Batista de Monsonís, Joan Carreres, Ramon Castelló, donsells. Francesch Gimbert y Joan Antoni Scolà, doctors en medicina. Jutges extrets per la declaració del dubte interposat per lo síndich del General per rahó de la contrafacció que·s pretén per la prohibició feta de tràurer sal del comtat de Rosselló, que en la dita declaració servaran las constitucions //979*v*// de Cathalunya, capítols y actes de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y los pactes ab sa magestat convinguts, y que faran bé y lealment son offici, tot odi, temor, amor y rancor postposats.»

E, legit lo dit jurament en conformitat d'ells, axí fonch prestat per dits jutges dels estaments en poder de dits senyors deputats, ço és, los dos ecclesiàstichs posant-se las mans sobre los pits *more sacerdotorum*, y los sinch seculars posant ses mans sobre lo juratori de plata que lo dit senyor deputat ecclesiàstich tenia devant de si, sobre la tauleta petita del consistori.

Y, fet açò, los dits senyors jutges dels tres estaments se conferiren encontinent en la premencionada sala, hont eren ja los dits magnífichs doctors del Real Consell, en la qual estigueren tots assentats ab esta forma, ço és, lo senyor doctor Queralt, com a més antich a mà dreta, y lo senyor doctor Joseph Gerònim Besora, canonge de Leyda, a mà esquerra, tenint los dos les espalles de ses cadiras arrimades a la part baix del dosser, a la part de las dos finestras que ixen a la plassa de Sant Jaume, y tenint un bufet ab son tapete de domàs, que estave de cap y no de larch, devant los dos; y consequutivament després de la mà dreta de dit //980*r*// senyor doctor Queralt seyen los demés senyors del Consell Real per orde de sa antiguitat, fent ala ab sas cadiras, y a la part, és a saber, a mà esquerra de dit senyor canonge Besora, estigueren assentats ab una altra ala de cadires los demés altres senyors jutges dels estaments, per orde de sos mateixos estaments, y estant ab dita forma assentats tots ab cadires de vaqueta de Moscòvia, entrà poch aprés dins dita sala lo molt reverent official y vicari general del senyor bisbe de Barcelona devall scrit, a qui los senyors deputats havian ja fet avisar, lo qual, posat dins y assentat ab cadira de Moscòvia en lo mig de la sala, mirant rectament a dit senyor Queralt y canonge Besora, qui estaven de front en lo loch sobredit, y cubert dit senyor vicari general ab son barret de quatre corns y, alsant-se tots los dits jutges de peus, y estant ab lo cap descubert, los fonch per dit vicari general proferida y promulgada la sentència de excomunicació major infrascrita, la qual fou legida y publicada en presència y de tots los dits senyors jutges per lo dit Bruniquer, scrivà major del General, y és del tenor següent:

a. a continuació ratllat pre.

«Sentència de excomunicació. *Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus //*980*v // Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustrisimi et reverendisimo domino Barcinonense episcopo, menemus vos admodum magnificos et admodum reverendos et magnificos dominos Josephum Queralt, Franciscum Vidal, Geronimum Fabrega, Petrum Joannem Rossell, Hiacintum Pallares et Hiacintum Roca, utriusque juris doctoris et de Regio Consilio, doctorem Josephum Geronimum Besora, canonicum Ecclesie Ilerde, doctorem Atenasium Martinum Roger, presbiterum, Joannem Baptistam de Monsonis, Joannem Carreras, Raymundum Castello, domicellos. Franciscum Gimbert, et Joannem Antonium Scola, medicina doctores cives Barcinone, judices electos et nominatos et seu extractos juxta formam capituli decimi quarti pactorum conventorum inter suam magestatem domini nostri regis et provinciam Cathalonie, pro declaranda contrafactione quadam pretensa de qua nunc diseptatur hic presentes pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis ac monitionibus quatenus in exercicio dicti vestri officii servetis constituciones Cathalonie, capitula et acta Curiarum, privilegia, usus et consuetudinibus presentis Principatus et pacta predicta cum sua magestate conventa et alias de et super premissis bene, fideliter et legaliter vos habeatis quovis amore, temore, odio et rancore postpositis et pro his auditibus excomunicationis //*981*r // sententiam quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes dicta trina canonica monitione premissa, ferimus in scriptis et promulgamus.*»

E, legida y publicada dita sentència de excomunicació, lo dit senyor vicari general, després de les degudes cortesies, se despedí y se'n tornà.

Y encontinent, per hu dels verguers dels senyors deputats qui estava fora, per a servir a esta junta en tot temps que fos cridat per medi de la campaneta que dit senyor Queralt y canonge Besora tenian sobre lo bufet, fonch acostat un altre bufet ab son tapete que estava allí aprestat, hi·l posà en lo mateix lloch hont estava la cadira de dit senyor vicari general y encara més amunt, vers dits jutges, y arrimada al mig de aquell una cadira de vaqueta de Moscòvia. Y, estant assentat en ella dit Bruniquer, scrivà major, tenint tots los papers sobre del bufet, comensà a legir lo procés que tenia format sobre la firma del dubte, com en effecte se legí tot íntegrament, ab tots los papers y scriptures que conferian per la matèria. Y, legit dit procés, avisat lo síndich del General que si volia informar podia, per medi del verguer que estava a la porta de dita stància, y axí encontinent acudiren los magnífichs assessors y advocat fiscal del General *//* 981*v //* per part de dit síndich, los quals, assentats ab ses cadires, que·ls foren posades hont estava lo bufet del dit scrivà major, que per aquest effecte fonch retirat atràs, informaren per sa part, deduint largament tot quant volgueren per justificació de lur pretensió. Y, fet açò, se despediren y se'n hisqueren fora. Y aprés dit scrivà major se tornà a ssentar en son acostumat lloch y, conferida la matèria per dits senyors jutges, y fet lo escrutini ab capses y botons blanchs y negres, votant alternativament, ço és, primer hu de dits senyors del Consell, comensant lo senyor Queralt, y aprés altre dels extrets dels sobredits estaments, comensant lo senyor canonge Besora, y continuant-ho axí uns y altres alternativament, fins hagueren acabat de votar tots. Fonch finalment en dit procés feta declaració *formiter* sobre los mèrits, com en aquell se conté, que en substància és estada haver-hi hagut contrafacció, com ere citat, deduït y pretès per lo síndich del General.

Y, feta dita declaració, fonch per dits senyors jutges donat orde a dit Bruniquer, scrivà major, per a què se conferís al consistori dels senyors deputats, y donàs de sa part notícia d'ella a ses senyories, com encontinent ho feren.

982*r* Després de tot lo qual se'n anaren axí dits senyors deputats com dits senyors jutges, cada hu en sa pròpria casa, y per ser entre las set y vuyt horas de la nit fonch, per lo regent los comptes del General, fet acompanyar quiscú de dits senyors jutges ab atxes enseses devant fins a ses posades, donant per cada hu una atxa.

Dissabte, a XIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, juntaren la Trentasisena en la stància del consistori per a *//*982*v //* tractar de la resposta que se havia de fer a sa magestat, y en ella se resolgué que ses senyories juntassen las personas dels tres estaments per a què se'ls donàs intel·ligència de la resposta se havia de fer a sa magestat.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas dels tres estaments en la present casa, ab veu de pública crida del die present, en què assistiren y foren presents los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Girona; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona; lo prior Castellarnau, de Sant Cugat; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra Miquel Pinyol, infermer de Sant Pere de Roda; don Diego de Boxadós, del orde de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors Domingo Moradell, don Jacinto Vilanova, Sebastià de Miralles, Francesch Xammar, Pau Amat, major; Joan Carreres, Luýs València,

[*1647*]

//983r// don Rafel Casamijana, don Francesch Sala, Galseran Dusay, Francesch de Gualbes, Ramon Spuny, don Joan Grimau, misser Francesch Serra, Joan de Melgar, Luýs Llull y de Boxadors, Joseph Serra, Joan Loselles, Narcís Ramon March, don Anton de Camporells, Hugo de Santjoan, Hierònym de Calders, don Phelip Roger, don Joan de Camporells, Joan Batista Desvalls, don Francesch Cabanyes. Per lo estament real, los senyors conseller en cap de la present ciutat; Joseph de Urrea, Francesch Móra, misser Barthomeu Soler, Batista Pastor, *//983v//* Luýs Bataller, Pere Pineda y Reart, Joseph Damians, Joseph Ximenis, Anton Bru, Gerònim Thalavera, Jacinto Fàbregues, Gerònim Romeu, Francesch Marí, Joseph Miquel Quintana, misser[a]... Pineda, misser Joseph Cerdà, Joseph de Navel. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent, la qual fonch legida ab alta veu per lo secretari del General:

«Molt il·lustre senyor. Per occasió de unas cartas reals y de un larch memorial que ab ellas rebé aquest consistori de sa magestat, Déu lo guarde, ajuntà estos dies atràs la Trentasisena dels tres estaments, en la qual foren legidas, y de son parer se nomenaren quinse personas dels mateixos estaments, y per resolució de estas se elegiren *//984r//* quatre senyors, per a què ab altres quatre que eren estats nomenats per esta ciutat, per tenir igualment part en los mateixos interessos, conferissen tots y tractassen sobre la resposta fahedora al rey, nostre senyor. Las quals vuit personas eletas per las dos cases, després de vàrias juntas, y premeditada exactament la matèria, com ho merexie sa gravedat e importància, reduÿren dita resposta en una minuta de carta que han feta y ordenada per a sa magestat, que aÿr se reportà en la dita junta de las quinse personas. Y vuy dematí és estada llegida en la dita Trentasisena. Donan rahó los senyors deputat a vostra senyoria de sa prevenció en la matèria referida, que per portar en si tantas y tant grans qualitats, y ésser tant necessari lo prudent parer de vostra senyoria, per lo major acert de sa resolució, suplican a vostra senyoria que, després de satisfets y enterats de tot lo sobredit, y de la minuta de dita carta, com se'ls llegirà per lo scrivà major del General, sie del servey de vostra senyoria aconsellar-los en la dita rahó, per a què ab tant acertada censura pugan, ab tota seguretat, acudir dits senyors deputats al mayor servey de Deu, Nostre Senyor, y de sa magestat, y beneffici de aquest Principat y comtats.»

«Resolució de dits Brassos. Que la carta que se scriu a sa magestat, llegida en los presents Brassos, en conformitat de la qual scriuen altra los *//984v//* senyors consellers al rey, nostre senyor, la manen enviar los senyors deputats per lo correu que té aprestat sa alteza, o per altre a tota diligència, a gasto de las dos cases, tramesa a Francesch Puiggener, donsell, embaxador d'esta ciutat, per a què de ses mans la done al rey, nostre senyor.»

Diumenge, a XXIIII. En aquest die, entre tres y quatre horas de la tarda, partiren de la present casa consistorialment ses senyories dels senyors deputats, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant ses senyories molt posats de gala, ab ses bandes de domàs carmesí posades en los pits, ab les armes del General en lo mig, anant los senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor ab ses becas de tafetà negre. Y, ab esta forma, anaren en casa de la present ciutat, hont los estaven aguardant los senyors consellers, de orde de qui eren estats convidats per a anar a la Seu. Y, arribats allí, foren rebuts de dits senyors consellers ab molt gran demonstració de alegria, ab la forma acostumada. Y, al cap de un rato, partiren los dos consistoris junts consistorialment, anant los verguers de ses senyories devant, *//985r//* y aprés los[a] dels senyors consellers, ab las massas. Y aprés venian lo senyor conseller en cap, y a mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich, successivament los demés senyors consellers y deputats y oÿdors, tots a mà esquerra; y los senyors consellers a mà dreta, tots a peu. Y, arribats a la Seu, pujaren dalt en lo presbiteri y feren oració, y aprés los senyors consellers se assentaren a la part del evangeli y los senyors deputats a la part de la epístola, y estant ab esta forma al cap de poch los senyors consellers tingueren avís que lo senyor virrey venia, y se alsaren, hi·l anaren a rèbrer ab la forma que se acostuma. Y, arribat sa alteza en lo presbiteri, los senyors consellers se assentaren en lo ascó que està a la part de la epístola, restant sa alteza a la part del evangeli, y los senyors deputats se posaren devant del altar major, arrimats a la barana de ferro que dóna a les escales de Santa Eulària, ab sos banchs de vellut que ja estaven allí posats per dit effecte. Estant assentat lo senyor deputat ecclesiàstich més cerca de sa alteza, y successivament se assentaren los demés altres senyors deputats y oÿdors, lo hu aprés l'altre en lo mateix banch, de manera que lo senyor oÿdor real vingué a estar més cerca dels senyors consellers. Y, al cap de una hora, que ja se enfosquia, vingué la comara acompanyada de moltas damas, a la qual hisqueren a rèbrer los senyors deputats y consellers, anant ab la forma que eren anats a la Seu, *//985v//* fins devant la capella de Sancta Eulària,

a. a continuació un espai en blanc d'uns 30 mms.

a. a continuació ratllat dos.

al exir del cor, y ab esta forma junts pujaren dalt en dit presbiteri, hont se féu la serimònia del batisme al fill de dit senyor virrey. La serimònia del sant batisme féu lo senyor deputat ecclesiàstich ab molt gran festa y cantòria, y gran luminària. Fou comara la senyora dona Maria de Rocabertí, donsella, y lo senyor conseller en cap de la present ciutat fou lo compare, assistit dels demés senyors consellers y deputats, per ésser estats convidats per part de dita ciutat ses senyories dels dits senyors deputats y oÿdors. Y, acabat lo bateix, dits senyors consellers acompanyaren a sa alteza fins a la porta major de dita Seu, com se acostuma y, aprés de tornats en lo presbiteri, ses senyories dels senyors deputats se'n tornaren al escó fixo que abans estaven, y al cap de poch se alsaren y se ajuntaren ab dits senyors consellers, y se'n vingueren junts en casa de la ciutat ab la mateixa forma que·y eren anats, ab moltas atxes. Y, arribats en casa de dita ciutat, ses senyories dels senyors deputats se despediren de dits senyors consellers y se'n vingueren en la present casa ab moltas atxes, y aprés quiscú se'n anà en sa casa.

E aprés, en la nit, hi hagué sarau en la sala gran de Sanct Jordi, en lo qual assistí lo senyor virrey, senyora virreyna. Fou cosa de vèurer, per pagar dit //986r// sarau la present ciutat, y haver manllevat la sala a ses senyories. La noblesa y riquesa y llums foren molts, y cosa digna de ésser vista.

Dimars, a XXVI. En aquest die, entre las deu y onse horas de la matinada, partiren de la present casa ses senyories consistorialment ab cotxos, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren al Born, hont eren estats convidats per part de dits senyors consellers, hont se féu la festa de la entrada de la reyna del Catay, a costa y gastos de dita ciutat. En la qual assistí lo senyor virrey y virreyna y dos fills, y tots los tribunals. Y ses senyories estigueren assentats en las dos finestras de la casa, que quant se fan festas en lo Born acostumen estar, y los officials en lo catafal que per dit effecte se ere fet. La //986v// festa fou molt grandiosa y de gran cost, y mot aplaudida. Tot lo poble assistí en lo Born, que fonch cosa de vèurer. Y, acabada la festa, ses senyories se'n tornaren en la present casa.

987r Mars MDCXXXXVII

Diumenge, a III. En aquest die se féu la professó de santa Eulària que, per occasió de les pluges y fanchs, se porrogà per a dit die, en la qual anaren ses senyories consistorialment ab ses bandas de domàs carmesí en los pits, y ab la insígnia del General y masses devant. Y ses senyories anaven aprés del gremial, ço és, los verguers devant, y lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lochtinent y capità general de sa magestat, al mig; lo senyor deputat ecclesiàstich a mà dreta, y lo senyor deputat militar a mà esquerra; y los demés senyors consistorials de dos en dos per son grau, tots ab ses entorxes de cera blanca enseses en las mans, la qual professó féu la mateixa ronda que la de Corpus y, acabada aquella, ses senyories se'n tornaren des de la Seu a la present casa ab lo mateix acompanyament ab que·y eren anats.

Dilluns, a IIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present //987v// ciutat per a obtenir conferència, com la tingueren, per negocis y affers de la província.

Dimecres, a VI. Primer dia de la Quaresma.

Divendres, a VIII. En aquest die ses senyories tingueren junta de brassos, cridats del die de aÿr, en los quals //988r// entrevingueren les persones dels tres estaments següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; fra don Diego de Boxadors, del hàbit de Sant Joan; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Francisco de Miquel, del hàbit de Sant Joan; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona; fra don Joseph Junyent, del orde de Sant Benet; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, Domingo de Moradell, don Phelip Ferrera, Pau Amat, major; Joan Batista de Monsonís, Joan Carreres, don Aleix de Semmanat, don Ramon Çalbà, Ramon Spuny, Francesch de Gualbes, //988v// don Jacinto Vilanova, Hieònym Cornet, Phelip de Boxadors, Pere Joan Puigvert, don Anton de Camporrells, Narcís Ramon March, Jaume Ros, Hugo de Sanctjoan. Per lo estament real, los senyors conseller en cap, Gismundo Boffill, Antich Servat, Hieònym Thalavera, Francesch Matheu, Anton Bru, misser Pau Pineda, Francesch Saurina, Agustí Dalmau, Joseph Ximenis, Joan Pau Bruniquer, misser Barthomeu Soler, Francesch Móra, Joseph Damians, //989r// Batista Pastor, Luÿs Bataller. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo balle de la vila de Martorell en lo mes de juliol proppassat capturà a Jacinto Canti, pagès, qui estave y habitave en una torra de Pere Florença, pretès receptor del Sanct Offici, en lo terme de Castellbisbal, y axí mateix capturà a Ramon Basi, jove fuster, habitant en Barcelona, y posà aquells en dites presons de dita vila de Martorell, per haver los dits

[*1647*]

tret a Glaudi Lorena, de nació francès, de la capella dita de Nostra Senyora del Pontarró, hont estave retirat per haver lo dit Lorena mort a Joan Torrents, ponter de dita vila, y passaren aquell per la dita vila, y estant en una taverna haver dites dit Canti moltas rahons en emulació axí del governador de dites baronies com també del dit balle; y per occasió de dita captura pochs dies aprés, de orde dels pretesos reverents pares inquisidors, fou capturat Joseph Verdaguer, escarceller, y aquell fou detingut en las presons del palau de la Santa Inquisició de la present ciutat quatre o sinch dies. Y axí mateix, en dita occasió fou capturat per un pretès commissari del Sant Offici //989*v*// de la Santa Inquisició, un germà de dit balle, pensant capturar lo balle. Y, volent capturar al balle, als quatre de febrer proppassat, un pretès commissari del Sanct Offici procurà evadir no·l capturassen. Y, segons resulta de la informació rebuda, la captura de dit balle se feye a instància de dit Florença per dir Joseph Verdaguer, testimoni ministrat en sa deposició, que Joan Ribot, familiar del Sanct Offici, qui habita en dita vila de Martorell, li llegí la commissió havian feta dits pretesos inquisidors per capturar al dit balle, y que en aquella se deya se feya a instància de dit Florença, del que se segueix la dita captura no podia ser per cosas tocants a la fe. No obstant lo dit, se havia manat publicar, de orde de dits pretesos inquisidors, munitoris citant al dit balle y a altres de dita vila per a què comparegan dins sis dies, comminant censures y penas, expressant en los dits monitoris o cartells que aquells citaven per cosas de la fe. Y per a fer versemblant y resultar de la informació rebuda que la captura de dit balle occasionà haver capturat lo mosso de dit Florença, ans à paregut estàvem obligats a donar rahó a vostra senyoria del dit fet, segons lo tenor del pacte 3 dels jurats per sa magestat ab la província, per las conseqüències ne poden resultar, y suplicar, com suplicam, nos aconselle lo que //990*r*// devem fer, per a què, ab lo acertat de vostra senyoria, se puga procehir al major servey de Nostre Senyor Déu Jesuchrist y benefici de la província.»

E, feta la dita proposició, los dits brassos feren la resolució següent:

«Resolució de dits brassos. Que, attesa la gravedat del negoci, sien servits los senyors deputats nomenar una Quinsena, o las personas que·ls aparexerà, les quals, communicada la matèria ab los magnífichs advocats de la ciutat y de esta casa, y altres si aparexerà a ses senyories, resolgan lo que·s deu fer acerca del fet proposat. Y lo que desliberaran dita junta y advocats se pose en exequució ab la major promptitut possible y los cas requereix. Y perquè en aquest se acuda ab major cumpliment, sien servits dits senyors deputats suplicar als senyors consellers tinguen a gust manar juntar lo savi Consell de Cent, per a què en ell se puga donar rahó de aquest fet y del demés que se anirà obrant en son respecte, a fi que ab la sua auctoritat també puga la resolució del negoci tenir-la major, perquè en tot se procehesca[a] ab la conformitat de las dos casas, attès que aquesta és una causa cognita.»

Y encontinent, disgregats dits brassos, ses senyories //990*v*// feren nominació de quinse persones dels tres estaments, per a tractar y conferir la matèria contenguda en ditas proposició y resolució, y foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda; fra don Francesch de Miquel, del orde de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors don Francisco Ayguaviva, don Jacinto Vilanova, Narcís Ramon March, Domingo Moradell. Per lo estament real, los senyors Joseph de Navel, Rafel Cerdà, Joseph Damians, Luýs Ballester. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les dotse persones nomenades, advocats //991*r*// de la ciutat, assessors y advocat fiscal del General, per a tractar y conferir de la matèria contenguda en la proposició dels brassos y resolució de aquells.

Y, en aquest mateix die, ses senyories feren a saber als senyors consellers de la present ciutat, per medi del noble don Jacinto Vilanova, y mossèn Joseph Damians, la resolució presa en los últims brassos, suplicant a ses senyories manen ajuntar lo savi Consell de Cent per lo effecte contengut en dita resolució. Y lo senyor conseller en cap los respongué que·s juntarien demà pròxim a la tarda.

Dissabte, a VIIII. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Francesch Gerona, don Jacinto Vilanova, Joseph Damians, lo doctor Francesch Torres, Narcís Ramon March y Luýs Bataller, enviaren una embaxada solemne per ditas nou persones dels tres estaments als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que per dit effecte estave congregat, que·s del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Lo balle de la vila de Martorell, en lo mes //991*v*// de juliol proppassat capturà a Jacinto Canti, pagès, qui estave y habitave en una torra de Pere Florença, pretès

a. a continuació ratllat lo.

receptor del Sanct Offici en lo terme de Castellbisbal, y axí mateix capturà a Ramon Basi, jove fuster, habitant en Barcelona, y aquells posà en las presons de dita vila de Martorell, per haver los dits tret a Glaudi Lorena, de nació francès, de la capella dita de Nostra Senyora de Pontarró, a hont estave retirat per haver mort, lo dit Lorena, a Joan Torrents, ponter de dita vila; y posaren aquell per la dita vila y, estant en una taverna, haver dites, dit Canti, moltas rahons en emulació y vilipendi, axí del governador de ditas baronias, com també del dit balle. Y per occasió de dita captura, pochs dies aprés, de orde dels pretesos reverents pares inquisidors, fou capturat Joseph Verdaguer, escarceller de les càrcers de dita vila de Martorell, y aquell fou detingut en las presons del palau de la Sancta Inquisició de la present ciutat quatre o sinch dies. Y axí mateix en dita occasió fou capturat per un pretès commissari del Sanct Offici un germà del dit balle, pensant capturar lo balle y, volent capturar al dit balle, als 4 de febrer proppassat, un pretès commissari del Sanct Offici procurà evadir no·l capturassen, y segons resulta de la informació rebuda, la captura de dit balle se feye a instància de dit Florença, segons diu Joseph Verdaguer, testimoni // 992*r* // ministrat en sa deposició, que Joan Ribot, familiar del Sanct Offici, qui habita en dita vila de Martorell, li legí la commissió havien feta dits pretesos inquisidors per capturar al dit balle, y que en aquella se deya se feya a instància de dit Florença, del que se segueix la dita captura no podia ser cosas tocants a la fe. No obstant lo dit, se han manat publicar, de orde de dits pretesos inquisidors, munitoris citant al dit balle y a altres de dita vila de Martorell per a què, dins sis dies, comparegan cominant sensuras y penas, expressant en los dits munitoris o cartells que aquells citaven per cosas de la fe, y per ser versemblant y resultar de la informació rebuda que la captura del dit balle occasione haver capturat lo mosso de dit Florença, y axí la qualitat expressada en dits munitoris, dient los citan per cosas tocants a la fe, és voler obviar al disposat y ordenat en lo pacte tercer dels jurats per sa magestat christianíssima ab la província, puis en dit pacte tenen la jurisdicció limitada sols als negocis de la fe tant solament, y per las conseqüències tant grans ne poden resultar, y estar subjecte qualsevol provincial a què per un fet leve comès contra de un dels officials del Sanct Offici apelliden lo tal hi·l noten de suspitosos en la fe, sols per tenir axí pretest per poder-lo castigar.»

Del dit y referit han donat los deputats notícia als brassos tinguts als vuit del corrent, los quals, oÿda la proposició deliberaren que, attesa la // 992*v* // gravedat del negoci, sien servits dits deputats anomenar una Quinsena o las personas que·ls aparexerà, los quals, comunicada la matèria ab los advocats de la ciutat y assessors, y advocat fiscal de la casa de la Deputació, y altres si aparexerà a dits deputats, resolguen lo que·s deu fer acerca del fet proposat. Y lo que resolran dita junta y advocats se pose en exequució ab la major promptitut possible que lo cas requereix. Y perquè se acude ab major cumpliment, sien servits dits deputats suplicar als consellers tinguen a bé manar juntar lo savi Consell de Cent, per a què en ell se puga donar rahó de aquest fet, y del demés que se anirà obrant, a fi que ab la sua auctoritat puga la resolució del negoci tenir la major, perquè en tot se procehesca ab conformitat de las dos casas, attès que aquesta és causa comuna.

Y, encontinent disgregats dits brassos, fou posada en exequució lo deliberat en aquells, y fou feta nominació de dotse persones dels estaments, los quals, plenament informats del fet, deliberaren se'n donàs notícia a vostra senyoria, y juntament li referissen havian resolt que tenien per cert que los indults concedits als dits pretesos inquisidors per Sa Santedat, eren sureptissis y expressament contra lo dit pacte tercer, dels jurats per dita sa magestat, lo que·s deu a ben considerar, pus rebent quiscun any sinchcentas liuras de pensió sobre les rendes de dit General, han dexat de cobrar dita pensió per no voler amostrar dits indults.

993*r* Y axí mateix han resolt scríurer a tots los Capítols del present Principat y comtats per a què de qui avant no·ls paguen ni liuren los fruyts y rendes reben sobre cada hu de dits Capítols, comminant als capitulars que estavan insiculats en la present casa de la Deputació no·ls dexaran córrer sort en la extracció de deputats y oÿdors.

Donan rahó los dits deputats a vostra senyoria dels dits procehiments, y per ser aquells justificats y en defensa dels pactes jurats per sa magestat, en què vostra senyoria interessa tant com los mateixos deputats, suplican a vostra senyoria sie servit voler obrar y fer part en aquest negoci tant important en la mateixa conformitat, pus ab ella y ab la prudent assistència y sàbias resolucions de vostra senyoria, ha de lograr tota esta província los utilosos effectes que se esperan de aquest cas de tanta gravedat.

E los dits embaxadors referiren a ses senyories, en lur consistori, com havien reportada la dita embaxada a dits senyors consellers y savi Consell de Cent que estave congregat, la qual havien explicat primer de paraula y aprés donada per scrits de la manera que per sa senyoria los ere estat ordenat; y que lo senyor conseller en cap, en nom de dita ciutat, havia respost que lo

savi Consell de Cent ho tractaria, y que de la resolució se pendria ne faria sabidors a ses senyories.

En aquest mateix die, tocades las sis horas de la //993*v*// tarda ses senyories enviaren al sereníssim comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi dels senyors fra don Francesch de Monpalau, don Francesch de Ayguaviva, Joseph de Urrea, lo doctor Francesch Gerona, don Jacinto Vilanova, Joseph Damians, doctor Francesch Torres, Narcís Ramon March y misser Barthomeu Soler, altra embaxada solempne per ditas nou persones dels tres estaments, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Lo balle de la vila de Martorell en lo mes de juliol proppassat capturà a Jacinto Canti, pagès, qui estave y habitave en una torra de Pere Florensa, pretès receptor del Sanct Offici en lo terme de Castellbisbal, y axí mateix capturà a Ramon Basi, jove fuster, habitant en Barcelona, y aquells posà en las presons de dita vila de Martorell per haver los dits tret a Glaudi Lorena, de nació francès, de la capella dita de Nostra Senyora del Pontarró, a hont estave retirat per haver mort lo dit Lorena a Joan Torrents, ponter de dita vila, y passaren aquell per la dita vila; y, estant en una taverna, haver dites dit Canti moltas rahons en emulació y vilipendi axí del governador de ditas baronias com també del dit balle. Y, per occasió de dita captura, pochs dies aprés, de orde dels pretesos //994*r*// reverents inquisidors, fou capturat Joseph Verdaguer, escarceller de les càrcers de dita vila de Martorell, y aquell fou detingut en las presons del palau de la Sancta Inquisició de la present ciutat quatre o sinch dies. Y axí mateix en dita occasió fou capturat per un pretès commissari del Sanct Offici un germà de dit balle pensant capturar lo balle, y volent capturar al dit balle, als quatre de febrer proppassat, un pretès commissari del Sanct Offici, procurà evadir no·l capturassen. Y, segons resulta de la informació rebuda, la captura de dit balle se feya a instància de dit Florença, segons diu Joseph Verdaguer, testimoni ministrat en sa deposició, que Joan Ribot, familiar del Sanct Offici, qui habita en dita vila de Martorell, li legí la commissió havien feta dits pretesos inquisidors per capturar al dit balle, y que en aquella se deya se feya a instància de dit Florença, del que se segueix la dita captura no podia ser per cosas tocants a la fe. No obstant lo dit, se han manat publicar, de orde de dits pretesos inquisidors, munitoris citant al dit balle y a altres de dita vila de Martorell per a què, dins sis dies, comparegan comminant sensuras y penas, expressant en los dits munitoris o cartells que aquells citaven per cosas de la fe, y per ser versemblant y resultar de la informació rebuda que la captura del dit balle occasione haver capturat lo mosso de dit Florença, y axí la qualitat expressada en dits munitoris, //994*v*// dient los citan per cosas tocants a la fe, és voler obviar al disposat y ordenat en lo pacte tercer, dels jurats per sa magestat christianíssima ab la província, puix en dit pacte tenen la jurisdicció limitada sols als negocis de la fe tant solament, y per las conseqüències tant grans ne poden resultar, y estar subjecte qualsevol provincial a què per, un fet leve comès contra de un dels officials del Sanct Offici, apelliden lo tal hi·l noten de suspitós en la fe, sols per tenir axí pretest per poder-lo castigar.»

Del dit y referit han donat los deputats notícia als brassos tinguts als vuit del corrent, los quals, oÿda la proposició, deliberaren que, attesa la gravedat del negoci, sien servits dits deputats anomenar una Quinsena o las personas que·ls aparexerà, los quals, comunicada la matèria ab los advocats de la ciutat y assessors, y advocat fiscal de la casa de la Deputació, y altres si aparexerà a dits deputats, resolguen lo que·s deu fer acerca del fet proposat. Y lo que resolran dita junta y advocats se pose en exequució ab la major promptitut possible que lo cas requereix. Y perquè se acude ab major cumpliment, sien servits dits deputats suplicar als consellers tingan a bé manar juntar lo savi Consell de Cent, per a què en ell se puga donar rahó de aquest fet, y del demés que se anirà obrant, a fi que //995*r*// ab la sua auctoritat puga la resolució del negoci tenir-la major, perquè en tot se procehesca ab conformitat de las dos casas, attès que aquesta és causa comuna.

Y encontinent, disgregats dits brassos, fou posada en exequució lo deliberat en aquells, y fou feta nominació de dotse persones dels estaments, los quals, plenament informats del fet proposat, deliberaren se'n donàs notícia a vostra altesa, y juntament li (re)ferissen havian resolt que tenian per cert que los indults concedits als dits pretesos inquisidors per Sa Santedat, eren subrreptissis y obreptissis, y expressament contra lo dit pacte tercer, dels jurats per dita sa magestat, lo que·s dexa ben conciderar, pus rebent quiscun any sinch-centas liuras de pensió sobre las rendas de dit General, han dexat de cobrar dita pensió per no voler amostrar dits indults.

Y axí mateix han resolt scríurer a tots los Capítols del present Principat y comtats per a què de qui avant no·ls paguen ni liuren los fruyts y rendas reben sobre cada hu de dits Capítols, comminant als capitulars que estavan insiculats en la present casa de la Deputació no·ls dexaran córrer sort en la extracció de deputats y oÿdors.

Donan rahó los dits deputats a vostra altesa dels dits procehiments, y per ser aquells justificats y en defensa dels pactes jurats per sa magestat, suplican sie de // 995v // son real servey tenir-ho a bé, com ho esperan de la real mà de vostra altesa, a qui juntament suplican sie de son particular gust de manar als dits pretesos inquisidors donen còpia de tot los procehiments que, a instància del dit Pere Florença, han fets contra lo dit balle de Martorell, y que axí mateix fassen ostensió y amostren son pretès títol que diuen tenen de la Sancta Sede aplican per lo exercisci de son pretès càrrech, que de tot ne farà vostra altesa assenyaladíssima mercè als dits deputats.»

E aprés, tornats dits nou embaxadors, referiren com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor virrey, la qual havian explicada de paraula, y aprés entregada en mans de sa alteza, y que, rebuda aquella per sa alteza, los havia respost que[a]...

996r Dilluns, a XI. En aquest die, en la matinada, ses senyories, per medi dels senyors Jacinto Vilanova y Galceran Nabot, ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de la present ciutat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo balle de la vila de Martorell en lo mes de juliol proppassat capturà a Jacinto Canti, pagès, qui estave y habitave en una torra de Pere Florença, pretès receptor del Sanct Offici en lo terme de Castellbisbal, y axí mateix capturà a Ramon Basi, jove fuster, habitant en Barcelona, y aquells posà en las presons de dita vila de Martorell per haver los dits tret a Glaudi Lorena, de nació francès, de la capella dita de Nostra Senyora del Pontarró, a hont estave retirat per haver mort lo dit Lorena a Joan Torrents, ponter de dita vila, y passaren aquell per la dita vila; y, estant en una taverna haver dites dit Canti moltas rahons en emulació y vilipendi axí del governador de ditas baronias com també del dit balle. Y, per occasió de dita captura, pochs dies aprés, de orde dels pretesos reverents inquisidors, fou capturat Joseph Verdaguer, escarceller de les càrcers de la dita vila de Martorell, y aquell fou detingut en las presons del palau // 996v // de la Sancta Inquisició de la present ciutat quatre o sinch dies. Y axí mateix en dita occasió fou capturat per un pretès commissari del Sanct Offici un germà de dit balle pensant capturar lo balle, als quatre de febrer proppassat, un pretès commissari del Sanct Offici, procurà evadir no·l capturassen. Y, segons resulta de la informació rebuda, la captura de dit balle se feya a instància de dit Florença, segons diu Joseph Verdaguer, testimoni ministrat en sa deposició, que Joan Ribot, familiar del Sanct Offici, qui habita en dita vila de Martorell, li legí la commissió havien feta dits pretesos inquisidors per capturar lo dit balle, y que en aquella se deya se feya a instància de dit Florença, del que se segueix la dita captura no podia ser cosas tocants a la fe. No obstant lo dit, se han manat publicar, de orde de dits pretesos inquisidors, munitoris citant al dit balle y altres de dita vila de Martorell per a què, dins sis dies, comparegan, comminant sensuras y penas, expressant en los dits munitoris o cartells que aquells citaven per cosas de la fe, y per ser versemblant resultar de la informació rebuda que la captura de dit balle occasionà haver capturat lo mosso de dit Florença.

Y axí la qualitat expressada en dits munitoris, dient los citan per cosas tocants a la fe, és voler obviar al disposat y ordenat en lo pacte tercer, dels jurats per sa magestat christianíssima ab la província, puix en dit pacte tenen la jurisdicció // 997r // limitada sols als negocis de la fe tant solament, y per las conseqüències tant grans ne poden resultar, y estar subjecte qualsevol provincial a què per un fet leve comès contra de un dels officials del Sanct Offici appelliden lo tal hi·l noten de suspitós en la fe, sols per tenir axí pretest per poder-lo castigar.»

Del dit y referit han donat los deputats notícia als brassos tinguts als vuit del corrent, los quals, oÿda la proposició, deliberaren que, attesa la gravedat del negoci, sien servits dits deputats nomenar una Quinsena o las personas que·ls aparexerà, los quals, comunicada la matèria ab los advocats de la ciutat, y assessors y advocat fiscal de la casa de la Deputació, y altres si aparexerà a dits deputats, resolguen lo que·s deu fer acerca del fet proposat. Y lo que resolrran dita junta y advocats se pose en exequució ab la major promptitut possible que lo cas requereix. Y perquè se acude ab major cumpliment, sien servits dits deputats suplicar als senyors consellers tingan a bé manar juntar lo savi Consell de Cent, per a què en ell se puga donar rahó de aquest fet, y del demés que se anirà obrant, a fi que ab la sua auctoritat puga la resolució del negoci tenir-la major, perquè en tot se procehesca ab conformitat de las dos casas, attès que aquesta és causa comuna.

Y, encontinent disgregats dits brassos, fou posada en exequució lo deliberat en aquells, y fou feta nominació de dotse personas dels estaments, los quals, plenament informats del fet proposat, deliberaren se'n // 997v // donàs notícia a vostra senyoria, y juntament li referissen havian resolt que tenian per cert que los indults concedits als dits pretesos inquisidors per Sa

a. *Text inacabat.*

[1647]

Sanctedat, eren sureptissis y obreptissis, y expressament contra lo dit pacte tercer, dels jurats per dita sa magestat, lo que·s dexa ben considerar, pus rebent quiscun any sinch-centas lliuras de pensió sobre las rendes del dit General, han dexat de cobrar dita pensió per no voler amostrar dits indults.

Y axí mateix han resolt scríurer a tots los Capítols del present Principat y comtats per a què de qui avant no·ls paguen ni lliuren los fruyts y rendas reben sobre cada hu de dits Capítols, cominant als capitulars que estavan inseculats en la present casa de la Deputació no·ls dexaran córrer sort en la extracció de deputats y oÿdors. Donam rahó a vostra senyoria de tot lo referit, ab viva confiansa que nostres dits procehiments per ésser, com són, tant justificats, merexeran de vostra senyoria sa prudentíssima approbació. Y que en esta conformitat nos farà mercè ajudar y cohoperar per sa part en tot lo que sie possible en la continuació y bona exequució d'ells, pus en tot interessa tant lo servey de sa magestat, y u demana la indempnitat de nostres drets de aquest Principat, com ho suplicam ab molts grans veras a vostra senyoria»

E, tornats dits embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori, com ells havien reportada la dita embaxada a dit molt il·lustre Capítol[a], // 1011r // la qual havian explicada de paraula, y aprés donada per scrits, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que·ls havian donat per resposta que lo molt il·lustre Capítol o miraria y tornaria resposta a ses senyories.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis y affers de la província.

En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor president de Marca en companyia de monsieur Lazine, majordom de la mànega de sa magestat christianíssima, qui lo die abans ere arribat de París, enviat per dita sa magestat a ses senyories y a esta ciutat; lo qual senyor de Marca fonch rebut de ses senyories ab la forma acostumada, y estigué assentat en lo mig del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, com sempre se acostuma, y dit monsiur Lezine en una cadira de vaqueta de Moscòvia a mà dreta del senyor oÿdor militar. Y, aprés de fetas las degudas cortesies, digué lo dit monsiur Lezine la causa per la qual lo havia enviat, donant y entregant en mà del senyor deputat ecclesiàstich las cartas de sa magestat del senyor cardenal Mazarín, secretari Tellier, que estan assí cusidas, signades de letras A, B, C, D. Y, aprés de haver-les rebudes, ses senyories, dit senyor de Marca, en lengua espanyola, ho explicà tot a ses senyories, // 1011v // estimant la mercè y honra que sa magestat y demés ministres feyen a esta província. Y, aprés de haver tingut un rato de rahonament, se despediren de ses senyories y foren acompanyats fins al cap de la escala de la present casa, y los officials los acompanyaren fins a la porta qui dona en lo carrer qui va de Sant Jaume a la Seu, y manaren ses senyories que ditas cartas fossen cusidas en lo present dietari.

Dimars, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories, per medi de don Jacinto Vilanova y Galceran Nabot, ciutadà, enviaren al molt il·lustre bras militar la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo balle de la vila de Martorell, en lo mes de juliol proppassat etcètera. *Fratri de verbo ad verbum ut et in alia missa die erina Capitulo Sedis Barcinone usque ad finem, et cetera, et postea dice, et cetera.*»

E, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dit molt il·lustre bras militar, la qual havien explicada de paraula y aprés donada en scrits de la manera que per ses senyories // 1012r // los era estat ordenat, y que se'ls havia respost que mirarian molt attentament lo contengut en ella, y de la resolució que·s pendria ne farian sabidors a ses senyories.

En aquest mateix die, en dita matinada, ses senyories, per medi dels senyors don Pedro Aymerich y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, enviaren al il·lustríssim senyor de Marca la embaxada següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo balle de la vila de Martorell, etcètera, *fiat ut in alia supra inserta missa braquio militari de verbo adverbum*, dient en lloch de vostra senyoria il·lustríssima *usque ad finem, et cetera, et ea inserta dices.*»

E aprés, tornats dit senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dit il·lustre senyor de Marca, la qual li havia explicat primer de paraula, y aprés donada en scrits en mà de sa senyoria, la qual, rebuda, los havia respost que ell procuraria en mediar y obrar tot quant li seria possible.

a. a continuació quatre cartes i les seves traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 848-852.

Dimecres, a XIII. En aquest die lo doctor en medicina Miquel del Munt, //1012v// present en lo consistori de ses senyories, mitgensant jurament en la forma acostumada ha fet relació de que Christòphol Vinyals, altre de las guardas ordinàrias de la bolla en la taula de la present ciutat, està malalt en lo llit, per tenir lo preu dret fora de loch, de una cayguda que la presa, per rahó del qual colp no·s por mòurer de un loch, y per consegüent no poder acudir a la obligació de son offici, la qual relació ha dit fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories don Joachim Carbonell y don Francisco Sans, canonges de la sancta Iglésia de Barcelona, de part del molt il·lustre Capítol de dita Iglésia, dient a ses senyories que aquell molt il·lustre Capítol havia molt attentament mirat lo contengut ab la embaxada que de part de ses senyories li era estada feta a onse del corrent, y que dit molt il·lustre Capítol havia resolt de estar molt prompte y aparellat per a acudir y obrar en tot lo que convingués per servey d'esta casa y de la província en quant los fos possible per sa part, ab las veras que assegurava la particular affició y cuydado. E ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, estimaven molt la mercè y honrra los feye dit molt il·lustre Capítol. Y, fetas las degudas cortesias, se despediren los senyors embaxadors de ses senyories y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

1013r En aquest mateix die, en dita matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors don Jacinto Vilanova, don Ramon Ça(l)bà y Joseph Texidor, ciutadà, de part del molt il·lustre bras militar, dient a ses senyories que dit molt il·lustre bras militar havia molt attentament mirat lo contengut ab la embaxada que de part de ses senyories li ere estada feta a dotse del corrent, y que dit molt il·lustre bras militar havia, per resolució, nomenats tres cavallers de dit bras, per a què aquestos assistescan a dits senyors deputats a tot quant convinga per la bona direcció del negoci que·s conté ab dita embaxada, y que axí los havia ordenat fessen sabidors a ses senyories, en nom de aquell, de dita deliberació. E ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, los féu de resposta que estimaven molt la mercè los feyen, del que restaven obligadíssims. Y, fetas las degudas cortesies, se despediren de ses senyories.

En aquest mateix die, ses senyories, volent augmentar lo número de les dotse persones eletas per lo negocis corrents dels pretesos pares inquisidors, en virtut de la resolució dels brassos tinguts a vuit del corrent, y com la ciutat ne hage nomenades quinse per sa part, y sie bé que lo número sie igual ab los de dita ciutat, per ço, crexent lo número de dites dotse persones anomenades fins a número de quinse, //1013v// nomenen les següents: don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; don Pedro Aymerich, Jaume Lobregat, ciutadà honrat de Barcelona.

En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a continuar lo arrendar y encantar las bollas del General ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las quinse persones nomenades per los negocis dels pretesos pares inquisidors, las quals resolgueren que ses senyories dels senyors deputats nomenassen quatre persones de la present junta de tots estaments, per a què aquestas tractassen y conferissen la matèria ab las nomenades per la ciutat, y axí foren nomenades les següents: Quarteta per lo negoci dels inquisidors. Lo senyor abat fra don Francisco de Monpalau, don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto Vilanova, Luýs Bataller, ciutadà.

1014r Divendres, a XV. En aquest die, tocades las set horas de la tarda, juntaren ses senyories les quinse persones eletes per las matèrias corrents de la Sancta Inquisició, per a tractar, com se tractà, de algunas fahents per dit negoci.

Dissabte, a XVI. En aquest die, en la matinada, ses senyories tornaren juntar les dites quinse persones per a tractar de la corrent matèria de la Sancta Inquisició.

En aquest mateix die, en la tarda, lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, à fet relació a ses senyories com mossèn Francesch // 1014v // Descallar y Ollers, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant, en virtut de licència a ell concedida per ses senyories durant la absència del senyor Francesch Descallar y Surribas, son pare, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça janer, febrer y mars 1645, exceptat lo llibre de la terça de la taula de Bellver, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notari.

Dilluns, a XVIII. En aquest die ses senyories manaren continuar en lo present dietari la obligació feta a la junta del batalló per Francesch Serra, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, que·s del tenor següent:

[*1647*]

«*Die* XVIII *mensis marcii anno a Navitivate Domini* MDCXXXXVII, *Barcinone*. Francesch Serra, botiguer de teles, ciutadà // 1015*r* // de Barcelona, attenent que, ab acte rebut en poder de Rafel Joan Cellerés, notari públich de Barcelona, a[a]... de novembre 1646, se ere obligat als molt il·lustres senyor presidents de la junta del batalló y per ses senyories al noble don Joseph de Olmera, provehidor general del batalló, com a fermança de Isabel Goday, viuda, sa sogre, de aportar a la present ciutat tres-cents sinquanta quintars de palla dins tres mesos, del die del assiento en avant comptadors, dels quals havie fet venda al batalló, obligant-se cumplir-ho ab lo dit acte ab totas las obligacions riguroses, *etiam* com ha deutes fiscals y reals, y com, per lo que falta a cumplir de dit assiento se fos capturat y posat en los càrcers de la casa de la Deputació lo dit Francesch Serra. Y desijant los dits senyors de la junta tràurer aquell de dits càrcers, per a què puga millor cumplir a la obligació de dit assiento, sens emperò prejudici, novació ni derogació de las primeras obligacions, convé y promet als dits senyors de dita junta que, dins los discurs de la present quaresma, portarà e o farà aportar dins la present ciutat de Barcelona, a hont dit senyor provehedor general voldrà, tota aquella palla que faltarà per a cumpliment de dit assiento, altrament se presentarà en los càrcers de la casa de la Deputació, a pena de sent sinquanta liuras barceloneses. Y, per seguretat de la quals cosas, ne dóna per fermança a Joan Gil, sastre, ciutadà de Barcelona, present y acceptant lo càrrech // 1015*v* // de dita fermança, *fiat large obligacione personarum et bonorum omnium tanquam pro debitis fiscalibus et regalibus. Testes sunt, Josephus Codina, pinterius; Michaell Codina et de Illa, mercator, et Geronimus Gali, notarius cives Barcinone*.»

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, acerca de alguns negocis fahents per la conservació del batalló.

1016*r* Divendres, a XXII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar per a fer los arrendaments de les bolles del General.

En aquest mateix die ses senyories arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Cervera, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, a Francesch Roig, botiguer de draps de la vila de Sanahuja, per preu de dos mil set-centas quaranta-sinch liuras per any.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.

En aquest mateix die arrendaren lo creximoni del dret de les sedes de la dita vila y col·lecta de Cervera per lo mateix trienni, que comensarà lo dit die primer del mes de juliol pròxim vinent, a Miquel Copis, negociant de Barcelona, per preu de setanta-una lliuras per quiscun any.

Dissabte, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles.

1016*v* En aquest mateix die, constituït personalment lo doctor Francesch Martí y Viladamor en lo consistori dels senyors deputats, y en sa presència, restituhí y tornà a sas senyorias totas las cartas y papers originals que, per occasió de la sua anada a la cort de París, hont ere estat enviat per part del dit consistori y del de la ciutat de Barcelona, per a informar allà sobre los drets ab què esta província havie pogut apartar-se de la obediència de Espanya y posar-se baix la de la França, li eren estats tots entregats per a poder fer de ells en dita cort ocular ostensió en justificació dels dits drets, juxta lo memorial que de tots los dits originals papers ne fonch las horas fet sotascrit y firmats de mà pròpria del dit doctor Francesch Martí y Viladamor, sots jornada dels 6 de abril 1646, lo qual resta ara cusit originalment en libre de Deliberacions, en la jornada del die de aÿr, ab tenor del qual consta que tots los dits papers li foren liurats ab orde exprés que degués restituir-los al mateix consistori en su pròpria spècie encontinent que fos tornat de la cort, segons que ara real y verdaderament los ha restituïts tots íntegrament, després de ésser estats comprovats per lo scrivà major de la present casa ab lo dalt dit y premencionat[a] // 1020*r* // memorial, a fi que ab esta seguretat se poguessen tornar a tancar dins lo archiu del General, de hont eren estats trets, comforme axí hi són estats recòndits, y per esta rahó sas senyorias han firmada àpocha a dit doctor Martí de tots los dits originals papers haguts y rebuts de sa mà pròpria a tota satisfacció. Declara's, emperò, que un tomo dels volums de las constitucions generals de Cathalunya, que també li ere estat entregat per lo mateix fi y ab lo mateix orde, juxta un altre memorial que·n ere estat fet y sotascrit de sa pròpria mà, als 28 de mars proppassat, que per ara no·l ha restituït ni·l restituix, dient que aquell havie encomanat a don Isidoro Pujolar, agent del General en la cort de París, com consta de son recibo, que·n féu als 24 de juliol 1646, que ara, per son descàrrech quant en assò entrega a ses senyories, y que per esta causa dit tomo de ditas constitucions restarà a

a. a continuació un rebut i una carta transcrits a l'Apèndix 1, pàg. 852.

càrrech de dit don Isidoro, de qui lo General lo[a] podrà cobrar en força del dit recibo y de la letra missiva per a ell que lo dit doctor Martí ha feta y donada a sas senyorias. Per tot lo que fonch manat per sas senyorias se'n levàs, del sobredit, lo present acte, continuat en los actes del dietari de la casa de la Deputació, y que de aquell ne sie donada còpia auctèntica a dit doctor Martí per son resguardo, essent presents en assò per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Pere Pau Ferrer, mestre de cases, ciutadans de Barcelona.

1020*v* E, successivament lo dit doctor Martí entregà a ses senyories lo recibo de don Isidoro Pujolar y la carta qui ha feta per aquell per a fer la cobrança de les constitucions mencionades en lo precedent acte, segons dit recibo y carta estan assí originalment cusits, signats de letras A, B.

En aquest mateix die, desijant ses senyories que·s vegen los molt prejudicis y contrafaccions que·s diu haver-hi en lo libre del Manifest, que lo doctor Francesch Martí y Viladamor féu imprimir estant ell en la cort de París y·l tragué en públich. Y perquè en lo referit se puga proceir ab tota justificació y seguretat, nomenaren ses senyories las personas infrascritas, a fi que per son medi se puga vèurer y fer sensura de dit libre a la intenció que·s pretén, y són las següents: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors Joan Francesch de Vilamala y Conangles, Sebastià de Miralles. Per lo estament real, los senyors misser Batista Monfar, Rafel Cerdà

1021*r* Dimars, a XXVI. En aquest die, estant lo consistori junt a las nou horas de matí, lo senyor deputat ecclesiàstich referí, en presència de tots, com lo die de aÿr, a las set horas de la nit, era estat Francolí en sa casa y, de part del senyor virrey li havie dit que sa altesa tenia que parlar algunas cosas al consistori, y que axí tingués a bé acudir en palàcio vuy mateix a las deu horas del matí. Y, entès aquest recaudo per sas senyorias, resolgueren anar a servir a sa alteza y acudir al que se'ls ere demanat.

E, successivament, lo mateix die, conformant-se ses //1021*v*// ab lo recaudo que havien rebut de sa alteza, partiren de la present casa ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials. Y, anant tots ab cotxes, arribaren al palàcio del senyor virrey, hont los rebé sa alteza en lo aposento de sa sòlita residència. Y, després de fetas las degudas cortesias, se assentaren tots, axí sa alteza com dits senyors deputats, en sas cadiras. Y, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, en veu sua y dels demés senyors consistorials presents, digué que, inseguint lo que per part de sa alteza los havie significat Francolí lo die de aÿr, se eren conferits en sa presència per a saber lo que ere servit manar-los, que a tot estaven promptes en quant los serie possible per assegurar-ho axí sa bona voluntat. Y, oÿt açò per sa alteza, los referí que sa magestat ere estat servit concedir-lo la licència que li havia demanada de tornar-se'n a França, y que per ço estava de partensa per aquell regne. Emperò que ans de pèndrer lo camí per a ell li havie paregut significar-los que, en estimació de la fidelitat, honor y particular cuydado que havie experimentat del consistori y de la província continuadament en servey de aquella corona, donarie de tot larchs testimonis a sa magestat, y que per sa part regonexia al consistori las finesas de offício ab que sempre havie mirat totas las cosas, //1022*r*// y que per estas bonas correspondències no podie dexar de offerir las suas y sas parts en tot lo que pugan conciderar-se més a propòsit en utilitat d'esta província, assegurant-la que, com a verdader y apasionat amich d'ella, acudirà en aquella cort y en totas parts ab tot lo que sie de son major aventatge y del consistori, ab moltas altras paraulas de compliment. E lo senyor deputat ecclesiàstich, en son nom y dels demés, respongué a sa alteza que regonexien tots y estimaven los favors y mercès que sempre havien rebut de sas generosas intencions, ab effectes molt crescuts, y que per esta rahó se veya la conseqüència del just sentiment que tenia la província de haver gosat per tant breu temps la assistència de sa nobilíssima persona, emperò que en totas parts estarie lo consistori molt prompte per a tot lo que fos de son particular servey, com ho offerien ab moltes grans veras, dient seguidament altras paraulas de cortesia. Després de tot lo que, y de molts compliments que·s continuaren, los dits senyors deputats se despediren de sa alteza y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament, modo y forma en la present casa.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les personas de la Trentasisena, los noms //1022*v*// de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 15 de febrer 1647, als quals junts en consistori fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Per estar los paysans y habitants del present Principat y comtats tant acosats, com tots sabem, per rahó dels alotjaments y excessos cometen los soldats en aquells. Y, com tingam notícia que lo sereníssim senyor príncep de Condé ve en lo present Principat per

a. lo *interlineat*.

virrey y capità general de aquesta província y porta un numerós exèrcit, axí per poder rellevar als poblats de les molèsties los causen los alotjaments, puis fins lo die present no se ha trobat expedient algú no obstant per nostra part se han fetas moltas y diversas instàncias. Per ço havem juntat a vostra senyoria per a què nos aconselle lo expedient aparexerà convenient y millor per a poder rellevar als poblats y habitants de les dites molèsties, que ab lo acertat de vostra senyoria se acudirà al servey de Déu, de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y beneffici de la província.»

Resolució. La dita junta resolgué que los senyors deputats // 1023*r* // se servescan nomenar sis personas dels tres estaments que·ls aparexerà, per a què aquestos, juntament ab ses senyories, miren, sensuren y vegen quinas prevencions y diligències se degan fer, axí ab sa alteza del serenissim senyor príncep de Condé, qui per loctinent de sa magestat à governar esta província, com ab altres quelsevols persones de govern, procurant per tots los medis possibles la total quietut dels habitants en lo present Principat.

E aprés, als 27 dels dits mes y any, los senyors deputats y oÿdors, posant en exequució la resolució de la Trentasisena tinguda lo die de aÿr per rahó dels alotjaments, feren nomenació de sis persones dels tres estaments, y són las següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Pedro Copons, canonge de Barcelona; Onoffre Ciurana, canonge de Girona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, don Ramon de Guimerà. Per lo estament real, los senyors Joseph Damians, Galcerat Nabot.

1023*v* Dimecres, a XXVII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo serenissim senyor comte de Harcourt, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, al qual hisqueren a rèbrer ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, al cap de la escala de la present casa, y los magnífichs assessors y advocat fiscal, scrivà major y demés officials lo reberen a la porta de la present casa que hix al carrer qui va de Sant Jaume a la Seu. Y, arribat dalt, lo posaren sas senyorias en lo mig, ab esta forma se'n entraren en lo consistori, y dit senyor virrey estigué assentat en lo mig del consistori, estant a mà dreta lo senyor deputat ecclesiàstich, y a mà esquerra lo senyor deputat militar, y los demés ab la forma acostumada. Y dit senyor virrey, aprés de fetas las degudas cortesias, digué com ell se'n anave en París a donar rahó a sa magestat de son govern, y que restave molt obligat a ses senyories y a tota la província del amor y voluntat que havie conegut en ses senyories y en tots los cathalans, de tal manera que ell restava en perpètua obligació de què en tota ocasió que se offerís ab sa magestat y demés ministres valer y ajudar a ses senyories y a tota la província, ab molt gran voluntat y affició, lo que porian experimentar en tot // 1024*r* // cas, ab moltas altras paraulas de cumpliment. E, aprés, lo senyor deputat ecclesiàstich respongué en nom del consistori lo sentiment que ses senyories tenian de sa anada y absència, encomanant-li molt encaridament los negocis de la província, y que ses senyories no dexaran servir-lo en tota occasió que se offeresca, ab moltas altras paraulas de cortesia, que dit senyor deputat sabé molt ben dir. Y, aprés de haver tingut un rato de conversació, sa altesa se alsà y dits senyors deputats lo anaren acompanyant consistorialment ab los dits porters y masses devant fins baix al replà de la escala de la present casa, hont se despediren de sa alteza tots, ab molt gran sentiment de refinades demonstracions de affició y voluntat. Y los dits magnífichs assessors, advocat fiscal y scrivà major y demés officials lo acompanyaren fins a la porta, hont se posà en la carroça que ja lo estava aguardant.

En aquest mateix die, en dita matinada, anaren consistorialment en la Lotja de la mar per a arrendar, com arrendaren, lo dret de la bolla de Montblanch y sa col·lecta, per lo trienni vinent de 1647, la qual se arrendà a Lorens Solso, corder de dita vila, per preu de mil nou-centas sinquanta-tres lliures per quiscun any.

E axí mateix arrendaren lo creximoni del dret de les sedes al dit Lorens Solso, per preu de vint liures quiscun any.

1024*v* E, axí mateix, arrendaren lo dret de la bolla de la Seu de Urgell y Castellbò per lo dit trienni 1647, a Pons Fuster, calsater, de la Seu de Urgell, per quatre-centas y sinch lliures per quiscun any.

En aquest mateix die, tocades les sinch horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, a visitar al senyor virrey y a la senyora virreyna, sa muller, axí que arribaren a sa presència, parlant dit senyor deputat, se despediren de sa alteza. Y, aprés de despedits de sa alteza, se anaren a despedir de la senyora virreyna, sa muller, en la mateixa forma, significant-li lo viu pensar que tots tenien de que no·ls hagués de continuar las mercès rebudes assistint en Cathalunya, offerint-se que en totas parts servirien a sa alteza y a sa casa en lo que fos servida emplear-los.

Divendres, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorial[a]- // 1031*r* // ment, ab los por-

a. a continuació quatre cartes transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 852-855.

ters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a fer los arrendaments de les bolles del General, y arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila de Figueres y sa col·lecta, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, a Hierònym Laucata, retorsador de seda, ciutadà de Barcelona, per preu de dos mil y nou-centas liuras per any. Semblantment, fonch arrendat lo creximoni dels dret de les sedes de dita vila y col·lecta de Figueres al dit Hierònym Laucata, per preu de trenta-set liures per any. Semblantment, dit die fonch arrendada la bolla de plom y sagell de cera per lo trienni de Tremp y Pallàs a Jaume Feliu, botiguer de la vila de Tremp, per preu de mil cent y trenta liures per any. Semblantment fonch arrendat lo creximoni del dret de les sedes de dita vila de Tremp y Pallàs, per lo dit trienni, al dit Jaume Feliu, per preu de sis lliures per quiscun any.

Dissabte, a XXX. En aquest die ses senyories en la casa de la Deputació // 1031*v* // fermaren los actes dels arrendaments de las bolles que havien liurades lo die de aÿr en la Lotja de la mar.

Abril MDCXXXXVII

Dilluns, lo primer. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a continuar los arrendaments de les bolles del General. Y arrendaren la bolla de Manresa y Cardona per lo trienni 1647 a Jaume Martí, burgès de Vilafranca de Panadès, ciutadà de Barcelona, per preu de quatre mília sinchcentas vint-y-sinch lliures per quiscun any, y la procura de las fermanças de què fan per aquell arrendament està assí originalment cusida, signada de letra A.

E, axí mateix, fonch arrendat lo dret de la[a] // 1036*r* // bolla de les sedes de la dita ciutat y col·lecta de Manresa per lo mateix trienni al dit preu de quaranta-una liuras per quiscun any.

Dimecres, a III. En aquest die, constituït personalment lo magnífich doctor Vicents Viladomar, advocat fiscal del General, en la presència de ses senyories en son consistori, y present Joan Pau Bruniquer, scrivà major, explicà a ses senyories que per portar-se en la present casa, a instància del procurador fiscal, unas causas contra lo noble don Joseph de Ardena, y contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor, dels quals ell és particular amich, y regoneix algunas correspondències; y, desijant sobre açò evitar tot gènero de suspitas, encara que per sa part y coneguda satisfacció és cert no faltaria // 1036*v* // a tot lo que fos de sa obligació. Ab tot, perquè la cosa reste en tot temps sens ningun escrúpol, ha suplicat a ses senyories fossen servits concedir-li llicència per a què pogués abstenir-se de entrevenir en dites causes. E ses senyories respongueren que aprovavan la dita petició y consentien la dita licència, *si et in quantum, et cetera,* ordenant al scrivà major que·u continuàs assí en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual, entrat en consistori y assentat en la forma acostumada, aprés de fetas las degudas cortesias, donà y entregà a ses senyories dos cartas, la una de sa magestat, que Déu guarde, y l'altra del sereníssim senyor príncep de Condé, Luÿs de Borbon, las quals cartes, preses per lo senyor deputat ecclesiàstich, ab lo degut acato y reverència los desclogué y, descloses, traduhides, les manaren continuar en lo present dietari, y estan assí originalment cusides, signades de letras A, B.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per arrendar las bollas del General[a], // 1043*r* // y arrendaren la bolla de la ciutat y col·lecta de Vich per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, al honorable Pau Boffill, pagès de Sanct Boy, de la parròchia de Sanct Baldiri de Lobregat, bisbat de Barcelona, per preu de quatre mília y siscentas liuras per quiscun any.

Y, semblantment, arrendaren la bolla del creximoni del dret de les sedes de la dita ciutat y col·lecta de Vich al dit Pau Boffill, per preu de sinquanta liuras per quiscun any.

Dijous, a IIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis y affers de la província.

Divendres, a V. En aquest die, al matí, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich misser Narcís Peralta, doctor del Real Consell y advocat fiscal patrimonial, // 1043*v* // acompanyat de mossèn Joan Pi, ciutadà honrrat de Barcelona y scrivà de manament, y entregà a ses senyories lo privilegi original de virrey y capità general de aquest Principat y comtats que sa magestat

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 855-856.

a. a continuació dues cartes i les seves traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 856-857.

havie manat despedir a favor del sereníssim senyor príncep de Condé, y una còpia[a] en paper de aquell, per a què·s pogués comprovar en la forma acostumada, lo qual privilegi o còpia d'ell comprovada ab son original y ab los altres privilegis dels virreys precedents y, trobat despedit en la forma ordinària, fonch restituït lo dit original a dit magnífich doctor Narcís Peralta, qui féu aquest offici per ésser absent de la present ciutat lo magnífich thezorer, y la còpia de dit privilegi fonch cusida en son degut loch en lo llibre de Juraments de officials reals.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles del General, y arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Vilafranca de Panadès, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, a Pere Spinós, passamaner, ciutadà de Barcelona, per preu de tres mília nou-centas una lliura per quiscun any.

1044*r* Semblantment arrendaren lo dret del creximoni de les sedes de la dita vila y col·lecta de Vilafranca de Panadès per lo mateix trienni 1647 al dit Spinós, per preu de vint-y-sinch liures per any.

Dissabte, a VI. En aquest die ses senyories anaren a fer regonexensa ordinària per las botigas de la present ciutat, acompanyats dels officials de la present casa, General y Bolla.

Dimars, a VIII. En aquest die ses senyories entregaren a mossèn Agustí Dalmau, síndich del General, còpia de la protesta //1044*v*// que, com a síndich del General, havie de fer al jurament que havia de prestar lo sereníssim senyor príncep de Condé, en la vila de Perpinyà, de loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, còpia de la qual minuta han manat ses senyories fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«Protesta. Los deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, als 3 de abril del corrent any 1647, han rebuda una carta de sa magestat, que Déu guarde, dada en París a 10 de mars passat, ab la qual han entès que sa magestat és estat servit nomenar a vostra altesa per son loctinent y capità general en aquestos principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, enviant per dit effecte son real privilegi. Y, jatsie que, per disposició de les generals constitucions de Cathalunya, y assenyaladament per la constitució del sereníssim rey en Jaume Segon, que comensa «Nostres successors», segona en orde del títol «De jurament de fidelitat», y altres aplicables, y per diferents privilegis reals, y en particular per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo sereníssim rey en Pere Ters, dat en Barcelona als 14 dels kalendes de novembre del any 1399, sa magestat, //1045*r*// que Déu guarde, tinga obligació, en lo principi de son govern, jurar personalment en la ciutat de Barcelona la observança de les generals constitucions, capítols y actes de Cort, libertats, privilegis, usos y costums; y, antes de la prestació del dit jurament personalment fet, se auria de abstenir de la creació y nominació de loctinent general de dits Principat y comtats; emperò, conciderant la menor edat de sa magestat, y que per las moltas occupacions de sos regnes no pot venir personalment a prestar son jurament en la present ciutat, confiats de la seguretat y promesa que sas magestats han feta ab sas reals cartas, de datas dels 15 de maig 1643, de què, en tenir occasió y comoditat honrrarà personalment dits Principat y comtats y prestarà son jurament. Per ço, los dits deputats del dit General de Cathalunya y sos comtats, e o per ells lo síndich del General en nom de tota la província, acceptan lo jurament per vostra altesa prestat de loctinent y capità general en lo present Principat y comtats, y ab lo honor que·s pertany y per salvetat dels usatges, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort y, en particular, del capítol 9 dels pactes jurats ab sa magestat, sens emperò derogació ni prejudici de aquells, protesta que per aquest acte no puga ésser fet e engendrat ara o en sdevenidor prejudici algú, lezió o derogació tàcita o expressa ni en altra qualsevol forma o manera als demunt dits usatges, constitucions, //1045*v*// capítols y actes de Cort, privilegis, libertats y observança de aquells y altres qualsevols drets y, molt en particular, al dit capítol 9 dels dits pactes, ans aquells o aquelles en tot cas romanguen salvos e il·lezos en sa força y valor, y sens prejudici, lesió o derogació de aquells, y que lo present acte en sdevenidor no puga ésser tret en conseqüència, y hage de ésser judicat com si fet no fos, volent que, de tot lo sobredit, ne sie per vos notari feta y lliurada carta pública.»

Dimars, a X. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, partiren de la present ciutat, de orde y manament de ses senyories, lo il·lustre y magnífichs senyors lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la santa Iglésia de Barcelona; Galceran Dusay, donsell y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, embaxadors del General de Cathalunya, tots molt ben abillats, ab molts criats a cavall, per a anar a donar la benvinguda y norabona al sereníssim senyor príncep de Condé, primer príncep de la sanch real qui venia per loctinent y capità gene-

a. a continuació ratllat de.

ral de sa magestat en aquestos Principat y comtats, los quals senyors embaxadors arribaren fins a la vila de Granollers, hont trobaren a sa alteza. Y, arribats a sa presència y fetas las degudas // 1046*r* // cortesias, aprés de haver-los manat cubrir dita sa alteza, parlant lo dit senyor degà Pau del Rosso, li donà y entregà la carta de crehensa que aportaven del consistori y, de paraula, de part de ses senyories y de tota la província, li donà la benvinguda y norabona de sa vinguda ad aquest Principat, representant-li la alegria y contento que ses senyories y tots los naturals d'ella tenian de la honra y mercè que sa magestat los feya en enviar-los tant gran príncep, y que sa alteza fos servit dir-los quin die y hora volia entrar en la ciutat de Barcelona, perquè ses senyories puguessen fer lo que·ls tocava de obligació, ab moltas altras paraulas de cumpliment, que la prudència de dit senyor degà sabé explicar. A tot lo que sa alteza, aprés de presa la carta de ses senyories, respongué que estimava molt a dits deputats la mercè li feyen, y que ell havia estimat molt la mercè que sa magestat li havia feta en nomenar-lo per loctinent seu en aquesta província, lo que havia acceptat ab molt gran gust, y que son desig no era sinó poder-la deslliurar del enemich, y que conexerian en lo sdevenidor sa affició y voluntat, y que ell feye compte de entrar lo dimecres a la tarda, ab moltas altras paraulas de cumpliment. Y, aprés de haver tingut molt gran rato de conversació, se despediren de sa alteza y entraren en la present ciutat als onse del corrent.

Y aprés, als XII del dit, feren relació a ses senyories en lur consistori de tot lo demunt dit, y aprés de oÿda aquella ses senyories feren gràcias de la mercè y // 1046*v* // honrra los havian fet, y ordenaren al scrivà major ne fes nota en lo present dietari.

En aquest mateix die, ses senyories firmaren lo acte de arrendament dels drets de la bolla de Vilafranca de Panadès y sa col·lecta, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, a Pere Spinós, passamaner, ciutadà de Barcelona, per preu de 390 lliures per any.

Dijous, a XI. En aquest die ses senyories firmaren acte de arrendament de la bolla de la col·lecta de Tortosa, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, a Joan Bergonant, cartayre, ciutadà de Barcelona, per preu de trescentas sinquanta liures per quiscun any.

Y axí mateix firmaren acte de arrendament del creximoni del dret de les sedes de la dita col·lecta de Tortosa al dit Joan Bergonant per dit trienni, per preu de deu lliures per quiscun any.

En aquest mateix die, entre las dues y tres horas de la tarda, partiren de la present casa // 1047*r* // consistorialment, ab los senyors deputats y oÿdors, acompanyats dels officials de la present casa y General, tots a cavall molt entonats, aportant los senyors deputats y oÿdors ses bandes de domàs carmesí en los pits ab lo escut del General. Y, ab esta forma, prenent per la Librateria, se'n anaren dret al portal Nou, prenent dret al molí del Clot, y arribaren fins a la creu de Sanct Martí, a hont trobaren lo sereníssim senyor príncep de Condé, primer príncep de la sanch real, qui venia fent camí vers la present ciutat, acompanyats del senyor governador de Cathalunya, canceller, regent y demés senyors del Real Consell, y molts altres cavallers francesos y cathalans. Y, arribats junt a sa alteza, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y norabona de sa vinguda a esta província, representant-li la alegria y contento que tenian ses senyories y tota la província de sa vinguda, al que sa alteza respongué que molt bé conexia lo amor y voluntat ab que tothom lo amave, y que millor ho experimentarien en lo temps.

Divendres, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar, y feren y fermaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Perpinyà // 1047*v* // a Miquel Palayrach, negociant, ciutadà de Barcelona, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent, per preu de set mília dos-centas liuras per quiscun any, y 220 lliures. Las procuras de fermanças que fan per aquest arrendament, són assí originalment cusides, signades de letra A, B.

En aquest mateix die, tocades les tres horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a peu, a visitar lo sereníssim senyor príncep de Condé, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat.

Dissabte, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar de la present ciutat, y arrendaren lo creximoni del dret de les sedes de la vila y col·lecta de Perpinyà, per lo trienni 1647, a Miquel Palayrach, negociant, ciutadà de Barcelona, per preu de cent liures per quiscun any, 100 lliures. La procura de fermanças que fa per aquest arrendament està originalment cusida en lo present dietari, sots la jornada del die de aÿr, signada de letra B[a].

a. a continuació dues procures transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 857-859.

[*1647*]

1052*r* Diumenge, a XIIII. En aquest die ses senyories, per medi del senyor don Jacinto Vilanova y Narcís Ramon March, donsell, embaxadors per assò elegits, enviaren a donar la benvinguda al molt il·lustre senyor bisbe de Babilònia, qui ere vingut de la cort de París a esta ciutat y província per orde de sa magestat; a qui, de part del consistori, explicaren lo particular gust que havien tingut de sa vinguda, conciderant que ab ella restarie esta província molt aconsolada en las cosas spirituals, y que axí per la estimació que tots tenien de sa assistència, li donaven les degudes gràcies per aquest tant gran favor, offerint-se per part del consistori a tot lo que serie del major servey de sa senyoria ab molt gran gust de affició y entera voluntat. E lo dit senyor bisbe, manifestant la sua, respongué que estimave del consistori esta cortesia y bona correspondència, assegurant que la sua serà molt conforme als bons affectes, zelant en ells lo major servey de sa magestat y beneffici del Principat. Y, després de moltes altras paraules de cumpliment, dits senyors embaxadors se despediren y dexaren lo senyor bisbe en lo monastir de la Trinitat de la present ciutat, hont sa senyoria posave y tenia per assò sa residència.

1052*v* En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en lo palau del General, òlim de la comtessa, a hoir la Passió, y estigueren assentats ab la foma acostumada.

Dilluns, a XV. En aquest die los senyors consellers vingueren en la present casa en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, sobre coses concernents la bona administració del batalló, y en dita conferència assistiren las personas de la junta de dit batalló.

Dimars, a XVI. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca per a tractar ab ses senyories algunas cosas concernents, com digué, lo servey de sa magestat, y entregà al consistori la carta real que està assí originalment cusida, signada de letra A, y féu juntament ostensió del privilegi de visitador dels officials reals que ab ella se menciona. A tot lo que li respongueren ses senyories que·u tractarien ab la puntualitat[a] possible[b].

1057*r* En aquest mateix die, en la matinada, constituït personalent en lo consistori de ses senyories Steve Torrabruna, corredor de coll y ministre del General, en virtut del jurament que en lo ingrés de son offici té prestat, ha feta relació a ses senyories com ell y sos companys corredors de la present casa de la Deputació, inseguint lo orde a ell donat en virtut de la deliberació feta a 22 de janer pròxim passat del corrent any 1647, han encantat y subhastat per los lochs acostumats de la present ciutat, no sols per espay de trenta dies, com és de costum, però encara per molt més temps, tots aquell loch y terme de Avinyó, scituat en la vegueria de Manresa, bisbat de Vich, ab totas sas rendas, censos, delmes, facultats, serveys, servituts, vassalls y jurisdicció civil y criminal, mer y mixt imperi, y ab tots altres drets y pertinències a dit loch y terme de Avinyó pertanyents y spectants, ço és, aquells que verament de dret, ús y costum o altrament tocan, pertanyen y spectan en qualsevol manera al senyor de dit loch, que òlim possehie don Joseph de Pau y Rocabertí, senyor de aquell, y posseheix vuy lo General de Cathalunya, en virtut de resolucions fetas en Brassos Generals o altrament, segons que més largament està contengut en la tabba a ells dits corredors //1057*v*// entregada en lo principi de sa dita subhastació, que està per major intel·ligència originalment cusida en lo present dietari en esta mateixa jornada. Y que si bé han comparegut molt compradors, emperò ningú d'ells los ha dada ni offerta major dita que lo noble don Jacinto de Vilanova, en Barcelona populat, lo qual hi ha dit vuit mília liures, moneda barcelonesa. Y aprés de haver ab alta veu, una y més vegades, publicada en la plassa de Sanct Jaume la dita offerta de las dita vuit mília liures y observades totes las demés solempnitats acostumadas, vehent que ninguna altra persona hy deye més, y precehint la deguda licència y consentiment de ses senyories, ha liurat la hasta fiscal de dit loch y terme a dit don Jacinto de Vilanova, comprant com a més donant y offerint en lo encant públich, per lo preu de ditas vuit mília liures a carta de gràcia mitjensant la dita tabba, y que axí fa la dita relació a ses senyories. Presents per testimonis Montserrat Albià y Joseph Cortés, verguers de ses senyories[a].

1061*r* Dijous, a XVIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment al palau, y portaren las varas del tàlem quant se posa Nostre Senyor en lo monument, ab la forma acostumada.

Divendres, a XVIIII. En aquest die ses senyories reberen una carta de sa magestat, la qual és assí cusida, signada de letra A.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment en dit palau y aportaren las varas

a. a continuació ratllat possible.
b. a continuació una carta i la seva traducció i una tabba transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 859-860.

a. a continuació una carta i la seva traducció transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 860-861.

del tàlem quant tragueren Nostre Senyor del monument.

1061*v* Dilluns, a XXII. En aquest die ses senyories reberen dos cartas de sa magestat y altra del senyor cardenal Mazarin, que manaren cusir assí en lo present dietari, signades de letras A, B, C.

Dimars, a XXIII. En aquest die sas senyorias anaren a visitar lo excel·lentíssim senyor mariscal de Gradmont, qui ere arribat poch havie a esta ciutat per orde del rey, nostre senyor, y posave en las casas del senyor marquès de Aytona, en lo carrer de la Portaferrissa. Y, arribats allà, estant tots en una sala assentats ab sas cadiras, significaren a sa excel·lència que després del favor tant gran que sa magestat ere estat servit fer a esta província ab la vinguda del sereníssim senyor príncep de Condé, que estimaven igualment en molt la mercè que·ls feya en haver donat un tant bon costat a sa alteza, com en lo de sa excel·lència, pus ere cert que ab la dona direcció de son gran talent y singular prudència las cosas havien de pèndrer tant bona direcció, qual se esperave per mayor servey de sa magestat y, beneffici[a] // 1071*r* // y quietut del Principat y comtats. Y axí, despús de la norabona de sa vinguda, li donaren també las degudas gràcias que ere precís, offerint-se en totas occasions per al que fos de son major servey. E sa excel·lència, demonstrant molt gran estimació de esta cortesia y bon cuydado de sas senyorias, respongué que contribuhirie ab tots los seus al major servey de sa magestat y comoditat y gust de la província, ab la voluntat que tenie molt consignada a las cosas de son particular beneffici y servey, com ho fiave del temps y de las occasions. Y després de seguidas moltas altras paraulas de cumpliment y, acompanyant sa excel·lència a sas senyorias fins al cap de la escala, se despediren y se'n tornaren en la present casa.

E lo mateix die, després de retornats de dita visita, y estant los senyors deputats ecclesiàstich, militar y real y lo senyor oÿdor real en la scrivania major de la present casa, essent absents d'ella los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, digué al consistori lo senyor ardiaca Vilà, altre dels assessors ordinaris del General que, per justas causas son ànimo movents, desijava abstenirse de entrevenir en la causa o querela que lo procurador fiscal del dit General pretenie contra lo doctor misser Francesch Martí y Viladamor[b], que axí suplicave a sas // 1071*v* // senyorias tinguessen a bé voler assentir a esta sua voluntat y aderir que ell se pogués abstenir de entrevenir en la dita causa. E ses senyories, aderint al sobredit, approbaren la dita petició si *et in quantum, et cetera*, ordenant ésser continuat lo sobredit en lo present dietari per lo scrivà major del dit General, qui és estat en tot present.

Divendres, a XXVI. En aquest die, entre la una y duas horas passat mig die, present en assò Miquel // 1072*r* // Marquès, notari, entrevenint en nom y loch de Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Jaume Jaumir, tavarner, y Gerònim Capdevila, scrivent, ciutadans de Barcelona, lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, constituït personalment en un aposento de la casa del magnífich senyor Jaume Bru, regent la Real Thezoraria, scituada en lo carrer de Moncada de la present ciutat, en la qual fa sa habitació y, en la presència del dit senyor Jaume Bru, lo dit síndich presentà e o per dit marquès féu presentar al dit senyor Jaume Bru una scriptura del tenor següent:

«Magnífich senyor regent la Real Thezoraria. A notícia del síndich del General ha previngut com vostra mercè, senyor Jaume Bru, regent la Real Thezoraria, ab carta dels 16 de abril del present y corrent 1647, dirigida al balle y jurats de Sancta Maria de Corbera, sotascrita y firmada de sa mà; y axí mateix ha scrit cartas al balle y jurats de Gelida y Sanct Lorens, al balle y jurats de Castellbisbal, al balle y jurats de Sanct Steve de Servelló y altres // 1072*v* // balles y jurats de diferents viles y lochs, ab les quals commine a quiscú dels sobredits balles y jurats fer exequució de unes preteses penes diu los dits haurien incorregudes, per no haver obehit a uns acerts manaments als dits balles y jurats respectivament fets, ab los quals diu se'ls manave portassen certa quantitat de palles, civades y vi y altres vitualles a certs puestos, sots pena a uns de trescentas liuras, a altres de sinch-centas, com de dits acerts manaments nul·los és de vèurer, y com los dits acerts manaments sien nul·los per no ser firmats ni despedits en forma de Cancellaria, hi·s contrafasse ab ells a les constitucions generals del present Principat, y en particular a la constitució primera, títol «De offici de prothonotari», y a la constitució primera, títol «De offici de canceller», y altres en aquelles aplicables, de hont se segueix que no té loch la comminació feta en dites cartes, ni se pot executar las penas en dits acerts manaments expressades, sens que·s fassa formal contrafacció a les dites generals constitucions. Y axí mateix se veu de dits acerts y nul·los manaments que sols és voler obligar als paysans y poblats en lo present Principat y comtats a fer una nova contribució, pus no se offereix paga alguna del que·ls manan

a. a continuació tres cartes i les seves traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 861-863.
b. a continuació ratllat y.

[*1647*]

aporten, del que se segueix contrafacció formal a la constitució 20, // 1073*r* // del títol «De vectigals», y altres en aquella aplicables. Y, attenent lo síndich del General a la observància de dites generals constitucions, notifica a vostra mercè totes les coses alt dites, y en quant és menester lo requereix no exequute ni fasse exequutar les sobredites penes que executar commine, y axí revoque dites cartes e o manaments que de aquelles naxen, per ser contra dites generals constitucions, y fent contrari, lo que no·s creu, protesta de tot lo lícit y permès, *requirens notarium, et cetera*.»

La qual scriptura, presentada y havent en presència de dit senyor Bru y testimonis sobredits legida de mot a mot, aquella ha respost dit senyor Bru que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer, de les quals coses dit síndich requerí ne fos levat, com ne és estat levat, lo present acte. Presents en tot per testimonis los sobredits nomenats.

E aprés als 28 de dit mes y any, lo magnífich[a] Antoni Bru, ciutadà honrat de Barcelona, fill y procurador del dit magnífich Jaume Bru, son pare, constituït personalment en presència del dit scrivà major dins lo aposento de la scrivania major del dit General, y presents per testimonis lo doctor misser Barthomeu Soler y Antoni Famada, // 1073*v* // notari, ciutadans de Barcelona, volent, segons dix en dit nom, respòndrer a la requesta presentada, entregà y liurà en presència dels dits testimonis al dit senyor scrivà major la scriptura avall insertada, requerint la continuàs al peu de dita requesta, y que no donàs còpia de aquella sens inserta de la dita sua resposta, que és del tenor següent:

«Satisfent Jaume Bru, regent la Real Thezoraria, a una scriptura a ell presentada a instància del síndich del General de Cathalunya, diu y respon que, havent de entrar en lo present Principat gran número de soldats de peu y de a cavall, los quals ere impossible trobassen lo que havien menster per son sustento en las vilas y lochs a hont havian de passar, despedí commissaris ab instruccions perquè fessen que dels lochs circumvehins aportassen als dels trànsits manteniments y lo que era menester perquè las tropas que havian de entrar puguessen subsistir; y los commissaris feren manaments en virtut de ditas instruccions a les vilas y lochs circumvehines, que és la forma ordinària dels despatxos se fan en la Real Thezoraria, sens que fins vuy s·i hage fet ninguna difficultat, ni se hage pretès que semblants manaments hagen de ser despatxats per Cancellaria ni que la constitució, títol «De offici de prothonotari»[a], // 1076*r* // y la primera del títol «De offici de canceller» tingan loch en aquest ni semblants casos. En quant a las cartas, aquellas sols contenen una comminació de exequució de las penas de dits manaments, la qual quant se hage de fer se farà en la forma que lo dret y las generals constitucions de Cathalunya permetran.

Ni la intenció de dit regent la Real[b] Thezoraria ab ditas instruccions, manaments y cartas és estada voler obligar als paysans y poblats en lo present Principat a una nova constribució, perquè sa intenció no és estada obligar-los a aportar los manteniments y vitualles sens pagar, sinó que aquellas fossen pagades al preu just, lo que ja·s veu dels mateixos manaments que, no dient-se que·ls aportassen sens pagar, se han de entendre en termes hàbils y de la manera que segons generals constitucions de Cathalunya se podan fer, y en cas menester sie declara expressament que aqueixa és estada sa intenció.

Ajusta's al sobredit que dits procehiments se són fets per causa necessària per la deffensa del present Principat y comtats, per no poder altrament subsistir las tropas que haurian de entrar, conformant-se en total styl de la Real Thezoreria y a las generals constitucions de Cathalunya. Donant per ço las presents per resposta, diu que no entén revocar dits procehiments, ans requereix // 1076*v* // al procurador fiscal del General no·l moleste més per dita rahó, altrament protesta de tot lo lícit y permès, *requirens, et cetera*.»

En aquest mateix die vingué lo molt il·lustre senyor de Marca a la present casa, lo qual, rebut en la forma acostumada y entrat dins lo consistori, hont stigué assentat en la cadira que altras vegades sol, y essent presents tots los senyors deputats y oÿdors, excepto lo senyor deputat real qui no·s trobave en esta casa, digué a ses senyories que en ella lo havien aportat dos cosas: la una per a solicitar al consistori que fos servit pèndrer resolució per tot lo die de demà en lo privilegi real de visitador que dies ha los havie fet vèurer, per a què pogués, axí ab la[c] brevedat que demana la matèria, acudir a sa obligació, o altrament donar avís a sa magestat del que se li donarie en assò per part del dit consistori; y l'altre cosa ere per a dir, com digué a ses senyories de part del sereníssim senyor príncep de Condé, que no·s passàs avant en la causa o instància que·s diu se feya per part del fisch del General contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor,

a. a continuació ratllat Jau.

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 863.
b. a continuació ratllat Cancelleria.
c. la *interlineat.*

principalment en lo cap que·s refereix de la quexa que se ha tingut contra d'ell per haver // 1077*r* // scrit en lo manifest de la «Fidelitat catalana», imprès en la cort de París en lo any proppassat, que la província de Cathalunya y sos comtats pertanyien a la corona de França per dret y títol hereditari, attès que de fer-se y continuar-se la dita instància o enquesta sobre aquest cap ne restarie sa magestat molt disgustat y deservit, majorment que esta pretensió a favor de la corona de França no ésser dany algú del Principat y comtats. A tot lo que li respongué lo consistori, ço és, quant al que té respecte al privilegi de visitador, que en assò se li concideraven molt grans dificultats, per lo encontra que·s diu se fa ab ell a las generals constitucions de Cathalunya, com ja sabie, però que procurarien de nou aperiar algun doctors juristas, per a què, ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la casa ho tractassen y conferissen ab la major prestesa possible, y del que se acordarie en estas conferències se donaria de prompte rahó y resposta a sa il·lustríssima. Y quant al altre cap de la enquesta que se insta contra lo dit doctor Martí per vàrias rahons y causas, y specialment per la de haver deduït en son dit manifest que Cathalunya y sos comtats pertanyen a la corona de França *jure hereditario et successionis*, que és la més prejudicial y nociva que concidera lo consistori contra sos justificats drets y pactes de la província, que açò // 1077*v* // no pot admètrer sobrecehiemnt algú, attès que aquest cap y altres més, també molt danyosos y prejudicials al Principat, se són ja comesos a justícia, y que serà precís que·s passe per lo que ella disposarà, y que, procehint-se en esta conformitat, sa magestat ha de restar molt satisfet, y la província reintegrada, y si bé sobre açò mateix hi hagué algunas rèplicas y respostas entre dit senyor de Marca y lo consistori, emperò sempre ses senyories, a demés de moltas rahons de paraula que donaren per satisfacció, conclogueren las suas dient que ere precissament forsós y degut que se havie de prosseguir en lo referit per los térmens que serien més ajustats a justícia contra lo dit doctor Martí, y contra també lo que per ell se dedueix en dit manifest, en dany y prejudici dels drets de aquest Principat, attès que en assò interessave més lo real servey y satisfacció de la província. E, després de tot lo sobredit, y fetas moltas altras rèplicas y respostas, y precehint aprés moltas cortesias y cumpliments, lo dit senyor de Marca se despedí del consistori y se'n anà de la present casa.

Dissabte, a XXVII. En aquest die los magnífichs assessors, advocat[a] // 1085*r* // fiscal del General y doctors aplicats donaren y entregaren a ses senyories en lur consistori un vot, per ells fet y sotascrit de lurs pròpries mans, acerca del privilegi de la visita real enviat per sa magestat al molt il·lustre senyor de Marca, lo qual vot y còpia de dit privilegi manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari, y estan assí originalment cusits, signats de letras A, B.

Y, encontinent que ses senyories agueren vist y legit lo dit vot, resolgueren que per medi del síndich del General se fes sabidor al dit senyor de Marca per scrits, y axí li fonch enviada per dit síndich lo recaudo que és del tenor següent:

«Il·lustre senyor. Los deputats del General de Cathalunya han fet mirar lo real privilegi que vostra senyoria il·lustríssima en dies passats entregà y donà en sas mans, lo qual se li retorna. Y, després de mirat aquell per los assessors, advocat fiscal del General y doctors consultats, han feta relació que lo dit privilegi encontra ab las generals constitucions y altres leys del present Principat y comtats.»

E aprés, als 28 del dit mes y any, dit síndich féu relació a ses senyories com ell lo mateix propdit die havie donat en mans pròprias de dit // 1085*v* // senyor de Marca, trobat en sa casa, lo dit recaudo, y restituït lo original del dit privilegi, si y comforme per ses senyories li ere estat ordenat.

Diumenge, a XXVIII. Vigília de la festa del gloriós sanct Jordi.

En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes manaren posar la present casa de la Deputació y, en particular, la capella major, ab molta tapisseria y altres adorns de la present casa molt richs, a hont se celebraren les vestres que en semblant jornada se acostuma de celebrar, ab molta música de menestrils, cornetes y orgue y trompetas y altres, que fonch cosa celebradíssima. Y vingueren en ella los dits senyors deputats y oÿdors en esta forma: ço és, que a les dues hores y mitja partí de sa casa lo senyor oÿdor real, molt entonats ab sa banda de domàs[a] carmesí en los pits, ab lo escut del General en lo mig, y la mateixa insígnia portaven los demés, acompanyat de molts cavallers y officials de la present casa, al qual hisqueren a rèbrer al // 1086*r* // cap de la escala los magnífics assessors y advocat fiscal del dit General, que ja eren en dita capella, y lo acompanyaren fins a la dita capella. Y, feta oració y saludat als cavallers y demés qui eren en dita capella, se assentà en hu dels banchs vanovats de vellut carmesí, que per dit effecte eren posats en dita capella. Y, poch aprés, tenint avís

a. a continuació un vot i un privilegi transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 864-866.

a. domàs *interlineat, damunt de* vellut *ratllat.*

lo senyor oÿdor militar que lo dit senyor oÿdor real ere en dita capella, vingué ab semblant acompanyament de molts cavallers y officials y, arribat en la present casa, lo isqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor real, assessors y advocat fiscal fins al dit cap de la escala, y junts se'n entraren en la dita capella y, feta oració, saludaren y se assentaren en dit banch. Y axí mateix lo senyor oÿdor ecclesiàstich vingué ab consemblant acompanyament, y ab la mateixa serimònia lo hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor real y militar, assessors y advocat fiscal fins al cap de dita escala, y junts se'n entraren en dita capella. Y, ab lo mateix orde y serimònia, vingueren los senyors deputat real, deputat militar y deputat ecclesiàstich, anant-los acompanyar cada hu d'ells lo porters o verguer de son estament ab la massa del General en lo muscle. Y, arribats en la sobredita forma y acompanyament tots en dita capella, se assentaren en dit banch y, al cap de poch, tenint // 1086*v* // notícia que los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat venian en la present casa, los quals per part de ses senyories, per medi del síndich del General, eren convidats en dita feta, arribats al cap de dita escala los dits senyors deputats y oÿdors de comptes, ab los porters y masses devant, los hisqueren a rèbrer, acompanyats de dits magnífichs assessors, advocat fiscal y altres officials de la present casa, fins al dit cap de la escala, y tots junts se'n entraren. Y, arribats en dita capella y feta oració, los dits senyors consellers se assentaren en altre banch vanovat de vellut carmesí, més cerca del altar, a la part de la epístola, y immediatament, ab altre banch vanovat del mateix vellut carmesí, se assentaren ses senyories; després, en altres banchs de cuyro, se assentaren los magnífichs assessors, advocat fiscal, deffenedor, scrivà major, racional y regent los comptes y demés officials. Y estigueren assentats dits senyors consellers y deputats ab la forma següent: ço és, més junt al altar lo senyor conseller sisè, y aprés lo senyor conseller quint, y successivament los altres, de grau en grau, y últimament, devés la porta major, en lo loch més ensà, estigué assentat lo senyor conseller en cap, y a son costat immediatament // 1087*r* // lo senyor deputat militar y real, y últimament lo senyor oÿdor, per son orde; y aprés los dalt dits officials, mestres y demés officials. Y, assentats en esta forma, poch aprés se comensaren les vespres, ab molta música y solempnitat, dient aquellas lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona. Y, acabades aquelles, dits senyors consellers, y precehint les degudes cortesies, foren acompanyats per ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, fins al cap de la escala de la present casa, hont se despediren de ses senyories. Y ses senyories se'n tornaren en dita capella y, al cap de poch se alsaren y, ab lo mateix acompanyament que eren vinguts, se'n tornaren quiscun d'ells en sa casa.

Dilluns, a XXVIIII. Festa del gloriós sanct Jordi.

En aquest die se celebrà la festa del gloriós cavaller y màrtir sanct Jordi en la present casa, ab la pompa y solemnitat que·s pot conciderar, estant parada de molts y diversos draps de ras, domasos, velluts, quadros y demés adressos de molta estima y valor. Y en la capella nova // 1087*v* // se celebraren los officis divinals ab tota la pompa, solempnitat y serimònias ecclesiàstiques acostumades, ab molta música y manestrils, trompetas, orgue y altres, ab gran aplàuso y contento de tots los qui assistiren en dita festa. Vingueren en lo dit offici los senyors oÿdors de comptes, ab la mateixa seremònia y acompanyament del die de aÿr, y també vingueren los senyors consellers, als quals hisqueren a rèbrer ses senyories fins al cap de la escala. Axí mateix, com lo die de aÿr a la tarda y estigueren assentats ab la mateixa forma, y comforme ho estigueren lo dit die de aÿr. Y aprés vingué lo senyor don Pedro Desbosch, protector del bras militar, acompanyat de molts cavallers, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdor militar y real, acompanyats dels magnífichs assessors, advocat fiscal, ab los porters y masses devant, al cap de la escala de la present casa. Y, entrats dins dita capella, fetas las degudas cortesies, dit senyor protector se assentà al banch que estava junt la trona, y los demés cavallers ab los demés banchs. Y, a cap de poch, tenint ses senyories avís que venia en dita festa lo sereníssim senyor príncep de Condé, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat // 1088*r* // y comtats, hisqueren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats del dits magnífichs assessors y advocat fiscal y demés officials al cap de la escala en la present casa, a hont reberen dit sereníssim senyor loctinent, lo qual anave molt ricament vestit, ab molt gran acompanyament de cavallers cathalans y francesos. Y, fetas las degudas demonstracions de voluntat, se'n entraren dins dita capella, anant dit sereníssim senyor al mig del senyor deputat ecclesiàstich y militar. Y, feta oració, dits senyors deputats, aprés de fetas las degudes cortesies, se assentaren en son acostumat loch, y dit sereníssim senyor loctinent se assentà a la part del evangeli ab sa cadira de vellut vert, ab sa almoada devant del mateix color. Y, estant ab esta forma y havent-lo assaludat los senyors consellers y deputats, se comensà lo offici ab la solempnitat acostumada. Y digué la missa lo dit doctor Pau del Rosso, y predicà lo reverent pare[a]... Pont, carmelità descals de Sanct Joseph. Y, acabat dit offici, se alsà poch

a. a continuació un espai en blanc d'uns 50 mms.

aprés lo sereníssim senyor loctinent, y ses senyories lo acompanyaren, de la mateixa manera que·l havien rebut, fins a la capella del Perdó, hont lo entraren y feren tots oració. Y aprés, per quant sa alteza havia poch que ere arribat en esta ciutat y no ere estat en la present casa, volguer vèurer aquella. //1088*v*// Y axí, ab la mateixa forma hisqueren per lo hort y entraren en la sala del consistori, y aprés hisqueren en la sala dels reys, y hisqueren de dita sala y se'n anaren dret a la escala principal, y ses senyories acompanyaren a dit sereníssim senyor loctinent fins a baix al replà de la escala, hont se despediren de sa alteza, ab molta alegria y contento. Y ses senyories se'n tornaren en la dita sala gran, hont encara estaven los senyors consellers, als quals acompanyaren consistorialment fins al cap de la escala, hont eren estats rebuts, hont se despediren de ses senyories ab la forma acostumada, de la mateixa manera que lo die de aÿr. Y ses senyories se'n entraren cada hu en sa casa, com és acostumat.

Y, a la tarda del mateix die, se celebraren les vespres, ab la mateixa solempnitat, dient aquellas lo dit senyor degà Pau del Rosso, assistint en ellas ses senyories dels senyors deputats y oÿdors, y los senyors consellers per ses ocupacions no·y assistiren.

Dimars, a XXX. En aquest die se celebrà lo aniversari //1089*r*// acostumat en la present casa, ab molt gran solempnitat y cantòria, ab túmol y atxes de cera groga, en lo qual assistiren los senyors deputats y oÿdors de comptes, consistorialment partint de la sala dels reys, ab los tres porters engramallats de dol y masses devant, acompanyats de molts officials de la present casa fins a la capella gran, los quals se assentaren en lo mateix banch del die de aÿr. Y, al cap de poch, tenint notícia ses senyories que venia lo noble don Pedro Desbosch, protector del bras militar, lo qual ere estat convidat en dit offici per part de ses senyories, per medi del síndich del General, hisqueren a rèbrer-lo al cap de la escala los senyors oÿdors militar y real, acompanyats dels magnífichs assessors y advocat fiscal, ab los tres porters y masses devant; lo qual venia ab molt gran acompanyament de persones militars, y ab esta forma se'n entraren en dita capella gran y feren oració y, feta, se alsaren y dit senyor protector y demés cavallers saludaren a ses senyories, y se assentà ab un banch devant la trona, y los demés cavallers consequutivament en sos banchs, y encontinent se comensà lo offici. Y digué la missa lo dit doctor Pau del Rosso, predicà lo dit reverent pare Pont, del orde de Sanct Joseph, lo qual també predicà lo die de aÿr. Y en dit offici hi hagué offertori, y primer offeriren los senyors deputats y oÿdors //1089*v*// per son orde, y aprés lo senyor protector del bras militar, y aprés los magnífichs assessors y advocat fiscal. Y, vehent las demés personas militars que havien acompanyat a dit protector y assistien a dit offici que dits assessors y advocat fiscal anaven offerir abans que ells, tenint candeles o siris ensesos en las mans, los apagaren, y no volgueren offerir, y acabat lo dit offici los dit senyor protector y militars, acompanyats de dits senyors oÿdor militar y real fins al cap de la escala se despedí de ses senyories. Y aprés ses senyories consistorialment, ab los dits porters y masses devant, se'n tornaren en dita sala, a hont se disgregaren y se'n anaren en ses cases.

Maig MDCXXXXVII

Dijous, a II. En aquest die mossèn Jaume Pi, mercader, //1090*r*// obtenint lo offici de albaraner del General en la taula de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici que ell obté de albaraner del General en mà y poder de ses senyories en favor de Pau Ferrer, mercader, suplicant a ses senyories que attès lo dit offici és[a] dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servirts admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Pau Ferrer, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès y no altrament. Presents per testimonis Jaume Cases y Francesch Carreres, verguers de ses senyories.

En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori, de part del seneyor de Marca, per medi del senyor abat Pere Pont, lo recaudo en scrits que·s del tenor següent:

*«Muy illustres señores. El síndico de la Deputación, haviéndome entregado de parte de vuestra señoría el poder de visitador con un papel en que vuestra señoría declara que los asesores, abogado fiscal y doctores consultados han hecho relación que el dicho privilegio de visitador //1090*v*// era contrario a las constituciones de Cathaluña, es justo que yo sea enterado de los motivos deste voto y de las constituciones con que topa, para mirar y consultar lo que no devo hazer. Y assí vuestra señoría se servirá ordenar se me entregue copia de las dichas consultaciones de los doctores. Barcelona, 2 mayo 1647. Marca.»*

E ses senyories, encontinent rebut dit recaudo, ordenaren al síndich del General reportàs a dit senyor de Marca per scrits lo recaudo que·s del tenor següent:

a. és *interlineat.*

«Il·lustríssim senyor. Enviam a vostra senyoria il·lustríssima còpia del vot fet per los assessors, advocat fiscal del General y doctors aplicats y en conformitat de aquell, havent ja donat rahó a sa magestat christianíssima, que Déu guarde.»

E lo dit síndich lo mateix dit die féu relació a ses senyories com ell havia donat en mans de dit senyor de Marca lo dit recaudo, juntament ab còpia del vot en aquell mencionat, si y comforme per ses senyories li ere estat ordenat.

1091*r* Dissabte, a IIII. En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori lo excel·lentíssim senyor mariscal de Grammont, acompanyat de molts cavallers francesos y catalans, al qual isqueren a rèbrer los senyors oÿdors militar y real al cap de la escala de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y ab est acompanyament se'n entrà en la sala dels reys, hont hisqueren a rèbrer los demés senyors consistorials, hi·l posaren en lo mig, y ab esta forma se'n entraren en lo consistori. Y dit excel·lentíssim senyor mariscal se assentà en lo mig del consistori, y a sa mà dreta se assentà lo senyor deputat ecclesiàstich, y a mà esquerra lo senyor deputat militar, y los demés senyors consistorials se assentaren per son orde, ab la forma acostumada. Y, aprés de fetas las degudas cortesias, tornà la visita que ses senyories li havien feta a 23 del passat, y aprés de haver tingut molt bon rato // 1091*v* // de conversació, dit excel·lentíssim senyor se alsà, y ses senyories junts lo acompanyaren fins al cap de la escala, aprés de haver-li mostrada tota la casa, hont se despediren de sa excel·lència ab molt gran demonstració de voluntat, y los demés officials lo anaren acompanyant fins a la porta major del carrer qui va de la Seu a Sanct Jaume, y manaren ses senyories ne fos feta nota en lo present dietari.

Diumenge, a V. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren ab ses senyories, sobre algunas cosas concernent lo beneffici de la província.

Dilluns, a VI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant[a] // 1096*r* // a peu, acompanyats dels officials de la present casa, per a continuar lo fer encantar y lliurars las bolles del General, y arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila y collecta de Berga y Bagà, per lo trienni que comensarà a lo primer de juliol pròxim vinent de 1647, a Francesch Viladomat, botiguer de la vila de Berga, per preu de quatre-centas sexanta lliuras per quiscun any.

Y axí bé feren arrendament dels drets del creximoni del dret de les sedes de dita vila y col·lecta de Berga y Bagà, per lo mateix trienni, al dit Francesch Viladomat per preu de sinch lliures lo any.

Y axí mateix feren arrendament dels drets de la bolla de Ripoll y Sanct Joan Cesbadessas, per lo trienni que comensarà lo dit primer die de juliol pròxim vinent, a Jaume Barrera, parayre de la vila de Ripoll, per preu de sinch-centas sinquanta liuras.

Y axí mateix feren arrendament dels drets del creximoni de les sedes de la dita vila y col·lecta de Ripoll y Sant Joan Cesbadessas al dit Jaume Barrera, per lo dit trienni 1647, per preu de deu liures per any.

1096*v* En aquest mateix die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Ollers, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant, en virtut de licència a ell concedida per ses senyories durant la absència de mossèn Francesch Descallar y Surribas, qui obté lo sobredit offici, ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny 1645, axí ordinari com de guerra, la qual relació han manat ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a besar la mà y donar la benvinguda al excel·lentíssim senyor de Xatillon, general de cavalleria del exèrcit de sa magestat que té en aquest Principat, lo qual posava devant la casa que en temps del rey cathòlich estave lo correu major, al qual donaren la benvinguda y norabona de sa arribada a esta província, offerint-se ses senyories en tot, lo que sa excel·lència respongué que estimave molt a ses senyories la mercè li feyen y que // 1097*r* // ell ho tindrà en perpètua memòria en tota occasió que se offerís, com veurian per la obra. Y, aprés de haver tingut un rato de conversació, se despediren de sa excel·lència ab molt gran demostració de voluntat, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Dimars, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a visitar al excel·lentíssim senyor duch de

a. a continuació dos arrendaments i fermanses transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 867-868.

Duchilieu, general de las galeras de sa magestat que de present se troban en lo moll o port de la present ciutat, qui habitave en casa del marquès de Aytona de la present ciutat. Y, arribat a sa presència y assentats tots ab ses cadires, li donaren la norabona y benvinguda de sa arribada a esta ciutat, offerint-se-li en tot, lo que sa excel·lència fonch servit respòndrer que estimava molt la mercè li feyen, y que restava tant obligat que en totas las occasions que se offeriran donarie demonstració de la bona affició. Y, aprés de haver tingut un rato de conversació, ses senyories se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

1097*v* En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor de Xatillon, general de la cavalleria del exèrcit que sa magestat té en aquest Principat, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala de la present casa los senyors oÿdor militar y real, ab los porters y masses devant, y ab aquest acompanyament lo entraren en lo consistori y lo assentaren en lo mig, estant a sa mà dreta lo senyor deputat ecclesiàstich, y a la esquerra lo senyor deputat militar, y los demés senyors consistorials en sos acostumats lochs. Y, aprés de fetas las degudas cortesias, dit excel·lentíssim senyor digué que ell havia estimat molt la mercè li havian feta ses senyories en anar-lo a visitar en sa casa, que li aparexia que ans de partir-se per la campanya havie volgut visitar a sa senyoria, a què acudiria ab molta voluntat. Y lo senyor deputat ecclesiàstich respongué que estimaven molt lo favor, y que en tot lo que fos gust de sa excel·lència los manàs, axí en comú com en particular, a tot lo que acudirian ab molta voluntat. Y, aprés de haver tingut un rato de conversació, se alsaren y lo acompanyaren fins al cap de la escala, hont se despediren ab molt grans demonstracions de voluntat y alegria, y los officials lo acompanyaren fins al cap de la escala.

1098*r* Dimecres, a VIII. En aquest die, a un quart de las vuit de la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots a peu, en casa del senyor virrey, qui los havia enviats a sercar a ses senyories. Y, arribats a sa presència, a hont se trobaven los senyors consellers d'esta ciutat, tots dins de una stància, sa alteza del senyor virrey los digué que la causa per la qual los havia enviats a cercar ere per ferlos a saber com ell se volia partir lo die present per a la campanya, y que axí los encomanava lo cuydado y diligència de la disposició y guarda de la present ciutat, de què sa magestat y ell ne restarien molt contents, com de ses senyories se esperava, y que en cas que en la campanya se offerissen algunas cosas, ell les remetria al senyor governador y senyor de Marca, y que tot lo que aquells los explicarian per sa part los donassen entera fe y crehensa, y que procurassen allenar totas las dificultats que porien succehir, y que estiguessen certs que ell en tot desijave fer lo servey de sa magestat, y mirar molt exactament lo beneffici del Principat, que tant sa magestat la·y havia encomanat, y que pregassen a Déu, Nostre Senyor, li volgués donar // 1098*v* // felisses successos, tals quals ell desijava. A tot lo que respongué lo senyor deputat ecclesiàstich que ells per lur part estarien molt attents a tot lo que fos del servey de sa magestat y gust de sa alteza, y que per lur part no·s perdria punt, y que Nostre Senyor fos servit donar-li entera vida y salut ab felices y pròsperos successos, tot lo que sa alteza ho podia molt beneficiar de lur amor y voluntat, com experimentaria en totas las occasions que·ls volgués emplear. Y[a], aprés de haver precehit moltas altras paraulas, ses senyories se despediren de sa alteza ab molt gran demostració de voluntat y amor, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die, entre las vuit y nou horas de dita matinada, sa alteza partí a cavall ab sa vangala de general en las mans, acompanyats de molts cavallers de son palàcio, y se'n anà a visitar la verge, patrona y màrtir de santa Eulària, hont oÿ missa ab gran devoció; la qual missa digué lo reverent Jaume Olivella, degà de la Iglésia de Solsona. Y, aprés de acabada la missa, tornà a pujar a cavall y se'n anà per la plassa Nova, carrer dels // 1099*r* // Boters, y dret al portal de Sanct Antoni. Déu lo dexe anar, estar y tornar ab la salut y victòria que la innata fidelitat dels cathalans desija.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar per a fer encantar lo arrendar los arrendaments de les bolles del General.

Divendres, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar de la present ciutat, per a arrendar les bolles del General que no són arrendades; y feren arrendament dels drets de la bolla de Olot, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol 1647, a Joan Font, espardanyer, ciutadà de Barcelona, per preu de // 1099*v* // tres mília dos-centas y sinquanta lliures per quiscun any.

Y semblantment feren y fermaren altre arrendament del creximoni del dret de les sedes de dita

a. a continuació ratllat h.

vila y col·lecta de Olot al dit Joan Font, per lo mateix trienni, per preu de vint-y-sinch liures per any.[a]

Dissabte, a XI. En aquest die ses senyories, en la casa de la Deputació, firmaren los actes dels arrendaments de les bolles que havien liurades lo die de aÿr en la Llotja de la mar.

En aquest mateix die vingué, en lo consistori de ses senyories, lo general de las galeras de sa[b] magestat a visitar als senyors deputats, y estigué assentat entre lo senyor deputat militar y ecclesiàstich en lo mig del consistori, y fonch rebut ab massas altes per los senyors oÿdors militar y real al cap de la escala.

1100r Dilluns, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar lo arrendar los arrendaments de les bolles del General.

1100v Divendres, a XVII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar los arrendaments de les bolles del dit General.

Dissabte, a XVIII. En aquest die feren y firmaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Camprodon, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1647, a Pau Clos, calsater, ciutadà de Barcelona, per preu de mil cent y una liuras per quiscun any.

Ítem firmaren acte de arrendament dels drets del creximni de les sedes per lo mateix dit trienni al dit Pau Clos, per preu de deu liures quiscun any.

Ítem firmaren altre arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Tàrrega, per lo dit trienni[c] // 1102r // mil sis-cents quaranta-set, a Francesch Macià, baxador, ciutadà de Barcelona, per preu de mil y cent lliures per quiscun any.

Dilluns, a XX. En aquest die ses senyories anaren en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo fer encantar las bollas del General.

Dimecres, a XXII. En aquest die los senyors deputats anaren consistorialment en la Llotja de la mar de la present ciutat // 1102v // y liuraren los drets de la bolla de Gerona y sa col·lecta, per lo trienni que comesarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1647, al honorable Gabriel Font, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, per preu de desset mil vuit-centas y deu liures per any.

Y, de la mateixa manera, arrendaren lo creximoni del dret de les sedes de dita ciutat y col·lecta de Gerona, que·s liuraren lo die de aÿr a Gabriel Font, corredor de orella, per preu de sinch-centas y nou liures.

Dijous, a XXIII. En aquest die ses senyories feren y firmaren en lur consistori los actes del arrendament de la bolla de Gerona que·s lliurà lo die de aÿr a Gabriel Font, corredor de orella.

Divendres, a XXIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar de la present ciutat, y lliuraren // 1103r // lo arrendament dels drets de la bolla de la taula de la present ciutat de Barcelona, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol propvinent y del corrent any 1647, al honorable Joseph Bosch, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, per preu de trentasis mília y denou liures per any.

Y, axí mateix, liuraren lo creximoni del dret de les sedes de la dita taula y col·lecta de Barcelona per lo mateix trienni al dit Joseph Bosch, per preu de sinch mília y vint liures per quiscun any.

Dissabte, a XXV. En aquest die ses senyories feren y firmaren en lur consistori los actes del arrendament de la bolla de Barcelona que·s liuraren lo die de aÿr a Joseph Bosch, corredor de orella, ciutadà de Barcelona.

Dilluns, a XXVII. En aquest die ses senyories anaren consistorial-// 1103v //ment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per a continuar lo fer arrendar[a] eo encantar los arrendaments de les bolles que no foren arrendades.

En aquest mateix die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, per negocis concernents lo beneffici y conservació del batalló.

En aquest mateix die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, féu relació a ses senyories en lur consistori, com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre 1646, exceptat los libres y di-

a. a continuació ratllat En aquest die.
b. a continuació ratllat vi.
c. a continuació un acte transcrit a l'Apèndix 1, pàg. 868.

a. a continuació ratllat lo.

ners del Pont de Suert, Tarragona y sa col·lecta, Leyda y sa col·lecta, Balaguer y sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Canar, la Sènia, Xerta, Vinebre, Torra d'Espanyol y vila de Falset, ordinari y guerra, per rahó de las guerras, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

1104*r* Divendres, a XXXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja de la mar de la present ciutat, y feren liurament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la taula de la vila de Puigcerdà y sa col·lecta, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol primer vinent y del corrent any 1647, a Steve Roig, jove droguer, resident en Barcelona, per preu de mil liures per quiscun any.

Y axí mateix liuraren lo dret de sedes per lo mateix trienni al dit Steve Roig, per preu de deu lliures per quiscun any.

1104*v* Y, axí mateix, liuraren lo dret de monedes, per lo trienni que comensarà a tretse de novembre pròxim vinent y del dit corrent any 1647, a Balthezar Sayol, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, per preu de dos mil set-centas y duas liuras per any.

Juny MDCXXXXVII

Dissabte, lo primer. En aquest die ses senyories feren y firmaren en lur consistori los actes del arrendament de les bolles, de les sedes y ordinari de la vila de Puigcerdà y sa col·lecta per preu de 10 lliures[a].

1109*r* En aquest die lo doctor en arts y en medicina Bernat Enveja, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Francesch Puig, altre de les guardes ordinàries de la bolla de la taula de la present ciutat, està mal en lo lit de un gran dolor de orina, que no li és possible poder acudir a la obligació de lur offici, lo que diu saber per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die lo magífich Joseph de Urrea, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Francesch Descallar y Oller, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant durant la absència de mossèn Francesch Descallar, qui obté lo dit offici, son pare, ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre 1645 ordinari y guerra, faltan los llibres, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

1109*v* Dissabte, a VIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la Lotja de la[a] mar y liuraren lo arrendament de la bolla de les sedes de la vila y col·lecta de Tàrrega al magnífich Joseph Pla, ciutadà honrat de Barcelona, domiciliat en la vila de Bellpuig, per preu de cent y una liura per quiscun any.

1110*r* Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories feren nominació de quinse // 1110*v* // persones dels tres estaments per a tractar y conferir ab ses mercès algunas cosas fahents per la causa que lo procurador fiscal del General aporta contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor, y foren los següents: per lo estament ecclesiàstich, los senyors lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; don Francisco Uluja, degà de Leyda; lo doctor Joseph Sorribes, canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors Francesch de Vilamala y Conangles, Sebastià de Miralles, don Pedro Aymerich, don Jacinto Vilanova, Joseph Spuny. Per lo estament real, los senyors Joan Batista Monfar y Sorts, Rafel Cerdà, Francesch Sangenís, Joan Pau Bruniquer, Luys Barutell[b].

1120*r* Dissabte, a XV. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich senyor Francesch Puigjaner, donsell, embaxador de la ciutat de Barcelona en la cort de París, lo qual dos dies havie ere tornat de dita cort, lo qual féu larga relació a ses senyories dels negocis que per part del consistori li eren estat acomanats, y donà y entregà a ses senyories tres cartas: una de sa magestat, que Déu guarde; altra del eminentíssim senyor cardenal Mazarín; y altra del excel·lentíssim senyor secretari Teller, las quals manaren ses senyories ésser assí cusides, signades de letres A, B, C.

E ses senyories, aprés de preses aquelles, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li digué lo quant restava obligat lo consistori a sa mercè, y que en tota occasió se offerís ho conexaria, ab moltas paraulas de compliment. Y, aprés de haver tingut un rato de parlament, dit senyor Puigjaner se despedí de ses senyories ab molt gran cumpliment.

a. a continuació dos actes transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 868-870.

a. a continuació ratllat General.
b. a continuació tres cartes i les seves traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 870-871.

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories juntaren en llur consistori las ditas quinse persones per a tractar ab elles algunas cosas tocants a la causa del doctor misser Francesch Martí y Viladamor.

1120*v* En aquest matex die ses senyories firmaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Castelló de Empúries, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent del any 1647, a Miquel Argelaga, parayre de Banyoles, per preu de set-centes vint-y-dues liures. Y, axí mateix, feren arrendament dels drets del creximoni de les sedes de la mateixa vila y col·lecta de Castelló de Empúries al dit Argelaga per preu de deu liures.

Y, axí mateix, feren arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la col·lecta de la ciutat de Tarragona, exceptada la dita ciutat, per lo trienni 1647, a Joseph Guiu, negociant de la vila de Monbrió, arcabisbat de Tarragona, per preu de sis-centas sinquanta lliures per quiscun any. Y també li arrendaren lo dret de les sedes al dit Guiu per lo dit trienni per preu de vint liures per quiscun any[a].

1125*r* Dilluns, a XVII. En aquest die los senyors deputats y oÿdors, absent del consistori lo senyor deputat militar, y absent de Barcelona lo senyor oÿdor real, convocaren en la present casa la Quinsena eligida per negocis del doctor Francesch Martí y Viladamor, y, estant tractant en ella lo que per sas senyorias ere estat proposat, foren avisats com lo senyor de Marca ere fora, que desijave entrar en la mateixa junta y, essent anat a rèbrer per dos dels senyors oÿdors y acompanyat en la forma acostumada, entrà dins y, després de assentat en son lloch y fetas algunas cortesies, explicà que, havent tingut notícia que·s tractave en esta casa sobre matèrias de excessos que·s pretenien contra dit doctor Martí comesos, en la occasió que fou tramès a la cort de París en lo any proppassat per part dels dos consistoris; y axí, havent sa il·lustríssima molts dies ha significat als senyors deputats lo deservey o disgust que·s farie a sa magestat de que la quexa que·s diu se tindrie contra dit Martí hagués de entrar en lo cap del que ell ha scrit y provat en lo manifest de la «Fidelitat catalana», sobre lo article de què Cathalunya y Rosselló y Cerdanya pertanyien a la corona de França *jure hereditario et successione*, per sos legítims y antichs títols y drets que dita corona //1125*v*// té y li competexen en esta conformitat, attès que esta és ab la major ab que la França apoya en lo tractat de Münster, la conservació de esta província és forsant allà, que sobre son dret antich tant justificat havien los catalans pogut llegítimament per las demés causas suas pròprias concorregudas entregar-se a la submissió de la França, mijensant los pactes que havien convinguts ab sa magestat christianíssima, ab que vuy la França possehie legítimament no sols per son dret y títol particular, però també per lo de la pocessió que la mateixa província en cas lícit li havie donada, y que axí ella no devie ni deu contradir a cosa que se ha de estar tant tant mal a sa magestat, y no pot ésser de dany algú del Principat, corroborant-ho tot ab moltas altras rahons més que ab las sobreditas, explicà de paraula a esta intenció. A la qual respongueren los dits senyors deputats que la sua del consistori y de la dita junta és de totes maneras molt ajustada al servey de sa magestat, y que conciderant aquest molt comforme al beneffici e indempnitat dels drets del Principat los tractaven sobre las[a] matèrias que·s conexen ajustadas a esta rahó, pus tots deuen donar-la al rey, nostre senyor, y a la província de totas maneras. Y, després de altras rahons deduhidas per dit senyor de Marca y per dits senyors deputats sobre la matèria referida[b], //1127*r*// y seguidas successivament las degudas cortesias, se despedí sa il·lustríssima del consistori y, acompanyat en la forma acostumada, se'n anà de la present casa, y la junta continuà y prosseguí sa sensura y discurs sobre la matèria que en ella se anave tractant y conferint.

Dimars, a XVIII. En aquest die ses senyories juntaren la Quinsena elegida per los negocis corrents del doctor misser Francesch Martí y Viladamor, per tractar, com se tractaren, algunas cosas concernents acerca la matèria.

En aquest mateix die ses senyories reberen[c] una carta del senyor virrey, la qual, legida, manaren fos continuada en lo present dietari, signada de letra A, que està assí originalment cusida, y aquella aportà lo senyor de Marca en lo consistori.

1127*v* Divendres, a XXI. En aquest die, tocades las deu horas del matí, estant junt lo savi Consell de Cent en la casa de esta present ciutat, desijant los senyors deputats fer reportar en ell per sa part una embaxada per negocis molt importants y de gran necessitat en cosas del beneffici de la província, enviaren a Agustí Dalmau, ciutadà, son síndich, per a dir, com digué, arribat en dita casa, als senyor consellers la intenció de dits senyors deputats en la rahó referida. Y, tornat

a. a continuació dos actes transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 871-873.

a. a continuació repetit las.
b. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 873.
c. a continuació ratllat en dita.

d'ella, portà de resposta, com dix li fonch donada de part de dits senyors consellers, que per aquest matí no serie possible oyr la dita embaxada, per quant tenien negocis diversos de la ciutat que tractar en lo savi Consell de Cent, y que axí serie per altra occasió que·l juntarien. // 1128*r* // Emperò no obstant la dita resposta feren altra vegada dits senyors deputats, retornant lo dit síndich als dits senyors consellers per a que·ls digués que lo negoci del General ere importantíssim, y que tocave molt al servey e utilitat de la dita província, y que axí se podrie, si eren servits, reportar la dita embaxada, pus majorment lo entèndrer-la havie de ésser cosa breu, y que no havia de embaraçar en res los negocis particulars de la dita ciutat. Donat per lo dit síndich aquest segon recaudo, tornà per resposta, de part dels senyors consellers, y vingué ab ell Francisco Bosch, notari, subsíndich de la dita ciutat, lo qual, constituït en presència dels senyors deputats, los representà que los senyors consellers deyen que per no ésser avisats de antes no podien oyr la dita embaxada, perquè quant ho fossen estats haurien pogut juntar lo dit savi Consell de Cent en altra hora tarda que serie estada més acomodada per a oyr-la, y que axí se porie diferir per altra occasió que juntarien lo savi Consell de Cent. E, oÿda esta última resposta, y dient dits senyors deputats que sas senyorias en sas embaxadas per al savi Consell de Cent may han acostumat prevenir als senyors consellers antes de convocar lo Consell, sinó que en saber ere junt enviaren son síndich per donar intel·ligènsia de la embaxada que·s pretenie // 1128*v* // fer en ell y que, presuposat aquest styl, que·l testificaran infinits actes de la casa de la mateixa ciutat, pus *etiam* al intermedi de un vot corrent són entradas en ell una infinitat de embaxadas en tots temps, sens reparo algú, com a cosa que·s deu en bona cortesia. Tenien, per ço, per molt cert dits senyors deputats que en dit Consell se tindrie a gust oyr lo que ara se'ls volie enviar, pus se significaven ere cosa molt precissa y convenient als drets de la província, en què interessa tant esta ciutat, y que per dita rahó, assegurats de esta fe sua, digueren a dit subsíndich que, attès estave dit Consell junt, que·y enviarian encontinent la dita embaxada, per tenir ja previngudas las personas que la havien de reportar. Y, despedit dit subsíndich de la presència de sas senyories, y en exequució del orde que per assò donaren, se partiren en lo punt de la present casa de la Deputació los senyors don Joachim Carbonell, canonge de la Iglésia de Barcelona; Gerònim Caldés, donsell y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, embaxadors elegits per sas senyorias, los quals, acompanyats dels verguers del consistori ab sas massas anant devant, y de molts officials del General, arribaren a la dita casa de la ciutat, // 1129*r* // dalt devant la porta del Consell antes de entrar en lo savi Consell de Cent, la qual trobaren tancada y, fent en ella tocar alguns colps per lo dit Agustí Dalmau, síndich del dit General, obrí en lo punt la porteta de una raxeta que és en dita porta un verguer de dits senyors consellers que·s nomena Casquer, al qual digueren dits senyors embaxadors, parlant dit senyor don Joachim, com eren aquí per a reportar una embaxada al savi Consell de Cent de part dels senyors deputats; y per dit verguer se'ls respongué que no podien entrar perquè los senyors consellers havien manat tancar las portas y tenien las claus. Emperò dits senyors embaxadors, replicant en assò, digueren a dit verguer que digués als senyors consellers que la dita embaxada no la reportaven a sas senyories a solas, sinó al savi Consell de Cent, y que axí se'ls supplicave donassen loch per a poder-la explicar, y que per ço entràs resposta. E, oÿda esta rèplica de dits senyors embaxadors, lo dit Casquer, verguer, tencant la dita rexeta de dita porta, se'n entrà, aguardant devant d'ella la resposta de dits senyors embaxadors. Emperò, vehent que havie passat un molt larch espay de temps, y que dit verguer no tornave resposta alguna, ordenaren dits senyors embaxadors al dit síndich del General que de nou tocàs, com tocà y donà uns molt gran colps ab sa mà pròpria en dita porta, // 1129*v* // per a demanar altra vegada dita resposta. Ab tot no hisqué ningú més ni persona alguna tornà paraula a dits senyors embaxadors, los quals, vist assò y lo desayre ab que estaven, per haver-se'ls donat las portas per los ulls y recusar-se'ls la entrada, de que redundave un notable menoscabo seu en lo càrrech que reportaven, y que axí també cedie tot en molt gran dereputació del consistori dels deputats y de tota la província, pus en ell mateix interessa ella de moltas maneras. Elegiren, per ço, tornar-se'n a la present casa de la Deputació, y perquè del referit pogués constar auctènticament en tot temps, requeriren dits senyors embaxadors que del sobredit ne fos continuat, com ne és estat levat, lo present acte per mi, Joan Pau Bruniquer, scrivà major del dit General, presents en assò per testimonis Joseph Fita, ciutadà honrat y scrivà de manament de sa magestat; Melchior Pagès, mercader; Gerònim Galí y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona, y diversos altres en multitut copiosa. Després de tot lo qual dits senyors embaxadors, ab los mateixos porters y masses devant, y acompanyats dels dits officials del General // 1130*r* // y de molts altres, se'n tornaren a la present casa, y en ella feren relació del sobredit als dits senyors deputats, qui, després de las degudas gràcias que·ls donaren per las ditas suas accions, tant prejudicials en las rahons referidas, manaren que tot se continuàs en los actes del dietari de la present casa de la Deputació.

[*1647*]

E lo mateix dit die, a la tarda, los dits senyors deputats juntaren la Trentasisena, los noms de la qual són continuats en lo present dietari, sots jornada de[a]..., y en ella proposaren lo fet del desayre que avuy dematí havien suportat los embaxadors d'esta casa en la de la ciutat, com més largament està continuat en lo acte del die present desobre largament expressat, lo qual manaren ses senyories legir, com fonch llegit per lo scrivà major en dita junta, suplicant a ses senyories a tots los de ella fossen servits aconsellar-los lo que devien y podien fer, per lo reparo de la derreputació en què havie incorregut lo consistori, ab lo succés del contengut en lo preinsertat acte.

E la dita junta, aprés de batuda y conferida la matèria, essent present en ella entre altres lo mateix senyor conseller en cap de la present ciutat, deliberà que, attesa la gravedat de la cosa y que aquella // 1130*v* // demanave molt gran premeditació, devien los senyors deputats conferirla y tractar-la més de espay, ab un número de persones menor que aparegués, per a què axí vegen y conferescan la reintegració que demanà lo cas proposat.

E, en exequució de la dita resolució y per lo effecte d'ella han nomenades les nou persones infrascritas y següents: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona. Militars, don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto Vilanova, Domingo de Moradell. Reals, Joseph de Navel y de Eril, ciutadà; Rafel Cerdà, també ciutadà y Joseph Ximenes, axí mateix ciutadà.

En aquest mateix die ses senyories, per medi del síndich del General, enviaren al senyor conseller en cap de la present ciutat lo recaudo en scrits que·s del tenor següent:

«Senyor conseller en cap. En conformitat de la offerta que per vostra senyoria[b] // 1132*r* // és estada feta als deputats de la junta de la Trentasisena que han tinguda en la casa de la Deputació vuy, als 21 del corrent mes de juny, suplican a vostra senyoria sia de son particular gust donarlo a dits senyors deputats, procurant se junte lo savi Consell de Cent per a què en ell se puga reportar una embaxada de part de son consistori, que·u estimaran a particular mercè de vostra senyoria.»

E aprés dit síndich féu relació a ses senyories en lur consistori com ell havia reportat a dit senyor conseller en cap lo dit recaudo, lo qual havia donat en sas mans pròpries trobat en sa casa, lo qual digué que tornaria resposta.

E aprés, lo diumenge vinent que comptàvem als 23 de dit mes y any, lo dit síndich tornà en casa de dit senyor conseller en cap per la resposta y, conferit en la presència, li donà lo paper en srits que està assí originalment cusit, signat de letra B.

En aquest mateix die lo magnífich doctor en medicina Miquel Boneu, ciutadà de Barcelona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses, ha fet relació a ses senyories com lo magnífich Joseph Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, // 1132*v* // obtenint lo offici de exactor del General, està desganat, per rahó de la qual desgana és forsós posar-se en cura, que altrament perilleria de sa vida, y no li és possible servir dit son offici de exactor, lo que diu per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Dimars, a XXV. En aquest die, constituït personalment en lo[a] // 1134*r* // consistori de ses senyories lo magnífich Joan Bruguera, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del honorable Francesch Gombau, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de credenser de les sedes de la bolla en la taula de la present ciutat, com de sa procura consta, ab acte rebut en poder de Miquel Marquès, notari, als 15 de juliol 1644, que·s assí originalment cusida, signada de letra A, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici, que dit son principal obté de credenser de les sedes de la bolla en la taula de la present ciutat, en favor del honorable Jaume Nogués, asseonador, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Jaume Nogués, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà a singular favor y mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner; Joseph Cortés, valer y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a XXVI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo

a. a continuació un espai en blanc d'uns 70 mms.
b. a continuació una resposta trasncrita a l'Apèndix 1, pàg. 873.

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 873-874.

molt il·lustre doctor // 1134v // misser Balthezar Soler, ciutadà honrat de Barcelona, oÿdor real del General de Cathalunya, obtenint lo offici de receptor dels fraus dels drets del General que·s cullan en la vila y col·lecta de Perpinyà, del qual fonch provehit als vint-y-vuit de setembre 1645, per justas causas y rahons son ànimo movents, ha renunciat líbera y simplament, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici que ell obté de receptor dels fraus dels drets del General de dita vila de Perpinyà, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y comforme per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner; Gerònim Galí y Miquel, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, havent ordenat los senyors deputats a Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y a Agustí Dalmau, síndich del General, que acompanyats de misser Gismundo Boffill y misser Magí Pozo se conferíssen en la casa de la present ciutat per a presentar[a] // 1136r // allà una scriptura als senyors consellers que portaven minutada, y està assí originalment cusida, signada de letra A. Arribaren tots quatre en dita casa, hont estava junt lo consistori dels molt il·lustres senyors consellers y, demanada licència per un verguer, los dits senyor consellers[b] la concideren per a què entràs primerament lo síndich tot sol, de qui explicaren lo orde que portaven de ses senyories; y, fora que fou lo dit síndich, consentiren que semblantment entràs també tot sol lo dit Bruniquer, scrivà major, lo qual, arribat dintre en la presència dels dits senyors consellers, qui tots sis hi eren de nou, explicà lo dit orde que ells portaven del consistori dels dits senyors deputats: a tot lo què respongueren dits senyors consellers a dit Bruniquer, scrivà major, que digués als senyors deputats que los senyors consellers no volien donar loch se'ls presentàs scriptura, que presumien serie per lo negoci de la embaxada dels deputats dels dies atràs, attès que ara estaven tractant actualment la resolució que se ha de pèndrer sobre lo que se'ls ha de enviar a dir per medi de son síndich de la ciutat, lo qual, ab avís de dita resolució, enviaran demà de matí al consistori al consistori dels dits deputats, desijant axí evitar tots debats y diferències entre los consistoris, per ésser molt cert que lo de la ciutat may ha faltat ni faltarà al que // 1136v // convinga per lo beneffici comú. E, donada per dits senyors consellers la dita rahó al dit Bruniquer, scrivà major, se despedí aquell de sa presència y, arribat de fora, hont lo aguardaven lo dit síndich y los demés de sobre nomenats, s'en tornaren tots quatre a la present casa de la Deputació y en ella donaren notícia als dits senyors deputats en son consistori de tot lo referit y de la manera havie passat, concloent finalment que dits senyors consellers no havien consentit ni donat loch per a què se'ls presentàs la dita scriptura. Y dits senyors deputats, després de oÿda la dita relació, ordenaren se continuàs tot en los actes del present dietari.

a. a continuació una escriptura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 874-875.
b. consellers *interlineat.*

Divendres, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y arrendaren la // 1137r // bolla dels sombreros de la taula de la[a] present ciutat de Barcelona y sa col·lecta, per temps de tres anys, que comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1647, a Andreu Mir, sombrarer, ciutadà de Barcelona, per preu de vuit-centas y vuit liuras per any.

En aquest mateix die feren arrendament dels drets de la bolla de la ciutat y col·lecta de Balaguer, per lo dit trienni 1647, a Joan Oriol, velluter, ciutadà de Barcelona, per preu de mil lliures quiscun any. Y, axí mateix, feren arrendament per lo mateix trienni de la bolla del creximoni de les sedes de la dita ciutat y col·lecta al dit Joan Oriol, per preu de deu liures per quiscun any.

Dissabte, a XXVIIII. Festa de sanct Pere.

Diumenge, a XXX. En aquest die, ja hora tarda, partiren de la // 1137v // present casa ses senyories consistorialment a peu, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y Bolla, los quals, ab dit acompanyament anaren en la casa del General y Bolla que tenen devant la Lotja de la present ciutat, a hont se troba Joseph Bosch, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, arrendatari dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la taula de la present ciutat y sa col·lecta, per lo trienni que comensarà lo die de demà que serà lo primer de juliol, al qual fonch donada pocessió dels drets de dita bolla, y també dels drets del creximoni de les sedes de dita taula de Barcelona y sa collecta, a qui també fou arrendat per lo mateix trienni, ço és, que Montserrat Albià, altre dels porters o verguers ordinaris de ses senyories, prengué per la mà dreta a dit Joseph Bosch, y aquell féu assentar en lo puesto hont se cobran los drets de dita Bolla y creximoni de sedes, notificant a tots los officials de dita bolla que·l re-

a. a continuació repetit de la.

goneguessen per tal arrendatari, hi·l obehissen com a tal, de totes les quals coses fonch levat acte per mi, Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General. Presents per testimonis los magnífichs Joseph de Urrea, Bernat Valencas y Agustí Dalmau, ciutadans honrats de Barcelona[a].

1140r Juliol MDCXXXXVII

Dimars, a II. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General entregaren a ses senyories un vot per ells y altres doctors aplicats fet, lo qual és assí originalment cusit, signat de letra A.

Dimecres, a III. En aquest die ses senyories juntaren la Quinsena nomenada per los negocis de la Inquisició, y resolgué que·s fes la embaxada que aprés se minutarà.

Dijous, a IIII. En aquest die ses senyories, per medi de don // 1140v // Francisco de Ayguaviva y Luýs Bataller, ciutadà honrat, enviaren al il·lustríssim senyor de Marca la embaxada del tenor següent:

«Il·lustríssim senyor. Occasionats los deputats de las moltas y continuadas quexas que·ls són arribadas a sa notícia per los multipl(ic)ats excessos que són estats fets per los inquisidors de Cathalunya en lo exercisci de sa jurisdicció, no contentant-se de verificar-la ells en los actes de la fe, tant solament com poden en virtut del capítol tercer dels pactes ab què fonch reservat son tribunal en aquest Principat, ans bé, emplantar-la en altres actes civils y criminals prohibits y derogats ab dits pactes, los obligà per medi de son embaxador a representar-o a sa magestat, y de sa real gràcia meresqueren una carta sua, dada en París als 23 de dezembre 1644, ab què manà a dits inquisidors no entreprenguessen ni se introduissen en altra jurisdicció que en las causas de la fe, tant solament com ho devien en força del dit pacte, lo que no obstant per haver continuat dits inquisidors los mateixos y altres excessos en la rahó referida, han tornat dits deputats // 1141r // a donar-la de nou a sa magestat, suplicant-lo ab sa carta que dies ha li tenen scrita, fos de son real servey manar reprimir y del tot corregir estos desordes com a molt contraris a la utilitat pública y a la bona fe real, que és coneguda, a la observança de la dita convenció ajustada ab esta província. Y, vehent los deputats que fins vuy no tenen de assò resposta alguna de sa magestat, y que dits inquisidors sens reparo dels dits reals manaments y de la mateixa rahó que·ls haurie de vèncer, continuen sos mateixos excessos, supplican a vostra senyoria il·lustríssima sie de son particular gust tenirlo en mediar y procurar de sa magestat la resposta que·s desija en lo cap que és estat apuntat, y que lo effecte d'ella sie ab lo remey efficàs que demana la matèria y reintegració de estos agravis, que·u rebran a particular mercè de vostra senyoria il·lustríssima.»

Resposta. E, tornats dits senyors embaxadors, feren relació a ses senyories en lur consistori que ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor de Marca, la qual havian explicat de paraula y aprés donada per scrits de la manera que per ses senyories los ere // 1141v // estat ordenat, y que aprés de rebuda aquella los havian respost que la resposta del rey que·s demana ab la embaxada ja ha rebuda sa il·lustríssima dies ha de sa magestat, y per a observar lo que en los demés negocis la ha remesa al senyor príncep de Condé per a què la vés y li donàs los ordes convenients, y que en haver-la recobrada de sa alteza, y que serà molt prest, la enviarà al consistori ab tota puntualitat, la qual resposta manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Divendres, a V. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet y per altres doctors aplicats, lo qual manaren ser assí originalment cusit, que·s signat de letra A.

En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat y altre del secretari Tellier, las quals manaren ésser originalment cusidas en lo present dietari, juntament ab la traducció de aquelles, signades de B, C[a].

1147r Diumenge, a VII. En aquest die, per medi del noble don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona; Gerònim de Calders, donsell y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al molt il·lustre savi Consell de Cent de la present ciutat, ab los porters y masses devant, qui estava junt en la tarda de dit die, las dos embaxadas que són del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Obligats los deputats del resentiment que·ls ha causat la estranya rabuda que han trobada en los senyors consellers, axí per no haver volgut sa senyoria donar loch se pogués reportar una embaxada sua tramesa al savi Consell de Cent que·s celebrà als 21 del mes de juny proppassat, com també per haver lo senyor conceller quint, pujant aquell per la escala // 1147v // de la casa de esta ciutat y tancadas las portas precedents a la sala de dit Consell, im-

a. a continuació un vot trascrit a l'Apèndix 1, pàg. 875.

a. a continuació un vot i dos cartes i les seves traduccions transcrits a l'Apèndix 1, pàgs. 875-877.

pedint per sas mans pròprias y repel·lint la entrada al síndich del General, qui al pujar la dita escala se ere anticipat per a avisar, com lo certifficà, que ja ere aquí la embaxada, al que respongué dit senyor conceller quint que no la oÿren ni volien oyr, y en esta conformitat girà la clau a ditas portas en presència del síndich y, dexantlo a ell de fora, arribaren immediatament los embaxadors del dit General qui, per trobar las ditas portas tancadas, foren repulsos de la exequució de son orde; restant tots ells de assò, y lo mateix General molt lezos y desayrats, per ésser estat aquest un cas nunca vist y molt ageno de la generositat que han acostumat sempre observar tots los demés senyors consellers de esta ciutat, per sa molt singular cortesia. Y, per estas rahons, ha paregut a dits deputats devien representar aquest succés a la prudència de vostra senyoria, assegurats de sa coneguda y molt justificada condició, que manarà reintegra-los de un tant sensible accident, com altrament se arguÿrà també de la còpia del acte d'ell que és estada treta del dietari de la casa de la Deputació y·s presentà a vostra senyoria. Per ço, los dits deputats suplican ab molts grans veras a vostra senyoria que, tenint en concideració // 1148*r* // lo referit y una particular mira a la estimació que mereix la bona correspondència y auctoritat de son consistori, sie de son servey de vostra senyoria voler pesar lo desayre que en esta part és estat per ells reportat, y manar-lo reintegrar ab la satisfacció que es precissa y deguda a la qualitat de dits deputats, com millor vostra senyoria sabrà ponderar, considerant majorment que ni la paraula que havia donada lo senyor conseller en cap en una junta molt grave de trenta-sis personas, com consta dels actes del dietari de la casa del General, que també se presentà a vostra senyoria, ni la instància que en conformitat d'ella és estada feta, ha pogut conseguir effecte algú.»

Adverteix-se que, junt ab esta embaxada se reportaren també los papers en ella mencionats, que estan continuats en lo present dietari, sots jornada dels 21 de juny 1647, comprès també un billet o resposta que donà lo senyor conseller en cap als 23 de dit, y està continuat en lo mateix dietari seguidament.

«Molt il·lustre senyor. Essent estat enviat lo doctor Francesch Martí y Viladamor a la real cort de París per part de vostra senyoria y del consistori // 1148*v* // dels deputats de Cathalunya per a informar en quant convingués de la justícia tenia aquest principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya per a haver-se apartat de la obediència del rey cathòlich, y ésser-se aprés sotsmesos a la obediència de la real corona de França, lo dit senyor Martí ha abusat de les cartes de crehensa que per vostra senyoria y per dits deputats de Cathalunya li foren donades per las magestats del rey y reyna, nostres senyors, que Déu guarde, y per tots los reals ministres superiors, explicant la informació per la qual era estat enviat a son gust y modo, y no segons los papers que per dit effecte li eren estats entregats, y comforme convenia al bé y utilitat de aquest Principat. Y, havent entès los molt illustres consistoris dels consellers d'esta ciutat y dels dits deputats de Cathalunya que lo dit doctor Martí volia en dita cort imprimir un manifest de la «Fidelitat cathalana», ab cartas de juny 1646 li prohibiren tràurer a lum dit manifest en nom de dits consistoris y propri, que primer sas senyories no·l haguessen sensurat y vist. Y, havent rebudes dit doctor Martí les dites cartes, no tenint en assò atendència, després féu imprimir lo dit manifest y, imprès, lo envià // 1149*r* // a dits consistoris, escusant-se de haver-lo imprimit ab unas rahons molt frívolas; y en la epístola dedicatòria offereix y representa aquell al eminentíssim senyor cardenal Mazarín expressament en nom de sa terra, que·s Cathalunya, y en lo digest 4 diu que tenia comissió dels estats del Principat y en lo digest final conclou lo dit manifest ab que diu y explica a sa magestat, per part del principat de Cathalunya y ciutat de Barcelona, dién a la fi *suplica por tanto a los reales pies de vuestra magestat postrados los deputados del principado de Cathalunya y conselleres de la ciudad de Barcelona*, de tot lo sobredit y del contengut en dit manifest resultan las conseqüències y delictes següents:

Primerament la inobediència de dit doctor Martí[a] en fer imprimir dit manifest, y lo atreviment de enviar-lo a dits consistoris, havent-lo tret a lum contra son formal precepte y lo frau en no haver posat en la dedicatòria dia ni mes, ni en la obra lo loch a hont se era imprimida, sinó sols la indicció del any 1646, perquè // 1149*v* // axí de la mateixa obra no aparegués ésser-se imprimida després de la prohibició y altrament causàs majors duptes.

Secundàriament la culpa gran que té dit doctor Martí qui, havent-li los dits consistoris donat, com consta ab memorial firmat de sa mà pròpria, molts papers y cartes per explicar lo dret que tenian aquest Principat y comtats per a ésser-se apartats de la obediència del rey cathòlich, y per a ésser-se sotsmesos voluntàriament a la real corona de França y, havent-li liurat las constitucions de Cathalunya y capítols de Cort no consta en son manifest ni en la relació que

a. a continuació ratllat *que havent-li los dits consistoris donat, com consta ab memorial firmat de sa mà pròpria, molts papers y cartas per explicar lo dret que tenian aquest Principat y comtats per a ésser-se apartats de la obediència del rey cathòlich.*

féu als dits consistoris quant fou tornat de París que informàs de nostron dret y de nostra justícia sinó ab paraulas generals y rahons amphibològicas, sens valer-se de dits papers y sens ajustar-se al fet cert y a la real veritat. Ans bé, segons lo contengut en dit manifest apar que lo dit doctor Martí, en nom y per part de vostra senyoria y dels dits deputats de Cathalunya ha informat al rey cristianíssim, senyor nostre, que los comtats de Barcelona, Rosselló y Cerdanya, per los drets antichs que·s diu té la França en aquells, són estats rehunits a sa real corona, donant per assentat que li spectaven per dret hereditari y de successió, segons en dit manifest en lo digest 2 ab una // 1150*r* // lisongera història deduex los fonaments, de la qual, sinó fos per evitar prolixitat, se podrian assí especificar, y a ells fàcilment respòndrer, fent aparèxer la veritat, y[a] quant aquella ab auctoritat valent-se de nom de vostra senyoria y dels dits deputats de Cathalunya, encara que cessa ésser ver que tingués tal orde ni que en assò hagen concorregut la voluntat de vostra senyoria ni de dits deputats, occasionar de què·s pose en dupte si aquests principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya se són units a la real corona de França per la voluntària y paccionada submissió per nosaltres, los cathalans, a ell feta. Occasiona també que·s dificulte de la validitat de nostres usatges, leys, constitucions, pragmàticas, privilegis y gràcies y dels pactes firmats en Perona per lo rey Luýs 13, de gloriosa memòria ab aquest Principat y comtats, y jurats per son legítim procurador, y per consegüent occasiona que·s dificulte en coses que les tenim tan assentades, *etiam* en los ànimos de sa magestat y de sos ministres, que sols lo imaginar-les y pensar posar-les en dubte ha de causar horror a persones enteses y ben intencionades.

Tercerament, apar que lo dit doctor Martí en dit manifest ha publicat un libel·lo infamatori contra moltas honorables famílias, divulgant y publicant haver entrevingut en lo tractat de la conspiració // 1150*v* // sens que lo procurador fiscal de la règia cort hage obtingut sentència contra las tals personas, ni aquellas hagen pres pacte algú, y també a occasionat nota de infàmia a aquesta ciutat de Barcelona y demés pobles de Cathalunya, dient en dit manifest que Barcelona, que era lo cor, y las demés ciutats y pobles los membres, estaven oprimits de una grave dolència de mala affició, que a no haver animats los consistoris als paysans ab la vinguda del senyor comte de Harcourt, haguera perillat lo Principat de dita dolència.

Finalment, era tanta la ambició de dit doctor Martí, que a 28 de mars 1646, que fou antes de partir-se per a París, en poder de Luýs Colell, notari de Barcelona, firmà procura a sa muller y a altres en nom de embaxador de vostra senyoria y del Principat, y de aquest nom usà en Campiegna quant dit doctor Martí y don Joseph d'Ardena, en nom de embaxadors, donaren la súplica acerca de las trevas a sa magestat y, volent aprés remediar-ho dit doctor Martí, remeté a vostra senyoria des de París la còpia de dita súplica, levant-ne lo principi, que deya «los embaxadors», y falcificant la posà *per parte del principado de Cathaluña y ciudad de Barcelona*, sens tenir tal orde dels sobredits consistoris, volent de aquesta manera cobrir sa veritat y usurpació // 1151*r* // del nom de embaxador, ab lo qual de sa pròpria auctoritat obrava. Aquestos són, entre altres, los càrrechs que per major se fan al dit doctor Martí, que altrament de deduhir-los per menor y individuadament fóra no acabar, perquè no hi ha full en dit manifest que no offenga o desdiga al ser de cathalà, posant nostres constitucions, privilegis, drets y pactes particularment en disputa, tenint com té Cathalunya asentada sa justícia en España y França respective, ab las eleccions que de comtes de Barcelona, Rosselló y Cerdanya, ab los pactes y condicions en elles posades respectivament ha fetes. A tot, lo que se ajusta encara més, que no content lo dit doctor Martí dels prejudicis tant grans y agravis que ha causats ab dit son manifest a esta ciutat y província, per la contingència ab què ell exposa la validitat de totas nostras leys y privilegis, de què són estades fetas moltas y diversas quexas per totas las personas íntegras y de sana intenció, com a ell mateix li és molt notori; no resmenys, tenint tot açò en molt poch, y fent baxa estima del just sentiment y cuydado en què ha posat los consistoris y tota la província per la occasió de estas suas affectadas novedats y nocivas introduccions, las ha encara continuadas, ab lo que ha deduït molt poch ha, en la causa de la querela que li és estada fulminada en lo consistori dels dits // 1151*v* // deputats, refricant en ella y a sos ulls propris, los mateixos prejudicis, y corroborant per menor, ab un larguíssims articles tot lo deduït en son dit manifest sobre lo punt principal que fa contrari a nostras leys pàtrias, prenent per assò un motiu molt informe de un vot que és estat cusit en procés, fet per hu dels assessors del General, ab què per major insinua las prejudicials conseqüències que·s poden conciderar del dit manifest, essent ver que una rahó tal no pot procehir ni colorar honestament la sua apasionada, pus en lo acte de la deposició judicial que se exhigí com a reho al dit doctor Martí en esta causa, y de que es pot fer en ella judici, no li fonch preguntat cosa alguna sobre aquest cap, en rahó del qual, per alguns justs respectes, havien ordenat dits deputats no

a. a continuació ratllat per.

se li interrogàs res, com axí·s féu, dexant-lo per a altra millor occasió, y per ço en tot cas no la ha poguda ell tenir justificadament per a voler secundar y entrar altra vegada en los mateixos mèrits en esta causa. De hont se veu ab tota claredat que dit doctor Martí los pren ambiciosament per a fer-ne alarde y reforsar més ab ells los avansos de sa particular fortuna, sens reparar al descrèdit ni danys que occasiona al bon estat del mateix Principat. Per lo que apar resta aquest vuy // 1152*r* // molt més lez y empenyat, per a què dega procurar sa reintegració y que en esta conformitat se scriga per personas graves y doctes en repulsa y defensa de tants grans prejudicis, y en justificació de nostres drets, pus estos són molt assegurats, que procehexen ab veritat, ab rahó y a justícia.

Zelosos, per ço, los dits deputats de Cathalunya dels beneffici comú de aquest Principat y comtats, y de la conservació dels drets, prerrogatives, privilegis y pactes, y de la pau y quietut pública, representan las sobreditas cosas a vostra senyoria per a què veja y sensure, y se servesca deliberar lo que acerca d'elles se deu fer, per a què en tot temps conste ésser estades fetas y ditas sens orde ni voluntat de vostra senyoria ni de dits deputats, diligenciant, ab los medis aparexerà convenir, lo reparo de aquellas, y que dits excessos y delictes sien exemplarment castigats, que los dits deputats, essent com és lo interès principalment de vostra senyoria y lur, per ésser-se obrades dites coses, valent-se falsament de lurs noms, desijan obrar en conformitat de vostra senyoria, comforme tenen obligació.»

E, aprés de tornats dits senyors embaxadors, feren relació a ses senyories en lur consistori com ells eren anats en casa de la present ciutat, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa y, entrats // 1152*v* // en la sala del savi Consell, que estave junt, havien explicat primer de paraula lur ditas dos embaxadas, la una aprés l'altra, y aprés les havien donades per scrits, junt ab los demés papers en ellas mencionats, al molt il·lustre senyor conseller en cap, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dit senyor conseller los havia respost que·u tractarien ab lo savi Consell de Cent, y que de la resolució se pendria ne farian sabidors a dits senyors deputats, y manaren ses senyories que tot fos continuat en lo present dietari.

Dilluns, a VIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori dos cartas, una de sa magestat y altra del secretari Tellier, las quals, desclosas y traduïdas en lengua cathalana, manaren fossen continuades en lo present dietari, y estan assí originalment cusidas, signades de letras A, B.

Dimars, a VIIII. En aquest die, entre las nou y dotse horas de la matinada, arribaren a la present casa[a] // 1158*r* // mossèn Rafel Pau Vilossa, donsell y mossèn Dimas Çafont, ciutadà, los quals, constituïts y entrats dins consistori en presència de ses senyories, explicaren com eren tramesos embaxadors de part dels senyors consellers de esta ciutat, y que en exequució de son orde y de la embaxada que en conformitat de aquell reportaven, digueren de paraula a ses senyories: que lo savi Consell de Cent que fonch celebrat diumenge, als set del corrent, després de conferidas las embaxadas que en ell se reportaren de part de aquest consistori, deliberà que fossen oÿdas en totas occasions las embaxadas que·s volrran fer en aquell per part dels senyors deputats, sens que degan donar-ne notícia ni intel·ligència alguna antecedentment de las matèrias d'ellas als senyors consellers. Y, en lo cap que té respecte als fets del doctor Francesch Martí y Viladamor, fonch resolt en dit Consell que·s nomenassen, com foren nomenats, quatre síndichs, per a què, juntament ab lo procurador fiscal del General, fessen instància y part formada en las requestas que són estades fulminades devant aquest consistori contra lo dit doctor Martí, y per a què se puga més asseguradament caminar en la prosequució d'ellas y demés que convinga, per beneffici del negoci, foren també elegidas // 1158*v* // quatre altres personas més, a fi que estas, ensemps ab los senyors consellers y com millor aparexerà, pugan conferir ab los senyors deputats y personas per ses senyories nomenadores, y tractar ab ellas y obrar tot lo que veuran ésser més convenient y a propòsit per a conseguir lo fi que·s desija per la major indempnitat y precaució del beneffici comú, que esta és la principal intenció del savi Consell de Cent, y en tot temps sie guardada la bona correspondència y conformitat dels dos consistoris.

E los senyors deputats, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, y responent a dita embaxada, digueren que estimaven a molt gran mercè lo que lo savi Consell de Cent ere estat servit fer al present consistori, ab las deliberacions referidas, y que si bé totas en tot temps donaven manifest de sa gran prudència, emperò que estas la circunstanciaven de moltas maneras, per los bons effectes que ellas prometien en la bona conducta del fi que·s desija, la qual en tot cas han tinguts dits deputats y tenen y tindran sempre per a conservar la conformitat de las dos casas, que tant convé per la pau y quietut de esta ciutat y província.

1159*r* En aquest mateix die convocaren ses senyories la junta de la Quinsena elegida per los negocis

a. a continuacio dues cartes i les seves traduccions transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 877-878.

de misser Martí, y en ella explicaren la resolució que havia presa lo savi Consell de Cent lo diumenge proppassat sobre las embaxadas que eren estades fetas per part del deputats sobre los mateixos negocis de dit Martí, y axí mateix oÿren los assessors y advocat fiscal de sa causa, qui feren larga relació del estat y mèrits d'ella; y després de largament conferida la matèria, resolgueren que, per conformar-se ab la mateixa deliberació del dit savi Consell de Cent, los senyors deputats elegissen quatre persones per a què conferissen ab les que té nomenades lo dit savi Consell de Cent, a fi que totes poguessen tractar com millor aparexerà per la bona direcció de les coses que·s prosegueixen contra dit doctor Martí.

Y, en exequució de dita resolució, elegiren ses senyories per a ditas conferències les persones següents: lo noble don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; mossèn Francesch de Vilamala, donsell; mossèn Sebastià de Miralles, donsell; mossèn Rafel Cerdà, ciutadà. Y axí mateix resolgué dita junta que dits // 1159*v* // senyors deputats devian nomenar altres quatre persones més per a què fessen costat al procurador fiscal del General, y juntament ab les nomenades ja per lo savi Consell de Cent instancian la enquesta y tot lo demés que convinga per rahó de les quexes que·s tenen contra lo dit doctor Martí, segons que en esta conformitat són estades nomenades per dits senyors deputats, y són las següents: lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; don Jacinto de Vilanova; mossèn Domingo de Moradell, donsell y mossèn Luÿs Bataller, ciutadà.

En aquest mateix die lo doctor en medicina Luys Móra, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori, mitjensant jurament, com Lorens Fàbregues, altre dels guardes ordinàries del General de la taula de la present ciutat, està mal de unas úlsuras en la cama, per rahó de las quals no pot caminar ni pot acudir a la obligació de son offici, ni servir aquell, lo que diu saber per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari[a].

1162*r* Dijous, a XI. En aquest die, havent entès ses senyories que la relació que feren los embaxadors de la ciutat, continuada en lo present dietari sots jornada de 9 del corrent, sobre la explicació de les deliberacions del savi Consell de Cent, que eren estades fetas als set del mateix, per occasió de las embaxadas reportadas per part de aquest consistori, contenie alguna omissió en la expressió del que en ditas deliberacions se disposave y, havent per dita rahó obtinguda còpia auctèntica de aquelles per medi del síndich del General, han ordenat ses senyories que ditas deliberacions sien, com són estades, cusides en lo present dietari, signades de letras A.

En aquest mateix die ses senyories, per medi de fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; // 1162*v* // Domingo de Moradell, donsell; Rafel Cerdà, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Gustosíssims los deputats de la mercè que vostra senyoria fou servit fer-los ab la prudentíssima elecció de las deliberacions que lo savi Consell de Cent prengué als set del present mes de juliol, en conformitat de las embaxadas reportadas en ell per sa part; acuden de nou a la presència de vostra senyoria per a donar manifest del agrehiment ab què restan de aquest particular favor, rendint per ell a vostra senyoria las gràcias molt cumplidas y que deuen en sa estimació y, desijant que esta se continue molt més en sas precissas y regonegudas obligacions, presuposat que ellas corren a tots en la bona direcció dels negocis del beneffici comú. Suplican, per ço, ab molts grans veras, a vostra senyoria sie de son particular gust recomanar novament a las personas eletas per sa part en los fets de que són las quexas del doctor Francesch Martí y Viladamor, attengan ab la major efficàcia possible a la exequució del càrrech que // 1163*r* // sobre assò los és estat consignat per part de vostra senyoria, que dits deputats per la sua faran lo mateix en las que tenen ja nomenadas en son consistori per lo dit effecte, que per ésser ell de la importància que·s dexa conciderar, y contenir en si moltas més prejudicials conseqüències de la que fins ara són estades premeditades, com se porà examinar en las conferències que·s tindran[a] entre ditas personas eletas per una y altra casa, apar que tot demana aquesta recomendació y cuydado, offerint dits deputats tots los seus y sa bona correspondència y conformitat en lo que sie del major servey de vostra senyor.»

E, tornats dits senyors embaxadors, feren relació a ses senyories en lur consistori com ells havien reportada la dita embaxada a dits senyors consellers y savi Consell de Cent que estava junt, la dita embaxada, la qual havien explicada primer de paraula y aprés donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat; y que, rebuda aquella, dit senyor con-

a. a continuació una deliberació transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 878-879.

a. a continuació ratllat en d.

seller en cap los havia respost que ho tractarian ab dit savi Consell de Cent, y que de la resolució se pendria ne farian sabidor a ses senyories.

1163*v* Divendres, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots a peu, per a encantar y subhastar los arrendaments que encara no estan liurats y arrendats, y arrendaren lo dret de la bolla de les cartes de tota Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya per temps de dos anys y nou mesos, que comensaran a córrer lo primer del mes de octubre pròxim vinent del corrent any 1647 y finiran lo últim die del mes de juny 1650, a Climent Casals, sastre, ciutadà de Barcelona, per preu de dos mil y duas liuras per quiscun any, 2002 lliures, sous.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis y affers concernents lo beneffici públich.

1164*r* Dilluns, a XV. En aquest die, en la matinada, hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de dissapte proppassat, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedora dels lochs vaccants de deputats y oÿdors per la extracció fahedora a 22 del corrent, inseguint lo disposat ab lo capítol 8 del nou redrés del General, y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; lo doctor Joan Bellver, canonge de Leyda. // 1164*v* // Per lo estament militar, los senyors mossèn Cèsar Babau y de Vilallonga, don Joan de Camporrells, mossèn Pau Amat, menor. Per lo estament real, los senyors mossèn Balthezar Soler, ciutadà honrat de Gerona; mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona; mossèn Ramon Batista Pastor, ciutadà honrat de Barcelona.

Y encontinent, en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Diego Girón de Rebolledo, prior y canonge de Tarragona; lo doctor[a] Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; fra don Joseph Meca, paborde de Àger. Per lo estament militar, los senyors mossèn Narcís Ramon March, mossèn Joan Pau Lloselles, misser Pau Xammar. // 1165*r* // Per lo estament real, los senyors mossèn Joseph de Urrea, mossèn Rafel Cerdà, misser Joan Metge.

Dijous, a XVIII. En aquest die se féu extracció de Novena per habilitar les persones que poden concórrer en deputats y oÿdors en la extracció fahedora a 22 del corrent // 1165*v* // per lo trienni que comensarà lo primer de agost pròxim vinent, ab convocació de brassos cridats del die de ahir, en presència de nou testimonis, los quals serviren de brassos com és acostumat, y dits testimonis foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors lo doctor Christòphol Segura, canonge de Urgell; lo doctor Miquel Marrugat, canonge de Leyda; fra don Phelip de Lentorn. Per lo estament militar, los senyors don Cèsar Babau y de Vilallonga. Per lo estament real[a] los senyors Joseph Ximenis y Monrodon, Joseph de Urrea, misser Magí Pozo. Y encontinent fonch feta extracció de habilitadors en la forma acostumada en què foren extrets los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors doctor Joan Bellver, canonge de Leyda; misser Joseph Rovira y Boldó, canonge de Barcelona[b], // 1167*r* // don Joseph de Castellbell, prior y canonge de Tortosa, y, per haver renunciat lo dit mossèn Joseph Rovira y Boldó, per alguna indisposició que ha dit tenia, fonch extret fra don Joseph Meca, paborde de Àger. Per lo estament militar, los senyors mossèn Joseph Berart, mossèn Pere Joan de Puigvert, mossèn Francesch Gamis y, per haver renunciat lo dit, mossèn Pere Joan de Puigvert fonch extret mossèn Francesch de Tord. Per lo estament real, los senyors mossèn Steve Fornells, mestre Luÿs Brossa, mossèn Antich[c] Servat.

En aquest mateix die dels divuit de juliol 1647, estant los senyors deputats junts ab la major part de la Novena de la habilitació, essent ja de nit arribà en consistori lo senyor de Marca, lo qual en presència de tots donà y entregà una carta de sa alteza que està assí originalment cusida, signada de letra A y, juntament ab ella un memorial // 1167*v* // apart, en lo qual estaven descritas més de setanta persones que·s deya en ell ésser totes mal affectes al servey del rey y de la província, y axí indignes de ésser habilitades, las més de les quals se deya ésser processadas y altres suspectes per notícias de informacions verbals, que·s diu, ne tenian sa alteza y los ministres reals; representant sa senyoria il·lustríssima y recomanant de part de sa alteza que vol-

a. *a continuació ratllat* del.

a. real *interlineat.*
b. *a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 879.*
c. Antich *interlineat, damunt de* Agustí *ratllat.*

gueren tots tenir particular advertència a la que se'ls donave ab dita carta y memorial, lo qual se retingueren vers si los senyors deputats, per haver-ne la deguda rahó en los actes de dita habilitació, y la dita carta manaren fos cusida en lo present dietari, com és dit, sobre tot lo que respongueren ses senyories a dit senyor de Marca que procurarian tots en quant los fos possible acudir al servey de sa alteza, en conformitat del dit memorial y segons donaria loch la justícia que tots havien de administrar, precissament juxta lo disposat per capítols y actes de Cort y demés drets de aquest consistori.

En aquest mateix die, ja molt de nit, ses senyories reberen en lur consistori una embaxada per part de la present ciutat, la qual fonch reportada per los senyors don Gerònim de Gàver y Dimas Çaffont[a] // 1169*r* // la embaxada que en exequució de la resolució feta per lo savi Consell de Cent, que és assí originalment cusida, signada de letra A.

E, lo mateix dit die, ja hora molt tarda, per quant los senyors deputats, sabent que lo dit senyor canonge Joseph Rovira y Boldó havia renunciat lo dit càrrech, per haver-ho axí dit de paraula al verguer qui anà a donar-li avís de sa extracció, dient-li que renunciave al dit càrrech per estar desganat y no ésser-li possible poder acudir al servey del General en la exequució d'ell. Y, ab esta resolució y presupòsit, ses senyories havien feta extracció de altri. Y, sabent aprés dits senyors deputats que lo dit senyor canonge Rovira aquesta mateixa tarda del die present ere anat per Barcelona, ab què se manifestà que sa al·legada indisposició no ere considerable. Per ço, essent estat enviat a sercar dit canonge Rovira en lo consistori de ses senyories, y havent-li antecedentment fet pregar, per medi dels magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, tingués a bé expectar lo dit càrrech y exercir-lo, per convenir axí molt al servey de la província; y, havent-le·y axí mateix altra vegada molt significat ses senyories pregat de nou molt encaridament, // 1169*v* // per ço lo dit senyor canonge Rovira, desijós de no faltar al major servey de la província, exceptà lo dit càrrech y, en exequució de assò, prestà son jurament ab los demés ab la forma acostumada y següent. Després de tot lo que, los dits senyors de la Novena, havent oÿt lo capítol 85 del nou redrés de les Corts 1599, que·ls fonch legit per lo scrivà major, prestaren son sòlit y acostumat jurament y oÿren la sentència de excomunicació, de la qual consta en lo libre de Deliberacions, y comensaren a principiar sa habilitació, com consta en lo libre apart de les Habilitacions de deputats y oÿdors.

a. a continuació una resolució transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 879-880.

Dissabte, a XX. En aquest die, en la tarda, estant ses senyories en lur consistori en companyia de les nou persones // 1170*r* // dels tres estaments extrets per a habilitar les persones que podran exir en deputats y oÿdors, en la extracció fahedora a 22 del corrent, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Jacinto Vilanova y Joseph de Navel, ciutadà, als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent que estava en dita occasió ajuntat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustres senyor. Si en tot temps haurà pogut satisfer-se vostra senyoria de la estimació gran ha feta lo consistori dels deputats de las recomendacions y occasions que se'ls són donades del servey y gust de vostra senyoria, pot molt en particular assegurar-se de què dits deputats y oÿdors y habilitadors l'an tinguda y tenen igualment de la embaxada que és estat servit vostra senyoria manar-los reportar, en exequució de la última deliberació feta per lo savi Consell de Cent, tant per tenir mira son tenor al servey de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici d'esta província, com també per regonèxer en son assumpto una particular memòria dels medis ab què vostra senyoria acut a son acertat govern, los quals són estats rebuts sempre y verificats per la Deputació en la matèria sujecta, sens intermissió alguna, // 1170*v* // de hont se veu manifestada la conformitat que és tant utilosa en estas dos cas(as). Per lo que ha paregut ésser precís que, presuposada aquella, y lo cuydado tant notori que és en los deputats y oÿdors y dits habilitadors, per a què tot lo que sie del major servey del rey, nostre senyor, y bé universal de la província, que per lo mateix cas deu restar en ells algun reparo de las concideracions que hauran pogut occasionar al senyor de Marca la interposició de la poderosa auctoritat de vostra senyoria en la rahó referida, pus és cert la han donada y donaran de si dits deputats y oÿdors y habilitadors en tota occasió, ab la major satisfacció y puntualitat que sie imaginable; com en esta creuen haver tingut sempre vostra senyoria per molt assentat y segur, havien de acudir cumplidament en lo mateix fet a la prudentíssima intensió del savi Consell de Cent, com en effecte se va obrant en dita conformitat, sens faltar en res a la atenció que·ls és està possible y han donat loch las leys, constitucions y drets de la província, y la exequució de la deguda justícia en què interessa principalment de totas maneras lo mayor servey de Déu, Nostre Senyor, y del rey y de vostra senyoria.»

Y aprés, tornats dits senyors embaxadors, feren

relació a ses senyories en lur consistori y a dita Novena //1171r// com ells eren anats en casa de la dita present ciutat y havien reportada la dita embaxada a dits senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual havien primer explicada de paraula y aprés donada per scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat; y que dits senyors consellers los havien respost que·u tractarien y conferirian ab lo savi Consell de Cent, y que si importava de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories.

Diumenge, a XXI. En aquest die, en la tarda, hi hagué junta de brassos en la present casa, cridats del die de aÿr, per a fer extracció de nou habilitadors per la habilitació fahedors dels lochs vaccants en deputats y oÿdors per la extracció fahedora a 22 del corrent, inseguint lo capítol 8 del nou redrés del General, y serviren de brassos los testimonis devall scrits dels tres estaments, los quals foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; mossèn Christòphol Segura, canonge de Urgell; lo doctor Joseph Jalpí y Julià. //1171v// Per lo estament militar, los senyors don Miquel de Àger, mossèn Miquel Maduxer, mossèn Francesch Prat y Sanjulià. Per lo estament real, los senyors mossèn Balthezar Soler, misser Pere Joan Çanou, mestre Luÿs Brossa. Y encontinent, en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Joan de Castellbell, prior y canonge de Tortosa; lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere; lo doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors mossèn Francesch Puiggener, mossèn Gerònim de Miquel, mossèn Miquel de Calavert. //1172r// Per lo estament real, los senyors misser Gerònim Pastor, mossèn Jaume Guitart, mossèn Joseph Pexau. Los quals, junts, feren habilitació y inseculació, com en libre de Deliberacions sots la present jornada.

Dilluns, a XXII. Die de sancta Magdalena. En aquest die se féu extracció de deputats y oÿdors, segons forma del capítol de Cort continuat en lo libre del Ànima, scrit de mà, que comensa[a]..., axí que aprés de haver ses senyories oÿda missa del Sanct Spirit en la capella petita de la present casa, se posaren a fer dita extracció ab la forma que disposa dit capítol, en què foren tetsimonis, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Joan de Camporrells, canonge de Urgell; fra don Francisco de Miquel, del hàbit de Sant Joan; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona. //1172v// Per lo estament militar, los senyors don Cèsar Babau y de Vilallonga, Narcís Ramon March, Francesch Prat y de Sanjulià. Per lo estament real, los senyors Steve Quer, mestre Miquel dels Munts, misser Magí Pozo. Y axí, en la sòlita y acostumada forma, foren extrets los següents: deputat ecclesiàstich, lo senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Amer; deputat militar, lo senyor Joan de Melgar, donzell; deputat real, lo senyor Gerònim Pastor. //1173r// Oÿdors, los quals foren extrets en la tarda del mateix dit die, y foren los següents: oÿdor ecclesiàstich, lo senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere de la diòcesi de Tortosa; oÿdor militar, lo senyor mossèn Domingo Negrell y de Orri; oÿdor real, lo senyor mossèn Joan Managat, burgès de Perpinyà.

Dimars, a XXIII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y dezembre 1645, ço és, ordinari y guerra, exceptats los libres y diners de las ciutats de Balaguer, Tarragona, Leyda y lurs col·lectas, Tortosa, Ulldecona, lo Canar, la Sènia y Amposta per rahó de la guerra, y los libres y diners de la vila de Falset, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

1173v Dimecres, a XXIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Joan Vives, altre dels nou trompetas del General, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit càrrech de trompeta, per justas causas son ànimo movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joan Oliver, manyà, ciutadans de Barcelona.

E, lo mateix dit die, arribà en consistori de ses senyorias, essent tots sis senyors consistorials presents, lo noble don Jacinto Vilanova, lo qual, en presència també del scrivà major del General, qui axí mateix se trobà present en dit consistori, explicà a ses senyories, primer de paraula y aprés en scrits, lo contengut en una suplicació que donà y liurà a sas senyorias, y està assí originalment cusida, signada de letra A, y altrament insertada avall, suplicant de paraula ésser-li feta tota mercè en comformitat del contengut //1174r// en aquella. E ses senyories, després de legida y entesa dita suplicació, tots sis conformes, en presència del dit scrivà major, significaren al dit senyor don Jacinto lo just sen-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 60 mms.

timent tenien de semblants novedats e introduccions, tant conegudas, pues la veritat ere y és de la manera que està axí contengut en dita suplicació, y que per a sa exequució se donà orde cumplit y exprés de paraula per dit consistori, en presència de alguns senyors de la Novena de la habilitació, estant en ella lo dit scrivà major, per a què se exequutàs dit orde, ab la expressió de las rahons contengudas en dita suplicació. Y que, essent estat axí reduït a effecte, és estada exa y és la voluntat del dit consistori, y lo orde declarat per a la explicació de dita embaxada. Y, volent sas senyorias que de aquest conste en tot temps, manan a dit scrivà major en assò present ho continue axí en dietari, oferint al dit senyor don Jacinto que en lo demés que per sa mercè se demane ab dita suplicació, se tindrà en tot molt gran attendència, y·s farà tot lo que aparega al consistori ésser més convenient per satisfacció de sa deguda reputació y honor, que lo consistori regonex y stima.

Segueix-se lo tenor de la suplicació presentada per dit senyor don Jacinto:

«Molt il·lustre senyor. De orde de vostra senyoria, lo dissapte pròxim passat, //1174*v*// als vint del corrent mes y any, lo doctor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, per lo estament ecclesiàstich; don Jacinto de Vilanova, per lo militar, y Joseph de Navel, per lo real, anaren al savi Consell de Cent ab embaxada, en resposta de altra per dit savi Consell de Cent embiada a vostra senyoria, que contenia explicar que lo senyor de Marca ere anat a dit savi Consell de Cent dient que vostra senyoria estranyava admètrer un paper per dit senyor de Marca donat de orde de sa alteza, ab lo qual deya y nomenava los mals affectes li aparexia trobar-se per no concórrer en la sort de deputats y oÿdors, demanant-los tinguessen a bé haver-ne rahó, estimant-lo del zel del savi Consell de Cent, y la conformitat tant desijada per vostra senyoria, únich remey per la conservació d'esta província que tant afligida està en la occasió present; ordenaren als sobredits Monpalau, Vilanova y Navel donassen gràcies a dit savi Consell de Cent del amor y correspondència ab que tractavan la casa de la Generalitat y explicassen lo contengut en un paper que ere lo de la embaxada que·s entregà a dit savi Consell de Cent, donant, com donà lo consistori, facultat a dits embaxadors perquè de paraula explicassen tot lo que aparexeria convenir en orde de dita embaxada, per a major servey de Déu, Nostre Senyor, de la magestat christianíssima[a], //1176*r*// que Déu guarde, útil y conservació de la província, segons que entre tots fonch acordat y conferit de paraula antes de partir; valent-se de aquella don Jacinto de Vilanova, digué a dit savi Consell de Cent las malas conseqüències que podien seguir-se de que tant solament per un memorial, sens averiguació calificada, se nomenassen diferents persones ab nom de mal affectes, a demés de que ere voler-los levar la reputació se'n tenia de seguir un gran dany a la província, y no menos que reduir lo número dels que concorran a deputats y oÿdors a tan poques persones que no vindrien a ser més de aquelles que volrrien los ministres reals, y vindrie a succehir com a la ciutat de València, que la nominació és del rey. Digué també lo que pochs mesos fa succehí sens nomenar persones que, per voler insicular en la casa de la Deputació alguna persona que aparexia als ministres reals, trobaren mal affecte a altra de qui se té tota satisfacció, y se veu clarament poder-la tenir subposat que aprés de haver enseculat qui volgueren lo donaren per bo y molt ben afecte, y està vuy enseculat. Juntament persuadí lo que importava tenir conformitat las dos casas, de la qual tenia de resultar nostra conservació, y al contrari nostra perdició y se olvida, valent-se de la mateixa facultat que podia, de dir coses més rellevants que no estes. A vingut a notícia //1176*v*// de dit Jacinto de Vilanova que alguns, per haver explicat a dit savi Consell de Cent lo preenarrat, cumplint en assò lo orde que tenia del consistori, havian fet quexa de dit de Vilanova, dient havia contravingut al orde que dit consistori li havia donat, lo que apar és contra la reputació de dit de Vilanova, y contra tota veritat; y és ben cert si de assò vostra senyoria no·n fes alguna demostració qual lo cas requereix, no trobaria persona que volgués anar ab embaxada per part de aqueix il·lustre consistori. Suplica per ço dit de Vilanova a vostra senyoria, sie servit manar fer deliberació y explicació del que vostra senyoria ordena de paraula a dits embaxadors; y axí mateix suplica a vostra senyoria fer entèndrer ab embaxada, e o com a vostra senyoria millor aparega, al savi Consell de Cent, que lo que dit don Jacinto de Vilanova digué a dit savi Consell de Cent és puntualment la veritat del que vostra senyoria ordenà. Y, axí mateix, per satisfer a sa reputació, suplica sie vostra senyoria servit fer-ne sabidor al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, y al bras militar, que ho tindrà a singular mercè. Don Jacinto de Vilanova, en causa pròpria.»

En aquest mateix die, vingueren en lo con-//1177*r*// sistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, y tingueren conferència ab ses senyories per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a XXVI. En aquest die ses senyories anaren a la Llotja de la mar de la present ciutat per a arrendar los drets del General.

a. a continuació una suplicació transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 880.

En aquest mateix die ses senyories anomenaren en altre de les trompetes del General, que vaccava per renunciació feta en mà y poder de ses senyories per Joan Vives, qui obtenia dit càrrech de trompeta, continuada en dietari, sots jornada de 24 del corrent, a Onoffre Serra, corredor, ciutadà de Barcelona, lo qual, present, ha acceptat lo dit càrrech.

1177*v* Dissabte, a XXVII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, obtenint lo offici de racional del General y present casa de la Deputació, present en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de racional del General, que obté en favor del senyor Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona y Gerona, de present deputat real del dit General, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit senyor Joan Vives, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; Jaume Cases, velluter y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo reverent senyor Onoffre Ciurana, canonge de Gerona, com a procurador ab bastant[a] //1180*r*// poder de Joan Bacó, negociant, de la vila de Sanct Feliu de Guíxols, bisbat de Barcelona, altre dels taulers, cullidors, guardas y credensers del General de la vila de Palamós, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Jacinto Solivera, notari públich de dita vila de Sanct Feliu de Guíxols, a 15 del present y corrent mes de juliol, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories, líbera y simplament, lo dit offici de altre dels taulers del General de dita vila, que dit son principal obté per justas causas lo ànimo de dit son principal movents. Suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà a singular favor de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià y Jaume Cases, verguers, y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die lo reverent Ramon Calaf, prevere y canonge de Tremp, com a procurador del magnífich Jaume de Areny, doctor en drets, cullidor y receptor //1180*v*// del General de la vila y col·lecta de Tremp, com de sa procura consta en poder de Joan Serres, notari públich de la vila de Tremp, al primer del corrent, en dit nom constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat pura y líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de cullidor y receptor del dit General de dita vila y col·lecta de Tremp, que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per tetsimonis Montserrat Albià, passamaner; Jaume Cases, velluter y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Rafel Cerdà, ciutadà honrat de Gerona, com a procurador ab bastant poder del reverent Jaume Boxeda, doctor en theologia, canonge antich de la Seu de[a] //1182*r*// Gerona, receptor, cullidor y credenser del General de la ciutat y col·lecta de Gerona, com de sa procura consta, ab acte rebut en poder de Ramon Garau, notari públich de dita ciutat de Gerona, a 15 del corrent, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunicació, si y en quant podien y per capítols de Cort los era lícit y permès. Presents per testimonis Monstserrat Albià, passamaner; Jaume Cases, velluter y Joan Jausons, fuster, ciutadans de Barcelona.

Diumenge, a XXVIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Gaspar Cassany, altre dels taulers del General de la ciutat de Leyda, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de altre de dits taulers que obté en favor de //1182*v*// Phelip Fàbregues, negociant, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que attès lo dit offici és del antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Fàbregues, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses se-

a. a continuació dues procures transcrites a l'Apèndix 1, pàgs. 880-881.

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 881-882.

nyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès y no altrament. Presents per testimonis lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona y Benet Vendrell, negociant y Miquel Marquès, notari, ciutadà de Barcelona.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren ab los senyors consellers, per negocis y affers de la província.

Dimars, a XXX. En aquest die mossèn Joan Carreres, donsell, altre // 1183r // dels ajudants del racional, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici que obté de altre de dits ajudants de dit racional en favor del doctor March Antoni Carreres, donsell, son fill, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit doctor March Antoni Carreres, que·u rebrà a singular favor y mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner; Jaume Cases, velluter y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die ses senyories tingueren junta de brassos, cridats del die present, en la present casa, en les quals entrevingueren las persones dels tres estaments següent, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Amer; // 1183v // lo degà Pau del Rosso, de la Seu de Barcelona; lo doctor Pau Tristany, del orde de Sanct Benet; Jacinto Monclús, del orde de Sanct Benet; lo doctor Joseph Jalpí y Julià, del orde de Sanct Benet; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Diego de Boxadors, del hàbit de Sanct Joan; fra don Ignasi de Barutell, del orde de Sanct Benet; Magí Vallerí, canonge de Barcelona; don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona; Fructuós Bisbe Vidal, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Desbosch y de Sanct Vicents, don Francisco de Ayguaviva, Gerònim de Areny, don Gerònim de Miquel, Miquel Maduxer, don Gerònim de Gàver, Pau Amat, menor; Joseph Jover, Narcís Ramon March, don Jordi de Peguera, Francesch Vilossa, // 1184r // Joseph Spuny, Sebastià de Miralles, Joan Carreres, don Luýs Çabater, don Ramon Ferreres, don Diego Cordelles, Pau Amat, major; Francesch Prat y de Sanctjulià, Gerònim de Calders, Gabriel de Puig, Rafel de Tormo, don Jacinto Vilanova, Phederich Desvalls, Hugo de Sanctjoan, Joseph Berart, Joan Francesch de Vilamala. Per lo estament real, los senyors conseller en cap, Joseph de Urrea, misser Gismundo Boffill, misser Jacinto Fàbregues, // 1184v // Joseph Ximenes, Pere Pineda y Reart, Gerònim Thalavera, Francesch Matheu, Joseph Damians, Joseph de Navel, Joan Pau Bruniquer, Luýs Bataller, Agustí Dalmau, Joseph Lussàs, Steve Bruniquer, Gabriel Antoni Mostarós, Francesch Saurina. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Conciderant los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya tant pròxims a la fi de aquest trienni, etcètera, *consuatur signatur litera A et inseratur de verbo ad verbum quo inserta dices.*» E, després de legida la dita proposició y[a] // 1187r // entesa per los dits brassos, y havent en ells largament informat lo doctor misser Diego Sistaller, qui és advocat fiscal elegit en la dita causa del doctor Francesch Martí y Viladamor, lo qual, en presència de tots, féu larga relació dels mèrits y estat d'ella molt per menor, per haver-ho axí demanat algunas personas dels mateixos brassos, a fi que estas notícias las tinguessen tots per a més acertadament poder deliberar en la matèria proposada, attès que tots la miran per molt important y de grans conseqüències per a est Principat y comtats. Y, després de premeditada axí mateix tota cosa en la dita rahó, fonch finalment, entre las deu y onse horas de la nit, feta la resolució infrascrita y següent:

«Resolució dels brassos. Que se estime als senyors deputats lo bon cuydado han tingut y tenen en tot lo que és estat y és del servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y beneffici de aquest Principat y comtats de Rosselló y Cerdanya, y en particular lo que han diligenciat acerca del fet del doctor Francesch Martí y Viladamor, contengut en la proposició y en orde a ell, aconsellen a sas senyorias sien // 1187v // servits expressament deliberar que·s provehesca la causa del dit doctor Martí ab tota puntualitat, diligenciant tot lo que serà convenient per medi de las personas ja nomenadas per aquest effecte, axí per part de sas senyorias com també per part del savi Consell de Cent. Y que lo parer de aquestos brassos y lo que sas senyories se serviran deliberar acerca del dit fet, sien servits manar-ho notificar ab acte per medi del scrivà major del General als nou senyors deputats y oÿdors de comptes en lo die de son jurament, per a què axí ne tingan plena notícia. Ajustant

a. a continuació ratllat y.- *a continuació una proposició transcrita a l'Apèndix 1, pàgs. 882-883.*

també que per part de sas senyorias y per medi de son síndich se suplique als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat que lo die de demà sien servits manar ajuntar lo savi Consell de Cent, y que en ell se envie per dits senyors deputats una embaxada, suplicant-lo tinga a bé voler donar grata audiència y oÿr lo doctor misser Diego Sistaller, advocat fiscal de la causa de dit doctor Francesch Martí, lo qual dega donar en ell plena notícia, e informar dels mèrits y stat d'ella, com ho ha fet en estos brassos, per a què axí tots ne resten noticiosos pleníssimament. Y perquè no resmenys esta notícia se continue en altres, aconsellen també // 1188r // la donen sas senyories al molt il·lustre Capítol de la Iglésia de Barcelona y bras militar, advertint encara y encarregant a ses senyories que per las moltas qualitats que porta en si lo bon succés y satisfacció de la dita causa sien servits procurar se capture lo dit doctor Francesch Martí y Viladamor, y que si pot fer-se aquesta nit mateixa se execute encontinent y no·s dilate de ninguna manera.»

Dimecres, a XXXI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo senyor Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona y Gerona, deputat real, obtenint lo offici de racional del General y present casa de la Deputació, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de racional que obté en favor del magnífich Joan Carreres, donsell, suplicant a ses senyories fossen servits, attès que dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquest en favor // 1188v // de dit magnífich Joan Carreres, que·u rebrà a singular favor y mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Jaume Cases, velluter; Montserrat Albià, passamaner y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die lo magnífich mossèn Melchior Soler, ciutadà honrat de Barcelona, obtenint lo offici de ajudant segon de la scrivania major del dit General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat pura y líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de ajudant segon que obté, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis los dalt dits Jaume Cases, Montserrat Albià y Miquel Marquès, notari.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo honorable Phelip Fàbregues, negociant, ciutadà de Barcelona, com a procurador // 1190r // ab bastant poder del honorable Joseph Casademunt, com de la present consta ab acte rebut en poder de Francesch Lentiscla, notari públich de Barcelona, als 29 del corrent, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària que dit son principal obté líbera y simplament, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis los dits Cases, Albià y Marquès.

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; don Gerònim Miquel y Rafel Cerdà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Com totas las deliberacions acertadas en los negocis més graves de esta província vingan sempre origi-[a] // 1190v // nades de las molt prudents que resultan de la sensura del savi Consell de Cent, y en esta conformitat las hagen experimentades en tota occasió los deputats de aquest Principat qui vuy acaban son corrent trienni, de aquí se fa evidència quant madurament procehiren los brassos ab la resolució que prengueren lo die de aÿr, de què ab la present se done còpia a vostra senyoria en conformitat de la qual, y regoneguts dits deputats dels favors grans y mercès moltas que han sempre rebuts y esperan rèbrer de la generosa condició de vostra senyoria, per los quals se confessan ésser los més obligats que tots altres, y donar per ells totas las gràcias que deuen en son natural agrahiment. Suplican per ço, ab molts grans veras a vostra senyoria sia de son particular gust voler oyr lo doctor misser Diego Sistaller, y donar-li licència per a què puga informar per menor dels mèrits y estat de la causa que lo procurador fiscal del General aporta contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor, per rahó de las grans quexas que·s tenen d'ell per son imprès «Manifest de la fidelitat cathalana», y axí per tocar directament los prejudicis, danys y agravis que resultan de ell, tant a esta mateixa ciutat com a tota la // 1191r // província, y és just que de una cosa tal ne resten tots noticiosos ple-

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 883.

níssimament, y molt en particular los de aquest savi Consell, com a molt interessats en la bona conducta y direcció de la precissa reintegració d'ella, que per portar en si la dita resolució totas las qualitats de la bona prudència, y esta dicta ésser molt utilós y convenient sie reduhuida a effecte en dita conformitat ab la mateixa, ho suplican de nou dits deputats a vostra senyoria molt encaridament.»

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors don Jacinto Vilanova y Joseph Ximenes, enviaren al molt il·lustre bras militar còpia de la resolució presa en los brassos tinguts a 30 del corrent, la qual explicaren de paraula y aprés donaren per scrits de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, de tot lo que feren relació a ses senyories, y juntament donaren per resposta que estimaven molt la mercè y honrra los feyen, y que de la resolució que·s pendria ne farian sabidors a ses senyories.

Dijous, al primer de agost MDCXXXXVII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses, // 1191*v* // Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph Ximenes, ciutadà, los quals, de part dels molt illustres senyors consellers de la present ciutat reportaren en scrits la resolució que havia[a] presa lo savi Consell de Cent en rahó de la embaxada que, lo die de aÿr, eren estats ses senyories servits fer al dit savi Consell de Cent, la qual primer explicaren de paraula y aprés donaren per scrits, y és del tenor següent:

«Deliberació del savi Consell de Cent, a 31 de juliol 1647. Que los senyors consellers, per medi de un ciutadà y militar del present consell, etcètera», *consuatur litera A, qua inserta dices.*

E ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que estimaven a dits senyors consellers y a dit savi Consell de Cent la mercè los feyen, del que restaven ses senyories y lo General en perpètua obligació de servir a ses senyories en tot lo que fos del servey de dita ciutat.

En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories lo senyor Gerònim Calders, don[b] // 1193*r* // Gerònim de Miquel y Joseph Navel, ciutadà, los quals, enviats per part del molt il·lustre bras militar, referen a ses senyories que lo dit molt il·lustre bras, havent ab molt gran attenció ponderada la resolució presa per los brassos tinguts a 30 del corrent enviada per ses senyories, havia deliberat nomenar, com ab effecte havia nomenat, tres persones de les de dit bras, a fi y effecte de comparèxer en la causa que lo General aporta contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor, ab plenitut de poder de fer tot quant convinga, per beneffici del General y de la província en aquella, sens referiment algú, y també per qualsevols altres coses concernents lo beneffici de la província, del què donarien larga notícia a ses senyories, segons que axí los era estat ordenat per dit molt il·lustre bras militar. E ses senyories respongueren que estimaven molt al dit molt il·lustre bras militar la bona resolució que havia pres, y que·n fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors don Jacinto Vilanova y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona còpia de la resolució presa // 1193*v* // en los brassos tinguts a 30 del corrent, la qual explicaren de paraula, y aprés donaren en scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que·ls havian fet de resposta que ho mirarien y que de la resolució que·s pendria ne farian sabidors a ses senyories.

En aquest mateix die, estant los senyors deputats del trienni proppassat y los del trienni corrent, que comensa lo die present, assentats tots en la taula dins la sala gran de la capella de Sant Jordi, per a prestar los nous deputats y oÿdors son sòlit jurament, ordenaren dits deputats vells a Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, presentàs y notificàs, com en effecte y en exequució de aquest orde, y presents los testimonis infrascrits, ha presentat y notificat, als dits senyors deputats y oÿdors novells tots sis, la resolució que fou feta en los brassos que foren convocats als 30 de juliol proppassat, y de la deliberació que los dits senyors deputats y oÿdors del trienni proppassat han feta vuy dematí del die present, que tot és sobre matèria de la causa del doctor Francesch Martí y Viladamor, y axí mateix, // 1194*r* // inseguint lo dit orde, ha donat y liurat dit Bruniquer còpias de dita resolució de brassos y de dita deliberació sobrechalendada a dits senyors deputats y oÿdors novament extrets, la quals han rebudes sas senyorias y se han retingut vers si en mà y poder del senyor abat de Amer, deputat ecclesiàstich, per medi del present acte que·n és estat levat per dit Bruniquer, scrivà major. Presents en assò per testimonis mossèn Joseph Jover, donsell en Barcelona domiciliat, y los doctors misser Rafel Vergés y Vich, y misser Joan Batista Pastor, ciutadà honrat de Barcelona y molts altres.

a. a continuació ratllat n.
b. a continuació una deliberació transcrita a l'Apèndix 1, pàg. 883.

1647-1650

1r Dietari. Trienni 1647.

Deputats: lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer; Joan de Melgar, donzell, en Barcelona domiciliat; Hieònim Pastor, ciutadà honrat de Barcelona. Oïdors: lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere de la diòcesis de Tortosa; Domingo Negrell y de Orri, donsell; Joan Managat, burgès de Puigcerdà. *Scriba major Generalis Cathalonie Joannes Paulus Bruniquer.*

2r Agost MDCXXXXVII

Dijous, lo primer. En aquest die, entre les vuyt y nou horas de la matinada, arribaren en la present casa los senyors deputats y oÿdors vells y se'n entraren en consistori hi.s posaren allí a fer negoci. Y aprés, entre les nou y deu horas de dita matinada, vingueren los molt il·lustres senyors lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer, Joan de Melgar, donsell, en Barcelona domiciliat, y Gerònim Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, en Barcelona residints; lo doctor Atenasi Martí Roger, prevere de la diòcesi de Tortosa, Domingo Negrell y de Orri, donsell, y Joan Margarit, burgès de Puigcerdà, oÿdors de comptes del dit General novament extrets, a 22 de juliol pròxim passat, per lo trienni que.s prinicipià lo die present; comensant a venir primer lo senyor oÿdor militar y aprés lo senyor oÿdor ecclesiàstich y aprés lo senyor deputat real, aprés lo senyor deputat militar y, últimament, lo senyor deputat ecclesiàstich, tots ab molt gran acompanyament, y se'n entraren en lo consistori vell, dit del ivern, fent oració axí com venian en la capella petita, // 2v // que estava molt ben parada. Y aprés que los senyors deputats y oÿdors vells tingueren notícia que los nous estaven junts, los enviaren un recaudo, per medi del síndich del General, dient-los que desijaven saber si estaven a punt, lo qual tornat y dada resposta que sí, encontinent, hisqueren del consistori consistorialment, ab los porters y masses devant. Y a la que foren devant dit consistori vell, hisqueren los nous y, tots junts, se'n anaren fins devant la capella vella de sanct Jordi. Y, volent baxar per la escala, se posaren en la forma següent, ço és, que lo senyor deputat ecclesiàstich vell se posà a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich nou y, a la mà dreta del senyor deputat militar nou, lo senyor deputat militar vell y, axí mateix los demés senyors consistorials vells se posaren a la mà dreta de cada hu dels nous de son bras y, ab esta forma, partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats de moltas personas de tots estaments. Y axí anaren a la Seu, y se'n baxaren en la capella de la gloriosa verge y màrtir sancta Eulària, patrona d'esta ciutat. Y arribats allí, se assentaren ab los banchs de espallera, ço és, los vells a la part del evangeli y los nous a la part de la epístola, y oÿren missa. Y, després de oÿda, se'n tornaren en la present casa, anant los vells a la mà esquerra y los nous a la mà dreta.

Y, arribats en la present casa y tots junts, se'n entraren en la // 3r // sala gran de la capella nova del gloriós sanct Jordi, assentant-se los dits senyors deputats y oÿdors nous, per son orde, a la mà dreta de la taula larga que estava parada en lo mig de dita sala, ab son tapeta de domàs blau, ab lo missal devant; y los senyors deputats y oÿdors vells a la mà esquerra de dita taula, y lo reverent senyor Miquel Joan Boldó, official y vicari general del il·lustríssim y reverendíssim senyor bisbe de Barcelona, y mossèn Galceran Cahorts y de Soler, regent la vegueria de Barcelona, al cap de la taula, de espalles envés la iglésia de Sanct Jaume, ço és, lo vicari general a mà dreta, y lo veguer a mà esquerra, y tots assentats ab sos banchs de vellut carmesí, y lo scrivà major del General al cantó de la dita taula, entre lo senyor deputat ecclesiàstich vell y regent la vegueria, publicant y legint allí lo acte del jurament. Y, fet dit jurament y oÿda sentència de excomunicació, y los laychs prestat lo sagra-

ment y homenatge acostumat en mà y poder del dit regent la vegueria de Barcelona, y acabat totalment lo dit jurament ab la forma demuntdita, los dits senyors deputats y oÿdors vells, <y> aprés de haver-los donades les claus del archiu, se despediren dels nous, precehint moltas cortesies, y se'n anaren quiscú d'ells en sa casa. Y los nous se'n entraren en lo consistori, assentant-se *//3v//* quiscú d'ells ab ses cadires, conforme sos predecessors havien acostumat. Y al cap de una estona, aprés de haver tractades algunas cosas, se'n anaren en sa casa, acompanyats de son porter y massa devant, y tots acompanyats de molts cavallers y officials del General, com bé tenen acostumat.

En aquest mateix die, estant ses senyories en lur consistori, reberen de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors Gerònim de Calders, donsell, don Gerònim de Miquel y Joseph Navel, ciutadà, la embaxada e o resolució presa als 31 de juliol passat en lo dit molt il·lustre bras militar acerca de la enviada per los predecessors de ses senyories lo mateix dit die, la qual explicaren de paraula y aprés la donaren per scrits, y és del tenor següent:

«Resolució del bras militar celebrat als 31 de juliol 1647: Que.s fassa una embaxada als molt il·lustres senyors consellers deputats que avuy acaban son trienni. *Inseratur de verbo ad verbum et consuatur signata littera A*».

Divendres, a II. En aquest die, en la tarda, se féu extracció de visitadors ab la forma acostumada, si y conforme disposa[a] *//5r//* lo capítol primer del nou redrès de las Corts 1599, en presència de nou testimonis que serviren de brassos, y abans, en presència de dits brassos, fonch, per lo scrivà major del General, legit lo dit capítol ab alta veu, los quals testimonis foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor fra don Phelip d'Elentorn, del orde de sant Bernat; lo doctor Diego Gorchs, sacristà major de Sant Miquel de Cuxà. Per lo estament militar, los senyors Agustí Forés, Joan Carreres, Joan Batista Monsís. Per lo estament real, los senyors Batista Ramon Pastor, Rafel Managat, micer Narcís Roger. Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militars y reals, *//5v//* en la sala dels reys, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpol·ladament, com és pretès per dits militars y reals, ab què foren presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona. Y feta dita protesta, encontinent, fonch feta extracció en la forma en què.s sol fer la de deputats y oÿdors, y foren extrets en visitadors del General de Cathalunya los infrascrits y següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Joan de Castellbell, prior y canonge de Tortosa; fra Bernat de Vilamala, camarer de La Portella, del orde de sant Benet; mossèn Antoni Comter, canonge de Elna. Per lo estament militar, los senyors don ramon de Guimerà; mossèn Joseph Pagès y Vallgornera; mossèn Ramon de Ciscar. Per lo estament real, los senyors mossèn Onofre de Perpinyà, lo doctor micer Francesch Vidal y Ros, mossèn Anton Bru.

a. a continuació una resolució, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 884.

5/1r Dilluns, a V. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat, los quals foren rebuts per ses senyories al cap de la escala de la present casa, ab la forma acostumada, y se'n entraren en lo consistori. Y aprés de estar assentats tots ab ses cadires de vaqueta de Moscòvia, fent duas alas, ço és, a la de mà dreta estaven assentats los dits senyors consellers y a la de mà esquerra los senyors deputats, *//5/1v//* com és acostumat. Y estant assentats ab la dalt dita forma, ses senyories dels senyors deputats, tenint avís que lo senyor president de Marca venia en dita conferència, lo hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar al cap de la escala, ab los porters y masses devant. Y, ab esta forma arribaren fins a la porta del consistori, a hont los reberen los demés senyors consistorials, y se assentaren en son acostumat loch, que és en la cadira del cap de la ala hont estan assentats los senyors deputats y oÿdors, a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, cara a cara del senyor conseller en cap. Y, assentats, se tractaren algunas cosas concernents lo beneffici de la província. Y al cap de una hora, poch més o manco, dit senyor de Marca se alsà y fonch acompanyat per dits senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant, fins al cap de la escala, hont se despediren de sa il·lustríssima. Y aprés, dits senyors consellers se alsaren y foren acompanyats per tot lo consistori fins al cap de la escala de la dita present casa, hont se despediren de dits senyors consellers ab la forma acostumada.

Dimarts, a VI. En aquest die, lo doctor en medicina Luÿs Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, *//6r//* mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Joan Carreres, altre dels verguers ordinaris de ses senyories, està desganat de una inflamació en lo peu, que peri-

lla que no se li hage de obrir, per rahó de la qual no li és possible servir dit son offici, lo qual ha dit saber per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dimecres, a VII. En aquest die los senyors deputats y oÿdors, conciderant ses senyories que se ha de tractar de algunas conveniències tocants als tres estaments, ecclesiàstich, militar y real, del present Principat y comtats, feren nominació de nou persones dels tres estaments per a tractar y conferir ditas conveniències, y són las següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona; fra don Francesch de Miquel, del àbit de sant Joan. *//6v//* Per lo estament militar, los senyors don Francisco de Ayguaviva, don Francisco Sala, Francesch Puiggener. Per lo estament real, los senyors Francisco Vila, Gerònim Romeu, Joseph Damians. La qual ses senyories juntaren lo mateix die, en la matinada, en la dita present casa, en la qual se tractà de ditas conveniències ab grandíssima prudència.

En aquest mateix die, estant ajuntats los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, tots sis, en son consistori de la casa de la Deputació, y arribat en ell y en sa presència Joan Pau Bruniquer, scrivà major, los donà rahó de paraula del disposat en la sentència de la querela número 46, proferida en la visita del General 1632, feta en lo any 1635, y continuada en lo libre de les Sentències de dita Visita, foli 28. Y per observància de la mateixa sentència, donà dit Bruniquer còpia de aquella *//7r//* a ses senyories, la qual, en nom de tots sis presents, la prengué a sa mà lo senyor deputat ecclesiàstich, en fe de tot lo qual se continua esta en lo dietari present, per ésser estat axí manat ab la dita sentència premencionada.

En aquest mateix die, estant ses senyories en consistori premeditant algunas cosas concernents lo benffici y conservació de la província, seguretat y quietut dels navegants, y volent procurar, per tots los medis possibles, vèurer quina forma o remey hi poria haver per evitar <que> los bergantins enemichs que van per aquestas costas inquietant las barques cathalanes y demés vaxells que aportan mercaderias en aquesta província, per lo qual effecte han ses senyories feta nominació de quatre persones dels tres estaments per a mirar y conferir dita matèria, y són las següents: lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell; don Gerònim de Gàver, Joseph Berart, Francesch Sangenís.

Dijous, a VIII. En aquest die, havent presentada lo doctor Rafel (Bofill) *//7v//* a ses senyories en son consistori la suplicació, que està assí originalment cusida signada de letra A, ab què, en substància, demana ésser admesa la renunciació de advocat fiscal de la causa contra Joan Batista Rubio y la renunciació de assessor de la causa contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor. Y, havent feta relació al mateix consistori de ses senyories los quatre senyors de la conferència nomenats per part dels deputats per negocis de la causa de dit doctor Martí, que, axí ses mercès com los altres quatre senyors de la conferència nomenats per part de la ciutat, y les demés persones elegides per les dos cases sobre la solicitació de la dita causa de dit doctor Martí, y los síndichs del bras militar, tots conformes, aconsellaren a ses senyories que admetessen dita renunciació. Per ço, inseguint dits senyors deputats y oÿdors aquest parer de les dites persones eletes -absent, emperò, del consistori lo senyor oÿdor ecclesiàstich-, deliberaren que se acceptàs, com acceptaren, la dita renunciació, demanada y feta per dit senyor Rafel Boffill en la rahó sobredita, *si in quantum, et cetera*.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo honorable Jaume Nogués, assehonador, obtenint lo offici de credenser de les sedes en la taula de la present ciutat de Barcelona, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici que ell obté de credenser de les sedes del General[a] *//8/2r//* en favor de mossèn Joseph Roca, mercader, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit mossèn Joseph Roca, que.ll ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació, si y en quant podien y per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a VIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per cosas concernents lo beneffici de la present província.

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs doctors del Real Consell don Phelip Copons y

a. a continuació una suplicació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 884.

Feliciano Graell, als quals hisqueren a rèbrer al cap de la escala //8/2v// los officials del General y.ls acompanyaren fins a la sala del consistori. Y, entrats dins del consistori, se assentaren ab ses cadires de vaqueta de Moscòvia, que estaven a la part de la porta del archiu. Y, assentats y fetas las degudas cortesias, donaren a ses senyories la norabona de la sort que Déu Nostre Senyor ere estat servit donar-los de deputats y oÿdors, y aprés tractaren ab ses senyories de algunas cosas concernents lo beneffici y utilitat de la província. Y fet son raonament y estimant-los ses senyories son bon cuydado y correspondència, a la qual en tot offeriren la sua y del consistori, se despediren d'ell, y foren acompanyats per los officials de la dita present casa fins a la porta d'ella, hont se'n tornaren a sos officis.

Dissabte, a X. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories acerca de algunas cosas concernents lo beneffici públich[a].

10r Dilluns, a XII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta de mossèn Onoffre Lobet y Vilaseca, de la vila de Perpinyà, extret a dos del corrent en altre dels visitadors del General, ab la qual dóna avís a ses senyories com no li és possible acceptar lo dit càrrech, com largament és de vèurer de dita carta, que és assí originalment cusida signada de letra A.

10v Divendres, a XVI. En aquest die, en la tarda, entre las quatre y sinch horas, los molt il·lustres senyors don Joan de Castellbell, prior, claustrer y canonge de Tortosa; Antoni Comter, canonge de Elna; fra Bernat de Vilamala, camarer de La Portella, del orde de sanct Benet, per lo estament ecclesiàstich; Joseph Pagès y Vallgornera y Ramon de Ciscar, donsells, per lo estament militar; Antoni Bru, ciutadà honrat de Barcelona, y Francesch Vidal y Ros, doctor en drets, ciutadà de Barcelona, per lo estament real, visitadors novament extrets per la visita del General, conforme disposició del capítol primer del nou redrès de les Corts del any 1599, estant ajuntats dins lo consistori vell y estant los senyors deputats y oÿdors en la sala dels reys de la present casa, los manaren avisar per a què ses mercès vinguessen en dita sala dels reys a prestar son jurament. Los quals, arribats en presència de ses senyories, estigueren assentats en la forma següent, ço és: los senyors deputats y oÿdors se asentaren en forma de tenir brassos, ab sos banchs de vellut carmesí; y aprés, a la mà dreta de dit senyor deputat ecclesiàstich, segué ab altre banch, vers la finestra del carrer, lo molt reverent vicari general; y aprés d'ell, //11r// consequutivament, los tres senyors visitadors ecclesiàstichs y, aprés, los dos militars que s'i trobaven y, últimament, los dos reals que axí bé s'i trobaven. Y, estant assentats ab esta forma, dits senyors visitadors protestaren, ço és, los militars y reals, de *querela salvo* a cada hu dels dits estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats interpol·ladament, com és pretès per dits militars y reals, volent que aquell los reste il·lès y sens prejudici algú per poder deduhir d'ell en les primeres Corts, o allà hont més los convinga. Y, fetas ditas protestas, lo scrivà major y secretari del General, ab alta veu, legí lo capítol primer del nou redrès de les Corts 1599, lo qual legit, dits senyors visitadors prestaren lo jurament en mà y poder de ses senyories, ab la forma acostumada. Y, aprés de prestat dit jurament, lo vicari general los publicà sentència de excomunicació, estant dits senyors set visitadors de peus. Y, aprés de oÿda dita sentència de excomunicació, dit molt reverent official se'n anà hi.s despedí de ses senyories, la qual fonch del tenor següent:

«Sentència de excomunicació.

Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis //11v// pro admodum illustri domino barcinonense episcopo, monemus vos admodum illustres reverendos et magnificos dominos domnum Joannem de Castellbell, priorem claustralem et canonicum Ecclesie Dertuse; Antonium Comter, canonicum Ecclesia elnensis; et fratrem Bernardum de Vilamala, camerarium de La Portella, ordinis sancti Benedicti, pro estamento ecclesiastico; Josephum Pages et de Vallfogona, et Raymundum de Ciscar, domicellos, pro estamento militari; Antonium Bru, civem honoratum Barcinone, et Franciscum Vidal et Ros, utrisque juris doctor, pro estamento regali, personas iusta formam capituli primi nove reformacionis extractas in visitatores generalis principatus Cathalonie pro triennio proxime lapso, hic presentes, pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus bene et legaliter vos habeatis in vestro officio seu munere visitatorum, quovis amore ac rencore pospositis sed solum Deum et conciencias vestras intuendo, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes trina canonica monitione premissima fecimus ac promulgamus in his scriptis».

Y encontinent, fonch feta extracció per ses senyories, a sort de redolins, de jutges dels processos, en què foren extrets, ço és, per lo bras

a. a continuació una suplicació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 885.

ecclesiàstich lo dit don Joan de Castellbell e per lo bras militar lo dit mossèn // 12r // Joseph Pagès, y per lo bras real lo dit doctor micer Francesch Vidal y Ros, de totes les quals coses fonch levat lo present acte per mi, Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major y secretari del dit General, a instància de dits senyors de la Novena. Presents per testimonis Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona; Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

E aprés de fet lo sobredit, dits senyors visitadors, fetas las degudas cortesias, se despediren de ses senyories y se'n entraren dins lo consistori vell, per no estar encara a punt la sala destinada per dits senyors visitadors. Y, juntats en dit consistori vell, cridaren lo scrivà major del General y, ans de assentar-se, lo dit senyor canonge Comter protestà del assiento del senyor don Joan de Castellbell, pretenent que ell lo havia de presidir per ser canonge més antich y de la Iglésia de Elna y ell ser canonge de Tortosa, al qual entenia li tocava la precedència, axí en raó de sèurer com de votar, que.s seguirà en son consistori en lo discurs de la visita present, y que per ço no li sia fet prejudici a son bon dret, en ningun temps no puga ésser tret lo present acte en conseqüència.

12v En aquest die los molt il·lustres senyors visitadors enviaren a sercar a Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major del dit General, los quals, estant consistorialment assentats, feren nominació de notari y scrivà major de dita visita de la persona de mossèn Francesch Reverter, notari públich de Barcelona, lo qual, present en lo consistori de dita visita, acceptà lo dit offici y prestà lo sòlit y acostumat jurament en mà y poder de dits senyors visitadors, y no res menys prestà sacrament y homenatge en mà y poder de Montserrat Albià, hu dels porters ordinaris de ses senyories, ab la forma acostumada. E aprés oý sentència de excomunicació, que.ls fonch promulgada del tenor següent:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo domino barcinonense episcopo, monemus te, Franciscum Reverter, notarium publicum Barcinone, scribam majorem visite Generalis Cathalonie per admodum illustres dominos visitatores dicti Generalis[a] *// 15r // electum et nominatum, presentem pro primo, secundo, tercio ac peremptorio terminis et canonica monitione, quatenus teneas, sub rigido et stricto secreto, cuncta negocia in dicta visita pertractanda, et alias, in exercicio et regimine dicti tui officii bene, fideliter et legaliter te habeas quovis amore, odio et rancore pospositis; et pro his audis excomunicacionis sentenciam, quam te sic contrafacientem, nunc pro tunch, dicta trina canonica monitione premissa fecimus et promulgamus in his scriptis».*

En aquest mateix die, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, y Joan Francesch de Vilamala, donsell, los quals donaren y entregaren a ses senyories un paper o embaxada per part de les persones de les juntes eletas per part de las dos cases, Ciutat y Deputació, y bras militar. Lo qual paper, aprés de legit, manaren fos continuat en lo present dietari, y és assí cusida signada de letra B.

En aquest mateix die, en la matinada, se féu extracció de dos visitadors en loch de don Ramon de Guimerà y de mossèn Onofre Llobet de Perpinyà, // 15v // extrets a dos del corrent, los quals han renunciat, conforme disposa lo capítol primer del nou redrès de les Corts 1599, en presència de nou testimonis que serviren de brassos, y abans, en presència de dits brassos, fonch per lo scrivà major del General legit lo dit capítol ab alta veu, los quals testimonis foren los següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors don Cèsar Babau y de Vilallonga, don Nicholau de Melgar, March Antoni Carreres. Per lo estament real, los senyors Joseph de Urrea, mestre Jaume Busquets, Rafel Càrcer. Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militàs y reals, en la sala dels reys, feren la protesta ordinària // 16r // de què reste salvo cada hu dels estaments lur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpol·ladament, com és pretès per dits militars y reals, al que foren presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona. Feta dita protesta, encontinent, fonch feta dita extracció en la forma que.s sol fer la de deputats y oÿdors, y foren extrets en visitadors del dit General, en loch dels dits, los infrascrits y següents: per lo estament militar, lo senyor mossèn Francesch Surribas, fill de Jaume. Per lo estament real, lo senyor mestre Antoni Aldiofeu.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori // 16v // de ses senyories

a. a continuació una ambaixada, transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 885-886.

lo molt magnífich senyor Antoni Aldiofeu, doctor en medicina, extret en altre dels visitadors del General, en loch y per renunciació de mossèn Onoffre Lobet de Perpinyà, lo qual, estant assentat ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, que estava posada a la part del archiu, y a sa mà dreta lo molt reverent official y vicari general, fonch, per lo scrivà major, legit ab alta veu lo primer capítol de les Corts del any 1599. Y aprés de legit fonch, per dit official y vicari general, publicada la sentència de excomunicació del tenor següent:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo domino barcinonense episcopo, monemus te, admodum magnificum Antonium Aldiofeu, medicine doctorem, pro estamento regali personam, iuxta formam capituli primi nove reformacionis, extractam in visitatorem Generalis principatus Cathalonie pro triennio proxime lapso, hic presentem, pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus bene te habeatis in vestro officio seu munere visitatoris, quovis amore ac rancore postpositis, // 17*r* *// sed solum Deum et concienciam vestram intuendo; et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos sic contrafacientem trina canonica monitione premissa fecimus et promulgamus in his scriptis.»*

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per alguns negocis y affers de la província.

Dimars, a XX. En aquest die lo senyor abat de Banyoles vingué en lo consistori y digué que ell havia donat licència a Miquel Audet, pagès de Camprodon, vassall seu, per a obtenir lo privilegi de guarda extraordinària per la col·lecta de Camprodon; y axí ses senyories li han demanat lo privilegi com en registre.

17*v* Dimecres, a XXI. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, absent de aquell lo senyor deputat real, lo reverent Gerònim Sparsa, prevere y benefficiat habitant en Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Joan Padret, negociant y pagès, obtenint lo offici de sobrecullidor y receptor dels libres y pecúnies dels drets de les entrades y exides del General en las taules foranes de la ciutat y col·lecta de Tortosa, y diners dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de les dites taules foranes de dita ciutat y col·lecta de Tortosa, és a saber, de la bolla quant aquella no està arrendada, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Antoni Joan Perramon, notari públich de la vila de Móra, als onse del present y corrent mes de agost, com dit notari, ab ses certificatòries letres, ne fa fe, en dit nom ha renunciat pure y líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici, que dit son principal obté, per justas causas lo ànimo de aquell movents, y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà a singular gràcia y mercè. E ses senyories admeteren la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort[a] // 26*r* // los és lícit y permès. Presents per testimonis Joseph Cortés, valer, y Jaume Vilarassa, argenter, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa alteza del senyor príncep de Condé y altra de sa magestat donant-los avís a ses senyories de dos plassas que ha guanyades en Flandes, las quals són assí cusidas, signades de letras A, B.

En aquest mateix die, ses senyories juntaren la Quinsena nomenada per a tractar de la conservació dels tres estaments y altres coses de conservació de la província.

Dijous, a XXII. En aquest die, constitït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Ellers, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant, en virtut de licència per // 26*v* // ses senyories concedida durant la absència de mossèn Francesch Descallar Surribas, son pare, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça octubre, novembre, dezembre 1645, guerra y ordinari, exceptat los libres y diners de Berga. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph Ximenes, ciutadà, los quals, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, reportaren a ses senyories la resolució que havia presa lo savi Consell de Cent tingut lo die de aÿr, lo qual explicaren primer de paraula y aprés donaren per scrits, la qual està assí cusida signada de letra A.

Divendres, a XXIII. En aquest die reberen ses senyories en lur consistori, de part del molt il·lus-

a. a continuació una procura, una carta i dues traduccions transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 886-888.

tre bras militar, per medi dels senyors don Gerònim Miquel y Galceran Nabot[a], // 28r // ciutadà, una embaxada en scrits, la qual explicaren primer de paraula y aprés donaren en scrits, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Lo bras militar, haguda concideració a las rahons contengudes en lo paper donat a dit bras per las personas de la conferència de vostra senyoria y de la ciutat, ha aparegut, aprés de haver deliberat, que los síndichs y personas per dit bras nomenades, ab la mateixa plenitut de poder, en lo fet tocant a sa causa y averiguació de dilictes del doctor micer Francesch Martí Vilademor, que instassen civil y criminalment, ha hont aparexerà convenir, ab conformitat dels síndichs y persones anomenades per lo savi Consell de Cent, suplicar a vostra senyoria, per medi de esta embaxada, sia servit, attesa la gravedat de la matèria, juntar brassos y proposar en ells lo paper per dita conferència a vostra senyoria reportat, perquè, ab parer de dits brassos, puga vostra senyoria obrar ab la conformitat acostumada, que assegura a tots bons acerts, a major servei de Déu, de sas magestats christianíssimas, que Déu guarde, y beneffici d'esta ciutat y província».

28v En aquest mateix die, ses senyories juntaren las quinse persones nomenades per a tractar dels negocis del doctor Francisco Martí y Vilademor.

Diumenge, a XXV. En aquest die, entre las nou y deu horas abans migdie, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona a oÿr lo offici, en lo qual assistiren lo senyor governador, senyors consellers y senyors deputats. Estigueren assentats ab la forma següent, ço és, los senyors consellers en lo banch o escó acostumat, y a mà dreta del senyor conseller segon lo dit senyor governador, y los senyors deputats estigueren assentats ab altre escó de la part[b] // 29r // de la epístola, ab la forma acostumada. Y acabat lo offici, se féu professó per la Seu cantant lo *Te Deum laudamus*, per lo rendiment de las plassas que la magestat del rey, nostre senyor, havia guanyades en Flandes, com se diu ab la carta per dita sa magestat enviada a ses senyories, la qual està continuada en lo present dietari sots jornada de 21 del corrent. Y acompanyaren aquella anat en la forma següent, ço és, a la mà dreta del senyor conseller segon anave lo senyor governador, y a la mà esquerra del senyor conseller ters anave lo senyor deputat ecclesiàstich; a mà esquerra del senyor conseller quint anave lo senyor deputat militar, y a mà esquerra del senyor conseller sisè anave lo senyor deputat real; y los tres senyors oÿdors, ço és, ecclesiàstich, militar y real, anaven tots tres en filera, ço és, lo senyor oÿdor ecclesiàstich en lo mig, a sa mà dreta lo senyor oÿdor militar y a la esquerra lo real, per faltar en dita professó los senyors consellers en cap y quart, y ab esta forma seguiren la dita professó. Y de darrera de dits senyors tres oÿdors anaven los pròmens de dits senyors consellers a la desfilada. Y aprés de tornats en lo presbiteri, precehint les degudes cortesies y ab la forma acostumada, ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

29v Dimars, a XXVII. En aquest die ses senyories tingueren junta de brassos, cridats del die de aÿr, en los quals entrevingueren y foren presents las persones dels tres estaments següents, ço és[a]: per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; lo doctor Joseph de Jalpi y Julià, prior de Mayà; fra Jacinto de Monclús, del orde de sanct Benet; fra don Diego de Boxadors, del hàbit de sant Joan; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra don Joan Semmanat, del orde de sant Joan; fra don Miquel Calders, del hàbit de sant Joan; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona; fra don Francisco de Miquel, del orde de sant Joan. // 30r // Per lo estament militar, los senyors: don Pedro Desbosch y de Santvicents, Domingo de Moradell, Agustí Forés, Joan Batista de Monsonís, Nicholau de Melgar, don Gerònim Miquel, don Franciso Ayguaviva, Narcís Ramon March, Pau Amat major, Joseph Serra, March Antoni Carreres, don Jacinto Vilanova, Joan Pau Loselles, Pere Pont, Francesch Prat y Sanjulià, Sebastià de Miralles, don Luÿs Çabater, Joseph Espuny, Phelip de Boxadors, Batista de Monjo, Pere Joan de Puigvert, // 30v // Francesch Bonaventura de Gualbes, Francesch de Gualbes, Joseph Alsina, Joan Batista Rubio, Pau Amat menor. Per lo estament real, los senyors: conseller en cap Pere Pineda y Reart, Joseph Damians, Joseph de Urrea, Jacinto Ballaster, Francesch Móra, Narcís Burguès, Galceran Nabot, Joseph Saurina, Rafel Càrcer, Steve Fornells, micer Joseph Piella, Ramon Illa, Luÿs Bataller, lo doctor Andreu Pont, Joseph Ximenis, Agustí Dalmau, Joan Pau Bruniquer, // 31r // Batista Ramon Pastor, Gismundo Boffill, Francesch Aguiló, Joseph Miquel Quintana y micer Steve Bruniquer. Als quals parlant lo senyor deputat ecclesiàstich fonch feta la proposició següent:

a. *a continuació una resolució, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 888.*
b. *a continuació repetit* de la part.

a. *a continuació, interlineat al marge esquerre,* Brassos. Sobre matèrias de micer Martí Viladamor.

«Molt il·lustres senyors. Essent estat reportat als deputats, per part de las personas eletas per las dos casas, de la Ciutat i Deputació, y per lo bras militar sobre mèrits de la causa de micer Francesch Martí y Vilademor, als 17 del corrent, un paper de varios apuntaments y advertències; y havent aprés rebut sas senyorias, als 22 del mateix, ab embaxada dels senyors consellers, una còpia de la deliberació que lo die de abans ere estada feta per lo savi Consell de Cent; y, successivament, havent també rebuda sas senyorias una altra embaxada que se'ls reportà, als 23 de dit, per part del bras militar sobre la mateixa matèria, ha paregut a ses senyories que, per la gravedat d'ella, devien // 31v // representar-lo tot a la prudent sensura de vostra senyoria, per lo que, tenint en concideració tots los dits papers que són continuats en lo dietari de la present casa sots ditas jornadas, los quals se legiran ara, suplican dits deputats a vostres senyories tingan a bé voler madurament advertir la gravedat de la matèria y attentament considerar que sobre d'ella se continuan ab molt gran cuydado las instàncias proposadas en la causa que vuy penja encara indecissa, y en estas rahons aconsellar a dits deputats lo que aparega més convenient al servey de Déu Nostre Senyor y de sa magestat y beneffici de aquest Principat».

E després de llegida la dita proposició y los demés papers en ella mencionats y calendats, que estan continuats en lo present dietari sots las jornadas sobreditas, fonch en dits brassos feta la deliberació o resolució següent:

«Resolució de dits brassos. Que lo zel que los senyors deputats amostran concernent las cosas tocants lo beneffici públich és molt conforme a la confiança que sempre de ses senyories // 32r // han tots tinguda. Y com, acerca del fet proposat, sols per ara aparegue convenir y ésser necessari que la causa que.s porta contra lo doctor micer Francesch Martí y Vilademor se diligencie ab la brevedat possible y conforme és convenient, del que se veu ne té sa senyoria lo degut cuydado, per ço, dits brassos de nou aconsellen a sas senyorias miren per lo bon èxit de dita causa, com fins assí han acostumat y.s confia del consistori, que és lo que més convé per al servey de sa magestat y beneffici de aquest Principat y comtats; attenent al qual, aconsellan també a ses senyories sien servits fer treballar per algunas personas doctes una apologia ab què se satisfassa y.s respongue a tot lo deduït en lo manifest del dit micer Martí contra la província, attès que per assò corren tantas rahons que afavorexen la justícia d'ella, y que, no res menys, de tot lo que se anirà obrant se'n done rahó a la Trentasisena, la qual està ja molt capàs de las matèrias, y que de la present resolució se'n done axí mateix notícia al savi Consell de Cent, molt il·lustre Capítol y bras militar».

32v En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo molt magnífich senyor Francesch Surribes, fill de Jaume, donsell, extret en altre dels visitadors del General en loch y per renunciació de don Ramon de Guimerà, lo qual, estant assentat ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, que estava posada a la part del archiu, y a sa mà dreta lo molt reverent official y vicari general. Y, estant assentats, lo scrivà major del General legí lo capítol 1 de les Corts 1599 y, aprés de legit, fonch per dit senyor visitador prestat lo sòlit y acostumat jurament en mà y poder de ses senyories, ab la forma acostumada. Y, aprés, fonch per dit official y vicari general publicada la sentència de excomunicació, que.s del tenor següent:

«Nos, Michael Joannes Boldo, canonicus Ecclesie Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo domino barcinonense episcopo, monemus vos, admodum magnificum Franciscum Surribes, filium Jacobi, domicellum, pro estamento[a] *//35r*[b] *// militari personam, iuxta formam capituli primi nova reformacionis, extractam in visitatorem Generalis principatus Cathalonie pro triennio proxime lapso, hic presentem, pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus bene vos habeatis in vestro officio seu munere visitatoris, quovis amore ac rancore postpositis sed solum Deum et concienciam vestram intuendo, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos sic contrafacientem trina canonica monitione premissa fecimus et promulgamus in his scriptis».*

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lur consistori una carta del sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la qual, desclosa y legida, manaren fos continuada en lo present dietari, y és assí originalment cusida signada de letra A.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Lotja de la mar per a fer encantar y, en cas fos convenient, liurar alguns arrendaments que encara no són arrendats.

35v Divendres, a XXX. En aquest die vingueren, en la matinada, en lo consistori de ses senyories los

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 888.
b. a continuació foliació errònia: salta del f. 33 al 35.

molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per alguns affers y negocis concernents lo beneffici de la província.

Dissabte, a XXXI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors don Gerònim de Gàver y Joseph Pexau, ciutadà, còpia de la resolució presa per lo savi Consell de Cent tingut lo die de aÿr, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, que.s signada de letra A. E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits senyors consellers la mercè los feyen, lo que sempre tindran en la memòria, desitjant se offerescan moltas occasions de poder servir a ses senyories y al molt il·lustre (y) savi Consell de Cent[a].

37r Dilluns, a II. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingeuren, ab los senyors consellers per alguns negocis concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a IIII. En aquest die lo doctor en medicina Luÿs Brossa, //37v// mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Melchior Pagès, mercader, obtenint lo offici de ajudant de regent los comptes del General, està en lo lit malalt ab febra en perill de sa vida, per rahó de la qual no li és possible poder acudir a la obligació y servitut de son offici. La qual relació ha dit fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris.

38r En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars, ordinari y guerra. Faltan los libres y diners de Balaguer y sa col·lecta, Tarragona y sa col·lecta, Leyda y sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Lo Canar, Xerta y Anposta, per occasió de la guerra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, ses senyories partiren de la present casa, tocades las tres de la tarda, a peu, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, lo senyor oÿdor militar absent de la present ciutat, y anaren en casa del sereníssim senyor príncep de Condé, primer príncep de la sanch real, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual, la nit passada, a les nou hores, entrà per lo portal de Sant Antoni, qui venia de las parts de Leyda. Y arribats a sa presència, fetes les degu(d)es cortesies, ses senyories se assentaren ab sas cadiras, que //38v// ja estaven aparellades. Y dit senyor deputat ecclesiàstich explicà que lo consistori ere arribat a sa presència ab ànimo molt gustós de poder-se congratular ab sa alteza, axí per la millora de sa salut, de què havia tingut particularíssim contento, com també per los effectes tant bons que la província havia gosat de la assistència de sa alteza en esta campanya, pus en ella havia rafrenat lo Urgell de les armes enemigas y evadit que estas no embarassen la collita dels paysans. Per tot lo que confiaven tots de la grandesa de sa alteza que havien de verificar-se altres dos effectes molt convenients: lo hu en la repulsa que esperaven en son generós de tots los enemichs de la província, y l'altre en la observança que del mateix fiaven y se asseguraven de totas las leys e immunitats de aquest Principat. Y que, axí, lo dit consistori, en las rahons referidas, offeria per sa part tots sos cuydados y attencions, en lo que sa alteza conexeria ésser en servey de sa magestat y seu propi, ab las veras que promet sa bona voluntat de tots. E sa alteza, agrahint la que sempre havia coneguda del consistori, offerie no res menys la sua per a tot lo que fos de sa major commoditat y beneffici de la província, a la qual desijava y procurava aliviar en tot lo que //39r// li fos possible y las occasions donassen loch, significant tot açò ab moltas paraulas de cumpliment, a les quals secundaron los senyors deputats ab altres sues. Y després de totas estas cortesies se despediren y se'n tornaren a la present casa, ab lo mateix acompanyament.

39v En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar, ab cotxos, per a continuar lo fer encantar y arrendar los drets del General ab la forma acostumada.

Dimars, a X. En aquest die ses senyories, entre les vuit y nou horas de la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en lo palàcio del sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat. Y, arribats a sa presència y fetas las degudas cortesies, se assentaren en ses cadires. Y, assentats, sa alteza los digué que la causa

a. a continuació una resolució, transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 888-889.

per la qual los havia enviats a cercar era per a ferlos a saber com ell se volia partir per a la campanya lo mateix die, y que, axí, los recomanave lo tocant als negocis de la província, y que si se offerian //40r// tractar alguns negocis ab los ministres de sa magestat, tindria a bé se tractassen y conferissen per via de conferència, y dient-los moltas altras cosas fahents per lo beneffici y conservació de la província, a tot lo que respongué lo senyor deputat ecclesiàstich a sa alteza que Nostre Senyor li donàs molt bon camí, y que ells estarian molt attents a tot lo que fos del servey de sa magestat, de sa alteza y beneffici de la província. Y aprés de haver tingut un rato de rahonament, ses senyories, fent las degudas cortesies, se despediren de sa alteza, y ab lo mateix acompanyament se'n tornaren en la present casa.

Dijous, a XII. En aquest die, lo magnífich Joan Carreres, donzell, racional del General y present casa de la Deputació, //40v// constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Francesch Descallar y Ollers, donsell, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant durant la absència y impediment de mossèn Francesch Descallar y Surribas, qui obté lo dit offici, son pare, ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars 1646, ordinari y guerra. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar de la present ciutat, per acabar de arrendar los arrendaments que faltan arrendar ab la forma acostumada[a].

44r Dilluns, a XVI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, la qual rebuda ab lo degut acato y reverència, <la qual> manaren fos continuada en lo present dietari, y està assí originalment cusida signada de letra A.

Dimars, a XVII. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet acerca del que per ses senyories los era estat proposat, si havent-se mort un visitador se podia //44v// fer extracció de altre en loch de aquell, lo qual vot manaren ses senyories ésser continuat en lo present dietari, y és assí originalment cusit signat de letra B.

a. a continuació una carta i un vot, transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 889-890.

Dimecres, a XVIII. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet acerca de la governació de les baronies de Martorell, lo qual manaren fos continuat en lo present dietari, y és assí originalment cusit signat de letra A[a].

47v Dijous, a XXVI. En aquest die vingué, en la matinada, en lo consistori de ses senyories mossèn Francesch Reverter, notari públich de Barcelona y scrivà major de la visita que vuy se fa en la present casa. Y arribat en ella, aprés de haver fetas las degudas cortesias, absents, emperò, del consistori lo senyor, deputat ecclesiàstich y lo senyor oÿdor militar absent de la present ciutat, explicà de paraula, de part dels molt il·lustres senyors visitadors, una deliberació feta per lo consistori de dits senyors visitadors, la qual liurà aprés autèntica en mans de ses senyories. Y, aquella presa per ses senyories, la legiren y manaren fos cusida en lo present dietari, signada de letra A. E respongueren a dit mossèn Reverter que en tot estarien molt advertits del contengut en dita deliberació, y per sa part farien lo que.ls tocave, en conformitat de aquella, a tota satisfacció del servey del General y dels dits senyors visitadors[b].

50r Dissabte, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories sobre algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

En aquest mateix die, vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la visita del General que de present se té en la present casa, lo qual, entrat en lo consistori, donà y entregà, de part dels senyors visitadors, a ses senyories còpia autèntica de una deliberació feta per lo consistori de[c] dita visita, la qual donà y entregà a ses senyories. Y ses senyories, aprés de legida, la manaren continuar en lo present dietari, y és assí cusida signada de letra A.

50v Octubre MDCXXXXVII

Dimars, al primer. Die del Àngel custodi.

51v Dijous, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses de-

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 890.
b. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 890-891.
c. a continuació ratllat ses senyories.

vant, acompanyats dels officials de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, per negocis tocants al batalló. En la qual conferència, assistiren las personas de la junta del batalló.

En aquest mateix die, tocades les oracions, arribà lo avís com lo sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat, ab escalada havia rendit y pres, a[a] ... del corrent, la vila y castell de Àger, que havia molt temps que los enemichs castellans la tenian occupada, prenent tota la guarnició a mercè de senyor, de tot lo que los catalans han fet moltas gràcia a Déu Nostre Senyor[b].

53r Dissabte, a XII. En aquest die, essent estada presentada, als deu del corrent, una suplicació a ses senyories per part de Andreu Saurina, que està assí originalment cusida signada de letra A, y attès que, al peu de aquella, fonch decretada, de manament del consistori, y remesa als magnífichs assessors per a què la vessen y fessen relació d'ella, y per esta rahó, havent-la ells feta lo die present a ses senyories, e inseguint vot donat de paraula, han deliberat y ordenat ses senyories ésser dita suplicació, com és dit, cusida en lo present dietari ab la oblata continuada al peu d'ella, y que de aquella se done còpia autèntica, per lo scrivà major del General, a dit Saurina per justificació de sa pretensió que al·lega y per a fer constar de ses deligències, com ho té suplicat.

Diumenge, a XIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta del sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, //53v// ab la qual los dona rahó de la presa de la vila y castell de Àger, rendida a forsa de[c] armes. La qual, aprés de legida, manaren fos continuada en lo present dietari y és assí originalment cusida, signada de letra A.

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona, hont assistiren lo senyor governador de Cathalunya y los senyors consellers per a fer gràcies, com feren, a Nostre Senyor Déu de la victòria que.ns havia donada recobrant la vila y castell de Àger, hont se cantà lo *Te Deum laudamus* hi.s féu la professó acostumada, la qual seguiren los senyors governador, deputats y consellers ab la forma acostumada.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
b. a continuació un avís, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 891.
c. a continuació ratllat ager.

Dilluns, a XIIII. En aquest die ses senyories, entre las set y vuit horas de la matinada, partiren de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant ab cotxos, a[a] //56r[b]// visitar les fonts del General, las quals miraren y regonegueren per vèurer si las canonades de la mara de ditas fonts estava bé y si convenia haver-se de adobar ninguna cosa en ellas, per obligar-los-hi lurs càrrechs quiscun any a fer semblant visita. Y, feta aquella, se'n tornaren ab la mateixa forma en la dita present casa, com és de costum.

Dimars, a XV. En aquest die vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per coses concernents la bona administració del batalló de la província. En la qual conferència (h)y assistiren las personas de la junta grossa del batalló y los magnífichs doctors de la Real Audiència micer Fàbrega y micer Tàpies, los quals estigueren assentats, los dos consistoris, ab dos fileras, ço és, lo dels senyors consellers a la mà dreta y successivament, a son costat, los dits dos doctors del Consell Real, y lo dels senyors deputats a la mà esquerra, y successivament, a son costat, los demés de la dita //56v// junta del batalló. Los quals, després de oÿts <a> dits doctors del Consell y despedits de sa presència, conferiren y tractaren lo que.ls aparegué sobre la rahó y causa que havia occasionada la dita conferència.

Dissabte, a XVIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor en medicina Luÿs Lafarga, lo qual, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, //57r// ha fet relació a ses senyories com Joseph Cortès, altre dels verguers ordinaris de ses senyories, està desganat de cambra y de alguna poca de febra, per rahó de la qual se deu cólrrer alguns dies perquè no se augmentàs y, per consegüent, no li és possible poder servir dit son offici. La qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present, y axí ses senyories manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers de dita ciutat per negocis y affers tocants al beneffici del General.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 891.
b. Foliació errònia: salta del f.54v al 56r.

Diumenge, a XX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona y oÿren lo offici de gràcias que la ciutat de Barcelona feye celebrar allà en honor y glòria de Nostre Senyor Déu // 57*v* // en acció de gràcias per lo rendiment de la vila y castell de Àger, re(n)dit a mercè de senyor al sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat. Y estigueren assentats alt en lo presbiteri, a la part de la epístola, y los senyors consellers a la part del evangeli, y a mà dreta estigué assentat lo senyor governador de Cathalunya ab la forma acostumada.

Dilluns, a XXI. En aquest die entrà en lo consistori de ses senyories, en la matinada, lo senyor don Francisco de Ayguaviva, embaxador del General de Cathalunya, y assentat en son degut loch y fetas las degudas cortesias, féu larga relació de la embaxada que, com a embaxador de ses senyories, havia reportada al sereníssim senyor príncep de Condé, primer príncep de la sanch real, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual trobà en lo camp de Tàrrega. Y aprés de haver referit largament tot lo que li havia passat, donà y entregàs en mans de ses senyories una carta de sa alteza, la qual, presa y desclosa, manaren fos continuada en lo present dietari y està assí originalment cusida signada de letra A[a].

60*r*[b] En aquest mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, ses senyories, consistorialment, partiren de la present casa a peu, acompanyats dels officials de la present casa, en lo monastir de Bethlem a les conclusions que en dit monastir se tenien, en les quals era estat convidat lo dit consistori.

60*v* Divendres, a XXV. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories monsiur Imbert, intendant de la armada de sa magestat en aquest Principat, lo qual entrat en consistori y assentat ab una cadira de la part dreta del consistori; y aprés estaven assentats ab altres cadiras alguns cavallers francesos que.l acompanyaven. Y aprés de fetas las degudes cortesies, féu sabidors a ses senyories com ell venia per intendant de la armada y que, axí, presuposat que sa magestat lo havia enviat, se offeria a ses senyories en tot quant fos de lur servey y de la província, precehint moltas altras cosas y rahons, totas en beneffici de la província. Y ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, respongué que ses senyories estimaven molt a sa magestat de què lo hagués enviat a esta província per occupar dit càrrech, y que en tot lo que lo consistori fos bo acudiria ab molta voluntat. Y aprés, se despedí de ses senyories ab molt gran demonstració de voluntat.

61*r* Dilluns, a XXVIII. En aquest die ses senyories, per medi de don Francisco Sala y Joseph Damians, ciutadà, enviaren a monsiur Imbert, intendant de sa armada de sa magestat en aquest Principat, una embaxada de paraula donant-li la benvinguda y norabona a esta ciutat de sa persona, representant-li lo gust que ses senyories havian tingut de sa arribada a esta ciutat, offerint-li de part de ses senyories tot lo que fos del servey de sa magestat y beneffici del Principat, junt ab altres paraules de cumpliment. E, aprés de tornats, dits embaxadors referiren a ses senyories en llur consistori com ells havian reportat a dit senyor intendant lo que ses senyories los havian ordenat. Y, aprés de referit tot lo sobredit, dit senyor Imbert los havia respost que estimava molt a ses senyories la mercè // 61*v* // y honra li feyen, y que en tota occasió experimentarien sa voluntat, junt ab altres moltes paraulas de compliment, de tot lo que ses senyories feren molta estimació a dits senyors embaxadors, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

Novembre MDCXXXXVII

62*r* En aquest die, entre las duas y tres horas de la tarda, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a peu, en casa del senyor virrey, lo qual arribà en la present ciutat lo die de aÿr, entre dotse y una de migdie, lo qual venia de la campanya de Leyda. Y, arribats a sa presència y fetas las degudas cortesies, se assentaren ab ses cadires, que ja estaven aparellades. Y, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la norabona de sa vinguda a esta ciutat y lo perabé del bon succés de la reducció de la plassa de Àger, y del impediment que havia occasionat als enemichs de sos pretesos progressos ab son gros de exèrcit que eren entrats en la Plana de Urgell, significant // 62*v* // a sa alteza la estimació y agrahiment ab què restava la província de las moltas mercès que tenia rebudes de sa mà, offerint-se molt promptes en tot lo que fore de son servey, ab moltas altras paraulas de cumpliment. Y, responent sa alteza ab altres semblants, digué que amava molt a esta província y que en tota occasió se podia promètrer tots sos cuydados per a tot lo que fos de sa major comoditat, donant en esta rahó molt grans evidències de sa bona voluntat. Y després de algunas altras paraulas de cortesia, los dits senyors deputats se despediren y se'n tornaren a la present casa ab lo acompanyament acostumat.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 891-892.
b. Foliació errònia: del foli 58v salta al 60r.

Dimars, a V. En aquest die ses senyories anaren en casa de la ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per a tractar algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

63r En aquest mateix die, a la tarda, partiren ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant tots ab cotxes, a besar la mà a sa alteza en palàcio, hont, arribats allà y assentats ab sas cadiras, li significaren, en parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que la experiència de las singularíssimas mercès que tenia rebudes esta província de sa nobilíssima mà los affiançave rèbrer-las de nou en dos caps que.ls havien obligat a presentar-se en sa presència. Lo hu era que judicaren serie molt del servey de sa magestat fos de la gràcia de sa alteza voler diferir la sua partida per a la cort fins se tingués notícia de què lo cardenal de Anix, qui és estat elet en virrey y son successor en aquesta província, serie serca d'ella, per a què la justícia axí gosàs de major resguardo y lo demés tota seguretat ab la assistència de sa alteza; y l'altre, que tingués a gust voler tornar la primavera y campanya vinent a esta mateixa província, per a redimir-la de las armas y angustias enemigas y constituir-la en millor estat per al real servey. Y que, axí, no conciderant-se algun inconvenient en ell ni en lo de sa alteza, la-y suplicaven ab molts grans veras y encariment.

Y, responent sa alteza a una cosa y altra, los digué //63v// que, quant al primer cap, no li serie ni ere possible poder diferir la sua partida, per tenir ordes molt apretats de la reyna, nostra senyora, y ésser molt necessària la sua assistència en la cort, per estar suspesas totas las matèrias de pau y guerra fins sia arribat allà. Y que, axí, la sua partida havie de ésser molt prest, majorment que tenie notícia que lo dit senyor cardenal elet virrey venie a tota pressa, y que pensave encontar-lo allà a la ralla de Cathalunya, y que, axí, la vaccació de virrey serie per un temps molt breu. Y quant al altre cap, los respongué que tots sabien la affició y cuydado ab què havie conduït los bons affers de esta província, y que, en esta conformitat, los assegurave procurarie sa tornada per a la primavera vinent, si la judicave a propòsit per al beneffici de aquest Principat. Y, per esta rahó, podien tots satisfer-se que no faltarie jamay a tot lo que fos més conforme a esta intenció, ajustant a ella moltas altras paraulas de cumpliments, a las quals satisferen sas senyorias ab altras consemblants. Y, després de moltas cortesias, se despediren y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

64r Dimecres, a VI. En aquest die, a la nit, hi hagué sarau en la present casa hi.s tingué en la sala dels reys, en lo qual assistí lo sereníssim senyor príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual estigué assentat debaix lo dosser de brocat del General, que estava posat al cap de la sala de la part del sortidor del terraplè. La sala estava posada a las mil maravellas, las damas y noblesa ricament posats. Agradà molt a dit senyor príncep y a tots los demés senyors que anaven en sa companya, y també als cathalans. Y dit senyor príncep pagà la confitura que.s donà a las damas, que fou ab molta abundància.

Dijous, a VII. En aquest die ses senyories, entre las set y vuit horas de la matinada, partiren de la present ciutat consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats del officials de la present casa, //64v// ab cotxes, y anaren al Born al auto públich que la Sancta Inquisició feya, en lo qual assistí lo sereníssim príncep de Condé, lochtinent y capità general de sa magestat, los senyors consellers y ses senyories, y los senyors inquisidors. Ses senyories estigueren en las finestras que acostuma estar lo consistori quant hi ha festas públicas en dit Born. Y també hi assistiren los demés tribunals. Y estant y assistint en dit acte ses senyories de dits senyors deputats, cerca de migdie, reberen un recaudo de part de dit sereníssim senyor loctinent y capità general dient que sa alteza los tenia que parlar. Y ses senyories, encontinent que veren que sa alteza se'n anava de dit acte, partiren des de la stància hon estaven consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials, dret a palàcio. Y arribats a la presència de dit senyor príncep y fetas las degudas y acostumades cortesias, los digué que la causa per la qual los havia enviats a cercar sols era per donarlos rahó com en aquell punt se partia per a París, y que, en lo que fos bo per beneffici de la província, estiguessen certs acudiria ab molta voluntat, com se veuria per la obra, y que esta província verificaria ab sa tornada, per a la primavera, (a)quí, ab las veras que li seria possible. A tot lo que respongué lo senyor //65r// deputat ecclesiàstich dient lo desconsuelo tant gran ab què restaven ses senyories y tota la província, però, altrament, molt aconsolats de què, tenint tant bon patró en la cort de sa magestat, serien ben mirats los negocis de esta província, y que suplicarien molt de veras a Nostre Senyor Déu li donàs bon camí y entera salut y vida, com ses senyories y tota la província desija y ha menester, junt ab moltas altras paraulas de compliment. Y, aprés de haver precehides moltas altras cortesias, se despediren de sa alteza ab molt gran demonstració de voluntat, y se'n tornaren en lo mateix aucto fins que fonch acabat, de hont, aprés, ab lo mateix acompanyament, se'n vingueren en la present casa.

Y encontinent, que devien ésser entre la una y duas passat (migdia), partí sa alteza de la ciutat ab un cotxe de quatre cavalls a la posta per a París, y se'n anà a dormir a la vila de Hostalrrich, hont arribà a las onse horas del mateix die, segons se'n tingué certa notícia.

66r Dimecres, a XIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreras, donsell, racional del General y present casa, lo qual ha fet relació com mossèn Francesch Descallar y Ollers, donsell, servint lo offfici de sobrecullidor del General de la part de levant durant la absència de mossèn Francesch Descallar y Surribas, son pare, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny 1646, ordinari y guerra, acceptat lo libre de la taula de Bellver. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dijous, a XIIII. En aquest die, en la tarda, tornà en la present ciutat lo senyor Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar, lo qual havia molts dies que faltava en lo consistori per negocis y affers seus propis.

67r Dimars, a XVIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Steve Torrabruna, corredor públich y jurat del General, lo qual, en virtut del jurament que en lo ingrés de son offici té prestat, ha fet relació a ses senyories com ell ha encantat y subhastat, per los[a] lochs sòlits y acostumats de la present ciutat, los ús de fruyt de tota aquella casa ab un portal rodó obrint al carrer de la Frenaria y una botiga junt ab dita casa, que antes era drogueria, ab tres portals obrints, lo hu en lo dit carrer de la Frenaria y dos altres al carrer de la Librateria, la qual botiga fa cantó al dit carrer de la Frenaria y també al carrer de la Librateria. La qual casa y botiga lloga, per exequució del General de Cathalunya contra Domingo Prats, adroguer, debitor al General, instada per temps de tres anys contínuos, los quals comensan a córer del die present en avant. Y a bé ditas casas ha encantadas molts dies contínuos y no ha comparegut persona alguna que hage offert major preu per quiscun any per ditas casas que Joseph Framades, adroguer, ciutadà de Barcelona, // 67v // lo qual ha offert per dit ús de fruyt de dits tres anys tres-centas liuras, ço és, cent liures per quiscun any pagadores de mig en mig any anticipadament, a ús y costum de Barcelona; y que, com a més donant y offerint, li ha liurada la tabba feta per rahó de la venda de dit ús de fruyt, de tot lo que ha fet relació a ses senyories, la qual ses senyories manaren fos continuada en lo present dietari. Present(s) per testimonis Miquel Cabanyes, adroguer, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a XX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en la casa hont se cullen los drets del General y bolla, per a assistir a la venda de alguns fraus que ja eren declarats.

68v Dimars, a XXVI. En aquest die ses senyories juntaren las quinse personas electas per negocis del doctor micer Francesch Martí y Viladamor, en la qual junta se llegí, per lo scrivà major del General, una informació rebuda, *ad futuram rei memoriam*, en la cort del veguer de Barcelona, en la qual junta se prengué resolució que ses senyories fossen servits juntar las personas dels tres estaments y allí legir la dita informació.

Dijous, a XXVIII. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, ses senyories juntaren las persones dels tres // 69r // estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, en la present casa, cridats del die de aÿr. Y aprés de estar junts, per faltar en dits brassos estament ecclesiàstich, no.s pogueren convocar y, axí, los demés estaments, militar y real, se disgregaren y ses senyories deliberaren que fos feta crida pública per los lochs acostumats de dita ciutat per a què totes les persones dels dits tres estaments que, de present, se trobassen en dita present ciutat fossen, lo die present, a les dues horas passat migdie, en la present casa de la Deputació per a aconsellar a ses senyories lo que devien fer y obrar acerca del que.ls serà proposat.

En aquest mateix die, a la tarda, ses senyories juntaren brassos, en los quals entrevingueren las persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, en la present casa, ab veu de pública crida del die present, en los quals entrevingueren les persones següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell; fra don Diego de Boxadors, del hàbit de sanct Joan; //69v // lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra Miquel Pinyol, del orde de sanct Benet. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Desbosch y de Santvicents, protector del bras militar; Domingo de Moradell, don Phelip Ferreres, Joan Francesch de Vilamala, Pau Amat major, don Gerònim de Gàver, Narcís Ramon March, don Gerònim Miquel, Galceran Dusay, Francisco de Gualbes, don Jaume de Erill, Joan Batista de Monsonís, Agustí de Forés, don Joan de Camporrells, Isidoro de Forés, Pere Pont, Narcís Roger, Gerònim Cornet, Francesch Ser-

a. los *interlineat damunt de* per.

ra, don Aleix de Semmanat, //70r// Sever Soler, don Francesch Cartellà, Jospeh Serra, Joan Carreras, Gerònim de Calders, don Lorens de Sinisterra, Gerònim Aleny, Phelip de Boxadors, Nicholau de Melgar. Per lo estament real, los senyors: conseller en cap de la present ciutat micer Pere Pineda, Ramon Illa, Luýs Bataller, Joan Batista Pastor, micer Barthomeu Soler, Rafel Cerdà, Joan Pau Bruniquer, micer Gismundo Boffill, Barthomeu Perpinyà, Francesch Saurina, Joseph Miquel Quintana, //70v// Joseph Damians, Francisco Vinyolas y Gerònim Roig. Als quals parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Com a instància dels síndichs dels molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent y del molt i.lustre braç militar sia estada rebuda una informació judicial *ad futuram rei memoriam* en la cort del magnífich regent la vegueria de Barcelona sobre matèria de excessos del doctor micer Francesch Martí y Viladamor, de què ja donà alguna intel·ligència de paraula per algunas personas en los brassos que últimament se tingueren, y de què aprés se'n ha donat notícia al savi Consell de Cent, en lo qual, als dotse de octubre passat, fonch legida la dita informació, y en ell se resolgué, com se veurà en la deliberació de dit Consell que ara, de present, se llegirà a vostra senyoria. Y com, en dies passats, sia estada donada còpia a ses senyories de dita informació, la qual los fonch entregada per las personas eletas de las dos casas que tenen a càrrech la direcció dels negocis contra[a] //99r// lo dit doctor Martí. Y sobre açò, volent ses senyories satisfer-se dels mèrits de dita informació, havent convocades les quinse persones electas en la present casa, y en ella, a 26 del present, sie estada manada legir per lo scrivà major del General, de parer de les quals se resolgué era convenient se reportàs y llegís dita informació en estos brassos, per ço, conformant-se los deputats ab la resolució y parer de dita Quinsena, proposan a vostra senyoria la dita informació, que ara se'ls legirà per dit scrivà major, per a què, oÿda y premeditada aquella y sas qualitats, sien servits aconsellar a dits deputats lo que deuen fer y obrar en la rahó referida y, altrament, en servey de sa magestat y beneffici de aquest Principat, com axí ho suplican a vostra senyoria».

Resolució. E, legida dita proposició per lo scrivà major ab alta veu, en presència de dits brassos, y demés papers en ella mencionats, lo dit senyor deputat ecclesiàstich donà còpia de aquella al senyor conseller en cap, lo qual, aprés de presa, se'n anà en casa de la dita present ciutat a consultar ab los demés senyors consellers, sos companys, los quals, per dit effecte, estaven junts. Y, al cap de una estona, tornà dit senyor conseller //99v// y aportà son vot en scrits, lo qual fonch legit, en presència de dits brassos, per dit scrivà major. Y aprés, per son orde, anaren votant las demés persones dels dits tres estaments. Y finalment, després de votats tots, resolgueren y aconsellaren a ses senyories dels senyors deputats que, acerca la matèria proposada, vejan, ab les persones que tenen nomenades per lo mateix negoci, lo que poden obrar y lo que deliberaran poder fer ho posen en exequució.

Dissabte, a XXX. En aquest die, entre las onse y dotse horas abans migdie, se féu extracció de consellers de la //100r// ciutat ab la forma acostumada, y foren extrets los molt il·lustres senyors: Antoni Seguí, ciutadà honrat de Barcelona, en cap; Luýs Móra, doctor en medicina, segon; don Rafel Casamijana, ters; Aloy Planes, mercader, quart; Francesch Revarter, notari de Barcelona, quint; Jaume Mur, peller, sisè. Y en obrers foren extrets los senyors: Francesch Descallar y Surribas, donsell[a]; ... Vilaseca, apothecari, ciutadà de Barcelona.

Dezembre MDCXXXXVII

Dilluns, a II. En aquest die lo doctor en arts y en medicina Joan //100v// Maresch, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Francesch Melies, guarda ordinària del General en lo portal de Sant Antoni, està detingut en lo lit de malaltia corporal, ab un mal incurable que té en la cara, de tal manera que jau en lo llit y no li és possible poder acudir a la servitut y obligació de son offici. La qual relació, ha dit, feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, lo magnífich Pere Màrtir Costa, notari, scrivà de la deputació local de la vila de Puigcerdà, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de scrivà de la dita deputació local de Pugcerdà, per justas causas son ànimo movents; suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant, (etcètera). Presents per testimonis Joseph Cortès, valer; Gerònim Galí, y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació una deliberació y un informe, transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 892-911.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

[*1647*]

Dimars, a III. En aquest die, constituït(s) personalment en lo consistori[a] //102*r*// de ses senyories los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, los quals han donat y entregat a ses senyories lo vot per ells fet, lo qual és del tenor següent:

«Consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General, trobant-se disposat en la constitució única, títol "De la audiència de governador *vice regia*", que si se esdevindria que si en tot lo Principat de Cathalunya no y haurà primogènit ni lochtinent nostre, en tal cas, los dit vuit, e per las causas criminals los dits dos jutges de cort, hagen seguir la audiència del portanveus de governador de Cathalunya. Y, en dit cas, lo assessor del dit portantveus de governador presidesca en dita audiència e hage de termenar (e) exclòurer las causas civils e criminals, segons la forma demuntdita, en la audiència e Consell Real, etcètera, procehint vuy lo spectable protantveus de governador la audiència *vice regia*. Y per quant lo doctor micer Camps y Gorí feya y exercia lo offici de assessor de dit portantveus de governador ans que la audiència de governador *vice regia* no procehís, no presidint dit micer Camps en dita audiència del govenador *vice regia*, no determina ni clou las causas civils y criminals, si se contrasta a la dita constitució //102*v*// única del títol "De audiència del governador *vice regia*" y a altres constitucions de Cathalunya».

«Jhesús Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres deputats y oÿdors de comptes als assessors y advocat fiscal del General infrascrits, attès no.s té notícia que lo doctor micer Francesch Camps y Gorí sie assessor ordinari del spectable portantveus de governador de Cathalunya, que, a sser-ho, aportaria la talar garnatxa insígnia que, de molts anys, ha usada portar los assessors ordinaris del dit portantveus de governador, y no haguera exercit, com exerceix, lo offici de assessor ordinari de governador. Y la mencionada constitució única del títol "De la audiència del governador *vice regia*", parla del assessor ordinari de dit governador y axí de aquell qui, per lo senyor rey, és estat nomenat en assessor ordinari, o quant lo tinga, si lo tal assessor ordinari estarà ausent, pot dit portant veus de governador assumir-se en assessor en loch del dit assessor ordinari ausent, per estar axí disposat per las generals constitucions del present Principat. Y axí, per las ditas rahons, com altrament són de ús y parer que, a bé dit micer Camps y Gorí //103*r*// no prescindesca en la audiència de governador *vice regia* ni determine las causas, no.s contrafà a dita constitució única del títol "De la audiència de governador *vice regia*" ni a altre constitució de Cathalunya, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladomar, fisci Generalis advocatus. Soler, assessor».

Dimecres, a IIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, mercader sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça abril, maig y juny 1646, ço és, general y guerra. Faltan los llibres de Balaguer y sa col·lecta, Tortosa y sa collecta, Tarragona y sa col·lecta, Ulldecona, Alcanar, La Sènia, Xerta, Amposta y Leyda y tota la col·lecta, per occasió de la guerra. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dijous, a V. En aquest die, constituït en lo consistori de ses senyories //103*v*// lo magnífich Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la visita del General que, de present, se té en la present casa, lo qual, de part dels senyors visitadors, donà y entregà a ses senyories la deliberació feta en lo consistori de dita visita, ab la qual se demana a ses senyories sien servits girar-los, per gastos de aquella, dos mil y sinch-centas liures. La qual deliberació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«*Die quinta mensis decembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo*. Los molt il·lustres senyors visitadors del General de Cathalunya, ço és, los tres instructors de processos y lo senyor canonge compter, absents los altres, consistorialment ajuntats, attenents sas senyorias que (per a) poder continuar dita visita tenen precissa necessitat de diner, per ço, deliberen que, de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats de dit General de Cathalunya sien servits deliberar y manar giren, de pecúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes de dit General, dos mil y sinch-centas liuras moneda barcelonina per ara y a bon compte dels gastos fahedors y, particularment, per acabar de pagar los calculadors[a] //105*r*// de la present visita, que van acabant son exercici, y demés coses convenients per la dita visita. Y per què la present deliberació tingue son degut effecte, sie notificada a dits senyors deputats per lo procurador fiscal de la present visita.

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 2, pàgs. 911-912.

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 912.

Pro Franciscus Ravarter, scriba major visite Generalis Cathalonie. Franciscus Bosch, notarius publicus civis Barchinone.»

Divendres, a VI[a]. En aquest die se conferí Joan Pau Bruniquer, scrivà major del general, per orde del consistori dels senyors deputats al consistori dels senyors visitadors, y allà, en nom dels dits senyors deputats y de son manament, los explicà que, si bé ses senyories estaven promptes per girar las dos mil y sinch-centas liuras que lo die de aÿr los demanaren per affers de la visita, emperò, que havia aparegut a dits senyors deputats, per son descàrrech y antes de fer la girada de dit diner, fer memòria a dits senyors visitadors dels apuntaments que eren estats proposats en brassos generals sobre los gastos fahedors per las visitas, continuats en dietari de la casa de la Deputació sots jornada de 17 de agost 1641, y de la resolució dels dits brassos generals feta als 19 dels dits mes y any, de què se'ls donave, com se'ls ha donada, // 105*v* // còpia autèntica, per mà pròpria de dit scrivà major, per a què dits senyors visitadors fossen servits vèurer y advertir lo contengut en ells. Y si, altrament, lo disposat en ells occasionava algun reparo en lo gasto y diner que ara se demana per dita visita, offerint dits deputats, per quant se'ls avise altra cosa sobre açò per part de dits senyors visitadors, giraran encontinent per sa part las ditas dos mil y sinch-centas liuras demanades. E los dits senyors visitadors, després de rebuts los dits apuntaments y resolució de brassos sobre chalendats, y parlant lo senyor don Joan de Castellbell presidint, respongueren que mirarien dits papers y tornarian resposta a dits senyors deputats.

E lo mateix die, responent los dits senyors visitadors al recaudo precedent que.ls ere estat reportat per dit scrivà major, enviaren los magnífichs assessor y advocat fiscal de la visita al consistori de dits senyors deputats hi.ls digueren y asseguraren que la visita ere anada molt remirada en los gastos fets, y que ho aniria també en los fahedors, certificant que no.s gastaria cosa supèrflua, sinó molt precissa y necessària, y que axí, per ara, eren menester las dos mil y sinch-centas liuras demanades, offerint que, per lo demés que seria necessari per conclusió dels gastos de la dita visita, anirian molt remirats y cercenarian // 106*r* // tot lo que fos possible, tenint mira a què lo General està tan exausto.

Dilluns, a VIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per cosas convenients lo beneffici públich.

106*v* En aquest mateix die ses senyories cridaren en consistori la junta de la Quinsena, nomenada per negocis del doctor micer Francesch Martí y Viladamor, en la qual proposaren la resolució dels brassos que, últimament, són estats tinguts als 28 de novembre proppassat. Y llegida y entesa aquella en dita junta, fonch per ella resolt y aconsellat a sas senyories que no devien fer altra cosa, en las del dit micer Martí, que procurar se li declaràs la causa que en la present casa se aporta contra de ell, instanciant se fassa ab tota brevedat, attès que de la declaració d'ella depenja molt gran conveniència per al consistori y per la cosa pública. Yque, axí, se recomanave y encarregave molt al dit consistori ho fes fer ab tota puntualitat en dita conformitat.

107*r* Divendres, a XIII. En aquest die, per medi dels senyors lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, y Francesch Puiggener, donsell, enviaren al spectable don Joseph de Biure y Margarit, portantveus del General, governador *vice regia*, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Són continuades les quexes tenen los deputats y oÿdors del General de Cathalunya, tant diversos síndichs de universitats, viles y lochs com també de molts particulars, en rahó de les çivades se fan donar los soldats. Y aquellas pagan a raó de vint-y-sis sous quartera, pagant las universitats y particulars aquella a raó de vint-y-vuit y trenta reals quartera, del que resultan molts grans danys, axí a les universitats com també // 107*v* // als poblats en aquelles, per lo que representan a vostra senyoria lo dit excés y esperan manarà donar remey, lo que rebran a singular favor de vostra senyoria i dits deputats y oÿdors».

E aprés, als quinse de dits mes y any, dits senyors embaxadors tornaren resposta a ses senyories de la dita embaxada, dient que aquella havien reportada y explicada a dit senyor governador y donada còpia de aquella, si y de la mateixa manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que dit senyor governador los respongué que ell havia procurat, y procurava contínuament, lo remey acerca del que se li representà ab dita embaxada, y que desijava poder-ho acomadar a tota satisfacció dels paysans, y que ara de nou procurarà, ab majors veras, donar gust a ses senyories y al Principat.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi dels dits senyors sacristà Viver y Francesch Puiggener, enviaren al molt il·lustre senyor inten-

a. a continuació, interlineat al marge esquerre visita.

dant de sa magestat en aquest Principat la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor intendant. Los soldats del tercio del sereníssim senyor duch de Anjou, los quals, pochs dies fa, arribaren a la present ciutat, y després de desembarcats foren alotjats en la dressana de la present ciutat, y, en lo temps estigueren //108r// alojats en dita dressana, romperen ab violència y forsa quatre portas estaven clavades en los portals de unas stàncias a hont estaven alojats, y cremaren aquelles y se'n aportaren los golfos, los quals estaven en ditas portas clavats; lo qual dany importa més de tres-centas liuras catalanes, segons la relació tenim dels experts que han visurat y estimat dit dany. Y, tenint obligació lo General de Cathalunya de conservar dita dressana y fer las obras convenients en aquella, han de acudir de fer de nou dites portes y refer tot lo dany han causat dits soldats, representan a vostra senyoria los deputats de dit General de Cathalunya per a què se retinga dels dits soldats y del sou de aquells la sobre expressada quantitat, y aquella liurar o entregar fasse als dits deputats per a què, axí, reste satisfet dit dany, lo que rebrà a singular favor de la mà de vostra senyoria».

Y de la mateixa manera, dits senyors embaxadors feren relació a ses senyories en lur consistori com ells, dit die de quinse del corrent, havian reportat la dalt dita embaxada a dit senyor intendant. Y que, aprés de haver-li donada còpia de aquella, los havia rspost que ell donaria de tot rahó a sa magestat y que procuraria, per tots los medis possibles, alcansar la reintegració y esmena de dit dany causat en ditas atarassanas per dits soldats, lo que faria ab molta voluntat, y que per açò ho scriuria a sa magestat.

108v Dissabte, a XIIII. En aquest die <d>els senyors deputats reberen en lur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi del senyor don Phelip de Surribas y del doctor micer Jacinto Fàbregues, ciutadà, una embaxada de paraula, ab la qual donaren plena notícia a ses senyories de la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut lo die de aÿr, explicant, primer de paraula, la dita resolució y aprés dits senyors embaxadors donaren còpia de aquella a ses senyories, la qual manaren fos continuada en lo present dietari. *Consuatur papirus signatus litera A*. E encontinent, ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que estimaven a ses senyories la mercè los feyen, y que ells estaven tan agrahits que procurarian en tot conformar-se, per lur part, ab la prudent y sàvia resolució presa per dit savi Consell de Cent. Y aprés de despedits dits senyors embaxadors, los senyors deputats, encontinent, per medi dels nobles don Jacinto Vilanova y Joan Pau Bruniquer, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers una embaxada[a], //110r// representant de paraula a sa senyoria la mercè y honra los havian fet ab la embaxada, lo die present enviada, fent-los sabidors de la prudent resolució del savi Consell de Cent, y que ses senyories estaven molt promptes en conformar-se a d'aquella per lur part, en conformitat de la acostumada correspondència que sempre hi ha hagut entre las dos casas. A tot lo que dits senyors consellers havian respost a ells, dits embaxadors, ab paraulas de molt gran cumpliment, que restaven molt agrahits de la offerta que ses senyories los feyen, a damés que la causa era universal y comuna a tota la província. Y manaren que tot lo demuntdit fos continuat en lo present dietari.

Y en continent, ses senyories nomenaren, per conferir las matèrias de què resultan de la deliberació reportada a ses senyories per part del savi Consell de Cent, las dotse persones dels tres estament següents, ço és: per lo estament ecclesiàstich los senyors doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona; lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona; lo doctor sacristà Viver, canonge de Urgell; mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona. //110v// Per lo estament militar, los senyors don Gerònim de Gàver, don Francisco Sala, Francesch Puiggener, don Joseph Olmera. Per lo estament real, los senyors Francisco Vila, Gerònim Romeu, micer Jacinto Fàbregues, Joseph Damians.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del dit General, en casa de la ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers. En la qual conferència assistiren las dotse personas eletas per la dita ciutat y també las nomenades per ses senyories, hont se tractà y conferí sobre los excessos dels soldats en sos alojaments, y altrament, de la falta de justícia y demés altras cosas concernents lo beneffici y quietut d'esta ciutat y província.

111r Dilluns, a XVI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, scrivà de manament, de part del spectable don Joseph Biure y Margarit, portantveus de(l) general governador de Cathalunya, lo qual, obtinguda licència de ses senyories, donà, de part de dit senyor governador, a ses senyories un recaudo, lo qual explicà primer de

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 912-913.

paraula y després donà en scrits, y és del tenor següent:

«Lo governador de Cathalunya fa, per sa part, totas las diligències possibles en lo reparo dels delictes que.s cometen dins la present ciutat y fora d'ella, y excessos comesos per los soldats en los alojaments y demés cosas que vostra senyoria li ha representat ab algunas embaxadas, y desija fer-ne de majors // 111*v* // si és possible. Y, per millor acertar ab ellas y obrar en conformitat, estimaria tenir una conferència ab vostra senyoria y los senyors consellers, per la qual aguardarà a vostra senyoria lo die de vuy a las tres horas en sa casa; que, ab lo bon parer de vostra senyoria y ab la assistència li offereixen, esperan se pendrà la resolució més convenient per servey del rey, nostre senyor, pau y quietut d'esta ciutat y tota Cathalunya».

Lo qual, rebut per ses senyories, respongueren que ells acudirian la hora assenyalada.

En aquest mateix die, ses senyories, en la tarda, entre las duas y tres, partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del spectable portantveus de general governador, hont ja.y eren los senyors consellers de la present ciutat. Y allí tractaren, molt per menor, acerca del reparo dels excessos dels soldats y alojaments de aquells, la qual conferència durà cerca de quatre horas. Y aprés, tornaren en la present casa, cerca de las set de la nit.

Dimars, a XVII. En aquest die, en la matinada, vingueren en la // 112*r* // present casa los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, acerca dels excessos dels soldats y alojaments de aquells. En la qual conferència assistiren y foren presents las vint-y-quatre personas, ço és, dotse nomenades per part de la ciutat y las dotse nomenades per part de ses senyories, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de quatorse del corrent.

Dimecres, a XVIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, scrivà de manament, lo qual, de part del spectable senyor portantveus de general governador, donà y entregà a ses senyories un recaudo, lo qual explicà de paraula y després donà en scrits, y és del tenor següent:

«Sobre las instàncias que vostra senyoria y los senyors consellers han fetas al governador de Cathalunya acerca de la administració de la justícia y remey dels excessos dels alojaments, aprés de haver conferit las matèrias ab vostra senyoria y los senyors consellers, ha juntat vuy las tres // 112*v* // salas, en las quals, desijós tots de cumplir ab la obligació de sos officis y de obrar, axí en lo un cap com en l'altre, ab tota satisfacció, los ha paregut seria molt a propòsit de què vostra senyoria y los senyors consellers anomenassen personas per conferir lo que convingués ab los ministres reals. Si vostra senyoria los apar convenient, podrian, si són servits, anomenar las personas de prompte, perquè lo die de avuy poguessen comensar las conferències. Y havent arribat a tractar particularment dels excessos dels soldats continguts en lo memorial que, en nom dels síndichs de la Conca de Barbarà, de Urgell y de Sagarra, se ha donat a vostra senyoria, havent de comensar per la averiguació, ha aparegut impossible, per no dir-se lo loch a hont se són fets los excessos ni quins soldats los han fets, ni en quin temps, y axí han judicat necessari informar-se dels síndichs del sobredit. Si vostres senyories són servit(s) de remètrer-los a dit governador, se podran averiguar, que és lo camí per a hont se ha de arribar al càstich del passat y remey del prevenir, en lo que dit governador y Consell Real offereixen obrar tot lo que per sa part los serà possible».

Al qual, ses senyories respongueren que mirarien lo contingut en dita scriptura y tornarian resposta a sa senyoria.

113*r* En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per los negocis corrents de alojaments y excessos fan los soldats en aquest Principat, y en dita conferència assistí y fonch present lo molt il·lustre senyor de Marca.

En aquest mateix die, a les vuit horas de la nit, partí de la present ciutat Pau Nasples, correu, despedit a tota diligència a la cort de sa magestat, per part de ses senyories y de la present ciutat, ab cartas per a sas magestats y demés ministres de la cort.

Divendres, a XX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels // 113*v* // officials del General, en la Llotja de la mar de la present ciutat, y aprés anaren a regonèxer las casas dels botigués, com és de costum y obligació per rahó de lurs càrrechs.

Diumenge, a XXII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present

ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per a tractar de las cosas concernents al beneffici de la província, acerca dels alotjaments y excessos cometan los soldats. En la qual conferència assistiren las dotse persones nomenades per ses senyories acerca de dita matèria.

Dilluns, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels // 114*r* // officials de la present casa, en la Lotja de la mar per a arrendar, com arrendaren, la bolla de las vilas de Arbeca y Las Borges, de la col·lecta de Leyda, a Pau Cerdà, negociant, ciutadà de Barcelona, per preu de tres-centes y una liura per quiscun any.

Dimars, a XXIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas convenients al beneffici de la província.

Incipit annus MDCXXXXVIII

Dimecres, a XXV. Die de la Nativitat del Senyor, entrant lo any MDCXXXXVIII.

114*v* Dissabte, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat.

115*r* Dijous, a II. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis y affers concernents lo beneffici de la província. Y també assistiren en dita conferència las dotse personas eletas per cada una de les cases de la Deputació y Ciutat.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en llur consistori, de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors Joan Francesch de Vilamala, donsell, don Gerònim de Miquel y Luýs Bataller, ciutadà, la embaxada en scrits, la qual explicaren primer de paraula y aprés donaren en scrits, del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Los clamors de molts pobles de est Principat, occasionats // 115*v* // de las sobras en los alojaments dels soldats, per ferse los alotjaments sobredits contra los pactes, usos y generals constitucions de est Principat, que han mogut lo ànimo de vostra senyoria a solicitar la averiguació y reparo de ells, juntament han impel·lit al bras militar, per medi de esta embaxada, ha donar gràcias de las diligències fins vuy per vostra senyoria fetas, y ha suplicar-li sia servit continuar-las enviant de nou, si serà menester, ha rebre informacions, y per ço, ellegir persones de tota entera satisfacció, attès la gravedat de las matèrias demana averiguació molt calificada, y juntament, dilegenciar lo reparo dels danys averiguats y lo remey en lo sdevenidor, que serà fer lo[a] servey de Déu, cumplint vostra senyoria a las obligacions de son offici, y lo de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, conservant ab sos pactes, usos y constitucions d'est Principat <y> lo beneffici universal, del que lo bras ho estimarà a vostra senyoria, de la maduresa de qui se promet tots acerts».

E ses senyories, aprés de haver oÿt a dits senyors embaxadors y legida dita embaxada, respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que ells anaven fent y farian tot lo que porian, en orde al que los ere estat representat.

116*v* Dijous, a VIIII. En aquest die, per part dels jurats y vila de Lloret, fonch representat a ses senyories los papers y scripturas que estan assí originalment cusides, signades de letras A, las quals, de orde de ses senyories, són continuades en lo present dietari perquè, en tot temps, conste de la reintegració dels drets que ab ells se salven en servey de la Generalitat y de sos officials taulers[b].

122*r* Dimars, a XIIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories los senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdor militar y real, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la pressent casa, y d'esta manera se'n entraren en consistori, a hont estaven los demés senyors consistorials. Y assentat en son acostumat loch y aprés de haver tractat molt largament ab ses senyories acerca dels allojaments dels soldats, y haver ses senyories respost los inconvenients que resultan de dits inconvenients[c], se alsà dit senyor de Marca hi.s despedí de ses senyories, y los dits senyors oÿdors lo acompanyaren fins al dit cap de la escala, ab la mateixa forma que.l havian rebut.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi del senyor don Joseph Soler, ardiaca y canonge

a. a continuació ratllat remey.
b. a continuació aquestes escriptures, transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 913-914.
c. inconvenients per allojaments.

de la Seu de Barcelona, // 122v // y Francesch Puiggener, donsell, enviaren al excel·lentíssim senyor de Marzín, tinent general de la guerra que sa magestat té en aquest província, un recaudo o embaxada de paraula que ses senyories los havian ordenat. E aprés, al 15 de dit, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en lur consistori com ells, lo die de aÿr, se eren conferits en la casa de dit excel·lentíssim senyor de Marzín, y arribats a sa presència li havian donat, de part de ses senyories, la norabona de sa vinguda a esta ciutat, representant-li la alegria y contento que ne havian tingut, offerint-li, de part de ses senyories, tot lo que fos del servey de sa excel·lència, a tot lo que acudirien ab molta voluntat. Y que, aprés, dit excel·lentíssim senyor los havia respost, ab demonstració de molt gran voluntat, que estimava a ses senyories la mercè li feyen, de què restava molt obligat, pregant a Déu se offerescan moltas cosas del gust y servey de ses senyories perquè[a] pugan experimentar lur voluntat y desig que té de servir a ses senyories y a la província.

Dimecres, a XV. En aquest die, tornà a la present ciutat Pau Nasple, correu de cavall, lo qual ere estat enviat per ses senyories a la vila de París, a tota diligència, ab cartas per a sa(s) magestats y demés senyors ministres. Y, entrat en lo consistori, féu relació a ses senyories de son viatge hi.ls donà y entregà cartas de sa(s) magestats y altres, que estan assí cusidas signades de letras A, B, C, D, E y F[b].

142r Dijous, a XVI. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Y, aprés de estar junts, vingué en dita conferència lo senyor de Marca, hont se tractà de algunas cosas concernents lo beneffici de la província y, principalment, sobre lo que sa il·lustríssima representà de paraula, com està contengut en un paper que està assí cusit signat de letra A[c].

En aquest mateix die, lo<s> magnífich<s> Joan Carreres, donsell, racional del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francisco Descallar y Ollers, donsell, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant durant la absència de Francesch Descallar y Surribas, son pare, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça juliol, agost y setembre 1646, sens faltar ninguns libres, de general y guerra. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

142v Divendres, a XVII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, Onoffre Piquer, òlim botiguer de teles y vuy negociant, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Magí Vallerí, scrivà del magnífich deffenedor y guarda del General en la taula de la present ciutat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Francesch Lentiscla, notari públich de Barcelona, als 19 de novembre 1644, que.s assí originalment cusida signada de letra A, en dit nom, ha presentat a ses senyories la supplicació del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Magí Vallerí, peller de la present ciutat de Barcelona, té y posseheix lo offici de scrivà de deffenedor y guarda del General de Cathalunya, y, en poder de Francesch Lentiscla, notari públich de Barcelona, als 19 del mes de novembre 1644, féu procura a Onoffre Piquer, botiguer de teles (de) dita ciutat, ab poder exprés de cedir y renunciar lo dit offici de scrivà del deffenedor y guarda del General de Cathalunya, en poder de vostra senyoria y de altra qualsevol persona que, per dites coses, tinga a poder en[a] favor de la persona al dit procurador ben vista, tantas y quantas vegades o sempre y quant al dit procurador aparexerà, y per suplicar a vostra senyoria admetan la dita renunciació del dit offici // 143r // y fassan posar en pocessió de aquell la persona anomenarà dit Piquer. Per ço y altrament, dit Onoffre Piquer, usant del dit poder a ell concedit, renuncia lo dit offici en mà y poder de vostra senyoria, fent ostensió de la dita procura *prout ecce*, perquè sia posat del ell mateix dit Onoffre Piquer, suplicant a vostra senyoria admeta dita renunciació y lo dit offici posat en cap del dit Onoffre Piquer, manant-lo posar en actual y real pocessió de aquell en la acostumada forma, que, a més de ser axí justa, dit suplicant ho tindrà a gràcia y mercè de vostra senyoria. *Officio, et cetera, altissimus, et cetera.*

Conciderant ses senyories[b] lo contengut en aquella ere de rahó y justícia, respongueren que admetian la dita renunciació de dit offici feta en mà y poder de ses senyories en favor de ell, dit Piquer, attès dit offici ere dels antichs y dels que es podian vèndrer y alienar, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Monserrat Albià, passamaner, Jaume Cases, velluter, y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació repetit perquè.
b. a continuació aquestes sis cartes, amb les seves respectives traduccions, i una relació, transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 914-919.
c. y principalment ... letra A *interlineat.*

a. a continuació ratllat qualsevol persona que per dites.
b. ses senyories *interlineat damunt* conciderant lo.

144r Dilluns, a XX. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, acerca de algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a XXI. En aquest die ses senyories convocaren la junta de les nou persones que, altrament, tenen ja nomenades y elegides, en la qual proposaren la carta que, als quinse del corrent, reberen de sa magestat per correu propri, que està continuada en lo present dietari sots la dita jornada; y axí també, la deliberació que fonch feta per lo savi Consell de Cent als 17 del mateix, que està assí cusida signada de letra A, en rahó de altra consemblant carta que la ciutat havia rebuda del rey, nostre senyor, lo mateix dalt dit die y per dit correu. E la dita junta, després de entesa y premeditada una cosa y altra, resolgué y aconsellà a ses senyories que devian conformar-se ab la mateixa deliberació del savi Consell de Cent, attès que sa resolució era tant prudent y conforme al beneffici de la província, y que en la resposta fahedora a sa magestat deuen ses senyories attèndrer y procehir en tot ab la modificació que aparega més convenient al servey y utilitat del present Principat[a].

146r Dimecres, a XXII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la visita del General que de present se té en la present casa, lo qual, de part dels senyors visitadors, donà y entregà a ses senyories la deliberació feta en lo consistori de dita visita, ab la qual se demana a ses senyories sien servits girarlos, per gastos de aquella, sis-centas liures. La qual deliberació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«*Die vigesima secunda mensis januarii, anno a Nativitate Domini* MDCXXXXVIII. Los molt il·lustres senyors visitadors, tres instructors de processos, consistorialment ajuntats, attenents sa senyoria que per poder continuar dita visita tenen precissa necessitat de diner, per ço, deliberen que, per part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya sien sas senyories servits deliberar y manar girar, de peccúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del dit General, sis-centas liuras moneda barcelonina per ara y a bon compte dels gastos // 146v // fahedors y demés coses convenients per la dita visita. Y perquè la present deliberació tingue son degut effecte, sie notificada a dits senyors deputats per lo procurador fiscal de la present visita.

Ita est Petrus Trelles, notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinone, scriba major visite Generalis Cathalonie. Locus signum (+) illi».

Divendres, a XXIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència, // 147r // com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas concernents lo beneffici de la província. En la qual conferència assistiren las dotse persones nomenades per cada una de las dos casas.

En aquest die mateix, ses senyories, per medi dels senyors don Francesch Sala y Joseph Damians, ciutadà, enviaren al il·lustríssim senyor de Marca la embaxada del tenor següent:

«Il·lustre senyor. La magestat christianíssima del rey y senyor nostre, qui Déu guarde, ab sa real carta scrita als deputats y oÿdors del General de Cathalunya, la data de la qual fou en París, a dos de janer del corrent any, diu que ha ordenat a vostra senyoria il·lustríssima remedie los excessos fan y faran los cabos y soldats estan allotjats en las vilas y lochs del present Principat y comtats. Y axí mateix, en dita real carta, ordenà y manà que los alotjaments se fassen per medi dels balles y jurats de les viles y llochs hont se allotjaran los soldats, en conformitat y observança del capítol X dels pactes jurats per sa magestat christianíssima en lo temps de la entrega // 147v // de la província. Per lo que los deputats y oÿdors del General de Cathalunya a vostra senyoria il·lustríssima entregan y liuran còpia de dita carta, y suplican axí que, tant en lo particular dels alotjaments de dits soldats com també en lo demés que sa magestat ordena y mana ab dita real carta, mana se observe lo que ab aquella està ordenat y manat, que, a més se obeheix als òrdens de sa magestat, los deputats y oÿdors ho rebran a singular favor de la mà de vostra senyoria il·lustríssima».

E aprés tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dalt dita embaxada, la qual havian explicada a dit senyor de Marca primer de paraula y aprés havian entregada en scrits, junt ab còpia de la carta de sa magestat en dita carta mencionada, si y conforme per ses senyories era estat ordenat. Y que dit senyor de Marca los havia respost que estimava la mercè que se li feya per part del consistori y la bona voluntat que

a. a continuació dues deliberacions, transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 919-920.

demostraven en servey del rey y beneffici de la província, offerint, ab la sua, acudir a la mateixa obligació, y que contribuirà de tots sos cuydados en lo reglament dels soldats y satisfacció dels pobles en què.n depenjarà de sa part, assegurant que no perdrà punt ni occasió que conferesca per aquest fi; suplicant a ses senyories li donen // 148r // tots los avisos y intel·ligències possibles y li remetan, en quant pugan, los síndichs o persones interessades per a què, ab la notícia d'ellas, se puga millor acudir al que per tots se deya.

Y de la mateixa manera, dits senyors embaxadors feren relació a ses senyories com ells havian reportada altra embaxada, com la dalt insertada, al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en lo present Principat. La qual, axí bé, li havian explicat primer de paraula y aprés donada còpia en scrits, junt ab còpia de dita carta de sa magestat. La qual rebuda per dit senyor governador, los havia respost que estimava la mercè se li feya per part del consistori y la bona voluntat demostravan en sevey de sa magestat y beneffici de la província, offerint-se acudir en tot quant puga a sa obligació y que, per tots los camins possibles, procurar lo castigar los soldats y donar entera satisfacció als pobles; suplicant a ses senyories sien servits donar-li totas las inte.ligències possibles, remetent-li los síndichs o persones interessades perquè, ab la notícia d'ellas, se puga acudir al que tots desijan.

Y semblantment, dits senyors embaxadors feren relació a ses senyories com ells havian reportada altra consemblant embaxada, com la prop insertada, al excel·lentíssim senyor de // 148v // Marchín, lochtinent general de la gent de guerra que sa magestat té en aquesta província; la qual, de la mateixa manera li havian explicat de paraula y aprés donada per scrits ab còpia de la dita carta de sa magestat. La qual rebuda per sa magestat, los havia respost que sa excel·lència estimava molt la mercè se li feya per part del consistori y la bona voluntat demostraven en servey de sa magestat y bé públich de la província, offerint en quant puga acudir a sa obligació y que, per tots los medis possibles, procurar castigar los soldats y donar entera satisfacció als pobles quexosos; suplicant a ses senyories sien servits donar-li totas las intel·ligències possibles, remetent-li los síndichs o persones interessades per a què, ab las intel·ligències li donaran, se puga acudir al reparo y esmena que tots desijan.

149v Divendres, a XXXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa de la bolla, a fi y effecte de mirar y regonèxer si los officials del General y bolla corresponen a sa obligació.

Febrer MDCXXXXVIII

150r Dimars, a IIII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça juliol, agost y setembre 1646, exceptat los libres y diners de las ciutats de Balaguer, Leyda, Tarragona y totes llurs col·lectes, Tortosa, Ulldecona, Lo Canar, La Sènia, Xerta, Benifallet, Batea, Corbera y Amposta, per rahó de la guerra. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a V. En aquest die lo magnífich Francesch Garcia, de la // 150v // vila de Mataró, ciutadà honrat de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del honorable Ciprià Moner, habitant en la vila de Granollers, altre dels taulers, cullidors, receptors y credensers del General en dita vila de Granollers, com de sa procura consta ab acte rebut en dita vila de[a] Granollers[b], a dos de novembre 1645, en poder de Pere Joan Lenguart, notari públich de dita vila, com dit notari ab ses certificatòries letres ne fa fe, que estan assí cusides signades de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici de altre dels taulers, cullidors, receptors y credensers del dit General, que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories, en favor de Antoni Garcia, negociant de la vila de Mataró; suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y comprats y dels que.s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació de dit offici y provehir aquell en favor del dit Antoni Garcia; que, ademés és de justícia, segons disposició de capítols de Cort, dit suplicant, en nom de dit son principal, ho rebrà de la mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que sempre que.ls constés que lo dit Cebria Moner, tauler, son principal, fos viu en aquell punt y hora, que tocaven las onse horas de la matinada del die present, admetan[c] // 152r // la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès, y no altrament. Presents per testimo-

a. a continuació ratllat Mado.
b. a continuació ratllat com de sa procura consta.
c. a continuació una procura, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 920.

nis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dijous, a VI. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Y, al cap de poch de estar junts los dits dos consistoris, vingué en dita junta los senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala de la present casa los senyors oÿdor militar y real, ab los porters y masses devant, y ab esta forma se'n entraren en lo consistori. Y se assentà en son acostumat lloch, que.s a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y al cap de una estona, dit senyor de Marca se alsà y fou acompanyat, ab la mateixa seremònia que.l havien rebut, fins al cap de dita escala, y aprés se'n anaren los senyors consellers.

En aquest mateix die ses senyories, volent mirar per tots los medis possibles quin remey se poria fer que los vaxells y barques que venen a esta província, axí cathalans com altres, pugan comersar ab tota seguretat, // 152*v* // y no sien presos ni capturats dels bergantins y altres vaxells que cosejan las ditas costas, causant als naturals danys incomparables y destruhint la gent de negoci, per lo que feren nominació de quatre persones dels tres estaments per vèurer si.s poria trobar algun remey per cuitar dits danys, y són los següents: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; don Pedro Desbosch; Joseph Berart, cavaller, y Francesch Sangenís, ciutadà.

Divendres, a VII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament del rey, nostre senyor, lo qual donà y entregà a ses senyories, de part del molt il·lustre senyor portantveus de general governador *vice regia* en lo present Principat, lo recaudo en scrits que.s del tenor següent:

«Lo governador de Cathalunya, acerca de la última embaxada que, per part de vostra senyoria, li és estada reportada, diu que sa senyoria està molt atent en exequutar los ordes que sa magestat, Déu lo guarde, és estat servit donar-li y cumplir ab las obligacions de son offici. // 153*r* // Y, en aquesta conformitat, offereix a vostra senyoria obrarà en totas las occasions se presentaran segons los ordes de sa magestat, assegurant a vostra senyoria que tots sos cuydados van encaminats al servey de sa magestat y a mirar per lo beneffici, quietut y conservació d'esta província».

En aquest die lo doctor en arts y en medicina Phelip Joan Argila, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com mossèn Bernat Valencas, ciutadà honrat de Barcelona, ajudant primer de la scrivania major, està desganat en lo lit ab febra contínua, sagnat dos vegades, ab perill de sa vida, de tal manera que no li és possible poder acudir a la obligació de lur offici; la relació diu fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present. Y dita relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris.

153*v* Dimars, a XI. En aquest die, en la matinada, vigília del martiri de la patrona màrtir sancta Eulària, defensora dels cathalans, se ajuntaren ses senyories en la sala del consistori per a fer la extracció de las dotse donsellas dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia i Òrfens, conforme fonch resolt en los brassos generals de la província tinguts a onse de dezembre 1641. Assentats consistorialment ses senyories en lur consistori, comparagué Narcís Torres, síndich, procurador y actor de dit hospital General, lo qual donà y entregà a ses senyories un memorial, en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital, lo qual és del tenor següent:

«Habilitació de las donsellas del hospital General de Sancta Creu de Barcelona per la extracció del die de la festa de la gloriosa verge y màrtir[a]».

157*r*[b] Los noms de las quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del General, posats dins rodolins de fusta, que ja estaven apersabits, y posats dins de una capsa. Fonch feta extracció per ses senyories mateixos, ab la forma que.s fa la de deputats y oÿdors, de la qual foren trets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següens, assí continuats per son orde. Hospital General: Eleonor Pich, Anna Maria Rius, Elisabeth Jordana y Gerònima Dorotea Sala, casada y pagada ab deliberació dels 18 de juny 1649[c]. E feta extracció, encontinent, de la mateixa manera, donaren y entregaren a ses senyories los honorables Bernat Flaquer, apothecari, y Andreu Saurina, passamaner, administradors del hospital de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms // 157*v* // de

a. a continuació una relació, un memorial i una procura, transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 920-922.
b. Sancta Eulària del any 1648 en casa de la Deputació *interlineat al marge superior.*
c. casada ... 1649 *interlineat al marge esquerre.*

totas las donsellas de quatorse anys en amunt que havia en dit hospital de Misericòrdia, lo qual memorial és del tenor següent:

«Memorial de les fadrines del hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia, de las quals se han de fer extracció en la casa de la Deputació lo die de sancta Eulària del present any, febrer 1648. Primo, Maria Ponsica, *et cetera*».

Los noms de las quals donsellas foren, axí bé en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde. Hospital de Misericòrdia: Marianna Avinyó, és pagada en virtut de deliberació feta a 5 de novembre 1650[a]; Maria Serradora; Speransa Gel, és pagada ab deliberació de 19 juny 1648[b]; Magdalena Sala[c].

160*r* Y axí mateix, fonch feta extracció, de la mateixa manera donà y entregà a ses senyories lo reverent[d] ... , prevere y administrador y capellà dels Infants Òfens, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital dels Infants Òrfens, lo qual memorial és del tenor següent:

«Memorial dels noms y cognoms de les donsellas del hospital dels Infants Òrfens. Patronil·la Llansera, *et cetera*».

Los noms de las quals donsellas foren, en presència de dites ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta, y aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de les quatre donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde. Hospital dels Infants Òrfens: Patronil·la Llansera, filla de Francesch Llanser, marser, y de Catharina, muller de aquell, casada y pagada a 20 de maig 1649; //160*v*// Madrona Isanda, filla de Joan Isanda, fuster de Barcelona; Susanna Bonet, filla de Jaume Bonet, hortolà de Barcelona, és pagada en virtut de deliberació feta a 9 de jener 1652; y Francisca Féu, filla de Thomàs Féu, negociant de Barcelona.

Dimecres, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses davant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona per oÿr lo offici de la gloriosa màrtir y patrona d'esta ciutat sancta Eulària. Los quals estigueren assentats a la part de la epístola, y a la part del evangeli estaven los senyors consellers, y a mà dreta del senyor conseller en cap estava assentat lo molt il·lustre senyor portantveus de general governador *vice regia*, governant. Y, acabat lo offici, ses senyories se'n tornaren en la present casa //161*r*// ab lo mateix acompanyament. Y no s'i trobà lo senyor deputat militar per estar occupat en sa casa. Fa's nota que la professó que se havia de fer en la tarda, com la de Corpus, no.s féu per occasió de la molta aygua que los núvols lansaren en dit dia, y fonch porrogada per[a] ...

Dijous, a XIII. En aquest die lo magnífich doctor en arts y en medicina Phelip Joan Argila, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com Joan Prats, obtenint lo offici de credenser dels salaris dels magnífichs doctors del Real Consell, està desganat, per rahó de la qual desgana jau en lo lit ab febra contínua, y no li és possible poder servir dit son offici. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

161*v* Divendres, a XIIII. En aquest die lo honorable Francesch Puigjané, chirurgià, ciutadà de barcelona, com a procurador ab bastant poder del honorable Lorens Fàbregues, droguer, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en la taula de la present ciutat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Gerònim Galí, notari real, ciutadà de Barcelona, a 2 de juny 1645, com dit notari, ab ses certificatòrias letras ne fa fe, que estan assí cusidas signadas de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària del General, que dit son principal té en la taula de la present ciutat, en favor de Sebastià Costa, scrivent, habitant en Barcelona. Suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que.s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Sebastià Costa, que, a més és de dret y justícia, segons que axí ho disposan los capítols de Cort, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories //162*r*// a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetien la dita renunciació si y

a. és pagada ... 1650 *interlineat al marge esquerre.*
b. és pagada ... 1658 *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació dos memorials, transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 922-923.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

a. Text inacabat.

conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès, ab què lo dit Lorens Fàbregues, son principal, fos viu en aquell punt y hora[a], entre dos y tres quarts de les quatre horas de la tarda; en què foren presents per testimonis Sebastià Costa, notari de la sala, Francesch Carreres, sastre, y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona.

Diumenge, a XVI. En aquest die, en la tarda, se féu la professó de la verge y màrtir sancta Eulària, patrona d'esta ciutat, que per occasió de la pluja no·s pogué fer lo die de la sua festa y fonch porrogada per al die present. En la qual, anaren ses senyories consistorialment, // 162*v* // ab ses bandas de domàs carmesí en los pits y ab la insígnia del General en lo mig de dita banda. Y ses senyories anaren aprés del governador, aportant los dits porters y masses devant, ço és, lo senyor deputat ecclesiàstich anave en lo mig, y a sa mà dreta lo senyor deputat militar, y a la esquerra lo real. Y aprés se seguian los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, lo ecclesiàstich anant a mà dreta del senyor oÿdor militar, y tots ab ses entorxes de cera blanca enseses en les mans. La qual professó féu la mateixa ronda que la de Corpus. Y en ella no·y anà lo senyor oÿdor real, per estar indispost, ni tampoch y anà lo senyor governador, no obstant y[b] governave vice-règia. Y acabada aquella, ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y eren anats[c].

175*r* Dimecres, a XVIIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori las cartas y papers que estan assí originalment cusits, signades de letras A, B, C, D, E, F, que en si fan la revocació feta de don Ididoro Pujolar, agent del General de Cathalunya en la cort de París, de dit son càrrech de agent del General.

Dijous, a XX. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Jaume Bru, ciutadà honrat de Barcelona, regent la Real Thezoraria en aquest Principat, per compte de sa magestat, que Déu guarde, lo qual assentat ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, y fetas las degudas cortesies a ses senyories, donà y entregà en mà del senyor deputat ecclesiàstich una carta de sa magestat qui la prengué com a cap del consistori, la qual rebuda, ab lo degut acato y reverència, la desclogué, y legida aquella, manaren fos continuada en lo present dietari, y és assí cusida, signada de letra A.

a. a continuació ratllat entre.
b. a continuació ratllat anave.
c. a continuació deu documents, transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 923-927.

175*v* E al cap de poch, aprés de ser-se'n anat lo dit senyor thezorer, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors militar y real al cap de la escala de la present casa, ab los porters y masses devant. Y entrat ab esta forma en lo consistori de ses senyories, se assentà a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, com és acostumat, y aprés de fetas las degudes cortesies donà notícia de la vinguda a esta província del eminentíssim senyor cardenal de Santa Cecília, nomenat per sa magestat en son loctinent y capità general en aquest Principat y comtats, y donà y entregà a ses senyories una carta de dit eminentíssim senyor cardenal de Sancta Cecília, la qual rebuda y desclosa, manaren fos continuada en lo present dietari, y és assí cusida, signada de letra B.

Divendres, a XXI. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, feren relació a ses senyories com ells havien mirat y comprovat lo privilegi que sa magestat és estat servit fer de son loctinent y capità general en aquestos Principat y comtats, en persona del[a] // 179*r* // eminentíssim senyor cardenal de Santa Cecília, y que axí feyen relació a ses senyories com aquell venia despatxat ab la forma acostumada, y ab totes les clàusules que són vinguts los demés privilegis concedits als demés loctinents enviats y són estats d'esta província, la qual relació ses senyories manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories donaren y entregaren a mossèn Agustí Dalmau, síndich del General, la protesta que havia de fer al jurament que havia de prestar lo eminentíssim senyor cardenal de Santa Cecília de loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, en la vila de Perpinyà, la qual manaren fos continuada en lo present dietari y és del tenor següent:

«Los deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, als 20 de febrer del corrent any 1648, han rebuda una carta de sa magestat, que Déu guarde, dada en París a 22 de octubre passat, ab la qual han entès que sa magestat és estat servit nomenar a vostra eminentíssima per son loctinent y capità general en aquestos principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, enviant per dit effecte son real privilegi. Y jatsie // 179*v* // que per disposició de les generals constitucions de Cathalunya y, assenyaladament, per la constitució del sereníssim rey en Jaume Segon que comensa «Nos-

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 927-928.

tres successors», segona en orde del títol «De jurament de fidelitat», y altres aplicables, y per diferents privilegis reals y, en particular, per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo serenissim rey en Pere Ters, dada en Barcelona als quatorse de las kalendas de novembre del any 1399, sa magestat, que Déu guarde, tinga obligació en lo principi de son govern jurar personalment en la ciutat de Barcelona la observança de las generals constitucions, capítols y actes de Cort, libertats, privilegis, usos y costums, y antes de la prestació del dit jurament personalment fet se hauria de abstenir de la creació y nominació de loctinent general de dits Principat y comtats. Emperò, conciderant la menor edat de sa magestat y que per las moltas occupacions de sos regnes no pot venir personalment a prestar son jurament en la present ciutat, confiats de la seguretat y promesa que sas magestats han feta ab sas reals cartas, de datas de 15 de maig 1643, de què, en tenint occasió y commoditat, honrrarà personalment dits Principat y comtats y prestarà son jurament. Per ço, los dits deputats del dit General de Catalunya // 180*r* // y sos comtats, e o per ell lo síndich del General en nom de tota la província, acceptan lo jurament per vostra eminentíssima prestat de loctinent y capità general en lo present Principat y comtats, y ab lo honor que·s pertany y per salvetat dels usatges, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort y, en particular, del capítol 9 dels pactes jurats ab sa magestat, sens emperò derogació ni prejudici de aquells, protesta que per aquest acte no puga ésser fet e engendrat ara, o en sdevenidor, prejudici algú, lezió o derogació, tàcita o expressa, ni en altra qualsevol forma o manera, als demuntdits usatges, constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, libertats y observanças de aquells, y altres qualsevols drets y, molt en particular, al capítol 9 dels dits pactes, ans aquells o aquelles en tot cas romanguen salvos e il·lezos en sa forsa y valor y sens prejudici, lezió o derogació de aquells, y que lo present acte en sdevenidor no puga ésser tret en conseqüència y hage de ésser judicat com si fet no fos, volent que de tot lo sobredit ne sie per vos, notari, feta y liurada carta pública».

Dissabte, a XXII. En aquest die partiren de la present ciutat los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat // 180*v* // de Banyoles, Francesch Puiggener, donsell, y Gerònim Romeu, ciutadà honrat de Barcelona, embaxadors del General de Cathalunya, per a anar a donar la benvinguda y norabona al eminentíssim senyor cardenal de Sancta Cecília, lo qual ses senyories tenian certa notícia que ere arribat en la vila de Perpinyà, enviat per sa magestat en esta província per son loctinent y capità general, los quals anaven molt entonats y acompanyats de molts patges, vestits tots ab vestits de gala, com de ses mercès se confiava.

181*r* Dimecres, a XXVI. Primer die de Quaresma.

Dijous, a XXVII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, Francesch Puiggener, donsell, y Gerònim Romeu, ciutadà, embaxadors del General de Cathalunya, enviats a donar la benvinguda, per part de aquest Principat al eminentíssim senyor cardenal de Sancta Cecília, nomenat per sa magestat en son loctinent y capità general en aquest Principat, los quals feren relació a ses senyories com ells, inseguint l'orde que per ses senyories los ere estat donat, se partiren de la present ciutat a 22 del corrent, vers levant, y anant fent son camí havien trobat lo dit eminentíssim senyor cardenal Sancta Cecília en lo lloch de Bàscara, passat Gerona, al qual explicaren de paraula // 181*v* // la dita embaxada, donant-li la benvinguda y norabona a esta província, representant-li la alegria y contento que teníam los deputats y tota la província de sa vinguda a est Principat, donant-li la carta de crehensa que aportaven del consistori. A tot lo que los féu de resposta que estima a dits senyors deputats la mercè li feyen, del que restava obligadíssim com ho veurian per la obra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, present en assò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, y Steve Torrabruna, corredor de coll, ciutadans de Barcelona, lo magnífich mossèn Narcís Ramon March, donsell, en Barcelona domiciliat, com a síndich procurador y actor del molt il·lustre protector y bras militar de la present ciutat, com consta de procura en poder de Pau Passoles, notari de Barcelona y scrivà de dit bras, als 3 de maig 1647, en dit nom constituït personalment devant los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, consistorialment,[a] // 183*r* // exhistints en la sala de son consistori de les cases de la Deputació de la present ciutat, los presentà y donà, e o per dit scrivà major los féu presentar y entregar, en nom y per part de dit protector y bras miltiar, sos principals, una scriptura que·s del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. No poca admiració fa lo bras militar de vostra senyoria de que, havent merescut son protector en los triennis passats

a. a continuació una certificació transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 928.

entrevenir en són degut lloch en las juntas que se han tingudes per los predessessors de vostra senyoria, totas a fi y effecte del mayor servey de Déu, Nostre Senyor, y de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y conservació de la província en lo corrent trienni, no se li hage dit cosa, ans bé té notícia de que té feta una nova junta de nou o dotse dels tres estaments, en la qual se tractan las matèrias[a] al que·s diu del Principat, à paregut al estament militar, ab resolució presa als vuit de janer 1648, que per conservació de la auctoritat del bras militar que, ab embaxada, se fes enténdrer a vostra senyoria lo just sentiment havia tingut dit bras militar de que en lo corrent trienni no·s fes la estimació de son protector, comforme en los altres se era fet, donant-li són degut loch en las juntas, y quant açò no aprofitàs, de que·s fes enténdrer a vostra senyoria levant-ne acte. Per ço, lo // 183*v* // síndich del bras militar, constituït devant de vostra senyoria, suplica per una, dos y tres vegades, sia vostra senyoria servit esmenar lo prejudici se fa al estament militar en no anomenar lo protector en las juntas, y donar-li son degut lloch en aquellas, no fent-o vostra senyoria, com no·s creu del zel que vostra senyoria té dels acerts de la Generalitat, seria forsós en son degut temps y devant jutges competents fer quexas de vostra senyoria, demanant lo agravi se fa al bras militar, y perquè en tot temps puga constar de les presents deligències, demana dit sín(di)ch mane vostre senyoria al scrivà major leve acte de la present scriptura y done còpia o còpias auctènticas y fensfahents, tant de la present scriptura com de la resposta per vostra senyoria fahedora, satisfet de son degut salari, com offereix dit síndich satisfer en observança dels capítols de Cort, ús, styl y pràtica del General. *Requirens, et cetera*».

La qual dita scriptura, com és dit, presentada y notificada, encontinent, ses senyories de dits senyors deputats y oÿdors, tots sis presents, respongueren, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, que se aturaven lo temps de la constitució per a respòndrer.

E aprés, lo mateix die, a la tarda, estant los dits senyors deputats y oÿdors, tots sis ajuntats en la sala de son dit consistori, y cridat en ell lo dit Bruniquer, // 184*r* // scrivà major, y presents en açò per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Jaume Cases, velluter, volent ses senyories respòndrer a la preinsertada scriptura presentada de part de dit bras militar, entregaren y liuraren al dit Bruniquer, scrivà major, en presència dels dits testimonis, la scriptura infrascrita en resposta sua, que és del tenor següent:

a. a continuació repetit las matèrias.

«Satisfent los deputats del General de Cathalunya a una scriptura, per lo síndich o procurador del bras militar presentada, la qual comensa «No poca admiració fa lo bras militar», y acaba «*requirens, et cetera*», diuen y responen que a més no·s troba disposat, ni ordenat, per capítol de Cort algú, degan los deputats y oÿdors nomenar lo protector del bras militar en las juntas deputaran y faran per tractar los convenients de les coses tocants axí al servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, beneffici de la província y convenients a la utilitat de la Generalitat y conservació de aquella, se troba observat que la nominació de las personas per las juntas se han de tenir en la casa de la Deputació, aquellas nomenan los deputats y oÿdors, si y comforme los apar, per a ser la nominació de las tals personas, acte que proceheix de la voluntat y facultat líbera dels dits deputats y oÿdors, y del modo dit s'és inconsusament observat, // 184*v* // de hont diuen no és poca la admiració fan dits deputats y oÿdors del que diu lo síndich del bras militar, que en lo corrent trienni no·s fa la estimació de son protector, si y de la manera en los triennis passats és estada feta, puis de tres juntes tenen en las duas està nomenat lo protector del bras militar, y per a què conste que lo nomenar personas per las juntas se han de tenir en la casa de la Deputació és acte merament facultatiu dels deputats y oÿdors, sens que estigan tinguts ni obligats nomenar entre los militars lo protector del bras militar, consta dels exemplars continuats en los dietaris de la present casa, dels quals se refereixen los següents: en 27 de octubre 1642, foren nomenades nou persones, tres de cada estament, y sent protector del bras militar Domingo Moradell, foren nomenades don Joan de Peguera, don Francisco Sala y Francesch Puiggener; als 11 de agost 1643, foren nomenades divuit persones, sis de cada estament, y sent protector del bras militar don Pedro Aymerich del estament militar, foren nomenats Domingo Moradell, Francesch Puiggener, Sebastià de Miralles, Francesch Xammar, don Anton Cassador y don Ramon Copons; als 17 de juny 1646, foren nomenades quinse persones, sinch // 185*r* // de cada estament, y essent protector don Francisco Cartellà, foren nomenats per lo bras militar, don Francisco Ayguaviva, don Jacinto de Vilanova, Francesch Puiggener, Domingo Moradell y Sebastià de Miralles; als 20 de octubre 1646, foren nomenades nou persones, tres de cada estament, essent protector don Francisco Cartellà, foren nomenats don Francisco Ayguaviva, Domingo Moradell y don Joseph Olmera; als 12 de novembre de dit any, foren nomenades dotze persones, quatre de cada estament, y essent protector don Francisco de Cartellà, foren nomenats don Francisco de Ayguaviva, don Ramon de Guimerà, don Pedro

Aymerich y Domingo Moradell; als 8 de mars 1647, foren nomenades dotze persones, quatre de cada estament, y essent protector del bras militar don Pedro Desbosch, foren nomenats don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto de Vilanova, Narcís Ramon March y Domingo Moradell; als 23 de mars 1647, foren nomenades sis persones, dos de cada estament, y essent protector del bras don Pedro Desbosch, foren nomenats don Ramon de Guimerà y Francesch de Vilamala y Conangles; als 21 de juny 1647, foren nomenades nou persones, tres de cada estament, y sent // 185*v* // protector del bras dit don Pedro Desbosch, foren nomenats don Francisco de Ayguaviva, don Jacinto de Vilanova y Domingo Moradell.

Dels referits exemplars evidentment resulta la pretensió del bras militar no pot restar justificada en manera alguna, per no tenir títol algú mitjensant lo qual puga justificar. Y quant lo protector del bras militar fos estat nomenat en totas las juntas no per ço podria pretèndrer tenir adquirit dret algú, lo qual pogués obligar als deputats y oÿdors nomenar aquell en totas las juntas, perquè los actes facultatius a bé sien multiplicats y fets de temps immemorial, donan estat manutenible, y ab aquells se pot induhir consuetut que restrenga la líbera facultat. Per lo que los dits deputats ni oÿdors no consentan en cosa alguna del dit bras militar en la dita scriptura, ans reprotestan contra de aquell de tot lo lícit y permès, requerint al notari no clogue lo acte de la dita scriptura sens inserta de la present resposta».

De totas las quals cosas axí fetas ne fou levat lo present acte per dit scrivà major, presents los testimonis sobredits, e instants las ditas parts, respective, en la present ciutat de Barcelona, lo die, mes y any sobredits.

186*r* Divendres, a XXVIII. En aquest die, havent tingut notícia los senyors deputats que lo senyor cardenal Sancta Cecília, elet virrey, qui ha de jurar lo die present en esta ciutat, havia insinuat y donada intel·ligència que, per a exercir y entrar en pocessió de dit càrrech, no havia de oyr sentència de excomunicació com altres virreys, attès que en sa persona corrien diferents qualitats per la eminència de sa dignitat de cardenal, y per esta rahó, volent ses senyories no incórrer en ommissió alguna, juxta la obligació de lurs càrrechs, consultaren esta pretensió de sa eminència ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, los quals, per ésser la matèria de tanta gravedat y tenir en ella tant gran interès la present ciutat, y aparexent també axí a ses senyories y als senyors consellers a qui se'ls donà rahó de dita cosa, la conferiren juntament ab los magnífichs advocats de la casa de dita ciutat en la qual se ajuntaren tots sinch. Y després de molt batuda la matèria y attès lo exemplar del senyor cardenal infant, qui fou virrey de aquest Principat en lo any 1632, del qual consta que no ohí sentència de excomunicació en // 186*v* // lo acte del jurament per sa alteza prestat en lo ingrés de son offici de virrey, y que los deputats, ni los consellers de esta ciutat, en aquella occasió, no apar ni consta fessen protesta en assò, ni contradicció alguna, de que dit senyor cardenal infant no la ohís. Que per ço, havia aparegut a tots los dits assessors y advocats de una casa y altra, que los dits senyors deputats, ni los senyors consellers, en lo cas present del senyor cardenal Sancta Cecília, no deuen fer procehiment, ni contradicció alguna, *eciam* que no oge sentència de excomunicació en lo acte de son jurament, attès lo exemplar de dit senyor cardenal infant. Y que esta era estada y és la resolució de tots sinch assessors y advocats de las dos casas, tots comformes, segons que axí ho referiren y·n feren relació los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa a ses senyories dels senyors deputats y oÿdors, estant tots sis en consistori y essent en assò present lo scrivà major del General, a qui fonch ordenat per ses senyories lo continuàs en lo present dietari.

En aquest mateix die, entre las nou y deu horas de la matinada, partiren de la present casa los senyors don Francisco Sala y [a]... Càrcer, ciutadà // 187*r* // honrat, embaxadors nomenats per ses senyories per a anar a donar la benvinguda y norabona al excel·lentíssim senyor cardenal de Sancta Cecília, enviat a esta província per loctinent y capità general de sa magestat, lo qual havia de entrar lo die present en ella, y saber de sa eminència quina hora volia entrar perquè dits senyors deputats poguessen axir a rèbrer-lo; y dits senyors embaxadors aportaven lo correu ab son postillo del General devant, los quals tornaren en la present ciutat entre les [b]... y feren relació a ses senyories com ells, inseguint lo orde per ses senyories a ells donat, se eren conferits en lo loch de Sanct Andreu, y, de part de ses senyories, havian donada la benvinguda y norabona a dit eminentíssim senyor cardenal, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat. Y que sa eminentíssima los havia respost que estimava molt a dits senyors deputats la mercè li feyen, y que ell feye compte de pujar a cavall per a encaminar-se vers Barcelona.

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas passat migdie, ses senyories partiren de la pre-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 22 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 100 mms.

sent casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y Bolla, tots a // 187*v* // cavall, molt ben vestits y ordenats, y los senyors deputats molt galans aportant en los pits una banda de domàs carmesí ab lo escut del General en lo mig de dita banda, y ab aquesta forma hisqueren de la present casa y prengueren per la Libraterіa y dret al portal Nou y dret al Clot. Y vist que encara no trobaven a sa eminència determinaren arribar fins a la creu de Sanct Martí y aleshores, tenint notícia que dit senyor cardenal ja ere prop, passaren avant son camí, y al que foren a Sanct Martí trobaren a sa eminència, al qual ses senyories, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda a esta província, representant-li la alegria y contento que tots los cathalans ne tenian ab moltas altras paraules de compliment y cortesia, que dit senyor deputat ecclesiàstich li sabie molt ben explicar, a tot lo que dit senyor cardenal respongué ab paraulas de molt cumpliment, que ell estimave molt a sa senyoria la mercè que sa senyoria y tota la província li feya, y que ell procuraria ab totas veras a donar gust a tota la província com se veuria per la obra. Y aprés lo senyor deputat ecclesiàstich se posà a mà esquerra de dita sa eminència y los demés senyors consistorials devant dels verguers, anant los verguers devant del consistori, y tots los officials // 188*r* // devant dels verguers, y ab esta forma vingueren vers Barcelona, fent son camí, y a la que foren prop del molí d'en Carbonell trobaren los senyors consellers, y quant foren junt a d'aquells dits senyors deputats se despediren de sa eminència y lo senyor conseller en cap se posà en lo loch hont anave lo senyor deputat ecclesiàstich, y los senyors deputats se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament y forma que·y eren anats. Lo senyor oÿdor real no·y anà per se vellet y no poder anar a cavall.

Nota de la entrada. Dits senyors consellers anaren acompanyant a sa eminència y quant foren prop del portal Nou se disparà tota la artilleria y moscateria que estava en dit portal, y ab esta forma entrà dins la present ciutat y prengueren dret a Sanct Agustí, capella d'en Marcús, carrer de Moncada, Born, Cambis y dret al carrer Ample, y prengué per lo Regomí, passant casa la ciutat y Deputació. Adverteix-se que sobre del portal de la Deputació hi havia coblas de tabals, trompetas y xeremias. Y se'n entrà en la Seu hont prestà son jurament. Y adverteix-se que no ohí sentència // 188*v* // de excomunicació perquè, com a cardenal, no·y havia superior que le·y pogués publicar, per estar immediat subgecte a sa Sanctedat. Y aprés prengué per la porta Ferrissa, Ramble avall y dret a palàcio; tot lo camí de dita Rambla fins a palàcio estava de grapelles y molta gent de armes, que·y havia per dita Rambla. La ciutat posà moltíssimas atxes per ser ja casi de nit, y ab aquest acompanyament fonch dexat en palàcio. Déu li done vida per poder ben governar, amén.

Dissabte, a XXVIIII. Últim die del mes de febrer per ser any de bixest. En aquest die, present en assò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Catalunya, y presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, y Montserrat Albià, passam(an)er, ciutadans de Barcelona, lo molt il·lustre senyor Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar, constituït personalment devant los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, sos companys, consistorialment exhistints, tots sis en la sala de son consistori de les cases de la Deputació // 189*r* // de la present ciutat, los presentà y donà y notificà, e o per dit scrivà major los féu presentar y notificar, la scriptura que és del tenor següent:

«Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya deuen, per disposició expressa de capítols de Cort, en cas de vaccació de alguns officis del dit General, provehir aquells en cap de persones hàbils y suficients, y tals que versemblant se'n dega presumir que seran útils per al exercisci de dits officis, a tot bé y utilitat del dit General, sots certas penas en cas de contrafacció, com en dits capítols està llargament contingut. E com la observança de dits capítols sie estada jurada per tots los consistorials del present trienni, y aquella dega cumplir-se ab tota puntualitat, molt principalment en los officis pecuniaris, pus és evident que de la falta de sas provisions, occorrent vacació, pot lo General suportar-ne molts grans y notables danys a què desija prevenir, per sa part, Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar lo corrent trienni, en los officis de taulers de què·s té notícia que al present vaccant per mort de sos últims pocessors en las taulas del dit General de las vilas de Malgrat, Çarreal, Bot, Gratallops y en la taula o col·lecta dels çafrans de Cervera, las quals és just sien provehides de // 189*v* // persones tals com disposan dits capítols, y és estat algunas vegades representat per ell en consistori. Per ço, dit oÿdor militar, volent que en tot temps conste de son particular ànimo al cumpliment de las obligacions de son offici, diu y declara, per medi d'esta scriptura en presència del dit consistori, que està prompte y aparellat, com ja altrament ho té expressat de paraula, per a enténdrer, deliberar y votar provehir los dits officis del General, que avuy vaccan en dites taules en favor de persones que tingan las qualitats[a] quals volen dits capítols

a. a continuació ratllat tals.

de Cort, altrament en cas de recusació e ommissió del consistori protesta de sa diligència y de las penas que cominan dits capítols de Cort, per a què no puga ésser entès per sa persona en la comprehensió de aquellas, ni altres. Y axí també protesta del demés que li sia lícit y permès de protestar. Requerint al scrivà major del General leve acte d'esta sua declaració de voluntat y diligència en la forma que és costum y ell deu per rahó de son offici, etcètera».

La qual dita scriptura, com és dit, presentada y notificada, e o per dit scrivà major de mot a mot legida, encontinent ses senyories de dits senyors deputats, tres deputats, y oÿdors, ecclesiàstich y real, //190*r*// sos companys, respongueren, per orgue de dit senyor deputat ecclesiàstich, que se aturaven lo temps de la constitució per a respòndrer.

E aprés, als dos de mars del dit corrent any, en la matinada, estant los senyors deputats, lo militar emperò absent de la present ciutat, y senyors oÿdors, tots sinch ajuntats en la sala de dit son consistori, y cridat en ell lo dit Bruniquer, scrivà major, y presents en assò per testimonis los sobrenomenats Francesch Carreres, sastre, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadans de Barcelona, volent ses senyories dels senyors dos deputats, zecclesiàstich y real, y senyors oÿdors, ecclesiàstich y real, respòndrer a la preinsertada scriptura presentada de part del dit molt il·lustre senyor Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar, entregaren y liuraren al dit Bruniquer, scrivà major, en presència dels dits testimonis la scriptura infrascrita en resposta sua, que·s del tenor següent:

«Responent los deputats y oÿdors al contengut en lo paper donat per part del oÿdor militar, diuen que estan promptes per provehir tots los officis constant de la vaccació de aquells, si y de la manera deu constar, y que encontinent provehiran aquells, si y conforme és acostumat, per tenir los dits igual //190*v*// zel y la deguda attenció a las cosas tocants a lurs officis, y volen que la present resposta se continue al fi de la dita scriptura per a què en tot temps conste del dit dissent(im)ent[a] a tot lo protestat, y axí requereixen al scrivà major no clogue lo acte sens inserta de la present resposta. De totas las quals cosas axí fetas ne fou llevat lo present acte per dit scrivà major, presents los testimonis sobredits, e instants las ditas parts, respective, en la present ciutat de Barcelona, lo dit die y any sobredits».

En aquest mateix dia, entre les dues y tres hores passat migdie, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a anar a visitar, com anaren, al eminentíssim senyor cardenal Santa Cecília, loctinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat y comtats, qui ere entrat en ella lo die de aÿr, y posave en las casas o palàcio del senyor duch de Cardona. Y arribats a sa presència, ses senyories se assentaren ab ses cadires de vellut vert, que ja estaven aparellades, y fetas la degudas cortesias, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y se offerí a sa eminència dient que tot lo con- //191*r*// sistori estave molt prompte y aparellat en acudir a tot lo que fos del servey de sa magestat, de sa eminència y beneffici de aquest Principat, ab moltas altras paraulas de cumpliment, que sa senyoria li sabé molt ben explicar, a tot lo que sa eminència respongué que son desig no ere sinó procurar per tots los medis possibles la quietut de la província, y que estaria molt desvallat a mirar per ella, per haver-le-y axí, molt en particular, encomanat sa magestat. Y acabat lo dit rehonament, ses senyories se despediren de sa eminència y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

Mars MDCXXXXVIII

Dilluns, a II. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, //191*v*// acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, per negocis concernents lo beneffici de la província.

Dimars, a III. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència com la tingueren, ab ses senyories, per cosas concernents lo beneffici de aquest Principat.

En aquest mateix die, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, los quals donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet y per los magnífichs advocats fet, acerca si la Generalitat pot gastar las pecúnies del General en armar vaxells, per evitar que los enemichs no vingan a cosejar las costas de aquest Principat, conciderant los grans danys y prejudicis reb no sols lo General, per rahó de la diminució de sos drets, però encara los negociants y naturals de la província, lo qual vot manaren ses senyories[a] //193*r*// ésser continuat en lo present dietari, y és del tenor següent:

a. dissentent *interlineat, damunt de* y assentat *ratllat.*

a. a continuació aquest vot transcrit a l'Apèndix 2, pàgs. 928-929.

[*1648*]

«Jhesús, Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats acerca de la necessitat y oppressió que pateix aquest Principat de alguns cossaris, que de poch temps ensà venen en cos per estos mars de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, fent preses de moltes barques carregades de mercaderies y robes de molt valor y estimació, en gran dany, detriment y prejudici dels drets de la Generalitat y disminució del líbero comers, és a saber, si per a repel·lir y fugar de dits mars a dits cossaris e impedir y evitar dits danys, és lícit y permès a ses senyories gastar de pecúnies del General lo que serà necessari. Vista la informació a instància del procurador fiscal sobredit fet, rebuda per los magnífichs assessors del General. Vists los capítols de Cort y constitucions de Cathalunya en la matèria, conferents, y lo demés se devia vèurer. Attès que en lo capítol 2 del nou redrés de les Corts del any 1599, està expressament disposat que los senyors deputats y oÿdors pugan gastar las pecúnies del General // 193*v* // per defensió de las Generalitats, drets y llibertats de la terra. Y, attès de la dita informació rebuda consta que los dits cossaris en los dies passats, ab las presas que han fet de las barcas que venian per las costas de Cathalunya, axí del regne de França com de Gènova y altres parts, han presas mercaderias y robas que importan més de dos-centas sexanta mília liures, y que de cada die ne van prenent de nou, de manera que si prest no se acut al remey se han de disminuir en gran manera los drets de la Generalitat, y destruhir la negociació y líbero comers, en lo qual cas ha provehit lo dit capítol que, per lo degut reparo y extirpació de dits danys y prejudicis que·s fan y continuen contra dels dits drets de la Generalitat y del líbero comers, se poguessen gastar ditas pecúnies del General, com ho diuen expressament las paraulas de dit capítol 2, *ibi,* que los dits deputats y oÿdors no puguen gastar ditas pecúnies del General sinó tant solament per defensió de las generalitats, drets y libertats de la terra. Com lo occórrer a que per dits cossaris no·s fassen dites preses y que los negociants sens perill de aquells pugan aportar sas mercaderias y robas a la present ciutat de Barcelona y demés parts del present Principat, sia pròpriament // 194*r* // de defensar las generalitats, drets y libertats de la terra. Y, finalment, attès que en semblants casos han acostumat dits senyors deputats y oÿdors gastar de diners del General lo que·ls ha paregut necessari, segons la necessitat de aquells. Estas y altres coses atteses, los dits assessors del General, advocat fiscal y doctors aplicats infrascrits són de vot y parer que, per a tràurer y expel·lir d'estos mars als dits cossaris y evitar los dits prejudicis y danys que aquells causen als drets del General y líbero comers, poden ses senyories gastar de pecúnies del General, lo que los aparexerà ser necessari mentres durarà la dita necessitat y oppressió.

Pastor, assessor. Fontanella, consulens. Xammar, consulens. Ozona, consulens. Mostaros, consulens. De Viladomat, fisci advocatus. Soler, assessor».

Dimecres, a IIII. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats // 194*v* // dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis concernents lo beneffici de la província.

195*r* Dimars, a X. En aquest die, present en açò, cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Joseph Cortès, valer, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona, lo molt il·lustre senyor doctor Atenasi // 195*v* // Martí Roger, oÿdor ecclesiàstich, constituït personalment devant los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, sos companys, lo senyor deputat militar absent de la present ciutat, consistorialment exhistints tots sinch en la sala del consistori de les cases de la Deputació de la present ciutat, los presentà y donà y notificà, e o per dit scrivà major los féu presentar y notificar, la scriptura que és del tenor següent:

«A notícia del doctor Atenasi Martí Roger, prevere, oÿdor ecclesiàstich, ha pervingut que per mort de mossèn Leandro Altissén, prevere y benefficiat del Pi, vacca lo provehir la taula del General de Tortosa, y per relació de Diego Monfar, donsell, ha sabut, axí mateix, que vacca la provisió de deputat local de Tàrrega. E com instant y requerint Domingo Negrell, donsell, oÿdor militar, se ha requerit a vostra senyoria que·y havia moltas taulas que provehir, la provisió de las quals requeria se fessen per no incórrer en algun perill de querela en visita, offerint-se a donar son vot a la provisió de aquellas. Per ço, dit oÿdor Roger, aderint-se en tot a la dita requisició // 196*r* // feta per dit Domingo Negrell a vostra senyoria, per la notícia a ell novament pervinguda de la dita vaccació de taulas y provisió de officis, requereix a vostra senyoria provehesca ditas taulas y officis, offerint-se per sa part prompte y aparellat a donar son vot a dita provisió. Requerint al notari».

La qual scriptura, com és dit, presentada y notificada, e o per dit scrivà major de mot a mot legida, encontinent, ses senyories dels senyors deputats, ço és, ecclesiàstich y real, per orgue del dit senyor deputat ecclesiàstich, respongueren que se aturaven lo temps de la constitució per a respòndrer, y axí mateix, en lo punt que dits

senyors deputats, ecclesiàstich y real, agueren respost, respongueren los dits senyors oÿdor, militar y real, dient que estaven promptes y aparellats per a fer la provisió de dits officis, segons disposan los capítols de Cort. E aprés, als dotse de dits mes y any, en la matinada, estant tots los dits senyors tres deputats y tres senyors oÿdors en la sala de son dit consistori, y entrat en ell Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major, entrevenint en açò en loch y nom del dit Joan Pau Bruniquer, scrivà major, y presents en açò per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona, volent ses // 196*v* // senyories dels senyors deputats, ecclesiàstich y real, al que també à dit se aderia lo senyor deputat militar, respòndrer a la preinsertada scriptura, presentada de part del dit molt il·lustre senyor oÿdor ecclesiàstich, entregaren y liuraren los dits tres senyors deputats al dit Marquès, notari, en presència dels dits testimonis, la scriptura infrascrita en resposta sua, que és del tenor següent:

«Satisfent los deputats a la scriptura donada per lo senyor Atenasi Martí Roger, prevere, oÿdor ecclesiàstich, la qual comensa «A notícia» y acaba «requerint al notari», diuen que estan y han estat sempre promptes en provehir los officis que constarà vaguen, comforme y de la manera han acostumat provehir los que han vaccat en lo corrent trienni, y no concentan en res del protestat y requestat per dit oÿdor Roger, requerint al notari no clogue lo acte de la pretesa requesta sens inserta de la present resposta. De totas las quals cosas, axí fetas, ne fou levat lo present acte, presents los testimonis sobredits, e instants las ditas parts, respective, en la present ciutat de Barcelona, lo dit die y any sobredits».

197*r* Dimecres, a XI. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per certas cosas concernents lo beneffici de la present província.

Dijous, a XII. En aquest die ses senyories, regonexent la junta de la Trentasisena, renovaren aquella, y foren nomenades las persones dels tres estaments següents: Trentasisena. Per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Joseph Soler, ardiaca de la Seu de Barcelona, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge de Barcelona, // 197*v* // lo doctor Joseph Torres, canonge de Barcelona, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Francesch Gerona, canonge de[a] Leyda, mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona, lo doctor Joseph Gerònim Besora, canonge de Leyda, lo doctor don Miquel Sala, canonge y infermer de Tarragona, don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Desbosch, Phelip de Boxadors, don Francisco Sala, Francesch Puiggener, Sebastià de Miralles, don Pedro Aymerich, don Aleix Semmanat, don Gerònim de Gàver, Domingo Moradell, don Joan Argensola, Francesch Xammar. Per lo estament real, los senyors lo conseller en cap, misser Jacinto Fàbregues[a], // 199*r* // Gerònim Romeu, Joseph Damians, Francisco Vila, Joseph Ximenes, Rafel Cerdà, Francesch Santgenís, Francisco Pellisser y Vilaplana, Joseph de Navel, Galceran Nabot, Rafel Càrcer.

Divendres, a XIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers, còpia de la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut a deu del corrent, la qual manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari, y és del tenor següent:

«*Die X, mensis marcii* MDCXXXXVIII. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats en la sala gran de dit Consell», etcètera, *consuatur ut in papiro signata litera A*».

199*v* En aquest mateix die ses senyories juntaren en la tarda les persones de la dita Trentasisena, a la qual junta los fonch proposat per ses senyories, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, lo dany que rebia aquest Principat per rahó dels cossaris que cosejaven las costas marítimas d'ell, y lo quant seria de conveniència evitar los danys reben lo General y los del líbero comers, y per dit effecte fonch legit en dita Trentasisena un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, que està cusit en lo present dietari, sots jornada de tres del corrent, y també fonch legida la resolució que prengué lo savi Consell de Cent de la present ciutat, a deu del corrent, que està també cusida en lo present dietari, sots jornada del die de aÿr, acerca del mateix fet, als quals se ha relació.

E aprés de fet tot lo sobredit, y molt exactament ponderat lo alt referit, dits senyors de la Trentasisena aconsellaren a ses senyories, per los senyors deputats, devian nomenar sis personas dels tres estaments, y que aquestas, molt per major, junt ab ses senyories, mirassen lo que·s poria fer acerca de dit armesó, y lo que poria fer lo General, tenint attendència // 200*r* // a les grandíssimes quantitats que lo General deu per

a. a continuació ratllat Urgell.

a. a continuació una deliberació transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 929.

rahó de les pensions cessades de molts anys a esta part, y lo que aquestos treballaran acerca dit fet sie per dits senyors deputats reportat als brassos, que per dit effecte ses senyories manaren juntar en esta digesta, la matèria[a]...

Y ses senyories, encontinent, posant en exequució dita resolució, nomenaren les sis persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell. Per lo estament militar, los senyors Francesch Puiggener, Sebastià de Miralles. Per lo estament real, los senyors Joseph Ximenes, Joseph Damians. En aquest mateix die, en la matinada, ses senyories // 200*v* // juntaren las sis persones nomenades per lo negoci del armesó.

Dissabte, a XIIII. En aquest die ses senyories anaren en la matinada consistorialment, ab los porters y masses grans devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, per cosas tocants al beneffici de la província. En aquest mateix die ses senyories juntaren las sis personas eletas per a tractar del negoci del armesó contra los enemichs.

Dilluns, a XVI. En aquest die ses senyories juntaren en la // 201*r* // tarda las personas de la Trentasisena per a conferir y tractar la forma ab què se ha de fer lo armesó de vaxells, per a anar contra los enemichs que venen acostejar las costas de aquest Principat, destruint no sols los naturals però encara los negociants qui aportan provisions en dit Principat.

Dimars, a XVII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis tocants al beneffici de la província, en rahó de armar vaxells per a anar contra los enemichs que venen continuament a invadir las costas de aquest Principat; en la qual conferència assistiren quatre persones nomenades per cada casa de la ciutat y Deputació.

Dimecres, a XVIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories dels senyors deputats enviaren, per medi dels senyors doctor Barthomeu Viver, // 201*v* // sacristà y canonge de Urgell, don Francisco Sala y Francesch Sangenís, ciutadà, als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estave ajuntat, la embaxada del tenor següent:

a. *text inacabat.*

«Molt il·lustre senyor. Havent conferit los molt il·lustres consistoris dels senyors consellers d'esta ciutat y deputats de Cathalunya, en orde a la deliberació per vostra senyoria feta en lo consell que últimament se ha tingut, contenint en effecte que, a gastos comuns, se armassen los vaxells fossen convenients per a invadir o repel·lir las barques de enemichs que van per aquesta costa de mar, prenent los vaxells que aportant mercaderias y provisions venen a aquesta ciutat, lo dit consistori de deputats, desijant summament cohoperar ab vostra senyoria, en quant li sie possible, en tot lo que sie beneffici y conveniència del present Principat, y, en particular, de la ciutat, ha ajuntada diferents vegades la Trentasisena, ab la qual acostuma conferir y aconsellar-se per los negocis graves se li occorren, y proposat en ella lo dit cas, se han conciderades moltas dificultats y, en particular, que dit consistori, segons que per capítols de Cort està disposat, no pot gastar // 202*r* // sinó tant solament ab allò que comforme a capítols de las Corts del any 1599 los és concedit. Y no·s troba que en ningun capítol de ditas Corts estiga expressament disposat que, per cas semblant de invadir o expel·lir cossaris de la mar, se pugan gastar, y encara que, per la disposició del capítol 2 del nou redrés de ditas Corts, estiga disposat que los deputats y oÿdors pugan gastar per defensió de las Generalitats, drets y libertats de la terra, emperò apar que sots ditas paraulas no·s comprèn la persecució de cossaris de mar, com aquells no invedescan cosa que·s puga dir Generalitat, ni que en ella la Generalitat tinga encara dret algú, y quant en assò se pugés dubtar, a lo menos és cert que la interpretació de dit capítol no la poden fer los assessors de dit consistori, ni doctors aplicats, axí perquè per lo capítol 34 de dit nou redrés està expressament disposat que los assessors del General en res no se entremeten en lo que los deputats hauran de gastar, com també perquè per lo capítol 39 de dit nou redrés està també expressament disposat que, offerint-se dubte en la intel·ligència dels capítols de Cort, aquells en quant se puga, sian y se hagen de servar a la letra y de la manera que jauhent, y sent necessari interpretació de algunes paraules de algú // 202*v* // d'ells, pugan y degan los deputats y oÿdors ab los assessors ordinaris de dita casa de la Deputació, sens aplicar altres doctors, fer declaració y interpretació de les paraules sobre les quals serà suscitat lo dubte. La qual interpretació[a] hage y dega ésser estreta en tot lo que puga y comforme les paraules de dit capítol, sense poder dar nova forma en cosa alguna, y que dita interpretació feta, lo scrivà major la hage de continuar en un libre, levant-ne acte, a fi y effecte que puga servir per al-

a. *a continuació ratllat* de les paraules.

tres mateixos o semblants casos. Y que si los deputats, oÿdors y assessors excediran en la tal interpretació contra la sèrie y tenor del dit capítol, se'ls ne puga fer càrrega en la visita del General, de hont se veu clarament que volgué la Cort que interpretació de capítols la fassen deputats, oÿdors y assessors, y que tots estiguessen subjectes a visita. Y no volgué s'i aplicassen altres doctors perquè aquells, com no fossen officials de la casa, no estarien subjectes a visita.

Y havent-se de fer en lo cas present declaració de dit dubte, apar, per lo que està dit, que no·s deu enténdrer lo cas present sots las ditas paraulas de dit capítol sens donar nova forma, majorment si·s concidera la observança, a la qual en cas dubtós sempre se ha de tenir attendència, segons la qual may, ni aprés de dit capítol ni abans, se troba que los deputats hagen gastat // 203*r* // per armar vaxells, per perseguir cossaris o per defensa de la costa marítima, sinó és estat per deliberació feta en Generals Corts.

També fa dificultat que en respecte de dits deputats, com aquells no pugan gastar sinó per lo que està disposat per capítols de Cort, gastant en lo cas present, seria exemplar per lo qual se dirà que ja està clar y practicat que per semblant cas poden y deuen gastar y dona(r) dret a les parts de qui serie interès per a poder-les demanar y instar, que en semblant cas gastassen. Y se ha de tenir per cert que, per evitar dits inconvenients, los visitadors en la visita condempnarien als dits deputats y oÿdors a pagar de béns propris lo que en lo present cas gastarien, no tenint per ben feta la declaració de dit capítol, de hont se veu quant detentadament és bé que no apar dits deputats en lo cas present, majorment en lo temps present en què·s troba lo General, ab tanta falta de diner que als creadors sensalistas, com és cosa notòria a vostra senyoria, deu moltas pensions, a molts dels quals se ha de tenir per cert los deuen fer notable falta, y pot ésser de molt gran prejudici y augmentàs més esta dificultat, si·s concidera que los deputats y oÿdors no tenen la libertat que vostra senyoria té de manllevar a censal ni de imposar drets, sinó que de les entrades té à de acudir a ses obligacions, a les quals se veu clarament no·s podria acudir si se li acarreaven nous gastos, al que se ha de dir ha tingut attendència la Cort General, volent que no poguessen gastar los deputats // 203*v* // sinó per lo que estaria expressament disposat per capítols de Cort.

De hont, representant los dits deputats y oÿdors a vostra senyoria totes les coses sobredites, confian que vostra senyoria, per lo zel té de la conservació de aquella casa, comforme ab totes les occasions se és experimentat, tindrà per molt cert que lo no cohoperar en lo cas present, segons per vostra senyoria és estat deliberat, no és falta de voluntat sinó de possibilitat; lo que judiquen dits deputats seria molt convenient, salvo lo parer de vostra senyoria, per prevenir en semblants danys en lo sdevenidor, és que vostra senyoria tingués a bé que los dits dos consistoris, de conformitat, com acostuman, escriguessen al rey, nostre senyor, que Déu guarde, donant-li avís dels dits danys que aquesta ciutat y tot lo present Principat reb dels cossaris nostres enemichs per mar, suplicant a sa real magestat que, com a pare y senyor, per sa real clemència, se servís mirar per la defensa y indemnitat de aquestos sos fidelíssims vassalls, manant assistir en la costa de mar de aquest Principat una o dos galeras, que ab assò se asseguraria lo líbero comers, que aquest Principat desija tenir ab lo regne de sa magestat, y se alcanseria la quietut que sempre nosaltres havem confiat y confiam tenir posats sots la obediència de sa real magestat. Y perquè las ditas cartas tinguen lo effecte que·s desija que·s diligencie, vagen acompanyades ab carta // 204*r* // de favor del eminentíssim senyor cardenal, loctinent de sa magestat, offerint-se los dits deputats y oÿdors obrar en conformitat de vostra senyoria, y en tot lo que podran servir a vostra senyoria ab molt particular gust, com tenen obligació».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells, acompanyats dels porters y masses devant y demés officials de la present casa, havian reportada la dita embaxada a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual los havien explicat, primer de paraula y aprés donada per scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dits senyors consellers, per medi del senyor conseller en cap, los havia respost que ells tractarian ab lo dit savi Consell de Cent lo contengut en aquella, y que de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories.

Divendres, a XX. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori // 204*v* // de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Rafel Pau Vilossa, ciutadà honrat de Barcelona, y Dimas Çafont, donsell, la resolució presa per lo savi Consell de Cent, tingut lo dit die de 18 del corrent, per resposta de la embaxada, per part de ses senyories a dits senyors consellers y savi Consell de Cent feta dit die de 18 del corrent, la qual explicaren primer de paraula y aprés donaren per scrits, la qual manaren fos cusida en lo present dietari, que és signada de letra A.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories

juntaren en son consistori una Divuytena nomenada per ses senyories de les persones de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 12 del corrent, ab las quals se tractà y conferí la matèria que·s tractave en la resolució presa per lo savi Consell de Cent tingut a 18 del corrent, còpia de la qual se legí en dita junta.

Dissabte, a XXI. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses[a] //206r// devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant ab cotxos, en la iglésia parrochial de Sanct Pere de les Puelles de la present ciutat, per a oyr lo offici que en dita iglésia se havia de celebrar dit die per rahó de la festa del gloriós sanct Benet, en lo qual eren estats convidats. Y digué lo offici de pontifical lo senyor deputat ecclesiàstich. Y ses senyories estigueren assentats ab ses cadires de vellut, a la part del evangeli. Y acabat dit offici se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Dilluns, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

206v Dimars, a XXIIII. En aquest die, en la matinada, entre les nou y deu horas, partiren de la present casa ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del eminentíssim senyor cardenal Sancta Cecília, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat. Y arribats a sa presència, y assentats en sas cadiras de vellut que ja estaven aparellades, y fetas las degudas cortesias, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, digué en nom del consistori y explicà a sa eminència que la necessitat gran ab què·s trobava esta província, per occasió dels grans y notables danys causats per los cossaris que costejaven estos mars ab vaxells tramesos per part dels enemichs, al que eren estats robats molts vaxells que venian ab mercaderias a estas costas y parts de Cathalunya, havia obligat a representar y suplicar a sa eminència tingués a gust donar-ne rahó al rey, nostre senyor, y procurar de sa magestat fos servit manar venir a estas costas alguna galera o dos de las de sas armadas, per a què axí poguessen tots conseguir la quietut y seguretat que·s desijave, que sobre fer-se en assò molt en particular lo real servey, lo consistori ho rebria a molt gran mercè de vostra eminència.

207r E lo dit senyor cardenal respongué que lo mateix li ere estat representat, poch havia, per los senyors consellers d'esta ciutat, y que tots podian crèurer de la grandesa del rey que no faltaria en tot lo que fos convenient per conservació dels de esta província y de ses coses. Emperò, com ara las armadas reals de mar havian de ajuntar-se per als designes que tindrian de sa magestat, apar que ha de fer difficultats poder venir al present las galeras que·s demanan, ab tot, sa eminència, offerí scríurer-ho tot molt apretadament a sa magestat, y té per cert aplicarà en açò lo convenient que·s desija a satisfacció de tots. E oÿda esta resposta, aprés de haver precehides moltas paraulas de cumpliment, ses senyories se despediren de sa eminència y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament, y manaren ne fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die, entre las onse y dotse horas abans migdie, constituït personalment lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, en presència del molt il·lustre senyor bisbe de Babilònia, personalment trobat en una stància de les cases del noble don Pedro de Vilanova, scituades en lo carrer del Pi d'esta ciutat, hont habita //207v// dit senyor bisbe, y presents per testimonis los reverents Sebastià Casadevall, prevere, y Joan Comes, diaca, tots de família de dit senyor bisbe, y present en açò Miquel Marquès, notari, entrevenint en açò en loch y nom de Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, li presentà y donà, e o per dit Marquès li féu presentar, lo indult apostòlich que a petició dels senyors deputats li havia concedit la sacra congregació del concili de Trento, que en substància és un territori per a poder sa senyoria exercir los actes pontifícios de sa dignitat episcopal en la present diòcesi de Barcelona, per espay de dos anys, com en dit territori està largament contengut, còpia del qual és del tenor següent:

«Comissió[a] apostòlica per al senyor bisbe de Babilònia. *Die* VIIII *novembris* MDCXXXXVII. *Sacra congregacio eminentissimorum cardinalium concilii Tridentini, interpretum auctoritate sibi tributa, benigne indulsit ut episcopus titularis Babilonie in episcopatu Barcinonensis, degens ordinaciones et alia munia episcopalia ad biennium in diocesis Barcinonensis exercere valeat, si tandiu episcopus Barcinone a sua ecclesia abfuerit, Petrus Aloysius, cardinalis Carafa. Loco sig+illi. Gratis eciam quo ad scripturam, Fran-*

a. a continuació aquesta deliberació transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 929-930.

a. comissió...Babilònia *interlineat al marge esquerre.*

ciscus Paulutius, sacra congregacione cardinalium secretarius».

208*r* Lo qual indult apostòlich, com és dit, donat y entregat originalment en mans pròprias de dit molt il·lustre senyor bisbe per dit Marquès, notari, instant dit síndich, ha respost que·l tenia per rebut y que estimava a dits senyors deputats la mercè, bona diligència y cuydado havian tingut en haver obtingut la expedició de dit indult, y que ell procuraria acudir a tot lo que fos del servey de dits senyors deputats y beneffici dels de aquesta ciutat y província. De totes les quals coses és estat levat, com ne·s estat levat, lo present acte per dit Marquès, notari, entrevenint en loch de dit scrivà major, present en tot, instant y requerint lo dit síndich, y presents per testimonis los dalt dits y desobre nomenats.

208*v* Dissabte, a XXVIII. En aquest die Gabriel Ribes, sastre, com a curador de Pere Pau Bonadona, mercader, assignat quant en açò per la cort del veguer de la present ciutat, ab acte fet a 12 de octubre proppassat, registrat *in Notularum curie 25, foleo 105*, y lo dit Pere Pau, com a hereu de Beneta Bonadona, sa mare, en virtut de la adjudicació en son favor feta en la mateixa cort a 3 de juliol 1647, registrada *in Sentenciarum eiusdem curie 96, foleo 44*, los dos conjunctament, curador y pubill, en conformitat de la provisió feta per los magnífichs assessors de la present casa als 26 de setembre proppassat, com tots los dits actes estan assí originalment cosits[a], // 216*r* // signats de letras A, B, C, en dits noms, han firmada àpocha a misser Gismundo Boffill, ajudant tercer de la scrivania major, en açò present, y acceptant que han hagut y rebut de ell mateix, y per aquell los són estats restituïts y entregats realment y de fet, en presència del dit scrivà major del dit General y testimonis devall scrits, los actes y scriptures infrascritas que eren de la heretat, com se diu en dita suplicació, de la dita Beneta Bonadona y són los següents: Primo, un sach de cànem ple de actes. Ítem, sis libres ab cubertas de pergamí de full y una plica de diferents papers. E per ço, en testimoni del sobredit, ne han firmada la present àpocha ab totes les renunciacions acostumades. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

217*r* Abril MDCXXXXVIII

Diumenge, a V. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses grans devant, acompanyats dels officials de la present casa, a peu, en casa del senyor virrey, lo qual los havia enviats a cercar. Y arribats a sa presència, fetas las degudas cortesias, se assentaren y, assentats ab sas cadiras que ja estaven aparellades, los digué, dit senyor virrey, que havia rebuda una // 217*v* // carta de sa magestat ab la qual lo avisava com havia resolt una persona de gran concideració per a governar las armas en aquest Principat, y que tindrie molt compte ab los soldats que no maltractassen ni vexassen als paysans en rahó dels allotjaments, de què los donave notícia. E ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven molt a sa eminència la mercè los feye de donar-los tant bona nova, restant sempre molt promptes de servir a sa eminència en tot lo que sie del servey de sa magestat y beneffici de la província. Y aprés se despediren de sa eminència y, des de allí, ab lo mateix acompanyament, se'n anaren en la iglésia o capella del palau del General, òlim dit de la comtessa, a oyr la passia, consistorialment, y estigueren assentats ab la forma acostumada. Y acabat lo offici, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa.

218*r* Dimars, a VII. En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com en effecte la tingueren, ab ses senyories per negocis concernents la conservació del batalló, y en dita conferència hi assistiren las persones de la junta de dit batalló.

Dijous, a VIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa en lo palau del General, òlim dit de la comtessa, per a vèurer posar Nostre Senyor // 218*v* // en lo monument. Y aportaren lo tàlem, y acabat lo serimonial se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

Divendres, a X. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment en la mateixa iglésia del palau y portaren las varas del tàlem en la professó que·s féu quant se tragué Nostre Senyor del monument. Y aprés de acabat se'n tornaren en la present casa[a].

241*r* Dimars, a XIIII. En aquest die manaren los senyors deputats ésser cusit en lo present dietari lo summari de contrafaccions, que està assí originalment signat de letra A, còpia del qual se ha de enviar, com se enviarà, demà o després demà a sa magestat.

a. a continuació aquests actes transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 930-933.

a. a continuació dues cartes i un memorial transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 933-947.

Dimecres, a XV. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta de fra don Francisco de Miquel, de París, de 20 de mars 1648, juntament ab un acte llevat contra don Isidoro Pujolar, las quals carta y acte ses senyories manaren ésser assí continuats, signats de letra A, B.

241*v* Divendres, a XVII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Francisco Sala y Joseph Damians, ciutadà, als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. La mercè que esta ciutat ha fet sempre als deputats del General de Cathalunya, merexent-ho per lo effecte molt particular que, per ells y en sa casa, se ha tingut sempre al mayor gust y servey d'ella y dels senyors consellers en totas occasions, affiansa que en esta se'ls farà tot favor fent entrar en sort al senyor Gerònim Pastor, deputat real, com a altre del savi Consell de Cent en la extracció fahedora del offici que vacca per mort del noble don Francisco Gamis, encara que dit deputat no·s trobe present en ell, com sas moltas occupacions que té en la casa de la Deputació lo impossibilitan de sa assistència en aquest acte. // 242*r* // Per lo que tenint en concideració lo referit, suplican dits deputats a vostra senyoria sie de son servey disposar y ordenar que dit deputat real entre en la dita sort, com los altres que seran presents en dit Consell, que, ademés que appar ésser axí molt just y comforme a la bona correspondència de las dos casas, dits deputats ho reputaran per molt particular mercè y favor de vostra senyoria».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories, en lur consistori, com ells havian reportada la dita embaxada a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la dita embaxada, la qual havien explicat primer de paraula y aprés havien donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories los era estat ordenat. Y que lo senyor conseller en cap los havia respost que·u tractarien ab lo savi Concell de Cent, y de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo magnífich misser Narcís Roger, cavaller obtenint lo offici de advocat fiscal del General de la ciutat y collecta de Tarragona, // 242*v* // lo qual, per justas causas son ànimo movents, ha renunciat líbere y purament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de advocat fiscal, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories admeteren la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Fructuós Ferran, çabater, de la vila de Palafrugell.

En aquest mateix die, havent regonegut la Novena feta, nomenada a 7 de agost pròxim passat, per a tractar de algunas conveniències tocants als tres estaments, ecclesiàstich, militar y real, del present Principat y comtats, y havent trobat que y ha algunas personas de dita Novena occupades, y axí ses senyories renovaran la dita Novena ab la forma següent: per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell. // 243*r* // Per lo estament militar, los senyors don Gerònim de Gàver, don Francisco Sala, Francesch Puiggener. Per lo estament real, los senyors misser Jacinto Fabregues, Joseph Damians, Francisco Móra.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas de dita Novena per a tractar y conferir ab ella algunas cosas tocants al beneffici comú de la província.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Dimas Pobbla, donsell, procurador fiscal de la visita del General, que de present se té en la present casa, lo qual, de part dels senyors visitadors, donà y entregà a ses senyories la deliberació feta en lo consistori de dita visita ab la qual se demana a ses senyories sien servits girar-los, per gastos de aquella, quatre mília lliures. // 243*v* // La qual deliberació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«*Die decima sexta mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo.*

Los molt il·lustres senyors visitadors, ço és, tres instructors de processos, canonge Antoni Compte, Ramon de Sitjar, Francesch Surribas, Antoni Bru y Antoni Aldrofeu, consistorialment ajuntats, attenent y conciderant que per a poder donar fi a la present visita són menester quatre mília liures. Per ço deliberen que per Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la present visita, sia reportada als senyors deputats la embaxada infrascrita. *Petrus Trelles, notarius et scriba major visite Generalis Catalonie»*[a].

a. a continuació aquesta proposta i deliberació transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 947.

246r Dilluns, a XX. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, don Gèronim de Gàver y misser Jacinto Fàbregues, ciutadà, enviaren al eminentíssim senyor cardenal de Sancta Cicília, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Eminentíssim senyor. Instant lo síndich del General de Cathalunya, se ha rebuda informació de la qual consta que Salvador Guàrdia, no obstant que en lo trienni proppassat fou provehit del offici de capdeguayta de la present ciutat de Barcelona, exercint dit offici tot lo espay de dit trienni, ara novament és estat provehit del offici de sots-veguer de la vegueria de Barcelona, lo qual vuy actualment està exercint, sent tots dos officis triennals y de jurisdicció, ab tot lo dit se fa contrafacció formal a la constitució primera del títol «Que officis temporals no sien continuats», ab la qual se troba disposat que ningú que //246v// hage regit offici de jurisdicció triennal no puga tenir o administrar en lo següent prop trienni aquell mateix o altre offici de jurisdicció, dins aquella mateixa vegueria o ballia, encara que taula hage tinguda e sia per sentència absolt, sots lo qual offici de jurisdicció, veguers, sots-veguers, corts, balles, sots-balles, assessors e jutges ordinaris e capdeguaytes, vol sien compresos. Axí mateix, ab lo sobredit, se fa formal contrafacció a la constitució 6 y 13 del títol «De persones prohibides de regir offici». Per lo que los deputats del General de Cathalunya, als quals per la obligació de sos officis toca y specta cuydar de la observança de las generals constitucions y pactes, y en tots los fets los constara haver-se contrafet a les dites generals constitucions y pactes, són obligats opposar-se, procurant la revocació dels tals fets. A vostra eminència, extrajudicialment, suplican sia de son servey manar se observe lo disposat en las referides constitucions, lo que esperan de vostra eminència com a tant zelador de la observança de les dites generals constitucions, y tenen per cert lo reparo y revocació de les referides contrafaccions, y per dit effecte entreguen còpia // 247r // del procés de la informació rebuda».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories, en lur consistori, com havien reportada la dita embaxada a dit senyor virrey, la qual li havian explicat primer de paraula y aprés donada en scrits en sas pròprias mans, y que dit senyor virrey los havia respost que, ans de fer la provisió del dit offici de sots-veguer a favor de Salvador Guàrdia, ho consultà primer ab quatre persones nobles y de qualitat, molt desapasionades, de les quals fou assegurat que podia fer-se sens dificultat alguna, perquè en altres occasions se ere fet en casos semblants, sens alguna contradicció, y ab esta fe féu sa eminència la dita provisió de sots-veguer, de la qual té donat ja avís a la cort de París, y que presuposat axò, no entén ni pensa fer la revocació que se li demana que primer no tinga resposta de la cort. Y fetes las degudas cortesias se despediren dits senyors embaxadors de sa eminència, y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament que·y eren anats. Y ses senyories manaren fos tot continuat en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, los senyors deputats y oÿdors, estant consistorialment ajuntats // 247v // en lur consistori, lo magnífich senyor Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la visita del General, que de present se fa en la present casa contra los deputats y oÿdors y demés officials del General del trienni pròxim passat de 1644, en companyia de mossèn Pere Trelles, notari, scrivà major de dita visita, los quals donaren y entregaren a ses senyories, de part dels molt il·lustres senyors visitadors de aquella, la scriptura del tenor següent, la qual rebuda per dits senyors deputats, manaren fos continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«Los senyors visitadors me han ordenat representàs a vostra senyoria que tenen urgent necessitat de les quatre mília liuras demanades per poder continuar la visita comensada, que altrament serà forsós per ara suspèndrer aquella, fins y a tant sie provehit dit diner. Lo capítol 1 dels capítols de Cort sobre lo redrés del General del any 1599, donà forma a la visita: la ajuda y assistència deu vostra senyoria y officials de la present casa fer y donar a dits senyors visitadors, la obligació tenen de girar al regent los comptes los diners demanan a obs de aquella, encarregant en tot la conciència de dits senyors visi- // 248r // tadors; vostra senyoria se servesca manarho advertir ab la prudència y acort acostumat, que serà continuar la uniforme correspondència que fins ara han tinguda».

E aprés, en la tarda del mateix die, ses senyories dels senyors deputats ordenaren a Joan Pau Bruniquer, scrivà major del dit General, se conferís en la stància dels dits senyors visitadors, hont lo consistori de aquells estave junt, y, de part de dits senyors deputats, los donà en scrits la resposta que ses senyories feyen al paper que, per part de dits senyors visitadors, los ere estat reportat per part de dits senyors visitadors en la matinada del die present, la qual resposta és del tenor següent:

«Resposta dels senyors deputats feta als senyors visitadors. No és menor lo zel y affecte tenen los

deputats y oÿdors en què la visita se conclogue y se li done lo degut del que vostra senyoria té en finir y terminar aquella, y deuen restar molt assegurats que en rahó de dit fet han sempre tinguda y tenen la attenció deguda, // 248v // però estant tant exausts los rèddits de la casa, com se té plena notícia que no és possible igualar en pagar als acreadors sensalistas les pensions se'ls deuen caygudes en lo any 1643, y tenint multiplicades y contínuas instàncias de diversos acreadors censalistas, com també de altres, no és possible, ab obres, poder acudir a la deguda satisfacció, com és just. No obstant lo dit, offereixen a vostra senyoria, en quant los era possible, procuraran girar al regent los comptes las quatre mília liures, instan-se giren, y quant no pugan per ara girar tot la dita quantitat per enter, procuraran en fer lo major esfors los serà possible per a què axí, vostra senyoria, puga donar remate y fi a la visita».

E lo dit Bruniquer, scrivà major, en exequució del dit orde y constituït personalment en la presència de dits senyors visitadors en son consistori, lo mateix dit die, després de explicada de paraula dita resposta, la donà en scrits a ses senyories, qui respongueren que estimaven de dits senyors deputats la resolució sua sobredita, suplicant-los los fessen la girada de totes les dites quatre mília liures, ab tota la prestesa possible, o ab una o ab més partidas, pus fos ab tota brevedat per tenir necessitat la visita de tot lo diner[a].

250r Dimars, a XXI. En aquest die lo honorable Joan Pau Feliu, notari, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Francesch Pont, sinter, de la vila de Castelló de Empúrias, obtenint lo offici de tauler, cullidor, receptor y credenser del General de dita vila de Castelló de Empúrias, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Bernat Joseph Lobet, notari públich de dita vila, a 16 de novembre 1647, com dit notari ab ses certificatòrias letras ne fa fe, y està assí originalment cusida, signada de letra A. En dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, per justas causas lo ànimo de son principal movents, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de tauler, receptor y[b] sobrecullidor del General de dita vila de Castelló de Empúrias, que dit son principal obté pure y líberament, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebrà en nom de dit son principal a singular mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

250v En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a XXII. En aquest die, tenint sas senyorias hora de sa eminència, que havian demanada y obtinguda per medi del síndich del General, que ere la mateixa que tenien també los senyors consellers de la present ciutat, la qual havien axí mateix procurada per son síndich de aquella casa, partiren de la present los senyors deputats, tots tres, y los senyors oÿdors, ecclesiàstich y real, essent absent de aquest acte lo senyor oÿdor militar, y tots sinch senyors consistorials, ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials del General, anaren consistorialment a palàcio del eminentíssim senyor cardenal de Sancta Cicília, virrey del present Principat, hont arribaren entre las nou y deu del matí y trobaren ja allà los senyors consellers // 251r // de esta ciutat, que poch havie hi eren arribats. Y estant tots ab sa eminència, assentats ab sas cadiras, ço és, los senyors consellers tots de rengla en forma de una ala, a la part dreta, y los dits senyors deputats y oÿdors, tots sinch, en la mateix forma a la part esquerra, se manà a tota la demés gent, que ere dins la sala en número molt gran, que hisquessen defora y la despaxassen, com ho feren tots fins als verguers de la una y altra casa, per haver-ho demanat axí los mateixos consistoris. Y restant sols los dits dos consistoris ab sa eminència y tancades las portas se detingueren molt gran rato, per més de una hora y mija, poch més o manco, tractant y conferint dits dos consistoris ab sa eminència, com axí se digué per lo de la present casa, després de tornats, cosas molt particulars y de molt gran servey de sa magestat y beneffici de la província. Y després de passat tot lo dit temps se obriren las portas de dita sala y despedint-se primer los senyors consellers se'n anaren devant, e immediadament aprés, se despediren també dits senyors deputats y oÿdors de sa eminència, ab moltas cortesias que li feien, y tots sinch, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa. Y arribats en ella, ordenaren al // 251v // scrivà major del General que continuàs en dietari la dita sua anada, en dita conformitat, sens explicar-li cosa particular de la matèria d'ella, més del que desobre està re-

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 947-948.
b. a continuació ratllat credenser.

ferit, que axí se li digué ho assentàs en lo present dietari, comforme se veu largament desobre.

Dijous, a XXIII. Festa del gloriós sanct Jordi. En aquest die no·s féu festa de sanct Jordi per justas causas que aparagué al consistori. Però se adverteix que en la capella petita hi hagué molta luminària y devant d'ella cremà tot lo die un salamo dels grans, hi·s celebraren missa tota la matinada ab molta continuació.

Divendres, a XXIIII. En aquest die tampoch no·s celebrà lo offici de morts, sinó que en dita capella petita se celebraren per les ànimes dels deputats y officials que eren estats de la present casa.

252*r* Dissabte, a XXV. En aquest die, tocats los tres quarts per las dotse ans de migdie, estant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors disgregats, per no haver-hi hagut, per occasió de la festa del gloriós sanct March, desijant lo devall scrit fer acte de renunciació del offici que·s mencionarà avall. Per ço, lo honorable Nicholau Vidal, studiant en philosophia, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, constituït personalment devant lo molt il·lustre senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Nostra Senyora de Amer, deputat ecclesiàstich, personalment trobat en la casa del palau del rey, hont fa sa habitació, ha notificat a sa senyoria com ell renunciava en mà y poder de sa senyoria lo dit offici de guarda ordinària del General, que ell obté en lo portal Nou de la dita present ciutat, en favor de Joseph Blanch, negociant, ciutadà de Barcelona, en assò present, suplicant a sa senyoria que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sie servit admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de // 252*v* // dit Joseph Blanch, que·u rebrà de sa senyoria a singular favor y mercè, de sa senyoria del dit senyor deputat ecclesiàstich, lo qual respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant podia y per capítols de Cort li ere lícit y permès. Presents en açò per testimonis lo magnífich Pere Pont, donsell, y Antoni Tàpies, candaler de cera, ciutadà de Barcelona, y Miquel Marquès, notari, lo qual, com a substituït del scrivà major del General, entrevingué en dit acte.

E aprés, anant continuant dit acte y proseguint aquell, lo dalt dit Nicholau Vidal, constituït axí bé personalment en presència del molt il·lustre senyor Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar, trobat personalment[a] dins las cases que habita, scituades en lo carrer dit dels Castells, al qual axí bé renuncià en mà y poder de dit senyor oÿdor militar lo dit offici de guarda ordinària, que obté, en favor de dit Joseph Blanch, attès que dit offici ere dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, suplicant axí bé a sa senyoria fos servit admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Blanch, que·u rebrà a singular favor de sa senyoria. E sa senyoria respongué // 253*r* // que admetia la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis en assò Pere Siscart, criat de dit senyor oÿdor militar, y lo dalt dit Antoni Tàpies, candaler de cera, y lo dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en assò en lo nom sobredit.

Y axí mateix, anant continuant lo mateix acte, al punt que havien tocades las dotse horas de migdie, lo dit Nicholau Vidal, constituït personalment en presència del molt il·lustre senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, oÿdor ecclesiàstich, trobat personalment dins las cases que habita, scituades al costat de la font de Sant Honorat, junt a les cases de la present casa de la Deputació, al qual, lo dit Nicholau Vidal, de la mateixa manera, ha feta la mateixa y semblant renunciació[a] en mà y poder de dit senyor oÿdor, en favor de dit Joseph Blanch[b], suplicant a sa senyoria que, attès que dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer, fos servit admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Blanch; al que dit senyor oÿdor // 253*v* // respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort li ere lícit y permès, en què foren presents per testimonis lo magnífich misser Narcís Roger, cavaller, y lo dit Antoni Tàpies, candaler, y lo dit Marquès, notari, entrevenint en açò en loch y nom del dit scrivà major.

De la mateixa manera, anant continuant dit acte, constituït personalment lo dit Nicholau Vidal en presència del molt il·lustre senyor Joan Managat, oÿdor real, trobat personalment en las casas que habita en lo carrer de la Palla, ha fet la mateixa renunciació de dit offici en mà y poder de dit senyor oÿdor, en favor de dit Joseph Blanch, lo qual la ha acceptada de la mateixa manera que los dalt dits senyors consistorials, al que són estats presents per testimonis lo doctor misser Benet Managat y lo dit Antoni Tàpies, candaler de cera, y lo dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en lo nom sobredit, y nores-menys.

Anant-se continuant lo mateix dit acte, constituït personalment lo dit Nicholau Vidal en pre-

a. *a continuació ratllat* trobat.

a. *a continuació ratllat* si y en quant.
b. *a continuació ratllat* al que dit senyor oÿdor respongué.

sència del molt il·lustre senyor Gerònim Pastor, deputat real, trobat personalment en las casas de sa pròpria //254r// habitació, situades en lo carrer de la Portaferrissa, ha feta en mà y poder de dit senyor deputat semblant renunciació del dit son offici de guarda en favor del dit Joseph Blanch, la qual és estada admesa per dit senyor deputat real, ab la mateixa forma que los demés dalt dits senyors consistorials, sos companys, al que són estats presents per testimonis Francesch Climent, criat del dit senyor deputat, y lo dit Antoni Tàpies, candaler, y lo dit Marquès, notari, en lo nom sobredit.

Y, finalment, casi encontinent, constituït personalment lo dit Nicholau Vidal en presència del molt il·lustre senyor Joan de Melgar, deputat militar, trobat personalment en las cases de sa pròpria habitació, scituades en lo carrer d'en Copons, lo dit Vidal ha renunciat lo dit son offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou, que obté, en mà y poder de dit senyor deputat militar, en favor del mateix Joseph Blanch, present, la qual renunciació és estada acceptada de la mateixa manera que la havia acceptada los demuntdits senyors consistorials, sos companys, a tot lo que són estats presents per testimonis Joan Francisco //254v// de Melgar, donzell, hu dels dos aguasils ordinaris de sa magestat en aquest Principat, lo dit Antoni Tàpies, candaler de cera, y lo mateix Miquel Marquès, notari, entrevenint, com dit és en assò, en nom y com ha substitut del scrivà major del dit General.

255r Maig MDCXXXXVIII

Divendres, al primer. Monstruositat. En aquest die, molt prop de las set horas de la matinada, succehí en la present ciutat que un //255v// hortolà nomenat T[a]... tenia un cortau o rosí de mediana statura de pel castany, y volent-lo vèndrer en la plassa, devant la capella o iglésia de Sanct Sebastià, que està scituada en la plassa dels Encants d'esta ciutat, y havent tret Joseph Vidal, corredor de animals, lo dit cortau en dita plassa per a provar-lo en presència del amo de aquell y del home qui·l volie comprar, essent dit corredor home jove y molt pràtich de domar cavalls, volgué fer fer una carrera a dit cortau des de la font del Àngel envés dita capella de Sanct Sebastià. Fonch tant forta dita carrera que, quant fou devant dita capella, lansà dit cortau a dit corredor en terra y proseguint sa carrera anà a topar contra una de las barras de ferro que estan plantadas en lo empadrat de la Llotja de la part esquerra, qui va des de Sanct Sebastià en dit empedrat, y topant ab ella la rompe de tal manera que aprés de rompuda ab la gran fúria se deblega lo espay de un palm, y passà de l'altra part per dita obertura, y passat dit cortau caygué y morí de prompte, y és cosa tant maravellosa que si no·s fos vist no·y ha persona humana que·u pogués crèurer, y per ser cosa tant mons-//256r// truosa apenas ninguna persona de la present ciutat dexà de anar-ho a vèurer. Y yo, Miquel Marquès, notari, ajudant del scrivà major del General de Cathalunya, aní a vèurer-ho poch aprés de haver succehit y ho viu y toquí, y se ha de advertir que la dita barra de ferro ere tant grossa que ab un fil prenguí la mida, y de grossana tenia la grossària següent[a]...

256v Dijous, a VII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories, absent de aquell lo senyor oÿdor real, com mossèn Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça octubre, novembre y dezembre 1646, axí guerra com //257r// ordinari, y que faltan los llibres de guerra de las ciutats de Tarragona y Leyda y lurs col·lectas, Balaguer y tota sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Alcanar, la Sènia, Xerta, Benifallet, Amposta y Pahuls, per occasió de las guerras. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris.

Divendres, a VIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 12 de mars 1648, y junts en lo consistori dels senyors deputats y oÿdors, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, los fonch explicat que als 20 de abril proppassat, instant lo síndich del General y per deliberació del consistori, ere estada feta una embaxada al senyor cardenal virrey sobre la contrafacció que pretén de la provisió del offici de sots-veguer //257v// en favor de Salvador Guàrdia, comforme està continuat en lo present dietari, la qual, ab la resposta que havia donada sa eminència descrita al peu d'ella, fonch legida a dita Trentasisena y en està rahó los fonch demanat, per ses senyories, que, attès lo estat de la cosa, fossen servits aconsellar-los lo que·ls aparexeria se deu fer, en servey y beneffici de la província y de sas leys y constitucions.

E la dita Trentasisena, després de entesa y premeditada la cosa, resolgué y aconsellà a ses senyories que tentassen, per medi de alguna o més persones que fossen a propòsit, si sa emi-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 32 mms.

a. text inacabat.

nència volria fer la revocació de la provisió del offici que se li demana, diligenciant aquest medi ab lo secret y prudència que la mateixa cosa demana. Y si altrament dins tres o quatre dies no serà servit sa eminència o no volrà fer la dita revocació que, en tal cas, ses senyories passen avant per los remeys, modo y forma que disposan los pactes y capítols de Cort, per a poder axí conseguir axí lo reparo y reintegració que·s pretén en la dita contrafacció al·legada.

258*r* Dissabte, a VIIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors deputats, per alguns negocis y affers concernents lo beneffici de la província.

258*v* Dijous, a XIIII. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, ses senyories, sent enviats a sercar per lo eminentíssim senyor cardenal Santa Cecília, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, partiren de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa de dit senyor virrey. Y arribats a sa presència, hont ja eren arribats los senyors consellers qui també eren estats enviats a sercar. Y assentats los dos consistoris ab ses cadires que ja estaven aparellades, estant los senyors consellers a mà //259*r*// dreta y los senyors deputats a mà esquerra, dit senyor virrey, aprés de precehides las degudes cortesies, digué a dits consistoris que sa magestat li havia scrit que, en rahó de las duas galeras que se li havian demanades per part de la ciutat, per custòdia y guarda de les costas de aquest Principat, no li ere possible poder-las enviar perquè la armada estave aprestada per cosas del servey de sa real corona, però que si la ciutat y los mercaders d'ella volian ajudar al sustento de dos galeras, ell les enviaria perquè son real patrimoni estava molt exausto.

Y aprés, contínuadament, ha donat, axí bé, notícia a dits dos consistoris com dita sa magestat li havia ordenat se partís per a son arcabisbat de Aix en França, y de aquí per a Roma, y que havia nomenat per son loctinent y capità general en aquest Principat y comtats al senyor duch de Luy, y que de tot los ne donava notícia per haver-le-y axí ordenat sa magestat, dient també y significant que en tot lo que fos bo axí per tot lo temps que estaria aquí com aprés en Franca, en Roma y en altres parts //259*v*// que fos, lo trobarian molt prompte y expost per a tot lo que fos més convenient y beneffici de la província.

E oÿt tot açò, los dos consistoris, y axí los dits senyors deputats, li significaren lo just sentiment ab què restaven de sa partida y absència, per a haver experimentat effectes molt grans de la generositat de sa excel·lència en los bons progressos d'esta província, y que per conformar-se y acudir a sas obligacions offerian servir a sa eminència en tot lo que fos més conforme a son particular gust. Y, aprés de fetas moltas altras cortesies, se despediren y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

260*r* Dimecres, a XX. En aquest die reberen ses senyories en lur con- //260*v*// sistori una carta de sa magestat la qual, aprés de rebuda ab lo degut acato y reverència y feta traduhir, aquella manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari y és assí cusida, signada de letra A.

Dissabte, a XXIII. En aquest die mossèn Pau Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici[a] //264*r*// de albaraner del General en la taula de la present ciutat de Barcelona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de credenser del General, que ell obté, en favor de mossèn Jaume Pi, mercader, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit mossèn Jaume Pi, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que, attès dit offici ere dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, li admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadà de Barcelona.

En aquest mateix die lo honorable Vicents Duran, adroguer, ciutadà de Barcelona, com a procurador, ab bastant poder de Steve Cases, major de dies, negociant de la vila de Bagà, obtenint lo offici de tauler, cullidor, receptor y credenser del General de dita vila de Bagà, com de sa procura consta //264*v*// ab acte rebut en poder de Hierònym Galí, notari, ciutadà de Barcelona, a setse del present y corrent mes de maig, com dit notari ab ses certifficatòries letres ne fa fe, que estan assí originalment cusidas, signades de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, absent de aquell lo senyor deputat ecclesiàstich, ha renunciat, per justas causas lo ànimo de son principal movents, lo dit offici de tauler del General de dita vila de Bagà, que dit son principal obté, pure y líberament, en mà y poder de ses senyories, suplicant

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 948.

a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Montserrat Albià, passamaner, y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona[a].

271r Diumenge, a XXIIII. En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, en companyia de monsiur de Leone, lo qual senyor de Marca fonch rebut ab la forma acostumada. Y entrats en consistori, dit senyor de Marca, fetas las acostumades cortesies, donà rahó a ses senyories com sa magestat li donave rahó de la nominació feta de loctinent y capità general en aquest Principat del senyor comte de Schomberg, duch de Haluhin, y per dit effecte donà y entregà en mans de ses senyories una carta de sa magestat, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, que és signada de letra A.

Dilluns, a XXV. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors doctor Àlvaro Antoni Bosser, donsell, y Dimas Çaffont, ciutadà, los quals, de part dels molt il·lustres senyors consellers, explicaren, primer de paraula, la resolució que se havia presa en lo savi // 271v // Consell de Cent, a 22 del corrent, y aprés la donaren per scrits a ses senyories, la qual és assí cusida, signada de letra B.

E ses senyories respongueren que procurarien donar gust a la present ciutat, y que·s conformaven ab la bona y acertada resolució presa per lo savi Consell de Cent.

En aquest mateix die, en la mateixa matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Francesch Bru, regent la Real Thesoraria de Cathalunya, en companyia de mossèn Luýs Colell, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà de manament y secretari de sa magestat en aquest Principat, lo qual senyor thesorer entregà a ses senyories lo original privilegi de virrey y capità general de sa magestat, que dita sa magestat havia manat despatxar a favor del excel·lentíssim senyor comte de Schomberg, duch de Haluhin, y una còpia en paper de aquell, per a què·s pogués comprovar ab la forma acostumada; lo qual privilegi, o la còpia de aquell, comprovada ab son original y ab los altres privilegis dels virreys predecessors y trobat despachat // 272r // en la forma ordinària, fonch restituït lo dit original a dit senyor Francesch Bru, thesorer, y la còpia de dit privilegi fonch cusida en son degut lloch, en lo libre de Juraments de officials reals, que·s recondit en la scrivania major del General.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories entregaren a mossèn Agustí Dalmau, síndich del General, còpia de la protesta que com a síndich del General havie de fer al jurament que havia de prestar lo excel·lentíssim senyor comte de Schomberg, duch de Haluhin, en la vila de Perpinyà, de loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, còpia de la qual minuta han manat ses senyories ésser continuada en lo present dietari, y és del tenor següent:

«Protesta. Los deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, a 25 de maig del corrent any 1648, han rebuda una carta de sa magestat, que Déu guarde, dada en París, a 10 del // 272v // mateix, ab la qual han entès que sa magestat és estat servit nomenar a vostra excel·lència per son loctinent y capità general en aquestos principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, enviant per dit effecte son real privilegi, y jatsia que per disposició de les generals constitucions de Cathalunya y, assenyaladament, per la constitució del sereníssim rey en Jaume Segon, que comensa «Nostres successors», segona en orde del títol «De jurament de fidelitat» y altres aplicables, y per diferents privilegis reals y, en particular, per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo sereníssim rey en Pere 3, dada en Barcelona als 14 de las kalendas de novembre del any 1339, sa magestat, que Déu guarde, tinga obligació en lo principi de son govern jurar personalment en la ciutat de Barcelona la observança de les generals constitucions, capítols y actes de Cort, libertats, privilegis, usos y costums, y antes de la prestació del dit jurament, personalment fet, se hauria de abstenir de la creació y nominació de loctinent general de dits Principat y comtats. Emperò, conciderant la menor edat de sa magestat, y que per las moltas occupacions // 273r // de sos regnes no pot venir personalment a prestar son jurament en la present ciutat, confiats de la seguretat y promesa que sas magestats han feta ab sas reals cartas de datas dels 15 de maig 1643, de què, en tenir occasió y comoditat, honrrarà personalment dits Principat y comtats y prestarà son jurament. Per ço, los dits deputats del dit General de Cathalunya y sos comtats, e o per ells lo síndich del General, en nom de tota la província, acceptan lo jurament per vostra excel·lència prestat de loctinent y capità general en lo present Principat y comtats, y ab lo honor que·s pertany y per salvetat dels usatges, consti-

a. a continuació aquesta procura, una carta i la traducció corresponent i una deliberació transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 949-950.

tucions, privilegis, capítols y actes de Cort y, en particular, del capítol 9 dels pactes jurats ab sa magestat, sens emperò derogació ni prejudici de aquells, protesta que per aquest acte no puga ésser fet e engendrat, ara o en sdevenidor, prejudici algú, lesió o derogació, tàcita o expressa, ni altra qualsevol forma o manera als demunt-dits usatges, constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, libertats y observanças de aquells, y altres qualsevols drets y, molt en particular, al dit capítol 9 dels dits pactes, ans aquells // 273v // o aquellas en tot cas romanguen salvos e il·lesos en sa forsa y valor y sens prejudici, lezió o derogació de aquells, y que lo present acte, en sdevenidor, no puga ésser tret en conseqüència hi hage de ésser judicat com si fet no fos. Volent que de tot lo sobredit ne sie per vos, notari, feta y liurada carta pública».

Dimars, a XXVI. En aquest die ses senyories, havent rebuda carta de sa magestat, Déu lo guarde, de 23 de mars passat, continuada en lo present dietari, sots jornada dels 20 del corrent, ab la qual dóna avís que per absència del molt il·lustre senyor bisbe de Babilònia, qui resideix en esta província, al qual ha donat licència per a tornar-se'n a París, que en son loch reste en dita província lo molt il·lustre senyor bisbe de Orange per a fer lo mateix exercisci y ministeri que feye dit senyor bisbe de Babilònia, y que en tot per part del consistori se li assistesca en lo que convinga. Per lo qual effecte, // 274r // desijant ses senyories obehir al que sa magestat los diu ab sa real carta, han nomenat als senyors Francesch Puiggener, donsell, y Rafel Càrcer, ciutadà, per a què com a embaxadors de ses senyories fossen servits anar, com anaren, a donar la norabona a dit senyor bisbe de Orange, a qui explicaren lo particular gust que tenian de la bona elecció que sa magestat havia feta de sa persona, per a residir en esta província, del que restava tota ella molt aconsolada. Y que axí, per la estimació que tots tenian de sa assistència, se li offeriren per part del consistori a tot lo que serie del mayor servey de sa senyoria, ab molt gran gust y officio y entera voluntat. E lo dit senyor bisbe los havia respost que estimava del consistori esta cortesia y bona correspondència, assegurant que la sua serà molt comforme a sos bons affectes, zelant en ells lo major servey de sa magestat y beneffici del Principat, y després de moltas altres paraules de cumpliment, dits senyors embaxadors, se despediren y dexaren dit senyor bisbe en lo palau del senyor bisbe de la present ciutat, hont sa senyoria habita.

274v Dimecres, a XXVII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers, per negocis y affers convenients lo beneffici de la província.

275v Juny MDCXXXXVIII

Divendres, a V. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, partiren de la present casa los senyors don Gerònim de Gàver y Francisco Móra, ciutadà, embaxadors per ses senyories nomenats per a anar a donar la benvinguda y norabona al excel·lentíssim senyor comte de Schomberg, duch de Haluhin, enviat a esta província per loctinent y capità general de sa magestat, // 276r // lo qual havia de entrar lo die present en ella, y saber de sa excel·lència quina hora volia entrar perquè dits senyors deputats poguessen exir a rèbrer-lo. Y dits senyors embaxadors aportaven lo correu ab son postillo del General, devant los quals tornaren a la present ciutat, entre las tres y quatre horas aprés migdie, y feren relació a ses senyories com ells, inseguint lo orde per ses senyories a ells donat, se eren conferits en lo loch de Sant Andreu y de part de ses senyories havian donada la benvinguda y norabona a dit excel·lentíssim senyor loctinent, y que sa excel·lència los havia respost que estimava molt a dits senyors deputats la mercè li feyen, y que ell feya compte de pujar a cavall per a encaminar-se vers Barcelona tocades les quatre horas.

En aquest mateix die, tocades les quatre horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y Bolla, tots a cavall, molt ben vestits y adornats, y los senyors deputats molt // 276v // galants, aportant en los pits una banda de domàs carmesí, ab lo escut del General en lo mig de dita banda. Se adverteix que faltaven en dit acompanyament los senyors oÿdors militar y real. Y ab aquesta forma hisqueren de la present casa y prengueren per la Librateria y dret al portal Nou y dret al Clot, y vist que encara no trobaven a sa excel·lència determinaren de arribar fins passada la creu de Sanct Martí, y aleshores, tenint notícia que dit senyor virrey ja ere prop, proseguiren son camí y luego trobaren sa excel·lència, al qual ses senyories, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda a esta província, representant-li la alegria y contento que tots los cathalans ne tenian, ab moltas altres paraulas de cumpliment y cortesia, que dit senyor deputat ecclesiàstich li sabé molt ben explicar, a tot lo que dit senyor virrey respongué, ab paraulas de molt cumpliment, que ell estimava molt a sa senyoria la mercè que sa senyoria y tota la província li feya, y que ell procuraria ab totas veras donar gust a tota la pro-

víncia com se veuria per // 277r // la obra. Y aprés, lo senyor deputat ecclesiàstich se posa a mà esquerra de dit senyor virrey y los demés senyors consistorials devant acompanyats, anant los verguers devant del consistori y tots los officials devant dels verguers, y ab esta forma vingueren vers Barcelona, fent son camí, y a la que foren als molins del Clot, trobaren los senyors consellers, y quant foren junt a d'aquells, dits senyors deputats se despediren de sa excel·lència, y lo senyor conseller en cap se posà en lo loch hont anave lo senyor deputat ecclesiàstich, y los senyors deputats se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament y forma que eren anats.

Nota de la entrada de dit senyor virrey a la present ciutat. Dits senyors consellers anaren acompanyant a sa excel·lència, y quant foren prop del portal Nou, se disparà tota la artilleria que estave per les muralles, y ab esta forma entrà en la present ciutat y prengueren dret a Sant Agustí, capella d'en Marcús, carrer de Moncada, Born, Cambis y dret al carrer Ample y Regomí, anant passant devant // 277v // casa la ciutat y Deputació. Adverteix-se que sobre lo portal de les cases de la Deputació hi havia coblas de tabals, trompetas y geremias. Se'n entrà en la Seu, hont prestà son jurament y oy sentència de excomunicació, ab la forma acostumada, y fet y prestat son jurament, prengué per la porta Ferrissa, Rambla avall fins a palàcio. Estave guarnit de graelles, la ciutat posà moltíssimes atxes que·l acompanyaven per ser casi ja de nit, y ab tot aquell acompanyament fonch dexat en palàcio. Déu li done vida per poder ben governar y forses per a tràurer los castellans de aquesta província.

Dissabte, a VI. En aquest die lo reverent Joan Sagàs, prevere, altre dels capellans de la capella de Nostra Senyora del palau de la present ciutat, present en lo consistori de ses senyories per justas causas son ànimo movents, renuncià pura y líberament // 278r // en mà y poder de ses senyories, com a patrons de dita capella de Nostra Senyora del palau, la capellania que ell, dit Sagàs, obté en dita capella, suplicant a ses senyories, que com a patrons que són de aquella, fossen servits admètrer-li la dita renunciació de dita sa capellania per ell feta, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant los ere permès, en la qual foren presents per testimonis Pere Pau Ferrer, mestre de cases, y Francesch Carreres, sastre, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, partiren de la present casa, consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per anar a visitar, com anaren, al excel·lentíssim senyor loctinent y capità general de sa magestat en aquestos Principat y comtats, que ere entrat en ella lo die de aÿr a la tarda, y posava en las casas y palàcio del senyor duch de Cardona. Y arribats a sa presència, ses senyories se assentaren ab ses cadires de vellut que // 278v // ja estavan aparellades, y fetas la degudas cortesias, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y se offerí a sa excel·lència, dient que tot lo consistori estave molt prompte y aparellat en acudir a tot lo que fos del servey de sa magestat, de sa excel·lència y beneffici de aquest Principat, ab moltas altras paraulas de cortesia, que sa senyoria li sabe molt ben explicar, a tot lo que sa excel·lència respongué que son desig no ere sinó procurar per tots los medis possibles la quietut del Principat, y que estaria molt desvallat mirar per ell, per haver-le-y axí molt en particular encomanat sa magestat. Y acabat lo dit rahonament, ses senyories se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

279r Dimars, a VIIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, Francesch Puiggener, donsell, y Joseph Damians, ciutadà, enviaren al excel·lentíssim duch de Haluin, loctinent y capità general de sa magestat, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Instant lo síndich del General de Cathalunya, se ha rebuda informació de la qual consta que Salvador Guàrdia, no obstant que en lo trienni proppassat fou provehit del offici de capdeguayta de la present ciutat de Barcelona, exercint dit offici tot lo espay de dit trienni, ara novament és estat provehit del offici de sots-veguer de la vegueria de Barcelona, lo qual vuy actualment està exercint, sent tots los officis triennals y de jurisdicció, ab tot lo dit se fa contrafacció formal a la constitució primera del títol «Que officis temporals no sien continuats», ab la qual // 279v // se troba disposat que ningú que hage regit offici de jurisdicció triennal no puga tenir o administrar en lo següent proptrienni aquell mateix o altre offici de jurisdicció, dins aquella mateixa vegueria o ballia, encara que taula hage tinguda e sia per sentència absolt, sots lo qual offici de jurisdicció, veguers, sots-veguers, corts, balles, sots-balles, assessors e jutges ordinaris e capdeguaytes, vol sien compresos. Axí mateix, ab lo sobredit, se fa formal contrafacció a la constitució sisena y tretsena del títol «De persones prohibides de regir offici», per lo qual los deputats del General de Cathalunya als quals, per la obligació de sos of-

ficis, toca y specta cuydar de la observança de las generals constitucions y pactes, y en tots los fets los constarà haver-se contrafet a les dites generals constitucions y pactes, són obligats opposar-se procurant la revocació dels tals fets a vostra excel·lència, extrajudicialment, suplican sie de son servey mane se observe lo disposat en las referidas constitucions, lo que esperan de vostra excel·lència com a tant zelador de la observança de les dites generals constitucions, y tenen per cert lo reparo //280r// y revocació de les referides contrafaccions, y per dit effecte entregan còpia del procés de la informació rebuda».

Resposta. E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells eren anats en casa de dit senyor virrey, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y que arribats a sa presència li havian explicat de paraula lo contengut en dita embaxada. Y aprés, volent-li donar aquella per scrits, com per ses senyories los ere estat ordenat, dit senyor virrey los havia respost que ell havia tingut notícia de la contrafacció referida ab dita embaxada, y que axí havia revocat al dit Salvador Guàrdia del càrrech de sots-veguer, y que son desig no ere sinó guardar las generals constitucions y donar gust als senyors deputats. Y feta esta resposta dits senyors embaxadors, ab paraules de molt cumpliment, se despediren de sa excel·lència sens entregar-li dita embaxada y còpia del //280v// procés mencionat en aquella, y se'n tornaren, ab lo mateix acompanyament, en la present casa.

Dimecres, a X. En aquest die, tocades les onse horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, essent estats avisats a cercar per sa excel·lència, anaren en sa casa. Y anant per lo camí trobaren junt al Dormitori de Sanct Francesch a sa excel·lència que anava ab un cotxo, y quant foren junt a dit cotxo, sa excel·lència parà lo seu y ses senyories si acostaren y, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, digué a sa excel·lència que lo consistori li anave a besar les mans y vèurer lo que manave, al que sa excel·lència respongué que ell se'n anava a la campanya a tota diligència, que axí importava al servey del rey, nostre senyor, y al beneffici de la província, hi·ls encoma- //281r// nava que per lur part estassen molt attents al servey de sa magestat y al beneffici universal del Principat. E ses senyories respongueren que estarian molt attents a tot lo que fos del servey de sa magestat y beneffici del Principat y de sa excel·lència, y que pregarien a Déu donàs a sa excel·lència molta vida y salut y felices successos contra los enemichs de aquesta corona, offerint-se molt promptes a servir a sa excel·lència en tot lo que fos servit manar-los. Y fetas las degudas cortesias se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die, entre las onse y dotse horas de la matinada, partí de la present ciutat lo excel·lentíssim senyor virrey, qui se'n anava a la campanya a governar lo exèrcit que·s trobava sobre Tortosa.

281v Dilluns, a XV. En aquest die vingué en lo consistori de[a] //283r// ses senyories lo magnífich Luýs Colell, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà de manament y secretari de la província, lo qual donà y entregà a ses senyories lo acte de la revocació fet per sa excel·lència del privilegi de sots-veguer, despedit en favor de Salvador Guàrdia, lo qual acte està assí originalment cusit, signat de letra A.

Dimars, a XVI. En aquest die, al matí y a la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la iglésia del palau.

Dimecres, a XVII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreres, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories en lur //283v// consistori com mossèn Francesch Descallar y Ollers, donsell, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant, per absència de mossèn Francesch Descallar y Surribas, son pare, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça octubre, novembre y dezembre 1646, exceptat lo libre de la taula de Bellver, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

284r Dilluns, a XXII. En aquest die, en la matinada, lo doctor en arts y en medicina Luýs Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Joseph Blanch, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, està detingut de malaltia corporal per la qual jau en lo lit, de una cayguda de cavall que ha pagat de cap, en molt gran perill de la vida, per rahó de la qual no li és possible acudir a la obligació de son offici, la qual relació diu fer per haver lo visitat y visitar-lo de present y ser aqueixa la veritat per lo jurament que té prestat, la qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

a. a continuació aquesta revocació transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 950-951.

284v En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi del síndich de dita ciutat, còpia de la resolució presa en lo savi Consell de Cent, tingut a 20 del corrent, que·s assí cusida, signada de letra A. E ses senyories respongueren a dit síndich que ells acudirien ab molt gran voluntat a tot lo que·s diu ab dita sàvia y prudent deliberació[a].

286v Juliol MDCXXXXVIII

Dimecres, al primer. Trentasisena[b]. En aquest die ses senyories, regonexent la junta de las personas de la Trentasisena, y havent trobat algunas personas mortes y altres impedides, renovaren aquella // 287r // y foren nomenades las personas dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge de Barcelona, lo doctor Joseph Torres, canonge de Barcelona, lo doctor Barthomeu Viver, sacristà y canonge de Urgell, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona, lo doctor Joseph Gerònim Besora, canonge de Leyda, lo doctor don Miquel Sala, canonge y infermer de Tarragona, don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors don Pedro Aymerich, Phelip de Boxadors, don Francisco Sala, Francesch Puiggener, Sebastià de Miralles, don Miquel Quintana, // 287v // Gerònim de Calders, don Aleix Semmanat, don Gerònim de Gàver, Domingo Moradell, don Joan Argensola, Francesch Xammar. Per lo estament real, los senyors conseller en cap de la present ciutat, misser Jacinto Fàbregues, Francisco Vila, Joseph Ximenis, Rafel Cerdà, Joseph de Urrea, Joseph Damians, Francesch Sangenís, Francisco Pellisser y Vilaplana, Joseph de Navel, Rafel Càrcer, Joseph Llobregat.

288r Dijous, a II. En aquest die ses senyories, en la matinada, juntaren en lur consistori las personas de la Trentasisena sobrenomenades per a tractar y conferir ab ses mercès matèrias convenients lo beneffici públich, en conformitat de les quals los proposaren que, per quant tenian vuy averiguades diverses contrafaccions obradas en Cathalunya, y entre altres las moltas que havia comesas lo marquès de La Trussa, en diversas occasions, emperò que, per haver estat lo senyor virrey, lo duch de Schomberch, tants pochs dies en Barcelona y vuy se trobava fora sobre lo siti de la plassa de Tortosa, de què se havia fet impossible, o per lo menys se feya ara molt dificultós, y digué té molt gran reparo en respecte de poder obrar lo consistori, al present, ab lo modo que disposan nostres pactes, per la reintegració y revocació de ditas contrafaccions, axí per la gran distància del loch com per la circunstància del siti, y també per la dificultat de les embaxades, que per ço demanaren fossen servits aconsellar-los // 288v // lo que aparagués convenir. E la dita Trentasisena, després de molt premeditada y discutida la matèria, conciderant que tots los reparos advertits, y molts altres que·s discorregueren, eren conformes a tota bona prudència, que axí, en conformitat d'esta, ses senyories scriguessen per ara una carta, per propri, a sa excel·lència en la manera que se'ls ha advertit, segons que axí ses senyories s'i confirmaren, com largament aparexerà ab dita carta en registre.

289r Dimars, a VII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comtat y pagat la terça de janer, febrer y mars 1647, faltan per impediment de la guerra los libres de la ciutat de Tarragona // 289v // y sa col·lecta, Leyda y tota la col·lecta, Balaguer y tota la col·lecta, Tortosa, Ulldecona, lo Canar, la Sènia, Xerta, Benifallet y Amposta, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories, en exequució de la resolució presa en la Trentasisena, tinguda a dos del corrent, continuada en lo present dietari, scrigueren al excel·lentíssim senyor duch de Haluin, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la carta que està continuada en registre, sots la present jornada, juntament ab còpia del summari, lo original del qual està assí originalment cusit, signada de letra A, de totas las contrafaccions fetas per lo marquès de La Trussa, pretès governador o administrador del comtat de Empúries, y per monsiur Marxer, son pretès tinent[a].

292r Dijous, a VIII. En aquest die lo reverent Joseph Vinyals, prevere, altre dels capellans de la capella de Nostra Senyora del palau de la present ciutat, present en lo consistori de ses senyories, per justas causas son ànimo movents, ha renun-

a. a continuació aquesta resolució transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 951.
b. Trentasisena *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació aquest sumari transcrit a l'Apèndix 2, pàgs. 951-952.

ciat pura y líberament en mà y poder de ses senyories, com a patrons de la dita capella de Nostra Senyora del palau, la capellania que ell, dit Joseph Vinyals, obté en dita capella, suplicant a ses senyories que, com a patrons que són de aquella, fossen servits admètrer-li la dita renunciació de dita sa capellania, per ell feta, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant los ere lícit y permès, en la qual foren presents per testimonis mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadà de Barcelona.

292*v* Dilluns, a XIII. En aquest die lo magnífich Joseph Prats, notari públich de Barcelona, com a procurador, ab bastant poder, de Montserrat Roca[a], barriler, del loch de Begur, bisbat de Gerona, obtenint lo offici de tauler, cullidor, receptor y credenser del General del dit lloch de Begur, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de[b] // 294*r* // Joan Batista Vidal, notari públich de Barcelona, a 9 de janer pròxim passat y del corrent any 1648, com dit notari ab ses certifficatòries ne fa fe en dit nom, la qual procura està assí originalment cusida, signada de letra A, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories, per justas causas lo ànimo de son principal movents, lo dit offici de tauler, cullidor y receptor del General de dit loch de Begur, que dit son principal obté pure y líberament, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

Dimars, a XIIII. En aquest die vigília de Nostra Senyora // 294*v* // del Carme, entre las onse y dotse horas abans migdie, vingué nova certa com los soldats de nostre exèrcit, que·s trobava sobre la ciutat de Tortosa, lo diumenge proppassat que·s celebra la festa de la Traslació de la patrona y màrtir sancta Eulària d'esta ciutat, havien asseltat las trinxeras de la ciutat y que, asseltades aquellas, se apoderaren de las muralles y, per consegüent, se apoderaren de dita ciutat, ab molt poca pèrdua dels nostres; y fonch entrada ab saco general, del que han de dar, com deuen, tots los catalans gràcias infinitas a Déu, Nostre Senyor, per tant bona victòria, lo que passà en lo saco diran las Històrias y se'n recordaran molt bé los tortosins, tant quant hi haurà memòria d'ell. *Laus Deo.*

295*r* Dissabte, a XVIII. En aquest die, en la tarda, estant los senyors deputats y oÿdors en la stància del consistori de la present casa, consistorialment, lo senyor oÿdor real absent de aquell y present casa, comparagué en dit consistori lo magnífich doctor misser Balthezar Soler, ciutadà honrat de Barcelona y Gerona, altre dels magnífichs assessors del dit General, lo qual, per justas causas son ànimo movents, renuncià en mà y poder de ses senyories lo dit càrrech o offici de assessor del General, líbere y purament, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del doctor a ses senyories ben vist, que·u rebrà de la mà de ses senyories // 295*v* // a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los era lícit y permès, en lo que foren presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca, lo qual fonch rebut al cap de la escala de la present casa per los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant, y ab esta forma se'n entraren en consistori hon se trobaven los demés senyors consistorials, y assentats en son degut loch y fetas las degudas cortesias donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich una carta de crehensa del excel·lentíssim senyor duch de Haluhin, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat. Y aprés féu larga relació de tot lo que havia passat en lo siti de la ciutat de Tortosa y assalt de ella, en què Déu, Nostre Senyor, era estat servit donar-nos victòria ab molt poca pèrdua dels nostres. Déu, Nostre Senyor[a], // 297*r* // nos la dexe possehir per a sempre. Y manaren ses senyories que dita carta de crehensa fos continuada en lo present dietari y està assí originalment cusida, signada de letra A. Y aprés, dit senyor de Marca se despedí de ses senyories y fou acompanyat fins al cap de la escala, ab lo mateix acompanyament que ere estat rebut.

Dilluns, a XX. En aquest die ses senyories nomenaren per embaxada del General al senyor Gerònim de Calders, donsell, per a què, en nom del General, anàs en la ciutat de Tortosa per a donar la norabona al senyor virrey, lo excel·len-

a. a continuació ratllat com a procurador ab bastant poder.
b. a continuació aquesta procura transcrita a l'Apèndix 2, pàgs. 952-953.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 953.

tíssim senyor duch de Haluhin, del rendiment de dita plassa, lo qual se trobava dins dita ciutat, com és de vèurer en la deliberació lo die present feta.

297*v* Dimars, a XXI. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la dita present casa, dret al palau dit de la comtessa y vuy del General, la capella del qual ses senyories havien feta dressar y estava patent lo Santíssim Sagrament, que beneyt y loat sie per a sempre, a fi y effecte de que en dita capella se celebràs un offici de gràcias solemnament y·s cantàs lo *Te Deum laudamus* a laor y glòria de Déu, Nostre Senyor, per la victòria nos havia donada del rendiment de la ciutat de Tortosa y son castell. Y axí, arribats en dita capella, ses senyories se assentaren aprés de haver feta oració al Santíssim Sagrament, alt, en lo presbiteri, a la part de la epístola, ab ses bandes de vellut carmesí, que ses senyories havian manat fer-hi aportar. Y al cap de un poch, tenint ses senyories avís que venian en dita capella los molt il·lustres senyors consellers, a qui havian fet convidar ses // 298*r* // senyories, se alsaren y ab las masses altes devant los hisqueren a rèbrer a la porta major de dita capella, hi·ls acompanyaren fins dalt, en lo dit presbiteri, y feta oració, dits senyors consellers se assentaren a la part del evangeli, ab sos banchs també de vellut, y ses senyories se posaren en lo mateix loch hont estaven abans. Y assentats tots ab esta forma, tenint poch aprés ses senyories notícia que venia en dita capella lo molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, que també ere estat convidat per ses senyories, lo hisqueren axí mateix a rèbrer en la porta de dita capella, ab la mateixa forma que als senyors consellers, hi·l acompanyaren fins en dit presbiteri. Y feta oració, dit senyor governador se assentà a mà dreta del senyor conseller en cap y ses senyories en los propris banchs. Y poch aprés se comensà lo offici cantat ab diaca y sots-diaca y mestre de serimònias, ab sa capa de or, y a mig offici predicà lo pare fra Joseph Pont, carmelita descals del orde de Sanct Joseph, y poch abans de alsar Nostre Senyor, un verguer dels senyors consellers donà al senyor governador y senyors consellers un siri blanch ensès a cada hu y als senyors deputats // 298*v* // un verguer de ses senyories féu lo mateix, y ab esta forma se anà celebrant lo offici ab molt gran música y cantòria. Y acabat lo dit offici se cantà en lo cor lo *Te Deum*, ab molt gran música y cantòria de orgue y manestrils, y aprés se reservà lo Santíssim Sagrament que, com dit és, estigué patent en dit offici. Y aprés de tot ses senyories dels senyors deputats se alsaren y acompanyaren al senyor governador fins a la porta de dita capella, a hont lo havian rebut y allà se despediren ab molt gran alegria y contento, y aprés se'n tornaren en lo presbiteri y anaren acompanyant als senyors consellers, ab la mateixa forma que a dit senyor governador, fins a la porta, hont se despediren de ses senyories. E ses senyories aprés se'n tornaren en dit presbiteri y, feta oració, se'n vingueren a la present casa ab lo mateix acompanyament y forma ab què·y eren anats[a].

301*r* Dijous, a XXIII. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo honorable Joan Sala, negociant de la vila de Cervera, fill y procurador ab bastant poder de Francesch Sala, negociant de la vila de Cervera, obtenint lo offici de tauler del General de dita vila de Cervera, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Andreu Ferrer, notari públich de dita vila de Cervera, a 18 del corrent, com dit notari, ab ses certifficatòrias letras ne fa fe, que està assí cusida, signada de letra A, en dit nom ha renunciat pure y líberament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de tauler, que dit son principal obté en dita vila de Cervera, per justas causas lo ànimo de son principal movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès, en què foren presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, y Jaume Cases, velluter.

301*v* En aquest mateix die, en la matinada, lo honorable Antoni Gassia, negociant de la vila de Mataró, obtenint lo offici de altre dels taulers cullidors y credensers del General y drets de bolla, quan aquella no està arrendada, de la vila de Granollers, bisbat de Barcelona, constituït personalment en lo consistori de ses senyories ha renunciat lo dit offici que ell obté en dita vila de Granollers, en mà y poder de ses senyories en favor del honorable Jacinto Pujol, negociant de dita vila de Granollers, ab los salaris y emoluments al dit offici pertanyents, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Jacinto Pujol, que ell ho rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès, en què són estats presents per

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 953.

testimonis Francesch Carreres, sastre, y Jaume Cases, velluter, ciutadans de Barcelona.

302r Diumenge, a XXVI. En aquest die, en la matinada, ses senyories enviaren los senyors doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, y Joseph de Navel, ciutadà, al excel·lentíssim senyor virrey, qui venia del rendiment de la ciutat de Tortosa, per a donar-li la benvinguda y saber de sa excel·lència en quina hora volia entrar en la present ciutat.

302v En aquest mateix die, entre las quatre y sinch horas de la tarda, partiren de la present casa ses senyories, a cavall, molt entonats ab una banda de domàs carmersí en los pits, ab lo escut del General en lo mig, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General y present casa, dret al portal de Sanct Antoni, prenent per la plassa Nova, casas de Montserrat y dret a dit portal de Sanct Antoni, prenent per la plassa de Sant Jaume, dret al carrer del Hospital, tirant dret a Sancts, a hont encontraren al excel·lentíssim senyor duch de Haluin, loctinent y capità general de sa magestat, qui venia del rendiment de la ciutat de Tortosa, al qual, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y norabona de sa tornada a esta ciutat y també la norabona del rendiment de la dita ciutat de Tortosa. Y aprés de haver-se fetas molt grans festas ab grandíssimas demonstracions de voluntat, comensaren a fer camí vers la present ciutat, anant lo senyor deputat ecclesiàstich a mà esquerra del senyor virrey y los demés senyors consistorials devant, ab la forma acostumada. Y d'esta manera vingueren // 303r // fins prop la Creu Cuberta, a hont encontraren los senyors consellers y fetas las degudas cortesias, dits senyors deputats, se despediren de sa excellència y dits senyors consellers lo anaren acompanyant, y ses senyories se'n tornaren en la present casa, anant per lo carrer del Carme, cases de Montserrat y dret a la present casa. Y dits senyors consellers acompanyaren a dit senyor virrey, venint per lo carrer del Hospital y per la Rambla, dret a la Dressana, y dret a palàcio, hont dexaren a sa excel·lència ab molt gran acompanyament de atxes y salva de artilleria que·s féu al entrar del portal y al entrar de palàcio.

Dilluns, a XXVII. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanya<n>ts dels officials de la present casa, y anaren en casa del senyor virrey. Y arribats a sa presència lo trobaren en lo lit, desganat de puagra, y se assentaren ab sas cadiras, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donà la benvinguda y norabona del // 303v // rendiment de Tortosa, y altrament representant-li lo sentiment tant gran causava a ses senyories la desgana de sa excel·lència, offerintse lo consistori a servir a sa excel·lència a tot lo que fos de son gust y servey (y) emplear-los. A tot lo que sa excel·lència respongué que estimava molt a ses senyories la mercè li feyen, y que son desig no és sinó procurar ab moltas veras lo beneffici de la província, y que axí la-y té molt en particular acomanat sa magestat. Y aprés de haver tingut un rato de conversació ses senyories se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament a la present casa.

304r Agost MDCXXXXVIII

Dissabte, al primer. En aquest die, tocades les oracions, se comensaren a fer alimàries en la present ciutat, per la victòria // 304v // que Déu, Nostre Senyor, és estat servit fer-nos del rendiment de la ciutat de Tortosa, que la present ciutat havia deliberat fer tres dies. Y los senyors deputats posaren en lo balcó de bronso que mira a Sanct Jaume vuit atxes de cera blanca, ab sas brandoneras, en lo qual balcó hi havia set banderas de guerra que lo senyor virrey, lo mateix die, las havia enviades de las quaranta que havia pres dels enemichs en dita ciutat de Tortosa. Y en casa de la ciutat ni havia deu y las demés estaven posades alrededor del porxo de Sant Jaume. Foren molt alegres y regosijades y anava moltíssima gent per los carrers.

Diumenge, a II. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren a la iglésia de la Seu a oyr lo offici que la ciutat havia deliberat fer celebrar per la victòria del rendiment de la ciutat de Tortosa, en lo qual // 305r // eren estats convidats per part de dits senyors consellers. Y arribats en lo presbiteri y feta oració al Santíssim Sagrament, que estava patent y estigué tot lo die, se alsaren, y, aprés de fetas las degudas cortesias, se assentaren defront del altar major, ab sos banchs de vellut carmesí, que ses senyories hi havian manat aportar, y los senyors consellers seyen a la part de la epístola y lo senyor virrey a la part del evangeli, y d'esta manera se celebrà lo offici ab molt gran música y cantòria. Y acabat lo dit offici, los dits senyors consellers se alsaren del loch a hont estaven y anaren acompanyar a dit senyor virrey fins a la porta, y aprés tornaren en lo presbiteri y se despediren de dits senyors deputats, y dits senyors consellers se'n tornaren en casa de la present ciutat y ses senyories se'n vingueren en la present casa, ab lo mateix acompanyament ab què·y eren anats.

En aquest mateix die, a la nit, se anaren continuant les alimàries ab la mateixa forma que lo die de aÿr. Y lo senyor virrey anà per la present ciutat acompanyat de molts cavallers catalans y francesos, los quals anaven molt galans, y sa excel·lència, per occasió de la puagra que·l tenia aprimit, //305v// anava ab una litera uberta, que tot lo poble lo podia molt ben vèurer.

Dilluns, a III. En aquest die ses senyories, entre les vuit y nou horas de la matinada, partiren de la present casa ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu a oyr lo offici que se havia de celebrar en dita iglésia per lo rendiment de Tortosa. Y arribats allí ses senyories se assentaren devant lo altar major ab sos banchs, com lo die de aÿr, aprés de haver feta oració y haver asaludats los senyors consellers qui estaven assentats a la part de la epístola, per lo que a la part del evangeli havia de estar assentat lo senyor virrey. Y aprés de comensat lo offici y estant ja molt avant, que·s comensava la predica, tingueren avís dits senyors consellers que lo senyor virrey venia, se alsaren y anaren a rèbrer-lo, y al rèbrer-lo se mogué entre dits senyors consellers y los senyors capitulars alguna controvèrsia acerca de la precedències, de tal manera que lo senyor virrey digué a dits senyors consellers //306r// lo seguissen, y se'n baxà baix en la capella de Santa Eulària, y hoý una missa baxa, assistint-li sempre dits senyors consellers. Y, acabada la missa, sa excel·lència se'n anà y no volgué pujar alt en lo presbiteri, hi·l acompanyaren fins a la porta ab la forma acostumada, y despedits de sa excel·lència se'n tornaren en lo presbiteri y se assentaren a la part del evangeli, y alesores dits senyors deputats se alsaren dels banchs hon seyen, devant lo altar major, y se anaren a sèurer als banchs de la part de la epístola. Y acabat dit offici, dits senyors consellers y deputats se despediren y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

En aquest mateix die, tocades les oracions, se tornaren a fer les alimàries ab la mateixa forma que lo die de aÿr.

Dimars, a IIII. En aquest mateix die se continuaren a fer las alimàries ab la mateixa forma que los demés dies.

306v Dimecres, a V. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors Dimas Pobla, donsell, en Barcelona domiciliat, procurador fiscal de la visita dels deputats y oÿdors y demés officials del General del trienni pròxim passat de 1644, en compania de Pere Trelles, notari, col·legiat, servint lo offici de scrivà major de dita visita com a surrogat del magnífich Francesch Reverter, notari públic de Barcelona, vuy occupat en negocis de la present ciutat, com a conseller en orde quint de aquella, los quals, de part de la dita visita y molt il·lustres senyors visitadors de aquella, presentaren a ses senyories los papers següents:

Primo, un memorial de las sentències fetas en dita visita ab lo qual se disposan algunas cosas que se han de observar de present y en lo sdevenidor, nombrat de letra A[a].

Ítem, altre memorial que conté las persones que són estades condempnades en dita visita, signat de letra B[b].

320r Ítem, altre memorial que conté los processos que per dits senyors vistadors se són remesos als senyors deputats per a què les manen passar avant, signat de letra C[c].

Y, finalment, altre memorial que contenen les persones són estades privades per dita visita, signat de letra D[d].

Los quals memorials estan assí originalment cusits de orde y manament de ses senyories.

Ítem, un libre intitulat libre de Sentències de visita del General de Cathalunya, trienni 1644, comensada 1647 y acabada 1648, junt ab los decrets de exequucions de ditas sentències.

Ítem, altre libre intitulat Dietari de la visita del General de Cathalunya, trienni 1644, comensada 1647.

Ítem, lo original procés de dita visita, intitulat *Processus visite Generalis Cathalonie, triennii 1644, incepte 1647 et finit 1648.*

A tot lo que ses senyories han respost que acceptaven tots los dits memorials, libres y processos, y que //320v// farian lo que serien tinguts y obligats per rahó de sos officis, en conformitat y execució dels capítols y actes de Cort, usos, pràtiques y styls y observanças del dit General. Y aprés de poch, essent ja fora del dit consistori los officials de la dita visita, ses senyories manaren a mi, scrivà major del dit General, continuàs, com he continuat, en lo present dietari los dits quatre memorials, com se veuen assí originalment cusits, signats de las sobreditas letras, y he entregada còpia del memorial signat de letra B al magnífich racional per a què continue debi-

a. A *repetit al marge esquerre.*
b. B *repetit al marge esquerre.- a continuació aquests quatre memorials transcrits a l'Apèndix 2, pàgs. 953-959.*
c. C *repetit al marge esquerre.*
d. D *repetit al marge esquerre.*

tors en libre de Vàlues a totes les persones continuades en aquell y en les quantitats, respective[a], condempnats, y que los demés libres y procés de visita se recondissen y guardassen ab la forma y de la mateixa manera estan recondits y guardats los demés processos y libres fets en las visitas atressades.

321r Dilluns, a X. En aquest die, en la matinada, vingueren //321v// en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, sobre coses concernents lo beneffici d'esta província.

Dimars, a XI. En aquest die, en la tarda, ses senyories dels senyors deputats, per medi dels senyors doctor Francesch Gerona, canonge de Leyda, Francesch Puiggener, donsell, y Francisco Móra, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava en dita occasió congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats y oÿdors del General de Cathalunya han tingut y tenen viu sentiment y notable desconsuelo del encontre o contenció novament suscitada entre vostra senyoria y lo //322r// molt il·lustre Capítol de la cathredal iglésia de la present ciutat de Barcelona, affectant fer molts empleos en servey de vostra senyoria y correspondència tenen les dos cases, offereixen obrar per sa part tot lo possible per a poder ajustar dita contenció y encontre, y suplican merescan de mà de vostra senyoria dit favor, del qual faran la deguda estimació, com dels demés tenen de vostra senyoria rebuts.

Y que per a més alentar als cathalans que serveixen en la milícia y per consuelo dels cathalans que han perdut sas hasiendas, per haver-les confiscades y occupades lo enemich castellà, suplican a vostra senyoria, ab conformitat de les dos cases, se scrigué a sa magestat christianíssima, que Déu guarde, li sie de mercè manar que de les hasiendas confiscadas se fassa mercè y gràcia als cathalans que serveixen en la guerra y a aquells que han perdut la hasienda per occasió de aquella, obligant a tots aquells, en favor dels quals se faran hi·s són fetas mercès de las tals hasiendas, obliguen als tals a pagar als censals, censos y altres càrrechs que faran las tals hasiendas, //322v// lo que ademés que està fundat ab equitat, dits deputats ho rebran a singular mercè de la mà de vostra senyoria».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, anant acompanyats ab los verguers y masses devant y dels officials de la present casa, la qual havian explicada primer de paraula y aprés donada per scrits, si y de la manera que per sa senyoria los ere estat ordenat, y que dits senyors consellers, per orgue del senyor conseller en cap, los havia resposts que·u tractarien ab lo savi Consell, y que de la resolució se pendrà ne farian sabidors a ses senyories.

Dimecres, a XII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Francesch Puiggener, donsell, y Francisco Móra, //323r// ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats y oÿdors del General de Cathalunya han tingut y tenen viu sentiment y notable desconsuelo del encontre o contenció novament suscitada entre vostra senyoria y la ciutat de Barcelona, affectant fer molts empleos en servey de vostra senyoria y correspondència axí a la conformitat y correspondència tenen a vostra senyoria, offereixen obrar per sa part tot lo possible per a poder ajustar dita contenció y encontre, y suplican merescan de mà de vostra senyoria dit favor, del qual faran la deguda estimació dels demés tenen de vostra senyoria rebuts».

E aprés, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian reportat a dit molt il·lustre Capítol la dita embaxada, la qual havian explicada de paraula y aprés donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, //323v// y que dit molt il·lustre Capítol los havie respost que estimaven molt als senyors deputats la mercè los feyen, y que dit molt il·lustre Capítol miraria molt attentament lo contengut en dita embaxada, y de la resolució se pendria sobre d'ella tornarien resposta a dits senyors deputats.

Dijous, a XIII. En aquest die vingueren en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats los molt reverent senyors sacristà Morell y don Francisco Sans, canonge de la sancta Iglésia de Barcelona, los quals, arribats en lo consistori de ses senyories, aprés de fetas las degudas cortesias, donaren y entregaren a ses senyories una embaxada, la qual explicaren primer de paraula y aprés donaren per scrits, y és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los canonges y Capítol de la Seu de Barcelona, estimant a vostra senyoria lo sentiment ha mostrat //324r// de la novament suscitada contenció o encontre té la ciutat

a. *a continuació ratllat* continuats.

de Barcelona ab los canonges y Capítol d'esta santa Iglésia, y la offerta de interposar-se per a què dit encontre se ajuste, no sols donen a vostra senyoria las gràcias d'est favor, però encara acceptant la offerta, suplican a vostra senyoria sie de son servey interposar sa auctoritat per a què dit encontre, demés contencions y debats[a], té la ciutat de Barcelona ab lo Capítol, ab tota conformitat se compongan, desitjosos de víurer ab la correspondència que sempre han acostumat ab dita ciutat. Assegurant a vostra senyoria, en semblants occasions y demés empleos en son servey, los trobarà molt disposats a conservar la conformitat y correspondència han tingut sempre ab vostra senyoria, y per la deguda estimació d'esta y demés honrras de mà de vostra senyoria rebudes».

E ses senyories, aprés de haver rebuda dita embaxada y legida aquella, respongueren que estimaven molt a dit molt il·lustre Capítol la mercè los feya de donar-los part del contengut ab dita embaxada, y que ells, per sa part, procurarien acudir a tot lo que fos servey y gust de dit molt il·lustre Capítol[b].

326r Dimars, a XVIII. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, han donat y entregat a ses senyories un vot per ells fet acerca si la provisió de sots-veguer feta en favor de Thomàs Bronsal, encontra ab las generals constitucions de Cathalunya, o no, lo qual vot està assí cusit, signat de letra A.

Dijous, a XX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats // 326v // dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers acerca algunas cosas concernents al beneffici[c] de la província.

Dissabte, a XXII. En aquest die fonch nomenat per la junta del batalló el magnífich Francisco Móra, ciutadà honrat de Barcelona, en loch del magnífich Gerònim Romeu, qui occupave lo dit loch, per ser vuy veguer de Barcelona y no poder entrevenir en la junta del batalló, per rahó de dit offici de veguer, lo qual Francisco Móra, present, prestà lo sòlit y acostumat jurament ab la forma acostumada[d].

330r Dimecres, a XXVI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat, la qual rebuda manaren ésser continuada en lo present dietari, que·s assí cusida, signada de letra B.

330v Dissabte, a XXVIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors concellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per algunas cosas concernents lo beneffici de la província[a].

333r Dilluns, a XXXI. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada del primer de juliol proppassat, acerca de algunas cosas tocants al beneffici de la província. Y en axí se legí y proposà en ella la carta que los senyors deputats havien rebuda del senyor embaxador de França en la cúria romana, la qual està assí originalment cusida, signada de letra A. Y la dita junta resolgué que los senyors deputats ne donassen rahó y·u conferissen ab lo senyor virrey.

333v Setembre MDCXXXXVIII

Dimars, al primer. En aquest die, entre las duas y tres horas de la tarda, lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General de Cathalunya, en companyia de Gerònim Capdevila, obtenint lo offici de receptor de las avarias del General, junts constituïts en la presència del magnífich Francesch Bru, regent la Real[b] Thezoraria de sa magestat en aquest Principat, trobat en una stància de las suas casas que habita al cap del carrer de Moncada de la dita present ciutat, al qual, per dit Agustí Dalmau, li fonch explicat primer de paraula, de part de ses senyories, lo contengut ab lo paper devall scrit y aprés li donà en sas mans còpia de aquell, lo qual és del tenor següent:

«Com per constitució expressa 6, *in ordine, sub titulo* «De composicions y avarias», acostuma a rèbrer lo General de Cathalunya las avarias de las manleutas que se exequutan de las penas, que per rahó de contrafacció de cridas reals, se són // 334r // exequutades de aprehensions de hasiendas que venen a la règia cort, o altrament entran en aquella, y axí mateix de las confiscades, que totes venen per rahó de delictes, demana lo receptor de las avarias, ab orde del consistori dels senyors deputats, que lo senyor thezorer los pague las avarias de la manlleuta té exequutada en los béns de don Luýs Descallar, que són sinch mília liures, que, segons disposi-

a. a continuació ratllat de la.
b. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 2, pàgs. 959-960.
c. a continuació repetit al beneffici.
d. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 960.

a. a continuació una carta i la traducció corresponent transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 961.
b. a continuació ratllat Cancelleria.

ció de dita constitució 6, ha de pagar a quatre sous per liura, axí y comforme paga las avarias de la manlleuta de Joan Pau Areny, y juntament pague las avarias del valor de la hasienda confiscada del dit don Luýs Descallar y de totas las demés confiscades per ditas rahons per sa magestat christianíssima, que Déu guarde, y de assò prenga resolució dit senyor thezorer, ab la brevedad possible que, per estar lo General tant exaust, no pot dilatar més la cobrança».

La qual, pres per dit senyor thezorer, encontinent, li féu de resposta que ell miraria lo contengut en aquell, y que tornaria resposta a ses senyories.

Dimecres, a II. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, racional del General y present casa, constituït en lo //332*v*// consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Francesch Descallar y Ollers, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant, en loch de mossèn Francesch Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars 1647, guerra y ordinari, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dijous, a III. En aquest die, entre las tres y quatre horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren a palàcio del senyor virrey. Y arribats a sa presència, fetas las degudes cortesies, ses senyories se assentaren ab ses cadires que estavan aparellades y estigueren en companyia de sa excel·lència, sols espay de una hora, tractant algunas cosas concernents lo beneffici de la província, y, principalment, lo fet de la carta del senyor embaxador de França, que és en lo present dietari, sots jornada de 31 de agost proppassat, y després de aquest larch tractat se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren en la present casa, ab lo mateix acompanyament.

335*r* Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada del primer de juliol pròxim passat, per a tractar y conferir matèrias concernents lo beneffici de la província y, assenyaladament, las que conté la carta del senyor embaxador de França, que és atràs en jornada dels trenta-hu de agost passat, la qual tornaren a legir en la present junta y en ella donaren larga rahó del que sobre estas matèrias havien ja conferit ab sa excel·lència. Y la dita Trentasisena resolgué que de las mateixas ne fessen sabidors, per via de embaxada, al savi Consell de Cent, molt il·lustre Capítol, religió de Sant Benet y religió de Sant Joan y al molt il·lustre bras militar de la present ciutat, en la forma que de paraula se ha advertit per dita Trentasisena a sas senyorias.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, Gerònim de Calders, donsell, y Joseph Damians, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Tenint notícia que, per part dels ciutadans de Tortosa, se ha entregat a vostra senyoria un memorial acerca del assiento //335*v*// que se ha de dar a les coses tocants a la conservació de la ciutat de Tortosa, lo qual se'ns és entregat axí mateix a nosaltres per a què volguessem intercedir ab sa magestat y sa excel·lència, per a què les coses contengudes en aquell tingan son degut effecte per la conservació de dita ciutat, y conciderant ésser cosa justa, y la conformitat ab la qual vostra senyoria ha sempre obrat ab la present casa de la Deputació, a vostra senyoria suplican tingan a bé intercedir ab sa excel·lència y, si menester serà, scríurer ab tota conformitat a sa magestat, a fi y effecte de que los habitants en Tortosa resten aconsolats en lo que demanen.

Axí mateix, havent rebut una carta del senyor embaxador de França, residint vuy en la cort romana, per part de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, còpia de la qual remetem a vostra senyoria per a què se entere de tot lo que aquella conté, ab la qual veurà vostra senyoria las pocas esperansas se té de les expedicions de les bulles de les gràcies que sa magestat se ha servit fer dins lo present Principat y comtats, y los medis que per aquest negoci se valen, supliquen a vostra senyoria sie servit, en conformitat de esta carta de la Deputació, scríurer a sa Santedad, representant-li lo desconsuelo en què està esta província vent que les bulles y gràcies no se despatxen per ser fetas per sa magestat //336*r*// christianíssima, de què nos preciam ésser lealíssims vassalls, y fer nova instància a sa magestat nos vulla honrar en entercedir ab sa Santedad vulla aconsolar-nos manant despatxar bulles de les gràcies fetas per sa magestat. Y axí mateix enviar una embaxada al col·lector apostòlich representant-li lo molt que pateix lo estament ecclesiàstich en esta província per faltar en ella tots los bisbes y la major part dels abats, y moltas dignitats en la(s) cathredals, y lo sentiment y desconsuelo tenen los cathalans de vèurer no·s despedexen les bulles apostòliques, per ser la nominació de sa magestat, y suplicar-lo entercedesca ab sa Santedad y ministres superiors de la cúria romana, per a què, ab la breve-

[*1648*]

dat possible, vulla sa Santedad aconsolar esta província manant despatxar bulles apostòliques, procurant ab tot effecte la resposta de aquest negoci ab la major brevedat possible, que segons lo desconsuelo dels pobles se poria témer algun desorde inevitable, del que esta província tindria particular sentiment, esperant que en tot lo sobredit vostra senyoria obrarà ab la conformitat y zel acostumat, lo que estimaran a vostra senyoria a singular mercè».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportat a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la dita embaxada, la qual havien explicat primer de paraula y aprés havien donada per scrits, en mà del senyor conseller en cap, // *336v* // juntament ab còpia de la carta scrita a ses senyories per lo senyor embaxador de sa magestat en la cúria romana, y que dit senyor conseller en cap los havia respost que·u tractaria ab lo savi Consell de Cent, y que de la resolució se pendria ne donarian avís a ses senyories.

Dissabte, a V. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors don Aleix de Semmanat y Rafel Càrcer, ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Havent rebuda una carta del senyor embaxador de França, residint vuy en la cúria romana per part del rey, nostre senyor, que Déu guarde, còpia de la qual remetem a vostra senyoria per a què se entere de tot lo que aquella conté, ab la qual veurà vostra senyoria las pocas esparanças se té de las expedicions de las bullas dels bisbats, abadias, dignitats y altres // *337r* // benefficis que sa magestat se ha servit fer gràcia dins lo present Principat y comtats, suplican per ço los deputats del General de Cathalunya a vostra senyoria[a] sie servit, en conformitat de la casa de la Deputació, scríurer a sa Santedad, representant-li lo estat miserable en què·s troba lo estament ecclesiàstich en esta província per faltar tants prelats en ella, y los danys que vostra senyoria veu ne resultan, y juntament lo desconsuelo se té de vèurer no·s despatxen las bullas apostòlicas per ser la nominació de sa magestat christianíssima, a qui amam de cor, hi·ns preciam ser sos[b] verdaders y leals vassalls. Y axí mateix suplicar-lo sie servit consolar esta província manant despatxar, ab tot effecte, las bullas apostòlicas de nominació règia, lo que se estimarà de vostra senyoria a singular mercè».

a. a continuació ratllat del General.
b. son *al manuscrit.*

Dilluns, a VII. En aquest die, entre las vuit y nou horas de la // *337v* // matinada, present en açò Miquel Marquès, notari, entrevenint en açò en nom y loch de Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis Jaume Tries, jove, botiguer de teles, y Francisco Tàpies, criat del molt il·lustre senyor governador del present Principat, lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, constituït personalment en un aposento de la casa del molt spectable senyor don Joseph Biure y de Margarit, governador de sa magestat en aquest Principat, scituada en lo carrer dels Mercaders de la present ciutat, en la qual fa sa habitació, y en la presència de dit senyor governador lo dit síndich presentà, e o per dit Marquès féu presentar, al dit senyor governador una scriptura del tenor següent:

«Molt spectable senyor. De orde de vostra senyoria fou scrita una carta o letra dirigida al[a] balle de la vila de Martorell, la data de la qual fou a 31 // *338r* // del mes de maig del corrent any, firmada ab lo nom de don Joseph de Biure y de Margarit, ab la qual done orde al dit balle de Martorell qui, en virtut de aquella, liure y entregue un pres cathalà tenia detingut y pres en las presons de dita vila al donador de la carta, y que·s fassa fer rebuda de la entrega de aquell, com de la dita carta apar. Y, per ser fet per vostra senyoria y axí tenir-ne plena notícia, no se li'n liure còpia, y com lo que aportà la dita carta fos un francès, segons apar de la rebuda de la entrega de dit cathalà, als dors de la dita carta, lo qual francès, després de tenir entregat lo dit pres cathalà, se'n aportà aquell acompanyat de molts soldats francesos, sens que se hage tinguda notícia alguna de dit pres, ni que se ha fet de aquell. Y ab dit orde, per vostra senyoria donat y executat, és vist haver estada feta commissió y atorgada jurisdicció al dit francès per a aportarse'n pres al dit cathalà, y los dits procehiments són contra lo disposat per les generals constitucions del present Principat y comtats, y axí se ha contrafet a la constitució 2 del títol «Que novells officials no sien posats», y a la constitució primera y 3 «Que tots los officials en Cathalunya sian cathalans», y a la constitució primera, títol «De offici de protonotari» y altres aplicables. Per tant, lo síndich del General, per conservació del disposat en las generals constitucions, exposa y representa a vostra senyoria las cosas alt ditas y suplica mane fer tornar dit pres cathalà, y si lo(s) dit(s) delictes, // *338v* // lo dit ha comesos, que sia castigat y punit, si y comforme disposan las generals constitucions del present Principat, y que no sia detingut per lo francès, al qual fou entregat, y axí mateix revo-

a. a continuació ratllat noble.

que lo orde en dita carta expressat perquè axí cessen las contrafaccions fetas a ditas constitucions, lo que se rebrà a singular mercè de mà de vostra senyoria. *Requirens notarium, et cetera».*

La qual scriptura presentada y havent en presència de dit senyor governador y testimonis sobredits legida de mot a mot, aquella ha respost dit senyor governador que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer, de les quals coses dit síndich requerí ne fos levat, com ne és estat levat, lo present acte. Presents en tot per testimonis los sobredits anomenats.

Dimars, a VIII. Die de Nostra Senyora Santíssima. En aquest die ses senyories reberen dos[a] cartas, una de sa magestat y altra del secretari Tellier, demonstrant la alegria que sa magestat ha tingut del rendiment de Tortosa que estan assí originalment cusidas, signadas de letras A, B[b].

350*r* Dimecres, a VIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers acerca de algunas cosas concernents lo beneffici del General.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà de manament del rey, nostre senyor, lo qual donà y entregà a ses senyories un acte auctèntich per ell clos, lo qual ha referit ere una revocació feta per lo senyor virrey, lo mariscal de Schomberch, lo qual la ha feta a petició y suplicació dels senyors deputats, en conformitat de uns memorials al que, per part de ses senyories, dies ha, li ere estat significat y aquells presentats a sa excel·lència, comforme dels mateixos memorials consta ab lo mateix acte de dita revocació, en la qual està literalment insertats, segons és assí originalment cusit, signat de letra A.

350*v* Dijous, a X. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anaren ab cotxos en casa del excel·lentíssim senyor loctinent y capità general, lo mariscal de Schomberch. Y arribat en son dit palàcio y en sa presència, trobaren en sa companyia als molts il·lustres senyors consellers de la present ciutat, y fetas las degudas cortesias a sa excel·lència y a dits senyors consellers, se assentaren, ço és, dits senyors consellers a la mà dreta del senyor virrey y ses senyories a la mà esquerra, tots per son orde. Y allà, los dos consistoris, li representaren ab moltas rahons y suplicaren fos servit aconsolar los de la ciutat de Tortosa en totas sas peticions, que per sa part, ab memorials, se li eren fetas, lo mateix de què·s fa menció ab la embaxada que, per part dels deputats, se reportà al savi Consell de Cent a[a] ... del corrent. Y sa excel·lència, ab bones paraules, donà esperanças y offerí tot acomodament al major consuelo de aquell poble, pus majorment se ere valgut de tant bon patrocini //351*r*// com lo del consistori. Y aprés de fetas las degudas cortesies se despediren de sa excel·lència, anantse'n primer dits senyors consellers y aprés ses senyories, y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

Divendres, a XI. En aquest die, en la matinada, arribaren en lo consistori de ses senyories lo noble don Pedro Aymerich y Cruÿlles y Joseph Ximenis y de Mont-rodon, ciutadà honrat de Barcelona, y feren relació com havien donada la embaxada de paraula al senyor col·lector apostòlich de sa Santedad, qui resideix en la present ciutat, a qui, per part de ses senyories y dels senyors consellers, havien significat lo que·ls ere estat posat en commissió, en respecte de la matèria de las provisions règias ecclesiàsticas de aquesta província, per occasió de què sa Santedad no volie despedir bullas a favor dels nomenats per lo rey, nostre senyor, suplicant-li sobre tot assò lo que tenien orde de paraula per part dels dos consistoris. Y en la mateixa conformitat donaren rahó de paraula de la resposta que·ls ere estada feta per dit senyor col·lector a la dita embaxada, en respecte de tot lo qual, axí és estat ordenat se assentàs en lo present dietari per lo scrivà major del General.

Dissabte, a XII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori tres cartas, //351*v*// una de sa magestat, altra del cardenal Mazarini y altra del secretari Tellier, recomanant a ses senyories lo fer gràcias a Déu, Nostre Senyor, de la grandiosa victòria que ha tingut lo exèrcit de sa magestat, governat per lo sereníssim senyor príncep de Condé, contra del rey cathòlich en Flandes, las quals cartas són assí cusidas, signades de letras A, B, C.

Dilluns, a XIIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau de la comtessa per a assistir al offici que ses senyories

a. tres *al manuscrit.*
b. a continuació dues cartes, les traduccions corresponents, i una revocació de contrafaccions transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 961-968.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

havien de fer dir en dita iglésia en acció de gràcias de la grandiosa victòria, a què sa magestat del rey, nostre senyor, havia tingut en las parts de Frandes, per medi del sereníssim senyor príncep de Condé, general del exèrcit de sa magestat en Flandes, contra lo exèrcit del emperador y del rey cathòlich, de la qual havia sa magestat donat avís a ses senyories[a] // 359r // ab sa real carta, que està continuada en lo present dietari, sots jornada de 12 del corrent. Y arribat(s) en dita capella ses senyories, aprés de haver feta oració, se assentaren en lo presbiteri a la part de la epístola, ab sos banchs de vellut carmesí, que·y havien fets aportar. Y al cap de poch, tenint notícia que venian dits senyors consellers en dit offici, los quals eren estats convidats per ses senyories, los hisqueren a rèbrer a la porta de dita iglésia, hi·ls acompanyaren fins al presbiteri del altar, y feta oració, los dits senyors consellers se assentaren ab altres banchs que estaven posats a la part del evangeli, y aprés vingué lo senyor virrey al qual hisqueren a rèbrer los dits senyors deputats a la porta de dita iglésia hi·l acompanyaren fins a dit presbiteri, y aprés de feta oració se assentà a mà dreta del senyor conseller en cap. Y assentats ab dita forma se comensà lo offici ab molta música y cantòria. Predicà lo doctor Rafel Ribelles, predicador de sa magestat. Y acabat lo dit offici se cantà lo *Te Deum laudamus*, ab molta gran cantòria y música, y acabat aquell ses senyories dels senyors deputats acompanyaren a dit senyor virrey fins a la porta de dita iglésia, hont se despediren de sa excel·lència ab molt gran alegria, y aprés ses senyories se'n tornaren en dit presbiteri y acompanyaren a dits senyors consellers fins a dita porta, y allí se despediren de ses senyories[b], y dits senyors deputats // 359v // se'n tornaren en dit presbiteri y feta oració, se'n vingueren en la present casa, ab lo mateix acompanyament que·y eren anats.

Dimars, a XV. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses grans, acompanyats dels officials de la present casa, en la parròchia de Santa Maria de la Mar de la present ciutat, per a oyr lo offici de gràcias que la present ciutat havia deliberat fer celebrar en dita iglésia, per la gran victòria que lo exèrcit de sa magestat té en Flandes, governat per lo sereníssim senyor príncep de Condé, havia tingut contra lo emperador y rey cathòlich, en la qual eren estats convidats per part dels molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat. Y arribats en dita iglésia, y pujats tots en lo presbiteri, feta oració, y havent fetas las degudas cortesias, se assentaren en los banchs de vellut carmesí que ses senyories hi havien fets aportar, que estaven posats defront del altar major, arrimats als balustres que estan en dit presbiteri, y los senyors consellers seyen al banch a la part de la epístola y lo senyor virrey estava // 360v // a la part del evangeli. Y, estant assentats ab esta forma, se comensà lo offici ab molt gran música y cantòria, predicà lo pare Cabrera de la companyia de Jesús, y acabat lo offici se comensà lo *Te Deum laudamus*, en agrehiment de gràcias per la victòria donada a nostre rey y senyor, hi·s féu la professó per dita iglésia, anant en dita professó lo senyor virrey, senyors consellers y senyors deputats, ab la forma següent, ço és, que aprés del gremial anaven los quatre acompanyadors dels senyors consellers, ab ses gramalles, aprés anaven los tres verguers dels senyors deputats, y aprés los dos verguers dels senyors consellers, ab les masses al coll, y aprés immediadament venia lo senyor conseller en cap, anant a mà esquerra del senyor virrey, aprés venia lo senyor conseller segon, anant a sa mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich, aprés venia lo senyor conseller ters y a sa mà esquerra lo senyor deputat militar, aprés venia lo senyor conseller quart, anant a sa mà esquerra lo senyor deputat real, y aprés venian los senyors conseller quint y sisè, anant al mig d'ells lo senyor oÿdor ecclesiàstich, faltaven dit acte los senyors oÿdors militar y real, los quals, per ses occupacions, no assistiren al consistori. Y ab esta forma se féu la professó de dit *Te Deum laudamus*, y acabà aquella, y estant tots alt en lo presbiteri // 360v // los senyors consellers anaren acompanyar al senyor virrey fins a la porta de dita iglésia, a hont lo havian rebut, y aprés se despediren de sa excel·lència, y se'n tornaren en dit presbiteri, hon encara estaven los senyors deputats y, aprés fetas las degudas cortesias a dits senyors deputats, se'n anaren, y al cap de poch se'n anaren dits senyors deputats y se'n vingueren en la present casa, ab lo mateix acompanyament que eren anats.

361v Divendres, a XXV. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per a cosas convenients al beneffici del General y província.

362r Dissabte, a XXVI. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha

a. a continuació tres cartes i les traduccions corresponents transcrites a l'Apèndix 2, pàgs. 968-970.
b. a continuació repetit y dits senyors deputats se'n tornaren en dit presbiteri y acompanyaren a dits senyors consellers fins a dita porta, y allí se despediren de ses senyories.

comptat y pagat la terça abril, maig y juny 1647, ordinari y guerra, han faltat los llibres de las ciutats de Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Leyda y tota sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, lo Canar, la Sènia, Xerta, Benifallet, Amposta y Montblanc, per rahó de la guerra, la qual relació han manat ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo reverent Joseph Xammar, prevere, en nom de Bernat Xammar, notari y scrivà de la Deputació local del General de la vila y col·lecta de Vilafranca de Panadès, lo qual donà y entregà a ses senyories en lur consistori tres processos de exequucions fets en dita sa notaria, de quart la cara, dels quals és del tenor següent:

«Primo, lo procés de exequució contra los tenidors de béns del quòndam Pau Rovira, major, pagès de la vila // 362v // de Esparaguera, fermança que fou de mossèn Thomàs Domènech, negociant de Barcelona, arrendador de la bolla de Castelló de Empúrias, trienni 1596. Joan Soler, porter, notari Joseph Xammar.

Ítem, lo procés de exequució contra las fermanças de Pau Riu, quòndam, mercader, òlim receptor dels diners de la bolla de la ciutat de Barcelona, comensada a 14 de febrer 1637. Porter Antoni Martorell, notari Joseph Xammar.

Y lo procés de la exequució contra Jacinto Pi, notari de la vila de Esparaguera, arrendador que fonch de las bollas de Vilafranca de Panadès y Torra d'en Barra, trienni 1632. Porter Pere Martí Antich y notari Bernat Xammar».

Los quals processos, per ses senyories rebuts, aquells donaren y liuraren al scrivà major del dit General per a què aquells recondís y guardàs ab los demés processos que estan recondits en la scrivania major del dit General.

363r Dimecres, a XXX. En aquest die, en la tarda, ses senyories, per medi dels senyors don Francisco Sala y Joseph de Navel, ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Posant en execució los deputats del General de Cathalunya sa mediania per lo ajustament entre vostra senyoria y la present ciutat de Barcelona fahedor, tenint // 363v // juntes, per dit effecte, lo die de aÿr, les personas nomenades per cada part, veren clarament, segons lo que referiren, que lo debat ere sobre més caps del que pensaven, y, per consegüent, que lo acordar-o no podia ser ab la brevedat desijaven, affectant-la summament dit consistori, y que los molt il·lustres senyors consellers tornassen ja a assistir en la cathredal demà, die del Àngel Custodi, comforme loablament en las festivitats solempnes han sempre acostumat.

Y parexent-los que ajustat per ara sols lo cap del rèbrer lo excel·lentíssim loctinent de sa magestat, y en los demés no alterant cosa del acostumat fins assí, no·y pot haver difficultat obligue als senyors consellers a no anar-i. Han pensat lo expedient següent, y és que, per son medi, restàs vostra senyoria de acordi ab la ciutat que totora y quant se esdevindrà, trobant-se los senyors consellers dins la Seu, venir a ella lo senyor rey, son loctinent, persona real, cardenal de la santa Iglésia Romana, ho persona a qui han de fer recibiment, lo molt il·lustre Capítol axirà al portal major a rebre'l y dar-li aygua beneyta, y los molt il·lustres consellers fins als pilars hi ha entre lo portal major y porta del cor, devant la capella de Sanct Olaguer, y en dits pilans lo rebran de mà // 364r // del Capítol, a hont del tot lo dexarà, posant-se en son costat lo senyor conseller en cap, a ssoles, y en sa ausència lo senyor conseller a qui toca, corrent lo demés, y tornar-lo acompanyar quant se'n vaja fins al portal major per dits senyors consellers, sens mostrar-s'i més dit Capítol. Declarant expressament que assò no·s entenga quant dits consallers arriban a la Seu acompanyant lo senyor rey, son loctinent o persona a qui fan dit acompanyament, que en dit cas, si bé hix al portal major lo molt il·lustre Capítol a dar-li aygua beneyta, ni en dit trast, ni may, ha de dexar lo costat esquerra de la persona lo senyor conseller en cap, y en sa ausència lo conseller a qui toca, sens posar-se ningú a la altre mà, pasant devant a la desfilada, sens orde algú dit Capítol, comforme[a] fins vuy s'és practicat.

Aquest ajustament, a arbitre y sentir de dits deputats, és lo més comforme y adequat han trobat, entenent és sens prejudici de la persona a qui se fa lo recibiment, pus lo té al portal major, y que está bé a las parts, perquè si no·y arriban los senyors consellers és per dar loch al molt il·lustre Capítol, comú de tanta auctoritat y en sa pròpria casa, per a fer dit obsequi y cortesia, que a no trobar-s'i hi arribarian, y al molt il·lustre Capítol per tenir assentat y fixo loch per a ser sa cortesia sens mesela de la ciutat. Per ço, dits deputats suplican // 364v // a vostra senyoria, en conformitat del que suplican al molt il·lustre Capítol, sia de son servey tenir a bé dit ajustament ab la dita forma y en tot lo demés, axí dins la Seu com en las professons no mòurer ni alterar cosa del acostumat, lo que ajustat, han supli-

a. *a continuació repetit* comforme.

cat als senyors consellers se servissen demà, dia del Àngel Custodi, assistir en la Seu. Y assò durador fins que sia fet lo ajustament sobre los demés caps, entenent ha de ser medi eficàs per facilitar-o, que a més ha de ser de particular servey y de Déu, Nostre Senyor, del rey y beneffici públich, tornant los comuns a la conformitat antiga, los deputats vehent, honrran y estiman son zel, de vostra senyoria ho rebran a singular favor y mercè, offerint a vostra senyoria, que estant bé a las molt il·lustres parts, continuaran sa mediana ab totas veras, encara que sia anyadir-i nous caps de interessos, sens perdonar a treball, fins a que·s sia feta largament una concòrdia a satisfacció de las parts».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportat a dit molt il·lustre Capítol la dita embaxada, la qual havien explicat primer de paraula y aprés donat en scrits, si y comforme ses senyories // 365*r* // los ere estat ordenat, y que dit molt il·lustre Capítol havia respost que tonarian resposta a ses senyories.

E aprés, lo mateix dit die, entre las sinch y sis horas de la mateixa tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors canonges Boxadors y Cros de la Seu de Barcelona, los quals, entrats en lo consistori de ses senyories, explicaren, primer de paraula, a ses senyories, una embaxada que per part del molt il·lustre Capítol reportaven, y aprés de explicada la donaren per scri(t), en mà de ses senyories, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Don Francisco Sala y Joseph de Navel han reportada una embaxada als canonges y Capítol d'esta sancta Iglésia lo die de vuy, juntament ab un paper, ab lo qual havem vist la mercè y honrra vostra senyoria nos fa en voler mediar los debats y qüestions novament suscitades entre ciutat y Capítol, y volrien no estar aquesta iglésia tant empenyada y de per mig la reputació, particularment en lo negoci del tàlem, y encara que en lo paper ja donat a vostra senyoria, dies ha, se refereixen y diuen la occasió ha tingut lo Capítol de fer algun sentiment y demonstració, ara de nou diem a vostra senyoria que lo die de Nostra Senyora de agost, los senyors consellers no volgueren enviar tàlem per la professó ni altres coses acostumaven // 365*v* // de enviar, no obstant qualsevols debats, y vehent-nos apretats sens saber de hont lansar mà y perquè lo die de demà no·ns véssem ab lo mateix, resolgué esta Iglésia de fer un tàlem nou y que fos qual convé al servey de Déu y honra de la Iglésia. Aquest, senyor, està fet y acabat ab molta perfecció, y a més de la resolució presa, publicat que serveix lo die de demà, per lo que anyadint vostra senyoria a les demés mercès fetas a aquest Capítol, suplican a vostres senyories sian servits de intercedir y interposar sa auctoritat a què los senyors consellers vullan honrrar a esta cathredal y portar las vares del tàlem novament fet, pus lo servey se fa a Déu y a nosaltres la mercè, que fent assò en lo altre cap procurarem en dar gust a vostra senyoria, y serà memòria per a què tots nos recordem de servir a vostra senyoria tant en nostres sacrificis com en lo demés, lo offici, (etcètera)».

366*r* Octubre MDCXXXXVIII.

Dimars, a VI. En aquest die lo doctor en arts y en medicina // 366*v* // Francesch Matheu, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Joseph Quintana, exactor del General, està desganat y malalt, per rahó de la qual desgana y malaltia no li és possible poder servir dit son offici. La qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dimecres, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, a peu en la iglésia del palau de la comtessa per a assistir al offici y sermó que·s celebrava en dita capella per la gran victòria de la batalla naval de don Joan de Àustria.

Dijous, a VIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en // 367*r* // lo consistori de ses senyories los senyors Francesch Puigjaner, donsell, y Joseph Damians, ciutadà, los quals referiren a ses senyories en lur consistori: Com ells lo die de aÿr, que comptàvem a set, se conferiren en lo palàcio del senyor virrey y arribats a sa presència li representaren per via de embaxada tot lo que ses senyories los havien ordenat, dient-li que los deputats los enviaren per a representar a sa excel·lència, com li representaren y suplicaren, fos servit manar posar en exequució las revocacions que havia fetas ab lo acte que ere estat servit enviar auctènticament al consistori als nou de setembre proppassat, y en particular lo tocant a la vila de Roses; y que de la mateixa manera li havien representat fos servit prevenir que, per avant, se disposàs la cosa de manera que no se hage de témer pugan succehir los effectes que han causat las ditas revocacions, que dits deputats ho rebran de sa excel·lència a molt gran favor y mercè; y que oÿda dita embaxada sa excel·lència los havia respost que ell procurarie per tots los medis possibles donar gust a dits deputats, y que son desig no era sinó satis-

fer y esmenar tots los danys succehits y procurar lo dels alotjaments a satisfacció dels paysans, lo que estave actualment treballant ab totas las veras possibles, y que per esta rahó havie deliberat lo mateix die present convocar una junta de personas selectas y de prudència y auctoritat, entre las quals havie pensat que seria de gran conveniència // 367v // hi assistís lo senyor deputat militar, y que axí havie resolt enviar-ho a dir al consistori, per a què tingués a bé aderir-hi; y que pus ells, dits embaxadors, eren arribats en palàcio los ho deye, per a què de sa part ho reportassen a sas senyorias, com ho feren puntualment en dita conformitat.

E perquè los mateixos embaxadors referiren que sa excel·lència los havie dit que, entre altres, serien de la dita junta lo senyor governador de Cathalunya y lo senyor comte de Illa y altres mariscals de camp, y per esta causa volent prevenir sas senyorias que en lo del assiento y votar lo senyor deputat militar, quant se resolgués hi anàs, no·y pogués haver algun encontre, per ço cridaren, encontinent, algunas personas dels tres estaments y los mateixos embaxadors y los magnífichs assessors y advocat fiscal de la casa, als quals tots junts los proposaren lo fet y demanaren parer del fahedor. Sobre tot lo que, després de discutida la matèria, acordaren que, presuposat que lo senyor deputat havie de anar y assistir en la dita junta en nom y per part del consistori, y que aquest no sol donar en ningun acte públich la prudència sinó a una persona sola y que axí, havent de assistir en la mateixa junta lo senyor virrey, no podie precehir-lo // 368r // altre que sa excel·lència, que per ço judicaven ere precís que los senyors deputats la·y fessen enténdrer antes per a evitar tots encontres y debats en lo acte immediat. E sas senyorias, reputant per molt prudencial la dita ressolució, recomanaren la exequució d'ella als mateixos senyors Francesch Puiggener y Joseph Damians, qui foren presents en tot. Los quals, encontinent, se partiren per a palàcio entre las deu y onse del matí y arribats allà ho representaren en dita conformitat a sa excel·lència, qui després de haver-los oÿt los respongué que lo senyor deputat militar fos servit de venir, com havie demanat y demanave, que lo tocant al loch y assiento la·y donarie sa excel·lència puntualment a la intenció del consistori, segons que axí ho referiren a ses senyories dits senyors Puiggener y Damians després de tornats de la dita embaxada per ells reportada a sa excel·lència.

E aprés, lo mateix die, entre las tres y quatre hores de la tarda, precehint acordi y resolució del consistori, se conferí lo senyor deputat militar en lo palàcio del senyor virrey. Y arribat en sa presència y besades ses mans y dels demés altres senyors que ja tenia allí ajuntats per a conferir lo que vuy de matí havia enviat a dir // 368v // sa excel·lència, se assentà en sa cadira, y a son costat a la mà dreta lo senyor deputat militar y a la mà esquerra lo senyor governador de Cathalunya, y luego, aprés del senyor deputat militar, a la mateixa part, lo senyor comte de Illa, y successivament los demés mariscals de camp, fent tots una ala o círculo. Y estant ab esta forma fonch entre tots platicat y conferit sobre la disposició y bon modo que se havie de tenir en respecte dels alotjaments dels soldats y de la prevenció y cuydado ab què se devie acudir, per a què se evitassen tots danys y en tot se procehís a satisfacció de la província y dels paysans, sobre que tant lo senyor virrey y deputat militar com los demés discorregueren com millor los aparegué convenir. Y sa excel·lència offerí que del bon ajustament que resolrrie ne enviaria aprés un paper en scrits al consistori ab tota puntualitat, assegurant que tindrie per molt recomanadas las rahons molt preiudicials y advertències considerables que haurà ponderat lo senyor deputat militar, per mayor beneffici dels pobles y de la quietut pública, com de tot ne fonch feta aprés relació per dit senyor deputat militar al consistori, lo qual manà se continuàs en esta conformitat en lo present dietari.

369r Dissabte a X. En aquest die, essent arribat un síndich de Calaff que donà notícia al consistori de què hauria succehit algun accident y pendència entre los soldats que estaven alotjats en aquella vila, dels quals ne havien morts dos, y entre los paysans y naturals d'ella, ab qui havien tingut los dits soldats grans rencontres, aparegué a ses senyories que per ésser la matèria tant grave y que donave occasió de témer molt malas conseqüències, que per ço ne havia de donar rahó al senyor virrey, com en effecte axí ho cometeren al magnífich micer Pere Antoni Serra, assessor, per a què ho reduís en exequució. Lo qual lo mateix die, a la tarda, acudí en palàcio de sa excel·lència acompanyat del mateix síndich de Calaff. Y per ésser dit senyor virrey dit die anat a cassar fora de Barcelona, y tornà dit magnífich assessor y síndich lo endemà. Y axí, dit magnífich assessor explicà a sa excel·lència y donà rahó del que havie succehit en dita vila de Calaff entre los dits soldats y los paysans d'ella, suplicant-los fos servit // 369v // manar-hi posar remey de prompte per demanar-ho la occasió molt precissament. Y sa excel·lència li respongué que ja ne havia tingut altrament notícia y que, no obstant que los dits soldats eren ja fora de dita vila, havia ordenat anassen dos comissaris, un cathalà y un francès, per a què rebessen informacions contra los culposos, y que assegurava castigaria tants uns com altres que trobaria convensuts dels excesos.

[*1648*]

Dilluns, a XII. En aquest die, parexent a ses senyories que en Barcelona se cometian molts grans desordes, ab moltas ballades y festas públicas que·s feyen per las plassas y carrers de la present ciutat en gran desconsuelo de persones ben intencionades, considerants lo estat de la província y la calamitat que molts pobles patien ab la gravesa dels alotjaments dels soldats // 370*r* // y altres accidents que cada dia succehian, ab viu pesar y dany dels qui suportan estos treballs y ab molt gran sentiment dels qui·s lastiman de aquells, per ésser contra tota bona caritat del pròxim tollerar semblants publicitats y festas públicas en temps que occassionan escàndol per les circunstàncias referidas, per ço acordaren ses senyories que per lo noble don Pedro de Aymerich y de Cruÿlles y mossèn Joseph Ximenis, ciutadà, fos reportada embaxada als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat suplicant-los sien servits manar reprimir estos excessos y desordes populars y tots altres que fassen per al desconsuelo y condoliment que merexen los treballs que pateixen vuy molts pobles de la província per les referides causes, assegurant a ses senyories de dits senyors consellers que ademés que de assò Déu, Nostre Senyor, ne restarà molt servit y las persones de bona intenció molt aconsolades, los dits senyors deputats ho rebran a molt particular mercè de ses senyories, e encontinent lo mateix die dits senyors embaxadors nomenants posassen en exequució la dita commissió. Y tornats en consistori referiren que los dits senyors consellers los havien respost que ja aquell consistori dels senyors consellers havie molt reparat en lo que ara se'ls havia representat, y que ha esta occasió, havent acudit alguns a demanar-los licència per a poder fer balls y altres festas en los carrers públichs, havian recusat concedir-la y sempre la han negada, donant per rahó que no ere just entretenir-se axí // 370*v* // en temps que·s feyen rogativas públicas per falta de aygües. Y que després de haver plogut, havent alguns continuades les mateixas instàncias, los havian recusat concedir-los la licència demanada. Emperò, que havian sabut que esta los havia concedida lo senyor virrey, y que per ço aparexia als senyors consellers que serà bé que·s fes una embaxada a sa excel·lència a la mateixa intenció de part dels dos consistoris. Y encontinent dits senyors deputats, després de entesa dita resposta, enviaren son síndich als senyors consellers dient-los que·ls aparexia molt bé se fes la embaxada a sa excel·lència de part dels dos consistoris, com ses senyories havien apuntat.

En aquest mateix die, a la tarda, entre las quatre y sinch horas de la tarda, vingué en la present casa de la Deputació lo excel·lentíssim senyor duch de Haluhin, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, acompanyat del senyor governador de Cathalunya y de molts altres cavallers cathalans y francesos, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala ses senyories ab los porters y masses devant, acompanyats de molts senyors canonges y cavallers que ses senyories havien convidats per al recibiment de sa excel·lència, al qual senyor virrey reberen ses senyories // 371*r* // al cap de la escala ab molt gran demonstració de voluntat y alegria. Y sa excel·lència se'n entrà sol dins la capella petita, que estava ricament adornada de molta plata y luminària, y se ajonollà en un coxí de vellut carmesí que·y havia junt al altar y féu oració, y ses senyories lo estigueren aguardant a la porta de dita capella. Y feta oració se alsà y lo senyor deputat ecclesiàstich se posà a mà esquerra de sa excel·lència y los demés senyors consistorials devant, y d'esta manera entraren en la sala dels reys y dret a la sala del consistori. Y se assentaren a las cadiras de dit consistori, assentant a sa excel·lència en lo mig y a sa mà dreta lo senyor deputat eccclesiàstich y a la esquerra lo senyor deputat militar, y los demés senyors consistorials per son orde en forma de consistori. Y assentats ab dita sa excel·lència explicà que sa vinguda era per a visitar al consistori y offerir-se'ls en tot lo que convingués en beneffici de la província, y a esta ocasió digué també que havia tingut en particular estimació lo bon zel del consistori en los avisos que li havien donat dels excessos que cometian los soldats en sos alotjaments, y que en esta rahó se assegurassen que per sa part se obraria ab molt gran efficàcia per reintegració y càstich de tots estos excessos y altrament ab molt gran satisfacció de tots. E lo senyor deputat ecclesiàstich, després de haver besada la mà a sa excel·lència en nom del consistori per la visita ab què ere estat servit honrar // 371*v* // esta casa, y prenent occasió de la mateixa rahó que sa excel·lència envia explicada, li representà de nou dit senyor deputat que lo únich remey de la quietut de la província y lo major servey que·s podia fer a sa magestat ere lo reparo que precisament se devia procurar per rahó de dits excessos de dits soldats, que altrament se podia témer alguna gran desdicha, suplicant a sa excel·lència fos servit tenir sobre aquest punt una particular mira y juntament també prevenint que no hisquen blats de la província, com ere estat advertit al consistori ne exian fora regne algunas summas, en gran dany d'ella, per ésser vuy molt necessaris per la necessitat que corre. Y sa excel·lència, en resposta de tot, ab moltas paraulas que sobre açò despengué, assegurà al consistori que cuydaria efficasment y ab tota brevedat de remey opportú en una y altra cosa ab molt gran satisfacció del mateix consistori y dels poblats de la província. Y aprés de precehir moltas paraulas de compliment se alsaren y acompanyaren a sa excel·lència, passant

per lo hort fins baix al peu de la escala, hont se despediren de sa excel·lència. Y los demés senyors canonges y cavallers y demés officials lo acompanyaren fins a la porta, de hont no·s mogueren fins que sa excel·lència fonch dins lo cotxo, de hont en fora se despedí de dits officials.

372r Dimars, a XIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant ab cotxos, anaren a visitar las fonts del General per vèurer si tenian necessitat de obras, las quals regonegueren conforme tenen obligació, segons axí està disposat per sentències de visita.

Dimecres, a XIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis concernents la conservació del batalló.

Divendres, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, // 372v // ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis tocants a la conservació del batalló.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories dels senyors deputats per negocis y affers del batalló. // 373r // En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia de Bethlem a unas conclusions que tenian en dita iglésia, a què eren estat convidats per los pares de Bethlem. Y estigueren assentats ab ses cadires de vellut carmesí que ses senyories hi havien fetas aportar. Foren absents lo senyor deputat militar y oÿdor ecclesiàstich.

Dimars, a XX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, en la matinada, en casa del senyor virrey, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa. Y arribats a sa presència trobaren allí los molt illustres senyors consellers, que estaven en companyia de dit senyor virrey, y se assentaren tots, ço és, los senyors consellers a mà dreta del senyor virrey y los senyors deputats a mà esquerra. Y aquesta visita feren los dos consistoris de sa pròpia auctoritat y allí tractaren de algunas cosas convenients al beneffici de la província acerca de las paus generals que·s tracten en Münster. Y estigueren cerca de una hora y després se despediren de sa excel·lència, anant-se'n primer dits senyors consellers y aprés ses senyories, y se'n tornaren en la present casa. // 373v // En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori, per medi de un cavaller enviat per lo senyor de La Mota, la carta que està assí originalment cusida, signada de letra A.

Divendres, a XXIII. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat y tingueren conferència ab ses senyories dels senyors deputats, com la tingueren, per a tractar algunas cosas concernents lo beneffici públich de la província[a].

378r Dilluns, a XXVI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, lo qual ha feta relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Ollers ha girat en lo banch de la present ciutat quatre-centas sexanta-tres liures, denou sous y tres a ses senyories, a bon compte de vuit-centas deu liures, sis sous y dos per lo que val lo dret ordinari dels libres per ell comptats de la sobrecol·lecta de Levant en la terça de abril, maig y juny, 1647, com las restants tres-centas quaranta-sis liures, set sous y quatre són per lo que val la col·lecta de Puigcerdà, // 378v // que no ha cobrat dita quantitat del receptor de allí. Y axí mateix ha girat al magnífich clavari de la present ciutat en la taula tres-centas dotse lliures, vuit sous y onse en descàrrech de tres-centas sexanta-nou liures, quinse sous y un diner per lo que val lo dret de guerra en dita terça dels libres per ell comptats, com las restants sinquanta liures, sis sous y dos són per la taula de Puigcerdà, que no ha cobrat dita quantitat del receptor. Y faltan tots los libres de la col·lecta de[b] Perpinyà y de les taules de Mataró y Bellver. La qual relació manaren fos continuada en lo present dietari.

Dimars, a XXVII. En aquest die, en la matinada, havent vingut en lo consistori de ses senyories dos dels jurats de la vila de Martorell fent grans quexas a ses senyories dels desordres y excessos y contrafaccions havian comesos los soldats de sa magestat diumenge y dilluns pròxim passat, que estigueren alojats per trànsit en dita vila de Martorell, y considerant ses senyories la justa causa han ordenat encontinent als magnífichs // 379r // assessors y advocat fiscal de dit General per a què se servissen, en nom de ses senyories,

a. a continuació una carta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 970.
b. a continuació, ratllat Puigcerdà.

anar a representar al senyor virrey los dits excessos y danys causats als habitants en dita vila y suplicar a sa excel·lència sie servit manar satisfer y esmanar dits danys, que ademés és cosa justa ses senyories ho rebran de sa excel·lència a singular favor y mercè. Y en quant a las contrafaccions fetas per dits soldats han ordenat a dits magnífichs assessors y advocat fiscal reben informació de ditas contrafaccions encontinent. En aquest mateix die, en la tarda, ajuntaren ses senyories la Trentasisena de las personas dels tres estaments, y en ella representaren y donaren rahó dels molts excessos y contrafaccions que los soldats havien fet y anaven fent de cada dia, y que per causa de estos desordes havien fet ses senyories diversas diligències procurant son reparo y satisfacció. Y si bé havien experimentat en lo senyor virrey gran desig y gana de remediar-los emperò no-res-menys veyen que en los officials inferiors de la gent de guerra no·y havie esmena alguna, antes las cosas continuaven de mal en pijor. Y que per ço havien ajuntat esta Trentasisena, per a què conferint-se en ella los dits fets se servissen tots de considerar y aconsellar lo remey y medi que·s podrie pèndrer per a son reparo, com axí los fonch suplicat per sas senyorias. E la dita Trentasisena, després de batut lo negoci y consideradas totas las circunstàncias, resolgué y aconsellà a sas senyorias que devien ab embaxada solempne representar-ho tot a sa excel·lència y suplicar-lo tingués a bé de voler remediar estos grans desordes y excessos y considerar y prevenir los inconvenients que d'ells poden resultar encara majors, manant provehir efficàsment del remey que tots ells demanan per lo mayor servey de sa magestat y beneffici y quietut de la província, y que de altra part, en lo tocant a las contrafaccions, fassen ses senyories rèbrer-ne informació per a què després en conformitat de aquella se puga acudir a son reparo y reintegració.

Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, don Pedro Aymerich y Cruÿlles y Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor duch de Haluhin, lochtinent y capità general de sa magestat, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor: En totes les occasions que s·à acudit a vostra excel·lència // 380*r* // per part dels deputats de Cathalunya, instats de molts síndichs de diverses universitats, per occasió dels excessos y desordes comesos y fets per los soldats havem tinguda tota consolació en dit particular. Y no obstant se creu haver-se fetas las diligències possibles per part de vostra excel·lència, manant als cabos qui comandan y governan las tropas de cavalleria y infanteria procuren no·s permeten ni·s fassen excessos y desordes per lurs soldats, ab tot fins vuy experimentam que se augmentan los mateixos desordes y excessos, per tenir cadal dia molts síndichs fan instància y representan diversos excessos y desordes, per lo que los paysans restan desconsolats en extrem per vèurer destituïts de tot remey, lo que pot occasionar algunas desdichas, las quals és just se previnguen per a què axí se fasse lo major servey de sa magestat, lo qual consisteix en la observació de la província. Suplican per ço extrajudicialment a vostra excel·lència li sia de son servey posar lo remey convenient ab la diligència que las matèrias requereixen, com ho confian y esperan de vostra excel·lència, per a què axí pugam escusar donar rahó a sa magestat christianíssima, que Déu guarde, del estat de la província per total reparo de aquella, acudint axí a las obligacions de sos officis, servey de sa magestat y beneffici de la província.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren.

Novembre MDCXXXXVIII

381*v* Dilluns, a II. Die dels Morts.

Dimecres, a IIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren una Novena de les persones dels tres estaments per a tractar y conferir ab ella matèrias concernents ab lo beneffici de la província. En aquest mateix die los senyors deputats y oÿdors manaren continuar en lo present dietari com divendres proppassat demanaren als senyors consellers fossen servits voler tenir una conferència, // 382*r* // y vuy de matí los ne han demanada altra y esta tarda han fet lo mateix per medi del síndich del General, per cosas convenients lo beneffici de la província.

Dijous, a V. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas tocants al beneffici públich.

Divendres, a VI. Festa del gloriós bisbe sant Sever. En aquest die ses senyories juntaren brassos, cridats del die de aÿr, en los quals entrevingueren y foren presents las personas dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: lo doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de Barcelona, lo ardiaca Xaveri de Urgell, // 382*v* // lo ardiaca lo part de Elna, fra don Diego de Boxadors, comanador de Sant Joan, lo doctor Pau del Rosso, degà

y canonge de Barcelona, lo doctor Joseph de Jalpí, prior de Sancta Maria de Moyà, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, fra don Phelip de Lentorn, abat elect de Banyoles, don Ramon de Queralt, canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Torres, canonge de Barcelona, fra don Galceran Casamijana, del orde de Sant Benet, fra don Joan Magarola, del orde de Sant Benet, fra don Ignasi de Erill, del orde de Sant Benet, fra Ugo de Montaner, del orde de Sant Benet, lo doctor don Jayme Copons, canonge de Urgell y ardiaca de Andorra; per lo estament militar, los senyors: Sebastià de Miralles, don Phelip Ferreres, Domingo de Moradell, don Gerònim de Gàver, don Bernat Çalbà, Hugo de Sanct Joan, // 383r // Dimas Pobla, Agustí de Forés, Pere Pau de Ribes, don Ramon Çalbà, Jaume Ros, Galceran Cahorts y de Solà, don Ramon de Guimerà, don Joan de Barutell, Joan Batista de Monsonís, Joan Carreres, Narcís Roger, Phelip de Boxadors, Joseph Olsinar, don Joan de Camporrells, Francesch Prat y de Sanct Julià, don Gerònim de Agulló, Jaume Domènech, Narcís Ramon March, don Jacinto Vilanova, don Ramon Copons, don Joseph Marlès, Macià de Sanct Joan, March Anton Carreres, mossèn Francesch Serra, // 383v // don Joseph de Ferreres, Pere de Montaner, Pere de Padella, don Emanuel de Sant Dionís, Josep Bru, Gerònim de Calders; per lo estament real, los senyors: conseller en cap, Joseph Trullols, Rafel Cerdà, Agustí Dalmau, Joan Pau Bruniquer, Joseph Mijà, Joseph de Urrea, Luýs Bataller, Francisco Olsina, Joseph Miralles, Jaume Lobregat, Batista Ramon Pastor, Joseph Rovira, Pere Pineda y Ricart, Barthomeu Perpinyà, // 384r // Joseph de Navel, micer Barthomeu Soler, Francesch Mateu, Rafel Càrcer, Barthomeu Monerra, Francisco Móra. Als quals fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor: Per los molts desordes, delictes y excessos han comès y cometen los soldats qui estaven en la present província, fent-se donar a menjar, bèurer y civada per los cavalls per los paysans, sens pagar, maltractant aquells ab extrem, de orde dels deputats y oÿdors del General de Cathalunya se rebé informació en moltas vilas y lochs del Principat. Y dels excessos, delictes y desordes se ha enviat còpia auctèntica del procés o informació a sa magestat christianíssima del rey y senyor nostre, qui Déu guarde, perque'n tingués notícia, suplicant-li fos de son servey manar provehir de remey oportú. Axí mateix han scrit que se han fetas moltas mercès de hasiendas confiscades de catalans a francesos y lo desconsuelo ha causat y causa a molts catalans qui han servit y serveixen en la guerra, // 384v // y altres qui lo enemich castellà té occupades lurs hasiendas. Y que de las hasiendas confiscades no·s pagan los censos y censals, a la prestació dels quals estan hipothecades, patint per dita occasió moltas iglésias, religions, personas ecclesiàsticas y seculars per no poder cobrar los censos y censals rebian de aquellas. Sent també estades fetes moltas embaixades al excel·lentíssim senyor lochtinent y capità general en rahó dels desordes y delictes fets per dits soldats, com també per fer-se donar de menjar y civada per los cavalls sens pagar. Y a bé sa excellència ha revocat tot lo fet contra las generals constitucions y promès pagar y refer lo dany donat y que remediria tots los excessos cometen los soldats, lo que fins vuy no se experimente, ans continuen las ditas quexas y desordes. Y per rahó de aquells havem enviat vuy officials a rèbrer informació per diversas vilas y lochs del present Principat, y no obstant sien estades fetas las ditas diligències fins vuy no s'és alcansat lo fi de aquelles. Desijant axí dits deputats procurar medi efficàs per lo remey de totas las cosas alt ditas y altres que convenen al baneffici de la província y a la comoditat y quietut dels poblats en aquella y també en cas[a] // 385r // se tinga notícia del tractat de las paus pugan tenir avís, judican fore adaquada diligència enviar un embaxador a París ab conformitat de la ciutat, a gastos comuns, per a què represente a sa magestat christianíssima las ditas cosas y altres que aparrà convenir, instant lo remey necessari. Suplican per ço a vostra senyoria vulla aconsellar en dit fet perquè ab lo prudencial y ajustat consell de vostra senyoria pugan acudir al servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima y beneffici de la província.»

Resolució presa en dits brassos. E los dits brassos, després de molt discutida la matèria resolgueren: «Que sa senyoria envie un embaxador al rey, nostre senyor, qual requereix y demana lo effecte perquè va ab tal qualitat y respectes que sa senyoria puga assegurar que obrarà per lo útil del Principat sens atténdrer a altres qualsevol matèrias. Y que lo embaxador que se enviarà no sia de ninguna manera ministre real ni que tinga mercè alguna de sa magestat perquè axí puga més líberament fer y acudir al servey de la província. Y que també sa senyoria sie servit suplicar als molt il·lustres senyors consellers sien servits juntar lo savi Consell de Cent y fer lo sabidor de la resolució presa en los presents brassos per via de embaxada, y axí mateix la present resolució se fassa a saber al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona y al bras militar.»

385v Dissabte, a VII. En aquest die ses senyories rebe-

a. invertit l'ordre d'enquadernació dels folis 385 a 393 en el manuscrit.

ren del excel·lentíssim senyor embaxador de sa magestat en Roma las cartas que estan assí originalment cusidas, signades de letra A.

Diumenge, a VIII. En aquest die ses senyories dels senyors deputats y oÿdors, per medi dels senyors Onoffre Ciurana, canonge de la sancta Iglésia de Gerona, Francesch Xammar, donsell, y micer Jacinto Fàbregues, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estave junt, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Zelant ab tot affecte los deputats y oÿdors del General del Principat de Cathalunya y sos comtats la observació de las generals constitucions, pactes, consuetuts, exemptions de les leys de la pàtria, uniforme y diligentment han obrat inquirint y effectuant las diligències oportunas[a] // 389r // y acomodades per lo degut effecte de aquelles, consolació dels naturals y habitants en nostre Principat, dels inmoderats e insufribles alotjaments degudament afligits. Y no obstant que de les respostes que del excel·lentíssim senyor lochtinent y capità general havem tingudes, esperàvem lo remey oportú als excessos y delictes en dits alotjaments comesos y total reparo en lo sdevenidor en orde a dits alotjaments, ab tot, fins vuy, no se és experimentada ni exequutada la esperada y deguda consolació, ans bé, de les multiplicades queixas que tenim de diversos poblats del Principat tenim entès que continuen fen-se los alotjaments y trànsits a lurs discrecció dels soldats, fent violentment y ab amanasses prestar-se tots aliments, per a si y sos cavalls, necessaris sens pagar cosa alguna, fent y perpetrant diversos delictes contra las persones y béns dels dits naturals. Dels quals excessos restan algunas de nostres leys municipals violades, lesa y damnificada la província, offesos y maltractats los naturals, y ja que no impossibilitats molt impedits a lo menos de la contribució ordinària de nostre batalló, lo qual ve a ésser lo nirvi de la exhistimació de la província. E semblantment, com sien estades concedides molt pingües mercès a molts y diversos cavallers francesos de las hasiendas confiscades en lo present Principat, lo que serveix de gran desconsolació als naturals, qui són benemèrits de aquelles per haver // 389v // servit effectuosa y efficàsment a sa magestat, que Déu guarde, y a la pàtria en las occasions tant multiplicades que se són offerides en lo present Principat y comtats, posposant sa vida y hasienda al sobre dit servey, y no restant-los ja vuy cosa alguna de ha hont pugan esperar premi y remuneració de sos treballs o militars fatigas y majorment no pagant-se universalment de las hasiendas confiscades los càrrechs, censos y censals y altres redditus a la prestació dels quals estan ditas hasiendas obligades, restan defraudades moltas iglésias, convents de religiosos, comuns, ecclesiàstichs y innumerables víudas, pubills y molts altres particulars, als quals, attesa particular la carestia del temps present, los fa notable falta per la lur conservació y ordinari sustento respectivament. Per las quals causas generalment expressades, tenint los dits deputats y oÿdors singular attenció a la incolumitat, utilitat y conservació de la província, concorrent a la obligació de sos officis la voluntat y effectuosament ordenada al effecte sobredit consultaren als molt il·lustres brassos acerca del que·s devie fer y obrar en reparo y reintegració del proposat. Als quals aparegué recórrer a la clemència de sa magestat y, que per dit effecte, fos enviat un embaxador ab la diligència que la matèria requereix y de tal quantitat y respectes que del dit se puga assegurar que obrarà per lo útil del[a] Principat sens atténdrer a altres // 390r // qualsevols matèrias. Y que, per ço, no sie de ninguna manera ministre real ni que tinga mercè alguna de sa magestat, perquè axí puga més liberament acudir al servey de la província, y majorment perquè, tenint dita última qualitat, podria en aquell considerar-se alguna causa de suspició, de què ab menos fervor y energia del que demana lo institut solicitaria lo despaig, a lo menos en lo que diu respecte al pagar los càrrechs y mals que fan las hasiendas confiscades, perquè tal vegada no fos reconvingut de sa omissió y recusació de pagar aquells. La qual resolució, ademés de las sobreditas rahons, és molt conforme a la conveniència pública, com per aquest medi se tinga en dita real cort una confident persona noticiosa del estat de la província, en occasió en què se està apretant la resolució de las paus, lo qual no sols podrà en dita cort fer las diligències necessàrias però encara avisar del que en dita matèria convindrà fer y obrar perquè ab major acort se pogués pèndrer resolució en lo fahedor. E com, molt il·lustre senyor, ab conformitat los dos tribunals y consistoris, ab felis èxit, hagen acordadament obrat per subvenció y incolumitat del present Principat lo útil y necessari per a aquells, com aquells a qui principalment specta y interessan, specialment en la conservació y augment de la província, per tant dits deputats y oÿdors suplican se servís vostra senyoria tenir a bé y deliberar // 390v // que en nom dels dits dos consistoris y a gastos comuns se trametés y enviàs a la real cort de sa magestat una persona de les qualitats sobremencionades ab nom de embaxador, lo qual ab dit honorífich títol ab tota diligència effecte implorar de la règia clemència de sa magestat lo reparo, subvenció y consuelo al

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 972.

a. a continuació ratllat, present.

sobreexpressat, en què consisteix lo mayor servey de sa magestat y utilitat de la cosa pública, que·s lo fi y blanch de nostres obligacions.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada, la qual havian explicada de paraula y aprés donada per scrits, y que dits senyors consellers los havian respost que·u tractarien ab lo savi Consell de Cent y que de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories.

Dilluns, a VIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories, de part dels molt il·lustres senyors consellers, los senyors don Joseph Olmera y Joseph Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, los quals donaren y entregaren[a] // 392r // a ses senyories un paper que los molt il·lustres senyors consellers los havian donat, contenint ab si la resolució presa lo die de aÿr per lo savi Consell de Cent acerca de la embaxada feta a dit savi Consell de Cent, dit die, de part de ses senyories. La qual resolució manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, que·s signada de letra A. E ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que estimaven a ses senyories la mercè los feyen en haver-los enviada dita resolució. En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per exequució de la resolució presa en los brassos tinguts lo die de aÿr.

Dimars, a X. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a tenir conferència per negocis tocants a la resolució dels brassos tinguts a 8 del corrent.

392v Dijous, a XII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat, per a tenir conferència ab ses senyories per a tractar de la nominació del embaxador per a la magestat del rey, nostre senyor.

Divendres, a XIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories, per medi del noble don Gerònim de Gàver y de Batista Ramon Pastor, ciutadà, enviaren al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona còpia de la resolució presa en los brassos tinguts a 6 del corrent, a fi y effecte que dit molt il·lustre Capítol tingués notícia de dita resolució, segons que axí ho resolgueren dits brassos. // 393r // Y de la mateixa manera ses senyories, per medi dels demuntdits senyors don Gerònim de Gàver y Batista Ramon Pastor, enviaren al molt il·lustre bras militar còpia de la resolució de dits brassos tinguts a 6 del corrent. E aprés, en la tarda del dit mateix die, vingueren en lo consistori de ses senyories, de part del dit molt il·lustre bras militar, los senyors Domingo de Moradell, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà, los quals referiren a ses senyories que dit bras havia estimat la mercè que·ls ere estada feta del avís de la resolució dels brassos y de la elecció del senyor Francesch Xammar en embaxador, lo qual havia aparegut molt acertada en servey del General. En aquest mateix die, present en açò y cridat Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents també per testimonis lo magnífich Joan Carreres, donsell, en Barcelona domiciliat, y Melchior Pagès, mercader, ciutadà de Barcelona, lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General de Cathalunya, constituït personalment devant lo magnífich Pere Joan Rossell, doctor en drets, y de la // 393v // Real Audiència de Cathalunya, personalment trobat dins los studis de sa pròpia casa que posseheix y habita en lo carrer de Regomir, presentà y notificà eo per dit scriva major féu presentar y notificar en presència de dits testimonis al dit magnífich doctor Pere Joan Rossell una scriptura del tenor següent: «Magnífich senyor: De la informació rebuda instant lo síndich del General de Cathalunya consta que en la Real Audiència a relació de vostra merçè, senyor Pere Joan Rossell, altre dels doctors de la Real Audiència se aportà una causa entre Miquel Càrcer, ciutadà honrat de Barcelona, de una part, y lo procurador fiscal patrimonial y altres de part altra, per rahó de la universitat, heretat y béns que foren del quòndam Gaspar Càrcer, lo procés de la qual està del tot instruït y en punt de proferir-se sentència molts mesos ha. Consta axí mateix de la dita informació que la declaració de dita causa està suspesa per haver ordenat lo excel·lentíssim senyor lochtinent y capità general que dita causa no·s declaràs, de hont resulta formal contrafacció al ordenat y disposat a la constitució 6 del títol «De diversos rescrits y elongaments» en lo primer volum de las generals constitucions de Cathalunya y altres a d'aquella aplicables, ab la qual està disposat y ordenat que, no obstant qualsevol orde o manament[a], // 394/1r // dega y tinga obligació lo jutge devant de qui se aporta la causa passar avant en la declaració de aquella. Per lo que lo síndich del General, zelant la observança de las generals

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 971.

a. invertit l'ordre d'enquadernació dels folis 394 a 404 en el manuscrit.

constitucions del present Principat, usatges y capítols de Cort suplica a vostra mercè, com a relador que és de la dita causa, y en quant li és permès en forsa del pacte 14 dels jurats per sa magestat christianíssima, a qui Déu guarde, lo requereix declare la dita causa no obstant qualsevol orde encontran, perquè axí cesse la contrafacció formal se fa a dita constitució, lo que rebrà a singular mercè. *Requirens, et cetera.*» E la dita scriptura presentada y notificada com és dit y donada còpia de aquella en la forma acostumada, lo dit magnífich doctor Pere Joan Rossell ha respost que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer. De las quals cosas axí fetas, lo dit síndich ha requerit ne fos, com ab effecte ne és estat, levat lo present acte per dit scrivà major y presents per testimonis los sobrenomenats. E aprés, als XVIIII de dit mes y any, constituït personalment mossèn Diego Monfar y Sorts, cavaller y scrivà de manament de sa magestat devant de mi, dit scribà major de las cosas de la Deputació de dit General y presents per testimonis los devall scrits, volent segons dix com a scrivà de manament sobredit y tenint // 394/1*v* // per assò com a asserit comissió del dit magnífich doctor Pere Joan Rossell y orde exprés del Real Consell, respòndrer a la preinsertada scriptura presentada a dit magnífich doctor Rossell, ha donat en scrits y entregada a dit scrivà major en presència dels dits y devall scrits testimonis una altra escriptura en resposta de aquella que és del tenor següent: «Responent lo magnífich Pere Joan Rossell, doctor de la Real Audiència, a una scriptura a ell presentada per part del síndich del General de Cathalunya que comensa: «Magnífich senyor: De la informació rebuda» etcètera y acaba: «lo que rebrà a singular mercè. *Requirens, et cetera.*» Diu y respon que està prompte y aparellat de fer y cumplir tot lo que disposa la constitució en dita scriptura mencionada y lo que contenen los pactes entre lo rey, nostre senyor, y present província convinguts y en son cas y loch fer la causa en dita scriptura mencionada, requerint que de aquella no sia donada còpia sens les presents respostes.» De las quals cosas axí fetas lo dit magnífich mossèm Diego Monfar y Sorts, scrivà de manament y assert comissionari sobredit, ha requerit ne fos, com en effecte ne és estat, levat lo present acte per dit scrivà major. Presents en açò per testimonis Gerònim Galí, notari, y Francesch Molins, scrivent.

394 /2*r* Dissabte, a XIIII. En aquest die ses senyories juntaren brassos cridats del die de aÿr, en los quals entrevingueren y foren presents las persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: don Joseph Soler, ardiaca major de la Seu de Barcelona, don Jayme de Copons, ardiaca de Andorra, Joseph Broquetes, canonge de Gerona, don Francisco Sans, ardiaca de Panadès y canonge de Barcelona, lo degà y canonge de Barcelona Pau del Rossó, Pere Joan Àtxer, canonge de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, don Pedro Copons, canonge de Barcelona, lo doctor Antoni Puget, canonge de Urgell, don Miquel Sala, canonge de Tarragona, fra Hugo de Montaner, pabordre de Berga, fra don Gaspar Casamijana, del orde de Sanct Benet, Francesch Gerona, canonge de Leyda, Francesch Torres, canonge de Barcelona, fra don Diego de Boxadors, del orde y milícia de Sant Joan, lo sacristà Viver, canonge de Urgell, // 394/2*v* // Guillem Dusay, canonge de Barcelona; per lo estament militar, los senyors: Sebastià de Miralles, don Alex Semmanat, Gerònim de Gaver, Joan Francesch de Vilamala y Conangles, don Joseph Amat, don Francisco de Sanct Climent y Corbera, Pedro Montaner, don Jacinto Vilanova, Francesch Vilosa, don Joan de Argensola, don Francisco Sala, Ramon Spuny, don Joseph Ferreres, don Gerònim de Miquel, don Anton Camporrells, don Diego Cordelles, don Francisco Vilana, don Pedro Planella, Pau Amat, menor, Francesch Xammar, Domingo Moradell, Hugo de Sanct Joan, // 395*r* // Francesch de Sanct Martí, don Ramon Çalba, Joan Francesch Loselles, Pere Joan de Puigvert, micer Narcís Roger, Pere Pont, Joan Carreres, don Bernat Çalba, don Gerònim Agulló, Gerònim de Calders, talis[a] Padellàs, don Francisco Copons, Gerònim de Cortit, don Ramon Copons, Joseph Maduxer, Narcís Ramon March, Francesch Senjust, don Phelip Roger, Jayme Ros; per lo estament real, los senyors: conseller en cap, Joseph de Navel, Rafel Càrcer, // 395*v* // Joseph Ximenis, Agustí Dalmau, Joseph de Urrea, Francisco Mora, micer Onofre Vila, Luÿs Bataller, micer Gerònim Thalavera, Emanuel Guiamet y Ladó, Gerònim Novell, Francisco Alsina, Francesch Matheu. Als quals fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. En los brassos celebrats per vostra senyoria als 6 del present y corrent mes fou deliberat y aconsellat als deputats y oÿdors del General de Cathalunya se envie un embaxador al rey, nostre senyor, que Déu guarde, qual requereix y demana lo effecte perquè va ab tal qualitat y respectes que sa senyoria puga assegurar que obrarà per lo útil del Principat sens atténdrer a altres qualsevols matèrias. Y que lo embaxador que se enviarà no sie de ninguna manera ministre real ni tingue mercè // 396*r* // alguna de sa magestat. Y que sien servits suplicar als molt il·lustres senyors consellers sien ser-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

vits juntar lo savi Consell de Cent y fer-lo sabidor de la resolució presa en los presents brassos per via de embaxada, y axí mateix la present resolució se fassa a saber al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona y bras militar. Als 8 del present fou feta la embaxada als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual se legirà a vostra senyoria. Fou aquella aportada per medi dels senyors Onoffre Ciurana, canonge de la sancta Iglésia de Gerona, Francesch Xammar, donsell, y micer Jacinto Fàbregues, ciutadà honrat de Barcelona. Als nou de dit mes, los molt il·lustres senyors consellers enviaren la ressolució feta per lo savi Consell de Cent, la qual reportaren lo noble don Joseph Olmera y Joseph Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, la qual és del tenor següent: «*Die octava mensis novembris, 1648.* E lo present Consell fa la deliberació següent: Que per los effectes contenguts en la embaxada y demés papers feta y enviats per part dels senyors deputats, legits al present Consell, vage un embaxador a París per part dels dos consistoris y per ells nomenador que sia de las qualitats y circunstàncias que diu dita embaxada, y que no tinga pretenció alguna y altres que·s pugan considerar importan a la bona direcció de la cosa y fi que·s desija, per a què represente al rey, nostre senyor, lo que ab instruccions se li ordenarà, les quals fassen los senyors consellers y Vintiquatrena // 396*v* // de guerra, firmadas aquellas per los presidents dels dos consistoris. Y que no·s puga dit embaxador partir de la present ciutat sens la firma ja dita, al qual se li done lo mateix per son salari y vestuari que·s donà al noble don Joseph d'Àrdena, comte de Illa. Y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers als senyors deputats per medi de un ciutadà y militar del present Consell, per sa senyoria nomenadors.» Axí, tant en exequució de la deliberació feta per vostra senyoria com també per lo savi Consell de Cent, los deputats han tingudes tres conferències ab los molt il·lustres senyors consellers. Y en la última de aquellas nomenaren per embaxador al senyor Francesch Xammar, donsell, al qual, després de nomenat, fou enviat recaudo per dits senyors consellers y deputats se notificà a dit senyor Xammar, com sa mercè estave anomenat per embaxador per dits consistoris per anar a la cort de París. Y lo dit recusà y recusa acceptar dit càrrech. Supliquen per ço dits deputats a vostra senyoria li sie de merçè aconsellar lo modo y forma que se ha de tenir per a què dit senyor Xammar accepte lo dit càrrech de embaxador, perque ab lo prudencial de vostra senyoria pugan acudir a las obligacions de sos officis y beneffici de la província. Així mateix, proposan a vostra senyoria que no obstant alguns dies fa han enviat los officials de la present casa, los quals actualment estan rebent informacions per lo present Principat, han tinguda nova notícia que continuen los // 397*r* // soldats en fer excessos y desordes, lo que los ha obligat en donar nou orde per a què se reben informacions, lo que causa molt gran desconsuelo y viu sentiment per no trobar remey per a reprimir dits excessos. Suplican per ço a vostra senyoria li sia de mercè aconsellar-los que és lo que deven fer y obrar en rahó de dit particular, que sia a mayor servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima y beneffici de la província.»

E aprés de feta dita proposició per sas senyorias y llegida aquella per lo scrivà major, encontinent, se alsà de son assiento lo dit senyor Francesch Xammar, qui fonch present en brassos, y anà a demanar licència als dits senyors deputats per a donar rahó de las que li corrien a satisfacció sua. Y essent-li estada aquella concedida per sas senyorias se tornà assentar a son loch y, successivament, explicà molt per menor y deduhí de las causas que·l impossibilitaven totalment lo poder acudir al servey del càrrech de què se li havia feta mercè, que en substància las deduhí a dos, ço és: a sa molta edat, que passave de sexanta anys, y a las malaltias e indisposicions que actualment patie per causa d'ella y per altres accidents que li havien sobrevingut. Y conclogué finalment son rahonament suplicant que sa senyoria lo tingués per legítimament escusat.

E los dits brassos, després de molt discutida la matèria y madurament premeditadas totas las // 397*v* // circunstàncias que devien ponderar-se feren la resolució següent:

Resolució de dits brassos: «Que consideradas las justas causas té lo senyor Francesch Xammar per a no poder acudir a la mercè y honra que los molt il·lustres consistoris havien fet a sa persona, anomenant-lo embaxador per a la cort del rey, nostre senyor, y que attesos sos danys y atxaques no ha pogut acudir al servey del càrrech que li ere estat consignat, que per ço se li admeta la renunciació, y que·s fassa elecció de altra persona ab la bravedat possible. Y en lo cap dels excessos que van continuant per los soldats, fent vexacions als poblats del present Principat, comforme las informacions que se han manat rèbrer, deuen per ço sas senyorias despatxar encontinent un correu a tota diligència al rey, nostre senyor, donant-li rahó dels excessos sobredits y de altras cosas que aparegan convenir, attès que·s confia que sa magestat, per sa benignitat y clemència, nos farà mercè com fins assí de manar remediar-los. Y que juntament sobre la matèria se scriga també al senyor duch de Orleans, senyor príncep de Condé y altres senyors de la cort, y que lo plech aportarà lo correu se remeta al senyor Le Tellier.

[*1648*] 398*r* Dilluns, a XVI. En aquest die, present en assò y cridat Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, y presents per testimonis los devall scrits Pere Narcís Salvador, causídich, ciutadà de Barcelona, com a procurador que és del spectable don Joseph de Biurre y Margarit, baró de Aguilar, y portantveus de general governador de Cathalunya com de sa procura consta en poder de Joseph Fita, scrivà major de la general governació de Cathalunya, als quinse del corrent, en dit nom, constituït personalment devant lo magnífich senyor Joseph Queralt, doctor en drets y de la Real Audiència de Cathalunya, trobat personalment dins sa pròpria casa que habita y posseheix en Barcelona, en un carrer serca la iglésia parrochial de Sanct Miquel, que antigament se deya la casa o palau del arcabisbe, y constituït axí mateix personalment poch aprés devant lo magnífich senyor Jaume Bru, ciutadà honrat de Barcelona, y regint la Real Thesoraria de Cathalunya, trobat personalment, trobat dins sa pròpria casa que habita y posseheix en la mateixa ciutat de Barcelona en lo carrer de Moncada, presentà y notificà, eo per dit scrivà major // 398*v* // en presència dels dits y devall scrits testimonis féu presentar y notificar, primerament a dit senyor doctor Joseph Queralt y aprés immediatament a dit senyor Jaume Bru, thesorer, una scriptura del tenor següent:

«A notícia del molt il·lustre governador del present principat de Cathalunya pervingué que, per orde del magnífich Joseph Queralt, doctor del Real Consell, lo die dels 12 del corrent mes de novembre, fou capturada la persona de Bernat Cura, francès, per Francesch Bordes, cap de guayta del veguer, impetit de fer moneda falsa. Y que, regonexent-li las faltriqueras, lo aguasil Romeu li trobà set dobles de quatre çint y tres dobles sensilles castellanas, tres o quatre reals de sisens. La qual moneda, regoneguda per Joseph Golfes, argenter, fou vista s'és falsa. Y que després lo mateix aguasil Romeu, ab una clau que havia trobat en las faltriqueras de dit Bernat Cura, francès, obrí un cofre o caxa de sa casa, hont també trobà altra quantitat de moneda falsa de dit francès, juntament ab alguna de bona, de reals de vuit y de quatre y sisens, una cadena de or; de tot lo que se prengué inventari en poder de Joan Cortès, notari, y se féu aprehensió per la règia cort a relació de dit doctor Queralt. Y com estant absent de la present ciutat lo excel·lentíssim lochtinent y capità general no·s pugan en la règia cort comensar causas algunas novas criminals, obstant la constitució 2 y 7 del títol «De audiència y Consell Real», ans aquellas en la ciutat de Barcelona spectan a dit molt il·lustre governador, qui·s troba en ella // 399*r* // present, per ço, quexant-se aquella de dits procehiments a dit magnífich doctor Queralt se li ha feta verbalment restitució de dita causa y també de la dita moneda falsa però no de la dita moneda restant, que segons se diu se ha reputat per bona. Ans demanant també y instant la restitució de aquella se recusà fer axí per vostra mercè, senyor doctor Queralt, dient deu estar en mà del regent la Real Thesoraria, com també se recusà fer per vostra mercè, senyor thesorer, qui té en son poder aquella, lo que és contra de ditas constitucions de Cathalunya. Per ço, que tots són accessoris de la causa predita, expectant a dit governador, ni·s pot dir restituïda aquella sinó feta restitució de tot lo pertanyent y adherent a ella, com si la captura de la persona y aprehensió de monedas de principi fos feta per dit governador. Y altrament sie necessari estar dita moneda en poder de la cort per a interrogar al reo y testimonis. Y com també se recusà per vostra mercè, senyor doctor Queralt, fer expressa revocació en demés de dits procehiments per vostra mercè y per son orde fets, per ço, lo dit molt il·lustre governador supplica y requereix a vostra mercè, senyor doctor Queralt, y thesorer, en virtut de ditas constitucions de Cathalunya y altres aplicables, que encontinent per observança de aquelles vostra mercè, senyor doctor Queralt, fasse en scrits expressa revocació de dits procehiments per vostra mercè y per son orde fets, y en orde // 399*v* // a restituir en mà de aquell eo de son assessor ditas moneda y cadena de or. Y vostra mercè, senyor thesorer, le·y restituesca, com per ara encara no specta a vostra mercè com a thesorer ni altrament tenir en son poder aquella. Eo firmen dubte si lo contrari pretendran comforme serie y tenor del capítol 14 dels pactes provincials de Cathalunya del any 1642, y protesta que en tot y per tot procehirà comforme dit capítol 14 y comforme serà de justícia. *Requirens, et cetera*».

E la dita scriptura presentada y notificada com és dit y donada còpia de aquella, tant a dit senyor Queralt com al dit senyor thesorer sas mercès respongueren, encontinent, ço és, cada hu per sa part, que se aturarian lo temps de dret per a respòndrer. De las quals cosas axí fetas lo dit Pere Narcís Salvador en dit nom ha requerit en fos levat lo present acte per dit scrivà major de dit General. Presents en açò per testimonis, ço és, quant a la prestació de la scriptura feta al dit senyor Queralt, Joan Planes, notari, ciutadà de Barcelona, y Andreu Puig, doctor en philosofia, natural de Pons, residint en Barcelona; y quant a la presentació de la mateixa scriptura feta al dit senyor thesorer, Guillem Berenguer, notari, ciutadà de Barcelona, y Gabriel Duch, pagès, natural del loch de Biure, habitant en Barcelona.»

E aprés, als XVIIII de dit mes y any, constituït personalment devant de mi, dit Bruniquer, scrivà major, ço és, mossèn Sebastià Queralt, donsell, fill y procurador del dit magnífich senyor doctor Joseph Queralt, son pare, constituït[a] // 403r // ab acte rebut en poder de Joan Cortès, notari, ciutadà de Barcelona, als 19 del present y corrent més de novembre, y successivament aprés Guillem Berenguer, notari, com a procurador del dit magnífich Jaume Bru, regent la Real Thesoraria, constituït ab acte rebut en poder de Joan Ramon Rafeques, notari públic de Barcelona, als 21 de octubre proppassat, en dits noms respectivament, volent cada hu de dits procuradors respòndrer a la preinsertada scriptura que ere estada presentada a cada hu de sos dits principals, respective, han entregat quiscú d'ells, en dit nom, sas respostas al dit scrivà major dins sa pròpria casa, que posseheix y habita en Barcelona en lo carrer de la Portaferrissa, en presència dels testimonis devall scrits, una scriptura en resposta de altra que ere estada presentada a dit son principal, la qual és del tenor següent: «Lo doctor Joseph Queralt, del Real Consell, satisfà a la scriptura que per part del spectable governador de Cathalunya se li ha presentat que comensa: «A notícia» y acaba *«Requirens»*. Y diu que, havent-li notificat dos personas de crèdit que certa persona los havia portat dos dobles de quatre de fals encuny per a cambiar, donà orde al aguasil Romeu y a Francesch Bordes, cap de guayta del veguer, capturassen a la tal persona que aniria a sercar lo cambi de las doblas falsas. Y que aprés sabé que, inseguint dit orde, havia dit Bordes capturat a un francès que·s nomena Bernat Cura y que·l havian posat //403v// a sa relació, y encontinent dit senyor Queralt digué que·l traguessen de sa relació y·l posassen a la del doctor Francesch Camps, assessor de dit espectable governador, com axí fonch fet ans de donar-se dita scriptura. Y encara féu més dit doctor Queralt perquè, ans de tenir notícia dit spectable governador de dit fet, lo notificà al doctor Batista Ramon de Monsó, qui per absència de dit doctor Camps regia la assessoria, per a què conegués de eixa causa. De hont se veu que ni dit senyor Queralt à conegut d'ella ni volgut conèxer ni prejudicar en cosa alguna a la jurisdicció de dit spectable governador. En quant emperò a la moneda bona y cadena de or de què·s diu féu aprehensió dit aguasil Romeu, diu que és fet que no li toca. Y axí no consent en res del protestat, requerint que no li sie levat acte de dita scriptura sens inserta de la present resposta.»

E successivament lo dit Guillem Berenguer, en nom de dit son principal ha donat semblantment y entregat al predit scriva major dins la casa de la Deputació, en presència dels testimonis infrascrits, una scriptura en resposta de la dita altra que ere estada presentada a dit son principal, la qual és del tenor següent: «Lo regent la Real Thesoraria, Jaume Bru, responent a la scriptura que per part del spectable governador de Cathalunya se li ha donat que comensa «A notícia» y acaba *«Requirens»*, diu que la moneda bona y cadena de or y pesses de or que lo aguasil Romeu li entregà com a thesorer de sa magestat, que foren apreses a Bernat Cura, francès, se ha tot restituït a dit Bernat Cura, de hont, no consentint en res del protestat per dit spectable governador[a], //405r// requereix que no sia auctenticat lo acte de dita scriptura sens inserta de la present resposta.»

De las quals cosas axí fetas, tant lo dit mossèn Sebastià Queralt, en dit nom, com també lo dit Guillem Berenguer, en lo nom sobredit, han requerit quiscú per sa part en dits noms ne fos, com ne és estat, levat lo present acte per dit scrivà major, essent presents per testimonis, ço és, quant a la resposta y scriptura donada per dit mossèn Sebastià Queralt, en dit nom, Jaume Bruniquer, clergue y beneficiat de la Seu de Barcelona, y Joseph Romagosa, revenedor habitant en Barcelona, y quant a la resposta y scriptura donada per dit Berenguer, en dit nom, lo doctor en Medicina Francesch Maresma, ciutadà de Barcelona, y Salvador Portell, burgès de Mataró.

Dimars, a XVII. En aquest die reberen ses senyories una carta del senyor virrey scrita de Flix dels 13 del corrent, la qual manaren ses senyories ésser cusida, com se veu, en lo present dietari, signada de letra A.

406r Dilluns, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats de molts officials del General y casa de la Deputació, en casa del senyor virrey, qui venia de regonèxer las fortalesas de la frontera de Cathalunya, a donar-li la benvinguda y norabona de sa arribada a esta ciutat. En aquest mateix die ses senyories reberen un recaudo del senyor virrey per medi de son secretari, representant-los com sa excel·lència ere estat per totas las parts de las fronteras y altres de Cathalunya, y en ellas havia posat en disciplina y bon orde a tots los soldats per a què visquessen a tota satisfacció dels paysans, corregint y reprimint tots los excessos que ha pogut averiguar. Y perquè entre altres ha trobat al tinent Murro de

a. a continuació tres certificacions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 971.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 971.

Castell de Àsens, que de aquell tenian moltas quexas los paysans, lo ha fet capturar, y que axí los senyors deputats podien fer rèbrer informacions contra d'ell per a què pogués ésser castigat. E ses senyories, després de estimada esta mercè de sa excel·lència y despedit del consistori dit secretari, acordaren que, per propri comès al deputat local de Leyda, rebés ditas informacions contra dit Murro y altres, com més largament se explicaren ab las instruccions que se li enviaren.

406*v* Dimars, a XXIIII. En aquest die vingué lo senyor de Marca en consistori, al qual, per ésser bisbe consegrat, lo reberen ab la mateixa forma que altres bisbes, que pròpriament és com las que·s té ab los senyors consellers. Y entrat dit senyor de Marca dins consistori tingué conferència ab ses senyories sobre cosas concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a XXV. En aquest die, entre las deu y onse horas abans migdie, constituït personalment lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, síndich del General, en presència del molt il·lustre senyor bisbe de Orange, personalment trobat en una stància del palàcio episcopal d'esta ciutat, hont dit senyor bisbe habita, y presents per testimonis lo doctor micer Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona y Leyda, y Melchior Pagès, mercader, ciutadà de Barcelona, y present en açò Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya, li presentà y donà, eo li féu presentar, lo indult apostòlich que a petició dels senyors deputats li havia concedit la sacra congregació del Concili de Trento, que en substància és un territori per a poder sa senyoria exercir los actes pontificios de sa episcopal en las diòcesis de Barcelona, Vich, Urgell, Gerona, Elna y Solsona per espay de dos anys, // 407*r* // com en dit territori està més largament contengut. Còpia del qual és del tenor següent:

Die 12 septembris 1648. Sanctissimus Dominus noster audita sentencia sacra congregacionis concilii benigne indulsit, ut episcopus Araxicensis in episcopatu Barchinonensis de generi ordinaciones et alia munia episcopalia ad biennium in diecesibus Barchinonensis, Vicensis, Urgellensis, Gerundensis, Elnensis et Celsonensis exercere valeat si tandiu episcopi dictarum diocessum ab eorum ecclesiis ab fuerint. Petrus Aloysius, cardinalis Carafa. Loco Sig+illi. Gratis eciam quo ad scripturam. Franciscus Paulucius, sacre congregacionis concilii secretarius.

Lo qual indult apostòlich, com és dit, donat y entregat originalment en mans de dit senyor bisbe per dit Joan Pau Bruniquer, scrivà major, instant dit síndich, ha respost que·l tenia per rebut y que estimava a dits senyors deputats // 407*v* // la mercè, bona diligència y cuydado havian tingut en haver obtingut la expedició de dit indult, y que ell procurarie acudir a tot lo que fos del servey de dits senyors deputats y beneffici dels de aquesta ciutat y província. De totes les quals coses és estat levat lo present acte per dit Bruniquer, scrivà major, present en tot instant y requerint lo dit síndich y presents per testimonis los dalt dits y desobre nomenats.

Dijous, a XXVI. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor bisbe de Orange, lo qual lo hisqueren a rèbrer ab la mateixa forma que als senyors consellers de la present ciutat. Y arribat dit senyor bisbe en lo dit consistori, digué que estimava a sa senyoria la mercè y favor li havia fet de alcansar de sa Sanctedat lo territori per a poder exercir las funcions de sa dignitat episcopal en esta província, y que en tot lo que porie servir al consistori ho faria ab molt gran voluntat. E ses senyories respongueren a sa senyoria ab paraules de cumpliment.

En aquest mateix die lo doctor en medicina Joan Martí, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitgensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major, està desganat en lo lit de un dolor en lo lloms y febra, per[a] // 414*r* // la qual malaltia no li és possible poder exercir son offici o exercisci de scrivent extraordinari de dita scrivania major, la qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors Domingo Moradell, donsell, y Rafel Càrcer, ciutadà, de part del molt il·lustre bras militar, fent-los a saber com dit bras militar havia obtingut de sa excel·lència del senyor mariscal Deschomberch un privilegi contenint en effecte que no·s pugan alojar en las casas y torras que los militars tenen y posseheixen fora la present ciutat de Barcelona y altres ciutats, vilas y lochs de la present província. Còpia del qual privilegi donaren y entregaren a ses senyories, lo qual manaren fos cusit en lo present dietari, que·s signat de letra B.

Divendres, a XXVII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori unas cartas, las quals manaren fossen cusides en lo present dietari, signades de letras A, B, C, D.

a. a continuació quatre cartes, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 973.

414v Dilluns, a XXX. Die de sanct Andreu, apòstol. Extracció de consellers. En aquest die se féu extracció de consellers de la present ciutat, y foren los següents: don Gerònim de Gàver, en cap; Dimas Çafont, segon; micer Simon Campana, ters; Sagimon Damians, mercader, quart; Francesch Fitor, notari de Barcelona, quint; Pere Pau Sivit, manyà, sisè. // 415r // Obrers: Francesch Sangenís, ciutadà honrat de Barcelona, y Christòphol Parra, apothecari.

Desembre MDCXXXXVIII.

Dimecres, a II. En aquest die, en la tarda, ses senyories enviaren una embaxada al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona per medi del noble don Francisco Sala y Joseph de Navel, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Desijant los deputats del General de Cathalunya // 415v // lo ajustament entre vostra senyoria y la ciutat de Barcelona, posant en exequució la mediania, representan de nou a vostra senyoria que lo medi per a què tornassen los molt il·lustres senyors consellers a assistir en la catedral comforme en las festivitats solemnes han acostumat sempre, seria per ara ajustar lo cap del rèbrer lo excel·lentíssim lochtinent de sa magestat, y en lo demés no altarar cosa del acostumat, y que pogués posar-se en exequució en dia de la Immaculada Concepció de Nostra Senyora, patrona de esta ciutat, y festivitat pròpia de la nació cathalana. Han pensat lo medi següent, y és que tota hora y quant se sdevindrà, trobant-se los senyors consellers dins la Seu, venir a ella lo senyor rey, son lochtinent, persona real, cardenal de la Iglésia Romana o persona a qui han de fer recibiment, lo molt il·lustre Capítol hisca al portal major a rèbre'l y dar-li aygua beneyta, y los molt il·lustres senyors consellers, fins als pilars hi ha entre lo portal del cor devant la capella de Sant Olaguer, y en dit pilar lo reba de mà de dit il·lustre Capítol, a hont del tot lo dexarà, posant-se en son costat lo senyor conseller en cap a solas, y en sa ausència lo senyor conseller a qui toca, corrent lo demés. Y tornar-lo acompanyar quant se'n vaja, fins al portal major per dits consellers, sens mostrar-s'i més lo Capítol. Declarant expressament que assò no se entenga quant dits consellers arriban a la Seu acompanyant al senyor rey, son lochtinent o persona a qui fan dit acompanyament, que en dit cas si bé hix al portal major lo molt il·lustre Capítol a dar-li aygua beneyta may ha de dexar lo costat esquerra de la persona lo senyor conseller en cap, y en sa ausència lo conseller a qui toca, sens posar-se ningú // 416r // al altre mà, passant devant a la desfilada sens orde algú dit Capítol èciam en dit trast, comforme fins vuy s'és practicat. Aquest arbitre y ajustament és lo més adequat han trobat dits deputats. Per ço, suplican a vostra senyoria en conformitat del que entenen suplicar a la ciutat tinga per bé admètrer-lo y en tot lo demés, axí dins la Seu com en les professons, no mòurer ni alterar cosa del acostumat en lo temps ha assistit la ciutat en dita Seu, que ajustat aquest cap confian serà medi per a facilitar lo demés hi pot haver entre vostra senyoria y dita ciutat de qualsevols interessos que sian, offerint a vostra senyoria que estant bé a las molt il·lustres parts continuaran sa mediania ab totas veras, sens perdonar a treball fins que sia feta largament concòrdia a satisfacció de las parts.»

E aprés, tornats dits senyors[a] embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportat a dit molt il·lustre Capítol la dita embaxada, la qual havian explicat primer de paraula y aprés donada en scrits, si y comforme per ses senyories los ere estat ordenat, y que dit molt il·lustre Capítol havia respost que tornarian resposta a ses senyories.

Dijous, a III. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a // 416v // tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per a tractar ab ses senyories algunas cosas concernents lo beneffici y conservació de la província. En aquest mateix die, entre las tres y las quatre de la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors Miquel Joan Boldó y lo degà Pau del Rosso, canonges de la Seu de Barcelona, los quals, entrats en lo dit consistori, explicaren primer de paraula a ses senyories una embaxada que per part del molt il·lustre Capítol reportaren, y aprés de explicada la donaren en scrits en mà de ses senyories, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los canonges y Capítol de aquesta sancta Iglésia estiman com és rahó a vostra senyoria lo zel y cuydado que té en mediar y procurar y evitar los debats suscitats entre Capítol y ciutat. Y per a què entenga vostra senyoria y entenga tot lo món que, per part de la Iglésia, no se ha de perdre cosa ni dexar de continuar la bona correspondència sempre tinguda y servada, diuen que en lo que toca al recibo de persona real o son lochtinent que sia entre la porta del cor y los primers pilars, com per vostra senyoria està apuntat en son paper, y en lo passar per lo cor estant los capers ab capas y bordon passen los senyors consellers com acostumaven, y en lo demés com més largament diran a vostra senyoria los senyors embaxadors de qui fem tota confiansa.»

a. a continuació ratllat, consellers.

E ses senyories respongueren.

417r En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories, per medi dels senyors Barthomeu Viver, sacristà y canonge de la Seu de Urgell, don Francisco Sala y Joseph Damians, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Desijant los senyors deputats del General de Cathalunya lo ajustament entre vostra senyoria y lo molt il·lustre Capítol de la Seu de la present ciutat, posant en exequució sa mediania, representant a vostra senyoria que lo medi per a què tornàs vostra senyoria a assistir en la cathedral comforme en las festivitats solemnes ha sempre acostumat, seria per ara ajustar lo cap de rèbrer lo excel·lentíssim lochtinent de sa magestat, y en lo demés no alterar cosa del acostumat. Y que pogués posar-se en exequució en dia de la Inmaculada Concepció de Nostra Senyora, patrona d'esta ciutat y festivitat pròpia de la nació cathalana. Han pensat lo medi següent, y és que tota hora y quant se esdevindrà, trobant-se vostra senyoria dins la Seu, venir a ella lo senyor rey, son lochtinent, persona real, cardenal de la Sancta Iglésia Romana o persona a qui ha de fer lo recibiment, lo molt il·lustre Capítol hisca al portal major a rèbre'l y dar-li aygua beneyta, y vostra senyoria, fins als pilars hi ha entre lo portal major y porta del cor devant la capella de Sanct Olaguer, y en dit pilar lo reba de mà del dit il·lustre Capítol, a hont del // 417v // tot lo dexarà, posant-se en son costat lo senyor conseller en cap a solas, y en sa ausència lo senyor conseller a qui toca, corrent lo demés. Y tornar-lo acompanyar quant se'n vaja, fins al portal major per vostra senyoria, sens mostrar-s'i més lo Capítol. Declarant expressament que assò no se entenga quant vostra senyoria arriba a la Seu acompanyant al senyor rey, son lochtinent o persona a qui fa dit acompanyament, que en dit cas si bé hix al portal major lo molt il·lustre Capítol a dar-li aygua beneyta may ha de dexar lo costat esquerra de la persona del senyor conseller en cap, y en sa ausència lo conseller a qui toca, sens posar-se ningú al altre mà, passant avant a la desfilada sens orde algú dit Capítol *etiam* en dit trast, comforme fins vuy s'és practicat. Aquest arbitre y ajustament és lo més adequat han trobat dits deputats. Per ço, suplican a vostra senyoria, en conformitat del que han suplicat a dit il·lustre Capítol, tinga per bé admètrer-lo, y en tot lo demés, axí dins la Seu com en las professons, no mòurer ni alterar cosa del acostumat en lo temps ha assistit vostra senyoria en dita Seu, que ajustat aquest cap confian serà medi per facilitar lo demés hi pot haver entre la ciutat y dit Capítol de qualsevols interessos que sian, offerint a vostra senyoria que estant bé a las molt il·lustres parts continuaran sa mediania ab totas veras, sens perdonar a treball fins que sia feta largament concòrdia a satisfacció de las parts, que ademés entenan ha de ser de particular servey de Déu, Nostre Senyor, y beneffici públich de vostra senyoria, ho rebran a tota mercè.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories[a] // 419r // en lur consistori com ells havian reportat a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la dita embaxada, la qual havien explicat primer de paraula y aprés havian donada per scrits en mà del senyor conseller en cap. Y que dit senyor conseller en cap los havia respost que·u tractarien ab lo savi Consell de Cent y que de la resolució se pendria ne farian sabidor a sa senyoria. En aquest mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Vincencio Candioti, col·lector general apostòlich de sa Sanctedat en aquesta província, lo qual fou rebut per los officials que·s trobaven en la present casa al cap de la escala y d'esta manera fonch acompanyat fins dins lo consistori. Y ses senyories lo assentaren entre lo senyor deputat acclesiàstich y senyor deputat real, y los demés senyors consistorials estaven assentats en la forma acostumada de consistori y tots assentats ab cadiras de vellut. Y aprés de haver precehit las degudes y acostumades cortesies donà y entregà a ses senyories una carta de sa Sanctedat, despedida en forma de breu apostòlich, dada en Roma a 2 de novembre 1648, la qual és assí originalment cusida, signada de letra A.

419v Divendres, a IIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors don Gerònim de Miquel y Francesch Sangenís, ciutadà, de part dels molt il·lustres senyors consellers. Los quals donaren y entregaren a ses senyories un paper que los molt il·lustres senyors consellers los havian donat, contenint ab si la resolució presa lo die de aÿr per lo savi Consell de Cent acerca de la embaxada feta lo dit die de aÿr, per part de ses senyories, en orde als debats suscitats entre la ciutat y Capítol de la Seu de la present ciutat. La resolució manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, que·s assí cusida signada de letra D. E ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que estimaven a ses senyories la mercè los feyen en haver-los enviada la resolució.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutadà

a. a continuació un breu pontifici de Pius X en vitela, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 974.

honrat de Barcelona y scrivà de manament del rey, nostre senyor, lo qual donà y entregà a ses senyories un acte auctèntich per ells dos, lo qual ha referit ere una revocació feta per lo molt il·lustre don Joseph Biure, governador de Cathalunya[a], //422r// la qual ha feta a petició dels senyors deputats contenint en effecte una carta que dit senyor governador scrigué al balle de Martorell entregàs un pres català que tenia pres en las presons de dita vila a un francès. La qual revocació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari y és assí cusida signada de letra B.

Diumenge, a VI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per algunas cosas concorrents lo beneffici de la terra. Y assistí també en dita conferència lo molt il·lustre senyor de Marca.

422v Dimecres, a VIII. En aquest die ses senyories, entre las nou y deu de la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, a la Seu per a oyr lo offici que se havia de celebrar en ella, per occasió de ser estats dits senyors deputats medianers ab la present ciutat y lo molt il·lustre Capítol de la Seu, sobre alguns debats que alguns mesos havia succehiren entre los dits molt il·lustres senyors consellers y los canonges de dita Iglésia, per occasió dels quals lo savi Consell de Cent havia determinat que dits senyors consellers no anassen en ninguna manera a la Seu en forma emperò de ciutat fins altra cosa fos deliberada. Y com ab resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut lo die de aÿr fonch resolt que dits molt il·lustres senyors consellers tornassen en la Seu seguint en tot lo modo y forma contenguts ab los papers que estan assí originalment cusits, signats de letra A, B, que són los pactes fets entre dit Capítol y ciutat, en què són estats medianers dits senyors deputats, per occasió de la qual resolució dits senyors consellers convindaren a ses senyories en dit offici. Y arribats en lo presbiteri feren oració. Y feta aquella y fetas las degudas cortesias se assentaren en uns banchs de vellut carmesí que estavan posats devant lo altar major; y los senyors consellers seyen a la part de la[b] //425r// epístola y lo senyor virrey a la part del evangeli. Digué de pontifical lo molt il·lustre senyor bisbe de Orange. Y acabat lo dit offici se comensà a fer la professó de Nostra Senyora ab la forma acostumada, aportant las vara del tàlem los senyors consellers. Aprés venian los qui aportaven lo gremial, entre los quals anave dit senyor bisbe de Orange ab sa crosa, aprés venian los tres verguers de ses senyories ab les masses, aprés venia lo senyor virrey y a sa mà esquerra anave lo senyor deputat ecclesiàstich, y aprés venian los senyors deputat militar y real, y aprés[a] venian los senyors tres oÿdors en filera, aportant[b] tots, axí lo senyor virrey com ses senyories, entorxes de cera blanca en las mans ensesa. Y ab esta forma anaren y seguiren tota la professó. Y aprés de tornada a la Seu tots se'n tornaren en lo presbiteri y se assentaren cada hu en son loch. Y aprés dits senyors consellers acompanyaren a dit senyor virrey fins a la porta, restant dits senyors deputats en lo presbiteri, se despediren de dits senyors deputats y ses senyories se'n vingueren en la present casa.

425v Dijous, a X. En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis tocants al beneffici de la província.

Divendres, a XI. En aquest die ses senyories anaren en la tarda consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per a tractar de alguns negocis fahents per la província.

Dissabte, a XII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir[c] //437r// conferència, com la tingueren, ab ses senyories per a tractar de la persona que se havia de enviar a la cort de París per embaxador de la present ciutat y Deputació a costa de las dos casas. Y en dita conferència fonch elegit y anomenat per dits dos consistoris lo magnífich doctor micer Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà honrat de Barcelona.

Dilluns, a XIIII. En aquest die sas senyories manaren fossen cusidas en lo present dietari una carta que tenen rebuda del senyor embaxador de França en la cúria romana, y una còpia de la Audiència que lo agent de Roma havia obtinguda de sa Sanctedat sobre negocis de esta província, als 21 de octubre 1648; y una informació del rey cathòlich devant sa Sanctedat en defensa

a. a continuació una deliberació i una revocació, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 974.
b. a continuació dos pactes, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 975.

a. a continuació repetit, y aprés.
b. a continuació repetit, aportant.
c. a continuació una carta i tres memorials, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 976.

// 437v // de son jus patronat dels bisbats y altres títols ecclesiàstichs en Cathalunya, contra la pretensió de la província; y una altra informació de sa magestat christianíssima devant sa Sanctedat en defensa de son jus patronat dels mateixos bisbats y altres títols ecclesiàstichs en Cathalunya, conforme la pretensió de la província; segons que tots los dits papers estan assí originalment cusits, signats de letras A, B, C, D. En aquest mateix die, en la tarda, aprés de haver tocat un quart per las quatre, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, faltant en aquell lo senyor deputat ecclesiàstich y senyor oÿdor real, y los demés senyors deputats y oÿdors presents, y fent consistori lo noble don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Jaume Riera, notari real, obtenint lo offici de guarda ordinària del General de la casa del palau del rey y de la sala de la Real Audiència y de la casa dels càrcers comuns de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Francesch Pons, notari públich de Barcelona, a onse de setembre 1635, com dit notari ab ses certifficatòrias letras ne fa fe, que estan assí cusidas signades de letra A, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària del General de la casa del dit palau del rey de la[a] // 440r // present ciutat, que dit son principal obté, en favor de Joseph Riera, notari de la sala, son fill, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Riera, son fill, que ell, en nom de dit son principal, ho rebria de mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació ab què lo dit Jaume Riera, son principal, fos viu en aquell punt, que com dit és havia tocat un quart per las quatre, y altrament si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. En tot lo que foren presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, Joseph Cortès, valer, y Miquel Marquès, notari. *Qui in his,* etcètera. Tots ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a XVI. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present // 440v // ciutat per a tenir conferència ab dits senyors consellers, com la tingueren, per cosas concernents lo beneffici de la província.

Divendres, a XVIII. En aquest die reberen en lur consistori dos cartas de sa magestat, dos del senyor secretari Tellier y altre del senyor príncep de Condé, las quals manaren ses senyories fossen continades en lo present dietari, signades de letras A, B, C, D, E.

Dissabte, a XVIIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, per negocis tocants al batalló. En la qual conferència assistiren també totes[a] // 470r // les persones de la junta gran del batalló. Y estigueren junts fins a les vuit horas de la nit.

Diumenge, a XX. En aquest die arribà lo correu que ses senyories havien enviat a París a tota diligència ab cartas per a sa magestat aportant resposta de sa magestat. Las quals cartas de la resposta de sa magestat juntament ab altres de altres senyors de la cort manaren ses senyories fossen continuades en lo present dietari. Y estan assí originalment cusidas, signades de letras A, B, C, D, E.

Dilluns, a XXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers.

Dimars, a XXII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren // 470v // consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa en la Lotja, y de allí anats per las botigas a fer la regonexensa acostumada. En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors Domingo Moradell, donsell, y Francisco Vila, ciutadà, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo orde o estament militar és estat sempre per totas las nacions del món de gran estimació, auctoritat, honra y reputació, y molt en particular en lo present principat de Cathalunya, en lo qual los gloriosos reys, nostres senyors, han atorgada als militars grans, molts y honorables privilegis en consideració dels molts y grans serveys per ells fets, sostenint grandíssims treballs y perills, ab pèrdua de sanch y morts de lurs predecessors, y venent y empenyant sos patrimonis no tant solament per defensar los regnes y terras de sa real corona però també per conquistar de nou en augment de aquella. Y per consegüent, lo dit orde y estament militar no deu ésser indistintament concedit a tota manera de perill, perquè de assò resul-

a. a continuació una renúncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 980.

a. a continuació nou cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 980.

taria molt gran desservey de sa magestat per lo gran número tindria de vassalls privilegiats y exempts de moltas servituts y drets, y també molt gran prejudici //471r// al bras y estament militar, perquè vindria a pèrdrer molt de son lustre y de la auctoritat, honra, reputació y estimació, y occasionaria lo gran número que las prerrogativas y exempcions, per tant justes causes com són les referides a dit estament concedidas, no se'ls guardassen ab la puntualitat que·ls just, de hont los decendents y successors de les persones que han merescut obtenir-las vindran sens culpa lur a petir lesió y gravamen. Per ço y altrament, lo bras y estament militar suplica a vostra senyoria que, zelant lo servey de sa magestat y beneffici comú, se servesca ordenar a son embaxador y donar-li per instrucció que suplique al rey, nostre senyor, que Déu guarde, que sia de son real servey y ordenar a sos lochtinents en lo present Principat que no donen ni concedescan privilegis de noblesa ni de militars o ciutadans o burgesos que gaudescan de privilegi militar sinó és a persones que per sos serveys los merescan, y que sian persones de honor y tinguen asienda suficient per a tractar-se, comforme lo dit estament militar requereix, que a més que és cosa justa lo dit bras ho tindrà a singular mercè, offerint a servir a vostra senyoria en tot lo que sie de son servey com té acostumat.»

La qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, responent a dits senyors embaxadors que ells ho mirarien molt attentament y ferian lo que·ls tocaria de obligació. En aquest mateix die ses senyories juntaren les persones //471v// de la Trentasisena, los noms de las quals estàn continuats en lo present dietari sots jornada de[a]... Y en dita Trentasisena foren legides les cartes que ses senyories havian rebudes de sas magestats del rey, nostre senyor, y altres grandes de la cort, que estan originalment cusidas en lo present dietari sots jornades de 18 y 20 del corrent. Y també foren legides les instruccions fetas per a entregar al doctor Monfar, embaxador nomenat per a la cort de París per part de la present ciutat y de ses senyories, las quals havien previngudes per a conferir ab la dita Trentasisena. E la dita Trentasisena resolgué que ses senyories nomenassen sis persones dels tres estaments per a què, juntament ab ses senyories, remirassen y revessen ditas instruccions y posassen aquellas en la deguda forma; y que també ses senyories nomenassen dos persones perquè aquestas conferescan las ditas instruccions ab les dos personas nomenades per part de la dita ciutat, perquè de aqueixa manera se pugan allenar totas difficultats. Y axí ses senyories, en exequució de la dita resolució, feren nominació de sis persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: fra don Francisco de Montpalau, abat de Banyoles, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona; //472r// per lo estament militar, los senyors: don Francisco Sala, Francesch Puiggener; per lo estament real, los senyors: Joseph de Navel y Francesch Sangenís. Y per a conferir y tractar a les dos persones nomenades per la ciutat ses senyories nomenaren los senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyoles, y don Francisco Sala.

Dimecres, a XXIII. En aquest die ses senyories, attenent que lo noble don Gerònim de Gàver, altre de les persones de la Trentasisena per lo estament militar, és estat extret en conseller en cap de la present ciutat y per las occupacions de dit son càrrech no pot assistir en la Trentasisena quant ses senyories junten aquella, per ço han deliberat que sia nomenat, com nomenen, al senyor Francisco Armengol y Gualbes, donsell, per a què durant las occupacions o impediment de dit senyor conseller en cap //472v// assistesca en dita Trentasisena. Y de la mateixa manera nomenaren al noble don Francisco Sala per dita Trentasisena. Nominació de dos persones per la Trentasisena: Francisco Armengol y Gualbes, don Francisco Salas.

En aquest mateix die los molt il·lustres senyors consellers enviaren a ses senyories en lur consistori, per medi de un verguer de aquella casa, lo paper que·s del tenor següent, paper enviat per part dels senyors consellers:

«Per vèurer la ciutat de Barcelona la importància gran de què se envie embaxador a París en conformitat de las dos casas y que los gastos de aquella cort són tant excessius, ha deliberat lo savi Consell de Cent que al embaxador nomenat per los dos consistoris se li donen dos-centas liuras de moneda forta corrent en París, que són sexanta-y-dos dobles y mija de or, per la part tocant a la ciutat, del vestuari de aquell, y per a què se obre ab tota conformitat en las dos casas suplica a vostra senyoria la dita ciutat sia servit en conformitat de ella //473r// donar dita quantitat de setanta-dos dobles y mija de or per la part tocant a vostra senyoria de dit vestuari, conforme axí mateix ab dita moneda forta corrent en París, donada uniformament la Deputació y ciutat las dos-centas liuras per los gastos y salari de dit embaxador.»

En aquest mateix die Joan Carreras, racional del General y present casa, en lo consistori de ses senyories ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del Gene-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

ral de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre 1647; faltan los libres y diners de Tarragona y tota sa col·lecta, Leyda y col·lecta, Balaguer y sa col·lecta, Tortosa, Vulldecona, lo Canar, la Sènia, Benifallet y Amposta, per rahó de la guerra. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per cosas tocants a la conservació del batalló.

Dijous, a XXIIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats //473v// dels officials de la present casa en casa de la ciutat per tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis tocants al batalló.

Any MDCXXXXVIIII.

Divendres, a XXV de dezembre, entrà lo any MDCXXXXVIIII. Die de la Nativitat del Senyor.

474r Dilluns, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories, de part del molt il·lustre capítol de la Seu de Barcelona, los molt reverents senyors don Francisco Sans, ardiaca, y Ramon de Boxadors y Cornet, canonges de la Seu de Barcelona, los quals donaren y entregaren a ses senyories la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. A qui més toca e incumbeix lo mirar per lo estament ecclesiàstich és a vostra senyoria, com a protectors pares no sols dels tres estaments però de tot lo Principat, y en particular del estament ecclesiàstich, com a cap y membre més principal de dit Principat. Bé sap vostra senyoria las vexacions que dit estament pateix de alguns ministres règios contra rahó, justícia y sagrats cànons y leys municipals del present Principat. Està lo estament ecclesiàstich tant dejestat y postrat que·s lastima no sols en descortesies que pateix de ministros règios, abominant y ultrejant ses spersones, com se veu cadal dia, no duptant per qualsevol ninyeria o port de armes capturar aquells y portar-los en las presons reals encara que sien constituïts ab dignitats preheminents y ordes sacerdotals, y aquells posar entre presos seculars de mal nom, vida y fama, detenint-los //474v// en dites presons sens voler aquells restituhir a sos ordinaris per a què pugan conèxer ses culpes y delictes, si les hi haurà, tractant-los mal. Y lo pijor, posant moltes vegades les mans sobre de dits sacerdots, en gran deservey y prejudici de dit estament. Les descortesies que pateixen en lo solicitar causes en las cases de alguns ministres són inmenses, que per no haver de assenyalar pesa nos allargue més est article com la causa sie contra algun ecclesiàstich o iglésia té gran despedició, y si en favor és inmortal de totes aquestes coses estarà vostra senyoria ben enterat, y tant per rahó de son offici com per sa molta christiandat y noblesa, deu, vostra senyoria, de totes aquestes coses donar instrucció a son embaxador per a què las represente al rey, nostre senyor, confiats que de sa real mà vindrà lo remey necessari, y los canonges y Capítol de aquesta sancta Iglésia ho tindran a singular mercè de vostra senyoria, y la remuneració vindrà de la mà de Déu.»

E ses senyories respongueren que ells procurarien ab totas veras acudir al que per part del dit molt il·lustre Capítol se'ls representa ab dita embaxada.

Dimars, a XXVIII. En aquest die ses senyories, per medi del senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, y //475r// Francesch Puiggener, donsell, enviaren al excel·lentíssim senyor duch de Haluhin, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Sa magestat christianíssima, que Déu guarde, ab sa real carta, la data de la qual és als quatre del present y corrent mes de desembre, enviada y tramesa als deputats del General de Cathalunya, és estat servit significarlos havie donat orde a vostra excel·lència que los alotjaments y trànsits de la gent de guerra se fassen en la present província per un commissari cathalà, inseguint lo disposat y ordenat axí per las generals constitucions de la present província com també en los pactes jurats per sa magestat en la entrega de aquella, encarregant axí als cabos qui comandan com també als soldats no cometen excessos y desordes[a] contra dels paysans. Y quant per desordes fets per los dits cabos y soldats los paysans restassen damnificats sien satisfets y esmanats los danys donats, castigan severament tant als cabos com als soldats hauran comesos semblants desordes. Y havent-se ordenat que los alcayts y capitans de las fortalesas no exercescan jurisdicció alguna en las personas y béns dels paysans qui habitan en los lochs y fortalesas hont estan, no és estat //475v// possible alcansar-ho, puis continuen exercint jurisdicció ab aquells, en particular lo alcayt y capità de la fortalesa de Roses. Y necessitant lo General tenir vacca y despedida la casa de la Ge-

a. *a continuació ratllat,* fets per los dits cabos.

neralitat de la ciutat de Tortosa per la exacció dels drets, no obstant las instàncias fetas en dit fet particular, vuy restan embargades ditas casas o part de aquellas, del que resulta molt gran incommoditat a dit General. Experimentant los continuats delictes y desordes tant en lo Principat com en la present ciutat, los quals necessitan de prompte reparo, perquè altrament de la mora y dilació del càstich se podrian esperar uns calamitosos fins y grans desdichas, lo que fou en gran descrèdit axí de la justíca y cosa pública y en gran deservey de sa magestat christianíssima. Per lo que dits deputats, acudint a la obligació de sos officis, suplican a vostra excel·lència, antes se partesca, mane y ordene effectuar tot lo sobre dit, que a més se farà molt gran servey a sa magestat ho rebran a singular favor de vostra excel·lència.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havien reportada a sa excel·lència la dita embaxada, la qual li havian explicada de paraula y aprés le·y havien donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories // 476*r* // los era estat ordenat, y que sa excel·lència los havia respost que ell procurarie donar remey al que se li suplica ab dita embaxada. En aquest mateix die, entre las tres y quatre horas de la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor duch de Haluhin, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, al qual hisqueren a rèbrer los senyors deputats y oÿdors al cap de la escala de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats de tots los officials d'ella, al qual reberen ab molt gran alegria y demonstració de voluntat. Y rebut per ses senyories dit senyor virrey, entrà dins la capella petita de Sanct Jordi, que estava molt ricament adornada, restant ses senyories[a] fora. Y aprés de haver-li donada aygua beneyta per un capellà revestit y feta oració se'n entraren junts en consistori. Y sa excel·lència estigué asentat en lo mig del consistori, ço és, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y a mà dreta del senyor virrey lo senyor deputat militar. Y aprés de fetas las degudas cortesias sa excel·lència féu relació a ses senyories del estat en què·s trobava la província y ab la forma ab què havia distribuhida la gent de guerra que·s troba en la província, donant-los rahó com sa magestat lo demanave. Y que ell se pensava partir dins breus dies per a París, offerint al consistori que qualsevol cosa que en comú y en particular pogués fer per Cathalunya // 476*v* // ho faria ab molta voluntat, lo que remetia a las obras ab moltas altras paraulas de cumpliment que digué. Al tot lo que respongué lo senyor deputat ecclessiàstich representant a sa excellència lo desconsuelo gran que tenian de lur partida y estimant-li lo bon cuydado ha tingut de posar la província ab tota seguretat, ab moltas altras paraulas de cumpliment que sabé molt ben dir. Y aprés de haver tingut molt bona estona de parlament se despedí y ses senyories lo anaren acompanyant fins al cap de la escala, hont se despediren de sa excel·lència. Y los senyors assessors y demés officials lo acompanyaren fins a la porta, de hont no·s mogueren fins fou dins lo cotxo y que aquell se partí.

Dijous, a XXXI. En aquest die ses senyories, entre las onse y dotse ans de migdie, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots ab cotxos, en casa del senyor virrey, qui los havia enviats a sercar. Y arribats a sa presència se despedí d'ells, dient que ell se // 477*r* // en aquell punt per a París, y que axí vessen en què ere bo en servey de la província a què acudiria ab molta voluntat. Al que ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li digué que Nostre Senyor li donàs molt bon camí, representant-li molt encaridament que en quant fos possible intercedís per esta província ab sa magestat per la conservació d'esta sa real província. Y aprés se despediren de sa excel·lència y se'n vingueren en la present casa y sa excel·lència se partí encontinent per a París.

Janer MDCXXXXVIIII.

477*v* Dilluns, a IIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca, bisbe de Corseran, lo qual fonch rebut al cap de la escala per los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y masses devant. Y los demés senyors consistorials lo hisqueren a rèbrer al entrar de la sala dels reys y junts se'n entraren en la sala del consistori. Y estigué assentat a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y aprés de haver precehides les degudes cortesies dit senyor de Marca tractà ab ses senyories de algunas cosas concernents lo benefici de la província. Y estigueren junts serca de una hora y aprés se despedí de ses senyories, hi·l acompanyaren fins al cap de la escala, hont se despediren de dit senyor bisbe.

478*r* Dijous, a VII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per cosas tocants a la província.

Dissabte, a VIIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciu-

a. a continuació ratllat, adornada.

tat per a tenir conferència, com la tingueren, per cosas tocants a la província. En aquest mateix die, en la matinada, en lo consistori de ses senyories lo devall scrit senyor Joan Batista // 478*v* // Monfar y Sorts, embaxador, prestà lo jurament, que·s del tenor següent:

Jurament del senyor Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà honrat de Barcelona, embaxador del General de Cathalunya per sa magestat, que Déu guarde: «Lo senyor Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà honrat de Barcelona, embaxador nomenat per lo General de Cathalunya per a anar a la cort de sa magestat christianíssima, en conformitat de la deliberació feta per ses senyories a dotse de dezembre proppassat, 1648, continuada en lo dietari corrent, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya y estant en presència de ses senyories jurà a Nostre Senyor Déu y a sos sancts quatre Evangelis, corporalment tocats, en mà y poder del senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer y Roses, deputat ecclesiàstich, rebent y acceptant-lo en nom y en presència de dit consistori, que guardarà y observarà y cumplirà las instruccions que per ses senyories li són estades donades y liurades, despedidas en la forma acostumada y referendadas per // 479*r* // lo scrivà major del dit General y ab lo sagell de aquell sagellades, continuades en lo registre comú, segon trienni, corrent folis. Ítem, que axí mateix guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevols altres òrdens y commissions que per avant se li donaran per ses senyories ab instruccions y cartas o altrament. Ítem, que durant sa embaxada no negociarà, ni demanarà, ni impetrarà, ni acceptarà, per si mateix ni per altras personas algunas, directa ni indirectament, gràcias ni mercès, ni altras cosas de sas magestats, ni de sos ministres, ni de altres persones, sinó és tenint per açò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y en assò són estats presents per testimonis Montserrat Albià y Francesch Carreres, verguers del consistori de ses senyories, y present casa de la Deputació.»

Al qual dit senyor embaxador foren entregats los papers següents: Primo, un procés dels excessos de soldats, rebut en novembre, 1648, per lo deputat local de Vich. Ítem, altre procés de excessos de soldats rebut en la vila de Martorell en octubre y novembre, 1648. // 479*v* // Ítem, altre procés de excessos de soldats rebut en la vila de Santpedor en novembre, 1648. Ítem, altre procés de excessos de soldats rebut en novembre, 1648, en lo loch de Jerp, junt a Àger. Ítem, las cartas del rey y reyna, nostres senyors. Ítem, las cartas per als grandes y altres senyors de la cort, que són dotse. Ítem, quatre cartas de favor, per si acàs las ha de menester per lo camí.

Dilluns, a XI. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de consistori per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Y aprés de estar junts los dos consistoris vingueren en dita conferència los magnífichs doctors de la Real Audiència micer Narcís Peralta y micer Pheliciano Graells, los quals foren rebuts al cap de la escala per alguns officials. // 480*r* // Y entraren en consistori y estigueren assentats ab sas cadiras de vaqueta de Moscòvia, que estaven immediadament aprés de la cadira hont estave assentat lo senyor conseller sisè. Y dits consistoris y magnífichs doctors conferiren matèrias convenients al beneffici de la província. Y acabada dita conferència dits doctors del consell se'n anaren primers, los quals anaren acompanyant los mateixos officials; y aprés se'n anaren dits senyors consellers, los quals foren acompanyats ab la forma acostumada per ses senyories.

Dimars, a XII. En aquest die ses senyories anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis de la província. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories, lo senyor oÿdor militar y real absents y los demés presents, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del molt il·lustre senyor governador, anant vice-règia. Y arribats a sa presència trobaren en sa companyia los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, y aprés de fetas las degudas cortesias tingueren conferència per a tractar de algunas cosas concernents // 480*v* // lo beneffici de la província. Y estigueren en dita conferència per espay de duas horas y mitja, y aprés ses senyories se'n tornaren en la present casa.

Dimecres, a XIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs doctors del Real Consell micer Narcís Peralta y micer Feliciano Graells, los quals foren rebuts al cap de la escala per alguns officials de la present casa. Y acompanyats fins la porta del consistori y estigueren assentats a la part de l'archiu per a tractar ab ses senyories algunas cosas concernents lo beneffici de la província. Y aprés se despediren y foren acompanyats per dits officials fins baix a la porta. En aquest mateix die, entre las vuit y las nou de la matinada, partí de la present ciutat lo senyor Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà honrat de Barcelona, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona per a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde.

Dijous, a XIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori // 481r // de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis tocants al beneffici de la província. En aquest mateix die, vaccant lo offici de armer del General y de la confraria de Sanct Jordi dels cavallers de la present casa, per mort de Joan Dalvi, qui obtenia aquell, provehexen dit offici en favor de Joseph Beuler, armer y daguer de la present ciutat, lo qual ha promès que se haurà bé, fel y lealment en son offici.

481v Dilluns, a XVIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis concernents lo beneffici de la província. En la qual conferència dits senyors consellers donaren a ses senyories dels senyors deputats la deliberació feta per lo savi Consell de Cent tingut a 15 del corrent, que està assí originalmennt cusida signada de letra A.

Dimecres, a XX. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per cosas concernents lo beneffici de la província[a].

483r Dijous, a XXI. En aquest die feren a saber a ses senyories los senyors consellers, per medi de son síndich de la ciutat, que en exequució de la deliberació del savi Consell de Cent feta als 15 del corrent, de què ne havian ja donat còpia al consistori als divuit del mateix, eren estades nomenades per dits senyors consellers les persones per sa part que·s tocan en dita deliberació per a tractar y conferir las matèrias corrents ab los senyors ministres reals, comforme se expressa en la dita deliberació del dit savi Consell de Cent. Y axí, demanaven al consistori dels senyors deputats fossen servits, per sa part, nomenar altres consemblants persones per a què semblantment poguessen axí mateix conferir las ditas matèrias ab los dits ministres y persones nomenades per part de la ciutat, en la forma que se apunta menciona en la dita deliberació del dit savi Consell de Cent. E ses senyories, essent tots sis consistorials presents, aprés de haver molt ben batuda la matèria, resolgueren los sinch senyors consistorials, ço és, los senyors deputats militar y real y tres oÿdors, que per portar la matèria algun reparo y considerar-se alguns inconvenients, que per part del General se fassan semblants juntas per conferències ab ministres règios, que per ço se torne resposta als dits senyors consellers de part del consistori que per ara no serà possible nomenar-se per sa part las personas demanades // 483v // per las rahons de inconveniència que s·i consideran, y la mateixa reposta se done també al senyor governador, attès que ere estat demanat lo mateix per los doctors del Real Consell. Y lo senyor deputat ecclesiàstich, present, fonch de parer segons son sentir que devien nomenar per part del General las personas que·s demanaven per part de dits senyors consellers, en la conformitat que·s toca en la dita deliberació del savi Consell de Cent. Ordenant ses senyories dels dits senyors deputats y oÿdors que dels parers de uns y altre com se expressan de sobre en sia feta nota, com ne és estada feta per lo scrivà major del dit General. En aquest mateix die ses senyories manaren fer un memorial de tots los officials de la present casa, General y Bolla que tenen residència dins la present ciutat, als quals manaren intimar lo summari de las sentències de visita que·s mencionan en dit memorial, com en effecte aquell fonch intimat y dada còpia a cada hu de dits officials, iuxta las[a] relacions fetas per los verguers de la present casa, qui·l presentaren com en dit memorial està assí contingut, que està assí originalment cusit ab una còpia del mateix summari signat de letras A y B[b].

501r Dissabte, a XXIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas concernents lo beneffici de la província, en la qual conferència assistí lo senyor de la Marca. Y aprés de haver donat intel·ligència als dos consistoris de las cosas de París, donà a ses senyories la carta de sa magestat ab altra del secretari Tellier, que estan assí cusidas, signades de letras A, B.

501v Dimars, a XXVI. En aquest die ses senyories dels senyors consellers vingueren en la present casa per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors deputats per los negocis concernents lo beneffici de la província.

Dimecres, a XXVII. En aquest die ses senyories enviaren per propri al magnífich Joan Batista Monfar y Sorts, embaxador del General de Cathaluya y ciutat de Barcelona en la cort de París, un memorial per a què·l presentàs en nom de

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 989.

a. a continuació ratllat, resolucions.
b. a continuació un memorial, una carta i un imprès, transcrits els primers a l'Apèndix 2, pàg. 990.

dits dos consistoris a sa magestat. Còpia del qual és del tenor següent:

«Senyor. Los lochtinents y officials majors de guerra de vostra magestat han empanyada la paraula real ab los poblats del present principat de Cathalunya de satisfer y pagar tots los gastos que los soldats de las armadas de vostra magestat han fet y fan a dits poblats, fent se'ls done // 502*r* // a fiar lo que necessitan per son sustento de aquells y lurs cavalls, y axí mateix tots los danys als dits donats. Y axí, senyor, com las universitats sien pobres y no pugan suportar tants extraordinaris gastos y danys, molts síndichs d'ellas, vehent no se'ls cumplien lo promès, se són quexats a nostres consistoris y representat no·ls és possible poder més subsistir sens que se'ls satisfassa lo que·ls és degut. Y vehent nosaltres sas justas quexas las havem representades al governador de Cathalunya, monsieur de Marzín y monsieur de Marca, demanant-los molt encaridament fessen un esfors en juntar una quantitat de diner per a aconsolar de present las universitats més afligides y pagar los dits dèbits, com és just, a fins a tant que vostra magestat sie servit de enviar lo fons necessari per a satisfer tot lo que tenen gastat y bestret. Al que nos han respost que no·ls ere possible per ara fins enviassen las pòlissas de vostra magestat per a exa satisfacció, de què són restats un tant desconsolats per vèurer la necessitat que pateixen los naturals y ab lo desconsuelo que restan. Per lo que havem resolt acudir a vostra magestat, confiats de sa real clemència, que serà de son real servey manar y ordenar ab la bravedat possible remètrer un fons a part per a aconsolar y satisfer a ditas universitats, manant juntament reprimir los molts y notables desordes y danys donats y que cadal dia donan los officials y demés de gent de guerra, y en particular Balthesar y son regiment, com consta de nostre embaxador, que a més que axí ho demana la integritat de la justícia que en vostra magestat ab tant cumpliment resideix ho rebrem a singular gràcia y mercè.»

502*v* En aquest mateix die partí de la present ciutat Pere Sité, correu de cavall, despedit a tota diligència a la cort de París per part de ses senyories y dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat.

Divendres, a XXVIIII. En aquest mateix die lo doctor en medicina Ramon Romeu, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitgensant jurament en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, com mossèn Melchior Pagès, mercader, obtenint lo offici de ajudant comú del regent los comptes del General, està malalt en lo lit de puagra, que de ninguna manera no·s pot tenir y no li és possible poder acudir a la obligació de son offici; la qual relació diu fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren fos continuada en lo present dietari. En aquest mateix die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers per cosas concernents lo beneffici de la província.

503*r* Dissabte, a XXX. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, ha fet relació a ses senyories com mossèn Francesch Descallar y Ollers, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant durant la absència de mossèn Francesch Descallar y Surribas, son pare, ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre, 1647, general y guerra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Febrer MDCXXXXVIIII.

Dilluns, al primer. En aquest die, constituït personalment en lo consistori Antoni Nin, procurador fiscal del General, en presència // 503*v* // del consistori dels senyors deputats y oÿdors del dit General, essent absent del consistori lo senyor oÿdor ecclesiàstich, cridats en assò, y pregat lo scrivà major, lo dit Nin en dit nom, per observança de la sentència de la visita del General publicada en lo any 1648 sobre la querela de número 33, presentà a ses senyories lo memorial dels sobrecehiments de les causes de exequucions del General, que està assí originalment cusit, signat de letra A. Y per donar cumpliment al disposat en dita sentència requerí dit Nin al dit scrivà major continue en dietari esta diligència sua. En aquest mateix die ses senyories reberen en lur consistori una carta del excel·lentíssim senyor duch de Ruxelieu, general de las galeras de sa magestat christianíssima, ab què done rahó a ses senyories com ell ha donat libertat a tots los forsats cathalans que sa magestat li ha scrit havien acabat lo temps de lur condempnació, la qual carta manaren ses senyories fos assí originalment cusida, signada de letra B[a].

506*r* Divendres, a V. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor abat de Banyoles, fra don Francisco de Monpalau, lo qual donà rahó a ses senyories, de part del senyor de Marca y del senyor governador, com havie enviat un cavaller francès a la part de Cervera, y

a. a continuació una carta i un memorial, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 992.

que lo senyor governador havie elegit a micer Rafel Moxó, de dita vila, per a què los dos passassen los comptes de les universitats en rahó dels gastos y diners per ellas despesos y bestrets per los soldats, a fi que axí se'ls pogués donar tota paga y satisfacció en lo que se'ls deu.

506*v* Dimecres, a X. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo doctor Viver, canonge de la sancta Iglésia de Gerona, agent del General en la cúria romana, lo qual ere arribat de Roma pochs dies haurà. Y entrat dintre[a] // 508*r* // féu llarga relació a ses senyories de les coses que li eren estades encomanades per rahó de sa agència, y donà a ses senyories una carta del excel·lentíssim senyor marquès de Fontany, embaxador de sa magestat christianíssima, senyor nostre, en dita cúria romana, la qual manaren ses senyories ésser originalment cusida, signada de letra A. Y aprés de haver referit tot son fet, ses senyories, per orgue del senyor deputat ecclesiàstich, respongué dient que lo consistori li estimava molt lo treball havia près y la satisfacció que havia donada de sa persona en tot allò que li ere estat encomanat. Y aprés de precehides moltas paraulas se despedí de ses senyories.

Dijous, a XI. Vigília de la patrona màrtir sancta Eulària. En aquest die, en la matinada, vigília del martiri de la patrona verge y màrtir sancta Eulària, defensora dels cathalans, se ajuntaren ses senyories en la sala del consistori per a fer la extracció de les dotse donsellas dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia y Òrfens, conforme fonch resolt en los brassos generals tinguts a 11 de desembra, 1641. Assentats consistorialment en llur consistori comparagué hu dels capellans de dit hospital General, lo qual donà y // 508*v* // entregà a ses senyories un memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de catorse anys en amunt hi havie en dit hospital, lo qual és del tenor següent: «Memorial de totas las donsellas de quatorse anys en amunt que de present se troben fillas del hospital General: Paula Vergés, etcètera». És[b] pagada en virtut de 9 de abril, 1650.

Los noms de les quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del dit General, posats dins rodolins de fusta que ja estaven apersebuts y posats dins de una capsa. Fonch feta extracció per ses senyories mateixes ab la forma que·s fa la de deputats y oÿdors, de la qual foren extrets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde. Fillas del hospital General: Mònica Pallarès, Paula Vergés[a], // 512*r* // Elisabeth Joana.

Y feta dita extracció, de la mateixa manera, donaren y entregaren a ses senyories los honorables Bernat Flaquer, apothecari, y Andreu Saurina, passamaner, administradors del hospital de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havie en dit hospital, lo qual memorial és del tenor següent: «Memorial de las donsellas de quatorse anys en amunt que vuy se troben en lo hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia per la extracció fahedora lo die present: Maria Anna Solanes de Rocafort, etcètera».

Los noms de las quals donsellas foren axí bé, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General, posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Victòria Visch, de Seret, Margarida Guillament, de Cardona, // 512*v* // Coloma Avellana, de Barbarà: fillas del hospital de Misericòrdia.

Y axí mateix, feta dita extracció, de la mateixa manera, donà y entregà a ses senyories lo regent administrador y capellà del pobres infants òrfens altre memorial, en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital. Lo qual memorial és del tenor següent: «Memorial dels noms y cognoms de las donsellas del hospital dels Infants Òrfens de quatorse anys en amunt. Són las següents: Theodora Campana, etcètera.»

Los noms de las quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General, posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de les quatre donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Theodora Campana, és[b] pagada en virtut de deliberació feta per ses senyories a VI de febrer, 1652. // 513*r* // Maria Forcada, és[c] pagada en virtut de deliberació als 9 de desembre, 1652. Contesina

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 993.
b. és ... 1650 *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació tres relacions, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 993.
b. és ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*
c. és ... 1651 *interlineat al marge esquerre.*

Castells, Mariàngela Sanroma: fillas del hospital dels Infants Òrfens.

Divendres, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del dit General, en[a] la Seu. Y ses senyories estigueren assentats a la part de la epístola y los senyors consellers a la part del evangeli, attès que lo lochtinent no assistí en dit offici. Y acabat aquell se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament. En aquest mateix die no·s féu la professó de sancta Eulària per occasió dels grans fanchs y neus que·y havia, y fonch porrogada per lo diumenge de Carnestoltes vinent.

513*v* Diumenge, a XIIII. En aquest die se féu la professó de sancta Eulària, y los senyors deputats no·y anaren.

Dilluns, a XV. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y entrat en lo consistori, aprés de haver explicat a ses senyories la causa per la qual ere entrat, donà y entregà a ses senyories dos cartas de la magestat del rey, nostre senyor, les quals manaren ser assí cusides, signades de letras A, B. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa del senyor governador de Cathalunya, don Joseph de Margarit y Biure, anant vice-règia. Y estigueren en companyia de dit senyor governador per espay de més de duas horas y mitja, tractant cosas convenients al beneffici de la província y del rey, nostre senyor. Y aprés se'n tornaren en la present casa.

Dimars, a XVI. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren[b] // 519*r* // las personas de la Novena per a tractar y conferir cosas convenients lo beneffici de la província.

520*r* Mars MDCXXXXVIIII.

Dimars, a II. En aquest die, constituït personalment en lo consistori // 520*v* // de ses senyories Christòphol Calvo, obtenint lo offici de tauler, cullidor y receptor del General en la ciutat de Manresa, ha renunciat líberament y purament, per justas causas son ànimo movents, lo dit offici de tauler en mà y poder de ses senyories, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que·u rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià y Joseph Cortès, verguers de ses senyories.

Divendres, a V. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa de la Deputació, present en lo[a] // 521*r* // consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn[b] Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y desembe, 1647, de general y guerra, acceptat los libres y diners de la ciutat de Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Leyda y tota sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Alcover, la Sènia, Xerta, Benifallet y Amposta. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dissabte, a VI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta del magnífich deputat local del General de la ciutat y col·lecta de Balaguer, en resposta de altra que lo consistori li havia scrita a 23 de dezembre passat, donant rahó a ses senyories dels officials del General faltan en dita ciutat. Y manaren ses senyories que dita carta sie continuada en lo present dietari. Y és assí cusida, signada de letra A.

521*v* Dilluns, a VIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories lo senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y estigué assentat a mà dreta del senyor deputat ecclessiàstich. Y assentat tractà ab ses senyories de algunas cosas concernents al beneffici de la província. Y aprés fonch acompanyat fins al cap de la escala ab la forma acostumada[c].

523*r* Divendres, a XII. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General donaren y entregaren a ses senyories, estant consistorialment en lur consistori, un vot per ells fet acerca de què si los sobrecullidors del General de la part de levant y ponent poden col·lectar en una anada o parte moltas terças juntas. Lo qual vot manaren fos cusit en lo present dietari, que·s signat de letra A.

a. en ... Seu *interlineat.*
b. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 994.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 995.
b. a continuació ratllat, Onofre Massanet y Ollers, servint lo offici de sobrecullidor delGeneral de la part de levant durant lo impediment de Francisco Descallar y Surribas de qui obté lo dit offici ha comtat y pagat la terça de octubre, novembre y desembre, 1647, de general y guerra, acceptat los libres.
c. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 995.

524r Dilluns, a XXII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Rafel Habona, doctor en drets, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del magnífich Sebastià Miquel, batxiller en leys de la vila de Perpinyà, en Vilafranca de Conflent, com de sa procura consta ab acte rebut a onse de mars, 1649, en poder de Luýs Puigmijà, notari públich de dita vila de Vilafranca de Conflent, la qual procura està assí originalment cusida, signada de letra A, en dit nom ha renunciat pure y simplament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de assessor del General que dit son principal obté, per justas causas[a] lo ànimo de son // 524v // principal movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià y Josep Cortès, verguers de ses senyories.

Dimecres, a XXIIII. En aquest die Joan Mas, studiant en Theologia, residint en Barcelona, com a procurador substituït de la senyora Elisabeth Joana de Tavarner y Lenes, habitant en Barcelona, y la dita procuradora del reverent Antoni Joan Casanoves, prevere, benefficiat[b] // 528r // en la Iglésia de Urgell, obtenint lo offici de deputat local del General de la ciutat y col·lecta de Urgell, com de la procura feta per dit Antoni Joan Casanoves a dita senyora Tavarner consta ab acte rebut en poder de Joan Batista Farell, notari públich de dita ciutat de Urgell, als 28 de febrer proppassat de 1649, y de la substitució feta per dita senyora Tavarner a dit Joan Mas consta ab acte rebut en poder de Pau Passoles, notari públich de Barcelona, a 20 del present y corrent mes de mars, que estan assí originalment cusidas, signades de letra A, en dit nom lo dit Joan Mas, constituït personalment en lo consistori de ses senyories ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de deputat local del General de dita ciutat de Urgell que dit reverent Anton Joan Casanoves, són principal, obté, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Montserrat Albià y Joseph Cortès, verguers de ses senyories.

528v Diumenge, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en lo palau de la comtessa per a oyr la passió, com és acostumat.

529r Dilluns, a XXVIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs doctors de la Real Audiència micer Gerònim Fàbrega, Pheliciano Graell y micer Sagarra, los quals foren rebuts al cap de la escala de la present casa per molts officials de aquella, los quals los acompanyaren fins dins la sala del consistori, hont estaven ses senyories. Y aprés de fetas las degudas cortesias y estant assentats ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia, a la part de la stància del archiu, y estigueren junts per espay de més de una hora, tractant y conferint algunas cosas concernents lo beneffici y conservació de la província. Y aprés se despediren de ses senyories y foren acompanyats fins a la porta qui dóna al carrer qui va de Sanct Jaume a la Seu per dits officials. En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per cosas tocants al beneffici de la província.

530v Abril MDCXXXXVIIII.

Diumenge, a XI. En aquest die lo doctor en arts y en medicina Luýs Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Francesch Carreres, altre dels verguers ordinaris de la present casa, està desganat en lo lit de una inflamació en los ulls, que no li és possible poder acudir a la obligació de son offici. La qual relació ha feta mitjensant jurament en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, la qual feye per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari. // 531r // En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau dit del General, òlim de la comtessa, per a assistir al offici y *Te Deum laudamus* que ses senyories havien determinat fer dir en dita capella per las paus fetas entra la magestat del rey, nostre senyor, y la cesàrea magestat del emperador, que havia trenta anys que duravan las guerras entre las dos coronas. Ses senyories estigueren assentats a la part de la epístola, ab sos banchs de vellut carmesí. Y estant assentats, tenint avís ses senyories que los senyors consellers de la pre-

a. a continuació ratllat, son.
b. a continuació dues renuncies, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 996.

sent ciutat venian, ses senyories los hisqueren a rèbrer a la porta de dita capella hi·ls acompanyaren fins al presbiteri. Y feta oració, dits senyors consellers se assentaren a la part del evangeli, ab sos banchs de vellut que s·i havien fet aportar, y ses senyories en lo mateix loch de la epístola. Y al cap de poch, tenint ses senyories avís que venia lo senyor governador de Cathalunya, don Joseph de Biure y Margarit, governant vice-règia, venia en dita capella, ses senyories lo hisqueren a rèbrer a la porta de dita iglésia hi·l acompanyaren fins al presbiteri, lo qual se assentà a mà dreta del senyor conseller en cap, com és acostumat. Y aprés se comensà lo offici ab gran música y cantòria. Predicà lo doctor Rafel Ribelles, capellà major de dit Palau. Y acabat lo offici se cantà lo *Te Deum* // 531*v* // *laudamus* a Nostre Senyor Déu en acció de gràcies de las paus fetas entre sa magestat y lo imperi. Y acabat tot dits senyors deputats acompanyaren dit senyor governador fins a la porta de dita iglésia, allà hont lo havian rebut. Y aprés de despedit de sa senyoria dits senyors deputats se'n tornaren en lo presbiteri y des de allí anaren acompanyant als senyors consellers fins a la porta de dita capella. Y despedits de dits senyors consellers dits senyors deputats se'n tornaren en dit presbiteri. Y feta oració se'n vingueren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

Dilluns, a XII. En aquest die, ses senyories dels senyors deputats entregaren al escrivà major del General unas cartas de sa magestat y secretari Tellier per a què las continuàs y cusís originalment en lo present dietari, segons que axí estan assí cusidas, signades de letras A, B, C, D.

Dimecres, a XIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo[a] // 547*r* // consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per algunas cosas tocants y pertanyents al beneffici de la província.

Dissabte, a XVII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials del General, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas concernents lo beneffici de la província.

547*v* Dimars, a XX. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars, 1648, dret ordinari y guerra. Falten los libres y diners de Tarragona y sa col·lecta, Leyda y tota sa col·lecta, Balaguer y tota sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Alcanar, la Sènia, Xerta y Amposta, per rahó de la guerra. E més los libres de Sancta Coloma de Queralt, Calaf, Cardona y Montblanch per no haver-los portats lo dit sobrecullidor.

548*r* Dijous, a XXII. Vigília del gloriós cavaller y màrtir sanct Jordi. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes del General, absents emperò lo senyor oÿdor militar de la present ciutat, y lo real absent del consistori y present casa per sa indisposició, los quatre senyors consistorials que·s trobaven presents manaren posar la present casa de la Deputació, y en particular la capella major, ab molta tapisseria y altres adorns de la present casa, molt richs, a hont se celebraren las vespres que en semblant jornada se acostuman celebrar ab molta música de menestrils, cornetes, orgue, tinbals y trompetas y altres, que fonch cosa celebradíssima. Y vingueren en ella tres senyors deputats y senyor oÿdor ecclesiàstich, qui sols se trobaven aptes per a poder assistir, com dalt és dit, en esta forma, ço és, que a les dues hores y mitja partí // 548*v* // de sa casa lo senyor oÿdor ecclesiàstich molt antonat, ab sa banda de domàs carmesí en los pits ab lo escut del General en lo mig, y la mateixa insígnia aportaren los demés senyors consistorials, acompanyat de molts cavallers y officials de la present casa, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, que ja eren en dita capella, y lo acompanyaren fins a la dita capella. Y feta oració y saludat als cavallers y demés que eren en dita capella se assentà en hu dels banchs vanovats de vellut carmesí que per dit effecte se eren posats en dita capella. Y poch aprés, tenint avís lo senyor deputat real que lo dit senyor oÿdor ecclesiàstich ere ja en dita capella, vingué ab semblant acompanyament de molts cavallers y officials, aportant lo verguer la massa del General devant en lo muscle. Y arribats en la present casa lo hisqueren a rèbrer lo senyor oÿdor ecclesiàstich, assessors y advocat fiscal al dit cap de la escala, y junts se'n entraren en dita capella. Y feta oració saludaren y se assentaren en dit banch. Y axí mateix, ab consemblant acompanyament y ab la mateixa serimònia, vingué lo senyor deputat militar ab son verguer y masa devant, al qual hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor ecclesiàstich y deputat real, assessors y advocat fiscal al cap de la escala de dita present casa, y junts se'n entraren en dita capella. Y ab lo mateix orde y serimònia vingué lo senyor deputat ecclesiàstich // 549*r* // aportant lo verguer de son estament devant la massa en lo

a. a continuació quatre cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 997.

muscle, y arribats ab la sobredita forma y acompanyament tots en dita capella se assentaren en dit banch de vellut. Y al cap de poch, tenint notícia que los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat venian en la present casa, los quals per part de ses senyories per medi del síndich del General eren convidats en dita festa, arribats al cap de la escala de dita present casa, los dits senyors deputats y oÿdor ecclesiàstich, ab los porters y masses devant, los hisqueren a rèbrer acompanyats de dits magnífichs assessors, advocat fiscal y altres officials de la dita present casa fins al dit cap de la escala, y tots junts se'n entraren. Y arribats en dita capella y feta oració los dits senyors consellers se assentaren en altre banch vanovat de vellut carmesí, més serca del altar a la part de la epístola, y immediatament ab altre banch vanovat del mateix vellut carmesí se assentaren los magnífichs assessors, advocat fiscal, deffenedor, scrivà major, racional y regent los comptes y demés officials. Y estigueren assentats dits senyors consellers y deputats ab la forma següent, ço és, més junt al altar lo senyor conseller sisè, y aprés lo senyor conseller quint, y successivament los altres de grau en grau. Y últimament devés la porta major, en lo loch més ensà, estigué assentat lo senyor conseller en cap, y a son costat immediadament lo senyor deputat ecclesiàstich, y aprés lo senyor deputat militar y real, y ultimament lo senyor oÿdor ecclesiàstich, // 549*v* // y aprés los dalt dits assessors y demés officials. Y assentats en esta forma, al cap de poch, tenint ses senyories notícia que venia lo magnífich Sebastià de Miralles, donsell, protector del molt il·lustre bras militar, lo qual ere estat convidat per ses senyories per medi del síndich del General, acompanyat de molta noblesa, lo hisqueren a rèbrer al cap de la escala los dits senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich ab los porters y mases devant, acompanyats dels magnífichs assessors, advocat fiscal. Y rebut, lo posaren en lo mig dels senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich, y ab esta forma se'n entraren en dita capella. Y feta oració dits senyors deputat y oÿdor se assentaren en son acostumat loch, y dit senyor protector se assentà al cap del banch que estava junt a la trona, de vellut carmesí, y aprés se assentaren los altres cavallers que·l acompanyaven. Y al cap de altre poch, tenint ses senyories notícia que venia per officiar de pontifical les vespres lo molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo hisqueren a rèbrer los senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich al cap de la escala, ab los porters y masses devant, acompanyats de dits magnífichs assessors y advocat fiscal, lo qual senyor abat lo posaren y anà en lo mig de dits senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich, y ab esta forma se'n entraren en dita capella. Y feta oració dits senyors consistorials se assentaren en lo loch hont estaven abans, y dit senyor abat se vestí de pontifical. Y poch aprés se comensaren les vespres ab molta música y solemnitat, officiant aquellas // 550*r* // dit senyor abat. Y acabades dites vespres, aprés que dit senyor abat se fou despullat, junt al altar, y feta oració, saludà als dos consistoris y protector y demés de la capella y se'n anà de dita capella, acompanyant aquell dits senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich ab los porters y masses devant, assessors, advocat fiscal, anant en lo mig de dits senyors deputat y oÿdor dit senyor abat. Y aprés de tornats dits senyors consistorials dins dita capella dits senyors consellers se assentaren y ses senyories los acompanyaren, ab los porters y masses devant, fins al dit cap de la escala, hont se despediren de dits senyors consellers. Y ses senyories se'n tornaren dins dita capella. Y al cap de poch se alsaren y successivament se'n tornaren quiscú d'ells en sas casas.

Divendres, a XXIII. Festa del gloriós sanct Jordi. En aquest die se celebrà la festa del gloriós cavaller y màrtir sanct Jordi en la present casa ab la pompa y solemnitat que·s pot considerar, estant parada de molts y diversos draps de ras, domassos, velluts, quadros y altres adressos de molta estima y valor. Y en la capella nova se celebrà lo offici divinal ab tota la pompa, solemnitat y serimònias ecclesiàsticas // 550*v* // acostumades, ab molta música de menestrils, trompetas, orgue y altres, ab gran aplauso y contento de tots los qui assistiren en dita festa. Vingueren solament en lo dit offici los senyors deputats y oÿdor ecclesiàstich, per trobar-se fora la present ciutat lo senyor oÿdor militar y lo real malalt en lo lit, ab la mateixa serimònia y acompanyament que vingueren lo die de aÿr en las vespres. Y també vingueren los senyors consellers, protector del bras militar, lo senyor abat de Banyoles, qui havia de dir lo offici de pontifical. Los quals senyors consellers, protector del bras militar, lo senyor abat de Banyoles foren rebuts per ses senyories de la mateixa manera y ab la mateixa forma y acompanyament que lo die de aÿr a la tarda. Y estigueren assentats ab la mateixa forma y conforme ho estigueren lo dit die de aÿr. Y abans de comensar lo offici, tenint ses senyories notícia que lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de General, governador governant vice-règia, venia en dit offici, lo qual ere estat convidat per ses senyories per medi del síndich del General, lo hisqueren a rèbrer ses senyories ab los porters y masses devant, acompanyats dels magnífichs assessors, advocat fiscal y altres officials del dit General al cap de la escala de la present casa. Y rebut, se'n entraren junts en dita capella. Y feta oració, dit senyor governador, aprés de haver saludat // 551*r* // als senyors consellers y demés eren en dita capella, se

assentà entre lo senyor conseller en cap y senyor deputat ecclesiàstich, y assentats tots en la dalt dita forma se comensà lo offici, lo qual digué dit senyor abat Monpalau de pontifical. Y avensat ja lo offici, després de dit lo Evangeli, vingué en dita capella lo molt il·lustre senyor abat Sala, de sanct Cugat del Vallès, acompanyat de quatre capellans, y ab esta forma se'n entrà en dita capella. Y arribat al peu del altar féu oració agenollat, y aprés de obtinguda la obsolució de dit senyor abat Monpalau que deya lo offici de pontifical se alsà y se'n pujà a la trona y comensà la prèdica tenint son missal devant. Y acabada aquella se'n anà ab lo mateix acompanyament dels quatre capellans que·l havien acompanyat. Y acabat lo dit offici y aprés de ser-se despullat dit senyor abat Monpalau junt al altar, y feta oració y les degudes cortesies al consistori, se'n anà, acompanyant-lo los dits senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich ab los porters y masses devant, assessors y advocat fiscal y altres officials, lo qual fonch acompanyat fins al cap de la escala, hont se despediren de dit senyor abat. Y dits senyors consistorials se'n tornaren dins dita capella. Y poch aprés se alsà lo dit senyor portantveus de general governador, al qual ses senyories acompanyaren al cap de dita escala ab la mateixa forma que·l havian // 551*v* // rebut, y aprés se'n tornaren dins y anaren acompanyant a dits senyors consellers fins al cap de dita escala. Y aprés de tornats dins dita capella y assentats en son acostumat banch se alsà lo senyor protector del molt il·lustre bras militar, y feta oració lo anaren acompanyant los senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich ab los porters y masses devant, assessors y advocat fiscal y altres officials, anant dit senyor protector en lo mig de dits senyors consistorials, al qual acompanyaren fins al cap de dita escala, hont se despediren de sa mercè. Y tornats dins dita capella ses senyories y assentats en son acostumat lloch y aprés de feta oració ses senyories se'n anaren, consistorialment, ab los porters y masses devant, fins la stància del consistori petit a hont se levaren las bandas de domàs encarnat que aportaven en los pits y aprés se'n anà en sa casa. Y a la tarda del mateix die se celebraren les vespres ab la mateixa solemnitat, dient aquelles lo dit senyor abat de Banyoles, assistint en ellas ses senyories dels senyors deputats y oÿdor ecclesiàstich. Lo qual senyor abat fonch rebut acompanyat fins al dit cap de la escala de la mateixa manera que lo die de aÿr y lo die present a la matinada. // 552*r* // En aquest mateix die, en dita tarda, fonch combregat lo senyor Joan Managat, oÿdor real, per estar en gran perill de sa vida. Déu lo vulla remediar per sa divina bondat.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa ab molt gran solemnitat y cantòria, ab túmul y atxes de cera groga, en lo qual assistiren los senyors deputats y oÿdor ecclesiàstich consistorialment, partint de la sala dels reys ab los tres porters engramallats de dol y masses devant, acompanyats de molts officials de la present casa, fins a la capella gran, los quals se assentaren en lo mateix banch del die de aÿr. Y al cap de poch, tenint notícia que venia lo magnífich Sebastià de Miralles, protector del molt il·lustre bras militar, lo qual ere estat convidat en dit offici per part de ses senyories per medi del síndich del General, lo qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich de la mateixa manera y forma que·l reberen la vigília y die de sanct Jordi. Y feta oració se assentà en son acostumat loch. Y encontinent se comensà lo offici y digué la missa lo reverent senyor don Francisco Sans, // 552*v* // ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona; predicà lo pare mestre Pio Vives, del orde de Predicadors. Y en dit offici no·y hagué offertori y la causa fonch per cuitar los encontres que podien succehir-se, per no voler lo bras militar que los assessors ni advocat fiscal del General ni demés officials de aquell precehissen a ningú d'ells en lo offertori, pretenent que dits assessors y advocat fiscal y demés altres officials del General ni interpol·ladament ni altrament no havien de anar a offerir que no haguessen acabat tots los del bras militar seguint son protector. Y axí, per evit(ar) aquest encontre, sas senyorias ab madur parer acordaren que no·s fes offertori algú en dit offici. Y acabat lo dit offici lo dit senyor protector y demés senyors militars qui·l acompanyaven se alsaren y feta oració se'n anaren de dita capella, acompanyant-lo los dits senyors deputats real y oÿdor ecclesiàstich ab los porters y masses devant fins al cap de la escala de la present casa hont lo havien rebut, hont se despediren d'ell y dels demés senyors militars. Y aprés se'n tornaren en dita capella, y aprés de assentats junts consistorialment se'n vingueren en la sala dels reys. Y des de aquí quiscú se'n anà en sa casa.

553*r* Dimars, a XXVII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor Gerònim Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, deputat real de dit General, obtenint lo offici de altre dels taulers, cullidors credensers y guardas del General de la vila de Sant Feliu de Guíxols, ha renunciat líbera y purament, per causas justas son ànimo movents, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici que ell obté de altre dels taulers, cullidors y guardas credensers del General de dita vila de Sanct Feliu de Guíxols, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell ho rebrà de ses senyories a singular

favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès, en què // 553*v* // són estats presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Joseph Cortès, valer, y Gerònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona. En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, en la qual conferència entrevingueren las personas de la junta del batalló per tractar-se de negocis fahents per dit batalló.

Divendres, a XXX. En aquest die, constituït personalment en lo consistori[a] // 555*r* // de ses senyories Antoni Nin, procurador fiscal del General, en presència del consistori dels senyors deputats y oÿdors del dit General, essent absent del consistori lo senyor oÿdor real cridat en açò y pregat lo scrivà major, lo dit Nin, en dit nom, per observança de la sentència de la visita del General publicada en lo any 1648 sobre la querela de número 33, presentà a ses senyories lo memorial del sobrecehiment de les causas de exequucions del General, que està assí originalment cusit, signat de letra A. Y per donar cumpliment al disposat en dita sentència requerí dit Nin al dit scrivà major continue en dietari esta diligència sua.

Maig MDCXXXXVIIII.

Diumenge, a II. En aquest die, en la nit, fonch extremunsiat // 555*v* // lo senyor Joan Managat, oÿdor real. Déu lo vulla remediar.

Dilluns, a III. En aquest die, entre las nou y deu horas de la nit, donà la ànima a Déu, Nostre Senyor, lo senyor Joan Managat, burgès de Puigcerdà, oÿdor real del General de Cathalunya. Déu lo tinga a la sua sancta glòria.

Dimars, a IIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, entre las nou y deu horas de la matinada, un recaudo de part del senyor Rafel Managat y del doctor micer Benet Managat, fills de dit senyor oÿdor real, per medi dels nobles don Jacinto Vilanova y don Vicents de Magarola, los quals feren a saber a ses senyories de part de dits senyors Managats com entre las nou y deu horas // 556*r* // de la nit passada ere mort lo senyor Joan Managat, oÿdor real, lo cos del qual havien resolt aportar-se'n en Puigcerdà, y suplicaven a ses senyories fessen en esta occasió lo que en altras vegades se ere acostumat. Y ses senyories respongueren que·ls pesava molt de la mort de dit senyor oÿdor per haver perdut tant bon company, y que ells farian lo que en semblants occasions s'és acostumat fer. Y encontinent ses senyories manaren tancar las portas de la present casa, y restaren sols ubertas las portalletas. Y manaren axí mateix a Montserrat Albià, verguer de ses senyories, qui té en custòdia la capella de Sant Jordi de la present casa, que fassa celebrar missas contínuament en la dita capella, tantas quantas se'n pugan celebrar, com en effecte se celebraran, comensant demà de matí, que comptarem als 5 del present y corrent mes de maig, y aprés los dies de 6 y 7 ab la forma acostumada.

Dimecres, a V. En aquest die, entre las quatre y sinch horas de la matinada, se comensaren a celebrar en la capella petita de Sanct Jordi de la present casa missas per la ànima del dit senyor oÿdor real, y duraren fins a les dotse horas de migdie. // 556*v* // En aquest mateix die ses senyories, per medi dels magnífichs micer Vicents de Viladomat, donsell, advocat fiscal del dit General, y de Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major de aquell, enviaren al magnífich lo doctor micer Benet Managat, fill del senyor Joan Managat, oÿdor real deffunct, qui tenia lo cap del dol, al qual, de part de ses senyories, digueren y representaren lo viu sentiment havian tingut de la mort de dit senyor oÿdor, son pare, que Déu tinga en la Sancta Glòria, per haver perdut tant gran company y amich, y que ses senyories han donat ja orde a què·s fassan tots los sufragis y demés que se acostuma fer en semblants casos en la present casa. Al que dit micer Benet Managat, respongué a dits senyors que estimava molt a ses senyories la mercè li feyen y lo orde que havian donat en fer los sufragis acostumats, del que feren relació dits senyors embaxadors a ses senyories en lur consistori.

Dijous, a VI. En aquest die se anaren continuant en la capella petita de Sanct Jordi la celebració de les misses per la ànima del senyor oÿdor real deffunct, com lo die de aÿr, com és de styl.

557*r* Divendres, a VII. En aquest die se anaren continuant la celebració de les misses en la capella petita de Sanct Jordi de la present casa per la ànima del dit senyor oÿdor real, com los dies atrassats. En aquest mateix die, en dita matinada, se celebrà en dita capella petita de la dita present casa per la ànima de dit senyor oÿdor real lo aniversari ordinari, ab la cantèria de la Seu. Digué la missa lo reverent senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo qual oÿren ses senyories y los demés officials de la present casa. Adverteix-se també que devant de dita capella petita hi havia

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1002.

un túmol cubert de vellut negre ab les armes del General y a cada costat sas brandoneras, ab dotse atxes de cera groga a cada una de ditas brandoneras, que cremaren tant quant se estigué a dir dit offici, ab la forma acostumada.

557*v* Dimecres, a XII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori las cartas que estan assí originalment cusidas, signades de letras A, B, C. Y encontinent en feren fer còpias, las quals per medi del síndich del General enviaren al molt il·lustre senyor governador anant vice-règia. Encontinent, després de haver-li feta embaxada per medi de[a] y Francisco Móra, ciutadà, que li representaren de paraula lo que en ditas cartas se contenia, suplicant-lo volgués donar remey prompte a desdichas tant grans. Y sa senyoria los[b] // 564*r* // respongué que li enviassen còpias de ditas cartas, com se li offeria, y que procuraria lo remey ab tota diligència hi·u scriuria al senyor de Marca y Marzín, que·s trobavan fora Barcelona.

Divendres, a XIIII. En aquest die lo molt il·lustre senyor fra Andreu Pont, abat de Àmer y Roses, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya, constituït personalment en lo consistori de ses senyories y consistorialment assentat, requerí als magnífichs doctors micer *Geronimum* Pastor y micer Pere Antoni Serra, assessors, y micer Vicents de Viladomat, advocat fiscal del dit General, trobats personalment dins consistori, que attento desensiculan a don Dalmau de Ivorra, a Joan Batista Rovira y Boldó per trobar-se ab lo enemich, desensiculen també al canonge Camps de Tarragona, que·s troba ab lo enemich ab puesto de Inquisidor. E aprés de oÿt lo dit requeriment fet per dit senyor deputat ecclesiàstich dits magnífichs assessors y advocat fiscal han respost, ço és, dit micer Gerònim Pastor que·s resta lo terme de dret y lo doctor micer Pere Antoni Serra, altre assessor, ha respost que no ha tigut notícia fins ara, com de present no la té, a lo menos de la manera deuria constar-li com a assessor de la Deputació de la desinsiculació dels sobrenomenats. Y que per ço encontinent que // 564*v* // tinga lo procés tant dels sobredits com de qualsevols altres està prompte per a administrar justícia. Y lo dit doctor micer Vicents de Viladomat, advocat fiscal, respongué que en orde a la desensiculació de don Dalmau Ivorra y Joan Batista Rovira y Boldó haja cumplit ab la obligació de son offici y que en orde a las demés persones se li proposaren per a desensecular cumplirà ab son offici, requerint una y altres sobrenomenats que de totas las demunt ditas cosas fos levat acte, com ne és estat levat, per mi Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General a instància y requeriment dels demunt dits. En què són estats presents per testimonis Montserrat Albià y Francesch Carreres, verguers de ses senyories.

Dissabte, a XV. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa per la extracció de nou habilitadors per la inseculació fahedora dels lochs vaccants en deputats y oÿdors de comptes, comforme disposa lo capítol 8 del nou redrés del General. Y serviren de brassos, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona y mossèn Onoffre Ciurana, canonge de Gerona; per lo estament militar, los senyors: don Onoffre de Lentorn, Pere Pont de Oseya y lo doctor micer Narcís Roger; per lo estament real, los senyors: lo doctor micer Joan Batista Pastor, Joan Pau Perpinyà y Joseph Antoni Folquer. Y encontinent feta la protesta ordinària per los estament militars y real, que està largament contenguda en lo acte de la inseculació, y en presència de dits brassos y testimonis que serviren de brassos foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament següents. Ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: fra don Phelip de Çabater, prior de la religió de Sanct Joan del principat de Cathalunya, lo doctor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo doctor don Francisco de Vluja, degà y canonge de Leyda. Y per quant que avisat lo dit senyor fra don Phelip de // 565*v* // Çabater de sa dita extracció y no haver-la sa senyoria acceptada fonch novament extret en son loch lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona y prior de la Llacuna. Per lo estament militar, los senyors: Hierònym de Gàver, Domingo de Moradell y Joan Batista Rubió; per lo estament real, los senyors: lo doctor micer Pere Joan Fontanella, Christòphol Mercer, mercader, y mestre Bernat Enveja, doctor en medicina. Y encontinent se comensà a fer dita inseculació, com largament és de vèurer y està contengut en lo libre de Deliberacions, al qual se ha relació.

Dilluns, a XVII. En aquest die hi hagué en la present casa // 566*r* // junta de brassos cridats del die de aÿr per la extracció de nou habilitadors se havian de tràurer per habilitar las personas que poden concórrer en oÿdors reals fora Barcelona, per la extracció fahedora de oÿdor real fora Barcelona per lo residuum del present y corrent trienni, en loch y per mort del molt il·lustre senyor Joan Managat, oÿdor real, conforme disposa lo capítol 85 del nou redrés del General de las Corts del any 1599. Y serviren de brassos los

a. a continuació un espai en blanc d'uns 25 mms.
b. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1002.

testimonis devall scrits, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona, Luýs Casapere, canonge de Tortosa, fra Agustí Vallespir, camarer de ama del orde de Sanct Benet; per lo estament militar, los senyors: Pere Pont de Oseya, micer Narcís Roger, Joseph Negrell y de Orri; per lo estament real los senyors: Joan Pau Bruniquer, //566*v*// micer Joan Batista Pastor, Joseph Antoni Folquer. Y aprés de feta la protesta ordinària per los militars y reals en presència de dits brassos y testimonis los quals serviren de brassos foren extretes nou persones dels tres estaments en habilitadors, y foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: lo doctor don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, lo doctor Joseph Gerònim Besora, canonge de Leyda, y fra don Ignasi de Ripoll, camarer de sanct Pere de Roda; per lo estament militar, los senyors: Jaume de Canser, Galceran Dusay y Pere Pau de Ribas y Malars; per lo estament real, los senyors, Joseph de Urrea, Francesch Sangenís y Gerònim Pinyana, de Tortosa.

567*r* Dimars, a XVIII. En aquest die, entre las deu y onse hores de la matinada, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, los nou senyors extrets lo die de aÿr per a fer, ensemps ab ses senyories, la habilitació dels qui podran concórrer en oÿdors reals fora Barcelona per la extracció fahedora lo die de demà en loch del senyor Joan Margarit, defunct, Y volent-se assentar en sas cadiras y ans de publicar-se la baix insertada sentència de excommunicació, succehí un debat particular entre mossèn Joseph de Urrea y mossèn Francesch Sangenís, ciutadans, sobre la precedència entre ells que durà molt gran rato per les rahons que·s contenen avall en la forma següent.

E per quant, com és apuntat, se esdevingué un gran debat entre los dits mossèn Joseph de Urrea y mossèn Francesch Sangenís, altres dels extrets de dita Novena per lo estament real, per ço que fonch al·legat per dit Sangenís que ell, com a ciutadà honrat de matrícula que és de esta ciutat de Barcelona, havia de precehir y votar primer en dita habilitació que no lo dit de Urrea, lo qual per lo contrari, deduint que per ésser ciutadà honrat de Barcelona creat per lo mateix rey y tenir més edat que no dit Sangenís devie precehir-lo en tot sens dificultat alguna. E com sobre la dita //567*v*// diferència se al·legassen per cada una de las parts deuen sas rahons per corroboració de sa pretenció, respectivament, sens que lo hu volgués en res cedir al altre, ordenaren sas senyorias dels senyors deputats cridar los magnífichs assessors de la present casa per a què dirimissen verbalment lo dit debat, los quals arribats en consistori y cerciorats del dit encontre y de las rahons que cada hu al·legave per justificació de son pretés dret se'n anaren en son aposento dels mateixos assessors de la present casa per a conferir y tractar sobre lo dit punt. Y després de ben batuda y premeditada la matèria, y oÿdas de nou altra vegada las mateixas parts y totas las rahons y causas que per cada una d'ellas foren deduhidas, verbalment, tornaren al cap de un gran rato en consistori dels dits senyors deputats, y estant en ells presents tots los dits de Urrea y Sant Genís, qui eren de fora la sala, feren relació que no obstant la rahó que·s demanave per dit Sangenís asserint que en la present casa estave molt assentat que los ciutadans de matrícula precehian indistintament, encara que fossen menors en edat, als demés altres ciutadans del rey, y que assò estave corroborat ab diversos exemplars y actes particulars que havien succehits en altres occasions, emperò attès que no constava de ley ni capítol algú que disposàs a la intenció de dit Sangenís ni los exemplars per //568*r*// ell al·legats, que principalment se epilogaven en un debat que succehí sobre consemblant cas, segons affirmave dit Sangenís, entre mossèn Gerònim de Navel, ciutadà honrat de matrícula de la present ciutat, y un burgès de Perpinyà, essent los dos visitadors del General de Cathalunya, no feyen al cas ni eren adeptables a la pretensió de dit Sangenís, y que ademés de assò ni en la mateixa casa de la present ciutat, a hont en certa manera apar porien preténdrer los ciutadans de matrícula, pus tenen son privilegi per lo medi d'ella, ésser més privilegiats, no consta que en aquella ho sien en rahó de dita pretesa procedència, ans bé se sab notòriament que los ciutadans del rey que són majors en edat precehexen en dita casa de la ciutat sens contradicció alguna als ciutadans de matrícula que són menors en temps. Y que en bona consequència deu la dita rahó procehir en térmens més forts en la present casa, pus absolutament és igualment comuna tant als uns com als altres ciutadans honrats de Barcelona, sens poder considerar entre ells quant en assò diversitat de rahó, ultra que en via de dret no·s pot dir ni preténdrer puga ésser major en sa substància lo privilegi concedit per la auctoritat real mediata que no aquell que·s concedeix per la mateixa auctoritat real immediata, pus és molt constant que de aquesta com a primera causa té derivació aquella, y que axí totas devallan de una mateixa font y causa de la suprema potestat //568*v*// del rey. Y que per ço, attesas las ditas rahons y demés altres aplicables, dits magnífichs assessors, tots concordes, feren relació que son vot ere y és que la pretensió de dit mossèn Francesch Sangenís no procehís ni proceheix en manera alguna, y que per consegüent lo dit mossèn Joseph de Urrea, com a major de

[*1649*]

edat, deu precehir en la present habilitació y en tots los actes de aquella, y que aquesta és sa relació. La qual, oÿda en consistori, foren encontinent cridats los dits mossèn Joseph de Urrea y mossèn Francesch Sangenís, qui encara estavan de fora. Y entrats dins consistori los fonch referit per lo senyor deputat ecclesiàtich en presència de tots lo vot que ere estat donat per los dits magnífichs assessors sobre lo debat entre ells suscitat. Y consequutivament, en conformitat de dit vot, se assentaren a son loch los dits, mossèn Joseph de Urrea com ere estat declarat per dits magnífichs assessors e lo dit mossèn Francesch Sangenís subseguidament. Y quant se assentà en la cadira després de la de dit Urrea protestà que ni per la declaració feta per dits magnífichs assessors en la rahó referida ni per la exequució de aquella en lo present acte li fos fet ni engendrat prejudici algú ni assí mateix ni a son estament, antes volia y declarave que li resta salvo e il·lès son pretès dret en tot temps y com millor li convinga.

Y aprés de estar assentats ab la forma sobredita // 569*r* // y feta no-res-menys la protesta ordinària per tots los militars y reals en rahó de sèurer y votar interpol·ladament ab los ecclesiàstichs, oÿren tots la sentència de excomunicació, la qual fonch publicada per lo molt reverent senyor Miquel Joan Boldó, canonge de la Seu de Barcelona, official y vicari de la Seu de Barcelona, segons que està assí continuada. Y és del tenor següent:

«Nos Michael Joannes Boldo, canonicus ecclessia Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustri et reverendissimo domino Barcinonensis episcopo, monemus vos, illustres et admodum reverendos et magnificos dominos doctorem dominum Michaelem Sala, infirmarium et canonicum Ecclesia Tarraconensis, doctorem Josephum Geronimum Besora, canonicum Ecclesia Illerda, et fratrem dominum Ignacium de Ripoll, camerarium Sancti Petri de Roda, ordinis Sancti Benedicti, pro estamento ecclesiastico, Galcerandum Dusay, Jacobum de Cancer et Petrum Paulum de Ribas et Malars, domicellos, pro estamento militari, Josephum de Urrea et Franciscum Sangenis, cives honoratus Barcinone, et Geronimum Pinyana, Dertusensem, civem Barcinone, pro estamento regali, habilitatores juxta formam capituli curia 85 nova reformacionis anni 1599, extractos quatenus bene et legaliter vos habebitis in exercicio vestre habilitacionis facienda de his qui concurrere possunt vel non in // 569*v* *// auditores computonem pro estamento regali pro extraccione novites propter obitum admodum illustris domini Joannis Manegat, deffuncti, durante presenti triennio, juxta Deum et concientias vestras, et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes trina canonica monicione premissa ferimus et promulgamus in his scriptis.»*

La qual sentència de excomunicació, oÿda per dits nou senyors de la Novena, comensaren dit acte de habilitació a la matinada als 18 del corrent y acabaren aquell entre las quatre y sinch horas de la tarda del mateix die, comforme està largament contengut en dit libre de Habilitacions recòndit en dita scrivania major.

Dimecres, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, se féu extracció de oÿdor per lo estament real del General de Cathaluya per mort del senyor Joan Managat en la forma que disposan los capítols de Cort. Y fonch legit lo capítol de las Corts, 1493, continuat en lo libre de la Ànima en lo full signat de letra H, lo qual comensa «E si algú o alguns dels deputats» etcètera per mi Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathaluya, // 570*r* // en presència de nou testimonis que serviren de brassos. Y foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: lo doctor Joseph Broqués, canonge de Gerona, fra Jacinto de Monclús, prior de la perxa del orde de sanct Benet, fra Agustí Vallspir, camarer de Àmer, del orde de Sanct Benet; per lo estament militar, los senyors: Nicholau de Melgar, Francesch Lorens, Francesch Carbonell; per lo estament real[a], los senyors: micer Joan Batista Pastor, Joseph Antoni Folquer, Balthesar Beuló. Los quals testimonis, assentats en la sala dels reys de la present casa, feren la protesta // 570*v* // ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments militars y reals lur dret respective, per rahó de no estar assentats los eclesiàstichs militas y reals. Y feta dita protesta fonch posat avant en dit acte de extracció en la forma acostumada. Y en dita matinada fonch extret en oÿdor real en loch y per mort de dit mossèn Joan Managat, oÿdor real, mossèn Joan Juliol, mercader. En aquest mateix die Pere Quer, canonge de Leyda, obtenint lo offici dels ploms del General, present en la scrivania major del dit General, ha firmada àpocha al magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General, present, de un mollo de bronso que dit magnífich racional ha fet fer de orde y manament de ses senyories per fabricar los ploms del General. Y lo modo de la entrega de dit mollo és estat que aquest magnífich racional lo ha entregat a ell dit canonge Quer, lo qual confessa haver hagut y rebut a ses voluntats. *Et ideo, et cetera. Apocham, et cetera. Testes sunt Hieronymus Gali et Michael Marques, notarii, cives Barchinone.*

a. real *interlineat, damunt* militar *ratllat.*

571r En aquest mateix die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori com mossèn Onoffre Massanés, mercader, sobrecullidor del General de la part de ponent ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny, 1648, dret ordinari y guerra, faltan los libres y diners de Sancta Coloma de Queralt, Calaff, Cardona y Montblanch per no haver-los entregats; faltan també per rahó de la guerra los libres de Tarragona y tota sa col·lecta, Tortosa, Ulldecona, Alcanar, la Sènia, Xerta y Amposta. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dijous, a XX. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, vingué en lo consistori de ses seyories los magnífichs Narcís Ramon March, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, los quals entrats dins dit consistori y assentats en sas cadiras aprés de haver feta les degudes cortesias explicaren de paraula a ses senyories com ells venian de part del senyor Joan Juliol, oÿdor novament extret lo die de aÿr per lo estament real, per a suplicar // 571v // a sa senyoria fos servit donar loch a què ell prestàs lo jurament que per rahó de son càrrech de oÿdor real tenia de prestar. A tot lo que respongueren ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven a dit senyor oÿdor lo bon cuydado y desig tenia de prestar son jurament, y que axí, demà a las deu horas de la matinada, ses senyories lo aguardarian en la present casa per a rèbrer-li dit jurament ab molt gran voluntat. Y axí dits senyors embaxadors se alsaren hi·s conferiren en casa de dit senyor oÿdor Joan Juliol y li feren larga relació del dit recaudo y de la resposta que ses senyories los havian feta, del que dit senyor oÿdor los féu moltas gràcias.

Divendres, a XXI. Jurament del senyor Joan Juliol, oÿdor real. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, vingué en la present casa lo senyor Joan Juliol, oÿdor real, extret a 19 del corrent en loch y per mort del senyor Joan Managat, ab molt gran acompanyament de persones dels tres estaments. Y aprés de haver pujada la escala féu oració en la capella petita de Sanct Jordi. Y aprés se alsà y se'n entrà en la stància dels magnífichs assessors. Y aprés, tenint // 572r // notícia ses senyories que dit senyor oÿdor ere en dita stància li enviaren a dir per medi del síndich del General que ja podia entrar en lo consistori per a prestar son jurament. Y aprés de obtingut dit recaudo se alsà y ab lo mateix acompanyament se'n entrà en la stància del consistori, hont ses senyories lo aguardaven. Y assentat en son degut loch, present lo vicari general, lo qual estave assentat ab sa cadira de vaqueta de Moscòvia junt al consistori, a la part de la stància del archiu, y aprés d'ell seya lo magnífich Hierònym Romeu, regent la vegueria de Barcelona. Y assentats ab esta forma lo scrivà major del General comensà a legir ab alta veu lo acte del jurament, lo qual està largament continuat en lo libre de Juraments de deputats y oÿdors recòndit en la scrivania major del dit General, al qual se ha relació.

Dissabte, a XXII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo honorable Jacinto Pujol, negociant de la vila de Granollers, obtenint lo offici de altre dels taulers cullidors, receptors, credensers y guardas del General y drets de la bolla quant aquella no està // 572v // arrendada de la vila de Granollers, ha renunciat lo dit offici de tauler que ell obté en mà y poder de ses senyories en favor de Salvador Ferrés, negociant de dita vila de Granollers, suplicant a ses senyories que attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Salvador Ferrés, que ell ho rebrà a singular mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès y no altrament. En què són estats presents per testimonis Francesch Carreres, sastre, Gerònim Galí y Miquel Marquès, notari, ciutadans de Barcelona. En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, per negocis concernents lo benefici de la província[a].

575r Dimecres, a XXVI. En aquest die lo magnífich micer Luÿs Ferrer, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Gerònim Capdevila, scrivent, obtenint lo offici de receptor de las avarias que reb lo General del principat de Cathalunya de las composicions que·s fan en la Real Audiència de dit Principat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Batista Gràcia, notari públich de Barcelona, a 5 de maig, 1645, // 575v // que està assí originalment cusida, signada de letra A, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici de receptor de las avarias que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories en favor de mossèn Joan Batista Gràcia, notari públich de Barcelona, suplicant a ses senyories que attès lo dit offici ere dels antichs y

a. a continuació una renúncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1003.

dels que·s poden vèndrer y alienar fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Joan Batista Gràcia, que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que essén viu lo dit Gerònim Capdevila, son principal, an aquest punt que havian tocat dos quarts per las deu ans de migdie, acceptaven la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès y no altrament. Presents per testimonis Francesch Carreras, sastre, Pere Pau Ferrer, mestre de cases, y Miquel Marquès, notari. *Qui in his, et cetera.*

576*r* Dissabte, a XXVIIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories partiren de la present casa, ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa del molt il·lustre senyor governador de Cathalunya governant vice-règia, lo qual per medi del magnífich Joseph Fita, scrivà de manament, los havia enviats a sercar. Y arribats a sa casa trobaren ja en ella los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat. Y junts los dos consistoris tingueren ab dit senyor governador conferència. Estigueren junts per spay de tres horas, tractant cosas concernents lo beneffici comú de la present ciutat y Principat. Y aprés los dos consistoris se despediren, anant-se'n primer los dits senyors consellers y aprés ses senyories.

576*v* Dilluns, a XXXI. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, ha fet relació a ses senyories en lur consistori com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre, 1648, ço és, de dret ordinari y guerra; faltan lo libres de Sancta Coloma de Queralt, Calaf, Cardona, Viella en la Vall de Aran, Montblanch; faltan també per rahó de la guerra los libres de la ciutat de Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta; y per rahó de la pesta, que Déu nos guart, falten los libres de Ulldecona, Alcanar, la Sènia, Xerta y Amposta. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa del General, hont se exhigeixen los drets de aquell per cosas tocants al General de Cathalunya.

577*r* Juny MDCXXXXVIIII.

Dimars, al primer. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories de part del molt il·lustre bras militar los senyors don Phelip Ferreres, Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà, los quals reportaren a ses senyories una embaxada, la qual explicaren de paraula y aprés donaren per scrits, que·s del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Prejudicat lo bras militar de la violació y contrafacció de sos privilegis y exempcions per los excessos y desordes que cometen en molts pobles y parts de Cathalunya, posant y allojant soldats en sas proprietats y pròpries cases ab tanta libertat e indiferència com si fossen de persones comunes e inferiors, han resolt instància son reparo y acudir al senyor portantveus de general governador de Cathalunya confiat que en assò manarà disposar de remey opportú. E com per aquest se regoneix molt efficàs la interessènncia y medi de vostra senyoria suplica dit bras militar sie del servey de vostra senyoria interposar en lo referit sa poderosa auctoritat y, apoyant tant justa pretensió, obràs juntament // 577*v* // ab la efficàcia que la reintegració de tant coneguda contrafacció demana, que sobre fer-se en assò manifestament lo real servey y lo que és axí de justícia dit bras ho regonexerà per molt particular y assenyalada mercè de la gràcia de vostra senyoria. Ab què no-res-menys descansarà vostra senyoria los seus que li hauran de occasionar la reintegració judicial de tant clara y evident contrafacció de què és la quexa, pus no reperant-se esta seria previst en vostra senyoria haver de exir y opposar-se per la revocació d'ella.»

E ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que ells mirarian molt extensament lo contengut en dita embaxada y que per lur part procurarian fer lo que·ls tocaria per rahó de son offici.

Dimecres, a II. En aquest die, en la matinada, ses senyories, per medi dels senyors don Francisco Sala y lo doctor micer Jacinto Fàbregues, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit anant vice-règia la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Per la part del bras militar sea donada una supplicació // 578*r* // al consistori dels deputats ab la qual se diu que sa fa contrafacció als privilegis y exempcions concedits als militars allojant en las casas de aquells soldats, essent los dits exemps de haver de allojar. A vostra senyoria se suplica vulla manar y ordenar se desallogen los soldats qui estaven allojats en cases de militars, y que axí mateix mane donar orde en què no·s fassan semblants alojaments, lo que rebran a singular favor de vostra senyoria.»

A[a] set de juny, 1649, el senyor governador res-

a. A ... corrent *interlineat al marge esquerre.*

pongué en scrits, la qual resposta està continuada en lo present dietari, sots dita jornada de 7 del corrent.

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dalt dita embaxada a dit senyor governador, la qual li havian explicada de paraula y aprés le·y havien donada per scrits si y conforme ses senyories los havian ordenat. Y que dit senyor governador los havia respost que estave sempre molt apasionat al servey dels senyors deputats y no menos al beneffici del bras militar per ésser dit senyor governador hu dels de dit estament, y que per ço, desijós que las cosas de aquell tinguen tota satisfacció, ho tractarà vuy mateix ab las tres salas que té juntades, y de la resolució que·s pendrà ne farà sabidor a sa senyoria ab paper en scrits que per açò enviarà. En aquest mateix die, en la matinada, havent tingut sa senyoria notícia per medi de una suplicació que·s // 578*v* // estada presentada per part de Antoni Hisant y Calvera, cathalà, la qual han decretada y comesa a justícia, que havent firmat dit Hisant y Calvera contenció en la cort ecclesiàstica per ésser estat condempnat a mort per lo consell de guerra, havent-lo tret de la iglésia del Hospital, de què resulta contrafacció per no voler guardar lo prebost de guerra y obehir las letras de contenció que li són estades presentades, ademés que resulta també altra contrafacció per no ésser estat condempnat dit Hisant y Calvera de consell de la Capitania, com ere degut, y lo que és més, que aquell segons se diu no seria soldat y axí ni del for de dita Capitania, y tament ses senyories que la sentència no se exequutàs promptament y que lo remey de justícia comesa a sos assessors per no haver donat encara la part la prova que·s requereix ordenaren que per ara y encontinent se conferís, com en effecte ho féu, lo magnífich micer Pere Antoni Serra, assessor en casa del senyor governador de Cathalunya, per a dir a sa senyoria y suplicar-lo de part del consistori fos servit manar promptament sobresèurer per dit prebost la exequució de dita sentència fins que lo consistori pogués obrar per los medis de justícia que disposan capítols de Cort en las rahons referidas y altrament segons styl de la present casa. Conforme axí dit doctor Serra ho reduhí // 579*r* // promptament a exequució. Y tornat en consistori entre las onse y dotse del migdie digué que lo senyor governador li havia respost que·u conferiria encontinent ab lo magnífich Joseph Queralt, doctor de la Real Audiència, son assessor, y que de la resolució se pendria en donaria avís a ses senyories, assegurant que desijava servir-los en tot lo que li fos possible ab molt gran cumpliment. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories, per medi dels senyors don Onoffre de Lentorn y Jaume Llobregat, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador vice-règia una embaxada de paraula, la qual en si contenia com ses senyories tenien entès que lo prebost francès de la gent de guerra que sa magestat té en esta província volia exequutar la sentència contra Antoni Hisant y Calvera, cathalà, lo qual tinia près en la dressana de la present ciutat, comforme ab la altra embaxada que lo die present a la matinada per part de ses senyories se li ere feta per escrits, y altramet ab un recaudo particular per medi de hu dels magnífichs assessors del dit General a sa senyoria fet, y que lo suplicaven fos servit ordenar se sobresegués a tals procehiments, attès eren contra las leys de la província, per la observança de las quals per la Deputació se anaven // 579*v* // disposant las diligències necessàrias, que axí ho confiaven de sa senyoria. Al que dit senyor governador havia respost que ell estimaria moltíssim que aquest negoci que los senyors deputats li demanaven quan depenjàs de sa voluntat sola seria esmenat en servir dels senyors deputats en tot allò que la justícia li hauria donat loch, però que ell no tenia ningun poder en la Dressana, però que no escusaria fer totes las diligències possibles per la bona direcció y que no dexaria de aconsellar-se ab algunas personas, per a què oÿt lur consell pogués obrar lo que fos de major conveniència. Los quals dits senyors embaxadors, aprés de tot lo demuntdit, ne feren relació a ses senyories en lur consistori.

Dijous, a III. Festa del Corpus.

Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Bonaventura de Gualbes, donsell, y del doctor // 580*r* // micer Bartholomeu Soler, ciutadà, enviaren al il·lustríssim senyor de Marca la embaxada del tenor següent:

«Il·lustríssim senyor. No obstant que per diversas embaxadas és estat representat al senyor governador lo procehiment violent et *ex obrupto* y sens tenir jurisdicció que comina fer lo prebost dels soldats francesos contra u pretés cathalà que té detingut en las presons de la Dressana, dintre que li voldria donar un garrot de prompte, essent contra tot dret y notòria contrafacció de las generals constitucions de Cathalunya, per observança de las quals los deputats instan los procehiments judicials que actualment se van fent en la casa de la Deputació, e com per la dilació de la execució de aquestos no dega ésser permès un desafuero e iniustia tant gran de la execució, de la qual succehís se pot témer algun desastre e inquietut en Barcelona, per ço, dits deputats suplican a vostra senyoria il·lustríssima mane y procure efficasment no sie dat loch a tal

desorde, que altrament protestan de sa diligència, y que per o menos no podrà ésser imputat a ommissió llur.»

E aprés dits senyors embaxadors, tornats, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada // 580*v* // la dalt dita embaxada a dit senyor de Marca, trobat en sa casa, la qual li havien explicat primer de paraula y aprés le·y havian donada per scrits. Y que dit senyor de Marca los havia respost que sobre lo fet del pres de la Dressana ja era estada firmada la contenció devant lo senyor conseller, y que axí, penjant aquella indecissa, podian estar certs los senyors deputats que no·s faria procehiment algú ni tampoch altrament fins que·s conferís y tractàs ab ses senyories. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories enviaren al molt il·lustre senyor governador, anant vice-règia, per medi dels senyor doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, don Onoffre de Lentorn y Joseph Ximenes, ciutadà honrat de Barcelona, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Ab suplicació donada per part del procurador fiscal del General de Cathalunya als dos dies del present y corrent mes de juny, ab aquella diu y exposa que per part del excel·lentíssim senyor de Marzín y per criats de sa casa fou pres y capturat Antoni Isanta // 581*r* // y Calvera[a], natural de la present ciutat de Barcelona, estant lo dit en lo hospital de Sancta Creu de la present ciutat. Y pres fou aportat per los dits en las presons de la atarassana de la mateixa ciutat, hont lo die present està detingut pres. Y de la informació rebuda, instant lo dit procurador fiscal del General, consta del dit y com los referits procehiments de la captura del dit Isanta y Calvera sien contra lo disposat per las generals constitucions del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, y assenyaladament contra la constitució primera, 12 y 14 del títol «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorca y altres adaquella aplicables» etcètera, y contra lo pacte 8 dels jurats per sa magestat en la entrega de la present província, ab les quals constitucions y pactes està disposat y ordenat que ningun estranger puga exercir jurisdicció en los cathalans y paysans, y que los commissaris, officials, aguasils y porters deuen ésser cathalans nadius. Y havent capturat al dit Isanta los criats de dit excel·lentíssim senyor de Marzín sens tenir jurisdicció alguna ni poder-la tenir ni exercir, ab lo dit fet se ha contrafet formalment a las constitucions expressades y pactes, etcètera. Per ço, desijant a la obligació de lurs officis, zelant la observança de las constitucions y pactes, extrajudicialment // 581*v* // suplican a vostra senyoria sie de son servey manar revocar los dits procehiments fent que dit Isanta sie extret de les presons de la atarassana, hont està pres y detingut, y aportat a las càrcers reals y comunes de la present ciutat per a què dels dements y culpas del dit Isanta se conega segons per las constitucions, usatges y pactes se troba disposat, y axí cesse la contrafacció se ha feta a ditas generals constitucions, lo que rebran a singular mercè de vostra senyoria.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor governador, la qual li havian explicada de paraula y aprés donada per scrits si y conforme per ses senyories los ere estat ordenat. Y que dit senyor governador los havia respost que respondria en scrits al contingut en dita embaxada. La resposta feta per scrits a dita embaxada està continuada en lo present dietari en jornada del primer de juliol, 1649.

Dissabte, a V // 582*r* // En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per cosas convenients al beneffici de la província.

Dilluns, a VII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori de part del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de General, governador de Cathalunya vice-règia, un paper en scrits dient contenir la resposta que sa senyoria feya a la embaxada que per part de ses senyories li fonch feta a 2 del corrent, lo qual paper fonch reportat per lo magnífich Joseph Fita, scrivà de manament del rey, nostre senyor, y scrivà major de la governació, lo qual paper és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. La conservació dels privilegis y prerrogatives // 582*v* // del estament militar és tant pròpria del governador de Cathalunya que ningú la desijava més. Y en lo tocant als privilegis dels alojaments no ha obrar cosa que occasione al bras militar a formar quexa com no hagen corregut per sa mà; y quant en algunas parts se hage allojat en prejudici dels militars no és estat per orde y compte de dit governador, y dit estament té sos remeys ordinaris en las causas que en la Real Audiència vertexen, pendent las quals dit governador té las mans ligades, assegurant a vostra senyoria que en tot lo possible estarà molt attent a la observança de las militars perrogatives; y que obrarà per sa part en tot lo que las constitucions, usos, privilegis y costums li donaran loch».

a. a continuació ratllat, de sa casa fou pres y capturat.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca en companyia de monsiur de Leone, lo qual fou rebut en la forma acostumada. Y entrat en lo consistori de ses senyories y aprés de haver fetas las degudas cortesias y havent comensat a proposar la causa per la qual eren vinguts en lo consistori dit senyor de Marca, digué que dit senyor de Leone faria larga relació a ses senyories del que sa magestat li havia encomanat. Y axí dit senyor de Leone féu relació a ses senyories com ell ere vingut de la cort de sa magestat y de orde del senyor // 585*r* // cardenal Mazarín donat rahó com lurs successos de la cort de París estaven restablerts en lo mateix sosiego y felicitat que de Nantes, anant las cosas del rey molt prosperament. Y que en esta conformitat arribarà en Cathalunya un gros de gent de guerra per a reduhir a sa total quietut ab un fonts de dos-cents mil scuts cada mes, per tot son gasto. Y que de altra part venia destinat un altre colp de diner en gran summa per a satisfer lo que·s devia a las universitats, en tot lo que tenien bestret de mesos atràs per la subsistència dels soldats del rey, ab moltas altras paraulas de demonstració de voluntat que tenia sa magestat als cathalans. Y acabat dit son rahonament donà y entregà a ses senyories dit senyor de Leone una carta del eminentíssim senyor cardenal Mazariny, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, y està originalment cusida, signada de letra A. E ses senyories respongueren que estimaven a sa magestat y senyor cardenal Mazariny la mercè feyen a estos sos fidelíssims vassalls y que no menos ho confiaven de la generositat de tant gran senyor rey y parey de tant gran privat, ab moltas altras paraulas que lo senyor deputat ecclesiàstich sabé molt ben dir y explicar. Y aprés se alsaren y anaren acompanyant dits senyor de Marca y senyor de Leone, hi·l acompanyaren fins al cap de la scala de la present casa[a]. // 585*v* // En aquest mateix die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de levant durant lo impediment de mossèn Francesch Descallar y Surribas, qui obté lo dit offici, ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars, 1648, falta lo libre de la ciutat de Manresa, la qual relació manaren fos continuada en lo present dietari. E també ha fet relació com lo dit Closa ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny, 1648, faltan los libres de la taula de Perpinyà y tota sa col·lecta, de Bellver, Ribes, Bagà y de Manresa. Y de la mateixa manera ha fet relació com dit Closa ha comptat y pagat la terça de juliol, agost y setembre, 1648, falten los libres de la taula de Perpinyà y tota sa col·lecta, y de la ciutat de Manresa. Y finalment ha fet relació com dit Closa ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y desembre, 1648, faltan los libres de la taula de Perpinyà y tota sa col·lecta, taula de Mataró, de Begur, de Bellver, de Ribes, de Bagà y ciutat // 586*r* // de Manresa, las quals relacions manaren ses senyories fossen continuades en lo present dietari.

Dimars, a VIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa en la iglésia del palau a oyr lo offici que se havia de celebrar en dita capella. En aquest mateix die en la tarda, ses senyories tornaren en la iglésia de dit palau y aportaren las varas del tàlem quant se féu la professó.

Dijous, a X. En aquest die ses senyories anaren en la matinada consistorialment, ab los porters y masses devant, // 586*v* // acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers per a cosas concernents lo beneffici del Principat.

Divendres, a XI. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori una carta del excel·lentíssim senyor de Marzín, tinent general de las armas de sa magestat, en resposta de altra per ses senyories a sa excel·lència enviada, la qual manaren ésser assí cusida originalment, signada de letra A.

Dissabte, a XII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors consellers en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per cosas concernents lo beneffici de la ciutat. En aquest mateix die, enviat a sercar lo noble don Francisco de Ayguaviva, correu major de sa magestat en Cathalunya, y constituït personalment[a] // 588*r* // en lo consistori de ses senyories, després de ésser-li estat preguntat y demanat donàs fe si de la cort per la estafeta de França que arribà en Barcelona divendres als 28 de maig passat y per la estafeta també que és arribada ara últimament, ço és, divendres als 21 del present mes de juny, foren vingudes cartes algunes per al dit consistori. Y dit don Francisco respongué a ses senyories que ni en una ni en altra de ditas estafetas són arribadas cartas algunas per al dit consistori, y que axí donave açò per enter tota fe, de la qual

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1004.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1004.

manaren los senyors deputats a mi Joan Pau Bruniquer, scrivà major, ne levàs acte, lo qual és estat per dit scrivà major rebut, present lo dit consistori y lo dit don Francisco y presents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Joseph Blanch, negociant, ciutadans de Barcelona. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena los noms de las quals estan continuats en lo present libre sots jornada del primer de juliol, 1648, per a tractar y conferir matèrias concernents lo beneffici de la província, als quals fonch per ses senyories feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya en tot lo temps del corrent trienni // 589*v* // han tinguda y tenen la attenció deguda en acudir a la obligació de sos officis y han procurat per los medis possibles en remediar los excessos y desordes han comesos y cometen los cabos y soldats, axí de peu com de cavall, qui estan allotjats en la present província, fent-se donar de menjar per los paysans y civada per los cavalls, composant aquells y maltractant-los ab obras y paraulas. Y per remediar dits excessos y desordes en diferents occasions han enviat per moltas ciutats, vilas y lochs del present Principat y comtats los assessors y officials de la casa per rèbrer informació de tot lo dit. Y vuy tenen enviat assessor en las parts del Empurdà per a rèbrer informacions de semblants excessos y desordes. Y després de haver-se rebudes las informacions han fetas las degudas instàncias ab los lochtinents y capitans generals qui governaven lo present Principat y comtats per a què revocassen los fets ab los quals se havia contrafet a las generals constitucions del present principat, capítols y actes de Cort, y axí mateix fos feta condigna satisfacció y esmena als paysans dels danys als dits donats, y que axí los cabos com també los soldats qui ab obras y paraulas maltractaven y damnificaven als paysans fossen condignament castigats. Y a bé que ab las instàncias fetas per dits deputats los lochtinents y capitans generals // 590*r* // han fetas diversas revocacions per rahó de las contrafaccions fetas a las generals constitucions, y han offert fer esmenar los soldats als paysans, y axí mateix hagen offert castigar axí als cabos com també als soldats que havien comesos y perpetrats delictes contra dels paysans, ab tot no obstant las revocacions y offertas fetas se ha experimentat y se experimenta no ésser los cabos y soldats en contrafer a ditas generals constitucions ni cessen en damnificar als paysans per no dexar de comètrer delictes contra de aquells per vèurer lo poch fruyt se experimenta de las referidas revocacions y offertas han procurat representar. Tot lo dit a sa magestat christianíssima, qui Déu guarde, enviant-li còpia autèntica y fefahent de tots los processos fets de orde de dits deputats en rahó de dits excessos, desordes y delictes, donant molta part de aquells al doctor Joan Batista Monfar y Sorts, embaxador, per a què aquells liuràs y donàs, ab los quals resta sa magestat informada plenament de dits excessos, com ja en altras occasions per diferents personas se enviaran altres processos consemblants. Y tenint notícia per diversas instàncias de diversos síndichs de diferents universitats que de present en moltas vilas y lochs del Camp de Tarragona continuen los cabos y soldats en fer semblants delictes, desordes y excessos // 590*v* // contra dels poblats, han dits deputats tingudas diversas conferències ab los senyors consellers y feta embaxada al senyor de Marca y governador de Cathalunya. Y després de tot assò se han fet dos propis y scrit al excel·lentíssim senyor de Marzín per a què procurà·s no·s fessen semblants desordes, y no obstant ha offert remediar dits excessos ab tot no cessen las quexas. Y com vuy estigan dits deputats ab la afflicció se dexa considerar, tant per lo referent com també per occassió, que no obstant ab las instruccions del embaxador expressament se demane solicite la provisió de virrey y diner per satisfer y pagar los soldats y danys donats als paysans, y juntament assistència de dos galeras per guarda de aquestas costas, lo que ab diversas cartas s·à escrit també a sa magestat. Ab tot, fins vuy no se ha tingut resposta ni intel·ligència alguna, ni tampoch se ha pogut alcansar per los referits medis y modos consuelo algú per als paysans. Desijosos per ço, dits deputats, en acertar a las obligacions dels officis lurs suplican a vostra senyoria li sie de mercè aconsellar-los que poden y deven obrar per a què los paysans pugan tenir consolació, que ab lo prudencial de vostra senyoria esperan que axí los deputats com los paysans estaran aliviats, offerint posar en exequució lo que per vostra senyoria serà deliberat per a què axí se puga acudir al servey de Déu, Nostre Senyor, y beneffici de la província.»

E la dita Trentasisena, després de entesa dita // 591*r* // proposició, que juntament ab las dos cartas últimament scritas al senyor de Marzín continuades en lo registre corrent los fonch legida per lo scrivà major de la present casa, y després de haver molt ben batuda y conferida la matèria, resolgué se aconsellàs als senyors deputats devian enviar un correu a la posta a tota dilligència a sa magestat representant-li lo estat infelís de la província, y que havia molts mesos que per no haver acudit diner algú de la cort los pobles sustentaven los soldats y que aquestos per falta de sas pagas se portaven tant insolentment ab los paysans que totalment eren intollerables de moltas maneras. Y que, axí, se li suplique mane de prompte enviar diner y virrey per

sustento dels soldats y satisfer als pobles en lo que se'ls deu. Y perquè esta acció tingue tots los requisits necessaris se supplique als senyors consellers tingan a bé que lo dit correu vage en conformitat de las dos casas, y totas dos juntament scriguen en la mateixa conformitat aconsellant també a dits senyors deputats que lo més prest sie possible conferescan ab dits senyors consellers y tracten sobre lo que puga ésser més convenient per a procurar que los danys que fan los soldats als pobles sien remediats y evitats en la millor manera que·s puga, a fi que axí la província y los paysans d'ella tingan algun alívio, com se desija.

591*v* Diumenge, a XIII. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a XIIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estave congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo die de dissapte pròxim passat, los deputats del General de Cathalunya, desijant la quietut y alívio dels poblats de aquesta província, juntaren // 592*r* // una Trentasisena en la qual referiren lo estat d'ella y las quexas y desconsuelo que cada dia experimentavan en los síndichs que arribavan en son consistori. La qual junta los aconsellà que enviassen un correu a tota diligència a sa magestat, que Déu guarde, suplicant-li per reparo de tot lo sobredit que fos de son real servey manar enviarnos ab la prestesa que la necessitat demana un lochtinent y capità general ab lo diner necessari per a assistir als soldats y pagar y esmenar als paysans lo que·ls deven y los danys los han donat. Y perquè tingués assò més auctoritat y cabuda ab sa magestat que demanassen conferència als senyors consellers y se suplicàs a sa senyoria que tingués a bé enviar aquest correu y scríurer en la mateixa conformitat, comforme en la dita resolució que·s entrega a vostra senyoria és de vèurer. Y com aÿr hagen dits deputats tinguda esta conferència ab los senyors consellers y sa senyoria los hage respost no poden obrar cosa sens deliberació de vostra senyoria, per ço, suplican a vostra senyoria dits deputats sie de son servey fer-los mercè de manar vage lo dit correu y se scriga en dita conformitat, esperant axí de la attenció que en vostra senyoria han experimentat sempre al mayor servey de sa magestat y beneffici de la província, del que rebran molt particular mercè.»

E aprés de tornats dits senyors embaxadors en lo // 592*v* // consistori de ses senyories, com ells havian reportada la dita embaxada a dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual havien explicada de paraula y després donada per scrits de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dits senyors consellers los havian respost que·u tractaran ab lo dit savi Consell de Cent y que de la resolució se pendria en farian sabidors a ses senyories. E aprés, lo mateix dit die, en la tarda, dits molt il·lustres senyors consellers, per medi dels senyors Joseph de Oliva, donsell, y del doctor micer Barthomeu Soler, enviaren a ses senyories en lur consistori còpia de la ressolució que lo savi Consell de Cent havia presa sobre lo contengut en la embaxada que lo die present en la matinada, per part de ses senyories, los ere estada feta, la qual explicaren de paraula y aprés donaren a ses senyories en scrits, la qual manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari. Y és assí cusida, signada de letra A.

Dimars, a XV. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors[a] // 599*r* // consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis y affers concernents lo beneffici de la província. En aquest mateix die ses senyories manaren originalment cusir una carta rebuda del excel·lentíssim senyor de Marzín, que·s resposta de altra per ses senyories a sa excel·lència enviada per propri a tota diligència, que·s assí cusida, signada de letra A.

Dimecres, a XVI. En aquest die, cerca de las dotze horas de migdie, partí de la present ciutat Joseph Campinyà, correu de cavall, despedit a tota diligència a la cort de sa magestat christianíssima ab cartas dels consistoris dels senyors deputats y consellers de la present ciutat dirigida a Joan Batista Monfar y Sorts, embaxador de las dos casas, residint en dita cort.

Divendres, a XVIII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, // 599*v* // racional del General y present casa, constituït en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Onoffre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent ha contat y pagat la tersa de octubre, novembre y desembre, 1648, ordinari y guerra. Faltan a comptar los llibres de Viella en la Vall de Ran, de Prades y de Cornudella, y

a. a continuació una deliberació i una carta amb la seva traducció, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1004.

també faltan los llibres de Balaguer y tota la col·lecta, Lleyda y tota la col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Pont de Suert y Vilaller, per estar occupats per occasió de la guerra. La qual relació manaren ésser continuada en lo present dietari.

Disapte, a XVIIII de juny, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori dos cartas, la una del sereníssim senyor de Gaston y altra del excel·lentíssim senyor de Taller, del Consell de sa magestat y son secretari supremo de Estat. Las quals manaren ser cusidas en lo present dietari, signades de lletras A, B.

Dilluns, a XXI. En aquest die Francesch Carreres, sastre, obtenint lo offici de altre dels verguers ordinaris de ses senyories en[a] // 605r // lo consistori de ses senyories, ha renunciat que ell obté en mà y poder de ses senyories en favor de Joseph Blanch, negociant y ciutadà de Barcelona, ab los salaris y emoluments a dit offici pertanyents, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels que·s poden vèndrer y alienar, altrament dits dels antichs, fossen servits admètrer-li la dita renunciació, per lo que de aquell ne ha feta venda a dit Blanch, y provehir aquell en favor de dit Blanch, que ell ha rebut de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Cortès, veler, Hieònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona. En aquest mateix die Joseph Blanch, negociant, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, constituhit personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària de dit portal Nou en favor de Ffrancesch Carreres, sastre, ciutedà de Barcelona, del qual dit Blanch li'n à feta venda, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Francesc Carreres, que ell ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los era lícit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Hieònim Galí y Miquel Marquès, notaris reals, ciutedans de Barcelona.

En aquest mateix die, en dita matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor de Resou, conceller de sa magestat, intendant // 605v // de sa magestat novament enviat per sa magestat en aquest Principat, lo qual fonc rebut al cap de la escala ab la forma acostumada. Y entrat en consistori, aprés de haver explicat la causa per lo qual sa magestat lo havia assercat, donà y entregà a ses senyories la carta de sa magestat que està assí originalment cusida, signada de letra A. La qual, rebuda per ses senyories, se li offeriren en tot quant fos del servey de sa magestat. Y després de haver tingut un lloch, rahonament se despedí de ses senyories. En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donsell, y de Joseph Miquel Quintana, ciutedà, enviaren al molt illustre bras militar la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Al primer del present y corrent mes de juny, de orde de vostra senyoria». *Inseratur ut in papiro signato litera B.*

E aprés de tornats dits senyors embaxadors rafferiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada al molt il·lustre protector del bras militar, lo qual li havia explicada de paraula y aprés li havian donat per scrits si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dit senyor protector los havia respost que ell juntaria lo bras militar y tractaria ab ell lo contengut en dita embaxada, y del que·s resoldria ne farian sabidors a ses senyories[a].

609r Dijous, a XXIIII de juny MDCXXXXVIIII. Festa de sanct Joan.

Divendres, a XXV. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers per negocis y afers de la província.

Disapte, a XXVI. En aquest die Barthomeu Berdié, pagès de la vila de Llevorsí, obtenint lo offici de tauler del General de la vila de Escaló, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de tauler que ell obté pure y líberament, per justas causas son ànimo movents, supplicant a ses senyories // 609v // fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren pre-

a. a continuació dues cartes i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1007.

a. a continuació dues cartes i una traducció, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1008.

sents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Joseph Blanch, verguer de ses senyories, ciutedans de Barcelona. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari sots jornada del primer de juliol, 1648. Y juns, en consistori los sinch, feta la preposició següent:

«Molt il·lustre senyor. En la conferència tinguda lo die de ahir ab los molt il·lustres senyors consellers de la present fonch propossat per lo senyor conseller en cap, en veu dels demés senyors consellers, sos companys, lo mal estat de la present província acerca del aument gran que de pochs dias a esta part ha tingut la moneda de or y plata. Y va cadal dia aumentant-se aquella, del que·s tem y considera un dany irreparable si no se acut ab remey prompte. Juntament nos fonch llegida una supplicació donada en lo consistori de dits senyors consellers, per part dels cònsols y deffenedors del magistrat de la Llotja de la mar de la present ciutat, representant en aquella los danys que cadal dia donen a la present província los enemichs cossaris nostres mars, lo que·s repararia si·s tenia almenys una galera per a nostra defensa, com en dita supplicació més llargament és de vèurer, còpia de la qual se llegirà a vostra senyoria, dient // 610*r* // prenguessen alguna acertada ressolució, tant en lo un cap com en lo altre. Y attenent ésser lo proposat matèria tant important a nostra conservació, com se dexe considerar y la gravedat que conté, resolgueren juntar a vostra senyoria per a què, ab son madur y prudent parer, fonc servits fer-nos mercè aconsellar-nos lo que deven y poden obrar tant en lo un cap com en lo altre, ab lo qual asseguraren lo cumplir a nostre obligació de donar lo remey convenient a danys tant graves y satisfer al per dits senyors consellers proposat.»

«Molt il·lustre senyor. És[a] tant notòria la persecució de corsaris y enemichs en los plages de aquest Principat com se veu, puix pochs dies ha que algunas galeots arribaren cerca del moll de la present ciutat, avent pres algunas barcas carregades de diverses mercaderias que portaven a la present ciutat. Lo dany que de assó resulta es tant notori y tant gran que no necessita de més specificació. Tot assò se té mediania y lo comers i tindria seguretat tenint per lo menos en lo present moll una galera bén armada y conduÿda. Al consolat de la Llotja del mar an representat se oferie persona a provehir de galera, portant-la a ses costas y regir-la en persona, sempre que se li donàs sustento bastant per tot lo gasto que se offereix. Per lo sustento de aquella ha instat als magnífichs cònsols, deffenedors y consell de vint reppresentasen a vostra senyoria la urgent necessitat y disposició del sobredit y tractar-ho ab los molt il·lustres senyors deputats, los quals, considerat lo dany que·s fa en la exacció dels drets del General y que aquells des de son principi foren posats per a la defensa dels enemichs cosaris, tindran a bé de contribuir en dit sustento y vostres senyories asseguran y augmentaran los drets que la ciutat reb de las mercaderies que entren // 610*v* // y lo públich comers tindrà la seguretat necessària y los habitants en la present ciutat mayor comoditat en sos viurers, y aprés de haver batuda y molt exactament descorregut sobre lo contengut en una galera, supplicació legida en la present junta, aconsellarà a ses senyories que fossen servits nomenar sis persones de la mateixa Trentasisena, ço és, dos de cada estament, y que aquestas, juntament ab ses senyories, miran molt attentament tot lo que·s puga fer sobre lo contengut en las mateixas, y que aprés en fassen relació en la mateixa Trentasisena, per a què vist y oÿt lo que se haurà treballat sobre dits fets proposats, se puga pèndrer la resolució que més convinga en benefici del General y de la província.»

Y encontinent, disgregada dita Trentasisena ses senyories, posant en execució la dita resolució y avent tingut notícia que la ciutat[a], nomenades dotse personas per a tractar de les coses demuntdites, feren nominació de dotse persones dels tres estaments. Y foren las següents, ço és, per lo stament ecclesiàstich los senyors: don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, don Miquel Sala, canonge y infermer de Tarragona, don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, Onofre Ciurana, canonge de Gerona; per lo stament militar, los senyors: don Pedro Aymerich, don Francisco Sala, Francesch Puigjaner, Sebastià de Miralles[b] // 616*r* // Rafel Cerdà, Joseph de Urrea, Joseph Ximenis, Joseph Damians.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, ab cotxos, acompanyats dels officials del General en casa de la Bolla per negocis del General.

Dimecres, a XXX. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Massa, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y entrat en consistori y estant assentat en dit son acostumat lloch donà avís a ses

a. a continuació ratllat, n la conferència tinguda lo die de hir.

a. a continuació ratllat, havia tingut notícia.
b. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1009.

senyories com sa magestat havia fet nominació de son llochtinent y capità general per esta província del senyor duch de Mercocur, par de França. Y dient assò donà a ses senyories dos cartas, la una de sa magestat y l'altra del excel·lentíssim senyor Le Tellier, son secretari, les quals manaren ser assí insertades y cusides, signades de lletras A, B. A tot lo que ses senyories respongueren ab gran demostració de alegria de la mercè que sa magestat havia fet a esta província. // 616*v* // Y després de moltas altras paraulas de alegria y compliment dit senyor de Marca se despedí y fonch acompanyat fins al cap de la escala de la dita present casa ab la forma acostumada.

Juliol MDCXXXXVIIII.

Dijous, al primer. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutedà honrrat de Barcelona, scrivà de manament y scrivà major de la General Governació, lo qual donà y entregà a ses senyories un acte clos y per ell auctenticat dient ser la revocació feta per lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biurre y de Margarit, governador del present Principat, anat vice-règia, acerca del contengut ab la embaxada de part de ses senyories a dit senyor governador feta a quatra de maig pròxim passat y del corrent any 1649 acerca de la captura feta de la persona de Antoni Isanta y Cavera. Lo qual acte de revocació manaren ésser cusit en lo present dietari, signat de lletra A. En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Salvador Pujalt, corredor públich y jurat del General y present ciutat, ha fet relació a ses senyories com ell ha encantat y subastat per los llochs sòlits y acostumats de la present ciutat tots los censos y delmes que foren del dit Miquel Joan Magarola, òlim regent de Cathalunya, los quals vuy té y posseheix lo General de Cathalunya en virtut de la resolució pressa per los brassos generals. Hi·s reban dits a la present ciutat de Barcelona y pla de Nostra Senyora del Port. Y no obstant que han comparegut moltas personas que[a] // 618*r* // han dada dita en aquell, emperò ningú ha comparegut que·y haja dada major dita que[b] Sastre, lo qual hi ha dit cent lliures per quiscun any. Axí que, com a més donant y offerint, li ha lliurada la acta fiscal per lo dit temps de tres anys a rahó de ditas cent lliuras per quiscun any. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, en què foren presents per testimonis Hieròmim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona. Com estas y altres cosas estan més llargament contengudas en lo acte de dit arrendament continuat en lo llibre de Deliberacions, so és, la present jornada al que lo ha relació.

a. a continuació una revocació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1009.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 8 mms.

Divendres, a II de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Y en dita conferència assistiren les persones de la junta del batalló per tractar en ella de algunes cosas concernents lo benefici de dit batalló.

618*v* Dilluns, a V de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis consernents lo beneffici de la província.

Dimars, a VI de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die, constituït personalment en la scrivania major del General de Cathalunya Jaume Guiot, porter real, ha fet relació com ell, de orde y manament dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, se conferí dijous pròxim passat, que contàvem al primer del present y corrent mes de juliol, dins lo castell o fortalesa de Rossas, hont demanà lo cabo qui governava dita plassa. Y que li fonch respost que lo senyor marquès de la Fara no·s trobava en dita plassa y que governava en lloch seu lo senyor de Marxer, al qual donà y entregà en ses mans pròpias una carta original de sa magestat christianíssima, la qual li havian donada los molt il·lustres senyors deputats per a què la donàs y presentàs a sa merçè o a la persona qui governaria dita plassa de Roses. Còpia de la qual carta real està assí originalment cusida, traduïda de llengua francesa en cathalana, signada de lletra A. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari. En què foren presents per testimonis lo magnífich micer Barthomeu Soler, Hieròmim Galí y Miquel Marquès, notaris y ciutedans de Barcelona.[a] // 621*r* // Ítem, lo dit Joan Guiot ha fet altra relació com ell, a 3 del dit present y corrent mes de juliol, se conferí en la vila de Palamós, y arribat en aquella demanà lo cabo qui governava dita vila. Y li fonch respost que lo cabo no·y era y que lo qui governava dita plassa ere monsiur de Vilarcel, al qual donà y entregà en ses mans pròprias altra carta original de sa magestat christianíssima, la qual li havia donada los dalt dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya per a què la donàs y presentàs a

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1010.

sa merçè com a cabo que governava dita plassa, com ab effecte le·y presentà. Còpia de la qual carta real, traduÿda de llengua francesa en cathalana està assí originalment cusida, signada de lletra B. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari, en què foren presents per testimonis los dalt dits micer Bartholomeu Soler, Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris ciutedans de Barcelona.

Dimecres, a VII de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories ordenaren al magnífich Agustí Dalmau, ciutedà honrat de Barcelona y síndich del General, se confarís en presència del il·lustríssim senyor bisbe de Coserans, conseller ordinari en son consell de stat, visitador general en la província de Cathalunya, qui habita en la plassa de Sancta Anna y devant la font és en dita plassa, al qual donà //621*v*// en sas mans pròprias la carta original de sa magestat, lo qual és vinguda remesa a ses senyories. La qual carta ses senyories han manat traduhir en llengua cathalana, la qual traducció està assí originalment cusida, signada de lletra A. E aprés, tornat dit síndich lo mateix dit die en lo consistori de ses senyories los féu relació com ell havia donada la dalt dita carta al dit il·lustríssim senyor bisbe de Coserans, trobat en sa casa, en ses mans pròpries. En aquest mateix die ses senyories dels senyors deputats y oÿdors reberen en llur consistori de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Francesch Sangenís, ciutedà, y Narcís Ramon March, donsell, una embaxada, la qual explicaren primer de paraula del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Considerant los consellers d'esta ciutat, com ha pares de república, lo miserable stat d'ella y de tota Cathalunya en rahó dels preus tant execius que totes les coses an pres, y assenyaladament la moneda de or y plata, y que cada die va cudint aquest mal, y de les diligències que per al bon acert de la cosa an manat fer an trobat que la principal causa que ha occasionat esta desdicha és la entrada en aquestos Principat y comptats de les robes obrades y altres coses supèrflues que venen defora regne, y confiant que aquest dany y la utilitat que·s seguirà de la prohibició d'elles experimentarà vostra senyoria ab la informació[a] //624*r*// que suplican mane rèbrer, y rebuda tingue a bé que ab crides públiques aparexerà exceptuarne, esperant del ser y attenció té vostra senyoria al benefici de la cosa pública ho manarà axí disposar, que·u rebran a singular merçè de vostra senyoria.»

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1011.

E ses senyories respongueren que mirarian ab molt gran attenció lo contengut ab dita embaxada y que procurarian donar gust en tot quant fos possible a dita ciutat.

Dijous, a VIII de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories de part del molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona los reverents senyors Pere Morell, sacristà y canonge de dita Seu, y Guillem Dusay, canonge de dita iglésia, los quals de paraula supplicaren a ses senyories lo mateix que lo die de ahir la present ciutat suplicà a ses senyories ab la embaxada que, de part de aquella, fonch reportada a ses senyories per medi del senyor Francesch Sengenís, ciutedà, y Narcís Ramon March, donsell. Al que ses senyories respongueren que ells procurarian ab totas veras donar gust a dit molt il·lustre Capítol. En aquest mateix die Francesch Meliés, retorsador de seda, ciutedà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal de Sanct Antoni de la present ciutat, constituït //624*v*// personalment en lo consistori de ses senyories, renuncià en mà y poder de ses senyories lo dit offici que ell obté de guàrdia ordinària del dit General en dit portal de Sant Antoni en favor de Joan Henrrich Brodador, ciutedà de dita ciutat, supplicant a ses senyories que attès dit offici és dels vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar fossen servits admètrerli la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joan Henrich, attès que li ha feta venda de aquell, que ell ho rebrà de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los era lícit y permès, en què foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Jaume Cases, velluter, y Hierònym Galí, notari, ciutedans de Barcelona.

Divendres, a VIIII de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donsell, y Joseph de Navel, ciutadà, la embaxada del tenor següent.

«Molt il·lustre senyor. Per part dels molt il·lustres senyors consellers». *Inseratur ut in papiro signato littera A.*

E oÿda dita embaxada ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors que estimaven molt a dit molt il·lustre[a] //627*r*// bras militar la mercè los feyan y que ells procurarian ab totas veras donar-los gust en tot lo que sie possible.

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1012.

[*1649*]

En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors Francesch Puigjaner, donsell, y Joseph Damians, ciutedà, enviaren al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, don Joseph de Biure y Margarit anant vice-règia als molt magnífichs doctors de la Real Audiència, estant totas las tres salas juntes en casa de dit senyor governador, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. La magestat christianíssima del rey y senyor». *Inseratur ut in papiro signato litera A.*

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en son consistori com ells se eran conferits en casa del dit molt il·lustre senyor governador. Y arribats en ella, dos aposentos abans de entrar en la sala hont estava dit senyor governador juntament ab los magnífichs doctors de las tres salas, los són exits a rèbrer dos dels dits magnífichs doctors de la Real Audiència hi·ls han acompanyats fins dita instància hont estaven tots junts, los quals estaven assentats ab ses cadiras, presidint lo dit senyor governador, y tots los demés senyors de les tres sales assentats en a la mà esquerra de dit senyor governador, en sas cadiras, y entrats ells dits embaxadors se són *//627v//* assentats en sas cadiras, que estaven a mà dreta de dit senyor governador. Y assentats en esta forma y fetas les degudes cortesias han explicat llargament dita embaxada a dit senyor governador y demés senyors de la Real Audiència, que com dit és y com tots los de les tres salas. Y aprés de explicada han entregat en mà de dit senyor governador aquella en scrits, juntament ab la carta original de sa magestat mencionada en dita embaxada, si y conforme per ses senyories los ere estat ordenat. Al que dit senyor governador los ha respost que tant sa senyoria com lo Real Consell estaven molt atents a cumplir los ordes de sa magestat y que axí tindran tots molt gran attendència altra carta real, y al demés contengut en la embaxada per desijar tots acudir a la complecència y gust dels consistoris en lo que·ls sie possible. Y obtinguda dita resposta se són despedits y són estats acompanyats per dos dels dits magnífichs doctors de dita Real Audiència al cap de la escala. Y perquè·s tinga notícia del contingut en la carta de sa magestat, ses senyories han manat ser assí continuada còpia de aquella, traduhida de llengua francessa en cathalana, la qual còpia està assí originalment cusida, signada de lletra B.

Dissapte, a X de juliol, MDCXXXXVIIII. Festa del gloriós sanct Christòphol. En aquest die mossèn Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant[a] *//629r//* durant lo impediment de mossèn Francesch Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com ell, en virtut del pacte despedit a 13 de mars, 1649, per a col·lectar las terses de janer, febrer y mars, abril, maig y juny, juliol, agost y setembre y octubre, nohembre y desembre, 1648, se conferí entre altras taules en la de Perpinyà. Y demanant los diners de ditas tersas a Andreu Bonet, receptor del General de dita vila de Perpinyà y sa col·lecta, li respongué que ell estave y aparallat de entregar-li tots los diners que montaven ditas tersas ab moneda de Rosselló, que ere la mateixa que ell havia cobrada dels demés receptors de la col·lecta, y que quant no se havia de aguardar fins que la agués poguda cambiar ab moneda de Barcelona, per quant li demanaven deu per cent de interès de cambiar-la y que per no donar tant gran dany al General, ell procurara tenint temps de vèurer si porà trobar persona que sens interès le·y cambiàs, al que ell dit Closa li respongué que ell procuràs en lastre perque ell no podia rèbrer sinó moneda de Barcelona. De la qual relació han manat ses senyories en done còpia auctèntica al procurador fiscal del General.

Dilluns, a XII. En aquest die, essent present en lo consistori dels senyors deputats Onofre Massanés, mercader y sobrecullidor del *//629v//* General de la part de ponent, qui és estat enviat al encant per ses senyories, al qual en presència de tots y del scrivà major del dit General li fonch dit y ordenat per lo senyor deputat ecclesiàstich en nom y per orde del consistori que encontinent vage a col·lectar la tersa de janer, fabrer y mars proppassat y done tota satisfacció de aquella en conformitat y conforme disposan los capítols de Cort, y que axò mateix a cetero puntualíssimament col·lecte las tersas que per avant cauran y pague y conte aquells en la forma y modo que disposan los capítols de Cort y la visita del General proppassada, que axí tot se li ordena per part de dit consistori, qual axí mateix ha ordenat al scrivà major ho continuàs tot en dietari.

Dimecres, a XIIII de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die lo reverent Jaume Mèlich, prevere, doctor en sacra theologia, rector de Rubí, obtenint lo offici de altre dels ajudants del racional del dit General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de altre dels ajudants del racional, drets y emoluments de aquell, que ell obté en favor de mossèn Joseph Mèlich, ciutedà honrrat de Barcelona, son nebot, supplicant a ses senyories que attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar fossen

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1012.

// 630r // servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit mossèn Mèlich, son nebot, lo que rebrà de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant podien y per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren presents per testimonis Jaume Casas, valer, Francesch Blanch, negociant, y Hierònym Galí, notari, ciutedans de Barcelona, personalment en lo consistori de ses senyories. Lo doctor en arts y en medicina Luís Brossa ha fet relació mitgensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Francesch Carreras, guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, està malalt en lo llit ab febra contínua en parill de sa vida, per ocasió de la qual no li és possible. En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor en arts y en medicina Luís Brossa, ha fet relació mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Francesch Carreres, guarda ordinària del General, en lo portal Nou de la present ciutat, està malalt en lo lit de febra contínua en parill de sa vida, per occasió de la qual no li és possible poder acudir a la obligació de son offici. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dijous, a XV de juliol, MDCXXXXVIIII. En aquest die, cerca de las dotse horas abans mitgdie, estant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats disgregats y tenint notícia que en la tarda de dit die no·s juntaria // 630v // per rahó de ser feriat y desijant lo devall scrit fer acte de renunciació del offici que·s mencionarà avall, per ço Pau Ribas, negociant, residint en Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Francesch Carreras, sastre, ciutedà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Diego Vilaseca, notari públich de Barcelona, a X del present y corrent mes de juliol, 1649, que està assí originalment cusida, signada de lletra A, en dit nom, constituït devant lo molt il·lustre senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer, deputat ecclesiàstich, tocat un quart per la una hora passat mitgdie, personalment trobat en una de las estàncias de la casa del palau del rey hont fa sa habitació, à notificat a sa senyoria com lo dit Francesch Carreres, són principal, està desganat en lo llit. Y per consegüent, attès que lo dit offici de guarda ordinària del General en dit portal Nou que dit son principal obté és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, renunciava lo dit offici en mà y poder de ses senyories en favor de Jacinto Carreres, fill de dit son principal, supplicant a sa senyoria fos servit admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Jacinto Carreres, fill de dit son principal, que ell en nom de aquell ho rebrà de sa senyoria a singular favor y mercè. E lo dit senyor deputat ecclesiàstich repongué que admetia la dita renunciació si y en quant podia y per capítols de Cort li era lícit y permès, ab què en aquell punt, que com dit és havia tocat un quart per la una, dit Francesch Carreres, son principal, fos viu. En què són estats presents per testimonis lo magnífich senyor Pere Pont, de Osseja, donsell, y Isidoro Fort, criat de dit senyor deputat ecclesiàstich, y Miquel Marquès, notari, lo qual, com a substituït del scrivà[a] // 633r // major del dit General, entrevingué en dita cosas.

E aprés, anant continuant dit acte y prosseguint aquell, lo dalt dit Pau Ribas, en lo mateix nom, constituhit personalment en presència del molt il·lustre senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, oÿdor ecclesiàstich, trobat en una de las estàncias de sa casa que té y habita en lo carrer de la Font de Sant Honorat, junt la casa de la Deputació, que ere poch abans de tocar dos quarts de la una hora passat mitgdie, al qual, en lo nom sobredit, ha renunciat dit Pau Ribes en dit nom, en mà y poder de sa senyoria, lo dit offici de guarda ordinària del portal Nou en favor de dit Jacinto Carreres, fill de dit son principal, de la mateixa manera y conforme està llargament tocat ab la notificació y renunciació en rahó de aquell feta en primer lloch devant del senyor deputat ecclesiàstich. Y dit senyor oÿdor ecclesiàstich respongué que sempre que dit Francesch Carreres en aquell punt, que ere ans de tocar dos quarts per la una hora, fos viu, admetia la dita renunciació si y de la matexa manera que la havia admesa lo senyor deputat ecclesiàstich. En què foren presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, Isidro Baró, studiant en gramàtica, y dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en dit acte com a substitut de dit scrivà major.

E poch aprés y casi encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que de sobre és continuat y proseguint aquell lo dalt dit Pau Ribes, en dit nom, constituït personalment en presència del molt il·lustre senyor Joan de Malgar, deputat militar, y trobat en sa casa, situada en lo carrer de'n Copons de la present ciutat, en lo nom sobredit ha renunciat, en mà y poder de dit senyor deputat militar, lo dalt dit offici en favor del dit Jacinto Carreres si y de la manera y ab la mateixa forma y ab la mateixa notificació y renunciació de aquell feta als demés senyors desobre nomenats consistorial. Al que dit senyor deputat militar ha respost lo mateix que los dalt dits sos companys havian respost, ço és, que ad-

a. a continuació una renuncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1012.

metia la dita // 633v // renunciació si y en quant podia y per capítols de Cort li ere lícit y permès ab què en aquell punt, que eren dos quarts y mitg de la una hora passat mitg die, dit Francesch Carreres, son principal, fos viu. En què foren presents per testimonis lo senyor Francesch de Malgar, donsell, aguasil ordinari de sa magestat, Jaume Cases, velluter, y lo dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en lo nom sobredit.

Y encontinent, passant avant lo present acte, lo mateix dalt dit Pau Ribes, en lo nom sobredit, constituït personalment devant y en presència del molt il·lustre senyor Hierònym Pastor, deputat real, trobat en sa pròpia casa que habita en lo carrer de la Portaferrissa, àlias dit del Marquès de Aytona, y en lo mateix nom, ha renunciat en mà y poder de dit senyor deputat real lo dalt premencionat offici en favor del dit Jacinto Carreres, fill del qui obté aquell, si y de la manera mateixa y ab la mateixa notificació y renunciació de aquell feta als demunt nomenats senyors consistorials, sos companys. A tot lo que dit senyor deputat real ha respost que admetia la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort li ere lícit y permès, ab què lo dit Francesch Carreres, son principal, qui obtenia dit offici, fos viu en aquell punt que tocaven tres quarts per la una hora passat mitg die dit Francesch Carreres son principal fos viu. En què foren presents per testimonis lo senyor Francesch de Malgar, donsell, aguasil ordinari de sa magestat, Jaume Cases, velluter, y lo dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en lo nom sobredit.

Y encontinent, passant avant lo present acte, lo mateix dalt dit Pau Ribes, en lo nom sobredit, constituït personalment devant y en presència del molt il·lustre senyor Hierònym Pastor, deputat real, trobat en la pròpia casa que // 634r // habita en lo carrer de la Portaferrissa àlias dit del marquès de Aytona, y en lo mateix nom, ha renunciat en mà y poder de dit senyor oÿdor real lo dalt premencionat offici en favor del dit Jacinto Carreres, fill del qui obté aquell, si y de la manera mateixa y ab la mateixa notificació y renunciació de aquell feta respective als demés senyors consistorials, sos companys. A qui dit senyor oÿdor real ha respost lo mateix que los demés, ab què lo dit Francesch Carreres, son principal, fos viu en aquell punt que tocava la una hora passat mitgdie. En què foren presents per testimonis Thomàs Palau, ataconador, Benet Regalta, criat de dit senyor oÿdor, y lo dit Marquès, notari, entrevenint en lo nom sobredit.

Y finalment, passant avant lo present acte, lo dit Pau Ribas, en lo nom sobredit, constituït personalment en presència del molt il·lustre senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar, trobat en sa casa que habita en lo carrer dit dels Castell de la dita present ciutat, y en lo mateix nom, ha renunciat en mà y poder de dit senyor oÿdor militar lo dit offici en favor del sobrenomenat Jacinto Carreres, fill del dit Francesch Carreras, qui obté aquell, si y de la mateixa manera y ab la mateixa notificació y renunciació de aquell feta respectivament als demés senyors consistorials, sos companys. A tot lo que dit senyor oÿdor ha respost lo matex que los demés senyors consistorials, sos companys, ab què lo dit Francesch Carreras, son principal, fos viu en aquell punt que eren dos quarts per las duas horas passat mitgdie del mateix dalt dit die. En què foren presents per testimonis // 634v // Jacinto Targaró, garbellador, Joseph Mateu, baxador y paraire, ciutedans de Barcelona, y lo dit Miquel Marquès, notari, entrevenint en assò com dalt se diu en nom y com a substituït del dit scrivà major del dit General. *De quibus,* etcètera.

Divendres, a XVI de juliol MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories anaren en la matinada consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas (tocants) al beneffici de la província.

Dimecres, a XXI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General han donat y entregat a ses senyories un vot per ells y altres doctors aplicats fet acerca del[a] // 638r // contengut ab la embaxada de part de la present ciutat feta a ses senyories a set del corrent. Lo qual vot manaren ses senyories ser continuat en lo present dietari. Y és del thenor següent:

Vot de assessors y doctors aplicats: «En lo fet consultat». *Inseratur ut in papiri signato litera A et postea consuatur originaliter.*

En aquest mateix die ses senyories reberen en llur consistori una carta del senyor secretari Tellier de sa magestat, lo qual manaren traduhir. Y traduhida, de la manaren continuar en lo present dietari, y està originalment cusida, signada de lletra B.

Dijous, a XXII de juliol MDCXXXXVIIII. Die de sancta Magdalena.

a. a continuació un vot i una carta, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1013.

Divendres, a XXIII. En aquest die ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari sots jornada del primer de juliol, 1648. Als quals, junts en consistori, fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

638*v* «Molt il·lustre. Per part dels molt il·lustres senyors consellers». *Inseratur ut in papiro signato litera A.*

E la dita Trentasisena, després de molt batuda y conferida la matèria per molt llarch spay de temps y oÿts molts y vàrios discursos dels qui assistiren en ella, considerant finalment que lo que·s demanave per part dels senyors consellers té encontra ab notorietat a les generals constitucions de Cathalunya, y que encara de qui mateix resultarien molt grans y notables danys als drets de las generalitats de aquest Principat y comptats a què deven los senyors deputats atténdrer y obviar-los per la institució y obligació de sos officis, que per ço, dits senyors deputats procuren tenir una conferència ab los dits senyors consellers de esta ciutat y en ella representar-los las difficultats que en lo referit occorrent y la impossibilitat tenen de poder conformar-le en lo que se'ls és demanat per part de dita ciutat, supplicant a ses senyories dels senyors consellers tinguen per escussats als deputats en la rahó referida, en conformitat de la qual aconsella també la dita Trentasisena als dits senyors deputats que lo sobresegan en la informació de què·s fa menció en la proposició y a tot lo demés dependent de aquella per las mateixas causas sobreditas.[a]

640*r* Disapte, a XXIIII de juliol MDCXXXXVIIII En aquest die vingueren en la present casa los senyors consellers de la present ciutat, hont tingueren conferència ab los senyors deputats per lo effecte de la última Trentasisena.

Dimars, a XXVII. En aquest die los senyors deputats ecclesiàstich y militar y tres senyors oÿdors, per medi de Joseph Cortès, enviaren a dir al senyor deputat real fos servit de venir a consistori per negocis convenients al servey del General. E dit senyor deputat real, per medi del mateix Cortès, verguer, los envià de resposta dient que fossen servits tenir-lo per escusat perque no podie venir, per occasió que la sa mare estave agonisant extremunsiada, y que axí li ere totalment impossible poder venir per ara. E successivament, després de dita resposta, votant lo consistori sobre lo fet del vot dels magnífichs assessors y advocat // 640*v* // fiscal del General y altres doctors aplicats, que està continuat en dietari sots jornada dels vint-i-hu del corrent, foren de parer, ço és, los senyors deputats ecclesiàstich y militar y oÿdor real, que no obstant la resolució que·s prengué en la Trantasisena tinguda als vint-i-tres del mateix, que no-res-menys se rebés y reba la informació de què·s fa menció en la proposició de dita Trentasisena. Y specialment se diu en lo dit vot de dits magnífichs assessors y doctors consultats. E los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar foren de vot que se aguardàs que fos en consistori lo senyor deputat real antes de pèndrer resolució alguna en la dita matèria, perque ere bé que tots hi fossen. De las quals cosas manaren tots dits senyors sinch consistorials respective se'n fes nota en lo present dietari per lo scrivà major del General.

Dimecres, a XXVIII. En aquest lo senyor deputat real, per occasió del enterro qui vuy mateix a las onse horas se ha de fer per la mort de la senyora Agnés Pastor, viuda, sa mara, ha enviat a dir al consistori per medi del doctor micer Gerònim Pastor, assessor, y Joseph Ximenis, ciutedans, com entenia fer-la enterrar lo die mateix per ésser ja morta del die de aÿr, suplicant al consistori tingués a bé de honrar-lo en la forma que·s costum. E ses senyories, volent en açò procehir ab satisfacció y vist[a] // 644*r* // un exemplar continuat en dietari sots jornada de vint-i-set de maig, 1632, y per encara per a de algunas personas cridadas y officials, mestres de la present casa, acordaren anar a tenir lo dol lo mateix die present en casa del dit senyor deputat real en la mateixa forma que·s féu dit die de XXVII de maig MDCXXXII. En exequució de la qual resolució pararen aquí mateix ses senyories de la present casa, tocades les deu hores del matí, y enaren consistorialment, ab lo porters y masses devant, cubertas de dol, y dits porters ab gramallas, acompanyats ses senyories de molts officials del General en la casa del senyor deputat real per occasió del dol de dita sa mare, que era morta lo die abans. Y en aquest die la enterraren, en la qual casa estigueren tenint dit dol fins a tant foren tornats los del enterro, com és acostumat. En aquest mateix die, tocades las dotse horas y tornats los senyors deputats de la casa y dol del senyor deputat real, los aguardaven en la present casa mossèn Joseph de Navel, ciutedà, y mossèn Narcís Ramon March, donsell, embaxador, com digueren ésser de la present ciutat. Los quals, assistits de la presència de Diego Vilaseca, notari de Barcelona y síndich de dita ciutat, constituïts personalment devant los senyors deputats y oÿdors en la sala del consistori de ses

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1014.

a. a continuació dues deliberacions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1014.

senyories, absent de aquell lo senyor deputat real, los explicaren primer de paraula y donaren aprés en scrits la embaxada y deliberació del savi Consell de Cent que estan assí originalment cusidas, signadas de letras A, B. De la // 644*v* // presentació de las quals scripturas succesivament lo dit síndich de dita ciutat requerí ne fos llevat acte, a la notificació de las quals respongué lo consistori per paraula del senyor deputat ecclesiàstich que quant al comú li aturaran lo temps de la constitució per a respòndrer y quant al particular que no·ls correga fins que·ls sia donada còpia de las ditas scripturas, a qui féu de dits consistorials. De totes les quals cosas axí fetas en fonch llevat lo present acte per Hierònym Galí, notari, entrevenint en açò en nom y lloch del scrivà major del dit General. Presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Jaume Cases, velluter, ciutedans de Barcelona. E successivament, lo mateix die, entre las quatra y sinch hores de la tarda, constituït personalment lo dalt dit síndich en la presència dels dits senyors sinch consistorials, ço és, deputats ecclesiàstich y militar y tres senyors oÿdors consistorialment estavan dins la sala de son consistori, y present en açò Joan Pau Bruniquer, scrivà major, lo dit síndich de dita ciutat entregà, lo féu entregar per dit scrivà major a cada hu dels dits senyors sinch consistorials, una còpia de la suplicació que vuy a migdie altrament és estada presentada a sa instància al consistori. E rebuda dita còpia per quiscun de dits senyors consistorials respongueren que se aturaven lo temps de la constitució per a respòndrer, de la qual resposta // 645*r* // manaren ses senyories y de la entrega de dita scriptura requerí dit síndich de dita ciutat ne fos levat lo present acte, lo qual és estat axí rebut per dit scrivà major. Presents per testimonis Joseph Cortès, valer, y Montserrat Albià, passamaner, ciutedans de Barcelona.

E després, als XXX dels dits més y any, cridat en consistori Miquel Marquès, notari, entrevenint en açò en nom y lloch del scrivà major del dit General, y presents per testimonis Montsserrat Albià, passamaner, y Joseph Blanch, negociant, ciutedans de Barcelona, los senyors deputats ecclesiàstich y militar y los senyors oÿdors ecclesiàstich y real personalment ajuntats en la sala de son consistori, y essent absents d'ell los senyors quatre consistorials junts, y representantse, fents lo consistori respòndrer a la scriptura que instant lo sýndich de la ciutat los fou presentada als vint-y-vuit del corrent, han donat y entregat a dit Marquès, notari, en presència del mateix dit síndich de la ciutat, qui també en asò s'és trobat present, dos scripturas, en lloch y per resposta de la dita que·ls ere estada presentada, que són del thenor següent: «Satisfan los deputats y oÿdors del General de Cathalunya al paper de dits presentat als vint-i-vuit del present y corrent mes de juliol Diego Vilaseca, síndich ordinari de la present ciutat. Y al dit y exposat en dit paper diuen y responen lo que han respost als molt il·lustres senyors consellers per occasió de la embaxada als dits reportada de orde dels dits senyors consellers conforme avall *de verbo ad verbum* se insterà, y que no sie // 645*v* // clos lo acte de dita scriptura sens inserta de la present resposta».

Segueix-se la resposta o embaxada tramesa als senyors consellers de què desobre se fa menció.

«Molt il·lustre senyor. Responent los deputats y oÿdors del General de Cathalunya a la embaxada que per part de vostra senyoria y del savi Consell de Cent[a] als 28 del corrent los fou presentada, representan a vostra senyoria que en son ànimo ha estat sempre constant lo fervor de la utilitat y estimació de la província, lo qual no·s facilita de què·s consultàs als magnífichs doctors, advocat fiscal de la present casa y doctors aplicats lo medi que vostra senyoria nos proposà de la prohibició de la entrada de les robes forasteras, attès aquella se pretenia demanave la necessitat pública ocasionada del incessable augment de les monedes de or y plata en la present província. Y si per lo sobredit efecte del calamitós estat de aquella, resultat de dita causa, se podria rèbrer informació y zelant lo estat de la present casa per evitar los prejudicials exemplars que aquella podria aportar a la inveterada consuetut de la inviolable observança de nostre dret municipal, ademés de aquella directament le dirigia a la distrucció dels drets de la Generalitat en què està fundada ha conservació de les lleys, privilegis y immunitats de la // 645*r* // pàtria, llustre de la província y obligació de nostres officis, considerant majormanet que dit medi de prohibició del ingrés de robes forasteres conté en si graves y molt provables dubitats si subvindria exacta y sufficientment a la necessitat preponderada, perquè tal vegada, fent-se illusori lo medi, no restà·s frustrada la bona intenció, no satisfent-se a la necessitat pública y restant perduts los drets de la Generalitat, les quals rahons ponderades per vostra senyoria ab son savi y madur accent esperam li satisfaran la admiració que han tinguda de nostres accions, tant notoris y eficassos reparos nos persuadiren justament consultar nostre ordinari consell de la Trentasisena, per a què ab rahons polítiques y convenients al estat present y incolumitat de la present casa discorreguessen sobre un article de tanta importància y de tant prejudicials conseqüències, de la discusió de les qual han restats

a. a continuació ratllat, inseratur ad literam usque dicendum ad finem inclusive qua inseta venit dicendum.

nostres ànimos fins vuy indecissos. En lo qual, aprés que de la informació que de consell de nostres assessors y advocat fiscal y doctors applicats se reba, esperam la averiguació de la necessitat urgent, sufficiència y aptitut de dit medi per a la subvenció de la cosa pública. Per ço, avem determinat ab tota circunspecció y vigilància fer rèbrer aquella, del que suplicam a vostra senyoria se servesque donar-ne avís al savi Consell de Cent perquè sia notòria quant conforme és nostra intenció a la utilitat y bé comú del present Principat y comptats. De las quals coses, axí com és dit fetas manaran ses senyories ne fos, com ne és estat, llevat lo present acte. Present dit Miquel Marquès, notari, qui entrevingué en ell en nom y lloch del dit scrivà major, y presents //645*v*// també per testimonis los sobre nomenats».

Dijous, a XXVIIII. En aquest die Jaume Soler, porter real, tornat de aportar las cartas de sa magestat per a què las presentàs originalment a las personas a qui anavan dirigidas, de què n·i ha còpia assò traduhidas de francès en cathalà signadas de lletras A, B, C, D, féu relació a ses senyories en consistori haver-les presentades. Ço és: a XI de juliol, 1649, la que anave al senyor de Marseri, trobat dit die personalment en la vila de Montblanch. Ítem a 13 de dit mes presentà personalment altra letra real a musur Gaston, qui vuy governa la plassa de Constantí y Salou. Ítem, que a 17 de dit mes y any donà y entregà altra carta de sa magestat a musur de Santa Coloma, governador de la plassa de Flix, trobat personalment dins dita plassa. Ítem, que a 19 de dit mes y any presentà altra carta als balle y jurats de la vila de Móra, los quals digueren farien la diligència en presentar al capità, attès no·s trobave dit capità en dita vila, de la qual carta no hi ha assí còpia perquè la carta se havie de remètrer a dits jurats per a què la fessen presentar al cabo qui estave alojat en aquella vila. Ítem, a 22 de dit mes y any presentà altra carta a monsur Pontinet, vuy regint la plassa[a] //651*r*// de Escornalbou, trobat personalment en dita plassa. En aquest mateix die manaren ses senyories ésser cusidas en lo present dietari las cartas de sa magestat, que estan signadas de letras A, B, las quals són còpias traduhidas de sos originals que ses senyories han enviat a la junta del batalló, attès que la matèria d'ellas toca a la dita junta per a què aquelles las puga fer presentar a monsur de Marsín y a monsur de Besons.

Divendres, a XXX de juliol. En aquest die, en la matinada, los senyors deputats ecclesiàstich y militar, y senyors oÿdors ecclesiàstich y real y demés absents del consistori y present casa, per medi dels senyors don Aleix de Semmanat y Joseph Ximenes, ciutedà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat la embaxada que està continuada en lo present dietari en jornada de 28 del corrent, que conté la resposta fa lo consistori a la escriptura a ses senyories presentada a instància del síndich de la ciutat en dita jornada de dit die de vint-y-vuit del corrent, que comensa: //651*v*// «Molt il·lustre senyor: Responent los deputats y oydors del General de Cathalunya a la embaxada» etcètera. No se insertan por estar insertada en dita jornada de 28 a la qual se ha relació.

Disabte a XXXI. En aquest die, constituït personalment, tocades las deu horas abans mitgdie, lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, se ha fet relació a ses senyories com ell s'és conferit en casa del senyor Jaume Bru, regent la Real Thesoraria, al qual ha trobat en un aposento de les cases hont està situades al cap del carrer de Moncada de la present ciutat. Y ha donat y entregat la carta que ses senyories havian rebuda de sa magestat, còpia de la qual carta real està assí originalment cusida, signada de lletra A, traduhida de llengua francessa en cathalana. La qual carta real original, aprés de aver-le·y donada en ses pròpries mans, que eren entre las nou y deu de la dita matinada, ha fet de resposta dit senyor thesorer que besave a ses senyories les mans y que·s posava la dita carta de sa magestat sobre son cap, y que ell ho tractaria ab lo consell y que lo més prest poria serviria a ses senyories. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari[a].

653*r* Agost MDCXXXVIIII.

Dilluns, a II. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors don Pau de Boquet y Joseph Miquel Quintana, ciutedà, los quals de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat reportaren a ses senyories la resolució feta en lo savi Consell de Cent tingut a XXX de juliol pròxim passat acerca de la embaxada feta de part de ses senyories als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat lo mateix dit die, los quals senyors embaxadors la explicaren primer de paraula y aprés la lliuraren a ses senyories per scrits. Y és del thenor següent:

«*Die XXX mensis julii MDCXXXXVIIII.* Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: Que en rahó del fet proposat y res-

a. a continuació sis cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1016.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1018.

posta feta per los senyors deputats llegida al present Consell los senyors consellers cuyden de instar als senyors deputats se reba la informació mencionada en la proposició y ajunten los magnífichs assessors y advocat fiscal y doctors aplicats per dit effecte, y esta diligència fassen fer per medi del sýndich de la present ciutat, solicitant-ho cada die. Y si dins vuyt dies pròxims no la auran rebuda, y fetes les // 653*v* // diligències que en rahó d'ella se hauran de fer, proposen los senyors consellers aquest fet en lo savi Consell, en lo qual se pendrà la deliberació que aparexerà més convenir. Y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers als senyors deputats per un ciutedà y un militar per sa senyoria anomenadors».

Dijous, a V. En aquest die tornà en la present ciutat de Barcelona Joseph Compinyà, correu de cavall, lo qual a 16 de juny proppassat fonch enviat per compte de ses senyories y de la present ciutat de Barcelona a la cort de sa magestat christianíssima ab cartas de sas magestats y demés senyors de la cort. Lo qual donà y entregà a sas senyories dos cartas, una de sa magestat y altra del secretari Tellier que estan assí originalment cusidas, signades de lletras A, B. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, Francesch Asbert, porter real, ha fet relació a ses senyories com a 24 de juliol proppassat y del corrent any 1649 se trobà en la vila[a] // 662*r* // de Àger, y inseguint y posant en execució lo orde que ses senyories li havian donat donà y presentà a monsiur Cherellier de Austrin, governador de la plassa de Àger, una carta de sa magestat, la qual ere estada remesa a ses senyories per a què la·y fessen presentar, donant-li en sas mans pròprias originalment aquella, lo qual trobà dins plassa; còpia de la qual carta està assí originalment cusida, traduhida de llengua francesa en cathalana, signada de lletra C. E més, ha fet relació a ses senyories com als 26 del dit mes de juliol ell dit Francesch Asbert, porter real, trobant-se personalment en la ciutat de Balaguer, presentà a monsiur La Salle, governant la plassa de Balaguer, dos comptes de sa magestat los quals axí bé eren vingudas remessas a ses senyories per a què les hi fessen presentar, donant-li en sas mans pròprias originalment aquellas, lo qual trobà dins dita plassa lo dalt dit die; còpia de las quals cartas estan assí originalment cusidas, traduhidas de llengua francesa a cathalana, signadas de lletras D, E. En les quals relacions fetas per dit Asbert presents per testimonis Jaume Soler, porter real, Hierònym Galí, y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona.

a. a continuació cinc cartes i dues traduccions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1019.

Divendres, a VI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la // 662*v* // present casa, ab cotxos, en la casa dela bolla per la obligació que tenen de vèurer dita casa.

Dilluns, a VIIII. En aquest die lo reverent pare fra Hierònym Oriol, del orde de Nostra Senyora de Bonsuccés y prior de dit convent, constituït personalment en lo consistori de ses senyories com a procurador ab bastant poder de Joseph Oliver, obtenint lo offici de hu de las guardas ordinàries del General en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Francesch Joseph Fontana, notari públich de Barcelona, als 7 de febrer, 1645, com dit notari ab ses certifficatòrias lletras ne fa fe, que estan assí originalment cusidas, signades de lletra A, en dit nom, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària del dit General que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories en favor de Pau Fàbregues, passamaner, ciutadà de Barcelona, supplicant a ses senyories que attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Pau Fàbregas[a], // 664*r* // que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren que admatien la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Joseph Blanch, negociant, y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a XIII. En aquest die lo doctor en arts y en medicina Luís Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació mitjansant jurament en mà y poder de ses senyories, com Francesch Puig, obtenint lo offici de altra de les guardes ordinàries del General en la taula de la present ciutat, està en lo llit desganat de febra contínua ab perill de sa // 664*v* // vida y no li és possible poder acudir a la obligació de dit son offici, la qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

Dissapte, a XXI. En aquest die, en la matinada, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència per cosas consernents lo benefici de la província ab ses senyorias. Y estant tots junts en consistori en compa-

a. a continuació una procura, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1019.

nyia de totas les persones de la junta gran del batalló tingueren notícia ses senyories dels senyors deputats que lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Cosserans, venia en dit consistori. // 665r // Lo isqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdors ecclesiàstichs y militar, ab los porters y massas devant, y ab esta forma se'n entraren en consistori y estigueren assentats junt a la porta del archiu, fent dos alas, y en la que donava devés las finestras del carrer de sant Onorat seien los senyors consellers en forma de ciutat, comensant aquella lo dit senyor de Marca, y aprés sèien los dits senyors consellers per son orde, y a la altra part devés lo sortidor sèien los senyors deputats y oÿdors ab altra, estant assentat lo senyor deputat ecclesiàstich junt a dita porta del archiu fent cap, y després los demés senyors consistorials per son orde, y aprés estaven assentats les persones de la dita junta gran del batalló. Y estant assentats en esta forma dit senyor de Marca digué a ses senyories dels dos consistoris y a dits senyors de la junta del batalló la causa per la qual ere vingut. Y fonch que féu llarga relació de la victòria que lo il·lustríssim senyor comte de Har (...) havia tinguda contra del exèrcit del rey cathòlich en Flandes. Y també los féu llarga relació del bon estat ab què estaven les cosas de París. Y aprés de feta dita relació se despedí de dits dos consistoris y de dita junta y fonch acompanyat fins al cap de dita escala ab la mateixa forma que ere estat rebut, y aprés se'n tornaren en lo consistori dits senyors consistorials hont havien dexat los dits senyors consellers y ditas persones de la junta del batalló, los quals junts estigueren fins les dotze horas abans mitgdie tractant alguns negocis tocants a la bona administració del dit batalló. Y aprés de acabats dits senyors consellers foren acompanyats ab la forma acostumada.

665v Dijous, a XXVI. En aquest die, constituhit personalment en lo consistori de ses senyories Anthoni Nin, procurador fiscal del General, en presència del consistori dels senyors deputats y oÿdors del dit General, cridat en açò y pregat lo scrivà major del dit Nin, en dit nom, per observansa de la sentència de la visita del General publicada en lo any 1648 sobre la querela de número 33, presentà a ses senyories lo memorial dels sobresehiments de les causes[a] // 667r // de execucions del General que està assí originalment cusit, signat de lletra A. Y per donar compliment al disposat en dita sentència requerí dit Nin al dit scrivà major continue en dietari esta diligència sua.

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1022.

Dimecres, al primer. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los // 667v // porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab coxos, en la casa hont se exhigexen los drets del General per a complir a la obligació de son offici. En aquest mateix die ses senyories manaren continuar en lo present dietari un acte de revocació fet per lo magnífich Hieònym Romeu, ciutadà honrat de Barcelona, regent la vegaria de Barcelona, de un acte de arrest a instància sua fet a Paula Castanyera, viuda adroguera, qui estave en lo pla de'n Llull, attès que dit veguer no podia fer-lo llevar per anar assistint y fent assistència a un official del General; lo qual acte de revocació és assí originalment cusit, signat de lletra A.

Divendres, a III. En aquest die, Joseph Ureta, passamaner, ciutedà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Jaume Pau Oller, pagès, obtenint lo offici de altre dels taulers cullidors, receptors y credensers y guardes del General de la vila de Cardedeu, bisbat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Antoni Lleonart[a], // 669r // notari públich de la vila de Cardedeu, a 30 de agost pròxim passat, que·s assí cusida, signada de lletra A, com dit notari ab ses certifficatòrias lletras en fa fe, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de altre dels taulers cullidors, receptors, credensers y guardas del General de dita vila de Cardedeu en favor del honorable Jaume Esmandia, pagès de la vila de Cànoves, del qual lo dit Jaume Cavaller li'n ha fet venda, supplicant a ses senyories que attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Jaume Esmandia, que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, Hieònym Galí, y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona.

En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa en casa del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador vice-règia, lo qual per medi del magnífich Joseph Fita, scrivà de manament y scrivà

a. a continuació una revocació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1023.

major de la governació, los avia enviats a sercar. Y arribats en sa presència se assentaren en sas cadiras y allí tractaren de algunas cosas consernents lo benefici y conservació de la província. Y aprés se despediren de dit senyor governador. // 669*v* // En aquest mateix die, entrada de fosch, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters[a] y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, de dita present casa, y anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt illustres senyors consellers per cosas tocants al benefici y conservació de la província.

Disapte, a IIII. En aquest die, entre les dotse y una hora passat de migdie, partí de la present ciutat Antoni Caral[b], correu de cavall, despedit a tota diligència a la cort de París a instància de las dos casas de la ciutat y Deputació ab cartas per a sa magestat y demés senyors de la cort remeses a Joan Batista Monfar y Sorts, embaxador dels dits dos consistoris en dita cort.

Dimars, a VII. Lo senyor doctor Jaume Torra, degà y canonge de Urgell, promet als senyors presidents y junta del batalló y al[c] // 672*r* // scrivà major del General de Cathalunya que col·lectava en la diòcesi de Urgell totas las tatxas del estament ecclesiàstich tocant al batalló, juxta la còpia de la instrucció assí cusida, signada de lletra A, y altrament conforme han acostumat col·lectar los altres antecessors de dit son offici en dit bisbat, comensant lo càrrech de la exacció des del primer de octubre pròxim vinent en avant y que pagarà, cobrat o no cobrat, de sis en sis mesos comensant la primera paga al primer de abril mil sis-cents y sinquanta y la segona al primer de octubre del mateix any, y axí aprés consecutivament de sis en sis mesos. Declarant que la paga la haurà de fer en mateixa diòcesi de Urgell y que se li hagen de passar en compte tot lo que costarà ésserin exhigible, fetas emperò las diligències per sa part fins a invocació del bras secular. Y que també se li hage de passar en compte los gastos que·s faran per dit effecte, donant-li per son salari de dita exacció a rahó de dos sous per lliura, conforme és axí pactat. Y en esta conformitat promet atténdrer y cumplir-ho ab restitució de totas despesas. E per major luició del sobredit ne done per fermanses al doctor micer Joseph Torra, ciutedà de Barcelona, y Jaume Garriga, botiguer de teles, també ciutedà de Barcelona, y qualsevol d'ells a soles, y tots acceptan en la forma acostumada y se obligan axí principal com fermanses sas personas y béns *insolidum* com per deutes fiscals y reals ab totas renunciacions y submissions y demés // 672*v* // clàusules acostumades y ab jurament llargament. *Testes*: Firma de dit degà Torra, principal, y micer Joseph Torra; fermanças són Valentí Sirarenchs, cotoner, ciutedà, y Miquel Casas, cotoner, habitant en Barcelona. *Testes*: Firma de dit Jaume Garriga, qui firma en Barcelona, als 13 de dits mes y any; són Joseph Rol, negociant, Joseph Cortès, valer, y Miquel Marquès, notari, ciutedà de Barcelona.

a. a continuació repetit, consistorialment, ab los porters.
b. Caral *interlineat.*
c. a continuació una instrucció, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1023.

En aquest die ses senyories manaren continuar en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General lo qual és del tenor següent:

Vot dels assessors y advocat fiscal. «Per haver enviat lo senyor governador de Cathalunya ya a sercar lo oÿdor ecclesiàstich y dit que testificàs sobre un fet *de crimine leze magestatis primo capite* y recusant dit oÿdor ecclesiàstich, per ser consistorial, fer dita deposició, demana al dit oÿdor ecclesiàstich aiunte los magnífichs assessors y advocat fiscal, consulte als de la casa aquells si pot lícitament y sens prejudici del consistori pot testificar; y havent axí mateix enviat a sercar dit senyor governador al oÿdor real, lo que presument dit oÿdor que·s per lo mateix que ha enviat a sercar a dit senyor[a] // 674*r* // oÿdor ecclesiàstich, diu dit oÿdor que consulte axí mateix als dits assessors y advocat fiscal si pot anar a casa dit senyor governador sens prejudici dels dits y prerogatives del General.»

«Jhesús Maria. En los sobreconsultats fets per los il·lustres senyors ecclesiàstich y real, attès que los dits diuen en la consulta que se demana fasan testimoni y deporasan sobre un delicte de crim de lessa magestat en primer cap comés, los infrascrits assessors y advocat fiscal són de vot y parer que poden deposar en la dita qualitat del crim de lessa magestat en primer cap sens que deposant se fasa en contra a perrogativa alguna del General, y axí o aconsellen salvat compres, etcètera. Serra, assessor. Pastor, assessor. De Viladomat, *fisci advocatus.*»

Dimars, a VII. Lo senyor deputat real, constituhit en presència dels demés senyors deputats y oÿdors, absent lo senyor oÿdor militar, proposà a ses senyories que, considerant la relació feta per los senyors oÿdors ecclesiàstich y real en lo consistori acerca de ésser estats cridats per lo senyor governador de Cathalunya // 674*v* // per a testificar conforme lo paper consultat vuy, die present, ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la casa, que està cusit en dietari, que per so done cada hu de consistori son vot fahedor.

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1024.

Los senyors deputats ecclesiàstich y militar diuen que per haver enviat lo senyor governador de Cathalunya a sercar los senyors oÿdor Roger y Juliol per a què testificassen sobre un fet de *crimine leze magestatis in primo capite* y reparant de anar-hi sens primer consultar-ho ab lo il·lustre consistori, y consultat foren cridats los magnífichs assessors per a què sobre de aquest cas aconsellassen en scrits si podia contravenir a les prerrogatives que té dit consistori del General, los quals aconsellan com en son vot de dits assessors que per ço lo seguescan, y lo senyor deputat real, attès que lo negoci que·s tracta és molt grave y que encara se diu ésser contra lo oÿdor militar, qui no obstant que·n té plena notíca no se aporta ni dóna senyals de retirar-se, ab què se pot presumir de la innocència, que per ço se tingan brassos sobre lo fahedor y se'n done rahó al savi Consell de Cent ans de pèndrer-hi deliberació, no obstant lo paper consultat ab los magnífichs assessors y advocat fiscal; altrament protesta de sas diligències y de poder-ne haver rahó en son lloch y temps contra tots aquells a qui tocarà per ésser cosa tant prejudicial en esta casa y no trobar-se exemplar en ella algú, attenent en tot al major // 675*r* // servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y conservació de tota la província. Y lo senyor oÿdor Roger, attès lo proposat en dita proposició y consultat per lo il·lustre consistori ab los assessors y advocat fiscal y la resposta per aquells feta, és de parer seguir lo vot de dits assessors y advocat fiscal. Y lo senyor oÿdor Joan Juliol és de parer seguir en tot y per tot lo que per dits assessors y advocat fiscal és estat aconsellat, però per quant la cosa és tant grave com se deixa considerar que·s junten brassos i·s done rahó del dit fet. E los senyors deputats ecclesiàstich y militar diuen que per haver feta protesta lo senyor deputat real en son vot, que per ço se aturan lo temps de la constitució per a respòndrer. En tot lo que és estat present lo scrivà major del General y són estats presents per testimonis Hieònym Galí, notari, Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a VIII de setembre, MDCXXXXVIIII. Festa de Nostra Senyora. En aquest die, entre les quatra y les sinch horas de la tarda, // 675*v* // lo magnífich Francesch de Segarra, doctor del Real Consell criminal, se conferí en casa de Jaume Roca, qui té casa junt al palau del arcabisbe, en la qual molts cavallers y altras personas van a entretenir-se, hont estava lo senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar, ab altres cavallers. Lo qual dit senyor Sagarra, ab assistència del veguer d'esta ciutat, capturà a dit senyor oÿdor militar y aquell aportà en les presons comunes de la present ciutat. Y abans de tocades les oraciones, aprés de aver tingut ses senyories notícias de dita captura, se juntaren en la present casa y enviaren a sercar los magnífichs assessors y advocat fiscal per a consultar ab ells lo que devien fer y obrar aserca dita captura Y axí mateix cridaren dotse persones dels tres estaments per a tractar lo dalt dit succés. Y arribades ja algunes vingueren de part del senyor governador de Cathalunya lo noble don Francisco Calvo y de Gualbes y mossèn Joseph de Bassedas, donsell, los quals, entrats dins del consistori, donaren rahó a ses senyories de part de dit senyor governador havia fet capturar aquesta tarda lo senyor oÿdor militar per cosas tocants al servey del rey, nostre senyor, y a crim de leza magestat, y que demà de matí dit senyor governador enviaria dos doctors del Consell Real per a què donassen al consistori més extensa rahó de la causa de dita captura. E los senyors deputats, després de oÿda dia embaxada, respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que lo senyor governador los havia feta molta merçè en donar-los aquest avís y que tenian viu sentiment de que aqueix accident fos recaigut en persona de un consistorial. Y[a] // 677*r* // encontinent dits senyors embaxadors se despediren fetas les degudas cortesias. E immediatament acabaren de arribar los demés senyors cridats de la dita Dotsena, què són, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Àmer, lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, mossèn Onofre Siurana, canonge de Gerona; per lo estament militar, los senyors: don Francisco Sala, Francesch Puigjaner, don Aleix Semmanat, don Francisco Junyent; per lo estament real, los senyors: Joseph Damians, Francisco Móra, Francesch Sangenís, Rafel Cerdà. Los quals, eo la major part de aquells, que no·y vingueren tots, per faltar-n'y tres, que foren los senyors degà del Rossó, don Francisco Junyent y Francesch Sangenís, assentats en sas cadiras en la sala del dit consistori los senyors deputats los proposaren lo fet de dita captura y la rahó que de aquella avia donada lo senyor governador per medi de la embaxada // 677*v* // desobre continuada, fent-los axí mateix saber los exemplars de altras capturas de altres deputats que havian succheït, principalment la del deputat militar mossèn Francesch de Tamarit en lo trienni 1638 y la del abat ecclesiàstich lo abat de Galligans en lo trienni 1644, segons que dits exemplars los foren llegits. Y en esta conformitat supplicaren a dits senyors de la junta que en un cas com aquest tant grave y àrduo y de tant gran sentiment per lo consistori volguessen aconsellar-los

a. a continuació una relació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1024.

[*1649*]

lo que deu y pot aquell obrar en servey de sa magestat y benefici del Principat. E tots los dits senyors de dita junta que·s trobaren presents deliberaren y aconsellaren a ses senyories que presuposat que lo senyor governador ab sa embaxada haurà dit enviaria demà de matí dos senyors del Consell Real que per ço, fins que los senyors deputats los agen oÿts, se sobresega en la resolució fahedora y que encontinent que ses senyories tingan la relació de sas mercés manen cridar la present junta o altra més numerosa que·ls aparexerà y en ella donar rahó de la nova relació que la hauran tingut dels dits senyors del Consell Real, per a què axí, cerciorats plenament de tot, se puga aconsellar a ses senyories lo que aparexerà més convenient al servey de Déu, de sa magestat y benefici de la província.

678r Dijous, a VIIII de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, tocades les deu hores de la matinada, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y masses devant, de la present casa, y anaren en casa del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya anant vice-règia, lo qual los havia enviats a sercar. Y arribats a la casa trobaren allà los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals també eren estats enviats a sercar per dit senyor governador. Y fetas las degudas cortesies se assentaren en las cadiras que ja estaven aparellades. Y assentats ab esta forma dit senyor governador los havia dit que la causa que·l havia mogut en enviar a sercar als dos consistoris ere per dar-los rahó com lo senyor de Marsín li havia scrit que lo enemich se anave engrossant en gran manera en las parts de Lleyda y Tarragona, y que consemblants avisos avia tinguts de alguns confidents seus que té a la frontera. Y que lo intent del enemich ere voler venir a posar siti y invadir a esta ciutat, confiat de les intelligències y auxili confiave tenir de algunas personas mal intencionades d'esta ciutat enemigas de sa magestat. Y com a cosa tant grave y volent prevenir tant gran dany y judicant lo major servey de sa magestat y del Principat y en particular d'esta ciutat havia inquirit contra tots aquells dels quals se podria témer. Y com entre altres havia inquirit contra lo senyor Domingo Nagrell, oÿdor *// 678v //* militar, lo qual estave culpat en crim de leze magestat en dit fet, lo die de ahir lo havia manat capturar y posar en les presons comunes d'esta ciutat. Y que axí los donave notícia de dita captura, judicant que sa senyoria, com a tant zelós del servey de sa magestat y bé d'esta província tindria a bé dita captura no obstant que son intent ere fer-los a saber dita captura per dos doctors del Real Consell. Y que li avia aparegut més a propòsit enviar a sercar a sa senyoria y als molt il·lustres senyors consellers y donar-los rahó de dit fet, com la donave, de sa boca pròpria, y que demà de matí enviarà a sa senyoria de dits senyors deputats la causa per la qual havia manat fer dita captura extensament. E ses senyories dels senyors deputats respongueren que tenian viu sentiment de què aqueix accident agués caigut en persona del dit oÿdor militar y que estimaven de sa senyoria la merçè los feya en aver-los donada esta notícia, offerintse lo consistori al major servey de sa magestat, benefici y conservació d'esta ciutat y província y de sa senyoria. Y aprés de aver tingut un llarch rahonament dits senyors consellers se despediren de dit senyor governadors, y al cap de poch ses senyories y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament ab què·y eren anats[a].

680r Divendres, a X de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, entre les nou y deu hores de la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joseph Fita, ciutedà, scrivà major de la governació, lo qual de part del molt il·lustre senyor don Joseph de Biurre y Margarit, portantveus de general governador anant vice-règia, donà y entregà a ses senyories un paper firmat y sotascrit de mà pròpria de dit senyor governador dient era la notícia de la càrrega que feya al senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar, segons que axí ho avia promès a ses senyories lo die de ahir quant anaren ses senyories en casa de dit senyor governador. Lo qual paper han manat ses senyories ser assí originalment cusit, signat de lletra A. En aquest mateix die ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, lo nom de les quals estan continuats en lo present dietari sots jornada del primer de juliol, 1648. Als quals, eo la major part de aquells, constituhits dins la estància del consistori fonc, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, dit y explicat que ja sa senyoria devia tenir notícia com dimecres a 8 del present y corrent mes de setembre lo doctor Francesch Segarra, doctor del Real Consell criminal, en companyia del veguer de la present ciutat, havien capturat al senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar, y aquell avian aportat en las presons comunes de dita ciutat, hont *// 680v //* vuy estave detingut. Y que tot lo que de leshores ensà se havia fet y obrat per part del consistori en rahó de dita captura se llegiria a sa senyoria. Y encontinent fonch per lo scrivà major llegit ab alta veu tot lo fet des de dit die de 8 fins aleshores, com és de vèurer en lo present dietari. Y aprés de feta dita lechtura ses senyories supplicaren a las persones de dita Trentasisena fossen servits aconsellar-los lo que devien y podien fer acerca lo dit[b]

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1024.
b. a continuació ratllat, efecte.

fet, confiant que ab lo madur consell y parer de sa senyoria assertaran al major servey de Déu, Nostre Senyor, de la magestat y benefici de aquest Principat.

Resolució de la Trentasisena. E aprés de aver tractat y molt exactament conferit la matèria alt proposada y aquella molt exactament batuda aconsellaren a ses senyories que, attès lo fet proposat de la captura del senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar, és negoci de justícia, se servescan sas senyories dels senyors deputats consultar los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa per a què los aconsellen hi·ls diguen lo que en aqueix fet deven obrar per la obligació de sos officis.

Dissapte, a 11 de setembre, 1649. En aquest die ses senyories dels senyors deputats reberen en llur consistori, per medi dels senyors don Pau Boquet y micer Onofre Vila, menor, la embaxada del tenor de[a] // 682r // part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, la qual és del thenor següent: «Molt il·lustre senyor. Als quatre del corrent.» *Inseratur ut in papiro.*

Diumenge, a XII de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories partiren de la present casa ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa del molt il·lustre senyor governador anant vice-règia, lo qual havia enviats a sercar a ses senyories. Y arribats en sa presència trobaren allí los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, lo senyor de Marca y los doctors del Real Consell de la tercera sala. Y fetes les degudes cortesies estigueren assentats ab la forma següent, ço és, lo senyor governador a mà dreta del senyor de Marca, fent cap tots dos. Y aprés, a mà dreta de dit senyor governador, los senyors consellers per son orde, y a mà esquerra de dit senyor de Marca ses senyories dels senyors deputats per son orde. Y junt al senyor oÿdor real seye lo magnífich advocat fiscal, y junt al senyor conseller sisè seya lo senyor regent Queralt. Y aprés, igualment distribuïts, estaven assentats los demés senyors de la tersera sala estant en forma de o. Y dit senyor de Marca donà y entregà // 682v // a ses senyories una carta de sa magestat, la qual és assí originalment cusida, signada de lletra A. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y del doctor micer Gismundo Boffill, ciutedà, un recaudo o embaxada de paraula en resposta de la enviada a ses senyories a deu del corrent que està continuada en lo present dietari, dient en substància que los senyors deputats militar y real eren anats en las atarassanas de la present ciutat per a vèurer les arcades, que sa senyoria desijave que·s descubrissen per a què ab seguretat se pogués estar en lo baluart de Sancta Eulària, y que ses senyories desijarien que algú dels senyors consellers juntament ab algú dels senyors deputats vajen en dita Dressana per a vèurer lo que convindrà fer, desijant en tot donar gust a la present ciutat en tant justa demanda. E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en son consistori que ells havian reportada la dita embaxada y que dits senyors consellers los havian respost que estimaven a ses senyories la mercè los feyen; y que tenian junt lo savi Consell de Cent y que si exian de jorn dóna avís a ses senyories per a poder-hi anar y que quant no serà demà de matí y que ja avisaran a sa senyoria.[a] // 685r // En aquest die, a tres quarts per las tres horas, partí lo correu que ses senyories envian al excel·lentíssim senyor de Marsín.

Dilluns, a XIII de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories en llur consistori reberen de part de la present ciutat, per medi dels senyors Narcís Ramon March, donsell, y Francesch Sangenís, una embaxada de paraula donant rahó a sa senyoria de la resolució presa lo die de haïr en lo savi Consell de Cent y de com dita ciutat, entre altres cosas, havia dexat tot lo mareig de les cosas de la guerra de la present ciutat a la Vintyquatrena de guerra per què aquella fes y disposàs lo que convé en benefici de la ciutat. Y que havia determinat scríurer a totas las ciutats y vilas per a què en cas de necessitat fessen lo que·ls toca com a bons cathalans, y que sa senyoria sie servit acompanyar ditas cartas ab altras del consistori, que·u estimaran de sa senyoria. E ses senyories respongueren que en tot acodirien al servey de la ciutat ab molta voluntat y puntualitat.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de // 685v // ses senyories monsiur Bernat d'Oms, capità, lo qual de part del excel·lentíssim senyor de Marcín, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, explicà a ses senyories com ell no tenia ningun temor de les armes enemigues per la part de terra. Y que ses senyories tinguessen compte per la part de la mar, perquè no·y pogués aver ninguna antepressa. Per lo qual effecte lo havia enviat a ses senyories. Respongueren que estimaven molt a dit senyor de Marsín lo bon advertiment y que ells es-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1025.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1025.

taven molt atents al servey de sa magestat y benefici y concervació de la província.

En aquest mateix die lo doctor en arts y en medicina Joan Felips Argila, ciutedà de Barcelona, com a procurador ab bastant (poder) del magnífich Joan Pau Bruniquer, ciutedà honrrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Sebastià Costa, notari públich y del col·legi dels notaris reals de la present ciutat, als 25 de juny, 1644, com dit notari ab ses certifficatòrias lletras ne fa fe, que estan assí originalment cusidas, signades de lletra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de scrivà major que dit son principal obté en favor de mossèn Sebastià Costa, notari públich y del[a] // 687r // col·legi de notaris reals de la present ciutat, supplicant que attès lo dit offici de scrivà major és dels vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir lo dit offici en favor de dit Sebastià Costa, que ell dit doctor Argila ho rebrà en favor de dit son principal a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès. Presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Salvador Cos, negociant, y Miquel Marquès, notari.

Dimars, a XIIII. Festa de Sancta Creu.

Dimecres, a XV. En aquest die lo magnífich Joan Carreras, racional del General y present casa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Onofre Massanés, sobrecullidor del General, ha contat y pagat la tersa de janer, febrer y mars, 1649, dret ordinari y guerra. Faltan los llibres y diners de la ciutat de Solsona y vila de Torà. Y per occasió de la guerra faltan los llibres y diners de la ciutat de Balaguer y tota sa col·lecta, Lleyda y tota sa col·lecta, Ulldecona, Amposta, Pont de Suert y Vilaller. // 687v // La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari. En aquest mateix die ses senyories manaren continuar en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y altres doctors aplicats, lo qual és assí originalment cusit, signat de lletra A.

Vot de assessor acerca si los senyors deputats deven exir a la deffensa de la captura del oÿdor militar Domingo Nagrell y de Orri.

a. a continuació una renuncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1025.

Disapte, a XVIII. En aquest die lo reverent Joan Barceló, prevere, altre dels capellanius de la capella de Nostra Senyora del palau de la comptesa, vuy del General, obtenint lo càrrech de sacristà de dita capella, trobat personalment dins la casa la qual té dins dit palau de la comptesa, en presència del senyor Joan Juliol, oÿdor real, y dels testimonis devall scrits, ha dit y requerit a mi, notari devall scrit, llevàs acte que, attès lo Real Consell li avia manat hisqués de la present ciutat hi·s[a] // 690r // conferís en la vila de Perpinyà, que axí importava al servey de sa magestat, per occasió de la qual anada no li ere possible acudir al càrrech de sacristà, que per ço renunciava, com ab effecte ha renunciat, lo dit càrrech de sacristà que ell obtenia de dita capella en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats com a senyors y patrons de dita capella, offerintse restituir lo inventari que tenia encomanat de les coses de dita sacristia, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació de dita secrestania aquella en favor de la persona a ses senyories ben vista, en què són estats presents per testimonis lo senyor Pau Astor y Joseph Quintana, ciutedans honrrats de Barcelona, y Miquel Marquès, notari, entrevenint en assò en lloch y com a substitut del scrivà major del General.

Dilluns, a XX. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del molt il·lustre senyor governador, lo qual los havia enviats a sercar. Y arribats en sa casa y fetas les degudes cortesies se assentaren ab sas cadiras. Y dit senyor governador los digué y donà rahó de // 690v // algunes cosas consernent lo benefici del Principat. Y aprés de conferida la matèria se despediren de ses senyories y se'n tornaren a la present casa. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per cosas consernents lo benefici de la província. En aquest mateix die ses senyories regonegueren la Trentasisena que tenian nomenada par a tractar cosas consernents lo benefici y conservació del present Principat y comtats y bona administració de las cosas del General, y havent trobat que en ella faltaven moltas personas la feren y revocaren de nou ab la forma següent; y axí foren nomenats, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, lo doctor Fran-

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1026.

cesch Torres, canonge de Barcelona, lo doctor Hierònim Llopart, ardiaca y canonge de Elna, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda, Onofre Ciurana, canonge de Gerona, fra Francesch Riquer, del àbit de Sant Joan, fra don Phelip de Lentorn, elet abat de Camprodon, // 691*r* // lo doctor Pere Quer, canonge de Lleyda, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona; per lo estament militar, los senyors: don Francisco Junyent, protector del bras militar, don Pedro de Aymerich, don Francisco Sala, Francesch Puigjaner, Sebastià de Miralles, don Aleix Semmanat, Domingo de Moradell, don Ramon Salba, Nicolau de Malgar, don Miquel Quintana, Felip de Boxadors, Narcís Ramon March; per lo estament real, los senyors: lo senyor conceller en cap de la present ciutat, micer Jacinto Fàbregas, Francisco Vila, Joseph Ximenis, Rafel Cerdà, Joseph de Urrea, Joseph Damians, Francesch Sangenís, Francisco Móra, Miralles, Texidor, // 691*v* // micer Gismundo Boffill.

En aquest mateix die ses senyories juntaren en la tarda les persones de la Trentasisena, als quals fonch proposat, parlant lo senyor deputat eclesiàstich, las novas y avisos que·s tenen del enemich y de què ab numerós exèrcit volia venir a invadir lo present Principat, la qual relació los havia feta lo molt il·lustre senyor governador, lo qual per donar-los dita rahó los havia enviats a sercar en sa casa. Y ademés del demuntdit los havia dit que lo dit enemich anava induint als pobles que lo rey, nostre senyor, no·ns havia de assistir ab ses poderosas armes, y que en Aragó havian publicat que los cathalans havian demanat al rey cathòlich entràs en esta província, que en ella lo rebrian, supplicant a sa senyoria fos servit aconsellar-los lo que deven fer en occasió tant apretada y tant gran dany per lo Principat. E aprés de haver molt ponderat lo dit fet fonch aconsellat als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya que, attès les intelligències tenen per lo que lo senyor governador de Cathalunya és estat servit dir-los en lo die de avuy que lo enemich entrave ab un exèrcit numerós a esta província y se tenia intelligència que lo dit enemich anave induhint als pobles que lo rey, nostre senyor, no·ns havia de assistir ab ses poderosas armes y que en Aragó havian publicat que los cathalans havian demanat al rey cathòlich entràs en esta província, que en ella lo rebrian, que per a desenganyar als // 692*r* // pobles de les trasses del enemich y aconsolar-los y en quant sie menester acaudillar-los se fassa nominació de una persona consistorial, la qual partesca en la mateixa forma que partí lo any 1646 lo noble don Joan de Argensola, leshores deputat militar, y que mentres la dita persona consistorial se pose en orde per a sa anada se scrigan cartas a totas las universitats fent-los a saber esta resolució hi·s supplique als molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Barcelona sie servit acompanyar-los ab cartas per ditas universitats. Y que ditas cartas se donen per mans de persones de auctoritat y crèdit en los pobles elegidores o arbitre de sa senyoria, y que esta deliberació sie feta a saber al dit senyor governador.

Y encontinent, disgregada la dita Trentasisena, ses senyories feren nominació de sis persones dels tres staments per a què miren juntament ab ses senyories y minuten les cartes que se han de enviar per totas las ciutats, viles y llochs y Capítols de Cathalunya. Y foren los següents, ço és, per lo stament ecclesiàstich los senyors: fra don Francisco Monpalau, abat de Banyolas, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda; per lo stament militar, los senyors: don Francisco Sala, Francesch Puigjaner; // 692*v* // per lo estament real, los senyors: Joseph Ximenes, Francesch Sangenís. Y encontinent la dita resolució de dita Trentasisena fonch per ses senyories, per medi dels senyors Francesch Puigjaner, donsell, y Francesch Sangenís, ciutedà, feta a saber als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals respongueren que ells estimaven molt a ses senyories la merçè los feyen y que ells obravan per llur part en tot lo que se havia resolt ab molta voluntat y correspondència. Y axí mateix feren ses senyories dels senyors deputats a saber al molt il·lustre senyor governador la dita resolució de dita Trentasisena per medi dels senyors don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutedà, la qual li explicaren de paraula; y que dit senyor governador, aprés de aver entesa dita embaxada, los havia respost que estimava molt a ses senyories la mercè li feyen y que restave molt content de la bona resolució pressa en dita Trentasisena y que ell estave molt prompte de servir a sa senyoria en quant per sa part li fos possible.

Dimars, a XXI. En aquest die ses senyories dels senyors deputats, per medi // 693*r* // dels senyors Ramon Spuny, donsell, y Joseph Damians, ciutedà, feren a saber al molt il·lustre senyor de Marca la resolució de la Trentasisena tinguda lo die de haïr. Y aprés de haver-li explicada aquella dits senyors embaxadors los havian respost que estimave molt a ses senyories la mercè li feyen y que restaven molt alegres de tant bona y acertada resolució, y que ell per sa part estave molt prompte a tot lo que fos del major servey de sa magestat, benefici y conservació del Principat y de dits senyors deputats. En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors fra don Francisco Monpalau, abat de Banyolas, don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutedà, als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent la embaxada del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo die de ahir lo molt il·lustre senyor governador de Cathalunya envià a sercar lo consistori dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, y arribats a sa casa los dava notícia de que tenia avisos dels senyors de Marchín y Regent Fontanella de què lo enemich anava juntant a tota pressa son exèrcit en Lleyda, y que entraria dins un o dos dies a invadir aquest Principat ab intent de pèndrer Cervera y anar-se ajuntar després ab las de Tarragona. Y tornats dits deputats en la Deputació tingueren encontinent una conferència ab los molt il·lustres senyors consellers sobre lo que se havia de fer en cas tant apretat, y resolgueren que dits deputats juntaren *// 693v //* la Trentasisena, la qual juntaren lo mateix die en la tarda, los quals uniformament aconsellaren lo contengut ab lo paper que a part se dóna a vostra senyoria de part de dits deputats y oÿdors de comptes, los quals supplican a vostra senyoria que per trobar-se la casa de la Deputació tant exausta y impossibilitada tinga a bé de consentir que los deputats y oÿdors per esta occasió pugan valer-sa de la resta del diner que vuy y ha en la taula de la present ciutat girada, a effecte de lluir y quitar part dels censals que manlleva lo General lo any 1640 ab fiansa de vostra senyoria, com fou vostra senyoria servit fer-o a 19 de octubre, 1646, en occasió que agué de axir lo senyor deputat militar don Joan de Argensola per lo mateix effecte, lo que dits deputats y oÿdors confiam alcansa de vostra senyoria, per a què puga posar-se en execució la sobremencionada resolució de Trentasisena hi·s puga acudir ab tota promptitut al servey de Déu, de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, deffensa y beneffici d'esta província.

E aprés de tornats los dits senyors embaxadors refferiren a ses senyories en llur consistori com ells, acompanyats ab los porters y massas devant y dels officials de la present casa, havian reportada la dalt dita embaxada als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent que estave junt, la qual havian explicada primer de paraula y aprés havian donada en scrits conforme per ses senyories los ere estat ordenat. Y que dits senyors consellers los havian respost que la matèria en ella contenguda la tractarian ab lo savi Consell de Cent, y que de la resolució se pendria acerca dit fet ne donarian rahó a ses senyories. *// 694r //* E aprés de disgregar lo Consell de Cent, que ja eren serca de las vuyt horas de la nit, ses senyories reberen en llur consistori, de part de dits molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, per medi dels senyors Narcís Ramon March, donsell, y Francisco Vila, ciutedà, una embaxada de paraula ab la qual referiren a ses senyories la deliberació feta per lo savi Consell de Cent acerca del contengut ab la embaxada que per part de ses senyories los ere estada feta, y fonch que dit savi Consell de Cent havia deliberat que lo magnífich Clavari de dita ciutat giràs als senyors deputats, del diner dit y scrit en la taula a dit clavari en compte de la Generalitat dels drets nous imposats per pagar los censals manllevats per rahó de la guerra, sis mília lliures per occassió de la anada de dit senyor deputat real en campanya. Al que ses senyories respongueren que estimaven molt als dits senyors consellers y savi Consell de Cent la merçè los havien feta, y que no menos esperaven de ses senyories. Y aprés dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories.

Dimecres, a XXII de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, constituhit personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant *// 694v //* durant la absència de mossèn Francisco Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, ha contat y pagat la tersa de janer, febrer y mars, 1649, ço és de general y guerra, falta lo llibre de la taula de Sinch Claus; la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Narcís Peralta, doctor del Real Consell, lo qual entrat en consistori y assentat en son acostumat lloch en nom del Real Consell féu gràcias a ses senyories de la bona y asertada resolució que ses senyories havian presa en haver deliberat que isqués hu dels senyors deputats en campanya en aquesta occasió tant apretada, y que lo Real Consell havia deliberat que vista a la present isquesen nou doctors del Real Consell per Cathalunya per a animar als provincials en aquesta occasió que lo enemich va insidint lo present Principat. E ses senyories respongueren que estimaven molt al Real Consell la mercè los feyen y la bona y assertada resolució que havia feta, y que estiguessen serts que ses senyories no cassaran un punt en obrar lo que sie del major servey de sa magestat y del present Principat. Y aprés dit senyor Paralta se despedí y fonch acompanyat per los oficials de la present casa fins a la porta del carrer. En aquest mateix die, en dita matinada, vingué[a] *// 696r //* en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y entrat en lo consistori estimà molt a sa senyoria la bona y assertada ressolució que havia presa en haver deliberat que en aquesta occasió tant apretada isque lo senyor deputat en campanya, acció que avia de ser de gran servey

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1026.

de sa magestat, benefici y utilitat de la província, del qual servey sa magestat se'n tindrà per molt servit.

Divendres, a XXIIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors don Onofre de Lentorn y Francisco Vila, ciutedà, los quals de part dels molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent reportaren a ses senyories una embaxada de paraula ab la qual donaren notícia com lo savi Consell de Cent tingut la mateixa tarda havia feta la deliberació següent: «*Die 24 mensis septembris, 1649*. Convocat, etcètera. *Inseratur ut in papiro signato litera A*.» E ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimaven molt als senyors consellers la mercè los feyen, y que lo savi Consell de Cent havia presa tan acertada resolució que no podia ésser millor, y que de molt bona gana contribuhirien en lo gasto de dit correu, y que lo consistori encontinent se posaria a fer los despatxs convenients per a sa magestat y demés senyors de la cort per a què dit correu pugués partir dins dues hores. // 696*v* // Y aprés de haver oÿda dita resposta se despadiren ses senyories de dits senyors embaxadors, y ses senyories manaren posar los despatgos a punt encontinent y foren entregats al correu, lo qual partí de la present ciutat a les deu hores de la mateixa nit, qui és Joseph Compinsa.

Disapte, a XXV de setembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los síndichs de las vilas de Mataró, Tarrassa, Sabadell y Olesa, los quals donaren rahó a ses senyories com los jurats de cada vila havian rebut la carta de ses senyories, la qual se ere llegida en Consell. Y cada vila avia resolt acudir a la present ciutat ab molta voluntat y diligència en tenir avís que lo enemich venia sobre la present ciutat, offerint a ses senyories ses vides ab molta voluntat. Y que cada universitat los havia ordenat vinguessen a donar rahó, com la donaven a ses senyories. E ses senyories respongueren que·ls estimaven molt la bona y assertada resolució per ells pressa y que no menos havian sempre judicat de tans bons cathalans.

Diumenge, a XXVI. En aquest die, entre les tres y quatre hores de la // 697*r* // tarda, vingué en la present casa lo senyor Hierònym Pastor, deputat real, a cavall, molt entonat ab lo bastó de General en las mans, acompanyat dels nobles don Francisco de Ayguaviva y don Joan de Paguera y Francisco Móra, los quals anaven per consellers seus y de moltas altres personas y soldats de cavall y a peu, al peu de la scala. Pujà dalt y féu oració en la capella petita de Sant Jordi y aprés se'n entrà en lo consistori, hont se despedí de ses senyories. Y se'n tornà baix y pujà a cavall y marxà per davant Sant Jaume dret al portal de Sant Antoni. Y lo acompanyament ere que devant anaven quatre matxos de bast ab quatra rebostes ab les armes del General, aprés una tropa de criats y altra gent de servey, aprés venia la trompeta que aportave dit senyor deputat real, aprés venien una tropa de cavalleria y aprés hu dels verguers del General ab la massa devant, y aprés dit senyor deputat y a sa mà squerra lo senyor don Francisco de Ayguaviva, altre de los consellers, y aprés moltas altres persones y cavallers. Déu li done bon succés contra los enemichs. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los senyors Pere Cardona y Pere Torres, embaxadors de la ciutat de Manresa, los quals entrats en lo consistori explicaren sa embaxada dient que los molt il·lustres senyors consellers y ciutat de Manresa los enviava per a donar rahó a ses senyories acerca de la carta que per part del consistori los ere estada enviada. Y fonch que dita ciutat y tots los naturals de aquella estaven molt promptes en acudir a esta ciutat y pèrdrer llurs vidas y asiendas en // 697*v* // defensa d'ella en occasió que los enemichs vinguen a invadir esta ciutat, com més llargament ab la carta que donaren a ses senyories està contengut. Al que dits senyors deputats respongueren que estimaven molt la merçè y favor los feyen y que no menos confiaven de la fidelitat y amor dels ciutadans de dita ciutat, y que en tota ocasió que se offerís conexarian ab ses senyories una consemblant amor y correspondència, ab moltas altras paraules de molt compliments que lo senyor deputat ecclesiàstich los sabé molt ben dir.

Dilluns, a XXVII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories per part dels molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat los senyors Àlvaro Antoni Bosser, donsell, y Francesch Sangenís, ciutedà, los quals de part de dits senyors consellers reportaren a ses senyories una embaxada de paraula dient com los senyors consellers desestarian si lo enemich venia entrant enviar dos cavallers per part de la ciutat en lo monastir de Nostra Senyora de Montserrat per a recaptar y aportar así la plata de aquell convent, segons que axí ho havia deliberat lo savi Consell de Cent tingut a 24 del corrent. Y que axí ses senyories se servissen nomenar dos altras personas per a què juntament ab les de la ciutat anassen y fessen lo mateix que los de dita ciutat. E ses senyories respongueren que en la tarda juntarian les sis persones que en virtut de la resolució feta per la última Trentasisena foren nomenades, // 698*r* // als quals proposaren dit fet y de la ressolució se pendrà ne feren sabidor a ses senyories. En aquest mateix die ses senyories juntaren en la tarda de les sis persones

eletes en la Trentasisena tinguda a 20 del corrent, a les quals juntes en lo consistori los fonch proposat per ses senyories lo contengut ab la embaxada que per part de la present ciutat los ere estada feta lo die present acerca de recullir la plata del convent de Nostra Senyora de Montserrat. Y aprés de haver batuda la matèria fonch aconsellat a ses senyories que per a tractar exa matèria seria bé que ses senyories tingan conferència ab los senyors consellers abans de enviar persones a sercar dita plata, ab la qual se porà tractar llergament aserca de dit fet. Y encontinent ses senyories feren a saber dita resolució als molt il·lustres senyors consellers per medi dels senyors don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutedà, y altrament supplicar-los tenir a bé tenir dita conferència ab la forma acostumada.

Dimecres, a XXVIIII. Festa del Archàngel sant Miquel. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels // 698*v* // officials de la present casa, en la Seu per a oyr lo offici que en dita iglésia se havia de celebrar per lo que la present ciutat havia deliberat, que attès havian tingut avís per medi de un pare caputxí de exemplar vida que per lo que Nostre Senyor porie estar molt irritat contra los de esta ciutat per los gran pecats que en ella se cometian, lo qual havia pregat al savi Consell de Cent, tingut a 24 del corrent, procurassen ab totas veras la evitació de dits peccats y fent alguns dejunis y professons per a què Déu, Nostre Senyor, se apiadàs de nosaltres. Per la qual rahó dit savi Consell de Cent havia deliberat que tots los ciutadans dejunassen tres dies y confessassen y combregassen tots los que porien, y que·s fes una professó solemne per la present ciutat y que fossen tretas d'ella totes les dones de mala vida, y que·s celebràs un offici solemne en la Seu de Barcelona en lo qual rebessen la comunió los pares de república, perquè a exemple llur los demés fassen lo mateix. En lo qual offici foren convidats per part dels senyors consellers lo die de ahir ses senyories dels senyors deputats per medi de un ciutadà y un militar. Y axí arribats en dita Seu pujaren alt en lo presbiteri y se assentaren a la part de la epístola, y a la part del evangeli seyan los molt il·lustres senyors consellers y a la mà dreta del senyor conseller en cap estave assentat lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya anant vice-règia. Y assentats ab esta forma se comensà lo dit offici y quant se arribà a la communió se féu ab esta forma, ço és, que lo senyor governador se alsà y aprés lo senyor conseller en cap, y venint envers lo altar se alsà lo senyor deputat ecclesiàstich, lo qual se posà en lo mitg, ço és, lo senyor governador a mà dreta y dit senyor deputat // 699*r* // ecclesiàstich en lo mitg, y a mà esquerra de dit senyor deputat ecclesiàstich lo senyor conseller en cap; y ab esta forma rebian la communió, ço és, primer lo senyor governador, aprés lo senyor deputat ecclesiàstich. Aprés se alsaren los senyors consellers segon y ters y al mig d'ells se posà lo senyor Joan de Malgar, deputat militar. Y rebuda per ells la comunió luego se alsaren los senyors consellers quart y quint y en lo mitg se posà lo senyor doctor Atanasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich. Y aprés de haver rebuda dits senyors dita comunió, se alsà lo senyor conseller sisè y a sa mà esquerra se posà lo senyor Joan Juliol, oïdor real. Y aprés de tornats en son puesto se acabà lo offici.Y acabat aquell dit senyor governador se alsà, y fetes les degudes cortesies, se'n anà, al qual acompanyaren en dit presbiteri. Y encontinent ses senyories se alsaren y feren la cortesia acostumada a dits senyors consellers y se'n vingueren en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y eren anats.

Dit die stave dedicat per fer-se la professó, y per occasió de la pluja se porrogà per lo diumenge propvinent.

Octubre MDCXXXXVIIII.

699*v* Dissapte, a II. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo doctor en arts y en medicina March Antoni Roig, lo qual mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories ha fet relació com Jacinto Carreres, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, està malalt en lo llit de febra contínua, ab molt gran perill de sa vida, per occasió de la qual malaltia no li és possible poder servir dit son offici. La qual relació diu fèie per haver-lo avisat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Narcís Ramon March, donsell, y Joseph de Urrea, ciutedà, una embaxada de paraula ab la qual han reportat a ses senyories la deliberació feta en lo savi Consell de Cent tingut a 30 del passat, que està assí cusida, signada de lletra A, supplicant a ses senyories fossen servits obrar en quant a sa part lo mateix perquè uniformament los dos consistoris obren junts en occasió tant apretada, per tirar tots a la conservació de la província, y en particular d'esta ciutat, per tenir-se avisos certs que lo enemich que vuy se troba en les parts de Monblanch vol venir a posar siti a esta ciutat. E ses senyories respongueren que ells procurarian ajustar-se a la facció y assertada resolució feta per dit savi Consell de Cent en tot allò, emperó, que donarian lloch les generals //

700r // constitucions de Cathalunya. En aquest mateix die, en dita matinada, ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donsell, y Jacinto Fàbregas, ciutedà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat una embaxada de paraula ab la qual supplicaven a ses senyories fossen servits tenir a bé que ninguna de les persones contengudes en lo memorial, còpia de la qual s'és entregat a ses senyories dels senyors consellers, sie compresa ab la crida que lo die de ahir fonch publicada a instància de dita ciutat, per quant dites persones vuy estan actualment servint al General y a la província, les quals persones són les següents: «Memorial dels cavallers que·s troben occupats per Cathalunya per servey del General y de la província: don Joan de Argensola, don Miquel Quintana, mossèn Hieònym Cornet, mossèn Jaume de Çalavert, mossèn Hieònim de Calders, mossèn Joseph de Pons, don Ramon de Guimerà, don Joan de Llorach, don Joan Grimau, don Bernat de Tord y don Francisco de Oris.» Y dits senyors consellers feren de resposta a dits senyors embaxadors que ells procuravan donar gust a dits senyors deputats en tot quant porian.

700v Diumenge, a III. En aquest die, a les tres hores de la tarda, ses senyories partiren de la present ciutat consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren a la Seu. Y pujats dalt en lo presbiteri se assentaren a la part de la epístola, per lo que a la part del evangeli estaven assentats los molt il·lustres senyors consellers, y a mà dreta del senyor conseller en cap seie lo molt il·lustre senyor governador de Cathalunya. Y al cap de poch se comensà a fer la professó de pregàries que la ciutat havia deliberat, la qual féu la ronda que la del Corpus, aportant la Vera Creu. Y aprés de la Vera Creu anaven les masses dels senyors deputats, y aprés les dels senyors consellers y immediadament venien lo senyor governador, senyor conseller en cap y senyor deputat ecclesiàstich, anant a mà dreta lo senyor governador y sa mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich lo senyor conseller en cap, que dit senyor deputat ecclesiàstich anave en lo mitg. Aprés venian lo senyor conseller segon y ters y en lo mitg anave lo senyor deputat militar, y aprés venian los senyors consellers quart y quint y en lo mitg d'ells anave lo senyor oÿdor ecclesiàstich, y aprés venia lo senyor conseller sisè y a sa mà esquerra anave lo senyor oÿdor real, y aprés venia la demés gent que seguia la professó. Y ab esta forma isqueren de la Seu y tornaren en ella. Y acabada la professó tots junts, unànimas y conformas, ço és, governador, consellers y deputats, ab la mateixa forma isqueren de dita iglésia y se'n anaren en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, acerca de algunas cosas concernents lo benefici de la província.

Dilluns, a IIII de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Sebastià Costa, scrivà major de dit General, enviaren un recaudo als molt il·lustres senyors consellers ab lo qual se'ls supplicave a ses senyories fossen servits donar la forma se havia de tenir en enviar a sercar y recullir la plata del monastir de Nostra Senyora de Montserrat persones per enviar-i, y que així ses senyories fossen servits fer lo mateix y disposar dita anada. Y que dits senyors consellers li havian respost que estimaven molt a ses senyories la merçè los feien y que ells pendrien la resolució més convenient, de la qual ne ferian sabidors a ses senyories.

701v Dimars, a V de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari las jornades de 20 de setembre pròxim passat, als quals junts en consistori fonch per ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, referit a les persones de dita junta tot lo que per ses senyories se havia fet y obrat des de la última Trentasisena que·s tingué a 20 del passat, especificant les diligències que havian fetas en avisar per quatre vegades tots los Capítols, ciutats, vilas y llochs del present Principat ab propris a tota diligència, gastant ab molt gran voluntat tot lo que és estat menester per dits avisos y de la anada en companyia del senyor deputat real. Y també és estat referit als dits senyors de dita junta que alguns jurats de algunas de las vilas y llochs circumvehins d'esta ciutat los venian a demanar pólvora y altres monicions de guerra y que per estar lo General sens ellas no·ls podian socórrer, lo que judicaven ésser molt danyós y prejudicial axí als jurats però encara als habitants en dits llochs y també ho podia ser a la present ciutat. Per lo que los havia aparegut juntar-los y dar-los rahó de tot lo demuntdit, supplicant a ses senyories los donassen son parer no sols en rahó del fet però encara de las diligències y modo al que de aquí al devant los aparegués haver de fer ses senyories per lo que convinga per benefici del rey, nostre senyor, conservació del Principat y en particular d'esta ciutat.

Resolució de dita Trentasisena. E aprés de haver dits senyors de la Trentasisena oÿt tot lo referit per boca de dit senyor deputat ecclesiàstich, // 702r // tots unànimes y conformes *et nemine* discrepant, feren moltes gràcias fins en aquella occasió fetas y que no menos esperaven del bon zel, y axí mateix resolgueren y consellaren a ses

senyories que ses senyories compren de diners de la Generalitat la pólvora, bales y totes altres monicions de guerra y que de aquelles emprestran tot lo que·ls serà demanat a las universitats que·n demaneran, no reparant en ninguna cosa. Y per quant lo juntar la Trentasisena és cosa en la ocasió present molt dificultosa per estar occupats molts cavallers d'ella en servey de la dita present ciutat, que per so ses senyories fassan una Novena de les persones de la mateixa Trentasisena ab què sien iguals de estaments, als quals de present los sie donat, com de present se'ls dóna, tot poder y facilitat, èciam com sia la Trentasisena fos junta, de aconseller a ses senyories tot lo que convinga fer y obrar en la occasió present en servey del rey, nostre senyor, benefici d'esta ciutat y de tot lo Principat. Y que ses senyories possen en execució tot lo que ditas nou personas aconsellaran no reparant a gasto algú per lo que axí convé al benefici comú.

Y encontinent ses senyories, posant en execuució dita resolució, feren nominació de nou personas dels tres estaments de les de dita Trentasisena. Y foren anomenats, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda; per lo estament militar, los senyors: don Francisco Sala, Francesch Puigjaner, Nicolau de Malgar; //702*v*// per lo estament real, los senyors: Francesch Sangenís, Joseph Ximenes, micer Jacinto Fàbregues.

Dimecres, a VI de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die vingué en la matinada en lo consistori de ses senyories lo senyor marquès de Marcelín, compte de Çavella, lo qual ere entrat en lo consistori de ses senyories. Donà rahó com lo senyor de Marcín lo havia enviat a esta ciutat per a què se oferís a ses senyories y a la present ciutat, com ho feya, offerint-se a tot lo que ses senyories lo volguessen emplear en servey de sa magestat, benefici d'esta ciutat y conservació del Principat, a què acudiria ab molta voluntat fins a pèrdrer la vida. E ses senyories respongueren que estimaven molt a sa senyoria la mercè los feya y que estaven molt serts de sa bona voluntat y que quant sia occasió li donarian avís del que ses senyories hauran menester, donantli la norabona, del que feyen les degudes gràcias al senyor de Marcín.

703*r* Dijous, a VII de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consisitori de ses senyories mossèn Joseph Galcem, notari de Barcelona, subsíndich de dita ciutat, de part del molt il·lustres senyors consellers, lo qual reportà a ses senyories la deliberació feta per la Vintiquatrena de guerra tinguda a quatre del corrent en la qual se deliberà que fossen donades y pagades de peccúnies de dita ciutat doscentas lliuras, no sols a cada hu dels senyors consellers però encara als mestras de camp dels tèrcios de dita ciutat y sargentos mayors de aquella, perquè de aquelles quiscú compre un cavall, a fi y effecte que arribat lo enemich a vista de esta ciutat, lo que Déu no vulle, cada hu de dits senyors consellers y demés munten a cavall en sos cavalls per a assistir y ordenar tot lo que sie convenient per benefici y defensa de dita ciutat, com llargament en dita deliberació està contengut, que·s assí originalment cusida, signada de lletra A, dient que dits senyors consellers supplicaven a ses senyories fossen servits prevenir-se per dita occasió de cavalls, perquè arribada aquella, pugan axí mateix assistir allí a hont convindrà y ordenar lo convenient segons la occasió donarà lloch, confiant que ses senyories en occasió tant apretada y de tant gran conveniència de tots faran lo mateix, lo que tot ve a redundar en honrra y reputació dels cathalans, de què sa magestat, Déu lo guarde, se'n tindrà per molt servit. E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits //703*v*// molt il·lustres senyors consellers la mercè los feyen y que esta tarda juntarian las personas de la Novena per a dar-los rahó de tot, y que confiaven que essent la demanda tant justa y de tanta importància acudiran ab molta voluntat a donar gust a sa senyoria; y que de la resolució que en aquella se pendrà ne faran savidors a ses senyories encontinent.

En aquest mateix die, entre les tres y quatre hores de la tarda, ses senyories juntaren les nou persones de la Trentasisena nomenades en la última Trentasisena tinguda a 5 del corrent. Als quals, junts en consistori, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch referit de paraula lo contengut ab la embaxada que per part dels molt il·lustres senyors consellers per medi del subsíndich de dita ciutat los ere estada reportada lo die present en la matinada, la qual juntament ab lo vot fet per la Vintyquatrena de guerra de dita ciutat és estat llegit tot a les persones de dita Novena per lo scrivà major del dit General. Y aprés de haver oÿt la resolució de dita Vintyquatrena de guerra com la dita embaxada, y molt exactament aquella ponderada, y havent discorregut sobre lo contengut en aquella, y en particular vist y considerat lo vot fet per los magnífichs assessors del dit General continuat en lo llibre de Deliberacions del trienni corrent sots jornada de XXVI del passat, ab lo qual aconsellaran a ses senyories que ere lloch de poder gastar les peccúnies de la Generalitat en la occasió present que lo enemich va entrant y devestant per tota Cathalunya tot lo paÿs, lo que re-

dunda en notable dany, prejudici y detriment no sols de sa magestat però[a] // 705r // encara dels drets de la Generalitat y privilegis de aquell, axí que conferida la matèria y ponderat tot lo sobredit, tots unànimes y conformes *et nemine* disgregant-se dites nou persones de dita junta com a tenint ple poder de la Trentasisena, han aconsellat a ses senyories que en la ocasió present, per ser tant apretada y de tanta conveniència y reputació dels cathalans y en particular de ses senyories com a cap de tota la província, y havent molt attentament censurada la assertada ressolució feta per la Vintiquatrena de guerra de dita ciutat y embaxada reportada de part dels dits molt il·lustres senyors consellers per medi del subsíndich, aconsellen a ses senyories dels senyors deputats que deuen y tenen obligació que de peccúnies de la Generalitat sien comprats quatre cavalls, los quals sien muntats ab tot los curreus necessaris de sellas, fundas y pistolas y altres, tenint attendència que aquells han de servir per ses senyories que representen la província. Y que a costas de dit General sien mantinguts y conservats de tots los aliments necessaris, per què quant vinga la occasió que lo enemich arribe a posar siti a esta ciutat pugan assistir als dits molt il·lustres senyors consellers anant per los puestos de dita ciutat hont convindrà per a prevenir, assistir y obrar lo que sie de major conveniència per la bona distribució y ordes necessaris que en semblant cas convindrà, gastant per la compra de dits cavalls, adorns y menjar de aquellos tot lo que sie necessari de pecúnias del dit General. Y que retirat o vensut lo enemich, com se confia mediant lo auxili de Déu, Nostre Senyor, dits cavalls y demés arreus de aquells sien venuts, y tot lo que resultava de aquells entre en compte de la Generalitat. Y perquè lo perill se amanassa, segons diuen y publiquen los enemichs, deven ses senyories possar // 705v // en execuució esta resolució encontinent, per estar molt promptes quant succehesca lo cas. Y que de tot ne fassen sabidors als dit molt il·lustres senyors consellers perquè tingan notícia de esta resolució. Y que ses senyories obran y se ajustan al que per ses senyories los és estat supplicat ab la embaxada del die present.

Divendres, a VIII de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Emanuel Guiamet, donsell, y Joseph Regàs, ciutedà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat un recaudo supplicant a sas senyorias fossen servits prevenir y ordenar los puestos hont havian de estar la gent forastera que venia de les universitats, perquè si ses senyories poden obrar res en dit fet stimaran molt los empleen que assistiran molt bona voluntat. Y aprés de ser tornats dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com havian reportat dit recaudo y que dits senyors consellers los havian respost que ja havien feta deligència ab los llochs circunvehins d'esta ciutat, avisant-los que ningú se mogués fins tinguessen altra avís de ses senyories, y que quant vinga la occassió no dexarà de supplicar a ses senyories los fessen mercè en tot lo que convinga. En aquest mateix die ses senyories enviaren al molt il·lustre senyor governador altre recaudo[a] // 708r // per medi dels sobredits senyors embaxadors supplicant a sa senyoria fos servit donar orde en què se remedien las queixas que los provincials del lloch d'Esplugues fan occasionades per los soldats que estan alojats en dit lloch, posant lo degut remey per evitar que no succehesca alguna desdixa entre los paysans y soldats. Al qual recaudo dit governador havia respost que ell donava orde en remediar-ho de prompte y que estigan serts, que ell està molt vigilant en les coses del servey del rey y de la província.

Diumenge, a X. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Diego Vilaseca, sýndich de la present ciutat, lo qual de part dels molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat lo qual resportà la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut lo dia present, que·s assí cusida, signada de lletra A. E ses senyories respongueren que estimavan molt a sas senyorias la mercè los feyan y que ells escriurian a ses senyories al senyor abat de (...) per a què se'n torne en conformitat de la deliberació // 708v // feta per lo savi Consell de Cent

Dilluns, a XI. En aquest die, en la matinada, Monjuïch senyalà la armada naval del enemich que venia marxant dret a esta ciutat y lo exèrcit de terra venia marxant dret a Martorell. Y a las sinch horas de la tarda Monjuïch desasanyelà hi·s sabé que lo enemich ere sobre la vila de Sitjas, que la estava batent. Y fonch rendida per lo enemich lo endemà, rendint los soldats que dins ella eren ab pacte de què aguessen de estar prisioners un mes y aprés los aguessen de dexar tornar. Y isqueren ab totas las honrras de bons soldats, perque·s defensaren fins no pogueren més.

Dimecres, a XIII. En aquest die, vehent que lo enemich venia // 709r // marxant dret a esta ciutat a fi y effecte de posar siti a ella y tenint notícia que lo llur intent ere fer-se forts en la montanya de Monjuïch, la ciutat deliberà que·s tornàs a fer

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1027.

a. a continuació dues deliberacions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1027.

un fort en Monjuïch conforme ere lo que·s féu en lo any 1640. Y axí hi posà mà dit die, en lo qual treballaren mil y sinch-cents hòmens ans més que manco. Y per memòria se'n fa la present nota.

Dijous, a XIIII. En aquest die, entre les tres y quatre horas de la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor de Marchín, tinent general de las armas de sa magestat en aquest Principat, lo qual ere arribat en la present ciutat entre les once y dotze horas del mateix die. Lo qual fonch rebut al cap de la escala per dos senyors oÿdors ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa. Y los senyors deputats lo reberen al entrar de la porta de la sala dels reys. Y ab esta forma se'n entraren en lo consistori, lo qual senyor de Marsín estigué assentat en lo mitg del consistori a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y aprés de aver precehit les degudes cortesies dit excel·lentíssim senyor féu llarga relació del exèrcit del enemich y dels designes seus y que ell ere entrat molt alegre en la present ciutat per vèurer posada la gent d'ella tant animosa y valenta, desijant ab molt // 709v // gran valor la vinguda a esta ciutat del enemich, disposats los ànimos de tots a derremar llur sanch per servey de sa magestat y defensa de la ciutat. Y que ell dexave en ella officials francesos de guerra perquè la governassen y assistissen, a tot lo que seria de defensa y conservació d'esta ciutat. Y que ell marxava en companyia y que estiguessen serts, que ell miraria per la reputació de nostre rey y conservació de la província y de la present ciutat y que ell y tot lo exèrcit deremaria sa sanch per la defensa. A tot lo que respongué lo senyor deputat ecclesiàstich que estimave a sa excel·lència lo favor y mercè los feya y que ab son valor confiaven que havian de alcansar victòria del enemich, y que lo ànimo dels cathalans ere tal que tots perdran la vida y deremaran sa sanch ab ànimo intrèpido en servey de sa magestat y deffensa d'esta sa pàtria. Y aprés de aver tingut molt llarch raonament sa excellència se despedí de ses senyories, al qual acompanyaren fins a la porta, de hont no·s mogueren fins que·s posà en lo coxo.

Divendres, a XV de octubre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, entre les nou y deu hores de la matinada, partí lo correu Pere Sires, despedit a tota diligènsia a la cort de París, lo qual va a gasto comú de la Deputació y ciutat de Barcelona. En aquest die, en la tarda, lo molt il·lustre senyor fra Andreu Pont, abat de Àmer, deputat ecclesiàstich, isqué en cos, ab sa espasa y ab sa banda de domàs carmesí y en lo mitg d'ella lo escut del General, a cavall acompanyat de molts cavallers, tots molt galans. Y passajà tota la ciutat y anà a vàurer y regonèxer les fortificacions que·s feyen, y fou cosa de vèurer.

Dissapte, a XVI. En aquest die ses senyories juntaren les persones de la Novena per a tractar de les coses y conservació de la província. En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyors don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutedà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat una embaxada de paraula que·s del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Dies ha que vostra senyoria, ab lo acert acostumat, previngué lo perill ab què estavan las ioyas y demés yocalias del monestir de Nostra Senyora de Montserrat, y ab son zel experimentat de la conservació y aument de aquella casa deliberà enviar en conformitat de nostre consistori persona per a posar aquellas en tota seguretat. Y com de la anada de ditas personas no se haja seguit lo effecte que se desijave y per la relació que han feta al consistori estigam cerciorats del notabilíssim perill ab què estan las ditas cosas, y se tinga axí mateix intelligènsia que podrie ser que alguns malafectes voldrian //710v // transferir la imatge de Nostra Senyora Sanctíssima y dita rogar ab nou Montserrat, que lo rey cathòlich ha fet fabricar cerca la vila de Madrid, ab què restaria Cathalunya òrfana de sa Mare Sanctíssima, de qui espera en esta occasió los effectes acostumats de la protecció y emparo, per ço, zelosos los deputats del General de Cathalunya de prevenir tant gran dany, donen d'ell notícia a vostra senyoria, supplicant-li sie de son servey deliberar lo que per obviar aquell aparexerà fahedor, offerint-se obrar en conformitat de vostra senyoria tot lo que aparexerà convenient per la total seguretat de dit fet ab aquella puntualitat que demana la obligació de sos officis y deven posar per lo major bé d'est Principat y comptat, del que rebran de vostra senyoria molt particular mercè.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian explicada de paraula la dalt dita embaxada y que dits senyors consellers los havian respost que ells ho tractarian ab lo savi Consell de Cent, y que de la resolució se pendria ne farian sabidors a ses senyories. Y que també dits senyors consellers los havian dit que havian tingut notícia que en la vila de Martorell y havia molta gent de les universitats y que cada die n·i arribave més, y que no tenia monicions de guerra per a donar-los y que ells no podian provehir d'elles per tenir de provehir la gent de la present ciutat. Y que axí los senyors deputats procurassen donar orde ab què se pogués monicionar dita gent. Y encontinent ses senyories, agut lo dit recaudo y tenint com tenian juntas les persones de la Novena, los

ha donat rahó del dit recaudo, lo qual oÿt per ditas personas han deliberat //711r// que ses senyories enviassen una partida de metxa y balas y pólvora en dita vila de Martorell, remès tot als jurats de dita vila, y se'ls escrigue que ditas monicions les vajan distribuhint ab la gent de les universitats que·y ha en dita vila y ab la puijansa arribant, dexant la bona distribució de ditas monicions a dits jurats, perquè la gent se pugue exercitar. Y que açò sie encontinent posat en execució ab la diligència que la necessitat demana. Y encontinent ses senyories deliberaren que·y fossen enviades les monicions següents, ço és, tres quintars pólvora, tres quintars balas de mosquet y arcabús y sis quintars metja, com és de vèurer en llibre de Deliberacions.

En aquest mateix die ses senyories reberen en consistori, per medi dels senyors lo doctor Àlvaro Antoni Bosser, donsell, y Francesch Sangenís, ciutedà, los quals de part dels molt il·lustres senyors consellers reportaren de paraula a ses senyories la resolució del savi Consell de Cent, que en lur substància ere la resposta feta per dit Consell acerca de la embaxada de paraula enviada lo die present per ses senyories als dits senyors consellers. Y ere que en rahó del fet del monastir de Nostra Senyora de Montserrat los dos consistoris tingueren conferència ab lo molt il·lustre senyor governador y doctors del Real Consell per a què, unànimes y conformes, resolguen lo que·s deu fer acerca dit fet. A tot lo que ses senyories han respost que estaven molt promptes a tot lo que fos del servey de la ciutat y benefici de dit monastir de Montserrat y custòdia del or y plata de aquell convent, y que sempre que fossen avisats acudiran a tenir dita conferència ab molta voluntat.

711v Diumenge, a XVII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren en forma de consistori, ab cotxos, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del molt il·lustre senyor governador de Cathalunya. Los quals, arribats a sa presència, trobaren allí ja los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat. Y assentats ab sas cadiras, ço és, los senyors consellers a mà dreta del senyor governador y los senyors deputats a mà esquerra, allí se tractà la forma y manera ab què se havia de retirar la plata y joies del monestir de Nostra Senyora de Montserrat, attès que lo enemich ere ja arribat en la vila de Vilafranca de Panadès. Y axí, en dita conferència se resolgué que se envie a sercar dita plata y que aquella sie aportada en la present ciutat de Barcelona, ciutat de Vich o vila de Ripoll, dexant la elecció de hu dels dits llochs al molt reverent abat y convent de dit monastir; y que per part del rey enviarà dit senyor governador lo aguasil Romeu; y que cada consistori envie un embaxador per llur part ab sa instrucció del modo y forma que se han de aportar en tràurer dita plata y joias; y que açò se fassa ab la diligència que la necessitat demana. Y pressa dita resolució dits senyors consellers se'n anaren, y aprés ses senyories. Y encontinent que foren arribats nomenaren lo senyor abat de Algerri per part de ses senyories //712r// y la ciutat nomenà a mossèn Joseph de Olzina y Riusech, donsell, los quals partiren en lo mateix die en la tarda.

Dimars, a XVIIII. En aquest die ses senyories juntaren les persones de la Novena per a tractar de algunas cosas concernents lo benefici de la província.

Dijous, a XXI. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència ab ses senyories, los quals foren rebuts ab la forma acostumada. Y //712v// aprés de estar junts en lo consistori vingué en dita conferència lo excel·lentíssim senyor de Marchín, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, al qual isqueren a rèbrer los senyors deputat militar y oÿdor real al cap de la escala de la present casa ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa. Y los demés senyors deputats y oÿdors lo isqueren a rèbrer al entrar de la sala dels reys, y ab esta forma entraren dins la sala del consistori, hont estaven los senyors consellers. Y dit senyor de Marchín estigué assentat a mà dreta del senyor conseller en cap, y aprés venian los demés senyors consellers fent una ala, y a mà esquerra dels senyors consellers seian los senyors deputats fent altra ala. Y junts, assentats ab dita forma, estigueren tractant per spay de més de una hora tractant de les coses de la província y conservació d'ella y servey de sa magestat. Y aprés dit senyor de Marchín se despedí y fonch acompanyat per ses senyories fins al cap de la escala, y los officials lo acompanyaren fins a la porta. Y aprés se'n anaren dits senyors consellers y foren acompanyats ab la forma acostumada.

713r Dimecres, a XXVII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Francesch Sagarra, doctor del Real Consell criminal, lo qual entrat en consistori y assentat y fetas les degudes cortesies digué com ell venia de part del Real Consell per a donar notícia a sa senyoria com lo enemich per a sa intel·ligència s'és valgut sempre y se val cadal dia de persones ecclesiàstiques, y ellas no reparan en obrar qualsevol cosa ab la seguretat que tenen que dins aquest Principat no·y ha jutge competent que puga castigar-los, lo que resulta en notable dany

[1649]

y total destrucció de la província y deservey de sa magestat. Y que per açò supplicaven a sa senyoria fos servit scríurer a sa magestat per a què intercedís ab sa Sanctedat sie servit nomenar en esta província un prelat d'ella per jutge de breu lo qual tinga poder per a //713v// conèxer de les causes graves y criminoses de tots los ecclesiàstichs, tant seculars com regulars, perquè de eixa manera lo enemich no tinga lloch de poder-se valer d'ells. Y que de sa part lo Real Consell ja havia resolt scríurer-ho a sa magestat y que lo mateix haurian resolt supplicar-ho a la present ciutat. E ses senyories respongueren que ab molta voluntat scriuran a sa magestat lo die present supplicant-li molt encaridament lo demunt dit. Del que dit doctor Sagarra féu moltas gràcias a sa senyoria y se despedí ab molta cortesia.

Dissapte, a XXX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per cosas concernents lo benefici de la província[a].

715r Noembre MDCXXXXVIIII.

Dilluns, al primer. Festa de Tots los Sancts.

Dimars, a II. Commemoració dels Morts. En aquest die, en la matinada, sis naus grossas dels castellans que molts dies havia estaven devant d'esta ciutat impedint no entrassen vaxells ni barques a esta ciutat marxaren envers Tarragona, que, Déu volent, serà la anada del fren.

Dimecres, a III. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori una carta dels jurats de la vila de Vilafranca de Panadès del primer del corrent, ab la qual donen notícia a ses senyories de com lo enemich se'n ere anat de dita vila lo die de Tots los Sancts de matí, fent relació del què ha obrat, com és de vèurer ab dita carta que està assí originalment cussida, signada de lletra A.

En aquest mateix die entrà en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph Quintana, obtenint lo offici de exactor del dit General, al qual fonch per ses senyories protestat que com exactor del dit General y per la obligació que tenia per rahó de dit son offici de cobrar los dèbits del dit General li dèyan y notificaven e requerien que cobràs encontinent y ab tot cuydado y diligència lo que deu al dit General Joan Pere Mando, tauler del General de la vila de Puigcerdà, y que no cobrando per ell lo degut li protestaven que le·y ferien pagar de sos béns pròpris, attès que per culpa y poch cuydado seu se dexave de cobrar dit dèbit, protestant-li de tots danys, gastos y despeses y d'altres qualsevols coses que lo General en vingue a patir en ningun temps. Al que dit Quintana ha respost que se aturave lo temps de la constitució per a respòndrer, requerint axí ses senyories com dit Quintana a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del dit General, llevàs lo present acta, com ne és estat llevat. En què són estats presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Francesch Viader, sastre, ciutedans de Barcelona. E aprés, als sinch dels dit mes y any, constituït personalment en la Scrivania Major del dit General lo dit mossèn Joseph Quintana, exactor del dit General, en presència de Francesch Blanch, negociant, y Francesch Viader, sastre, testimonis en açò cridats y pregats, volent dit Quintana respòndrer a la requesta a ell presentada //716r// a instància de ses senyories lo die de 3 del corrent, ha donat y entregat a Sebastià Costa, notari, scrivà major del dit General, un paper dient contenir la resposta que ell dit Quintana feya a dita scriptura, la qual és del thenor següent: «Responent Joseph Quintana, ciutedà honrat de Barcelona y exactor del General de Cathalunya, a una requesta a ell feta de paraula per los molt il·lustres senyors deputats consistorialment ajuntats en la instància hont acostuman tenir consistori en la casa de la Deputació lo die 3 del corrent, la qual està continuada en dietari, ab la qual lo requerí sa senyoria de què cobràs encontinent, ab tot effecte, tot lo que Pere Mando, tauler del General de Puigcerdà, deu a la Generalitat, diu y respon que ha execuutat a dit Mando, enviant un porter a fer la execució, lo qual à més de tres mesos que·s conferí a Puigcerdà. Y volent lo die de vuy lo dit exactor despedir lo mateix porter per a què passàs avant la dita execució ha respost que primer volie se li pagassen los gastos de la primera anada, y per dit effecte ha presentat lo compte al molt il·lustre consistori. Y per sa senyoria és estat comès als magnífichs assessors, per lo que no és possible a dit exactor passar avant que primer no sie declarat sobre dit memorial de gastos. Y axí mateix diu que ha executat los béns del quòndam doctor Scolà, qui ere fermansa de dit Mando. Y havent-se trobat una casa scituada en lo carrer del governador la ha feta subhastà en lo encant //716v// públich. Y de present se està subhastant. Y si bé en los llibres del quòndam doctor Scholà se trobe notat que alguns cambis li eren debitors per rahó de alguns cambis, però com las personas nomenadas en dits llibres y inventari de sos béns digan que no devien cosa a dit Scolà, no pot lo dit exactor fer execució contra de aquells, per no tenir en son poder las pretesas letras de cambi ni

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1028.

los protests ni las pretesas àpocas de las partidas. Y axí mateix diu dit exactor que per sa part no ha pogut ni pot fer més diligències de las que fa, y que està prompte y aparellat a seguir en tot y per tot las òrdens de vostra senyoria en quant no encontren ab alguns capítols de Cort, donant per ço las presents per respostas. Requereix al scrivà major ne lleve acte y que aquell continue al peu del demuntdit requeriment y que en temps algú no done còpia del hu sens l'altre. *Requirens dierum vos notarium* y scrivà major del dit General y presents també per testimonis los sobrenomenats.»

717*r* Dilluns, a VIII. En aquest die, entre las sis y set horas de la matinada, combragaren lo molt illustre senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich, per un accident que a sa desgana havia sobrevingut. Y fonch molt depressa, que ningú dels demés senyors consistorials en tingueren notícia. En aquest mateix die tornaren de la cort de sa magestat christianíssima dos dels correus que, per orde de ses senyories y dels molt il·lustres senyors consellers, eren estats enviats a la cort de París ab cartas de dits consistoris per a sa magestat y demés senyors de la cort. Los quals eren partits, ço és, lo primer qui ere Antoni Carol, a 4 de setembre, y lo segon a 24 del mateix, qui ere Joseph Compinsa. Y aportaren cartas de la magestat per als dos consistoris, les quals rebudes sas senyories les // 717*v* // manaren traduhir encontinent. En aquest mateix die, entre les sinch y sis horas de la tarda, estremunciaren a dit senyor oïdor ecclesiàstich Atenasi Martí Roger.

Dimars, a VIIII. En aquest die los tres senyors consistorials que·s trobaven en la present ciutat, ço és, deputats ecclesiàstich y militar y oïdor real, juntaren en la sala del consistori les persones de la Novena los noms de les quals estan continuats en lo present dietari en jornada de 5 de setembre pròxim passat, als quals llegiren les cartas que lo die de ahir a la tarda havian rebudes de sa magestat, Déu lo guarde, y de altres senyors de la cort per[a] medi dels dos primers correus que ses senyories y la present ciutat avian enviat a sa magestat. Les quals cartas, aprés de haver aquelles llegidas en dita junta lo scrivà major, manaren ses senyories fossen cussides en lo present dietari, com són assí originalment cusides, signades de lletras A, B, C, D.

Dimecres, a X de novembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, entre les dotze y una horas de migdie, donà la ànima a Déu, Nostre Senyor, qui la[b] // 730*r* // havia criada, lo molt il·lustre senyor doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich, Déu la tingue en la sua Sancta Glòria, amén. Encontinent se tancaren las portas de la present casa exceptat les portelletas petitas ab la forma acostumada.

Dijous, a XI. Die de sanct Martí. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories hont se trobaren tant solament los senyors deputats ecclesiàstichs y militar y lo senyor oïdor real per trobar-se lo senyor deputat real en campanya y lo senyor oïdor militar pres y absent de la present ciutat, los senyors Felip de Boxadors, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutedà, los quals de part del doctor micer Narcís Roger, nebot del molt il·lustre senyor doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich, feren a saber a ses senyories com Nostre Senyor ere estat servit lo die de ahir entre les dotse y una hores de migdie aportase'n en la sua sancta glòria la ànima de dit senyor oïdor ecclesiàstich, son oncle, y que en dit nom supplicaren a ses senyories fossen servits fer las acostumades exèquies en semblants casos fer acostumades, que ell ho rebria a singular favor. Y també dits senyors embaxadors digueren que lo cos de dit senyor oïdor lo depositave en la iglésia parrochial de Sanct Jaume de la present ciutat segons que axí ho havia disposat dit senyor oïdor en la última disposició. E ses senyories respongueren que·ls pesava molt de la mort de dit senyor oïdor // 730*v* // y que ells feran lo que en semblants occasions s'és sempre acostumat fer. Y attès que ahir en la tarda havian ja presentida la mort de dit senyor oïdor per medi de hu dels verguers de la present casa havian manat a Montserrat Albià, altre dels verguers de ses senyories, qui té en custòdia la capella de Sant Jordi en la present casa, que vuy en la matinada comensàs a dar orde als convents de la present casa per a venir a celebrar missas en dita capella tres dies areu per la ànima de dit senyor oïdor, y que ja lo havia comensat vuy a punta de die hi·s continuava los dos dies següents ab la forma acostumada. Y dits senyors embaxadors, aguda dita resposta, se despediren de ses senyories.

Divendres, a XII. En aquest die se anaren continuant lo dir-se y celebrar missas en la capella de Sanct Jordi per la ànima de dit senyor oïdor ecclesiàstich com lo die de ahir. En aquest mateix die, entre les quatre y sinch horas de la tarda, tornà en campanya lo senyor deputat real y entrà en la present ciutat, lo qual per ses senyories ere estat enviat a sercar per ser mort lo senyor oïdor ecclesiàstich y no haver-i consistori, y dexà en campanya cavallers, sos consellers y demés família, attès axí se li ere ordenat per estar encara lo enemich en campanya y en aver tret altre

a. per medi *interlineat.*
b. a continuació quatre cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1028.

oïdor en lloch del mort dit senyor deputat real se'n a de tornar encontinent.

731r Disapte, a XIII de novembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die se anaren continuant la celebració de les misses en la capella petita de Sant Jordi de la present casa per la ànima de dit senyor oïdor ecclesiàstich com los dies atràs. En aquest mateix die, en dita matinada, se celebrà en dita capella petita de la dita present casa per la ànima de dit senyor oïdor ecclesiàstich lo aniversari ordinari ab la cantòria de la Seu. Digué la missa lo molt reverent senyor lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona. Lo qual oïren ses senyories y los demés officials de la present casa. Adverteix-se que ningú aportave dol sinó los tres verguers de ses senyories. Y tots offeriren un siri groch. Advertteix-se també que devant de dita capella petita hi havia un túmul cubert de vellut negre ab les armes del General. Y a cada costat sas brondoneres ab dotze atxes de sera groga en cada una de ditas brondoneras que cremaven tant quant se estiga a dir dit offici ab la forma acostumada.

Diumenge, a XIIII de novembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die hi agué junta de brassos en la present casa, cridats del die de ahir, per la extracció de nou habilitadors per la inseculació fahedora dels llochs vaccants en oïdors ecclesiàstichs per la extracció fahedora en lloch y per mort del doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich, conforme disposa lo capítol 8è. del nou redrés //731v// del General de les Corts, 1599. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, lo doctor Pere Morell, secristà y canonge de Barcelona, y lo canonge Luís Casapera, de Tortosa; per lo estament militar, los senyors: Joan Carreres, Nicolau de Malgar y Pere Pont de Osseja; per lo estament real, los senyors: micer Joseph Juliol, micer Joan Batista Pastor y Jaume Bruniquer. Y encontinent feta la protesta ordenarà per los estaments militar y real que està largament continuada en lo acte de la inseculació, que·s en llibre de Deliberacions. Encontinent en presència de dits brassos y testimonis que com és dit serviren de brassos foren nou habilitadors, ço és, tres de cada estament. Y foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, lo doctor Pere Quer, canonge de Lleyda, //732r// fra don Felip de Çabater, prior de Catalunya; per lo estament militar, los senyors: Joseph Montaner y de Solanell, don Francisco Sala, lo doctor micer Joan Solà; per lo estament real, los senyors: mossèn Joan Martí, Pau Rossell, mercader, y Narcís Feliu, mercader. Y encontinent se comensa a fer dita inseculació com llargament és de veurer en lo dit llibre de Deliberacions, al qual se ha relació.

Dilluns, a XV de novembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, entre les deu y onse horas abans mitgdie, lo honorable Juseph Mas, candaler de sera, ciutedà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Jacinto Tresserras, adroguer, ciutedà de Barcelona, obtenint lo offici de altre de les guardes ordinàries del General en la taula de la present ciutat, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Salines, notari públich de Barcelona, a once de abril, 1649, com dit notari ab ses certificatòries lletras ne fa fe, que està assí originalment //732v// cussida, signada de lletra A. En dit nom, constituït personalment en la casa del senyor Joan de Melgar, donsell, deputat militar, qui la té al carrer al entrar de Sant Pere més Baix, lo qual estave desganat en lo llit, y dins la cambra hont estave desganat se trobaven presents los molt il·lustres senyors lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer, deputat ecclesiàstich, Hierònym Pastor, deputat real, y Joan Juliol, oïdor real, estant consistorialment assentats fent consistori y present lo scrivà major y testimonis devall scrits lo dit Mas en dit nom renuncià lo dit offici de altre de les guardes ordinàries del General que dit son principal obté en mà y poder de ses senyories en favor de dit Joseph Mas, supplicant a ses senyories que attès lo dit offici ere dels antichs y dels que·s podien rèbrer y alienar fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de ell dit Joseph Mas, que ell en nom de dit son principal ho rebria de la mà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lícit y permès, en què són estats presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona[a].

735r Dimars, a XVI. En aquest die lo doctor en arts y en medicina Joan Batista Borrell, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Melcior Pagès, mercader ajudant del regent los comptes, està desganat en lo llit de puagre, de tal manera que té los peus unflats que no li és possible poder-se moure y per consegüent no poder acudir a la obligació de son offici. La qual relació ha dit feia per aver-lo visitat y visitar-lo de present. Y ordenaren ses senyories al escrivà major la continuàs en lo present dietari. En aquest mateix die, entre les tres y quatra horas de la tarda, here senyalada per a fer extracció de les nou

a. a continuació una renuncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1031.

persones dels tres estaments per a habilitar les persones que poran concòrrer en oïdors ecclesiàstichs per la extracció fahedora a 17 del corrent en lloch y per mort del senyor lo doctor Atenasi Martí Roger. Y considerant los molt illustres senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real que dita extracció no·s podia fer per estar malalt en lo llit lo senyor Joan de Melgar, deputat militar, de un flamor que li havia exit en la cama que li causava algun tant de calor, y no haver-i consistori per trobar-se de molts dies a esta part pres y fora de la present ciutat lo senyor Domingo Negrell y //735v// y de Orri, oïdor militar, los dits tres senyors deputat ecclesiàstich, deputat real y oïdor real resolgueren proposar dit fet als magnífichs assessors y advocat fiscal del General, aplicant-li altres doctors los aparagués per a què sobre dit fet los aconsellassen lo que devian fer acerca dit fet proposat.

Paper donen los senyors deputats ecclesiàstich y oïdor[a] real per a què los aconsellen sobre lo contengut en aquell los magnífichs assessors y advocat fiscal del General.

«Consultan los senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real del present principat de Cathalunya als magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General y doctors *consulens,* attès lo doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich, morí als deu del corrent mes de novembre, y per fer nova extracció de oïdor ecclesiàstich per a suplir lo dit lloch als 14 del corrent y present mes sie estada feta extracció de insiculadors ensiculant lo lloch o llochs vaccaven o vaccave de oïdors del estament ecclesiàstich. Y havent-se cridats y convocats en la forma acostumada brassos per al die de haïr, que contàvem als 15 del corrent, a les nou horas de de matí, per a fer extracció de habilitadors per habilitar les persones de la bossa dels oïdors ecclesiàstichs qui poden concòrrer en ser oïdor tenir un recaudo dels il·lustre senyor Joan de Malgar, deputat militar, qui estave desganat en lo llit, y que dita desgana ere de manera qui no li donave ni podie donar lloch en manera alguna en poder assistir al consistori en la present casa per //736r// poder-se fer dita extracció, axí dits senyors deputats ecclesiàstich y real y oÿdor real se conferiren encontinent tingueren dit recaudo a casa del dit senyor deputat militar, la qual té en la present ciutat en lo carrer de Sant Pere més Baix, assistint en aquella los dits assessors y advocat fiscal. Y de consell dels dits deliberà lo consistori se porrogàs la extracció de habilitadors fins al die present a les tres horas de la tarda. Y per dit effecte fou feta nova crida de convocació de brassos per al die present que contam als 16 del corrent, per las sobreditas tres horas de la tarda. Y com ab la relació feta per los doctors en medicina Joan Pau March y Jalpí y Luís Brossa, lo trascrita y firmada per los dits en aquella, fan relació, mitjensant jurament per quiscú d'ells prestat en mà y poder del senyor deputat ecclesiàstich, que lo senyor Joan de Malgar, deputat militar, és impossible pugue exir de sa casa ni conferir-se en la present casa de la Deputació per rahó de la desgana ans de quatre dies ans més que manco, la qual relació se'ls done de present. Per lo que dits senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real demanavan y consultan que és lo que deven fer en lo cas occorrent, per a què axí pugan acudir a la obligació de sos officis, y demanan la resolució y de dita consulta se'ls done per scrits.» Encontinent dits magnífichs assessors y advocat fiscal del General, pres que tingueren lo dit paper a ells donat per los senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real, manaren convidar a tres doctors de la plassa. Y junts estant en sa acostumada estància, que·s la del consistori antich, //736v// aprés de haver molt exactament batuda la matèria y descorregut sobre lo fet o dupte a ells proposat, al cap de una gran estona donaren son vot y parer en scrits en mans de dits senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real, la qual juntament ab la relació feta per los doctors en medicina Joan Pau March y Jalpí y doctor Lluís Brossa, estan assí originalment cusits, signats del lletras, B, C.

E aprés de haver dits senyors deputats ecclesiàstich y real y oïdor real tingut lo vot de dits magnífichs assessors, advocat fiscal y doctors applicats, enviaren a mossèn Sebastià Costa, notari y scrivà major del dit General, en casa del dit senyor Joan de Melgar, deputat militar, per a què donàs rahó a sa senyoria de dita resolució, per a què oÿda aquella llevàs acte del que dit senyor deputat militar diria. Y axí, conferit dit scrivà major en la casa de dit senyor deputat militar y dins la cambra hont estava desganat, explicà a dit senyor deputat de part dels dalt dits tres senyors consistorials lo vot fet per los dits magnífichs assessors, advocat fiscal y doctors aplicats. Al que dit senyor deputat respongué que ell estave molt content y que axí era sa voluntat que·s posàs en execució, y que volent declarar més sa intenció deia que ell loava, ratificaria y confirmava tots los actes que farian durant sa desgana, volent que aquell tinguessen la mateixa forsa y valor com si ja·n fos.[a] //739r// De les quals coses requerí a mi dit Sebastià Costa, notari, en llevàs, com ere estat llevat, lo present acte, en què són estats presents per testimonis lo reverent Barthomeu Carpinet, prevere, com rector

a. oïdor *interlineat.*

a. a continuació una relació i uns vots, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1032.

de la ecclésia d'Esterri, bisbat de Urgell, y Joseph Blanch, negociant, ciutedans de Barcelona.

Encontinent que dit escrivà major agué llevat dit acte se conferí en la present casa de la Deputació y féu relació als dits tres senyors consistorials, qui estaven aguardant en la present casa de la Deputació per a fer la extracció de habilitadors, de tot lo que havia passat y del acte que havia llevat. Y oÿda dita resposta encontinent los dits tres senyors consistorials juntaren brassos de les persones dels tres estaments, que ja estaven cridats del die de ahir, per aquell punt y hora per a fer la extracció de nou habilitadors per habilitar les persones que podrian concòrrer en oïdors ecclesiàstichs per la extracció que se havia de fer en lloch y per mort del doctor Atenasi Martí Roger, segons disposa lo capítol 8è del nou redrés del General. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: lo doctor Pere Morell, sacristà y canonge de Barcelona, don Joachim Carbonell, canonge de Barcelona, Luís Casapera, canonge de Tortosa; // 739v // per lo estament militar, los senyors: Joan Batista de Monsonís, Nicolau de Melgar, Pere Pons de Osseja; per lo estament real, los senyors: lo doctor Joan Batista Pastor, micer Jaume Busquets, Sebastià de Cormelles, mercader. Y encontinent que estigueren assentats dites nou persones dels tres estaments fonch per lo procurador fiscal del dit General protestat que Sebastià de Comelles, mercader, qui servia de testimoni per lo estament real no podia ser testimoni per ser mercader y per consegüent y ser inhàbil per entrar en brassos, dient que protestava de la inhabilitat y que no fos possat avant en lo present acte fins que fos nomenada altra persona apta e idònea per a poder servir. E ses senyories, vista dita protesta, comateren dit fet als magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, los quals se alsaren y se'n anaren en llur instància per a conferir y tractar dit fet. Y aprés de haver vist y oït tot lo que per part de dit Cormelles fonch aparegut y vist un exemplar que aquell al·legava de què en la extracció de visitadors que·s féu a 2 de agost 1641 serví de testimoni per lo estament real mossèn Miquel // 740r // Garcia, mercader, dits magnífichs assessors y advocat fiscal acordaren y feren relació a ses senyories, qui estaven en la sala dels reis, per a comensar a fer dita extracció, que dit Sebastià de Cormelles ere inhàbil per a servir de testimoni en dit acte y que lo exemplar que al·legave no feia en son favor per ser contra dels estament real. Y que si dit mossèn Miquel Garcia en dita occasió segués fonch per inadvertència del procurador fiscal, y que axí fos nomenat altre. Encontinent fonch nomenat lo doctor micer Francesch Bruc y de Olsina. Y encontinent que fonch assentats se conferí en presència de ses senyories lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, dient que ell, com a síndich, protestava de què tantpoch no podie sèurer en ditas cadiras lo doctor en medicina Jaume Busquets per testimoni del estament real per ser persona inhàbil per entrar en brassos, y que axí protestava en fos nomenat altre en son lloch. E ses senyories cometeren dit fet als dits magnífichs assessors y advocat fiscal per a què de justícia diguessen lo que·y sentien. Los quals encontinent se alsaren y se'n anaren en llur aposento. // 740v // E assentats ses senyories y los demunt dits nou testimonis que servian de brassos lo estament militar y real protestaren que per sèurer los tres senyors ecclesiàstichs consecuutivament sens estar uns y altres interpel·ladament, com és pretès per los militars y reals, que per ço no·ls sie fet prejudici algú en son bon dret, y que lo present acte no·s puga tràurer per exemplar ni s'és conseqüència en son dany dels dits militars y reals. Y feta dita protesta fonch proposat a tots per ses senyories, inseguint lo dit capítol 8è del nou redrés, averlos convocats en aquest die y lloch, perquè en presència de dits brassos y testimonis què serviren de brassos fossen extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament, per a què juntament ab ses senyories habilitassen les persones que podian concòrrer en oïdor ecclesiàstich per la extracció fahedora en lloch y per mort del senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, oïdor ecclesiàstich. Y foren extrets los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, fra don Pau de Àger, del àbit de Sant Joan, fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; per lo estament militar, los senyors: Rafel Antich, don Francisco Junyent y Carlos de Calders, // 741r // als quals fonch encontinent enviat un dels verguers de ses senyories per a fer-los a saber dita extracció. Y al cap de una estona, tornat dit verguer, féu relació a ses senyories de què ell havia anat a usar als tres senyors militars que eren estats extrets y que los dos qui eren Rafel Antich y fra don Francisco Junyent havian acceptada dita extracció, però que lo dit mossèn Carlos Calders havia respost que ell està ab dol y que supplicava a ses senyories fossen servits tenir-lo per escusat y que en son lloch en fos tret altre. Y ses senyories encontinent agués dut dit recaudo y relació de dit verguer fonch extret altre, qui fonch lo doctor micer Jaume de Càncer, lo qual acceptà. Per lo estament real, foren extrets los senyors: lo doctor Francesch Claris, Luís Bataler, mestre Joan Maresch.

Dimecres, a XVII. En aquest die, entre les deu y onse hores de la matinada, constituïts personal-

ment en lo consistori de ses senyories los nous senyors extrets lo die de ahir a la tarda per a fer ensemps ab ses senyories la habilitació dels qui podian concòrrer en oïdors ecclesiàstichs, per la // 741*v* // extracció fahedora lo die present a les tres horas de la tarda, en lloch y per mort del doctor Atenasi Martí Roger. Y aprés de estar assentats en sas cadiras y feta per los militars y reals la protesta ordinària ab los ecclesiàstichs, y aprés de haver lo scrivà major del General ab alta veu llegit lo capítol 8è de les Corts 1599, oÿren tots los dits nou senyors de la novena la sentència de excomunicació que·ls fonch publicada per lo molt reverent senyor Miquel Joan Boldo, canonge de la Seu de Barcelona, official y vicari General, segons que està assí continada. És del tenor següent:

Sentència de excomunicació. «*Nos Michael Joannes Boldo, canonicus ecclesias Barchinona, officialis et vicarius generalis per admodum illustri et reverendissimo domino Barchinonensis episcopo, monemus vos, admodum illustres reverendos et magníficos dominos fratrem dompnum Franciscum de Monpalau, abbatem de Banyoles, doctorem Paulum del Rosso, decanum et canonicum ecclesias Barchinona, et fratrem domnum Paulum de Ager, ordinis et milicia Sancti Joannis Hierosolimitenses, pro estamento ecclesiastico; domnum Franciscum de Junyent, Raphaelem Antich et Jacobum de Cancer, utriusque juris doctor, pro estamento militari; Franciscum Claris, utriuscum juris doctor, Ludovicum Bataller, cives honoratos Barchinona, et Joannem Maresch, medicine doctorem, pro estamento regali, habilitatores juxta formam capituli curia 8 nove // 742r // reformationis anni 1599, extractos quatenus bene et legaliter vos habebitis in exercicio vestre habilitacionis faciende, de his qui concurrere possunt vel non in auditores computorem pro estamento ecclesiastico pro estraccione noviter facienda propter obitum admodum illustris domini doctoris Atenasii Martini Roger, presbiteri, durante presenti triennio, juxta Deum et conciencias vestras et pro his auditis excomunicacionis sentenciam, quam in vos et quemlibet vestrum contra facientem seu contrafacientes trina canonica missione premissa ferimus et promulgamus in hiis scriptis*». La qual sentència de excomunicació, oÿda per dits nou senyors de dita Novena, comensaren dit acte de habilitació en dita matinada, entre las deu y once horas. Y acabaren aquell tocades les dotse horas de mitgdie, conforme està llargament continuat en lo llibre de habilitacions recòndit en dita escrivania major, la qual se ha relació. En aquest mateix die, entre les tres y quatre hores de la tarda, se féu extracció de oÿdor per lo estament ecclesiàstich en lloch y per mort del senyor lo doctor Atenasi Martí Roger en la forma que disposan los capítols de Cort. Y fonch llegit lo capítol de las Corts 1493, continuat en lo llibre de l'Ànima en lo full signat de lletra N, lo qual començа: «E si algú o alguns dels deputats, etcètera» per mi Sebastià Costa, notari, scrivà major y secretari del dit General, en presència de nou testimonis dels tres estaments que serviren de brassos y foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors: // 742*v* // fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de Barcelona, fra Francisco Piquer, del àbit de Sant Joan; per lo estament militar, los senyors: Joan Carreres, Nicolau de Melgar, Pere Vicens Pont de Osseja; per lo estament real, los senyors: lo doctor Joseph Juliol, micer Joan Batista Pastor y Joseph Folquer. Los quals testimonis, assentats en la sala dels reys de la present casa, feren la protesta ordinària de què restàs salvo a cada hu dels estaments militars y reals llur dret respectives per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpoladament com és pretès per dits militars y reals. Y feta dita protesta fonch passat avant en dit acte de extracció en la forma acostumada. Y en dita tarda fonch extret en oïdor ecclesiàstich en lloch y per mort de dit senyor lo doctor Atenasi Martí Roger, don Luís de Çabater, capíscol y canonge de la santa Iglésia de Urgell[a].

752*r* Dijous, a XVIII. La edificació de la Seu de Barcelona.

Divendres, a XVIIII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor de Marca, bisbe de Coserans, lo qual fonch rebut al cap de la escala per los senyors deputat real y oïdor real ab los porters y massas devant. Y ab esta forma entrà en lo consistori, hont sols se trobava lo senyor deputat ecclesiàstich per estar malalt en lo llit lo senyor deputat militar y lo senyor oïdor militar, com dit és, estave pres y absent de la present ciutat, y lo senyor oÿdor ecclesiàstich encara no havia jurat. Lo qual senyor de Marca estigué assentat a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y aprés de fetas las degudas cortesias dit senyor de Marca digué y explorà a ses senyories la causa per la qual se era conferit en lo consistori, y fonch que donà en primer lloch rahó a ses senyories de la vinguda del virrey a esta província, donant a ses senyories tres cartas, una de sa magestat, Déu lo guarde, altra del sereníssim senyor duc de Vandrome, nomenat per sa magestat en son virrey y capità general en aquest Principat, y que lo privilegi ja ere en Barcelona hi·l tenia en son poder, y altra del sereníssim senyor

a. a continuació tres cartes amb la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1033.

duch de Orleans. Les quals estan assí originalment cusidas, signadas de lletras A, B, C. Y aprés //752v// de haver ses senyories fetas moltas gràcias a dit senyor de Marca per la bona nova, dit senyor de Marca se despedí y fonch acompanyat fins al cap de la escala ab la forma acostumada. En aquest die, en la tarda, entraren en la present ciutat los senyors don Francisco de Ayguaviva y Francisco Móra, ciutedà, personas de consell que lo molt il·lustre senyor deputat real Hierònym Pastor se'n havia aportat en campanya, y les demés personas de sa família y carruatges que estaven detinguts en la vila d'Esparaguera, los quals eren estats enviats a sercar attès que lo enemich ja se ere retirat de la província y ere entrat en Lleyda. Y per dita rahó dit senyor deputat real no ere necessari tornar en dita campanya, pressuposat que lo senyor de Marcín ja anava licenciat las llevas que las universitats havian fetas per no ser de conveniència. Y ses senyories manaren se'n fes nota en lo present dietari.

Disapte, a XX. En aquest die lo magnífich Jacinto Fàbregas, ciutedà honrat de Barcelona, procurador ab bastant poder del il·lustre don Joan de Argensola, senyor del castell y lloch de Tarragona y de les Pallargas, governador de las baronias de la vila de Martorell, com de sa procura consta ab acte rebut en lo castell y lloch de Argensola a 26 de setembre pròxim passat y del corrent[a] //755r// any 1649, en poder de Pere Pau Alaix, notari públich de la vila de Sancta Coloma de Queralt, com dit notari ab ses certificatòrias lletras en fa fe, que estan assí originalment cusidas signadas de lletra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat líbera y purament en mà y poder de ses senyories lo dit offici o càrrech de governador de las baronias de Martorell per justas causas son ànimo movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir dit càrrech en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell en nom de dit son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè de ses senyories. Respongueren que admetien la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Joseph Blanch y Montserrat Albià, verguer de ses senyories.

En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt magnífich senyor Jaume Bru, regent la Real Thesoreria, en companyia de mossèn Lluís Collell, scrivà de manament y secretari de sa magestat en aquest Principat, los quals, entrats en consistori, donà dit senyor thesorer a ses senyories lo real privilegi del lloctinent y capità general de sa magestat dispedit en favor del sereníssim senyor duch de Mercour ab còpia d'ella, a fi y effecte de què aquell fos registrat en la present cas ab la forma acostumada. Lo qual encontinent fos per ses senyories enviat als magnífichs assessors y advocat fiscal per a què aquell mirassen y regoneguessen si venia ab la solícita forma y acostumada //755v// forma, per a què fos registrat en lo registre de la present casa. Lo qual fou trobat venir ab la forma acostumada y està registrat en dit registre com en aquell és de vèurer.

Dilluns, a XXII de novembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories, vaccant lo offici macànich de hortelà de la present casa per mort del qui obtenia aquell, ses senyories nomenaren Mariano Amat, hortolà, per a què tingués en lo conrreu los tarongés y cuidàs de encanysar lo hort o terraplè de la present casa. E lo dit Amat, present en lo consistori, acceptà la dita nominació y prometé aver-se bé y llealment en lo que per rahó de son càrrech li tocarà. En què foren present per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona.

Dimars, a XXIII. En aquest die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo qual se tenia en la casa del senyor deputat militar per estar desganat en lo llit, lo doctor Rafel Ribelles, capellà major del palau de la comtessa, vuy del General, com a procurador ab bastant[a] //758r// poder de reverent Francesc Santaugeni, prevere, obtenint una de las capellanias de la iglésia del dit palau de la comptessa, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Pere Pau Vives, notari públich de Barcelona a 17 del present y corrent mes de novembre, com dit notari ab ses certificatòrias lletras en fa fe, que són assí cusidas signadas de lletra A, en dit nom ha renunciat libera, purament en mà y poder de ses senyories la dita capellania que dit son provincial obté en dita capella del Palau per justas causas son ànimo movents, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació, que ell en nom de dit son principal feia de aquella, y provehir-la en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació ab la forma acostumada. En què són estats presents per testimonis: Antoni Balcells, notari real, Montserrat Albià y Francesch Blanch, verguers de ses senyories.

Dimecres, a XXIIII. En aquest die, constituït per-

a. a continuació una renunciació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1034.

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1034.

sonalment en lo consistori de ses senyories Antoni Nin, procurador fiscal del General, present lo scrivà major del General, lo dit Nin, per observança de la visita del General publicada en lo any 1648 sobre la querela de número 33, presentà a ses senyories lo memorial dels sobresehiments de les causas de execucions del General, que està assí cusit, signat de lletra A. Y per donar compliment al disposat en dita sentència requerí dit Nin al scrivà major continue en dietari esta diligència.

758*v* Dijous, a XXV. Die de sancta Catharina. En aquest die, entre las nou y deu hores de la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, y entren en la Seu per a oÿr lo offici de gràcias que la present ciutat havia deliberat fer celebrar y *Te Deum* que se havia de cantar, fent gràcias a Déu, Nostre Senyor, de la mercè nos ha feta en què lo enemich se ha retirat de Cathalunya. Y arribats allí y pujats en lo presbiteri feren oració. Y aprés de fetas las degudas saluts al molt il·lustre senyor governador y molt il·lustres senyors consellers qui ja eren en dita Seu y seien a la part del evangeli y lo dit senyor governador seie a la dreta del senyor conseller en cap, y ses senyories se assentaren a la part de la epístola, y oÿren lo offici junts. Y acabat lo offici se cantà lo *Te Deum* a Nostre Senyor Déu per la mercè y favor havia feta a esta província en retirar-se lo enemich y haver dexats los llochs que havia pressos. Hi·s féu la professó per dita Seu ab la forma següent, ço és: que aprés de dita professó venian les massas dels senyors deputats, y aprés las dels senyors consellers y aprés, junt a ditas massas, anaven los senyors consellers quint y sie, y aprés ters y quart y al mitg d'ells anave lo senyor oÿdor real, y aprés seguí lo senyor conseller segon y a sa mà esquerra anava lo senyor deputat real; y aprés venia lo senyor governador de Cathaluya, senyor conseller en cap y senyor deputat ecclesiàstich anant en forma de filera, ço és, a la part dreta lo senyor governador, a la esquerra de dit senyor lo senyor deputat ecclesiàstich y a la mà esquerra // 759*r* // de dit senyor ecclesiàstich lo senyor conseller en cap, de tal manera que dit senyor deputat ecclesiàstich anava en lo mitg per ser lloch més inferior. Y per quant pot causar nota que en dita professó no·s fes menció de consistorial per lo estament militar, la causa fou que estant los senyors deputats oÿnt lo offici vingué basca al senyor Joan de Malgar, deputat militar, y per dita rahó no pogué seguir dita professó, sinó que restà en dit presbiteri per occasió de dita basca. Y acabada dita professó tots los dits senyors governador, consellers y deputats se'n tornaren en dit presbiteri. Y aprés de estar assentats en sos acostumats llochs al cap de poch dit senyor governador se alsà, y aprés de aver asaludat a dits senyors deputats, se'n anà y fonch acompanyat per dits senyors consellers fins a la porta de dita iglésia. Y aprés tornaren en dit presbiteri dits senyors consellers hi·s despediren de dits senyors deputats y se'n anaren en casa de la ciutat. Y aprés los dits senyors deputat ecclesiàstich deputat real se'n vingueren en la present casa en forma de consistori, acompanyats dels officials, y lo dit senyor deputat militar fou aportat en sa casa ab una cadira. Faltave·y també lo senyor oïdor ecclesiàstich, que·s trobava fora la present ciutat, que havia jurat, y lo senyor oÿdor militar estave près y també fora de dita ciutat.

Divendres, a XXVI. En aquest die ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari sots jornada de 20 de setembre pròxim passat, als quals, junts en la estància del consistori de ses senyories fonch per ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, //759*v*// feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. La causa per la qual havem juntat a vostra senyoria és per a fer relació a vostra senyoria del que se ha obrat per part del consistori en la occasió de la privació feta en esta província per lo enemich en lo mes de setembre pròxim passat, que en substància és conforme la carta que lo consistori esta última estafeta ha escrita al embaxador que lo consistori té en la vila de París, cort de sa magestat, que Déu guarde, la qual se llegirà a vostra senyoria per lo scrivà major del General. Y juntament se llegirà lo memorial en lo qual estan continuades totas las llevas que la província ha fetas per rahó de les grans diligències que ha fetas lo consistori. Y axí mateix se farà relació de tot lo que lo senyor deputat real ha obrat en servey de dita província en la exida en campanya que ha feta de orde del dit consistori. Y no-res-menys se llegiran a vostra senyoria dos cartas que lo excel·lentíssim senyor de Marchín ha escritas al consistori de 14 y 15 del corrent, que estan assí cussidas signades de lletras A, B, en les quals scriu al dit consistori que no ha vistos han passats 350 hòmens dels de les lleves que ha feta en esta occasió la dita província. Y axí mateix donam rahó a vostra senyoria que lo consistori ha oÿt a dir que alguns tèrcios del batalló[a] //762*r*// eren exits de la present província y entrats en lo regne de València. Y que, axí, supplicaven fossen servits aconsellarlos en tot lo referit y proposat lo que havian de fer, perquè ab lo prudent y madur consell pu-

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1035.

gan acertar al servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima, benefici y conservació de aquest Principat.»

E aprés de haver oïda dita proposició, carta enviada al dit embaxador en París, memorial de les lleves fetas per la província y cartas del dit senyor de Marchín, tot lo que fonch llegit ab alta veu per lo scrivà major del General en dita Trentasisena, havent discorreguda la matèria molt per menor, en primer lloch donaren moltas gràcias a ses senyories dels senyors deputats de las moltas y continuadas diligències y cuidado tant gran ab què havian obrat al servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat christianíssima y defensa de la província, y las mateixas donaren al senyor deputat real del bé que per sa part se havia obrat en la campanya. Y en quant a les cartas del senyor de Marchín aconsellaren a ses senyories que se li responga a ditas cartas ab la prudència y maduressa que ses senyorias acostumavan, fent-li a saber lo número de la gent que la província havia feta y la distribució de la que sa excel·lència havia ordenat al senyor deputat real, conforme consta de las cartas que són en lo registre. Y que en quant al ser exits de la província los tèrcios de cavalleria del senyor don Joseph de Ardena, y de infanteria del mestre de camp Mosteros, consulten ses senyories als magnífichs assessors y advocat fiscal del General lo que deven obrar acerca dit fet per què //762v// sie revocada la contrafacció del pacte si dits assessors declaren que n·i ha haguda. En aquest mateix die, entre les sis y set horas de la tarda, arribà en la present casa Jaume Cases, servint lo offici de verguer de ses senyories partí de la present ciutat a 17 del corrent per a aportar la carta de avís que lo consistori serviria al noble senyor don Luís de Çabater, canonge y cabíscol de la sancta Iglésia de Urgell, donant-li nova certa de sa extracció feta en la present casa, segons disposició del capítol 8è del nou redrés del General lo die present, com en aquell és de vèurer. Y entrat dit Casas en lo consistori, que en dita occasió estava encara junt, donà y entregà en mans de ses senyories una carta de dit senyor don Lluís de Çabater, oÿdor extret, escrita en Urgell a 22 del corrent, y un acte per ell fet y fermat en poder de Gaspar Arajal, notari públich de dita ciutat, lo mateix dit die de 22 de noembre, que són assí cusits signats de lletra A, B. Dels quals consta com dit senyor don Lluís de Çabater, oïdor ecclesiàstich extret dit die de 17 del corrent, per causes y rahons contengudes en dita carta y acte sobreinsertats no ha acceptat ni accepta lo dit càrrech de oïdor, supplicant a sas senyories sien servits tenir-lo per escusat y feta extracció de altre persona.

Dissapte, a XXVII de noembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren[a] //766r// consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau de la comptessa, vuy del General, per a oyr lo offici que se havia de dir en dita iglésia y oir lo *Te Deum* que se havia de cantar, fent gràcias a Nostre Senyor Déu de la merçè nos havia feta de haver-nos deslliurat del exèrcit del enemich, que tant puxant ere entrat en lo present Principat y s'és retirat sens haver obrat cosa de consideració. Y ses senyories estigueren assentats a la part del evangeli. Y a la que volgueren comensar lo offici ses senyories tingueren notícia que venia en dit offici lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biurre y de Margarit, governador de Cathalunya anant vicerègia, lo qual ere estat convidat per ses senyories. Lo isqueren a rèbrer a la porta de dita iglésia y estigué assentat a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich. Y oÿt ab esta forma lo offici y acabat aquell se cantà en lo cor lo *Te Deum laudamus.* Y acabat tot ses senyories acompanyaren a dit senyor governador fins a la porta ab la mateixa forma que·l havian rebut. Y aprés ses senyories se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que·i eren anats.

Diumenge, a XXVIII de noembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die, entre les nou y deu horas de la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials del General, ab cotxos, en la iglésia parrochial de Sancta Maria de la Mar de la present ciutat per a oyr lo offici de gràcias que en dita iglésia se //766v// celebrà dit die y lo *Te Deum laudamus* que·s cantà, fent gràcias a Nostre Senyor Déu de la merçè nos havia feta de haver-nos deslliurat del exèrcit del enemich, qui ab tant gran exèrcit ere entrat en lo mes de setembre pròxim passat en lo present Principat y s'és retirat sens haver obrat cosa de consideració. Y ses senyories estigueren assentats a la part de la epístola y los senyors consellers y senyor governador a la part del evangeli, de la mateixa manera que estigueren assentats a 25 del corrent, que anaren en la Seu, com consta en lo present dietari. Predicà lo pare Pont, del orde de Sanct Joseph. Y acabat lo offici se comensà a cantar lo *Te Deum laudamus* hi·s féu la professó per dins de la iglésia, en la qual se anà ab la forma següent, ço és: primerament la professó, aprés las massas dels senyors deputats, aprés les dels senyors consellers, aprés anaven los senyors consellers quint y sisè costat per costat, aprés venie lo senyor oÿdor real, aprés venia lo senyor conseller ters y a sa mà esquerra lo senyor depu-

a. a continuació una carta i una renuncia, transcrites a l'Apèndix 2 pàg. 1036.

tat real, aprés venia lo senyor conseller segon y a sa mà esquerra anave lo senyor deputat militar; y aprés venian lo senyor governador, senyor conseller en cap y en lo mitg anave lo senyor deputat ecclesiàstich, anant los tres en forma de filera. Y acabada la professó los senyors consellers acompanyaren a dit senyor governador fins a la porta, y aprés de despedits de sa senyoria se'n // *767r* // tornaren en lo presbiteri hi·s despediren dels senyors deputats. Y aprés dits senyors deputats se'n vingueren en la present casa ab la mateixa forma que·y eren anats. En aquest mateix die, entre les tres y quatra horas de la tarda, se féu extracció de oïdor per lo estament ecclesiàstich en lloch del noble don Lluís de Çabater, capíscol y canonge de la sancta Iglésia de Urgell, lo qual ere estat extret lloch y per mort del senyor lo doctor Atenasi Martí Roger a 17 del corrent, attès ha constat a ses senyories que lo dit don Luís de Çabater, per sos llegítims impediments, no ha exceptat dit càrrech, ans bé ha renunciat aquell com consta en lo present dietari sots jornada de 26 del corrent. Y dita extracció fonch feta en la forma que disposan los capítols de Cort. Y fonch llegit lo capítol de les Corts 1493 continuat en lo llibre de l'Ànima en lo full signat de lletra N, lo qual comensa «E si algú o alguns dels deputats» etcètera, per mi Sebastià Costa, scrivà major y secretari del dit General, en presència de nou testimonis dels tres estaments que serviren de brassos, convocats en virtut de crida feta lo die de ahir. Y foren los següents, ço és, per lo estaments ecclesiàstich, los senyors: lo doctor Francesch Torres, Fructuós Bisbe Vidal, canonges de la Seu de Barcelona, fra don Gispert Casamijana, camarer de Sanct Cugat de Vallès; // *767v* // per lo estament militar, los senyors: Joan Carreres, Joan de Malgar, Pere Vicens Pont de Osseja; per lo estament real los senyors: Joseph de Urrea, Batista Ramon Pastor, Joseph Folquer. Los quals testimonis, assentats en la sala dels reys de la present casa, feren la protesta ordinària de què restàs salvo a cada hu dels estaments militars y reals llur dret respective per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs militars y reals interpoladament com és pretès per dits militars y reals. Y feta dita protesta fonch passat avant en dit acte de extracció en la forma acostumada. Y en dita tarda fonch extret en lloch y per la renunciació feta per lo noble don Lluís de Çabater, canonge de Urgell, lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, prior del monastir de Sancta Maria de Llejà, del orde de Sanct Benet.

768r Dilluns, a XXVIIII. En aquest die ses senyories, considerant que molts dies ha que lo enemich que ere entrat en aquesta província s'és retirat, gràcias a Déu, y havent ses senyories molts dies ha fetas moltas diligències per a vèndrer los quatra cavalls que per rahó de la entrada del dit enemich, ab vot y parer de la Novena de la Trentasisena y a petició dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, havian comprats per a servey de ses senyories perquè quant lo enemich agués posat siti a esta ciutat, com se temia per cosa serta, en conformitat de dits molt il·lustres senyors consellers fossen pujats cada hu en son cavall per acudir allí hont fora estat menester y la necessitat aguera demanat, y fins vuy no·ls haja trobat comprador per a dits cavalls, ha resolt que los dits cavalls sien encomanats a Joseph Gual y Hierònym Forges, corredor de animals, per a què dits corredors los prengan y traguen aquells vanals per los llochs acostumats de la present ciutat y actualment los vengan, fent relació a ses senyories abans de licitar aquells per a què·s puga mirar lo benefici y utilitat del General. Y manaren ses senyories se fes nota en lo present dietari de llurs diligències per a què en tot temps conste que se ha fet lo que se ha pugut per vendre'ls, y que de dita diligència no·s fos llevat, com no és estat llevat, lo present acte per mi, lo scrivà major del General. En què són estats presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona. En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori // *768v* // de ses senyories lo excel·lentíssim senyor de Marchín, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, qui venia de les parts de Tortosa y Çervera, lo qual fonch rebut al cap de la escala per los senyors deputats real y oïdor real ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, y ab esta forma lo anaren acompanyant. Y los demés los senyors consistorials lo reberen al entrar de la sala dels reys, y junts se'n entraren en consistori. Lo qual senyor de Marchín estigué assentat en lo mitg de dit consistori y a mà dreta del senyor deputat ecclessiàstich ab la forma acostumada. Y aprés de haver ses senyories donada la benvinguda a sa excel·lència y haver precehit entre ells les degudes cortesies dit senyor de Merchín féu llarga relació a ses senyories de tot lo que havia succehit en lo discurs de la campanya y tot lo que havia obrat lo enemich des del die que ab son exèrcit real ere entrat en lo Principat fins lo die que·s retirà. Y aprés de haver feta dita relació donà moltas gràcias a ses senyories de la puntualitat, cuidado y diligència ab què havian acudit en la occasió present al servey de sa magestat y conservació de la dita província. Y axí mateix les donà al senyor Hierònym Pastor, deputat real, del bé ab què havia acudit y diligenciat en benefici de sa magestat y del Principat en tot lo temps havia estat en la campanya, dient que de tot en havian donat rahó a sa magestat per què en tota occasió tingués en memòria los serveys fets en son real servey. E aprés, anant discorrent

[*1649*]

acerca del dany que havia causat a la província lo enemich, digué dit senyor de Marcín que lo servey que la província // 769r // havia fet ere que de molt gran consideració però que com lo enemich ere tant poderós per mar y terra y amanasse, ab la armada naval ab la qual aportave quatre mil infants, que ell lo havia sabut per spia molt sertament dita gent en la part de Roses, Palamós, Blanes y Coblliura li fonch forçós haver de donar ordes al dit senyor deputat real, qui estave en campanya, que totas las llevas de la província estiguessen divididas per ditas parts. Y també les dividí per les parts de ponent com ere Cervera, Camarassa, Balaguer, Corbera y altres, per què lo exèrcit de terra no li pogués pèndrer ninguna de ditas plassas. Y que per dita occasió no li ere estat possible poder juntar gros de exèrcit per poder presentar la batalla al enemich, que la veritat ere que si lo enemich no hagués tinguda armada naval ere sert que ab las llevas que la província havia fetas, que sabia molt bé que constaven de vuyt mil infants, y ab la infantaria axí del batalló com francessa que tenia ere indubitat que lo enemich se havia de pèrdrer tot dins Cathalunya y que·s devian fer moltas gràcias a Déu, Nostre Senyor, que tot lo exèrcit se ere desfet y se ere a gust de retirar sens obrar cosa de consideració, y ab tant gran desayre que havia embarcada per mar tota la artilleria y los carros que aportave los avia haguts de dexar a Tarragona. Y que no havia dexada garnició alguna en dingunas de las vilas que havia occupades. Y que ell per sa part havia obrat tot lo possible estant sempre a la cara del enemich, lo qual exèrcit per dita causa se ere tot desfet, considerant que tot lo que feia ere mirar per la reputació de son rey y conservació de la província. A tot lo que ses senyories, per orgue del senyor // 769v // deputat ecclesiàstich, respongué molt prudentment com a molt cabal en la matèria fent-li les gràcies. Y aprés de haver tingut molt llarch rahonament se despediren y tot lo consistori lo acompanyà fins al cap de la escala y lo officials fins al llindar de la porta del carrer. Y manaren en fos feta la present nota en lo present dietari ab la forma que assí està continuada.

Dimars, a XXX. En aquest die se féu extracció de consellers de la present ciutat y foren extrets los següents: conseller en cap lo doctor en medicina Pere Pau Miquel; conseller segon Francesch Puigjaner, donsell; conseller ters lo senyor Luís Bataller, ciutedà honrat; conseller quart lo senyor Pau Ferrer, mercader; conseller quint lo senyor Joseph Serra, chirurgià; conseller sisè lo senyor Francesch Soler, pallisser. Y per obrers foren extrets los senyors: lo doctor en medicina Pere Pau Miquel, qui és conseller en cap, y Francesch Fiter, notari públich de Barcelona.

770r Desembre MDCXXXXVIIII.

Dijous, a II. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, a tornar la visita al excel·lentíssim senyor de Marchín, lo qual habitave en les casas del marquès de Aytona. Y arribats a sa casa y a son aposento se assentaren ab ses cadires y visitaren a dit senyor, que com és dit ere vingut de la campanya. Y aprés de haver tingut un rato de conversació ses senyories se despediren y ell los acompanyà fins al cap de la escala, hont se despediren. Y ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament y forma que·y eren anats.

Divendres, a III. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant acompanyats dels officials de la present casa, en la casa hont se exhigexen los drets del General y bolla per a complir a sa obligació.

Dissapte, a IIII. En aquest die entrà en la present ciutat lo senyor lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, prior de sancta Maria de Moyà, del orde de Sanct Benet, oïdor ecclesiàstich extret a 28 del // 770v // corrent per haver renunciat lo noble don Luís de Çabater, canonge de Urgell. Y arribà en la present casa ya casi de nit acompanyat de molts cavallers y altres persones de consideració. Y aprés de puja(r) la escala se'n entrà a fer oració en la capella petita de Sanct Jordi, que estava molt entonada y ab molta lluminària. Y feta aquella se alsà y se'n entrà en lo consistori de ses senyories, hont lo consistori lo aguardava. Y aprés de haver fetas les degudes cortesies se assentà ab sa cadira en son acostumat lloch, y encontinent fonch per lo scrivà major llegit lo acte del jurament ab alta veu y oý sentència de excomunicació ab la forma acostumada, lo qual acte de jurament està llargament continuat en lo llibre de juraments de deputats y oïdors, recòndit en la scrivania major del dit General, al qual se ha relació.

Diumenge, a V. En aquest die ses senyories anaren, entre les nou y deu horas de la matinada, consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia parrochial de Nostra Senyora de gràcias que se havia de dir en dita matinada. Y estigueren assentats a la part de la epístola. Y a la part del evangeli estigueren assentats los senyors consellers. Y a mà dreta del senyor conseller en cap estigué assentat lo senyor governador del Cathalunya governant vice-règia. Y ab esta forma // 771r // oÿren lo offici, y acabat aquell se comensà a cantar lo *Te Deum* hi·s féu la professó per lo rededor de la iglésia, la qual

acompanyaren ses senyories ab la forma següent, ço és: que aprés de la professó anaven les massas dels senyors deputats, aprés les dels senyors consellers, aprés anaven los senyors consellers quart y quint y en lo mitg d'ells anave lo senyor oïdor real, aprés venie lo senyor conseller ters, y a sa mà esquerra anave lo senyor oïdor ecclesiàstich; y aprés anave lo senyor deputat real y aprés venian lo senyor governador y senyor conseller en cap, y en lo mitg d'ells anave lo senyor deputat militar anant en forma de filera. La causa que lo senyor deputat ecclesiàstich no anava ab los senyors consellers ere perquè digué lo offici de puntifical y anave devant ab lo gramial. Y feta dita professó se'n pujaren tots en lo presbiteri, y al cap de poch, aprés de estar assentats en son acostumat lloch, dit senyor governador se'n anà y fonch acompanyat per dits senyors consellers en lo presbiteri hi·s despediren de dits senyors deputats. Y aprés se'n anaren ses senyories y se'n vingueren en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y eren anats.

Dilluns, a VI. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per cosas consernents lo benefici *// 771v //* de la ciutat y província. Y en particular dits senyors consellers, per part dels quals se havia demanada dita conferència, donaren y entregaren a ses senyories la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut a 4 del corrent, la qual és del tenor següent: «*Die 4 mensis decembris, 1649.* Convocat y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera. Attès que lo enemich dies ha se és retirat y esta rahó ha cessat lo perill per lo qual foren retirades en esta ciutat las joyas de or y plata eran en la iglésia de Montserrat en la montanya, y lo abat y convent de aquell santuari suplican los sien restituïdes per adorn de aquella iglésia, majorment en les festes de Nadal primer vinent, y lo permís de aportar aquelles ha esta ciutat corregue per lo consell general, senyors deputats y senyors consellers, que per ço, tenint conferència sa senyoria ab los senyors deputats y venint bé dits senyors y Consell Real a la restitució de dites joyas y plata tinguen facultat y potestat los senyors consellers, com lo present Consell los dóna, de entregar aquelles a dit senyor abat o a la persona que ell elegirà com lo present Consell axí ho delibera.» E aprés de haver ses senyories enteses la resolució de dit savi Consell de Cent, tractada y abatuda la matèria en aquella contenguda, resolgueren tots los dits dos consistoris que, attès que lo enemich se ere retirat y la província no estave en estat de perill, que per ço la plata y jòies que per causa de la entrada del enemich se eren retirades de aquell sanct sanctuari, ab lo consell y parer de la dita present ciutat, del molt il·lustre senyor governador, senyors deputats y del Real Consell, les quals se eren aportades en la present ciutat y vuy estaven confiades en lo palau de la sancta inquisició, sien restituïdes y tornades *// 771/2r //* en aquell sanct convent, per a què aquella sancta imatge estiga ab la decència, hornato y reverència que·s deu, y en particular venint les festas de la Nativitat del Senyor. Ab què abans de mòurer cosa se'n done rahó per un militar y ciutedà, nomenadors per los dos consistoris, al dit molt il·lustre senyor governador y Real Consell, perquè pus que tots uniformament obraren en fer-les venir axí sie ab consell y parer de tots uniformament restituhides. Y que tingut lo consentiment de aquells, encontinent, se possen en exequució lo restituir y tornar dites joies, entregant aquelles al senyor abat o a la persona o persones que ell nomenarà. Y encontinent, foren nomenats per a reportar dit recaudo o embaxada per los dits dos consistoris los senyors Hierònym de Cornet y Çacirera, donsell, y lo doctor micer Jacinto Fàbregues, ciutedà. Los quals, aprés als 7 del corrent, feren relació a ses senyories com ells lo die present en la matinada, a hora que lo Real Consell estave junt en casa del senyor governador, se eren conferits allí, y que aprés de haver donat avís los havian exits a rèbrer al entrar de la segona sala dos dels magnífichs doctors del Real Consell criminal. Y que entrats en la sala trobaren asentats a dit senyor governador y doctors del Real Consell en forma de ala, estant lo senyor governador al cap de la dita ala y a mà esquerra sua tots los senyors del Consell, tots assentats ab sas cadiras. Y que ells dits embaxadors se eren assentats a mà dreta de dit senyor governador, ab sas cadiras. Y que aprés de fetas les degudes cortesies havien explicat a dit senyor governador y Real Consell la embaxada que per part dels dos consistoris los ere estada encomanada, y que entesa aquella dit senyor governador y Real Consell los havian respost que ells estaven molt contents de la bona assertada resolució que lo savi Consell de Cent, y aprés los dits *// 771/2v //* dos consistoris, havian presa en tornar les joias y plata en dit sanct sanctuari, y que axí ells per llur part donaven lo consentiment. Y que en tot y per tot se ajustaven a la bona y acertada resolució que se havia presa. Y que aguda dita resposta eren estats acompanyats ab la mateixa forma que eren estats rebuts y que la mateixa resposta anaven a fer als senyors consellers. Y ses senyories volgueren que fos tocat en dietari, ab la forma demunt dita.

Dimars, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, a visitar les fonts del General,

per a vèurer y regonèxer aquelles y obrar lo necessari comforme tenen obligació quiscun any de fer semblant visita, segons està disposat per sentències de visita.

Dimecres, a VIII de desembre, MDCXXXXVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa en la Seu per oyr lo offici de la Immaculada Concepció de Nostra Senyora. Y estigueren assentats alt en lo presbiteri, a la part de la epístola. Y a la part del evangeli estigueren assentats *// 772r //* los senyors consellers, y lo senyor governador de Cathalunya a mà dreta del senyor conseller en cap. Y acabat lo offici se féu la professó de Nostra Senyora per fora de la Seu ab la forma acostumada, y los senyors consellers y governador portaren la vara del tàlem y ses senyories anaren aprés del gremial, ço és, los verguers devant ab ses masses y aprés anaven los tres senyors deputats en la forma de filera, ço és, lo ecclesiàstich en lo mitx, lo militar a mà dreta y lo real a mà esquerra. Y aprés anaven los senyors oÿdors ecclesiàstich y real costat per costat, lo ecclesiàstich a mà dreta y lo militar no·y era perquè ha temps està pres y és fora la present ciutat. Y ab esta forma se féu dita professó. Y tornada aquella en la Seu se'n pujaren tots en dit presbiteri. Y assentats en sos acostumats llochs, al cap de pochs dit senyor governador se alsà y se despedí, al qual acompanyaren dits senyors consellers fins al portal Major, y aprés se'n tornaren dits senyors consellers en dit presbiteri hi·s despediren dels senyors deputats. Y aprés ses senyories se'n vingueren en la present casa ab la mateixa forma que·y eren anats.

Dijous, a VIIII. En aquest die, en la tarda, ses senyories donaren y entregaren a mossèn Agustí Dalmau, síndich del General, còpia de la protesta que com a sýndich del dit General havia de fer al jurament que ha de prestar en la vila de Perpinyà lo sereníssim senyor duch de Mercour de llochtinent y capità general de sa magestat en aquest principat de Cathalunya y comtats *// 772v //* de Rosselló y Cerdanya, còpia de la qual minuta de protesta han manat ses senyories ésser continuada en lo present dietari y és del tenor següent:

Protesta al jurament del sereníssim senyor duch de Mercour. «Los deputats del General del Principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, als 19 de noembre del corrent any 1649, han rebuda una carta de sa magestat, que Déu guarde, dada en París als 2 de dit mes de noembre, ab la qual han entès que sa magestat és estat servit nomenar a vostra altesa per lochtinent y capità general en aquestos principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, enviant per dit effecte son real privilegi. Y jatsie que per disposició de les generals constitucions de Cathalunya y assenyaladament per la constitució del sereníssim senyor rey en Jaume Segon, que comensa: "Nostres successors", segona, en orde del títol de jurament de fidelitat y altres aplicables y per differents privilegis reals, y en particular per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo sereníssim senyor rey en Pere Terç, dada en Barcelona als 14 de las chalendas de novembre del any 1339, sa magestat, que Déu guarde, tinga obligació en lo principi de son govern rierar personalment en la ciutat de Barcelona la observança de las generals constitucions, privilegis y costums. Y antes de la prestació del *// 773r //* dit jurament personalment fet se havia de obtenir de la creació nominació de lochtinent general de dits Principat y comptats, emperò considerant la menor edat de sa magestat y que per sas moltas occupacions de sos regnes no pot venir personalment a prestar son jurament en la present ciutat, confiats de la seguretat y promesa que sas magestats han feta ab sas reals cartes de datas dels quinse de maig, 1643, de què en tenir ocasió y comoditat honrarà personalment dit Principat y comptats y prestarà son jurament, per ço los dits deputats del dit General de Cathalunya, en nom de tota la província, acceptan lo jurament per vostra altesa prestat de llochtinent y capità general en lo present Principat y comptats. Y ab lo honor que·s pertany y per salvetat dels usatjes, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort, y en particular del capítol 9 dels pactes jurats ab sa magestat, sens emperò derogació ni prejudici de aquells, protesta que per aquest acte no puga ésser fet e engendrar ara o en esdevenidor prejudici algú, lesió o derogació tàcita o expressa, ni altre qualsevol forma o manera als demuntdits usatjes, constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, libertats y observanças de aquells y altres qualsevols drets, y molt en particular a dit capítol nou de dits pactes, ans aquells o aquelles en tot cas romanguen salvos e il·lesos en sa força y valor y sens prejudici, lesió o derogació de aquells. Y que lo present acte en sdevenidor no puga ésser tret en conseqüència y haje de ésser judicat com si fet no fos. Volent *// 773v //* que de tot lo sobredit en sie per vos notari feta y liurada carta pública.»

Dissapte a XI. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori una carta del magnífich deputat local del General de la vila y col·lecta de Puigcerdà, feta en Puigcerdà, a 6 del corrent, acerca dels negocis de Joan Pere Mando, òlim tauler del General en dita taula, la qual carta manaren ses senyories ésser assí cusida, signada de lletra A.

Diumenge, a XII. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, enviaren al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya lo recaudo o embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. En la capella del palau de la comptessa ha dies faltan alguns capellans, com són mossèn Pons Duran, mossèn Solanes, mossèn Joan Barceló, y segons se diu serien extrets de la present ciutat per orde de vostra senyoria y Real Consell. Y per quant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats desitja que los officis divinals se celebren en aquella capella[a] *//777r//* ab la puntualitat y devoció que los fundadors d'ella han disposat, extrajudicialment supplican a vostra senyoria sie servit dir-los en scrits si la detenció de dits capellans fora de la present ciutat serà per llarch temps, per què dits deputats pugan cumplir a la obligació de son càrrech.»

E aprés de tornat dit sacristà major féu relació a ses senyories com ell havia aportat a dit molt il·lustre senyor governador de Cathaluya lo dalt dit recaudo, y que aquell havia donat en sas mans pròprias. Lo qual llegit per sa senyoria li havia fet de resposta que ell tornaria de resposta al que se li demanava ab dit paper dient que estimava molt a ses senyories la mercè li feian. E aprés, als 16 del dit mes de desembre, dit senyor governador envià a ses senyories en llur consistori un paper firmat y sotascrit de sa pròpria mà, lo qual diu ser la resposta feia a sa senyoria al recaudo que per part de ses senyories en scrits li fonch enviat per medi del scrivà major del dit General als dotse del corrent. Lo qual paper és assí originalment cusit, signat de lletra A.

Dilluns, a XIII. Festa de santa Llúcia.

Dimars, a XIIII. En aquest die ses senyories, en la tarda, juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats *//777v//* en lo present dietari sots jornada de 20 de setembre pròxim passat. Als quals, junts en consistori, per proposició fonch llegida una carta que ses senyories en la matinada havian rebuda per propri dels brassos de cort y bon consell de la Vall de Àneu de sis del corrent. La qual carta és del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors: Ja vostras senyorias hauran sabut la derrota y crema de la Vall de Aran y lo que se ha pogut pillar en los set llochs del terso de Pujoló, per ésser bons effectes al present Principat y servey de sa magestat christianíssima, que resten del tot acabats destruïts per a sempre totas estas valls, y en particular la present, ab grandíssim perill de ésser invadits y estar en lo mateix que restan los de dita Vall de Aran, no obstant que retirat ja lo enemich dexant guarnició en lo Castell Lleó és arribat assí lo senyor baró de Ales ab cavalleria y infanteria y és entrat en dita Vall de Aran per rèbrer los juraments de fidelitat, com ja també se haurà donat avís per dit senyor, de manera que tots los llochs, axí per una part com per altra, ab lo insendi de Biella y Piellas estan tant mal acomodats e impossibilitats de víurer y poder resistir al enemich puix sempre que voldrà ab discurs de una llegua, té entrada per los ports de Banasch y Biella, sens altre impediment, pus lo enemich està cerca y lo socorro per dita vall y nostra tant *//778r//* lluny faltant-los la frontera de França, de qui estan desenganyats en no voler-nos valer que aquell ere lo millor per ésser a quatre lleguas. Vuy a les set de la matinada havem rebut avís del capità Gil, qui resta per governador del castell y vila de Salardú, com altra vagada lo enemich, y ab poder, tornà a fer entrada en dita Vall de Aran. Y que ja marxave venint per la part de Biella. Dit senyor baró se trobava encara assí ab la cavallaria, havent ja ahir y després ahir despedida la infantaria que·y tenia per avall devers la Concay. Si bé li havem supplicat se restàs vuy per tot lo die ab dita cavalleria ho a lo menos de aquí a mitg die, judicant que si va mal tindrem altre avís a dita Conca. Y en lo punt han muntat a cavall y se'n són anats y nos han dexats assí tots sols, sens altre ajuda després de haver passat un mes de alojaments en esta vila y vall, axí de cavalleria com infanteria, tot a gastos d'esta desditxada terra. Que és estat forsós haver-o de fer, pus ells ho han volgut, lo que tindríem per ben empleat si ab això tinguessen algun remey y aguessen possat siti a dit Castell de Lleó, però no se ha tingut atendència si no a pillar y destruir y dexar-nos en lo mitg de nostros treballs. Del que·ns ha aparegut per propri donar est avís a vostra senyoria, per a què sàppien y entengan la efflixió en què estave possats y com per nosaltres mateixos que estam del tot desauxiats de poder resistir tant per falta de gent com per rahó de viures y municions. Y és sert que lo enemich per a entrar vindrà previngut *//778v//* de tot y fàcil de alcansar sos intents axí al present, si és veritat, lo que Déu no vulla, com per a la primavera ho altre temps a ell ben vist. Y lo que més temem és lo cremar-nos nostres casas y cuberts y dexar-nos del tot acabats y destruyts, com sabem ho amanassa ja en la Vall de Aran, que abent de tornar a dita Vall de Aran passant assí que li és molt fàcil y ho poseia tot a foch y a sanch. Esta és la pura veritat, y per a què la sàpian diem y representam a vostras senyorias que nosaltres no podem ésser bastants a tanta re-

a. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1036.

sistència per lo que tenim dit, y lo mateix serà per tota esta ribera avall fins a la conca hi la Seu de Urgell y de dites parts hont voldran, per què la gent no està feta a la guerra, y faltant viures y municions tots és fugit y dexar les coses per guardar llurs vides. Per ço, advertint tot lo sobredit ab la present, supplicam a vostras senyorias se servescan ab la bravedat que la necessitat requereix vèurer lo remey que en açò podem tenir si aver-lo·y pot per a librar-nos de tants certs y mals successos, que esperam que sols la imaginació és bastant per a fer pèrdrer molta gent, com ja·u comensam de experimentar. Y tot se representa per lo desig tenim de servir a dita sa magestat christianíssima y a la pàtria y no dexarnos pèrdrer ab tant rigor, y la rebrem com ja tenim dit manar depedir en lo punt lo propri per a què tenint resposta de vostra senyoria sapiam com nos tenim de governar. Dit senyor baró ha dexat axí en lo castell de València un capità francès ab dotse ho quinse soldats, y volie que dit capità governàs en dit castell. Havem-li representat que dit castell s'és governat *// 779r //* sempre per sa excel·lència lo senyor duch de Cardona, y de present està encomanat a don Luís Roger de Lúria, lo qual té jurament de fidelitat a sa excel·lència de governar-lo per son compte, y que nosaltres no podiem acentir al orde de dit senyor baró sens haver primerament donat rahó a vostra senyoria del que·s deu y si és contra constitució ho, lo que vostra senyoria rebran millor. Y a la veritat no·ns apar bé, puis la experiència nos ensenyareix mal lo encomanar castells per via de francessos en estes fronteras, pus ab motiu de no estar pagats y se veuen despullats ab un no-res de temps los soldats fugintse'n a França, y los castells restan sens guarnició y lo enemich alcanse lo que vol, com s'és vist de Castell Lleó, Pont de Suert y Çapeyra, que per falta de guarnició han perduts dits Castells y Torres, y tot lo patim nosaltres. Vostres senyories veuran lo fahedor y del tot nos manaran avisar. Guarde Déu a vostra senyoria. Esterri de Àneo y dezembre, 6 de 1649. Besam a vostra senyoria les mans los brassos de cort y bon consell de la Vall de Àneu, y per ells y de son orde Bernardí Sansi-Ramon, notari y son secretari.»

Y aprés fonch per ses senyories donada rahó, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, de què havian fetas presentar en lo mes de juliol pròxim passat las cartas que sa magestat christianísima, Déu lo guarde, los havia remeses ab sa real carta dada en Campiegne als 2 de juny passat, ab què manava als governadors de plassas de dita sa magestat en esta *// 779v //* província que no se entremetessen en ningún gènero de govern sinó en lo de les armes, dexant gosar als naturals plenament y passíficament de sos càrrechs, béns y rendas sens perturbar-los ni inquietar-los ni permètrer que rebessen algun torp ni dany, en qualsevol manera, per los officials y gent de guerra que estan de gornició en ditas plassas, segons consta en lo present dietari sots jornada de 29 de juliol pròxim passat. Y lo quant poch han obrat les ditas cartas per las moltas y continuadas quexas que cada die tenen dels naturals que abitan en ditas fortalesas, com és públich y notori.

E la dita Trentasisena, aprés de haver molt exactament discorregut axí sobre lo contengut ab la carta rebuda de la Vall de Aran com sobre les vexacions que reben dels soldats los naturals que habitan en las plassas que sa magestat té guarnició en esta província, aconsellaren a ses senyories que demà, pus és die que la estafeta se'n va, scriguen a sa magestat donant-li rahó del que passa en la Vall de Aran, enviant-li la mateixa carta original que ses senyories han rebuda de dita vall, fent traduhir aquella assí en llengua francessa, enviant-li també dita còpia traduhida per què sa magestat tinga plena notícia de tot lo que obra lo enemich en aquellas parts. Y que vulla usar de sa benignitat y clamènsia ab estos sos *// 780r //* fidelíssims vassalls, procurant ab totas veras tràurer lo enemich de aquella província. Y que també scrigue al excel·lentíssim senyor mariscal de La Mota, duch de Cardona, enviant-li còpia de dita carta de dita Vall de Aran, perquè com a senyor de aquella procure ab sa magestat que los vassalls no sian tant maltractats per lo enemich, remetent ditas cartas al embaxador que per compte del dit General y present ciutat està residint en París, per a què de sas mans pròpries les done. Y que en rahó dels excessos fan los soldats als habitants en les plassas que sa magestat té guarnició en esta província se fassa embaxada al excellentíssim senyor de Marchín, governador de las armas de sa magestat en aquest Principat, y al molt il·lustre senyor don Joseph de Biurre y de Margarit, governador del dit Principat, donantlos rahó de dits excessos y danys causan los soldats als nadius de dit Principat, per a què·y manen posar remey, y que si per occasió de no posar-le·y succeheix algun sinistre ab los soldats no pugan ignorar de les diligències que ses senyories fan per la bona direcció de las matèrias. Y que de tot ne donaran rahó a sa magestat, y que abans de despatxar les cartas y enbaxadas demunt ditas ses senyories sien servits tenir conferència ab los molt il·lustres senyors consellers acerca de tot lo demunt dit, per si apare per a bé als dits dos consistoris scríurer uniformament a sa magestat y demés. Y que las embaxadas vagen també en nom y de part de dits dos consistoris, perque axí millor se puga alcansar lo fi que·s desije.

780v Dimecres, a XV. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los molt il·lustres senyors consellers, com la tingueren, als quals se féu llarga relació de tot lo passat lo die de ahir en la Trentasisena molt per menor. Y se resolgué en dita conferència per dits dos consistoris que·s posàs en execució tot lo resolt en aquella instància dels dos consistoris encontinent, y que les ditas cartas fossen enviadas lo die present per la estafeta, com ab effecte són estades enviades, y que las embaxadas se fassen lo més prest sie possible per demanar-ho axí la necessitat.

Dijous, a XVI. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors don Pedro de Aymerich y Cruïlles y Francesch Sangenís, ciutedà, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biurre y Margarit, portantveus de General governador anant vice-règia, la embaxada del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor. La magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, a instància dels dos consistoris de ciutat y Deputació fou servit, ab ses reals cartas dadas en Compiegne a 2 de juny del present any, manar als governadors de les plassas que té sa magestat en esta província // 781r // no se entrematessen en ningun gènero de govern sinó en lo de les armes, dexant gosar als naturals plenament y pacíficament de sos càrrechs, béns y rendas, sens perturbar-los ni inquietar-los ni permètrer que reben algun torp ni dany, en qualsevol manera, per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en les ditas plassas, ordenant-los expressament de contenir-se dins los llímits de las funccions de sos càrrechs, sens mesclar-se en alguna manera sinó del que conserneix les armes y la guarda y conservació de les dites plasses. Y axí mateix de tractar y fer tractar los dits habitants lo més favorablement que·ls serà possible, com consta de tot açò ab las còpias de les cartas reals que estan en lo dietari de la present casa de la Deputació, y assenyaladament la que scrigué sa magestat al excel·lentíssim senyor de Marchín en la sobredita jornada. Y com no obstant ditas reals cartas, las quals se són ratificades als dits cabos que vuy governan las plassas de sa magestat en Cathalunya, vingan continuament quexas en aquestos dos consistoris de la ciutat y Deputació de les contínues vexacions y malstractes fan als paysans, y assenyaladament en Flix, Tortosa, Arbeca, Agramunt, Tremp, Rosses y altres, dels quals llochs actualment tenim sýndichs de Agramunt y Arbeca ab informacions ja rebudes y altres que se aniran rebent, los consellers de la ciutat de Barcelona y deputats de Cathalunya a paregut donar-ne rahó a vostra senyoria, com a tan zelós del servey de sa magestat y conservació nostra, supplicant-lo extrajudicialment fassa per sa part tot lo que sia possible per a remediar los sobredits danys, com també los desordes y desafueros que en los presents trànsits van fent los soldats per les viles y llochs a hont passan, maltractant los paysans, // 781v // sequeiant-los ses cases, llansant lo oli y vi per terra, passant tres tèrcios junts en un mateix lloch. Del que tenim sýndichs en nostres consistoris ab grans clamors de la vila de Monistyrol, de la vila de Moyà, de la vila de Taradell, dient-los que lo enemich més cruel no·ls tractaria més cruelment que·ls tracta vuy los soldats de sa magestat. De tot lo que havem donat rahó al senyor de Marchín. Y per lo perill gran que en lo remediar estos excessos y ha en la tardansa la donam a vostra senyoria, mentres tant se aniran rebent les informacions per a què ab ellas pugan fer les diligències que disposan nostras constitucions y dret municipal, tenint tota confiansa del bon zel y cuydado de vostra senyoria, ab què los naturals de la província poran gosar de sa quietut y llibertat y nosaltres donar les degudes gràcies a vostra senyoria.»

E aprés de tornats dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havien reportada a dit senyor governador la dita embaxada, la qual havian explicat primer de paraula y aprés donada per scrits de la manera ses senyories havian ordenat, y que oÿda y presa aquella dit senyor governador los havia respost que estimava molt lo cuydado dels dos consistoris, però que com sa senyoria no governava les armes en Cathalunya no podia fer més de acudir al senyor de Marchín, com ho faria ab moltas veras. Y que ab las mateixas havia scrit al rey, nostre senyor, y que més llargament respondria a sa senyoria en scrits. E aprés, als 20 de dit, dit senyor governador, per medi del magnífich[a] // 783r // Joseph Fita, scrivà de manament, envià a ses senyories en llur consistori la embaxada que·s assí cusida originalment, signada de lletra A, dient ere la resposta que havia offerta en scrits a dita embaxada. En aquest mateix die ses senyories, per medi dels senyor don Francisco Sala y Joseph Ximenes, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor de Marchín, governador de las armas per sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. La magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, a instància dels dos consistoris de ciutat y Deputació fou servit ab sas reals cartas dadas en Compiège a 2 de

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1037.

juny del present any manar als governadors de las plassas que té sa magestat en esta província no se entremetessen en ningún gènero de govern sinó en lo de les armes, dexant gosar als naturals plenament y passíficament de sos càrrechs, béns y rendas sens perturbar-los ni enquietar-los ni permètrer que reben algun torp ni dany en qualsevol manera que sia per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en las ditas plassas, ordenant-los expressament de contenir-se dins los llímits de las funccions de sos càrrechs sens mesclar-se en alguna manera sinó del que concerneix les armes y la guarda y conservació de las ditas plassas. Y axí mateix de tractar y fer tractar los dits habitants lo més faborablament que·ls serà possibe, com conste de tot açò ab las //783*v*// còpias de les cartes reals que estan en lo dietari de la present casa de la Deputació, y assenyaladament la que scrigué sa magestat a vostra excel·lència en la sobredita jornada. Y com no obstant ditas reals cartas, les quals se són notificades als dits cabos que vuy governan las plassas de sa magestat en Cathalunya, vinguen contínuament queixas a estos dos consistoris de la ciutat y Deputació de les contínues vacions y maltractes fan als paysans, y assenyaladament en Flix, Roses y altras, dels quals llochs actualment tenim síndichs de Agramunt y Arbeca ab informacions ja rebuts y altres que·s aniran rebent, als consellers de la ciutat de Barcelona y deputats del General de Cathalunya ha aparegut donar-ne rahó a vostra excel·lència, antes de repetir les queixas a sa magestat y fer-li a saber lo poch que han obrat ses reals cartas, com també les desordes y desefueros que en los presents transcrits van fent los soldats per les viles y llochs a hont passen, maltractant los paysans, sequejant-los ses cases y llansant lo oli y lo vi per terra. Del que tenim síndichs en nostres consistoris ab grans clamors de la vila de Monistrol, de la vila de Moyà, de la vila de Taradell, dient-nos que lo enemich més cruel no·ls tractaria de la manera que·ls tractan vuy los soldats de sa magestat, de tot lo que havem ordenat se reba informació, perquè //784*r*// en lo que tardarà en aver y obrar en ella no se succehesca alguna desditxa en esta província. Per descàrrech de nostras obligacions ho representam a vostra excel·lència, confiant que sent tant zelós del servey de sa magestat y conservació d'esta sa província hi·s posarà lo remey ab la promptitut de què demana la necessitat, ab què los naturals d'ella poran gosar de sa quietut y libertat y nosaltres donar les degudes gràcias a vostra excellència.»

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, han referit a ses senyories en llur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor de Merchín, la qual li havian explicada de paraula y aprés li havian donada per scrits de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dit senyor de Marchín los havia respost que ell procurarie ab totes veres lo remey conforme prest ses senyories conexarien.

Relació del procurador fiscal. En aquest mateix die lo honorable Antoni, Nin procurador fiscal del dit General, constituït personalment en la scrivania major de aquell, ha fet relació com ell lo die present, de orde y manament de ses senyories, s'és conferit en casa del noble don Francisco Junyent, protector del molt il·lustre bras militar, y que de part de ses senyories dels senyors deputats y oÿdors li havian notificat com don Hierònym de Miquel, síndich del dit molt il·lustre bras militar, se ere conferit algunes vegades com a síndich predit devant ses senyories en llur consistori, notificant a dits senyors deputats com lo dit molt il·lustre bras militar havia obtingut un //784*v*// real privilegi concedit per lo excel·lentíssim senyor mariscal de Chomberch, duch de Luy, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, ab la qual li feie exemps a tots los qui gosaven de privilegi militar y a llurs casas y heretats encara que aquellas anassen per compte de llogaters de tenir soldats alojats, representant dit don Hierònim en lo nom de síndich demuntdit que ses senyories los fessen valer y tenir dit real privilegi perque·y havia molts militars que eren molestats y vexats de alojaments no obstant dit Real Privilegi. Al qual fonch respost en totas les occasions que féu queixa que dit síndich donàs a ses senyories memorial de totes les persones gravades per rahó de dits alojaments ab proves bastants que ells, per la obligació de llurs càrrechs, procurarien la integració de la contrafacció que·s feia a dit real privilegi. Y que procurarian que de aquí al devant dit real privilegi fos observat ab totas veras. Y que fins vuy, ara sia per estar pres dit don Hierònim de Miquel, síndich demuntdit, no se'ls ha fet constar dita contrafacció ni donat memorial de les persones gravades. Y que per ço li notificaven, com a protector del bras militar, lo demuntdit, perquè constant a ses senyories de dita contrafacció faran lo que·ls toca y tenen obligació per rahó de sos càrrechs de deputats y oÿdors. Y que ara ni en ningun temps se puga dir que ses senyories no són exits al reparo y esmena de la contrafacció feta a dit real privilegi. Y que //785*r*// dit senyor protector li havia respost que com ell ere entrat nou en dit càrrech no sebia cosa, per a què ell le informara ab los senyors Narcís Ramon March, donsell, qui és cert li donarà notícia per menor de dit fet, y que informat tornarà resposta a ses senyories. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari com a feta en presència del consistori, troban-se en dita scrivania major.

Dissapte, a XVIII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers en forma de ciutat per a tenir, com la tingueren, ab ses senyories, per negocis y afers concernents lo benefici d'esta ciutat y província. En aquest mateix die, entre las dos y las tres hores de la tarda, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de dita casa, y anaren en la casa del molt il·lustre senyor governador. Y arribats allí trobaren ab dit senyor governador los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, y junts los dos consistoris tingueren conferència ab dit senyor governador acerca de algunes coses fahents per la conservació del present Principat //785*v*// y ciutat de Barcelona, en la qual estigueren cerca de duas horas, tractant las matèrias. Y aprés se disgregan y se'n torna cada consistori en sa casa. En aquest mateix die ses senyories dels senyors deputats, a les vuyt hores de la nit, reberen en lur consistori de part de la present ciutat, per medi dels senyors Joseph Jover, ciutedà, y Dimas Çafont, donsell, una embaxada ab la qual feren a saber a ses senyories la resolució que lo savi Consell de Cent tingué en la matexa tarda avia presa, com més largament consta ab dita deliberació, que és del tenor següent:

Deliberació del savi Consell de Cent tingut lo die present: «*Die XVIII mensis decembris MDCXXXXVIIII.* Convocat y congregat, etcètera. E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: Que la present ciutat envie promptament un embaxador per a representar al rey, nostre senyor, lo que ab instruccions se li ordenarà. Y per est effecte anomenen los senyors consellers una persona convenient, axí en parts com en edat, que puga passar per lo rigor del fret y lo rigor del camí, votada per scrutini ab capsas y botons negras y blanchs //786*r*// y forma acostumada. Y no tenint sufficient número de veces en anomenen altres fins las tinga. Y que arribat en París se conferesca ab mossèn Joan Batista Monfar y Sorts, qui per las dos casas, és assaber, d'esta ciutat y Deputació, resideix allí, per a què, comunicat ab ell lo negoci perquè va la guia, assistesca y ajude. Y que per un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria anomenadors se fassa una embaxada als senyors deputats, donant-los notícia de la present deliberació, supplicant-los que per sa part sien servits obrar lo mateix. Y per los mateixos o altres embaxadors se fase altre embaxada al senyor governador, donant-li axí mateix notícia de la present deliberació y supplicant-lo sie servit manar ajuntar las tres salas, per a què per los mateixos effectes vaja un senyor del Real Consell. Y que las instruccions del embaxador de la ciutat les fassen los senyors consellers y 24ª de guerra y li pague la present ciutat lo salari acostumat. Y que partesca encontinent sens aguardar los altres embaxadors, com lo present Consell axí ho delibera.»

Diumenge, als XVIIII de dit mes. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuades en lo present dietari en jornada de[a], als quals fonch per ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

786*v* «Molt il·lustre senyor: Inseguint lo parer y consell de vostra senyoria en la última Trentasisena, tinguda a 14 del corrent, tingueren encontinent la conferència ab los molt il·lustres senyors consellers per a tractar ab ses senyories lo que vostra senyoria fou servit aconsellar-nos. Y en dita conferència se resolgué scriurer al rey, nostre senyor, sobre la inveció feta per lo enemich en la Vall de Aran. Y se envià la carta original enviada a ses senyories per lo bon consell y corts de la Vall de Àneu. Y axí mateix, per los excessos y desordes, se són aumentades les queixes dels naturals per los síndichs de Mojà, de Monistrol, de Taradell, a hont encontinent ha enviat est consistori los assessors de la casa per a rèbrer informació. Se resolgué en dita conferència fer una embaxada al senyor de Marchín en scrits y altra al senyor governador de Cathalunya, conforme en aquella se conté, que estan continuades en lo dietari de la present casa. Y axí mateix se resolgué que si lo divendres no tenien avís de nostre embaxador que lo senyor virrey no fos partit de la cort se tornassen a conferir encontinent los dos consistoris, per a tractar de enviar algun embaxador extraordinari a la magestat del rey, nostre senyor, per a representar-li lo miserable estat de la província y que no és possible que los naturals d'ella pugan tollerar tants grans dessordes ab la impossibilitat de poder avensar lo sustento de las tropas del pres de haver més de un //787*r*// any los sustentan, y dels gastos tant grans se han fet en las llevas han fetas las universitats en esta última invassió feta per lo enemich, havent de altra part de pagar lo sustento del batalló ara de nou, per no haver cobrat cassi ninguna cosa del setembre ensà per occasió de ditas llevas. En execució d'esta última ressolució se juntaren dits consistoris lo disapte següent, a les vuyt de la matinada, y després de molt contravertidas las matèrias, considerant que havia molt temps que totas las estafetas nos scriurian de la cort, que partiria lo senyor virrey encontinent. Y alguna vegada tingueren avís que ere ja partit y lo parills grans en

a. a continuació un espai en blanc d'uns 12 mms,

[1649]

què està esta província de perdre's. Resolgueren uniformament se enviàs un embaxador extraordinari a tota diligència per tenir experiència que differents correus que són enviats en altras occasions se'ls han detinguts en la cort molt temps. Y de present se necessita de remey prompte. Y perquè anàs ab tota conformitat tingueren dits consistoris lo mateix die una conferència ab lo molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, representant-li les affliccions ab què·s trobaven estos dos consistoris. Y restaren conformes que ell juntarie las tres salas y que scriurien en conformitat de las dos casas a sa magestat representant-li lo mateix. Dit die de dissapte, a la tarda, los molt il·lustres senyors consellers juntaren lo savi Consell de Cent, lo qual fou servit resòldrer lo contengut ab la deliberació que·s llegirà a vostra senyoria, que fou reportada a est consistori ahir a les vuy hores de la nit per los senyors Joseph Jover y Dimas Çafont. //787v// Després de haver aquest consistori llegida dita resolució y que tingut notícia que la ciutat havia ja nomenat per son embaxador al senyor don Jacinto de Vilanova ab orde que partís sens aguardar altres embaxadors, nomenaren encontinent en embaxador per esta casa al molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, lo qual nos ha offert partir vuy mateix si se li donen les instruccions. Y per tenir bon acert en tot en ellas suplicam a vostra senyoria nos aconselle los caps hauran de contenir y tot lo demés que judicaran convenient per lo servey de sa magestat y conservació desta sa província.»

E aprés de haver lo scrivà major llegida ab alta veu no sols la dita proposició però encara la deliberació del savi Consell de Cent, carta scrita a sa magestat al excel·lentíssim senyor de La Mota, embaxada feta al excel·lentíssim senyor de Marchín, governador de les armes de sa magestat en aquest Principat y altra feta al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, y aprés de haver las personas de dita Trentasisena oÿts tots los demuntdits papers, en primer lloch feren moltas gràcias a ses senyories dels molts y extraordinaris treballs y diligències que estos dies atràs havian presos y fetas en procurar lo remey, reparo y esmena dels danys que causan los soldats de sa magestat. Y també feren molta estimació de la bona y assertada resolució que havian feta en haver nomenat al molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau en embaxador per sa magestat per part del //788r// General. Y aconsellaren a ses senyories que dit senyor embaxador partís ab la diligència y prestesa possible segons ho demana la necessitat. Y que per a fer les instruccions a dit senyor embaxador, cartas per a sas magestats y demés senyors de la cort fossen nomenades persones de tots estaments per a fer y compòndrer ditas cartas y instruccions y demés que convingués. Y encontinent ses senyories y les persones de dita Trentasisena nomenaren sis persones per dit effecte dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors: lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda; per lo estament militar, los senyors: don Francisco Sala, Sebastià de Miralles; per lo estament real los senyors: Joseph Ximenes, Francisco Móra. Als quals fonch donat ple poder per ses senyories y per dita Trentasisena per a fer y ordenar ditas cartas, instruccions sens referimen algú. Las quals cartas y instruccions estan continuades en lo registre de la present casa, sots jornada del die present, al qual se ha relació.

788v En aquest mateix die ses senyories dels senyors deputats, per medi dels senyors don Onofre de Lentorn y Joseph Damians, ciutedà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat una embaxada de paraula fent assaber a ses senyories la ressolució pressa en la Trentasisena tinguda lo die present, y de com ses senyories havien nomenat en embaxador per part del General al molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, per a representar a sa magestat per part de aquest Principat lo que ab les instruccions se li donarà. Y que sa partida serà demà de matí sens falta. Al que dits senyors consellers foren servits respòndrer que estimaven a ses senyories la mercè los feyen y que per la nominació de embaxador era molt a propòsit per concórrer en sa senyoria totes les parts necessàries per a obtenir dit càrrech.

En aquest mateix die ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat y de la Vintyquatrena una embaxada de paraula per medi dels senyors Dimas Çafont, donsell, y Francesch Sangenís, ciutedà, ab la qual se supplicave a ses senyories fossen servits ordenar que lo embaxador del General no partís de la present ciutat fins que estigués a punt lo de la ciutat, perquè anassen ab tota conformitat. Y que en la deliberació se féu en lo savi Consell de Cent tingut lo die de //789r// haïr ab què·s deia que dit embaxador de la ciutat partís encontinent sens aguardar los altres embaxadors ere estat equivocació, y que per consegüent estimarien a ses senyories tinguessen a bé retardar la dita anada de dit senyor embaxador fins que lo de dita ciutat estigués a punt. E ses senyories respongueren que desijaven donar tot gust a la ciutat en allò que·ls serie possible però que per ser tants grans los treballs de la terra, los quals necessitaven de tant prompte remey, creien que lo savi Consell de Cent avie deliberat que lo embaxador de la ciutat partís

sens altres embaxadors segons se contenie en dita deliberació. Y que moguts ses senyories del mateix zel havian procurat diligenciar que lo embaxador del General partís ab la mateixa brevedat, lo qual tenia ja sos despatgs a punt y aprestat son carruatge per lo endemà, però que no obstant tot lo referit ses senyories juntarien encontinent la junta de les sis persones tenien nomenades per a fer los despatgs y que del que·s resolie en farien sabidor a ses senyories. E ses senyories dels senyors deputats, encontinent, tractaren dit negoci de les dites sis persones que estaven juntes en la present casa, als quals fonch refferida la embaxada dels molt il·lustres senyors consellers y Vintyquatrena. Y aquella oïda, encontinent, per medi dels senyors don Francisco Sala y Joseph Ximenes, fonch tornada la resposta a dits senyors consellers fent-los a saber com lo consistori dels senyors deputats estave tant desijós de donar gust a la ciutat y obrar ab tota conformitat que ells ordenarien a son embaxador *//789v//* se detingués tres dies més, exint emperò fora la present ciutat lo die de demà a la tarda, aguardant-se en la ciutat de Gerona o vila de Perpinyà, perquè ab aqueixos dies tingués temps dita ciutat de enviar a dit son embaxador. Y que en la cort del rey, nostre senyor, junts de conformitat donassen les embaxades. Y que axí mateix dits senyors deputats los enviassen per medi de son secretari còpia de les instruccions que donaven a dit son embaxador, los quals dits senyors embaxadadors referiren aprés en llur consistori a ses senyories la reportació de dita embaxada. Y que dits senyors consellers havian respost que estimaven molt a ses senyories la mercè los feyen en ajustar-se y continuar la bona conformitat que sempre han tingudes les dos casas, y que suplicaven de nou a ses senyories fossen servits no entregar les instruccions a dit son embaxador fins les aguessen continuades ab dits senyors consellers, pus lo intent no és altra cosa que tirar ab benefici de la província, servey de sa magestat y conservació de la present ciutat.

En aquest mateix die, ja casi tocades les oraciones, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, embaxador nomenat per ses senyories per sa magestat christianíssima, prestà son jurament ab la forma que·s segueix:

Jurament del molt il·lustre senyor lo doctor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, *//790r//* embaxador del General de Cathalunya per sa magestat, que Déu guarde: «Lo molt il·lustre senyor lo doctor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, embaxador nomenat per lo General de Cathalunya per anar a la cort de sa magestat christianíssima, en conformitat de la deliberació feta lo die present que comptam a 19 de desembre, 1649, continuada en dietari, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya y estant en presència de ses senyories, jurà a Nostre Senyor Déu y a sos quatre Evangelis corporalment tocats, en mà y poder del senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer y Rosses, deputat ecclesiàstich, rebent y acceptant-lo en nom y presència de dit consistori, que guardarà y observarà y cumplirà les instruccions que per ses senyories li són estades donades y lliurades despedides en la forma acostumada y refferendades per lo scrivà major de dit General y ab lo segell de aquell segellades, continuades en lo registre comú tercer, corrent foli. Ítem, que axí mateix guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevol altres òrdens y commissions que per avant se li donaran per ses senyories ab instruccions y cartes o altrament. Ítem, que durant sa embaxada no negociarà ni demanarà ni impetrarà ni acceptarà per si mateix ni per altres persones algunes directa ni indirectament gràcias ni mercès ni altres coses de ses magestats *//790v//* ni de sos ministres ni de altres persones sinó és tenint per assò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y en assò són estats presents per testimonis lo reverent mossèn Domingo Planes, prevere beneficiat en la iglésia parrochial de Sant Pere de les Puelles de Barcelona, y Francesch Mossas, negociant de la vila de Puigcerdà.»

Dilluns, a XX de desembre, MDCXXXXVIIII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors, per medi dels senyors Dimas Çafont, donsell, y Francesch Sangenís, ciutedà, la resolució pressa en lo savi Consell de Cent de la present ciutat tingué lo die de haïr en la nit, la qual manaren ses senyories ésser assí cusida originalment, signada de lletra A. E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits senyors consellers la merçè los feien. En aquest mateix die ses senyories dels senyors deputats enviaren al molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat una embaxada de paraula per medi del senyors don Onofre de Lentorn y Joseph Ximenes, donant la rahó com lo senyor embaxador del General se anirà entretenint y que ses senyories no li entregaran les instruccions, sinó que dimecres pròxim se li enviaran per la estafeta. Y que entretant ses senyories poran despatxar llur correu, y que per lo scrivà major los enviaran còpia de ditas instruccions. Los quals senyors embaxadors tornaren resposta a ses senyories en llur[a] *//792r//*

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1037.

consistori dient que dits senyors consellers los havian respost que estimaven molt la mercè los feyen. Y encontinent ordenaren a mossèn Sebastià Costa, scrivà major, portàs còpia de ditas instruccions a dits senyors consellers, con ho féu en lo punt. Y aquellas entregà en mans del senyor conseller en cap, comforme per ses senyories li ere estat ordenat. En aquest mateix die lo magnífich Joan Carreres, racional del General y present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onofre Masanés, sobrecullidor del General de la part de ponent ha contat y pagat la tersa de abril, maig y juny, 1649, ordinari y de guerra. Faltan los llibres y diners de la ciutat de Solsona, vila de Torà y Falset ab tota sacol·lecta. Y faltan per rahó de la guerra. Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Lleyda y tota sa col·lecta, Ulldecona, Alcarràs, Casanea, Amposta, lo Pont de Suert, Vilaller. La qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Dimars, a XXI. En aquest die ses senyories, en la tarda, juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari en jornada de 20 proppassat. Als quals, junts en consistori, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la preposició següent:

«Molt il·lustre senyor. La causa per la qual havem juntat a vostra senyoria és per // 792v // donar-los rahó com la ciutat ha posat en las instruccions que ha fetas per sa part per a entregar a son embaxador un capítol ab lo qual se li ordena que en cas trobàs per lo camí al senyor virrey se'n torne sens arribar en la cort de París. Y desijant ses senyories provehir al remey necessari de aquesta província y que com los senyors consellers no pugan disposar ninguna per ser deliberació del savi Consell de Cent, per ço suppliquen los aconsellen si serà convenient que dit embaxador del General arribi a París o que se'n torne encontinent, trobat que haja lo senyor virrey, que ab lo madur consell de vostra senyoria se puga pèndrer lo més acertat que convinga al major servey de la província.»

Resolució de dita Trentasisena. E la dita Trentasisena, aprés de haver discorregut molt exactament sobre dit fet, aconsellaren a ses senyories que ordenasen a dit senyor en embaxador, que en cas que trobàs per lo camí al senyor virrey que vingués, liberàs les mans y li donàs embaxada. Y que aprés passe avant son camí fins arribar a París, y prostrat als reals peus de sas magestats los done rahó del contengut ab les instruccions, per què axí ses magestats resten plenament informats del miserable estat en què·s troba esta província, que·s lo vot que ha fet lo senyor conseller en cap en primer lloch.

Dimecres, a XXII. En aquest die ses senyories reberen en llur consistori, // 793r // de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi del doctor micer Simon Campana, un recaudo o embaxada dient a ses senyories com lo embaxador de la ciutat partirà demà de matí sens falta y que si sa senyoria vol encomanar-li ninguns papers ell se'ls en portarà de molt bona gana, y que no obstant que lo embaxador del General tinga orde ab ses instruccions de arribar a París, lo qual orde no·l té lo de la ciutat sinó que si troba lo senyor virrey se'n torne, que està molt bé lo que ses senyories tenen ordenat a dit llur embaxador E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits senyors consellers la mercè los feien y que no tenian ninguns papers que enviar, perquè son embaxador ja tenia tots los papers. En aquest die ses senyories dels senyors deputats enviaren per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y micer Gismundo Boffill, ciutedà, al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de General governador anant vice-règia, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. En aquest punt és arribat un sýndich de les parts de la Vall de Aran a tota diligència donant-nos avís que per orde del excel·lentíssim senyor de Marcín han enderrocat castell Boil, de què havem enviat a rèbrer informació per a complir a las obligacions de nostres càrrechs y fer conforme constava d'ella les diligències degudes. Y que poch després de dit enderrocament lo enemich s'és apoderat de tota la Vall de Buí. Y axí mateix vos avisam que lo senyor de Lusan tindrie orde del senyor de Marchín // 793v // de demolir los castells de Salardú y de Orcau, y com açò sie tant prejudicial al servey de sa magestat y conservació d'esta província y contra nostras generals constitucions nos ha aparegut, mentres se reben les informacions perque entretant no·s demolescan, supplicar extrajudicialment a sa senyoria sie servit juntar lo Real Consell y ordenar lo que judicaran ser convenient, per què nos permetau contra factors tals y tant danyosas a la conservació d'esta província, com ho confian del consell de vostra senyoria y Real Consell.»

E aprés dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havia reportada la dita embaxada a dit senyor governador, y que aprés de rebuda y acceptada aquella los havia respost que ell juntaria lo Real Consell ab lo qual tractaria lo contengut en aquella, y que los senyors deputats estiguessen serts, que en quant a llur part

no·s perdrà cosa que sia del servey de sa magestat benefici y conservació de la província.

Dijous, a XXIII. En aquest mateix die ses senyories per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y micer Gismundo Boffill, ciutadà, enviaren al excel·lentíssim senyor de Marchín:

«Excel·lentíssim senyor: En aquest punt és arribat un síndich despedit a tota diligència per los de la Vall de Aran avisant-nos han endarrocat alguns cabos francessos //794r// lo castell Boil. Lo enemich s'és apoderat de tota aquella vall y que així mateix diuen que vostra excel·lència hauria donat orde a monsiur de Lusan que fes enderrocar lo castell de Salardú y lo castell de Orcau. Y com açò sie tant perjudicial al servey de sa magestat y conservació d'esta província, sent tot fet contra nostras generals constitucions, y no crèurer aquest consistori que vostra excel·lència haja donats dits ordes, ne ha volgut donar rahó a vostra excel·lència perquè sie servit donar los òrdens necessaris per a què no se execute lo enderroch de dits castells mentres que tinga temps nostre embaxador de representarho a sa magestat, com ho confiam, del favor que experimentan ab vostra excel·lència, en tot lo que és del servey de sa magestat y conservació d'esta sa província, governador de les armes de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent: «Excel·lentíssim senyor: En aquest punt és arribat un síndich *fiat ut supra*.»

E aprés de tornats dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor de Marchín, la qual li havian explicada de paraula y aprés li havian donat per escrits. Y que rebuda aquella havie fet de resposta que ell havia donat orde de demolir lo castell de Boil, per apareixer-li que ere de servey de sa magestat y beneffici de la província, y que donave orde que no·s posàs en execució lo derrocar los castells de Salardú y de Orcau, attès majorment que lo de Orcau se ere offert son senyor //794v// de tenir-lo en custòdia, y que respondria més llargament a ses senyories.

Divendres, a XXIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa en la casa hont se exhigeixen los drets del General. Y aprés anaren a fer la regonexensa ordenaria per les botigues de la present ciutat ab la forma acostumada.

Dissapte, a XXV de desembre. Die de Nadal, entrant lo any MDCL.

Diumenge, a XXVI de desembre. Entrant lo any MDCL.

Dilluns, a XXVII de desembre. Entrant lo any MDCL.

Dimars, a XXVIII de desembre. Entrant lo any MDCL.

Dimecres, a XXVIIII de desembre. Entrant lo any MDCL.

Dijous a XXX de desembre. Entrant lo any MDCL.

En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, //795r// racional del General, present en lo consistori de ses senyorias, ha fet relació com mossèn Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant durant lo impediment de mossèn Francesch Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, ha contat y pagat la tersa d'abril, maig y juny, 1649, ordinari y de guerra. Falta a pagar lo procehit de la taula de Puigcerdà, que inporta lo dret ordinari dos-centas lliuras y nou diners, y lo dret de guerra de nou lliures, once sous y sinch diners, de la qual quantitat se'n ha donat dèbit a Joan Pere Mando, receptor en dita taula. Y de la taula de Ribes falta a pagar una lliura y set sous, que ha valgut lo dret ordinari en dita tersa de què se ha donat dèbit a Pere Màrtir, porter cullidor de dita taula. Y faltan també los llibres y diners de Bellver. La qual relació han manat ésser continuada en lo present dietari. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los molt il·lustres senyors consellers de aquella per negocis tocants al batalló, en la qual conferència assistiren tots los de la junta grossa del dit batalló.

Divendres, a XXXI de desembre. Entrant lo any MDCL.

Janer MDCL.

Dissapte, al primera //795v// En aquest die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustríssim senyor de Marca, lo qual fonch rebut al cap de la escala ab los porters y massas devant per los senyors oÿdors ecclesiàstich y real, y ab esta forma se'n entraren en consistori. Y aprés de estar assentats en son acostumat lloch féu relació a ses senyories del que havia succeït en París a 11 del passat, dient, en summa, que alguns mal intencionats havian volgut mòurer motí en la vila de París, y que vehent que no·ls havia reheixit a la nit volgueren matar al sereníssim senyor príncep de Condé, passant per lo pont Nou. Y de fet lo agueren

mort sinó fos estat avisat per alguna persona ben intencionada, y que en cuant sa carrosa tiraren moltas pistolatadas dins ella, pensant que·ll y era. Y fonch malament ferit son majordom, que anave dins ella. Y feta dita relació se despedí de ses senyories y fonch acompanyat per ses senyories fins al cap de la escala.

Dimecres, a V. En aquest die ses senyories enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi // 796r // de mossèn Sebastià Costa, scrivà major del dit General, un recaudo fent-los a saber com ses senyories havian rebuda una carta dels magnífichs pahers de la vila de Cervera, donant-los avís com en dita vila no·y havia guarnició ninguna. Y que temian que lo enemich no volgués intentar invadir aquella plassa, y que seria la total destrucció de la província per ser lo pas de Balaguer, Flix y Tortosa y estar dins d'ella tota la artilleria y demés pertrets de guerra, demanant se'ls envie gent per gornició de dita plassa. Y que per ser la causa ha aparegut donar-ne rahó a ses senyories y també la donaven de què scrivien al excel·lentíssim senyor de Marchín, qui·s troba en Gerona, enviant-li còpia de la carta dels dits pahers, suplicant a sa excel·lència tinga a bé manar precidiàs dita vila y representar-li lo dany que seria que lo enemich prengués o saquejàs dita vila, a tot lo que dits senyors consellers respongueren que estimaven a ses senyories la mercè los fèien. Y que també havian rebut carta de dits pahers de Cervera, ab la qual se'ls diu lo mateix, y que vriosament serviran a dit senyor de Marchín demanant lo mateix y representant-li lo perill.

Dissapte, a VII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la //796v// llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar les bolles del General per lo trienni que començarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650, segons disposan los capítols de Cort.

Dilluns, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo encantar los arrendaments de las bollas del General ab la forma acostumada.

Dimecres, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories dels senyors deputats, per medi dels senyors Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph Ximenes y de Montrodon, ciutedà, enviaren al molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya, anant vice-règia, y als doctors del Real Consell, qui estaven junts en la casa, una carta original de sa magestat dada[a] //803r// en París a deu de desembre, 1649, acerca de la disposició de les causas. Còpia de lo qual està assí originalment cusida traduhida de llengua francesa a cathalana, signada de lletra A. Los quals senyors embaxadors en dita matinada feren relació a ses senyories en llur consistori com ells se eren conferits en la presència de dit senyor governador en sa casa, al qual havian donada la carta original de sa magestat en sas mans pròprias aprés de haver-li explicada aquella. Y que rebuda aquella havia respost que lo Real Consell estave junt tractant negocis de importància y que ell reportaria dita carta al dit Real Consell. Y que essent cosa tant justa lo que·s demanava se posaria en la deguda execució conforme sa magestat ordenave. En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y mases devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar los arrendament de les bolles del General ab la forma acostumada. En aquest mateix die ses senyories reberen en llur consistori dues cartas, una de sa magestat, Déu lo guarde, y altra del excel·lentíssim senyor Le Tellier, les quals ses senyories manaren traduir y traduïdes ordenaren al scrivà major del General les continuàs en lo present dietari. Y són assí originalment cusides, signadas de lletras A, B.

Dijous, a XIII. En aquest die ses senyories, per medi del senyor Narcís Ramon March, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutedà, enviaren al molt il·lustre senyor governador, //803v// anant vice-règia, un recaudo y embaxada de paraula representant a sa senyoria com ere arribat en llur consistori lo síndich de la vila de Castelló de Farfanya y havia representat a ses senyories com lo cabo qui governa la plassa de Lleyda los ha fet dir que si no avien aprestar-li lo jurament de fidelitat aniria a cremar y devastar la vila. Y que·ls havia aparegut denar-ne rahó a sa senyoria per a què fos servit provehir degut remey. Y que après de oÿt dit recaudo dit senyor governador los havia respost que los negocis de la guerra no corrian per llur compte, però lo que ses senyories vessen en què podie ell obrar junt ab ses senyories que ho faria ab tota puntualitat y diligència. En aquest mateix die ses senyories, per medi dels dits senyors Narcís Ramon March, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutedà, enviaren al excel·lentíssim senyor de Marchín, governador de les armes de sa magestat en aquest Principat, consemblant recaudo com lo prop insertat enviat al senyor governador. Y que oÿt aquell per

a. a continuació tres cartes amb dues traduccions transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1038.

dit excel·lentíssim senyor de Marchín los havia respost que ell procurarie vèurer ab lo qui governava la plassa de Lleyda si li estarà bé que, dexant ell França alguna de les viles que ell té en obediència en lo regne de València o en altra part de Cathalunya a la frontera, el dit cabo de Leyda en recompensa de aquella li dexe França la dita vila de Castelló de Farfanya, y que ell ho procurarà diligènciar ab totas veras fins a tant que·stiga assentat com se fa en // 804*r* // Flandes y altres parts hont y ha guerra uberta.

Divendres, a XIIII de janer, MDCL. En aquest die, constituhit personalment en la scrivania major del General de Cathalunya Miquel Malet, porter real, ha fet relació de orde y manament de ses senyories com ell lo die de ahir, que comtàvem a 13 del corrent, se conferí en la vila de Sanct Cugat de Vallès, bisbat de Barcelona, y de orde y manament de ses senyories a ell donat a 12 del corrent, que està continuat en lo llibre de Deliberacions, a instància de Francesch Figueres, tauler del General, de dita vila, presentà, intimà y notificà a Domingo Marès, Benet Vilallonga y Antoni Joan Malet, jurats de dita vila de Sanct Cugat, las lletras per ses senyories a 25 de maig, 1648, registradas en lo registre primer, foli 214, manades despatxar en favor de dit Figueres, contenint en effecte la exempció de tenir soldats alojats en sa casa dit Figueres als sobredits jurats personalment trobats cada hu en sa casa, fent-los accusar relació de ditas lletras originals y entregant-los còpia a cada hu d'ells de aquellas. Y de la mateixa manera se conferí en la casa lo mateix dit die de Sever Serra, sotsbatlle de dita vila, y per no trobar-se en casa, entregant-li còpia de ditas lletras. De tot lo que ha fet relació dit Malet al scrivà major del General. En què són estats presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcleona.

En aquest mateix die ses senyories manaren entrar en llur consistori al doctor Francesch Llunes, advocat fiscal, // 804*v* // nomenat en loch del doctor micer Diego Cistaller per la causa que lo procurador fiscal aportà contra lo doctor Francesc Martí y Viladamer, y a Antoni Nin, procurador fiscal de dit General, als quals interpel·laren y requeriren ses senyories que activassen y fulminassen dit procés y instassen la declaració de dita causa ab totas las veras possibles, protestant-los de què si culpa no corre ni pot córrer per culpa de ses senyories sinó de ells, dit advocat y procurador fiscals. Al que dit doctor Llunes ha respost que ell ha poch temps que ses senyories lo han nomenat en advocat fiscal per dita causa y que ell no està al cap del procés, però que ell se'n farà cabal y posarà aquell ab la deguda forma y instarà al procurador fiscal que, estant aquell digest lo porter als magnífichs assessors y solicita la declaració de dita causa ab totes las veras possibles. Y ses senyories manaren que lo present recariment y diligències per ses senyories fetas fos continuat en lo present dietari.

En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar de la present ciutat, ab cotxos, per a fer continuar lo encantar les bolles del General per lo trienni pròxim vinent.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Pere Joan Prats, corredor de animals, lo qual ha fet relació a ses senyories com ell ha molts dies que ha trets venals per los llochs acostumats de la present ciutat los tres cavalls que // 805*r* // Joseph Cortès, verguer de ses senyories, té en custòdia per compte del General en sa casa, y fins vuy no ha comparegut persona que aja offerit per lo valor de aquells quantitat equivalent segons la quantitat que costaren dits cavalls al General. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dilluns, a XVII. Die de sant Antoni.

Dimecres, a XVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar los arrendaments de les bolles del General per lo trienni pròxim vinent.

Dijous, a XX. Festa de sant Cebastià.

Divendres, a XXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, a la Llotja de la mar per a fer continuar los arrendaments de les bolles del General per lo trienni pròxim vinent.

Dissapte, a XXII. // 805*v* // En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren. Y estant en dita conferència vingué en ella lo il·lustríssim senyor de Marca, al qual estigueren a rèbrer los senyors oÿdors ecclesiàstich y real al cap de la escala, ab los porters y massas devant. Y ab esta forma se'n entraren en consistori y estigueren assentats ab dos alas ab la forma acostumada. Hi·s tractà de algunas cosas consernents en benefici de la província y present ciutat de Barcelona.

Dijous, a XXVII. En aquest die, estant ses senyories dels senyors deputats dins la sala del consistori, assentats consistorialment, absents de aquell lo senyor deputat real y oÿdor militar, manaren entrar a mossèn Sebastià Costa, scrivà major del dit General, y a Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la escrivania major. Y requeriren a dit Marquès llevàs acte com ses senyories, desijant possar en execució lo disposat en la sentència de visita feta // 806*r* // per los senyors visitadors del General pròxim passats sobre la querela de número 28 intimaven y notificaven, com de present han intimat y notificat, dita sentència a dit scrivà major dient-li donaven facultat de servir y ser scribà major de las baronias de Martorell y conforme disposa dita sentència de visita, offerint-li ses senyories donar-li tot favor y ajuda en cars menester ha, però que lo contengut en aquella sie[a] ab totes veres abservat y executat. Y perquè en tots temps conten les degudes diligències fetas per ses senyories, que per llur part no se ha perdut res en diligències ab dit scrivà major, la observança y execució de dita sentència han requerit a dit Marquès llevàs, com no és estat llevat, lo present acte, volent que fos continuat en lo present dietari. Al que dit Costa, scrivà major, ha respost que estave prompte y aparellat en obehir al contengut en dita sentència de visita, en què són estats presents per testimonis Montserrat Albià y Joseph Cortès, verguers de ses senyories.

Divendres, a XXVIII de janer, MDCL. En aquest die ses senyories, (anaren) consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar lo encantar los arrendaments de las bollas del General ab la forma acostumada. En aquest mateix die, entre las vuyt y les nou horas de la nit, lo senyor governador de Cathalunya, ab assistència del senyor de Marca y del intendent de sa magestat, // 806*v* // acompanyats de molts officials reals, capitans y altres officials del batalló se conferiren en la casa del marquès de Aytona hont estave y habitave lo excel·lentíssim senyor de Marchín, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, lo qual de orde de sa magestat fonch capturat. Y aprés, als tres de dit, fonch aportat ab molta guarda en lo castell de Perpinyà, anant ab ell lo senyor governador.

Dissapte, a XXVIIII. En aquest die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de la dita ciutat. En la qual conferència assistí y fonch present lo molt il·lustre senyor de Marca, en la qual se tractaren algunas cosas consernents lo benefici y conservació de la província. Y dit senyor de Marca donà y entregà a ses senyories la carta de sa magestat, que·s assí cusida, signada de lletra A.

Dilluns, a XXXI janer, MDCL. En aquest die, en la matinada, ab cotxos, anaren consistorialment ab los porters y massas devant acompanyats dels officials[a] // 809*r* // de la present casa per a fer continuar los arrendaments de les bolles del General.

Febrer MDCL.

Dijous, a III. En aquest die vingueren, en la tarda, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat per a conferencia(r) ab ses senyories per algunes cosas concernents lo benefici y conservació de la província. Y entrats en consistori y estant assentats en las cadiras vingué lo senyor de Marca en companyia de monsiur de Leone, lo qual lo die de haïr ere arribat de París, despatxat per sa magestat. Lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y entrats en consistori estigueren assentats ab la forma següent, ço és: lo dit senyor de Marca a mà dreta del senyor conseller en cap, y a mà esquerra seia lo senyor conseller en cap y a mà esquerra seia lo senyor deputat ecclesiàstich; y aprés de cada part los senyors demés consistorials per son orde. Y per quant lo dit senyor de Leone ere mariscal de Camp y venia de orde de sa magestat per explicar als dos consistoris la causa per la qual sa magestat havia manat capturar als senyors príncep de Condé y de Conti y monsiur de Longavila estigué assentat dit monsiur de Leone entre lo senyor conseller sisè y senyor oïdor real, // 809*v* // fent de las cadiras un sírculo rodó a modo de una taula rodona al endret de dit senyor de Marca, representant dit senyor de Marca cap y dit de Leone cua. Y assentats dits senyors ab esta forma, aprés de haver parlat dit senyor de Marca y donada rahó per major a dits senyors consistorials de ditas capturas, dit senyor de Leone la donà per menor. Y aprés de haver referit tot lo que sa magestat li havia manat donà y entregà a ses senyories dels senyors deputats dos cartas, la una de sa magestat y l'altra del senyor cardenal Massarini, que estan assí cusidas originalment, signades de lletras A, B. Y aprés de haver uns y altres discorregut y fetas les degudes gràcies a sa magestat dit senyor de

a. a continuació ratllat, per a què lo contengut en aquella.

a. a continuació una carta amb la seva traducció transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1039.

Marca y monsiur de Leone foren acompanyats per ses senyories dels senyors deputats y oÿdors fins al cap de la scala ab la forma acostumada. Y aprés ses senyories se'n tornaren en lo consistori, hont eren restats los senyors consellers, y foren acompanyats per ses senyories ab la forma acostumada.

Divendres, a IIII de febrer, MDCL. En aquest die ses senyories reberen per propri la carta que està assí cusida, signada de lletra A, enviada per lo senyor embaxador lo abat Monpalau, qui resideix en París per compte del General.

Dilluns, a VII. En aquest die ses senyories nomenaren en vantaller del General a Jaume Font, vantaller, per mort de T[a]... Huerris qui obtenia aquell[b].

820r En aquest die ses senyories ordenaren a mossèn Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, se conferís en casa del senyor micer Joseph Queralt, regent la assessoria del molt illustre senyor portantveus de General en lo present principat de Cathalunya. Al qual, de part de ses senyories, digué dit Costa que los senyors deputats, desijant complir ab son càrrech y al que·ls obligave la última visita, fos servit de juntar les salas y tractar ab los magnífichs doctors de aquellas de què fossen pagades al General de Cathalunya les avaries degudes per rahó de les remissions fetas en tot lo temps de la general gobernació, attès tenian molts exemplars de haver rebudes aquelles lo receptor de ditas avarias, no sol en lo temps d'ell distinància però èciam en temps de la governació anant vice-règia. Per lo qual effecte entregave còpia dels exemplars que havian trobats de les rebudes de ditas avarias en diversos temps de governació, lo original dels quals està assí cusit, signat de lletra A. Y lo dit senyor regent, presa còpia de dits exemplars per dit Costa aportats, respongué que desijava donar molt gran gust als senyors deputats en lo que li demanaven, y que juntaria les sales y tractaria lo negoci y retornarie resposta a ses senyories.

820v Divendres, a XI de febrer. Vigília del martiri de la gloriosa sancta Eulàlia. En aquest die, en la matinada, vigília del martiri de la patrona, verge y màrtir sancta Eulària, defensora dels cathalans, se juntaren ses senyories en la sala del consistori per a fer la extracció de les dotse donselles dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia y Òrfens, conforme fonch resolt en los brassos generals de la província tinguts a 12 de desembre, 1641. Assentats consistorialment en llur consistori com per a què hu dels capellans de dit hospital General, lo qual donà y entregà a ses senyories un memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas les donselles de catorce anys en avant hi havia en dit hospital, lo qual és del tenor següent:

«Habilitació de las donsellas del monastir del hospital General[a] de Sancta Creu de Barcelona per la extrecció fahedora lo die de la vigília de la gloriosa verge y màrtir sancta Eulària de la deliberació dels brassos Generals tinguts y celebrats a 11 de desembre, 1641.

1 Madalena Toxera
2 Eulària Ferran
3 Joana Gràcia
4 Eulària Feliu
5 Francisca Cases
821r 6 Anna Rigalta
7 Maria Anna Teula Roja
8 Maria Elisabet Gassó
9 Eulària Anna Nebot
10 Madalena Maria Mas
11 Margarida Anglada
12 Anna Mates
13 Margarida Bosch
14 Margarida Jordi Pons
15 Maria Miró
16 Gerònima Montserrat
17 Anna Maria Capella
18 Maria Victòria Clara
19 Maria Galceran
20 Maria Pujol
21 Mònica Margarida
22 Anna Maria Bonamit
23 Anna Pons
24 Teresa Pi
25 Maria Gertrudis
26 Gerònima Elena
27 Madrona Pareleta
28 Catharina Isabel
29 Margarida Eulària
30 Joana Carnicer»

821v Los noms de les quals donselles foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major del dit General possats dins rodolins de fusta que ja estaven aparsabits y aprés possats dins de una capsa. Fonch feta extracció per ses senyories mateixos ab la forma que·s fa la de deputats y oÿdors. De la qual capsa foren extrets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde:

a. a continuació un espai en blanc, d'uns 10 mms.
b. a continuació dues cartes traduïdes amb els seus originals, un memorial i dues cartes, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1040.

a. a continuació ratllat, inseratur ut in papiro signato littera A.

Madalena Toxera, Eulària Anna Nebot, Hierònima Montserrat, Mònica Margarida, fillas del Hospital General. Fonch[a] pagada Madalena Toxera en virtut de la deliberació als 9 desembre, 1651.

Y feta dita extracció de la mateixa manera donaren y entregaren a ses senyories los honorables Bernat Flaquer, apothecari, y Andreu Saurina, passamaner, altres dels administradors del hospital de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de catorce anys en amunt y havia en dit hospital. Lo qual memorial és del tenor següent:

«Memorial de les persones habilitades per los administradors del hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia en lo present any, 1640, als 12 de febrer. Feta la extracció en presència dels senyors deputats.

822r Maria Ferrera 1
Marenciana Violant, de Monistrol 2
Maria Prats, de Barcelona 3
Maria Domenega, de Masanes 4
Maria Vila, de Tona 5
Francisca Vidala, de Milà 6
Mariagna Solanes, de Rocafort 7
Caterina Pioch, de Vilanova 8
Margarida Garau, de Barcelona 9
Margarida Genera, de Mataró 10
Elisabet Joana Gordana, de l'Espitalet 11
Magdalena Panxa, de la Seu de Urgell 12
Margarida Vila, de la Roca 13
Magdalena Tomasa, de Cambrils 14
Maria Soldavila, de Barcelona 15
Mariàngela Pellisera, de Barcelona 16
Maria Vicenta Barqueres, de Palautordera 17
Elisabet Anna Violant, de Monistrol 18
Agnès Maria Pagesa, de Barcelona 19
Francisca Nicolaua, de Solsona 20
Maria Sarradora, de Mataró 21
Mariagna Borella, de Ripoll 22
Mariagna Matas, de Ripollet 23
Maria Escéncia, de Bagà 24
Joana Rossella, de Mallorca 25
822v Maria Roqueta, de Sabadell 26
Elisabet Vilanova, de Ripoll 27
Hierònima Ribes, de Oliana 28
Magdalena Peres, de Sentelles 29
Paula Torrentona, de Colldecabra 30
Caterina Salbana, de Cardona 31
Eulària Amberta, de Sardanya 32
Maria Jaques, de Olot 33
Mariàngela Ràfols, de Vilafranca 34
Caterina Clusa, de Martorell 35
Francisca Coll, de la Montanya 36
Elisabet Capdevila, de Bagà 37
Elisabet Rossa, de Paralada 38
Caterina Gaspara, de Tarragona 39
Eulària Bertrana, de Barcelona 40
Eulària Clara, de Pals 41
Mariagna Lobeta, de Barcelona 42
Maria Pagera, de Valls 43
Margarida Font, de Bagà 44
Mariagna Vives, de Manresa 45
Mariagna Avinyona, de Castelló 46
Francisca Roldós, de Barcelona 47
Isabel Pibernada, de Barcelona 48
Maria Peytona, de Tarragona 49
Maria Martorella, de Basaló 50
Maria Boix, de Barcelona 51»

823r Los noms de les quals donsellas foren axí bé, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major possats dins rodolins de fusta, aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de les donselles de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Maria Prats, de Barcelona; Catherina Çalbana, de Cardona, fonch[a] pagada en virtut deliberació feta las 14 de maig, 1632; Francisca Coll, de la Montanya; Eulària Clara, de Pals. Fillas del hospital de Misericòrdia.

Y axí mateix, feta dita extracció, de la mateixa manera y entregà a ses senyories lo reverent capellà del hospital dels Infants Òrfens altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de catorce anys en amunt y havia en dit hospital. Lo qual memorial és del tenor següent:

«Memorial de las donselles del hospital dels Infants Òrfens de la present ciutat que se han de traura a la Deputació als 11 de febrer, 1650.

1 Maria Puig
2 Anna Maria Branes
3 Maria Aragó
823v 4 Catharina Carol
5 Madrona Roma
6 Paula Coreja
7 Catherina Albareda
8 Paula Font
9 Theresa Dòria
10 Isabet Joana Polles
11 Isabel Barra
12 Mariàngela Vergés
13 Hierònima Ferrandis
14 Eulària Correja
15 Engràcia Soler
16 Maria Alexandria
17 Catharina Barral
18 Úrsola Parés»

a. Fonch ... 1651 *interlineat al marge esquerre.*

a. Fonch ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*

Los noms de las quals donselles foren, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa. Y per ses senyories foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de les quatre donselles de dit hospital següents, assí continuats per son orde: // 824r // Paula Coreja, Teresa Dòria, Mariàngela Vergés, Hierònima Ferrandis, filles del hospital dels Infants Òrfens. Pagada[a] Teresa Dòria en virtut de deliberació feta a 22 de desembre, 1651.

Disapte, a XII de febrer, MDCL. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels oficials de la present casa, en la Seu a hoir lo offici de sancta Eulària. Y arribats allí, pujats en lo presbiteri, feren oració. Y feta aquella assaludaren als molt il·lustres senyors consellers que eren en dit presbiteri y se assentaren a la part de la epístola. Fas manció que en dit offici no·y assistí lo senyor governador, qui governava vice-règia, per lo que·s trobava fora la present ciutat, en les parts de Rosselló. Y ab esta forma oÿren lo dit offici. Y acabat aquell se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y eren anats. En aquest mateix die, entre les dues y tres hores de la tarda, ses senyories anaren des de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials d'ella, en la Seu ab la forma acostumada. En la qual assistiren // 824v // los senyors consellers aportant les varas del tàlem, y ses senyories anaren aprés del gramial, ço és, les massas devant, y aprés los senyors deputats aportant en los pits quiscú sa banda de domàs carmesí ab lo escut del General en los pits y sa entorxa encesa en les mans; y aprés venian los senyors oÿdors ecclesiàstich y real ab la mateixa forma. Y aprés de tornada la dita professó en la Seu, y dexar lo tàlem dits senyors consellers, los senyors deputats se posaren a mà esquerra de cada hu dels senyors consellers per son orde y ab esta forma se'n pujaren en lo presbiteri. Y dits senyors consellers se'n passaren a la part del evangeli, y dits senyors deputats se posaren a la part de la epístola. Y al cap de poch ses senyories se'n tornaren en la present casa. En dita professó no·y assistí lo senyor governador, qui governava vice-règia, per trobar-se fora de la present ciutat, en les parts de Rosselló[b].

826r Divendres, a XVIII. En aquest die, en la matinada, los magnífichs assessors y advocat fiscal de dit General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet acerca de les robes que venen dirigides en Barcelona. Lo qual vot és del tenor següent:

«Consulten los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als magnífichs assessors del General que, per quant la damés roba, encara que aquella vingue directament en Barcelona, ve despatxada per rahó del General de Mataró y altras taulas, del que resulta molt gran dany al General, quin remey se pot prevenir per evitar un tant gran dany.

Los insfrascrits assessors y advocat fiscal del General a la sobredita consulta reparen que en la disposició del capítol 49 de les Corts del any 1481, en lo número 15, se troba disposat que los collidors de les taules principals tingan obligació de fer-se pagar los drets de entrada de totes les mercaderies y robes que entraran en lo Principat, exepto les robes y mercaderies que seran consignades a la taula de Barcelona, les quals ajen de remètrer a la dita taula de Barcelona. E abans de remètrer dites robes se fassa donar fermanses idòneas per la quantitat que pujarà lo dret. E feta dita // 826v // obligació falta lo albarà de remesa, continuant en aquell dites robes y mercaderies y caucillerà les bales y caixes, fent-ne mensió en son llibre. E axí mateix se troba disposat en lo capítol 8 de les Corts dels any 1547, en lo número 2, en lo registre entès emperò lo contengut en lo precedent capítol. Attès axí los de noy de les disposicions dels referits capítols, per quant ab aquells obligan a dits taulés en què de les robes y mercaderies venen designades per la present ciutat degan fer albarà de remesa, són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors manen scríurer una carta a quiscun dels taulers de la marina y altres taulers del General als quals aparrà convenir, y ab aquella se'ls ordene y mane que ab tota puntualitat observen lo disposat en dits capítols, no exhigescan los drets de les dites robes venen designades a la present ciutat y sols fassan albarà de remesa, y fent lo contrari se procehirà contra del contrafahent si y segons per capítols de Cort y altrament de dret serà trobat faedor. *Salva extra. Pastor, assessor. De Viladomat, fisci adbocatus. Videt Serra, assessor.*»

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, en la casa hont se cobran los drets del General // 827r // per la obligació que·ls toca cada mes de baralia.

Dissapte, a XVIIII de febrer, MDCL. En aquest die Pere Joan Prats, corredor de animals, constituït personalment en lo consistori de ses senyories,

a. Pagada ... 1651 *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació uns vots, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1044.

ha fet relació que ell ha alguns mesos que porta venals per los llochs acostumats de la present ciutat los tres cavalls que lo General té, y no obstant que han comparegut algunes persones que·ls han volgut comprar emperò no ha comparegut ningú que aja offert major preu per lo cavall de pèl roig que lo noble don Onofre de Lentorn, lo qual ha ofert donar per ell cent sexanta-dues lliures, y que inseguint lo orde que té de ses senyories lo ha lliurat per dit preu a dit don Onofre de Lentorn, y que axí ne ferà relació a ses senyories. La qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dimars, a XXII de febrer, MDCL. En aquest die, entre les set y vuyt horas de la matinada, partiren de la present casa los senyors don Francisco Sala y micer Joan Batista Pastor, ciutedans, //827*v*// embaxadors nomenats per ses senyories per anar a donar la benvinguda y norabona al sereníssim senyor duch de Mercoeu, lo qual havia de entrar lo mateix die en la present ciutat com a llochtinent y capità general de sa magestat. Los quals senyors embaxadors feren relació a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a dit sereníssim senyor, lo qual havian trobat en la vila de Sant Andreu de Palomar, y que donada aquella los havia respost que estimava als deputats la mercè li feyen y que ell pensava entrar lo mateix die entre las quatre y sinch horas de la tarda, del que feien relació a ses senyories. En aquest mateix die, entre les duas y tres horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa, tots a cavall, molt entonats, aportant en los pits una banda de domàs carmesí ab lo escut del General en lo mitg, anant consistorialment a cavall, ab los porters y massas devant, acompanyats de tots los officials del General y bolla y altres de la present ciutat. Y ab esta forma prengueren per la Llebretaria dret al portal Nou. Y tenint notícia que lo sereníssim senyor duch de Mercour venia marxant envés la present ciutat, ses senyories proseguiren son camí fins al pont de les Bigues, hont trobaren a dit senyor virrey, qui venia acompanyat dels senyors governador, conseller y regent y demés senyors del //828*r*// Consell y molts altres cavallers y officials de sa magestat molt entonats. Y arribats a sa presència lo senyor deputat ecclesiàstich, en nom dels demés senyors consistorials y de tot lo Principat, li donà la benvinguda y norabona en dit aquest Principat, representant-li la alegria y contento que tenian ses senyories y tota la província de sa vinguda. A tot lo que sa altesa respongué que estimave molt ser arribat en dit Principat y que los catalans conexerian sa affició. Y aprés de haver tingut un poch de conversació el senyor deputat ecclesiàstich se li posà a mà esquerra y los demés senyors consistorials devant, anant devant los verguers ab les masses altes y devant dels verguers tots los officials. Y d'esta manera vingueren envés Barcelona fins que arribaren prop lo molí d'en Carbonell, hont trobaren los senyors consellers que venian per a rèbrer a sa altesa. Y encontinent ses senyories se despediren de sa altesa y dits senyors consellers lo acompanyaren en la forma acostumada. Y ses senyories se'n tornaren per lo mateix camí que se'n eren anats fins que foren en la present casa, com és acostumat.

Entrada del senyor virrey en la present ciutat.

E aprés que dits senyors consellers agueren trobat lo senyor virrey se'n vingueren en sa companya y entraren en lo portal Nou, hont se havia cobla de manestrils, trompetas y atambors sonant, disparan per totas parts gran còpia de artillaria. Y precehint estas demostracions de alegria vingueren dret a la capella de'n Marcús, carrer de Moncada, Cambis y carrer Ample, y prengueren per lo Regomir amunt dret a la //828*v*// Seu, hont se apearen tots y sa altesa prestà son jurament. Y aprés tornaren muntar a cavall y prengueren per la plassa Nova, cases de Montserrat y isqueren a la Rambla, y prengueren Rambla avall, dret a la Drassana, Dormidor de Sant Francesch, hi·l dexaren en lo palàsio del excellentísism senyor duch de Cardona. Y per ser ja hora tarda li adverteix que tota la Rambla estave fins a palàcio guarnit de graella y la ciutat feya aportar devant més de dos-centas atxas de cera blanca. Fonch cosa de vèurer la moltitut de la gent, no té número, que isqué a vèurer a dit senyor virrey. Déu lo dexe ben governar y li done las victòrias que los bons cathalans desijan contra sos enemichs. Amén.

Dimecres, a XXIII de febrer, MDCL. En aquest die, tocadas les tres hores de la tarda, ses senyories partiren de la present casa a peu, consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la dita present casa, y anaren en casa del senyor duch de Mercour, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual entrà en ella lo die de ahir, qui habitave en las casas del excel·lentíssim senyor duch de Cardona. Y al pujar la escala del palàcio trobaren los senyors consellers qui baxaven. Y los senyors consellers baxaven anant a la mà dreta y los senyors deputats pujaven anant a la mà esquerra, sens detenir-se uns ni altres anant-se asaludant. Y pujats ses senyories dalt entraren //829*r*// en la sala hont estave dit senyor virrey assentat ab sa cadira baix son dosser, y quant veu entrar a ses senyories se alsà, y fetes les degudes cortesias, se assentaren ab sas cadiras, que ja estaven previngudas. Y dit senyor deputat ecclesiàstich li done de nou la norabona y benvinguda y li representà lo estat de la província, la fidelitat dels cathalans, la alegria que havia causada sa vinguda y moltas al-

tras cosas fahents per lo benefici de la província y servey de sa magestat, tot lo que dit senyor deputat sabé molt ben dir. A tot lo que sa altesa respongué que estimave molt a ses senyories la mercè li feyan y la bona voluntat y alegria de sa vinguda que conexia ab los cathalans, de tot lo que ne donaria llarga rahó a sa magestat. Y que ell procurarie ab totas veras governar com ses senyories y tota la província conexeria en lo esdevenidor ab moltas altras paraulas com la de un príncep tant generós se pot confiar. Y aprés se despediren de sa altesa y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

Dijous, a XXIIII. Festa de sant Macià.

Divendres, a XXV. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar los arrendaments de la bollas del General ab la forma acostumada. Y dita anada feren anant ab cotxos.

829*v* Dissapte, a XXVI de febrer, MDCL. En aquest die, en la tarda, tornà en la present ciutat lo molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya, lo qual ere estat enviat a sa magestat, y tornà de sa embaxada.

Diumenge, a XXVII. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis consernents lo benefici comú; en dita conferència assistí lo molt il·lustre senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, embaxador del General de Cathalunya en la cort de París, lo qual ere tornat de sa embaxada lo die de ahir. Y llargament féu relació als dos consistoris de tot lo que li havia succehit y de la mercè y honra que les magestats li havian feta. Y aprés de haver referit tot lo que li havia passat donà y entregà en mans de ses senyories dels senyors deputats tres cartas, una de sa magestat, altra del senyor duch de Orlens y altra del excel·lentíssim senyor cardenal Massariny, que estàn assí originalment cusides, signadas de lletras, A, B, C.

Dilluns, a XXVIII de febrer, MDCL. En aquest die Antoni Nin, procurador fiscal, present lo scrivà major, en observança de la sentència 33 feta en la visita pública en 1648, donà a ses senyories lo memorial del sobresehiment de justícia, que·s assí cusit, signat de lletra A[a].

a. a continuació uns vots i dues cartes traduïdes amb els seus originals, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1044.

840*r* Mars MDCLI. [*1650*]

Dimecres, a II. Primer de Coresma.

Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los molt il·lustres senyors consellers, com la tingueren, per negocis y afers tocants al benefici de la província.

Diumenge, a VI. En aquest die, entre les deu y once horas de la matinada, havent ses senyories obtinguda llicència, per medi del síndich, del General del sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per a tenir conferència ab sa altesa, partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y masses devant, ecompanyats dels oficials // 840*v* // de la present casa. Anant ab cotxos anaren en lo palàcio de sa altesa y arribats allí, en sa presència, y fetas les degudes cortesies, se assentaren en ses cadires que ja estaven aparellades. Y aprés de haver lo senyor deputat ecclesiàstich, en nom de tot lo consistori, referit molt per menor a sa altesa del senyor virrey la causa per la qual lo consistori dels deputats li havia demanat hora per a tractar ab sa altesa, ere per a donar-li rahó dels despaitgs que lo senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, embaxador extraordinari del General enviat últimament a sa magestat, lo qual ere tornat de sa embaxada als 26 del passat, hi·ls havia entregats los despaitgs que dita sa magestat ere estat servit manar-li despatxar acerca del que per part del dit Principat li ere estat supplicat, supplicant a sa altesa del senyor virrey fos servit manar-los fer observar y posar en deguda execució. Y per dit effecte fonch donat y entregat en mans de dit senyor virrey, primo, lo memorial o embaxada presentada per dit senyor embaxador a dita sa magestat al marge de aquell fetas sobre cada demanda, lo original del qual memorial ab les declaracions y òrdens fets al marge de aquell estan assí originalment tot cussit, signat de lletra A. Y aprés de la entrega de dita embaxada, y decrets al marge de aquella fets, donà y entregà dit senyor deputat ecclesiàstich en mans de dit senyor virrey[a] // 849*r* // la carta original que dita sa magestat ere estat servit scríurer a sa altesa, acerca de les decretacions per sa magestat fetas sobre lo contengut en la embaxada que, per part del Principat, li ere estada feta per dit senyor embaxador fra don Francisco de Monpalau, còpia de la qual carta traduhida de llengua francesa en cathalana és assí

a. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1046.

insertada, despatxada en París al primer de febrer, 1650. Y és del tenor següent:

Carta enviada per la magestat del rey, nostre senyor, a son cusí lo duch de Merchour. «A mon cusí lo duch de Merchour, par de Fransa, virrey, mon llochtinent general en mas armadas y província de Cathalunya. Mon cusí. Havent donat al senyor don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, embaxador dels deputats del principat de Cathalunya envers mi las resolucions y respostas al que ell me ha representat de ma veu y per scrit sobre las necessitats de la provícia y tornant-se'n aquí, jo he bé volgut acompanyarlo de aquesta lletra y dir-vos, ab parer de la reyna regenta, mi senyora, ma mare, que mi intenció és que vos tingau la mà en la exequució de las cosas contengudas en mas respostas sobre los memorials que ell me ha presentat. Particularment que vos hajau de impedir // 849*v* // los desordres, violències y exaccions de la gent de guerra y la que fan los governadors de mas armadas dins las plassas fortas y castells, dels quals rebo novas quexas, y demés de las impresas que ells fan sobre la justícia ordinària y la llibertat que ells prenen, de donar passaports per a tràurer blats y altres viurers de la província, en gran prejudici dels habitants d'ella y de la subsistència de mas armadas; que nos tingau la mà en qui lo senyor de Bezon, intendent de la justícia, policia y prisiones en ma armada de Catalunya, prenga informació de las contribucions, manlleutas, exaccions y detencions dels béns de las comunitats y de les particulars usurpacions per los de governador de nostras armas, y dels altres desordes notables per ells comesos, y me'n envie las informacions, per a aprés de aver-les vistas ordenar-ne així com jo estimave ésser just. Que inseguint lo que·m à paregut bé sobre las instàncies reintexades per los senyors deputats de ordenar que lo mariscal De Logis de ma armada de Cathalunya serà assistit de un commissari català en la distribució del alotjaments de las tropas. Vos elegeau y constituhiau dins la província una persona de confiansa y de capacitat requerida per a occupar-ni, conforme vos lo sabreu és estat fet en temps passat, y a bé que jo vos profés conèxer per la instrucció que vos he donada, lo quant jo tenia en lo cor de reconciliar mos principals officials de la dita província // 850*r* // que stan de mala intel·ligència per a remediar als mals y inconvenients que·n redunden. No-res-menys sobre lo que m'és estat representat de nou per lo dit abat de Monpalau y per lo dit memorial del extrem prejudici, que redunda en mos officis, y al públich y particulars per aquestas enemistats y divisions. Jo vos recomano sobretot de emplear vostres cuydados y vostra auctoritat per a fer-los cessar y per a impedir totas jalosias y empresas dels uns sobre dels altres en lo sdevenidor, contenint a cada qual dins lo dever y la ficció de son càrrec segons y així que aperjau de vostre. Aprés del qual no·m resta sinó lo mostrar-vos la satisfacció particular que jo tinc del bon procehir del dit senyor embaxador, tant com ell à assistit prop de mi així com del que jo fel ell té en la província, en quant concerneix mon servey y lo bé de aquella. Recomanant-vos de considerar-lo particularment en totas occasions. Y sobre de assò jo prego Déu que ell vos tinga, mon cusí, en sa sancta y digna guarda. Escrit en París lo primer die de febrer de 1650. Louis. Tellier.»

Y aprés, ab la mateixa forma, dit senyor deputat ecclesiàstich entregà a dita sa altesa del senyor virrey altra carta original // 850*v* // que sa magestat scrigué en la mateixa jornada del primer de febrer, 1650, al senyor de Beson, intendant de justícia y finansas en la armada de aquest Principat. Còpia de la qual, traduhida de llengua francesa a cathalana és assí insertada ab la forma següent:

Carta enviada per la magestat del rey, nostre senyor, a son intendant de justícia y finances en la armada de Cathalunya. «Monsuir de Bezons. Sobre las diversas quexas que·m són estades fetas de la part dels deputats del principat de Cathalunya y dels consellers de ma bona ciutat de Barcelona de las imposicions y contribucions que los governadors de mas armas en las plassas y castells forts en Catalunya prenen, trets de llur auctoritat privada sobre totas las cosas que entran dins los llochs de la dependència de llurs governs, de las constribucions que ells prenen de la terra plana y del que alguns de ells se apoderan dels bans de las comunitats y particulars, hy·n gosan com si fossen llurs, y cometan altras diversas violències, y volent impedir la continuació de aquestos desordres, jo escrit a tots los governadors de las plassas y castells de la província per a prohibir-los exprecíssimament de empendre alguna cosa més enllà del que té respecte al govern de las armas y la conservació de las plassas que·ls estan confiadas y de cometer-se semblants excessos. Y per a ser-ne millor informar y fer-ne castigar[a] // 851*r* // als més culpables, jo he bé volgut fer-vos aquesta lletra per a dir-vos, de parer de la reyna regenta, mi senyora, ma mare, que ma intenció és que vos ajau de pèndrer imformacions secretament y diligentment dels dits desordres, y sobretot de la lleva de ditas contribucions dels diners, forratges y drets, detenció de béns agenos y altres notables violències, per a enviar-me-les closas y segelladas, a ffi que havent-las vistas jo ne ordene així

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1050.

com veuré ser just al propòsit. Y assegurant-me que vos satisfareu al que és en assò de ma voluntat, segons vostre cuydado acostumat, jo prego Déu que ell vos tinga, monsiur de Bezons, en sa sancta guarda. Escrit en París, lo primer de febrer, 1650. Louis. Le Tellier.»

Y de la mateixa manera foren per dits senyors deputats ecclesiàstich entregadas a dita sa altesa del senyor virrey los originals de las cartas que dita sa magestat havia entregadas al dit senyor embaxador extraordinari, lo abat Monpalau, ans de partir-se de la cort, remeses a ells dits deputats a fi y effecte de què en nom de sa magestat les entregassen, com les entregaven, en mans de sa altessa, //851*v*// primo la carta dirigida al monsiur lo compte de Noalles, que·s del tenor següent:

«A monsiur lo compte de Noalles, mariscal de mos camps y armades, governador de mas armas en la vila, ciutadela y castell de Perpinyà. Monsiur lo compte de Noalles. Havent per lo passat rebut grans quexas y enterines apretadíssims de la part dels deputats del principat de Cathalunya y dels consellers de nostra bona fidelíssima ciutat de Barcelona, de las empresas fetas per alguns governadors de nostras plassas fortas en la dita província, sobre la jurisdicció ordinària de las imposicions y constribucions que ells prenen sobre totas las entradas o eixidas y sobre la terra plana, de la occupació y possessió dels béns de algunas communitats y particulars y altres semblants violències, jo vos he enviat que no fos emprès res de semblant de vostra part y en vostra absència. Y per so que los deputats del Principat y consellers de Barcelona me han reiterat llurs quexas sobre de aquest subjecte sens no-res-menys interessar-vos en particular, y que ells hy han ajustat que los governadors de las plassas marítimas y fronteras, tant dins lo Principat com dins los comtats de Rosselló y Cerdanya, donan a tota sort de personas la //852*r*// permissió de tràurer blats y altres grans viurers fora de la província, las quals són per tots de ordinari al país enemich, en gran prejudici de mos súbdits com de ma gent de guerra, y desijant remediar-hi segons la importància de la cosa, jo vos fas aquesta lletra per a dir-vos, de parer de la reyna regenta, mi senyora, ma mare, que vos hajau de dexar de exercir alguna jurisdicció sobre los habitants del país, que si era estat fet de vostra part y per vostres ordres alguna lleva o imposició de qualsevol naturalesa sie vos hajau de fer-la cessar, que si eren detinguts alguns béns pertanyents a qualsevol vos los fassau restituhir sens dilació ni difficultat y impedir cuydadosament tota sort de exaccions y de violències, com també que vos no permetau a algun mercader ni altra persona de qualsevol qualitat sie de tràurer blats ni altres viures fora la província. Al qual, assagurant-me que vos satisfareu, jo prego Déu que ell vos tinga, monsiur lo compte de Noailles, en sa santa guarda. Escrita a París, al primer de febrer, 1650. Louis. Tellier.»

Y de la mateixa manera foren entregades per dit senyor deputat ecclesiàstich en mans de sa altesa les cartas devall scritas enviadas per dita sa magestat a dits deputats, per medi de dit senyor embaxador, per als cabos qui governan les plasses dins lo present principat y comptats, que traduhidas de //852*v*// llengua francesa a cathalana són totes conforme a la prop insertada enviada a monsiur lo compte de Noalles, governador del castell de Perpinyà, y venian dirigides als cabos següents: al capità del castell de Escornalbou, a monsiur de Chastean Roy, comandant de la vila de Palamós, a monsiur de la Force, governador de la ciutat de Balaguer, a monsiur de Lilly, governador de Coplliura, a monsiur de Launay, governador de Tortosa a monsiur le chevallier de Astren, governador de Àger, al marquès de la Fara, governador de Rosses, al capità del castell de Cardona, a monsiur de Santa Colombe Marins, governador de Flix. Y aprés de haver dit senyor deputat ecclesiàtich entregadas a sa altesa tots los sobredits despaitgs y haver-lo molt encaridament supplicat fos servit recomanar als demuntdits cabos la observança del contengut ab ditas reals cartas, sperant que ab la prudència y acertat govern de sa altesa tot lo demuntdit vindria a redundar en molt gran servey de sa magestat y total remey y conservació de la província y quietut dels naturals d'ella, com tot ho confiaven de sa altesa. Y finalment, aprés de tot lo sobredit, dit senyor deputat ecclesiàstich explicà de[a] //856*r*// paraula per major a dita sa altesa lo contengut ab lo memorial o sumari que baix se cussirà, suplicant a dita sa altesa fos servit passar-los ull per ell perquè de aqueixa manera restaria son ànimo plenament informat de tot lo que passa en Cathalunya, per a què ab major acert se pugues fer lo servey de sa magestat y que los naturals restassen aconsolats y los enemichs del tot desacuciats de llurs malas intencions. Lo qual memorial està assí originalment cusit, signat de lletra C. A tot lo que sa altesa fonch servit respòndrer que ell ho miraria ab molta atenció, affició y voluntat y que en primer lloch procuraria ab moltas veras que·s posàs en execució lo que sa magestat manava ab sos reals ordes, y que en lo demés procurava ab totas veras remediar lo que se li advertia conforme veurian per la obra. Y aprés de haver discorregut llargament sobre les matèrias, ses senyories se despediren de sa altesa y se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que·y eren anats.

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1051.

Dilluns, a VII. Festa de sant Thomàs de Aquino.

Dimars, a VIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, ab los porters y massas devant, en la Llotja de la present ciutat per a fer encantar los // 856*v* // arrendaments de las bollas del General ab la forma acostumada. En aquest mateix die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en lo monastir de Sancta Catharina, màrtir de la present ciutat, y assistiren a les conclusions que dit die se tenian en dit monastir per la festa del gloriós sant Thomàs, en què ses senyories eren estats convidats.

Dimecres, a VIIII de mars, MDCL. Festa del gloriós sant Pacià.

Dijous, a X. En aquest die ses senyories nomenaren per la junta del batalló en lloch de[a] Gualbes, baró de Rocafort, que temps ha se troba fora la present ciutat, nomenen ses senyories al senyor[b]. Y en lloch de Joseph de Navel, ciutedà honrat de Barcelona, qui també molt temps ha que·s troba fora la present ciutat, nomenen ses senyories en son lloch al senyor Joseph Damians, ciutedà honrat de Barcelona. En aquest mateix die vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la // 857*r* // present ciutat en forma de ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyorias per negocis concernents lo benefici de la província.

Divendres, a XI de mars, MDCL. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar. Y arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Figueres, per lo trienni que comensaria lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650, a Jaume Fons, baxador y parayre, ciutedà de Barcelona, per preu de sis míllia y tres lliures per quiscun any. Y així mateix arrendaren la bolla de les sedes de la dita vila y col·lecta per lo mateix temps al mateix Jaume Fons, per preu de setanta lliures per quiscun any.

Dissapte, a XII. En aquest die no·y hagué consistori perquè en la nit havia caigut per tota la present ciutat y 4 muntanyes circunvehines un pam i mitg de neu. Y no·y havia anar per la ciutat per rahó de aquella.

Dilluns, a XIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consitorialment, ab los porters y massas devant, ab cotxos, // 857*v* // acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar. Y arrendaren los drets de la bolla de plom y sagell de cera de la ciutat y col·lecta de Gerona, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650, a Miquel Gaudens, peller, ciutedà de Barcelona, per preu de trenta mília y onse lliures per quiscun any.

Dimars, a XV. Die de sancta Madrona.

Dimecres, a XI. En aquest die lo doctor en medicina Jaume Ferrer, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com lo magnífich Francisco Móra, donsell, obtenint lo offici de deffenedor del General, està desganat del bras dret que a penes lo pot mòurer, y que és necessari y forsós de curació y no li és possible fer ninguna acció de aquell. La qual relació diu feia per haver-lo visitat de present. La qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar. Y arrendaren la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Castelló de Empúries, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650, al magnífich Antoni Perramon, ciutedà honrat de Barcelona, en lo lloch de Vantelló, // 862*r* // comtat de Empúries, habitant, per preu mil sinch-centas y tres lliuras per quiscun any, 1.503 lliures. Y axí mateix arrendaren al mateix Perramon lo dret del creximoni de les cedes de la dita vila y col·lecta per lo mateix temps, per preu de vint lliures quiscun any. 20 lliures.

Dijous, a XVII de mars, MDCL. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats els officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per fer encantar y arrendar les bolles del General que no eren arrendades.

Divendres, a XVIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present cuitat, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present cutat. Y arrendaren los drets de la bolla de la vila y col·lecta de Ripoll y Sant Joan de les Badessas, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol, 1650, a Luís Puig, negociant de la vila de Ripoll, per preu de set-centas lliuras quiscun any. 700 lliures. Y així mateix al dit Puig li arrendaren lo dret del creximoni de les

a. a continació un espai en blanc d'uns 12 mms.
b. a continuació un espai en blanc corresponent a dues línees de text.

sedes de dita vila y lo lloch, per lo mateix temps, per preu de deu lliures y deu sous, quiscun any. Dich 10 lliures, 10 sous. En aquest mateix die ses senyories, en la tarda, anaren consistorialment, a peu, ab los porters y masses devant, // 862*v* // acompanyats dels officials de la present casa en casa del senyor virrey. Y arribats en sa presència y fetas les degudes cortesies estigueren tots assentats ab sas cadiras. Al qual, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, explicà y digué a sa altesa lo prejudici gran se feia al General y a la exacció de sos drets en la ciutat de Tortosa. Y aprés de haver-li refferit llargament dit fet donà y entregà en mans de sa altesa un paper o embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Lo General del principat de Cathalunya té en les demés viles y ciutats d'ell casas pròprias de la Generalitat per a recullir en elles los drets de General y bolla, en les quals habitan sos officials. Y entre altres en la ciutat de Tortosa té una casa per dit effecte, la qual casa se han usurpada los officials de guerra després que dita ciutat de Tortosa està a la obediència de nostre rey y senyor, servint-se d'ella per magatsem de sal y fent-la habitar de un francès que fa lo offici de dit General, per lo que la Generalitat no pot cobrar sos drets acostumats, com també per no voler dits officials de guerra se pague, tractant mal de paraules a dits officials del General. Axí mateix, los governadors de dita plassa se han usurpat lo arrendar la pesquera del assut del riu de Ebro, que és entre Tortosa y Flix, lo qual arrendament han fet los deputats del General de Catalunya en nom de la Generalitat y cobrat lo preu de dit arrendament // 863*r* // més de set anys contínuos. Y estant en esta possessió no dubta lo senyor de Marsín, o son llochtinent lo any proppassat, de fet y ab violència, usurpar-se dit arrendament. Y aquest any, havent donat orde dits deputats al tauler de dita ciutat, dit Fortunyo, que en son nom arrendàs dita pesquera, no ha dubtat lo perbost francès de aquella plassa fer licitar a dit Fortunyo devant del governador de aquella, usurpar-se la jurisdicció de la Generalitat, y lo dit governador manà a dit Fortunyo que dessistís de dita pretensió ab paraules molt indecents. Y com, sereníssim senyor, assò sie contra tota justícia y en gran menoscabo de la Generalitat, los deputats d'ella supplican a vostra altesa, extrajudicial, sie servit manar al qui vuy governa dita plassa de Tortosa fasse desambaresar la casa de dit General y aquella sie restituïda a sos officials, y axí mateix no prestar bé dits deputats en lo arrendament de dita pesquera de lassut ni en la exhacció dels drets de la Generalitat, ans bé done tot favor acuda a dits officials, que a més de ser axí just ho rebran a singular gràcia de vostra altesa.»

E aprés de haver sa altesa pres lo dit paper respongué que miraria lo paper y procuraria donar gust als deputats en lo que se li demanave. En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Pere Joan Prats y Hieònim Forges, corredor de coll, han fet relació com ells ha molts mesos que cada dia trauen al encant los cavalls que vuy estan en poder del General, y no ha comparegut ningun comprador que per lo cavall de pèl // 863*v* // roig haja ofert major preu que monsiur La Creu, del tèrcio de Xampanya, lo qual ha offert donar per dit cavall cent quoranta-vuyt lliures. Y axí li han lliurat aquell per lo dit preu, del que ne fan la present relació a ses senyories.

Dissapte, a XVIIII. Festa del gloriós sant Joseph.

Dilluns, a XXI. Festa de sant Benet.

Dimecres, a XXIII. Mitja Coresma. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar. Y arrendaren los drets de la bolla de plom y sagell de sera de la vila y col·lecta de Olot, per lo trienni que comensarà a córrer lo primer de juliol propvinent y del corrent any 1650, a Rafel Font, paraire de la vila de Olot, per preu de quatra mil sinch-centas y una lliura per quiscun any. Dich 4.501 lliures. Y de la mateixa manera arrendaren lo dret de las sedas per lo mateix temps al dit Rafel Font, paraire, per preu de vint-y-sis lliures per quiscun any. Dich 26 lliures.

En aquest mateix die, ja hora tarda, entrà en la // 866*r* // present ciutat lo doctor micer Joan Batista Monfar y Sorts, ciutedà honrat de Barcelona, embaxador del General de Catalunya y ciutat de Barcelona en la cort de París, lo qual tornave de sa embaxada.

Dijous, a XXIIII de mars, MDCL. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar de la present ciutat, ab lo cotxos. Y arrendaren los drets de la bolla de plom y sagell de sera de la Seu de Urgell y Castellbò per temps de tres anys, que comensaran a córrer lo primer die del mes de juliol propvinent y del corrent any 1650 a Joseph Vieta, passamaner, ciutedà de Barcelona, per preu de set-centas vint-y-una lliura per quiscun any. Dich 721 lliures. Y axí mateix feren y firmaren altre acte de arrendament dels drets del creximoni de les sedes de dita ciutat de Urgell y Castellbò per lo mateix temps al dit Joseph Vieta per preu de sis lliures quiscun any. Dich 6 lliures.

Divendres, a XXV. Die de Nostra Senyora.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren // 866v // consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, a la Llotja de la mar de la present ciutat. Y arrendaren los drets de la bolla de plom y sagell de sera de la present ciutat a Jaume Magrinyà, sabater, ciutedà de Barcelona, com a més donant y offerint per temps de tres anys, que comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650, per preu de quoranta-vuyt milia y vint-y-sinch lliures per quiscun any. 48.025 lliures. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels oficials de la present casa, en la casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers per negocis y affers del batalló. Y en dita conferència assistiren totes les persones nomenades per les dos casas de dita junta gran del batalló.

Dimars, a XXVIIII de mars, MDCL. En aquest die mossèn Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant durant la absència de mossèn Francesch Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, ha contat y pagat la tersa de juliol, // 867r // agost y setembre, 1649, ordinari y guerra, acceptat lo llibre y diner de la taula de Arles. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest mateix die Pere Joan Prats y Hierònim Forges, corredors de coll, han fet relació a ses senyories en llur consistori com ells ha molts mesos que an tret vena en lo encant públich un cavall de pèl castany, que és lo cavall que de diners del General se comprà per servey del senyor oÿdor ecclesiàstich. Y en lo discurs de dit temps no ha comparegut ningun comprador que aja offert major preu per aquell que lo capità de infanteria del batalló Alba, qui ha offert donar cent sinquanta lliures. Per la qual relació han manat ses senyories fos continuat en lo present dietari.

Dimecres, a XXX de mars, MDCL. En aquest die fonch arrendada la bolla de la vila y col·lecta de Cervera, per lo trienni 1650 a Joan Torner, negociant de la vila de Mataró residint en Barcelona, per preu de mil sinch-centas y vint lliures per quiscun any. Dich 1.520 lliures. Y així bé li fonch arrendada la bolla del dret del creximoni de les sedes de dita vila y col·lecta per lo mateix temps, per preu de setanta-sinch lliures per quiscun any. 75 lliures.

867v Dijous, a XXI de mars, MDCL. En aquest die, lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, constituït en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Onofre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha contat y pagat la tersa de juliol, agost y setembre, 1649, ordinari y guerra. Falta per rahó de la guerra los llibres y diners de Tarragona y tota la col·lecta, Balaguer y tota la col·lecta, Lleyda y tota la col·lecta, Ulldecona, lo Canar, la Sènea, Amposta, Vilaller y Viella en la Vall de Aran. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest die ses senyories feren y firmaren acte de arrendament del dret del creximoni de les sedes a Rafel Llampilles, notari real, per temps de tres anys que comensaren a córrer lo primer de juliol, 1650, per preu de sinch-centas y trenta lliures per quiscun any. 530 lliures.

Abril, MDCL.

Divendres, al primer. En aquest die ses senyories arrendaren los drets de la bolla de la ciutat de Manresa y vila de Cardona per temps de tres anys, que comensaran a córrer lo primer de juliol, 1650, a Pere Irla, paraire de la // 868r // ciutat de Solsona, per preu de nou mil y tres-centas lliuras per quiscun any. Dich 9.300 lliures. Y de la mateixa manera arrendaren al dit Pere Irla lo dret del creximoni de les sedes de la dita ciutat y col·lecta per preu de sexanta-sinch lliures quiscun any. Dich 65 lliures.

Dissapte, a II de abril, MDCL. En aquest die ses senyories arrendaren los drets de la bolla de la vila y col·lecta de Perpinyà per temps de tres anys, que comensaran a córrer lo primer de juliol, 1650, a Gabriel Font, corredor de orella, ciutedà de Barcelona, per preu de quinse mil y dos-centas lliuras per quiscun any. Y de la mateixa manera fermaren acte de arrendament al dit Font, per lo mateix temps, del dret del creximoni de les sedes de la dita vila y col·lecta de Perpinyà per preu de cent y deu lliures per quiscun any. Dich 110 lliures.

Dilluns, a IIII. En aquest die lo doctor en medicina Bernat Enveja, // 868v // mitjensant jurament, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com Francesch Puig, altre de les guardes ordinàries del General en la taula de la present ciutat, està malalt en lo llit ab febra contínua, sengrat dos vegades, ab parill de sa vida, de tal manera que no li és possible poder acudir a la servitut de la obligació de son offici. La qual relació ha dit feia per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Dimarts, a V. En aquest die ses senyories arrendaren la bolla de la vila y col·lecta de Vilafranca de Panadès, per lo trienni que comensarà lo pròxim primer de juliol pròxim vinent de 1650, a Joan Ranau, passamaner, ciutedà de Barcelona, per preu de sis mil cent-i-una lliura per quiscun any, dich 6.101 lliures. Y de la mateixa manera y per lo mateix temps arrendaren al dit Ranau lo dret del creximoni de les sedes per preu de trenta-y-sinch lliures per quiscun any, dich 35 lliures.

Divendres, a VIII. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors don *//869r//* Francisco Sala y Joseph Damians, enviaren al sereníssim senyor duch de Marchour, virrey y capità general, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. A 6 de mars del corrent any lo consistori dels deputats del General de Cathalunya, ab una embaxada féu a vostra altesa, li suplicà extrajudicialment fos servit manar posar en execució los drets de sa magestat fets en París a 30 de janer, 1650, dels quals se donà còpia auctèntica a vostra altesa, y altres ordes despatxats en Campiena a 2 de juny, 1649, per a remediar los danys tant grans patexan los naturals d'esta província. Y a 18 del mateix mes de mars del dit corrent any, lo mateix consistori, ab la mateixa forma, supplicà a vostra altesa tingués a bé manar desenbarasar la casa del General que té en la ciutat de Tortosa, que està occupada per lo governador de la plassa, tenint-la plena de sal, y juntament en levar a dit governador ni perturbàs a la Generalitat axí en la possessió té de la pesquera del ascut com també en la exacció dels drets del General y bolla té en la dita ciutat de Tortosa, hans bé donàs tot favor y ajuda als officials de la dita Generalitat. Y encara que dits deputats confian a vostra altesa serà servit fer-los merçè demanar observar tot lo demuntdit, com las queixas dels naturals vajan continuant després de la vinguda de vostra altesa en esta província, en lo maltractament las feran la gent de guerra, particular monsiur Gastó, cabo del regiment de Meranvilas, monsiur la *//869v//* Roca, cabo del regiment de Baltasar, ab los soldats, han comesos molts excesos y desordes ab los naturals de la vila de les Borges fins arribar a posar les mans en los ecclesiàstichs en lo principi d'esta Coresma. Y en lo lloch de Sant Andreu de Palomar lo baró de Alés, ab sos soldats, a 5 del corrent, ha fet moltas vexacions, de tot lo qual ha donat orde lo consistori se rebe informacions. Los dits deputats y oÿdors de comptes de nou supplican a vostra altesa, extrajudicialment, sie servit provehir de remey opportú per quant los naturals de dita província y dits deputats ha cerca de un any y mitg estan aguardant la consolació del rey, nostre senyor, y està per mà de vostra altesa.»

E aprés de tornats dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en llur consistori com ells havian reportat a dit senyor virrey la dita embaxada, la qual li havian explicat primer de paraula y aprés le·y havian donada en scrits, si y conforme per ses senyories los ere estat ordenat. Y que presa aquella los havia respost que ell ho manaria vèurer y procurarie donar gust als deputats en lo que se li demanava. Y que aprés, inseguint lo orde que tenian de ses senyories, de paraula havian representat a dit senyor virrey dient a sa altesa com los deputats tenian molts processos y informacions rebudes a instància del procurador fiscal del General acerca de las contrafaccions y excessos fets y comesos per los soldats que sa magestat, Déu lo guarde, té alojats en aquesta sa província, contra los naturals d'ella, los quals dits deputats feien copiar a tota diligència a fi y effecte *//870r//* de oposar-se a ditas contrafaccions, conforme disposan les generals constitucions y capítols de Cort, fins sie alcansada la revocació de ditas contrafaccions. Per lo que supplicaven a sa altesa fos de son servey donar-los lloch que abans de partir-se a la companyia puguessen dits deputats fer les degudes diligències, conforme los toca per rahó de llurs càrrechs, fins aguessen alcansat de sa altesa las revocacions de ditas contrafaccions y esmena dels danys donats. E que sa altesa los havia fet de resposta que diguen als deputats que no tenian que fer ninguns procehiments acerca dit fet sinó que li enviassen las còpias de dits processos, que en tenir-las las manaria revocar ab esmena de tots danys ab la forma acostumada, y que ningú més que ell desijava la observansa de dites generals constitucions per haver-las molt en particular encomanat sa magestat ans de venir en aquest Principat.

Dissapte, a VIIII de abril, MDCL. En aquest die, constituhits personalment en lo consistori de ses senyories lo il·lustre y reverent senyor lo doctor Hierònym Lleopart, ardiaca de Conflent y canonge de la Seu de Elna, y lo noble de Emanuel de Acix, capità de cavalls, en Barcelona populat, com a procurador substituït del magnífich Honorat Pujol, doctor en drets, populat en la vila de Perpinyà, com a procurador ab bastant poder del magnífich Antoni Giralt, doctor en drets de la *//870v//* vila de Perpinyà, obtenint lo càrrech de deputat local del General de dita vila de Perpinyà, com de sa procura consta feta y firmada per dit Giralt a dit Pujol, consta ab acte rebut en la vila de Perpinyà *apud Josephum Arles y Carrera, notarius publicum* de dita vila, a 19 de febrer pròxim passat, y de sa suplicació feta per dit Pujol als dits Lleopart y Avix, consta ab acte rebut en poder de Pere Pau Vives, notari públich de Barcelona, a 3 del corrent, que està assí cusida signada lletra A. En dit nom los dits

doctors Hierònim Lleopart y don Emanuel de Avix han renunciat líbera y purament lo càrrech o offici de deputat local que dit doctor Antoni Giralt, llur principal, obté en dita vila de Perpinyà, per justas causas lo ànimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ells en nom de dit principal ho rebran a singular favor y merçè de ses senyories. E ses senyories han respost que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès. En què són estats present per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Jaume Bravo, tapariner, y Miquel Marquès, notari, ciutedans de Barcelona.

En aquest die, constituït personalment Antoni Nin, procurador fiscal del General, devant de Rafel Riera, candaler de sera, ciutedà de Barcelona, trobat personalment en la scribania major del dit General, en què són estats presents per testimonis lo magnífich Pere Pont, de Osseja, cavaller, y Marià Amat, hortolà, ciutedà de Barcelona, dit procurador fiscal à requerit a mi, Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major del dit General, llevàs acte com a instància sua, de dit procurador fiscal, se presentava a dit Riera la scriptura o requesta del tenor següent: «Admiració[a] // 872r // molt gran fa lo procurador fiscal del General que Rafel Riera, candaler de cera, recusà de voler donar la sera que per los molt il·lustres senyors deputats és estada deliberada per la festa de sanct Jordi y altra necessària per obs de la casa de la Deputació, sabent com saber deu que ab acte rebut en poder del scrivà major de la present casa se és obligat als molt il·lustres senyors deputats en donar y provehir a dits senyors deputats tota la sera blanca a once sous lliura. Per ço, lo procurador fiscal vos interpel·la y requerix de què proveyau la sera se us serà demanada, si y conforme ab dit acte estau obligat. Altrament vos protesta en pendrà en altra part a gastos y despesas vostres y instarà se precehesca contra vos de la manera que de justícia li serà lícit y permès, requerint al notari leve acte de la presentació de la present requesta». La qual scriptura és estada per mi, dit notari, llegida mot a mot. Y aquella acabada de llegir encontinent dit Rafel Riera, en presència de dits testimonis, ha respost que ell obeiria al contengut en dita scriptura, y que provehiria al General, si y conforme ell tenia promès y estava obligat ab lo acte en aquella mencionat. De les quals coses ha requerit a mi, dit notari, dit procurador fiscal ne llevàs, com ne és estat llevat, lo present acte, en què són estats presents los testimonis demuntdits. En aquest mateix die, Hierònym Forges y Pere Joan Prats, corredors de animals, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, han fet relació com ells han encantat // 872v // per los llochs acostumats de la present ciutat, per spay de molts mesos, un cavall blanch que lo General tenia. Y que no obstant que han comparegut alguns compradors emperò ningú ha offert donar per dit cavall més que·l capità de infantaria del batalló, lo qual ha offert donar per aquell cent vuytanta lliures. Y que així com a més donant li han lliurat lo dit cavall per lo preu. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. Y foren presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona.

Diumenge, a X. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General, se conferís en casa del senyor virrey y donàs y entregàs en mans de sa altesa las còpias auctènticas de les informacions baix mencionades, inseguint lo orde que sa altesa havia donat als embaxadors que ses senyories li enviaren a 8 del corrent, ab la embaxada que li fonch reportada per part del consistori, que està continuada en lo present dietari sots dita jornada. Lo memorial de les quals informacions és del tenor següent:

«Memorial de les contrafaccions consta serien fetas a les generals constitucions de Cathalunya. Santpedor[a]. Primo, del procés de Santpedor consta lo tèrcio de Guiena y los oficials don Francesc Borrell, capità de cavalls, lo capità Palmerola y sos soldats haver contrafet a la constitució 20, títol «De vectigals», y altres constitucions. // 873r // Ítem, del procés de Martorell consta los capitans, officials y soldats del tèrcio de Marsín y capitans, officials y soldats del regiment de Anjou haver contrafet a dita constitució 20, títol «De vectigals», y a altres constitucions. Martorell[b]: Ítem, del procés de Martorell consta los capitans, officials y soldats del tèrcio de Marsín y capitans, officials y soldats del regiment de Anjou haver contrafet a dita constitució 20, títol «De vectigals», y a altres constitucions. Vilajuïga[c]: Ítem, del procés de Vilajuïga consta los soldats de la companya de monsiur Grancier haver contrafet a la dita constitució 20, títol «De vectigals». Agramunt[d]: Ítem, del procés de Agramunt consta los soldats de la guarnició de Agramunt, que és capità monsur Flexa, haver contrafet a la dita constitució 20, títol «De vec-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1053.

a. Santpedor *interlineat al marge esquerre.*
b. Martorell *interlineat al marge esquerre.*
c. Vilajuïga *interlineat al marge esquerre.*
d. Agramunt *interlineat al marge esquerre.*

tigals». Concas[a]: Ítem, del procés de Concas consta lo regiment de Rocalaura haver contrafet a las generals contitucions de Cathalunya, y assenyaladament a la constitució 20, títol «De vectigals», a la 13, títol «De offici de alcayts y capitans», y al capítol 10 dels pactes jurats entre sa magestat y la província. Taradell[b]: Ítem, del procés de Taradell consta los soldats del regiment de Anjou haver contrafet a las constitucions generals de Cathalunya, y en particular a la constitució 20, títol «De vectigals», a la 4 y 13, títol // 873*v* // «De offici de alcayt y capitans», y al capítol 10 dels pactes jurats entre sa magestat y la província. Montblanch[c]: Ítem del procés de Montblanch y Calaf consta los soldats del tèrcio de Guiena, governats per monsiur La Bartra, haver contrafet contra les constitucions de Catalunya, y assenyaladament a la constitució 7, títol «De offici de alcayts y capitans». Talarn[d]: Ítem, del procés de Talarn consta los soldats del tèrcio del Rocalaura, governats per mussur de Calavit, coronel, y per mussur Auriach, capità de dit tèrcio, haver contrafet a las generals contitucions de Cathalunya, particularment a la constitució 20, títol «De Vectigals». Tremp[e]: Ítem, del procés de Tremp y altres viles de la Vall de Àneu consta mussur de Velli y los soldats y officials del tèrcio de Oberni, los del tèrcio de Monpeyjar, del tèrcio de Hebre, de mussur de Lusan, los de mussur de Marxe, de mussur de Plassis, de mussur de Xampan, mussur Stura; y los manaments fets per dit mussur de Lusan ésser contra les generals constitucions de Catalunya, y en particular contra la constitució 20, títol «De vectigals». Ítem del procés de Tremp y Pallàs consta mussur de Lusan, governador de les harmes de la vila de Tremp, aver exercit jurisdicció en los provincials que no era soldats y haver fets pèndrer alguns // 874*r* // de aquell, y axí haver contrafet a las generals constitucions de Catalunya y en particular a la constitució 20, títol «De vectigals». De molts excessos y delictes que han comesos dita gent de guerra contra los naturals consta llargament en dits processos. Còpia dels quals se entregaran a vostra altesa, com també de alguns altres processos que se acabaran de ajustar breument. Gurb[f]: Ítem, altre contra los cabos y soldats francessos y excessos comesos en Gurb. Àger[g]. Ítem, altre contra lo governador de Àger y altres soldats francesos. Rosses[h]: Ítem altre informació rebuda contra lo tinent del castell de Rosses.»

a. Concas *interlineat al marge esquerre.*
b. Taradell *interlineat al marge esquerre.*
c. Montblanch *interlineat al marge esquerre.*
d. Talarn *interlineat al marge esquerre.*
e. Tremp *interlineat al marge esquerre.*
f. Gurb *interlineat al marge esquerre.*
g. Àger *interlineat al marge esquerre.*
h. Rosses *interlineat al marge esquerre.*

[*1650*]

E aprés de tornat dit Costa, refferí a ses senyories en llur consistori com ell, inseguint lo orde que sas senyorias li havian donat, se ere conferit en casa de dit senyor virrey ab totes les còpies auctèntiques dels sobremencionats processos, y que sa altesa de dit senyor virrey li havia manat les entregàs a son secretari. Y que axí, inseguint dit manament, les havia entregades a dit secretari. Y que ditas còpias eren tretse. Y que axí en feia dita relació a ses senyories, la qual manaren fos continuada en lo present dietari.

874*v* Dijous Sant, a XIIII de abril, MDCL. En aquest die, entre les sinch y sis horas de la tarda, lo aguasil Romeu arribà de la vila de Perpinyà acompanyat de una campanya de cavalls. Y aportà pres lo senyor Domingo Nagrell y de Orri, donsell, oÿdor militar, lo qual havia molts mesos que estave pres per crim de lesa magestat en lo castallet de dita vila de Perpinyà, en companyia de don Hierònym de Miquel, don Francisco de Alemany, don Joseph Amat y mossèn Joseph de Navel, ciutadà honrat de Barcelona, tots presos per un mateix cas. Los quals los aportà ab un cotxo hi·ls dexà en les presons comunes de la present ciutat, hont vuy estan detinguts.

Dissapte, a XVI. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà honrat de Barcelona, embaxador tramès per lo General de Cathalunya y ciutat de Barcelona a compte y gasto de las dos casas a la cort de París, // 875*r* // lo qual partí de la present ciutat a 13 de janer, 1649, y tornà a 23 de mars pròxim passat. Lo qual féu llarga relació a ses senyories en llur consistori de tot lo que li havia passat en los divers de sa embaxada. Y donà y entregà a ses senyories un llibre ab cubertas de pergamí grogas, ab flochs carmessins de quart, retulat: «Papers de la embaxada de Joan Batista Monfar y Sors, ciutadà honrat de Barcelona, al rey christianíssim, senyor nostre, Déu lo guarde, en los anys 1649 y 1650». En lo qual estan continuats tots los decrets que sa magestat ha fets als memorials que per ell, de part dels dos consistoris, foren presentats a sa magestat. També entregà a ses senyories un privilegi real scrit en pergamí ab son cello pendent ab fils de seda vermella y verda, despadit a 25 de nohembre, 1649, ab lo qual donà facultat als cathalans de poder tràurer blat de Fransa per llur víurer. Dits llibre y privilegi són dins lo archiu signats, ço és, lo llibre de lletra A y lo privilegi de lletra B.

Diumenge, a XVII. Die de Pasqua.

Dimecres, a XX. En aquest die Jacinto Carreres, scrivent, obtenint lo offici de guarda ordinària

del General en lo // 875v // portal Nou de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda, que ell obté, en favor de Gabriel Alsina, valer, del qual dit Carreres li'n ha feta venda, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Gabriel Alsina, attès que lo dit offici és dels vendibles y (dels) que·s poden vèndrer y alienar, que·u rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès, en què són estats presents per testimonis Francesch Blanch, negociant, y Esteve Torrabruna, corredor de coll, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, entre les tres y quatre horas de la tarda, ses senyories anaren consitorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en casa del senyor virrey, lo qual en la matinada los havia enviats a sercar per medi de son secretari. Y arribats a sa presència se assentaren, estant tancats junts en una estància de palàcio. Y allí sa altesa tractà ab ses senyories de algunes convenients al benefici y conservació de la província, pau y quietut d'ella. Y després de haver estat junts molt gran rato ses senyories se despediren de sa altesa y se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma y acompanyament que·y eren anats.

Divendres, a XXII. Vigília del gloriós sant Jordi. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, absent lo senyor oÿdor militar per ésser // 876r // près, manaren posar la present casa de la Deputació, en particular la capella major, ab molta tapissaria y altres adorns de la present casa, molt richs, a hont se celebraren les vespres que en semblant jornada se acostumen a celebrar, ab molta música de manestrils, cornetas, orgue, timbals y trompetas y altres, que fonch cosa de vèurer. Y vingueren en ella los dits senyors deputats y oÿdors en esta forma, ço és, a les duas horas y mitja partí de sa casa lo senyor oÿdor real, molt entonat, ab sa banda de domàs carmesí en los pits ab lo scut del general en lo mitg, y la mateixa insígnia aportaven los demés senyors consistorials, acompanyat de molts cavallers y officials de la present casa. Al qual isqueren a rèbrer al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General qui ja eren en dita capella. Y feta oració y assaludat als cavallers y demés que eren en dita capella se assentà en hu dels banchs vanovats de vellut carmesí que per dit effecte se eren possats en dita capella. Y poch aprés, tenint avís lo senyor oÿdor ecclesiàstich que lo dit senyor oÿdor real ere ja en dita capella vingué ab semblant acompanyament del molts cavallers y officials. Y arribat en la present casa lo isqué a rèbrer al cap de la escala lo dit senyor oÿdor real en companya dels dits magnífichs assessors y advocat fiscal y junts se'n entraren en dita capella. Y feta oració se alsaren y se assentaren en dit banch. Y aprés, al cap de una estona, vingué lo senyor deputat real ab semblant acompanyament de molts cavallers y officials, aportant lo veguer la massa del General devant en // 876v // lo muscle, al qual isqueren a rèbrer los dits al cap de la escala, los dits senyors oÿdors reals y ecclesiàstich, assessors y advocat fiscal. Y junts se'n entraren en dita capella. Y feta oració se alsaren y se assentaren en dit banch. Y axí mateix, ab consemblant acompanyament y ab la meteixa serimònia, vingué lo senyor deputat militar ab son verguer y massa devant, lo qual isqueren a rèbrer los dits senyors oÿdors real, ecclesiàstich y senyor deputat real, assessors y advocat fiscal al cap de la dita escala de la dita present casa, y junts se'n entraren en dita capella. Y ab lo mateix orde y serimònia vingué lo senyor deputat ecclesiàstich aportant lo verguer de son estament devant ab la massa en lo muscle. Y trobats ab la sobredita forma y acompanyament, tots junts, en dita capella, se assentaren en dit banch de vellut. Y al cap de poch, tenint notícia que los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat venian en la present casa, los quals de part de ses senyories per medi del síndich del General eren estats convidats en dita festa, arribats al cap de la escala de la dita present casa los dits senyors deputats y oÿdors, ab los porters y massas devant, los isqueren a rèbrer, acompanyats de dits magnífichs assessors, advocat fiscal y altres officials de la dita present casa fins al cap de la escala, y tots junts se'n entraren en dita capella. Y feta oració los dits senyors consellers se assentaren en altre banch vanovat del mateix vellut carmesí, se assentaren ses senyories després en altres banchs de cuyro, que estaven consecutivament, se assentaren los magnífichs assessors, // 877r // advocat fiscal, deffenedor, scrivà major, racional y regent los comptes y demés officials. Y estigueren assentats dits senyors consellers y deputats ab la forma següent, ço és, més prop del altar lo senyor conseller sisè y aprés lo senyor conseller quint, y successivament los altres de grau en grau, y últimament, devés la porta major, en lo lloch més ensà, estigué assentat lo senyor conseller en cap, y a son costat immediatament lo senyor deputat ecclesiàstich y aprés lo senyor deputat militar real y últimament lo senyor oÿdor real; y aprés los dalt dits assessors, advocat fiscal y demés officials. Y assentats en esta forma lo noble don Francisco Junyent, protector del molt il·lustre bras militar, lo qual ere estat con-

vidat per ses senyories per medi del sýndich del dit General, acompanyat de molta noblesa, lo isqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdor real y ecclesiàstich ab los porters y massas devant, acompanyats de dits magnífichs assessors y advocat fiscal. Y rebut, se'l posaren en lo mitg dits senyors oÿdors, y ab esta forma se'n entraren en dita capella. Y feta oració dits senyors oÿdors ecclesiàstich y real se assentaren en son acostumat lloch y dit senyor protector se assentà al cap del banch que estave junt a la trona de vellut carmesí, y aprés se assentaren los altres cavallers que·l acompanyaven. Y poch aprés se comensaren les vespres ab molta música y solemnitat, officiant aquellas lo molt il·lustre y reverent senyor lo doctor fra don Joseph Jalpí y Julià, prior de Santa Maria del orde de Sant Benet y oÿdor ecclesiàstich. Y acabades ditas vespres y feta oració dits senyors consellers se alsaren y ses senyories los anaren acompanyant, ab los porters y massas devant, fins al cap de la scala, hont se despediren de dits senyors consellers. Y ses senyories se'n *//877v//* tornaren dins la capella. Y al cap de poch se alsà lo dit senyor protector, al qual acompanyaren fins al cap de la scala los senyors deputats real y oÿdor real, hont se despediren de dit senyor protector. Y aprés de tornats dins dita capella tots los dits senyors consistorials se'n anà cada hu en sa casa, acompanyats de molts cavallers y officials de la dita present casa ab la mateixa forma y modo que eren vinguts, com és acostumat.

Dissapte, a XXIII de abril, MDCL. Festa del gloriós sant Jordi. En aquest die se celebrà la festa del gloriós cavaller y màrtir sant Jordi en la present casa ab la pompa y solempnitat que·s pot considerar, estant posada de molts y diversos valluts, brocats, quadros y altres adressos de molta estima y valor. Y en la capella nova se celebrà lo offici divinal ab tota la pompa, solempnitat y serimònia ecclesiàstiques acostumades, ab molta música de manestrils, trompetas, orgues y altres ab gran aplauso y contento. De tots los qui assistian en dita festa vingueren en dit offici los dits senyors deputats y oÿdors del die de ahir, ab la matexa serimònia y acompanyament que vingueren lo die de ahir en les vespres. Y també vingueren los senyors consellers protestar del bras militar. Foren rebuts per ses senyories de la mateixa manera y ab la mateixa forma y acompanyament que lo die de ahir a la tarda, y estigueren *//878r//* assentats de la matexa manera que estiguen assentats lo die de ahir. Y abans de comensar lo offici, tenint ses senyories notícia que lo sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general en aquest Principat, venia en dit offici, per haver-lo anat a convidar, de orde del consistori, lo senyor deputat militar, acompanyat de alguns cavallers, lo isqueren a rèbrer ses senyories ab los porters y massas devant, acompanyats dels magnífichs assessors y advocat fiscal al cap de la scala de la present casa. Y rebut, se'n entraren junts en dita capella. Y feta oració dit senyor virrey estigué assentat a la part de la evangeli, junt a la trona, ab sa cadira de vallut carmesí y ab los coxins del mateix devant, que tot ere del General. Y ses senyories, aprés de haver fet les degudes cortesies a sa altesa, se anaren a sèurer en son acostumat lloch. Y aprés se comensà encontinent lo offici, lo qual digué dit senyor oÿdor ecclesiàstich. Predicà lo molt reverent Pere Emanuel Cabrera, de la companya de Jesús. Y acabat lo dit offici se alsà dit senyor virrey, al qual anaren acompanyar ses senyories fins al cap de la escala, hont se despediren de sa altesa. Y aprés ses senyories se'n tornaren dins dita capella y de la meteixa manera anaren acompanyant a dits senyors consellers fins al cap de dita escala. Y aprés, tornats dins dita capella y assentats en son acostumat banch, se alsà lo senyor protector del molt il·lustre bras militar, y feta oració, lo anaren acompanyant los senyors deputat *//878v//* real y oïdor real ab los verguers y massas devant, assessors, advocat fiscal y altres officials, anant dit senyor protector en lo mitg de dits senyors dos consistorials, al qual acompanyaren fins al cap de dita escala, hont se despediren de sa mercè. Y tornats dins dita capella ses senyories y assentats en son acostumat lloch y aprés de feta oració ses senyories se'n anaren consistorialment, ab los porters y masas devant, fins la stància del consistori petit, a hont se llevaren les bandes de domàs encarnat que aportaven en los pits, y aprés quiscun se'n anà en sa casa.

Fas nota que lo aniversari per les ànimes dels que són estats deputats y oÿdors y altres officials se porrogà per al dimars vinent, per ser lo endemà diumenge y dilluns lo die de sant March, y axí en dita se trobaria continuat.

Diluns, a XXV. Die de sant March.

Dimars, a XXVI. En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa ab molt gran solempnitat y cantòria, ab túmol y atxes de sera groga. En lo qual assitiren los senyors deputats, partint de la sala dels reys ab los tres verguers engramallats de dol y massas *//879r//* devant, acompanyats de molts officials de la present casa, fins a la capella gran, los quals se assentaren en lo mateix banch del die de ahir. Y al cap de poch, tenint notícia que venia lo noble don Francisco de Junyent, protector del molt il·lustre bras militar, lo qual ere estat convidat en dit offici per part de ses senyories, per medi del síndich del dit General, lo qual isqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdors ec-

clesiàstich y real de la mateixa manera y forma que·l reberen la vigília y die de sant Jordi. Y feta oració se assentà en son acostumat lloch. Y encontinent se comensà lo offici y digué la missa lo molt reverent senyor lo doctor Pere Morell, sacristà major y canonge de la Seu de Barcelona; predicà lo pare fra[a] Talavera, provincial del orde de Nostra Senyora de la Mercè, y en dit offici no·y hagué ofertori, y la causa fonch per evitar los encontres que podian succehir-se per no voler lo bras militar que los assessors ni advocat fiscal del General, ni demés officials de aquell, precehissen ningú d'ells en lo offertori, pretenent que dits assessors y advocat fiscal y demés officials del General, ni interpol·ladament ni altrament, n·i havian de anar a offerir que no aguessen acabats tots los del bras militar, seguint son protector. Y axí, per evitar aquest encontre, ses senyories ab madur parer acordaren que no·s fes offertori algú en dit offici. Y acabat lo dit offici lo dit senyor protector y demés senyors militars qui·l acompanyaren se alsaren, y feta oració se'n anaren en dita capella, acompanyant-lo los dits senyors oÿdors ecclesiàstich y real ab los verguers y massas devant fins al cap de la escala de la present casa, hont lo havian rebut, hont se despediren d'ell y dels //879*v*// demés senyors militars. Y aprés se'n tornaren dins dita capella. Y aprés de assentats junts, consistorialment, se'n vingueren en la sala del reys y des de aquí isqueren en sa casa.

Dimecres, a XXVII de abril, MDCL. En aquest die lo doctor Luís Brossa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories mitjansant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació com lo doctor micer Gismundo Bofill, notari, ajudant terser de la scrivania major, està en lo llit mal ab febra y una inflamació que té en les parts baxas, que perilla de sa vida, de tal manera que no li és possible poder exir de casa ni servir son ofici. La qual relació fa per haver-lo visitat y visitar-lo de present. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari.

Divendres, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo fer encantar los arrendament de les bolles del dit General que encara no estan arrendades. //880*r*// En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, ha fet relació a ses senyories com Francesch Puig, qui obtenia lo offici de altra de la guardas ordinàrias del General en la taula de la present ciutat, és mort. Lo qual és estat enterrat en lo monastir de Sant Agustí de la present ciutat. La qual relació ha dit feia per ser estat en casa de dit Puig y haver-le·y dit sa muller, la qual ha trobada anava ab àbits de víuda.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

Maig, MDCL.

Dimecres, a IIII. En aquest die ses senyories feren arrendaments dels drets de la bolla de la ciutat de Balaguer y sa col·lecta, per lo trienni 1650, a Jaume Canal, velluter, ciutadà //880*v*// de Barcelona, per preu de 1.050 lliures per any, y lo de sedes per preu de 12 lliures quiscun any.

Dijous, a V de maig, MDCL. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo fer arrendar les bolles del General que faltan arrendar. Y feren arrendament dels drets de la bolla de la col·lecta de Tarragona per lo trienni 1650, lliurada a Jaume Fons, baxador y paraire, ciutadà de Barcelona, per preu de 1.405 lliures per quiscun any, y la bolla de las sedas de la dita col·lecta per preu de 30 lliures per any.

Divendres, a VI. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet acerca del que succehí a 3 de mars passat en rahó del arrendament de la bolla de la ciutat y col·lecta de Vich, lo qual vot manaren ses senyories ésser assí cusit originalment, signat de lletra A. És la declaració feta acerca de la fadiga. En aquest mateix die, en dita matinada, los magnífichs Agustí Dalmau, sýndich del General, constituït personalment[a] //885*r*// en lo consistori de ses senyories, donà y entregà en mans de ses senyories un acte clos y auctenticat per mossèn Luís Collell, scrivà de manament y notari públich de Barcelona, dient ere lo acte ab què constave que lo sereníssim senyor duch de Merchour, lochtinent y capità general de sa magestat, hauria revocadas totas las contrafaccions de constitucions que per part dels senyors deputats li eren estades notificades, ab esmena de tots danys y promesa de castigar los delinqüents, com en dit acte està llargament contengut. Lo qual han manat ses senyories ésser assí originalment cusit, signat de lletra B.

Dimars, a X. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Isidro Fort, altre dels taulers cullidors, receptor y cre-

a. a continuació un vot i un memorial, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1053.

densers del General de la vila de Puigcerdà, lo qual ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici que ell obté de altre dels taulers del General en dita vila de Puigcerdà, per justas causas son ànimo movents, //885*v*// pure y líberament, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès, en què són estats present per testimonis Joseph Cortès, valer, y Jaume Soler, porter real, ciutedans de Barcelona.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Miquel Marquès, notari, com a procurador ab bastant poder de Francisco Rol, studiant en philosophia, obtenint lo offici de ajudant segon de la scrivania major del General de Catalunya, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Francesc Reverter, notari públic de Barcelona, als 5 de mars, 1648, com dit notari ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de ajudant segon de la scrivania major, que dit son principal obté, pure y líberament, en mà y poder de ses senyories, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell ho rebrà en nom de dit son principal a singular favor y mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès, en què són estats presents per testimonis Joseph March, negociant, y Montserrat[a] //887*r*// Albià, passamaner, ciutedans de Barcelona.

En aquest die mateix lo sacretari Luís Collell, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, donà y lliurà en mà de ses senyories lo acte de jurament que prestà en la present ciutat lo sereníssim senyor duch de Merchour de lloctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, que fonch a 22 de febrer, 1650, lo qual ses senyories manaren continuar en lo llibre de Privilegis de officials, recòndit en la scrivania major del dit General, hont està originalment cusit.

Dimecres, a XI de maig, MDCL. En aquest die ses senyories feren y firmaren acte de arrendament de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Berga y Bagà, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol, 1650, a Antich Romeu, paraire, ciutadà de Barcelona, per preu de 501 lliures quiscun any. Y de la mateixa manera firmaren acte de arrendament al dit Romeu dels drets del creximoni de les sedes de la dita vila y col·lecta de Barga y Bagà per preu de 10 lliures quiscun any.

Divendres, a XIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, baxaren en //887*v*// la Llotja de la mar, consistorialment, ab los porters y massas devant, a peu, acompanyats dels officials de la present casa. Y arrendaren les bolles següents: Primo, la bolla de la vila y col·lecta de Puigcerdà, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol, 1650, a Pere Màrtir Antich, paraire, ciutedà de Barcelona, per preu de 1.210 lliures per quiscun any. Y també arrendaren per lo mateix temps lo dret del creximoni de las sedes de dita vila y col·lecta de Puigcerdà al dit Antich per preu de 15 lliures per any. Ítem, la bolla dels sombreros de la present ciutat de Barcelona y sa col·lecta per lo mateix trienni a Jaume Mausa, valluter, ciutadà de Barcelona, per preu quiscun any de 1.200 lliures. Ítem, la bolla de Tremp y Pallàs per lo mateix trienni a Joseph Parell, parxer, ciutadà de Barcelona, per preu quiscun any de 1.150 lliures. Y també lo dret del creximoni de les sedes al dit Parell per lo mateix trienni 1650, per preu quiscun any de 8 lliures.

En aquest mateix die Salvador Clastes, paraire, ciutedà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder de Miquel Ricard, obtenint lo offici de altre dels taulers cullidors, guardas y credensers del General en la vila de Tarrassa, bisbat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut[a] //890*r*// en poder de Joseph Pairet, ciutedà honrat de Barcelona y notari públich de la vila de Tarrassa, als 8 de juliol, 1647, com dit notari ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, que·s assí cusida signada de lletra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories pura y líberament lo dit offici de altre dels taulers del General que dit son principal obté en dita vila de Terrassa, per justas causas y lo ànimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. Presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, y Joseph Cortès, valer, ciutedans de Barcelona.

Dissapte, a XIIII de maig, MDCL. En aquest die, havent-se presentat a ses senyories la supplicació

a. a continuació una renuncia, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1055.

a. a continuació una suplicació, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1056.

que estava avall insertada, comateren aquella als magnífichs assessors per a què fassen relació a ses senyorias en scrits acerca del contengut en dita supplicació, la qual feren al preu de aquella. La qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Joseph Casademunt, botiguer de telas, augmentant la dita de la serta partiries de la cantitat a què se era lliurada //890v // la tabba del arrendament de la bolla de Vich, a qui li fonch lliurada, que importà preu de nou mil sinch-centas quoranta-nou lliures, tres sous y quatra, la qual diu augmenta la cantitat de deu mil lliuras, que són de profit al General quatrecentas sinquanta lliuras, setse sous y vuyt quiscun any, y per lo trienni mil tres-centes sinquanta-dos lliures y deu sous, supplican per tot dit Casademunt a vostra senyoria que sie servit manar lliurar la tabba de dit arrendament per lo dit preu de deu mília lliuras quiscun any, y per los tres anys tres mília lliuras, y firmar lo acte, que ho rebrà a singular gràcia y mercè. Lo offici, etcètera. *Altissimus. Boffill. Oblata 7 maii,* MDCL, *et domini deputati in et cetera, computorum, commiserunt predicta magnifica assesoribus generalis qui predicta videant et relationem in scripta faciant. Costa. Recepta dictis die et anno.*

En lo fet, consultat per los molt il·lustres senyor deputats y oÿdors als assessors, advocat fiscal infrascrits, són de scrit y parer lo següent: «Que attès la modicitat de la dita que de nou se offereix no té lloc la nova subhastació, y que en cas se offerís y dita competent se veurà si és de dret haver de ésser feta nova subhastació. *Salvo semper. Pastor, assessor. Xammar, consulens. De Viladomat, fisci advocatus. Videt Serra, assessor. Mir, consulens.*»

891r Dimars, a XVII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del General y present casa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com mossèn Onofre Massanés, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha contat y pagat la tersa de octubre, noembre y desembre, 1649, ordinari y guerra; faltan per rahó de la guerra los llibres y diners de la ciutat de Tarragona y tota sa col·lecta, Lleyda y tota la col·lecta, Balaguer y tota la col·lecta, Vilaller y Viella en la Vall de Aran. Y per rahó del contagi faltan los llibres de Montblanch y tota la col·lecta y també falta lo llibre de Monblanch. La qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En aquest die ses senyories firmaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de sera de la ciutat y col·lecta de Vich, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol, 1650, a Pere Vilella, botigué de telas, ciutadà de Barcelona, per preu de 9.549 lliures, 3 sous, 4 diners, per quiscun any. //891v // Y de la mateixa manera li feren y firmaren acte de arrendament dels drets del creximoni de les sedes de la dita ciutat y col·lecta de Vich per lo mateix trienni, per preu de 55 lliures per quiscun any.

Dimecres, a XVIII de maig, MDCL. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials del General en la Llotja de la mar de la present ciutat. Y arrendaren los drets de la bolla dels sombreros de la ciutat y col·lecta de Vich a Antoni Roig, sombrarer de dita ciutat, per lo trienni 1650, per preu de 70 lliures quiscun any. Y així mateix firmaren arrendament dels drets de la bolla dels sombreros del present principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, acceptat la ciutat de Barcelona y sa col·lecta, Vich y sa col·lecta, a Joseph Fàbregues, corredor de animals, ciutedà de Barcelona, per preu de 640 lliures, quiscun any.

Divendres, a XX. En aquest die, estant ses senyories dels senyors deputats ecclesiàstichs y militar y oÿdor ecclesiàstich y real[a] // 893r // en son consistori, y lo senyor deputat real absent de la present ciutat y lo militar pres, fonch per part del doctor Francesch Torres, canonge de la Seu de Barcelona, fonch presentada la suplicació del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo doctor Francesch Torres, canonge de la Seu de Barcelona, ha servit serca de dos anys lo offici en què vostra senyoria fou servit honrar-lo en la junta del batalló, procurant ab totes veres a sa obligació y desig que és sempre estat de acertar al servei de la província. E com, molt il·lustre senyor, dit canonge Torres se troba avuy ab algunas occupacions precisas de sa iglésia, y de altra part ab considerable indisposició de salut, tot lo qual li impideix moltes vegades la assistència necessaria y contínua que aqueix offici demana, per ço supplica a vostra senyoria sia de son servey anomenar altre persona y dar-li llicència per a renunciar, assegurant que los desigs té de què en tot se fasse lo servei de la província lo obliga en demanar esta llicència suposat que sa desgana no li dona lloch per a continuar, com sempre ha desijat. Lo que ademés de assò ho estimaria a particular gràcia y mercè de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Altissimus.* Picalquers.»

E oÿda per ses senyories la dita supplicació y considerant las justas causas deduhidas en ella li admeteren la dita renunciació, per dit doctor

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1056.

Francesch Torres feta, ab la forma acostumada. //893v// E aprés de admesa la dita renunciació y considerant y la necessitat y falta tindrà la junta del batalló sinó nomenave altra persona en lloch de dit doctor Francesch Torra, per ço encontinent feren nominació en lloch seu de la persona del senyor Francisco Riquer, donsell, comanador del àbit de Sant Joan de Jerusalem, persona en què concòrren les qualitats necessàries per a obtenir dit càrrech, donant-li la mateixa facultat y poder que tenia dit doctor Torres en dita junta y ab los mateixos salaris, emoluments que per rahó de dit càrrech tenia dit doctor Torres. La qual nominació fonch notificat a dit senyor comanador Riquer. Francesc Riquer, comanador de Sant Joan.

En aquest mateix die, en la matinada, ab processó solemne, se tragué lo cos del gloriós bisbe sant Sever per occasió de la molta necessitat de aygua que havia per la terra aprés de haver-se fetas grandíssimma professons per les parròchies y convents, ab gran multitut de pelegrins y pelegrines ab las caras atapadas, cridant: «Senyor ver, Déu misericordiós». Isqué de la Seu anant devant una infinitat de homes y dones com a pelegrins, cantant la lletania. Aprés lo crucifici gran de la sanch de Jerusalem, ab molta atxa, aprés venia la creu ab los capellans, aprés //894r// venian cent texidors de llanas, tots ab sas camissas blancas ab ses atxas de sera blanca en la mans, a peu, descals tots; aprés venian los senyors canonges de la Seu; aprés lo cos del gloriós sant Sever debaix del tàlem, lo qual aportaven los senyors consellers de la present ciutat; y aprés del gramial venian sinquanta altres texidors ab la mateixa forma, ab ses atxes de sera, y una immunitat de homes, dones, que seguian la professó. Y ab esta forma se'n anaren dret a Santa Clara, com és de costum. Y allí se digué lo offici solemne acostumat. Y apres se'n tornà a la Seu ab la mateixa forma. Ere cosa de gran llàstima lo sentir los pelegrins cridar: «Senyor ver, Déu, misericòrdia». Nostre Senyor nos vulla oyr y donar-nos aigua per la gran necessitat n'i ha.

Dissapte, a XXI de maig MDCL. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustrissim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Coserans, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada al cap cap de la escala. Y entrat en consistori y assentat en son degut lloch tractà y donà rahó a ses senyories de algunes inntel·ligències que·s tenian del enemich. Y aprés de haver tingut molt gran rato de parlament lo despadí de ses senyories, y fonch acompanyat al cap de dita escala, hont-se despedí de ses senyories.

Diumenge, a XXII. En aquest die, entre les nou y deu horas de la matinada, ses senyories partiren de la present casa, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials del General, //894v// consistorialment, a peu, y anaren la iglésia del palàcio de la comtessa, a hont oÿren lo offici de pregàries que ses senyories feren dir per occasió de la gran sequedat que hi ha per la terra, per haver tant temps que Déu, Nostre Senyor, no·ns ha volgut donar aygua. Y també per lo mal de la pesta que·y ha en la ciutat de Tortosa, ciutat de Tarragona y algunas vilas del camp. Y també per la guerra que·ns à mandat lo enemich castellà. Estigueren assentats ses senyories ab sas cadiras de vellut carmesí y dits senyors deputats y oÿdors reberen la comunió, y també la reben la major part dels officials. Y acabat lo offici se féu solemne professó, en la qual anaren molts dels capellans de la iglésia de Sanct Just y Sant Jaume, y tots los del palau. Anant davant molts pelegrins y aprés alguns capellans, aprés venia la Creu de plata de dit palau y aprés tots los demés capellans. A la fi los que havian celebrat lo offici ab ses capas de vellut negre aportant la santa Vera Creu, aprés anaven los tres verguers de ses senyories y aprés ses senyories y demés officials y molt altra gent que seguian la professó. Y ab esta forma anaren en la iglésia y feren oració a la gloriosa verge sancta Madrona y sant Sever, dient la lletania a cant de orga. Y aprés van a la verge y màrtir santa Olària, patrona d'esta ciutat, y feren oració, supplicant a tots nos fessen gràcia de guardar-nos de tals mals. Y aprés se'n tornaren en dita iglésia del palau ab la mateixa forma. Y feta oració ses senyories se'n vingueren en la present casa ab //895r// lo mateix acompanyament que·y eren anats.

Dilluns, a XXIII. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, racional del General y present casa, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Bonaventura Closa, servint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant durant lo impediment de mossèn Francesch Descallar y Sorribes, qui obté lo dit offici, ha contat y pagat la terra de octubre, nohembre y desembre, 1649, ordinari y guerra; falta lo llibre y diner de sinch claus. La qual relació manaren ses senyories ésser continuada en lo present dietari. En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Diego Vilaseca, síndich de la present ciutat de Barcelona, lo qual de part dels molts il·lustres senyors consellers de dita ciutat degués y explorà a ses senyories com los molt il·lustres senyors consellers li havian ordenat supplicar a ses senyories fossen servits aposar-se ab totas veras a la contrafacció se fa a les generals constitucions de Cathalunya acerca de impedir no·s traguen blats del present Principat y comtat, lo que és la total destrucció d'esta província. E ses senyories respongueren a dit sýn-

dich que estimaven molt a dits senyors consellers la mercè los feian y que estiguessen certs, que per llur part se aportaran ab totas veras a dita contrafacció y no pararan un punt fins sie alcansat lo fi desijat. En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors // 895*v* // consellers en forma de ciutat per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per alguns negocis y afers consernents lo benefici d'esta província y ciutat.

Divendres, a XXVII. En aquest die lo honorable Antoni Nin, procurador fiscal del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories, present lo scrivà major del General, que en los tres mesos pròxim passats, que comensaren al tres de mars pròxim passat y finiran a 5 de juny pròxim vinent, no·y ha agut ningun sobrecehiment de justícia de visita. A supplicat a ses senyories fossen servits ordenar, com han ordenat, al scrivà major del dit General, continuàs en dietari esta relació que ell feia per a què constàs d'esta diligència. Y així ho manaren ses senyories segons està assí continuada. En aquest die mateix dit Nin axí bé féu relació a ses senyories en llur consistori com ell havia molts mesos que havia aportades y entregades al magnífich doctor micer Vicens de Viladomat, advocat fiscal del General, dos querelas de la visita, posada la una contra mossèn Jaume Guitart, mercader de Gerona, per estar insiculat per la ciutat de Tortosa, y l'altra contra // 896*r* // micer Hieònim Fàbrega per rahó de la venda de la casa de Magarola. Y que ha contínuament solicitat a dit magnífich advocat fiscal despedís dits dos processos per a què ditas causas se poguessen declarar, y que fins vuy no·ls ha poguts haver. Y que axí en donave rahó a ses senyories per a què en tot temps conste com ell, dit procurador fiscal, ha fetas y fa totas les diligències possibles per a cobrar-los. Y que no li és estat possible aver-los, per lo que ha supplicat a ses senyories fossen servits ordenar al scrivà major que ere present continuàs en dietari esta relació que feia. E ses senyories encontinent ordenaren a dit scrivà major continuàs, com continuave, dita relació en lo present dietari ab la forma sobredita.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles del General que encara no estaven arrendades.

Dissapte, a XXVIII de maig, MDCL. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat en forma de ciutat, los quals foren rebuts per ses senyories ab la forma acostumada per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories. Y estant junts en consistori vingué lo il·lustríssim y reverendíssim senyor monsiur de Marca, bisbe de Cosserans, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada. Y estigueren assentats ab ala rodona. Y entre lo senyor deputat y ecclesiàstich y conseller en cap segué dit senyor bisbe, estant ell a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich y a mà dreta de dit senyor // 896*v* // bisbe lo senyor conseller en cap, y los demés per son orde, com és acostumat. Y junts tingueren conferència que dins tres hores, hont dit senyor bisbe donà notícia dels designes del enemich y de sa armada naval, que segons publicaven venian sobre esta província. Y moltas altras cosas que·s tractaren en dita conferència per benefici y conservació d'esta ciutat y província. Y aprés se'n anà primer dit senyor de Marca y aprés dits senyors consellers. Y tots foren acompanyats fins al cap de la escala, com és acostumat.

En aquest mateix die lo magnífich Francesch Descallar, donsell, en Barcelona domiciliat, fill y procurador del magnífich Francesch Descallar y Sorribes, son pare, obtenint lo offici de sobrecullidor del General de la part de llevant, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Francesch Torres, burgès y notari públich de la vila de Berga, bisbat de Solsona, als 23 de octubre, 1648, com dit notari ab ses certifficatòries lletras ne fa fe, que són assí cussides, signades de lletra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici que dit son pare y principal obté de sobrecullidor del General de la part de llevant, pura y liberament, en mà y poder de ses senyories, per justas causas lo ànimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, lo que ell en nom de son principal ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès[a], // 898*r* // en què són estats presents per testimonis Montserrat Albià y Joseph Blanch, verguer de ses senyories.

En aquest mateix die ses senyories arrendaren los drets de la bolla de les cartes del present Principat y comptats a Montserrat Serra, sastre, ciutedà de Barcelona, per preu de tres mil y quatra-centas y una lliura per quiscun any, 3401 lliures, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol del corrent any 1650.

a. a continuació un nomenament de procurador transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1056.

Dilluns, a XXX. En aquest die tornà en la present ciutat lo sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat, qui venia de regonèxer les parts de Urgell, y ja hora tarda.

Dimars, a XXXI. En aquest die ses senyories dels senyors deputats enviaren per medi dels senyors don Jacinto Vilanova y Joseph Damians, ciutadà, una embaxada al sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat, per a què de part del consistori donassen la benvinguda y norabona a dit senyor virrey. Y aprés de tornats dits senyors embaxadors refferiren dita embaxada a ses senyories, y que sa altesa los havia respost que estima molt als deputats la mercè li feyen y que ell ja·ls tenia molt ben coneguda la bona affició li tenian. // 898*v* // E aprés encontinent ordenaren ses senyories al síndich del General se conferís en casa de dit senyor virrey y demanàs hora a sa altesa per a què ses senyories li poguessen anar a besar les mans. Y aprés, tornat dit sýndich, féu de resposta que ell havia enviats a sercar los consellers de la present ciutat ab los quals tenia que tractar algunes cosas fahents en benefici de sa magestat y de la província, y que ell en tenir lloch donava avís a ses senyories per un gentilhom de sa casa. Del que manaren fos feta nota en lo present dietari.

Juny, MDCL.

Dijous, a II. En aquest die, en la matinada, lo honorable Onofre Massanés, obtenint lo offici de sobrecullidor del general, constituhit personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat pure y llibrament en mà y poder de ses senyories, per justas causas son ànimo movents, lo dit offici de sobrecullidor del General que ell obté de la part de ponent, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si y en quant per capítols de Cort los és lísit y permès, en què són estats presents per testimonis Jaume Soler, porter real, y Francesch Viader, sastre, ciutadà de Barcelona.

En aquest die ses senyories, estant consistorialment en son consistori, hont se trobava present Antoni Nin, // 899*r* // procurador fiscal del General, present lo scrivà major de aquell, han requerit y interpel·lat a dit procurador fiscal que fassa totas las diligències que·s degan fer per part del General en la causa que ell en nom del General aportà contra lo doctor Francisco Martí y Vilademor, offerint-li ses senyories tot favor y ajuda que menester sia per dita causa fins sie alcansada la declaració de aquella. Y que altrament fent lo contrari li protestan que tot lo dany que·n porà redundar per rahó de la culpa y negligència vindrà tot a compte y càrrech seu. A tot lo que dit procurador fiscal ha respost que ell per sa part farà tot lo que li tocarà per rahó de dita causa, segons li incumbeix per rahó de dit son offici, y que estima a ses senyories lo favor y mercè li fan. Y han ordenat al scrivà major assentàs, com ho ha assentat en lo present dietari. Y de la mateixa manera interpel·laren y requeriren al dit Antoni Nin, procurador fiscal, solicitàs y justàs la causa que lo molt il·lustre bras militar y ell en nom del General aportà acerca de la exempció de tenir soldats alojats en llurs casas los militars, y que per dit effecte fes tot lo possible fins fosen reintegrats los dits senyors militars. Al que dit procurador fiscal respongué que ell per sa part ja havia fet lo tot lo que li tocave y que havia aportat lo procés al magnífich advocat fiscal, a fi y effecte de què vés lo que se havia de fer. Y que·l anave solicitant, y que en lo que le·y instituhiria ell per sa part faria tot lo que se li incumbeix per rahó de son offici. Y manaren ses senyories al dit scrivà major, qui // 899*v* // present era, fes nota, com ne és estada feta en lo present dietari del dit requeriment.

En aquest die ses senyories donaren y entregaren al scrivà major del General un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General y altres doctors applicats, que·s la declaració per ells feta acerca del paper donat per ses senyories als dits magnífichs assessors aprés de haver succehit la extracció que de orde y en virtut de manaments del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya y Real Consell anant vice-règia foren fets a molts ciutedans de Barcelona, manant-los que dins dues hores, a pena de la vida, isquessen de la present ciutat y dins sis dies se conferissen en lo comtat de Rosselló, usant de la economia, segons se dóna per scrits a dits magnífichs assessors. Lo qual paper és del tenor següent:

Dupte proposat per los molt il·lustres senyors deputats als magnífichs assessors y advocat fiscal del General. «En lo mes de setembre proppassat, avent entrat en lo present principat de Cathalunya un numerós exèrcit de soldats, axí de peu com de cavall, del rey chatòlich, y en dita ocasió se venia una armada de vexells y galeres per lo mar devant la present ciutat de Barcelona y se tenian per inteligències certes dels designes de dit exèrcit y armada, així per cartas de sa magestat christianíssima, // 900*r* // qui Déu guardi, com per altres vies, y ere que volien posar siti a la present ciutat, en dita occasió foren trets molts habitants en la present ciutat de aquella ab mandatos sotascrits y fets de orde del specta-

[*1650*]

ble portantveus de general governador de Cathalunya. Y ab aquell deia que usant de la economia y política, per seguritat de bé stat de sa magestat y seguritat de la present ciutat, dins dos oras de la presentació de dit manament contadores, en pena de la vida isquen de la present ciutat y dins sis dies se conferescan en lo comtat de Rosselló y allí fassan sa residència fins de sa senyoria tingan altre orde en contrari. Y possats allí per un certificat hautèntich del governador de Rosselló sertifiquen de sa residència a dit senyor governador y Real Consell, altrament se procehiria a la execució de la dita pena encontinent. Dada en Barcelona. Consulten per so los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents si, ab la extracció de les persones de la present ciutat feta ab dits mandatos y estant los extrets lo dia present fora de la present ciutat en forsa de dit manaments, se ha contrafet a les generals constitucions de Cathaluya, usatges, capítols y actes de Cort.»

Lo qual dubte és estat consultat per dits magnífichs assessors y advocat fiscal y altres doctors aplicats y sobre d'ell han fet lo vot del tenor següent.

900*v* Vot dels magnífichs assessors, advocat fiscal y altres doctors aplicats. «Jesús, Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents infrascrits, vista la consulta y tot lo dit y exposat en aquella, vist lo manament donat a March Colomer sots jornada dels 12 de setembre de 1649, a bé en lo usatge «*Aliud namque*», títol «Del dret del fisch», constitució 2 y 3, títol «De penes corporals», constitució 9, títol «De offici de veguer», y altres aplicables, stiga ordenat y disposat que lo senyor rey, salva sa real clemència, ni los officials y ministres seus, així en les causes civils com també en les criminals, an de procehir per dinute, oint la part, donant loc a fer defenses, y poder deduir y al·legar de son dret y a bé molts habitants y poblats en la present ciutat de Barcelona són stats trets de aquella en forsa de manament als dits presentats, de orde del spectable senyor don Joseph de Biurre y de Margarit, portantveus de General governador en Cathalunya y del Consell Real, ab los quals se'ls manassa a pena de la vida dins deu ores de la presentació de aquells se'n anasen fora de la present ciutat y dins sis dies se conferissen a les parts de Rosselló, y sens ésser oïts obeïren y se'n anaren, emperó per quant en la creació y temps foren los dits manaments presentats, segons en la consulta se diu, se tenian avisos y intel·ligències certes, així per cartes sertes per sa magestat, que Déu guarde, a lo que //

901*r* // dits deputats com altrament, que lo rey cathòlich y sos ministres y officials per enterpresa procuravan voler ocupar y pèndrer la present ciutat de Barcelona, confiant de molts particulars habitants en aquellas, los quals per la afició tenien al rey cathòlic y assessors los avien de ajudar, valer y fomentar son designe y pretensió, y avent en dita occasió y temps entrat en lo present Principat un numerós exèrcit de soldats de cavall y peu del rey cathòlic, lo qual occupà moltas vilas y lochs de aquell, y avistà de la present ciutat en lo mars una armada de vexells y galeres, per tot lo qual se veia lo perill inminent en què stava la present ciutat posada, y així fou forsa occórrer a d'aquell, ab la seleritat y prestesa lo cas requerie y demanava, y així fou únic remey tràurer de la present ciutat les persones de les quals se tenia suspita, y essent la occasió y causa tant apretada no pogué donar loc les persones suspitoses fosen posades en presó y se'ls fesen les causes, que a més ere gran lo número de aquells, segons se és experimentat, no·s ajustave lo perill en lo que stave la present ciutat en dita occasió posant los dits en la presó, y com los dits prosehiments, atesa la occasió, causa y temps en lo qual foren fets, sols tingueren mira a impedir y levar la ocassió, no poguesen obrar los tals en favor dels enemichs y contra la present ciutat y així a la conservació de aquella, així que encara que les dites persones sien stades extretes sens ésser oïdes per quant //901*v*// la dita extracció sols fou feta per conservar y preservar la present ciutat del imminent perill en què està, de la conservació de la qual naix la conservació dels usatges y constitucions, puix occupant aquella lo enemich restarien acabades y perdudes aquelles y aquells, per so, que són de vot y parer, atesa la ocasió y causa per la qual y lo temps de la extracció de dites persones de la present ciutat, no·s féu contrafacció tal a la qual los dits deputats y oïdors de comptes oposan se digan. Per quant, emperò, en lo refferit manament, se ligen les paraules següents, usant de la jurisdicció aconòmica y política la qual sa magestat, salva sa real clemència, ni sos officials y ministres no pot usar en sos súbdits y vassalls, y axí mateix en lo dit manament se ligen les paraules segons y fasa allí sa residència fins de sa senyoria tinga altre orde encontrari. Y esent permesa la extracció de dites personas de la present ciutat per la urgència y imminent perill en què estava posada la occasió y temps foren extrets tant solament, la qual extracció en dita occassió se pogué fer per tenir solament mira a impedir los dits no poguessen obrar contra la present ciutat, aiudant y valent als enemichs castellans y així per disminuir la potènsia. Y com haia molt temps que lo perill à cessat y los extrets resten fora de ses cases privats en no poder tornar adaquelles, així que lo que·s féu per dis-

minuir lo perill[a] //905r// ab sa duració demprés de pasat lo perill és pena. Y resten axí los dits castigats y punits sens ésser oïts ni defensats. Per lo que són de vot y parer que ab les paraules de dit mandato usant de la jurisdicció de economia y política y duració en no podie tornar a ses cases fins tingan altre orde de sa senyoria y Consell Real se à contrafet al referit usatge y constitucions ja dites salvo, etcètera. *Pastor, assessor. Lauger, consulens. Tristany, consulens. Par, consulens. Viladomat, fisci advocatus. Mir, consulens. Llenes, consulens. Serra, assessor. Boffill, consulens. Jorna, consulens.*»

E aprés de haver-lo entregat pochs dies fa a ses senyories no·l havian manat continuar en lo present dietari, presuposat que no podian obrar ninguna cosa acerca de la declaració de aquell per occasió que lo sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, se trobava en companyia en les parts de Urgell. Y encontinent que ses senyories tingueren notícia que dit senyor virrey ere vingut, que fonch a 31 de maig proppassat, ja hora tarda, enviaren lo síndich del General a demanar hora en continent, per a anar a besar les mans a sa altesa. Lo qual síndich féu de resposta que estave occupat per un gentilom de sa casa, donaria avís a ses senyorias. //905v// En aquest mateix die, tocada la una hora aprés de mitgdie, hora senyalada y donada per sa altesa, partiren de la present casa ses senyories consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, y anaren en son palàcio. Y arribats en sa presència y fetas les degudes cortesias se assentaren ab ses cadiras, que ja estaven aparellades. Y parlant lo senyor deputat ecclesiàstich en veu y nom de tot lo consistori y de la província donà la benvinguda y norabona esta ciutat a sa altesa, representant-li la alegra y contento que tots ne tenian, majorment en occasió de què·s tenia per sert que lo enemich ab sa poderosa armada naval publicava volia venir en esta ciutat, de tal manera que ab la presència de sa altesa confiaven que los mal intents serian en va lograts. A tot lo que sa altesa respongué que estimava la merçè li feyan y que tenia molt ben coneguda la voluntat de tots los cathalans li tenian, y que en rahó de la vinguda del enemich estiguessen serts que per llur part se feria lo servey de sa magestat ab la forma que sa magestat de ell y de tots los cathalans confiava. Y aprés de haver sobre dit fet discorregut llargament, ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, referí a sa altesa de paraula lo que en lo mes de setembre pròxim passat ere estat fet de part del molt il·lustre senyor governador de Cathalunya y Consell Real anant vice-règia, segons que llargament està contengut ab la embaxada que se li donà per escrits, que és del tenor següent:

a. a continuació un vot i un manament, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1057.

[1650]

«Sereníssim senyor. Los deputats y oïdors de comptes del General de //906r// Cathalunya, ab multiplicades instàncies en llur consistori fetes, los és estat representat que en lo mes de setembre proppassat fora allà molts habitants en la present ciutat ab manaments sotascrits y firmats per lo spectable don Joseph Biure y de Margarit, portantveus de General governador de Cathalunya, y ab aquells usant de la jurisdicció econòmica y política manà que dins dues ores de la presentació de aquells comptadores se isquessen de la present ciutat y dins sis dies se conferesquen a les parts de Rosselló y fassan allí sa residència, fins de sa senyoria y del Consell Real tingan altre orde. Acudint axí los dits deputats y oïdors a la obligació dels llurs officis consultaren als assessors ordinaris y advocat fiscal de la casa y doctors consulants los dits manaments per a què mirassen y vessen y si ab aquells se avia contrafet als usatges o constitucions de Cathalunya. Los quals, després de diversos tractats entre ells tenguts sobre lo dit fet, an donada la resolució en scrits sotascrita y firmada, ab la qual resolgueren que ab les paraules que·s lliguen ab los dits manaments, usant la jurisdicció econòmica y política y diració en no poder tornar a ses casas fins tingan altre orde de sa senyoria y Consell Real, y per quant cesse la causa darà lloch en què les dites persones poguessen ésser extretes de la present ciutat y dure lo estar los dits absents y fora de ses cases, an resolt se à contrafet als usatges y generals constitucions de Cathalunya, y senyaladament al usatge «*Aliud namque*», títol «Del dret del fisc», constitució 2 y 3, títol «De penes //906v// corporals», y altres explicables, per lo que extrajudicialment a vostra altesa supliquen mane revocar dits procehiments per a què així cessen les contrafaccions al referit y referides usatges y constitucions, lo que rebran a singular favor y mercè de vostra altesa.»

La qual embaxada fonch entregada a sa altesa per dit senyor deputat ecclesiàstich. La qual, rebuda per sa altesa, respongué que ell manava consultar lo contengut en ella y que estiguessen serts que son desitg no era altra cosa que observar les general constitucions, perquè així le·y havia encomanat sa magestat. Y que constant haver-hi contrafaccció ell ho revocarie y reintegraria les constitucions que·s trobarien violades. Y aprés de haver tractat molt gran rato ab sa altesa, y en particular entre altras cosas, li representaren lo mal tractament que fan als naturals

los governadors de Flix y Balaguer, que són causa que los bons servidors del rey que habitan ab llur família en ditas plassas les donan occasió de ser dolents, lo que no és servey de sa magestat sinó molt gran desservey. Y havent-li representat que lo governador de la plassa de Tortosa és tan amable que ha obligat als dolents ser bons per lo bon tractament los té, y que sa altesa los havia respost que ell provehiria de remey. E aprés ses senyories se despediren de sa altesa ab la forma acostumada y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y eren anats.

Divendres a III de juny, MDCL.[a] // 913r // En aquest die ses senyories manaren entrar en lo consistori de ses senyorias lo doctor micer Gismundo Boffill, ajudans terser de la scrivania major del dit General, present Antoni Nin, procurador fiscal del dit General, al qual ajudant terser ses senyories donaren y entregaren còpia auctèntica de una informació rebuda de orde y manament de ses senyories per lo deputat local de la col·lecta de Tortosa contra monsiur Sancta Coloma, governador de la plassa de Flix, y altres cabos, la qual informació havian rebuda lo mateix dit die per los síndichs de la vila de Flix. Y ordenaren al procurador fiscal, que present ere, que procuràs ab totas veras justar al magnífich advocat fiscal ver los que·s devia fer en dita informació, y que també miràs altra informació rebuda a instància del procurador fiscal del dit General contra monsiur la Roca, altres soldats del regiment de Balthesar Gaston y Meranila, posant aquellas a tot junt per a que ses senyories pugan demanar y alcansar la revocació de las contrafaccions fetas a les generals constitucions, com consta en ditas informacions, protestant al dit procurador fiscal de la dilació y que per culpa del consistori no se ha pogut fer més del que·s fa. Y manaren al scrivà major del dit General fer nota d'esta diligència en lo present dietari. En aquest mateix die ses senyories, regonexent los papers que tenen en la tauleta de dins consistori, robaren alguns vots fets per los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General y doctors aplicats sobre differents matèrias, los quals donaren y entregaren al scrivà major del dit General per a què·ls continuàs en lo present dietari. Y estan assí originalment cusits, signats de lletra A, B, C, D. //913v// En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, en la Llotja de la mar de la present ciutat, ab cotxos, per a continuar los arrendaments de les bolles que faltaven arrendar.

a. a continuació quatre vots i una notificació, transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1058.

Dissapte, a IIII de juny MDCL. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Llotja de la mar per a continuar les bolles que falten arrendar, y anaren ab cotxos.

Dimecres, a VIII. En aquest die Gabriel Font, corredor de orella, arrendador de la bolla de la vila y col·lecta de Perpinyà per lo trienni que havia de comensar lo primer de juliol propvinent y del corrent any 1650, donà y entregà a ses senyories en llur consistori la suplicació del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Als dos de abril pròxim passat foren arrendades a Gabriel Font, corredor de orella, ciutedà de Barcelona, les bolles de la vila de Perpinyà, ordinari y sedes, per lo trienni que havia de comensar lo primer de juliol del corrent any 1650. Y com les dites bolles hajan sabut sien tornades al encant y aquelles lliurades a altra //914r// persona, attès y ha offert major dita, per so lo dit Gabriel Font diu a vostra senyoria que no vol usar de fadiga en ninguna manera, abans bé suplica sie vostra senyoria servit firmar los dits arrendaments a la persona qui ha oferta nova dita, restant ell dit Font immune juntament ab sas fermansas que havien donades per la segurentat de dits arrendaments, lo que suplica humilment a vostra senyoria, oferint-se si algun gasto se ha fet per llur part agregar lo que just sie. Lo offici, etcètera. *Altissimus,* etcètera. Gabriel Font, corredor de orella, en causa pròpria.»

La qual supplicació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari perquè en tot temps conste del deduhit y al·legat en aquella. Y encontinent ses senyories feren y firmaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Perpinyà per lo dit trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent, attès que lo dit Gabriel Font, primer arrendatari, no volgué usar de fadiga, al honorable Pere Mas, sabater, ciutadà de Barcelona, per preu de denou mília lliures quiscun any. 19.000 ll. Y així mateix li arrendaren lo dret del creximoni de les sedes de dita vila y col·lecta de Perpinyà per lo dit trienni del primer de juliol, 1650, al dit Pere Mas, per preu de 128 lliures, 69 sous.

914v Dijous, a VIIII de juny, MDCL. En aquest die lo molt il·lustre senyor Francesch Vallès, canonge de la Seu de Barcelona, obtenint lo offici de receptor dels salaris dels magnífichs doctors del Real Consell, qui·l obté dins la present casa de la Deputació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit

offici de receptor dels salaris que com dit és obté en mà y poder de ses senyories en favor de Francesch Nin, negociant, ciutadà de Barcelona, ab los salaris y emoluments al dit offici pertanyents, del qual ell dit Vallès ne ha fet venda a dit Francesch Nin, attès que lo dit offici és dels vendibles, suplicant a ses senyories fosen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Francesch Nin, lo que rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès, en què foren presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, y Francesch Viader, sastre, ciutedans de Barcelona. En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masas devant, acompanyats dels officials de la present casa de la present ciutat per tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat. Y també y assistiren les persones de la junta gran del batalló per a tractar de affers de aquell.

915*r* Dimecres, a XIII. En aquest die ses senyories y los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors don Francisco Sala, nomenat per part de dits senyors consellers, y Joseph Ximenes, ciutadà honrat, nomenat per part de ses senyories, enviaren al sereníssim senyor llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Havent-se rebuda informació los anys atràs y vuy de present en lo consistori dels deputats del General de Cathalunya de la necessitat y falta que·y havia en la present província de blats y altres grans per al sustento necessari dels naturals y de les armades de sa magestat, que Déu guarde, se supplicà de part dels dos consistoris de ciutat y Deputació al llochtinent de sa magestat, que aleshores governave, manàs prohibir ab penas que no·s poguessen trèurer dits blats y grans de dita província, lo que se féu, publicant-se crides reals per aquest effecte. Y com no obstant dita prohibició y crides se hagen tretes grans quantitats de blats fora d'ella, senyaladament del comtat de Rosselló, y aquells aportats fora del regne, y se vaja continuant actualment dita treta en gran prejudici de la necessitat que té la província de dits grans, la necessitat //915*v*// és mayor que may, que sinó·s posa un remey eficàs perillan de patir molta fam dintre d'ella, y vehent-nos de altre part amanassats del mal contagiós y talment ab la guerra contínua, venen a ser tres mals tant considerables que poden témer la total destrucció nostra, per ço, los dos consistoris de ciutat y Deputació ho representen a vostra altesa y extrajudicialment li supplican quant encharidament poden sie servit manar rèbrer informació de les tretes se són fetes de dits grans després de la prohibició, y posar-hi un remey efficàs, per a què ab ells cessen dites tretes, ab què confiam remediarà tan gran dany, com més llargament de paraula explicaran a vostra altesa nostres embaxadors.»

Los quals senyors embaxadors refferiren a ses senyories en llur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a sa altesa, la qual de part dels dos consistoris li havian explicada de paraula. Y aprés ly havian donada per scrits si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat. Y que sa altesa los havia respost que ell procurava ab totas veras donar remey ab què se li demanava ab dita embaxada.

Dimars, a XIIII de juny MDCL. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats //916*r*// dels officials de la present casa, a peu, en casa del senyor virrey. Y arribats a sa presència se assentaren ab sas cadiras y allí, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, explicà a sa altesa lo contengut ab la embaxada, còpia de la qual se li entregà encontinent. Y és del thenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya diuen a vostra altesa que per son embaxador ordinari despatxat a la cort de París, que fou Joan Batista Monfar y Sorts, y altre extraordinari, que fou fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, y ab diferents cartes despatxades per correu expressos, han representat a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y a sos ministres superiors, los treballs que pateixen contínuament los naturals d'esta sa província, tant ab lo avans que han fet y fan als soldats de les tropes de sa magestat com també, que és lo que més senten y·ls té affligits ab los desordes y mals tractaments los fan dita gent de guerra. Y lo mateix representaren dits deputats a vostra altesa en lo principi de son govern. Y com, sereníssim senyor, perceveran avuy dits desordes y mals tractaments y axí mateix lo haver de avansar lo sustento de dites tropes, sens que les universitats hagen cobrat ni cobren lo que se'ls deu, y tingan notícia dits deputats de la desconçolació gran patexen los naturals de la província, //916*v*// tant per lo referit com per las sobergaries usan ab ells los governadors de les fortalesas, no obstant les cartes los té escrites sa magestat y ordes que vostra altesa, com a príncep tan zelós del bé públich, és estat servit donar-los, los dits deputats ho representen de nou a vostra altesa, axí per complir ab la obligació de llurs càrrechs com també per prevèurer los grans danys en poden resultar en desservey

de sa magestat y en total destrucció d'esta sa província. Y supplican, quant humilment y encharidament poden, a vostra altesa sie de son real servey manar satisfer los danys que en les revocacions fetas per vostra altesa y sos antecessors han offert esmenar als pobles y singulars de aquells, y posar-hi en lo sdevenidor lo remey necessari y efficàs, ordenant que cessen dites vexacions, tant per los governadors de les plasses y los michalets que dits governadors sustentan que ab los robos de contínuo fan tenen destruÿts los naturals, com també los maltractaments que fan la demés gent de guerra als paysans, repartint los allotjaments en una forma suportable y conforme disposan nostras constitucions y capítols, jurats per sa magestat. Y en quant a vostra altesa li sie possible manar consolar les universitats, satisfent-les en alguna quantitat del que és degut per lo avans tenen fet, per a què ab axò pugan acudir ab majors forses al major servey de sa magestat. Aquest favor speran rèbrer los deputats de la grandesa de vostra altesa, lo que redunderà en gran servey de Déu, del rey, nostre senyor, y benefici públic de la província.»

917*r* E aprés que sa altesa tingué en ses mans rebuda la dita embaxada respongué que ell estimava molt a ses senyories lo bon zel ab què miraven les coses de la província, y també lo servey de sa magestat, del que los féu moltas gràcias. Y digué que ell anave treballant en procurar la consolació dels paysans y naturals, y que per dit effecte havie resolt enviar a les parts de Çervera lo doctor Monjo del Real Consell criminal, lo qual en companya de hu dels thesorers de sa magestat, lo qual se'n aportave mil y sinch-centas dobles per a distribuhir y pagar a més y a menys a las universitats ha bon compte del que se'ls devia, per lo que avian emprestat aliments als soldats de sa magestat, adamés de què scriuria de nou a sa magestat per a què enviàs major summa de diners per a poder acabar de fer la satisfacció que·s deu a ditas universitats y paysans. Y que estiguessen serts ho treballaria ab totas veras per considerar la rahó tant gran tenian ditas universitats. Y que en rahó dels mals tractaments que feian los cabos de las fortalesas als naturals ell de nou los ho manarie y exortaria y·ls representaria lo dany tant gran que·s a sa magestat, y que estiguessen certs ses senyories, que inquiriria contra los tals, y que constant-li estiguessen serts que·ls llevarie lo cap, pus sa magestat no li tenia recomanat altra cosa. Y aprés de haver tingut lloch rahonament ses senyories se despediren de sa altesa y se'n tornaren a la present casa.

917*v* Dissapte, a XVIII. En aquest die lo molt il·lustre senyor lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer, deputat ecclesiàstich, sercant de un armari de la escrivania major del dit General, del qual té les claus lo scrivà major de aquell, uns papers fahents per negocis del General, trobà dins dit armari un llibre ab cubertes de pergamí blanques. Lo qual hubert foren trobades eo encodernades les cartas que lo rey cathòlich, conde-duque, son privat y lo comte de Sancta Coloma, llochtinent en aquest Principat, se scrivian, les quals cartas són estades causa que lo Principat, ab just títol y rahó, se posà de baix la obediència del rey, nostre senyor, Lluís Tretse, de inmortal memòria. Les quals cartas per compte del General foren estampades en lo any 1640, perquè lo món sabés la justa causa que los cathalans avian tingut de posar-se de baix dita obediència. Adverteix-se que ditas cartas fins ara avian estadas ocultas per no saber-se d'ellas ninguna cosa. Y quant lo senyor regent Joseph Fontanella fonch enviat en Münster per rahó de les paus generals que·s tractaven entre los reys, envià //918*r*// per moltas vegades a demanar dits originals, perquè los castellans dejan que aquellas cartas estampadas, que·s eren esbaltidas per lo món, eran fixas y que may lo rey cathòlich ni sos ministres avian scrit tal, y que axí que mostrassen los originals, los quals per no trobar-se no·s podian amostrar, y axí Déu, Nostre Senyor, és estat servit en aquest die fossen trobades per mans del senyor deputat ecclesiàstich impensadament, les quals, encontinent, són estades tancades en lo armari hont està recòndit y tancat lo llibre de l'Ànima de totas les persones insiculades a diputats y oÿdors, dins lo arxiu de la present casa, de tot lo que se ha fet gràcias a Nostre Senyor Déu per ser cosa de tanta importància y reputació als cathalans, y ses senyories han manat ne fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die ses senyories lliuraren la bolla dels sombrerés de la ciutat y col·lecta de Vich, per lo trienni que comensarà lo primer de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650 a Antoni Roig, sombrarer de dita ciutat, lo qual ha usat de fadiga per preu de vuytanta-duas lliures y deu sous per quiscun any: 82 lliures, 10 sous.

Dilluns, a XX. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors don Onofre de Lentorn y Joseph Damians, ciutadà, enviaren al sereníssim senyor duch de Merchour, lloctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del thenor següent:

918*v* «Los desordes que cometen los soldats en los llochs y viles del present Principat, continuan de manera que tenen desconsolats y affligits los naturals. En nostre consistori són arribats vuy sín-

dichs de Sanct Pere de Riudebilles y de Vinaxa, representant dits desordes y malstractes y, particularment en Riudebilles, diuen que los soldats de cavall del tèrcio de vostra altesa han volgut violentar una dona casada, lo que ocasionà que molts sagadors y altra gent de la terra se inquietassen, exint en defensa de la honra de dita dona, de tot lo qual havem donat orde se rebés informació, y en Vinaxa lo tèrcio de cavallaria de Rocalaura. Però com en lo entretant se rebran dites informacions, estigan recelosos los deputats que no succeheixi alguna desditxa en gran desservey de sa magestat y dany del benefici públich, supplicavan a vostra altesa, extrajudicialment, hi mane posar un prompte remey.

Així mateix representen a vostra altesa dits deputats, que per part dels de la junta del batalló, se ha representat en son consistori que·s trobaven islats en les cobranses de la contribució del batalló, per quant les universitats de Cathalunya, trobant-se tan atrassades y cansades, los responen quant los demanan diners que elles no poden sustentar lo haver de bestràurer, de contínuo, lo gasto que fan los soldats de sa magestat, bestrahent-los tot lo necessari per a son sustento. Y la dita contribució del batalló y, majorment, no havent cobrat lo avensat fins ara, lo que differens vegades se és representat a sa magestat, //919*r*// que Déu guarde, y a vostra altesa, havien bestret dites universitats. També diuen a vostra altesa que la contribució deuen fer y pagar al batalló los que possehexen les assiendes confiscades, fins vuy no se és posada en execució, de hont per totes parts se va impossibilitant lo sustento d'ell, que ab tantes veras dits deputats affectan y desijan, perquè puga accedir ab major favor al servey de sa magestat y defensa d'esta província, lo remey de tot speram de la grandesa de vostra altesa».

E aprés de tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories, en llur consistori, com ells havian reportada la dita embaxada a dit senyor virrey, la qual li havian donada per scrits, si y en forma per ses senyories los ere estat ordenat, y que sa altesa los havia respost que miraria lo paper ab molta atenció y que ell procuraria, ab totas veras, donar gust a ses senyories en lo que se li representa.

Dimecres, a XXII. En aquest die en la matinada ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la iglésia del palau de la comptesa, hont oÿren lo offici. Y en la tarda anaren també en dita capella y aportaren les vares del tàlem en la professó del Sanctíssim Sacrament, que·s féu per la Octava del Corpus, ab la forma acostumada.

Dijous, a XXIII de juny MDCL. En aquest die lo doctor en medicina Francesch Sunyer, constituït //919*v*// personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com lo doctor misser Gismundo Boffill, ajudant tercer de la scrivania major, està desganat de cambras de sanch en lo llit, de tal manera que no li és possible poder-se llevar per acudir a la obligació de son offici, la qual relació dix fer per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Divendres, a XXIIIIº. Die del gloriós sanct Joan.

Dissapte, a XXV. En aquest mateix die en la matinada vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren ab ses senyories, per cosas consernens a lo benefici de la província.

Dilluns, a XXVII. En aquest die en la matinada ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats de los officials de la present casa, en casa de la present ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren ab los senyors consellers, per negocis y afers de la present ciutat y província.

En aquest die en la tarda ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, per quant sa altesa los havia //920*r*// donada hora per a las tres de la tarda. Y arribat a sa presència, trobaren allí los molt il·lustres senyors consellers y, junts los dos consistoris, representaren a sa altesa los desordes grans feien los soldats als naturals. Y aprés de haver tractat esta matèria, ses senyories dels senyors deputats donaren y entregaren a sa altesa la embaxada que és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Tenint notícia los dos consistoris de la present ciutat y Deputació, de la desconsolació universal que tenen los naturals de la província, per occasió dels treballs tant grans que tenen en tant llarga guerra, acudan a vostra magestat representant-li, com en dits naturals los és inpossible lo poder-se conservar en sas casas si los soldats de sa magestat no són pagats de son sou, per quant de aquí naix que, per poder víurer, han de fer y fan molts excessos y desordes, fent-se donar menjar y bèurer composant a differents universitats y particulars. Y ara, de poch a esta part, monsuir de Vergés fa los demés alojaments y trànsits en los llochs y vilas petitas, ab un número molt excessiu de soldats, lo que occasiona haver de dexar molts sas casas y famílias, y com los sobredits desordes nos ama-

[1650]

nassan grans desdixas, en deservey del real servey y del benefici públich, dits consellers y deputats, extrajudicialment, supplican a vostra altesa sie servit manar-hi posar un prompte remey y, axí mateix, afavorir esta província servint a sa magestat, que Déu guarde, tinga a bé consolar a dits naturals, manant despatxar alguna conducta considerable de diner, per a satisfer al molt que ditas universitats tenen bestrets y per lo sustento sdevenidor de las tropas, que·u //920*v*// rebreu a singular gràcia y mercè de vostra altesa».

E aprés ses senyories volgueren que en lo present dietari fos continuada la dita embaxada.

Dimars, a XXVIII. En aquest die Joseph Bartra, corredor de coll, altre dels tres corredors ordinaris del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com a 11 de maig pròxim passat, lliurà en lo encant públich, com ha més donant y oferint, a Antich Romeu, paraire ciutadà de Barcelona, los drets de la bolla de plom y sagell de sera de la vila y col·lecta de Berga y Bagà, per lo trienni que havia de comensar al primer de juliol pròxim vinent, per preu de 501 lliures quiscun any; per lo creximoni del dret de les sedes per lo mateix trienni, per preu de 10 lliures quiscun any. Y aprés, al cap de molts dias, si bé és veritat que ere en lo present mes de juny, se conferí a ell dit Bartra[a], ... Frexes, ciutadà de Barcelona, lo qual oferí donar la sisena part en ditas bollas de Berga y Bagà, les quals, tenint orde del consistori dels senyors deputats, tornen a encantar públicament los dits arrendaments, dient en la bolla de plom y sagell 58 lliures, 10 sous, y en la bolla de les sedes 11 lliures, 13 sous, 4 diners, que ere la sisena part més dels preus ab què ditas bollas eren estades arrendades al dit Antich Romeu. Y vehent que no·i·à·ltra persona compareixia que oferís major dita, de orda del consistori, que present era, lliurà les ditas bollas al dit Frexes, lo qual, no[b] // 938*r*[c] // obstant la dita sisena part que havia dita al principi, hafagí deu lliures més a la dita sisena part de la bolla de plom y sagell de dita vila de Berga y Bagà, axí que li lliurà l'asta fiscal per lo dit preu de[d] ... , que havia ofertas, y, encontinent, comparegué devant ses senyories Joan Llinàs, mercader ciutadà de Barcelona, y digué al consistori que ell volie usar de fadiga, y lo consistori li digué que li concedie la fadiga, pus no la·y podian llevar y, encontinent, lo consistori continuà a dit Linàs que pujàs dalt a la Deputació que, encontinent, li firmaren lo acte dels dits dos arrendaments.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 18 mms.
b. a continuació quatre requestes amb quatre respostes transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1060.
c. foliació errònia.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 7 mms.

En aquest mateix dia ses senyories manaren presentar les requestas devall scrites y següents, *inseratur*[a] *seu consuantur pro ut consuti signatis de literis A, B, C, D.*

938*v* En aquest mateix die ses senyories, estant en lo consistori consistorialment hont ce trobaven los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, ses senyories los donaren y entregaren còpia de les crides fetes y publicades en la present ciutat a 20 del corrent mes, de orde y manament del sereníssim senyor duch de Mercur, lloctinent y capità, de les quals està assignada de lletra A, perquè vessen y mirassen si la dita crida y cosas en aquellas compresces, se encontra a les generals constitucions de Cathalunya, capítols y actes de Cort.

Dimecres, a XXVIIIIº de juny MDCL. En aquest die los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, entrats en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot, per ells y lo egregi regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell consulents, donaren y entregaren un vot per ells fet, lo qual és del tenor següent:

«Jhesús Maria. En lo fet consultat», etcètera. *Consuatur originaliter ut in papiro hic consuto signato litera A.*

Dijous, a XXX de juny MDCL. En aquest die en la matinada ses senyories manaren entrar[b] // 940*r* // dins lo consistori, tots los officials de la bolla de la taula de la present ciutat devall scrits y següents: mossèn Joseph Olzina, donsell, regint lo llibre del Manifest; Sebastià de Cormelles, servint lo offici de albaraner durant lo impediment de Joan Juliol, oÿdor real; Joseph Roca, mercader, credenser de les sedes; Francesch Aguiló y, per ell, Rafel Mercer, son procurador; mossèn Joseph Mèlich, comprovador de la bolla; misser Magí Posso, comprovador y credencer dels nombres de la bolla; Joan Minguella, guarda ordinària; Onofre Piquer, guarda y estimador de la bolla; Thomàs Santfeliu, guarda; Christòphol Vinyals, guarda; Joseph Gil, guarda. Als quals, en presència de ses senyories y de llur orde, fonch llegit, per lo scrivà major del dit General, lo paper devall scrit, de part dels molt il·lustres senyors deputats se ha fet manament a tots los officials de la bolla, baix nomenats, presents tots en consistori, és a saber, que lo primer dia del mes de juliol pròxim, assistesca personalment al exercisci de son offici, en lo lloch y hora acostumada, a fi y effecte de què cumple a les obligacions de son offici, per la exacció dels

a. a continuació ratllat, ut in.
b. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1071.

drets de la bolla de plom, sera y sagell, observant la forma contenguda y expressada en los capítols de Cort y sentències de visita del General, y assò quiscú respectivement en lo exercisci de los officis, advertint que, en cars que los arrendataris de la bolla //940v// y col·lecta de la present ciutat, volguessen fer exhigir y administrar dita bolla per altres effectes y persones per ells anomenadores, tingan també obligació, juntament ab aquells, exercir sos officis com si assoles ells ho administrassen, y en cars que dits arrendataris no prengan la possessió de dita bolla, administren y cobren aquella a compte y càrrech de dits arrendataris, y que també no permeten que puga bollar ni despatxar res de bolla en casa de aquell, qui té la tanalla, ni en altra part, sinó sols en la casa del General, observant tot lo sobredit, quiscun d'ells respective, segons la obligació de sos officials, sots les penes en los capítols y actes de Cort y sentències de visitas contengut, y altrament, segons se trobarà de justícia fahedor.

Ítem sols mana que exhigescan lo augment o dret nou de les sedes en nom del General, per quant aquell no és estat arrendat.

Y aprés és llegit ab alta veu lo dit paper, fonch requerit per ses senyories ne llevàs, com ne és estat llevat, lo present acte, en què són estats presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, y Joseph Blanch, negociant, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die lo magnífich Agustí Dalmau, ciutadà honrrat de Barcelona, síndich del General de Cathalunya, constituït en consistori, donà y entregà a ses senyories un acte clos y auctenticat per ell, dit Collell, dient ere[a] //943r// la revocació que sa altesa del senyor virrey havia feta acerca de les persones, que en lo mes de setembre pròxim passat, foren extretas de la present ciutat, en virtut de manament fet per lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portant(veus) de general governador, anant vice-règia, lo qual acte manaren ses senyories fos assí originalment cusit, signat de lletra A.

Juliol, al primer MDCL.

Dimecres, a VI. En aquest die lo noble don Jacinto de Vilanova, en Barcelona populat, com a procurador ab bastant poder de Andreu Bosch, notari públich de la vila de Perpinyà, obtenint lo offici de scrivà de la Deputació local del General de dita vila y col·lecta de Perpinyà, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de ell //943v// mateix, dit Andreu Bosch, notari, a 27 del mes de juny pròxim passat, com ell, dit notari, ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, que són assí cusidas signadas de lletres A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories líbera y purament lo dit offici de scrivà de dita Deputació local del General en dita vila de Perpinyà, per justas causas lo ànimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de sa persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè, e ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los era lícit y permès, en què són estats presents per testimonis mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrrat de Barcelona, <a> Joseph Blanch, negociant, ciutadà de Barcelona.

En aquest mateix die en la tarda ses senyories anaren consistorialment ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de lo senyor virrey. Y arribats a sa presència, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, referí a sa altesa lo contengut ab la embaxada, que serà assí incertada, y aprés le·y donà per escrits que·s del thenor següent:

«Sereníssim senyor. Los[a] clamors y quexas de les universitats y singulars d'elles, dels alotjaments se van augmentant, en[b] //944r// tanta de manera que vuy se troban passats (d)e vint-y-sinch sýndichs en esta ciutat y se són presentats en nostre consistori, lo de Torrasola del Pla, del terme de Vinyonet, de la Granada, Santa Fe, Puigdealba de la Vit, Sanct Pere de Riudebilles, de parròquia de Sanct Cugat Cesgarrigues y molt altre número de la Selva, lo que no·s porà, ab lo cuidado y pesar que·s dexa, considerar majorment, havent-nos representat dits sýndichs que no és sa desconsolació de haver de avansar y bastràurer, en tot lo que·ls és possible lo sustento de les tropes de sa magestat, sinó dels malstractaments los fan dits soldats, y que no vullan regular-se ab lo sustento han menester, sinó que, tant en les civades com en lo demés sustento, se ne aportan tot de una vegada, y lo que seria bastant, regulant-se ab la deguda forma per al sustento de quatra soldats, eo fa donar un sol soldat ab violència, de hont le ve a imposibilitar axí lo sustento sdevenidor, tant de dits soldats com dels matexos naturals, majorment en una

a. a continuació una revocació transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1071.

a. a continuació ratllat, deputats.
b. a continuació una renuncia transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1072.

anyada tan stèril com la present, y com dits deputats y oÿdors vejen lo gran dany resulta de açò al servey de sa magestat y conservació d'esta sa província, los és forsós, ab repartides embaxadas, representar-ho a vostra altesa y suplicar-lo, extrajudicialment, sie de son real servey manar posar-hi un prompte remey, donant ordes molt apretats als officials de guerra y fer algun exemplar dels que·s trobaran culpats, del que la // 944*v* // magestat divina y humana restaran servits y nosaltres molt agrahits a vostra altesa».

E aprés de haver sa altesa rebut lo dit paper, de mans de dit senyor deputat ecclesiàstich, respongué que ell procuraria ab totas veras donar remey a tot lo que se li demanava ab dita embaxada.

Dijous, a VII. En aquest mateix die Joseph Cortès, altra dels verguers o porters ordinaris de ses senyories, ha fet rehó a ses senyories com ell, en virtut de la comissió per ses senyories a ell donada, se conferí en casa de Francesc Nobis, tauler de la vila de Tuïr, debitor del General, hont no trobà ninguns béns mobles, y axí inventarià una casa y hort que ere de dit Nobis, lo que posà en lo encant públich, y[a] van passant los trenta dies, y que ell no havia pogut fer major diligència de la que havia feta, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari segons que·y està continuada.

Divendres, a VIII. En aquest die entre les quatra y sinch horas de la tarda arribà en lo consistori de ses senyories, lo sacretari del sereníssim senyor duch de Merchur, lloctinent // 945*r* // y capità general de la magestat en aquest Principat, acompanyat de un cavaller de son palàcio y, en consistori, digué que sa altesa lo envià per a donar rahó, com la donave a ses senyories, de què, encara que ab gran pesar seu y dolor de son ànimo, havia consentit en la sentència que lo Real Consell havia publicada contra Domingo Nagrell y de Orri, per demanar-ho així la justícia y lo servey del rey, nostre senyor, y la conservació de tota esta província y particulars d'ella. Al que ses senyories, per medi del senyor deputat ecclesiàstich, fonch respost que no podian dexar de dir a sa altesa lo gran pasar que tenian, que era lo major que·s podia imaginar que lo dit senyor Domingo Nagrell y de Orri agués donat occasió a què la justícia agués de fer lo càstich de sa persona, que sa altesa nos feja a saber, però que tots eren tant zelosos del servey de sa magestat, de la conservació de dita província, que tot lo que en rahó de açò sa altesa y Real Consell obran, judican ser del servey de Déu Nostre Senyor.

a. a continuació ratllat, vau.

Dilluns, a XI. En aquest die ses senyories requeriren a Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, present en consistori, que dins vuyt dies pròxims y del die present, féu avant comptadors, vaje a col·lectar les terces de les vilas // 945*v* // de Perpinyà y Olot, que li faltan col·lectar, y que aporte los llibres y dinés que, fent lo consistori, procehiran contra d'ell, conforme millor de dret y altrament trobaran fahedor, en què són estats presents per testimonis Steve Torrabruna, corredor de coll, y Joseph Blanch, negociant, ciutadans de Barcelona.

Dimars, a XII. En aquest die los magnífichs assessors, advocat fiscal del General, entrats en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories la provisió feta, al peu de una suplicació a ells remessa, per aconcellar a ses senyories lo que ce havia de fer a instància de Jaume Falguera, mercader, y altres, la qual supplicació y provisió han manat fos assí cussida, originalment signada de lletra A.

En aquest die ses senyories, de part del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, per medi del magnífich misser Joan Sanou, ciutadà de Barcelona, los ha fet a saber com sa altesa del senyor virrey li havia ordenat que, vista la present, se partís en les parts de la riera de Ebro per a guaitar algunas qüestions que·y ha entre en la gent de guerra que sa magestat té en aquellas parts y los paysans de la província, y que axí ce partiria demà matí supplicant a ses senyories, que si ell era bo en servir al con-[a] // 947*r* // sistori en ninguna cosa per aquellas parts, ho faria ab molta voluntat. E ses senyories respongueren que estimaven molt a sa altesa la mercè y honrra los feja, y que estaven molt contents de sa partida, la qual judicaven havia de ser de tant gran alívio per els paisans, que havian de estar tots molt aconselats y amichs ab los naturals y, que si alguna cosa le offereix al consistori, no dexàran de supplicar-li qualsevol cosa que sia convenient al servey del rey, nostre senyor, y conservasió de la província.

Dimecres, a XIII de juliol MDCL. En aquest die ses senyories, per medi dels senyor Ramon Spuny, donsell, y Francisco Vila, ciutadà, enviaren al senyor virrey la embaxada del thenor següent:

«Sereníssim senyor. De la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General de Cathalunya, consta que musur Sancta Coloma, governador de la plassa de Flix, fa grans vexacions als paysans de la Ribera de Ebro y castella-

a. a continuació una suplicació transcrita a l'Apèndix 2, pàg. 1073.

nia de Amposta, composant-los y fent-los mandatos, exercint jurisdicció en ells, carregant-los de contribucions, fent-se aportar ab violència, vi, oli, pallas, llenyas, ordis, sivadas, roba de servey, sens pagar cosa alguna, y també fa allotjar los soldats //947*v*// de dita plassa en las casas de dits paysans, fent que se'ls dóne a menjar y bèurer, tant a ells com a llurs cavalls, per forsa, sens pagar res, fent-los moltes oppresions y malstractes, fent-los fer rebudas per forsa; axí mateix, fa contribució quiscun any per los paysans de la castellania de Amposta, dotze mília lliures a cada mes, ultra altres contribucions, y fent los manaments y composar-los, per rahó de aquells, en moltas summas, amanasant-los ab allotjaments y altres vexacions; axí mateix de altre informació rebuda, a instància de dit procurador fiscal, consta que los soldats de cavall del regiment de vostra altesa, en los mes de juny proppassat, se allotjaren en la vila de Sanct Pere de Riudebilles en Panadès, y per forsa se feren donar cadahú, quiscun die, dos lliures de pa, mig corter de vi, una tersa de carn y un quartà y mitg de sivada, y feren altres excessos y desordes y violències, fins a què, per forsa, un soldat de cavall se'n volgué aportar a Maria Parera, muller de Jaume Parera, pagès de dita vila, que feja són camí, que sinó per la gent que acudí, ab los crits de ella, se l'an aguera aportada. E com dits excessos y desordes sien contra las generals constitucions de Cathalunya, per so, los deputats de dit General, per cumplir a la obligació de llurs càrrechs, supplican humilment //948*r*// a vostra altesa, extrajudicialment, sie servit manar revocar ditas contrafaccions, en la forma acostumada, y manar satisfer a dits paysans tot lo que, per dits soldats, los és estat pres, que a més de ser axí just, ho rebran a singular gràcia de vostra altesa».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian reportada la dalt dita embaxada a dit senyor virrey, la qual li havian explicada primer de paraula y aprés li havian donada per scrits, si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que dit senyor virrey los havia (dit) que ell procuraria donar remey a tot lo que se li demanava, y que ell no tenia altra mira sinó mirar per la conservació de la província.

Divendres, a XV de juliol MDCL. En aquest die hi agué junta de brassos en la present casa, cridats del die de ahir, per a fer la extracció de nou personas dels tres estaments per habilitadors, per a habilitar les persones que han de ser insiculades en los llochs vaccants, on deputats y oÿdors de dit General, segons forma del capítol 8 del nou redrés del General, de les Corts 1599. Y serviren de brassos los testimonis devall scrits y següents: Per lo estament ecclesiàstich los senyors, fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; //948*v*// lo doctor Francesc Torres, canonge de Barcelona; fra don Francisco Riquer, comanador de Sanct Joan. Per lo estament militar los senyors, Joseph Jalpí y Julià; Nicolau de Melgar; Pere Vicens Pont de Osseja. Per lo estament real los senyors, misser Joan Batista Pastor; Joseph Quintana; Joseph Antoni Folquer.

Y encontinent, feta la protesta ordinària per los estaments militar y real, la qual està llargament continuada en lo acte de la inciculació que és en llibre de Deliberacions, sots jornada del die present, al qual se ha relació, encontinent, que estigueren assentats en presència de dits brassos y testimonis, que com és dit serviren de brassos, foren extrets nou habilitadors, ço és, tres de cada estament. Y foren los següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich los senyors, lo doctor don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona; Luís Casapera, canonge de Tortosa; don Joan de Castellbell, prior, clauster y canonge de Tortosa. //949*r*// Per lo estament militar los senyors, mossèn Ramon Castelló; don Pedro Soler y de Paguera, y per trobar-ce fora la present ciutat, fonch extret en son lloch lo senyor Pau Amat menor, y per no haver acceptat, fonch en son lloch extret, mossèn Miquel Quintana y Domènech; mossèn Joan Claret y Oluja. Per lo estament real los senyors, mestre Jordi Carrera; mestre Dimas Jacinto Vilatà; Joseph Ximenis y de Monrodon y, per no haver acceptat, en son lloch fonch extret mossèn Joseph Moix.

Dilluns, a XVIII. En aquest die ses senyories juntaren les persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, ab veu de pública crida del dia de haïr, per a fer extracció de nou habilitador(s) per habilitar les persones que poden concórrer en deputats y oÿdors, en la extracció fahedora a 22 del corrent, segons disposa lo capítol 8 del nou redrés del General, y serviren de brassos los testimonis devall scrits, ço és:

949*v* Per lo estament ecclesiàstich los senyors, fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Pere Quer, canonge de Lleida; Luís Casapera, canonge de Tortosa. Per lo estament militar los senyors, Rafel Cerdà; Nicolau de Melgar; Francesch Paz. Per lo estament real los senyors, Miquel Texidor, misser Joan Batista Pastor, Francisco Bru.

E assentats ses senyories y los demuntdits nou testimonis qui serviren de brassos, los estaments militars y real protestaren que, per sèurer los tres senyors ecclesiàstichs concequutivament,

sens estar un y altre interpoladament, com és pretès per los militars y reals, que per ço no·ls ha fet prejudici algú en són bon dret, y que lo present acte no·s puga tràurer per exemplar, ni fer conceqüència en son dany dels dits militars y reals. Y feta dita protesta, fonch proposat a tots, per ses sen(y)orias, inseguint lo dit capítol 8 del nou redrés, en haver-los convocats en aquest die y loch, perquè en presència de dits brassos y testimonis, que servien de brassos, fossen extrets nou abilitadors, ço és, tres de cada esta- //950r// ment, per a què, juntament ab ses senyories, abilitassen les persones que poden concórrer en deputats y oÿdors per la extracció fahedora a 22 del corrent. Y foren extrets los següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, Luís Casapera, canonge de Tortosa; lo doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de Tarragona; fra don Felip de Lentorn, abat elet de Camprodon. Per lo stament militar, los senyors, Isidro Gorchs; don Joseph d'Ardena, compte de Illa; Miquel Quintana y Domènech. Per lo estament real los senyors, Hierònym Novell, ciutadà honrrat de Barcelona; Luís Bataller, conseller ters de la present ciutat; Miquel Garcia, mercader de Barcelona.

En aquest mateix die, entre les sinch y sis horas de la tarda, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, los nou senyors extrets, lo de present en la matinada, per a fer ensemps ab ses senyories la habilitació dels qui poden concórrer en deputats y oÿdors, per la extracció fahedora lo die de 22 del present //950v// y corrent mes de juliol, y volent assentar en sas cadiras, se mogué debat y qüestió entre los senyors don Joseph d'Ardena, compte de Illa, y lo senyor conseller ters, pretenent, dit senyor compte de Illa, que havia de precehir a dit senyor conseller com a compte, al que dit senyor conseller respongué que los consellers de Barcelona hauran sempre precehit, en semblans actes, a qualsevol persona de qualsevol estament y condició fos, y que axí ell estave en quieta y passífica possessió de precehir, del que havia molts exemplars y estave més que assentat en la present casa. Y vist y oÿt per dit senyor don Joseph d'Ardena, lo referit per dit senyor conseller, encontinent cridà y requerí al scrivà major del dit General, qui present ere, que llevàs acte del contengut ab lo paper que li entregà, que·s del tenor següent, «No obstant que ab algunas notas», *inseratur ut in papiro signato litera A.*

«No obstant que ab algunas notas continuadas en lo llibre dit de Llombart y altres recòndits y custòdits en lo archiu de la present casa, se trobà notat, que los comptas, sempre y quant arriban en lo consistori dels molts il·lustres senyors deputats, se'ls deu donar lo lloc ho cadira ha ont té lo assiento lo senyor deputat ecclesiàstich, y quant arriba un //951r// il·lustre senyor conceller de la present ciutat de Barcelona, se li dóna la cadira entre lo senyor deputat ecclesiàstich y militar, y no aquella en la qual se asenta y occupa dit diputat ecclesiàstich, del que resulta ésser major la preminèncya tenen los comptes, que lo senyor conceller per ço, y sens prejudicy de la precedència, li toqua y specta, per lo dalt dit y altrament, y no ab ànymo que se puga tràurer en conseqüència, ni·s puga tràurer en temps algú per exemplar, y ab la dita protestació y no altrament diu, per cas que dit senyor conseller, no tenen alguna manera perjudicar a la precedència, que en aquesta casa com a compte se li deu, requerint al notari, etcètera».

Y dit senyor conseller ha respost que, no obstant dita protesta, continuàs la possessió en què sempre l'an estats los consellers de la present ciutat en semblants y altres.

Lo doctor fra don Felip de Alentorn, abat elet de Ca(m)prodon, protestata que no sia fet prejudici a sa dignitat abbacial, per la precedència dels senyors...[a b c]

E aprés de haver llegit dit scrivà major lo dit paper ab alta veu, dit senyor conseller ters respongué que, no obstant lo contengut ab dita protesta, feta per dit senyor compte de Illa, responia que ell estava y perseverava sa quieta y passífica possessió de sa precedència, que tenian los consellers de la ciutat de Barcelona en semblants casos, en la dita present casa, y axí dit senyor conseller ters estigué assentat al costat del senyor deputat ecclesiàstich, y aprés seja lo dit senyor don Joseph de Ardena, compte de Illa, cadahú ab sa cadira de vallut carmesí, y vehent los dits tres senyors ecclesiàstichs que dit senyor compte se assentàs imediadament al costat de dit senyor conseller, precehint a dits tres senyors ecclesi- //952r// àstichs, protestaren contra dit senyor compte, dient que per dita precedència no se'ls fes prejudici algú a llurs dignitats, ni que en ningun temps dit exemplar los puga fer prejudici, ni ser tret en conseqüència, ni fes dret algú a dit senyor compte, ni prejudici algú a dit estament ecclesiàstich. Y axí dit senyor compte estigué assentat al costat de dit senyor conseller; y aprés estigué assentat lo dit senyor doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de Tarra-

a. Text inacabat.
b. a continuació repetit, en aquest mateix die, entre les sinch y sis hores de la tarda, constituïts ... qui present ere, que llevàs acte del contengut ab lo paper que li entregà, que·s del tenor següent.
c. a continuació ratllat, no obstant que ab algunas notas.

gona; y aprés lo senyor canonge Lluís Casapera, de Tortosa; y aprés lo noble fra don Felip de Lentor(n), abat elet de Camprodon, lo qual, dit senyor abat elet, protestà contra los dits senyors Bertran y Casapera, dient que a ell, com a (a)bat elet, li tocave la precedència de sèurer en primer lloch, y los altres pretengueren al contrari, y axí digué que protestave dit senyor abat elet de son bon dret, si y de tal manera que en ningun temps li pugués ésser tret en conseqüència, ni exemplar, ni que fes dret al que a dits dos senyors capitulars, ni danyar a ell, dit abat elet. Y aprés de dits senyors tres ecclesiàstichs estigueren assentats los dos senyors militars que restaven, sehent primer lo senyor Miquel Quintana y Domènech y aprés lo senyor Isidro Gorch; y aprés sejen los senyors Hierònym Novell y Miquel Garcia, per lo estament real. Y assentats ab esta forma, fonch, per lo scrivà major del dit General, llegit ab alta veu, lo capítol 85 de les Corts del any 1599, en presència de tots, y acabat de llegir aquell, //952*v*// fonch, per lo molt reverent senyor Miquel Joan Boldó, canonge de la Seu de Barcelona, official y viccari general, publicada la sentència de excomunicació que·s del tenor següent, lo qual estigué assentat al costat de dit senyor comte de Illa:

«Sentència de excomunicació: *Nos Michael Joannes Boldo, canonicus ecclesiae Barcinonae, officialis et vicarius generalis pro admodum illustrisimo et reverendisimo domino Barcinonensi episcopi, monemus vos admodum illustres reverendos et magnificos dominos fratrem dompnum Philippum de Lentorn, abbatem electum de Canprodon, ordinis Sancti Benedicti, domnum Joannem Baptistam Bertran, hospitalerium et canonicum ecclesiae Dertusae, pro estamento ecclesiastico; illustrem dominum domnum Josephum de Ardena, comitem de Illa, Michaelem Quintana et Domenech, et Isidorum Gorchs, pro estamento militari; Ludovicum Bataller, de presenti consiliarium in ordine tercio, presentis civitatis, et Hieronymum Novell, cives honoratos Barcinonae, et Michaelem Garcia, mercatorem, pro estamento regali. Habilitatores iuxta forma capituli Curiae 85, nove reformationis anni 1599, extractos quatenus bene et legaliter habebitis in exerciscio vestre habilitacionis faciendae de his qui concurrere per sunt vel non in deputatos et auditores computorum Generalis Cathaloniae, pro extractione facienda die 22 currentis, iuxta Deum //953*r*// et conciencias vestras, et pro his auditis excomunicationis sentenciam, quam in vos et quem libet vestram contrafacientem seu contrafacientes trina monicione seu contrafacientes trina canonica monicione ferimus et promulgamus in his scriptis.*»

Y aprés de haver-se publicada dita sentència de excomunicació, se comensà a fer lo acte de dita habilitació, entre les sinch y sis horas de la mateixa tarda, y acabaren aquell als 20 dels dit mes y any, entre les sinch y sis horas de la tarda, com llargament està contengut en lo llibre de Habilitacions, al qual en tot y per, se ha relació.

Dimars a XVIIIIº de juliol MDCL. En aquest die lo magnífich Joan Carreres, racional del General y present casa de la Deputació, present en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com mossèn Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha contat y pagat la tersa de janer, fabrer y mars 1650, faltan los llibres y diners de Tortosa y tota sa col·lecta, per estar prohibit lo comers, per rahó del mal contagiós y per rahó de la guerra; Tarragona y tota sa col·lecta; Lleyda y tota sa col·lecta; Balaguer y tota sa col·lecta; lo Pont de Suert, Vilaller y Viella en la Vall de Aran, la qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

953*v* Dijous, a XXI. En aquest die mossèn Joan Batista Gràcia, notari públich de Barcelona, obtenint lo offici de receptor de las avarias del General de Cathalunya, de totas las composicions que fan en la règia cort del present Principat y comtats, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici que ell, altra del receptor de les avaries, en mà y poder de ses senyories, en favor de Emanuel Rossell, jove chirurgià, ciutadà de Barcelona, supplicant que, attès lo dit offici és dels vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Emanuel Rossell, que ell ho rebia de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que admatian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès, en què foren presents per testimonis lo noble don Joan de Argensola, en Barcelona populat, y Montserrat Albià, passamaner, ciutadà de Barcelona.

En aquest die ses senyories nomenaren per stamper del General a Paula Matauat, viuda stampera de la present ciutat.

954*r* En aquest mateix die ses senyories, per medi del noble don Francisco Sala y Francisco Móra, ciutadà, enviaren al sereníssim senyor virrey la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. De la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General de Cathalunya, consta que monsiur de Sancta Coloma ha contrafet a les generals constitucions de Cathalunya, assenyaladament, la constitució setena, títol «De alcayts y capitans»; contra la constitució 20, títol «De vectigal(s)»; constitució 13, títol «De offici de alcaits»; contra del ca-

pítol 10, de los pactes jurats per la magestat ab esta província, y altres constitucions aplicables, com més llargament se conté en dit procés; fent contribuir als naturals ab violència, usurpant-se la jurisdicció dels officials reals, maltractant a dits naturals ab moltes oppressions. Ítem, de la informació rebuda a instància de dit procurador fiscal, consta que los soldats de cavall del regiment de vostra altesa, en lo mes de juny proppassat, se feren donar pa y vi, carn y altras cosas, ab lo que se contrafà a la constitució 20, títol «De vectigals», y, axí mateix consta, que un soldat de cavall y Joan Parera, pagès de la vila de Riudebilles, a hont succehiren dits desordes y contrafaccions, com més //954*v*// llargament se conté en dit procés. Per tant, los deputats del General de Cathalunya, desijant cumplir a la obligació de llurs càrrechs de vostra altesa, extrajudicialment, supplican sie de son real servey manar revocar ditas contrafaccions, esmanar los danys donats y castigar los de conquesta, que·u rebran a singular gràcia y mercè de vostra altesa».

E aprés de tornats dits senyors embaxadors, refariren a ses senyories com ells havian reportada la dalt dita embaxada a dit senyor virrey, la qual li havian explicat, primer de paraula y aprés havian donada per scrits, en mans pròprias de sa altesa, si y de la matexa manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que sa altesa los havia respost que ell revocaria, lo mateix die present, les ditas contrafaccions, ab esmena de tots danys, si y conforme ab dita embaxada se li demanava.

Divendres, a XXII die de sancta Magdalena. En aquest die ses senyories reberen, de part del molt il·lustre senyor bescompte, regent la Real Cancellaria, per medi de Joseph Païssa, notari, un recaudo, dient com sa altessa del senyor virrey havia perduda la embaxada que lo die de aïr, per part //955*r*// dels deputats li era estada feta, per la qual rahó sa altesa no havia pogut revocar lo que ab aquella se manava, y que ses senyories fossen servits enviar-li a ell, dit senyor regent, còpia de dita embaxada, perquè sa altesa pogués fer lo que tenie promès. Y, encontinent, ses senyories manaren fer còpia de dita embaxada, la qual entregaren al síndich del General per a què la aportàs a dit senyor regent, lo qual síndich, aprés, al cap de poch, tornà resposta a ses senyories, que ell havie entregada en mà de dit senyor regent la dita còpia, del que tornaren fer feta a la present nota.

En aquest mateix die se féu extracció de deputats y oÿdors, sagons form(a) del capítol de Cort continuat en lo llibre de la Rima, escrit en mà en lo full nombrat de lletra T, que comensa «E més ordenan les dites persones», lo qual fonch llegit per lo scrivà major del dit General, axí que, havent primer ses senyories oÿda missa del Esperit Sanct, en la capella petita de la present casa, se posaren a fer dita extracció, ab la forma que disposa dit capítol de Cort, la qual se féu en la sala gran de la present casa, y foren y serviren de testimonis les persones devall scrites, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; don Pedro de Copons, canonge de Barcelona. //955*v*// Per lo estament militar los senyors don Joan de Argensola; don Onofre de Lentorn; Nicolau de Melgar. Per lo estament real los senyors Miquel Texidor; lo doctor misser Joan Batista Pastor; lo doctor misser Joseph Coromines. Y axí en la solita y acostumada forma foren extrets los següents: deputat ecclesiàstich lo senyor lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona. Deputat militar lo senyor Joan Pau Lloselles, donsell. Deputat real lo senyor Bernat Ferrer.

Y aprés, en la tarda del mateix die, fonch feta extracció de oÿdors, ab la mateixa forma que dit capítol disposa, la qual se féu junt al sortidor de devant la sala del consistori, y foren extrets los següents:[a] //957*r*// oÿdor ecclesiàstich lo senyor, lo doctor Hyacinto Sansa, canonge de Urgell. Oÿdor militar lo senyor, lo doctor misser Luís València. Oÿdor real lo senyor Vicens Ferriol.

Dissapte, a XXIII de juliol MDCL. En aquest die lo magnífich misser Pere Antoni Serra, altre dels magnífichs assessors del dit General, donà y entregà a Joseph Cortès, verguer de ses senyories, un parell[b c] per los doctors Hierònym Pastor y Vicens de Viladomar, assessor y advocat fiscal de dit General, fet per a què lo entràs y entregàs en mans de ses senyories, com ab effecte ó féu, y ses senyories manaren al scrivà major lo continuàs en lo present dietari, segons que està assí originalment cusit, signat de lletra A, y perquè conste del dia que dit vot fou entregat, manaren ne fos llevat acte, en què foren presents per testimonis lo magnífich Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrrat de Barcelona, y Miquel Marquès, notari, y axí bé, encontinent, manaren entrar ses senyories en lur consistori a Antoni //957*v*// Nin, procurador fiscal de dit General, al qual ordenaren y manaren que, ab tota diligència, fassan instància, pus si toca per rahó de son

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 2, pàg. 1073.
b. a continuació ratllat, y.
c. a continuació repetit i interlineat, parell.

offici, en fer rèbrer la informació que ab dit vot se demana, al que dit Nin à respost que ell se conferirà ab lo advocat fiscal, per a què fas-ce la supplicació, sobre de la qual se ha de rèbrer dita informació, y que, encontinent, tindrà aquella fora y exequutarà lo que li toca per rahó de dit son offici.

En aquest mateix die, constituït en consistori lo magnífich Joan Carreres, racional del General, ha fet relació a ses senyories com Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de llevant, ha contat y pagat la tersa de janer, febrer y mars 1650, dret ordinari y guerra, faltan los llibres de Gerona y tota sa col·lecta per ser prohibit lo comers, causa del mal contigiós que·y ha en dita ciutat y col·lecta, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dilluns, a XXV die de sanct Jaume. En aquest die lo honorable Miquel Comalada, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, obtenint lo // 958*r* // offici de altre dels taulers, cul(l)idors, receptors, credensers y guardes del General, en la vila de Perpinyà, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, per justes causes son ànimo movents, à renunsiat, en mà y poder de ses senyories, líbere y purament, lo dit son offici que obté de altre del tauler del General de dita vila de Perpinyà, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunsiació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista.

E ses senyories respongueren que admetien dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès, en què foren presents per testimoni Jaume Braccó, tapiner y Francesc Viader, sastre.

Dijous, a XXVIII de juliol MDCL. En aquest die lo noble don Joan de Argensola, en Barcelona populat, com a procurador ab bastant poder de Pere Lampardo, notari, obtenint lo offici de receptor y sobrecullidor de las taulas foranes del General de la vila y col·lecta de Cervera, com de sa procura consta ab acte rebut en poder del doctor Joan Pau Arcís, notari públich de dita villa de Cervera, a 24 del present y corrent mes de juliol, com dit notari, ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, que·s assí cusida // 958*v* // signada de lletra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de reseptor sobrecullidor del General, que dit son principal obté líbere y purament, per justas causas lo ànimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren de paraula, que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lísit y permès, en què són estats presents per testimonis Francesc Viader, sastre, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die lo noble don Joan de Argensola, en Barcelona populat, com a procurador ab bastant poder del honorable Andreu Ferrer, burgès de la vila de Perpinyà, obtenint lo offici de notari y scrivà de la Deputació local del General de la vila y col·lecta de Cervera, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Salines, notari públich de Barcelona, a 24 del present y corrent mes de juliol, com dit notari ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, que està assí cusida signada de lletra B, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat, líbera y purament, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici de scrivà de la Deputació local de dita vila y col·lecta de Servera, que dit son[a] // 960*r* // principal obté per justas causas lo ánimo de son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista. E ses senyories respongueren de paraula, que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès, presents per testimonis Francesc Viader, sastre, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest dia los senyors deputats cridaren en consistori a Antoni Nin, procurador fiscal del General, an al qual digueren y ordenaren que, attès no havia feta rèbrer la informació li havian ordenat en dies passats, acerca de les crides reals publicades en la present ciutat, de la prohibició de les robes forasteres, y que a totes no havie feta rèbrer dita informació, per descàrrech de llur obligació, li protestarien de tots los danys los ne porien resaltar, requerint al scrivà major llevàs acte de llur diligència. Y lo dit Nin, present, respongué y digué que havia solicitat moltas vegades al doctor Vicens Viladomar, advocat fiscal del General, per a què fes la supplicació, sobre la qual se havia de rèbrer dita informació, y que no·u havia pogut alcansar en ninguna manera. Y dits senyors deputats, altra vegada, encarregaren a dit Nin que, encontinent alcansàs de dit advocat fiscal // 960*v* // la dita supplicació, lo qual Nin respongué que faria les degudes diligències. De totes les quals cosas requeriren, dits senyors deputats a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, ne llevàs acte públich. Presents per testimonis

a. a continuació dues certificatòries transcrites a l'Apèndix 2, pàg. 1073.

Montserrat Albià y Joseph Cortès, verguers de la present casa de la Deputació.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Antoni Nin, procurador fiscal del General, lo qual digué a ses senyories que, per observansa de la sentència de visita publicada en lo any 1648, feta sobre la querela de número 33, los presentà lo memorial dels sobrecehiments de la justícia que eren estats fets per los magnífichs assessors, en lo discurs de tres mesos que comensaren a 27 de abril pròxim passat y an finit a 27 del corrent, lo qual memorial està assí cussit signat de lletra C, dient a ses senyories que lo sobredit feia, per tocar-li de obligació, segons disposició de dita sentència, y requerí al scrivà major, qui present era, continuàs en dietari esta sua diligència.

En aquest mateix die ses senyories manaren fos cusit, en lo present dietari, lo memorial dels errós que se són trobats en los llibres de les terses de las entrades y exidas del General de Cathalunya, en la comprobació que, de orde de ses senyories, és estada feta per lo[a] //994*r*// magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrrat de Barcelona, y Salvador Tos, negociant, en virtut de deliberació feta a 24 de janer 1650, segons que dit memorial està assí originalment cussit, signat de lletra D, a fi y effecte que los senyors deputats, novament extrets, fassen les degudes diligències en cobrar les cantitats en aquell contengudes.

En aquest mateix die, havent enviat ses senyories a mossèn Agustí Dalmau[b], síndich del General, al senyor vescomte regent, per a solicitar la revocació de les contrafaccions a les generals constitucions de Cathalunya, fetes per musur de Sancta Coloma, governador de la plassa de Flix, respongué dit Dalmau que dit senyor regent li havia respost que dita revocació no·s podia fer, que no·s entregà a sa altesa còpia auctèntica del procés de les informacions, en rahó de dites contrafaccions rebudes contra dit musur Sancta Coloma, a instància de dit procurador fiscal. Y en aquexa conformitat ses senyories donaren orde al doctor Gismundo Boffill, ajudant ters de la scrivania major, per a què, ab tota diligència, fes copiar dit procés, lo qual és molt gran y llarch.

994*v* Agost 1650.

Dilluns, al primer. En aquest die ses senyories, en la matinada, manaren ser continuadas en lo present dietari les cosas següents:

a. a continuació dos memorials transcrits a l'Apèndix 2, pàg. 1075.
b. a continuació ratllat, inseratur ut in papiro signato litera C, *intelineat al marge esquerre.*

«Advertències dels senyors deputats y oÿdors» etcètera. *Inseratur in papiro signato litera A.*

Primo se'ls donà notísia que totes les contrafaccions fetes a les generals constitucions de Cathalunya, tant en lo trienni 1647, com moltes del antecedent, restan revocades per los senyors virreys a instància de dits deputats, acceptades les que ha fet musur Santa Coloma, governador de Flix, y un altre petit procés de Sant Pere de Riudebilles, per les quals se havian fet embaxadas a sa altesa, y respongué les revocaria, encontinent, per lo qual effecte donà orde al senyor regent Fontanella, y dit senyor regent demanà còpia auctèntica del procés, que per éser tant gran no s'és poguda acabar de fer, y ca·stà treballant, de orde del consistori, lo doctor Gismundo Boffill, ajudant tercer de la scrivania major.

2º Se donà notícia que los arrendaments de les bolles estan fets en molt major preu del que estaven lo trienni passat, acceptades les bolles // 995*r* // de Camprodon, de Tortosa, de Arbeca, de Tàrrega, dret de monedes, si bé aquest encara no està fet, dret de safrans, los quals no·s són pogudes arrendar, per no haver-se trobat preu competent.

3º Se donà notícia que alguns arrendadors de dites bolles han introduït plet, pretenent que no deuen estar en los arrendaments, per haver-se fet prohibició de les robes forasteras; però no obstant dita pretenció, per haver-se'ls donat requestes de part del consistori, dient-los que en cahent, les terces serien exequutats conforme la obligació ne tenen feta, tots han pres possessió de dites bolles y les col·lectan actualment, si bé han protestat alguns d'ells.

4º Los arrendadors de la bolla de la col·lecta de Gerona han donat súpplica al consistori, pretenent que no han de córrer més dites bolles per son compte, per haver-hi pesta en dita ciutat y fet crides de la prohibició del comers, que és un pacte posat en la tabba de dit arrendament, esta supplicació ha comès lo consistori a justícia y los assessors deuen declarar lo que sie d'ella.

5º Sobre les crides reals fetes de la prohibició de les robes forasteres, se adverteix que, havent consultades, dits deputats, dites crides, ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la casa, respongueren en scrits, la qual resposta està cusida en dietari, que no podian //995*v*// declarar si·s contrafeya[a] o no, que primerament no se hagués rebuda informació sobre dit fet. Y lo consistori donà orde, encontinent, al procurador

a. a continuació ratllat, facció.

fiscal de la casa, rebés a tota diligència dita informació, com consta també en dit dietari, axí que dita informació se ha de acabar de rèbrer y instar la declaració de dits assessors, per fer les diligències que los capítols y actes de Cort ordenan.

6º Trobaran en lo calaix petit de la tauleta del consistori un memorial, si quant de lletra A, que és un breu sumari de las informacions se prengueren en Rosselló, ara poc temps ha, per los officials enviats per lo consistori, sobre differents negocis que, per ser tornats dits officials en lo temps cerca de les inseculacions, no·s són poguts examinar los procesos ni diligències, allò que s·i trobarà útil y convenient per la Generalitat, y axí se deuen vèurer advertint que lo tauler de Perpinyà, que no residia, ja ha renunciat y està provehida en persona ydònea la taula de dita vila.

Més, se adverteix una causa de contrafacció que instave lo bras militar, sobre dels allotjaments en les cases dels militars, han declarat los assessors que lo balle de Gerona havia contrafet, al qual lo consistori ha enviat, per medi *//996r//* del deputat local de Gerona, a presentar la requesta per a què revocàs, dins lo termini prefigit en los pactes, y se ha de saber si està feta dita revocació o sinó instar-la.

Axí mateix se adverteix que les cartes originals, que lo rey cathòlich y comte-duch scrigueren al comte de Santa Coloma, y les que dit comte de Santa Coloma scrivia en resposta, estan recòndidas dins lo armari a hont està tancat lo libre de la Ànima, y per haver-les trobades, ara poch ha, lo consistori, dins un armari de la scrivania major, no han tingut temps de verificar les firmes, que és de molta importància se verifiquen y despresten, ç'à de enviar còpia auctèntica a sa magestat per demanar-les, segons ho scriu lo agent del General.

Finalment lo consistori ha diligenciat ab sa altesa, acudint consistorialment en diverses occasions, per a què mane satisfer les universitats y paysans de les viles y llochs del present Principat, tot lo que havian gastat y los danys liquidats, causats per los soldats en dits paysans, estant allotjats en dites viles y llochs, segons en les revocacions fetes fou servit offerir-ho, y aparès convenient continuar la dita instància.

[*1650*]

1650-1654

Dietari trienni 1650.

Deputats: Lo doctor Pau del Rosso, dagà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, Joan Pau Lloselles, donsell, deputats del General. Bernat Ferrer y[a] Viladomar, burgès de Perpinyà.

Oÿdors: Lo doctor Jacinto Sansa, canonge de Urgell, Luís València, donsell, y Vicens Farriol, ciutadà honrrat de Barcelona. *Scriba major Generalis Cathaloniae, Sebastianus Costa.*

1r Agost MDC[L].

Dilluns, al primer, en la matinada. En aquest die, entre les vuyt y nou hores de la matinada, arribaren a la present casa los senyors deputats y oÿdors vells del trienni 1647 y se'n entraren en consistori y se po(sa)ren allí a fer sos negocis los restaven. Y aprés, entre las nou y deu hores de dita matinada, vingueren los molt il·lustres senyors lo doctor Pau del Rosso, dagà y canonge de la Sancta Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, Joan Pau Lloselles, donsell en Barcelona domiciliat, deputats del General de Cathalunya y compta(t)s de Rosselló y Cerdanya, en Barcelona residints, altrets a 22 de juliol 1650, ensemps ab lo[b] magnífich Bernat Ferrer, burgès de la vila de Perpinyà, lo qual, per sa indisposició y desgana, encara no era arribat a la present ciutat, lo doctor Jacinto Sansa, canonge de la Santa Iglésia de Urgell, lo doctor micer Luís València, donsell, en Barcelona domiciliat y Vicens Ferriol, ciutedà honrrat de Barcelona, oÿdors de comptes del dit General, [altrets] a 22 de juliol pròxim passat per lo trienni que comensarà lo die present. Comensant a venir primer lo senyor oÿdor real molt acompanyat, y aprés lo senyor oÿdor militar, aprés lo senyor oÿdor ecclesiàstich, aprés lo //1v// senyor deputat militar y últimament lo senyor deputat ecclesiàstich, tots ab molt gran acompanyament, y se'n entraren en lo consistori vell, dit del ivern, hont vuy fan sa residència los magnífichs assessors y advocat fiscal, fent oració axí con venien en la capella petita del gloriós sanct Jordi, que estava molt ben parada. Y aprés que los senyors deputats y oÿdors vells tingueren notícia que los nous estaven junts, los senyors deputats vells trobaren difficultat si lo senyor deputat real, no tenint company, per no ésser vingut lo senyor deputat real nou, podie anar a la Seu ab los demés senyors consistorials, ses senyories, encontinent, juntaren persones dels tres staments, les més velles que·s trobaven en la present casa, als quals, entrats en consistori, los proposaren dit dupte, y allí, anant batent la matèria, fonch aconsellat a ses senyories que, puix se trobavan quatra consistorials vells, los quals feyan consistori, per trobar-se desensiculat lo senyor oÿdor militar, que per ço, lo senyor deputat real no anà[s] a la Seu ab los demés, sinó que restés[a] en companya del senyor oÿdor militar nou, junts en lo consistori petit y que, puix y havie quatre consistorials vells y quatre de nous, tots en igual corespondència, anassen a la Seu, y per dit effecte, feren a saber als senyors deputats nous dita resolució per medi del noble don Pedro Copons, canonge de la Seu de Barcelona, y mossèn //2r// Narcís Ramon March, donsell, los quals senyors deputats nous respongueren a dita embaxada que estave molt a son loch la resolució pressa per ses senyories, de consell de dites persones a ells tres estaments. Y tornada dita resposta als senyors deputats vells, encontinent, per medi del síndich del General, feren a saber als nou(s) <y> si estaven a punt per anar a hoir la missa en la Seu; lo qual tornat, y dada resposta que si, encontinent isqueren d'el consistorialment, ab los verguers y massas devant, y a la que foren devant dit consistori vell, isqueren los nous, y tots junts, se'n anaren fins devant la capella petita de

a. y Viladomar *interlineat.*
b. lo *interlineat.*

a. refés *al manuscrit.*

Sant Jordi, restant dins dit consistori vell lo senyor deputat real vell y oÿdor militar nou. Y volent baixar per la escala, se posaren en la forma següent, ço és, que lo senyor deputat ecclesiàstich vell se posà a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich nou y a la dreta de dit senyor deputat militar nou, lo senyor deputat militar vell, y alí mateix, los demés senyors consistorials vells se posaren a la mà dreta de cada hu dels senyors consistorials nous, per son bras, y ab esta forma partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats de moltas personas de tots estaments, y axí anaren a la Seu y en baixaren en la capella de la gloriosa verge y màrtir, santa Eulàlia, patrona d'esta ciutat, y arribats allí, se assentaren ab los banchs de espallera que allí y havia, ço és, dos vells a la part del evangeli y los nous a la part del (e)pístola, y estant ab esta forma, ohiren missa //2v//, y després de ohida aquella, se'n tornaren a la present casa, anant los vells a la mà esquerra y los nous a la mà dreta, ab esta forma arribaren en la present casa, y pujats dalt, al cap de la escala, avisaren lo senyor deputat real vell y oÿdor militar nou que, com dit és, eran istats en lo concistori vell, y tots junts, se'n entraren en la sala gran de la capella nova del gloriós sant Jordi, assentantse los dits senyors deputats y oÿdors nous, [per son orde], a la mà dreta de la taula larga que estave posada en lo mitg de dita sala, ab son tapete de domàs blau ab lo missal devant, y los senyors deputats y oÿdors vells a la mà esquerra de dita taula y lo molt reverent senyor Miquel Joan Boldó, canonge de la Seu de Barcelona, official y viccary general del il·lustríssim y reverendíssim senyor bisbe de Barcelona, y mestre Hierònym Romeu, ciutadà honrrat de Barcelona, regent la vegueria de Barcelona, los quals estigueren assentats al cap de la dita taula, de espalles envés la iglésia de Sant Jaume, ço és, lo senyor vicari general a mà dreta y lo senyor veguer a mà esquerra, y tots assentats ab los banchs de vellut carmesí, y lo scrivà major del General al cantó de la dita taula, entre lo senyor deputat ecclesiàstich vell y veguer, y allí, estant dret, publicà y llegí lo acte del jurament, y fet dit jurament y oÿda sentència de excomunicació, los llaychs prestaren sagrament y homenatge en mà y //3r// poder de dit senyor veguer, y acabat de legir lo dit acte del jurament ab la forma demuntdita, los dits senyors deputats y oÿdors vells, aprés de haverlos donades y entregades les claus del [archiu als] nous, se despediren [d'ells], precehint moltes cortesies, y se'n anaren en lurs cases y los nous se'n entraren en lo consistori, assentant-se quscú d'ells ab ses cadires, conforme sos predecessors y acostumaven sèurer. Y aprés, al cap de una estona, aprés de haver tractades algunes coses, se'n anaren en ses cases acompanyats, ço és, los senyors deputats ab son verguer devant, ab sa massa, y [los] senyors oÿdors se'n anaren acompanyats de molts cavallers y officials del General, com és de costum.

[*1650*]

Y aprés, los magnífichs micer Ramon Par, assessor, y lo doctor Joan Batista Pastor, advocat fiscal, novament provehits per lo sexenni que comensa lo die present, entrats en consistori y fetes les degudes cortesies, se alsaren y junts, ab lo scrivà major, se conferi[ren] en lo consistori a hont han de fer sa residència, als quals fonch donada possessió de dits lurs càrrechs ab la forma acostumada. En què foren presents per testimonis lo magnífich Joseph Porta, cavaller, y Antoni Nin, batifuller, ciutadans de Barcelona.

Dimars a II. //3v// En aquest die, en la tarda, entre les tres y quatre horas, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, anant a peu, lo senyor deputat real absent de la present ciutat, qui encara no havia jurat, anaren en casa del sereníssim senyor duch de Mercohur, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual, la nit passada ere arribat en dita ciutat, qui vingué de les parts de Cervera, y arribats a sa presència, fetas les degudes cortesies, ses senyories se assentaren ab sas cadiras, y assentats ab esta forma, donaren la norabona a sa altesa de sa tornada en la present ciutat, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, y aprés prosseguí son rahonament dient que Nostre Senyor ere estat servit donar-los la sort de deputats y oÿdors y que, axí, ells se offerien servir a sa altesa en tot allò que la obligació de llurs càrrechs les donaria lloch, offerint-se molt promptes al servey de sa magestat y benefici del Principat. Al que sa altesa del senyor virrey respongué, que estimave molt la merçè li feien y que havia fetas gràcias a Déu, Nostre Senyor, de haver donats a esta província tant bons cathalans y servidors del rey, y que, en quant fos possible, //4r// axí en comú com en particular, los scriviria en tota occasió. Y aprés se despediren de dit senyor virrey y se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma y eren anats.

En aquest mateix die, en dita tarda, se féu extracció de visitadors en la forma acostumada y segons disposició del capítol primer del nou redrés del General de les Corts 1599, en presència de nou testimonis que serviren de brassos, y abans de comensar-se lo acte, en presència de dits brassos, fonch, per lo scrivà major del General, llegit lo dit capítol ab alta veu, los quals testimonis foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Jaume Corts, canonge de la Seu de Barcelona y ardiaca de Santa Maria, lo doctor Pere Quer, canonge

de Lleyda, don Pedro de Copons, canonge de Barcelona; per lo estament militar los senyors don Francisco Tord, don Francisco Sala, Joseph Porta; //4v// per lo estament real los senyors micer Joseph Piella, micer Joseph Rull, micer Batista Ramon Pastor. Los quals testimonis assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militars y reals, feren la protesta ordinària de què reste salvo a cada hu dels estaments llur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpoladament, com és pretès per dits militars y reals, al que foren presents per testimonis Pere Trelles y Antoni Balcells, notaris, ciutadans de Barcelona, y feta dita protesta, encontinent fonch feta dita extracció, en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors, segons disposició de dit capítol primer de dit nou redrés de les Corts 1599, y foren extrets en visitadors del General de Cathalunya los infrascrits y següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Joan Suera, sacristà de Banyoles, lo doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de Tarragona, don Pedro de Copons, canonge de Barcelona; //5r// per lo estament militar los senyors Jaume Morer de Tosses, Onofre Calders y Spuny, Rafel Bonaventura de Gualbes; per lo estament real los senyors mestre Miquel Vilanera, mestre Joseph Antoni Folquer, micer Gaspar Jorba.

Dimecres, a III. En aquest die, ses senyories nomenaren per la junta gran del batalló, durant lo impediment y occupació del molt il·lustre senyor lo doctor Pau del Rosso, dagà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet (de la Real), de present deputat ecclesiàstich en lo present y corrent trienni, lo qual, per rahó de son càrrech de deputat, no pot assistir en dita junta, y considerant ses senyories, que és necessari y forsós nomenar altra persona de parts y doctrina en son lloch, per ço nomenen, en dit son lloch y durant dita occupació, al molt reverent senyor Joan Bellver, canonge de Lleyda.

5v En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, los quals foren rebuts al cap de la escala de la dita present casa per los senyors oÿdors militar y real ab los porters y massas devant y los demés senyors consistorials isqueren a rèbrer-los al entrar de la sala dels reys, anant dits senyors concellers, per son grau, a mà dreta dels senyors deputats, y ab esta forma, se'n entraren en consistori y estigueren assentats ab dos alas, devant la porta del archiu, ab ses cadires de vaqueta de moscòvia, estant los senyors consellers a mà dreta, de espalles al carrer de Sant Onorat y los senyors deputats a mà esquerra, de espallas devant lo bosser, ço és, conceller en cap més prop de la porta del dit archiu y lo senyor diputat ecclesiàstich de devant, y aprés quiscú d'ells per son orde, hont se tractaren algunes coses consernents lo benefici y conservació de la província y esta ciutat, y aprés de haver discorreguts *ob res* d'ells, se alsaren y los senyors deputats los acompanyaren fins //6r// al cap de la escala de la present casa, anant los verguers de la ciutat devant y aprés los verguers de ses senyories deputats, y al cap de dita escala se despediren de ses senyories, precehint las degudes y acostumades cortesies[a], y aprés, ses senyories se'n tornaren en son consistori. Y encontinent ses senyories regonegueren las personas de la Trentasisena que, per lo consistori passat eren estades nominades per a tractar cosas concernents lo benefici y conservació de dits Principat y comptats y bona administració de las cosas del General, y havent trobat que en ella faltaven algunas persones y altres, que estaven ocupades en càrrechs, per rahó dels quals, no podian assistir en dita Trentasisena, y axí, fonch feta renovació de aquella en la forma següent: Y foren anomenats los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Joseph Soler, ardiaca major y canonge, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge, lo doctor Francesch Torres, canonge, tots de la Seu de Barcelona, don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, //6v// don Jayme Copons, ardiaca de Andorra y canonge de Urgell, Onofre Ciurana, canonge de Gerona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, lo doctor Hierònym Lopart, ardiaca y canonge de Elna, lo doctor Francesch Girona, canonge de Lleyda, fra don Francisco de Riquer, del àbit de Sant Joan, fra don Phelip Alentorn, elet abat de Camprodon; per lo estament militar los senyors don Francisco Junyent, protector del bras militar, don Pedro Aymerich, don Francisco Sala, don Jayme Falcó, Sebastià de Miralles, don Alex Setmanat, Domingo de Moradell, don Ramon Çalbà, don Hierònym de Gàver, //7r// don Bernat Terrer, Phelip de Boxadors, Narcís Ramon March; per lo estament real los senyors lo senyor conceller en cap de la present ciutat, micer Hiacinto Fàbregues, Francisco Vila, Joseph Ximenes y Monrodon, micer, Hierònym Pastor, Joseph Damians, Francesch Santgenís, Joseph Regàs, Joseph Miralles, Joseph Texidor, Hierònym Thalavera, Joseph de Urrea. Y encontinent ses senyories manaren als verguers de la present casa, convidassen les persones de dita Trentasisena per les dues hores de la tarda del mateix die.

7v En aquest mateix die, a la tarda, estant ses senyories en lur consistori, aguardant les persones

a. senyories *al manuscrit.*

de la dita Trentasisena per a tractar las matèrias fahents per lo Principat, tingueren sas senyories notícia que venia en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Março, bisbe de Coserans, al qual, encontinent (is)queren a rèbrer los senyors oÿdors militar y real al cap de la escala, ab los porters y massas devant, lo qual se posà al mitg de dits senyors dos oÿdors, y ab esta forma, anaren fins a la porta de la instància del consistori, a hont lo reberen los demés senyors consistorials y se assentaren en son acostumat loch, que és en lo mitg del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y assentats ab esta forma, dit senyor bisbe de Merça donà a ses senyories la norabona de la extracció, que Nostre Senyor és estat servit, per les de la sort, de deputats y oÿdors, offerintse, per llur part, a tot lo que fos del servey de ses senyories y de la província. Y ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que stimaven molt a sa[a] senyoria il·lustríssima la mercè los feia, offerint-se per //8r// llur part, a servir a sa senyoria il·lustríssima en tot allò que lur càrrech los donaria fre, hy aquell dit senyor de Marca se alsà y se despedí de ses senyories, y fonch acompanyat per dits senyors oÿdors militar y real, ab los porters y massas devant, fins al cap de la escala, ab la mateixa forma que era estat rebut, hont se despediren de ses senyories. E aprés, al cap de una estona, vingueren les personas de la Trentasisena, als quals, junts en concistori, fonch per ses senories feta la proposició següent:

«Molt il·lustres senyors. Los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat són estats servits, vuy, que contem als 3 del corrent mes de agost, en la matinada, conferir-se en aquest consistori y representar-nos lo estat del Principat, molestat dels alotjaments dels soldats y inquietuts que aquells occasionan ab los paisans, per voler-se fer donar a menjar y bèurer y axí mateix diners, lo que no sols és manifesta contrafacció a les generals constitucions, usos y llibertats //8v// de la pàtria, però encara en gran deservey de sa magesat, que Déu guarde, per quant se despoblen per dit effecte los llochs y vilas del Principat, majorment en lo temps present, per no poder suportar los provincials dita càrrega per la anyada tant tènua que la Magestat Divina és estat servit donar-nos, y que se judicave que dits excessos no se podrian remediar, si no és enviant una persona, no ab títol de embaxador, encara que sie a gasto de las dos casas, per los molts que per dit effecte se offerexen, estant aquellas tant exactas, a reprecentar a sa magestat lo estat de la província referit, y axí mateix, los danys que causaria de no manar-li sa magestat posar prompte remey, enviant lo diner sie necessari per a accudir al pagament de la gent de guerra, y axí mateix, manar entrar totas las provicions de boca necessàrias, attès que aquellas no·s poden provehir de dins lo Principat. Per ço se ha determinat juntar a vostra senyoria, per a què, ab son prudent y acostumat parer nos aconsellen lo que devem fer y obrar en ocasió tant urgent y apretada, en servey de Nostre //9r// Senyor, de sa magestat, benefici y conservació de aquesta província».

E aprés de haver les persones de dita Trentasisena discorreguda y batuda la matèria contenguda en dita proposició, aconsellaren a ses senyories, que ses senyories devian fer y posar en execució lo contengut en dita proposició encontinent, attesa la necessitat tant gran que té la província de prompte remey.

Divendres, a V. En aquest die, ses senyories reberen en lu<i>r consistori, de part del(s) molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi del síndich de aquella, còpia de la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut a quatre del corrent, perquè ses senyories tinguessen plena notícia del contengut en aquella, la qual manaren fos continuada en lo present dietari y és del thenor següent:

9v «*Die quarta mensis augusti anno a Nativitate Domini* MDCL. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació següent: Que los senyors consellers sien servits, lo més prest les sie possible, tenir conferència ab los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya per a què, tots junts, fassan nominació de una persona, sas senyorias ben vista, la qual, a comuns gastos de las dos casas, ab la brevedat posible y a la ligera, vase a representar a les magestats del rey y reyna, senyors nostres, lo misserable stat d'esta província y que, per a fer les instruccions se hauran de donar a dita persona, anomenen los senyors consellers quatra persones del present Concell, de tots staments, per a què, juntament ab sa senyoria, fassen dites instruccions, dexant a arbitre dels dos consistoris lo salari se haurà de donar a la persona que anirà, y que aquella vaje ab títol de embaxador d'esta ciutat y de la província y que, a més de les instruccions que, per los dos consistoris se li donaran, si aparexerà als senyors consellers donar-li'n altres apart, las hi donen, y que sa senyoria procure cartas de favor de sa altesa, del senyor de Marca y de las personas que aparexerà convenir per acompanyar dita embaxada, y que la present //10r// deliberació sie feta a saber als senyors deputats per un ciutadà y un militar del present Consell, per sa senyoria nomenadors».

a. ses senyories *al manuscrit.*

En aquest mateix die, en la tarda, sa(s) senyorias anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors concellers de aquella, en la qual conferència se tractà de posar en exequució la resolució presa en la Trentasisena, tinguda per ses senyories a 3 del corrent, y la resolució presa en dit savi Consell de Cent sobremencionada, y aprés de haver discorregut entre los dos consistoris quina persona seria a propòsit per enviar a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y representar-li, postrat a sos reals peus, lo estat de la província, com més largament ab las instruccions que, pagat de las dos cases, li seran entregades, estarà largament contengut, y aprés de haver discorregut sobre dit fet y haverse trobat alguns inconvenients, los quals no donaven loch a que la persona que enviaven anàs solament per a informar lo ànimo de sa magestat sens donar-li títol del embaxador, y havent premeditada la deliberació presa per dit savi Consell de Cent, fonch acordat que la persona que // 10*v* // se enviaria per compte de las dos casas de ciutat y Deputació, anàs ab títol de embaxador a gastos comuns de las ditas dos cases, donant-li per son vestuari y sou de cada mes lo que se és acostumat donar als embaxadors últimament enviats en dita cort, ab la mateixa forma y manera y gastos que aquells eran anats, y havent conciderat les parts, doctrina y capacitat del senyor Narcís Ramon March, donsell, en Barcelona domiciliat, nomenaren los dits dos consistoris, en dita conferència, al dit senyor Narcís Ramon March per embaxador per lo demuntdit effecte, y que la present nominació fos notificada a dit senyor y nomenat, perquè ab tota pressa se pose a punt y previngue son acto per a poder partir que, en lo entretant, se li fassen les instruccions que se'n ha de aportar, les quals sien fetes de consentiment y voluntat de dits dos consistoris, y que aquelles, sien firmades per lo senyor conceller en cap y per lo senyor deputat ecclesiàstich, y que li sien fetes les cartes de creensa per sas magestats y demés grandes y senyors de la cort, com se acostuma.

Dissapte, a VI de agost MDCL. // 11*r* // En aquest die, en la tarda, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis y afers consernents lo benefici de la província.

Dimecres, a X, die de sant Llorens.

Dijous, a XI. // 11*v* // En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat[a] per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per negocis y affers de la província.

Divendres, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a fer continuar alguns arrendaments de algunas bollas que faltaven a arrendar.

En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori per medi de Miquel Malet, porter, enviat per ses senyories al senyor Jaume Morer de Tosas, donsell, extret a dos del corrent en altre dels visitadors per lo estament militar, lo qual Malet, donà y entregà a ses senyories la carta, que li havia entrega(t) per lo consistori lo dit senyor Jaume Morer de Tosas, la qual, desclosa y llegida per ses senyories, fonch trobat com dit senyor Morer de Tosas, per son just impediment y desgana no pot acceptar dit càrrech, supplicant a ses senyories sien servits fer extracció de altra persona en son lloch, la qual carta és assí[b] // 12*r* // originalment cusida, signada de lletra A.

Dissapte, a XIII. En aquest die, en la matinada, jurà lo senyor Bernat Ferrer, deputat real, extret a 22 de juliol pròxim passat, lo qual arribà en la present ciutat dijous pròxim passat, ja molt tart, y per trobar-se molt desganat jurà en la casa del palau del rey, hont feia sa habitació, lo qual estave en lo llit. Lo qual acte[c] de jurament, està contengut y continuat en lo llibre de Juraments de deputats y oÿdors, al qual se ha relació.

En aquest mateix die, en la tarda, se féu extracció de un visitador militar, en lloch del senyor Jaume Morer de Tossas, extret a 2 del corrent, lo qual, com daltdit és, ha renunciat, segons disposició del capítol primer de les Corts 1599, en presència de nou testimonis que serviren de brassos, los quals foren cridat(s) lo mateix dit die present. Y abans de comensar-se lo acte, fonch en primer lloch llegit, per lo scrivà major, lo dit capítol ab alta veu, los quals testimonis que, com dit és, serviren de brassos, foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, // 12*v* // lo doctor Joan Batista Vila, canonge de la Seu de Barcelona, Guillem Dusay, canonge de Barcelona; per lo

a. a continuació repetit ciutat.
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1102.
c. està *al manuscrit.*

estament militar los senyors don Bernat Terrer, Joseph Berart, don Ramon Celbà; per lo estament real los senyors, micer Hieònim Pastor, Joseph Miquel Quintana, micer Hieònim Talavera. Los quals testimonis assentats, co és, primer los ecclesiàstichs y aprés los militars y reals, devant lo sortidor de la sala del consistori, feren la protesta ordinària per no sèurer tots, uns y altres interpoladament, com és pretès per los militars y reals, de que·ls reste salvo son dret a cada hu d'ells respective y que en ningun temps los sie tret en exemplar. En què foren presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris reals, ciutedans de Barcelona. Y feta dita protesta, encontinent fonch feta extracció en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors y fou extret en visitador, en lloch del dit senyor Jaume Morer de Tosas, militar, lo senyor Ramon de Ribas, donsell.

13*r* Dimars, a XVI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Coserans, lo qual fonch rebut en la forma acostumada, y entrat en consistori y assentat en son degut lloch, féu llarga relació a ses senyories del estat de les coses de la vila de Falset y altres coses consernents lo benefici de la província, del que ses senyories feren moltas gràcias y fonch acompanyat fins al cap de la scala per los senyors oÿdors militar y real, ab la forma que se acostuma.

En aquest die, entre les deu y onse horas abans mitgdie, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors lo doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de Tarragona, don Pedro de Copons, canonge de Barcelona y fra Joan Escura, //13*v*// sacristà de Banyolas, del orde de Sant Benet, per lo estament ecclesiàstich; Onofre Calders y Spuny y Refel Bonaventura de Gualbes, donsells, (per lo estament militar); lo doctor micer Gaspar Jorba, lo doctor en medicina Miquel Vilanera y Joseph Antoni Folquer; per lo estament real, visitadors extrets per la visita del General a 2 del corrent, juntament ab mossèn Ramon de Ribas, donsell, qui encara no és vingut per prestar son jurament, per a visitar los senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General del trienni pròxim passat de 1647 y officials de aquell, conforme disposició del capítol primer del nou redrés de les Corts 1599. Estant ajuntats dins lo consistori vell y estant los senyors deputats y oÿdors en la sala dels reys de la present casa, los manaren avisar per a què ses mercès vinguessen en dita sala dels reys a prestar son jurament, los quals, arribats en presència de ses senyories, estigueren assentats ab la forma següent, ço és, los senyors deputats y oÿdors se assentaren ab la forma estan assentats quant y ha brassos, en sos banchs de vellut carmesí, y aprés, a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, de espalles envés la paret que dóna al carrer de Sant Honorat, lo molt reverent senyor official y aprés d'ell, consecutivament, los tres senyors visitadors ecclesiàstichs y aprés los dos militars, qui s'i trobaven, y últimament los tres reals. Y estant assentats los ecclesiàstichs y militars en dita forma y volent-se assentar los reals, pretengué sèurer en primer lloch //14*r*// lo dit mestre Miquel Vilanera, doctor en medicina, com a tenint més anys y per ser doctor en medicina, al que lo doctor micer Gaspar Jorba respongué que, en la casa de la Deputació, en tots actes precehian als metjes los doctors en drets y que, axí, ell havia de precehir, y en exemple del que digué, dit doctor Jorba al·legà un vot fet per los assessors de la visita pròxim passada, en companya de altres doctors aplicats, acerca de consemblants fet que succehí en dita visita, lo qual vot està cusit en lo dietari de dita visita, en jornada de 27 de agost 1647, de la qual era notari y scrivà major Francesc Reverter, notari públich de Barcelona, lo qual fonch llegit per lo scrivà major del dit General en presència de ses senyories y de dits senyors visitadors, y axí, dit mestre Miquel Vilanera cedí a dita pretenció y encontinent se assentaren, sahent primer dit doctor Jorba, aprés dit Vilanera, aprés dit Folquer. Y estant assentats tots ab la daltdita forma, dits senyors visitadors protestaren, co és, los militars y reals, de[a] què restés salvo a cada hu dels dits militars y reals llur dret respective, per rahó de no estar assentats los ecclesiàstichs, militars y reals interpoladament, com és pretès per dits militars y reals, volent que aquell los reste totalment salvo y sens que se'ls sia fet prejudici algú per poder deduhir d'ell en les primeres Corts o allà a hont més los convinga. Y fetas ditas protestas, lo scrivà major del dit General, ab alta veu, llegí lo capítol primer del nou redrés de les Corts 1599, lo qual llegit, dits senyors visitadors prestaren lo jurament en mà y poder de ses senyories, co és, los ecclesiàstichs //14*v*// posant-se les mans en los pits y los llaichs se alsaren per son orde y juraren en mà y poder de ses senyories ab la forma acostumada, y aprés de prestat dit jurament, lo official los publicà sentència de excomunicació, estant dits senyors vuyt visitadors de peus, y aprés de oÿda dita sentència de excomunicació, dit molt reverent official se despedí de ses senyories y de dits senyors visitadors, la qual sentència de excomunicació fonch publicada ab la forma que segueix:

Sentència de excomunicació: «*Nos Josephus Rovira y Boldo, canonicus ecclesiae Barcinonae, offitialis pro admodum illustrisimi et reverendissimo*

a. de *interlineat.*

[1650]

domino Barcinonensi episcopo, monemus vos admodum illustres, reverendos et magnificos dominos dominem Joannem Baptistam Bertran, hospitalerium et canonicum ecclesiae Tarraconae, domnum Petrum de Copons, canonicum ecclesiae Barcinonae, et fratrem Joannem Scura, sacristam ecclesiae de Banyoles, ordinis Sancti Benedicti, pro stamento ecclesiastico; Raphaelem Bonaventura de Gualbes, Onofrium Caldes et Spuny, domicellos, Barcinonae domiciliatos, et Raymundum de Ribes, domicellum, qui nondum comparuit, pro stamento militari; Gasparem Jorba, utriusque juris doctor, Michaelem Vilanera, medicine doctorem, et Josephum Antonium Folquer, pro estamento regali, personas juxta formam capituli // 15*r* *// Curiae novae reformationis extractas in visitatores Generalis principatus Cathaloniae pro triennio proxime lapso, hic presentes, pro primo, secundo, tertio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus bene et legaliter vos habebitis in vestro offitio seu munere visitatorum, quovis amore ac rancore postpositis, sed solum Deum et concientias vestras intuendo. Et pro his auditis excomunicationis sententiam, quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes, trina canonica monitione praemissa ferimus et promulgamus in his spcriptis*».

Y encontinent fonch feta extracció per ses senyories, a sort de redolins, de jutges dels processos. En què foren extrets, ço és, per lo stament ecclesiàstich lo dit fra Joan Suera, sacristà de Banyoles, lo qual, aprés de extret, supplicà a ses senyories fossen servits tenir-lo per scusat, que faria molt gran falta a sa iglésia y que, axí, fossen servits trèurer-ne altre en son lloch, y axí, encontinent fonch extret lo dit doctor Joan Batista Bertran, lo qual acceptà e, per lo estament militar, lo dit mossèn Bonaventura de Gualbes y, per lo estament real, lo dit mossèn Joseph Antoni Folquer, lo qual renuncià. En son lloch fonch extret lo dit mestre Miquel Vilanera, y axí, los instructors de processos són: lo doctor Joan Batista Bertran, infermer, Bonaventura de Gualbes, donsell, mestre Miquel Vilanera, doctor en medicina. *//* 15*v* *//* De totas les quals coses és estat, fonch llevat lo present acte per mi, Sebastià Costa, scrivà major del dit General, a instància de ses senyories y de dits senyors visitadors. Presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona. Y aprés de fet tot lo sobredit, dits senyors visitadors, fetes les degudes cortesias, se despediren de ses senyories y se'n entraren dins lo consistori vell, per no estar encara a punt la sala destinada per dits senyors visitadors, y junts en dit consistori, cridaren al scrivà major del dit General, y aprés de estar assentats en forma de consistori, feren nominació de notari y scrivà major de dita visita, de la persona de mossèn Francesc Pastor, ciutadà honrrat y notari públich de Barcelona, lo qual, present en lo consistori de dita visita, acceptà[a] lo dit offici y prestà lo sòlit y acostumat jurament en mà y p(od)er de dits senyors visitadors y no-res-menys prestà sacrament y homenatje en mà y poder de Montserrat Albià, altre dels porters ordinaris de ses senyories, ab la forma acostumada. E aprés oý sentència de excomunicació que li fou promulgada del tenor següent:

Sentència de excomunicació: «*Nos Josephus Ruvira et Boldo, canonicus ecclesiae Barcinonae, offitialis pro admodum illustri et reverendissimo domino Barcinonensi episcopo, monemus te Franciscum Pastor, notarium //* 16*r* *// publicum Barcinonae et civem honoratum Barcinonae civitatis, scribam majorem visitae Generalis Cathaloniae, pro admodum illustres dominos visitatores dicti Generalis electum et nominatum, hic presentem, pro primo, secundo, tertio ac peremptorio terminis et canonica monitione, quatenus teneas sub rigida et stricto secreto cuncta negotia in dicta visita pertractanda et alias, in exercito et regimine dicti tui offitii bene, fideliter et legaliter te habeas, quovis amore, odio et rancore postpositis. Et pro his auditis excomunicationis sententiam, quam in te, sic contrafacientem, nunc pro tunc, dicta trina canonica monitione premissa ferimus et promulgamus in his scriptis*».

En aquest mateix die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per algunas cosas consernents lo benefici de la província y present ciutat.

Dimecres, a XVII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa del General per a continuar los arrendaments de les bolles que faltan a arrendar.

16*v* Divendres, a XVIIII. En aquest die lo magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, féu relació a ses senyories en llur consistori com ell, en virtut de l'orde que ses senyories li havian donat, se ere conferit en casa de la present ciutat y havia supplicat a ses senyories dels senyors consellers fossen servits fer-los a saber a dit senyors deputats, si lo mal contigiós de la pesta estave declarat fos en la ciutat de Gerona, al que dits senyors consellers eran estats servits respòndrer que lo dit mal de la pesta està molt declarat dins dita ciutat de Gerona, del que·n tenien relació. Manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, segons que en ella se conté.

a. a continuació repetit la dita visita, acceptà.

Dissapte, a XX de agost MDCL. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich senyor Narcís Ramon March, donsell, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona per a la cort de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, constituït personalment en dit consistori, prestà lo sòlit y acostumat jurament, en la forma devallscrita, en mà y poder del[a] //17r// senyor deputat ecclesiàstich:

«Jurament del senyor Narcís Ramon March, donsell, en Barcelona populat, embaxador del General de Cathalunya per la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde. Lo senyor Narcís Ramon March, donsell, en Barcelona populat, embaxador nomenat per lo General de Cathalunya per anar a la cort de sa magestat christianísima, en conformitat de la deliberació y resolució presa en la conferència tinguda per los dos consistoris dels molt il·lustres senyors concellers y deputats y oÿdors, als sinch del corrent, continuada en lo dietari de la present casa, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, y estant en presència de ses senyories, jurà a nostre senyor Déu y a los sants quatre Evangelis, corporalment tocats, en mà y poder del molt il·lustre senyor lo doctor Pau del Rosso, dagà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, rebent y acceptant-lo en nom y en presència de dit consistori, que guardarà, observarà y cumplirà las instruccions que per ses senyories li són estades donades y lliurades, despedides en la forma acostumada y refferendades per lo scrivà //17v// major de la present ciutat de Barcelona y per lo scrivà major del General de Cathalunya y ab lo sagell de las dos casas sagellades, continuades en lo registre comú primer, trienni corrent de 1650, foli [b]... Ítem, que durant la embaxada no negociarà, ni demanarà, ni impetrarà, ni exceptarà per si mateix ni per altres persones algunas, directa ni indirectament, gràcias, mercès, ni altres coses de sas magestats, ni de sos ministres, ni de altres personas, si no és tenint per açò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y en assò són presents per testimonis lo magnífich Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrrat de Barcelona, Montserrat Albià, passamaner, y Miquel Marquès, notari».

En aquest mateix die, aprés de haver prestat lo jurament dit senyor embaxador, de orde del consistori, li foren, per lo scrivà major, entregades les instruccions, cartas y demés papers fahens per rahó de sa embaxada, que són los contenguts ab lo memorial que està assí buidat y aprés cusit originalment, firmat y sotascrit de sa pròpria mà:

«Memorial de les cartes y papers que se entregan al senyor Narcís Ramon March, donsell, embaxador nomenat per los molt il·lustres senyors dos consistoris de la ciutat y Deputació per a la cort de sa magestat, vuy, als 20 de agost 1640[a]. //18r// Primo les instruccions firmades y sagellades per los dits dos consistoris ab un memorial scrit en llengua castellana per a presentar a sa magestat. Ítem, la carta que va a la magestat del rey, nostre senyor. Ítem, altra carta que va a la magestat de la reyna, nostra senyora. Ítem, altra carta que va al sereníssim duch de Anjou. Ítem, altra carta que va al sereníssim senyor duch de Orleans. Ítem, altra carta al excellentíssim senyor cardenal Massarín. Ítem, altra carta que va al excel·lentíssim senyor Le Tellier. Ítem, quatra cartas ab sobrescrits en blanch per lo camí, allí hont se li offeresca donar-les. Ítem, la còpia auctèntica del procés de la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General contra musur Sancta Coloma, governador del castell y plassa de Flix, a effecte que·s presente a sa magestat o a qui ordenarà. Ítem, la informació rebuda en lo Consolat de Mar de la present ciutat de Barcelona sobre la presa de la barcha del patró Joan Batista Cantero, genovès, feta per les galeras de Fransa devant Toló, que ere partida del moll de Barcelona ab roba y mercaderias pròpries de Joan Francisco Ordano, Jaume Cortada y altres mercaders de la ciutat de Barcelona, a effecte també que la presenti a sa magestat o a qui ordenarà[b]. Narcís Ramón March».

18v En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs defenedors de la Llotja de la mar de la present ciutat, acompanyats de molts mercaders ab los porters devant, sens massas, als quals no·s féu ningun recibiment, y entrats dins lo consistori, representaren a ses senyories com, des del moll de la present ciutat, dies havia, se partí una barca genovesa carregada de differents mercaderies tretas d'esta ciutat per a Gènova, la qual barca, a la que fou devant de la ciutat de Toló, regne de Fransa, és estada apresa per les galeres de sa magestat christianíssima y aportada dins dit port de Toló y havian desembarcadas les mercaderies de dita barca y de prompte le havian partit lo ferro que aquella aportava y les demés mercaderies havian

a. a continuació una proposició i un vot, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1102.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 50 mms.

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1103.
b. a continuació ratllat Narcís.

posades en purga, segons digueren y referiren a ses senyories constava ab un testimonial rebut en la Llotja de la mar de la present ciutat, còpia auctèntica del qual entregaren a ses senyories, supplicant a ses senyories, com a caps de la província, fossen servits scríurer a sa magestat aquest tant gran prejudici, y que les dites mercaderies estaven assegurades en la present ciutat, y que això ere en gran dany y prejudici a aquest Principat, y que ere del tot llevar lo comers als vassalls cathalans de sa magestat, y que sa magestat sie servit manar restituhir dita barca y mercaderies, y que també ses senyories fossen servits scríurer al general de las galeras, al senyor virrey y demés senyors // 19r // que convingue, que dits deffenedors y demés mercaders, ho rebran de sa senyoria a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren que·ls passave molt y que estiguessen serts, que ells scriuran a sa magestat dit fet hi ú recomanaran molt en particular al senyor embaxador que envian a sa magestat, y que no cesse fins se haja alcansat lo fi obtès[a], que axí bé, scriuran al general de las galeras y demés persones que convingue ab molta voluntat y que, en quant convinga, obraran tot allò que llur càrrech los darà lloch, de tot lo que foren fetas moltas gràcias a ses senyories, los quals, aprés se despediren de ses senyories.

Diumenge, a XXI. En aquest die, ses senyories, entre les nou y deu horas de la tarda, anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de la present ciutat, a oyr lo offici en lo qual eren estats convidats de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat lo die de ahir, per medi del síndich de dita ciutat, per les pregàries que la ciutat havia deliberat fer-se, supplicant a Déu, Nostre Senyor, fos servit guardar aquesta ciutat del mal contigiós de la peste, del qual estava tant circuïda, los quals senyors deputats esti- // 19v // gueren assentats a la part de la epístola y los senyors consellers a la part del evangeli, y a mà dreta del senyor conseller en cap[b] estigué assentat lo senyor governador de Cathalunya, y ab esta forma oÿren lo dit offici. Y predicà lo pare Emanuel Cabrera, de la Companyia de Jesús, y acabat lo dit offici, los dits senyors consellers acompanyaren a dit senyor governador fins a la porta y aprés se'n tornaren en lo presbiteri, y aprés, ses senyories se despediren y se'n tornaren en la present casa ab la matexa forma que y eren anats.

Dilluns, a XXII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, en la llotja de la mar de la present ciutat, acompanyats dels officials de la present casa, per a acabar de arrendar algunas bollas que faltan arrendar.

En aquest mateix die, ja hora tarda, partí de la present ciutat lo magnífic senyor Narcís Ramon March, donsell, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona per la cort de sa magestat chrstianíssima, per a representar a dita sa magestat lo que los dos consistoris li han donat en instrucció.

20r Dimars, a XXIII de agost MDCL. En aquest die lo honorable Gabriel Alsina, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, consituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici de guarda ordinària que ell obté, en mà y poder de ses senyories en favor de Thomàs Bronsal, negociant, ciutadà de Barcelona, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrar-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Thomàs Bronsal, que ell ho rebria a ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, y Joseph Blanch, negociant, ciutadans de Barcelona.

Dijous, a XXV. // 20v // En aquest die, entre les dues y tres horas de la tarda, partiren de la present casa ses senyories consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de dita present casa, anant tots entonats, aportant en los pits una banda de domàs carmesí ab lo scut del General en lo mitg, y ab esta forma anaren en la Seu, y arribats allí y pujats dalt en lo presbiteri, feren oració, y feta oració, assaludaren als molt il·lustres senyors consellers, que ja eren en dit presbiteri y se assentaren a la part de la epístola, aguardant que·s fes la professó de pregàries que la present ciutat havia manat fer, com la de Corpus, emperò sense banderas, supplicant a Déu, Nostre Senyor, fos servit voler guardar aquesta ciutat y Principat de mal contagiós de la peste, del qual estave tant circuïda esta ciutat, en la qual eren estats convidats per part de dita ciutat. Y al cap de poch, se comensà a fer dita professó, la qual seguiren ses senyories ab la forma següent, ço és, que lo tàlem aportaven sinch dels senyors consellers, per trobar-se lo ters desganat y a la mà dreta del senyor conseller en cap anave lo senyor governador de Cathalunya, anant vice-ordinària, y aprés // 21r // venien los tres senyors canonges del gremial y aprés los verguers de ses senyories, ab les massas, y aprés, en forma de filera, anaven tres senyors consistorials, ço és, lo senyor deputat ec-

a. a continuació ratllat tot y.
b. a continuació repetit lo senyor conceller en cap.

clesiàstich en lo mitg y lo senyor deputat militar a mà esquerra, lo senyor oÿdor real a mà dreta, y aprés d'ells, venian los senyors oÿdors ecclesiàstich y oÿdor militar, anant dit senyor oÿdor militar a mà squerra de dit senyor oÿdor ecclesiàstich, y tots, ab ses antorxas de sera blanca en les mans. Lo senyor deputat real no y anave per estar desganat de puagre, fent lo remato de dita professó. Y tornada en la Seu y pujats dalt en lo presbiteri, se assentaren en son acostumat lloch y aprés, al cap de poch, lo senyor governador, fetes les degudes cortesias, se'n anà, al qual acompanyaren fins a la porta major, y aprés, dits senyors consellers se'n tornaren en dit presbiteri, y al cap de poch, ses senyories se despediren de dits senyors consellers y se'n vingueren en la present casa ab la mateixa forma que y eren anats. *Laus Deo.*

Divendres, a XXVI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo illustríssim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Cosserans, lo qual fonch rebut al cap de la escala ab la forma //21*v*// acostumada, conforme llargament està contengut en lo present dietari, en jornada de tres del corrent, y entrat dins lo misteri, tractà ab ses senyories de algunas cosas consernents lo benefici de la província y aprés fou acompanyat ab la forma acostumada.

Dissapte, a (X)XVII de agost MDCL. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich senyor Ramon de Ribas, donsell, extret en altre dels senyors visitadors del General de Cathalunya, a 13 del corrent, per lo estament militar, en lloch y per haver renunciat lo senyor Jaume Morer de Tossas, donsell, lo qual ere estat extret a 2 del corrent, lo qual, estant assentat ab sa cadira de vaqueta de moscòvia, que estave posada envés las finestras del carrer de Sant Honorat, y a sa mà dreta, lo molt reverent senyor Joseph Rovira y Boldó, canonge de la Seu de Barcelona, official. Y encontinent fonch, per Miquel Marquès, notari, en nom y com a substitut del scrivà major del General de Cathalunya, llegit ab alta veu lo capítol primer del nou redrés de les Corts 1599, y aprés de oÿt lo dit capítol, lo dit senyor visitador prestà lo sòlit y acostumat jurament en mà y poder de ses senyories, ab la forma acostumada, y aprés fonch //22*r*// per dit official publicada la sentència de excomunicació, per la qual caus(a) ere vingut, ab la forma següent.

Sentència de excomunicació: «*Nos Josephus Rovira y Boldo, cononicus ecclesiae Barcinonae, offitialis pro admodum illustri et reverendissimo domino Barcinonensis episcopo, monemus te admodum magnificum Raymundum de Ribas, domicellum, pro stamento militare personam, juxta formam capituli primi novae reformationis, extractam in visitatorem Generalis principatus Cathaloniae pro triennio proxime lapso, hic presentem, pro primo, secundo, tertio et peremptorio terminis et monitionibus, quatenus bene vos habeatis in vestro offitio seu munere visitatoris, quovis amore ac rancore postpositis, sed solum Deum et consientiam vestram intuendo. Et pro his auditis excomunicationis sententiam, quam in vos, sic contrafacientem, trina canonica monitione premissa ferimus et promulgamus in his scriptis*».

Y encontinent que dit senyor Ramon de Ribas hagué jurat y oÿda dita sentència de excomunicació, se despedí del consistori y se'n anà en companyia de dit Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major, en la estància dels senyors visitadors, los quals estaven junts, y arribat a llur presència los digué y fíu relació com los senyors deputats li havian ordenat fer relació a ses mercès, com la feia, de què, en aquell punt, dit senyor Ramon //22*v*// de Ribes, altre dels visitadors per lo estament militar, havia jurat en mà y poder de ses senyories y havia oÿda sentència de excomunicació, ab la forma acostumada, al que dits senyors visitadors respongueren, que estimaven molt a dits senyors deputats la mercè los feian, y axí, li donaren son degut lloch, y dit Marquès, se despedí de dits senyors visitadors y de tot féu relació a ses senyories.

En aquest mateix die ses senyories, per medi del magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, enviaren al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, anant vice-ordinària, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los diputats del General de Cathalunya representan a vostra senyoria com, de present, vacca una capellania en lo palau de la comtessa, de la qual són patrons dits deputats, y com lo die de ahir, en la matinada, estant mossèn Ràfols, prevere, en la sala dels reys, hont també s'i trobava lo reverent Barthomeu Clusa, prevere, fill de las baronias de Martorell, qui té habilitat de tenor, al qual dits deputats desijan provehir de dita capellania, segons lo disposat per lo fundador, no duptà dit Ràfols dir públicament al dit Clusa que, si ell li feia mala obra en rahó de dita capellania, lo feria desterrar de Cathalunya, per maleffecte al rey, nostre senyor, y a la província, y com no se sàpia que dit Clusa sie maleffecte per sò a sa magestat //23*r*// y a la pàtria, ha aparegut donar-ne rahó a vostra senyoria, per medi del síndich del General, perquè vostra senyoria en tot temps tinga notícia del mal procehir del dit Ràfols».

E aprés, tornat dit síndich, féu relació a ses se-

nyories com ell havia reportada la dita embaxada a dit senyor governador, la qual li havia donada en scrits, conforme per ses senyories li ere estat ordenat y que, rebuda y llegida aquella, li havia respost que, dits senyors deputats li havian feta molta mercè y que ses senyories fessen lo que·ls aparegués, en rahó del que en aquell se conté, y que ell restave informat del que se li deia, y que donaria en mans pròprias del doctor, micer Sagarra, la dita supplicació perquè restàs informat de dit fet, tot lo que, manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en casa del senyor virrey, qui ere arribat del acomodament de la vila de Falset, que havian pres les armes contra sa magestat y havian donada entrada a doscents y trenta //23v// castellans, los quals, tots eren fets forts dins dita vila, de tal manera que ere estat forsós a dit senyor virrey juntar un gros de exèrcit y anar-los a sitiar, y aprés de haver-los assitiats y plantadas les batarias, eren rendits, ço és, los castellans que se'n tornassen a Tarragona y los naturals rendits a mercè de senyor. Y aprés de haver entrat dit senyor virrey dins dita vila, los pardonà sens castigar a ningú, acció alabada per tots los cathalans y francessos, perquè marexian la mort. Y arribats dits senyors deputats y fetas las degudas cortesias, donaren la benvinguda y norabona a dit senyor virrey y altrament tractaren ab sa altesa de algunas cosas consernents lo benefici de la província, y aprés se despediren de sa altesa y se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que y eren anats.

Dimecres, a XXXI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Estave Torrabruna, altre dels tres corredors de coll ordinaris del General, en virtut del jurament que en lo ingrés de son offici té prestat, ha fet relació a ses senyories com ell ha encantat y subastat, per los llochs //24r// sòlits y acostumats de la present ciutat, tota aquella torra, terras y censos situada en la parròchia de Santa Maria de Sans, territori de Barcelona, la qual fonch de don Luís de Monsuar y vuy posseheix lo General de Cathalunya, en virtut de confiscació feta de tots los béns que aquell possehia en Cathalunya, com ha maleffecte a la província, per spay no sols de trenta dias, però encara per molts més temps y ha posades les tres llanternes acostumades, y havent comparegut moltes persones que han offert dita en aquella, enperò no ha comparegut ningú que haja offert major dita que mossèn Joseph Pinyana, mercader, ciutadà de Barcelona, lo qual ha offert per dita torra, terras y censos, la cantitat de 2.805 lliures y que, axí, com a més donant, li ha lliurada l'asta fiscal, ab la forma acostumada, inse(guint) l'orde tenia de ses senyories, per lo que ha dit ne feia relació a ses senyories, la qual relació an manat fos continuada en lo present dietari. En què són estats presents per testimonis Jaume Bravo, tapiner, y Antoni Balcells, notari, ciutadans de Barcelona.

Setembre MDCL.

Dijous, al primer. En aquest die, en la matinada, constituït personalment lo molt il·lustre senyor lo doctor Pau del Rosso, dagà y canonge de //24v// Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, tenint orde de tot lo consistori, en companya de Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major del dit General, en nom y com a substitut del scrivà major del dit General, y testimonis devall scrits, en la casa que lo General té en lo carrer qui va de la plassa Nova a la plassa de Santa Anna, que fonch de don Luís de Monsuar, los béns del qual té confiscats lo General com a maleffecte a la província, y allí, en una estància dels estudis de dita casa, se trobà engastat en la paret un armari, dins del qual se trobaren vuyt calaixos de fusta, plens de differents actes y scriptures, los quals calaxos foren trets de dit armari sens tocar ningun paper de aquells, y aquells, aportats per dos bastaxos en la casa de la Deputació y entrats dins lo arxiu de la present casa, hont vuy estan recòndits. En tot lo que foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Antoni Balcells, y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a II. En aquest die, en la tarda, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, ab cotxos, en casa del senyor virrey, y arribats a son palàcio y en sa[a] presència, trobaren allí los molt il·lustres senyors consellers en companyia de dit senyor virrey, y axí, estant assentats, ço és, lo(s) dits[b] //26r// senyors consellers a mà dreta de dit senyor virrey y los senyors deputats a mà esquerra, tots ab sas cadiras, estant més prop de dit senyor virrey los senyors conseller en cap y deputat ecclesiàstich, y aprés, cada hu per son grau. Y assentats ab esta forma, dit virrey féu llarga relació a ses senyories dels designes que lo enemich tenia de invadir aquesta província, y de com ell, se partia per a aposar-se a d'aquells, recomant-los molt encaridament la present ciutat y moltas altras que·s tractaren en dita conferència, que durà més de hora y mitja, y aprés se despediren de dit senyor

a. sa *interlineat.*
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1103.

virrey, anant-se'n primer dits senyors consellers y immediadament ses senyories, y se'n vingueren en la present casa ab la matexa forma que y eren anats.

Dissapte, a 3. En aquest die, ses senyories manaren continuar en lo present dietari una carta de sa magestat, la qual està assí originalment cusida, signada de lletra A.

26v Dijous, a VIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la capella del palau de la comtessa a hoir lo offici de Nostra Senyora, que·s celebrà dit die en dita capella. Y estigueren assentats ab sos banchs de vellut carmesí, ab la forma acostumada. Y vist lo offici, se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa, ab la forma acostumada.

Divendres, a VIIII. En aquest die, los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General donaren y entregaren a ses senyories, en llur consistori, un vot per ells y altres doctors aplicats fet, acerca del dupte proposat per los senyors deputats en rahó de las adealas se'ls deuen donar per lo ingrés de llurs càrrechs, lo qual vot és del tenor següent:

«Vot de assessors acerca de donar adeales en spècie. Consultan los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya y oÿdors de comptes de dit General als assessors de la present casa de la Deputació, si les adeales que se'ls acostuman de donar a ells[a] // 27r // y demés officials del General, per rahó del nou ingrés de llurs officis y càrrechs, com són gramalla, arquimesa, tinter, campaneta, scrivania, bossa de trillis y altres coses, les poden pèndrer y deuen donar-les als officials de la casa en spècie.

Jesús, Maria. En lo sobreconsultat fet per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents, vistos los llibres, axí de las deliberacions, com de comptes retuts y del regent los comptes, ab los quals consta, que las adealas se donan, axí als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, com també als demés officials en lo ingrés dels officis llurs, aquelles se donan in spècie, de las quals, lo drap servint per la gramalla, se paga al mercader o botiguer qui proveix aquell, les arquimeses al fuster, las constitucions al llibrater y los tinter(s) y polseras al courer. Y la praestació de ditas adealas se troba inconcusament observada en la present casa y notadas en los dits llibres. Per lo que y altrament, són de vot y parer poden los dits senyors deputats y oïdors de comptes pèndrer las ditas aldealas en spècie, y semblantment, deuen pagar-las en spècie als officials, y axí, assenten, salvo etcètera. *Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Serra, assessor. Lauger, consulens. Tristany, consulens. Piella, consulens. Par, assessor. Pastor, consulens. Llunes, consulens. De Viladomar, consulens*».

27v Dissapte, a X. En aquest die, vaccant lo offici de altre de les dotze trompetas del General, per ser estat condempnat a galera Joan Ratera, qui obtenia aquell, per ser estat maleffecte al rey, nostre senyor y a la província, ses senyories nomenen a Joseph Osset, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, lo[a] qual, present en lo consistori, à acceptat lo dit offici y ha promès haver-se bé y llealment en lo exercisci y servey de aquell. Y foren presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dilluns, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats en lo present dietari en jornada de tres de agost pròxim passat y del corrent any 1650, als quals, junts en consistori, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Lo consistori dels deputats del General de Cathalunya tingué avisos certs, y també de boca de sa altesa, // 28r // com lo enemich, ab exèrcit de la part de Lleyda y ab armada naval per mar, intentava invadir lo present principat de Cathalunya y destruhir y saquejar los pobles y fer altres hostilitats, com en altres occasions ha acostumat y, vuy, se té certa notícia, que és entrat y posat siti sobre la plassa de Flix, conforme nos consta per informació rebuda a instància del procurador fiscal del General, y com dits deputats desitjan la conservació dels pobles de dit Principat y naturals d'ells y alentar aquells, han juntat a <quells> vostra senyoria per a què·ls aconsellen lo que poden y deuen fer y obrar en esta matèria, majorment havent significat sa altesa, que desijaria isqués en campanya un consistorial a effecte de animar los habitants del present Principat y fer oposició al enemich, y obrar tot lo demés convenient per al major servey de sa magestat y benefici comú, no obstant que vuy se troba lo General molt exau(s)t y ab falta de diner, per occasió de no poder rèbrer los arrendaments de les bolles de Gerona, Olot y altres parts, per rahó del mal contigiós és en dites ciutat y vila y altres parts».

E aprés de haver, lo scrivà major, llegida ab alta

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1103.

a. a continuació ratllat Dissapte, a X.

veu la dita proposició en dita Trentasisena, ponderada y molt exactament censurada aquella, aconsellaren a ses senyories que se no[menàs] un consistorial encontinent per a què isque en campanya y assistesca a les parts de Cathalunya a hont convinga per alentar y animar los paisans per a què axí se veje la atenció té lo[a] molt il·lustre consistori al servey de sa magestat, benefici y conservació de la província. // 28v // Y que, feta la nominació, lo molt il·lustre consistori despatxe un correu a sa altesa donant-li avís com han feta nominació de un consistorial, lo qual estarà atent al que convindrà al major servey de sa magestat y benefici comú y que sa altesa sie servit donar notícia als senyors deputats del estat en què·s troba lo enemich. Y encontinent que fonch disgregada la dita Trentasisena, ses senyories se tornaren a juntar, y desitjant posar en execució la dita resolució, encontinent feren nominació, per lo daltdit effecte de exir en campanya, de la persona del molt il·lustre senyor Luís València, donsell, oÿdor militar, com llargament és de vèurer en lo llibre de Deliberacions sots jornada del die present, a la qual se ha relació.

29r Dilluns, a XVIIII. En aquest die, entre les quatra y sinch horas de la tarda, partí de la present ciutat lo molt il·lustre senyor Luís València, donsell, oÿdor militar, qui anave en campanya, per occasió del siti que los enemichs havian posat a la vila de Flix, lo qual partí de sa casa, anant ab la forma següent, ço és, devant y en primer lloch anaven sinch asèmilas o rebosters ab les armes del General, aprés venia un trompeta del General, ab sa cota de domàs carmesí y blanch, aprés aportave uns quants soldats de cavall, aprés venia dit senyor oÿdor, molt entonat ab sa banda de domàs carmesí en los pits, ab lo escut del General. Aportave per companys y padrins los senyors Joan de Melgar, donsell, deputat militar del General que fonch lo trienni pròxim passat del dit General, don Pedro de Planella, Narcís de Samsó y lo sargento major del batalló, Saver Soler y de Salvador, donsell, molt entonats y aprés venian molts criats y gent de servey de tots los dits senyors, aportant-se'n dit senyor oÿdor son secretari, qui era mossèn Pere Trelles, notari col·legiat, y ab esta forma, isqué de sa casa, // 29v // la qual té en la plassa de Santa Anna, y des de allí, vingué dret y passà per la present casa de la Deputació y prengué per la Llibretaria y girà per la plassa del Rey y se'n anà dret a la Seu y féu oració a santa Eulària beneyta y se'n tornà per devant sa casa y dret al portal del Àngel, per hont isqué, per occasió que la ciutat havia molts dies que no tenia ningun altre portal ubert, per ocasió del mal contigiós que y ha en la ciutat de Gerona, Déu li done bon succés y bona ventura. Amén.

a. *a continuació ratllat* enemich.

Dimecres, a XXI. En[a] aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs Pere Monclar, Sebastià de Cormelles, Francesch Roca, Christòphol Sangenís y Joseph Pinyana, mercaders, ciutedans de Barcelona, los quals, entrats dins del consistori y fetas les degudes cortesias, ses senyories feren assentar en sas cadiras, attès que tots los demuntdits estaven insiculats, part a consellers de la present ciutat y part oÿdors en la present casa, y assentats ab esta forma, donaren rahó y feren llarga relació a ses senyories del privilegi que[b] // 30r // lo sereníssim senyor duch de Mercohur, lloctinent y capità general de sa magestat los havia concedit, ab lo qual gosaven de totas les prerogatives y preheminències que los militars y ciutadans de aquest Principat y que, desijosos que ses senyories tinguessen notícia de la merçè que sa magestat los havia fet, en havian volgut donar rahó a ses senyories, com a caps de aquest Principat, per lo qual effecte, entregaren a ses senyories còpia auctèntica de dit privilegi y se oferiren a tot lo que ells, en comú y en particular, fossen bons en alguna cosa, en servey de ses senyories y del Principat, al que acudirian ab molt gran voluntat. E ses senyories respongueren que estimaven molt lo que·ls feien a saber y que, en tota occassió que se offeresca, no dexeran de fer tot alló que la obligació de llurs càrrechs los darà lloch y manaren al scrivà major continuàs en lo present dietari la còpia de dit privilegi, que està assí originalment cusida, signada de lletra A.

En aquest mateix die, en dita matinada y poch aprés que dits mercaders foren fora del consistori, vingueren en dit consistori los senyors don Pedro Soler y Sebastià de Miralles, donsell, los quals, de part del molt il·lustre bras militar, donaren y presentaren a ses senyories la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Lo bras militar ha tingut notícia que lo sereníssim senyor duch de Mercohur, lloctinent general de sa magestat, // 30v // que Déu guarde, havia concedit un privilegi, dat als 2 de agost pròxim passat, a tot lo estament de mercaders aprobats en la Llotja de Mar y matriculats en la casa de la ciutat, ab lo qual los concedeix, als qui vuy són y per temps seran mercaders matriculats y a sos fills y descendents y sdevenidors, totas las llibertats, grà-

a. En ... privilegi que *interlineat al marge dret.*
b. *a continuació* VANDOSME, Louis de. *Hoc est exemplum...* [Privilegi de ciutadania honrada concedit a l'estament dels mercaders arpobats per la Llotja de mar, matriculats a la ciutat de Barcelona], Barcelona, [s.i.], 1650, 3 folis. (ACA, Generalitat, Dietari N-55, entre els folis 29v i 30r).

cias, privilegis, favors, perrogativas, prehemi-nències, immunitats, franquesas y altres qualsevols exempcions, que los ciutadans honrrats de la ciutat de Barcelona gosan y poden gaudir y han acostumat, en virtut del privilegi del sereníssim rey don Fernando, o de altres qualcevols, com per ús, consuetut, pràctica, possessió y stil y altrament, tant en negocis civils com criminals, axí y de tal manera que gosen de totas las ditas cosas, usen y fruescan del mateix modo y forma que gosen usen y fruexen los verdaders ciutadans honrrats de Barcelona y personas del dit estament de ciutadans honrrats, com si ab special privilegi y particular concessió, a tots en general y a cada hu en particular fos concedit, acceptat que pugan obligar sas personas y béns, ab scriptura de ters o altrament, per deutes y negocis civils y mercantívols y exercisci de aquells y que, en los officis, beneficis, insiculacions y extraccions de la casa // 31*r* // de la Deputació, casa de la ciutat y Llotja de la mar y graduacions públicas y privadas, restant en sas matexas bossas y llochs que ara són, no fent-se derogació a las gràcias y privilegis a dit estament mercantívol concedidas, còpia del qual privilegi se lliura a vostra senyoria, y del thenor d'ell resaltan moltas contrafaccions a les generals constitucions, usos y costums fins ara observats, perquè expressament se contrafà a la constitució primera, títol «De accions y obligacions», que disposa que null cavaller o altre hom franc per deute no sie pres, ni pres encara, sie detingut, y a la constitució final del mateix títol, ab què se ordena «que ningun cavaller o altre persona que gaudesca de privilegi militar, per rigor de carta de comanda, scriptura de t<r>ers o de altre qualsevol scriptura e o obligació privilegiada, no puga personalment ésser pres o més en pressó ni puga renunciar mitjensant jurament a la dita constitució, annul·lant las scripturas y obligacions *ipso facto* y suspenent als notaris la auctoritat de poder rèbrer semblants cartes». Y com, ab dit privilegi, se comuniquen y concedescan a tot lo estament de mercaders matriculats las gràcias y perrogativas concedidas per lo sereníssim rey don Fernando y altres // 31*v* // sereníssims reys, ab los quals los dits ciutadans honrrats són verdaderas personas militars, y de altre part, se·ls dóna facultat de poder-se obligar en persona, ab scriptura de ters o altrament, per deutes civils y mercantívols, de aquí és que clarament se contrafà a las ditas constitucions y no depèn de considerar-se molts inconvenients y inposibilitats, com és lo estar confusos en un mateix subjecte militars y mercaders, lo fer-se militar tot un estament, tant gran y numerós, de hont an de nàxer molts exems de la hospitació dels soldats y altres serveys del rey y de la província, la perturbació també en esta ciutat en las bossas y insiculacions dels officis, que ab tant asert estaven ordenades y altres moltas, las quals són bastants per a què lo bras militar, per sa part, obre lo que deu en representar a vostra senyoria las ditas contrafaccions y danys, que al servey del rey, perrogativas del bras militar y benefici públich del present Principat se'n seguexen. Per ço, lo dit bras, per medi d'esta embaxada, supplica a vostra senyoria sie de son servey exir al reparo de ditas contrafaccions ab lo millor modo y manera que per las reals constitucions està disposat, es- // 32*r* // perant de vostra senyoria tota mercè y favor».

E ses senyories, aprés de rebuda dita embaxada, respongueren a dits senyors embaxadors que, poch abans que ses mercès fossen arribats, havian tingut notícia per medi de alguns mercaders, del privilegi que se·ls havia concedit y que estigan serts que, per llur part, no·s perdrà res y que, havent-hi contrafacció, se oposaran ab moltas veras al reparo d'ella y que no cessaran un punt en tot allò que la obligació de llur càrrech los darà lloch, y aprés, dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories ab la forma acostumada. Y encontinent ses senyories manaren antrar los magnífichs assessors y advocat fiscal del General hi·ls encomanaren y entregaren la còpia de dit privilegi y de dita embaxada, per a què vessen lo que ab dita embaxada se demanava, los quals demanaren a ses senyories fossen servits nomenar alguns advocats per a què, junts, puguessen vèurer y resòlrer si, ab dita nova concessió de privilegi, se feia ninguna contrafacció a les generals constitucions de Cathalunya. Y ses senyories encontinent feren nominació dels advocats devall scrits y següents: lo doctor micer Jherònym Pastor, lo doctor micer Narcís Mir, // 32*v* // lo doctor micer Vicens de Viladomar y lo doctor micer Francesc Vidal y Roca.

Dilluns, a XXVI. En aquest die, en la matinada, vingué nova que los enemichs castellans havian rendida la plassa de Flix. Causà esta nova molt gran dolor als cathalans bons servidors del rey, nostre senyor, per la gran pèrdua que·s considera per occasió de la dita plassa, Déu nos vulla donar passiència y valor per a recobrar-la. Amén.

En aquest mateix die, entre les deu y onse hores de la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Cosserans, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada, y entrat en lo consistori y assentat en son acostumat lloch, féu llarga relació a ses senyories de la pèrdua de dita plassa de Flix, de la qual, // 33*r* // ses senyories y tota la província restaren ab molt gran desconsuelo, com se pot dexar considerar.

Dimars, a XXVII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat per cosas consernents lo benefici y conservació de la província, en la qual conferència fonch resolt se donàs rahó a sa magestat per propri, a tota diligència, de la pèrdua de la plassa de Flix y lo estat misserable en què·s troba lo Principat, y que lo dit propri, a tota diligència, vaja a gastos comuns de las dos casas de la Deputació y ciutat.

Divendres, a XXX de setembre MDCL. //33*v*// En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories Joan Jausons, fuster del General, lo qual, mijensant jurament, féu relació a ses senyories com ell se ere conferit, de orde y manament de ses senyories, en lo magatsem que lo General té en las atarassanas de la present ciutat, dins lo qual ha trobades una quantitat de bigas, les quals ha mirades y regonegudes y aquelles diu valen, a comuna estimació, quinse reals cada una y no més. Y a dita quantitat les judica ell, testimoni, per la experiència té de fuster y esta és la veritat per lo jurament que ha prestat.

Octubre

Dissapte, al primer. En aquest die, los magnífichs assessors y advocat fiscat del General, constituïts personalment en lo consistori de ses senyories, donaren y entregaren a ses senyories un vot per ells fet, en companya de altres doctors applicats, los quals tots estan firmats al peu de aquell, que és la declaració per ells feta acerca del privilegi concedit en nom de sa magestat per lo sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, als mercaders de la present ciutat de Barcelona, lo qual vot manaren ses senyories ser buidat y continuat en lo present dietari y és del tenor següent:

«Jesús, María. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats //34*r*// y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents infrascrits, per occasió de la embaxada aportada de part del bras militar, ab la qual se diu, que ha tingut notícia que lo sereníssim senyor duch de Mercour, llochtinent general de sa magestat, que Déu guarde, havie concedit a tot lo estament dels mercaderes y approbats en la Llotja del mar y matriculats en la casa de la present ciutat de Barcelona, privilegi ab lo qual atorga als dits gosen y gosar pugan de totas las llibertats, gràcias, favors, privilegis, franquesas, preheminències y altres qualsevols exempcions que los ciutadans honrrats de Barcelona gosan, tant en virtut del privilegi del rey don Fernando y altres, com també per ús, consuetut, pràtica, possessió, styls y altrament, exceptat que pugan obligar sas personas, ab scriptura de ters o altrament, per deutes y negocis civils y marcantívols, y per quant lo dit privilegi encontra ab las generals constitucions del present Principat y assenyaladament ab la constitució primera y final del títol «De accions y obligacions», hisquen y se opposen al reparo de ditas contrafaccions ab lo millor modo y manera està disposat y ordenat per las generals constitucions, y com més llargament se diu y aposa en dita embaxada, a la qual se fa relació. Vist lo privilegi concedit y atorgat per lo sereníssim senyor lloctinent general a tot lo estament dels mercaders approbats en la //34*v*// Llotja del mar, matriculats en casa la ciutat de Barcelona, y aquell ab la deguda atenció llegit y mirat, la data del qual fou al segon del mes de agost pròxim passat del corrent any. Attès ab la constitució final del títol «De accions y obligacions» està per la Cort ordenat y disposat, que «ningun cavaller, o altre persona que gaudesca de privilegi militar, per rigor de la carta de encomanda, scriptura de ters o de altre qualsevol scriptura e obligació privilegiada no puga ésser pres o mes en presó, ni puga, en ninguna manera, encara mijensant sagrament, ésser renunciat en las tals scripturas e obligacions, tant quant tocan la presó y las ditas renunciacions, volem y ordenam *ipso facto* ésser nul·las y de ninguna efficàcia y valor, suspenent quant en assó, la auctoritat als notaris de poder rèbrer semblants cartas». Y com, ab lo dit privilegi concedit a l'estament dels mercaders del consulat de la Llotja del mar, matriculats en la casa la ciutat de Barcelona, sien concedidas, donadas y comunicadas a totas las libertats, gràcias, privilegis, favors, prerogativas, preheminències, immunitats, franquesas y totas y qualsevols exempcions que los ciutadans honrrats de Barcelona gosan y poden g(os)ar y han acostumat fruir y gosar, //35*r*// per rahó dels privilegis als dits ciutadans honrrats concedits per lo sereníssim rey don Fernando y altres, com també per ús, consuetut, pràtica, possessió, styl o altrament, tant en los negocis criminals com també en los civils, axí que, *a cetero* gosen y usen de las ditas llibertats y gràcias, de la mateixa manera usan y gosan los verdaders ciutadans honrrats de Barcelona y las personas de dit estament, com si ab particular privilegi y special concessió, a tots en general y a cada un en particular, fos concedit, com ab lo present plenament los concedeix, exceptat que los dits mercaders poden obligar sas personas y béns per deutes y negocis civils y mercantívols, y com en forsa del dit privilegi, los mercaders approbats en la Llotja y matriculats en la casa de la ciutat, gosen dels

privilegis militars gaudescan los ciutadans honrrats de Barcelona, y ab la dita constitució final està prohibit que los militars y los qui gaudexan de privilegi militar no podan obligar sas personas ab scriptura de ters, ni poden ésser pressos per deutes civils ni, ab jurament, podan renunciar a la dita qualitat y prerrogativa y la naturalesa de la lley, prohibitiva, obra que las parts no podan renunciar a aquella per induir necessitat precissa. Per lo dit y altrament, són de vot y parer que, ab lo dit privilegi concedit // 35*v* // a l'estament de dits mercaders se ha contrafet a la constitució final del títol «De accions y obligacions» y a altres a aquella applicables, y per sò, los dits senyors deputats y oïdors de comptes se deuen opposar y exir al reparo de dita contrafacció, segons per las constitucions, capítols de Cort y pactes jurats per sa magestat en la entrega de la present província se troba ordenat y disposat. Salvat sempre etcètera. *Serra, assessor. Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Pastor, consulens. Par, assessor. De Viladomar, consulens. Mir, consulens. Vidal y Roca*».

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Joseph de Ardena, compte de Illa, lo qual fonch rebut sens ninguna serimònia, y entrat en lo consistori, donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich una carta de crehensa del senyor virrey, y aprés de rebuda per lo senyor deputat ecclesiàstich dita carta, la qual està assí originalment cusida, signada de lletra A, y llargament explicà de paraula tot lo que sa altesa li havia encomanat. Ses senyories respongueren que ells juntaven les persones de la Trentasisena, als quals donarian rahó de tot lo refferit y que, tingut llur parer y consell, procurarian[a] // 36*r* // ab totas veras posar en execució tot lo que aquells aconsellarian, y aprés, dit senyor compte se despedí de ses senyories, precehint les degudes cortesies.

Diumenge, a II de octubre MDCL. En aquest die ses senyories, en la tarda, juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuades en lo present dietari, en jornada de 3 de agost 1650, als quals, junts en consistori, fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Dissapte a la tarda, lo primer del corrent, arribà en nostre consistori lo molt il·lustre senyor don Joseph d'Ardena, comte de Illa, lo qual nos donà una carta de sa altesa, scrita en Martorell a 30 del passat, que·s llegirà a vostra senyoria, ab la qual nos scriu que, per lo bé y socorro de la província, li ha aparegut enviar a dit senyor comte de Illa en la cort de sa magestat, significant ésser absolutament necessari contentar en alguna manera los comuns y la armada, treballant sa altesa de son costat tot lo que pot, y que serie fer-ne un notable servey a sa magestat, que Déu guarde, y a la província y que·l obligariem, en donar crèdit a dit senyor comte en tot lo que, de // 36*v* // paraula, explicaria de part de sa altesa acerca de aquest negoci, lo qual, de paraula nos digué y referí lo quant convenia en la present occasió contentar los paysans, per lo qual fet tenian orde de sa altesa de supplicar a la molt il·lustre ciutat de Barcelona fos servida emprestar sinquanta mília lliures a sa magestat y que, desitjant sa altesa que lo batalló estiga fornit de soldats y assistit de diner necessari, li havia ordenat nos demanàs que féssem un esfors en nom del General en augmentar-lo, al menys ab número de 300 soldats, repartint aquells ab los regiments que·n tenian més necessitat, y com lo General se tròpia vuy ab tant excessius gastos, en particular per la present visita, embaxador a la cort y lo senyor oÿdor militar en campanya. Per ço, havent entès que lo savi Consell de Cent haja deliberat que·s fes dit empréstich, proposam a vostra senyoria sie servit aconsellar-nos lo que, per nostra part podem y devem fer en rahó del referit y demanat per part de sa altesa y attès, per dit effecte, quant se delibere se han de offerir nous gastos al General, si aparexerà també a vostra senyoria se ordene al senyor oÿdor militar quitar-ne, perquè cesse lo gasto que fa».

Resolució. E aprés de haver lo scrivà major llegida ab alta veu la dita proposició y carta de sa altesa, y considerat y molt exactament ponderat lo en aquella deduhit y representat[a] // 37*r* // y batuda molt exactament la matèria, resolgueren y aconsellaren a ses senyories dels senyors deputats que fassen los tres-cents soldats que demana sa altesa, ab la major diligència que poran, nomenant personas per la disposició de dita lleva, a arbitre de sa senyoria dels senyors deputats, y en quant a la tornada del senyor oÿdor militar, aconsellaren a ses senyories fossen servits scríurer a sa altesa del senyor virrey sobre la tornada, y tinguda la resposta de sa altesa, los senyors deputats, leshoras, poran deliberar en rahó de dita tornada lo que·ls aparexarà a ses senyories.

Dilluns, a III de octubre MDCL. En aquest die, ses senyories, en execució de la resolució presa en la Trentasisena, tinguda a 2 del corrent, ses senyories manaren enarborar banderas en la present casa, la qual fou enarborada en lo balcó

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1104.

a. a continuació carta i traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1105.

que mira a Sant Jaume, a so de atambors, per a fer la lleva dels tres-cents hòmens, que lo General ha delliberats fer per a remuntar los tèrcios del batalló.

37v Dijous, a VI. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis de la província, y estant junts en consistori los dos consistoris, vingué en dita conferència lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Merca, bisbe de Coserans, y donà rahó als dos consistoris de la pèrdua de la plassa de Flix, que fonch de tanta aflixió per los cathalans, y aprés de haver feta llarga relació a ses senyories, se despedí dels dos consistoris y fonch acompanyat ab la forma acostumada, y aprés, se'n anaren los senyors consellers com és de costum.

38r Dimars, a XI de octubre MDCL. En aquest die, Steve Torrabruna, corredor públich y jurat y altre dels tres corredors ordinaris del dit General, en virtut del jurament, que en lo ingrés de son offici prestà, ha fet reació a ses senyories en llur consistori, com ell, de orde y manament de ses senyories, havia encantat y subhastat per los llochs sòlits y acostumats de la present ciutat, no sols per spay de trenta dies, com és de costum, però encara per molt més temps, tot aquell delme o quinta part de delme de tot gènero de grans o altres coses que acostuma fer y pagar quiscun any, del que·s cull en la heretat y terres de Francesc Cavaller, pagès de la parròchia de Santa Eulària de Provensana, alias del Hospitalet, bisbat de Barcelona, segons que llargament està designat en la tabba que estava insertada en lo cos del acte de la venda, les quals coses acostumava rèbrer don Luís de Monsuar y posseheix vuy lo General, com a tenint confiscats los béns de aquell per malaffecte a la província, y no obstant que han compareguts molts compradors, emperò ningú ha offert donar major dita per les ditas cosas que mossèn Rafel Antich, donsell, que ha offert vuyt-centas y sinquanta lliures y que, axí, com a més donant y offerint en dit encant públich, li ha lliurada la hasta fiscal de les demuntdites // 38v // coses, y per dit effecte, li ha entregada la tabba en ces mans pròpries, dient que aqueixa ere la relació que feya a ses senyories, en què són estats presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona. Y de la mateixa manera, féu altra relació a ses senyories, com ell havia, de orde y manament de ses senyories, encantat y subhastat per los llochs acostumats de dita present ciutat tota aquella torra, heretat y terres que lo General té en la parròchia de Santa Creu del Orde, bisbat de Barcelona, lo qual, abans ere de don Luís de Monsuar, y vuy posseheix lo General de Cathalunya, en virtut de confiscació feta dels béns de aquell, com a maleffecte a la província y que, havent compareguts moltas personas, que han offert dita en aquella, emperò ningú ha offert major dita que Francesc Mallol, pagès de dita parròchia de Santa Creu del Orde, lo qual ha offert donar mil y sinch-centas lliuras y que, axí, com a més donant y offerint, de orde y manament de ses senyories, li ha lliurada la hasta fiscal en dit encant públich, y per dit effecte, li ha entregada la tabba en ses mans (prò)pries, perquè no pogués ignorar los pactes y condicions ab què ses senyories li venian dita proprietat, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari. En què foren presents per testimonis Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutedans de Barcelona.

39r Dissapte, a XV. En aquest die, havent ses senyories remirada la Trentasisena que tenian nomenada, los noms de las personas de la qual estan continuats en lo present dietari, sots jornada de tres de agost pròxim passat, y com han trobat que lo noble don Bernat Terrer, per ser home de molta edat y viu ab sos axaques, de tal manera que, per les rahons dites, may ve en dita Trentasisena, y desyjant ses senyories complir aquella y que totes les persones acuden quant són considerades, nomenen en lloch de dit don Bernat Terrer al // 39v // magnífich Rafel Cerdà, donsell, en Barcelona populat. Rafel Cerdà.

Diumenge, a XVI. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori una carta de sa magestat, Déu lo guarde, la qual ses senyories manaren traduhir, y traduhida de francès a cathalà, manaren ser continuada en lo present dietari, segons que és assí originalment cusida, signada de lletra A[a].

40r Dissapte, a XXII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich micer Hieroni Thalavera, ciutedà honrrat de Barcelona, altre de les nou persones nomenades per part del molt il·lustre bras militar, per a solicitar la contrafacció se ha fet ab la nova concessió, feta al estament mercantívol de la present ciutat, lo qual entrat dins, donà y entre-

a. a continuació carta i traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1105. - a continuació: BOSSER, [Gabriel Antoni]. *Noble justificació del bras militar de Cathalunya*, Barcelona, Antoni Lacavalleria, 1650, 8 folis. (ACA, Generalitat, Dietari N-55, entre els folis 39v i 40r) i: TRISTANY, [Aleix]. *Discurs de las contrafaccions naxen del privilegi novament al estament dels mercaders matriculats de Barcelona concedit; y perjudicis al bras militar de Cathalunya*, Barcelona, Antoni Lacavalleria, 1650, 12 folis. (ACA, Generalitat, Dietari N-55, entre els folis 39v i 40r). Biblioteca de Catalunya, Fullets Bonsoms 7808.

gà a ses senyories dos memorials en dret fets per part del dit molt il·lustre bras militar acerca de la dita concessió, supplicant a ses senyories fossen servits manar-los originalment cusir en lo dietari de la present casa perquè en tot temps conste de la justícia y diligències fetas per part de dit bras. E ses senyories respongueren que, de molt bona gana los manarian continuar en dit dietari, com de fet, encontinent, los manaren originalment cusir en lo present dietari, signats de letras A, B.

En aquest mateix die, ses senyories, en la matinada, reberen en llur consistori una embaxada, de paraula, de part del molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, ab la qual donaren notícia com lo molt il·lustre Capítol havia deliberat fer una professó de gràcias lo die de demà, //40*v*// com la de Corpus, hont se aportarà lo cos de la gloriosa verge santa Madrona, fent-li gràcias de la mercè nos ha feta en donar-nos aigua per a poder sembrar, que tant temps havia que no havia plugut y no·s podia sembrar, y que lo dit molt il·lustre Capítol convidava a ses senyories fossen servits anar en dita professó, que ú estimaria de ses senyories. E ses senyories respongueren que de molt bona gana, per ser cosa tant bona y santa y tant comuna y universal a tots, acudiran al que se'ls supplicave ab molta voluntat.

Diumenge, a XXIII. En aquest die, entre las duas y tres horas de la tarda, ses senyories partiren de la present casa, ab los porters y massas devant, molt entonats ab sa funda de domàs carmesí en los pits, ab lo escut del General en lo mitg, acompanyats dels officials de la present casa, anant dret a la Seu, y arribats alt en lo presbiteri, feren oració, y feta oració, se alsaren y asaludaren al molt il·lustre senyor governador y senyors consellers, qui ja se trovaben en dit presbiteri, que estaven assentats a la part del evangeli, y ses senyories se sentaren a l'altra part, de la epístola, ab la forma acostumada, y al cap de una estona se comensà a fer la professó, en la qual anaren ses senyories ab la forma següent, ço és, //41*r*// que las varas del tàlem aportaren sinch dels senyors consellers, per trobar-se hu d'ells desganat y lo senyor governador aportave l'altra vara, aprés venian los qui aportaven lo gramial, y aprés del gramial, venian los verguers de ses senyories, ab las massas al muscle, y aprés venien ses senyories, tots quatre de filera, que donaven fi a la professó, ab ses bandas de domàs carmisí en los pits, ab lo scut del General y ab ses entorxas en les mans, y ab esta forma, se féu dita professó, y tornats a la Seu, ses senyories se'n tornaven en la present casa ab la matexa forma que·y eren anats. Faltaven los senyors deputat real per estar desganat y lo senyor oÿdor militar, que·s troba en campanya.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die, entre les quatre y sinch horas de la tarda, entrà en la present ciutat lo magnífich senyor Narcís Ramon March, donsell, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona en la cort //41*v*// de sa magestat, lo qual tornave de fer la embaxada per part dels dos consistoris, qui ere partit a 22 de agost pròxim passat, com consta en el present dietari.

Dimars, a XXV. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich Ramon March, donsell, en Barcelona domiciliat, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona en la cort de sa magestat, lo qual ere tornat de la embaxada y entrat en la present ciutat lo die de ahir, acompanyat de alguns cavallers y de alguns officials de la present casa, y entrat en consistori, féu llarga relació de tot lo que li havia succehit y passat en rahó de dita embaxada, la carta que sa magestat ere estat servit donar-li del que ell havia obrat, en rahó de sa embaxada, una còpia de la embaxada que havia donada per part dels dos consistoris a dita sa magestat, al marge de la qual sa magestat havia posat son real decret del que se li demanava ab dita embaxada, en cada cosa de par si, la qual carta y embaxada, ab los decrets al marge de aquella fets per sa magestat, ses senyories ho manaren originalment cusir en lo present[a] //45*r*// dietari, segons que estan assí originalment cusits, sig(n)ats de lletras A, B.

En lo mateix die, en la matinada, ses senyories partiren de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per negocis de la província, en la qual asistí lo dit senyor embaxador, Narcís Ramon March, al qual dits dos consistoris feren moltas gràcias del bé que havia obrat en benefici de la província.

Dijous, a XXVII. En aquest die Antoni Nin, procurador fiscal del General, entrat en lo consistori de ses senyories, féu relació a ses senyories com, en los tres mesos pròxim passats que finian lo die present, no·y havia agut ningun sobrecehiment de justícia fet per los magnífichs assessors del General y que supplicava a ses senyories fossen servits manar continuar dita relació en lo dietari de la //45*v*// present casa per descàrrech de llur son offici y per obehir a la sentència de visita feta en la visita pròxim passada, lo que ses senyories manaren encontinent al scrivà major, qui present ere, ho continuàs en lo present dietari.

a. a continuació carta i traducció, memorial, resposta al mateix i traducció d'aquesta, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1106

Noembre MDCL.

Dimecres, a II de noembre MDCL. En aquest die, cerca de mitgdie, entrà en la present //46r// ciutat lo sereníssim senyor duch de Merchour, lloctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, qui venia de les parts de Monblanch y altres de la frontera.

En aquest mateix die, en la tarda, vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, governador de Cathalunya, lo qual fonch rebut al cap de la escala de la present casa per los senyors oÿdors ecclesiàstich y real, ab los porters y massas devant, y ab esta forma se'n entraren en consistori, lo qual senyor governador estigué assentat en lo mitg del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y assentat ab esta forma, tractà ab ses senyories de algunas cosas consernents lo benefici y conservació del present Principat, y aprés de haver batuda llargament la matèria, se despedí de ses senyories y fonch acompanyat per dits senyors oÿdors fins al cap de dita escala, ab la matexa forma que ere estat rebut.

46v Dissapte, a V de noembre MDCL. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo doctor en medicina Lluch Cabrera, lo qual, migensant jurament en mà y poder de ses senyories, féu relació a ses senyories com mossèn Melcior Pagès, mercader, obtenint lo offici de ajudant del regent los comptes, està detingut de puagre en los peus, que no·s pot mòurer de un lloch, de tal manera que no li és possible poder acudir a servir dit son offici de ninguna manera, la qual relació ha dit feie per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual ses senyories manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, en dita matinada, estant ses senyories en llur consistori, reberen de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors don Aleix de Semmanat y Francisco Vila, una embaxada o racaudo de paraula que, en substància ere del tenor següent: Dient que los mol il·lustres senyors consellers los havian ordenat representasen a ses senyories lo servey de mil hòmens que la ciutat havia deliberat se fessen a tota pressa per al socorro de Tortosa //47r// y que, per quant la ciutat estava tant exacta, havia deliberat que, per a poder suportar lo gasto de dits mil hòmens, se suplicàs a tots los comuns y particulars de dita ciutat fossen servits afavorir y ajudar, cada hu ab lo que porà y que, per ço, suplicaven a ses senyories fossen servits afavorir en esta occasió perquè a exemple llur, los demés allargassen les mans en aquesta occasió que tant importa al servey del rey, nostre senyor, y benefici comú de la província y conservació dels naturals d'ella, lo que rebran dits senyors consellers a singular favor de ses senyories. E aprés de haver oÿda dita embaxada, ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que ells ho tractarian y tornarien resposta a dits senyors consellers.

En aquest mateix die, en la tarde, ses senyories enviaren al sereníssim senyor duch de Merchour, lloctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi dels senyors fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, don Aleix de Semmanat y Joseph Ximenis, ciutadà, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Per embaxada feta de part del bras militar //47v// lo die de 24 de setembre proppassat als deputats del General de Cathalunya y altrament han tingut notícia, dits deputats, com vostra altesa havia concedit un privilegi, dat als 2 de agost pròxim passat, a tot lo estament de mercaders approbats a la Llotja del mar y matriculats en la casa de la ciutat, ab la qual los concedeix, als qui vuy són y per temps seran y a sos fills y descendents, totas las llibertats, gràcias, privilegis, favors, prerogativas, preheminències, immunitats, franquesas y altres qualsevols exempcions, que los ciutedans honrrats de Barcelona gosan y podan gaudir y han acostumat, tant en virtut del privilegi del sereníssim rey don Fernando o de altres qualsevols, com per ús, consuetut, pràctica, possessió y stil y altrament, tant en negocis civils com criminals, axí y de tal manera que gosen de totas las ditas cosas del mateix modo y forma que gosan los verdaders ciutadans de Barcelona, com si a tots en general y a cada u en particular los fos concedit, exceptat que pugan obligar sas personas y béns ab scriptura de ters o altrament, per deutes y negocis civils y mercantívols //48r// y exercisci de aquells. Y com, sereníssim senyor, lo dit privilegi contrafà directament a las generals constitucions de Cathalunya, usos, costums observats, y en particular, contrafà a la constitució primera, títol «De accions y obligacions», la qual disposa, que ningun cavaller o altre home franc, per deute no sie pres, ni pres encara sie detingut y a la constitució final del mateix títol, ab la qual se ordena «que ningun cavaller o altre persona que gaudesca de privilegi militar, per rigor de carta de comanda, scriptura de ters o de altra qualsevol scriptura e o obligació privilegiada, no puga personalment ésser pres o mes en presó, no puga renunciar mijensant jurament a la dita constitució, anul·lant las tals scripturas y obligacions *ipso facto* y suspenent als notaris la auctoritat de poder rèbrer semblants cartes», y com ab dit privilegi se comuniquen y concedes-

can a tot lo estament dels mercaders matriculats las gràcias y prerogatives concedidas per lo sereníssim rey don Fernando y altres sereníssims reys als ciutedans honrrats de Barcelona, ab los quals privilegis, dits ciutedans honrrats són verdaders militars(s), y de altra part, se dóna facultat a dits //48*v*// mercaders de poder-se obligar en persona per deutes civils y mercantívols, de aont resulta clara contrafacció a ditas constitucions. Per ço, desitjant los deputats del General de Cathalunya cumplir a las obligacions de llurs officis, supplican a vostra altesa sie de son servey manar revocar, cassar y anul·lar dit privilegi, lo que rebran a singular favor y merçè».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors refferiren a ses senyories, en llur consistori, com ells havian reportada la daltdita embaxada a dit senyor virrey, per lo qual effecte eren anats en son palàcio, acompanyats dels porters y massas devant y dels officials de la present casa, y havian explicat de paraula a dit senyor virrey lo contengut ab dita embaxada, y aprés, le·y havian donada en scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat y que, rebuda aquella, los havia respost, que ell havia comès lo fet de dit privilegi al senyor regent Fontanella, per a què ves quin expedient se podia pèndrer en què, ab ell, no·s fes contrafacció alguna a les generals constitucions y que son desig no ere pas fer contrafacció. E ses senyories, respongueren //49*r*// que estimaven molt a dits senyors embaxadors la mercè los havian feta y manaren al scrivà major continuàs la dita resposta al peu de dita embaxada.

Dilluns, a VII de noembre MDCL. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor bescompte Fontanella, regent la Real Cancellaria en aquest Principat per sa magestat, al qual no·s féu ninguna serimònia per rahó de recebiment, per no estar en ús fer-li recibiment algú, acompanyat de alguns cavallers, lo qual, entrat en consistori, se asentà ab sa cadira, que estave junt a las cadiras del consistori, de la part de Sant Onorat, y aprés de haver feta la deguda cortesia, donà rahó a ses senyories com la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, lo enviave a sercar per negocis tocants a la pau general, y que li havia aparegut tenia obligació donar-ne rahó a ses senyories, com la donave, per si acàs se oferia alguna cosa en servey del consistori y de la província, no duptassen en emplear-lo, que ell ab totas veres se offeria a diligenciar y obrar tot allò que fos en benefici de ses senyories y del Principat. //49*v*// Al que ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, ha(n) respost que li estimaven la bona voluntat y que, quant se oferís occasió no dexarian de supplicar-lo los fes merçè en tot allò que lo consistori li scriurà y que, presuposat que sa magestat lo enviava a sercar per lo negoci de les paus generals, no dexerian de encomanar-li una còpia de les cartes que lo rey cathòlich y son privat, lo compte duch, lo any 1640 scrivian al compte de Santa Coloma, son llochtinent en aquest Principat, juntament ab una informació al peu de aquelles rebuda, que·s la verificació de ditas firmas, bona y auctenticada, ab lo sagell del General sagellada, per a què allí puga fumentar la justícia que ha tingut lo Principat de posar-se baix la obediència de nostre rey christianíssim, al que dit senyor regent respongué que de molt bona gana la pendria, y manaren en fos feta nota en lo present dietari.

Dimars, a VIII de noembre MDCL. En aquest die, en la matinada, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present //50*r*// casa, ab cotxos, y anaren a visitar les fonts del General, hont estigueren la major part del die, per a vèurer si necessitaven de adops, com tenen obligació, per rahó de llurs càrrechs, de anar-hi una volta cada any.

En aquest die, ses senyories, entre les vuyt y nou horas de la nit, manaren a Miquel Marquès, notari, scrivent de la scrivania major, se conferís en casa del senyor regent Fontanella, y de part del consistori, li entregàs la còpia auctèntica, que ses senyories havian manat fer de les cartas, que lo rey cathòlich y compte duch, son privat, en lo any 1640 escrigueren al compte de Santa Coloma, llochtinent de dit rey cathòlich en aquest Principat, juntament ab la informació al peu de aquellas rebuda, ab què consta de la verificació de ditas lletras, y una carta per a sa magestat y altra per lo sereníssim senyor duch de Orleans y eminentíssim senyor cardenal Massarín, attès que dit senyor regent Fontanella se partia demà, de gran matí, per a la cort de sa magestat christianíssima, qui lo havia enviat a sercar, segons se deia, per occassió del tractat de les paus generals, lo qual, al cap de una hora, féu relació a ses senyories com ell<a> havia executat lo orde que ses senyories li havian donat y que havia entregat //50*v*// en mans pròprias de dit senyor regent Fontanella tots los demuntdits papers, trobat en la sala de sa casa, lo qual havia respost que estimava molt a ses senyories lo bon cuidado havian tingut.

51*r* Dijous, a XVII. En aquest die, estant ses senyories en llur consistori, de part del molt il·lustre capítol de la Seu de Barcelona, reberen un recaudo de paraula que, en substància contenia lo següent: Com lo molt il·lustre Capítol demà, que contarem als 18 del corrent, feia sabidors a ses senyories com se tindrà patent en la Seu lo

Sanctíssim Sacrament per pregàries, y que convidaven a ses senyories al offici, supplican-los fossen servits acudir, que dit molt il·lustre Capítol ho rebrà de mà de sa senyoria a singular favor y merçè e, ses senyories, respongueren que estimaven a dit molt il·lustre Capítol la merçè los feia y que ab molta voluntat acudirian.

Divendres, a XVIII. En aquest die, entre les nou y deu horas de la matinada, ses senyories partiren consistorialment de la present casa, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la Seu de Barcelona, y arribats alt en lo presbiteri feren oració, y feta oració, assaludaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals eren en dit presbiteri y estaven assentats en son acostumat lloch, ço és, a la part del evangeli, y ses senyories se assentaren a la part de la[a] // 51v // epístola, y al cap de poch, se comensà lo offici y estigué patent lo Sanctíssim Sacrament del altar, que beneÿt y lloat sie per a sempre, hont se pregà a Déu, ab moltas veras, fos servit dona[r] bon sucés a nostras armas en lo socórrer la ciuta[t] de Tortosa, y acabat lo offici, ses senyories se despediren de dits senyors consellers y se'n vingueren en la present casa ab la mateixa forma que·y eren anats[b].

52r Dimars a XXII de noembre MDCL. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Rafel Cerdà, donsell, y de Joseph Ximenes y de Monrodon, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat la embaxada del thenor següent:

«Molt il·lustres senyors. A Francisco Móra, deffenador del General de Cathalunya, en virtut de sentència feta per los magnífichs assessors del dit General, se li deuen dels diners procehits de la nova manlleuta de les tres-centas mília lliures, que lo General, ab fermansa de la present ciutat, en lo any 1640 manllevà per subvenció de la guerra, certa quantitat, y havent dit Móra feta continuar en lo llibre del magnífich clavari de la dita ciutat la cauthela en son favor despadida y aquella continuada en dit llibre y firmada aquella per dit clavari, ab la forma acostumada, y aportàs dit llibre als officials de la taula de vostra senyoria, y havent solicitat per molts dies contínuos li assentassen dita partida, han recusat y recusan assentar aquella, fent alsaprem y dient, que no volen assentar partida alguna *etiam* que estigue ab la deguda forma despadida, que primer no se'ls declare la causa que ells aportan contra lo procurador del General, pretenent remuneració dels treballs que ells prenen per rahó de dita nova manlleuta. Assò és en[a] // 52v // molt gran descrèdit, no sols de la present ciutat però encara del General, majorment publicant com publican que ells són los senyors absoluts en rahó de dita taula, sobrant com sobre, molt gran cantitat de diner del procehit dels drets de dita nova manlleuta. Y ara novament, dits officials donen per perdut lo llibre del Pagament dels censals de dita manlleuta, havent-lo-y aportat un dels verguers del General per pagar als censalistas, tot per a major descrèdit de la dita ciutat y General, ab motiu que, ab esta vexació y violència, faran declarar dita causa. À aparegut a dits deputats donar-ne rahó a vostra senyoria y suplicar-lo sia servit manar a dits officials assenten la partida a dit deffenedor, y altrament, traguen lo llibre tenen ocult, perquè los qui reban censals sian satisfets de les pencions, y manar castigar los tals officials que usan de fet, sens llicència de vostra senyoria; lo que dits deputats esperan de la mà de vostra senyoria».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors refferiren a ses senyories, en llur consistori, com ells havian reportada la daltdita embaxada a dits molt il·lustres senyors concellers, la qual havian explicat de paraula, y aprés, donada en scrits, si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat y que, dits senyors consellers los havian respost que ells ho mirarian y procurarian, //53r // ab totas veras, vèurer en què consistia la difficultat.

Dimecres, a XXIII de noembre MDCL. En aquest die, constituït personalment lo magnífich Joan Carreres, donsell, racional del dit General, ha fet relació a ses senyories com mossèn Hieròn im Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent ha contat y pagat la tersa de abril, maig y juny 1650, General y guerra, acceptat los llibres y diners de Tortosa y tota la col·lecta que, per rahó del contagi y guerras no se són poguts col·lectar, Balaguer y tota la collecta, Lleyda y sa col·lecta, Tarragona y sa collecta, Vilaller, lo Pont de Suert y Viella, en la vall de Aran, per rahó de la guerra, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Dissapte, a XXVI. En aquest die lo doctor en medicina Lluch Cabessa, present en lo consistori de ses senyories ha fet relació, mitjansant jurament en mà y poder de ses senyories, com lo magnífich micer Pere Antoni //53v // Serra, altre dels magnífichs assessors del dit General, està desganat en lo llit ab febra contínua, per occassió de la qual desgana no li és possible poder acudir a la obligació de son offici, la qual re-

a. a continuació repetit evangeli ... de la.
b. a continuació set línies ratllades.

a. a continuació repetit en.

lació ha dit feia per haver-lo visitat y visitar-lo de present, y ses senyories, manaren fos continuada en lo present dietari ab la forma acostumada.

En aquest die ses senyories foren convidats consistorialment per anar en lo studi nou per asistir a unas conclusions dedicades al consistori, y havent ses senyories mirats molts exemplars, no se'n ha trobat ningú que may lo consistori sie anat en lo studi, y axí, resolgué dit consistori que, per quant no se havia trobat exemplar ningú y estar occupats en altres negocis de la província, que lo consistori no anàs en ditas conclusions, com en effecte no·y anà.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories enviaren a mossèn Sebastià Costa, scrivà major del dit General, a monsiur lo *intendant* de sa magestat, qui·s trobave en la //54*r*// present ciutat, lo qual trobà en lo palau del senyor bisbe de Barcelona en companya del molt il·lustre senyor bisbe de Orange, qui habita en dit palau, y de part del consistori li referís lo sentiment tant gran havia tingut del que havia succehit per la presa dels quatre vaxells que aportaven les monisions per a socórrer Tortosa y que, axí, lo consistori se offeria que, si en alguna cosa eran bons en servey de sa magestat y de la província, estimarian los empleàs, que·u ferien ab molta voluntat. Al que dit senyor *intendant* respongué que estimave sumament la voluntat ab què sas senyories desijave(n) lo servey de sa magestat y del Principat, y que de tot en donaria rahó a sa magestat, perquè en tota occasió los tingués en memòria y conegués la bona voluntat.

Dimecres, a XXX. Festa de sant Andreu. En aquest die se féu extracció de consellers de la present ciutat ab la forma acostumada y foren extrets los següents:

Conseller en cap, lo doctor micer Jacinto Fàbregues, ciutadà honrrat de Barcelona.

Conseller 2, lo doctor en medicina Francesch Matheu, ciutadà honrrat de Barcelona.

54*v* Conseller 3, mossèn Joan Carreres, donsell.

Conseller 4, Joseph Rubió, mercader.

Conseller 5, Joseph Païssa, notari real col·legiat.

Conseller 6, Miquel Llargués, argenter.

Obrers:

Lo doctor Joan Batista Monfar y Sorts, ciutadà.

Rafel Riera, candaler de cera.

Dissapte, a III. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrrat de Barcelona, lo qual, de part del senyor Joan Carreres, donsell, obtenint lo offici de racional del General y present casa, vuy conseller en orde tercer de la present ciutat, referí a ses senyories com, dit //55*r*// senyor conseller ters, li havia supplicat reportàs ases senyories un recaudo contenint y fent-los (s)aber com Nostre Senyor ere estat servit, lo die de 30 del passat, donar-li la sort de conseller ters de la present ciutat, del que ses senyories ja tenian notícia y que, per occasió de las moltas occupacions que té dit càrrech, no li ere possible poder acudir a servir dit son offici de racional y que ell nomenave per a servir aquell a Ugo de Santjoan, donsell, supplicant a ses senyories fosen servits admètrer-li dita nominació ab la forma acostumada, que ell, dit Urrea, en nom de dit senyor conseller ho rebria a singular favor y mercè de ses senyories. E ses senyories respongueren, que estimaven a dit senyor conseller la merçè los feia y que ells no dexarian de continuar lo que sempre s'és acostumat y que·ls estava molt bé la nominació de la persona de dit Ugo de Santjoan, per ser persona en qui concorren les qualitats necessàries per a servir dit càrrech de racional, de tot lo que, dit Urrea, féu gràcias a ses senyories, dels quals se despedí encontinent.

Diumenge, a IIII. En aquest die, en la tarda, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren ab ses senyories, per negocis consernents lo benefici de la província.

En aquest mateix die vingué nova com la ciutat de //55*v*// Tortosa estava rendida per los enemichs castella(n)s. Esta desditxada nova causà lo desconsuelo que·s dexa considerar als cathalans. Déu se vulla tenir per servit de tantas desditxas[a], que han succehit als cathalans en aquest any sanct de 1650.

Dilluns, a V. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers de la present (ciutat) per negocis consernents lo benefici de la província.

Dimars, a VI. En aquest die, en la matinada, ses

a. a continuació ratllat per als pobres cathalans.

[*1650*]

senyories reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Joan Castelló, donsell, y Hierònym Talavera, ciutadà honrrat de Barcelona, la embaxada de paraula del tenor següent[a]: Dient que los molt il·lustres senyors consellers los havian ordenat reportassen a ses senyories la resolució presa en lo savi Consell de Cent, tingut lo die de aïr, la qual explicaren primer de paraula, y aprés, donaren en scrits en mà de ses senyories, y aquella llegida, manaren fos continuada en lo present dietari y és del tenor següent:

56*r* «Deliberació del savi Consell de Cent. *Die quinta dezembris* MDCL. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació següent: Que los senyors consellers continuen la conferència ab los molt il·lustres senyors deputats, anyadint vuyt persones per part de la present ciutat, ab igual número de staments, fent y firmant-los sindicat, en la forma acostumada, y que supliquen als dits molt<s> il·lustres senyors deputats que, igualment, sien servits anomenar altres vuyt persones, les quals, ab los molt il·lustres y molt reverent senyor canceller y senyors doctors del Real Consell, que aparexerà a sa senyoria del senyor canseller y Real Concell, tracten lo que promtament se deu scríurer a sa magestat, que Déu guarde, així en rahó del stat de la província, com de tot lo convenient en dit effecte, y presa dita resolució, promptament sie scrit[b] a sa magestat, senyor cardenal Mazarín, duch de Orleans, senyor de la Motta, musur Le Tiller y demés senyors convindrà, enviant per lo correu que·s costum despatxar-se en la cort, per a fer enténdrer a sa magestat la extracció dels nous concellers, remetent los despatgs al senyor vescompte y regent Fontanella, y en sa absència, a la gent de la ciutat, per a què done a sa magestat y demés senyors los despatgs que se enviaran, y que los senyors concellers y senyors deputats, // 56*v* // senyor canceller y demés senyors doctors del Real Concell y demés persones de les dos casas, vagan continuant las conferències, tractant tot allò que aparexarà ésser convenient per a subsistir a la defensa de Cathalunya y d'esta ciutat per tots los medis que a ells aparexarà ésser possibles y convenients, reportant al present Concell la resolució pendran en est últim cap, per a què se puga pèndrer la resolució que aparexerà més convenir, y que los dits molt il·lustres senyors deputats, concellers y demés persones, per sa senyoria anomenadores, tracten y conferescan ab dit senyor conceller y doctors del Real Concell, lo que a ells los aparexerà tractar y conferir en rahó de las matèrias corrents y no més, y que la present deliberació sie feta a saber per un ciutedà y (un) militar del present Concell, així als senyors deputats, com també al senyor canceller».

E aprés, ses senyories respongueren a dits senyors embaxadors, que estimaven molt a dits senyors consellers la merçè los feien y que estiguessen serts que, per llur part, no dexarian de acudir ab tota puntualitat al que·s demanava, majorment essent causa a tots en general, y precehint les degudes cortesies, dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories. Y encontinent, vista y censurada per ses senyories la resolució de dit savi Consell de Cent y considerant lo quant convé al servey del rey, nostre senyor, y al Principat lo tractar de la matèria, feren nominació de vuyt persones dels tres estaments, per a què // 57*r* // los dos consistoris y vuyt personas nomenades per part de la ciutat y vuyt per part de ses senyories, junts tots, se tractàs del que se avia de fer en la occasió present, per ser tant apretada y que tant importa al Principat, les quals persones nomenades per ses senyories foren les següents, ço és: Per lo estament ecclesiàstich los senyors don Jayme de Copons, ardiaca y canonge de Urgell, lo doctor Jaume Corts, ardiaca y canonge de Barcelona, lo doctor Francesch Gerona, canonge de Lleyda; per lo estament militar los senyors don Francisco Sala, Francesch Puigjaner, Rafel Cerdà; per lo estament real los senyors lo doctor Hierònym Pastor, ciutedà honrrat de Barcelona, lo doctor Francisco Martí y Viladamor. Y encontinent ses senyories donaren orde als verguers convidassen les vuyt persones per lo endamà dematí, a les nou hores, pregant-los fossen pontuals, per ser la causa tant necessitada y de tanta importància per lo servey de sa magestat y dit Principat. // 57*v* // Les vu(y)t persones nomenades per part de la present ciutat foren les següents, ço és, los senyors don Pedro de Aymerich, Joseph Ximenis y de Monrodon, Pau Ferrer (i) Joan Francesc Ferrer, mercaders, Lluís Alberich, chirurgià, Bernat Oliver, adroguer, Pere Pau Sivit, manyà, Francesch Soler, pelliser.

Dimecres, a VII de dezembre MDCL. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada, y entrat en consistori y assentat en son acostumat lloch, tractà<r> ab ses senyories de algunas cosas consernents al benefici del Principat y servey del rey, nostre senyor, y aprés de haver durat molt bon rato, dit senyor de Marca se despedí de ses senyories y fonch acompanyat fins al cap de la escala ab la forma acostumada.

a. següent *interlineat*.
b. servit *al manuscrit*.

En aquest[a] mateix die, en la matinada, vingueren en la present casa los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, los quals // 58r // foren rebuts ab la forma acostumada y tingueren conferència ab ses senyories, en la qual conferència assistiren y foren presents les vuyt persones nomenades per part de la present ciutat y les vuyt nomenades per part de ses senyories, en la qual conferència fonch llegida, de orde de ses senyories, per Sebastià Costa, scrivà major del dit General, la[b] resolució del savi Consell de Cent enviada lo die de ahir per dits senyors consellers, que està continuada en lo present dietari, y en dita conferència se lliurà, discorrent y tractant del que·s devia fer y obrar en servey de sa magestat y benefici del Principat.

En aquest die, tocades les tres horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la casa, en casa del molt il·lustre senyor canceller de la present ciutat, y arribats allí, foren rebuts al cap de la escala per dit senyor canseller y doctors del Real Consell, y ses senyories anaren devant y dit senyor canseller y doctors del Real Consell derrera del consistori, y ab esta forma se'n entraren en una sala gran hont hi trobaren los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat y allí estigueren assentats ab esta forma, ço és, lo molt il·lustre senyor canseller al cap de dita sala, ab sa cadira y taula llarga devant, y a mà dreta, seien los dits senyors consellers, per son orde, y aprés imediadament estaven assentats tots los doctors del Real Consell, // 58v // per son orde, y a la mà esquerra, estigueren assentats dits senyors deputats y oÿdors. Faltaven los senyors deputat real, per estar desganat, y oÿdor militar, que està en campanya, y immediadament staven assentades les persones nomenades per la ciutat, y aprés, les nomenades per part de dits senyors deputats. Hi·s tingué conferència per los negocis de la província y estigueren junts, des de las tres y mitja de la tarda fins cerca les deu horas de la nit, y la resolució se prengué no·s continua per ser matèria grave y no és bé se publique, que ja constarà en lo registre hont estaran continuadas les cartas que se han de escríurer, y acabada la conferència, dits senyors consellers se'n anaren primer y aprés ses senyories dels senyors deputats, los quals, foren acompanyats fins al cap de la escala per dit senyor canseller y demés senyors del Consell, ab la mateixa forma ab què eren estats rebuts.

Dijous, a VIII. Die de Nostra Senyora.

Divendres, a VIIII. En aquest die, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat manaren partir lo correu ordinari per a sa magestat, Déu lo guarde, lo qual se'n aportà<r> les cartes per a sas magestats y demés ministres, que·s la matèria, <que·s> acerca la resolució que·s prengué, a 7 del corrent, en la conferència que·s tingué en // 59r // casa del senyor conseller. Déu lo encamín hi·l dexe arribar a bon salvament.

En aquest mateix die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los magnífichs doctors del Real Consell, Narcís Peralta y don Pere Joan Rossell, als quals no se'ls féu ningun resibiment, sinó que alguns officials, que·s trobaven en la present casa, los feren cortesia hi·ls acompanyaren fins a la porta del consistori y se'en entraren en consistori y estigueren assentats ab sas cadiras de vaqueta de moscòvia, que estaven juntas a las del consistori, de la part de las finestras que donen al carrer de Sant Honorat, y fetas las degudas cortesias, donaren rahó a ses senyories com ells venian al consistori, tramesos per lo Real Consell, per a offerir-ce a ses senyories en tot lo que fos del servey de sa magestat, benefici del Principat y de ses senyories y que, a bé era veritat tenian orde de venir abans a fer dit offeriment, però que los negocis corrents no·ls havian donat lloch y que, axí, ses senyories estiguessen certs que, en quant fos de conveniència, no dexarien de acudir ab molta voluntat y amor. E ses senyories respongueren, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que estimavan molt al Real Consell la mercè los feia y que estaven molt serts de la bona voluntat y que, en tot quant en convinga, confian acudiran al servey del rey, nostre senyor, de la província y del consistori, y ab altras paraules molt adequadas, les quals, dit senyor deputat sabé molt bén dir, y al cap de poch, aprés de // 59v // aver tingut un rato de rahonament, dits senyors del Consell se despediren de ses senyories y foren acompanyats per los officials ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, lo reverent mossèn Noguera, altre dels capellans de la comtessa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, renuncià a la habitació de la casa del reverent Joan Barceló, altre dels capellans del dit palau, que ses senyories li havian donada durant la absència de dit Barceló, dient que ell no la volia habitar per scertas causas son ànimo movents. E ses senyories manaren en fos feta nota en lo present dietari.

En aquest mateix die, entre las duas y tres horas de la tarda, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de

a. a continuació ratllat die.
b. a continuació ratllat relació.

la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors consellers, los quals foren rebuts ab la forma acostumada, y en dita conferència, assistiren dits senyors consellers, los molt il·lustres, senyor canseller y doctors del Real Consell y les persones nomenades per los dos consistoris y estigueren assentats ab la forma següent, ço és, lo senyor canseller en lo mig de la sala, arrimat a la paret, a sa mà dreta // 60*r* // lo senyor deputat ecclesiàstich y aprés los demés senyors consistorials, per son orde, y aprés los magnífichs doctors del Real Consell, y aprés les vuit persones nomenades per part de ses senyories, per son orde, y a la mà esquerra de dit senyor canseller, seyen los senyors consellers, per son orde, y aprés les vuit persones nomenades per part de la dita ciutat. Y assentats ab esta forma se tingué conferència, en la qual, largament se tractaren de las matèrias corrents y lo que·s devie fer y obrar per la bona direcció de aquelles. Durà molt gran rato y no·s acabà.

Divendres, a VIIII de dezembre MDCL. Present Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya y presents per testimonis los molt il·lustres senyors don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, en quiscun dret y de la Real Audiència doctors, Pere Antoni Cortada, tintorer de draps, Gerònim Bosch, scrivent de[a] la present ciutat de Barcelona // 60*v* // y molts altres en la multitut copiosa. Antoni Nin, procurador fiscal del General de Cathalunya, instà y requerí a mi, dit Costa, que levàs acte públich com, dit die dematí, se havia trobat ficat, ab aygua cuyt, en una de las portas principals de la present casa de la Deputació, que hix devés la font de Sanct Honorat, un paper o libel·lo que comensa: «*Exortación cathólica a los illustres consistorio de la Diputación y ciudad de Barcelona. El amor, etcétera, y os guarde, como puede*». còpia del qual és ja en procés, lo qual paper, per estar ficat ab aygua cuyt, com és dit, digué y referí Joan Jausons, fuster de la present casa de la Deputació, que no·s podia tràurer ni levar de dita porta si no és a trossos y esquinsant-lo, que no seria possible llegir-se la scriptura de aquell, y axí, los senyors deputats y oÿdors de comptes de dit General, ordenaren a dit Jausons que serràs dita porta en tot lo circuhit de dit paper, com en effecte féu de aquexa manera, perquè dit paper restàs, com resta, enter per a poder-se legir, amostrar y verificar la letra en tot y qualsevol cars que convingués, per descàrrech de dits senyors deputats, servey del rey, nostre senyor. *De quibus, et cetera. Que, et cetera.*

Diumenge, a XI. En aquest die vingueren, en la matinada, en la present casa, // 61*r* // los molt illustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, los quals foren rebuts ab la forma acostumada, y entrats en consistori se assentaren, y al cap de poch, ses senyories tingueren avís que venia en dit consistori lo molt il·lustre senyor cansaller de Cathalunya, al qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdors ecclesiàstich y real, ab los porters y masses devant, lo qual venia acompanyat de set doctors del Real Consell, los quals anaven darrera dit senyor canseller y dits senyors oÿdors ecclesiàstich y real aportaven en lo mig a dit senyor canseller, y ab esta forma se'n anaren en consistori, y poch aprés hisqueren tots de dit consistori, ço és, senyor canceller, concellers, deputats y personas de la Setsena y oÿren missa en la sala dels reys, hont ses senyories havien fet parar un altar al cap de dita sala, de la part del sortidor, y estigueren ayonollats, ço és, lo senyor canseller junt al altar a la part del evangeli, y aprés lo senyor conseller en cap, y consecutivament los demés senyors consellers en filera, y en la part de la epístola, estave lo senyor deputat ecclesiàstich al endret de dit senyor conseller en cap, y consecutivament estaven los demés senyors deputats y oÿdors, y no·y hagué ningú que tingués almuada, y aprés, estigueren ayonollats los senyors del Consell juntament ab les persones de la Setsena, tots mesclats sens haver-hi precedència ninguna, y quant se donà la pau, en primer loch fonch donada a dit senyor canseller, aprés al senyor conseller en cap y aprés al senyor deputat ecclesiàstich y aprés als demés senyors consellers y deputats interpoladament, // 61*v* // y estant ab esta forma se acabà la missa, y acabada aquella y fetes les degudes cortesies los uns als altres, se'n entraren en consistori y estigueren assentats ab la forma següent, ço és, lo senyor canseller en lo mig del dosser del consistori, y a sa mà dreta, seya lo senyor conseller en cap y aprés, per son orde, estaven assentats los demés senyors consellers, y aprés immediadament, estaven assentats los doctors del Real Consell, també per son orde, y a la mà esquerra de dit senyor canseller, immediadament seya lo senyor deputat ecclesiàstich, y consecutivament, los demés senyors consistorials, per son orde. Faltaven los senyors deputat real, per estar desganat, y lo senyor oÿdor militar, qui·s trobave en campanya, y inmediadament aprés de ses senyories, seyen les vuit persones nomenades per part de la ciutat, y aprés, les vuit dels tres estaments nomenades per part del General, y tots seyen, axí dit senyor canseller, senyors consellers, senyors deputats y Setsena, tots ab cadires de vaqueta de moscòvia y no y havia ninguna cadira de vellut, estant ditas cadiras posades en forma de mitja luna. Y ab esta forma estant, se tingué conferència hont se tractà largament dels

a. de ... ciutat *interlineat.*

negocis corrents de la província y en ella fonch legit un memorial fet per dita junta, a fi y effecte de què aquell fos entregat al sereníssim senyor de Mercohur, loctinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, y fonch nomenat per lo daltdit effecte per dita junta, lo senyor Francesch Puigjaner, donsell, al qual, dit memorial fou entregat, // 62r // firmat per los tres presidents, ço és, per lo senyor canseller, senyor conseller en cap y senyor deputat ecclesiàstich, y també li fonch entregada la instrucció, per dita junta feta, ab què se li donave lo orde que havia de servar, firmada també per dits senyors tres presidents. Y també se resolgué que cada consistori li escrigués una carta, firmada cada una de son president, y que també se scrigués als molt il·lustres senyors governador de Cathalunya, oÿdor militar y al senyor regent Queralt, que·s trobaven en companyia de sa alteza, suplicant-los que volguessen afavorir a dit senyor Francesch Puigjaner, embaxador, y donar tota fe y crehensa al que, per part de dits tres consistoris explicaria, y que, dit senyor Puigjaner, partís lo mateix die o, almenys, lo endemà de bon matí, ab la brevedat que la necessitat demanava. Y també se tractà en dita conferència, entre altres caps, lo nomenar un commissari cathalà per a fer los alojaments dels soldats, tant francesos com cathalans, y acerca dit fet, se resolgué que axò se dexàs a major deliberació, donant facultat als dos consistoris, de la ciutat y Deputació, per a què ho tractassen ab sa alteza del senyor virrey quant seria assí, attès que los senyors deputats han reparat en qui té de pagar al tal commissari cathalà que·s nomenarà, per obstar a dits senyors deputats los capítols de Cort en no poder gastar les pecúnies del // 62v // General sinó per affers del General, lo qual fet se resolgué fos comès als magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, per a què los aconsellen lo que deuen y poden fer acerca dit fet, y per quant la junta és tant numerosa y porie ser que las conferències sien moltes y molt continuades y seria molt dificultós juntar-se tots, resolgué dita junta que fos donada facultat, com de present se donava als tres presidents dels tres consistoris, los quals, juntament ab tres dels magnífichs doctors del Real Consell, quatre persones de les vuit nomenades per la ciutat y tres de la vuytena nomenada per lo General, tracten y conferescan las matèrias, tinint-se las juntas y conferències alternativament, com fins assí s'és acostumat, y aprés que las ditas matèrias estigan avansades, se'n done rahó a la junta gran, hont se pendrà la resolució més convenient en servey de sa magestat, beneffici y conservació del Principat y que, demà a dotse, se tinga conferència en casa del molt il·lustre senyor cansaller. Presidents: Lo molt il·lustre senyor canseller, lo molt il·lustre senyor conseller en cap, lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich. // 63r // Doctors del Real Consell: Lo noble don Phelip Copons, lo doctor micer Joseph Orlau, lo doctor micer Jacinto Pallarès. Persones de la Divuytena de la ciutat: Joseph Ximenes y de Monredon, Pau Ferrer, mercader, Bernat Oliver, droguer, Pere Pau Sivit, manyà. Persones de la vuytena de la Deputació: Don Jayme de Copons, ardiaca y canonge de Urgell, don Francisco Sala, lo doctor micer Francisco Martí y Viladamor.

[1650]

63v Dilluns, a XII. En aquest die, entre les sis y set horas de la matinada, entrà en la present ciutat lo molt il·lustre senyor Luís València, oÿdor militar, qui tornave de la campanya de las parts de Lleida y Tortosa y Flix, lo qual entrà ab la matexa forma y acompanyament que quant se partí d'esta ciutat.

En aquest mateix die, serca del mitgdie, entrà en la present ciutat lo senyor virrey, qui venia de les parts de Flix y Tortosa, al qual no se li féu ningun recebiment.

En aquest mateix die Rafel Vila, tauler del General de la vila de Tuïr, comtat de Rosselló, present en lo concistori de ses senyories, per justas causas son ànimo movents, ha renunciat pure y librament en mà y poder de ses senyories lo dit offici de tauler del General de la dita vila de Tuïr, que ell obté, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories benvista, que ú rebria de ses senyories a singular favor y mercè. <d>E ses senyories respongueren que·l admetian la dita renunciació, // 64r // si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. Y foren presos per testimonis Monserrat Albià y Joseph Blanch, verguers de ses senyories.

Dimars, a 13 de dezembre 1650. En aquest die, ses senyories, entre las deu y onse horas de la matinada, partiren de la present casa concistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, lo qual, lo die de ahir ere vingut de la campanya, y arribats a la presència y fetas las degudas diligències cortesias, se assentaren, y assentats en sas cadiras, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, donà la benvinguda y norabona a sa altesa y que havian fetas moltas gràcias a Déu de què ere estat servit donar-li salut tota la campanya, offerín-se a sa altesa fos servit manà-los moltas cosas de son servey, a què acudirian a tot lo que la obligació de sos càrrechs los daria lloch, en servey de sa magestat y benefici del Principat, y aprés, tingueren molt gran rato de convesació, tractant de differents matèrias consernents lo benefici de la província, y

aprés se despediren de sa altesa, presehint // 64v // les degudes cortesies, y se'n tornaren ab lo mateix acompanyament en la present casa.

Dimecres, a XIIII. En aquest die, per medi dels senyors don Pedro de Copons, canonge de la Seu de Barcelona, don Onoffre de Lentorn y Joseph Ximenes y de Montredon, ciutadà, ses senyories enviaren a sa alteza del senyor virrey la embaxada que ses senyories havian manat ordenar, que·s segona acerca de la revocació del privilegi concedit al estament mercantívol de la present ciutat, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Ab embaxada feta a vostra altesa per los deputats del General de Cathalunya, a 5 de noembre proppassat, se representà la contrafacció se havia feta a les generals constitucions y altres lleys del present Principat, en rahó del privilegi per vostra altesa concedit, a 2 de agost 1650, a tot lo estament dels mercaders approbats en la Llotja de la mar y matriculats en la casa de la ciutat, supplicant a vostra altesa fos servit revocar dita contrafacció. Y no essent estat servit vostra altesa fer dita revocació ni firmar dupte e o los deputats del General de Cathalunya, per la observació de llurs càrrechs, tornan a supplicar extrajudicialment a vostra altesa, sie servit revocar dit privilegi, conforme dita primera embaxada li és estat supplicat, lo que rebran de vostra altesa a singular gràcia y mercè».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors refferiren a ses senyories // 65r // en llur concistori, com ells havian reportada la dita embaxada a sa altesa del senyor virrey, la qual havian reportada primer de paraula y aprés donada en scrits, si y de la matexa manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que, dit senyor virrey los havia respost, que ell revocaria dit privilegi y que dits senyors deputats li enviassen lo síndich del General, juntament ab un scrivà de manament, perquè llevàs lo acte de la revocació que ell faria de la concessió de dit privilegi, y encontinent, ses senyories ordenaren a dit síndich que, en haver dinat, prengués los papers necessaris hi·s conferís ab lo secretari y scrivà de manament Luís Collell y que li digués lo que sa altesa ere estat servit respòndrer a la embaxada que lo dia present, per part de ses senyories, li ere estada feta, y que, junts, se conferissen en casa de dit virrey per a llevar lo acte de dita revocació. E lo endemà dematí, que contàvem als 15 del corrent, dit síndich féu relació a ses senyories, en llur concistori, com lo die de ahir, obehint al que ses senyories li havian ordenat, anà en companya del secretari y scrivà de manament Luís Collell, junts s'eren conferits en casa del senyor virrey, y que, dit senyor virrey havia revocat lo dit privilegi, com llargament constava ab lo acte que dit Collell en havia llevat, y que ell, dit Collell, havia dit que·l posava y allergaria ab la forma acostumada hi·l entregaria auctèntich a ses senyories. E aprés, als 19 dels dit mes y any, dit secretari, Luís Collell, constituït personalment en lo concistori de ses senyories, donà y entregà // 65v // en mà y poder de ses senyories lo dit acte de revocació fet per dit sereníssim senyor virrey del privilegi consedit al estament mercantívol de la present ciutat a 2 de agost 1650, lo qual acte manaren ses senyories fos originalment cusit en lo present dietari, segons se veu assí, signat de lletra A.

Dijous, a XV. En aquest die ses senyories, per medi dels senyors Sebastià de Miralles, donsell, y Joseph Ximenis, ciutadà honrrat, enviaren al sereníssim senyor duch de Mercohur, llochtinent y capità general de sa magestat, la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya han entès que los pobles del present Principat estan carregats de allotjaments, essent excessiu lo número dels soldats als habitants, y particularment, en la vila de Capellades, en la qual, no havent-hi sinó setanta cases, està allotjat lo regiment de Xampaigne, y en lo lloch de Gelida, los del regiment de Alès, podén-se repartir en altres viles circumvehines y rellevar los excessos cometen los soldats, assegurats de la superioritat en número als paysans. Ítem, que sie ser(v)it vossa altesa manar retirar les lleves ha fet la província, attesos los gastos insuportables tenen en lo sustento d'ellas, en occasió de la ténua anyada, treballs suportan dels allotjaments y no poder acudir a pagar lo batalló, conseguint axí lo enemich per los nostres, lo que podrà obrar per ell, en cars avansàs sa ar-[a] // 66r // mada dins lo present Principat. Ítem, que los magnífichs doctors del Real Consell Criminal y los demés que exercexen jurisdició en lo present Principat tingan cuydado y vigilància en castigar delictes que cada dia se cometen, en gran desservey de las magestats divina y humana, y evitar no se'n cometen de nou, capturant y castigant los facinerosos y perturbadors de la quietut pública, dexant-ho a vostra altesa encarregat, en cars se partesca per a la cort, tot lo que supplican a vostra altesa extrajudicialment dits deputats, servint-se manar-hi posar remey convenient, com ho esperan de ça liberal mà de vostra altesa».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories, en llur consistori, com ells haurian reportat la daltdita embaxada a sa

a. a continuació una revocació, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1112.

altesa, la qual havian explicat primer de paraula y aprés donada en scrits, si y conforme per ses senyories los era estat ordenat, y que sa alteza los havia respost, en quant al primer cap, que havia donat orde al governador y a hun altre cathalà y que·ls havia pregats que disposassen los alojaments a gust de tots y que no·y hagués excés y que ell los ho tornaria a encomanar de nou, y que estiguessen serts que·s farian ab bona forma. En quant al segon cap, que ja havia llicenciades ditas levas y que ja estaven despatxats los papers necessaris. En quant al terser cap, ha respost que ja·ls ho ha molt encaridament encomanat però, que de nou, de part de[a] sa magestat, // 66v // los ho tornarà a recomanar y representant-los que sa magestat se'n tindrà per molt servit. Tot lo que ses senyories manaren fos continuat en lo present dietari.

Divendres, a 16. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, y ere en la tarda, y arribats a sa presència, se assentaren ab sas cadiras y sa altesa los digué la causa per la qual los havia enviats a sercar, que fonch dir-los que ell se'n hanava a París per a donar rahó a sa magestat dels negossis de la província y estat d'ella y que·ls offeria y prometia que, dins dos mesos, tornaria ab tot lo necessari per a poder tornar per sa reputació, al que ses senyories respongueren fent lo sentiment que·s dexa conciderar, representant-li lo desconsuelo tant gran ab què resta la província y que li supplicaven representàs molt encaridament a sa magestat lo estat de la província, juntament ab moltas altras paraulas de viu sentiment, que ses senyories li saberen molt ben dir. Y aprés de haver tingut molt llarch rahonament se despediran de sa altesa, presehint moltas demostracions de voluntat, de tal manera que sa altesa abrassà y bassà en la cara ha cada hu de dels senyors concistorials y se'n tornaren ses senyories ab lo mateix acompanyament en la present casa.

67r En aquest mateix die, en la tarda, se tingué junta gran en casa del molt il·lustre senyor cansaller, en la qual asistiren los senyors consellers, deputats, persones de la Setsena y los doctors del Real Consell. Foren rebuts y estigueren assentats, si y conforme la primera vegada, hont n'i ha nota en lo present dietari sots jornada de 11 del corrent, en la qual conferència se tractà llargament dels negossis y conservació del Principat.

Disapte, a 17. En aquest die, entre les nou y deu horas de la matinada, se partí de la present ciutat lo sereníssim senyor duch de Merchour, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo qual se'n tornave a París per a dar rahó a sa magestat del que li succehí<t> en lo temps ha governat la província. Déu lo dexe ben tornar.

Diumenje, a 18. En aquest die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats del(s) officials del General, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los senyors consellers. Assistiren en dita conferència los molt il·lustre senyor canseller de sa magestat, senyors consellers, deputats, doctors del Real Concell y Setsena nomenada per las dos cases. Foren rebuts ab la forma acostumada y estigueren // 67v // assentats de la matexa manera que estigueren assentats en la primera conferència, que·s tingué en dita casa de la ciutat als 9 del corrent, continuada en lo present dietari, a la qual se ha relació.

Dilluns, a 19. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la llotja de la mar per a encantar y lliurar lo dret de monedes i, aprés, anaren a fer la regonexensa ordinària per las botigas, ab la forma acostumanda, com tenen obligació.

Dimars, a 20. En aquest die vingué a visitar a ses senyories lo excel·lentíssim senyor marquès de Santmagrí, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, lo qual fonch rebut al cap de la escala per los senyors oÿdors militar y real, ab los porters y massas devant, al qual posaren en lo mitg, y ab esta forma, lo anaren acompanyant fins a la porta de la sala dels reys, hont lo reberen los demés senyors consistorials, y ab esta forma se'n entraren en consistori, y dit senyor tinent general estigué assentat en lo mitg del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y los demés consistorials estigueren assentats en forma de consistori, // 68r // y estant assentats ab esta forma, dit excel·lentíssim senyor marquès de Santmagrí digué a ses senyories, que ell ere vingut per orde de sa magestat a governar las armes a esta província y que li havia aparegut donar-ne rahó a ses senyories, offerint-se servir al consistori y a la província ab molta voluntat y desitg fins a pèrdrer la vida, segons que axí molt encaridament le·y tenia encomanat sa magestat. A tot lo que respongué lo consistori, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, que lo consistori estimava molt a sa excellència la mercè los feia y que feien moltas gràcias a sa magestat de haver-los donat en esta província persona de tantas pars y calitat y tant valent y animós com era sa excel·lència y que restaven

a. de *interlineat.*

molt animosos, pus tenian tan bon padrí y que confiaven que, ab sa presència, lo enemich dexaria de lograr los danyats intents, offerint-se sa excel·lència en tot lo que serà servit manar-los en benefici de sa magestat y conservació de la província. Y estigueren molt bon rato, y aprés, se despadí de ses senyories y lo consistori lo anà acompanyant fins al cap de la escala, hont se despediren de sa excel·lència.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lo consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, còpia de la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut lo die de aÿr, la qual legida per ses senyories, manaren fos continuada en lo present dietari y és // 68*v* // del tenor següent:

«*Die (X)VIIII desembris* MDCL<I>. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats, etcètera. E lo dit Consell, votant sobre lo primer cap de dits apuntaments, féu la deliberació següent: Que s'envie promptament embaxador, comforme està disposat en lo paper legit al present Consell, nomenador per los dos consistoris, lo qual vage a gastos, ab lo salari, vestuari y forma acostumats, com se féu la última vegada se envià embaxador, y que las cartas y instruccions y demés papers se entregaran al dit embaxador se ligen primer en lo savi Consell de Cent, per a què en aquells se puga ajustar o levar lo que aparexerà més convenir, y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers al senyor canseller (y) senyors deputats, per medi de las personas sien servits, suplicant-los tinguen a bé la present deliberació. E lo dit Consell, votant sobre lo segon cap de dits apuntaments, féu la deliberació següent: Que los senyors consellers y junta de forments fassan las compras y assientos de blats convenients e, que sie per mar o per terra la vinguda d'ells, emperò la quantitat de or o plata, que per pagar lo preu de aquells se haurà de tràurer del erari, sia proposant los senyors consellers al present Consell, per a què en esta rahó puga deliberar lo que més convindrà // 69*r* // al benefici de la present ciutat y que se scriga a sas magestats lo que conté lo capítol segon per matèria de galeras. E lo dit Consell, votant sobre lo tercer cap de dits apuntaments, féu la deliberació següent: Quant al primer cap de dit cap que parla de blats de Barcelona, obren los senyors consellers ab la junta de forments lo que aparexerà més convenir, y quant als blats de defora, que·s suplique al senyor governador, ab embaxada fahedora per un ciutadà y un militar del present Consell, per sa senyoria anomenadores, mane obrar lo que més convindrà. E lo dit Consell, votant sobre lo quart cap de dits caps, féu la deliberació següent: Que·s fassa com se conté en dit capítol y que lo senyor governador y senyors del Real Consell sien servits tenir la mà a què se exequute totalment lo que se havia deliberat».

En aquest die, en dita matinada y poch aprés que ses senyories tingueren[a] rebuda la dita resolució del savi Consell de Cent, vingueren en consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories a fi y effecte de nomenar la persona que havia de anar per embaxador a sa magestat, a gastos comuns de las dos casas de la ciutat y Deputació, segons // 69*v* // la dita resolució presa en lo savi Consell de Cent, tingut lo die de aÿr, y aprés de haver molt madurament tractat de qui·s podria lansar mà, que fos persona de sanch y calitat, segons la necessitat demana, fonch resolt en dita conferència que fos nomenat, com de present nomenaren, lo noble don Joseph de Pinós, en Barcelona populat. Nominació[b] de embaxador: Lo noble don Joseph de Pinós.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lur consistori una (carta) de sa magestat, Déu lo guarde, la qual manaren fos cusida en lo present dietari, segons se veu assí, signada de letra A.

Dijous, a XXII. En aquest die, ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses[c] // 70*r* // grans, acompanyats dels officials de la present casa, en la lotja de la mar de la present ciutat per a fer continuar alguns arrendaments que faltan a fer.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren en lur consistori las persones nomenades per a fer y treballar les instruccions que se han de entregar al noble don Joseph de Pinós, embaxador nomenat per a sa magestat, Déu lo guarde, per part dels dos consistoris de la ciutat y Deputació.

Divendres, a XXIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, com la tingueren, y en dita conferència assistiren lo senyor canseller y Real Consell y persones de la Setsena, y estigueren assentats ab la forma que·s tingué la primera conferència en casa de dita ciutat, segons largament està contengut en lo present dietari, sots jornada de 9 del corrent, hont se tractaren algunas cosas concernents lo beneffici de la província.

a. a continuació ratllat orde.
b. Nominació de embaxador *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació carta i traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1113.

70v En aquest mateix die, ses senyories, per medi dels senyors[a] don Francisco Sala y Francisco Martí y Viladamor, enviaren al molt il·lustre senyor governador de Cathalunya una embaxada de paraula, ab la qual se suplicava, de part de ses senyories a dit senyor governador, fos servit manar tràurer de la present ciutat tots los soldats y que aquells vagen a residir a sos quartels, per les inquietuts y desafueros que causan en la present ciutat, lo que ses senyories rebran a singular favor y mercè. E, aprés tornats, los dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la embaxada, que ses senyories de paraula los havian ordenat, a dit senyor governador, y que, rebuda aquella, los havia respost que estimava molt a dits senyors deputats la mercè li feyen y que ell procuraria, ab totas veras, donar orde a què tots los soldats anassen a sos quartels, judicant la conveniència tant gran era per la quietut de la ciutat.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die, mossèn Miquel Quintana, //71r// regent los comptes del General, firmà àpocha a Joseph Cortès, hu dels verguers ordinaris de ses senyories, de una massa de plata que dit Cortès tenia en son poder, per occasió del que anà a campanya en companya al senyor Luýs València, oÿdor militar, tot lo temps hi estigué, la qual rebé, dit Quintana, de dit Cortès en presència de notari y testimonis. Y foren presents per testimonis Antoni Balsells y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dezembre MDCLI.

Diumenge, a XXV, entrant lo any MDCLI.

71v Dilluns, a XXVI. En aquest die, en la matinada, constituït personalment lo noble don Joseph de Pinós, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona, en lo consistori de ses senyories prestà lo jurament ab la forma següent:

«Jurament prestat per lo noble senyor don Joseph de Pinós, en Barcelona populat, embaxador del General de Cathalunya per a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde. Lo noble senyor don Joseph de Pinós, en Barcelona populat, embaxador nomenat per lo General de Cathalunya per anar a la cort de sa magestat christianíssima, en conformitat de la deliberació y resolució presa en la conferència tinguda per los dos consistoris dels molt il·lustres senyors consellers, deputats y oÿors del General de Cathalunya, als vint del present y corrent mes de dezembre, continuat en lo dietari de la present casa; constituït personalment en lo consistori dels dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General del principat de Cathalunya //72r// y comtats de Rosselló y Cerdanya y estant en presència de ses senyories, jurà a Nostre Senyor Déu y a sos sants quatre Evangelis, corporalment tocats, en mà y poder del molt il·lustre senyor lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, rebent y representant en nom y en presència de dit consistori, que guardarà y cumplirà las instruccions, que per ses senyories li són estades donades y liurades, despedides en la forma acostumada y referendadas per lo scrivà major del General de Cathalunya y ab lo sagell de las dos cases sagellades, continuades y registrades en lo registre comú primer, trienni corrent de 1650, fóleo 129. Ítem, que axí mateix guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevols altres ordes y commissions, que per avant se li donaran y enviaran en dita cort per ses senyories ab instruccions y cartes o altrament. Ítem, que durant sa embaxada promet y jura que no negociarà, ni demanarà, ni impetrarà, ni exceptarà, per si mateix ni per altres persones algunes, directe ni indirectament, gràcies, ni mercès, ni altres coses de sa magestat, ni de sos ministres, ni de altres persones, si no és tenint per açò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y[a] en assò són estats presents //72v// per testimonis Joseph Blanch y Joseph Cortès, verguers del General de Cathalunya.

Dimars, a XXVII. En aquest die, aprés de haver dinat, se partí de la present ciutat lo noble don Joseph de Pinós, embaxador del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona per a la cort de sa magestat christianíssima, ab tots los despaigs. Déu li done bon camí y dexi ben negociar, que tant importa per esta província.

73r Dissabte, a XXXI. En aquest die, en la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories per negocis y affers tocants a la conservació del batalló.

Janer MDCLI.

73v Divendres, a VI. En aquest die, ses senyories reberen en lur consistori una carta de sa magestat, Déu lo guarde, ab la qual donà avís a ses senyories de la victòria que han tingut sas armas en la província de Xampanya, junt a la plassa de Retel, la qual és estada rendida per lo mariscal de

a. *a continuació ratllat* deputats.

a. *a continuació ratllat* assò.

[1651]

nostre rey y senyor, Plesis Preslín[a], //75r// y aprés de rendida, donà batalla al exèrcit del rey cathòlic, nostre enemich, governat per lo mariscal de Turena. És estat derrotat y romput, pressa la artilleria y tot lo bagatge, encomanant a ses senyories en fassen gràcias a Déu, Nostre Senyor, a tant gran victòria, la qual carta manaren ses senyories fos assí originalment cusida, signada de letra A.

Diumenge, a VIII. En aquest die se cantà *Te Deum laudamus* en la Seu de Barcelona y assistiren en lo offici lo molt il·lustre senyor governador, anant vice-règia, y los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en la qual festa no·y assistiren los senyors deputats per occasió que·s trobava fora la present ciutat lo senyor oÿdor //75v// real y lo senyor deputat real estava en lo llit desganat, hi·s féu la professó en la forma acostumada en semblants occasions.

Dilluns, a VIIII. En aquest die, constituït personalment en lo consistiori de ses senyories mossèn Hipòlit Mestre, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de ajundant comú de racional y regent los comptes del General y present casa de la Deputació, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici que ell obté de ajudant comú del racional y regent los comptes, en favor de mossèn Rafel Mestre, mercader, ciutadà de Barcelona, son fill, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor del dit Rafel Mestre, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, lo que rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort los ere lícit y permès. Y foren presents per testimonis Joseph Cortès, valer, Antoni Balcells y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

76r En aquest mateix die, lo doctor en medicina Luÿs Brossa, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, ha fet relació a ses senyories en lur consistori com Joseph Blanch, obtenint lo offici de altre dels verguers ordinaris de ses senyories, està desgnat, en lo llit, de un dolor en lo ventrell, per rahó del qual no li és possible poder acudir a la obligació de son offici, la qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present. Y manaren ses senyories fos continuat en lo present dietari.

En aquest mateix die, Steve Torrabruna, corredor públich y jurat de la present ciutat y ministre del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació a ses senyories com ell ha encantat y subhastat per los lochs sòlits y acostumats de la present ciutat, de orde y manament de ses senyories, per espay, no sols de trenta dies, però per molt més temps, ha encantat y subhastat per los lochs sòlits y acostumats de la present ciutat, lo dret de luyr y quitar tota aquella quarta part de delme franch en alou, que·s reb y cull en lo terme de Sant Andreu de Palomar, bisbat de Barcelona, la qual quarta part de delme, en jornada de dos de setembre mil sis-cents, ab acte rebut y testificat en poder del discret Joan Soler Ferran, notari de Barcelona, //76v// fonch venut a carta de gràcia mitgensant, per lo noble don Galceran de Albanell, en Barcelona populat, a Gabriel Guàrdia, notari, per preu de set-centas sinquanta liuras, segons que més largament està designat en la tabba feta de orde de ses senyories que està insertada en lo cos del acte de la venda, lo qual dret de luyr y quitar tocave y spectave al noble don Luÿs de Monsuar, los béns del qual, vuy posseheix lo General de Cathalunya, com a tenint-los confiscats, com a malaffecte a la província y que, no obstant que han comparegut moltas personas que han offert dita, totavia no ha comparegut ningú que hage offert major dita que mossèn Francesch Oller, mercader, ciutadà de Barcelona, lo qual ha donat dita a ell, dit Torrabruna, per lo dit dret de luyr y quitar, de sis-centas liuras, moneda barcelonesa, y que, com a més donant, a dos del corrent, li liurà la hasta fiscal de dit dret de luyr y quitar per las ditas sis-centas liuras, y que axí, ne feya la present relació. Presents per testimonis Antoni Balsells y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dimars, a X. En aquest die, Steve Torrabruna, corredor públich y jurat de la present ciutat y ministre del General, //77r// ha fet relació a ses senyories en lur consistori, com ell ha encantat y subhastat per los lochs sòlits y acostumats de la dita present ciutat, no sols per espay de trenta dies, però encara de molt més temps, de orde y manament de ses senyories, totas aquellas grans casas, ab dos botigues a ella contíguas, scituades en la present ciutat de Barcelona, en lo carrer qui va de la plassa Nova a la plassa de Sancta Anna, las quals òlim tenia y posssehia lo quòndam don Gerònim Albanell y dona Gerònima Albanell y Rebolledo, cònjuges, y aprés, lo noble don Luÿs de Monsuar, qui ere balle general, y al present, té y posseheix lo General de Cathalunya en virtut de confiscació de los béns de aquell, feta com a malaffecte a la província, las quals cases y botigues són francas en alou, segons que més largament estan designades en la tabba feta, y que, no obstant que han compa-

a. a continuació carta i traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1114.

regut en lo subhast de aquellas moltas personas que han offert dita, emperò ningú ha comparegut que hage offerta mayor dita que mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, lo qual ha offert per aquellas quatre mília y sinch-centas liuras y que, axí, com a més donant y offerint, li ha liurada la hasta fiscal de aquellas per lo dit preu per ell offert, que són las ditas quatre mil y sinch-centas lliuras. En què són estats presents per testimonis Antoni Balsells y Miquel Marquès, notaris.

77v Dimecres, a XI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim bisbe de Orange, lo qual fonch rebut al cap de la escala per los senyors oÿdors militar y real, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la dita present casa, y ab esta forma se'n entrà en consistori y estigué assentat en lo mig, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y aprés de haver fetas las degudas cortesias, féu gràcias a ses senyories de la mercè y honrra li havia fet lo consistori en mediar ab sa Sanctedat fos servit concedir-li de nou lo territori que se li ere acabat y que sa Sanctedat ere estat servit enviar-le-y, del que li havia aparegut donar-ne rahó y fer-los, com los feya, las degudes gràcies. Al que ses senyories respongueren que lo que ells havian obrat en rahó de dit fet ere estat tot judicant lo beneffici de la província. Estimaven molt que sa Sanctedat li hagués enviat dit territori y feyen moltas gràcias a sa senyoria il·lustríssima de la mercè los feya en donar-los-ne rahó, ab moltas altres paraules de cumpliment, que lo senyor deputat ecclesiàstich li sabé dir, y al cap de poch, dit senyor bisbe se despedí de ses (senyories) // *78r* // y fonch acompanyat fins al cap de dita escala, hont ere estat rebut, acompanyant-lo dits senyors oÿdor militar y real, hont se despediren de sa senyoria.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi dels senyors Domingo de Moradell, donzell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat una embaxada de paraula, ab la qual referiren a ses senyories que los senyors deputats havian precentit que, en la present ciutat, se havian trobades algunas personas encontrages de mal contagiós, la qual nova los havia causat molt gran desconsuelo y que, axí, ses senyories se offerian a servir a la present ciutat en tot allò que ses senyories gustassen, postposant ses vidas y hasiendas en servir a la ciutat ab moltas altras paraulas de cumpliment, y aprés, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a dits senyors consellers, la qual havian explicada largament de paraula, si y de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat y que, dits senyors consellers los havian respost, que estimaven a dits senyors deputats la mercè los feyen y que, acerca de dit fet hi havia alguna novedat, però no tant com se deya y que, quant se offerís, no dexarian de // *78v* // suplicar a ses senyories los fassen mercè en tot allò que la necessitat donarà loch, attès la causa és comuna y convé tant a tots, confiant que Déu, Nostre Senyor, se apiedarà de aquesta ciutat.

En aquest mateix die, ses senyories enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat lo síndich del General a convidar-los al *Te Deum laudamus* que demà dematí ses senyories han deliberat se celebràs en la capella del palau de la comtessa, vuy del General, a lahor, honor y glòria de la victòria, que las armas de nostre rey y senyor christianíssim han obtingut junt a la plassa de Retel, que·u estimaran ses senyories. E dits senyors consellers respongueren que, si las occupacions grans que tenian los donaven loch, acudirian ab molta voluntat, segons que axí ho referí a sas senyories dit síndich. Y de la mateixa manera, ses senyories, per medi de dit síndich, enviaren a convidar al molt il·lustre senyor governador, anant vice-règia, lo qual respongué que, si las occupacions li donaven loch, acudiria ab molta voluntat.

Dijous, a XII. En aquest die, en la matinada, ses senyories, per medi[a] // *79r* // dels senyors Rafel Cerdà, donsell y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, enviaren al excel·lentíssim senyor marquès de Santmagrí, tinent general de las armas de sa magestat en aquest Principat la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Per part de las universitats del comtat de Prades és estat representat al consistori dels deputats del General de Cathalunya las quexas que tenen contra los soldats que resideixen allí de guarnició y altres allojats, y demés vexacions diuen se fan als singulars y habitants en dit comtat<s>, com largament està contengut en la suplicació per part lur donada, còpia de la qual se presenta a vostra excel·lència. Per lo que, dits deputats, desijant cumplir a la obligació de lurs officis y que las generals constitucions de Cathalunya sien observades, suplican a vostra excel·lència extrajudicialment sie servit manar posar lo remey convenient en lo que demanan los síndichs del comtat de Prades ab dita suplicació, donar-los tota consolació que, a més de ser axí just, ho rebran a singular favor de vostra excel·lència».

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1115.

[1651]

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada a dit excel·lentíssim senyor, la qual li havian explicat primer //79v// de paraula y aprés donada per scrits, juntament ab la còpia de la suplicació o memorial que, per part de dits síndichs se havia presentat a ses senyories y que, aprés, los havia respost que ell miraria ab molta attenció los papers y donaria orde a tot lo que se li demanava, perquè son desig no ere sinó procurar la quietut de la província, y axí, féu aguardar los síndichs, que anaven en companyia de dits senyors embaxadors, per a donar-los los despaigs convenients acerca del que demanen dits síndichs.

En aquest mateix die, entre las nou y deu hores de la matinada, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la dita present casa, en la capella del palau de la comtessa, vuy del General, a oyr lo offici de gràcias que, de orde de ses senyories, feren celebrar, donant gràcias a Déu, Nostre Senyor, de la victòria que havia donada a les armes de nostre rey y senyor christianíssim contra las armas del rey cathòlic, governades per lo mariscal de Turena, junt a la plassa de Ratel. Estigueren ses senyories assentats ab sas cadiras de vellut, predicà lo doctor Ribelles, capellà major de dit palau, y acabat lo offici, se cantà lo *Te Deum laudamus*, ab la forma acostumada. No·y assistiren //80r// los senyors governador y senyors consellers, no obstant hi eren estats convidats, per estar occupats per negocis de importància, y acabat lo dit offici y cantat lo Tedèum, ses senyories se'n tornaren ab lo mateix acompanyamen en la present casa.

Divendres, a XIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo encantar y liurar alguns arrendaments que faltan a fer.

En aquest mateix, ses senyories, per medi del senyor Hugo de Sanctjoan, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, enviaren al excellentíssim senyor marquès de Santmagrí, tinent general de las armas de sa magestat en aquest Principat un recaudo o embaxada de paraula del tenor següent: Y fonch representar a sa excellència, de part de dits senyors deputats, com havian tinguda certa notícia de què, per orde de sa excel·lència, se havia de enderrocar lo castell de Talarn, y que aqueix orde, se encontrava ab les generals constitucions de Cathalunya y que, per consegüent, suplicaven //80v// a sa excel·lència fos servit manar revocar dit orde, perquè altrament era forsós oposar-se a dita contrafacció, y aprés de haver, dit excel·lentíssim senyor, oÿda dita embaxada, respongué que era veritat que havia donat dit orde perquè demolisan dit castell, però que no estava advertit del que ses senyories li feyen a saber y que, axí, encontinent donaria orde per a què no·s posàs en exequució l'orde que havia donat, y que estimava molt a ses senyories la mercè li feyen y que son desig no era obrar cosa conta las generals constitucions, per haver-le-y molt en particular encomanat sa magestat. Y esta relació feren dits senyors embaxadós a ses senyories en lur consistori.

Dilluns, a XVI. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la //81r// mar de la present ciutat per a continuar alguns arrendaments que faltaven a fer.

Dimars, a XVII. En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, per negocis y aferes de la província.

Dimecres, a XVIII. En aquest mateix die, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la lotja de la mar de la present ciutat per a continuar alguns arrendaments que faltaven a fer de algunas bollas.

81v Dissabte a XXI. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Francesch Pastor, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major de la visita del General, lo qual, de part de dits senyors visitadors, donà y entregà a ses senyories una deliberació auctèntica, per dits senyors visitadors feta en lur consistori, ab la qual se demanava a ses senyories fossen servits deliberar, per gastos de dita visita, tres mília liures, la qual deliberació fonch entregada en mans del senyor deputat eccesiàstich y per aquell respost que ho tractarian. Y manaren fos originalment cusida en lo present dietari, segons que assí se veu cusida, signada de letra A[a].

82r Dimars, a XXIIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mossèn Sebastià Costa, scrivà major del General, se conferís als molt il·lustres senyors visitadors del General, y de part de ses senyories, los donàs la embaxada que·s del tenor següent, dient ere la resposta que lo consistori feya a la demanda feta a ses senyories a 21 del corrent, que està continuada en lo present dietari:

a. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1117.

«Molt il·lustre senyor. Dissabe proppassat, que comptàvem a 21 del corrent, per part de vostra senyoria se conferí en est consistori lo scrivà de dita visita, demanant-nos, per ara, quatre mília liures per affers de dita visita, a més del les nou mil que tenen ja rebudes, y no obstant que, per lo capítol primer de les // 82*v* // Corts del any 1599, estigan obligats los deputats y oÿdors girar de les pecúnies del General al regent los comptes las quantitats, que per fer-se la visita ordenaran los visitadors però, com avuy cesse lo cars de dit capítol de Cort, per no tenir pecúnies lo General que girar a dit regent los comptes, per dèurer-se als acreadors de dit General los anys 1647, 1648, 1649 y 1650, a més dels altres acreadors que tenen diversos litigis, haver axí mateix de acudir a un embaxador, que la necessitat pública del Principat ha occasionat haver de enviar a sa magestat, que Déu guarde, y de subvenir ab nou mília liures al batalló, que sens ell està en perill de acabar-se, y no tenir lo General diners per a acudir a ditas obligacions, ni sie possible sercar aquelles, comforme la necessitat requereix, per no poder cobrar las bollas de Gerona, Olot y altres parts, axí per rahó del mal contagiós, com de la guerra. Per ço, representant a vostra senyoria lo sobredit, no obstant hagen respost a dit scrivà major, que procurarian servir a vostra senyoria ab la puntualitat possible però, com se vegen impossibilitats de cumplir, per ara, ab lo que per part de vostra senyoria se'ls és estat demanat, serà fer un gran servey a sa magestat, que Déu guarde, consolació als acreadors del General, entre los quals se troban los hospitals // 83*r* // de Cathalunya, convents de religiosos y religiosas, víudes y altres[a] pobres, per la occurrència del temps estan en extrema necessitat, vostra senyoria mane suspèndrer posar en exequució dita petició, que a més de ser axí just, ho rebran a particular mercè».

E aprés, al cap de poch, tornat dit scrivà major y féu relació a ses senyories com ell havia reportada la dita embaxada a dits senyors visitadors y que, rebuda y entregada aquella, li havian respost que ells estimaven molt a ses senyories lo bon cuydado, y que pregaven a dits senyors deputats que, en tenir occasió y commoditat fossen servits deliberar se'ls entregassen les quatre mília liuras demanaven per a continuar dita visita y pagar los gastos de aquella, que·u rebrian de la mà de ses senyories a singular mercè.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi dels senyors don Onoffre de Lentorn y Hugo de Santjoan, donsell, (enviaren) al excel·lentíssim senyor marquès de Santmagrí, tinent general de las armas de sa magestat en aquest Principat, la embaxada del tenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Lo síndich de la vila de Isona, vegueria de // 83*v* // Pallàs és estat en nostre consistori representat que aquella universitat està molt atreballada dels contínuos trànsits dels soldats y allojaments, y axí mateix, per los síndichs de les universitats de la Conca de Orcau y altres és estat representat, que à cerca de un mes estan allojades en aquelles viles los tèrcios de cavalleria de Balthezar, la mitat del tèrcio de d'Ardena, que passan de quatre-cents cavalls, comforme veurà vostra excel·lència ab las suplicacions donades en nostre consistori. Y com dites viles no tingan lo sustento necessari de palles y sivades per sustento de cavalls, ni aliments necessaris per subvenció dels soldats, per occasió de la sterelitat de la cullita passada, altrament, en la primavera menjaren los ferratges. Per ço, dits deputats suplican a vostra excel·lència extrajudicialment sie servit ordenar que los trànsits no sien tots carregats a la dita vila de Isona, sinó que, ab proporsió ab les viles circumvehines, nomenades en la suplicació, juntament manar desalojar dites tropes de les viles de la Conca de Orcau, com demana ab dita suplicació, que ademés de ésser axí just, dits deputats ho rebran a singular favor de vostra excel·lència».

E aprés, tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori com ells havian reportada la dita embaxada a dit excellentíssim senyor, la qual li havian[a] // 84*r* // explicada de paraula y aprés la·y havian donada per scrits, juntament ab còpia de les quals estan assí cusidas, signades de letras A, B. Y que, rebudes aquellas, havia respost que ell estimave molt a ses senyories la mercè li feyen y que ell donaria orde y remediaria tot lo que se li suplicave, donant tot contento a ses senyories y a dits síndichs.

Divendres, a XXVII. En aquest die anaren ses senyories consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la mar per a continuar alguns arrendaments que faltaven a fer.

84*v* Dissapte, a XXVIII. En aquest die, ses senyories manaren al scrivà major del General continuàs en lo present dietari com ses senyories apuntaven a tots los officials de la present casa lo salari del die de aÿr, attès que ningun official los anà acompanyar a la Lotja per a continuar los arrendaments, sens excepció de persona, per lo que se'n ha feta la present nota.

a. a continuació ratllat religiós.

a. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1117.

[*1651*]

Diumenge a XXVIIII. En aquest die, en la matinada, vingue(ren) en lo consistori de ses senyories los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat. Foren rebuts ab la forma acostumada y tingueren conferència ab ses senyories sobre cosas concernents lo beneffici de la província.

Dilluns, a XXX. En aquest die, ses senyories, per medi dels senyors lo doctor Joan Belver, canonge de Leyda, //85*r*// Rafel Cerdà, donsell, y Joseph Damians, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, que estava congregat, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Ab diferents conferències tingudes ab los molt il·lustres senyors consellers y nostre consistori y junta major del batalló, per les quatre persones que ordinàriament assisteixen en aquella, se'ns ha donat notícia de quant impossibilitats se troban de poder fer subsistir los officials y soldats, tant de cavalleria com infanteria de dit batalló, sinó és que se'ls acuda ab algun subsidi extraordinari, y per importar tant al servey de sa magestat, que Déu guarde, y defensa de la província que lo dit batalló se conserve, majorment en esta occasió, que se veu tant a la clara la necessitat que tenim d'ell, havem mirat ab tot cuydado lo camí poriam trobar, ab lo qual pogués lo General subvenir. Y com no·ns sie possible poder-ho fer dels drets ordinari(s) de aquell, perquè, a més del que ja, per rahó de aquells, contribuhim al dit batalló en dotse mília liuras quiscun //85*v*// any, se trobe lo General tant carregat de pensions atrassades de censals y altres gastos ordinaris y extraordinaris, que no·ns donan loch a poder fer mes. Per lo que, havent diligentment mirat lo expedient se podia trobar per acudir a tant urgent necessitat, no se ha trobat altre que aplicar-hi lo que·s troba de resta dels drets aplicats a la nova manleuta, pagades les pensions dels censals, que importarà de onse a dotse mília liures, però com assò no·s puga fer sens precehir lo consentiment de vostra senyoria, per ço suplican a vostra senyoria, dits deputats, sie de son servey consentir que·s pugan valer de dit diner per a acudir a tant apretada necessitat, que a més de què, per lo dit, no·s farà prejudici algú als acreadors censalistas, sols serà restar vostra senyoria obligat per un mòdic temps a la fiansa nos té feta, per lo que ne han de resultar lo servey de sa magestat y benefici de la província, dits deputats ho rebran a singular mercè de vostra senyoria».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories en lur consistori, que ells havien reportada la dita embaxada a dits molt il·lustres consellers y savi Consell de Cent, la qual havian explicada de paraula y aprés donada en scrits //86*r*// en mans del senyor conseller en cap, lo qual havie respost, que estimava molt a dits senyors deputats la mercè los feya y que ells ho tractarian ab lo savi Consell de Cent y que, de la resolució se pendria, en farian sabidors a ses senyories.

En aquest mateix die vingueren en lo consistori de ses senyories, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los senyors Francesch Puiggener, donsell, los doctors en medicina Joan Pau March y Jalpí, y Joachim Móra, los quals representaren a ses senyories com dits senyors consellers los havian ordenat los donassen notícia del estat del mal contagiós se murmurava hi havia en la present ciutat y que, perquè ses senyories tinguessen certa notícia, dits doctors en medicina feren relació com, lo que·s deya del mal contagiós, los certifficavan y feyan fe com las malaltias que vuy se trobavan en la present ciutat prevenian totas del mal aliment que menjaven los pobres per la falta de blat, y que, axí, era cert y indubitat que no·s podie dir mal contagiós, sinó malaltias de mala espècie, causadas dels dits mal(s) aliments y que estas eran pocas y que esta era la veritat y que, per consegüent, en feyan la present relació a ses senyories. //86*v*// E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits senyors consellers la mercè los feyen y que estaven molt alegres de la bona relació que dits senyors los feyen y manaren fos[a] tot continuat en lo present dietari.

Dimars, a XXXI. En aquest die vingueren, en la matinada, en lo consistori de ses senyories, los magnífichs doctors de la Real Audiència micer Narcís Peralta y Pheliciano Graell(s), y entrats dins, aprés de estar assentats y fetes las degudas cortesias, representaren a ses senyories com ells, de part del Real Consell, venian a donar rahó del que havia resolt acerca de las novas que corrian per la present ciutat per rahó del contagi, dient que dit Real Consell havia resolt, fins altra novedat hi hagués, no moure's de la present ciutat y que, perquè les coses del Principat, en quant a la justícia, tinguessen tota bona administració, havia determinat enviar tres dels dits magnífichs doctors del Real Consell per Cathalunya, ço és, lo senyor Pheliciano Graell(s) en las parts de Igualada, lo doctor micer Balthezar Tàpies a Vich y lo doctor micer Gerònim Fàbrega a Gerona, a fi //87*r*// y effecte de què aquestos obrassen tot lo que fos convenient en beneffici y bona administració de la justícia, y en cas que Déu Nostre Senyor fos servit que lo mal contagiós anàs continant en la present ciutat, poguessen dits senyors ordenar y manar se por-

a. a continuació ratllat fet.

tassen los viures necessaris en la present ciutat, y que lo dit Real Consell se offeria assistir a ses senyories y a la present ciutat en tot quant fos menester y ses senyories los volguessen emplear. Y que també suplicaven a ses senyories no·s moguessen y que fossen servits, per la bona direcció de tot lo convenient al servey del rey, nostre senyor, y beneffici y utilitat del present Principat y ciutat, fer que·s continuassen las conferències generals en les quals acostuman assistir lo president, qui vuy és lo senyor governador, senyors consellers y ses senyories, Real Consell y la Vuytena per cada una de las dos casas de la present ciutat y Deputació nomenada, y que, si aparexerà a ses senyories, que vuy se tinga dita conferència en casa del senyor portantveus de general governador, a les dues hores passat migdie, seria de molta conveniència perquè allí se puga premeditar tot lo que convinga. E ses senyories respongueren que estimaven molt al Real Consell la mercè los feya y que ells acudirian a les dues horas ab molta voluntat en casa de dit senyor governador, per a què allí, los tres consistoris ma- // 87*v* // durament premeditassen lo més convenient al servey del rey, nostre senyor, utilitat de la present ciutat y beneffici universal del Principat. E aprés, dits magnífichs senyors se despediren de ses senyories y foren acompanyats per los officials de la dita present casa fins a la porta, com se acostuma.

En aquest mateix die lo reverent Gerònim Anglada, prevere, obtenint la sacristia y scolania del palau de la comtessa, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, per justas causas son ànimo movents, ha renunciat pura y líberament en mà y poder de ses senyories los dits càrrechs de sacristà y escolà de dita capella del palau, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li dita renunciació y provehir de dits càrrechs la persona a ses senyories benvista, que ú estimaria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian dita renunciació, si y en quant los ere lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Gerònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die ses senyories manaren a Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la scrivania major de dit General, presentàs a mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà // 88*r* // honrat de Barcelona, la scriptura que·s del tenor següent:

«Los senyors deputats han tingut notícia que vostra mercè, senyor Joseph Miquel Quintana, se és posat en las casas que foren de don Luýs de Monsuar que, com a més donant en lo encant públich li són estades liurades, sens tenir possessió real y actual d'elles y sens pagar lo preu de dites cases, ni lo cuern, diner y salaris de actes y altres, resultant fahedor per dita venda. Per ço, los dits deputats, ab la present requereixen a vostra mercè que pague dit preu y demés gastos, altrament protestan contra de vostra mercè y sos béns, que·s valdran de tots los remeys lícits, comforme de justícia serà trobat fahedor. *Requirens scribam majorem, et cetera*».

Al qual Quintana fonch presentada dita scriptura per dit Marquès personalment, dins la scrivania major del dit General, còpia de la qual, aprés de ésser-li estada legida, li fonch entregada en sas mans. Respongué que ell estave prompte y aparellat a fer tot lo que seria de justícia, de tot lo que fonch levat lo present acte per mi, dit Marquès, notari, entrevenint en ell en nom del scrivà major del dit General. // 88*v* // Y foren presents per testimonis Joseph Rol, negociant, y Miquel Malet, porter real, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Francesch Pastor, notari, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major de la visita del General, lo qual, entrat dins consistori y fetas las degudas cortesias, digué que los molt il·lustres senyors visitadors del General li havian ordenat reportàs a ses senyories la embaxada, la qual explicà de paraula y aprés donà en scrits, juntament ab un vot fet per lo molt reverent canceller de Cathalunya y altres doctors del Real Consell, acerca si lo mal contagiós que·s publicà és en la present ciutat va crexent, lo que Déu no vulla, què ha de fer lo tribunal de la visita, la qual embaxada és del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors. Vehent los senyors visitadors lo rumor del contagi que·y ha en esta ciutat, conciderant que lo termini prefigit per lo capítol primer del nou redrés de 1599 per offensa, defensa y publicació de sentència és precís y peremptori per a [assencar-se] del que havia de fer lo consistori en rahó de sa jurisdicció y continuació[a], // 89*r* // si dit contagi passava avant, deliberaren pendre parer del senyor canseller, don Lorens de Barutell, y dels senyors doctors, micer Joseph Queralt, micer Narcís Peralta y micer Francesch Martí, doctors del Real Consell, per a què aconsellassen lo que·s devia fer en rahó de sa jurisdicció y continuació de la visita, prevenint-ho en temps, per a què en la occasió, lo que Déu no permeti, sabessen com se havian de aportar, los quals han donat son parer en scrits, y encontinent que·l han tingut, han deliberat fer sabidor a vostra senyoria de la resolu-

a. a continuació una carta i una proposició, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1117.

ció presa per aquells senyors, a la qual, dits senyors visitadors se han aderit, liurant-ne còpia a vostra senyoria per a què estiga enterat del zel ab què han procehit, del desig han tingut de assertar a la obligació de son càrrech y mirar per lo bé y útil del General, crehent que vostra senyoria tindrà a bé, com a tant interessat en las cosas de la casa, de la resolució que dits senyors visitadors han presa».

E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits senyors visitadors la mercè los feyen, y que la resolució del vot, feta per dit senyor canceller y magnífichs doctors del Real Consell, era la més acertada y convenient que podia esperar de sa senyoria y mercès, perquè confiaven que Nostre Senyor se apiaderia de nosaltres, per sa divina bondat, y que no seria menester valerse de dit vot.

89*v* En aquest mateix die, entre les dues y tres hores de la tarde, partiren ses senyories consistorialment de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials d'ella, y anaren en casa del molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de general governador, anant vice-règia, per a tenir conferència ab sa senyoria, ab la qual assistí dit senyor governador, senyors consellers, ses senyories y magnífichs doctors del Real Consell[a] y les setse persones nomenades, ço és vuit per part de la ciutat y vuit per part de ses senyories. Foren rebuts ses senyories per dit senyor governador y magnífichs doctors del Real Consell al cap de la escala y foren acompanyats fins a la stància hont se havia de tenir dita conferència. Estigueren assentats de la mateixa manera y ab la mateixa forma que estigueren assentats en la conferència que·s tingué a onse de dezembre pròxim passat en casa del molt il·lustre senyor canseller, en la qual dit senyor canseller presidia, y en la que·s tingué dit die no y ere dit senyor canseller, per no tenir-hi loch, y en son loch assistí dit molt illustre senyor governador, en la qual conferència se tractà largament de algunas cosas concernents lo beneffici y conservació, axí de la present ciutat com de tot lo Principat // 90*r* // y comtats y fonch molt larga, y acabada aquella, ses senyories foren acompanyats per dit senyor governador y magnífichs doctors del Real Consell fins al dit cap de la escala, hont se despediren de sa senyoria y mercès y se'n vingueren en la present casa ab la mateixa forma que·y eren anats.

Febrer MDCLI.

Dijous, a II. Festa de Nostra Senyora.

a. a continuació ratllat al cap de la.

90*v* Dissabte, a IIII. En aquest die, per medi del magnífich Agustí Dalmau, síndich del General, enviaren al magnífich micer Joseph Queralt, regent la assessoria del molt il·lustre senyor governador, anant vice-règia, lo recaudo en scrits del tenor següent:

«Los senyors deputats representan al senyor regent la assessoria sia servit manar restituir a Joseph Riera, notari, guarda del palau real, las claus de la obra nova dels càrcers de la present ciutat que, havent-les demanades dit Riera, y dits senyors deputats solicitat ab diferents recaudos, no li són estades tornades y és forçós als deputats, per la obligació de sos càrrechs, procurar que dites claus estigan en mà y poder de dita guarda del palau real, que·u rebran a favor particular de dit senyor regent la assessoria, per evitar les contencions en porian resultar en temps tant calamitosos».

E aprés de tornat dit síndich, referí a ses senyories en lur consistori com ell havia reportat lo dit recaudo a dit senyor regent la assessoria, lo qual li havia[a] // 91*r* // donat en ses mans pròprias, y aprés de haver llegit aquell, li havia respost que ell estimava a dits senyors deputats la mercè li feyen y que ell ho tractaria lo endemà ab lo Consell y que, del que resoldria, ne donarian avís a ses senyories.

En aquest die Antoni Nin, procurador fiscal del General, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com en los tres mesos passats, que comensaren a 27 de octubre proppassat de 1650 y han finit a 27 de janer del corrent any, se són fets los sobrecehiments de justícia que estan continuats en lo paper ab ell donat, lo qual és assí cusit, signat de letra A, la qual relació manaren ses senyories ser continuada en lo present dietari.

Dilluns, a VI. En aquest die, lo magnífich Hugo de Santjoan, donsell, servint lo offici de racional del General // 91*v* // durant la occupació del magnífich Joan Carreres, donsell, qui obté lo dit offici, per trobar-se conseller ters de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació com Bonaventura Closa, sobrecullidor del General en la part de levant, ha comptat y pagat la terça de abril maig y juny 1650, ordinari y guerra, exceptat los libres y diners de la ciutat de Gerona y tota sa col·lecta que no se són poguts col·lectar per rahó del contagi, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

a. a continuació una relació, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1118.

En aquest mateix die, ses senyories, en la matinada, anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la mar, acompanyats dels officials de la present casa, per a continuar lo arrendar alguns arrendaments que faltaven a fer de coses del General.

Dimars, a VII. En aquest die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, bisbe de Cosserans, lo qual fonch rebut ab la forma[a] //92*r* // acostumada, al cap de la escala, per los senyors oÿdor militar y real, ab los porters y masses devant y los demés senyors consistorials lo hisqueren a rèbrer a la porta del consistori, y entrats dins lo consistori, dit senyor bisbe estigué assentat en lo mig del consistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y estant ab esta forma, pracehides primer les degudes cortesies, donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich la carta de sa magestat, que Déu guarde, la qual explicà largament de paraula y ses senyories manaren fos assí originalment cusida, com se veu, signada de letra A. E ses senyories respongueren a dit senyor bisbe, que estimaven molt la mercè los feye, fent moltas gràcias a sa magestat de què·ls donave rahó, y que no menos confiavan de un rey christianíssm, pare y senyor dels cathalans, y aprés de haver tingut molt bon rahonament, dit senyor bisbe se despedí y per ses senyories fonch acompanyat fins al cap de la escala, a hont ere estat rebut, hont se despediren de sa senyoria il·lustríssima.

92*v* Divendres, a X. En aquest[b] die anaren consistorialment ses senyories, ab los porters y masses devant, en la lotja de la mar, acompanyats dels officials del General y present casa, per a continuar lo arrendar alguns arrendaments que faltaven arrendar del General.

En aquest mateix die, en la matinada, vingué en lo consistori de ses senyories, de part dels senyors consellers, los magnífichs Francesch Puiggener, donzell, y Joan Pau March y Jalpí, doctor en medicina, los quals han referit a ses senyories, de paraula, que los senyors consellers havian tingut una junta de molts doctors en medicina, a los quals los havian referit, tots unànimes y comformes que, lo mal corrent de Barcelona no era mal de pesta y que, en aqueixa conformitat, havian determinat de scríurer-ho a las ciutats y universitats de Cathalunya, que havian prohibit lo comers d'esta[c] // 93*r* // ciutat, per a què tornassen, y los senyors deputats, per medi de don Onoffre de Lentorn y mossèn Joseph Ximenes y de Montredon, los respongueren a dits senyors consellers, que·ls agrahien la mercè que dits senyors consellers los feyen en donar-los tant bona nova, del que estavan molt aconsolats y en feyen gràcies a Déu, Nostre Senyor, offerint de part de aquest consistori fer costat a dits senyors consellers y que acudirien ses senyories a tot lo que seria de lur servey en la matèria referida.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories mossèn Francesch Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, scrivà major de la visita del General, lo qual reportà a ses senyories una deliberació, feta per los senyors visitadors a 7 del corrent, ab la qual se demanava<n> a ses senyories sien servits deliberar mil liures, que se han menester per a passar avant los negocis de dita visita, la qual deliberació és assí cusida, signada de letra A. E ses senyories respongueren, que ells ho mirarian y procurarian donar gust a dits senyors visitadors.

Disabte, a XI. En aquest dia, vigília del martiri de la patrona //93*v* // y màrtir santa Eulària, defensora dels cathalans, entre las nou y deu horas de la matinada, se ajuntaren ses senyories en la sala del consistori, per a fer la extracció de las dotse doncellas dels tres hospitals de la present ciutat, General, Misericòrdia y Òrfens, conforme fonch resolt per los brassos generals de la província tinguts a 11 de dezembre 1641, y assentats consistorialment ses senyories en lur consistori, comparagué lo capellà major de dit hospital, lo qual donà y entregà a ses senyories un memorial en lo qual estaven continuats los noms de ditas donzellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital: «Hospital General. Joana Gràcia», *consuatur signatus litera A, quo inserto dices.* Los noms de las quals donzellas foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major y secretari del General posats dins rodolins de fusta, que ja estavan aparellats, y posats dins de una capsa. Fonch feta extracció de quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las quals donzellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Maria Geltrudis[a], //94*r* // Maria Miró, és[b] pagada en virtut de deliberació feta a 31 de janer 1652, Maria Elisabeth Gassó, és[c] pagada en virtut de deliberació [feta] als XII de febrer 1652, Margarida Eulària. E feta dita extracció, encontinent, de la mateixa manera donà y entregà a ses senyories Andreu Sauri-

a. a continuació carta i traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1118.
b. a continuació ratllat mateix.
c. a continuació una deliberació, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1120.

a. a continuació dos memorials, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1121.
b. és ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*
c. és ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*

na, passamaner, adminsitrador del hospital de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital de la Misericòrdia, lo qual memorial és del tenor següent: «Hospital de Misericòrdia. Isabel Pibernada, de Barcelona», *consuatur signatus litera B, quo inserto dices.* Les noms de las quals donzellas foren, en presència // 94*v* // de dites ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General posats dins rodolins de fusta y aprés, dins dita capsa. Foren trets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donzellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Maria Cruspinera, de Castelltersol, Isabel Capdevila de Bagà, és[a] pagada en virtut de deliberació (feta) als 10 de janer 1652, Mariàngela Ràfols, de Vilafranca de Panadès, Margarida Garau, de Barcelona. Y axí mateix, encontinent feta dita extracció, de la mateixa manera donà y entregà a ses senyories lo reverent *T.* [b]... prevere, adminsitrador y capellà del hospital dels Pobres Infants Òrfens[c], // 95*r* // altre memorial en lo qual estavan continuats los noms de totas las donsellas de quatorsa anys en amunt hi havia en dit hospital dels Infants Òrfens, lo qual memorial és del thenor següent: «Memorial de las donsellas fillas del hospital dels Infants Òrfens, que corren sort en la extracció de la Deputació, en la festa de santa Eulària, en lo present any 1651. Emerenciana Puig», *consuatur signatus littera C, quo inserto dices.* Los noms de las quals donsellas foren, en presència de dites ses senyories, per lo dit scrivà major y secretari del dit General, posats dins redolins de fusta y aprés, dins dita capsa. Foren trets quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Emerenciana Puig, Eulària Carol, pagada en virtut de deliberació de [...] mars 1652, // 95*v* // Dionisa Romà, és[d] pagada en virtut de deliberació feta a 5 de febrer 1652, Elisabeth Barra.

Diumenge, a XII. Die de la gloriosa verge y màrtir santa Eulària. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa en la Seu, y arribats en lo presbiteri feren oració, y aprés se alsaren y feren las degudas cortesias als molt il·lustres senyors governador de Cathalunya y senyors consellers, y aprés, ses senyories se assentaren a la part de la epístola y dit senyor governador y senyors consellers estigueren assentats[a] a la part del evangeli, com és de costum, y ab esta forma assentats, oÿren lo offici que·s celebrà en dita iglésia ab molt gran música y cantòria, com se acostuma, y acabat aquell, dits senyors consellers se alsaren y anaren acompanyant a dit senyor governador fins a la porta, com és de costum, restants dits senyors deputats assentats sens moure's, y aprés de tornats en dit presbiteri dits senyors consellers y assentats en son acostumat loch, ses senyories se alsaren y feren cortesia a dits senyors consellers, dels quals se despediren, y se'n vingueren en la present casa ab lo mateix acompanyament y forma que·y eren anats.

96*r* En aquest mateix die, entre les tres y quatre horas de la tarda, ses senyories partíran de la present casa concistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa molt entonats, los quals aportaven en los pits, cada hu, sa banda de domàs encarnat ab lo scut del General en lo mitg, y ab esta forma se'n anaran dret a la Seu, y pujats alt en lo presbiteri feren oració, y feta aquella y totas les degudes cortesies als molt il·lustres senyors governador y senyors concellers, qui ja estaven assentats en son acostumat lloch, ses senyories se assentaren a la part de la epístola, en los scons ficsos que·y ha en dita part, y aprés, al cap de poch se comensà a fer la professó de la gloriosa verge y màrtir santa Eulària, patrona d'esta ciutat, que féu lo mateix camí que acostuma a fer la de Corpus, la qual seguiren ab la forma següent: Las varas del tàlem de la custòdia aportaven los senyors concellers, com és de costum, aprés venian los que aportaven lo gremial y aprés venian los verguers de ses senyories ab las massas al musclo, com acostuman, aprés venia lo senyor governador, y a sa mà dreta anava lo senyor deputat ecclesiàstich y a la mà squerra de dit senyor governador, lo senyor deputat militar, aprés venian los senyors oïdors ecclesiàstich, militar y real, anant lo dit senyor oïdor ecclesiàstich en lo mitg, lo senyor oïdor militar a sa mà dreta y a sa mà squerrra lo senyor oïdor real, aportant cada hu sa antorxa de sera blanca, ensesa, en la mà, los quals donaven fi a dita professó, y tornats en la Seu, se'n pujaren en lo dit presbiteri y se assentaren en son acostumat lloch, y al cap de poch, dit senyor governador se alsà y fonch acompenyat per dits senyors consellers fins a la porta major de dita // 96*v* // Seu, y aprés, dits senyors consellers se'n tornaren en dit presbiteri, y assentats en son acostumat lloch, dits senyors deputats se alsaren hi·s despediren de dits senyors concellers y se'n vingueren en la dita present casa ab la mateixa forma y acompanyament que·y eren anats. Fas nota que

a. és ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació un espai en blanc d'uns 55 mms.*
c. *a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1121.*
d. és ... 1652 *interlineat al marge esquerre.*

a. *a continuació ratllat* oÿren lo offici.

lo senyor deputat real no seguí dita professó per estar desganat en lo llit.

Dilluns, a XIII. En aquest dia, en la matina, vingué en lo concistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor marquès de Sanmagí, tinent general de las armas de sa magestat en aquest Principat, lo qual fonch rebut al cap de la scala de la dita present casa per los senyors oïdors militar y real, ab los porters y massas devant, acompenyats dels officials, y ab esta forma, arribaren fins a la porta de la sala dels reys a hont lo reberen<s> los demés senyors concistorials, y ab esta forma se'n entraren en concistori y estigué assentat en lo mitg del concistori, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, que·s la forma que se acostuma, y aprés de haver fetas las degudas cortesias, refferí a ses senyorias com sa vinguda no era sinó per a donar-los rahó y fer-los a saber com se partia //97*r*// per a la campanya, per a prevenir lo que fos convenient al servey del rey, nostre senyor, y benefici del Principat y que supplicave a ses senyories fossen servits mediar, quant ell torn(ar)ia de la campanya, de què no se li fasse ningun impediment en rahó del morbo per entrar en esta ciutat. E ses senyories respongueren, que estimaven molt a sa excel·lència la mercè los feya en donar-los rahó de sa partida y lo bon cuydado tenia en mirar per lo benefici del Principat y que sa excel·lència estigués sert que, en lo que fossen bons, no·ls deixàs de emplear, que acudirian ab tota puntualitat al servey del rey, nostre senyor, benefici del Principat y gust de sa excel·lència. Y sas senyories lo acompenyaren fins al cap de la scala hont ere estat rebut, [hi·s] despediren de [sa excel·lència] ab molt gran demonstració de voluntat.

En aquest mateix dia, en la tarda, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los molt il·lustres senyors concellers per cosas consernents lo benefici del present Principat y present ciutat.

Dimecres, a XV. En aquest die, ses senyories reberen en llur concistori, de part dels molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, per medi //97*v*// dels senyors Phelip Casademunt, òlim de Boxadors, donsell, y del senyor micer Hierònim Talavera, ciutedà, un recado o embaxada de paraula, donant rahó a ses senyories com, per part de la ciutat de Gerona, los ere estat representat com Nostre Senyor ere estat servit, per la infinita bondat, preservar-los del mal contagiós que tants mesos havia estava en dita ciutat, y que havia més de dos mesos, que en aquella no·y havia aguda persona encontrada de dit mal y que, presuposat que Nostre Senyor ere estat servit delliurar-los y haver tant temps que no·y havia persona que·s fos encontrada y que verdaderament vuy possehian entera salut, fos servida la present ciutat tenir se'ls tornàs lo comers, y que dits senyors consellers los havia aparegut donar-ne rahó a ses senyories per ser la nova tant bona y de tanta alegria per a tots. E ses senyories respongueren, que estimaven molt a dits senyors concellers la mercè los feyen en donar-los nova tant bona, la qual mareix que tots en fàssem moltas gràcias a Déu, Nostre Senyor, com és rahó.

En aquest mateix die ses senyories, en la matinada, anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats dels officials de la present casa, en la llotja de la mar de la present ciutat y arrendaren los drets de la bolla de Gerona per //98*r*// lo residuum del present y corrent trienni a Miquel Balle, perayre, ciutadà de Barcelona, de vint-y-sinch mília y quinse lliures.

98*v* Dimecres, a XXII. Primer die de Coresma.

Dijous, a XXIII. En aquest die, lo doctor en arts y en medicina, Jaume Busquets, constituït personalment en lo concistori de ses senyories, à fet relació a ses senyories com Joan Prats, obtenint lo offici de credencer dels salaris dels magnífichs doctors del Real Concell, està desganat en lo llit de febra contínua, ab una destil·lació que li pega en lo pit, per rahó de la qual desgana no li és possible poder acudir a la obligació de son offici, la qual relació ha dit feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

99*r* Disapte, a XXV. En aquest die, ses senyories dels senyors deputats reb(e)ren en llur concistori, de part dels molt il·lustres senyors visitadors, un recado de paraula, per medi del magnífich lo doctor micer Lauger, advocat fiscal de dita visita, lo qual, entrat en dit concistori, referí a ses senyories que, en substància és lo que·s segueix: Dient que los senyors visitadors li havian ordenat referís a ses senyories com, en la visita que·s fa contra los senyors deputats y o<d>ïdors y demés officials del General del trienni pròxim passat de 1647, lo procurador fiscal de dita visita, entre altres quereles que tenia fetas contra dits deputats y demés officials, n'i havia una contra Raphel Riera, candaler de cera, qui en dit trienni provehí lo General de tota la sera que aquell gastà en dit trienni, acerca de alguns fraus comesos contra lo dit General per dit Riera, per rahó de la sera que provehí en dit trienni, tot lo que [redundà], en molt gran dany y prejudici de dit General y que·ls havia aparagut a dits senyors visitadors devian donar-ne notícia a ses senyories, com ab lo present recaudo la dona-

ven. E ses senyories respongueren, que estimaven molt a dits senyors visitadors la mercè los feyen, del que los en feyen lo degut agrahiment. Y abariguada resposta, dit senyor advocat fiscal se despedí de ses senyories.

99*v* Dilluns, a XXVII. En aquest die vingué en lo concistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor de Sanmagí, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada, y entrat en lo concistori, estigué assentat en lo mitg de aquell, a mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, y aprés de haver fetas las degudas cortesias, refferí a ses senyories algunas cosas tocants y spectans al benefici del Principat y servey de sa magestat, y per quant ses senyories restassen plenament informats, donà y lliurà en mans del senyor deputat ecclesiàstich un paper en scrits, firmat y sotascrit de la pròpria mà y també del il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marca, lo qual paper, pres per dit senyor deputat ecclesiàstich, respongué encontinent, que stimaven molt a sa excel·lència la mercè los feya y que mirerien ab molta atenció lo contengut en dit paper y que stigués sert que procurarien ab totas veras acudir al mayor servey de sa magestat y benefici del Principat. Y manaren que lo dit paper fos cusit originalment en lo present dietari, segons que·s veu assí cusit, signat de lletra A. Y aprés, al cap de poch[a], // 100*r* // sa excel·lència se despedí de ses senyories y fonch acompenyat per tot lo concistori fins al cap de la scala de la dita present casa, hont ere estat rebut, hont se despediren de sa excel·lència.

En aquest mateix die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència ab los molt il·lustres senyors concellers, com la tingueren, per negocis tocants a la concervació de la província.

En aquest mateix die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats del officials de la dita present casa, en casa del molt il·lustre senyor governador, anant vise-règia, y arribats en sa casa y entrats en la sala hont stave dit senyor governador, trobaren allí los molt il·lustres senyors concellers, y aprés de haver fetas las degudas cortesias, estigueren assentats, ço és, a mà dreta de dit senyor governador los senyors concellers per son orde y a mà squerra ses senyories, també per son orde, y junts, tingueren conferència per cosas tocants a la conservació de la província y servey de sa magestat, y acabada aquella, que durà molt bella stona, dits senyors concellers se'n anaren primer y aprés ses senyories, y foren acompenyats uns y altres per dit senyor governador fins al cap de la scala, hont // 100*v* // eren estats rebuts y ses senyories se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament y forma ab què·i eren anats.

Mars MDCLI.

Dimecres, al primer. En aquest die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats del officials del General, en la casa hont se cullan los drets del General per a continuar lo fer encantar y arrendar algunas bollas que faltaven arrendar.

En aquest mateix die, ses senyories, per medi dels senyors[a] // 101*r* // Ugo de Santjoan, donsell, y Francisco Móra, ciutadà, enviaren al excel·lentíssim marquès de Santmagí, tinent general de les armes de sa magestat en aquest Principat, qui resideix en ella, una embaxada de paraula representant-li diversos (excessos) que fan los soldats als naturals, y en particular, li donaren un paper en lo qual estaven continuats los exccessos següents: «Primo, representan que la vila de Cervera, etcètera», *inseratur ut in papiro signato littera A*. E aprés de tornats, dits embaxadors refferiren a ses senyories en llur concistori, com ells havian reportat a dit excel·lentíssim senyor marquès de Sanmagí lo contengut en lo paper que se'ls era estat entregat, que ere del tenor demuntdit, de la manera que per ses senyories los era estat ordenat, y que rebut aquell, sa excel·lència los havia respost que: «En quant al cap de la vila de Servera, etcètera», *inseratur prout est incerta dicta respontione in supracontinuato papiro de verbo ad verbum usque ad finem, signato de littera B.*

Dijous, a II. En aquest die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa hont se cobran lo(s) drets // 101*v* // del General per a continuar lo fer encantar y arrendaments que faltaven a arrendar.

Disapte, a IIII. En aquest die, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyats dels officials de la present casa, en la casa a hont se cullan los drets del General, per a fer continuar lo encantar y arrendar les bollas que faltan a arrendar.

102*r* Diumenge, a XII. Sant Gregori.

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1121. A continuació repetit de poch.

a. a continuació una ambaixada i la seva resposta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1122.

Dilluns, a XIII. En aquest die, ses senyories reberen en llur concistori // 102*v* // una carta de sa magestat, Déu lo guarde, la qual manaren ésser assí cusida, signada de lletra A.

Divendres, a XVII. En aquest die, lo magnífich Francesch Roca, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador ab bastant poder del magnífich Jaume Pi, també mercader de dita ciutat, obtenint lo offici de albaraner del General, qui té la residència de son offici en la casa hont se cobran los drets del General, com de la procura consta ab acte rebut en poder de Sebestià // 103*r* // Costa, notari, scrivà major de dit General, lo die present, com dit notari ab ses [sertificatòries] lletres ne fa fe, segon se veu assí cusida, signada de lletra A; en dit nom, constituhit personalment en lo concistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de albaraner del dit General, que dit Jaume Pi, son principal, obté en favor de ell, dit Francesch Roca, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació per ell, en nom de dit son principal, feta en favor de ell mateix que, ell, en nom de son principal y propri, ho rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren de paraula que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què foren presents per testimonis Hieònim Galí, notari, y Francisco Roll, clergue, ciutedans de Barcelona.

Disapte, a XVIII. En aquest[a] die, lo doctor en medicina Jaume Busquets, present en lo concistori de ses senyories, mitgensant jurament en mà y poder de ses senyories, à fet relació com Isidro Fort, obtenint lo offici de altre de les guardes ordinàrias del General en la taula de la present ciutat, està desganat del pit, que sanch de // 103*v* // tal manera, que stà en molt gran perill de la vida, per occasió de la qual desgana, no li és possible poder acudir a la obligació de son offici, la qual relació diu feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

Diumenge, a XVIIII. Festa de sant Joseph.

Dimecres, a XXII. En aquest die, Jaume Esmandia, pagès de la vila de Cànoves, bisbat de Barcelona, obtenint lo offici de altre dels taulers, cullidors, receptors, credensés y guardas del General de la vila de Cardadeu, bisbat de Barcelona, constituhit personalment en lo concistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit // 104*r* // offici de altre de dits taulers, que ell obté, en favor de Jacinto Diumaró, pagès de dita parròchia de Cardadeu, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor Hiacinto Diumaró, lo que rebria de sas senyorias a singular gràcia y mercè. E ses senyorias respongueren que admetian la dita renunciació, *si et in quantum* per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Francisco Rol, clergue, y Hieònim Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat vingueren en la present casa per a tenir conferència ab ses senyories, com la tingueren, per negocis consernents lo benefici de la província.

Dijous, a XXIII. En aquest die, en la matinada, ses senyories anaren concistorialment, ab los porters y masssas devant, acompenyats dels officials de la present casa, en casa del molt il·lustre senyor governador del present Principat, anant vice-règia, y arribats a sa casa, foren rebuts per dit senyor governador y doctors del Real Concell al cap de la scala de sa casa, y junts, se'n entraren en una sala hont ja hi eren los molt il·lustres senyors concellers, y aprés de haver fetas las degudas // 104*v* // cortesias, estigueren assentats, ço és, los senyors concellers a mà dreta del dit senyor governador per son orde, y a mà squerra ses senyories dels senyors deputats, també per son orde, y los magnífichs doctors del Real Concell estigueren assentats aprés de dits senyors concellers, com se acostuma hi·s féu en lo any mil sis-cents quaranta-nou. Y assentats ab esta forma tingueren conferència, en la qual se tractà y conferí cosas concernents al contagi[a] y lo benefici del Principat y conservació y seguretat de la present ciutat, en cas lo que lo enemich la invedís. Esta conferència durà des de las vuyt fins cerca de las dotse horas ans mitgdie, y acabada aquella, se'n anaren primer dits senyors concellers, y aprés ses senyories, y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompenyament que·y heren anats.

Divendres, a XXIIII. En aquest die ses senyories, en la matinada, anaren concistorialment, ab los porters y massas devant, acompenyats dels officials de la present casa, en casa del molt il·lustre governador del present Principat, anant vice-règia, y arribats a sa casa foren rebuts per dit se-

a. a continuació repetit en aquest.

a. a continuació ratllat exacta y conferí.

nyor governador y doctors del Real Concell al cap de la scala de sa casa, y junts, se'n entraren en una sala a hont ja hi·eren los molt il·lustres senyors // 105r // concellers, y aprés de haver fetas las degudas cortesias, estigueren assentats ab la forma de la conferència que·s tingué lo dia de ahir, hi·s tractà de las mateixas matèrias que·s tractaren lo die de aÿr, y en partiqular, de la custòdia y guàrdia de la present ciutat.

Diumenge, a XXVI. En aquest die, ses senyories anomenaren en farrer del General, que vaccava per mèdit de Joan Rabeix, a Bernat Ramon, ferrer, ciutadà de Barcelona.

En aquest mateix die, ses senyories ordenaren a mossèn Sebestià Costa, scrivà major del dit General, se conferís en la casa de la present ciutat, a fi y effecte de què demanàs al scrivà major de la dita present ciutat, de orde de ses senyories dels senyors deputats, se servís entregar-li y lliurar-li còpia de la proposició feta per los molt il·lustres senyors concellers al Concell de Cent, tingut y celebrat lo die de vint-y-sinch del corrent y de la resolució per aquell presa, les quals, aprés que dit scrivà major las tingue, ho aporte tot en lo concistori de // 105v // ses senyories. Y aprés de llegit en concistori, manaren que dita proposició y resolució fos cusida en lo present dietari, segons que assí stan cusidas, signadas de lletra A, B.

Dilluns, a XXVII. En aquest die vingué en lo concistori de ses senyories lo molt reverent don Vincèncio Candioto, col·lector general de sa Centedat en aquesta província, lo qual fonch rebut ab la forma acostumada, y entrat en lo concistori y fetas las degudas cortesias, donà rahó a ses senyories de algunas cosas consernents a la Sancta Sede Apostòlica en rahó de la Sede vaccant de Urgell, y aprés de haver llargament informat a ses senyories, los donà y entregà en mà del senyor deputat ecclesiàstich un paper fahent per ditas matèrias, lo qual rebut, respongueren que lo concistori o·miraria ab gran atenció y que, per llur part, no faltarian a tot lo que la obligació de sos càrrechs los donaria lloch, lo qual paper manaren ses senyories fos originalment cusit en lo present dietari, segons se veu assí, signat de lletra A[a].

106r Divendres, a XXXI. En aquest die, ses senyories reberen en son concistori, de part del molt reverent senyor don Vincèncio Candioto, col·lector de sa Santedad en aquesta província, un recaudo en scrits del tenor següent: *«Muy illustre señor. Por parte del collector general, etcétera», inseratur ut in papiro signato littera A*. Al qual recaudo fonch respost per ses senyories de paraula, que ells procurarian ab lo senyor governador se tractàs acerca del contengut en dit paper. Y encontinent, desityosos de acudir al de obligació, ordenaren al síndich del General se conferís ab lo senyor governador y que, de part de ses senyories li digués lo nou recaudo avian rebut de dit senyor col·lector y que, axí, se servís manar juntar los doctors del Real Concell // 106v // per a què·s tractàs de dit negoci, com ja altra vegada le·y havian supplicat. E aprés lo dit síndich tornà resposta a ses senyories en llur concistori acerca del dit recaudo, lo qual havia explicat de paraula a dit senyor governador de la manera que per ses senyories li ere estat ordenat, y que dit senyor governador havia respost que, en serhi los senyors doctors del Real Consell, los consultaria lo que se li representave per part de ses senyories, en rahó de la pretenció del senyor col·lector de la reverent Cambra Apostòlica.

Abril 1651

Disapte, al primer de abril 1651. En aquest die, de orde y manament de ses senyories, instant Anthoni Nin, procurador fiscal del dit General, fonch, per mossèn Sabestià Costa, scrivà major del dit General, presentada a Francisco Bassols, studiant, arrendatari dels drets de la bolla de la taula de la present ciutat y sa col·lecta lo trienni corrent, que comensà lo primer de juliol pròxim passat de 1650, trobat personalment dins la present casa de la Deputació, la scriptura o requesta del tenor següent: «Ignorar no podeu vos, Francesch Bassols, etcètera», *inseratur ut in papiro signato littera B*, la qual li fonch llegida mot a mot per dit scrivà major y donada còpia de aquella[a] // 107r // per dit scrivà major, y aquella presa per dit Bassols, respongué *quod retinebat sibi terminum juris ad respondendum, de quibus omnibus, dictus Nin, procurator fiscalis praedictus, requicivit instrumentum conficeret, prout fecit per dictum Costa confectum. Presentibus pro testibus Josepho Blanch et Josepho Cortes, virgariis concistorii dictorum admodum illustres dominorum deputatorum Generalis Cathaloniae.*

Postea vero, die quinta praedictorum mensis et anni supradictus, Franciscus Bassols tradidit michi Sebestiano Costa, scribae majori dicti Generalis Cathaloniae, personaliter existenti in intrata domorum meae solitae habitationis, sitarum in presenti civitate Barchinonae, in vico dicto dels Banys, *responcionem tenoris sequentis:* «Responent Francesch Bassols a una requesta lo die

a. a continuació una proposició, una deliberació i dues cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1123.

a. a continuació una requesta i la seva resposta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1125.

del primer del corrent, etcètera», *inseratur ut in papiro signato littera C, de verbo ad verbum usque ad finem. Et postea dicatur requirens me quae tam inserim et continuarem in calce suprainsertae requisitionis, sibi presentatae ad instatiam fisci procurator Generalis Cathaloniae die prima currentis, et de ea, absque incertione dicta responsionis copiam non traderem. De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus dominus Francisco Jover, notario, et Francisco Barra, doleario, civibus Barchinonae.*

107*v* Dimars, a IIII. En aquest die, de orde y manament de ses senyories, Anthoni Nin, procurador fiscal del General, constituhit personalment, juntament ab Hierònim Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major del dit General, entrevenint en açò en nom de mossèn Sebestià Costa, scrivà major del dit General, y presents per testimonis Joseph Cortès, valer, y Agustí Dalmau, ciutadà honrrat de Barcelona, tots en presència de Jaume Mensa, valluter, arrendatari del dret dels sombreros de la taula de la present ciutat y la col·lecta lo trienni corrent, que comensà lo primer de juliol 1650, trobat personalment en lo portal, dit de Nostra Senyora de la Pietat, de la Seu de la present ciutat, al qual, instant dit Nin en dit nom, fonch presentada per dit Galí la requesta o scriptura del tenor següent: «Ignorar no podeu vos, mestre Jaume Mensa, etcètera», *inseratur ut in papiro signato littera A*, la qual, per dit Galí, notari, li fonch llegida mot a mot, y dada[a] // 108*r* // còpia d'ella en sas pròprias mans, la qual ell, dit Mensa, rebuda, respongué encontinent *quod retinebat sibi terminum juris ad respondendum*, de les quals cosas sobreditas à requerit dit Nin, procurador fiscal demuntdit, en fos llevat, com ne és estat llevat per dit Galí, notari, lo present acte, en què són estat presents los sobrenomenats.

Dimecres, a V. En aquest die, ses senyories concediren llicència al senyor Joan Pau de Lloselles, deputat militar, per anar fora la present ciutat per los afers y negocis de sa casa, per la qual anada à estat quinse dies.

Diumenge, die de Pasqüa Florida, a VIIII. En aquest die, ses senyories anaren concistorialment, // 108*v* // ab los porters y massas devant, en la tarda, acompanyats dels officials de la present casa, en casa del senyor governador de Cathalunya, anant vice-règia, per a tenir conferència, en la qual conferència assistí dit senyor governador, senyors concellers y ses senyories y lo Real Concell. Foren rebuts y stigueren assentats ab la forma acostumada, en la qual conferència se tractà acerca del contagi y·ha en la present ciutat y altres cosas concernents lo benefici de la província, y acabada aquella, ses senyories se'n tornaren en la present casa, ab la mateixa forma que y eren anats.

Dilluns, a 10. En aquest die vingué en concistori de ses senyories mossèn Francesch Pastor, ciutadà, notari de Barcelona y scrivà major de la visita del trienni proppassat de 1647, y entregà y lliurà a ses senyories e o per ells a Sebestià Costa, scrivà major del General, les scriptures següents, contengudes en un memorial del tenor següent:

«Memorial de les scriptures entregades per lo scrivà major de la visita del trienni 1647. Primo lo Procés Gros de dita visita, ab cubertes de pregamí[a] // 109*r* // y ab sa correge y sivella. Ítem, lo llibre de Centències de dita visita ab cubertes de pregamí. Ítem, una deliberació feta per lo concistori de dits senyors visitadors a 14 de desembre 1650, signat de lletra A. Ítem, un memorial dels processos de querelas remesas als senyors deputats y oÿdors, signat de lletra B. Ítem, una deliberació feta al primer de abril 1651, signada de lletra C. Ítem, altra deliberació feta a 15 de desembre 1650, signada de lletra D. Ítem, un memorial de les persones que són stadas privadas y suspeses, en virtut de centències y decret de execució proferides y fet en dita visita, sig(n)at de letra E. Memorial de les persones que són stadas condemnades, en virtut de sentències de visita fetas en lo trienni 1651, del trienni 1647, són los següents, lo qual és signat de lletra F y stà assí cusit. Ítem, una còpia auctèntica de la enquesta fulminada, a instància del procurador fiscal, contra don Joan Grill y de Perpinyà, deputat local passat de la Deputació local[b] de Trem(p) y Pallàs. Ítem, lo procés de la querela de número 61. Ítem, los processos de las querelas números 62, 66, 69, 73, 74, 75, 78, 82, 86, 89, 93, 95, 100, 15, 28, 31, 32, 35, 57, 21 y 104».

109*v* Los memorials desobre designats y deliberacions desobre designats y designades, de lletras A, B, C, D y E, manaren ses senyories ser cusits en present dietari y los processos de ditas querelas sobredesignades y còpia auctèntica de la enquesta contra don Joan Grill y de Perpinyà, manaren ses senyories que, per dit scrivà major, a effecte de posar en execució lo declerar ab las sentències de dita visita, dels quals processos y còpia auctèntica se són entregats a dit Gismundo Boffill y obtinguda rebuda de ell, assí insertada.

a. a continuació una requesta i la seva resposta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1126.

a. a continuació tres deliberacions i tres memorials, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1127.
b. a continuació repetit passat de la Diputació local.

Dimecres, a XII. En aquest die, vista la relació feta per lo doctor en medecina Joan Martí, y Joan Matas, chirurgià, que està assí originalment cusida, signada de lletra A, ha constat y consta de la malaltia y indisposició de Miquel Marquès, notari, obtenint lo offici o exercisci de scrivent extraordinari de la scrivania major del dit[a] //110r// General, per rahó de la qual, no li és possible poder acudir a la obligació de son offici o exercisci, la qual relació manaren ses senyories fos, com daltdit és, assí cusida perquè conste ab ella de la indisposició y desgana de dit Marquès.

En aquest mateix die, constituïda personalment devant ses senyories la senyora Llanas, víuda del magnífich Agustí de Llana, donsell, com a procurador ab bastant poder del molt il·lustre senyor Joan Carreras, donsell, conseller ters de la present ciutat, obtenint lo offici de recional del General y present casa de la Deputació, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Serra, notari de Barcelona, a 4 de setembre 1647, la qual és assí originalment cusida, signada de lletra A, en dit nom à renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de recional, que dit seu principal obté, en favor (del doctor) en medicina Pere Gavàs, ciutadà de Barcelona, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici (és) dels vendibles y dels que·s poden alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit doctor Pere Gavàs, la qual ella, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què són estats presents per testimonis los doctors Francesch Llunes y Hieònim Riera, en quiscun dret doctors, ciutadans de Barcelona.

111v

Maig, 1651

Dimars, a II. En aquest dia fou donada una supplicació per Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de llevant, y sobre d'ella, fet un vot per los magnífichs assessors de la present casa. Y ses senyories ma- //112r// naren fos cusit en lo present dietari, signat de lletra B.

Diumenge, a VII. En aquest die, ses senyories reberen una carta dels molt il·lustres senyors[b] concellers de Barcelona, de sis del corrent, juntament ab dos deliberacions del savi Consell de Cent, fetas a dos y a sinch del mateix //112v// mes de maig, que contenen matèria de scríurer a sa magestat, sia servit tenir a bé pugan tornar líberament tots los prelats y altres persones ecclesiàsticas y perdonar als seculars, que són estats desterrats de la present província ab títol o nom de maleffecte, y supplicar a sa Santedat sie servit manar despetxar bulles per los bisbats y altres prebendes y nomenar jutge de breu que sia catelà, per a poder conèixer de les causes dels ecclesiàstichs, com més llargament se conté en ditas carta y deliberacións assí cusidas, signadas de lletras A, B y C.

Dilluns, a VIII. En aquest die los senyors deputats, com a possehints las baronias de Martorell, han concedida llicència als jurats y universitat de Sant Esteve Cesrovires de imposar un quaranté a obs de pagar lo batalló y altres gastos de la universitat per quatre anys, comforme apar al peu de la supplicació cusida de lletra A[a].

113r Dijous, a XI. En aquest die *nihil*.

Divendres, a XII. En aquest die comparagué en lo concistori de ses senyories Joseph Payret, notari, altre dels taulers, cullidors, credensés y guardes del General, lo qual dix que, per justes causes son ànimo movens, renunciava lo dit son offici de tauler en mà y poder de ses senyories (*pure, libere et simpliciter*, suplicant a ses senyories) fossen servits admètrer-li la dita renunciació, *si et in quantum*. En què foren presents per testimonis Montserrat Albià, Joseph Cortès y Hieònim Galí, notari.

Disapte, a XIII. En aquest die à comperagut en lo concisto- //113v// ri de ses senyories lo doctor Pere Gavàs, obtenint lo offici de recional del General y casa de la Deputació, lo qual ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de recional del General, qui obté, en favor del magnífich Joseph de Urrea, ciutedà honrrat de Barcelona, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels vendibles y dels que·s poden alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph de Urrea, lo que ell rebrà a singular favor y mercè. Y ses senyories an respost que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Joseph Blanch y Joseph Cortès, verguers dels senyors deputats.

En aquest mateix die vingué en lo concistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor marquès de Santmagrí, tinent de les armes de sa magestat

a. a continuació una relació i una procuració, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1132.
b. a continuació ratllat receptors.

a. a continuació sis documents, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1132.

en lo present principat de Cathalunya, lo qual tractà ab ses senyories algunes coses concernents al benefici y conservació del batalló. Fou rebut per ses // 114*r* // senyories ab la forma acostumada.

Dilluns, a XV. En aquest die, ses senyories juntaren brassos, cridats del die de aÿr, en los quals entrevingueren y foren presents les persones dels tres staments següents. Ço és, per lo stament ecclesiàstich los senyor(s) fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, lo doctor Pere Quer, canonge de Leyda, don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, mossèn Luÿs Casapera, canonge de Tortosa, lo doctor Pere Morell, sacristà y canonge de Barcelona, don Francisco Sans, ardiaca de Panadès y canonge de Barcelona, fra don Miquel Caldes, comenador de la relagió de Sant Joan; per lo stament militar los senyors Miquel de Maduxé, Jaume Domènech, // 114*v* // don Joseph Tord, Vicens de Viladomar, Agustí Cornet, Francesch Carbonell, Isidoro Gorch, Joan Batista Rubió, Joan Planes y Serra, Joseph Olsina, Joseph de Ximenis y Saurí, Gerònim Foix, Joseph de Caramany, Fran(ces)ch Galtes; per lo stament real los senyors Joseph Miquel Quintana, Agustí Dalmau, Gerònim Pastor, Batista Ramon Pastor, Phelip Joan Argila, Francesch Móra, lo doctor March Falip, Joseph Payret, Gismundo Boffill[a], // 115*r* // Joseph de Urrea, Joseph Bru, Ramon Cerdà, Joan Batista Monfar y Sors. Als quals fonch, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, feta la proposició següent: «Molt il·lustre senyor. Inseguint la inconcussa observança, fundada en capítols de Cort», *inseratur ut in papiro signato littera A, quo insertur dices.* E los dits brassos, després de molt discutida la matèria, resolgueren que sa senyoria procure conferir-o ab los molt il·lustres senyors concellers de la ciutat de Barcelona, o ab las personas que a sa senyoria aperexarà anonenar, en un lloch asenyallat fora la dita ciutat, totas las difficultats que, en la[b] carta de dits molt il·lustres senyors concellers se apuntan, per a pèndrer una bona deliberació a gust dels molt il·lustres dos concistoris y benefici<i> de la província y conservació del batalló y que, en lo entretant, se servesca sa senyoria mane solicitar las cobranças ab la pressa y diligència que la necessitat, de no socórrer la gent de guerra, demana y que atenguen principalment que no falte // 115*v* // pa de monició, per assiento o per administració comune y mane que·s socorren del diner entra per mà del pagador general que, quant al fer las cautelas per al descàrrech de dit pagador, se pot differir fins a la renddició dels comtes, y lo deixar de socórrer la gent de guerra podria ser en gran prejudici del servey de sa magestat y notable dany de la província, y que sa senyoria dels senyors deputats, en lo entretant, ordenen al pagador general del batalló assistesca, tant en los pagaments com en la provisió del pa de monició y que no excedesca al que stà disposat per los senyors presidents y junta de dit batalló.

Dimars, a XVI. En aquest die se partí de la present vila de Tarrassa lo molt il·lustre senyor Vicens Farriol, oïdor real, al qual ses senyories li donaren licència per anar al terme de Sant Pol per negocis y afers seus propris, lo qual tornà y assistí en concistori lo primer de juny[a].

116*r* Dimecres, a XVII. En aquest die, lo scrivà major del General, Sebestià Costa, donà y entregà a ses senyories y en son concistori, un acte de diligències de la renunciació entenia fer Francesch Alòs, botiguer de telas, ciutedà de Barcelona, procurador de micer Gabriel Font, prevere, arrendetari del dret o augment del creximoni de les sedes de la ciutat de Barcelona del present y corrent trienni, lo qual acte de diligències de renunciació de dit dret o creximoni de les sedes manaren ses senyories fos cusit en lo present dietari, que és signat de lletra A.

116*v* En aquest die, ses senyories anomenaren per fuster del General a Joan Serra, fuster, ciutedà de Barcelona, que vaccava per mort de Joan Jausons, qui obtenia dit offici de fuster.

117*r* Disapte, a XXVII. En aquest die vingué<ren> en concistori de ses senyories lo senyor marquès de Marselí, per negocis de allotjaments de soldats que estaven en la vila de Vilafranca de Penadès, lo qual se assentà en lo concistori en una cadira, al puesto y lloch a hont stan assentats los assessors y advocat fiscal del General. Fonch rebut per lo senyor oÿdor militar al cap de la scala, ab las massas devant, y després de haver tractat ab ses senyories cosas consernents lo benefici de sa magestat, que Déu guarde, y conservació de la província y dels soldats que stan alotjats en dita vila y la controvèrcia y inquietuts y ha entre ells y los paysans de aquella, se despedí de ses senyories y fou acompenyat ab la mateixa forma. E vist lo representat per dit senyor de Marselín, ses senyories determinaren, que lo senyor oÿdor militar, en companyia de dit senyor marquès de Mersalín se conferís en dita vila de Vilafranca de Penadès y altres llochs circumvehins de aquella,

a. a continuació una proposició, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1137.
b. a continuació repetit que en la.

a. a continuació una renunciació, una partida autèntica d'una dita de taula i una procuració, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1137.

a effecte qui mitiguàs y aquietàs las inquietuts representades a ses senyories per dit senyor de Marselín entre los paysans y sol- //117v// dats allotjats en dita vila y lloch de aquella y circumvehins de aquella, a effecte que mitiguàs y aquietàs las inquietuts representades a ses senyories (per) fer un gran servey al rey, nostre senyor y quietut de la província. En la conformitat del que per los jurats de Vilafranca de Penadès han scrit y representat a ses senyories, ab llur carta de 24 del corrent, la qual és assí cusida, a més del que havia dit de paraula llur scýndich en consistori, significant de paraula y en scrits ab lo gran perill en què staven aquellas universitats de Vilafrancha y llochs circumvehins de arribar a una desesperació, en notable prejudici del servey de sa magestat, per ocasió de dits desordes y mals tractes cometian los soldats, malmatent-los los blats, que estan pendents de present per la terra, com més llargament se conté en dita carta, la qual és assí cusida, signada de lletra A[a].

118r

Juny 1651

Dijous, al primer de juny MDCLI.

118v Diumenge, a IIII. En aquest die vingué en lo concistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor don Joseph d'Ardena y de Darnius, comte de Illa, tinent general de les armes de sa magestat en los presents Principat y comptats, novament anomenat, lo qual fou rebut en lo cap de la scala de la present casa per los senyors oÿdors militar y real ab dos massas, y al entrar en lo concistori, los senyors deputats lo reberen al entrar del concistori y se assentà en una cadira al costat del senyor deputat ecclesiàstich, y fetas las degudas cortesias, dit senyor comte de Illa donà a ses senyorias una carta de sa magestat, dada en París a 9 de maig proppassat, la qual és assí cusida, signada de lletra A, y de paraula, féu llarga relació dels negocis del stat de la cort de sa magestat y com, per ara, avia enviat los socorros de tropas y dinés, refferits en dita real [carta], y que, per capità general de ses reals armes, havia feta nominació, per ara, de la persona del senyor de Mersin, y per tinent d'ellas, de la persona del mateix senyor comte[b] //119r// de Illa, y digué y refferí altres coses de aquelles parts, lo qual rehonament durà més de una hora, y després, se despedí, dit senyor comte de Illa, de ses senyories y fou acompenyat ab la mateixa forma que arribà, fins al cap de la scala.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1139.
b. a continuació una suplicació, una declaració de testimonis i un vot, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1139.

En aquest mateix die, ses senyories entregaren y lliuraren a mi, Sebestià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, un vot fet per los senyors magnífichs assessors del General sobre una informació rebuda a instància del procurador fiscal del General, la supplicació del qual, informació y vot està cusit assí ab senyal de lletra A.

Dilluns, a V de juny MDCLI. En aquest die, constituhit personalment en la present vila de Tarrassa mossèn Joseph Rovira, ciutadà honrrat de Barcelona, com ha procurador de mossèn Joseph Malich, també ciutadà honrrat de Barcelona, regint lo offici de ajudant primer del recional y regent los comtes de la casa del General de Cathalunya, com de sa procura consta en poder del discret Jaume Sayós, notari públich de Barcelona, a 13 de abril proppassat, en presència del molt il·lustre senyor Vicens Farriol, (oÿdor) real, trobat personalment en la sala de les cases ha hont habita, cituadas en lo carrer Major de la present vila //119v// de Tarrassa, als tres quarts tocats per las tres horas de la tarda, dit Rovira digué a dit senyor ohidor, que ell, en dit nom de procurador, renunciava lo dit offici en mà y poder de sa senyoria, a effecte de què, dit offici, fos provehit en la persona del doctor Jaume Melich, prevere, rector de la iglésia parrochial de Sant Pere de Rubilló. Dit senyor oÿdor respongué, en presència de mi, Sebestià Costa, scrivà major de dit General y del doctor micer Francesch Llunes y Francisco Rol, clergue, testimonis per est effecte cridats per ell, dit senyor oÿdor en sa casa, no volia oyr a ningú si no és quant a Farriol y que, quant a dit negoci, acudissen a concistori, de tot lo que, dit Rovira en dit nom, requirí a mi, dit scrivà major, en llevàs acte, com és estat llevat, presents dits testimonis. E encontinent dit Rovira, en dit nom, ab dits scrivà major y testimonis sobreanomenats, se conferí en casa del molt il·lustre senyor Luís València, personalment trobat en la entrada d'ellas, que las habita en lo mateix carrer, al punt que tocavan las tres horas de la tarda, en al qual, dit Rovira en dit nom, digué a dit senyor oÿdor fos servit //120r// admètrer-li dita renunciació per lo effecte sobredit. E dit senyor oÿdor (digué) que admetia dita renunciació, ***si et in quantum*** y ab què dit Melich a la ora present sie viu, del que dit Rovira requerí a mi, dit scrivà major, ne llevàs acte, com en effecte fou llevat. E poch aprés, dit Rovira en dit nom, se constituhí en la casa del senyor canonge Francesch Rovira, que la té en lo carrer dit [a]..., en la qual habita lo molt il·lustre senyor, doctor y canonge Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, personalment trobat en la sala de ditas casas, juntament

a. a continuació un espai en blanc d'uns 25 mms.

ab lo molt il·lustre senyor Joan Pau de Lloselles, deputat militar, que també se trobava allí present, als quals supplicà dit Rovira, en dit nom, fossen servits admètrer-li dita renunciació per lo effecte sobredit. E los dits senyors deputats ecclesiàtich y militar respongueren, en presència de mi, dit scrivà major y testimonis sobreanomenats, que no [consentien] en res que no·ls amostrassen primer lo capítol de Cort que disposa en aqueixa matèria, del que dit Rovira, en dit nom, requerí a mi, dit scrivà major, en llevàs acte, com en effecte fou llevat. E després, a un quart tocat per les quatre, dit Rovira en dit nom, se conferí en la casa // 120*v* // ha hont habita lo molt il·lustre senyor Bernat Ferrer y Viladomar, deputat real[a], cituades en lo capdevall de la plassa pública de la present vila, personalment trobat en un aposento de aquellas, dit Rovira en dit nom, en presència de mi, dit scrivà major, de dit Francesch Rol y de Joan Texidor, criat de dit senyor deputat real, testimonis per dit effecte cridats, supplicà a sa senyoria fos servit admètrer-li dita renunciació de dit offici<i> sobremencionat per lo effecte sobredit. E dit senyor deputat respongué que admetia dita renunciació, si y en quant disposan los capítols de Cort, del que dit Rovira, en dit nom, requerí a mi, dit scrivà major, en llevàs acte, com n'és estat llevat. Y que, de tots los actes sobrespecificats, li fos lliurada còpia auctèntica a ell e, o més verament, a son principal y a altres qualsevols persones de qui fos interès[b].

121*r* Dijous, a VIII. En aquest die, los senyors deputats, lo real per sa desgana (no) assistí y lo oÿdor absent de la present vila, anaren concistorialment, molt entonats ab les bandes de domàs carmesí en los pits ab les armes del General, ab los porters y masses devant, acompenyats de alguns officials del General en la isglésia de la present vila de Tarrassa, los quals foren rebuts per lo clero de dita isglésia y los donaren aygua beneyta ab lo salpasser de plata i·ls acompenyaren fins a les grades del altar major, ha hont foren rebuts per los senyors concellers, balle, mostasaf y clavari de la present vila, y després de fetes les degudes cortesias, dits senyors deputats y oÿdors se assentaren en un banch de respellera que, per dit effecte stava ja aperellat, posat a la part del<a> evangeli y[c] cubert ab un reboster ab les armes del General y una catifa gran als peus y altre posada en la grahonada ha hont stan los sacerdots, qui selebraren lo offici, y los verguers stigueren assentats en un scon que era detràs de ses senyories, y dits concellers, balle, mostesaf y clavari se assentaren en altre scon posat a la part de la epístola, sens reboster ni cati- // 121*v* // <ti>fa als peus, y tots axí assentats, se comensà lo offici ab molta solemnitat, a cant de orga a tres cors, predicà lo pare provincial del orde de Sant Francesch, y si bé y hagué offertori, los senyors deputats no offeriren, sinó sols dits senyors concellers y los assistens y demés qui volgueren, y acabat lo offici y reservat lo Sentíssim Segrament, fetas las mateixas cortesias, dits senyors deputats y oydors, acompenyats del clero fins a la porta de la isglésia, se'n tornaren concistorialment, ab lo mateix acompenyament, en la casa de la vila, ha hont se llevaren les insígnies y quiscú de ses senyories se'n anà a sa casa.

En aquest mateix die, ses senyories, a sinch horas y mitja de la tarda, ab lo mateix acompenyament y serimonial sobre-refferit, se conferiren en dita isglésia, y al entrar d'ella, per lo clero, ab la mateixa forma sobredita, foren rebuts y acompenyats fins a les grades de dita isglésia, ha hont foren rebuts per los senyors concellers de dita vila, balle, clavari y mostasaf, de la mateixa manera que staven assentats al dematí, estant lo Sentíssim Segrament en la custòdia que havia de anar en la professó, la qual, poch aprés // 122*r* // partí de dita isglésia y féu la volta ordinària, anant ses senyories en forma de concistori detràs lo gremial, ab los verguers devant y massas, y dits senyors deputats portavan una atxa de sera blanca petita ensesa, quiscú d'ells en les mans, y després de ses senyories anaven dotse atxes de sera blanca, per comte del General, les quals aportaven alguns secerdots, ciutadans honrrats y altres persones de la present vila, y després del concistori seguian[a] los officials del General, per son orde, ab siris de sera blanca ensesos y moltes altres persones de dita vila, y tornada dita professó en dita isglésia y reservat lo Sentíssim Sagrament y fetas las mateixas cortesias y acompenyats del clero fins a la porta de dita isglésia, se'n tornaren en la dita casa de la vila, ha hont se llevaren las insígnies y quiscú d'ells se'n tornà a sa casa.

Divendres, a VIIII de juny MDCLI. En aquest die, lo senyor Luís València, oÿdor militar, en virtut de la deliberació feta lo die de ayir, que contàvem a 8 del corrent, juntament ab Sebestià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, de Joseph Quintana, ciutedà honrrat de Barcelona, exactor de dit Gene- // 122*v* // ral y del doctor micer Francesch Llunes y de algunas personas que, per seguretat de sa persona, lo acompenyaren, se conferí en la parròquia de Sant Martí de Proensals, bisbat y territori de Barcelona, en la campanya, junt la torra dita de Marí, cerca lo

a. a continuació repetit deputat real.
b. a continuació una procuració, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1141.
c. y *interlineat, damunt de* a *ratllat.*

a. a continuació repetit seguian.

pont de Sant Martí, que és lo lloch destinat per a commerçar ab los de la ciutat de Barcelona, per ocasió del contagi ere·n dita ciutat, y en ser arribat allí, scrigué als molt il·lustres senyors concellers de dita ciutat donant-los avís com ell, dit senyor oÿdor, se era conferit en dit puesto y que estava aguardant a algú de ses senyories per a tratar los negocis del batalló y facilitar las cobransas de la subvenció de aquellas, subvenir los soldats, axí de a cavall com de a peu y officials de dit batalló, en conformitat de la carta de dits molt il·lustres senyors concellers scrita als senyors deputats a 29 de maig proppassat. Y despedit un propri per portar dit avís, hora ja tarda, envers las tres horas arribà en dit puesto lo molt il·lustre senyor conceller quint de dita ciutat, Joseph Payissa, notari real, en companyia de mosèn Joseph Ximenis y Monrodon, // 123r // ciutedà honrrat de Barcelona y de Joseph Fontenilles, mercader, ciutadà de dita ciutat, y tots junts, apartats los uns dels altres y stant quantravent, per ocasió de contagi, se feren los uns als altres las degudas cortesias, parlaren y tractaren llargament de les matèrias de dit batalló y subsistència de aquell, per lo major servey del rey, nostre senyor, y benefici del present Principat y comtats, y després de fet llarch rahonament y conferència, fetes també las mateixas cortesias, dit senyor oÿdor se'n tornà lo mateix die, en companyia de les mateixas personas, en la present vila de Tarrassa, en la qual arribaren lo mateix die, serca las honse horas de la nit, sens haver entrat en ninguna casa per lo parill y havia del contagi.

Disapte, a X de dit. En aquest die, per medi de mossèn Joseph Miquel Quintana y mossèn Joseph de Urrea, ciutedans honrrats de Barcelona, enviaren ses senyories una embaixada en scrits al excel·lentíssim senyor don Joseph d'Ardena y de Darnius, comte de Illa, tinent general de les armes de sa magestat en los present Principat y comtats, havent-li primer enviat // 123v // a mossèn Agustí Dalmau, síndich del General, per a què assenyalàs hora per a rèbrer dita embaixada, y per sa senyoria fou assenyalat las dos horas de després dinar, la qual embaxada és del tenor següent:

«Excelentíssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya representen a vostra excel·lència, que los governadors de Coplliura y Rosas, ab motiu de la provisió de les plasses, fan apprehencions de les barques dels blats, que venen per provisió de les viles del Principat, y després que l'an pres y detingut, lo venen. Que lo governador de la plassa de Arbeca fa molts excessos y hostilitats, composant paysans, fent axir a rrobar los soldats y vuy té pres un jurat y dos paysans de la Pobla de Cèrvols, ha més que·ls ha presas sis cavalcaduras, que anaven a comprar blat a Maials i·ls ha presas setanta lliuras de sera y cent y vint lliures ab diners y no·n vol tornar ditas cosas sens composició. Y que la vila del Vendrell, de molts anys a esta part, // 124r // ha patit molt més que ninguna de las altres vilas, y que vuy en ella y ha un regiment que·s fa donar carn, pa, vi, y no contribuint, pegan bestonades als paysans y lo mateix fan en la vila de Ribas, Pradas y altres llochs circumvehins, supplicant a vostra excel·lència extrajudicialment, sia servit manar remediar dits sucessos y desordes, que·u rebran a singular gràcia y favor de vostra excellència.

En aquest mateix die arribà en lo concistori de ses senyories lo noble don Phelip de Copons y de Temarit, en Barcelona populat, en quiscun dret y de la Real Audiència y Tercera Sala doctor, al qual feren assentar en una cadira dels magnífichs assessors del General, y després de haver-li donada la benvinguda y fetes les degudes cortesias, dit senyor don Phelip donà a ses senyories una carta los havian scrita los molt il·lustres senyors, lo doctor Joseph Queralt, regent la assessoria y doctors del Real Consell Criminal, ab la qual se demana a sa senyoria una conferència per negocis gravíssims de la província, que havia de tenir un puesto segur serca la ciutat de Barcelona, entre los molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, senyors concellers de la ciutat de Barcelona y los molt // 124v // il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, com més llargament de paraula explicà dit don Felip de Copons, en virtut de la crehensa contenguda en dita carta, dient que ja·s donaria avís a ses senyories de la diada y puesto ha hont se havia de tenir dita conferència. E després, fetas las mateixas cortesias, dit senyor don Phelip de Copons se despedí del concistori de ses senyories.

Diumenge, a XI. En aquest die, los senyors deputats reberen una carta dels molt il·lustres senyors doctors Joseph Queralt, regent la assessoria y magnífichs doctors del Real Consell Criminal, ab la qual se'ls donave avís que, per la conferència se havia de (celebrar), com havia explicat lo senyor don Phelip de Copons en concistori lo die de aïr, se assenyalava lo die de dimars pròxim, a tretsa del corrent (mes) de juny y a las deu horas antes de mitgdie, en lo lloch de Sancta Coloma de Gramanet, bisbat de Barcelona.

125r Dimars, a XIII. En aquest die, los senyors deputats, lo real per sa indisposició absent, juntament ab los senyors oÿdors de comtes, lo ecclesiàstich absent, partíran de la present vila de Tarrassa a las sis horas de la matinada ab una carrossa ab sis

cavalls, per est effecte aperallada, y se conferiren en lo lloch de Santa Coloma de Gramanet, assistits y acompenyats del doctor miser Francesch Llunes, de Sebestià Costa, scrivà major de dit General, de Joseph Quintana, exactor de dit General, de Agustí *Dalmatis*, sýndich, de Melchior Pagès, ajudant de regent los comtes, de Joseph Rol, receptor dels fraus, de Anthoni Nin, procurador fiscal, de Montserrat Albià, Joseph Cortès, Joseph Blanch, verguers del concistori de ses senyories, de quatre criats, hu per quiscú dels senyors quatre concistorials, y juntament ab altres persones, per a acompenyar a ses // 125*v* // senyories y lo carruatge, y arribats en dit lloch de Santa Coloma y pres lo puesto de la casa de Miquel Riber, argenter, ciutedà de Barcelona, que és en dit lloch de Santa Coloma, dits senyors deputats, en forma de consistori, ab les bandes de domàs carmesí en los pits ab les armes del General, ab los verguers y massas se conferiren un poch més enllà de dit lloch, ço és, junt lo rech de la aygua que va en dit lloch y se aturaren a la part dessà, devés mitjorn, y a la part de dellà de dit rech, devés la tremuntana, atrobaren ja lo espectable don Joseph de Margarit y de Biure, marquès de Aytona, portantveus de general governador de Cathalunya, als molt il·lustres senyors Francisco Vila, lo doctor Francesch Mateu, ciutedans honrrats, Joan Carreras, donsell, Joseph Payssa, notari real, y Miquel Marquès, argenter, concellers de la ciutat de Barcelona, juntament ab Joseph Rubió, mercader que, per sa indisposició, segons se refferí, no fou allí present, assistits dels senyors Francesch Puigener, donsell, en // 126*r* // Barcelona domiciliat, de Joseph Ximenis y de Monrrodon y de moltes altres persones y tots los dits senyors, constituhits en la forma sobredita, dit rech en lo mitg, contravent per a evitar lo perill se podia occórrer del contagi ere·n dita ciutat de Barcelona y stant dits senyors deputats, juntament ab lo il·lustríssim y reverendíssim senyor de Marcha, elet bisbe de Coserans, y ab los molt il·lustres senyors Joseph Queralt, regent la assessoria, don Phelip de Copons, doctor Francesch Vidal y lo doctor Joan Batista de Monja, jutges del Real Concell Criminal, y uns y altres de dits senyors, assentats quiscú d'ells sobre garbas de blat, y aprés de fetes entre ells les degudes cortesies, tingueren conferència y tractaren matèrias conserne(n)ts a la bona administració y govern de(l) batalló, la qual conferència y junta durà, des de la onse oras de la matinada fins a cerca de la una hora passat mitgdie, que se'n anaren a dinar, ço és, dit senyor governador y concellers ab sos assistens y demés persones los acompenyaven a la part dellà de dit rech, vers la tremuntana, y dit senyor de Marca, regent la assessoria y doctors de Real Consell Criminal, restaren // 126*v* // a dinar en l'altra part de dit rech, vers mitjorn, y dits dos consistoris deliberaren acerca de la bona administració y govern de dit batalló e, després, dits senyors deputats, ab la mateixa forma de concistori, ab los verguers y massas y acompenyament, se'n tornaren en la casa de dit Riber a hont, poch aprés dinaren, y després de haver dinat, concistorialment, ab dits verguers y massas, y acompenyats de las mateixas personas daltnomenades, tornaren en lo mateix puesto sobredesignat, y entre les mateixas persones desobre specificades y anomenades, assentats tots ab ses garbes de blat, com en la matinada, continuaren dita junta y conferència, en la qual se trataren matèrias y negocis molt graves de la ciutat de Barcelona y de tot lo principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, la qual conferència durà fins ja post lo sol, y disgregats y despedits los huns dels altres ab les mateixas cortesias, los senyors governador, concellers, assistens y altres persones, ab llur carruatge, se'n tornaren a la dita ciutat de Barcelona, lo senyor regent la assessoria y doctors del Real Consell Criminal a la // 127*r* // torra dita de la Pallaresa, que dista a un hore de camí de dit lloch de Sancta Coloma de Gramanet, a hont de present feyan llur residència per rahó de dit contagi, y dits senyors deputats, ab la mateixa forma y acompenyament, se'n tornaren en dita casa de Riber a hont, poch aprés soparen, y restaren allí aqueixa nit per ser ora tarda, y lo endemà, dimecres a 14 del corrent mes de juny, ab lo mateix cotxo de sis cavalls, acompenyats de les mateixas personas sobreanomenades y ab lo carruatge, se'n tornaren en la present vila de Tarrassa ha hont, de present, resideix llur concistori, per ocasió del contagi és en dita ciutat de Barcelona.

127*v* Dimars, a XX. En aquest die entrà en lo concistori de ses senyories Joseph Quintana, exactor del General de Cathalunya, lo qual, obtemperant al manament que lo die de aïr, a 19 del corrent, se li féu, com hapar en lo llibre de deliberacions, aportà en concistori lo llibre intitulat Ferrando Paga, igualat fins per tot lo any mil sis-cents sinquanta[a].

128*r* Dimecres, a XXI. En aquest die, ses senyories, per medi de mossèn Joseph Miquel Quintana y Joseph de Urrea, ciutadans honrrats de Barcelona, per no trobar-se en la present vila de Tarrassa persona alguna que gose de privilegi militar, enviaren al excel·lentíssim senyor don Joseph de Ardena, baró de Darnius, comte de Illa, tinent general de les armes de sa magestat, qui·s troba en la present vila de Tarrassa, la embaixada del tenor següent:

a. a continuació una suplicació, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1142.

«Excel·lentíssim senyor. Los deputats del General del principat de Cathalunya y sos comtats, inseguint las obligacions a son offici tocans de subvenir a les necessitats comunes de dits Principat y comtats y per la millor exacció dels drets de la Generalitat, havent cundit lo contagi en la ciutat de Barcelona, deliberaren mudar son concistori a la present vila de Tarrassa, lloch que judicaren còmmodo, no sols per dits afers, però encara per estar apar- // 128v // tat de camí real y distant dels trànsits de les tropes, qualitats conciderables en temps de contagi, per llevar les ocasions de què, escampant-se lo contagi, com de fet ha envedit differens poblacions y algunes particularment cerca d'esta, no se hagués de mudar lo concistori, evitant en assò los imnumerables gastos y incomoditats que occorran a la Generelitat, tot lo que, ajustant-se una súplica, en son concistori donada, a instància dels concellers de la present vila de Tarrassa, ocasiona a representar a vostra excel·lència, per a què sie servit afevorir los morbers de dita vila, assistint-los y donant-los la mà per a què, líberament pugan exercir son offici, impedint la entrada als soldats que venen de parts suspectes o, altrament no legítimament despedits, en las quals cosas, los dits deputats los donen, axí mateix, tota la assistència possible, per considerar que, en dit fet, se cumple ab lo servey de sa magestat, que Déu guarde, benefici del // 129r // present Principat y comtats, com axí ne speran de vostra excel·lència rèbrer particular gràcia y mercè».

E feta dita embaxada, respongué que estave molt promte en donar gust a ses senyories, desitjant lo bé del concistori, procurant que no tinguessen algun encontra, com també per ell y per sa família y que, per dit effecte, havia dit al batlle del morbo que no deixàs entrar ningun soldat ni cabos de guerra que no vinguessen molt ben despedits ab ses bolletes y que, alguns que no venian de aqueixa manera, [eren] restats defora, y <que en> si tenia necessitat de haver de parlar ab ells per alguns ordes y despatgs, los parlave contravenint-i de lluny, prop del pal, per evitar tot perill.

129v Divendres, a XXIII. En aquest dia vingué en lo concistori de ses senyories lo excel·lentíssim senyor don Joseph d'Ardena, baró de Darnius, comte de Illa, tinent general de les armes de sa magestat[a] en lo present principat de Cathalunya, al qual isqueren a rrèbrer los senyors oÿdors militar y real y alguns officials del General, ab los verguers y massas devant, al cap de la scala, y entrat en concistori y fetes les degudes cortesias, se assentà en una cadira entre los senyors deputats ecclesiàstich y militar, y assentat, tractà ab sas senyorias negocis concernents a la conservació del batalló y cobransas de què·s deu a ell per las universitats, communitats y persones particulars.

a. *a continuació ratllat* de les armes de sa magestat.

130r Juliol 1651

131r Dijous, a XIII. En aquest die ses senyories anomenaren per fuster del General a Jaume Campderròs, fuster, ciutedà de Barcelona, que vaccava per mort de *Tal* Ferrer, fuster, que obtenie dit offici de fuster.

Disapte, a XV. En aquest die, havent tingut notícia los senyors deputats que lo senyor de Mersin, capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, novament anomenat, ere arribat en la present vila, enviaren a sa excel·lència mossèn Joseph // 131v // Miquel Quintana y Joseph de Urrea, ciutedans honrrats de Barcelona, per no haver-i en la present vila ningun militar, per a donar-li la benvinguda, y després, presa hora per lo síndich del General, los senyors deputats, concistorialment, anaran en casa de Pau Comelles, de la present vila, ha hont possava dit senyor de Marsin y visitaren a sa excel·lència, tractant llargament de las matèrias corrents de la guerra, particularment de la invasió que, de present, lo enemich intenta per mar y terra contra la ciutat de Barcelona.

Dilluns, a XVII. En aquest die, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General de Cathalunya entregaren y donaren al concistori de ses senyories un vot, que conté que los senyor(s) deputats pugan, a ssoles[a], // 132r // ajuntar son consistori y deliberar tot lo que sie convenient y necessari a la Generalitat, attès que, de present, se troban ausents de la present vila de Tarrassa lo senyor oÿdor ecclesiàstich, que·s troba en la Seu de Urgell per causa de sa desgana y puagra y destil·lacions, y los senyors oÿdors militar y real per ésser exits en campanya, a effecte de solicitar les lleves de soldats fahedores per les universitats del present Principat y comtats, per fer opposició al enemich que, per mar y terra intenta invadir la ciutat de Barcelona, lo qual vot és estat, de orde de ses senyories, cusit en lo present dietari per mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, que és ab senyal de lletra A[b].

133r Dijous, a XX. En aquest die, los magnífichs assessors y advocat fiscal del General donaren y entregaren en lo concistori de ses senyories y en

a. *a continuació cinc documents, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1142.*
b. *a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1145.*

mans del senyor deputat ecclesiàstich una scriptura, que és en resposta de una consulta que ses senyories feren en scrits, als deset del corrent mes de juliol, a dits magnífichs assessors y advocat fiscal, continuada en lo present dietari, la qual scriptura, juntament ab la resposta feta per ses senyories, manaren al scrivà major del General ho continuàs en lo present dietari, que són signats de lletras A, B.

En aquest mateix die, a la tarda, ses senyories entregaren a mi, Sebestià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, una carta del senyor de Marsin, capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, ordenant-me la continuàs en lo present dietari, la qual està assí cusida ab senyal de lletra A.

Divendres, a XXI. En aquest die, los senyors deputats ordenaren //133*v*// a mi, Sebestià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo dietari una carta del senyor oÿdor Sansa, de deset del corrent, ab relació de la presentació de altra carta que ses senyories li scrigueren a dotse del corrent, ab acte, la qual y dita relació són assí cusits, sig(n)ats de lletras A y B.

En aquest mateix die, constituhit personalment Joseph Rol, negociant, ciutedà de Barcelona, com ha procurador de Christòphol Vinyals, cotoner, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de altre de les guardes ordinàries del dret de la bolla del General en la taula de la ciutat de Barcelona, com de sa procura consta en poder de Miquel Marquès, notari, ciutedà de Barcelona, a quinse de abril proppassat, en presència dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, tots junts congregats en concistori, lo qual tenen en la sala major de les cases de la present vila de Tarrassa, al punt de les deu hores ans de mitgdie, digué dit Rol[a] //134*r*// a dits senyors deputats, que ell, en dit nom de procurador, renuncie lo dit offici de altre de les guardas ordinàrias de Generel y Bolla en mà y poder de ses senyories, a effecte de què dit offici fos provehit en la persona de mossèn Pere Rossell, prevere de la present vila de Tarrassa, attès ere dit offici dels vendibles. E ses senyories respongueren que admetian dita renunciació, [si y en] quant per capítols de Cort y altrament de dret los ere permès, ab què a la present hora, que són deu hores de la matinada, fos viu dit Christòphol Vinyals, de les quals cosas, dit Rol en dit nom, requerí a mi Sebestià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, ne llevàs acte y lliurada còpia a dit son principal. Presents per testimonis Francesch Comelles y Francesch Borrell, verguers del concistori de ses senyories.

a. a continuació dues cartes i una procuració, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1146.

Disapta, a XXII. En aquest die, constituhit Joseph Rol, negociant, ciutedà de Barcelona, com ha procurador //134*v*// de Thomàs Bronsal, valluter, obtenint lo offici de guarda ordinària del General de Cathalunya en lo portal Nou de la ciutat de Barcelona, com de sa procura consta en poder de Jaume Bas, notari públich, ciutedà de Barcelona, a catorse de abril proppassat, en presència dels molt il·lustres senyors lo doctor Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, Joan Pau de Lloselles, deputat militar y doctor Hiacinto Sansa, oÿdor ecclesiàstich, personalment trobats en la sala de les cases de les quals habita Joseph Miquel Quintana, regent los comtes de General, cituadas en la present vila de Tarrassa, en lo carrer dit de Sant Pere, al punt dels tres quarts per a les sis horas de la tarda. Digué dit Rol a dits senyors deputats, que ell, en dit nom de procurador, renuciava lo dit offici de guarda del portal Nou en mà y poder de ses senyories a effecte que dit offici fos provehit en la persona de Joseph Navés, negociant, attès aquell ere dels vendibles. E ses senyories respongueren que admetian dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort y a altrament de dret los[a] //135*r*// ere lícit y permès, ab què a la present hora de dits tres quarts per las sis de la tarda, dit Bronsal fos viu, de les quals coses, dit Rol en dit nom, requerí a mi, Sebestià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, ne llevàs acte y lliuràs aquell a dit son principal. Presents per testimonis, mossèn Joseph Puigsaulent, prevere residint en la present vila de Tarrassa, y dit Joseph Miquel Quintana. Encontinent, dit Joseph Rol en dit nom, constituhit personalment devant del senyor Bernat Ferrer y de Viladomar, deputat real, personalment trobat en un aposento de les cases hont habita, situadas en la plassa de la present vila de Tarrassa, digué dit Rol a dit senyor deputat que ell, en nom de dit Bronsal, renunciava dit offici en poder de sa senyoria a effecte que[b] fos conferit en persona de dit Joseph Navés, attès ere dels vendibles. E dit senyor deputat respongué que admetia dita renunciació, en quant per capítols de Cort li ere permès, ab què a la dita hora de tres quarts per a les sis hores de la tarda, que en aquell punt havian tocat, fos viu dit Bronsal, de les quals cosas dit Rol, en dit nom, requerí a mi, //135*v*// dit Costa, scribà major, llevàs acte y lliuràs (còpia) a dit son principal. Presents per testimonis Gabriel Bellver, negociant, ciutedà de Barcelona, y Joan Texidor, criat de dit senyor deputat real.

a. a continuació una procuració, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1147.
b. a continuació repetit que.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die vingué en lo concistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Joseph Fontanella, del Concell de sa magestat y son regent de Cathalunya, comte de Perelada, vescomte de Rocabertí y de Canet. Fou rebut per lo senyor oÿdor ecclesiàstich al cap de la scala, ab los verguers y masses devant, y[a] acompenyat per los officials, y fou rebut al entrar-i per ses senyories, y després de fetes les degudes cortesias, demanant-li lo senyor deputat ecclesiàstich si volia ser entrat com ha comte de Parelada o vescomte de Canet, respongué que com a comte de Perelada y se assentà en una de las cadiras de ses senyories, prece-[b] // 137r // hint-li sols lo senyor deputat ecclesiàstich, y assentats, tractaren de negocis concernents al benefici y conservació de la província. E dit senyor regent ha entregat en mans de ses senyories una carta de sa magestat, scrita en París a 12 de maig proppassat, juntament ab lo privilegi de capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, manat despatxar per sa magestat a 26 de abril proppassat, en favor del senyor de Marsin, les quals carta y privilegi han manat ses senyories a mi, Sebestià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, fossen cusidas ab lo present dietari, signades ab senyal de lletras A y B.

Dijous, a XXVII. En aquest die, vista la relació feta per lo doctor en madecina Gabriel Cols y An- // 137v // thoni Costa, chirurgià, de la vila de Ripoll, que està assí cusida, signada de lletra A, ab la qual, ha constat y consta a ses senyories de la malaltia y indisposició del doctor micer Barthomeu Soler, obtenint lo offici de scrivent ordinari del recional del General y casa de la Deputació, per rahó de la qual no li és possible poder acudir, dit doctor Soler, a la obligació de son offici, la qual relació manaren fos, com dalt és dit, assí cusida per a què conste ab ella de la indisposició y desgana de dit doctor micer Barthomeu Soler[c].

138r Dilluns, a XXXI. En aquest die ses senyories reberen una carta del rey, nostre senyor, que Déu guarde, la qual manaren fos posada en lo dietari per lo scrivà major, la qual està assí cusida, signada de lletra C.

Agost 1651

Divendres, a IIII. En aquest die, ses senyories reberen una carta dels molt il·lustres senyors concellers de la ciutat de Barcelona, juntament ab un vot fet per los magnífichs // 138v // advocats de dita ciutat y doctors consulens, en orde a la nominació feta de virrey en la persona del excellentíssim senyor de Marcin, declarant ab dit vot, que aquella no encontrave en manera alguna ab la disposissió del capítol nou dels pactes jurats entre sa magestat y la província, las quals cartas y vot manaren ses senyories fossen cusides en lo present dietari, que són signats de lletra A y B.

Dimecras, a VIIII. En aquest die Francesch Alòs, botiguer[a] // 139r // de telas, ciutedà de Barcelona, com a procurador de Joseph Pinyana (y) Francesch Roca, mersers, ciutedans de Barcelona, donà y entregà a ses senyories y a llur concistori una supplicació contenint, ab effecte, renunciació de la bolla de Vilafranca de Panadès, trienni corrent, en virtut de la qual se renuncia a la bolla de Vilafranca de Panadès, com consta de la informació que·s assí cusida, signada de lletra A.

Diumenge, a XIII. En aquest die se disgregà lo consistori que, per ocasió del contagi, residia en la vila de Tarrassa[b] y se porrogà per la ciutat de Manresa per[c] temor dels soldats.

139v Nota que la continuació del present dietari està cusida ab un quadern ab cubertes de pregamí, cusit al peu del present, que fou des de vint-y-sis del corrent mes de agost, que s'ubrí lo consistori en la ciutat de Manresa, fins a vint-y-dos de noembre del mateix any, que·s[d] disgregà y després se tornà a juntar en la matexa ciutat de Manresa a vint-y-sinch de abril 1652 y continuà fins a trenta-hu del mes de noembre del mateix any, que fou porrogat per a la ciutat de Barcelona[e].

Consistori de Manresa

251r Dietari[f] comensat en Manresa a 26 de agost 1651 fins a 20 de novembre de dit any y continuat des de 25 de abril 1652 fins a 31 de octubre del mateix any.

252r Dietari comensat en Manresa des de 26 de agost 1651 fins a 20 de noembre de dit any y continuat des de 25 de abril 1652 fins a 31 de octubre del mateix any.

a. y *interlineat.*
b. *a continuació una carta i un privilegi, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1148.*
c. *a continuació una relació i una carta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1149.*

a. *a continuació set documents, transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1150-1156.*
b. *a continuació ratllat* per ara sia.
c. *a continuació ratllat* compta.
d. que·s disgregà *interlineat.*
e. *a continuació un inventari i una advertència, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1157.*
f. *a continuació quadern corresponent a les dates del 26 d'agost 1651 i 31 d'octubre 1652 intercalat a ACA Generalitat, N-56, situat entre els folis 251r-354v.*

253r Dietari. Dissapte, a 26 de agost 1651, en la ciutat de Manresa.

Diumenge, a XXVII. En aquest die ses senyories enviaren ab[a] embaxada los magnífichs Joseph de Urrea, ciutedà honrat de Barcelona, y Cever Soler, cavaller, als molt il·lustres senyors cavallers de la present ciutat de Manresa de part de ses senyorias, dient-los y fent-los sabidors com lo die de ahir alsaven la porrogació havian feta en la vila de Tarrassa per a tenir lo consistori en altra part, y que axí havian ubert aquell per tenir-lo en esta ciutat, del que se'ls feya sabidor; y axí mateix los representavan de part de sas senyorias fossen servits donar-los lloch per a tenir consistori. E dits senyors concellers respongueren que·u tractarian y servirian a sas senyorias en tot lo que podrian, y del que resolrrien, los[b] tornarian resposta[c]. E aprés als 28 de dit mes y any, per medi dels magnífichs Francesch Thauler y Miquel Graell, ciutedans honrats de Manresa, a la embaxada demuntdita, respongueren dits senyors concellers que per a tenir lo consistori havian eligit la casa de la present ciutat.

Dilluns, a 28. Aquest die ses senyories ordenaren y manaren a Joseph Cortès, hu dels verguers de sas senyorias, que no·s mogués ni ausentàs de la present ciutat sens exprés orde ni llicència de sas senyorias, y obtenint aquella, altrament lo suspendrian de dit offici, comforme disposició de capítol de Cort, y altrament. E lo dit Cortès respongué y digué a sas senyorias, de paraula, que estaria y estave sempre molt attent als mandatos de sas senyorias y en tot obehiria.

Dimars, a 29. En aquest die, de part dels molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat de Manresa, enviaren ab embaxada los magnífichs Francesch Thauler y Miquel Graell, ciutedans honrats de Manresa, fent-los sabidors com lo die de demà se feya una professó solemne dels gloriosos cossos sancts de la present ciutat, y axí suplicavan a sas senyorias fossen servits acistir en lo offici y, axí mateix, a la professó que·s feya lo després de dinar. E sas senyorias respongueren que tornarian resposta a dits senyors concellers, e després, per medi de Joseph de Urrea, tornaren resposta a dits senyors consellers dient-los que acudirien lo endemà a dita festivitat.

253v Dimecres, a 30. En aquest die sas senyorias anaren en la Seu de la present ciutat, ab[d] sas insígnias, acompanyats de alguns officials del General que·s trobaven en la present ciutat, a hont digué offici ab molt gran cantòria a dos cors, sas senyorias estigueren assentats dalt al presbiteri a la part del evangeli, y los senyors concellers de la present ciutat estigueren asentats en la part de la epístola, y acabat dit offici se'n anaren[a] ab lo mateix acompanyament en la casa de la present ciutat de hont eran exits.

En aquest mateix die[b] a la tarda, sas senyorias anaren en la Seu de la present ciutat ab[c] la forma sobredita, y entrats en ella, se assentaren en lo presbiteri a la part del evangeli y al cap de poch se començà la professó que era molt solemne, aportant en ella los cossos sancts y sas senyorias la anaren acompanyant darrera del gremial, aportant quiscú d'ells una atxa de cera blanca en las mans y los senyors concellers, juntament ab altres, aportavan las varas de tàlam, y ab esta forma se anave fent la professó per la present ciutat com és costum. Y feta aquella, sas senyorias se'n tornaren en la casa de la ciutat de hont eran exits ab lo mateix acompanyament que aportaven.

Dijous, a 31. En aquest die ses senyorias ordenaren a Joseph de Urrea y al doctor misser Sismundo Boffill, ciutedans honrats de Barcelona, que fessen una embaxada al magnífich Feliciano Graell, doctor del Real Consell Civil, suplicant a sa magestat fos servit que, havent entès alguns particulars havian comprats alguns víurers per anar devés Cervera, tement no·ls portassen al enemich a Tarragona, y que per ço procuràs, no sols de impedir-ho, però que anassen dits víurers a la ciutat de Barcelona, que està citiada del enemich.

E dit senyor Graell respongué que estimave molt a sas senyorias dit advertiment y que faria totas las diligències li fossen possibles, en tràurer a llum dit negoci, y que procuraria que anassen dits víurers a Barcelona.[d]

262r Setembre 1651.

Dissapte, a 2. En aquest die lo doctor en medicina Joan Martí y Esteve Dufou, chirurgià, ciutedans[e] de Barcelona, feren relació a ses senyorias, en scrits, de la indisposició y malaltia de Miquel Marquès, notari, obtenint lo offici o exercici de scrivent ordinari de la scrivania major del General, per la qual no pot servir dit son

a. ab, *interlineat damunt* ab la *ratllat.*
b. *los, interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* a ses senyories.
d. an sas ... present ciutat, *interlineat al marge esquerre.*

a. *a continuació ratllat,* acompanyats de alguns officials del General que·s trobaven en la present ciutat.
b. *a continuació ratllat,* sas.
c. ab ... sobredita, *interlineat.*
d. *a continuació una certificatòria, una renunciació i una suplicació transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1158-1159.*
e. ciutedans de Barcelona, *interlineat.*

offici ni acudir a servir aquell, com més llargament en dita relació està contengut, que és assí cusida signada de lletra A, a la qual se reffer.

Dimars, a 5. En aquest die, per part dels officials del General devall scrits, fonch presentada a ses senyories y en llur consistori una suplicació, la qual fonch llegida en aquell per lo scrivà major y secretari de dit General. E llegida y tocada la decretació al peu de aquella, manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari, la qual suplicació és del thenor següent: «Molt il·lustre senyor. Los officials del General», *inseratur ut in papiro signato litera B.*

Dimecres, a 6. En aquest die present, los senyors concellers de la present ciutat enviaren ab embaxada lo doctor Gerònim Picalquers y Miquel[a] Graell, ciutedà honrat Manresa[b], a sas senyorias, fent-los sabidors com dits senyors concellers tenian una carta dels senyors concellers // 262v // de Barcelona, ab què·ls pregaven fossen servits ser medianers per a què sas senyorias transferissen son consistori[c] en la ciutat de Barcelona, per consolació de aquella, per estar de present assitiada.

En lo mateix die respongueren sas senyorias a dits senyors concellers, per medi de Joseph de Urrea y del doctor misser Sismundo Boffill, ab embaxada, fent-los a saber que ja sas senyorias havian rescrit y respost als senyors concellers de la ciutat de Barcelona acerca de exa matèria largament.

Dilluns, a 11. En aquest die ses senyories anomenaren en sparter del General y casa de la Deputació a Pau Mauri, sparter, ciutedà de Manresa.

Dimecres, a 13. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories lo doctor Joan Francisco Bellver, pleba de la Iglésia de la ciutat de Balaguer, y Joseph Gomar, paher en cap de dita ciutat, en nom del molt il·lustre Capítol y de dita ciutat, representaren, en virtut de la // 263r // letra de fe y crehensa que aportavan per a ses senyories, de lo miserable estat en què·s trobava la ciutat de Balaguer, que després de las insuportables extorsions que[d] han patit y pateixen, y contribucions que han prestades y de continuo prestan al baró de la Fara, governador de las armas de sa magestat en dita ciutat, havent-la posada en un estat tant extrem que inevitablement se tem no la precipiten a sa ruhina, per haver-la de dexar los naturals de aquella per falta de aliments y transportar-se en altres parts per a poder passar sa vida, vuy estan en lo últim de la desconsolació, perquè volent sembrar las terras a effecte de poder continuar sa vida en los anys següents, per part del dit baró de la Fara se'ls impedeix poder tràurer lo blat necessari per a dit sementer, ab lo qual desorde sens dubte se ha de pèrdrer dita ciutat, per dexar aquella inhabitada sos natural(s), lo que seria en gran deservey de sa magestat, que Déu guarde y havent representat a dit baró de la Fara dit dany resultaria de no poder sembrar, ha respost que no obstant qualsevol orde, no donaria dita permissió sinó és que se li donàs per part del excel·lentíssim senyor de Marzin, lo blat que per rahó de dites contribucions li espectava, del que se hauria de emplear per dit sementer. E ses senyories respongueren que·u scriurien al senyor de Marzin, suplicant-li fos servit remetir dits excessos // 263v // y desordes, y farian las demés diligències los serian possibles per consolació de dita ciutat de Balaguer y sos habitants.

Divendres, a XV. En aquest die sas senyorias enviaren ab embaxada los magnífichs senyor Joseph de Urrea y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutedans honrats de Barcelona, als molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat de Manresa, ab los quals representaren a dits senyors concellers que, attès esta ciutat de Manresa devia una quantitat molt considerable de la subvenció que féu al batalló, y que los soldats dels tèrcios de aquell estan en extrema necessitat, axí de ésser pagats y satisfets de son sou com també del pa de monició, per no haver-los acudit los acentistas del rey, nostre senyor, que per ço fossen servits, del que dita ciutat deu atrasat al batalló, acudir ab alguna quantitat considerable per poder subvenir dita necessitat de dits senyors concellers. Ohida dita embaxada respongueren que[a] la ciutat estava tant exausta que havian dexat de comprar blats per provisió de la ciutat per no tenir diners, y que los senyors consellers y junta no tenien facultat per aquest cas que juntaran consell per poder millor acudir al servey de sa magestat, que Déu guarde, y del que resoldr(i)a(n) ne donarian notícia a ses senyories.

264r Dimars, a XVIIII. En aquest die ses senyories enviaren ab embaxada los magnífichs Joseph de Urrea y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutadans honrats de Barcelona, als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa representant-los fossen servits de juntar consell, al qual han de enviar al molt il·lustre se-

a. Miquel Graell, *interlineat damunt* Francesc Vinyola, *ratllat.*
b. Manresa, *interlineat damunt* Barcelona, *ratllat.*
c. *a continuació ratllat,* a la.
d. que ha ... pateixen, *interlineat.*

a. *a continuació ratllat,* tractarian dit negoci y ne tornarian resposta a sas senyorias dels senyors deputats.

nyor oÿdor ecclesiàstich per tractar ab ses persones, coses tocants ab servey del rey, nostre senyor, y benefici del Principat. E dits senyors consellers respongueren que·u tractarian ab la junta y tornarian resposta a ses senyories.

Dimecres, a XX. En aquest die los senyors deputats enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, obtinguda primer hora de dits senyors consellers, que ere estada demanada de part de ses senyories, per medi del síndich del General, lo molt il·lustre senyor Jacinto Sansa, // 264*v* // canonge de la sancta Iglésia de Urgell, oÿdor ecclesiàstich, lo qual est los representà, de part de ses senyories, que havent rebut carta del senyor de Marzin, ab la qual los encarregava procurassen que lo tèrcio de soldats que tenian en la vila de Cervera, per guarda de aquella plassa, lo fessen venir a la present ciutat y, aquell reforsat ab lo major número de gent possible, enviassen a la ciutat de Barcelona per defensa de aquella que estan assitiada del enemich per mar y terra, attès que sa excellència havia ja donat orde a don Jayme de Erill, governador de la plassa de Tremp, anàs ab son tèrcio de infanteria a presidiar dita vila de Cervera. E[a] dits senyors consellers de la present ciutat respongueren a dit senyor oÿdor que estimaven molt als senyors deputats se'l tenian en les coses del servey del rey y benefici comú y, en particular, de la ciutat de Barcelona, y que la present[b] ciutat tindria allistats los soldats que[c] per a la ocasió los havia scrit lo excel·lentíssim senyor de Marsin, los tindrian apunt, acudint en tot lo possible a la necessitat se'ls representava.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren al magnífich Joseph de Urrea, racional del General, present en lo consistori, que miràs y averiguàs a quin preu anava y va ara de present la liura[d] de las atxes de cera groga y candelas de sèu, a effecte de poder pagar lo just valor del que se acostuma de donar als senyors deputats, assessors, // 265*r* // advocat fiscal, y demés officials del General per las estrenes del gloriós sanct Miquel[e] y per lo present any 1651. E lo dit Urrea, racional, havent fetas las degudas diligències y essent-se[f] informat ab moltas personas de dits preus, ha referit a ses senyories en consistori que lo preu comú y corrent de las atxas de cera groga, en la present ciutat de Manresa, és raó de dotse reals la liura prima comunament[g], y las candelas de sèu, raó sinch sous la liura, comforme lo arrendament fet per los consellers a la present ciutat, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

265*v* Dijous, a XXVIII. En aquest die ses senyories enviaren ab embaxada los magnífichs Joseph de Urrea y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutedans honrats de Barcelona, als molt il·lustres senyors consellers de la present[a] ciutat de[b] Manresa, an als quals representaren lo quant estaven en extrema necessitat los soldats dels tèrcios del batalló, axí de ésser pagats de son sou com de ser provehits de pa de monició, y que, no subvenit, los ere forsós dexassen sos puestos y se'n anaren dexant de servir, y que per ço, havent entès que en la present ciutat de Manresa ý ha qui té[c] dos-centes[d] quarteres de blat, les prestaria al batalló a effecte de ser socorreguts los soldats dels[e] tèrcios de Tord i Sinisterra que·s troban en Cardona, ab pa de monició, y que dita persona fiaria lo blat ab què la present ciutat de Manresa li fes bo lo preu d'ell y le·y anàs pagant a ses comoditats, del que deu atrassat a la subvenció de dit batalló, assegurant-los que, a més de socórrer tant extrema necessitat, per[f] la importància que·s considera al servey del rey, nostre senyor, y benefici comú, los senyors deputats ne restarian ab la deguda estimació. E dits senyors consellers respongueren que tindrian consell lo dissapte pròxim a trenta del corrent, procurant fer tot lo que porian al servey de sa magestat y al socorro del batalló, conforme los demanaven dits senyors deputats y en tot lo possible servir a ses senyories.

266*r* Dilluns, a II de octubre. En aquest die ses senyories se juntaren en consistori, a les nou hores de la nit, per haver rebut carta dels cònsols de la Seu de Urgell y propri[g], donant-los avís com lo senyor de Marsin, capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, se'n ere passat en França per les[h] valls de Andorra ab sis tropas, 4 de cavalleria y 2 de infanteria. Y ses senyories cridaren en consistori als molt il·lustres senyors doctors Jaume Ferran, inquisidor de Cathalunya, y al senyor Feliciano Graell, doctor del Real Consell Civil, als quals consultaren dit fet, y aconsellaren a ses senyories que encontinent ne[i] donassen avís al senyor governador de Cathalunya y senyors consellers de Barcelona, com axí ho feren propi.

a. *a continuació ratllat,* ses senyories de.
b. present, *interlineat.*
c. que, *interlineat.*
d. liura ... atxes de, *interlineat.*
e. *a continuació ratllat,* de sett.
f. essent, *interlineat damunt* havent, *ratllat.*
g. comunament, *interlineat.*

a. present, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* Bar.
c. *a continuació una paraula ratllada.*
d. *a continuació ratllat,* lliures.
e. dels ... Cardona, *interlineat.*
f. per la ... comú, *interlineat al marge esquerre.*
g. *a continuació ratllat,* com a del.
h. *a continuació ratllat,* dilluns a dos.
i. ne, *interlineat.*

[*1651*]

Dimars, a tres de octubre. En aquest die los senyors deputats enviaren ab embaxada los magnífichs Joseph de Urrea y doctor Gismundo Boffill, ciutadans honrats de Barcelona, als molt il·lustres senyors consellers de la present[a] ciutat de Manresa, fent-los a saber com la nit passada, a 2 del corrent, havian tingut avís, ab carta dels cònsols de la ciutat de Urgell, enviada per propi, com lo senyor de Marsin, ab algunes tropes de infanteria y cavalleria, se'n ere passat en França per les valls de Andorra[b], advertint-los que per això no desconfiassen y animassen al poble de què estiguessen ab la matexa fidelitat[c], servey del rey, nostre senyor, y benefici de la província, continuant com fins assí havian fet, y que entenian dit senyor de Marsin ere anat per fer alguna facció de importància. E dits senyors consellers respongueren que estimarian molt a dits senyors deputats la mercè y favor los feyen *//266v//* en donar dit avís, y que farian les diligències que ses senyories los advertien, y que, en tot lo demés que fossen servits manar-los, acudirien ab molt gran gust y ab tota puntualitat.

Dilluns, a VIIII de octubre. En aquest dia, attenent ses senyories los negocis urgents que se'ls offerian tractar, y de tanta gravedat que era necessari per poder procehir en la resolució de aquells ab més acert, y considerant de altra part, que en la present ciutat de Manresa, difficultosament se poden ajuntar brassos ni una Trentasisena, en la forma que se acostuma en la present casa, per ço, per tractar dits negocis, per via de conferència, manaren convidar les persones baix scrites y següents:[d]

269r Lo doctor Pheliciano Graell, del Real Consell Civil; lo doctor misser Maurici Minguella, conceller en cap de la ciutat de Manresa; lo doctor misser Pere Antoni Serra; lo doctor misser Ramon Par; lo doctor misser Joan Batista Pastor; lo doctor Francesch Torres, canonge de la Seu de Barcelona; Francesch Oriol, canonge de la Seu de Vich; Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona; lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona; Hierònym Pastor, ciutadà honrat de Barcelona; don Pedro Aymerich y Cruÿlles; Gaspar de Sinispleda, en[e] drets doctor, donzell en Manresa domiciliat. Los quals ajuntats en la casa de la ciutat, en la sala a hont sol[f] estar junt lo consistori de ses senyories, y[g] assentats, ço és, los senyors deputats en lo mig y los senyors de la junta, ço és, en primer lloch a mà dreta lo doctor Feliciano Graell, després lo senyor canonge Francesc Oriol, lo canonge Torres, lo senyor Gaspar de Sinispleda, lo senyor Joseph de Urrea, lo doctor Gismundo Boffill y lo doctor Hierònym Pastor; y en la part esquerra estigueren en primer lloch lo doctor Pere Antoni Serra, lo doctor Ramon Par, lo doctor Joan Batista Pastor, los fonch feta la proposició següent: «Molt il·lustres senyors. Los deputats del General de Cathalunya», *inseratur signato litera A*.

La qual, legida[a] per lo scrivà major del General en la dita junta y aquella atentament ponderada[b], aconsellaren a ses senyories que tenian per bé haver donat ses senyories rahó y[c] scrit a sa magestat de com lo enemich tenia assitiada del tot la ciutat de Barcelona, y de com, poc abans se'n era anat lo senyor de Marchin, capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, reti- *//269v//* rant-se en lo regne de França per les valls de Andorra, ab algunes tropes de cavalleria y infanteria, dexant molt desconsolats los de la ciutat de Barcelona y de tot lo Principat y comtats, y que·ls aparexia que los senyors deputats devian scríurer a totes les ciutats, capítols, viles y llochs de dits Principat y comtats, donant-los notícia de dites coses y animant-los que per axò no desmayassen en ninguna manera, ans bé estiguessen ab vives confiances que sa magestat enviaria socorros ab tota prestesa, que ab ells y los del Principat y comtats seria, ab lo favor de Déu, expel·lit lo enemich, no sols de dit siti de Barcelona, però de tot los dits Principat y comtats.

270r Dimecres, a XVIII de octubre. En aquest dia tingueren conferència ses senyories ab los molt illustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, y aprés de fetes les degudes cortesies se assentaren, ço és, los senyors consellers en la part dreta y los senyors deputats en la mà esquerra, tots ab ses cadires, tenint en lo mig un bufet ab son tapet de domàs, y tractaren algunes coses convenients en benefici del Principat y comtats y, particularment, de la guerra.

Dijous, a XVIIIIº. En aquest die tingueren conferència ses senyories ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, als quals hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar al cap de la escala, hi·ls acompanyaren fins a la sala a hont se té lo consistori y, entra(t)s, se *//270v//* assentaren ab sas cadires, que ja estaven aparellades per dit effec-

a. present, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* y dit.
c. *a continuació ratllat,* al fac.
d. *a continuació una proposició transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1159.*
e. en drets doctor, *interlineat.*
f. sol, *interlineat.*
g. y assentats .... Joan Batista Pastor, *interlineat al marge esquerre.*

a. *a continuació ratllat,* y.
b. *a continuació ratllat,* fonch resolt.
c. *a continuació ratllat,* haver.

te, los quals senyors consellers estigueren assentats a mà dreta del consistori de ses senyories y dites ses senyories a mà esquerra, en la qual conferència tractaren de algunas cosas concernents al[a] benefici y conservació de la província y ciutat de Barcelona, que està assitiada pel enemich.

Divendres, a XX. En aquest dia Joseph Cerveto[b], ciutadà de Barcelona, en nom y com a procurador[c] de Josep Pinyana y altres arrendataris de la bolla de la ciutat y col·lecta de Vich, en dits noms ha renunciat, per[d] rahó del contagi, lo dit arrendament, com consta ab la supplicació per ell donada a ses senyories lo die present, la qual fou comesa als magnífichs assessors del General y per ells feta provisió que sia rebuda sa formació, la qual fou rebuda, y sobre aquella provehit, que fos admesa dita renunciació, la qual informació y provisió és assí cusida signada de lletra A.

Dissapte, a XXI. En aquest die ses senyories enviaren ab embaxada als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa als magnífichs Gaspar de Senaspleda, doctor en lleys, donzell, en Manresa domiciliat, y a Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, los quals representaren, de part de ses senyories, a dits senyors consellers y li referian com tenian avís del senyor comte de Illa y també de Gerona, monsieur Caxon ere passat a tota diligència per a Barcelona y que venia de la cort de París[e], y havia vist en França, que venia a tota diligència un socorro per la ciutat de Barcelona de quatre mil infants y mil cavalls, del que donava notícia a ses senyories sabent se'n alegrarian y, juntament, los representaven que de aquellas mil lliures que havian offert pagar al batalló tot lo noembre pròxim, attès la necessitat que·y havia de acudir a socórrer als soldats y officials del batalló, fossen servits anticipar dita paga per ser tant urgent la necessitat, y[f], axí mateix, que dit senyor comte de Illa havia scrit que lo enemich havia enviat trompeta a la vila de Granollers per a què·s rendís a la obediència del rey catòlich, y que importava que aquella vila estigués presidiada de alguns soldats de la lleva de dita ciutat de Manresa, y dits senyors consellers[g] respongueren a dita embaxada que estimaven molt[h] // 279r // la mercè los feyen los senyors deputats de donarlos tant bons avisos de venir[i] lo socorro per[j] a Barcelona[a]; y en quant a la paga de dites mil lliures offertes pagar al batalló, respongueren que, si bé la ciutat estava tant exausta per haver emprat a censal, lo any passat, vint-y-sinch mília lliures, y que per rahó de la guerra y morbo ne havian gastat més de dotse mília lliures, però que, ab tot, attessa la necessitat tan vigent los representaven, que arrestarien los comptes de la taula, y per ara farian pagament de sinch-centes lliures; y en quant a la lleva de soldats que tenian preparada, respongueren que estaven aguardant lo orde del excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, governador de Cathalunya, y que en ser arribat, posarien en exequució lo que·ls ordenaria.

279v Dimecres, al primer de Noembre.

280r Dijous, a VIIII. En aquest dia ses senyories, havent rebuda una carta de don Joseph de Pont y de Guimerà, senyor de Monclar, de 8 del corrent, ab la qual los donà avís com lo enemich, cridat de alguns afectes llurs y mal intencionats de la vila de Tarrassa, arribà a[b] set de dits en aquella vila, ab tropas entre cavalleria y infanteria de set a vuyt-cents hòmens, y passat migdia se'n tornaren dites tropes, dexant sexanta hòmens de guarnició en la iglésia, y perquè en dit fet[c], essent de tanta consideració poguessen procehir ab més acert, ses senyories, encontinent, manaren convidar les persones de tots estaments baix scrites y següents, és a saber:

Per lo bras ecclesiàstich, lo doctor Francesch Torres, canonge de la sancta Iglésia de Barcelona; mossèn Francesc Oriol, canonge de la sancta Iglésia de Vich. Per lo bras militar, mossèn Gaspar de Sinispleda, doctor en lleys, donsell, en Manresa domiciliat; don Joseph de Cruÿlles y de Rajadell. Per lo bras real, lo conseller en cap de la present ciutat de Manresa; Joseph de Urrea, lo doctor en drets Gismundo Boffill y lo doctor en drets Joan Batista Pastor, ciutadans honrats de Barcelona. Los quals ajuntats en la casa de la ciutat, a hont se acostuma tenir lo consistori de ses senyories, y assentats com los senyors deputats en lo // 280v // mig, y los senyors de la junta en una part y altra, estant lo senyor conseller en cap a la mà dreta y després los senyors canonges Oriol y Torres, y los demés militars y ciutadans sentats de una part y altra, per[d] son orde, a les quals persones, axí juntes, en loch de proposició per lo senyor deputat militar, fou manat que·s llegís la dita carta de don Joseph de Pons, que és del tenor següent:

a. al, *interlineat damunt* lo, *ratllat.*
b. Cerveto, *interlineat damunt* Pinyana, *ratllat.*
c. *a continuació ratllat,* juntament.
d. per rahó ... lletra A, *interlineat al marge esquerre.*
e. *a continuació ratllat,* a hon.
f. y axí ... de Manresa, *interlineat al marge esquerre.*
g. *a continuació ratllat,* que·ls.
h. *a continuació un procés transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1160.*
i. venir lo, *interlineat.*
j. per a, *interlineat.*

a. *a continuació ratllat,* que entenia venia de pro.
b. a set de dits, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* ses senyories.
d. per son orde, *interlineat.*

[1651]

«Molt il·lustre senyor. Dubtant que vostra senyoria hage sabut», etcètera, inserta com està assí cusida ab senyal de lletra A.

La qual carta, llegida per lo scrivà major del General en dita junta y aquella attentament ponderada, dits senyors de la junta aconsellaren a ses senyories que per ser negoci tant de pes y que tota dilació ere nociva, encontinent tornassen resposta a dit don Joseph de Pons, estimant-li molt lo bon cuydado tenia de les coses del Principat y[a] los avisos los donava, y que axí mateix se scrigués a les universitats de Olesa de Montserrat, de Esparaguera, de Piera y de Igualada, donant-los gràcias de les offertes feyen en fer tot lo possible per a què la guarnició del enemich fos expel·lida de dita vila de Tarrassa, y que en lo entretant tardaria arribar allí lo senyor oÿdor militar que·s trobave en les parts del Vallès, que ja tenia notícia de dit fet, disposassen la gent y que estigués a orde de dit don Joseph de Pons, per a què essent allí dit senyor oÿdor militar, se pogués obrar, a dit effecte, y ab reputació del General, per al major servey del rey, que Déu guarde, y[b] //283r// conservació del Principat, y que se escrigués també a dit senyor oÿdor militar esta resolució, y que, a tota diligència, acudís per a vèurer-se ab dit don Joseph de Pons y, juntament, que·s donàs avís de tot als excel·lentíssims senyors marquès de Aguilar, governador de Cathalunya, y comte de Illa.

Diumenge, a XII. En aquest die ses senyories enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa ab embaxada a mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, pregant-los fossen servits prestar al General una càrrega de monicions de guerra, ço és, pólvora, balas y corda per a repartir[c] ab la gent de Olesa de Montserrat y[d] altres llochs, qui voluntàriament se eren offerts anar a Tarrassa y fer tot quan porien per a tràurer de aquella vila la guarnició que los castellans ha dexada, conforme[e] havia scrit a ses senyories don Joseph de Pons y de Guimerà, que ere necessitat se enviassen dites monicions per repartir ab dita gent, que ses senyories no·n //283v// havien trobades en la present ciutat de Manresa, y[f] que les tornarien dins breus dies en spècie, lo qual don Joseph de Pons, scriu[g] comandarà aquella gent de aquí, a tant hi sia lo senyor oÿdor militar. E dits senyors consellers respongueren que, si bé[a] se trobaven ab pocas monicions y que les tenian menester per la lleva dels soldats, que ara de nou havian fets per enviar per custòdia de la vila de Granollers, ab tot, per servir als senyors deputats y acudir a una necessitat tant precissa com los representaven, los emprestarian un quintar de pólvora, un quintar de corda y dos robas de bales, les quals monicions han rebudes dits senyors deputats[b] y enviades per[c] lo alferes Jaume Ribes, ab uns quants soldats, de prompte al terme de Matadepera, remeses a dit don Joseph de Pons per què les reba[d] y distribuesca com dalt és dit.

Dimecres, a XV. En aquest die ses senyories enviaren ab embaxada los magnífichs Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Gaspar Sinispleda, donsell, als molt il·lustres senyors consellers de la ciutat //284r// de Manresa, fent-los a saber com sa magestat, que Déu guarde, havia anomenat en son lloctinent y capità general de aquesta província lo excel·lentíssim senyor de La Motte, duch de Cardona, lo qual havia ja acceptat dit càrrech de virrey, y ab sa carta del dit excel·lentíssim senyor de La Motte, avisava a ses senyories de la acceptació de aquell y que, prest se trobaria en la ciutat de Narbona, de hont avisaria de sa arribada en aquella ciutat, y que las tropas se anaven disposant a esta presa per al socorro de la ciutat de Barcelona, ye juntament, se servissen enviar la lleva havian offerta per guarda de la vila de Granollers, que lo enemich la volia envadir. E dits senyors consellers respongueren, parlant lo senyor conseller en cap, que estimaren a ses senyories los fossen sabidors de esta tant bona nova, de la qual se alegraven moltíssim de què sa magestat hagués fet tant bona elecció, com és la del senyor de La Motte, ab què·s prometian tots bons successos y que promptament enviarian la lleva de cent hòmens en Granollers.

Dijous, a XVI. En aquest die ses senyories[f] manaren convidar las personas deval scrites y següents, per tractar matèrias de molta importància y gravedat[g] per poder procehir en la resolució de aquellas ab més acert, considerant que en la present ciutat de Manresa, difficultosament se poden ajuntar brassos ni una Trentasisena en la forma que se acostuma en la present casa. Per ço[h], se'ls[i] féu la proposi(ci)ó següent, a

a. y los avisos los donava, *interlineat.*
b. *a continuació una informació transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1162.*
c. repartir, *interlineat damunt* enviar, *ratllat.*
d. y altres llochs, *interlineat.*
e. *a continuació ratllat,* axí.
f. y que ... en species, *interlineat al marge esquerre.*
g. scriu, *interlineat.*

a. *a continuació ratllat,* la present.
b. *a continuació ratllat,* de Urrea com a procurador de la lleva dels soldats se fa en nom del General.
c. per lo ... soldats, *interlineat al marge esquerre.*
d. reba y, *interlineat.*
e. y juntament ... envadir, *interlineat al marge esquerre.*
f. *a continuació ratllat,* ajuntaren divuit persones, sis de molt de.
g. *a continuació ratllat,* que.
h. *a continuació ratllat,* per.
i. *a continuació ratllat,* pro.

dites // 284v // persones, que són les següents: los senyor conceller de Cathalunya, misser Pheliciano Graells, lo conseller en cap de Manresa, lo canonge Broquetes de Gerona[a], lo canonge Oriol de Vich. Militars: lo doctor misser Sinispleda, misser Rou. Reals: Francisco Móra, Hierònym Pastor, Joseph de Urrea, lo doctor Gismundo Boffill. Als quals junts, fonch feta la proposició següent: «Molt il·lustre senyor. Los molt il·lustres senyors deputats», etcètera. *Inseratur in papiro signatus litera A.*

E legida aquella y los demés papers que estan cusits en lo present dietari per lo scrivà major del General en la dita junta[b], que són signats de letra B,C,D, fonch resolt y aconsellat a ses senyories que per donar gust a la ciutat de Barcelona, que de present se troba tan aflegida per occasió del siti del enemich, y condecendre a la voluntat del excel·lentíssim senyor governador de Cathalunya, con[c] // 293r // real y a altres persones graves, y evitar los inconvenients[d] porien resultar en prejudici del present Principat y sos comtats de la controvèrcia entre los senyors consistorials, que ses senyories insten ab totes veres ab lo senyor governador de Cathalunya fos servit manar-los aparellar comboy per entrar dins la ciutat de Barcelona, y, en lo entretant, que aquell se disposaria, que lo senyor deputat militar anàs a les parts de Cardona, lo senyor deputat real a estas parts de Manresa y lo senyor oÿdor ecclesiàstich a les parts de Urgell, a effecte de solicitar lo esforç general que·s prepara per la ciutat de Barcelona, y lo molt il·lustre senyor oÿdor militar, a la funció ordinària de anar a la campanya.

Divendres, a XVII. En aquest dia, de part dels officials del //293v// General, fou donada una supplicació en consistori, en la qual feren ses senyories la decretació continuada al peu de aquella y manaren al scrivà major del General de Cathalunya cusís aquella originalment en lo present dietari, que és assí cusida, signada de lletra A, y que per dit scrivà major ne sie donada còpia a dits officials y a altres persones de qui sie interès.

Diumenge, a XVIIII. En aquest dia ses senyories enviaren embaxada[e] a Joseph de Urrea y doctor don Gismundo Boffill, ciutadans honrats de Barcelona, als molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Manresa, donant-los notícia com lo consistori se disgregave per negoci del servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici universal de la província y, juntament, que·ls donaven gràcies dels favors y mercès los havian fetes en tot lo temps que lo consistori havia residit en dita ciutat. E dits senyors consellers, en veu del senyor conseller en cap, respongueren que besaven les mans e ses senyories del avís los donava, y que en tot los que ells porian acudiran, ab gran gust, a servir als senyors deputats, axí[a] en comú com també en particular, de quiscú de ses senyories.[b]

295r Dilluns, a XX de noembre MDCLI. En aquest die se disgregà lo consistori que estava ajuntat en la present ciutat de Manresa.

1652

Diumenge, a 25 de abril 1652. MDCLII, Manresa. En aquest die se tornà a juntar lo consistori, convenients al beneffici del General y bona administració[c d] dels drets de aquell, y per utilitat[e] del principat de Cathalunya y sos comtats[f].

Divendres, a X de maig 1652 en Manresa. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, notificàs de paraula ab acte a Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, que encontinent deposi, diga y scrigue, en[g] la taula de la present ciutat, als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, en Manresa residints, tots los diners que tindrà en son poder dels col·lectats en nom del General, de les terses caygudes y altres qualsevols, sots las penas contengudes en los capítols de Cort y altres a ses senyories ben vistes. E lo dit Sebastià Costa, volent posar en exequució lo que per ses senyories los era estat ordenat, se és conferit ab dit Closa, personalment trobat en la plassa de la ciutat de //295v// Manresa, y allí presents per testimonis lo magnífich misser Gaspar Sinispleda, donsell en drets, doctor, en la ciutat de Manresa domiciliat, y Francesch March, candaler de ceras, ciutadà de Barcelona, ha notificat ha dit Closa tot lo que ses senyories li havian ordenat com dalt està dit. E lo dit Closa ha[h] respost que obehiria al que per part de ses senyories se li manava. *De quibus, et cetera. Quae, et cetera.*

a. a continuació ratllat, lo canonge Torres de Barcelona.
b. a continuació ratllat, fonch resolt.
c. a continuació dues ambaixades, unes cartes i una resposta trancrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1162-1164.
d. a continuació ratllat, no.
e. a continuació ratllat, que.

a. axí, *interlineat.*
b. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1166.
c. dels drets, *interlineat al marge esquerre.*
d. a continuació ratllat, de aquell.
e. utilitat, *interlineat damunt* lo beneffici *ratllat.*
f. a continuació ratllat, en aquest mateix die.
g. en la ... ciutat, *interlineat.*
h. a continuació repetit, ha.

[*1652*]

Dissapte, a XI de maig. En aquest dia los senyors deputats ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari, com en execució de la deliberació[a] feta a 20 de noembre 1651, lo senyor oÿdor Sansa, en lo mateix mes de noembre, se conferí en les parts de Urgell; lo senyor deputat militar, en lo mes de desembre acompanyat dels doctors misser Joan Batista Pastor y Gismundo Boffill, se conferí en la vila de Cardona, y altres part; lo senyor deputat real restà en la present ciutat de Manresa y llochs circumvehins, tots per a fomentar las llevas de soldats feya lo Principat per lo socorro de la ciutat de Barcelona; y lo senyor oÿdor militar se conferí en[b] la campanya, fent sa funcció ordinària, axí ab la forma que abans.

Diumenge, a XII. En aquest die ses senyories manaren convidar en casa de la ciutat las personas dels tres staments, a las quals proposaran, com havien entès, que en lo loch de Viladrau, bisbat de Vich, y altres lochs circumvehins, alguns cediciosos enemichs de la pàtria, fomentats de la gent de guerra del enemich, volgueren commòurer la plana de Vich y entrar en la ciutat, y fer alguns estragos, y apoderar-se d'ella, y que tenien avís dels molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat y també del magnífich misser Balthezar Tàpies, doctor del Real Consell, com eren ja arribats en la vila de Taradell, que dista sols mitja llegua de dita ciutat de Vich, y que lo conseller en cap, *//296r//* ab molts moscaters se eren posats en arma y també molts lochs circumvehins, per exir a la defensa de dits facinerosos y perturbadors de la pau pública, per lo que suplicaren a sas senyorias fossen servits, en semblants cars, aconsellar-los lo que devien fer per al major servey de Déu, de sa magestat y beneffici del Principat.

Per lo estament ecclesiàstich lo senyor fra Francisco Riquer, comanador de Sanct Joan. Per lo estament militar los senyors, doctor Gaspar de Sinispleda, don Francisco Sala. Per lo estament real los senyors, Hierònym Pastor, Francisco Móra y Joseph de Urrea, ciutadans honrats de Barcelona.

E las dita personas aconsellaren a ses senyories que, per lo negoci proposat, de tant consideració y importància fossen servits ses senyories juntar major número de persones, per a què, premeditades dites coses, ab molta maduresa y attenció, poguessen millor aconsellar a ses senyories lo que porien y deurien fer sobre dit fet.

E presa dita resolució, ses senyories manaren, convidar per las quatre horas de la tarda, las personas dels tres esta- *//296v//* ments, que foren las següents: per lo estament ecclesiàstich, senyors fra Francesch Riquer de la religió de Sanct Joan. Per lo estament militar, los senyors lo doctor misser Gaspar Sinisplada, Francesch Rou y Rocafort, don Joseph de Cruÿlles y Reyadell, don Batista Planella. Per lo estament real, los senyors lo conseller en cap de la present ciutat de Manresa, Joseph de Urrea, Hierònym Pastor, Francisco Móra, lo doctor Pere Gavàs, lo doctor Gismundo Boffill, lo doctor misser Maurici Minguella, lo doctor misser Francesch Tauler, Miquel Graell, misser Joan Pedro, Bernat Culla major, lo doctor misser Joan Batista Pastor. Als quals fonch feta la proposició següent:

Proposició: «Molt il·lustre senyor. Havent-se tornat a juntar lo consistori en esta ciutat *//297r//* de Manresa, per acudir a les obligacions de llurs officis, entre altres necessitats públicas, que se'ls ha ocorregut, en haver tingut intel·ligència que alguns perturbadors de la pau pública, assitits de algun número de cavalleria y infanteria del enemich, se eren ajuntats en los llochs de Viladrau y circumvehins, ab intent, o de commòurer lo Principat y comtats, o occupar algun lloch per divertir lo designe de les armes del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y nostres, del socorro de la ciutat de Barcelona. Y com la dita intel·ligència necessitat (té) de prompte averiguació, juntament de aconsolar los llochs, que de dit moviment ne podran sentir detriment, particularment en ocasió que lo excel·lentíssim lloctinent és dins la ciutat de Barcelona, junt ab altres ministres superiors ocupats en lliurar dita ciutat del siti que pateix, per ço, los molt il·lustres senyors deputats deliberaren scríurer als molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Vich, y ministres reals que es troben en dita ciutat, tant per averiguar lo fet, com per prometerlos tota assistència per part del General, las respostas dels quals se llegiran a vostra senyoria, que[a] són la carta dels molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Vich y magnífich misser Balthasar Tàpies, doctor del Real Consell, signades de lletras B y C, assí cusides. Restant certs dits molt il·lustres senyors deputats que, segons lo tenor d'elles, y altrament, vostra senyoria se servirà aconsellar-los a effecte que pugan pèndrer una deliberació, qual convé, per tràurer los sediciosos de aquexos llochs y aconsolar lo Principat y comtats, encaminant-ho tot al major servey de Déu, de sa magestat y benefici de dits Principat y comtats.

E llegida dita proposició y[b] cartes sobremensio-

a. *a continuació ratllat,* dissabte a XI.
b. en la ... que abans, *interlineat al marge esquerre.*

a. que són ... assí cusides, *interlineat al marge esquerre.*
b. y cartes ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*

nades per mi, scrivà major del General de Cathalunya, a dita junta, fonch aconsellat a ses senyories que lo consistori scrigués cartas en les parts de Llussanès, en las quals significà lo doctor misser Balthesar Tàpies, ab sa carta de deu del corrent, que los çediciosos recuden y, en particular, //297*v*// als cònsols de la vila de Berga, als cònsols y Capítol de la Seu de Solsona, a la vila de Calaff, a la vila de Igualada y altres llochs, per hont se pot considerar se retiraven dits malfactors, pregant a ditas universitats que no·ls dexassen entrar, ans bé los perseguiren fins a rèbrer lo càstich que tan asselarat delicte merexia.

Dijous, a vint-y-tres. En aquest die[a] ses senyories, per medi del senyor don Miquel de Àger, Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren ab embaxada als senyors consellers de la ciutat de Manresa, representant-los la importància gran que ý havia de tenir guarda en la present ciutat per a què, en ella, no poguessen entrar alguna gent malintencionada, del que poria succehir algun gran escàndol per anar alguns sediciosos per lo present Principat, fomentats per lo enemich, inquietant y molestant moltas universitats de aquell, lo que seria fer gran servey a sa magestat, que Déu guarde, y benefici[b] de esta província[c] y present ciutat de Manresa.

E dits senyors consellers respongueren a dits senyors embaxadors, que estimaven a ses senyories dels senyors deputats lo avís los donaven, de la guarda y custòdia de la present ciutat, y que ells ho mirarien y tractarian, y de la resolució se pendria, ne tornarian resposta a ses senyories.

Dissapte, a vint-y-sinch. En aquest dia ses senyorias reberen en[d] llur consistori[e] //300*r*// una embaxada, de part dels molt il·lustres senyors concellers de la ciutat de Manresa, la qual és en resposta de altra feta per ses senyories dels senyors deputats a dits senyors concellers, a 23 del corrent, per medi dels senyors doctor Francesch Tauler y Gaspar March, los quals digueren y representaren a ses senyories, com los senyors consellers y consell d'esta ciutat havian resolt de fer guardes molt apretadas, y que rondaria un conseller cada nit per obviar los danys ne porian resultar a la present ciutat y ciutadans, y habitants en ella.

Dit dia, per ses senyories fou fet man(ament) a Gerònym Galí, scrivent ordinari de la scrivania major, que no·s cubre en consistori, sots les penes a ses senyories[a] benvistes.

Diumenge, a XXVI. En aquest dia ses senyories manaren juntar les persones devall scrites, a les quals proposaren com en la vila de Puigcerdà se eran alçadas moltes persones, tant naturals com forasteres, les quals, ab mà armada, tenen assitiat lo castell de dita vila, ab trinxeras, estant molt aprochats a aquell, de tal manera que, si dins breus dias no·s socorria dit castell, és forçós se ha de rendir, cosa se és vist, ho ha scrit Francesc Malla, tinent de dit castell, a 24 del corrent, a don Aleix de Semmanat y Requesens, y per lo dit, remesa al magnífich Feliciano Graells, doctor de la Real Audiència, qui dita carta original ha aportada en lo concistori de ses senyories lo die present, y que per ço supplicaven a dits senyors que·ls aconsellassen lo que podien y devien fer en semblant cas per al major servey de Déu, de sa magestat, que Déu guarde, y benefici públich (del) present Principat y comtats, las quals personas són las següents: militars, don Francisco Sala, //300*v*// don Pedro de Planella, don Batista Planella. Reals, Francesc Móra y lo doctor Gismundo Boffill.

Les quals personas, atesas y concideradas[b] las ditas cosas[c], que són de tanta ponderació y que porian revocar en notable dany y prejudici de la pau y quietut pública de dits Principat y comtats, y que necessitaren de prompte remey, per ço, aconsellaven a ses senyories que un senyor concistorial, ab tota la prestesa possible, se conferís personalment, ab acompanyament degut, en la dita vila de Puigcerdà y altres parts a hont convingués[d], axí per juntar gent armada com altrament, y obrar tot lo que sie possible a effecte de disgregar les persones facinerosas qui[e] tenen assitiat dit castell de Puigcerdà. Y que en cas aparagués bé a ses senyories esta resolució, ho fessen a saber al excel·lentíssim senyor mariscal de La Motta, duc de Cardona, llochtinent y capità general de sa magestat en[f] lo present Principat y comtats; a mussur de San Andrés, tinent general de las reals armes; al don Joseph Fontanella, regent de Cathalunya, compte de Paralada, y vescomte de Rocabertí y de Canet, y a altres persones a qui aparega convenient.

301*r* Dimars, a XXVIII. En aquest die los senyors deputats tingueren resposta del excel·lentíssim senyor San Andrés Monbrú, tinent general de les armes de sa magestat, del senyor comte regent,

a. a continuació ratllat, per medi.
b. benefici, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, a dit.
d. a continuació ratllat, lo consistori.
e. a continuació dues informacions transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1166.

a. senyories benvistes, *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació ratllat, que.
c. a continuació ratllat, cosas concideradas.
d. a continuació ratllat, per a.
e. qui, *interlineat, damunt* y, *ratllat.*
f. en lo ... comtats, *interlineat.*

estimant la elecció tan acertada de haver[a] enviat a la vila de Puigcerdà lo senyor oÿdor militar, per avistar las inquietuts succehides en aquella vila[b], y per no haver-hi consistori, scrigueren particular a dit senyor oÿdor militar, donant-li notícia de dit avís y, juntament, li estimaven lo bon cuydado tenien del ajustament de ditas matèrias.

Juny

302*r* Dijous, a XX. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich Bernat Culla menor[c], ciutadà honrat de Manresa, obtenint lo offici de deffenedor del General, lo qual diu que renunciava lo dit offici en mà y poder de ses senyories, per a què ses senyories fossen servits provehir aquell en favor del magnífich Francesch Móra[d] y de Marymon, ciutadà honrat de Barcelona, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar. E ses senyories[e] admeteren la dita renunciació, si *et in quantum sit admitenda*. Presents per testimonis Carlos Costa, scrivent, y Hieònym Galí, notari.

302*v* Dimars, a XXV. En aquest dia ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari, com referiren en consistori, que essent anats en la ciutat de Vich, per orde de ses senyories, Pere Pau de Lloselles, servint[f] lo offici de síndich del General, y dit scrivent major[g], a effecte de presentar a don Felip de Copons, doctor del Real Consell, y al scrivà de las causas criminals[h] de Carrieras, y altres[i], unes scriptures ordenades per lo magnífich advocat fiscal del General, no·ls dexaren entrar en dita ciutat los guardas del morbo, y axí, a 22 del corrent, encomanaren dits papers a Joan Francesc Sauleda, tauler del General, per a què las fes presentar, concordar de llurs diligències, ab los actes y pòlisses assí cusits ab senyal de lletra A.[j]

305*r* Dimars, a VIIII. En aquest die, a les set hores de la tarda, ses senyories enviaren a Pere Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, al molt il·lustre senyor conseller en[k] cap de la present ciutat de Manresa, encarregant-lo fos

a. *a continuació ratllat,* dimars a XXVII.
b. vila, *interlineat.*
c. menor, *interlineat.*
d. *a continuació ratllat,* ciutadà.
e. senyories, *interlineat.*
f. servint ... lletra A, *interlineat al marge esquerre.*
g. *a continuació ratllat,* en la ciutat de Vich.
h. criminals, *interlineat.*
i. y altres, *interlineat.*
j. *a continuació unes actes i unes pòlisses transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1167.*
k. en cap, *interlineat.*

servit de fer juntar los[a] senyors consellers, encontinent que ses senyories, dels senyors deputats, los havian de enviar una // 305*v* // embaxada per negocis que importaven molt al servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici del present principat de Cathalunya. Y dit senyor conseller en cap[b] respongué[c] dit Lloselles, que en lo punt se trobarian junts tots los consellers en casa la ciutat, y que ab molt gust reberan la embaxada de dits senyors deputats. E poc aprés[d] dits senyors deputats enviaren ab embaxada los magnífichs Joseph de Urrea y Francisco Móra y de Marymon, ciutadans honrats de Barcelona, als dits senyors consellers, trobats junts en casa de dita present ciutat, als quals digueren que, a les set hores de la tarda, lo die present, havian tingut avís del sargento major Puig de Cervera, com lo enemich, per interpresa lo[e] dilluns sobre del migdia, als vuyt del corrent, ere entrat en la ciutat de Balaguer, y que la guarnició era en dita plassa, se ere retirada en la iglésia de Sancta Maria y altres parts de dita ciutat de Balaguer, y que·s servissen juntar lo consell de la present ciutat per a[f] un esfors de gent armada, per acudir de prompte a dita necessitat. E dits senyors consellers, en veu del senyor conseller en cap, respongueren que farian juntar lo consell, tant prest com fos possible, per tractar de dit socorro y que besaven les mans als senyors deputats del avís los donaven.

Dimecres, a X de juliol MDCLII. En aquest die, a[g] la matinada, lo molt il·lustre senyor Luýs València, oÿdor militar del[h] General de Cathalunya, acompanyat dels officials del General que·s troban en la present ciutat // 306*r* // de Manresa, se conferí en la casa a hont se acostumen tenir los consells, que és devant la Seu de dita ciutat, y arribat[i] a la primera porta de dita casa, al entrar, isqueren los senyors consellers acompanyats de moltes persones de dit consell y reberen a dit senyor oÿdor, y se'n entraren junts en la instància, a hont estave junt dit consell, y feren assentar a dit senyor oÿdor al costat del senyor conseller en cap, precehint a tots los senyors consellers, y després de fetes les degudes cortesies, dit senyor oÿdor explicà a tot lo consell junt, com aÿr dimars, a les set hores de la tarda, los senyors deputats havian tingut avís de Cervera, del sargento major Puig, qui governa el regiment del General, com lo dilluns a nou del corrent mes de juliol, sobre

a. los senyors consellers, *interlineat.*
b. en cap, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* eren.
d. *a continuació ratllat,* per.
e. lo dilluns ... del corrent, *interlineat al marge esquerre.*
f. *a continuació ratllat,* que fessen.
g. a la matinada, *interlineat.*
h. del General de Cathalunya, *interlineat.*
i. *a continuació ratllat,* dit senyor oÿdor.

del migdia, lo enemich, per interpresa ere entrat en la ciutat de Balaguer, y que la guarnició de aquella plassa se ere retirada en la iglésia de Santa Maria y en altres parts de dita ciutat, y que axí los pregava que fessen un esfors de gent armada per acudir al socorro de dita necessitat, ab la prestesa[a] possible, en conformitat del que esta ciutat de Manresa, en totes ocasions, se ere mostrada molt zelosa del servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici del present principat de Cathalunya y sos comptats, y que no menos esperave obraria en esta ocasió tant precisa, considerant //306v// que, lo conservar aquella plassa, per estar a la frontera del enemich, ere de gran importància per al present Principat y que lo socórrerla[b], fent-se de prompte, no podia ésser durader ni de molt gasto per a la present ciutat. Explicada tota embaxada, lo senyor conseller en cap, en veu de tots, respongué[c] que·s proposaria al consell i·s tractaria de dit socorro y del que·s resoldria ne faria sabidor a sa senyoria.

En aquest mateix dia los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, per medi del doctor misser Francesc Tauler y Gaspar March, enviaren a dir ab embaxada al molt il·lustre senyor Luýs València, oÿdor militar del General de Cathalunya, en resposta de sa embaxada feta en aquest mateix dia de[d] matí, com lo consell de la present ciutat havia resolt fer cent hòmens pagats, municionats y armats, per anar al socorro de dita ciutat de Balaguer, y que ab tal aprestesa possible, los farian marxar.

307v Agost.

Dimecres, a VII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional //308r// del General de la present casa de la Deputació, féu relació en consistori de ses senyories dels senyors deputats, com Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, ha comptat y pagat lo col·lectat de la terça de octubre, noembre, desembre 1650 de dret ordinari, y que dit Bonaventura Closa diu, que los llibres de la col·lecta de Perpinyà[e], de Vich y de Mataró se'n portaven[f] des de Tarrassa a Barcelona sens comptar Salvador Tos, que eran los que en aquella hora havia pogut cobrar; ítem ha dit y referit a dit consistori lo dit racional, lo die present, com també ha comptat y pagat[g] dit Bonaventura Closa, ha col·lectat de la[h] terça de janer, febrer y mars 1611 de dret ordinari acceptat, diu que los llibres de la col·lecta de Perpinyà y los de Mataró també se'ls ne aportà dit Tos a Barcelona; ítem ha dit y referit lo dit racional[a], lo die present, com també ha comptat y pagat dit Bonaventura Closa, ha col·lectat de[b] la terça de abril, maig y juny de dit any de dret ordinari, acceptat que los llibres de la col·lecta de Perpinyà, diu dit Bonaventura Closa, que[c] anant-los a cobrar dits llibres y diner, encontrà en lo camí[d] al Pont de Molins a Andreu Bonet, receptor de dita col·lecta, dient que ell anava per orde dels cònsols de dita vila a la[e] campanya, y quant seria tornat[f], los hi enviaria, y que[g] los de Mataró no·ls[h] ha pogut obrar per haver-hi pesta en dita vila y altres llochs de aquella col·lecta; ítem ha dit y referit lo dit racional lo die present, com també ha comptat y pagat, dit Bonaventura Closa, lo col·lectat de la terça de[i] juliol, agost y setembre 1651 de dret ordinari, acceptat que //308v// los llibres de la col·lecta de Perpinyà, per las matexas rahons ditas detràs, encara no·ls ha rebut dit Bonaventura Closa, y lo de Mataró, per la matexa rahó de pesta y altra de dita col·lecta, y los de Puigcerdà diu li ha fet relació lo receptor de Puigcerdà, que per no tenir llibres per lo any 1652, han anat continuant als llibres de la present terça la terça de janer, fabrer y mars 1652, y que vindran tots junts; ítem ha dit y referit lo dit racional lo die present, com també ha comptat y pagat, dit Bonaventura Closa, lo col·lectat en la terça de octubre, noembre y desembre 1651, acceptat que los llibres de la col·lecta de Perpinyà no·ls ha cobrats dit Bonaventura Closa, per les rahons ditas detràs, y los de[j] Girona diu que lo receptor no la tenia col·lectada, y Puigcerdà per les rahons detràs ditas, y lo de Mataró per haver-hi pesta y altres llochs de la col·lecta; ítem lo dit racional ha fet relació a dit concistori dels senyors deputats, com en Bonaventura Closa ha comptat y pagat, dit die y any, las tras ditas terças de compte de guerra, ço és, la de octubre, noembre y desembre 1650, janer, febrer y mars 1651, abril, maig y juny 1651, juliol, agost y setembre 1651, y octubre, noembre, desembre 1651, faltant los llibres matexos que faltan en las tras ditas terças de ordinari, per les rahons ditas detràs; ítem dit racional ha fet relació a dit consistori com dit Bonaventura Closa, ha[k] referit que la terça de ja-

a. *a continuació ratllat,* man.
b. *a continuació ratllat,* no podia de.
c. *a continuació ratllat,* en veu de tots.
d. de matí, *interlineat.*
e. *a continuació ratllat,* col·lecta.
f. *a continuació ratllat,* dits llibres.
g. y pagat, *interlineat damunt* lo *ratllat.*
h. de las, *interlineat, damunt* ab la, *ratllat.*

a. *a continuació ratllat,* com.
b. de, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* troba.
d. *a continuació ratllat,* del p.
e. la, *interlineat.*
f. tornat, *interlineat, damunt* tonat, *ratllat.*
g. que, *interlineat.*
h. no·ls ha .... col·lecta, *interlineat, damunt* que falta per la pesta y altres de la col·lecta, *ratllat.*
i. de, *interlineat, damunt* ab *ratllat.*
j. los de, *interlineat.*
k. *a continuació ratllat,* compta.

ner, fabrer y mars 1652 de tota sa col·lecta no la ha anada a col·lectar, sinó sols en la ciutat de Vich, la qual no la ha donada lo tauler, per no // 309r // haver-la acabada de col·lectà, y que en les demés parts, com és Gerona, Perpinyà, Puigcerdà y Mataró per haver-hi pesta, en Perpinyà, Mataró y de Gerona no haver-hi commers ubert en la present ciutat y, altrament, estar molts llochs y viles, per allí hont havia de passar, no és pogut anar a col·lectar, y perquè los consellers li han dit que si anave no·l dexarian entrar en la present ciutat quant tornaria, si no que·l farian purgar, lo que redundaria en notable dany del General.

Dijous, a VIII de agost. En aquest dia lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, féu relació en lo consistori de ses senyories com Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del General de Cathalunya en la part de ponent, ha comptat y pagat de[a] dret ordinari la terça de juliol, agost y setembre de 1650, acceptat que vui[b] dit sobrecullidor, que no ha pogut col·lectar la dita terça en[c] la col·lecta de la ciutat de Tarragona, de Tortosa, Monblanch, Lleyda, Tàrrega, per estar part de dites ciutats y viles[d] en poder del enemich y altres llochs rendits, y la de Cervera y Vilafranca per causa del contagi no se ha pogut col·lectar; ítem ha dit y referit dit racional en consistori, com dit Major ha comptat y pagat la terça de octubre, noembre y desembre de 1650, acceptat que diu[e] no ha pogut col·lectar en les propdites ciutats, llochs, col·lectes per les dites rahons[f]; // 309r // ítem ha dit y referit dit racional en consistori, com dit Hierònym Major ha comptat y pagat la terça de janer, fabrer y mars 1651 de las matexes col·lectes, y que de les demés ciutats, viles y llochs propreferides, no ha pogut col·lectar per les rahons propdites, acceptat que diu dit Major que los llibres de la collecta de Tremp són en Barcelona en poder de Salvador Tos, scrivent del racional, an al qual los entregà en Tarrassa lo senyor oÿdor ecclesiàstich; ítem ha dit y referit dit racional en consistori com lo dit Major ha comptat y pagat la terça de abril, maig y juny 1651 y que faltan los libres de les demuntdites col·lectes, per les matexes rahons propdites, y diu[g] que los llibres de la col·lecta de Tremp y Pallars los té també lo dit Salvador Tos, an al qual los entregà també lo senyor oÿdor ecclesiàstich de Tarrassa; ítem ha dit y referit dit racional en consistori, com lo dit Major no ha pogut col·lectar les terces de juliol, agost y setembre, octubre, noembre y desembre de 1651 janer, febrer y mars, abril, maig y juny del corrent any 1652, per lo que diu dit Major que la terra està invadida y ocupada part del enemich, y en molts llochs haver-hi contagi, per lo que en la present ciutat de Manresa no li donarian entrada en la tornada, ans bé lo farian purgar, lo que redundaria en gran dany y prejudici del General; // 310r // ítem ha dit y referit dit racional com lo dit Major, axí mateix, ha comptat y pagat tot lo col·lectat per compte de guerra les tras dites quatre terces, comptades del ordinari, y que les demés terces tampoch no las ha pogudes comptar ni pagar, per les rahons tras dites, fins a la última de abril, mars y juny proppassats del corrent any 1652.

a. de dret ordinari, *interlineat al marge esquerre*.
b. vui ... que, *interlineat al marge esquerre*.
c. en, *interlineat*.
d. viles, *interlineat, damunt* rendides al, *ratllat*.
e. diu, *interlineat*.
f. *a continuació cinc paraules ratllades*.
g. diu, *interlineat*.

310v Dimecres, a XXI. En aquest die los senyors deputats ordenaren a mi[a] Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que despatxàs manament a Gabriel Bellver, ajudant ordinari de pagador general del batalló, que encontinent à pres de la presentació de dit manament, depose en la taula de la present ciutat de Manresa tres-centes dos lliures, deu sous, dites y scrites als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, per consemblant, que Francesch Malla de Puigcerdà ne encomanà a dit Bellver per a què les deposàs per[b] compte de dit Malla, en paga de la terça de abril, maig y juny proppassada, de l'arrendament de la bolla de Puigcerdà y[c] sa col·lecta, conforme dit Malla ho scriu[d] a ses senyories, ab sa carta de 20 de juliol proppassat, assí cusida ab senyal de lletra A. Altrament procehiran ses senyories contra dit Bellver, conforme les[e] penes disposan los capítols de Cort y[f g] // 311r // altres a ses senyories benvistes. Lo qual manament en scrits fou presentat a dit Gabriel Bellver, personalment dit[h] dia, per Joseph Boÿgues, verguer del consistori de ses senyories.

Diumenge, a XXV. En aquest die lo senyor oÿdor militar, ab licència del consistori de ses senyories y a son gasto, y no de la Generalitat, se'n anà en campanya per lo socorro de la ciutat de Barcelona.

Dimecres, a XXVIII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional del General, donà y entregà a ses senyories sinch[i] memorials de de-

a. mi, *interlineat*.
b. per ... Malla, *interlineat*.
c. y sa col·lecta, *interlineat, damunt tres paraules ratllades*.
d. *a continuació ratllat*, ab sa.
e. les penes, *interlineat*.
f. *a continuació ratllat*, ab.
g. *a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1168*.
h. dit dia, *interlineat*.
i. sinch, *interlineat, damunt* quatre, *ratllat*.

bitors del General de las bollas corrents, a effecte de què se senyories manen, ab tot effecte, cobrar de aquells lo que deuen per terças atrassades, conforme disposan los capítols de Cort, los quals memorials són de las bollas de Manresa y[a] Cardona, Tarragona, Tàrrega, Ripoll y Sant Joan ces Badessas, y dret de monedas.

311v Setembre.

Diumenge, al primer de setembre 1652. En aquest die los molt il·lustres senyors deputat militar y oÿdor ecclesiàstich, ab les insígnies del General, acompanyats de tots los officis que·s troban en la present ciutat de Manresa, a les nou hores de matí, anaren en la iglésia de Sanct Francisco de Paula, de dita present ciutat, y ans de entrar en dita iglésia, isqueren fora lo portal d'ella los pares provincials de la religió dels Mínims, lo pare corrector de dit monestir y alguns altres religiosos de aquell, reberen a ses senyories y los donaren aygua beneÿda, y fetes les degudes cortesies, los senyors deputats, aprés[b] de feta oració, se assentaren en dos cadires de[c] repòs, que per dit effecte tenian aparellades y posades en lo presbiteri, a la part del evangeli[d], en lo qual no·y havia altre assiento algú, y[e] oÿren lo offici[f] que·s digué ab diaca y sots-diaca, estant lo Sanctíssim Sacrament patent, a[g] effecte de fer pregàries a sa divina magestat, sie servit deslliurar los principat de Cathalunya y sos comtats del contagi cundeix en molts pobles, y donar una felís victòria a les armes de nostre rey y senyor, y del Principat, socorrent a la ciutat de Barcelona que·s troba assitiada del enemich més ha de un any. Y després de acabat lo dit offici, acompanyats dels matexos religiosos fins fora lo portal de dita iglésia, se'n tornaren, acompanyats de dits officials, fins en casa de la present ciutat de // 312r // hont eren partits y a hont tenen son consistori.

En aquest mateix dia[h] després dinar, entre tres y quatre hores de la tarda, ab la matexa forma, dits senyors deputat militar y oÿdor ecclesiàstich tornaren en dita iglésia de Sanct Francisco de Paula, y rebuts de la matexa manera que en la matinada, feta oració, se assentaren y oÿren la prèdica, y després de acabada[i], oÿren completes y veren reservar lo Sanctíssim Sacrament, y després se'n tornaren ab la matexa forma propdita.

a. y Cardona, *interlineat.*
b. aprés ... oració, *interlineat.*
c. de repòs, *interlineat.*
d. evangeli, *interlineat, damunt* presbiteri, *ratllat.*
e. *a continuació ratllat,* los officials després del pres.
f. *a continuació ratllat,* esta.
g. a effecte ... de un any, *interlineat al marge esquerre.*
h. *a continuació ratllat,* dit senyor.
i. acabada, *interlineat.*

Dilluns, a 2 de setembre. En aquest die los senyors deputat militar y oÿdor ecclesiàstich, a les nou hores de matí, tornaren en dita iglésia de Sanct Francisco de Paula, y rebuts ab la matexa forma del diumenge, ý oÿren lo offici que·s celebrà ab diaca y sots-diaca en dita iglésia y, després de oÿt, se'n tornaren ab la matexa forma en casa la present ciutat.

Dimars, a III de setembre. En aquest die dits senyors[a] deputat militar y oÿdor ecclesiàstich, de matí, a les nou hores, ab la matexa forma que està dit del diumenge y dilluns pròxims, anaren en dita iglésia y oÿren lo offici que·s digué de la matexa manera, y lo després dinar de la matexa manera hi tornaren, a les quatre hores de la tarda, y després de oÿda música ab cantòria, veren reservar lo Sanctíssim Sacrament, y ab la matexa forma se'n tornaren en la casa de la ciutat

312v Dimecres, a IIII de setembre MDCLII. Renunciació[b] de lo offici de hu dels taulers de Granollers. En aquest die Hiacinto Pujol, botiguer de la vila de Granollers, bisbat de Barcelona, com a procurador de Salvador Farrés, altre dels taulers del General en dita vila de Granollers, com de sa procura consta en poder de Pau Passoles, notari públich de Barcelona, a trenta de agost proppassat, que és assí cusida ab senyal de lletra A, en dit nom constituït personalment en la presència del molt il·lustre senyor Bernat Ferrer y de Viladomar, burgès de Perpinyà, deputat real de Cathalunya, personalment trobat[c] en lo llit, desganat, en la casa de sa habitació, situada en la present ciutat de Manresa, en lo carrer dit del Raval de Sanct Andreu, que eren al[d] punt de les sis hores de la tarda de[e] dit dia, que dit Pujol en dit nom a dit senyor deputat, que renunciava lo dit offici de tauler en mans y poder de sa senyoria, per a què, attès dit offici és[f] dels antichs y vendibles, fos provehit en persona de Joseph Moner, de dita vila de Granollers[g]. Y dit senyor deputat respongué que admetia dita renunciació, si y en quant, etcètera. Del que dit Pujol, en dit nom requerí a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, ne llevàs acte, lo[h] qual fou llevat. Presents per testimonis Antoni Joan Lledó, espardanyer, y Joseph Boÿgues, passamaner, tots de la present ciutat de Manresa.

E poch aprés, tocades ja sis hores de la tarda, don

a. *a continuació ratllat,* oy.
b. renunciació ... taulers de Granollers, *interlineat al marge esquerre.*
c. trobat, *interlineat.*
d. al, *interlineat.*
e. de, *interlineat.*
f. és dels ... vendibles, interlineat.
g. *a continuació ratllat,* attès dit offici és dels antichs y van.
h. lo qual fou llevat, *interlineat.*

[*1652*]

Hiacinto Puyol, en dit nom[a] constituït personalment en la presència del molt il·lustre senyor Joan Pau de Lloselles, donsell, deputat militar del General de Cathalunya, trobat personalment en la plassa pública de la present ciutat de Manresa, digué a dit senyor deputat militar que renunciave dit offici de tauler en mà de sa senyoria, per a què aquell, attès és dels antichs y vendibles, fos provehit en persona de dit Joseph Moner. E dit senyor deputat militar respongué que admetia dita renunciació,[b] //315*r*// si y en quant, etcètera, del que dit Pujol en dit nom requerí a mi, dit scrivà major, ne fos llevat acte, lo[c] qual fou llevat. Presents per testimonis lo doctor misser Ramon Par y Joseph de Urrea, ciutedà honrat de Barcelona.

Dijous, a V de setembre MDCLII. En aquest dia lo sobredit Hiacinto Pujol, en dit nom personalment constituït en la presència del molt illustre senyor lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de la sancta Iglésia de Urgell, oÿdor ecclesiàstich del General de Cathalunya, personalment trobat en la plassa pública de la present ciutat de Manresa, al[d] punt de les vuyt hores ans del migdia, digué dit Pujol en dit nom, que renunciave dit offici de tauler que era, obté de dit Salvador Farrés en mà y poder de sa senyoria, per a què aquell fos conferit y procehit en persona de dit Joseph Moner. E dit senyor oÿdor respongué que anaven en consistori que allí se veuria lo fahedor, del que dit Pujol requerí a mi, dit Costa, scrivà major, ne fos llevat acte, com[e] ho féu encontinent. Presents per testimonis lo doctor misser Francesc Tauler[f] y Fructuós Parera, mercader, tots ciutadans de Manresa.

E poch aprés dit Hiacinto Pujol, en dit nom constituït personalment en presència de la senyora Maria València, muller del molt il·lustre senyor Luÿs València, oÿdor militar, trobada personalment en la casa de sa pròpria habitació, situada en lo carrer dit de la Pujada del Carme, per lo qual se va des de la plassa pública de la present ciutat de Manresa a la iglésia del Carme, a la qual senyora València demanà dit Pujol, en dit nom, si sabia hont ere lo senyor oÿdor militar, que ell ere allí a effecte de renunciar dit offici en mà y poder de sa senyoria, a effecte de què fos conferit y provehit en persona de dit Joseph Moner, attès aquell és dels antichs y vendibles. E dita senyoria Maria València respongué que dit son marit no ere en la present ciutat, sinó que ere anat en la campanya y que ara de present no sabia en quin lloch //315*v*// trobava, del que dit Pujol en dit nom requerí a mi, dit Costa, scrivà major, ne fos llevat acte[a], lo qual fou llevat per mi, dit scrivà major, de tot lo que dalt està refferit. Presents per testimonis Anthoni Lupiach, botiguer de teles, y Maurici Cortada, traginer, ciutadà de Manresa.

Dissapte, a VII de setembre. En aquest dia ses senyories ordenaren a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que aportàs al doctor Joan Batista Pastor, advocat fiscal del General, a Francisco Móra y de Marymon, defenedor del General, y a Sebastià Cot, mercader, servint lo offici de Antoni Nin, procurador fiscal del General, per ésser-se'n anats y ausentats de la present ciutat de Manresa, a hont resideix lo consistori de ses senyories, en les parts y per negocis los ha aparegut[b] sens llicència demanada a ses senyories, volent que als dits no·ls carregan llurs salaris respective per lo temps aparexerà a ses senyories.

316*v* Divendres, a XX. En aquest die ses senyories ordenaren a mi Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, despaxàs manament en scrits a Bonaventura Closa, sobrecullidor[c] del General en les parts de llevant, perquè dins tres dies vage a sobrecol·lectar les terces atrassades de sa[d] col·lecta, sots les penes contengudes en los capítols de Cort y altres a ses senyories ben vistes, y en cars de contrafacció, irremissiblement exequutades, lo qual mateix fonch presentat a dit Closa, personalment trobat per Francesch Cervera, verguer del consistori de ses senyories.

Dimecres[e], a XXV. En aquest dia constituït personalment, entre les onse hores de la matinada ans migdia, en lo[f] //317*r*// consistori de ses senyories, lo doctor Francesc Tauler, ciutadà honrat de Manresa, com a procurador, juntament ab altres y *insolidum*, del doctor misser Joseph Corominas, obtenint lo offici de credenser dels draps del General, com de sa procura consta en poder de Joan Serra, notari públich de Manresa, a setse del mes de maig mil sis-cents sinquanta-hu, la qual és assí cusida ab senyal de lletra A, lo qual en dit nom dix que renunciava lo dit offici, en mà y poder de ses senyories, per a què fossen servits provehir aquell en favor del prior y canonge de Manresa, Cristòfol Coromines, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèn-

a. a continuació ratllat, personalment constituït.
b. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1168.
c. lo qual fou llevat, *interlineat.*
d. a continuació ratllat, vuyt hores.
e. com ho ... encontinent, *interlineat.*
f. a continuació ratllat, ciutadà de Man.

a. a continuació ratllat, present per testimonis.
b. a continuació ratllat, com són resid.
c. cullidor, *interlineat damunt* col·lector *ratllat.*
d. a continuació ratllat, sol.
e. dimecres, *interlineat damunt* dimars, *ratllat.*
f. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1169.

drer y alienar. E ses senyories remeteren la dita renunciació, *si et in quantum sit admittenda, et cetera*. Praesents per testimonis Bonaventura Closa, sobrecullidor del General en la part de llevant, y Joseph Boÿgues, verguer del consistori de ses senyories.

En aquest mateix dia a la tarda, ses senyories han tingut conferència ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, y se són juntats en la sala de la casa de dita ciutat, a hont se acostuma de tenir lo consistori, y han tractat de la guarda y custòdia de la present ciutat, per haver entès que, per alguns llochs circumvehins van alguns michalets y altra gent cohadunada y[a] armada, y temen que ab descuÿt no se'n entrassen dins la present ciutat per posar en exequució sos danyats intents, y commòurer los habitants de dita present ciutat.

317*v* Octubre.

Dimecres, a 2. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que apuntàs a Francesch Vila y Francesch Cervera, verguers del consistori de ses senyories, per haver faltat lo die present a la matinada y no haver acudit a la servi-[b] //320*r*// tut de llur offici, conforme tenen obligació, volent que als dits no·ls correga la satisfacció de treballs llurs, per lo temps aparexerà a ses senyories.

En aquest mateix dia, veent ses senyorias les necessitats y treballs tant notables en què·s troban los presents principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya y[c], particularment, la ciutat de Barcelona, assitiada del enemich per mar y per terra de més de un any y dos mesos ensà, y perquè[d] pugan ses senyories[e] obrar[f] en temporades tant calamitoses, fos lo que·ls sie possible, aconsellen lo que judicaran convenir al servey de Déu, de sa magestat y benefici del Principat, y, particularment de la ciutat de Barcelona, y són les següents, és a saber:

Per lo bras ecclesiàstich, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la sancta Iglésia de Girona[g]; fra[h] Francesc Spuny, comanador de Sanct Joan de Hierusalem. Per lo bras militar[i], Joan de Mel-

a. y armada, *interlineat*.
b. *a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1169*.
c. *a continuació ratllat,* perquè.
d. *a continuació dues paraules ratllades*.
e. *a continuació ratllat,* procehir ab més acert han manat convidar les persones de tots staments baix scrites.
f. obrar ... y són les, *interlineat al marge esquerre*.
g. *a continuació ratllat,* don Miquel Sala, almoÿner y canonge de Tarrassa.
h. *a continuació ratllat,* don.
i. *a continuació ratllat,* don Francisco Sala.

gar y Ramon Spuny. Per lo bras real, Hierònym Pastor, ciutadà honrat de Barcelona[a], y lo doctor misser Francesc Tauler. Als quals junts fou feta la proposició següent, *inseratur pro ut in papiro signato litera A*.

E legida aquella per lo scrivà major a la dita // 320*v* // junta, fonch resolt y aconsellat a ses senyories que enviassen a Gerona alguna persona per a entendre y saber los socorros són entrats en Barcelona, y lo que passa de les tropes y progressos del enemich, donant-ne avís a ses senyories per menut, y[b] dels socorros venen de França, y axí mateix, que·ls senyors deputats scriguessen a sa magestat ab claredat, los grans treballs y afflicions ab què·s troban los praesents Principat y comtats, y, en particular, la ciutat de Barcelona, axí de la guerra com del contagi, y desordes y excessos dels cabos y gent de guerra, y de la retirada de munsur de Sanct André, y lo quant ha dexat desconsolat los dits Principat y comtats, per lo que ha donat causa que lo enemich se és apoderat de la vila de Mataró y de altres[c] de la costa de mar, ab què ha privat los socorros de Barcelona, per lo que·s troba sens víures y ab imminent perill de pèrdrer-se, y que axí se supplica a sa magestat sie servit amparar-nos en ocasió tant apretada.

Dijous, a III. Los senyors deputats y oÿdors de comptes del General, a la tarda, tingueren conferència ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, y tractaren de la forma de les lleves de soldats havien deliberat fer per custòdia de la present ciutat y altres afers de la Generalitat, y per lo socorro de la ciutat de Barcelona.

321*r* Dijous, a X. En aquest die ses senyories manaren juntar brassos[d] de las personas dels tres staments en la casa de la[e] present ciutat de Manresa, als quals assistiren, ço és[f]:

Per lo estament ecclesiàstich lo senyor doctor Joseph Broquetes, canonge de la Seu de Gerona. Per lo estament militar, los senyors don Joan Hierònym Alemany, Dimas Pobla, don Joseph de Peguera y Vilana, //321*v*// mossèn Joseph Ximenis y Saurí, mossèn Joseph Sinispleda, don Francisco Sala, mossèn Ramon Spuny, mossèn Francesch Par, mossèn Hierònym Cornet y Çacirera. Reals: lo senyor conseller en cap de la ciutat de Manresa, mossèn Joseph de Navel, mossèn Hierònym Pastor, mossèn Francesch Móra y

a. *a continuació ratllat,* doctor misser Minguella.
b. y dels .... França, *interlineat al marge esquerre*.
c. altres, *interlineat, damunt* les demés, *ratllat*.
d. brassos de, *interlineat*.
e. la, *interlineat*.
f. *a continuació ratllat,* per lo stament milit.

de Marimon, mossèn Bernat Culla, mossèn Bernat Culla, menor, lo doctor misser Francesch Tauler, lo doctor en medicina Pere Gavàs, mossèn Joseph de Urrea, lo doctor misser Gismundo Boffill, lo doctor misser Maurici Minguela, mossèn Miquel Graells, mossèn Emanuel Guiamet.

Als quals fonch feta la proposició següent: «Molt il·lustres senyors. Les necessitats y treballs que patexan los present Principat y comtats són tant grans». *Inseratur papirus signatus litera A, de verbo ad verbum usque ad finem et postea dices.*

E feta[a] dita proposició en los dits brassos, y[b] legida aquella, fonch[c] dona- // 324r // da[d] per sa senyoria al senyor conseller en cap de la present ciutat, y presa aquella, fonch aportada per ell en la casa a hont se té lo consell general[e] de dita ciutat; y aquella llegida, fonch votat per los senyors qui·s trobavan en la porta, lo qual vot fonch aportat en los brassos; y llegit aquell[f], fonch votat per quiscú de dita junta y fonch resolt, que sa senyoria, sobre lo fet proposat, no tenint resposta dins lo temps competent de las cartas, que ab sa proposició diu ha scritas al senyors concellers de Barcelona, per a saber lo estat de la ciutat, y que sa senyoria se servesca de enviar una persona de estimació y confiança, ab cartas de creensa, per dits senyors concellers, significant en ella que, en la major necessitat se ha de vèurer[g] y conèxer la correspondència que sempre han tingut sa senyoria ab dita ciutat, supplicant-los los avisen del estat d'ella, ab claredat, oferint-se, ab veras, obrar en son servey quant los sie possible y per propi és scríurer al excel·lentíssim senyor governador de Cathalunya, representant-li lo cuydado ab què estan del estat de dita ciutat y diligències estan fent per saber-ne, supplicant a sa excel·lència los mane avisar d'ell, en lo temps que la deixà, y notícias vui ne té, y juntament, scríurer a les universitats, en particular a aquelles los aparega estant ab major desconsolació, fer-los a saber lo cuydado ab què sa senyoria està y diligències té fetas per saber, ab certesa[h], lo estat de Barcelona, consolant-los sa senyoria, com bé sabia fer, oferint-los dar notícia del que sabrà y convindrà, supplicant que, de las notícias tindrà de Barcelona, si aparexerà convenient, ne fassa sabidor als presents brassos, perquè en tot pugan aconsellar-los al

a. a continuació ratllat, legida.
b. y legida aquella, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, aquella.
d. a continuació ratllat, al conceller en.
e. general, *interlineat.*
f. a continuació ratllat, y fonch vasall.
g. a continuació ratllat, ni.
h. a continuació ratllat, consolant del.

major servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat y benefici públich.

En aquest mateix dia ses senyories enviaren al senyor don Vincente Candiotti, col·lector general apostòlich, a donar-li la benvinguda a esta ciutat per medi de misser Hierònym Cornet y de Çacirera, donsell, y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona.

En aquest dia sas senyorias ajuntaren brassos de las personas dels tres estaments, en la casa de la present ciutat de Manresa, en los quals assistiren, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich lo senyor lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la sancta Iglésia de Gerona. Per lo estament militar, los senyors don Joan de Argensola,[a] // 324v // don Jeroni Alemany, mossèn Hierònim Cornet y Çacirera, mossèn Dimas Pobla, don Joseph de Planella, Francesch Par. Per lo estament real los senyors, conceller en cap de la present ciutat de Manresa, mossèn Josep de Nabel, mossèn Joan Pau Bruniquer, mossèn Joseph de Urrea, mossèn Barnat Culla, mossèn Miquel Graell, misser Francesch Tauler, misser Gismundo Bofill, mossèn Vicens Fàbregas, lo doctor Pere Gavàs.

Als quals fonch feta la proposició següent: «Molt il·lustre senyor. Aÿr al tart, las matèrias de aquest Principat y comtats». *Inseratur papirus signatus litera B, quo inserta dices.*

E feta dita proposició, y aquella legida per lo scrivà major y secretari del General en dits brassos, fonch aquella donada per sa senyoria al senyor conceller en cap de la present ciutat, per a què aquella reportàs a sos companys dels senyors concellers, qui estaven junts en la casa a hont se té lo concell, als quals se llegí dita proposició, y llegida, fonch votat ab molta maduresa y concideració, y després de haver fet lo vot, dit senyor conceller lo reportà en dits brassos y fonch llegit aquell[b] per dits senyors de dits brassos votat, y en ells fonch resolt que[c] la ciutat de Manresa, oÿda la proposició que vostra senyoria se ha servit fer en los brassos, conciderant que attès que la matèria sobre què vostra senyoria demana que la ciutat lo aconcelle és tal, que depenja en quant al consell de la ciutat, de precedent resolució fahedora per lo concell general de aquella, la qual, no obstant las notícias que vostra senyoria té tant[d] // 327r // certas del estat

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1169.
b. a continuació ratllat, y llegit fonch.
c. a continuació ratllat, vostra senyoria.
d. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1170.

del Principat, diferexen los senyors consellers convocar, aguardant lo effecte de certes diligències tenen fetas acerca de la matèria per vostra senyoria proposada, la qual dilació se assegura molt bé serà molt breu, y que vostra senyoria sie servit porrogar los brassos fins a tant que los senyors concellers hajan convocat lo dit concell, que offerexen tenir demà al matí, assegurant a vostra senyoria serà, com té dit, ab tota prestesa y brevedat possible, y segons la resolució fahedora per dit concell se offereix donar-ne notícia a vostra senyoria, y que en lo entretant que los senyors deputats anomenasen les persones, los aparexeria per a tractar lo fahedor acerca la matèria proposada.

En aquest mateix dia sas senyorias enviaren ab embaxada als senyors concellers de la present ciutat, los senyors don Juan Argensola Monsuar y Arinyo, mossèn Hieròmim Cornet y Çacirera, donsell, la qual donaven notícia als dits senyors concellers com lo rendiment de Barcelona era a mercè y clemència de sa magestat cathòlica, que Déu guarde[a].

En aquest mateix dia, los senyors deputats, per a fer los ajuntaments, instruccions y altres advertiments acerca la matèria proposada, anomenaren les persones següents: *Primo* lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la Seu de Gerona, don Francisco Sala, don Juan de Argensola Monsuar y Arinyo, mossèn Hieròmym Cornet y de Çacirera, mossèn Joseph de Navel, mossèn Hieròmym Pastor.

E ses senyories, ab les persones sobreanomenades, lo mateix dia a la tarda se juntaren en casa de la present ciutat de Manresa y tractaren de la matèria proposada, y la forma y modo de fer los ajuntaments y instruccions, y del que·s havia de demanar a sa altesa y excel·lència.

327*v* Dissapte, a XII de octubre MDCLII. En aquest dia, ans de migdia, ses senyories ajuntaren brassos de las persones dels tres estaments en la casa de la present ciutat de Manresa, en los quals assistiren les persones següents, ço és[b]:

Per lo estament ecclesiàstich, don Francisco Sans, canonge de la sancta Iglésia de Barcelona y ardiaca de Panadès; lo doctor don Miquel Sala, canonge y almoyner de Tarragona; lo doctor don[c] Diego Girón de Rebolledo, prior y canonge de Tarragona; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona; fra Francisco Spuny, comenador de la religió de Sanct Joan; lo canonge Francesc Amigant, de Urgell. Per lo estament militar, don Francisco Sala, don Joseph Argensola Monsuar y Arinyo, misser Dimas Pobla, don Pedro de Planella, don Miquel Sabater, don Batista Planella, mossèn Jaume Domènech, don Anton Camporrells, don Joan Hieròmym Alamany, mossèn Hieròmym Cornet y de Çasirera, mossèn Ramon Spuny, mossèn Francesc Par, don Bernat Aymerich.[a] // 332*r* // Per lo estament real, lo senyor conseller en cap de la ciutat de Manresa, mossèn Joseph de Navel, mossèn Hieròmym Pastor, mossèn Joseph Móra, mossèn Joseph de Urrea, lo doctor misser Vicens Fàbregas, lo doctor misser Francesch Tauler, mossèn Miquel Graells, lo doctor misser Maurici Minguella, lo doctor Gismundo Boffill, mossèn Emanuel Guiamet.

Als quals fou feta la proposició següent: «Molt il·lustres senyors. En los brassos tinguts lo die de aÿr», etcètera. *Inseratur de verbo ad verbum pro ut in papiro signato litera C.*

E feta[b] dita proposició y legida aquella[c], y la proposició en los matexos brassos feta lo die de aÿr que comensa «Molt il·lustres senyors. Aÿr al tart, les matèrias de aquest Principat», etcètera, *pro ut supra est inserta et*[d] *iterum hic inserta sunt sub literis D et E*, per lo notari y scrivà major del General, foren aquelles donades, per ses senyories, al senyor conseller en cap de la present ciutat, per a què les reportàs a sos companys consellers qui estaven junts en la casa de la ciutat a hont se té lo consell, als quals se llegí dita proposició, y llegida, fou votat ab molta atensió, com a matèria tant grave, y després de fet lo vot, dit senyor conseller en cap, lo reportà en dits brassos y fonch llegit aquell, y per ser hora tarda, foren porrogats los dits brassos per a la tarda, a las tres hores del mateix dia.

En aquest mateix dia a la tarda se tornaren a juntar los brassos en dita casa de la // 332*v* // ciutat, en los quals assistiren y entrevingueren les persones sobreanomenades, per les quals fou votat, en la forma acostumada, y fonch resolt que, atteses les rahons mensionades en la proposició per dits senyors deputats feta, són de vot y parer que ses senyories deuen posar-se baix la obediència del rey Felip Tercer de Espanya, senyor natural nostre, que Déu guarde, y, com a caps de tot lo Principat, procurar que les demés ciutats, vilas y llochs de Cathalunya y sos comtats, si fos possible, se reduescan a sa obediència, enviant a dar notícia de dita resolució a sa

a. a continuació ratllat, dissapte a XII.
b. a continuació ratllat, per lo bras ecclesiàstich.
c. a continuació ratllat, Francisco.

a. a continuació dues ambaixades transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1170.
b. a continuació ratllat, provisió.
c. aquella y, *interlineat.*
d. et iterum ... D et E, *interlineat al marge esquerre.*

altesa real del senyor[a] don Joan de Àustria y marquès de Mortara, ab embaxada pública de persones dels tres estaments, escusant superfluitats, per lo que dit General està exaust y deu, supplicant ab ella a sa altesa real, sie servit admètrer-los en ella, y usant de la clemència real fer un perdó general del crim de sa magestat a tots los naturals y habitants del dit Principat, des de què·s tracta de la entrega de aquell, fins lo die present, manant restituhir-los qualsevol asiendas los hagués confiscades, y axí mateix comfirmar las immunitats ecclesiàsticas, privilegis, axí generals com particulars, de universitats y col·legis, constitucions, capítols y actes de Cort, usos y pràticas tocants als tres estaments de què gosaven lo any 1640, antes de la entrega de la província, y molt en particular, que fassa mercè a la ciu- // 333r // tat de Barcelona en lo tocant a sos interessos, y que a la ocasió dels pactes per ella, serà estat supplicat a sa altesa real, entenent y tenint per cert que no han de ser més poderosas las armas de sa magestat per reduhir a sa real obediència lo restant de Cathalunya, com vèurer a sa magestat ab los brassos oberts, usant de sa real clemència, com a senyor y pare natural, perdona y cubre las faltas de sos fills, assegurant a sa altesa real, que per sa part, no perdia punt en diligenciar-ho, scrivint juntament als senyors condestable de Castella, duch de Alburquerque, don Gabriel de Llupià, governador de Cathalunya, y a altres, indicarà sa senyoria ésser convenient, supplicant-los affavorescan la petició del Principat, posant-se baix son ampar y protecció, y, juntament, que ses senyories escrigan a la ciutat de Barcelona fent-li a saber sa resolució y del que està obrant, supplicant-li affectant la conformitat han sempre tinguda los donen notícia dels pactes y forma ab què són estats admesos per sa altesa real en la entrega, avisant-los del que en son servey y, uniformament, dit consistori pot obrar, assegurant-los ho exequutaran ab veras.

E axí mateix se serviran despatxar per propri a totas las ciutats, vilas y llochs a hont los sie possible, acusant-los de la deliberació presa per lo molt il·lustre consistori, ab les rahons los ha obligat a exequutar-ho y diligències per dit effecte estan fent ses senyories, y en particular, del perdó general com conservació de privilegis, amonestant-los no·s differescan lo posar-se baix sa obediència, enviant per dit effecte síndichs a sa altesa real, els quals, ordenant-los passen // 333v // per esta ciutat sas senyorias, acompanyats ab ses cartes remeteren als senyors deputats y junta particular anomenada, si alguna cosa se aparexerà anyadir y si a cars los aparexerà fora de tal caritat, que·s deu tornar a proposar en brassos, offerint acudir y aconsellar a ses senyories en ells, per a què tot se disponga a major servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat y benefici públich.

a. *a continuació ratllat,* príncep.

En aquest mateix dia ses senyories anomenaren per embaxadors, a effecte de anar a besar la mà a sa altesa real y al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, y prestar la obediència a sa magestat, que Déu guarde, en nom de la Generalitat, en virtut de deliberació feta[a] lo die present, inseguint la resolució, lo mateix dia presa[b] per los brassos, les persones següents:

Per lo estament ecclesiàstich, don Francisco Sans, canonge de la Seu de Barcelona y ardiaca de Panadès; lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la sancta Iglésia de Gerona; fra Francisco Spuny, comenador de Sanct Joan de Hierusalem. Per lo estament militar, don Joan de Argensola Monsuar y Arimon, don Pedro de Planella, mossèn Hierònym Cornet y de Çasirera. Per lo estament real, mossèn Hierònym Pastor, // 334r // mossèn Joseph de Navel y lo doctor Pere Gavàs.

334v Dimecres, a XXIII. En aquest dia ses senyories, per medi de mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a convidar als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, que se servissen acudir, lo endemà dijous[c] de matí, a la Seu de la present ciutat, per oyr lo offici solemne, ab sermó, professó y *Te Deum laudamus*, que ses senyories havian deliberat se fes celebrar, en acció de gràcies de ésser tornat lo present principat de Cathalunya a la obediència de la magestat cathòlica de nostre rey y senyor natural, Felip Ters, que Déu guarde.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories a mi, Sebastià Costa, scrivà[d] major del General de Cathalunya, apuntàs lo doctor misser Joan Batista Pastor, advocat fiscal del General, per ser-se'n anat de la present ciutat sens licència de ses senyories, y que per ço no li corragués salari per lo temps aparexeria a ses senyories.

Dijous, a XXIIII. En aquest die los senyors deputat militar, oÿdors ecclesiàstichs ye militar se juntaren en la casa de la present, y des de allí, entre les nou y deu hores de la matinada, en forma de consistori, per estar lo senyor deputat real malalt en lo llit, acompanyats dels officials

a. feta, *interlineat, damunt* presa, *ratllat.*
b. presa per los, *interlineat, damunt* dels, *ratllat.*
c. *a continuació tres paraules ratllades.*
d. scrivà major ... a ses senyories, *interlineat al marge esquerre.*
e. *a continuació ratllat,* real.

del General que·s troban en la present ciutat, anaren a la Seu de dita present ciutat, y arribats allí, los senyors consellers d'esta ciutat isqueren fins a les escalas del presbiteri a rèbrer a ses senyories // 335r // y los senyors deputats feren oració, y feta aquella, y fetes les degudes cortesias, se assentaren a la part del evangeli y los senyors consellers a la part de la epístola; y oïren lo offici que·s celebrà molt solemne a cant d'orga y a dos cors; y predicà lo pare Font de la companyia de Jesús; y acabat lo offici se féu professó y se cantà, a cant d'orga, lo *Te Deum laudamus*, y anaren los senyors deputats aprés del General, seguint dita professó, en companyia de dits senyors consellers, anant lo senyor deputat militar a la mà dreta del conseller en cap, lo senyor oÿdor ecclesiàstich a la mà dreta del conseller segon y lo senyor oÿdor militar a la mà dreta dels consellers ters y quart, y acabada dita professó, se'n tornaren dits senyors deputats en casa de la present ciutat, fins a la qual los acompanyaren dits senyors consellers[a], graduats ab la mateixa forma que eren anats en dita professó; y fetes les degudes cortesies, se despediren uns de altres y se'n anaren a dinar.

En aquest mateix dia se celebraren vespres en dita Seu de Manresa, ab la matexa solemnitat del offici, a cant de orga, en les quals no assistiren ses senyories.

335v Diumenge, a XXVII. En aquest dia entraren en lo consistori de sas senyorias, entre las deu y las onse de la matinada, los nobles y magnífichs senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la sancta Iglésia de Gerona, y fra Francisco Spuny, comanador de Sanct Joan, ecclesiàstichs; don Joan de Argençola, don Pedro Planella y Hieònim Cornet, militars; Joseph de Navel, Hieònim Pastor y lo doctor Pere Gavàs, ciutedans, embaxadors per ses senyories anumenats, per a sa altesa don Joan de Àustria y al excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, lloctinent de capità general de sa magestat en aquest principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, los quals feren sa relació a ses senyories, com ells havien explicada la embaxada a sa altesa y donada la carta de crehensa de part de ses senyories, y sa altesa los respongué «*que estimava mucho la volundad y cuydado con que los deputados obravan en servitud de su magestat y que él le representaría a su padre los servicios que dichos deputados harían a su servitud de la provincia y quietud della; y en quanto al* perdó general *que pidían, que su magestat perdonava a todos, quitado la persona de don Joseph Margarit, el qual no merecía perdón, por las muchas insolencias havía hecho, rebolviendo todo el Principado y siendo la causa principal de que se huviesse tenido tanto Barcelona; que en lo que tocava pedir a su magestat, fuesse servado dexar este Principado con todas las libertades que solía gosar, que él se*[a] *postraría a los pies de su padre y entendía que la clemencia de su magestat y el*[b] *pidirselo él, sin duda ninguna quedaría este Principado aconsolado; lo demás fuéssemos a tratallo con el marqués de Mortara, conforme la carta lo scrivía*».

Y a la embaxada feta al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, lloctinent y capità general de aquesta Província, després de haver-li explicada aquella y donada còpia de la carta de crehensa de ses senyorias, fonch per dit senyor marquès respost, que aguardava resposta de sa magestat, que Déu guarde, y tinguda aquella, ne faria sabidor a sa senyoria dels senyors deputats.[c]

354r E fet lo sobredit, manaren ses senyorias que las cartas que havien rebudas[d] dels nous embaxadors del condestable de Castilla, don Carlos Doria Carreto y baró de Sabach, y[e] don Gabriel de Llupià, fossen cusides en lo present dietari, juntament ab la embaxada feta a sa altesa, y respecta de aquella, continuada al peu de dita embaxada, las quals cartas són signadas de lletras A, B, C, D, E, F, G.

Dimars, a XXVIII. En aquest die ses senyories, per propi reberen una carta del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, enviada de Barcelona, scrita sots jornada de 26 del corrent, la qual ordenaren ses senyories a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, fos cusida originalment en lo present dietari, la qual està assí cusida ab senyal de letra H.

Dimecres, a XXX. En aquest dia ses senyories, per medi de Josep Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a dir als molts il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Manresa, com havia deliberat anar-se'n en la ciutat de Barcelona, offerint servir-los en tot lo que·ls fos possible, axí en comú, en nom de dita ciutat, com en particular. Y dits senyors consellers, en veu del conseller en cap, respongueren que estimaven molt la mercè los feyen ses[f] senyories, del que restaven molt agrahits[g], y que·ls servirien en tot

a. a continuació ratllat, ab la m.

a. a continuació ratllat, pondria.
b. a continuació ratllat, poderselo el sind.
c. a continuació dues ambaixades, una resposta i set cartes transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1171-1173.
d. a continuació ratllat, de unes.
e. y don ... Llupià, *interlineat.*
f. ses senyories del, *interlineat, damunt* y, *ratllat.*
g. a continuació ratllat, de ses senyories.

lo que porien en qualsevol ocasió fossen servits manar-los.

En aquest mateix die fou prorrogat lo consis- // 354*v* // tori per a dissapte pròxim, que comptarem a dos de noembre pròxim, en la ciutat de Barcelona.

Consistori de Barcelona

Dietari comensa diumenge als VIII de octubre MDCLI, fet en la casa de la Deputació de la ciutat de Barcelona, assistin[t] en ella tant solament lo molt il·lustre senyor doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, y lo senyor Vicens Ferriol, ciutedà honrat de Barcelona, oÿdor real, trobant-se los demés senyors quatre concistorials residins en la ciutat de Manresa.

Diumenge, als VIII de octubre MDCLI. En aquest die, per part dels molt il·lustres senyors concellers y Vintyquatrena de guerra de la present ciutat, ses senyories del molt il·lustre senyor doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, y lo molt il·lustre senyor Vicens Ferriol, ciutedà honrat de Barcelona, oÿdor per lo estament real, los quals estan y habitan dins la // 1*v* // present ciutat de Barcelona, reberen un rec(a)udo o embaixada de paraula, per medi dels senyors Dimas Cafont y de Malla, y Joseph Jover, ciutedans honrats, dient que, per cosas que convenian al servey del rey, nostre senyor, Generalitat y benefici de esta ciutat, convenia que ses senyories se servissen ajuntar algunes persones, les quals, juntament ab altres que la present ciutat nomeneria, aquestes poguessen tractar y conferir lo que seria més convenient per la total conservació del Principat y ciutat, demanant-los conferènsia en dita casa. E ses senyories respongueren que estimaven molt a dits molt il·lustres senyors concellers y Vintyquatrena de guerra la mercè los feyen y que consideraven que tot havia de venir a redundar en benefici del present Principat y conservasió de la present ciutat, a què ells estaven molt vigilants, y estaven molt promptes y aparellats en fer y posar en execució lo que se'ls demanave y representave.

En aquest mateix die, en conformitat de la dita embaxada per los dits senyors concellers y Vintyquatrena de guerra a ells feta, dits senyors Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, y Vicent Ferriol, oÿdor real, acompanyats de algunes persones, se conferiren en la casa de la ciutat a hont, ab las serimònias degudes y acostumades, foren rebuts per dits molt il·lustres senyors concellers y Vintyquatrena de guerra, y assentats cada hu en lur puesto, se'ls fou proposada y legida per dits molt il·lustres senyors concellers <en> la resolució presa per lo savi Concell de Cent, tingut lo mateix die, en la matinada, la qual és del thenor // 2*r* // següent:

«Convocat y congregat lo savi Concell de Cent en la sala, etcètera. E lo dit Concell féu la deliberació següent: Que així mateix se scrigue als dits senyors diputats, que este ciutat no pot persuadir-se de què sa senyoria promptament no vinga a acistir-nos, perquè uniformament pugan ab esta ciutat y sa senyoria deliberar lo més convenient per la deffensa d'esta ciutat, de la qual depenja lo ser de tota Cathalunya, y que, sa senyoria pot tenir una o dos de les persones de dit concistori per a què obren en los llochs de Cathalunya per la assistència d'esta ciutat y del socorro ha manaster y fer alguna leva de concideració a gastos de la Generalitat, lo que serà donar calor a tota Cathalunya per a què obre ab las veras lo cas requereix, y junctacment se diu a sa senyoria que lo Concell de Cent ha deliberat, com ara de present delibera, consultar lo fet de la assistència deu fer lo concistori de sa senyoria en esta ciutat, particularment en occasió tant necessària, que los senyors concellers sien servits anomenar vuyt persones del present Concell, ab igual número de estaments, nomenadors per dits senyors concellers, los quals, junts ab los magnífichs advocats de la present casa y altres aplicats, y si convé hi·ls aparexerà aplicar alguns doctors del Concell Real, los quals juncts, vejen, miren y censuren, axí les cartes de dits molt il·lustres senyors deputats enviades als senyors conçellers, llegides en lo present Concell, com també lo que pot y deu fer la present ciutat en orde a vèurer si fos, dits dos senyors consistorials que vuy se troban presents en la present ciutat, poden tenir concistori en ella, per absència dels demés se troban fora d'ella, y per a poder obrar los senyors concellers en conformitat de les dos cases, en rahó de les matèries corrents de la guerra, mirant los capítols de Cort si·ls obligan a haver de residir en la present ciutat en // 2*v* // temps de guerra y en la ocasió present, que lo enemich la té sitiada, y axí mateix, vejen tot lo que en rahó de dit fet se deu vèurer y mirar, donant son parer en escrits y aquell los senyors concellers sien servits reportar-lo en altre Concell, per a què se puga pèndrer la deliberació més convenient en benefici de la present ciutat. Y que la present deliberació en tot sie feta a saber als dos senyors concistorials que vuy se troban en la present ciutat, per a què, si·ls aparexerà, sien servits, per sa part, nomenar alguns magnífichs doctors per a assistir a la sobradita juncta y

fer las diligències los aparegan més convenients en benefici del deliberat per esta ciutat. *Concordat cum suo originali. Jacobus Agramunt, secretarius*».

A la qual deliberació, dits molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real respongueren, que ells no se podian apartar en tot y per tot del servey de sa magestat, benefici del Principat y conservació de la present ciutat, y lesores, per los molt il·lustres senyors concellers y Vintyquatrena de guerra, inseguint dita deliberació feta per lo dit savi Concell de Cent, foren nomenades vuyt persones de tots estaments, ço és, Francesch Puigener, donsell, Dimas Çafont, ciutedà honrat, Pau Farrer, micer Jaume Cortada, mercader, Francsch Joseph Fontana, notari de Barcelona, Anthoni Leopart, adroguer, Francesch Figueres, argenter, Joan Sans, corder. Y juntats tots, ço és, dits molt il·lustres senyors consellers y Vintyquatrena de guerra y dits molt il·lustres senyors Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, y Vicent Ferriol, oÿdor real, y les propdites vuyt persones anomenades per dits senyors concellers, inseguint dita deliberació, feren nominació, per a què mirassen què se deuria fer y obrar en servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, benefici del Principat y conservació de la present ciutat, de les persones següents, ço és, *// 3r //* per part dels molt il·lustres senyors concellers foren nomenats los magnífichs senyors don Pere Joan Rossell y micer Narcís Peralta, doctors del Real Concell, lo doctor micer Narcís Mir y lo doctor micer Simon Campana, advocats de dita ciutat, lo doctor micer Gaspar Jorba y lo doctor micer Joan Solà, consulens, y per part de dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, inseguint dita deliberació, foren nomentats lo il·lustre senyor don Joseph Fontanella, regent de Cathalunya, micer Benet Ginabreda, del Real Consell, los doctors micer Francesch Lauger y micer Gabriel Anthoni Bosser, consulens, los quals foren convidats per los verguers ordinaris per a què, tots junts, mirassen, vessen y resolguessen lo fahedor acerca del contengut en la deliberació feta per los il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent.

Dilluns, als VIIII de octubre MDCLI. En aquest die, en la tarda, trobant-se en la casa de la Deputació los molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, arribaren en dita casa lo molt il·lustre don Joseph de Fontanella, compte de Peralada, bescompte de Canet y regent de Cathalunya, lo doctor micer Benet Ginebreda, del Real Consell, los senyors micer Francesch Lauger y micer Gabriel Anthoni Bosser, consulens, los quals, entrats en la sala del concistori y estant allí assentats, poch aprés vingueren, de part de la present ciutat, los doctors don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, del Real Consell, miser Narcís Mir, micer Simon Campana, advocats de dita ciutat, y micer Gaspar Jorba y lo doctor micer Joan Solà, ciutedans de la present ciutat, *// 3v //* consulents. Y dits senyors foren cridats inseguint la deliberació presa per lo savi Concell de Cent, tingut lo die de aïr, que comptàvem a vuyt del corrent, als quals, de part de la present ciutat, per dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, los fonch proposat la resolució feta y presa per lo savi Concell de Cent, tingut dit die de avuy, que està ja continuada en lo present dietari sots dita jornada, per a què sa senyoria y mercès de dit senyor regent y demés doctors del Real Concell y advocats sobrenomenats, resolguessen lo que·s devia fer y obrar sobre lo contengut ab la dalt premencionada resolució presa per dit savi Consell de Cent. E los dits senyors, ohida dita proposició, dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, se'n anaren de dita estància, restant dins ella los demés senyors anomenats, y aprés de haver[a] entre ells tractat lo cas preposat, comensaren a bàtrer y discórrer la matèria, y aprés de haver-la batuda per bon rato, acordaren entre ells que cada hu estudiàs y miràs los papers necessaris, fahents per la matèria proposada, y presa entre ells esta resolució se disgregaren.

Dimars, als X de octubre MDCLI. En aquest die, en la tarda, dit(s) senyors del Real Concell y demés doctors aplicats, se juntaren en casa de la present ciutat y allí, junts, tornaren a tractar y discórrer sobre la dita deliberació o resolució presa per lo dit savi Concell de Cent, lo dit die de vuyt, y anaren sobre de ella discorrent lar- *// 4r //* gament del que·s devia fer sobre dit fet, y aprés de haver molt largament batuda la matèria, dexaren per altra junta lo pèndrer resolució en lo dit fet proposat, y aprés de haver estat molt gran rato junts, se disgregaren.

Dimecres, als XI de octubre MDCLI. En aquest die, en la tarda, los dits senyors del Real Consell y doctors aplicats, axí los nomenats per part de la ciutat, com per part de la Deputació, inseguint la dita deliberació del savi Concell de Cent, tinguda dit die de vuyt del present, se juntaren en la casa de la Deputació, y junts en la instància del concistori, tornaren a tractar y discórrer sobre la matèria preposada, y aprés de haver largament discorregut sobre d'ella y no podent acabar-se de ajustar, dexaren per lo endemà lo pèndrer la resolució, y acordats, se disgregaren.

Dijous, als XII de octubre MDCLI. En aquest die, en la tarda, los dits senyors del Real Consell y

a. a continuació repetit de haver.

demés doctors nomenats, axí per part de la dita ciutat, com de la Deputació, inseguint la dita deliberació feta per lo dit savi Concell de Cent, tingut dit die de vuyt, se juntaren en casa de la present ciutat, y aprés de haver largament discorregut y tractat la matèria proposada, junt(s), unànimes y conformes, prengueren resolució sobre lo fet los era estat proposat, fent un vot de // 4*v* // lur parer y concell, firmat y sotaescrit de mà de dits senyors del Real Consell, advocats de la ciutat y doctors aplicats, lo qual vot, aprés de fet y firmat, dits senyors donaren y entregaren en mans dels molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, lo qual pres y rebut per dits molt il·lustres senyors concellers, encontinent feren sabidors a dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, de què dits magnífichs doctors del Real Concell y doctors aplicats havien ya presa resolució en scrits sobre lo fet preposat.

Divendres, a XIII de octubre MDCLI. En aquest die, los senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, residins en la present ciutat, reberen de part de la present ciutat, per medi dels senyors Francesch Puiggener, donsell, y Miquel Carreres, ciutadà, una embaixada de paraula, ab la qual donaven rahó a ses senyories com lo savi Consell de Cent havia resolt elegir un Concell de Guerra, nomena(n)t las personas que havien de assistir en aquell y que, per dit effecte, se havien nomenades las persones següents: Lo excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, governador de Cathalunya, lo excel·lentíssim senyor compte de Illa, // 5*r* // lo senyor conceller en cap, lo senyor Vicents Ferriol, oÿdor real, y lo il·lustre marquès de Marcelín. Y que, axí, supplicaven a ses senyories que fossen servits tenir a bé donar loch que, en totas juntas que·s tindran per rahó de dita casa, asistesca lo dit senyor oÿdor real, que ó estimaran de ses senyories com és rahó. E ses senyories respongueren a dits senyors embaixadors que estimaven molt a la ciutat la merçè los feyen y que estiguessen certs que, en tota occasió donaven loch a què dit senyor oÿdor asistís.

Dissapte, als XIIII. En aquest die, trobant-se los dits senyors diputat ecclesiàstich y oÿdor real en la casa de la Deputació y dins la sala del concistori, arribà mossèn Francesch Fitor, notari de Barcelona, subsíndich de la dita ciutat, en companyia de mossèn Jaume Pau Agramunt, scrivà major de aquella, y havent primer demanada liscència per a parlar ab los senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real de part de la present ciutat, dits senyors respongueren que entrassen molt en bonahora, y entrats y assentats ab ses cadires, dit subsín- // 5*v* // dich digué que ells venien de part dels molt il·lustres senyors concelers y present ciutat a presentar a ses senyories una supplicació que dits molt il·lustres senyors concellers li havien donada, juntament ab un altre paper que era un vot fet per los magnífichs senyors del Consell Real, advocats de la[a] present ciutat y altres doctors consulens, que era una còpia auctèntica de la resolució que aquells havian presa, y que el dit subísndich tenia orde exprés de levar acte de la presentació y entrega de dita supplicació y còpia auctèntica de dit vot, per lo qual effecte havien ordenat a son scrivà major assistís a dit subsíndich per llevar lo acte, y que axí, supplicava a ses senyories tinguessen a bé donar-li lisència de levar acte de la presentació que·ls feya, en nom de dita ciutat de dita supplicació y còpia auctèntica de dit vot. E sas senyories respongueren que ells estaven molt promptes a què exequutàs lo orde que tenia de dits molt il·lustres senyors concellers, y axí, dit scrivà major, instant per dit subsíndich, en presència dels testimonis devall scrits, legí ab alta veu a dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real dita supplicació, y aprés, la còpia auctèntica del vot que havien fet los dits magnífichs doctors del Real Consell, advocats de la ciutat y demés doctors consulents acerca de la resolució presa per lo savi Concell de Cent, tingut a vuyt del corrent, y legits dits papers, dit síndich instà a dit scrivà major los entregàs, com ab effecte los entregà, donant aquells en mà del senyor deputat ecclesiàstich. Responent dits senyors, per medi del senyor deputat ecclesiàstich, que ells estimaven molt a dits molt il·lustres senyors concellers y present ciutat // 6*r* // lo bon zel tenien y que ells estaven molt promptes en fer lo servey de sa magestat, mirar per la conservació de la província y lo benefici comú de la present ciutat, de les quals cosas, dit subsíndich requerí al scrivà major en llevàs, com ab effecte ne llevà, acte. En què foren presents per testimonis les persones contengudes al peu de dit acte. E ses senyories, aprés de haver-se'n anat dit síndich y scrivà major, manaren que dits papers fossen continuats en lo dietari de la present casa de la Deputació, segons que són assí buydats y aprés originalment cusits:

Supplicació presentada per lo subsíndich de la present ciutat, en nom de aquella, als senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real: «Molt il·lustre senyor. Lo síndich de la present ciutat de Barcelona, de la millor manera que pot y deu representar a vostra senyoria la necessitat gran que la present ciutat té de la assistència y favor del concistori de la Deputació en la present ocasió, en la qual, dita ciutat està tant apretada y oprimida del exèrcit enemich, y encara que sie veritat que, en tot temps, lo concistori de la Deputació tinga obligació de residir en la present

a. a continuació ratllat ciutat.

ciutat, és esta obligació molt major en temps de guerra y quant la ciutat està scitiada y oprimida, com ó està vuy, perquè ben cert és que, quant major és la necessitat, major és manaster lo remey, y estant en tant //6v// gran perill com està vuy la ciutat, perilla també tota la província, perquè de la conservació del cap depenja la de tot lo cos, y la principal obligació dels deputats concisteix en la deffença de la província y de son cap, que és Barcelona, y axí, tenen obligació en semblants casos los senyors deputats, no sols de assistir-li ab consell y conferències, molt freqüens, però encara ab effectes, ajudant y contribuint ab pecúnies de la Generalitat als gastos de la guerra, que·s fa no sols contra esta ciutat, però encara contra tota la província, y axí, en semblants ocasions han acostumat los deputats, predecessors de vostra senyoria, acistir, ajudar y afavorir a la present ciutat y per a què vostra senyoria no repare en la absència dels altres concistorials, presenta dit síndich a vostra senyoria lo vot en scrits fet per los magnífichs advocats consultors, del original del qual se fa occular ostenció, ab lo qual veurà ab quants legals fonaments de justícia està obligat vostra senyoria en obrir promptament lo concistori y fer las deliberacions y actes necessaris y convenients per a la deffensa de esta ciutat, donant los favors y contribucions que ha acostumat donar lo General a la ciutat. Per tant y altrament, lo síndich de la present ciutat, constituït personalment devant de vostra senyoria, supplica y en quant menester sie, parlant ab lo degut respecte y cortesia, requereix a vostra senyoria que, promptament sie de son servey obrir y tenir concistori y obrar en conformitat de esta ciutat tot lo que convinga per la deffensa de aquella, attesa la pressa y prompti- //7r// tut que requereix ocasió tant apretada, a la qual, si no se proveheix de ramey prompte, serie posar en manifest perill lo pèrdrer la dita ciutat y tota la provínçia, y axí, protestant dit síndich en nom de la ciutat de sas diligències, torne a suplicar per una, dos y tres vegades, y tantes quantes de dret sie manaster, lo matex que dalt té dit y supplicat, requerint que de assò sie levat acte, etcètera».

Segueix la còpia auctèntica del vot entregat juntament ab dita supplicació: «Jesús, Maria, Joseph. *Die veneris, decima tertia mensis octobris, millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo.* En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors consallers de la ciutat de Barcelona, inseguint la deliberació, per lo savi Concell de Cent feta als vuyt del corrent mes de octubre mil sis-cents sinquanta-y-hu, en la qual fonch deliberat que se scrigue als senyors deputats que estan en la ciutat de Manresa, que esta ciutat no pot persuadir-se, que sa senyoria promptament no vinga ha assistir-nos per a què, uniformament, puguen esta ciutat y sa senyoria deliberar lo més convenient per a la defensa de esta ciutat, //7v// de la que penje lo ser de tota Cathalunya, y que sa senyoria podria tenir una o dos de las personas de dit concistori, per a què obre en los llochs de Catalunya per a la assistència de esta ciutat y socorro ha manaster, fer alguna lleva de concideració, a gastos de la Generalitat, lo que fore donar calor a tota Catalunya, per a què obre ab les veres, lo que lo cas requereix, y juntament, se diu a sa senyoria que lo Concell de Cent ha deliberat, com ara de present delibere, consultar lo fet de la assistència deu fer lo concistori de sa senyoria en esta ciutat, particularment en ocasió tant necessària, y que los senyors concellers sien servits nomenar vuyt persones del present Consell, ab igual número de estaments, anomenadors per dits senyors concellers, los quals, junts ab los magnífichs advocats de la present casa y altres aplicats, y si convé y los aparexerà aplicar alguns magnífichs doctors del Concell Real, los quals junts, vegen, miren y censuren, axí les cartas dels molt il·lustres senyors deputats, enviades als senyors concellers y llegides en lo present Concell, com també lo que pot y deu fer la present ciutat, poden tenir concistori en ella, per absència dels demés se troben fora de ella, per poder obrar los senyors concellers en conformitat de les dos cases en rahó de las matèrias corrents de la guerra, mirant los capítols de Cort si·ls obliguen ha haver de recidir en la present ciutat en lo temps de guerra y en la ocasió present, que lo enemich la té acitiada, y axí mateix, vegen tot lo que, en rahó de dit fet, se deu vèurer y mirar, donant son parer en scrits y //8r// aquell, los senyors concellers sien servits reportar-lo en altre Concell, per a què se puga pendre la deliberació més convenient en benefici de esta ciutat. Y que esta deliberació se fassa a ssaber als dos senyors concistorials que vuy se troben en la present ciutat, per a què, si·ls aparexerà, sien servits per sa part, anomenar alguns magnífichs doctors per a acistir a la sobradita junta y fer les diligències los apareguen més convenir en benefici del[a] deliberat per esta ciutat, com en dita deliberació se conté, a la qual se ha relació.

«Lo egregi don Joseph Fontanella, compte de Parelada y vescomte de Canet, regent la Real Concellaria, los il·lustres don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, los advocats ordinaris de la casa de la ciutat y los doctors aplicats baix firmats, vista la dita deliberació y vist lo capítol primer de les Corts y los duptes y respostes als dubtes que havian resultat de algunes paraules del capítol deu, los quals capítols se ligen en

a. a continuació ratllat la Generalitat.

[*1651*]

lo llibre dels Quatre Senyals, vist(s) molt(s) altres capítols de Cort fets en altres Corts y los capítols de Cort del any 1599, vist lo exemplar referit per Antoni Llombart, escrivà major del General en son llibre, en foleo 29, vista la declaració feta per los divuyt persones dels tres estaments divendres, a 20 de maig 1588, que·s lig en lo llibre de les Deliberacions, trienni 1587, foleo 419, vistas las re- //8*v*// lacions fetes mitjensant jurament per los curats de les iglésies parroquials de la present ciutat, devant lo molt reverent doctor Pere Morell, segristà y canonge de la Seu de Barcelona, official y vicari general per lo molt il·lustre Capítol, Sede vacant, vista la informacio rebuda devant lo magnífich regent la assessoria del excel·lentíssim portantveus de general governador de Cathalunya, vista la deliberació feta per los senyors concellers y junta de Morbo, a 27 de setembre proppassat, vist lo demés que se havia de vèurer. Attanent y conciderant que, ab lo dit capítol primer de les Corts celebrades en lo any 1413 foren elegits tres deputats e procuradors generals, ço és, un de cascun bras y fonch expressament disposat que tots los tres dits deputats agen e sien tinguts fer reçidència contínua e personal en la ciutat de Barcelona o en altra ciutat o vila real del principat de Cathalunya, segons per la dita Cort, ara o per avant o per los dits deputats, tots los tres concordats, per urgent necessitat serà acordat, ab la qual disposició volgué la Cort que los deputats, precisa y necessàriament, tinguessen obligació de fer personal y contínua recidència en la present ciutat de Barcelona en tot temps, si no és en cas que, per urgent necessitat, no podent estar en ella, aguessen de transfarir lo concistori en altra part, y en tal cas, se agués de fer la translació de dit concistori en alguna ciutat o vila real que, de comú consentiment, acordarien los dits tres deputats, y la rahó final que·s tingué en dita disposició fonc que, esent com és la ciutat de Barcelona lo cap de la provínica y la pàtria comuna de tots los provincials, y recidint en dita //9*r*// ciutat, lo excel·lentíssim loctinent y capità general y Real Concell, la Ballia General y damés tribunals, convenie que lo concistori de la Deputació estigués contínuament en dita ciutat, per a poder més fácil y còmodament fer los affers de la Generalitat y acudir a la defensa de la província y provincials de aquella, los quals solen acudir a la dita ciutat y també per a què, esent les dites dos cases, de la ciutat y concistori de la Deputació, les columnes més fortes de la província és convenient que estiguen en una mateixa ciutat, per a obrar en los casos que convé ab molta conformitat y dar-se les mans per la deffensa de dita ciutat y de la província, perquè ben cert és que, perdent-se lo cap, resta destruït lo cos, y que, estant apartats dits dos concistoris y estant lo concistori de la Deputació fora de Barcelona, no·s porien ajudar ni podrien obrar ab la conformitat y esfors que obren y solen obrar[a] estant tots en dita ciutat, y per ço, en lo discurs de 238 anys que han discorregut des de dites Corts, que foren closes en 23 de agost 1413, fins vuy may se ha vist, ni antès ha dir, ni·s trobe exemplar algú, que lo concistori de la Deputació sie exit de Barcelona per altra causa, si no és tant solament per causa de pesta, ni que en occasió de guerra haja dexat de residir en Barcelona, com en nostres temps se és vist y experimentat. En lo any 1599, quant Alfonço Corçó vingué sobre de Perpinyà y en lo any 1639, en la guerra de Salses y aprés des de l'any 1640 fins al present any 1651, en les demés guerres de Cathalunya, y particularment en lo any 1641, quant //9*v*// vingué sobre de ella ab gran exèrcit lo marquès de los Veles y arribà fins a Monjuïch, y en lo any 1649, quant lo exèrcit enemich vingué marchant envés Barcelona per a acitiar-la; ans bé sempre, dits concistorials que·s són trobats fora, quant se ha temut sitiassen, hi són entrats, com ho feren en lo any 1641 lo deputat Tamarit y lo oÿdor Ferran, després de la rota de Martorell, la qual observància inconcusament subseguida per lo temps de 238 anys contínuos és bastant per llevar tot dupte, perquè lo millor intérprete de las lleys y estatuts és la observància, majorment, quant és centanària, y axí, an antès dit capítol los predecessors en los casos que, per los senyors reys y virreys an intentat tràurer de la present ciutat lo dit concistori, perquè sempre se ha replicat que axò ere contra del dit capítol de Cort, y axí fonch observat a 6 de juny del any 1481, ab deliberació feta per lo concistori de la Deputació, ab la qual fonch desliberat, de concell de advocats y doctors aplicats, que fos respost al senyor rey don Fernando, lo qual havia escrit als deputats e oÿdors que, per gran servey se'n anassen a Leyda, que fos servit revocar lo dit orde, per ço que, per capítol de Cort e per disposicions altres, escrits en lo llibre vulgarment apellat llibre de Ànima del General, los deputats no poden mudar llur concistori de la ciutat de Barcelona, ne·n poden éser forsats, ne trets, encara que sien requerits per lo senyor rey, y axí ho refereix dit Llombart en lo alt referit llibre, pàgina 29, y aquesta mateixa intel·ligència donaren a dit capítol pri- //10*r*// mer les divuyt persones dels tres estaments ab la declaració que feen a 20 de maig 1588, ab la qual declaren que, per haver-se absentat y axit de Barcelona tres concistorials, ço és, lo abat de Poblet, deputat ecclesiàstich, don Joan d'Ança y Bellora, deputat militar y Valentí Vilanova, oÿdor militar, los quals tenien obligació de residir personalment en Barcelona y feyen gran falta per los afers del General, fosen extrets un de-

a. a continuació ratllat ab la conformitat.

putat militar y un oÿdor militar, com en effecte foren extrets Francesch Grimau, donsell en deputat militar, y micer Pere Aymarich, donsell, en la ciutat de Manrresa domiciliat, en oÿdor militar, los quals prestaren lo jurament y foren posats en possssió, com apar en dit llibre de Deliberacions, trienni 1587, fóleo 426, y verdederament aquest sentir és molt conforme a la disposició de dret, conciderada la naturalesa de aquella disjunctiva, que separa y diversifica la disposició de un cas al altre, y aquelles paraules «per urgent necessitat» serien[a] frustratòries y no obrarien res si, en qualsevol temps y sens necessitat, poguessen los deputats, de comú concentiment, tràurer lo concistori de Barcelona y transferir-lo en altra ciutat o vila real, y no·y havie per a què fer tal capítol si los senyors deputats *ad libitum* poguessen exir de Barcelona, confirmen, a més del sobredit, aquesta intel·ligència dit capítol tanta multitut de capítols de Cort en diferents temps fets que, expressament disposen lo que han de fer los senyors deputats y oÿdors, visitadors, officials de la Depu- // 10*v* // tació que tenen dins Barcelona, com en los aposientos que lo racional, notari y officials tenen en la dita casa de la Deputació, y en respecte del arxiu de dita casa de la Deputació, tots los quals capítols fan expressa menció de la ciutat de Barcelona, ab presupòsit que lo concistori de la Diputació ha de estar fixo en ella, sens poderne exir, si no és en cas de urgent necessitat, com ho diu dit capítol, y la observansa subseguida ha declarat que, lo cas de «urgent necessitat» és la peste, ço és, quant aquella va grassant y està vigorosa, de manera que obligue a la Real Audiència y als altres concistoris ha exir-se de la present ciutat y no altrament, y cert que seria estada cosa supèrflua gastar un[b] milió en fabricar una casa tant sumtuosa com és la Deputació de Barcelona, si los deputats podien tràurer lo concistori quant los aparagués de dita ciutat, y axí, attès que per les rahons sobredites y altres, lo concistori de la Deputació deu estar necessàriament en Barcelona y no en altra part, y attès més avant que, ab les relacions fetes per los curats de las iglésias parrochials de la present ciutat y per la informació rebuda devant lo noble regent la assessoria del excel·lentíssim governador y altrament, consta que ha cessat la urgència de la peste, per causa de la qual fonch transferit lo concistori de la Deputació de la present ciutat a la vila de Tarrassa en lo mes de abril proppassat, y axí, cesse la urgent necessitat que done lloch a tal transportaçió de concistori, y attès majorment que, per la nova causa que ha sobrevingut, per rahó del siti que té posat lo exèrcit enemich sobre // 11*r* // la present ciutat, tenint cercuïda aquella, hi ha necessitat suma y urgentíssima de què, promptament, se obre y tingue concistori en la casa de la Deputació de la present ciutat, a fi y effecte que los dos concistoris puguen, recíprocament valer-se y ajudarse, obrant ab conformitat, tenint conferències y ajudant a pagar los gastos de la guerra, necessaris per la deffensa y conservació de esta ciutat, y per consegüent, de tota la província, com s'és fet des del any 1640, y també per conservació dels drets de la Generalitat, que tots se perdrien si la present ciutat se perdie, y essent emminent y evident lo perill de tota la província, que necessite de prompte remey, en què obrarà molt la presència y assistència, que han y deuhen fer los senyors concistorials del concistori de la Deputació en la present ciutat de Barcelona, a la qual, per dit effecte, han vingut y acudit molts ciutedans y provincials y també lo Concell Real, sens rezel del contagi ha cessat, y és cert y indubitat en dret, que en los casos de extrema necessitat, en los quals se tracta de la salut de tot lo poble y deffensa de tota una província, quant altre no·s pot fer, dos concistorials sols, que·s troben en la present ciutat, poden obrir y tenir concistori en dita Deputació, per falta del qual vindrie ha faltar una gran acistència y favor a la present ciutat, la qual, per falta de dita ajuda y acistència de dit concistori, vindrie a periclitar y a posar-se en contingència de perdre's, y lo dany de dita ciutat, com ha cap, se estendrie per tots los membres del cos de dita província, y per consegüent, dexant-se de obrir dit concistori y de fer dita assistència, vindrien a faltar a la // 11*v* // major obligació de llur offici, que concisteix en la deffensa de tota la província y dels drets de la Generalitat, la qual dependeix de la deffensa del cap de aquella, que és aquesta ciutat. Totes les quals coses y rahons y altres que·s poden atèndrer y considerar atteses y considerades, los sobredits y baix firmats consulents són de vot y parer [a]... Que los dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, que vuy se troben en la present ciutat de Barcelona, promtament y sens més dilació, poden y tenan obligació de tenir concistori en la present ciutat per a fer deliberacions, ordenar y obrar tot lo que convinga al bé comú y universal de la present ciutat y província y per deffensa y conservació de la llibertat de aquella y dels drets de la Generalitat, com si lo concistori estigués (ple), no obstant la absència dels altres concistorials, que recusen venir, dexant de acudir a una obligació tant precissa de son offici y fer tots los actes per aquest effecte necessaris, contribuint de pecúnias de la Generalitat, de gastos de la guerra, com se féu en lo any 1641 y altres anys y occasions de guerra, y que, per lo interès gran, que en assò té la pre-

a. a continuació un espai ratllat d'uns 37 mms.
b. a continuació ratllat mil·lió.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 55 mms.

[*1651*]

sent ciutat que, per part de aquella, se supplique als senyors concistorials que avuy se troben en Barcelona, que·s servesca(n) promptament tenir concistori y obren lo que convinga per benefici, deffensa y llibertat de la ciutat y província, y dits senyos concistorials, aprés que tingan ubert y constituït lo concistori, podran aconcellar-se del que deuen fer per a obligar als altres concistorials y officials de la Diputació, absents, per a què tornen a la residència y exercici de sos officis // 12*r* // y lo demés que aparega convenir. Assò dient salvo, etcètera. *Vidit Comes, regens. Vidit Peralta, consulens. Vidit Mir, consulens. Vidit Lauger, consulens. Vidit Bosser, consulens. Vidit nobilis Rossell, consulens. Vidit Ginebreda. Vidit Campana, consulens. Vidit Jorba, consulens. Vidit Sola*».

En aquest matex die y ha hora tarda, dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, estant en la casa de la Deputació y dins la sala del concistori, aprés de haver legit y vist la demuntdita supplicació y vot y vista tanbé la resolució presa per lo savi Concell de Cent, tingut a vuyt del corrent, la informació per part de la present ciutat rebuda en la cort ecclesiàstica, signada de lletra A, y també la resolució y deliberació feta per dit savi Concell de Cent, tingut lo die present, ab què se suplica molt encaridament a ses senyories de dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real obren son concistori y attengan a tot lo que convinga a la deffensa de esta ciutat y província y bé de aquelles, per occasió de aquesta occorrent guerra, en rahó de la qual, axí per[a] haver ubert son concistori y gastos se li offeriran fer per contribució de ella, en esta rahó, la present ciutat los estiga de evicció, com més largament en dita resolució de dit savi Concell de Cent està contengut, la qual // 12*v* // és del thenor següent:

«*Die* XIIII *octobris* MDCLI[b]. Convocat y congregat lo savi Concell de Cent, etcètera. E lo present Concell féu la deliberació y conclusió següents: Que lo vot mencionat en la proposició sie encontinent posat en execució, y donant forma a la execució de aquell, que lo síndich o subsíndich de la present ciutat presente una supplicació a cada senyor deputat y oÿdor, que són en la present ciutat, ordenadora per los magnífichs advocats de la present casa, donan[t]-los còpia de dit vot y suplicant-los molt encaridament obren son concistori y attengan a tot lo que convinga a la deffensa de aquesta (ciutat) y província y bé de aquelles, per ocasió de aquesta occorrent guerra, en rahó de la qual, axí per haver obert son concistori y gastos se li offeriran fer per contribució d'ella, en esta rahó, la present ciutat lo estigue de evicció».

Y vistes per dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, attès les demuntdites coses y tenint attendència al bé comú de la província y de la present ciutat, y per poder acudir a tot lo que sia del major servey de sa magestat, encontinent obri-[a] // 22*r* // ren son concistori, que devian ser las tres hores de la tarda, poch més o manco, comensant a prevenir totas las cosas necessàries per benefici y conservació de tots, y axí, en primer loch, com dins la present ciutat no·s trobave Sebastià Costa, que obté lo offici de scrivà major del General, feren nominació y donaren liscència a altre notari y també nomenaren assessors y advocat fiscal, segons està largament contegut en libre de Deliberacions, al qual se ha relació.

Diumenge, a XV. En aquest die, en la matinada, ses senyories de dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, inseguint las alt referidas diligències fetes per part de la ciutat, tingueren en la casa de la Deputació, en la sala dels reys de aquella, junta de brassos, cridats del die de aïr, en los quals entrevingueren y foren presents les persones dels tres estaments següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich lo doctor Joseph Soler, ardiaca major y canonge // 22*v* // de la Seu de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sagristà major y canonge de dita Seu, Guillem Pere Duzay, canonge de dita Seu, lo doctor Pau Reig, canonge de dita Seu, lo doctor Gerònim Leopart, ardiaca de Elna; per lo estament militar los senyors don Joseph de Fluvià, don Carlos Alamany, Galceran Duzay, Nicolau de Malguar, Francesch de Carmona, Joseph Alsina y Riusech, Francesch Par, Francesch Bonaventura de Gualbes, Pau Amat, menor, don Diego de Cordelles, don Joseph de Planella, Francesch Granollachs, Joseph de Porta, micer Narcís Roger, March Anthoni Carreres, Joan Planes y Serra; per lo estament real los senyors, lo senyor conceller en cap, Francisco Vila, // 23*r* // Joseph Miquel Quintana, Hierònym Novell, Gerònim Talavera, Esteve Fornells, Joseph Melich, Joseph Miralles, Rafel Càrcer y Bals, Joseph Damians, Gerònym Romeu, Joseph Quintana, Joseph Llussàs, miser Joseph Piella y Luís Bataller. Als quals, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent, la qual, juntament ab los demés papers en dita proposició nomenats, foren legits ab alte veu per mossèn Francesch Joseph Fontana, notari, scrivà major del dit General, la qual proposició fonch del thenor següent:

a. a continuació ratllat occasió.
b. MDCLI *corregit, damunt de* MDCLII.

a. a continuació una relació i un vot, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1174.

«Molt il·lustre senyor. Los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat y savi Concell de Cent, per medi de Francesch Fitor, subsíndich de aquella, nos han fet presentar una supplicació, de la presentació de la qual ha levat acte Jaume Pau Agramunt, notari // 23v // real, scrivà major de dita ciutat, la qual se legira a vostra senyoria juntament ab un vot, còpia auctèntica del qual se'ns és estat presentat. Suplicam que <a> vostra senyoria nos aconcelle acerca del que havíem de fer en rahó del contengut en dita supplicació y vot, ço és, acerca del que devem fer per a obligar als altres concistorials y officials de la Deputació, absents, per a què tornen a la residènsia y exercici de sos officis en la present ciutat y lo<s> demés que aparega convenir en major servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat, que Déu guarde, benefici y libertat de esta província y ciutat».

E encontinent que fonch per dit escrivà major legida dita proposició y demé<r>s papers en ella mencionats, dit scrivà major prengué còpia de dita proposició y demés papers y los aportà al senyor deputat ecclesiàstich, y presos per dit senyor deputat, encontinent los entregà, dit senyor deputat, al senyor conceller en cap, y presos per dit senyor conceller, se alsà y se'n anà en casa de la present ciutat per a consultar aquells ab los demés senyors concellers, sos companys. Y al cap de una hora, poch més o manco, tornà dit senyor conseller en cap en dits brassos y aportà son vot en scrits, lo qual fou legit per dit Fontana, scrivà major, ab alta veu en presència de dits brassos, y aprés, anaren votant las demés persones dels tres estaments, per // 24r // son orde, ab la forma acostumada. Y fonch resolt en aquells y aconsellat a ses senyories que, ab la major diligència posible *inserantur ut in papiro signato littere B.*

«Resolució dels brassos a XV de octubre MDCLI. Que ab la major diligència possible se fassa notificar per lo concistori dels senyors deputats residens en Barcelona als demés concistorials y officials del General se troban en la ciutat de Manresa y altres parts de Cathalunya lo vot y demés scriptures legides en los presents brassos, requerint-los vingan a la present ciutat per residir en ella dins deu dies, sots pena de què, si dins dit temps no·s troban personalment en la present ciutat y concistori de la casa de la Deputació, se procehesca a fer extracció de nous deputats y oÿdors de comptes y provisió de tots los officis dels officials renitents, attès que aquest és lo llegítim tribunal y està ubert, y que dits senyors concistorials, que són fora Barcelona, no obren cosa concernent a la Generalitat ni gasten de pecúnias de dit General, protestant-los de nulitat y de demanar-los-ho en visita de béns propris y de llurs fermanses, en cas gasten pecúnias de dita [Genarelitat], y que, dits concistorials que·s troban fora de Barcelona, no pugan exhigir ni // 24v // cobrar algun diner de la Generalitat, tant de arrendaments, com de pensions de censals reb la present casa, com altrament, y juntament, que lo concistori dels deputats, residins vuy en Barcelona, done orde als deutors del General que no paguen als dits concistorials, absents de Barcelona, quantitats algunes, sinó que deposen aquells, ab lo modo y forma estan obligats, en la taula de Barcelona. Y que dit concistori de dits senyors deputats sie servit manar encontinent arbolar banderas y tocar caixas en la present ciutat, per fer una leva de soldats considerable, per deffensa de esta ciutat y província, y que sien també servits nomenar una Trentasisena per a què, ab son madur concell, puga obrar lo concistori de dits molt il·lustres senyors deputats residints en Barcelona lo que més aparexerà convenir, axí en orde de què, ab més promptitut se puga alcançar lo fi de tenir lo diner del General a tota disposició dels concistorials estan en la present ciutat, com altrament, donant y concedint a dita Trentasisena lo poder que en altres ocasions se li ha acostumat donar».

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories estant concistorialment en concistori y desijant posar en execució la resolució presa en los brassos tinguts lo die present en la matinada, // 25r // feren nominació de una Trentasisena de les persones dels tres estaments, nomenant-ne dotse de cada estament, a ffi y effecte de tractar conferir ab elles les matèries que ses senyories aparexerà, tenint sempre attendència al bé universal de la província, benefici del General y total conservació de la present ciutat. Y foren nomenades les persones següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors, lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sagristà major y canonge de la dita iglésia, don Ramon de Queralt, Guillem Pere Duzay, don Pedro de Copons, lo doctor Francesch Torres, lo doctor Pau Reig, Francesch Valeri, don Miquel Sala, infermer y canonge de Tarragona, lo doctor Francesch Bruquetes, canonge de Gerona, fra don Phelip de Lentorn, abat elet de la religió de Sant Benet, lo doctor Hierònym Leopart, ardiaca de Elna; // 25v // per lo estament militar los senyors don Francisco Junyent, protector del bras militar, Sebastià de Miralles, don Hyacinto Vilanova, don Carlos Alemany y de Bellpuig, don Diego Cordelles, Galseran Duzay, Joseph Jover, Francischo de Granollachs, Francesch Puiggener, Pau Amat, menor, don Joseph Planella y Cruïlles, Nicolau de Melgar; per lo estament real los senyors, lo senyor con-

seller en cap de la present ciutat, Joseph Miquel Quintana, Joseph Damians, Joseph Miralles, Miquel Gerònym Texidor[a], // 28r // miser Gerònym Talavera, Emanuel Guiamet, Esteve Fornells, Francesch Fitor, Francisco Marí, miser Narcís Mir, Gerònym Romeu.

En aquest matex die, ses senyories, posant en execució dita resolució de brassos, escrigueren als quatre concistorials que·s troban vuy en la ciutat de Manresa, y dites cartes foren enviades per propri, com és de vèurer en lo libre de Deliberacions y registre.

Dilluns, als XVI<I>. En aquest die, ses senyories reberen una carta del excel·lentíssim senyor de Marcin, la data de la qual és de la Seu de Urgell, la qual ses senyories manaren traduir, y traduhida, fos assí originalment cosida, signada de lletra A.

En aquest matex die, ses senyories, inseguint dita resolució // 28v // de brassos, manaren arbolar bandera en la present casa de la Deputació, tocar atambors y manaren fer crida per la present ciutat, nottifficant a tothom generalment que, quisvulla vulga asentar plassa de soldat, acude en la casa de la Deputació, a hont se li assentarà plassa y se'n farà bon pagament, ab la forma que és de stil y se acostuma.

Dimecres, a XVIII. Festa de sant Luch[b].

33r Diumenge, als XXII. En aquest die, ses senyories reberen dos cartes dels concellers de la ciutat de Manresa, les quals manaren fossen cusides assí, signades de letres A, B.

Dilluns, als XXIII. En aquest die, ses senyories reberen cartes dels consitorials se troban en la ciutat de Manresa, per lo mateix correu que ses senyories, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, a 14 del corrent, las quals cartes llegides per ses senyories, encontinent manaran juntar la Trentasisena, los noms de la qual estan continuats en dietari en jornada de 14 del corrent, per a què aconsellasen a ses senyories lo que millor porian obrar, per lo qual effecte, los vergures de dita casa convidaren la Trentasisena per lo die present a les tres hores de la tarda.

En aquest matex die, a les tres hores de la tarda, poch més o manco, se ajuntà la Trentasisena, a la qual, per lo scrivà major del General fonch legida la proposició que ses senyories feren[a], juntament ab tot los papers en ella con- // 33v // tenguts, la qual proposició és del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor[b]. Inseguint la deliberació feta per los brassos, a 15 del corrent, scriguérem als concistorials, que·s trobaven en Manresa, lo que en lo vot fet per dits brassos se conté, y donant-los junctament dit vot en scrits y deliberacions fetes per lo savi Concell de Cent y instància feta per lo síndich de aquella ab los[c] demés papers y procehiments resultants de les conferències sobra assò fetas. Y per a què anassen ab més seguretat, los molt il·lustres senyors concellers de Barcelona los acompanyaren ab sa carta, scrita als consallers de Manresa, pregant-los volguessen donar las cartas y papers contenguts en ellas en mans de cada hu de dits concistorials. Vuy, als 23 de octubre, és arribat lo correu en la present ciutat per lo dit effecte se ere enviat, aportant resposta dels concellers de Manresa, juntament ab los matexos plechs y cartes, descloses, que s'els eran enviats[d] y lo mateix correu ha aportat dos cartes, la una per lo senyor diputat ecclesiàstich y altre per lo senyor oÿdor real, tots los quals papers y cartes se llegiran a vostra senyoria per a què vulle dar-nos concell més ajustat ab la occurrència de dit negoci, com // 34r // també a la utilitat d'esta província y conservació de esta ciutat».

E la dita Trentasisena prengué sobre lo dit fet proposat la resolució següent: «Los senyors deputats sien servits anomenar nou persones de iguals estaments, per a què aquelles miren les cartes que los senyors deputats han enviada al senyor deputat ecclesiàstich y oÿdor real, residint en la present ciutat, y una carta dels concellers de la ciutat de Manresa als senyors consellers de la ciutat de Barcelona, a hont proposan alguns medis, per a què se ajusten les matèrias consernents aserca dit fet, mirant y vent quin medi los aparexerà pèndrer, restant lo concistori ubert, com està lo die present, y los demés punts dependents y emergents sobre dit fet, y també manar ajuntar los assessors de dita casa y los senyors doctors del Real Concell, que entrevingueren en lo vot fet ab los demés assessors consulents, per a què tots miren y premediten lo expedient se pot pèndrer sobre dit fet. Y que los senyors deputats sien servits de fer a saber al(s) molt il·lustres senyors consellers las cartas los han enviades, supplicant-los sien també de son servey ésser servits aconsellar-los lo que, so-

a. a continuació una carta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1179.
b. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1179.

a. foren *al manuscrit.*
b. a continuació ratllat incerantur.
c. les *al manuscrit.*
d. a continuació repetit y lo(s) matexos plechs y cartes, descloses, que se·ls eran enviats

bre dit fet, se deu obrar, y obtingudas las relassions, manen juntar la Trentasisena per donar rahó a dit fet».

34v E presa dita resolució, encontinent dita Trentasisena se disgregà, y encontinent, dits molt illustre senyor deputat ecclesiàstich y oÿdor real, volent posar en exequució lo contengut en dita resolució, per dita Trentasisena presa, nomenaren nou persones de tots estaments, ço és, tres de cada estament, és a saber, per lo estament ecclesiàstich lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge, lo doctor Pere Morell, sagristà major y canonge de Barcelona, lo doctor Hierònym Leopart, ardiaca de Elna; per lo estament militar don Hiacinto Vilanova, Galseran Duzay, don Carlos Alamany y Bellpuig; per lo estament real Joseph Miquel Quintana, micer Hierònim Thalavera, Emanuel[a] Guiamet. Per a què estos se ajuntassen, mirassen y vessen lo que se devia fer acerca del fet proposat y deliberat en dita Trentasisena, los quals foren convidats per los verguers de dita casa per lo endemà dematí, a les nou hores. E axí matex manaren convidar los senyors doctors del Real Concell, advocats de la ciutat, assessors de la present casa y demés senyors doctors consule[nts] que havien entrevingut en lo vot fet als tretse del present y corrent mes, los quals, juntament ab dites nou persones, acerca del dit fet mirassen y vessen lo que sa senyoria millor poria obrar en servey de Déu, Nostre Senyor, de la magestat christianíssima, que Déu // 35r // guarde, benefici del Principat y conservació de la present ciutat.

Dimars, als XXIIII. En aquest die, a les nou hores de la matinada, se conferiren en la present casa los il·lustres senyor doctor don Joseph Soler, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sagristà major y canonge de dita Seu, y lo doctor Hierònym Leopart, ardiaca de Elna, per lo bras ecclesiàstich; los senyor don Hiacinto Vilanova, Galceran Duzay, don Carlos Alamany y Bellpuig, per lo estament militar; y lo senyor Joseph Miquel Quintana, micer Gerònym Thalavera, Emanuel Guiamet, per lo estament real, qui són les nou persones nomenades per lo(s) molt il·lustres senyors deputats, los quals se juntaren en un aposento del batalló, de dins la sala gran, a effecte de vèurer, mirar y resòlrer lo que seria més al prepòsit y convenient acerca de la resolució presa en la Trentasisena tinguda lo die de vint-y-tres del corrent e, al cap de gran rato, després de haver tinguda dita junta se disgregaren, havent resolt que, lo endemà a la matexa hora, se tornassen juntar.

35v E, axí matex, en aquest matex die y a la matexa hora, se juntaren en dita casa de la Deputació, los il·lustres senyors doctors del Real Concell y demés assessors y advocats, qui entrevingueren en lo vot fet als 13 de octubre 1651, a effecte també de aconsellar a sa senyoria lo que millor porie obrar acerca la resolució presa en la Trentasisena, dit die de 23, los quals senyors se juntaren en lo aposento nomenat lo concistori petit, a hont los assessors de dita casa se acostuman juntar, y tinguda dita junta se disgregaren. Determinaren que, per lo endemà, a la matexa hora, se tornassen juntar, advertint que les dites nou persones estigueren juntes en altre aposento y no en companya de dits magnífichs advocats.

Dimecres, als XXV. En aquest die, a la matinada, los matexos senyors de la Novena y doctors del Real Concell y demés assessors y advocats consulens se juntaren, quiscú (en) lur aposento, com dalt és dit, per lo mateix effecte e, cerca del mitgdie, se disgregaren sens acabar de pèndrer resolució.

En aquest die, a la matinada, ses senyories dels senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real anaren concistorialment, ab los por- // 36r // ters y masses devant, acompenyats dels officials de dita casa, en casa del excel·lentíssim senyor don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya, anave vice-règia, lo qual los havie enviats a sercar, y arribats a sa casa, foren rebuts per dit<s> senyor governador ab la forma acostumada, y entrats en la sala, trobaren y allí los molt il·lustres senyors concellers y los doctors del Real Concell, y estigueren assentats, ço és, a mà dreta de dit senyor governador, los dits senyors concellers per son orde graduats, y a mà asquerra, los dits senyors deputat y oÿdor, y aprés de dits senyors concellers, seyen los dits magnífichs doctors del Real Concell, quiscú per son orde, y allí junts, ço és, dits senyor governador, senyors concellers, senyors deputats y magnífichs doctors del Real Concell, tractaren y conferiren lo que·s judicava ser més convenient per benefici del Principat, servey de sa magestat y concervació de la present ciutat, aserca de la leva dels mil infants, que lo General anave fent en virtut de la resolució dels brassos tinguts a quatorse del corrent, y aprés de haver discorregut sobre dit fet, aparagué en dita conferència, que era més convenient al servey de sa magestat y benefici de esta ciutat, per lo apreto ab què·s trobave, que ses senyories dels senyors deputats no passassen avant la leva de dits mil infants, sinó que los diners que havien de gastar en fer // 36v // dita leva era més convenient y profitós comutar-los en què, a tots los soldats, axí de peu com de cavall, francesos y catalan[s], axí los que són pagats per sa magestat, com los del batalló, lo

a. a continuació ratllat Guinoart.

[*1651*]

General dega socórrer-los cadaldia ab un real a cada hu, per a què millor puguen acudir en lo sustento necessari, attès que las cosas se són alterades de preu y que, de aquexa manera, los soldats poran millor passar, y per consegüent, acudiran ab majors veras a fer lo servey que tenen obligació. Y aprés de haver-se tractat ab lo dit fet , se disgregà dita junta, anant-se'n primer dits senyors concellers y aprés ses senyories, y ab la matexa forma y acompanyament, se'n tornaren a la present casa, y arribats en ella, manaren als verguers convidassen las persones de la Trentasisena per las dos hores de la tarda al mateix die.

En aquest matex (die), sas senyories juntaren, en dita tarda, les persones de dita Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo[a] present dietari sots jornada de catorse del corrent, les quals, juntes en la instància del concistori, los fonch proposat per lo senyor deputat ecclesiàstich tot lo que se havie tractat en la conferència se havie tinguda en la matinada, en casa de dit senyor governador, com largament en dita proposició està contengut, la qual és del thenor següent:

37r «Molt il·lustre senyor. Lo excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, portantveus de general governador del present Principat, nos ha donat intel·ligència seria de gran conveniència, al major servey de sa magestat, que se commutàs lo que se ha de gastar per la lleva de mil hòmens que, per concell de vostra senyoria y dels brassos generals, se ha comencada a fer, en un aument del sou de las tropas francessas y catalanes, que vuy són en Barcelona, donant un real a cada soldat o un pa de munició, o lo que·ns aparexeria, lo que, per a poder, ab major, conciderar-ho y resòldrer, estimariam a vostra senyoria volgués donar-nos son concell, per a què, ab ell, en puga resultar lo que sia més servey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, conservació de sa província y defença d'esta ciutat».

E aprés de haver las personas de dita Trentasi-(se)na tractat y conferit lo contengut en dita preposició, aconcellaren y resolgueren que ses senyories posen en exequució lo contengut en la petició feta per lo senyor governador, de tal manera que, axí com los mol(t) il·lustres senyors deputats feyen la leva de mil hòmens en servey de sa magestat, que Déu guarde, *//37v//* y benefici de esta ciutat, lo gasto de aquella permuten en donar un real cada dia a quiscú dels soldats, francesos y cathalans, són entrats y se troban dins la present ciutat, y assò durant lo temps de un mes, acauthelant-se la Generalitat ab millor manera possible y que, per dit effecte, se prenga parer dels magnífichs assessors de la casa de quin modo poran acauthelar-se.

Dijous, als XXVI de octubre MDCLI<I>. En aquest die, a les nou hores de la matinada, dits senyors de la Novena se ajuntaren a llur aposento a effecte de pèndrer resolució, juntament ab los senyors doctors del Real Concell y demés advocats consulents, acerca de las matèrias specificades en la Trentasisena tinguda lo die de vint-y-sinch del corrent.

En aquest matex die, a les deu hores de matinada, se conferiren en la present casa de la Deputació los magnífichs senyors micer Narcís Peralta y don Pere Joan Borrell, doctors del Real Concell, los quals, entrats en concistori y assentats ab la forma acostumada, per part del excel·lentíssim senyor marquès de *//38r//* Aguilar, portantveus de general governador en lo present Principat, y del Concell Real, aportaren una embaixada de paraula a ses senyories, contenint en si que, dit senyor governador y Concell Real habian rebuda una carta dels quatre concistorials se troban en Manresa y dels magnífichs consellers de la dita ciutat, acerca dels procehiments se instaven en la present casa contra los dits concistorials se trobaven en la dita ciutat, a las quals cartes havien ja respost, dit senyor governador y Concell Real, dient y refferint a ses senyories, que tindrian a bé que, per ara, se sobresseguesen los dits procehiments, instats en la present casa contra dits concistorials residins en Manresa, fins y a tant que sa excel·lència y Concell Real haguessen obtinguda resposta de dits concistorials y concellers de la ciutat de Manresa, al que ses senyories respongeuren que, aqueix fet, dependents y emergents de ell, estave comès a la Trentasisena per dit effecte nomenada y que, de la resolució se pendria en ella ne donarian notícia a sa excel·lència y Concell Real. E leshores, dits senyors del Concell Real, ab las degudas cortesias, obtinguda dita resposta, se'n tornaren a ses senyories, tenint notícia que dins la present casa estaven ajuntats los magnífichs doctors del Real Concell, advocats de la ciutat y doctors aplicats *//38v//* y les nou persones nomenades en virtut de l(a) última Trentasisena, a fi y effecte de tractar y conferir lo que·s devia fer contra los quatre concistorials, qui residexen en Manresa, y axí, per medi dels senyors Galzeran Duzay, donsell, y micer Gerònim Thalavera, ciutedà honrat, enviaren a dits senyors un recaudo donant-los notícia del que, dits senyors micer Narcís Peralta y don Pere Joan Rossell, de part del senyor governador y Real Concell, los havien explicat acerca de dits quatre concistorials, que resideixen en dita ciutat de Manresa, y que, sas senyories, los havien respost conforme dalt està continuat.

a. a continuació ratllat dietari.

E aprés, en aquest matex die, en la tarda, ses senyories de dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, estant en concistori, reberen un recaudo de paraula de part dels magnífichs doctors del Real Concell, advocats de la ciutat y doctors consulents y de les nou persones dels tres estaments, per medi dels senyors doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de la Seu de Barcelona, don Hyacinto Vilanova y Joseph Miquel Quintana, ciutedà honrat, los quals explicaren a ses senyories com aquells senyors los havien encomenat se servissen reportar-los lo recaudo del thenor següent, dient que ells estimaven molt als senyors deputats la marcè los havien feta en la matinada, en fer-los sabi- // 39r // dors de la embaixada que, per part del senyor governador y Real Concell, havien rebut acerca de las diligències que dit senyor governador y Real Concell feyan ab los quatre concistorials que residexan en la ciutat de Manresa, y que la resposta per sa senyoria feta a dit recaudo era molt prudent y que, axí, a ells los aparexia que sa senyoria deuria en tot y per tot, per ara, aderir-se al que treballaven y mediavan dits senyors governador y Concell Real. Al que ses senyories respongueren que ells estimaven molt lo bon concell, y dits senyors embaixadors, obtinguda dita resposta de ses senyories, se'n tornaren.

Novembre 1651

Dimecres, lo die de Tots Sants, al primer del mes de novembre.

Dissapte, als IIII. En aquest die, ses senyories reberen en lur concistori una carta del il·lustre Capítol de Gerona, la qual manaren ser assí cusida, signada de letra A.

Diumenge, als sinch de noembre. En aquest die, a les deu hores tocades de la matinada, los il·lustres senyors deputats, ço és, deputat ecclesiàstich y oÿdor real, enviaren una embaixada en scrits als molt il·lustres senyors concellers y savi Concell de Cent, per medi del senyors doctor Pere[a] // 41r // Morell, sacristà major y canonge de la Seu de Barcelona, per lo estament ecclesiàstich; lo senyor Galseran Duzay, donsell, per lo estament militar; y mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutedà, per lo estament real; acompanyats ab alguns officials de la present casa, ab ses masses altas devant. Y conferits en dita casa, ans de entrar en la sala del Consell de Cent, de dins dita sala isqueren algunes persones del dit Concell a acompanyar a dits senyors de la embaixada dins dita sala, y allí, assentats en sos deguts llochs, ab les degudes cortesies, lo senyor doctor Pere Morell refferí de paraula a dits senyors consellers y savi Concell de Cent lo que dita embaxada contenia, y aprés de haverho refferit, entregà en mà del<s> senyor conseller en cap, còpia de la dita embaixada, la qual, encontinent fonch, per dit senyor conseller en cap entregada a mossèn Joan Gerònim Thalavera, notari de Barcelona, ajudant de escrivà major[a], per a què publicàs aquella al dit Concell de Cent, la qual embaxada és del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats del General de Cathalunya residins en la present ciutat, inseguint las resolucions preses per vostra senyoria, als 9 y 14 del passat, obriren llur concistori, del que vostra senyoria té plena notícia, y com vuy lo General estiga tant exaust, per occasió que no·s port cobrar ningun diner dels // 41v // arrendaments de les bolles de deffora, axí per rahó del siti que lo enemich té posat ha esta ciutat, com també per exhigir y rèbrer los drets del General los concistorials absents de la present ciutat, de tal manera que, per poder lo concistori obrar en benefici de aquesta ciutat, havent mirat tots los expedients possibles per haver diner, no han trobat altre camí que és representar a vostra senyoria, com representen, lo sobredit, supplicant a vostra senyoria[b] y savi Concell de Cent, tingan a bé permètrer que dits deputats pugan gastar del diner de la nova manlleuta, dit y scrit al magnífich clavari de vostra senyoria, fins a la quantitat de sis mília liures, attès que, en dit compte y ha bastant diner per pagar las pencions degudes per rahó de dita manleuta, y de aquexa manera, poran dits deputats, acudir al benefici universal, conservació y deffensa d'esta ciutat, en servey de sa magestad, que Déu guarde, lo que esperan que vostra senyoria los farà esta mercè, restant sempre molt attents a la conservació y unió de les dos cases».

Y, publicada per dit ajudant de scrivà major, encontinent lo senyor conseller en cap se alsà de son puesto, y ab las degudas cortesias, respongué als senyors embaixadors que ell tractaria ab lo savi Concell de Cent lo contengut en dita embaixada y que, de la resolució se pendria en ell, donaria plena notícia a sa senyoria. E leshores, dits senyors embaxadors, // 81r[c] // ab las degudes cortesies se'n tornaren a la casa de la Deputació ab la matexa forma.

En aquest matex die, a les onse hores de la matinada, després de ésser arribada dita embaixa-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1182.

a. a continuació ratllat encontinent lo senyor conceller en cap se alsà de son puesto, y ab las degudas cortesias.
b. a continuació ratllat com representen.
c. foliació errònia.

da, los senyors deputats ordenaren als verguers que, per lo die de demà, dilluns, a la matinada, convidassen als senyors doctors del Real Concell, advocats de la ciutat, assessors de la present casa y demés advocats consulents, per a què se ajuntassen en la present casa per negocis convenients al General.

Dilluns, als VI. En aquest die, a les nou hores tocades de la matinada, los magnífichs senyors doctors del Real Concell, advocats de la ciutat, assessor de la present y demés advocats se juntaren en un dels aposentos del batalló, a hont se acostuman juntar, y estigueren junts fins a les dotse hores tocades e aprés se disgregaren sens resòlrer cosa.

Dimars, als VII. En aquest die, envés las onse hores de la matinada, los //81*v*// molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real enviaren al senyor marquès de Aguilar, governador de Cathalunya, las personas dels magnífichs micer Francesch Lauger y micer Gabriel Anthoni Bosser, assessor de la present casa, perquè li donàs un recaudo en scrits, lo qual, dit senyor miser Lauger, refferí de paraula a dit senyor governador y després li'n liurà còpia, lo qual recaudo e o petició és del thenor següent:

«Excel·lentíssim senyor. Los senyors deputats, per la attenció han tinguda a la major conveniència del bé públich, representant-los vostra excel·lència ho seria suspenguessen lo que, per deliberació dels brassos y Trentasisena se anave tractant, fins a tant que los concistorials se troban en Manresa responguessen a les cartes que per vostra excel·lència y Real Concell se'ls enviaren, donant-los en elles un expedient que podie levar tot encontre y enconvenient, suspengueren lo progrés dels procehiments devian fer, a fi de que los concistorials absents se conferissen en son consistori en la present ciutat, y en deguda satisfacció dels que, ab tanta ina[d]vertència cominaven fer en Manresa, en prejudici del servey de sa magestat, utilitat y conservació de esta província. Però vehent lo poch obran dites cartes, per vostra excel·lència y Real Concell enviades, essent ja tornat lo propri ab car- //82*r*// tes de particulars, y no havent dits consistorials respost a las de vostra excel·lència, y axí, considerant quant gran prejudici ocasionan semblants dilacions, los és forçós representar a vostra excel·lència, que ab esta su(s)penció ve a mal·lograr-se lo fi, que és poder acórrer la necessitat y apretos corrents, no venint-los diner de la Generalitat en la taula de la present ciutat per la indifferència que causa en los debitors la contradicció fan a est concistori los concistorials absents, impedint no envien diner en la present ciutat, ans bé cobrant-lo per los lochs y ciutats de Cathalunya, sens que puga aprofitar a la utilitat de esta ciutat. Per esta ocasió, supplican a vostra excel·lència vulle manar als ordinaris de totas las veguerias del present Principat, no donen asistència a dits concistorials en la exacció dels drets del General ni en altres affers que, com a concistori vullen fer, ni permètrer ningun porter real los le done, privant-los a dits porters, ara per leshores, de son offici, axí bé que, ab tota puntualitat, regonegan los ordes del concistori que ara, de present, se troba en la present ciutat, donant-li la deguda assistència, y en eixa conformitat, vulla vostra excel·lència fer los demés procehiments li aparexerà convenir, com de son bon zel y concideració, la major conservació de esta ciutat y de nostra província se prometen[a]».

82*v* E leshores, després de haver-lo-y refferit dits senyors assessors, dit senyor marquès digué, que ell tenia molt ben antès lo que per part de dits senyors deputats se li representave, y que ell procurarà en donar remey al que se li demanave.

En aquest matex die, en la tarda, vingueren en lo concistori de ses senyories los magnífichs senyors miser Narcís Peralta y don Pere Joan Rossell, doctors del Real Concell, los quals, entrats en concistori, refferiren a ses senyories com lo senyor governador los enviave per a donar rahó a sa senyoria de què, en rahó de la embaixada que per part de sa senyoria li era estada feta en la matinada, havie resolt scríurer, com ab effecte scrivia, al magnífich senyor miser Feliciano Graell(s), del Real Concell, qui recidex en la ciutat de Manresa lo contengut ab lo paper que se entrega a sa senyoria, lo qual és del thenor següent: «Còpia de la carta o capítol que sa excellència scriví al senyor Feliciano Graells, doctor del Real Concell», que és assí cusida, signada de letra B. E legit lo dit paper, ses senyories respongueren que estimaven molt la mercè los feya y que ells ó tindrien sempre en per- //42*r*[b]// pètua memòria de servir a sa excel·lència.

Dimecres, als VIII. En aquest die, en la matinada, se ajuntaren en la present casa los senyors doctors del Real Concell, advocats de la ciutat y doctors aplicats, per a tractar dels quatre concistorials que residexen en la dita ciutat de Manresa y tractaren de la matèria.

Dijous, als[c] VIIII. En aquest die, en la matinada, se tornaren juntar en la present casa dits magnífichs doctors del Real Consell, assessors de la present casa, advocats dde la ciutat y doctors

a. prometer *al manuscrit.*
b. *foliació errònia.*
c. *a continuació ratllat* VIII.

aplicats, per a tractar de la matexa matèria de les quatre concistorials que residexen en Manresa.

En aquest matex die, en la tarda, se tornaren juntar, en dita present casa, dits senyors, y aprés de haver discorregut molt largament sobre el dit fet, los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, entraren en concistori, ja // 42*v* // hora tarda, y donaren y entregaren a ses senyories un vot fet per ells, per los dits magnífichs doctor(s) del Real Concell, assessors de la ciutat y doctors aplicats, lo qual havien tots sotaescrit, y aquell legit en presència de ses senyories per lo scrivà major de dit General, manaren ser continuat en lo present dietari y és del thenor següent:

«Vot fet per los magnífichs assssors del General, advocat fiscal, doctors del Real Concell, advocat de la ciutat y altres doctors aplicats, acerca dels quatre concistorials que residixen en la ciutat de Manresa. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, acerca de las cartas que los senyors concistorials, que són fora la present ciutat, han escrit al senyor deputat ecclesiàstich y oÿdor real y la carta dels magnífichs concellers de la ciutat de Manresa als molt il·lustres consellers de la ciutat de Barcelona, a hont proposan alguns medis per a què se ajuste lo encontre y ha entre dits senyors deputats y los concistorials qui són absents de la present ciutat, per a què miren y vejan quins medis aparaxerà se degan pèndrer, //43*r*// restant lo concistori ubert en la present (ciut)at, com està lo die de avuy, y los demés punts dependents y emergents del matex fet. Vistas ditas cartas y lo demés que se havia de vèurer. Attès que, en lo vot fet en dies passats per lo egregi don Joseph Fontanella, compte de Peralada, vescompte de Canet, regent la Real Cancellaria, lo noble y magnífich senyor don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, advocats ordinaris de la casa de la ciutat, y doctors aplicats, fonch dit expressament que lo concistori de la Deputació, segons disposició dels capítols de Cort y exemplars de la present casa, deu estar necessàriament en la ciutat de Barcelona y no en altra part y principalment en la ocasió present, en la qual y ha necessitat precissa per la deffensa de esta ciutat y de tota la província y per conservació de las libertats y drets de la Generalitat, y per consegüent, que los deputats y oÿdors qui vuy se troban fora la present ciutat tenen obligació de venir-hi, deixant per als senyors deputats[a] lo medi que se havia de pèndrer per aquest effecte, lo que, reportat per dits senyors deputats a la junta de brassos tinguda als 15 de octubre proppassat, fonch resolt que, //43*v*// dits senyors deputats fossen servits fer nottifficar lo vot y demés scripturas legides en la proposició als senyors concistorials absents, requerint-los vingan dins deu dies en la present ciutat per a residir en ella, sots pena que, si dins dit temps no·s troban en lo concistori de la casa de la Deputació, se procehirà a fer extracció de nous deputats y oÿdors de comptes y provisió de tots los officis dels officials renitents, attès que aquest és lo tribunal y està ubert y que, dits senyors concistorials que són fora Barcelona, no obren cosa concernent a la Generalitat, ni gasten de pecúnies de dit General, protestant-los de nul·litat y demanar-losho en visita de béns propris y de lurs fermances, y que, dits concistorials que·s troban fora Barcelona, no pugan exhigir ni cobrar diner algú de la Generalitat, tan de arrendaments, com de pencions de censals reb la present casa, com altrament, y juntament, que lo concistori dels senyors deputats, residints vuy en Barcelona, donen orde als debitors del General que no paguen als dits concistorials absents quantitats algunes, sinó que deposen aquells, com tenen obligació, en la taula o banch de la present ciutat, la qual deliberació fonch exequutada per los senyors deputats, y de //44*r*// la presentació de les cartes escrites als senyors concistorials absents de Barcelona consta per la daltdita carta dels concellers de la ciutat de Manresa, escrita als senyors concellers de la ciutat de Barcelona, dada als nou del passat, en què diuhen que, per medi de son síndich, han donades las cartes dels senyors deputats en mà dels concistorials absents, que tots se trobaven en dita ciutat, los quals, al cap de algun rato, essent-se ajuntats, enviaren a sercar lo matex síndich y li restituhiren les cartes, ubertes, y los demés papers, dient-li eran scirpturas en forma de requesta y protesta, les quals primerament havien de ésser habilitades y no se'ls podien presentar, sinó per son scrivà major, qui era Sebastià Costa y en forma de supplicació, y ab altra carta, escrita per lo molt il·lustre Capítol de la ciutat de Gerona als senyors deputats, de 18 del matex, en què diuhen lo oÿdor València los ha fet relasió de tot, y no obstant los deu dies són més que passats, dits concistorials absents, no sols no han acudit a la present ciutat com tenian obligació, però encara, contravenint expressament a la deliberació dels brassos, han pretès tenir concistori, obrant y tractant cosas concernents a la Generalitat y han exhigit y gastat //44*v*// y exhigexen y gastan<t> pecúnias del General, fins a arribar a exequutar debitors que, inseguint la disposició dels capítols de Cort y deliberació dels brassos, havian girat en la taula dels depòsits comuns de la present ciutat, y lo oÿdor València és anat a la ciutat de Gerona, vila de

a. a continuació ratllat y oÿdors.

[*1651*]

Granollers y altres parts del present Principat, gastant las pecúnias del General, ab perill evident de causar una commoció en la provínsia, en ocasió que convé tant la unió en ella per la deffença de la ciutat de Barcelona y de tot lo Principat, ab què, si no s'i occorria de remey, se llevaria als senyors deputats, per falta de diner, de poder contribuir en lo que sie necessari per deffensa de esta ciutat y de tota la província, deffenció de las generalitats y drets y libertats de la terra, y en particular, de continuar lo socorrro de un real cada dia, que donan a tots los soldats francesos per a què pugan subsistir, y en majors veres se empleen en deffença de esta ciutat. Attès, més avant, que en lo exemplar del any 1588, de què·s fa menció en lo altre vot, solament perquè lo deputat ecclesiàstich, // 45*r* // deputat militar y oÿdor militar partiren y se absentaren de la ciutat de Barcelona, per los prejudicis, impediments y torps causava esta ausència a la administració del General y dels particulars negossians fou, per la Divuytena elegida, segons la forma del capítol 34 de las Corts del any 1585, deliberat que fos feta promptament nova extracció per lo restant temps del trienni, la qual fonch feta y exequutada. En lo qual cas no militavan las rahons tant apretades, com en lo present, perquè aleshores sols feren torp y empediment a la administració ordinària del General, que en pochs dies de absència no podie ser de gran prejudici, però en aquest, que la ciutat de Barcelona se troba acitiada, y de sa deffensa, depenja la de tota la província y la concervació de las generalitats, drets y llibertats de la terra, no venint los concistorials absents per a contribuir per sa part, y cobrant lo diner del General, y per aqueix camí, impedint que los senyors deputats no tingan poder per a asistir a la present ciutat per lo que convé per sa deffensa, podria ésser la ruïna to- // 45*v* // tal y perdició de esta ciutat y de tot lo Principat. Per ço, los dits egregi don Joseph Fontanella, compte de Peralada, regent la Real Cancellaria, lo noble y magnífich don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, advocats ordinaris de la casa de la ciutat, assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats y infrascrits, són de vot y parer que los senyors deputats poden y tenen obligació de fer nova extracció de deputat militar, deputat real, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar per lo restant temps del corrent trienni, en la forma deguda y acostumada fer en cas de mort o de altre semblant empatxament, y feta la dita nova extracció, posar en possessió los que seran extrets en dits lochs, per a què administren tot lo temps restant del present trienni. Entès emperò que, antes de exequutar lo sobredit, los senyors deputats sien servits interpel·lar de nou, ab lletres ab la deguda forma despedides, als senyors deputats y oÿdors absents que, dins sis dies de la presentació de aquells comptadors, vingan a la present ciutat y lo demés contengut en la deliberació dels brassos[a], // 49*r* // lo qual termini passat, si dits concistorials absents no comparexen, haguda relació de què no han comparagut, poden y deuhen, encontinent, procehir a dita extracció y aquest és nostre parer. *Salvo, et cetera. Vidit comes, regens. Vidit Peralta, consulens. Vidit Lauger, assessor. Vidit Jorba, fisci advocatus. Vidit nobilis Rossell, consulens. Vidit Ginebreda, consulens. Vidit Mir, consulens, advocatus civitatis. Vidit Campana, advocatus civitatis*».

Y encontinent, ses senyories manaren als verguers de la present casa convidassen les nou persones dels tres estaments nomenades per la matexa matèria, per a què se servissen lo endemà, a les vuyt hores de dematí, trobar-se en la present casa per dar-los rahó de tot lo demuntdit.

Divendres, als X. En aquest die, ses senyories reberen en lo concistori una carta de sa magestat, la qual manaren traducir, y traduhida, ordenaren fos continuada en dietari y juntament ab la carta del excel·lentíssim senyor de Lhomanie Brienne, secre- // 49*v* // tari de estat, les quals són assí cusides, signades de lletra A, B.

En aquest matex die, aprés que estigueren juntes les nou persones dels tres estaments, los noms de les quals estan continuades en lo present dietari, en jornada de 23 del passat, en la instància del concistori dels magníffichs assessors, los fonch legit per lo scrivà major lo vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa del General, doctors del Real Concell, advocats de la ciutat y doctors aplicats, fet acerca de la matèria[b] per la qual eran estades anomenades dites nou persones y també los foren legides dos cartes escrites a ses senyories per los magnífichs concellers de la ciutat de Manresa, que estan cosides en lo present dietari sots jornada de vint-y-dos del passat, y altra carta, escrita per lo Capítol de la Seu de Gerona, que també està continuada en lo present dietari, sots jornada de sinch del corrent, y aprés de haver vist y hohits[c] tots los demundits papers, feren relació a ses senyories en lur concistori, que elles se adherien a tot lo que estave continuat en dit vot y que, en tot y per tot se ajustaven a ell, y que ses senyories fossen servits donar rahó de dit fet a las persones de la // 55*r*[d] // Trentasisena, y encontinent se disgregaren de ses senyories, y disgragats, ses senyories manaren convidar las

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1183.
b. matèria *interlineat, damunt de* mateixa *ratllat.*
c. hohits *interlineat, damunt de* abent *ratllat.*
d. foliació errònia.

personas de dita Trentasisena per las dos hores de la tarda del matex die.

En aquest matex die, a les tres hores de la tarda, se(s) senyorias juntaren las personas de la Trentasisena, los noms de les quals estan continuats sots jornada de 15 de octubre proppassat, a les quals, per ses senyories fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Inseguint la deliberació feta per los brassos, a 15 del corrent, scrigueren als concistorials, que·s trobaven en Manresa, lo que en lo vot fet per dits brassos se conté, haventlos, juntament, enviat dit vot en scrits y deliberacions fetes per lo savi Concell de Cent y instància feta per lo síndich de aquella ab los demés papers y procehiments resultants de las conferències sobra açò fetas, y perquè anassen ab més saguretat, los molt il·lustres senyors concellers de Barcelona los acompanyaren ab sa carta, scrita als consellers de Manresa, pregant-los vulguessen donar las cartas y papers contenguts en ellas en mans de cada // 55v // hu de dits concistorials. Vuy, als vint-y-sinch de octubre, és arribat lo correu en la present ciutat per lo dit efecte se era enviat, aportant resposta dels concellers de Manresa, junctament ab los matexos plechs y cartes, descloses, que se'ls eran enviats y lo matex correu ha aportat dos cartes, la una per lo senyor deputat ecclesiàstich y altre per lo senyor oÿdor real, tots los quals papers y cartes se llegiran a vostra senyoria, per a què vulle dar-nos lo concell més ajustat a la occurrència de dit negoci, com tanbé a la utilitat de esta província y conservació de esta ciutat».

E la dita Trentasisena, aprés de haver ohit dita proposició y demés papers en ella mencionades, aconcellaren a ses senyories de què fossen servits posar en exequució lo contengut en dit vot legit, sens apartar-se del que en aquell se ha aconcellat y que, passats los sis dies del die de la *presentata* de les letres se escriuran, se ajunten los brassos per dar rahó de tot lo fet.

En aquest matex die se ajuntaren en la present casa los magnífichs doctors del Real Concell, assessors de la present casa y advocat fiscal, advocats de la ciutat y advocats[a] // 58r // aplicats per las matèrias concernents.

Dissapte, als XI. En aquest die, ses senyories reberen en llur concistori una carta dels concistorials que resideixan en la ciutat de Manresa, la qual, desclosa y llegida, manaren ser cosida en lo present dietari, segons que assi està signada de lletra A.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1184.

Dijous, a XVI. En aquest die, en la matinada, entre las deu y // 58v // onse, constituhit personalment en lo concistori de ses senyories, Joseph Rol, negociant, ciutedà de Barcelona, com a procurador del reverent Pere Rossell, prevere beneficiat en la iglésia de Tarrassa, bisbat de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària de la bolla en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en la vila de Tarrassa, en poder de Gerònym Galí, notari real, ciutadà de Barcelona, a 18 de agost pròxim passat y del corrent any 1651, que està assí cosida originalment, signada de letra A, en dit nom, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària en favor de Christòphol Vinyals, cotoner, ciutadà de Barcelona, per lo que ha supplicat a ses senyories que, attès lo dit offici (és) dels antichs y dels que (es) poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir lo dit offici en favor de dit Christòphol Vinyals, que ell, en nom de dit son principal, ó rebria de sa senyoria a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetrian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort, los és lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Joseph Blanch, sastre, y Antoni Tàpies, candaler de cera, y Pere Trelles, notari real, ciutadans de Barcelona[a].

63r Divendres, a XVII. En aquest die, mossèn Joseph Melich, ciutadà honrat de Barelona y doctor en filosofia, com a procurador ab bastant poder del reverent Jaume Melich, doctor en sacra theologia, rector de la iglésia parrochial de Sant Pere de Rubí, bisbat de Barcelona, obtenint lo offici de ajudant primer del racional del General, qui té sa residència dins la present casa, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de ell matex, dit reverent Jaume Melich, a dos de setembre, pròxim passat, rebut en la dita parrochia de Sant Pere de Rubí, com ell, dit notari, ab sas certifficatòrias letres ne fa fe, que estan assí cosides, signades de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo concistori de ses senyories, ha renuncit en mà y poder de ses senyories lo dit offici en[b] lo dret que ell obté en aquell, en virtut de la renunciació en son favor feta, devant los molt il·lustres senyors deputats residints en la vila de Tarrassa, per lo legítim procurador del qui obtenia aquell, com consta en lo dietari sots jornada de sinch de juny 1651, en favor de ell matex, dit mossèn Joseph Melich, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, foren servits admètrer-li la dita renun-

a. a continuació dues procuracions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1185.
b. en ... 1651 *interlineat al marge esquerre.*

ciació, per ell en son favor feta y provehir-lo de aquell, que ell, axí en nom propri com de dit son principal, ó rebria<n> de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories responguе- //63v// ren que admetran la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los és lícit y permès. En què són estats presents per testimonis Montserrat Albià, passamaner, Christòphol Vinyals, cotoner, y Pere Trelles, notari.

Dimars, als XXI. En aquest die, envés las deu hores de la matinada, se conferí en lo present concistori lo noble don Pere Joan Rossell, doctor de Real Concell, lo qual, entrat ab las degudas serimònies en ell y assentat en lur puesto, explicà que venia per part del excel·lentíssim marquès de Aguilar, governador de Cathalulnya, y del Concell Real a donar notícia a ses senyories, de com los concistorials que·s trobaven en la ciutat de Manresa havien desgregat son concistori, de tal manera que se eren dividits //64r// lo hu del altre, y per consegüent, que vuy lo verdader concistori era lo que·s trobave en la present ciutat y lo que podie obrar en servey de sa magestat y benefici de la present ciutat y Principat. E ses senyories respongueren, que estimaven a sa excel·lència y Concell Real la mercè los feya de donar-los dita intel·ligència y que ells en donarian rahó a las personas de la Novena y demés. E poch aprés ses senyories manaren als verguers de la present casa[a] convidassen les persones de la Novena per lo endemà dematí. E axí matex, ordenaren al síndich de la present casa se conferís en casa dels excel·lentíssims senyors marquès de Aguilar y compte de Illa, a effecte de què fossen servits concedir hora, per<a>què, per part del present concistori, se'ls havie de aportar una embaixada. E los dits excel·lentíssims senyors, ço és, lo senyor marquès de Aguilar assenyalà per las dos horas de la tarda y lo senyor compte de Illa per las tres de la matexa tarda.

En aquest matex die, a les dos hores de la tarda, per part del present concistori, se conferiren en casa del(s) excel·lentíssims senyors //64v// marquès de Aguilar, portantveus de governador en lo present Principat y egregi compte de Illa, los senyors mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutedà honrat, y mossèn Gabriel Antoni Bosser, los quals refferiren a sas excel·lències: En lo concistori dels molt il·lustres senyors deputats se era conferit lo noble don Onofre de Lantorn, qui és altre de las personas de la junta del batalló, donant quexa de què alguns officials del batalló lo haurien volgut carregar de algunes paraules acerca de interessos tocants en cosas del batalló, per lo qual effecte, dit don Onofre havia volgut renunciar lo dit càrrech y que, axís, supplicaven a sas excel·lències fossen servits donar remey a dit fet, que altrament no·y havie persona volgués servir dits càrrechs. E sas excel·lències, ço és, quiscú trobat en lur casa, respongueren que dit senyor don Onofre procuràs saber quinas eran las personas havian tingut dites paraules, que ells posarien medi en dit fet, eleshores dits senyors, tinguda dita resposta, ab les cortesies degudes se'n tornaren.

Dimecres, als XXII. En aquest die, a les nou hores tocades de la matinada[a], //65r// en lo concistori del batalló se ajuntaren las nou persones de la Novena, a les quals, per part del present concistori, se done notícia de com los concistorials eran en Manresa, se eran disgretat e dits senyors respongueren, després de ésser estats junts, que estimaven dita intel·ligència de sas senyorias.

Dymars[b], als XXVIII. En aquest die, tocades les tres horas de la tarda, estant lo concistori dels molt il·lustres senyors deputats disgregat y tenir notíçia que en dita tarda no·s juntaria, y desijant lo devall scrit fer acte de renunciació del offici que·s mencionarà avall. Per ço, lo magnífich micer Gaspar Jorba, ciutedà de la present ciutat, com a procurador ab bastant poder de mossèn Melcior Pagès, mercader, ciutedà de dita ciutat, obtenint lo offici de ajudant de regent los comptes del General de Cathalunya, qui té sa residència y servitut dins la casa de la Deputació, com de sa procura consta[c] ab acte rebut en poder de Pere Trelles, notari públich, ciutedà de dita ciutat, als [d]... del corrent, com dit notari, ab //65v// ses certifficatòrias lletras ne fa fe, que estan assí cusidas, signades de lletra A, en dit nom, constituït personalment devant lo molt il·lustre senyor lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, elet de la Real, deputat ecclesiàstich, personalment trobat en sa pròpria casa, que està y habita devant lo monastir y convent de Sant Francisco de Paula de dita ciutat, ha[e] notificat a sa senyoria com lo dit mossèn Melcior Pagès, son principal, estave desganat en lo llit, y per dita causa, attès que lo dit offici de ajudant del regent los comptes, que dit son principal obté, és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, renunciava lo dit offici en mà y poder de sa senyoria en favor de mossèn Francisco Rol, clergue beneficiat en la Seu de Barcelona, supplicant a sa senyoria fos servit admètrar-li la dita renunciació y provehir aquell en

a. a continuació ratllat se conferis.

a. a continuació dues cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1186.
b. Dymars als XXVIII *corregit, damunt de* Dijous, als XXX.
c. a continuació ratllat acte.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 18 mms.
e. a continuació ratllat notificada.

favor de dit mossèn Francisco Rol, que ell, en nom de dit son principal, ho rebria de sa senyoria a singular favor y mercè. Lo qual senyor deputat ecclesiàstich respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort li ere lícit y per- //66r// mès. En què foren presents per testimonis Joseph Puigsaulens, prevere beneficiat en la Seu de Vich, en Barcelona residint, y Anthoni Roquer, studiant en leys, ciutadà de Barcelona, y Pere Trelles, notari, lo qual, com a substitut del scrivà major del dit General, entrevingué en ditas cosas. E poch aprés y casi encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que desobre és continuat y proseguint aquell, lo daltdit doctor micer Gaspar Jorba, en lo dit nom, constituït personalment en presència del molt il·luste senyor Vicens Farriol, ciutedà honrat de Barcelona, oÿdor real, trobat personalment en sa casa, que té en la plassa de la Trinitat, al qual senyor oÿdor real, en lo nom sobredit, ha renunciat dit doctor Jorba en mà y poder de dit senyor oÿdor real lo dit offici de ajudant de regent los comptes, que dit Melcior Pagès, son principal, obté en favor del daltdit Francisco Rol, de la mateixa manera que·l havia renunciat devant lo dit senyor deputat ecclesiàstich, com llargament desobre està contengut e lo dit senyor deputat ecclesiàstich. Y foren presents per testimonis Joseph Canyes, scrivent, y lo magnífich micer Gabriel Anthoni Bosser, donsell.

66v Dijous, als XXX. Festa del apòstol sant Andreu. En aquest die, entre las set y las vuyt horas de la nit, se féu extracció de concellers en la forma acostumada y féu-se extracció a tal hora, per rahó de què, lo matex die, se féu deliberació se habilitassen primer los que havien de concórrer per a consellers, y axí, foren extrets los següents: Don Rafel Casamitjana, conseller en cap, lo il·lustre Vicent Ferriol, oÿdor real del General de Cathalunya, conseller segon, mossèn Hieònym Novell, ciutedà honrat, conseller ter[ç], mossèn Joseph Borrell, mercader, conseller quart, mossèn Fancesch Maurici, adroguer, conseller quint, mossèn Joseph Garau, mariner, conseller sisé[a]. //70r// Foren extrets en obrers don Hieònym Gàver, mossèn Bernat Flaquer.

Desembre MDCLI.

Dissapte, als II. En aquest dia, envers deu hores de la matinada, se conferí en lo present concistori mossur La Serra, lo qual aportà a ses senyories una carta del senyor de La Motta, anomenat per sa magestat en virrey de Cathalunya, la qual és assí cosida, signada de lletra A, contenint en si, que donen a dit mossur La Serra tota fe y crehensa del què ell ho refferirà. E legida dita carta, dits senyors la tingueren particular consuelo y elegria de vèurer carta de dit senyor mariscal de La Motta. E encontinent, dit mossur La Serra digué a ses senyories que lo dit senyor mariscal de La Motta era en la vila //70v// de Besiers, quatre leugues més anllà de Narbona y que estave aguardant las tropas per venir a socórrer, ab tota diligència, esta ciutat de Barcelona, de les quals tropas ya ne anaven entrant en lo Rosselló y que concistian, dites tropas de socorro, en quatre mil infants y dos mil cavalls, y que, dins breus dies, se trobaria cerca la present ciutat y que, dites tropas, eren dels regiments de Itàlia, governats per mossur Sant André, y que tanbé venian quinse mil quarteras de ordi y diners per las tropas, y que ell havia visitat los regiments que·s troban dins la present ciutat, tant de soïssos com francesos y que se'n tornave prest, del que donaria rahó a sa excel·lència. E ses senyories respongueren que tenian viva espera[n]sa de què, ab sa bona vinguda de sa excellència, tindrà esta ciutat y província bon succés y que ells manarian respòndrer a sa excel·lència, fent-li las degudas gràcias de la estimació fa de esta ciutat y província y donar-li la nova bona de sa vinguda.

Dilluns, als IIII. En aquest die ses senyories reberen cartes de sa magestat[a], //76r// que Déu guarde[b], y del compte Brienne, son secretari, las quals manaren traduir y foren continuades en lo present dietari, las quals són assí cosides, signades de lletra A y B.

Dimars, als V de desembre. En aquest die, ses senyories reberen, per medi del síndich de la ciutat de Barcelona, un recaudo per part dels senyors concellers contenint que, dits senyors feyan sabidor a ses senyories com lo Concell de Cent últim tingut resolgué se enviassen protestes a la vila de Perpinyà, a fi y effecte de trobarse en lo jurament des senyor de La Mota, anomenat per virrey de est Principat y comptats, y axí ses senyories fessen las preparacions necessàries per dit effecte. E ses senyories respongueren, que estimaven molt la notícia que se'ls donave y que, encontinent procurarian en exequució lo modo de fer dites protestes. E poch aprés, ses senyories manaren sercar las protestas se feren en senblants casos, y trobades aquelles, maneren //76v// avisar los assessors de la casa de la ciutat per a se conferissen en la present casa, los quals, juntament ab los assessors de dita casa, fessen dites protestes, com de fet se ajuntaren un assessor y altres y feren aquelles.

a. a continuació una carta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1188.

a. a continuació dues cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1188.
b. a continuació ratllat las quals manaren traduir.

Dimecres, als VI. En aquest die, envers las deu hores de la matinada, se conferí en la present casa lo senyor Joseph Jover, altre dels majorals de la confraria de la Inmaculada Concepció de Nostra Senyora, lo qual, en nom dels demés majorals, digué a ses senyories que, com la festivitat de Nostra Senyora era lo die de divendres, que per ço venia a convidar a ses senyories per la festivitat d'ella, en la Seu, conforme altres anys acudian a dita festivitat. E ses senyories respongueren acudirian ab grandíssim gust.

Dissapte, als VIIII. En aquest die ses senyories reberen del doctor Graells, de Man-[a] // 80r // resa, una carta, la qual és assí cosida, signada de letra A, y una altra del doctor Bernat Laurador, de la vila de Esparaguera, signada de letra B, y una altra del Capítol de Manresa, signada de letra C.

Diumenge, als X de desembre MDCLI. En aquest die, tocadas las dos horas de la tarda, estant lo concistori dels molt il·lustres senyors deputats disgregat y tenir notícia que en dita tarda no·s juntaria, y desijant lo devall scrit fer acte de renunsiació del offici que·s mensiona avall. Per ço, Jaume Cases, velluter, ciutedà de la present ciutat, com a procurador ab bastant poder del discret mossèn Joseph Riera, notari real col·legiat de la present ciutat, obtenint lo offici de guarda ordinària del palau del rey y obra nova dels càrcers reals, qui té sa residència dins lo matex palau del rey, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Diego Cortell, notari públic, ciutadà de Barcelona, als vint-y-sinch de novembre 1651, com dit notari ab sas certifficatòrias letras ne fa fe, que estan assí original- // 80v // ment cosidas, signades de letra A, en dit nom, constituït personalment devant lo molt il·lustre senyor doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, abat elet de la Real, deputat ecclesiàstich, personalment[b] trobat en sa casa, que està y habita devant lo monastir de Sant Francisco de Paula de dita ciutat, ha notifficat a sa senyoria com lo dit mossèn Joseph Riera, son principal, estave desganat en lo lit, y per dita causa, attès que lo dit offici de guarda del palau del rey y obra nova de la presó, que dit son principal obté, és dels antichs y dels que se poden véndrer y alienar, renuncia lo dit offici en mà y poder de sa senyoria en favor de mossèn Gotera, scrivent, supplicant a sa senyoria fos servit admètrer dita renunsiació y provehir aquell en favor de dit Joseph Gotera, que ell, en nom de dit son principal, ó rebrà de ses senyories a singular favor y mercè, lo qual senyor deputat ecclesiàstich respongué que admetia la dita renunciació, en quant per capítols de Cort feya y li era lícit y permès. En què foren presents per testimonis lo magnífich Eugenio d'Escanió, ciutadà honrat, y lo reverent Pere Joan // 83r[a] // Garriga, prevere residint en Barcelona, y Pere Trelles, notari, lo qual, com a substitut del scrivà major del General entrevingué en dites coses. E poch aprés y casi encontinent, sens detenir-se en altres actes, continuant lo que desobre és continuat y prosseguint aquell, lo daltdit Jaume Cases, en lo dit nom, constituït personalment en presència del molt il·lustre senyor Vicent Ferriol, ciutedà honrat de Barcelona, oÿdor real, trobat personalment en sa casa, que era envés las dos horas de la tarda, la qual té scituada en la plassa de la Trinitat, al qual senyor oÿdor real, en lo nom sobredit, ha renunsiat, dit Jaume Cases, en mà y poder del dit senyor oÿdor real lo dit offici de guarda ordinària del (palau del) rey y obra nova de la presó, que dit Joseph Riera, son principal, obté en favor del daltdit Joseph Gotera, de la mateixa manera que·l havia renunsiat devant lo senyor deputat ecclesiàstich, com llargament desobre està contengut. E lo dit senyor oÿdor real respongué lo matex que havia respost dit senyor deputat ecclesiàstich. Y foren presents per testimonis Pere Spinós, passamaner, y Jaume Blanes, sastre, y Pere Trelles, notari, lo qual, com a substitut del scrivà major del dit General, entrevingué en ditas cosas.

83v Dilluns, als XI. En aquest die, envés onse horas de la matinada, se conferí en lo present concistori mussur Le Roy, lo qual aportà una carta de sa magestat y refferí de paraula, en lo concistori, com sa magestat havia nomenat per virrey de Cathalunya al senyor mariscal de La Motta, la qual carta manaren ses senyories fos traduhida y cosida en lo present dietari, la qual és assi originalment (cosida), signada (de) lletra A.

En aquest matex die reberen una carta del senyor mariscal de La Motta, la qual és assí originalment cosida, signada de letra B.

Dimars, als (XII). En aquest die se conferí en lo present concistori, envers deu hores de la matinada, lo doctor en medicina Bernat Enveja, lo qual féu relació y jurà en mà y poder de ses senyories que Christòphol Vinyals, cotoner, qui obté un offici en lo General, que és guarda ordinària, no pot exercir aquell per estar indispost, lo que dix saber per visitar-lo, lo qual malaltia és de quartana[b].

a. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1190.
b. a continuació ratllat devant.

a. foliació errònia.
b. a continuació una carta i la seva traducció, una altra carta, i la còpia d'una tercera carta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1190.

89r Dilluns, als XVIII. En aquest die, envers las deu horas de la matinada, se conferí en lo present concistori mossèn Diego Vilaseca, notari de Barcelona, síndich de la present ciutat de Barcelona, lo qual, per part del molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, aportà una embaxada de paraula contenint en si que, attès tenian nova certa que lo senyor mariscal de La Motta havie jurat per virrey del present Principat y comptats en la vila de Perpinyà, que per ço, dits molt il·lustres senyors concellers havien resolt enviar una persona de // 89v // condició a dit senyor mariscal de La Motta, donant-li per lur part la bona vinguda y norabona de son jurament y també donar-li a dita persona unas instruccions ab las quals se representàs lo estat tant mísero y tant apretat en què esta ciutat se troba, y que, per consegüent, los ha aparagut donarne notícia a ses senyories, per a què seria bé que dita persona, qui va a dit senyor de La Motta, anàs a petició de las dos casas y a gastos comuns de ella(s), per a què donen més calor a què sia ab promptitut lo socorro per esta ciutat. Al que ses senyories respongueren, que ells ó consultarian ab sos assessors y que, del que resoldrian, en donarian notícia a ses senyories. E poch aprés, dits senyors deputats enviaren lo síndich de la present casa als molt il·lustres senyors concellers, per a què demanàs hora per tenir conferència ab ses senyories per cosas convenients al benefici públich. E dit síndich tornà de reportar dit recaudo de dits senyors concellers a<l> ses senyories, dient que sempre a ses senyories aparagués bé, estaven promptes per tenir dita conferència. E encontinent sa[a] senyoria, ab sa massa devant, acompanyat ab alguns cavallers y officials de la present casa, se conferí en[b] // 98 y 99r[c] // la casa de la ciutat a hont los molt il·lustres senyors concellers lo isqueren a recebir, y tots junts, se'n entraren en la instància dita lo Trentenari, a hont tingueren dita conferència. E exit de aquella, ab la matexa forma, se'n tormà en la casa de la Deputació, y arribat en ella, anomenaren ses senyories lo magnífich senyor doctor miser Gabriel Anthoni Bosser, donsell, per anar a sa excel·lència per part de la present casa, attès que també dit senyor va per la casa de la ciutat, y que vaje a compte igual de les dos cases.

En aquest die, ses senyories reberen carta de sa magestat, la qual manaren traduhir, y traduhida, manaren fos originalment assí cosida, la qual és signada de lletra A. E axí matex en reberen del excel·lentíssim senyor compte de Brienne, la qual és assí cosida, signada de letra B. E (a)xí matex en reberen de mossur Lo Roy, la qual tanbé és assí cosida, signada de letra C.

Dimecres, als XX. En aquest die ses senyories reberen una carta de Joan Pere // 98 y 99v[a] // Tarau y Francesch Vilapura, taulers de la taula d[e] Mataró, la qual manaren fos cosida en lo present dieta[ri], signada de letra A.

Incipit annus MDCLII.

Dilluns, als XXV de desembre, die de la Nativitat de Nostre Senyor Déu Jesuchrist[b].

102r Jener MDCLII.

Dijous, als IIII. En aquest die, los molt il·lustres senyors deputats tin- // 102v // gueren intel·ligència de què, en la vila de Martorell, no y havia rector, ni vicari, ni persona legítima per a administrar los sagraments y que, attès que dita vila és altra de las de la baronia del General, per ço, per medi de son síndich, envià una embaixada al molt il·lustre don Ramon de Queralt, vicari general, per a què provehís de remey en la administració dels sagraments en dita vila. E dit senyor vicari general[c] respongué, que ab tota puntualitat ell provehiria de remey en dit fet.

En[d] aquest mateix die, ses senyories reberan tres cartes, ço és, una del excel·lentíssim senyor mariscal de La Motta, virrey de Cathalunya, altre dels jurats de la ciutat de Gerona, y altra del doctor micer Flos, de Perpinyà, las quals manaren ses senyories fossen assí originalment cosides, signades de lletra A, B, C.

En aquest matex die, a les deu hores de la matinada, arribà en la present casa lo doctor micer Gabriel Anthoni Bosser, donsell, qui era anat, per part del present concistori y de la present ciutat, a aportar una embaixada al excel·lentíssim senyor mariscal de La Motta, virrey y capità general en lo present Principat y representar-li la necessitat esta ciutat tenia de ésser socorreguda, y arribat en ella, entrà dins lo concistori, a hont, assentat ab sa cadira, explicà a sa senyoria tot lo que havia comunicat al dit maris-[e] // 106r // cal de La Motta per part dels dos concistoris, lo qual senyor de La Mota tingué particular alegria de saber novas dels dos concistoris, dient-li que prest socorreria la present ciutat ab exèrcit

a. ses senyories *al manuscrit.*
b. a continuació tres cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1192.
c. foliació errònia.

a. foliació errònia.
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1194.
c. a continuació ratllat per ço que provehís.
d. En ... C *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació tres cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1194.

per mar y terra y que no era altre son desitg, sinó era tràurer la present ciutat de la oppressió en què estave, de[a] la qual relassió feta, restà sa senyoria ab particular alegria.

Dijous, als XI. En aquest die, envés las deu hores de la matinada, entrà // 106v // dins lo concistori lo doctor en medecina Miquel Vilanera, lo qual, mijensant jurament en mà y poder de ses senyories prestat, féu relassió com la persona de Joseph Blanch, altre dels verguers de la present casa, estava desganat y que, per rahó de sa desgana, havia de medicinejar-se, per lo qual effecte no podie assistir a servir son offici, lo que dix saber per visitar-lo.

107r Divendres als XVIIII. En aquest die, envés deu hores de la matinada, arribà mossèn Diego Vilaseca, notari públich de Barcelona, síndich de la present ciutat, lo qual, per part dels molt il·lustres senyors concellers, aportà una embaixada a ses senyories, contenint en si, que los molt illustres senyors concellers tenian notícia de com, tenian intel·ligència certa, de què lo senyor mariscal de La Motte, virrey de aquesta província, seria prest a socórrer esta ciutat, per lo qual effecte supplicaven quant encaridament podian a sa senyoria fos servit, lo die seria lo combat, acudir per las murallas de la present ciutat en companya del senyor coronell a donar ànimo y alentar los ciutedans y demés soldats estarien per las murallas. Al que sa senyoria respongué, que agrehit del favor sa senyoria li feya, ésser cosa tant inportant al servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici de la ciutat y província, que ell acudirà ab molt gran gust, conforme y de la manera sa senyoria, en virtut de dita embaixada, li representava.

107v Dilluns, als XXII. En aquest dia, ses senyories tingueren conferència ab los molt il·lustres concellers de la present ciutat, y acompanyats de alguns officials de la present casa, ab sa massa alta, se conferiren en dita casa de la ciutat, y després de haver tingut dita conferència, publicaren que en ella se havia pres resolució de què se enviàs un correu encontinent al senyor mariscal de La Motta, donant-li rahó del estat de esta ciutat y que, per cada viatge faria, entre anada y estada y tornada, se li donassen sexanta liures a gastos comuns de las dos casas.

Dimars, als XXIII. En aquest dia, envés las deu hores de la matinada, sa senyoria envià lo síndich de la present casa al senyor governado[r] de Cathalunya, per a què li donàs novas de què sa senyoria tenia intel·ligència de què tindriam prest lo senyor de La Motta, nos- // 108r // tre virrey, ab lo socorro per socórrer esta ciutat, del que en tenian particular alegria. E lo dit síndich tornà resposta a sa senyoria de què dit senyor governador no era en sa casa.

En aquest matex dia, lo síndich de la dita ciutat aportà un recaudo a sa senyoria per part de dits molt il·lustres senyors concellers, contenint en si que, dits molt il·lustres senyors concellers rebrian a particular mercè sa senyoria fos servit de deixar-los per uns quants dias las presons, que tenian de capturar alguns soldats y no sabian a hont posar-los, al que sa seyoria respongué<s> a dit síndich que estavan dites presons al servey de dits senyors y que disposarien de elles, y que, en cosas de molt major inportància, desijava est concistori servir a sas senyorias.

108v Febrer 1652

Divendres, als II. Die de Nostra Senyora.

Dilluns, als V. En aquest dia, los molt il·lustres senyors concellers enviaren mossèn Diego Vilaseca, síndich de la present ciutat a sa senyoria, dient-li que tenian necessitat de tenir una conferència // 109r // general per cosas de molta inportància y que havian de entrevenir en ella los excel·lentíssims marquès de Aguilar y compte de Illa, junt ab los dos concistoris y que, per quant lo excel·lentíssim comte de Illa estava desganat, per lo qual effecte no·s podie tenir dita conferència en casa del excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, que per ço, attesa dita desgana, fos dita conferència en casa del excellentíssim senyor compte de Illa, ab què, en altre occasió no puga servir de exemplar. Al que sa senyoria respongué que li aparexia molt bé lo que sa senyoria li notifficava y que acudiria en casa de dit compte de Illa per assistir a dita conferència.

Dimars, als VI. En aquest die, envés las onse hores de la matinada, los molt il·lustres senyors concellers enviaren, per medi de Diego Vilaseca, notari públich de Barcelona, síndich de la present ciutat, un recaudo a sa senyoria, dient-li fos servit de tenir conferència per cosas convenients al bé públich, assistint per ella en casa de la ciutat, al que sa senyoria respongué, que ell los enviarà resposta per medi de son síndich. E poch aprés, sa senyoria ordenà a mossèn Joseph Llussàs, ciutedà honrrat, síndich del General, que anàs a portar un recaudo als molt il·lustres senyors concellers, dient-los que, // 109v // attès la última conferència se tingué casa de la ciutat, que sa senyoria no entenia tornar-hi, que primer dits molt il·lustres senyors concellers no arribassen en la present casa a tenir dita conferència, conforme és estil observat entre los dos

a. de la *interlineat, damunt de* ella *ratllat.*

concistoris. Al que dits molt il·lustres senyors concellers respongueren que los negocis que tenian que tractar era acerca de la anada que lo senyor Gabriel Anthoni Bosser havia de fer com a embaixador de las dos cases al senyor mariscal de La Motta, virrey de Cathalunya y que, per consegüent, no tenia que anar-hi concistorialment, sinó tot sol, ab algú que lo acompanyàs sens forma de concistori. E tornat que fonch dit síndich y aportada dita resposta a sa senyoria, lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, qui se trobava tot sol en lo concistori, per ésser conseller segon lo il·lustre senyor Vicent Ferriol, oÿdor real, li aparegué no devia anar sens forma de concistori, anant a tractar cosas dependents de ell. E axí, dit molt il·lustre senyor, acompanyat de alguns officials de la present casa, se conferí en casa de la ciutat, ab sa massa devant, y entrat que fonch dins lo aposento de Trentenari, a hont dits molt il·lustres concellers tenen lo concistori, tingueren sa junta, y aprés de haver tinguda aquella, dit molt il·lustre senyor deputat eccle- // 110*r* // siàstich se'n tornà en la present casa ab lo matex acompanyament. En ésser arribat en ella explicà, que en la junta havian tinguda ab los senyors concellers se havia resolt de què, per las tres horas de la tarda, se juntàs Vintyquatrena de Guerra a la qual se donàs rahó de tot lo que seria convenient acerca de la anada, que lo senyor Gabriel Anthoni Bosser havia de fer. E aprés, a las tres horas de la tarda, la dita Vintyquatrena de Guerra, junt ab los molt illustres senyors concellers y sa senyoria, resolgué que dit senyor Bosser, anàs per embaixador de las dos cases y que se'n aportàs las instruccions, que apart, per los dos concistoris se li donarian, y que representàs a sa excel·lència, quant encaridament pogués, lo contengut en elles.

Dissapte, als x. En aquest die, envés las dos horas de la tarda, avent // 110*v* // acudit yo, Francesch Joseph Fontana, notari públich de Barcelona, scrivà major del General, en casa del molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, a effecte de fer la extracció de las dotse donsellas dels tres hospitals de la present ciutat, ço és, General, Misericòrdia y Òrfens, conforme fonch resolt per los brassos generals de la província, tinguts a onse de desembre 1641, y allí, en llur casa de dit senyor deputat, comparagué lo reverent Joan Elies, prior del hospital General, lo qual donà y entregà a sa senyoria un memorial en lo qual estan continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt y havia en dit hospital, lo qual memorial és del thenor següent:

«Lista de las donselles del hospital General de Santa Creu de Barcelona. Primo, Anna Rigalta, Hierònyma Elena, Marianna Ponsa, Eulària Phelipa, Marianna Tec<o>la, Francesca Casas, Margarida Anglada, Magdalena Mas, Maria Coloma, Margarida Agilona, // 111*r* // Victòria Clara, Joana Carnisera, Eulària Farrana, Joana Sculada, Joana Casals».

Los noms de las quals donselles foren, en presència de sa senyoria, per lo secrivà major y secretari de dit General, posats dins rodolins, los quals, posats dins un sonbrero, fonch feta extracció per sa senyoria, dels quals foren extrets quatre redolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donselles de dit hospital General següents, assí continuats per son orde: Joana Casals, Eulàlia Ferran, Maria Anna Tecla, Joana Sculada, fillas del hospital General.

E feta dita extracció, encontinent, de la mateixa manera, donaren y entregaren a sa senyoria los adminsitradors del hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia, altre memorial, en lo qual estaven continunats los noms de totes les donselles de quatorse anys en[a] amunt hi havia y se trobaven en dit hospital lo die present, lo qual me- // 111*v* // morial és del thenor sagüent:

«Memorial de las donsellas del hosp[i]tal de Nostra Senyora de Misericòrdia. Primo, Joana Romanina. Hierònima Ribes, de Oliana. Maria Àngela Pallicera, de Barcelona. Maria Agna Martina, de Oces. Catherina Gaspara, de Tarragona. Francisca Nicolau, de Solsona. Catarina Plac, de l'Ampordà. Catharina Andreua, de Monsó. Maria Paitona, de Tarragona. Maria Vicensa, de Palau Tordera. Maria Vila, de Tona. Paula Sagarrís, de Constantí. Maria Agna Spinós, de Torelló. Archàngela Riera, de Vich. Paula Torrentona, de Collsacabra. Margarida Genera, de Mataró. Joanna Noguera, de Olot. Isabel Anna Violant, de Monistrol. Maria Boessa, de Leida. Maria Vilara, de Vich. Isabel Figarola, de Vallmoll. Madalena Planxeira, de la Seu de Urgell».

Los noms de las quals donselles foren, en presènsia // 112*r* // de sa senyoria, per lo dit scrivà major, posats dins rodolins, y per sa senyoria foren extrets altres quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas del dit hospital assí continuats per son orde: Joana Noguera, Joana Romanina, Maria Paytona, Elisabet Figarola, fillas del hospital de Misericòrdia.

E axí matex, encontinent feta dita extracció, de la mateixa manera, donà y etregà a sa senyoria lo reverent [b]..., prevera, administrador y capellà del hospital del Infants Òrfens, altre memorial, en

a. a continuació ratllat avant.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 52 mms.

lo qual estaven continuats los noms de las donsellas que quatorse anys en amunt y havia en dit hospital dels Infants Òrfens lo die present, lo qual memorial és del thenor següent:

«Lista de las donsellas fillas de l'hospital de Nostra Senyora dels Òrfens que han de córrer sort en la extracció de santa Eulàlia de l'any 1652. Anna Maria Branes, Catharina Albareda, Elisabet Joana Pollés, // 112v // Eulària Corretja, Maria Alexandria, Caterina Barral».

Los noms de las quals donselles foren, en presènsia de sas senyoria, per lo dit scrivà major del dit General, posats dins rodolins, y per sa senyoria foren extrets quatre rodolins, lo hu darrera lo altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donselles de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Catharina Albareda, Eulàlia Corretja, Anna Maria Branes, Catharina Barral, fillas dels Infants Òrfens.

Dilluns, als XII. Die de la festivitat del martiri de la gloriosa verge y màrtir, patrona de esta ciutat, santa Eulàlia. Aquest die no se féu la professó solempne, que per consemblant jornada se acostuma fer en la present ciutat, per estar dita ciutat scitiada per lo exèrcit del rey cathòlich[a].

117r Dimars, als XIII de fabrer MDCLII. Die de Carnestoltes.

Dimecres, als XIIII, primer die de Quaresma.

Divendres, als XVI. En aquest die, ses senyories reberen, de mà dels senyors concellers, unas instruccions que lo senyor virrey havia enviades per als dos concistoris, las quals manaren fossen assí insertades, com ó són, signades de letra A.

117v Març 1652

Diumenge, als III. En aquest die, sas senyorias reberen carta<s> del rey, nostre senyor[b], // 123r // que Déu guarde, la qual manaren traduir y que fos insertada en lo present dietari, signada de letra A. E més, altra del senyor de Tellier, secretari de estat, signada de letra B.

Dilluns, als IIII. En aquest die, envés las quatre horas de la tarda, mossèn Diego Vilaseca, síndich de la present ciutat, aportà un recaudo a sa senyoria, lo qual trobà en la present casa, fora del concistori, dient-li fos servit, per lo endemà, tenir conferència en la present casa, que los senyors concellers y acudirian, al que sa senyoria respongué que, per las nou horas de l'endemà al matí, se trobaria en lo concistori per tenir dita conferència.

Dimars, als V. En aquest dia, a les nou hores tocades de la matinada, los molt il·lustres concellers, en forma de ciutat, arribaren a la present casa y se'n entraren en lo concistori, a hont los molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real se trobaven, y junts, tingueren conferència per negocis convenients, en benefici de la present ciutat y província, y aprés de haver tinguda aquella, dits molt il·lustres senyors concellers se'n tornaren en la casa de la ciutat.

Dimecres, als VI. En aquest die, los molt il·lustres senyors concellers, per medi de // 123v // mossèn Diego Vilaseca, síndich de la present ciutat, enviaren un recaudo a sa senyoria, dient-li fos servit, per a las tres horas de la tarda, assistir en la casa de la ciutat per una conferència se havia de tenir per cosas de molta inportànsia, en la qual havien de entrevenir los excel·lentíssim senyors marquès de Aguilar, portantveus de general governador en Cathalunya y compte de Illa, y lo molt il·lustre senyor compte de Peralada, regent de Cathalunya, al[a] que sa senyoria respongué que acudiria.

124r Divendres, als XV. Die de santa Madrona. En aquest die, los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat feren la professó de la gloriosa verge santa Madrona per dintre de la iglésia de la Seu y claustres, per no poder anar, conforme los demés anys, en la montanya de Montjoïch, a hont és la capella e o monastir de dita gloriosa santa, per estar ocupada dita iglésia del exèrcit del rey cathòlich, qui té scitiada la present ciutat.

124v Dilluns, als XXV. Die de Nostra Senyora.

Diumenge, als XXXI. Die de Pàsqua de Resurrecció.

Abril 1652

125r Divendres, als XII. En aquest die, envés las deu horas de la matinada, se conferí en lo present concistori lo discret Pere Pau Ros, notari, tant com a procurador dels marmessors del testament de la quòndam Beneta Paula Riera, víuda, com de sa procura consta ab acte rebut en poder del discret Joseph Forcada, notari real collegiat, als [b]... de [c]... 1652, com també com a al-

a. a continuació una resposta i la seva traducció, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1196.
b. a continuació dues cartes i les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1197.

a. a continuació ratllat qual.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 5 mms.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.

tre de dits marmessors que és, lo qual, demanà liscènsia a ses senyories per notifficar una scriptura al doctor Diego Martines, ajudant segon de la scrivania major del General, la qual liscència ses senyories concediren. E poch aprés, per mi, Francesch Joseph Fontana, notari públich de Barcelona, scrivà major del General, instant dit mossèn Pere Pau Ros, en dits noms, fonch presentada al dit doctor micer Diego Martines, personalment trobat en la casa de la Deputació y dins la instància a hont té sa habitació, una scriptura que és del thenor següent:

«Magnífich senyor doctor Diego Martines. Ab la present // 125*v* // se diu y notiffica a vostra mercè que, ab acta rebut en poder de Joan Pau Vidal, quòndam, notari, ciutadà de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, a 24 de novembre 1610, Sebastià Martí, guarda ordinària del palau real, en lo palau del Rey, en la present ciutat construït, y guarda de la instància hont se reben les deposicions dels càrcers reals de la mateixa ciutat, per lo dit General de Cathalunya, vené dit offici a Jaume Riera, quòndam, notari real de la present ciutat, qui, en virtut de dit acte de venda, possehí dit offici per temps de trenta-y-vuyt anys contínuos, fins al die de la sua mort y que, dit Jaume Riera, en son últim y vàlido testament, fet y fermat en la present ciutat de Barcelona, a 26 de fabrer 1641, en poder de Anthoni Famada, notari, y hereva sua universal instituhí a Beneta Paula Riera, muller sua, a totas ses líberes voluntats, etcètera. Y que, dit offici, aprés de la mort de dit Jaume Riera, per temps de quatre anys lo ha possehit quieta y passificament Joseph Riera, quòndam, notari real col·legiat, son fill, fins al die de sa mort, y poch antes de morir, tement no·s perdés dit offici, per son procurador, conferí y posà aquell en persona de Joseph Gotera, scrivent, ab consentiment dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, en la forma acostumada, com a amich de confiança, que·l reputave dit Joseph Riera a dit Gotera, ab ànimo de recobrar dit offici ell o los seus en tot temps y que, lo dit Joseph Riera, en son últim y vàlid testament, fet y fermat en la present ciutat de Barcelona, a 23 de agost 1651, en poder de Diego Cortell, notari // 126*r* // real col·legiat, instituhí hereva sua universal a dita Beneta Paula Riera, sa mare, a totes ses voluntats, y la dita Beneta Paula Riera, quòndam, en son últim y vàlido testament, fet y fermat en la present ciutat de Barcelona, en poder de Pere Pau Ros, notari real col·legiat, a 24 de mars del corrent any 1652, instituhint hereu seu universal a Nostre Senyor Déu Jesuchrist, a la ànima de ella, dita Paula Beneta, a la de dit quòndam Jaume Riera, son marit, y a la ànima de dit Joseph Riera, son fill, volent y ordenant que, dit offici, fos tret del poder de dit Gotera y aquell posat en poder de alguna persona nomenadora per sos marmessors, y que, tot lo que de dit offici resultaria, juntament ab tot lo demés que procehiria de sa universal heretat y béns, fos distribuït en fer celebrar misses, aniversaris y altres pios sufragis per las ànimas de ella, dita Beneta Paula y de dit(s) sos marit y fill, y que los marmessors del testament de dita Beneta Paula Riera, quòndam, qui són lo magnífich Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, lo reverent Jaume Blancafort, prevere beneficiat en Santa Maria de la Mar de la present ciutat, y Pere Pau Ros, notari real, han ja requerit a dit Gotera los restituesca dit offici y cesse de fer tots actes de aquell, (y) dit Gotera, fins vuy, ha recusat fer-ho. Per ço, dit Ros, en dit nom de marmessor y com a procurador dels sobrenomenats, sos commarmessors, ab lo acato y reverència deguts, constituït personalment davant vostra mercè, li representa y fa a saber dites coses, y al mateix pas, lo supplica sie servit tenir a bé no continuar lo títol de dit offici en nom de dit Gotera, ni despedir-li cauthelas algunas // 126*v* // de ningun gènero de paga, que adamés és conforme a rahó, dits marmessors en rebran singular merçè, requerint al notari lleve acte de dita notifficació».

Presentada que fonch dita scriptura a dit senyor doctor, micer Diego Martines, y lliurada còpia de aquella, dit senyor respongué, que ell faria tot allò que los molt il·lustres senyors deputats li ordenarian y seria de justícia, al que foren presents per testimonis Joseph Rol, negociant, y Anthoni Balsells, notari, ciutadans de Barcelona.

Diumenge, a XIIII. En aquest die, estant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats residints en Barcelona, disgregat y fora de la casa de la Deputació, per occasió de ser diumenge, y per consegüent, no ser die de consistori, per ço, lo devall scrit, desijant renunciar lo offici que baix se mencionarà, constituït personalment, Barthomeu Anglada, saller, ciutadà de Barcelona, com a llegítim procurador de Joan Minguell, matalaser, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de altre de les guardas ordinàries de la bolla en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Miquel Marquès, notari real, ciutadà de dita ciutat, a 5 de setembre 1644, // 127*r* // la qual procura està assí originalment cusida, signada de lletra A, devant del molt il·lustre senyor, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Santa Iglésia de Barcelona, deputat ecclesiàstich, trobat personalment en les casas de sa pròpria habitació, que posseheix devant la iglésia de Sant Francisco de Paula de la present ciu-

tat, al qual, lo dit Barthomeu Anglada, en dit nom, ha instat a mi, Pere Trelles, notari, entrevanint en açò en nom y com a substitut de mossèn Francesch Joseph Fontana, notari públich de Barcelona, scrivà major del General de Cathalunya, que instàs y notifficàs a dit senyor deputat, que ell, dit Anglada, en dit nom, renunciava en mà y poder de sa senyoria lo dit offici que son principal obté, de guarda ordinària de la bolla en la taula de dita present ciutat, en favor de ell, dit Barthomeu Anglada, supplicant a sa senyoria fos servit que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fos servit admètrar la dita renunciació en favor de ell, dit Barthomeu Anglada, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà a particular gràcia y mercè de sa senyoria. E sa senyoria respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort li ere lísit y permès, ab què lo dit Joan Minguell, en aquell punt y hora, que havia tocat un quart per a las vuyt horas de la nit, fos viu y no altrament. En què foren presents per testimonis, Antoni Roquer, criat de dit senyor deputat, y lo magnífich Eugènio Escanió, ciutadà honrrat de Barcelona. E després, lo dit Trelles, en companya de dit Barthomeu Anglada, no divertint-se en altres negocis, se conferiren en presència del molt il·lustre senyor Vicent Farriol, ciutadà honrrat de Barcelona, oÿdor real, conseller en orde segon, //127*v*// lo present any, de la present ciutat, trobat personalment dins la instància hont se ajunta lo savi Consell de Cent, al qual, instat lo dit Barthomeu Anglada, fonch per mi, dit Pere Trelles, notari, explicada y feta las mateixas rahons y renunciació, quals dit Anglada havia fet al dit senyor deputat ecclesiàstich, y ab effecte, renuncià en mà y poder de dit senyor oÿdor real lo mateix offici, que dit son principal obté, de guarda ordinària de la bolla en la taula de la present ciutat, supplicant a sa senyoria fos servit admètrar-li la dita renunciació que ell feia de dit offici en favor de ell mateix, dit Barthomeu Anglada, attès lo dit offici ere dels vendibles y dels que·s poden alienar, lo que ell rebria de sa senyoria, en nom de dit son principal, a singular gràcia y mercè. E sa senyoria de dit senyor oÿdor real respongué, que ell havia tingut notícia que lo dit Joan Minguell, son principal ere mort, però que, quant dita notícia no fos certa y que li constàs que, en aquell punt, que poch havia, havian tocat los tres quarts per las nou horas de la mateixa nit, fos dit Joan Minguell viu, que ell admetia la dita renunciació, si y comforme per capítols de Cort li ere lísit y permès y no altrament. A la qual resposta, dit Barthoneu Anglada, en dit nom respongué, que als tres quarts tocats per les vuyt de dita nit, se ere conferit en casa de dita ciutat y que, encontinent, havian fet avisar a sa senyoria per un verguer, dient que, dit Anglada estave aquí per renunciar lo dit offici y que, havent respost, dit senyor oÿdor, que se aguardassen, requerí a mi, dit Trelles, notari, llevàs acte com, ab effecte lo llevà, en què, als tres quarts per las vuyt horas tocats, com dit és, ell havia fetas les degudes diligències per renunciar lo dit offici, volent que ditas diligències[a], //130*r*// en cas dit Minguell<a>, son principal, fassa constar que als tres quarts per las vuyt ere viu, vol haver agut ben renunciat lo dit offici, y que la retardació que dit senyor oÿdor ha feta, des de dits tres quarts per les vuyt tocats fins als tres quarts de las nou horas de dita nit, que ell isqué a donar la paraula, en tot temps no li sien danyosos ni prejudici a ell, ni a son principal, en rahó de la renunciació de aquell, volent fer constar sa veritat, com aja passat de la manera té dit y refferit. En tot lo que foren presents dit Trelles y també foren presents per testimonis lo doctor micer Diego Martines, y Ramon Vilar, verguer de la Ballia General.

130*v* Dissapte, a XX. En aquest die, los molt il·lustres senyors deputats residints en Barcelona reberen una carta de Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de llevant, escrita en Manressa, sots jornada de 10 de abril 1652, ab la qual dóna notícia a sa senyoria, com té col·lectades més de tres mília lliures, la qual manaren fos cusida en lo present dietari, signada de lletra A.

Dimars, a XXIII. En aquest die, envés dos horas de la matinada, entrà dins la present ciutat, acompanyat de més de sinch-cents cavalls y altrestants infants de socorro, dins la present ciutat, lo excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, duch de Cardona, virrey de Cathalunya, y perquè tingués la entrada més segura, la nit mateixa, isqueren tots los infants francessos, suïssos y cathalans[b], //132*r*// que estaven de presidi dins la present ciutat, ab la cavalleria que ere dins dita ciutat, la qual entrada causà grandíssima alegria al poble, y per entrar en la dita present ciutat, hagué dit senyor de La Motte, ab sa gent, ròmprer la trinxera e o estacada que los espanyols tenian feta junt a la Torre d'en Alfonso y entrà per lo peu de la montanya de Monjuïch, a hont succehiren algunas morts, axí dels nostres com dels espanyols, y a dit senyor virrey, li fonch ferit lo cavall ab què anave al coll, y dits espanyols tenian junt a dita Torre d'en Alfonso tres galeras, les quals, tant quant trigaren a passar los nostres, dispararen la artillaria ab gran continuació, si bé no feren dany conciderable, a Déu gràcias.

a. a continuació una procuració, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1199.
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1200.

En aquest mateix die, dit senyor virrey, partí des de casa del senyor governador, don Joseph de Margarit, lo qual lo havia ospedat en sa casa, y se'n anà dret a la Seu, que devien ser entre les deu y onse ans mitgdie, acompanyat de molts cavallers cathalans y francessos, y arribat allí, fonch rebut per los senyors consellers, qui ja eren dins dita Seu, ab la forma acostumada, y pujats alt en lo presbiteri, dit senyor virrey prestà lo jurament acostumat de virrey y capità general en aquest Principat, al qual jurament assistiren los síndichs de la ciutat y Deputació y feren la protesta que està continuada en lo acte del jurament que prestà sa excel·lència en dita Seu, lo qual està originalment cusit en lo libre de Juraments corrent de officials reals, recòndit en la scrivania major.

132*v* Dijous, als XXV. En (aquest die), ses senyories enviaren lo sýndich del General a dit excel·lentíssim senyor de La Motta, per a demanar-li hora per anar-lo a visitar, y al cap de poch, dit sýndich tornà resposta a sa senyoria, que sa excel·lència havia donat hora per a las duas de la tarda.

En aquest die mateix, lo senyor deputat ecclesiàstich sol, fent consistori, per trobar-se conseller segon de la present ciutat lo senyor oÿdor real, los quals sols, junts, per trobar-se absents los demés de la present ciutat, fan consistori y obran tot lo que convé en benefici de la província, y no assistí a dit senyor deputat ecclesiàstich, per estar molt occupat en negocis de dita ciutat, dit senyor conseller segon, y axí sol, se partí de la present casa, anant molt entonat, ab sa beca, ab los tres verguers y massas devant, acompanyat de tots los officials del General, y se'n anà dret a casa dit senyor governador a hont, com dit és, posava dit excel·lentíssim senyor llochtinent, y arribat allí, fonch rebut de molts cavallers francessos al cap de la escala, y arribat en presència de dit senyor virrey, aprés de haver fetas las degudas cortesias, se assentà a mà esquerra de dit senyor virrey, ab sa cadira, que ja estava aparellada, y donà la benvinguda y norabona a sa excel·lència, dient que havia causat a la present ciutat y a tota la província una alegria tant gran de què sa magestat lo agués nomenat per son llochtinent per a governar-la, majorment en la occassió present, que los espanyols havia cerca de nou mesos que tenian sitiada esta ciutat, y que sa senyoria y tots los cathalans, confiaven que, ab son valor y prudència, dels que los espanyols tenen bastanta notícia, que·ls trauria, no sols del siti que tenen posat a dita ciutat, però encara // 133*r* // de tota la província. Y sa excel·lència respongué estimava molt a sa senyoria la visita y que estigués cert que ell procuraria ab totas veras tràurer lo enemich, encara que fos posant sa vida en lo últim parill y que, lo amor y voluntat ab que conexia que·l amaven, lo obligava a dir, que no anaven de res enganyats los cathalans, y que sa magestat estimava molt a esta província per lo molt gran amor y fidelitat que sempre ha conegut ab estos fidelíssims vassalls, y aprés de haver tingut un rato de conversació, sa senyoria se despedí de sa excel·lència, ab molt gran demonstració de voluntat y sa excel·lència acompanyà a dit senyor deputat fins a la porta del aposento a hont estave, a hont se despediren y sa senyoria se'n tornà en la present casa, ab lo mateix acompanyament y forma que·y ere anat.

Dissapte, a XXVII. En aquest die, envés las nou horas de la nit, lo excel·lentíssim mariscal de La Motte, virrey del present Principat y comtats, ab tota la infanteria y cavalleria que ere dins la present ciutat, que entre tots eren número de quatre mil o més, hisqué de la present ciutat, esquadronada tota la gent, en forma de batalla. Pujaren-se'n a la montanya de Monjuïch, y envers los tres quars de la una hora de la mateixa nit, se comensaren a sentir grans tirs de moscateria envés la torra, dita d'en Alfonso, y estant dit senyor // 133*v* // virrey ab tota sa gent paleant, las galeras de Espanya se amorraren a terra y tiraren grans canonadas a nostra gent, en la qual refega y hagué molts morts y ferits de una part y altra, y entre altres, fonch ferit lo dit excel·lentíssim mariscal de La Motte, nostre virrey, de un cop de pistola en la cuxa dreta, si bé, gràcias al Senyor, se diu no és cosa de consideració, y en ésser dit excel·lentíssim senyor virrey nafrat, tothom se retirà y cessà dit combat.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die, envés las deu horas de la matinada, sa senyoria ordenà al sýndich del General se conferís en casa del senyor governador, a hont lo senyor virrey estave hospedat, y que sabés de dit senyor governador com ho passava sa excel·lència de sa farida, y que, si li aparexaria pèndrer hora per a què sa senyoria li pogués fer embaxada. Al que dit senyor governador respongué que la ferida de dit senyor mariscal no era cosa de consideració y que, dins pochs dies, deien los metges y chirurgians que·l curan, estaria bo, y que, si lo que sa senyoria volia tractar ab dit senyor virrey era cosa de consideració, que ell pendria hora, però que si acàs era cosa que no patís dilació, estimaria a sa senyoria prelongàs dita embaxada, per quant los chirurgians y doctors tenen ordenat que no admetan audiència a ninguna persona per dit senyor, que és molt bé estiga dit senyor quiet y assosegat, lo qual[a] // 135*r* // recaudo fonch re-

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1200.

portat per dit síndich a sa senyoria, y sa senyoria sospengué dita embaxada per altra occasió.

Dimars, a XXX. En aquest die, sa senyoria ordenà al síndich que se conferís en casa de dit senyor governador y que sabés, ab sa excel·lència, com ho passava lo senyor virrey de la ferida. Al que dit senyor governador li digué que podia dir a sa senyoria, que lo senyor virrey estava molt millor y que los doctors y chirurgians havian feta relació que las feridas anaven beníssim de millora y que confiaven que, dins pochs dies, estaria bo.

Maig MDCLII.

Dijous, a II. En aquest die, sas senyorias reberen una carta de Joceph Ximenes y Monrodon, escrita de Orleans, en jornada del primer de abril, la qual manaren fos originalment cusida en lo present dietari, segons se veu, signada de lletra A.

135*v* Dissapte, a IIII. En aquest die, lo síndich de la present casa, envés las nou horas de la matinada, se conferí, de orde de sas senyorias, a palàcio, per saber com se trobava lo senyor virrey en rahó de sa desgana, y arribat allí, se conferí ab lo capità de la guarda de sa excel·lència, al qual demanà del estat de la ferida de sa excel·lència. Al qual recaudo respongué dit capità que digués a ses senyories, que sa excel·lència passave beníssim, que las nafras no podian anar millor del que anaven y que no se ere gens enfebrat y que, dins quatre dies se llevaria, lo qual recaudo fonch reportat per dit síndich, del qual ses senyories en tingueren particular alegria.

Dilluns, a VI. En aquest die, ses senyories ordenaren al síndich del General anàs a demanar hora als senyors consellers, per a tenir conferència ab ses senyories per cosas convenients y de importància, al qual recaudo foren servitis dits senyors consellers respòndrer que, per a tenir dita conferència, assenyalaven // 136*r* // las tres horas de la tarda, si a sa senyoria los estava bé.

En aquest mateix die, a les tres horas de la tarda, lo senyor deputat ecclesiàstich, en forma de consistori, ab sa massa devant, acompanyat de alguns officials de la present casa, se conferí en casa de la present ciutat, lo qual fonch rebut per dits senyors consellers ab la forma acostumada, y tingueren conferència acerca de algunas cosas tocant(s) al benefici comú, y tinguda dita conferència, dit senyor deputat ecclesiàstich se'n tornà en la present casa ab lo mateix acompanyament y forma ab què·y ere anat.

Dimars, a VII de maig MDCLII. En aquest die, envés les deu horas de la matinada, sa senyoria ordenà al síndich del General que·s conferís ab lo síndich de la present ciutat, a ffi y effecte que, tots junts, ab lo senyor virrey, supplicant-lo fos servit donar hora als dos consistoris per a conferir ab sa excel·lència per cosas de molta consideració. E al cap de algunas horas, lo síndich del dit General tornà resposta y digué que ell, en companya del síndich de la dita ciutat havian anat a demanar hora a dit senyor virrey, y que sa excel·lència, rebut lo recaudo, havia respost que havia tinguda mala nit, però que si lo negosi ere de tanta importància que no admetés dilació, que ell ho posposaria tot, mes que si era cosa que·s pogués dilatar, que ell ho estimaria als dos consistoris se dexàs per altra occasió, y rebuda dita resposta, dits // 136*v* // consistoris suspengueren lo tenir dita conferència.

Dimecres a VIII de maig MDCLII. En aquest die, a les tres horas de la tarda, lo noble don Joseph Galceran de Pinós, qui ere anat per embaxador a la magestat del rey, nostre senyor, a petició y per part del present concistori y de la present ciutat de Barcelona, acompanyat del excel·lentíssim senyor comte de Illa y altres cavallers, vingué en la present casa y entrat en concistori, de paraula explicà a ses senyories los effectes de sa embaxada, la qual explicació fonch secreta, present dit senyor compte de Illa, y aprés de haver fet sa llarga relació, se despedí<t> de ses senyories y lo senyor deputat ecclesiàstich lo acompanyà fins a la porta del consistori, hont se despedí, y dit senyor deputat ecclesiàstich manà fossen assí originalment cussidas les cartas, que dit senyor don Joseph li havia donades de part de sa magestat y altres, segons que estan assí cusidas, signades de lletras A, B.

En aquest mateix die, ses senyories ordenaren al síndich del General anar en casa del senyor virrey y preguntàs com ho passava, y aprés, al cap de una estona, tornà resposta que dit senyor li havia respost, que dit senyor virrey ho passava molt bé y que los metjes havian de tenir consulta per a purgar-lo lo endemà y que digués als senyors deputats, que·ls estimava molt la bona voluntat y cuidado, de tot lo que, ses senyories tingueren particular alegria[a].

148*r* Dijous, a VIIII de maig MDCLII. En aquest die vingueren, en la matinada, en la present casa, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, ab ses senyories, per negocis consernents al benefici comú de la present ciutat y de tota la província.

a. a continuació quatre cartes amb les seves traduccions, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1200.

148v Disapte a XVIII. En aquest die, ses senyories enviaren lo síndich del General a casa del senyor virrei<e> y preguntàs de sa salut, y al cap de una estona, dit síndich tornà y féu relació com ell se ere conferit en casa de dit senyor virrey y havia parlat ab lo senyor doctor March Jalpí, y que li havia dit que, a la mitjanit, lo havian curat y que se havia coneguda molta millora y que·s confiava molt de millora.

En aquest die mateix, envés deu horas de la matinada, lo molt il·lustre senyor Vicent Farriol, oÿdor real, entregà y restituí a sas senyories un cavall pèl-negre axorellat de un orella, ab sa cella de vaqueta de moscòvia, forrada de vallut carmesí, ab son fre y demés arreus, lo qual cavall, en virtut de deliberació feta per lo il·lustre consistori, residint en la vila de Tarrassa, als [a]... de [b]... 1651, fonch comprat per servey de dit senyor oÿdor, a fi y effecte que anàs per las pars de Cathalunya a hont seria convenient, per facilitar y diligenciar las llevas se feian en la província per lo socorro de la ciutat de Barcelona y alevament obrar en benefici de la província, convocant tots los pobles per effectuar lo dit socorro, la qual entrega fa dit senyor oÿdor per escusar gasto a la Generalitat. E ses senyories acceptaren dita entrega per dit senyor oÿdor real feta, y encontinent donaren orde a [c]..., corredor de animals, perquè venés aquell com millor li aparexaria, mirant lo benefici del General y que, fins a tant dit cavall sie venut, sie alimentat a costas del General.

149v Dimecres, a XXVIIII de maig MDCLII. En aquest die, ses senyories reberen una carta del sereníssim senyor duch de Mercohur, la qual manaren fos<sen> assí cusida, signada de lletra A.

Dijous, a XXX de maig MDCLII. Die de Corpus.

Juny MDCLII[d].

158r Dimecres, a V de juny MDCLII. En aquest die, a las sinch horas de la[e] matinada, arribà la faluga que los consistoris havian enviada a Marsella, la qual aportà resposta de las cartas que ses senyories havian escritas al senyor ardiaca Xaveri, monsiur de La Farriera y cònsols de la ciutat de Marsella, les quals respostas o cartas, són assí originalment cusidas, signadas de lletras A, B, C, D.

En aquest die, ses senyories anaren, en la matinada, consistorialment, fent consistori sol lo senyor deputat ecclesiàstich, en casa de la ciutat, per a tenir conferència, com la tingué, ab los senyors consellés, en la qual conferència se llegiren las cartas que havian rebudas per medi de la daltdita faluga, hont se tractà llargament de algunas cosas consernents lo benefici de la present ciutat y conservació del Principat.

Divendres, a VII. En aquest die, los molt il·lustres senyors consallers de la present ciutat, per medi de son síndich, enviaren a ses senyories un recaudo, donant-los notícia de com ere arribat, aquella matinada, un correu despedit per monsiur de La Farriera y que, axí, havian determinat, per a la tarda, tenir Vintyquatrena de guerra, y que // 158v // estimarian summament que sa senyoria fos servit assistir-hi, per a què millor pugan, juns, los dos consistoris y Vintyquatrena, delliberar lo que sie de major conveniència al benefici de la present ciutat y província. Al qual recaudo respongué dit senyor deputat ecclesiàstich, que estimave molt als senyors consellers la mercè li feien y que, de molt bona gana, acudiria a la hora assenyalada.

Dimecres, a XII. En aquest die, sa senyoria rebé un recaudo de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi de son síndich, donant-li notícia de com, en la tarda, havian resolt tenir Vintyquatrena de guerra, en la qual havian de asistir los excel·lentíssims senyors governador, // 159r // compte de[a] Illa, lo marquès de Marsalín y don Joseph de Pinós, per cosas de molta importància y que, axí, supplicaven a sa senyoria fos servit asistir-hi, per a què junts, poguessen tractar acerca de las matèrias que allí se proposaran. Al que dit senyor deputat respongué, que ell estimava molt la mercè se li feia y que, de molt bona gana, acudiria ab molta voluntat.

Dissapte, als XV. En aquest die, lo molt il·lustre don Joan Galseran de Pinós, qui ere estat enviat per embaxador en la cort de la magestat del rey, nostre senyor, per part del General y per part de la present ciutat, vingué en la present casa, y entrat en lo consistori, féu llarga relació de tot lo que li havia succehit en rahó de dita embaxada, y aprés de haver ses senyories oÿda dita relació, de tot li feren moltas gràcias, del qual bé se era aportat en benefici del present Principat, y que no menos havian sempre confiat d'ell, y feta dita relació, se despedí del consistori ab molt gran demonstració de voluntat.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt illustres senyors consellers de la present // 159v //

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 16 mms.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 31 mms.
d. a continuació cinc cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1204.
e. a continuació ratllat tarda.

a. a continuació ratllat il·lustre.

ciutat, per medi dels senyors Joseph Miquel Quintana, ciutadà, y don Francisco de Alemany, una embaxada que, en substància fonch lo contengut en la resolució presa en lo savi Consell de Cent tingut lo die present, còpia de la qual és assí originalment cusida, signada de lletra A. Y també, dits senyors embaxadors, entregaren còpia de la relació que havia feta en dit savi Consell de Cent, lo noble don Joseph de Pinós, acerca de la embaxada que havia feta a sa magestat, per part de dita ciutat y Principat, la qual relació, també està assí cusida, signada de lletra B. A la qual embaxada, ses senyories respongueren que estimaven molt a dits molt illustres senyors consellers y savi Consell de Cent la honrra y mercè los feien, y que estiguessen serts que ses senyories no tenian altra mira, que ere mirar per la conservació del Principat, drets y llibertats de la terra y llibertat de la present ciutat y que, ja veuen que, perduda ella, és perdut tot, y que estiguessen serts que, ab la mateixa conformitat que sempre havian obrat, estaven promptes ha continuar, ab molt gran puntualitat, a servir a dita ciutat y assistir a ella, si y de la manera que en dita deliberació està expressat, y que sempre que a dits senyors consellers aparega fer nominació de les persones, ab la forma diu dita resolució, ses senyories, ab la mateix(a) conformitat nomenaran personas per part del General, per a què, ab las majors veras possibles, se assistesca al servey de sa magestat, que Déu guarde, benefici del Principat y conservació de la present ciutat. E encontinent que dits senyors embaxadors obitngueren dita resposta, se despediren de ses senyories, presehint les degudes cortesies. E al cap de poch, ses senyories, desijant posar en execució lo que, per part de dita ciutat los ere estat demanat, feren[a] //162r// nominació, per part del General, de les persones dels tres estaments següents, ço és, per lo stament ecclesiàstich los senyors lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sacristà major y canonge de dita Seu; per lo stament militar lo senyor don Jacinto de Vilanova; per lo estament real lo senyor Emanuel Guiamet.

Dilluns, al XVII. En aquest die, en la matinada, ses senyories reberen un recaudo de part dels molt il·lustres senyors consellers, ab què feien a saber a ses senyories com, en la tarda, havian resolt tenir conferència en casa de dita ciutat, en execució de la resolució presa per lo savi Consell de Cent, tingut a 15 del corrent, en la qual conferència, havian de assistir les persones nomenadas per lo excel·lentíssim senyor virrey, lo mariscal de La Mote y les nomenades per los consistoris y que, axí, ses senyories fossen servits acudir ab les persones que, par part del General havian nomenades, que·u rebrian a singular favor. E ses senyories respongueren, que estimaven molt a dits senyors consellers la mersè los feien y que acudirian ab molta voluntat, a les dos horas de la tarda, hora senyalada.

162v En aquest mateix die, envés tres horas de la tarda, vingueren en la present casa, consistorialment, en forma de ciutat, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat per a tenir conferència ab ses senyories. Foren rebuts per lo senyor deputat ecclesiàstich sol, qui feia consistori, ab la forma acostumada, y assentats en consistori, aprés vingueren les persones nomenades per part del rey, nostre senyor, qui foren les següents. Rey[a]: Lo excel·lentíssim senyor don Joseph de Biure y Margarit, marquès de Aguilar, lo excel·lentíssim senyor don Joseph de Ardena, compte de Illa, lo molt il·lustre senyor marquès de Marcelín, lo molt il·lustre senyor don Joseph Galseran de Pinós. Ciutat[b]. Persones nomenades per part de la present ciutat: Lo senyor Francesc Puigjaner, donsell, lo doctor micer Simon Campana, Francesch Roca, mercader, Pau Ferrer, mercader. General[c]. Personas nomenades per part del General: Lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sacristà major y canonge de dita Seu, don Onofre de Lantorn. Los quals, tots junts en consistori y assentats en sos deguts llochs, fonch llegida per proposició la resolució presa per lo savi Consell de Cent, tingut a 15 del corrent, y la relació feta per lo senyor don Joseph de Pinós, que estan originalment cusidas en lo present dietari sots dita jornada de 15, y per estar allí no·s continuan assí. //163r// E la dita junta, aprés de haver llargament discorregut y <la> batuda la matèria per espay de tres horas, se disgregaren sens pèndrer resolució, sinó que porrogaren dita conferència per lo endemà, a les nou horas, en casa de la present ciutat.

Dimars, als XVIII de juny MDCLII. En aquest die, cerca de las nou horas de la matinada, partí de la present casa lo senyor deputat ecclesiàstich, en forma de consistori, y se'n anà en casa de la present ciutat, acompanyat de molts officials. Fonch rebut per dits senyors consellers ab la forma acostumada y se'n entraren junts en la sala de Consell de Cent, y aprés, vingueren les persones nomenades per part de sa majestat, y aprés, les nomenades per part de la ciutat y Deputació, y junts, anaren continuant y tractant les matèrias

a. a continuació una deliberació i una relació, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1206.

a. Rey *interlineat al marge esquerre.*
b. Ciutat *interlineat al marge esquerre.*
c. General *interlineat al marge esquerre.*

proposades en la conferència que·s tingué lo die de ahir en la casa de la Deputació, y aprés llargament discorregut sobre ellas, se resolgué que, per quant era difficultós lo ajuntar totas les personas elegides, se prengué acordi que la dita junta fos reduhida a menor número, donant facultat a les personas que se elegirian, que treballassen y molt exactament mirassen lo modo y forma ab que devia posar-se en execució lo contengut ab la resolució presa per lo savi Consell de Cent, reduhint tot lo que treballarian en scrits, y aprés, ne donassen rahó als consistoris y que, en dit cas, juntassen totes les personas de dita junta, y en ella, se llegissen los papers que serian treballats acerca dita matèria, // 163*v* // los quals, en dit cas, servirian de proposició, y aprés se poria pèndrer ab facilitat resolució, y axí, esta junta fonch reduïda a les persones següents, ço és, que per part de sa magestat foren nomenants los senyors. Rey[a]: Lo senyor governador de Cathalunya, lo senyor comte de Illa, lo senyor marquès de Marselín, lo senyor don Joseph Galseran de Pinós. Per part de la present ciutat. Ciutat[b]: Lo senyor Francesch Puigjaner, micer Simon Campana, Francesc Roca, mercader, Pau Ferrer, mercader. Per part dels senyors deputats. General[c]: Lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona, lo doctor Pere Morell, sacristà major y canonge de dita Seu.

Dijous, als XX. En aquest die, en la tarda, vingueren los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en forma de ciutat, per a tenir conferència, com la tingueren, y foren rebuts ab[d] // 164*r* // la forma acostumada, y aprés de estar junts en consistori, se tingué avís que venia en dita conferència lo senyor comte de Illa, lo qual fonch rebut al cap de la escala per alguns officials y per los porters, ab les massas al coll, y ab esta forma, arribà fins a la sala dels reys, a hont lo isqué a rèbrer lo senyor deputat ecclesiàstich que, sol, feia consistori, y axí se'n entraren en consistori, hont ja eran los senyors consellers, y aprés vingué lo senyor governador de Cathalunya, lo qual fonch rebut ab la mateixa forma, y aprés vingueren les demés persones nomenades per part de sa magestat, ciutat y Deputació, hont se tractà llargament dels negocis fahents per dita conferència, y en ella, no obstant durà tres horas, no·s prengué resolució alguna, hi·s dexà per altra conferència, y se disgregaren ab la forma acostumada.

Dimars, a XXV. En aquest die, en la tarda, ses senyories reberen en llur consistori // 164*v* // un recaudo de<l> part del excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, per medi de mossèn Joseph Fita, scrivà de manament y secretari de sa excel·lència, lo qual explicà de paraula, ab la forma següent: Dient que lo senyor virrey li havia manat reportàs a sa senyoria, com sa excel·lència desijava assistir a las juntas y conferències, que los dos consistoris de la ciutat y Deputació y ministres de sa magestat tenian acerca de la conservació de la present ciutat y del Principat, y que, axí, sa senyoria fos servit acudir, demà, a les nou horas de la matinada, ab les personas que, per part del consistori estaven nomenades en casa de dit senyor virrey, dient, que lo mateix recaudo, havia donat als senyors consellers, y que li havian respost que acudirian, y que la mateix(a) confiansa feia de sa senyoria. Al que dit senyor deputat ecclesiàstich respongué, que lo consistori estimava molt a sa excellència la merçè los feia y que acudirian ab molta puntualitat, y obtinguda la resposta, dit Fita se despedí de ses senyories.

Dimecres, a XXVI. En aquest die, als tres quarts per las nou de la matinada, partí de la present casa consistorialment, ab los porters y massas devant, sol, per trobar-se lo senyor oÿdor real conseller segon de la present ciutat y anar en companya dels demés senyors consellers en dita conferència, acompanyat dit senyor deputat ecclesiàstich dels officials de la present casa, en casa del senyor virrey, y arribat allí se'n entrà en la estància hont sa excel·lència estave, en la qual ja·y eren los senyors consellers, y aprés, vingueren les persones nomenades per part de sa magestat y per los dos consistoris, y junts en dita estància, estigueren tractant // 165*r* // y conferint las matèrias per espay de tres horas y no·s prenguè ninguna resolució, y sa senyoria se'n tornà en la present casa ab la mateixa forma que·y ere anat.

En aquest mateix die, en la tarda, sa senyoria partí consistorial, ab los porters y massas devant, acompanyat dels officials de la present casa, en casa de la present ciutat per a tenir conferència, com la tingueren, ab los dits senyors consellers, en la qual se tractà llargament del benefici y conservació de la present ciutat y Principat.

Juliol MDCLII.

165*v* Dijous, a IIII. En aquest die, ses senyories ordenaren al sýndich del General se conferís ab lo senyor virrey y li demanàs hora per una embaxada que sa senyoria desijava fer-li, y al cap de una hora, tornà dit sýndich resposta, que sa excellència li havia donada hora per a les onse horas de dita matinada.

a. Rey *interlineat al marge esquerre.*
b. Ciutat *interlineat al marge esquerre.*
c. General *interlineat al marge esquerre.*
d. *a continuació repetit* ab.

[*1652*]

En aquest mateix die, tocats los tres quarts per las onse, hora donada per sa excel·lència, partí de la present casa lo senyor deputat ecclesiàstich consistorialment, ab los porters y massas devant, anant en sa companya los magnífichs senyors Gabriel Antoni Bosser, assessor, y lo doctor micer Gaspar Jorba, advocat fiscal, ço és, lo assessor a mà dreta y lo advocat fiscal a mà esquerra, y los demés officials derrera, ab la forma acostumada, y arribats en presència de dit senyor virrey, resta sol dit senyor deputat ecclesiàstich y los demés isqueren fora, y dit senyor deputat ecclesiàstich informà a sa excel·lència llargament de algunas cosas consernents lo benefici comú, y perquè millor sa excel·lència restàs informat, lo supplicà fos servit donar llicència als senyors assessors y advocat fiscal, que tenian que advertir algunas cosas particulars acerca del que ell havia refferit y axí, sa excellència los féu entrar, y entrats, informaren llargament de la pretenció tenia lo consistori. E sa excel·lència respongué, que sa senyoria li donàs per escrits lo refferit, que ell ho tractaria ab lo Real Consell y que estiguessen certs, que ell faria y posaria en execució tot lo que li aconsellarian, y obtinguda dita resposta, sa senyoria[a] // 168*r* // y demés se despediren de sa excel·lència y se'n tornaren ab la mateixa forma que·y eren anats en la present casa.

Divendres, a V de juliol MDCLII. En aquest die, ses senyories entregaren al síndich del General lo paper o embaxada, que està assi cusida, signada de lletra A, per a què, en nom de ses senyories, la donàs en mans del senyor virrey, que en si conté tot lo que, lo die de ahir, li refferí lo senyor deputat ecclesiàstich y assessors. E dit síndich, al cap de dos horas, tornà resposta, que ell havia reportada y donada en mans de sa excellència, y que li havia respost, que ell ho tractaria ab lo Consell.

Diumenje, a VII. En aquest die, de orde de ses senyories, anà lo síndich del General al senyor virrey hi·l supplicàs fos servit sa excel·lència manar diligenciar lo contengut ab lo paper que, a 5 del corrent, per part del consistori li havia reportat. Y tornà resposta, que sa excel·lència li havia respost, que ell ho havia encomanat al Consell y que no se'n llevaria mà.

Dilluns, a VIII. En aquest die, entre las nou y deu horas de la matinada, // 168*v* // partí de la present casa, consistorialment, ab los porters y massas devant, acompanyat dels officials de la present casa, lo senyor deputat ecclesiàtich fent consistori, y ab esta forma, anà en casa del senyor virrey, lo qual lo havia manat convidar lo mateix die, per medi de son secretari cathalà, per a tenir conferència ab los consistoris y personas nomenades, com se diu atràs, en altras conferències, y arribat en casa dit senyor virrey, se'n entrà en la sala y aposento hont sa excel·lència estava, y aprés de haver fetas les degudes cortesias, digué a sa excel·lència, que ell se ere anticipat en venir, per a dir a sa excel·lència, com li deia, que en la conferència que·s tingué devant sa excel·lència a 26 del passat, havian presehit, no sols a sa senyoria, però encara al senyor conseller en cap, los senyors governador de Cathalunya y senyor comte de Illa, y que sa excel·lència havia de saber, que la ciutat de Barcelona ni lo consistori dels deputats no admetian, ni may havian admès, més de una presedència y que, en la conferència present, si los dits los havian de presehir, ell, dit senyor deputat ecclesiàstich, se'n niria, y estant en aquest estat, vingueren dit(s) senyors governador y comte de Illa, los quals, entesa la queixa que feia dit senyor deputat ecclesiàstich a dit senyor virrey y també entesa dita queixa per dits consellers, que en aquest instant arribaren, y bateran la matèria, y batuda aquella, y vehent dit senyor virrey, que los dits governador y comte de Illa no·s volian avanir al de justícia y a tan justa petició y consuetut inveterada, dit senyor virrey ordenà que se'n anassen y no assistissen en dita conferència, com ab effecte se'n anaren, y axí, hi assistiren les demés personas que·y havian de assistir, les quals estigueren assentadas ab sas cadiras, que estaven posades a modo de taula rodona, en la forma següent, co és, lo senyor virrey al migt, a sa mà dreta lo senyor conseller en cap y //169*r*// a mà esquerra lo senyor deputat ecclesiàstich, qui sol, feia consistori. Entre lo senyor conseller en cap y segon seia lo marquès de Marsalín, y aprés seien los demés senyors consellers, per son orde, y inmediadament del senyor deputat ecclesiàstich, seia lo senyor don Joseph Galceran de Pinós, y aprés seien, per son orde, les persones dels tres estaments nomenades per part del consistori dels senyors deputats, y assentats ab esta forma, se tingué dita conferència, en la qual se tractà llargament de la conservació d'esta ciutat y de tot lo Principat, y aprés de molt batudas las matèrias, no·s prengué resolució hi·s disgregà dita conferència, y dit senyor deputat ecclesiàstich se'n vingué en la present casa ab la mateixa forma que·y ere anat.

En aquest mateix die, en la[a] tarda, se tingué consemblant conferència en la present casa, en la qual y asistiren les persones sobremencionades, y batudas las matèrias, no·s prengué resolució alguna, hi·s disgregà ab la forma acostumada.

a. a continuació una ambaixada, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1207.

a. a continuació ratllat mateixa.

Dimars, a VIIII. En aquest die arribà en lo moll de la present ciutat una faluga carregada de oli y vi y altres provisions, y la càrrega del vi se vené a rahó trescentas y vuit lliures la càrrega, lo oli a rahó de quinse lliures lo cortà, per lo que en la present ciutat n'i havia gran necessitat.

Dimecres, a X. Festa de sant Chistòfol.

169*v* Dijous, a XI de juliol MDCLII. En aquest die, en la tarda, se tingué conferència en casa de la present ciutat, hont assistiren totes les persones, exceptat lo senyor comte de Illa que, per estar occupat, no·y asistí. Asistý lo senyor governador, lo qual estigué assentat entre lo senyor conseller en cap y diputat ecclesiàstich y los demés estigue(re)n ab la forma acostumada. Tractàs llargament dels negocis corrents de la guerra, y aprés, al cap de dos horas, se disgregaren, y lo senyor deputat ecclesiàstich se'n tornà en la present casa ab la mateixa forma que y ere anat.

Dimecres, a XVII. Fort[a] dels Reys. En aquest die succehí que, havent los officials de guerra, // 170*r* // en companya del senyor virrey, resolt de ròmprer un pas perquè la present ciutat pugués ésser socorreguda de tots gèneros de viures, y axí, encomanaren la facció al noble don Joseph Galseran de Pinós, la qual passà ab la forma següent, ço és, que lo dit don Joseph de Pinós, qui per sa sanch y valor, que de sos passats té adquirit, governava la gent de peu que havia de envestir, lo senyor comte de Illa, don Joseph de Ardena, mariscal de camp y lo senyor comte de Meranvila, francès, també mariscal de camp, governaven la cavalleria, y axí, lo dit don Joseph de Pinós, a la mitjanit, isqué de la present ciutat ab sis-cents infants y tres-cents cavalls, y ab tot secret, se'n pujà dalt a Monjuïch, y ab tota la gent, se enclogué dins lo fort, y la demés gent de peu y restant de la cavalleria, se posaren en la rambla de la present ciutat, y ab esta forma aguardaren lo die. Ordenaren també, que aquella matinada, no se obrissen los portals de la ciuat, posaren guardas per les muralles, perquè ningú hi pogués pujar. Disposat tot ab esta forma, vingué lo die y estigueren ab aquest silensi fins las deu horas de la matinada, y vehent que los espanyols estaven descuydats, Monjuïch disparà una pessa de artillaria y féu una gran fumada. Encontinent isqué del dit fort de Monjuïch lo dit don Joseph de Pinós en companya del governador de la plassa, la qual governava lo sargento major Gorchs, cathalà, fill de la vila de Granollers, los quals manaven tres-cents micalets y los sis-cents infants, que dit don Joseph havia entrat en la plassa de nit, los quals anaven comboiats dels tres-cents cavalls, y ab esta forma, envestiren de romania un fort, que los espanyols tenian fet sobre Nostra Senyora del Port, que le nombravan «*el fuerte de los Reyes*» y envestiren ab ell ab tant gran // 170*v* // valor que, ab menos de mitja hora rendiren dit fort, fen(t) prisioners tots los soldats y officials, que eren vuytanta, y sols morí un suís, de nostra part, y alguns ferits que·y hagué. En aquest endemitg, tota la cavalleria y infentaria que ere en la rambla, a tota pressa marxà dret a Monjuïch y a dit fort, lo qual, encontinent los nostres guarniren de quatre-cents infants triats, y posaren-hi unas pocas de provisions que·y posaren, que foren molt poques, perquè los espanyols vingueren carregant y no donaren lloch, ab tal valor, que obligaren als nostres haver-se de retirar, ab confiansa, que aprés lo socorrerian de tots gèneros de viures. Los espanyols donaren, en dit die, tres envestidas a dit fort, a hont moriren molts, y no foren poderosos per recobrar-lo. A la mitjanit, tornaren donar altra grossa envestita y també foren rehexats, de tal manera que perderen las confiansas de poder-lo recobrar ab forsa, y axí, resolgueren atacar lo fort per totas parts, com lo atacaren, sabent molt bé, que los de dintra no tenian què menjar y pocas monicions, y que ere forsós haver-se de rendir per fam. Los nostres, la mateixa nit, per camins furtats, socorragueren la plassa de un poch de bescuit y restà ab aquest estat lo fet. Advertesch, que lo príncep don Joan de Àustria, sempre estigué ab son esquadró, a vista de dit fort, de hont no·s mogué fins fonch recobrat, posant-se ab molt gran perill.

Dijous, als XVIII. En aquest die, en la matinada, lo senyor de La Motte, // 171*r* // virrey y capità general, manà posar a punt tota la cavalleria y infanteria y micalets, a fi y effecte de socórrer en forma lo dit fort dels Reys, y tenint ja disposat tot lo fet, a la matinada, Déu fou servit enviar una pluja molt continuada, que durà fins a la tarda, per occasió de la qual, los nostres se retiraren y dexaren per lo endemà lo socórrer dit fort, los espanyols, no obstant la pluja, no dexaren de bàtrer tot lo die lo dit fort, anant sempre aproxant-lo, present sempre son general, lo sereníssim senyor príncep don Joan de Àustria, y vinguda la nit, tothom estigué queixó.

Divendres, als XVIIII. En aquest die, en la matinada, los nostres intentaren socórrer lo dit fort dels Reys, enviant-hi sinquanta cavalls, muntats de soldats molt vells y pràtichs, ab algunas provisions, y com los espanyols estaven tant aproxats y havian posat tot son poder, no sols (no) lo pugueren socórrer, però encara foren fets prisioners. En aquest instant, los de dintra pactaren y isqueren de dita plassa ab tota la honrra que los bons soldats acostumen exir de una

a. Fort dels Reys *interlineat al marge esquerre*.

plassa que·s rendeix, ab bala en boca, metja ensessa y demés honras. Isqueren primer los suïssos y aprés los francessos y en últim lloch los cathalans, y quant foren fora del fort y entrat en ell alguns dels spanyols, y anant regonegent los spanyols aquell ab alguns francessos, com se acostuma, aprés que los francessos foren fora, al cap de un rato, se revantà una mina que, segons se diu, la havia armada algun francès dexat de la //171*v*// mà de Déu <havia armada>, per occasió de la qual, los spanyols, vista la maldat y que·ls havian volats alguns soldats, cridaren «*traición*», y havent los nostres perdut lo quartel, foren envestits per los espanyols, ab tal rigor que·n moriren molts, y los que restaren, foren fets prisioners y casi tots ferits, que fou una gran llàstima y culpa molt gran dels francessos, qui armaren la tradició, axí que los nostres perderen lo fort y las vidas, de tal manera que sols lo sustentaren quaranta-y-vuyt horas, per no haver-lo monicionat bé de principi. Y aquest fou lo funesto succés[a] de la presa del fort dels Reys, del qual tindran occasió de recordar-se los cathalans per a sempre y tindran obligació de pregar a Déu per los morts.

En aquest mateix die, ses senyories reb(e)ren en llur consistori, de part de dit senyor virrey, per medi de son secretari cathalà, una còpia de la carta que, per via de cansellaria, se escrivia als senyors deputats y oÿdors que residian en la ciutat de Manressa, y digué dit secretari, que lo Consell Real havia resolt se fes, en virtut de la embaxada que, per part de ses senyories, per medi de son sýndich, li fonch reporta(da) a 5 del corrent, com se llitg en lo present dietari, la qual còpia de dita carta, ses senyories manaren fos originalment cusida en lo present dietari, com se veu assí, signada de lletra A[b].

176*r* Dimecres, a XXIIII. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori, de part de la present ciutat, per medi dels senyors Francesch Par, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, la embaxada que és assí originalment cusida, signada de lletra A. E ses senyories, aprés que dits senyors embaxadors agueren explicada aquella, los respongueren, que estimaven molt als senyors consellers la mercè y honrra los feian, y que ells no faltarian en tot allò que la obligació de son càrrech los donaria lloch.

Divendres, a XXVI. En aquest die, vist los cathalans que, per occasió //176*v*// del siti que los espanyols tenen posat a esta ciutat, corren los dotze mesos, que los blats se anaven acabant, no obstant que ha molts mesos que falta la carn, vi, canselada y molts dels demés manteniments, se deliberà donar lo pa a onsas, donant a cada persona dotze onsas de pa. Y fonch tanta la fidelitat dels cathalans, que ho prengueren ab molt gran paciència, per conservació de sa fidelitat y llibertat. Lo major regalo que tenian los de la present ciutat ere poder menjar carn de cavall y burro, de tal manera que, tothom comunament ne menjava sens fer-los ninguna esfaresa, y diu molt bé aquell refrany, que la necessitat no té lley. Déu, per sa divina bondat, se vulla apiedar de nosaltres hi·ns trague y remidie tans treballs.

Dimars, a XXX. En aquest die, en la nit, arribaren en lo moll de la present ciutat dotse barcas carregadas de vi, blat, oli, gallines, cansalades y altres provisions, que causaren molt gran alegria als ciutadans. Y la major alegria que·s tingué //177*r*// fonch, que los mariners aportaren nova que la armada naval de nostre rey de Fransa ere arrribada devant Sant Feliu de Guíxols y que molts de ells la havian vista. Déu nos dexe arribar lo socorro, com desiyam y la necessitat demana.

Agost MDCLII.

Dijous, al primer. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories, de part del molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, lo molt reverent senyor doctor Pere Morell, sacristà major y canonge de dita Seu, official y vicari general del dit il·lustre Capítol, Sede vacant, lo qual entrat, axí en dit nom, com de part de dit il·lustre Capítol, de paraula explicà a ses senyories lo següent:

«Molt il·lustre senyor. Dient que lo molt il·lustre Capítol, a la petició y demanda que, per part del excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, virrey y capità general en aquest Principat, en nom de sa magestat havia feta, ab la qual, demanave que lo molt il·lustre Capítol fos servit emprastar a dita sa magestat la plata fos menos utilosa per lo culto divino que·s troba en dita Seu, per a què, ab aquella, se puga fabricar moneda per a poder acudir //177*v*// a la paga dels soldats que sa magestat té, axí dins la present ciutat com en lo Principat, en la necessitat present, perquè, de aqueixa manera se puga tràurer lo enemich del siti que té posat a dita present ciutat, y dexant lo dit molt il·lustre Capítol acudir en quant li sie possible a la petició feta per dit excel·lentíssim senyor, en dit nom, ha supplicat a sa senyoria sie servit fer nominació de quatre personas dels tres estaments, per a testificar sobre la necessitat present, en la informació que, dit molt il·lustre Capítol ha deliberat se rebès acerca de dita necessitat, com més llargament se

a. succés *interlineat.*
b. a continuació una carta i una ambaixada, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1208.

conté y narra ab la dita petició feta per dit senyor virrey de part de sa magestat, que dit molt il·lustre Capítol y ell, com a vicari general, ho rebrà de sa senyoria a singular favor y merçè».

E ses senyories, vista la dita embaxada, y considerant en tot, lo beneffici, llibertat y quietut, no sols de la present ciutat, però encara de tot lo Principat, respongueren que ells tractarian lo dit fet, y de la resolució que·s pendria ne donarian rahó al dit molt il·lustre Capítol. Y encontinent que dit senyor doctor Morell se fou despedit de dit consistori, ses senyories tractaren de la dita matèria, y considerada la petició feta per dit senyor virrey, de la qual podrà nàxer lo total reparo y llibertat de la present ciutat y província, feren nominació de quatre personas dels tres estaments per lo effecte supplicat per part de dit molt il·lustre Capítol, y foren los següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors lo doctor Joan Batista Bertran, hospitaler y canonge de la Santa Iglésia de Tarragona, Hierònym Lleopart, ardiaca y canonge de la Santa Iglésia de Elna; per lo estament militar lo senyor Joan Carreras, donsell; per lo estament real // 178*r* // lo senyor Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrrat de Barcelona, la qual resolució, encontinent fonch feta sabidora per lo scrivà major del General a dit senyor doctor Pere Morell, per a què ne donàs rahó a dit molt il·lustre Capítol.

Disapte, a III. En aquest die, al ròmprer l'alba, Monjuïch senyalà nostra armada naval, governada per monsiur de La Ferriera, y encontinent, la armada espanyola, que tenia lo siti posat a esta ciutat, féu vela hi·s posà a la mar, dexant vuyt galeras junt al for(t) de mar, que los spanyols tenian fet a la part de llevant, les quals estaven per custòdia del senyor príncep don Joan de Àustria, lo qual, tres dies havia, que havia tingut notícia de nostra armada y se era embarcat ab sa galera real. Lo que anirà succehint direm per sas jornadas. Los cathalans bé confian, que entra lo socorro, que tant importa, per la gran necessitat n'i ha.

Diumenge, a IIII. En aquest die Monjuïch senyalà tot lo die nostra armada, y en la nit, arribaren en lo moll vint-y-duas barquetas y un bargantí gran, que se ere fabricat en la costa, aquestas aportaren mil y sinc-centas quarteras de blat y moltas càrregas de vi y altras provisions. Aquest socorro donà molt gran ànimo als de dins, perquè // 178*v* // vehent que·y havia tant gran falta de pa, axí se remedi(a)ria un poch, y los espanyols perdrian lo ànimo de rendir la ciutat.

En aquest mateix die se féu una professó de pregàries, que féu lo mateix camí que la de Corpus, seguí-la moltíssima gent, ab molt gran devoció, pregant a Déu, Nostre Senyor, nos delliure de tants treballs y misèria que·s pateix dins la present ciutat.

Dilluns, a V. En aquest die no succehí cosa memorable, y axí, sols se adverteix, que la armada naval espanyola tornà de la part de Mataró hi·s posà, ab la mateixa forma que abans, y de la nostra, no se sabia quin rumbo havia pres, y al que fórem cerca mitgdie, Monjuïch la senyalà entre Monjuïch y lo cap del moll, y venia marxant dret a la present ciutat, y la espanyola, encontinent, féu vela hi·s posà en forma de batalla més enllà de tret de canó del cap del moll, y com en dita tarda fonch molt poch lo vent, nostra armada, que tots judicàvem entraria lo socorro, no pogué, per occasió del vent. Confiam ab la Summa Bondat, que ell nos ajudarà, quant menos nos acatarem.

Dimars, a VI. En aquest die, Monjuïch senyalà tot lo die nostra armada. Féu molt poch vent, y axí, no pugué envastir. La dels espanyols estigué tot lo die en arma.

179*r* Dimecres, a VII de agost MDCLII. En aquest die vingué en lo concistori de ses senyories lo doctor en medicina Miquel Vilanera, lo qual féu relació, de què Joseph Cortès, altre dels verguers de ses senyories, està ab tersianas y perill de sa vida, y que, per rahó de sa desgana, no li és possible poder acudir a servir dit son offici, la qual relació ha fet mitjansant jurament, y per haver visitat y visitar de present dit Cortès, y dita relació manaren fos continuada en lo present dietari.

En aquest mateix die, en la matinada, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, en lo qual se trobava lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich sol, Chistòphol Vinyals, cotoner, menor de dies, obtenint lo offici de altra de les guardes ordinàries de la bolla en la taula de la present ciutat, lo qual ha renunciat en mà y poder de sa senyoria lo dit son offici de guarda en favor de Chistòphol Vinyals, cotoner, major de dies, son pare, supplicant a sa senyoria, que attès lo dit offici ere dels vendibles y dels que·s poden alienar, fos servit admètrar-li dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Chistòphol Vinyals, son pare, que·u rebrà de sa senyoria a singular favor y merçè. E sa senyoria respongué, que admetia dita renunciació, si y en quant per capítols de Cort li ere lísit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Blanch, verguer, y Antoni Tàpias, scrivent. Y feta dita renunciació, encontinent lo dit Chistòphol Vinyals, menor, en companya del scrivà major y testimonis devall scrits, se conferiren en

casa de la present ciutat, hont se trobava lo senyor Visent Farriol, oÿdor real[a] y conseller segon de dita ciutat, en presència del qual, //179v// dit Chistòphol Vinyals, menor, obtenint dit offici, féu semblant renunciació de aquell en favor de Chistòphol Vinyals, son pare, qual havia feta devant lo senyor deputat ecclesiàstich, lo qual respongué que admetia la dita renunciació, ab la mateix(a) forma la havia admesa dit senyor deputat ecclesiàstich. En què foren presents per testimonis Feliu Sala, passamaner, y Joseph Batella, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, Monjuïch sanyalà tot lo die nostra armada naval, y per falta de poch vent no pugué entrar lo socorro. La armada espanyola està molt vigilant, sempre en roda. Déu nos done bon vent, perquè la nostra puga entrar, que·ns estam morint de fam, si lo Senyor no·ns ampara.

Dijous, a VIII. En aquest die, de bon matí, se descubrí des de la muralla nostra armada, y poch aprés, se mogué vent gregal y venia marxant poch a poch. Tota la gent de guarnició y ciutadans se posaren en arma, y a la que fonch mitgdie, maynà lo vent, y axí se tornà a posar a la mar, y la espanyola, que ja estava a la vela, se tornà a posar en son acostumat lloch. Déu nos done un bon die de vent, que si no, nosaltres nos anam acabant per falta de menyar.

Divendres, a VIIII. //180r// En aquest die, tot lo die, Monjuïch senyalà nostra armada.

Dissapte, a X de agost MDCLII. Festa de sant Llorens. En aquest die, tot lo die Monjuïch senyalava nostra armada, que aparexia sobre la punta[b] de Tossa, a fi y effecte de pèndrer totas las barcas que la ciutat tenia carregades per la costa, de blat y altras provisions, y aquellas ajuntades, de romania, en haver-hi vent, entraran en lo moll de la present ciutat. Déu nos fassa gràcia que rehisque de la manera que los cathalans desijan y la necessitat demana.

180v Dilluns, a XXVI. En aquest die, Joseph Navés, jove, botiguer //181r// de teles, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat, en mà y poder de ses senyories lo dit offici, que ell obté, de guarda ordinària del General en dit portal Nou en favor de Jaume Foradat, flaquer, ciutadà de dita ciutat, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrar-li dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Jaume Foradat, per quant li·n ha fet venda, al més donant en lo encant públich, que·u rebria de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueran, que admetian la dita renunciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lísit y permès. En què foren presents per testimonis Jaume Casas, velluter, y Antoni Tàpias, scrivent, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a XXX. En aquest die vingué, en la nit, una faluga y aportà novas de nostra armada naval y de la terra, que havia tants dies que no se'n sabia cosa, //181v// lo que tenia als de esta ciutat ab molt gran suspenció y tristor, perquè los viures se anaven acabant per momentos y tothom estava mitg desesparat. Aportà cartas al senyor virrey, axí de la armada de mar, com de terra, avisant-lo que totas se anavan acabant de aprestar y que, molt prest, nos traurian de captiveri hi·ns posarian en llibertat. Déu nos en fassa gràsia per sa divina bondat.

Setembre MDCLII.

Diumenye, al primer. En aquest die se passà mostra de tota la cavalleria que·y havia dins la present plassa, hi·s trobaren set-cents cavalls bons, sens los cavalls dels voluntaris, que aqueixos no assistiren en dita mostra, y tots los soldats molt ganosos de pelear.

En aquest mateix die, una hora aprés tocades les oracions, sobre les montanyas de Sant Geroni, apragueren molts fochs hi·s donaren moltas càrregas de[a] moscateria, y ere la nostra gent, que ja se anave acostant, y tothom estave molt alegre, y aprés, en la mateixa nit, arribaren al moll onse falugas o barcos longos, que aportaven set-centas quarteras de blat, molta //182r// gallina, formatges y altras provisions. Causaren molt gran alegria, perquè lo blat se anave acabant a tota pressa y prengueren un poch de alívio, ab la confiansa que·s té serta, que aquesta semmana havem de ser socorreguts. Déu nos vulla ajudar y apiedar-se de nosaltres y dels treballs patim. Amén.

Dilluns, a II. En aquest die se tornaren a fer fochs sobre les muntanyes de Sant Gerònym, fets per nostra gent, y a les deu horas de la nit, Monjuïch disparà una pessa y féu foch, que fonch senya que féu als nostres, dient ab ella, que ja ere arribat a salvament lo propri que lo senyor don Joseph de Pinós havia enviat, que aportava tots los [despatigs] del punt y hora que se havia de envestir. Déu nos done bona victòria.

a. real y *interlineat*.
b. *a continuació ratllat* del moll.

a. *a continuació ratllat* mercaderia.

Dimars, a III. En aquest die, estant lo consistori dels senyors deputats, residints en Barcelona, disgregat y desijant, lo devall scrit, fer la renunciació del offici, que baix se dirà, lo magnífich Joan Carreras, donsell, com a llegítim procurador de March Antoni Carreres, son fill, obtenint lo offici de altre dels ajudants del magnífich racional del General y present casa de la Deputació, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joan Pau Bruniquer, notari públich de Barcelona, a [a]... de [b]..., com dit notari ab ses certifficatòrias lletras //182*v*// ne fa fe, que està assí cusida, signada de lletra A, constituït personalment dins la casa de la present ciutat, en presència del senyor Vicent Farriol, oÿdor real, ha dit y refarit, present lo scrivà major, que ell renunciava en mà y poder de sa senyoria, en dit nom, lo dit offici de altre dels ajudants del racional, que dit son principal obté, en favor de ell, dit senyor Joan Carreres, supplicant a sa senyoria que, attès lo dit offici és dels vendibles, fos servit admètrar dita renunciació y provehir aquell en favor de ell, dit Joan Carreres, que ell, axí en nom de son principal, com propri, ho rebrà de sa senyoria a singular favor y mercè. E lo dit senyor oÿdor respongué, que admetia la renunciació, si y conforme per capítols y actes de Cort li ere lísit y permès, del que fonch llevat lo present acte per dit scrivà major. Y foren presents per testimonis lo noble don Rafel Casamijana, y Hieònim Novell, menor, ciutadà honrrat de Barcelona, y encontinent se conferiren devant lo senyor deputat ecclesiàstich, lo senyor degà Pau del Rosso, trobat en sa casa, que té devant lo convent de Sant Francisco de Paula, al qual, per dit senyor Joan Carreres, en dit nom, féu consemblant renunci(aci)ó[c] en mà y poder de sa senyoria del dit offici, que dit son principal obté, de altre dels ajudants del racional en favor de ell, dit Joan Carreras. E sa senyoria respongué que admetia la dita renunci(aci)ó, si y de la mateixa manera que la havia admesa dit senyor oÿdor real. Foren presents per testimonis lo(s) reverents Joan Serracanta, y Gaspar Ros, preveres y canonges de Santa Anna de la present ciutat.

En aquest mateix die, cerca las vuyt horas de la nit, havent lo senyor virrey tingut avís que lo nostre exèrcit, que·ns havia de socórrer, havia de envestir aquella nit per terra y posar lo socorro a la ciutat, lo dit senyor virrey, féu posar tota la gent de la ciutat a punt, //183*r*// y en dita hora isqueren dos mil infants y set-cents cavalls, y estos estigueren dins los valls que dista del portal de Sant Antoni fins al del Àngel, molt quiets, y al que fou tocada la una hora, passada mitjanit, la nostra gent comensà a envastir per la part de Sarrià, que baxaven per la montanya de Sant Hieònym a ròmprer las trinxeras dels spanyols. Aquesta palea anà durant fins a las quatra, que l'alba rompé, quant los nostres, que estaven dins lo vall veren que la batalla aparexia anave bé per nostra part, tingueren orde de dit senyor virrey, lo qual, tota la dita nit estigué dins la mitja lluna del portal de Sant Antoni, que·s tocassen los clarins y caxas y que, ab bon orde, anassen marxant dret allí hon nostre exèrcit paleave, com ab efecte y ab tant gran valor, marxaren encontinent y envestiren les trinxeras dels spanyols, rebent càrregas de artillaria y moscateria, que no parexia sinó un judici, y aprés de haver los nostres, que eren exits de la present ciutat, romput un tros de trinxera y haver ubert pas, que podian passar tres carros, vehent que los nostre(s) de l'altra part no avansaven y que se eren retirats, los espanyols carregaren sobre los nostres, ab tal rigor, que fonch forsós retirar-se sens orde, dret a la present ciutat, ab pèrdua de més de tres-cents hòmens, per haver faltat los de l'altra part a fer lo que tenian obligació y no fonch culpa dels cathalans, sinó de monsiur de Santandreu, que ere tinent general del senyor virrey y governave la gent de part de fora, may volgué palear y nostra gent d'esta ciutat tota, com dit és, sens orde se vingué a retirar contra Valldonsella, de tal manera, que los spanyols los pugueren degollar, sinó que nostra cavalleria los anà sustentant, com millor //183*v*// pugué. Esta derrota y mal(s) successos causà a tots los d'esta ciutat tant gran desconsolació, qual se pot considerar, perquè, a la que·ns pensàvem ser socorreguts, vinguérem a restar perduts y afligits. Y los de la ciutat havia alguns mesos que no·s menjaven sinó erbas y no·s dava sinó un pa de nou unsas a cada hu, y aigua, perquè dins la ciutat, temps havia faltava lo vi. Aquest fi tingué esta jornada. Lo senyor deputat ecclesiàstich estigué tota la nit en la torra de Sant Sever, ab tots los officials del General y Bolla, tots ab ses armes. Déu, per sa divina bondat, se vulla apiedar dels cathalans, que sert que tot se té per perdut.

Dimecres, a IIII. En aquest die Monjuïch senyalà armada de vaxells. Los de esta ciutat pensàvem ere nostra armada naval, governada per dit monsiur de La Ferriera, y aprés, foren quatra vaxalls grossos que vingueren de socorro a la armada spanyola, y de nostra armada naval, dies ha no se'n sap res, que apar se sia fussa, lo que causà una total afflicció als d'esta ciutat.

Dijous, a V. En aquest die, en la ni<n>t, arribaren al moll sinch falugas carregadas de provisions, però per la fam que·s patia no ere res, adamés de què no·s provehian, sinó los qui go-

a. a continuació un espai en blanc d'uns 8 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 53 mms.
c. a continuació ratllat feta.

vernaven, y los altres, que morissan, que poch importava, sols la plassa se sustentàs.

184r Divendres, a VI de setembre MDCLII. En aquest die, en la nit, entraren sinch falugas, que aportaren provisions, que fonch un poch de blat, vi y gallines, però ningú sabia donar novas de nostra armada naval, que s'és fussa.

Dimars, a X. En aquest die, en la nit, los spanyols donaren una gran arma a la ciutat per tots los portals, hont se disparà molta canonada y arcabussaria, y en particular, anaren a envastir la torra de Damians, que·s la avensada del fort de Monjuïch, ab la qual, fonch deffensada ab gran valor per los nostres y reaxats ab pèrdua de alguns dels spanyols. Nostra gent estigué en arma tota la nit per las murallas. Déu nos inl·lumine, que estam posats en un carrer que no passa.

184v Dimecres, a XI de setembre MDCLII. En aquest die, los espanyols, en la nit, tornaren a donar arma general per totas las parts de la ciutat, y ab un gros de gent, anà a envestir lo monastir de Valldonsella, en lo qual, los nostres, des de principi tenian presidi, ab infanteria y també y havia dos pessas de artillaria de bronso, molt bonas, de tal manera que, per los nostres ere de molt gran conveniència per la nostra gent que, quant feien surtidas y eren pressats per los spanyols, se recullian debaix la artillaria que·y havia en dit monastir, y de aqueixa manera, los spanyols no podian lograr llurs intents contra los nostres. Y esta fou la causa que los dits spanyols volgueren pènd(r)er dit convent, y axí, serca de las onse oras de dita nit, lo anà a envestir, y sens pèrder ningun soldat, ni restar ningú ferit, axí dels nostres, com dels enemichs, no obstant que·s peleà cerca de duas horas, rendiren dit convent, y lo cabo que governava dit puesto per nostra part, que ere un capità del batalló que·s deie Cella, se rendí ab tota sa gent, al qual donaren los spanyols tots los pactes volgué, y lo cert és, que lo tal qui governava, se digué molt públich, lo havia entregat y que tot lo tirar que·s féu en la palea y apropes fou sens bala, axí de uns com de altres. Lo bon lector crega lo que li aparega, perquè pelear tant temps y no haver-hi cap ferit ni mort és impossible. Déu nos vulla valer y ajudar en tans treballs que estam posats.

185r Dilluns, a XVI. En aquest die vingué avís, que monsiur de Santandreu, que era lo tinent general del senyor de La Motte, virrey y capità general en aquest Principat, qui governava la armada de terra, aprés de haver viscut a discreció per molt temps en lo Vallès, sens voler pelear, se'n ere tornat en França, ab totas las tropas de cavalleria, restant, los deixats cathalans, desesperats de tant gran maldat, y los de assí, restàrem muts de vèurer lo mal modo del govern, morts de fam y sens speransa de socorro, ni auxili algú.

185v Dijous, a XVIIII de setembre MDCLII. En aquest die anà a visistar al excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, llochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, lo doctor Pau del Rosso, lo qual, aprés de haver tractat y conferit ab dita sa excel·lència algunas cosas consernents al benefici comú del Principat y present ciutat de Barcelona, dit senyor virrey li digué, que ja veia, que per poder sustentar las tropas, axí de cavellaria, com infanteria, que·s trobaven dins la present ciutat, era forsós valer-se de la plata de las iglésias, la qual ciutat feia bona y prometia tornar dins tres anys, com ere públich y notori, y que ell, dit senyor deputat, devia donar exemple y ser lo primer, perquè las iglésias, a exemple llur, la entregassen, entregant a dita ciutat tota la plata que la Deputació té, y que axí, li deia que·u fes, que sa magestat se'n tindria per molt servit y ell ho tindria en memòria. Al que, dit senyor deputat ecclesiàstich respongué, que ell no podia donar ni emprestar ninguna cosa del General, per estar prohibit per capítols de Cort, ni fer lo que sa excel·lència li deia, y que seria forsós juntar brassos y donar-los-ne rahó, y que duptave que, de juntar-los, no·n nasqués alguna monstruositat. Al que, dita sa excel·lència respongué que, de ninguna manera juntàs brassos, sinó que ell, ab sa bona prudència, sens juntar brassos, ho fes que, com li deia, sa magestat se'n tindria per molt servit, al que dit senyor deputat li respongué que ere impossible, però que ell ho miraria y tractaria lo que·s poria fer, y al cap de poch, se despedí de sa excel·lència y volgué que constàs en lo present dietari tot lo sobredit.

186r Divendres, a XX de setembre MDCLII. En aquest die vingué avís, que lo excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, general del exèrcit spanyol, ab dos mil infants y vuyt-cents cavalls y catorse galeras, per mar, anaven atacar la vila de Mataró. És indubitat que la (re)ndiran, pus per nostra part, no·s té sparancsas de socorro, sinó de Déu y ell nos vulla inl·luminar.

Diumenye, a XXII. En aquest die fas nota, que lo pa se anave acabant, y als ciutadans y soldats, sols se'ls donave un pa de monició, de pes sis onses, a cada hu, y aquest ere fet sens passar la farina, posant-hi faves, moreus, llubins, ordi y tots altres grans que·s trobaven, de tal manera, que los ciutadans, ab la major passiència del món, per sa llibertat y fidelitat, patian ab molt gran valor. Déu nos vulla remediar per sa divina bon(d)at.

186v Dimecres, a XXV de setembre MDCLII. En aquest die, havent la ciutat de donar vint mil raccions

de sis onsas cada una, sols ne donà sinch mil, de aquí se pot considerar què treballs patian los ciutadans, havent-se de alimentar de erbas y de carn de cavall y burro, y encara no se'n trobava ab diners, tothom estava pàlido, que no mostraven sinó uulls. Déu se apiade de nosaltres.

Divendres, a XXVII. En aquest die se tingué avís, en la matinada, com lo dit excel·lentíssim marquès de Mortara, ab sa gent, havia rendida la vila de Mataró y moltas altras vilas de la costa anaven a prestar la obediència. Lo rendiment fonch als 21 del corrent, los de dita vila isqueren ab los pactes honrrosos, los soldats qui estaven en la torre de Mar, los quals governave don Narsís Samsó, isqueren a mercè, fets prisioners. Aquesta nova acabà de desesparar los de la present ciutat, perquè aguardaven lo socorro de mar, lo qual havia de venir de dita vila y altras vilas circunvehines, que los spanyols ja les tenian totas, més que més, vahent que havia tres[a] dies naturals, que la ciutat no dave pa y tothom menjave erbas, que ere la major llàstima del món. Déu se apiade de nostre(s) treballs[b].

189r En aquest mateix die, mossèn Joan Carreres, donsell, obtenint lo offici de altre dels ajudants del racional de la present casa, en virtut de renunciació en son favor feta per ell mateix, com a llegítim procurador de mossèn March Antoni Carreras, qui obtenia dit offici, son fill, la qual està continuada en lo present dietari, sots jornada de 3 del corrent, a la qual se ha relació, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici e o lo dret que a ell li specta, en virtut de la dita renunciació, en dit son favor feta en mà y poder de ses senyories en favor del mateix mossèn March Antoni Carreras, son fill, supplicant a ses senyories fossen servits admètrar-li la dita renunciació, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, lo que rebrà de ses senyories a singular favor y merçè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació en favor de dit son fill feta, si y conforme per capítols de Cort los ere lísit y permès. En què foren presents per testimonis Monserrat Albià, passamaner, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en son consistori, de part del molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y micer Joan Solà, cavaller, la embaxada que està assí originalment cusida, signada de lletra A. La qual embaxada,

a. a continuació ratllat mesos.
b. a continuació una ambaixada, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1209.

encontinent, de orde de ses senyories, fonch llegida per mi, Pere Trelles, scrivà major, y oÿda aquella, ses senyories feren de resposta a dits senyors embaxadors que estimaven molt a dits senyors consellers la mercè los feian en donar-los rahó de la dita resolució presa per lo savi Consell de Cent, tingut lo die present, y que tornarian resposta // 189v // en scrits encontinent. Y obtinguda dita resposta, dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories.

En aquest mateix die, y casi encontinent, ses senyories, per medi dels senyors don Hyacinto Vilanova y micer Joan Batista Monfar, ciutadà, enviaren als molt il·lustres senyors consellers una embaxada en resposta de la que havian rebuda de ses senyories lo mateix die, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. A la deliberació del savi Consell de Cent, celebrat lo die present, responen ses senyories dels molt il·lustres senyors deputats, que de la mateixa manera que ses senyories són entrats a la present ciutat per servir a son rey christianíssim, que Déu guarde, y a la província, estan promptes y aparellats en fer, de aquí al devant, y al que té respecte a narrar las necessitats de la present ciutat, que sa excel·lència, lo senyor mariscal de La Motte, és lo *alter nos*, los quals, ja sas senyorias, conferint-se ab ell las hi han narrades y las tornaran a narrar y que, en tot, se submeten al que sa excel·lència disposarà, com a virrey y capità general, en servey de sa magestat chistianíssima, que Déu guarde, benefici del Principat y de la present ciutat».

E al cap de poch, dits senyors embaxadors tornaren resposta a ses senyories, de què havian reportada dita embaxada a dits senyors consellers, los quals, aprés de haver oÿda aquella, los havian fet de resposta, que estimaven molt als senyors deputats la mercè los feian de la bona correspondència y uniformitat y ha entre les dos casas, de què ses senyories feren les degudes gràcias a dits senyors embaxadors del treball havian pres[a].

191r En aquest mateix die, ja hora tarda, lo senyor deputat ecclesiàstich anà en casa del senyor virrey, al qual llargament referí lo contengut en la deliberació feta per lo savi Consell de Cent, tingut lo die present, còpia de la qual, los senyors consellers, ab embaxada particular los havian enviada, y la resposta que ses senyories los havian feta, entregant-li còpia de dits papers que, per estar ja continuats en aquesta jornada, no·s buidan. E aprés que sa excel·lència lo agué oït, respongué que estiguessen de bon ànimo, que

a. a continuació una ambaixada, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1210.

encara no se estave en aqueix estat, y que las tropas que venian, ja eren a la Junquera, y que si volian enviar una persona per averiguar que lo que ell deia ere veritat, la enviassen, que ell ho stimaria. E sa senyoria respongué, que ell ho creia de la manera que sa excel·lència ho deia, y que, en lo enviar persona, ho tractaria ab son company en consistori, y immedia(ta)ment se despedí de sa excel·lència.

Dissapte, a XXVIII. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt illustres consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Joseph Miquel Quintana y Miquel Texidor, ciutadans, la embaxada que és assí originalment cusida, signada de lletra A. La qual embaxada manaren ses senyories al scrivà major llegís aquella, y llegida, respongueren a dits senyors embaxadors, que estimaven a dits senyors concellers la mercè los feien, y que estiguessen serts que no faltaran a tot lo que sie servey y conservació de dita ciutat.

191*v* Diumenge, a XXVIIII de setembre MDCLII. En aquest die, <d>els senyors deputats residints en la present ciutat, reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers, per medi dels senyors Joan Carreras, donsell, y Balthesar Agust<p>í, ciutadà, la embaxada que està assí originalment cusida, signada de lletra A. E ses senyories, oÿda aquella, respongueren a dits senyors embaxadors, que estimaven molt a dits senyors consellers la notícia que·ls donaven de la dita resolució pressa per dit savi Consell de Cent, y que estiguessen serts que acudirian al major servey de la ciutat y conservació d'ella.

En aquest mateix die, y casi encontinent que ses senyories agueren rebuda dita embaxada de dits senyors consellers, que en si, contenia la resolució presa per lo savi Consell de Cent tingut lo die present, lo senyor deputat ecclesiàstich prengué còpia de aquella y se'n anà en casa del senyor virrey, y arribat a sa presència, li refferí y explicà la dita embaxada feta per part de la ciutat y li donà còpia de aquella, ajustant a ella, y representà a sa excel·lència la necessitat tant gran que·y havia en la present ciutat, com se deia ab dita embaxada, y que, per consegüent, fos servit mirar per lo bé del Principat y conservació de aquell, que axí ho confiaven de l'amor y finesa que de tant gran senyor havian experimentat, que sa senyoria, en nom del Principat, ho rebrà<n> de sa excel·lència a singular favor y mercè. E sa excel·lència respongué, que sa magestat li havia encomanat lo Principat y ciutat, y que ell miraria ab molta[a] // 196*r* // atenció per lo bé y conservació de tots y que emviassen un home per a què puguessen saber com, lo que ell deia dels socorros, eren en Cathalunya en veritat, a què sa senyoria respongué que confiaven de sa excel·lència y se'n despedí.

Dilluns, a XXX de setembre MDCLII. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori, de part del molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors don Jacinto Vilanova, Hierònym Cacoromina, donsell, y Joseph Monfar y Sorts, ciutadà, la embaxada que està assí originalment cusida, signada de lletra A. E ses senyories, rebuda aquella, respongueren a dits senyors embaxadors, que estimaven molt a dit molt il·lustre bras militar la mercè los feian, y que ells tractarian la matèria contenguda en dita embaxada y tornarian resposta de la resolució se pendria, y encontinent, dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories.

Octubre MDCLII.

Dimars, al primer. En aquest die, ses senyories reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels magnífichs senyors Francisco Vila // 196*v* // y Dimas Cafont, ciutadà, la embaxada en scrits del tenor següent, que està assí originalment cusida, signada de lletra A. E ses senyories, aprés de haver oÿda dita embaxada, respongueren, que estimaven molt a dits senyors concellers la mercè los feian, y que estiguessen serts que ses senyories obrarian, ab molt gran voluntat, tot lo que la obligació de llur càrrech los donarà lloch, y que respondran llargament a dits senyors consellers, obtinguda la qual resposta, dits senyors embaxadors se despediren de ses senyories.

En aquest mateix die, ses senyories enviaren al molt il·lustre bras militar, per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y micer Hierònym Thalavera, ciutadà, la embaxada que, en si, conté la resposta que ses senyories fan a la embaxada que fonch feta a ses senyories de part de dit molt il·lustre bras militar lo die de haïr, la qual embaxada és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Ab la embaxada que, per part de vostra senyoria, fonch reportada lo die de aïr als deputats y oÿdors del General de Cathalunya, fonch servit donar-los rahó de què, per part de la present ciutat, se'ls havia fet a saber y que, vostra senyoria, sobre lo dit fet, havia pres la resolució que ab dita embaxada se diu, la qual ha aparegut ésser la millor y més convenient al benefici comú. Per ço, los deputats, responent a ella diuen a vostra senyoria, que estima, com és rahó, al dit molt il·lustre bras militar

a. a continuació dues ambaixades, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1210.

la bona resolució ha pres y que, axí, ses senyories, en conformitat d'ella, procuraran, ab totas veras, acudir y obrar tot lo que sie en benefici[a] //200r// de dit bras militar, tenint molt gran attendència, per tocar-los directament, mirar per lo benefici del Principat y conservació dels habitants en ell, y que estiga sert vostra senyoria que treballeran y obraran en favor de vostra senyoria, com sempre han acostumat, ab lo amor y finesa que se ha sempre experimentat».

E aprés de tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian reportada la dita embaxada, si y de la manera que·ls ere estat ordenat, y que, explicada aquella, se'ls havia respost, que estimaven molt a ses senyories la mercè los feien y que no menos apoio esperaven de tan bon consistori.

Dimecres, a II de octubre MDCLII. En aquest die, ses senyories, en la matinada, reberen en llur consistori, de part dels molt il·lustres senyors[b] consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Macià de Santjoan, donsell, y Joseph Miquel Quintana, ciutadà, la embaxada que està assí originalment cusida, signada de lletra A. A la qual embaxada, dits senyors deputats foren servits respòndrer, que estimaven a dits senyors consellers la mersè los feian, y que ells tornarian resposta per escrits quant més prest los seria possible. En què ses senyories agueren rebuda dita embaxada de part de dits senyors consellers, feren nominació de nou persones dels tres estaments, a fi y effecte de conferir ab ellas la dita embaxada, y per a què los aconsellassen què devian respòndrer a ella, perquè, ab lo bon consell de dites nou //200v// persones se poguès assertar en rahó de aquella. Y foren les següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, los senyors lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge, don Ramon de Queralt, Francesch Valleri, canonges[c] de la Seu de Barcelona; per lo estament militar, los senyors don Jacinto Vilanova, Joan Carreras, Nicolau de Melgar; per lo estament real, los senyors Joseph Damians, micer Hierònym Thalavera, Miquel Taxidor. Los quals, encontinent, de orde de ses senyories foren convidats per los verguers y se ajuntaren en la mateixa matinada, als quals, junts en consistori, los fonch feta per ses senyories, la proposició que·s assí originalment cusida, signada de lletra B. E aprés de haver batuda la matèria contenguda en dita proposició, fonch resolt y aconsellaren a ses senyories, que·s fes embaxada als dits senyors consellers y se'ls tornàs resposta, dient-los las diligències que ses senyories havian fetas acerca del contengut en dita embaxada, y que ses senyories havien nomenat, per llur part y del Principat[a], //202r// tres persones, una de cada estament, a fi y effecte, de què·s conferissen ab les nomenades per part de dita ciutat y que, aquellas obre<a>n y fassen lo que convinga al benefici del General y conservació del Principat, drets y prerogatives de aquell. Les quals persones eren les següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich, lo senyor lo doctor don Joseph Soler, ardiaca major y canonge de Barcelona; per lo estament militar, lo senyor Joan Carreras; per lo estament real, lo senyor Joseph Damians. Y també se resolgué en dita Novena, que la dita Novena se juntàs en la tarda, a les dues horas, per a tractar y conferir acerca de las matèrias corrents y procurar, per tots los medis possibles, lo benefici del Principat.

Encontinent que dita Novena fonch disgregada, ses senyories enviaren als dits molt il·lustres senyors consellers, per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y micer Hierònym Thalavera, ciutadà, una embaxada de paraula, ab la qual refferiren llargament tot lo que ses senyories havian obrat y diligensiat en la matinada, acerca de la embaxada que, per part de ses senyories los ere estada feta en la matinada. Y al cap de poch, tornaren dits senyors embaxadors resposta //202v// a dits senyors deputats, dient que ells se eren conferits ab los molt il·lustres senyors consellers hi·ls havian explicat llargament la resolució presa en dita Novena, la qual oÿda per ses senyories, los havien fet de resposta, que estimaven a dits senyors deputats la mercè y bona diligència, y que fossen servits, de prompte, enviar-los les tres persones que havian nomenades, per a què, juntament ab les nomenades per dita ciutat, que estaven ja juntes, puguessen obrar uniformament lo que fos de major servey de dita ciutat, benefici y conservació del General y mirar per lo restant del Principat. Les quals tres persones nomenades per part del General, encontinent foren avisades, de orde de ses senyories, y anaren en casa de dita ciutat, a fi y effecte de tractar y conferir lo demuntdit.

En aquest mateix die, cerca de las duas horas de la tarda, present lo senyor deputat ecclesiàstich y lo scrivà major del General, fonch ubert lo archiu de la present casa per lo manyà de aquella, espanyant los panys del estament militar y real, que temps havia, que residien en Manressa, lo que·s féu en virtut de la resolució presa per la Novena lo die present y deliberació feta per ses senyories, acerca que se havian de vèurer alguns llibres fahents per lo cas occurent.

a. a continuació dues ambaixades, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1211.
b. a continuació ratllat deputats.
c. canonges ... Barcelona *interlineat al marge dret.*

a. a continuació una proposició, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1213.

[1652]

En aquest mateix die, en la tarda, se ajuntà la Novena, y estant junts en consistori, al cap de un poch, vingueren les tres persones de dita Novena, nomenades per ses senyories per les coses corrents, y feren llarga relació a ses senyories, de què se eren conferits ab les persones nomenades per la ciutat // 203r // y que, tot lo matí havian asistit, junts, en casa de dita ciutat ab les persones que aquella tenia nomenades, y que també y havian asistit aquella tarda, per a fer y treballar los pactes que se havian de reportar al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de la magestat cathòlica, que Déu guarde, y excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, generals del exèrcit spanyol que, quinsa mesos corren, que tenen posat siti a esta ciutat, y que se havian posats los capítols que aparexian ser de major utilitat del General, drets y conservació de aquell, y també de tot lo Principat, dient que lo endemà, la dita ciutat los enviaria a ses senyories per a què los vessen, y aprés de feta dita relació, se disgregà dita Novena.

Dijous, a III de octubre MDCLII. En aquest die, en la matinada, se publicà com aquella nit, a hora cauta, se eren embarcats ab una faluga y fugits d'esta ciutat les personas següents: Lo excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, don Joseph de Margarit y Biure, governador de Cathalunya. Lo molt il·lustre senyor Vicent Farriol, oÿdor real del General de Cathalunya y conseller segon de la dita present ciutat. Micer Gabriel Antoni Bosser, donsell, qui servia lo offici de altre dels magnífichs assessors del dit General. Mossèn Dimas Çafont, ciutadà, ajudant del racional del rey. Mossèn Sever Soler, cavaller, sargento major del batalló. Mossèn *T.*[a]... Bassedas, capità de cavalls del regiment de Margarit. // 203v // Don Emanuel de Sandionís. Don Ugo de Barutell. Aquestos fugiren eren del govern y no·s tingueren pers segurs quant la plassa se rendiria.

En aquest mateix die, lo senyor deputat ecclesiàstich, estant en consistori, rebé, de part dels molt il·lustres senyors consellers, per medi dels senyors don Francisco Vila y Galseran Dusay, donsell, còpia dels pactes fets per la dita ciutat y per part de la Deputació, que se han de enviar al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, general del exèrcit de la magestat cathòlica, la qual còpia, manà dit senyor deputat ser cusida originalment en lo present dietari, signada de lletra A, y aprés respongué a dits senyors embaxadors que estimava molt a sa senyoria la mercè li feien, y que ell juntaria la Novena hi·s ne donaria notícia. Paper de pactes A[b].

a. a continuació un espai en blanc d'uns 3 mms.
b. a continuació uns pactes i una proposició, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1213.

216r En aquest mateix die, en la matinada, lo dit molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich juntà la Novena, que tenia nomenada dels tres estaments, a la qual féu la proposició següent, que està assí originalment cusida, signada de lletra G, la qual fonch llegida ab alta veu per lo scrivà major del dit General. E la dita Novena, aprés de haver oÿda dita proposició, y aquella molt ponderada, aconsellaren al dit molt il·lustre deputat ecclesiàstich que fes embaxada als molt il·lustres senyors consellers de dita ciutat, supplicant-los fossen servits, en un cas tant apretat com lo corrent, aconsellar a dit senyor deputat lo que serà més convenient, per la major utilitat del Principat y comtats que, ab lo madur consell de sa senyoria, esperan tots los asserts en lo present cas, y que la present resolució y proposició sie reportada per un ciutadà y un militar. Y encontinent, dit senyor deputat ecclesiàstich, per medi dels senyors Joan Carreres, donsell, y Miquel Texidor, ciutadà, envià a dits molt il·lustres senyors consellers, còpia de la p(r)oposició presa en dita Novena. E al cap de poch, dits senyors embaxadors tornaren resposta a sa senyoria, de què ells havian reportat dits papers a dits senyors consellers y que, rebuts aquells, havian respost que ells ne donarian rahó al savi Consell de Cent, y que, de la resolució se pendria, ne farian sabidor a dit senyor deputat ecclesiàstich.

En aquest mat(e)ix die, lo excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, virrey y capità General, entre las onse y dotse de mitgdie, envià un trompeta al excel·lentíssim senyor marquès de // 216v // Mortara, general del exèrcit del rey de Espanya que, quinse mesos corria, que tenia sitiada la present ciutat, fent-li a saber, com ell estave prompte y aparellat en rendir la present ciutat, precehint emperò los pactes honrrosos que una plassa con Barcelona, que es lo cap de tota la província mereix, y que, axí ell, per sa part, enviaria en renas al excel·lentíssim senyor comte de Meranvila, francès, son tinent general, y per part de la present ciutat enviaria lo senyor Francesc Puigjaner, donsell, y que, axí, en igual correspondència, enviàs en renas dos personas de calitat, per a què entrassen en la plassa en lo entratant que se anirian ajustant los pactes y capitulacions.

Aquesta nova causà tanta alegria als cathalans, que no·s pot imaginar, perquè havia molts dies que no·s menyava pa, sinó erbas, hi·s morian algunas personas per los carrers de fam, y tothom desijava remediar-se de una desdixa tant gran, y que consideraven que la ciutat se rendia a un rey cathòlich, qui ere llegítim pare dels cathalans, y que confiaven trobar ab ell la clamència que, com a rey tant sanct, tindria a sos fills, y que, axí, valia més morir en sas mans, com a cristians,

que no de fam, desesperats, y axí, tothom deia «viva Espanya». Los de la part de Fransa feien unas caras quant sentian cridar «viva Spanya», que agueren volgut que tots los ciutadans moriscen súbitament, y ells, ja no gosaven anar ab lo cap alt, plens de malencolia y ràbia. Déu nos ajudarà.

E aprés, entre les quatra y sinch horas de la tarda del mateix die, tornà dit trompeta ab sa resposta, la qual entregà en mans de dit excel·lentíssim mariscal de La Motte, una[a] carta sotascrita de mà del excel·lentíssim senyor baró de Sabach, tinent general //217r// del exèrcit de la magestat cathòlica, lo qual responia, ab molta cortesia, dient que lo excel·lentíssim marquès de Mortara, general de dit exèrcit, estave per la costa de mar, però que, per axò, no·s dexaria de tractar dits pactes y capitulacions, y que, axí, ell enviaria en renes al excel·lentíssim senyor don Gaspar de la Qüeva y Enriques, germà y successor del excel·lentíssim senyor duch de Alburquerque, y al excel·lentíssim senyor don Joseph de Villapando, *ermano* del marquès de Ossera, y que lo endemà, a las vuyt horas, partissen uns y altres igualment, perquè se pogués posar en execució lo tractament y capitulació del rendiment de dita ciutat.

Aquesta nova causà molta alegria als cathalans de dins la ciutat, perquè havia dotse dies naturals, que la ciutat ja no pastave, per no tenir blat, y los ciutadans vivian de erbas, de carn de cavall, burro, maxo y mula, y encara no se'n trobava, perquè érem arribats a tal estat que, ab diners (no) se trobava pa, vi, oli, ni ninguna espècie de llegum, y se anaven morint de cadaldie de fam moltes persones, que ere la major terror del món, y ab esta nova, restaren tant contents perquè se deia que, en pactar, lo exèrcit dels spanyols, permetria provehir als ciutadans, ab sos diners, de tot lo necessari. Lo major regalo que nosaltres teniam per apagar la fam ere que, totas las figues verdes que eren en las figueras, les cullian y posaven dins calderas y les feien molt bullir, y aprés, ab sal, menjaven dita fruita en lloch de pa.

Divendres, als IIII. En aquest die, entre les vuyt y nou hores //217v// de la matinada, partiren de la present ciutat los dits excel·lentíssim senyor comte de Meranvila y Rius, y Francischo Puigjaner, donsell, personas per part de dit senyor mariscal de La Motte y present ciutat nomenades, ab sos cavalls molt ben abillats, acompanyats de alguns cavallers. Isqueren per lo portal de Mar, y a la que foren a la Creu de Sant Francisco, encontraren ab los renas, que per part del rey d'Espanye, pare y senyor nostre, que Déu guart, venian, y encontrats, se apearen tots, fent-se molts grans cortesias y abrassos, y aprés de haver tingut un rato de conversació, tothom pujà a cavall, y los nostres proseguiren son camí envés lo real dels espanyols y los enviats per part de la magestat cathòlica entraren en la present ciutat per dit portal de Mar. La multitut dels cathalans, que isqué a vèurer entrar los espanyols fonch sens número, y tots ab molt gran alegria y demonstració de voluntat, per considerar tots, que lo Esparit Sanct nos venia a vèurer, considerant que la fam havia de durar poch. Aquestos senyors foren aposentats en casa del noble don Chistòphol Icart, qui eran, finestras y porta, junt als Encants, devant Sant Sebastià, la qual, per compte de dita ciutat, se havia molt ricament adornada y se'ls donà a menjar a costa de dita ciutat, y en la tarda del mateix die, dits senyors spanyols, anaren a visitar lo excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte en son palàcio, y després de despedits de sa excel·lència, se passajaren per la dita present ciutat ab un caxó. Los cathalans los anaven derrera ab professó, que no podian assessiar de mirar-se'ls, per vèurer que ere la redempció de tots.

218r Nota y advertència.

Lo curiós lector farà admiració que nostre virrey, lo mariscal de La Motte, quant volgué tractar de rendir la present ciutat, envià lo trompeta al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, llochtinent y capità general de la magestat cathòlica, lo qual, ab una part de exèrcit, ere per la costa de mar, que anave fent prestar la obediència a totas las vilas, y en aquella occasió estave sobre Gerona, la qual, de prompte prestà la obediència, y li respongué lo excel·lentíssim senyor baró de Sabach, tinent general en dit exèrcit, y no escrigué al sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria, fill de la magestat del rey de Espanya, nostre senyor, lo qual sempre havia asistit en lo siti y patidas totas las inclamències que, ja per rahó de la pestilència y altres, havia suportat, y havia governat com a generalíssim tot lo exèrcit, ab molt gran vigilància y cuidado, posant sa vida en parill moltas vegades, y nunca havia gastat son nom perquè, com dins la present ciutat no·y havia persona de sanch real, sinó de sanch molt ordinària y aqueix(a) fonch la occasió que ell may se nomenàs, ni escrigués en son nom, si bé, los de dins la ciutat ja sabian, que ell era lo qui governava, y axí, ne he volgut fer esta memòria y advertència.

Dissapte, a V de octubre MDCLII. En aquest die no·y agué cosa particular, que de contar sie.

218v Diumenye, a VI de octubre MDCLII. En aquest

a. una carta *interlineat.*

[1652]

die tampoch y agué cosa memorable, sinó que se anaven tractant los pactes. Vulla Nostre Senyor que sien com nosaltres desijam y esperam de la clamència del sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria, que·s diu nos té una gran voluntat.

Dilluns, a VII. En aquest die vingué nova, que lo excel·lentíssim senyor marquès de Mortara havia posat debaix la obediència de la magestat del rey, nostre senyor, totas las vilas de la costa de mar, des de Mataró fins a Castelló de Empúries, y que tothom havia prestada la obediència ab molta voluntat.

Dimars, a VIII. En aquest die, lo senyor deputat ecclesiàstich manà als verguers de la present casa, que las massas de plata del General que tenen en llur poder, las entreguen al regent los comptes del General, y al verguer que té la capella, li entregue tota la plata de dita capella, a fi y effecte, que dit regent los comptes tinga recòndit tot lo bé del General en una part, al que dits verguers obehiren y fonch posat en execució.

219r En aquest mateix die, lo magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del General, firmà àpocha a Monserrat Albià, Joseph Cortès y Joseph Blanch, verguers de la present casa, de las tres massas de plata grans, dorades, que les tenian [encomanades] per servey del consistori, ço és, una cada hu, les quals, dit regent los comptes ha rebudes en presència del scrivà major del General y dels testimonis devall scrits. *Et ideo, et cetera. Apocham, et cetera. Testes sunt Jacobus Casas, valluterius, et Michael Marques, notarius, cives Barcinonae.*

Y axí mateix encontinent, de altra part, dit Quintana, regent los comptes, firmà àpocha a Monserrat Albià, verguer de la capella de Sant Jordi, dels vassos següents: Primo, un càlser de plata sobredorat ab sa patena y capsa, una caldarilla de tenir aygua beneita, una salvilla ab son pavillador, un pom de tenir olor, vuyt candaleros, dos grans y sis mitjansers, altres quatra candaleros grans, una salvilla ab dos canadellas, una campaneta, una ostiera, una pau, un tinter, altra campaneta, una polsera, una plomera que serveix al consistori, un faristol, un juratori y una palmatòria, tot de plata. Tota la qual plata, dit Albià tenia encomanada y servia per la capella petita del gloriós Sant Jordi, la qual rebé, dit regent los comptes, en presència de notari y testimonis, y present lo dit scrivà major. Y foren presents per testimonis los daltdits Casas y Marquès.

Dimecres, a VIII. En aquest die fas memòria, que havia setse dies, que la ciutat no pastava, per no tenir ningun gènero de //219v// grans en son poder. Menjant y sustentant-se, la major part dels ciutadans, de erbas y carn de cavall, y ja no se'n trobava, que ere la major llàstima del món vèurer la gent, desijant tots, se ajustassen los pactes. Nostres tractadors estaven ab lo senyor don Joan de Àustria, Déu nos done bons pactes hi·ns vulla remediar tanta fam y mizèria com estam possats.

En aquest mateix die, en la tarda, dit senyor virrey, lo mariscal de La Motte, y la present ciutat reberen, per un trompeta, avisos del excel·lentíssim senyor compte de Meranvila y Francesch Puigjaner, los quals estaven en lo quartel de Sant Martí, per a ajustar y tractar los pactes del rendiment, donant rahó, ço és, dit compte de Meranvila a dit senyor de La Motte, de com sas capitulacions estaven ajustadas y que li consedian que, qualsevol nació, frares, capellans y altres qualsevol persones, puguessen exir de la plassa, ab tot lo que se'n volguessen aportar, emperò expressament se li prohibia, que no·s puguès nomenar cathalá, sinó que debaix del nom de nacions, puguès exir qui·s vulla, seguint las tropas que havian de exir de la plassa y que se li donave a triar de tres camins, lo que millor li aparegués, ço és, que se'n pugués anar per mar, dret en la Proensa, o que agués de anar a rodar per tota Castella, o anar dret a Tremp, confiant que, dit senyor de La Motte, no permetria embarcar, ni dexar embarcar, ab les barques que·s troban dins lo moll, francessas, més dels canons de artillaria contenguts en la capitulació y pactes ajustats. E dit senyor // 220r // mariscal de La Motte, juntà tots sos officials de guerra hi·ls donà rahó de dita carta, dient-los li aconsellassen quin dels tres pactes pendria y quin seria lo més a propòsit, y axí, tots unànimes y conformes, li aconsellaren prengués lo pacte de Tremp, y axí encontinent, respongué a dit comte de Meranvila, que replicàs a sa altesa, de sa part, dient que a ell ce li feia molt gran sinsabor, de voler-lo fer anar de aqueixa manera, y que li fes mercè de dexar-lo anar líberament per lo camí real de Gerona, dret a Perpinyà, y que offerís que la gent de guerra que exiria de la plassa, no servirian de dos mesos y anirian per Tremp, y que, quant no·u pogués alcansar, que de qualsevol manera clogués los pactes per a Tremp, y de aquesta sua resolució, donà avís a la present ciutat, per a què, sempre que ells estiguessen digests de sos pactes y escriguessen a Francesc de Puigjaner, encontinent que la dita ciutat li enviaria las cartas, enviaria la trompeta.

La carta enviada per lo senyor Puigjaner a la present ciutat, en rahó dels pactes que la dita ciutat demanava, fonch dir, que sa altesa del se-

reníssim senyor prínsep don Joan volia posar guarnició a tots los baluarts, portals y a Monjuïch, attès que lo francès resta, vuy encara, occupant plassas en Cathalunya, com Roses y altras y que, en quant als demés pactes proposats, se postrassen als peu(s) de la magestat, son pare, del qual, ell assegurava usaria de tota clamència ab los cathalans, tractant-los com a fills, que li eren, y que dit Puigjaner significava ó fessen de aqueixa manera. // 220*v* // Aquesta carta fonch llegida en Consell de Cent, y entre altras cosas que·s discorregueren, fonch resolt per dit Consell, que lo senyor conseller en cap, acompanyat de alguns cavallers, obtinguda primer llicència de dit sereníssim senyor don Joan de Àustria, anàs a jonollar-se a sos peus, supplicant-lo tingués a bé de apiedar-se de aquesta desdixada ciutat y Principat y dels naturals d'ella, ab lo millor modo y manera, que la prudència y experiència de dit senyor conseller se pot promètrer, y que·s pot esperar que la bona naturalesa de dit sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria se porà promètrer se apiedarà d'ella y serà medi per a què la magestat cathòlica, son pare, Déu lo guarde, se apiedarà dels cathalans hi·ls mantindrà sas llibertats, que tant a costa de la sanch de sos passats merexen gosar de aquellas. Y presa esta resolució, encontinent se donà rahó a dit senyor de La Motte, y lluego fonch despatxat lo trompeta a sa altesa del dit senyor prínsep don Joan de Àustria.

Dijous, a x. En aquest die, ja tart, vingueren dos trompetas del exèrcit del rey d'Espanya, senyor nostre, y portaren avís com, dit sereníssim prínsep don Joan de Àustria, havia permès a la present ciutat la llicència que, per part de aquella se li havia enviada a demanar, de què anàs a visitarlo lo conseller en cap de dita ciutat, y també la donà al senyor deputat ecclesiàstich, que sol, se trobava en la present ciutat, // 221*r* // perquè los altres concistorials residian, molts mesos havia, en la ciutat de Manressa y lo senyor oÿdor real, com atràs se ha dit, ere fugit ab una faluga. Aquest avís causà molt gran alegria, y axí, per lo endemà dematí, axí dit senyor conseller en cap, com deputat ecclesiàstich, se posaren a punt per a anar lo endemà a postrar-se als peus de sa altesa y posar-se debaix sa obediència, en nom de sa magestat.

Divendres, a xi. En aquest die, en la nit, entrà en lo moll d'esta ciutat una faluca que venia despaxada des de Roses per don Joseph Margarit y Biure, òlim governador de Cathalunya, qui pochs dies havia, ere fugit d'esta ciutat ab una faluga. Aportave vuytanta quarteras de blat. Fonch ben arribat, però las novas que aportave eren com las que sempre gastave, dient que, los de la present ciutat no·s donassen de ninguna manera, que ell los prometia que, dins trenta dies, serian socorreguts per mar y terra, que per mar vindrian quoranta velas, los d'esta ciutat se rigueren de tal avís y tothom deia «viva Spanya» y «visque nostre rey cathòlich y lo sereníssim senyor don Joan de Àustria».

En aquest mateix die, entre les nou y deu horas de la matinada, partí de la present ciutat lo molt il·lustre senyor Rafel Casamijana, conseller en cap d'esta ciutat, a cavall, acompanyat de molts cavallers cathalans. Isqué per lo portal del Àngel, ab dos porrers devant, que aportaven // 221*v* // ses massas y una trompeta. D'esta manera anà marxant dret a Sant Martí, a hont lo sereníssim senyor don Joan de Àustria tenia son real, y arribat a son palàcio, dit senyor conseller y totes les personas que·l acompanyavan, se apearen, y arribat a la presència de dit senyor prínsep, se postrà a sos peus y li féu la obediència en nom de tota la ciutat. Fonch rebut de dit sereníssim senyor prínsep ab molt gran demonstració de voluntat. Lo demés estarà llargament continuat en casa de dita ciutat, y aprés de un gran rato, se despedí de sa altesa y se'n tornà, ab la mateixa forma y acompanyament, en la present ciutat. Lo que sie curiós, prenga treball de anar allí, que a mi no·m toca continuar-ho, per ser cosa de dita ciutat.

En aquest mateix die, entre les deu y onse oras de dita matinada, ja partit dit senyor conseller, partí de la present ciutat lo senyor deputat ecclesiàstich, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de dita ciutat, qui, com és dit, se trobava sol dins dita ciutat, per residir los demés en Manressa, molt entonat, ab son barret de quatra corns y banda de domàs carmesí en los pits, ab lo escut del General en lo mitg, sculpit de plata, ab son coxo, acompanyat de alguns cavallers y de molts officials del General, y los demés, ab sos cavalls, y devant, anaven los tres verguers del dit General ab altre coxo. Y ab esta forma, isqueren per lo portal de Sant Antoni y prengueren camí dret a Nostra Senyora de Gràcia, y aprés, anaren dret a la torre d'en Garriga, a hont feia sa habitació lo dit sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria, fill de la // 222*r* // (magestat) cathòlica, la qual torra estave dins las dos trinxeras, y arribats junt a dita torre, dit senyor deputat ecclesiàstich se apeà, y ab esta forma, anant los verguers devant, ab las massas altas, arribà devant la presència de dit sereníssim senyor, qui estave en una estància molt ricament posada, y los verguers baxaren las massas, y dit senyor deputat ecclesiàstich, fent primer les tres revarències acostumadas, arribà y se postrà als peus de sa altesa, y sa altesa estave de peus, descubert, acompanyat de molts grandes, que li feian cort, y dit senyor deputat, ab alta

veu, digué a dit sereníssim senyor: «Aquí té vostra altesa real, prostat a sos peus, lo deputat ecclesiàstich del General del principat de Cathalunya y sos comtats, cap de tota la província, lo qual ve a prestar la obediència a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, pare de vostra altesa, venint sol, per no trobar-se dins la dita ciutat de Barcelona los demés consistorials, sos companys, que per occasió del contagi se eren ausentats d'ella, y espera que vostra altesa real serà lo medi, emparo y patrocini ab sa magestat, per a què, com a fills, nos empare y conserve los privilegis, lleys, usos, consuetuts y llibertat dels dit Principat y comtats, y que confiave que, ab lo medi de tant gran prínsep, la magestat usarà de clamència y benignitat ab sos fills y vassalls, y que, corrent per sa real mà, havia la província de lograr sos desijats fins, y que gosàs sa altesa real, lo júbilo del rendiment de la ciutat de Barcelona, cap del Principat, per a què, a exemple d'ella farian les[a] demés ciutats, vilas y llochs dels dits Principat y comtats». Y aprés de haver oÿt sa altresa real, ab molta attenció a dit deputat ecclesiàstich, ab la cara molt risuenya y alegre, donant moltas demonstracions de gran alegria *//222v//* y contento, respongué dit sereníssim prínsep: «*Jo me alegro muxíssimo de haveros oýdo y aré que los cathalanes conoscan que jo soy verdadero cathalán, interceediendo con mi señor rey y padre use de clemencia con sus vassallos cathalanes y que, como a padre, los trate*». Y digué moltas altras paraulas de gran benignitat, demonstrativas de sa alegria y contento, de les quals se pot esperar que sa real intercessió ab sa magestat ha de obrar tots bons affectes en benefici de la província. Y obtinguda dita resposta, dit senyor deputat ecclesiàstich, fent les degudes cortesies, se despedí de sa altesa y li besaren la mà, y ell anave de hu en hu, ab las dos mans alsant-los, ab grandíssima demonstració de voluntat y alegria, y aprés, dit senyor deputat se'n tornà en la present casa ab lo mateix acompanyament que·y ere anat.

Dissapte, a XII de octubre MDCLII. En aquest die, lo senyor deputat ecclesiàstich envià a sercar a Francesc Micó y Miquel Carmini, vergués de la Real Audiència, los quals, arribats a sa presència, los manà que entregassen a [sa] senyoria las dos massas de la Real Audiència que, com a verguers tenian, ço és, cada hu la sua, perquè ells no las podian tenir en llur poder, pus la província havia prestada la obediència a la magestat del rey de Espanya, senyor nostre, y que lo General las guardaria fins que sa magestat haja provehits los càrrechs de canseller y regent, los quals respongueren, que ells estaven promptes y *//223r//* aparellats en entregar-les, supplicant a sa senyoria fos servit firmar-los àpocha de la entrega, perquè en tot temps puga constar de son càrrech, y dit senyor deputat los respongué, que portassen las massas, que de tot se'ls feria descàrrech. E al cap de poch, tornà dit Francesc Micó y entregà a dit senyor deputat la sua massa, que tenia en custòdia, y dit senyor deputat firmà àpocha a dit Micó de aquella, la qual, de voluntat de sa senyoria fou entregada al<s> regent los comptes del General. En què foren presents per testimonis, Joseph Blanch, negociant, y Miquel Marquès, notari real, ciutadans de Barcelona. Y aprés, en la tarda del mateix die, vingué Miquel Carmini, altre vergué, y aportà l'altra massa, y dit senyor deputat eccleciàstich, li firmà àpocha de aquella, y de sa voluntat, entregada a dit regent los comptes del General. En què foren presents per testimonis Felip Fàbregues, negociant, Gabriel Martí, pagès d'Esplugues, y dit Marquès, notari.

Diumenye, a XIII. En aquest die, entra las set y vuyt horas de la matinada, se partí de la present ciutat lo excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, en companya del qual, entre cavalleria y infanteria, anaven vuytanta personas, que aqueix ere lo pacte que sa altessa del sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria li havia concedit, lo qual, per occasió de la ferida, anave ab llitera. Isqué per lo portal de Mar y prengué dret a la Roca y camí real fins a *//223v//* Perpinyà, que dita sa altesa, li consedí dit pacte y axí fonch executat puntualment.

En lo present (die), que fonch partit de dita ciutat dit senyor de La Motte, se partiren del moll totas las barcas francessas que s'i trobaven, les quals estaven carregades de moltas cosas de la gent que se'n anave en Fransa. Y se'n portaven quatra canons de batra, de bronso, que eren los que havian pactat se'n poguessen aportar, y ditas barcas eren més de trenta.

En aquest mateix die, entre las nou y las deu de dita matinada, se'n anà tota la gent de guerra, cavellaria y infentaria, que estave de guarnició en la ciutat per compte del rey chistianíssim, la qual se ere replegada en la Rambla. Y isqué ab totas las honrras, de bala en boca, banderas desplegadas, tocant caxas y sonant trompetas. Isqueren per lo portal de Sant Antoni y se'n anaren dret a Sant Joan Despí, que era lo primer trànsit, los demés trànsits eren dret a la Vall de Aran. Y al mateix punt que isqué dita guarnició francessa y demés nacions, entrà la espanyola, triunfant y molt alegre, y anà occupant totas las fortalesas y baluarts y portals, de la mateixa manera que estave de guarnició la francessa, ço és, per compte de la ciutat. Disparàs tota la artillaria y moscateria moltas voltas en senyal de ale-

a. lo *al manuscrit.*

gria y regosijo de haver alcansat una plassa que tant desijaven. Monjuïch posà totas sas banderas y los espanyols arboraren en lo fort banderas coloradas, disparant la artilleria // 224r // y moscataria moltes voltes. Los cathalans estaven molt alegres, per ser exits de tant gran esclavitut y misèria com estaven.

E aprés que sa altesa del senyor prínsep don Joan de Àustria, fill de nostre rey y senyor, veu ja fora lo mariscal de La Motte y totas las tropas francessas, y que, ja los espanyols occupaven los puestos que occupaven los francessos y cathalans, anant a cavall, acompanyat de molts grandes y senyors y més de quatra-cents cavallers, tots a cavall, molt entonats, axí cavalers com los cavalls, entrà triunfant per lo portal de Sant Antoni, cridant los cathalans: «visque el rey de Espanya, senyor y pare nostre, visque lo sereníssim senyor prínsep don Joan de Àustria», y ab esta forma, prengué per lo carrer del Carme, dret a la plassa Nova y entrà a la Seu, féu oració a Nostre Senyor, cantant lo cler *Te Deum laudamus* ab grandíssima música. Lo concurs dels naturals y spanyols ere sens número, y feta oració, tornà a pujar a cavall y prengué dret a la plassa del Rey, devallada de la Pressó, y com no·y havia ningun prisioner, no·y agué crits de «senyor ver Déu, misericòrdia», com se acostuma en altras occasions, y axí, prengué per la Bòria, carrer de Moncada, Born y dret al carrer Ample, y arribà en lo palàcio del excel·lentíssim senyor duch de Cardona, que ja estave molt ricament aparellat, hont se apeà. La artillaria y mosquetaria que·s disparà no tingué fi ni compte. Déu done molta vida y salut al rey, nostre senyor, nostre pare, a dit sereníssim senyor prínsep y demés spanyols, que los cathalans los devem tota cortesia, y que Nostre Senyor se tinga // 224v // per content dels treballs y fam que han patit los pobres barcelonesos.

Al cap de poch que sa altesa real fonch arribat en son palàcio, entrà la Real d'Espanya en lo moll de dita present ciutat, acompanyada de la capitana real y altras capitanas y demés galeras, que assistiren a la Real tot lo siti, y dispararen tota la artillaria, que fou una cosa de vèurer, abilladas de flàmullas y gallardets y las fortalessas y torras de dita ciutat respongueren fent salva real ab bala. Fou cosa de vèurer.

Ab pocas rahons diré que la present ciutat de Barcelona fou rendida a merçè de senyor, per la gram fam que·s patí per[a] occasió del tirà govern dels ministres de Franca, que may volgueren tractar de pactes fins que la gent, de fam, queia morta per los carrers y la ciutat se determinà de atropellar la tirania dient públicament, que no·s podia sufrir més, sinó que·s pactàs, y axí, lo pacte millor que·s pogué haver fou a merçè, ab la promesa que lo senyor prínsep don Joan havia offert, dient que ell assegurava als cathalans que intersedirie ab son pare, lo rey, nostre senyor, de tal manera que los cathalans conexarian que ell és verdader cathalà, axí ho confiam tots de la bona naturalesa de sa altesa y no menos ho confiam de la clemència de sa magestat, que Déu guarde.

En aquest mateix die, boca de nit, se partí la galera capitana de Espanya, acompanyada de dos altras galeras, en les quals anave embarcat lo excel·lentíssim senyor duch // 225r // de Alburquerque, general de las galeras, y lo senyor Francesch Puigjaner, donsell, lo qual anave per embaxador d'esta ciutat a sa magestat, per a postrar-se a sos reals peus, y humilment, supplicar-li la llibertat de esta desdixada ciutat, y dit excel·lentíssim senyor duch de Alburquerque, anave per part de sa altesa a donar rahó a dita sa magestat de dit rendiment, dient y publicant, que ell ere fill de aquesta ciutat, y que, axí, volia patrocinar a dit senyor embaxador, lo que faria ab tanta voluntat y amor com se voria per la obra. Déu los done bon camí, sort y ventura ab sa magestat, com confiam de sa clamència y pietat.

Dilluns, a XIIII. En aquest die, en la matinada, lo senyor deputat ecclesiàstich juntà la Novena dels tres estaments, los nom(s) estan continuats en lo present dietari en jornada de 2 del corrent, als quals proposà que, attès que lo sereníssim senyor príncep ere entrat en dita ciutat lo die de ahir y los senyors consellers li havian anat a donar la benvinguda de sa entrada, que li aconsellassen lo que devia fer, pus ell se trobava sol a esta ciutat y no·s tenia sparansa que los demés senyors consistorials, que residien en Manressa, vinguessen tant prest. Y dita Novena li aconsellà, que devia, no consistorialment, sinó com a deputat ecclesiàstich, ab sa massa devant, acompanyat dels officials, anar a besar la mà a dit senyor prínsep, y que aprés de feta sa embaxada, li representàs la falta que feien a esta ciutat los deputats y oÿdors que·s // 225v // trobaven en Manressa, y encontinent dita Novena se disgregà, y manà al sýndich del General anar a demanar hora a sa altesa, lo qual tornat, digué que sa altesa li havia donada hora per lo endemà a les onse horas abans mitgdie.

En aquest die, en la tarda, sa altesa pujà a vèurer y regònexer la fortalesa de Monjuïch, y quant y arribà se disparà tota la artillaria y moscateria moltas vegades. Déu li done molta salut y vida.

a. a continuació ratllat la tirania.

[1652]

Dimars, a XV de octubre MDCLII. En aquest die, tocats los dos quarts per las onse abans mitgdie, partí de la present casa lo senyor deputat ecclesiàstich, molt entonat, ab sa beca de taffetà, ab son verguer y massa devant, acompanyat de tots los officials, y arribat a la presència del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fetas las tres acostumades revarències, se postrà a sos peus, donant-li la benvinguda y norabona, de part del Principat, de la entrada tant victoriosa y gloriosa a esta ciutat y que la gosàs la magestat del rey, son pare y senyor nostre, los anys y ab la tranquil·litat, pau y quietut, que los bons cathalans desijan, que ell sol, trobant-se en esta ciutat, com se trobava, no podia obrar lo que desijava en servey de sa magestat y de la província, y que, axí, supplicava a sa altesa fos servit donar orde ab què vinguessen los demés[a] // 227r // consistorials, perquè, juns, puguessen obrar lo que convingués y donar gust a sa altesa en lo que fos de major servey de sa magestat y benefici del Principat. A tot lo que respongué sa altesa, que molt bé tenia conegut lo amor y finesa ab què desijava lo benefici de sa magestat y del Principat, y que, en rahó dels demés consistorials, quant li escrigueren, estant en la campanya, ja·ls havia donat orde acudissen al marquès de Mortara, del que havia donat avís a dit marquès, y que estave aguardant la resposta. Y obtinguda dita resposta, dit senyor deputat se despedí de sa altesa y se'n tornà en la present casa ab la mateixa forma que·y ere anat.

En aquest mateix die, cerca del mitgdie, lo dit senyor deputat ecclesiàstich rebé, de part del concistori de ses senyories, que resideix en Manressa, la carta que està assí orig(i)nalment cusida, signada de lletra A.

Dimecres, a XVI. En aquest die, estant lo senyor deputat ecclesiàstich en consistori sol, arribaren en dit consistori los nou senyors embaxadors que enviave lo concistori de ses senyorias, que·s trobava en Manressa, per a reportar a sa altesa real del senyor don Joan de Àustria una embaxada solempne, la qual embaxada fonch llegida en presència de dit senyor deputat ecclesiàstich y de dits nou senyors embaxadors, y aprés de restar aquella ab la deguda perfecció, dit senyor deputat digué a dits senyors embaxadors que, si·ls aparexia, donaria orde al síndich per a què anàs a demanar hora a sa altesa per a reportar-ley, los quals // 227v // respongueren que estava molt bé, y <que> dit senyor deputat los prometé que, obtinguda aquella de dit síndich, los manaria avisar, per a què estiguessen previnguts per la hora donada. Y encontinent, dit senyor deputat ecclesiàstich ordenà al síndich fes dita diligència, lo qual, al cap de un gran rato, tornà resposta y digué, que sa altesa havia donat hora per a las onse horas abans mitgdie del endemà, y encontinent féu avisar a dits senyors embaxadors, com los havia promès, y que axí, fossen servits acudir en la present casa, per a què, de allí, ab la desència deguda, pogueren partir ab la forma acostumada.

Dijous, a XVII de octubre MDCLII. En aquest die, entre les deu y onse horas abans mitgdie, hora donada per sa altesa, partiren de la present, los senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Joseph Broquetas, canonge de Gerona y fra Francisco Spuny, comanador de Sant Joan, ecclesiàstichs; don Joan de Argensola, don Pedro de Planella y Hieònym Cornet, militars; Joseph de Navel, Hieònym Pastor y lo doctor en medicina Pere Gavàs, embaxadors per ses senyorias, que residexen en Manressa, nomenats y enviats, molt ben abillats, ab los porters y massas del General devant, acompanyats de tots los officials del dit General, y ab esta forma, anaren en casa del senyor Joseph Bru, en lo carrer de la Merçè, en la qual[a] // 229r // habita lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y arribats a sa presència, presehint primer les tres cortesias o revarències ordinàries, parlant lo dit senyor don Francisco Sants, per orgue dels demés, explicà llargament a sa altesa real, per part dels molt illustres senyors deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, residints en la ciutat de Manressa, la embaxada a ses merçès encomanada per ses senyories, la qual està assí originalment cusida, signada de lletra A. E aprés de explicada llargament aquella de paraula, dit senyor don Francisco le·y donà en scrits, si y de la mateixa matera, que per dits senyors deputats los ere estat ordenat, y presa per dita sa altesa real la dita embaxada, los fonch respost: «*Que estimava mucho la voluntad y el cuydado con que los deputatos obravan en servicio de su magestad, y que éll representaria a su padre los servicios que dichos deputados azían en su servicio, de la provincia y quietud de ella. Y en quanto al perdón general que pedían, que su magestat perdonava a todos, quitado la persona de don Josephe de Margarit, el qual no merecía perdón por las muchas insolencias había echo, rebolviendo todo el Principado y siendo la causa principal de que se huviesse tenido tanto tiempo Barcelona, que en lo que tocava pedir a su magestad fuesse servido este Principado con todas las libertades que solía gosar, que el se postraría a los*

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1219.

a. a continuació una ambaixada, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1219.

pies de su padre y entendía, que la clemencia de su magestad y el pedírselo él, sin duda ninguna quedaría este Principado aconsolado. Lo demás fuéssamos a tratallo con el marqués de Mortara, conforme la carta le escrivía». De aquesta embaxada y resposta, de orde de dit senyor //229*v*// deputat ecclesiàstich, ne fou donada còpia auctèntica a dits senyors embaxadors per lo scrivà major del dit General.

Divendres, a XVIII. Festa del gloriós sant Lluch.

Dimars, a XXII. En aquest die, hora molt tarda, entrà en la present ciutat lo excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, general de las armas de sa magestat, Déu lo guarde, en aquest Principat, lo qual venia de reduhir a la obediència de sa magestad las vilas de la costa y la ciutat de Gerona y demés vilas, fins al Portús, exceptat Rosas, que encara los enemichs francessos la tenen occupada, però confiam, ab lo favor de Déu, que no la occuparan molt temps. No se li féu ningun gènero de recibiment, per occasió que, ni ell exceptave lo títol de virrey, perquè estave aguardant lo correu //230*r*// que venia de Madrid y lo sereníssim senyor prínsep don Joan ere dins la present ciutat, y axí, sa excellència no donà lloch a què los cathalans fessen les demostracions de alegria que merexia la persona de sa excel·lència, en agraïment de la voluntat ab què tractave y havia tractat sempre als cathalans.

Dijous, a XXIIII. En aquest die, en la matinada, estant lo senyor deputat ecclesiàstich en lo consistori, vingueren en ell los senyors lo doctor Pere Joan Àxer y Francesch Valeri, canonges de la Seu de Barcelona, acompanyats del síndich del Capítol y altres senyors ecclesiàstichs, los quals, entrats en consistori y fetas las degudes cortesias, reportaren al dit senyor deputat ecclesiàstich, de part del molt il·lustre Capítol de dita Seu, una embaxada contenint en effecte, que lo dit molt il·lustre Capítol, inseguint la resolució presa en casa de la ciutat, feia lo diumenge més propvinent una professó, com la de Corpus, de regosijo de gràcias. Y que axí, lo General estave en consuetut de enviar en semblants professons les atxes acostumades, y que, axí, supplicaven a dit senyor deputat fos servit donar orde en què anassen ditas atxas en dita professó, que·u estimarian molt de sa senyoria, al que dit senyor deputat respongué, que ell ere sol en la present ciutat y que no feia consistori y que estave aguardant los altres consistorials, //230*v*// que eren en Manressa, y que arribats que fossen, los ne donaria part, y que, de la resolució que·s pendria, ne faria sabidor a dit molt il·lustre Capítol. Y obtinguda dita resposta, dits embaxadors se despediren.

Divendres, a XXV. En aquest die, tocades les honse horas de la matinada, partiren de la present casa, ab los porters y massas devant, los nou embaxadors, que lo consistori que resideix en Manressa havia enviats per a reportar una embaxada al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, general de les armes de sa magestat, los quals, acompanyats de molts officials, anaren en casa de dit senyor marquès, y arribats a (sa) presència, li reportaren y explicaren dita embaxada, y obtinguda la resposta, se despediren. Dita embaxada y resposta estarà continuada en lo dietari, que dits senyors deputats aportan en Manressa.

Diumenge, a XXVII. En aquest die se celebrà un offici de gràcias en la Seu de Barcelona, assistiren en ell lo sereníssim senyor prínsep //231*r*// don Joan de Àustria y los molt il·lustres senyors consellers. Los senyors deputats no·y assistiren, perquè encara eren en Manressa. Predicà lo pare fra Ignasi de Manressa, capuxí. Y a la tarda se havia de fer professó com la de Corpus, la qual no·s pogué fer per occasió de la gran pluja que féu.

Dilluns, a XXVIII de octubre MDCLII. En aquest die, en la tarda, se féu dita professó. Anaren-hi los senyors consellers, que aportaven las varas del tàlam, com se acostuma, y anave·y també lo dit sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, ab un vestit molt rich, ab una entorxa en las mans de cera blanca, acompanyat de grandíssima noblesa. La vista donà molt gran alegria a tothom generalment, per vèurer un prínsep tant sant y bo y que demostra amor en extrem als cathalans. Déu li vulla donar molta vida y salut, com tots los cathalans desijan.

En aquest mateix die, al vespre, la ciutat féu alimàries, les quals duraren tres dies, y la ciutat, entorn de palàcio, féu posar molta graella y s'i féu una invenció de foch, per compte de dita ciutat, que sert reisqué molt bé, hi·s deu tenir per cosa molt considerable, de què los dits tres vespres que duraren les alimàries, anant tanta gent de guerra per la ciutat, que feia traveta, y los naturals entre ells, no·y agué enquiatut, xica ni gran, abans bé, com //231*v*// germans y bons amichs se tractaven. Y també per compte de dita ciutat, se havia feta altra invansió de foch devant les cases del excel·lentíssim senyor marquès de Aytona, en les quals habitava lo excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, y al tirar-lo reisqué molt bé. Foren molt alegres ditas alimàrias y los spanyols se folgaren moltíssim. Déu done vida y salut a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y al sereníssim senyor don Joan de Àustria, son fill, qui és lo nostre

emparo y patrocini, com se experimenta per les obras.

Dimars, a XXVIIII de octubre MDCLII. Aquest dietari té fi en aquesta jornada, perquè lo senyor deputat ecclesiàstich, sol, no podia fer cosa que sos companys no sien arribats, y té·s per sert que no entraran tant prest, attès que sa altessa ni lo excel·lentíssim senyor de Mortara, no·ls vol donar llicència, fins sie arribat lo correu que esperan de sa magestad.

Finis[a].

140*r* (Janer MDCLIII)

Dimecres, a XXII. En aquest die, cerca de migdia, entrà en la present ciutat lo senyor Luýs València, oÿdor militar, qui venia de la vila de Igualada, a hont se ere detingut per ocasió del contagi ere encara en la present ciutat.

Dijous, a XXIII. En aquest die, ses senyories manaren continuar en lo present dietari lo inventari que, de orde del senyor deputat ecclesiàstich, fonch pres a nou del corrent mes de janer, de les robes y altres coses de la capella de la present casa, que és assí cusit, signat de lletra A.

Divendres, a XXIIII. En aquest die, ses senyories manaren continuar en lo present dietari lo acte de arrendament per tres anys fet per Joseph Cortès, verguer del consistori de ses senyories, a Pere Pont, mercader, per preu de tres-centes lliures, // 140*v* // francas per lo General, de les cases situades en lo cantó de la Freneria, que foren del doctor Gorí, lo qual acte és assí cusit, signat de lletra A.

Dissapte, a XXV. Die de sant Pau. En aquest die arribà en la present ciutat lo senyor doctor Jacinto Sansa, oÿdor ecclesiàstich, lo qual vingué de la ciutat de Manresa y tampoch no ere tornat en la present ciutat des del dia que se'n ausentà per lo mal y no havia tingut lloch de tornar.

Diumenge, a XXVI. En aquest die, tocades les quatre hores de la tarda, partiren de la present casa consistorialment, los senyors deputats ecclesiàstich y militar y oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los vergués del consistori y massas devant, acompanyats dels officials de General y Bolla, y anaren en casa del sereníssim senyor don Juan de Àustria, fill de la magestat del rey, nostre senyor, que[b] // 141*r* // Déu guarde, lo qual habitave en lo carrer de la Mercè, en casa del senyor Joseph Bru, y arribats en sa presència y fetas las degudas sòlitas cortesias a príncep de tant gran sforsa degudas, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, digué a sa altesa com no tenian paraulas ab què explicar lo amor tant universal que lo Principat havia tingut en què la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, nos hagués admès baix de sa obediència per medi de sa altesa, supplicant-lo molt encaridament fos de son real servey tenir al concistori y tota la província baix la real protecció, offerintse acudir (amb) puntualitat al major servey de sa magestat y gust de sa altesa, confiant que, ab lo emparo y presència de sa altesa, se ha de tràurer de aquesta província del tot lo enemich, per a què, tret-lo, es pugan gosar de una entera pau y quietut, com haxí ó confiarem del valor de sa altesa. Y aprés consecutivament, dit senyor deputat ecclesiàstich féu gràcias a sa altesa de la mercè y favor havia fet als concistoris que·s trobaven fora la // 141*v* // present ciutat en haver-los donada llicència per a poder-se ajustar, per a poder tractar y diligensiar les cosas del Principat, al major servey de sa magestat y donar en tot gust a sa altesa. A tot lo que sa altesa respongué, que sa magestat tenia aquesta província per molt encomenada y que miraria per los interessos particulars y comuns de ella y que ell, per sa part, y miraria molt en particular, ab algunas altres paraules de molt compliment, y obtinguda dita resposta se despediran de sa altesa, precehint las mateixas cortesias que havian fetas al entrar. Y baixant baix, des de allí se'n anaren ab la mateixa forma a besar les mans al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, llochtinent y capità general de sa magestat en dit principat, lo qual habitava en las casas del senyor marquès de Aythona, junt al carrer dels Boters. És veritat que, com ja se enfosquia, ses senyories anaven ab atxes, y arribats en lo palàcio de dit senyor marquès, sa excelència los // 142*r* // isqué a rrèbrer al entrar de la porta de la quadra, hont sa excellència estava, y rebuts, se'n entraren en dita quadra y sa excel·lència[a] se assentà ab sa cadira y ses senyories se assentaren en altres cadires que ja estaven aperalladas, y assentats ab esta forma y fetas las degudas cortesias, dit senyor deputat ecclesiàstich digué a sa excel·lència que lo concistori li feya moltras gràcias de la mercè y[b] honrra que li havia feta y del que havia fet a tota la província, intersedint, com havia intersedit, ab la magestat del rey, nostre senyor, per a què usàs, com ha usat, de sa benignitat y clamència ab los cathelans, sperant que ab lo valor y presència de sa excel·lència, los enemichs logreran poch ocupar terras en Cathalunya ni en los

a. a continuació retorn a la foliació original de ACA Generalitat, N-55.
b. a continuació un arrendament, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1220.

a. a continuació repetit y sa excel·lència.
b. a continuació repetit y.

comtats de Rosselló y Cerdanya, offerint-se star molt prompte a tot allò que sa excel·lència seria servit manar-los, com experimentaria per la obra, y també li féu moltas gràcias de haver permès que los concistoria(l)s, que·s trobaven absents, entrassen en la // 142*v* // present ciutat per a què poguessen obrar y posar en exequució lo que fos de major servey de sa magestat, benefici y concervació del Principat, a tot lo que estarian molt atens. Y sa exelència fonch servit respòndrer, que sa magestat havia usat ab los catelans com ha pare y que no menos se podia sperar de tant gran monarca y que, ab las mateixas veras, estimave lo concistori, y que no pararia fins que lo enemich fos fora de la província, y que confiava que lo concistori y tota ella obrarian tot lo que convindria al major servey del rey, nostre senyor, y benefici y repòs de tota la província, ab moltas altres paraulas de compliment, y feta dita resposta, ses senyories se despediren y sa excel·lència, demostrant la gran amor y volunt(at) té als cathalans, los acompanyà una quadra més enllà de la sua // 143*r* // estància, ha hont se despediren de sa excel·lència. Y ses senyories se'n tornaren en la present casa de la Deputació ab lo mateix acompenyament y atxes ab què se'n eran anats.

Se adverteix que, en aquesta embaixada, no·y hanava bras real perquè lo senyor deputat real estave mal en lo llit y no podia caminar, y lo senyor oÿdor real se'n era passat ab los enemichs quant se rendí la present ciutat de Barcelona.

Dilluns, a XXVII. En aquest die, en la matinada, ses senyories se ajuntaren en la present casa, y ajuntats en son concistori ab la forma acostumada, y aprés de haver tractat de algunas cosas tocans al benefici de la província, resolgueren fer una Trentasisena de les persones dels tres stamens, per a poder tractar y conferir ab ellas cosas consernents al servey de sa magestat y benefici universal de la província. Y foren nomenades les per- // 143*v* // sones següents, ço és, per lo stament ecclesiàstich los senyors don Thomàs de Lanuça, degà y canonge de Gerona, [a]... Bertran, hospitaler y canonge de dita Seu, lo doctor Miquel Joan Osona, capíscol y canonge, don Ramon de Queralt, don Pedro de Copons, don Francisco Sans, ardiaca, Ramon Boxadós, Guillem Dusay, canonges[b] de la Seu de Barcelona[c], fra don Diego de Boxadors, del àbit de Sant Joan, lo doctor Vicents Prèxens, ardiaca major y canonge de Tortosa, don Alexandre Ros, degà y canonge de Tortosa, [d]... Sala, canonge de Elna; // 144*r* // per lo stament militar, los senyors don Hiacinto de Vilanova, protector del bras militar, don Onofre de Alentorn, don Francisco de Copons, don Ramon de Copons, don Vicens de Magarola, don Francisco de Junyent, Guillem Dusay, don Aleix Gilabert, don Phelip Vilana, Sebestià de Miralles, Francesch Puigener, Ramon Spuny; per lo stament real, los senyors lo senyor conceller, Joseph Móra, Joseph de Urrea, Joseph Damians, Pau Rius y de Marimon, Joan Móra, // 144*v* // micer Gismundo Boffill, Joseph Miquel Quintana, Rafel Càrcer, Joseph de Navel, Hieònim Pastor, Miquel Texidor, major, Joseph Monrràs.

Dimars, a XXVIII. En aquest die vingueren en lo concistori de ses senyories, de part dels molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, los magnífichs senyors don Onofre de Lentorn y Raphel Càrser, ciutedà honrrat. Explicaren y digueren, de paraula, com sa magestat, que Déu guarde, ere estat servit confirmar tots los privilegis que tenia dita ciutat ab sos reals órdens y que, per açò se havia determinat dita ciutat, per tant assenyalada mercè y honra, fer alimàries, festas y regosijos speri- // 145*r* // tuals y temporals y que fossen servits ses senyories dels senyors deputats cohoperar en ditas festas y nomenar dos cavallers per a què, juntament ab altres dos que nomenaria la ciutat, senssuren, vejen y tracten com y de quina manera se haurian de disposar las festas per a què aquellas fossen aplaudidas, tant de sa altesa del senyor príncep, com del excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, y ses senyories respongueren, que ells ho tractarian y tornarian resposta a ses senyories.

En aquest mateix die, entre les dues y tres horas de la tarda, ses senyories juntaren les personas de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari sots jornada de vint-y-set del corrent, les quals, juntas en la stància del concistori, per ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Com los molt il·lustres senyors deputats // 145*v* // y oÿdors de comtes del General, experimentant la clemència del rey, nostre senyor, que Déu guarde, hajen ubert lo concistori continuant lo exercisci de aquell en la present ciutat per a acudir al servey de sa magestat y a la exoneració de las obligacions de sos officis, attenent que la primera y més principal obligació que·ls incumbeix és, per part del present concistori, rendir les degudes gràcias a sa magestat de haver deslliurat est Principat y ciutat de la opreció y violència de les armes francessas, supplicant a sa magestat la confirmació de tots los usatges, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort, costums y altres llibertats

a. a continuació un espai en blanc d'uns 53 mms.
b. canonges ... Barcelona *interlineat al marge dret.*
c. Barcelona *interlineat, sota de* Urgell *ratllat.*
d. a continuació un espai en blanc d'uns 48 mms.

de la terra, tant en comú com en particular, per sa magestat y per los antecessors de gloriosa memòria concedits, y altres interessos de la Generalitat; per ço, supplican a vostra senyoria sia de son servey aconsellar-los acerca de enviar embaxadors a sa magestat per dit // 146*r* // effecte y si serà més convenient o oportú que envien hu o més embaxadors, attès quant per les calamitats passadas està exaust lo patrimoni del General, y per quant los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, ab embaixada feta aquest dematí, los ha fets sabidors que, en demostració del contento té la ciutat per la mercè los ha feta sa magestat de la conservació de sos privilegis, ha deliberat, en demostració de aquell, fer públicas festas, concloent que lo concistori se servís concórrer en aquellas, supplican per ço, en segon lloch, a vostra senyoria, sia de son servey aconsellar-los si ha y deu o és bé concórrer lo concistori en ditas festas, ab las que spera fer dita ciutat, o si serà més oportú que lo concistori les fassa apart, y quals festas és bé fassa dit concistori, y finalment, per quant en la campanya que se spera esta primavera contra los enemichs, deu lo molt il·lustre concistori, per sa part, ab lo major sfors possible, acudir ab un regiment o altre tropa de cavalleria o infanteria, segons apareix més convenir. // 146*v* // Per ço, en últim lloch, supplica a vostra senyoria sie de son servey aconsellar-los què spècie de servey és bé fasse lo concistori, y si és necessari que·s dispose leguo o que se spere ésser més pròxima la campanya».

E la dita Trentasisena, aprés de haver molt exactament mirada y censurada la matèria contenguda en dita proposició, tots unànimes y conformes, aconsellaren a ses senyories que·ls apar ésser necessari que, des de leguo se envie persona a sa magestat, que Déu guarde, perquè a sos reals peus manifeste lo consuelo de tot lo Principat per vèurer-se ab sa real obediència y perquè se presente a sa magestat los medis que·s judicaran més proporsionats, perquè la província se restaure de les desditxes passades. Y aconsellaren també que vaja una persona sola, aforrant lo que gastarian moltas, per al major servey de sa magestat, y axí, se aconsellà a ses senyories, que no és necessària junta per a resòlrer vage hu tot sol, // 147*r* // y en quant al segon cap que conté la proposició, aconsellaren a ses senyories que lo concistori no té, per ara, precissa obligació de fer festas, encara que les fassa la ciutat, perquè ella té molta rahó per a fer-las y estar agrahida a la mercè que sa magestat li ha fet en la confirmació de sos privilegis, y quant vinga la que[a] spera lo General de la clemència de sa magestat, aleshores se poran fer les degudes demostracions de alegria, com se acostuma. Y quant al tercer cap de dita proposició, aconsellaren a ses senyories que, des del punt y hora present, se deu pèndrer resolució en orde a las llevas podrà fer lo General en servey de sa magestat, perquè, stant tant pròxima la campanya, lo servey se puga lograr y fer depòsit, y se obliga més a sa magestat per a las marcès que speran de sa grandesa, vehent que·s anticipa lo obsequi y servey de sa magestat[a].

Dimecres, a XXVIIII. En aquest die, entre les tres y quatra horas de la tarda, vingué en la present casa lo senyor don Ramon Company, cavaller de la ciutat de Çaragossa, // 147*v* // enviat a ses senyories y a la present ciutat de Barcelona, lo qual arribà en la present casa acompenyat de tots los cavallers catalans y molta altra noblesa y fonch rebut al cap de la scala de la present casa per los officials d'ella, y los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar lo isqueren a rrèbrer al entrar de la sala dels reys, ab los porters y massas devant, y ab esta forma se'n entraren en lo concistori y se assentaren en sos deguts llochs, y dit senyor[b] estigué assentat entre lo senyor deputat ecclesiàstich y militar, y aprés de haver precehit les degudes cortesias, dit senyor Bonet, de paraula supplicà a ses senyories com ell era enviat per lo regne de Aragó y ciutat de Çaragossa a fi y effecte de donar, com donava, a ses senyories y al Principat la norabona de ser tornada esta província a la obediència de la magestat del rey, nostre senyor, offerint-se lo dit regne de Aragó y la ciutat de Çaragossa a tot lo que poguessen obrar y ser bons envés sa magestat y benefici de aquest Prin-[c] // 148*r* // cipat, ab moltas altres paraules de compliment y demonstració de voluntat que sabé molt ben dir y explicar, y encontinent, donà y entregà a dit senyor deputat ecclesiàstich dos cartas closas, la una dels molt il·lustres senyors deputats de Çaragossa y l'altre dels molt il·lustres jurats de dita ciutat, les quals estan assí cusidas, signades de lletras A, B, y presas ditas cartas per dit senyor deputat, encontinent respongué a dit senyor, que lo concistori estimava molt (als) il·lustres senyors deputats y jurats de Saragossa la mercè y honrra feyen a ses senyories y a tota la província, y que ells tindrian en particular memòria la bona voluntat y amor que demostran tenir-los, com se porà experimentar en la ocasió se offerirà, ab moltas altres paraules de compliment que dit senyor deputat sabé molt ben explicar, y aprés de obtinguda dita resposta, se alsà dit senyor[d] hi·s despedí de sas senyories, y fonch acompenyat per dits se-

a. que *interlineat.*

a. a continuació ratllat Principat.
b. a continuació ratllat Bonet.
c. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1220.
d. a continuació ratllat Bonet.

nyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los porters y massas devant, fins al cap de la scala de la present casa a hont se // 148*v* // despediren de sa marcè.

Dijous, a XXX. En aquest die, ses senyories, junts en son concistori, desitjant posar en execució la resolució de la Trentasisena, tinguda a 28 del corrent, y per a posar a punt los papers y instruccions que se han de donar a la persona que ses senyories nomeneran en embaxador per sa magestat, feren nominació de sis persones, dues de cada stament de les nomenades en dita Trentasisena, per a què assistescan a la composició de dits papers y foren les següents, co<s> és, per lo stament ecclesiàstich los senyors don Alexandre Ros, canonge de Tortosa, don Pedro de Copons, canonge de Barcelona; per lo stament militar los senyors don Hiacinto Vilanova, // 149*r* // don Phelip Vilana; per lo stament real los senyors Joseph de Navel, Joseph Roca.

En aquest mateix, constituhit personalment en lo concistori de ses senyories lo magnífich Joseph de Urrea, ciutedà honrrat de Barcelona, com ha procurador ab bestant poder de Christòfol Corominas, doctor en dret, prior y canonge secular de la Seu de la ciutat de Manrresa, obtenint lo offici de credenser dels draps del General en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en dita ciutat de Manrresa, a 28 de setembre 1652, per Joan Serra, notari públich de dita ciutat de Manrresa, com dit notari ab ses certificatòrias lletras ne fa fe, que són assí cusidas, signadas de lletra A, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici, que dit son principal obté, de credenser // 149*v* // dels draps en la taula de la present ciutat, en favor del magnífich micer Joseph Coromines, ciutedà de Barcelona, supplicant a ses senyories que, attès lo dit offici ere dels vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li dita renunciació y provehir aquell en favor de dit doctor miser Coromines, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renuciació, si y conforme per capítols de Cort los ere lícit y permès, ab què lo dit son principal, Christòphol Coromines, fos viu en aquell punt y hora, que eren entre les deu y onse horas abans mitgdia. En que foren presents per testimonis *Ipolitus Mestre, curritor auris, et Hieronimus Gali, notarius regius, cives Barcinonae.*

Divendres, a XXXI. En aquest die, ses senyories, per medi dels senyors[a] // 150*r* // Nicholau de Melgar, donsell, y de mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrrat, enviaren als molt illustres senyors concellers de la present ciutat un recaudo de paraula, donant-los notícia de què lo concistori, inseguint la resolució presa en la Trentasisena, tinguda a vint-y-set del corrent, havia nomenat embaxador per a anar a besar la mà a sa magestat, que Déu guarde, al molt reverent senyor don Alexandre Ros, ardiaca y canonge de la Santa Iglésia de Tortosa y que·ls havia aparagut donar-los est avís, per si acàs sa senyoria manara alguna cosa en servey de la ciutat, y que també havian reportat a dits senyors concellers la resposta que, en rahó de la embaixada feta a ses senyories a 28 del corrent, feya lo concistori, dient que, per ara, no podia enténdrer en fer festes per haver-los aconsellat axí la Trentasisena que han tinguda, y que, en rahó de la insiculació feta dels officials que·s trobaren en lo siti ab lo concistori, ses senyories se servissen tornar-los y reintegrar-los en sos llochs, que ses senyories ho stimaven molt. E aprés tornats, dits senyors embaxedors refferiren a ses senyories com ells havian reportat a dits senyors concellers lo que ses senyories los havian encomenats, y que dits senyors consellers los havian respost, que stimaven molt a ses senyories la mercè los feyen, que entremirarian ab molta atenció los caps contenguts en dit recaudo o embaixada.

150*v* En aquest mateix die, los senyors deputats enviaren al sereníssim senyor príncep don Joan una embaixada de paraula, per medi dels senyors don Phelip Vilana y Joseph Móra, ciutadà, los quals, arribats en presència de dit sereníssim senyor príncep, li refferiren com los deputats del Principat havian nomenat en embaxador del General al molt reverent senyor don Alexandre Ros, degà y canonge de Tortosa, perquè anàs a postrar-se als peus de sa magestat, que Déu guarde, y suplicar-li fos servit apiedarse de aquest Principat, reintegrant-lo en sos privilegis y que sa altesa fos servit donar-li cartas de favor per a sa magestat, al que sa altesa fonch servit respòndrer, que havian feta molt asertada elecció de dit[a] degà y que ell, de molt bona gana, feria lo que se li demanava, y obtinguda dita resposta, se despediran[b] y feren esta relació a ses senyories en llur concistori.

Febrer 1653

Disapte, al primer de fabrer. En aquest die, ses senyories enviaren al excel·lentíssim // 151*r* // senyor marquès de Mortara una embaixada de paraula, per medi dels senyors don Phelip Vilana y

a. a continuació una procuració, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1221.

a. a continuació ratllat senyor.
b. a continuació repetit, y obtinguda dita resposta.

Joseph Móra, ciutedà, los quals, arribats en presència de sa excelència, li reportaren la mateixa embaixada, que lo dia de aïr reportaren al sereníssim senyor príncep, la qual oÿda per dit senyor marquès, los havia fet de resposta, que stimava als deputats la mercè li feyen y que tenia particular contento de què aguessen nomenat per embaixador al senyor don Alexandre Ros, que era persona muy cabal y molt a prepòsit per dita embaixada y que cartas ell no las donaria, perquè stava de partensa per a la Cort, però que ell se trobaria allí y que stiguessen serts, que ell deligensiaria ab sa magestat los negocis de aquest Principat, fent tots los officis de pare, com ho experimentarian per la obra, la qual resposta, després de ésser-se despedits de sa exelència, referiren dits senyors embaxadors a ses senyories en llur concistori.

Diumenge, a II. Die de Nostra Senyora.

151*v* Dimars, a IIII. En aquest die, entre les deu y onse oras de la matinada, vingué en lo concistori de ses senyories lo molt reverent senyor don Vincèncio Candioto, col·lectó apostòlich general de sa Sanctedat en aquesta província, lo qual fonch rebut per los officials de la present casa al cap de la scala y los senyors (oÿdors) ecclesiàstich y militar al entrar de la sala dels reys, y ab esta forma se'n entraren en concistori, sens aportar massas devant, y estigué assentat al mitg del senyor deputat ecclesiàstic y militar, y aprés de fetes les degudes cortesias, donà raho a ses senyories com ell tenia orde de sa Santedat de tornar-se'n en Roma y que, considerant les mercès y honrras que, en lo temps havia estat en esta província, havia rebut en totas las ocasions que se havian offert del concistori, no partir-se que no·s despedís, com se despedia, de ses senyories, offerint-se, en agrahiment de aquellas, servir al concistori y al Principat en totas las ocasions que se offerescan, lo que farà ab molta voluntat y amor a ses senyories. Respongueren que estimaven molt a sa senyoria la mercè[a] // 152*r* // los feya y que, quant offerís occasió, no deixerian de supplicar-lo los fes mercè, y que Nostre Senyor li done bon camí y que ab molta salut puga arribar en dita ciutat de Roma, ab moltas altres paraulas de compliment, y al cap de haver tingut un rato de parlament, se alsà i·s despedí de ses senyories, lo qual fonch acompenyat fins al cap de la scala de la present casa per los dits senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, hont se despediren de sa senyoria, presehint entre ells molt gran demonstració de voluntat.

En aquest mateix die, lo magnífich Rafel Boldó, burgès honrrat de la vila de Perpinyà, com ha procurador del magnífich micer Francesch Oliver, burgès de dita vila de Perpinyà, obtenint lo offici de advocat fiscal del General de la Deputació local de dita vila de Perpinyà, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Joseph Forcada, notari real col·legiat de la present ciutat, a 24 de janer pròxim passat y del corrent any 1653, que·s assí cusida, signada de lletra A, en dit nom, constituhit personalment en lo concistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories, pura y líberament, lo dit offici de advocat fiscal que dit son principal obté, per justas causas y rahons lo ànimo de dit son principal movents, supplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de la persona a ses senyories ben vista, que ell, en nom del dit son principal, // 152*v* // ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y comforme per capítols de Cort y altrament los era lícit y permès. En que són estats presents per testimonis Hierònym Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

Dijous, a VI. En aquest die, ses senyories ordenaren al scrivà major del General se conferís, de part de ses senyories, al molt il·lustre Capítol de la Seu de la present ciutat y suplicàs a sa senyoria fos servit emprestar a ses senyories y al General una càrrega y mitja de cera, la qual, lo General havia menester per affers de la Generalitat, offerint-se tornar-los en spècia la dita cera, que·u rebrian de sa senyoria a singular favor y mercè. E aprés de ser tornat, dit Costa donà rahó a ses senyories del que li havian ordenat y que, dit molt // 153*r* // il·lustre Capítol, aprés de oÿt dit recaudo, havia respost que, de molt bona gana emprestaria a ses senyories la dita càrrega y mitja de cera, ab què ses senyories se havian de servir tornar-los aquellas en spècie en lo principi de la Coresma, perquè lo Capítol en té molta falta per haver-ne prestada molta a la present ciutat y és forsós ne torne perquè se puga obrar per la servitut de la Semmana Santa.

Dissabte, a VIII. En aquest die, ses senyories enviaren al sereníssim senyor príncep don Joan de Àustria, per medi dels senyors lo doctor don Alexandre de Ros, degà y canonge de Tortosa, don Vicents de Magarola, y Joseph de Urrea, ciutadà, una carta closa y sagellada ab lo sagell major del General, lo sobrescrit de la qual diu: «Al sereníssim senyor don Joan de Àustria», la qual està registrada en lo registre comú 3, trienni corrent, foli 46. E aprés // 153*v* // de tornats dits senyors embaxadors, referiren a ses senyories en lur consistori, com ells havian reportada dita carta a dita sa alteza y que, rebuda aquesta,

a. a continuació una procuració transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1221.

havia respost que las cartas de favor las donaria de molt bona gana, y en lo demés, ho consultaria, y que, per sa part, estiguessen certs obraria ab molt amor y voluntat, com veuria(n) per la obra.

En aquest mateix die, en la matinada, constituït personalment en consistori de ses senyories lo molt il·lustre reverent senyor lo doctor don Alexandre Ros, degà y canonge de la Santa Iglésia de Tortosa, embaxador nomenat per ses senyories per a la cort de sa magestat, prestà son jurament que és assí cusit, signat de letra A.

En aquest mateix die, ses senyories anomenaren a Miquel Trullàs, carrater y fuster per a provehir lo General de la fusta que haurà menester y serà necessària per servir lo General.

Diumenge, a VIIII. En aquest die se comensaren a fer alimàries en agrahiment y regosijo de la mercè que sa magestat havia fet en aquesta ciutat y foren tres dies, arreu, com los de Carnestoltes[a].

154r Dilluns, a X. En aquest die se anaren continuant las alimàries y festas.

Dimars, a XI. En aquest die se anaren continuant las festas ab la mateixa forma.

En aquest mateix die, vigília del martiri de la patrona y màrtir santa Eulària, defensora dels catalans, entre las nou y deu horas de la matinada, se ajuntaren ses senyories en lo consistori per a fer la extracció de las dotse donsellas dels tres hospitals de la present (ciutat), General, Misericòrdia y Òrfens, comforme fonch resolt per los brassos generals tinguts a onse de desembre 1641, y assentats consistorialment ses senyories en dit consistori, comparegué lo capellà major del hospital General, lo qual donà y entregà los noms de ditas donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital, lo qual és del tenor següent: «Memorial de las donsellas de quatorse anys en amunt que·s troban en lo hospital // 154v // General de Santa Creu de la present ciutat. Margarida Anglada, etcètera». *Consuatur papirus signatus litera A.* Los noms de las quals donsellas foren, en presència de ses senyories, per lo scrivà major del General, posats dins rodolins de fusta, que ja estaven aparellats, y posats dins de una capsa, fonch feta extracció de quatre rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Maria Victòria, Gerònyma Elena, Anna Rigalta, Francisca Casas, fillas del hospital General. E feta dita extracció, encontinent, de la[a] // 155r // mateixa manera, donaren y entregaren a ses senyories Joan Francesch Janer, administrador del hospital de Nostra Senyora de Misericòrdia, altre memorial en lo qual estaven continuats los noms de totas las donsellas de quatorse anys en amunt hi havia en dit hospital de la Misericòrdia, lo qual memorial és del tenor següent: «Hospital de Misericòrdia. Memorial de las donsellas de quatorse anys en amunt que·s troban en lo hospital de Misericòrdia. Magdalena Planxeira, etcètera». *Consuatur papirus signatus litera B.* Los noms de las quals donsellas, foren, en presència de ses senyories, per lo dit scrivà major, posats dins rodolins de fusta y aprés dins dita capsa, de la<s> qual foren extrets altres quatro rodolins, lo hu aprés l'altre, dins los quals foren trobants scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents: Arcàngela Riera, // 155v // Maria Gallart, Francisca Vidala, Magdalena Gerona, fillas del hospital de Misericòrdia, y axí mateix, encontinent feta dita extracció, de la mateixa manera, donà y entregà a ses senyories lo capellà dels Infants Òrfens, altre memorial a ses senyories dels noms de las donsellas de quatorse anys en amunt hi ha en dit hospital dels Infants Òrfens, lo qual memorial és del tenor següent: «Memorial de las donsellas de quatorse anys en amunt hi ha en lo hospital dels Infants Òrfens. Elisabet Joana Pollès, etcètera». *Consuatur papirus signatus litera C.* Los noms de las quals donzellas foren, en presència de ses senyories, per dit scrivà major del[b] // 156r // dit General, posats dins rodolins de fusta, y aprés, dins dita capsa, de la qual foren extrets quatre rodolins, lo hu aprés l'latre, dins los quals foren trobats scrits los noms de las donsellas de dit hospital següents, assí continuats per son orde: Marianna Mutilló, Paula Altet, Maria Pla, Elisabet Joana Pollès, fillas del hospital dels Infants Òrfens.

Dimecres, a XII. En aquest die, ses senyories reberen en lur consistori un recaudo dels senyors consellers, ab lo qual los convidavan a la professó de santa Eulària // 156v // que se havia de fer en la tarda, al qual recaudo respongueren, per medi del scrivà major del General, que no·ls ere possible poder anar dita professo per estar occupats en negocis concernents lo beneffici de la Generalitat.

En aquest mateix die, ja hora molt tarda, ses senyories partiren consistorialment, ab los porters

a. a continuació un jurament transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1222.

a. a continuació dos memorials transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1222.
b. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1222.

y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, y anaren en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, lo qual los havia enviats a sercar, y arribats en presència de sa alteza, aprés de haver fetas las degudas cortesias, sa alteza los explicà lo contengut ab un paper, lo qual donà en mà del senyor deputat ecclesiàstich clos, y pres per dit senyor deputat, precehint las degudas cortesias, se despediren de sa alteza y se'n vingueren en la present casa, ab lo mateix acompanyament y forma que·y eren anats, y entrats en consistori desclogueren dit paper, y legit per ses senyories manaren fos continuat en lo present dietari, y és assí cusit, signat de letra A[a].

157r Divendres, a XIIII. En aquest die, ses senyories manaren posar a punt la protesta que lo síndich del General havia de fer al jurament que ha de prestar lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, de lochtinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, en aquest Principat y comtats, la qual protesta fonch entregada al senyor Pere Pau de Loselles, donsell, còpia de la qual, ses senyories manaren fos assí cusida, signada de letra B.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo secretari Jaume Salamó, lo qual, entrat en consistori, aprés de haver fetas las degudas cortesias, donà y entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich una carta closa de la magestat del rey, nostre senyor, la qual desclosa, fonch legida en dit consistori y ses senyories manaren fos originalment cusida, signada de letra[b] C.

Disabte, a XV. En aquest die, ses senyories reberen en lur consistori un billet, de part del secretari del sereníssim senyor // 157v // don Joan de Àustria, acerca del jurament de virrey y capità general de sa magestat que havia de prestar lo die present, ab lo qual declara la voluntat de sa alteza, lo qual ses senyories manaren fos cusit en lo present dietari, com assí se veu, signat de letra A.

En aquest mateix die, en la tarda, prestà lo jurament de lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, son fill, en la Seu de Barcelona, ab la forma acostumada, en lo qual assistiren los síndichs de la present ciutat y present casa de la Deputació y feren las protestas acostumades, com consta en lo acte del jurament, lo qual està cusit en lo libre de Juraments de officials reals, al qual se ha relació.

a. a continuació una carta, una protesta i una altra carta, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1223.
b. a continuació ratllat B.

En aquest mateix die, ja hora tarda, ses senyories partiren consistorialment de la present casa, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de dita casa, y anaren, ab esta forma, a visitar lo sereníssim senyor príncep don Joan de Àustria, lochtinent y capità General de sa magestat en aquest Principat, y arribats a sa presència, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li representà la alegria tant gran que havian tingut ses senyories[a] // 158r // y tota la província de què sa alteza hagués prestat lo jurament de lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, y que sa alteza lo gosàs los anys que los cathalans desijen, offerint servir a sa alteza en tot lo que fos de son real servey, a què acudirian ab molta voluntat y amor, com veuria y experimentaria per las obras, ab moltas altras paraulas de cumpliment que dit senyor deputat sabé molt ben dir. Al que sa altesa fonch servit respòndrer, que ell estimava molt la bona voluntat y que son desig no ere sinó procurar ab son pare la pau y quietut d'esta província, y obtinguda dita resposta, se despediren de sa alteza y se'n tornaren en la present casa ab lo mateix acompanyament.

158v Dimecres, a XVIIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la present ciutat per a fer encantar lo arrendament de la bolla de la taula de la present ciutat per lo residuum del present trienni.

En aquest die, per medi dels senyors don Phelip Vilana y Joseph Móra, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, una embaxada ab la qual, per part de ses senyories, suplicaren a sa alteza fos servit ordenar al senyor thesorer, don Miquel Çalbà, alsàs lo segrest posat<s> als drets de la Generalitat, en conformitat de la mercè rebuda de sa magestat, la qual embaxada, aprés de donada a sa alteza, los féu de resposta que ell ja havia manat se alsassen dits segrests y que acudissen a son secretari per solicitar lo despaig per dit thezorer, de tot lo que, aprés, dits senyors embaxadors en feren relació a ses senyories en llur consistori.

Dijous, a XX. En aquest die ses senyories donaren als magnífichs[b] // 159r // assessors lo paper que està assí originalment cusit, signat de letra A.

a. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1224.
b. a continuació una consulta, un vot i un dissentiment, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1225.

Divendres, a XXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, per a arrendar la bolla de la present ciutat per lo residuum del corrent trienni ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, instant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch presentat als demés senyors consistorials per lo scrivà major del General[a], que és assí cusit, signat de letra A.

Dissabte, a XXII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment a l(a) Lotje per a arrendar la bolla de la present ciutat per lo residuum del present y corrent trienni, y com a més donant y offerint, arrendaren dit residuum a Gaspar Quinglés, sastre, ciutadà de Barcelona, per preu de 18 mil 15 lliures, lo qual[b] //159*v*// residuum comensarà a córrer a 23 del corrent y finirà lo últim die del mes de juny pròxim vinent y del corrent 1653. Lo residuum són quatre mesos y sis dies.

En aquest mateix die, en la tarda, ses senyories juntaren les persones de la Trentasisena, los noms de las quals estan continuats en lo present dietari, sots jornada de 27 de janer proppassat, als quals, junts en consistori, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, fonch feta la proposició següent:

«Molt il·lustre senyor. Los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, havent deliberat nomenar una Sisena perquè aquella los aconsellàs com devien obrar y dirigir las matèrias del present Principat (y) major servey de sa magestat, que Déu guarde, la dita Sisena aconsellà a dits senyors deputats que, attès lo enemich tenia occupada la plassa de Roses en Cathalunya y tot lo comtat de Rosselló, que per ço, ses senyories devian deliberar hisqués un consistorial per a prevenir los esforsos que podria ajuntar lo payś per a expugnar los enemichs y tot lo demés que aparexerà convenir per a impedir lurs progressos y també aconsellà //160*r*// dita Sisena que·s mirassen tots los llibres de Deliberacions, dietaris y registres des del any 1640 fins ara y fessen nota de tot lo que, en dit temps, se hauria fet en prejudici de la auctoritat del rey, nostre senyor, y dels tres estaments y altrament, del que se'n fes nota apart, per a què se pogués deliberar com se deurien restituhir y reintegrar dits fets al major servey de sa magestat».

E la Trentasisena aconsellà a ses senyories se servís posar en exequució lo que, ab tant madur consell, la Sisena havia inmeditat.

a. text incomplet.
b. a continuació repetit lo qual.

Diumenge, a XXIII. En aquest die, Diumenge de Carnestoltes, a la nit, los cavallers cathalans feren una momària, sarau y torneig en la sala gran de Sant Jordi, a la qual festa assistí lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, lochtinent y capità general de sa magestat, lo qual estave baix duas [jolonas] y quant fonch acabada la momària y torneig, dit sereníssim senyor hisqué en públich, y encontinent, totas las damas y cavallers y tota la demés gent de la sala estigueren de peus, y dit sereníssim senyor volgué dansar y anà a tràurer a la noble senyora dona Clemència Soler, donsella, ab la qual féu duas dansas, y acabadas aquellas, //160*v*// se'n tornà en son acostumat loch y tothom se tornà a ssentar. Fonch festa que causà tanta alegria a dit senyor príncep y demés, que publicà que no havia vista festa semblant en los dies de sa vida, y dit senyor príncep, dansà superiorment y ja ere de dia quant se acabà dita festa. Ses senyories no·y assistiren, però havian feta posar la sala ab molt gran magestat. No·s pot vèurer major festa, segons tots los qui la veren referian.

Dimars, a XXV. En aquest die, ses senyories, per medi dels senyors don Phelip Vilana y Joseph Móra, ciutadà, enviaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, una embaxada de paraula, ab la qual donaren notícia a sa alteza, de part de ses senyories, com lo consistori havia deliberat que anàs fora la present ciutat lo senyor Luýs València, oÿdor militar, per //161*r*// affers de la guerra, attès que lo enemich té occupat en Cathalunya la plassa de Roses y lo comtat de Rosselló y per los demés negocis concernents al mayor servey de sa magestat, lo qual recaudo, aprés de haver-lo explicat a sa alteza, digueren y referiren a ses senyories en lur consistori dits senyors embaxadors, que sa alteza de dit senyor don Joan de Àustria los havia respost, que ere molt acertada la resolució que dits deputats havian presa en servey de sa magestat, y que·u estimava molt, y que, en tot lo que seria en beneffici del Principat y dels senyors deputats, ho tindria molt en la memòria y procuraria donar-los gust, y que, quant més prest partiria dit senyor oÿdor, seria millor, y que ja havia donat orde partís a tota presa un ministre del Consell Real, lo qual anave per lo mateix effecte y servey de sa magestat, tot lo que, ses senyories manaren fos continuat en lo present dietari.

Dimecres, a XXVI. Primer die de Quaresma.

Dijous, a XXVII. En aquest die, ses senyories, per medi dels senyors don Vicents de Magarola y Joseph Urrea, ciutadà, //161*v*// enviaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, lochtinent

y capità general de sa magestat en aquest Principat, una embaxada en scrits del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya, lo any 1640, imposaren un nou dret sobre las sedas, sombreros y cartes que ha servit y serveix per a pagar las pensions de trescentes mília liures que comprà a sensal lo General de diferents persones, y del *reliquo*, quiscun any han luÿt alguns de dits censals, lo qual dret és durador fins a tant que aquells sien luÿts, als quals està obligada, com a fermança, la ciutat de Barcelona, y com la dita imposició sia estada feta ab deliberació de uns <a>certs brassos generals que no tinguen poder de fer semblant imposició, per lo que los deputats, que vuy són, reparan en continuar la exacció de dits drets fins a tant tinguen la permissió de vostra alteza. Per ço suplican a vostra alteza sia de son servey permètrer que pugan continuar la exacció de dits drets, fins a tant que sa magestat, que Déu guarde, hage declarat sa intenció acerca de dit fet, attès que lo no exhigir dit dret vindria a redundar en dany dels comuns y particulars que, ab bona fe, han dexats dits censals y de la ciutat de Barcelona, com ha fiansa de aquells, que ho rebran a singular merçè».

E aprés, dits senyors embaxadors referiren a ses // 162*r* // senyories com ells havian reportat lo demuntdit paper a sa alteza, lo qual li havian explicat primer de paraula y aprés le·y havian donat per scrits, de la manera que per ses senyories los ere estat ordenat, y que, rebut aquell per sa alteza, los havia respost que comunicaria lo paper y tornaria resposta, y que estiguessen certs que, per llur part, no·s perdria res.

Mars MDCLIII.

162*v* Dilluns, a III. En aquest die, Jaume Fradot, obtenint lo offici de guarda ordinària del General en lo portal Nou de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de guarda ordinària del General en dit portal Nou, que ell obté, en favor de Francesch Vidal, sastre, ciutadà de Barcelona, ab tots los drets al dit offici pertanyents, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs, vendibles y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Francesch Vidal, del qual, li·n ha feta venda, que·u rebria de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren, que admetian la dita renunciació, si y comforme per capítols de Cort los era lícit y permès. En què foren presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, Hipòlit Mestre, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Rafel Mestre, mercader, son fill, obtenint lo offici de ajudant comú del racional y regent los comptes del General, // 163*r* // qui té sa residència dins la present casa de la Deputació, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Hierònym Galí, notari, a [a]..., que·s assí cusida, signada de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de ajudant comú de racional y regent los comptes del dit General, que dit son principal obté, en favor de ell <dit> mateix, dit Hipòlit Mestre, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de ell, dit Hipòlit Mestre, que ell, dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. Presents per testimonis Joseph Blanch, negociant, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest die mateix, ses senyories anaren consistorialment, ab los porters y masses devant, en la lotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar los arrendaments de les bolles del General de tota Cathalunya y sos comtats.

Dimars, a IIII. En aquest die se tingué patent lo Santíssim Sagrament de l'altar en la Seu de Barcelona // 163*v* // per pregàries de la magestat del rey, nostre senyor, que estave desganat, Déu Nostre Senyor vulla, per sa infinita misericòrdia, restituhir-li la salut.

En aquest mateix die, ses senyories reberen en lur consistori un paper de part del sereníssim senyor don Joan de Àustria, lochtinent y capità general de sa magestat, lo qual ere la resposta feya a la embaxada que, per part de ses senyories, li fonch feta a 25 de febrer pròxim passat, la qual resposta és assí cusida, signada de letra A[b].

164*r* Diumenge, a VIIII. En aquest die partí de la present ciutat lo molt il·lustre Luÿs València, oÿdor militar, lo qual anave en campanya envés las parts del Empurdà. Hisqué ab molta pompa y ostentació y molts cavallers que·l acompanyaven. Lo consistori no·l acompanyà com en altres occasions que acostumave acompanyar-lo fins al portal. Déu nos done bona pau y quietut.

Dilluns, a X. En aquest die, en la Seu de Barcelona se cantà lo *Te Deum laudamus* ab molt

a. a continuació un espai en blanc d'uns 60 mms.
b. a continuació una carta, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1226.

gran alegria, fent gràcias a nostre senyor Déu de què hagués restituhida la salut a las magestats del rey y reyna, nostres senyors y pares, que ja estaven bons y possehian entera salut.

164*v* Dijous, a XIII. En aquest die, ses senyories reberen en lur consistori lo orde y despaig que sa alteza del sereníssim senyor príncep don Joan de Àustria, lochtinent y capità general de sa magestat en aquest Principat, havia manat despedir en forma de canselleria, ab lo qual mana al senyor thezorer fassa alsar tots los segrests posats a las rendas del General y Bolla per part de sa magestat, volent que aquells sien col·lectats per dits deputats, del qual orde, ses senyories manaren al scrivà major en fes un transumpto auctèntich, lo qual és assí cusit, signat de letra A, y lo original fonch enviat a dit senyor thezorer per a què manàs despatxar los despaigs necessaris[a].

165*r* Divendres, a XIIII. En aquest die, lo reverent Pau Oliver, prevere y benefficiat en la iglésia parrochial de la verge Maria de Caldes de Monbuy, com ha procurador ab bastant poder de Miquel Palaudàries, obtenint lo offici de altre dels taulers, cullidors y guardas y credensers del General en dita vila de Caldes de Monbuy, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Hieònym Galí, notari, ciutadà de Barcelona, als onse de febrer, com dit notari en ses certifficatòrias letras ne fa fe, que són assí cusidas, signades de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de altre dels taulers del General, que dit son principal obté, en favor de Joseph Cassanyes, negociant de la vila de Caldes de Monbuy, suplicant a ses senyories que, attès lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Joseph Cassanyes, al qual, com ha vendible, lo ha venut, que ell, en nom de dit son principal, ho rebrà de ses senyories a singular favor y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació, si y comforme per capítols de Cort los era lícit y permès y no altrament. // 165*v* // Presents per testimonis: Jaume Cases, velluter, y Joseph Cortès, valer, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, ses senyories anaren a la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles ab la forma acostumada.

Dissabte, a XV. Die de Sancta Madrona.

Dilluns, a XVII. En aquest die, ses senyories (anaren) en la lotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo arrendar las bollas del General ab la forma acostumada.

En aquest mateix die manaren entregar al procurador del excel·lentíssim senyor marquez[a] // 166*r* // de los Veles tots los processos que lo General tenia en son poder del temps que lo dit General governà y administrà los béns de aquell, com consta ab lo memorial y demés que estan assí cusits, signats de letra A.

Dimars, a XVIII. En aquest die, ses senyories anaren en la llotja de la mar per a continuar los arrendaments de les bolles del General ab la forma acostumada.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories mossèn Sebastià Costa, notari, scrivà major del dit General, y presents los testimonis devall scrits, lo molt illustre senyor deputat ecclesiàstich donà y entregà a dit scrivà major lo paper devall scrit per a què lo llegís ab alta veu, dient que, dit paper, fos presentat a instància sua al senyor oÿdor ecclesiàstich, com ab effecte fonch executat per dit scriva major, en presència dels testimonis devall scrits, lo qual paper és del tenor següent:

«Lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich protesta al senyor oÿdor Sansa perquè no·s vol aderir en què sia pagat a don Joseph de Pinós lo que li resta devent lo General per lo salari y gastos // 166*v* // de la embaxada que, en nom del consistori dels senyors deputats, féu en la cort de París, almenys per ara, en lo que no té difficultat per rahó de dita embaxada, rellevat lo temps que·s occupà en anar a Portugal, attès majorment que, ara, per ser pagat ab lo menor gasto del General ab moneda corrent, que no després, ab lo augment que se entén farà per lo porvenir a ser condempnat lo fisch ab danys, gastos y despeses, a las quals protesta contra del oÿdor Sansa, requerint al scrivà major en lleve acte de esta protesta. Adereix lo senyor deputat militar. Adereix també lo senyor deputat real. *Testes sunt Jacobus Cases, velluterius, et*[b] *Marianus Cirera, botigerius telarum, cives Barcinonae*».

E lo dit senyor oÿdor Sansa encontinent respongué, que·s reserva lo temps de dret per a respòndrer y que, en lo entretant, no li correga fins li sia liurada còpia de dita requesta.

E aprés, als 22 de dits mes y any, constituït personalment dins la scrivania major del General de

a. a continuació una còpia d'unes ordres i una procuració, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1226.

a. a continuació un memorial, una procuració i un altre memorial, transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1227.
b. a continuació repetit et.

Cathalunya lo molt il·lustre senyor, lo doctor Jacinto Sansa, canonge de la Santa Iglésia de Urgell, oÿdor ecclesiàstich, lo //167r// qual donà y entregà a mi, Sebastià Costa, notari y scrivà major del dit General, un paper dient ere la resposta que ell feya a la scriptura que se li presentà en consistori, instant lo(s) senyors deputats ecclesiàstich y militar, la qual és del tenor següent:

«Responent lo doctor Jacinto Sansa, oÿdor ecclesiàstich, a una protesta molt voluntària feta per lo molt il·lustre deputat ecclesiàstich, Pau del Rosso, a la qual han aderit los molt il·lustres deputats militar y real en consistori, dient s'aderís a una deliberació que los tres havian feta per una libransa pretesa del senyor don Joseph de Pinós, a la qual se refereix, com més largament se conté. Diu dit Jacinto Sansa, que se admire que hagen tingut de deliberar la pretesa petició, per ésser aquella de uns salaris fets en lo temps de França contra de nostron rey y senyor, com ab aquells no pot venir bé dit Jacinto Sansa, com de dret y justícia no·y dega venir, ni tampoch vindrà bé, sinó en alló que lo dret y justícia permetia o serà judicat o declarat y no altrament, per ço que, dit oÿdor ecclesiàstich en protesta contra de dit senyor deputat ecclesiàstich y contra dels deputats militar y real, de una deliberació tant injusta y tant voluntària, requerint-los que, en això posen silenci perpètuo y que aborren dita deliberació, feta en rahó de dita pretesa petició, axí mateix, de[a] //167v// tots los danys, interssos y gastos que lo General en porà suportar, requerint al notari no clogue lo acte de la present protesta sens inserta de la present resposta. *Requirens notarium, et cetera*. En què foren presents per testimonis Miquel Marquès y Hierònym Galí, notaris, ciutadans de Barcelona».

Dijous, a XX. En aquest die, lo doctor Francesch Mates, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació, mitjensant jurament en mà y poder de ses senyories, com Francesch Soler, obtenint lo ofici de una de las guardas ordinàrias del General en la taula de la present ciutat, està en lo lit, malalt ab febra contínua, ab perill de la vida, y no li és possible acudir a la obligació de son offici, la qual relació diu feya per haver-lo visitat y visitar-lo de present, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

168r En aquest die, ses senyories anaren en la lotja de la mar per a continuar los arrendaments de las bollas del General.

Divendres, a XXI. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Dissabte, a XXII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo magnífich deputat local del General de la vila y col·lecta de Vilafranca de Panadès, lo qual donà rahó a ses senyories, que·n dita vila de Vilafranca faltaven dos officials que se eren morts, ço és, un tauler y lo scrivà de dita Deputació local, la qual relació manaren continuar en lo present dietari.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die vingué en lo consistori de //168v// ses senyories Jaume Salomó, scrivà de manament de sa magestat, de part del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat y son lochtinent y capità general en los presents principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, y digué a ses senyories com sa alteza lo havia enviat per donar-los avís com havia resolt juntar Parlament General per al darrer die del corrent mes de mars, y que, per a posar los negocis que importaven al servey de sa magestat y beneffici comú, havia assenyalat un puesto a hont se havia de tenir lo dit Parlament: La sala real, en la qual se haurà de posar lo sòleo y los demés preparetoris que en semblants occasions se havian acostumat y que ses senyories procurassen en prevenir lo necessari per al dit die. Al qual recaudo, ses senyories respongueren a dit secretari Salamó, que besavan a sa alteza las mans del avís los feya mercè de donar y que mirarien los exemplars de la casa del que se havia acostumat fer en semblants occasions y que serviran a sa alteza en tot lo que·ls seria permès.

Dimars, a XXV. En aquest die feren manar publicar cridas, de part del sereníssim senyor don Joan de Àustria[a], //169r// acerca dels privilegis donats per part de França y altres scriptures, las quals són assí cusidas, signades de letra A.

Dimecres, a XXVI. En aquest die, ses senyories reberen en lur consistori, de part del senyor don Miquel Çalbà y de Vallgornera, cavaller del hàbit de Sanct Jaume, regent la Real Thezoraria, lo manament o orde que, de part de sa alteza del senyor príncep don Joan, havia despatxat en favor del General, ab lo qual mana sien alsats tots los segrests posats per part de sa magestat a las rendas del General, lo qual, ses senyories manaren ser assí, com és, originalment cusit, signat de letra A.

a. a continuació repetit de.

a. a continuació ÀUSTRIA, don Joan de. *Ara ojats tothom...* [Crida pública sobre la revocació de les actes i escriptures fetes durant les alteracions del Principat]. (ACA, Generalitat, Dietari, N-55, entre els folis 168v i 169r), Barcelona, 25-3-1653, 2 f. *i una ordre, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1231.*

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment en la lotja de la present ciutat per a continuar los arrendaments de las bollas del General.

Dijous, a XXVII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories, lo senyor Joseph de Navel, lo qual venia tramès de part del senyor oÿdor militar qui, // 169*v* // per servey de la província, se troba en las parts de Ripoll, lo qual donà en mans de ses senyories una carta de crehensa de dit senyor oÿdor, que·s assí cusida, signada de letra A, y de paraula explicà lo perill ab què se ere trobat dit senyor oÿdor militar, y aprés de haber largament explicat tot son orde, respongueren que estimaven molt a dit senyor oÿdor la mercè los feya y que·ls pesave molt lo disgust tant gran que havia tingut y que Déu, Nostre Senyor, li havia ajudat anant com anave per la pau y quietut dels pobles.

Divendres, a XXVIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Disabte, a XXVIIII. En aquest die, ses senyories enviaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, virrey y capità general de sa magestat en aquest Principat, un recaudo de paraula, per medi del senyor Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, suplicant a sa alteza fos servit tenir a bé que enviassen a sercar al senyor oÿdor militar, que·s[a] //170*r*// trobava fora la present ciutat, per necessitar de sa persona lo consistori per a acudir a molts cafers, axí del servey de sa magestat, que Déu guarde, com del Principat, y en particular, per lo que ara, de pròxim, se havia de acudir al Parlament General, que·u rebrian a singular mercè. Al qual recaudo sa alteza respongué, que *lo comunicaría con quien lo havía de comunicar y a la noche respondería a los diputados sin falta*.

Diumenge, a XXX. En aquest die se tragueren consellers de Barcelona, mostasaf y obrer, attès que lo die de Sanct Andreu passat no se'n havian trets.

Dilluns, a XXXI. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja per a continuar los arrendaments de las bollas y feren encantar aquellas.

En aquest mateix die, lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, //170*v*// prior de Castella, llochtinent y capità general en los principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, a las quatre horas de la tarda, convocà Parlament General dels tres estaments del Principat, ço és, ecclesiàstichs, militars y reals, per tractar lo assiento dels allojaments, assenyalà per loch y puesto la sala real, a hont[a] se posà lo sòlio, arrimat a la porta major de dita sala, a gastos de la Generalitat, y se adornà dita sala de draps de ras y banchs de la present casa de la Deputació, y las personas de dits tres estaments entraven per lo portal que hix devés la capella de Sancta Àgata y plassa dita del Rey, y aprés de juntes y convocades dites persones, ço és, lo bras ecclesiàstich a la mà dreta, lo militar a la esquerra y lo real de front, un poch més avall de dits dos brassos, hisqué sa alteza del palau real, a hont de present fa sa habitació, y se'n pujà al sòlio y se assentà en una cadira allí posada per dit effecte, y després de assentat, manà que tots se cubrissen y féu la proposició que, per son orde, fou legida y ab veu alta publicada per Jaume Salamó, scrivà de manament de sa magestat. E aprés de publicada y legida dita proposició, sa alteza se'n tornà en dit palau del rey.

En aquest mateix die, ses senyories enviaren ab embaxada als molt il·lustres senyors consellers[b] // 171*r* // de la present ciutat los magnífichs Francesch Móra, ciutadà honrat de Barcelona, y lo doctor micer Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Leyda, ab la qual los representaren, de paraula, fossen servits manar y ordenar als officials de la taula y banch de la present ciutat admeten los depòsits que se han de fer en nom del General per los arrendataris de la bolla de la present ciutat, receptors dels fraus, Generalitat y Bolla, sobrecullidors y altres qui reben diners del General. E tornats, dits senyors embaxadors referiren a ses senyories com ells havian explicada a dits senyors consellers, de paraula, la dita embaxada, comforme per ses senyories los ere estat ordenat, a la qual respongueren que·u mirarian y tornarian resposta a sa senyoria.

En aquest die, ses senyories manaren cusir en lo present dietari lo testimonial dels papers, cartes y altres coses entregades al senyor don Alexandre de Ros, embaxador del General de Cathalunya, que·s signat de lletra A.

Abril MDCLIII.

Dimars, al primer. En aquest die, ses senyories anaren a la Llotja per a continuar los arrendaments de las bollas.

a. a continuació una carta de creença, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1231.

a. a continuació repetit a hont.
b. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1232.

[1653]

Dimecres, a II. En aquest die, ses senyories anaren consistorial- // 171v // ment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Dijous, a III. En aquest die, ses senyories anaren en la Llotja per a continuar los arrendaments de les bolles del General.

Divendres, a IIII. En aquest die manaren ses senyories[a] ésser cusida la informació rebuda a instància de Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que és assí cusida, signada de letra A, ab la qual consta no haver pogut alcansar del oÿdor real algunas firmas faltaven (en) las delibercions que ha entrevingut.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consitorialment, acompanyats dels officials del General, en la lotja de la mar per a continuar los arrendaments de les bolles y encantar aquellas.

Dissabte, a V. En aquest die, ses senyories dels senyors deputats[b] // 172r // enviaren als molt illustres senyors consellers de la present ciutat, per medi dels senyors Francisco Móra y lo doctor micer Joan Batista Pastor, ciutadans, la embaxada del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Alguns arrendataris de la bolla y receptors o cullidors dels drets del General y de la nova manlleuta y altres officials, qui reben peccúnies del General de Cathalunya, se són conferits en nostre consistori representantnos com se són conferits una y moltas vegades en la taula dels comuns depòsits de la present ciutat a effecte de deposar en ella las terças, quinsenades y altres peccúnies del dret de General, Bolla y nova manlleuta, comforme tenen obligació per lo disposat en lo capítol 9 de las Corts del any 1533, en lo capítol 38 de las Corts del any 1585, en los capítols 42 y 92 del nou redrés de las Corts del any 1599 y altres aplicables, y que los officials de dita taula han recusat admètrer en depòsit ditas pecúnias, y com nosaltres, per la obligació de nostres officis, tingam obligació de exhigir y cobrar ab tota puntualitat los drets de la Generalitat, los dits arrendataris y officials pecuniaris tingan son diner a punt per a deposar-lo en dita taula y girarlo en nostre compte y alguns de dits officials de diferents col·lectes sien arribats a esta ciutat per lo effecte sobredit tant solament y estigan detinguts, aguardant lo que deuen fer de ditas pecúnies, las quals, segons los dits capítols de Cort, nosaltres no podem rèbrer de comptants, per lo que, als tres del // 172v // corrent, per embaxada, havem suplicat a vostra senyoria fos servit manar als officials de dita taula admetessen dits depòsits, de la qual embaxada fins vuy no tenim resposta alguna. Per tant y altrament, suplícan a vostra senyoria nos fassa mercè, ab la brevedat possible, de ordenar y manar als dits officials de la taula lo sobredit, y en cas hi hage alguns inconvenient(s) en la admissió de dits depòsits, en fassa sabidor ab la mateixa brevedat a nostre consistori, per a què pugan deliberar lo fahedor de ditas peccúnias en utilitat del dit General y per a què, en tot temps, conste de nostres diligències y per a què pugam cumplir ab tot acat a las obligacions de nostres officis, suplícan a vostra senyoria nos fassan mercè de respòndrer en scrits a nostra embaxada, suplicantli nos mane lo de son servey».

A la qual embaxada respongueran dits senyors consellers, que ells mirarien lo paper y tornarian resposta a ses senyories.

En aquest mateix die, ses senyories manaren fos cusida en lo present dietari la relació feta a ses senyories per lo doctor en medicina Joan Martí, ab la qual ha fet constar de la malatia y indisposició de Miquel Marquès, notari, obtenint lo offici o exercisci de scrivent extraordinari de la scrivania major del dit General, de la qual malaltia no li és possible acudir a la obligació de son offici, segons és assí cusida, signada de letra B[a].

173r En aquest mateix die, a la tarda, arribà en la present ciutat lo senyor Luÿs València, oÿdor militar, que ere anat fora la present ciutat per negocis importants al servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde.

Diumenge, a VI. En aquest die, ses senyories reberen còpia de una carta enviada per sa magestat a don Miquel de Çalbà y Vallgornera, regent la Real Thesoraria, y per ell entregada al senyor deputat ecclesiàstich, la qual còpia de carta està assí cusida ab senyal de letra A.

En aquest mateix die arribà en consistori lo noble don Vicents Magarola y aportà una carta de sa alteza, de recomendació per a sa magestat, per los negocis de la Generalitat que aporta a son càrrech lo noble don Alexandre de Ros, degà de Tortosa, embaxador anomenat per ses senyories per la cort de sa magestat, còpia de la qual és assí cusida, signada de letra B.

Dilluns, a VII. En aquest die feren manar publi-

a. a continuació ratllat manaren ses senyories.
b. a continuació una suplicació i declaració de testimonis, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1232.

a. a continuació una caució, una relació i còpia de dos cartes, transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1233.

car cridas, de part del sereníssim senyor don Joan de Àustria, // 173v // dels sisens y ardits fabricats en lo temps de las revolucions, las quals són assí cusidas, signadas de letra A.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles del General.

Divendres, a XI. En aquest die, ses senyories anaren consistorial-[a] // 174r // ment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Dilluns, a XIIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y feren encantar aquellas.

Dimars, a XV. En aquest die, havent entès ses senyories, que per ciutat anaven alguns officials del auditor general del exèrcit de sa magestat, que Déu guarde, ab vares largas, altas, estefes y patents, exercint jurisdicció, lo que és contra las generals constitucions de Cathalunya, que prohibeixen poder exercir jurisdicció alguna altres officials que los ordinaris, // 174v // extraordinaris y de la capitania general. Per ço, ses senyories del senyor deputat ecclesiàstich y oÿdor militar, a les onse hores ans migdie, són anats a sa alteza per a donar-li rahó de dita contrafacció, suplicant-li fos servit posar remey en dit fet, inseguint en açò lo exemplar del any 1550, en lo temps de don Joan de Àustria, que·s feya semblant contrafacció, y essent anat lo deputat ecclesiàstich y un oÿdor, ho manà remediar. Sa alteza respongué, que sa intenció era que se observassen las constitucions de Cathalunya ab tota puntualitat, comforme sa magestat ere estat servit confirmar-les y que, fins ara, no estava format lo consistori de la capitania general y que havia scrit a sa magestat acerca de aquest fet y que confiava[b] que, de la resposta, restarian molt acosolats los senyors deputats[c].

175r Divendres, a XVIII. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials, en la llotja de la mar, per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

a. a continuació ÀUSTRIA, don Joan de. *Ara ojats tothom...* [Crida pública ordenant la retirada de la moneda encunyada amb l'efigie del rei de França]. (ACA, Generalitat, Dietari, N-55, entre els folis 173v i 174r), Barcelona, 7-4-1653, 2 f. Biblioteca de Catalunya, Fullets Bonsoms 7270.
b. a continuació repetit que confiava.
c. a continuació una crida, transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1235.

Dilluns, a XXI. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials, en la Llotja per a continuar los arrendaments y feren encantar aquellas.

En aquest mateix die manaren publicar cridas per lo jubileu del gloriós sant Jordi, que és assí cusit, signat de lletra A.

175v Dimars, a XXII. En aquest die, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General ordenaren al scrivà major del dit General que continuàs en lo present dietari la àpocha los havia firmada lo molt il·lustre senyor don Gabriel de Lupià, cavaller del hàbit de Sant Jaume, portantveus de general governador de Cathalunya, com a tenint poder dels excel·lentíssims senyors marquesa y marquès de los Veles, senyors de las baronias de Martorell, de com li havian manat entregar y liurar una taula gran de jaspe, de diferents colors, ab las armas de Recasens en ella esculpides, ab son encaix y peus de fusta. Ítem, de tretse migs cosos de unas figuras de pedra ma(r)bre, rebut tot per mans de Pere Pau Ferrer, mestre de cases de la present casa de la Deputació, y portat a gastos del General en lo palau dit de la Comtesa, la qual àpocha fou rebuda lo present die per Sebastià Costa, notari y scrivà major del dit General. Presents per testimonis don Vicents de Margarola, en Barcelona populat, y lo doctor micer Antoni Comes, ciutadà de Barcelona.

En aquest die, los senyors deputats y oÿdors // 176r // de comptes manaren parar la present casa de la Deputació, y en particular la capella major, ab molta tapiceria y altres alages per celebració de les vespres y festivitat del gloriós sanct Jordi.

En aquest mateix die, los senyors deputats, per medi de Pere Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, enviaren a convidar lo il·lustríssim y reverendíssim senyor don Ramon de Semmanat y de Lanuça, bisbe de Vich, elet bisbe de Barcelona, per a què fos servit lo die present, vigília de Sanct Jordi, (venir) a celebrar de pontifical las vespres, y lo endemà, lo offici solemne que se havia de celebrar en dita festivitat. E lo dit senyor bisbe respongué, que estimava la mercè li feyen los senyors deputats y que acudiria a fer sa obligació. E axí mateix, anà a convidar als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, los quals respongueren que acudirien.

En aquest mateix die, dit síndich, per orde de ses senyories anà en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, gran prior de Castella, virrey de Cahtalunya y sos comtats, per a què fos servit assenyalar hora per

[1653] a oyr la embaxada que havia de anar per part de ses senyories, y tornà resposta que, per part de sa alteza, se li havia dit que acudissen antes de migdie.

176v En aquest mateix die, lo senyor oÿdor militar, acompanyat de alguns cavallers y ciutadans y de alguns officials de la present casa, se conferí en la casa de sa alteza, en lo palau dit del Rey, y entrat en lo aposento a hont estava sa alteza y fetes les degudes cortesies, lo suplicà fos servit ab sa presència honrar la casa de la Deputació en les vespres, que lo die present, y en lo offici, que en lo endemà, die de sant Jordi, se havian de celebrar, que·u rebrian a singular favor. Y sa alteza respongué que: *dudava que esta tarde pudiesse acudir, pero que a la manyana acudiria sin falta*. Y dit senyor oÿdor, ab la mateixa cortesia se despedí de sa alteza, y ab lo mateix acompanyament se'n tornà en la present casa.

En aquest mateix die, a las duas horas de la tarda, partí de sa casa lo senyor oÿdor militar, acompanyat de molts cavallers y officials del General, y vingué en dita present casa, al qual hisqueren a rèbrer fins al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, qui eren en dita capella major, y se assentà en un banch vanovat de vellut carmesí que, per dit effecte estave posat en la part de la epístola, //177r // y poch aprés, vingué lo senyor deputat militar ab lo mateix acompanyament, y ab seguici y massa, al qual hisqueren a rèbrer los dits senyors oÿdor militar y magnífichs assessors y advocat fiscal fins al cap de la escala, y junts, se'n entraren en dita capella. Los senyors deputats ecclesiàstich y real y oÿdor ecclesiàstich no acudiren en ditas vespres per estar desganats[a]. Y poch aprés, tenint notícia dits senyors deputat y oÿdor militar, que los senyors consellers de la present ciutat venian, juntament ab dits assessors y advocat fiscal, los hisqueren a rèbrer fins al dit cap de la escala, ab los verguers y masses devant, y tots junts, entraren en[b] dita capella y dits senyors consellers se assentaren en altre banch, al cap dels de dits senyors deputats, vers lo altar. Y encontinent se comensaren las vespres ab molta solemnitat y música, en las quals assistí y celebrà dit senyor bisbe de Vich, elet bisbe de Barcelona, don Ramon de Semmanat y de Lanuça, y acabades, dits senyors consellers se alsaren y ses senyories los acompanyaren fins al dit cap de la escala, a hont se despediren ab molta cortesia.

Dimecres, a XXIII. En aquest die se celebrà la festa del gloriós sanct Jordi en la present casa, ab molta solempnitat //177v // y pompa acostumades, estant parada de moltas tapicerias, de sedas y domasos, y en la capella nova, se celebraren los officis divinals ab tota la pompa y solemnitat y serimònias[a] ecclesiàsticas acostumades, ab la mateixa música del die de aÿr. Vingueren en dit offici los senyors deputat y oÿdor militar, ab la mateixa serimònia y acompanyament del die de la vigília. Vingueren en dit offici los senyors consellers, que foren rebuts ab la mateixa forma y vingué també en la present casa, a las onse horas y mitja, lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, generalíssim de sas armadas marítimas, gran prior de Castella y capità general en lo principat de Cathalunya y sos comtats, al qual hisqueren a rèbrer los dits senyors deputat y oÿdor militar a ssoles, ab los verguers devant y masses, per estar desganat(s) los deputats ecclesiàstich y real y oÿdor ecclesiàstich <y real>, fins al capdevall de la escala, en lo selubert y posat sa alteza al mig dels dits senyors deputat y oÿdor militar, se'n entraren en dita capella major y sa alteza se posà en la part del evangeli, ab son strado y cadira, y en la part de la epístola estigueren assentats los senyors consellers y dits //178r // dos consistorials y no altres persones, havent haguts tràurer los banchs perquè ningú se pogués assentar en ells. Y encontinent se celebrà la missa de pontifical per lo senyor don[b] Ramon de Semmanat y de Lanuça[c], bisbe de Vich, elet bisbe de Barcelona y predicà lo reverent Pere *T.* [d]... Martí, religiós del convent de Sanct Geroni de la Vall de Ebron, y acabat dit offici, ses senyories acompanyaren a sa alteza en fins al mateix puesto ha hont lo havian rebut, y los senyors consellers se'n anaren, precehint los mateixos acompanyaments.

En aquest mateix die, a la tarda, se celebraren solempnes vespres, a les quals dits senyors deputat y oÿdor militar, a ssoles, assistiren ab lo mateix acompanyament, las quals foren celebrades per lo ardiaca y canonge don Francisco Sans, y acabades, se'n anaren quiscú d'ells a ses cases ab lo mateix acompanyament.

Dijous, a XXIIII. En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa, per las ànimas de deputats y oÿdors de comptes y officials diffunts, //178v // ab la solempnitat y cantòria, túmol y atxas de cera groga, en la forma acostumada, en lo qual assistiren los senyors deputat militar y oÿdor militar, acompanyats ab las massas[e]. Digué la missa lo ardiaca y canonge don

a. a continuació ratllat ni tampoch lo senyor.
b. a continuació ratllat altar.

a. a continuació repetit y serimo.
b. a continuació ratllat Joan.
c. y de Lanuça *interlineat al marge esquerre per corregir* y de la Lussa.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 30 mms.
e. a continuació ratllat xicas.

Francisco Sans, de la Seu de Barcelona, y predicà lo pare fra *T.* [a]... Bisbe Vidal, de la Companyia de Jesús, y acabat dit offici, se'n tornaren a ses cases.

En aquest mateix die, a la tarda, los senyors deputat y oÿdor militars, en forma de consistori, per estar malalts los senyors deputats ecclesiàstich y real y oÿdor ecclesiàstich, ab los verguers y masses devant, acompanyats de alguns officials del General, anaren a fer visita al excel·lentíssim senyor condestable de Castella que, pochs dies havia, ere arribat en la present ciutat y habitave en lo carrer de la Mercè, en casa de mossèn Rafel Càrcer y Bals, ciutadà honrat de Barcelona, y fetes les degudes cortesies, li donaren la benvinguda, offerint servir a sa excel·lència en tot lo que·ls seria possible, del que dit senyor condestable féu moltes demostracions de agrahiment, y despedits ab las mateixas cortesias, acompanyà a dits senyors deputat y oÿdor militars fins a la // 179*r* // porta principal de dita (ca)sa, y dits senyors deputat y oÿdor, ab lo mateix acompanyament, se'n tornaren en la present casa.

Dilluns, a XXVIII. En aquest die anaren ses senyories consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja per a fer encantar los arrendaments de les bolles.

179*v* Maig MDCLIII.

Divendres, a II. En aquest die, lo molt il·lustre senyor don Gabriel de Lupià, cavaller del orde de Sant Jaume // 180*r* // de la Espasa, en Barcelona populat, portantveus de general governador del present principat de Cathalunya, elegit y anomenat per sa magestat, que Déu guarde, ab son real privilegi en forma de cancellaria despedit, dat en Madrit a tres de dezembre 1648, jurà a Nostre Senyor Déu y als seus sancts quatre Evangelis, en mà y poder del molt il·lustre senyor Luÿs València, oÿdor militar, aquell rebut en nom del consistori de ses senyories, que servarà los usatges de Barcelona, constitucions de Cathalunya, capítols y actes de Cort y altres drets de la pàtria, lo capítol de la Observança, privilegis als ecclesiàstichs, cavallers y universitats concedits, y en particular, lo capítol del senyor Pere Ters, de las Corts de Monçó, any 1376, si y comforme los demés portantveus de general governador, sos predecessors, han promès, observat fins assí, y no-res-menys, prestà sacrament y homenatge en poder de Jaume Canals, sotsveguer. Presents per testimonis: Don Vicents Magarola, en Barcelona populat, y Salvador Tos, negociant, ciutadà de Barcelona.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.

En aquest mateix die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja per a continuar los arrendaments de las bollas del General.

180*v* Dilluns, a V. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, a la Llotja per a continuar los arrendaments de las bollas y liurar aquellas.

Dimecres, a VII. En aquest die, ses senyories anaren consistorial [a] // 181*r* // (ment), acompanyats dels officials del General, a la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer liurar aquellas.

Dijous, a VIII. En aquest (die) se tingué conferència en la present casa entre ses senyories y los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona, per a tractar negocis tocants a la moneda de balló de la Generalitat.

En aquest mateix die se senyories reberen en consistori una relació de los agasayos que en Tortosa y València se han fet a don Alexandre Ros, degà de Tortosa y embaxador del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, que Déu guarde, la qual està assí originalment cusida signada de letra A.

Divendres, a VIIIIº. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

181*v* Dissabte, a X. En aquest die feren nominació de las personas de Catharina Matheuat, donant y concedint-li licència per a què puga estampar totes les scriptures y altres papers a obs de la Generalitat, comforme li serà ordenat.

Dilluns, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Dimars, a XIII. En aquest die entraren en lo consistori de ses senyories los magnífichs assessors y advocàs[b] // 182*r* // fiscal del General, los quals donaren y entregaren a ses senyories un vot acerca del modo se ha de tenir en la exequució y cobrança de las terças de las bollas de Barcelona com de las altras ciutats, vilas y lochs de Cathalunya, caygudes, tant antes com després de la rebaxa de la moneda, que fou feta ab cridas reals

a. a continuació una relació transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1235.
b. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1236.

publicades en la present ciutat a set de abril proppassat, lo qual vot és firmat de mà de dits magnífichs assessors y advocat fiscal y doctors consulens, lo qual manaren fos continuat en lo present dietari que·s assí cusit, signat de letra A.

Dimecres, a XIIIIº. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General y liurar aquellas.

Divendres, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, // 182*v* // acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Dilluns, a XVIIIIº. En aquest die ses senyories enviaren embaxada de paraula, per medi dels senyors Francesch Móra, ciutadà honrat de Barcelona, y lo doctor Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Leyda, al excel·lentíssim senyor marquès de la Sierra, governador de las armas de sa magestat, que Déu guarde, // 183*r* // donant-li la benvinguda a esta ciutat, lo qual respongué que estimava molt de ses senyories est favor y que, en tot lo que li fos possible, serviria a ses senyories en lo que li volrrien manar.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y fer encantar aquellas.

Dimecres, a XXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

183*v* Divendres, a XXIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la mar de la present ciutat per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Diumenge, a XXV. En aquest die los senyors deputats enviaren als senyors consellers embaxada per medi del doctor misser Joan Batista Pastor, suplicant-los fossen servits ordenar als taulers y banquers, donassen als consistorials y officials de la casa de la Deputació lurs terces, salari y estrenas, conforme los albarans que enviaran.

184*r* Dilluns, a XXVI. En aquest die los senyors consellers, per medi del doctor misser Narcís Mir, advocat de la casa de la ciutat, respongueren a la embaxada, lo die de aÿr feta per part de ses senyories, y digué que los senyors consellers procurarian en donar-los gust en tot lo que fos possible y que·s prenguessen paciència uns quants dies, mentre que se anaven fabricant los diners que, en ésser fabricats, donarian tot lo diner que per part de ses senyories se'ls demanaria, axí per lurs terces y estrenes com salaris dels officials del General.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Dimars, a XXVII. En aquest mateix die lo doctor en medicina Joan Maresch, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo qual, mitjensant jurament, féu relació a ses senyories com Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del General, està // 184*v* // mal en lo lit ab febra contínua ab reprehensions, per la qual malaltia no pot acudir a la servitut y affers de dit son offici de regent los comptes del General, manant ses senyories ésser continuada la present relació en lo present dietari.

Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la mar de la present per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Dissabte a XXXI. En aquest die don Joan de Mary-[a] // 185*r* // mon donà en lo consistori de ses senyories una suplicació, a fi y effecte de què en la Dressana hi ha necessitat de fer algunas obras per a poder sa magestat fer fabricar tres galeras, com més largament està contengut en dita suplicació, la qual és assí cusida, signada de letra A.

Juny MDCLIII.

Dilluns, a II. En aquest die ses senyories tingueren junta de Novena, en la qual entrevingueren las personas següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors, don Francisco Sans, don[b] Pedro Copons, canonges de la Seu de Barcelona, don Jayme Copons, canonge de Urgell. Per lo estament militar los senyors, don Jacinto Vilanova, // 185*v* // Feliciano Sayol, Jayme Ros. Per lo estament real los senyors, Francisco Móra, Gismundo Boffill. En la qual junta tractaren negocis conferents a la enbaxada que, per part del General de Cathalunya, se ha enviada a sa magestat, que Déu guarde, per medi de don Alexandre de Ros, ardiaca de Tortosa, embaxador anomenat per ses senyories.

a. a continuació una suplicació transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1237.
b. a continuació ratllat, fr.

Dimecres, a IIII°. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

186r Dijous, a V. En aquest die ses senyories enviaren embaxada en scrits als brassos, per medi dels senyors Ramon Spuny, donzell, y Francesch Móra, ciutadà honrat de Barcelona, aprés de haver obtinguda licència dels presidents de dits brassos, la qual conté matèrias concernents a la present casa del General. Y los dits embaxadors, feta la dita embaxada, respongueren que los senyors presidents de dits brassos, que estaven molt desijosos de servir a ses senyories y que, acerca del que se'ls representave, ho tractarian y procurarian en donar gust a ses senyories en tot lo que·ls fos possible, la qual embaxada és del tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Los deputats del General de Cathalunya y sos comtats representan a vostra senyoria com als dotse de febrer proppassat, lo sereníssim senyor don Joan fou servit enviar a sercar dits deputats hi·ls referí la clemència que sa magestat, que Déu guarde, era estat servit fer al Principat y comtats, concedint-li tots los privilegis, constitucions, usos y costums, pragmàticas y capítols de Cort, que miran // 186v // al govern y beneffici del dit Principat, reservant-se tant solament la inseculació de tots los subjectes que concorren a deputats y oÿdors de la present casa, y axí mateix la nominació dels officis, axí perpètuos com temporals, que se donan per nominació, y assò devant la real voluntat de sa magestat. E com, no obstant dits deputats hagen enviat embaxada a prestar lo degut obsequi a sa magestat y axí, representar-li entre diferents matèrias que concerneixen son real servey, la conservació del estat de la present casa, conforme fins avuy ha tingut y esperen alcansar de sa magestat, tot lo que convindrà per beneffici nostre, ab tot suplican a vostra senyoria sie de son servey acompanyar la súpplica dels deputats, axí ab sa magestat com ab sa alteza, que ho rebran a particular mercè».[a]

187r Dimars, a X. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo secretari de sa alteza Joan Batista Arespacochaga, lo qual donà y entregà a ses senyories, de part de sa alteza, un paper firmat per sa alteza que·s assí cusit, signat de letra A.

Dimecres, a XI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a encantar las bollas del General.

a. a continuació un paper reial transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1237.

187v Divendres, a XIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials del General, en la Lotja de la mar per a continuar los arrendaments de les bolles.

188r Divendres, a XX. En aquest die a la tarda los senyors deputats consistorialment, ab masses, acompanyats dels officials del General, anaren ab embaxada pública en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, lloctinent y capità // 188v // general de sa magestat en los principat de Catalunya y sos comtats y, en veu de tots, lo senyor deputat ecclesiàstich digué a sa alteza que lo consistori havia tingut notícia que, en las parts de Ripoll y la Guàrdia, y Olot, hi hauria hagut alguns excessos entre soldats y paysans, per lo que offerian a sa alteza obrar, axí en comú com en particular, en tot lo que·ls fos possible en servey de sa magestat y quietut pública. E sa altesa respongué que estava molt agrahit de les demonstracions dels deputats en servey de sa magestat, y que no esperava menos de vassalls tant fahels a son real servey, per la offerta feyan, en nom de la Generalitat.

Dissabte, a XXI. En aquest die ses senyories anomenaren nou persones, tres de cada estament, ço és, ecclesiàstich, militar, (real), per a tractar y conferir las matèrias tocants al beneffici del General y conservació de la província, las quals persones foren las següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors, lo capiscol y canonge de la Seu de Barcelona lo doctor Miquel Ozona, // 189r // don Pedro Copons, canonge de la Seu de Barcelona, don Jaume de Copons, canonge de Urgell. Per lo estament[a] militar los senyors, don Hierònym Argensola, don Jacinto Vilanova, don Vicents Magarola. Per lo estament real los senyors, Joseph de Navel, Joseph de Urrea, misser Gismundo Boffill. Las quals persones manaren juntar, encontinent que eren las sinch horas de la tarda, y fou aconsellat per dita junta a ses senyories, que seria de molt servey de sa magestat enviar-li[b] un correu a tota presa y diligència, per a donar-li rahó dels excessos comesos y van cometent alguns cediciosos y gent amotinada contra dels soldats del exèrcit de sa magestat y pobles que estan a sa real obediència, suplicant a sa altesa acompanye las cartas del consistori per a sa magestat, còpia de la carta enviada per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria a sa magestat, en recomendació de lo que li scriuen los senyors deputats.

«*Al rey nuestro senyor. Senyor. Los diputados del*

a. militar, *interlineat damunt* ecclesiàstich *ratllat.*
b. un correu ... per a sa magestat, *interlineat al marge esquerre.*

[*1653*]

General deste Principado me han significado que despatxan correo para // 189*v* // *representar a vuestra magestad el dolor que le causan los excessos de los que, mal aconsejados, perturban la provincia y la disposición con que se halla de acudir a todo lo que fuere del mayor servicio de vuestra magestad, y porque siempre he reconocido en el consistorio un bivo deseo de cumplir con las obligaciones de buenos vassallos, no he querido escusarme a estas instancias, y assí, supplico a vuestra magestad, con toda la humildad que devo, se sirva de admitir gratamente la volundad de los deputados y de honrarlos como lo deven esperar de la grandesa de vuestra magestat, cuya católica y regia persona guarde Dios, como deseo y hemos menester. Barcelona, a 22 de junio 1653. Don Joan*».

Diumenge, a XXII. En aquest die ses senyories reberen la carta de sereníssim senyor don Joan de Àustria, que scriu a sa magestat en recomendació de lo que li scriuen los senyors deputats, còpia de la qual és assí cusida, signada de letra A.

190*r* Dimecres, a XXV. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja, acompanyats dels officials de la present casa, per a continuar los arrendaments y liurar aquellas, a hont estigueren des de las deu horas de la matinada fins a las dos passat migdie, sens mòurer-se de la casa del General, y arrendaren algunas bollas.

Dijous, a XXVI. En aquest die ses senyories, acompanyats dels officials de la present casa, anaren consistorialment en la Lotja de la mar per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquells.

Divendres, a XXVII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja, acompanyats dels officials del General, per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Dissabte, a XXVIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, // 190*v* // acompanyats dels officials del General, en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

En aquest mateix die, en lo aposento dels senyors assessors, tingueren junta las personas següents, acerca de las monedas, lo senyor doctor Joseph Romeu y de Ferrer, regent de Cathalunya; don Fabrício Pons y de Castellví, lo senyor misser Francesch Oliver, lo senyor misser Francesch Lunés, lo senyor don Joseph Martí, doctors del Real Consell; los senyors assessors de la present casa y lo senyor Pastor, advocat fiscal de la present casa.

Dilluns, a XXX. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la mar per a continuar los arrendaments de las bollas y liurar aquellas.

191*r* En aquest mateix die ses senyories, en forma de consistori, ab masses y verguers, acompanyats dels officials del General, anaren en la casa del General y ha hora tarda, comforme disposa lo capítol de Cort que és entre ca y lop, lliuraren pocessió en la forma acostumada a Miquel Gaudench, ciutadà de Barcelona, de la bolla de la present ciutat de Barcelona.

En aquest mateix die y hora ses senyories donaren pocessió, en la forma acostumada, a Antich Romeu, del creximoni de les sedes, que dissapte a 28 del corrent li fou lliurada la hasta fiscal y firmat lo acte de arrendament del creximoni de les sedes de Barcelona, preu de 2000 lliures.

En aquest mateix (die) vingué en lo consistori de ses senyories lo senyor Joan Batista Arespachoxaga, secretari del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, en lo present principat de Cathalunya y sos comptats, y després de fetes les degudes cortesies digué y explicà a ses senyories, de part de sa alteza, que sa magestat se tindria per servit que en nom del General se fes una leva de soldats conciderable, per poder-se opposar axí, al enemich que ha invadit // 191*v* // lo present Principat ab moltas tropas de cavalleria y infanteria, cometent moltas hostilitats y devestant tot lo Empurdà, com també per a reprimir alguns excessos que cometen en las parts de Ripoll y Olot, micalets y altra gent amotinada, fomentats del enemich; y juntament encarrega a ses senyories que, ab tota diligència, fessen nominació dels subjectes serian a propòsit per a ser inseculats en los lochs que vagan, y enviar-los a sa alteza per a què·s pogués fer la extracció de nou deputats per al trienni pròxim. E ses senyories respongueren que, si bé lo General estave de present molt exaust, ab tot, per a acudir al que per part de sa alteza se demanave, procurarien en fer tot lo[a] esfors possible, en conformitat de la clemència que sa magestat ere estat servit usar a tot aquest Principat y los fidelíssims vassalls, y que procurarian, ab tota brevedat, fer nominació de les persones convenients per a ser inseculades en los lochs vagants de la casa de la Deputació, comforme se'ls demanave per part de sa alteza.

Dimars, al primer de juliol MDLIII. En aquest die los senyors deputats enviaren una embaxada

a. a continuació ratllat, que.

al sereníssim senyor don Joan de // 192r // Àustria, fill de sa magestat, lloctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya y sos compta<n>ts, per medi de don Vicents Magarola y de mossèn Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, donant-li notícia com lo consistori havia deliberat[a] fer una leva de siscents hòmens y anomenat, per cabo d'ells, a don Sebastià Duran, a effecte de opposar-se al enemich que era entrat en lo Empurdà y tenia assitiat la vila de Castelló de Empúrias, y axí bé, per acudir a les part(s) de Ripoll y reprimir los excessos de alguna gent amotinada y micalets, que fomentats del enemich, tenian assitiada la vila de Ripoll. E los dits don Vicents Magarola y mossèn Batista Ramon Pastor tornaren resposta, que sa alteza estimava molt la resolució tant acertada que havian presa en servey de sa magestat y beneffici del Principat, y que no esperava menos de la finesa dels deputats, y que·u scriuria a sa magestat ab quanta puntualitat acudian a son real servey.

Dimecres, a II. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, // 192v // acompanyats dels officials de la present casa, en Lotja per a continuar los arrendaments de las bollas y liurar aquellas, ha hont estigueren, per a fer encantar y liurar las bollas que no són arrendades.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories lo noble don Francisco Sala, en Barcelona populat, y digué que venia per part del senyor degà y canonge Pau del Roso, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya, y donave notícia a ses senyories com dit senyor deputat ecclesiàstich estave excomunicat a instància del procurador fiscal de la Cambra Apostòlica, per la reddició de comptes del segrest del bisbat de Barcelona, pregant a ses senyories hisquessen a la defensa pus se trobava consistorial y que, com a tal, no podie ser convingut durant lo temps que seria deputat, conforme los exemplars antichs de la present casa. E ses senyories respongueren que, en tot lo que fos possible, servirien a dit senyor deputat ecclesiàstich, y que procehirian comforme los exemplars trobarian y, altrament, com los aconsellarian los magnífichs assessors del General.[b]

193r Divendres, a IIII°. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja de la present ciutat per a continuar los arrendaments de las bollas y liurar aquellas.

a. a continuació repetit, com lo consistori havia deliberat.
b. a continuació una escriptura transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1237.

Dilluns, a VII. En aquest die ordenaren ses senyories a mi Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo present dietari una scriptura, a instància del senyor deputat ecclesiàstich presentada als // 193v // senyors deputat militar, real y oÿdors ecclesiàstich y militar, y resposta per ses senyories feta a dita scriptura, la qual és assí continuada signada de letra A.

Dimars, a VIII. En aquest die (a) ses senyories és arribada una real carta de sa magestat, que Déu guarde, en forma de cancelleria despatxada, dada en Madrit a 29 de juny proppassat, la qual han manat ses senyories ésser cusida en lo present dietari, que·s signada de letra A.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Dimecres, a VIIII°. En aquest die ses senyories ordenaren a mi Sebastià Costa, scrivà major del General de[a] // 194r // Cathalunya, que continuàs en lo present dietari un vot fet per lo noble regent la Real Cancelleria, quatre doctors del Real Consell y los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, ab què aconsellen que los senyors deputats poden admètrer bestretes del(s) arrendataris de les bolles y gastar-les per subvenir a las necessitats referides en dit vot, que·s assí cusit ab senyal de letra B.

En aquest mateix die Bartholomé Maçon, contador de les galeras de Espanya, anomenat per sa magestat, que Déu guarde, ab son real privilegi, en la forma acostumada, despatxat en Aranyués a sinch de maig 1642, còpia del qual, firmat de sa mà, està assí cusit ab senyal de letra A, y per certifficatòria de Diego Rocosa, notari, lo die present feta, asserint conèxer a dit Maçon, y que és la mateixa persona que obté dit càrrech que també és assí cusida, signada de letra C, en dit nom, ha firmada àpocha a ses senyories, de totes les scriptures fahents per las galeras de Espanya que·s són trobades en la present casa de la Deputació, y aquellas foren aportades en lo any 1640 perquè no·s cremassen ni perdessen per occasió de les turbacions que, en dit any, se succehiren; las quals scriptures y papers de la contaduria y veheduria de dites galeres de Espanya, en virtut de deliberació lo die present feta per ses senyories, // 194v // ha rebudes dit Bartholomé Masó, per mans de Salvador Tos, scrivent ordinari del magnífich racional de la present casa, en presència de Sabestià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, y de

a. a continuació un vot, una reial privilegi i una certificatòria transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1239-1240.

Hierònym Galí y Isidoro Riambau, notari, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja, acompanyats dels officials de la present casa, per a continuar los arrendaments de les bolles y liurar aquellas.

Divendres, a XI. En aquest die ses senyories per medi de Pheliciano Sayol, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, manaren fer embaxada al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde,[a] // 195*r* // contenint que, attès la Generalitat se troba sens armas y impossibilitada de poder-ne comprar, sie servit manar deixar fins a dos-centas sinquanta armas per al regiment de sis-cents hòmens deliberat per ses senyories, comprenent-hi ab ellas, les que la Generalitat, dies ha, deixà a sa alteza per al servey de sa magestat; juntament manar donar monicions per a los soldats de dit tèrcio. Hi·ls féu de resposta lo senyor don Joan que, attesa la necessitat se li representava, donaria orde se deixassen las armas que·s demanaven per part de la Generalitat.

Dissabte, a XII. En aquest die ses senyories enviaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, al senyor Joan Batista Araspacho(chaga), secretari del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, representant-li que per los portals y, particularment, per lo portal de Mar, entraven molts bahuls y robas sens anar al General a ser vistos y regoneguts per los officials de aquell, impedint los guardes de cabos y soldats, que estan de guarda en dits portals, que no sien regoneguts dits bahuls y robes a effecte de ésser pagat lo dret, lo que redunda // 195*v* // en notable dany de la Generalitat. Y molts de dits bahuls y robes fan entrar ab motiu que són de sa alteza y família de sa casa; y, juntament, li representaven que en la casa del General en lo portal de Mar, tenen los soldats alguns barrils de pólvora, ab perill de posar-se foch en la pólvora, y que la guarda no pot exhigir los drets de la Generalitat ab la seguretat que·s requereix. Y dit secretari respongué que procuraria, ab sa alteza, que no·s fes impediment a la exacció dels drets de la Generalitat en la forma acostumada, y axí, que·s posaria remey en lo de la pólvora que·s troba en la casa del General, per a evitar lo perill se li advertia y que, en tot, serviria a ses senyories ab molt gran gust.

En aquest mateix die se celebrà un solempne offici, en lo qual assistiren lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, virrey de Cathalunya y sos comtats, ab son estrado posat en la part del evangeli, y los senyors consellers de la present ciutat, ab sos poms assentats en la part de la epístola. Predicà lo reverent pare fra Francisco Martí y de Sorribes, del orde de Sant Hierònym, prior del monastir de Sant Hierònym de la Vall de Ebron, y[a] // 196*r* // acabat lo offici se digué lo *Te Deum laudamus* a cant de orgue, ab professó que·s féu per tota la Seu, en la qual anaren sa alteza y los dits consellers, lo qual offici y *Te Deum laudamus* foren celebrats en demonstració de la alegria tinguda per ésser estat coronat en rey de romans lo sereníssim senyor fill del rey de Ungria, nebot y cunyat de sa magestat, que Déu guarde.

En aquest mateix die fou presentada, a instància del senyor deputat ecclesiàstich, una scriptura, als senyors deputats militar y real, y oÿdors ecclesiàstich y militar, a la qual se féu de resposta, continuada al peu de la qual. Y dita scriptura ordenaren los senyors deputats a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, continuàs en lo present dietari, que son assí cusidas ab senyal de letra A.

Dilluns, a XIIIIº. En aquest die ses senyories enviaren a dir al senyor deputat ecclesiàstich, per medi de Joseph Cortès, // 196*v* // verguer, per a què·s servís venir en consistori, a effecte de poder proposar a sa alteza las personas per la inseculació pròxim fahedora. E lo dit féu relació en consistori com se era conferit en casa del senyor deputat ecclesiàstich, per lo dit effecte, y respongué que·s trobava desganat del ventrell, com en effecte dit verguer digué lo havia vist sobre del lit, digué que no era possible anar al consistori y que ja havia dit al scrivà major que, acerca del dit fet per a què·l demanaven, presentàs una scriptura al consistori, la qual és assí cusida ab senyal de letra A.

Dimars, a XV. En aquest die a la matinada, entre las deu y las onse horas, los senyors deputat militar y oÿdors, en forma de consistori, per estar malalts los deputats ecclesiàstich y real, y oÿdor real absent de la present ciutat, ab verguers y masses acompanyats dels officials del General, anaren a sa alteza y li aportaren dos memorials de las personas vuy insiculades en deputats y oÿdors de la present casa, y l'altre, de les persones anomenades per la inseculació pròximament fahedora, los quals dos memo-[b] // 197*r* // rials, ab una súplica, presentaren a sa alteza, los quals són assí cusits, lo un signat de letra A y l'altre de

a. a continuació una carta reial transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1241.

a. a continuació dues escriptures i dues respostes transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1241-1242.
b. a continuació quatre escriptures, una resposta i un memorial transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1242-1246.

letra B. E sa alteza respongué «que *luego* enbiaria dits memorials a sa magestat, que Déu guarde».

Dimecres, a XVI. En aquest die, per part del senyor deputat ecclesiàstich fou presentada una scriptura als senyors deputat militar y real y oÿdors ecclesiàstich y militar, la qual és assí cusida signada de letra B.

Dijous, a XVII. En aquest die, a instància del síndich del General de Cathalunya, present lo scrivà major del General de Cathalunya, foren presentades unes scriptures ordenades per lo magnífich advocat fiscal del General, al noble don Fernando Gaytà, capellà de honor de sa alteza, lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, jutge apostòlich de la reverent Cambra Apostòlica, y a don Emanuel Lopes, jutge mer executor //197*v*// y commissari del General per la dita Cambra Apostòlica en lo present principat de Cathalunya, las quals scriptures, ab las protestas, han manat ses senyories ésser continuades en lo present dietari ab senyal de letra C y D, juntament ab la resposta feta per dit Lopes en scrits.

Divendres, a XVIII. En aquest die ses senyories han manat al scrivà major continue en lo present dietari, los preus fets de les obres de la Dressana, ço és, mans y recaptes de mestres de cases y fuster, y també de la fusta ha de servir per a cubrir las arcadas, a effecte de poder sa magestat, que Déu guarde, fer continuar la fàbrica de galeras en son real servey, com apar de las tabbas y actes de obligacions firmats per ses senyories a dits mestres de cases y fuster, y exceptacions per ells fetas, las quals tabbas y actes són assí cusidas signats de letra A.

En aquest mateix die ses senyories, per medi de mossèn Pheliciano Sayol y de Barbarà y de mossèn Francisco Móra y de Marimon, ciutadà honrat de Barcelona, donaren avís als senyors[a] //198*r*// presidents de Parlament General, com havian rebut cartas del excel·lentíssim senyor don Luýs Mendes de Aro y del molt il·lustre senyor don Christòphol Crespí, vici-canceller del Consell Supremo de Aragó, com solicitaven, ab tota diligència, que sa magestat fos servit enviar assistències de diner y gent per expel·lir lo enemich del present Principat, qui·l havia invadit, amostrant originalment a dits senyors presidents las cartas enviades a dits senyors deputats per dits senyors don Luýs de Aro y vici-canceller. E dits senyors presidents dels brassos respongueren que estimaven molt a ses senyories dels bons avisos los donaven y que estaven molt certs de la diligència y cuydado ab què obrava lo consistori en la matèria referida, y que no esperaven menos de ses senyories, com a tant desijosos del servey de sa magestat y benefici del Principat.

Dissabte, a XVIIIIº. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General, continuàs en lo present dietari lo fet per los senyors regent y quatre doctors del Real Consell y magnífichs advocats y assessors de la present casa, sobre la resposta fahedora als manaments presentats als senyors deputats per part dels senyors presidents dels //198*v*// tres brassos, congregats en la present ciutat de Barcelona per lo Parlament, manats convocar per sa magestat, pretenent, ab ells, haver de pagar de comptants los salaris als officials de dit Parlament, lo qual vot, resposta feta y dits manaments són assí cusits ab senyal de letra A, juntament ab la presentata de dita resposta feta als senyors presidents de dits tres b(r)assos, com al peu de la mateixa resposta és de vèurer.

Diumenge, a XX. En aquest die lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, per medi de son secretari, enviaren a ses senyories un paper, donant avís del orde té de sa magestat, que Déu guarde, de la resolució presa acerca dels officis vendibles y de gràcia y dels officis que vagan, lo qual paper han ordenat ses senyories al scrivà major fos cusit en lo present dietari, lo qual és ab senyal de letra A.

199*r* Dimars, a XXII. Die de sancta Magdalena. En aquest die de la festa de la gloriosa sancta Maria Magdalena, en lo qual die, per haver acabat lo trienni 1650, se havia de fer extracció de nous deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per lo trienni que comensa a córrer lo corrent any de 1653, no·s féu dita extracció, per quant en la confirmació per sa magestat, que Déu guarde, ab tanta clemència feta, de las constitucions, capítols de Cort, usos, styls, consuetuts y bons costums y privilegis reals concedits y atorgats, tant en comú com en particular, a tots los comuns y particulars del present Principat, fou servit reservar-se durant sa voluntat, las insiculacions de les persones que havian de ser insiculades per a deputats y oÿdors de dit General de Cathalunya, acerca del que lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat y son lloctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya y sos comtats, ha donat avís a ses senyories, per medi de son secretari, que los senyors deputats fessen nominació dels subjectes que serian a propòsit per //199*v*// dita insiculació fahedora, y que sa magestat los aprobaria. E ses senyories, inseguint dit

a. a continuació dos preus, dues tabes, un vot, una resposta i tres manaments transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1260-1263.

orde, ab intervenció dels magnífichs assessors y advocat fiscal del General, han fet un memorial de totes les persones que de present se troben insiculades en lo libre de la Ànima, recòndit en lo archiu de la present casa, y després ses senyories han fet altre memorial nomenant las personas los ha aparegut per a ser insiculades en loch, axí dels qui·s troban morts com dels altres impedits, los quals memorials ses senyories han entregat en mà y poder de sa alteza, anant en son real palau consistorialment; y semblants memorials han enviats en la cort a don Alexandre de Ros, embaxador del General, per a què los presente a sa magestat.

Dimecres, a XXIII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional de la present casa, ha feta relació a ses senyories com mossèn Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, ha col·lectat, comptat y pagat, per rahó de son offici, lo dret ordinari y de guerra de las terças següents:

Primo terça de juliol, agost y setembre 1650; // 200*r* // ítem la terça de octubre, novembre y dezembre 1650, y faltan d'esta terça a comptar los libres de Vinçà y Arlés, per no haver-lo-hi donats lo receptor; ítem la terça de janer, febrer y mars 1651, y faltan a comptar los llibres de Vinçà y Ribes per la dita rahó; ítem la terça de abril, maig y juny 1651, y falta a comptar lo libre de Sant Saloni per ser mort lo tauler; ítem la terça de juliol, agost y setembre 1651, y faltan los libres de Sant Saloni y Ribes, lo de Sanct Saloni per ésser mort lo tauler de contagi y lo de Ribes per no haver-lo entregat lo receptor; ítem la terça de octubre, novembre y dezembre 1651, faltan los libres de Vilafranca de Conflent, Sanct Saloni, Bellver y Ribes, per no haver-lo-hi entregats a dit Closa los receptors y Sanct Saloni per las rahons sobreditas; ítem la terça de janer, febrer y mars 1652, y faltan los libres de Perpinyà y sa col·lecta, Granollers y Caldes de Monbuy per no tenir libres, Sant Saloni per ser mort lo tauler y Bellver per no dar-la-y lo receptor; ítem la terça de abril, maig y juny 1652, faltan los libres de Perpinyà y tota sa collecta per la rahó demuntdita, Gerona y tota sa col·lecta per haver-ho sagrestat y pres lo rey, Granollers, Caldes de Monbuy, Sanct Saloni y Bellver per las rahons demuntditas; // 200*v* // ítem la terça de juliol, agost y setembre 1652, faltan los libres de Perpinyà y tota sa col·lecta per rahó del demuntdit, Gerona y tota sa collecta per lo demuntdit, Granollers, Caldes de Monbuy, Sanct Saloni y Bellver per las rahons dalt ditas; ítem terça de octubre, novembre y dezembre 1652, faltan los libres de Perpinyà tota sa col·lecta per tenir-ho ocupat lo enemich, Gerona y tota sa col·lecta per las rahons demuntditas, Granollers, Caldes de Monbuy, Sanct Saloni y Bellver per las rahons ja ditas.

Y axí mateix ha comptat lo dret de guerra de totas las demuntditas terças, faltant los mateixos llibres y, per no estar uberta la taula de la present ciutat, ha pagat ab una pòlissa firmada sua, que ha entregat al consistori per al banch de la present ciutat, a fi y effecte per a què lo magnífich clavari gire la quantitat contenguda en dita pòlissa a la taula, quant se obrirà en son compte per lo dret de guerra.

Dijous, a XXIIIIº. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional de la present casa, ha feta relació a ses senyories com mossèn Hie- // 201*r* // rònym Mayor, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha col·lectat, comptat y pagat, per rahó de son offici les terces següents, de dret ordinari y guerra:

Primo la terça de juliol, agost y setembre 1651, y vagan los libres per guerra (de) Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Tortosa y tota sa col·lecta, Leyda y tota sa collecta, Tàrraga y tota sa col·lecta, Falset y tota sa col·lecta, y falten a comptar los libres de Cervera, Solsona, Sancta Coloma de Queralt, Torà, Calaff, Cardona, Guissona, Igualada y Vilafranca de Panadès, per no donar-los lo receptor; ítem la terça de octubre, novembre, dezembre 1651, y vagan per guerra, Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Tortosa y tota sa col·lecta, Tàrraga y tota sa col·lecta, Falset y tota sa col·lecta, y falten a comptar los libres de Cervera, Solsona, Sancta Coloma de Queralt, Torà, Calaff, Cardona, Guissona, Igualada, Vilafranca de Panadès y Tírvia per lo demuntdit, y Tírvia digué lo receptor que·ls enviaria; ítem terça de janer, febrer y mars 1652, y vagan per la guerra, Balaguer y tota sa col·lecta, Tarragona y tota sa col·lecta, Tortosa y tota sa col·lecta, Leyda y tota sa col·lecta y faltan a comptar los libres de Cervera, Solsona y Sancta Coloma de Queralt, Torà, Calaff, Cardona, Guissona, Igualada, Vilafranca de Panadès, // 201*v* // Tírvia, Esterri, Scaló y Montblanch, per dir lo receptor de Cervera no haver cobrat ningun libre, y lo de Tírvia y Escaló diu lo receptor que los enviaria, y Montblanch per occasió del contagi; ítem terça de abril, maig y juny 1652 y degan per la guerra, Balaguer y tota sa col·lecta, Tortosa y tota sa col·lecta, Leyda y tota sa collecta, Falset y tota sa col·lecta, Tàrrega y tota sa col·lecta, y faltan a comptar los libres de Cervera y tota sa col·lecta, dient lo receptor que los taulers no tenian libres, Tírvia, Esterri, Escaló digué lo receptor los enviaria, Igualada, Vilanova de Cubellas, Sitges y Vilafranca de Panadès per rahó del contagi; ítem terça de juliol, agost

y setembre 1652, sols se han comptat los llibres de la Seu de Urgell y Tremp, y los demés estan per guerra y contagi, y lo<s> receptor<s> de Tremp digué los enviaria; ítem terça de octubre, novembre y dezembre 1652, no se ha comptat sinó los llibres de la Seu de Urgell y los demés són per detinguts per rahó de la guerra y lo contagi, y lo receptor de Tremp digué los enviaria, y lo receptor de Cervera digué que no·y havia libres; ítem terça de janer, febrer y mars 1653 sols se ha comptat los llibres de la Seu de Urgell, Tremp y Montblanch, Sitges y Vilafranca de Panadès, y los demés que faltan és per rahó de la guerra y contagi.

Y axí mateix ha comptat lo dret de guerra y de[a] // 202*r* // totas las demuntditas terças, faltàn los mateixos libres y, per no estar uberta la taula de la present ciutat, ha pagat ab una pòlisa, firmada sua, (que) ha entregat al consistori per al banch de la present ciutat, a fi y effecte per a què lo magnífich clavari gire la quantitat contenguda en dita pòlissa a la taula, quant se obrirà en son compte per lo dit dret de guerra.

Diumenge, a XXVII. En aquest die lo secretari de sa alteza envià en consistori una carta de sa magestat, que Déu guarde, de 13 del corrent, la qual manaren ses senyories fos cusida en lo present dietari, la qual està signada de letra A.

202*v* Dilluns, a XXVIII. En aquest die a la tarda, ha ordenat lo senyor deputat real a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, com essent estat convidat per Jaume Cases, verguer del bras real, és vingut en la present casa, hi ha aguardat molt gran rato que vinguessen los demés consistorials per a ajuntar consistori, y no essent vinguts, se'n és tornat dit senyor deputat real, ja tocades les sinch horas.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment en la Lotja per a encantar los arrendaments de les bolles y liurar aquelles.

Dimars, a XXVIIIº. En aquest die en la matinada, essent-se juntat lo consistori y tractats alguns negocis de la Generalitat, se'n anaren del consistori los senyors deputats ecclesiàstich y militar. (Los) que restaren en ell, enviaren a dir, a dits senyors deputats ecclesiàstich y militar, per medi de Jaume Cases, verguer de dit consistori per lo bras real, que·s servissen de tornar en dit consistori per tractar de fer terna de personas, per obtenir los officis // 203*r* // que vagan y enviar-la a sa magestat, que Déu guarde, inseguint son real orde. Y dit Cases tornà resposta que ja havia dit a dits senyors deputats ecclesiàstich y militar lo que li ere estat ordenat per dits senyors deputats real y oÿdors ecclesiàstich y militar, y que no li havian tornada ninguna resposta, ordenant a mi Sebastià Costa, scrivà major del General, continuàs en lo present dietari lo sobrereferit, perquè constàs de lurs diligències.

En aquest mateix die a la tarda, los senyor deputat real, oÿdors ecclesiàstich y militar, ordenaren als verguers de la present casa que anassen a convidar als senyors deputats ecclesiàstich y militar, fossen servits acudir en consistori per tractar negocis tocants al servey de sa magestat, que Déu guarde, y beneffici del General. E poch aprés Joseph Cortès, verguer per lo bras ecclesiàstich, tornà y referí com havia trobat lo senyor deputat ecclesiàstich en sa casa y li havia respost que lo consistori, des del die de sanct Jordi fins a sanct Miquel de setembre, no se acostumava de juntar a las tardas sinó és per negocis precisos, y que li digués què ere lo que havian de tractar, en servey del rey. Y dits senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, ordenaren a dit Cases tornar en casa dit senyor deputat ecclesiàstich y li digués, que lo que se havia de tractar en consistori no·s podia publicar // 203*v* // sinó en ell, y que vingués, que allí ho sabria. Y dit Cases, essent anat en sa casa, no·l trobà, com axí ho referí a dits senyors tres consistorials.

En aquest mateix die, a instància dels senyors deputats reals y oÿdors ecclesiàstich y militar, fou presentada als senyors deputats ecclesiàstich y militar[a] una scriptura, la qual ab la resposta y rèplica a dita resposta, han ordenat ses senyories fos continuada en lo present dietari, ab senyal de letra A.

Dimecres, a XXX. En aquest die a la tarda, estant juntats los senyors deputats y oÿdors de comptes en consistori, acerca de fer nominació de persones y proposar aquelles a sa magestat, que Déu guarde, en virtut de sa real declaració de 11 del corrent, per ser provehides dels quatre officis que de present vaccan, ço és, assessor per lo sexenni pròximament, síndich del General, scrivent del racional de la present casa y verguer del consistori, se (ha) mogut alguna diferència entre ses senyories y, a més de haver tingudes moltas rahons entre si, no·s pogueren concordar, ans bé se disgregaren y apartaren del dit consistori los senyors deputats ecclesiàstich y militar, y al exir d'ell, essent sota los tarongers del surtidor, digueren, ço és, lo senyor deputat ecclesiàstich, que attès no ere estat cridat a la

a. a continuació una carta reial transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1264.

a. a continuació ratllat, fou presentada als senyors deputats ecclesiàstich y militar.

nominació de les persones que havien de ser insiculades en los llochs que vaccan, de deputats y oÿdors de comptes, que no volia anomenar personas per dits officis, y lo senyor[a] // 204r // deputat militar, que tampoch no volie anomenar, que ja havia parlat per dit effecte ab qui havia de parlar. Y després de fetes estes respostes al scrivà major del General, se'n anaren de la present casa.

E los senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, restant en dit consistori, digueren que quant al que deya lo senyor deputat ecclesiàstich, que no·l cridaren per les insiculacions, se'n remetian a las scripturas y relacions dels verguers, que·s troban continuades en lo dietari de la present casa, y per quant sa magestat és estat servit de dexar-los la proposició de ternas per a quatre officis vaccants de la present casa, encarregant la brevedat de dita nominació y, attès que dits senyors deputats ecclesiàstich y militar se'ls havia dit, protestat y requerit una y moltas vegades, perquè anomenassen personas hàbils y idòneas per dits officis, lo que han recusat fer, y finalment havian dit que no volian anomenar. Per ço, dits senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, ajustant-se en quant los ere possible a les obligacions de lurs officis, després de haver intentats los medis més suaus per ajustar la diferència entre dits senyors consistorials, per lur part feren a sa magestat la proposició de les persones següents, ço és:

Per lo offici de assessor que vacca per haver acabat lo sexenni lo doctor misser Pere Antoni Serra, y per lo que comensarà a córrer lo primer de agost pròxim del corrent any 1653 o altre die, que juraran los senyors deputats nous, lo doctor misser Luÿs València, donsell, lo present trienni oÿdor militar; // 204v // lo doctor misser Melchior Bassa y lo doctor misser Batista Rufach.

Per lo offici de síndich del General, que vacca per mort de mossèn Agustí Dalmau, proposaren lo doctor Jacinto Sansa, canonge de la sancta iglésia de Urgell, de present oÿdor ecclesiàstich; mossèn Joseph Sansa y mossèn Joan Bonanat.

Per lo offici de scrivent del racional de la present casa, que vacca per mort de misser Barthomeu Soler, proposaren mossèn Bernat Ferrer y de Viladomar, burgès de Perpinyà, lo present trienni deputat real; mossèn Rafel Boldó, burgès de Perpinyà; y Diego Cortell, notari real col·legiat de la present ciutat de Barcelona.

a. a continuació una escriptura, una resposta i una rèplica transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1264-1265.

Y per lo offici de verguer del consistori de ses senyories, que vacca per mort de Montserrat Albià, proposaren Joseph Cortès, Jaume Martorell y Joan Henrrich.

Ordenant a mi Sebastià Costa, scrivà major del dit General, que continuàs en lo present dietari les sobredites coses.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories[a]

205r Dijous, a XXXI. En aquest die los senyors deputat militar y oÿdor militar anaren, acompanyats dels officials de la present casa, a vèurer las fonts, comforme tenen acostumat. Los senyors deputats ecclesiàstich y real no pogueren anar per estar desganats y lo senyor oÿdor ecclesiàstich occupat en la comprovació general, y se trobà que en las casetas de las fonts faltan portas y golfos, y los cantons de les pedres dels portals rompudes.

Agost MDCLIII.

Divendres, de primer. En aquest die los senyors deputats, per medi de mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, y Joan Xammar, en drets doctor, donsell en Barcelona domiciliat, enviaren embaxada als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona que, attès havian de pagar lo sou, axí als officials majors com soldats, firmat per los senyors deputats en servey de sa magestat, que Déu guarde, que quiscun mes // 205v // eran necessàries quatre mília liures, ans més que manco, fossen servits ordenà als taulers y administrador del banch y taula de la present ciutat, que del diner deposat en compte de la Generalitat, liurassen una quantitat conciderable effectiva per a poder fer dits pagaments. E dits senyors consellers respongueren que farien tot lo possible perquè los senyors deputats poguessen acudir al que se'ls demanave y representave.

En aquest mateix die dits senyors Quintana y Joan Xammar, per orde de ses senyories, anaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, a fer-li embaxada que és assí cusida ab senyal de letra A. E sa alteza respongué que estaria molt attent al que per part dels deputats se li demanave y que manaria que no·s fassa prejudici algú al General, en la exacció de dits drets.

Dissabte, a II. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes anaren en la casa del General en la Lotja de la present ciutat y feren encantar la bolla del creximoni de les sedes de

a. text inacabat.

Barcelona, y fou liurat lo arrendament a Sebastià de Cormelles, mercader, com a més donant en lo encant públich, y se firmà lo acta en favor de Antich Romeu per preu de tres mília liures, tenint fadiga com a primer arrendatari.[a]

206r Diumenge, a III. En aquest die los senyors deputats y oÿdors de comptes, acompanyats dels officials del General, són anats en casa de la present ciutat de Barcelona, y han tingut conferència ab los senyors consellers, pregant-los que, de pecúnies del General deposades en la taula y banch de la present ciutat de Barcelona, fossen servits fer lliurar al regent los comptes del General una quantitat conciderable de comptants, per poder socórrer los officials y soldats de la lleva de sis-cents hòmens feta per lo General, en servey de sa magestat, que Déu guarde. Y los senyors consellers digueren que farien tot quant los fos possible perquè los senyors deputats poguessen acudir a la necessitat representaven.

Dimars, a V. En aquest die los senyors deputats anaren consistorialment en la Lotja de la mar y liuraren lo arrendament de la bolla de Tremp y Pallàs.

206v Dimecres, a VI. En aquest die los senyors deputats anaren consistorialment en la Llotja de la mar y liuraren lo arrendament de la bolla de Balaguer y creximoni de les sedes.

Dijous, a VII. En aquest die a la matinada, los senyors deputats y oÿdors de comptes del General, ab masses y acompanyats dels officials del General, anaren consistorialment ab embaxada en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, a donar-li la norabona de la recuparació del castell y plassa de Hostalrrich, que los soldats irlandesos que estaven de guarnició en aquell lo havian integrat al enemich. E sa alteza respongué que agrahia molt lo quant estaven attents los senyors deputats al servey de sa magestat y demostraven servir-lo en tot lo que·ls ere possible.[b]

207r Dilluns, a XI. En aquest die lo doctor en medicina Miquel de Munts ha fet relació a ses senyories y en son consistori, mijensant jurament, com Christòphol Vinyals, cotoner, guarda de la bolla, està en lo llit ab una terciana contínua, per la qual malaltia no pot servir son offici, la qual relació manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1266.
b. a continuació una suplicació transcrita en l'Apèndix 3, pàg. 1266.

En aquest mateix die, a la suplicació presentada per lo síndich de Leyda, assí cusida ab senyal de letra A, han respost ses senyories que no han entès, per rahó de la nominació del doctor misser Jaume Joan Campí y Pahuls, contravenir als capítols de Cort, per no constar-los de les excepcions contengudes en dita suplicació y que la habilitació és del judici dels insiculadors y habilitadors.

Dimars, a XII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo magnífich misser Magí Pozo, ciutadà[a] //207v// de Barcelona, obtenint lo offici de ajudant de racional del General y present casa de la Deputació, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit son offici en favor de Joan Benet Pallarès, negociant, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la renunciació y provehir aquell en favor de dit Joan Benet Pallarès, attès que lo dit offici és dels antichs y dels (que es) poden vèndrer y alienar, que·u rebrà de sa senyoria a singular mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació *si et in quantum sit admitenda*.

Dimecres, a XIII. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Joan Carreres, donsell, enviaren una embaxada en scrits a sa alteza, la qual manaren ses senyories continuar en lo present dietari, que és assí cusida signada de letra A. E sa alteza respongué que «*ja otra ves los deputados le havían representado lo mesmo y que entendía se habría remediado, que aora lo mandaría otra ves ver, porque sino se havía echo, lo mandaría remediar*».

En aquest die ses senyories ordenaren y manaren a mi, scrivà major y secretari del General, que continuàs en lo present dietari una requesta presentada a instància del molt il·lustre senyor Pere Pau de Lloselles, deputat militar, al molt il·lustre senyor Bernat Ferrer, deputat real, la qual manaren, juntament ab las respostas, fossen cusides en lo present dietari, que són signades de letra A.[b]

208r Dijous, a XIIIIº. En aquest die ses senyories anomenaren, en una de las nou trompetas del General, Ambròs Bagà, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, axí que reba los salaris y emoluments que procehiran per rahó de son càrrech de trompeta de General.

Dilluns, a XVIII. En aquest die[c] ... és vingut en lo

a. a continuació ratllat, honrat.
b. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1266.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

consistori de ses senyories, //208v// ab un recaudo de part del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill y loctinent general de sa magestat, que Déu guarde, y representat a ses senyories, com ere de gran conveniència al servey de sa magestat que, a compte de la leva del General, se pagassen en la vila de Camprodon sinquanta hòmens, y en la vila de Ribes vint-y-sinch hòmens per guarnició de aquellas. E ses senyories respongueren que acudirien ab molt gran gust en servir a sa alteza en rahó del que·ls demanave, per medi de don Hieònym de Argensola.

Dijous, a XXI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, acompanyats dels officials de la present casa, en la Lotja per a continuar a fer encantar las bollas y lliurar aquella.

209r Dimars, a XXVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a fer encantar las bollas y liurar aquella.

209v Dimecres, a XXVII. En aquest die ses senyories enviaren embaxada en scrits, per medi del doctor capíscol canonge Ozona de la Seu de Barcelona, Joan de Melgar, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, que·s del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, a[a]... del corrent any 1653, representà[b] a vostra alteza com en la present ciutat de Barcelona se trobava un foraster lo qual, com a auditor general que diu ésser del exèrcit de sa magestat, que Déu guarde, exercia jurisdicció en los soldats y gent de guerra, aportant ab sa companyia, públicament per la present ciutat, dos forasters ab sas varas de justícia, rondant de nits per dita ciutat y capturant moltas personas de milícia, aportant y fent aportar aquellas en las presons reals, contra las quals ha fulminat y fulmina sos processos, enquestas, y aquellas ha condemnades ab diferens penas. Y que per ésser dits procehiments contra las generals constitucions de Cathalunya, fos servit vostra altesa manar revocar aquells y al dit auditor se abstingués, de aquí al devant, de fer semblants procehiments o altres actes jurisdiccionals, y juntament, dits pretesos aguasils arrimessin las varas //210r// de justícia y no aportassen més aquellas per la present ciutat. Y com, sereníssim senyor, dit auditor haja continuat y continue en exercir jurisdicció en la present ciutat, fent aportar varas a dits pretesos aguasils, y aportant la d'ell mateix públicament, y los dits deputats tingan obligació molt precisa de fer observar las generals constitucions de Cathalunya, usatges, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts de la pàtria, sots las penas per capítols de Cort imposades, y los sobredits procehiments y actes jurisdiccionals fets per dit auditor y sos pretesos aguasils, si encontra de las generals constitucions y, en particular, contra la constitució 1 y altres aplicables, titulada «Que novells officials no sien posats» en lo primer volum de las constitucions, ab las quals està disposat que novells officials no sien posats en lo loch a hont no és acostumat, sots qualsevulla títol o nom, y que si lo contrari serà fet, si en haguts los tals officials per privats de llurs officis e tot actes que faran sien *ipso iure* nul·los, y axí mateix sien haguts totalment per privades persones e en res no sien obehits, e que·ls puga ésser resistit sens reprehensió alguna; semblantment són dits actes y procehiments contra las constitucions 1, 3, 4, 11, 12 y 16 y altres titulades «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorca sian cathalans», y contra la constitució 14, titolada «De persones //210v// prohibides regir offici» en dit volum 1, ab las quals està disposat que tots los officials, axí de jurisdicció com sens ella, en Cathalunya hajan de ésser naturals, en tant que en la constitució 6 del dit títol «Que novells officials no sien posats» està statuït y ordenat que, estant sa magestat en lo present Principat o comtats no pugan los alcaldes ni altres officials de la cort de sa magestat, que no sien cathalans, usar de jurisdicció alguna ni exercir aquella *etiam* en las personas qui seran de la família y casa de sa magestat y que, fent lo contrari, los actes sien nul·los y los tals officials gitats de pau y tregua, remetent lo dit exercisci en aquells, als quals per constitució de Cathalunya y altres leys de la terra és lícit y permès. Y finalment los sobredits actes y procehiments són contra usos y consuetuts immemorials, inconcussament observada en lo present Principat y comtats, a hont la jurisdicció en los soldats y gent de guerra la han sempre exercida los capitans generals ab sos assessors, advocat fiscal, aguasils y demés officials cathalans de la capitania general, y no per auditors y aguasils forasters. Per ço y altrament, dits deputats suplican a vostra altesa sia de son real servey manar revocar tots los sobredits actes y procehiments fets per dit auditor y sos pretesos aguasils y altres officials, y juntament, que de aquí al devant se abstinguen de exercir jurisdicció //211r// en la present ciutat y principat de Cathalunya, y arrimen sas varas dins lo termini de tres dies, prefigit per lo sereníssim senyor rey don Fernando en la primera Cort de Barcelona, capítol 22, vulgarment dit lo capítol «De observar constitucions», lo que dits deputats ho rebran a singular gràcia y mercè».

E sa alteza respongué que·u representaria a la

a. a continuació un espai en blanc d'uns 33 mms.
b. a continuació ratllat, aren.

magestat del rey nostre senyor, son pare, que Déu guarde.

211v Setembre MDCLIII.

Dilluns, al primer. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor Joseph Coromines, obtenint lo offici de credenser dels draps del General y Bolla, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit son offici en favor del prior y canonge Christòphol Coromines, son germà, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Christòphol Coromines, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, que·u rebrà de sa senyoria a singular gràcia y mercè. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació *si et in quantum sit admitenda*.

Dimars, a II. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional de la //212r// present casa à feta relació a ses senyories com misser Hieònym Mayor, sobrecullidor de la part de ponent, ha comptat y pagat los libres de la terça de abril, maig y juny 1653 de dret ordinari y faltan los libres de la Selva, Alforja, Riudecanyes, Monroig, Alcover, las Borjas, per no ésser estats los taulers en sas casas quant lo receptor los anà a sercar; ítem faltan los libres de Sanahuja, Solsona, Sancta Coloma de Queralt, Torà, Calaff, Cardona, Verdú, Guimerà y Anglesola, perquè diu dit Mayor que, ab lo libre de parte ha posat dit receptor en scrits en dit libre de la Creueta, en jornada de 14 de agost 1653, que dit libres no·ls ha cobrats; y axí mateix faltan los libres de Tremp y Pallàs y de tota sa col·lecta, per dit Mayor no poder-hi pujar, per ser-se enmalaltida la cavalcadura en Balaguer y no haver-ne trobada de altra; ítem los libres de Prades y Gratallops, Cornudella y Poboleda per no haver-los-hi donats lo receptor, que és Pere Farrer, y haver dit a dit Mayor que ell mateix los portaria; y axí mateix dit Mayor, de dita terça ha comptat lo dret de guerra de tota la demuntdita terça y faltan los libres d'ellas per las mateixas rahons demuntditas; y axí mateix ha comptat la de Tàrrega y no ha portat sinó lo libre de dita vila en blanch, y los de las demés taulas no·ls ha donats per no haver-los cobrats.

212v Dijous, a IIII. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph de Navel, ciutadà honrat, y mossèn Pere de Montaner, cavaller, de part dels molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, y explicaren a ses senyories com, en rahó del diner que per part del General se demanava, donassen de comptants per acudir a las necessitats del General, lo savi Consell de Cent ho havia comès als senyors consellers, magnífichs advocats de la casa de la ciutat y personas de la junta de las nomenades, y que dits senyors consellers estaven fent diligències per a què·s congregàs dita junta, y del que resoldrian ne donarian rahó a dit savi Consell de Cent, a hont se deliberaria lo fahedor, del que donarian notícia a ses senyories.

213v Diumenge, a XIIIIº. En aquest die a la tarda, los senyors deputats enviaren al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill y llochtinent de sa magestat, que Déu guarde, una embaxada en scrits per medi de don Phelip Casademunt òlim de Boxadors y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, la qual és assí cusida, signada de letra A. E explicada[a] //214r// a sa altesa, respongué «*estava muy cierto del affecto y atención con que procedían los deputados para el mayor servicio de su magestad*», la qual resposta referiren dits embaxadors en consistori de ses senyories.

Dimecres, a XVII. En aquest die ses senyories renovaren la Trentasisena que havian anomenada a 27 de janer 1653, continuada en lo present dietari, la qual a la tarda ses senyories ajuntaren en consistori, en la forma acostumada, en la qual junta entrevingueren, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors: fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, elet de Sanct Cugat de Vallès; //214v// fra don Jaume Meca, abat de Sanct Salvador de Breda; lo doctor Miquel Joan de Ozona, cabiscol y canonge de la Seu de Barcelona; don Pedro de Copons, canonge de la Seu de Barcelona; don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona; Ramon de Boxadors, Guillem Duzay, canonges de dita Seu de Barcelona; don Joseph Corts, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona; mossèn Joseph Mayner, canonge de Elna; lo doctor Joseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona; fra don Diego de Boxadors, comanador de la religió de Sanct Joan; fra don Ignasi de Ripoll, de la religió de Sanct Benet.

Per lo estament militar, los senyors: lo protector del bras militar; Pheliciano de Sayol; Ramon Spuny; Francesch Puigjaner; Sebastià de Miralles; don Francisco Junyent; don Anton Meca; don Hieònym Argensola; Galceran Duzay; don Agustí Guilla; don Àngel de Paz.

215r Per lo estament real, los senyors: conseller en cap; Joseph Móra; Joseph de Urrea; Gismundo Boffill; Joseph Miquel Quintana; Rafel Càrcer y Bals; Joseph de Navel; Miquel Hieònym Texi-

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1267.

dor; Hierònym Pastor; Joseph Mont-ras; mossèn Aleix Tristany.

Als quals fou feta la proposició del tenor següent: «Molt il·lustre senyor. La present casa de la Generalitat se troba tant exausta, com vostra senyoria pot servir-se inferir, pus, a més de què als soldats té en Ripoll, Camprodon y Ribes se'ls deuen[a] dos pagues, als deputats y officials se'ls deuen a algun dos terças y altres tres, y arriba a tant extrem esta[b] penúria que moltes vegades se dexa de enviar una carta per no haver-hi forma de pagar lo propri. Esta necessitat és originada, no per falta de què dits deputats // 215v // y oÿdors hagen cobrat, pus, segons disposan los capítols de Cort estan ajustats tots los comptes, tant de General com de Bolla, sinó per la reducció succehida de la moneda, y perquè dels senyors consellers de la present ciutat, ab tots estos mesos atrassats, que la moneda se és reduhida, sols han pogut alcansar sis-centas liures, del que dits deputats resten ab la desconsolació que vostra senyoria pot imaginar, no per son interès en particular, sinó que per falta de assistències lo tèrcio no se pot sustentar, lo que ve a ésser en gran descrèdit del General, principalment quant la ciutat de Barcelona soccorre a altres universitats que no havian tingut ab dita ciutat la correspondència que esta casa, dits senyors deputats, han fet totas las diligències possibles per a alcansar de casa la ciutat algun consuelo, enviant moltes embaxades als senyors consellers, altra al savi Consell de Cent, sens escusar particulars diligències dels consistorials, y totes no han obrat altre que restar ab sa mateixa y major necessitat, que abans dits senyors consellers no poden differir lo consolar a dits deputats, per no haver ajustats los comptes ab lo banch, ni que los sobrecullidors hagen dexat de girar les partides tocaven a la Generalitat, pus tot està cumplit com dits consellers demanaven. Per lo que a vostra senyoria suplican sie servit manar aconsellar a dits deputats y oÿdors que, remey deuen tenir per acudir al sustento de dit tèrcio y altres precisses necessitats de la casa,[c] // 216r // y si no obstant lo capítol de Cort que disposa, que los diners de la Generalitat hagen de entrar en taula y banch, attès que en aquells effectivament no·s paga, si poden y deuen cobrar de comptants, que tot ho rebran a particular gràcia y mercè de vostra senyoria».

En aquest mateix die, poch aprés de ser disgregada dita Trentasisena, ses senyories enviaren al scrivà major del General als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, representant-los fossen servits demanar juntar lo savi Consell de Cent, a effecte de poder enviar en ell una embaxada, acerca de la matèria contenguda en la proposició ere estada feta a dita Trentasisena. E dits senyors consellers respongueren que lo endemà de matí tractarian del que se'ls representave per part dels senyors deputats, y que·ls tornarian resposta, com axí fou raferit en consistori per dit scrivà major.

En aquest mateix die a la tarda, constituït en lo consistori de ses senyories Christòphol Vinyals, com a procurador de Christòphol Vinyals, cotoner, ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla de la taula de la present ciutat, son pare, com de dita procura consta en poder de Hierònym Galí, notari, ciutadà de Barcelona, a 17 de juliol pròxim passat, que és assí cusida, // 216v // en dit nom ha renunciat lo dit offici de guarda ordinària de dita bolla en favor de ell mateix, dit Christòphol Vinyals, cotoner, son fill, suplicant a ses senyories sien servits provehir aquell en son favor, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer, alienar, que rebrà de vostra senyoria a singular favor. E ses senyories respongueren que admetian dita renunciació *si et in quantum*. En què foren presents per testimonis Joseph Cortès y Joseph Blanch, verguers de ses senyories, y Hierònym Galí, notari.

Dissabte, a XX. En aquest die ses senyories enviaren al doctor Carlos Costa, servint lo offici[a] ... del General de Cathalunya, al lloctinent de balle general de la Ballia General y a son consistori, en resposta del que, per part de aquell consistori, havia demanat (que lo General) pagàs[b] ... lo que Pere Bonadona, com a pagador de la Generalitat en lo any 1640 y 1641, havia rebut, per dret de leuda, de un official (que) se'n anà, pretenent que del diner tocant a la Ballia General, de la qual partida y altres, dit Bonadona donà compte al ra- // 217r // cional de la present casa, lo qual compte té passat ab la forma ordinària dels demés comptes de guerra, acerca de las quals coses y altres que lo General ha cobrat, ha representat a sa magestat per medi de son embaxador, perquè fos servit remètrer ditas quantitats y enviar decret. Y respongueren aquells senyors de la Ballia General, que si lo General los ho volia restituir, ho rebrian de bona gana, del que tornà resposta dit síndich a ses senyories.

Dimecres, a XXIIIIº. En aquest die lo canonge Francesch Vallerí, protector // 217v // de la luminària del Santíssim Sagrament de la Seu de

a. a continuació ratllat, se'ls deuen.
b. a continuació ratllat, pecúria.
c. a continuació una procura, una àpoca, una suplicació amb resposta i una requesta transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1267-1269.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

Barcelona, y Miquel Sabadó, candaler de cera, y de la present casa, han restat de acord, que per lo valor de divuit tobas de cera sens obrar, que lo molt il·lustre Capítol de dita Seu de Barcelona emprestà al General de Catalunya, per servey de l(a) Generalitat, y no tenir-ne dit Sabadó la qual cera, és estada avaluada que dit Sabadó restituïrà altra tanta cera obrada en servey de dita Iglésia de la Seu, axí que lo General, per valor de dita cera, no hage de pagar al Capítol cosa ninguna, sinó a dit Sabadó, com constarà ab los comptes que·s han de passar per lo magnífich racional. Y de lur concert apar ab acte rebut en poder de Pere Pau Vives, notari de Barcelona, y de dit Capítol lo die present, lo que han manat ses senyories fos continuat en lo present dietari.

Dijous, a XXV. En aquest die arribà nova certa com lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, ab son exèrcit real de cavallaria y infanteria, havia socorregut la ciutat de Gerona, que havia més de dos mesos estava sitiada per lo exèrcit enemich governat per lo mariscal de Ouquincurt, y derrotat aquell y fet retirar en França.

218r Octubre MDCLIII.

218v Divendres, a III. En aquest die ses senyories ordenaren a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo present dietari un vot fet per lo magnífich misser don Batista Pastor, advocat fiscal, lo qual és assí cusit, signat de letra A.[a]

219r Dimecres, a VIII. En aquest die los senyors deputats enviaren ab embaxada a mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per representar-los la necessitat ab què·s trobave de fer alguns pagaments forsosos y de comptants que no és possible escusar, y que se'ls donàs de lur compte alguna quantitat conciderable.

E los senyors concellers li digueren que sentien molt no poder servir a ses senyories per ara, per quant tenian dos sitjas de blat que·s gastaven per occasió de les aygües y no podian acudir al remey per no tenir diners comptants, com dit Urrea axí ho referí en consistori.[b]

220r Dijous, a XVI. En aquest die los senyors deputats ecclesiàstich y militar y oÿdor militar, per estar desganats lo senyor deputat real y oÿdor ecclesiàstich, y oÿdor real absent, hisqueren consistorialment ab masses y verguers de la present casa a cavall, acompanyats dels magnífichs assessors, advocat fiscal y officials del General, y partiren de la present casa serca las quatre horas de la tarda y prengueren lo camí per la plassa de Sanct Jaume, Call, Bocaria y carrer del Hospital, a effecte de anar[a] a donar la benvinguda al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, que venia de visitar lo santuari de Nostra Senyora de Montserrat de la Montanya y, juntament, la norabona de haver socorregut la ciutat de Gerona, deslliurant-la del siti del exèrcit del rey de França, del qual ere general lo mariscal de Ouquincurt, que la tenia oprimida de més de tres mesos, ab molta derrota del exèrcit enemich. Y trobaren a sa altesa un poch més enllà de la Creu Cuberta dins de un cotxo y, encontinent, se hisqué d'ell y se posà a cavall, acompanyats de molts senyors y tropas de cavall, y vingué devés los senyors deputats; y un poch més ensà de dita Creu feren dits senyors deputats la deguda cortesia a sa alteza, lo qual ab molta demostració de contentó // 220v // y alegria los saludà levant-se lo sombrero del cap. Lo senyor deputat ecclesiàstich li explicà sa embaxada, en nom de tot lo consistori, dient y significant-li que no sabia ab quin gènero de paraulas explicar lo contentó y regosijo universal que tot lo Principat havia tingut del bon succés de haver socorreguda la ciutat de Gerona y derrotat lo enemich, y que tot se devia a la bona disposició, presència y assistència de sa alteza, y que ab la mateixa, esperavan expel·liria lo enemich de tot lo Principat y sos comtats, perquè poguessen tenir la pau y quietut que tots desijaven per al mayor servey de sa magestat . E sa alteza respongué que estava molt cert del bon zel del(s) deputats y que ell procuraria, en tot lo que li seria possible, que lo enemich desocupàs los dits[b] Principat y comtats. Y explicada dita embaxada, lo senyor deputat ecclesiàstich se posà al costa(t) esquerra de sa alteza y lo senyor deputat militar a la dreta, y lo senyor[c] oÿdor militar al altre costat esquerra del senyor deputat ecclesiàstich, y tots cuberts, poch a poch, se'n vingueren fins que encontraren los senyors consellers de la present ciutat de Barcelona, que hisqueren d'ella per lo mateix effecte sobrereferit. Y arribats dits senyors consellers, fetes les degudes cortesies, se despediren dits senyors deputats de sa alteza y se'n tornaren per lo carrer del Carme, carrer de las Casas de Montserrat y plassa Nova, en la present casa de la Deputació, ab la mateixa forma que eren partits d'ella.

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1269.
b. a continuació una àpoca transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1270.

a. anar a, *interlineat.*
b. a continuació ratllat, deputats.
c. a continuació ratllat, deputat.

221r Divendres, a XVII. En aquest die los senyors deputats ecclesiàstich y militar y oÿdor militar, per estar los senyors deputat real y oÿdor ecclesiàstich desganats, y absent lo oÿdor real, consistorialment ab masses y verguers, acompanyats dels officials de la present casa y General, anaren a visitar al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill y lloctinent general de sa magestat, que Déu guarde, donant-li la benvinguda y fent la visita que se acostuma lo endemà de la entrada de semblants personas. Y obtinguda la hora, que fou a las honse horas y mitja ans de migdie, acudiren puntualment en palàcio y, estant aguardant orde per a entrar, per quant sa altesa se acabava de vestir, poch aprés arribaren en palàcio los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona, consistorialment, ab ses masses y verguers per al mateix effecte, y que havian obtinguda hora a las dotse de aquest mateix die. Y aprés de haver estat los dos consistoris aguardant en una sala gran més de mitja hora, hisqué orde de sa altesa que entrassen primer a fer dita visita, com en effecte entraren los senyors deputats. Y després de haver fetes las degudes cortesias a sa altesa, que·ls rebé de peus[a], arrimat a un // 221v // bufet del aposento, lo senyor deputat ecclesiàstich li donà la benvinguda a esta ciutat, ab paraulas que sabé molt explicar, del que sa altesa se mostrà molt agrahida. Y després de fetes les degudes cortesies, los senyors deputats se'n tornaren en la present casa ab la mateixa forma que eren partits d'ella.

222v Novembre MDCLIII.

Dissabte, al primer. En aquest die, per lo secretari del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill y lloctinent de sa magestat, que Déu guarde, fou enviada a ses senyories una carta de sa magestat, la qual han manat ses senyories a mi Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que cusís aquella originalment en lo present dietari, que és ab senyal de letra A.[b]

223r Divendres, a VII. En aquest die, per part de don Miquel Çalbà // 223v // y de Vallgornera, regent la Real Thezoraria, ha enviat, per un verguer de la Real Audiència, una carta, la qual han manat ses senyories que fos cusida en lo present dietari que està assí ab senyal de letra B.

224r Dilluns, a XVII. En aquest die a la matinada, los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona, en forma de consistori, ab verguers y masses, vingueren en la present casa y tingueren conferència ab los senyors deputats per negoci del beneffici de la Generalitat.

a. a continuació ratllat, arrib.
b. a continuació una carta i una carta reial transcrites a l'Apèndix 3, pàg. 1270.

224v Dimars, a XVIII. En aquest die los senyors deputats, en forma de consistori, ab verguers y massas acompanyats dels officials de la present casa, se conferiren en casa de la present ciutat y tingueren conferència ab los molt il·lustres senyors consellers, per negoci de les obres de la Dressana y quartel, que·s demanà per los soldats que estan de guarnició en la present ciutat.

Dimecres, a XVIIIIº. En aquest die los senyors deputats, per medi del scrivà major del General, han enviat als molt il·lustres consellers de la present ciutat de Barcelona, una embaxada y relació dels mestres de cases y fuster de la present casa, en rahó de las obras fahedores en las Atarassanas, las quals són assí cusidas signades de letras A y B.

Dijous, a XX. En aquest die los senyors deputats, per medi del scrivà major del General, han enviat als molt il·lustres consellers de la present ciutat de Barcelona, una embaxada en rahó del diner se ha menester per las obres fahe-[a] // 225r // dores en la Dressana, la qual està assí cusida ab senyal de letra C.

Divendres, a XXI. En aquest die los senyors deputats, per medi del senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, Pheliciano Sayol y de Barbarà, donsell, y misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat, han enviat a sa alteza la embaxada que està assí cusida signada de letra A. E sa alteza respongué que *«lo mandaría remediar y que bolvería la respuesta».*

Dilluns, a XXIIIIº. En aquest die ses senyories han ordenat que lo vot fet per los magnífichs assessors, advocat fiscal // 225v // de la present casa y los advocats de casa de la ciutat y altres doctors aplicats, lo qual vot és cusit en lo present dietari, signat de letra D.

Dimars, a XXV. En aquest die ses senyories ordenaren a Hieònym Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major del General, que fes manament de paraula, en nom de ses senyories, com en effecte fonch fet a Pere Farell, receptor del General en la taula de la present ciutat, trobat personalment en la stància del racional de la present casa, que des de hara en avant, de las quantitats ha col·lectades per comptes de guerra, tant las atrassadas com altrament, no las depose en la taula y banch de la present ciutat, altrament se procehirà contra d'ell y sas fermanças, comforme serà de justícia. En què foren presents per testimonis Balthesar Agospí, doctor en drets, y Joseph Blanch, verguer de ses senyories.

a. a continuació tres ambaixades, un vot i una relació transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1271-1272.

Dimecres, a XXVI. En aquest die los senyors deputats per medi del molt il·lustre senyor fra don Jaume Meca, abat de Sanct Salvador de Breda, don Agustí Guilla y misser Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Leyda,[a] //226r// han enviat a sa altesa la embaxada que està assí cusida, signada de letra B, y sa alteza respongué que «*tenía entendido lo que se le representava de parte de los deputados, que lo mandaría ver y les bolvería la respuesta*».

En aquest mateix die lo secretari de sa altesa donà y entregà a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, la resposta feta a la tercera embaxada a sa alteza, en rahó del auditor del exèrcit de sa magestat, que Déu guarde, la qual manaren ses senyories fos cusida en lo present dietari, signada de letra C.

En aquest mateix die fonch feta relació en scrits y per los magnífichs assessors del arrendament de la bolla de Gerona, acerca de la renunciació de dita bolla arrendada a Miquel Cabanyes, la qual ab los procehiments y informació han manat ses senyories cusir y continuar en lo present dietari, comforme està cusida assí ab senyal de letra D.

226v Divendres, a XXVIII. En aquest die los senyors deputats per medi de don Vicents Magarola y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat, enviaren a sa alteza la embaxada del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya representan a vostra alteza com per assosegar las turbacions de las montanyas, serviren ab un tèrcio sens reparar en la impossibilitat de la present casa a vista del servey de sa magestat, que Déu guarde, en lo qual tèrcio se ha gastat ab diner effectiu fins lo die de vuy, sinch mília liures, y com havent obtinguda licència de vostra alteza, se és reformat dit tèrcio y ajustats los comptes per cumpliment de pagas, se'ls degan quatre mília liures, de las quals lo consistori los ne·s dóna vuit-centas comtants, y las restants ab un albarà per lo banch, del que no se acontentan los officials y soldats de aquell. Per ço, manant conciderar vostra alteza que la Generalitat no cobra de sos drets per occasió del contagi y guerra, sinó molt poca quantitat, que ni per pagar los ministres reals apenas se són trobats, le suplica //227r// sie servit manar donar forma en què a dits officials y soldats los pague la ciutat de Barcelona, attès té diner de la Generalitat en lo banch y taula, o que aquells se donen per pagats de les vuit-centas lliures que los deputats los donan comptants, y lo demés ab pòlissa al banch que, pus dits deputats han servit, comforme vostra altesa té experimentat, rebran a particular mercè los mane rellevar de les molèsties grans que soldats no pagats los porian occasionar».

E sa altesa respongué que «*lo mandaría ver lo que se le representava por parte de los diputados y que mandaría responder*».

Dezembre MDCLIII.

227v Dimecres, a III. En aquest die ses senyories anaren en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General que no són arrendades y liurar aquella.

Divendres, a V. En aquest die se tingué conferència en la present casa ab los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona, en forma de consistori, ab verguers y masses, per a tractar negocis concernents al beneffici y conservació de la província y servey de sa magestat, que Déu guarde,[a] //228r// y la necessitat de la casa del General, y representar a sa magestat sia servit enviar assistències per a expel·lir lo enemich francès, havent feta nova entrada en lo present Principat.

Dissabte, a VI. En aquest die Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, y Hieònym Mayor y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, donaren a ses senyories dos suplicacions, satisfent a uns manaments a ells presentats lo die de aÿr, contenint, en effecte, que anassen a col·lectar las terças de las taulas foranes, las quals suplicacions estan assí cusidas signades de letras A, B.

En aquest mateix die Jacinto Janer, corredor del General de la present casa de la Deputació, mitjensant jurament per ell en lo ingrés de son offici prestat, ha fet relació a ses senyories en consistori, com ell, de orde y manament de ses senyories, ha encantades y subhastades públicament, per los lochs acostumats de la present ciutat, totes aquellas cases que ses senyories en nom del General tenen y posseheixen en lo carrer de la font de Sant Honorat. Y junt dita font, devant la present casa de la Deputació, las quals fan cantonada en lo //228v// carrer per lo qual se va de dita casa de la Deputació al carrer de Sanct Domingo, per espay no sols de trenta dies però encara més de dos mesos, y no obstant que moltes persones hagen dit en dites cases, però no ha trobat ningú que hage offert en aquelles major preu que lo noble don Francisco

a. a continuació tres processos, dues ambaixades i un vot transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1274-1287.

a. a continuació dues suplicacions transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1288-1289.

Pasqual y de Cadell, cavaller, y scrivà de manament, en Barcelona populat, lo qual ha offert donar per aquelles mil y nou-centas liures, moneda barcelonina, attesa la qual dita li ha liurada la hasta fiscal de dites cases per lo dit preu, ab orde[a] de ses senyories, la qual relació fa en consistori a ses senyories y manaren que la present relació fos continuada en lo present dietari de la present casa.

Dimars, a VIIII°. En aquest die los senyors deputats, per medi del doctor Carlos Costa, exercint lo offici de síndich del General,[b] // 229r // enviaren al noble don Jaume Mir, regent la Real Cancellaria, una embaxada en scrits, la qual és assí cusida ab senyal de letra C. E dit noble regent respongué que procuraria, en tot lo que li seria possible, que les respostes de les embaxades se fassan en la forma entrega, com se demanà per ses senyories.

Dimecres, a X. En aquest die los senyors deputats, per medi de don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, mossèn Francisco Senjust y de Vallgornera, donsell, y misser Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat, enviaren segona embaxada a sa alteza, ab masses y verguers, acompanyats dels officials de la present casa. Y sa alteza respongué que «*tenía entendido a los deputados y que les bolvería respuesta*», com axí ho referiren dits embaxadors en lo consistori, la qual embaxada en scrits és assí cusida ab senyal de letra A.

229v Dilluns, a XV. En aquest die los senyors deputats, per medi de Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, enviaren a dir al noble regent la Real Cancellaria, que feyan totes les diligències imaginables en fer diner, per a què poguessen cobrar antes de festes de Nadal las terças de lurs salaris, attès que lo savi Consell de Cent havia deliberat que no se admatessen los albarans per ses senyories fets, per banch y taula, y que[c] // 230r // per dit effecte havian enviada lo die present una embaxada als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, suplicant-los fossen servits representar-ho en lo savi Consell de Cent. E los dits senyors regent y doctors del Real Consell, de paraula de dit noble regent, respongueren que estaven molt agrahits del cuydado ab què pocehian los dits senyors deputats, procurant que fossen pagats de lurs salaris, majorment en occasió tant precissa, y en temps que ho havian tant menester per ser los demés pobladors novells.

a. a continuació ratllat, exprés.
b. a continuació dues ambaixades transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1289-1290.
c. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1291.

En aquest mateix die ses senyories, per medi de dit Costa, scrivà major, enviaren als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat la embaxada en scrits que està assí cusida signada de letra B, y dits senyors consellers respongueren que tenian entès lo que per part dels senyors deputats se'ls demanava, y que·u tractarian y tornarian resposta.

Dimars, a XVI. En aquest die ses senyories deputats, per medi de fra don Gispert Amat, abat de Galligants y elet de Sanct Cugat, don Phelip de Ferreres y misser // 230v // Joan Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat, enviaren embaxada als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, ab masses y verguers, acompanyats dels officials de la present casa, la qual està assí cusida signada de letra A. Y dits senyors consellers respongueren que·u tractarian en Consell y de la resolució se pendria, ne tornarian resposta.

Divendres, a XVIIII°. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en casa de la ciutat per a tenir conferència ab los senyors consellers, per negocis de la Generalitat.

En aquest mateix die los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, donaren y entregaren a ses senyories[a] // 231r // dos processos, de haver admeses las renunciacions de les bolles de Manresa y Figueres, ab les provisions al peu de aquells continuades, los quals processos han manat ses senyories fossen cusits en lo present dietari, com ho són de senyal de letra A, B.

Dissabte, a XX. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo present dietari un memorial estampat, enviat al consistori per don Alexandre de Ros, embaxador del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, lo qual és assí cusit signat de letra D.

Dilluns, a XXII. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, aportàs // 231v // als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona una embaxada en scrits que és assí cusida ab senyal de letra B. E dits senyors consellers respongueren que tractarian ab gran gust lo que se'ls representave per part dels senyors deputats y que·ls tornarian resposta.

Dijous, a XXV. Die de la Nativitat de Nostre Senyor.

a. a continuació dos processos i una ambaixada transcrits a l'Apendix 3, pàgs. 1291-1294.

Any nou MDCLIIIIº

Divendres, a XXVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment[a] //232r// a la tarda, ab los verguers y masses, acompanyats dels officials del General, en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, lloctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, per negocis y affers de la Generalitat y, juntament, li donaren[b] les bones festes de la Nativitat de Nostre Senyor, no com a virrey sinó sols com a persona real. Y sa alteza respongué que «*estava muy agredecido de la acción que hasían los senyores diputados*».

232v Janer MDCLIIIIº.

233r Divendres, a VIIIIº. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional de la present casa, ha fet relació a ses senyories com Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, ha col·lectat, comptat y pagat, per rahó de son offici, la terça de janer, febrer y mars 1653 del dret ordinari y de guerra, la qual ha[c] muntat de dret ordinari cent sinquanta-duas liuras y quinse sous y vuit, y de guerra, cent divuit liures, un sou y vuit, ab los quals estan compresos alguns libres de altres terces atrassades, //233v// y faltan per guerra y estar occupat per lo enemich, tot los libres de Perpinyà y sa col·lecta, y lo de Gerona y sa col·lecta, per no haver-la poguda col·lectar per lo enemich, y ha comptat y pagat per lo banch.

Dissabte, a X. En aquest die ses senyories enviaren embaxada al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill lloctinent y capità general de sa magestat, per medi del senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, don Pedro Planella y Joseph Urrea, ciutadà, acompanyats dels officials de la present casa, ab verguers y masses devant, a effecte de explicar-li dos embaxades, la una és la tercera en rahó dels[d] presos extrets del present Principat, com las dos primeras, y l'altra en rahó de la aprehensió de les monedes que los arrendataris del dret de las monedas del General enviaren a la ciutat de Gerona.[e]

234r Dimars, a XIII. En aquest die lo il·lustre senyor doctor Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, requerí a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, que levàs acte com ell no consentia que don Alexandre de Ros, degà de Tortosa, embaxador del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, residís més en dita cort, sinó que se'n tornàs per escusar los gastos tant grans pateix lo General, que·s troba de present tant exaust. En lo que foren presents per testimonis Jaume Cases, verguer del consistori de ses senyories, y Francisco Rol, clergue.

Dimecres, a XIIIIº. En aquest die arribà en lo consistori de ses senyories Miquel Gràcia, scrivà de manament, y per //234v// part del noble regent la Real Cancelleria, demanà que ses senyories li donassen relació de tots los officis vendibles ab declaració dels que se hauran venut o passat de uns a altres durant les alteracions, specificant les personas que vuy los tenen y en temps de quins deputats se veneren o passaren. Ítem de tots los officials de gràcia que·s provehexen per los senyors deputats, axí temporals com perpetuos, y tant dins com fora, la ciutat de Barcelona, ab los noms y cognoms dels qui·ls tenen.

E ses senyories, lo mateix die a la tarda, per medi de Pere Pau de Loselles, exercint lo offici del General, tornaren resposta a dit noble regent la Real Cancelleria, que los deputats, inseguint lo decret, havian entregat a sa alteza un memorial de tots los officis, axí temporals com perpetuos, vendibles y de gràcia.

235r Diumenge, a XVIII. En aquest die ses senyories anomenaren una de las nou trompetas del General que vacca, per assumpció de Joan Ratera, a una de las tres[a] trompetas ordinàrias del General, a Nicholau Pi, corredor de coll, ab los emoluments y altres gages a ell pertan(y)ents, y és per tants, per rahó de dit son càrrech de una de las ditas nou trompetas.

Dilluns, a XVIIIIº. En aquest die los senyors deputats han enviat al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, ab embaxada, als il·lustre y molt reverent senyor don Gispert Amat[b] y Desbosch, abat de Galligants, elet de Sanct Cugat de Vallès, don Sebastià Duran, cavaller del hàbit de Sanct Jaume, y Ramon Batista Pastor, ciutadà honrat, ab vaquers y uns asses, acompanyats dels officials del General, contenint en effecte la segona embaxada, en rahó de la aprehensió de les monedes, comforme la que fou presentada a sa alteza a deu del corrent, com allí en dita jornada està cusida. E axí bé, per representar //235v// de paraula com, en dies passats, los deputats entregaren a sa alteza un memorial de tots

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1296.
b. a continuació repetit, li donaren.
c. a continuació ratllat, manaut.
d. a continuació ratllat, pa.
e. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1296.

a. tres, *interlineat.*
b. a continuació ratllat, aba.

los officis de la Deputació, dels noms y cognoms dels qui·ls obtenen, y en lo temps que foren provehits y dels qui vagan per mort, y que ara havian tingut los deputats un recaudo del Real Consell demanant altre memorial de dits officis, del que han fet admiració dits deputats, pensant que lo memorial donat a sa altesa se seria perdut. Per lo que suplican a sa altesa sie servit dir si se és perdut dit memorial y si gusta sa alteza li·n donen altre, que en tot seguiran son gust. E sa alteza respongué a una cosa y altre, que *«lo mandaría ver y bolvería la respuesta de todo»*.

236r Dijous, a XXVIIIIº. En aquest die[a] lo senyor Pere Pau de // 236v // Lloselles, deputat militar, requerí a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, que levàs acte com ell no consentia que don Alexandre de Ros, degà de Tortosa, embaxador del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, residís més en dita cort, sino que se'n tornàs per escusar los gastos tant grans sustenta lo General, que·s troba de present tant exaust. En lo que foren presents per testimonis Joseph Melich, ciutadà honrat de Barcelona, y Francisco Rol, clergue.

En aquest mateix die, havent enviat los molt il·lustres senyors inquisidors del General de Cathalunya a ses senyories[b] un recaudo de lur consistori, demanant fossen servits enviar-los algunes cartes firmades per don Phelip de La Motte, que importave a dits senyors inquisidors vèurer dites firmes originalment, ses senyories havent tractat aquest fet ab los magnífichs assessors y inseguint llur consell, han enviat per la resposta a dits senyors inquisidors a Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, lo qual, per part de ses senyories, los ha explicat que, en virtut de capítols de Cort, està statuït que los papers del General no poden exir del archiu de la casa de la Deputació, y que si·ls aparexia enviar qualsevol persona, los senyors deputats los dexarian mirar los papers volrrian ab molt gran gust. E los senyors inquisidors respongueren que restaven molt agrahits del affecte y voluntat[c] // 237r // que los senyors inquisidors offerian fer-los mercè y que enviarien lur secretari per mirar dites formes, com en effecte lo present die vingué en la scrivania major, y se li amostraren tres o quatre firmes de dit mariscal de La Motte, las quals combina ab altre que dit secretari me aportave en sas mans.

Divendres, a XXX. En aquest die se envià tercera embaxada a sa altesa, per medi del il·lustre y molt reverent senyor don Gispert Amat y Desbosch, abat de Galligants, elet de Sanct Cugat de Vallès, don Vicents Sentís y Ramon Batista Pastor, ciutadà honrat de Leyda, ab verguers y masses, acompanyats dels officials del General, contenint, en effecte, com la primera y segona[a] embaxadas, en rahó de la aprehensió de les monedes que foren fetes a 10 y a 19 del corrent, com allí en dita jornada de 10 està cusida. E sa alteza respongué que ja ho havia, com és a justícia.

Dissabte, a XXXI. En aquest die ses senyories entregaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, un memorial enviat per don Alexandre de Ros, embaxador del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, manant fos cusit assí.

237v Febrer MDCLIIIIº.

238r Dilluns, a VIIIIº. En aquest die és vingut en lo consistori de ses senyories Francesch Laonart, notari, scrivà y secretari del consistori de la capitania general, demanant, de part de sa alteza, que los senyors deputats ordenassen als officials de la casa de la bolla y General que no despatxassen la roba y altres mercaderies, que en lo magatzem de la Generalitat se troban, del patró Fari, sens que tinguéssem orde de sa alteza o del tribunal de la capitania general. E los senyors deputats han respost a dit Lleonart, després de haver-ho consultat ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, que no // 238v // estava en sa mà, com tampoch podian impedir los deputats, los despaigs de les robes y mercaderies que en lo magatsem del General trobaven, sempre y quant los negociants les volguessen despatxar y pagar los drets.

Dimecres, a XI. En aquest die se presentà a ses senyories una scriptura, a instància del síndich de la present ciutat de Barcelona, la qual, ab resposta, ordenaren a ses senyories fos continuada en lo present dietari y és assí cusida signada de letra A[b c].

239r Dimars, a XVII. Die de Carnestoltes.

239v Divendres, a XX. En aquest die, a instància de Pere Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General de Cathalunya, foren presentades al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat,

a. a continuació ratllat, ses senyories.
b. a continuació ratllat, los verguers.
c. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1297.

a. a continuació ratllat, quines foren.
b. a continuació un acte de nomenament de síndic imprès (ACA, Generalitat, Dietari N-56 entre folis 238v-239r).
c. a continuació una escriptura i una resposta transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1299.

que Déu guarde, en los present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, dos suplicacions, en rahó, la una, de la extracció feta dels presos dels càrcers reals de la present ciutat y tranferits en lo regne de València, y la altre en resposta de la aprehensió de certa moneda que anava ab una barca genovesa, despatxada per alguns mercaders de la present ciutat, per a la ciutat de Gènova, que fonch apresa per lo ajudant real de la patrona real, de la presentació de las quals scripturas y suplicacions foren levats actes per Miquel Gràcia, scrivà de manament, y per Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya *simul stipulants*, los quals actes y suplicacions manaren ses senyories fossen cusides en lo present dietari, que són ab senyal de letra A y B.

En aquest mateix die, instant dit Pere Pau de Lloselles, fou presenta(da) altre scriptura en rahó de la extracció dels presos, al don Miquel Çalbà y de Vallgornera, regent la Real Thezoraria,[a] // 240*r* // y de la presentata fou levat acte per dits Gràcia y Costa, lo qual manaren ses senyories fos cusit en lo present dietari, com ho és ab senyal de letra C.

En aquest mateix die, instant dit Pere Pau de Loselles, en dit nom fou presentada altre scriptura en rahó de la extracció de dits presos a Joan Batista Codina, aguasil ordinari de sa magestat, y de la presentata fou levat acte per dits Gràcia y Costa, lo qual manaren ses senyories fos cussit en lo present dietari, com ho és ab senyal de letra D.

240*v* Dimecres, a XXV. En aquest die se comensà a fer la insiculació de les persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, per deputats y oÿdors de comptes, en virtut de real decret de sa magestat, *dattum* en lo Pardo a 23 de janer 1654, y orde del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, de 24 del corrent, los quals decret y orde estan cusits originalment en lo libre de la Ànima.

En aquest mateix die los senyors insiculadors, per medi de Joan Móra, ciutadà honrat de Barcelona, promovedor, enviaren un recaudo a ses senyories, dient-los que per ésser la insiculació general de tots los lochs de la Deputació y per consegüent, haver de[b] menester molts dies per perficionar aquella y ésser lo treball excessiu, sens comparació a las altres insiculacions ordinàrias, que per ço fossen servits deliberar-los major quantitat, de la que en semblants actes ordinaris se acostumava de donar. E dits senyors deputats respongueren que, per tenir les mans ligades per capítols de Cort y sentències de visita, no podian donar gust a ses senyories, però que ho consultarian y procurarian ajustarse tot lo possible, al que la necessitat de la casa y vot de assessors los donaria.

241*r* Dijous, a XXVI. En aquest die los senyors deputats, per medi de don Sebastià Duran y misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren embaxada a sa altesa en rahó de la insiculació, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Los senyors deputats del General de Cathalunya diuen que a la nominació (que) sa magestat, que Déu guarde, és estat servit fer de persones per a ser insiculades en los llochs de deputats y oÿdors se troban tres dels consistorials desensiculats, ço és, lo deputat ecclesiàstich, oÿdor ecclesiàstich y militar, y no obstant que ab molt de gust subjectan sa voluntat a la real de sa magestat, ab tot representan a vostra altesa los favors que vostra altesa és estat servit fer-los de paraula y en scrits, al temps del rediment del Principat, y després, havent servit a sa magestat en tot lo que se ha offert, al que se ajusta lo descrèdit del comú del Principat, de haver tingut consistorials, que per no haver donat satisfacció en sos puestos no han merescut la gràcia de sa magestat. Per lo que supplican a vostra altesa sie servit manar anomenar dits consistorials, per a què sien insiculats o reintegrats en los lochs que occupaven antes, attès que sa magestat ha dexat // 241*v* // a vostra altesa líbera la nominació per unplir les bosses, que ho rebran a particular favor».

E sa alteza respongué que estava molt atent al bé que havian servit los deputats, que·u manaria vèurer y tornaria resposta.

Divendres, a XXVII. En aquest die los senyors deputats consultaren ab los doctors misser Rafel Boffill, misser Aleix Tristany y misser Francesch Vidal y Roca, per occasió de la present insiculació que·s fa tota nova, en virtut de real decret de sa magestat, si·s poden augmentar las porcions, que per insiculacions particulars se acostumaven de donar a ses senyories als senyors insiculadors, magnífichs assessors de la present casa y demés officials, sobre del que dits advocats han fet un vot en scrits, lo qual han ordenat ses senyories fos cusit en lo present dietari, com és ab senyal de letra B.[a]

a. a continuació quatre actes amb quatre suplicacions transcrites a l'Apèndix 3, pàgs. 1299-1305.
b. de, *interlineat.*

a. a continuació un vot i una ambaixada transcrits a l'Apèndix 3, pàg. 1307.

[*1654*] 242*r* Mars MDCLIIIIº.

Dilluns, a II. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, don Aleix Gilabert y Joseph Ximenis y de Montredon, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, la embaxada que és assí cusida ab senyal de letra A, en rahó de gastar quatra mília liures tenen en lo banch de la present[a] ciutat, per a pagar los gastos de la insiculació que de present se fa, en virtut de real decret de sa magestat. E ses senyories respongueren que·u proposarian en lo savi Consell de Cent y que de la resolució se pendria en dit negoci, donarian avís a ses senyorias.

242*v* En aquest mateix die, per medi de Pere Pau de Lloselles, servint lo offici de síndich del General, enviaren lo memorial dels officis forans al secretari de sa alteza, y dit síndich féu relació que·l havia entregat a dit secretari, lo qual memorial és assí cusit ab senyal de letra B.

Dimars, a III. En aquest die, per medi de Antoni Seguí y Capella, ciutadà honrrat de Barcelona, y Ramon Castelló, donsell, los senyors consellers de la present ciutat enviaren una embaxada als senyors deputats en resposta de altre, que lo die de aÿr ses senyories feren al savi Consell de Cent acerca de dexar-los gastar quatre mília liures, a effecte de la insiculació present, dient que per la calamitat del temps y lo trobar-se tant exausta aquella casa, no fou possible que se prengués resolució segons los senyors deputats havian representat, tenint-ne viu pesar per lo desig que aquella té de emplear-se en totas las matèrias que·s judican de conveniència de la present casa.[b]

243*r* Dimecres, a IIIIº. En aquest die los senyors deputats manaren fos cusit, en lo present dietari, lo vot fet per los magnífichs assessors, advocat fiscal del General y doctors aplicats, acerca de la imposició dels deu per cent de la roba que ve de fora regne, lo qual (és) signat de letra A.

En aquest mateix die ses senyories, per medi del magnífich Joseph de Urrea, cuitadà honrat de Barcelona, racional de la present casa, enviaren un recaudo al consistori de la Novena dels molt il·lustres senyors habilitadors, suplicant-los fossen servits manar-los donar un còpia simple de la cloenda de la lista de la insiculació y decret enviat per sa magestat, que Déu guarde, que necessitaven d'ella. Y dits senyors de la Novena respongueren que tenian entès dit recaudo y que·u tractarian y tornarian resposta a ses senyories. E poch aprés, dit consistori de la Novena dels senyors insiculadors, per medi de Joan Móra, ciutadà honrat de Barcelona, promovedor, respongueren que estavan ara occupats en un negoci y que prest, enviaren a dits senyors deputats // 243*v* // dita còpia o lo original, com en effecte després lo enviaren per medi del scrivà major, qui·l entregà en mans del senyor deputat ecclesiàstich, y després de mirat, lo restituhí a la mateixa Novena.

Dijous, a V. En aquest die ses senyories han ordenat sia cusit en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors, advocat fiscal y doctors aplicats, acerca de poder fer bestràurer diner als arrendataris, lo qual és assí cusit signat de letra A.[a]

244*r* Dijous, a XII. En aquest die los senyors deputats manaren convidàs una junta de nou personas dels tres estaments ecclesiàstich, militar y real, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, lo senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona; // 244*v* // don Pedro Copons, canonge de la Seu de Barcelona; y don Ramon de Queralt, canonge de dita Seu. Per lo estament militar, los senyors Pedro de Montaner, Sebastià de Miralles y Francesch Puigjaner. Per lo estament real, los senyors mossèn Joseph de Urrea, misser Aleix Tristany y mossèn Joseph de Navel.

En la qual junta se tractà lo negoci dels procehiments fa lo commissari general y col·lector de la reverent Cambra Apostòlica, y se resolgué que los assessors y doctors aplicats mirassen los privilegis y altres papers fahents per dit negoci, y que entretant, fossen fetes tres embaxadas, una a sa alteza, altre al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona y altre al savi Consell de Cent, donant-los rahó del que dits senyors deputats van obrant en rahó de dit fet.

Divendres, a XIII. En aquest die, per medi de don Francisco Gamis[b] // 245*r* // y misser Gismundo Boffill, fonch feta embaxada al molt il·lustre Capítol de la Seu de la present ciutat, acerca del negoci de la Cambra Apostòlica, la qual és assí cusida signada de letra A. Y se'ls ha respost que lo Capítol està molt attent a servir als senyors deputats y que tornarian resposta.

En aquest mateix die a la tarda, per medi de fra

a. a continuació ratllat, casa.
b. a continuació una suplicació, una certificatòria, un vot i dos memorials transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1307-1314.

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 3, pàg. 1315.
b. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1315.

don Diego de Boxadós, de la religió de Sanct Joan, mossèn Hierònym Çacoromina y mossèn Batista Ramon Pastor, ses senyories enviaren embaxada a sa alteza, acerca dels procehiments fets per lo col·lector de la reverent Cambra Apostòlica, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra A. E sa alteza respongué que «*lo mandaría ver*».

Dissabte, a XIIIIº. En aquest mateix die a la tarda, per medi del molt reverent fra don Jaume Meca, abat de Sanct Salvador de Breda, don Carlos Calder y de Vilafranca y Francisco Móra y de Marimon, ciutadà, ses senyories enviaren embaxada al savi Consell de Cent, acerca dels procehiments fa la col·lecta de la reverent Cambra Apostòlica, la qual embaxada és assí cusida ab senyal //245*v*// de letra A. E ses senyories, los senyors consellers, en nom del savi Consell de Cent, parlant lo senyor conseller segon, com a president, respongueren que·u representarian al savi Consell de Cent y tornarian resposta.

Dimars, a XVII. En aquest die a la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories don Ramon de Copons y mossèn Joseph de Navel, ciutadà de Barcelona, y aportaren en scrits la resposta feta per lo savi Consell de Cent, a la embaxada los era estada feta a quatorse del corrent, en rahó dels procehiments fets per la col·lecta de la reverent[a] Cambra Apostòlica, la qual resposta és assí cusida ab senyal de letra A.[b]

246*r* Dijous, a XVIIIIº. En aquest die, havent-se suscitat debat entre lo consistori de ses senyories y lo consistori dels nou habilitadors de la insiculació, aprés de conclòs lo acte de aquella, en rahó que dits habilitadors no poden procehir a la habilitació de extracció de nous deputats y oÿdors de comptes, obstant los capítols de Cort que parlan de insiculacions y habilitacions, y que per ço, a llur instància, fou presentada una scriptura a dits nou habilitadors, la qual, juntament ab la resposta a ella feta, són assí cusidas ab senyal de letra A y B.

En aquest mateix die se llegí lo acte de habilitació feta, en virtut de decret de sa magestat de las personas insiculades en deputats y oÿdors, lo qual és assí cusit ab senyal de letra C.

246*v* Divendres, a XX. En aquest die a la matinada, vingueren en lo consistori de ses senyories Hierònym de Navel, ciutadà, y mossèn Pere de Montaner, donsell, y aportaren una embaxada de part dels molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, en rahó dels compartiments de la taula y banch de la present ciutat y del diner deposat en ells, comforme se conté en dita embaxada en scrits, la qual és assí cusida ab senyal de letra D.

En aquest mateix die ses senyories, per medi de don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, don Phelip de Ferrera y misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a sa alteza una embaxada, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, en rahó de la habilitació de las personas han de concórrer en la extracció de nous deputats y oÿdors de comptes, la qual és assí cusida de senyal de letra A. E sa alteza respongué que «*bolvería la respuesta*».

En aquest mateix die los senyors deputats, per medi del scrivà major del General de Cathalunya,[a] //247*r*// enviaren en racaudo al noble regent la Real Cancelleria, en rahó de la terça que se havia de pagar als magnífichs doctors del Real Consell, ab la forma contenguda en lo paper que entregà a dit senyor regent, la qual és assí cusit ab senyal de letra B. E dit senyor regent respongué que consultaria ab las tres salas lo que, per part de dits senyors deputats, se li referia ab lo paper dalt referit.

Diumenge, a XXII. En aquest die se comensà a fer la habilitació de les persones dels tres estaments, per la extracció de nous deputats y oÿdors, com largament consta ab lo codern que és assí cusit ab senyal[b] des de letra A fins a letra F.

247*v* Dijous, a XXVI. En aquest die fonch feta extracció de deputats[c] en la forma acostumada, en lo consistori de ses senyories abans migdie, y en la tarda fonch feta extracció en la mateixa sala, de oÿdors de comptes del General de Cathalunya, presents y assistents los nou habilitadors anomenats per sa magestat, los quals serviren de testimonis.[d]

248*r* Dilluns, a XXX. En aquest die, per orde de ses senyories, instant lo síndich del General, se presentà a Emanuel López, commissari de la reverent Cambra Apostòlica, una carta del senyor núncio de sa Sanctedat en la cort del rey, nostre senyor, com appar lo acte assí cusit ab inserte de dita carta, que·s assí cusit ab senyal de letra A.

Dimars, a XXXI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, Fran-

a. reverent, *interlineat.*
b. a continuació dues respostes i una escriptura transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1316-1318.

a. a continuació dues ambaixades, un recaudo i un quadern d'habilitació transcrits a l'Apèndix 3, pàgs. 1318-1319.
b. a continuació ratllat, de letr.
c. a continuació ratllat, y.
d. a continuació una acta transcrita a l'Apèndix 3, pàg. 1326.

cisco Rol, clergue, obtenint lo offici de ajudant de regent los comptes del General, ha //248v// renunciat lo dit offici de ajudant de dit regent los comptes en favor de Joan Francesch Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona, suplicant a ses senyories fossen servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Ferrer, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, que·u rebrà de vostra senyoria a singular favor. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si *et in quantum sit admittenda*. Presents per testimonis, Hierònym Galí, notari, y Hierònym Mayor, negociant, ciutadans de Barcelona.

Abril, MDCLIIIIº.

Dimecres, al primer. En aquest die lo magnífich Josep de Urrea, racional de la present casa, ha fet relació a ses senyories com mossèn Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, ha col·lectat y pagat, per rahó de son offici, la bolla de Vich, no arrendadas las terças de abril, maig y juny 1653, que //249r// ha[a] muntat 296 lliures, 17 sous, 5 diners. Ítem ha comptat y pagat la dita bolla, la terça de juliol, agost y setembre de dit any 1653, que ha muntat doscentas liures, dotse sous y dos. Ítem ha comptat y pagat la terça de Mataró y sa col·lecta de abril, maig y juny 1653 y falta lo libre de Arenys de Mar. Ítem ha comptat y pagat dita terça de dret[b] de guerra y falta lo llibre de Arenys de Mar.

a. a continuació ratllat, comptat y ratllat.
b. a continuació ratllat, de guerra.

En aquest mateix die lo dit magnífich racional ha feta relació a ses senyories com dit Hierònym Mayor y Sala, sobrecullidor de la part de ponent, ha comptat y pagat, per rahó de son offici, de dret ordinari, la terça de juliol, agost y setembre 1653, de Balaguer y sa col·lecta, Tarragona, Seu de Urgell, Tortosa, Tremp, y Pallars, Lleyda, Igualada y, axí mateix, lo dret de guerra de dita terça de Tarragona, Seu de Urgell, Tortosa y Igualada. Ítem ha comptat y pagat per la bolla de Leyda no arrendada, des de 9 de mars fins a 16 de maig 1653. E axí mateix ha comptat y pagat, per dita bolla no arrendada, des de 17 de maig fins a 30 de juny 1653. Ítem ha comptat y pagat, per dita bolla no arrendada, la terça de juliol, //249v// agost y setembre 1653. Ítem ha comptat y pagat, per la bolla de Tortosa no arrendada, des de[a b]... a 31 de mars 1653. Ítem ha comptat y pagat, per dita bolla de Tortosa no arrendada, la terça de juliol, agost y setembre 1655.

250r Dilluns, a VI. En aquest die ses senyories, per medi de Joseph Palou, notari, enviaren un recaudo al senyor ardiaca Pejoan, deputat ecclesiàstich, novament extret, dient-li que sempre que fos servit de jurar, ses senyories estaven promptes de admètrer lo jurament. E lo dit senyor ardiaca Pejoan respongué que estimava a ses senyories la mercè que li feyan y que ell ho tractaria ab los altres senyors companys, y del que resoldrien donarian avís a ses senyories.

a. a continuació ratllat, vuit.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.

1654-1656

1r Dietari trienni 1653 comensant a 8 de abril 1654.

Deputats, lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la Seu de Gerona elet, ardiaca major de dita Iglésia; Pere de Padellàs, donsell, en Barcelona domiciliat; lo doctor misser Agustí Pinyana, ciutadà de Tortosa.

Oÿdors, fra don Ignasi de Ripoll, camarer de Sant Pere de Rodas, de la religió de Sanct Benet; Pau Vinyes, donzell, en Perpinyà domiciliat; Joan Gabriel, notari de Tortosa.

Scriba major Generalis Cathaloniae, Sebastianus Costa, notarius.

2r Dimecres, a VIII. En aquell die, entre las nou y deu horas de la matinada, arribaren en la present casa los senyors deputats y oÿdors vells, lo oÿdor real absent, y se'n entraren en consistori hi·s posaren a fer negoci, y després, entre las deu y onse horas de la matinada, vingueren los molt il·lustres senyors, lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la sancta Iglésia de Gerona, elet ardiaca major de dita Iglésia, Pere de Padellàs, donsell, en Barcelona domiciliat y lo doctor misser Agustí Pinyana, ciutadà de Tortosa, deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, en Barcelona residints; fra don Ignasi de Ripoll, camarer de Sanct Pere de Rodas de la religió de Sanct Benet, Pau Vinyas, donsell, en Barcelona domiciliat y Joan Gabriel, notari de Tortosa, oÿdors de comptes del dit General, novament extrets a vint-y-sis del mes de mars pròxim passat, per lo trienni que·s comensà lo primer de agost pròxim passat de 1653. Comensant a venir primer lo senyor oÿdor real, molt ben acompanyat; y després, y aprés, lo senyor oÿdor militar; y aprés lo senyor oÿdor ecclesiàstich; y aprés lo senyor deputat real; aprés lo senyor deputat militar; y últimament lo senyor deputat ecclesiàstich, tots ab molt gran acompanyament, y se'n entraren en lo consistori // 2v // vell dit del ivern, fent oració, axí com venian, en la capella petita que estava molt ben parada. Y aprés que los senyors deputats y oÿdors vells tingueren notícia que los nous estavan junts, los enviaren un recaudo, per medi del síndich del General, dient-los que desijaven saber si estavan apunt, lo qual tornat y donada resposta que si, encontinent hisqueren del consistori, consistorialment, ab los porters y masses devant, y a la que foren devant dit consistori vell, hisqueren los nous, y tots junts, excepto lo deputat real que per sa desgana no podia caminar, y se posaren en la forma següent, ço és, que lo senyor deputat ecclesiàstich vell se posà a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich nou; lo senyor deputat militar vell y lo senyor deputat real nou; sol, per no poder caminar lo senyor deputat real vell; y, axí mateix, los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar vells se posaren a la mà dreta dels senyors oÿdors ecclesiàstich y militar nous; y aprés lo senyor oÿdor real nou anava sol per faltar lo oÿdor real vell; consistorialment, ab los porters y masses devant, acompanyats de moltas personas de tots estaments, y axí, anaren a la capella de la present casa, y allí oÿren missa, y després de oÿda la missa, se'n anaren a la sala gran de Sanct Jordi, anant los vells a la mà esquerra y los nous a la mà dreta, assentant-se los senyors deputats y oÿdors per son orde a la mà dreta, assentant-se los senyors deputats y oÿdors nous per son orde a la mà dreta de la taula larga, que estava parada en lo mig de dita sala, ab lo misal en lo cap de la taula, y los senyors deputats y oÿdors vells a la // 3r // mà esquerra de dita taula; y lo molt reverent senyor don Ramon de Queralt, official y vicari general, sede vacant, y mossèn Lorens de Aromí, regent la vegueria de Barcelona, al cap de la taula, de espallas envés la iglésia de Sanct Jaume, ço és, lo vicari general a mà dreta y lo veguer a mà esquerra, y lo scrivà major del General al cantó de dita taula, entre lo senyor deputat ecclesiàstich vell y regent la vegueria, publicant y legint allí lo acte de jurament. Y fet dit

jurament y oÿda sentència de excomunicació, y los laychs prestat lo sagrament y homenatge acostumat, en mà y poder de dit regent la vegueria de Barcelona, y acabat totalment lo dit jurament, ab la forma demuntdita, los dits senyors deputats y oÿdors vells, aprés de haver-los donades las claus del archiu, se despediren dels nous, precehint moltas cortesias, y los nous se'n entraren en lo consistori, assentant-se quiscú d'ells ab ses cadires, comforme sos predecessors havian acostumat. Y al cap de una estona, després de haver tractades algunes coses, se'n anaren en ses cases, acompanyats de son porter y massa devant, y tots acompanyats de molts cavallers y officials del General, com bé tenen acostumat.

Dijous, a VIIII°. En aquest die a la matinada, estant ses senyories //3*v*// en lur consistori, reberen, de part dels molt il·lustres senyors consellers, per medi dels senyors Joseph de Navel, ciutadà honrat, y Pere de Montaner, donsell, una embaxada, donant-los la norabona de la sort que Nostre Senyor ere estat servit donar-los de deputats y oÿdors, significant-los que los senyors consellers tindrian la mateixa conformitat ab los senyors deputats que havian tinguda llurs predecessors, en rahó de la unió y conformitat de las dos casas.

Lo mateix die a la tarda, se féu extracció de visitadors, ab la forma acostumada, si y comforme disposa lo capítol primer del nou redrés de las Corts 1599, en lo hort sota dels tarongers a hont és lo sortidor, en presència de nou testimonis que serien de brassos, los quals testimonis foren los següents, ço és:

Per lo estament eclessiàstich, los senyors, lo prior Joseph de Jalpí y Julià, prior de Sancta Maria de Moyà, elet abat de Sant Miquel de Cuxà, lo canonge Gaspar Casamijana, del orde de Sanct Benet[a]. //4*r*// Per lo estament militar, los senyors, don Joseph Ripoll, Ramon Castelló, donsell, don Francisco de Cruÿlles, en Gerona populat. Per lo estament real, los senyors, Francisco Móra y de Marymon, ciutadà honrat de Barcelona, Joseph Pinyana, mercader, Gaspar Tarrena, burgès de la vila de Perpinyà.

Los quals testimonis, assentats, ço és, primer los ecclesiàstichs, després los militars y reals, en dit hort del sortidor, fonch suscitada contenció, si dit Joseph Pinyana podia servir de testimoni per no ésser capàs per entrar en Corts. E ses senyories, havent consultat dit fet ab los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, ab son vot que és assí cusit, signat de letra A, han declarat dit Pinyana no tenir las qualitats necessàrias per servir de testimoni, y axí lo dit Pinyana ha desistit, protestant que, per rahó de dit vot ni altrament no li sie fet prejudici a ell ni a son estament per lo present acte, ni altres qual- //4*v*// sevols en sdevenidor fahedors, y axí en son loch entrà per testimoni y se assentà, lo doctor misser Aleix Tristany, ciutadà honrat de Barcelona.

E encontinent, en presència de dits brassos, fonch, per scrivà major del General, llegit lo dit capítol ab altra veu. E legit dit capítol, encontinent, fonch feta dita extracció en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors, y foren extrets en visitadors del General de Cathalunya, los infrascrits y següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo doctor Miquel Joan Ozona, cabiscol y canonge de la Seu de Barcelona, fra don Miquel Torrelles y de Semmanat, de la religió de Sanct Joan, lo doctor Martí Rich, canonge de Gerona. Per lo estament militar, los senyors, mossèn Gabriel Antoni Bosser, mossèn Pau de Planella y Talamanca, mossèn Miquel de Sanctesteve Argayn. Per lo estament real los senyors, mestre Jacinto Andreu, //5*r*// mestre Joseph Miranda, mossèn Luÿs Magrinyà.

Divendres, a X. En aquest die, a instància de Antoni Nin, procurador fiscal del General, per lo scrivà major del General se ha presentat la letra de avís que anava a fra don Miquel Torrelles, a[a] ... Boxadors de la religió de Sanct Joan, per a què la envià. Presents per testimonis Jaume Roure, praticant en medicina, y Joan Huguet, sastre; ítem la que va a misser Gabriel Antoni Bosser, a sa mare. Presents per testimonis don Francisco d'Ardena y sa Bastida y Joan Batista Morell, studiant; ítem la que va a mossèn Miquel Steve Argayn, a la senyora Magarola, sa sogra. Presents per testimonis misser Jaume Joan Campí y Pahuls y misser Hierònym Pexó.

Lo mateix die ses senyories, ab verguers y masses, consistorialment acompanyats dels officials de la present casa, hora ja tarda, ab atxes, anaren a sa alteza y li representaren lo quant agrahits estaven de què sa magestat hagués insiculat a ses persones en deputats y oÿdors del General de Cathalunya, tenint y reputant-los //5*v*// per fa-els vassalls seus, honrra que la preciavan molt, y que la sort que Nostre Senyor ere estat servit donar-los, desitjaven[b] tenir-la per major acert del servey de sa magestat y beneffici de aquest Principat, suplicant a sa altesa fos servit interce-

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1327.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 30 mms.
b. a continuació ratllat, molt.

dir ab sa magestat, enviàs assistència per a poder tràurer lo enemich del present Principat de Cathalunya y sos comptats, y que ses senyories, per sa part, obrarian tot lo que·ls seria possible per dit effecte. Y sa alteza respongué *«que scriviría a su padre las demonstraciones de agradecimiento que le representavan»*.

Dimars, a XIIIIº. En aquest die ses senyories anomenaren per officials *//6r//* macànichs de la present casa, durant lur mera voluntat, las personas següents: per mestre de cases, Pere Pau Ferrer; per librater, Francisca Castelló, viuda; per hortolà, Joan Torró; per manyà, Pere Badia; per daguer, Antoni Pagès; per courer, Gabriel Monclús; per fuster, Jaume Campde(r)rós.

Divendres, a XVII. En aquest die ses senyories han entregat a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, *//6v//* una real carta de sa magestat, que Déu guarde, enviada a ses senyories, dada en Madrit a quatre del corrent, la qual han manada cusir en lo present dietari, que és assí ab senyal de letra A.

En aquest mateix die ses senyories han anomenat, durant lur beneplàcit, en bastaix de la casa del General de la present ciutat, a Joseph Beneya, peller; ítem en bastaix de la casa de la Bolla de la present ciutat, a Francesch Creueres, lapidari.

Dilluns, a XX. En aquest die los senyors deputats enviaren a sa alteza[a] *//7r//* una embaxada, per medi de don Joseph Bru, en Barcelona populat, la qual és assí cusida signada de letra A, e sa alteza respongué *«que lo mandaría ver y responder»*.

En aquest mateix die los senyors deputats ordenaren a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo present dietari, un vot fet per los magnífichs assessors, advocat fiscal y doctors aplicats, lo qual és assí cusit ab senyal de letra B.

Dimars, a XXI. En aquest dia los senyors deputats ordenaren a mi, Sebastià Costa, notari y scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs en lo present dietari, un vot fet per los assessors, advocat fiscal del General y doctor aplicats, lo qual és assí cusit ab senyal de letra C.

En aquest mateix die dits senyors deputats ordenaren a mi, dit Sebastià Costa, que continuàs en lo present dietari, altre vot fet per lo assessor y advocat fiscal de la present casa, lo qual és assí cusit ab senyal de letra D.

a. a continuació una carta, una ambaixada i tres vots transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1327-1330.

7v Dijous, a XXIII. Die de sanct Jordi, patró del General de Cathalunya. No·s féu la festa solempne ni ab pompa com se acostuma de fer, sinó que en la capella petita de la present casa, des de la punta del dia fins a dotse horas, se digueren missas per trobar-se la present casa tan exausta.

Divendres, a XXIIIIº. En aquest dia a la matinada, no·s féu lo offici solempne de diffuncts, per trobar-se lo General tant exaust, sinó que sols tota la matinada, en la capella petita, se digueren missas de rèquiem per las ànimas dels senyors deputats y oÿdors y officials de la present casa, diffuncts.

En aquest mateix die Antoni Grassés, com a procurador de Pau Fàbrega, guarda ordinària del General,[a] *//8r//* consta de sa procura en poder de Joseph Francesch Fontana, notari de Barcelona, a nou de agost 1649, de la qual fa fe Barthomeu Pleà, notari de Barcelona, regint las scripturas de dit Fontana, ha renunciat en dit nom, en mà y poder de ses senyories, lo dit offici de guarda ordinària que obté dit Fàbregues son principal, a effecte que aquell sia conferit en persona de Eudalt Corominas, droguer, attès dit offici és dels antichs y vendibles, la qual renunciació fou feta a las sinch horas de la tarda de dit die. E ses senyories han acceptada dita renunciació, si y en quant ho poden y deuen fer en virtut de capítols de Cort y conforme és ús y styl de la present casa.

Dissabte, a XXV. En aquest die los senyors deputats ordenaren a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari, un vot fet per lo assessor y advocat fiscal general, lo qual és assí cusit ab senyal de letra A.

En aquest mateix die los senyors visitadors, extrets a nou del corrent, exceptat fra don Miquel Torrelles y de Semmanat, qui·s troba en Malta, Gabriel Antoni Bosser *//8v//* y mossèn Miquel de Sanctesteve Argahin, qui·s troban en la vila de Madrit, vingueren en la present casa per prestar lo sòlit jurament y oyr sentència de excomunicació, y se assentaren al costat dels senyors deputats a la mà dreta[b], los quals estaven constituïts en forma de consistori en la sala dels reys, assentats ab sos banchs de vellut carmesí, ab un bufetillo devant d'ells y lo juratori, y estant tots axí assentats, havent yo, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, per dit effecte legit lo capítol primer del nou redrés de los Corts del any 1599, dits senyors visitadors juraren, ço és, los ecclesiàstichs

a. a continuació dues cartes i un vot transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1330-1331.
b. a continuació ratllat, al costat.

posant-se la mà en los pits y los laychs posant la mà sobre del juratori que tenia lo senyor deputat ecclesiàstich, y oÿren la sentència de excomunicació que·ls fonch promulgada, del tenor següent:

«*Nos don Raymundus de Queralt, canonicus et thesaurarius sanctae Ecclesiae Barcinonae, officialis et vicarius generalis sede vaccante, monemus vos admodum illustres dominos doctores Michaelem Joannem de Ozona, precentorem et canonicum dictae ecclesiae Barcinone; doctorem Martinum Rich, canonicum sanctae Ecclesiae Gerundae; Pa(u)lum de Planella et //9r// Talamanca, domicellum, Barcinone domiciliatum; doctores Jacintum Andreu, Josephum Miranda et Ludovicum Magrinya, personas iuxta formam capituli primi novae reformationis extractas in visitatores generalis principatus Cathaloniae, una cum fratre don Michaele Torrelles et de Semmanat, ordinis et religionis Sancti Joannis Hierosolimitanensis, Gabriellis Antonio Bosser et Michaele de Sanctesteve Argahin, domicellis, a presenti principatu Cathaloniae absentibus, pro triennio proxime preterito, hic presentes pro primo, secundo, tertio et peremptorio termini et monitionibus quatenus bene et legaliter vos habebitis in vestro officio*[a] *seu munite visitatorum quovis amore, rancore postpositis, sed solum Deum et contientias vestras intuendo, et pro his auditis excomunicationes sententiam quam in vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes trina canonica monitione praemissa ferimus et promulgamus in his scripsi*».

Y encontinent fonch feta extracció ab rodolins de cera[b], y dins d'ells posats los noms dels visitadors, y ab una urna de plata ab aygua y per un minyó, ab la forma que·s sol fer la extracció de deputats y oÿdors, y foren extrets en jutges de processos, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, lo doctor Martí Rich, canonge de Gerona, lo qual, //9v// encontinent, se alsà y digué, en presència de tots, que renunciava lo dit càrrech de jutge de processos, requerint a mi, dit Costa, ne levàs acte, lo qual fou levat. Presents per testimonis Hieònym Galí y Joseph Palou, notaris, y molts altres allí presents. Y axí, attesa dita renunciació, fonch feta extracció de altre persona, y fonch extret en son loch, lo doctor Miquel Joan de Ozona, cabiscol y canonge de la Seu de Barcelona. Per lo estament militar fonch extret mossèn Pere Planella y Talamanca. Per lo estament real, mossèn Luÿs Magrinyà, lo qual, encontinent, se alsà y digué, en presència de tots, que renunciava lo dit càrrech de jutge de processos, requerint a mi, dit Costa, ne levàs acte. Presents per testimonis dits Galí y Palou, y altres que eren allí presents. Y axí, attesa dita renunciació, fonch feta extracció de altre persona, y fonch extret en son loch mestre Jacinto Andreu.

E després dits senyors deputats y oÿdors y visitadors //10r// se alsaren, entrant-se'n dits senyors deputats en son consistori. Y dits senyors visitadors se ajuntaren en lo consistori vell, y assentant-se ab la forma acostumada per antiguitat, comensaren a usar de llur poder, a ells per la Cort General atribuhit, y feren nominació de notari y scrivà de dita visita de la persona de mossèn Miquel Serra, notari públic de Barcelona, present, lo qual acceptà dit offici y prestà jurament en la forma acostumada, en mà y poder de dits senyors visitadors, presents per testimonis dits Galí y Palou. E aprés, dit Serra ohí sentència de excomuni(ca)ció que li fou promulga(da), del tenor següent:

«*Nos don Raymundo de Queralt, canonicus et thesaurarius sancta Ecclesiae Barcinone, officialis et vicarius generalis sede vaccante, monemus te Michaelem Serra, notarium publicum Barcinone, scribam majorem visitae Generalis Cathaloniae, per admodum illustres dominos visitatores dicti Generalis electum et nominatum his presentem pro primo, secundo, tercio et peremptorio terminis ac monitione*[a] *canonica quatenus teneas sub rigido et stricto secreto omnia negocia in dicta visita pertractanda, et aliis in exercitio et regimini dicti tui officii bene fideliter et legaliter te habeas quovis amore, odio et rancore postpositis. Et pro his auditis excomunicationis sententiam quam in [te] sic contrafacientem, ex nunc prout ex tunch, dicta trina canonica monitione praemissa ferimus his scriptis ac etiam promulgamus*».

10v En aquest mateix die a la tarda, constituïts los senyors deputats y oÿdors de comptes en lo hort dels tarongers, prop del surtidor de la present casa, y se féu extracció de tres visitadors del General, en la forma ordinària, en loch de fra don Miquel Torrelles y Semmanat, qui·s troba en Malta, de mossèn Gabriel Antoni Bosser y de mossèn Miquel de Sanctesteve Argahin, qui·s troban en Madrit, los quals a nou del corrent foren extrets y avisats ab cartas que acudissen per al die present, y attès no havian acudit, se féu altra extracció en loch d'ells, comforme disposició del capítol primer del nou redrés del General, en presència de nou testimonis, y foren los següents, ço és:

a. a continuació ratllat, et pro his.
b. a continuació ratllat, posats.

a. a continuació ratllat, bus.

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo doctor Joseph Coll, canonge de Elna, mossèn Joseph Tavarner, canonge de Barcelona, y lo doctor Joan Batista Vila, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors, don Joseph de Ripoll, don Joseph Bru y don Joseph Taquí. // 11*r* // Per lo estament real, los senyors, misser Aleix Tristany, mossèn Francesch Móra y de Marimon, y mossèn Gaspar Tarrena.

Y encontinent fonch feta extracció en la forma que·s sol fer, y fou extret en loch de dit fra don Miquel Torrelles: don Francisco de Moncada. En loch de dits Bosser y Argahin: mossèn Anton de Peguera y mossèn Joan de Avinyó.

11*v* Dilluns, a XXVII. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General, continuàs en lo present dietari, una suplicació que és assí cusida ab senyal de letra A, la qual, per orde de ses senyories, lo die present ha presentada Pere Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, a don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, contenint que fos comesa per la declaració de la contenció dels presos extrets del present Principat y ciutat en lo regne de València.

Dimecres, a XXVIIIIº. En aquest die, constituïts los senyors deputats en forma de consistori en la sala dels reys, jurà en mà y poder de ses senyories don Anton de Peguera,[a] // 12*r* // donsell, hu dels nou visitadors extret per la visita fahedora del trienni 1650, y ohí sentència de excomunicació que li fou proferida per lo noble don Ramon de Queralt, canonge y thesorer de la sancta Eglésia de Barcelona, official y vicari general, sede vaccant, ab lo modo y forma que fonch feta ab los sis visitadors que juraren y oÿren sentència de excomunicació a 25 del corrent, tot lo que fou fet després que per lo scrivà major del General fou llegit lo capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, del qual jurament, de dit don Anton de Peguera, y haver oÿt sentència de excomunicació, per lo dit scrivà major fonch feta relació als altres sis visitadors qui estavan junts en un aposento del costat de la sala nova, en la cantonada de la present casa, devés la plaça de Sanct Jaume.

E encontinent, estant junts dits set visitadors en dit aposento, feren la solita protestació ecclesiàstichs, militars y reals, ço és, que per rahó dels assientos y modo de votar no·s fos fet prejudici algú a lurs persones ni a las dignitats ecclesiàsticas, ni als estaments militar y real respective, en lo que foren presents per testimonis Antoni Rossell, tavarner, y Joseph Fàbrega, revenedor, ciutadans de Barcelona.

12*v* Dijous, a XXX. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General de Cathalunya continuàs en lo present dietari una carta dels senyors canonges y capítol de Tarragona, de 28 del corrent, y un memorial auctèntich de les pensions que la mensa archiepiscopal, y vaccant ella, la regent Cambra Apostòlica, correspon als canonges y Iglésia de Tarragona, que són assí cusits ab senyal de letra A y B.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, continuàs en lo present dietari, un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, y advocats aplicats en virtut del qual se féu una embaxada a sa alteza, per medi de fra don Jaume Meca, Joseph Bru, cavaller, y mossèn Gaspar Tarrena, burgès de Perpinyà, los quals vot y embaxada són assí cusits ab senyal de letra C y D. E feta dita embaxada, sa alteza respongué *«que tenía entendida la embaxada, que vería el papel y mandaría responder luego.»*

Maig MDCLIIIIº.[a]

13*r* Dissabte, a II. En aquest die, a petició de la ciutat de Barcelona, per a donar gràcias a la divina magestat de haver retirat lo càstich del contagi, que tant temps havia gravat en dita ciutat, se celebrà en la cathredal, un offici solempne, en lo qual assistí lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde; predicà lo pare Cabrera de la Companyia de Jesús, subjecte de gran doctrina; hagué-y en dit offici gran concurs de ciutadans y altres persones, y a la tarda se féu una professó solempne com la del die de Corpus, la qual partí de la dita iglésia cathredal y una per la plassa Nova, plassa de Sancta Anna, carrer de Sancta Anna, carrer dels Tallers y arribà devant lo semminari dit del Senyor Bisbe, a hont estava la reserva del Santíssim Sagrament, que ere estada treta de la iglésia del monastir de Nostra Senyora de Natsaret, a hont se havia feta morberia, posada ab un altar sota lo dosser de brocat y la vela de la present casa, per dit effecte dexat, y allí se prengué dita reserva y fonch posada en la custòdia de la Seu, y sa alteza, en dit puesto, se posà detràs ab una atxa en la mà, acompanyàn dita professó, que continuà son curs per devant lo monastir dels Àngels y hisqué al carrer del Carme, y passà per lo mig del hospital // 13*v* // general de la Sancta Creu, carrer del Hospital, y dret al portal de la Bocaria, car-

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1331-1332.

a. a continuació dues cartes, un vot, una ambaixada i una certificació transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1332-1335.

rer del Call, per devant Sanct Jaume, Librateria, y volta per la plassa del Rey, y per devant del palau del rey y sala real, tornà en la dita iglésia major per lo portal principal, per lo qual dita professó ere exida.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories fos continuada en lo present dietari una carta del senyor don Francisco de Moncada, de 29 del passat, ab la qual consta haver renunciat lo càrrech de visitador que ere exit, la qual és assí cusida ab senyal de letra A.

Dilluns, a IIII°. En aquest die, constituïts[a] los senyors deputats en forma de consistori en la sala del Reys, jurà en mà y poder de ses senyories mossèn Joan de Avinyó, donsell, hu dels nous visitadors extrets per la visita fahedora del trienni 1650, y ohí sent(ènc)ia de excomunicació[b] // 14*r* // que li fou proferida per lo noble don Ramon de Queralt, canonge y thesorer de la Seu de Barcelona, official y vicari general, sede vacant, ab lo modo y forma que·s féu ab los senyors visitadors qui juraren y oÿren sentència de excomunicació a 25 de abril proppassat, tot lo que fou fet, aprés de ser legit, per lo scrivà major del General de Cathalunya, lo primer capítol del nou redrés de les Corts de 1599, del qual jurament de dit mossèn Joan de Avinyó, y haver oÿt sentència de excomunicació, per dit scrivà major fou feta relació als altres set visitadors, que estaven junts en aposento, al costat de la sala nova, en la cantonada de la present casa, devés la plassa de Sanct Jaume.

Dimars, a V. En aquest die vingué en lo consistori Francesch Móra y de Marimon, defenedor del General de Cathalunya y renuncià lo dit offici en mà y poder de ses senyories, suplicant a ses senyories, attès que dit offici és dels antichs y vendibles, fossen servits provehir aquell en persona de Ramon Castelló[c]. E ses senyories han acceptat dita renunciació, si y en quant, (etcètera).

En aquest mateix die, a la tarda, constituïts los senyors deputats y oÿdors de comptes en lo hort dels tarongers, prop del surtidor de la present casa, se // 14*v* // féu extracció de un visitador, en la forma acostumada, en loch de don Francisco de Moncada, qui ha renunciat. Y després de legit per lo scrivà major lo capítol primer del nou redrés de las Corts de 1599, fonch feta extracció de altre, en la forma acostumada, en presència dels nou testimonis baix scrits y següents, ço és:

a. a continuació ratllat, personalment.
b. a continuació una renunciació transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1335.
c. a continuació ratllat, ciutadà honrat de Barcelona.

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo doctor Joseph Ninot, canonge de Barcelona, fra don Gaspar Casamitjana, del orde de Sanct Benet, lo doctor Pau Reig, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors, mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, don Phederich Desbosch y Sanctvicents y don Joseph Bru. Per lo estament real, los senyors, mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, misser Miquel Carreres, ciutadà honrat de Barcelona, y mossèn Gaspar Tarrena, burgès de Perpinyà.

Los quals testimonis, després de assentats, primer los ecclesiàstichs, després los militars y, últimament, los reals, feren entre ells las acostumadas protestas // 15*r* // en rahó dels assientos y votar, havent de estar interpol·lats, y no lo un estament després del altre, y que per ço no fos fet prejudici a lurs personas ni a llurs dignitats, ni a lurs estaments respective.

E axí bé, després se suscità debat entre mossèn Joseph de Urrea, misser Miquel Carreres y Gaspar Tarrena, pretenent, ço és, dit Urrea, que com a major de edat, y tenint privilegi de ciutadà honrat del rey, nostre senyor, havia de precehir als dos y votar primer; dit Carreres pretenia lo mateix, per ser ciutadà honrat de matrícula creat per la present ciutat; y dit Terrena pretenia que ell, com ha burgès honrat de Perpinyà, havia de precehir als ciutadans honrats de Barcelona. Y després de haver altercat estas pretensions, los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, allí presents, de paraula digueren, que a dit Urrea tocava lo primer loch y assiento y en lo votar, y després a dit misser Carreres y Terrena. Protestaren que per lo present acte no fos prejudici algú a lurs persones ni als sdevenidors en dits estaments respective.

E encontinent, en presència de dits brassos, per lo scrivà major del General fou legit lo capítol primer del nou redrés del General de las Corts de 1599, y després de legit, fonch feta extracció en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors, // 15*v* // y fou extret en visitador lo doctor Francisco Tavarner.

E feta dita extracció, vingué en la present casa lo senyor Joseph Tavarner, canonge de la sancta Iglésia de Barcelona, com a procurador, ab líbera y general administració y conjunta persona de dit canonge Francisco Tavarner, son oncle, qui de present se troba en la cort romana, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de mossèn Jaume Morer, notari públich de Elna, residint en dita cort romana, a vint-y-quatre de maig any 1648, y digué que ere impossible que dit son oncle pogués venir per acceptar dit càrrech de visitador, y que axí, en nom y com a

procurador general d'ell y conjuncta persona, renunciava dit càrrech, y prometé en nom seu propri, als senyors deputats, qui ara són y per temps seran de estar de *rato habendo* en cars que per rahó de dita renunciació lo General ne hagués de suportar alguns gastos, y altrament, comforme seria declarat y per major seguretat, ne donà per fermanças los senyors Miquel Joan de Ozona, cabiscol y canonge de dita Iglésia de Barcelona, y a Francesch Valeri, també canonge de dita Seu de Barcelona, presents los quals, acceptaren dit càrrech de fermances y prometeren estar obligats en tot lo que se obligave[a] //16r// dit canonge Joseph Tavarner, y per ço, tant principal com fermanças, ne han obligats tots lurs béns propris y de quiscú d'ells assoles, com ha deutes fiscals y reals, ab totas renunciacions opportunes, y de les fermanças, ab renunciació de lur propri for, sotsmetent-se al for dels senyors deputats y de altre qualsevol ab facultat de variar, y ab jurament largament. En lo que foren presents per testimonis los doctors misser Pere Antoni Serra y misser Ramon Par.

E fet dit acte de renunciació y obligació, consultaren los deputats als magnífichs assessors y advocat fiscal del General si la dita renunciació se havia de admètrer y passar avant en la extracció de altre rodolí, los quals, en rahó de dit fet, feren son vot en scrits, lo qual manaren ses senyories que per lo scrivà major fos continuat en lo present dietari lo qual és assí cusit ab senyal de letra A.

Després de fet dit vot, ses senyories procehiren ab la mateixa forma a fer extracció de altre rodolí, y extret, fou trobat dins ell lo nom de don Joseph de Fuentes.

16v Dissabte, a VIIIIº. En aquest die vingueren en lo consistori de ses senyories mossèn Joseph Jover, donsell, y don Joseph de Marlès, en Barcelona populat, los quals, de part de Joseph Quintana, exactor del General, digueren a ses senyories com mossèn Joseph Miquel Quintana, son pare, regent los comptes del General, ere mort lo mateix dia a la matinada, y que axí dit Joseph Quintana suplicave a ses senyories fossen servits manar se fessen en esta casa los sufragis per la ànima de dit quóndam son pare, y en las demés serimònies honrar-lo segons styl, consuetut y exemplar de la present casa en semblants occasions[b] //17r// observats. E ses senyories respongueren que tenian viu sentiment de la mort de dit Joseph Miquel Quintana y que, en tot lo demés, procurarian fer lo que tenian obligació, seguint, en tot y per tot, los exemplars d'esta casa, styl y consuetut.

En aquest mateix die arribà en lo consistori de ses senyories Joan Batista Araspacotxaga, secretari de sa alteza, y entregà a ses senyories dos privilegis reals, per sa magestat concedits, lo hu de la confirmació dels privilegis, usos y costums de la casa de la Deputació y General de Cathalunya, y l'altre del modo de provehir los officis de gràcia y vendibles, còpia dels quals són assí cusidas, ab senyals de letra A y B.

Diumenge, a X. En aquest die ses senyories, exceptat lo senyor oÿdor real anaren, consistorialment, ab verguers, los quals portaven gramallas y caparons de dol, y las massas cubertas de dol, acompanyats de molts officials d'esta casa, anaren en casa de dit Joseph Quintana, a hont se tenia dol de dit Joseph Miquel Quintana, son pare. Y arribats en la sala, dit Joseph Quintana se retirà de la cadira a hont estave assentat, tenint //17v// lo cap del dol, y se assentà en ella lo senyor deputat ecclesiàstich, y los demés consistorials, consequutivament per orde, se assentaren a la mà dreta, y dit Joseph Quintana se assentà en altra cadira a la mà esquerra, y en dita sala se assentaren los officials que havian acompanyat a ses senyories y altres persones que·s trobaven allí per a assistir a dit dol, y los senyors deputats donaren lo pésame a dit Joseph Quintana, de la mort de dit son pare, lo cos del qual, poch aprés, que fou aportat a la sepultura, se alsaren y[a] tornaren en la present casa dits senyors deputats, ab la mateixa forma.

En aquest mateix die los senyors deputats, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, anaren a fer embaxada al serenissim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, la qual és continuada en lo present dietari ab senyal de letra A, la qual embaxada, aprés de ésser estada explicada a sa alteza, per boca del senyor deputat ecclesiàstich, de voluntat dels demés, ab molta humilitat y decoro. E sa alteza respongué «*que lo tenía entendido y mandaría responder*».

En aquest mateix die ordenaren ses senyories a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General, continuàs en lo present dietari una carta de sa magestat de 30 de abril proppassat, la qual és assí cusida ab senyal de letra B.[b]

18r Dimecres, a XIII. En aquest die arribà en lo con-

a. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1335.
b. a continuació un privilegi transcrit a l'Apèndix 4, pàgs. 1335-1338.

a. y tornaren, *interlineat.*
b. a continuació una carta reial i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1338-1339.

sistori de ses senyories Miquel Gràcia, scrivà de manament, y, de part del noble regent la Real Cancelleria y Consell Real, digué a ses senyories que estimarien molt que fessen satisfer y pagar als advocats de pobres les terces se'ls devien per rahó de lurs salaris, dels quals vivien. E ses senyories respongueren, que si bé la casa se trobave tant exausta, procurarien que dits advocats de pobres fossen satisfets, ab tot effecte.

18*v* Dijous, a XIIII°. En aquest die ses senyories, per medi de fra don Luýs de Pons, del orde de Sanct Benet, dispenser major del monastir de Ripoll, don Phederich Desbosch y de Sanctvicents, en Barcelona populat, y mossèn Ignasi Prats, ciutadà honrat de Gerona, enviaren embaxada al sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra A. E sa alteza respongué que tenia entesa la embaxada y que miraria lo paper se li donaria y que manaria respòndrer.

Divendres, a XV. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, y al síndich del General, que aportassen, com de fet aportaren y donaren als senyors visitadors, un paper en resposta y acerca de las tres mília liuras, que dits senyors visitadors demanaven a ses senyories, representant-los la impossibilitat de la casa, lo qual paper és assí cusit ab senyal de letra B.[a]

19*r* En aquest mateix die ordenaren ses senyories, a dit scrivà major, cusissen lo present dietari, tres súplicas los són estades enviades per los senyors visitadors, las quals són ab senyals de letras C, D y E.

Dissabte, a XVI. En aquest die ordenaren ses senyories fos cusida en lo present dietari, una carta de don Joseph de Fuentes, de 10 del corrent, ab la qual renuncià al càrrech de visitador, en lo qual ere estat extret, que és assí cusida ab senyal de letra F.

Dilluns, a XVIII. En aquest die a la tarda, constituïts los senyors deputats y oÿdors de comptes en la sala dels reys de la // 19*v* // present casa, se féu extracció de un visitador en la forma acostumada, en loch de don Joseph de Fuentes, qui ha renunciat. Y després de legit per lo scrivà major lo capítol primer del nou redrés del General de les Corts de 1599, fonch feta extracció de altre en la forma acostumada, en presència dels nou testimonis baix scrits y següents, ço és:

a. a continuació dues ambaixades, tres papers i una renunciació transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1339-1342.

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo doctor Francisco Comter, canonge de Elna; lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, prior de Mayà, elet abat de Sanct Miquel de Cuxà; fra Diego de Boxadós, de la religió de Sanct Joan. Per lo estament militar, los senyors, don Francisco de Cartellà y Malla, mossèn Joan Carreres, mossèn Pere Pau de Loselles. Per lo estament real, los senyors, mossèn Gaspar Tarrena, burgès de Perpinyà, mossèn Ignasi Prats, ciutadà honrat de Gerona, mossèn Jaume Bondia.

Los quals testimonis, després de assentats, // 20*r* // primer los ecclesiàstichs, després los militars y, últimament, los reals, feren entre ells las acostumadas protestas en rahó dels assientos y votar, havent de estar interpol·lats y no lo un estament després del altre, y que per ço no fos fet prejudici a lurs persones ni a llurs dignitats, ni a llurs estament respective; ítem lo prior Jalpí protestà, que per ser assentat lo canonge Compter en millor loch, no li fos fet prejudici a sa persona ni a sa dignitat; ítem fra Diego de Boxadós protestà, que per ésser-se assentats los dos ecclesiàstichs en millor loch que ell, no li fos fet prejudici a sa persona ni a la sagrada religió de Sanct Joan.

E encontinent, en presència de dits brassos, per lo scrivà major del General fou legit lo capítol primer del nou redrés de las Corts de 1599, y després de legit, fonch feta extracció en la forma que sol fer la de deputats y oÿdors, y fou extret en visitador, fra Steve Fàbregues, de la religió de Sanct Benet.

Dimars, a XVIIII°. En aquest die Joseph Cortès, verguer del consistori dels molt il·lustres senyors deputats, ha feta relació que // 20*v* // se'n ere conferit en lo monastir de Sanct Pau, y allí havia demanat al dit fra Steve Fàbregas, y sa germana li havia dit que ere en la vila de Madrit, y axí dit Cortès li havia notificat que ere estat extret en visitador y que·l fes avisar, y ella li havia respost que ja·l avisaria.

Dimecres, a XX. En aquest die ses senyories consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, baxaren a la casa del General, a effecte de arrendar las bollas de Manresa, de Gerona y altres.

Divendres, a XXII. En aquest die ses senyories consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats dels officials del // 21*r* // General, anaren a la casa del General per a arrendar las bollas de Leyda, Manresa y Gerona y altres.

Diumenge, a XXIIII°. Festa de las Paschas del Sperit Sanct.

21v Dimecres, a XXVII. En aquest die ses senyories consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats dels officials del General, anaren a la casa del General per a arrendar las bollas de Leyda, Manresa, Gerona y altres.

Divendres, a XXVIIIIº. En aquest die, hora tarda, los senyors deputats enviaren embaxada al sereníssim senyor don Joan de Àustria, loctinent y capità general de la magestat del rey, nostre senyor, per medi del molt reverent senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, don Francisco Taquí, en Barcelona populat, y Francisco Garau, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, acerca del negoci de don Hieònym Codina, // 22r // la qual embaxada és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Hieònym Mayor y Sala, sobrecullidor del General en las parts de ponent, en exequució de la exacció dels drets del General de la ciutat de Tortosa y sa col·lecta, rebé don Isidoro de Avaria, receptor del General de dita col·lecta, una letra de avís de don Joseph de Avaria, son germà, de quantitat de cent liures, moneda de plata, dirigida a pagar al noble don Hieònym de Codina, doctor de la Real Audiència, lo qual, no sols no ha pogudas cobrar ditas cent liures, ans bé dit don Hieònym Codina, en lo die de aÿr, que comptàvem als vint-y-vuit de maig mes corrent, se conferí en casa de dit Mayor, al qual, ab violència y amenassas compel·lí li fes rebuda de dites cent liures, amenasant danyar-lo si recusava fer-li dit recibo, després de haver-lo tractat mal de paraulas injurioses, sens que dit don Hieònym Codina haja pagat quantitat alguna de la expressada en dita letra de avís, aportant-se'n en son poder aquella, ab la rebuda féu dit Mayor al peu d'ella. Y havent tingut notícia de dit fet lo deputat ecclesiàstich, encontinent envià en casa de dit don Hieònym Codina per a vèurer què medi podrà tenir lo dit negoci, perquè prudencialment pogués aquell // 22v // ajustar-se sens arribar als mèrits de justícia, y lo dit don Hieònym de Codina féu moltas jactàncias, dient no li pesava, sinó com no·l havia mort, que lo mateix hauria fet ab qualsevol altre ministre o official del General, encara que[a] fos estat mayor que ell, y que los deputats del General de Cathalunya no eren com antes, que ja ere altre temps, dient altres consemblants paraules en vilipendi y desistimació dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y de son consistori, lo qual fet és turbatiu y impeditiu de la líbera administració dels drets de la Generalitat y en desdecoro de dit consistori. Per ço y altrament, representan a vostra altesa las sobredites coses, a effecte de què vostra altesa estiga enterament informat de las causas que·ls ha mogut y impel·lit a procehir per rahó de dit fet, segons lo styl y observança del General de Cathalunya, y en esta conformitat, donar-ne també rahó a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, per a cumplir a las obligacions de sos officis».

E sa alteza respongué *«que no tenía noticia deste caso y que procuraría se guardase el decoro devido al tribunal de la Deputación, y daría razón a su padre».*

23r Diumenge, a XXXI. Die de la Santíssima Trinitat.

Juny MDCLIIIIº.

Dilluns, al primer. En aquest die a la tarda, constituïts los senyors deputats y oÿdors de comptes en lo hort dels tarongers, a hont és lo surtidor de la present casa, se féu extracció de un visitador, en la forma acostumada, en loch del doctor fra[a] Esteve Fàbregues y Prats, sacristà de Sanct Pau, qui no ha acudit per lo die assenyalat, y després de legit per lo scrivà major lo capítol primer del nou redrés de las Corts de 1599, fonch feta extracció de altre en la forma acostumada, en presència dels nou testimonis baix scrits y següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo canonge Luÿs Casapera de Tortosa, // 23v // lo doctor Joseph Colí, canonge de Elna, lo doctor Pau Puig, canonge de Barcelona. Per lo estament militar, los senyors, don Francisco de Cruÿlles, mossèn Francisco Nadal, mossèn Pere Pau de Lloselles. Per lo estament real, los senyors, mossèn Joseph de Urrea, mossèn Joseph de Miralles y lo doctor misser Gismundo Boffill.

Los quals testimonis, després de assentats, primer los ecclesiàstichs, després los militars y, últimament, los reals, feren entre ells las acostumadas protestas en rahó dels assientos y votar, havent de estar interpol·lats y no lo un estament després del altre, y que per ço no fos fet prejudici a lurs persones ni a llurs dignitats, ni a lurs estaments respective.

E encontinent, en presència de dits brassos, per lo scrivà major del dit General fou legit lo capítol primer //24r// del nou redrés de las Corts de 1599, y després de legit, fonch feta extracció en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors, y fou extret en visitador, lo arcabisbe de Tarragona.

a. *a continuació ratllat,* fos que.

a. *a continuació ratllat,* ncesch.

Dimecres, a III. En aquest die ses senyories, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, baxaren al General per a arrendar las bollas del General.

24v Dilluns, a VIII. En aquest die ses senyories baxaren en la Llotja per arrendar las bollas del General, acompanyats dels officials de la present casa, y ab verguers y masses devant.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories Miquel Gràcia, scrivà de manament y demanà lo memorial dels officis y altres coses contengudes en lo memorial assí cusit, signat de letra A, de part de sa alteza y Real Consell.[a]

25r Dimecres, a X. En aquest die ses senyories, acompanyats de molts officials de la present casa, ab verguers y masses de devant, anaren en la Lotja de la mar per a arrendar las bollas del General.

En aquest mateix die, lo doctor Christòphol Coromines, constituït devant ses senyories, renuncià en favor de misser Joseph Coromines, son germà, lo dret li pot competir per rahó de ser anomenat per ell, per obtenir lo offici de credenser dels draps que fou renunciat en son favor en lo mes de setembre 1653, attès que no·n tingué effecte la provisió de dit offici en favor doctor Christòphol Coromines. E lo dit doctor Joseph Coromines, ha acceptat dita restitució de renunciació *si et in quantum, et cetera.*

Divendres, a XII. En aquest die ses senyories ordenaren al síndich del General, // 25v // que aportàs al noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, un memorial de las licències concedidas per los senyors deputats, des de què jurà per virrey lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, y officis forans vendibles, que per part de sa alteza y Consell Real, per medi de mossèn Miquel Gràcia, scrivà de manament, ere estat demanat a ses senyories, lo qual és assí cusit ab senyal de letra A.

En aquest mateix die de divendres a dotse de juny ses senyories ordenaren al scrivà major del General de Cathalunya, continuàs en lo present dietari, una carta del senyor arcabisbe de Tarragona, de vuit del corrent, enviada a ses senyories, ab què renuncià lo càrrech de visitador en què ere estat extret lo primer del corrent, la qual és assí cusida de senyal de letra B.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1342.

Dissabte, a XIII. En aquest die a la tarda, constituïts los senyors deputats y oÿdors de comptes en lo hort dels tarongers de la present casa, a hont és lo surtidor, se féu extracció de un visitador en la forma acostumada, en lloch del senyor arca-[a] // 26r // bisbe de Tarragona, qui ha renunciat, y després de legit per lo scrivà major lo capítol primer del nou redrés de las Corts de 1599, fonch feta extracció de altre en la forma acostumada en presència dels nou testimonis baix scrits y següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, los senyors, lo prior fra Joseph de Jalpí y Julià, mossèn Luÿs Casapera, canonge de Tortosa, fra Hugo de Montaner, pabordre de Berga. Per lo estament militar, los senyors, don Francisco Taquí, mossèn Francisco Nadal, Pere Pau de Lloselles. Per lo estament real, los senyors, Joseph Montal, mossèn Emanuel Guiamet y misser Gismundo Boffill.

Los quals testimonis, després de assentats, primer los ecclesiàstichs, després los militars y, últimament, // 26v // los reals, feren entre ells las acostumadas protestas en rahó dels assientos y votar, havent de estar interpol·lats y no lo un estament després del altre, y per ço no fos fet prejudici a lurs personas ni a llurs estaments respective.

E encontinent, en presència de dits brassos, per lo scrivà major del General fou legit lo capítol primer del nou redrés de las Corts de 1599, y després de legit, fonch feta extracció en la forma que·s sol fer la de deputats y oÿdors, y fonch extret en visitador, fra don Jaume Meca.

Lo qual, a quinse de dit mes de juny, jurà y ohí sentència de excomunicació per don Ramon de Queralt promulgada, que·s del tenor següent:

«*Nos don Raymundus de Queralt, canonicus et thesaurarius sanctae Ecclesiae Barcinonae, officialis et vicarius generalis sede vaccante, monemus te, admodum illustrem dominum fratrem don Jacobum Meca, personam juxta formam capituli primi novae reformationis extractam in visitatorem Generalis Cathaloniae, una cum aliis pro triennio proxime preterito, //27r// hic presentem pro primo, secundo, tertio et peremptorio terminis et monitionibus quatenus bene et legaliter te habeatis in vestro officio seu munire visitatoris quovis amore, rancore postpositis, sed solum Deum et concientiam vestram intuendo, et pro his auditis excomunicationis sententiam quam*[b] *in*[c] *con-*

a. a continuació una renunciació i un memorial transcrits a l'Apèndix 4 pàgs. 1342-1343.
b. quam ... contrafacientem, *interlineat al marge esquerre.*
c. in, *interlineat.*

trafacientem trina canonica monitione praemissa ferimus et promulgamus in his scriptis».

Dilluns, a XV. En aquest die ses senyories, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa baxaren a Llotja per arrendar las bollas del General que no són arrendades.

Dimars, a XVI. En aquest die mossèn Bernat Ferrer y de Viladomar, burgès de Perpinyà, renuncià en mà y poder de ses senyories //27*v*// lo offici de tauler receptor y cullidor del General, que té de la vila de Canet de Rosselló, purament y simplament. E ses senyories acceptaren dita renúncia *si et in quantum, et cetera*.

Dijous, a XVIII. En aquest die los senyors deputats, per medi del senyor fra don Gispert Amat, abat de Galligants, elet de Sanct Cugat de Vallès, don Francisco Taquí y Çarroca, donsell, y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren una embaxada a sa alteza, hora ja tarda, la qual està continuada en un paper, assí cusit signat de letra A, ab un memorial dels subjectes proposats per ses senyories per los lochs vaccants de deputats y oÿdors, signat de letra B, assí cusit. E sa alteza respongué *«que el consistorio vería los effectos de la grandesa de su padre y de su volundad»*.[a]

28*r* Divendres, a XVIIIIº. En aquest die a la tarda vingueren en la present casa, en forma de ciutat, los molt il·lustres senyors consellers, los quals tingueren conferència ab ses senyories, en la qual se tractaren negocis molt graves del beneffici de la present ciutat y de la província.

Dilluns, a XXII. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Joseph Cortès, hu dels verguers o porters ordinaris del consistori de ses senyories, ha renunciat lo offici de verguer, que de present obté, en mà y poder //28*v*// de ses senyories, a effecte que aquell sie provehit en persona de Joseph Cases, velluter, attès que dit offici és dels antichs y vendibles, la qual renunciació han acceptada ses senyories, si y en quant ó poden y deuen fer en virtut de capítols de Cort, ús y styl de la present casa.

Dimecres, a XXIIIIº. Die de sanct Joan Batista.

Divendres, a XXVI. En aquest die los senyors deputats, per medi de //29*r*// don Francisco Taquí y mossèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a donar la benvinguda al molt il·lustre senyor don Pedro de Villacampa y Pueyo, del Consell de sa magestat, y son regent en lo Supremo de Aragó, novament vingut en la present ciutat, com ha visitador nomenat per sa magestat dels officials reals del present Principat de Cathalunya y sos comtats, offerint los senyors deputats acudir ab tota puntualitat al real servey de sa magestat y en particular de sa senyoria.

E lo dit senyor don Pedro de Villacampa y Pueyo, respongué que estimava molt la mercè y honra que tan il·lustre consistori li feya, y que, en particular, se havia folgat molt venir a esta ciutat per a servir a dits senyors deputats, com ho mostrarian los effectes de sa voluntat, fent molta cortesia a dits senyors embaxadors, y acompanyantlos al tornar-se'n fins al cap de la escala.

Dissabte, a XXVII. En aquest die ses senyories, ab verguers y masses, consistorialment acompanyats de molts officials de la present casa, anaren a la casa de la ciutat per a tenir con- //29*v*// ferència ab los molt il·lustres senyors consellers per negocis y affers de la present ciutat y tot lo principat de Cathalunya.

Dilluns, a XXVIIIIº. Die de sanct Pere, apòstol.

Dimars, a XXX. En aquest die ses senyories, per medi de don Francisco Taquí y mosèn Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a donar la benvinguda al molt il·lustre senyor y reverendíssim senyor don Miquel Peres de Nueros, del Consell de sa magestat, y son advocat fiscal en lo Supremo de Aragó, elet bisbe de Mallorca, novament vingut a la present ciutat per advocat fiscal de la visita dels[a] //30*r*// officials reals de Cathalunya, offerint-li los senyors deputats acudir al servey real de sa magestat y, en particular, de sa senyoria il·lustríssima, en tot lo que fos possible. E lo dit senyor don Miquel Peres de Nueros respongué que estimava molt la mercè y honra que lo consistori dels senyors deputats li havian fet, y que estaria ab molta attenció sempre a las cosas que se offeririen al servey de dits senyors deputats, y de quiscú en particular, com la experiència ho mostraria, fent als dits embaxadors la mateixa cortesia al entrar y al exir, que·ls havia fet lo senyor don Pedro de Villacampa.

Juliol MDCLIIIIº.

Dimecres, al primer. En aquest die, per part dels molt il·lustres senyors visitadors, fou enviada a ses senyories una deliberació feta en aquell consistori, que manaren ésser cusida en lo present dietari, que és ab senyal de lletra A.

a. a continuació una ambaixada, una carta reial i un memorial transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1343-1345.

a. a continuació una deliberació transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1345.

[*1654*]

Dijous, a II. En aquest die ses senyories, ab companyia dels magnífichs // 30*v* // assessors, advocat fiscal y alguns officials de la present casa, anaren a visitar las fonts del General per a vèurer si se havia de adobar alguna cosa en aquellas, comforme és acostumat quiscun any.

Divendres, a III. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, racional de la present casa, ha feta relació a ses senyories com Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, ha col·lectat, comptat y pagat, per rahó de son offici, la terça de juliol, agost y setembre de 1653, dret ordinari; y en la taula de Mataró faltan los libres de Malgrat y Sanct Feliu de Codinas; y en dit loch de Sanct Feliu de Codinas, no·y ha tauler; y en la taula de Gerona faltan los libres de Torroella de Mongrí, Sanct Pere Pescador, Castelló de Empúrias, Rosas, la Selva de Rosas, Lansà, Perelada, la Junquera, Figueres, Pals, Palafurgell, Sinch-claus, la Bisbal, y de compte de guerra lo mateix.

En aquest mateix die vingué en lo consistori de ses senyories Joan Pau Bruniquer, notari de Barcelona, de part del molt il·lustre senyor don Pedro de Villacampa // 31*r* // y Pueyo, regent de Consell Supremo de Aragó, visitador dels officials reals del present Principat y sos comtats, y demanà que per a disposar la dita visita fahedora, tenia necessitat dit senyor visitador de vèurer lo procés de la última visita feta per lo senyor regent Bayetula.

E ses senyories digueren a dit Bruniquer que, ab molt gran gust dexarian dit procés que se'ls demanava, y que acudirien en tot lo demés que fos del servey de dit senyor visitador don Pedro de Villacampa.

31*v* Dimars, a VII. En aquest die ses senyories entregaren a Sebastià Costa, scrivà major del General, dos cartas del rey, nostre senyor, que Déu guarde, enviades al consistori, las quals manaren fossen cusidas en lo present dietari, que són signades ab senyal de letra A, B.

Dimecres, a VIII. En aquest die ses senyories han ordenat al scrivà major del General de Cathalunya, cusís en lo present dietari, un billet enviat al consistori per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, lo qual és assí cusit ab senyal de letra A. Té[a] lo consistori.

En aquest mateix die han ordenat ses senyories fos cusit en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, en rahó de la causa que aportava en la Real Audiència a relació[a] // 32*r* // del noble don Joseph Andreu, entre Balthezar Riba, mercader de una, y don Ramon Xammar y lo procurador fiscal real, de altre, que havia manat sa magestat que paràs, lo qual vot és assí cusit ab senyal de letra B.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren al scrivà major del General que·s conferís en palàcio ab lo secretari de sa alteza y li donàs lo paper assí insertat ab senyal de letra C.

Divendres, a X. Die de sanct Christòphol.

Dissabte, a XI. En aquest die vingueren en lo consistori de ses (senyories) // 32*v* // mossèn Pere de Montaner, donsell, y mossèn Francisco Móra y de Marimon, ciutadà honrat de Barcelona, de part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, reportaren una embaxada a ses senyories, acerca de juntar-se lo Consell de Cent per negocis convenients a la Generalitat.

Dilluns, a XIII. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que cusís en lo present dietari, lo vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, acerca de una moneda apresa per lo tribunal de la capitania general, lo qual vot és assí cusit ab senyal de letra A.[b]

33*r* Dimars, a XIIII°. En aquest die ses senyories, per medi de fra don Jaume Meca, abat de Sanct Salvador de Breda, Ramon Castelló, donsell, y Joseph de Urrea, ciutadà honrat, enviaren una embaxada, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials del General, als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent, la qual és assí cusida ab senyal de letra A.

Divendres, a XVII. En aquest die, instant Pere Pau de Lloselles, // 33*v* // exercint lo offici[c] de síndich[d] del General, per Sebastià Costa, scrivà major de dit General, fou presentada una scriptura als officials de la capitania general, ab les respostes al peu de dita scriptura, que és assí cusida ab senyal de letra A.[e]

34*r* Divendres, a XXIIII°. En aquest die, constituhida personalment en lo consistori de ses senyories

a. té lo consistori, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació tres cartes, un vot i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1345-1347.
b. a continuació un vot i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1347-1348.
c. a continuació ratllat, regent los comptes.
d. síndich, *interlineat.*
e. a continuació una escriptura, una requesta i una resposta transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1348-1350.

Mariàngela Fàbregues, viuda, com ha procuradora de Sebastià Costa, scrivent vuy notari, guarda ordinari del General en la taula de la present ciutat de Barcelona, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Hierònym Galí, notari, ciutadà de Barcelona, a tres de setembre 1648, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories y en llur consistori lo dit offici de guarda ordinari en favor del doctor Carlos Costa, ciutadà de Barcelona, //34v// suplicant a ses senyories, attès que lo dit offici és dels antichs y dels que·s poden vèndrer y alienar, sien servits admètrer-li la dita renunciació y provehir aquell del dit offici de guarda en persona del dit doctor Carlos. E ses senyories admeteren la dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*. Presents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Joseph Cortès, verguer de ses senyories.

Dissabte, a XXV. Die de sanct Jaume.

Diumenge, a XXVI. Die de sancta Anna.[a]

35r Dimecres, a XXVIIIIº. En aquest die ses senyories han ordenat al scrivà major del General cusís en lo present dietari, un vot acerca de la pretenció dels arrendataris dels drets de monedes, lo qual és assí ab senyal de letra A.

Dijous, a XXX. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Joseph Monfages, passamaner, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Domingo Llopis, notari públic de la ciutat de Leyda, com de sa procura consta ab acte rebut en poder de Andreu Soldevila, notari públich de la ciutat de Leyda, a tres del present mes de juliol, que és assí cusida ab senyal de letra A, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories, lo offici de tauler, receptor y cullidor del General en la dita ciutat de Leyda, a effecte que dit offici sie provehit y conferit en persona del mateix Joseph Monfages, en nom de seu propri, attès dit offici és dels antichs y vendibles, com ha constat a ses senyories ab dos renunciacions fetas a onse de agost 1643 y tres de mars 1644, y del acte de renunciació feta a dotse de janer 1647 en poder de Jaume Salamó, scrivà de manament, que és assí cusit ab senyal de letra B.

35v Agost MDCLIIIIº.

Dilluns, a III. En aquest die Miquel Paÿssa y Pere Aymerich, libraters de la present ciutat, mitjensant jurament per ells prestat en mà y poder de ses senyories, han feta la relació següent, ço és, que creuen y tenen per cert, //36r// que ab las trenta-y-dos balas de libres de diferents sorts que foren apreses per orde dels senyors deputats de la casa de Francesch Manescal, y venudes en lo encant públich, per las ditas balas lo *residuum* de la botiga de dit Manescal que·y haurà alguns libres de elles faltos, lo que judicaran per haver habitat en la casa de dit Manescal y axí tenir-ne plena notícia, y açò és lo que poden dir y referir en virtut del jurament tenen prestat.

36v Divendres, a VII. En aquest die ses senyories digueren al doctor misser Luÿs València, donsell, present en lo consistori, que passàs los comptes del diner que se ere gastat per lo sou y socorros del tèrcio dels soldats que los senyors deputats del trienni proppassat, residint en la ciutat de Manresa, deliberaren fer per lo socorro de Barcelona. E dit València respongué que ell no tenia obligació de passar dits comptes.

Dissabte, a VIII. En aquest die fou renunciada la bolla de Camprodon per contagi y acceptada per ses senyories, com consta en lo libre de Deliberacions lo die present.[a]

37r Dilluns, a X. Die de sanct Lorens.

Dimars, a XI. En aquest die Miquel Gràcia, scrivà de manament, vingué en lo consistori de ses senyories y presentà un decret de sa alteza, ab què ordena que, no obstant lo orde de sa magestat, que Déu guarde, paguen las terças enteras als senyós del Real Consell, sens retenir-se la media annata, fins a tenir altre orde de sa magestat o de sa alteza, lo qual decret és assí cusit ab senyal de letra A.

37v Divendres, a XIIIIº. En aquest die los senyors deputats, per medi del molt il·lustre senyor don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, mossèn Francesch Senjust y Pagès, donsell, y lo doctor Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, enviaren a sa alteza una embaxada en rahó dels allojaments de soldats, que és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Encara que sia tant notori la attenció y cuydado que vostra alteza té en tot lo que és del mayor servey de sa magestat, Déu nos lo guarde, y bé de aquest Principat, concideran los deputats y oÿdors de comptes la obligació que tenen de procurar també //38r// que, ab lo servey de sa magestat, se ajuste lo bé y conservació de esta província, qualitat inseparable del real servey, y que la matèria dels allojaments per lo quartel del invern en esta ocasió és de tant gran importància y cuydado, dependint

a. a continuació dues renunciacions i un vot transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1350-1352.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1352.

de la bona disposició de ells, la quietut de aquest Principat, unió dels ànimos dels habitants, per a què, ab major amor y fervor axí obligats servescan a sa magestat, y no tinga occasió lo enemich, ab esperanças de alteracions del poble, de invadir esta província, y com dita matèria tinga a vostra altesa tant desvallat per ser ja temps de tractar d'ella, suplican per ço, humilment, a vostra altesa, los deputats y oÿdors de comptes del General de aquest Principat, sia vostra altesa servit manar disposar dits allojaments ab la major suavitat possible, y com de vostra altesa se espera, manant corregir los excessos dels soldats per a què no·s desabiten las poblacions com se experimenta y no reste del tot destruhida esta província, y no·s puga tenir recel de una última desesperació dels habitants en ella, contra dits soldats, que aquest Principat ho tindrà a particular gràcia y favor de vostra altesa».

E explicada dita embaxada sa alteza respongué, que sempre havia experimentat la finesa gran ab què lo consistori obrava en lo mayor servey de // 38*v* // de sa magestat, que Déu guarde, que esperava ab la divina, que al últim de la campanya poria progressar de manera que restàs tota la província molt gustosa, y que ab tot cuydado procuraria se disposàs lo dels allojaments, per a què se evitassen encontres.

Dimars, a XVIII. En aquest die los senyors visitadors del General,[a] // 39*r* // per medi de don Francisco Taquí, procurador fiscal, y de Miquel Serra, notari de Barcelona, scrivà major de dita visita, enviaren als senyós deputats un paper, lo qual ordenaren a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General, lo continuàs en lo present dietari, que és assí cusit ab senyal de letra A.

Divendres, a XXI. En aquest die los senyors deputats, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de // 39*v* // síndich del General, han enviat als senyors visitadors del General un paper en resposta de altre, per dits senyors visitadors enviats lo dimars proppassat a divuit del corrent, la qual resposta és assí cusida ab senyal de letra B.

Nota[b] que dit Güell, a 17 de setembre 1654, pagà las ditas 50 lliures al regent los comptes, com consta ab la àpocha, dit die firmada, en lo libre de Deliberacions. En aquest mateix die Gabriel Güell, burgès de Vilafranca de Panadès, ha promès a ses senyories y prestat caució que, per a quinse de setembre pròxim vinent, pagarà a ses senyories sinquanta lliures a bon compte del que ell, com ha hereu de Joan Güell, son pare, deu al General per un concert de bolles féu Jaume Martí, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, ab acte rebut en la scrivania major del General a trenta de juliol 1644, sens, emperò, prejudici de la causa, aportà en lo consistori de ses senyories a relació dels magnífichs assessors del General, en la qual pretén recobrar cent noranta-vuit liures, que en lo any 1641 pagà a don Luÿs de Monsuar, balle general, que aleshores ere, y per major seguretat ne ha donat, per fermança a Onoffre Rafart, candaler de cera, present, qui ha acceptat dit càrrech de fermança, y se és obligat, en tot lo que son principal han promès. Y per ço, tant principal com fermança han obligat sas personas y béns com ha deutes fiscal y reals, y del altre d'ells, a soles[a] // 40*r* // ab totes renunciacions de lur propri for, submissió del for dels senyors deputats y altres qualsevol, ab facultat de variar lo judici y ab jurament largament. En lo que foren presents per testimonis Rafel Ximenis, mercader, y Ramon Pellisser, ciutadans de Barcelona.

Dilluns, a XXIIIIº. Die de sanct Barthomeu.

40*v* Dimecres, a XXVI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories Pheliph Fàbregues, negociant, ciutadà de Barcelona, en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo offici de altre dels taulers, cullidors y guardas del General de la ciutat de Leyda, que ell, dit Fàbregues, obté en favor de Batista Cabasses, negociant de la dita ciutat de Leyda, suplicant a ses senyories sien servits admètrer la dita renunciació y provehir aquell en favor de dit Cabasses, attès dit offici és dels antichs y dels que poden vèndrer y alienar. E ses senyories admeteren la dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*.

Dijous, a XXVII. En aquest die ses senyories, per medi del doctor Francesch Ninot, canonge de la Seu de Barcelona, de mossèn Ramon Castelló, donsell, y misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, enviaren a sa alteza una embaxada, que és assí cusida ab senyal de letra A. E sa alteza[b] // 41*r* // respongué *«que era acción muy digna del consistorio, que miraría el papel y bolvería la respuesta»*.

41*v* Setembre MDCLIIIIº.

42*v* Dimecres, a XVI. En aquest die los senyors deputats ordenaren a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs un privilegi per sa magestat, que Déu

a. a continuació un paper transcrit a l'Apèndix 4, pàgs. 1353-1354.
b. nota que ... de Deliberacions, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació un paper transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1354.
b. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1354-1355.

guarde, concedit, en favor dels officis vendibles, despatxat en forma de Cancelleria, dat en Madrit a 8 de juliol 1654, en declaració de altre privilegi concedit a 19 de janer 1654, còpia del qual privilegi és assí cusit ab senyal de letra A, y és del tenor següent:

Privilegi de sa magestat acerca dels officis vendibles y renunciació de aquells.

«*Nos, don Phelippe, por la gracia de Dios rey de Castilla, de Aragón, de León, de las dos Sicilias, de Hierusalem, de Portugal, de Hungría, de Dalmacia, de Croacia, de Granada, de Navarra, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Córdoba, de Córsega, de Jahén, de los Algarbes, de Algesira, de Gibraltar, de las islas de Canaria, de las Indias orientales y occidentales, islas y tierra firme, del mar océano, archiduque de Austria, duque de Borgonya, de Brabante, de Milán, de Athenas y Neopatria, conde de Abspurg, de Flandes, de Tirol, de Barcelona, de Rossellón y Cerdanya, marqués de Oristán y conde de Gonceano. Por quanto en el privilegio que fuimos servido mandar despachar //43v// en favor de los deputados del General de nuestro principado de Cathalunya, en dies y nueve de henero deste presente*[a] *e infrascripto anyo, tubimos por bien de confirmar los privilegios, exempciones, capítulos y actos de Corte, usos y costumbres que gosava y tenía antes de las commociones suscedidas en anyo de mil y seiscientos y quarenta, y entre las reservas que nos pareació hazer, nos retuvimos la faculdad de disponer a nuestra volundad de los officios de la casa de dicha Diputación, y fue dispuesto, en quanto a los officios de justicia que llaman vendibles, que todos los deste calidad que se huviessen vendido antes de dichas commociones, tuviessen su devido effecto en la forma que antes se acostumbrava, y que en caso de devolver a la disposición por muerte o ab intestato de los possehedores, sigan la resolución que mandamos tomar. En quanto a los officios de gracia, y que como los diputados approbavan antes las personas en quién disponian o renunciavan los possehedores los dichos officios, y los nombrados obtenían la pocessión dellos, esto se haja de exequutar procediendo approbación nuestra o de nuestros lugartenientes generales en dicho Principado, y que lo mismo que antes se observava se haga también aora, en caso que el possehedor del officio muera antes de obtener la approbación la persona que nombrare, y que si el heredero o procurador del deffuncto tenía antes faculdad de nombrar, una o más vezes, persona o personas sucessivamente hasta ser approbada //44r// alguna dellas, y el nombramiento del tal heredero o procurador surtía effeto, esto mismo hage de executarse aora, y no de otra manera, y que en falta de nuestro lugarteniente general, sea la approbación del portantveses de nuestro general governador o al que presidiere en nuestra Real Audiencia, en la forma que por dicho privilegio se dispone. Y haviendosenos representado aora, en nombre de los officiales de los officios referidos de justicia, que el estilo que se tenía, en que la persona nombrada por el possehedor del officio sólo*[a] *con el nombramiento y la presentación que él havía ante la Diputación, haviendo precedido la renunciación en tiempo hábil, ante qualquiere de los consistoriales, in voce, por escrito, por poder se le dava la pocessión, y que respecto de haverse aora de presentar ante nuestro lugarteniente general y obtener approbación, antes de tomar la pocessión, puede en este medio tiempo morir el que dispone, y no poder bolver a nombrar persona sufficiente, y con esto perder los officios, nos ha suplicado seamos servidos haserles merced de declarar nuestra real volundad, para los casos desta calidad que pueden offrecerse, y es nuestra real*[b] *intención, que los herederos y successores universales o particulares por testamento o ab intestato, o en otra qualquier manera, y los procuradores de los possehedores destos officios, no obstante que mueran sus principales o haviendo hecho sólo el primer nombramiento y renunciación, y mueran sin poder hazer otro, no haviendo sido approbado el primero //44v// por nuestro lugarteniente general, o en su caso, por el portantvezes de nuestro general governador, o el que presidere en la Real Audiencia, puedan nombrar los dichos herederos y successores universales o particulares, o sus procuradores, persona o personas, successivamente quantas fuere necessario, hasta que alguna dellas obtenga la dicha approbación, sin que, por no haverse approbado el primer nombramiento, antes de su muerte, pierdan los officios los possehedores. Con tenor de las presentes, de nuestra cierta sciencia y real autoridad, deliberadamente y consulta, declaramos que, en la forma y manera arriba referida, es nuestra volundad que se observe y execute lo dispuesto en dicho y prechalendado privilegio, en quanto a los officios de justicia que llaman vendibles, los quales hajan sido vendidos, antes de las alteraciones en que viene bien, que tuviessen effecto, sin que en lo demás que el dicho privilegio contiene, se altere en cosa alguna desta nuestra declaración. Y a don Joan de Austria, nuestro hijo, de nuestro Consejo de Estado, capitán general de todas nuestras armadas marítimas y nuestro lugarteniente y capitán general en nuestro principado de Cathalunya y condados de Rossellón y Cerdanya, y a los venerable, noble, magnífico y amados consejeros nuestros, canceller, regente la Cancellería y doctores de nuestra Real Audiencia, portantvezes de general governador, maestro racional, bayle general, regente nuestra Thesoraría*

a. *a continuació ratllat,* anyo.

a. *a continuació ratllat,* como.
b. *a continuació ratllat,* volundad.

General, advogados, procuradores fiscales y patrimoniales, vegueres, bay- // 45r // les, sotsvegueres, sotsbayles, alguasiles, vergueros y porteros, y los demás officiales y ministros nuestros en los dichos nuestros Principado y condados constituidos y constituideros, decimos, encargamos y mandamos, que la presente declaración del privilegio referido, y todo lo en él está dispuesto tengan, guarden y observen tener y guardar, hagan por las personas a quién tocare, si demás de nuestra ira e indignación, en pena de mil florines de oro de Aragón, de bienes del que contrario hisiere exhigideros, y a nuestros reales cofres aplicadores, desean no incurrir, en testimonio de lo qual mandamos despachar las presentes, con nuestro sello real común, en el dorso sagelladas, dada en nuestra villa de Madrid, a ocho días del mes de julio anyo del nacimiento de Nuestro Senyor Jesuchristo de mil seiscientos y sinquenta y quatro. Yo, el rey.

Vidit don Christophol Crespi, vicecancellarius. Vidit Carlos de Robles, regente et pro thezaurario generali. Vidit don Michael de Lanuça. Vidit Paschalis, regens. Vidit don Didacus de Sada, pro conservatore generali.

In diversorum XVII, folio XXII.

A suplicación de los officiales de los officios de justicia de la Deputación de Cathalunya, que llaman vendibles, declara vuestra magestad la forma en que ha de executarse lo dispuesto en el privilegio concedido a la Diputación, en dies y nueve de enero deste anyo, respecto destos officios que fueron vendidos antes de las commociones del anyo de quarenta».

45v Dijous, a XVII. En aquest die lo magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional de la present casa, féu relació a ses senyories, en lo consistori, de com Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de levant, ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y dezembre 1653, del dret ordinari de General y guerra, faltan tots los llibres de la vila de Perpinyà y sa col·lecta per occasió de la guerra y estar en poder del enemich; ítem, de la col·lecta de Gerona falten a comptar las taulas de Torroella de Mongrí, Sanct Pere Pescador, Castelló de Empúrias, Roses, Cadaqués, la Selva de Roses, Lansà, Perelada, la Junquera, Figueres, Pals, Palafurgell, Si(n)ch-claus y la Bisbal, per causa de no poder anar lo sobrecullidor de Gerona a col·lectar ni cobrar dits llibres, per occasió del enemich y micalets; ítem de la col·lecta de Mataró, vaga Sanct Feliu de Codines; ítem en la col·lecta de Puigcerdà, vaga la taula de Bagà y lo mateix vaga per lo dret de guerra.[a]

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1355.

46r Dissabte, a XVIIIIº. En aquest die ses senyories, per medi de Ramon Castelló, donsell, y Joseph Ximenes, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al consistori dels molt il·lustres senyors visitadors una embaxada en rahó dels salaris excessius que exhigeix lo scrivà major de dita visita, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra A. E ses senyories respongueren que, si acàs excessos alguns se cometian en rahó del que se'ls representava, ho manarian esmanar y corregir.

Dimars, a XXII. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General, // 46v // que continuàs en lo present dietari, lo acte del concert de obrar lo cors de guarda de la Dressana, que conforme la tabba assí cusida, lo qual concert se és liurat a Pere Pau Ferrer, mestre de cases, an al qual, com a persona qui per menos se és offert fer dita obra, se és lliurada aquella, per Joan Ratera, corredor de la present casa, com ha referit en consistori, per cent y trenta liures, compres, mans y recaptes. Y vista y regoneguda dita obra, aprés de feta, com appar ab la caució que dit Ferrer, ab fermanças ne ha prestada, que juntament ab la tabba és assí cusida ab senyal de letra A.[a]

47r Dimecres, a XXX. En aquest die a la tarda, los senyors deputats // 47v // per medi dels senyors Joseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona, don Joseph Pallarès, donsell de Illa, y mossèn Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a sa alteza una embaxada que és assí cusida signada de letra B. E sa alteza respongué que estave cert que lo consistori dels senyors deputats obrava en tot lo que ere del mayor servey de sa magestat.

Octubre, MDCLIIIIº.

Divendres, a II. Los senyors deputats ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, continuàs en lo present dietari una recomendació del senyor don[b] Joan de Àustria, ab la qual insinue paguem los senyors deputats a Antoni Joan Roca y Serra, veguer de la Vall de Ribes, quatre-centas sinquanta liures[c] // 48r // que bestragué per orde del consistori a 25 soldats en lo any 1653, com apar de dit orde y súplica de dit veguer, que són assí cusidas en letras A, B.

Dissabte, a III. En aquest die lo magnífich senyor Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, racional de la present casa, féu relació a ses

a. a continuació una ambaixada i un memorial transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1355-1357.
b. a continuació repetit, don.
c. a continuació una recomanació i una suplicació transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1357.

senyories en lo consistori, com Hierònym Mayor y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y dezembre 1653, del dret ordinari, faltan los libres de las taulas de la col·lecta de Tremp y Pallàs; ítem lo libre de la taula de Vimbodí o la Espluga, que és de la col·lecta de Montblanch; ítem de la col·lecta de Falset, lo libre de Velusell; ítem lo de guerra, hi falten los mateixos libres y no se ha cobrat dit dret, si no sols lo del Ginestar.

48*v* Dimars, a VI. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General, continuàs en lo present dietari, una real carta de sa magestat, que Déu guarde, sots chalendari de 25 de setembre proppassat, la qual ha remesa sa alteza a ses senyories, que és assí cusida signada de letra A.

Dimecres, a VII. En aquest die Pere Pau de Llosellas, donzell, exercint lo offici de síndich del General de Chatalunya, ha fet relació com, per orde de ses senyories, se ere conferit en casa del noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, suplicant lo fos servit pèndrer resolució en lo fet de les contencions dels presos extrets fora regne, de las varas dels officials de la capitania general, del dret imposat de deu per cent sobre robas y dret de moneda, los papers de las quals contencions té ja dit senyor regent en son poder dias ha. Y lo dit[a] // 49*r* // senyor regent ha respost que desijava servir als senyors deputats, y que ja·u miraria, y ha volgut memòria de ditas contencions, la qual li ha dexada dit síndich.

49*v* Dilluns, a XII. En aquest die sa altesa del senyor don Juan, envià un decret, lo qual manaren ses senyories fos cusit en lo present dietari, que és assí cusit ab senyal de lletra A.

Dimars, a XIIIº. És pagat lo senyor Joan Gabriel, oÿdor real, del plus a ell tocant per las absències fetas[b] del senyor deputat real en concistori, que són quoranta-sinch dias, per los quals, a rahó dotse sous per quiscun dia, ha rebut vint-y-set lliures, de les quals ha firmada àpoca lo die present, com apar per lo compte passat per lo racional a dotse del corrent.

Dijous, a XV. En aquest die ses senyories ordenaren a Sebastià Costa, scrivà major del General, aportàs al noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, dos memorials que per sa part foren demanats al concistori, lo hu dels officis vendibles provehits[c] // 50*r* // després, ensà que sa altesa és entrat en la present ciutat, y l'altre dels officis de gràcia provehits durant las alteracions, que són así cusits signats de lletra A y B.

Dilluns, a XVIIIIº. En aquest die ses senyories anomenaren en lo offici de corder del General y present casa de la Deputació a Joan Sans, corder, ciutedà de Barcelona, // 50*v* // per a què provehesca al General de tot lo que se haurà de menester, de fil, corda y altres cosas tocants a son offici, lo qual ha jurat en la forma acostumada.[a]

51*r* Dijous, a XXVIIIIº. En aquest die a las deu horas de la matinada, constituhit personalment en lo concistori de // 51*v* // ses senyories lo doctor Thomàs Arqués, prevere, altre dels assessors de la Batllia General de Chatalunya, com a procurador de mossèn Pere Joan Melianta, ciutedà honrat de Barcelona, en la ciutat de Lleyda residint, obtenint lo offici de receptor del dit General en la dita ciutat y col·lecta de Lleyda, com de sa procura consta en poder de Andreu Soldevila, notari públich col·legiat de dita ciutat de Lleyda, a vint-y-set del corrent mes de octubre, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de receptor, ha effecte que aquell sie provehit en persona del doctor Rafel Morató, ciutedà honrat de Barcelona, en la vila de Llinyola, bisbat de Urgell, vegaria de Tàrraga, residint, suplicant-ho axí a ses senyories, attès que dit offici és dels antichs y dels que·s podan vèndrer y alienar; y que en eixa conformitat fossen servits admètrer-li dita renunciació y provehir aquell en persona de dit Morató. E ses senyories admeteren dita renunciació *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis mossèn Rafel Bonastra, prevere, comensal de Sancta Anna, y Emmanuel Rossell, jove chirurgià, ciutedà de Barcelona.

Divendres, a XXX. En aquest die a las vuyt horas de la matinada, ordenaren los senyors deputats a Antoni Pejoan, servint lo offici de scrivent ordinari del racional de la present casa, y al doctor Batista Ramon Pastor, scrivent ordinari del regent los comptes // 52*r* // del General, que quiscú d'ells, respective, entregàs als veguers de la present casa, ço és, dit Pejoan, lo llibre de Vàlues, trienni corrent número 45, y lo llibre de las Datas y Rebudas de Comptants, que ere en lo aposento de dit racional, a effecte de clòurer los comptes de Rafel Bonastre, exercint lo offici de regent los comptes del General, aportats des del die que comensà de exercir lo dit offici del regent los comptes, fins al die de la oblata de aquells; y los dos llibres de Ditas de Banch y

a. a continuació una carta reial transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1357.
b. a continuació ratllat, per.
c. a continuació una carta, dos memorials i una nota transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1357-1359.

a. a continuació una renunciació i dues procures transcrites a l'Apèndix 5, pàgs. 1359-1361.

Taula de la present ciutat, y lo llibre dels Comptes de Obras y Reparos, existint en dit aposento, per los fins dalt dits del llibre de Comptants; y dit Pastor lo llibre Comú a fi que dits verguers los aportassen en la sala a hont se té lo concistori, com de fet ara de present se troban en dit concistori per a affers de la Generalitat, ordenant ses senyories a mi, scrivà major del dit General, que ho continuàs en lo present dietari.

Nohembre MDCLIIIIº.

Diumenge, al primer. Die de Tots los Sants.

53*v* Dijous, a XII. En aquest die ses senyories, per medi del doctor Joseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona, Joan Pau de Llosellas, donzell, y Joseph de Urrea, ciutedà honrat de Barcelona, enviaren a sa altesa una embaxada donant-li, de part del concistori, la benvinguda de les parts de Vich, a hont se ere conferit alguns quinze dias ha, per oposar-se als progressos del enemich. E sa altesa respongué que estava agrahit de la acció del concistori, del cuydado tenian de sa salut los concistorials.

54*r* Dimecres, a XVIIIº. En aquest die vingueren en concistori lo noble don Joseph Rovira y Boldó y mossèn Francesc Valeri, canonges de la Seu de Barcelona, com ha embaxadors del molt il·lustre Capítol de aquella santa Iglésia, y explicaren a ses senyories que lo Capítol rebria a mercè, que ses senyories concistorialment fossen servits, lo dissapte propvinent, lo diumenge y lo dilluns següents, acudís en dita Iglésia a hont dits tres dias se trindria lo Santíssim Sagrament patent, y quiscú de dits dias se celebraria solempne offici y sermó. Y lo diumenge a la tarda se faria una professó solemne, com lo die de Corpus, per desagravi dels oprobis, per los soldats francesos fets, als vasos segrats y al Sanctíssim Sagrament, per haver donat a menjar als cavalls en la iglésia de Sanct Julià Sossorba, bisbat de Vich, las formas consegradas. E ses senyories respongueren que conferirien y tractarien dita matèria en concistori, i·ls tornarian resposta, stimant molt la mercè que lo dit molt il·lustre Capítol los feya.

54*v* Divendres, a XX. En aquest die los senyors deputats, en resposta de la embaxada a ses senyories feta per part del molt il·lustre Capítol, enviaren ab enbaxada mossèn Joseph de Urrea, ciutedà, y mossèn Joseph Pallarès de Illa, militar, fent-los a saber com no ere possible al concistori acudir a la Iglésia cathredal per la festa que·ls havian fet a saber, per scusar las precedència que en semblants occasions se sdevenen, y que per part del concistori enviarien dotse atxas per acompanyar lo Sanctíssim Sagrament a la professó, que per estar la casa tant exausta, com és notori, no·ls era possible enviar-ne més.

Dissapte, a XXI. En aquest die en la chatredal de la present ciutat de Barcelona, se ha tingut patent lo Sanctíssim Sagrament y celebrat, en offici solemne ab sermó, en lo qual acistiren lo sereníssim senyor don Juan de Àustria, fill, lloctinent y capità de sa magestat, que Déu guarde, y los molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat de Barcelona, ab insígnias consulars, proms y altres acompanyaments de semblants festes, la qual se féu per desagraviar al Sanctíssim Sagrament dels oprobis y execrables delictes, per los soldats francesos perpetrats en diverses iglésies del present principat de Chatalunya, y en particular en la iglésia parrochial de Sanct Julià Sossorba, bisbat de Vich, en la qual, després de haver furtat los soldats francesos totes les robes recullides en dita iglésia dels paysans, y los vasos segrats, donaren a menjar als cavalls las formas consegrades, conforme apar ab la relació feta per lo doctor Francisco Bruguer, rector de dita iglésia parrochial, que és assí cusida ab senyal de lletra A.

Diumenge, a XXII. En aquest die, de la mateixa manera que lo die de dissapte,[a] // 55*r* // se celebrà en dita Seu de Barcelona, altre offici solempne y sermó, en lo qual acistiren, de la mateixa manera, sa altesa y senyors concellers; y lo mateix die a la tarda se féu solempne professó, com lo die de Corpus, en la qual anaren totas las comunitats y convents, la qual partí de la Seu y féu la mateixa ronda que fa la del die de Corpus, acistint en dita professó sa altesa, ab una atxa en la mà, ab molts senyors que l'acompanyaven, y los senyors concellers aportaven lo tàlam.

Dilluns, a XXIIIIº. En aquest die se celebrà en dita chatredal altre offici ab sermó, com los dies antecedents, en lo qual acistiren sa altesa y los senyors concellers, com los altres dos dies, y per lo mateix effecte referit lo die de dissapte.

Dimars, a XXIIIIº. En aquest die ses senyories, per medi de Ramon Castelló, donzell, y misser Gismundo Boffill, ciutedà honrat de Barcelona, enviaren a sa altesa una embaxada per lo imforme de la provisió dels officis menors del General, y la terna per lo offici de scrivent extraordinari de la scrivania major del General, que vaca per mort de Miquel Marquès, notari, qui obtenia aquell, la qual embaxada y terna és assí cusida ab senyal de lletra A, juntament ab una carta de sa magestat que Déu guarde. E sa alteza respongué que·u miraria y tornaria la resposta, y

a. a continuació una relació i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1361-1362.

que estaria ab atenció a tot lo que seria de major benefici del concistori.

55v Dijous, a XXVI. En aquest die ses senyories manaren fer un manifest dels excessos y excecrables delictes, per los soldats francesos comesos en lo present principat de Chatalunya y isglésias de aquell, lo qual manifest han manat ses senyories fos cusit en lo present dietari ab senyal de lletra A.

Divendres, a XXVII. En aquest die Sebastià Costa, notari, obtenint lo offici de scrivà major del General de Cathalunya, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de scrivà major del General de Cathalunya, a effecte que aquell sia conferit en persona del doctor misser Domingo Soler, attès dit offici és dels antichs y vendibles. E ses senyories han acceptada la dita renunciació, si y en quant ho poden y deuen fer en virtut de capítols de Cort y comforme és ús y styl de la present casa.

En aquest mateix die, instant lo síndich del General de Cathalunya, fou presentada a don Joseph Andreu, doctor del Real Consell, una scriptura acerca de la *litte* vertent a sa relació entre Balthezar Riba, de una, y don Ramon Xammar, de altra, per rahó del offici de mestre de la Seca Real, la qual, ab resposta al peu, manaren ses senyories ésser cusida en lo present dietari ab senyal de lletra B.

Dissapte, a XXVIII. En aquest die a la matinada, a tres quarts tocats per las vuyt horas, constituït personalment Joseph Rol, negociant[a], // 56r // ciutedà de Barcelona, com a procurador de Juan Henrrich, brodador, guarda ordinària del General de Chatalunya en lo portal de Sanct Antoni de la present ciutat, com de sa procura consta en poder de Hierònym Galí, notari, ciutedà de Barcelona, a 21 de juliol 1649, la qual és assí cusida ab senyal de lletra A, en dit nom constituhit personalment en la presència del senyor doctor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich, trobat en la casa de sa habitació, scituada en lo carrer dit la Riera de Sanct Juan, y en presència del scrivà major del General de Chatalunya, y testimonis baix scrits, digué que renunciava lo dit offici en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats, a effecte que aquell fos conferit en la persona de Pere Joan Henrrich, nebot de dit Juan Henrrich, attès que dit offici és del antichs y vendibles, y que·s podan alienar. E dit senyor deputat ecclesiàstich digué que admetia dita renunciació, si y en quant ere de dret y per capítols de Cort li ere lícit y permès, en lo que foren presents per testimonis Joseph Martí y Francisco Morató, de la família de dit senyor deputat ecclesiàstich.

E encontinent, a les vuyt hores tocades del mateix die, dit Rol, en dit nom se conferí en la casa del senyor Pau de Vinyes, oÿdor militar del General, trobat en sa casa, que la té en lo carrer dit del Call de la present ciutat, y digué en la presència de dit senyor oÿdor, que feya la matexa renunciació de dit offici en nom de dit son principal, y dit senyor oÿdor respongué que admetia dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis Bernat Janoto, hortolà, y Bernat de Caus, ciutedans de Barcelona.

E inmediadament dit Rol, en dit nom se conferí en la casa del senyor Agustí Pinyana, deputat real, que la té en lo carrer dit de la Bocaria, a las vuyt horas y un quart tocat del mateix die, y digué en dit nom que renunciava dit offici, la qual renunciació acceptà dit senyor deputat real en la mateixa forma, etcètera. Pre- // 56v // sents per testimonis Jaume Campde(r)ròs, fuster, ciutedà de Barcelona, y Miquel Sociats, jove fuster, residint en Barcelona.

Últimament dit Rol, en dit nom arribà en la casa de la pròpria habitació del senyor Juan Gabriel, oÿdor real, que la té en lo carrer que·s prop la placeta de Baseya, a dos quarts tocats per las nou horas de dita matinada, y en sa presència digué que renunciava dit offici en la forma sobrereferida, lo qual senyor oÿdor admeté dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis Bernat Torre, parayre, ciutedà de Tortosa, de totas les quals cosas dit Rol, en dit nom requerí ne fos llevat acte per mi Sebastià Costa, scrivà major del General de Chatalunya, y lliurada còpia auctèntica a dit son principal, y a altres qualsevol de qui fos interès.

En aquest mateix die ses senyories feren nominació de divuit persones dels tres staments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, per a consultarlos los negocis y affers de la present casa y Generalitat, les quals són las següents, ço és:

Per lo estament ecclesiàstich, lo senyor bisbe de Vich y elet de Barcelona; lo senyor abat de Galigans y elet de Sanct Cugat; lo senyor prior Jalpí, elet abat de Sanct Miquel de Cuxà; lo senyor don Ramon de Queralt, tesorer y canonge; lo senyor don Francisco Sans, ardiacha y canonge;

a. a continuació una ambaixada i una procura transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1362-1363. - a continuació una manifest transcrit a l'Apèndix 4, «Manifest y verdadera relació dels excessos y execrables sacrilegis comesos per los soldats del exèrcit francès en lo principat de Cathalunya, en los anys de 1653 y de 1654», 3 fulls (ACA, Generalitat, Dietari, N-58, entre els folis 55v-56r).

lo senyor canonge Joseph Ninot. Per lo estament militar, lo senyor don Phelip de Boxadós, lo senyor don Ramon de Copons, lo senyor Francesch Puigjaner, lo senyor Rafel Bonaventura de Gualbes, lo senyor don Pheliciano Sayol; lo senyor don Ramon del Pas y de Barberà. // 57r // Per lo estament real, lo senyor Joseph Móra, lo senyor Bernat Balencars, lo senyor Joseph Ximenis y Monredon, lo senyor Joseph de Nabel, lo senyor Francesch Fons, lo senyor Joseph de Urrea.

Dilluns, a XXX. Die de sanct Andreu. En aquest die a la tarda, se féu extracció de nous consellers de la present ciutat de Barcelona per al any vinent de 1655. Foren extrets en la forma solita, don Vicents Magarola, conseller en cap; misser Joan Gassió, conseller segon; mossèn Francesch Fons, ciutadà honrat, conseller ters; Pere de Santmartí y Crexell, mercader, conseller quart; Joan Batista Gràcia, notari de Barcelona, conseller quint; // 57v // Joan Martell, çabater, conseller sisè. Obrers, misser Joan Gassió y Hierònym Novell, mercader.

Dezembre MDCLIIIIº.

Dijous, a III. En aquest die los senyors deputats, per medi de mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, donsell, // 58r // y misser Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren un recaudo als senyors consellers, novament extrets lo die de sant Andreu proppassat, donant-los la norabona de la sort que Nostre Senyor que ere estat servit donar-los, al qual recaudo respongueren ses senyories que estimaven als senyors deputats la mercè los feyen, desijant occasions per servir a ses senyories.

Diumenge, a VI. En aquest mateix die, a les sis horas de la tarda, los senyors deputats en forma de consistori, ab verguers // 58v // y masses, acompanyats dels officials de la present casa, anaren en casa de sa altesa, que·ls havia enviats a sercar per negocis del servey de sa magestat, que Déu guarde. Y arribats en presència de sa altesa, digué als senyors deputats y explicà, que tenia orde de sa magestat de dir-los com tenia resolt de enviar socorros de gent y diner, y esforsos grandiosos, y que no faltaria ja més a estos sos fidelíssims vassalls, aconsolant-los tot lo possible; y que envià lo senyor marquès Serra y entregà al senyor deputat ecclesiàstich una real carta de sa magestat, qui la acceptà ab la deguda decència, y respongué, en nom de tot lo consistori, que lo Principat esperava de la clemència de sa magestat, com a pare tant piadós, que enviaria los socorros necessaris per a redimir-lo de las oppresions del enemich y desdichas ab què·s trobave, per lo qual effecte lo Principat faria tots los esforsos possibles en servey de sa magestat, la qual carta, originalment, és assí cusida signada de letra A.

Dilluns, a VII. En aquest die Joan Pau de Lloselles, donsell, exercint lo offici de síndich de la present casa, ha fet relació en lo consistori, com per orde de ses senyories se ere conferit en casa del noble don Jaume Mir,[a] // 59r // regent la Real Audiència, y li ha refrescat en la memòria se servís tenir cuydado del negoci de la contenció dels presos trets de Cathalunya, que·s troban en lo regne de València; y axí bé li presentà una suplicació sobre lo dupte proposat contra don Joseph Andreu, doctor del Real Consell Civil, per no haver volgut provehir ni passar avant en la causa, a sa relació vertent, entre Balthezar Riba, mercader, de una, y don Ramon Xammar, de altra, sobre lo offici de mestre major de la Seca Real de la present ciutat, suplicant-li manàs comètrer dita[b] suplicació en la forma acostumada, la qual és assí cusida signada de letra A.[c]

60r Dimars, a XV. En aquest die los senyors deputats ordenaren al scrivà major del General, continuàs en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal, y doctors aplicats, lo qual és assí cusit signat de letra B.

Dimecres, a XVI. En aquest die és arribat en lo consistori de ses senyories lo senyor don Gaspar de la Cueva, a despedir-se del consistori, qui anava per general de la cavalleria en las parts de Portugal, offerint-los, si à cosa ell ere bo en servey de sa senyoria y servey del Principat, ho faria ab molt gran gust. E ses senyories respongueren que estimaven la honrra y mercè los feye, y que en la mateixa conformitat lo servirien ab molt gran gust, al qual hisqueren a rèbrer los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar a la porta // 60v // de la sala del reys, sens massas, y arribats a la porta de la sala dels reys, lo hisqueren a rèbrer los demés senyors consistorials.

Dijous, a XVII. En aquest die partí de la present ciutat lo molt il·lustre senyor Agustí Pinyana, deputat real del General de Cathalunya, per anar a las parts de Tortosa per negocis y affers de sa casa, en companyia de Jaume Cases, verguer del consistori de ses senyories.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories, al scrivà major del General, continuàs en lo pre-

a. a continuació una ambaixada i una carta reial transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1364-1365.
b. a continuació ratllat, causa.
c. a continuació un vot transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1365.

sent dietari la segona scriptura presentada al noble don Joseph Andreu, doctor del Real Consell, a instància del síndich del General, en rahó de la causa se aporta en la Real Audiència entre Balthezar Riba, mercader, de una, y don Ramon Xammar, de part altra, sobre lo offici de mestre de la Seca Real, la qual és assí cusida ab senyal de letra B.[a]

61r Dilluns, a XXI. Festa de sanct Thomàs, apòstol.

Dimars, a XXII. En aquest die ordenaren ses senyories al scrivà major // 61v // del General de Cathalunya, continuàs en lo present dietari la tercera scriptura presentada al noble don Joseph Andreu, doctor del Real Consell, a instància del síndich del General, en rahó de la causa se aporta en la Real Audiència entre Balthezar Riba, de una, y don Ramon Xammar, de part altre, sobre lo offici de mestre de la Seca Real, la qual és assí cusida ab senyal de letra A.

Dimecres, a XXIII. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, prior de Santa Maria de Meyà, mossèn Joseph Pallarès de Illa, cavaller, y mossèn Francisco Ponsich, enviaren una embaxada a sa alteza, en rahó de la presentació y proposició de subjectes per als officis del primer grau y qualitat, que sa magestat és estat servit manar se'n formassen bosas de las personas dels tres estaments, juntament ab la dita nominació de personas, la qual embaxada y memorial és assí cusit ab senyal de letra B. E sa alteza respongué que ell estava molt content de la embaxada y[b] // 62r // que ab tota brevedat remetria la dita nominació de personas a sa magestat.

Dijous, a XXIIIIº. En aquest die, ses senyories anaren consistorialment ab los verguers y masses, acompanyats dels officials del General, en lo palàcio del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, loctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, y li donaren las bonas festas de la Nativitat de Nostre Senyor, no com a virrey, sinó sols com a persona real, y sa alteza respongué, «*que estava muy agradecido de la acción que hazían los señores diputados*».

Divendres, a XXV. Die de la Nativitat de Nostre Senyor.

62v Dimars, a XXVIIIIº. En aquest die, Ramon Castelló, obtenint lo offici de deffenedor del General de Cathalunya, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de deffenedor, a effecte que aquell sia conferit en persona de Francisco Móra y de Marymon, ciutadà honrrat de Barcelona, attès dit offici és dels antichs y vendibles. E ses senyories han acceptada la dita renunciació, si y en quant ó poden y deuen fer, en virtut de capítols de Cort y comforme és ús y styl de la present casa.[a]

63r Dijous, a XXXI. En aquest die, ses senyories, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, enviaren a sa alteza la terna de la provisió del ínterim del offici de donador dels ploms del General, que és hu dels sis officis dels quals se han fet bossas, que vacca per mort del doctor Pere Quer, canonge de Leyda, la qual terna és assí cusida, ab lo senyal de letra A.

Divendres, al primer de janer MDCLV.

Dissapte, a II. En aquest die, ses senyories, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General de Cathalunya, enviaren a sa alteza dos ternas, la una per sa magestat, que Déu guarde, per la provisió en proprietat del offici de andador de la confraria //63v // del gloriós Sant Jordi, que vacca per mort de Joan Pla, adroguer, y l'altre a sa alteza, per la provisió del ínterim de dit offici, las quals ternas, són assí cusidas, ab senyal de letra A y B.

Diumenge, a III. En aquest die, lo dit mossèn Joan Pau de Lloselles ha<n> fet relació a ses senyories, com lo die present, ha entregat las dictas dos ternas per lo offici de andador de la confraria de Sant Jordi al secretari de sa alteza.

64r Dijous, a VII. En aquest die, a la tarda, a dos horas y mitja passat mit(g)die, constituïda personalment Emerenciana de Lana, viuda dexada del quóndam magnífich Agustí de Lana, donsell, en Barcelona domiciliat, com a procurador de Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y dit Urrea, com a obtenint lo offici de racional de la casa de la Deputació del General de Cathalunya, com de sa procura consta en poder de Sebastià Costa, notari, ciutadà de Barcelona, a quatorse de maig mil sis-cents sinquanta-hu, la qual és assí cusida ab senyal de letra A, en dit nom constituïda personalment en la presència del doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la Seu de Gerona, deputat ecclesiàstich, trobat en la casa de sa habitació, scituada en lo carrer de la Riera de Sant Joan, en presència del scrivà major del General de Catha-

a. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1365-1366.
b. a continuació dues ambaixades i un memorial transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1366-1373.

a. a continuació tres proposicions, transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1373.

lunya y testimonis baix scrits, digué que renunciava lo dit offici de racional en mà y poder dels molt il·lustres deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, a effecte que aquell fos conferit en la persona del doctor fra Joseph Sastre y Prats, monjo de Sant Pere de Rodas y paborde de Viladamat, abat elet de Amer // 64v // y Roses, attès que dit offici és dels antichs y vendibles y que·s poden alienar. E dit senyor deputat ecclesiàstich respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant ere de dret y permès y, per capítols de Cort, li ere lícit y permès, en lo que foren presents per testimonis Joan Carreras, donsell, de la present ciutat de Barcelona, y Francisco Morató, studiant, de la família de dit senyor deputat, a dos horas y mitja passat migdie.

Encontinent, a la(s) dos horas y tres quarts pasat migdie y del mateix die, dita senyora Emerenciana de Lana, en dit nom, se conferí en la casa del senyor Pere de Padellàs, donsell y diputat militar del General, trobat en sa casa, que la té en lo carrer dit dels Mercaders de la present ciutat y digué, en la presència de dit senyor deputat, que feya la mateixa renunciació de dit offici en nom de dit son principal. Y dit senyor deputat respongué que admetia la dita renunciació, si y en quant, etcètera. En què foren presents per testimonis Joan Carreres, donsell, de la present ciutat, y Antoni Beló, sastre de Arles, habitant en dita ciutat de Barcelona.

E immediadament, dita senyora Emerenciana de Lana, en dit nom, se conferí en la casa del senyor Joan Gabriel, oÿdor real, que la té en lo carrer serca de la[a] // 65r // plasseta de Bàscia, a tres horas passat migdie del mateix die, y digué en dit nom, que renunciava dit offici, la qual renunciació acceptà lo dit senyor oÿdor real en la mateixa forma, etcètera. Presents per testimonis Joan Carreras, donsell y Miquel Hierònym Texidor, ciutadà honrat de Barcelona.

E seguidament, dita senyora Emerenciana de Lana, en lo mateix dit nom, arribà en presència de fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich, a tres horas y mitja (passat mitg)dia, qui·s trobà en casa de don Gispert Amat, abat de Sant Pere de Galligants, en la plassa de Sancta Anna de la present ciutat, del mateix die. Y de la mateixa manera, li digué com renunciava dit offici de racional, la qual renunciació acceptà també dit senyor oÿdor ecclesiàstich de la mateixa manera, etcètera. Foren presents per testimonis fra don Gispert Amat, abat de Sant Pere de Galligants, y Joan Carreras, donzell.

a. a continuació una procuració, transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1373-1374.

De la mateixa manera, la dalt dita senyora de Lana y en lo mateix dalt dit nom de procuradora, arribà en la casa de la pròpria habitació del senyor Pau Vinyes, oÿdor militar, que la té en lo carrer dels Quatre Cantons, o plasseta del Call, en la present ciutat de Barcelona, a set horas de la mateixa tarda y dit dia y, en sa presència, digué que renunciava lo dit offici en la forma sobrereferida, lo qual senyor oÿdor admeté la dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis lo senyor Joseph Montalt y Riu, donsell de la vila de Perpinyà y lo doctor micer Joseph Pallarès, donsell, també de la mateixa vila. De totas las quals cosas, dita Emerenciana de Lana, en dit nom, requerí ne fos levat acte per mi, lo doctor micer Domingo Soler, scrivà major del General de Cathalunya, y liurada còpia auctèntica a dit son principal y a altres qualsevols de qui fos interès, etcètera.

Dissabte, a VIIIIº. En aquest die, ses senyories anaren a fer regonexensa general per totes les botigues de la present ciutat, comforme cada any la acostuman fer antes de la festa de Nadal, attès no la pogueren fer aleshores, per occasió de las moltas plujas hi hagué contínuament molts dies antes de festas.

Lo mateix die, ses senyories ordenaren a mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General de Cathalunya, que cusís en lo present dietari, una carta enviada[a] // 66r // al consistori de ses senyories[b] per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, en la qual està enclòs lo despaig de sa magestat y lista per a fer la insiculació de lochs vaccants, la qual carta y despaig és assí cusit, ab senyal de letra A.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories fos continuat en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, en rahó de la insiculació dels lochs vaccants de deputats y oÿdors, que se havia de fer a 15 de maig proppassat, la qual han de fer ara ses senyories, lo qual vot és assí cusit ab senyal de letra B.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo doctor Joseph Andreu, doctor en medicina, mitjensant jurament, féu relació a ses senyories, que ell havia visitat y visitava al doctor Diego Martines, ajudant primer de la scrivania major y, que aquell, estava

a. a continuació una carta i un vot, transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1374-1375.
b. a continuació repetit una carta enviada al consistori de ses senyories.

en lo llit ab febra y mal de costat, per la qual malaltia no podia acudir a la servitut y exercisci de dit son offici y, axí, féu la dita relació, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari.

66v Dilluns, a XI. En aquest die, mossèn Joan Pau de Lloselles, servint lo offici de síndich del General, féu relació en lo consistori de ses senyories, que ell, per orde de ses senyories, se ere conferit en casa del noble regent la Real Cancelleria lo die present y li havia dit se servís de declarar lo dubte acerca de las contencions dels presos extrets fora del present Principat, del aguasil de la capitania y de las monedas, perquè los senyors deputats ne serian carregats. Y dit noble regent la Real Cancelleria respongué que ja·u faria y que no·n serian carregats los senyors deputats.

Dimecres, a XIII. En aquest die, los senyors visitadors, a instància del[a] // 67r // procurador fiscal enviaren a ses senyories una scriptura juntament ab còpia de diferents papers en aquella expressat. La qual scriptura, juntament ab ditas còpias, són assí cusidas ab senyal de letra A, B, C, D. E ses senyories respongueren que acudiran a la defensa de las constitucions de Cathalunya y capítols de Cort ab tota puntualitat en allò que la jurisdicció donarà loch. Presents per testimonis Joseph Cortès, valer, y Francesch Badia, librater, ciutadans de Barcelona.

Divendres, a XV. En aquest die ses senyories, inseguint lo capítol de Cort, baxaren en la casa del General per a vèurer si la administració y cobrança dels drets del General feyan los officials de aquell.

67v Dissapte, a XVI. En aquest die Joseph Cortès, verguer del consistori, se conferí per orde de ses senyories en la casa de Joseph Prats, notari de Barcelona, que la té serca de la plassa de la Trinitat, juntament ab Joseph Palou, notari, servint lo offici de scrivent extraordinari de la scrivania major del General, per a què li entregassen y liurassen los mollos y altres coses per a fer la fàbrica dels ploms del General y Bolla. E la senyora Maria Prat, muller de dit Joseph Prats, entregà y liurà a dit Cortès las coses següents: *primo*, un banch de fusta per fabricar los ploms; ítem, tres mollos de bronso amplas per fer los ploms per bollar draps y sedas; ítem, dos mollos de bronso strets per fer los ploms de plomar mitjas; ítem, una faixa de ferro per estrènyer los mollos; ítem, unas estisores grans per tellar los ploms. E lo dit Cortès li firmà àpocha de aquellas rebudas en presència de dit Palou, notari, y de Gabriel Solà, scrivent, y Jaume Deges, negociant de Barcelona, testimonis per açò cridats. E encontinent lo dit Cortès, en presència de dits notaris y testimonis, entregà las sobreditas cosas a don Francisco Jaquí, servint lo offici[a] // 68r // de donador de ploms del General, que vacca per mort del canonge Pere Quer, últim pocessor de aquell, per lo *ínterim* y fins aquell sia provehit en proprietat. E lo dit Jaquí li'n ha firmada àpocha de dites coses rebudes en presència dels dits notari y testimonis.

Dimars, a XVIIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats acerca de un mandato fet per part de sa altesa als senyors visitadors, lo qual vot és assí cusit ab senyal de letra A.

68v Diumenge, a XXIIII. En aquest die ordenaren ses senyories al scribà major[b] // 69r // del General continuàs en lo present dietari una scriptura presentada a fra don Joseph Rossell, exercint lo offici de procurador real de Tarragona, acerca de las peccúnias que exhigeix dels passaports concedeix per embarcar mercaderias, la qual scriptura és assí cusida ab senyal de letra A.

Dijous, a XXVIII. En aquest die ses senyories, per medi del doctor fra Joseph Sastre y Prats, elet abat de Amer y Roses, // 69v // mossèn Ramon Spuny, donsell, y lo doctor micer Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y massas, acompanyats dels officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada en rahó del manament fet als molt il·lustres senyors visitadors de part de sa altesa, la qual embaxada és assí cusida, ab senyal de letra A. E sa altesa respongué «*que lo mandaría ver y que con mucho gusto haría lo que fuesse beneffício del General y mandaría bolver la respuesta*».

70r Dilluns, al primer. En aquest die fonch renunciada la bolla de la Seu de Urgell y Castellbò y creximoni de les sedes, per ser aquella col·lecta occupada del enemich, y acceptada per ses senyories, com consta en lo libre de Deliberacions lo die present[c].

72r Dissabte, a XIII. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General que cusís en lo present dietari dos cartas de la magestat del

a. a continuació una carta, un decret, un memorial i una sentència, transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1375-1380.

a. a continuació un vot, transcrit a l'Apèndix 4, pàgs. 1380-1381.
b. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1381-0000.
c. a continuació dues cartes, transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 0000.

rey, nostre senyor, que Déu guarde, enviades a ses senyories, la una dada en lo Pardo a 29 de janer 1655, y l'altre dada en Madrit a 30 de janer 1655. Las quals són assí cusidas, ab senyal de letras A y B.

72v Dimecres, a XVII. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent doctor fra Joseph Sastre y Prats, elet abat de Amer y Roses, mossèn March Antoni Carreres, donsell, y lo doctor micer Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, enviaren a sa altesa segona embaxada en rahó del manament fet als molt il·lustres visitadors de part de sa altesa, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra C. E sa altesa respongué que·u manaria vèurer y que estava molt attent als negocis de la present casa, y que tornaria la resposta.

Dilluns, a XVIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major del[a] //72r// General, que cusís en lo present dietari una suplicació donada per lo doctor Antoni Pellisser en lo consistori de ses senyories y una donació per ell feta a Pau Pellisser, botiguer de Sant Feliu de Guíxols, en·s·i féu de tota la part y porció y tot lo dret que té com a company en la botiga en poder de Sebastià Costa, notari, a 18 de febrer, 1655, las quals supplicació y donació són assí cusits, ab senyal de letras A y B.

Dissabte, a XX. En aquest die Joan Guinart, mercader, ciutadà de Barcelona, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, ha renunciat lo arrendament del dret de las monedas a ell fet y firmat per ses senyories per lo trienni corrent, y axí bé per lo arrendament //72v// de la bolla de la ciutat y col·lecta de Manresa, y també tots y qualsevols altres arrendaments de altres qualsevols cosas y drets que tinga del General de Cathalunya, aculliments, participacions fetas per qualsevols socis seus en cap y favor de Joseph Guinart, son nebot, botiguer de teles de la present ciutat, qui és assí present. Y las presents renunciacions a ell fetas acceptants, etcètera, los quals dits arrendaments a ell revestits a ses senyories se obliga si y comforme dit son oncle Joan Guinart està obligat, *fiat large, et cetera*[b], acceptant ses senyories ditas renunciacions y obligacions si y en quant axí que per causa de obtenir lo offici de regent los comptes del General de Cathalunya, conforme disposan los capítols de Cort no entén tenir part ni porció alguna en ningún dels dits arrendaments ni altres qualsevols interessos del General, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li las presents renunciacions en la forma sobrereferida y manar-la continuar en lo dietari de la present casa, per a què en tot temps conste de ditas renunciacions. E ses senyores admeten las ditas renunciacions si y en quant, etcètera, com dalt és dit. Presents per testimonis Jaume Cases y Joseph Blanch, verguers de ses senyories.

a. a continuació una suplicació, una donació i una ambaixada, transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1383.
b. a continuació cinc línies ratllades.

73v Mars MDCLV[a]

74r Dimecres, a III. En aquest die los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, se conferiren en la casa del senyor marquès Sierra en lo carrer del Carme per donar-li la benvinguda a esta ciutat y juntament significar-li lo contentó ha tingut lo consistori de la mercè que sa magestat, que Déu guarde, li ha feta de anomenar-lo governador de las armas en lo present Principat, y juntament a offerir-se-li en tot lo que fos gust de sa excel·lència. E lo dit senyor marquès Sierra los hisqué a rèbrer al cap de la escala, y després se'n entraren en un aposento de la dita casa y assí estigueren un rato ab ell, assentàs cada hu en sa cadira, dient-li moltas paraulas de cortesia. E sa excel·lència los agrahí molt la bona voluntat y se offerí molt a tot lo que fos servey del consistori, hi·ls tornà acompanyar al despedir-se fins al cap de la escala de dita casa.

Dijous, a IIII. En aquest die, inseguint la deliberació //74v// feta per ses senyories a dos de mars 1655, per mi, lo doctor micer Domingo Soler, scrivà major del General de Cathaluya, és estat entregat a mossèn Joan Pau de Loselles, servint lo offici de síndich del General de Cathalunya, un memorial o aranzel de totas las contencions se són suscitades per rahó de contrafaccions de constitucions y capítols de Cort en lo corrent trienni 1653, còpia del qual memorial és assí cusida, ab senyal de letra A, fins al estat y punt en què vuy se troban ditas contencions. La qual entrega se li és feta en presència de Jaume Cases y Joseph Blanch, verguer del consistori de ses senyories, testimonis en açò cridats.

Divendres, a V. En aquest die mossèn Joan Pau de Loselles, exercint lo offici de síndich del General, ha fet relació a ses senyories que ell lo die present se ere conferit en la casa del noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, y li havia dit fos servit declarar las contencions de la extracció dels presos del present Principat, de las

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1385.

monedas, de las varas de la capitania, de deu per cent y prohibició de portar robas fora regne o contrabando, que tenia los papers molt temps ha. Y que dit senyor regent li havia respost que ja·u miraria y que serviria als senyors deputats, y que passadas festas pendria //75r// resolució en las quatre contencions que li demanavan.

75v Dijous, a XI. En aquest die, Joan Pau de Lloselles, servint lo offici de síndich del General, present en lo consistori, ha feta relació a ses senyories que ell, lo die present, se ere conferit en casa del noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, y li havia dit fos servit declarar las contencions de la extracció dels presos del present Principat, de las monedas, de las varas de la capitania y del dret de deu per cent, y prohibició de portar robas fora regne o contrabando, que tenia los papers molt temps ha. Y que dit senyor regent li havia respost que ja li havia entregada paraula, que passadas festas hi pendria determinació o resolució y que estos dias de Quaresma eren ocupats per ser a la fi[a].

76r Diumenge, a XIIII. En aquest die, ses senyories, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General de Cathalunya, enviaren a sa altesa una terna per la provisió en proprietat del offici de tauler del General de la vila de Sant Feliu de Guíxols, que vacca per mort de Andreu Ramon. La qual terna és assí cusida y signada de letra A[b].

77r Dimecres, a XXIIII. En aquest die lo doctor Joseph Ferrer, rector de la iglésia parrochial de Dosrius, bisbat de Barcelona, com a procurador de micer Luýs Ferrer, en quiscun dret doctor, ciutadà de Barcelona, dressaner del General de Cathalunya, consta de sa procura en poder del discret Hierònym Galí, notari ciutadà de Barcelona, a vint-y-vuit de febrer, mil sis-cents quaranta-set, la qual és assí cusida ab senyal de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de dressaner del General de Cathalunya, que obté dit micer Luýs Ferrer, son principal, a effecte que aquell sia conferit en persona de Pere Màrtir Ferrer, notari públich de Barcelona, son germà, attès dit offici és dels antichs y vendibles. E ses senyories han acceptada la //77v// dita renunciació, si y en quant ho poden y deuen fer en virtut de capítols de Cort y comforme és ús y styl de la present casa.

a. a continuació una terna, transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1368.
b. a continuació una procura, transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1368.

Dissabte, a XXVII. En aquest die ses senyories, acompanyats de alguns officials del General y Bolla y ab assistència de alguns officials reals, anaren a regonèxer las casas dels botiguers de teles y draps per vèurer si en aquellas hi hauria fraus del General, com és acostumat.

78r Dimars, a XXX. En aquest die lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lochtinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, envià a sercar a ses senyories, los quals, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la casa de la Deputació y General, anaren en casa de sa altesa a les onse horas antes de migdie. E arribats a sa presència sa altesa los explicà y digué de paraula que, sa magestat ere estat servit fer-los mercè que d'esta hora al devant, puguessen ses senyories provehir y provehissen los officis del General menors, comforme y de la manera los provehien antes de las turbacions d'esta. //78v// Y ses senyories, parlant lo senyor deputat ecclesiàstich, li donaren moltas gràcias de la mercè y favor que sa magestat ere estat servit fer al consistori.

En aquest mateix die los molt il·lustres senyors deputats, per medi de mossèn Ramon Castelló, donsell, y de mossèn Francisco Móra y de Marimon, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a sa altesa un memorial dels subjectes proposats per ses senyories per los lochs vaccants de deputats y oÿdors, lo qual memorial és assí cusit, ab senyal de letra A. E sa altesa respongué que estimava molt lo bon cuydado que havia tingut lo consistori y que enviaria lo memorial a son pare.

Abril, MDCLV[a].

79r Divendres, a II. En aquest die lo magnífich Bernat Valencas, servint lo offici de racional de la present casa, ha feta relació a ses senyories com Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del[b] General de la part de ponent, que·s del tenor següent:

«Als dos de abril 1655. Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de janer, febrer y mars 1654 del dret ordinari y de guerra. Del dret ordinari de las taulas de Balaguer, vagan Agramunt, Santa Linya, Artesa, Tragó, Castelló de Farfanya, Albesa, Ivars, Tiurana, Àger, Linyola, Cubells, Camarasa, Os, Manargues, Algerri; són blanchs Pons, Alòs, Oliana, Vilanova de Mayà.

a. a continuació un memorial, transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1387.
b. del General *interlineat.*

Diu lo dit Mayor que las vint-y-duas liuras, setse sous y quatre, que consta ab los libres de Balaguer que lo receptor y deputat local, que té dits dos officis junts, se las ha detingudes de las taulas de Tarragona; vagan Constantí y Tamarit; són blanchs Valls, Riudeoms, la Selva, Vilaseca y Alcover.

De las taulas de Çervera vagan Prats de Rey; són //79v// blanchs, Çervera, Tarroja, Sanahuja, Santa Coloma de Queralt, Torà, Calaff, Guissona, Seu de Urgell; blanch. De las taulas de Tortosa vagan Torra d'Espanyol; són blanchs Benifallet, Flix, Bot, Vinebre. De las taulas de Tremp y Pallàs vagan Conques, Pas de Orri, Pont de Montanya(na), Isona, la Pobla de Segur; és blanch Tírvia. De las taulas de Montblanch vagan Çarreal, Vimbodí, la Espluga. De las taulas de Falset falta Cornudella, vaga Vellusell; blanch Prades, Paboleda. De las taulas de Leyda vagan Alcarràs, Torres de Segre, Mayals, Alfés, Vilanova de la Barca, Juneda, Almasellas, Giminells, Torres de Sanahuja, Sesas, Landecàs, Mergalif, Torresbesas; és blanch Alferràs, ítem a lo de Gumà, y faltan los mateixos libres, y no se ha cobrat dit dret sinó sols de bulla en la Vall de Aran. Bernat Valencas, regint lo racional»[a].

80r Dijous, a VIII. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General de Cathalunya, enviaren a sa altesa una terna per //80v// sa magestat, que Déu guarde, per la provisió en proprietat del offici de guarda ordinària del Portal del Àngel, que vaccava per mort de Joseph Gràcia, mercader, la qual terna és assí cusida ab senyal de letra B, y la té donada al secretari de sa altesa don Joan Batista Araspacuchaga.

En aquest die mateix ses senyories anaren consistorialment, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, <anaren> en casa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, locthtinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, y donaren a sa altesa la norabona de que sa magestat cumplia anys lo dit die. E sa altesa respongué que estimava lo bon zel tenia lo consistori, y que lo scriuria a son pare la affició li tenia.

Dissabte, a X. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent doctor fra Joseph Sastre y Prats, elet abat de Amer y Roses; //81r// mossèn Joan Pau de Lloselles, donsell, y misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren tercera embaxada a sa alteza, en rahó del mandato enviat als molt il·lustres senyors visitadors, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra A. E sa alteza respongué que «*lo mandaría ver, y que procuraría se hiciesse todo lo possible en benefficio del General*».

81v Dijous, a XV. En aquest die Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació, en lo consistori de ses senyories, que ell, lo die de aÿr, se ere conferit en casa del noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, y li havia dit fos servit declarar las contencions de la extracció dels presos del present Principat, de las monedas, de las varas de la capitania y del dret del deu per cent, prohibició de portar robas fora regne; que ja tenia los papers molt temps ha, y que los senyors deputats ne serien carregats. Y que dit senyor regent li havia respost que no·s donassen pena los senyors deputats, que desijava servir-los y que ja·u faria.

Divendres, a XVI. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General que continuàs en lo present dietari una scriptura, còpia de la qual lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich ha entregada lo die present al molt il·lustre senyor don Pedro de Villacampa y Puejo, regent del Consell Supremo de Aragó, la qual scriptura és assí cusida ab senyal de letra A, en rahó de la pretensió de misser Jaume Joan Campí, advocat de pobres[a].

82r Dissabte, a XVII. En aquest die, per lo doctor Joan Garcia, prevere, procurador de la priora y convent de les monjes carmelitas descalses de la present ciutat, fonch presentada a ses senyories una suplicació, la qual manaren fos continuada en lo present dietari, la qual és assí cusida, ab senyal de letra B.

82v Dijous, a XXII. En aquest die los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya manaren parar la present casa de la Deputació, y en particular la capella major, ab molta tapiceria y altres alayas, per celebració de les vespres y festivitat del gloriós sant Jordi.

En aquest die mateix, los senyors deputats, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, enviaren a convidar als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, per a què fossen servits acudir lo die present a las vespras y demà en lo offici se havia de celebrar per la festivitat del gloriós sant Jordi en la casa de la Deputació, los quals respongueren que acudirien.

En aquest mateix die lo molt il·lustre Pau de Vinyes, oÿdor militar, acompanyat de molts cavallers y ciutadans, se conferí en casa del serenís-

a. a continuació una relació i una terna transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1387.

a. a continuació tres suplicacions i una procura transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1392.

sim senyor don Joan //83r// de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, gran prior de Castella, virrey de Cathalunya, en lo palau del rey. Y, entrat en lo aposento a hont estava sa altesa y fetas las degudas cortesias, lo suplicà fos servit, ab sa presència, honrar la casa de la Deputació en las vespres y en lo offici que en lo endemà, die de sant Jordi, se havia de celebrar, que lo consistori ho rebria a singular favor. Y sa altesa respongué que agrahia molt lo bon cuydado que lo consistori y deputats havian tingut de sa persona, y que ell no podia assistir als vespres, però que lo endemà assistiria en lo offici sens falta. Y dit senyor oÿdor, ab la mateixa cortesia, se despedí de sa alteza y ab lo mateix acompanyament se'n tornà en la present casa.

En aquest mateix die, a les dos horas de la tarda, partí de sa casa lo senyor oÿdor militar, acompanyat de molts cavallers y officials del General, y vingué a la present casa, al qual hisqueren a rèbrer fins al cap de la escala los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, qui eren en dita capella major, y se assentà en un banch vanovat de vellut carmesí que per dit effecte estava posat en la part de la epístola. Y poch aprés vingué lo senyor oÿdor ecclesiàstich ab lo mateix acompanyament. Y axí mateix lo hisqueren a rèbrer lo dit senyor oÿdor militar y dits //83v// assessors y advocat fiscal fins al cap de la escala, y se assentà en lo mateix banch ab lo mateix orde y ceremònia lo senyor deputat real, y després lo senyor deputat militar, y últimament lo senyor deputat ecclesiàstich; anant-los acompanyar a cada hu d'ells lo porter de son estament ab la massa del General en lo muscle. Y, arribats en la sobredita forma y acompanyament tots en dita capella, se assentaren en dit banch. Lo senyor oÿdor real no acudí en ditas vespres per estar desganat<s>. Y, poch aprés, tenint notícia dits senyors deputats y oÿdors de comptes que los senyors consellers de la present ciutat venian, juntament ab dits assessors y advocat fiscal, los hisqueren a rèbrer fins al dit cap de la escala, ab los verguers y masses devant. Y tots junts entraren en dita capella, y dits senyors consellers se assentaren en altre banch, al cap del de dits senyors deputats, vers lo altar. Y encontinent se comensaren las vespres, ab molta solempnitat y música, las quals celebrà lo molt reverent senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona. Y, acabades, dits senyors consellers se alsaren, y ses senyories los acompanyaren fins al cap de la escala, a hont se despediren ab molta cortesia.

Divendres, a XXIII. En aquest die se celebrà la festa del gloriós sant //84r// Jordi en la present casa, ab molta solempnitat y pompa acostumadas, estant parada de moltas tapicerias de sedas y domascos, y en la capella nova se celebraren los officis divinals ab tota la pompa, solempnitat y cerimònias ecclesiàsticas acostumades, ab la mateixa música del die de aÿr. Vingueren en dit offici los dits senyors deputats y oÿdors de comptes ecclesiàstich y militar ab la mateixa cerimònia y acompanyament del die de la vigília. Vingueren en dit offici los senyors consellers, que foren rebuts ab la mateixa forma. Y vingué també en la present casa, a las onse horas y mitja, lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, generalíssim de sas armas marítimas, gran prior de Castella y capità general en lo principat de Cathalunya y sos comtats, al qual hisqueren a rèbrer los dits senyors deputats y oÿdors ecclesiàstich y militar, ab los verguers devant y masses, fins al cap de la escala en lo celobert. Y lo senyor oÿdor real no·y assistí per estar desganat. Y, posats devant de sa alteza, los senyors deputats militar y real y oÿdors de comptes ecclesiàstich y militar, y lo dit senyor deputat ecclesiàstich tot sol darrera d'ells, a mà esquerra de sa altesa, anant un poquet avansat, se'n pujaren y entraren en dita capella major; y sa altesa se posà en la part del evangeli, ab son estrado y cadira; en la part de la epístola estigueren assentats los senyors //84v// consellers y dits senyors deputats y oÿdors, y no altres persones, havent fets tràurer los banchs per a què ningú se pogués assentar en ells. Y encontinent se celebrà la missa per lo seyor don Francisco Sans, ardiaca de Panadès y canonge de la Seu de Barcelona, y predicà lo reverent pare [a]... president del convent de los clèrigos menors. Y, acabat dit offici, ses senyories acompanyaren a sa altesa a fins al mateix puesto ahont lo havian rebut, y los senyors consellers se'n anaren, precehint los mateixos acompanyaments.

En aquest mateix die, a la tarda, se celebraren solempnes vespres, a las quals dits senyors deputats y oÿdors ecclesiàstich y militar assistiren ab lo mateix acompanyament, las quals foren celebrades per lo dit ardiaca y canonge don Francisco Sans, y, acabades, se'n anaren quiscú d'ells a sas casas ab lo mateix acompanyament.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die se celebrà lo aniversari acostumat en la present casa per las ànimas de deputats y oÿdors de comptes y officials defuncts, ab la solempnitat y cantòria, túmol y atxas de cera groga en la forma acostumada, en lo qual assistiren los senyors deputats y oÿdor ecclesiàstich y militar, acompanyats ab los verguers y masses, assessors, advocat fiscal y altres officials. Digué la missa lo ardiaca y canonge don Francisco Sans, de la Seu //85r// de Bar-

a. a continuació un espai en blanc de 20 mms.

celona; predicà lo pare mestre fra Emanuel de Brixa, monjo de Nostra Senyora de Monserrat. Y, acabat dit offici, se'n tornaren en ses cases. Y en dit offici no assistí lo senyor oÿdor real, per estar malalt en lo lit.

Dimars, a XXVII. En aquest die, mossèn Pere Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació en lo consistori de ses senyories que ell, lo die de vuy, se ere conferit a casa del noble don Jaume Mir, regent la Real Cancelleria, y li havie dit, de part de ses senyories, fos servit declarar las contencions de la extracció dels presos del present Principat, de las monedas, de las varas de la capitania y del dret de deu per cent y prohibició de portar robas fora regne, // 85*v* // que ja tenia los papers molt temps ha, y que dits senyors deputats ne serian carregats y procehirian per los remeys de justícia per cumplir a la obligació de sos officis. Y que dit senyor regent li havia respost que pendria resolució en dits negocis y que ja·u faria.

Divendres, a XXX. En aquest die ses senyories, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, enviaren a sa altesa la nominació de subjectes per las bolsas dels officis de ajudant segon y tercer de la scrivania major del General y de scrivent ordinari del racional que sa magestat és estat servit manar se formassen, lo qual memorial y nominació és assí cusida ab senyal de letra A. E lo dit síndich féu relació[a] // 86*r* // que havia entregat dit memorial al secretari de sa altesa, lo qual digué lo donaria a sa altesa.

86*v* Dilluns, a X. En aquest die fra Batista Garsia, del orde de Sant Francesch de Paula, com a procurador de Joseph Moner, tauler del General en la vila de Granollers, consta de sa procura en poder de Jacinto[b] // 87*r* // Maspons, notari de dita vila, a 28 de abril 1655, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de tauler del General, que dit son principal obté a effecte que sia conferit en favor de Jacinto Pujol, negociant de Granollers, atès que dit offici és dels antichs y vendibles. E ses senyories han acceptada la dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*.

En aquest mateix[c] die vingué en lo consistori de ses senyories lo molt il·lustre senyor don Pedro de Villacampa y Pueyo, regent en lo Consell Supremo de Aragó, qui ere vingut en la present ciutat per visitador dels officials reals qui no purgan taula, acompanyat de molts cavallers, lo qual hisqueren a rèbrer al cap de la escala los senyors oÿdor ecclesiàstich y militar ab verguers y masses, acompanyats de alguns officials de la present casa; y lo posaren al mig, y en eixa forma arribaren a la sala segona, que[a] és en lo mig de las salas del rey y de la de conçistori, a hont axí mateix lo hisqueren a rèbrer los demés senyors consistorials. Y junts se'n entraren en la sala del consistori, a hont se assentaren tots, sent[b] posadas las cadiras en çírcol o rollo. Y dit senyor don Pedro de Villacampa y Pueyo digué que ell ere vingut a esta ciutat per orde de sa magestat, que Déu guarde, per a visitar los officials reals, però com havia poch que eren officials y molt zelosos del servey de sa magestat, no havia tingut molt que fer, y que estava de partensa per a la cort, y que en tot lo que se offeriria al consistori, tant en comú com en particular, los servirà en molt gran gust, y que encomanava al consistori que en lo particular de las contrafaccions de las constitucions no aportassen tant gran calor, com demostraven ab las instàncias grans y contínuas // 87*v* // que feyan als senyors del Real Consell per declarar aquellas, que sols servia de donar pesadumbre a dits senyors, puis no podian declarar-las per tenir las mans lligades, y que ara, com la guerra estava tant urgent en Cathalunya, no podian dits senyors del Real Consell, anar tant ajustats ab ellas, y que ell assegurava que sa magestat, que Déu guarde, desijava se servassen ditas constitucions, però que essent la guerra tant viva en Cathalunya, era molt dificultós lo poder anar tant ajustat ab ellas.

Y dit consistori, per boca del senyor deputat ecclesiàstich, respongué que lo consistori estava molt agrahit a la mercè que·ls feya, y moltes altres paraulas de cumpliment, y que en lo tocant a instar la declaració de las contrafaccions de las constitucions de Cathalunya, lo consistori no p(od)ia <de> deixar de ninguna manera de instar-las, per cumplir a la obligació de sos càrrechs y al jurament que tenen prestat, y perquè en la visita lo dit consistori ne seria molt carregat, en cas que ab tot fervor no instàs dita declaració. Y dit senyor don Pedro de Villacampa se despedí y dits senyors oÿdors ecclesiàstich y militar lo tornaren acompanyar en la mateixa forma que·l reberen fins al cap de la escala.

Dimars, a XI. En aquest die, ses senyories, per medi del molt reverent[c] // 88*r* // doctor Joseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona; Hierò-

a. a continuació una nominació transcrita en l'Apèndix 4, pàg. 1392.
b. a continuació una procura transcrita en l'Apèndix 4, pàg. 1392.
c. mateix *interlineat.*

a. que ... conçistori, *interlineat al marge esquerre.*
b. sent ... rollo, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació una ambaixada transcrita en l'Apèndix 4, pàg. 1393.

nym Cornet, donsell, y Emanuel Guiamet, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada en rahó de las ternas dels officis de guarda del portal del Àngel, y de guarda ordinària de la casa del General, la qual embaxada és assí cusida, ab senyal de letra A. E sa altesa respongué que·u miraria y tornaria la resposta.

Dijous, a XIII. En aquest die mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació en lo consistori, com ell, per orde de ses senyories, se ere conferit ab lo secretari de sa altesa, y li havia demanat si ere vinguda de Madrit la insiculació que se havia de fer a quinse del corrent mes de maig, y que dit secretari li havia respost que no ere vinguda encara.

88*v* En aquest mateix die ses senyories ordenaren al scrivà major del General que cusís en lo present dietari unas instruccions fetas per ses senyories als deputats locals del General de la part de ponent, ab diferents rebudes continuades al peu de aquellas, las quals són assí cusidas ab senyal de letra B[a].

89*r* Dissabte, a XXII. En aquest die Phelip Fàbregues, negociant, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Rafel Morató, doctor en philosophia, ciutadà honrat de Barcelona, en la vila de Linyola, bisbat de Urgell, domiciliat, receptor del General de la ciutat y col·lecta de Leyda, // 89*v* // consta de sa procura en poder de Andreu Soldevila, notari públich de Leyda, a tres de maig 1655, la qual és assí cusida ab senyal de letra A, en dit nom, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya, ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici de receptor del General de dita ciutat y col·lecta de Leyda, que obté dit Rafel Morató, son principal, a effecte que aquell sia conferit en persona de Pere Joan Melianta, ciutadà honrat de Barcelona[b], en la ciutat de Leyda residint, attès dit offici és dels antichs y vendibles. E ses senyories han acceptada la dita renunciació, si y en quant ho poden y deuen fer en virtut de capítols de Cort y conforme és ús y styl de la present casa.

Diumenge, a XXIII. En aquest die, per medi del doctor Anton Sala y Codina, canonge de Elna, March Antoni Carrera y micer Batista Pastor, enviaren embaxada a sa altesa en rahó del desacato tingué don Francisco Freyse, capità de cavalls, en la casa del General, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra B. E sa altesa respongué que *«estimava la*[a] // 90*r* // *solicitación que el consistorio tenía y que haría que quedara con toda satisfacción»*.

Dimars, a XXV. En aquest die, a la matinada, ses senyories anaren consistorialment ab los porters y masses devant, acompanyats dels officials de la present casa, tots ab cotxos, <anaren> a visitar las fonts del General, en las quals entraren ab ses antorxes ab la forma acostumada y regonexent aquellas per molt bon espay de temps. Y després, ab lo mateix acompanyament, tornaren a la present ciutat a cerca de las vuit horas de la tarda.

Dimecres, a XXVI. En aquest die sa altesa envià a sercar lo consistori perquè, al fer-se de nit dit die, arribàs a son palàcio per a cosas que tenia per tractar ab ses senyories. Y, dit dia o entrada de nit, lo consistori, exceptat lo senyor deputat militar, // 90*v* // que, per sa desgana, no li fonch possible, se conferí devant dit senyor don Joan, lo qual representà al consistori lo estat de la província y de com lo enemich la tenia invadida, tenint assitiada la plaça de Cadaqués. Y que, trobant-se vuy ab pocas forces per a guardar aquellas de las parts de Flandes y altras parts, y per estar aguardant la armada de Nàpols ab gent, demanà que lo consistori fes un esfors de un tèrcio pagat, per algun temps, per defensa del Principat y per a expel·lir lo enemich ab la major prestesa possible. E los dits senyors deputats li respongueren que estimavan molt a sa altesa lo cuydado que tenia per defensa del Principat, y que lo consistori sempre estava disposat en totas las occasions en fer lo que seria en mayor servey de sa magestat, que Déu guarde, y que no li pesava sinó que las forças no corresponian al desig que fos possible en servey de sa magestat y de sa altesa. Replicà sa altesa que eixa confiansa tenia sempre y que en eixa conformitat ho tenia scrit a son pare, y que se feya un paper que, per no ser acabat, no entregava al consistori, y que en ser acabat lo donaria[b].

91*r* Dissapte, a XXVIIII. En aquest die ses senyories, per medi del il·lustre senyor fra don Gispert Amat y Desbosch, abat de Galligants, don Francisco de Cruÿlles y micer Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats dels officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada en rahó de la leva de un tèrcio de infanteria en servey de sa

a. a continuació quatre documents transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1394-1399.
b. a continuació repetit ciutadà honrat de Barcelona.

a. a continuació una procura i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1399-1400.
b. a continuació una resolució transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1400-1401.

magestat, la qual embaxada és assí cusida ab senyal de letra A. E sa altesa respongué que tenia ben coneguda la voluntat que lo consistori mostrava en tot lo que ere major servey de son pare lo rey, nostre senyor, Déu lo guarde, y que estimava molt la resolució havian presa y que, per lo correu, ne donaria rahó a sa magestat.

91v Juny MDCLV

Dijous, a III. En aquest die fonch, per Francesch de Tarrida, capità de una de las companyias del tèrcio que ses senyories van formant per a expel·lir lo enemich que té invadit aquest Principat, presentada a ses senyories una suplicació ab la qual anomenava en alferes de sa companyia a Jaume Clos, soldat, que·u és vuy del capità Miquel Gutierres, del tèrcio del regne de Aragó, suplicant-los sian servits tenir a bé dita nominació y approbar aquella. E ses senyories, vista la dita nominació de alferes en persona de dit Jaume Clos, approban, ratifican y confirman aquella.

En aquest die, per dit capità Tarrida, fonch presentada semblant supli(ca)ció, anomenant ab ella per son sargento de sa companyia a Jaume Jofra, y axí bé ses senyories aproban aquella.

92r Dimecres, a VIIII. En aquest die[a], constituït personalment Joan Pau Bruniquer, notari públich de Barcelona, en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya, en las casas de la Deputació de la present ciutat de Barcelona, entregà y liurà en mà y poder de ses senyories lo procés original de la visita real que lo molt il·lustre senyor don Pedro // 92v // de Villacampa y Pueyo, del consell de sa magestat y regent sa real Cancelleria en lo Supremo de Aragó, com a tenint poder y commissió del rey, nostre senyor, en virtut de capítols de Cort del present Principat, ha feta en Barcelona dels ministres y officials reals que no purgan taula. Lo qual procés, relligat y encodernat ab cubertas de pregamí y una corretja ampla de cuyro que·l té senyit, ha entregat dit Bruniquer com actuari que és estat de aquell y scrivà y secretari de dita visita des de son principi fins a la fi y conclusió d'ella, la qual comensà dit senyor reverent visitador als 3 de juliol 1654 y acabà y rematà als 24 de mars 1655. E los dits senyors deputats y oÿdors acceptaren y reberen de dit Bruniquer lo dit procés original de dita real visita, y ordenaren al scrivà major y secretari de la present casa de la Deputació que·l entre y recondesca dins lo arxiu del dit General, per a què allí reste custodit ab las demés scriptures que són y estan a càrrech de aquell.

a. a continuació ratllat ses senyories enviaren uns vots fets.

Dijous, a X. En aquest die mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació en lo consistori de ses senyories que ell, lo die present, se ere conferit en casa del noble don Joseph Andreu, regent la Real Cancelleria, y li havia dit fos servit declarar las contencions de la extracció dels presos del present // 93r // Principat, de las monedas, de las varas de la Capitania y dels drets de deu per cent y prohibició de portar robas de fora regne, perquè los senyors deputats no·n fossen carregats. E lo dit senyor regent li havia respost que desijava servir a sas senyorias, però que en esta occasió no podia perquè no tenia los papers y no sabia si los havian remesos.

Divendres, a XI. En aquest die és arribat lo senyor marquès Sierra en lo consistori de ses senyories, acompanyat de molts cavallers, y los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar són exits a rèbrer-lo. Y arribat en dit consistori, ha donat enténdrer venia en agrahiment de la embaxada que lo molt il·lustre consistori li féu quant sa excel·lència fonch arribat en la present ciutat, com de la dita embaxada atràs apar en lo present dietari. Y ha mostrat estar molt agrahit de dit molt il·lustre consistori y offerir-se-li en lo que se li offerís. E ses senyories li han feta molta cortesia y, fent-li molta estimació de sa vinguda, <y> són exits acompanyar-lo a fins al cap de la escala.

93v Dilluns, a XIIII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo<s> senyor<s> Balthesar de Rojas y Pantoxa, governador de las armas de la present ciutat, de part de sa altesa. Ha recomanat a ses senyories que tinguessen cuydado particular en procurar, ab tota diligència, de la leva del tèrcio de infanteria que lo General fa en servey del rey[a], que Déu guarde. E ses senyories respongueren que lo consistori estava molt vigilant en fer dita lleva ab la major brevedat possible, per servir a sa magestat y expel·lir lo enemich de la província.

94r Divendres, a XVIII. En aquest die se embarcaran en una galera los soldats del tèrcio que lo General de Cathalunya va formant per servey de sa magestat, que, ab tots, eren cent y nou soldats, a effecte de conferir-se en las part(s) de Empurdà en servey de sa altesa.

94v Dissabte, a XXVI. En aquest die ses senyories reberen una carta del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, lochtinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, que resideix en la ciutat de Gerona per causa de la guerra, juntament ab una carta de sa magestat ab la qual fa

a. General *al manuscrit.*

gràcias a ses[a] //95r// senyories del tèrcio de infanteria va formant. Las quals cartas de sa altesa y de sa magestat són assí cusidas ab senyals de letras A y B.

Dimars, a XXVIIII. En aquest die ses senyories reberen una carta del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, que Déu guarde, que resideix en la ciutat de Gerona per causa de la guerra, ab senyal de letra D.

Dimecres, a XXX. En aquest die mossèn Bernat Valencas, exercint lo offici de racional del General, ha feta relació //95v// en lo consistori de ses senyories de com mossèn Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, ha comptat la terça de janer, febrer y mars 1654 y ha entregada la dita relació en scrits, firmada de sa mà, la qual és assí cusida ab senyal de letra A[b].

96r Dilluns, a V. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per medi de Miquel Serra, notari de Barcelona, scrivà major de la visita del General, y de don Francisco Taquí, procurador fiscal de dita visita, unas sentències y <de> decrets de exequucions de aquellas, la<s> qual<s> y las quals manaren ses senyories al scrivà major del General continuàs y cusís aquellas en lo dietari de la present casa, las quals són assí cusidas, ab senyal de letras A y B.

96v Dilluns, a XII. En aquest die ses senyories han enviat a sa altesa una terna per sa magestat, que Déu guarde, per la provisió en proprietat del offici de guarda ordinària de la casa del General, que vaccava per mort de Isidro Font, la qual terna és assí cusida ab senyal de letra D[c].

97r Dissapte, a XVII. En aquest die sas senyorias han ordenat a mi, //97v// lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari unas instruccions manadas despatxar per ses senyories a Hierònym Mayor y Sala, sobrecullidor del General en la part[d] de ponent, de las quals se ha entregat una còpia a dit Mayor per a què pose lo contengut en ellas en exequució, las quals son assí cusidas, signades de letra A[e].

98r Divendres, a XXIII. En aquest die ses senyories reberen una carta del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, qui resideix en la vila de Palamós, per causa de la guerra, ab la qual solicita se augmente lo número dels soldats del tèrcio, lo que, com també la diligència, estimarà. La qual carta és assí cusida ab senyal de letra A.

E més, en aquest die mateix, ses senyories ordenaren a mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General, que continuàs en lo present dietari un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats, acerca de las exequucions comensades per terças de bollas del General, lo qual vot és assí cusit ab senyal de letra B.

98v Diumenge, a XXV. En aquest die, a la matinada, a las nou horas abans migdie, constituït personalment mossèn Hierònym Elias, chirurgià, ciutadà de la present ciutat de Barcelona, com a procurador de Emanuel Rossell, jove, chirurgià, ciutadà de dita ciutat, <de> y dit Rossell, com a obtenint lo offici de receptor de las avarias del General del principat de Cathalunya, com de sa procura consta ab acte rebut per Jaume Sayós, notari de Barcelona, a 29 de octubre 1654, la qual és assí cusida, signada de letra A, en dit nom, constituït personalment en presència del doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la Seu de Gerona, deputat ecclesiàstich, trobat en la casa de la Deputació scituada en lo carrer de la Riera de Sanct Joan, y en presència del scrivà major del General y testimonis baix scrits, digué que renunciava lo dit offici de receptor de las avarias en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, a effecte que aquell fos conferit en sa persona de ell, dit mossèn Hierònym Elias, cirurgià de dita ciutat, attès que dit offici és dels antichs y vendibles, que·s poden alienar. E dit senyor deputat ecclesiàstich digué y respongué que admetia dita renunciació si y en quant ere[a] //99r// lícit y permès per capítols de Cort. En què foren presents per testimonis Vicents Cantallosella, studiant en philosophia, y Salvi Bonmatí, corder, de Anglès, habitant en Barcelona.

Encontinent, a las nou horas y un quart y mig de dita matinada y al mateix die, dit mossèn Hierònym Elias, en dit nom, se conferí en la casa del doctor Pere de Padellàs, donsell, deputat militar, trobat en sa casa, que la té en lo carrer dit dels Mercaders de la present ciutat, y digué en la presència de dit senyor deputat que feya la mateixa renunciació de dit offici en nom

a. a continuació tres cartes i una relació transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1401-1402.
b. a continuació una sentència transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1402-1406.
c. a continuació una terna transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1406-1407.
d. a continuació repetit en la part.
e. a continuació unes instruccions, una carta i un vot transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1407-1408.

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1408.

de dit son principal en son favor, de dit Elias, y dit senyor deputat respongué que admetia dita renunciació, si y en quant, etcètera. En què foren presents per testimonis Jaume Cot, studiant en gramàtica, natural de Cerdanya, y Jaume Solà, sabater, ciutadà de Barcelona.

E immediadament, dit mossèn Hierònym Elias, se conferí en presència del doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesàstich, trobat al carrer de un portal del convent de Santa Catharina de la present ciutat, a las nou horas y mitja de dit die y matinada, y digué, axí mateix, que en dit nom renunciava dit offici, etcètera, la qual renunciació acceptà dit senyor oÿdor // 99*v* // ecclesiàstich en la mateixa forma, etcètera. Presents per testimonis Francesch Matas, mestre de cases, ciutadà de Barcelona, y Jaume Gay, studiant en philosophia, natural de Santa Maria de Moyà.

E seguidament, dit mossèn Hierònym Elias, en lo mateix daltdit nom, a les nou horas y tres quarts del mateix die y matí, se conferí en casa de la habitació del senyor Pau Vinyes, oÿdor militar, que és en lo carrer dels Quatre Cantons o plasseta del Coll, en la present ciutat de Barcelona, y en sa presència digué que renunciava lo dit offici en la forma sobre referida, lo qual senyor oÿdor admeté la dita renunciació, *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis lo doctor misser Joseph de Pallarès, natural de la vila de Illa de Rosselló, y Gaspar Tarrena, donsell de la vila de Perpinyà, residint en Barcelona.

E continuadament, dit mossèn Hierònym Elias, y en lo mateix nom de procurador de dit son principal, se conferí en casa del doctor Agustí Pinyana, deputat real de dit General, qui la té en lo carrer de la Bocaria de dita ciutat, a les nou horas y tres quarts de dit dia y de dita matinada, y li digué en lo mateix dit nom que renunciava lo dit offici, etcètera. La qual renunciació acceptà dit senyor deputat, si y en quant, etcètera. Essent per testimonis, Jacinto Alavon, çabater, ciutadà de Barcelona, y Pere Pinyol, studiant en gramàtica.

100*r* De la mateixa manera daltdita, lo dit mossèn Hierònym Elias, en lo dit nom de procurador, arribà en la casa de sa pròpria habitació del senyor Joan Gabriel, oÿdor real, la qual té en lo carrer de la Portaferrissa de la present ciutat, a deu horas de dit dia y matinada, y en sa presència digué que renunciava lo dit offici en la forma sobre referida, la qual renunciació admeté dit senyor oÿdor, *si et in quantum, et cetera*. En lo que foren presents per testimonis Joan Vallmajor, chirurgià, ciutadà de Barcelona, y Francesch Bover, jove, criat de dit senyor oÿdor, etcètera. De totas las quals cosas dit Hierònym Elias, en dit nom, requerí ne fos llevat acte per mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General de Cathalunya, y liurada còpia auctèntica a dit son principal y a altres qualsevols de qui fos interès.

Dimars, a XXVII. En aquest die los senyors deputats y oÿdors reberen una carta de don Francisco de Montserrat y Vives, deputat // 100*v* // local de la ciutat y col·lecta de Tarragona, ab la qual respon a ses senyories que posarà en exequució lo rèbrer las informacions dels excessos se trobarà haver fets los soldats en dita col·lecta, la qual me han manat cusís en dietari y axí és assí cusida, signada de letra A.

E més, en aquest mateix die, ses senyories han rebuda una carta del senyor compte de Robles en resposta de què se enviarian las insiculacions y que intercedirian en lo enviar las assistències en lo present Principat, la qual és assí cusida, signada de letra B. E més, dit die, han rebuda altra carta del il·lustríssim senyor don Christòphol Crespí, en resposta també de enviar las assistències en Cathalunya, la qual és assí cusida, signada de letra C. E més, dit die, reberen altra carta del deputat local de la ciutat de Tortosa, responent en lo de rèbrer informacions dels excessos dels soldats se trobaria haver fets en dita col·lecta, la qual és assí cusida, signada de letra D. E més, reberen altra carta del doctor Galderich Pradell, de Cervera, per lo mateix daltdit effecte de soldats, la qual és assí cusida, signada de letra E[a]. // 101*r* // E més, en dit dia de 27 de juliol 1655, fonch rebuda altra carta del deputat local de la ciutat y col·lecta de Leyda, acerca del mateix effecte del rèbrer informacions dels excessos se trobarà haver fets los soldats en dita col·lecta, la qual és assí cusida, ab senyal de letra F.

Dissabte, a XXXI. En aquest die Hipòlit Mestre, ajudant comú // 101*v* // del racional y regent los comptes y credenser del dressaner de las obras de la atarassana, fa relació com, de orde de ses senyories, li fou ordenat se conferís ab lo vehedor general en la atarassa(na), a fi y effectte si dit senyor donaria loch de poder dexar tràurer dos àncoras de ferro medianas que tenia la Generalitat recondidas en lo magatsí de la dressana, las quals estaven designades ab un inventari de comanda, juntament ab altres coses, al doctor misser Luÿs Ferrer, leshores dressaner, al qual ha respost, que ditas àncoras és veritat que són allà y que estaven dins del magatsí, tras la porta, però que aquellas són de sa magestat,

a. a continuació sis cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1408-1410.

que Déu guarde, y que no entenia donar-las per ningun camí, y que axí, los senyors deputats, si acàs, del que sa magestat tenia en dits magatsins [e o] dressanal, sabian alguna cosa, en alguna part, que le·y diguessen, que ell procuraria en cobrar-ho a hont se vulla que fos, hi·u faria tornar a recondir hont estava antes.

Agost MDCLV

Diumenge, al primer. En aquest die ses senyories han rebuda una carta de sa altesa, senyor don Joan de Àustria, per cosas tocants al tèrcio que per servey de sa magestat[a], // 102r // que Déu guarde, lo General fa, la qual és assí cusida, signada de letra A. E axí mateix, altre del excellentíssim senyor don Diego Cavallero, general de la cavalleria del exèrcit de Cathalunya, ha dit respecte del tèrcio, la qual és assí també cusida, signada de letra B[b].

103r Dissabte, a XIIII. En aquest die ses senyories han rebuda carta del excel·lentíssim senyor marquès de Aytona en resposta de una que ses senyories tingueren a bé de scríurer-li, per a què fos servit intercedir ab sa magestat, que Déu guarde, per las assistències de guerra en lo present Principat, la qual carta me han ordenat cusís en lo present dietari, la qual és assí cusida, signada de letra A.

103v Diumenge, a XV. En aquest die ses senyories han rebuda carta del molt il·lustre senyor Pau de Vinyes, oÿdor militar, de 14 del present, responent al que se li tenia scrit en Tarrassa, que fos servit manar vèurer si se porian fer soldats per lo tèrcio que lo General va fent per servey de sa magestat, que Déu guarde, signat de letra B, la qual és assí cusida.

Dimars, a XVII. En aquest die Jaume Falguera, mercader, ciutadà de Barcelona, ha feta relació a ses senyories y a son consistori com Joseph Novial, mercader, serveix y ha servit lo offici de receptor de la bolla de la taula de la present ciutat, en loch y per don Jayme Magarola, qui té licència per a servir dit offici per don Vicents Magarola, durant son impediment de conseller en cap de la present ciutat, la qual relació ha feta dit Falguera com a altre dels arrendataris de dita bolla[c].

104r E més, dit die, lo molt il·lustre consistori ha rebuda una carta del excel·lentíssim senyor duch de Cessa<r> en resposta de què suplicara a sa magestat, que Déu guarde, per a las levas o per sas assistències per lo exèrcit té[a] sa magestat en lo present principat de Cathalunya, la qual carta és assí cusida, signada de letra A.

E axí mateix, dit die, sas senyorias, en consistori, han rebudas unas cartas de sa altesa del senyor don Joan de Àustria, acampanyadas ab dos de sa magestat, que Déu guarde, en resposta de la que li tenia scrita lo consistori acerca de las assistències del present principat de Cathalunya, y en rahó de contrafacció de constitucions y dels excessos se diu fan los soldats y cabos en los allotjaments, las quals quatre cartas són assí cusidas, signades de letres A, B, C, D.

104v Divendres, a XX. En aquest die Bernat Oliver, corredor de orella, fa relació que serveix lo offici de receptor de la bolla de Barcelona, per orde y compte de don Jayme Magarola, que ell li ha promès pagar-lo de sos treballs[b].

105r Dimecres, a XXV. En aquest die Joseph Cortés, altre dels verguers de sas senyories, ha feta relació com, per orde del molt il·lustre consistori, s'és conferit en casa de Pau Pellisser, porter real, altre dels dos porters ordinaris del General, per a què anàs per la exequució vol enviar, dit molt il·lustre consistori, al arrendador de las bollas de Tremp y Pallàs trienni corrent, en las ditas vilas de Tremp y Pallàs, y axí que dit porter, trobat en sa casa, li ha respost que no li ere possible poder anar, per estar desganat ab febra, y que no trobave altre porter hi volgués anar.

Dijous, a XXVI. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent Joseph Colí, canonge de Elna; Ramon Castelló, donsell, y lo doctor misser Gismundo Bofill, ciutadà honrat de Barcelona, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada, en rahó de haver manat posar a Joseph Cassola, sarraller de la vila de Pineda, en galera, sens precehir sentència e o condempnació, la qual embaxada és assí cusida, signada de letra A. E sa altesa ha respost que «*lo mandaría ver, y bolvería la respuesta*».

105v Dimars, a XXXI. En aquest die ses senyories han rebuda una carta del molt il·lustre senyor oÿdor<s> Vinyes, la qual han ordenat[c] // 106r // al scrivà major del General cusís en lo present dietari, la qual hi és cusida, signada de letra A.

a. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1410.
b. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1410-1411.
c. a continuació sis cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1411-1412.

a. té *interlineat, damunt de* de *ratllat.*
b. a continuació una ambaixada transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1412-1413.
c. a continuació dues cartes i unes sentències transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1413-1426.

Setembre MDCLV

Dimecres, lo primer. En aquest die ses senyories han rebuda una carta de dit molt il·lustre senyor oÿdor Vinyes, la qual també han ordenat a dit scrivà major cusís en lo present dietari, que·s signada de letra B.

Dijous, a II. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per medi de Bernat Lentisclar, notari ajudant de scrivà major de la visita del General, y don Francisco Jaquí, procurador fiscal de dita visita, unas sentències y decrets de exequucions de aquellas, las quals y los quals manaren ses senyories al scrivà major del General continuàs en lo present dietari, las quals són assí cusidas, ab senyal de letra A y B.

106*v* Dissabte, a IIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major del General, cusís en lo present dietari uns papers enviats al consistori de ses senyories per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, fahents, y en los quals està enclòs lo despaig de sa magestat y lista per a fer la insiculació dels lochs vaccants, los quals papers o despaig són assí cusits, signats de letra A[a].

107*r* Dijous, a VIIII. En aquest die mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació a ses senyories de que lo die present se ere conferit en casa del noble don Joseph Andreu, regent la Real Cancelleria, y de part de ses senyories li havia dit fos servit declarar las contencions dels presos extrets fora del present Principat de las varas del auditor, dels deu per cent y altres, y dit senyor regent respongué que ja tenia los papers y que ell ho miraria.

107*v* Dissabte, a XI. En aquest die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories lo noble don Joan de Argensola, senyor de las baronias de las Pallargas, en Barcelona populat, com a procurador de Andreu Ferrer, notari públich de la vila de Cervera, bisbat de Solsona, obtenint lo offici de receptor y cullidor dels drets del General de la dita vila, consta de sa procura en poder de Joan Montaner, burgès y notari de dita vila, a 14 de juliol 1655, la qual és assí cusida, signada de letra A, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories lo dit offici que dit son principal obté pura, líbera y simplament, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació. E ses senyories admeteren aquella si y en quant, etcètera. Presents per testimonis Joseph Blanch, verguer de ses senyories, y Joseph Beneya, peller, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació uns memorials transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1426-1429.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major del General, que cusís en lo present dietari un paper enviat a ses senyories per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, acerca del offici de Bernat Ferrer, lo qual és assí cusit, signat de letra B[a].

108*r* Dilluns, a XIII. En aquest die mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha fet relació a ses senyories que ell, lo die present, de part del consistori, se ere conferit en casa del noble don Joseph Andreu, regent la Real Cancelleria, y li havia dit fos servit declarar la causa de la contenció contra T[b]... Rossell, procurador real de Tarragona, y dit senyor regent respongué que los senyor deputats aportavan molta pressa, y que ell no s'o havia mirat encara.

108*v* Divendres, a XVII. En aquest die Joseph Cortés, verguer del consistori de ses senyories, ha fet relació que ell[c] lo die de aÿr, a 16 del corrent, a las set horas de la nit, digué per orde de ses senyories a mossèn Joseph Quintana que, de aquell punt y hora en avant, no·s curàs més ni exercís lo offici de exactor del General.

Ítem, lo mateix die, a las sis horas de la tarda, digué axí mateix, per orde de ses senyories, a misser Batista Ramon Pastor que no·s curàs més del offici de scrivent ordinari del regent los comptes del General.

En aquest mateix die Joseph Blanch, altre dels verguers de ses senyories, ha feta relació que ell, lo die present, ha dit a Francesch Toldo, per orde de ses senyories, que no·s curàs més del offici de guarda del General.

En aquest mateix die, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, lo doctor en medicina Joan Maresch, mitjensant jurament, féu relació a ses[d] //109*r*// senyories que ell havia visitat y visitava al doctor misser Batista Pastor, advocat fiscal del General y que aquell estava en lo lit ab dolor còlich, que ha necessitat y necessitava de molts remeys, per hont degudament és impedit per poder exercir son offici, y axí féu la dita relació, la qual manaren ses senyories fos continuada en lo present dietari per lo scrivà major y secretari del dit General.

a. a continuació una procura i una carta transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1429-1430.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 5 mms.
c. ell *interlineat.*
d. a continuació unes sentències i llurs decrets d'execució transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1430-1470.

Dissabte, a XVIII. En aquest die ses senyories reberen en lur consistori, per medi de Bernat Lentisclar, notari ajudant de scrivà major de la visita del General, unas sentències de dita visita y decrets de exequucions de aquelles en lo present dietari, las quals són assí cusidas, ab senyals de letras A y B[a]. Lo[b] scrivà major té las sentències y decrets de exequucions. Las ditas sentències y decrets ja estan aquí relligadas.

En aquest mateix die, inseguint lo orde de sa magestat, que Déu guarde, dat en Madrit a 27 de agost 1655, se féu extracció del offici de tenedor de ploms del General, que vaccava per mort del doctor Pere Quer, canonge de Leyda, qui obtenia aquell, // 109*v* // la qual extracció se féu en presència de ses senyories dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, los quals hisqueren del consistori ab los verguers y masses devant, en la sala dels reys, y aquella se féu ab rodolins de cera, posats en la urna de plata a hont se posen los rodolins quant se fan extraccions de habilitadors, deputats y oÿdors. Assistiren en dit acte las persones següents: lo doctor misser Batista Rufach, assessor; lo altre assessor no·y assistí per estar impedit; lo doctor misser Vidal y Roca, qui servia lo offici de advocat fiscal per desgana del doctor misser Joan Batista Pastor; lo scrivà major; regent los comptes; lo exercint lo offici de racional; lo síndich del General; lo procurador fiscal; lo ajudant primer de scrivà major; lo ajudant tercer de scrivà major; lo scrivent ordinari de dita scrivania; lo scrivent extraordinari de dita scrivania; los tres verguers de la present casa; lo fuster, librater, lo mestre de cases, lo andador de la confraria de Sant Jordi[c]. // 110*r* // E després de posats los rodolins dins la urna, fets de cera com és dit, per un minyó fonch extret lo senyor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona.

E, volent ses senyories, inseguint lo orde de sa magestat, fer extracció dels officis de scrivent ordinari del regent los comptes, de exactor, de assessor y de guarda del General, reberen un orde de sa altesa perquè sobreseguessen en dita extracció, com de fet, obehint aquell, sobreseguereu, lo qual orde és assí cusit ab senyal de letra A.

E més, a 27 de setembre 1655, me han ordenat a mi, lo doctor misser Domingo Soler, scrivà major y secretari del General, ses senyories que cusís una carta, en y ab lo qual sa altesa ordena al molt il·lustre consistori, en què dóna orde en què lo doctor misser Ramon Par, assessor, servesca lo dit offici de assessor, y Joseph Quintana lo de exactor, y lo doctor misser Batista Ramon Pastor lo de scrivent ordinari del regent los comptes, y Francesch Toldo lo de una de las guardas ordinàrias del General, la qual carta és assí cusida, ab senyal de letra B, lo qual orde dit dia han deliberat ses senyories posàs en exequució.

111*r* Dimars, a XXVIII. En aquest die lo doctor en medicina doctor Andreu, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha fet relació mitjensant jurament que misser Batista Ramon Pastor, scrivent ordinari del regent los comptes, està en lo lit ab febra contínua, per la qual malaltia no pot servir son offici[a].

112*r* Octubre MDCLV

Dimars, a VI. En aquest die, de part de sa altesa, ses senyories reberen una carta de sa magestat, que Déu guarde, la qual me ordenaren cusís en lo present dietari, que·s signada de letra A.

Dijous, a VII. En aquest die, mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació en consistori de ses senyories de com ell, dilluns proppassat, a quatre del corrent, se ere conferit en casa del noble don Joseph Andreu, regent la Real Cancellaria, // 112*v* // y ab gran instància, de part de ses senyories, lo havia suplicat fos servit declarar las contencions del dret de deu per cent de las varas dels aguasils de la capitania, de la prohibició de las monedas y de la extracció dels presos del present Principat. Y dit senyor respongué que ja·u faria, y que·y pendria resolució.

Divendres, a VIII. En aquest die cridaren a ses senyories en consistori a Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de levant, y li digueren que no li passaven los comptes, perquè no aportava los libres de las taulas en la forma que disposan los capítols de Cort, comforme los ne havian relació de paraula lo racional de la present casa y los magnífichs assessors, los quals tots se trobaven presents en consistori y li protestaren que no estava per ells de passar dits comptes y que estavan promptes de passar-loshi sempre que aportàs dits libres, comforme per capítols de Cort està disposat, y dit Closa respongué que ell ho diligenciaria. Y ses senyories manaren a mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major del General, continuàs lo sobredit en lo present dietari, en lo què foren presents per testimonis Pere Pau Ferrer, mestre de cases, y Joseph Cortés, valer, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació ratllat Diumenge, a XVIIII.
b. Lo ... relligadas, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1470.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1470.

113r Dimecres, a XIII. En aquest die vingué en lo consistori de ses senyories lo il·lustríssim y reverendíssim senyor don Miquel Pere de Hueros, // 113v // bisbe de Mallorca, y lo senyor oÿdor ecclesiàstich hisqué a rebre'l al cap de la escala, ab verguers y massas, acompanyat de molts officials de la present casa, y en la sala dels reys lo reberen los senyors deputats. Y, entrats en consistori, lo dit senyor bisbe los digué y explicà que ell estimava molt al consistori, tant en comú com en particular, las honras y mercès li havian fetas, y que sa iglésia, offerint-se en tot lo que convindria al consistori y moltas altras paraulas de cumpliment. Y dits senyors deputats respongueren que li estimaven molt la honra y mercè los feya, y que en tot lo que se li offeriria lo servirian, y moltas altras paraulas de cortesia. Y dit senyor bisbe se despedí, acompanyant-lo ab la mateixa forma lo senyor oÿdor ecclesiàstich y fins al cap de la escala.

En aquest matex die lo senyor don Francisco Sans, ardiaca de Panadès y canonge de la Seu de Barcelona, tenedor de ploms del General, firmà àpocha als molt il·lustres senyor deputats del General de Catalunya de las cosas següents:

Primo, un banch de fusta, a hont se fabrican los mollos per a fer los ploms per a plomar las robas del General.

Ítem quatre mollos o pessas de bronso per a fer los ploms de manifest, dos guardas y un de rems.

Ítem dos mollos de bronso fets com a tanalles per a fer los ploms de plomar mitges, dits perdigons.

114r Ítem una caseta petita de ferro.

Ítem dos estisores de ferro per a tallar ploms.

Las quals cosas han rebudas dit senyor don Francisco per mans de Joseph Cortés, hu dels verguers ordinaris de ses senyories. *Et ideo, et cetera. Apocham, et cetera.*

Testes sunt Joannes Fosch, daguer, ciutadà de Barcelona, y Bernat Valencas, ciutadà honrat de Barcelona[a].

115r Divendres, a XXII. En aquest die, constituït personalment Jaume Cases, velluter, ciutadà de Barcelona, a las dotse horas de migdie, com ha procurador de Joseph Gotera, ciutadà de Barcelona, obtenint lo offici de guarda ordinària del palau del rey y obra nova dels càrcers comuns de la present ciutat, com consta de sa procura, en poder de Hierònym Galí, notari, ciutadà de Barcelona, a 22 de octubre 1655, la qual és assí cusida signada de letra A, en dit nom, en presència del doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la Seu de Gerona, deputat ecclesiàstich, trobat en la casa de sa pròpria habitació, scituada en lo carrer de la Riera de Sanct Joan, y en presència del dit Hierònym Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major, en nom de mi, lo doctor misser Domingo Soler, scrivà major del General y testimonis baix scrits, digué que renunciava lo dit offici de guarda ordinari del palau del rey y obra nova, en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General y de dit senyor deputat ecclesiàstich, a effecte que aquell fos conferit en persona de Jacinto Morató, tapisser, ciutadà de Barcelona, attès dit offici és dels antichs y vendibles, y que·s poden alienar. E lo dit senyor deputat ecclesiàstich respongué que admetia dita renunciació si y en // 115v // quant era de dret y permès, per capítols de Cort li era lícit y permès, en què foren presents per testimonis Francesch Morató, studiant de theologia, y Vicents Cantallosella, studiant en philosophia, de família de dit senyor deputat ecclesiàstich.

Y encontinent, lo mateix dit die, lo dit Jaume Cases en dit nom se conferí en la casa y pròpria habitació del senyor Pere de Padellàs, donsell, deputat militar del dit General, trobat en dita casa, scituada en lo carrer dit dels Mercaders. Y digué, en presència de dit senyor deputat, que feya la mateixa renunciació de dit offici en nom de dit son principal. Y dit senyor respongué que admetia la dita renunciació si *et in quantum sit admittenda*, en què foren presents per testimonis lo doctor Pere Camps, prevere, y Jaume Cot, de família de dit senyor deputat.

Y immediatament dit Jaume Cases en dit nom se conferí en presència del senyor Joan Gabriel, oÿdor real, trobat personalment en la casa de sa pròpria habitació, que té en lo carrer de la Portaferrissa de la present ciutat, y digué en la presència de dit senyor oÿdor que renunciava lo dit offici, de guarda ordinària del palau del rey y obra nova, en nom de dit son principal. Y dit senyor respongué que admetia la dita renunciació si *et en quantum* y per capítols de Cort ere permès. Presents per testimonis Francesch Reventós, sastre y Jaume Gurri, ciutadans de Barcelona.

116r Y axí mateix y en continent lo dit Jaume Cases se conferí en presència del doctor Agustí Pinyana, deputat real, trobat personalment en la casa de sa pròpria habitació, que té en la Bocaria de la

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1470-1471.

present ciutat, y digué en dit nom renunciava dit offici, la qual renunciació acceptà en[a] la mateixa forma, en què foren presents per testimonis Pere Pinyol, de la família de dit senyor deputat y Salvador Aragó, çabater, ciutadà de Barcelona.

E, seguidament, dit Jaume Cases en dit nom se conferí en casa de la pròpria habitació del senyor Pau Vinyes, donsell, oÿdor militar, que té en lo carrer de Sanct Domingo, als quatre cantons de la plesseta del Call, y en presència de dit senyor oÿdor digué que renunciava lo dit offici en la forma sobredita, lo dit senyor oÿdor admeté la dita renunciació si *et in quantum, et cetera*, en què foren presents per testimonis lo doctor[b] Miquel Marsal, prevere y rector de la vila de[c] Oleta, bisbat de Elna, y Nicholau Fabra, jove sururgià, habitant en Barcelona, *de quibus, et cetera*.

116*v* Dimars, a XXVI. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major del General, fes nota en lo present de com ses senyories, des del die de setse del corrent mes de octubre a fins lo die present, havian estats occupats en fer moltas diligències y sercar diferents papers en lo archiu per rahó de algunas contrafaccions de las generals constitucions de Cathalunya, suscitades en dit temps, per lo que se han tingudes moltes juntes de doctors ab los assessors y advocat fiscal del General, per lo que ni ses senyories han pogut fer deliberacions algunas, ni dits[d] // 117*r* // assessors entèndrer en declarar causas per haver estat sempre occupats en dites juntes.

Dissapte, a XXXX. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent don Francesch Sans, ardiaca de Panadès y canonge de la Seu de Barcelona; y Gaspar Tarrena, donsell y lo doctor Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Leyda, ab verguers y masses devant, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada en rahó de com los officials del General del principat de Cathalunya estaven exempts de allotjaments de soldats, y de la captura se féu, precehint los dos vots dels magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, y dels doctors consulents, los vots y embaxada són assí cusits y signats de letras A, B y C.

Sa altesa ha respost que manaria vèurer tot lo que·s poria fer en consolació de la present casa de la Deputació[e].

a. en *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* misser.
c. de *interlineat.*
d. *a continuació dos vots i una ambaixada transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1471-1475.*
e. *a continuació una carta i una embaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1475-1477.*

Dijous, a IIII. En aquest die me ordenaren ses senyories cusís est paper en lo present libre de dietari, lo qual fonch enviat a ses senyories de part de sa altesa per medi de un scrivà de manament, acerca de la insiculació de Joseph Ferrer en lo lloch de oÿdor real de Gerona, lo qual paper és assí cusit, signat de letra A.

Divendres, a V. En aquest die ses senyories, per medi del molt reverent Joseph Colí, canonge de Elna, y Joan Carreras, // 118*v* // donsell, y lo doctor misser Batista Ramon Pastor, ciutadà honrat de Leyda, ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada en rahó de la insiculació feta, en cap y favor de Joseph Ferrer, a un lloch de oÿdor real de la ciutat de Gerona, lo qual paper de còpia de dita embaxada és assí cusit, signat de letra B.

E sa altesa ha respost que son intent és que·s guarden les constitucions del Principat y que manaria tornar resposta.

Dilluns, a VIII. En aquest die ses senyories han admès y nomenat[a] // 119*r* // a Miquel Saguí porter real, per altre dels porters de la present casa, per a fer las execucions del General. E lo dit Saguí ha jurat servir bé y lealment.

Divendres, a XII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari la scriptura e suplicació presentada per part de Hieònym Elias, receptor de las // 119*v* // avarias, ab la decretació feta al peu de aquella, y ab la relació feta per los magnífichs assessors de la present casa, la qual és assí cusida, signada de letra A.

Dimars, a XVI. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, que cusís en lo present dietari la suplicació donada[b] per lo magnífich racional de la present ca(sa)[c], // 120*r* // acerca del sobrecullidor del General de la part de llevant, ab lo vot dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes en consistori fet, y dels magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, lo qual és assí cusit, signat de letra D.

Dissapte, a XX. En aquest die ordenaren ses senyories al scrivà major // 120*v* // del General se continuàs en lo present dietari una scriptura presentada a don Miquel Çalbà y de Vallgorne-

a. *a continuació una suplicació transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1477.*
b. *a continuació ratllat* còpia.
c. *a continuació un vot i una escriptura transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1477-1479.*

ra, regent la Real Thesoraria, acerca del retenirse sa mercè las avarias, la qual scriptura és assí cusida, signada de lletra B.

Diumenge, a XXI. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General que cusís en lo present dietari un orde enviat per part del sereníssim senyor don Juan de Àustria, per medi del secretari Jaume Salamó, acerca de que·s pare als procehiments que·s fan acerca del torp que diu ha fet lo senyor governador de Cathalunya, lo qual és assí cusit, signat de letra A.

Dilluns, a XXII. En aquest die lo senyor deputat militar, sent estat extret en habilitador per la insiculació en casa la present[a] ciutat de Barcelona, com ab la certifficatòria que·s assí cusida, signada de letra B, apar de consentiment del molt illustre consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, és arribat acompanyat ab un dels porters de la[b] // 121r // present casa de la Deputació, ab massa alta, y de altres officials de la present casa de la Deputació en dita casa de dita ciutat. Y, al arribar-i, hisqueren al cap de la escala dos dels senyors consellers y li assistiren a son costat a fins foren a la quadra o sala en la qual assisteixen los senyors habilitadors. Y allí se assentà dit senyor deputat militar al lloch, y comforme se solen assentar y han acostumat assentar-se las demés occasions los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors que són estats extrets en habilitadors; y al alsar-se de la junta o conferència que dits senyors habilitadors tingueren y han tinguda, al exir és també exit acompanyat ab dit verguer y dos senyors consellers fins al cap de la escala.

121v Divendres, a XXVI. En aquest die Antoni Nin, procurador fiscal del General, inseguint lo orde a ell donat en lo consistori de ses senyories, en virtut de deliberació feta per ditas ses senyories a vint-y-quatre del corrent, ab la qual se li notifica y exorte que inste la declaració de las causas que exorta la sentència de visita del trienni 1650, y que notifique als magnífichs assessors de la present casa, fassa relació en consistori comforme en dita sentència està disposat. E dit, havent-ho dit a dits assessors per part de ses senyories, fa relació com ell s'és conferit en presència de dits assessors hi·ls ha donat lo recaudo. Los quals han respost que estaven fent un memorial de las causas tenen en son[c] poder, y que faran relació a ses senyories comforme ordena la visita.

a. present *interlineat.*
b. a continuació una certificació i una carta transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1479-1480.
c. son *interlineat.*

122r Dimars, a XXX. En aquest die, a la tarda, se féu extracció de nou consellers de la present ciutat de Barcelona per al any corrent de 1656, y foren extrets en la forma sòlita, que són los següents: mestre Miquel Vilanera, conseller en cap; don Ramon Copons, conseller segon; mossèn Joseph Miralles, ciutadà honrat, conseller ters; mossèn Jaume Fontanilles, mercader, conseller quart; // 122v // mossèn Joseph Boleda, notari públich de Barcelona, conseller quint; Pau Balle, parayre, conseller sisè. Obrers: mossèn Rafel Grimosachs, ciutadà honrat de Barcelona; Martí Miró, apothecari.

Dezembre MDCLV

Dimecres, al primer. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major de la present casa cusís en lo present llibre una carta y papers enviats del deputat local de la ciutat y col·lecta de Tortosa, signats de letras A, B y C, que són acerca de un pres.

Dijous, a II. En aquest die los senyors deputats, per medi de mossèn[a] // 123r // Joseph Berart, donsell, y lo doctor misser Gismundo Boffill, enviaren un recaudo als senyors consellers novament extrets lo die de sant Andreu pròxim passat, donant-los la norabona de la sort que Nostre Senyor ere estat servit donar-los, al qual recaudo respongueren ses senyories que estimaven als senyors deputats la mercè los feyen, desijant occasions per servir a ses senyories.

Divendres, a III. En aquest die don Joan de Marimon, Pedro de Montaner, donsell y Joseph Móra, ciutadà honrat de Barcelona, foren enviats de part del bras militar als senyors deputats y oÿdors per a què fossen servits dexar-los la present casa de la Deputació y altar parat y lo demés, a fi y effecte de celebrar la festivitat de Nostra Senyora de la Concepció dit bras militar en la present casa, comforme se para lo dit altar y casa per celebrar la festa del gloriós sant Jordi, lo que los concediren ses senyories[b].

124r Dissabte, a XI. En aquest die ordenaren ses senyories a mi, scrivà major del General, constinuàs en lo present dietari una carta enviada a ses senyories per don Agustí Berardo, agent del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, que Déu guarde, que és acerca del que tenen scrit y suplicat a dita sa magestat en rahó de las contrafaccions de constitucions y allotjaments, la qual és assí cusida, signada de letra A.

a. a continuació una carta i dos requeriments transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1480-1482.
b. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1482.

125v Divendres, a XXIIII. En aquest die són anats ses senyories, acompanyats dels officials de la present casa y General y Bolla, a la regonexensa general de botigues y altres, a effecte de que si·s trobarian en aquellas fraus alguns que los botiguers de la present ciutat cometessen al General, en rahó de no bollar las robas són y tenen en ditas botigues, y dita regonexensa feren ab assistència de officials reals.

Dissabte, a XXV. Die de la festivitat del Naxament de Nostre Senyor Déu Jesucrist.

Comensa lo any MDCLVI

126v

Janer MDCLVI

Dimars, a IIII. En aquest die Joan Cortés, notari, ciutadà de Barcelona[a], // 127r // com a procurador substituït de Jaume Salamó, menor de dies, ciutadà honrat de Barcelona, procurador de Joan Batista Moret, doctor en drets, ciutadà honrat de Gerona, com consta de la procura de dit Salamó en poder del discret Roch Francesch, notari públich de dita ciutat de Gerona, a dotse de dezembre 1656, y de la substitució de dit Cortés en poder del scrivà major del General, vuy die present y dalt dit, en dit nom ha renunciat en mà y poder de ses senyories *libere et simpliciter* lo offici de assessor del General de la Deputació local del General de dita ciutat y collecta de Gerona, suplicant a ses senyories sian servits admètrer-li la dita renunciació. E ses senyories admeteren aquell si *et in quantum*, la qual procura és assi cusida, signada de letra A.

127v Dissapte, a VIII. En aquest die ses senyories han ordenat al scrivà major del General, lo doctor misser Domingo Soler, que fes constar en lo present libre de dietari com lo molt il·lustre consistori, per la occupació de tenir que scríurer, per ser die de estafeta y altres occupacions precissas y fahents a affers de la Generalitat, no ha tingut lloch ni li és estat possible de baxar a la Llotja de la present ciutat, a fi y effecte de manar posar al encant las bollas de la Generalitat.[b]

128r Diumenge, a VIIII. En aquest die, a les dos horas passat mig (die), constituïts personalment lo discret Joan Pau Bruniquer, notari públich de Barcelona, com a procurador de Joan Juliol[a], mercader, ciutadà de Barcelona, com a tenint lo offici de albaraner de la bolla de la present ciutat, com de sa procura consta, ab acte rebut en poder de Joan Rodas, notari públich de Barcelona, a dos de maig 1645, que·s assí cusida, signada de letra A, en dit nom constituït personalment en presència del senyor Agustí Pinyana, deputat real, trobat personalment de sa pròpria habitació, scituada en lo carrer de la Bocaria. Y, en presència de Hierònym Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major de dit General, en nom del scrivà major de aquell y testimonis baix scrits, digué que renunciava dit offici de albaraner de la bolla de la taula de la present ciutat en poder de dit senyor deputat real, y en mà dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes de dit General, a effecte que aquell fos conferit en persona de ell, dit mossèn Joan Pau Bruniquer, attès que lo dit offici és dels antichs y vendibles, dels que·s poden vèndrer y alienar. E dit senyor deputat respongué y digué que admetia dita renunciació si *et in quantum* per capítols de Cort li era lícit y permès, en què foren presents per testimonis Damià Molias, jove apothecari, y Pere Pujol, de la família de dit senyor deputat real, y Hierònym Galí, notari, qui *in his, et cetera*.

128v Y encontinent fonch renunciat lo dit offici per dit discret Joan Pau Bruniquer, notari públich de Barcelona, en dit nom, en mà y poder del senyor Pau de Vinyes, oÿdor militar, trobat personalment en la casa de sa pròpria habitació que té en la present ciutat de Barcelona, en la Rambla, lo qual respongué que admetia la dita renunciació si *et in quantum*.

Y immediatament fonch feta semblant renunciació per dit Bruniquer en dit nom, en mà y poder del senyor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich, de la mateixa manera com està dalt dit, trobat personament en la casa de sa pròpria habitació que té en la present ciutat de Barcelona, en la riera de Sant Joan, lo qual respongué que admetia la dita renunciació si *et in quantum*, en què foren presents per estimonis Joseph Oriol, prevere y benefficiat de Sant Pere de les Puellas de la present ciutat; Vicents Cantallosellas, studiant en philosophia, de la família de dit senyor deputat ecclesiàstich, y Hierònym Galí, notari, *qui in his, et cetera*.

Y, seguidament, per dit mossèn Bruniquer, en lo dalt dit nom fonch renunciat lo dit offici en mà y poder del senyor deputat militar Pere de Padellàs, trobat personalment en la casa de sa pròpria habitació, que té en la present ciutat de

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1482.
b. a continuació ratllat Per errorem. E axí mateix dit die ordenaren a mi, scrivà major y secretari del General, cusís en lo present dietari una carta rebuda de don Agustí Berardo, agent del General de Cathalunya en la cort de sa magestat, que Déu guarde. - *a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1483.*

a. a continuació ratllat notari públich.

Barcelona en lo carrer dels Mercaders, lo que respongué que admetia la dita renunciació, si *et in quantum, et cetera*, en què foren presents per testimonis Steve Carlos, sastra, en Barcelona habitant, Jaume Cot, de la família de dit senyor deputat, y Hierònym Galí, notari, *qui in his, et cetera*.

129*r* E, continuadament per dit mossèn Bruniquer, notari, en dit nom fonch feta semblant renunciació en mà y poder del doctor don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich, trobat personalment en la casa de sa pròpria habitació que té en la present ciutat de Barcelona, en lo carrer de Moncada. E lo senyor oÿdor ecclesiàstich respongué que admetia la dita renunciació si *et in quantum, et cetera*, en què foren presents per testimonis Joseph Fexes, studiant en philosophia[a] de la família de dit senyor oÿdor ecclesiàstich, y Pere Roquer, studiant en gramàtica, y dit Galí, notari, *qui in his, et cetera, de quibus, et cetera*.

Dilluns[b], a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, en la Llotja de la mar, per a encantar y arrendar y encantar los drets de la bolla de la present ciutat de Barcelona y altres bolles del Principat, acompanyats de alguns officials del General.

Dimars, a XI. En aquest die, de la mateixa manera, a effecte de arrendar las bollas, baixaren sas senyories a la Llotja de la present ciutat.

129*v* Dijous, a XIII. En aquest die també se continuà de anar ses senyories a la Llotja de la mar, a effecte de arrendar las bollas del General y altres del present Principat, acompanyats dels verguers y altres officials.

Divendres, a XIIII. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major y secretari del General que continuàs com fes constar en lo present llibre del dietari de com ses senyories, consistorialment, entre les sinch y sis horas de la tarda de aquest mateix die, ab atxas, acompanyats de alguns officials de la casa y dels verguers ab masses, arribaren ab embaxada a besar la mà a sa altesa, y donaren-li la[c] //130*r*// benvinguda a esta ciutat, y donar-li lo perabé del foelís succés és estat Nostre Senyor servit que haja tingut en esta campanya, y en particular per lo de Solsona. Al que sa altesa ha donada demonstració de ferna estimació, y ha respost que estimave en molt lo bon zel tenia lo Principat y ses senyories, y que ab exa conformitat ho representaria a son pare, lo rey nostre senyor, que Déu guarde.

a. philisophia *interlineat, damunt de* gramàtica *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* a res.
c. *a continuació cinc memorials transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1483-1486.*

Disapta, a XV. En aquest die los molt il·lustres senors deputats, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de scíndich del General, enviaren a sa alteza segona nominació de subjectas per las bolsas dels officis de ajudant segon y ters de la scrivania major del General, y de scrivent ordinari del racional, lo qual memorial y nominació és assí cusida y signada de letra A. E axí mateix enviaren a sa alteza, per medi del mateix scíndich, altre memorial dels subjectes proposats per ses senyories per los llochs vaccants de deputats y oÿdors, lo qual és de la mateixa manera assí cusit y //130*v*// signat de letra B. Y de la mateixa manera ne enviaren altre de una terna per la provisió en proprietat del offici de receptor dels drets del general y bolla de la ciutat de Tortosa, lo que és assí cusit, y signat de letra C. Y juntament li·n enviaren hu contenint també una terna de subjectas per la provisió en proprietat del offici de tauler del General de la Seu de Urgell, que vacca per privació feta de dit offici per los senyors visitadors del General, lo qual és assí cusit, y signat de letra D. E també li·n enviaren altre, del altre offici de tauler de dit General y de dita Seu de Urgell, que vacca també per privació de dit offici fetas per dits il·lustres senyors visitadors del General de Cathalunya, lo qual és també assí cusit, y signat de letra E. E lo dit scíndich féu relació que havia entregats tots los dits sinch memorials a don Matheo Patinea, y digué que en lo punt los donaria al secretari de sa alteza.

131*r* Divendres, a XXI. En aquest die ses senyories me ordenaren a mi, lo doctor misser Domingo Soler, secretari y scrivà major de ses senyories, que continuàs en lo present libre de dietari que estos sis o //131*v*// vuit dies pròxims passats han dexat de baxar ses senyories a la Lotja de la present ciutat a effecte de continuar lo manat encantar las bollas de la Generalitat y la de la present ciutat.

Disapte, a XXII. En aquest die ses senyories, per medi del doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la catredal de la present ciutat de Barcelona, y Joan Carreres, donzell de dita ciutat, y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrrat de la mateixa ciutat, ab los verguers y massas, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa alteza una embaxada en rahó y supplicant-lo fos servit manar donar licència per a retirar lo tèrcio ab què lo general d'est Principat ha servit esta campanya a sa magestat, que Déu guarde, des de vint-y-nou de maig, lo qual paper de la còpia de dita embaxada és assí cusit, y signat de letra A. E sa alteza ha respost que «*lo mandaría ver y bolver respuesta*»[a].

a. *a continuació una carta i tres ambaixades transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1486-1487.*

132r Dilluns, a XXIIII. En aquest die me ordenaren a mi, scrivà major, ses senyories, cusís en lo present libre de dietari una carta rebuda de don Agustí Berardo, agent del General en la cort de sa magestat, que Déu guarde, en resposta del que lo molt il·lustre consistori li té ordenat, que solicite la resposta de sa magestat acerca del que dit molt il·lustre consistori li té scrit y supplicat en rahó dels allotjaments y contrafacció de constitucions, la qual és assí cusida, signada de letra A.

En aquest mateix die ses senyories anaren en la Lotja de mar per a continuar de encantar y arrendar los drets de la bolla de la present ciutat de Barcelona y altras bollas dels drets del General del present Principat.

133r Dilluns, a XXXI. En aquest mateix die, de la mateixa manera, se continuà de anar ses senyories a la Lotja de la mar a effecte de arrendar las bollas del General de la present ciutat y Principat, y axí se'm ordenà a mi, scrivà major, que·u continuàs en dietari, sots la present jornada.

133v Febrer MDCLVI

Divendres, a IIII. En aquest die ses senyories, per medi del doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la catredal de la present ciutat de Barcelona, y Joan Carreres, donsell de dita ciutat, y lo doctor Gismundo Boffill, ciutadà honrrat de la mateixa ciutat, ab los verguers y massas, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa, per segona vegada, altre embaxada en rahó, y supplicant-lo fos servit manar donar licència per a retirar lo tèrcio ab què lo General d'est Principat ha servit esta campanya a sa magestat, que Déu guarde, de vint-y-nou de maig, lo qual paper de la còpia de dita embaxada és assí cusit, y signat de letra B. E sa alteza ha respost que ja havia donat orde al secretari per a què digués al consistori que sa alteza permetie que·s disgregàs lo tèrcio, y que estimarie molt que pagassen als que·s troban en Gerona lo que se'ls devie, que per tenir falta de gent se'ls volia retenir allà, y que ab aqueixa paga se porian sustentar[a].

134r Dilluns, a VII. En aquest die sa alteza ordenà que lo molt il·lustre concistori arribàs en son palàcio per cosas que tenia que communicar a ses senyories, com en effecte hi arribaren acompanyats de molts officials de la casa, y ab los verguers y massas. Y sa alteza los donà ex paper que és aquí cusit, signat de letra A, contenint açerca de affers del tèrcio, y sobre lo licenciàs-lo, y que des de vuy lo il·lustre concistori alse la mà en los socorros, y axí al donar-los dit paper los digué que per ex effecte havie ordenat arribassen y que li fessen resposta del contengut en dit paper.

Dimars, a VIII. En aquest die ses senyories me han ordenat a mi, lo doctor misser Domingo Soler, scrivà major y sacretari de ses //134v// senyories que cusís exa present carta que han rebuda de sa magestat, que Déu guarde, la qual és acerca de si·s devian donar los salaris als ministres que foren suspesos del exercici de sos officis, en la visita feta per lo regent don Pedro Vilacampa, la qual és assí cusida, signada de letra B, dient que no sols deuan donar dits selaris durant lo temps de la suspenció, si bé dita carta aprés, a XIII de maig MDCLVI, per orde dels senyors deputats és estada cusida en lo libre corrent de Deliberacions, en deliberació feta sots dita jornada de XIII de maig MDCLVI.

135r Divendres, a XI. En aquest die ses senyories baixaren en la Lotja de la mar per a continuar de encantar y arrendar los drets de la bolla de la present ciutat de Barcelona y altres bollas dels drets del General del present Principat.

En aquest mateix die mossèn Joan Pau de Llosellas, exercint lo offici de síndich del General, ha feta relació a ses senyories que ell en lo die present, de part del consistori, se era conferit en casa del noble don Joseph Andreu, regent la Real Cancellaria, y li havia dit fos servit declarar las contrafaccions del present Principat, ço és dels presos són fora regne y de las varas de la capitania y del dret de las monedas de deu per cent, y ha respost que estave molt occupat en altras cosas, y que en tenir loch ho declararia.

135v Dilluns, a XIIII. En aquest die ses senyories me han ordenat a mi, lo doctor Domingo Soler, scrivà major y secretari de ses senyories, que cusís exa present carta que han rebuda de sa magestat, que Déu guarde, la qual és acerca del jurament del sereníssim senyor don Joan d'Àustria, de loctinent y capità general d'est present Principat y comptats, la qual és assí cusida, signada de letra C.

En aquest mateix die vingué en lo consistori lo excel·lentíssim marquès Serra, acompanyat de molts cavallers, lo qual isqueren a rèbrer al cap de la scala los senyors oÿdors ecclesiàstich y militar, ab verguers y massas, acompanyats de alguns officials de la present casa, y lo posaren al mitg y en eixa forma arribaren a la sala segona, a hont, axí mateix, lo hisqueren a rèbrer los demés senyors consistorials y, junts, se'n entraren en la sala del consistori, ha hont se asentaren

a. a continuació una ambaixada i una carta transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1487-1488.

tots, y dit senyor marquès Serra digué y féu entèndrer a ses senyories de com estava per a partir-se de la present ciutat, y se offerí a ses senyories y Principat en lo que en llur beneffici[a] // 136r // se'ls offerís, de la qual offerta y mercè li·n feren lo degut agraïment, y dit senyor marquès Serra se despedí, y dits senyors oÿdors ecclesiàstich y militar lo tornaren acompanyar en la mateixa forma que·l reberen fins al cap de la scala.

De la mateixa manera, en lo mateix die, ses senyories, per medi del doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la cathredal de la present ciutat de Barcelona y Joan Pau de Llosellas, donzell de dita ciutat, y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrrat de dita ciutat, ab los verguers y massas, acompanyats de molt officials de la present casa, enviaren a sa altesa una embaxada a fi y effecte y per negocis y affers del tèrcio, lo qual paper de dita embaxada és assí cusit, signat de letra D. E sa alteza ha respost que procuraria donar gust a ses senyories y present casa de la Deputació, y que manaria respòndrer a dita embaxada.

136v Dimecres, a XVI. En aquest die ses senyories baxaren en la Llotja del mar per a continuar de encantar y arrendar los drets de la bolla de la present ciutat de Barcelona y altras bollas del dret del General del present Principat.

Dijous, a XVII. En aquest die mossèn Bernat Valencas, exercint lo offici de racional del General, ha feta relació en lo consistori de ses senyories de com mossèn Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, ha comtat y pagat las terças de abril, maig y juny mil siscents sinquanta-quatre, y ha entregada la dita relació en scrits firmada de de sa mà, la qual és assí cusida y signada ab senyal de letra A.

En aquest mateix die lo molt il·lustre consistori e o ses senyories, ab verguers y masses, són arribats ab embaxada a sa alteza, ha donar-li la norabona de haver jurat per segon trienni de virrey en lo present Principat, y donar-li ha entèndrer lo[b] // 137r // molt contento ne té lo Principat y offerint-se de nou de part del Principat al servey de sa magestat, que Déu guarde, y de sa alteza; y sa alteza ne ha feta molta estimació y que desitjave occasions per a fer mercès al Principat.

Disapte, a XVIIII. En aquest die ses senyories me ordenaren cusís en dietari exa carta que tenen rebuda del excel·lentíssim marquès de Olias y Mortara, fent a saber al molt il·lustre concistori de com sa magestat, que Déu guarde, lo havia honrrat manant-li y nomenant-lo per virrey y capità general del Principat, la qual és assí cusida, signada de letra A.

En aquest mateix die ses senyories també me ordenaren cusís exa altra carta al present libre dietari, rebuda de sa altesa, // 137v // per cosas tocants al servey del tèrcio, la qual també és assí cusida, signada de letra B.

Dilluns, a XXI. En aquest die los senyors consellers de la present ciutat de Barcelona són arribats ab gramalles y verguers, acompanyats de molts officials de dita ciutat; y los senyors oÿdors ecclesiàstichs y militars són axits al cap de la escala a rèbrer-los y tenir-los al mitg. Són arribats junts y a la porta de la sala dels reys són axits los senyors deputats a rèbrer-los. Y és entrat primer lo senyor conseller en primer grau, y aprés, interposadament, deputats y oÿdors y concellers. Y arribats dins consistori y assentats ab cadiras a modo de mitja luna, y dits senyors consellers, a la part dreta, han tinguda conferència y han representat a dits senyors deputats y oÿdors los aparexaria que, concordadament, los dos il·lustres concistoris fessen embaxada, y supplicassen a sa alteza, senyor don Joan de Àustria, fos servit alsar-los lo orde tenian de no pagar los sensals del dret nou de guerra de sa magestat, que Déu guarde, y dits senyors deputats los han respost tenir-ho a // 138r // bé, y que sempre fos occasió ho supplicarian a sa alteza.

Dimecres, a XXIII. En aquest die, per medi del doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, y Juan Pau de Lloselles, donsell de dita ciutat, y lo doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de dita ciutat, ab los verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, enviaren a sa altesa dos embaxadas, ço és, la una a fi y effecte de suplicar-li tingués a bé se poguessen pagar los censals del dret nou de guerra y suspèndrer lo mandato, y l'altre per coses del present Principat en cosas de milícia, las quals embaxadas són assí cusidas, signades de letras A, B.

139r Mars MDCLVI

Dijous, a II. En aquest die lo sereníssim senyor don Juan de Àustria, per recaudo enviat al molt il·lustre consistori, ha ordenat que ses senyories arribassen a son palàcio consistorialment, y axí ab los verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa y són arribats a sa altesa. Ha dit a sses senyories que havia ordenat arribàs a son palàcio lo il·lustre consistori e o ses senyories, per a fer-los entèndrer de com sa magestat, son pare, que Déu guarde, li té manat se

a. a continuació una ambaixada i una carta transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1488-1489.
b. a continuació una relació i dues cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1489-1490.

partesca per a las parts de Flandes, y de com restava molt agrahit dels serveys té rebuts del present principat de Cathalunya, y del bon zel ha conegut y experimentat té en amor y servey de sa magestat y també de sa alteza, y axí que sempre que al Principat se li offeresca y hont se vulla que sa alteza se trobe, que li farà mercè, y axí que dita offerta valgués per si no tenia occasió, ans de partir-se, de tornar a vèurer a dit consistori, si bé confiave tornar-lo a vèurar, a no ser cas contingent de haver-se[a] // 139*v* // de embarcar. E ses senyories li han fet lo degut agrahiment de la offerta y mercè dalt dita que a dit Principat té offerta etcètera, y de com restaria desconsolat dit Principat del carinyo de sa absència, per lo amor que ab sa altesa tenian conegut y experimetat, etcètera.

Divendres, a III. En aquest die ses senyories baxaren en la Llotja del mar per a continuar de encantar los drets de las bollas del General. En aquest mateix die ses senyories reberen una carta de Diego Steve, mercader, vehedor del tèrcio del General, la qual manaren ses senyories fos cusida en lo present dietari, que·s signada de letra A.

Disapte, a IIII. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major cusís en lo present dietari un paper o scriptura en lo qual està descrit un vot fet per los nobles regent la Real Cancelleria y doctors de la Real Audiència, assessors y advocat fiscal de la present casa, acerca de com són obligats a pagar los preus dels arrendaments los arrendataris dels drets de la bolla de la present ciutat y de altres col·lectas de Cathalunya, si ab moneda de or // 140*r* // y plata, o al respecte ab moneda de belló comforme valien las dobles en lo temps del contracte, en lo que foren de vot y parer que no poden procehir via exequutiva contra dits arrendataris sinó és tant solament per los preus contenguts en los actes dels arrendaments lliura per lliura ab moneda corrent en lo temps de la paga, lo qual paper és assí cusit, signat de letra A.

Dimars, a VII. En aquest die ses senyories manaren enviar, a sa excel·lència don Diego Cavallero, una còpia del decret de sa altesa del sereníssim senyor don Joan de Àustria, donat a ses // 140*v* // senyories a set de febrer pròxim passat , lo qual és cusit en lo present dietari, y, en dit die de set de dit mes, ab lo qual fou servit licenciar lo tèrcio tenia fet sa senyoria en servey de sa magestat, que Déu guarde, y juntament suplicat a dita sa excel·lència còpia de la suplicació és assí cusida, signada de letra[b] A.

a. a continuació un vot i una carta transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1490-1491.
b. a continuació ratllat B.

E sa excel·lència respongué que per encara no corria per sa mà lo govern, y que per córrer-hi tenia entès lo que lo il·lustre consistori demanava, y que desijava tot alívio y desijarie fer-li mercè, y que axí corrent lo govern per sa mà manaria tornar resposta.

Dimecres, a VIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major y secretari del General, cusís en lo present dietari una carta del sereníssim senyor don Joan de Àustria, scrita al il·lustre consistori de ses senyories, fent-los entèndrer de com promptament se havia de partir, offerint-se de nou en fer mercè al Principat sempre se offerís occasió, la qual carta és assí cusida, signada de letra B.

En aquest mateix die ordenaren a sit scrivà major cusís en lo present dietari, en paper de embaxada feta a sa altesa, acerca de suplicar-li fos servit manar ob-[a] // 141*r* // servar algunas prerrogativas en milícia del tèrcio del present Principat, lo qual és assí cusit, signat de letra E.

Divendres, a X. En aquest die mossèn Bernat Valencas, exercint lo offici de racional del General de la present casa, ha feta relació al consistori de ses senyories de com Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat la terça de la bolla de Tortosa, des del primer de octubre 1653 fins a 2 de dezembre mil sis-cents sinquanta-tres[b] inclusiu, y las terças de las bollas de Leyda y demés taulas de sa col·lecta, ço és, la terça de juliol, agost y setembre 1654; octubre, novembre y dezembre 1654; janer, febrer y mars 1655, y ha entregada la dita relació en scrits, firmada de sa mà, la qual és assí cusida, ab senyal de letra A.

141*v* Dilluns, a XIII. En aquest die ses senyories baxaren en la Llotja del mar per a continuar de encantar, per a encantar y arrendar los drets de la bolla de la present ciutat y altres del General.

En aquest mateix dies ses senyories ordenaren al scrivà major cusís en lo present dietari un orde o memòria que ses senyories volen donar a Hierònym Mayor y Sala, en la col·lecta li manen fer en lo present mes de mars 1656, lo qual paper és assí cusit, signat de letra A.

En aquest mateix die ses senyories anaren consistorialment ab cotxos, acompanyats de molts officials del[c] // 142*r* // General, ab los porters y masses grans devant, a besar la mà al molt il·lus-

a. a continuació cinc documents transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1491-1495.
b. a continuació ratllat y las t.
c. a continuació un memorial transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1495.

tre y reverendíssim senyor don Ramon de Semmanat, bisbe de Barcelona. Y, arribats en son palàcio, havent-li donada la norabona de dit bisbat, li besaren la mà y, donant-li entèndrer lo molt contento que lo Principat, com ses senyories, havian tingut, estimant lo ser sa senyoria bisbe d'esta ciutat; y sa senyoria del senyor bisbe offerí molt particularment a fer mercè a dit Principat com a dit consistori de ses senyories, axí per ser prelat de dita ciutat. Y aprés de haverse fetas moltas cortesias entre ses senyories, se despediren y ab dit acompanyament se'n tornaren en la present casa de la Deputació, a hont se disgregaren.

142*v* Dilluns, a XX. En aquest die ses senyories anaren en la Llotja de la present ciutat per a continuar de encantar los arrendaments de las bollas y arrendar aquellas[a].

143*r* Dimecres, a XXII. En aquest die ses senyories, per medi de Francesch Puigjaner, donsell, en Barcelona domiciliat; Joseph Ximenes, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a sa excel·lència don Diego Cavallero, dient-li de com lo molt il·lustre consistori tenia entès que ja lo govern de las armas en lo present Principat corria a compte de sa excel·lència, axí que li tornava a suplicar lo mateix que li suplicaren a set del present, com apar en lo present dietari. E sa excel·lència respongué que·n tenia donat rahó al excel·lentíssim marquès Sierra, y que sens ordre seu no·y podia pèndrer determinació, y que en tenir-ne resposta la manaria tornar al il·lustre consistori.

Dijous, a XXIII. En aquest die los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, per medi de mossèn Juan Pau de Llosellas, exercint lo offici de síndich del General, enviaren al spectable governador de Cathalunya una terna o nominació de subjectes per la provisió del offici de guarda ordinària de la ciutat de Tortosa, que vacca per mort de Onoffre Texidor, últim pocessor de aquell, la qual és assí cusida, signada de letra A.

143*v* Dissapte, a XXV. En aquest die, obtemperant a una sentència de visita feta per los molt il·lustres senyors visitadors del trienni pròxim passat de número 58, lo scrivà major del General ha fet firmar las deliberacions que se són fetas per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya en la present semmana, són aquellas regulades, llegidas y firmades per dits senyors deputats y oÿdors en la forma acostumada, y lo llibre hont estan continuades aquellas tancat en lo armari que està en lo consistori de ses senyories de dits senyors deputats y oÿdors, comforme y de la manera disposa dita sentència de visita.

144*r* Dimecres, a XXVIIII. En aquest die ses senyories, consistorialment, ses senyories anaren ab cotxos en la Llotja de la mar de la present ciutat, acompanyats del racional, regent los comptes y scrivà major y ajudant tercer de la scrivania major, per a continuar lo arrendar las bollas del General y fer encantar aquellas.

Dijous, a XXX. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, continuar en lo present dietari com enviaren, per medi de Joan Pau de Lloselles, donsell, y del doctor // 144*v* // misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barceloma, una embaxada al excel·lentíssim senyor don Diego Cavallero, a effecte de que no impedís als official(s) del General lo pèndrer lo manifest de las robas y mercaderias se trobarian en una barca francesa que havia dotat al través a las costas de Montgat. E sa excel·lència respongué que no era sa intenció que turbassen als officials del General, ans que procehissen com en semblants occasions solen procehir.

Divendres, a XXXI. En aquest die, a la tarda, a las quatre horas passat mitg die, constituït personalment Joan Pau Bruniquer, notari de Barcelona, com a procurador del doctor misser Joseph Coromines, ciutadà de Barcelona[a], obtenint lo offici de credenser dels draps de la bolla de la present ciutat, com de sa procura consta, en poder de Miquel Marquès, notari, ciutadà de Barcelona, a vint-y-tres de mars 1649, la qual és assí cusida, signada de letra A, en dit nom en presència del doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Empurdà y canonge de la Seu de[b] Gerona, deputat ecclesiàstich, trobat en la casa de sa pròpria habitació, scituada en la riera de Sant Joan, en presència de Hier-[c]// 145*r* // ònym Galí, notari, scrivent ordinari de la scrivania major del General, en nom de mi, scrivà major de aquell, y dels testimonis baix scrits, digué que renunciava lo dit offici de credenser dels draps de dita bolla en mà y poder de sa senyoria, a effecte que aquell fos conferit en persona del doctor Christòphol Coromines, canonge de Urgell, germà del dit Joseph Coromines, attès que dit offici és dels antichs y vendibles, y dels que·s poden vendre y alienar. E dit senyor deputat ecclesiàstich digué y respongué que admetia la dita renunciació si y en quant ere de dret y permès, y per capítols de Cort li ere lícit. En lo què foren

a. a continuació un memorial transcrit a l'Apèndix 4, pàgs. 1495-1496.

a. a continuació ratllat off.
b. a continuació ratllat Bar.
c. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1496.

foren presents per testimonis Vicents Cantallosella, Francesch Porjas y Francesch Martró, studiants de la família de dit senyor deputat ecclesiàstich.

E aprés, e casi en continent, dit Joan Pau Bruniquer, en dit nom se conferí en presència del doctor Agustí Pinyana, ciutadà de Tortosa, deputat real, y del senyor Pau de Vinyes[a], oÿdor militar, trobats personalment serca de la Rambla, y digué, en presència de dits senyors deputat real y oÿdor militar, que feya la mateixa y semblant renunciació de dit offici en nom de dit son principal; y dits senyors deputat y oÿdor militar respongueren que admetian la dita renunciació si *et in quantum sit admittenda*. En què foren presents per testimonis los reverents senyors Luÿs Casapera, lo doctor Miquel Marçal, rector de Oleta, bisbat de Elna, residints en Barcelona.

145*v* E, seguidament, dit mossèn Juan Pau Bruniquer, en dit nom se conferí en casa del senyor Pere de Padellàs, donsell, deputat militar, qui estava desganat en lo llit, trobat en sa casa, que la té en lo carrer dels Mercaders de la present ciutat, y digué en presència de dit senyor deputat que feya la mateixa renunciació de dit offici en nom de dit son principal. E lo dit senyors deputat respongué que admetia la dita renunciació si *et in quantum, et cetera*. En què foren presents per testimonis Jaume Cot, studiant, y Joan Soler, jove parayre, habitants en Barcelona.

Abril MDCLVI

Dissapte, al primer. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari una carta que han rebuda del agent del General en la cort de sa magestat, que Déu guarde, que és acerca dels negocis de la Generalitat, y en particular del avís dóna de haver donada la carta que té scrita lo consistori a sa magestat, la qual carta que de dit agent té rebuda lo consistori, és assí cusida, ab senyal de letra B.

En aquest mateix die, obtemperant la sentència de visita de número 58, se són firmadas per ses senyories las deliberacions[b].

146*r* Dimecres, a V. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a continuar lo fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

Dijous, a VI. En aquest die ordenaren ses senyories cusís en lo present //146*v*// dietari una carta que sa magestat, Déu lo guarde, és estat servit manar scríurer a ses senyories, la qual han rebuda per mans del secretari Salamó, que és acerca y fent-los a saber de com és estat servit nomenar per virrey y loctinent de capità general del present principat de Cathalunya al senyor marquès de Olías y Mortara, la qual és assí cusida, signada de letra A.

Divendres, a VII. En aquest die los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, per medi de mossèn Joan Pau de Llosellas, exercint lo offici de síndich del General, enviaren al spectable governador de Cathalunya una terna o nominació de subjectes per la provisió del offici de sobrecullidor de las taulas foranas de la ciutat de Tortosa, que vacca per mort de Francesch Bondia, últim pocessor de aquell, la qual és assí cusida, signada de letra B, la qual ha donada a dit síndich en mans de sa senyoria.

Dissapte, a VIII. En aquest die, inseguint la sentència de visita número 58, se són firmadas las deliberacions fetas per ses senyories[a].

147*r* Dimecres, a XII. En aquest die se fa nota en lo present dietari com, ab certifficatòria feta per lo doctor en medicina March y de Jalpí, que és assí cusida, signada de letra C, ab la qual consta que lo molt il·lustre senyor, lo doctor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich, ha estat desganat y per ço impedit des de sinch del present mes de abril 1656 fins a onse de dit mes.

E també se fa nota que, com apar en llibre de Deliberacions en dit die, per las rahons en dita deliberació conten-//147*v*//gudes, Joan Pau de Lloselles, síndich del General, se partí per la ciutat de Lleyda per a assistir al jurament que havia de prestar lo excel·lentíssim senyor marquès de Olías y Mortara, elet lloctinent y capità general de aquesta província.

Dissabte, a XV. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari dos cartas, la una del senyor vici-canceller, y l'altra de don Diego Cavallero, las quals són a cosas tocants a contribucions y allojaments de cabos y soldats en lo present Principat, las quals cartas són assí cusidas, signades de letra A y B.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís també en lo present dietari un paper[b] //148*r*// de la còpia de la embaxa-

a. a continuació ratllat y.
b. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1496-1497.

a. a continuació un memorial, una certificació i una carta transcrits a l'Apèndix 4, pàg. 1497.
b. a continuació dues cartes i una ambaixada transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1497-1498.

da que per medi de Francesch Puigjaner, donsell, y del doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor don Diego Cavallero, en resposta de la dalt dita carta que a ses senyories sa excellència tenia scrita, aserca del orde diu tenia de sa magestat, que Déu guarde, acerca de las contribucions y allojaments de cabos y soldats en lo present Principat, lo qual és assí cusit, signat de letra C, lo que donaren en mans de sa excel·lència dit don Diego Cavallero. Y respongué que manaria castigar ab tot rigor los excessos feyen los soldats de cavall, y en lo tocant a las contribucions y allotjaments que patian los lochs de Cathalunya, acàs que fos axí, que axò ere fet del temps governava lo senyor don Joan, y que ell no havia innovat cosa alguna, y que ell donaria avís a sa magestat de tot lo convenient a son real servey, y lo que té respecte a la conservació de la província.

En aquest mateix die ses senyories, acompanyats de molts officials del General y present casa de la Deputació, anaren a fer la regonexensa general en algunas botigas, per vèurer en ellas si·s cometian fraus alguns, com és acostumat, acompanyats de officials reals.

E també en dit die se són confirmades totas la(s) deliberacions fetas en la present semmana per ses senyories, obtemperant la sen(tèn)cia de visita de número 58[a].

149r Dissabte, a XXII. En aquest die s'és també continuat de firmar per ses senyories las deliberacions fetas en la present semmana, obtemperant la sentència de visita de número 58.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die, en lo qual la Iglésia fa del gloriós sant Jordi, per estar lo die de aÿr, que fonch son propri die, occupada la iglésia ab la domínica. Patró que és dit sant Jordi del General de Cathalunya, y no·s féu la festa solempne ni ab pompa, com se acostuma de fer, sinó que en la capella petita de la present casa, des de la punta del die fins a la dotse horas, se digueren missas, per trobar-se la present casa tant exausta.

En aquest mateix die, de part del excel·lentíssim senyor don Diego Cavallero, fonch enviat al molt il·lustre consistori una carta que·s assí cusida, signada de letra A, a effecte y per cosas de allojaments y contribucions.

149v Dimecres, a XXVI. En aquest die, en la matinada, no·s féu lo offici solempne de diffuncts, per trobar-se lo General tant exaust, sinó sols que tota la matinada en la capella petita se digueren missas de rèquiem per la ànimas dels senyors deputats, oÿdors y officials de la present casa diffuncts, hi·s diferí lo fer die de ànimes, per estar aÿr la iglésia occupada fent los officis de sant March.

En aquest mateix die ses senyories baixaren en la Llotja per a fer encantar las bollas del General que no estaven arrendadas y arrendar aquellas.

En aquest mateix die ses senyories enviaren resposta, per medi del síndich de la present casa, a la carta reberen ses senyories en lo die de vint-y-quatre del present mes, del excel·lentíssim senyor don Diego Cavallero, comforme en dit die està notat, còpia de la qual resposta és assí cusida, signada de letra B[a].

150r Dissabte, a XXVIIII. En aquest die se són firmadas las deliberacions fetas per ses senyories en la present semmana.

Maig MDCLVI

Dilluns, al primer. En aquest die ses senyories anaren en la Llotja // 150v // de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas, com és acostumat.

Dimecres, a III. En aquest die ses senyories foren convidats y manats tots los officials de la Generalitat per lo acompanyament per a exir a cavall a rèbrer lo excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, qui arriba per virrey y capità general del present Principat, y sent axí bé arribats ab sas cavalcaduras en la present casa, no fonch possible poder-se partir per la molta pluja continuada que féu des de las dotse horas de mig die fins a la nit, si bé los embaxadors, qui foren don Joseph Bru y Francesch Ponsich, se partiren ja al matí y cumpliren al que com embaxadors nomenats per ses senyories incumbia fer.

151r Dijous, a IIII. En aquest die ses senyories baxaren en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar y lliurar los arrendaments de las bollas del General.

E també se fa nota que en dit die fonch lo jurament de sa excel·lència, inseguint lo styl antich y en la forma acostumada, en la catredal de la present ciutat, a las sinch horas de la tarda.

Divendres, a V. En aquest die baxaren ses se-

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1498.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàgs. 1498-1499.

nyories consistorialment, ab cotxos y verguers ab masses, acompanyats del secretari y racional de la present casa, en la Llotja de la mar, per a què se encanten los drets de las bollas de la present ciutat y altres del present Principat.

En aquest mateix die ses senyories consistorialment, a las sinch horas de la tarda, a peu, ab los verguers y masses, acompanyats dels officials del General y present casa, arribaren al palàcio del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey y capità general // 151*v* // del present Principat, per a donar-li la benvinguda y significar-li lo molt content estava lo Principat de sa vinguda, y offerir-se-li en servey de sa magestat, Déu guarde, y de sa excel·lència. E sa excel·lència los rebé ab molt aplàuso, y se amostrà agrahit de dit acte, y se offerí en fer mercè a dit Principat en lo que se li offerís, y ses senyories li·n feren lo degut agrahiment.

Dissabte, a VI. En aquest die don Joseph Bru y Francisco Ponsich, embaxadors nomenats per ses senyories, han feta relació a ses senyories y en son consistori del ser exits, dimecres pròxim passat a tres del present mes, ab cotxos a rèbrer sa excel·lència de part del molt il·lustre consistori, inseguint lo styl y forma de altres exemplars en dits casos y occasions.

E també en dit dia se són llegidas y firmades per ses senyories las deliberacions fetas en la present semmana[a].

152*r* Dimars, a VIIII. En aquest die lo noble don Joseph Sentís, cavaller del orde de Calatrava, en la vila de Xerta populat, com a procurador que és de Joseph Torrada, mercader de dita vila de Xerta, com a obtenint lo offici de tauler del General de dita vila y col·lecta, com de dita procura apar, ab acte rebut per Pere Maridà, notari, ciutadà de Tortosa, a deu de abril 1656, la qual és assí cusida, signada de lletra A, renuncià en nom de dit Torrada lo dit offici de tauler en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, *pure, libere et simpliciter*, la qual renunciació ses senyories admetan si y en quant y comforme per capítols de Cort los és permès. Presents per testimonis Joseph Palau, notari, y Hierònym Major, negociant, ciutadans de Barcelona.

Dimecres, a X. En aquest die ses senyories anaren consistorialment, ab cotxos, en la Llotja de la mar de la present ciutat, per fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

a. a continuació una procura transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1499.

152*v* Dijous, a XI. En aquest die ses senyories ordenaren al scrivà major del General cusís en lo present dietari una carta scrita per sa magestat, Déu guarde, al senyor marquès de Olias y Mortara, en jornada de 21 de abril 1656, acerca de la provisió dels officis y altros lo valor dels quals puja de trenta lliures, la qual carta és assí cusida, signada de letra D.

Dissabte, a XIII. En aquest die Juan Hom de Déu, donsell, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, tauler del General de la vila de Riudecanyes, renuncià en mà y poder de ses senyories[a] // 153*r* // *pure, libere et simpliciter* lo dit offici de tauler. E ses senyories admeteren la dita renunciació si *et in quantum, et cetera*. Presents per testimonis Joseph Blanch y Jaume Cases, verguers de ses senyories.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari dos cartas, una de sa magestat, que Déu guarde, y l'altre del agent, las quals són assí cusidas, signades la de sa magestat de letra A, y la del agent de B; que sa magestat és servit respòndrer, al de allotjaments y contribucions, de com li·n causa sentiment, y que té manat als cabos que procuren posar-hi lo remey que·s puga, per evitar tant grans descomoditats y danys; y la del agent en resposta com solicita dit remey, las datas de las quals són, ço és, la de sa magestat a vint de abril 1656, y la del agent de sis de maig de dit any.

E axí mateix és estat ordenat a dit scrivà major cusís altra carta despatxada per Cancelleria, enviada per lo senyor virrey a ses senyories, acerca de la nominació de subjectes que ses senyories tenen fetes per los officis de ajudant segon y tercer de la scrivania major, y de scrivent ordinari de racional, la data de la qual és a dotse de maig 1656, la qual és assí cusida, signada de letra C.

153*v* En aquest mateix die se són firmadas las deliberacions fetas per ses senyories *juxta formam visite*.

Dilluns, a XV. En aquest die los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, per medi de mossèn Joan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, enviaren a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, virrey del present principat de Cathalunya, las nominacions de subjectes que·s proposan a sa magestat, que Déu guarde, per als tres lochs de assessors y advocat fiscal del General de principat de Cathalunya, que estaven insiculats en la

a. a continuació quatre cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1499-1501.

bolsa de dits officis, qui vaccan per mort del doctor Juan Guiu, de lloch real; del doctor misser Rafel Vergès, també lloch real; y del doctor misser Thomàs Civilla, de lloch militar. E axí mateix la nominació de persones per als lochs que vaccan dels officis, ço és, de donador de ploms y del de receptor de la bolla y dels[a] //154r// de scrivent ordinari del regent los comptes y del de síndich, lo qual memorial de ditas nominacions és assí cusit, signat de letra A.

E dit síndich féu relació que havia entregats los sobredits memorials a don Agustí Coca, secretari de sa excel·lència, y li digué que·l donaria a sa excel·lència per a què lo enviàs a sa magestat.

Dimars, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a fer encantar los drets de las bollas y arrendar aquellas.

Dimecres, a XVII. En aquest die ses senyories anaren en la Llotja de la mar per a fer encantar los drets de las bollas del General y arrendar aquellas.

En aquest mateix die Joan Pau de Lloselles, síndich del General, féu relació com dit die ere arribat de Lleyda, hont era anat per orde del consistori per assistir al jurament havia de prestar lo excel·lentíssim marquès de Olías y Mortara, virrey d'esta província.

154v En aquest mateix die Andreu Rubinat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, tauler del General de la vila de Valls, renuncià en mà y poder de ses senyories, *pure, libere* y simplament lo dit offici de tauler, la qual renunciació ses senyories admeteren si *et in quantum*. En què foren presents per testimonis Joseph Nabot y Pasqual Burgès, de Perpinyà, residint en Barcelona, y Juan Bellver, mercader de Valls.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major y secretari del dit General, cusís en lo present dietari dos papers de las còpias de las dos embaxadas enviades a sa excel·lència per medi de don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, y Rafel Antich, donsell, y del doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara y Olias y Mortara, virrey, loctinent[b] y capità general en lo present principat de Cathalunya, que és la una acerca de la contrafacció de un nou offici de guarda en lo port de la present ciutat; y l'altre cerca del que ses senyories han de observar en rahó dels subjectes que vuy se troban insiculats y són en terras occupades de per lo enemich, com en dits papers més largament se conté, las quals són assí cusidas, signades de letra A[a] //155r// y B. E sa excel·lència ha respost «*que lo mandaría ver y bolvería respuesta*».

Divendres, a XVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja del mar de la present ciutat per a fer encantar los drets de la bolla del General y arrendar aquellas.

Dissabte, a XX. En aquest die se són firmades las deliberacions que ses senyories han fetas la present semmana.

Dilluns, a XXII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment //155v// en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

Dimecres, a XXIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar los drets de las bollas del General y arrendar aquellas.

Divendres, a XXVI. En aquest die ses senyories baixaren ab cotxos, con-//156r// sistorialment, en la Llotja de la mar, per a fer encantar y subhastar los drets de las bollas del General y arrendar aquellas.

En aquest die los senyors deputats, ab intervenció dels senyors oÿdors de comptes del dit General, lo real absent per sa desgana, en presència de mi, scrivà major, racional, regent los comptes del General, ajudants primer y tercer de la scrivania major, síndich, scrivent ordinari del racional y dels verguers, los quals officials se trobaren presents en la casa de la Deputació y per ço foren cridats, feren extracció de un lloch vagant de deputat ecclesiàstich, per haver permutat lo ardiaca Melchior Palau son ardiaconat y canonicat de Vich ab altre ardiaconat y canonicat de la Seu de Barcelona, en la forma següent: que posaren ab rodolins de cera los Capítols de Tarragona, Barcelona, Tortosa, Urgell, Vich y Elna, y en la forma acostumada fonch feta extracció de hu de dits Capítols, y fonch extret a sort de rodolí lo Capítol de Elna, *de quibus omnibus, et cetera*, de tot lo qual fonch ordenat al scrivà major del General ne fos llevat (acte), en lo qual foren presents per testimonis Jaume Cases y Joseph Cortés, verguers de ses senyories.

a. a continuació dos memorials i una carta transcrits a l'Apèndix 4, pàg. 1501-1502.
b. loctinent *interlineat.*

a. a continuació dues ambaixades transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1503-1504.

Dissapte, a XXVII. En aquest die se són legidas y firmades per // 156*v* // ses senyories las deliberacions fetas la present semmana.

Dilluns, a XXVIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar de la present ciutat per a encantar y arrendar las bollas del General.

En aquest mateix die ses senyories reberen, de part del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, per medi de son secretari, un decret y orde despatxat en forma de Cancellaria, acerca que los contenguts en dit orde sian trets de las bolsas dels officis que·s trobaran ser insiculats de la present casa, lo qual decret orde és assí cusit per orde de ses senyories, signat de letra A[a].

157*r* Dimecres, a XXI. En aquest die los molt il·lustres senyors y oÿdors de comptes, per medi del doctor Joseph Colí y Cardona, canonge de la sancta iglésia de Elna, y de mossèn Joan Pau de Llosellés, donsell, y del doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren ab embaxada, acompanyats dits senyors dels verguers de la present casa ab massas y de molts officials del General, un memorial de la nominació que ses senyories tenen feta dels subjectes proposats a sa magestat, Déu lo guarde, per los lochs vaccants de deputats y oÿdors al excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general en lo present Principat, per a què sia servit manar enviar-lo a sa magestat, lo qual és assí cusit, signat de letra A.

En aquest mateix die ses senyories, y ab dita embaxada, enviaren a sa excel·lència del senyor virrey un paper o embaxada contenint y representant fos servit y tingués a bé que, per quant Joan Malla, condempnat a galera, se·ns ha representat que, attès ha finit lo temps per lo qual estigué condempnat a remar a galera, y desija ser relexat de aquella, y yncumbesca a nostra obligació, per generals constitucions, representar-o y // 157*v* // suplicar-o a sa excel·lència que ho tingués a bé, lo qual paper de embaxada és també cusit, signat de letra B, los quals memorial y embaxada donaren dits senyors embaxadors en mans de sa excel·lència, y prenent-los ha dit «est és lo memorial dels subjectes proposan a sa magestat per la insiculació de la Deputació», y en lo del reo condempnat ha respost ho manaria vèurer, y que si havia finit lo temps, que manaria al capità de dita galera lo allibertàs.

a. a continuació un decret, un memorial i una ambaixada transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1504-1508.

Divendres, a II. En aquest die lo doctor misser Joseph Guàrdia, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha re[a]- // 158*r* // nunciat en mà y poder de ses senyories *pure, libere* y simplament lo offici de assessor del General de la Deputació local de la ciutat y col·lecta de Manresa, que ell dit misser Guàrdia obté, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació. E ses senyories admeteren aquella si *et in quantum, et cetera*. Presents per testimonis Jaume Cases y Joseph Blanch, verguers de ses senyories.

En aquest mateix die ses senyories consistorialment, ab cotxos y verguers ab masses, acompanyats de molts officials de la present casa, són anats per embaxada a sa excel·lència, senyor marquès de Olias y Mortara, virrey y capità general d'esta província, per a representar-li lo molt vexat està lo present Principat de les moltes y excessives contribucions y allotjaments y plassas mortas, y suplicar-li sie servit manar posar-hi remey, y també li donaren dos papers de embaxada, contenint lo que en ellas appar, las quals són assí cusidas, signadas de letras A y B. Y sa excel·lència ha respost que procuraria, en tot lo que fos possible, en què reste aliviat lo Principat, y que manaria respòndrer en lo de las embaxadas, la una de las quals és en què se suplica una plassa de capa y espassa del Consell Supremo de la Corona de Aragó ne honre sa magestat, Déu lo guarde, lo present // 158*v* // Principat; y l'altre en què sa magestat los concedís y fes mercè de la provisió dels officials del General de la segona clase que excedeixen de tres-cents reals de salari.

Dissabte, a III. En aquest die són estades regulades las deliberacions, y llegidas aquellas devant ses senyories en la present semmana y firmadas.

159*r* Dimecres, a VII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General que no estaven arrendades y arrendar aquellas.

Divendres, a VIIII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a fer encantar las bollas del General que no estaven arrendades y arrendar aquellas.

En aquest mateix die ses senyories anomenaren en una de las las tres trompetas y corredors del General a Joan // 159*v* // Antoni Moner, corre-

a. a continuació dues ambaixades transcrites a l'Apèndix 4, pàg. 1508.

[1656]

dor de coll, per mort de Joan Ratera, qui obtenia lo dit offici de hu dels dits tres corredors y trompetas del General, ab los emoluments y gages al dit offici pertanyents, lo qual ha jurat de aver-se bé y lealment en son offici en la forma acostumada.

En aquest die ses senyories anomenaren en una de las dotse trompetas del General a Mariano Roig, corredor de coll, la qual vacca per haver provehit dit Moner de una de las tres trompetas del General.

E axí mateix anomenaren en una de ditas dotse trompetas Pau Rodés, corredor de coll.

Dissapte, a X. En aquest die ses senyories, acompanyats de molts officials del General y present casa de la Deputació, anaren a fer regonexensa general, als quals assistiren officials reals, per algunas botigues de la present (ciutat), per evitar no·s defrauden los drets del General.

En aquest mateix die ses senyories, per medi de Joan Pau Lloselles, síndich del General, enviaren[a] // 160r // a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, un memorial de nominació per la vaccant del loch de deputat ecclesiàstich, que han tingut vuy notícia ses senyories vaccar per mort de don Alexandre Ros, de la nominació de subjectes que ses senyories tenen fetas y proposats a sa magestat, Déu guarde, per a què sie servit manar enviar-lo a sa magestat, lo qual és assí cusit, signat de letra A. E lo dit síndich ha feta relació a ses senyories que havia donat lo dit memorial en mans de sa excel·lència y que li havia respost que venia a bona occasió, que ja sabia ere mort, que·u enviaria ab altre memorial de nominació de subjectes per insiculació, lo qual és assí cusit, signat de letra C.

E axí mateix dit die se són firmades totas las deliberacions fetas per ses senyories la present semmana.

160v Dimars, a XIII. En aquest die ses senyories anomenaren en porter de la present casa de la Deputació a Joan Font, porter real.

Dimecres, a XIIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major y secretari del dit General, cusís en lo present dietari un paper que és còpia del què se suplica a sa magestat, Déu guarde, en rahó de què fos servit concedir y fer mercè al present principat de Cathalunya de un puesto de plassa de capa y espasa en lo Consell Supremo de Aragó, lo qual és assí cusit, signat de letra B.

Dijous, a XV. En aquest die ses senyories reberen del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general en lo present Principat, per medi de don Agustín de Coca, son secretari, una carta ab la qual[a] // 161r // és servit donar avís a ses senyories de com té intel·ligència que lo enemich entraria tropas a nostras fronteras, y axí seria de gran concideració que lo General fes un servey y principalment de un tèrcio de infanteria, la qual carta és assí cusida, signada de letra A.

Divendres, a XVI. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a continuar lo fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

Dissabte, a XVII. En aquest die ses senyories, per medi de Francesch Puigjaner, donsell, y del doctor misser Gismundo Boffill, ciutadà honrat de Barcelona, han enviat a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, loctinent y capità general d'esta província, còpia de un paper que·s la resposta de la carta que ses senyories de sa excel·lència havian rebuda, la qual és assí cusida en lo present dietari, sots jornada de 15 del[b] corrent, aserca del socorro de gent de guerra, còpia del qual paper és assí cusit, signat de letra C.

E sa excel·lència respongué que, per la intel·ligència que tenia del enemich, havia feta a sa senyoria la proposició // 161v // o petició, y que confiava que los deputats procurarien lo servey.

En aquest mateix die foren regulades y llegidas las deliberacions de la present semmana, y per ses senyories foren firmades.

Dilluns, a XVIIII. En aquest die ses senyories (anaren) consistorialment ab cotxos en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar los drets de la bolla que no estan arrendats y arrendar aquells.

Dimars, a XX. En aquest die, a la tarda, ses senyories anaren consistorialment, lo senyor deputat militar y oÿdor real per lur desgana absents, ab los verguers y masses devant // 162r // acompanyats de alguns officials de la present casa, tots ab cotxos, anaren a visitar las fonts del General, y en la mina de aquellas entraren ses

a. a continuació un memorial transcrit a l'Apèndix 4, pàg. 1509.

a. a continuació tres cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1509-1510.
b. a continuació repetit corrent.

senyories ab atxes, ab la forma acostumada, y estigueren regonexent aquelles per molt bon espay de temps, y aprés, ab lo mateix acompanyament, tornaren a la present ciutat.

En aquest die ses senyories feren nominació de divuit persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, per a consultar-los y comunicar-los la carta que lo excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey y loctinent de capità general en lo present principat de Cathalunya, fou servit manar enviar a ses senyories, la qual carta és assí cusida per orde de ses senyories en lo present dietari, en die de 15 del present mes de juny, las quals són las següents, ço és, per lo estament ecclesiàstich los senyors bisbe de Barcelona, lo abat de Sant Cugat, lo senyor prior Jalpí, lo doctor don Ramon de Queralt, canonge de Barcelona; lo doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de Barcelona, don Diego de Boxadors, religiós de Sant Joan. Per lo estament militar, los senyors don Joseph Bru, // 162*v* // don Phederich Desbosch, don Juan de Marymon, Rafel Bonaventura de Gualbes, don Pheliciano Sayol, don Phelip Vilana. Per lo estament real, los senyors Bernat Valencas, Jaume Llobregat, Joseph Ximenes y de Montrodon, Rafel Grimosachs, Francisco Móra y de Marymon, Rafel Càrser y Bals.

Dimecres, a XXI. En aquest die, al matí, ses senyories ab cotxos y verguers ab las massas, acompanyats de officials del General, anaren en lo Llotja de la mar per fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

En aquest mateix die de dimecres, a la tarda, // 163*r* // los senyors deputats, lo militar absent per sa desgana, y senyors oÿdors de comptes del General de Cathalunya, juntaren las personas de la Divuytena nomenades per ses senyories lo die de aÿr, a las quals proposaren haver rebuda una carta del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general del present principat de Cathalunya, la qual és cusida en lo present dietari en la jornada de 15 del present mes, ab la qual demana al Principat un tèrcio de infanteria en servey de sa magestat, Déu guarde, y defensa del Principat, la qual me manaren llegir-la, a les quals, y llegida y oÿda dita carta, ses senyories digueren los suplicaven fossen servits dits senyors de la Divuytena aconsellar-los lo modo y forma de poder fer servey, com la present casa de la Generalitat estiga tant impossibilitada y exausta de diner, comforme sent té bastant notícia per los molts gastos que molt temps ha que ha tingut y té, per las pocas entrades de diner que lo entran. E los dits senyors de la Divuitena aconsellaren a ses senyories que per a poder sensurar y examinar un expedient y medi, ho per a poder fer servey, en servey de sa magestat y beneffici de la província y Principat, attès lo estar tant atrassada de diner la casa, que tenian per acertat que ses senyories fessen que lo número de la Divuytena consistís en menor número de personas, perquè més fàcilment se poguessen ajuntar y discórrer las matèrias a la matèria pro-// 163*v* //sada, convenients y necessàries. Y axí, inseguint lo parer de dits senyors de la Divuytena, foren servits anomenar lo senyor abat de Sant Cugat, y don Joan de Marymon; y los senyors consellers de la present ciutat anomenaren don Vicents Magarola y Joseph Móra, ciutadà honrat de Barcelona, per a fer sensura ab lo modo de fer deliberació a la dalt dita proposició.

Divendres, a XXIII. En aquest die ses senyories, per medi del senyor abat de Sant Cugat, de don Juan de Marimon y de Rafel Càrcer y Bals, han enviat ab embaxada un paper, còpia del qual és así cusida, signada de letra A, a sa excel·lència, senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general en lo present Principat, en resposta de la carta que ses senyories de sa excel·lència reberen, la qual és cusida en lo present dietari, sots jornada de 15 del[a] // 164*r* // corrent, acerca del socorro de gent de guerra. E sa excel·lència prengué de sa mà dit paper y fou servit respòndrer que estava molt satisfet de la finesa dels deputats, que sempre han obrat en servey de sa magestat, que Déu guarde, y que veuria lo paper y que del que sobre d'ell se haurà de obrar manarà respòndrer.

Dissabte, a XXIIII. En aquest die se són firmadas las deliberacion per ses senyories fetas en la present semmana.

Dilluns, a XXVI. En aquest die ses senyories, consistorialment, ab cotxos, anaren en la Llotja de la mar de la present ciutat per a fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

164*v* Dimecres, a XXVIII. En aquest die ses senyories reberen del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, per medi de son secretari, un paper acerca del servey demana a la Deputació o Generalitat de gent de guerra, lo qual han manat al scrivà major cusís en lo present dietari, y és signat de letra A.

En aquest mateix die ses senyories, consistorialment, ab cotxos y verguers ab masses, acompanyats de molts officials de la present casa, són

a. a continuació una resposta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1510.

anats per embaxada a sa excel·lència del dit senyor marquès de Olias y Mortara, y li presentaren y donaren un paper contenint tercera embaxada, la qual és atràs en lo present dietari, en jornada de 17 de maig pròxim passat, acerca de la contrafacció de un nou offici de guarda. E sa excel·lència fou servit respòndrer lo que al peu de[a] // 165r // dit paper està continuat. E també per ses senyories li fonch donat altre paper, còpia del qual és assí cusit, signat de letra A, contenint y representant-li fos servit manar relexar de galera Hierònym Graupera, pagès de Llavaneras, com en dit paper se conté, al que respongué «*lo mandaría ver, y que siendo ansí lo mandaría sacar*». Y també li donaren altre paper de embaxada, còpia de la qual és assí cusida, signada de lletra B, acerca del servey de gent de guerra, com en dit paper se conté. E també li donaren la norabona de la nativitat del fill primogènit que Nostre Senyor és estat servit encomanar-li, y sa excel·lència fou servit respòndrer que estimava molt lo bon zel y cortesia del Principat, y que veya lo ànimo hi tenia, y que estimava molt la mercè Déu li havia feta per ser nat al present Principat.

Divendres, a XXX. En aquest die ses senyories, consistorialment, ab cotxos, acompanyats ab los ve(r)guers y masses y altres offi-// 165v //cials de la present casa, són anats ab embaxada, y li donaren una embaxada en scrits, còpia del qual és assí cusit, signat de letra A, acerca del servey de gent de guerra. E sa excel·lència ne féu tot agrahiment.

En aquest mateix die, a la matinada, ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar de la present ciutat per a continuar lo fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

En aquest mateix die, a las quatre horas de la tarda, anaren consistorialment en la casa del General, hont estigueren fins cerca de las vuit horas de la mateixa tarda, fent encantar la bolla de la present ciutat de Barcelona y sa col·lecta, y altres bollas del General. Y no·n pogueren arrendar ninguna de aquellas, y per haver acabat los arrendataris de la bolla de Barcelona y sa col·lecta dit dia son arrendament, ses senyories, a hora de enfoscar, dita entre ca y llop, prengueren possessió ab la forma acostumada de la dita bolla, fent-se lliurar los encunys, colp y tapit, tenalles y demés arreus per a bollar, las quals coses foren entregades a ses senyories per hu dels arrendataris qui era de la dita bolla, a hont[b] // 166r // assistiren en la pocessió de dita bolla los officials de aquella y altres officials del General, en què foren presents per testimonis Jaume Texidor, mercader, Joseph Beneya y Hierònym Galí, notari, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació tres cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1510-1511.
b. a continuació una ambaixada i un manament transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1511-1512.

Juliol MDCLVI

Dissabte, lo primer. En aquest die ses senyories firmaren y llegiren totas las deliberacions fetas per ses senyories la semma(na) present.

Diumenge, a II. En aquest die, per medi de Jaume Salamó, secretari de la província y scrivà de manament, reben un orde de sa magestat, despatxat per la[a] cancelleria real del Consell de la present província, lo quals és assí cusit, ab senyal de letra A.

Dilluns, a III. En aquest die ses senyories, a la matinada[b], // 166v // ab verguers y masses, acompanyats de molts officials de la present casa, baxaren en la Llotja de la mar per a fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

Dimars, a IIII. En aquest die mossèn Juan Pau de Lloselles, exercint lo offici de síndich del General, ha fet relació en consistori com ell lo die present, per orde de ses senyories, se ere conferit devant lo secretari del excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, loctinent y capità general en lo present Principat, ab un bitllet de ses senyories, suplicant-lo fos servit de tenir memòria de tràurer de galera a T[c]... Malla y T[d]... Garau Pere; dit secretari li ha respost que lo dit Malla ja ere fora de galera, y que mirava en quina galera ere dit Grau Pere, hi·l faria trèurer.

Dimecres, a V. En aquest die ses senyories anaren consistorialment en la Llotja de la mar per a fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas[e].

167r Dijous, a VI. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari una carta que havian rebuda de sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, per lo tocant al servey de guerra, la qual envià per medi de son secretari, la qual és assí cusida, signada de letra A.

Divendres, a VII. En aquest die ses senyories, al matí y a la tarda, consistorialment anaren en la

a. la *interlineat.*
b. a continuació ratllat ana.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.
e. a continuació dues cartes transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1512-1514.

Llotja de la mar per a continuar lo fer encantar las bollas del General y arrendar aquellas.

Dissabte, a VIII. En aquest die ses senyories, per medi del síndich del General, tenen enviat un paper a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, còpia del qual per orde de ses senyories és assí cusit, signat de letra A, que és //167*v*// a cosas fahents per lo servey de la gent de guerra, lo qual paper ha feta relació dit síndich haver-lo donat en mans del secretari de sa excel·lència.

En aquest mateix die ordenaren ses senyories al scrivà major cusís en lo present dietari un paper en lo qual està descrit lo fet consultat per ses senyories acerca si li ere lícit donar axaus en lo arrendament de la bolla de Barcelona, en lo qual paper està descrit també y continuat lo vot fer per los assessors y advocat fiscal del General, y per los doctors consultats, lo qual és assí cusit, signat de letra B.

En aquest mateix die, ses senyories ordenaren dit scrivà major cusís en lo present dietari una[a] carta rebuda del agent de Madrit, del primer de juliol 1656, en resposta del que ses senyories li tenen scrit per agències de la Generalitat; y juntament cusís un acte que dit agent té enviat de haver donada una carta de ses senyories a don Agustí Berardo, la qual carta y acte són assí cusits, signats de letras C y D.

E també, *juxta formam visite*, se són llegidas y firmades las deliberacions fetas per ses senyories la present semmana[b].

168*r* Dilluns, a X. En aquest die lo magnífich racional de la present casa ha feta relació en scrits de que té col·lectat lo sobrecullidor del General de la part de llevant, Bonaventura Closa, la qual és assí cusida, signada de letra D.

Dimars, a XI. En aquest die Francesch Roca, mercader, ciutadà de Barcelona, com a obtenint lo offici de albaraner del General en la taula de la present ciutat, constituït personalment en lo consistori de ses senyories, ha renunciat lo dit offici de albaraner en mà y poder de ses senyories, a effecte que aquell sia provehit en persona de Joan Pau Mitjà, droguer, ciutadà de Barcelona, attès que lo dit offici és dels antichs y vendibles, y dels que·s poden alienar. E ses senyories han acceptada la dita renunciació si y en quant y per capítols de Cort los és lícit y permès, *de quibus, et cetera*. Presents per testimonis Jaume Cases y Joseph Cortés, verguers de ses senyories.

a. a continuació ratllat car.
b. a continuació un vot, tres cartes i una relació transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1514-1516.

Dimecres, a XII. En aquest die ses senyories anaren consistorialment //168*v*// en la Lotja de la mar per a continuar los arrendaments de las bollas y lliurar aquellas.

En aquest mateix die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari una carta rebuda del senyor virrey, fahent per lo servey del diner y licència de poder gastar per dit servey del diner de la nova imposició per tres anys, durant est servey y mentres que per part de sa magestat o sua no se ordeni altra cosa, y que a la fi dels tres anys estiga lo diner en ésser, perquè de ell se disponga comforme los òrdens que donarà sa magestat, y que·s donen al tèrcio las armas tinga menester, la qual carta és assí cusida, signada de letra A.

Dijous, a XIII. En aquest die ses senyories ordonaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari un paper o carta que tenen rebuda per medi del secretari de sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, que és acerca de poder gastar del diner del dret de guerra a obs del servey del tèrcio se demana, la qual carta és assí cusida, signada de letra A.

En aquest mateix die ses senyories, en forma de consistori, ab masses y verguers, acompanyats dels[a] //169*r*// officials del General, anaren en la casa del General, y a hora tarda, comforme disposa lo capítol de Cort, que és entre ca y llop, lliuraren y donaren pocessió en la forma acostumada a[b]..., ciutadà de Barcelona, de la bolla de la present ciutat de Barcelona.

Divendras, a XIIII. En aquest die lo canonge de Tortosa, Lluýs Çapera, com a procurador de Domingo Lechà, tauler del General de la vila de Flix, com de sa procura apar, en poder de Pere Maridà, notari, de dita ciutat, rebuda a 8 de maig 1656, que és assí cusida, signada de letra A, renuncià en mà y poder de ses senyories, *pure, libere et simpliciter*, lo dit offici. E ses senyories respongueren que admetian la dita renunciació si *et in quantum, et cetera*. En què foren presents per testimonis Bernat Valencas, ciutadà honrat de Barcelona, y Joseph Cortés, altre dels verguers de ses senyories.

Dissabte, a XV. En aquest die hi hagué junta de brassos en //169*v*// la present casa per fer extracció de nou habilitadors, per los qui poden ser insiculats en deputats y oÿdors per la insiculació fahedora en aquest die dels llochs vaccants de deputats y oÿdors, y serviren de brassos los

a. a continuació una procura i una carta transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1516-1517.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 60 mms.

testimonis, los quals foren los següents, ço és. Per lo estament ecclesiàstich, los senyors mossèn Luýs Casapera, canonge de Tortosa; fra don Gaspar Casamitjana, lo doctor Joseph Culí, canonge de Elna. Per lo estament militar, los senyors mossèn Ramon Castelló, mossèn Francisco Nadal, mossèn Gaspar Tarrena. Per lo estament real, los senyors mossèn Joseph Ximenes y de Montrodon, misser Francesch Bru y Olsina, misser Aleix Tristany.

170*r* Y axí en aquest mateix die, en presència de dits brassos y testimonis sobredits qui serviren de brassos, foren extrets en habilitadors nou persones, ço és, tres de cada estament, següents, ço és. Per lo estament ecclesiàstich los senyors don Pedro Copons, canonge de Barcelona; mossèn Antoni Comter, canonge de Elna, fra don Diego de Boxadós. Per lo estament militar los senyors misser Joan Xammar y Ferruz, mossèn Emanuel Joseph de Tord, don Jaume Magarola. Per lo estament real, los senyors misser Joan Palmerola, mestre Joan Martí, mossèn Pau Rossell, mercader. E, encontinent, lo dit fra don Diego de Boxadós // 170*v* // protestà que no obstant lo vot fet per los senyors assessors y advocat fiscal del General, lo qual és assí cusit, ab senyal de letra A, ell protestava que per estar assentat en més preheminent loch y precehir-lo lo dit don Pedro Copons, y com no li fos fet prejudici algú en son bon dret ni a la religió se Sanct Joan, y expressament que lo present acte no pogués ser tret en conseqüència, entenent que en esta casa la consuetut és en contrari.

En aquest mateix die se són rebudas de sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara dos cartas fahents per la insiculació fahedora, ço és, la una de quatorse del present acerca del lloch de deputat militar que vacca per mort de Jaume Ros; y l'altre de quinse del dit, acerca del ser vingut nomenat en oÿdor lo canonge Joan Aguiló, las quals cartas han manat ses senyories cusís en lo present dietari, las quals hi són cusidas, signades de letras B y C.

En aquest mateix die ses senyories enviaren, per medi de fra don Gispert Amat, abat de Sanct Cugat, al excel·lentíssim senyor marquès de Olias y Mortara, loctinent y capità general de sa magestat en aquesta[a] // 171*r* // província, alguns papers de embaxadas y altres per lo síndich de la present casa, fahents per la insiculació, còpia de las quals són assí cusidas per orde de ses senyories, signades de letras D, E, F, G, I, L, M.

En aquest mateix die ses senyories reberen de sa excel·lència del senyor marquès de Mortara, per medi de son secretari, una carta que és acerca del offici de ajudant segon de la scrivania major que té en la present casa don Gispert Amat, la qual és aquí cusida per orde de ses senyories, signada de letra N.

Dilluns, a XVII. En aquest die ses senyories, per medi de fra don Gispert[a] Amat, abat de Sant Cugat, // 171*v* // enviaren a sa excel·lència del senyor marquès de Mortara un paper de embaxadas, ço és, fent nominació a sa magestat, que Déu guarde, de subjectes per deputat local de la ciutat de Leyda, lo qual és assí cusit, signat de letra A.

Dimars, a XVIII. En aquest die hi hagué junta de brassos en la present casa, per fer extracció de nou habilitadors per a insicular, en virtut de un decret de sa excel·lència, mossèn Joseph Mas, y serviren de brassos los testimonis, que foren los següents, ço és. Per lo estament ecclesiàstich, los senyors lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, lo doctor Jacinto Sansa, canonge de Urgell; fra Phèlix Besturs, del orde de Sant Benet. Per lo estament militar, los senyors mossèn Francisco Padellàs, mossèn Francisco Nadal, mossèn Joan Guinart. // 172*r* // Per lo estament real, los senyors Francisco Móra y de Marymon, mossèn Joseph Balaguer, mossèn Francisco Respall.

Los militars y reals feren la protesta ordinària.

E lo dit senyor prior[b] Jalpí protestà que per estar lo doctor Jacinto Sansa assentat en més preheminent lloch no li sie fet prejudici de son bon dret, ni lo present acte li puga ser tret en conseqüència.

En aquest mateix die ses senyories feren extracció de nou persones, tres de cada estament, ço és, ecclesiàstich, militar y real, en habilitadors, ço és. Per lo estament ecclesiàstich los senyors fra Hugo de Montaner, lo doctor Francisco Pujol, canonge de Elna, fra don Isidro Meca. // 172*v* // Per lo estament militar, los senyors mossèn Francesch de Puigvert y Manresa, mossèn Juan Xammar y Ferruz, mossèn Joseph de Olmera. Per lo estament real, los senyors mossèn Bernat Valencas, misser Diego Martínez, misser Joan Colomer. Los quals senyors habilitadors oÿren sentència de excomunicació, que és del tenor següent:

«*Nos, don Raymundus de Queralt, thesaurarius et canonicus Ecclesie de Barcinone, officialis et vicarius generalis pro admodum illustrisimi et re-*

a. a continuació tres cartes, un vot i set memorials transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1517-1520.

a. a continuació ratllat aba.
b. senyor prior *interlineat, damunt de* abat *ratllat.*

verendisimo dompno Barcinonensis episcopo, monemus vos, admodum illustres et reverendos dominos fratrem Hugonem de Montaner; doctorem Franciscum Pujol, canonicum Ecclesie Elnensis; fratrem domnum Isidrum Meca, pro estamento ecclesiastico; Franciscum de Puigvert et Manresa, Joannem Xam- // 173r // mar et Ferrus, utriusque juris doctoris; Josephum de Olmera, pro estamento militari; Bernardum Valencas, Didacum Martinez, utriusque juris doctoris, et Joannem Colomer, pro estamento regali, habilitatores sorte extractos, quatenus in habilitatione facienda de personis insiculatis in deputatis et auditoribus cumputorum, pro extractione facienda die vigesima secunda currentis, bene et legaliter vos habebitis, secundum Deum et concientias vestras et pro majori tuytione et securitate juramenti, per vos nunc de presenti prestiti auditis, excomunicationis sententiam quamin vos et quemlibet vestrum contrafacientem seu contrafacientes, trina canonica monitione premissa ferimus et promulgamus in his scriptis.»

E los senyors del estament ecclesiàstich se assentaren interpol·ladament en lo acte de la habilitació, en virtut de un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, que és assí cusit, ab senyal de letra A, y protestaren que lo present acte ni vot no·ls pogués ser tret en conseqüència, y que per ell no fos fet prejudici algú en son bon dret.

En aquest mateix die, de orde de ses senyories, // 173v // he cusit en lo present dietari un vot en rahó dels assientos entre ecclesiàstichs, militars y reals, lo qual és assí cusit, signat de letra C.

Dimecres, a XVIIII. En aquest die ses senyories, per medi del síndich de la present casa, enviaren un paper ab embaxada a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, en resposta de la carta que ses senyories de sa excel·lència reberen acerca del offici té en la present casa lo senyor abat de Galligants, la qual carta és en lo present libre, en la jornada de quinse del corrent, còpia de la qual embaxada o resposta és assí cusida per orde de ses senyories, signada de letra B.

Dijous, a XX. En aquest die ses senyories, per medi del senyor abat de Galligants, han feta embaxada a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara per cosas fahents al tèrcio de infanteria, còpia de la qual, per orde de ses senyories, és assí cusida, signada de letra C, y axí mateix dos ternas fahents per la insicu(culació)[a] // 174r // fahedora, ço és, la una per lo lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, per haver mudat d'estament mossèn Miquel de Boxadós, la qual és assí cusida, signada de letra D; y l'altre per lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que vacca per Francisco Valls y Papió, la qual és és assí també cusida, signada de letra E.

Divendres, a XXI. En aquest die ses senyories, per medi del senyor abat de Galligants, unas y altres per medi del síndich del General, enviaren unas ternas a sa excel·lència, per sa magestat, de diferents nominacions de subjectes, ço és, una de tauler de Perpinyà, altre per notari del General de Tortosa, altra per la guarda ordinària del General de la vila de Amposta, altre de deputat local de Tortosa, altre de tauler de Tarragona y altre per altre taula de dita ciutat, signades de letras F, G, I, L, M, N.

E també en dit die me manaren cusís en lo present dietari un paper enviat per sa excel·lència, y dos vots y un paper de embaxada enviada per lo senyor abat de Galligants, Domingo Negrell, y Rafel // 174v // Càrcer y Bals, y una resposta de dita embaxada fahents per y en rahó de la habilitació, y majorment del canonge Sansa, los quals papers són assí cusits per orde de ses senyories, signats de letres A, B, C, D, E.

Dissabte, a XXII. En aquest die fonch feta extracció de deputats y oÿdors segons forma del capítol de extraccions, en què foren per testimonis, ço és. Per lo estament ecclesiàstich, los senyors fra don Gaspar Casamitjana y de Erill, lo doctor Luÿs Casapera, canonge de Tortosa, fra Fèlix Besturs. Per lo militar, los senyors mossèn Emanuel Joseph[a] de Tord, mossèn Francisco Nadal, mossèn Joan Hom de Déu. Per lo estament real, los senyors mossèn Joseph Ximenes y de Montrodon, mossèn Francesch Respall, misser Bonaventura Coll[b]. // 175r // Y axí, en la sòlita y acostumada forma, foren extrets en deputats los següents. Deputat ecclesiàstich, lo senyor doctor Joseph Hierònym Besora, canonge de Lleyda. Deputat militar, lo senyor mossèn Juan Grimau. Deputat real, lo senyor misser Rafel Bofill. Oÿdor ecclesiàstich, lo senyor doctor Francesch Ferrer, canonge de Lleyda. Oÿdor militar, lo senyor mossèn Francisco Gamis y Falló. Oÿdor real[c], mossèn Francisco Alaix.

En dit die per ses senyories fonch enviat un memorial dels subjectes que (a) sa magestat, que Déu guarde, // 175v // proposan ses senyories

a. a continuació un vot, una memoria i una ambaixada transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1520-1522.

a. Joseph *interlineat.*
b. a continuació un memorial, una resposta, una ambaixada, una carta i dos vots transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1522-1524.
c. a continuació ratllat mossèn Francisco.

per lo offici de deputat local de Tarragona, que vacca per haver finit lo trienni misser Luýs Ferrer de dita ciutat, còpia del qual és assí cusit, signat de letra F.

E, estant fent los rodolins per a fer la extracció de oÿdor ecclesiàstich, los senyors deputats, lo real absent, y oÿdors y testimonis congregats en lo ort dels Tarongers, cerca del consistori, entrà lo doctor Jacinto Sansa, canonge de Urgell, y aprés que ohí que publicaven lo seu nom, lo procurador fiscal digué «*non potest*» ab alta veu, digué que protestave als senyors deputats y oÿdors de la injúria se li feya de no dexar-lo concórrer en oÿdor ecclesiàstich, sens exprimir las causas y de tot lo lícit, etcètera. Requerí a mi, misser Domingo Soler, scrivà major del General, que li llevàs acte de dita protesta, essent presents per testimonis Hieònym Galí y Joseph Palou, notari, y molts altres en multitut copiosa.

Dilluns, a XXIIII. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà[a] // 176r // major, cusís en lo present libre una carta, rebuda de sa magesat, Déu guarde, fent agrahiment del tèrcio fa lo General en son servey, y de la província, la qual és assí cusida, signada de letra A.

Dimecres, a XXVI. En aquest die ses senyories, per medi de don Gispert Amat, abat de Sant Cugat, de Domingo Negrell y de Orri, y de Joseph Ximenes y de Montrodon, enviaren a sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, virrey, loctinent y capità general de sa magestat en aquesta província, las següents embaxadas. Primo, una embaxada fahent sobre la extracció de assessor y advocat fiscal que se ha de fer, y un vot per dit effecte fet per dos doctors del Real Consell, y misser Par, assessor de la present casa, y una memòria de las personas se difficulta puguen concórrer en dits officis de assessor y advocat fiscal. // 176v // Ítem, altra embaxada suplicant a sa excel·lència, segona vegada, sia servit manar relexar y tràurer de galera a Hieònym Garau Pera. Ítem, una terna de una taula del General de la vila de Puigcerdà. Ítem altra embaxada, ab que se suplica a sa excel·lència las patents dels officials del tèrcio. Y juntament una carta per sa magestat, Déu guarde, suplicant-li altra vegada fassa mercè esta província de un cavaller de capa y espasa, comforme lo tenen los regnes de Aragó y València. Còpias de las quals són assí cusidas per orde de ses senyories, signadades de letra A, B, C, D, F.

Al que sa excel·lència fou servit respòndrer, quant a la primera, que ab tota diligència se miraria; a la segona, «*que lo mandaría sacar*», acàs hi fos d'exa manera, que en altra occasió se havia dit lo mateix, y que sa excel·lència havia entès que per sentència del senyor don Joan hi estava; y, a la tercera, y quant a la terna, que faria lo que se li suplicava.

En aquest mateix die, ses senyories, per lo síndich del General, enviaren al senyor canceller una còpia auctènctica dels decrets enviats per sa magestat, que Déu guarde, acerca de las insiculacions dels officis de la casa de la Deputació, la qual li donà en sas mans[a].

177r Dijous, a XXVII. En aquest die, per medi del secretari Jaume Salamó, sa excel·lència del senyor marquès de Olías y Mortara, ha enviat un paper a ses senyories fahent per la extracció de assessor y advocat fiscal de la present casa, lo qual ses senyories han ordenat al scrivà major cusís en lo present dietari, que és signat de letra A.

En aquest mateix die, inseguint lo orde de sa magestat, que Déu guarde, dat en Madrit, a 27 de agost 1655, se féu extracció dels officis de assessor y advocat fiscal del General que vaccan, ço és, lo assessor, per acabament del sexenni de misser Ramon Par, y lo de advocat fiscal, per acabament del sexenni de misser Joan Batista Pastor, qui obtenian dits officis, la qual extracció se féu en presència dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, los quals hisqueren del consistori ab los verguers y masses devant en lo hort dels Tarongers, prop dit consistori, y aquella se féu ab rodolins de cera, posats en la urna de plata, a hont se posan los rodolins quan se fan extraccions de deputats y oÿdors y habilitadors. Assistiren en dit acte les persones següents: lo doctor misser Ramon Par, assessor; // 177v // lo doctor misser Juan Batista Rufach, assessor; lo doctor misser Joan Batista Pastor, advocat fiscal; lo scrivà major, lo regent los comptes, lo exercint lo offici de racional, lo síndich del General, lo procurador fiscal, lo ajudant primer de la scrivania major, lo ajudant tercer de dita scrivania major, lo exactor, lo scrivent ordinari de la scrivania major; Joseph Palou, servint lo offici de scrivent extraordinari de dita scrivania major; los tres verguers del consistori, lo fuster, lo llibrater, lo mestre de cases, lo andador de la confraria de Sant Jordi. E, després[b] de posats los rodolins dins la urna, fets de cera com és dit, per un minyó fonch extret per lo dit offici de assessor del General lo doctor misser Balthezar Soler.[c] // 178r //

a. a continuació una carta, tres ambaixades, dos vots i un memorial, transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1524-1526.

a. a continuació una carta transcrita a l'Apèndix 4, pàg. 1526.
b. a continuació ratllat encontinent fonch axí mateix.
c. a continuació una certificació i dos memorials, transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1526-1528.

E després, encontinent, fonch axí mateix per dit minyó extret, per lo offici de advocat fiscal del General, lo doctor misser Aleix Tristany.

Divendres, a XXVIII. En aquest die fra Gaspar Casamitjana y de Erill, camarer de Sanct Cugat, com a procurador de Joan Pere Rabot, negociant de dita vila de Sanct Cugat, y lo dit Rebot com a obtenint lo offici de tauler del General de dita vila, com de sa procura consta, en poder de Joseph Quatrecases, notari de Barcelona, a 26 de juliol 1656, de la qual ne fa fe, que·s assí cusida, signada de letra A, ha en dit nom renunciat lo dit offici de tauler en mà y poder de ses senyories, *pure, libere et simpliciter*. E ses senyories han acceptat la dita renunciació si *et in quantum*. Presents per testimonis Salvador Feliu, llibrater y Emanuel Serra, porter real, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, per medi de fra don Gispert Amat, abat de Sant Cugat, ses senyories enviaren //178*v*// a sa excel·lència una còpia de un paper, que és assí cusit, ab senyal de letra A, en rahó del que s'és tractat en la junta a 23 de juliol 1656, juntament ab una terna per lo offici de deputat local de Gerona, signat de letra C.

En aquest mateix die la senyora Emerenciana de Lana, com a procuradora del doctor fra Joseph Sastre y Prats, obtenint lo offici de racional del General, consta de la procura en poder del scrivà major del General, a 23 de janer 1655, la qual és assí cusida ab senyal de letra B, ha renunciat lo dit offici de racional en mà y poder de ses senyories, a effecte que aquell sie provehit en persona de Erasma de Lana, son fill, attès que lo dit offici és dels antichs y vendibles y que·s poden alienar. E ses senyories han acceptada la dita, si y en quant y comforme per capítols de Cort los és lícit y permès, de las quals me requerí dita de Lana ne llevàs acte. Presents per testimonis Vicents Cantallosella, clergue, y Francesch Badia, librater[a].

179*r* Diumenge, a XXX. En aquest die Francisco Gallart, tauler del General de la vila de Tremp, ha renunciat *pure* y líberament en mà y poder de ses senyories, lo offici de tauler del General que ell obté de dita vila de Tremp, suplicant a ses senyories sien servits admètrer-li la dita renunciació. E ses senyories admeteren aquella si *et in quantum*. Presents per testimonis Hierònym Galí, notari, y Francesch Badia, librater, ciutadans de Barcelona.

En aquest mateix die, Joan Llinàs, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador substitut de Margarida Farell, muller de Pere[a] Farell, ciutadà de Barcelona, receptor dels drets del General en la taula de la present ciutat, y la dita com a procuradora del dit son marit, com a obtenint lo dit offici de receptor, com apar de la dita procura, en poder de Francesch Lunell, notari públich de Barcelona, a vint-y-hu de janer 1654, y de la substitució per dita Margarida Farell a dit Linàs feta, consta en poder del mateix notari Llunell, a tres de febrer 1654, las quals procura y substitució són aquí cusidas, signades de letra A y B, ha renunciat lo dit offic de receptor en mà y poder de ses senyories, //179*v*// a effecte que aquell sia provehit en persona de ell mateix, dit Joan Linàs, mercader, ciutadà de Barcelona, attès que lo dit offici és dels antichs y vendibles y que·s poden alienar. E ses senyories han acceptada la dita renunciació si y en quant y comforme per capítols de Cort los és lícit y permès, de las quals cosas me requerí dit Linàs ne llevàs acte. Presents per testimonis Hierònym Galí, notari, y Emanuel Serra, texidor de lli, ciutadans de Barcelona.

Dilluns, a XXXI. En aquest die ses senyories ordenaren a mi, scrivà major, cusís en lo present dietari una carta que han rebuda de sa excel·lència del senyor marquès de Olias y Mortara, junt ab altre paper fahent per lo servey demana sa excel·lència en servey de sa magestat, que Déu guarde, y defensa de la provín<vin>cia, y juntament altre decret despatxat per Cancellaria de sa excel·lència de dit senyor marquès, fahent a la inhabilitació del canonge Sansa, los quals són assí cusits, signats de letras B, C y D, y axí mateix ordenaren[b] //180*r*// cusís un paper en lo qual se fa nominació, per a què de aquellas sa excel·lència ne allegesca tres, los que soliciten las levas y serveys fa la província, lo qual és signat de letra E, y cusit en lo present dietari.

En aquest mateix die lo magnífich racional de la present casa ha feta relació en scrits que Hierònym Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pagat, com més llargament en dita relació apar, la qual és assí cusida, signada de letra G.

a. a continuació dues procures transcrites a l'Apèndix 4, pàgs. 1528-1529.

a. a continuació ratllat Fals.
b. a continuació un nomenament, un vot, una carta, un memorial i una relació transcrits a l'Apèndix 4, pàgs. 1529-1530.

Apèndix 1

3r *Die 2 augusti 1644.* A.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich, don Joan de Argensola Monsuar y Arinyó, deputat militar del General de Cathalunya, y lo doctor misser Balthezar Soler, ciutadà honrat, oÿdor real del dit General, al molt il·lustre senyor canseller, magnífichs senyors regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessors y advocat fiscal del dit General, infrascrits, acerca de la extracció de visitadors que segons la forma del capítol 1 de las Corts del any 1599 se deu fer lo primer die jurídich aprés de haver jurat los nous extrets deputats y oÿdors, és a saber, si segons lo estat present, en lo qual no han encara jurat los senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar extrets, se pot procehir a dita extracció de visitadors consistorialment y a fer las deliberacions necessàries per a la dita extracció de visitadors, y si obstaria la disposició del capítol 57 de ditas Corts.

E més si han de ser inhabilitades totas las persones dels tres estaments en la dita extracció fahedora de visitadors, que en la última habilitació de deputats y oÿdors foren inhabilitades per a la extracció se féu de deputats y oÿdors, lo die de 22 de juliol proppassat.

Responent al primer dubte, attès que per lo dit capítol 1 de las Corts del any 1599 està disposat // 3v // que la extracció dels visitadors se fasse lo die següent jurídich del die hauran jurat los deputats y oÿdors novament extrets, y a bé que per lo capítol 57 de ditas Corts estiga disposat que las deliberacions fahedoras en consistori se fassen per quatre dels deputats y oÿdors, ab los quals hi hage de tots tres estaments. Y axí aparega contenir dificultat la dita extracció fahedora per no trobar-se al present més que los deputats y un oÿdor que hagen jurat. Ab tot, conciderat lo present estat y la necessitat precissa de fer dita extracció en observança y execució del dit capítol 1, que assenyala lo die de dita extracció de visitadors, y que no fent-se dit die, a més que·s contravindrie al dit capítol 1 lo dilatar la extracció de visitadors, podria causar moltas dificultats que·s bé obviar-las. Per ço, són de vot y parer que dits senyors deputats y oÿdor, que·s troban presents y han jurat, poden y deuen fer dita extracció de visitadors y deliberar tant solament tot lo que convinga per dita extracció, axí en gastar com altrament, comforme se ha acostumat en las extraccions de visitadors.

Responent al segon dubte, són de vot y parer que totas las personas que foren inhabilitades en lo acte de la última habilitació, feta a XVIII de juliol proppassat, han y deuen ésser inhabilitades.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Josephus de Amigant, assessor. Queralt, regens. Peralta, fisci advocatus Patrimonialis. Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus.

7r *9 augusti 1644.* A.

Als[a] deputats del General de Catalunya. Tenint exprimentat la voluntat y zel ab què vostra senyoria acut a totes las coses tocans al servey de sa magestat, Déu lo guarde, y a la conservació d'esta província, he resolt per convenient dar algunas advertències al governador de Catalunya, per a què, en mon nom, les represente a vostra senyoria, estimant sie servit donar-li tota fe y crehensa, com assegurar-se que mos majors desitgs són desvellar-me per la major quietut[b] de vostra senyoria, qui guarde Nostre Senyor. Les Borjes, 6 agost 1644. Lo duc de Cardonne.

a. vot intercalat en el foli 3 del trienni 1644-1647.

a. carta intercalada en el foli 7 del trienni 1644-1647.
b. quietut *interlineat.*

7v Del senyor virey, 6 agost 1644. Carta del senyor virrey de 6 agost 1644.

10r 11 agost 1644. A.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres fra don Gispert Amat, abat de Sanct Pere de Galligants, deputat ecclesiàstich, don Joan de Argensola, deputat militar, y lo doctor misser Balthezar Soler, ciutadà honrat, oÿdor real del[b] General, als molt il·lustre y reverent canceller y magnífichs regent la Real Cancellaria y doctors de la Real Audiència, aplicats ab los magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General, sinó obstant la absència dels demés senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, los quals encara no han jurat, poden tractar los negocis del General, proseguir y exercir sos officis de deputats y oÿdor, fent deliberacions y lo demés que convinga per als affers de dit General y casa de la Deputació sens contravenir a capítols y actes de Cort. Vist lo capítol 7 de las Corts del any 1493, ab lo qual, perquè se poria seguir cas que deputat y oÿdor de un estament serian absents, fonch donada facultat als deputats y oÿdors, qui presents seran, de fer e exercir tots actes en la casa e administració de la Deputació durant la absència dels elegits fins a tant que los tals elegits hagen prestat son jurament. Vist lo vot fet per los magnífichs assessors[c] del General y altres doctors aplicats als 2 de agost 1563, ab lo qual, acerca del dubte proposat per lo deputat militar y oÿdor ecclesiàstich, que sols havian prestat son jurament en aquell trienni, podian administrar los negocis de la Generalitat, fonch aconsellat als dits deputat y //10v// oÿdor, attesas la disposició del sobredit capítol 7 de las Corts del any 1493, y la necessitat de la administració y dany eminent si dita administració cessàs, que, per ço, podian dits deputat y oÿdor presents, *etiam* los altres deputats y oÿdors absents, proseguir y exercir tots actes en la casa y administració de la Deputació. Vista axí mateix que, en lo trienni que comensà al primer de agost 1521, los *tunch* deputats militar y real y oÿdor militar y real administraren y regiren y governaren las cosas de la Generalitat, exercint sos officis de deputats y oÿdors, no obstant la absència del deputat y oÿdor ecclesiàstich, que dins dels dos mesos no vingueren a jurar; y axí als 23 de setembre de dit any fonch feta extracció de nous deputat y oÿdor ecclesiàstichs. Attès y conciderat la precissa y urgent necessitat de poder administrar las cosas de la Generalitat y assenyaladament en lo corrent temps de la guerra que tenim dins la província, per al qual fet y sa defensa succeheixen nous fets que necessitan de remey prompte, lo qual se impediria a no poder deliberar, los senyors deputats que han jurat, y obrar en beneffici del Principat lo que aparexerà més convenir. Per ço, los sobredits molt il·lustre y reverent canseller y magnífichs regent la Real Cancelleria y demés doctors són de vot y parer que los dits senyors deputats y oÿdor real que han jurat, sens contravenir al capítol 57 de las Corts del any 1599, ni altres capítols y actes de Cort, poden y deuen exercir sos officis de deputats y oÿdor, fer deliberacions y demés actes que a dits senyors deputats y oÿdor apparegan necessaris per a la bona administració del General y casa de la Deputació.

De Barutell, cancellarius. De Monjo. Orlau. De Copons. Pastor, assessor. Queralt, regens. Vidal. Cornell. Peralta. Tristany, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus.

a. vot intercalat en el foli 10 del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat dit.
c. a continuació ratllat advocat fiscal.

17r Fa[a] per lo arrendament de la bolla de Puigcerdà, als 17 de agost 1644.

A.

Die vigessimo quarto mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, Podiceritanii.

Nos, Jacobus Malla et Franciscus Malla, eius filius, botiguerii pannorum et telarum ville Podiceritanii, gratis, et cetera, constituhimus et ordinamus procuratorem nostrum et alterius nostrum insolidum, certum et specialem, et cetera, ita quod, et cetera, vos, discretum Michaelem Marquez, notarium regium, civem civitatis Barcinonensis, licet absentem, et cetera, videlicet, pro nobis et nomine nostro et alterius nostrum insolidum[b], et tam conjunctim quam divisim, fidejubendo et fidejussorio nomine, nos et bona nostra et alterius nostrum insolidum, obligandum pro Estephano Roig, juvene, droguerio, habitatore dicte civitatis Barcinonensis, pro quantitate seu quantitatibus vobis, dicto procuratori nostro constituto benevisis, in instrumento arrendamenti, ad triennium quod currere incepit die prima mensis julii proxime preteriti, in favorem dicti Estephani Roig facti et firmati per admodum illustres dominos deputatos et auditores computorum Generalis Ca-

a. procura intercalada en el foli 17 del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat perpetuo.

thalonie, de jure bulle plumbi, sigilli cere et aliarum jocalium ville et collecte Podiceritanii, contentis convenientisque et promittentis una cum dicto principali nostro et aliis confidejussoribus per eum forsan dandis et sine eiis et insolidum, nos, solutores et satisfactures omnes pecunias et alia quecumque adquo dictus principalis noster in et cum dicto arrendamento obligatus est, sine aliqua dilacione et excusacione, et cetera, et cum salario procuratores per vos stipulando, restitucione missionum et expensarum pena de non firmando jus et aliis penis et rigoribus vobis, dicto procuratori nostro constituto benevisis, et pro hiis personas, et omnia et singula bona et jura nostra et alterius nostrum insolidum, mobilia et immobilia, et cetera, una cum dicto principali nostro et aliis forsan confidejussoribus et sine eiis et insolidum, tanquam pro debitis fiscalibus et regalibus obligantibus beneficio novarum constitucionum, et cetera, epistole divi Adriani, et cetera, et consuetudini Barcinone, loquenti de duobus vel pluribus insolidum, se obligantibus et legi dicenti quod prius conveniatur principalis quam fidejussor foroque nostro et alterius nostrum insolidum proprio et omni alii juri nostrum et consuetudini, et cetera, renunciando nosque et bona nostra et alterius // 17*v* *// nostrum insolidum pro predictis foro dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum et ex pacto alterius cuiusvis curie, ecclesiastice vel secularis, cum posse variandi subponendum et submittendum et scripturam sub pena tercii tam in curia magnifici vicarii Barcinonensis quam in aliis quibuscumque curiis Cathalonie et earum qualibet firmandum, personasque et bona nostra et alterius nostrum insolidum obligandum. Et ob id quecumque instrumenta cum predictis et aliis clausulis, obligacionibus, renunciacionibus, submissionibus et aliis vobis, dicto procuratore nostro constituto benevisis, eciam cum juramento quod in animas nostras et alterius nostrum insolidum prestare possitis, faciendis et firmandis. Et demum ach generaliter, et cetera, promittimus habere rattum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub bonorum nostrorum et alterius nostrum insolidum obligacione.*

Testes sunt Raphael Puig, scriptor Podiceritanii, et Petrus Esteve, agricola mansi de Aravo, parrochia de Talterta, terre Ceritanie.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum manu alienam fidelum scripturum ego, Joannes Gaspar Marin, publicus ville Podiceritanii, auctoritate magnificorum consulum dicte ville regio eis attributo privilegio, notarius, hec me subscribo et in cum solitum artis notarie requisitus appono signum.

21*r* 26 agost 1644.

Jhesús[a], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y ohidors del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal de dit General y doctors applicats infrascrits, acerca si los molt il·lustres senyors visitadors han pogut nomenar en escrivà major de dita visita a mossèn Simon Miquel, notari, essent estat tauler del General de la ciutat de Gerona en lo trienni pròxim passat, y axí haver de ésser visitat. Attès que per lo capítol 1 del nou redrés de les Cors de 1599 està disposat que no pugue ésser visitador algun official del General, ni altra persona que haje de ésser visitada. Y las rahons que·s poden conciderar en lo visitador, militan també en los demés officials de la visita y, en particular, en lo escrivà major qui porta tot lo maneix de la visita y té tots los papers en sa mà, y axí ha de militar lo mateix dret y la observança subseguida en lo tribunal de la visita. Axí, després del any 1599 com al tems que los deputats y ohidors nous visitaven los deputats y ohidors vells y en las visitas dels officials reals, tant de judici de taula com dels que no purgan taula, y en la visita de casa de la ciutat, de no ésser nomenats per escrivà major ni officials de ditas visitas personas que hagen de ésser visitades, declara la incompatibilitat y incapacitat de poder ésser escrivà major de dita visita dit mossèn Simó Miquel, antes bé, si se donave loch a dita provisió hi·s permetia que dit Miquel fos scrivà major de dita visita, se seguirian molts grans inconvenients, puix se obriria camí per a què tots los officials de la visita fossen[b] o poguessen ésser officials del General, o personas que haurien de ésser visitades, ab què vindria a ésser la visita elusòria o de poch profit, fent-se per mà de personas que haurian de ésser syndicades. Per ço, són de vot y parer que dit mossèn Simó Miquel no pot servir lo offici //21*v*// de scrivà major de dita visita, ni ha pogut ésser elegit en dit offici.

Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Fontanella, consulens. Xammar, consulens. Tristany, assessor. Don Acacius de Ripoll, consulens. Narcissus Mir, consulens.

23*r* 26 augusti 1644. A.

A[c] nostres charíssims y molt amats los deputats del principat de Catalunya.

a. vot intercalat en el foli 21 del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat officials.
c. carta i traducció intercalades en els folis 23r-24v i 28 del trienni 1644-1647.

De part del rey. Caríssims y molt amats. No obstant que podeu prou judicar dels sentiments que tenim de la pèrdua de Lleyda, cada qual avent vist ab quanta afició avem abrassat los negocis de nostre principat de Catalunya des de lo decés del rey, nostre molt honrat senyor y pare de gloriosa memòria, que Déu absolga, y que per dita plassa no avem estalviat cosa per fortificar-la y munir, y avent fet un grandíssim gasto no menos que per conservar-la, avent aportat tot cuydado y solicitut per procurar lo socorro d'ella, emperò ab parer de la reyna regent, nostra molt honorada senyora y mare, avem volgut certificar-vos sobre aquest accident que·n tenim viu pesar, y en veritat molt major per lo disgust que·n rebeu que per nostre interès propri[a], encara que sia molt considerable, sabent molt bé que després de aver procurat ab tant gran zel y afició per concórrer ab nostras forças al socorro d'esta plassa, no aveu pogut sens gran pesar vèurer-la càurer en mans de nostres enemichs comuns, però deveu esperar ab nosaltres que esta pèrdua[b] serà molt prest reparada ab lo favor de Déu, avent resolt de emplear tot lo poder que ha posat en nostras mans, no sols per recobrar esta plassa, però per tornar a pendre los mateixos avantages que ab la divina assistència avem sempre tinguts sobre nostres enemichs, y lo que nos y mou més, és vèurer ab quant zel y calor abrassau lo bé públich del Principat y de nostre servey, de què conservarem sempre una singular regonexensa envers vosaltres y vos ne farem sentir los effectes en tot lo que·ns serà possible, tant per // 23*v* // lo bé y general repòs del Principat que per lo vostre particular, y sobre açò pregarem Déu que·us tinga, caríssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrit a París, als 13 de agost 1644. Louis. Le Tellier.

24*r* *26 augusti 1644.* A.

A[c] nos tres chers et bien amez les deputes du principat de Catalongne.

*De par le roy. Tres chers et bien amez, bien que vous puissiez assez juger des sentimens que nous avons de la prise de Lerida, chacun ayant veu avec combien daffection nous avons embrassé toutes les affaires de nostre province de Cattalongne depuis le decedz du feu roy, nostre tres honoré seigneur et pere, de glorieuse memoire, que Dieu absolve, et qua lesgard de cette place nous navons rien espargné pour la fortiffier et munir y ayans faict une tres grande despense non plus que pour la conserver, ayans apporte toute sorte de soins et de sollicitude pour tascher de la secourir, neantmoins et nous avons bien voullu avec ladvier de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, vous tesmoigner sur cet accident que nous en sommes tres vivement touchez, et beaucoup plus en verité pour le desplaisir qu'en recevez que pour nostre propre interest, quoy quil soit tres considerable sçachant bien qu'aprez vous estre portez avec tant de zele et daffection pour concourir avec nos forces au secours de cette place, vous navez pû sans beaucoup de regret la voir tomber et manier de nos communs ennemis, mais vous debvez esperer avec nous que cette perte sera bientost reparée avec layde de Dieu, ayans resolû demployer toute la puissance quil a mise en noz mains, non seulement // 24*v* // pour recouvrer cette place, mais pour reprendre les mesmes advantages que par lassistance divine nous avons tousjours eus sur noz ennemis, et ce qui nous y excite davantage est de voir avec combien de zele et de chaleur vous embrassez le bien publicq de la province et celuy de nostre service, dont nous conserverons tousjours une singuliere recongnoissance envers vous et vous en ferons sentir les effectz en tout ce qui nous sera possible, tant pour le bien et soulagement general de la province que pour le vostre particulier, et sur ce nous prions Dieu quil vous ait, tres cher et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XIIIe jour d'aoust 1644. Louis. Le Tellier.*

Aux[a] depputez du principat de Cattalongne.

25*r* *26 augusti 1644.* B.

A[b] mos senyors. Mos senyors de la Deputació del principat de Catalunya.

Mos senyors. Com la primera desdicha de Lleyda ha servit en alguna manera per fer conèixer millor a la reyna la bona afició y zel del Principat envers esta Corona, jo espero que de la última que és arribada de la pèrdua d'esta plassa, obligant a sa magestat a redoblar sas forsas a un punt extraordinari per reparar-la, llevarà també per a sempre tot camí y pretexto als maliciosos y mal afectes de poder fer posar en dubte lo cordial amor que té sa magestat per sos pobles de Catalunya, la delliberació que té de amparar-los poderosament fins a la fi y lo poder que té de fer-ho y de procurar-los una segura quietut a pesar de tot lo poder dels enemichs comuns. Vostra senyoria és estat testimoni de ço que sa magestat ha fet est any per lo Principat, encara que Déu no haja fet prosperar ses armes. Aquest cavaller, que jo torno a embiar[c] en eixas parts, y

a. a continuació ratllat no.
b. pèrdua *interlineat, damunt de* plassa *ratllat.*
c. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 24r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 25r-27v del trienni 1644-1647.
c. a continuació ratllat aquí.

a qui suplico donen entera fe y crèdit, los dirà ço que sa dita magestat fa per ara, y ço que ha determinat fer lo any vinent, avent resolt de fer lo major esfors de sas armas en Catalunya per posar-hi los negocis en bon estat, fent allunyar los enemichs per a què los pobles pugan gozar de una entera tranquil·litat. Per my, jo tindré a singular dicha si, dins la execució dels órdens de sa magestat, jo tinch poder de fer-los conèixer ab quina passió jo só, en general y en particular, a cada hu de vostra senyoria, mos senyors, aficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

París, als 17 agost 1644.

26r *26 augusti 1644.* B.

Messieurs[a]*. Messieurs de la Deputation de la principauté de Cataloigne. Barcelonne.*

Messieurs. Comme le premier macheur de Lerida a servy en quelque façon pour faire tousjours mieux cognoithre a la reyne la sincere affection de le zele de vostre province envers cette couronne, jespere que le dernier qui est arrivé de la perte de cette place, obligeant sa maiesté a redoubler ses effors a un poinct extraordinaire pour le reparer, ostera aussi a jamais tout moyen et pretexto aux malins et mal affectionnés, de pouvoir faire revoquer en doubte la tendresse que sa maiesté a pour ses peuples de Cataloigne, le desseing quellé a de les proteger hautement jusqu'au bout et le pouvoir quelle a de le faire et de leur procurer un repos asseuré malgré toute la puissance des ennemis communs. Vous avés esté tesmoings de ce que sa maiesté a faict cette année pour la province, quoy quil n'ayt pas plû a Dieu dy faire prosperer ses armes. Ce gentilhomme, que je renvoys par dela et auquel je vous prie de donner entiere créance, vous dira ce que sa dite maiesté faict presentement, et ce quelle a deliberé de faire pour l'année prochaine, estant resolü de porter le plus grand effort de ses armes en cataloigne pour y mettre les affaires en estat par les loignement des ennemis que les peuples puissent jouir d'une entiere tranquillité. Pour moy, je tiendray a grande fortune si dans l'execution des ordres de sa maiesté, ja'y moyen de vous faire cognoithre avec quelle passion je suis, en general et en particulier, a chacun de vous, messieurs, vostre tres affectione serviteur, le cardenal Mazariny.

Paris, le 17e[b] *aouth 1644.*

Messieurs de la Deputation.

a. anotació escrita al dors.
b. VI *al manuscrit.*

32r Senyors[a] diputats del General de Catalunya.

Lo doctor Pere Quer, canonge de Lleida, extret ohidor eclesiàstich, per acudir a sa obligació de servir son puesto, quant isqué de Lleida, sols me envià un recado, representant-me la precissa necessitat tenia de anar aquí, y així no pugé scríurer a vostra senyoria lo quant bé ha acudit sempre al servei de sa magestat estant en lo siti, y las diligències extraordinàrias ha fetas per aixir de dita ciutat, lo que serà a vostra senyoria notori. Sols ab esta asseguraré a vostra senyoria que los francesos estavan en lo siti y los paisans ben afectes han tingut ab ell lo total amparo, y així és digne que se'n fasse estimació, com confio la farà vostra senyoria a mon igual, tant en dispensar si algun dia ha faltat a acudir com en lo demés se offeresca. Guarde Nostre Senyor a vostra senyoria. Del port de Tarragona, y agost 27 de 1644. Lo duc de Cardonne.

34r Acte[b] de revocació.

6 septembris 1644. A.

Ab la present certifich que fas fee yo, Francesch Bosch, per auctoritat apostòlica y real notari públich y del col·legi de notaris públichs reals de la present ciutat de Barcelona y ajudant de scrivà major de la cort de la General Governació de Catalunya, per lo noble don Joseph Galceran de Pinós, senyor útil y proprietari de dita scrivania, com ab acte rebut y testificat en mon poder lo die present y devallscrit lo molt il·lustre y spectable senyor don Joseph de Biure y Margarit, baró de Aguilar, mariscal de camp, del Consell de sa magestat y portantveus de general governador del present principat de Catalunya, lloha, aprova, rattifica y confirma la cancel·lació, revocació y anul·lació feta al marge de dos manaments de son orde y manament fets, lo un a Isabel Prexens, víuda, sots jornada de tretse del mes de agost pròxim passat, y lo altre a Maria Barceló, muller de Joan Barceló, mercader, sots jornada de catorse del dit mes de agost, los quals contenien que dins tres dies naturals buydassen ellas y llur família del present principat de Catalunya, per convenir axí al servey del rey, nostre senyor, en cas de contrafacció sots pena de sinch-centes lliures, moneda barcelonesa; la qual revocació, cancel·lació y anul·lació fonch feta tant solament als vint-y-hu de dit mes de agost sens haver-ne llevat acte. Volent expressament sa senyoria que dits manaments en ningun temps valegan, ni sien

a. carta intercalada en el foli 32 del trienni 1644-1647.
b. revocació intercalada en el foli 34 del trienni 1644-1647.

trets en conseqüència, y dita revocació féu per haver-li fet instància lo síndich del General de Catalunya, y per a què en tot temps constàs ha manat sa senyoria, ab lo present acte, llohar, approvar, rattificar y confirmar aquella, de tal manera que dits manaments vol haver per revocats y anul·lats, com sinó fossen estats fets. Presents per testimonis lo magnífich Joan Pi, ciutedà honrat y scrivà de manament de sa magestat, y Miquel Codina y Desllor, mercader, ciutedà de la present ciutat de Barcelona. Dada en Barcelona, vuy als dos del mes de setembre any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents quoranta-quatre.

De premissis aliena manu fideliter scriptis fidem facit Franciscus Bosch, auctoritatibus // 34v // apostolica atque regia notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinone et coadjutor scribe majoris Gubernacionis Generalis Catalonie, pro nobile domno Josepho Galserando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribanie, hec propria me subscribens manu, (Franciscus Bosch).

39r *16 septembris 1644.* A.

Senyors[a] deputats de Cathalunya.

Las intel·ligències que he tingut de què, vehent-me lo enemic ocupat ab est siti, volia anar a destruir las vilas de Urgell fins a Cervera, y retirar los grans a Leyda, ocasionats de la fam que·y patexen, considerant podia ser molt major lo dany que lo enemich nos podia fer en executar sos danyats intents per aquellas parts que no lo pèndrer-li la plaça de Tarragona, vehent-me sens forças per passar avant est siti y resistir al enemich a las parts de Urgell, he resolt, ab parer del senyor duc de Brezé y dels officials fransesos y cathalans, alsar dit siti, y anar-me'n a assegurar lo pahís de Urgell, considerant que sens dubte és la major conveniència per lo benefici y conservació d'esta província, del que·m ha aparegut donar est avís a vostra senyoria, pensant que com a tant zelós tindrà a bé ma resolució ab seguretat, que agraït a las finesas que he trobat ab vostra senyoria, emplearé ma vida en quant veuré convenir per sa conservació y d'esta província, que si la fortuna no ha volgut acudir esta campanya confio nos mudarà Nostre Senyor la sort la vinent, restant yo en lo entretant molt attent per aventurar ma vida a tot lo que veuré convenir, dexant lo demés a dir al senyor de Marca, que donarà esta a vostra senyoria a qui guarde Nostre Senyor. Del camp devant Tarregona, 14 setembre 1644. Duc de Cardonne.

a. carta intercalada en el foli 39 del trienni 1644-1647.

43r *19 septembris 1644.* A.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De part de la royne regente. Tres chers et bien amez. Les tesmoignages que vous nous rendez continnuellement de vostre fidelité et affection pour le service du roy, nostre tres honoré sieur et filz, et pour le nostre, nous convient a vous donner des marques de la satisfaction et du ressentiment que nous en avons, et ce que nous apprenons de l'estat des affaires de Catalongne nous oblige a vous faire congnoistre, comme a de bons et fidelles subiects et a des personnes tres sages et tres bien intentionnéés, quelles sont les resolutions que nous avons prises pour remedier au mal present de la province, aussy efficacement que nous ingeons bien avec vous qu'il est necessaire, voyans assez par le proceder des ennemis et par les efforts qu'ilz font contre vous qu'il s'agit d'asseurer vos vies, vos familles et vos biens, vostre repos, vostre liberté et celle de tous les fidelles catalans soubz l'obeissance de cette couronne, et que les nouvelles pretentions des ennemis, aussy bien que leurs antiens desscins, tendent a les accabler et ruiner entierement. Cette lettre est donc premierement pour vous dire que comme // 43v // en tous enentinents vous vous monstrez autant affectionnez vers la France et vostre patrie que nous le pouvons desirer, et que vos charges et vostre naissance vous y obligen, mesme que sur l'occasion du secours de Lerida et du siege de Tarragone, vous avez joinct a nos forces toutes celles que nous pouvions attendre de vous, et n'avez rien obvier pour faire reuscir ces importantes entreprises. Aussy ne se peut il rien adiouster au contentement que nous en avons et nous en conserverons un perpetuel souvenir. Et quant a la deffense de la Catalongne que nous avons resolu d'y employer toute la puissance que Dieu a mise ez mains du roy, nostre dit sieur et filz, et aux nostres, prenant un interest tres sensible en tout ce qui vous touche, non seulement par ce que vostre conservation est attachée au bien et a la reputation de cet estat, comme a celle du regne du roy, nostre dit sieur et filz, et de notre regence; mais par ce que nous sommes tres bien informeé des sentiments d'amour et d'obeissance vers nous, // 44r // et d'estime de nostre administration, que vous faictes parroistre sur toutes occurences et des bonnes esperances que vous faictes voir que vous en avez conceves. Et bien qu'il soit veritable que depuis qu'il a plû a Dieu de disposer du feu roy, nostre tres honoré seigneur, et nous appeller a cette regence, nous n'ayons rien obvier, non seulement pour maintenir les affaires

a. carta i traducció intercalades en els folis 43r-44v i 49r-51/2v.- anotació escrita al dors, foli 50v.

de la Catalongne mais pour les relever de plus en plus, et la delliurer tout a faict de l'oppression de nos ennemis communs. Ayant l'année derniere suivy tous les proiects du feu roy, nostre dit seigneur, soit pour les armeés de mer qui n'ont esté entretenues depuis quatre ans que pour appuyer les dessins de la Catalongne, soit pour celles de terre, y ayant faict marcher, incessamment, toutes les troupes et recreues qu'il y avoit destinées. Et quant a cette année, y ayant faict passes un nombre beaucoup plus grand de trouppes d'artillerie et de municions de guerre, qu'il n'y en avoir esté envoyé ez annees precedentes, et faict deux fois autant de despence que ey devant // 44*v* *// pour tout ce qui a regarde la guerre en la dite province, de quoy vous estes les plus fidelles tesmoins, et dont vous pouvez encore vous raffraichir le souvenir par le memoire que nous avons commande en estre faict expres a vous estre addressé avec cette lettre. Neantmoins les mauvais succez arrivez par la perte de Monço a la fin de l'année derniere et par celle du combat devant Lerida au commencement de cette campagne en Catalongne, reschauffants nostre inclination particuliere au bien de cette province, font que nous voulons entreprendre plus puissamment qui jamais de la dellivrer de toutes les craintes qu'il semble, que la prise de Lerida, ait jettées dans les esprits de ceux qui ne congnoissent pas suffisamment les forces de la France, sa fermeté et vigueur, pour la deffense des peuples qui se mettent en sa protection, et que l'estat au quel Dieu a voulu reduire ses ennemis, ne leur permet pas de resister a ses armes quand elle les tournera du costé ou ilz attireront l'effort des leur, sur quoy il est bien apropos //* 49*r* *// a convenable que chacun observe qu'a l'exemple du feu roy, nostre dit seigneur, nous avons estimé ne pas moins faire pour la Catalongne aussy que pour toutes les autres provinces, tant du dehors que du dedant du royaume, en agissant par diversion en Allemagne, en Flandes et en Italie, que si nous avions poussé toutes les forces de ce grand et puissant estat en un seul endroit, et au contraire nous avons jugé que l'advantage commun des membres dont il est composé et de ses alliez, requeroit que de toutes parts nous tuissions les forces des ennemis occupeés a fin qu'en, les divisant, nous pussions plus facilement les ramener a la raison, et les faire consentir au restablissement d'une paix dans la quelle la tranquilité publique et le repos particulier de vostre province fussent asseureés. Outrement, que pour satisfaire aux princes et estats nos alliez, nos entreprises doivent correspondre aux leurs, et les appuyer du mesme costé ou ilz agissent, dont il a reuscy par le passé, et depuis l'adveniment du roy, nostre dit sieur et filz, a cette couronne, des effects si advantageus qu'il ny a personne qui ne doibve advoüer avec admiration que l'on ne peut tenir une meilleure et plus heureuse conduite. Mais voyont que les ennemis se sont figures de grands triomphes //* 49*v* *// vers la Catalongne a qu'ilz publient que la France veul sacriffier a son repos particulier, n'oublians rien de ce que peut l'artifice pour esbrauler vostre fidelité et corrompre les esprits, et de ce qui est en leur pouvoir pour exerciter leurs proiectz, nous sommes tres resolue de leur opposer, d'une part, la sincerité de nos intentions pour le bien public et pour le soulagement et la tranquilité generale de la chrestienté, comme des estats dont il a plû a Dieu nous commettre l'administration; et d'autre part, de faire pour la Catalongne au dela de tout ce qui a esté intrepris par le passé, sans que pour cela nous vous relaschions en rien des principaux soins que nous debvons a toutes les parties de la monarchie, esperans que l'assistance divine ne manquera pas a nos justes desseins, et que nous mettrons toutes choses en Catalongne en estat d'avoir doresnavant des succes aussy advantageuse que ceux que les armes du roy, nostre dit sieur et filz, ont eu par tout ailleurs et ou nous les avons employeés depuis nostre regence, en sorte que vous esprouverez que la protection de la France vous aura esté aussy //* 50*r* *// utile et son empire aussy doux, que les attaques de l'Espagne contre vous luy seront infructueuses, et que sa domination vous a esté insuportable. Et si quelqu'un de la province discomunoit de vos sentiments sur ce subiect et s'estrunoit d'apprendre les nostres a l'esgard de l'Espagne, il faut qu'il scache que ce sont ceux d'une mere et d'une royne la plus passionneé pour la gloire et la grandeur de son filz, et pour celle de l'estat qui au jamais eu le bonheur d'en gouverner aucun. Vivez donc dans cette creance et vous asseurez de plus en plus de nostre bonne volonte, priant Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* VII*e septembre 1644. Anne. Le Tellier.*

51*r* *19 septembris 1644.* A.

De part de la reyna regint. Caríssims y molt amats, las continuadas provas que·ns donau de vostra fidelitat y afició per lo servey del rey, nostre honoratíssim senyor y fill, y per lo nostre, nos combiden a donar-vos provas de la satisfacció y estimació que·n fem, y lo que venim a saber del stat dels negocis de Catalunya nos obliga a dar-vos notícia, com a bons y lleals vassalls y personas molt prudents y de molt bona intenció, quinas són las resolucions que tenim presas per remediar al present mal de la província, ab tanta efficàcia, que nós conexem molt bé ab vosaltres que és necessari, i vehent prou ab lo proceir dels enemichs y ab los esforsos que fan contra vosaltres que·y va de assegurar vostras vidas, vostras famílias y vostres béns, vostra quietut, vostra llibertat y la de tots los lleals catalans baix la obediència d'esta corona, y que las novas pretencions dels enemichs, axí com sos antichs de-

[*1644*]

signes, tiren a sa destrucció y total ruïna. Esta lletra és primerament per dir-vos que, com en tots accidents, vosaltres vos amostrau tant afectes envers França y vostra pàtria quant nós ho podem desijar, y que vostres càrrechs y naturaleza vos y obliguen, y que en la ocasió del socorro de Lleyda y del siti de Tarragona, aveu juntat a nostras forsas totas aquellas que podíem esperar de vosaltres, y no aveu deixat cosa per lo bon èxit de empresas de tanta importància. Tampoch no·s pot anyadir cosa al contento que·n tenim, de // 51/1*v* // què tindrem perpètua memòria. Y quant a la defensa de Catalunya, avem resolt de emplear-y tot lo poder que Déu ha posat en mans del rey, nostre dit senyor y fill, y nostras, prenent un sentidíssim interès en tot lo que·us toca, no sols perquè vostra conservació és interessada tant al bé y reputació de aquest estat, com a la del regne del rey, nostre dit senyor y fill, y de nostra regència; però perquè nós som molt ben informada dels sentiments de amor y obediència envers nós, y de la estimació de nostra administració, lo que en totas ocasions feu parèixer, y de las bonas esperanses que amostrau aver-ne concebudas. Y encara que sia veritat que des de que Déu és estat servit de disposar del rey defunt, nostre honoratíssim senyor, y posar en nostras mans esta regència, nós no hajam fet ommissió de cosas, no sols per mantenir los negocis de Catalunya però per rellevar-los de molt a molt més, y deslliurar-la del tot de la opressió de nostres enemichs comuns. Avent seguit lo any passat tots los designes del rey defunt, nostre dit senyor, sia per las armadas que des de quatre anys no són estadas entretingudas que per apoyo dels designes de Catalunya, sia per los exèrcits avent fet marchar, sens parar, totas las tropas y recrutas que·y tenian destinadas. Y quant a aquest any, avent-hi fet passar un número molt major de tropas, artilleria y municions de guerra del que si era embiat los anys precedents, y fet dos tants més de gasto que antes en tot lo tocant a la guerra de dita província, de què vosaltres sou los testimonis més fels, y que avent manat expressament que·n fos fet y ser-vos embiat // 51/2*r* // ab esta lletra. Emperò los mals successos arribats per la pèrdua de Monçó a la fi del any passat y de la batalla de Lleyda al principi d'esta campanya en Catalunya, donant més calor a nostra inclinació particular al bé d'esta província, són causa que volem obrar més poderosament que may per deslliurar-la de tots los temors, que apar, que la presa de[a] Lleyda, haja infundits dins los esprits de aquells que no coneixen sufficientment las forsas de Fransa, sa firmeza y vigor, per la defensa de aquells que·s posen baix sa protecció, y que lo estat en què Déu és estat servit reduir a sos enemichs, no·ls dóna lloch de resistir a sas armas quant ella las girarà de la part a hont ells replegaran lo major esforç de las suas, sobre que està en son lloch y molt convenient que cada qual sàpia que, a exemple del rey defunct, nostre dit senyor, avem cregut no aver fet manco per Catalunya que per totas las altras províncias, tant fora que dins del regne, obrant per diversió en Alemània, Flandes y Itàlia, que si aguéssem apretat ab totas las forsas de aquest gran y poderós estat en un lloch sol, y al contrari, avem judicat que lo avantatge comú dels membres de què està compost y de sos aliats, requeria que tinguéssem ocupadas de totas parts las forsas dels enemichs, per a què, dividint-las, poguéssem més facilment reduir-los a la raó, y fer-los consentir al restabliment de una pau en la qual la pública tranquil·litat y la quietut particular de vostra província tinguesen seguretat. Ademés, que per satisfer als prínceps y estats, nostres aliats, nostras entrepresas deuhen correspondre a las llurs, y apoyar-los en la mateixa part a hont ells obren, lo qual ha reexit en lo passat y des de lo adveniment del rey, nostre dit senyor y fill, a esta corona, com se veu dels effectes, ab tant avantatge que no·y ha persona que no dega confessar ab admiració que no·s pot tenir un millor y més feliz govern. Però vehent que los enemichs se han imaginats grans triunfos contra Catalunya y que publiquen que França la vol sacrificar per sa quietut particular, no olvidant cosa ab tot lo // 51/2*v* // artifici possible per submòurer vostra fidelitat y corrompre los esprits, y valent-se de tot lo que poden per executar sos designes, per tota resolució avem detriminat de opposar-los, de una part, la sinceritat de nostras intencions per lo bé públich y per lo alívio y tranquil·litat general de la christiandat, com també dels estats que Déu és estat servit cometre'ns la administració; y, de altra, fer per Catalunya molt més del que se ha fet per lo passat, sens que per això no·s relaxen en cosa dels principals cuydados que devem tenir a totas las parts de la monarquia, esperant que la Divina assistència no faltarà a nostres justs designes, y que disposarem de tal manera totas las cosas en Catalunya per tenir-hi en avant los successos tant dichosos com aquells que las armas del rey, nostre dit senyor y fill, han tingut en totas las demés parts a hont las avem empleadas des de nostra regència, de manera que vosaltres experimentareu que la protecció de França vos serà estada de tanta utilitat, y son imperi tant dolç, quant infructuosas las atacas de Espanya contra vosaltres, y sa dominació insuportable. Y si algú de la província dissentia de vostres sentiments sobre açò y se espanta de saber los nostres a respecte de Espanya, ha de saber que són los de una mare y de una reyna, la més apassionada per la glòria y grandeza de son fill, y per la del estat,

a. a continuació ratllat lley.

que may haja tingut la dicha de governar-ne algú. Viviu donchs ab esta crència y asseguravos de més en més de nostra[a] bona voluntat, pregant a Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als VII setembre 1644. Anna. Le Tellier.

45r *20 septembris 1644.*

Memorial[b] en què·s conté lo número de hòmens y las summas de diner que·s són empleadas per orde de la reyna, des de sa regència, per la guerra de Catalunya en los anys 1643, 1644.

Campanya del any 1643.

Hòmens.

Lo rey defunt, avent resolt de acometre lo rey catòlic dins lo cor de sos estats y de fer-hi un considerable esforç, avia proposat de emplear-hi dos exèrcits, un baix los ordes del senyor mariscal de La Motte, y l'altre baix los del senyor mariscal de Turenne, los quals dos exèrcits junts eren en lo mes de mars 1643 composats de cinc-cents quaranta-y-sinc companyias de infanteria y de vuytanta-y-quatre companyias de cavalleria, compresas una de gent de armas y altra de carabins.

Las quals tropas foren entretingudas durant lo hivern de dit any, comensant en noembre 1643 y acabant en abril 1644, en número de treçe mil vuyt-cents quaranta hòmens de infanteria, conforme als extrets de revista. Y per la cavalleria, en número de quatre mil quatre-cents sinquanta-y-dos hòmens, també conforme als extrets de revista.

Estas mateixas tropas tocaren los diners de las recrutas a raó de trenta hòmens per cada companyia, tant de infanteria que cavalleria, ço que avia de ser lo número de setze mil tres-cents sinquanta hòmens de peu y dos mil sinc-cents de cavall.

45v Però no passaren més de nou mil vuyt-cents noranta-y-vuyt hòmens de peu, y vuyt-cents vint-y-un de cavall, des del mes de mars fins al mes de juny.

Número de dits hòmens de infanteria entretinguts durant lo hivern y dels que passaren en la primavera: vint-y-tres mil set-cents trenta-y-nou, sens compèndrer-li dos mil hòmens de peu y sinc-cents cavallers catalans entretinguts per la província durant la campanya.

Diner.

Per las mostras del exèrcit y altros gastos extraordinaris són estats fets, seguint aquella durant la campanya del any 1643 y fins al últim octubre, dos milions sinc-centas sinquanta-y-sinc mília lliures.

Per los gastos de l'artilleria durant lo mateix temps quatre-centes vuytanta-y-dos mília lliures.

Per lo armament y entreteniment dels vaxells de la armada naval de sa magestat en los mars de llevant, destinada per servir en las costas de Catalunya, dos milions tres-centes setanta-y-tres mília lliures.

Per lo entreteniment de las galeras ordenadas per lo mateix fi, un mílio dos-centes mil lliures.

Summa sis milions sis-centas onse mil lliuras.

46r *20 septembris 1644.* C.

Any 1644.

Hòmens.

Has entretingut durant lo quartel de hivern del dit any, des del mes de noembre 1643 fins en abril 1644, segons los extrets de revista de las tropas, lo número de nou mil cent trenta-un hòmens de peu en dos-centas setanta-quatre companyias, y de tres mil tres-cents trenta-y-quatre hòmens de cavall ab sexanta-y-quatre companyias, compresa una companyia de gent de armas.

Las recrutas de ditas tropas de infanteria se són donadas a raó de trenta hòmens per companyia, y en tot per vuyt mil dos-cents vint hòmens.

Ítem, ab companyias de augmentació a molts regiments servint en dit exèrcit, dos mil tres-cents sinquanta hòmens de infanteria.Y per la cavalleria se li han pagadas las recrutas a raó de vint hòmens per companyia y per mil dos-cents vuytanta hòmens.

Sobre lo qual és passat per mar ab recrutas de infanteria en lo mes de abril y és arribat fins als sis de maig a Barcelona, segons los extrets de las

a. a continuació ratllat voluntat.
b. memorials intercalats en els folis 45r-48v del trienni 1644-1647.

revistas fetas en las embarcacions, lo número de tres mil quatre-cents devuyt hòmens.

E en corps de regiment és arribat en dit Barcelona, dins lo dit temps, dos mil sis-cents sinquanta-y-quatre hòmens.

Ítem, en recrutas de infanteria fins als deu juny, tres mil tres-cents vuytanta-y-vuyt hòmens.

46v En corps de regiments en lo mateix temps són passats mil cent sinquanta-y-quatre hòmens. Y en recrutas y companyias de cavalleria és passat en lo mateix temps, mil tres-cents vint-y-nou cavallers, no compresos los oficials majors.

Ítem, ha passat en lo mes de juliol, en regiments de infanteria, fent part del esforç destinat ab lo senyor marquès de Vileroy, tres mil sis-cents vuytanta-y-tres hòmens de peu.

Ítem, ab lo dit senyor marquès de Vileroy, dos mil vuyt-cents dotze hòmens de peu. Y en cavalleria de dit esforç –tant avant lo dit senyor marquès que ab ell– nou-cents noranta-sinc cavallers.

Número dels hòmens de peu que són passats fins al últim juliol, deset mil cent nou hòmens. Y de cavall dos mil tres-cents vint-y-quatre.

Número dels hòmens de infanteria entretinguts durant lo hivern de dit any 1644, dels que són passats després vint-y-sis mil dos-cents quaranta hòmens. Y de cavall sinc mil sis-cents sinquanta-y-vuyt.

Sens compèndrer en això los dos mil hòmens de peu y sinc-cents cavalls catalans entretinguts per la província, durant la campanya, sens los quals, per un socorro extraordinari, la província ha fornit y entretingut igual número de dos mil hòmens de peu y sinc-cents cavalls per la defensa de Lleyda y lo siti de Tarragona.

47r Se ha de notar que la reyna ha embiat entre las ditas tropas los regiments de champanya de la marina de Norestang, de Devervins y de Vallas, que són dels més antichs de tota la infanteria francesa, plens dels millors y més experimentats oficials y soldats vells, que·s són assenyalats en las ocasions, tant en las passadas guerras quant en la present, y que això fa lo esforç que s'és embiat al doble considerable.

Demés sa magestat de present fa marchar en Catalunya los regiments de infanteria de guerra y de Ravigny de vint companyias cada hu, que té avís estan en bon punt, y fa contínuament fer lleva de quaranta companyias de infanteria per juntar al cos de son dit exèrcit, que·s troben baix vint companyias.

Diner.

Per lo entreteniment de las tropas de dit exèrcit durant los sis mesos del quartel de hivern, comensant al primer noembre del any 1643, a finir lo últim die de abril 1644, un mílio set-centas sexanta-y-nou mil sinc-centas sinquanta lliures.

Per las recrutas dels regiments que han hivernat en Catalunya, tres-centas noranta-y-quatre mil cent quaranta-sis lliures.

Per la lleva de las companyias de augmentació donadas a molts regiments de infanteria, la summa de sinquanta-sis mil quatre-centas lliuras.

Per los gastos de la embarcació de totas la tropas que han passat en Catalunya per mar, cent onze mil dosentas sinquanta lliures.

47v Per los fets en Rosselló per las tropas que han passat per terra, trenta mil lliures.

Per la gratificació que sa magestat és estat servit ordenar als capitans de infanteria que farian passar llurs companyias de recrutas complidas, sinquanta-set mil lliures.

Per las novas llevas y recrutas dels regiments, tant per infanteria que cavalleria que són passadas e(n) Catalunya, comprès lo distinat per la guarnició de Lleyda y altras plassas, nou-centas sexanta-y-quatre mil sis-centas lliuras.

Per las mostras de las tropas y altras gastos extraordinaris del exèrcit durant la campanya fins ara, la summa de un milió quatre-centas sexanta-y-sis mil sinc-centas lliures.

Per lo pa de monició de la infanteria y dels oficials majors del exèrcit, un milió de lliures.

Per los trevalls de trincheras y altres a fer seguint dit exèrcit per los cuydados dels oficials de l'artilleria, setanta mil lliuras.

Per las fortificacions de Lleyda, sexanta-y-un mil sinc-centas lliuras.

Per lo entreteniment dels cavalls y altros gastos de la artilleria durant la campanya, sinc-centas sinquanta mil lliuras.

Per lo armament y entreteniment dels vaxells redons de la armada naval destinada per las cos-

tas de Catalunya, un milió nou-centas trenta mil lliuras.

48r Per las galeras un milió dos[a] mil lliuras.

Somme, nou milions cent sexanta mil nou-centas quaranta-y-sis lliuras.

Número total dels hòmens, tant de cavall que de peu, que són estats entretinguts durant lo hivern en Catalunya y dels que·y són passats, sexanta mil nou-cents deu hòmens.

Summa total del diner, quinse milions set-centas setanta-un mil nou-centas quaranta-y-sis lliuras.

Sens compendre en això la fornitura de las estapas a ditas tropas de infanteria y cavalleria, que són passadas dins las províncias del regne, y lo pagament dels comissaris empleats a llurs conduïtes, que han costat per lo manco nou-centas mil lliuras.

Y sens fer compte del major valor de las monedas de França en Catalunya, sobre las quals y ha agut des de lo últim any quaranta per cent o més de profit, essent-hi estat[b] efectivament sobre las summas dalt ditas fins a sis milions nou-centas sinquanta mil sinc-centas sinquanta lliures, durant setze mesos de dits dos anys, de què lo major valor a dita raó de quaranta per cent monta encara dos milions set-centas vuytanta mil dos-centas vint lliuras, que·s poden anyadir a las ditas summas, que no és menos just que lo rey ne tire avantatge que los particulars.

Demés se ha de notar que una gran part dels sis milions és estada embiada ab doblas de pes, y que per aver-los ha costat per lo manco la summa de sexanta mil lliuras per lo convertiment de las monedas, lo que·s pot anyadir als sobredits gastos. Fet a París, als VII setembre 1644. Le Tellier.

54r Memorial[c] enviat al embaxador del General en la cort de París, en conformitat de las cartas y órdens que se li donan y scriuen dit die.

20 setembre 1644. A.

a. a continuació ratllat centas y.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. memorial intercalat en els folis 54r-59v del trienni 1644-1647.

Sacra cristianíssima y real magestat. El desconsuelo común que generalmente experimentamos de los trabajos tantos que influye la guerra donde por largos tiempos hiso su assistencia la cariñosa y amable pas, vemos agora tan crecidos como llorados de los demás ocasionados del justo sentimiento que incluye el dolor immenso de la pérdida de la plassa de Lérida con la derrota que antecedentemente le sobrevino, y el desengaño de la imposibilidad de fuerça que obligó a dexar con alguna vergüença y muerte infructuosa de muchos el sitio flacamente formado sobre Tarragona, que[a] ocasiona todo, precissamente, a buscar el remedio ante quien puede darlo con satisfación y para que ésta se tenga de la parte que le affecta, es justa consequencia que por la suya le dé cabalmente en la mesma razón, en cuya consideración, apremiado el principado de Cathaluña de los trabajos referidos y deseoso de su alivio que espera de la piedad y amor de vuestra magestad, se lo supplica con el mayor affecto y humildad que su mesma necessidad le ensenya, y la experiencia de los reales beneficios recebidos le da confiança con toda seguridad. Esto todo igualmente obliga para su // 54v *// buen fin, haser memoria de algunos entre otros servicios que ha hecho esta provincia dende que gosa gloriosamente la obediencia de Francia, para que todos recuerden a vuestra magestad real los effetos que pueden mandarse en seguridad y resguardo del Principado, que tanto se precia y gosa de ser exemplar obediente como el más humilde de los súbditos de la corona.*

Y por esto, en lugar primero, es justo no falte su memoria que, haviendo la provincia eligido la magestad de Luýs XIII, que gosa del cielo, en su conde y señor a los 23 de henero 1641, y repulsó después él en enemigo con la derrota que le sucedió sobre Monjuyque, a vista de Barcelona, arrepentido de su acuerdo y vana invasión, offresció tratado de pactos con la mayor ventaja que Cataluña quisiesse, pero ella, constante con su resolución a que hiso par la ciudad de Barcelona, ni attendió a sus razones supuestas, ni dió oýdos a sus tratados, teniéndolos por sospechosos, considerados en enemigos de su magestad christianíssima y del mesmo Principado consagrado a su real servicio.

En mayo de 1641 se principió y puso el primer sitio sobre Tarragona, con armadas por tierra y mar, governándolas ésta el arçobispo de Burdeus, y aquélla el senyor de La Motte-Houdecour, // 55r *// en cuya campaña assistió por el principado de Cathaluña Francisco de Tamarit, entonçes deputado militar, governando los gruessos tercios de la provincia que hizieron assitencia con él; de los quales, después, absente el diputado, continuó su coronelía el doctor Pedro Joan Rossell, consejero*

a. que *interlineat.*

tercero de la ciudad de Barcelona. Y sin embargo, de los encuentros entonces suscedidos entre los dos generales de mar y tierra, que en gran parte impedieron y turbaron la exequución del rendimiento de la plassa, con todo, perescieron de los sitiados en sus surtidas y vencidos de la impaciente ambre que padescían la mayor parte dellos, que constavan de más de doze mil infantes y tres mil cavallos, en que obraron muchíssimo los catalanes con su expugnación y valor intrépido.

En el deziembre del mesmo año, queriendo el marqués de Torracussa dende Colibre passar con un gruesso a socorrer Perpiñán, y hallándose entonces el marqués de Brezé en el condado de Rossellón, que venía electo virey del Principado, quisó, vencido de la occasión, opponérsele con intento de impedir él del enemigo, en cuyos sucessos y rencuentros que sucedieron assistieron al marqués muchíssimos del payś de aquellas partes, y algunas tropas de cavallos catalanes con el oydor militar // 55v // del Principado[a]*, assistido de muchos cavalleros y nobles de la provincia, cuyo valor y coraje con él de los demás hostentó animosamente el ajustado lado que hizieron al de Brezé, su general, en la porfiada y sangrienta batalla que sobrevino en este tránsito, en cuyo rencuentro murieron don Emanuel de Senmanat y Francisco Canter, capitanes de cavallos, y otros muchos officiales y soldados de menor cuenta, y quedaron heridos algunos cavalleros cathalanes y entre ellos don Josephe d'Ardena, governador de las tropas del Principado, y por anyadidura otros muchíssimos del pahís, por haver sido esta batalla muy renyida y forsejada por ambas partes. Y sin embargo, del daño y pérdida que fue mucha por la nuestra, nunca faltó lo restante de los catalanes que quedaron a la assistencia que se devía al marqués, hasta el febrero de 1642 que se partió para Barcelona, en donde prestó su juramento de virey.*

Continuándose el sitio de Perpinyán, quiso don Pedro de Aragón, con su exército bolante de tres mil cavallos y ochocientos mosqueteros, socorrerle en los últimos de março 1642, menospreciando la expugnación que se devía temer, haviendo elegido su tránsito dende Tarragona, por medio del coraçón del pahís, el qual muy en breve con su opposición le puso a vista, mal // 56r // mirado su arrepentimiento, porque en todas partes se le dió por todos armas vivas, molestándole en cada passo con repetidos rencuentros; y en el tan senyalado que se travó sobre Monmelón, a tres leguas de Barcelona, hizo gran parte en diminución de la del enemigo la noblesa catalana, quedando muertos don Raymundo de Villalba, don Joan de Tamarit, don Joan de Copons y don Gaspar de Llupiá, con otros muchos de lamentable memoria, sin muchíssimos más fatigados de sus heridas, cuyo dolor no fue tal por ellas como por el impedimento que les puso de no poder continuar sus buenos deseos. Estos, de este sucesso, tuvo luego el enemigo de bolverse y retirarse a Tarragona, de donde havía salido, dexando el intento que antecedentemente havía escogido, experimentado de la unión y fuerça de que le dava noticia el valor del pahís; el qual, continuando el mesmo y siguiendo al enemigo en esta su retirada, hallándole a buena disposición trepando los campos del Panadés, a pocos trances, fue obligado muy feamente a rendirse, de que se siguió una vitoria tan senyalada como gloriosa, pues ésta, con la derrota deste socorro, fue la que hiso la mayor parte en la que se siguió dempués de la plassa de Perpinyán. Y ansí, sin hipérbole, se puede dezir que por la destrossa deste numeroso socorro hizo // 56v // gran fuerça el muro de los pechos de los catalanes al rendimiento seguido de la tan importante referida plassa de Perpinyán.

En el setiembre de 1642, intentó el marqués de Torracussa querer passar por medio de Cathalunya a socorrer Perpiñán, con un gruesso exército que tenía formado, principiando su tránsito por las partes de Lérida, pero arrepentido de su presumpción y retirándose a los siete de octubre, fue obligado delante de Lérida a travar batalla con el exército que governava el mariscal de La Motte, en donde le assistieron algunas levas de soldados de la ciudad de Barcelona y de otros lugares de Cathalunya, y la vitoria que se consiguió entonces deve reconoscer la major parte a los tercios y fuerças de los catalanes.

En el abril de 1643, haviendo invadido los castellanos y entrado el Valle de Arán y ocupado el Castillo León, acudió allá don Josephe de Margarit, governador de Cathaluña, y con la gente del pahís y su fuerça sacó del el enemigo, sin embargo del impedimento que le occasionavan los hielos muchos y nieves que le hazían embaraço, por ser aquel lugar el más áspero de Cathalunya.

Queriendo socorrer el mariscal de La Motte la ciudad de Lérida, a los 15 de mayo 1644, travó ba-// 57r // talla con el exército enemigo, del qual quedó herido, muerto y prisionero todo un tercio del batallón que le governava don Josephe de Çaportella, cuya memoria será eterna, como exemplar, pues pospuso la vida por sustentar su valor, el qual, ni en el más apretado trance, le faltó sin embargo del desabrigo de la cavallaría, que le dexó expuesto al rigor de las tropas enemigas, que con la impiedad que se sabe totalmente le perescieron, sin el qual se hallaron también en esta facción otras companyías de soldados de las villas de Igualada, Cervera y otros lugares de la Sagarra,

a. *a continuació ratllat* el doctor Joan de Amigant.

de que havían hecho levas para esta occasión, por hallarse entonces pocos franceses en el exército para el effeto que se pretendía. Y con haver sucedido este muy adverso y la derrota muy grande, dexando las tropas y regimientos de vuestra magestad quasi perescidas enteramente, con todo, no paresció ni menguó el valor de los catalanes, antes con nuevos alientos hizieron muchas otras levas por las mayores partes de Cathaluña, que proporcionaron una buena fuerça con la qual se assistió al mariscal en el exército que hiva formado para el socorro que se pretendía dar, en que gastó el Principado una muy considerable suma en la paga de sus levas por ser largo su entetenimiento, aguardando las tropas de que se tenía aviso // 57*v* *// venían de Francia para el mesmo fin; que por no llegar a tiempo y allar el enemigo muy prevenido dentro la circumvalación de sus fortificaciones, que le asseguravan el sitio, se dexó de imposibilidad el pretendido socorro y la plassa perdida.*

Resuelto el mariscal de La Motte este mesmo año de poner sitio sobre Tarragona, com el affecto y adelantamiento que la provincia tiene en costumbre, hizo para este desfrutado fin nuevas levas de soldados en todas partes, con expensas y costas muy crescidas, siendo en algunas companyias de conoscido valor y reputación, con sueldo de sinco reales, para con él apresurar el socorro, que ajuntado hizieron número de más de quatro mil catalanes los que assistieron en este ataque, en cuya campanya fueron todos existentes y obedientes con la promptitud que es muy notoria, trabajando sin intermissión en los aproches y atrinxeramientos tan bisarros como valientes, menospreciando las balas de que perescieron muchos; siendo constante que los que se vieron muertos en esta mal lograda y poco prevenida facción pasaron de ochocientos, y quando se eligió alçar el sitio fue reconoscido ser assistente el número de los catalanes referido, inclusos los del batallón, con que se ve ser este servicio muy crescido y digno de alguna specialidad // 58*r* *// en sus méritos, sin el qual se deve también presuponer la mesma assistencia de los quinientos cavallos catalanes que en esta occasión, como en todas las demás, han ostentado tanto su valor como su existencia effectiva, pues prevenidos de sus remontas a tiempos devidos, nunca han faltado en la provincia dende su formalidad y ajustado acuerdo, tan observantes de sus órdenes como bisarros en todo.*

No se haze memoria particular de las muchas costas con que los paysanos de la provincia han sido gravados, por haver hecho los assentistas de vuestra magestat las provisiones de la cavallaría y pan de munición de la propria materia que havía de ser sustento del pahís, con que crescieron los trigos, ordios y cevadas a precios tan exorbitantes que, en otro tiempo, el del grano ínfimo huviere sido excessivo en consideración del mayor que es el trigo. Ni tampoco se haze en razón de la tassa puesta por los ministros reales en los granos del pahís, con que los lugares apremiados en haver de proveher de ordios y cevadas a las tropas de vuestra magestad en sus alojamientos o tránsitos, havían de comprarles a precio muy alto y vender a otro muy inferior, por conformarse en lo tassado, con que han perdido los lugares del Principa- // 58*v* *// do en este rebajamiento de precio en los granos passados de ducientos mil ducados, que es punto digno de ponderación, y que premeditado podría hazer gran consequencia para el esfuerço que deve ponerse en la precisa expugnación, que pide la repulsa de la instancia, que se ve en el enemigo de poner el Principado en estado tan débil como irremediable, con las continuadas invasiones suyas que le está desmedrando, para cuyo fin es justo se tome prompta resolución en su reparo, pues de la dilación se puede igualmente presentir toda su ruyna, ajustadas las demás razones que son notorias.*

Estos son los servicios, entre otros muchos, que con advertencia se dexan por evitar prolixidad, supuesto que son notorios, en cuya consideración el Principado los pone por recuerdo en la de vuestra magestad, no con presumción de mercer por ellos la real gracia que espera sino con humildad reportarles, para que advertidos mutiven más el impulso a la resolución real que en dicha conformidad se dezea. Esta, señor, es en términos tan fuertes y en buena razón de stado tan peremptoria que no puede tollerar su petición un instante mínimo de dilación. A cuyo fin es fuerça hazer expressión de las noticias que tenemos de que el enemigo, hallándose a su estimación gloriosa de sus vitorias y con propria presumción afortunado por ellas, haze de nuevo esfuerços muy crescidos de varias // 59*r* *// levas para engrossar muy en breve su armada, a fin de invadir con ella y devastar lo restante del Principado en este invierno que viene, presumido de hallarle desmedrado de sus fuerças y que no las tendrá de la Francia por la intemperie y rigor de los fríos y incomodidad del tiempo, de que estamos con el cuydado que se dexa considerar, por ser este*[a] *en el enemigo muy vehemente, descansando de todos los demás. Y por esta causa supplicamos a vuestra magestad, prostrados a sus pies reales, mande con toda celeridad llegar para el mismo tiempo las tropas y regimientos que parescieren necessarios para el fin referido, con suficiente provisión de viveres y paga de sus sueldos, con que se assegurará el impedimento de los designios del enemigo y la existencia sin molestia de los soldados y del pahís que, por quedar tan pobre y atrabajado, meresce esta suavidad y amparo de la real clemencia de vuestra magestad. Y*

a. a continuació ratllat el del enemigo.

para que todo lo referido y la expugnación que se deve a las armas enemigas tenga el deseado cumplimiento en servicio de vuestra magestad y bien nuestro, considerando mayormente que ellas son assistidas de la sombra y presencia real, es preciso, por lo menos, que las de vuestra magestad y nuestras tengan su proporción en la mesma conformidad, con que quedará assigurado no seguirse el retiro de algunos y prevenida la falta de obediencia en otros, si el general fuere tal.

59*v* *Por cuya causa y las demás razones que premen tanto con notoriedad, supplicamos a vuestra magestad sea de su benignidad mandar venga alguna persona de sangre real para governar este Principado y los exércitos reales, como a lugarteniente y capitán general de vuestra magestad, que siendo ansí se dará todo su punto a la obediencia y diciplina militar y a lo demás del buen govierno, y en consequencia dello se evitarán los inconvenientes que han experimentado en los buenos progressos. Ellos serán también muy conformes a este fin mesmo si fuere del servicio de vuestra magestad, quede este invierno alguna parte de la armada de mar en las costas deste Principado para su defensa y seguridad de los vaxeles que les navegaren, como lo supplicamos todo humilíssimamente, en concideración que con ello además del bien público se hará el mayor servicio de vuestra magestad y de la reputación que todos tenemos en sus reales armas, que es el principal assumpto de nuestro affecto como a buenos y fieles vassallos que nos preciamos de essa real corona. Reconoscidos de las innumerables obligaciones que nos corren y dexamos de exprimir por infinitas, cuydadosos de la mayor complacencia y servicio real en todos trances.*

Sacra cristianíssima y real magestad, humilíssimos y fidelíssimos vassallos de vuestra magestad cuyas reales manos besamos, los deputados del General del principado de Cataluña.

61*r* *24 septembris 1644.* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Per disposició de diversos capítols de Cort, axí antics com moderns, la Cort General elegí y deputà als senyors deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, dos assessors, de consell dels quals, dits deputats y ohidors, haguessen de procehir en les coses de justícia y satisfer de justícia, de paraula o en scrits, en tots actes fets y negocis tocans al regiment y administració dels senyors deputats y casa del General, agent o deffenent en qualsevol manera; per hont són vistos ésser jutjes necessaris en totes les causes y affers tocans a la administració del General, y axí se és sempre observat en la present casa. Y llevada la facultat de anomenar y assignar altres jutjes, ni nomenar altres assessors en les cosas tocans als affers del General en primera instància, ab què los senyors deputats, en les coses tocants a justícia, no poden per si sol procehir ni declarar sinó és ab consell de dits assessors sens contrafer a dits capítols de Cort, usos y styl y consuetut de la present casa fins vuy observats; deputant més avant en la present casa la Cort General un advocat fiscal per a què en les cosas del patrimoni del fisch lo defensàs y miràs per son interès, obviant en assò al dany se podria succehir al General, consultant-se ses causes y affers a altres assessors y advocat fiscal qui no estarien subjectes a visita. No-res-menys, los doctors Hyerònim Pastor, assessor, Aleix Tristany, assessor subrogat per lo magnífich misser Joseph de Amigant, assessor ordinari, absent, y Joseph Ferrer, advocat fiscal, han tingut notícia que, havent comensat causa devant de vostra senyoria Joseph Mestre, notari, y altres, la havia vostra senyoria comesa en primera instància als doctors Joan Pau Xammar y Domingo Ozona, y nomenat advocat fiscal lo doctor don Acasi de Ripoll. Y havent comensat causa Antoni Min, procurador fiscal del General, contra de Joan Batista Rubió, donzell, vostra senyoria la hauria comesa als doctors Joan Martí Rull y Francesch Rialp, y nomenat advocat fiscal lo doctor Rafel Boffill, assignant-los per assessors als sobredits en primera instància en ditas causas, respective, lo que és contra les sobredites disposicions, sens que puga habilitar, ni approbar dita //61*v*// nominació y assignació de assessors y advocat fiscal, dir que en ditas causas eran dits assessors y advocat fiscal ordinaris suspectes per tractar-se, en la una y altra, de interessos de persones que eran estades beneficiades en lo trienni passat, essent deputat dit misser Pastor y ohidors lo doctor Joan de Amigant, pare de dit misser Joseph[a] Amigant, y dit misser Joseph Ferrer, puix en la primera causa se tractave de la provisió de uns officis de guardas del General y Bolla feta en lo trienni passat y, en la última, si la enseculació feta de Joan Batista Rubió, donzell, als 14 de juliol proppassat en ohidor militar, era contra capítol de Cort, per ésser, segon se pretén, menor de 25 anys, y axí ésser dits assessors y advocat fiscal suspecte, perquè esta occasió no pot excusar a vostra senyoria de la dita contrafacció, puix la causa de suspitas se havia de proposar devant de vostra senyoria per las pars interessades, les quals vos-

a. memorial i resposta intercalats en els folis 61r-62r i 64 del trienni 1644-1647.

a. Joseph *interlineat.*

tra senyoria no las pot declarar sinó que deu nomenar y assignar assessors per declarar ditas suspitas, com se és sempre observat en la present casa, per estar llevada la mà a vostra senyoria de tractar negocis de justícia, qual ho és lo declarar les suspitas sens consell de assessors. Y axí devia vostra senyoria primer fer la commissió de les causes als dits assessors ordinaris, contra los quals després se havian de proposar les suspites devant de vostra senyoria. Y havent declarat los assessors, per est effecte *tantum* nomenats, que tenien loch aleshores, podia vostra senyoria, y no abans, procehir a nomenar nous assessors, *in prima instancia*, per la causa principal. Y lo mateix se deu servar en lo advocat fiscal en[a] cas se pogués donar per suspecte, contra del qual se havian de proposar les suspitas y declarar tenir lloch antes que vostra senyoria nomenàs altre advocat fiscal en ditas causas, per ésser los dits officials necessaris per la Cort General a vostra senyoria y a tots affers del General assignats. De hont se veu lo notable perjudici que als officis de assessors y advocat fiscal vostra senyoria ha fet en los sobredits procehimens, en ditas dos causes, puix no podia procehir a nomenar nous assessors en elles, *in prima instancia*, ni advocat fiscal, sens procehir declaració de ditas suspitas. Y perquè en algun tems no·s puga dir que dits assessors y advocat fiscal han permès se'ls fes perjudici a sos officis y al ús, styl y observança de la present casa, del que se'n podria seguir exemplar molt danyós als dits[b] capítols de Cort[c] //62*r*// y a sos successors y a la bona administració de la justícia de dit General, representan a vostra senyoria, dits doctors Hierònym Pastor, Aleix Tristany, Joseph Ferrer, dites coses[d], ab la major reverència y respecte que poden y deuen[e], y perquè conste de sas diligències, ésser donada licència al scrivà major continue en dietari esta suplicació, en virtut de la obligació de son offici[f], o lleve acte de la presentació de la present suplicació. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera.*

Pastor, assessor. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Tristany, assessor subrrogatus.

64*r* *Sub die 24 septembris 1644.* B.

Resposta dels senyors deputats.

Que en las commissions han fet de las dos causes que menciona la scriptura als doctors Joan Pau Xammar y Domingo Ozona y als doctors Joan Martí Rull y Francesch Rialp y nominacions de advocats fiscals, respective, de aquellas dels doctors don Acàsio de Ripoll y Rafel Boffill, dexant-les de comètrer y exclohent de la intervenció d'ella als assessors y advocat fiscal ordinaris de son consistori, que són los doctors Hierònym Pastor, Joseph de Amigant y Joseph Ferrer, no sols no entenen haver contrafet a disposició alguna de capítol de Cort sinó que, ans bé, creuan haurian faltat a la obligació de lurs officis dexant de fer-las, perquè, jatsia regularment dega observar-se que en las cosas de justícia del General lo consistori haja de provehir y comètrer las causas en primera instància a sos assessors ordinaris, ab intervenció de son advocat fiscal, emperò en cosas que al temps de fer-se la commissió de aquelles, a notòrio, li consta que dits sos assessors y advocat fiscal ordinaris són inàbils per a aconsellar y entrevenir en ellas, és cosa assentada que pot y deu lo consistori comètrer ditas causas en primera instància a altres doctors de la plassa y dexar dits sos[a] assessors y advocat fiscal en dits casos particulars, sens que sie necessari que·s donen suspitas en forma contra de aquells, perquè axò sols procehiria quant se'ls hagués feta commissió de las tals causas, hi·s tractàs de la revocació d'ella, que de si irroga alguna nota, però[b] no quant, com en lo cas present, ans de fer-se dita commissió. Apar //64*v*// al consistori, per justas causas, que lo negoci no deu córrer per mà de dits assessors y advocat fiscal perquè[c] no tenint, com no té dependència en la declaració y commissió de les causes de dits assessors, ans bé aquellas fa dit consistori sens lur intervenció, pot en tal cas sens altra solempnitat levar dita commissió a dits assessors y donar-la a altres doctors de la plassa no suspectes. Y que en los casos referits en dita scriptura sian inhàbils dits doctors Pastor, Amigant y Ferrer, a més de què resulta prou clar de aquella, pus sols se arrima al modo de procehir y no respon cosa als mèrits de inhabilitat, y altrament públich y notori pus se tracta de la insiculació de Joan Bastista Rubió y de las provisions de unas guardas fetas per dits Pastor, Ferrer y doctor Joan de Amigant, pare de dit misser Joseph de Amigant, com a deputat y oÿdors militar y real ab los demés consistorials del trienni proppassat. Y axí de son fet propri y en la causa de dit Rubió se tracta de la falsedat de un batisma de què·s diu ser-se valgut per dita inseculació, y axí devian dits Pastor, Tristany, assessor subrrogat en nom de dit Amigant y Ferrer, escusar la presentació de dita scriptura al dit present consistori, en inhabilitats tant decla-

a. en ... suspecte *interlineat al marge esquerre.*
b. dits *interlineat.*
c. *a continuació ratllat* ús, styl y observança de la present casa.
d. coses *interlineat.*
e. deuen *interlineat.*
f. *a continuació ratllat* officio.

a. sos *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* quant.
c. per *interlineat, damunt de* y *ratllat.*

rades y perniciosas al beneffici públich de la Generalitat y observança de capítols de Cort, a la qual mana sia continuada la present resposta y que de una sens l'altra no sia donada còpia. *Requirens, et cetera.*

71r 2 octubre 1644. A.

Senyors[a] diputats del General de Catalunya.

En totas las occasions, bé regonegut lo zel de vostra senyoria y dels senyors concellers a las cosas del servei de sa magestat, Déu lo guarde, y benefici públich, y la particular affició me tenen, cosa deguda a ma volunat, lo que experimento clarament ab lo que me adverteix vostra senyoria ab la de 29 del corrent, que·u estimo com és just. Lo cert és que sempre he procurat aventurar ma vida per conservar la província en correspondència del amor y gran veitx me tenen tots, y és cert que sols tinch sentiment de no haver tingut bastant poder per a impedir los danys se són causats, però són cosas de fortuna y és menester conformar-se al que Déu disposa. Los de Balaguer no me han donat occasió de posar-me en perill, perquè havia vuit mesos havian pactat ab lo enemich, y és cert haurian degollat la guarnició de no haver-hi enviats tres-cents hòmens antes y com no foran poderosos per a executar-o en ser lo enemich de devant, pactaren que se'n tornasen per Navarra a França. Ara estich en esta vila y tinch la cavalleria accampada per a impedir que lo enemich no prenga los blats y fasse altres danys en esta plana. Vostra senyoria estiga molt assegurat que tindré sempre particular attendència al que me ha escrit[b] com a concell tant madur y del zel de vostra senyoria, a qui Nostre Senyor guarde. Cervera, y octubre lo primer de 1644. Lo duc de Cardonne.

76r Resposta[c] del senyor governador.

10 octobris 1644. B.

Molt il·lustres senyors.

Responent don Joseph de Biure y de Margarit al que, per part de vostras senyorias li és estat representat per don Pedro Aymerich y Joseph de Navel, de paraula y en scrits, los desigs que tenen de saber en scrits la occasió que·l obligà de conferir-se, als vint-y-nou del passat, ab lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich per a què fos servit representar als dos il·lustres consistoris la conveniència que seria de què los dos, de conformitat, representassen a sa excel·lència fos servit no aventurar sas tropas, per ser aquellas tènuas, fins li fossen arribades las que se esperaven de França, diu que, no obstant ho hage dit de paraula a dits il·lustres consistoris, diu lo mateix en scrits, que fou son pensament aleshores occasionat del desvelo que té al servey de sa magestat, que Déu guarde, com al de la conservació d'esta província y ciutat, per constar-li las pocas forças tenia lo senyor mariscal y de ser molt superiors las del enemich a las suas, considerant las desditxas se podrian seguir de pèrdrer una segona batalla, y que conservant las pocas que tenia eran bastants per conservar la província, y que lo considerar que, per assegurar estos effectes, no·i podria haver medi més eficàs que la auctoritat dels dos consistoris, fou lo que·l occasionà a fer dita diligència, tot a effecte de pensar acudir al major servey de sa magestat y a la conservació d'esta província y ciutat, a la qual estarà exposada sempre sa persona a tot lo de sa major conveniència y servey com al de vostras senyorias. Don Joseph de Biure y de Margarit.

78r *14 octobris 1644.* A.

De[a] part del rey. Charíssims y molt amats. Per lo senyor abat de Banyoles, vostre embaxador, y per los memorials que nos ha presentat y per nostra part avem entès y vist les grans y apretades ocasions per les quals nos lo aveu enviat, y avem verdaderament regonegut que los accidens succehits en esta campanya vos han obligat ab rahó a demanar-nos nous socorros, tenint gran pena que lo que avem enviat no aja tingut lo succés que·s devia esperar, lo qual nos ha fet determinar, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilísima senyora y mare, de treballar més poderosament que may a aquest fi, y sens perdre un momento de temps per aquest effecte, ademés de les vuitanta companyias que fem ara marchar a Cathalunya, del qual ja vosaltres teniu notícia, y que part d'ellas auran ja arribat a Cathalunya, fem encara marchar alguns trossos de infanteria de nostres exèrcits de assí y dels més cumplits, y fem restablir incessament los regimens desfets per la derrota de la batalla y pèrdua de Lleyda; los cabos dels quals tenian sa habitació dins las províncias més vehinas a Cathalunya. Y per a satisfer a les instàncies particulars de vostre dit embaxador, nós ordenarem ab

a. carta intercalada en el foli 71 del trienni 1644-1647.
b. escrit *interlineat*
c. resposta intercalada en el foli 76 del trienni 1644-1647.

a. carta i traducció intercalades en els folis 78r-81v de trienni 1644-1547.

tota brevedad lo número dels officials que han de tenir empleo en las recruas de las companyias desfetas y de tots los altres cossos, que serà lo menor que·s porà, prohibint als demés cabos y officials de tropes que estan en Cathalunya de tornar-se'n aquest ivern ab pretexto de recruas o per qualsevol altra causa y occasió que sia, y donaren tant bon orde en fer avansar ditas recruas que, Déu mitjansant, se evitaran las dilacions y inconvenients succehits aquestos últims anys. Comfirmam, axí matex, lo orde que ja avem donat de que·s resten //78v// en les costes de Cathalunya sis vaxells armats y sis galeres, per a servir durant tot lo ivern, y en comformitat de assò sabem que han dexat ja dit número de galeres. Tornarem, axí mateix, a manar als municioners de nostre exèrcit los órdens apretats que·ls avem donats moltes vegades de fer les provisions en las províncias de nostre regne vehines de Cathalunya, ab prohibició de no comprar-se'n més en ella. Fem, axí mateix, se execute lo orde que havem ja donat per a què en lo Llanguedoch se fes una bona provisió de civadas y fossan portadas a Cathalunya per al sustento de nostra cavalleria, a la qual ajustarem tot lo que convindrà. En orde als demés punts dels memorials que nos són estats presentats per dit vostre embaxador, y resoldrem en assò lo més favorablement que·s podrà, y segons se necessita y pot requerir la província, no volent dexar ninguna cosa, no solament de las que nós conexem però encara de las que vosaltres judicau ser necessàries y útils a la província. Vent ab quanta attenció y prevenció considerau totes les coses y com vos aplicau a assistir generosament nostres designes y forçes, lo qual vos agrahim quant nos és possible y·us podem dir ab rahó que les penes[a] y recels dintre los quals vejem posats nostres fels vassalls d'exa província són més sensibles a la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, y a nos, que qualsevol altre cosa del món, per lo qual tot lo que és en nostron poder serà enpleat sens remissió, ni reservació alguna, per nostre alívio. Y volent-vos assegurar assò més per los effectes que per les paraules, no farem la present més llarga que per pregar a Déu vos guarde, etcètera.

Còpia[b] de la carta del rei nostre senyor, traduïda en català. De Fuentenebló, a 4 de octubre 1644. Louys.

79r *A[c] nos tres chers et bien amez les depputes du principat de Catalongne.*

Du par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons entendu par le seigneur abbé de Bagnoles vostre ambassadeur, et veu par les memoires qu'il nous a presentez de vostre part les grands et prissantes occations pour les quelles vous nous l'avez envoyé, et avons veritablement recongnu que les accidentz arrivez durant cette campagne vous obligent avec raison a nous demander de nouveaux secours, ceux que nous y avions envoyez n'ayants pas a nostre grand regret en le succez que l'on en debvoit attendre, ce qui nous a faict resoudre, par l'advis de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, de travailler a ce dessein plus puissamment que jamais, et sans y perdre aucun moment de temps, et pour cet effect outre les quatre vingts compagnies d'infanterie que nous faisons presentement acheminer en Catalongne, dont vous avez congnoissance, et des quelles une partie y debvra estre arriveé, nous y faisons encore marcher quelques corps d'infanterie de nos armeés de deça des plus completes, et faisons restablir incessamment les regiments de peris par la perte du combat et par la prise de Lerida; dont les chefs ont leurs habitudes dans les provinces les plus voisinés de Catalongne. Et pour satisfaire aux instances particulieurs de vostre dit ambassadeur, nous reglerons au plustost le nombre d'officiers qui debvra estre enployé aux recrues des compagnies ruineés et de tous les autres corps, qui sera le moindre qu'il se pouvra et, ce faisant, nous deffendrons tres expressement au sur plus des chefs et //79v// officiers des troupes qui sont en Catalongne de retourner cet hiver dans le royaume soubz pretexte des recreües, ou pour quelque autre cause ou occation que ce soit, et nous donnerons si bon ordre a l'advancement des recreües que, Dieu aidant, l'on esvitera les longueurs et les inconvenients arrivez ez années derniers. Nous confirmons l'odre que nous avions desia donne de faire demeurer en la coste et armeés de Catalongne six vaisseaux et six gallaires pour y servir pendant tout lhiver, et nous sçavons que suivant cela il y a deja esté laisse le dict nombre de gallaires. Nous reiterons aux munitionnaires des nos armeés le commandement tres expres que nous leur avons faict diverses fois de trier leurs provisions des provinces de nostre royaume voisines de la Catalongne avec deffenses d'en plus achapter en icelle. Et nous faisons exceuter l'ordre que nous avions desia donné pour faict faire en Languedoc une bonne provision d'avoine a la faict porter en Catalongne pour la nourriture de nostre cavallerie, a quoy nous adioustirons. Ce qu'il conviendra sur les autres chefs des memoires qui nous ont esté presentez par vostre dit ambassadeur, pour y pouvuoir le plus favorablement qu'il se pouvra, et selon que le besoin de la province le peut requerir, ne voulant rien obmettre non seulement de ce qui peut nous //80r// estre congnu, mais de ce que vous mesme jugez necessaire et utile a icelle. Voyant avec combien de lumiere et de prevoyance vous considerez toutes

a. penes *interlineat, damunt de* pochs *ratllat.*
b. anotació escrita al marge inferior del foli 81v.
c. anotació escrita al dors.

choses et comme vous vous appliquez geneureusement a seconder nos disseins et nos forces, dont nous vous sçavons tout le gré possible, et nous vous pouvons dire, veritablement, que les peines et les apprehentions dans les quelles nous voyons nos fidelles subiects de nostre dite province, touchent plus sensiblement la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, et nous, qu'aucune chose du monde, et que tout ce qui est en notre puissance sera employé sans remise ny reserve quelconque a les en delliurer. Ce que voulant vous tesmoigner plustost par les effectes que par les parolles, nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Fontainebleau, le IIIIe *octobre 1644. Louis. Le Tellier.*

82r *14 octobris 1644.* B.

Mos[a] Senyors. He rebuda per lo senyor abat de Banyolas, son embaixador, las lletras que són estats servits escríurem, ab las quals veig la continuació de sa bona voluntat envers mi, que lo senyor abat me ha declarada particularment, de què·ls só molt obligat, i·ls asseguro que ma major passió és fer mon possible perquè reban los efectes de la protecció del rey y de la reyna, tant poderosament quant menester sia, lo que·m serà tant més fàcil que jo no faré que seguir las inclinacions de la reyna y obeir sos manaments[b], essent certíssim que no desija cosa més que traure los enemichs de Catalunya; lo que la mou molt més és que, ademés de la intenció del rey y del estat, que lo bon govern de vostra senyoria en totas ocasions li fa conèixer que no·y ha cosa que baste a submòurer son afició per lo general bé de la província, y per lo servey de llurs magestats. Veuran-ne sos verdaders sentiments ab las lletras del rey que tinch posadas en mans del dit senyor abat. No anyadiré cosa, sinó per suplicar-los de creure que jo segundaré ab tot lo que tinga dependència de mos cuydados, las bonas disposicions en què estan sas magestats y tot lo Consell per tot lo que·ls convé, essent de tot mon cor, mos senyors, de vostra senyoria, humilíssim y aficionadíssim servidor, Le Tellier.

A Fontenebleu, als 5 octubre 1644.

A mos senyors los deputats del General de Catalunya.

83r *14 octobris 1644.* A.

a. carta i traducció intercalades en els folis 82r-83v del trienni 1644-1647.
b. a continuació unes lletres ratllades.

Messieurs. Jay receu par monsieur labbé de Bagnoles, vostre ambassadeur, les lettres quil vous a plu de mescrire, par les quelles je voy la continuation de vostre bonne volonté pour moy que le seigneur abbé ma encores particullierement expliequée, dont je vous suis beaucoup obligé, et je vous asseure que je nay point de plus grande passion que de contribuer tout ce qui peut dependre de moy pour vous faire recevoir les effectz de la protection du roy et de la royne, aussy puissamment que vous en avez besoin, ce qui me sera dautant plus facile que je ne feray que suivre les inclinations de la royne et obeir a ses commandementz, estant tres certain quelle na rien plus a coeur que de chasser les ennemis de la Catalongne; a quoy elle est dautant plus conviée quoutre linterest du roy et de lestat, vostre conduite, en toutes occurences, luy faiet congnoistre que rien nest capable desbranler vostre affection pour le bien general de la province y pour le service de leurs maiestez, vous enverrez leurs veritables sentiments par les lettres du roy que jay mises en mains du seigneur abbé. Et je ny adjousteray rien que pour vous supplier de croire que je seconderay en tout ce qui sera de mes soins, les bonnes dispositions dans les quelles soint leurs maiestéz et tout leur Conseil pour ce qui vous regarde, estant de tout mon coeur, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Le Tellier.

A Fontainebleau, le 5e octobre 1644.

Messieurs du Principat.

85r

Memorial[a] enviat als embaxadors del General de Cathalunya y ciutat de Barcelona, per a què·l presenten a sa magestat, ab cartas del 17 de octubre 1644.

B.

Sacra cristianíssima y real magestad. Los deputados del General de Cathalunya y concelleres de la ciudad de Barcelona. Attendiendo con igual zelo al real servicio de vuestra magestad christhianíssima, que Dios guarde, y conservación de este Principado y condados, obligación de sus officios en todos tiempos y en éste, con mayore(s) títulos occasionados de los favores tan continuos como grandes que de vuestra magestad recibe este Principado y ciudad. Dizen que con los memoriales

a. memorial intercalat en els folis 85r-87v del trienni 1644-1647.

embiados a sus embaxadores han ja informado el real ánimo de vuestra magestad de algunos de los más calificados servicios que han hecho a vuestra magestad y real corona, dando noticia de su stado, proponiendo y sperando el remedio con la promptitud que conviene. Y aunque del amor que vuestra magestad tiene a estos fidelíssimos vassallos tengan por cierto que no se dilata, los progressos que por[a] horas en él obran, las armas del[b] enemigo les han obligado a que, prostrados a los reales pies de vuestra magestad por medio de sus embaxadores, con verdad y zelo desnudo de affecto proprio y solo attento al mayor servicio de vuestra magestad y beneficio público, buelvan a dar del más especificada noticia, individuando // 85v // las causas que parescen ocasionarle, proponiendo medios para atajarle, esperando el reparo de todo de la elección que de los que parescieren a propósito, hará vuestra magestad con el asierto de siempre.

Está oy el enemigo en Cathaluña con un exército numeroso, ufano con las vitorias de una batalla, campaña y rendimiento de la plassa de Lérida, orgullosa con el levantamiento del sitio de Tarragona y presa de la ciudad de Balaguer y villa de Agramunt, amenaçando tal ruyna y precipicio a este Principado y sus poblados.

El de vuestra magestad governado por el mariscal de La Motte se halla muy menor y desigual, y con poca obediencia, sin poder opponerse al enemigo, teniendo igualmente cuydadosa esta provincia de la reputación y peligro de las reales armas de vuestra magestad, como de su conservación propria.

Nacen los buenos progessos del exército enemigo de la presencia que en él ha hecho el rey cathólico conservándole obediente, y de las assistencias que continuamente le influye, posponiendo todo lo demás de sus reynos a la conservación del, en que tiene libradas las speranças de bolver a su obediencia este Principado y condados.

Y los infelices sucessos del de vuestra magestad, del poco cuydado, que no obstante las gruessas summas que por ello se ha servido proveher vuestra magestad para bastimentar y municionar las plassas, ha puesto en haserlo quien lo tenía a su cargo, ocasionando en Monçón y Lérida, que por falta dellos, se hayan // 86r // rendido con sitio de pocos meses, sin otras brechas que la hambre, la qual en Lérida fue socorrida por algunos días de los naturales de la ciudad, cosa pocas vezes vista y inusitada y de la floxedad con que se obra en él, no impediendo en tiempo los designios del enemigo, dexándole fortificar en los sitios que ha puesto de manera que, después, por inexpugnables, no se acometen sus fortificaciones, estándose a vezes ocioso en la provincia en ocasiones que por sus enflaquessidas fuerças podía lograr suertes felisses en el enemigo, y tiénese poca obediencia a quien la govierna, dándose rienda a muchos desórdenes militares que, como han ja representado a vuestra magestad, con muchos robos y pesados y inusitados alojamientos, mandando en ellos dar a los soldados a muy baxo precio las cevadas, costando muy caras a los paysanos, lo experimentan y lloran con no poca pérdida de su quietud y haziendas.

Témese también que occasiona desestrados sucessos el modo con que se distribuyen las haziendas ecclesiásticas, que están seqüestradas, empleando aquéllas en otros fines muy diferentes y agenos de los que tuvieron los sereníssimos condes de Barcelona, predecessores de su magestad, y otros fieles que las instituyeron.

Tienen ansí mismo algo inquietos y disgustados los ánimos de algunos particulares los procedimientos que algunos de los ministros reales, que más // 86v // immediatamente nos assisten, han hecho con algunos ecclesiásticos, militares y otros con título de mal affectos, sacándoles de sus residencias y hasiéndoles ausentar de sus casas y familias, sin cognición de causa, contra los privilegios particulares de los stamentos y generales constituciones de Cathaluña, con que se fomentan y siembran en ella algunos civiles odios, en esta occasión que tanto importa unir los ánimos para la defensa, lo que paresce que se oppone manifiestamente a la verdadera política y servicio de vuestra magestad, y al amor y zelo que tiene de conservar en paz los vassallos de esta provincia.

Para que los progressos del enemigo no se continuen y los infelices sucessos de esta provincia se atajen, supplicamos que sea del real servicio de vuestra magestad mandar poner en execución lo que ja tenemos supplicado, embiando con la promptitud que tan urgente necessidad pide un príncipe de la sangre para governar la justicia y armas en este Principado, con que tendrá opposición la presencia del rey cathólico, se desvanescerá el orgullo y esperanças que tiene el exército enemigo, se alentarán los comunes y particulares del Principado, y con su justicia, se ordenará que no se haga perjuhizio a las immunidades ecclesiásticas, y se dispondrán los alojamientos en conformidad de los pactos hechos con el rey, nuestro señor y padre de vuestra magestad, cuya memoria será eterna, y se castigarán también los que se hallaren obrar mal y // 87r // ser mal affectos y los que no lo son quedarán con su innocencia sin rezelos, y todos obligados a servirle y este Principado assigurado para vuestra magestad y sus sucessores, con

a. por horas *interlineat.*
b. del *interlineat.*

gloria de vuestra magestad y de su felís y aurtado govierno, que Nuestro Senyor eternize con los sucessos que estos humilíssimos y fidelíssimos vassallos le supplicamos y ha menester este Principado y condados.

Sacra cristianíssima y real magestad, humilíssimos y fidelíssimos vassallos de vuestra magestad, cuyas reales manos besamos, los deputados del General de Cathaluña y concelleres de la ciudad de Barcelona.

95r

Vot[a].

25 octobris 1644. B.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General als assessors, advocat fiscal de dit General, doctors aplicats, infrascrits, aserca que, avent enviat lo consistori dels senyors visitadors del General a sa senyoria y Novena de la habilitació lo die de vuy, per medi del magnífich advocat fiscal de dita visita, un memorial o paper en lo qual se advertexen algunes querelas fetes en dita visita sobre de insiculacions de persones en oïdor militar, per no tenir les qualitats que los capítols de Cort ordenen, ara sie per falta de edat, ara sie per falta de les qualitats, per a què sa excel·lència, segons lo que li aparexeria, pugués millor deliberar lo fahedor sobredita habilitació, si dits senyors deputats, votant-se les dites persones contengudes en dit paper, poden ser carregats en visita y quin medi se porie pèndrer per acauthelar-se de dit perill.

Vist lo dit paper, enviat per dit consistori de la visita a dits senyors deputats y Novena de la habilitació. Attès que enviant-se dit paper a dits senyors deputats y Novena lo judici de la habilitació o inhabilitació de les dites persones, en dit paper nomenades, és estat remès als vots y censura de dita junta, per a què, segons Déu y ses conciències, habilitassen o inhabilitassen les persones en dit paper nomenades, // 95v // y en açò no·i poden los senyors deputats, com a consistori, obrar cosa alguna per haver-hi de votar, ni estar en sa mà, com a consistori, habilitar-los o inhabilitar-los. Són de parer que en cas que dites persones se troben habilitades res poden los senyors deputats, restar-ne carregats en manera alguna, y que per major cauthela sa senyoria, com a consistori, propose a la Novena lo dit paper enviat per la visita per a què, considerats los advertiments contenguts en ell, pugan prossehir a la habilitació o inhabilitació, segons Déu y ses conciències. *Salvo, et cetera.*

Pastor, assessor. Roig, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Tristany, assessor. Eva, consultor.

a. vot intercalat en el foli 95 del trienni 1644-1647.

96r

Memorial[a] dels senyors visitadors.

A.

97r Molt il·lustres senyors.

Al consistori de la visita General de Cathalunya ha aparegut advertir a vostra senyoria, per la abilitació[b] se ha de fer dels oïdors militars en la imminent extracció del lloch de oïdor militar que vaca, que en lo dit consistori se han proposat per lo procurador fiscal de dita visita las querelas següents, per a què vostra senyoria, segons lo que li aparexerà, puga millor deliberar lo fahedor sobredita habilitació, sens que per ara dit consistori de la visita done sa censura, si los dits querelats són o no inhàbils per a dita extracció.

Primo, és estada feta querela de nombre 19 per haver insiculat a Miquel Ramon en lo lloch de oïdor militar de la vegueria de Barcelona, que fou vacant per promoció de mossèn Joan Carreres de oïdor a diputat, per a la prova de la qual querela se ha trobat lo baptisme de dit Miquel Ramon, del qual resulta que en lo maig de 1642[c], en lo qual temps fou insiculat, tant solament tenie vint-y-dos anys, per ser batejat en 14 de maig 1620.

Més, és estada feta querela de nombre 9 per haver insiculat a Gerònim Cornet en lo lloch de oïdor militar de la vegueria de Vilafranca, que fou vacant per transferiment de Gerònim Miquel de oïdor a deputat, en prova de la qual querela fins ara se ha trobat lo testament de Agustí Cornet, quòndam, // 97v // pare del dit Gerònim Cornet, en lo qual testament lo dit testador diu que institueix hereu son fill Gerònim, de edat de sinch anys y nou mesos, y lo dit testament fou fet als 19 de setembre 1628, de hont resulta que vuy sols tindrie, dit Gerònim Cornet, vint-y-hun any y deu mesos, y en lo temps de la insiculació, que fou a 15 de maig 1643, sols hauria tingut vint anys y sinc mesos.

a. memorial intercalat en els folis 96r-99r del trienni 1644-1647.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació ratllat tant.

Més, altra querela de nombre 42 per haver insiculat a Anton Granollachs en un lloch de oïdor militar de la vegueria de Barcelona, que fou vagant per mort de Hiacinto Olsora, pretenent lo dit procurador fiscal de la visita que als 15 de maig 1643, lo dit Anton Granollachs, sols ere de edat de vint-y-tres anys y deu mesos y nou dies, per a prova de la qual querela se ha trobat que lo baptisme, en virtut del qual fou insiculat, lo dit Anton Granollachs, escrit en lo llibre de Baptismes del vicariat de Sant Just, sots jornada de sinch de juliol 1618, està falsament supposat en dit llibre, lo que·s veu notoriament per estar en la pàgina següent de dit llibre continuat altre baptisme de una germana de dit Anton Granollachs, anomenda Maria Madalena, sots jornada de 21 de dit mes de juliol 1618, que ve a ser quinse dies aprés de la jornada contenguda en lo dit baptisme de Anton Granollachs, y també se veu ésser dit batisme supposat, perquè la lletra de aquell cotejada ab altros baptismes scrits per lo mateix vicari, en nom del qual està continuat, se troba ésser molt different, y en lo dit temps ja no ere vicari mossèn Castellnou, lo nom del qual està *//98r//* continuat en dit baptisme, y també se col·legeix[a] per estar scrit a la fi de una pàgina molt apretadament, y per no haver cabut tot en aquella han tingut de scríurer una línea en la pàgina següent, y, per no tenir prou lloch, han dexat de continuar lo nom del marit de la padrina, essent cosa acostumada, y lo verdader baptisme de dit Anton Granollachs se troba rascat ab punta de ganivet en lo mateix llibre, sots jornada de 6 de juliol 1619, de tal manera que si·s mira ab molta atenció se veu manifestament que lo baptisme supposat fou buydat paraula per paraula del baptisme rascat, y que sols mudaren lo nom del ministre, o vicari, y segons lo dit baptisme verdader lo dit Anton Granollacs sols haurie tingut en lo temps de la insiculació 22 anys, 9 mesos y 10 dies.

Més, altra querela de nombre 15 per haver insiculat a Bonaventura Camprodon, als 15 de maig 1642, en oïdor militar de la vegueria de Perpinyà, pretenent dit procurador fiscal de la visita que no ere militar sinó burgès, en prova de la qual querela se ha trobat un acte de satisfació dels tudors assignats a dit Bonaventura Camprodon ab lo testament de Antich[b] Camprodon, son pare, y la clàusula hereditària del dit testament, y un acte de procura feta per dits tudors, en tots los quals actes se diu que lo dit Antich Camprodon, pare de dit Bonaventura, ere burgès de Perpinyà, y també se han ministrat quatre testimonis de Perpinyà, qui testifican que lo dit Bonaventura Camprodon y lo dit quòndam son pare són[a] reputats per bur- *//98v//* gesos, si bé veuen que de alguns anys a esta part dit Bonaventura Camprodon se fa dir don Bonaventura, per lo que pretén[b] també lo dit procurador fiscal que tenint-se y reputant-se dit Camprodon per noble no pot ésser insiculat com a mossèn.

Més, altra querela de nombre 2 per haver insiculat a Gerònim Çacoromina de Gerona en lo lloch de oïdor militar de dita vegueria de Gerona, que fou vacant per transferiment de mossèn Bernat March y Jalpí de oïdor a deputat, la qual insiculació fou feta als 15 de maig 1643, pretenent lo procurador fiscal que no és militar sinó ciutedà, en prova de la qual querela se ha trobat que Miquel Çacoromina, qui fou pare de dit Gerònim, fou insiculat com a ciutedà, y consta en lo llibre del Ànima, y també se ha ministrat un testimoni de Gerona qui·s trove en la present ciutat, lo qual ha deposat que ha molts anys coneix a dit Gerònim Çacoromina, y que sempre lo ha vist reputar per ciutedà honrat de la ciutat de Gerona, y que may lo ha vist tenir ni reputar per cavaller sinó és per cavaller del Papa.

Més, altra querela de nombre 8 per haver insiculat a Ramon Castelló en lo lloch de oïdor militar de la vegueria de Vilafranca, que fou vacant per haver desinsiculat a misser Phelip de Copons, pretenent dit procurador fiscal que dit Castelló no tenie vint-y-quatre anys cumplits en lo tems de dita insiculació, que fou feta als 15 de maig de 1643. Sobredita querela fins vuy *//99r//* no se ha trobat prova alguna ni se ha pogut trobar lo baptisme, per no trobar-se continuat en la parroquial de Sant Just en la qual parròquia habita y han habitat sos pares, ni trobar-se continuat en la iglésia major de Barcelona.

Adverteix-se a vostra senyoria que encara restan més de un mes y mig per a poder-se fer diligències en la instrucció de dites querelas.

104r

Relació[c] del que s'és passat dins Lleyda y la bona voluntat del poble, essent tots molt zelosos per lo servey del rey.

[...] novembris 1644. A.

a. *a continuació ratllat* que.
b. Antich *interlineat, damunt de* Agustí *ratllat.*

a. són *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* lo dit.
c. *relació i traducció intercalades en els folis 104r-105v del trienni 1644-1647.*

[*1644*]

Primerament, quant só entrat, que era als 7 del mes de maig, després de aver fet juntar lo cos de la ciutat y aver-los dit[a] com lo rey me embiava per ésser governador de sas armas dins la dita ciutat y castell, amostraren gran contento y·m demanaren si·s podia defensar la ciutat molt temps. Jo·ls responguí que tant que jo tindria vida, jo la defensaria, y que jo·ls[b] cautionava[c] de la ciutat per un mes. Lo endemà jo fiu la revista dels habitants portant armas, a hont trobí mil y quatre-cents hòmens en estat de defensar-se bé y ab gran resolució. Als 10 de dit mes los enemichs passaren a Vilanova de la Barca, y vingueren a investir la plassa, y encara que la guarnició fos flaca, jo no viu que alegria en la cara dels habitants. Quant és estat menester estar[d] baix las armas, han fet lo que devian, ab tanta voluntat com los francesos. Als 15, que era lo die de Pentecostès, los habitants donaren sis-cents hòmens per fer surtida, y feren miracles. Perduda la batalla, los habitants no perderen ànimo, y vent prop de tres mil hòmens, que eren entrats sens armas, ne offeriren encontinent y ne donaren per armar-ne prop de dos mil. Y avent retrinchats los viures als soldats a vuyt onças lo die, per aver-ni pochs en los magazins del rey, los donaven de tot lo que tenian. Y quant los soldats los prenian alguna cosa per menjar, may se'n són queixats, de por que no·ls castigassen. Y quant avem agut menester diner per entretenir las tropas, y per fer treballar a las fortificacions, nos ne han prestats ab gran lliberalitat fins a la quantitat que·n avem agut menester. Y quant los viures nos han absolutament faltat, los dits habitants nos ne han distribuïts com si fossen estats naturals de la ciutat. Y quan han faltat los viures als habitans y gent de guerra, y que lo senyor mariscal de La Motte nos embià a dir que no podia dar-nos socorro y que procuràssem fer nostra composició, y després de tinguda conferència // 104*v* // ab los habitants, no·y avia sinó gemechs y plors entre ells y deyan, alt, que si y agués esperansa de socorro que·s menjarien los uns als altres antes de rendir-se entre las mans dels espanyols, y que no tindrian cosa més cara que los interesos de son rey y lo de sa pàtria. Finalment jo no poria explicar lo disgust que tenia aquest poble de veure'ns ab necessitat de pactar y jo de[e] abandonar-los, que era lo meu pesar que pogués arribar-me, en fe del qual jo·m só. Firmat als 29 de juliol 1644. Dusavey.

105*r* A.

Relacion de ce qui s'en passé dans Leyde et la bonne volonté du peuple, estans tous fort zelles pour le service du roy.

*Premierment, lors que je suis entré le septienne du mois de may, apres avoir fait assambler la ciutat et leur avoir fair cognoistre comme le roy menvoyou pour estre gouverneur de ses armes dans la ville et chasteau, ils tesmoignerent grande joye et mesmes me demenderent sy la ville se pouvoir deffendre long temps. Je leur fis reponre que tam que j'auvois de vie, je la deffendrois, et que je leur respondois de la ville pour un mois. Le lendemain je fis la reveue des habitans portain les armes, ou je trouvay quatorze cens hommes en estat de se bien deffendre avec grande resolucion. Le dixienne die du mois les ennemys passerent a Villeneusve de la Barque, et vinirent investir la place, et bien que la garnison fiust foisble, je ne vis que bayetes dans le visage des habitans. Lorsquil a esté necessaire de demcurer soubs les armes, ils ont fair leur debvoir, avec autam de volonté que les francois. Le quinzienne, quy estoit le jour de la Pentecoste, les habitants donnerent six cens hommes pour faire la sortie et firent de merveilles. La bataille perdue, les habitants ne perdirent poinct courage, et voijant pres de trois mil hommes quy estoient entrés sans armes, ils offrirent dabord des armes et endonnierent pour en armer plus de deux mille. Alors que les soldats a qui lon avoit retranché les viures, a cause du peu quel y en avoit dans les magasins du roy, a huict onces par[a] soldat par jour, ils leur donnorent de tout ce quils avorent. Et lors que les soldats leur avoient pris quelque chose pour manger, ils ne s'en sont jamais plainctz de crainte quels avoient que l'on ne les fit punir. Et lors que nous avons en besoin // 105*v* // dargent pour faire subaster les trouppes, et pour faire travailler aux fortifficacions, ils nous en ont preste avec grandes franchise jusques au nombre que nous en avons en besoing. Et lors que les viures nous ont manque absolument, les habitans nous en avont fourny comme sy nous eussions esté de la ville mesme. Et lorsque les viures ont manqué aux habitans aussy bien que aux gens de guerre et que monsieur le mareschal de La Motte nous avons mande quel ne pouvoir nous secourir et que nos viures furent achevéz que nous regardissions a faire nostre tracte, et apres avoir confiré avec les habitants, il ny avoir que pleurs et gemissements parmis eux et disoient, tout haute, que si la y avoit esperance destre secourus quilz se mangeroient les unqz les autres, avant se rendre entre les mains des espagniolz, et quilz navoient rien de siz cher que leur intherests de leur roy et celluy de leur patrie. Bref, je nous scaurez expliquer le desplaisir que ce peuple avoit de nous veoir reduitz a traicter et moy de les abandonner, quy estou le plus grand desplaisir que je pouvois recevoir, en tesmoinge de quay je*

a. dit *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* respontir d.
c. *a continuació ratllat* per.
d. estar *interlineat.*
e. *a continuació ratllat* deixant-los.

a. *a continuació repetit* par.

me suis. Jey signe le XXIX *jour de juillet 1644. Dusavey.*

107r *Instrumento*[a] *Barcinone, penes me, Antonium Axada, auctoritatibus apostolica atque regia notarium publicum Barcinone, infrascriptum, accepto et testificato die secunda mensis octobris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo, honorabilis Franciscus Campllonch, boterius, civis Barcinone et custos ordinarius Generalis in portali Maris presentis civitatis Barcinone, gratis et cetera, medio juramento per ac inferius continetur prestito, constituit et ordinavit procuratorem suam certam, et cetera, ita quod, et cetera, Elisabetem Campllonch, uxorem suam, presentem, ad videlicet, pro dicto constituente et eius nomine predictum oficium custodis ordinarii Generalitem Cathalonie portalis Maris huius civitatis Barcinone, quod dictus constituens de presenti obtinet et possidet in vini, provisionis in sui favorem et personaliter de eodem officio facte per admodum illustres dominos deputatos Generalis Cathalonie, die sexta mensis septembris anni millesimi sexcentesimi trigesimi quarti, prout constat in actis publicis scribanie majoris jam dicte Generalis, quibus habetur relacio in favorem persone seu personarum sibi dicte uxore et procuratrici constitute benevise seu benevisarum, et per ipsammet procuratricem nominande seu nominandarum, semel et //* 107v *// pluries ac toties et quoties, eidem procuratrici constitute benevisum fecerit in manu et posse eorundem dominorum deputatorum eorumque admodum illustris consistorii, vel persone seu personarum de his potestatem, haberitis seu habiturarum, cendendum, resignandum et renunciandum cessionemque, resignacionem et renunciacionem huiusmodi admitti petendum et supplicandum et pro inde supplicaciones quascunque tam verbo quam in scriptis personis et locis quibus expediat, prorogandum, dandum, oferendum et presentandum, et cetera. Unumque et plura, publicum seu publica fierit faciendum, petendum et habendum instrumentis et instrumenta. Et demum, et cetera, promisit et juravit ad Dominum et eius sancta quatuor Evangelia, et cetera, habere rato, et cetera, et non revocare sub bonorum suorum omnium prout obligacione in dicto procuratoris instrumento, in quo fuerunt testes Jacobus Sirvent et Antonius Rull, scriptores, Barcinone habitatores, latius exarantur.*

De premissis aliena manu fideliter scriptis fidem facio ego, idem Anthonius Axada, notarius memoratus, hec propria scribens manu.

a. procura intercalada en el foli 107 del trienni 1644-1647.

108r *[7] novembris 1644.* A.

De[a] part del rey. Charíssims y molt amats, avent rebut per vostras últimas y per vostre embaixador novas instàncias de embiar un príncep de nostra sang en Catalunya, per governar-hi y opposar-se ab major pes[b] a las entrepresas dels enemichs, avem tingut a bé conformar-nos a vostres desitgs y de donar-vos un contento enter. Però vent que açò no era possible, perquè nostre charíssim y amantíssim cosí lo duch de Anguien és lo sol dels prínceps d'esta qualitat que podia fer aquest viatge y que està ab una ocupació necessària en altra part, avem cregut, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima dama y mare, que no podíem suplir-hi ab persona més digne que nostre charíssim y molt amat cosí lo comte de Harcort, gran escuder de França, lo qual per sa sang y per las altras qualitats de sa persona y per la reputació que un generossíssim y prudentíssim govern y una infinitat de bellas accions, prou conegudas de tot lo mon, li han donadas, mereix los principals empleos. Y nos fa esperar que ab[c] las forsas que tenim destinadas per Catalunya, ell posarà las cosas en lo bon estat que desijam. Y per[d] ço, avem resolt de donar-li lo general govern en la dita província, sobre que avem despedit expressament lo senyor de Neuilly, un dels gentils hòmens ordinaris de nostra casa, vers nostre charíssim y molt amat cosí lo mariscal de La Motte, manant-li continuar a emplear-se a la conservació de nostras tropas y de tota la província baix nostra obediència y a tot lo qui té la mira a nostre servei, ab la mateixa autoritat que ha fet fins vuy, y ab tots los cuydados possibles. Avem volgut també[e] fer-vos esta lletra del mateix parer de la reyna regint, nostra dita dama y mare, per exhortar-vos de contribuir-hi de vostra part en tot lo que·us serà possible, y de assistir-li de la mateixa manera que antes, assegurant-vos que no serà perdut un moment de temps per la partida de nostre dit *//* 108v *//* cosí, lo comte de Harcort, ni a embiar los socorros necessaris per donar-li lloch de remediar al mal que és arribat, de què tenim extrem pesar, y en lo món no desijam cosa més que de reparar-lo ab tot lo avantatge possible. Açò és lo que·us direm ab esta lletra y que avem carregat lo dit de Neuilly de dir-vosho de nostra part més particularment, a què nos remetent. Pregam a Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita

a. carta i traducció intercalades en els folis 108r-109v i 117/2 del trienni 1644-1647.
b. per *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
c. ab *interlineat, damunt de* tenint *ratllat.*
d. per ço *interlineat.*
e. també *interlineat.*

a Fontenebleu, als 21 octubre 1644. Louis. Le Tellier.

109*r* *7 novembris 1644.* A.

A[a] *nos tres chers et bien amez les depputez du principat de Catalongne.*

De part le roy. Tres chres et bien amez. Ayants receu par vos derrieres depesches et par vostre ambassadeur de nouvelles instances d'envoyer un prince de nostre sang en Catalongne, pour y commander et s'opposer avec plus de poids aux interprises des ennemis, nous aurions esté bien aises de nous conformer a vos desirs et de vous douner un entier contentement. Mais, voyant que cela n'est pas possible a cause que nostre tres cher et tres amé cousin le duc d'Anguyen est le seul des princes de cette qualite que pourroit faire ce voyage, ce qu'il est necessairement occupe ailleurs, nous avons estimé par l'advis de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, que nous n'y pouvions suppleer par une personne qui le feist plus dignement que nostre tres cher et bien amé cousin le comte d'Harcourt, grand escuyer de France, le quel, par sa naissance, comme par les autres qualitez qui sont en sa personne et par la reputation qu'une tres genereuse et tres prudente conduite et une infinité de belles actions, assez congnues a tout le monde, luy ont acquise, merite les principaux employs. Et nous donne subiect d'esperer qu'ayant les forces que nous avons destineés pour la Catalongne, il y restablira // 109*v* *// toutes choses au bon estat que nous souhaittons. Et nous avons resolu de luy donner le commandament general en la dicte province, sur quoy nous avons desiré depescher expres le seigneur De Neuilly, l'un des gentilz hommes ordinaires de nostre maison, pour mander a nostre tres cher et bien amé cousin le mariscal de La Motte de continuer et s'employer au maintien de nos trouppes et la conservation de toute la province en nostre obeissance et a tout ce qui regarde nostre service, avec la mesme auctorité qu'il a faict jusques a present, et avec tous les soins qui luy seront possibles. Et nous avons bien voulu vous faire cette lettre pour vous exhorter du mesme advis de la royne regente, nostre dite dame et mere, de contribuer tout ce qui deppendra de vous pour cet effect, et de luy rendre la mesme assistance et le mesme debvoir que par le passé, vous asseurant qu'il ne sera perdu aucun moment de temps au depart de nostre dit cousin le comte d'Harcourt, ny a l'envoy des secours necessaires pour luy donner moyen de remedier au mal qui est arrivé, //* 117/2*r* *// dont nous ressentons un extreme desplaisir, et n'avons rien au monde plus et coeur que de le reparer advantageusement. C'est ce que nous vous dirons par cette lettre et que nous avons charge le dict seigneur de Neuilly de vous faire encores plus particulierement entendre de nostre part, a quoy nous remettont. Nous prions Dieu qu'il vous ait, tres cher et bien aimez, en sa sainte garde. Escrit a Fontainebleau, le* XXI*e octobre 1644. Louis. Le Tellier.*

Aux[a] *deputes du principat de Catalongne.*

a. anotació escrita al dors.

110*r* *7 novembris 1644.* B.

De[b] part de la reyna regint. Charíssims y molt amats, per la lletra que lo rey, nostre honoratíssim senyor y fill, vos escriu, sabreu la elecció que avem feta de nostre charíssim y molt amat cosí lo comte de Harcort, gran escuder de França, de embiar-lo per governar en Catalunya, y que·l farem seguir de un socorro bastant per donar-li lloch de posar en execució tot quant se pot esperar de la prudència y valor de una persona d'esta qualitat, que ha donada estimació de si al públich y a nos ab la continuació de las més bellas y més considerables accions, que poden esperarse de un gran capità. De manera que esta lletra serà sols per assegurar-vos que farem despachar ab tota diligència las cosas necessàrias per son viatge, y per fer que puga respòndrer a nostres desitgs y als que tindreu lloch de concebir-ne, exortant-vos de contribuir entretant ab nostre caríssim y molt amat cosí lo mariscal de La Motte, tot lo que sia en poder vostre per conservació de la província y lo bé del servey del rey, nostre dit senyor y fill, assegurant-vos que·n farem molta estimació. Y que com tenim viu sentiment del present mal de Catalunya, així no desijam cosa ab més passió que remediar, y sobre[c] que, remetent-nos al senyor de Neuilly, un dels gentils hòmens ordinaris de la casa del rey, nostre dit senyor y fill, lo[d] qual vos entregarà esta lletra de nostra part, de tot lo que poríem anyadir sobre[e] esta matèria[f]. No la farem més llarga que per pregar Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guàrdia. Escrita a Fontenebleu, als 21 octubre 1644. Anne. Le Tellier.

111*r* *7 novembris 1644.* B.

A[g] *nos tres cher et bien amez les depputes du principat de Catalongne.*

a. anotació al marge inferior del foli 109r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 110r-111v i 117/1 del trienni 1644-1647.
c. sobre que remetent-nos *interlineat, damunt de* remetem *ratllat.*
d. lo...que *interlineat, al damunt d'unes paraules ratllades.*
e. sobre esta matèria *interlineat, damunt de* a esta [...] lletra *ratllat.*
f. a continuació unes paraules ratllades.
g. anotació escrita al dors.

De part la royne regente. Tres cher et bien améz. Vous aprendréz par la lettre que le roy, nostre tres honoré sieur et filz, vous escrit, le choise que nous avons faict de nostre tres cher et bien amé cousin le comte d'Harcourt, grand escuyer de France, pour l'envoyer commender en Catalongne, et que nous le ferons suivre d'un secours capable de luy donner moyen de mettre a execution tout ce que l'on doibt esperer de la conduicte d'une personne de cette qualite, qui s'est rendue recommandable au public et a nous par une suitte des plus belles et des plus considerables actions, que puissent reuscir a un grand chef. Si bien que cette lettre ne sera que pour vous asseurer que nous ferons expedier en toute diligence les choses qui luy seront necessaires pour son voyage, et pour faire qu'il puisse respondre a nostre attente et a celle que vous avéz lieu d'en concevoir, vous exhortant de contribuer cependant avec nostre tres cher et bien amé cousin le mariscal de La Motte, tout ce que sera en vostre pouvoir pour la conservation de la province et le bien du service du roy, nostre dict sieur et filz, avec asseurance que nous vous en scaurons beaucoup de gré. Et que comme nous ressentons tres vivement le mal present de la Catalongne, aussy nous ne desirons rien avec plus de passion que d'y remedier, sur quoy nous remettans // 111v // au seigneur de Neuilly, l'un des gentil hommes ordinaires de la maison du roy, nostre dit sieur et filz, qui vous rendra cette lettre de nostre part, de tout ce que nous pourrions y adjouster sur ce subiect. Nous ne vous la ferons plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres cher et bien améz, en sa sainte garde. Escrit a Fontainebleau, le XXIe octobre 1644. Anne. Le Tellier.

Aux[a] deputez du principat de Catalongne.

112r *7 novembris 1644.* C.

Senyors[b]. No tinch cosa que dir-los sobre la presa de Balaguer, puix que veuran prou ab las lletras de llurs magestats quant senten los mals de Catalunya y la passió que tenen per remediar-hi, també y veuran llurs resolucions sobre las instàncias que vostra senyoria ha fetas per aver un príncep de la sang, per governar las armas de sa magestat. Y encara que aquell que·y han destinat no tinga aqueixa qualitat, emperò com té totas las altras que·s poden desijar en un gran capità, y que·y ha lloch de esperar que no tindrà menors successos en Catalunya dels que ha tinguts en altras parts, vostras senyorias tindran lloch de ésser molt satisfets d'esta elecció, y sols jo·ls asseguraré que jo tindré una diligència particular a totas las expedicions de què lo senyor comte de Harcort aurà menester per partir, y a tot ço que serà menester per los socorros que·ls són destinats, sabent prou que no·y va manco del servey de llurs magestats que de son contento, suplicant-los de crèurer que jo só de tot mon cor, mos senyors, de vostra senyoria, humilíssim y aficionadíssim servidor, Le Tellier.

A Fontenebleu, als 21 novembre 1644.

Mos senyors los deputats del principat de Catalunya.

113r *7 novembris 1644.* C.

Messieurs. Je n'ay rien a vous dire sur la prise de Balaguer puisque vous verréz asséz par les lettres de leurs maiestéz combien elles sont toucheés des mauls de la Catalongne et la passion quelles ont dy remedier, vous y trouverez aussy leur resolution sur les illances que vous avez faictes davoir un prince du sang, pour commander les armes de sa maiesté. Et bien que celuy quelles y ont destiné n'ayt pas cette qualite, neantmoins comme yl a toutes les autres que lon peut desirer en un grand chef, et qu'il y a lieu desperer qu'il n'aura pas de moindres succedz en Catalongne que ceux qu'il a remportez ailleurs, vous aurez lieu destre beaucoup satisfaictz de ce choix, et je vous asseureray seulement que j'aporteray une particuliere delegence a toutes les expeditions dont monsieur le comte de Harcourt aura besoin pour son depart, et a tout ce que sera necessaire pour les secours que vous sont deffinéz, scachant assez qu'il ny va pas moins du service de leurs maiestéz que de vostre contentement, et vous suppliant de croire que je suis de tout mon coeur, messieurs, vostre tres humble et tres affectionne serviteur, Le Tellier.

A Fontainebleau, le XXIe octobre 1644.

Messieurs les deputéz du Principat.

114r *7 novembris 1644.* D.

Senyors[a]. Sabran[b] per las lletras de sas magestats, las[c] quals lo senyor de Neuilly, un dels gentils hòmens ordinaris de sa casa, los donarà, com, segons las instàncias que son embaixador y los dels[d] senyors[e] concellers han fet de sa part y

a. anotació al marge inferior del foli 111r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 112r-113v del trienni 1644-1647.

a. carta i traducció intercalades en els folis 114r-116v del trienni 1644-1647.
b. sabran *interlineat al marge esquerre.*
c. las *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*
d. a continuació unes lletres ratllades
e. a continuació ratllat los.

de la llur, és estat resolt en lo Consell de embiar lo senyor comte de Harcort per governar en esta província en mon lloch. Y perquè sas magestats me manen de continuar lo servey ab las mateixas funccions que he fet fins vuy, aguardant sa vinguda y llurs[a] órdens, jo·ls ne dono avís per a què, de part sua, contribuescan ab totas sas forsas ab mi per mantenir los pobles de aquest Principat en la afició, obediència y fidelitat que deuhen y que sempre han tingut a França y pròpria pàtria, y a fer-los víurer ab bona intel·ligència y germandat ab la gent de guerra, que es necessària a la conservació de uns y altres, assegurant-los, que de ma part, jo no olvidaré cuydado algú dels que fins vuy he tinguts, y emplearé ma sang y ma vida de la mateixa manera que he fet sempre per la conservació de sos béns, vidas, llibertats y privilegis y per opposarme als progressos dels enemichs fins la vinguda de dit senyor comte de Harcort, que és un príncep de tal reputació y tant acostumat a vèncer sobre mar y terra, que no deuhen duptar que, ab las grans forsas que sas magestats li han manat menar-los, no sols ell no·ls defense lo país propri contra los enemichs però que no·ls traga de totas las plassas que·y ocupan, y aquesta campanya porte la guerra dins lo seu. Lo avantatge que jo crech que rebran d'esta mudança, tant per ditas rahons que perquè sas magestats han tingut a bé de seguir en açò llurs[b] inclinacions, me·n fan rèbrer la nova ab contento, // 114*v* // ma satisfacció, essent-se sempre ajustada[c] ab la sua, lo que sempre he procurat fer-los[d] conèixer, essent ab tot veritat, mos senyors, de vostra senyoria humilíssim y afficionadíssim servidor, lo mariscal de La Motte.

A Cervera, als 5 novembre 1644.

A mos senyors los deputats.

115*r* *7 novembris 1644.* D

Messieurs. Vous apprendrés par les lettres de leurs maiestes que monsieur de Neully, l'un des gentils hommens ordinaires de leur maison, vous rendra, comme, suivant les instances que vostre ambassadeur et celuy de messieurs les conseillers ont faict de vostre part et de la leur, il a este resolu au Conseil d'envoyer monsieur le comte d'Harcour pour commander en cette province en ma place. Et parceque leurs maiestez me commandent de continuer le service dans les mesmes fonctions que i'ay faict iusqu'a present, attendant son arrivée et leurs ordres, je vous en donne avis affin que, de vostre part, vous contribuiés de toutes vos forces avec moy pour maintenir les peuples de ce Principat dans l'affection, obeissance et fidelité qu'ils doivent et qu'ilz ont tousiours rendu a la France et a leur patrie, et a les faire viure dans la bonne intelligence et fraternite avec les gens de guerre, qui est // 115*v* *// necessaire a la conservation des uns et des autres, vous asseurant que de ma partie n'obmettray auccun des soins que i'y ay apporte iusques icy, et employeray mon sang et ma vie du mesme coeur que i'ay tousiours faict pour la conservation de leurs biens, vies, libertes et privileges et pour m'opposer aux progres des ennemis iusques a l'arrivée du dit sieur comte d'Harcour, qui est un prince de telle reputation et si accoustumé a vaincre, et sur la mer et sur la terre, que vous ne deves point douter qu'avec les grandes forces que leurs maiestes luy ont commandé de vous amener, mon seulement il ne deffende vostre pays contre les ennemis, mais qu'il ne les chasse de toutes les places qu'ilz y occupent, et dans cette campaigne porte la guerre dans le leur. L'avantage que ie croids que vous recevrés de ce changement, tant pour ces raisons que par ce que leurs maiestez ont eu la bonte de suivre en cela vos inclinacions, //* 116*r* *// m'en ont faict recevoir la nouvelle avec ioye, ma satisfaction s'estant tousiours rencontree avec la vostre, comme ie me suis tousiours efforcé de vous faire connoistre, estant tres veritablement, messieurs, vostre tres humble et tres affectionne serviteur, le mareschal de La Motte.*

A Cervere, le Ve noembre 1644.

Messieurs les deputes.

a. llurs *interlineat, damunt de* ses *ratllat.*
b. llurs *interlineat, damunt de* sas *ratllat.*
c. ajustada *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*
d. fer-los *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*

119*r* Carta[a] del embaxador del senyor rey de Portugal.

És còpia traduïda. A. *26 novembris 1644.*

Muy illustres señores.

Tanto que el rey, mi señor, fue restituído en possesión de sus reynos, mandó, por su embaxador, representar a vuestras señorías los desseos que tenía de que se conservassen con grandes victorias y felicidades debaxo de las poderosas armas de Françia, offreciendo su magestad a contribuir para esse effecto toto lo que de su parte fuisse possible, y aunque no lle faltaron avissos de que en la guerra defensiva era lo que más convenía[b] al augmento

a. carta i traducció intercalades en els folis 119r-120v del trienni 1644-1647.
b. convenía *interlineat.*

de su reyno y socorro de sus conquistas, dispendendo para fortificarlo y para ajudarles, a lo mucho que se gastava en la offensiva, porque assí podrían tener más gente, más fortificaciones y poderes para la ocasión en que el enimigo quesiesse venir a buscarle. Con todo, por no faltar a los enteresses comunes del rey christianíssimo y desse Principado, reforçando las depesas y trabajos de fortificarse, y juntamente offender, hizo entrar sus armas por todas las provinçias del enimigo, frontarizas. Y entrando en sus tierras, lle tallaron los campos, arruinaron y despojaron quantidad considerable de lugares en Galiçia, lle ganaron la villa de Salvatierra, cabeça de aquel condado, fortificándola regularmente de nuevo, a la qual oy llamam Villanueva de Portugal, en la Estremadura lle rendieron las placas de Alconchell y de Villanueva del Fresno, que están con buena garnición portugesa y fortificadas con grande despesa, obligando siempre al enimigo acudir aquella parte, con officiales, armas y gente de cavallaría y enfantaría, con que se desagran sus provinçias de Andaluzía y Estremadura, para que no puedan multiplicar sus fuerças en Cataluña. En lo presente anno tuvieron las armas del rey, mi señor, la victoria de Montigo, que dió rebate a toda Andaluzía, aviendo tenido muchíssimos encuentros con el enimigo, de los quales siempre quedaron victoriosos, traendo siempre en el mar una armada de gran consideración. Estos y otros empeños semejantes occuparon siempre al rey, mi señor, de manera que lle pareció que, estando vuestras señorías ciertos de su real ánimo y buena voluntad, tomarían los testigos della más por las obras dichas que por las palabras, principalmente estando a cuenta de su magestad christianíssima. Con todo, en lo estado presente, vusqué que devía assegurar de nuevo a vuestras señorías del real affecto del rey, mi señor, hasiéndoles cierto de su // 119v // parte que, para se restaurar la pérdida de Lérida, se cobraren las demás plaças, con que esse Principado quede libre de todo de la violencia y armas del enemigo contribuirá de sus fronteras con todo el esfuerço y poder para que tengan más lugar las victoriosas armas de Francia, para que sean en todo en essa provincia, dando todos los senales de una verdadera y sincera amistad. Y por lo conocimiento que tengo de su magestad christianíssima y de sus prudentes ministros sé de cierto que de ninguna otra cosa tienen major cuydado que de esse Principado, y que demás de todos los socorros que tienen mandado, no reparando ni en despesas ni en gente, tratan con toda resolución de hetxar del el enimigo, continuando la generosidad con que esta corona aludió y libró siempre a ssus vassallos y no desemparon nunca a ssus amigos y aliados. Y como vuestras señorías no dudaron nunca desta certesa, no tengo que dilatarme en ella ni más que a offrecerme muy de veras al servicio de vuestras señorías. Guarde Dios a vuestras señorías muchos años. París, y octubre 26 de 1644. Conde de Vidigra, almirante de las Indias.

120r *26 novembris 1644.* A.

Muito ylustres senhores.

Tanto que el rey, meu senhor, foi restituido á pose de seus reynos, mandou, por seu embaixador, representar ac vossas senhores os desejos que tinha de que se conservasem com grandes vitorias e felicidades de baixo das poderosas armas de França, oferecendose sa magestade a contribuir para ese efeito tudo que fose de sua parte eainda que lhe non faltaran avizos de que a guerra defensiva era o que mais convinha ao augmento de seu reino e socorro de suas conquistas, despendendo para forteficalo e para acodirlhes omonento que se gastava na ofensiva porque asi poderia ter mais gente, mais forteficaciones e poderes para a ocasiau en que o enemigo quizese veir buscalo con tudo por non faltar aos intereses comunes del rey cristianissimo e dese Principado reforcando as depezas e trabalhos de forteficarse, e ofender juntamente, fez entrar suas armas por todas as provincias fronteiras do enemigo e entrando em suas terras lhe talaran os campos, lhe aruinaran, despojaran cantidade consideravel de lugares em Galiza, lhegarhon a vila de Salvaterra, cabeça daquele condado, forteficandoa de novo regularmente a que chaman oje Vilanova de Portugal, na Estremada lhe renderan aspraças de Alconchel e de Villanova del Fresno, que estan prezediadas com boa guarnicau portuguesa e fortificadas com grande despesa, obrigando sempre ao enemigo a acodir áquella parte com oficiais, armas e gente de cavalaria e infantaria con que se desangran suos provinçias de Andaluzia e Estremadura, para que non posan multeplicar as forças em Catalunha. En o presente ano tiveran as armas del rey, meu senhor, a vitoria de Montijo que deu rebate a toda Andaluzia, avendo tido muchissimos encontros com os do enemigo dasquxais ficaran sempre vitoriosos, trazendo // 120v // sempre huá armada no mar de grande consideracau. Estos e outros empenhos semelhantes occuparan sempre a el rey, meu senhor, de manera que lhe pareceo que estando vossas senhores sertos de seu real animo e boa vontade, tomariaon os testemunhes de la mais pelas ditas obras que per palauras, principalmente estando á conta de sa magestade cristianissima. Con tudo, no estado presente, julguey que devia asegurar de novo a vossas senhores do real afecto del rey, meu senhor, fazendolhes serto da sua parte que, para se e restaurar a perda de Lerida, ese ganharon as mais praças, con que ese Principado fique de todo liure da violencia e armas do enemigo contribuiradas suas fronteiras com todo o esforco que tenhan mais lugar as vito-

riosas armas de França, para oserem de todo nesa provinçia, dando todos os sinais de huna verdadera e sincera amizade. E pello conhecimento que tenho de suas magestades cristianissimas e de seus prudentes ministros sey de serto que de nenhuá outra causa tem major cuidado que dese Principado, e que de mais de todos os socorros que tem mandado, non reparando nem em despezas, nem em gente, tratan com toda arezolucau de lancar fora della os enemegos, continuando a generosidade con que esta coroa acodio e liurou sempre seus vasalos e non desamparon nunca a seus amigos e aliados. E como vossas senhores non duvidaran nunca desta serteza, non tenho que dilatarmenella nem mais que ofreçerme muy de veras a servicio de vossas senhores. Guarde Dios a vossas senhores muitos anos. Paris, e outubre 26 de 1644. Conde da Vidigra, almirante da Indias.

123r *23 novembris 1644.* A.

Universis[a] *et singulis, huiusmodi litteras inspecturis attestor et fidem facio ego, Honoratus Sunyer, auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus collegiatus oppidi de Perpiniani, Elnensis diocesis, quod cum publico instrumento per me, in dicto oppido Perpiniani, recepto et continuato die duodecima mensis novembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, nobilis don Vincencius de Magarola, in civitate Barchinone pro nunch vero in dicto oppido Perpiniani populatus, gratis, et cetera, eis videlicet melioribus via, modo et forma, et cetera, fecit, constituit et ordinavit procuratorem suum certum, et cetera, ita quod, et cetera, honorabilem Raymundum Roger, mercatorem dicte civitatis Barchinone, licet absentem, et cetera, ad videlicet, pro dicto nobili constituente et eius nomine uti receptore tabule de la bolla eiusdem civitatis Barchinone, instrumentum seu instrumenta, renovacionis seu renovacionum, fidejussorum per dictum dominum constituentem nominatum seu nominandum, multum illustribus dominis deputatis Generalis principatus Cathalonie, in dicta civitate Barchinone residentibus, pro majori tuicione et*[b] *securitate omnium et singulorum in dictis instrumento seu instrumentis continendorum et promittendorum, respondendum tam circa solucionem seu soluciones, quantitatis seu quantitatum, ad quam seu quas, dictus nobilis constituens, //* 123v *// racione et ex causa dicti sui muneris seu officii receptoris dicte tabule strictus est, quam aliis, cum omnibus et singulis clausulis, vinculis, poenis, obligacionibus et renunciacionibus contentis*[a] *et expressis in instrumento primitivo et principali dicti sui officii acceptacionis, quas hic pro expressis et enarrantis haberi voluit, ach si de verbo ad verbum exprimerentur coram dictis multum illustribus dominis deputatis seu aliis coram aliis personis de hiis potestatem habendum, faciendum, laudandum et firmandum et pro predictis omnibus et singulis in dictis instrumento seu instrumentis, continendis et expressandis, tenendis, servandis et complendis jura illorum sceriem et thenorem universa, bona et jura sua, et cetera. Et personam eciam insolidum tan quam pro debito regio et fiscali obligandum et stringendum, et cetera. Quibusvis juribus et legibus et proprio eciam foro renunciandum seque dictum dominum constituentem et dicta universa bona sua, omnia et jura, et cetera. Foro, et cetera, dictorum dominorum deputatorum et alterius, et cetera, eciam cum facultate variandi, et cetera, submittendum et obligandum dicti instrumentum seu instrumenta, //* 124r *// solito juramento in animam suam eiusdem domini constituentis, prestando*[b]*, roborandum, et cetera. Et generaliter omnia alia faciendum que circa predicta necessaria fuerint seu quomodolibet opportuna eciam talia*[c] *forent que si mandatum exhigerent magis speciale quam presentibus est expressum, et cetera. Promittens rattum habere, et cetera, et non revocare, et cetera, sub obligacione bonorum predictorum et jurium suorum, et cetera. Prout hech in dicto instrumento, ad quod ego, predictus notarius, me reffero, sunt contenta, in quo fuerunt testes presentes don Andreas Donat, philosophum studens, Joannes Tubet, faber lignarius, dicti oppidi Perpiniani, et ego, dictus Honoratus Sunyer, notarius. Ita approbo ego notarius manu propria, in quorum propria manu scriptorum fidem ego, dictus Honoratus Sunyer, notarius, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono et depingo atque subjicio sig+num. Et supra posui in lineis quinta proxime precedentis pagine «contentis et expressis», in secunda presentis «prestando» et quarta eiusdem «talia forent que».*

a. procura intercalada en els folis 123r-124r del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat sequr.

125r *3 novembris 1644.*

Die[d] *vigesima octava octobris millesimo sexcentesimo quatragesimo quarto, Perpiniani.*

Nos, don Joannes de Llupia et Seragosa, in oppido Perpiniani, Elnensis diocesis, populatus, et Josephus Pages et de Vallgornera, domicellus dicti op-

a. contentis et expressis in *interlineat.*
b. prestando *interlineat.*
c. talia forent que *interlineat.*
d. procura intercalada en el foli 125 del trienni 1644-1647.

pidi, gratis, et cetera, eis videlicet melioribus via, modo et forma, et cetera, facimus, constituimus et ordinamus procuratorem nostrum et alterius nostrum, tam conjunctim quam divisim, certum, et cetera, ita quod, et cetera, honorabilem Raymundum Roger, mercatorum, civitatis Barcinone, licet absentem, et cetera, ad videlicet, pro nobis nostroque, tam conjuctim quam divisim, nomine in actis renovacionis fidejussorum fiende multum illustribus dominis deputatis Generalis principatus Cathalonie, in dicta civitate Barcinone residentibus, per nobilum don Vicencium de Magarola, ubi receptorem tabule de la Bolla eiusdem civitatis Barcinone, dicte receptorie, racione et occasione fidejussorem et principalem solutorem pro eodem don Vicencio de Magarola, ac cum eo et sine eo, in vita pariter et in morte, se constituendum pro quantitate dum taxat nempe ego, dictus de Llupia et Ceragossa, bismille librarum monette fortis Barcinone, et ego, dictus Pages et de Vallgornera, mille librarum eiusdem monete fortis, dictasque respective quantitates, illis via, modo et forma et in specie monette, ac prout dictus de Magarola, principalis, strictus erit, sub et cum pena et scriptura tercii danda omnibus curiis, et cetera. Et cum omnibus aliis clausulis, vinculis, penis et obligacionibus solitis et assuetis et dicto nostro procuratori benevisis, et aliis juxta stilum et practicam notarie, dictam renovacionem fidejussorum recipiendum et stipulandum, dare et solvere promittendum et // 125*v* *// pro hiis bona omnia nostra et jura, et cetera, ac persona pro dicta quantitate dum taxat tanquam pro debito regio et fiscali, et cetera, oblingandum et stringendum quibuscunque juribus et beneficis et presertim auctentica de fidejussoribus et aliis quibusvis legibus et juribus et proprio eciam foro renunciandum submittendumque nos et bona nostra foro dictorum dominorum deputatorum et alterius, eciam cum facultate variandi et obligandum quecunque instrumentum seu instrumenta, opportuna et necessaria, faciendum et firmandum, illudque seu illa juramento in animas nostras prestandum, roborandum et generaliter omnia alia faciendum, et cetera. Promittentes habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub obligacione bonorum nostrorum, et cetera.*

Testes firme dicti Josephi Pages et de Vallgornera, honorabilis Franciscus Piquer, mercator Perpiniani, Bartholomeus Cabaner, agricola de Rippis Altis, Elnensis diocesis, et ego, Honoratus Sunyer, notarius. Testes firme dicti de Llupia et de Ceragossa, qui firmavit Perpiniani die visgesima nona predictorum mensis et anni, Montserratus Cuarassa, famulus dicti de Llupia, Josephus Reart, studens Perpiniani, et ego, dicto Honoratus Sunyer, notarius. In quorum licet aliena manu scriptorum fidem ego, dictus Honoratus Sunyer, auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus collegiatus oppidi Perpiniani, Elnensis diocesis, per quem fuerunt predicta recepta et continuata, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono sig+num. Et correxi in linea duodecima retroscripte pagine «renovacionis».

126*r* *[23] novembris 1644.*

Memorial[a] de les fianses que donà don Visens de Magarola, resceptor de la bolla de la taula de Barcelona, als molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya, per raó de la milloració de[b] la caució que sas senyories li an manat fes, ademés de la que tenia prestada al General lo die que fonch proveït de dit offici, que fonch a VI de juliol 1624[c], per ocasió que moltes de dites fermanses donades en dita primera causió són mortes, són les següens, so és:

Primo, don Joan de Lupià y Çaragosa, en Perpinyà populat, 2.000 lliures, sous.

Ítem, Joseph Pagès y Vallgornera, 1.000 lliures, sous.

Ítem, Onofre Aquiles, mercader, 500 lliures, sous.

Ítem, Rafel Guinart, venedor de teles, 1.000 lliures, sous.

Lo abat de Galligans. Don Joan de Argensola. Onofre Aguiló.

Testes firmaverunt dicti nobilis don Vincencii Magarola, principalis seu verius honorabilis Raymundi Roger, mercatoris, eius legitimi procuratoris, prout de procuracione constat instrumento recepto in villa Perpiniani apud Honoratum Sunyer, notarium publicum dicte ville, die 22 presentis et currentis mensis novembris, qui, dicto nomine, firmavit litere die 23 mensis novembris 1644, sunt Montserratus Albia, passamanerius, Hieronymus Gali et Michael Marques, notarii, cives Barcinone.

126*v* *Testes firmaverunt dictorum don Joannis de Llupia et Caragossa et Josephi Pages et Vallgornera, fidejussorum predictorum seu verius dicti Raymundi Roger, eorum legitimi procuratoris, prout de procuracione constat instrumento recepto in dicta villa Perpiniani apud dictum Honoratum Sunyer, notarium, die 28 mensis proxime preteri-*

a. memorial intercalat en el foli 126 del trienni 1644-1647.
b. de la caució *interlineat.*
c. a continuació ratllat són les següens.

ti qui, dicto nomine, firmavit litere dicto die 23 novembris 1644, sunt predicti Albia, Gali et Marques.

Testes firmaverunt dictorum Onofrii Aquiles[a] *et Raphaelis Guinart, fidejussorum predictorum, qui eciam firmaverunt Barcinone, die 24 dicti mensis novembris 1644, sunt Michael Marques et Hieronimus Gali, notarii, cives Barchinone.*

127*r* 28 nohembre 1644. A.

Sa[b] magestat, Déu lo guarde, ab son real orde, còpia del qual entrego a vostra senyoria, me ha manat que vaja a París a informar son real ànimo de las cosas de aquest Principat. Y tenint de assò notícia sa excel·lència del senyor mariscal de La Motte, me ha entregat un memorial calumniós donat a sa magestat y a sos ministres per lo pare Sala, procurador de Monserrat, y Isidoro Pujolar, en nom y per part de vostra senyoria, lo qual és del thenor següent:

«Còpia del memorial calumniós presentat a la reyna, nostra senyora, y als ministres per lo pare Sala, procurador de Monserrat, y Isidoro Pujolar, en nom y per part dels senyors consellers y deputats, contra lo senyor mariscal de La Motte.

Primerament, que lo dit senyor mariscal de La Motte, per medi dels thesorers, ha fet gran ganància ascerca de las monedas vingudas de França en lo més valer de aquellas.

Que ja era consertat ab dits thesorers per a despedir en las pagas moneda falsa, que feia fabricar en tres diferents parts de Catalunya, y per aquest camí se retenia la moneda bona que venia de França, sense las demés ganàncias que feia sobre la gent de guerra, prenent mostras enteras sobredita gent en los pagaments se feian, y que tenia dit senyor mariscal en son poder grans sumas de diners, que ven tots los officis y beneficis o los dóna a sos alcabots o a las personas afavoridas de las donas galanteja.

Que las confiscacions contengudas en lo memorial donat per lo senyor mariscal estaven donades en favor dels dits alcabot o altros y a don Joseph Margarit, qui és la sangonera de aquesta província y son ganivet pendent, li feia donar lo marquezat de Aytona, que val setanta-y-sinch mília lliures de venda, havent-se de distribuir a quatre o sinch personas que han fets, y poden fer, majors serveys que dit governador.

a. a continuació ratllat fidejussoris.
b. memorial intercalat en el foli 127 del trienni 1644-1647.

Que dit senyor mariscal ha pres una àliga de pedreria a Nostra Senyora de Monserrat, pertanyent a la casa de Cardona, y ha pres de dita casa tots los mobles, ço és, tapiserias, serveys de plata y pedrerias, y pren los fruits del ducat sens pagar ninguna cosa als acreadors del que se'ls deu de pensions y altras cosas.

127*v* Que lo any pasat en lloch de emplear lo exèrsit poderós que tenia, restà la major part de la campanya festejant en Barcelona.

Que ha dexat perdre Lleyda per no haver posat dintre dos-centes mília lliures de viures».

Y com lo sobredit memorial sia contra veritat, no ha cregut may sa excel·lència sia estat obrat ni imaginat per vostra senyoria, y axí, tant per lo interès de sa excel·lència com per ma part, represento a vostra senyoria que se servesca veure en assò lo que·y ha, per ésser cosa tant considerable per tant deguts respectes. Y axí mateix supplica que sia vostra senyoria servit declarar en scrits si ha donat orde de presentar a sa magestat lo sobredit memorial a altres ministres. De la Vallée.

128*r* 28 nohembre 1644. B.

Senyor[a] de La Valée. Avent sabut que feu compte de restar encara en Catalunya fins a la fi de la campanya, y judicant que convé més que vingau, ab la dilligència possible, prop de mi, per informar-me del estat de totas las cosas de aqueixas parts, segons la notícia particular que·n teniu, jo·us fas esta lletra per dir-vos, ab parer de la reyna regint, ma senyora mare, que, encontinent que la tindreu rebuda, ajau de partir per venir ací a donar-me compte dels negocis presents de Catalunya. Y la present no essent per altre fi, jo prego a Déu que·us tinga, senyor de La Valée, en sa santa guarda. Escrita a Fontenebleau, als 6 octubre 1644. Firmada Louis y, més baix, Le Tellier, y al sobrescrit, al senyor de La Valée, un de nostres consellers y majordoms.

129*r* *28 nohembre 1644.*

Monsieur de La Vallee. Ayant seut que vous faictes estat de demeurer encore a Cattalongne jusques a la fin de la campagne, et jugeant qu'il est plus a propos que vous residiez, au plustost, pres de moy pour me informer de l'estat de touttes choses en ces quartieurs, la selon la connoissance particuliere que vous en avez, je vous fais cette lettre

a. carta i traducció intercalades en els folis 128r-129v del trienni 1644-1647.

pour vous dire, par l'advis de la reyne regente, madame ma mere, qu'incontinent que vous l'aurez receue, vous ayez a partir pour venir par deca me donner compte des affaires presents de Catalongne. Et la present nestant pour autre fin, je prie a Dieu qu'il vous ayt, monsieur de La Vallee, en sa sainte garde. Escrit a Fontainebleau, le VIe octobre 1644. Signe Louis, et plus bas, Le Tellier, et suscritte, monsieur de La Vallee, un de vos conseillers et maitre d'hostel.

132r *29 novembris 1644.* C.

Senyors[a]. Una llarga y pesada malaltia, de la qual Déu per sa divina misericòrdia és estat servit deslliurar-me enterament, me ha impedit de respòndrer més prest a moltas lletras que són estats servits escríurem sobre lo motiu de sos negocis, y com me pareixia aver contribuït de tot mon poder per a què reisquessen més dichosament que no·u han fet al bé y quietut de aqueix Principat y al avantatge de aquest estat, puch assegurar-los, ab veritat, que si los mals successos que·y havem tinguts no són estats la causa principal de ma indisposició, han contribuït moltíssim a augmentar-la, y que los accessos y redoblaments de la febre no·m eran de molt tant pesats com las malas novas, que de temps en temps, són vingudas de eixas parts.

Al punt que mon mal se relaxà, me emplehí a escoltar lo seu senyor embaixador, que viu ab gran satisfacció, però perquè no fas dubte que des de llavors no·ls haja donat compte dels discursos que tinguérem junts, jo no·m allargaré inútilment sobre aquells, assegurant-me que no aurà olvidat sobretot de assegurar-los la passió, que pot aver regoneguda ab mi, de fer totas las cosas imaginables per remètrer, lo any vinent, los negocis de Catalunya en un estat més florit que may hajan estat.

Jo·ls prego cregan que ab açò empleo mos principals cuydados y ab la major solicitut, comensant temps ha en disposar-ne los modos, de manera que lo efecte no puga faltar.

Ja saben quinas esperansas deuhen concebir del senyor comte de Harcourt, sobre qui la reyna ha llansats los ulls per servir-la en sa província, seria supèrfluo de exagerar sas grans parts, ningú ignora sa condició, sa virtut, son ànimo, // 132v // sa prudència, ny sa bona dicha. Jo staré content de dir-los en quin estat estaven los negocis del rey en Itàlia, quant sa magestat li donà lo govern de sos exèrcits. Los espanyols avian presas quasi totas las plassas de Piemont, però no gozaren molt temps de llurs conquistas, y una sola campanya remeté totas las cosas al estat gloriós per esta corona, a hont són restadas després.

Sa magestat no olvidarà ningun esfors possible per donar ocasió al dit comte de fer encara millor en Catalunya, y entretant veu, ab un sensible pesar, que la malaltia que ha tinguda lo impedesca encara per alguns temps de poder-se posar en camí. Los enemichs mateixos amostran en alguna manera llurs temors, per lo pesar que sabem que·n tenen, que no han pogut dissimular-lo sabent sa nominació, coneixent molt bé que los negocis en avant pendran un camí tot diferent, y molt lluny de tenir tant bon barato de nosaltres, sens dubte los serà impossible de defensar-se.

Jo travallo contínuament a fer provehir per avansa lo diner necessari y a fer posar las tropas en estat al temps y al número que serà menester, per formar lo més poderós exèrcit que sa magestat haja encara posat en peu, a què no tindran molt que fer a donar crèdit, quant se representaran, lo que importa a esta corona de apretar los enemichs per la part que·ls és més sensible, encara que[a] per dir veritat, lo motiu més poderós, prop de sa magestat, és lo de la afició que·ls porta, y del desitg que té de son bé y de tots los avantatges. Per mon particular, jo no tinch que a pregar-los de pendre entera confiansa en tot lo que jo·ls escrich, per lo manco fins a que los efectes que seguiran de prop los lleve del tot la causa de duptar. Y entretant jo // 133r // resto ab la mateixa passió que sempre los he protestada.

Seria supèrfluo de exhortar-los a contribuir en lo que tinga dependència de llur poder, per segondar los grans esforsos que sa magestat se apresta de fer, prometent-se de llur afició, que no·y olvidaran cosa, y jo·m remeto al que·ls dirà més en particular lo senyor de Marca sobre açò.

Sa dita magestat se reposa també sobre vostres cuydados de vetllar a las cautelas y artificis dels enemichs, estas són sens dupte las armas que devem témer més, però me asseguro que sa vigilància y posarà bon orde. De vostra senyoria aficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

Senyors, a París, als 18 novembre 1644.

139r *29 novembris 1644. C.*

a. carta i traducció intercalades en els folis 132r-133v i 139r-140v del trienni 1644-1647.

a. a continuació ratllat lo motiu verdader.

[1644]

Messieurs[a]. Messieurs de la Deputación de la principauté de Cataloigne, a Barcelonne.

Messieurs. Une longue et fascheuse maladie, dont il a plû enfin a Dieu par sa sante grace me deliurer entierement, m'a empesché de respondre plustost a plusieurs letres que vous avés pris la peine de m'escrire sur le suject de vos affaires, et comme il me sembloit avoir contribue de tout mon pouvoir a faire qu'elles reúnissent plus heureusement qu'elles n'ont faict au bien et repos de cette Principauté et a l'advantage de ces estat, je puis vous asseurer, avec verité, que si les mauvais succez que nous y avons eu no'nt pas esté la principale cause de mon indisposition, elz ont extremement contribué au l'augmenter, et que les accez et les redoublemens de la fiebure ne m'estoient pas a beaucoup pres si fas cheux asupporter, que les mauvaises qui sont venuës, de temps en temps, de vos quartiers.

Les premieres relasches que me donna mon mal je les employay a escouter monsieur vostre ambassadeur, que je vis avec grande satisfaction, mais par ce que je ne doubte point quil ne vous ayt rendu compte deslors des discours que nous eusmes ensemble, je ne m'estendray pas inutilement sur ce sujeu m'asseurant qu'il n'aura pas oublié à vous tesmoigner sur tout la passion, qu'il peut avoir recognuë en moy de faire toutes choses imaginables pour restablir, l'anneé prochaine, les affaires de Cataloigne en un estat plus florissant qu'elles n'ont jamais esté.

Cet l'aquoy je vous prie de croire que je donne mes principaux soings et avec le plus // 139*v* *// d'application, commençant il y a long temps à enpreparer les moyens, en sorte que l'effect n'en puisse manquer.*

Vous sçavés quelles esperances on doibt concevoir de monsieur le comte d'Harcourt, sur qui la reyne a jetté les yeux pour la servir dans vostre province, il seroit superflu d'exaggerer les grandes parties, qu'il a personne n'ignore sa condition, sa vertu, son courage, sa prudence et sa bonne fortune. Je me contenteray de vous faire remarquer en quel estat estoient les affaires du roy en Italie, quand sa maiesté luy donna le commandement de ses armes. Les espagnolz avoient quasi pris toutes les places de Piedmont, mais ilz ne jouirent pas long temps de leur conqueste et une seule campaigne remit toutes choses au poinct de gloire pour cette couronne, ou elles sont demeureés depuis.

Sa maiesté n'oubliera aucum effortz possibles pour donner moyen au dit sieur comte de faire, encore mieux dans la Cataloigne, et void cependant, avec un sensible deplaisir, que la maladie qu'il a euë l'empesche encore pour quelque temps de se pouvoir mettre en chemin. Les ennemis mesmes tesmoignent en quelque façon ce qu'ilz apprehendent, par le desplaisir que nous sçavons qu'ilz n'ont pû s'ent pescher de faire paroistre de sa nomination, cognoissans bien que les affaires prendroint doresnavant un train tout different, et que bien loing d'avoir si bon marché de nous, il leur sera sans doubte impossible de se deffendre.

Je travaille incessamment a faire pourveoir par advance au fondz necessaire et a faire mettre les troupes en estat au temps et au nombre qu'il faudra, pour former la plus puissante armée que sa maiesté ayt encore mise sus pied, aquoy vous n'aurez pas grande peine d'adjouster soy quand vous vous representerés, combien il importe a cette couronne depresser les ennemis du cothé qui leur est le plus sensible, quoy qu'a dire le vray, le motif le plus puissant, auprés de sa maiesté, c'est celuy de l'affection qu'elle vous porte et du desir qu'elle a de vostre bien et de tout vos advantages. Pour mon particulier, je n'ay qu'a vous suplier de prendre entiere confiance en tout ce que je vous mande, du moings jusqu'à ce que les effects qui suviront deprés vous ostent tout a faict le moyen d'en doubter. Et cependant je demeure avec la mesme passion que je vous ay si souvent protestée.

Il seroit superflu de vous exhorter a contribuir ce qui dependra de vostre pouvoir, pour seconder les grands efforts que sa maiesté se prepare de faire, elle se promet de vostre affection, que vous n'y oublierei rien, et je me remete a ce que vous dira plus particulierment monsieur de Marca sur ce sugect.

Sa dite maiesté se repose aussi sur vos soings de veiller aux rutes et artifices des ennemis, ce sont sans doute les armes que nous avons le plus à craindre, mais vostre vigilance y mettra, je m'asseure, bon ordre, messieurs, vostre tres affectione serviteur, le cardenau Mazariny.

A Paris, le 18e novembre 1644.

Messieurs[a] de la Deputation.

134*r* *29 novembris 1644.* B.

De[b] part del rey. Caríssims y molt amats. Avent sabuda la constant y generosa resistència que la guarnició catalana, que estava dins Àger, ha feta

a. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 139r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 134 i 137r-138v del trienni 1644-1647.

contra lo exèrcit enemich que·l assitià, y los diferents avantatges que són arribats a nostre servey y de tota la província, avent fet perdre lo siti llarch un número considerable de enemichs, y lo molt temps que·y han empleat, avent fet pèrdrer la ocasió de fer progressos, que porien ésser estats molt més prejudicials a nostre dit servey y a la província, de manera que tota la alabansa que mereixen hòmens honrats, que·s són sacrificats per llur pàtria, a ells és deguda. Avem volgut, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, donar-vos provas de nostres sentiments sobre açò y assegurar-vos que, quant se farà lo cambi dels presos que estan en nostron poder contra los que estan en mans dels enemichs, farem que los qui estaven dins la dita plassa y que són estats forsats de rendir-se als enemichs sian compresos dins lo cambi. Y, entretant, emplearem lo medi del nunci de nostre Santíssim Pare lo Papa, que està prop de nos, y totas la vias que estaran en poder nostre, per fer que sian tractats com tots los altres presoners de guerra, y al contrari tractarem de la mateixa manera als que tenim dels enemichs, conforme als que ells tenen en Espanya.

134*v* A demés, com som estats informats que lo batalló de infanteria que la província entreté, no·s pot mantenir en lo bon estat que·s feya abans, per no poder los habitants dels llochs continuar la taxa per la dita subsistència, de manera que per açò se han de pèndrer altres expedients, segons lo poder que·n teniu, nós vos exhortam de pensar-hi ab uniformitat, desijant que segons lo poder que teniu de anyadir[a], ho disminuir, al regiment que s'és fet per lo entreteniment del dit batalló, vosaltres y stablireu lo bon orde que veureu ésser a propòsit, de què farem la estimació que pot merèixer cosa d'esta importància. Y la present, no essent per altre fi, no·us la farem més llarga, ni més especificada, que per pregar a Déu que us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als 16 noembre 1644. Louis. Le Tellier.

137*r* *29 novembris 1644.* B.

A[b] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De part le roy. Tres chers et bien amez. Ayant appris la constant et genereuse resistance que la garnison catalane, que estoit dans Ager, a rendue contre l'armeé ennemie qui l'assiegerit, et les divers advantages qui en sont arivez a nostre service et a toute la province, la longueur du siege ayant faict pour un nombre considerable d'ennemis, et le long temps qu'ilz y ont employé, leur ayant faict perdre l'occasion de faire des progrez qui eussent pû estre plus preiudiciables a nostre dit service et a la province, en sorte que toute la loüange que des gens d'honneur, qui se sont sacriffies pour leur patrie, merite est done a ceux la. Nous avons bien voulu par ladvis de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, vous tesmoigner nos sentimens sur ce subiect et vous asseures que, l'ors que lon fera l'eschange des prisoniers qui sont a nostre pouvoir contre ceux qui sont ez mains des ennemis, nous ferons que ceux qui estoyent dans la dite place et qui ont esté contraincts de se rendre aux ennemis soyent compris dans l'eschange. Et que ce pendant, nous enployerons l'intremise du nonce de nostre tres Sainct Pere, lo Pape, pres de nous et toutes les voies qui seront en nostre pouvoir pour faire qu'ilz soyent traictez comme tous les autres prisonnaires de guerre, sinon nous ferons le mesme traittement a ceux que nous tenons des ennemis, comme ilz teuniont en Espagne.

137*v* *Au sur plus, comme nous avions esté informez que le bataillon d'infanterie que la province entretien, ne se peut maintenir au bon estat qu'il avoit acconstume d'estre, a cause que les peuples des lieux qui ont esté tanez a fournir sa subsistance ne la pouvent plus continuer, de maniere qu'il fautt prendre pour cela d'autres expediens, suivant le pouvoir que vous en avez. Nous vous exhortons d'y penser serieusement, desirant que selon le pouvoir que vous avez d'adiouster ou diminuer au reglement qui a esté faict pour l'entretenement du ce bataillon, vous y establissiez le bon ordre que vous veurez estre apropos, dont nous vous sçaurons tout le gré qu'une chose de cette consequense peut meriter. Et la presente, n'estant pour autre fin, nous ne vous la ferons plus longue, ny plus expresse, que pour prier Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XVIe novembre 1644. Louis. Le Tellier.*

Aux[a] deputez du principat de catalongne.

135*r* *29 novembris 1644.*

De[b] part del rey. Caríssims y molt amats. Las lletras que lo senyor de Neuilly vos aurà entregadas de nostra part, vos aurà fet saber la elecció que avem feta de nostre charíssim y molt amat cosí lo comte de Harcourt, per donar-li lo general govern en la província y de nostres exèrcits en Catalunya, y com veyem que està per partir per anar-hi, y que lo temps ni las forsas dels ene-

a. a continuació ratllat li.
b. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 137r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 135r-136v i 145 del trienni 1644-1647.

michs no·ls donen lloch de empèndrer cosa durant lo temps que nostre dit cosí emplearà per est efecte, escrivim a nostre charíssim y molt amat cosí lo mariscal de La Motte de venir-se'n ací, per donar-nos notícia del estat de totas las cosas de Catalunya, y sos bons avisos per lo restabliment de nostras tropas que han servit en la dita província, y ordenam al senyor Du Terrail de pèndrer, després de partit, lo govern de nostres exèrcits en la província, y als senyors de Marca y don Josep Margarit de emplear-se y contribuir ab ell ab totas las cosas que tindran la mira a la conservació de la província, de què avem volgut fer-vos participant, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, y exhortar-vos de aportar-hi ço que tinga dependència de vosaltres, per lo bé y avantatge de nostre servey y de la província, per fer que, aguardant que sia arribat nostre dit cosí, lo comte de Harcourt, totas las cosas sian mantingudas en bon stat, assegurant-vos // 135*v* // que considerarem particularment lo que·y contribuireu, no dubtant que no·y empleeu vostra prudència y afició acostumada. No·us farem la present més llarga que per pregar a Déu que·us tinga, caríssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als 16 noembre 1644. Louis. Le Tellier.

136*r* 29 de noembre 1644.

A[a] nos tres cher et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

*De par le roy. Tres chers et bien amez. Les lettres que le seigneur de Neuilly vous aura rendues de nostre part, vous auront apris le choix que nous avons faict de nostre tres cher et bien amé cousin le comte Harcourt, pour luy donner le commandement general en la province et de nos armes en Catalongne, et comme nous voyons qu'il est prest a partir pour sy rendre et que la saison ny les forces des ennemis ne leur parmettent pas de rien entreprendre pendant le temps que nostre dit cousin employera pour cet effect, nous mandons a nostre tres cher et bien ame cousin le mariscal de La Motte de venir par deça, pour nous donner congnoissance de l'estat de toutes choses en Catalongne, et ses bons advis pour le restablissement de nos troupes qui ont servy en la dite province. Et nous ordonnons au seigneur Du Terrail de prendre apres son depart le commandement de nos armes dans la province et aux seigneurs de Marca et don Joseph Marquerit de s'employer et concourrir avec luy en toutes les choses qui regarderont la conservation de la province, de quoy nous avons bien voullu vous faire part avec ladvis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, et vous exhorter daporter ce qui dependra de vous pour le bien et advantage de nostre // 136*v* // service et de la province, pour faire qu'en attendant l'arrivée de nostre dit cousin le comte d'Harcourt, toutes les choses soyent maintenues en bon estat, vous asseurant que nous considererons particulierment ce que vous y contribuerez, et ne doubtant pas que vous n'y employiez vostre prudence et affection acconstumée. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu quil vous ayt, tres cher et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, les XVIe novembre 1644. Louis. Le Tellier.*

Aux[a] deputez de Principat.

a. anotació escrita al dors.

141*r* [...] desembre 1644. A.

Senyor[b]. La junta del batalló del principat de Cathalunya, que està sempre desijant lo major servey de vostra magestat y augment del batalló, humilment supplica a vostra magestat se digne de fer-li mercè de concedir-li las cosas contengudes en lo present memorial, los effectes del qual han de redundar a nostre sentir en molt gran servey de vostra magestat y benefici de la província.

Primo, supplica a vostra magestat, dita junta, li fassa mercè de concedir-li tota jurisdicció en los casos de frau, dol y barateria, sobre los officials majors y menors, y soldats y officials de ploma del batalló, tocant al interès pecuniari y bursal, y que puga contra los tals procehir per recuperació de dit interès pecuniari y bursal, y executar las penas pecuniàrias que contra los tals delinqüents se imposaran, fins a suspensió y privació de sos officis, inclusive, y recuperació de la hazienda de dit batalló, ab què se evitaran dits fraus.

Segon, que attès que la dita junta, en virtut de deliberacions de Brassos Generals y de consuetut immemorial observada en las casas de la Deputació y ciutat de Barcelona, està en possessió de anomenar tots los officials majors y menors, axí de la cavalleria com de la infanteria de dit batalló, fins a capitans, inclusive.

141*v* Per lo tant, se supplica a vostra magestat se'ls fassa mercè de authorizar esta deliberació ab son real decret, ordenant que, feta dita nominació per la junta al lloctinent y capità general de vostra magestat, mane despatxar las patents, en la forma acostumada.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 136r.
b. memorial intercalat en els folis 141r-142v del trienni 1644-1647.- a continuació repetit al marge esquerre A.

Tercer, que sempre y quant que la junta ordenarà a sos officials de ploma vajan a passar mostra a qualsevol dels tèrcios de cavalleria o infanteria, per evitar los fraus se fan en los passavolants, tingan los officials majors y menors de guerra obligació, encontinent, passar dita mostra y assistir en ella, y en cas fassen lo contrari, tinga plena jurisdicció la junta per a procehir contra de aquells que auran impedit dita mostra, per rahó del dany y frau ne aurà sostingut dit batalló, fins a suspensió y privació de llurs càrrechs, inclusive.

Quart, per alentar als officials majors y menors y soldats del batalló a continuar sos serveys y a aspirar a actes gloriosos, se supplica a vostra magestat se'ls fassa mercè de honrar y acceptar dits serveys que faran dins la província, de la matexa manera que vostra magestat honra y fa mercè als qui·ls servexen en los exèrcits reals, honrant y premiant aquells, sempre y quant seran presentats a vostra magestat.

Quint, per a què los officials de ploma, com son vehedor, pagador y provehedor y sos ajudants, ab majors veras, acudan al servey de vostra magestat y bé de la província, se supplica a vostra magestat se'ls fassa mercè //142*r*// de donar-los y concedir-los totas las preheminències y prerrogativas, axí en rahó de sas personas com en las tocants als exercicis de llurs càrrechs, que gosan y tenen los de vostra magestat en semblants puestos.

Sisè, que a tots los officials majors y menors de guerra y soldats del batalló, se supplica se'ls fassa mercè de concedir-los las matexas prerrogativas, preheminències y beneficis que gosan y tenen los de vostra magestat, tant en la campanya com estant aquartelats.

Setè, se supplica a vostra magestat se'ns fassa mercè de manar a tots los officials y ministres de justícia, com de guerra, de què sempre y quant sian requerits per la junta o per los officials de guerra y ploma del dit batalló, se'ls done tota la assistència y favor serà menester, imposant graves penas contra los remitents y, si aparexerà, fins a privació de sos puestos, inclusive.

151*r* 13 dezembre 1644. A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Inseguint la offerta que feren los Brassos Generals del present principat de Cathalunya, comtats de Rosselló y Cerdanya, en los pactes y condicions ab què posaren dit Principat y comtats a la obediència de las magestats dels reys christianíssims de França, il·lustres senyors, la qual fou que lo Principat y comtats, a sos gastos propris, en lloch de sometent general, host y cavalcada, y de la que se feja en virtut del usatge «*Princeps namque*», servís ab un batalló de sinch mil infants y sinch-cents cavalls, pagats, armats y municionats. Tractaren dits Brassos Generals de donar forma a la erecció de dit batalló, y després de haver conferida una y moltes vegades la matèria, als 20 de dezembre de 1641, resolgueren que se remirassen quins apuntaments donats per la ciutat de Barcelona, que·s troban en dietari de la present casa, sots dita jornada, ab altres allí insertats que havia treballat la junta nomenada per la bona disposició del dit batalló, dexant la revista y censura de dits apuntaments a dita junta y als molt il·lustres senyors deputats y consellers y demés persones nomenadores per sas senyorias, ab què reportassen lo que·ls parexeria de major conveniència per a la província, als brassos particulars o ordinaris, als quals donaren ple poder per a resòldrer tot lo que importaria per la bona administració y regiment del[a] dit batalló, en virtut del qual, dits brassos ordinaris, als 14 de janer 1642, deliberaren lo modo y forma de ditas administració y govern de dit batalló en la manera següent, ha saber, és que se forràs una junta de batalló comforme ho advertia la ciutat de Barcelona, la qual junta se hagués de compòndrer de un senyor consistorial del General de Catalunya y senyor conseller de Barcelona y de quinse persones anomenadores per los senyors deputats, ço és, sinch de quiscun dels tres estaments, ecclesiàstich, militar y real, ab los quals procuràs sa senyoria anomenar alguns sýndichs, y quatre anomenadores per la ciutat de Barcelona, //151*v*// per a assistir en son nom en dita junta, ço és, una de quiscun dels estaments del savi Consell de Cent, als quals, per dit effecte, los donàs la ciutat syndicat, *simul et insolidum*, per a què quiscú de ells tingués son vot de per si. Y que per a poder deliberar dita junta se haguessen de trobar en ella la major part, y ab ells una persona de quiscun estament de las anomenadas per los senyors deputats y una de les quatre anomenades per la ciutat, prevalent sempre la major part, ab què tots fossen avisats en la forma aparexeria a dita junta. Declarant que, no obstant que en dita junta no si trobassen lo senyor consistorial hauria de assitir, ni lo senyor conseller, pogués aquella deliberar qualsevol cosa ab què los decrets y provisions, tant de justícia com de gràcia, resultants de ditas deliberacions, se haguessen de firmar en tot cas per dits dos senyors consis-

a. memorial i resposta intercalats en els folis 151r-153v del trienni 1644-1647.

a. del dit batalló *interlineat.*

torials presidents, donant a la sobredita junta ple poder en tot lo tocant a dit batalló, dependents y emergents, comforme està contengut en lo primer apuntament de la ciutat, lo qual està insertat en dit dietari sots jornada de 20 de dezembre 1641, y també per anomenar los officials que·ls aparexeria més convenients per son servey, procurant que fossen los menos que fos possible per escusar tot gasto supèrfluo y evitable. Ordenant, no-res-menys, se hagués de tenir dita junta en un aposiento de la casa de la Deputació, donant los senyors deputats les alajes y demés coses necessàries per lo exercici de aquella, y deliberant finalment los dits brassos ordinaris que los diners de dit batalló se girassen als senyors deputats y consellers, havent aquells de gastar-los per los effectes que per dita junta seria estat deliberat. De tot lo qual resulta que, si bé los dits brassos ordinaris, en virtut de la dita facultat los fou donada per dits Brassos Generals, han donat forma al govern y distribució dels diners que entraven a obs del dit batalló, nomenant junta per a dit effecte ab plenitut de[a] poder, emperò fins vuy no la han donada, en què las personas, per mans de qui correrrà dita administració, haguessen de ser visitades y se'ls rebessen y passassen los // 152r // comptes de aquella, que sent aquest un punt tant substancial per a què dita administració vaja ab la rectitut y orde que·s necessita, per a acudir a las pagas de la gent de guerra y demés gastos forçosos de dit batalló, no·s pot dexar de enténdrer que lo passar-lo per alt, fonch perquè dits brassos ordinaris entengueren que, suposat ja les Corts havian erigit en tribunal de tanta confiança com és lo del consistori de la visita, al qual toca[b] lo visitar los officials y remirar los comptes de entradas y exidas del patrimoni y emoluments de la Generalitat, podria lo mateix consistori de dita visita visitar y exigir los comptes a la junta del batalló, essent també officials del General, en quant obran y gastan diner de la Generalitat, procehits de la contribució universal de tot lo Principat, per la qual són deputats, quant no és forçós que dits brassos ordinaris, valent-se del sobredit poder que·ls fonch donat per dits Brassos Generals, donen forma a la visita y reddició dels comptes de dita junta, pus aquella no deu ser de millor condició que lo consistori dels senyors deputats, que ha volgut la Cort subjectar a una visita per examinar si haurian excedit en la administració de tot lo tocant a la Generalitat. Ha aparegut als visitadors de la visita corrent del General, attenent per a cumplir ab las obligacions de sos officis, advertir a vostra senyoria lo sobredit, per a què vostra senyoria se servesca representar-ho en dits brassos particulars y, ab ells, pèndrer la resolució en la matèria aparexerà més convenient y ajustada al fi que seria pretès en la erecció de dit batalló y al benefici universal del Principat, offerint a vostra senyoria, tan en esta com en les demés coses occorreran, la correspondència que sempre han tingut estos dos consistoris, per a què se camine ab tota conformitat a la effectuació del que sia en major servey // 152v // de Déu y de la Generalitat y benefici universal de la província.

Vissita[a].

153r *13 dezembris 1644.* B.

Molt il·lustres senyors.

La scriptura de orde de vostra senyoria en dies passats tramesa per lo doctor Valencià, ajudant de assessor de la visita, als deputats y oÿdors del General, per contenir la matèria conté del examen y revista dels comptes del que exhigeix cobra y paga la junta del batalló, dits deputats y oÿdors no han pogut pèndrer resolució sobre lo contengut en dita scriptura que primer no fos tenint conferència ab los molt il·lustres consellers de la present ciutat de Barcelona, tant per la molta mà los brassos, en la erecció y formació del batalló y en los capítols fets per la conservació y govern de aquell, han donada a la ciutat de Barcelona, y per lo molt ha obrat y de contínuo obra en benefici de aquell, com també per guardar la correspondència tenen las dos casas. Los quals, després de vista y llegida dita scriptura, tenint conferència sobre lo contengut en aquella, se ha resolt que, estant ordenat, per los brassos celebrats als 14 de janer 1642, que hu dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona y hu dels senyors consistorials fossen precidents de dita junta del batalló, com s'és observat y vuy se observa, y obrant la dita ciutat en las cosas tocants al govern y administració del batalló, per medi de les persones té en aquell nomenades y deputades, ha aparegut no ser practicable vostra senyoria, com ha visitador del General, puga conèxer del que dits presidents y junta obran per les cosas tocants al batalló, majorment, havent-hi ja capítol acerca dels comptes ha de donar dita junta, y fan la deguda estimació del advertiment per vostra senyoria ha // 153v // manat donar, y restan molt attents en tenir la deguda correspondència ab vostra senyoria en totas occasions.

157r 4 janer 1645. A.

a. de poder *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* principalíssima.

a. visita *anotació escrita al marge superior.*

Senyors[a]. Si los socorros que llurs magestats tenen destinats per lo restabliment dels negocis de Catalunya podien marchar ab la mateixa dilligència que jo poria fer, y si ma presència no era encara necessària a la cort, per avansar lo efecte de las bonas resolucions que han presas per lo bé y profit del estat de què són estats servits cometre'm la direcció y lo govern, jo aniria en lo lloch d'estas rallas a donar-los provas, jo mateix, de la estimació que fas de un tan bell càrrech y ab quant contento tinch rebuda la carta, ab la qual, senyors, són estats servits donarme provas del agrado de la elecció y nominació de llurs majestats. Puch assegurar-los que no podien fer-las de persona que tingués més inclinació y zel que jo a executar las voluntats que llurs dites majestats tenen per la defensa y quietut de son país, y per la inviolable conservació de sas constitucions, drets y privilegis, y per adquirir-los tots los avantatges que, en general y en particular, poden esperar de llur suave dominació y poderosíssima protecció, açò és, a què, senyors, jo emplearé ab contento tots mos cuydados y ma sanch per a què vostres senyories regonegan, ab que estimació, jo considero la honra que llurs magestats me han feta en donar-me lo govern de un país que estiman tant, y encara oso dir més, que ningú dels altres que estan baix la obediència d'esta corona. Jo no·ls exhortaré, senyors, a continuar sos esforsos per mantenir los negocis per allí, en lo millor estat que sia possible, durant la poca detenció que·m resta a fer ací. Poran, entretant, fer-me saber per lo senyor son embaixador tot lo que jo pore fer per son servey y avantatge, a qui me voto per tota ma vida, desijant ab passió de emplear en avant tots mos cuydados a fer conèixer per tot a hont se agirà del interès general del país, y de cada hu de vostres senyories en particular, que jo só y seré sempre ab zel y fidelitat, senyors, de vostra senyoria, humilíssim y aficionadíssim servidor, Harcourt.

A París, als 9 desembre 1644.

Als senyors de la Deputació.

158r *4 januarii 1645.*

Messieurs. Si les secours que leurs maiéstéz ont destinés pour le restablissement des affaires de Catalogne pouvoient marcher avec mesme diligence que ie pouvrois faire, et si ma presence n'estoú encore necessaire a la cour, pour avancer l'effect des bonnes resolucions qu'elles ont prises pour le bien et advantage de l'estat donc ils leur á pleû de me commettre la conduicte et le governement, j'yrois au lieu de cés lignes vous tesmoigner, moy mesme, combien ie me tiens honore d'une si belle charge et au ce quel contentement i'ay receu la lettre, par la quelle, il vous á pleú, messieurs, me faire connoistre que vous aviés pour agreable le choix et nomination de leur majestéz. Je puis bien vous asseurer qu'elles n'en pouvoient faire de personne qui eust plus d'inclination et de zele que moy á executer les volontés que leurs dites maiestés ont pour la deffence et repos de vostre païs, pour l'inviolable conservation de ses constitutions, droicts et privileges, et pour vous acquerir tous les avantages que vous pouvés, en general et en particulier, esperer de leur douce domination et de leur protection trés puissante, // 158v *// c'est á quoy, messieurs, j'employeray avec joye et messoings et mon sang a fin que vos seigneuries reconnoissent avec qu'elle estime je considere l'honneur que leurs maiestéz m'ont fait de me donner le commandement d'un pays quelles considerent autam, et j'ose mesme dire, plus qu'aucun des autres qui sont soubzmis á cette couronne. Je ne vous exhorteray pas, messieurs, á continuer tous vos efforts pour maintenir les affaires pardela au meilleur estat qui[a] sera possible, pendant le peu desejour qui me reste á faire icy. Vous pouvrés, cependant, me faire savoir par monsieur vostre ambassadeur tout ce que ie pouvray faire pour vostre service et avantage, auquel ie me voüe pour toute ma vie, souhaittant avec passion d'employer desormais tous me soings á faire connoistre par tout ou il s'agira del interest general du païs et de ce luy de chacun de vous en particulier, //* 159r *// que ie suis et seray tousiours avec zele et fidelité, messieurs, vostre trés humble et trés affectionné serviteur, Harcourt.*

A Paris, le 9 decembre 1644.

Messieurs de la Deputation.

163r *9 januarii 1645.* A.

Sacra[b] cristianíssima y real magestat.

El desconsuelo tan grande que tenemos de aver entendido que, después de aver dado esta provincia y sos particulares tan evidentes demonstraciones de su affecto al major servicio de vuestra magestat, que Dios guarde, va a essa corte don Joseph de Çacosta, con ajudas de costa del Real Patrimonio de vuestra magestat, por los ministros de vuestra magestat, que acá residen, a él dadas, para representar a vuestra magestat que puede

a. carta i traducció intercalades en els folis 157r-159r del trienni 1644-1647.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. carta intercalada en els folis 163r-164v del trienni 1644-1647.

[1645]

aver faltado al real servicio de vuestra magestat provincia tan obligada y magistrados que contínuamente están desvelados en cumplir con sus obligaciones, diligenciando el major servicio de vuestra magestat y beneficio y conservación de esta provincia, nos ha obligado a acudir, postrados a los reales pies de vuestra magestat, por medio de nuestro embaxador, para[a] *representar algunos de los más assenyalados servicios que en la campania passada han hechos esta provincia y sus particulares, que campearán siempre gloriosamente sin que pueda obscuracerles la calumnia más affectada y malicia más cavillosa, quedando todos muy apesarados que su poca possibilidad no les aja dado lugar de igualar aquéllos a sus deseos, esperando de la real clemencia de vuestra magestat que de éstos se dará por servido.*

En los principios del anyo 1644 se sirvió el excelentísimo mariscal de La Motte, lugartiniente y capitán general por vuestra magestat en esta provincia, de dar intelligencia a los presidentes y junta del batallón de que su excelencia pensava salir en campanya por los primeros del mes de abril, para que tuviessen prestos los quinientos cavallos // 163*v* *// y dos mil y quinientos infantes que con acuerdo de su excelencia le tenía offrescidos el batallón, y no obstante que la provincia estava tan atrabajada y con tanta falta de víveres que apenas no alcançavan los paisanos para su sustento, se acudió cumplir a todo lo sobredicho, conforme se echa de ver con las muestras que se les passaron antes de salir a campanya.*

Referir los servicios que en ella han hecho los officiales y soldados del dicho batallón, y el valor con que en todas ocasiones han resistido al enemigo por evitar prolixidad y constar notoriamente, lo escusamos.

Fue el exército de vuestra magestat, governado por su excelencia, derrotado a los 15 de mayo delante la ciudad de Lérida, y con él uno de los regimientos de infanteria del batallón, sin quedar del apenas más soldado alguno que no fuesse muerto, herido o prisionero, y quedava su excelencia sin fuerças para oponerse a impedir los progressos del enemigo. Y con solas cartas que su excelencia escrivió a las universidades de la provincia representándoles el estado con que se hallavan las armas de vuestra magestat, acudieron todas con levas tan copiosas que, con ellas, pudo su excelencia en breves días rehazerse y hazer frente al enemigo. Y lo mismo hizo la provincia, quando haviendo su[b] *excelencia puesto sitio a la plassa de Tarragona, se le pidió lo mismo, acudiendo con más de tres mil infantes pagados a su costa con sueldos muy crescidos, y todo esto a más del servicio ordinario del batallón.*

Después de alsado el sitio de la plassa de Tarragona se han dipuesto, por[a] *los ministros de vuestra magestat, los alojamientos con un modo muy pesado por los paysanos y ageno de nuestras leyes y constituciones, pues a más de lo que ellas disponen han de dar a los soldados de comer y dineros y sevadas para los cavallos, que aunque sea con promesa de pagarlo, ocasiona muy grandes trabajos a los paisanos, haviendo de buscar, por no tenerlo, por su mucha pobresa.*

Todas estas cosas tienen esta provincia tan exausta // 164*r* *// que con mucha dificultad se puede cobrar lo necessario para acudir al sustento de los officiales y soldados de los tercios del batallón, al que ajuda no poco los excessos que, muy particularmente, en el tercio que govierna el dicho don Joseph Çacosta se hazen, tomando muchos más sueldos de lo que sustenta soldados, siendo en ésto el que da mal exemplo a los otros, no permitiendo que se le tomen resenyas sino muy pocas vezes, ni que los officiales del sueldo asen líberamente de sus officios, lo que obligó, díes ha, a suplicar a vuestra magestat con otro memorial que, para reparo de estos danyos, fuesse del real servicio de vuestra magestat conceder a la junta del batallón los capítulos que en él se suplicava y agora de nuevo suplicamos, por tener por cierto ha de redundar en muy grande servicio de vuestra magestat y beneficio de esta su provincia.*

Suplicamos assí mismo que, attendiendo a que el dicho don Joseph Çacosta ha sido siempre el que con su áspera y[b] *licenciosa condición ha ocasionado notables disgustos a estos consistorios, hablando dellos públicamente con notable desacato y indecencia, dando mal exemplo a los demás officiales y soldados, no queriendo dar la devida assistencia a los nuestros y fomentando a los que les perdían el respeto, sea del real servicio de vuestra magestat mandarle reformar, para que con ésto, los demás tengan la obediencia y respeto*[c] *devido, que a más de que redundará en notable servicio de vuestra magestat y beneficio de esta provincia, estos consistorios, en nombre della, lo recibirán a muy senyalada y particular merced*[d] *de vuestra magestat.*

Sacra cristianíssima y real magestat, humilíssimos y fidelíssimos vassallos de vuestra magestat, cuyas manos besan[e]*, los deputados del General de Cathalunya y conselleres de la ciudad de Barcelona.*

a. para *interlineat.*
b. su excelencia *interlineat.*

a. por...magestat *interlineat al marge esquerre.*
b. y licenciosa *interlineat al marge esquerre.*
c. respeto *interlineat.*
d. merced *interlineat, damunt de* favor *ratllat.*
e. besan *interlineat.*

165r 10 janer 1645. A.

Noverint[a] *universi quod, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, die vero sexta mensis decembris eiusdem anni intitulata, presente me, Paciano Roca, mandati scriba auctoritate regia notario publico civique honorato Barcinone populato, presentibus eciam admodum reverendo et nobile Laurencio de Barutell, cancellario, et magnifico Josepho Orlau, utriusque juris et Regia Audiencia doctore, pro testibus ad ista vocatis, excelentissimus dominus Philippus de La Motte-Haudencourt, dux Cardone, mariscallus Gallie, sacre christianissima et regia magestatis conciliarius, locumtenens et capitaneus generalis in dictis principatu Cathalonie et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, existens personaliter constitutus in quadam aula sui palacii, quod fovet in presenti civitate Barcinone, in platea Sancti Francisci, tradidit et liberavit mihi quandam papiri scripturam cathalano sermone conceptam quam premanibus suis habebat tenoris sequentis*: «Havent-nos representat los deputats del General de Catalunya que ab la constitució vintena, títol «De vectigals», està expressament disposat no ésser lícit ni permès al capità general de sa magestat, per si ni per ministres alguns, directe ni indirectament, ab qualsevol motiu o color, imposar, exigir, ni fer exigir algun vectigal o imposició, y que dita constitució no obstant, havem despedit alguns manaments com a capità general, o altrament refferendats per Pacià Roca, nostron secretari, dirigits als balles y jurats de diversas universitats com són Miravet, Móra y altres, manant que donen llenyas y pallas sens pagar preu algú, y així mateix lo ordi y civada que havian menester las companyias de cavall, a manco preu del que·l compran las universitats; y de la mateixa manera que los soldats se fan donar lo sustento, sens pagar, per diversas universitats, contrafent a ditas y altres constitucions. Per ço, desijant que ditas generals constitucions, ab tot effectte, sian sempre observades y que los fets contra ellas sian reparats, ab thenor de la present, revocam y donam per revocats y annul·lats los mandatos fets a las ditas vilas y llochs y altres. Y en lo demés de fer-se donar los soldats viures sens pagar, sempre havem stats attents a fer que los soldats viscan ajustats ab los naturals sens fer oppressions ni danys. Y axí mateix, havem sempre castigats los que·s són trobats delinqüents, y ara offerim castigar-los y farem restituhir y pagar així a las universitats com ha particulars tot lo que deuran los officials y soldats, com és de justícia, fent pagar la civada conforme la tatxa feta per lo Real Consell, declarant que tot és estat fet contra nostra intenció y voluntat, y com si fets no fossin, restant sempre las generals constitucions en sa forsa y deguda observança.

Quequidem papiri scriptura sic tradita et liberata, dicta sua excelencia mandavit mihi Paciano Roca, quatenus de predictis presens conficerem instrumentum et dictis dominis deputatis et aliis cuja intersit darem et // 165v // traderem publicum et aucthenticum. Actum Barcinone, die, mense, anno et loco predictis, presente me, dicto scriba mandati, et presentibus testibus predictis ad premissa vocatis et specialiter assumptis, prout superius continetur.

Sig+num Paciani Roca, scribe et notarii supra memorati, qui premissis, una cum dictis testibus, presens interfuit scribere fecit et clausit. Probatum.

a. revocació intercalada en el foli 165 del trienni 1644-1647.

166r Summari[a] dels excessos y procehiments fets per los soldats[b] y altres.

9 januarii 1644. B.

167r Sumari breu de molts y diversos excessos y procehiments fets per los soldats[c] de peu y de a cavall que·s troban en lo principat de Cathalunya, e també per alguns ministres règios, contra lo disposat en las generals constitucions de Cathalunya, immunitats de la pàtria y pactes últimament firmats ab sa magestat christianíssima, que Déu guarde.

Primo, contra disposició de què no podan ésser creats[d] en Cathalunya nous officials, se ha feta creació de governador en la sots-vegueria de Pallàs en persona de Joseph de Rocabruna, lo qual, en dits lochs, exerceix tota jurisdicció, axí en la gent de guerra com en los provincials, sens guardar ley ni constitució alguna, y per major se refereixen en conformitat de açò alguns dels molts fets que ha obrats, comforme plenament consta per las informacions que tenen los senyors deputats.

Primo, ha fet capturar y arcabusejar a T[e]... Turreguet, de Palau, provincial, sens provisió de jutge ni dar-li defensas.

a. memorial intercalat en els folis 166r-170v del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat francesos.
c. a continuació ratllat francesos.
d. criats *al manuscrit.*
e. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

[*1645*]

Ítem, a Francesch Pallarès, de Talarn, també provincial, volent compel·lir després de sa mort a un assessor li fes sentència.

Ítem, a T[a]... Valldeseca, provincial, fent-lo abans aturmentar.

Ítem, ha fet diversas capturas de personas seculars y ecclesiàsticas, detenint-los larch temps en las presons, // 167*v* // no relexant-los de aquellas sens alguna composició, com són, a Pere Soler, de Talarn, Joan Pere Mirós, de Concas, T[b]... Morlans, de Castelltallat, Joan Matheu, de la Pobla de Segur, T[c]... Codó, balle de Puigcercós, lo doctor Bernadí Campí, Hierònym Ricart, Baldiri Ferrer, preveres, y molts altres ecclesiàstichs y religiosos ab molt gran infàmia y ignomínia del estat ecclesiàstich.

Ítem, a Joan Castells, prevere, rector de Alçamora, lo ha fet capturar ab molt gran infàmia y aportà a la vila de Tremp, matant-li un nebot al temps de la captura, y tirant també al dit Castells una escopetada, rompent las portas de la iglésia y sacristia y robant tot lo que aparegué: diners, roba, libres, blat y altres cosas; portant-lo lligat ab un soga al coll, arrossegant devant dit Rocabruna, lo qual lo féu posar ab una cadena al coll, dient lo faria estar tres anys en una presó ab dita cadena sinó deposava contra los militars que de la vila de Tremp estan detinguts en la present ciutat, y molts altres excessos dels quals consta per diversas informacions.

Ítem, ha vexat a molts provincials fent-los manar que dins horas buydassen de Tremp y altres llochs, y a las ditas universitats y lochs a què donen lenyas, pallas, ordi, civades, menjar y bèurer als soldats, sens pagar cosa alguna, obligant-los també a portar-ne en sa casa, composant als que no·l obeheixen, contrafent al disposat en lo capítol 20 dels pactes firmats ab sa magestat.

Ítem, en la Ribera de Hebro y en las vilas de // 168*r* // Gandeza, Lardecans, Vilalba, Ascó, Batea, Fatarella, Benissanet, Pobla de Massaluca, Orta, Bot, Corbera, Ginastar, Prat de Compte, Flix, Miravet y Móra, han fet y fan tots los dias los cabos y soldats francesos, y en particular los cabos que governan en Miravet y Flix, molts desordes y excessos militars ab los provincials, obligant-los ha donar lenyas, pallas, civadas, ordi, blat, vi, màrfegas, flassadas, plats, scudellas y altres coses, sens paga alguna, capturant los jurats del loch que recusan fer-ho, aportant-los presos a Flix y Miravet, no volent-los tràurer dels càrcers, o sitjas, en los quals los posan, sinó és estat los de Vilalba, ab composició de cent pessas de vuit; Ascó, 100 liures, sous; Bot, 55 lliures, sous; Corbera, 15 lliures, sous, y axí en las demés, prenent-los lo blat que tenen per a son aliment, y en particular en la vila de Móra, tots los dias fa moltas appressions Gabriel Pino, capità de micalets, pretès tinent del governador Cabanyas, robant-los tots los dias, y capturant estos dias passats al jurat en cap de la vila de Móra, maltractant-los ab colps y paraules, lo que té a viva desesperació a dits lochs, comforme ab diferents suplicacions han representat als senyors deputats per sos síndichs y ne ha tingut vostra senyoria notícia per los de la vila de Flix.

També consta dels sobredits fets per una informació auctèntica ab los manaments originals cusits en ella, que és estada rebuda per officials reals ab letras de commissió del molt spectable // 168*v* // senyor governador del principat de Cathalunya, la qual los síndichs de ditas universitats han portada y lliurada als molts il·lustres senyors deputats.

Ítem, en las parts del Empurdà los soldats de peu y de a cavall francesos que estan alotjats en las vilas de Empúrias, Castelló de Empúrias y altres, fan notables danys y excessos als provincials, com en lo lloch de Forcià, maltractant als naturals ab bastonades, robant-los blat, roba, y despanyant caxas y arquimesas, obligant a tots los lochs circumvehins, ab mandatos firmats per lo senyor comte de Xabot, per lo doctor Francesch Marsal y per don Francesch de Barutell, ha donar pallas y altres provisions sens paga alguna, la sivada a raó 20 sous contra la tatxa feta de 26 sous per quartera per lo Real Consell, comforme consta dels dits manaments originals cusits en las informacions rebudas per los senyors deputats.

Ítem, en la vila de Cadaqués monsiur de Bonpàs, governador de las armas de dita vila, maltracta tots los dies als jurats, balle y demés particulars, dient-los «traïts» y pagant-los algunas bastonades y, en particular, al cònsul Christòphol Serinyana, per voler obehir a alguns órdens tenia dels senyors consellers de Barcelona, lo maltractà pagant-li moltas puntadas de peus, y també a un altre que estava ab dit jurat, pagant-li ab una forqueta de mosquet moltas bastonadas, arribant a alotjar dins de la iglésia soldats ab molt gran desacato del lloch, per ésser dels soldats alotjats // 169*r* // molta part d'ells de la religió, com també lo governador, lo que és contra nostres leys y nostres pactes, y *eciam* en lo regne de França no·s permet que ningú de la religió sia governador.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

Ítem, los excessos comesos per dits soldats en Sanct Ramon Nonat, Cervera, Tàrrega, Verdú, Guissona, Çareal, Montblanch, Sancta Coloma, Solsona y altres, axí en robar als paysans en sas casas, maltractant-los de paraulas, ab obras de bastonadas, bufatadas y punyalades, sens pagar lo menjar y bèurer, y demés a més en robar als paysans lo blat que tenen per a sembrar, los parells de laurar y altres excessos, comforme consta ab la informació rebuda de més de cent setanta testimonis, tenen tant desconsolats y desesparats los naturals que deixen inhabitats los lochs, puix del loch de Pons ha representat lo síndich, ab una carta de fe y crehensa, se'ls han cremadas trenta-dos casas per los soldats, sacajades vint-y-vuit, rompudas las botas y lansat lo vi dels sallers, tretse o quatorse masos de dit terme ultrajats y sacajats, dient que han acudit moltas vegades per al reparo al senyor virrey, al senyor de Marca, al senyor governador y a monsiur de Tarrall, y que no ne han conseguit consuelo algú.

Ítem, en la part de Urgell ha succehit lo saco de sinch iglésies que consta per informació tenen los senyors deputats.

169*v* Als sobredits excessos y desórdens se ajustan los que estos dies del mes de janer corrent se han representat als senyors deputats per diferents síndichs ab suplicacions que·s llegiren la última Trentasisena, com són de la vila de Piera, de la parròchia de Sant Jaume de Noya, de Sanct Martí de Sasgayolas, de Segur, de la Guàrdia, de Cardadeu, de Vimbodí, de la Parera, de Belloch, de las Franquesas, de Vilamajor y altres, en las quals se representa als senyors deputats que los soldats francesos de peu y de a cavall, a més que·s fan donar a menjar y bèurer per ells, per sos criats, per los cavalls y cavalcaduras, sens pagar cosa alguna, no volen estar ab orde algú en los alotjaments, ans bé se aposentan allà a hont los apar, y maltractan fins a arribar a matar en Esparaguera un paysà, a Vilamajor malferirne altre y molts altres casos.

Ítem, tots los dies tenen los senyors deputats en consistori molts síndichs instant los fassan pagar lo que han fiat als soldats per cartas del senyor governador, portant ditas cartas originals, y dient que assí no·ls volan pagar y que volan tingan rebuda dels cabos, los quals són tant insolents que és del tot impossible moltas vegades alcançar-la, sinó és sufrint bastonadas y maltractes y perdent o afranquint la mitat del que·ls deuen, que és cert, segons diuen dits síndichs, que avuy, no obstant ditas rebaxas, se deuen a diferents universitats y particulars passadas de sinquanta mília liures.

170*r* També se ha presentat vuy una suplicació a dits senyors deputats firmada per lo doctor Boffill, en nom del pare provincial de la província de Sanct Joseph de Descalsos, en la qual se representa una acció escandalosa feta en lo convent de Nostra Senyora del Carme, dit de Sanct Joseph, per lo molt il·lustre senyor conseller, magnífich doctor Christòphol Cornell, y altras personas ecclesiàsticas, constituïdas en dignitat dins lo aposento que està devant la sacristia, en lo qual dit senyor conseller maltractà al dit provincial ab paraulas malsonants y injuriosas, ajudant-li los demés que li assistian, volent que dit provincial relaxe líbero a un religiós que té pres com a súbdit per cosas secretas de la religió, amenesant-li de capturar al dit provincial y secretari si no·l relexava, y que·ls publicaria per mal affectes y enemichs del rey christianíssim, procehiments violents y contra la immunitat ecclesiàstica.

172*r* *A[a] messieurs les depputez Generaux du principat de Catalongne, residents a Barcelonne.*

Messieurs. Sy j'ay appris avec beaucoup de plaisir les evenemens de vos dernieres entreprises, j'ay esté aussy extremement aise d'apprendre vostre genereuse perseverance dans la devocion et la fidelité que vous aves pour cette couronne, et la satisfaction que vous avez eue du choix qui a este faite de mon cousin le comte d'Harcourt, et comme il est a croyre que soubz sa conduite les armes de leurs maiéstéz feront de glorieux proges et qu'elles obligeront enfin les ennemis a demander la paix. Vous devez vous asseurer aussy que j'employeray volontiers tout ce qui deppendra de moy pour procurer a la Catalongne, et a vous en particulier, le bien et l'adventage que vous souhaite, messieurs, vostre bien bon amy, Gaston.

De Paris, a 12 decembre 1644.

176*r* *16 januarii 1645.* A.

Molt[b] il·lustres senyors deputats del General de Catalunya.

Per part de Esteva Casas de Bagà se'm ha presentat unes lletres de vostra senyoria ab les quals manen que no innove cosa contra del frau se féu aprenció a dit Cases, lo qual frau a istàssia del procurador fiscal és venut en lo encant públich

a. carta intercalada en els folis 172r-173v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.
b. carta i suplicació intercalades en els folis 176r-177v del trienni 1644-1647.

ab exprés consentiment de dit Cases, conforme vostra senyoria veurà ab la suplicació me fonc donada per part de dit Cases, la qual va ab esta, axí que lo prossoït de aquell, que foren 102 lliures ab los 100 reals de les penes, de les quals se ha pagat lo quart al acusador y los gastos se és entregat al receptor de fraus, per lo que ans de innovar cosa en favor de dit Cases me à aparegut donar est avís a vostra senyoria perquè resten enterats del estat en què està. Lo tauler de la vila de Bellver, que·s deya Antoni Buscall, ha alguns dies que és mort, en lloch del qual, per lo ínterim, he encomanat son ofici a Pere Antoni Baroy de dita vila de Bellver, per conèxer que és home de bé y que farà bé son ofici. Y axý si a vostra senyoria le aparexarà asertat lo mana-<na>ran proveyr en son capítol y ordenar-nos lo que·s dega fer. Resto de Puigcerdà y janer 10, 1645. Déu a vostra senyoria y tots guarde. Onofra Pont, diputat local.

177r B.

Fas fe jo, Joan Gaspar Mauri, notari públic de la vila de Puigcerdà y lloctinent de scrivà en lo consistori dels officis del General en la col·lecta de Cerdanya, durant la absènsia del discret Pere Màrtir Costa, connotari meu, de la dita vila y terra de Cerdanya, absent, que en la causa que en lo dit consistori se és aportada per y entre lo discret procurador fiscal de dit consistori, agent de una part, y Esteve Cases, negociant, de la vila de Baga, defenent de part altre, per les causes y rahons en lo procés de dita causa contengudas als vuyt de noembre mil sis-cents quaranta-y-quatre, comparagué lo dit Esteve Cases devant lo magnífich Honofre Pont, deputat local del General en dita col·lecta, al qual en scrits presentà una supplicació del thenor següent:

«Magnífich senyor deputat local en la present col·lecta de Cerdanya, atès que ab provisió feta per lo magnífich misser Honofre Monserrat Pinós, quòndam, assessor del General, fonch esta part de Esteve Cases, de Bagà, condempnat, y a ell li foren confiscats quatre matxos, los quals foren trobats aportar-sa'l en frau, *ut fertur,* de la Generalitat. Y com lo die de haïr, a instància del discret procurador fiscal de son consistori, dits matxos foren seqüestrats en lo hostal de Joan Lluch Lleal, en y per execució de la dita provisió. Y per quant serie forsós que si molt temps staven dits matxos detinguts en dit hostal farian un accessiu gasto, de tal manera que no sols redundaria en dany de dit Cases però y encara en molt detriment de la Generalitat. Per ço, comparaxent devant de vostra excel·lència y oferintse en prestar y lliurar dits matxos, *prout ecce recipiantur*, acontentant-se de que aquells sien venuts, demana y supplica sie vostra mercè servit manar acceptar-li dita offerta, y juntament y encontinent, que aquells sien presos y encants y al públich encant al més donant lliurats, a fi y effecte se eviten majors gastos. Lo offici, etcètera. *Que licet, et cetera. Altissimus, et cetera, Pujol».*

Remitat magnifico Hyecinto Bages, utriusque juris doctoris, assessori meo // 177v // ordenario, qui super supplicacionis debite provideat et justiciam partibus cum complemento administret.

Provisa per magnificum Honophrium Pont, deputatum localem Generalis in collecta Ceritanie, die octava novembris millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto. Pro scriva, Mauri, notario.

Registrata et oblata dictis die et anno, admissa dicta obligacione, recipiantur in continenti dicti muli illique subastentur in publico encantu et plus offerendo tradantur, et intimata, Bages, assesor Generalis.

Quequidem provisio et omnia et singula in ea contenta dicto et eodem die, ad instanciam dicti Estephani Cases, fuere intimata, insinuata et notificata dicto Francisco Naudi, procuratori fiscali predicto, cum tilleto intime sibi personaliter dimisso per Jacobum Maynull, nuncium, sic referentem et relacionem facientem.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum manu aliena fideliter scriptorum, ego, Joannes Gaspar Mauri, publicus ville Podii Ceritanii, auctoritate magnificorum consulum dicte ville regio eis attributto privilegio, notarius, hic me subscribo et meum solitum artis notarie requisitus appono sig+num.

178r Embaxada[a] del senyor governador reportada per lo magnífic Joseph Fita, scrivà de manament.

15 januarii 1645. A.

Molt il·lustre senyor.

Lo molt il·lustre y spectable don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Catalunya, vice-règia, estima a vostres senyories lo zel de què cessen excessos y que·s done remey als danys que los soldats causan y causar poden, y que cesse tota matèria de contrafacció de les generals constitucions y drets de la pàtria, que és

a. ambaixada intercalada en els folis 178r-179v del trienni 1644-1647.

molt conforme al que dit senyor governador té y a la obligació a tots comuna y, en lo particular, dels apuntaments, que, ab scriptura apart, li advertexen de alguns fets diu, a vostre senyoria:

Que Joseph de Rocabruna no és official nou perquè és governador de les armes, càrrec que en temps de guerra és forçós y necessari per a la defensa del Principat, y que no és estat nomenat per vostra senyoria sinó per lo excel·lentíssim senyor loctinent de sa magestat.

Que, en quant al segon y tercer capítols, no té notícia ni algú li ha fet denunciació, ni quexa, de tals procehiments, ni ha vist los processos de tals fets, ni creu que durant la vice-règia se hajan succehit.

Que en quant a diverses captures que·s feren y altres persones que vuy són detengudes en Barcelona, se ha fulminat procés, y aquell se va regonexent en esta vice-règia per a què·s prenga acertada resolució, y que los fets de las delacions són tals que necessitan de particular inspecció, per servey de Déu y de sa magestat y província.

Que en quant als excessos advertits en lo capítol set en les parts de Miravet y Flix, vostra senyoria assegure que se havia ordenat rebre informació y donar lo remey efficàs per a reparo de aquells, constant ser comesos, y de las personas que estarien obligades a reffer-los; y estos fets, en temps de guerra viva, no tenen, ni poden tenir, los remeys tant promptes com se desitja, y perquè vostra senyoria se assegure de la prevenció del remey se ha privat lo governador de Flix del govern y tret de la província.

Que en quant als excessos proposats en[a] los capítols nou[b], deu y onsè en les parts // 178v // del Empurdà, Cadaqués, Sant Ramon Nonat, Cervera, Tàrrega, Verdú, Guissona, Çarreal, Monblanc, Santa Coloma, Solsona y altres, diu que aquells no han succehit en sa vice-règia, y que constant de aquells y vists los processos, procurarà que·s done lo remey efficàs.

Que del saco de sinc iglésies narrat en lo capítol dotsè, sens designar-les, no se'n ha tingut notícia, ni quexa ha vingut de persona alguna, y que essent axí és just que·s fassen les grans diligències que tals delictes requerexen, com sa senyoria manarà fer-las, y vists los processos manarà castigar los delinqüents y refer los danys.

Que en quant al alotjament dels soldats se han fet particulars ordes, donant facultat als veguers per a què, quiscú en sa vegueria, procure que cessen tots excessos y, ab cartes del senyor de Marca, per a què los soldats seguescan los ordes que los jurats de les viles y locs los donaran y obehescan als veguers.

Que a vostra senyoria se ha donat notícia que de cada dia se estava aguardant diners de sa magestat per a pagar lo que los soldats an amprat a les universitats, en tant que dit senyor governador ha offert fer-lo de sa hazienda lo bestret. Y essent cosa de tant servey de sa magestat y de tanta importància per a la província, per a què los soldats no se inquieten y los paysans se aconsolen y resten assegurats de sos crèdits, se confia de vostra senyoria que estimarà més son zel que formar quexa de tant bona obra que tant toca a tots.

Últimament diu a vostra senyoria que a concistori de tanta prudència no és menester advertir que és just estar prevenguts, que los qui formen quexes a vostra senyoria no preposteren lo orden que deuen, perquè del contrari resulta descrèdits y derrespectes dels reals ministres, ans bé acuden primer als superiors per a què, notificats los desordes que·s proposaran, // 179r // se reba la deguda informació d'ells, y ab la prudencial espera que los negocis requerexen, se procure lo remey. Y que ni tots los fets lo poden tenir com voldria qui governa, o per defecte de prova, o per negligència dels ordinaris, que ni reben les informacions com se requerex, ni conste moltes vegades, ni pot constar, de la identitat de les persones dels delinqüents, ni·s donen los avisos oportuns, fins que los soldats són fora regne o no·s pot donar remey oportú. Y que la impietat de la gent que seguex la milícia és impossible castigar-la tota, assegurant a vostra senyoria, que per sa part, no·s perdrà punt que no se emplee en estar molt desvallat per a què cessen tots excessos.

182r *25 januarii 1645.* A.

A[a] nostres charíssims y molt amats los deputats del principat de Catalunya.

De part de rey. Charíssims y molt amats. Sabent que lo senyor Du Plessis Bezançon, conseller en nostre Consell de Estat y de Guerra, sargento de batallas en nostres exèrcits, ha fet conèixer gran capacitat, valor y bona direcció en los primers moviments de Catalunya, y quant recorregué a la protecció de Fransa, y com son empleo à reexit a gust del rey defunt, nostre honoratís-

a. en los capítols *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* y.

a. *carta i traducció intercalades en els folis 182r-183v i 195 del trienni 1644-1647.*

sim senyor y pare, de gloriosa memòria, que Déu haja perdonat, y al de nostres bons y fels vassalls de la dita província, no sols ab las negociacions y pactes que féu, però en totas las ocasions[a] de guerra que·s oferiren en lo temps que estigué en la província, com també en la defensa de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona, quant fonch sitiada per los enemichs; avem judicat que·ns serviria molt bé en los negocis y ocurrències presents de la província, y avem volgut embiar-la-y ab dilligència, per emplear-se mentres arrive nostre charíssim y molt amat cosí lo comte de Harcourt, ab nostres altres principals servidors que estan allí a mantenir las cosas en bon estat y disposar-las per una dichosa campanya. Y quant nostre dit cosí y serà arribat, obrar prop de sa persona y baix sos órdens en totas las cosas que importaran a nostre servey y benefici de la província. Y entre altras cosas avem ordenat al dit senyor Du Plessis de dir-vos en particular nostras resolucions per lo poderós socorro que avem resolt donar a la província, y de excitar los cuydados y afeccions de tothom per // 182v // ajudar al bé y conservació general de la província, a què avem volgut anyadir esta lletra ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, ab la qual vos encomanam de donar enter crèdit al que lo dit senyor Du Plessis vos dirà en nom nostre, y de fer-ne estimació en totas occasions, com una persona en qui nós confiam enterament, y remetent a ell lo que poríem anyadir a esta lletra. No vos la farem més llarga que per pregar Déu que vos tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als XXIII desembre 1644. Louis. Le Tellier.

183r *26 januarii 1645.* A.

A[b] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Sçachans que le seigneur Du Plessis Bezançon, concelier en nostre Conceil d'Estat et de Guerre, sergent de bataille en noz armeés, a faict congnoistre beaucoup de capacité, de valeur et de bonne conduite dans les preimiers mouvemens de la Catalongne, alors qu'elle a recoru a la protection de la France, et comme son entremise a reusey au contentement du feu roy, nostre tres honoré seigneur et pere, de glorieuse memoire, que Dieu absolve, et a celuy de noz bons et fidelles subiectz de la dicte province, non seulement dans les negotiations et traittez qu'il a faictz, mais dans toutes les occasions de guerre qui se sont presenteés tandis qu'il a esté dans la province, mesme en la deffense de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne, lorsqu'elle a esté attagueé par les ennemis, nous avons estimé qu'il nous serviroit dignement dans les affaires et occurrences presentes de la province, et avons voulu l'y envoyer en diligence, pour en attendant l'arriveé de nostre tres cher et bien amé cousin le comte d'Harcourt, s'employer avec noz autres principaux serviteurs qui sont pardela a maintenir les choses en bon estat et les preparer pour une heureuse campagne. Et lorsque nostre dit cousin y sera arrivé, agir pres de luy et soubz ses ordres en toutes les choses qui concerneront nostre service et le bien de la province. Et nous avons, entre autres choses, ordonné au dict seigneur Du Plessis de vous faire bien // 183v // particulierment entendre noz resolutions pour le puissant secours que nous avons resolu de donner a la province, et d'exciter les soins et les affections d'un chacun pour contribuir au bien et a la conservation generale de la province, a quoy nous avons bien voulu adiouster cette lettre par l'advis de la royne regent, nostre tres honoree dame et mere, par la quelle nous vous mandons de donner une entiere creance a ce que le dit seigneur Du Plessis vous dira en nostre nom, et de le considerer en toutes occasions comme une personne en qui nous avons une entiere confiance, et nous remettant sur luy de ce que nous pouvrions adiouster a cette lettre. Nous ne vous la ferons plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ait, tres chres et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XXIIIe decembre 1644. Louis. Le Tellier.

Aux[a] deputez du Principat.

184r *26 januarii 1645.* B.

Als[b] senyors deputats generals del principat de Catalunya, residints en Barcelona.

Senyors. Lo rey, mon senyor y fill, y jo, avent judicat convenient a son servey al desitg que tenim de vostre bé, mentres arribe mon cosí lo comte de Harcourt, que tindran prest per allí, de tornar-vos embiar lo senyor Du Plessis Bezançon, que sempre ha amostrada grandíssima afició per vostra nació, per respondre meritament a la elecció que lo defunt rey, mon senyor, de gloriosa y eterna memòria, féu de sa persona, per tractar ab vosaltres de sa part al principi de vostres negocis, lo que espero farà encara ab lo mateix ànimo y passada dicha. Jo·l he carregat expressament de assegurar-vos, sempre més, de mes bones y francas intencions per lo bé y avan-

a. ocasions *interlineat, damunt de* negociacions *ratllat.*
b. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 183r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 184r-185v i 194 del trienni 1644-1647.

tatges del principat de Catalunya, que fan part dels de aquest estat, y com lo dit senyor de Bezançon vos dirà més particularment, los grans designes del rey, mon dit senyor y fill, per vostres interessos que li són comuns. Jo no·us entretindré més sobre açò, però vos diré que la confidència que tindreu al dit senyor de Bezançon y la benevolència que li amostrareu me serà molt agradable. Assegurat-me que·u fareu encara de millor gana a ma consideració, jo prego Déu, senyors, que·us tinga en sa santa y digna guarda. Escrita a París, als 26 desembre 1644. Anna.

185r *26 januarii 1645.* B.

A[a] messieurs les deputez generaux du principat de Catalongne, residans a Barcelone.

Messieurs. Le roy, monsieur mon fils, et moy, ayans iuge convenable a son serviet et au desir que nous avons de vostre bien, attendant l'arriveé de mon cousin le comte d'Harcour, que vous aurez bientost pardela, de vous renvoyer le seigneur Du Plessis Bezançon, qui nous a tousiours faut paroistre une extreme affecsion pour vostre nasion, affin de dignement respondre au choix que le feu roy, mon seigneur, de glorieuze et eternelle memoire, fis de sa personne par negocier avec vous de sa part au commencement de vos affaires, ce que i'espere qu'il sera encores avec le mesme courage et conduite du passé. Je l'ay bien expressement chargé de vous asseurer tousiours daventayt de mes bonnes et sinceres intentions pour le bien et adventayes de la principauté de Catalongne, qui sont part de ceux de cet estat. Et comme // 185v *// le dict sieur de Bezançon vous dira plus particulierement, les louables desseins du roy, mon dict sieur et fils, pour vos interests qui luy sont communs. Je ne vous entretiendray daventage sur ce. Suites bien, vous diray ie que la confiance que vous aurez au dict seigneur de Bezançon et la bienveillance que vous luy tesmoignerez me sera tres agreable. Et que m'asseurans que vous serez encor plus volontiers par ma consideration, je prie Dieu, messieurs, vous avoir en sa saincte et digne garde. Escrit a Paris, le* XXVI*e decembre 1644. Anne.*

186r *26 januarii 1645.* C.

Als[b] deputats generals del principat de Catalunya, residints en Barcelona.

a. anotació escrita al dors.
b. carta i traducció intercalades en els folis 186r-187v i 193 del trienni 1644-1647.

Senyors. Ja saben ab quanta vigilància y bon govern lo senyor Du Plessis Bezançon ha satisfet al que lo rey defunt, mon senyor y germà, li avia encarregat per Catalunya, y han manifestada tant la satisfacció que·n tenian, que sas magestats han trobat a propòsit tornar-lo a embiar, ab orde de informar-los de com arribarà prest mon cosí lo comte de Harcourt, y de las resolucions que han presas de fer-hi passar un poderós exèrcit per mar y per terra. Y com jo sé que sas magestats no olvidaran cuydado algú per reparar gloriosament los successos de sas últimas empresas, y per procurar-los tots los avantatges que porian desijar. Jo·m prometo també que perseveraran en sos generosos designes, y que contribuiran ab molta voluntat tot lo que depenjarà de sa part, per facilitar la execució de las intencions de llurs magestats. Estigan assegurats que las mias sols miran al bé de sa província, y a assegurar-los en totas ocasions que·s oferiran per son particular contento, que jo só, verdaderament, senyors, son bon amich, Gaston.

A París, als 26 desembre 1644.

187r *26 januarii 1645. C.*

A[a] messieurs les depputez generaux du principat de Catalongne, residens a Barcelonne.

Messieurs. Vous sçavez avec combien de vigilance et avec qu'elle conduitte le seigneur Du Plessis Bezançoy s'est a equitte de ce dont le feu roy, monseigneur et frate, lavoit esargé pour la Catalongne, et vous avez tant fait paroistre la satisfaction que vous en aviez, que leurs maiestez ont creu que elles debvien vous le renvoyer, avecque ordre de vous informer de la prompte arriveé de mon cousin le conte d'Harcour, et des resolucions qu'elles ont prises dy faire passer une puissante armée par mer et par terre. Et comme ie sçay que leurs maiestéz nobmetrant aucun soin pour reparer avecque gloire les enenements de vos derrieres entreprises, et pour vos procurer tous les adventages que vous pouves souhaitter. Ie me promet aussy que vous preserverez dans vos genereux desseins, et que vous contribuerez bien voluntairs tout ce qui deppendra de vous, pour facilliter lexecution des intensions de leurs maiestez. Soyez asseuré que les miennes no tradent qu'au bien de vostre province, et a vous temoigner de touttes les occations qui soffreront pour vostre contentement particulier, que ie suis, veritablement, messieurs, vostre bien bon amy, Gaston.

De Paris, le 26e decembre 1644.

---

a. anotació escrita al dors.

188r *25 januarii 1645.* D.

Senyors[a] deputats del General del principat de Catalunya.

Senyors. Com la reyna té extraordinàriament lo cor al bé dels negocis del principat de Catalunya, sa magestat no deixa cosa atràs que judique poder servir, no sols a remetre'ls en un tant florit estat que may haja estat, però encara de[b] fer entrar més avant lo país enemich los progressos de las armas del rey. Per açò, ha manat a tots los de son Consell que llur principal aplicasió sia de provehir a totas las cosas necessàrias per a la campanya vinent, y fer que lo exèrcit destinat per servir-hi sia prest de bon hora y més poderós en quantitat y qualitat de hòmens dels que fins ací sia estat. Sa magestat té per cert del zel que ha sempre amostrat per lo servey d'esta corona, que ara que·y va de assegurar una quietut perpètua, que faran tots los esforços imaginables per segundar-la de veras, posant promptament en peu sa cavalleria y infanteria, al major número y en lo millor stat que sia possible. Entretant, avent judicat que lo servey del senyor Du Plessis Bezançon poria ser molt útil en los negocis del país, com ho fou al principi de son acomodament y unió a esta corona, embia'l ara allí ben instruït de sas intencions, com un prenunci del senyor nou virrey, que partirà al primer die. Posaran, si seran servits, enter crèdit a tot lo que és estat carregat de dir-los y, particularment, de la passió que ha regoneguda en mi per tots sos interessos y del gran desitg que tinch de poder-los assegurar que jo só perfetament, en general y en particular, senyors, de vostra senyoria aficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

A París, als 23 desembre 1644.

189r *25 januarii 1645.* D.

A[c] messieurs. A messieurs de la Deputation du General de la principaute de Cataloigne. Barcelonne.

Messieurs. Comme la reyna a extraordinairement la coeur le bien des affaires de la principauté de Cataloigne, sa maiestez ne laisse rien en arriere qu'elle juge pouvoir contribuer, non seulement a les remettre en un aussi florissant estat qu'elles ayent jamais esté, mais encore a pousser plus avant dans le pays ennemy les progrés des armes du roy. Pour cet effect, elle acommande a tous ceux de son Conceil que leur principale application presentement soit de pourveoir a toutes les choses necessaires pour la campaigne prochaine, et faire que l'armeé qui est destineé pour servir soit prethe de bonneheure et plus puissante en quantite et en qualité d'hommes qu'elle ayt point esté jusqu'icy. Sa maiesté se promet du zele que vous aves tousjours tesmoigné pour le service de cette couronne, que maintenant qu'il sagit d'affermir un repor pour tousjours, vous ferés tous les esforts imaginables pour la bien seconder, en mettant promptement sur pied vostre cavalerie et vostre infanterie, au plus grand nombre et au meilleur estat qu'il sera possible. Cependant ayant jugé que le service du seigneur Du Plessis Besançon pourroit estre fort utile dans les affaires du pays, comme il le fut dans le commencement de son attachement et union a cette couronne, elle l'envoyt presentement pardela, bien instruict de ses intentions comme un avantcoureur de monsieur nouveau viceroy, qui partira au premier jour. Vous adjousterés, s'il vous plaict, entiere creance a tout ce qu'il a esté chargé de vous dire et, particulairement, sur le suject de la passion qu'il a recognuë en moy pour tous vos interest et du desir extreme que ja'y de vous pouvoir tesmoigner que je suis parfaitement, en general et en particulier, messieurs, vostre tres affectione serviteur, le cardenal Mazarini.

Paris, le 23e dezembre 1644.

Messieurs de la Deputation.

190r *25 januarii 1645.* C.

Messieurs[a]. Je donne ce mot a monsieur Du Plessis Besançon pour vous renouveler, par luy, les assurances de la passion que i'ay d'avoir achevé par deça toutes les choses necessaires, a me donner moyen de rendre les services que i'ay voüez avec zele tres particulier au bien des affaires de vostre pays, affin d'aller promptement vous en donner des preuves pour meriter cet agréement, si obligeant que vos seigneuries ont faict paroistre du choix que leurs maiestez ont faict de ma personne pour conduire un estat qui leur est si considerable, et dont l'interest sera desormais le principal obiect des pensées. Messieurs, de vostre tres humble et tres affectionne serviteur, Harcourt.

A Paris, le 23e decembre 1644.

191r *15 januarii 1645.* C.

a. carta i traducció intercalades en els folis 188r-189v i 192 del trienni 1644-1647.
b. de fer entrar *interlineat, damunt d'unes paraules ratllades.*
c. anotació escrita al dors.

a. carta i traducció intercalades en els folis 190r-191v del trienni 1644-1647.

Senyors. Jo dono estas ratllas al senyor Du Plessis Bezançon per renovar, per ell, las seguretats de la passió que tinch de aver acabat per ací totas las cosas necessàrias, per donar-me de que fer los serveys que tinch votats ab particular zel per lo bé dels negocis de son país, per anar promptament a donar-los-ne provas manifestas per merèixer aquest agreïment, ple de cortesia y satisfacció, que vos senyorias han amostrats de la elecció que sas magestats han feta de ma persona per governar un estat que·ls és de tanta consideració, y de què lo interès serà en avant lo principal objecte dels pensamens. Senyors, de vostre senyor humilíssim y aficionadíssim servidor, Harcourt.

A París, als 23 desembre 1644.

196r A.

Senyors[a] deputats.

Molt il·lustre senyor. Després de la última que escrigué a vostra senyoria no havem tingut cosa de nou en lo tractat de la pau, y al que puch compendre'n, no·s passarà avant que lo archebisbe de Trevois no estiga en llibertat y los prínceps de Alemanya no sian assí, o sos embaxadors, en Osnebruch. Los imperials encara no han feta sa proposició, que després de haver fets los fueros, la que envihí a vostra senyoria, respongueren de paraula que volian consultar ab los embaxadors de assí. Esta semmana és vingut allí lo compte de Lemberg. Jo pens que la vinent la donaran, en tenir-la, la[b] enviaré a vostra senyoria. Ab esta enviho una carta que los embaxadors de s'altesa han enviat als electors, prínceps y estats de Alemanya que eran junts en Francfort, junt ab sa propocició. Nostre senyor haja donat a vostra senyoria molt bonas festas y bon principi de any, y·ls guarde. De Münster, a 25 de decembre 1644.

Molt il·lustre senyor, besa les mans de vostra senyoria, son major servidor, lo doctor Joseph Fontanella.

197r 24 janer 1645. A.

Senyors diputats.

Molt il·lustre senyor. Diumenge passat totas las parts donaran sas proposicions, de les quals enviho còpia a vostra senyoria junt ab un paper que donaran los suecos en Osnebruch. En tota esta semana no se ha fet altra cosa, que uns y altres estant treballant las repostas. Yo estich molt attent per acudir assí al que dech y donar avís a vostra senyoria de tot lo que·s farà, com he fet fins assí. Déu nos done la pau de la manera que convé, y a vostra senyoria guarde. De Münster, a 10 desembre 1644.

Molt il·lustre senyor, besa les mans de vostra senyoria, son major servidor, lo doctor Joseph Fontanella.

198r *Lettre des ministres de Suede a la diette de Francfort.*

A.

Reverendissimi, illustres, magnifici, nobilissimi et consultissimi.

Quo loco fuerunt tractatus pacis usque ad preteritum festum Michaelis id retulimus ab reverendos et illustres dominaciones vestras die 4/14 octobris. Nos possumus quidem plane comprehendere quamobrem littere nostre non accepte sed per ordinarium nuncium vicissim remisse sint. Quantum tamen ex circumstanciis colligere possumus, videtur id potius exhibitorum quam ipsius conventus culpam factam esse. Nullo enim alio fine scripte erant, nisi ut ostensa conventui vestro presenti rerum facie et serenissime regine misericordia in pacem propensione et responso vestro vicissim intelligeremur utrum nobiscum hic valide concurrere vellent ad quietem feste patrie restituendam, quod tunc eciam nunc decoram in patriam pietate nobis polliceremur. His eas denuo ad reverendissimos et illustres dominaciones vestras destinamus, idque eo magis quod ab eo tempore non modo precipua pacis preparatoria absoluta sint procuratoria hinc inde commutata. Sed eciam prima propositio jam facta, quemadmodum ex adjuncto hic apographo videre licet, quoniam itaque nihil amplius ad summam rei aggradiendam jam restat, nisi ut adsunt imperii status. Vos autem eo potissimum nomine Francofurti congregati estis, ut, remotis ulterioribus obstaculis, salutarem patrie pacem procuretis. Idcirco nullo reverendissimi et illustres dominaciones vestras alio argumento Ornabrugam et Monasterium operosius invitabimus, quam et quem amor et miseratio patrie et sapieniorum prudentia sponte suggesserit. Optime valete, et quid est et fuerit mature statuite. Dabantur Osnaburgo, die 29 novembris/9 desembris 1644.

Reverendis et illustribus dominacionibus vestris, ad officia paratissimi Joannes Oxensterna Axelius, Joannes Adler Salvius.

a. cartes de Josep Fontanella i documents adjuntats per ell relatius a la conferència de pau de Münster, intercalats en els folis 196r-217v del trienni 1644-1647.
b. a continuació una paraula ratllada.

198v *Illustrissimi domini.*

[Absolutis][a] per Dei gratiam preparatoriis pacis et plenipotentiis hinc inde commutatis, cum ipsa pacis negotiatio iam tandem inchoari debeat, post invocatum divini numinis auxilium, ut constat feliciter, cedant id imprimis tum ad omnimodam preliminarium consummationem, quam actionem principalem, tum debite fundandam, tum majore cum facilitate maturandam, necessario requiritur, ut sive per se sive per suos mandatarios adsint imperii status, electores, principes, civitates, sicud enim ea precipue de causa danti temporis bellum custinere et tam diuturna lentorum preliminarium fastidia exhaurire necesse fuerat, et hac ordinibus facultas salva maneret. Ita jam nihil absque iis de pace agi vel sperate securitatis cum effectu statui potest, et si vero cesarea magestas, dato tandem universis ac singulis generali salvoconductu, jam dudum consenserit ut libere secureque veniant vel mittant, quia tamen super eo consensu nemo preter binos adhuc comparuit explicationi serenissime majestatis sententiam adeoque impulsu opus est, ut confidentius citiusque approperent. Ante omnia igitur hoc loco prime propositionis postulamus ut cum eiusdem excellentie vestre tum ipsa cesarea magestas eos, ut se absque ulteriori mora sistant, efficaciter moneant et exhortentur, ne per eos stet quominus sua reipublice tranquillitas maturius restituatur quod si insuper placuerit eiusdem excellentie vestris id quod per decanum dici fecerant scripto nobis exhibere nimirum se si recte percepimus sibi non [incongruo] videri, ut ea que anno 1635 inter regni Suecie cancellarium et electorem Saxonie agitata sunt, reassumantur, etiam mentem nostram de materia tractandorum ulterius aperiemus. Quamprimum vero ordines advenerint, parati erimus ad rem ipsam aggrediendam eamque facilitate tractandum, ut omnibus constet nihil eorum que ad universi imperii pacem omni ex parte aquam tutam decoram // 199r *// maturandam conducere poterunt, a nostris omissum esse, idem nobis de eiusdem excellentie vestris indubie promittentes, quas hisce de cetero divine protectioni commendamus. Ornabruga, die 26 novembris anno 1644.*

Eiusdem excellentie vestris, ad officia paratissimi, Joannes Oxensterna Axelius, Joannes Alder Salvius.

Inscriptio. Illustrissimis et excellentissimis dominis domino Joanni Maximiliano, comiti a Lemberg, et domino Joanni Craen, sacra cesarea magestatis consiliariis, imperialibus aulitis et ad tractatum pacis deputatis plenipotentiariis.

a. [solutis] *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*

200r 24 gener 1645. B.

Senyors deputats.

Molt il·lustre senyor. Enviho a vostra senyoria la minuta dels poders que se ha concordat fessen venir los plenipotenciaris, una requesta havian donat los francesos, lo paper de la obligació de fer venir los poders y una relació llatina de tot lo que se ha fet en Münster després que yo·y só arribat, que, com està acabat lo primer article, que era de la habilitació dels poders, me ha aparegut fer aqueixa relació perquè vostres senyories tingan ab un sol paper lo que ab differents cartas los he escrit. Los papers de què fa menció la relació he enviats axí com anavan exint, y·ls tenen vostres senyories, si acàs las cartas no·s són perdudas, si·n falta algú, fallan-me la mersè de avisarme que·l tornaré a enviar encontinent. Lo dia de avuy, després dinar, era apel·lat per comensar de fer algunas proposicions en las cosas de Alemanya, per les quals tindrà principi aquest tractat. Yo aniré donant avís a vostres senyories del que se anirà fent. Guarde Nostre Senyor a vostres senyories. De Münster, a 4 de desembre 1644.

Molt il·lustre senyor, beso les mans de vostres senyories, son major servidor, lo doctor Joseph Fontanella.

201r 24 gener 1645. C.

Louis, per la gracia de Déu, rey de Fransa y de Navarra, a tots los que las presents lletras veuran, salut, entre tots los béns de què Déu, que·n és lo autor, fa abundar als pobles, essent lo de la pau lo major, los rey y prínceps cristians són tant més obligats a procurar-la a llurs súbdits, estalviar llur sang y fer parar tots los altres mals que provenen de la guerra. Açò és lo que avia mogut al difunt rey Louis lo Just, de gloriosa memòria, nostre honoratíssim senyor y pare, de entendre a las proposicions que li foren fetes de una pau general. Y encara que sia mort quant son autoritat era més necessària per cumplir esta intenció santa, y que la sua mort donava ocasió de témer la continuació de las inquietuts de Europa, aquest temor ha parat y las públicas esperansas són estadas bonas quant han vista la regència de nostre regne posada entre las mans de la reyna, nostra honoratíssima senyora y mare, la pietat de la qual y altras virtuts, verdaderament reals, són conegudas de tothom. Y com per atendre als modos de arribar a la dita pau general y aquella tractar, clòurer y difinir, és necessari de comètrer de nostra part algunas personas de dignitat eminent y capacitat, sobre la experiència, fidelitat y afició dels quals pugam confiar un negoci de tanta importància, que abrassa los interessos de tants reys, prínceps y

repúblicas, fem saber que per las bonas y grans qualitats que·s troben en las personas de nostre charíssim y amantíssim cosí Henric de Orleans, duch de Longavila y de Totavila, príncep y comte //201v// soberano de Noucastell, comte de Dunoes y de Tantarvilla, condestable hereditari de Normandia, governador y lloctinent general de dit país, capità de cent hòmens de armas de nostres ordenances y cavaller de nostres órdens, de nostre charíssim y fel lo senyor Claudi de Mermes, comte de Avaux, comanador de nostres[a] dits órdens, sobreintendent dels tresors de França y lo hu de nostres ministres de Estat, de nostre molt amat y fel lo senyor Abel Servient, comte de la Roca dels Aubiers, conseller en tots nostres Consells, que han fets grans serveys al defunt rey, nostre honoratíssim senyor y pare, dins y fora del regne, y en los quals tenim una plena y entera confidència. Per estas causas y altras bonas y justas consideracions, moventnos a açò ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, de nostre charíssim y amantíssim oncle lo duch de Orleans, de nostre charíssim y amantíssim cosí lo príncep de Condé, de nostro charíssim y amantíssim cosí lo cardenal Mazarín, de molts prínceps, duchs, pares y oficials de nostra corona y altres grans y notables persones de nostre consell, avem aquells duch de Longavila y comte de Avaux y de Servien comesos, ordenats y deputats, cometem, ordenam y deputam per las presents firmadas de nostra mà, i·ls avem donat y donam ple y absolut poder, comissió y manament special de transferir-se en Alemània ab qualitat de nostres[b] embaixadors extraordinaris y plenipotenciaris per la pau general, y conferir en la vila de Münster ab los deputats plenipotenciaris de nostres charíssims y amantíssims germans y onclos lo emperador dels romans y lo rey catòlich, proveïts de poder suficient dels modos de terminar y pacificar las diferències que han causada //202r// la guerra fins ara, tractar-ne y convenir juntament y sobre aquells concloure una bona y segura pau. Y demés, donam ple y absolut poder a nostres plenipotenciaris de tractar y conclòurer la dita pau al dit lloch, ab los confederats y adherents dels dits emperador y rey catòlich, passar tals passaports y salvos conductos que serà menester per la seguretat<s> dels anants y vinents, per lo tocant al dit tractat, y generalment fer, negociar, prometre y acordar per nostres dits embaixadors y plenipotenciaris, o dos[c] de entre ells en la absència, malaltia o altre impediment de hu de aquells, tot lo que judicaran necessari per lo sobredit efecte de la pau universal, així mateix y ab la mateixa autoritat que nosaltres mateixos faríem y poríem fer si personalment y fossem presents. Encara que·y hagués cosa que requerís manament més especial que no és contengut en las presents, prometem en fe y paraula de rey y baix obligació y hipotheca de nostres béns, presents y sdevenidors, de tenir ferm y cumplir lo que per ells serà estat així stipulat, acordat y promès, y fer-ne expedir totas lletras de ratificació dins lo temps que·s seran obligats de donar-las, que tal és nostra voluntat en fe del qual avem fet posar nostre sagell a las presents. Dat a París, als 20 dies de setembre, any de gràcia 1643, y de nostre regne lo primer. Firmat Louis. Y sobre lo plech: Per lo rey, la reyna regint, sa mare; present, de Lomenie, y sellada del gran sagell en cera groga sobre doble cua.

a. *a continuació ratllat* órdens.
b. *a continuació ratllat* plenipotenciaris.
c. *a continuació ratllat* dent.

215r *Louis, par la grace de Dieu, roy de France et de Naverre, a tous ceux qui ces presentes lettres verront, salut, entre tous les lieus dont Dieu, qui en est la sourte, remplit les peuples, çelui de la paix estant le plus grand, les roys et princes chrestiens sont d'autant plus obligée de la procurer a leurs subiects, espargner leur sang et faire cesser tous les autres maux qui sont inseparables de la guerra. C'est ce qui avoit porté le feu roy Louys le Juste, de[a] glorieuse memoire, nostre tres honoré seigneur et pere, d'entrendre aux ouvertures qui luy furent faites d'une paix generale. Et bien qu'il soit decedé lors que son authorité estoit plus necessaire pour accomplir celle saincte intention, et que sa mort donnoit suiect d'apprehendre la continuation des troubles de l'Europe, cette craintte a cessé et l'on a bien esperé du public lors qu'on a veu la regente de nostre royaume deferée a la reyne, nostre tres honorée dame et mere, dont la pieté et les autres vertus vrayement royales sont cognues d'un chacun. Et comme pour aviser aux moyens de parvenir a la dite paix generale et icelle traitter, conclurre et arrester, il est necessaire de commettre de nostre part quelques personnages d'eminente dignité et capacité, sur l'experience, fidelité et affection des quels nous nous puissions reposer d'un affaire d'une si haute importance qui embarasse les interests de tant des roys, princes et republicques, sçavoir faisons que pour les bonnes et grandes qualités qui se rencontrent en les personnes de nostre tres cher et tres aimé cousin Henry d'Orleans, duc de Longueville et de Touteville, prince et conte souverain de Neufchastel, conte de Dunois et de Tancarville, //215v// connestable hereditaire de Normandie, gouverneur et lieutenant general au dit pais, capitaine de cent hommes d'armes de nos ordonnances et chevalier de nos ordres, de nostre tres et feal le[b] seigneur Claude de Mesmes, comte de Avaux, commandeur de nos dits ordres, surintendat des finances de Fran-*

a. de ... memoire *interlineat*
b. le seigneur *interlineat*.

ce et l'un de nos ministres d'Estat, et de nostre bien aimé et feal le sieur Abel Servient, comte de la Roche des Aubies, consellier en tous nos conseils, qui ont rendu des grands servies au feu roy, nostre tres honoré seigneur et pere, dedans et dehors le royaume et en qui nous avons une plaine et entiere confiance pour ces causes, et autres bonnes et iustes consideracions a ce nous mouvantes, de l'advis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, de[a] *nostre tres cher et tres aimé oncle le duc d'Orleans, de nostre tres cher et tres aimé cousin le prince de Conde, de nostre tres cher et tres aimé cousin le cardinal Mazarin, des plusieurs princes, ducs, pairs et officiers de nostre coronne, et autres grands et notables personnages de nostre conseil, nous avons iceux duc de Longueville et comté d'Avaux et de Servien commis, ordonnés et deputés, commettons, ordonnons et deputons par ces presentes signées de nostre main et leur avons donné et donnons plein et absolu pouvoir, commission et mandement special de se transporter en Allemaigne en qualité de nos ambassadeurs extraordinaires et plenipotentiaires pour la paix generale, et conferer en la ville de Munster avec les deputés plenipotentaires de nos tres chers et tres aimés fratres et oncles l'empereur des romains et le roy catholique, munis de pouvoir suffissant, des moyens de terminer et pacifier les differents qui ont causé la guerre iusques a present, en traitter et convenir ensemblement et sur iceux con- //* 216r *// clurre une bonne et seure paix. Et de plus nous donnons pleins et absolu pouvoir a nos dits plenipotentiaires de traitter et conclurre la dite paix au dit lieu, avec les confederes et adherents des dits empereur et roy catholique, passer tels traittés et actes qu'ils aviseront bon estre bailler tels passeports et saufconduicts que besoing sera pour la seureté des allans et venants, pour le faict du dit traitté, et generalement faire, negotier, promettre et accorder par nos dits ambassadeurs et plenipotentiaires, ou deux d'entre eux en l'absence, maladie ou d'autre empeschement de l'un d'iceux, tout ce qu'ils iugeront necessaire pour le susdit effect de la paix universelle, tout ainsi et avec la mesme auctorité que nous mesmes ferions et pourrions faire si nous y estions presents en personne. Jacoit qu'il y eust chose qui requist mandement plus special qui n'est contenu en ces presentes, promettons en foy et parolle du roy et soubs l'obligation et hypotheque de nos biens, presents et advenir, de tenir ferme et accomplir ce qui aura par eux esté*[b] *ainsi stipulé, accordé et promis, et en faire expedier toutes lettres de ratification dans le temps qu'ils se seront obligés de les fournir, car tel est nostre plaisir, en tesmoing de quoy nous avons fait mettre nostre*[c] *seel a ces dites presentes. Donné a Paris, le 20me iour de septembre l'an de grace 1643, et de nostre regne le premier. Signé Louys. Et sur le reply: par le roy la reyne regente, sa mere; presente, de Lomenie, et sellé du grand seau en cire iaume sur double queice.*

a. de...Orleans *interlineat al marge esquerre.*
b. esté *interlineat.*
c. nostre *interlineat.*

204r Còpia de la promesa correspectiva que és estada feta per los senyors plenipotenciaris de França y per los del emperador, de què dos originals són estats remesos entre las mans dels senyors mediadors, a causa que cada una de las parts ha firmat la primera dins lo seu.

S'és feta una[a] altra promesa semejant ab las coronas del rey chatòlich, a què no·y ha altra diferència, sinó és que en lloch que en aquesta y ha «*tanto del imperatore, quanto del re christianíssimo*»», dins l'altra y ha «*fra le due corone*».

203r 24 gener 1645. D.

Declaració que fonch donada als senyors mediadors y que ha forçats nostres contraris de venir a la raó. Los dits senyors mediadors nos avian pregats de mudar-hi algunas paraulas del principi, sens alterar la substància, però lo ajustament, essent estat fet després la present, no servirà més de cosa, així mateix com la que és estada corregida.

Los plenipotenciaris de sa magestat christianíssima declaren als senyors mediadors que, per evitar las constatacions que los senyors plenipotenciaris de la part contrària voldrian formar sobre algunas clàusulas no necessàrias al tracte de pau, que porien retardar la negociació en lloch de avansar-la, y per fer cessar de llur part fins als mínims pretextos que porian ésser presos per diferir un bé tant necessari en la christiandat, que faran partir sens més dilació esta semana un correu exprés per anar a sercar llurs nous poders, en authèntica forma y paraula per paraula, conforme a la minuta que han remesa firmada de ells entre las mans dels dits senyors mediadors, la qual és estada acceptada per los dits senyors plenipotenciaris de la part contrària; prometent que lo dit poder, en la dita forma, serà ací dins un mes, y remeten a la discreció y prudència dels senyors mediadors de pendre las precaucions y seguretats necessàrias per obligar los dits senyors plenipotenciaris del contrari partit de fer venir també los seus dins un temps llimitat, ab la forma concertada y segons las minutas firmadas de ells, que estan entre las mans dels dits senyors mediadors.

203v Entretant, los dits plenipotenciaris de sa magestat christianíssima consenten que tot lo que po-

a. la...Franco..ne *interlineat al marge esquerre.*

drà ésser convingut y acordat entre las parts, mentres los dits poders estaran a venir de una y altra part, lo qual no podrà ésser més llarch que fins al últim janer pròxim vinent, sia ferm y valedor en virtut dels primers poders que són estats presentats als dits senyors mediadors des de lo mes de abril passat, que tot prenga forsa y autoritat dels nous poders, quant sian arribats. Entès emperò, que los dits senyors plenipotenciaris de la part contrària faran una semejant declaració de llur part. En fe del qual avem firmada la present a Münster, als 16 de noembre 1644. Firmat Avaux y Servien.

213r 24 gener 1645. H.

Declaration qui avoit ette donée a messieurs les mediateurs et qui a force nos parties de venir a la raison. Les dits seigneurs mediateurs nous avoyent prie d'y changer quelques paroles de commencement sans alterer la substance, mais l'aieustement ayant etté fait depris cela, la presente ne sera plus de rien non plus que celle qui a esté corrigée.

Les plenipotentiaires de sa maieste tres chrestienne declarent a messieurs les mediateurs que, pour eviter les contestations que messieurs les plenipotentiaires de[a] party contraire vouldroient former sur des clauses non necessaires au traitte de paix, qui en pourroient retarder la negotiation au lieu de l'avancer, et affin de faire cesser de leur part iusques aux moindres pretextes qui pouroient ettre pris pour differer un bien si necessaire dans la chrestienté, qu'ils feront partir sans plus de delay cette sepmaine un courrier expres pour aller guerir leur nouveau pouvoir, en forme authentisque et semblable de mot a mot a la minutte, qu'ils ont remis signée deux entre les mains de dits seigneurs mediateurs, laquelle a etté acceptée par les dits seigneurs plenipotentiaires du party contraire, promettant que le dit pouvoir, en la dite forme, sera icy dans un mois, et remettant a la discretion et prudence de messieurs les mediateurs de prendre les precautions et seuretés necessaires pour obliger les dits seigneurs plenipotentiaires du party contraire de faire aussi venir les leurs dans un temps limité, en la forme qui a etté concertée et suivant les minuttes signées d'eux, qui sont entre les mains des dits seigneurs mediateurs.

213v *Cependant, les dits plenipotentiaires de sa maieste tres chrestienne consentent que tout ce qui pourra estre convenu et arresté entre les parties, dans le temps que les dits pouvoirs demeureront a venir de part et d'autre, le quel ne pourra estre plus long que iusques au dernier iour de janvier prochain, soit ferme et vallable en vertu des premiers pouvoirs qui ont esté presentés aux dits sieurs mediateurs des le mois d'apvril dernier, que le tout prenne force et authorité des nouveaux pouvoirs quand ils seront arrivés a la charge. Neantmoins que les dits sieurs plenipotentiaires du party contraire feront une semblable declaration de leur part. En foy de quoy nous avons signé la presente a Munster, le 16 iour de novembre 1644. Signé Avaux et Servien.*

214r *Coppie de la promesse respective qui a esté faicte par messieurs les plenipotentiaires de France et par ceux de l'empereur, donc deux originaux ont esté remis entre les mains de messieurs les mediateurs a cause que chacun des parties a signé la premiere dans le sien.*

Ma[a] esté faict une autre promesse semblable avec les commissaires du roy catholicque ou il n'y a autre difference si non qu'au lieu qu'en celle cy il y a «tanto del emperatore quanto del re christianissimo», dans l'autre il y a «fra le due corone».

Essendosi aggiustate ultimamente di commun accordo e sodisfactione le plenipotenre tanto dell' imperatore quanto del re chistianissimo, coll' intervento di monsignore nuncio apostolico e del signore ambassatore di Venetia, con la sciarsene la copia firmata da ciascuna dalle parti in mano de due predetti signore mediatori, per che la possano collationare con quella che si farà ritornare soscritta di nuovo.

Epero noi plenipotentiarii delle loro maiestà promettiamo che le dette plenipotenre in autentica forma e scritta di parola in parola, come nelle suddette copie fermate, saranno qui entro il termine di due mesi dalla data della presente.

Et accio che non resti ritardato il progresso di questi maneggi a beneficio del' commun riposo, e con avanro del tempo che tanto pretioso in quanto affare, habbiamo convenuto d'accordo che quello che potesse essere trattato e stabilito fra le parti vaglia in virtu delle prime plenipotenre, che gia furono esibite nell' aprile passato in mano de mediatori. Dovendo poi il tutto rimaner convalidato in vigor di quante altre che ritorneranno dalle corte, entro il termine suddetto. // 214v *// In sede di che habbiamo fatto la presente e soscritta de nostre propria mano, Munster, le 20 novembre 1644.*

Signé Avaux, Servien. Et on a laisse la place apres eux aux seigneurs de Nassauu et Volmar, mais aussi dans celle qu'ils ont envoyées ils ont signé les premiers.

205r 4 gener 1645. E.

a. de...contraire *interlineat al marge esquerre.*

a. ma...corone *interlineat al marge esquerre.*

Don Philippe, por la gracia de Dios rey de Castilla, de León, de Aragón, de las dos Sicilias, de Hierusalem, de Portugal, de Navarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Gallicia, de Mallorica, de Sevilia, de Cerdanga, de Córduve, de Córcega, de Murcia, de Jaén, de los Algarbes, de Algecira, de Gibraltar, de las islas de Canaria, de las Indias Orientales y Occidentales, islas y tierra fearme, del mar océano, archiduque de Áustria, duque de Borgoña, de Brabante, de Milán, conte de Arburg, de Flandres, Tyrol y Barcellona, señor de Viscaya y de Molina. Aviendo sido siempre mi major cuidado el bien y reposo de la christiandad y el dar a mis reynos y vasallos las felicitades que resultan de la paz, no ha avido difficultades que, en quanto ha permittido el decoro real contrapesando con el beneficio común, no se ayant vencido de mi parte para que cessassen las calamitades de la guerra, que por tantos anyos a perturbado y affligido la christiandad y se veniesse, effectivamente, al trattado y conclusión de una paz general o honesta, fierma y durable, teniendo consideración a que ésta es la principal obligación de los reges. Y, aviéndose senyalado de común acuerdo la ciudad de Münster para el congreso y trattado de la paz, he tenido por conveniente que don Diego Saavedra Faxardo, cavallero de la orden de Sant Jago, de nuestro Consejo de las Indias, tenga authoridad de plenipotenciario de nuestro muy querido y amado hermano el emperador Ferdinando Tercero, y de los demás príncipes que allí concurrieren. Por tanto, atendiendo // 205*v* *// a la calidad, prudencia, intelligencia y experiencia y a las demás buenas partes que concurren en su personna, y al zelo que siempre a mostrado a la quietud y reposo común, confiando del que atenderá al mayor bien de la christiandad y a mis particulares interesses y de los amigos, aliados y confederados míos y de la augustíssima casa de Áustria, le nombro por la presente por plenipotenciario mío, y le doy entero y absoluto poder de conferir y trattar con los plenipotenciarios de nuestro muy querido y amado hermano y sobrino el rey de Francia, embiados a dicho congresso o que se embiaren com sufficientes poderes, de acuerdo y consejo de la reyna regente, su madre y tutora, nuestra muy querida y amada hermana, y oyr, proponer, ajustar, capitular, estableser y firmar la paz, y instituir sobre ella qualesquier tratados, y admittirlos, que se movieran en el dicho congresso, y obligarme a mí a la ratificación y complimiento de lo que assí se ajustase y capitulase con dichos plenipotenciarios. Además desto le doy authoridad y poder para trattar y concluyr en el sobredicho lugar la dicha paz, con los confederados y adherentes de la corona de Francia, o con sus deputados que tuvieren bastantes poderes, y doy mi fe y palabra real que todo lo que fuere hecho, trattado y concertado en mi nombre por dicho don Diego Saavedra Fuxardo, o por dos de mis plenipotenciarios, lo tendré por fierme y válido en todo tiempo y desde agora, para entonces lo loo, ratifico, consiento y apruebo y me obligo a estar y passar por ello como cosa hecha en mi real nombre y por mi voluntad y authoridad real, y lo compliré puntualment sin falta alguna. //* 206*r* *// Y assí mismo me obligo a approvarlo y ratificarlo en special forma dentro del término que se senyalase, con las fuerzas, juramentos y demás requisitos en semejantes casos necessarios y accostumbrados, y para firmesa de todo lo sobredicho mando despachar la presente, firmada de mi mano, sellada con mi sello secreto y refrandada de mi infrascritto secretario de Estado. Madrid, onze de junio 1645.*

207*r* 24 janer 1645. F.

Succincta narratio rerum Monasterii Westphalorum gestarum in tractatuum pacis universalis exordio.

Die 17 marcii proxime elapsi, dominus Claudius a Mesmes, comes Avauxius, legatus Gallie, plenipotenciarius, Monasterium Westphalorie appulit cum Ludovico a Pertyra et Castro, Portugallie legato, ac Josepho Fontanella, Cathalonie regenti, ad leuce quadrantem obviam facti cesaree, Hispanice et Venete, legationum secretarii suorumque principalium nomine de prospero adventu comiti Avauxio gratulati, eum deinde in suis rhedis ad actes usque sequuti fuere communi incolarum letitia et acclamatione comitante.

Aderant tunc Monasterii Joannes Ludovicus, comes Nassovie, kalzenellenbogen, et Isaacus Volmar, superioris Austrie preses, imperatoris plenipotenciarii.

Don Didacus Saavedra, comes Walterius Eapata, qui postea 7 aprilis debitum nature persolvit, et Antonius Brun, regis catholici plenipotenciarii.

Aloysius Contarini, Venete reipublice legatus mediator.

Die postea eiusdem mensis 19, Fabius Chicius, Neritonensis episcopus, pontificis maximi legatus, alter mediator pervenit, cui ad testandum propensum animorum affectum cuncti plenipotentiariorum secretarii se obtulerunt, Hispanis exceptis, qui, ne Gallis cedere cogerentur, domi remanserunt.

Dominus a Servien, Rochanus comes, Gallie legatorum alter, adverse valetudinis causa Hage morabatur, idque imperialibus ac Hispanis, qui jam antea Franciam pacis non concupite detente legationis et protracti tractatus arguebant majo-

ris calumnie prebuit ansam servientii invalitudinem negabunt, sed hage detineri, ut eius absencia primus tractande pacis obex existeret, Avauxium non ut tractaret accessisse, sed ut orbi pacis cupido satisfaceret, non tamen diu inva- // 207v // luit rumor. Quamprimum enim Servientius convaluit, itineri se accinxit et in publica pacis universalis palestra, die 5 aprilis proxime preteriti, comparuit iisdem honoribus, iisdem acclamationibus quibus collega receptus.

Unde cum tempus negotiis opportunum censeretur, mediatores[a] *tractatum promovere ceperunt atque, ut ad Dei orbem majorem gloriam et christianitatis universe quietem feliciter auspicaretur, ingressum, progressum, successum pacifici operis exorantes, publicam processionem venerabilis Eucharistie Sacramentus instituerunt, quam hoc ordine legati sequebantur: nuncius post gremiale, ad eius dexterum latus comes Nassovius, ad sinistrum Avauxius comes incedebant, deinde Volmarius et Servientius secundum ordinem occupabant. Hispani tamen non comparebant. Processione finita, episcopus missam Sancti Spiritus celebravit, iisdem presentibus legatis universisque indigenis plaudentibus, qui diuturni Germanie belli miserat calamitates, experti devastationibus et tributis afflicti, suavissime pacis desiderio ardent.*

Ex templo tantopere expetita exordium sumpsit tractatio non simul plenipotentiariis congregatis. Gallie enim et Hispanie legatorum circa precedentiam dissidium id non pateretur, nam, etsi Galli patentissimo jure nitantur, solent tamen Hispani concurrentiam evitare. Fuit idcirco conventum ut quisque cum mediatoribus, viva voce et quando oporteret, in scriptis ageret et ii oppositas difficultates utrimque communicarent.

De plenipotentiarum legitimatione imprimis agendum visum fuit, ne post pacis conclusionem ob concludentium potestatis defectum eius validitas oppugnaretur. Cesarei, Galli, Hispani illas mediatoribus tradidere de earum validitate tractare satagentes, et omnes que delenda, addenda, emendanda judicabant in adversarum partium mandatis ad marginem adscripserunt Gallici contra imperialium plenipotentias opponebant:

Primo, cesarem ducis Burgendie titulum non jure assumere.

208r *Secundo, plenipotentiariis legatorum qualitatem non concessam, que, si legatoribus honoribus accipi velint, expressa requirebatur.*

Tertio, illis facultatem cum Gallie confederatis et adherentibus transigendi non tribui.

a. mediatores *interlineat.*

Quarto, parum potestatem ad media pacis limitari non ad ipsius conclusionem extendi.

Deinde contra Hispanorum mandata adnotabant:

Primo, ab eorum proemio regis Navarre, Lusitanie, comitisque Barcinone titulos esse delendos. Regis Navarre, quia nullum ad regnum illud rex catholicus jus habet. Regis Lusitanie, si quidem christianissimus rex dominum Joannem Secundum mutuo amicitie vinculo charum eo titulo fuit amplexus. Missique et accepti sunt utrimque legati comitis Barcinone, nam Cathalonia unanimi statuum consensu Ludovicum 13um, gloriosissime memorie, comitem Barcinonensem salutavit. Quo facto, antiquis corone Gallice circa Cathalonie dominium juribus accessit demum possessio. Circa hanc tamen difficultatem gallici legati protestatione contentos fore spondebant.

Secundo, verba illa «con beneplácito del serenísimo emperador» *esse auferenda, hecque imponenda eorum quorum interest consensu, neque hec admittenda* «en todo lo que se me ha pedido», *que regem Castelle ad pacis tractationem, precibus motum, descendisse insinuant. Quod veritati haud est consentaneum.*

Tertio, unicuique hispanorum commissariorum porrectum individuatim esse mandatum sic strictum, ut quisque simul cum reliquis colleges, quorum nec nomina exprimuntur nec numerus definitur, agere teneatur neutrique tribui facultatem, ut, durante aliorum absencia vel impedimento, solus pacisci valeat et ideo mansuram ad contractum impugnandum viam, si ignotum aliquem plenipotentiarium non interfuisse obtendatur.

208v *Quarto, illorum mandata conditionem inducere, ut christianitati domusque Austriace consulant que pura et absoluta concipi deberent, hecque vel in prohemia non per modum condicionis vel in instructionibus scrivi potuisse, ne sommiati postea conditionis non adimplete pretextu contractus invalidus diceretur.*

Quinto, plenipotentiarios legatorum qualitate carere.

Cesarei verum et Hispani has difficultates circa Gallicam plenipotentiam proposuere:

Primo, nimis fastuosum proemium et verbis constans admodum favore Gallie affectatis.

Secundo, solum ad tractandum de mediis quibus ad universalem pacem tendi possit, regis christianissimi legatis dari potestatem, minime verum

[1645]

ad eam concludendam quibusdam verbis plenipotentie ponderates.

Tertio, mandatum gallicum ad agendum simul cum confederatis modificari et restringere, ut nihil absque illis concludere liceat quorum aliqui nominatim exprimuntur, ut corona Suecite, Sabaudie, ducise ordines Hollandie, Hassie, Landgravius, reliqui sub generali confederatorum voce continentur.

Quarto, integram plenipotentiam sub nomine, persona et subscriptione cristianissimi regis conceptam, eum vero in pupillari etate constitutum esse, nec tutorum nec regii sanguinis principum nec parlamenti autori racionem commonstrari, et sine ea nihil validum firmari posse, neque de cristianissime regine regentie constare, eamque non subscripsisse sed scribendi secretario adfuisse asserunt.

Dum hec Monasterii agerentur, Francie plenipotentiarii, de mora Osnabrugensis tractatus certiores facti, confectim protestati fuere se nullatenus ad disserendum descensuros, quin etiam Osnabrugis inter cesaris ac Suecie regine legatos plenipotentie commutarentur.

209r *In preliminariis enim Hamburgi 15/25 decembris anni 1641 pactum expressem fuit ut Monasteriensis et Osnabrugensis congressus pro uno eodemque haberentur et, sicut Monasterii de aliquibus mandatis disputari non posset, quin de reliquis questio institueretur, ita nec Monasteriensium plenipotentiarum habilitatio recte procederet, nisi idem fieret Osnabrugis, cum ambo congressus, quamvis loco diversi, non diversi tractatione fuerint judicandi.*

Interea Osnabruge imperiales commissarii moras nectere pretextus simulare studebant, nam gallicum exercitum est Germania motum Suecium bello Danico implicatum, cernentes armis quam tractatibus opportunius tempus existimabant bellum dano mediatori illatum et Osnabrugensium rerum mutationem causabantur, nec posse absque illo mediatore agere, qui communi partium consensu fuerat, designatos, neque illum mediationis munus repudiaturum, si quasi juste conjungi possent hostis et mediator, inobtendebant amplius tum in preliminariis non legi ambos congressus, pari gressu procedere debere, sed pro uno eodemque habendos, quasi non idem hec sententie significant, tum etiam mandatorum legitimationem non partem sed preparatorium esse tractatos, quasi de preparatoriis ac preparatis non idem judicium haberetur. Sed cum cesarei in mediationis defectu sua tergiversationis propugnaculum constituere viderentur, idcirco illud ut everterent auspiciumque congressus facilitarent Sueci immediatam absque mediatore, nulla enim mediatio est de essentia tractatus, vel mediante Venete reipublice oratore, qui jam pridem ab utraque parte fuerat approbatus, vel imperii statibus cooperantibus, tractationem proposuere. Que omnia media a cesarianis pacis osoribus repudiata fuere, quamobrem illi protestati sunt, nisi tantopere expetitam tractationem imperatoris commissarii aggrediantur, se tot mediis frustra tentatis in patriam recessuros, cuius protestationis bis oblatum scriptum imperiales accipere reverunt.

209v *Sic Monasterii et Osnabrugis pendebat negotium cum gallici legati 15 aprilis ad electores, principes ac statos Germanie, Francofurti congregatos, et ad eorum singulos miserunt litteras, ipsos ad monasteriensem colloquium provocando, jus enim de pace Bellove deliberandi non imperatori tantum sed etiam electoribus, principibus ordinibusque Germanie competit, cum de eorum statu et fortunis agatur quam acriter ab imperialibus excepte et contumetiose interpretata sunt, ut in commissariorum imperatoris propositione ad Francofurtensem dietam intimata ab insinuata die 31/28 maii luculenter apparet. Dictas enim litteras ad electores, principes et status imperii contra imperium seditiose committendos pretendisse, ideoque Gallos deliquisse et salvorum conductuum securitates amisisse contendebant. Cesarei denique serenissimi regis epistola die 20 augusti ad eosdam principes et ordines missa, eos ad Monasteriensem tractationem accercens prioresque litteras ratas habens, cum alia eorumdem Gallie legatorum data die 4 septembris silentium huiusmodi rebus imposuit. Tum dux Angurenius victoriosis copiis in Germaniam irruebat, fuso fugatoque Bavaro exercitu, precipuo imperii robore per Rheni tractum late dominabatur inde Philipsburgum quamplurim atque Alsatie arces obsedit et trapit tum Torstensohnius Suecite militie prefectus copioso se milite hereditarias provincias invadebat. Quapropter imperatoris ministri, fortunatum armorum successum desperantes, ad pacem denuo promovendam studia commutarunt. Jam Dane mediationis defectus non obstabat, nam cum Danici regis renitentia ex cesaris nutu penderet, cuius ille auxilia contra suarum flagitabat, simul atque ex re imperialium fuit, libenter mediationem deservit.*

Communicatis Osnabruge, quamvis informiter, plenipotentiis adhuc a Monasteriensi negotio per plures dies cessatum est, et si Gallia legati apud mediatores tractatus progressum vehementer instarent novamque plenipotentia formulam pollicerentur, tandem effectum est ut de // 210r *// plenipotentiarum emendatione ex professo ageretur conventumque ut omnes ambarum partium exceptiones in scriptis die 19 septembris mediatoritibus traderentur.*

Conscripta tradita, utrimque sunt exceptiones prolixius explicate, quam in plenipotentiarum marginibus adnotabantur. Galli tamen circa primam difficultatem contra cesaris regisque catholici titulos ducis Burgundie, regis Navarre, Portugallie, comitisque Barcinone, oppositam pro sui scripti coronide protestationem, quam pridem promiserant, exhibuere, ipsos scilicet passuros ut quislibet, quos vellet, titulos assumeret, omitteretur ne desideratissime pacis tractatus moris et difficultatibus implicaretur, dummodo titulorum expressio vel reticentia nullum partium jus imposterum augeret vel diminueret.

*Post varias disceptationum et dissidiorum ambages, ultimum conclusum est quod ab una et altera parte novarum plenipotentiarum exemplaria, quarum formam ad irrefragabilem contractus validitatem requirebantur, mediatoribus adferentur et plenipotentiarii omnes autentica instrumenta iisdem verbis concepta intra proximum januarium ad futura sponderent, interim priorum mandatorum vigore procederet tractatio novis plenipotentiis convalidanda, postea istius concordie scripturam componere firmioris securitatis. Ergo mediatoribus visum est, eamque ab unius et alterius partis legatis subscribi voluerant. Hac scriptura Gallis allata, regi serenissimo prejudicialis judicabatur. Continebat namque inter imperatoris et ambarum coronarum plenipotentiarios de mandatorum formula conventum esse. In eo consistebat difficultas, non ut aliqui opinabantur, quod Gallici legati imperatoris deputatorum precedentiam inficiarentur, nec quod corone Gallice cum Hispanica concurrentiam respuerent que serenissimi regis precellentie nullatenus officiebat, alioquin nec in alio scripto ambarum partium consensu firmato, de quo inferius admitteretur, neque alia scriptura a cesareis fuisset approbata, ubi imperatoria et serenissima majestas collectivo majestatum nomine demonstrantur verbis illis //*210*v* *// de loco majestades, attamen considerabatur in mediatorum instrumento imperatorem et suo et dignitatis nomine reges vero serenissimum et catholicum collectivo coronarum expressione tantum designari, Gallici igitur plenipotentiarii postulabant vel coronam imperialem cum duabus coronis vel cesarem cum Gallia et Hispania regibus nominari.*

Dubium hoc per aliquot dierum spatium ita suspensum detinuit tractatum, ut pene alme pacis preclara spes offuscaretur. Tum Galli, nubila pellentes, hec media suggesserunt, velut inter utrasque partes de plenipotentiis conventum esse diceretur vel in eadem sententia partes supprimerentur. Neutrum tamen placuit. Cum imperiales Hispanique prime a mediatoribus exarate formule adhererent, iterum urgebant Galli, siquidem de essentia tractatus concordie scriptura non erat, ut nulla conficeretur, sed plenipotentiariorum fide innixum continuari congressum, dum quisque novi mandati expiditionem brevissimam sollicitaret. Atque ad eum finem protestabantur Lutecia, cursorem missuros ad nova plenipotentia instrumentum citissime expediendum quod intra mensem fidebant adventurum, interim ad incepti tractatum progressum paratissimos remanere atque mediatorum prudencie committere ut similem promissionem ac cautionem idoneam exhibeant. Adversari cesereani prime sententie insistebant, cui refragari non audebant Hispani Justificatam vero gallicam protestationem isti fatebantur. Unde tractationis diverticula Gallis imputari non posse liquebat. Omnes igitur modos querere sunt aggressi, inventum ultimo ut bina constituantur scripta a plenipotentiaris, ut moris in similibus esset, subscribenda, quorum priorum plenipotentiariorum imperatoris et serenissimi regis alterum ambarum coronarum concordium contineat et ad vitanda inter Gallos Hispanosque dissidia ex utriusque scripture exemplari hinc exempla conficiant, ut aliud a cesariis aliud a Gallis firmetur, deinde secunde scripture aliud exemplum a Gallis aliud ad Hispanis subscriptum apud mediatores deponatur. Inde legitimationis mandatorum tractatio tot pridem difficultatibus implicata finem equissiomum est adepta, unde potissimum tractatum ingredi licebit. Faxit Deus ut vel tandem, orbe christiano calamitosis belli tanebris iamdudum obvoluto, suspirate pacis iubar illucessat.

211*r* 24 janer 1645. G.

Ferdinandus Tertius, divina faciente clementia electus romanorum imperator semper augustus, ac Germanie, Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie, Sclavonie rex, archidux Austrie, dux Burgundie, Styrie, Carinthie, Carniole et Wirtemberge, comes Tyrolis, et cetera, universis et singulis, quorum interest aut quomodolibet interesse potest, notum testatumque facimus, postquam ab aliquo tempore primum inter divum patrem nostrum Ferdinandum Secundum, electum romanorum imperatorem semper augustum ac Germanie, Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie, Sclavonie regem, archiducem Austrie, ducem Burgundie, Styrie, Carinthie, Carniole et Wirtemberge, comitem Tyrolis, et cetera, pientissime et gloriosissime memorie, deinde inter nos sociosque nostros, ab una parte, et serenissimum ac christianissimum quondam principem dominum Ludovicum, regem Francie, et cetera, affinem et fratrem nostrum charissimum, ac post eius est vita discessum, inter modernum serenissimum ac christianissimum principem dominum Ludovicum, regem Francie, et cetera, consanguineum et fratrem nostrum charissimum, sive eius pro tempore tutricem et regni administratricem serenis-

simam ac christianissimam principem dominam Annam, reginam Francie, et cetera, viduam, consobrinam et affinem nostram charissimam, eiusque confederatos et adherentes, ex altera parte, non sine multa sanguinis christiani profusione et multarum Germanie provinciarum desolatione armis satis vehementer sit detestatum, nuper vero ad tractatus super compositione eiusmodi motuum Monasterii Westphalorum constituendos ex partium utrimque belligerantium coventione dies undecima julii proxime venturi indicta fuerit. Hinc nos, ex nostra parte, nihil eorum que ad promovendum et concludendum tam salutare // 211*v* *// negotium pacem scilicet universalem ullomodo pertinere possunt desiderari volentes, illustri et magnifico necnon honorabili docto nostris et sacri imperii fidelibus dilectis Joanni Ludovico, comiti in Nassau, Catzenellenbogen Vianden et Dietz, domino in Bilstein, consiliario nostre secreto, et Isaaco Volmar, jurium doctori camerario nostro superioris Austrie presidi, plenam ac sufficientem potestatem tribuerimus, prout histe animo deliberato tribuimus, ad comparendum dicto loco, congrediendumque nostro nomine per se vel per subdelegatos suos cum iis, quos dictus serenissimus rex Francie christianissimus, sive dicta serenissima regina, vidua, tutri et regens, ad hanc rem legitimis ac sufficientibus mandatis ac plenipotentiam instructos constituerit aut in posterum constituere poterit commissariis sive plenipotentiariis ad tractandum, agendum et statuendum de viis, mediis ac conditionibus omnibus, quibus propositus utrimque scopus admicitie nimirum ac pacis redintegratio obtineri ac stabiliri possit, necnon super his ad eandem pacem nostro nomine cum iisdem concluendum et confirmandum. Preterea tribuimus dictis plenipotentiariis nostris plenam ac sufficiente facultatem ibidem conferendi, tractandi et concludendi dictam pacem cum confederatis et adherentibus predicti christianissimi regis. Quicquid igitur dicti commissarii nostri cum adverse partis commisariis vel eorum subdelegatis in hunc finem per se sive per suos subdelegatos tractaverint, egerint ac statuerint, id nos intra tempus per nostros plenipotentiarios conventum omni meliori modo ratum gratumque habituros vigore harum imperiali ac inviolabili fide promittimus, in quorum fidem roburque presentes manu nostra subscriptas sigillo nostro imperatorio firmari jussimus. Datum in civitaatte //* 212*r* *// nostra Vienna, die 23 mensis junii, anno Domini 1645, regnorum nostrorum romani 7mo, Hungarici 18mo, Bohemie vero 16to.*

217*r* *[...] januarii 1645.*

Sacre cesaree maiestatis plenipotentiariorum propositio pro ineunda pace universali.

Augustissimus imperator dominus noster clementissimus, qui primum tempore ad culmen imperialis dignitatis, divina, favente clementia per legitimam electionem erectus est, hoc unicum cure accordi habuit qua ratione, via ac modo sacre regio imperio eiusque electoribus principibus et statibus cum exteris coronis, quorum exercitus presenti tempore intra fines sacre imperii deprehendantur, pax et amicitia conciliari, pristine familiaritatis, humanitatis ac pacifice vicinitatis iura restaurari, commerciorum mutua libertas reduci cunctaque in priorem mutue societatis et fidei communicationem restitui possent.

Hinc est quod sacre cesaree maiestas statim a primo ingressu sui regiminis omnia et singula, que a divo patre suo circa pacis tractatus acta et inchoata fuerunt, reassumi curaverit, legatos suos et plenipotentiarios ad loca conventa destinaverit, planissime persuasum habens, si ex unaquaque parte recte rationi et equitati locum dare atque ad restitutionem eorum que hinc inde armorum potius violentiam quam juris ordine erepta sunt, animum adiicere placent facilem ad inimicitiarum et hostilitatum compositionem viam apertum iri.

Cui quidem rei instar fundamenti servire posse arbitratur eum que inter predefunctum dominum imperatorem Ferdinandum Secundum et regem Galliarum Ludovicum 13, suffragantibus serenissimis domnis imperii electoribus, anno salutis 1630, Ratisbone confecta est, pacem utpote quam predicta sacre maiestas a divo patre executioni mandatam hactenus adamussim servavit et porro fideliter sine dolo et fraude servare constituit, modo serenissimus Galliarum rex idem ex parte sua faciat atque in hunc finem que interea temporis cesare maiestati, Sacro Romano Imperio, serenissime domui austriace aut sociis et confederatis eorum in imprimis autem duci Lotharingie contra dictamen ipsius pacificationis erepta fuere, cum omni causa reddantur atque in integrum restituantur. Hoc posito in universum fundamento, facilis erit singulorum conventio, eamque viam se legatis et plenipotentiariis christianissimi regis ingredi placeat moram intervenire nullam augustissimi domini imperatoris legati et plenipotentiarii a se patientur quin ad singula que inde descendunt, ordine procedatis, reservando nihilominus omnia et singula jura, actiones et superioritates que ipsi circa alia iam olim ad imperium spectantie et hactenus per coronam Gallie detenta competere possunt aut quomodolibet competere dignoscuntur. Actum Monasterii Westphalorum die 4 decembris 1644.

217*v* *Proposition pour la paix universalle factte par messieurs les ambassadeurs et plenipotentiaires de France.*

Le roy, ayant tousiours estimé beaucoup plus necessaire de bien pourveoir a la durée et seureté de la paix generalle, lors qu'elle aura esté une foix constuë, que de songer facilement aux moyens de quitter les armes pour un temps, affin de ne retomber pas facilament, cy apres, dans les malheurs presens, lors qu'il aura pleu a Dieu de les faire cesser. Les plenipotentiaires de sa maiesté tres chrestienne demandent pour cet effect, qu'avant toutes choses un façe instance de part et d'autre a messieurs les electeurs et autres princes et estats de l'empyre pour huster leur venué en cette ville, ou l'envoy de leur deputés suffisament autorisés, dont la plus part sont desia en chemin, soit affin que leurs interests puissent estre considerés et demesles comme il appartient, et que l'on puisse trouver avec eux en traittant la paix generale les remedes convenables pour l'avenir aux moyens et perjudices que les desordres de la guerre leur ont fait souffrir, sort affin que leur presence et intervention rende le traitté qui sera faict durable et legitime. Et pour faire veoir que l'intention des dits plenipotentiaires n'est pas de retarder la negotiation par cette demande mais plustost de l'aduancer, ils declarent qu'aussi tost que l'assembleé sera complette par l'arriveé de ceux qui ont droict d'y assister, ils feront des ouvertures si iustes et raisonnables pour la conclusion de la paix, qu'il ne se rencontrera pas au moins de leur part tant de difficultes a surmonter dans la decision des matieres plus importantes qu'il s'en est trouvé d'ailleurs, et s'en trouve encores auiourdhuy, a donner la forme et authorité necessaire a la dite assambleé.

Ils demandent aussi, avant toutes choses, que monsieur l'electeur de Treves soit mis entierement en liberté et restabli en la possession de tous ses estats, biens et dignités, affin qu'il soit en son pouvoir de se trouver en personne dans la dite assemblée, si bon luy semble, suivant le passeport accordé par l'empereur à tous les princes et estats de l'empyre allies ou adherents de la France, ou d'y envoyer ses deputés en vertu du passeport particulier, qu'il en a apres avoir esté mis en estat et en lieu qu'on ne puisse pas croire qu'il auroit esté contrainct de leur donner des instructions, plustost selon la volonte d'autres que la sienne propre, et affin qu'il puisse avoir une libre communication et correspondance avec l'assemblée.

Le restablissement du dit sieur electeur touche si notablement sa maiesté par // 218*r* *// un interest d'honneur et est aussi de telle importance pour tous les princes, et d'ailleurs il est si necessaire pour rendre, comme il a esté dict, cette assemblée complette et legitime, que les dits plenipotentiaires de France declarent ne pouvoir passer outre si le dict sieur electeur et archevecque de Treves n'est mis dans une entiere liberté. Faict a Munster, le 4me iour de desembre 1644.*

Proposición de los plenipotenciarios de Espanya sobre el tratado y conclusión de la paz.

Haviendo el mismo curso de la guerra continuado, no sin grave sentimiento del rey, nuestro senyor, las hostilidades entre las dos coronas en tiempo del presente rey de Francia, su sobrino, y de la reyna regente, su hermana, sin haver su magestad christianíssima tenido parte alguna en los principios de estos movimientos, se le ha accrescentado a su magestad cathólica el deseo de anydar tan grandes vínculos de sangre con buena y sincera correspondencia y amistad, por medio de una paz honesta, firme y durable, para major gloria de Dios, bien de la Isglesia y felicitad de sus reynos, reduciéndosse las cosas a su primer estado, sin que la retracción de lo occupado quede por exemplo para volver a tomar las armas por majores accressentamientos, ni el desposeído haja motivo, ni occasión, de buscar pretextos con que romper el tratado para restituirse con la fuerça en lo que antes posehía. Por tanto, haviendo los señores medianeros ajustado de común acuerdo que, a 4 de deziembre deste anyo de 1644, cada uno de los plenipotenciarios presentó sus proposiciones sobre la paz se propone de parte de su magestad, que vendrá en la paz con la corona de Francia, haziéndosse las restituciones recíprocas de todo lo que se huviere occupado durante la guerra, siendo esso muy conforme al derecho común y al estilo ordinario entre los principes cathólicos, como fue observado en los tratados de Cambresi y Veruin, y se ha observado después en todos los que se han hecho en Europa, entendiéndosse que en dichas restituciones se hajan de compensar todos los danyos y interesses recebidos, quedando las cosas en su primer estado, y en su fuerça y vigor lo contenido en los tratados, capitulaciones y convenciones entre las dos coronas y en particular en el de Cambray, Crespy, Cambresí, Veruin, Monzón y Ratisbona, sin prejuhizio de qualquier otro tratado particular que después dellos huviere hecho su magestad com altro príncipe o república, y renovándosse la neutralidad entre el contado de Borgonya, tierras enclavadas y el ducado de Borgonya // 218*v* *// y país de Bassini, en la forma que se han hecho los demás y en el término que será accordado, y restituhiendo la corona de Francia y reduziendo a su antequo estado las cosas pertinecientes al cesar y imperio, a la augustíssima casa de Austria, al duque de Lorena y a los demás confederados, aliados y adherentes que huviere occupado o possehiere después de la paz de Ratisbona. Y en quanto a las repressalias y confiscaciones de los vassallos de la una y otra corona y al commercio, unión y amistad recíproca entre ellas contra sus enemmigos y otras cosas semejantes, se pondrán las cláusulas ordinarias, y también las de seguridad, y fírmese de lo que se capitulare en la forma que se hizo en los sobredichos tratados de paz.*

Y porqué las calamidades de la guerra, que en todas partes y por tantos anyos padesse la christiandad con grave danyo de la religión cathólica, piden prompto remedio, y se retardaría u impediría si su magestad propusiesse en este congresso todas las pretensiones que tiene con la corona de Francia y se huviessen de tractar y definir en él, se omitten en esta proposición, reservando los derechos de su magestad a salvo sin que por el tratado que se hisiere pueda nascerlos prejuhizio alguno. Münster, 4 de deziembre 1644.

220r 31 janer 1645. A.

De[a] part del rey. Caríssims y benamats. Tornant-se'n lo senyor abad de Banyoles envés vosaltres, avem desijat, ab lo parer de la reyna regent, nostra honorabilíssima senyora y mare, acompanyar-lo d'esta carta per a donar-vos testimoni de la satisfacció que tenim de son proscehir y que havem reconegut, de mes a més, la integritat de vostres intencions y vostra prudència enviant-nos una persona de sos mèrits y que·s mostra tan aficionat a nostron servei y als aventatjes de sa pàtria. Avem, axí matex, oïda la embaxada molt gustosament, rebent una gran satisfacció de les[b] protestacions que diverses vegades nos ha fetes de vostre bon cel y fidelitat y de la de nostros bons vassalls de nostra província de Catalunya, y avem entès ab gran gust tot lo que·ns ha representat de vostra part, com ho entendreu per la relació que ell vos farà y per les respostes que us entregarà a son retorn sobre les instàncies que·ns ha fetes per los negocis y interessos de la província, en què no volem allargarnos més, remetent-nos en tot a ell lo que·s podia anyadir a esta carta, y sobre de assò pregam a Déu que·us tinga, caríssims y ben amats, en sa santa gràcia. Escrita a París, als 26 de desembre de 1644. Louis. Le Teller.

A nostros caríssims y benamats, los deputats del General de Catalunya.

241v Còpia del rey als diputats de Catalunya.

221r 31 janer 1645. A.

A[c] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Le seigneur abbé de Bagnolz, vostre ambassadeur, s'en retournant pres de vous, nous avons desiré par l'advis de la reyne regente, nostre honorée dame et mere, l'accompagner de cette lettre pour vous tesmoigner la satisfaction qui nous avons de sa conduicte, et que comme nous avons recongnu, de plus en plus, la sincerité de vos intentions et vostre prudence en envoyant vers nous une personne de son merite, et qui se monstre si affectionnée a nostre service et pour l'advantage de sa patrie. Ausy nous avons eu son ambassade tres agreable et avons recevavit beaucoup de satisfaction les protestations qu'il nous a diverses fois reiterées de vostre zele et fidelité, et de celle de tous nos bons subjects de vostre province de Catalongne, et avons entendu tres vollontiers tout ce qu'il nous a representé de vostre part, comme nous nous asseurons que vous le congnoistrez par le raport qu'il vous en fera et par les responses qu'il vous a données et vous donnera encore a son retour sur les instances qu'il nous a faictes sur les affaires et interestz de la dite province, dont nous ne voullons pas nous estendre davantage // 221v *// pour nous remettre sur luy de ce que nous pourrions adjouster a cette lettre, et sur ce nous prions Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien ames, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XXVe decembre 1644. Louis. Le Tellier.*

[...] au principat de Catalongne.

222r 31 janer 1645. B.

De[a] part de la reyna regent. Caríssims y molt amats. Per les cartes que lo rey, nostre venerable senyor y fill, vos escriu veureu la satisfacció que·ns reste del prudent modo de proscehir del senyor abad de Banyoles, vostre embaxador, y no obstant axò gustam de assegurar-vos ab esta que la elecció que haveu feta de sa persona, per aquest empleo, nos és estada molt agradable y·ns confirma, de més a més, de la bona opinió y esperança que avem tingut sempre de la bona administració dels negocis públics de Catalunya, vent que elles són conduïdes per persones tan prudens y que saben fer tan acertades eleccions. Lo dit senyor abad vos dirà quan gran és nostra afició per lo bé general de la província y per vosaltres y, molt en particular, la estimació que fem de vostres persones. Ab tot, nós remetem a ell sobre de assò a tot lo que podríem ajustar a esta carta, pregant a Déu que·us tinga, caríssims y benamats, en sa santa guarda. Escrita a París, als 26 de decembre de 1644. Anna. Le Teller.

Als deputats de Catalunya.

a. carta i traducció intercalades en els folis 220r-221v i 240r-241v del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat satisfa.
c. anotació escrita al dors.

a. carta i traducció intercalades en els folis 222 i 238r-239v del trienni 1644-1647.

239v Còpia de la reina als diputats de Catalunya.

238r 31 janer 1645. B.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par la reyne regente. Tres chers et bien amez. Vous verrez assez par les lettres que le roy, nostre tres honoré sieur et filz, vous escript, la satisfaction que nous demeure de la prudente conduite de l'abbé de Bagnolz, vostre ambassadeur, neantmoins nous avons esté bien aises de vous tesmoigner encorre par celle cy, comme le choix que vous avez faict de sa personne pour cet employ nous á esté tres agreable et nous confirme, de plus en plus, dans la bonne opinion et esperance que nous avons tousjours eue de ladministration des affaires publiques en Catalongne, voyant quelles sont conduites par des personnes si prudentes et qui scavent faire de si bonnes eslections. Le dit sieur abbé vous dira qu'elle est nostre affection pour le bien general de la province et envers vous en particulier, et lestime que nous faisons de vos personnes, sy bien que nous nous remettons sur luy de tout ce que nous pouvrions adjouster a cette lettre, priant Dieu quil vous ait, tres cher et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XXVe decembre 1644. Anne. Le Tellier.

Aux depputez du principat de la Catalongne.

223r 31 janer 1645. C.

Als[b] senyors deputats del General de Catalunya.

Senyors. Lo senyor abat de Banyoles que han embiat en esta cort, tornant-se'n en Catalunya, no he volgut deixar-lo partir sens acompanyar-lo d'estas línias per reiterar las protestacions del desitg que tindré sempre per tots llurs interessos, y per assegurar esta veritat, que com no podian fer elecció de persona molt més capaz per desempenyar-se bé del empleo a ell comès. Tampoch no·s poria anyadir cosa, ni al contento ab què és estat vist de sa magestat y ministres, ni a la satisfacció que·ls ha deixada de son afició al benefici públich, y de sa prudència y bon govern en lo maneig dels negocis. Jo·l he entretingut llargament dels de la província, per ço seran servits que jo·m remeta al que·ls ne dirà, pregant-los sols de creure que jo no desitjo cosa més que de trobar sovint las ocasions de poderlos assegurar que jo só perfectament, en general y en particular, senyors, son aficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

A París, als[a] ... desembre 1644.

224r 31 janer 1645. C.

A[b] messieurs. Messieurs de la Deputation du Generale de la principauté de Cataloigne. Barcelonne.

Messieurs. Monsieur l'abbé de Banyoles, qui vous[c] aviés envoyé en cette cour, s'en retournant en Cataloigne, je n'ay pas voulu le laisser partir sans l'accompagner de ces lignes pour vous reiterer les protestations de la passion que j'auray tousjours pour tous vos interests, et pour rendre ce tesmoignage a la verité, que comme vous ne pouviés guier et faire eslection d'un suject plus digne de se bien acquicter de l'employ que vous luy aviez confié. Il ne se sçauvoit aussi rien adjouster, ny au plaisir avec le quel il a esté veu de sa maiesté et de ses ministres, ny a la satisfaction qu'il leur laisse de son affection au bien public et de sa prudence et bonne conduite dans le maniement des affaires. Je l'ay entretenu au long de celles de vostre Principauté, cest pour quoy vous agreerei que je me remette au compte qu'il vous entendra, vous priant seulement de croire que je ne desire rien plus ardemment que de recontrer souvent les occasions de vous pouvoir les moiynes que je suis parfaictement, en general et en particulier, messieurs, vostre tres affectione serviteur, le cadenal Mazarini.

A Paris, le[d] ... desembre 1644.

Messieurs de la Deputation.

225r 31 janer 1645. D.

Molt[e] il·lustres senyors. Tornant-se'n lo senyor abad de Banyoles a Catalunya me ha aparegut no devia dexar-lo partir sens donar a vostra senyoria novas seguretats de mon cervei. Yo pens que va satisfet de son viatje, tant en lo tocant a la província quant a son particular, havent rebut del rey y de la reyna y de tot lo Concell de ses magestats totes les respostes les més favorables que podia esperar en respecte dels afers de la província, y tot lo bon acculliment que merexen les bones calitats que·i ha en ell. Y pus ell és

a. anotació escrita al dors.
b. carta i traducció intercalades en els folis 223r-224v i 237 del trienni 1644-1647.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 4 mms.
b. anotació escrita al dors.
c. vous aviés envoyé *interlineat, damunt d'unes paraules ratllades.*
d. a continuació un espai en blanc d'uns 5 mms.
e. carta i traducció intercalades en els folis 225r-226v i 235r-236v del trienni 1644-1647.

molt ben informat de totes les coses, yo li faria agravi si yo digués a vostra senyoria cosa particular en lo tocant a son viatje y a tot lo que ha passat després de sa arribada a esta cort, yo suplicaré a vostra senyoria tant solament se asseguren que yo emplearé sempre mos cuidados ab molt contento en tot allò que podrà donar testimoni, que yo só, humilíssim y afficionadíssim servidor de vostra senyoria, Le Teller.

París, als 24 de decembre 1644.

Als deputats de Catalunya.

236v Còpia de Teller als diputats de Catalunya.

226r 31 janer 1645. D.

A[a] messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalongne.

Messieurs. Monsieur l'abbé de Bagnolz, sen retournant en Catalongne, je nay pas crû le debvoir le laisser partir sans vous donner par luy de nouvelles asseurances de mon service. J'estime qu'il remporte satisfaction de son voiage, tant a l'esgard de la province que pour son particulier, ayant receu du roy et de la royne et de tout le Conseil de leurs maiestez toutes les reponses les plus favorables qu'il pouvoit esperer a l'esgard des affaires de la province, et tout le bon acceuil que meritoyent les bonnes qualitez qui sont en luy. Et comme il est tres bien informe de toutes choses, je croirois luy faire tort si je vous disois rien de particulier sur le subiect de son voiage et sur ce qui s'est passé depuis son arrivée, je vous supplieray seulement de faire estat que j'employeray tousiours mes soins avec grande joye ou je pourray vous tesmoingner, comme je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affectioné serviteur, Le Tellier.

A Paris, ce XXIIIIe decembre 1644.

Messieurs de la Deputation.

227r A 31 janer 1645. E.

Als[b] senyors deputats del General del principat de Catalunya.

Senyors. Deuhen tenir per certíssim que los sentiments de la reyna acerca los negocis de Catalunya seran sempre tals quals porien desijarlos per son bé y avansament. Si lo que sa magestat los ha fet saber de sas resolucions, per açò los ha donat tant contento y alegria los efectes que·ls confirmaran, qual és sa benevolència envers lo Principat, lo·ls donarà major, y jo espero que los successos correspondran a sas bonas intencions y al desitg que tots tenim de vèurer los negocis de vostras parts en tant bon y florit estat com los[a] d'esta corona en totas las demés parts. Ací no·s olvida cosa de tot lo que és necessari per açò, a què jo continuaré de contribuir conforme estich obligat per lo bé del servey del rey, y com jo y estich disposat per la afició que tinch molt particular per lo que·ls importa, jo la conservarie tal que he procurat assegurar-la fins ara, faré quant me serà possible per conservar-los en la confiansa que·n tenen, així com ho he vist per sa lletra dels 10 del mes passat. Açò és tot lo que·y respondré ab esta, suplicant-los de crèurer que jo só verdaderíssimament, senyors, son humilíssim y aficionadíssim servidor, Chavigny.

A París, als 5 janer 1645.

228r *[31] de janer 1645.* E.

A[b] messieurs. Messieurs les deputés du General du principat de Cattalogne. A Barcelonne.

Messieurs. Vous devez tenir pour tres certain que les sentiments de la reyne, touchant les affaires de Catalongne, seront tousjours tels que vous les sçauriez souhaiter pour vostre bien et avantage. Si ce que sa maieste vous a fait savoir de ses resolucions, pour ce regard vous a donné tant de joye et de contentement, les effects qui vous confirmeront qu'elle est sa bienveillance en vostre endroict, vous en donneront encore davantage, et j'espere que les succez correspondront a ses bonnes intentions, et au desir que nous avons touts de voir les affaires de vos quartiers en aussy bon et florissant estat que sont celles de cette couronne par tot ailleurs. L'on noublie rien icy de tout ce qui est necessaire pour cela, a quoy je continueray de contribuer // 228v *// comme je suis obligé pour le bien du service du roy, et comme j'y suis aussy porté par l'affection que j'ay tres particuliere pour ce qui vous touche, je la conserveray telle que jay essayé de vous la tesmoigner jusques icy, et feray tout ce qui me sera possible pour vous maintenir dans la creance que vous en avez ainsy que jay veu par vostre lettre du 10e du mois passe. Cest tout ce que j'y respondray par celle cy, vous suppliant de croire que je suis tres veritablement, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Chavigni.*

A Paris, ce 5 janeur 1645.

a. anotació escrita al dors.
b. carta i traducció intercalades en els folis 227r-229v del trienni 1644-1647.

a. a continuació ratllat nego.
b. anotació escrita al dors.

A messieurs les deputez generaux du principat de Catalongne.

230r A 31 janer de 1645. F.

Als[a] senyors deputats del General de Catalunya.

Senyors. Jo he aguardat que se'n tornàs lo senyor Sala, embaixador del principat de Catalunya prop de llurs magestats, per dir-los lo recebiment de la lletra que·m han escrita per ell, y jo·m só alegrat molt que entretant que he diferit a fer-hi resposta se sian fetas resolucions a la cort conformes al que avian desijat de sas magestats, segons lo estat present de sa província. Jo·m asseguro que estaran informats de tot lo que s'és fet per assistir-los poderosament y per metre totas cosas en lo splendor y dicha que antes. Açò és lo que deuhen esperar del govern y valor del senyor comte de Harcourt que està destinat per son virrey y que deu manar las armas del rey en la província. Son exèrcit serà poderós, compost de las millors tropas del regne, y deuhen esperar que serà molt prest a punt de obrar útilment per la honra y reputació de las armas del rey, y per son bé y satisfacció particular. Vostra senyoria sap quanta part tinch presa en los interessos del Principat, y ab quina afició jo me só sempre comportat en totas las cosas de son profit. Estich ab lo mateix sentiment y continuaré en lo sdevenidor a ajudar-los en tot lo que·m serà possible, fassen-me mercè de no dubtar-ne y que jo tindré un cuydado // 230v // particular de buscar las ocasions de fer-los parèixer que jo (só), tant en general com en particular, senyors, son aficionadíssim servidor, Chavigny.

A París, als 5 desembre 1644.

231r 31 janer 1645. F.

A[b] messieurs. Messieurs les deputés du General du principat de Cattalogne.

Messieurs. Jay attendu le retour de monsieur Sala, ambaxadeur du principat de Cattalogne vers leurs maiestes, pour vous accuser la reception de la lettre que vous mavéz escrite par luy, et jay este bien aise que pendain le temps que jay differe a vous y repondre, il se soit passe a la cour des resolutions conformés a ce que vous avies desiré de leurs maiestez, dans lestat present ou sont les affaires de vostre province. Je massure que vous aures deja esté informéz de tout ce qu'on a fait pour vous assister puissamment, et pour remettre toutes choses dans le sclat et dans le bonheur que vous les aves veuës en devant. Cest ce que vous devés attendre[a] de la conduite et de la valeur de monsieur le conte d'Harcour qui en destine pour vostre viceroy, et que doit // 231v // commander les armes du roy dans la province. Son armee sera puissante et composee des meilleures troupes du royaume, et vous deves esperer quelle sera bientost en estat dagir utilement pour lhonneur et la reputation des armes du roy, et pour vostre bien et satisfaction en particulier. Vous scaves combien jay pres depart dans le interez du Principau, et avec quelle affection ie me suis tousjours porte dans toutes les choses qui luy ont este avantageuses. Je suis dans les mesmes sentimens et je continueray al avenir a vous rendre toute lassistance que me sera possible. Faites moy la faveur de ne point douter et que jauray // 234r // un soing particulier de rechercher les occations de vous faire paroistre que ie suis, tant en general que'n particulier, messieurs, vostre tres affectionne serviteur, Chavigni.

A Paris, ce 5 decembre 1644.

Messieurs les deputes du General du principat de Cattalogne.

232r [31] janer 1645. M.

Senyor[b]. La de vostra senyoria dels 17 octubre passat m'és estada donada per lo senyor abat de Banyoles, son embaixador en esta cort, y me ha fet rèbrer en un mateix temps dos grans contentos, lo primer de vèurer la firmesa de son afició y fidelitat envers lo rey, lo que jo he sempre assegurat ací, no obstant las contràrias impressions que molts han volgut donar de la nació catalana, per acreditar llur prudència a governar-los y mantenir-los baix la obediència de sa magestat. L'altre, de vèurer-hi tantas provas de memòria y regoneixensa que tenen per mi, per los pochs serveys que he fets a la província[c] en sas primeras turbacions y treballs, quant los enemichs[d] comuns de Fransa y de vostra senyoria eran tant poderosos a las portas de Barcelona. Y encara que en lo spay de quatre anys, aquells que no quitavan de oir nomenar mon nom en Catalunya, sian estats prou poderosos per impedir que jo[e] no tingués provas de sa memòria, jo no he deixat de crèurer que si sa boca no era llibre per

a. carta i traducció intercalades en els folis 230r-231v i 234 del trienni 1644-1647.
b. anotació escrita al dors.

a. attendre *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
b. carta i traducció intercalades en els folis 232r-233v del trienni 1644-1647.
c. a continuació ratllat dins las.
d. a continuació ratllat de.
e. a continuació una paraula ratllada.

mi, son cor conservava sempre faborables sentiments per una persona que·ls honra tant com jo, que servint-los no tingue altre fi que la glòria de son senyor y la conservació de una província que ha tant merescut envers Fransa, no manco per sa pròpria virtut, que per sa paciència, a suffrir las opressions de la adversa fortuna y dels particulars interessos que se són oposats a sa reputació y quietut. Però vuy senyors que los catalans despertats de aquest llarch y profundo letargo que·ls tenia tant temps endormits, han donat lloch a llurs magestats y als ministres superiors de vèurer clar la causa de tantas seguidas desgràcias y de posar-hi los convenients remeys, gose assegurar-los que·s aplicaran ab tanta efficàcia y tant poderosament per sa cura, que no sols se veuran molt prest deslliurats dels mals presents però encara que seran remesos en un estat vigorós que no tindran que témer cosa en lo esdevenidor. Açò és lo que tota Catalunya deu esperar del gran valor y del prudent govern del // 232v // senyor comte de Harcourt, y dels contínuos cuydados de ací per un efecte tant bo, a què continuaré en contribuir-hi los meus ab no menos gust que afició. Aguardant a poder-los-ne donar novas provas sobre los llochs, si és veritat, com se diu, que jo dega tornar [...]m com jo ho desijo, per assegurar-los, en general y en particular, que jo só més del que poria explicar, senyors, de vostra senyoria humilíssim y aficionadíssim servidor, Le Plessis de Bensançon.

A París, als 25 novembre 1644.

233r *[31] janer 1645.* M.

Messieurs. La vostre du dixseptiénne octobre dernier, qui m'a esté rendüe par monsieur l'abbé de Baignolz, vostre ambassadeur en cete cour, m'a donné deux grandes joyes en mesmes temps, la premiere, d'y veoir la fermeté de vostre affection et fidelité envers le roy, de la quelle jay tousiours respondu de deça, non obstant les impressions contraires que plusieurs ont voulu donner a la nation catalane, por acrediter leur bonne conduite a les gouverner et maintenir dans l'obeissance de sa maieste. L'autre d'y remarquer tant de preuves du souvenir et de la recognoissance que vous avez pour moy, pour les petits services que i'ay renduz a la province dans les premiers temps des revolutions qui l'ont troublée, lorsque les ennemis communs de la France et de vous estoyent si puissans aux portes de Barcelonne. Et bien que durant quatre ans, qui se soint passez depuis ceux qui ne prenoyent pas plaisir d'entendre nommer mon nom en Catalogne, ayent esté assez puissans pour empescher que ie ne receusse des tesmogniages que vous n'en aviez pas perdu la memoire, je n'ay pourtant pas laissé de croire que si vostre bouche n'estoit pas libre sur mon suiet, vostre coeur conservoit tousiours de favorables sentimens pour une personne qui vous honnore au poinct que ie faiz, et la quelle en vous servant n'eust jamais autre but que la gloire de son maistre, et la conservation d'une province qui a tant merité de la France, non moins pour sa propre vertu, que pour sa patience, a souffrir les opressions de la mauvaise fortune et des interestz particuliers qui se sont eposez a sa reputation et a son repos. Mais aujourdhuy messieurs, que les catalans reveillez de cete longue et profonde letargie qui les avoit si longtemps assoupis, ont donné lieu a leurs maiestez et aux ministres superieurs de veoir clairement la cause de tant de disgraces consecutives et d'y aporter les remedes convenables, j'ose vous asseurer quon les apliquera si efficassement et si puissamment pour vostre guerison, que non seulement vous vous verrez bientoit // 233v // desliurez des maux presens, mais encores que vous serez remis dans un estat si vigoreux que vous n'aurez plus rien a craindre pour l'avenir. C'est donc ce que toute la Catalogne doibt atendre de la grande valeur et de la conduite de monsieur le comte d'Arcourt, et des soins continuelz que lon prend icy pour un si bon effect. A quoy ie continueray de contribuer les miens avec non moins de plaisir que d'affection, en atendant que ie puisse vous en donner de nouvelles preuves sur les lieux, s'il est vray comm'on dict, que j'y doibve retourner ainsy que ie le souhaite pour vous tesmoigner, en general et en particulier, que ie suis plus que ie ne vous scaurois dire, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Plessis de Besançonz.

A Paris, le 25e novembre 1644.

242r G.

Memoire[a] presenté par les ambassadeurs du principat de Catalongne et de la ville de Barcelonne.

Il semble que monsieur le comte d'Harcourt pourroit au commencement de son administration ratiffier les publications qui se feirent a l'entrée de monsieur le mariscal de Brezé dans la province, pour le pardon general de tous les crimes commis durant l'obeissance au roy de Castille, dautant qu'il arrive plusieurs degoustz de l'inobservation de ce pardon et que les ministres n'en uzent pas esgallement, chastiant les uns et dessimulant les fautes des autres, ce que produit de grandz inconveniens et desordres au preiudice du service du roy.

a. memorials i resposta, i traduccions, intercalats en els folis 242r-253v del trienni 1644-1647.- Tots tres memorials estan escrits a dues columnes, primer es transcriu la de la dreta i després la de l'esquerre.

Quelon supprime le conseil qui a esté estably avec tittre de jurisdiction des malaffectionnes, donnant ordre au dit sieur comte d'Harcourt de proceder contré eux par les voyes de droict, et comme il se faict a l'esgard des autres // 242*v* *// criminelz, dont les juges ordinaires du criminel congnoissent au moyen de quoy lon esvitera les voyes de faict et plusieurs justes plaintes de ceux qui ont este bannis et opprimez sans forme de justicie, ni congnoissance de cause, arrivant que plusieurs se plaingnent a cause de cela du gouvernement de la province et d'autres passent vers les ennemis pour fuir les poursuittes et rigueurs des officiers du ce conseil.*

Il semble aussy que monsieur le comte d'Harcourt pourroit pardonner et remettre les fautes a tous ceux que se sont retirez, ou ont esté bannis, sans congnoissance de cause, pourveu qu'ilz n'ayent point commis de trahison positive contre le service du roy ou contre la province depuis le temps quelle est en l'obeissance de // 243*r* *// sa maiesté, donnat quinze jours de temps a ceux qui sont presentement dans la province, et deux mois a ceux qui en sont dehors, bien que ils soyent passez vers les ennemis, plusieurs y estantz par mescontentement qu'ilz ont pris, ou pour y avoir este forcez, ou sur quelque oppression que lon a exercée contre eux, ou dont lon les amenacez, et par ce moyen de plusieurs ennemis lon feroit des amis, et tout subiect de division civile entre ceux de la province qui preiudicie beaucoup au service du roy, cessero[...].*

Que pour la consolation de le stat ecclesiasticque lon pourroit ordonner que tous ecclesiasticques bannis soyent rapelez, estant tres preiudiciable au service // 243*v* *// du roy quele ce estat ecclesiasticque soit malcontent pour estre puissant et d'une grande auctorité dans la province, se voyant lezé en ses immunitez entant de manieres.*

Les revenuz des eveschez et abbayées et d'autres beneficis sequestrez sont applicquez a des choses prophanés au preiudice de leur destination, et contra la disposition des sacrez canons, ce qui faict que les pauvres et les eglizes sont frustrez de la part qui leur appartient pour la non residence des prelatz, selon la doctrine de l'eglize et le sacre concile de Trente, au grand preiudice et mescontentement du ce estat ecclesiasticque, sans qu'il en arrive aucun proffict au // 245*r* *// patrimoine royal, mais seulement dugain aux particuliers qui ont l'administration et disposition des ces rentes.*

Il semble que monsieur le comte d'Harcourt pourroit commander de mettre en depost en la table de Barcelonne, ou dans les depostz des eglizes, toutes les parties des sequestres, affin que lon en dispose ainsy qu'ils appartient, soit en les laissant a ceux qui son pourveuz des dignitez, en cas qu'ilz retournent a leurs eglizes, ou bien les employant au benefice des mesmes eglizes.

242*r* *Responce au memoire des ambassadeurs du principat de Catalongne et de la ville de Barcelonne, touchant le General de la province.*

Comme il est necessaire, pour la resolution et execution du contenu du ce memoire, que monsieur le comte d'Harcourt prenne sur les lieux une particuliere congnoissance de toutes choses, sa maiesté, par l'advis de la royne regente, sa mere, se remet a luy de pourvoir sur cet article et sur les suivanz, selon qu'il trouvera estre juste et apropos, voulant que ce soit le plustost qu'il se pourra et le plus a la satisfaction du General de la province, pourveit que ce soit sans preiudicier au bien d'icelle, ny au service de sa maiesté, qui entend preferer les advantages de la province et ce qui importe a la seureté d'icelle a toute autre chose, et il en sera faict une recommandation tres expresse au dict sieur comte d'Harcourt a son depart d'aupres de sa maiesté.

243*v* *Quant aux revenus des eveschez et abbayées et autres benefices que sont en seguestre, l'intention de sa maiesté est que ce qu'il conviendra pour la ceparation des eglises et pour le soulagement des pauvres y soit employé tout, ainsy que si les evesques et autres titulaires des benefices y estoyent pries, et ce par les ordres de qui il appartiendra et que le sur plus soit mis a la table de Barcelonne et reservé en fondz pour en estre disposé ainsy qu'il sera ordonné, cy apres conformement aux saincts canons et decretz de l'eglize. Faict a Paris, le* XVI*e decembre 1644. Louis. Le Tellier.*

244 /1*r* 31 janer 1645. G.

Memorial presentat per lo senyor embaxador del principat de Catalunya y de la ciutat de Barcelona.

Apar que lo senyor comte de Harcourt porie, al principi de son govern, retificar las crides que·s feren a la entrada del senyor mariscal de Brezé en la província, per lo perdó general de tots los crims comesos durant la obediència del rey de Castella, de què arriban molt disguts per la inobservació de aquest perdó, y que los ministres no ne usen igualment, castigant los uns y dissimulant las faltes dels altres, lo que produeix grans inconvenients y desórdens al prejudici del rey.

Que·s abolesca lo consell que·s estat fet ab títol de jurisdicció de malaffectes, donant orde al dit senyor comte de Harcourt de procehir contra aquells per las vias de dret y com se fa ab los altres criminals, de què los jutges ordinaris del

criminal conexen, ab què se evitaran las vias de fet y moltes justes quexes dels qui són estats desterrats y oprimits sens forma de justícia, ni conexensa de causa, succehint que molts se quexen per assò del govern de la província y altres pasen als enemichs per fugir las persecucions y rigors dels officials del dit consell.

244 /1v Apar també que lo senyor comte de Harcourt poria perdonar y remètrer les faltes a tots los que són retirats, o són estats desterrats sens conexensa de causa, ab que no hagen comesa traïció positiva contra lo servey del rey, o contra la província des del temps que és baix la obediència de sa magestat, donant quinze dies de temps als que ara estan dins la província y dos mesos als que estan fora, encara que sian passats al enemich, essent-hi molts per disguts o per ser estats forsats, o per alguna oppressió feta contra ells o amenasses. Y axí de molt enemichs se'n farian amichs, y tot pretexte de divisió civil entre los de la província, que prejudica molt al servei del rey, cessaria.

Que per consolació del bras ecclesiàstich se poria ordenar que tots ecclesiàstichs desterrats sian restituïts, essent molt prejudicial al servey del rey que lo estat ecclesiàstich sia malcontent, per ésser poderós y de gran auctoritat en la província, vent-se prejudicat en ses immunitats de tantas maneras.

Les rendes dels bisbats y abadias y altres benefficis segrestats estan aplicades a coses profanes, ab prejudici del que estan destinades y contra la disposició dels segrats canons, lo que·s causa que los pobres y las iglésias estan frustrades del que·ls specte per la no residència dels prelats, segons la doctrina // 244/2r // de la iglésia y lo sagrat concili de Trento, ab gran prejudici y descontento del dit bras ecclesiàstich, sens ternir-ne ningun profit lo patrimoni real sinó sols ganància als particulars que·n tenen la administració y disposició de dites rendes.

Apar que lo senyor comte de Harcourt poria manar posar en depòsit en la taula de Barcelona, o en los depòsits de las iglésias, totas las partidas dels segrets, per a què se'n dispose comforme rahó, sia dexant-les als qui són provehits de les dignitats, en cas que tornen en ses iglésies, o bé empleant-les al beneffici de les mateixes iglésies.

244 /1r Resposta al memorial dels embaxadors del principat de Cathalunya y ciutat de Barcelona, tocant lo General de la província.

És necessari per la resolució y execució del contengut en aquest memorial que lo senyor comte de Harcourt prengue sobre los lochs una notícia particular de totes coses; sa magestat, ab parer de la reyna regent, sa mare, se remet a ell per provehir sobre aquest article y sobre los següents, comforme trobarà ésser just y a propòsit, volent que sia lo més prest que·s puga a la major satisfacció del General de la província, ab què sia sens prejudici al bé de aquella y al servey de sa magestat, que entén anteposar los avantatges de la província y lo que importa a sa seguretat a tota altra cosa, hi·n serà feta una recomendació molt particular al senyor comte d'Harcourt quant se despedirà de sa magestat.

244 /1v Quant a les rendes dels bisbats, abadias y altres benefficis que estan en segrest, la intenció de sa magestat és que lo que convindrà, per la reparació de les iglésies y per lo entreteniment dels pobres, y sia empleat de la mateixa manera com si los bisbes y altres titulars dels benefficis y fossen presents. Y assò ab los órdens // 244/2r // que spectarà, y que lo demés sia posat en la taula de Barcelona y reservat allí, per ésser-ne disposat axí com serà ordenat després, comformament als sagrats cànons y decrets de la iglésia. Fet a París, 16 de setembre 1644. Louis. Le Tellier.

246v *Memoires presentez par les ambassadeurs du principat de Catalongne et de la ville de Barcelonne, responduz le 16e desembre 1644.*

247r [31] janer 1645. I.

Memorial del prinsipat de Catalunya enviat a son embaxador per còpia.

1. Suplique que plasca al rey ordenar que·s trague la gent de guerra de les cases dels cavallers y altres privilegiats que stan alotjats en Perpinyà.

2. Que·s mane als inquisidors de no immiscuirse sinó en les coses pertanyents a la fee, perquè se mesclen en cosas sivils y criminals, com ho feien los castellans, en prejudisi del que·s estat pactat ab lo rey.

3. Que en Catalunya no i à que un sol bisbe que no és ben afecte al servey de sa magestat, y que lo deffecte del[a] sagrament de confirmació y del demés tocant a bisbe[b] y a les demés coses aporte gran perjudisi a la provínsia.

247v 4. Que lo col·lector de la Sede Apostòlica no cuide de altra cosa que de rèbrer los dinés de sa col·lecta, que ix de la provínsia ab gran perjudisi de aquella, y que això allarga la [destribució] de les bulles dels bisbes perquè entretant lo Papa se aprofite de les rendes dels bisbats vacants.

a. del *interlineat, damunt de* del *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* y la.

5. Que·s obtingue del Papa la butlla de la crusada de la qual són prou conegudes les dificultats.

247r Resposta al memorial donat per part del prinsipat de Catalunya per son ambaxador.

1. El rey, ab parer de la reyna regint, sa mare, fa fer un orde molt expresses al senyor compte de Noalles, del orde que sa magestat havia ya donat de exemptar tots los cavallers y altres privilegiats dels alotjaments de gent de guerra de la guarnició de dita plasa, y per assò, de fer treballar contínuament a les obres ordenades per sa magestad en la vila y castell de dit Perpinyà, per alotjar-los, sa magestat, avent fet un fons de dinés de son tesor per aquesta construcció de edifisis.

2. Se escriurà als inquisidors comformement al article[a].

3. 4. 5. Sa magestat, enviant al senyor compte de Gramunvila a Roma, sobre la exaltasió del Papa regnant, farà fer totes les instànsies necessàries a sa Santedad sobre lo contengut en aquestos articles, y·s promet de la bondat, pietat y justícia de nostre Sant Pare lo Papa, que·i proveirà segons la necessitat prou manifesta, // 247v // y en cas s'i troben noves dilacions y dificultats pensarà als modos de fer-les abreujar. Fet a París, als 16 de desembre 1644. Louis. Le Tellier.

248r 31 janer 1645. H.

Memoire du principat de Catalongne envoye a son ambassadeur par extraict.

1. Supplie qu'il plaise au roy ordonner que l'on oste les gens de guerre des maisons des gentilzhommes et autres privillegiez ou ilz sont logez dans Perpignan.

2. Qu'il soit mandé aux inquisiteurs de ne singerer que des choses qui concernent la foy, parce qu'ilz se mestent des affaires civilles et criminelles, commee faisoyent les castillans, au preiudice de ce qui a esté convenu avec le roy.

3. Qu'en Catalongne il n'y a qu'un evesque quin n'est pas bien affectioné au service du roy, et que le deffauct du sacrement de // 248v // confirmation et du ministere d'un evesque aux autres choses porte grand preiudice a la province.

4. Que le collecteur du Saint-Siege ne sapplicque a autre chose qu'a la recepte des deniers de sa collecte, qui sortent de la province, au grand dommage d'icelle, et que cela prolonge l'expedition des bulles evesques parceque, cependant, le Pape profitte des revenuz des evesques vaccantz.

5. Que lon obtienne du Pape la bulle de la croisade, dont les difficultez sont cognues.

248r *Response au memoire donné de la part du principat de Catalongne par l'ambassadeur d'iceluy.*

1. Le roy, par l'advis de la royne regente, sa mere, faict faire une recharge bien expresse au sieur comte de Noailles de l'ordre, que sa maiesté luy avoit desia donner, d'exempter tous les gentilzhommes et autres privilegiez de la ville de Perpignan, du longement de gens de guerre de la garnison de la dite place, et pour cette fin de faire incessamment travailler aux bastimens ordonnez par sa maiesté dans la ville et citadelle du dict Perpignan, pour les loger, sa maiesté, ayant faict faire le fonds des deniers de son espargne pour cette construction.

2. Il sera escrit aux inquisiteurs en conformité de cet article.

3, 4 et 5. Sa maiesté, envoyant le sieur de Gramonville a Rome sur l'exaltasion du Pape a present regnant, fera faire toutes les instances nessessaires a sa Sainteté sur le contenu en ces articles, et se promet de la bonté, pieté et justice de nostre Saint Pere le Pape, qu'il // 248v // y pourvoyra selon le besoin qui en est assez manifeste, et s'il y avoit de nouvelles longueurs et difficultez, elle pensera aux moyens de les faire retrancher. Faict a Paris, le XVIe desembre 1644. Louis. Le tellier.

253v *Extraict des memoires donnes par messieurs les ambassadeurs de Catalongne sur les affaires de la province. Respondus le 16e desembre 1644.*

249r 31 janer 1645. J.

Memorial del que·s deu suplicar a la Santedad per medi del embaixador del rey a Roma, per los negosis de Chatalunya.

1. Primerament, que fassa despedir un breu dirigit a la persona eclesiàstica que parexerà al rey, ab poder suffisient de castigar los eclesiàstichs que·s trobaran ésser [convensus] de crim de lesa magestat, y o tenir intel·ligènsia ab los enemichs, y que auran emprès alguna cosa contra son servey, sie per intel·ligènsies o altrament.

Que la major part dels bisbes, essent-se passats al enemich y las correspondènsies venint de llur part y llurs vicaris generals, no atrevint-se de castigar aquells a qui tenen intel·ligènsia per respecte dels dits bisbes, és forsa de emplear-hi lo

a. *a continuació ratllat* tres que.

[*1645*]

bras secular ab prejudisi de la immunitat eclesiàstica. Y aquest mal prové de la negligència o, per millor dir, del respecte dels bisbes a qui espectaria de castigar los crims dels eclesiàstichs.

2. Que sa Santedad fase despachar les bulles dels bisbats y particularment del de Elna, lo qual és vacant y sa Seda és en Perpinyà, que essent-se rendit al rey deffunt no és de la qualitat dels altres, essent-se guanyat ab les armes de sa magestat, y les difficultat(s) que los enemichs fan[a] néxer per los altres, //249*v*// no podent tenir lloch per los demés bisbats. És necessari de representar a sa Santedad los grans danys que venen de tan llargues vacans, per lo defecte dels sagraments de confirmació y órdens, avent passat per molts anys que no·s confereixen sinó en un sol bisbat, restant-ne tots los demés privat ab gran aflicció[b] del poble y perjudisi[c] de la religió catòlica.

Que·s fasa instànsia per la bulla de la crusada per poder entretenir les galeres y vexells neccessaris contra los turcs y moros enemichs de la fee, que corren les costes de Catalunya, essent davant de Bisserta, y que fan dany irreparables, captivant los cristians y saquejant les costes de Catalunya, cada dia, veïnes dels moros, ab gran perjudisi de la província y perill de les ànimes dels catius.

249*r* Resposta als embaxadós del prinsipat de Catalunya y de la ciutat de Barcelona sobre lo que·s deu instar a la cort de Roma.

1. Lo rey, avent despedit per a lo senyor de Gramunvila a sa Santedad, a escrit per ell sobre totes les coses que consernexen lo bé espiritual y interesos de la iglésia en Catalunya y, particularment, per obtenir lo breu mencionat en aquest article.

2. Y així matex per a obtenir les bulles del bisbat de Elna y las de la crusada, de manera que se espera de la pietat y de la justícia de sa Santedad que no differirà la expedisió de dits breus y bulles, que justament no poden ésser refusades per las rahons prudentíssi- //249*v*// mament al·legades en aquest memorial. Fet en París, als 16 de desembre 1644. Louis. Le Tellier.

250*r* *Memoire de ce dont on doibt supplier sa Sainteté par l'entremise de l'ambassadeur du roy a Rome, pour les affaires de Catalongne.*

1. Premierement, qu'elle fasse expedier un bref addressant a telle personne ecclesiastique que le roy trouverra bon, avec pouvoir suffisant de chastier les ecclesiastiques qui se trouverront estre tombez dans le crime de leze maiesté, ou avoir intelligence avec les ennemis, et qui auront entrepris quelque chose contre son service, soit par pratiques ou autrement.

Que la plus part des evesques, estans passez vers les ennemis et les corespondances venant de leur part et leurs vicaires generaux, n'osants pas entreprendre de chastier ceux avec qui ilz ont intelligence pour le respect des dits evesques, l'on est contrain et d'y employer le bras seculiere au preiudice de l'immunité ecclesiastique. Et ce mal procede de la negligence ou, pour mieux dire, de la connivence des evecques // 250*v* *// a qui il appartien droit de chastier les crimes des gens d'esglize.*

250*r* *2. Que sa Saintete fasse expedier les bulles des evechez et, particulierement, de celuy d'Elne, le quel est vaccant et dont le siege est a Perpignan, qui s'estant rendu au feu roy n'est pas de la qualité des autres, ayant esté conquis avec les armes de sa maiesté, et les difficultez que les ennemis font naistre pour les autres, ne pouvans pas avoir lieu pour le surplus des evesches. Il est necessaire de representer a sa Sainteté les grandes dommages qui arrivent de si longue vaccation, par le deffault des sacremens de confirmation et ordres, y ayant plusieurs annees que l'on ne les confere qu'en //* 251*r* *// un seul evesche, tous les autres en demeurans privez, avec grande affiction du peuple et preiudice de la religion catholique.*

Que lon fasse instance de la bulle de la croisade, a fin de pouvoir entretenir les galaires et vaisseaux necessaires contre les turcs et les mores ennemis de la foy, qui courent les costes de Catalongne, estans vis a vis de Bizerte, et qui font des dommages irreparables en captivant les chrestiens et pillant chaque jour les costes de la Catalongne voisines des mores, au grand preiudice de la province et peril des ames des captifs.

250*r* *Response au memoire des ambassadeurs du principat de Catalongne et de la ville de Barcelonne sur les instances qui sont a faire a la cour de Rome.*

1. Le roy, ayant depesché depuis par le sieur de Gremonville a sa Sainteté, a escrit par luy sur toutes les choses qui concernent le bien spirituel et les interestz de l'esglise en Catalongne et, specialement, pour obtenir le bref mencionné en cet article.

2. Et semblablement pour avoir les bulles de l'evesché d'Elne et celles de la croisade, en sorte que lon espere de la pieté et de la justice de sa Sainteté qu'elle ne differera pas l'expedition des dites brefs

a. *a continuació ratllat* neser.
b. aflicció *interlineat, damunt de* perjuhisi *ratllat.*
c. perjudici *interlineat, damunt de* afflicció *ratllat.*

et bulles, qui ne peuvent estre legitimament reffusées pour les raisons tres prudenment allegués en ce memoire. Faict a Paris, le XVIe decembre 1644. Louis. Le Tellier

251v *Memoire donne par les ambassadeurs de Catalongne sur les instances a faire en cour de Rome par les affaires de la province. Respondu par sa maiesté le 16e decembre 1644. En consequence de quoy les despeches necessaires ont esté [..]dices.*

254r Còpia[a] de la carta scrita per sa magestat als senyors inquisidors.

31 januarii 1646. L.

De part del rey. Chars y benamats. Com importe molt al govern dels estats que los jutges y oficials de tots los tribunals y corts estigan en los llímits de llur jurisdicció y stabliment, perquè las entrepressas que succeirian en prejudici del orde general destruirian los fonaments que sustentan lo estat y consisteixen, principalment, en fer que la justícia distributiva se fassa a cada qual, així com convé, y que los que són conservadors d'ella se la fassen los primers, no entreprenent cosa los uns sobre los altres. Així, avent sabut que no obstant que vostre tribunal no sia instituït que per conèixer matèrias[b] de la fe[c], en diferents ocurrències aveu estesa vostra jurisdicció sobre negocis civils y criminals, així com s'és fet algunas vegadas quant Catalunya estava baix la obediència del rey catòlich, a què, com sabeu, és estat derogat per los pactes fets entre nós y los estaments de Catalunya. Y, avent rebudas diversas queixas de aquesta contrafacció, estam obligats de fer-vos conèixer per esta lletra, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, que essent nostra intenció que tot lo que és estat promès als dits estaments per lo rey defunt, nostre honoratíssim senyor y pare, de gloriosa memòria, que Déu haja perdonat, sia inviolablement guardat, que no·us entremetau en manera alguna del civil ni criminal, però sols de las matèrias que concerneixen la fe, segons vostra institució y stabliment, y en conformitat del que és estat acordat als dits // 254v // estaments, a què nós asseguram que satisfareu, y no vos farem la present més llarga ni més expressa<ssa>. Escrita a París, als 23 de desembre 1644. Louis. Le Tellier.

a. carta i traducció, en català i en castellà, intercalades en els folis 254r-257v del trienni 1644-1647. De la traducció en castellà hi ha dues còpies, de les quals sols es transcriu la primera.
b. matèrias *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*
c. a continuació una paraula ratllada.

Esta[a] carta, o son original en la llengua francesa, del qual hi ha assí còpia, fonch presentada als senyors inquisidors ab la traducció en castellà, que·s veurà també assí cusida, com consta en lo present dietari, als III mars 1645.

255r L. És còpia de son original. 31 de janer 1645.

A noz tres chers et bien amez les inquisiteurs de Catalongne.

De par le roy. Chers et bien amez. Comme il importe singulierement au gouvernement des estatz que les juges et officiers de tous les tribunaux et sieges demeurent dans les limites de leur jurisdiccion et establissement, parce que les entreprises qui arriveroynt au prejudice de l'ordre general, reverseroint les fondemens qui maintienent l'estat, et consistent principalement a faire que la justice soit distribuee un chascun, ainsy qu'il appartient, et que ceux qui en sont les conservateurs se la fassent les premiers, n'entreprenentz aucune chose les uns sur les autres. Aussy ayant sceu qu'encores que vostre tribunal ne soit institue que pour cognoistre des matieres de la foy, neantmoins vous avez en diverses occurrenses estandu vostre jurisdiccion sur les affaires civiles et criminelles, ainsy qu'il s'est quelque fois praticqué lorsque la Catalogne estoit en l'obeissence du roy catholique, a quoy il a esté comme vous sçavez, desrogé par les traittez faictes entre nous et les estatz de Catalogne. Et ayans receu diverses plaintes de cette contravention, nous nous treuvons obligez de vous faire cognoistre par celle lettre, avec l'advis de la reyne regente, nostre tres honnoree dame et mere, que nostre intention estant que tout ce qui a esté promis aus dits estats par le feu roy, nostre tres // 255v *// honnoré signeur et pere, de glorieuse memoire, que Dieu absolve, soit inviolablement gardé. Vous avez a ne vous entremettre aucunement du civil ni du criminel, mais seulement des matieres qui concernent la foy, suivant vostre institution et establissement, et en conformité de ce qui esté accordé aus dits estatz, a quoy nous asseurantz que vous satisferez, nous ne vous ferons la presente plus longue, ny plus expresse. Escrit a Paris, le XXIIIe jour de decembre 1644. Louis. Le Tellier.*

256r 31 janer 1645. L.

De parte del rey. Caros y bien amados. Como es importante principalmente a los goviernos de los estados que los juezes y officiales de todos los tribunales y salas se contengan en los límites de sus jurisdicciones y establicimientos, porque las entreprisas que suceden al prejuicio del orden general trastornarían los fundamentos que mantienen los stados, y consiste mayormente a hazer que la

a. anotació escrita al marge esquerre del foli 254r.

justicia sea distribuída a cada uno como les pertenece, y los que son los conservadores se la hagan la primera, no emprendiendo ninguna cosa los unos sobre los otros. Y assí mismo, haviendo savido que aunque vuestro tribunal no sea instituído que para conocer la materias de la fe, todavía havéis en varias ocurrencias estendido vuestra jurisdicción sobre las causas civiles y criminales, del modo que se ha praticado alguna vez quando la Chataluña estava en la obediencia del rey cathólico, a lo qual, como sabéys, a sido derogado por los pactos hechos entre nos y los estados de Chathaluña. Y, haviendo recivido diversas quexas desta contravención, nos hallamos obligados por esta carta, con el parecer de la reyna regente, nuestra venerable señora y madre, que nuestra intención es que todo lo que ha sido prometido a los dichos estados por el rey difunto, nuestro venerabilíssimo señor y padre, de gloriosa memoria, que Dios absolva, sea inviolablemente observado y que vos no os entremetáis de ninguna manera del civil ni del criminal, pero solamente de las materias que tocan a la fe, siguiendo nuestra institución y establecimiento, y en conformitad de lo que ha sido concedido a los dichos estados, // 256*v* *// de que, asegurándonos que satisfaréis, no os haremos la presente ni más larga ni más expressa. Scrita a París, los 23 días de deziembre 1644. Louis. Le Tellier.*

A nuestros charos[a] *y bien amados los inquisidores de Cathaluña.*

259*r* Esta[b] carta és còpia traduhida de son original, enviat per los senyors deputats als cònsols de la vila de Perpinyà, ab altra de sas senyorias, dels 6 de febrer 1645. A.

Senyor comte de Noalles, cavaller de mos òrdens, governador de mas armas en ma vila y castell de Perpinyà.

Senyor comte de Noalles, havent-me suplicat de nou, de part dels deputats del principat de Catalunya, per descarregar las casas dels cavallers y altras personas privilegiadas de ma vila de Perpinyà dels allotjaments dels soldats que estan de presidi en dita plassa, y sabent que no poden estar-ne exempts fins que las fàbricas ordenadas per lo allotjament de la dita guarnició sian del tot acabadas, jo vos fas esta lletra, ab parer de la reyna regint, ma senyora mare, per dir-vos que fassau treballar contínuament a la construcció de ditas fàbricas del diner que jo tinch ordenat per aquest effecte, de manera que la dita guarnició y puga ésser allotjada lo més prest, y que per ço los dits privilegiats pugan ésser exempts de tots allotjaments, encomanant-vos en lo demés de tractar en totas ocasions, ab lo favor possible, los dits cavallers y altres habitants de la dita vila, de manera que tingan tota ocasió de lloar-se'n, assegurant-vos que no sabrieu ser cosa que·m sia més agradable, y sobre açò jo prego a Déu que·us tinga, senyor comte de Noalles, en sa santa guarda. Escrita a París, als 23 de desembre 1644. Louis. Le Tellier.

260*r* 6 febrer 1645. B.

Monsieur le comte de Noailles, mayant esté faict de nouvelles instances, par les deputés du principat de Catalogne, pour descharges les maisons des gentilshommes et autres personnes privilegies de ma ville de Perpignan du logement de gens de guerre estans en garnison en la dite place, et sachant comme ilz n'en peuvent estre exampts jusques a ce que les bastimentz ordonnez pour le logement de la dite garnison soint entierement achevéz, je vous fais cette lettre, par ladvis de la reyne regente, madame ma mere, pour vous dire que vous ayes a faire travailler incessamment a la construction des dites bastiments des fondz que jay ordonnéz a cet effect, en sorte que la dite garnison y puisse estre logee au plustot, et que par ce moyen les dites privilegiéz puissent estre exempts de tous logements, vous recommandant au surplus de traitter en toutes occasions, le plus favorablement que se pourra, les dits gentilzhommes et les autres habitans de la dite ville, en sorte quilz ayent tout sujet de sen louer, vous asseurant que vous ne scauriez faire chose qui me soit plus agreable, et sur ce je prie Dieu quil vous ayt, monsieur le comte de Noailles, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XXIII *jour de decembre 1644. Louis. Le Tellier.*

263*r* *Die*[a] *sabbati, quarta mensis februarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentisimo quadragesimo quinto, Barcinona.*

Magnificus Mathias Malich, civis honoratus Barcinone, tenens et regens officium coadjutoris primi racionalis et regentis computorum domus Generalis Cathalonie, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera, ita quod, et cetera, reverendum Jacobum Melich, utriusque juris doctorem, presbiterum et rectorem parochialis ecclesie Sancti Petri de Rubi, Barcinone diocesis, magnificum Josephum de Urrea, civem Barcinone honoratum, dominam An-

a. a continuació ratllat issimos.
b. carta i traducció intercalades en els folis 259r-260v del trienni 1644-1647.

a. procura intercalada en el foli 263 del trienni 1644-1647.

nam Malich, uxorem ipsius domini constituentis, discretum Josephum Soldevila, notarium publicum Barcinone, honorabiles Hyacintum Borbo, pharmacopulam, et Balthazarem Sayol, botigerium telarum, cives Barcinone, et quemlibet ipsorum. Ita quod, et cetera, ad videlicet, pro dicto domino constituente et eius nomine dictum officium coadjutoris primi racionalis et regentis computorum domus Generalis Cathalonie, cum juribus, pertinentiis, emolumentis et prerogativis suis universis, in manibus et posse illustrum dominorum deputatorum dicti Generalis Cathalonie, seu alterius cuiuscumque persone de his potestatem seu comissionem habentis vel habiture, pure, libere et simpliciter, aut in favorem cuiusvis // 263v // persone dictis dominis procuratoribus seu cuilibet ipsorum benevise, renunciandum, cedendum et dimitendum et pro his quascumque supplicationes dandum, offerendum et presentandum et eas provideri, subscribi et s ubsignari, postulandum et obtinendum et in possessionem ipsius officii inducendum seu inducipetendum, instandum et requirendum et quecumque licita et honesta juramenta in animam ipsius constituentis prestandum, et inde instrumenta quecumque fieri faciendum, instandum, petendum et habendum. Et demum, et cetera. Promisit habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera, sub omnium et singulorum bonorum suorum, obligacione, et cetera.

Testes sunt honorabiles Paulus Domingo, passamanerius, et Gaspar Mollar, parator panorum lane, cives Barcinone.

In quorum penes me receptorum licet aliena manu scripturum fidem et testimonium, ego, Gervasius Verder, apostolica atque regia auctoritatibus notarius publicus Barcinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num. Constat de correcto in linea prima ubi legitur «Malich».

269r 12 febrer 1645. B.

Memorial[a] de les donzelles habilitades per la extracció de la Diputació per la festa y professó de santa Eulària, que tots anys se fa als 22 de febrer, y és per lo present any 1645, de les fadrines del ospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia.

1. Joana Catherina Alaverna, de Prat de Rey.
2. Catherina Figarola, de Montblanc.
3. Catherina Clusa, de Marthorell.
4. Catherina Massana, de Leyda.
5. Elena Llancera, de Barcelona.
6. Eulària Amberta, de Valltarga[a].
7. Hyerònima Mular, de Girona.
8. Hyerònima Xarlanc, de Barcelona.
9. Cicília Burgada, de Tarregona.
10. Catherina Salvada, de Cardona.
11. Hyerònima Cases, de Calella.
12. Isabet Fragas Anir, de Barcelona.
13. Isabet Serra, de Vallmoll.
14. Isabet Anna Daler, de Agramunt.
15. Joana Sobrevila, de Trem.
16[b]. Eulària Clara, de Pals.
17. Isabet Pi Bornada, de Barcelona.
18. Maria Pujola, de Puigcerdà.
19. Joana Gaseta, de la Seu de Urgell.
20. Isabet Scasanyes, de Sadó.
21. Isabet Lloparda, de Sparaguera.
22. Maria Aymeriga, de Sant Andreu.
23. Maria Guittarda, d'en Bas.
24. Madalena Cubells, de Barcelona.
25. Maria Porta, de Barcelona.
26. Maria Àngela Ràfols, de Vilafranca.
27. Margarida Puig, de Arenys.
28. Maria Anna Bruc, de Moyà.
29. Maria Simona, de Barcelona.
30. Madalena Roig, de Figueres.
31. Margarida Corbera, de Serdanya.
32. Maria Comes, de Olot.
33. Maria Àngela Portes, de Monistrol.
34. Margarida Grandis, de Barcelona.
35. Maria Serradora, de Olesa.
269v[c] 36. Margarida Vila, de la Roca.
37. Maria Martorella, de Besalú.
38. Maria Anna Solanes, de Rocafort.
39. Maria Boneta, de Barcelona.
40. Maria, de Sant Feliu de Llobregat.
41. Maria Anna Olivera, de Berga.
42. Maria Anna Boguera, de Tarregona.
43. Maria Anna Nadala, de Cervera.
44. Maria Joana Strada, de Senit.
45. Paula Vara, de Barcelona.
46. Paula Vila, de Aytona.
47. Sperança Gel, de Sant Llorens Sevall.
48. Theresa Forcada, de Barcelona[d].
49. Victòria Gallarda, de Manresa.
50. Isabet Joana Gordana, del Spitalet.
51. Margarida Moragues, de Manleu.

270r 12 febrer 1645. A.

Memorial de las donzellas del hospital General de Barcelona hàbils per a córrer sort per la extracció fahedora en casa de la Diputació, lo dia de sancta Eulària del any 1645.

a. memorials intercalats en els folis 269r-272v del trienni 1644-1647.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació ratllat Maria Clara de Pals.
c. a continuació dues línees ratllades.
d. a continuació una línea ratllada.

1. Paula Vergés.
2. Maria Àngela Mitjans.
3. Magdalena Toxera.
4. Sperança Gil.
5. Eleonor Pich.
6. Eulària Ferran.
7. Maria Agell.
8. Maria Blanca.
9. Maria Pejoan.
10. Anna Serra.
11. Maria Lledó.
12. Catherina Palegrí.
13. Joana Gràcia.
14. Cicília Cases.
15. Eulària Phelip.
16. Elisabeth Vidala.
17. Francisca Cases.
18. Anna Rigalta.
19. Victòria Mitjans.
20. Elisabet Pomés.
21. Maria Corbera.
22. Marianna Roja.
23. Maria Malgara.
24. Eugènia Solera.
25. Maria Elisabeth.
26. Eulària Sorma Nebot.
27. Magdalena Maria.
28. Catherina Perpinyanesa.
29. Maria Magdalena Lucas.
30. Margarida[a] Anglada.
31. Coloma Miranda.
32. Anna Mates.
33. Margarida Bosch.
34. Anna Prats.
35. Margarida Jordi Ponsa.
36. Maria Mirona.
37. Marianna Padragosa.
38. Hierònyma Montserrat.

Gervasi Verdera, notari públich de Barcelona y scrivà major del hospital General de Santa Creu de Barcelona.

272r 12 febrer 1645. C.

Llista dels noms y cognoms de les donselles de la casa e o hospital dels Infants e Infantes Òrfens de la present ciutat de Barcelona, ço és, de totes les que passen de quatorse anys, per la extracció fahedora en la casa de la Diputació.

1. Patronella Catherina Gràcia Rogera, filla de Pere Roger, mestre de cases de Barcelona.
2. Merenciana Gerònima Scicília Martí, filla de Joan Martí, pagès de Alella.
3. Madrona Aguilar, filla de Jaume Aguilar, manyà de Barcelona.
4. Patronella Anna Joana Mansera, filla de Francesch Menser, mercer de Barcelona.
5. Agnès Theodora Oròsia Maria Madalena Campana, filla de Antoni Campana, sastre de Barcelona.
6. Mònica[b] Maria Brigida[c] Costa, filla de Monserrat Costa, fuster de Barcelona.
7. Isabel Catherina Theresa Orlaguer, filla de Joan Orlaguer, pagès de Barcelona.
8[d]. Catherina Theresa Reventós, filla de Pere Reventós, pagès de Sitges.
9. Geneta Mònica Maria Cales, filla de Joan Cales, pescador de Barcelona.
10. Anna Maria Joana Madalena Bovera, filla de Domingo Bover, texidor de lli del loch de Cornellà, bisbat de Barcelona.

a. a continuació ratllat Vilara.
b. Mònica *interlineat, damunt de* Marianna *ratllat.*
c. Brígida *interlineat, damunt de* Bertra *ratllat.*
d. a continuació ratllat Maria.

11. Maria Gerònima Aragó, filla de Bernat Aragó, texidor de lli de Sarrià.
12. Maria Agnès Jovada, filla de Llorens Jovada, texidor de llana de Barcelona.
13. Maria Paula Eulària Bordés, filla de Joan Bordés, sombrer de Barcelona.
14. Agnès Geltrudis Theresa Esperança Seguí, filla de Salvador Seguí, sastre de Barcelona.
272v 15. Catherina Mestre, filla de Jaume Mestre, pagès de Riudebitlles, bisbat de Barcelona.
16. Madalena Isanda, filla de Joan Isanda, fuster de Barcelona.

Vists y mirats los batismes per mi, Joseph Soldevila, notari de Barcelona y scrivà racional de casa la ciutat, vuy a II de fabrer 1645. Joseph Soldevila, notari.

275/2r Procura[a] per renunciar lo offissi de guarda ordinària del General.

XIIII fabrer 1645.

Instrumento renunciacione recepto et testifficato penes me, Raymundum Baile, auctoritate regia notarium publicum Barcinone infrascriptum, die sabbati, octava mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo tertio. Honorabilis Petrus Paulus Marquet, botigerius telarum, civis Barcinone, obtinens offitium custodum ordinarium domus Bolle Generalis presentis principatus Cathalonie, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera, ita quod, et cetera, honorabilem Hyacinthum Tresserras, adroguerium, generum suum, Joannem Baptistam Sabater, mercatorem, Josephum Mas et Augustinum Deunosajut, candelarios cere, cives Barcinone, cognatos suos, absentes, et notarium et quemlibet eorum insolidum, ad videlicet, pro dicto constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis Cathalonie, qui nunc //275/2v// sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries, comparendum et dictum offitium custodum Generalium domus Bolle dicti Generalis Cathalonie, quod dictus dominus constituens possidet, in manu et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum in favorem persone eisdem procuratoribus constitutis seu cuilibet eorum insolidum benevise, et per eos procuratores constitutos seu eorum quemlibet nominande et designande, renunciandum et personam per dictos procuratores constitutos, simul

a. procura intercalada en el foli 275/2 del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

vel insolidum, nominandam seu designandam de dicto officio provideri petendum, instandum et supplicandum juxta formam generalium constitucionum presentis principatus Cathalonie, capitula et actus Curiarum, usum, praticam, stillum et observaciam dicti Generalis, et pro his quascunque supplicaciones, tam verbo quam in scriptis, offerendum, perrigendum et presentandum, et super his debite deliberari et provideri supplicandum, et cetera. Et demum, et cetera. Pro- // misit habere rattum, et cetera. Et non revocare sub bonorum suorum omnium obligacione, et cetera, prout predicta in dicto procurationis instrumento, in quo fuerunt testes Jacobus Pages et Michael Oliver, scriptores Barcinone, latius exarantur.

De premissis manu aliena scriptis fidem facio ego, idem Raymundus Balle, notarius memoratus, hac propria scribens manu.

278r *Die 17 februarii 1645.* A.

Noverint[a] *universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto, die vero decima septima mensis februarii eiusdem anni intitulati, presente et in his vocato atque requisito me, Josepho Fita, cive honorato, Barcinone auctoritate regia notario publico, Barcinone populato, et scriba majore Generalis Gubernationis Cathalonie, pro nobili Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribanie, presentibus etiam magnificis Josepho Queralt, regente Cancellariam, et Joanne Baptista de Monjo, utriusque juris doctoribus, sacra cristianissima et regia majestatis consiliariis, pro testibus ad ista vocatis specialiter et assumptis, admodum illustris et spectabilis dominus nobilis Josephus de Biure et de Margarit, baro de Aguilar, mariscallus campi, sacre cristianissime et regia majestatis consiliarius ac gerens vices generalis gubernatoris in presenti principatu Catalonie, vice regia, existens personaliter in quadam aula domorum, sue proprie habitationis, quas fovet in presente civitate Barcinone in vico dicto* dels Mercaders, *tradidit et liberavit mihi quandam scripturam cathalano sermone conceptam, quam premanibus suis habebat tenoris sequentis*: «Havent-nos representat los deputats del General de Catalunya que Joseph de Rocabruna, lo comte de Rius, Joan Codona, de Guàrdia, y alguns cabos y soldats en les parts de Tremp y Pallàs, Miravet y altres parts, contra la forma de la constitució 20, títol «De vectigals» y altres constitucions de Catalunya, haurian, respective, compel·lit als provincials de donar-los aliment y altres coses sens paga, y fetes altres vexacions y excessos, axí en ròmprer las portas de la iglésia de Alçamora, com fent arcabucejar algunas personas dels provincials de Catalunya, sens prossehir ab la forma que las generals constitucions de Catalunya ordenan, fent-nos instància dits deputats, havem acordat revocar, segons que *//278v//* per lo present revocam y donam per nul·los tots los fets enantats per los sobrenomenats y altres contra la forma de las constitucions generals de Catalunya, declarant que tot lo enantat y fet contra ditas generals constitucions és estat fet contra nostra intenció y voluntat, y que los tals actes sien tinguts y haguts per nul·los, cassos y irritos, com si fets no fossen, restant sempre les generals constitucions en sa força y deguda observança. Y quant les parts interessadas acudiran a nos, manarem esmenar y restituir los danys que constarà haver fets, y castigarem los culpables».

Quaquidem papiri scriptura mihi, dicto scribe majori et notari, ut prehabetur tradita et liberata, dicta sua dominatio mandavit mihi, dicto Josepho Fita, quatenus de predictis presens conficerem instrumentum et dictis dominis deputatis et aliis cuya intersit darem et traderem publicum et auctenticum in memoriam futuram. Quod est actum Barcinone, die, mense, anno et loco predictis, presente me, dicto scriba majore, et presentibus testibus predictis ad premissa vocatis specialiter et assumptis, prout superius continetur.

Sig+num meum, Josephi Fita, civis honorati, Barcinone auctoritate regia[a] *notari publici, Barcinone populati, et scribe majoris Generalis Gubernationis Catalonie, pro nobili domino Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribanie, qui hec propria manu scripta subscripsi et subsignavi in fidem et testimonium premissorum. Probatum.*

280r *21 februarii 1645.* A.

Senyors deputats.

Molt[b] il·lustre senyor. Després de haver los plenipotenciaris de França donat la proposició que ja vostres senyories tenen, los imperials se quexaren molt y també los espanyols, dient que la proposició dels francesos era dels preliminaris y no del tractat de la pau universal, sobre què los imperials feren un paper, al qual, per ésser descortés, no volgueren los mediators comunicarlo ab los francesos sinó sols referir-los de paraula lo essencial. Yo l'envio a mon pare perquè·l

a. revocació intercalada en el foli 278 del trienni 1644-1647.

a. regia *interlineat.*
b. carta i documents relatius a la conferència de pau de Münster intercalats en els folis 280r-283v del trienni 1644-1647.

done a vostres senyories y als senyors consellers, junt ab una carta que últimament à escrita monsieur de Servien a la dieta electoral de Francfort, que per haver alcançat exos papers lo dia de la estafeta no he tingut temps de copiar-los. Veuran vostres senyories en lo un las calúmnias que los enemichs divulgan y en lo altre[a] la justificació ab què los embaxadors de França procehexen, convidant tantas vegadas a la dieta de Münster los prínceps del imperi, dels quals se han de tractar los interessos. Guarde Déu a vostres senyories molts anys. Münster, a 21 de jener de 1645.

Molt il·lustre senyor, beso les mans de vostres senyories, son major servidor, Francisco Fontanella.

281r 21 febrer 1645. B.

Sanctissimi domini nostri Pape nuntium ac serenissimum Venetorum legatum pro suscepto mediationis munere retendi memoria tenere dubium est nullum augustissimi domini imperatoris plenipotenciarios oblatam ipsis nuper die nimirum 4ta presentis mensis decembris, regis plenipotentiariorum scriptura graviter conquestor fidem promissis servatam non fuisse, rationibus argumentisque pluribus in medium adductis, quibus evincteretur huiusmodi intricationibus pacis, tantopere ab omnibus desiderate compositionem minime promoveri quin potius turbari spemque omnem prorsus tolli.

Et si autem perceptis rationum monumentis prefati illustrissimi et reverendissimi domini mediatores ad se pertinere intellexerint plenipotentiarios gallicos admonere ut, negotii huius equitate et gravitate perpensa, promissis satisfacere talemque propositionem exhibere vellent, que in ipsa pacificationis substantialia conditiones et media ingredentur. Animadvertunt tamen dicte cesaree magestatis plenipotenciarii Gallos, contemptis istius modi monitis, ac spretam tantorum virorum diligenti operam hactenus opinioni sue pertinaciter inherere.

Cum igitur tanta partis adverse tergiversatio silentio minime pretermittenda videatur, repetendam sibi esse coram vobis mediatoribus hanc justi firmam querelam cesareani censuerunt, ut non solum ipsi clarius de facti enormitate judicare, sed et successive toto christiano orbi constare possit, quam iniquis modis plenipotentiarii gallici universum pacis negotium involuerunt, hactenus ut in posterum etiam circumagere tenentur in idonice intenti ut ne vel ad posteros in christiana republica pax et tranquillitas redeat.

Constat autem imprimis dominos mediatores // 281v *// die 7e preteriti novembris, gravi oracione plenipotentiariis cesare magestatis auctores fuisse, ut compositis tandem plenipotentiarum differentiis ad ipsum pacis negotium principaliter tractandum progredi ac compositionem ei spectantem componere vellent, persuasum habentes eum qui prior mentem suam aperuisset ac ratione et equitati magis consentanea pacificationis media preposuisset majorem graciam apud Deum, insigniorem vero laudem apud omnes christiane reypublice o[p]tatus et ordines consecuturum esse huiusque cesarem regemque catholicum satis deculenter animorum suorum ad pacem consequendam promptitudinem palam fecisse pergerent porro et operi tam laudabili finem debitum procurarent et ab his quidem exhortationi tam salutari statim et vertigio ostensum eam solam conditione adjectam ut prius plenipotentiariorum Gallicorum mens et sentencia explicaretur. Nam tum isti in subscribendis assecurationum formulis directe se ad incoandum ipsummet pacis negotium obligare noluerint, dubitandum omnino esse ne proferentibus cesareanis bona et candida fide media et condiciones, quibus ad pacem concludendam deveniri possit, renitantur atque novas querere ambages tenentur.*

Die deinceps vigesima predicti mensis, jussu dominorum mediatorum plenipotenciariis cesareis significatum egisse ipsos cum Gallis et adductis gravium rationum momentis perpulisse ut non minus et ipsi exsentiant sancteque pollicerentur ad proximam diem dominicam, que nimirum futura erat dies quarta desembris, se propositionem suam circa ipsa pacis ineunte media in manus dominorum mediatorum consignaturos esse.

Nihil hic more in cesareanis condixerunt et ipsi et regis catholici plenipotentiarii. Constitutus et prefixus est omnium concensu terminus predicta // 282r *// dies dominica non equidem ad res frustatorias sed ad propositionem media pacis completentem producendum, quemadmodum ex oratione dominorum mediatorum totiusque huius articuli tractatione clarum[a] testatumque est.*

Que cum ista sint, nemo tam prophane mentis est quin hac ratione tam Gallos quam Cesareanos et Hispanos mutua invicem fide et promissione inter nuntiis ipsis dominis mediatoribus obligatos devinctos fuisse pronuntiatum sit.

Heserunt igitur promissis Cesareani et Hispani die et termino prefixis propositionem suam ad ipsa pacis penetralia directam equissimis simul ac justissimis postulatis suffultam dominis mediatoribus et, ut convenerant, sigillis obsignatam

a. a continuació ratllat que·n.

a. clarum *interlineat.*

obtulerunt cum plena spe, Gallos quoque idem syncere fideliter sine dolo et fraude prestituros, quemadmodum regis christianissimi legatos decebat. Sed et mox inspectam ipsorum scripturam prebent de mediis ad pacem componendam, ne verbum quidem ullum fieri sed causas novas ante hac non auditas nec cogitatas obtendi, quibus ipsam pacis compositionem progredi nollent disertisque verbis adiiceret. Tum demum, si universi imperii ordines una essent electorque Trevirensis plene libertati restitutus fuisset, se ad proponendas paces [incundas] conditiones et media progressuros jure merito et cesaree magestatis et regis chatolici plenipotentiarii conquesti sunt, et adhuc conqueruntur, Gallos promissis non stetisse sed utrosque ludibrio habuisse.

*Nam ut nihil omnino dictam an et quatenus universi imperii status et ordines huic pacis tractationi interesse opporteat, cum cesareaneorum imtentio prorsus non sit iis que ad statuum et ordinum imperii dignitatem, immunitatem, libertatem, jura et privilegia spectant vel minimum derogare. Imo hec omnia ex speciale cesaris //*282*v* *// mandato contra adversarios occultas in arbitrationes omnibus juribus deffendere parati sunt. Certum et sole claribus est hoc ad substantiam pacis non requiri nec in conventione preliminari unquam cogitatum nedum actum ac conventum fuisse, et longe infra dignitatum imperii romani ordinum est, cum Galli tam illustrem et venerandum conventum sub nudis istis votulis statuum confederatorum et adherentium intelligi debere arguunt.*

Cum notum sit omnibus nunquam toto istius calamitosi belli tempore omnes et singulos imperii status inter unius vel alterius partis foederatos et adherentes proprie recensitos fuisse, sed hoc quidem ut neutrarum partium, hos vero ut meros vassallos et subditos juxta imperii constitucionem se gessisse, quinimo post erectam et publicatam pacem Pragensem paucissimos inter Suecorum aut Gallorum federatos adherentesque nunterani voluisse, sed pleresque acceptatam istam pace adversariorum faederibus et adherentiis palam renuntiasse.

*Deinde palam est de causa finali pacis inter omnes, quantum quidem in publicum pateat convenire, ut hac ratione tranquillitas inter universos reipublici christianissime status conciliari ac conservari possit, de causa formali, hoc est, quibus modis pacis negotium tractari et concludi debeat, tum insuper de causa efficienti niminem de personis inter quas pax concilianda sit, et que pacem inire, componere, stabilire debeant, in conventione preliminari apud Hamburgenses confecta, satis diserte actum et que de legitimatione earundem restabantur iam hec monasterii peracta et conclusa fuisse, adeo, ut jam exerxerunt, materialis causa tractanda restet nimirum que res, que controversia quibusque modis firmanda, componenda et transigenda sint, quo loco disputationem de causa afficienti, hoc est, de //*283*r* *// personis que ad pacem faciendam necessario requirantur, retinere velle, nihil aliud est quam eandem trambem bis recoctam apponere, negotiumque pacis perpetuis preliminarium questionibus involuere atque inextricabilibus labyrinthis obnoxium reddere.*

Hinc et ipsius regine Suetie plenipotentiarii in sua ut cesaris legatos Osnabrugis commonefactione istam de convocatione ordinum imperii questionem minime substantialibus pacis annumerare audent, complementum dumtaxat questionum preliminarium indigitasse contenti, posit tamen utriusque ordinum presentiam requiri, non inde sequitur Gallos propterea justam causam habere propositionem de mediis ad pacem conducentibus differendi. Nam si talia proposuerint que cesarem dictumque imperium universi consideratum spectent, jam clarum est cesarem instar capitis vice omnium fungi et ea generali imperium certis legibus administrandi potestate in disceptatione descendere posse meliori.

*Ita quod et ampliori jure quam syndicus cuius universitatis negotia gerere permissum presertim tam hoc loco decretum omnium ordinum ex comitis Ratisbononensibus amplissimam cesare magestati potestatem deferat atque insuper conventus deputatorum imperii Francopurtentis cesari singulariter ad manum sit, ut de rebus que in tractanda pace imperii romani dignitatem, statum et conservationem spectare videntur, concilia et sententias expedire possit, sui vero in medium adferant que ad singulos status ut singula pertineant prorsus absonum fuerunt rerum singularium cause publice et communis tranquillitatis compositionem procelare inspiciunt Galli singulorum, ad quos scripserunt ordinum responsa et litteras, clare deprestendant neminem eorum quantumvis se quoque per suos adpretarum polliceatur interea que ad pacem componendam parerent //*283*v* *// suspensa velle, sed omnes uno ore, ut progrediantur, ut maturentur, ut tranquillitatem imperio non invideant clamare.*

Causam autem Trevicensem pro conditione sine qua non ipsis tractatuum liminibus opponere tam incivile, tam ab omni ratione alienum, tam augusti imperii dignitat et superioritati contrarium est, ut hoc nullo modo istam dispositionem ingredi cesare magestatis plenipotentiarii possint, sed omnino ad ipsas pacis conventiones remittere debeant.

Denique si regis christianissimi plenipotentiarii duas istas objectiones tanti apud se momenti esti-

mabant, ut ad proponendam pacis materialia progrediendum non esse judicarent, omnino boni viri officium requirebat ut, priusquam de exhibendis pacis ineunde propositionibus condiceretur, has in medium adferre debuissent.

Hoc cum non fecerint sed cesaris regisque catholici legatos inani spe progrediendi ad penetralia pacis tractaverint, manifestum evadit[a] *... cesare magestati quam omnes christianissimi principes lecti summum quoad secularia caput vecterantur regisque catholici extimationem honorem auctoritatem cum suos legatos et plenipotentiarios adeo Gallis despectui haberi intelligunt ut in tam arduo negotio preludiis adhuc et amphibologiis certare, cum his licitum sibi esse putarent.*

Jam vero minime omnium ferendum est quod orbis christianissimi expectationem, que in eo tota erat, ut, absolutis preliminarium differentiis, metu partium omnium concensu ad ipsa pacificandi media [...] tantopere defraudatum ire presumant.

Quibus omnibus addere coguntur cesare magestatis plenipotentiarii Gallos hoc loco nimis quam intempestive questionem de cautione, firmitate et assecuratione tractandorum movere, tum quod hec ad ipsam pacis conclusionem spectet frustraque de confirmatione eius // 284r // rei disputetur, que nondum existit, tum quod multo meliori jure cesar eiusmodi assecurationum cauthelas a gallis postulare possit ut vero teneant siquidem saluti et sequuritati imperii romani prospectum velit.

Hec igitur omnia illustrissimis et reverendissimis dominis mediatoribus singulariter explicanda esse judicaverunt sacre cesare magestatis plenipotentiarii, ut palam fiat non solum omnem pertracte peius culpam a cesarea magestate prorsus abesse, verum etiam causam habere justissimam ab universo christiano orbi testatum faciat quam indignis modis negotium tante consequentie tractetur ab adversariis, nisi animo in melius mutato tandem promissorum memores ad ea que pacem ipsam principaliter concernere possunt, tractanda progrediantur.

Quemadmodum cesarii haudquaquam dubitant, dominos mediatores hactenus nihil que hec facere possunt[b] *... officio minime*[c] *... esse. Actum Monasterii, die decima nona dezembris millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto.*

---

a. a continuació un espai en blanc d'uns 12 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 48 mms.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 35 mms.

285r *21 februarii 1645.* C.

Domini[a] *de Servien, Gallie legati, epistola addritam Francofurtensem.*

Reverendi illustres, generos, magnificos, nobilis et consultis.

Tamen post varias disceptationes, solutis difficultatibus, que pro movendo pacis optatissime negotio moras iniiciebant, ex utracumque partium voto concepte sunt nove procuratoriorum mandatorum formule. Hec secundum autographum illustrissimo Sancte Sedis Apostolice nuntio et excelentissime serenissime reipublice Venete oratori receptis mediatoribus traditum intra definitum tempus nempe finem januarii proxime venturi a principibus utrinque nostris expectamus. Interea ne quid temporis in cassum habeat, cuius momenta in hac tractatione debent esse pretiosissima, date fide mutuo pepigimus ut quidquid invicem concluserimus, id firmum validumque sit, vi priorum plenipotentiarum et ipsa posteriorum extraditione ratum habeatur, supest ad operis tam sancti non progressum modo, sed et exitum maturandum, ut nobis de rebus Germanie post hac serie et fortassis ante omnia deliberaturis deputati principum ordinumque imperii suam non amplius recusent opem consiliaque quibus pristina tranquilitas orbi christiano ipsique presertim Germanie quantocitius restituatur, jam littere a sacra christianissima magestate date bineque a nobis exarate cunctos invitarunt nunc negotium ipsum foeliciter inchoatum et ubi aderunt brevicis quam creditur conficiendum vocat reverendi et illustres dominaciones vestras, quarum maxime interest, neque tantum diuturna legatorum, quotquot hic sumus, urget expectatio, verum etiam afflicta tot calamitatibus patrie, in medelam presentis et in dies recrudescentis malicitissimum auxilium eflagitat.

Denique suspicari non possumus amplius verum huc accesum cesaris auctoritate Francofurti prohiberi, cum ipsius plenipotentiarii palam Monasterii prefiteantur concessam singulis accedendi facultatem, etsi non veniant haud esse cur inde quid cesari vel eius commissariis imputetur. Adsint igitur quam primum reverendi et illustrissimi dominaciones vestre ne mora dictique prolati tractatus ipsis adscribatur retandem et factis respondeant hisce litteris ultimis quibus, ut muneris a sacra christianissima magestate nobis injuncti partes omnes adimpleantur, cunctos et singulos iterum convocamus quasque licet excellentissimi college chirographo non munitas ex utriusque sententia scripti. Datum Monasterii Westphalorum, die 18 decembris 1644.

a. carta intercalada en el foli 285 del trienni 1644-1647.

Reverendis illustribus generis magnificis, nobilissimis et consultissimis ad comitia Francofurtensia deputatis. Reverendis et illustribus dominationibus vestris, ad officia paratissimus, Serviens.

289r *3 marcii 1645.* A.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chres et bien amez. Sçachant avec combien d'impatience vous attendez nostre tres cher et tres amé cousin le comte d'Harcourt, grand escuyer de France, le quel nous envoyons exercer la charge de viceroy et nostre lieutenant general en nostre province et en nostre armée de Catalongne, nous ne doubtons pas que vous ne receviez une parfaicte joye de son arriveé, n'y parcillement que vous ne luy rendieze les mesmes debvoirs que vous avez faictz a ceux qui l'ont precedé en ces charges. Et neantmoins, nos avons bien voullu l'accompagner de cette lettre, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vous mander et ordonner de le recongnoistre et luy obeir en toutes choses ainsy qu'il appartient aux dits charges, de l'advertir de tout ce que vous veurez estre important au bien de nostre service et de la province, et comme nous sommes resolus de luy donner au plustost moyen de se mettre en campagne avec des forces considerables, nous vous recommandons de faire de vostre part tout ce qui sera en vostre pouvoir, affin que nostre dict cousin puisse, non seullement reparer le mal qui est arrivé durant la campagne dernier, mais prendre de nouveaux advantages sur les ennemis et asseurer par tout les repos de la Catalongne, // 289v // comme nous lesperons de la grande conduitte et du bonheur qui l'ont accompagné par tout ou il a commandé nos armes, et de la justice en la quelle nos desseins pour vostre bien et conservation sont fondez, sur quoy nous remettans a nostre dict cousin de vous faire plus particulierment congnoistre nos bons desirs et affections. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXIXe decembre 1644. Louis. Le Tellier.

290/2r *3 marcii 1645.* A.

A nostres charíssims y molt amats los deputats del principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y molt amats. Sabent ab quanta impasiència aguardau a nostre charíssim y amantíssim cosí lo comte de Harcort, cavalleriz major de França, a qui embiam per exercir lo càrrech de virrey y lloctinent general en nostra província y exèrcits de Catalunya, nós asseguram que, en arribant, lo rebreu ab perfet contento, y que·l obeíreu com a sos predecessors en los mateixos càrrechs. No obstant açò, avem volgut acompanyar-lo ab esta lletra, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, per manar y ordenar-vos de regonèixer-lo y obeir-li en totas las cosas, com convé per lo dit càrrech, y de tenir-lo advertit en tot lo que veureu importar al bé de nostre servey y de la província, y com estam resolts de donar-li ab què posar-se en campanya lo més prest que sia possible, encomanam-vos fassau de vostra part tot lo que pugau, per a què nostre dit cosí puga reparar no sols los dans de la última campanya però encara per fer nous progressos sobre los enemichs, y assegurar, per tot, lo repós de Catalunya, com ho esperam de son prudent govern y dichas que·l han acompanyat en totas las ocasions que ha governats nostres exèrcits, y de la justícia ab què nostres designes, per vostre bé y conservació, estan fundats, sobre lo qual, remetent-nos a nostre dit cosí, per fer-vos conèixer més en particular nostres bons[a] afectes y efectes. No·us farem la present més llarga que per pregar a Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als 29 desembre 1645. Louis. Le Tellier.

290/1r *3 marcii 1645.* B.

Messieurs[b]. J'accompagne la lettre que le roy vous escrit touchant le pouvoir de viceroy de Catalogne, dont il a pleu a sa maiesté de m'honorer, et i'adresse le dit pouvoir a monsieur le president de Marca pour vous le presenter et voir, avec vous, s'il est entierment conforme a vos usages, coustumes, statuts et immunitez, dont ie veux estre l'observateur et conservateur inviolable, et employer mes soings et mon sang au service et avantage de vostre pays. Je parts d'icy dans deux ou trois iours, que i'employeray a donner tous les ordres necessaires pour faire marcher les troupes qui se levent dans le Lyonnois et le Daufiné, pour servir en Catalogne, et feray mesme diligence en passant pour celles qui se font en Provence, Languedoc et Guisenne, affin qu'en arrivant pardela ma presence y puisse estre puis utile. C'est ce que ie souhaitte avec passion et de faire // 290/1v // connoistre a vos seigneuries avec quelle estime et affection je les

a. carta i traducció intercalades en els folis 289, 290/2 i 292 del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. carta i traducció intercalades en els folis 290/1r-291v del trienni 1644-1647.

considere et combien je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Harcourt.

A Lyon, ce 22e fevrier 1645.

291r Senyors. Acompanyo ab estas línias la lletra que lo rey los escriu acerca del privilegi de virrey de Catalunya, de què sa magestat és estat servit honrar-me, y embio lo dit privilegi al senyor president de Marca per presentar-lo a vostra senyoria, per vèurer si està conforme en tot a sos usos, constums, statuts y immunitats, de què jo vull ésser lo observador y conservador inviolable, y emplear mos cuydados y ma sang al servey y avantatge del país. Jo partiré de ací dins dos o tres dies, que·ls emplearé a donar tots los òrdens necessaris per fer marchar las tropas que·s alsan en lo Lionès y Delfinat per servir en Catalunya, y de pas faré la mateixa diligència per las que·s fan en Provença, Lenguadoch y Guiena, per a què, arribant aquí, ma presència puga ser útil. Acò és lo que desijo ab passió y de fer conèixer a vostra senyoria quant los estimo, y ab quanta afició los considero, y quant só, senyors, de vostra senyoria humilíssim y aficionadíssim servidor, Harcourt.

A Lion, als 22 febrer 1645.

303r *17 marcii 1645.* A.

Innocentius[a] *Papa X, universis Christi fidelibus, presentes literas inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem. Ad augendam fidelium religionem et animarum salutem celestibus ecclesia thesauris pia charitate intenti omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, vere poenitentibus et confessis et sacra communione refectis, qui ecclesiam capellam Sancti Georgii nuncupatam, in palatio Deputationis civitatis Barchinonensis sitam, die festo eiusdem sancti Georgii, a primis vesperis usque ad occasum solis festi huiusmodi, singulis annis devote visitaverint et ibi pro christianorum principum concordia, heresum extirpatione ac sancte matris ecclesia exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus presentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem ut, si alias Christi fidelibus, in quocunque anni die dictam ecclesiam sive capellam aut altare in ea situm visitantibus, aliqua alia indulgentia perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit, vel si pro impetratione, presentatione, admissione seu publicatione presentium aliquid vel minimum detur aut sponte oblatum recipiatur, presentes nulle sint. Datum Roma, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die* XI *januarii* MDCXXXXV, *pontificatus nostri anno primo. Gratis pro Deo et scriptura, M.A.Maratous.*

303v *Indulgentia L.*

310r 29 mars 1645. A.

De[a] part del rey. Charíssims y molt amats. Vent que sens un esforç extraordinari no és possible restablir los negocis de Catalunya, avem resolt de fer atacar los enemichs en diferens llochs en un mateix temps, y per aquest effecte, deixant sempre a nostre charíssim y amantíssim cosí lo comte de Harcourt lo manament general y lo enter poder sobre nostres exèrcits, així com en nostra dita província, y donant-li totas nostras forsas destinadas per Catalunya, per anar en persona contra los enemichs, avem format un segon cos de exèrcit que serà governat per un lloctinent general baix sos órdens, y en sa absència, per un importantíssim designe, per lo qual nos són estadas fetas, apretadas y multiplicadas, instàncias de emplear-hi nostras forsas, que·s deu anteposar a tots los altres que·s poden empendre per a assegurar-se dels progressos contra los enemichs, sens que pugan divertirnos ab llurs entrepresas y enganys y per rechaçar-los successivament, com ho esperam fer ab lo favor de Déu, de tota Catalunya. Y per quant si la cosa no·s tenia molt secreta no poria reexir, avem cregut dèurer-la sols confiar a nostre dit cosí y al senyor Du Plessis Praslin, que fem venir de Itàlia ab la major part de las forsas que·y tenim per travallar en aquest negoci, sens disminuir en manera alguna las de nostre dit exèrcit. Y encarregam a nostre dit cosí de fervos-ne part, tant prest com puga fer-ho. Y com aquest designe mira principalment la quietut y descanç de nostre país de Catalunya[b], així no dubtam que no·y contribuïau de bona voluntat en lo que tinga dependència de vosaltres, perquè tinga lo degut efecte. No obstant açò, avem volgut, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, convidar-vos-hi encara ab esta lletra, e assegurar-vos que los cuydados que·y aportareu per assistir lo dit senyor Du Plessis Praslin, en esta ocasió y en temps // 310v // que nostre dit cosí serà apartat d'ell, y no porà donar-li la mà, nos seran en tant particular consideració com la cosa és de gran conseqüèn-

a. breu intercalat entre els folis 302v i 304r del trienni 1644-1647.

a. carta i traducció intercalades en els folis 310r-312v del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat y que.

cia, y remetent-nos sobre nostre dit cosí en lo que poriem dir-vos més en particular sobre açò. No·us farem la present més llarga que per pregar a Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als XXIX janer 1645. Louis. Le Tellier.

311r *29 marcii 1645.*

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Voyantz que sans un effort extraordinaire il n'est pas possible de restablir les affaires de Catalongne, nous avons resolu d'y faire attaquer les ennemis en divers endroicts en mesme temps, et pour cet effect, laissant tousiours a nostre tres cher et bien amé cousin le comte d'Harcourt le commandement general et le pouvoir entier sur noz armees, ainsy qu'en nostre dite province, et luy donnant toutes noz forces destinées pour la Catalongne, pour aller en personne contre les ennemis, nous avons composé un second corps d'armée qui sera commandé par un lieutenant general sobz luy, et en son absence, a un dessein tres important pour le quel nous avons esté instrumment et frequemment pressez d'employer noz forces comme estant prealable a toutez les autres que lon peut entreprendre, a fin de faire des progrez asseurez contre les ennemis, sans qu'ilz puissent nous divertir par leurs entreprises et par leurs pratiques et de les chasser successivement, comme nous esperons de faire avec laide de Dieu, de toute la Catalongne. Et dautant que si la chose n'estoit tenue tres secrette, elle ne pourroit reuseir, nous avons estimé la debvoir seulement confier a nostre dict cousin et au sieur Du Plessis Praslain[b], le quel nous faisons venir d'Italie avec la meilleure partie des forces que nous y avons pour travailler a cette affaire, sans diminuer aucunement celles de nostre dicte armée. Et nous donnons // 311v *// charge a nostre dit cousin de vous en donner part ansy tost qu'il le pourra faire. Et comme ce dessein regarde principalement le repos et soulagement de nostre pays de Catalongne, et qu'ainsy nous[c] ne doubtons pas que vous ne contribuyiez tres volontiers ce qui deppendra de vous pour le faire reuscir. Neantmoins nous avons bien voulu, avec l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous y convier encores par cette lettre et vous tesmoigner que les soins que vous apporterez pour assister le dict sieur Du Plessis Praslain[d], dans cette occation, mesmes lors que nostre dict cousin sera esloigné de luy, et ne pourra luy donner la main, nous serons en aussy particulier consideration comme la chose est de grande consequence, et nous remettans sur nostre dict cousin de ce que nous pourrions vous dire de plus particulier sur ce subiect. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXIXe jannier 1645. Louis. Le Tellier.*

[...][a] deputez du Principat.

a. anotació escrita al dors.
b. Praslain *interlineat.*
c. nous...que *interlineat.*
d. Praslain *interlineat.*

316r *Prima aprilis 1645.* A.

A[b] nostres charíssims y molt amats los deputats del principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y molt amats. Per moltas consideracions de importància a nostre servey y al General de nostra província de Catalunya, de què·ls farà part lo senyor de Marca, avem fet tornar prop de nostra persona lo senyor regent Fontanella, que era anat a Münster per donar a nostres embaixadors plenipotenciaris, per la pau general, las memòrias y títols necessaris per sustentar ab rahons la unió llegítima y submissió de Catalunya a nostra obediència, comformes a justícia. Y judicant a propòsit de embiar altra persona en lloch del dit senyor Fontanella per lo mateix fi, avem volgut fer-vos esta lletra, ab parer de la reyna regint, nostra honoratíssima senyora y mare, per dir-vos que gustam y desijam que fassau elecció de algun subjecte benemèrit per embiar-lo en lo dit Münster, y fer lo mateix que avieu carregat lo dit senyor Font(an)ella, y ab tots los papers, títols y memòrias que poden instr<i>uir de aquest negoci, de manera que nostres embaixadors tinguen tota la llum y assistència que sobre açò poden desijar, y que·l fassau partir lo més prest per a què puga seguir nostre charíssim y amantíssim cosí lo duch de Longuevila, al qual embiam en la dita junta en qualitat de un de nostres embaixadors plenipotenciaris, y partirà dins sis semmanas, poch més o manco, per transferir-se allí, sobre què, avent ordenat al dit senyor de Marca de donar-vos ab la present una notícia particular de nostra intenció, no anyadirem cosa a esta lletra que per pregar a Déu que·us tinga, charíssims y molt amats, en sa santa guarda. Escrita a París, als 26 febrer 1645. Louis. Le Tellier.

317r *Prima aprilis 1645.*

a. anotació escrita al marge inferior del foli 311r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 316r-317v i 319r-v del trienni 1644-1647.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Ayants esté obligez pour des considerations importantes a nostre service et au General de nostre province de Catalongne, les quelles nous mandons au sieur de Marca de vous communiquer, de rappeller pardeça le sieur regent Fontanelle, le quel avoit suivy nos ambassadeurs plenipotentiaires pour la paix general envoyez a l'assemblee de Munster, a fin de leur fournir les lumieres et memoires necessaires sur la legitime soubzmission de la Catalongne a nostre obeissance, et pour soustenir, par raisons la justicie, de l'union de cette province a nostre couronne, et jugeantz apropos d'envoyer une autre personne a la place du dict sieur Fontanelle pour la mesme fin, nous avons bien voulu vous faire cette lettre, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vous dire que nous avons a plaisir et desirons que vous fassiez le choix de quelque digne subiect pour l'envoyer au dit Munster, faire les mesmes choses dont vous aviez charge le dit sieur Fontanelle, et avec tous les papiers, tittres et memoires qui peuvent donner instruction de cette affaire, en sorte que noz ambassadeurs reçoivent de luy tout l'esclaireissement a l'assistance en ce subiect que'ilz peuvent desirer. Et que vous le fassiez partir au plustost, a fin qu'il // 317v // puisse suivre nostre tres cher et bien ame cousin le duc de Longueville, le quel nous envoyons en la dite assemblée en qualité de l'un de noz ambassadeurs plenipotentiaires, et partira dans six semaines, ou environ, pour se rendre sur le lieu, sur quoy, ayant ordonne au dit sieur de Marca de vous donner avec la presente une congnoissance particulier de nostre intention, nous n'adiousterons rien a cette letre que pour prier Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXVIe febvrier 1645. Louis. Le Tellier.

318r *Prima aprilis 1645.* B.

Su[b] magestad, remetiendo a mí la explicación de la carta scrita a vuestra señoría, estoi obligado a desir a vuestra señoría que su magestad ha llamado de Münster el senyor regente Fontanella para informar los ministros superiores de los negocios de Cattaluña, como tenía ja informados los embaxadores plenipotenciarios, de que su magestad estava enteramente satisfecha, y si vuestra senyoría estima ser necessario de enbiar a Münster alguna persona de su parte, su magestad lo desea tanbién, con tal condición que sea bien affecta y entendida como lo es el señor regente, empero su magestad no entiende empeñar a vuestra senyoría a hazer essos gastos precisamente, si vuestra senyoría no estima que aya necessidad de enbiar alguna persona de su parte, sobre lo qual se remite a su prudencia. En Barcelona, el primero abril de 1645. Marca.

a. *anotació escrita al dors.*
b. *carta intercalada en el foli 318 del trienni 1644-1647.*

324r *19 aprilis 1645.*

Procura[a] fermada per misser Llàtzer Vilallonga, per a poder renunciar lo seu offici de receptor de las averias que reb lo General de las composicions de la règia cort.

Ego, Lazarus Vilallonga, in legibus bacallaureus, civis Barcinone, receptor de las averias, *quas recipit Generale principatus Cathalonie de seu pro compositionibus que fiunt in regia curia presentis principatus Cathalonie, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera, vos, dominam Columbam Capdevila, viduam relictam Hieronymi Capdevila, quondam, sartoris, cives Barcinone, et Hieronymum Capdevila, dictorum conjugum filium, et reverendum Raphaelem Bonastra, presbiterum començalem ecclesie collegiate Sancte Anne Barcinone, et honorabilem Baudilium Michaelem Sovies, mercatorem, civem Barcinone, licet absentes, et cetera, et quemlibet vestrum insolidum. Ita quod, et cetera, ad videlicet, pro me et meo nomine, dictum meum officium receptoris* de las averias, *quas recipit dictum Generale de seu pro dictis compositionibus que fiunt in dicta regia curia, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis, in manibus et pose dominorum deputatorum eiusdem Generalis Cathalonie et seu in eorumdem consistorio, ad favorem persone vobis et cuilibet vestrum benevise et per vos et quemlibet vestrum dictis dominis deputatis presentande, nominande et designande, pure, libere et simpliciter, et absque illa conditione, reservatione seu retentione, resignandum, renunciandum et cedendum et dictam resignationem, renunciationem et cessionem recipi et admitti petendum, supplicandum et obtinendum. Ita et taliter quod ille in cuius favorem // 324v // dictum officium, per vos et quemlibet vestrum, resignatum, renuntiatum et cessum fuerit de eodem officio, juribusque et pertinentiis illius universis valide provideatur et provideri mandetur, cum omni juris, plenitudine et effectu, et inde instrumenta quecunque vobis et cuilibet vestrum benevisa, faciendum et firmandum seu fieri faciendum, instandum et requirendum. Et demum*

a. *procura intercalada en els folis 324r-325v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.*

generaliter, et cetera. Promittens habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die decima quarta mensis marcii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo secundo.

Testes sunt Hieronymus Gali et Michaele Marques, notarii regii, cives Barcinone.

In quorum manu propria scriptorum fidem ego, Joannes Paulus Bruniquer, auctoritate regia notarius publicus Barcinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

333r *4 maii 1645.* B.

Del[a] procés de la informació novament rebuda, instant lo procurador fiscal del General en las vilas de Tremp, Talarn, Salàs, Concas y altres de la sots-vegueria de Pallàs y Conca de Orcau, contra Joseph de Rocabruna, pretès governador de las armas de dita sots-vegueria de Pallàs, lo doctor misser Ramon Rey, assessor de dit Rocabruna, y altres, restan justificats ab actes y testimonis los fets següents, en contrafacció de las generals constitucions de Catalunya, pactes jurats ab sa magestat cristianíssima, que Déu guarde, usatges, privilegis y demés lleys pactadas y juradas, són los següents:

Primo, que dit Joseph de Rocabruna, com a pretès governador de las armas de dita sots-vegueria de Pallàs, de tres anys a[b] esta part, poc més o manco, ha tingut sa cort formada ab son assessor, notari y núncio en la vila de Tremp, a hont casi contínuament ha tingut sa habitació, exercint totas jurisdicció contra provincials, militars[c] y ecclesiàstics, formant processos en dita sa cort, instant lo procurador fiscal de aquella contra dits ecclesiàstics, militars[d] y provincials, capturant-los y manant-los capturar, tenint-los presos y en[e] sa casa de sa habitació, ab[f] cadena al coll, ja en las presons comunas de Trem, Talarn y altres parts, y arrestats ab penas graves, composant a molts en diversas quantitats, mamlleutant-los sots diversas penas y finalment publicant sentències de mort contra dits provincials, llaics[g], sens donar defensas, y[h] condemnació de galera y altras, fent diversas exequucions per penas imposadas en los manaments despedits de sa cort, per los ministres de aquellas, exegint excessivas quantitats per los gastos de dita cort, publicant diversas cridas penals y exequutant aquellas contra provincials, conforme *in individuo* se explicarà ab los números següents. Y consta del dit procés ab[a] processos, sentències, diversos actes y, generalment, ab los testimonis que deposan sobre lo 2 capítol.

Segon, consta individuadament en procés que, a instància del procurador fiscal de sa cort, se han fulminats processos de inquisicions criminals contra los reverents Joan Castells, prevere y rector de Alsamora, Pere Gassol Pleba, Miquel Abella y Francesch Simó, preveres de la vila de Concas, doctor Miquel Berenguer[b], prevere // 333v // y capiscol de la Seu de Tarragona, Francesch Motes, prevere de la Pobla, Pere Miquel Ferrer, canonge y sacristà de la vila de Trem, Marc Antoni Nogués, prevere y rector de Puigcercós, com apar en procés ab las còpias authènticas y fens de dits processos.

Tercer, féu capturar per Joan Codona, de Guàrdia, al reverent Joan Castells, prevere y rector de Alsamora, lo qual aportà pres y lligat ab una soga, a peu y sens capa, des de Alsamora fins a Tremp, en casa dit Rocabruna, a hont lo féu posar ab una cadena al coll, a hont lo tingué molts dies pres, y després lo arrestà ab penas y finalment lo manlleutà, com apar en procés dels actes de arrest y manlleuta. Y en lo acte de la captura, dit Codona o sos fadrins, mataren un nebot de dit rector y se'n aportaren de casa de aquell robas y los mobles y tenia, que tots los fadrins se'n anaren carregats, apar plenament ab catorse testimonis que deposan sobre lo 1 capítol, y que dit Rocabruna lo tingués pres està narrat en lo acte del arrest.

Quart, ha tinguts capturats y arrestats ab[c] penas, dit Rocabruna, als reverents doctor Bernadí Campi, rector de Ribera de Cardós, Joseph Antist, de Rivert, Pere Turuguet, de Palau, Joan Pau Toar, canonge y capiscol de Tremp, Hieònim Baldiri Ferrer, Ramon Monjó, de Talarn, Hieònim Ricart, de Salàs, tots preveres, fra Pere Màrtir Feliu, prior de Sant Jaume de Pallàs, y fra Domènech, religiosos del orde de Sant Domingo de dit monestir de Sant Jaume, y altres, los quals tots o la major part de ells tragué a manlleuta y ab promesa de presentar-se devant del senyor virey, com consta en procés ab los actes de ditas manlleutas y promesas y també ab los testimonis que deposan sobre lo 2, 8, 9 capítols.

a. sumari intercalat en els folis 333r-336v del trienni 1644-1647.
b. a esta part *interlineat.*
c. militars *interlineat.*
d. militars *interlineat.*
e. *a continuació ratllat* sa casa.
f. ab...coll *interlineat.*
g. *a continuació ratllat* y altres.
h. y condemnació *interlineat.* - *a continuació ratllat* ses.

a. *a continuació ratllat* ab los.
b. *a continuació ratllat* Francesch Mot.
c. ab penas *interlineat.*

Cinquè, anà dit Rocabruna ha capturar al reverent March Antoni Nogués, prevere y rector de Puigsercós, y perquè no·l aportàs pres li donà, dit rector, cent sinquanta lliures, ab promesa de que las y restituiria en presentar-se devant d'ell. Y no obstant se és presentat moltas vegadas may las y ha volgudas restituir, consta ab los testimonis que deposan sobre lo 10 capítol.

Sisè, dit Rocabruna, en virtut de provisió feta per misser Ramon Rey, son assessor, en companyia de dit Rey y demés officials de sa cort, ha feta exequució contra dit rector de Puigcercós, per la quantitat de 500 lliures, sous, per las quals havia fet fermança dit rector al doctor misser Pere Ferrer, de Tremp, en la manlleuta que aquell havia prestada en poder de dit Rocabruna, inventariant-li tots sos // 334r // béns y fent apprehensió de aquells, sens haver precehit los deu dies de la requesta de fer representar a dit Ferrer, ans bé lo mateix die de la exequució se féu dita requesició, com apar en procés dels actes auctèntics de dita exequució y requesta y dels testimonis que deposan sobre lo 11 capítol.

Setè, ha proferit sentències de mort y fet exequutar aquellas, *ex oprupto,* contra Miquel Turuguet, sastre de Palau, Francisco Pallarès, de Talarn, Bartomeu Valldàsua, de Saurí, y Barthomeu Monsó, de Guàrdia, provincials y no soldats, y sens donar-los defenças, apar en procés ab las sentències de dits Turuguet y Pallarès, y consta també dels testimonis que deposan sobre los 3, 4, 5 y 6 capítols.

Vuitè, ha capturats y fets capturar per sos capitans y ministres y ha tinguts presos, ja en las presons, ja en la casa de sa habitació, ja ab cadena, grillons y sep, ja sens dits gravàmens, y[a] també arrestats ab penas a molts y diversos provincials[b] y hòmens de sas casas, ço és, a Hieònim Castells, notari de Talarn, mestre Pere Soler, sastre de Talarn, Joan Pere Mirós, de Concas, Joan Morlans, de Castell-tallat, menor, Antoni Codó, balle de Puigsercós, Sebastià Perna, de Spluga Freda, Jaume Rovira, pagès dels Masos de Tamússia, Joan Perna, de Sapeyra, Jaume Riu, àlias Soler, de Spluga Freda, Matheu Puigserver, sabater de la Pobla, Jaume Boer, àlias Bernada, de la Pobla, Hiacinto Casas, de la Pobla, Macià Feliu, de Figuerola, Onoffre Garbet y Alexandre Guasc, de la Pobla, Francisco Fontelles, botiguer de Concas, Joan Sanxo y Hilari Montardit, de Àger, Pere Palliçer, de Naens, Joan Baró, sabater de Concas, Damià Llobot, de la Pobleta, Joan del Aren y molts altres[c], y en particular ha tingut arrestada molt temps la muller del escarsaller de Trem, consta dels processos y actes de promesa de tenir arrest y de manlleutas que són en procés y ab los testimonis que deposan sobre lo 2, 12, 14, 18, 19, 20, 21, 23, 24 y 40.

Novè, ha tingut pres dit Rocabruna molt temps en Tremp y vuy actualment té arrestat a Joan Bonet, ferrer de[a] Vilaller, provincial y no soldat, consta dels testimonis que deposan sobre lo 25 capítol.

Desè, dit Rocabruna, instant lo procurador fiscal de sa cort, ha format en aquella processos de inquisicions criminals contra // 334v // diversos provincials, ço és, contra Antoni Abella, Matheu Llargues, Francisco Fontelles, Francesch Plana, major, Antoni Morlans, Gregorio Lafau, de Concas, Joan Morlans, de Castell-tallat, Joan Baró, sabater de Concas, Jaume Martí, porter real de Barcelona, Hiacinto Casas, de la Pobla, Jaume Rovira, pagès dels Masos de Tamússia, Macià Feliu, texidor de Figarola, y altras, ab diversas provisions de captura y demés acostumadas, fetas per misser Ramon Rey, assessor de dit Rocabruna, consta de las còpias auctèntiques de dits processos tretas per los notaris són estats de la[b] cort de dit Rocabruna y ab las fens dels processos, que no·y ha còpia íntegra.

Onzè, ha, dit Rocabruna, manlleutats y trets a manlleuta ab graves penas de *se representando* diversos provincials dels dalt nomenats, en[c] los números 8 y 10, y altres, com[d] consta en procés ab los actes de manlleuta, ab[e] la narrativa dels quals resta també tota justificada la captura y detenció de dits manlleutats, y ab los testimonis que deposan sobre los capítols 12 y 14 y altres.

Dotzè, ha, dit Rocabruna, proferit sentències de concell de misser Ramon Rey, son assessor, contra Gregori Tasquet, de Claret, de condemnació de galera per tota la vida, la qual està exequutada y vuy és en galera; contra Sebastià Perna, de Spluga Freda, de condemnació de galera per deu anys, la qual està exequutada y vuy és en galera; contra Jaume Rovira, pagès dels Masos de Tamússia, de desterro de tot[f] lo districte de sa jurisdicció per deu anys; contra Joan Sanxo y Hilari Montardit, pagesos de Àger, de tràurerlos a manlleuta, los quals tots són provincials y hòmens de sas casas y no soldats, consta en pro-

a. y...penas *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* ço és.
c. *a continuació ratllat* com apar dels processos.

a. *a continuació ratllat* Vill.
b. la cort de *interlineat.*
c. en...10 *interlineat al marge esquerre.*
d. *a continuació ratllat* apart.
e. *a continuació ratllat* los.
f. *a continuació ratllat* sa jurisdicció.

cés de las ditas sentències y de las deposicions dels testimonis que deposan sobre los capítols 14, 15, 16 y 20.

Tretzè, ha, dit Rocabruna, de consell de dit misser Ramon Rey, proferit sentència contra Hiacinto Casas, de la Pobla, condemant-lo ha pagar 200 lliures, sous, fent-li remissió en forma, lo qual Casas, és home de sa casa y no és estat may soldat, consta en procés ab la sentència y acte de remissió y ab los testimonis que deposan sobre lo[a] 24 capítol.

Catorzè, ha fet, dit Rocabruna, exequució contra Joan Morlans, de Castell-tallat, major, provincial, per la fermança havia fet a Joan Pere Mirós, de Concas, provincial, cobrant de aquell // 335r // cent lliuras per dita manlleuta y més de vint lliuras per los gastos de la exequució, consta en procés ab la fe de la dita exequució y ab los testimonis que deposan sobre lo 24 capítol.

Quinzè, ha composat a diversos provincials, ço és, a Antoni Codó, balle de Puigsercós, en 40 lliures, sous, a Mathià Feliu, de Figarola, en 55 lliures, sous, a Matheu Puigserver, de la Pobla, en 35 lliures, sous, a Pere Palliçer, de Naens, en 30 lliures, sous, a Domingo Llobot, de la Pobleta, en 10 lliures, sous, y[b] los gastos, y és la veu y fama pública à composats molts altres provincials, consta en procés dels testimonis que deposan sobre lo article 24.

Setzè, per sa cort féu manament a pena de cent ducats a Joan Pere Capella, menor, de Concas, manant-li no se entremetès en lo arrendament tenia de la condessa de Erill de las rendas de Concas, ni perturbàs a Jaume Gilabert, arrendador de ditas rendas, y[c] no essent-li estat presentat dit manament personalment[d], se li fulminà enquesta en la cort de dit Rocabruna, instant lo procurador fiscal, ab motiu de què no havia obtemperat al dit manament, despedint[e] cartell citatori perquè comparegués ha vèurer, declarar haver incidit en ditas penas y, finalment, fou proferida sentència contra aquell de consell de misser Pere Ferrer, son assessor, y per composició[f] hagué de pagar dit Capella a dit Rocabruna, per evitar la exequució se li conminava, noranta-sinc lliures, consta tot en procés ab dit manament y cartell citatori originals, ab la sentència y ab los testimonis que deposan sobre lo article 24.

a. a continuació ratllat article.
b. y los gastos *interlineat.*
c. a continuació ratllat després per sa cort.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. a continuació ratllat ne, de.
f. a continuació ratllat per.

Setzè, ha formats processos en sa cort, dit Rocabruna, instant lo procurador fiscal, contra militars, ço és, contra Francisco de Areny, misser Pere Ferrer y altres, fent en ells provisions de captura misser Ramon Rey, son assessor, consta en procés ab la còpia authèntica del procés de Areny y fe del de misser Pere Ferrer.

Divuitè, ha capturats al doctor Ignasi Roca, metge de Trem, y al doctor misser Diego Figarola, de Talarn, militars, provincials, manlleutant-los en graves quantitats, consta en procés ab los actes de manlleuta y ab los testimonis que deposan sobre los articles 12 y 13.

335v Dinovè, dit Rocabruna, de consell de misser Ramon Rey, son assessor, instant lo procurador fiscal de sa cort, à format procés y proferida sentència de apprehensió a secrest dels béns de Nicolau de Vega, cavaller provincial de Talarn, prenent possessió dit Rey de aquell, consta de la còpia authèntica de dit procés ab la sentència y acte de possessió y dels testimonis que deposan sobre lo capítol 47.

Vintè, dit Rocabruna, sens llicència, mandato, ni assistència del sots-veguer de Pallàs, ha fet juntar los consolats de la ribera de Trem, Pallàs y Conca de Orcau en concell general, no podent-se aquells juntar sens llicència y assistència de dit sots-veguer, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 26.

Vint-i-unè, dit Rocabruna, féu publicar cridas en Trem despedidas per sa cort, manant a pena de confiscació a totas las personas de qualsevol grau, estat y condició fossen, habitants des de Guàrdia a Salàs, que retirassen tots grans y bestiars, consta de ditas cridas en procés.

Vint-i-dosè, dit[a] Rocabruna, per lo capità Nicolau Pallarès, de Talarn, en lo mes de decembre proppassat, féu pèndrer als singulars de Spluga Freda tres-cents y trenta caps de bestiar de pel y llana, poc més o manco, ço és, moltons, ovellas, cabras y crastons, sens voler-ne restituir algú a dits singulars, com consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 32.

Vint-i-tresè, així mateix ha pres y té detingut, dit Rocabruna, més de cent caps de bestiar de llana y pel de Antoni Canyella y Pere Planella, de Alsamora, ço és, cabras y ovellas, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 29.

Vint-i-quatrè, així mateix ha pres y té detingut, dit Rocabruna, dels singulars de la Clua més de

a. dit Rocabruna *interlineat, damunt de* en lo mes de decembre *ratllat.*

cent caps de bestiar de pel y llana, ço és, ovellas, moltons, cabras y crestons, consta ab los testimonis que deposan sobre los capítols 30 y 31.

Vint-i-cinquè, dit Rocabruna, féu pèndrer per Joan Codona, de Guàrdia, als singulars de Alsamora en lo any passat lo blat y sivada, ço és, quaranta quarteras de blat, poc més o manco, y moltas quarteras de sivada, sens haver-lo volgut restituir ni donar comte y raó, del qual blat ne venc dit Rocabruna vint-y-quatre quarteras als cònsols de Guàrdia, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 34.

336r Vint-i-sisè, dit Rocabruna, en lo estiu de 1643, manà als cònsols de las universitats y llocs de dita sots-vegueria de Pallàs li enviassen soldats provehits y municionats, los quals se juntaren en Trem y Castissent, que eran serca de sinccents provincials, y·ls féu entrar en lo regne de Aragó ha invadir lo lloc de Pont de Montanyana, a hont si perdé molta gent, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 27.

Vint-i-setè, de dos o tres anys a esta part que ha, dit Rocabruna, governa las armas, se ha fet aportar en sa casa y en las demés dels cabos francesos que han habitat en Tremp per los singulars dels llocs de Fígols, Aroles, Sant Adrià, Puigsercós y altres, las pallas y llenyas sens pagar cosa alguna, composant a dits llocs, a més y a menys, ha portar cada senmana y cade dia dita palla y civada, de tal manera que los qui dexavan de aportar dita palla y llenya los enviava soldats de cavall, los quals se feian donar a menjar y bèurer sens pagar cosa alguna, y nos volian mòurer del lloc fins que havian cumplit en aportar tot lo atrassat, conforme consta plenament ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 28.

Vint-i-vuitè, dit Rocabruna, en lo any passat y cullita passada se féu vèndrer als singulars de les vilas y llocs de Pallàs y Conca de Orcau, la sivada a raó de 16 sous quartera, valent-se communament a vint-y-quatre y vint-y-sinc sous, consta ab los testimonis sobre lo capítol 36.

Vint-i-novè, ha fets diversos manaments penals als cònsuls de las universitats y llocs de dita comarca, ja ab penas pecuniàrias, majors y menors, ja a pena de la vida, manant-los diversas cosas com són donar soldats provehits y municionats, donar cavalcaduras per aportar blat y altras cosas de una part y altra, retirar los grans, a pena de confiscació, com més llargament consta en procés dels dits manaments originals firmats per dit Rocabruna, ab la verificació de la forma de aquells y ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 37.

Trentè, ha convocat, dit Rocabruna, somatent general, manant als cònsuls[a] y balles de ditas vilas y llocs que, a pena de la vida y de cent ducats, acudissen tots los singulars de catorse anys en amunt ab ses armas als llocs destinats, consta en procés ab los manaments originals firmats per dit Rocabruna, y en particular ab lo manament despedit al balle general y cònsuls de la baronia de Bella.

336v Trenta-i-unè, ha posat, dit Rocabruna, allotjament de soldats en la vila de Trem en las casas del senyor de Sapeira, lo doctor misser Joseph Sala, y altras militars, en prejudici de la exempció de aquells, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 39.

Trenta-i-dosè, lo capità Joseph Rey, de Salàs, als primers de noembre del any passat de 1644, en la fira de Sort, de part de dit Rocabruna, publicà cridas de prohibició de què ningú compràs bestiar sens llicència sua, y aprés, en la fira del Pont de Suert, de part de dit Rocabruna, féu fer altras cridas de què ningú pogués passar bestiar en Aragó, y després ne deixar passar moltíssim, composant-se ab ell y dit Rey y sos fadrins, y passaren molts bous y mulas, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 42.

Trenta-i-tresè, vuy, en absència de dit Rocabruna, exerceix en dita comarca jurisdicció lo capità Nicolau Pallarès, de Talarn, com a son lloctinent, y ha composat ell y misser Ramon Rey a Pere Berenuy, de Spluga Freda, en 30 lliures, sous, consta ab los testimonis que deposan sobre lo capítol 2 y 48.

Tots los sobredits fets restan com està dit plenament justificats en lo procés referit, y aquells són estats declarats per lo molt il·lustre senyor governador de Catalunya, vice-règia, com a fets contra las generals constitucions, y axí bé cassats, revocats y annul·lats, enviant lo acte de la revocació, però com fins vuy no se hage conseguit lo effecte de dita revocació que·s la punició y castich y estrena dels danys causats, per ço se reporta a vostra senyoria tot lo sobredit, per a què aconselle lo que deuen fer dits senyors deputats.

338r 9 maig 1645. A.

A[b] nostres chars y benamats los deputats del principat de Cathalunya.

a. a continuació ratllat de ditas univer.
b. carta i traducció intercalades en els folis 338 i 341 del trienni 1644-1647.

Charíssims y benamats. Com lo senyor don Francisco Sala, embaxador de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona, ha, després de la partida del senyor abat de Banyolas, pres cuydado dels affers qui han concernit lo General de la província, y per los quals vos nos haveu escrit en crehència sobre de ell, nós som ben contents que ell no torne pas vers vosaltres sens demostrar-vos la satisfacció entera que nós tenim de sa conduita, avent fet parèxer tota prudència y lo zel qui poden ser desitjats en un empleo de aquesta consideració, y dir-vos que nós havem fet posar en sas mans lo privilegi del consell del batalló del qual vosaltres nos haveu fet instància ab los consellers de nostra dita ciutat de Barcelona, lo qual nós havem de boníssima gana concedit, y desitjaríam bé tenir ocasió de donar-vos effectes més considerables de nostra bona voluntat, sobre del qual, remetent-nos al que lo dit embaxador vos dirà més particularment de nostra part, nós no vos farem la present més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, caríssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París, lo segon abril 1645. Louis. Le Tellier.

341*r* *9 maii 1645.* A.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Comme le sieur don Francisco Sala, ambassadeur de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne, a, depuis le depart du sieur abbé de Bagnolz, pris soin des affaires qui ont concerné le General de la province et pour les quelles vous nous avez escrit en creance sur luy, nous sommes bien aises qu'il ne retourne pas vers vous sans vous tesmoigner la satisfaction entiere que nous avons de sa conduitte, ayant faict paroistre toute la prudence et le zele qui peuvent estre desirez en un employ de cette consideration, et vous dire que nous avons faict mettre en ses mains le privilege du conseil du bataillon dont vous nous avez faict instance avec les conseiliers de nostre ville de Barcelonne, le quel nous avons tres volontiers accordé et desirerions bien avoir occasion de vous donner des effectz plus considerables de nostre bonne vollonté, sur quoy nous remettans a ce que le dit ambassadeur vous dira plus particulierement de nostre part, nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le IIe avril 1645. Louis. Le Tellier.

339*r* *9 maii 1645.* B.

a. anotació escrita al dors.

A[a] nostres amats y fidels los canceller, regent y consellers de la Audiència Real de Barcelona.

De part del rey. Nostres amats y fidels. Sobre la quexa que·ns és estada feta de lo que los inquisidors de la fe en Catalunya han extez llur jurisdicció sobre los negocis civils y criminals en qualsevols ocasions, y desitjans que ells no exedesquen[b] del poder qui·ls és estat llimitat per lo tractat fet per los estats de la Cathalunya ab lo[c] deffunct rey, nostre honorabilíssim senyor y pare, de gloriosa memoria, que Déu absolga, nós los havem scrit de no pendre conexensa sinó de las matèrias de la fe, seguint llur institució y conformement al dit tractat, lo que nós havem judicat al propòsit, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de fer-vos saber per esta lletra y dir-vos que vosaltres hajau de tenir la mà perquè nostra voluntat sia en assò observada, volent en lo demés que los dits inquisidors sien mantinguts y conservats en tots llurs drets y privilegis, y la present, no sent per altre fi, nós no la·us farem més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, nostres amats y fidels, en sa santa guarda. Escrit a París, lo XXVIIe mars 1645. Louis. Le Tellier.

Esta carta[d], o són original en la lengua francessa del qual hi ha assí còpia, fonch presentada al molt il·lustre senyor cansaller, regent y consellers de la Audiència Real de Barcelona, ab la traducció en català dexada en mans del senyor canseller. Y per ésser sobre mèrits convenients a la província, han manat los senyors deputats ésser posada esta còpia en cathalà y la còpia de son original en francès en lo present dietari, y lo acte de la presentació se trovarà avall en lo present dietari, sots jornada dels 23 maig 1645.

340*r* *9 maii 1645.* B.

A noz amez et feaulx les chancelier, regent et conseillers de l'Audiance Royalle de Barcelonne.

De par le roy. Nos amez et feaulx. Sur la plaincte qui nous a esté faicte de ce que les inquisiteurs de la foy en Catalongne ont estendu leur jurisdiction sur les affaires civiles et criminelles en quelques occasions, et desirantz qu'ilz n'excedent point le pouvoir qui leur a esté limité par le traicté faict par les estatz de la Catalongne avec le feu roy, nostre tres honoré seigneur et pere, de glorieuse memoire, que Dieu absolve, nous leur avons mandé de ne prendre connoissance que des matieres de la foy, suivant leur institution et comfor-

a. carta i traducció intercalades en els folis 339r-340v del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat gens.
c. a continuació ratllat rey.
d. anotació escrita al marge esquerre.

mement au dict traicté, ce que nous avons estimé a propos, par ladvis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, de vous faire sçavoir par cette lettre et vous dire que vous ayez a tenir la main a ce que nostre volonté soit en cela observee, voulant au surplus que les dicts inquisiteurs soyent maintenuz et conservez dans tous leurs droictz et privileges, et la presente, n'estant pour autre fin, nous ne vous la fairons plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, nos amez et feaulx, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXVIIe *mars 1645. Louis. Le Tellier.*

342r *13 may 1645.* A.

Servirà[a] esta per donar avís a vostres senyorias que la plana de Urgell és enterament libre del enemich, y que tots són d'ellà lo riu Segre. Auran sabut com los de Agramunt a la primera llamada de ma part se rendiren, y sens fer resistència; lo que avent molt desaprovat Cantelmo, y desijant provehir bé a la defensa de Camarasa, judicant la plassa de importància y capaz de entretenir sas vanas esperansas d'eçà lo riu, per ço, pochs dies ha, la visità personalment, redoblà la guarnició y la féu munir de totas las cosas necessàrias per una llarga defensa, lo que no ha impedit que lo senyor de Sant Aunes, que·y embií als 8 del corrent amb mil hòmens de peu y sens artilleria, no la haja forsada de rendir-se a discreció, com ho poran vèurer ab la relació que va ab esta. Finalment, essent-se trobada bona la plassa y capaz de defensa, y he posada guarnició per impedir lo passatje als enemichs per lo pont, a qui lo castell domina, y a hont los nostres se són atrincherats per eixa part, de què he volgut fer-los participants, y dir-los que, aguardant lo succés de Rosas, jo no perdré ocasió alguna de pendre los avantatges possibles sobre los enemichs, assegurant-los que no·s pot anyadir cosa al zel que tinch per lo bé y entera libertat del país, y per donar-los a cada hu en particular provas de mà afició. Lo senyor guarde a vostres senyorias del camp de Linyola, 10 maig 1645. Henry de Loraine.

343r Relació de la presa de Camarasa.

13 maii 1645. B.

Monsieur lo comte de Harcourt, sent-se posat en campanya ab l'armada que governa en persona, mentres que l'altra està atacada al citi de Roses, a ffi de impedir que la plassa sie socorreguda de la part de la terra, y que los enemichs emprengan sobre alguna de las que nosaltres ocupam, per a llevar-los-ne lo medi, resolgué de repussar-los al d'ellà la ribera de Segre y traure'ls enterament de la plana de Urgell, ont ells ocupavan Agramunt y Camarasa. Vosaltres haveu sabut que del primer puesto ells ne foren trets per sas solas amenassas, emperò dins l'altre, en la qual y à un molt bon castell qui defensa lo passatge d'un pont sobre la dita[a] ribera, ells han procurat y an cregut de poder-lo conservar per tenir sempre la llibertat de entrar dins la plana y de tenir subjectes las vilas circumvehinas; y don Andreu Cantelmo, general de l'armada del rey d'Espanya, lo judicava de tal utilitat que ell lo visità estos dies passats, ne reforçà la guarnició y hi féu portar municions per a una llarga defensa, sobre del qual, monsieur lo comte de Harcourt, sent-se avançat al puesto de Linyola, a una lleuga de Balaguer y a dos de Camarasa, prengué resolució de enviar monsieur de Sant Onez, mariscal de camp, governant la cavalleria de la dita armada, ab un tros de sis-cens cavalls y mil hòmens de peu, per anar regonèxer y envestir, si ho judicava al propòsit, lo dit lloch de Camarasa, ont // 343v // don Joseph Çacosta, mestre de camp del batalló català que guarda lo puesto d'Alòs, prop de allí, y havia ja fet avançar part de sa guarnició, per ordre de monsieur lo comte de Harcourt, per regonèxer lo dit puesto, prop del qual monsieur de Sant Onez, sent arribat una hora antes del die, als 8 de aquest mes, se resolgué de envestir-lo al exir del sol, encara que no·y tingués alguna pessa de artilleria. Ell envià encontinent un trompeta a tentar los enemichs de rendir-se, ab amenassas de no concedir-los quartel si ells mataven algú de sa gent, del qual los de la plassa no sent-se pas espantats y no havent pas volgut rebre la composició que ell los offeria per un de llurs loctinents, qui en resposta era vingut parlar al dit senyor de Sant Onez, sobre sa paraula, ell féu envestir lo lloch ab tanta de vigor de totas parts que ben prest nostra gent y entrà per forats y per sobre las murallas, y repussàran los enemichs dins ses trincheras que havian fetas. Més, aprés de algunas càrregas, ells se retiraren en fi dins del castell, resolts de defensar-se tant bé com ells podien, certament ferho tenint hòmens y municions per a obligar l'armada de venir-hi o, a lo menos, de enviar-hi més gran número de tropas y artilleria. Lo governador de la plassa, resolt de conservar-la, y animava la guarnició, la qual al començament féu gran foch sobre los nostres, los quals no dexàran per això de acostar-se, encontinent, a la plassa, al qual, a un mateix temps, monsieur de Sant Onez féu apegar un minero y los sabé tant ben apretar // 346r // y fer-los témer llur pèrdua sens composició, que lo espant, sent-se posat

a. carta, relació i traducció intercalades en els folis 342r-346v del trienni 1644-1647.

a. dita *interlineat.*

entre los soldats, fou impossible al governador y als altres officials de obligar-los a una més llarga resistència, de manera que ells se rendiren a discreció.

Entretant, don Joseph Çacosta, qui era restat al cap del pont per a impedir lo passatge, repussa un socorro que los enemichs y enviavan, lo qual arribà casi al mateix temps que la plassa se fou rendida, de la qual la guarnició composta de una bona partida del regiment del comte de Gronsfelt y de alguns catalans y miquelets, fahents alguns dos-cents sinquanta hòmens, isqué encontinent y fou conduïda al camp, y monsieur de Sant Onez y ha posat una de nostras tropas, la qual no pretén pas de rendir esta plassa a tant bon barato. Nosaltres hi havem perdut lo senyor Du Vernet, ensenya del regiment de Merestang, de un cop de mosquet al cap, y alguns vint soldats; lo senyor de Vilars, capità en lo regiment de la marina, y lo senyor de Carriere, capità en lo de Ferron, hy són estats nafrats. Y Sant Germain, commissari de l'artilleria, y à tingut lo polso llevat de un cop de mosquet en llansant una magrana; lo senyor de Santa Coloma Marín, sargent de batalla, y ha tingut un cavall mort sota d'ell; lo baró d'Alez, mestre de camp de cavalleria, lo senyor de Sant Pierre[a], furriel major de la cavalleria, lo baró de Sais, capità en lo regiment de cavalleria de monsieur lo comte de Harcourt, lo senyor Bayard, capità en lo regiment de sa eminència, lo cavaller de Sant Victor, governant lo regiment de monsieur de Sant Onez, lo viscomte de Rabat, capità de cavalleria // 346*v* // en lo regiment de La Motte, los senyors de Corbet, de Cachon, d'Hericourt y de Lussan, ajudants de camp, lo senyor Goree, major del regiment de Vaillat, y lo senyor Du Bois, ajudant major del regiment de[b] Champanye, y lo baró de Vilars, voluntari, y an beníssimament servit per accions dignas de gent de cor y de la imitació de monsieur de Sant Onez, lo qual ha donat en esta ocasió bellas provas de sa vigor, destresa y bon govern.

344*r* *13 maii 1645.* B.

Relation de la prise de Camaras.

*Monsieur le comte de Harcourt, s'estant mis en campagne avec larmée qu'il commande en personne, pendant que l'autre est attachée au siege de Roses, affin d'empescher que la place soit secourüe du costé de la terre, et que les ennemis entreprennent sur aucune de celles que nous occupons, pour leur en oster le moyen, resolut de les pousser au dela de la riviere de Segre et les chasser entierement de la pleine d'Urgel, ou ils occupoient Agrammont et Camaras, vous avez sceu que du premier posse ils enfurent chassez par ses seules menaces, mais dans l'autre, ou il y a un fort bon chasteau qui deffend le passage d'un pont sur la dite riviere, ils ont tasche et ont creu de le pouvoir conserver pour avoir tousjours la liberté dentrer dans la plaine et tenir soubs leur joug les vilages circonvoisins. Et dom Andre Cantelme, general de larmée du roy d'Espagne, le jugeoit de cette utilite quil le visita les jours passes, en renforça la garnison et y fist porter des munitions pour une longue deffense, sur quoy monsieur le comte Harcourt, s'estant avance au poste de Linyola, a une lieite de Balaguer et a deux de Camaras, pris resolution d'envoyer monsieur de Saint Aunets, mariscal de camp, commandant la cavalerie de la d'armee, avec un parti de six cens chevaux et mil hommes de pied pour aller // 344*v* // recounoistre et attaquer, sil le jugeoit apropos, le dit lieu de Camaras, ou dom Joseph de Çacosta, mariscal de Camp du bataillon catalan, qui garde le poste d'Alos proche dela, y avoit desja fait avancer partie de sa garnison par lordre de monsieur le comte de Harcourt pour recounoistre le dit poste, pres du quel, monsieur de Saint Aunets, estant arrivee a une heure devant le jour, le huict de ce mois, resolut de l'attaquer au lever du soleil, quoy qu'il n'eust point amené du canon, il envoya d'abord un trompete sommer les ennemis de se rendre avec menace de leur point accorder de quartier sils tuorent aucun de ses gens, de quoy ceux de la place ne s'estans pas estouvez, et nayant pas voulu recevoir la composition quil leur fist offrir par un de leurs lieutenans, qui estoit en suite venu parler au dit sieur de Saint Aunetz, sur sa parole, il fist attaquer le bourg avec tant de vigeur de tous costez que bien tost nos gens y entrerent par des trous et par dessus les murailles, et pousserent les ennemis dans des retranchements quils avoient fait avec des barriques, mais apres quelques descharges, ils se retirerent enfin dans le chasteau resolus de s'y bien deffendre, comme ils pouvoint certainement le faire, ayans des hommes et des munitions pour obliger l'armé dy venir ou, du moins, y envoyer plus grand nombre de troupes et du canon, le gouverneur de la place resolu de la conserver y animoit la garnison la quelle, dans le commancement, fist grand feu sur les nostres qui ne laisserent pas daprocher aussi tost la place, // 345*r* // a la quelle monsieur de Saint Aunez fist en mesme temps attacher un mineur et les secust si bien presser et leur faire craindre leur perte sans composition, que le pouvante s'estant mise parmy les soldat,s il feust impossible au gouverneur et aux autres officiers de les obliger a une plus longue resistance, de sorte[a] que'ils se rendirent a discretion. Cependant, dom Joseph de Çacosta, qui*

a. a continuació ratllat mariscal.
b. a continuació ratllat camp.

a. a continuació unes paraules ratllades.

estoit demeuré au bout du pont pour en empescher le passage, repoussu un secours que les ennemis envoyoient et qui arriva presque en mesme temps que la place se feust rendue, de la quelle la garnison composée dune bonne partie du regiment du comte de Gronsfelt et de quelques catalans et miquelets, faisants quelques deux cents cinquante hommes sortist tout aussi tost et fut conduite au camp, et monsieur de Saint Aunez y en mist une de nos troupes, qui ne pretend pas de rendre cette place a si bon marché.

Nous y avons perdu le sieur Du Vernet, enseigne du regiment de Merestang, dun coup de mousquet a la teste, et quelque vingt soldats. Le sieur de Vilars, capitaine au regiment de la marine et le sieur de Carriere, capitaine en celuy de Ferron, y ont esté blessés. Et Saint Germain, commissaire de lartillerie, y a eut le poulce emporte dun coup de mousquet en jettent une grenade, le sieur de Sainte Colombe Marin, sergent de bataille, qui y a eu un cheval mort soubs luy, le baron d'Aletz, maitre de camp de cavalerie, le sieur de Saint Pierre, mariscal general des toges de la cavalerie, le baron de Sais, capitaine au regiment de cavalerie de monsieur le comte de // 345v // Harcourt, le sieur Bayard, capitaine au regiment de son eminence, le chevalier de Saint Victor, commandant le regiment de monsieur de Saint Aunets, le vicomte de Rabat, capitaine de cavatie au regiment de La Motte, les sieurs de Corbet, de Cachon, Dhericourt et de Lussan, aydes de camp, le sieur Gorce, major du regiment de Vaillac, et le sieur Du Bois, ayde major du regiment de champagne, et le baron de Vilars, volontaire, y ont tres bien servy par des actions dignes de gens de coeur et de limitation de monsieur de Saint Aunez qui a donné en celle occasion des belles preuves de sa vigueur, de son adresse et de sa bonne conduitte.

351r *24 maii 1645.* A.

A[a] nostres chars y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Com nós havem vist que la negociació de la pau general tirava a la llarga y havem judicat que lo senyor Fontanella, regent de la Audiència Real en Catalunya, seria molt més útil a nostre servey en la dita província que en Münster, nós havem estimat al propòsit[b] de retirar-lo'n y fer-lo'n tornar a exercir son càrrech, sabents en particular que en las ocasions presents, un servidor capaz, afficionat y fidel com ell, es podrà molt contribuhir al bé y avantatge de nostre servey y de la província. Y nós havem bé volgut acompanyar-lo de aquesta lletra, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per a fer-vos conèxer nostre sentir sobre aquest subjecte y que nós tenim, ab la reyna regenta, nostra dita senyora y mare, una entera satisfacció dels bons y prudents avisos que ell ha donats a nostres embaxadors plenipotenciaris per la pau en la junta de Münster, y de tota la conduïta // 351v // que ell ha tinguda, exortant-vos de considerarlo tant com son càrrech y las bonas qualitats de sa persona ho mereixen, ab seguretat que vosaltres fareu cosa la qual nos serà moltíssim agradable. Y, perquè serà bé al propòsit de tenir a Münster una persona en son lloch, la qual sia ben informada de las rahons y títols de Catalunya, comforme lo que nós vos ne havem ja escrit, nós desitjam que vosaltres penseu a fer-ne la elecció al més prest. Y no dubtant pas que vosaltres no·n prengau lo cuydado que·s deu. Nós no·us ne direm pas més, pregans Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París, lo XXVIe de abril 1645. Louis. Le Tellier.

352r *24 maii 1645.* A.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Comme nous avons veu que la negotiation de la paix generalle tiroit en longueur et avons jugée que le sieur Fontanelle, regent de l'Audience Royalle in Catalongne, si voit beaucoup plus utile a nostre service en la dite province qu'a Munster, nous avons estimé apropos de le'n retirer et de les renvoyer faire sa charge, scachans mesmes que dans les occasions presentes, un serviteur capable, affectionne et fidelle comme il est, pourra beaucoup contribuer au bien et advantage de nostre service et de la province. Et nous avons bien voulu l'accompangner de cette lettre, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vous faire cognoistre nos sentiments sur ce subject, et que nous avons, avec la reyne regente, nostre dite dame et mere, une entiere satisfaction des bons et prudens advis qu'il a donnez a nos ambassadeurs plenipotentiaires pour la paix en l'assemblée de Munster, et de toute la conduitte qu'il y a tenut. Vous exhortant de le considerer autant que sa charge et les bonnes qualitez de sa personne le meritent, avec asseurance que vous ferez chose qui nous sera tres agreable. Et par ce qu'il sera bien apropos de tenir au dit Munster une personne en sa place, qui soit bien informée des raisons et til-

a. carta i traducció intercalades en els folis 351r-353v del trienne 1644-1647.
b. a continuació ratllat fer son torn.

a. anotació escrita al dors.

tres de la Catalongne, suivant ce que nous vous[a] *en avons deia mandé, nous desirons que vous pensiez a en faire le choix au plustost, et ne doubtant pas que vous n'en preniez le soin qui se doibt, nous ne vous en dirons pas d'avantage, priant Dieu qu'il vous ayt, //* 352*v* *// tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* XXVIe *avril 1645. Louis. Le Tellier.*

Aux[b] *deputez du Principat.*

356*r* 4 juny 1645. A.

A[c] Déu, autor de totas nostras felicitats, havem de donar gràcias de nostres bons successos, y com la presa de Rosas sia un dels majors que podíem esperar, és just se'n fassan las demonstracions públicas de contento, que no serian ab cumpliment per a mi sinó·n feya participants a vostres senyorias, donant-los-ne lo perabé, com ho fas ab esta, segur que·l rebran de bona gana. Aquest rendiment és de tanta importància per lo benefici y conservació del Principat com tot lo demés que ocupa lo enemich. Ab est dichós[d] succés, sos designes estan desbaratats, sas esperansas perdudas y Catalunya resta quasi llibre. Convé que las públicas demonstracions igualen lo avantatge rebut per lo rendiment. Donar gràcias a Déu y a Nostra Senyora, ma particular patrona, serà la primera cosa, que serà seguit de lluminàrias y del demés que en tals ocasions han acostumat, com confio y encomano, y a Déu guarde a vostres senyorias. Del quartel de Guissona, als 2 juny 1645. Henry de Loraine.

Als deputats y ohidors de comptes.

370*r* Revocació[e] de resposta que havia donada lo senyor governador.

28 juny 1645. A.

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo quinto, die vero decima septima mensis juny eiusdem anni intitulata, presente et in his vocato atque requisito me, Josepho Fita, cive honorato Barcinone, auctoritate regia notario publico, Barcinone populato, et scribe majore Generalis Gubernacionis Catalonie, pro nobili Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribanie, presentibus etiam Sebastiano Puig, de familia infrascripti illustris et spectabilis gubernatoris, et Joanne Codony, scriptore Barcinone, pro testibus ad ista vocatis specialiter et assumptis, admodum illustris et spectabilis dominus nobilis Josephus de Biure et de Margarit, baro de Aguilar, mariscallus campi, sacre christianissime et regia magestatis consiliarius ac gerens vices generalis in presenti principatu Catalonie, existens personaliter in quadam aula domorum sue proprie habitationis, quas fovet in presenti civitate Barcinone, in vico dicto dels Mercaders, *tradidit et liberavit mihi quandam scripturam, cathalano sermone conceptam, quam premanibus suis habebat tenoris sequentis*: «Don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de general governador de Catalunya, responent a dos scriptures li són estades presentades per lo síndich del General de Catalunya, que la una comensa, «A notícia, etcètera», y acaba «diligència pública y privada que·s fa a vostra senyoria», y l'altra que comensa «En la reposta» y acaba «*requirens notarium*, etcètera». Diu que ha respost diverses vegades que la detenció de la persona de fra Miquel Bruel, religiós del orde de Sant Hierònym, no corra per son compte, com és notori, sinó sols per orde y mandato del sereníssim senyor comte de Harcurt, virrey y capità general del present Principat, y axí podia dit síndich tenir-se per satisfet y escusar dites scriptures, majorment no ignorant, com és cert no·s deu ignorar, la qualitat y condició de dit fra Miquel Bruel y que per orde de son superior, que aleshores ho era lo pare prior del monastir de Sant Hierònym de la Murtra, fonch expel·lit de la present província per los motius y causes que mogueren a dit superior, demanant asistència al bras secular. Y ara, essent tornat dit fra Miquel *//* 370*v* *//* Bruel, dit prior, ja que no pot castigar la inobediència per haver dexat de ser superior seu en est intermedi, ha instat la detenció de sa persona per a què no reste frustada la deliberació féu en temps era superior seu, la obediència de la religió menoscabada y los excessos de dit fra Bruel sens càstich, per lo qual, en la detenció de aquell se veu clarament no poder haver-hi contrafacció de constitució alguna, y molt menos en dit portantveus de general governador, pus en lo dit fet no ha obrat ni obra cosa alguna. Per tant y altrament, tenint per habilitada la dita scriptura en conformitat del capítol 14 dels pactes novament fets ab sa magestat, sens ànimo emperò de assentir al contengut en ella, requereix al notari no done còpia de dites scriptures sens inserta de la present resposta».

Quiquidem papiri scriptura mihi, dicto scriba majori et notario, ut prehabetur tradita et libe-

a. vous *interlineat.*
b. *anotació escrita al marge inferior del foli 352r.*
c. *carta intercalada en el foli 356 del trienni 1644-1647.*
d. dichós succés *interlineat, damunt d'unes paraules ratllades.*
e. *revocació intercalada en el foli 370 del trienni 1644-1647.*

rata dicta sua dominatio mandavit mihi, dicto Josepho Fita, quatenus de predictis presens conficerem instrumentum, et dictis dominis deputatis et aliis cuya intersit darem et traderem publicum et autenticum in memoriam futuram. Quod est actum Barcinone, die, mense, anno et loco predictis, presente me, dicto scriba majore, et presentibus testibus predictis ad premissa vocatis specialiter et assumptis, prout superius continetur.

Sig+num meum, Josephi Fita, civis honorati Barcinone, auctoritare regia notarii publici, Barcinone populati, et scribe majoris Generalis Guvernationis Catalonie pro nobili domino Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et propietario ipsius scribanie, qui hec aliena manu scripta subscripsi et subsignavi in fidem et testimonium premissorum. Probatum.

374r 21 juny 1645. A.

Jhesús[a], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats als magnífichs assessors y advocat fiscal del General y doctors consulents, acerca de que, per orde del molt spectable portantveus de governador del present Principat, és estat capturat fra Miquel Bruel, religiós profés y sacerdot del monastir de Sanct Hierònym, y aportat als càrcers comuns[b] de la present ciutat, a hont està detingut en la stància del terrat, des de 19 de maig proppassat fins lo die present, si per rahó de dita captura y detenció de dit fra Miquel Bruel se ha contrafet a las generals constitucions, privilegis, usos y consuetuts del present Principat, otorgats al estament ecclesiàstich. Attenent que ab privilegi concedit al estament ecclesiàstich en la vila de Monçó, als 2 de setembre 1510, està concedit que las personas ecclesiàsticas y religiosas constituïdas en sacras órdens no puguen ésser presos ni apresonats per los officials reals, y en lo casos que se'ls done licència per a capturar aquells los hagen de portar honestament sens innomínia alguna, e no al càrcer comú secular sinó en alguna honesta casa, en la qual, presa la deposició de la tal persona, és tingut liurar-lo al official ecclesiàstich, y que no·l puga tenir més de vint-y-quatre horas, lo qual privilegi és estat confirmat en las Corts de Monçó, en lo any 1542, // 374v // en la constitució primera, títol «De confirmacions de constitucions y privilegis», y en la constitució 3 y 6, sots títol «De bisbes, prelats y clergues». Y attès, per la relació feta per Gabriel Font, escarceller dels càrcers comuns de la present ciutat, als 20 de juny 1645, consta que dit fra Miquel Bruel està detingut en dits càrcers per orde de dit molt spectable don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, y que en detenir dit fra Miquel Bruel[a] més de vint-y-quatre horas y de no haver-lo portat en una casa honesta y no a dits càrcers públichs, és contra lo concedit en dit real privilegi y generals constitucions, són de vot y parer haver dit molt spectable governador contrafet a dit privilegi y generals constitucions, y que, per reparo de dita contrafacció, deuen, dits senyors deputats, instar la revocació de aquella, segons la forma contenguda ab los pactes.

De Amigant, assessor. Eva, consulens. Pastor, assessor. Mostaros, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus.

a. vot intercalat en el foli 374 del trienni 1644-1647.
b. comuns *interlineat, damunt de* reals *ratllat.*

376r 21 juny 1645. B.

Carta[b] del senyor virrey als senyors diputats.

Aguardo demà per embiar un correu y avisar de tot lo estat de las cosas, diré sols a vostres senyorias, per ara, que havem fet passar dichosament algunas tropas d'ellà lo riu, però ab immensos treballs y perills, rendits los fortins y trincheras, y presas a viva forsa totas las emminències que ocupava fins ací lo enemich, que li costan passats de mil hòmens morts o presos. Fins a esta vila lo riu és del tot llibre, aguardo lo pont de barcas ab la impaciència que poden considerar per passar tot lo cos del exèrcit y abreviar la guerra per lo bé general del Principat y particular de vostres senyorias, que Déu Guarde. Del camp de Camaraza, 17 juny 1645. Henry de Loraine.

377r 21 juny 1645. C.

A[c] nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Las lletras de nostre charíssim y amantíssim cozí lo comte de Harcourt nos han fet entendre com en conseqüència dels cuydados que vosaltres haveu

a. a continuació ratllat en dits càrcers.
b. carta intercalada en el foli 376 del trienni 1644-1647.
c. carta i traducció intercalades en els folis 377r-379v del trienni 1644-1647.

presos de fer posar lo batalló en bon estat, vosaltres haveu també fet un esfors per a mantenir-lo, augmentant de divuyt mil escuts lo sou ordinari del dit batalló. Esta acció, essent moltíssim considerable y important en la conjuntura present, nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de monstrar-vos ab esta lletra que nós vos[a] la agrahim tot lo que ella mereix, y que nós speram, per l'ajuda de Déu y per lo bon govern de nostre dit cuzí, que nós tindrem juntament ab vosaltres tota ocasió de ser satisfets de haver[b] en la present[c] anyada fet alguna cosa de extraordinari per lo bé y avansament comú de la Catalunya. Y remetent-nos a nostre dit cuzí de fer-vos encara més expressament conèxer quals sian nostres sentiments sobre aquest subjecte. Nós no·us farem la present més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París, als 2 de juny 1645. Louis. Le Tellier.

378r *A[d] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Les lettres de nostre tres cher et tres ame cousin le comte d'Harcourt, nous ont apris comme ensuitte des soins que vous avez eu de faire mettre le bataillon en bon estat, vous avez faict un effort pour le maintenir en augmentant dixhuict mil escus la solde ordinaire du ce bataillon. Et cette action, estant tres considerable et importante dans la conjoncture presente, nous avons bien voullu, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honnorée dame et mere, vous tesmoingner par cette lettre que nous vous en sçavons tout le gre quelle merite, et que nous esperons, par l'ayde de Dieu et par la bonne conduitte de nostre dit cousin, que nous aurons avec vous tout subiect destre satisfaictz d'avoir en la presente année faict quelque chose d'extraordinaire pour le bien et advantage commun de la Catalongne. Et nous remettantz a nostre dit cousin de vous faire encore plus expressement congnoistre quelz sont noz sentimentz sur ce subiect. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu // 378v // qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le deuze jour de juin 1645. Louis. Le Tellier.

Aux[e] deputez du principat de la Catalongne.

---

a. a continuació ratllat ne sabem.
b. haver *interlineat, damunt de* tenir *ratllat.*
c. a continuació ratllat anyada.
d. anotació escrita al dors.
e. anotació escrita al marge inferior del foli 378r.

385r 22 juny 1645. A.

No[a] he volgut dilatar en fer part a vostres senyorias dels dichosos successos que acompanyan las armas de sa magestat, essent partit vuy de Camaraza a las quatre horas de la matinada y fet marchar lo gros del exèrcit per unas montanyas asperíssimas, lo he fet baixar a la plana, entre lo lloch de Llorens y Balaguer, y he apretat del tal manera als enemichs que entre presos o morts passan de quatre mil, cavalleria o infanteria, y casi tots los oficials majors de son exèrcit, y per so que sols falta lo general Cantelmo. Tenim ja la campanya uberta per qualsevol empresa per lo general bé del Principat. De aquest tant dichos succés donaran gràcias a Déu, y faran las demés demonstracions de contento que una cosa de tanta importància mereix. Ab altra avisaré a vostres senyorias de las demés particularitats, a qui guarde Nostre Senyor. Del camp entre dits Balaguer y Llorens, 22 juny 1645. Henry de Loraine.

396r 2 juny 1645. A.

Déu[b] ha segundat de manera lo dichós succés de passar lo riu y montanyas àsperas fins a Camaraza, que·ns ha donat lloch a passar las demés ab lo gros de nostre exèrcit fins a la plana que està en Llorens y Balaguer. Lo primer encontre costà al enemich passats de dos mil hòmens, y aquest de tres a quatre mil morts o presos, y podem assegurar ab veritat que són las millors tropas, tant de cavaleria com infanteria, en què estan compresos casi tots los oficials majors, y penso que si Cantelmo no fos escapat nadant, que ja no·s parlaria de enemichs. Y ha permès sa Divina Magestat que tot haja succeït en la octava del Corpus, dedicada a la festa del Santíssim Sagrament, que servirà de confusió als qui han tant maltractadas las espècies sacramentadas en Catalunya, per haver-los succeïdas tantas desdichas en lo mateix temps que·s celebra sa divina festa, y als bons catalans de consuelo y per sa pròpria llibertat, restant lo exèrcit enemich destroçat. Déu és autor de tot, y Maria Santíssima. Vostres senyorias faran donar las gràcias y faran las demonstracions de contento que una cosa tant // 396v // perillosa, tant dificultosa y de tanta importància mereix, com se espera de son zel. Guarde Déu a vostres senyorias. Del camp entre Llorens y Balaguer, 23 juny 1645. Henry de Loraine.

Havent desfet un número considerable de regi-

a. carta intercalada en el foli 385 del trienni 1644-1647.
b. carta intercalada en el foli 396 del trienni 1644-1647.

ments, tant cavalleria com infanteria, fins vuy se són trobats pochs estandarts y banderas, penso que nostres soldats las retenen o que los enemichs las han llansadas dins lo riu; del que s'és trobat, y anirà trobant, ne faré prest part a vostres senyorias.

400r *9 julii 1645.* A.

Pateat[a] universis quod in quodam libro quaterni large tegminibus membranaceis, munito in scripto dietarium Regie Cancellarie factum, nutu et precepto reverendi nobilis Laurentii de Barutello et de Podiomarino, sacre christianissime regie magestate consiliarii et cancellarii, inceptum per me, Raphaelem Domenec, eiusdem regie magestatis regestri scribam, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, in Regia Cancellaria recondito sub die martis decimo nono julii, eiusdem anni, fit mentio quod magnificus Franciscus Março, utriusque juris et Regie Audientie doctor, abiit ad civitatem Gerunde et loca Emporitani et rediit ad presentem civitatem Barcinone die dominico sexto novembris, predicti anni. Et postea, in eodem dietario, est notatum quod die dominico, decimo quarto mai anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto, idem magnificus Franciscus Março abiit a presenti civitate ad partes Cervarie, ubi sua celsituda cum regio exercitu erat, ubi adhuc moram trahit. In cuius rei testimonium ego, Raphael Domenec, predictus regiaque auctoritate notarius publicus, Barcinone populatus, hec scripsi die unu julii anno a Nativitate Domini MDCXXXXV, *et ut fides plenior impendatur meum hic appono sig+num, cum rasis et correctis in linea* VIII *ubi dicitur «martis decimonono».*

403r *21 julii 1645.* A.

La[b] visita que·m ha feta lo doctor Puig, ardiaca major y canonge de la santa Iglésia de Tortosa, y los perabens que·m ha donats molt agradables, estimo com de persona que venia embiada de part de vostras senyorias, de què agreït los dono gràcias. He<l> ohit ab singular gust sobre las cosas que de part sua me ha entretingut y·m detinch lo memorial per respòndrer als caps en ell conteguts, lo més prest que·m serà possible. Dit senyor ardiaca referirà y explicarà nostras ocupacions y cuydados y lo stat en què nos ha trobats, que·l hauran desvetllat la primera nit de son arribada, que en totas ocasions donaré per ben empleats ab què se alcance lo fi de mon desitg, que és lo benefici y quietut general del Principat per los augments particulars de vostras senyorias, a qui guarde Nostre Senyor. Del Camp de Térmens y Menargas, 13 juliol 1645. Henry de Lorraine.

404r [1]7 juliol 1645. A.

Il·lustríssims[a] senyors deputats. Per lo pare fra Antoni Teula, religiós del convent de la Mercè de Barcelona, rebérem les cartes de vostres senyorias y les dels senyors de la junta del batalló, en les quals han donat orde donàssem tota la roba esta universitat tenie encomanada del hospital, dels soldats malalts dels catalans en esta vila. Com vostres senyorias nos manen y ordenen, dita roba va continuada ab lo inventari y àpoca va ab sta, assegurant a vostres senyorias que nostres predecesors jurats y los administradors dels pobres del hospital de esta vila amostraren y usaren de tanta charitat en recular-la de diverses cases la trobaren, diligenciant-ho ab tot cuydado, y trobada, en fer-la recaptar y netejar, que a no haver posat est cuydado y fidelitat y amor se fore aprofitat poch de dita roba, o no res, segons se dexà a mal recaudo per los qui avian de ocupar de ella per part de vostres senyorias. Suplicam a vostres senyorias manen recordar-se de nostra fidelitat y serveys, com nos an donat segures confiances, que esta universitat en estes y demés coses se offenran a servirlos, se assenyalarà com sempre ab los majors avantatges y fineses que les que·u són més en servir a vostres senyories que per lo senyor cònsol y desijan. Santa Coloma la Real, y juliol a 12 de 1645. Los jurats de la vila de Santa Coloma la Real.

405r [1]7 juliol 1645. B.

Inventari dels béns trobats en lo hospital de Santa Coloma la Real.

A deu dies del mes de juliol del any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents coranta-sinch, en la casa del hospital dels pobres de Jesuchrist de la vila de Santa Coloma la Real, (en) presència de mi, Pere Pau Alaix, per auctoritats apostòlica y real notari públic de dita vila, presents per testimonis Joan Busquet, ospitaler de dit hospital, y Joan Robió, fuster de dita vila, y presents també los honorables Joseph Vilar y Pere Novella, lo

a. certificació intercalada en el foli 400 del trienni 1644-1647.
b. carta intercalada en el foli 403 del trienni 1644-1647.

a. carta i inventari intercalats en els folis 404r-406v del trienni 1644-1647.

any predit y present y corrent administradors del dit hospital, los magnífichs senyors Andreu Ferrer, Joan Sangenís y Jacinto Febrer, lo any present y sobredit jurats de la universitat de dita present vila de Santa Coloma la Real, òlim de Queralt, constituïts en la casa del dit hospital, en virtut de dos cartes a dits senyors enviades, la una per los molt il·lustres deputats del present principat de Cathalunya, la data de les quals foren en Barcelona a 5 de dit mes y any; y l'altra dels molt il·lustres senyors de la junta del batalló de dit Principat de 4 de dits mes y any, ab les solemnitats debides y sagell gran real (dels) predits senyors deputats y presidents del batalló, les quals los són stades lliurades y donades per lo pare fra Antoni Teula, religiós del monestir de la Mercè de Barcelona, per a obtemperar a les dites lletres per mi, dit notari, han fet posar y continuar ab lo present inventari totes les robes que·s troben en lo dit hospital de dita vila que foren dels soldats catalans que estaven malalts, ybernàn (al) hospital dels catalans en lo // 405*v* // castell de la vila, a effecte de entregar aquelles en mà y poder del dit pare Teula en virtut de dites lletres, a effecte de aportar dites robes a Bellpuig o allà hont convenga, les quals baix escrites robes se són trobades en lo guardaroba és en lo dit hospital de dita vila, les quals robes són les següents:

Primo, trenta-sis matalasts, entre filloles y matalassos dolents.

Ítem, trenta-quatre llansols, entre grans y petits, que són a compliment de trenta-vuyt llansols ni avie al temps se prengueren les dites robes en comanda, com los restants quatre llansols se sien desfets per a enmortallar pobres soldats moriren en dit hospital.

Ítem, tretze flasades.

Ítem, vint-y-sis màrfegues, de les quals, per ser dolentes, ne dexa dit pare Teula sinch en dit hospital per no poder servir.

Ítem, trenta-sis sobrellits y flassades molt dolentes.

Ítem, set estovalles.

Ítem, una coxinera, dintre ab drapots de poca importància.

Ítem, set sobrellits que són flassades de pèl, petites.

Les quals robes, totes y sengles, en lo dit present inventari continuades, foren lliurades // 406*r* // per los dits senyors jurats, y en virtut de dites lletres per orde han entregades y lliurades aquelles ab dit pare fra Antoni Teula, en presència de mi, dit notari, y testimonis y dels dits magnífichs jurats y administradors de dit hospital.

Ítem, ab altre acte lo sobredit fra Antoni Teula, en virtut del orde a ell donat per los dits senyors deputats y senyors de la junta del batalló, ferme àpocha als dits senyors Andreu Ferer, Joan Sangenís y Jacinto Fabrer, jurats, com a administradors majors del dit hospital, presents, de totes les dites robes en lo sobredit inventari continuades, rebudes realmén y de fet a ses voluntats, en presència de mi, dit notari, y testimonis, per co los fa la present àpocha rebuda ab pacte de no demanar-ho més.

Testimonis són los predits.

En fe y testimoni de dites coses yo, dit Pere Pau Alaix, per autoritats apostòlica y real notari públic de la dita vila de Santa Coloma, òlim de Queralt, ara la Real, bisbat de Vich, assí me sotes-scribí, y pregat y requerit poso mon sig+ne.

412*r* 20 de agost 1642. A.

A[a] nostres charíssims y amantíssims los deputats del principat de Cathalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Encara que vosaltres conegau millor que ningú los diversos avantatges que produixen a nostra província de Cathalunya, y a est estat, las senyaladas victòrias que són estadas obtingudas, ab la assistència Divina, per nostras armas baix lo govern de nostre charíssim y amantíssim cuzí, lo comte de Harcourt, sobre las de nostre enemichs comuns, tant en lo passatge de la ribera de Segre com en la plana que és entre Llorens y Balaguer[b], de hont nós tenim ocasió de sperar conseqüències encara més gloriosas y més útils. Ab tot, nós havem bé volgut demostrar-vos, per parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que nós ne havem tingut casi a un mateix temps las novas de la presa de La Mothe, la qual és estada rendida al senyor marquez de Villeroé, nostre loctinent general en nostra armada empleada al citi de la dita plassa, de hont lo succez és tant més considerable perquè esta plassa, la qual és de ella mateixa fortíssima, està cituada entre nostras províncias de Champanya, Burgonya y Lorrena, y à causat incommoditats increïbles a nostres vassalls de

a. carta i traducció intercalades en els folis 412r-415v del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat del qual.

aquellas, després que lo deffunct rey, nostre honorabilíssim senyor y pare, de gloriosa memòria, que Déu absolga, la havia de bona fe entregada al duch Charles, pensant que ell no //412*v*// violaria pas, com ha fet, lo tractat firmat ab ell. Nós havem també desitjat dar-vos-ne part y regonexent que nós som enterament deutors a la bondat Divina de aquesta seguida[a] prosperitat, nós havem resolt de fer-li'n donar gràcias lo més solemnement que·s podrà, en tots los llochs de nostra obediència, y de fer parèxer a tot lo món que nós tenim en estas ocasions tot lo contento que una tant gran y tant contínua felicitat nos pot causar. Y nostra intenció és que lo *Te Deum* ne sie celebrat en las principals iglésias de nostra província de Cathalunya, y que vosaltres hy assistiau com és acostumat y en semblants ocasions se requereix. Y que demés ne sien donats tots los senyals que·s deuen de un regositjo públic y perfet, sobre del qual remetent-nos als ordes de nostre dit cuzí, lo comte de Harcourt del que nós podríam dir-vos de més particular. Nós vos asseguram solament que lo cuydado que vosaltres pendreu de satisfer al que és en assò de nostra voluntat nos serà agradabilíssim, y que la verdadera occasió de nostra satisfacció en estas occurrències és que nostras speransas de[b] poder alienar la Cathalunya y establir en ella un repós assegurat se van fortificant de més en més, desitjans ab impaciència dar-vos-ne effectes. Y sobre assò nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París, a XII de juliol 1645. Louis.

Després esta lletra escrita, havent tingut avís que lo fort de Mardik, assitiat per nostre oncle lo duc de Orleans, //413*r*// ab una armada de Flandes, li és estat rendit aprés sinch dies de citi, a comptar del que ell féu obrir la trinxera, y que los assitiats li han dexat tota llur artilleria y banderas, excepto dos que ell los ne ha concedidas. Nós havem desitjat dir-vos encara part de aquest succez lo qual és considerabilíssim y gloriós, per ço que lo port de Dunquerque redunda inútil als enemichs per la presa de la dita plassa, la qual ells han dexada guanyar a vista de llur armada, sinó que ells hagen fet algun esforz per a donar-li socorro, del qual tenint una regonexensa singular vers Déu. Nós vos exhortam a fer lo semblant y a donar-li'n solemnement las gràcias que li'n són degudas. Louis. Le Tellier.

414*r* *20 auguste 1645.* A.

A[c] noz tres chers et tres amez les depputez du principat de Catalongne.

*De par le roy. Tres chers et bien amez. Encores que vous congnoissiez mieux que personne les divers advantages qu'apportent a nostre province de Catalongne, et a cet estat, les signalers vittoires qui ont esté obtenues, avec lassistance Divine, par nos armes soulz le commandement de nostre tres cher et tres amé cousin le comte d'Harcourt, sur celles de noz ennemis communs, tant au passage de la riviere de Segre, que[a] dans la plaine, qui est entre Llorens et Balaquier, dont nous avons subject desperer des suittes encores plus glorieuses et plus utiles. Neantmoins, nous avons bien voullu vous tesmoingner, par ladvis de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, que nous en avons receu une joye indicible, et par ce que nous avons eu presque au mesme temps les nouvelles de la prise de La Mothe qui a esté rendue au sieur marquis de Villeroy, nostre luntenant general en nostre armeé employeé au siege de la dite place, dont le succés en dautant plus considerable que cette place, qui en tres forte delle mesme, est scitueé entre noz provinces de Champagne, Bourgongne et Lorraine, et a cause des incommoditez incroyables a noz subjectz de celle depuis que le feu roy, nostre tres honoré seigneur et pere, de glorieuse memoire, //414*v*// que Dieu absolve, lavoir de bonne foy remise au duc Charles, pensant quil ne violleroit pas, comme il a faict, le traicté signé avec luy. Nous avons aussy desiré vous en donner part et recongnoissance que nous sommes entierament redeuables a la bonté Divine de cette suitte de prosperitez, nous avons resolu de luy en faire rendre graces le plus solemnellement quil se pourra en tous les lieux de nostre obeissance, et de faire paroistre a tout le monde que nous avons sur ces occations tout le contentement qu'un si grand et si continuel bonheur nous peu li apporter, et nostre intention est que le Te Deum en soit celebré aux principales eglises de vostre province de Catalongne, et que vous y assitiez comme il est accoustumé et requis en pareilles occations, et qu'au surplus lon en donne touttes les marques qui se doibvent dune resjovissance publicque et parfaicte, sur quoy nous remetans aux ordres de nostre cousin, le comte d'Harcourt, de ce que nous pourrions vous dire de plus particulier, nous vous asseurerons seullement que le soin que vous prendrez de satisfaire a ce qui //415*r*// est en cela de nostre volonté vous sera tres agreable, et que le veritable subject de nostre satisfaction sur ces occurences est que noz esperances de pouvoir soulager la Catalongne et dy establir un repos asseure se fortiffient de plus en plus, ayans beaucoup d'impatiente de vous en donner des effectz. Et sur ce nous prions Dieu quil vous ayt, tres cher et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XIIe juillet 1645. Louis.*

a. *a continuació ratllat* de victòria.
b. de *interlineat.*
c. *anotació escrita al dors.*

a. que...plane *interlineat.*

Depuis cette lettre escrite, ayant eu advis que le fort de Mardik, assiegé par nostre oncle le duc d'Orleans avec mon armeé de Flandres, luy a esté rendu apres cinq jours de siege, acomplir de celuy quil a faict ouvrir la trancheé, et que les assiegez luy ont laissez tout leur canon et leurs drappeaux, a la reserve de deux quil leur a accordez. Nous avons desiré de vous faire encore part de ce succez qui est tres considerable et glorieux, en ce que le port de Dunkerque devient inutile aux ennemis par la prise de la dite place, et qu'ils lont laisseé conquerir a la veue de leur armeé, sans quils ayant faict aucun effort pour y donner secours, de quoy ayant une recongnoissance singuliere envers Dieu, nous vous exhortons a faire le semblable et a luy en rendre solemnellement les graces qui luy en sont deües. Louis. Le Tellier.

Aux[a] depputez du principat de Catalongne.

416*r* A. Batalló.

Die[b] sabbati, XXVI mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCXXXXV.

En la ciutat de Barcelona, disabte, als vint-y-sis del mes de agost any de la Nativitat de Nostre Senyor Déu Jesuchrist mil sis-cents quarantasinch, present, en assò cridat y pregat Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de Barcelona y scrivà major del General de Cathalunya, y presents també los senyors don Joseph Olmera y de Altarriba y Pau Amat, menor, donsell, en Barcelona populats, per testimonis en assò cridats, lo magnífich Salvi Ombert y de Collferrer, doctor en drets, en la present ciutat y en la vila de Olot populat, constituït personalment en la presència dels senyors doctor Francesch Puig, ardiaca major y canonge de la Iglésia de Tortosa, y Domingo de Moradell, donsell, en Barcelona domiciliat, estants en la sala de la junta del batalló, com a altres dels de dita junta del batalló del present Principat y altres també dels quatre qui·ls administren en nom de aquella, juntament ab lo senyor Jacinto Fàbregues, ciutadà honrat de Barcelona, absent de la present ciutat, y ab lo senyor Joseph Ximenis y de Montrredon, ciutadà honrat de Barcelona, absent del consistori. Attenent dit doctor Salvi Ombert, que per temps de un any fonch clavari de //416*v*// dita vila, que comensà en 1643 y finí en 1644, y que per aquella se deuen vuy alguns centanars de ducats al dit batalló per rahó de las pagas atrassadas, dels cent ducats cada mes en què dita vila és estada tatxada per sa contribució, y que, no-res-menys, deu aquella continuar-los y contribuhir-los per avant a dita rahó en cada mes dels que·s seguiran en lo sdevenidor, y que axí mateix dit doctor Salvi Ombert, en nom de clavari predit, restà devent a dita vila algunas quantitats per rahó del que ha cobrar o podia cobrar de temps de son dit clavariat, las quals, per compte de dita vila y en descàrrech de son dèbit de clavari de aquella, ha offert pagar a dit batalló, per los terminis infrascrits, en satisfacció y exoneració del que dita vila li deu acudir per rahó de la contribució de dits cent ducats cada mes. Per ço y altrement, lo dit doctor Salvi Ombert y de Collferrer, constituint-se principal pagador per dita vila de Olot en las quantitats devall scritas, y fent aquestas cosas sens prejudici, novació, ni derogació de las obligacions de dita vila y del que aquella deu de atrassat al dit batalló, per dita causa, ni de la prioritat del temps, ni de altras prerrogativas y drets que comptescan al dit batalló, com la present obligació sie sols per la paga que anirà cahent cada mes de la contribució de dits cent ducats, y sens voler rellevar a la mateixa vila del càrrech de la // 417*r* // obligació de aquells, quant no·s pagassen ab la puntualitat que avall se dirà ab dit batalló, ans los drets de aquell en tot temps, loch y cas, salvos e il·lezos romanents, convé y en bona fe promet dit doctor Salvi Ombert als molt il·lustres senyors presidents y demés altres senyors de dita junta del batalló y al scrivà major del dit General, com a pública persona, per sas senyorias y a tots altres de qui sie interès, rebent, acceptant y stipulant que des del primer de setembre pròxim vinent, inclusive, en avant, y per compte de dita vila y per la causa sobredita, en descàrrech del que ell li deu de dit son clavariat, donarà y pagarà als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya y consellers de Barcelona, en compte apart del batalló, cent ducats en lo primer die de quiscun mes, a rahó de cent ducats cada mes, pagadors per la taula o banch de la present ciutat, comensant a fer la primera paga lo primer die del mes de octubre pròxim vinent, la qual per pacte dega ésser de dos-cents ducats, ço és, cent ducats per lo setembre pròxim y altres cent ducats per lo dit mes de octubre, immediadament següent, y axí aprés en lo primer die del mes de novembre, successivament, altres cent ducats per dita mesada, los quals, no-res-menys, pagarà en cada principi dels demés altres mesos immediadament vinents, fins a tant que serà acabat de pagar y satisfer lo dit dèbit en què resta atrassat dit doctor Salvi Ombert, per rahó de dit son clavariat, lo qual declara //417*v*// y vol que la present sua obligació y promesa, de pagar dits cent ducats cada mes, sie duradora fins que per ell se exhibesca la difinició auctèntica dels

a. anotació escrita al marge inferior del foli 414r.
b. debitori intercalat en els folis 416r-417v del trienni 1644-1647.

comptes de dit clavariat, seguida emperò y obtinguda aquella de dita vila, y exhibida per ell sie, per consegüent, de lashoras en avant, extincta y finida la dita sua present obligació y pacte axí convingut. Y ab ditas salvetats y pactes, y no sens aquells altrament, ni en altra manera, convé y promet dit doctor Salvi Ombert attèndrer y cumplir las ditas cosas, totas y sengles sens dilació, excepció, ni escusa alguna, ab restitució de totas despesas y ab obligació de sa persona y béns, com per deutes fiscals y reals, y ab renunciació de totas leys y drets que en assò valer y ajudar li poguessen, y *etiam* de son propri for, sotsmetent-se al for y jurisdicció del General de Cathalunya y de qualsevol altre jutge o cort ecclesiàstich o secular, ab facultat de variar de judici, y ab totas altres clàusules acostumadas, y ab jurament largament que dit doctor Salvi Ombert ne presta a Nostre Senyor Déu y a sos sancts quatre Evangelis, en mà y poder de dit scrivà major, com a pública y auctèntica persona, rebent, acceptant y stipulant per dits senyors presidents y junta del dit batalló y tots altres de qui sie interès.

421*r* A. *6 septembris 1645.*

Senyors[a] deputats del General de Catalunya.

Tinch escrit a vostra senyoria lo dichós socorro de la plassa de Flix, a què ha servit molt bé y contribuït de sos cuydados Francesch Cabanyes. Y com és testimoni de vista del que ha passat, li he ordenat informe a vostra senyoria de las particularitats, a què donaran tot crèdit. Déu guarde a vostra senyoria. Del camp de Térmens, als 2 setembre 1645. Henry de Lorraine.

422*r* B. *6 septembris 1645.*

Senyors deputats.

A 29 del passat mes arribà nova que lo enemich havia atacada la plassa de Flix, que era entrat en la península y que estava dins la vila. Però los nostres ocupavan lo castell y alguns fortins. Fiu partit al punt al senyor compte de Xabot ab dos mil hòmens de peu y tres-cents cavalls y [...] jo.l seguí als 30 a la nit ab casi tot lo restant del exèrcit, y·m posí en lo lloch de Castell de Àzens, casi en lo mitg de Balaguer y Flix, per aguardar las novas d'estas parts y acudir al dit senyor de Xabot en cas lo enemich fos anat allí ab tot lo gros, y si a Balaguer, per donar-li de sobte y opposar-me a sos designis. Ahir, a entrada del fosch, me arribà la bona nova com la nostra gent havia passat lo riu Ebro y avia destroçat lo enemich fora de la plassa y recobrat tot lo perdut, ab vuyt-cens presos y tres o quatre-cents morts. Lo demés que s'és pogut escapar és estat ab tal desorde que ens han fugit a Mequinensa y altres en las parts de Aragó. És estat ab ajuda particular de Déu, a qui vostras senyorias donaran las degudas gràcias. He aguardat a fer-los part de la malaltia y salut, tot junt, no esperant menos d'esta jornada, que romp tots los designes del enemich y se impossibilita per socórrer Balaguer. Encontinent rebuda la nota, que fonch ahir a les vuyt de la tarda, fiu partir la gent tenia per venir ací, a hont és arribada vuy a las sis horas de la matinada, ab què pensi rendir prest a Ballaguer, i he feta esta per fer participants a vostras senyorias d'estos progressos, aguardant la veritat del que s'és passat per menor, de què faré part a vostras senyorias, que Déu guarde. Del camp de Térmens, 2 de setembre 1645. Henry de Lorraine.

423*r* C. *6 septembris 1645.*

Muy ilustre senyor.

Por ser interés tan grande deste Principado de aver socorrido la plasa de Flix con tan grande pérdida del enemigo, me obliga ha dar ha vuestra señoría la nora buena. Susedió al primero d'este, después de tener el enemigo sus tropas puestas en batalla delante la villa de Ascón. Al punto me reconosió, se fue retirando y mis tropas avansando, de suerte que más parecía hoída que retirada, a la parte de Aragón. Y nosotros nos metimos ha forsar los que estavan dentro la villa, los quales se rendieron ha vida salva y ser prisioneros de guerra. An se allado nuevesientos y quarenta soldados, hochienta hoficiales, dosc(i)entos y sinqüenta cavallos, muertos trescientos. Ha sido todo particular disposición de Dios, al qual se deven dar muchas gracias por una fricción de tanta importancia por la consecución desta provincia, que pueden estar muy siertos para ello me allarán muy pronto para servirles en todo lo que pudiere Dios, y dé a vuestra señoría, como puede, para aumento y conservación desta provincia, y Flix, ha 3 de 1645. Chabot.

425*r* A. *7 septembris 1645.*

A[a] nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Cathalunya.

a. cartes intercalades entre els folis 420v i 424r del trienni 1644-1647.

a. carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 424v-427r del trienni 1644-1647.

De per lo rey. Charíssims y benamats: després la conquista dels forts de Mardik y de Link nostre charíssim y amantíssim oncle, lo duc d'Orleans, havent judicat que era convenient a nostre servey asegurar-se de la ciutat de Burburg, que era la sola plasa que restava als enemichs entre Mardik y Vathén, ell resolgué de envestir-la. Y esta empresa li ha tant dichosament resexit que ell l'ach reduïda en nostre obediència aprés un citi de vuyt dies, havent en aquest poch de temps[a] guanyat totas las fortificacions tenian fora la plassa, encara que·y hagués duplicat fosso y dobla contrascarpa, ab una fortificació cumplida, y que·y hagués dins dos mil hòmens de guerra per a defençar-la, entre los quals y havia cerca de tres-cents officials y voluntaris. Ha'ls apretat tant vigorosament que ells se són rendits sos presoners y nos ha enviat lurs banderas, en lo qual sa activitat y sos cuydados per al bé y avantatge de aquest estat, los quals han produït aquest succez ab una promptitut inesperada, no poden ser // 425v // prou alabats, lo que nós haviem volgut fer-vos saber per esta lletra, y convidar-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, a donarne las gràcias a Déu, com nós fem de nostra part y de tot nostre cor, asistint al *Te Deum* que serà celebrat per est effecte en la iglésia de la cathedral de vostra ciutat de Barcelona y donant totas las demonstracions de alegria pública que es deuen sobre esta occasió de aquesta conseqüència. Y remetem-vos a nostre charíssim y amantíssim cozí lo compte de Harcourt, virrey y nostre lochtinent general en nostra província y armada de Cathalunya, de fer-vos sçaber més particularment nostra voluntat sobre aquest subjecte. Nós no vos farem la present més llarga que per assegurar-vos que los senyals que vosaltres nos donareu de vostre zel, per la glòria de aquest estat, sobre esta occasió nos seran agradabilíssims. Y sobre assò, nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París, a XVI de agost 1645. Louis. Le Tellier.

426r A. *7 septembris 1645*

A[b] noz tres cherz et bien-amez lez deputez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien-amez: depuis la conquiste dez fortz de Mardik et de Link notre trez cher et trez amé oncle le duc d'Orleanz, ayant jugé qu'il estoit important a notre service de s'asseurer de la ville de Bourbourg, qui estoit la seulle place qui restoit aux ennemiz entre Mardik et Vathen, il resolu de l'attaquer. Et cette enterprise luy à si heureusement reussy, qu'il l'à reduitte en nostre obeissance aprez un siege de huit jourz, ayant en ce peu de tempz emporté touz lez dehorz dez ennemiz quoy qu'il y eust double fosse, double contrescarpe, avec une fortiffication accomplie et qu'il y eust deux mille hommez de guerre pour la deffendre, entre les quelz estoyent prez de troiz cenz, tant d'officierz que volontairez. Et lez ayant pressé si vigoroeusement qu'ilz si sont renduz sez prisonnieurz, et il nouz a envoyé leurz drappeaux, en quoy son activite et sez soingz pour le bien et advantage de cez estat, qui ont produict ce succez avec une promptitude inesperee, ne peuvent estre assez louez, ce que nouz avonz bien voulu vouz faire seavoir par cette lettre et vouz convier, par l'advisz de la royne regente, notre tres honoree dame et mere, d'en rendre // 426v // gracez Dieu, comme nouz faisonz de notre costé, de tout notre coeur, assistant au Te Deum qui sera celebré pour cez effect en l'eglise cathedralle de vostre ville de Barcelonne[a], donnant touz lez tesmoignagez publicz de joye qui se doibuent sur une occasion de cette consequence. Et vouz remettanz a notre trez cher et trez amé cousin le comte de Harcour, viceroy et notre lieutenant general de notre province et armée de Catalongne, de vouz faire seavoir pluz particulierment noz sentimenz sur ce subject. Nouz ne vouz feronz la presente pluz longue que pour vouz asseroir que lez marquez que vouz nouz donnerez de votre zele pour la gloire de cet estat, sur cette occasion, nouz seront trez agreablez. Et sur ce nouz prionz Dieu qu'il vouz ayt, trez cherz et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Pariz, le XVI aoust 1645. Louis. Le Tellier.

427r B. *9 septembris 1645.*

A[b] nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Cathalunya.

Charíssims y benamats: aquesta lletra és per a donar-vos part, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de la gloriosa y important victòria de nostras armes en Alemanya sots lo govern de nostre charíssim y amantíssim cuzí lo duc de Anguien. Lo qual, havent estat obligat de venir a una batalla contra las armadas del emperador y del duc de Baviera, junt a Nortlinguen, la ha guanyada y derrotat tota la armada dels enemichs, tallat en pesas quatre mil homes, entre los quals és restat lo general Mercy, qui governava la armada de Baviera y portava la direcció de totas las cosas, ab la ma-

a. a continuació ratllat guanyada.
b. anotació escrita al dors.

a. Barcelonne *damunt d'un mot ratllat.*
b. carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 426v-431r del trienni 1644-1647.

jor part dels officials majors de las ditas armadas enemigas. Ha fet dos mil presoners, y entre altres lo general Gleen, qui governava la armada imperial, y ha pres quinse pessas de artilleria, totas llurs municions de guerra y quaranta banderas. Y en conseqüència de assò se és apoderat de Northinguen, havent fet per sos ordres y per sa persona tot lo que pot un gran cap. En és estat beníssimament ajudat per nostres cozins, los mariscals de Grammont y de Thurena, nostres lochtinents generals sots ell //427*v*// en nostras ditas armadas, y asistit de las tropas de nostra charíssima cuzina, la lantgrave de Hèsia, las quals se eran juntadas a las nostras. Y per ço que nos sentim obligats de demostrar públicament nostra regonexensa envers Déu y nostra alegria de un succés tant considerable, qui donarà medi a nostre dit cuzí de refermar y aumentar los progressos de nostras armas en aquella part, en gran avantatge de aquesta corona y de nostres aliats. Nós volem y vos diem que vosaltres hajau de assistir al *Te Deum* qui serà celebrat per est effecte en la iglésia cathedral de Barcelona, y doneu totas las demostracions de regosijo que aquest subjecte mereix. Y remetent-nos sobre nostre charíssim y amantíssim cuzí lo comte de Harcourt, virrey y nostre lochtinent general en nostra província y armada de Cathalunya, del que nós podriam ajustar a esta lletra. No vos la farem més llarga que per pregar a Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, a XXIII de agost 1645. Louis. Le Tellier.

428*r* *B. 9 septembris 1645.*

A[a] *noz tres cherz et bien-amez lez deputez du principat de Catalongne.*

De part le roy. Tres cher et bien-amez: cette lettre est pour vouz donner part, avec l'advisz de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, de la glorieuse et importante victoire de noz armez en Allemagne soubz le commandement de notre tres cher et tres amé cousin le duc d'Anguyin, le quel, ayant esté obligé de venir a une bataille contre lez armez de l'empereur et du duc de Bavierez a Nortlinguen, l'a gagnée, a déffaict toute larmée dez ennemiz, taillé en piecez quatre mil hommez, entre les quels demeure le general Mercy, qui commandoit l'armee bavaroise et avoit la direction de toutez choses avec la pluz grande partie dez officierz majorz des dites armeez ennemiez. Ha faict deux mil prisionierz et, entre autres, le general Glein, commandant l'armee imperialle. A priz quinse piecez de canon, toutez leurz munitionz de guerre, et quarante drapeaux, en suitte de quoy il s'est rendu de la ville[b] *de Nortlinguen, ayant faict par sez ordrez et de sa personne tout ce que peut un grand chef, ayant aussy esté tres bien secunde de noz cousinz, lez mariscaux de grammont et de Thourenne, noz lieutenantz generaulx soubz luy en nos dites armeez, et assisté dez trouppez de notre tres chere et tres amee cousine le landgrave de Hesse, qui estoyent //428*v*// jomctez aux nostres*[a]*. Et parceque nouz nouz sentonz obligez de tesmoingner publiquement nostre recongnoissance enverz Dieu et nostre joye d'un succéz si considerable, qui donnera moyen a nostre dit cousin d'affermer et d'augmenter lez progrez de noz armez de ce costé, au grande advantage de cette couronne et de noz alliez, nouz voullonz et vouz mandonz que vouz ayiez a assister au Tedeum qui sera celebré pour cette fin en l'eglise Cathedralle de Barcelonne, et a donner toutez lez marquez de resjouissance que ce subject merite. Et nouz remettant sur notre tres cher et tres amé cousin le comte d'Harcourt, viceroy et nostre lieutenant general en nostre province et armee de Catalongne, de ce qui nouz pourionz adjouster a cette lettre. Nouz ne vouz la feronz pluz longue que pour prier Dieu quil vous ayt, tres cher et bien-amez, en sa sante garde. Escrite a Paris, le XXIII aoust 1645. Louis. Le Tellier.*

a. anotació escrita al dors.
b. a continuació repetit de la ville.

438*r* A. 20 setembre 1645.

Senyors[b] deputats.

Esta nit passada, a las vuyt horas, partí de Leyda un comboy de tres-centas mulas carregadas de farina y altras provisions, cent o cent y vint mosqueters de la infanteria de Rosas, cent[c] sinquanta bous, ab tres-cents cavalls per escorta. Prengué lo camí de la Plana de Urgell y guanyà las eminències que descubren la Plana y Ribera de Ció. Montí a cavall, a una hora passada mitjanit y doní los òrdens necessaris a tot lo demés que judiquí convenir, y, ab no poca dicha, fonch encontrat prop Balaguer, restan(t) presas totas las mulas, conductors, infanteria y oficials, bous, farinas y sexanta o setanta cavalls, havent morta alguna gent del enemich. Espero que nostras vigílias faran apressurar la vigília del rendiment de Balaguer, y com la nova sia important, donaran vostras senyorias gràcias al Senyor, que en las tenebras de la nit nos ha donada llum per lo bé general del Principat y particular de vostras senyorias, que Déu guarde. Del camp de Térmens, als 16 setembre 1645. Henry de Lorraine.

a. aux nostres *interlineat damunt* jomctez.
b. carta intercalada entre els folis 437v i 439r del trienni 1644-1647.
c. cent *interlineat damunt* sinquanta.

445r A. *21 octobris 1645.*

Satisfent[a] Joseph Planes, aguazil ordinari de la Capitania general del present Principat, a una scriptura a ell presentada, a instància del síndich del General, que comensa «Molt bé sabeu vós Joseph Planes, etcètera» y acaba «*requirens vos notario, et cetera*», diu y respon que de ninguna manera ha contrafet a las constitucions mencionadas en dita scriptura, perquè si acars ell, com a aguasil de dita Capitania, ha aportada en alguna occasió la vara, lo que.s diu sens ànimo de confessar cosa alguna, seria estat anant ell officiant, ço és, fent capturas de soldats fugits, axí del batalló com altres, que són en número molts; per fer las quals capturas se li ha donat memorial a part per lo molt il·lustre senyor don Joseph de Biure y Margarit, portantveus de general governador en lo present Principat, lochtinent de capità general y mariscal de camp. Lo qual memorial se exhibeix *ut inseratur*. Dels quals soldats ha, dit Planes, capturats a molts y emancipats en los càrcers reals de la present ciutat, y contínuament a fins, haje fetas ditas capturas de dits soldats fugits, mencionats en dit memorial dalt insertat, (y) està actualment officiant; en lo qual cas li seria y és lícit portar dita vara. En cas que, altrament, no lo fos lícit, lo que.s nega, acceptades per ço totas y sengles confessions en dita scriptura fetas, si y en quant per si fan, y no altrament, y denegades totas las cosas assí prejudicials, dóna las presents per resposta, requerint que aquelles, juntament ab lo memorial dalt exhibit[b], sien continuats al peu de la dita requesta, y que de la una sens l'altra no.n sie donada còpia. *Requirens vos notarium, et cetera*».

447r Memorial[c] dels soldats fugits, tant dels del batalló com de la ciutat de Barcelona, per capturar per orde del senyor governador.

Són los següents: primo, Pere Solà, abitant en Barcelona. Pere Estrada, abitant en Granollers. Bernat Avinyó, de Granollés. Antoni Garriga, abitant en Granollés. Esteve Bertran, abitant en Argentona. Jaume Colí, natural de Barcelona. Pere Vilar, abitant en Barcelona. Joseph Massana, abitant en Barcelona. Antich Vives, de Tarrassa. Damià Dario, abitant en Barcelona. Antoni Urgues, abitant en Barcelona. Perris Fiellis, françès, abitant en Barcelona. Joaquim Garçès, abitant en Barcelona. Joseph Sastre, abitant en Barcelona. Juan Móra, natural de Barcelona. Juan Mas, natural de Barcelona. Pera Miquel Franch, natural de Barcelona. Bernat Forès, natural de Barcelona. Bartomeu Romeu, natural de Barcelona. Hieròmim Jorba, natural de Barcelona. Juan Tàpies, abitant en Barcelona. Francesc Móra, natural de Roma, abitant en Barcelona. Pere Miquel, abitant en Barcelona. Perris Laurier, abitant en Barcelona. Juan la Flor, abitant en Barcelona. Onofre Vila, francès, casat en Barcelona. Isidro Motas, de Barcelona. //446r// Bernat Miró, de Barcelona. Juan Vilar, natural de Barcelona. Diego Esteve, natural de Barcelona. Jauma Sala, natural de Barcelona. Juan Tàpies, abitant en Barcelona. Francesc Ferran, natural de Barcelona. Amador Rog, natural de Barcelona. Joseph Mallol, natural de Barcelona. Juan Arjalaguet, de Barcelona. Francesc Bertran, de Barcelona. Barnat Rribas, de Barcelona. Juan Pau Nicolau, abitant en Barcelona. Juan Pibernat, abitant de Barcelona. Joseph Erquès, abitant en Barcelona. Isidro Campanija, abitant en Barcelona. Antoni Soler, abitant en Barcelona. Joseph Despachs, de Barcelona. Climent Térmens, natural de Barcelona. Juseph Lever, natural de Barcelona. Agustí Ginesta, de Barcelona. Pau Velentí Nadal, de Barcelona. Antoni Barquet, de Barcelona. Joseph Montaner, de Barcelona. Francesc Campana, de Barcelona. Juan Vilar, dit Rroldan, de Barcelona. Juan Gibert, natural de Barcelona. Jaume Font, de Barcelona. Salvador Soler, de Barcelona. Agostí Costa, natural de Barcelona. Hieròmim Colom, abitant en Barcelona. Francesc Vives, natural de Barcelona. Onoffre Vila, francès, casat en Barcelona. Isidro Motas, de Barcelona.

449r A.

A[a] los deputats del General de Catalunya. 22 octubre 1645.

Los enemichs estavan dins Balaguer després de aver pèrfidament pretès los dexàs anar directament a Leida. Són estats obligats a firmar los pactes de anar-se'n per Fransa, com vostra senyoria veurà ab los pactes inclusos li remeto, los quals an firmat vui, pues demà a les vuit ores de matí me an de entregaar la plata. É resolt donar de promte este avís a vostra senyoria per a què se servesca fer a Nostre Senyor les degudes gràcies, així per la continuació de victòries és estat servit donar a les armes de nostron rey y senyor com per lo rendiment de dita plasa, pues d'esta

a. carta i memorial intercalats entre els folis 444v i 448r del trienni 1644-1647.
b. juntament ... exhibit *interlineat al marge esquerre.*
c. mal enquadernat: el foli 448 es troba abans del 447.

a. carta i pactes intercalats entre els folis 448v i 452r del trienni 1644-1647.

divina mà dependeixen totes elles, la qual a vostra senyoria guarde. Termes y octubre als 19 de 1645. Henry de Lorraine.

450r B. Pactes.

22 octobris 1645.

Articles de la capitulació concordats per sa alteza, monsenyor lo comte de Harcourt, etcètera, cavaller dels ordes del rey, par y gran cavaller de França, virrey del principat de Catalunya y comtats de Rocelló y Cerdanya, general de les armes de sa magestat en dita província, al comte don Simeon de Mascarennas, general de l'artilleria del exèrcit de sa magestat cathòlica y governador de sas armas dins Balaguer.

Primerament, que als vint del present mes lo dit senyor comte don Simeon de Mascarenas entregarà la dita plasa de Balaguer a sa alteza.

2. Que totes les tropes, tant de infanteria com de cavalleria, que se són dins la plasa ne exiran lo dit die las vuit horas de matí, vides salves, tambor batent, banderas desplegades, bala en boca, meches enceses, armes, cavalls y bagatjes, y seran conduïts fins a Fuentarrabia ab bonna y segura escolta, passant per Catalunya, Rocelló, Lenguadoch, Guiena, Bearn y per lo camí més curt y més acomodat, fent en Catalunya y Roselló dos legues quiscun die y en França tres legues, donant-los de sinc en sinc dies un dia de repós, fent totes les marches en dos mesos, quatre o sinc dies més o menos.

3. que los serà donat trenta carros o carretas y altres //450v// tants cavalls o mules fins a Fuentarrabia, per lo cami<s> sobredit, per apportar los bagatges y los officials y soldats malalts.

4. Que lo rey farà provehir a son gasto a la dita gent de guerra, en espècies o en diner, los viures nessesaris durant la marcha dins les terres de sa obediència.

5. Que los officials y soldats malalts que no podran seguir seran rebuts dins los ospitals de las vilas y llocs, a ont restaran fins que seran curats, y los serà donat passaport y diner per anar a Fuentarrabia per lo camí sobredit.

6. Que tots los officials y soldats de ditas tropas, tant de cavall com de infanteria, de qualsevol qualitat y nacion que sian, que hauran pres sou de qualsevol altre príncep sens lo rey cathòlic, tindran segur y libre pasatge per lo camí sobredit com la demés gent de guerra que exiran de Balaguer, exceptat los subjectes del rei nostre senyor y los que hauran deixat son servei.

7. Que ningun official ni soldat de dites tropes no porà ser entretingut per ningú deute, qualsevol que sia.

8.Que los officials generals de l'artilleria y de viures y de venedoria y contodoria, y tots altres officials y personas que serveixen y que //451r// [a] són ab las ditas tropas, podran, ab la mateixa seguretat y per lo mateix camí sobredit, eixir de la dita plasa ab sos cavalls, roba y bagatges.

(9). Que la roba, servei de plata y bagatges que deixaran dins Balaguer don Andre Cantelmo, cabos y officials que.l seguiren, seran conduïts a Leyda.

10. Que totes les peses de artilleria y municion de guerra que són dintre Balaguer seran fidelment posadas entre las mans del loctinent general de la artilleria de la armada del rey un jor(n) antes lo rendiment de dita plasa.

11. És estat concordat que, si lo dia antes de la entrega de[b] lla plassa la armada del rey cathòlic o part de ses tropes que són a la campanya se presenten per socórrer Balaguer no, podrà la guarnició de dita plaça ajudar -los de ninguna manera.

Los articles sobredits són estats concordats ab condició que lo dit senyor comte don Simeon de Mascarenas leixarà dins Balaguer, en farinas, blats, bescuit y altres grans, viures per quinse dies a raó de tres mil racions enteras per dia. Per la execució del present tracte seran donadas //451v// dos re(e)nes de una part y altra, és a saber, un sargento major y un loctinent coronel de infanteria y un ajudant de camp. Y la guarnició de Balaguer no serà obligada de eixir que aprés que lo senyor comte don Simeon de Mascarenas aurà tingut avís que les re(e)nes franceses seran arribades a Leida, y les unes y altres estaran fins a la entera execució del present tracte. Fait al camp de Termes y Menargues, als denou dies del mes de octobre mil sis-cents corantasinch.

457r *4 novembris 1645.*

In[c] Dei nomine, amen. Presenti publico instrumento cunctis pateat evidenter et sit notum quod, anno a Nativitate Domini Nostri Ihesu Christi millessimo sexcentessimo quadragessimo quinto,

a. a continuació repetit y que.
b. a continuació repetit de.
c. procura i acta intercalades entre els folis 456v i 459r del trienni 1644-1647.

indiccion decimatercia, die vero octava mensis julii, pontificatus autem sanctissimi in Christo, Patris et Domini Nostri domini Innocencii, divina providencia pape, decimi anno, primo in mei, notarii publici testiumque infrascriptorum presencia presens et personaliter constitutus illustris admodum reverendus dominus Franciscus Compter, presbiter elnensis diocesis, juris utrisque doctor romanam curiam, sequens mihi, notario optime notus, citra revocacionem aliorum procuratotum suorum sponte ac omni meliori modo, prout de jure melius fieri et dici potest, fecit, constituit, creavit et solemniter ordinavit et nominavit procuratorem suum certum specialem et ad infrascriptum etiam generalem. Itaquod specialitas Generalitati non deroget nec est contra illustrem dominum Josephum Maso, juris utriusque doctorem, absentem, tanquam presentem specialiter et expresse ad ipsius domini constituentis nomine et pro eo suamque representando personam resignandam et dimittentem in manibus illustrissimorum dominorum deputatorum principatus Cathalonie officium advocati fiscali collecte Deputacionis localis oppidi Perpiniani eiusdem Principatus, et ad hunc officium suum prestandum assensum et conssensum necessarium et opportunum ubi et coram quibus opus erit jurandumque quod huiusmodi cessionem et resignacionem habebit ratam, gratam et validam, et contra eam non veniet nec quicquam faciat aliquo unquam tempore seu obligatione omnium et singulorum bonorum suorum, cum facultate expressa unum vel plures procuratorem seu procuratores substituendi illosque revocandi et alios de novo substituendi presenti procuratore presenti pro(curato)re meo in suo robore substituente et generaliter omnia et singula alia faciente in presmissis et circa ea que ipsemet // 457*v* *// [...] constituens fecerit si presens esset etiam si talia forent que mandatum exigerent magis speciale quam presentibus expressum promittens habere ratum, gratum, validum atque firmum perpetuoque habiturum omne id et quidquid per dictum dominum procuratorem suum et substituendum per eum actum, gestum factum vel procuratum fuerit in premissis seu aliquo premissorum relevans nihilominus ex nunc et relevare volens eundem dominum procuratorem suum et substituendum per eum ab omni onere satis dandi judicis fisci et judicatum solvi sub hypotheca et generali obligacione omnium et singulis bonorum suorum, presentium et futurorum, et qualibet alia juris et facti renunciacione ad hoc necessaria pariter et cauthela. Super quibus omnibus et singulis petitum fuit a me, dicto et infrascripto notario, quod presens publicum conficerem instrumentum. Actum Rome in domo mei dicti et infrascripti notarii in [...] Campi Martii sita, presentibus dominis Joanne Cavaller, vicensis diocesis, et Thoma Garau dicte elnensis diocesis, testibus ad premissa omnia et singula vocatis, habitis et specialiter atque rogatis. Et quia ego, Jacobus Morer, elnensis diocesis, Rome residens, auctoritate apostolica notarius publicus in archivo romane curie descriptus de premissis rogatus fui, ideo presens publicum instrumentum subscripsi et publicavi requisitus et clausi.*

458*r* *Die vigesima tercia mensis augusti anno a Nativitate Domini milesimo sexagesimo quadragesimo quinto. Barcinone. Magnificus Josephus Masso, utriusque juris doctor, civis honoratus Barchinone, procurator cum posse substituendi legitime constitutus et ordinatus a reverendo domino Francisco Compter, utrisque juris doctor, canonico scedis elnensis, in curia romana sequens, prout de eius procuracione plene constat cum instrumento recepto et rectificato penes Jacobum Morer, auctoritate apostolica notarium publicum in archivo romane curie descriptum die octava mensis julii proxime elapsi, volens uti de dicta facultate substituendis sibi cum dicta et prevalendata potestate sibi attributa et concessa, pro ut idem notariii suis certificatoriis literis fidem facit dicto nomine, gratis, et cetera, et substituit et nomine dicti principalis sui constituit procuratore certum, et cetera magnificum dominum Jacobum Ros, domicellum, Barchinone domiciliatum, absentem, et dans et concedens talem et tantam facultatem et potestatem que qualis et quanta cuncti ita precalendata potestate sibi atributa et concessa, et demum, et cetera, promissit dicto nomine habere ratum et non revocare sub bonorum dicti principalis sui obligacione, et cetera. Testes sunt reverendus Franciscus Marti, presbiter, Barchinone residens, et magnificus Franciscus Monrral, civis honoratus Barchinone. In quorum fidem et testimonium premissorum, propia manu scripti, ego Clemens Cortell, auctoritate apostolica atque regia notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barchinone, his me subscribo et meum appono sig(+)num, et cetera.*

460*r* Memorial[a] de las quantitats que las personas havall scritas han de pagar en virtut de las sentències y decret de execució fetes y fets en la visita del General de Cathalunya del trienni 1641, comensada en lo any 1644.

A. Número 1. *7 novembris 1645.*

Primo. Ab sentència sobre las querelas número 5 y número 6, Pere Joan Tarau y Francesc Vilapura, taulers del General de la vila de Mata-

a. memorials intercalats entre els folis 459v i 474r del trienni 1644-1647.

ró, són estats condemnats en pagar cent lliures, ço és, sinquanta lliuras quiscun, ultra de las quals fou reservada certa liquidació per al decret de execució. Y axí, en dit decret, foren liquidades vuytanta-sis lliures, quatre sous y tres, que ajustades ab ditas cent lliures prenen summa de cent vuytanta-sis lliures, quatre sous y tres, dich: CLXXXVI lliures, IIII sous, III diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 65, és estat condemnat Miquel Llanusa, tauler de Vilanova de Cubells, en pagar al General vint-y-una lliures, dinou sous y set en lo decret de execució de dita sentència és estada dita quantitat liquidada dich: XXI lliures, XVIIII sous, VII diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 66, són estats condemnats Gaspar Cassany y Alfonso Monfajes en pagar al General quiscú d'ells a ssoles quatre lliures, deu sous, dich: IIII lliures, X sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 70, Francisco Lagarda, tauler del General de la vila de Pont de Suert, fonch condemnat en haver de pagar al General de una part quarantavuyt lliures, nou sous, y de altre part, vint lliures, ab lo decret de execució y sentència liquidades, que tot és sexanta-vuyt lliures, nous sous, dich: LXVIII lliures, IX sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 19 // 460*v* // contra Antoni Aymerich y Bernat Carles, taulers del General de la vila de Perpinyà, són estats condemnats en donar y pagar al General de una part vint-y-vuyt lliures nou sous y sis, y de l'altre part, vint-y-sinch lliures, que és tot junt sinquanta-tres lliures, nou sous y sis, dich: LIII lliures, VIIII sous, VI diners.

I com ab sentència sobre la querela de número 82, feta per dit procurador fiscal contra Steve Sabater, tauler del General de la vila de Illa, fonch condemnat en pagar al General vint-y-sinch lliures, liquidades en lo decret de execució, dich: XXV lliures, sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 90 contra Narciso Sunyer, prevere, tauler del General de la Pobla, és estat condemnat en pagar al General vint lliures per dos partits de avellana, ço és, deu lliures per cada partit, la qual quantitat en lo decret de execució és estada moderada en quantitat de deu lliures tant solament, dich: X lliures, sous.

I com ab sentència sobre la querela número 92 feta contra Balthesar Bachó, prevere, tauler del General de la vila de Sant Feliu de Guíxols, fou condemnat en haver de pagar al General de una part trenta-sis lliures, dos sous y set, y de altre part, en deu lliures, que tot és quaranta-sis lliures, dos sous y set, dich: XXXXVI lliures, II sous, VII diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 18, són estats comdemnats Joseph Boquet y Francisco Domenje, taulers del General de la Seu de Urgell, de una part en quantitat de vuyt lliures, dotse sous y quatre, y de altre part, en quantitat de vint lliures, que tot junt // 461*r* // són vint-y-vuyt lliures, dotse sous y quatre, dich: XXVIII lliures, XII sous, IV diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 96, és estat condemnat lo doctor Onoffre Monreal, tauler de la Fatarella, en haver de donar y pagar al General vint-y-sinch lliures, la qual sentència en lo decret de execució és estada moderada en quinse lliures, dich: XV lliures, sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 102, fonch condemnat Joan Vergonyós, tauler del General de la vila de Palafrugell, en donar y pagar al General quinse lliures, tretse sous y vuyt, dich: XV lliures, XIII sous, VIII diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 103, feta contra Monserrat Rocha, tauler de la vila de Begur, és estat condemnat dit Rocha en donar y pagar al General deset lliures, catorse sous y deu, y de altre part, vint-y-sinch lliures per la pena, la qual pena en lo decret de execució és estada moderada en deu lliures, axí que ha de pagar sols al General vint-y-set lliures, catorse sous y deu, dich: XXVII lliures, XIV sous, X diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 105, és estat condemnat Pere Clapés, tauler del General de la Vila de Cadaquers, en donar y pagar al General sinch lliures, set sous, dich: V lliures, VII sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 12, és estat condemnat Agustí de Santserni, tauler del General de la vila de Vilaller, en donar y pagar al General de una part ab cent y deu lliures, sis sous y hu, liquidada ab lo decret de execució, y de altre part, en pagar vint-y-sinch lliures per la pena, la qual // 461*v* // pena és estada liquidada tant solament en dita quantitat de vint-y-sinch lliures, axí que à de pagar sols al General cent trenta-sinch lliures, sis sous, y ha dich: CXXXV lliures, VI sous.

Ítem, sobre la querela de número 61 és estat condemnat Pere Campí, tauler del General de la vila de Escaló, en donar y pagar al General de una part setse lliures per la pena, la qual pena en lo decret de execució és estada moderada en quinse lliures, axí que ha de pagar al General sols trenta-una lliura, nou sous y hu, dich: XXXI lliures, IX sous, I diner.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 69, és estat condemnat Joseph Soler en donar y pagar al General deu lliures, vuyt sous y deu, dich: X lliures, VIII sous, X diners.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 88, són estats condemnats Jaume Bages y Pere Folquer, taulers del General de la vila de Móra, en donar y pagar al General quatre sous y dos, y de altre part, deu lliures per la pena, la qual pena és estada moderada en lo decret de execució en quantitat de sinch lliures, pagadores entre los dos, de tal manera que pagant lo hu la dita quantitat de sinch lliures sie lliurat (per) lo altre sinch lliures, quatre sous y dos, dich: V lliures, IIII sous, II diners.

Ítem, ab sentència feta sobre la querela número 108, són estats condemnats Joan Oliver, credenser, y Joan Homs, receptor de la vila de Blanes, en reffer y pagar al General de una part // 462*r* // dues lliures, onse sous y quatre, y de altra part, sinch lliures, onse sous y vuyt, que tot és vuyt lliures, tres sous, dich: VIII lliures, III sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 81 són estats condemnats Guillem Barnola y Joan Pere Mondó, taulers del General de la vila de Puigcerdà, en donar y pagar al General la quantitat, en lo decret de execució liquidadora, per errors per aquells comesos, la qual en lo decret de execució és estada liquidada en quinse sous y vuyt, dich: lliures, XV sous, VIII.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 87, és estat condemnat Jaume Carpinet, tauler del General de la vila de Sterri, en donar y pagar al General de una part trenta sinch lliures, dos sous y sinch, y de altre part, sinquanta lliures per la pena, la qual pena en lo decret de execució és estada moderada en quantitat de quaranta lliures, que tot és setanta-sinch lliures, dos sous y sinch, dich: LXXV lliures, II sous, V.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 16 és estat condemnat Hiacinto Vernet, ajudant de racional y regent los comptes lo trienni propassat, en donar y pagar al General de una part quatre lliures, y de altre part, vint-y-sinch lliures, que tot és vint-y-nou lliures, dich: XXIX lliures, sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 11 són estats condemnats los deputats y oÿdors del General de Cathalunya del trienni propassat de 1641, y quiscú de ells a ssoles en donar y pagar al General noranta-set lliures, onse sous y tres, axí que // 462*v* // pagant hu los demés sien deslliurats, noranta-set lliures, onse sous y tres, dich: LXXXXVII lliures, XI sous, III.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 50, són estats condemnats los deputats y oÿdors del General de Cathalunya del trienni propassat y quiscú de ells a ssoles en donar y pagar al General sexanta-dues lliures, deu sous y sinch, axí que pagant lo hu sien deslliurats los altres, sexanta dues lliures, deu sous y sinch, dich: LXII lliures, X sous, V.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 31 són estats condemnats los deputats y oÿdors del trienni propassat en donar y pagar al General sis-centes lliures, ço és, cent lliures per quiscú de dits querelats, dich: CCCCCC lliures, sous.

463*r* B. Número 2.

Memorial de las sentències de la visita del General de Cathalunya trienni 1641, ab las quals se disposan algunas cosa que se han de observar de present y en lo sdevenidor, y per ço ab elles se elerta als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors las manen observar.

Primo. En las querelas de número 5, contra Pere Joan y Francesch Vilapura, taulers del General de la vila de Mataró; de número 65, contra Miquel Llanussa, tauler de Vilanova de Cubelles; de número 66 contra Gaspar Cassay y Alfons Monfajes, taulers de la ciutat de Lleyda; de número 70, contra Francesch Legarda, tauler de la vila de Pont de Suert; de numero 78, contra Joseph de Boquet y Francesch Domenje, taulers del General de la Seu de Urgell; de número 79, contra Anthoni Aymerich y Bernat Carlos, taulers de la vila de Perpinyà; de número 84 contra lo reverent Nicholau Serra, prevere, tauler de la vila de Castelló de Empúries; de numero 85, contra Joan Marès, tauler de la Selva de Rosas; de numero 82, contra Esteve Sabater, tauler de la vila de Illa, de número 86, contra los sobredits Pere Tarau y Francesch Vilapura, taulers de Mataró; de numero 90, contra lo reverent Hyacinto Sunyer, prevere, tauler de Poblas; de numero 92, contra lo reverent Balthesar Bacó, prevere, tauler de Sant Feliu de Guíxolls; de numero 96, contra lo doctor Onofre Monreal, tauler de la vila de Sco; de número 101, contra Sebastià Boffill y Joan Bacó, taulers de la vila de Palamós; de número 102, contra

[1645]

Joan Vergonyós, tauler de la vila de Palafrugell; de numero 107, contra // 463v // Montserrat Roca, tauler de la vila de Begur; de numero 104, contra Climent Masbarnat, tauler de la vila de Sant Pere Pescador; de número 105, contra Pere Clapés, tauler de la vila de Cadaqués; de número 75, contra Pau Tamarit, tauler de la vila de Olot; de número 77, contra Rafel Milsocós, tauler de la vila de Llansà; de número 80, contra Agustí Mascaró, tauler de la vila de Seret, en las quals se diu, ordena y mana als sobredits taulers que, de assí al devant, ab los dits despaigs que faran de teles, mercaderies y altres qualsevols coses de las quals esta feta la stima y donats los preus y valers ab la tariffa última del General, que se donarà ab sas tarifas, si per ventura se faran de noves en sdevenidor, tingan obligació, sots la pena de privació de lurs officis, imposada ab lo capítol 88 de las Corts de l'any 1599 contra los taulers y cullidors que estimen y evaluen les robes y mercaderies a menos del que las deuen stimar, tingan obligació, ans de totes coses, de despatxar segons lo verdader cost se'ls donarà per los mercaders o altres quolsevols persones que despatxaran en lurs taules respectivament, no estant en assò a la sola asserció y jurament de aquells en cas digan costar-los la mercaderia menos del que esta stimada ab la tariffa, sinó constant-los dit verdader cost ab la fe del contracte o factoria, o cartes, missivas o altres semblants provas y documents, segons se admeten, que basten entre mercaders y hòmens de negossi. Y en cas digan no poder mostrar del dit verdader cost ni tenint-lo ab ninguna de las provas referidas y altres consemblants, aleshores agen y degan dits taulers pèndrer de jurament als dits despatxants, ab lo qual aduiren no tenir ni poder mostrar de dit verdader cost en la forma sobredita. Y en dit cas, inviolablament, hajen de despatxar dits taulers segons los preus y valor se ha donat a las robas y mercaderias y demés coses ab la dita tariffa, de manera que sols en lo cas que lo mercader, o a la persona que despatxarà, estimarà la cosa // 464r // que despatxarà a més preu del que està estimada ab la tariffa del General que estarà en observansa, lo qual adverarà també ab jurament y a dita stima, sols alashoras se aja de star a son jurament. Y de ninguna manera se estigue en aquell en lo cas que lo despatxant vulgués adverar ab jurament al valer menos del que està tarifada, com ni tampoch alashoras se li puga exhigir dit jurament, y que los dits taulers hajen de continuar en lo mateix despaitg en la estimació y evaluació que faran de las cosas despatxadas (en) lo modo y forma se'ls dóna ab la present sentència y declaració sots la pena sobredita. Y se exorta als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors que vuy són y per temps seran fassan guardar y observar, tant als sobredits taulers com a altres qualsevols del General del present Principat y comtats, lo disposat ab la sobredita sentència inviolablament, fent que arribe a notícia de tots, per los camins a ses senyories ben vistos, per lo gran benefici que de ella se espera ne ha de aconseguir lo General en la exacció de los drets.

En las querelas de número 5 y 86 contra Pere Tarau y Francesch Vilaplana, taulers del General de la vila de Mataró, se'ls mana que, de aquí al devant, observen los capítols de Cort y ordinacions dels senyors deputats y se esmenen de las càrregues y delaturas en la sentència contengudes, de las quals se'ls fa càrrega en dites quereles, sots pena de què incorreran ab tot rigor en las que per dits capítols y ordinacions estan imposades y altres com a contrafahents a la present sentència de la visita. En la de número 65 se mana a Miquel Llanussa, tauler de Vilanova de Cubelles, que, per avant, vaja més remirat en no comètrer errors en las summas dels despaitgs y exacció dels drets y no haver exhigit en algú de aquells a raó de 50 per 100, conforme devia per la qualitat de la mercaderia, y no haver // 464v // continuat en algun partit lo dret de guerra, sots penes en lo capítol de Cort y ordinacions dels senyors deputats imposades y altrament imposadores en cas de contrafacció. En la de número 70 se diu y mana a Francesch Lagarda, tauler del General de la vila de Pont de Suert, que, de aquí al devant, no exigesque per seu salari més de dos sous per lliura, conforme està ordenat en lo capítol 88, sots las penes en cas de contrafacció incorredores. En la de número 90 se diu y declara que lo reverent Hyacinto Sunyer, tauler del General de la Pobla, que dit tauler no ha observat lo capítol 49 en lo ítem 9 de las Corts del any 1481 y las ordinacions fetes per los molt il·lustres senyors deputats, per no haver dit ni specificat en sos despaigs la qualitat, valer, pes y mesura de las mercaderies despatxades, atteses sobre de elles per ara no.s pot posar certa y determinada declaració. La averiguació de dits partits e o despaigs se remet als molt il·lustres senyors deputats per a què, fetes les diligències necessàries, declaren sobre de aquelles, de consell dels magnífichs assessors, lo que serà de justícia. En la de número 92 se pronuncia y declara la evariguació dels fraus ha comesos lo reverent Balthezar Bacó, prevere, tauler del General de la vila de sant Feliu de Guíxols, en orde a las carns saladas, per no haver dexat legítim descàrrech, en discurs de molt temps, per los que las tenien en manifest (y) se remet als molt il·lustres senyors deputats per a què allí provehesquen y declaren lo que sie de justícia y de major benefici y conveniència al dit General. En la de número 78 se pronuncia y declara que Joseph de Boquet y Francesch Domenje, taulers del General de la Seu de Urgell,

en lo sdevenidor, sots las penes contengudes en los capítols de Cort y ordinacions //465r// dels molt il·lustres seyors deputats, ajan de despatxar los formatjes de Andorra a pes y no a ull, a dos sous per formatje, com fins assí han fet; y axí matex, specifiquen la condició y qualitat de la mercaderia, y encara, que despatxen aquella segons tariffa. En la de número 72 se diu y mana a Agustí de Santserni, tauler del General en la vila de Vilaller, que, de aquí al devant, no exihigesque més de dos sous per lliura per rahó de son salari, conforme està ordenat ab lo capítol 88, sots las penes en cas de contrafacció incorredores.

En la de número 73 se diu y declara que Hyacinto Massana, attès de aquella se ha tinguda notícia morí, alguns mesos ha, no.y ha hagut loch de sitar los hereus e o fermanses de aquell, y perquè, per deffecte de reó, lo judici de la dita querela no fos frustrat de remei de la querela als molt il·lustres senyors deputats, <perquè> manen sien los hereus y fermanses per a satisfacció de las sobreditas delatures y prosseguir dita querela de consell de los magnífichs assessors, si y conforme de justícia serà. En la de número 75 se diu y mana a Pau Tamarit, tauler del General de la vila de Olot, que, de aqui al devant, so és, la pena de contrafactor de ordenacions y capítols de Cort, despadesque o despatxe las mercaderies specificadament, dient la qualitat, pes y mesura en la cosa despatxada, si y conforme (en) lo capítol 49, número 9, de las Corts del any 1481 està ordenat; y en quant, emperò, a la delatura e o càrrega de no haver fet sotascríurer los partits de las mercaderies despatxave conforme lo capítol 74 de las Corts de l'any 1599, attès[a] que general y confusament se refferesque //465v// per lo calculador, en dit càlcul, en què diu no ha observat dit tauler la forma de dit capítol 74, attès que sobre de ells ara no.s pot fer certa y determinada declaració, per ço, altrament, la evariguació de dits partits se remet als molt il·lustres senyors deputats, per a què, fetes les diligències necessàries, declaren sobre aquelles, de consell dels magnífichs assessors, lo que sie de justícia.

En la de número 77 contra Rafel Milsocós, tauler de Llansà, attès que.s tingué notícia que dit tauler ere mort, y per<a>què, per consegüent, lo judici no porie tenir lo effecte desijat, per no haver-hi hagut loch de sitar los hereus y fermanses y per contenir la present querela grans summes, de las quals y de la contrafacció del capítol 49 ne pot resultar al General gran profit, se remet aquella als molt il·lustres senyors deputats per a què, si y conforme trobaran ser de justícia, de parer de sos magnífichs assessors, provehesquen. En las de números 35 y 39 se diu y mana a Francesch Purg, guarda ordinària de la taula del General de Barcelona, que, de assí al devant, no pugue comprar ni vèndrer mercaderies que paguen dret al General sinó després que per aquelles serà estat pagat lo dit dret y seran estadas despatxadas. En la de número 67 se diu, ordena y mana a Pere Campí, tauler del General de la vila de Scaló, que, de esta hora en avant, sots las penas que incorreran contrafents a la present declaració y, altrament, conforme capítols de Cort y ordinacions dels molt il·lustres senyors deputats, no exhigesque ni exhigir pugue sinó a raó de dos sous per lliura del que constarà dels drets de la Generalitat. Quant en la de número 69, se diu, ordena y mana a Joseph Soler, tauler del General de la vila de Sitges, que, de esta hora en avant, conforme té offert ab ses resserves, porte compte apart ab lo matex libre de Dret de Guerra, separat del compte del dret ordinari, //466r// si y conforme ab lo capítol 2 de las ordinacions està provehit y ordenat. En la de número 74 se diu y mana a Francesch Torres, tauler del General de la vila de Bergue, que, de esta hora al devant, sots las penes contengudes en lo capítol 74 de las Corts de l'any 1509, fassa firmar los despatxants en lo modo y forma que ab lo dit capítol està ordenat y disposat.

En la de número 76, contra ¨Joan Pallarí, mercer, tauler de la vila de Camprodon, 94, contra lo reverent Pere Balasco, tauler de la vila de Pauls, y de número 97, contra Onofre Parera, tauler del General de la vila de Batea, y la de número 101, contra Hieònym Verges, tauler del General de la ciutat de Gerona, se remeten ditas querelas de números 76, 94 y 101 als molt illustres senyors deputats per a què, de consell de los magnífichs assessors, instruesquen de nou, en quant sie necessari, y justifiquen més las ditas querelas per la evariguació y punició dels fraus que, en aquelles, se pretén contra dits taulers y altres qualsevols que, remirant los libres y fent altres diligències, ne podran resultar, y perquè, instruhits plenament los processos de dites querelas, sobre de ells declaren conforme sie de justícia. En la de números 68, contra Jaume Sors, tauler de la vila de Tossa, de número 13, contra Luís Francesch Ferrer, tauler de la vila de Miravet, de número 108, contra Joan Oliva, credenser, y Joan Oms, receptor del General de la vila de Blanas, de número 49, contra Anthoni Grases, credenser del General de la present ciutat, de número 81, contra Guillem Bernola y Joan Pere Mando, taulers del General de la vila de Puigcerdà, de número 87, contra Jaume Carpinet, tauler de la vila de Sterri, se diu y mana a dits taulers que, en lo sdevenidor, guarden y observen la forma en orde dels desp(aigs) que

a. *a continuació repetit* attès.

despatxaran en lo sdevenidor, conforme en las declaracions y sentències fetes en la present visita //466v// sobre las querelas de números 70 y 66, 104, 92, 102, 97 y altres consemblants, sots las penas en ditas sentències contengudes, exortant y advertint a dits taulers que, en sdevenidor, specifiquen ab ese cuydado la valor, pes y mesura y qualitat de la cosa despatxada, conforme disposan los capítols de Cort y ordinacions dels molt il·lustres senyors deputats, sots las penas en dits capítols y ordinacions imposades y altres incorradores, com en assò fins ara y haje agut en dits taulers notables descuits y omissions. En la de número 87, se diu y mana a Jaume Carpinet, tauler del General de la vila de Sterri, que, en sdevenidor, no cobre més de dos sous per lliura per rahó de son salari, conforme disposa lo capítol 88, y que, axí mateix, fasse sotascríurer los despaigs per los despatxants segons disposa lo capítol 74 de las Corts del any 1579, sots las penes en dit capítol contengudes. En la de número 36, se diu y mana que Anthoni Grases, mentres obtindrà dit offici de credenser, no puga comprar ni vèndrer mercaderies algunes ans de ser estades aquelles despatxadas y pagats los drets del General. En la de número 41, se diu y mana als magnífichs assessors dels senyors deputats del General de Cathalunya que, sots pena de privació de son salari per temps de un any, hajan y degan haver sentenciat y declarat las querelas de número 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 y 34, que per los molt il·lustres senyors visitadors de la visita pròxim passada los foren remeses, per a què.y declarassen comptador des del dia que serà feta y intimat lo decret de execució de la present sentència. En la de número 51, se pronunsia sentència y declara que miser Luís Ferrer, tenint lo offici de atarassaner de las atarassanas de la present ciutat, que, de aquí al devant, no advoque ni patrocine causas algunes que se aportan y aportaran contra lo General. En la de número 98, se diu y declara que Joseph //467r// Miquel Quintana, obtenint lo offici de regent los comptes, tinga dret y acció per a repetir y cobrar dels officials que ha pagadas 236 lliures, en virtut de deliberació feta per los molt il·lustres senyors visitadors del trienni 1638 foren deliberades pagàs dit regent los comptes. En la de número 11, contra los deputats y oÿdors del trienni pròxim passat, los és estat salvat dret y acció per a repetir y cobrar del senyor de Argenson y altres qualsevols personas a qui toca, la quantitat de 97 lliures, 11 sous, que, ab sentència sobre la querela, dits deputats y oÿdors són estats condemnats.

En la de número 63, se exorta als molt il·lustres senyors deputats que vuy són y per temps seran y al magnífich Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona y regent los comptes del racional de la casa del General, que, en observansa del capítol 97 de las Corts del any 1599, no desliberen quantitat alguna ni dit Urrea la passe en compte a títol de salari cert, sinó que.s pague a dit ortolà lo treball que pendrà en dits jardins a jornals o a preu fet, conforme aparexerà més convenient a dits senyors deputats. En la de número 32, se exorta als molt il·lustres senyors deputats que vuy són y per temps seran que, de aquí al devant, no admeten per surrogat en lo offici del procurador fiscal del General al reverent Bernat Oriol, prevere, scrivent de misser Gismundo Boffill, ni a altres scrivents que serviran y regularan los processos de dites causes, per los convenients se dexen considerar. En la de número 11, se exorta als molt il·lustres senyors deputats que avuy són y per temps seran que, antes de adornar los domassos y brocats de la casa de la Deputació y altres y semblants feynes a adobar als officials, se concerten ab eles al major útil y beneffici del General, de manera que los preus de dites feynes no se haje(n) de dexar després a la censura y stima de experts. En la de número 1 y 34, se exorta als molt il·lustres senyors deputats que avuy són y per temps //467v// seran que, en lo sdevenidor, fassan cantar alt lo nom y cognom de las personas que voldran insicular y los lochs en què las insicularan antes de donar los memorials de aquelles al promovedor per a entrar-las a la novena de la habilitació, de manera que.u pugan entèndrer y ohir las persones que.s trobaran presents en las salas dels reys, a hont se fa dita insiculació, a effecte que tingan loch de poder opposar las excepcions, si algunes ne tindran, contra las personas que voldran insicular; y axí mateix, se exorta a dits molts il·lustres senyors deputats y se mana a Joseph Quintana, exactor del General, fassen les degudes diligències per a cobrar las restas de las condemnacions fetes en las visitas passadas, en què foren condemnades differents persones en restituhir y pagar al General; y axí matex, en cobrar las quantitats en què seran condemnades las personas querelades ab las sentències de la present visita.

En la de número 60, se advertex emperò y exorta als molt il·lustres senyors deputats que vuy són y per temps seran que, de assí al devant, no donen quantitat alguna per rahó de treballs extraordinaris presos per los officials de la Deputació en las contencions que se offeriran, sent la evariguació de dits treballs de tots los dits officials en punt y ab una sola informació general, com fins assí se és fet, sinó que, ans bé, de cada hu de dits officials que hauran treballat en dites contencions se reba informació a part, fent constar specificadament dels dits treballs y dels actes positius aurà fets en dites contencions,

perquè, a medida de aqueles, sie cada hu de dits officials satisfet conforme son treball particular, y no sien satisfets los que no hauran fet res ni seran ocupats en dites contencions. En la de número 64, se ordena emperò als molt il·lustres senyors deputats avuy són y per temps seran, y ab totes veres se exorta a ses senyories, que, de // 468*r* // assí al devant, no.s paguen sinó las pencions dels censals dels que se hauran fermadas àpochas per los censalistes, havent dites àpochas arribat a son concistori ab lo cadenat ab lo qual han de estar tancadas, y sent arribades dites àpochas a dit concistori, aleshores manen pagar als censalistes contenguts en dites àpochas, guardant a cada hu la anterioritat del temps en què haurà caygut sa penció, de tal manera que hajan primer de ser satisfets, per orde, aquells las pensions dels quals primerament seran estades caygudes, perquè, a més de què fent-ho en aquesta manera se guardarà la justícia destributiva, cessaran moltas murmuracions contra dits senyors deputats y oÿdors, y altres inconvenients que.s dexan considerar.

En la de número 63, se remet empció y exorta als molt il·lustres senyors deputats que vuy són possen los comptes al doctor Joseph de Amigant, com a hereu del quòndam Joan de Amigant, oÿdor militar que fonch en lo trienni propassat, que offereix donar, com a hereu sobredit, en lo article 27, dels que ha presentats en dita querela a 2 de mars 1645, en los quals comptes haja la deguda rahó, que de dret se diu haver, si, en concideració del poch temps que dit doctor Joan de Amigant estigué en anar y tornar y star en las parts de Rosselló, que foren dos mesos, poch més o manco, que casi la major part del temps consumí en camins, ab què suportà molts grans y excessius gastos, se li haurà de fer bo, per enter, en la última masada, tot lo salari que se li assenyala de 480 lliures, sous cada mes, encara que no estigués íntegrament tot lo temps de aquella absent. Y si acàs la sentència de visita del trienni 1638 sobre la querela de número 118, que disposa que, en avant, lo racional no puga passar ninguna partida en crèdit de ninguns coronels, capitans, enbaxadors, officials del General y altres qualsevols personas que rebran los salaris y sous e dinés // 468*v* // de la Generalitat sinó per lo temps que hauran servit, fonch proferida a 14 de juny 1642, y axí, molts mesos després que fonch deliberat per los dits deputats y oÿdors del trienni propassat que anàs dit Joan de Amigant a les dites parts de Rosselló ab lo dit salari de 48 lliures cada mes, com de dita deliberació feta a 4 de desembre 1641 <com> apar <de dita deliberació> y certificatòria de la sentència de dita visita en lo procés de dita querela, rehibides per dit doctor Joseph de Amigant, ajen també rahó si dita sentència de visita vol compèndrer en quant al porretejar los salaris, los comptes y salari de dit doctor Joan de Amigant.

En la de número 13 contra los magnífichs Joseph de Urrea, racional de la casa de la Deputació, y Joseph Quintana, exactor del General, se ordena, pronuncia y declara que, per donar bon principi a que lo libre Ferrando Paga vaja, de aquí al devant, degudament regulat, que dit Joseph de Urrea haje de donar des de ara, ab tota la brevedat possible, tots sos debitors ab las restas y quantitats per aquell degudes íntegrament a dit Joseph Quintana, exactor del General, una vegada tant solament, y que en lo trienni pròxim següent lo dit Joseph Quintana o lo qui tindrà lo dit offici de exactor del General, haje de comprovar las restas que haurà triadas en son llibre de Ferrando Paga ab lo obtenint lo dit offici de racional, per a què veja si conformen ab las que dit racional tindrà continuades ab son llibre de Vàluas. Y que, axí matex, tinga obligació dit racional de donar al dit exactor los debitors nous del General que.s crearan en lo principi y discurs del trienni propsegüent y del trienni corrent, axí per rahó dels nous arrendaments de bollas y altres del General com per rahó de sentències de visites y altrament. Estigue, emperò, en elecció del obtenint lo offici de racional de donar los dits debitors, dèbits // 469*r* // y restas al dit exactor o cantant-li aquells y aquelles y donant-li'n memorial, o, altrament, continuant dits debitors, dèbits y restas de sa mà en lo dit libre Fernando Paga, sens que puga ser compellit en haver de donar dit racional de sa mà als molt il·lustres senyors deputats ni a dit exactor lo dit libre Fernando Paga ab la continuació dels dèbits del General, no obstant lo deduhit y pretès en contrari per dit exactor del General, y que dit exactor aporte ab tota puntualitat regulat lo dit libre Ferrando Paga, continuant en aquell lo dèbit y crèdit dels debitors al General, sots las penes tant contra dit racional com contra dit exactor que incorreran, per capítols de Cort, faltant a les obligacions de lurs officis y, altrament, com a contrafents a la present sentència de visita.

En la de número 37 se exorta als molt il·lustres senyors deputats qui vuy són y per avant seran procuren, ab tot effecte, fer revocar los procehiments que contra constitucions y altres drets de la pàtria se faran, per ser aqueix lo principal fi y obligació de lurs officis, no entenent scusar-los de dol y frau contravenint a esta exortació. En la de número 29 contra Francesch Gombau, credenser de las sedas del General, se diu y mana que, de aquí al devant, no.s puga entramètrer, conforme és just, lo credenser de sedes en las obligacions del stimador, ni lo stimador en las del credenser, sent que quiscú cumple a les obli-

gacions de lurs officis respectivament tocants. En la de número 57 se statueix y ordena que, de aquí al devant, tant los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors com qualsevols altres officials del General, interpretant, en quant per ço menester sie, lo capítol 14 y tots los demés capítols de Cort que parlan de fer observar constitucions, que tingan obligació de rexir o fer exir, o fer fer alguna diligència per lo reparo // 469v // de alguna contrafacció o contrafaccions, degan fer fer[a] lo que a sos officis respectivament tocarà, sabent <la contrafacció> si és la contrafacció aja <si és> com lo dit capítol 14 vol, com lo capítol 5 de las Corts del any 1599 o altres disposan, o de qualsevol altre modo o manera que, a sas notícias, tant en judicial com extrajudicialment, pervindrà, sots las penas que estan imposades als que no cumplen a ses obligacions en cosas de contrafaccions. Y com (amb) la experiència se veja que, offerint-se un cas de contrafacció que necessita de presente reparo, se acostuma de fer junta de advocats consulents y donar temps als assessors per a estudiar lo cas de contrafacció que se'ls sposa, podent-se sdevenir que en assò y haje algunes segones intencions, ara sie per dexar exalar la matèria y passar temps, perquè, en cas los consulents, advocats, assessors, fiscal, digan haver-hi contrafacció, sien las diligencies fahedores per los deputats y oÿdors y altres officials semblants, a las quals diuen ser *post bellum auxilium*, per ço, se encarrega als molts il·lustres senyors deputats y oÿdors que vuy son y per temps seran, y, en quant menester sie, se ordene que en las juntas o consultas en dits casos fahedores las manen tenir devant de si matex, o al menys, si per cas altres ocupacions no.ls donavan loch, procurant sien las menos pugan, per ser la principal obligació sua, ho procurar evitar y recuperar contrafaccions a lo menos entrevingue hu o dos de dits molt il·lustres concistorials, a effecte de que procuren o procuren fer-los pèndrer ressolució ab la major diligència y prestesa possible, conforme la gravedat de la matèria requeria, encarregant de asssò llurs consiències.

En la de número 4, contra los deputats y oÿdors, per no haver revocada la concòrdia feta per los deputats y oÿdors del trienni 1635, de una, y lo quòndam Francesch Masdeu de altra, per lo qual // 470r // dit Masdeu restava devent al General, per resta del arrendament de la bolla de Manresa y Cardona trienni 1632, se encarregà y ordenà als molt il·lustres enyors deputats que vuy són y per temps seran que no estigan a dit concordia, ans be, que exisgesquen sens perrogació de pagar fora lur trienni lo que se resta devent de las primeres obligacions per rahó del dit arrendament de la dita bolla de Maresa y Cardona trienni 1632. Y també *in futurum* se ordena y mana en incarrega als molt illustres senyors deputats que vuy son y per avant seran que observen lo dit capítol 1, si y conforme en aquell se conté, per la manifesta utilitat que speran, de fer-se, se'n té de seguir, per lo abús concidera la Cort se feya per la facultat als deputats y oÿdors donada de porrogar los deutes en cas útil, per trobar-ne aquells de molt útils no essent-ho y per lliurar lo inconvenient se'n podie seguir si a cas s'i atravessavan propris interessos impellints als deputats y oÿdors per a què contravinguessen a la disposició de dit capítol primer. En la de número 14 se salva dret al capítol de la Seu de Barcelona per a deduhir de sa justícia en lo restant de sa pretenció, ço es lo que mira a haver de manar enviar *in futurum* vint-y-quatre atxas, ab las armas del General, per a acompanyar la professó sempre que exirà de dita Seu y se aportara la siveia en lo judici ordinari dels molt illustres senyors deputats e o assessors de aquells. En la de num 7, se diu y declara que a Joseph Rovira se li done facultat que, de la publicació de la sentència de la present querela en avant, puga y degan permètrer los senyors deputats que avuy són torne al exercici de son offici. Y quant, emperò, a la suspensió feta de lo offici de scrivà de // 470v // deeffenedor en persona de Magí Valerí també se modere, ço es, que puga dit Valerí desferce'n de dit offici o renunsiar aquell en mà dels dits illustres senyors deputats en favor de altra persona, y que dita renunciació puga servir effecte del dia de la publicació de la present sentencia en avant, y que, en lo ínterim que tardarà de desfer-se de dit offici o renunciar aquell lo subrogat per los molt il·lustres senyors deputats, puga servir dit offici y [...] liurar los emoluments al dit scrivà de deffenedor pertanyents. La qual sentència, en lo decret de exequució, és estada moderada en que la dita facultat o licència de que dit Magí Valerí puga vèndrer o renunciar dit offici, del dia de la presentació de la present sentència, en mà dels molt il·lustres senyors deputats en favor de altra persona, de tal manera que la venda o renunsiació vinga a sortir son effecte encontinent serà estada feta, per ço, per las rahons atteses y considerades, los molt il·lustres senyors visitadors la elecció o obció a dit Magí Valerí volen dexar de que puga fer, conforme està contengut en la present sentència, o guardar lo temps sia passat dels tres anys del dia que, per la sentència dels assessors del General de Ctalunya del trienni pròxim passat, és estat privat del exercici de dit offici, y aleshores, passat dit trienni, puga dit Valerí tornar al exercici o per si mateix exercir lo offici del qual se tracta, com antes obtenia.

a. a continuació repetit fer.

En la de número 61 contra Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General, se ordena y mana que, de aquí al devant, no puga lo dit scrivà major inmiscuir-se en fer los capbreus que de nou se offeriran fer, ni en aqueles continuar los títols dels acrehadors, acusant-se dels dits títols còpias autènticas, com aqueixa sie la obligació del obtenint lo offici de ajudant primer del scrivà major, com ya està ordenat per lo capítol 21 de las // 471r // Corts del any 1599 y més largament disposat ab la sentència de visita acerca de la present matèria, proferida als 21 de abril 1618.

472r C. Número 3.

Memorial dels processos de las querelas que ab sentències y provisions de decret de execució són estades remeses als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya.

Primo. Las querelas de número 95, 53 y 11, juntament ab los processos de aquellas, se remeten als molt il·lustres senyors deputats per a què, de consell de los magnífichs assessors, instruesquen aquellas y declaren sobre de elles, definitivament, lo que serà de justícia.

Ítem, las querelas de número 2, 8, 9, 15, 18, 19, 25, 30, 42, 31, 54 y 55, que són les causes de invaliditat de las insiculacions en dites quereles contengudes, los processos y causes de dites quereles se remeten als molt il·lustres senyors deputats per a què, sobre d'elles, de consell del magnífic assessor, declaren diffinitivament lo que serà de justícia, y se ordena y mana al procurador fiscal del General que dins de un mes, comptador del die serà fet y intimat lo decret de execució de la present sentència, haje y dega fer comètrer per dits senyors deputats als magnífichs assessors les causes de dites quereles, y los dits magnífichs assessors, des del die de la commisió a un any immediatament següent, hajen y degan haver declarat diffinitivament sobre dites causes, sots pena per dit procurador fiscal del General y per quiscú de dits assessors de privació de lur salari, respectivament, per temps de un any. Y que, per ço, la present sentència y provisió de decret de execució de aquella fahedora sien intimades als dits magnífichs assessors y a dit procurador fiscal del General, perquè no.s puguen scusar ab ignorància alguna.

Ítem, en la querela de número 83, se remet lo procés y causa de dita querela als molt il·lustres senyors deputats per a què, de consell de los magnífichs assessors declaren sobre ella lo que sie de justícia.

473r D. Número 4.

Memorial de las personas que són estades privades y suspeses en virtut de las sentències y decret de execució fets y fetes en la visita del General de Cathalunya del trienni 1641, comensada en lo any 1644.

Primo, ab sentència proferida sobre la querela de número 46, Antoni Pagès, guarda ordinària de la vila de Palamós, és estat privat de lo offici de guarda ordinària, com a inhàbil per lo exercici de aquell, lo qual degan y puguen conferir los molt il·lustres senyors deputats en favor de altre persona, benemèrita y hàbil per a dit offici de guarda ordinària de dita vila de Palamós.

477r *11 novembris 1645. Jhesús Maria.*

En[a] lo cas consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats als assessors ordinaris del General, advocat fiscal y doctors aplicats infrascrits acerca de una carta de sa alteza dirigida al veguer de Vich y assessor ordinari del General en dita ciutat, la data de la qual és en lo Camp de Térmens, a 3 de setembre 1645, ab la qual scriu sa alteza que Joan Montanya, criat de Glaudi Groch, provehedor de carns en lo exèrcit, li havia referit que li havia presos vuit bous, una vaca, vuit moltons o ovellas y una mula, ab títol que no tenia albarà de guia; que encontinent, rebuda dita carta, li restituescan tot lo dit bestiar y los demés gastos indegudament fets y que no fassen en manera alguna la exequució que comminan fer, que, altrament, estaria obligat a fer-ne sentiment, com largament és de vèurer en dita carta, a la qual se ha relació, y sobre altres coses referidas per dits assessors. Vista la dita carta y la informació que.s estada rebuda per altre dels assessors del General en dita ciutat y col·lecta de Vich, ab la qual ha constat com lo aguasil extraordinari, Joseph Vilabella, ha capturada la persona de micer Jaume Clota, assessor del General en dita ciutat y col·lecta de Vich, y aportat en los càrcers reals de dita ciutat, y vuy està pres y detingut en los càrcers reals de la present ciutat de Barcelona; y també ha constat que en dita ciutat de Vich ningú dels // 477v // advocats de dita ciutat ha volgut pèndrer la surrogació de la assessoria del General de dita ciutat y col·lecta de Vich, y axí dita col·lecta està sens assessor y la causa del frau de dit bestiar s'és haguda de evocar en lo consistori dels molt illustres senyors deputats, y altres coses en dita informació contengudes, a la qual se ha relació, los doctors infrascrits són de vot y parer que la dita carta encontra al capítol primer del rey en

a. vot intercalat entre els folis 476v y 479r del trienni 1644-1647.

Martí en la Cort de Barcelona any 1409, en lo títol «De offici de canseller», ab la qual està statuït que no.s puga signar per lo senyor rey alguna carta ressent, letra o alberà, o altra qualsevol scriptura de que.s seguís o procehís conexensa o exequució alguna que toch o tocar puga interès de part deduhïda en juý, y ab aquell altra capítol de la mateixa cort del títol «De offici de protonotari», ab lo qual se disposa lo mateix, y també encontra ab la constitució del rey Ferrando feta en la Cort de Barcelona any 1510, capítol 2, constitució 3, en lo títol «De offici de deputats», y altres capítols allí referits, ab los quals se concedeix y atorga als deputats del General de Cathalunya tota la jurisdicció acerca la exacció dels drets de la Generalitat del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya privativament al senyor rey, son lochtinent y altres qualsevols officials reals, y altres capítols y actes de Cort, usatges y constitucions generals de Cathalunya aplicables. Per quant la dita carta conté matèria que toca interès de part deduhible en juy y del qual se havia ja introduït causa en dita ciutat y col·lecta, //478r// y no estar fermada la dita carta per canseller o regent la Real Canselleria, y se entremet sa alteza de la jurisdicció del General, que, privativament, toca als dits deputats y als officials del General en loch de aquel, manant a dits veguer y assessor restituescan dit bestiar que.s pretén esser caygut en frau, y que cessen de la exequució que comminan. Y axí, són de vot y parer que los dits deputats poden y deuen exir al reparo y defensa de dita contrafacció, segons que per usatges, constitucions, pactes jurats, ús, styl y pràtica de la casa de la Deputació és acostumat. Y axí mateix, aconsellen que, attès dit assessor està pres y que per rahó de dita captura no s'és trobat doctor en la ciutat de Vich que hage volgut servir lo offici de assessor, ab què resta aquella col·lecta sens tenir qui aconselli als deputats local, y tots los demés officials del General que, tant quant estarà en la presó dit Clota, los senyors deputats li ajuden y afavorescan en los fets se offeriran, y no res menys, per tots los medis extrajudicials a ses senyories ben vistos, procuren sa libertat, conforme en semblants casos és estat acostumat de fer per sos predecessors, perquè resten més animats los officials del General.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Xammar, consulens. Ozona, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, assessor. Don Acasius de Ripoll, consulens. Boffill, consulens. Mostaros, consulens.

483r *Die 22 novembris* MDCXXXXV.

Convocat[a] y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala de dit Consell, en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y de voluntat dels demés senyors consellers, sos companys, lo sisè malalt, donà per proposició un paper del tenor següent:

«Tractant en una conferència de la bona fortuna que las armas de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, an tinguda aquest any en esta província en benefici nostre, ha aparegut que, tractant-se de paus universals en Münster com se tracta, és convenient que sa magestat, un en nosaltres[b], conegue lo ànimo molt agraït a tantas mercès y favors y lo cor molt rendit a son amor, que, per part d'esta ciutat y de la Diputació vage un embaxador, a gasto comú, per a què fassa a sa magestat moltes gràcies de las refferidas mercès y, en particular, de aver-nos enviat senyor de tanta grandesa y prendas com és lo senyor comte de Harcourt, a la asistència del qual y summa vigilància se deuen tantas victòrias com avem alcansades en esta passada campanya, donant de totas a sa magestat molts parabéns, y supplicant de nou sie de son real servey continuar per la pròxima campanya est favor ab lo major esforç que sia possible y molt en temps, perquè esperam en ella repelir a tots nostres enemichs de la província, ab què restaran los habitants aliviats de molts treballs y, en particular, dels que en si aporten los alotjaments de un exèrcit [...] inevitables. Vostra senyoria se servesca en assò, com en tot, deliberar lo que millor aparexerà a glòria de Déu, Nostre Senyor, en servey de sa magestat y benefici particular d'esta ciutat y universal de la província».

E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: que lo paper en forma de proposició, legit al present Consell, sia posat en exequució com en aquell se conté, y que la perçona que se haurà de enviar sie nomenada per los dos consistoris, és, a saber, de la present ciutat y Diputació, a comú gasto de aquelles, y sia del estament //483v// per lo que.l entre a les dos cases, a la qual se li donen les instruccions convenients, les quals fasse la junta de la conferència y preste en esta casa lo jurament que prestan los embaxadors envia la present ciutat, y.ls done ella, per sa part, de salari dos-centas liuras cada mes, posades en París, y dos-centas per vestuari, y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers a sa altesa per medi de un ciutadà y un militar del present Consell, per sa senyoria nomenadors, suplicant-lo sia servit honrar estas dos casas ab cartas que acompanyen lo embaxador.

a. deliberació intercalada entre els folis 482v i 484r del trienni 1644-1647.
b. un en nosaltres *interlineat.*

496r Vot de assessors.

16 dezembris 1645.

Consultats[a] los assessors, advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya acerca de la captura de les persones dels molt reverents Miquel Joan Ozona, capiscol, Francesch Tavarner y Ramon Coll, doctors y canonges de la Seu de Barcelona, per orde y mandato de sa alteza, lo die que comptàvem a 14 del corrent mes de dezembre 1645, entre tres y quatre hores de la tarda, y aportats presos a un vaxell que estava a alta mar, lo qual vaxell aprés féu via per la part de llevant, si la dita captura y mancipació de càrcer en dita atarassana, embarcació y viatge dels sobredits, en la dita forma y procehiments dits y seguits, encontran als usatges y constitucions generals de Cathalunya, libertats y altres drets de la pàtria, vista la suplicació presentada per part del síndich del General lo mateix die 14 de dezembre, vista la scriptura entregada per monsiur Chirach, de part de sa alteza, al consistori de dits molt il·lustres senyors deputats lo mateix die de 14, ab la qual sa alteza, donant rahó de la dita captura dels dits cabiscol y canonges, diu las paraulas següents:

«Señores. Su alteza me embía a dar qüenta de lo que se ha passado en la convocación del Capítulo de la Seo y notificar a vuestra señoría que el rey, offendido de la ozadía y temeridad de algunos capitulares del dicho Capítulo, que han dado pocesión de un canonicado a un hermano del conde de Perelada, enemigo declarado de su magestad, ha juzgado de no suplir en tal mal exemplo y que no // 496v *// se deve dar a los malos affectos lo que se deve dar a los buenos y aficionados clérigos por la patria y servicio del rey. Y porque su señoría castigue tan temerarios executores de su voluntad, que el rey siempre honra y desea respetar en buenos medios, por la paz y tranquilidad de la patria, resolvió de imbiar al momento a Roma tres canónigos, Coll, Tavarner y cabiscol Ozona. Los quales, han emprendido tan temeraria resolución contra el servicio de Su Sanctidad, del rey y de la patria contra decreto de su alteza, que se les ha enseñado, y contra del orden que antes havían tenido de su magestad para suspender dicha pocesión; lo que su alteza vivamente ha sentido, contra dicho Capítulo, y particularmente contra los dichos tres canónigos. Los quales, de otra parte, ha descubiertos traydores al rey y a la patria, por letras que se han cogido de Tarragona y de Lérida, las quales ha mandado públicamente leher en su sala de audiencias, delante el mesmo Capítulo, por evidente justificación de su resolución, de la qual ha querido dar parte a vuestra señoría, por la confiansa que tiene de su experimentada fidelidad».*

Vista la sentència de visita del trienni 1641 y lo decret de exequució de aquella feta sobre la querela número 37, a hont se lligen las paraulas següents: «Ab tot, perquè és cert que ni per la econòmica y pú(b)lica jurisdicció per lo jutge secular vers un ecclesiàstich exercir actes jurisdiccionals, etcètera»[a]; vista la informació rebuda sobre las cosas contengudes en la dita suplicació, ab la qual plenament ha constat de las cosas narradas en aquella, són de vot y parer que la dita captura de dits cabiscol Ozona y canonges dalt mencionats, encarceració en dit loch de la Atarassana, embarcació de aquells en ditas barca y vaxell y expulsió de aquells del present Principat, navegant ab dits vaxells a la volta de llevant, encontra de direcció al privilegi concedit al estament ecclesiàstich, dat en la vila de Monçó a 2 de setembre 1510, ab lo qual està disposat que las personas ecclesiàsticas y religiosas constituïdas en sagrats òrdens no puguen ésser presos ni apresonats per los officials reals, (e) en los casos que se'ls dóna llicència per a capturar aquells, los hagen de *//* 497r *//* aportar honestament, sens ignomínia alguna, e no al càrcer comú secular, sinó en alguna casa honesta, en la qual, presa la deposició de la tal persona, és tingut liurar-lo al official ecclesiàstich, y que no.l puga tenir més de vint-y-quatre horas. Lo qual privilegi és estat confirmat en las Corts de Monçó en lo any 1542, y ab la constitució primera del títol «De confirmacions[b] de constitucions», y ab la constitució tercera y 6 del títol «De bisbes y prelats», y altras moltas constitucions aplicables. Y axí, són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes poden y deuen exir al reparo y defensa de la dita contrafacció de dit privilegi y constitucions generals ab los remeys que, per usatges y constitucions generals de Cathalunya, ús y pràctica, y pactes jurats per sa magestat és acostumat.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Boffill, consulens. Sisteller, consulens. Mostarós, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, assessor. Cellers, consulens. Mir, consulens. Eva, consulens.

a. vot intercalat entre els folis 495v i 498r del trienni 1644-1647.

a. Vista la sentència ... jurisdiccionals, etcètera *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació ratllat contrafaccions.

503r A. *22 dezembris 1645.*

Dilectis[a] *filiis nobilibus viris deputatis principatus Cathalonie.*

Innocencius Pape X. Dilecti filii, nobiles viri: salutem et apostolicam bendiccionem. Perjucundum nobis a vestris litteris officium accedit quo de summo ad nos Dei ope delato pontificatu religiose ac peramanter letamini, et enim veteris id in vobis glorie ac laudis est, pium apostolice Sedi et romano pontifici obsequium probare eumque cultu, quo par est, ac benevolencia prosequi, hec sane nobis ante hac haud leviter expressa, paternam in vos nunc nostri animi caritatem postulat, eandemque, qua resferet, paratam vobis atque expositam in posterum prestabit. Interim apostolicam benediccionem vobis ex animo impertimur. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die X*, martii,* MDCXXXXV*, pontificatus nostri anno primo. Gaspar de Simeonibus.*

518r F. 3 janer 1645.

Consultats[b] los[c] assessors y advocat fiscal y doctors aplicats[d] devall scrits per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya acerca lo dubte que se ha suscitat en los fets dels dos dubtes firmats: la hu per part del síndich del General, en rahó de la captura, detenció, embarcació y expulsió de la present província dels doctor(s) Miquel Joan Ozona, capiscol de la Seu de Barcelona, Francesch Tavarner y Ramon Coll, canonges, sacerdots de la Seu de Barcelona[e], ab sa alteza; l'altre, per sa alteza, per rahó dels allotjaments de soldats són en la vila de Palamós, ab[f] lo dit síndich del General y lo síndich de dita vila de Palamós, aderint a dit dubte, és a saber, qual de dits dubtes ha de ser declarat primerament y si està en [g]arbitre o disposició de dits molt il·lustres senyors deputats instar qual de dits ha de ser declarat primer que l'altre. Vista la embaxada que fonch feta per part de dits senyors deputats a sa alteza y lo recaudo que fonch enviat per part de sa alteza en scrits, y vistos altres papers de embaxadas y recaudos sobre dit nou dubte fetas y fets a dit consistori // 518v // dels molt il·lustres senyors deputats, y los que són estats fets per dits senyors deputats a sa alteza, los doctors devall scrits són de vot y parer que la elecció de qual de dits dubtes firmats ha de ser declarat primer toca y specta, y està en facultat y arbitre dels dits molt il·lustres senyors deputats, y no a altre, perquè ab lo capítol 14 dels concordats ab sa magestat y la província, se ha derogada la forma statuïda en la constitució «Poch valdria», 11 en ordre del títol «De observar constitucions», de procehir en la declaració dels dubtes firmats y de declarar aquells introduint una nova forma[a], ab la qual és vista[b] haver-se ja donat, ab dits pactes de poder, fer esta elecció als deputats, ponderant aquellas paraulas de dit capítol, que diuen «y per aquest effecte, quant se succehirà lo cas de alguna contrafacció que se havia de declarar, tinguen obligació los deputats enviar embaxada, com dalt està dit, etcètera, per donar-los notícia del dubte que se ha de declarar, nomenant las parts», de las quals paraulas se veu clarament haver volgut lo capítol dexar aquest ministeri als deputats[c]. Y no.s pot dir que sie aquest cas omís, que romangue a la disposició de la constitució «Poch valdria», per ésser tota la forma de declarar derogada, sinó en rahó de las penas y en lo que serà aplicable, lo que no és lo present dubte que té respecte a la forma del // 519r // procehir y declarar en dita constitució «Poch valdria» estatuïda derogada.

De Amigant, assessor. Boix, consulens. Sistaller, consulens. Eva, consulens. Ferrer, fisci Generalis advocatus. Pastor, consulens. Boffill, consulens. Mir, consulens.

527r A. *5 januarii 1646*[d].

Los sis doctors enviats per sa alteza per la declaració del dubte dels alotjaments de Palamós, que són: don Lorens de Barutell, canceller; lo doctor Joseph Fontanella, regint la Real Cancelleria; lo doctor Joseph Queralt, decano del Real Consell; lo doctor Joan Batista de Monjo; lo doctor Francesch Vidal, advocat fiscal, y lo doctor Joseph de Orlau, han jurat, segons forma del capítol XIIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província, ço és, dits don Llorens de Barutell, canceller, y lo dit doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, en mà de sa alteza, y los demés en mà de dit don Lorens de Barutell, vuy, als sinch del mes de janer MDCXXXXVI. Don Llorens de Barutell, canceller.

a. carta intercalada entre els folis 502v i 504r del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.
b. vot intercalat entre els folis 517v i 520r del trienni 1644-1647.
c. a continuació ratllat advocats.
d. assessors ... aplicats *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació quatre línies ratllades.
f. ab *interlineat damunt* contra, *ratllat.*
g. a continuació ratllat líbera.

a. a continuació ratllat ab la qual no se ha levat poder.
b. a continuació ratllat haver-se donat la.
c. a continuació ratllat majorment [...] y no a altres, als quals.
d. fe intercalada entre els folis 526v i 528r del trienni 1644-1647.

533r Revocació[a] feta per lo senyor virrey.

A. 9 janer 1646.

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, die vero martis, nono mensis januarii intitulato, presente et in his vocato atque requisito micer Didaco Monfar et Sors, milite, regio archivario, scriba mandato regenteque regiam prothonotariam infrascripto, et presentibus etiam illustri Pedro de Moyrons, secretario sue celsitudinis, et discreto Josepho Payssa, notario regio ac de collegio notariorum regiorum Barcinone pro testibus ad ista vocatis et specialiter assumptis, serenissimus dominus Henricus a Lotharingia, comes de Harcourt, de Briona et de Armanyach, sacre, christianissime et regie magestatis ordinum miles, par et magnus Francie, eques, conciliarius, locumtenens et capitaneus generalis in principatu Cathalonie et commitatibus Rossilionis et Ceritanie existens, personaliter constitutus in quadam aula sui palacii quod fovet, in presenti civitate Barcinone, in platea Sancti Francisci, tradidit et liberavit mihi quandam papiri scripturam cathalano sermone conceptam, quam pre manibus suis habebat tenoris sequentis:

«Havent-nos representat los deputats del General de Cathalunya que uns manaments, fets al balle y jurats de la vila de Tarrassa, de què donassen y donar fessen a una companyia de gent de armes lo ordi y civada fos menester per los cavalls, a pena de sinch-cents scuts de or, ordenant que cobren rebuda perquè després se'ls pagàs segons la tatxa, y una lletra de cambra de tres del mes de setembre, scrita en lo Camp de Térmens, presentada al veguer de Vich y assessor de la Deputació local de la ciutat de Vich, ab la qual se referia que Joan Montanya, criat de Glàudio Gros, provehedor de carns en lo exèrcit, havia representat que li havian presos vuit bous, una vaca, cent moltons o ovellas, ab títol que no tenia albarà de guia, y que, encontinent, //533v// rebuda dita carta, li restituissen dit bestiar y los demés gastos indegudament fets, y que no fessen, en manera alguna, la exequució que comminaven fer, que, altrament, estaria obligat a fer-ne sentiment, encontran ab las constitucions de Cathalunya, actes de Cort, usatges y consuetuts y pactes concordats entre sa magestat y la província present respective, fent-nos instància dits deputats, havem acordat revocar, segons que per lo present revocam, dits ordes y letra, en quant encontran ab ditas constitucions, actes de Cort, usatges y consuetuts de Cathalunya y pactes concordats entre sa magestat y la present província; declarant no ésser estat nostra intenció obrar cosa alguna contra ditas constitucions, actes de Cort, usatges, consuetuts y pactes. Y offerim, a instància de las parts interessades, manar esmanar los danys, si alguns se han seguits, y fer lo demés que importe per la observança de ditas constitucions, actes de Cort, usatges, consuetuts y pactes».

Quaquidem papyri scriptum mihi, dicto regio scriba prefato, ut pre habetur tradita et liberata, sua celsitudo verbo dixit et declaravit quod ipse revocabat, prout cum presenti revocat, excessus supradictos, prout et que admodum in preinserta scriptura continetur. Et nihilominus mandavit mihi, dicto regio scriba prefato, quatenus de prefatis presens conficerem instrumentum, et dictis dominis deputatis et aliis cuia intersit, darem et traderem publicum et autenticum in memoriam futurorum, quod fuit actum mense, anno et loco predictis, presente me, dicto regio scriba, mandati et presentibus etiam testibus ante dictis, ad premissa vocatis specialiter ex assumptis, prout superius continetur. Sig(+)num Didaci Monfar et Sors, militis, sacre, christianisime et regia magestatis archivarii et scriba mandati regiamque regentis prothonotariam, qui pre- //534r// missis, una cum prexaminatis testibus presens, intersui de eisque instrumentum huiusmodi sumpsi notavi ab alio scribi feci clausi, ut constat de emendatis et correctis in linea XVI prefato et in linea XX prefato et in linea XXIIII mandati, constat de supraposito in linea XXIIII pagine prime, ubi legitur «y assessor de la Deputació local de la ciutat de Vich».

536r B. *[...] januarii 1646.*

A[a] moz trez cherz et bien-amez lez deputez du principat de Catalongne.

De part le roy. Tres chers et bien-amez: ayant esté informez de ce qui s'est passé sur la reception du privilege de notre viceroy et lieutenant general en nostre province et armée de Catalongne, que nouz avonz acorde a noz tres cher et tres amé cousin le comte de Harcourt, et comme sur la confiance que vouz avez prise, avec beaucoup de raison, en noz bonnez intentionz pour la conservation de voz privilegez, vouz avez consenty que celuy la fust

a. acte intercalat entre els folis 532v i 535r del trienni 1644-1647.

a. cartes intercalades entre els folis 535v i 540r del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

executé, jugeant bien que la clause portait pouvoir a nostre dit cousin d'assembler lez estatz du pays, n'y a este inseré que sur quelque coppie envoyée du payz, a qu'au mesme tempz que nouz enployonz noz principalez forcez pour la deffense de voz [...], bienz et libertez soubz nostre obeissance, nouz ne pouvonz paz avoir dez penseez de prejudicier a voz privilegez. Nouz avonz bien voulu par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vouz tesmoigner par cette lettre le gré que nouz [...] sçavonz du proceder que vouz avez tenu en cette occurrence et avonz a l'instant ordonné qu'au lieu du dict privilege il en fust expedit un nouveaux, conformement a celuy donné a noz precedentz viceroyz, en quoy nouz avonz este bien aisez de vouz faire // 536*v* *// congnoistre comme il n'y a rien que nouz ne desironz faire pour vostre juste satisfaction en faveur general de la province, ayant mieux aime en cette occasion donner une entiere satisfaction a ceux qui ont trouve a dire au dit pouvoir que de nouz a rester aux suffragarde ceux qui alloyent a se contenter d'une simple protestation sur la clause extraordinaire qui y est contenue sanz y rien changer, demeurantz neantmoinz lez contentz de la conduite de noz bonz et fidellez subditez de l'un et de l'autre consistoire en cette occurence, suivant la relation qui nouz a esté envoyée par le seigneur de Marca, auquel nouz remettantz de ce que nouz pourionz adjouster a cette lettre sur ce subject. Nouz ne la feronz pluz longue que pour prier Dieu qu'il vouz ait, tres cherz et bien-amez, sur sa sancte garde. Escrit a Pariz, le* XX*ème jour d'avril 1645. Louis.*

537*r* *C. 9 januarii 1646.*

Messieurs les depputez de Principat.

Messieurs.

Ye tiens a faveur particulliere les tesmoignages qu'il vous plaist de me donner de vostre joye sur les vitoires des armes du roy en Catalongne soubz le commande de monsieur le comte d'Harcourt, qui sont veritablement tres grandes et considerables. Et il semble qu'apres celà il n'y a rien que l'on ne se doibue promettre soubz un chef de qui les entreprises sont accompagnées de tant de prudence et de bonheur. Je souhaitte que vous en reveilliez amplement les fruictz et que vous les goustiez avec autant de satisfaction que vous en meritez y contribuant comme vous faictes, et je vous supplie de me croire tousjours, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur. Le Tellier.

A Paris, ce XXI*ème juillet 1645.*

538*r* *D. 9 januarii 1646.*

Messieurs les deputez du Principat.

Messieurs.

Je tien a faveur particuliere les tesmoignages qu'il vous a plu me donner de vostre joye sur la prise de Balaguier. La mienne a esté aussy grande en cette occasion que l'interese du service du roy et celuy de la province m'y peuvent obliguer, mais je vous suis particullierement redevable des sentimentz que vous me tesmoignez sur ce que me touche, et je vous asseure qu'une des plus grandes satisfactions que j'ay en la charge dont il a plu au roy deffunct de m'honorer et a sa mageste me maintenir, est de pouvuoir, dans les affaires et occurences de Catalongne, faire cognoistre combien j'estime votre zele pour l'advantage de cette couronne et sur tout de vostre patrie, desirant avec grande passion de vous en pouvoir donner des effectz et de vous tesmoigner en general et en particulier comme je suis, messieurs, votre tres humble et tres affectionné serviteur. A Paris, le Vème novembre 1645. Le Tellier.

546*r* A. *9 januarii 1646.*

Los[a] sis doctors del Real Consell enviats per sa alteza per la declaració del dubte firmat per lo síndich del General per la embarcació dels ecclesiàstichs, que són: don Llorens de Barutell, canceller; lo doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria; lo doctor Joseph Queralt, decano del Real Consell; lo doctor Joan Batista de Monjo, lo doctor Francesch Vidal, advocat fiscal; lo doctor Joseph de Orlau, lo doctor Hieònym Fàbrega, han jurat, segons la forma del capítol XIIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província, ço és, dits don Llorens de Barutell, canceller y lo doctor Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, en mà de sa alteza, y los demés en mà de dit don Lorens de Barutell, vuy, a VIIII de janer MDCXXXXVI. Don Lorens de Barutell, canceller.

551*r* A. 13 janer 1645.

A[b] nostres charíssims y benamats deputats del principat de Cathalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats: vosaltres havieu acostumat de satisfer ab tant cuydado a las cosas tocants la galanteria y la obligació, y mostrau en totas ocasions tant de amor y res-

a. fe intercalada entre els folis 545v i 547r del trienni 1644-1647.
b. carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 550v i 554r del trienni 1644-1647.

pecte per nostre charíssim y amantíssim cusí lo comte de Harcourt, virrey y nostre lochtinent general en Cathalunya, que nós conexem bé no és menester excitar-vos a donar-ne demonstracions a nostra charíssima y amantíssima cusina la comtesa de Harcourt, sa muller, la qual se'n va en nostra dita província per a fer-hi de así al devant sa habitació. Ab tot això, la estima y la affecció singulars en la qual nós la tenim, a imitació de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, no solament per sa condició, però per sa rara virtut y las altras grans qualitats que són en ella, nos han obligat, ab parer de la reyna regenta, nostra dita senyora y mare, a certificar-vos per esta lletra que nós tindrem a singular plaher que vosaltres li doneu las honras que són degudas a sa condició y al lloch que ella //551*v*// deu tenir en la dita província, los quals es mereix encara per la affecció particular que ella demostra en moltas ocasions per al bé y augment de nostra dita província. I no dubtant que vosaltres no.ns doneu en aquest subjecte provas de vostra bona disposició per totas las cosas que miran nostre contento y servey, en los quals vosaltres preveniu tots los dies nostres propis desitgs y sobrepujau nostras speransas. Nós no.us farem la present més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit a París, lo 16 nohembre 1645. Louis. Le Tellier.

552*r* *A. 13 januarii 1646.*

A[a] *noz tres cher et bien-amez lez deputez du principat de Catalongne.*

*De par le roy. Tres chers et bien-amez: vouz avez accoustume de satisfaire avec tant de soingz aux chosez qui sont de la bienseance et du debuoir, et monstrez en toutes occasionz tant d'amour et de respect pour nostre tres cher et tres amé cousin le comte de Harcourt, viceroy et nostre lieutenant general en Catalongne, que nouz jugeonz bien qu'il n'est paz besoin de vouz exciter a en donner dez marquez a notre tres chere et tres amee cousine la comtesse d'Harcourt, sa femme, qui s'en va en nostre province pour y faire desormaiz son sejour. Et neantmoinz l'estime et l'affection singulier en laquelle nouz la tenonz, a l'exemple de la royne regente, notre tres honoree dame et mere, non seulement pour sa condition, maiz pour sa rare vertu et lez autres grandez qualitez qui sont en elle, nouz ont obligé, avec l'adviz de la royne regente, nostre dite dame et mere, a vous tesmoigner par cette lettre que nouz auronz a singulier plaisir que vouz luy renduz lez honneurz qui sont deubz a sa condition et au rang qu'elle doibt avoir en la ditte province, lesquelz elle merite avoir pour l'affection particulliere qu'elle monstre en toutez occasionz pour le bien et l'advantage de nostre dite province. Et ne doubtant paz que vouz ne nouz donnez en ce subject dez preuvez de vostre bonne disposition pour toutes lez chosez qui regardent notre contentement et service, //552*v*// danz lesquellez vouz prevenez touz lez jourz noz propres desirz et surpassez noz esperancez. Nouz ne vouz feronz la presente pluz longue que pour prier Dieu qu'il vouz ayt, tres cherz et bien-amez, en sa sancte garde. Escrit a Paris, le XVIème novembre 1645. Louis. Le Tellier.*

a. *anotació escrita al dors.*

558*r* *27 janer 1646*[a].

*Die vigesimo primo mensis octobris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, Barcinone. Ego Raymundus Sagues, passamanerius, civis Barchinone, virgarius dominorum deputatorum Generalis presentis principatus Cathalonie, gratis, et cetera constituo et ordino vobis reverendum Joannem Burgas, canonicum ecclesie Sancte Anne presentis civitatis, Franciscum Roca, mercatorem, civem Barcinone, Joannem Salines, notarium publicum dicte civitatis, Ciprianus Ricart, curritorem auris, Bernardum Rey, botiguerium telarum, et Joannem Cortes, notarium regium, cives Barcinone, et quemlibet vestrum insolidum presentes, et cetera, procuratores meos certos, et cetera. Itaquod, et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo, predictum officium virgarii dictorum dominorum deputatorum, de quo, die duodecimo augusti millesimo sexcentesimo trigesimo sexto, per dominos deputatos triennio proxime elapsi, pro[...] in manibus et posse suarum dominationum renunciandum, resignandum et cedendum in favorem persone vobis, dictis procuratoribus, et cuiuslibet vestrum //558*v*// insolidum bene vise et ex causa vobis, dictis procuratoribus, et cuilibet vestrum insolidum bene visa, et predictas renunciacionem, resignacionem et cessionem fieri, recipi et admitti petendum, supplicandum et obtinens et [...] premissis suplicacionis quascumque dictis dominis deputatis et aliisquibus suis personis et locis quibus expediat, dandum, offerendum et presentandum et eas debite provideri petendum et instandum, et demum, et cetera, promitto habere rattum, et cetera, generaliter et cetera, promitto et juro per Dominum Deum quod huiusmodum mandatum ullo unquam tempore non revocare propter aliquam causam seu racionem. Testes sunt reverendum Raymundus Paysa, presbiter, ecclesia Sancti Petri Puellarum presentis civitatis beneficiatus, et Benedictus Michael [...], merca-*

a. *procura intercalada entre els folis 557v i 559r del trienni 1644-1647.*

tor, civis Barcinone. De premissis aliena manu scriptis fidem facio ego, Michael Serra, auctoritate regia notarius publicus Barcinone, hec propria scribens.

565r Lista[a] de las donzellas per la extracció fahedora lo die de santa Eulàlia 1646 del hospital General.

A. 12 febrer 1646.

Paula Vergès, Mariàngela Mitjans, Magdalena Taxera, Speransa Gil, Eleonor Pich, Eulària Ferran, Maria Agell, Maria Blanca, Anna Serra, Maria Ledó, Joana Gràcia, Cicília Carles, Eulària Phelip, Francescha Cases, Anna Rigalta, Maria Corbera, Massiana Roja, Maria Molgara, Eugènia Solera, Maria Elisabeth, Eulària Anna Nebot, Magdalena Maria, Margarida Anglada, Coloma Miranda, Anna Mates, Margarida Bosachs, Margarida Jordi Ponsa, Maria Mirona, Gerònyma Dorothea Solà, Maria Lavallola, Anna Maria Rius, Isabel Romagosa, Joana Puigsech. Gervasi Verdera, notari de Barcelona y scrivà major del hospital General.

567r Memorial[b] de las fadrinas són en lo hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia habilitades per los administradors de dit hospital per la extracció del present any se fa lo die de santa Eulària en la casa de la Diputasió per los senyors deputats de las següents. Any MDCXXXXVI.

B. 12 febrer 1646.

Primo Arcàngela Queralt, de Barcelona. Anna Roja, de Valls. Anna Ferrera, de Berga. Catherina Clusó, de Martorell. Catherina Gaspara, de Alcover. Catherina Figarola, de Monblanch. Catherina Salvana, de Cardona. Eulària Clarà, de Pals. Eulària Umberta, de Vallcarga. Francisca Videla, de Àvila. Hierònyma Cases, de Calella. Isabel Petita, de Barcelona. Isabel Figarola, de Vallmoll. Isabel Francisca Aner, de Barcelona. Isabel Lloparda, de Sparaguera. Joana Gaseta, de Urgell. Isabel Pibernada, de Barcelona. Isabel Vidala, de Barcelona. Joana Rossella, de Mallorca. Isabel Joana Gordana, del Hospitalet. Isabel Anna Dolça, de Agramunt. Magdalena Sala, de Barcelona. Maria Anna Vives, de Manresa. Maria Paytona, de Tarragona. Maria Anna Guixera, de Banyoles. Maria Anna Banella, de Ripoll. Maria Àngela Ràfols, de Vilafrancha. Maria Spinassa, de Girona. Magdalena Misericòrdia. // 567v // Maria Gasallachs, de Berga. Maria Anna Llobet, de Barcelona. Margarida Dabla, de Nàpols. Margarida Catros, de Çevilla. Maria Bernada, de Montanyà. Margarida Paraleda, de Bagà. Maria Àngela Anglada, de Montagut. Margarida Capdevila, de la Rocha. Maria Anna Bruch, de Moyà. Margarida Moragues, de Manlleu. Maria Cortesa, de Barbarà. Margarida Rialta, de Solsona. Maria Àngela Riera, de Talamanca. Maria Sastrada, de Saret. Maria Sagués, de Olot. Maria Martorella, de Basalú. Maria[a] Àngela Jardina, de Martorell. Margarida Corbera, de Puigcerdà. Maria Anna Mas, de Vich. Margarida Puig, de Arenys. Maria Palana, de Cardona. Maria Anna Miracle, de Alcover. Paula Vila, de Tona. Paula Vara, de Barcelona. Paula Mas, de Vich. Paula Prats, de Sabadell. Sperança Fàbregas, de Berga. Theresa Forcada, de Bagà. Theresa Lloreda, de Barcelona. Hierònyma Trilla, de Cervera. Hierònyma Font, de Calaf. Hierònyma Scarrera, de Cervera. Marta Casas, de Barcelona.

568r Lista dels noms y cognoms de les donzelles òrfens. 1646.

C. 12 febrer 1646.

Patronil·la Roger, filla d'em Pere Roger, mestre de cases. Susanna Bonet, filla d'en Jaume Bonet, ortolà. Patronil·la Lansera, filla d'en Francesc Lanser, merser. Joana Izarda, filla d'en Joan Izandra, fuster. Maria Paula Bordes, filla d'en Joan Bordes, semoler. Genisa Cales, filla d'en Joan Cales, pescador. Maria Forcada, filla d'en Lorens Forcada, texidor de lana. Teodora Campana, filla d'en Antoni Campana, sastre. Anna Maria Bovera, filla d'en Domingo Bover, texidor de líi. Elisabet Orlaguet, filla d'en Joan Orlaguet, pagès. Marianna Martí, filla d'en Antoni Martí, peraire. Maria Scaló, filla d'em Pere Scaló, pagès. Catarina Mestre, filla d'en Jaume Mestre, pagès. Emerenciana Puig, filla d'en Bertomeu Puig, mestre de cases. Maria Agnès Domènech, filla d'en Joan Domènech, pagès. Los dits noms comproban, ab los batismes que me ha dat Jospeh Soldevila, notari.

574r A. *1 marsii 1646.*

a. memorial intercalat entre els folis 564v i 566r del trienni 1644-1647.
b. memorials intercalats entre els folis 566v i 569r del trienni 1644-1647.

a. a continuació ratllat Anglada.

Sereníssim[a] senyor.

Havent entès lo consistori dels deputats del General de Cathalunya que.s diu se hauria descubert alguna trayció de haver volgut entregar al enemich la present ciutat de Barcelona, y desijant, per ço, acudir, en lo dit y altres casos que sien del servey de sa magestat y beneffici de la província, a tot lo que toque a sa deguda y natural obligació, suplicant a vostra alteza sie de son real[b] servey fer mercè als deputats y emplear-los en tot lo que aparega més convenient al mayor servey del rey nostre senyor y de vostra alteza, y utilitat de aquest Principat, pus tot ho deuen de sa naturalesa y.u rebran a particular favor de vostra alteza, com ho suplican molt effectuosament.

574v En Barcelona, a 2 de mars 1646.

Estimo lo que és rahó la affició demostra vostra senyoria al servey del rey nostre senyor y beneffici d'esta província y ciutat y meu en particular. Vostra senyoria deu, com jo, donar a Déu cumplidas gràcias per la mercè de desvanèixer y disipar la exequució de la acordada trayció que ara s'és descuberta. La offerta vostra senyoria me fa accepto de bona gana y la agrahesch molt, conservar-la en ma memòria per a valer-me'n en son cas, com de consistori que concidero al igual del que son bon procehir me obliga. Henrich de Lorayne.

575r B. *1 marcii 1646.*

Sereníssim senyor.

Los deputats del General de Cathalunya han tingut notícia que en las atarassanas de la present ciutat se farian algunas obras y reparos sens orde de dits deputats, e com, sereníssim senyor, lo fer ditas obras y gastar lo que sie menester per aquellas toque y specta a dits deputats, tenim, com tenen, per dit effecte un official creat per Corts generals, vulgarment anomenat dressaner, per ço se offereixen a fer totas las obras y reparos necessaris y gastar tot lo que per dit effecte serà menester. Y a vostra alteza suplican sia de son real servey manar donar orde no.s passe avant en fer obras y reparos alguns en ditas atarassanas que no sie per direcció de dits deputats, que axí ho esperan de mà de vostra alteza.

En Barcelona, a 2 de mars 1646.

Lo que en la dressana se ha obrat // 575v // fins assí se és fet sens dar-ne rahó a vostra senyoria, per ser cosa de mínima concideració, y axí, estimaré fassa vostra senyoria que sos officials que.n tenen càrrech se conferescan ab los meus per a regonèxer y vèurer lo millor modo y forma ab què se podran trassar y disposar, per a què més útilment pugan servir al effecte per al qual se destinan. Henrich de Lorayne.

577r *2 marcii 1646.*

A[a] nostres charíssims y benamats los deputats del General del principat de Cathalunya.

De part lo rey. Charíssims y benamats: nós vos havem ja fet conèxer las rahons per las quals nós judicavam bé al propòsit que vosaltres enviasseu una persona en lo lloch del senyor regent Fontanella quant se'n tornà de Münster y per ço que, havent vist per la resposta que vosaltres nos féreu leshores de vos estava bé de entregar-nos enterament la defensa de vostres interessos, com vosaltres ho podeu y deveu fer, ab rahó la cosa és estada en aquest estat fins al present, que, vehent que després que és arribat a Münster lo comte de Tranfmandorf, primer ministre del emperador, y los altres deputats que s'y aguardavan, las cosas prenen un bon encaminament per a la conclusió de la pau y que importa que.y hage alguna persona prop de nós sufficientment informada de nostres drets sobre la possessió de la Catalunya per a mantenir-la, tant bé per los títols y rahons com per la forsa y per nostra affició a conservar-la per a sempre a esta corona. Nós vos fem esta lletra ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per a dir-vos que nosaltres tindrem per pler y desitjam que, de concert ab los consellers de Barcelona, als quals nós fem a sçaber també lo que és en assò de nostra voluntat, vosaltres deputeu un o dos homas // 577v // ben cabals per a enviar-los prop de nós ab tots los memorials y instruccions que vosaltres judicareu a propòsit y necessaris de donar-los sobre aquest subjecte, per a ser particularment informats per ells de nostres interessos y drets en Catalunya, segons las ocurrències y sobre la notícia que se'ls donarà del que passarà en Munster en lo tracte de la pau, no desitjant res ab major passió que mantenir per lo tracte de una sòlida y durable pau la unió de la Catalunya a esta corona y remetem-nos a nostre charíssim y amantíssim cusí lo comte de Harcourt del que nós podriam ajustar a esta lletra. Nós no.us farem la present més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París a 9 de febrer 1646. Louis. Le Tellier.

a. ambaixades intercalades entre els folis 573v i 576r del trienni 1644-1647.
b. real *interlineat damunt* son.

a. carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 576v i 580r del trienni 1644-1647.

578r *2 marcii 1646.*

A[a] noz trez cherz et bien-amez lez depputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien-aimez: nouz vouz avonz cy devant faict cognoistre lez raisonz pour lesquellez nouz estimonz bien a proposoz que vouz envoyassez une personne en la place de seigneur regent Fontanelle lorz de son retour a Münster. Et parce qu'ayant veu par la response que vouz nouz faistez alorz que vouz estez bien ay[...] de nouz remettre entierement la deffense de voz interest, comme vouz le pouvez et debrez faire avec raison, la chose est demeurée en cet estat jusquez a present, que, voyant que depuiz l'arrivée a Münster du comte de Transfmandorf, premier ministre de l'empereur et dez autrez deputez qui y estoyent attendent lez chosez prinent un bon acheminement pour la conclusion de la paix, et qu'il importe qu'il y ayt quelque personne prez de nouz suffisamment informée de noz droictz sur la possession de la Catalongne, pour la mantenir aussy bien par lez titrez et raisonz que par la force, et par notre affection a la conserver a jamaiz a cette couronne. Nouz vouz faisonz cette letre par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vouz dire que nouz avonz a plaisir et desironz que de concert avec lez concelleurz de Barcelonne, ausquelz nouz mandonz aussy ce qui est en celà de nostre volonté, vouz deputez un ou deux hommez bien capablez pour lez envoyer prez de nouz avec touz lez memoirez et instructionz que vouz verrez a propoz et necessaire de leur donner sur ce suject, pour estre particulierement informez par eux de noz interest et droictz en Catalongne selon lez occurrencez, et sur la // 578v *// congnoissance qu'on leur donnera de ce qui se passera a Münster au traitté de la paix, ne desirant rien avec pluz de passion que de maintenir par le traitté d'une solide et durable paix l'union de la Catalongne a cette couronne. Et nouz remettantz a notre tres cher et tres amé cousin le comte d'Harcourt de ce que nouz pourrionz adjouster a cette lettre. Nouz ne vouz la feronz pluz longue que pour prier Dieu qu'Il vouz ayt, tres cher et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Pariz, le* IXème *fevrier 1646. Louis. Le Tellier.*

588r

Llicència[b] de Agustí Mascó.

A. *Die* XVIII *mensis marcii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto. Barchinone.*

a. anotació escrita al dors.
b. acte d'obligació intercalat entre els folis 587v i 592r del trienni 1644-1647.

Lo magnífich Agustí Mascó, burgès de la vila de Perpinyà, habitant en la vila de Seret, comtat de Rosselló, solicitador y depositari que fonch nomenat per los molt il·lustres senyors de la junta del batalló per a cobrar y rèbrer les tatxes que foren fetas a les universitats de la vegueria de Rosselló y Vallspir per lo que aquelles havien de contribuir per los gastos del batalló, vuy pres y detingut en les càrsers de la present casa de la Deputació de orde y manament de dits molt il·lustres senyors y junta de dit batalló, mil set-centes sexanta lliures y vuyt sous moneda barcelonina, salvat dret de error de compte, per ell degudes tant per rahó del que té cobrat de ditas universitats com del que resta debitor per rahó de la compra de aquellas quatra mil y deu quarteras de blat que, de orde de dita junta, comprà per la provisió del pa de monició se havia de donar als soldats del batalló, com apar ab lo compte de dèbit y crèdit per los senyors de dita junta format, que està assí cusit originalment signat de lletra A. Y axí, confessa y regoneix a dits molt il·lustres senyors de dita junta, en assò presents la major part de aquells *et notario, et cetera*, que.ls deu per ditas rahons y causas la dita quantitat de ditas mil set-centes sexanta lliures y vuyt sous, convenint y promatent que aquellas los donarà y pagarà ab dos iguals pagas, ço és, la meytat per tot lo mes de abril pròxim vinent y l'altra meytat als divuyt de juny també pròxim vinent y del corrent any 1646, las quals los girarà ab moneda barcelonina en la vila de Seret, Perpinyà o Barcelona, a elecció de dit Mascó, *//* 588v *//* per pacte axí convingut entre les parts. Y per attèndrer y cumplir tot lo demuntdit ne ha donat per fermansa al magnífich Antoni Genovès, burgès de la vila de Perpinyà, lo qual present ha acceptat lo càrrech de dita fermansa, y tots, axí principal com fermansa, ne han obligat llurs personas y béns y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab totas renunciacions y submissions axí de propi for comú al tres y ab jurament llargament, volent que lo present acte de obligació sie allargat ab totes les clàusules en semblants actes posar acostumades, segons lo estil del General y present casa de la Deputació. *Actum, et cetera. Testes sunt Michael Codina, major dierum, et Michael Codina et Desllor, minor dierum, mercatores, cives Barchinone, et Michael Marques, notarius, qui in his, et cetera.*

E après, als 29 de setembre dit any 1646 los molt il·lustres senyors Francisco Vila, conseller segon de la present ciutat, y don Joan Argensola, deputat militar del General de Cathalunya, presidents del dit batalló, y los senyors Francesch Xammar, donsell, y Joseph Ximenis y de Monrodon, altras de la quatreta que administran la dita junta del batalló en los negocis ordi-

naris de aquell, en dit nom, tots quatre han firmada àpocha al dit Agustí Mascó, present, de les dalt ditas mil set-centes sexanta lliures y quatre sous contengudes en la precedent obligació, confessant de aquellas rebudes, ço és, vuyt-centas vuytanta lliures, quatre sous a consemblants, que, per compte de dita junta, ne ha pagades a Francesch Pagès, ajudant y procurador de //591r // mossèn Pere Joan de Puigvert y Manressa, pagador general del dit batalló, en pecúnia comptant en la vila de Seret, com consta per àpocha que.n fonch rebuda, en poder de Joseph Ferrer, notari de aquella vila, als 20 de maig proppassat y set-centes duas lliures y setse sous ab consemblants, que ha girades per lo banch de la present ciutat ab la pòlisa que.n ha feta a 27 del corrent als molt il·lustres senyors consellers y deputats en compte del batalló, y les restants cent setanta-set lliures y vuyt sous a compliment de ditas 1760 lliures, 8 sous se ha retingudes dit Mascó vers si, per pacte axí convingut per les rahons y causas contengudes en la dita pòlissa, per ell feta, per lo dit banch. E per ço, renunciant a totas accions de lleys y drets en açò obviants li cansel·len també la dalt dita preinsertada obligació sua de les ditas 1760 lliures. *Ita et taliter, et cetera*. Presents en açò per testimonis Joseph Codina, pentiner, y Gabriel Bellver, negociant, y Miquel Marquès, notari, *qui in his, et cetera*.

589r A. *19 marcii 1646.*

À de liurar lo contra escrit Agustí Mascó per lo valor de 2000 corteras blat, a rahó 2 lliures, 16 sous té entregades a la junta y de 4 sous per cortera de ports sis mília lliures, dich: 6000 lliures, sous.

Ítem, ha de haver per lo valor de altres 2060 corteres blat, las quals té entregadas a la junta a rahó de 3 lliures, sous per quiscuna cortera y 4 sous per port sis mília quatra corteras trenta-y-duas lliures, dich: 6432 lliures, sous.

Ítem, ha de haver dos-centas trenta-duas lliuras, dotze sous per la factoria y corresponció de onse mil sis-centas trenta lliures per lo prim cost de las altras ditas 4000 corteras blat, llevats los 4 sous per cortera per los ports fins en la enbarcació, la qual corresponció o factoria real las dites: 232 lliures, 12 sous.

Ítem, ha de haver per lo que té pagat ab diner effectiu a differents persones de or de la junta y per lo que.s reté de son salari de la exaccció de les ditas 15.124 lliures, 4 sous, 2 a rahó de 4 diners per lliura, so és, dos diners per solisitar y dos diners per rebre lo diner, vuyt mil vuyt-centas vint-y-set lliures, onse sous y dos, dich: 8.827 lliures, 11 sous, 2.

Suma lo crèdit de Agustí Mascó vint-y-hun mil quatra-centas noranta-duas lliures, tres sous y dos, los quals se trauen enfora: 21.492 lliures, 3 sous, 2.

Las quals 21.492 lliures, 3 sous, 2 rellevadas de las 23.252 lliures, 11 sous, 2, que són lo dèbit de dit Mascó, resta devent per saldo del present compte la cantitat de mil y set-centes sexanta lliures, vuyt sous, dich: 1760 lliures, 8 sous.

593r B. *26 marcii 1646.*

Jhesús[a] Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya al molt il·lustre senyor canceller, magnífichs senyor regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General infrascrits acerca del que deuen y poden fer en lo cas occorrent, que fra don Gispert Amat, abat de Galligants, deputat ecclesiàstich lo corrent trienni, és estat capturat de orde y manament del sereníssim senyor virrey y aportat pres fora la present ciutat, vist y legit lo recaudo reportà per part de sa alteza musur de Champanya al consistori de dits senyors deputats, als setze del corrent mes, dient a ses senyories que la captura de dit don Gispert Amat se era feta per lo que estava impetit de haver, acordadament, conspirat contra esta província; attès que per lo capítol 18 del llibre dels Quatre Senyals està disposat que, si durant lo trienni, algú dels deputats o oÿdors moriran o seran empatxats per malaltia o larga absència, de tal empatxament que versemblant no porien, de qui avant, servir lo dit offici, en tals casos y quiscun d'ells, los deputats y oÿdors que romendran, o la mayor part, puis que n'i hage de quascun bras, elegesquen en loch del mort o empatxat altre de aquell mateix bras; la qual disposició conforma ab lo que, ja de dret, està statuït y establert, ni dit capítol se troba derogat per altre algun capítol de Cort, exceptat en lo cap de la elecció // 593v // de deputats y oÿdors, restant en lo demés en sa força y valor; y que per la captura de dit don Gispert Amat y sa absència se veu no ésser versemblant que puga, de aquí al devant, exercir son offici de deputat, estant impedit de delicte tant grave e inorme com és de conspiració contra la magestat del rey nostre senyor y d'esta província, per ço, són de vot y parer que dits senyors deputats deuen procehir a extracció de altre persona del bras ecclesiàstich en lloch de dit don Gispert Amat.

a. vot intercalat entre els folis 592v i 594r del trienni 1644-1647.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Peralta, fisci patrimonialis advocatus. Fontanella, regens. De Copons y Tamarit. Pastor, assessor. [...]nes, fisci Generalis advocatus.

597r A. 26 mars 1646.

En[a] resposta de la embaxada, per part dels deputats de Cathalunya, reportada per nou personas, tres de cada estament, en què demanan a sa alteza los done en scrits totas las notícias possibles y justificació de les causes que.l han obligat a la captura de fra don Gispert Amat, deputat ecclesiàstich, perquè, enterats, pugan del·liberar lo que més importa al servey de sa magestat y benefici de la província, diu sa alteza que, per no estar publicada la enquesta, no pot donar a dits deputats notícia ni permenor de aquest fet, però per major los dóna de què, en lo procés, està convensut dit fra don Gispert de Amat de ser estat un dels caps de la conspiració ab la qual, lo stiu passat, volian alguns recluir la present ciutat a la obediència del rey cathòlic, que, per aquest effecte, ha rebut cartes del enemich, entrevengut en las juntas en què.s resolgué lo modo com se havia de executar. Y quant fos vingut lo cas, ere lo principal que havia de obrar, valent-se de la autoritat del càrrech de deputat, que, a no ésser la matèria tant grave y la prova tant rellevant, no hauria sa alteza feta demostració contra una persona ecclesiàstica, que.s trobava cap del consistori dels deputats. Sobre aquest fet podran dits deputats deliberar lo que judicaran convenient al servey de sa magestat y benefici de la província.

603r *[...] marcii 1646.*

Jhesús Maria. En[b] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya als molt il·lustre senyor canceller, magnífichs senyor regent la Real Cancelleria y doctors del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General infrascrits per a què declaren en scrits si per lo vot que en dies atràs fonch donat per los dits senyors canceller, regent y demés doctors consultats del Real Consell, assessor y advocat fiscal del General y per lo paper ara, últimament, enviat per part de sa alteza y per lo contengut y expressat en aquell és lloch al empatxament del capítol de Cort de què parla lo vot mencionat, vista la resposta, als 26 del corrent, feta per sa alteza a la embaxada enviada a sa alteza, ab la qual diu que, per menor, no pot donar notícia a dits senyors deputats de las causas que.l han obligat a la captura de fra don Gispert Amat, deputat ecclesiàstich, per no ser-se publicada la enquesta, però, per major, la donà de que en lo procés està convensut dit fra don Gispert Amat de ser estat un dels caps de la conspiració ab la qual, lo stiu passat, volien alguns reduhir la present ciutat a la obediència del rey cathòlic, que, per aquest effecte, ha rebut cartas del enemich, entrevingut en las juntas en què.s resolgué lo modo com se //603v// havia de executar, y quant fos vingut lo cas era lo principal que havia de obrar, valent-se del càrrech de deputat. Attès que la causa de la captura y detenció de la persona de dit fra don Gispert Amat és tant grave, per estar convensut, com diu sa alteza en dita resposta, de ésser un dels caps en la conspiració traçada contra la magestat del rey nostre senyor y d'esta província, la qual captura impedeix que no podrà dit don Gispert Amat servir, per al devant, lo offici de deputat ecclesiàstich, com se digué ja en lo primer vot, per ço, són de vot y parer que, per la captura y detenció de dit fra don Gispert Amat, estam en lo cas del empatxament del qual parla lo dit capítol 18 del libre dels Quatre Senyals.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. Peralta, advocatus fisci patrimonialis. Fontanella, regens. de Copons y Tamarit. Pastor, assessor. Lunes, fisci Generalis advocatus.

616r *28 aprilis 1646.*

A[a] noz tres cherz et bien amez lez deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres cherz et bien-amez: nous ne pouvionz recevoir une joye pluz sensible et un pluz grand repoz d'esprit que celuy qui nouz est arrivé voyant comme une conspiration qui avoit esté tramée depuiz long tempz contre nostre service et contre noz fidellez subjectz de nostre ville de Barcelonne, et dont le coup eust frapé toute la province, a esté descouverte. Et nouz avonz sur tout esté grandement satisfaictz voyant par les lettrez de notre tres cher et tres aimé cousin, le comte d'-Harcourt, comme vouz avez seccondé lez soinz extraordinaires qu'il a priz en cette occasion et comme vouz avez contribué tout ce qui vouz a esté possible pour luy faire cognoistre la verité de cette conspiration, maiz, particulierement, comme vostre candeur et vostre zele ont paru en la detestation du crime de celuy, qui, ayant eu le bonheur

a. paper intercalat entre els folis 596v i 598r del trienni 1644-1647.
b. vot intercalat entre els folis 602v i 604r del trienni 1644-1647.

a. carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 615v i 619r del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

d'avoir une dez premierez placez danz la province, s'est tellement oublié que d'avoir trempé danz une si infame trahison contre son roy et sa patrie. Et mesmez, vouz avez offert de poursivre sa punition aussy bien que celle de sez complicez et de vouz rendre leurz partiez. Et nouz avonz bien voulú par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vouz // 616v // faire cognoistre par cette lettre le gre que nouz vouz sçavonz de toutez lez marquez que vouz donnez de votre affection sincere pour noz service et de vostre constant amour pour le bien de vostre patrie, vouz exhortant perseverer toujourz en cette bonne conduite avec asseurance que vouz recevrez dez effectz de notre bonne volonte en toutez lez occasionz qui s'en presenteront, priant Dieu qu'il destruict cellez qui nouz peuvent donner et a vouz semblablez peinez, et qu'Il vouz aye, tres cherz et bien-aimez, en sa sancte garde. Escrit a Pariz, le XIIIème avril 1646. Louis. Le Tellier.

617r *28 aprilis 1646.*

A nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de Cathalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats: nós no podiam rebre una alegria més sensible y un major repós de ànimo que lo que havem tingut vehent com una conspiració que era estada[a] de llarch temps[b] contra nostra servey y contra nostres fidels vassalls de nostra ciutat de Barcelona, lo colp de la qual hauria lesiat tota la província, és estada descuberta. Y nós som estat en gran manera satisfets vehent, per las lletras de nostre charíssim y amantíssim cusí, lo comte de Harcourt, com vós haveu secundat los cuydados extraordinaris que ell ha presos en aquesta occasió y com vosaltres haveu contribuït tot lo que.us és estat possible per a fer-li conèxer la veritat de aquesta conspiració. Però, particularment, com vostra candor y vostre zel han paregut en la detestació del crim de aquell lo qual, havent tingut la dicha de obtenir un dels primers puestos en la província, se és de tal manera olvidat de si que de fer-se[c] embolicat en una tant infame trahició contra son rey y sa pàtria, //617v// però encara vosaltres haveu offert de perseguir son càstich, com també de sos còmplices, y de constituir-vos llurs parts. Y nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos conèxer per esta lletra lo grat que nós vos sçabem de totas las demostracions que vosaltres donau de vostra afició cencera per nostre servey y de vostre constant amor per lo bé de vostra pàtria, exhortant-vos de perseverar sempre en aquesta bona conducta, ab seguretat que vosaltres rebreu effectes de nostra bona voluntat en totas las occasions que se'n presentaran, pregant a Déu desvie aquellas que.ns poden donar y a vosaltres semplants penas, y que vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París, 13 abril 1646. Louis. Le Tellier.

a. *a continuació* de *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* antes.
c. fer-se *interlineat damunt* fos, *ratllat.*

621r Memorial[a] de la estima dels collàs y mijas guarnicions, bridons y cordes estimat per Domingo Tremogeres y Magí Cortadella, mestre collater, de orde dels molt il·lustres senyors diputats y oÿdors.

[...] maii 1646.

Primo, deu collàs estimats a raó una lliura, quatre sous. Valen: 12 lliures, sous.

Més onse mijas guarnicions per las mulas de reatas, estimades a raó setse sous cada mija guarnició. Valen: 8 lliuras, 16 sous.

Més tretse bridons, estimats a raó de vuit sous cada bridó. Valen: 5 lliures, 4 sous.

Més per vuit cordes per tirar la artilleria, a raó de sinch sous cada una: 2 lliures, sous.

28 lliures, sous.

Jo, Jacinto Borràs, scrivent, firmo lo sobredit compte de voluntat y consentiment del dit Magí Cortadella, per no saber d'escríurer. Jo, Montserrat Albià, verguer dels senyors deputats, firmo lo sobredit compte de voluntat y de consentiment de Domingo Tramugeres, collater, per no saber de scríurer.

Las ditas cosas són estades venudes per ses senyories a Pere Pau Closes, guarnimanter, ciutadà de Barcelona, per preu de trenta lliures, las quals ha girades per lo banch lo die present, que comptam als sinch de maig 1646, attès que ditas cosas se anaven perdent y consumint, y no eran de ningun profit per lo General.

623r 11 may 1646.

De[b] part del rey. Caríssims y benamats: encara

a. *memorial intercalat entre els folis 620v i 622r del trienni 1644-1647.*
b. *carta, amb la seva traducció, intercalada entre els folis 622v i 626r del trienni 1644-1647.*

que vos havem fet bastantament, perquè la nostra intenció és que, entretant lo nostre charíssim y amantíssim cosí, lo comte de Harcourt, virrey y nostre tinent general en Cathalunya, serà ocupat en la campanya a manar empleant-se en nostras armadas, recorregau al senyor de Marca per las cosas que concernexen nostre servey y lo bé públich, y que no duptarem pas que vós no conserveu en assò, axí com en tot lo demès, la vostra bona conducta acostumada, ab tot, per no dexar res del que pot importar al bé general de nostra província y de la nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, havem desitjat fer-vos esta carta per consell de la reyna regenta, nostra honradíssima senyora y mare, per dir-vos que desitjam que després que nostron cosí serà partit de la nostra bona ciutat de Barcelona per anar-se'n a la campanya ab la nostra armada y entretant que estarà ausent, que no podrà provehir als negocis que.s presentaran, vós doneu notícia al dit senyor de Marca de totas las cosas que seran de alguna importància y que vós podreu fer per lo avantatje del bé públich y de nostron servey, y que vós le doneu vostres bons avisos y consells en totas las occorrències a fi que puga pèndrer las resolucions // 623v // convenients y donar-li los ordes necessaris que pugan ser conformes a las nostres y a las de nostre cosí quant serà menester, y que sempre vós estimeu y honreu lo dit senyor de Marca, com a son càrrech y als empleos que nosaltres li hem donat, com demana la entera confiança que nosaltres tenim en sa capacitat, prudència y singular fidelitat a nostron servey. Y la present, no sent per altra causa, no vos la farem més llarga que per pregar Déu que vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. París y abril, als 14. Louis. Le Tellier.

624r *11 may 1646.*

A[a] noz trez cherz et bien-amez lez deputez du principat du Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien-amez: encore que nouz vouz ayonz assez faict congnoistre que notre intention estoit que pendant que notre tres cher et tres amé cousin le comte d'Harcourt, viceroy et notre lieutenant general en Catalongne, sera occuppé a la campagne en commandant et pour l'employ de noz armez vouz vouz adresserez au seigneur de Marca pour lez chosez qui concernent notre service et le publicque, et que nouz ne doubtonz paz que vouz ne gardez en cela aussy qu'en toutez chosez votre bonne conduitte accostumée. Neantmoinz, pour ne rien obmettre de ce qui peut importer au bien general de notre province et de notre tres fidelle ville de Barcelonne, nouz avonz desiré vouz faire cette lettre, par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vouz dire que nouz desironz qu'aprez que nostre cousin sera party de notre bonne ville de Barcelonne pour se mettre a la campagne avec notre armée, et pendant qu'il sera en campagne, en sorte qu'il ne pourra pru[...]ir aux affairez que s'y presenteront, vouz donnez cognoissance au dit seigneur de Marca de toutez // 624v // lez chosez qui seront de quelque importance et que vouz veurez estre a faire pour l'advantge du publicq et de notre service, que vouz luy donnez voz bonz adviz et conseilz sur toutez occurrencez, a fin qu'il y puisse prendre lez ressolutionz convenablez et y donner lez ordrez necessairez en attendant qu'il puissent estre confirmez par lez nostrez ou par ceux de notre cousin quand besoin sera. Et qu'au surpluz vouz considerez et honoriez tousjourz le dict seigneur de Marca comme il appartient a sa charge et aux dignitez et employz que nouz luy avonz donnez, selon que le require la confiance entiere que nouz avonz en sa capacité, prudence et fidelité singuliere a notre service. Et la presente, n'estant pour autre subject, nouz ne vouz la feronz pluz longue que pour prier Dieu qu'il vouz ayt, tres chers et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Pariz, le XIIIIème avril 1646. Louis. Le Tellier.

a. *anotació escrita al dors.*

643r

Paper[a] del señor de Marca

A. 15 de juny 1646.

La reputación del rey, nuestro señor, y los interesses de la Francia son de tal suerte empeñados a conservar Cathaluña debaxo la obediencia de esta corona que su magestad no quiere conferir al tratado de la paz sino con condición de retener esta provincia. Lo que ha passado en Münster haze ver claramente esta verdad. Los plenipontenciarios de España han propuesto a la fin, después de otros medios que no han sido admitidos, de consentir que su magestad retuviesse los condados de Artoes y de Rossellón, con codición que su magestad restituya al rey cathólico todas sus conquistas y la Cataluña. Los pleniponteciarios de Francia han respondido que tenían orden expresso de su magestad de no consentir en ninguna manera la desunión de la dicha provincia, de la qual respuesta los españoles han hecho grandes quexas, diziendo que los franceses, rehusando ofrecimientos justos, hazían bien conocer que ellos querían romper el tratado de la paz general y aprovecharse del tiempo en que los otros príncipes christianos serían

a. *paper intercalat entre els folis 642v i 647r del trienni 1644-1647.*

ocupados en la guerra contra el turco, de suerte que el conde de Peñeranda, plenipotenciario de España, ha declarado que él se retiraría más presto de la junta de Münster que consentir a dexar Cathaluña.

Los medianceros de la paz, que son los ministros del Papa y de Venecia y los deputados de otros príncipes, empessavan a entrar en los mesmos sentimientos con los // 643*v* *// españoles, de suerte que los plenipotenciarios de Francia han sido obligados a buscar un temparamento que dé effectivamente al rey, nuestro señor, lo que desea y a los españoles la satisfacción de no consentir a una cosa en la qual su consentimiento no es necessario. Ellos han propuesto, como de si mismos, que, en lo tocante a Cathaluña y condados de Rossellón y Cerdaña*[a] *huviesse tregua entre la Francia y España, la qual durasse el mesmo tiempo que que la tregua de Holanda con España. Los españoles han gritado mucho contra esta proposición pero los medianeros de la paz la han juzgada razonable. El negocio ha sido referido a sus magestades en su consejo, donde se han considerado muchas cosas.*

1. Que sus magestades, que quieren retener Cataluña con sus condados perpetuamente inseparable de su corona, conforme sus pactos, la retienen al presente por medio de una tregua de muchos años, como harían por un tratado de paz. Además, que por lo venidero estas largas treguas vienen a tener el mesmo efeto en provecho del possessor que los tratados de la paz, como se ve claramente en la tregua de los holandeses con España, siendo costumbre de los príncipes dexar sus provincias con alguna reputación, dexando la possessión pacífica dellas por cierto tiempo a su adversario y reservándose el derecho de pretender por lo venidero.

2. Por este medio se evitan las quexas que los medianeros y otros ministros de príncipes empeçavan a hazer, diziendo que la Francia es la que no quería la paz, que es tan necessaria a la christiandad para oponerse al poder del turco.

646*r* *3. Durante este tiempo los catalanes se confirmarán, de tal suerte, en la fuerte inclinación que tienen por los franceses, que la unión de sus voluntades era inseparable, y los que aún tenían pensamientos por España los dexarán más facilmente por medio de la conservación más familiar y sin inquietud alguna.*

4. Los españoles, que tienen a presente pesar de renunciar a la Cathaluña, siendo acostumbrados a no posseerla, estimarán más dexar su pretensión que excitar nueva guerra para cobrarla por fuersa, en un tiempo en que el rey, nuestro señor, será en lo más florido de su edad y su reyno más poderoso con el reposo gozado, del que gozará también Cathaluña siendo descargada de esse grande número de gente de guerra, cuyos alojamientos la atrabajan. Y, para tener los españoles en la aprehensión y temor, para que no se atrevan a intentar algo con armas finido el tiempo de la tregua, se propone de la misma durada que la de los holandeses, a fin que en la defensa de una causa comuna los españoles sean en guerra, si es menester, de la parte de Flandes y España. El imperio promete por el tratado de la paz de no ayudar a España contra la Francia y el rey, nuestro señor, alcança por este tratado el langraviado de Alzàzia, que es un principado muy grande, el qual da a su magestad voto en las dietas del imperio, lo que dará bastante ocasión de hazer valer y conservar con sus confederados este artículo de la paz general de no ayudar a España contra la Francia[a].

Todas estas razones aviendo sido con maduro acuerdo pesadas, sus magestades han dado orden a sus plenipotenciarios de no consentir en ninguna manera al tratado de la paz que no sea con condición de retener perpetuamente Cataluña, // 646*v* *// y entre tanto concluyessen por este efeto la tregua de largos años, durante el tiempo que durare la de los holandeses con España. Sus magestades han empleado tan grande quantidad de hombres y dinero para conservar la libertad de los pueblos de Cataluña y han reconocido en ellos una fidelidad y reconocimiento tan perfeto, que han resuelto de no perder las mercedes y beneficios hechos, y de no sufrir en ninguna manera que por lo venidero esta provincia sea desmembrada de la corona. Los enemigos trabajan con sus acostumbrados artificios a persuadir el contrario, pero no se puede dudar de la siguridad que sus magestades dan de guardar inviolablemente todo lo que han prometido a Cataluña sin incurrir en una especie de sacrilegio, que merece de ser castigado en este caso como un crimen de lesa magestad* in primo capite.

647*r* A. 16 juny 1646.

A[b] *moz tres cher et bien-amez lez deputez du principat du Catalongne.*

De par la royne regente. Tres chers et bien-amez: bien que lez lettrez que nostre tres honnoré sieur et filz vouz ecript par le retour du don Joseph d'Ardenne, votre ambassadeur, vouz fassent assez cog-

a. y condados ... Cerdaña *interlineat al marge esquerre.*

a. contra la Francia *interlineat damunt* España.
b. cartes intercalades entre els folis 646v i 662r del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

noistre que nouz avonz eu agreable son envoy verz le roy, nostre sieur et filz, et vouz nouz [...] asseurancez qu'il nouz a donneez de la continuation de voz ressentimentz dez assistancez que vouz recevez de cette couronne et de votre affection pour le bien et advantage du service du roy, nostre sieur et filz, comm(e) aussy de la satisfaction que vostre ambassadeur nouz a donnée sur toutes lez chosez qu'il a eu a traitter par deça en vostre nom. Neantmoinz, nouz n'avonz paz voullu le laisser partir sanz l'accompagner de cette lettre, qui sera pour vouz rendre tesmoignage particuliere de notre affection continuelle pour tout ce qui regarde le bien et le repoz de Catalongne, et comme nouz avonz eu toute sorte de contentement de la conduitte de votre ambassadeur, auquel nouz remetantz de ce que nouz pourrionz adjouter a cette lettre. Nouz ne vouz feronz la presente plus longue que pour prier Dieu qu'Il vouz ayt, tres cherz et bien-amez, // 647*v* *// en sa sante garde. Escrit a Compiegne, le* XIIIème *jour du may 1646. Anne. Le Tellier.*

647 /1*r* *B.*

A[a] *moz tres cher et bien-amez lez deputez du principat du Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien-amez: il est vray qu'aprez lez tesmoignagez de recongnoissance que vouz avez renduz en toutez occasionz dez servicez que nouz avonz envoyez en Catalongne et de la joye que vouz avez eue du progrez de noz armez, il n'estoit paz besoin de nouz en donner de nouvellez marques par une personne exprez. Neantmoinz, nouz avonz esté tres [...] de voir prez de nouz notre cher et bien amé don Joseph d'Ardenne, vostre ambassadeur, et de recevoir par luy la confirmation de voz sentimentz sur ce subject et sur la prudente et hereuse administration de notre tres cher et tres amé cousin, le comte d'Harcourt, en la charge de viceroy et notre lieutenant general en nostre dite province, tant a cause que nostre satisfaction ne seauroit estre pluz grande que voyant la vostre accomplie que par ce que nouz faisonz une singuliere estime de la personne du seigneur don Joseph pour lez fidellez et reccomandablez servicez que nouz sçavonz qu'il nouz a renduz et a la province, ayant esté un dez pluz genereux deffenseurz de la liberté de sa patrie et s'estant monstré un dez pluz fidelz serviteurz de cette couronne pendant qu'il a esté necessaire d'agir le pluz fortement pour nostre service. Nouz avonz aussy tres volontierz entendu lez chosez qu'il nouz a representé de vostre part pour le bien de la justice, et au dits poinctz concernantz l'advantage de la province. Et bien que nouz luy ayonz // 647/1*v* *// donné noz responsez par escrit sur le memoire qu'il nouz en a presenté en vostre nom, neantmoinz nouz avonz bien voulu, par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vouz faire cognoistre par cette lettre que nouz aprouvonz grandement le zele que vouz tesmoignez pour la reforma(ti)on et reparation de touz abuz et desordrez, et l'exacte observation des loix, congnoissant bien que de la depend principalment le repoz et la conservation de la province, aussy bien que l'affermissement de nostre auctorité et obeissance en touz lez ordrez qui la composent, maiz comme la voye de la visite generale est ouverte pour cette reformation, en ayant commiz le soin a nostre amé et fidel le seigneur de Marca, [...] en noz conseilz, president en notre cour de parlement de Pau et visitateur general en la dite province, auquel nouz avonz une parfaicte confiance, et que nouz sçavonz qu'a [...] ne s'y par employer pluz dignement que luy pour la congnoissance que nouz avonz de sa grande capacité, integrité et diligence et de la conduite qu'il a tenue en toutes les affairez et occurrencez qui ont touche le general de la province et les particullierez, ou il n'a rien obviez de ce qui a despendu de luy et a tousjours agy sanz aucun interest ny //* 660*r* *// passion avec une sincerité exemplaire pour votre service aussy que pour le bien public. Nouz desironz et entendonz qu'il exerce plenement et entierement sa charge de visiteur general, qu'il entende toutes lez plaintez qui pourront estre faictez sur touz abuz et malversaonz, que s'il y a de principaux officieurs accuse lez connaineuz il nouz les renvoye. Et quant aux avis, il les juge ainsy qu'il est accoustumé, procedant en toutes ces choses selon les loix, coustumes et constitutionz observés en la province. Et, comme au surpluz vouz vouz [...] bien particulierement nostre intention par nos responses et sçauvez du embassadeur don Joseph d'Ardenne le soin que nouz prenonz de fortiffier notre armée de Catalongne et de la mettre en estat d'agire autant ou pluz puissamment qu'aux annez dernieres, nouz nouz remettonz sur luy de ce que nouz pourrionz adjouster a cette lettre et voulonz seulement vouz asseurer qu'il a continue danz la bonne conduite qu'il a tenue par deça a se monstrer digne des pluz considerablez employz et d'estre honoré de l'estime et confiance particuliere en laquelle nouz le tenonz, priant Dieu qu'Il vouz ayt, tres cherz et bien-amez en sa sancte garde. Escrit a Pariz, le* VIII *may 1646. Louis. Le Tellier.*

648*r* *C. Messieurs*[a]*. Messieurs les deputez de la principauté de Catalongne.*

Messieurs.

Le seigneur don Joseph Dardenne s'en retourne

a. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al dors.

apres avoir paru icy dans une approbation si generale qu'il ne s'y peut rien desirer. La reyne et toute la cour estans extremement satisfaicte de sa maniere d'agir. Je vous puis asseurer que le choix que vous avez faict d'une personne d'un tel[a] merite[b] pour envoyer de deça a esté recu de sa majesté comme une marque tres agreable de vostre affection envers elle. Et, en mon particulier, je vous advoue que l'entremise d'un cavalier qui scait traicter de si bonne grace auroit pû augmenter la chaleur que j'ay pour le bien de la province, si elle n'estoit depuis long temps en un point qu'il n'est pas possible d'estre davantage, que je suis, messieurs, vostre tres humble serviteur. Le Cardenal Mazarini.

A Paris, le 9 may 1646.

J'ay mandé icy, par ordre de sa majesté, les seigneurs don Joseph d'Ardenne et docteur Martí d'ailler donner part de ce qui se passe en l'assemblée de Monster, particulierement de ce qui regarde la principauté de Catalogne. Je me remets au comte que le dit seigneur Joseph vous en rendra, par lequel vous pourrez cognoistre de plus en plus l'amour de leurs majestez et la passion avec laquelle je m'employe en tout ce qui regarde votre bien et vos advantages[c].

649*r* *D.*

Muy ilustre señor.

Para dar a conoscer mi inclinación y deseo en todo lo del mayor bien y servicio desse principado me remito a la experiencia, pues en ella se allará bastante abono y crédito a estas razones, asegurando a vuestra señoría , que, en quanto dependiese de mi, en todo tiempo seré tan puntual como el affecto de servidor de vuestra señoría me obliga y [...] poder conocer el señor don Josepe de Ardena y Dernius, aunque no se me ayan offrecido occasiones asta aora quales desseo y estimaré siendo en servicio de vuestra señoría, a quien Dios guarde como puede y se lo suplico. París y[d], 17 de mayo 1646. De vuestra senyoria muy obediente servidor, de Lionne.

650*r* *E.*

Signori deputati del principato di Catalogna.

Come ho procurato nel pontificato della santa memoria di mio zio in tutte le ocasioni mostrare alle signorie loro ilustrisime il mio desiderio di servirle, cosi non lasciaró mai in ocorenza alcuna di testificarglielo per corispondere in tutto ove possa a loro meriti e somma gentileza che però, quando il signore ambasciatore loro stimerà che io vaglia in cosa alcuna, che riguardi gli interesse publici o privati della loro natione, da me sempra amica e stimata, siano sicuri che impiegaró ogni mia habilità per procurare le dovite sodisfattioni alle signorie loro illustrisime, alle quali per fine bacio la mani. Parigi, 22 aprile 1646. Delle signorie loro illustrisime servitore affettisimo, San[...]erino.

651*r* *F.*

Messieurs[a] les deputez du principat de la Catalongne et Barcelonne.

Messieurs.

Vous recevrez au retour du seigneur don Joseph d'Ardenne, vostre ambassadeur, des tesmoingnages bien exprez de la part du roy et de la reyne regente de la satisfaction que leurs majestez ont eue du subject de l'envoy du seigneur don Joseph et de sa conduitte, si bien qu'il ne me reste qu'a vous asseurer que je n'ay veu personne estre mieux receue de leurs majestez qu'il l'a esté, et qu'en mon particulier j'ay eu beuaucoup de contentement de traitter avec une personne si capable et si bien intentionnée, et qu'il n'y a rien que je ne fasse pour essayer de correspondre a l'affection extraordinaire que leurs majestez ont pour la conservation de la Catalongne entiere soubz l'obeissance de cette couronne, et pour en affermir a jamais le repos, estant avec une passion particuliere, messieurs, vostre tres humble et tres affectioné serviteur, Le Tellier.

A Compiegne, ce xème may 1646.

652*r* *G.*

Messieurs[b] les deputez de la principauté de Catalogne.

A Paris, le 12ème may 1646.

Messieurs.

Ye me suis doublement obligé de vous escrire cete letre, tant pour respondre a la vostre du 24ème mars, que j'ay receceüe par les mans du seigneur docteur Martin, sur le subjet de son voyage en cete cour, que pour accompagner messieur don Joseph d'Ardenna a son retour en Catalongne. Quand au premier, il est certain que, comme vous estes

a. tel *interlineat damunt* d'un.
b. *a continuació un mot ratllat.*
c. J'ay mandé ... advantages *interlineat damunt* messieurs, vostre tres humble.
d. *a continuació un mot ratllat.*

a. *anotació escrita al dors.*
b. *anotació escrita al dors.*

tres prudante en toutes choses, aussy ne pouvies vous en ce rencontre en donner une plus evidente preuve, que vous avés faite au choix d'une personne sy fidelle et sy capable, d'un employ semblable a celuy que vous luy avez commis. Je vous suplye de croire que je ne perdray aucune occasion de le faire valir de luy temoingner la part que je prend aux interest d'une province qui m'est sy chere que la Catalongne. Pour ce qui est du seigneur don Joseph d'Ardenne, il s'est sy bien conduit en cete cour, qu'il y a non moins ajouis d'honneur et d'estime pour luy que de reputation a toute la nation catalane. Apres cela, messieurs, il ne me reste qu'a vous assurer que je n'auray jamais plus de joye que quand je pouray vous tesmoigner par des effectz proportionnés a mon affection combien veritablement je suis, messieurs, votre tres humble et tres assuré serviteur, le messieur de Balançon.

653*r* *H.*

A messieurs[a]*. Messieurs les deputes de la principaute de Catalogne.*

Messieurs.

Y'ay receu à honneur la lettre qu'il vous a pleu me scrire par monsieur d'Ardanne et je me serois estime heureux d'y havoir peu vous servir pandant le temps qu'il a este en France. Je m'assure qu'il vous fera cognoistre la passion que j'en ay eu et les ressentiments que j'ay des obligations que vous a mostrees le conte Chabot, mon frere, vous supliant, mes freurs, de luy doner toujours des marques de vostre affection et de me croire, messieurs, vostre tres humble serviteur. Le duc de Rohan.

De Paris, le 19 may 1646.

654*r* J.

A més del que vostra senyoria sabrà per la relació que don Joseph d'Àrdena, embaxador de vostra senyoria, té de part de sas majestats en lo tocant a la negociassió de la pau, que no tenen las dittas majestats cosa més pròpria que mentenir inseparable de la França est Principat per los camins més convenients al estat present dels affers universals, jo veig, per las cartas de sas majestats que me ha entregadas dit don Joseph, ses intencions tant expresas y determinadas en esta inseparable unió y la regonech tant inevitable al enemich per los medis que ne és estat proposat, de la qual ses majestats me'n an particularment //654*v*// donada part y fet conèxer lo secret y la firmesa, que yo empenyo librement, a assegurar a vostra senyoria des de ara que la França y Catalunya seran perpètuament unides, y que yo espero fer vèurer a vostra senyoria dins poch temps que la passsió y lo zel que tinch en la guerra deffensant la llibertad d'est Principat ab lo poder de las armas, de les quals sa majestat me'n à donat lo govern, no seran menós en la pau a conservar y augmentar-ne la quietut y repòs. Lo demés dexaré al senyor president de Marca, de discurrir ab vostra senyoria més particularment de las bonas intencions de sas majestats y de la passió que tinch per los auments de aquest Principat y per los interessos particulars de vostra senyoria, a qui Déu guarde. Del camp de Lleyda y juny, los 11, del any 1646. Henry de Lorraine.

655*r* K.

Carta del doctor Martí y Viladamor escrita als senyors deputats.

Molt il·lustre senyor.

És tal lo paternal amor y tanta la atenció ab què sas magestats, que Déu guarde, y ministres superiors de esta soberana cort per la justa satisfacció que tenen de la fidelitat catalana miran per la conservació de nostra amada pàtria, com vostra senyoria col·legeix de las poderosas asistències ab què fins vuy la ha defensada de las oppresions enemigas. Però més clarament la veurà vostra senyoria ab la notícia que per la present donaré a vostra senyoria, per orde exprés de sas magestats. Estant ja de retorn per a Catalunya lo senyor enbaxador don Joseph de Ardena y jo esperant en París los reals òrdens de aguardar o de seguir la cort en Compiegna de Picardia, rebèrem avís del eminentíssim senyor cardenal Mazarini de què sa excel·lència lo tenia de algunas cosas de la dieta de Münster, per las quals importava nos conferissem ab tota brevedat en Compiegna, a hont, havent acudit ab tota diligència, sa excel·lència, en presència del excellentíssim senyor Le Tellier, nos ha comunicat, per orde de sas magestats, las instàncias urgents dels enemichs en Münster, que, per a recobrar al principat de Catalunya en lo tractat de paus, líberament relaxan a la França lo comtat de Rosselló y altres plassas y paisos considerables, y tots los drets que fins vuy han pretès tenir en ells, induint per a aquest effecte, sinistrament, que la possessió que té la França en lo Principat és de molt poca consideració, així per no tenir la de las plazas més fortas de aquell com per tenirla lo rey cathòlic dels ànimos de tots los catalans, manifestats en los tractats de conspiració, que no han surtit effecte per la vigilància del se-

a. anotació escrita al dors.

reníssim senyor comte de Harcourt, y al·legant que la intenció de aquells y la major gràcia que França los pot fer és retornar-los pacíficament a la corona de Espanya, y offerint, per major seguretat, un perdó general y confirmació de tots los antichs privilegis y constitucions del Principat y concessió dels nous privilegis que pretén, restant la protecció y conservació de aquells perpètuament a la França, induccions que sols per a poder-las fer lo enemich, encara que desesperat de conseguir altres effectes, per los multiplicats desenganys que té de la constància de la llealtat catalana, no ha dexat de sembrar en tots temps la zizània de tractats de conspiració, dels quals no se eximeixen les províncies més antigues y arraelades en lo domini que regonexen. Esta veritat està tant reconcentrada en los ànimos reals y dels ministres superiors com havem sempre confiat tots los catalans, y lo senyor embaxador de Àrdena, en diferents occasions, ha experimentat, y jo de present experimento, puix la satisfacció que tenen de ella y lo que per son crèdit obran deixa atrassada la major vigilància que vostra senyoria nos ha comès com a verdaders fills de nostra pàtria y fidelíssims vassalls de esta corona. Y a esta conformitat, los senyors plenipotenciaris de la França en lo tractat de pau han estranyat molt la proposició dels enemichs, desenganyant-los que sas magestats desempararan un principat que, ab tanta fidelitat y tant justament, està reunit a sa corona, axí per los drets antichs de aquesta com per los justificats títols que ha tingut aquell en sa entrega.

Però, per a demostrar que la intenció de França no és impedir la conclusió de las paus generals, quant estas són tant útils a la conservació y augment de la monarchia christiana, dits plenipotenciaris han proposat que en la capitulació de Catalunya se firmen trevas entre França y Espanya, duradoras tant quant duraran las trevas de Olanda y Espanya, conservant lo rey cathòlic solament aquellas plaças que tindrà ocupadas al temps de la conclussió de aquest article, que, continuant lo sereníssim senyor comte de Harcourt en esta campanya los triumphos y pròsperos successos de las armas, podem confiar en Déu seran molt pocas y vulla sa Divina Magestat que sia ninguna. Esta proposició, feta per los senyors plenipotenciaris, desespera als enemichs, quant no.ls altera consemblant proposició de trevas per lo regne de Portugal, de hont veurà vostra senyoria ab evidència sa danyada intenció en la instada recuperació del Principat. La discusió de aquest article és lo estat de las cosas de Catalunya en Münster. Lo dels ànimos reals de sas magestats, adverat per sa eminència, és de no separar-la jamay de esta corona y de avançar en los pactes de las trevas las que resulten en major benefici del Principat, conforme així ho havem // 655*v* // suplicat a sas magestats. Per part de vostra senyoria havem donat a sa eminència gràcias degudas a tant singulars favors, mentres espero per cartas de vostra senyoria donar-las a sas magestats y reiterar-las a sa eminència y demés ministres superiors. No he volgut escusar per a eludir las sinistras informacions dels enemichs de offerir a sa eminència, per part de vostra senyoria, un manifest de la fidelitat y universal aplauso de tots los catalans, ab què han prosehit en lo descubriment y càstich dels inculpats en los tractats de conspiració, lo que ha aparegut bé a sa eminència, y axí, en haver-lo treballat y imprès, lo remetré a vostra senyoria y se enviarà a Münster y a totas las parts convenients. Lo demés deixo a la exacta y cumplida relació que farà a vostra senyoria de paraula lo senyor embaxador de Àrdena, que confio obtindrà breument la llicència de retornar-se'n. Suplico a vostra senyoria encomane molt de veras a Nostre Senyor los pròsperos successos de las armas de sas magestats, puix per la exaltació de sa corona han de occasionar en lo tractat de las paus lo major avans de totas las felicitats de Catalunya. Guarde Déu a vostra senyoria llarchs y dichosos anys, etcètera. Compiegna y maig, als 14 de 1646, de vostra senyoria afficionadíssim servidor, lo doctor Francisco Martí y Viladamor.

Després de haver escrita la present, sabent sa eminència que lo senyor don Joseph de Àrdena volia parar-se en posta, li ha aparegut no entregar-la a altre extraordinari, sinó per sa mà, per a què sa viva relació supla los defectes de la mà. Per a assegurar a vostra senyoria de la attenció ab què acudirà en tot ma obligació als ordes de vostra senyoria per lo major servey de sa magestat y benefici públich de nostra pàtria, sols dich a vostra senyoria que procuraré en tot seguir los passos del senyor don Joseph de Àrdena, puix lo universal aplauso que ha adquirit sa bona conducta en esta cort servirà de atrassar o de avançar mos acudits en ella, segons la imitació de las accions de tal precedent, del qual y de sos despaigs veurà vostra senyoria la veritat de mon sentir. Guarde Déu a vostra senyoria, etcètera.

París y maig 21, 1646.

656*r* L.

Molt il·lustre senyor.

Per lo senyor comte de Illa haurà ja vostra senyoria rebut la carta que escrigué a vostra senyoria per orde de sas magestats, que Déu guarde, dada en Compiegne als 14 del corrent,

tocant las proposicions fetas en lo tractat de Münster. Y si no ho difereix la proposició última, que diu que ara fan los suedesos, demanant, a més de la Pomerània, lo archabisbat de Bremens y lo bisbat de Nurdon, Miuden y Osnaburg, ab las senyorias de Clopenboug y de Mespen, tenim grans premissas de què se ajustarà lo tractat de Münster. Y en quant als interessos de Catalunya, de la manera que ab dita carta he donat notícia a vostra senyoria, ab la present la dono de què lo eminentíssim senyor cardenal Mazarín, continuant los grans favors que fa a nostra pàtria, me ha manat li proposàs las circunstàncias y condicions més convenients a Catalunya en ajustament de trevas, lo que he fet y fas ab la vigilància possible, seguint en tot los òrdens tinch de vostra senyoria, a qui supplico los continue, donant-me avís de las conveniències que a vostra senyoria millor aparegan per a proposar a sa eminència. Y puix en cas que se ajusten los interessos de Catalunya ab trevas, és ben cert que lo enemich conservarà las plassas que occuparà al temps de la conclusió de ditas trevas. En ninguna campanya considero més interessada Catalunya que en la present y que, si en altres occasions, ha fet nostra pàtria esforsos considerables, esta és la occasió més precisa per a restablir al Principat en plena llibertat y redimir nostres germans esclaus de la oppresió dels enemichs. Esta advertència, filla de un affecte verdader, nos <de>dignarà vostra senyoria de admètrer-la y, ab la efficacia de la bona conducta de vostra senyoria, fer-la valer per la major utilitat y conservació de nostra pàtria en servey de sas magestats, que Déu prospere y a vostra senyoria guarde los anys de mon desig, etcètera. París y may 31 de 1646. De vostra senyoria afficionadíssim servidor, lo doctor Francisco Martí y Viladamor.

666r A. 17 juny 1646. *Die* XVI *mensis junii, anno a Nativitate Domini* M DC XXXXVI.

Convocat[a] y congregat lo savi Consell de Cent jurats, etcètera, e après dits senyors consellers, etcètera, e lo present Consell féu la del·liberació y conclusió següent: que en lo que conté la proposició en rahó del paper firmat per don Joseph de Àrdena y micer Francesch Martí, en orde a las condicions allí expressades per matèria de treves, los senyors consellers anomenen quatre persones del present Consell, una de cada estament, las quals, ab los senyors consellers, encontinent disgregat lo present Consell, scriguen a ses magestats del rey y regina, nostres senyors, cardenal Massarín y senyor Tillier que la ciutat sempre ha supplicat a sa magestat que, per ningun temps, ni per via de paus ni treves, lo enemic pogués ocupar places algunas en esta província, per considerar los grandíssims danys que ocupant-las vindrian a estos Principat y comtats, y que, tenint-les-hy, com a de molt gran deservey de sa magestad y la total perdició de aquesta província, estant ella ab continuades discensions y inquietuts, y que sens sabuda ni orde de la present ciutat dits d'Àrdena y Martí an firmat dit paper y prestat dit consentiment, esperant de sa real clemència aconsolarà en assò a estos sos fidelíssims vassalls, enviant lo despatx a tota diligència remès a sa magestat y les cartes als senyors cardenal Massarín y Tellier. Y en rahó del demés proposat, los senyors consellers anomenen setse persones del present Consell, ab igual número de estaments, les quals, ab los senyors consellers, miren y censuren tots los papers legits en dit Consell, legint-los ab tota puntualitat, no dexant ralla ni di[...]io alguna per a legir, y en un paper posen les advertències convenients per caps, en rahó del que aparexarà deu fer la present ciutat en cada capítol, fent esta diligència ab molta atenció y premeditació. Y la resolució que pendran la proposen los senyors consellers en lo savi Consell de Cent dilluns o dimars, o altre dia de la semmana primera que entrarem, en lo qual se pendrà la resolució que més convindrà al servey de Déu, del rey, nostre senyor, y benefici de la present ciutat. Y que de la deliberació que sobre dit fet se pendrà ne manen enviar còpia los senyors consellers als senyors deputats, per a què allí obren lo que aparexerà més convenient y també la envien al senyor de Marca y a sa alteza.

667r Còpia del paper per don Joseph de Ardena y doctor Francesch Martí donat al senyor cardenal Massarin[a], firmat de llurs mans.
B. 17 juny 1646.

Señor.

Los embaxadores del principado de Cathalunya y ciudad de Barcelona, rindiendo a vuestra magestad las devidas grasias, en nombre de aquella fidelíssima provincia, por la attensión con que vuestra magestad avansa los deseos de su fidelidad de conservarse perpetuamente en la gloriosísima corona de Francia, para mayor demostrasión destos deseos, explicando a vuestra magestad la intensión de aquel Principado y ciudad, suplican, a sus reales pies postrados, sea de su real servi-

a. deliberació i còpia de suplicació intercalades entre els folis 665v i 668r del trienni 1644-1647.

a. senyor ... Massarín *interlineat damunt* sa magestat, *ratllat.*

cio disponer expressamente que en los tratados de Monster, en la capitulasión de Cathalunya, se prohiban estos y qualesquiera tratos y comersios entre los cathalanes, vasallos de vuestra magestad, y qualesquiera súbditos del rey cathólico, porque la aversión que tiene Cathalunya a sus enemigos es tanta y tanto su desvelo de asegurar su conservación en Francia que antepone a las comodidades de los comersios los peligros dellas. Y, por el mesmo fin, suplican a vuestra magestad que, en caso que al tiempo de la conclusión de dicha capitulasión occupassen aun los enemigos algunas plaças en Cathaluña, que Dios no lo permita, sea de su real servicio mandar expresar en dicha capitulasión que la ocupasión ho detensión de aquellas plassas se concrete precisamente dentro los términos de ellas. Y para que la designasión de los términos no occasione ya más contiendas, establecer que aquellas sólo se estiendan por el espacio de media legua ho de media ora de camino, y de tal manera que los dichos enemigos no occupen ni infesten otras poblaciones algunas, pequeñas ni grandes, del principado de Cathaluña ho esten sitas más acá ho más allá de las dichas plaças, declarando ansí mesmo que la prohibición de los tratos y comersios milite con todos los habitadores de las dichas plassas. Finalmente, suplican a vuestra magestad, por todos los caminos, la conservasión más cumplida de Cathaluña en Francia, para mayor exaltación de la corona de vuestra magestad. Don Josepe de Ardena y de Dernius.

Señor. De los embaxadores del principado de Cathalunya y ciudad de Barcelona.

672*r* A. 9 de juny 1646.

Estant[a] de partida de París dins tres dias per a reportar lo succeït en ma embaxada, sa eminència, per una carta, me manà lo anàs ha trobar ab la prestesa posible en la vila de Conpiena, a dos jornades de París, juntament ab lo senyor Martí. Arribats que fórem allí, nos féu mersè sa eminència de referir-nos extensament lo últim estat del tractat de la pau en Monster, assegurant-nos sempre de la perpètua unió de Cathalunya en Fransa, per raó de la qual avia molt temps no.s podia donar principi al tractat de la pau que procuravan tots los primers de la Europa, los quals comensavan a mostrar gran sentiment de què los sols interesos de Cathalunya impedien lo negosi de més importància de la cristiandat y que ara, últimament, per a obligar a Fransa, se li proposava lo aventajós expedient de las treguas, que, per ser cosa tan posada en raó, no podia Fransa negar-las ni dilatar son consentiment sens fer-se odiosa esta corona a totes les demés. Y, ajustat yo d'esta resolució, representí a sa eminència, ab moltes y vives raons, que se avia de entèndrer, dexant los castellans libre a tota Cathalunya baig la obediència de França, representant los inconvenients que se podian seguir de no fer-se en esta forma, a què repongué sa eminència que ja veiem les forses y asistències que sa magestat enbiava y tenia en Cathalunya per a aconseguir aquex fi. Però, quant no.s pogués, si los castellans les volian canviar, Fransa los ne donava altres tantes y encara de més. Y quant no volguessen fer-o se dexava ben considerar que, per lo inconvenient de una ho dos plases, no devia Fransa inpedir la pau de la cristiandat sens incurrir en lo odi dels prínceps y que, suposat assò, que li diguesem que expedient se trobaria per a fer que les tals plases no.y fossen danyosas ni perniciosas, al que respongueram // 672*v* // no sabiam modo per a evitar estos danys no sent les plases nostres.

Sa eminència proposà de fer fer algunas fortificacions serca de les tals plasses, a què responguèrem que en axò donaria vot y censura lo senyor virey, però no nosaltres. Y, finalment, conclogué en què.l advertissem de alguna cosa que fos en benefici del erial de Cathalunya, perquè devia partir-se lo dia següent per a Monster aportant la aprovació de les treguas proposades. Y vent que era inpossible lo consultar ab nostros principals, lo amor y conveniència del bon estat y quietut de Cathalunya nos forsà a què, a lo menos, ja que les trevas eran inevitables y lo restar-nos totes les plases era[a] tan insert, com sa eminència nos deia, fos proibit del tot lo comers entre nosaltres y tots los súbdits ho vasalls de Espanya. Sa eminència no sols ho aprovà, però estimà aquest advertiment ple de bon zel y nos lo demanà per scrits, lo que férem, ab lo mateix zel y bona intenció que.u diguerem, creient y tenint per sert que si.u aguesam dexat de fer seria estat en detriment del bon estat de Cathalunya.

678*r* A. 23 juny 1646.

Die[b] *XVIII junii MDCXXXXVI.*

Convocat[c] y congregat lo savi Consell de Cent etcètera.

a. paper intercalat entre els folis 671v i 672r del trienni 1644-1647.

a. era *interlineat damunt* tan.
b. Molt il·lustre senyor *interlineat i ratllat damunt* Die ... MDCXXXVI.
c. relació, deliberació, carta i resolucions intercalades entre els folis 677v i 690r del trienni 1644-1647.

[*1646*]

«Molt il·lustre senyor.

En execució de la deliberació per vostra senyoria feta a 16 del corrent mes de juny foren nomenades per los senyors consellers personas per a tractar y executar las cosas en aquella mencionadas, ço és, quatre personas per a formar las cartas y fer lo demés tocant al despaig del correu que ab elles és partit per a la cort y altres setze personas per a mirar y censurar, ab la puntualitat en dita deliberació expressada, tots los papers llegits en dit Concell y posar en un paper per caps los advertiments convenients en rahó del que aparexarà deu fer la present ciutat en cada capítol. Y axí, en quant al despaig de dit correu, se fa relació a vostra senyoria que dits senyors consellers y quatre personas han format y entregat a dit correu las cartas que.s llegiran a vostra senyoria, ço és, duas per sas magestats, que Déu guarde, una per lo eminentíssim cardenal Mazerín y altra per al excel·lentíssim senyor Le Tellier. Y en las de sas magestats se han inclòs còpias de las instruccions per part d'esta ciutat donades a don Joseph de Àrdena y Dernius y al doctor Francisco Martí, les quals també se són enviades a dits senyors Mazarín y Le Tellier juntament ab còpia de la carta del rey, nostre senyor. Y també ha aparegut a dits senyors concellers, ab aprobació de ditas setze personas, que era convenient escríurer sobre estas cosas als sereníssims senyors duch de Anjou, duch de Orleans, y príncep Condé, enviant-los també còpia de dita carta de sa magestat. Y dit correu fonch despatxat diumenge proppassat a la mitjanit, rebent de mà del senyor conçeller terç dits plechs, juntament ab uns advertiments per a què se conferís ab dit despaig a casa del dit senyor Le Tellier, sens parlar a persona alguna, ordenant-li de part de dits senyors consellers que, per ninguna causa, se'n aportàs altras cartas algunas.

Quant, emperò, al censurar *//678v//* juntament ab dites setze persones los dits papers y fer dits advertiments, se fa a vostra senyoria la relació següent: que en dita junta se ha legit la carta del rey, nostre senyor, de 8 de maig proppassat, la de la reyna regenta de 16 del matex, la del dit senyor Le Tellier del mateix dia, la del cardenal Mazarín de 9 del dit y altra de sa alteza de 11 de juny corrent mes un paper breu y altre llarch del senyor de Marca, y un memorial llarch donat per dit don Joseph de Àrdena a sa magestat ab la resposta que al marge de aquell fonch servit fer a 9 de maig proppassat y un paper o suplicació per dits de Àrdena y Martí presentada al rey, nostre senyor, segons a vostra senyoria va reffererir dit de Àrdena, tots los quals papers se eren llegits en lo present Consell. Y de altra part, se han legit en dita junta las instruccions per part de esta ciutat donades a dit don Joseph de Àrdena y a dit doctor Martí y la còpia de unas instruccions secretas entregades a dit don Joseph de Àrdena y Dernius, antes de partir d'esta ciutat, per lo abat de Galligans, leshores deputat ecclesiàstich, de data de 1 de dezembre proppassat, de las quals dits senyors consellers may tingueren notícia, a bé que encontinent que foren extrets tingueren conferència ab los senyors deputats per a formar instruccions per a dit don Joseph de Àrdena, ab intervenció de la junta gran, conforme estava deliberat en lo savi Consell de Cent de 22 de noembre proppassat. Y ni els senyors deputats ni las personas de dita junta donaren notícia alguna ni parlaren paraula de ditas instruccions secretas sinó, solament de altres que se eran donades a 29 de dit mes de noembre a dit senyor don Joseph de Àrdena, y los dos concistoris y junta formaren las que a vostra senyoria se són legidas, posant en ellas algunas cosas ultra del que [a]contenian las que se havien donat primerament a dit de Àrdena, per ocasió de les quals instruccions secretas dit de Àrdena donà a sa magestat dit memorial, decretat dit dia de 9 de maig, sens que per part de dit de Àrdena se donàs notícia alguna a dits senyors concellers, ni de dites *//679r//* instruccions secretas, si bé lo títol d'elles deya eran donades tant per part d'esta ciutat com de la Deputació, ni del dit memorial en execució y conformitat d'ellas donat, ni solament dit de Àrdena, en la relació feta a dits senyors consellers després de ser arribat a esta ciutat, digué paraula de ditas instruccions secretas ni memorial fins que, per ocasió de haver vist dits senyors consellers que, en la carta de sa magestat sobre mencionada, que dit de Àrdena los havia entregada, se deyan estas paraulas: «també nos som alegrats de conèxer per lo que nos ha representat de vostra part tocant la justícia y lo zelo que vosaltres teniu per a firmar y fer guardar puntualment. Y encara que havem donat per escrits nostra resposta als memorials que nos han presentats sobre aquesta matèria, tota via havem volgut, per lo consell de la reyna regenta», etcètera, preguntaren a dit de Ardena lo dia següent quin memorial era aquell que per part nostra havia donat a sa magestat y de sa part rebut resposta en scrits, lo qual leshores respongué que era lo dit memorial que en virtut de instruccions secretas havia donat. Y leshores,dits senyors consellers le.y demanaren, y és lo sobredit, y dels senyors deputats hagueren còpia de ditas instruccions secretas dalt mencionades, ab què vingué a ésser descuberta la maranya que ab tanta cautela se havia trassat y, ab no menor, se era tinguda secreta fins dit dia en gran prejudici del senyor de Marca y senyor governador y altres ministres reals, perso-

a. a continuació ratllat tenian.

nas tant benemèritas d'esta província, y no poch prejudici d'esta ciutat, que incientment era tinguda per còmplice de dita maranya, tant aliena d'esa notícia y contrària a la bona y fervorosa voluntat que, per tants justs títols, té a dits senyors com a ministres que contínuament se desvellan per lo benefici y utilitat d'esta ciutat y província.

Vistos tots los dits papers en dita junta de ditas setze personas, ha aparegut que, dexat a part lo que resultarà de dits papers aserca del despaig de dit correu, se ve a reduir a dos caps o articles lo que de tots aquells resulta. E és lo primer article haver-se donat dit memorial contra dits // 679*v* // senyors en nom del principat de Cathalunya y la present ciutat, sens que aquella hage entreevingut en res ni tingut notícia de ditas instruccions secretas, en execució de las quals se dóna, ni haver may dit don Joseph de Àrdena donat notícia alguna als senyors consellers de aquelles de dit memorial. Acerca de dit article, ha aparegut a dita junta que la present ciutat, salvat sempre lo parer de vostra senyoria com a més acertat, deu primerament manifestar a sa magestat del rey, nostre senyor, y assegurar son real ànimo de que no ha tingut fins ara notícia alguna de ditas instrucions secretas y menos que, en conformitat de aquellas, en nom de la ciutat, se hage presentat a sa magestat dit memorial, com per sa part no se hage entrevingut en lo formar ditas instruccions, ni dit don Joseph de Àrdena hage may dat notícia alguna de aquellas a dita ciutat y, per ella, als senyors consellers, no obstant que los senyors consellers li han scrit que.ls donàs notícia del que anava obrant tocant a sa comissió, que deu la present ciutat assegurar a sa magestat de la gran bondat, atenció y bon modo de prosehir en son real servey y beneficis d'esta ciutat y província dels dits senyors de Marca y governador. Y que en esta ciutat no.y ha cosa més constant que lo ésser auctor de ditas instruccions, que han ocasionat dit memorial, lo dit abat de Galligans, vuy detingut per sa magestat com a còmplice del delicte execrable de la conspiració que contra esta ciutat se havia urdit y ha descubert la infatigable atenció y cuydado de sa alteza. Axí que dit abat, en conformitat de la mala intenció, per medi de ditas instruccions, secretament, si bé valent-se del nom de dit Principat y ciutat, posava en gran perill lo estat de esta província, fent odiosas a sa magestat dos personas tant senyaladas, de las quals se ha experimentat una gran confortació en los ànimos de tots en las ocasions tant apretadas en què.s veu esta província antes de la feliz vinguda de sa alteza, y de las quals ha rebut y justament deu confiar rèbrer tota consolació y assistència en las ocasions que.s pugan oferir.

Que, per los effectes sobredits, és bé delibere vostra senyoria se escriga // 680*r* // a sas magestats ab molta claredat y distincció perquè pugan restar ben assegurades de ditas coses, ponderant la cautela de ditas instruccions y memorial en contenir algunas cosas molt del servey de sa magestat y la dita ciutat y província, y ajustar a la sombra d'ellas lo que concernia a dit maliciós intent, donant també las degudas gràcias a sa magestat de la resposta o decretació feta a cada hu de dits capítols, aplaudida en extrem per lo present Consell com a tant ajustada a rahó y conforme al benefici comú y particular d'esta província y sos habitants. Que deu la present ciutat fer a saber en la forma més convenient a dits senyor de Marca y governador totas las ditas cosas, per a què tingan la satisfacció que és just.

És lo segon article haver dits de Àrdena y Martí, en nom de embaxadors d'esta ciutat y província, donat a sa magestat dit paper o suplicació per los dos firmada, conforme ha referit dit de Àrdena a vostra senyoria dit dia de 16 del corrent, si bé, ab cautela o per descuyt, se ha dexat de posar ditas firmas en la còpia de ella per dit de Àrdena entregada, dient en ella que, explicant la intenció de dita ciutat y província, suplican sia de son real servey disposar expresament que en los tractats de Monster, en la capitulació de Cathalunya, se prohibescan tots y qualsevols tractes y comersis entre los catalans, vassalls de sa magestat, y qualsevols súbdits del rey cathòlic, y que en cas que al temps de la conclusió de dita capitulació ocupassen encara los enemichs algunas plassas en Cathalunya, que Déu no permeta, sia de son real servey manar expressar en dita capitulació que la ocupació o detenció de aquellas plasses se comete precisament dins los térmens d'ellas, ço és, per espay de mija llegua o mija hora de camí, y de tal manera que los dits enemichs no ocupen ni infesten altres poblacions algunas, xicas ni grans, del principat de Cathalunya o estigan més ansà o més anllà de ditas plassas, declarant axí mateix que la prohibició dels tractes y commersis milite ab tots los // 680*v* // habitants de ditas plassas. Quant a est article, ha aparegut a la dita junta de ditas setze personas, salvat en tot lo parer de vostra senyoria com a més acertat, és just y conforme rahó y a la auctoritat y benefici d'esta ciutat que vostra senyoria prenga la resolució baix expressada en lo cap últim.

Attenent y conciderant que, en los capítols sis y set de les instruccions donades a dit de Àrdena per part d'esta ciutat, se diu expressament se suplique a ses magestats que, en ninguna manera, donen oÿda ne permeten que.s done lloch per ninguna causa ni pretext a que est Principat ni

comptats, en tot ni en part alguna, sien separats ni disgregats de dita real corona, ajustant sia de son real servey no donar lloch en las de paus, treguas o suspenció de armas resten en poder del enemich les plasses de Lleyda, Tarragona, Tortosa, Àger y Alfacs, ni alguns altres pobles, fortalesas ni territoris de dit Principat, ans bé se hage de restituir a sa magestat tot lo que de dit Principat tinga dit enemich ocupat, pactant més avant que no.y puga haver commersi ab vassalls y súbdits del enemich en manera alguna, exceptat en respecte de carns, llanas y blats de Aragó y altres cosas en dit capítol setè de ditas instruccions expressades, y lo mateix se conté en lo capítol setè de las ditas instruccions donades a dit doctor Martí. Y dits de Àrdena y Martí han suplicat a sa magestat lo que està dit, de què resulta ab evidència han contrafet a ditas instruccions no sols concentint però encara suplicant a sa magestat motu pròprio y dient que declaravan ésser intenció de est Principat y ciutat que, «en cas lo enemich al temps de la conclusió de las treguas tinga ocupadas, lo que Déu no permita, algunas plassas en Cathalunya, se [...] la detenció d'ellas dins los térmens las tals plassas», etcètera, y que lo commersi ab los súbdits del enemic sie absolutament prohibit sens la acceptació sobredita, devent instar ab totas veras la restitució de ditas plassas y dita //681*r*// llimitació de la prohibició a esta ciutat y Principat. Y de dit paper, suplicació o demanda no han donat notícia alguna a dits senyors concellers, ans bé ni han escrit may paraulas acerca del contingut en ella fins que dit de Àrdena és arribat y ho ha explicat, entregant dita còpia de dita suplicació. Y de altra part, dit de Àrdena no ha donat may notícia de cosa tocant a dit memorial per ell donat. Y dit doctor Martí ha usat en dita suplicació de títol de embaxador de esta ciutat, no tenint tal qualitat, sinó de persona enviada a sa magestat per a informar-lo de la justícia de Cathalunya en la submissió a sa real corona, concorrent també algunas altras circunstàncias advertidas en dita junta en confirmació de la culpa y demèrits de dits de Àrdena y Martí.

Dites coses atentament conciderades y llargament conferidas en dita junta, à aparegut que vostra senyoria porie deliberar que dit don Joseph de Àrdena y de Dernius sie tret y desinsiculat encontinent disgregat lo present Consell, sens mòurer-se de la present casa los senyors concellers y dotse personas del present Concell, ab igual número de staments, per dit effecte nomenadores per dits senyors concellers de les bosses de la present casa, y que per ningun temps sie inciculat en ellas ni puga obtenir officis ni beneficis alguns de la present ciutat. Y dit doctor Francisco Martí y Viladamor sie revocat encontinent de la dita comissió se li és donada, y se li alse y lleve son salari des del últim de juliol pròxim[a] en avant y se li alse encontinent lo crèdit de dit salari de die en avant, y se escrigue a sa magestat sie de son real servey donar llicència encontinent a dit doctor Martí per a cessar de dita comissió, en concideració de què se té per constant que ja haurà acabat sa informació, ajustant que, en cas sa magestat sie servit ésser més informat, se enviarà altra persona per al dit effecte. Y se scriga y notifique a dit doctor Martí, ab acte, dita revocació y privació de salari y, semblantment, sie dit doctor Martí extret y desinsiculat encontinent //681*v*// ditas bossas de la present casa, y en ningun temps puga ésser insiculat en officis alguns d'ella. Y que los noms de dits de Àrdena y Martí sien borrats del llibre de la Ànima, ajustant més avant que per ningun camí puga dit doctor Martí obtenir offici ni beneffici algú de la present ciutat. Y més avant, que dit doctor Martí sia privat del offici obté de advocat fiscal de la Ballia General y en son lloch extret encontinent, sens disgregar-se lo Consell, un altre jurista de la bossa que.s deu tràurer. Y dita junta, després de exequutades totas las ditas cosas, si per altre camí se pot prosehir contra dits de Àrdena y doctor Martí y altres còmplices en dits exessos, per a què sien punits com merexen y servescan las ditas penas y punició de exemple als que obtindran semblants officis y concessions, salvat lo parer de vostra senyoria com a més acertat».

E lo dit Concell féu la deliberació següent: que los apuntaments y advertències fetes per los senyors concellers y setzena per esta matèria anomenada del que ha aparegut a dita junta deu fer la present ciutat en rahó del fet mencionat en la proposició sien posades en execució, com en aquellas se conté, cometent la execució de fer las cartas en la proposició mencionadas dependents y emergents a ellas als senyors concellers y dita junta ab plenitut de poder y sens raferiment algú. Y que de la present deliberació ne donen notícia los senyors concellers a sa alteza, senyors deputats, senyor de Marcha y governador per los medis sian servits, cometent a sa senyoria y setzena ja dita esta diligència.

Concordat cum suo originali. Agramunt, scriba Concili.

683*r* Deliberació[b] del Consell de Cent. 19 juny 1646.

B. 23 juny 1646.

a. a continuació ratllat vinent.
b. anotació escrita en un full a part.

Demanàs als magnífichs assessors y advocat fiscal del General lo que poden y deuen fer los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del dit General en cas que algun embaxador del General cometa delicte algú tocant a la embaxada. E axí mateix, si altra persona per algun grave empleo deputada per part del dit General, rebent salari del mateix General, delinqueix en lo tal empleo, lo que poden fer en tal cas dits senyors deputats. Demanàs per part dels dits senyors deputats la resposta de tot en scrits.

«Jhesús Maria. Al consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, los infrascrits assessors y advocat fiscal responen que contra lo embaxador qui serà estat enviat per lo General y lo tal haurà comès delicte excedint al poder y facultat donat y donada en rahó de sa embaxada, segons la qualitat del delicte serà vist comès, poden los deputats[a] revocar al tal embaxador, privar-lo del salari fent-li restituir lo que haurà cobrat per occasió de aquell. Y poden també contra lo tal embaxador procehir[b] a recuperació de tots los danys y interessos la Deputació restarà damnificada. Lo mateix responen poder fer contra la persona qui serà diputada per lo General per un grave empleo // 683v //[c] y comet delicte excedint al poder y facultat donada. Y perquè en semblants casos té loch la disculpa y defensa se ha de procehir tant en un cas com en altre *per directum*, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladamor, fisci Generalis advocatus. Vila, assessor.»

684r 1. Carta del rey de 17 juny 1646. 2. De la reyna, 17 juny 1646. 3. Del senyor Le Tellier, 17 juny 1646, foli 222. 4. Del cardenal Massarín, foli 223. 5. Del senyor virrey, foli 225. 6. Embaxada del Capítol y bras militar en dietaris, a 20 abril-juny 1646. 7. Carta al Capítol de Gerona, foli 227. 8-9. Deliberació del savi Consell de Cent de 19 de juny 1646. 10. Resposta de don Joseph d'Àrdena continuada en dietari sots jornada 19 de juny 1646. 11. Nota del dietari sots jornada de 19 de juny 1646, ab lo paper entregat per don Joseph d'Àrdena, signat de lletra A. 12. Embaxada feta a la ciutat, continuada en dietari sots jornada de 19 de juny 1646. 13. Resposta de assessors sobre una pregunta feta per deputats. Carta del rey de 21 de juny 1646.

685r C. [...] juny 1646.

Deputats del General de Cathalunya.

a. *a continuació ratllat* privar.
b. procehir *interlineat damunt* a recuperació.
c. *a continuació ratllat* delinquint.

Vostra senyoria no deu pas dubtar que las representacions y supplicacions ha fetas al rey, nostre senyor, de no consentir, per un tracte, que los enemichs ocupen plasa alguna en Cathalunya no sien beníssimament rebudas de sa magestat, com a venint del amor té est Principat a la Fransa y de sa averció per lo insuportable domini dels castellans. Y que, axí mateix, sa majestat no fasse tots los esforsos imaginables per a deslliurar-ne totalment lo país antes de concloure tracte algú o que no se reserve lo camí de poder, ab justícia, traure los enemichs dels llochs que.y podrian ocupar[a] si no.y havia hagut medi de ferho antes, així que vostra senyoria deu estar consoladíssima de la paraula que sa majestat li ha donada de las proposicions que són estadas fetas en Münster y confiansa en son amor y en la paraula que li té dada de no consentir may a la separació dels interessos de aquest Principat dels de la Fransa. Y entretant, deu també fer de sa part tots los esforsos imaginables per a secundar las armas de sa magestat, per a què en un mateix temps, // 685v // en diversos llochs, se puga ab major promptitut posar tot lo pahís en llibertat, en què.l assegur a vostra senyoria que jo donaré mos cuydados y ma sanch ab lo zel acostumat, ço és, ab tant de amor y de passió com lo més fidel català podria fer. Jo faré, mentrestant, conèxer al rey las verdaderas provas dóna vostra senyoria en esta occasió de sa immudable resolució de viure y morir en la fidelitat que li té jurada, y que estas llohables accions merexen totas las demostracions possibles de sa protecció y de sa regonexensa, de las quals donarà, sens dubte, sa majestat tots los effectes que.s poden esperar de un bo y generós rey y que lo estat present dels negocis li podrà permètrer.

Quant a la scriptura donada per don Joseph de Àrdena y lo senyor Martí y Viladamor, a més de què sa majestat no la pot pendre per un consentiment del pahís de dexar entre las mans dels enemichs las plassas que ocupan, pus que llur intenció no és estada tal quant la han donada ni explicant la de aqueix consistori tampoch, bé pot vostra senyoria per sa precaució dissentir al que dits don Joseph y doctor Martí poden haver fet en dita scriptura contra llurs ordres e instruccions, y assò deu bastar per la satisfacció de vostra senyoria y per llur càstich, pus // 686r // que lo rey li ha demostrat estar satisfet de la conducta de dit don Joseph y que sa majestat approve que lo doctor Martí continue sa residència junt a ella per a la agència dels negocis que vostra senyoria li té commesos. Aquest és lo parer de una persona qui no té altra major passió que de fer estimar totas las resolucions de aqueix il·lustre consistori, com a representant de aquest Princi-

a. ocupar *interlineat damunt* si.

pat, per lo avantatge y servey del qual me so íntegrament votat, seguint ma pròpia inclinació y lo amor que sçé li té lo rey nostre senyor. Déu a vostra senyoria guart. En lo camp devant Leyda, als 21 de juny 1646. Henry de Lorraine.

687r A. 25 juny 1646.

Die mercurii, XX mensis junii anno a Nativitate Domini MDCXXXXVI.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent en la sala gran de dit Consell y forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers sos companys, explicà y refferí en dit Consell com en la causa, etcètera. E aprés, los senyors consellers donaren per proposició al dit Consell un paper, lo qual fonch llegit y és del tenor següent:

«Molt il·lustre Senyor.

Vuy, antes de migdia, estant ajuntats los senyors consellers per a posar en execució la deliberació feta per vostra senyoria lo dia de aÿr en quant al donar pocessió a micer Diego Cistaller del offici de la Ballia General, en lo qual fonch extret per privació del doctor micer Francisco Martí y Viladamor, és arribat a sa presència Francesch Joseph Fontana, síndich de la present casa, dient que a sa notícia era pervingut que dit senyor Cisteller tenia provisió de captura en la règia cort per mal effecte a sa majestat, que Déu guarde. Y estant los senyors consellers juntament ab los advocats d'esta casa batent esta matèria, se són donades a los senyors consellers duas suplicacions, una per part de micer Joan Sabater apel·lant e o recorrent al consell de trenta-sis de sa suffocació o inhabilitació en dit offici, en lo qual és estat extret, y l'altra, per lo procurador de dit micer Francisco Martí apel·lant de la privació feta de sa persona en rahó de dit son offici y de la commisió se li era donada acerca de sa magestat. Totas las quals cosas han comunicat dits senyors consellers a la junta de setze personas nomenades per als effectes contenguts en la deliberació lo die de ahir feta en lo present Consell que.s trobava present. Y també han tractat en ella de la exequució del enviar a sa magestat les cartes y fer lo demés en dita deliberació expressat, y ha aparegut a dita junta que tant lo fet de las appel·lacions de dita privació y sufocació com de dita pocessió sia disposat en lo present Consell. Y també se propose en què a dita junta ha aparegut cosa àrdua lo enviar per correu les cartes y papers //687v// que, en execució de dita deliberació, se han de enviar a la cort, sens enviar-se tras ell nou embaxador, essent cert que se ha de comètrer en la cort a una persona de parts lo fer llevar acte de la notificació de la revocació de dit micer Martí y demés tocant a sa persona y tornar -se'n a la present ciutat, y que podria ell[a] deduhir allí tals cosas que necessitan de resposta. Y que, de altra part, pus las cartas se envian y se han de enviar no tenen rèplica y és de gran consideració haver-hi en la cort persona que ab viva veu puga deduhir y replicar lo que aparega més convenient en benefici de la ciutat, que per ço se considere si serà bé enviar a sa magestat nou embaxador, y axí los senyors consellers ho posaran en en execució».

Y se ajustà que en est punt és vingut als senyors consellers lo doctor[b] ... Graells, del Real Concell, de part del senyor canseller y tres salas que en sa casa estan juntes, donant resposta de una embaxada que per los senyors consellers se era enviada a dit senyor canceller y tres salas per a haver notícia de l'objecte se proposava contra dit Cisteller, la substància de la qual resposta se conté en un paper que dit Graell donà als senyors consellers, que.s llegirà a vostra senyoria juntament ab las ditas dos suplicacions y poder del procurador de dit micer Martí. E aprés fonch llegit al dit Consell lo paper donat als senyors consellers per lo magnífich micer Graells, lo qual és del tenor següent:

«Lo doctor Graells, de part del Real Consell, se servirà representar als molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat, en resposta del recado per dits senyors enviat al Real Consell, la estimació se ha fet del zel han mostrat dits senyors consellers al servey de sa magestat, que Déu guarde, procurant que hòmens mal effectes no obtinguen officis en dita ciutat. Y en quant al doctor Diego Cisteller, representarà a dits senyors consellers que en lo any 1643, essent estat disfamat de mal effecte a sa magestat, fou provehit de captura junt ab altres, la qual, per justes causes, no fou executada. Y en lo present any, tractant-se //688r// ab una junta de tres salas ab sa alteza de executar capturas en personas de mal effectes, en orde al dit doctor Cisteller se resolgué, per alguns bons serveys que havia fet a sa magestat y per altres causes, que dita captura no se executàs. Y també se llegiren al dit Consell les suplicacions o apel·lacions donades als senyors consellers per part del doctor Francisco Martí y Viladamor y del doctor micer Joan Sabater y lo poder del procurador de dit doctor Francisco Martí, mensionades en la proposició, les quals són del tenor següent:

"E lo present Concell féu la deliberació y conclusió següent: que en lo que conté la matèria

a. *a continuació ratllat* allí.
b. *a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.*

de las suplicacions donades als senyors consellers, la una per part del procurador del doctor Francisco Martí y l'altra del doctor micer Joan Sabater, en orde a la privació de dit doctor Francisco Martí y inhabilitació feta de la persona de dit doctor Sabater, extret en assessor de la Ballia General, sia comès tot lo dit fet, com lo present Consell ho comet als senyors consellers, quatre personas del present Consell, de tots staments, y y magnífichs advocats de la present casa per a què, censurades y premeditades les coses que contenen ditas suplicacions lo que aparexerà haver de fer la present ciutat, ho manen los senyors consellers proposar en altre consell, en lo qual se pendrà la deliberació que més convindrà. Y en lo que té respecte a la pocessió del doctor micer Diego Cisteller, extret en assessor de la dita Ballia General, li sia aquella encontinent donada no obstant lo deduhit per lo síndich de la present ciutat. Y en lo de enviar embaxador a la cort de París, attesas las causas de conveniència y ha de enviar en dita cort persona qui cuyde, en la ocasió present, de las matèrias ocorrents, nomenen per ço los senyors consellers encontinent al present Consell tres persones de las ensiculades a conseller a les tres bosses de cap, segon o ters, per a què, votades aquelles per scrutini ab llencas de paper, lo que.s trobarà tenir més veus sia embaxador per dita cort de París, com ara, per leshores, lo present Consell lo anomena, lo qual partesca d'esta ciutat ab la major diligència possible, al qual se li donen les cartes y instruccions convenients, cometent lo minutar y fer ditas cartas y //688*v*// instruccions als senyors consellers y setse personas per los dits negocis occorrents, nomenades ab plenitut de poders y sens referiment algú, al qual embaxador lo pague la present ciutat, axí per abillaments com per son salari, lo mateix y en lo mateix modo y forma se donà al noble don Francisco Sala quant fou tramès per esta ciutat a la dita cort de París. Y que no obstant vaja dit embaxador, partesca encontinent un correu a tota diligència a dita cort de París ab los despaigs necessaris tant en repecte dels negocis tocants a dit doctor Francisco Martí com de las cartas se han de enviar a ses magestats, que Déu guarde, y a altres en virtut de la deliberació del savi Consell de Cent del dia de ahir. Y que la present deliberació se fassa a saber a sa alteza y que los senyors consellers, per un ciutadà y militar del present Consell ne donen notícia als senyors deputats, senyor governador y senyor de Marca.

Concordat cum suo originali. Agramunt, scriba Concili"».

689*r* B. 25 juny 1646.

Die XXIII *mensis junii* MDCXXXXVI. [*1646*]

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y de voluntat dels demés senyors consellers sos companys, lo quart absent, donà per proposició una supplicació. E també digué dit senyor conseller en cap, en veu sua y de voluntat dels demés senyors consellers sos companys, lo quart absent, com los senyors deputats demanen conferència acerca la matèria corrent. Y los senyors consellers los ha aparegut representarho al present Concell, etcètera. E lo present Concell, etcètera. Y en lo que toca a la conferència que demanen los senyors deputats per los negocis occorrents, que per ço la tingan los senyors consellers y les setse persones anomenades, ab què ab dita conferència y en les demés que.s tingan, tant per aquest com per altres negocis, no tinguen poder sinó de tractar y conferir les matèrias y no resòldrer sobre aquellas, sinó que les hagen de proposar després al savi Concell de Cent per a què sobre ellas se prenga la resolució que més convindrà. Y que a dites setse persones las forme lo present Concell, syndicat en la forma acostumada, revocant lo present Concell, com ab la present revoca, qualsevols deliberacions per dit Concell fins assí fetes, ab les quals dit Concell hagués donat a qualsevol junts poder de respòndrer qualsevol cosa que.s tractàs ab la junta de la Diputació sens dar-ne rahó al savi Concell de Cent. Y que en la rahó del cap de conferències ne donen notícia los senyors consellers als senyors deputats.

691*r* *3 julii 1646.*

A[a] *moz tres cherz et bien-amez lez deputez du Principat de Catalongne.*

Tres cherz et bien-amez: nouz avonz esté tres aissez d'aprendre la promotion de Bartholomée Vivez en la place du deputé ecclesiastique qu'a [...] l'abbe de Galligantz, estimant que l'on ne la pouvoit donner a une personne qui la remplist pluz dignement que luy, pour les tesmoignagez advantageux qui nouz ont esté renduz de sa fidelité et bonne conduicte en toutez lez occasions qui ont regardé le bien de notre service et de la province, et la bonne opinion que nouz voyonz par voz lettrez que vouz avez conceüe, ce que nouz avonz bien voulu vouz faire cognoistre par celle-cy de l'advice de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, et vouz exhorter de continuer touz unani-

a. carta intercalada entre els folis 690v i 692r del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

mement a vouz employer pour l'advantage de notre service et de la province, avec asseurance que nouz ne desironz rien d'advantage que de vouz donner a touz en general et en particuliere dez effectz de notre affection singuliere pour la Catalongne et de votre bonne volonté en vostre endroit, c'est ce que nouz vouz dironz par cette lettre, priant Dieu qu'il vouz ayt, tres cherz et bienamez, en sa sante garde. Escrit a Compiegne, le XVIIIème *may 1646. Louis. Le Tellier.*

694r A. *[...] julii 1646.*

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya al molt il·lustre senyor canceller, als magnífichs senyors doctors del Real Consell, assessors y advocat fiscal devall scrits, si Ramon Roger, mercader, qui obté lo offici del General dit dels ploms, reste privat de dit offici, attès que, ab real sentència, és estat condempnat a set anys de desterro del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya per have comès crim de leza magestat en lo primer cap y en quant reste privat de dit offici, com se ha de procehir a la provisió de aquell, vista la sentència proferida en lo Real Consell als trenta de abril 1646, en la qual se formà contra dit Ramon Roger la delatura, ab estas formals paraulas, «*delatum de crimine lesa magestatis in primo capite et quod vicibus geminatis turba faciebat, cum aliis, in favorem regis Castelle, et de illius rebus prospecis latabatur de que adversis contristebatur, et in contrario male de sua magestate loquebatur, egre ferendo prosperas res suas, et ita se gerebat ut eius loquutiones conspirationem in presente civitate patefactam saperent et alis*», vista la declaració precehint informació feta als tres de abril 1646 en lo consistori de la Deputació per los assessors y advocat fiscal, *facto verbo insequendo conclusionem in consistorio factam*», en la qual fonch declarat que lo nom de dit Roger y de altres, continuat en lo llibre de l'Ànima, fos borrat de aquell, per ésser estat condemnat de crim de lesa magestat, y que en son loch fossen scrits altres; attès per dita real sentència, segons la naturalesa del crim de lesa magestat *in primo capite*, és vist ésser dita Ramon Roger notat *ispso jure, de infame infamia juris*, y com a tal, fet incapàs de poder obtenir officis y càrrechs públichs y privat del que obté, essent de honor //694v// y offici de concideració y profit y tal, que personas nobles y de qualitat y honor han acostumat a tenir-lo, en lo qual se requereix integritat de fama, axí per la diuturna conservació entre los bons com per lo exemple de integritat y fidelitat al rey nostre senyor se deu donar.

a. resolució intercalada entre els folis 693v i 695r del trienni 1644-1647.

Y seria no sols diforme sinó de perniciós exemple que, sobre tan notòria integritat de fidelitat, que en la casa del General és tan innata, se hagués de dir que obté offici del General home notat de infàmia, suspitós al rey nostre senyor, y que ja, com a tal, és estat desensiculat. Estas y moltas altras causas attesas[a], són de vot y parer que dit Ramon Roger és *ipso jure* privat del dit offici dels ploms, y que per ço, com <h>a vaccant, deu ésser altre en son loch anomenat y provehit per a obtenir lo dit offici, segons capítols de Cort y stil de la casa de la Deputació. Y que axí, los molt il·lustres senyors deputats poden fer nova nominació de persona per a obtenir dit offici dels ploms, sens que sia necessari fer altres procehiments.

De Barutell, cancellarius. Vidal, fisci advocatus. De Viladomat, fisci Generalis advocatus. Queralt. Peralta, fisci advocatus patrimonialis. Pastor, assessor. Vila, assessor».

696r *7 julii 1646.*

Noverint[b] *universi quod anno a Nativitate Domini Milecimo sexcentesimo quadragecimo sexto die vero secunda mensis julii, inter nonam et decimam horas ante meridiem ipsius die presente et in hiis vocato et requisito me, Antonio Jaume Perramon, publico, apostolica et regia auctoritatibus notario ville More Riparie Iberi, dertusense diocesis, oriundo et habitatore presentibus, etcetera, et etiam Josepho Monlleo, juris utriusque bathalaureo, et Dominico Llecha, ville de Flix dicte dertusense diocesis habitatore, pro testibus ad ista vocati et ipsius liber assumpti intervenientibus, in dicta villa de Flix et in majori platea eiusdem ville comparuit et fuit personaliter constitutus magnificus Bonaventura Closa, sequestrator et receptor hereditatum et bonorum maleaffectorum regi nostro christianissimo et principatui Cattalonie civitatis Dertuse //696v// pro parte et ad instanciam admodum illustrium dominorum deputatorum Generalis dicti principatus Cathalonie, comitatum Rosilionis et Ceritanie, sequestratorum coram discreto Paulo Giner, notario regio dicte ville de Flix, in dicta platea personaliter [...]idemque dicto nomine sequestratoris et receptoris predictis admodum illustribus deputatis requisivit sequentia:* ço és, que ell, dit Closa, segrestador de les haziendes y béns dels tortosins mal affectes a sa magestat christianíssima y present principat de Catalunya y comtats de Rose-

a. a continuació ratllat per ço y altrament.
b. acte de requeriment intercalat entre els folis 695v i 699r del trienni 1644-1647.

lló y Cerdanya per los molt il·lustres senyors deputats del dit General de dits Principat y comptats, en vigor de una carta consistorial de sa senyoria, fo requesta y requerida al dit mossèn Pau Giner, notari de Flix, personalment // 697r // existint en dita plaça, li lliuràs y entregàs en dits noms, per virtut lo procés e o mà dels segrests fets de las dites haziendes y béns dels tortosins sobredits per dit General, originalment en son poder rebuts, protestant contra dit Giner dels desatents y danys que a dit General, per la mora y tardança en lo entregar lo dit procés e o mà dels sobredits segrests, perí en sobrevenir-se. E com fos present dit mossèn Giner, notari, satisfent a la dita requisició per dit senyor Bonaventura Closa feta, dix que lo compte Xabot, estant en la vila de Corbera, lo envià a demanar, hont li digué a ell, dit Giner, notari, que, per coses concernents al servici de sa magestat christianíssima, li aportàs, com en effecte li aportà, dit procés e o mà dels dits segrests de las dites haziendes y béns dels dits tortosins mal affectes a dita sa magestat y Principat y que, conferit a la dita vila de Corbera per dita ocasió, féu ostenció a dit compte Xabot del dit procés e o mà de dits // 697v // segrests, que, no acontentant-se de haver-la mirada se volgué restar, com se restà, ab aquella sens que per més lo.y demanàs la.y volgués restituir, no obstant li diguera [...] lo original offerint-le-y donar còpia fefahent, sens parar un punt de nits o de dia. Y a bé que li prometés dins pochs dies dit compte restituir-las, per molt lo.y pregà davant de persones fidedignes, lo que [...]rex provar, james las volgué tornar. Y percohibint encara lo dit compte Xabot ne donà notícia a sa senyoria de dits molt il·lustres senyors deputats en Barcelona residints, per lo que, com aju[...]ve y [...] de tota culpa y no poder-les haver *contra potentem,* qual era dit Xabot, y ser aquell segrestador per lo rey christaníssim nostre senyor de dites haziendes seus, conforme en virtut del poder tenia de la Real audiència y sacro consell, ha cobrat diverses cantitats de diner, que fou gran suma y de molta consideració, de las vilas de la castellania // 698r // y altres parts dels censals, responem a dits tortosins donant per resposta lo sobredit, suplicant quant humilment pot a dits molt il·lustres senyors deputats se digne sa senyoria tenir-se per servit ab dita resposta y innocència, puix per sa part no.y ha agut culpa alguna, protestant de tot lo que sia de dret y de justícia quant als danys y injúria ne pogués sostenir, lo que no pensa, per la compulsió y demés rahons sobredites, de les quals coses, ço és, los dits magnifics Closa, en los noms y del orde sobredit, y lo dit mossèn Pau Giner, notari, responguí: « per quant a cada un los toque, requerireu acte ésser-ne llevat per mi, sobredit Perramon, notari, presents los sobredits testimonis a totes y sengles coses sobredites. Y juntament, a mi, dit notari, intervenints en la dita vila de Flix la hora, dia, mes y any y lloch de la ma- // 698v // nera y forma dalt contenguts y exprimits *et singula singulis refferendo*».

[...] sig(+)num mei, Antonii Joannis Perramon, publici, apostolica et regia auctoritatibus notario ville More Riparie Iberi, Dertuse [...] oriundi et habitanti, qui in predictis dum sich ut fierent et agerent una cum testibus ibi mencionatis presens infer fui ha [...] manus meas proprias fideliter scripsi rogatusque et requisitus clausi, et cetera.

701r *14 julii 1646.*

Universis[a] *et singulis seriem presentium in respectivis attest et fidem facio ego, Thomas Ferriol, ville Perpiniani, elnensis diocesis, apostolica et regia auctoritate notarius publicus collegiatus, quod cum publicho instrumento, per me eadem in villa Perpiniani recepto die octava mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, magnificus Honofrius Compter, utrisque juris doctor ach burgensis honoratus Perpiniani, fisci advocatus Deputacionis localis Generalis predicte ville Perpiniani et eius collecta, eis videlicet melioribus via, modo et firma quibus melius, et cetera, citra revocacionem, et cetera, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratore suum certum, et cetera, itaquod, et cetera, illustrem Jacobum Ros, Barchinone domiciliatus, licet absentem, et cetera, ad videlicet pro dicto domino constituente et eius nomine cedendum, renunciandum et pure, libere et simpliciter in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et creditorum compotorum Generalis principatus Cathalonie et aliarum quarumvis personarum ad quas pertineat et spectet predictum officium sive munus advocati fischalis, cum omnibus juribus et pertinenciis universis dicti officii eosque suplicandum quatenus predicta renunciacionem et resignacionem admittant et admitere dignentur supplicaciones quascumque in pre- // 701v // missis necessarias et oportunas, dandum, offerendum et prestandum juramentum quodcumque in premissis necessarium et oportunum in anima dicti domini constituentis prestandum et jubendum et generaliter, et cetera, promito habere rectum, et cetera et non revocare, et cetera, sub bonorum suorum obligacione, pro ut in dicto instrumento ad quod ego, dictus notarius, me refero, sunt contenta, in quo fuerunt testes discretus Ambrosius de Badia, scriptor, Jacobus Tubau, philosphia studens Per-*

a. procura intercalada entre els folis 700v i 702r del trienni 1644-1647.

piniani, et ego Thomeu Ferriol, notarius resignandum et Rossilionis et Seritanie comitatum approbo. Ego, dictus pre et inferius nottus manu propria, in quorum fidem ego, dictus Thomas Ferriol, notarius, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono signum.

703r

Acte[a] de la intima de la revocació de la commisió del doctor Francesch Martí.

A. 24 juliol 1646.

Aujourdhuy, datte des presentez et la presente compagnie dez notairez gardenotez du roy nostre sire a [...] de [...]soubsignez le sieur Raphel Caloppe, courrier de la ville de Barcelonne, apar[...] et est[...] de present loge rue dez Petitz Champz au logiz du sieur Chardonnet, comme preureur dez tres illustrez seigneurz lez deputtez de la Generalle principauté de Catalongne, par procura[...] passée et par devant [...] Paul Bruniquer, citadin honorat de la ville de Barcelonne, procuraire certaine de la Deputation de Catalongne, le vingt-ungième juing dernier, signée, certiffiée et seillée du cacset de la ditte Deputation, dont est aparu aus dicts notairez soubsignez et fuit rendue au dict Caloppe, post transporte en une maison [...] pour enseigne la Magdelaine, [...] rue Framanteau, en laquelle est loge monsieur le // 703v *// docteur misser Francoiz Marty et Viladamor, citadin de la ditte ville de Barcelonne, auquel lieu, parlant a la personne le dict Caloppe, en dit nom, luy a presenté, donné et laissé en ses mainz une lettre a luy evoyée par les dictez tres illustrez seigneurz lez depputtéz de la dicte Principauté, cacsettée du cacset de la ditte Deputation, par la lecture de la quelle lettre, icelle estant ouverte, elle s'est trouvée porter ainsy qu'ils ont dit la revocgnation que la seigneurie faict de la personne du dit sieur docteur Marty pour la commesion qu'ilz luy avoient donnée, comme il se voit pluz amplement par la dicte lettre, de laquelle la teneur en suit, ainsy qu'ont dit les dictez partiez aprez que la dicte insertion a esté faicte a la requisistion du dict //* 704r *// Caloppe, par le sieur Jean Oller, de la dite ville de Barcelonne, pour ce present:* «Obligats de la justa queixa que tenim de vostra mercè per haver excedit en esa cort en matèrias graves los llímits de sa particular commissió, la qual no podie vostra mercè extèndrer, en nom de aquest consistori, en més del que li fonch donada per a informar dels drets ab què esta província pogué posar-se baix la obediència de sa magestat, que Déu guarde, y per avant conservar-se justificadament en ella, havem deliberat consistorialment revocar a vostra mercè, com ab la present la revocam, de la facultat y poder que en la rahó referida li teniam donada, dient y ordenant a vostra mercè que, en lo punt rebe esta, se abstinga y sesse dels ús de dita comissió, lo salari de la qual, que li teniem assignat per part nostra, no li correrà sinó fins al derrer dia de juliol pròxim vinent y no més, per a què així ho tinga vostra mercè per declarat y Déu a vostra mercè guarde. Barcelona y juny als 20 de 1646, baix se firma lo sacristà Viver y desota los deputats del General del Principat de Catalunya, y a la fi diu *«in registro Comuni Secundo, folio CCXXXII»*, y al sobreescrit «al doctor Francisco Martí y Viladamor».

Lequel sieur docteur Marti a faict sa response aussy comme en suit, qu'il a faict scrire en langue catalane par le dit seigneur Oller, pour ce present:

«E lo dit magnífich Francisco Martí y Viladamor, responent a la dita presentació y prenent a sa mà ab tota cortesia las sobreditas cartas consistorials y llegint aquellas, digué que las tenia per presentades y que del contengut en ellas y de tots y qualsevol altres procehiments fets per los molt il·lustres senyors deputats del Principat de Catalunya y molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona supplicava dels mateixos deputats y consellers y savi Consell de Cent, mal informats, als mateixos deputats y consellers y savi Consell de Cent, ben informats. Y en quant menester fos, a major cautela, recorria, provocava y apelava a aquell o aquells, al qual o als quals de dret pertany y specta, requerint a nosaltres, notaris, que no llevem acte ni lliurem còpia alguna de la presentació de las sobreditas cartas sens insertació de la present resposta en manera alguna».

Lequel sieur docteur Marty a faict sa responcee en lattin pour n'avoir esaye de la langue franceuse aussy qu'il [...] pour l'intelligence dez notaires soubscrits:

«Et dictus magnificus doctor Franciscus Marti de Viladamor, respondendo dicta presentationi et accipiendo manibuss suis omni urbanitate supradictas literas consistoriales et legendo illas, dixit quod habebat eas pro presentatis et quod de contentis in eis et de omnibus et quibuscumque aliis procedimentis factis per admodum illustres dominos deputatos principatus Catalonie // 708r *// et admodum illustres dominos consiliarios, et cetera, sapiens Centumvirale Consilium civitatis*

a. cartes i acta de revocació, que inclou una certificació amb la seva traducció, intercalades entre els folis 702v i 709r del trienni 1644-1647.

barcinonensis, suplicabat eisdem deputatis et consiliariis, et cetera, sapienti Centumvirale Consilio male informatis, ad eosdem deputatos, et cetera, consiliarios, et cetera, sapiens Centumvirale Consilium bene informandos, et quatenus opus esset ad uberiorem cautelam recurrebat, provocabat et appellabat ad illum vel ad illos ad quem seu ad quos de jure pertinet et spectat, requirens nos, notarios, ne accipiamus instrumentum nec liberemus copiam aliquam presentacionis supradictarum litterarum sine insertacione presentis responsi modo aliquo vel forma».

Dont, des quelles choses susdictes, dit Caloppe a requiz acte aus ditz notairez soubsegnez, qui luy ont offreye le present danz la ditte maison de la Magdalene l'aynne mil siscents quarante six, le trisieme jour de juillet apres midi et ont signé la minutte dez presentz, demeurant [...] de Beaufort, l'un dez notairez soubsignez, adverty du sceul dans trois mois a peyne du vingt livres [....] suivant le edict. Et encore ont lez ditz seigneurs segne ces presentez. Rafel Calopa. De Beauvaiz. Lo doctor Francisco Martí y Viladamor. Joan Oller. De Beaufort.

Nos, Dreux Daubray, chevallier, seineur d'Offemont, Villers et autres lieux, // 708*v* *// conseiller du roy en ses conseilz d'estat et privé, lieutenant civil en le prevoste et vicomte de Paris, certifions a tous qu'il apartiendra que de Beauvois et de Beaufort, qui ont receu les presentes declarations et responses cy devant transcriptes, son notaires gardenottes du roi nostre sire en son chastellet de Paris et qu'a leurs actes de foy luy doit estre adjoustée, tant en jugement que hors que luy, en tesmoing de quoy nous avons signe les presents, faict mettre et apposer le sceau de nos armes et faict contresigner par nostre secretaire. París, ce dexiesme jour du mois de juillet mil six cent quarante six. Daubray, par mon dit seigneur de Lynes.*

Est originaliter consutum in dietario Deputacionis sub die 24 julii 1646.

705*r* Acte de la intima de la revocació de la comissió del doctor micer Francesch Martí traduhit de son original francès en llengua cathalana

Al die de vuy, data de las presents, en la presència y companyia dels notaris guarda-notas del rey nostre senyor en lo chastellet de París sotssignants, lo senyor Rafel Çalopa, correu de la ciutat de Barcelona en París, estant-hi al present alotjat en lo carrer dels *Petits Champs*, en la casa del senyor Chardonnet, com a procurador dels il·lustríssims senyors deputats del General del principat de Catalunya, ab procura passada per devant Joan Pau Bruniquer, ciutadà honrat de la ciutat de Barcelona, notari y primer secretari de la Deputació de Catalunya, lo vint-y-hu de juny últim, signada, certificada y segellada ab lo segell de la dita Deputació, del qual à constat als dits notaris sotssignants assò fet restituïda al dit Çalopa, se és transportat en una casa ont à per ensenya la Madalena situada en lo carrer dit Fremanteó, en la qual està alotjat monsieur lo doctor misser Francesch Martí y Viladamor, ciutadà de la dita ciutat de Barcelona, en lo qual lloch portant a sa persona lo dit Çalopa, en dit nom, li à presentat, donat y dexat en sas mans una lletra a ell enviada per los dits il·lustríssims senyors los deputats del dit Principat, segellada ab lo sello de la dita Deputació, per la lectura de la qual lletra, aprés de ser oberta, se ha *//* 705*v* *//* trobat contenir ella, així com ells han dit, las ditas parts, la revocació que sa senyoria fa de la persona del senyor doctor Martí per la commisió que ells li han donada, com més amplament se veu per la lletra de la qual lo tenor se segueix, així com an dit las ditas parts aprés que la dita inserció ne és estada feta, per la requesta de dit Çalopa, per lo senyor Joan Oller, de la dita ciutat de Barcelona, per aquest effecte present:

«Obligats de la justa queixa que tenian de vostra mercè per haver excedit en esa cort en matèrias graves los llímits de sa particular commissió, la qual no podie vostra mercè[a] extèndrer, en nom de aquest consistori, en més del que li fonch donada per a informar dels drets ab què esta província pogué posar-se baix la obediència de sa magestat, que Déu guarde, y per avant conservar-se justificadament en ella, havem deliberat consistorialment revocar a vostra mercè, com ab la present la revocam, de la facultat y poder que en la rahó referida li teniam donada, dient y ordenant a vostra mercè que, en lo punt rebe esta, se abstinga y cesse dels ús de dita commissió, lo salari de la qual, que li teniem assignat per part nostra, no li correrà sinó fins al derrer dia de juliol pròxim vinent y no més, per a què així ho tinga vostra mercè per declarat y Déu a vostra mercè guarde. *//* 706*r* *//* Barcelona y juny als 20 de 1646, baix se firma lo sacristà Viver y desota los deputats del General del Principat de Catalunya, y a la fi diu *"in registro Comuni Secundo, folio CCXXXII"* y al sobreescrit "al doctor Francisco Martí y Viladamor"».

Lo qual senyor doctor Martí ha fet sa resposta axí com se segueix, la qual ha fet scríurer en llengua catalana per lo dit senyor Oller, per assò present:

«E lo dit magnífich Francisco Martí y Viladamor, responent a la dita presentació y prenent a sa mà ab tota cortesia las sobreditas cartas con-

a. a continuació ratllat entèndrer.

sistorials y llegint aquellas, digué que las tenia per presentades y que del contengut en ellas y de tots y qualsevol altres procehiments fets per los molt il·lustres senyors deputats del Principat de Catalunya y molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona supplicava dels mateixos deputats y consellers y savi Consell de Cent, mal informats, als mateixos deputats y consellers y savi Consell de Cent, ben informats. Y en quant menester fos, a major cautela, recorria, provocava y apelava a aquell o aquells, al qual o als quals de dret pertany y specta, requerint a nosaltres, notaris, que no llevem acte ni lliurem còpia alguna de la presentació de las sobreditas cartas sens insertació de la present resposta en manera alguna. Lo qual senyor doctor Martí encara ha fet sa resposta // 706v // en llatí, per no tenir coneixement de la llengua francesa, en la manera que.s segueix, y també [...] dels dits notaris sots signants:

"Et dictus magnificus doctor Franciscus Marti de Viladamor respondendo dicta presentationi et accipiendo manibus suis omni urbanitate supradictas literas consistoriales et legendo illas, dixit quod habebat eas pro presentatis et quod de contentis in eis et de omnibus et quibuscumque aliis procedimentis factis per admodum illustres dominos deputatos principatus Catalonie et admodum illustres dominos consiliarios, et cetera, sapiens Centumvirale Consilium civitatis barcinonensis, suplicabat eisdem deputatis et consiliariis, et cetera, sapienti Centumvirale Consilio male informatis ad eosdem deputatos, et cetera, consiliarios, et cetera, sapiens Centumvirale Consilium bene informandos, et quatenus opus esset ad uberiorem cautelam recurrebat, provocabat et apellabat ad illum vel ad illos ad quem seu ad quos de jure pertinet et spectat, requirens nos, notarios, ne accipiamus instrumentum nec liberemus copiam aliquam presentacionis supradictarum litterarum sine insertacione presentis responsi modo aliquo vel forma"».

D'ont y de las quals cosas sobreditas lo dit Calopa à requerit acte als dits notaris sots signats, los quals li han atorgat lo present en la dita casa de la Madalena, l'any mil sis-cens quaranta-sis, lo tercer die de juliol aprés migdie, y ha // 707r // firmat la minuta de las presents, restant en poder de Beaufort, lo hu de de dits notaris sots signats, advertit del segell dins tres mesos a pena de vingt lliures d'esmena, conforme lo edicte. Y encara han los dits senyors signat las presents. Lo doctor Francisco Martí y Viladamor. Rafel Çalopa. Joan Oller. De Beauvais. De Beaufort.

«Nos, Dreux Daubray, cavaller, senyor d'Offemont, Villers y altres llochs, conseller del rey en sos consells d'estat y privat, loctinent civil en la prevostat y vescomtat de París, certificam a tots los que pertangue que Debeauvois y Debeaufort, los quals han rebut las presents declaracions y respostas desobre escritas, són notaris guarda-notas del rey nostre senyor en son chastellet de París y que a llurs actes fe.y deu ser ajustada, tant en judici que fora d'ell, en testimoni del qual nós havem signat las presents, fet posar y imprimir lo segell de nostras armes y fet contresignar per nostre secretari. En París, en aquest dezè die del mes de juliol mil sis-cents quaranta-sis. Daubray, *locus si(+)gilli,* per mon dit senyor de Lynes».

710r *27 julii 1646.*

Die[a] mercurii undecima mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto. Barcinone.

Ego, Petrus Martir Mas, velerius, civis Barcinone, obtinens officium unius ex custodibus ordinariis Generalis presentis Cathalonie prebendatus et illud exercens in portali Novo presentis civitatis Barcinone, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera. Ita quod, et cetera, vos, discretum Michaelem Marques, notarium ac unum ex auditoribus scribanie majoris domus Deputacionis presentis Cathalonie principatus, civem Barcinone, licet absentem, ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum officium unius ex custodibus ordinariis Generalis presentis Cathalonie prebendatus, quod, ut predicitur, ego obtineo in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum ac auditorum compotorum dicti Generalis presentis Cathalonie principatus seu cuiuscui persone ab eisdem potestatem habentis vel habiture in favorem persone seu personarum vobis bene visarum, cum omnibus juribus et pertinenciis eiusdem universis resignandum, cedendum et renunciandum // 710v // ipsasque resignacionem, cesionem et renunciacionem recipi et admitti, petendum et suplicandum et pro his quecumque [...] necessaria et opportuna ac vobis bene visa faciendum et firmandum, et demum, et cetera, promitto ratto, et cetera. Testes sunt Franciscus Salamo, passamanerius, civis [Barchinone], et Josephus Bleda, scriptor Barcinone [...].

De premissis, aliena manu scriptis, fidem facio ego, Franciscus Reverter, regia auctoritate notarius publicus Barcinone, hec propria scribens manu[...].

a. procura intercalada entre els folis 709v i 711r del trienni 1644-1647.

715r

Tradució de la carta de sa majestat.

A. 8 julii 1646.

A[a] nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De part lo rey. Charíssims y benamats: nós havem rebut vostres cartes de 17 y 21 del mes passat per los dos correus que vosaltres nos haveu despatxats, per la primera de les quals nós havem vist vostres sentiments sobre lo avís que.us és estat donat, en nostre nom, de la proposició feta en la junta de Monster de una tregua de llarchs anys per la Cathalunya, per lo temor que vosaltres teniu que, restant algunas plassas entre les mans dels enemichs ne resulten perniciosos successos, ab prejudici de nostre servey y de la província. Y com vosaltres no haveu pas aprovat lo que don Joseph de Àrdena, vostre embajador, y lo doctor Martí, deputat, de vostra part han, contra lo contengut en les instruccions, de les quals vosaltres nos haveu enviat les còpies, donat un escrit per al qual se acontentan que se convinga de los llímits del territori de cada plaça que tenen los enemichs en Catalunya y no han pas fet instància que les dites plasses sien restituhides a nostre poder, y dexan de demanar lo que toca lo comers que sie permès per los víurers, las sedas, llanas y altres cosas necessàrias a la província en la forma que vosaltres los haveu ordenat. Y, per vostre segon despax, // 715v // vosaltres nos doneu a conèixer vostre disgust y admiració de lo que don Joseph de Àrdena nos ha presentat de vostre part un memorial, dins del qual és estat insert diversas cosas contra lo honor y direcció del senyor de Marca y don Joseph Margarit, per lo mèrit y la fidelitat dels quals vós nos certifiqueu tenir la mateixa bona opinió y estima nós mateix tenim d'ells.

Tota via, vosaltres advertiu haver verificat que aquell memorial és conforme a una instrucció secreta donada a don Joseph de Àrdena per lo abat de Galligans, lo qual, abusant de la confiança y del poder que li donave lo càrrech de deputat ecclesiàstich, de son cap, havia trassat esta empresa. E vosaltres nos feu a saber com haveu revocat la commissió que lo doctor Martí tenia de residir cerca de nós de vostra part, sobre que, havent madurament y exactament considerat en nostre consell la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, present tot lo contengut en vostres cartes y en vostres dites instruccions, y a demès lo que lo senyor de Marca nos ha particularment escrit en la absència de nostre charíssim y benamat cusí, lo comte de Harcourt, de vostra bona e sàbia direcció, també com la del general dels ciutadans y habitants de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona en aquesta ocurrència, nós havem volgut fer-vos esta carta ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per dir-vos que nós regonexem amplament que tots los motius que vosaltres haveu tingut // 716r // y las resolucions que haveu presas sobre aquest subjecte són altres tants effectes de vostre zel y de vostra affició particular per nostre servey y per lo bé y grandesa de aquesta monarchia, també com per lo avantatje públich de la dita província, tenint per mira de assegurar-la, de més a més, dins la obediència de aquesta corona sens que las faccions y los artificis dels enemics hi pugan causar alguna alteració ni prejudici en qualsevol temps que sie, que no poden bastantment alabar lo desig que vosaltres teniu de què, per ningun tractat de pau ni tregua o suspensió de armes, reste al rey cathòlic ninguna porció de nostra província de Cathalunya, que [...] arribar segons nostre desig y la vostra, encara que nós hayam ordenat a nostres plenipotenciaris per la pau general en la dita junta de Monster, ab les instruccions que los havem donades quant se partiren, de emplear-se no solament a conservar-nos la pacífica posassió de lo que tenim en Catalunya, sinó també a trobar los expedients per fer posar en nostres mans lo que ara està en las dels enemichs.

Tota via, per donar-los a conèixer ab quales ànsies vosaltres desitjau les mateixes coses y llevar als enemichs totes esperanses de poder may rehentrar dins la Cathalunya, nós despatxam expressament a nostres plenipotenciaris y los manam particularment, en conformitat de la proposició que vosaltres nos feu, de offerir de nostra part, en cambi, de les plaças que los enemichs tenen, lo doble de la recompensa que // 716v // podrien justament esperar, en lo que nós no desitjam procurar lo beneffici de aquesta corona, quant vos donar a conèixer fins a quin punt nós estimam la possessió entera de la dita província y ab quanta sinceritat nós volem correspòndrer a la affició que vosaltres demostrau en totas maneras per lo bé y augment de aquest estat. Y quant al comers, nós manam a nostres plenipotenciaris de convenir que durant la pau o la tregua sia permès a nostres vassalls de Catalunya de tractar líberament ab los del rey cathòlic y que sie solament per les carns, llanes, blats de Aragó, sedas y granas del regne de València, olis, formatges, fàbricas de llana de las illas de Mallorca y de Menorca, y esperam que nostres plenipotenciaris tractaran totes aquestes coses

a. cartes i traduccions intercalades entre els folis 714v i 727r del trienni 1644-1647.

segons nostra satisfacció y la vostra. En lo entretant, com alguns que falta de entèndrer nostres entencions dins lo tractat de pau o de tregua, o per algun mal designe y per la persuació dels enemichs prodrien, sembrant rumors contraris a la veritat o valent-se de altres artificis, procurar de çocitar algunes turbacions dins la província, nós vos exortam de fer tot lo que dependex de vostre cuydado y de vostra auctoritat per impedir-ho, fent conèixer a cada hu la sinceritat de més intencions, essent vigilants en totes parts par a què no arribe ninguna antepresa ni moviment perniciós a la província y nostre servey, sobre què nós tenim per sapèrfluo de fer-vos // 717*r* // una recomendació més expressa, salvant bastantment y havent tant a menut experimentat ab quanta diligència vosaltres vos aplicau a conservar la tranquilitat pública y a contenir, segons vostre poder, cada hu en son dever, sens usar de indulgència en cas qualsevol que podrie contravenir-hi.

Quant al don Joseph de Àrdena y al doctor Martí, és veritat que nos han fet instància, tant com los és estat possible, a fi que no se entràs a ningun tractat de pau ni de tregua ab los enemichs sens cobrar totas las plaças y llochs que són en sas mans, més havent-los dit que nós havem donat orde a nostres plenipotenciaris per fer tot lo possible per haver, per pau o per tregua, la possessió entera de Catalunya, y que, totavia, veyan bé que.y havia poca apariència que ells las volguessen dexar, perquè nós no haviam estat en possessió d'ellas ni los habitants dels llochs en poder de remètrer-se d'ells mateixos a nostra obediència, y ells se conformaren a esta veritat, y las cosas passaren de la manera que vosaltres sabeu. Per lo que toca al comers, és veritat que demanaren fos permès per algunes coses, en conformitat de ses instruccions, mes, havent-se judicat que los enemichs lo voldrian de sa part per totas las cosas que.ls convindrà de Catalunya y que seria un medi per a ells per entretenir-hi llurs càbalas y negociacions y fer més fàcilment ses entrepreses, se cregué que lo millor era prohibir totalment dit comers. Y en lo tocant // 717*v* // al memorial que dit don Joseph nos ha presentat de vostra part, lo qual vosaltre(s) haveu desprovat, és molt cert que nós havem tant estranyat com vosaltres lo contengut en dit memorial en lo que conserneix als senyors de Marca y don Joseph Margarit. Mes, com nos creyem és estat donat per don Joseph de Àrdena sinó en conformitat de una instrucció que li es estada encomanada per lo primer dels deputats del Principat, nós no veyem pas que se'n haya de admirar, puix és la seguida de la malícia y odi conjurats contra nós y nostres fels servidors del abat de Galligans, que havia cregut no poder fer més agradable servey als enemichs que de procurar de fer-nos suspectes y odiosos los que veye estar particularment estimats y de la fidelitat del quals nós tenim tota seguretat, y de procurar que isquessen de la província a fi que, més fàcilment, pogués executar sa destetable conjuració, de manera que no.y ha lloch de imputar res de assò a don Joseph de Àrdena. Y nós som obligats de fer-vos a saber, que en tot lo procehir de dit don Joseph de Àrdena y lo doctor Martí han fet assí han mostrat cada hu, en las cosas que haveu encomanades, una entera passió a nostre servey y al bé de nostra província, lo que vos diem para dar lo testimoni que.s deu a la veritat, assegurant-vos // 718*r* // que tots los que vindran de vostra part seran sempre molt ben rebuts. Y en lo demés, com nós veyem tos los dies quant gran és vostra constància y firmesa per lo augment y bé de aquest estat y de nostron servey, y per a què.y resteu enterament y per a sempre vinculats y units, també nós desitjam ab tota affició de emplear nostre poder per hi arribar en la manera que vosaltres ho desitjau. Y perquè no.y ha cosa més necessària per a est effecte que tràurer de les mans dels enemichs las plassas que ocupan dins la província mentras que lo estat en què.s troban las cosas donan una entera llibertat de obrar contra d'ells, nós enviam a nostre dit cusí, lo comte de Harcourt, un socórro de tropas lo més considerable que.ns és estat possible, al qual vos exortam de ajuntar la més gent que podreu, de manera que ab esta assistència se trobe en estat de atacar Leyda per força y que li reste temps bastant per a, després de acabat aqueix siti, de empèndrer-ne altre de altra plaça y avançar los progressos de aquesta campanya, dins la qual, per aquest medi, se podria fer en un any lo que.s consumiria en dos sens effecte, y se guanyarà útilment un temps molt important, pus se reduhiran las cosas en un estat de evitar las difficultats que.s trobaran dins lo tractat de tràurer de les mans dels enemichs lo que tenen en Catalunya. Y, per asò, // 718*v* // nós vos tornam a dir que la consideració de un redoblament de gastos no.ns ha de impedir, que, a demés que no se à de escusar cosa per est effecte tant necessari y tant important, fent en aquest any ab les altres universitats de la província los gastos que haurian de fer en lo pròxim, trobareu una utilitat y satisfacció que no pot ésser bastantment estimada, deslliurant-vos per aquest medi dels enemichs y trobant un expedient més breu, més cert y més honrat que ningun altre per netejar d'ells la província, sobre què remetent-nos de tot lo que podriam dir-vos més en particular al senyor de Marca, per causa de la absència de nostre cusí, nós no vos farem la present més llarga sinó per pregar Déu que vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrita en París, a 6 de juliol 1646. Louis. Le Tellier.

7[...]r 28 julii 1646.

Als senyors deputats generals del principat de Catalunya.

Senyors.

Vosaltres veureu, per lo despaix del rey, los sentiments de sa magestat sobre las resolucions que haveu presas després del que ha passat assí ab los senyors don Joseph de Àrdena y doctor Martí. Jo us asseguro que las instàncias que havem fet assí per no dexar als enemichs ninguna plaça en Catalunya són estadas tan ben rebudes que no podeu desitjar més. Sa magestat no té més gran cuydado que tenir-vos inseparablement units a sa corona, com ho verifican sos ordes reiterats a Monster, en conformitat de vostre desig, que és lo mateix que lo seu, y los socorros que sa magestat envià al senyor comte de Harcourt. Y quant als senyors don Joseph de Àrdena y lo doctor Martí, com yo he vist sas negociacions, tinch obligació de dir-vos que he reconegut en ells tota bona affició al servey del rey y de la província. Y és veritat que no han dexat de representar ninguna de las cosas que contenian sas instruccions, acomodant-se al medi que se havia pres ab ells han pensat acertar al més convenient. Per lo demés, me remeto als despaixs de sa magestat, pregant-vos vos assegurau que yo faré lo possible per vostra satisfacció, a què me obliga lo affecte ab què la reyna mostra en totas occasions, y ma pròpria inclinació serà sempre de fer-vos conèixer que só afficionadíssim servidor, senyors. Lo cardenal Mazarini.

A Paris, 6 de juliol 1646.

720r *A. 28 julii 1646.*

A[a] *moz trez cherz et bien amez lez deputez du principat de Catalongne.*

De par le roy.

*Tres chers et bien-amez: nouz avonz receu voz lettrez du XVII et XXI du mois passé par lez deux courrierez exprez que vouz nouz avez despechez, par la premiere des quellez nouz avonz veu voz sentimentz sur l'adviz qui vouz a esté donné en nostre nom de la proposition faicte en l'assemblee de Münster d'une treve a longuez anneez pour la Catalongne, pour la crainte que vouz avez que, restant quelque place entre lez manz dez ennemiz, il n'en arrive de pernicieux evennementz au prejudice de nostre service et de la province. Et comme vouz avez truve beaucoup a dire en ce que le seigneur don Joseph d'Ardenne, votre ambassadeur, et le docteur Martí, depputé de votre part, ont contre la teneur dez instruccions que vouz leur avez donneez, des quellez vouz nouz avez envoyé dez coppiez, donné un escrit, par lequel ilz se contentent que l'on convienne dez limittez du territoire du chacune dez placez tenuez par lez ennemiz en Catalongne et ne font paz instance qu'elles soyent toutez remisez en notre pouvuoir, et obmettent pour ce qui regarde le commerce de demander qu'il soit permiz pour lez vivrez, lez soyez, laynez et autrez choses necessaires a la province, en la forme que vouz leur avez prescrit. //*720v *// Et, par votre seconde depesche, vouz nouz faictez congnoistre vostre desplaisir et estonnement de ce que le dit don Joseph s'Ardenne nouz a presenté de votre part un memoire danz le quel il a esté inseré diversez chosez contre l'honneur et la conduitte du seigneur de Marca et de don Joseph Margarith, pour le merite et la fidelité desquelz vouz nouz tesmoignez avoir la mesme bonne oppinion et estime que nouz en faisonz nouz mesmez, marquanz neantmoinz que vouz avez veriffié que ce memoire est conforme a une instruction secrete donnée au dit don Joseph d'Ardenne pour l'abbé de Galliganz, lequel, abusant de la confiance et du pouvuoir que luy donnoit la charge qu'il avoit de depputté ecclesiasticque, avoit de son chef faict cette entreprise.*

Et vouz nouz faictez seavoir comme vous avez revocqué la commision que vous aviez donné au dit docteur Martí pour resider prez de nouz de votre part. Sur quoy, ayant meurement et exactement considere en nostre conceil, la royne regente, notre tres honorée dame et mere, presente tout le contenu en voz despeschez en en vos dictes instructions et en outre ce qui nouz a esté particulierement // 721/1r *// mande par le dit seigneur de Marca en l'absence de notre tres cher et tres amé cousin, le comte d'Harcourt, de votre bonne et sage conduitte aisny que du general dez citoyenz et habitantz de notre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne sur cette occurrence. Nouz avonz bien voullu vouz faire cette lettre par l'adviz de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, pour vouz dire que nouz recongnoissinz plenement que touz lez mouvementz que vouz avez euz et lez resolutionz que vouz avez prisez sur ce subject sont autant d'effectz de votre zele parfaict et de votre affection particuliere pour notre service et pour le bien de la grandeur de cet estat, ainsy que pour l'advantage public de la dite province, ayantz pour bien de l'affermer d'autant pluz danz l'obeissance de cette couronne, sanz que lez factionz et lez artifficez dez ennemiz y puissent apporter eucune alteration ny prejudice en quelque tempz que ce soit, que nouz ne pouvonz assez louer le desir que vouz avez que, par aucun traite de paix, de tresve ou de suspenction d'armez, il ne reste au roy catholicque aucune portion de notre province*

a. *anotació escrita al dors.*

[1646]

de Catalongne que pour y parvenir selon notre souhait et le vostre, // 721/1*v* *// encore que nouz ayonz ordonné a noz plenipotenciaires pour la paix generalle et l'adssemblée de Münster, par sez instructionz que nouz leur avonz donneez a leur depart, de s'employer a nouz conserver non seullement la possession paisible de ce que nouz de ce que nouz tenonz en Catalongne, maiz aussy a trouver lez expedientz pour faire remettre en noz mainz ce qui est a present en cellez dez ennemiz. Neantmoinz, pour leur faire cognoistre avec quelle passion vous desirez lez mesmez chosez et oster aux ennemiz toute esperance de pouvuoir jamaiz rentrer danz la Catalongne.*

Nouz despeschonz exprez a nos dits plenipotenciaires et leur mandant particulierement, en conformité de l'ouverture que vouz nouz faictez d'offrir de notre part, en echange dez placez que lez ennemiz tiennent, le double de la recompense qu'ils en purroyent justement esperer, en quoy nouz ne desironz paz tant procurer le benefice de cette couronne que vouz faire cognoistre jusquez a quel poinct nouz estimonz la possession entiere de la dite province et avec quelle sincerité nouz voullonz correspondre a l'affection que vouz faictez parroistre en touttez manierez pour le bien et // 721/2*r* *// advantage de cet estat. Et quant au commerce, nouz avonz ordonez a nos dits plenipotenciairez de convenir que pendant la paix ou la treve il sera permiz a touz noz subjectz de Catalongne de traficquer librement et avec ceux du roy catholique, et ce seullement pour lez chairz, lainez et bledz d'Arragon, lez soyez et grainez du royaume de Vallence, lez huillez, fromagez et manufacturez de layne dez islez de Majorque et de Minorque. Et nouz esperonz que nos dits plenipotenciairez mesnageront toutez cez chosez selon notre satisfaction et la votre. Cependant, comme quelquez unz, a faute de bien entendre noz penseez danz ce traicte de paix ou de treve ou par quelque mauvaiz dessein et a la persuasion dez ennemiz pourroyent, en semant dez bruictz contrairez a la verité ou uzant d'autres artifficez, tascher d'exciter quelque trouble danz la province, nouz vouz exhortonz d'apporter tout ce qui depend de voz soingz et de votre auctorité pour l'empescher, faisant cognoistre a un chacun la sincerité de noz intentionz, et veillant de toutez partz a fin qu'il n'arrive aucune entreprise ni mouvement pernicieux a la province et a notre //* 721/2*v* *// service, sur quoy nouz estimonz superflu de faire une recommendation bien expresse, sageant assez et ayant si souvent experimenté avec quelle dillegence vouz vouz appliquez a conserver la tranquilité publicque et a contenir, en ce qui est en votre pouvoir un chacun danz le debuoir sans uzer d'indulgence enverz qui que ce soit qui y pourroit contrevenir.*

Que quant aus dits don Joseph d'Ardenne et docteur Martí, il est tres veritable qu'ilz nouz ont faict instance, autant qui leur a esté possible, pour faire que l'on n'entrait en aucun traité de paix ni de treve avec lez ennemiz sans avoir toutez lez placez et lieux qui sont en leurz mainz, maiz que leur ayantz dict que nouz avionz donné ordre a nos dits plenipotenciaires du faire tout leur possible pour avoir, par la paix ou par la treve, la possession entiere de la Catalongne, et que neantmoinz nouz voyonz bien qu'il y avoit peu d'apparence qu'ilz se'n voulussent departir parce que nouz n'en avionz poinct esté en possession ny lez habitantz dez lieux en estat de se remettre d'eulx mesmes en notre obeissance, ilz convinrent de cette verité et // 721*r* *// lez chosez se passerent en la sorte que vouz l'avez sçu.*

Pour ce qui concerne le commerce, il est aussy tres vray qu'ilz demandarent qu'il fut permiz pour de certainez choses, conformement à leur instruction. Maiz, qu'ayant esté jugé que lez ennemiz le voudroyent avoir de leur part pour toutez lez chosez qui lez accommodevoyent provenantz de la Catalongne et que ce leur seroit un moyen pour y entretenir leurz caballez et faire pluz facillement dez entreprisez, il fut estimé que le meilleur seroit d'interdir tout a faict le traficque. Et a l'esgard du memoire que le dit don Joseph nouz a presente de votre part, lequel vouz avez desadvoue, il est certain que nouz avonz esté surpriz autant que vouz l'avez pû estre du contenu au ditte memoire en ce qui concierne le seigneur de Marca et don Joseph Margarit. Maiz, comme nouz voyonz qu'il n'a esté donné par le dit don Joseph d'Ardenne, qu'en conformité d'une instruction dont il a esté chargé par le premier dez depputez du Principat, nouz ne voyonz paz qu'il faille s'en estonner, puis que c'est une suitte de la malice et de la hayne conjurée contre nouz et noz fidellez serviteurz de l'abbé de Galligant, qui avoit cru ne pouvoir faire de pluz agreable // 721*v* *// service aux ennemiz qu'en taschant de nouz rendre suspectz et odieux ceux qu'il voyon estre particulierement considerez, et de la fidelité desquelz nouz avionz toute asseurance, et de faire en sorte qu'ilz sortissent de la province a fin du pouvoir pluz facilement excecuter sa detestable conjuration, si bien qu'il n'y a paz de lieu d'en rien imputer au dit don Joseph d'Ardenne. Et nouz sommez obligez de vouz faire seavoir qu'en toute la conduitte que don Joseph d'Ardenne et le docteur Martí ont tenue par deça ils ont faict cognoistre chacun, aux chosez qui leur ont esté par vous comises, une entiere passion pour notre service et pour le bien de nostre province, ce que nouz vouz disonz pour rendre le tesmoignage qui est deut a la verité, vouz asseurant que toutz ceux qui viendront de votre part seront tousjourz bien receuz. Et au surpluz, comme nouz voyonz touz lez jourz d'avantage qu'elle est votre constance et fermeté pour l'advancement du bien de*

cet estat et de votre service, et pour y demeurer entierement et pour jamaiz attachez et uniz. Aussy desironz avec toutte sorte d'affection, d'employer tout //721/4r// ce qui est en notre pouvoir pour y parvenir en la maniere que vouz le souhaittez.

Et parce qu'il n'y a rien de pluz necessaire pour cet effect que de tirer dez mainz dez ennemiz lez placez qu'ils occupent danz la ditte province pendant que l'estat ou l'on est donne une entiere liberté d'agir contre eux, nouz envoyonz a nostre dit cousin, le comte d'Harcourt, un renfort de trouppez le pluz considerable qu'il nouz est possible, auquel nouz vouz convionz de joindre le pluz de genz que vouz pouvrez, en sorte que par cette assistance il se trouve en estat d'attaquer Lérida par force, et qu'il luy reste encore assez de tempz aprez avoir achevé le siege pour entreprendre celuy d'une autre place, et poussir pluz avant lez progrez de cette campagne, danz laquelle, par ce moyen, l'on pouront faire en une année ce qui en consommeroit deux sanz faire effect, et l'on gaignonz utilement du temps bien important, puiz que l'on metroit lez chosez en estat d'eviter lez difficultez que l'on rencontrera danz un traicté a tirer dez mainz dez ennemiz ce qu'ils retiennent en Catalongne. Et [...] qui faict que nouz vouz dironz encore que la //721/4v// consideration d'un redoublement de despences ne vouz doibt paz retenir, puiz qu'outre qu'il ne faict rien espargner pour une effect si necessaire et si important, en faisant en cette année avec lez autrez communautez de la province la despence que vouz feriez en la prochaine, vouz y auriez aussy une utilité et une satisfaction qui ne peut estre assez consideree vouz dellivrant par ce moyen dez ennemiz, et trouvant un expedient pluz court, pluz certain et pluz honorable qu'aucun autre d'en nettoyer la province, sur quoy nouz remettantz de ce que nouz vouz pourrionz dire pluz particulierement au dit seigneur de Marca, a cause de l'absence de notre cousin. Nouz ne vouz feronz la present pluz longue que pour prier Dieu qu'Il vouz ayt, tres cher et bien-amez, en sa sancte garde. Escrit a Pariz, le VIème juillet 1646. Louis. Le Tellier.

B. 8 julii 1646.

Messieurs. A messieurs les deputez generaux de la principauté de la Catalogne.

Messieurs.

Vous verrez par la depesche du roy les sentiments de sa majeste sur les resolutions que vous avez prises ensuite de ce qui s'estait passé icy avec le seigneur don Joseph d'Ardenne et docteur Martí y Viladamor. Je vous puis asseurer que les instances que vous avez faictes de deçà pour ne laisser aux ennemis aucune place en Catalogne ont esté aussy bien receues que vous seauriez souhaiter, sa majesté n'ayant point de plus forte passion que de vous tenir inseparablement unis a cette couronne, ainsy que le tesmoignent d'abondant ses ordres reiterez a Münster conformement a vostre desir, qui a tousjours esté le sien, et les renforts qu'ill envoye a monsieur le comte d'Harcourt. Et quant au dit seigneur don Jospeh d'Ardenna et docteur Marti, comme j'ay esté tesmoin de leur negotiation, je suis obligé de vous dire que j'ay tousjours recogneu ex eux toute sorte d'affection pour le service du roy et pour le bien de la province, estant tres veritable qu'ils n'ont a representer aucunes des choses qui estoient portées par leurs instructionz et que, s'accomodant aux temperaments qui avoient este pris avec eux, ilz ont eu [...] de croire qu'ils fassoient tout pour le mieux. Au surplus, je me remets a la dite depesche du roy, vous priant d'estre asseurez que je contribueray de mon possible a vos satisfactions, n'y estant pas moins convié par la facilité que la reyne y aporte en tous rencontres que par ma propre inclination, qui sera tousjours de vous faire cognoistre de plus en plus que je suis, messieurs, votre tres affectione serviteur. Le cardenal Mazarini.

Paris, le 6ème juillet 1646.

Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalongne.

724r C. 28 julii 1646.

Senyors deputats del principat de Cathalunya.

Senyors.

Vostres senyories sabran, per lo<s> despaig<s> del rey que va junt ab esta, tot lo que yo podria dir en particular en resposta de las que vostres senyories se han servit de escríurer per los dos correus que han despatxat a sa magestat. Vostres senyories veuran també com sa magestat ha donat orde als senyors plenipotenciaris sobre lo negoci de la pau o de la tregua, del modo que vostres senyories ho poden desitjar, y.ls asseguro que no s'i pot més enyadir als òrdens que ha donat sobre esta matèria en conformitat de las demandas de vostres senyories. Sa magestat se troba obligat per veritat de donar la testificació, que trobaran dins sas cartas, del bon procehir del don Joseph de Àrdena y del doctor Martí, sobre lo que vostres senyories faran la refflecció convenient, y.ls asseguro, senyors, que en tot lo que toca al bé públich de la província y vostre servey yo procuraré ab gran desig de testificar a vostres senyories que yo só enterament, senyors, humilíssim y afficionadíssim servidor de vostres senyories. En París, a V de juliol 1646. Le Tellier.

725r *C. 28 julii 1646.*

Messieurs[a] *les deputez generaux de la principauté de Catalogne.*

Messieurs.

Vous aprendrez, par la despesche du roy qui est cy jointe, tout ce qui je pourrois vous dire de plus particulierement en responses de celles qu'il vous a plû m'escrire par les deux courriers que vous avez despechez a leurs majestez. Vous y verrez aussy comme sa majesté a donné ordre a messieurs les plenipotenciaires sur le subject de la negotiation de la paix ou de la treve en la sorte que vous le pouvez desirer, et je vous asseure qu'il ne se peut rien adjouter aux ordres qu'elle leur a donné sur ce subject en conformité de voz demandes. Pour le surplus, sa majesté a esté obligée pour la verité de vous donner les tesmoignages que vous trouverez dans ses lettres de la bonne conduitte que les seigneurs don Joseph d'Ardenne et docteur Martí, sur lesquelles vous ferez sans doubte les reflexions convenables, et je vous asseure, messieurs, qu'en tout ce qui regardera le bien public de la province et votre service j'essayeray toujours, avec grande passion, de vous tesmoigner que je suis entierement, messieurs, votre tres humble et tres affectioné serviteur. Le Tellier.

A Paris, cee 8ème juillet 1646.

728r A. 31 julii 1646[b].

A nuestros caríssimos y bien amados los deputados del principado de Cataluña.

De parte del rey. Caríssimos y bien amados: la ciudad de Courtray, que es una de las principales y más pobladas de Flandes, haviendo sido rendida en manos de nuestro caríssimo y amantíssimo tío el duque de Orleans, mandando en persona los exércitos que havemos hecho entrar dentro del Paýs Baxo. Y nuestro dicho tío, aviendo tenido diversas ventajas sobre los enemigos en el sitio, en el que han tentado por todos los caminos y por diversos esfuerços de oponerse, con pérdida en todos los acometimientos que han hecho para socorrer la plaça y para forçar los quarteles de nuestro exército, nos havemos querido, por el pareçer de la reyna regente, nuestra honorabilíssima señora y madre, daros parte desta buena nueva y dezirvos como nos mandamos a nuestro caríssimo y amantíssimo primo el conde de Harcourt de hazer rendimiento de gracias a Dios, lo más solemnalmente que se podrá, en toda nuestra provincia de Cataluña. Nos gustaremos que vos assistáis al Te Deum que se cantará en la iglesia Cathedral de Barcelona y que además obréis en lo que os tocare para dar las demostraciones que se deven a regoçijos públicos en semejantes ocasiones, según lo que vos podréis ser advertido más en particular por mi dicho primo[a]*, al qual nos remitimos de lo que os podieramos dezir más sobre esto. Nos rogamos a Dios que os tenga, caríssimos y bien amados, en su santa guarda. Escrita a Villeroy, el 20 de julio 1646. Louis. Le Tellier.*

729r *A. 31 julii 1646.*

A[b] *moz trez cherz et bien-amez lez depputez du principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres cherz et bien-amez: la ville de Courtray, qui est une dez principallez et pluz peupléez de la Flandrez, ayant esté remise en mainz de notre tres cher et trez aime oncle le duc d'Orleans, commandant en personne lez armeez que nouz avonz faict entrer danz lez Payz Baz et notre oncle, ayant eu diverz advantagez sur lez ennemiz danz se siege, auquel ilz ont tenté par toutez voyez et par diverz efforz de s'opposer avec perte pour eux en toutez lez attaquez qu'ilz ont faictez pour secourir la place et pour forcer lez quartierz de notre armée, nouz avonz bien voullu, par l'adviz de la royne regente, notre trez honoré dame et mere, vouz faire part de cette bonne nouvelle et vouz dire que, comme nouz mandonz a notre trez cher et trez amé cousin, le comte d'Harcourt, d'en faire rendre gracez a Dieu le pluz solemnellement qu'il se pourra en toute notre province de Catalongne. Nouz auronz a plaisir que vouz assistez au Tedeum qui en sera chanté en l'eglise Cathedralle de Barcelonne et que vouz contribuyez au surpluz en ce qui dependra de vouz pour rendre lez tesmoignagez qui se doyvent de resjouissance publicque sur cette occasion, suivant ce qui vouz en pourra estre pluz //729r// particulierement mandé par notre dit cousin, auquel nouz remetontz de ce que nouz pourronz vouz dire de pluz sur ce subject. Nouz prionz Dieu qu'il vouz ait, tres cher et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Villeroy, le xème juillet 1646. Louis. Le Tellier.

747r *A. 27 augusti 1646.*

Molt[c] il·lustre senyor.

a. *anotació escrita en un full a part.*
b. *carta i traducció intercalades entre els folis 727v i 731r del trienni 1644-1647.*

a. *a continuació ratllat* el conde.
b. *anotació escrita al dors.*
c. *carta intercalada entre els folis 746v i 748r del trienni 1644-1647.*

Las quatre personas per vostra senyoria nomenades són de parer que, vistas las resolucions de brassos y quinsena, ab las quals sempre se ha aconsellat a vostra senyoria que, per los effectes contenguts en las proposicions, era convenient que, per part de vostra senyoria, se enviàs embaxada a sa magestat, que Déu guarde, en conformitat del que havia deliberat lo savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona y del que demanava la uniformitat que sempre han tinguda las dos casas, que tant convé per lo servey de sa magestat y conservació d'esta província, deuen vostra senyoria juntar-se y fer nominació del embaxador. Y axí mateix, respondre, ab la brevedat possible, a las cartas tenen rebudas de sa magestat. En quant, emperò, la persona que ha de donar esta resposta discordan, sentint los uns que vostra senyoria la deu remètrer a Francesch Puigjaner, embaxador de la ciutat de Barcelona en la cort de París, suplicant als molt il·lustres senyors consellers ho tingan a bé, y los altres són de parer se deu dexar a vostra senyoria lo modo ab què se ha de donar dita resposta, ara sie per lo embaxador nomenarà vostra senyoria, fent se partesca a tota diligència, o cometent-o, en lo entretant, en la cort a altre persona a vostra senyoria ben vista, salva en tot la millor // 747v // censura y parer de vostra senyoria. En la casa de la Deputació, vuy, a 24 de agost 1646.

Lo abat de Banyoles. Don Jacinto de Vilanova. Domingo Moradell. Joseph Ximenis y de Montredon. Yo, don Pedro Desbosch y de Santvicens, arbitre anomenat per los molt il·lustres senyors consellers de Barcelona a la diferència que.s té entre los molt il·lustres senyors consistorials del principat de Cathalunya, me ajuste en tot y per tot al parer de las personas que diuen que, en lo entretant que tardaran a concertar-se los molt il·lustres senyors deputats de la persona que han de enviar a sa magestat, Déu lo guarde, per enbaxador[a], que las cartas y memorial se han de enviar a sa magestat se donen per mà del senyor Puigjaner, embaxador de la ciutat; suplicant als senyors consellers sien servits tenir-o a bé. Y assò és mon parer, y axí ho firmo de mà pròpria vuy, als 26 de agost 1646. Don Pedro Desbosch y de Santvicents.

749r [...] agost 1646[b].

Als deputats del General de Cahalunya, etcètera.

A més del que monsieur de Marca haurà ja referit a vostra senyoria, conforme l'orde que'n à tingut, de las últimas proposicions que, sobre lo de Catalunya, los plenipotenciaris de sa magestat han fet en Münster per al tractat de la pau, fas a vostra senyoria la present per a convidar-lo a estimar y admirar las heròycas demostracions que lo rey nostre senyor ostenta del amor y passió ab què affecta la conservació de tot aquest Principat en sa obediència, pus que, a fi de cobrar las plassas de Tarragona, de Leyda y de Tortosa ha fet offerir per sos dits plenipotenciaris sis de las millors plassas ocupadas per sas armas dins Flandes y, encara, de renunciar a sos drets sobre lo realme de Navarra, cedint a sa dita magestat, ab lo tractat de pau, esta dita província de Catalunya sens alguna reserva, y ab ordre exprés a dits plenipotenciaris de fer tot quant los serà possible per a fer resexir dita proposició, per la qual lo rey no pot ab més evidència amostrar la grandíssima voluntat que té de mantenir la possessió íntegra a jamés // 749v // y pacífica de aquestos Principat y comtats, attès les prefereix a un realme que és lo antic patrimoni de sos avis y de la casa de Burbon. Y volent de més restituhir sis plassas de las que aumentan més y asseguran millor la frontera de Fransa a la part de Flandes, que és a sa magestat més sensible per la proximitat de la vila capital de sa monarquia y de sa habitació ordinària, per a obtenir-ne tres en Catalunya o tant solament considerant lo bon estat de aquest citi, tenint tot subjecte de sperar-ne un dichós succez, assistits que siam de la omnipotència divina. En fi, sa magestat, Déu lo guart, no pot donar majors provas del amor ab què estima estos sos bons y fidels vassalls. Quant a mi, jo no sçabria ab paraules explicar a vostra senyoria lo contento y regosijo que'n tinch per la part prench en los interessos de la província y per a què, ab passió y singular affecto, tingan totas sas cosas felicíssim succez, y així ne tinch donat en mon particular las degudas gràcias a sa magestat, prometent-me ab algun fonament la dicha que més desitjo que de vèurer estabilida en aquesta terra una bona pau y tota la felicitat que vostra senyoria li desitja, //750r// a qui Déu guart. En lo Camp de Tarragona, als 27 de agost 1646. Henry de Lorraine.

756r *A. [...] 1646[a].*

Señor.

Los[b] deputados del General de Cathaluña, pos-

a. per enbaxador *interlineat al marge esquerre.*
b. *carta intercalada entre els folis 748v i 751r del trienni 1644-1647.*

a. *memorials intercalats entre els folis 755v i 764r del trienni 1644-1647.*
b. deputados ... Cataluña *interlineat damunt* concelleres y [...], *ratllat.*

[1646]

trados a los reales pies de vuestra magestad humilmente, dizen que han tenido notícia cierta de que vuestra magestad es servido conceder treguas al enemigo en el principado de Cataluña y condados de Rosselló y Cerdaña, quedando ellos baxo la obediencia de vuestra magestad, que es nuestra mayor dicha. Y teniendo el enemigo las plassas que posseherá el día de la publicación, que sería desdicha deplorable para los cathalanes, porque las plassas que pretende el enemigo retener[a] y el país en que quedamos los fidelíssimos vassallos de vuestra magestad es de tal calidad y cituación, que nos expone a riesgo y peligro de que con la fuerça y con la cauthela gane el enemigo lo que oy no puede, y que nosotros perdamos el dulce imperio de vuestra magestad, bolviendo a gemir el jugo pesado de Castilla, cuyo[b] odio <como> no tiene fin, ni su vengança tiene límite.

*2. Justo es, señor, obedecer a las resoluciones de un monarca heredero de la justicia, de la rectitud y de la clemencia del glorioso rey Luýs XIII, y sobre todo de un monarca aconsejado de una madre y reyna en quien la santidad, la piedad, la prudencia y las demás virtudes eroycamente entre sí compiten, a cuya felice regencia deven las cienes de vuestra magestad los repetidos laureles con que cada año los príncipes le coronan en Flandes, Alemanya, Italia y Cathaluña, obligación es, annexa al vassallage que a vuestra magestad devemos, ajustarnos a la disposiciones reales y resignar todos nuestros interesses en las manos de vuestra magestad y en las de //*756*v // la reyna nuestra señora, por ser tales manos que obran quanto quieren, y no quieren sino[c] lo que es justo. Contradecir no podemos que vuestra magestad es rey potentíssimo, ni devemos, porque es nuestro rey y señor, ni queremos, porque consagramos nuestra libertad con la obediencia a los pies reales de vuestra magestad, pues havemos experimentado de su gran clemencia, que entonces floresse y permanesse, la libertad de los cathalanes, quanto más rendidos y entregados. Pero, por el mismo caso que nos preciamos de fidelíssimos vassallos, nos queda la libertad de replicar a vuestra magestad en un solo caso, y es quando se nos ordena el dexar este blasón illustre de vassallos de Francia, o nos viessemos en peligro de dexarle. No es acto de inobediencia en el vassallo, sino puro amor y obediencia aquilatada, disentir a la disposición o a los órdenes que le obligassen a dexar a su señor, o que le pusieran en riesgo de perderle. Y así, tendremos, señor, a singularíssima merced de su generosa piedad que vuestra magestad se digne de que, no obstante la resolución real de las treguas en Cathaluña y condados de Rossellón y Cerdaña, representemos los cathalanes los muchos inconvenientes que dellas se siguen, que amanassan nuestra total ruína, atribuiendo este nuestro sentimiento a demostración y argumento de nuestro amor y fidelidad de más a más que nuestros príncipes, predecessores de vuestra magestad nos han concedido privilegios, de advertiros, sin ser nosotros preguntados, en todo lo que jusgassemos conveniente a su real servicio.*

3. Pero, antes de individuar a vuestra magestad los inconvenientes que se siguen de que el enemigo retenga en estas treguas las plassas que posee, es forsoso describir suscintamente la situación dellas, para que de aýse infiera el eminente[a] peligro en que quedaría este Principado y condados.

*4. Porque Tarragona, señor, es cabessa de toda aquella, tan dilatada com fértil y delicissa región, que llaman Campo de Tarragona, con muchos appéndices. Es ciudad fuerte, por su terreno y por ser marítima, es vesina de Barcelona por mar y por tierra dose leguas solas. Y en //*757*r // este espacio no median ni villas fuertes o cituaciones fragosas, ni passos forçosos para impedir al enemigo el accesso hasta las murallas de Barcelona, estando dichas villas desabrigadas, que, si bien, a medio camino, está Villafranca de Panadés, poblasión mediana, pero si ésta se halla desnuda de muchas tropas no tiene[b] resistencia. De más a más, Tarragona puede proveherse de armas, de tropas y de todo lo necessario para romper las (t)reguas, no sólo sin poderlo nosotros impedir, pero aún sin podello advertir, por ser ciudad marítima.*

5. Lérida es cabessa de todo el Llano de Urgel y de la ribera y vega de Segre, y aunque possehamos Balaguer, pero, esta ciudad (es) pequeña e incapás de ser fortificada para defenderse de un exército, si no es teniendo otro dentro sus antiguos muros.

6. Ager, que está sito en las fronteras de Aragón, cabeça de los montes y valles que median entre el Llano de Urgel y la Conca de Orcau, y por consiguiente, su guarnición puede dilatarse a una o otra parte.

7. Tortosa es cabessa de la Ribera de Hebro y da la mano a la de Segre, a Tarragona y al puerto de los Alfaques, y este es uno de los mayores y más siguros del mar Mediterraneo y de las costas de Cathaluña. Este puerto de los Alfachs es vesino al puerto famoso de Salou, que dista una pequeña legua de Tarragona, y por consiguiente, la hazen entrambos fuerte. Con ellos y con Tortosa, que tie-

a. retener *interlineat damunt d'un mot ratllat.*
b. cuyo *interlineat damunt d'un mot ratllat.*
c. y no quieren sino *interlineat al marge esquerre.*

a. eminente *interlinat damunt d'un mot ratllat.*
b. tiene *interlineat damunt d'un mot ratllat.*

ne a las espaldas, tendrían los enemigos[a] de Tarragona alientos de romper las treguas, dando por mar y tierra sobre Barcelona, a quien la seguridad de las treguas haría incauta, antes pudiéssemos obtener las tropas necessarias para opponernos a este peligroso designio.

8. De manera que la situación destas plassas es de tal calidad que, faltando fuerças bastantes a Cathaluña que se le oppusiessen, ellas, de por sí, con su guarnición sola, podrían no sólo conservarse pero vexar y opprimir las regiones y pueblos // 757*v* *// vesinos, assí que los castellanos, con la sola guarnición de las plassas retenidas, estarían siguros y sin reselo de nosotros, pero nosotros no lo estaríamos dellos sin tener un exército que nos cubriesse. Pues, señor, en caso que el enemigo se resolviesse a romper las treguas, quien duda que sería casi impossible defendernos, porqué no ay río ni passos forsosos entre él y nosotros, quando los hubiera, el mar le offreciera dende Tarragona el passo franco y libre, con tan buen spacio qual es el de dose leguas, y allándonos sin exército podría el enemigo marchar por tierra con quatro o seis mil hombres hasta los muros de Barcelona. Y acudiendo por mar con una armada poderosa, aplicada a la vesina plaia de Barcelona, pondría esta ciudad en grande riesgo de perderse antes que vuestra magestad pudiesse imbiar el remedio necessario. Y si a lo dicho se añade que el enemigo, para poner en execución este designio, huviesse primeramente grangeado algunas voluntades en Barcelona, formado alguna conspiración, como suele, claramente se ve que en pocas horas se podría poner Barcelona en manifiesto riesgo de perderse, y en breves días Cathaluña, per ser aquella el coraçón desta. Este presupuesto y vista quan peligrosa es a Cathaluña la situación destas plassas, y particularmente la de Tarragona, tenga vuestra magestad a bien, si es servido oir los inconvenientes que se siguen, de que los enemigos agan retenciones dellas.*

9. Primeramente, se seguiría que todos los cathalanes desterrados de Cathaluña por mal affectos y todos los que de ella se han ausentado, por no querer ser vassallos de vuestra magestad, viendo que, con las treguas, ha cessado ya el ruydo[b] de la guerra y el peligro, acudirán a Tarragona para estar en Cathaluña, su patria, con que se poblaría mucho. Y desde allí, o movidos de sí o persuadidos de los castellanos, quien duda que tendrían continua correspondencia con sus amigos, conocidos y parientes que estan entre nosotros, pues la vesindad de Barcelona y la cessassión de los peligros de la guerra[c] les daría, para este effeto, muchas y muy // 758*r* *// seguras occasiones. Este mismo incoveniente militaría también en respeto de las otras plassas enemigas.*

10. Todas las armadas navales de vaxeles y galeras de España establesserían su puerto a Salou, vesino de Tarragona, para tomar mejor el golfo en las navegaciones continuas que España tiene por razón de los reynos de Italia. En Tarragona residiría toda la navegación y comersio de España y de Italia, y sería esta ciudad, nuestra enemiga, lo que antes era Barcelona. Amplificaríase[a] Tarragona y se enriquessería, y Barcelona, no teniendo en su puerto las armadas de vuestra magestad ni navegación alguna conciderable, vendría a perder su comersio y su lustre. Todas las naves estrangeras acudirían a Tarragona, donde estaría fundado el comersio, señalados los almasenes de Italia y el oro y plata de España, y a Barcelona acudiría, quando mucho, algun vaxel o algunos de los que passarían desmarrados por la fuersa de tempestades. En tal caso, se puede temer que algunos cathalanes sujetos a vuestra magestad, alagados o del comersio de Tarragona o de la fama del oro y plata que abundaría allí para mejorar su fortuna, o para gosar de la buena de sus amigos y parientes sujetos a Castilla, con facilidad dexarían Barcelona y qualquier otras ciudades, villas y lugares sujetas a vuestra magestad para irse a vivir en Tarragona, conciderando que esto ni es salirse de Cathaluña, pues es estar en ella, ni alexarse de sus amigos y parientes, pues Tarragona es tan vesina, ni, finalmente, sentirían el dexar buen país, pues el de Tarragona, si no es el mejor, es de los majores y más deliciosos de toda Cathaluña.

11. Los castellanos para atraer assí los ánimos[b] de los cathalanes, astutamente, procurarían hazer extraordinarias y grandíssimas provisiones en Tarragona de granos, de víveres y de infinitas otras mercaderías, y las venderían a más baxo precio del que se vende en Barcelona y en lo restante de Cathaluña. Y esta trassa usó el marqués de Aguilar, governador en el año 1644, pues quando en Barcelona y en toda Cathaluña se venderían los granos, y en particular el trigo, a un precio excessivo, él lo mandaría vender en Tarragona a baxo precio a los cathalanes que ivan allá a // 758*v* *// comprallo. Y lo que es de ponderar, que lo vendió fiado a algunos, con que otros, a la fama de esta comodidad y compellidos de la carestía de aquel año, ivan a hazer su provisión a Tarragona y allí, el marqués, después de havelles alagado con el benefficio del trigo, les persuadía bolviessen al vassalage de España, disiendo que conciderassen su abundancia y lo cotejassen con la*

a. los enemigos *interlineat damunt d'un mot ratllat.*
b. ruydo *interlineat damunt d'un mot ratllat.*
c. de la guerra *interlineat al marge esquerre.*

a. Amplificaríase *interlineat damunt dos mots ratllats.*
b. ánimos *interlineat damunt* enemigos, *ratllat.*

necessidad que padecían los súbditos de Francia, y que advirtiessen que estas y majores necessidades y penúrias padecerían mientras viviessen vassallos de su magestad. Y este artificio del marquéz de Aguilar, aunque no produxo grandes effetos, porque los cathalanes no se dexan persuadir facilmente, pero hiso suspender a algunos y, al paresser, vasilar a otros. Y no es[a] mucho que nadie se dexasse enganyar, pues la blandura, en un enemigo offendido, descubre su artificio confuso de su flaqueza en la venganza; y estamos, como estamos[b], assistidos de fuertes y poderosas armadas de vuestra magestad, pero en occasiones que quedamos sin assitencias de armadas, descubiertos y expuestos a la fuersa o a las cauthelas de nuestros enemigos, tan vesinos, los artificios de los castellanos, sus alagos y sus carícias continuas es justo sean muy temidos. Y assí, el haser floresiente[c] a Tarragona, establecer en ella comercio, proveherla de víveres y mercansías en abundancia, vendidas a baxos precios, se deve[d] temer les sirva para atraher assí los ánimos de los cathalanes y para empobresser Barcelona y affligirla.

12. Cosa sabida es en Cathaluña que quando el rey cathólico transportó el Consejo o Audiencia Real de Barcelona, donde siempre reside, a Gerona, para affligir a Barcelona, en Madrid, a un mesmo tiempo, se tratava de transferir la navegación, los almacenes y todo el comersio de España y de Italia a Tarragona, disiendo que por este camino se redusiría Barcelona[e] a un estado miserable y que, de sus ruínas, se amplificaría Tarragona. A esto se ha de añadir que la causa porque Tarragona no quiso consentir, sino exteriormente, en la resolución de tomar las armas contra los castellanos por la defensa natural de Cathaluña, teniendo dada palabra Tarragona de que se entregaría en presentarse al exército de Castilla, fué porque el rey cathólico tenía resuelto // 759*r* *// saquear y destruir con su exército a Barcelona y quitalle el splendor de sus supremos tribunales y consejos, y con la navegación, transferirlo todo y establesserlo en Tarragona para redusir Barcelona a estado de aldea. En caso, pues, que retengan los castellanos Tarragona y la ilustren con su comercio y navegación, y con la población de los cathalanes ausentes agora y desterrados los de Barcelona, viendo marchirtarse su ciudad y florecer la enemiga, por más fieles y leales vassallos que sean, como son de vuestra magestad, no dexarán de padecer des(c)onsolación grande, y los mal affectos a la corona de vuestra magestad, que, tal ves, ocultamente, había entre nosotros cada día, con las riquesas, con el comersio y con la felicidad[a] de Tarragona, lorando fingidamente para hazernos llorar las pérdidas de lustre, de autoridad y comersio de Barcelona.*

13. Los castellanos, en odio de Barcelona y del nombre de vassallos de vuestra magestad, procurarán[b] que las naves y qualesquier otros vaxeles que traerán, o abrán de traher, probissiones a Barcelona, no tomen en ella puerto, o hasiéndolos detener en Tarragona o dándoles curso de que en ella se les pagarán las mercaderías a major precio que en Barcelona, a fin de redusir esta ciudad a una necessidad extrema y para obligalla a hazer sus probisiones en Tarragona, de suerte que, para affligir, para empobresser y para deslustrar a Barcelona y aun para amenassalle su ruýna, no pueden los castellanos escoger mejor medio que, alcansadas las treguas, retener Tarragona y establesser en ella todo el comersio y navegación de España y Italia. Entonses havemos de temer a Tarragona, no agora, porque agora[c] no puede dañarnos sino con armas, y estas son flacas y se rinden a las que vuestra magestad tiene victoriosas en Cathaluña; pero, entonses, sin armas y sin romper las treguas, sería el peligro mayor que puede tener Barcelona.

14. De la retención de las plassas, se ha de seguir que si los castellanos tienen establecida Audiencia Real en Lérida y ministros de Deputación en ella, Tarragona y Tortosa, assentadas las treguas, en mayor esplendor y poder, stablecerán en Tarragona // 759*v* *// Audiencia Real, Deputación de Cathaluña, bayle general y todos los demás tribunales y magistrados comunes que residen en Barcelona, y sin duda, señor, que recaería en descrédito de la autoridad real de vuestra magestad que haya en Cathaluña dos audiencias reales, dos deputaciones ni duplicados tribunales comunes, no posseiendo los castellanos sino algunas plassas, siendo vuestra magestad pocessor actual de todo el común del principado de Cathaluña y sus condados.*

15. Se seguirá que los delinquentes y facinorosos, como ladrones, assassinos y semejante scória de la república crecerían en número, y com mayor atrevimiento y osadía emprenderían la execución de muchas maldades, sobre la confiansa de que, cometido el delito, en pocas horas podrían guareserse passándose a los castellanos de Tarragona. Y es justo temer, y no sin fundamento, que los castellanos[d], desde Tarragona, procurarían hazer matar a traición en Barcelona algunas personas más senyaladas en el servicio de vuestra mages-

a. Y no es *interlineat damunt d'un mot ratllat.*
b. como estamos *interlineat damunt* como estamos, *ratllat.*
c. floreciente *interlineat damunt* florense, *ratllat.*
d. deve *interlineat damunt* puede, *ratllat.*
e. en Madrid ... Barcelona *interlineat al marge esquerre.*

a. felicidad *interlineat damunt* facilidad, *ratllat.*
b. procurarán *interlineat damunt* de las naves.
c. porque agora *interlineat damunt* no puede.
d. de Tarragona ... castellanos *interlineat al marge esquerre.*

tad, por el estorvo que podrían hazer a sus deprevados designios de conspiraciones y commociones. Y quando no sea por esta razón, será por el odio interminable que les tienen por lo que han obrado y obran, y ven que han de obrar en servicio de vuestra magestad.

*16. Se seguiría gran penuria de oro y plata, porque lo que entra en Cathaluña o es por la navegación o comersio o por la substancia de las armadas reales de vuestra magestad. Assentadas, pues, las treguas, faltando las armadas, faltaría el oro y la plata con que vuestra magestad las sustenta en Cathaluña. Y faltándonos navegación y comersio, quedaríamos no sólo sin oro y plata, pero sin medios de tenello. Y como, por otra parte, sea necessario que el poco que agora tenemos salga del Principado para las provisiones de carnes, pescas, trigos, lanas, sedas y otras mercaderías estrangeras, sería lanze forsoso que, en pocos días de tregua, quede Cathaluña exausta de oro y plata si no se previene //*760*r* *// algún effícás remedio.*

17. Finalmente, señor, se ha de seguir que el amor y amistad que iva hechando ya rayses entre franceses y cathalanes, a ocasión de los exércitos y armadas reales illustrados con tantas personas de cuenta, se irá refriando poco a poco e irá[a] *perdiendo, porque acá no tendríamos sino un virrey con su familia. Y como no distamos de Tarragona, donde estarían todos los negocios de España, sino dose leguas y de la corte de vuestra magestad distamos casi trecientas, las materias de nuestros enemigos, por vesinos, nos serían*[b] *familiares y los de la corte de vuestra magestad, por remotos, nos serían casi incógnitos, legarían tarde a nuestra noticia, que una cosa y otra servirá de notable desconsuelo a estos vassallos de vuestra magestad, que, con tantas ansias, desean la exaltación y gloria de la corona de vuestra magestad, y que todas las demás la respeten como es justo. Y en caso, señor, de invasión, de rompimiento inopinado*[c] *de treguas por parte de los castellanos, que es lo más cierto en viendo la suya, tendríamos mal vesino a dose leguas y el remedio que havría*[d] *de venir de la real mano de vuestra magestad a casi trecientas.*

18. Concideradas estes incombenientes, los castellanos, señor, pidiendo en las treguas retención de las plassas que possehen, y en particular, de Tarragona, no piden menos que todo el principado de Cathaluña, que esta conseqüencia tiene la retención sola de Tarragona. Porque de una Tarragona poderosa, armada por mar y por tierra, poblada de cathalanes, parte amigos y correspondientes de otros del Principado, ¿qué se puede esperar, en tiempo de treguas, sino una entrepresa de Barcelona y, conseqüentemente, una inevitable pérdida de toda Cathaluña?

19. Aspirar[a] *Castilla a cobrar Cathaluña es procurar sus fuersas perdidas para emplearlas contra la corona de vuestra magestad. Cathaluña, por su sola cituación, era el fundamento de la monarchía de España, porque desde ella conservaría su autoridad en Italia, por estar sita en medio del imperio que España posee en el mar Mediterraneo. Con Cathaluña, España se defendía //*760*v* *// y conservava indemne de la pujansa mayor de la Europa, que es la de vuestra magestad. Poseiendo Cathaluña, tenía serradas y más sujetas a sus disposiciones todas las demás provincias que estan en lo contienente de España. Desde Cathaluña, havía resuelto España invadir el Lenguadoch el año 1640: aun havemos hallado los barcos longos y otros pertrechos de guerra para esta empresa. Gran parte de las armas de cathalanes que sirvieron en el citio de Salses el año 1639, por orden del rey cathólico, quedaron en el castillo de Perpiñán, donde les halló el padre glorioso de vuestra magestad el año 1642. Allí estavan reservadas y destinadas por los castellanos para las conquistas de Francia, pero Dios, que ha dado su bendición a los reyes de Francia y que ha prometido hazer caer al malo en el lazo que él tiene armado contra la inocencia, después que España, en ves de conquistar el Lenguadoch perdiesse la mayor parte que possehía, qual es Cathaluña.*

20. La experiencia muestra que España, sin Cathaluña, no tiene fuersa contra las otras coronas que aspirava[b] *a senyirse, ni puede atreverse a la diadema de vuestra magestad sin arriesgar, si porfía, a perder la de Castilla. Sin Cathaluña, no puede ser tan imperiosa en Italia y, sin Cathaluña, sólo se deffiende, y aun perdiendo en Flandes, y no se ha atrevido más a amagar a París. No le dava Cathaluña, para tales empresas, ni tropas ni dineros, pero su cituación no sólo la deffendía, pero la subministrava comodidades grandes para haser la guerra, con todo esfuerso, en Italia, en Flandes y en Francia. Y así, todo lo aventurará el rey cathólico por Cathaluña.*

*21. Los interesses de España en Flandes consisten en entretener las armas de vuestra magestad para divertir las de los reynos de Italia de lo continente de España y del imperio, y assí, los muchos millones que España ha gastado en Flandes nunca los ha llorado, porque, con ellos, ha comprado la conservación de los reynos //*761*r* *// de Italia, de España y del imperio. Pero en las guerras de Ca-*

a. iría *interlineat damunt* irá, *ratllat.*
b. serían *interlineat damunt* serán, *ratllat.*
c. inopinado *interlineat damunt* de treguas.
d. havría *interlineat damunt* ha, *ratllat.*

a. Aspirar *interlineat damunt* Sperar, *ratllat.*
b. aspirava *interlineat damunt* esperava, *ratllat.*

[1646]

thaluña, consisten no menos que los interesses de la conservación de la mesma contra de Castilla y de los reynos de Italia, pues España, sin Cathaluña, queda a disposición de las armas de vuestra magestad, y los reynos que España tiene en Italia, como viven con el alimento de fuersas embiado de España, enfermando ésta, aquellos se dan por muertos. Y es tan cierto y tan evidente que toda la fuerça de España para conservar su monarchía consiste en Cathaluña, por rassón de su cituación, a más de muchas comodidades béllicas notorias a toda[a] Europa, que el común sentir de todos los consejos reales de Madrid era que no se diesse ocasión a Cathaluña, con oppressiones, de implorar las armas de vuestra magestad en su defensa, porque desían que, si Castilla perdía a Cathaluña, todo estava perdido. Y el mismo conde de Olivares, primer ministro del stado del rey cathólico, confessava lo mesmo, pero se tenía persuadido y dessía que eramos bárbaros los cathalanes, que este y peores nombres dan los castellanos a todo lo que no es Castilla, y jugava que no nos acordaríamos de los d(e)rechos y razones justíssimas por las quales podíamos implorar las armas de vuestra magestad, en el último extremo de oppressión. Pero, hallándose en todo burlado aquel que blasonava que el cathólico, para hazerse señor de toda la Europa, no necessitava salir a las campañas, como los demás príncipes, en sus empresas, y que desde su solio y desde su corte, entre las delícias della, havía de doblar las rodillas a todos los príncipes, al punto que vió las armas de vuestra magestad en Cathaluña y que ésta se havía escapado de las manos, aconsejó que su rey dexasse la corte y saliesse a la campaña si no quería, con Cathaluña, perder el reyno de Aragón y de Castilla, y en conseqüencia, dar fin a la fantástica monarchía de Spaña, repartida en casi todo el mundo en hostentación, y vestida de poderes más temidos que verdaderos.

Cathaluña, entregada a vuestra magestad, ha descubierto este secreto, ha hecho ver la flaquessa de España a toda Europa. Ella ha dado alientos al[b] restablecimiento[c] del rey de Portugal, que, de otra suerte, era impossible. Ella ha hecho que los castellanos, en Italia, // 761v // hablen más humildes y con menos imperio a sus príncipes. Ella ha divertido las armas y los cuydados de España en Flandes, con que las armas de vuestra magestad, por una parte, y las de la república de Olanda por otra, han redusido aquellos países a estado de quererse ya y a despedirse de los castellanos, y ampararse baxo la protección de la real corona de vuestra magestad, de forma que, con un palmo de tierra en Cathaluña, les es de mayor conseqüencia a Castilla que condados y estados enteros fuera de España. Y assí, señor, dexar en occasión a los castellanos para que puedan cobrar a Cathaluña es tomar a este monstruo sus fuerças, para que con ellas, después, buelva a sus antiguas amanassas de tragar la Europa y supeditarlo todo.

22. Vuestra magestad es oy el árbitro de la pas y de la guerra, y así, (si) vuestra magestad se resolviera en avansar sus armas y entrarlas en Aragón, esta corona y la de Castilla serían a la disposición de vuestra magestad para darles reyes, como los predecessores de vuestra magestad lo han hecho. Pero, ya que la benignidad y la clemencia de vuestra magestad es tan grande que, viendo a sus mayores enemigos postrados y viendo que, de flacos, piden treguas los que han intentado sobervios[a] quitar a vuestra magestad de la cabessa la corona, se les concede y les otorga que descansen, que alienten, que respiren, que no teman de perder todos sus estados y que conoscan que vuestra magestad no ha tenido por fin, en estas guerras, usurpaciones de estados ni de coronas, sino sólo obligalles a guardar las pazes que prometen con la inviolabilidad y con la legalidad que se requiere. Justo es y muy puesto en rasón que los castellanos se ajusten a los partidos que vuestra magestad les quiere conceder, y no piden retenciones de plassas que tengan en conseqüencia la recuperación de toda Cathaluña, como la tiene la attención de las plassas que oy possehen, y en particular, la retención de Tarragona.

23. Y aunque es verdad que se nos puede responder que, atravessándose la firmesa de la real palabra en estas treguas, no se ha de temer que las romperán los castellanos que quedarán en Cathaluña, ni se atreverán, sobre tratados hechos, a invadir los vassallos de vuestra magestad, es, señor, en ellos casi costumbre el romper // 762r // palabras dadas por sus conveniencias, o interpretar lo que prometen en otro sentido para el mismo effecto.

24. Para evidencia desta verdad, entre muchos exemplos que podríamos allegar, basta acordar a vuestra magestad que el rey cathólico, que oy tracta con vuestra magestad estas treguas, es quinto descendiente de aquel Fernando, dicho el Cathólico, que, para cobrar el condado de Rossellón que possehía pacíficamente Francia, por razón de un empeño, prometió y dió palabra a los predecessores de vuestra magestad que, por conquistas y derechos, eran señores de la mitad del reyno de Nápoles, que dexaría gosar a Francia de lo que possehía en Nápoles reteniendo él la metad, y por este camino cobró el condado de Rossellón. Y quando vió que los franceses, sobre el siguro de los conciertos agenos y descuydados de rompimientos, gosavan

a. a continuació ratllat España.
b. a continuació un mot ratllat.
c. restablecimiento *interlineat al marge esquerre.*

a. sobervios *interlineat damunt d'un mot ratllat.*

la metad del reyno de Nápoles y tenían desechas sus tropas, rebolvió el dicho rey cathólico las suyas sobre los franceses y los sacó de todo el reyno de Nápoles.

25. Este exemplar es tan en[a] próprios términos semejante a los tratados y occurrencias presentes, que nos ha paressido muy a propósito referirlo, suplicando humilmente a vuestra magestad que, concideradas los inconvenientes muchos y las rasones evidentes que ay para no permitir que los castellanos retengan plassas ni cosa alguna en Cathaluña, sea de su real servicio ordenar no se concienta a las treguas que no se retiren todos los castellanos dentro los reynos de Aragón y Valencia, dexando y entregando a vuestra magestad todas las dichas plassas y lo poco que, a la sombra dellas, provehen en Cathaluña, de forma que no les quede nada en ella, y que se contenten del beneffício de las treguas, que es lo mismo que dalles lo restante de España que posehen. Pues, a proseguir vuestra magestad la guerra, es infalible que, con el favor de Dios, que siempre assiste a sus christianíssimas armas, lo perderían todo, porque de otra suerte, señor, si se les conceden treguas con retención de plassas, es exponer a manifiesto peligro de perder vuestra magestad todo el Principado y nosotros tan bueno y tan clemente príncipe, // 762v // desdicha mayor que puede sucedernos. Y assentadas las treguas en dicha forma, suplicamos humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio mandar prohibir a los cathalanes el trato y comersio con los enemigos, según la forma y modo que, para mayor servicio de vuestra magestad y convención nuestra, suplicamos en otro papel que presentará a vuestra magestad el embaxador Francisco Puiggjaner[b] de nuestra parte, para que, postrado ante los reales pies, implore, inste y solicite la real clemencia de vuestra magestad, instándola, con lágrimas en los ojos, a conceder lo que estos fidelíssimos vassallos de vuestra magestad suplican humilmente.

763r *B. [...] septembris 1646.*

Señor.

Los deputados del principado de Cathaluña[c], expressando más claramente su intención en las materias tocantes al commercio de Cathaluña de nuevo supplican humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio acordar, con capítulo expresso, en el tratado de las treguas de Monster que toda comunicación, correspondencia y trato entre los cathalanes vassallos de vuestra magestad y qualesquier vassallos del rey cathólico quede prohibida, de suerte que a ningún cathalán vassallo de vuestra magestad le sea lícito entrar en tierras del enemigo, ni los vassallos del rey cathólico, de qualquier grado, calidad o condición que sean, puedan entrar en Cathaluña ni en los condados de Rossellón y Cerdaña por vía de tránsito o embarcación ni por qualquier otro pretexto, excepto por razón de visitas y compras, y todas materias de mercancías, que, en semejantes casos, suplican humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio conceder a los cathalanes vassallos de vuestra magestad pueden contratar con qualquier nación sujeta a dicho rey cathólico con la libertad y forma que contratavan los vassallos de vuestra magestad, attento que nos preciamos de serlo eternamente. Y es impossible que este Principado pueda subsistir sin esta contratación y commercio, que, a poder passar sin él, excussaríamos esta petición, que, por ser en beneffício de Cathaluña, esperamos de la benignidad de vuestra magestad, como poderosíssimo padre y señor nuestro, que ha de dignarse de condescender a ella, assí como speramos toda merced en otras cosas que[a] Francisco de Puiggjaner[b] ha de suplicar a vuestra magestad, dirigidas al mayor servicio real y conservación deste su fidelíssimo Principado y condados de Rossellón y Cerdaña.

775r *A. 5 septiembre 1646[c].*

Señor.

Los deputados del principado de Cathaluña, expressando más claramente su intención en las materias tocantes al commercio de Cathaluña de nuevo supplican humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio acordar, con capítulo expresso, en el tratado de las treguas de Monster que toda comunicación, correspondencia y trato entre los cathalanes vassallos de vuestra magestad y qualesquier vassallos del rey cathólico quede prohibida, de suerte que a ningún cathalán vassallo de vuestra magestad le sea lícito entrar en tierras del enemigo, ni los vassallos del rey cathólico, de qualquier grado, calidad o condición que sean, puedan entrar en Cathaluña ni en los condados de Rossellón y Cerdaña por vía de tránsito o embarcación ni por qualquier otro pretexto, excepto por razón de visitas y compras, y todas materias de mercancías, que, en semejantes casos, suplican humilmente a vuestra magestad sea de su real servicio conceder a los cathalanes vassallos de

a. en *interlineat damunt un mot ratllat.*
b. *a continuació ratllat* [...] a vuestra magestad.
c. los deputados ... Cathaluña *interlineat damunt una línia ratllada.*

a. *a continuació ratllat* [...] embaxador.
b. [...] *interlineat al marge esquerre.*
c. *memorial i procura intercalats entre els folis 774v i 777r del trienni 1644-1647.*

vuestra magestad pueden contratar con qualquier nación sujeta a dicho rey cathólico con la libertad y forma que contratavan los vassallos de vuestra magestad, // 775*v* *// attento que nos preciamos de serlo eternamente. Y es impossible que este Principado pueda subsistir sin esta contratación y commercio, que, a poder passar sin él, excussaríamos esta petición, que, por ser en beneffício de Cathaluña, esperamos de la benignidad de vuestra magestad, como poderosíssimo padre y señor nuestro, que ha de dignarse de condescender a ella, assí como speramos toda merced en otras cosas que Francisco de Puigjaner ha de suplicar a vuestra magestad, dirigidas al mayor servicio real y conservación deste su fidelíssimo Principado y condados de Rossellón y Cerdaña.*

776*r* *[...] septembris 1646.*

Die vigesima mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto. Barcinone.

Ego, Gabriel Prats, presbiter in ecclesia parrochialis Sancti Petri Puellarum presentis civitatis Barcinone, beneficiatus, obtinens officium credencerii salariorum minorum magistratorum Regie Audiencie presentis principatus Cathalonie, doctorum, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera. Ita quod, et cetera, nos, reverendos dominos Bartholomeum Fontanals, presbiterum et domerium dicte ecclesie parrochialis Sancti Petri, Raymundum Paissa, presbiterum et beneficiatum in dicta ecclesia, et Bernardum Sarrat, valerium, civem Barcinone, et cujuslibet eorum insolidum, licet absentes, et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus compotorum dicti Generali Cathalonie qui nunc sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries comparendum, et dictum meum officium credencerii salariorum minorum dictorum magistratorum dicte Regie Audiencie, doctorum, // 776*v* *// quod ego posideo in manu et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum compotorum in favore persone dictis dominis procuratoribus meis et cujuslibet eorum insolidum nominande et designande renunciandum, et personam per dictos procuratores meos et cujuslibet eorum insolidum nominandam seu designandam de dicto meo officio provideri, petendum, instandum et supplicandum juxta formam generalis constitucionis presentis principatus Cathalonie, capitula et acta Curiarum, usum, practicam, stilum et observantiam dicti Generalis, et pro hiis quascumque supradictas, tam verbo, et cetera, scriptis, offerendum, porrogandum et presentandum, et super his debite delliberari et provideri, supplicandum, petendum, et cetera, promitto habere ratum, et cetera, et non revocare sub bonorum meorum omnium obligaciones, et cetera. Testes sunt Monserratus Albia, passamanerius, et Sebastianus Hugo, pellerius, cives Barcinone. In quorum fidem et testimonium premissorum ego, Michael Marques, auctoritate regia notarius, civis Barcinone, hic me subscribo et meum quo uter [...] licis claudentis instrumentis appono sig(+)num et instrumento que his faciendum, et cetera, ita aprobo ego, notarius infrascriptus manu propria.*

778*r* Carta[a] del rey per als deputats.

A. 12 septembris 1646.

De part del rey. Charíssims y benamats: lo doctor Martí, retornant-se en Cathalunya, segons lo orde que vosaltres li haveu donat, nós no havem pas volgut dexar-lo partir sens acompanyar-lo (de) esta carta, la qual és per al parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que tot son procehiment és estat en aquestas parts y en totas las cosas que ha tractades se és amostrat molt sencer y afficionat per lo bé y augment de nostre servey y de la província. Y nosaltres creyem que, després que.l haureu oÿt, vosaltres regonexareu que lo que ha fet proceheix de passió y de zel per a facilitar lo repòs de la província, y restareu satisfets de la mateixa manera que nosaltres, sobre què no podem fer més del que rehiterar-vos los testimonis que nós devem a la veritat, las quals vos havem ja donades. Nós no anyadirem més que exortar-vos de tenir tota la[b] attendència convenient, pregant a Déu que vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Scrita en Fontanebló, a 8 de agost 1646. Louis. Le Tellier.

779*r* *A. 12 septembris 1646.*

Moz[c] tres chers et tres amez lez deputez du principat de Catalongne.

Tres chers et bien-amez: le docteur Martí s'en retournant en Catalongne suivant l'ordre que vouz luy en avez donné, nouz n'avonz paz voullu le laisser partir sanz l'accompagner de cette lettre, qui es pour vouz confirmer, par l'adviz de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, que toute sa conduitte, pendant qu'il a esté par deça et en toutes lez chosez qu'il a traicteez de votre part, a esté accompagnée de beaucoup de sin-

a. cartes amb les corresponents traduccions intercalades entre els folis 777v i 789r del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat conveniència.
c. anotació escrita al dors.

cerité et d'affection pour le bien et l'advancement de notre service et pour celuy de la province. Et que nouz estimonz qu'aprez que vouz l'aurez ouy vouz recongnoistrez que ce qu'il a faict a procedé de passion et de zele pour advancer le repoz de la province et en demeurerez satisfaictz aussy que nouz l'avonz esté de notre part, sur quoy ne pouvonz que vouz reiterer les tesmoignagez que nouz debuonz a la verité et que nouz vouz avonz desja donnez. Nouz n'y adjousteronz rien que pour vouz exhorter d'y avoir tout l'esgarde convenable , priant Dieu qu'il vouz ayt, tres cherz et bienamez, en sa sancte garde. Escrit a Fontainebleau, le VIIème aoust 1646. Louis. Le Tellier.

780r B. 13 septembris 1646.

Als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya.

Senyors.

Lo doctor Francesch Martí, retornant-se'n en Cathalunya, yo he volgut assegurar a vostra senyoria per aquestas rallas que son procehiment en aquestas parts és estat tal que.l ha fet estimar cerca de la reyna y dels senyors de son consell per un fel servidor de sa magestat y molt affiçionat y vigilant per los interessos de Cathalunya, lo qual ha de obligar a vostra senyoria de conservar-le la confidència que vostres senyories han pres de sa capacitat e considerar-lo com un digne ministre en sos affers, las quals me seran sempre tant recomendables com yo so afficionadíssim per servir a vostra senyoria. Henrrich de Bourbon, príncep de Condé.

París, als 7 de juliol 1646.

781r *B. 13 septembris 1646.*

Messieurs.

Le seigneur docteur Francois Martin, s'en retournant en Catalogne, j'ay voulu vous tesmoigner, comme je faicts par ces lignes, que sa conduicte pardeça a esté telle qu'elle l'a faict passer tant aupres de la royne que de messieurs du conseil pour un fidele serviteur du roy et tres affectionné et vigilant pour les interestz de vostre province, c'est ce qui vous doit obliger a luy conserver la confiance que vous avés justement prise en sa probité et a le considerer comme un digne ministre en vos affaires, lesquelles me seront tousjours aussy recommandables, qu'avec affection je suis, messieurs, vostre tres affectionné a vous faire service. Henry de Bourbon, prince de Condé.

Paris, le 7ème juillet 1646.

782r C. 13 septembris 1646.

Als senyors deputats del General de Cathalunya.

Senyors.

Lo doctor Francesch Martí y Viladamor retornant-se'n en Cathalunya després de haver donat en aquesta cort senyals públichs y particulars de sa capacitat e ha dexat sas magestats e tots los consells molt satisfets de son zel per lo servey del rey y bé de sa pàtria, yo me só alegrat de valer-me de aquesta comoditat per vos assegurar de la continuació de ma affició, de la qual dit senyor doctor Martí vos podrà confirmar ab més certitut del que ha vist alguns effectes mentre que don Joseph de Àrdena han residit y tractat en esta cort y, entre altres, de las instàncias que feren per tràurer las tres plassas de las mans del rey cathòlic y la rehiteració de las offertas que són fetas ara per aquest effecte en Münster, las quals foren fetas aleshores, sobre que remetentme més particularment a la verdadera relació del mateix doctor Martí yo resto de vostra senyoria molt afficionat servidor. Lo cardenal Mazarín.

A Fontanebló, a 7 de agost 1646.

783r *C. 13 septembris 1646.*

A[a] messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne.

Messieurs.

Le docteur Francisco Martí y Viladamor s'en retournant en Catalogne aprés avoir donne en cette cour des marques publiques et particulieres de sa suffisance et laissé leurs majeztez et tout le conscil tres satisfaicts de son zele pour le service du roy et l'advantage de sa patrie, j'ay esté bien ayse de me prevaloir de cette commodité pour vous asseurer de la continuation de mon affection, dont le dict seigneur docteur Martí vous pourra parler avec d'autant plus de certitude, qu'il en a veu quelques effects durant la negotiation du seigneur don Joseph d'Ardenne et de luy et, entre'autres, dans les instances qu'ils furent pour retirer les trois places d'entre les mains de roy catholique, la reiteration des offres qui se font maintenant pour cet effect a Münster ayant esté resolue des lors, sur quoy me remettant plus particulierment a la vive voix du mesme docteur Martí je demeure, messieurs, vostre tres affectione serviteur. Le cardinal Mazarini.

A Fontainebleau, le 7ème aoust 1646.

a. anotació escrita al dors.

784r D. 13 septembris 1646.

A los senyors deputats del principat de Cathalunya.

Senyors.

Las cartes del rey tocant lo doctor Martí han testificat a vostra senyoria qual és lo sentiment y opinió sobre son subjecte y son procehiment en aquestas parts, de modo que yo no puch anyadir més, però no lo puch dexar partir sens vos donar los agrahiments que yo tinch obligació de las cartas que m'ha donat de part de vostra senyoria y de recomanar sos interessos com yo fas de tot mon cor, havent-lo conegut tant afficionat al servey del rey y al bé sa pàtria que qualsevol home pot ser. Suplico a vostra senyoria de tenir aquesta crehensa y que yo só enterament humilíssim y afficionadíssim servidor. Le Tellier. A Fontainebleau, a 8 de agost 1646.

785r *D. 13 septembris 1646.*

A[a] messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalogne. Le Tellier.

Messieurs.

Les lettres du roy sur ce qui concerne monsieur le docteur Martí vous ont assez tesmoigné quelle est la creance et le sentiment de sa majesté sur son subject et sur la conduitte qu'il a tenue par deça, de maniere que il n'y sçeaurois rien adjouster. Mais aussy je ne puis laisser partir le dict docteur Martí sans vous rendre les remerciements que je vous dois des lettres qu'il m'a données de vostre part en arrivant par deça, et vous recommander ses interest comme je fais de tout mon coeur, l'ayant recognu autant affectionné au service du roy et au bien de sa patrie qu'un homme le peut estre. Je vous suppliie d'avoir cette creance et celle que je suis entierement, messieurs, vostre tres humble et tres affectione serviteur. Le Tellier.

A Fontainebleau, le VII*ème aoust 1646.*

Messieurs les depputez du principat, et cetera.

791r Còpia[b] de la relació de doctor Francisco Martí y Viladamor feta als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent acerca de la commissió a ell donada de informar a sa magestat, que Déu guarde, y senyors superiors ministres y senyors plenipotenciaris de la dieta de Münster de la justícia de la submissió o reunió de Cathalunya a la corona de França, entregada als molt il·lustres senyors deputats.

A. 20 setembre 1646.

Molt il·lustres senyors.

Encara que circuït de tantas causas, que han pogut formar en mi algun resentiment, ja me trobo tant gozós y alegre en la presència de vostra senyoria que, en la sola dicha de haver alcançat esta benigna audiència, me apar que ja gozo de tota la satisfacció que ma innocència y serveis poden solicitar, puix en un tant il·lustre senat la assistència del Esperit Sant ha infundit en tots temps las resolucions que.s deuen a la veritat y a la justícia, y com de estas estigan assistidas totas mas accions és cert ho estaran també del just aplauso de vostra senyoria. Hauria molt temps ha anticipat esta audiència, en lo punt que tinguí notícia en la cort de las queixas que se havian pres en esta insigne ciutat contra de mi, si sa magestat me hagués encontinent concedit la llisènsia de venir, que tots los dias solicitava. Però, al moment que obtinguí dita llicència y tots los reals despaigs, que fou als 17 de agost pròxim passat, lo die següent, sobre lo migdie, prenguí la posta y ab la diligència a mi possible me só conferit en esta ciutat. Encara que a costas de mon crèdit, no en la cort, a hont sempre se és conservat intacto, he sempre venerat tots los procehiments de vostra senyoria contra mi fets, considerant que las faltas de notícias de estat ha pogut fundamentar aquells sobre justificadíssims punts de estat se han estabilit en la cort totas mas accions sens haver excedit, ni en poch ni en molt, als //791v// ordes de ma commissió. Són las matèrias de estat de tal naturalesa que, durant sa direcció, no són communicables en públich, perquè moltes vegades se impediria lo bon èxit de aquelles, y esta és la causa que, no sabent vostra senyoria lo fondo de las matèrias, he naufragat mon crèdit en lo concepte de vostra senyoria, de què, ab tot, estich contentíssim sols per haver manifestat a sa magestat en tots los procehiments de vostra senyoria lo major zel de la conservació de Catalunya en França. Ha finit ja la direcció de las notícias del estat, que, per consegüent, podré ara communicar a vostra senyoria la major part, de las quals tinch de explicar, per part y en nom del eminentíssim senyor cardenal Mazarini, primer ministre de sa magestat, qui en la carta que escriu a vostra senyoria se refereix a mas viva veu, y a qui esta ciutat y província deu regonèixer favors inestimables, com constaran de ma relació. Y puix esta audiència no sols és per a mi sinó per a sa eminència, qui me ha encarregat lo explicar

a. anotació escrita al dors.
b. relació intercalada entre els folis 790v i 803r del trienni 1644-1647.

a viva veu tot lo que sa eminència ha obrat per lo servey de sa magestat y benefici de aquesta ciutat y província, que és lo mateix que jo he obrat seguint formalment los ordes de ma commissió, escusat serà en mi lo solicitar en vostra senyoria tota attenció, no deixo ab tot de supplicar-la humilment, per la gravedat que contenen en si las matèrias que tinch de referir.

Als 22 de maig 1646, per part de esta fidelíssima ciutat y província, arribí en la gran cort de París y encontinent, applicant tot mon acostumat cuydado als interessos de Catalunya en lo tractat de las paus, principal càrrech de ma commissió, fiu las diligències possibles per a saber lo estat del dit tractat y, alcançant alguna notícia confusa de què los enemichs tractavan de renunciar líberament a la França lo comtat de Rosselló sols per a recobrar lo principat de Catalunya, considerant lo fondo de semblant renunciació, me aparegué precís, per lo major servey de vostra senyoria y segons los òrdens de ma commissió, fer-ne especial expressió en lo rahonament que expliquí a sas magestats, després de haver-los besat sas reals mans y entregat las cartas de vostra senyoria en la primera audiència, que.m fonch concedida als 7 de maig, representant a sas magestats los grans inconvenients que podian resultar no sols a la província sinó a la mateixa França de la separació del Rosselló y Cerdanya, descubrint los enganys y danyosa intenció que podian tenir los enemichs en aquella renunciació, manifestant los drets y justícia tant evident en lo principat de Catalunya com en lo comtat de Rosselló per sa conservació en França. Y finalment, allegant lo pacte real per Luís XIII, de gloriosa memòria, fet y jurat de la incorporació y reunió a França del Principat y comtats fiu fervorosíssimas instàncias per part de vostra senyoria a sas magestats de què en la capitulació de las paus se establi[...] íntegrament la província de Catalunya en França, seguint formalment lo capítol setè de las instruccions a mi comeses als 28 del mes de març per los molt il·lustres senyors consellers, segons havia ja vostra senyoria extensament llegit en la còpia impresa de dit *// 792r //* rahonament, lo qual dex en mans del rey, nostre senyor, per a què, ab més espay, pogués ésser regonegut per los senyors superiors ministres, al qual rahonament respongué alashoras breument la reyna, nostra senyora, ab particulars demonstracions de la estimació que fa de Catalunya, que *«el rey su hijo y ella estarían muy dispuestos, como siempre, para la conservación entera del Principado y condados»*.

Als 8 de maig, dia inmediatament següent a la referida audiència, sas magestats y la cort partiren de París per a Compiegne, per a fer després la jornada de Amiens, en Picardia. Per lo que, encara que en lo mateix dia tinguí audiència del eminentíssim senyor cardenal Mazarín, però fou tant breu per rahó de sa partida que no tinguí lloch de poder tractar punt algú substancial, dient-me ça eminència que ya parlariam de tot a son temps y que, en lo entretant, no.m mogués de París sinó és rebent altre orde de sas magestats, que podia ésser estarian prest de retorn. A 11 de maig a la tarda, lo senyor don Joseph de Àrdena, embaixador alashoras de vostra senyoria en la cort, que estava ya aprestant son retorn a Catalunya, y yo rebérem orde de sa eminència de conferir-nos ab tota brevedat a Compiegna per a comunicar-nos los avisos de Münster tocant los interessos de Catalunya. Als 12, en execució de dit orde, partírem de París ab la diligència possible. Als 13 arribàrem en Compiegna. Als 14 al matí, dia en què he fet lo més senyalat servey a ma pàtria, tinguérem audiència de sa eminència, en la qual nos comunicà, per part de sa magestat, ya per la real y entranyable attenció ab què mira los interessos de Catalunya, ya per las instàncias urgents del rahonament que yo fiu a sas magestats en París, que de Münster era arribat un correu aportant lo estat dels interessos de Catalunya en lo tractat de las paus, y era que los enemichs, fent apretadíssimas instàncias de recobrar al Principat, per a més avançar-las havian fet una proposició de relaxar líberament a la França lo comtat de Rosselló y altres plaças y paÿsos considerables, y tots los drets que fins vuy han pretès tenir en ellas, ab què alcancí declarada la notícia confusa que tinguí en París y expliquí en lo rahonament fet a sas magestats, segons tinch referit. Que los enemichs, per a més justificar-se y colorar dita proposició, al·legavan que no faria molt la França en restituir lo Principat, puix la possessió que tenian en ell era de molt poca concideració, així per no tenir la de las plaças més fortas de dit Principat, que estavan en poder del rey cathòlic, com per tenir-la aquell rey dels ànimos de tots los catalans, manifestats en los tractats de conspiració, que no havian surtit effecte per la vigilància del sereníssim senyor comte de Harcourt, essent la major gràcia que França podia fer als desitgs *// 792v //* dels catalans, retornarlos pacíficament a la corona de Espanya. Y que, per a més cobrar encara los enemichs en dita proposició la affició que al·legavan tenir a la conclusió de las paus, havian offerit, per a major seguretat dels catalans, un perdó general y confirmació de tots los antichs privilegis y constitucions del Principat y concessió dels nous privilegis que pretenguessen los catalans, restant la protecció y conservació del Principat perpètuament a la França. Que los senyors plenipotenciaris de França havian respost a esta proposició dels enemichs desenganyant-los que sas mages-

tats jamay desempararian un principat que ab tanta fidelitat y tant justament està reunit a sa corona, així per los drets antichs de ella com per los justificats títols que ha tingut lo Principat en sa entrega. Però que, vehent dits plenipotenciaris que los enemichs, sobre la recusació de sa proposició estavan publicant en Münster y, així, persuadint als mediators del tractat de las paus que la França impedia la conclusió de aquellas y que no tenia inclinació, ans bé aversió a las paus, puix recusava adherir-se a una proposició tant justificada y rahonable quant la conclusió de ditas paus importava tant a la christiandat, per rahó de las cruels invasions que en ella està fent lo turch, dits plenipotenciaris, per a demonstrar contra la al·legació dels enemichs contra la inclinació que la França té a las paus, havian feta, per part de sas magestats, una altre proposició que aparegués, com aparegué, als mediators justificada y rahonable, ço és, que en la capitulació de Catalunya se firmassen trevas entre França y Espanya duradoras tant quant durarian las trevas de Olanda y Espanya, que alashoras se estavan també tractant, conservant lo rey cathòlic solament aquellas plaças en Catalunya que tindria ocupadas al temps de la conclusió de dita capitulació.

Després de haver-nos sa eminència communicat lo referit estat de las paus, conclogué son discurs, assegurant-nos, per part de sas magestats, de la gran estimació que feyan del principat de Catalunya, no sols per lo amor y fidelitat que havian contínuament experimentat en los catalans, però encara per los propis interessos de la França, que, per ningun camí se podian més avançar y extèndrer sa corona que per la las parts del Principat, conservant aquell. Y que, així, jamay faltaria sa real vigilància per a conservar-lo y que, per dit effecte, tenian algunas cosas que advertir-li tocants la seguretat de dita conservació, las hi representassem per a què se poguessen reportar als senyors plenipotenciaris. Acabat lo discurs del senyor cardenal, li donàrem, per part de vostra senyoria, las degudas gràcias de la estimació, nos significà, que sas magestats feyan del principat de Catalunya. Y en explicació dels advertiments nos demanava, li representàrem ab tot fervor, en conformitat de las dalt mensionadas instrucions, que ni Catalunya ni nosaltras per ella podiam assentir a què lo enemich restàs occu- //793r// pant ningunas plaças en lo Principat. Y que, antes bé, teniam orde exprés de demanar y instar la retitució de totas las plaças en cas de conclusió de las paus, tractats o suspensió de armas, ponderant los perills que.s poden considerar, als quals restaria exposada Catalunya en deservey de sa magestat si lo enemich, faltant la guerra en lo Principat, restava occupant plaças algunas. Estas instàncias nostras, alashoras y després reiteradas e incessantment fetas, constant pleníssimament ab las cartas de sa magestat que ha aportat a vostra senyoria lo correu de esta ciutat, y així se constan ab la carta de sa eminència per a vostra senyoria que jo he entregat als molt il·lustres senyors consellers.

Discorregué extensament sa eminència sobre las nostras instàncias de la restitució de las plaças, y sens apartar-nos nosaltres de aquellas, després de una llarga y cumplida discussió, resolguérem, ab parer exprés de sa eminència, presentar a sa magestat un memorial per a què se enviàs als senyors plenipotenciaris en Münster, per la major seguretat de son real servey y utilitat de Catalunya, lo qual disposàrem dit dia dels 14 de maig a la tarda y lo dia següent, als 15, lo posàrem en mans de excel·lentíssim senyor Le Tellier. Del qual memorial, després del arribo del senyor don Joseph de Àrdena en esta ciutat de Barcelona, se feren en ella differents apprehencions en descrèdit nostre, per faltar a vostra senyoria las notícias verdaderas y evidents, que la prudent rahó de estat en aquell temps constituÿa no comunicables, las quals, entesas de present per vostra senyoria ab tota atenció, com la supplico humilment, veurà vostra senyoria més clar que lo sol que, en dit memorial, no sols no havem contrafet un àtomo a nostras instruccions, ans bé que, seguint la formalitat de ellas, se ha fet en dit memorial lo major servey de nostra pàtria. És lo mensionat memorial que presentàrem en Compiegne, del thenor que haurà ja vist vostra senyoria, lo qual conté dos articles y en ells se diu haver nosaltres contrafet nostras instruccions. Lo primer acerca de la restitució de las plaças, lo segon, acerca de la prohibició del commerci, però tant en lo hu com en lo altre havem seguit formalíssimament la disposició de ditas instruccions, fent, ab la atenció deguda en tots dos articles, lo major servey de vostra senyoria. Venint al primer article de la restitució de las plaças, ja tinc referit las urgents instàncias que per a recobrar ditas plaças en lo tractat de Münster férem a sa eminència, supplicant-li ab tot fervor disposàs fos així ordenat als senyors plenipotenciaris, al que respongué sa eminència que sobre la proposició feta de las trevas no era practicable demanar la restitució de las plaças que lo enemich occupava, perquè seria contra la //793v// naturalesa de las trevas, en las quals, durant un termini, cada qual devia restar en la poscessió del que occupava, perquè las trevas no són altra cosa, segons lo dret civil, lo dret de totas las gents y lo mateix dret municipal de Catalunya, sinó una seguratat convencional de no damnificar-se los uns als altres durant cert termini, restant totas las cosas en lo estat en què se troban al temps de la con-

vençió, perquè passar lo termini resta la guerra uberta, de la matexa manera que abans de las trevas estava. Y que demanàs la Fransa lo contrari no sols seria mostrar-se en una dieta tant il·lustre ignorant de la naturalesa de las trevas, però encara manifestar la aversió al tractat de las paus, que ja los enemichs publicavan en descrèdit de la França, quant verdaderament en la conclusió de ellas interessa tant la christiandat.

No obstant que estas rahons de sa eminència no podian tenir rèplica alguna provable, majorment considerant que Catalunya, en virtut del pacte de la incorporació, sobre del qual se fundamentan nostras instruccions, sols pot instar que sa magestat no aliene de sa corona, en part o en tot, al Principat però no obligar-lo a que no tracte trevas o suspensió de armas, per las quals, encara que segons sa naturaleza conserve lo enemich las plaças que ocupa, no és vist fer-se alienació de ellas, puix sempre se conserva lo dret de recuperar-las. Ab tot, atacant-nos precisament a la disposició de nostras instruccions, no deixàrem de replicar a sa eminència reiterant la consideració dels perills a què restava exposada Catalunya conservant lo enemich en temps de trevas las plaças que vuy occupa. Y augmentant després nostras instàncias, se discorregué que, si la França offeria als enemichs algunas plaças de las que posseheix en altres províncias en concambi de las que lo rey cathòlic occupa en Catalunya, podria ésser que los enemichs per aquest camí se adheririan a la restitució desijada. En lo que sa eminència digué que ell amava tant cordialment a Catalunya y que sa magestat ne feya tant particular estimació que no duptava que no sols concediria sa magestat aquest favor als catalans, però encara lo avançaria offerint als enemichs per cada una plaça de las que occupan en Catalunya duas plaças de las que sa magestat posseheix en Flandes, dexant la elecció de ellas als mateixos enemichs, per a més obligar-los. Y que quant fos menester, per la segura e íntegra conservació de Catalunya, se offeriria als enemichs, per a aquest effecte, renunciar a los drets que sa magestat té sobre lo regne de Navarra, y que des de lashoras se podia tenir així per resolt. Però que esta proposició se faria a son degut temps, que alashoras no era per encara practicable, perquè la proposició de las trevas havia de fer primerament son curs, que altrament los mediators de las paus, persuadits per los enemichs, tindrian *//794r//* occasió de concebir a la França inconstant y proch inclinada a las paus, puix no tenian permanècia en la disposició feta de trevas. Y que essent tots los mediators interessats en què las paus se conclogan, y particularment lo mediator que està per part de la sereníssima república de Venècia, principal interessada per la invasió del turch, França devia ab gran circumspecció medir los tractats de las paus per a conservar la gràcia dels mediators, important no menos a Catalunya que a la França per a una feliç y aventatjosa conclusió en Münster. Y que quant los enemichs absolutament resolguessen recusar la proposició de las trevas, com se'n tenia intel·ligència certa y los senyors plenipotenciaris ne davan avís, dient que los enemichs se desesperavan de oÿr que lo Principat, ni per via de trevas ni altrament, hagués de restar en poder de França, que alashoras, després de feta la discussió de la dita proposició de trevas, faria França la altra proposició del concambi de las plaças de Flandes ab las de Catalunya y renunciació dels drets de Navarra, ab què se avançavan los desitgs de Catalunya y França alcançaria molts applausos dels mediators, vehent que per tots camins procuraria ajustar-se a las paus, com, en effecte, després de ésser arribats a la cort los dos correus de vostra senyoria, havent ja los enemichs absolutament y del tot recusat la proposició de trevas, sa magestat ha ordenat a sos plenipotenciaris fassan la proposició de offerir sis plaças de Flandes a elecció dels mateixos enemichs, en concambi de las plaças de Tarragona, Tortosa y Lleyda que lo rey cathòlic occupa en Catalunya, y de renunciar als drets de Navarra, conforme haurà ja vist vostra senyoria en los despatgs que han aportat dits correus y en la carta a vostra senyoria escrita per lo sereníssim senyor comte de Harcourt, de manera que esta gran offerta en Münster per los interessos de Catalunya se origina de las instàncias que nosaltres férem a sa eminència en Compiegna y del favor gran ab què sa eminència ampara a Catalunya.

Assò consta pleníssimament en la carta de sa eminència que tinch entregada als molt il·lustres senyors consellers y deputats, dada en Fontainebleau als 7 de agost 1646, en la qual carta, entre altres coses, assegurant sa eminència a vostra senyoria de la continuació de sa affició a Catalunya, diu que jo ne podré parlar a vostra senyoria ab tant més certitut, com ne he vist alguns effectes durant la negociació del senyor don Joseph de Àrdena y mia. Y entre altres, dins las instàncias que férem per a recobrar las tres plaças de entre las mans del rey cathòlic, la reiteració de las offertas que se fan de present en Münster fonch resolta des de lashoras, que férem dits instàncias, sobre del que se remet sa eminència *//794v//* més particularment a més viva veu, en conformitat del que tinch referit a vostra senyoria, y de majors favors de sa eminència per a Catalunya en los quals, així mateix y ab igual amor han contribuït lo eminentíssim senyor Le Tellier y demés superiors ministres.

Que sia gran y digna de tota estimació la offerta

que sa magestat ha feta de las sis plaças de Flandes y renunciació dels drets de Navarra essent estada disposada per sa eminència sobre nostras instàncias, no ha necessitat de gran inducció, considerant quatre punts que qualifican en gran manera dita offerta. Lo primer, per ésser de número doblat las plaças que se offereixan. Lo segon, per deixar la elecció de ditas plaças als mateixos enemichs, possehint la França, entre altres moltas plaças de Flandes, las fortíssimas e inexpugnables plaças de Gravelines, Luinek, Saint Venant, Armentières, Arras, Thionuille, que costan tantas campanyas y dispendis a la França. Lo tercer, per ésser las ditas plaças que se offereixen situadas en Flandes, a hont per la exaltació y seguretat de la corona de França no és menos important y necessària la extensió de las armas que en lo principat de Catalunya, puix aquellas fronteras, ja per ésser vehinas de París, ja per ésser en aquellas més numerosos los exèrcits dels enemichs, han occasionat a la França en los temps passats sos majors prejudicis. Lo quart y últim punt, per ésser tant considerable la renunciació del regne de Navarra, així per respectar manco a sa magestat aquest regne que lo de França, essent lo verdader y antich patrimoni de la casa de Borbón, com per haver-ne fet sempre tant particular estimació los christianíssims reys de França intitulant-se reys de Navarra y prenent sas armas. Però a tot ha sobrepujat la fidelitat catalana, benemèrita de la real gràcia y del favor de sa eminència.

Arribant ja al discurs del memorial, que presentaré en Compiegne, y oÿda la resolució de sa eminència sobre tantas rèplicas nostras y considerant ab la attenció que lo amor de nostra pàtria nos vinculava que havent de fer la proposició de las trevas son curs, podia ésser que los enemichs se adherissen a dita proposició, encara que per lashoras se'n tinguesin intel·ligències contràrias, representàrem a sa eminència que, en tal cas de semblant conclusió de trevas, a més del gran mal que patiria Catalunya conseguint los enemichs las plaças de Tarragona, Tortosa y Lleida y altres que occupava dins lo Principat, los dits enemichs per la plaça de Tarragona pretendria com a pertenències de ella tot lo Camp de Tarragona, y lo mateix pretendria en los territoris de las altres plaças, y que per assegurarho podria ésser que antes de clòurer la capitulació posaria presidis en differents vilas del dit Camp de Tarragona y altres territoris per a què fos tot comprès baix la capitulació. Y que, de esta manera, restarian // 795*r* // los enemichs possessors de la major y millor part del Principat, ab lo major detriment y perjudici de aquell, que durant la guerra no proceheix, puix per la oppossició de las armas no podian los enemichs posar en defensa ninguns prejudicis sinó los de las plaças fortas, ya que en cas de trevas, sens ningun temor, los podrian conservar tots, infestant la més principal part del Principat. Sobre esta rèplica se discorregué que, dins la mateixa proposició de trevas, se podia prevèurer aquest dany, disposant que las plaças que los enemichs occuparian fossen terminadas ab certs llímits, a fi que ab presidis ni altrament no poguessen passar de aquells. Y per dit effecte, de parer de sa eminència, resolguérem de presentar dit memorial a sa magestat supplicant, per part de vostra senyoria, fos de son real servey, en cas que al temps de la capitulació de Catalunya en lo tractat de Münster occupassen encara los enemichs algunas plaças, manar expressar en dita capitulació que la occupació o detenció de aquellas plaças se concretàs precisament dins los térmens de ellas. Y per a què la designació dels térmens no occasionàs jamay qüestions, establir que aquells sols se entenguessen per lo espay de mija llegua o de mija hora de camí, y de tal manera que los dits enemichs no occupassen ni infestassen altres[a] poblacions algunas, chicas ni grans, o estiguessen situades més enllà o més ençà de las ditas plaças, que era donar a las ditas plaças la major restricció que se li podia donar.

Repare ara vostra senyoria en una de las principals rahons que ens obligà a la presentació de dit memorial: si haguessem nosaltres dexat de presentar lo dit memorial o per no haver sabut prevenir aquest cas o per aguardar la consulta de vostra senyoria, y en lo entretant que tardava a venir la consulta se haguessen los enemichs adherits, com podia ésser, a la conclusió de las trevas y aquelles se fossen conclosas, hauria estat millor a Catalunya que los enemichs, per falta de haver presentat nosaltres aquells memorial, no sols haguessen conservat las plaças que vuy occupan, sinó que.s fossen poguts extèndrer per tot lo Camp de Tarragona y territoris extensos de Tortosa y Lleyda, o que, havent-se presentat dit memorial, restassen tancats o enclosos en las ditas tres plaças, deslliurant de llurs oppressions a tants pobles y a una part tant considerable del Principat? Donchs, lo haver previngut nosaltres una cosa tant útil al Principat y que la falta de // 795*v* // sa prevenció podia ésser tant danyosa, no sols no pot tenir sombra de culpa sinó evident demonstració del major servey a vostra senyoria.

Altre rahó considerable y molt principal que.ns obligà a nosaltres a presentar dit memorial manarà vostra senyoria advertir, y fou per a més assegurar la intensió de vostra senyoria, la qual és que no se ajusten trevas restant los enemichs en plaça alguna de Catalunya, per lo que, attenent

a. a continuació repetit altres.

nosaltres que la proposició de trevas era ja feta, per a differir aquella fins a tant que vostra senyoria ne tingués notícia, nos aparegué lo més convenient presentar lo dit memorial per a què durant la discussió de aquell tinguessem temps de obrar lo convenient, fent, a més de las nostras, novas instàncias ab lo calor possible y així se pogués impedir ab més seguretat la conclusió de las treves. Majorment, que lo haver supplicat en dit memorial la terminació y restricció de las plaças fou en virtut y força de las matexas instruccions de vostra senyoria en lo cap 11, de las quals se troban continuadas estas paraulas: «encarregant-li que en tot procure acudir ab la solicitut, prudència y entera satisfacció que.s confia, de las quals se espera suplirà tot lo demés que convindrà a la bona direcció de la commissió», de manera que vostra senyoria, en ditas instruccions, me ha donat facultat de suplir tot lo demés que convinga, és, a saber, en las cosas tocants a ma commissió y que no estan previngudes en ditas instruccions. Previngué vostra senyoria ellas los casos de paus, trevas o suspensió de armas, ordenant que en qualsevol de dits casos instàs ab totas veras la restitució de las plaças. Són estadas tantas y tant urgents, mas instàncias, com consta de tot lo fins assí deduït, que ningú ab més puntualitat podia acudir als ordes de vostra senyoria. No previngueren ditas instruccions lo cas en lo qual ditas instàncias arribassen a fer-se després de ésser ja feta una proposició de trevas y que podia ésser se conclogués abans de poder tenir vostra senyoria notícia de ella, perquè la conclusió depenjava de la sola voluntat dels enemichs, que de un dia a altre podian adherir-se, restant per consegüent frustradas nostras instàncias y los enemichs possessors de las plaças que occupavan, ab lo perill de extèndrer-se per lo Camp de Tarragona, vegueria de Tortosa y Plana de Urgell. No.s pot negar que en dit cas la terminació y restricció de las plaças era la més convenient al Principat y que ninguna cosa podia, segons la intenció de vostra senyoria, desviar més als enemichs de acceptar // 796r // la proposició de las trevas que vèurer que, ab la terminació de las plaças, se'ls frustravan las esperanças que podian tenir de estèndrer-se per lo Camp de Tarragona, vegueria de Tortosa y Plana de Urgell, donchs, havent-me donat vostra senyoria facultat expressa de supplir tot lo demés que convinga, lo haver supplit en dit memorial un cas tant convenient e important no previngut en ditas instruccions és estat en virtut y força de las mateixas instruccions. Quant més que, essent la intenció de vostra senyoria que en cas de trevas no restassen en poder dels enemichs plaças algunas, implícitament era la intenció de vostra senyoria que, quant després de haver fet las instàncias degudas, ab tot haguessen de restar las tals plaças en llur poder, (o), per la manca, que restassen ab la restricció y limitació possible. Donchs, evident és haver nosaltres obrat segons los ordes y segons la intensió de vostra senyoria. Si lo memorial se fos presentat antes de ésser feta la proposició de las trevas, alashoras que no estava en lo cas referit, sobraria a vostra senyoria la rahó y a nosaltres la culpa de haver presentat dit memorial, però, després de la proposició, prevenir condicionalment a un perill tant gran ab la presentació de dit memorial és estat lo major servey en benefici de nostra pàtria.

Dir que en dit memorial, contravenint a ditas instruccions, havem consentit tàcita ni expressament, implícita ni explícitament, a la proposició de las trevas, restant plaças en poder dels enemichs, no pot subsistir en manera alguna, perquè, primerament, en tot lo dit memorial no.s trobarà paraula alguna de trevas. Segonament, lo dit memorial sols prevé lo cas que podia succehir de restar plaças en poder dels enemichs essent ja feta la proposició de las trevas y havent de fer ella son curs, segons la resolució que sa eminència nos explicà després de nostras repetidas instàncias. Tercerament, lo dit memorial parla en cas que los enemichs occupassen algunas plaças, y així parla condicionalment, y, per consegüent, ni indueix ni pot induir consentiment o disposició alguna. Quartament, parlant del cas que lo enemich occupàs plaças, expressam en dit memorial, que Déu no ho permeta, lo que manifesta que nostra intenció jamay fou consentir que restàs plaça alguna en poder del enemich, sinó prevenir tots los casos per la major utilitat de Catalunya. Quintament, en lo fi de dit memorial, supplicam a sa magestat per tots camins la conservació més cumplida de Catalunya en França, que de ninguna manera pot ésser més cumplida que recobrant totas las plaças, així que ab estas paraulas seguírem formalment la disposició de ditas instruccions. Finalment, si nostra intenció fos estada consentir a què plaça alguna restàs en poder dels enemichs, // 796v // és ben cert que després de la presentació de dit memorial no hauria fet altras instàncias de la restitució de las plaças, las quals antes y després continuí sempre ab tot fervor, conforme ne doní avís a vostra senyoria ab cartas dels 18 y 31 de maig y 6 de juny, molt abans del arribo del senyor don Joseph de Àrdena a la ciutat de Barcelona. A hont, donchs, està la contranvenció als ordes de vostra senyoria? No en las instàncias, tant urgents y repetidas, de la restitució de las plaças, las quals instàncias sa magestat escriví a vostra senyoria ab sa real carta dels 6 de juliol, que las férem en quant nos fou possible; no en la prevenció en cas tan útil y convenient al Principat y previngut en força de las mateixas instruccions; no en haver alcançada

[1646] la resolució de la gran oferta que vuy fa sa magestat en Münster de las sis plaças de Flandes y regne de Navarra; no en los avisos que, ab differents cartas y tant en temps, tinch donat a vostra senyoria de què esta ciutat y província fes algun gran esforç, essent en estas instàncias lo dessigne de sa magestat que després ha escrit a vostra senyoria lo mateix, y una intenció que ab aquest esforç abreviàs lo siti de Lleyda y se poguessen enterprèndrer altres plaças, a fi que, en cas se concloguessen las trevas, los enemichs tinguessen manco que occupar en Catalunya, sobre del que jo escriguí als 22 de juny als molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent una carta molt llarga manifestant a fondo los designes dels enemichs a Münster; no, finalment, en la major attenció del servey de vostra senyoria. Y puix en totas estas accions no pot vostra senyoria formar de present, de las notícias que tinch donadas, altres impressions en lo que toca al primer article del memorial de la restitució de las plaças, ab justa rahó espero ha de triumphar la veritat en son centro, que és en la rectitut de vostra senyoria.

Falta satisfer a un escrúpol que sens podria opposar, y és que, per a prevenir lo perill, considerat no teniam necessitat de presentar dit memorial en escrits, sinó advertir-ho de paraula per a què sa magestat fos servit proposar-ho de son moviment. A què responch que, en quant al effecte de haver obrat nosaltres en nom de vostra senyoria, fora estat lo mateix y que lo haver presentat lo memorial fou sobre madura rahó de estat, de parer de sa eminència per a què sa magestat, instat de la ciutat y província, tingués més lloch y opportunitat ab los mediators de la pau de ajustar a la proposició feta de las trevas la terminació de las plaças, que, altrament, no fore estat poch difficultós. Y, de altre part, en fer conèixer als enemichs la aversió gran que los catalans tenen vers ells, puix instavan la terminació y restricció de las plaças que occupavan. Y tot assò és lo que toca al primer article de la restitució de las plaças.

797r Lo segon article del memorial, tocant a la prohibició del commerci, és encara de més fàcil digestió però no menos digne de la attenció de vostra senyoria, per los punts molt considerables que conté. Ordenan las instruccions que, en cas de paus, trevas o suspensió de armas, se demane que no hi puga haver commerci ab los enemichs en manera alguna, exceptat en carns, blats y llanas de Aragó, sedas y granas de València, oli, formatge y llanas obradas de Mallorca y Manorca, exceptat que las comunitats y particulars de Catalunya que tenen haziendas en terras del enemich pugan líberament beneficiar-las y aportar lo procehit de essas a la província, demanant nosaltres en lo sobreanomenat memorial la prohibició del commerç sens parlar paraula de las ditas cosas exceptadas. Y en aquesta omissió se funda lo segon article, de haver nosaltres contrafet a nostras instruccions, però prest veurà vostra senyoria lo contrari. Lo haver demanat la prohibició del commerci és segon(s) lo orde exprés de ditas instruccions. Lo haver deixat de continuar la exceptuació no és estat contrafer en manera alguna, sinó per molt justas causas y rahons representadas per sa eminència y conferidas en la junta de Compiegna, differir lo instar dita exceptuació o altre més convenient fins a tant que, revistas per vostra senyoria las instruccions y consideradas las causas y rahons, encontinent deduidoras, vostra senyoria me rescrigués sa voluntat sens que dita delació pogués occasionar perjudici algú, puix és cert que, encara que la capitulació de catalunya se fos inclosa a qualsevol temps que aguessen instat, segons constarà del que per avant deduiré, dita exceptuació se fóra conseguida.

Primerament, considerà que lo instar que las communitats y particulars de Catalunya que tenen aziendas en terras del enemich pugan líberament beneficiar-las y aportar lo procehit de ellas a la província era la cosa més prejudicial a Catalunya, perquè, quant sobre nostras instàncias sa magestat hagués fet als enemichs semblant proposició, no té dupte que los enemichs la havian acceptada, però menos dupte té que havian fet igual proposició de què axí com los catalans podrian beneficiar las haziendas que tenian en terras del rey cathòlic, axí mateix los súbdits de aquell poguessen beneficiar las haziendas que tenian en Catalunya y, essent la igualtat en qualsevol tracte //797v// la més forta, és indubitat que la pretenció dels enemichs correspectiva a la dels catalans en beneficiar cada qual sas haziendas fóra estada assistida dels mediators de la pau, qui donchs no considera que per las pocas y poch considerables haziendas que algunas communitats y particulars de la província tenen en terras del enemich no era rahó posar en dubte y qüestió totas las haziendas dels enemichs confiscadas en Catalunya, que occupan la mayor part de la província, com és notori als que saben en què consisteixen las haziendas del duc de Cardona, duch de Alba, marquès de Aytona, almirant de Castella, marquès de los Velez, duch de Alva, marquès de Orani, marquès de Camarasa, comte de Peralada, comte de Montagut, comte de Santa Coloma, comte de Eril, comtessa de Valfogona y moltas altras haziendas de grandes y senyors de Catalunya y dels catalans que se'n són passats als enemichs, majorment considerant que los senyors de aquestas haziendas administraven en las vilas y llochs las jurisdiccions civils y crimi-

nals nomenant los balles, que són cerca de mil entre totas las vilas y llochs de ditas haziendas confiscadas. Aquest si que era lo camí més perillós de introduir-se lo enemich en Catalunya y pèrdrer-la del tot, tornant insensiblement a Castella, com se deixa ben conciderar. Y puix és ben cert que no podia ser esta la intenció de ditas instrucions, lo haver evitat lo major perill de nostra pàtria callant, en la prohibició del commerci, la exceptuació referida no.s pot dir ingènuament que sia contrafacció als ordes de vostra senyoria. Vostra senyoria considera ab tota attenció, com confio, lo fondo de aquest reparo.

Segonament, en ditas instruccions sols se exceptuan de la prohibició del commerci las llanas, carns y blats de Aragó, sedas y grans de València, oli, formatge y llanas obradas de Mallorca y Menorca, y que si en lo memorial aguessem nosaltres expressat esta exceptuació és cert que excluïam per a tots temps altres commercis que són prou més útils y menos perillosos a Catalunya, quals són los commercis dels regnes de Serdenya, Sicília y Nàpols, que sempre se són nomenats dits regnes «las Indias de Catalunya» per las grans quantitats de diner que tots anys entraven en lo Principat de las mercaderias que de aquell se portavan a dits regnes, com són de tota sort de draps, ferro obrat y sens obrar, vidres, cordovans y guardamacils, badanas, pinyons, cimellas, tapins, de tota sort de clavazó, navajas, estoichs, sombreros, cordas de viola, açafrà, sardinas saladas, pintas y altres mercaderias que produeix Catalunya y se fabrican *//798r//* en ella. De las mercaderias exceptuadas en ditas instruccions, los blats ab abudància se aportan en Catalunya dels dits regnes de Serdenya y Sicília, y també en poder aportar de las províncias de França vehinas, las sedas copiosament de la Itàlia, oli, encara que Catalunya en posseeix ab abundància se'n pot aportar molt de la Provença, Genovesat y Pul·la, en lo regne de Nàpols. Lo formatge, abundantíssimament del Serdenya, Sicília y de la Proença. Las granas, que se usan poch en lo Principat y sols són necessàrias per a las gramallas dels molt il·lustres senyors consellers y jurats y cònsuls de altres ciutats y viles de la província, se poden aportar de França. Las llanas obradas de Mallorca, que entenem que sols se diu per los mantos de estam, no són vuy tan precisas al Principat, puix los mantos de fum y de estam y seda que.s fan en Catalunya han desterrat en gran part los mantos de estam, los quals no faltan officials en Catalunya, que també los fabrican. Sols lo commerci de las llanas y carns de Aragó apar lo més útil y precís al Principat per la major commoditat ab què se aportan de dit regne. En lo demés, se considera que ab los commercis del regne de Serdenya, Sicília y Nàpols entran en Catalunya tantas quantitats de diner, los il·lustres mercaders tenen més ample lo camp de la navegació, los senyors menestrals més occasió y opportunitat de treballar, vèndrer y esbaltir tantas mercaderias com està dit que se aportan a dits regnes. La communicació en aquells no és tant perillosa, per ser dits regnes més remots y apartats y no tant assistits de castellans, y la demés negociació se fa en dits regnes per cartas y factors. Al contrari, ab los commercis de Aragó, València, Mallorca y Menorca, exceptuats en ditas instruccions, no entra en Catalunya diner algú, antes se'n ha de tràurer per aportar las mercaderias exceptuades. Los il·lustres mercaders han de pagar grans interessos de la moneda per a comprar ditas mercaderias y, així, jamay serian tant baratas com en altre temps. Los senyors menestrals no tenen ont vèndrer y esbaltir sas mercaderias, la communicació és més perillosa per ser tant vehina y major y continua la assistència dels castellans. De altre part, lo diner que ha de aixir de Catalunya per blats, sedas, oli, formatje y granas millor és y més rahonable que vaja a la França y a la Itàlia, a hont ditas mercaderias se troban, que no enriquir ab dit diner los enemichs fronterissos.

Esta és la consideració y la primera que tinch feta de las haziendas confiscadas eran bastants per a què nosaltres suspenguessem en lo memorial lo tractar del capítol de la exceptuació del commerci, fins a tant que, revistas las instruccions per vostra senyoria y considerat tot lo demuntdit, se modificassen aquellas o, altrament, se'n donàs avís cert de la voluntat de vostra senyoria, majorment, attès que no haviam nosaltres deixat de considerar que lo senyor don Joseph de Àrdena partí de Barcelona lo die de sant Andreu despatxat de esta ciutat ab instruccions que li entregaren los molt il·lustres senyors consellers del any passat, y, després de ésser ja partit, rebé *//798v//* per lo camí las sobreditas novas instruccions, sens saber si s'eran estadas conferidas en lo present savi Consell de Cent, y que jo, en quant a mas instruccions en lo capítol de la exceptuació de la prohibició del commerci, estava molt assegurat que no foren conferidas en lo present savi Consell de Cent, la resolució del qual sols fou de enviar-me a la cort per a informar en lo tractat de las paus de la justícia de la submissió y reunió de Catalunya a la corona de França. Y així, considerant nosaltres en lo dit capítol de la exceptuació de la prohibició del commerci los inconvenients dalt referits y reparant, de altre part, si ditas instruccions foren consultadas ab lo present savi Consell de Cent, ab just motiu suspenguérem en lo memorial lo tractar de dita exceptuació fins a tant que, vistas y ponderadas ditas instruccions per vostra senyoria, ordenassen lo més convenient.

[*1646*]

Tercerament, lo dit capítol de la exceptuació parla en lo cas que prevé de què havent-se de fer proposició de trevas se instàs la restitució de las plaças, no prevé lo cas de una proposició, ja feta, de trevas y que, fent dita proposició son curs y, no podent surtir effecte nostras repetidas instàncias de recobrar las plaças, és cert que aquellas, en cas de conclusió de de trevas, havian de restar en poder dels enemichs. No prevenint donchs las instruccions ni parlant en aquest cas, molt bé havem [...] en virtut de la clàusula de suplir de las mateixas instruccions dalt referida, deixar, en aquest cas, de continuar en lo memorial dita exceptuació, perquè la rahó de diversitat de un cas al altre és gran y ben considerable, puix si vuy, que està prohibit lo commerci y és la guerra viva, los enemichs, ab la communicació secreta y amagada de Tarragona, Tortosa y Lleyda han tingut lloch de fomentar en Catalunya tractats de conspiració, sembrant sedicions y pervertint voluntats, quant més perillosa fóra estada la communicació uberta y líbera ab los enemichs per rahó del commerci de las mercaderias exceptuades faltant la guerra en lo Principat y conservant lo enemich las mateixas plaças. No pot ésser que la intenció de las instruccions fos que, en aquest cas, se demanàs tal commerci, del tot perjudicial a la conservació del Principat.

Quartament, si en lo dit memorial se hagués demanat lo commerci per las cosas exceptuadas, és cert que los enemichs lo haurian volgut de sa part per totas las cosas que.ls convindria, essent aquest un medi per a entretenir sas intel·ligències y negociacions y fer més fàcilment sas interpresas. Quinta y últimament, una rahó de estat ben considerable per lo servey de nostra pàtria fou la causa impulsiva de haver callat en lo memorial la sobredita exceptuació y fou *// 799r //* per a desfer la major bateria que en aquella occasió feyan los enemichs en Münster per a recobrar al Principat publicant, conforme sa eminència nos digué y tinch yo referit a vostra senyoria, que los catalans no tenian altres desigs que de tornar a la dominació de Espanya, al·legant ab mil induccions en son favor lo tractat de la conspiració, per a confusió dels quals enemichs no hi podia haver en aquella occasió medi més eficaz y prompte que instar, sens exceptuació alguna, la prohibició del commerci, que las instruccions ordenavan instar per a demostrar que no sols los catalans no tenen los desigs que publican los enemichs de tornar a sa dominació, perquè encara és tanta la aversió que tenen contra ells que anteposan a las commoditats del commerci los perills de aquell, que són las paraulas formals ab què està concebit lo memorial. Si vostra senyoria resumeix a sa attenció tot lo deduït sobre lo segon article de la prohibició del commerci, veurà ab evidència que, així en aquell com en lo primer de la restitució de las paus, no havem excedit un àtomo als ordes de vostra senyoria y que, per consegüent, lo sobredit memorial és estat presentat ab la major attenció y conveniència del benefici y servey de nostra pàtria, molt al contrari de las impressions que vostra senyoria havia fetas contra dit memorial, que falta de las notícias que de present tinch donadas. Encara que, altrament, regonech sempre insufficiència y poca capacitat, no és emperò tant crassa ma ignorància ni alcanço tant poch de rahó de estat que al temps de la presentació del sobredit memorial deixàs de considerar que, si lo aguessem deixat de presentar, no podiam ésser carregats de vostra senyoria en manera alguna, però los qui de esta manera tractan sols de llur conservació no són los qui avançan lo servey de la pàtria. Si lo tenor de las instruccions y las grans conveniències que tinch referidas obligan a nostra consiència a presentar dit memorial, segons tinch manifestat, com podia escusar-o lo verdader amor de nostra pàtria? Y si vostra senyoria alcança, evidentment, lo zel, attenció y vigilància ab què havem satisfet en dit memorial formalment als ordes e intenció de vostra senyoria y al major benefici de nostra pàtria, com és possible no alcançar vostra senyoria la favorable censura que decreta la justícia?

Suposat, doncs, del deduït fins assí pleníssimament, no haver nosaltres contrafet, en poch ni en molt, als ordes de vostra senyoria ab lo memorial que presentàrem a sa magestat en Compiegna als 14 de maig, tornant ja al curs de ma relació del que tractàrem dit die ab sa magestat, dich a vostra senyoria que, vehent la gran opposició que los enemichs feien en Münster contra la fidelitat catalana, ab lo zel y attenció acostumada per a repel·lir la opposició enemiga, vaig offerir a sa eminència que, per part y en nom de vostra senyoria, treballar un manifest de la fidelitat catalana, lo que sa eminència estimà en molt, judicant-ho per molt important, com en effecte, ab la diligència possible, treballant-hi nit y die, lo posí dins 14 dias en mans del excel·lentíssim *// 799v //* senyor Le Tellier perquè sa excel·lència lo admiràs y odenàs sobre de ell lo convenient.

Als 26 de juny, havent ja molts dias que dit manifest estava en mans del dit excel·lentíssim senyor Le Tellier, rebé cartas dels molt il·lustres senyors consellers y dels molt il·lustres senyors deputats, dadas en Barcelona als 22 de juny, casi de un mateix thenor. Y en la dels senyors consellers deia que tenian entès que yo estava treballant un manifest o memorial y que no pensavan fos manifest que est, quant se fes, és justa cosa tingués jo primer lo applauso de esta ciutat y

ella notícia del que ha de contenir, y aquest és altre càrrech que.s fa contra de mi. No per la admiració y suspensió me causaren ditas cartas, vehent que se opposaven directament a una commissió, perquè si ella era manifestar la justícia de Catalunya contra las al·legacions sophísticas dels enemichs, y lo major fonament que dits enemichs al·legavan en Münster en prova de què la voluntat dels catalans era estar baix la obediència del rey cathòlic y que, per consegüent, la entrega que havian feta a França del Principat era estada violentada y contra llur voluntat y, així, de ningun valor y subsistència evident, com és que dins los llímits de ma commissió estava comprès lo manifestar jo la fidelitat catalana, per a impugnar jo lo major fonament dels enemichs? Majorment, que, en las instruccions a mi commesas per los molt il·lustres senyors consellers, expressament se'm donà orde de fer y treballar dit manifest, com consta de las paraulas que.s troban en lo cap 1 de dites instruccions, *ibi* «offerint a sa magestat treballar», etcètera, y en lo cap 3 de las mateixas instruccions *ibi* «en execució de sa commisió». Si sobre un orde tant exprés no fonch ben rebut lo haver executat ab tanta vigilància, de què me admiro, si se són formadas altras queixas contra ma innocència, què vol vostra senyoria que diga en aquest punt sinó que, si jo no hagués obrat en la cort ninguna cosa de las que he obrada, aleshores se'm aurian fet càrrechs de ommissió y avuy se'm han fets càrrechs de commissió? Però de uns y altres se deslliura sempre la innocència en lo just judici de vostra senyoria.

He estat sempre tant zelós de la observança dels ordes a mi commesos que, encara que consideri que las ditas cartas eran directament revocatòrias dels poders compresos en ma commissió, ab tot, per no faltar al que en ditas cartas se'm ordenava, intentí encontinent, després de rebudas aquellas impedir y sobresèurer la publicació del llibre del dit manifest per a remètrer-lo a la censura de vostra senyoria. Però sa magestat y ministres superiors, regonexent-lo per molt convenient a son real servey y a la utilitat de Catalunya, y que la diligència de sa publicació importava molt, quant lo enemich la atacava tant // 800*r* // ab papers y escrits contraris, foren servits manar-lo imprimir en la emprempta real, per lo que, atacant-me en tot lo que poguí als nous ordes de ditas cartas, suppliquí a sa magestat que lo manco fos de son real servey que dit llibre isqués solament en mon nom propri, encara que de principi lo havia offert en nom y per part dels molt il·lustres senyors consellers y deputats, lo que sa magestat tingué a bé concedir. Lo que conté dit llibre vostra senyoria ho havia ja vist, puix encontinent lo tinguí imprès en mas mans lo revertí als molt il·lustres senyors consellers y deputats, y confio deu gosar del applauso de vostra senyoria, puix lo ha tingut cumplidíssim de sa magestat y de tota la cort, precehint sa revista y censura reals. Y per trobar-lo, encara que obra mia, digne de la llum y conveniència pública, per son real decret se és entregat a la impressió. No ignoro que algunas personas en esta ciutat han volgut censurar algunas clàusulas del dit llibre, però de totas ellas restaran satisfetas si me'n interrogan y és força hi resten, puix no hi ha en tot lo dit llibre paraula que no sie estada molt revista, censurada y premeditada per los superiors ministres, antes moltas de ellas per son avís ajustadas. No me admiraria que a mos escrits se opposàs la censura de alguns, però admiro'm que patesca la mateixa opposició la censura dels superiors ministres y en matèrias que són, per la major part, matèrias de estat y cort. Ab tot, tinch offert als molt il·lustres senyors consellers y de present offeresch donar íntegra satisfacció a tot lo contengut en dit llibre.

Altre y tercer càrrech tinch entès se és format contra mi de què, sens haver-me donat vostra senyoria títol de embaxador, jo me he ursurpat aquest títol en la cort. Tant ha contribuït ma admiració en los altres dos càrrechs referits que, encara que aquest me la podia occupar tota, sens admirar-me de ell, passaré a la satisfacció deguda. A hont consta a vostra senyoria, ni pot constar en manera alguna, o qui ha persuadit a vostra senyoria que jo me aja atribuït títol ni aja yo jamay fet acte algú ab nom de embaixador? O, que causa podia obligar-me a atribuir-me semblant títol quant, ab rahó, podia restar satisfet de occupar lo puesto que, sens dit títol, havia antes ocupat un regent de Catalunya, que era informar de la justícia de la submissió o reunió de la província a la corona de Fransa? Si la opinió o error comú, en què estich jo del tot immune, me fa culpable, seré jo lo primer contra qui de fet alieno se formarà querela? Communament, així en Catalunya com en la cort, só estat reputat per embaixador, posant-me aquest títol en lo sobrescrit de las cartas que he rebut en París, particularment de algunas personas del present savi Consell que entrevingueren en la resolució de ma nominació, y és versemblant // 800*v* // que devian saber la intenció del savi Consell. Assò sols podia posar-me en algun dupte, però reparant degudament que en ningú de mos despaixs havia llegit tal títol y que, de altre part, se'm havia pres lo jurament que acostuman prestar tots los embaixadors, jamay me he reputat ni he obrat com a tal, ni persona alguna del món pot dir que aja gastat tal nom. Y tant és assò veritat que, havent-se de concebir lo memorial que presentàrem en Compiegna en nom del senyor don Joseph de Àrdena y meu y tenint dit Àrdena lo títol de embaxador, y, per dita

[1646]

rahó, havent-se dit memorial en sa primera matrix concebit en nom de embaixadors, havent-lo jo, després copiat de ma lletra, escrit, de la qual fou entregat en mà del excel·lentíssim senyor Le Tellier, repasí degudament dit ésser, sens expressar en dit memorial paraula alguna de embaixador.

Que no me concebís jo ab tal títol és altra prova la subrogació que jo fiu als 3 de abril en la Ballia General per lo offici de advocat fiscal en persona del senyor Pere Joan Sanou, la deliberació de la qual subrogació fonch dictada per mi, conforme pot vostra senyoria informar-se de tots los doctors de la Ballia General. Y en dita deliberació sols fiu menció de ésser nomenat per vostra senyoria per a informar a sa magestat y ministres superiors en la cort de la justícia de Catalunya. No sols no me he atribuït jamay lo títol de embaixador, però encara he fet més del que ma obligació demanava, ab què veurà vostra senyoria quant poch ambiciós estich de títols.

Rebé lo agent de Catalunya als 16 de juny cartas dels molt il·lustres senyors consellers y deputats, y en ellas advertiment de què no me nomenassen embaixador, sinó sols lo doctor Martí, y que me'n advertís, lo que li responguí fou que ningú millor que ell sabia que yo no tenia necessitat de tals advertiments, puix may me havia vist gastar lo nom de embaixador y que sabia molt bé dit agent que, quant ell y mon secretari acudian a sa magestat y ministres superiors de ma part demanant las audiències, may los doní altre orde sinó que las demanassen per lo doctor Martí. Ab tot, passant més avant de ma obligació, com tinch dit, volguí que lo advertiment de ditas cartas no restàs sens algun effecte donantlo, com lo doní, a sa eminència y excel·lentíssim senyor Le Tellier, supplicant-los que per ninguna manera me concebissen embaixador, com de tot ne puch donar per testimonis a dits superiors ministres. A [...] fou esta en mi que podia molt bé escusar-la, puix havent jo aportat cartas als dits superiors ministres dels dos molt il·lustres consistoris, ab las quals havian vist quin títol se'm donava, pareixia ignorància en mi o poca attenció voler advertir als superiors ministres de la manera que havian de tractar, però estimí més passar per aquest desaire que deixar de assegurar en tot lo gust dels molt il·lustres consistoris, manifestat en //801r// ditas cartas. Què vol vostra senyoria més de mi? Què altra cosa podia fer sobre lo advertiment de ditas cartas en cas que abans de ellas, inadvertidament, hagués jo contribuït, lo que jamay he fet, en la oppinió comuna de tenir-me per embaixador? Majorment, que molts fonamentos podian haver-me conduït a la mateixa opinió. Lo primer, per ésser jo nomenat en lo lloch que occupava antes lo senyor regent de Catalunya, qui, de la mateixa manera, fou, a communa oppinió, reputat en la cort per embaixador. Lo segon, vèurer que no sols communament, sinó personas del mateix savi Consell de Cent, me donavan en sas cartas aquest títol. Y lo mateix he notat després de ésser arribat en esta ciutat en la procura que, antes de ma partida, firmí en poder de Luís Collell, notari públich de Barcelona, en la narrativa de la qual me posà lo títol de embaixador, de què argüeixen alguns que yo me he attribuït dit títol y és engany manifest, perquè és sols narrativa del notari, lo qual, de altra part, era de Concell de Cent al temps que en ell se féu la deliberació de enviar una persona a la cort.

Lo tercer fonament és lo haver-se'm despachat unas instruccions en las quals no sols se'm donà la commissió, que fou donada antes al senyor regent, de informar de la justícia, sinó moltas altras commissions, reposant-me en totas ellas en lo lloch que occupava lo senyor embaixador de Àrdena, insertant en mas instruccions còpia de las que foren despachadas per dit de Àrdena, al qual, així mateix, donaren los molt il·lustres senyors consellers orde de què no.s mogués de la cort fins jo fos arribat en ella y que me instruís del estat de tot[as las ma]tèrias, com se féu. Lo quart, considerar que lo principal càrrech de ma commissió de informar de la justícia no necessitava de altres poders que de la sola commissió, com a advocat especial per a dit effecte nomenat, per a las altres commissions expressadas en ditas instruccions requirian precisament o los poders de embaixador, que no.s donan ab altra forma que ab instruccions, segons la disposició dels reals privilegis, o los poders de una procura, conforme és així de dret y ho ha sempre practicat aquesta ciutat, de manera que lo no haverse'm firmat a mi procura alguna o impossibilitava y inhabilitava lo poder jo tractar de las altras cosas en mas instruccions a mi commesas o, altrement, comprenian en si los poders de embaixador. Com és cert que, arribant lo cas de haver de tractar de las ditas altres cosas, esta consideració estava resolt de donar-ne primerament avís a vostra senyoria per evitar tots errors.

801v Lo quint y últim fonament és lo exemplar de las personas que per part de aquest Principat foren enviadas per rehenes a França, las quals, sens haver prestat lo jurament que acostuman prestar los embaixadors, foren sempre reputats en França per embaixadors. Y després, ab cognició de causa, demanaren y obtingueren com a embaixadors lo salari acostumat. No obstant tots los sobredits fonaments, may he passat dels llímits del càrrech de ma principal commissió, puix, en què subsisteix o pot subsistir lo càrrech que se'm fa havent prosehit en tot ab tanta at-

tenció? No puch persuadir-me que la apprehensió communa de altres de tenir-me per embaixador sens haver fet jo de ma part acte algú com a tal, puga en vostra senyoria formar de mi querela alguna. Manco puch persuadir-me que sia jo trobat culpable per ésser-me tractat en la cort ab un poch de ostentació y luziment, no obstant que sé molt bé, que alguns me han volgut tractar en aquest particular de excessiu, inferint de aquí que, puix jo me tractava ab ostentació de embaixador, me havia usurpat de aquest títol. A què pot més arribar la persecució? Que necessitat tenia jo de consumir ab luziments mon poch patrimoni (i) ma reputació en la cort? Com a particular no se havia de avançar per aquest camí, que, com a tal, bastava tractar-me medianament, que la reputació dels particulars sols consisteix en lo obrar bé en servey del rey y de la pàtria. Si alguna ostentació he feta, sols és estat per lo crèdit y reputació de ma pàtria, que la major part consisteix en tractar-me bé en una cort tant magnífica las personas que en ella assisteixen per part y en nom de una província. Millor comte hauria trobat en mon patrimoni que ho agués escusat, y és possible que estos dispendis, ab tanta fineza y amor fets per ma pàtria, quant podrian esperar gran applauso alcançen lo desprecio. No crech que.l alcance en la prudent estimació de vostra senyoria.

Las notícias que tinch donadas a vostra senyoria són tan evidents y, altrament, tant approbadas que no necessitan de altre apoyo que de ellas mateixas para coneguda de vostra senyoria la veritat, prenga no sols las degudas impressions de ma innocència en tots los càrrechs, però encara los effectes considerables de ma attenció en servey de vostra senyoria. Y quant no fossen en ellas en si tant notòrias, deuria bastar per la satisfacció de vostra senyoria la que sa magestat advera tenir de mi escrivint ab sa real carta a vostra senyoria, dada en Fontainebleau als 7 de agost 1646, que confia que després de haverme oït vostra senyoria regoneixerà que, en tot lo que he fet, he prossehit ab passió y zel per a avançar lo repós de la província y ne restarà vostra senyoria ab la mateixa satisfacció que sa magestat ne té de mi, sobre del que diu sa magestat que reitera los testificats que deu a la veritat, no faltant-me, de altre part, la approbació y satisfacció de tota la cort y gran concell, com consta en las cartas de sa eminència, excel·lentíssim senyor Le Tellier y altres per mi entregades als molt il·lustres senyors consellers, y, així mateix, consta en las cartas de sa magestat que aportàren los correus de esta ciutat. Ademés del demuntdit, sa magestat de la reyna nostra senyora, als 30 de juliol, dia en què besí sa real mà y obtinguí sa llicència per a venir a esta ciutat, me digué estas paraulas formals: *«Yo estoy muy satisfecha y contenta de vos y de vuestros servicios, y estat muy cierto que nunca os faltará mi protección. Y quando sereis en Cataluña assegu[...] assí mismo a los consistorios y a todos los catalanes de la particular //* 802*r // estimación que tengo de aquella y de la attención que tengo por su conservación».* Lo mateix me significà sa eminència als 4 de agost, que obtinguí sa última audiència, y als 18 de agost lo excel·lentíssim senyor Le Tellier, havent-me vingut a honrar y visitar en ma casa, me parlà ab la mateixa conformitat y ab expressions més efficasses, y, respectivament, en altres dias, tots los ministres superiors del gran concell.

Sobre tants y tant repetits applausos, sols me trobo fins ara ab lo desaplauso de vostra senyoria sobre tantas finezas mias, vigilàncias, attenció y cuydado en fer lo servey de ma pàtria sens excedir un punt de mos ordes, com consta de tot lo deduït, experimento rigors y càstichs increibles. Honrat y aplaudit de sa magestat, ma pàtria gozoza y correspondent a sos reals favors, y yo perseguit y despreciat de ella en lo mateix que sa magestat, ab tant favor, aplaudeix y approva. No pot ésser que no sia verdadera la paraula real de què, després de haver-me oït, vostra senyoria restaria ab la mateixa satisfacció de mi, que sa magestat se empenyà publicant tenirla. Los designes de sa magestat y los nostres y part de vostra senyoria en lo tractat de Münster són estats uns mateixos, com consta del deduït. Si los de sa magestat tenen lo applauso de vostra senyoria, com poden los nostres deixar de alcançar-lo? Ni temo que los empenyos de vostra senyoria en las resolucions contra mi presas impedescan la justa mutació de aquellas, que no consisteix la grandeza en sustentar empenyos quant del savi és mudar de consell, política que observada de la França ha exaltat sa monarquia y practicada en contrari per Espanya ha exposat a tants perills sa corona, com la experiència nos demostra. Las magestats reals, regoneguda la veritat mil vegadas, se ap[...] de resolucions antes presas. Las que vostra senyoria prengué contra de mi, a temps que faltavan a vostra senyoria las notícias que, per ésser de matèrias de estat, no eren alashoras encara comunicables, foren formadas per vostra senyoria sobre un verdader zel de la conservació de Catalunya en França y per tals las venero. De present, ha rebut vostra senyoria totas las notícias de la veritat y, segons ellas, la justícia clama per ma innocència. No és molt, donchs, que essent vostra senyoria incontrastable lo zel de la justícia, la espere jo ab tanta seguretat de la rectitut de vostra senyoria. Si lo estat present de las matèrias me donave lloch de representar a vostra senyoria altres cosas gravíssimas y de particular consideració per lo servey de sa magestat y benefici de aquesta ciutat y província, dependents del que havem obrat en

la cort y del que se ha obrat contra nosaltres, restaria vostra senyoria ab gran admiració, però no me atravesch a referir-las si no és pressehint orde y manament exprés de vostra senyoria, perquè voldria en tot assertar y donar gust y satisfacció a vostra senyoria.

Esta és la relació y cumplidíssima satisfacció de tot lo per mi obrat en la cort segons los ordes y commissió de vostra senyoria. Formalíssimament, jo se bé que la passió particular de alguns èmulos ha sembrat tant abundantment la zizana en los cors del poble, inventant mil imposturas, que ni podria referir-las a la modestia que dech al conspecte de un tant il·lustra senat per a ponderar las sobrar de una malícia, ni judico necessària la relació, tenint per cert no poden haver fet impressions en vostra senyoria las de una malignitat declarada. Y, ab tot, si en altre qualsevol cosa ha consebit vostra senyoria en mi lo menor dupte o sombra de culpa, jo estaré aguardant, // 802*v* // si a vostra senyoria apareixerà, son avís per a donar a qualsevol matèria, a qualsevol de vostra senyoria, en públich y en particular, no manco cumplida satisfacció, que la tinch donada a tots los càrrechs que tinch entès havia vostra senyoria formats contra mi. Sols confessaré haver excedit en una sola cosa a mos ordes, però tant pia y religiosa que no dupto pas de alcançar tot lo applauso de vostra senyoria. No.m conduïren a la cort acceptant la nominació que vostra senyoria féu de ma persona pretén fins o interessos propris, encara que nostros serveys podian ingerir-se en ellas, sols he acceptat de sa magestat al temps de ma partença la demostració que ha acostumat sempre fer ab totas las personas que, per part de vostra senyoria, són arribadas a sa real presència, a la qual solament me ha guiat lo servey de Déu, del rey y de la pàtria. Y havent considerat que ninguna cosa podia resultar en major servey de Déu, Nostre Senyor, lo reparo y rehedificació de las tres isglésias de Riudarenas, Montiró y Cornellà de la Ribera, en las quals, sacrílega y nefàriament, abrassaren al soberano Sacrament del altar los incendiaris soldats del rey de Castella, en desagravi del qual soberano Sacrament fou lo primer y just moviment de las armas catalanas. Sempre fui propòsit de reduir en la cort totas mas pretensions a las de aquest reparo y reedificació, per lo que, havent-me'n jo de retornar, seguint los ordes de vostra senyoria, no he volgut faltar a mon propòsit y sa magestat, a la primera de mas instàncias, ab lo christianíssim zel de la exaltació de la honrra de Déu, és estat servit provehir y ordenar que per lo reparo y reedificació de ditas tres iglésias sian gastadas y empleadas totas las [...]itats necessàrias. Y considerant sa magestat que los dos molt il·lustres consistoris són estats los primers que, ab lo zel de Déu, prengueren las armas en desagravi del Sanctíssim Sagrament, fou de son real servey ajustar a dita grava y disposar que totas las quantitas necessàrias per a dita rehedificació sian entregadas en mans dels molt il·lustres senyors consellers y deputats, y que dit effecte me ha entregat sos reals despaigs dirigits a sa alteza y al il·lustríssim senyor de Marca, los quals posaré encontinent en mans de vostra senyoria, fent sa magestat aquest [...] y singular favor als molt il·lustres consistoris de què corra per sas mans la distribució dels reals dispendis per a la reedificació de ditas esglésies, a honra y glòria del Sanctíssim Sagrament.

Y, puix essent ma innocència tant notòria, és cert no me ha de faltar la assistència divina. La de sa magestat està bastantment declarada en sas reals cartas, la de tota la cort y superiors ministres ben publicada, la de sa alteza de tots sabuda, la del il·lustríssim senyor de Marca sufficientment experimentada, la de vostra senyoria jamay denegada a la veritat, y és sent esta tant patent en lo abono de tots mos procehiments en la cort, ab grans esperanças puch donar fi a mon discurs, supplicant humilment a vostra senyoria lo íntegro y cumplit reparo de tots los prejudicis que innocent patesch y sens culpa experimento sobre tants y tant repetits serveys com tinch fets a sa magestat y a esta ciutat y província, los quals no referench a vostra senyoria, puix són públichs y ja ho es la justícia de estas mas instàncias, que ha de alcançar la palma en la integritat y gràcia de vostra senyoria.

809*r* A. [...] septembris 1646.

A[a] los senyors deputats del General del principat de Catalunya.

Senyors.

Ademés de la entera satisfacció que jo tinch de aver subjugat la ciutat de Courtrai en la obediència del rey, mi senyor y mi nebot, jo he rebut sumo gust de saber lo contento que vós aveu de aquesta conquista. Los testimonis que vós me aveu donat per vostra lletra me fan conèxer, de més en més, la affició que vós teniu per <las> lo aument de aquesta monarquia, y per a mi en particular també podeu veure que la affecció que jo tinch per vosaltres és molt gran, com vos ho mostraré en totas las occasions que me donaran, com a vostre verdader y aficionat amich. Gaston.

a. carta i traduccions intercalades després del foli 808v del trienni 1644-1647.

A Fontanablau, a XII de setembre MDCXXXXVI.

810r *B. 3 septembris 1646.*

Messieurs.

Le seigneur de Puyjaner m'a rendu vostre lettre, ce quoy que je les reçoice toutes avec grand contentement. Je vous adveuce que j'en ay senty un plus particulier de ce qu'elle m'a esté aportée par une personne de ce merite, qui en effect porte avec soy sa recommandation. Je l'assisteray de mon possible en tout ce qu'il aura a traitter pour le bien de la province. Et il me sera d'autant plus aise de satisfaire a ce poinct, que sans manquer a ce que je dois aux volontez de la royne et sans me faire violence, je ne pourrois manquer a prendre un soin particulier de ce qui peut estre de vos advantages, estant certain qu'il n'y a rien que leurs majestez ayent plus a coeur, ny que je souhaitte plus par ma propre inclination. Les effects vous confirmeront cette verité de plus en plus, et je m'asseure que vous aurez sujet d'advouer qu'on ne scauroit estre de meilleure sorte, que je suis, messieurs, vostre tres affectioné serviteur. Le cardinal Mazarin.

A Fontainebleau, le 24ème septembre 1646.

J'ay cru qu'il seroit superflu de m'estendre icy sur les affaires, ne doutant point que le dit seigneur de Puigianer ne vous rende bon compte de toutes les choses dont je l'ay entretenu.

811r B. [...] 1646.

Als senyors deputats de Catalunya.

Senyors.

Lo senyor Puigjaner me ha donada vostra carta, la qual jo he rebuda ab molt gran contento per venir de mans de[a] una persona tant benamèrita. Jo li assistiré en tot lo que me serà possible per lo bé de la província, lo qual és conforme voluntat de la reyna, mi senyora, de entendre ab particular cuidado vostros negocis. Esteu segurs que sa magestat no té res més car que los negocis de aquexa província y que jo desitjemés, per ma inclinació, confirmar-vos que só, messieurs, vostron aficionat servidor. Lo cardenal Masarino.

A Fontanabló, a 24 de setembre 1646.

Jo crech que serà supèrfluo de referir-vos aquí los negocis que lo senyor Puigjaner à tractat aquí, perquè ell vos los referirà llargament.

a. mans de *interlineat damunt* persona.

817r *14 octobris 1646.* A.

La[a] relació del que à últimament succehit en lo fet de la guerra envio a monsieur de Marca, ell la comunicarà extensament a vostres senyories, y axí esta serà sols per a fer-li çaber que totas cosas estan ara en tal estat que confiam obtenir prest de nostra campanya lo effecte desitjat, al que pot vostra senyoria estar cert que per ma part (h)y obraré, al igual de que·m commouen ma obligació respecte del rey y ma inclinació respecte de la nació catalana, y particularment de vostres senyories, a qui Déu guart. En lo camp devant Leyda, als 10 de octubre 1646. Henry Helorraine.

Deputats.

818r 15 octubre 1646. A.

Lo negoci de las haziendas confiscadas de la vegueria de Tortosa, sent de tanta importància y lo senyor regent estant-ne molt al cap, per haver-ne ja tractat y conferit vàrias vegadas, no apar convenient nomenar-hi altra persona, majorment que estam ja sobre lo fi de la campanya que, assistits de la omnipotència divina, tornarem tantost tots a Barcelona, ont[b] de propòsit se podrà tractar y resoldre comforme la rahó y la justícia dictaran. Y, en lo entretant, poden vostres senyories estar certs que la mercè diuen del duc de Rohan no se executarà, ni altrament s'y innovarà cosa en prejudici de la justícia. En lo que toca lo rompiment de constitucions occasionat del senyor marquez de la Troupe y del loctinent del rey en Rosas, jo faré tot mon possible per a què tinga vostra senyoria tota la satisfacció deguda, que li asseguro ninguna cosa tinch del rey //818v// tant recomanada, ni és de ma voluntat més estimada que la exacta observansa de las constitucions. Y així, en semblants y altres casos que·y hage que moderar no reparen de scriure, que sempre pendré en bona part los advertiments de vostra senyoria.

Informat de las vexacions y treballs que la guarnició de Escornalbou causava a casi totas las baronias de Entensa, y solicitat de la fidelitat y amor que tots los paysans d'ella demostran tenir al rey, nostre senyor, y zel per la honra d'esta llur pàtria, premeditf dejà la reducció de aquell castell a la obediència de sa magestat, la surpresa del qual, gràcias a Nostre Senyor y als sants patrons d'esta província, se és tant dichosament conseguida que·m a paregut enviar-ne a vostra senyoria lo estandart, per a què en la capella de

a. *cartes intercalades en els folis 817r-819v del trienni 1644-1647.*
b. *a continuació ratllat* ont.

Sant Jordi occupe més digne lloch, y excite tothom a dar-ne a sa divina magestat las degudas gràcias, y[a] //819r// sien principi y medi de altres majors, és a çaber, del rendiment de Leyda, que segons nostras forsas y las enemigas, que ja estan en campanya, y aguardam de die en die, spero de sa divina omnipotència que dirigirà nostras accions de manera que prest ne tindrem tots molt major subjecte. Déu a vostra senyoria guart. En lo camp devant Leyda, al primer d'octubre 1646. Henry Helorraine.

823r 17 octubre 1646. A.

Als[b] senyors deputats del General de Catthalunya. Barcelona.

Lo senyor regent va per a tractar ab vostra senyoria cosas importants al servey del rey, nostre senyor, y benefici comú. Le estimaré li donen entera fe y crehensa en lo que de ma part los representarà. Déu a vostres senyories guart. En lo camp devant Leyda, als 11 d'octubre 1646. Henry Helorraine.

833r *2 novembris 1646.* B.

Molt[c] il·lustres senyors.

Lo vèurer en aquesta província lo miserable estat en què·s trobe per la falta de prelats, ocasionada de la poca atenció que han tingut a ses obligacions los que ho són, puix que, postposant aquelles a sos malmirats caprichos, olvidant la necessitat de ses ovelles, les han exposades a discreció de mercenaris. Y lo sentir los clamors de tots los provincials, axí per als sacraments dels sagrats ordes y confirmació, com també les demés conveniències que judicam hi ha en què hi hage algun bisbe, nos mou a suplicar a vostra senyoria sie de son servey suplicar a sa Santedat nos fasse gràcia de consolar-nos, ab donar-nos un bisbe resident y ab territori universal per a tota la província, ab la prestesa que la necessitat d'ella requereix, que la judicam urgentíssima. Y si per aquest effecte podem nosaltres ab nostra autoritat, bé que poca, alguna cosa, vostra senyoria sie servit manar-nos-ho avisar, que tota ella juntament y nostron patrimoni emplearem de molt bona gana, y la instància y assistència fervorosa de nostron sýndich de Roma, a fi de que se conseguesque esta gràcia. Guarde Déu a vostra senyoria. En lo Capítol de Urgell, 26 octubre 1646.

Los canonges y Capítol de Urgell.

a. a continuació repetit y.
b. carta intercalada en els folis 823r-824v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.
c. carta intercalada en el foli 833 del trienni 1644-1647.

836r 13 nohembre 1646. A.

Los[a] síndics de la vila de Illa.

Molt il·lustre senyor.

En dias passats informaram de paraula a vostra senyoria de la opposició avia fet contra la vila de Illa lo agent de vostra senyoria, don Hyzidoro Pujolar, a fi y effecte de que la dita vila no obtingués lo fi de sa pretenció, y per quant pot fer que per vostra part ajam deixat alguna cossa, tornam a informar a vostra senyoria de dita opposició en escrits, y enterar-lo que dita opposició conté lo següent.

Primo, que en[b] la vila de Illa no se administra justícia, y que tota és sediciossa, y són tots los habitans bandolers.

2. Que són rebeldes y amotinats.

3. Que no volan alotjar los soldats, ni obeir los hòrdens de sa magestad.

4. Que són pocs los qui volan que la vila de Illa sia de sa magestad, y són molts los qui volan que don Jusep de Ardena sia senyor.

5. Que per lo tant se'ls a de donar senyor per castigar-los.

Y, últimament, de aver-nos pressos totas las cartas venian dels cònsols de la vila de Illa, y las letras de cambi, per quant los boreus y correus de Fuentenabló me dejan demanant las cartas, que totas las cartas venian de Catalunya las entregavan en mans de don Hyzidoro Pujolars, y jo, lo doctor infraescrit, ho certifico, que m'o an dit moltas vegadas, y sabem certament que són // 837r // arribadas en París, y de aquí remesas a Fuentenabló.

Y com tots los negosis que·s despatxan per a Catalunya passen per mà del secretari de Estat, mosiur de Tallier, lo qual no despatxa cossa que primerament no sia informat per lo agent de vostra senyoria, estant y resident en la cort per

a. suplicació intercalada en els folis 836r-837v del trienni 1644-1647. -anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat del.

tota la província y comptats, és infalible que, fent opposició, à de judicar dit secretari que és ab consentiment de vostra senyoria, y com la[a] dita opposició sia imfamatòria y la vila de Illa no tinga altro amparo sinó lo de vostra senyoria, suplicam humilment a vostra senyoria mane remediar un tant gran dany com sie de dita opposició[b] pot resultar, manant-li que no se miscuesca en cosas de la vila de Illa, o quant no possant altre en son loc, puix contraverteix lo horde de son offici, que tots aquells apassionats de vostra senyoria y, en particular, nosaltres, o tindrem a singular mercè rebuda de la mà de vostra senyoria, a qui lo Senyor prospere, com aquests humils appasionats (h)o suplican a sa divina magestad.

De vostra senyoria molt appassionats servidors, los síndics de la vila de Illa. Francisco Sabater, doctor en medicina. Esteve Pujol.

843r 21 nohembre 1646. A.

Als[c] càrrecs y instàncies continuats y continuades, expressats y expressades en una scriptura, de orde del molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic, manada presentar als doctors Pastor, ardiaca Vilà y Viladomar, assessors y advocat fiscal del General de Catalunya, a la qual adheriren los molt il·lustres senyor deputat y oÿdor real, la qual comence «No obstant», y acabe «Que del contengut en la present scriptura ne lleve acte dit misser Pastor, per llur satisfacció a la Generalitat expressada en lo principi de dita scriptura[d]», diu y respon que pense haver acodit a la puntualitat y cuidado li és estat possible, després que és assessor del General, a les obligacions de son offici, no sols en declarar causes com del llibre de Conclusions és de vèurer, però encara en tot lo que al die és estat ordenat tocant als affers del offici de assessor, sens mora ni tardança alguna. Y, en quant als càrrecs y instàncies expressats en dita scriptuta, satisfà a quiscú de aquells per orde, com se segueix:

Al primer diu y satisfà que per a poder-se rèbrer informació de la extracció del senyor bisbe de Vic del present Principat, ha de preceir supplicació y, feta aquella, lo molt il·lustre consistori la decrete y remet la provisió faedora als assessors, los quals accepten y fan la provisió que segons dret se deu fer a la suplicació y, no havent aportada tal súpplica per vostra senyoria decretada al dit Pastor, clarament resulte lo dit estar libre de dita càrrega, y no haver faltat a la obligació de offici llur, majorment perquè los assessors del General no poden fer scriptures algunes en les causes han de ésser jutges, segons està disposat en lo capítol 10 del nou redrés del General de les Corts de 1599, y portant-li dita súpplica en lo modo dit, farà la provisió en aquella, si y conforme per dret se deurà fer. Del dit resulte no restar ni ésser morós en raó de dit càrrec dit Pastor.

Per satisfacció del segon, diu que sa alteza[a], ab la carta que scrigué al molt il·lustre consistori dels senyors deputats, la data de la qual és als 3 dies del mes de agost //843v// proppassat de la campanya davant Lleida, diu y expose que lo marquès de la Trussa li havie donades queixes dels procehiments vostres senyories havien fetes contra dit marquès de la Trussa y mossiur Mercher, tinent seu, per saber ab quanta justificació procehia vostra senyoria en totes ses accions no havia volgut fer procehiment algú que primer no estigués informat del fet, suplicant lo vullau informar, y tot lo dit se llig en dita carta, la qual se trobe en la plica de les cartes estan en la instància del scrivà major del General, als 5 de setembre proppassat, de orde de vostres senyories; en resposta y satisfacció de la dita carta se scrigué a sa alteza, lo borrador de la qual de orde de vostres senyories féu dit Pastor, en aquella se expressaven totes les constitucions a les quals havie contrafet lo dit marquès de la Trussa y son tinent. La qual carta se trobe registrada en lo registre corrent y del present ayn de cartes missives, en la instància de misser Gismundo Bofill, en carta 20, al 1 de octubre proppassat, ab carta de dit dia sa alteza respon a vostra senyoria que offereix fer revocar tots los procehiments dit marquès de la Trussa y mossiur Merchier, son tinent, ab los quals han contrafet a les generals constitucions del present Principat, com és de vèurer de la dita carta, la qual de orde de vostra senyoria està cosida y continuada en lo dietari de la casa de la Deputació del corrent trienni. De ont clarament conste que dit Pastor no és estat morós en fer lo que a ell tocave en raó de dit fet com a assessor, y se no se ha passat avant en dit fet del que·s fa càrrega al dit Pastor no pot restar ni resta carregat en manera alguna, perquè havent vostra senyoria rebuda la dita carta, ha restat satisfet ab lo contengut y respost per sa alteza, puix després de rebuda aquella no ha ordenat a dit Pastor la llegís y digués y aconcellàs si vostra senyoria tenia obligació de fer diligències algunes, o si ab lo respost ab la dita carta restave satisfet, y per lo

a. a continuació ratllat la.
b. a continuació ratllat pot.
c. escriptura intercalada en els folis 843r-846v del trienni 1644-1647.
d. a continuació ratllat y.

a. a continuació ratllat als 3 dies del mes de agost proppassat.

contengut quant en raó de dit 2 càrrec hi haje neglicència alguna no·s pot ni·s deu imputar al dit Pastor per no haver vostra senyoria manat comunicar-li dita carta, ni tanpoc demanat concell si devia obrar en raó de dit fet cosa alguna.

Quant al 3 càrrec, dit Pastor satisfà y diu que dins lo temps expressat //844*r*// en la deliberació feta als dos dies del mes de octubre proppassat per vostra senyoria del dia li fou aportat lo llibre intitulat «Fidelidad catalana», dit Pastor, junt ab lo ardiaca Vilà, altre dels assessors, y lo doctor Gaspar Jorba, qui en dita occasió servia lo offici de advocat fiscal, entraren en consistori y, en presència de vostra senyoria, dit Pastor féu relació de paraula, y digué havie attentament llegit lo llibre compost per lo doctor Francesc Martí i Viladamor, intitulat «Fidelidad catalana», y referí lo que li donave occasió de reparo, y podie causar prejudici al Principat escrit en dit llibre, segons la llur censura, y fent relació de dit fet, los dits Vilà y Jorba fonch de different sentir y, fetes les relacions per tots los dits, dit Pastor offerí lo paper[a] havie fet en mà del orde a ell donat per vostres senyories, y no·s dignà de rèbrer aquell. Y, disgregat que fou lo concistori, dit Pastor llegí al molt il·lustre senyor deputat real, y a Pau Bruniquer, secretari, la censura havie feta del scrit en dit llibre, y lo mateix paper que en dita occasió offerie offereix ara, la qual lliure y entregue en mà de vostres senyories, Joan[b] Pau Bruniquer, secretari, per a què entregue aquella.

De ont reste clar que dit Pastor no és estat morós en manera alguna, puix féu la relació en son temps y offerí lo paper.

Al 4 diu que no·s troba disposat per capítol algú de Cort, ni ordenat estiga prefigit termini algú dins lo qual los assessors del General degan declarar les causes, y en lo capítol 8 de les Corts del any 1413 està per la Cort ordenat als assessors regoneguen y apunten tots los processos tocants al General, sens prefigir termini algú en lo qual se haje de fer; ab tot dit Pastor, quant a si té resolució presa en la provisió faedora en lo procés de don Felip Bogeu, per raó de la qual se forme dit càrrega, y la provisió fore estada feta a no haver sobrevinguda la desgana al ardiaca Vilà, altre assessor, y axí no haver pogt conferir ni relatar dit procés segons stil de la casa de la Deputació per a poder pèndrer acertada resolució y fer la conclusió; y sol dit Pastor no ha volgut fer la provisió, per les moltes y rellevants difficultats resulten de aquell, lo que·s deixe ben conciderar, puix en onse dies del mes de maig 1622 fou fet sobrecehiment en dit procés, y fins lo dia de vui, havent passat tants triennis com ha passat, //844*v*// y ab moltes instàncies instada la declaració de dit sobrecehiment, no se ha feta declaració, si los que són estats assessors del any 1622 fins lo corrent trienni no han[a] comesa mora, no apar haje poguda comètrer dit Pastor, majorment tenint feta en si resolució en raó de la provisió faedora, com té dit.

Als 5 diu no té ni ha vist en lo procés mencionat en dit càrrec y per llur descàrrec se remet al llibre de les Communicacions y entregues dels processos se aporte als assessors, en lo qual fan rebuda de llur mà.

Al 6 diu que no ha entrevingut ni donat vot de paraula mencionat y specificat en dit càrrec, per trobar-se absent de la present ciutat en dita occasió, y quant s·i haguere trobat no haguere votat[b] sobre dit fet, com ja en alguna occasió ho ha dit a vostres senyories, per estar prohibit als assessors del General per la cort poder aconcellar en lo que los deputats hauran de gastar, com se trobe disposat en lo capítol 34 del nou redrés de les Corts del any 1599, així que dita càrrega no comprèn ni pot comprèndrer a dit Pastor, ni pot pensar tal vot puga ell donar, encontrant[c] ab dit capítol 34.

Quant al 7 càrrec diu que, per a poder donar vot en scrits en lo que·s demane a dit misser Pastor per a fundar y justificar aquell, necessite de vèurer los drets y títols ab los quals lo General té les baronies, y axí les deliberacions dels Brassos Generals, ab les quals foren confiscades dites baronies, per vèurer lo modo y forma ab la qual fou feta dita confiscació, y a quins obs foren aquelles applicades, perquè altrament fóra donar vot sens fonament, y a bé se diga que moltes vegades se és instat y demanat dit[d] vot mai a dit misser Pastor són estats aportats dits procehiments, no obstant dit Pastor, sens tenir obligació per raó del offici de assessor per poder fer dit vot, ha instat y dit al secretari y scrivents de la scrivania major cercassen dits procehiments y que aquells aportassen a la instància dels assessors per poder-los mirar, ningú ha aportat, fins lo dia de vui, aquells, del que han tinguda notícia lo senyor deputat ecclesiàstich, qui insta dit vot, y podent manar y ordenar al official que dits procehiments té cercassen dites deliberacions de braços y aportassen aquelles al //845*r*// dit misser Pastor en dit aposento ni essent-se aportats resulte manifestament que dit

a. *a continuació ratllat* a vostres senyories.
b. Joan ... aquella *interlineat al marge esquerre*.

a. *a continuació ratllat* estats culp.
b. *a continuació ratllat* tal.
c. encontrant ... 34, *interlineat al marge esquerre*.
d. dit vot *interlineat, damunt* de cesse ésser ser curials, *ratllat*.

Pastor no és morós en raó de dit vot, sinó aquell qui ha pogut manar y ordenar, y no ha manat ni ordenat, y los assessors en raó de sos officis no tenen obligació de cercar papers conferents a les causes y negocis tocants al General, puix ja hi ha official creat per la cort en la casa que té obligació de cercar los papers, y sols los assessors tenen obligació de mirar aquells aconsellan sobre ells, sempre y quant los seran aportats, però no de cercar-los, segons lo disposat en lo capítol 8 de las Corts de 1413, ni ordenar se sercen segons lo capítol 4 de les Corts de 1452.

Quant al 8 diu que dit misser Pastor aconsellà al molt il·lustre consistori, després de seguida la mort del comte Xabot, qui exigí moltes quantitats de persones dels[a] qui fejen censals a la ciutat y habitants en la ciutat de Tortosa, se fes intima per part del General per Bonaventura Closa, receptor dels béns confiscats dels de Tortosa, qui se trobave en les parts de la Ribera de Ebro, que[b] pagasen al General lo que devien pagar als de Tortosa y no altra persona. Y, tenint notícia sa alteza del dit fet prengué lo molt il·lustre consistori per expedient se tractaven les pretencions del General y comte Xabot en raó de dites haziendes confiscades per via de conferència, axí que per part de dit comte Xabot foren[c] nomenats los doctors Joseph Fontanella, regent la Real Cancelleria, don Felip de Copons, lo doctor Francesc Martí, major, tots del Concell Real de Catalunya, y per vostra[d] senyoria foren nomenats los assessors y advocat fiscal del General, y se tingué una junta en casa de dit senyor regent y, havent-se aplaçat dia per ara, la segona junta envià dit senyor regent a vostra senyoria en recaudo, dient ere forçós avessen de anar fora la present ciutat, y que així no podrien continuar les juntes fins fos tornat, y en justificació de tot lo dit, vostra senyoria, als 21 de agost del corrent, a mi manà escríurer una carta a sa alteza, ab la qual supliquen li sie de mercè manar no·s pose en execussió la mercè té feta per lo christianíssim rey y senyor nostre lo duc de Ruan de les haziendes confiscades dels de Tortosa, fins per la conferència comensada se haja presa resolució, y en dit dia se scriu en una carta de orde de vostra senyoria al senyor regent contenint lo mateix, les quals estan continuades en lo registre corrent de la casa de la Deputació, en carta 18.

Ab altra carta scrita de orde de vostra senyoria, als 3 de setembre proppassat, // 845*v* // se suplique a sa alteza per a poder-se passar avant ab la dita conferència que en lloc del senyor regent, qui per ésser absent no pot assistir ad aquella, li sie de mercè anomenar altra persona, com apar de dita carta continuada en lo regestre en cartes 17; y sa alteza, ab la resposta fa a dita carta, la data de la qual és al 1 de octubre proppassat, diu que per estar lo regent tant al cap per haver tractat y conferit dit negoci no li apar sie convenient nomenar altri y assegure que la mercè feta per sa magestad christianíssima, qui Déu guarde, en favor del duc de Ruan de les dites haziendes confiscades no·s pasarà en execussió en lo entretant, la qual carta, de orde de vostra senyoria, està cosida en lo dietari del trienni corrent en diada del 15 de octubre 1646.

Havent-se obrat tot lo dit en cas de dit fet, y no havent vostra senyoria demanat al dit misser Pastor donàs son vot en scrits per a què aconsellàs a vostra senyoria lo que devie fer, resulte clarament que dita càrrega no fa ni pot fer morós al dit Pastor, per ésser nova petició. Y així diu que per fer lo nou vot vostra senyoria li demane que li mane posar en un paper la consulta, y al mateix paper feta son vot, y mane vostra senyoria al official de les deliberacions dels braços ab les quals fosen fetes les confiscacions de les haziendes dels de Tortosa, lo qual offereix lo dia o dies seran necessaris per mirar les dites deliberacions y papers estave en lo aposento de la casa de la Deputació tot lo matí y tarde, fins haurà vist tots los dits papers que són forçosos vèurer per justificar lo nou vot se li demane.

Quant als 9 y 10 càrrec, per satisfacció de aquells es té reduir a la memòria lo que dit misser Pastor digué a vostra senyoria, en occasió que lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic llisgué un paper[a], lo qual li havien donat per a advertir-lo de les contrafaccions fejen a les generals constitucions del present Principat y comtats los officials reals de la vila de Perpinyà, dient havien creat officials novells, y que los officials triennals acabat llur trienni continuaven sos officis, y que en les cases dels militars estaven allotjats soldats, essent los militars libres de alojaments[b]. Dit Pastor, vits dits advertiments digué que no individuant los officials novells eren creats, y los noms de aquells, ni que eren los officials triennals qui continuaven son offici acabat lo trienni y si // 846*r* // aquells continuaren ab nous privilegis apareixie al dit Pastor, ans de gastar per raó de dits advertiments, que sa senyoria scrigués a una persona confident los advertiments referits y certificats dit fet, y que pasava de la manera estava advertit, que les ores porie vostra senyoria fer deliberació, que en la

a. dels *interlineat*.
b. que ... Tortosa, *interlineat al marge esquerre*.
c. foren nomenats *interlineat al marge esquerre*.
d. vostra senyoria *interlineat, damunt de* part de *ratllat*.

a. *a continuació ratllat* ab.
b. *a continuació ratllat* que los dits advertiments.

forma acostumada se anàs a a rèbrer les dites informacions a la vila de Perpinnà y lo gasto li faria fore de profit.

Y aconsellar tot lo dit (h)o justifique ab lo regent, perquè a bé en la constitució, títol «Que novells officials no pugan ésser creats», stita prohibit crear novells officials, la dita constitució, ab diverses declaracions del Consell, ha rebudes algunes interpretacions, les quals aporten molts dels pràtics de Catalunya, y podent ésser contingent encontran ab alguna de les dites declaracions no fore contrafacció, y los senyors deputats sols tenen obligació de opposar-sse a les contrafaccions formals se fan a les constitucions o constitució.

Y a bé la constitució primera, títol «Que officials triennals no poden ésser continuats», ab la qual està disposat y ordenat que ningun official real triennal, acabat lo trienni no pot continuar lo mateix offici, a la dita constitució no·s contrafà continuant lo mateix offici per lo mateix official acabat lo trienni si doncs lo continuar aquell ere ab nou privilegi, y continuant-se sens nou privilegi lo tal offici no·s contrafà a constitució alguna, per ésser permès continuar fins que vingue nou official, y en dit cas ja la cort ha proveït lo remei, y és que los jutges de taula, feta la publicació de aquella, poden al tal official qui continue lo dit offici, suspèndrer del exercici de llur offici fins aurà purgada taula, segons està disposat per la constitució1, 2 y 6 «De offici de jutge de taula», y altres casos que podran referir, en los quals continuant lo official triennal son offici acabat lo trienni no·s contrafà a constitució alguna.

Quant als alojaments dels soldats en les cases dels militars de la vila de Perpinyà, de orde de vostra senyoria, los doctors Viladomar y Pastor portaren a casa del molt il·lustre senyor president Marca una suplicació donà don Alex Semmanat en raó de dits alojaments y, informat que fonc per los dits Pastor y Viladomar, scrigué una carta al governador del castell de Perpinyà, per a què desalojàs de les cases dels militars los soldats estaven en aquella alojats, la qual entregà a dit misser Pastor, y dit Pastor la // 846v // aportà a vostra senyoria. Y aguardant la resposta, dit don Alex Semmanat a la súplica donada per dit misser Pastor de orde de vostra senyoria, en resposta li donà dita carta scrita per dit senyor de Marca[a], y li digué lo que aquella contenie. Veje's, doncs, haver-se dit Pastor aconsellat tot lo dit si reste morós ni carregat en manera alguna, y si ha acodit a la obligació de llur offici devant del Consell, segons lo disposat en lo capítol 34 del nou redrés en lo principi de aquell, y quant vostra senyoria hagués deliberat o ordenat que se hagués anat a Perpinyà y a Coblliure se haguere encontinent posat en execussió y offereix ara fer lo mateix dit Pastor encontinent se li darà orde.

Tot lo alt dit donà lo doctor misser Gerònim Pastor, assessor del General, en satisfacció dels càrrecs y instàncies contra ell donades per lo il·lustre senyor deputat ecclesiàstic, y a bé en lo principi del paper les fa generals y lo gènero per la spècie se derogue, seran sols les specificades en dit paper, a les quals quant per sa part y interès entén haver satisfet a quiscuna de aquelles, y axí no consent en res del protestat per dit senyor deputat ecclesiàstic en dita scriptura, y per ser la defensa de dret natural ab lo degut respecte ne protesta de tot lo lícit y permès, requirint a Joan Pau Bruniquer, scrivà major de la Deputació, no clogue lo acte de dita requesta sens inserta de la present resposta.

847r 21 nohembre 1646. B.

Als[a] dos dies del[b] mes de octubre fou per los illustres senyors deputats y oïdors feta desliberació, ab la qual ordenen als assessors y advocat fiscal del General ligen y vegan lo libre intitulat *«Manifiesto de la fidelidad catalana»*, compost per lo doctor Francesc Martí Viladamor, y si del dit y scrit en lo dit libre resulten prejudicis o prejudici al General y benefici públic, reduïsen en scrit los prejudicis y censura sobre aquells feta redueixan aquella en scrits sotascrita y firmada, y lliuraren aquella en mà de ses senyories, y que per lo dit affer deixaren tots los negocis en què stavan ocupats, com tot lo dit més llargament stà dit y expresat en dita desliberació al qual se refereix.

Acudint així lo infrascrit assessor al ordenat per lo molt il·lustre concistori ab la attensió y cuidado li és stat posible à legit tot lo dit libre intitulat «Fidelitat catalana», y segons la llur sensura li appar la matèria se tracta en lo foli segon de aquell pot donar ocasió de fer-i reparo, per dir lo autor que los drets té lo christianíssim rey y senyor nostre, qui Déu guarde, en Cataluinna li specten per dret de successió, no obstant lo mateix hautor en lo libre a fet, intitulat *«Noticia universal de Cataluinna»* diu tot lo contrari, y que lo comptat de Barcelona no stà subgecte a successió forsosa, sinó a líbera el·lusió, y que

a. a continuació ratllat done-li.

a. vot intercalat en els folis 847r-847v i 851 del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat corrent.

tots los comtes de Barcelona fins al christianísim rey y senyor nostre, Luís 13, són stats per elusió y en justificació del dit fa tres capítols dit libre, que són los capítols 9, 10 y 11, y lo mateix haver en un altre libre a fet, intitulat *«Presidium inexpugnabile Catalonie»*, diu lo mateix en los capítols 17, número 2; capítol 22, número 4 y[a] en lo capítol 24, número 1.

En lo acte que la magestat christianísima de Luís 13, de mortal // 847*v* // memòria rey y senyor nostre[b], nomenant y deputant virey y capità general al excel·lentíssim marquès de Bresé, otorgan al dit poder per jurar per sa magestat christianísima confesa lo compta de Barcelona[c] li competeix per ésser eligit per los catalans en compte ab les paraules segens, «*Cum hec provincia nec arma subjecta aut gallici sanguinis precio comparata sed ultro tradita*».

En lo capítol 7 del dit llibre lo autor pose y scriu en lo dit capítol lo recado donà a sa magestat christianísima, als 7 dies del mes de maig del corrent ayn 1646, de orde del principat de Cataluinna y çiutat de Barcelona, de orde del qual y de la qual fou lo dit enviat a la cort de París, y en lo dit recaudo y explicació de aquell se lig en lo número 3[d] les segens paraules o «*Conciderando vuestra magestad los drexos en Cataluinna por los antiguos e imprescriptos que a observado*», y en lo número 4 del mateix digest diu era Cataluinna «*patrimonio readquirido, y en vuestra magestad hereditario*».

Així que tot lo scrit en lo dit capítol 2 com també en lo capítol 7 del dit libre resta provat per confessió feta així per lo Principat, com també per la ciutat de Barcelona, per ésser dit y scrit per persona enviada a la cort de París per lo Principat y ciutat de Barcelona[e] en la ocasió explicà[f] a sa magestat christianísima y referí[g] la causa per la qual lo hautor de dit libre fou enviat a la cort de París *et omnia nostra facimos quibus hautoritatem impartimur*.

Essent la confessió de la part la més relevant y verdarera prova[h] y[i] la part no pot dempús de feta alguna confessió appartar-se de aquella, majorment quant aquella és geminada com és la feta en dit libre[j].

a. a continuació ratllat capítol 2.
b. a continuació ratllat lo.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació ratllat de aquell.
e. a continuació ratllat explicant.
f. a continuació ratllat ve.
g. a continuació ratllat nt.
h. a continuació ratllat la.
i. a continuació ratllat contra aquella.
j. a continuació una paraula ratllada.

851*r* Appar ab la dita confessió resta del tot destruït lo sert y justificat dret té lo principat de Cataluinna que los comptes de Barcelona an de ésser, com (h)ó són y són estat per ellecsió, y no per successió nesessària, puix ab la dita efesió resta provat que per dret de successió necessària a succehit nostre rey y senyor en dit comptat. Aquest és lo prejudici si appar se trobe scrit en dit libre[a] als drets del Principat, segons la censura a poguda fer, deixant les conseqüències que·n poden seguir a la sensura prudensial de vostra senyoria, salvat cempre, etcètera.

Pastor, assessor.

848*r* 21 nohembre 1646. C.

En[b] satisfacció dels càrrecs *in acerto* continuats en un paper donat al doctor Viladamor, advocat fiscal del General, a instància del molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic, lo qual comence «No obstant que lo concistori», y acabe «Del contengut en la present scriptura ne lleve acte y li·n done còpia», haguere molt estimat dit Viladomar en spècie y indíviduo se li haguessen donat les càrregues toquen a llur offici y no immiscuir-les ab les càrregues toquen als assessors, per ésser los officis de assessors y advocat fiscal en lo obrar tant different com se deixe ben considerar, y per ésser lo voler de superior *ad instar* de llei y precepte passar per ell, y en satisfacció de la Generalitat contenguda en dit paper, en lo principi de aquell diu que, del temps serveix lo dit offici de advocat fiscal, ha procurat y procure ab tota attenció y cuidado necessari a les obligacions de dit son offici, mirant y estudiant los processos, los quals són en molt gran número lo que al dit són estats aportats, y de contínuo se li aporten, y a bé lo que ell ha studiat y fetes les scèdules convenients, sien estats molts fan estat major lo número de aquells, a no retardar-lo lo advertiment donà en concistori lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic en 15 dies del mes de setembre proppassat, en lo qual dia los assessors feren relació de la causa del reverent Francesc Forés, prevere, obtenint lo personat sots invocació de la Immaculada Concepció de Nostra Senyora, advertint als assessors y advocat fiscal anassen molt a plaer en les causes en los quals lo fisc havia de succumbir y ésser condemnat y a no tenir dita advertència haguere dit fiscal despedit molts més processos dels que té despedits, ab què satisfà per major a tota la qualitat en dit paper expressada, no obstant // 848*v* // que des-

a. a continuació una paraula ratllada.
b. escriptura intercalada en els folis 848r-850v del trienni 1644-1647.

prés que dit Viladomar serveix dit offici de advocat fiscal a penes hi ha causa comensada que no sie despachada y està prompte y aparellat despachar totes les que per capítols de Cort y obligació de son offici lo tocava ara y en lo sdevenidor.

Responent dit Viladomar al primer càrrec que se li fa, diu que per los molts quefers que ha tingut per raó de son offici de advocat fiscal per los molts dies que és estat absent de la present ciutat[a], ha procurat ab totes veres informar-sse y saber la causa per la qual dit bisbe de Vic fonc extret del present Principat, y tenint notícia universal de tots aquells ab què se informà que lo haver tret a dit bisbe de Vic del present Principat ere perquè tenie obligació per les jurisdiccions y temporalitat té de prestar lo jurament de fidelitat a nostron christianíssim rei y senyor, qui Déu guarde, y havent passat més de un any y un dia que per los usatges del principat de Catalunya se concedeix per purgar la mora, prestant dit jurament de fidelitat, dit bisbe mai ha volgut prestar aquell, y fer així lo que tenia obligació en forsa de les lleis de la pàtria, y aquell que té obligació de prestar lo jurament de fidelitat y no·l preste *dicit pro ditor regis et suspectus eidem*, y així considerades dites raons han aparegut en son modo rellevants per ésser per les lleis de la pàtria aprobades; y attenent al disposat en lo pacte 14 dels jurats per sa magestad christianísima, qui Déu guarde, se dare forma que sempre y quant se farà un fet contra constitució per algun official real se ha de provehir contra del tal official // 849*r* // real donant en aquell una enquesta, y com fins[b] al dia de vui no haje dit fiscal pogut saber, no obstant ha fet les degudes diligències, procurant-ho a saber, quin official real ha tret dit bisbe del present Principat, no li és estat possible haver feta la suplicació per raó de dita suplicació, perquè ab ella se ha de expressar lo nom del official y, rebuda la informació de la extracció se ha de donar una requesta al tal official segons la forma del dit pacte 14, altrament no és practicable poder, a més de que està prompte a fer tot lo que toque a son offici en raó de dit fet, y encontinent tindrà notícia de dit official qui ha extret dit bisbe de dit Principat.

Quant al 2 càrrec, per compèndrer així los assessors com lo advocat fiscal, done per satisfacció la que los assessors han donada, y en particular la donada per lo doctor Pastor, assessor, y se ajuste en tot y per tot al dit y respost per ell.

a. *a continuació ratllat* y per molt que haja procurat formave per saber la causa per la qual dit bisbe de dit fisch extret del present.
b. fins *interlineat.*

Al 3 respon que quant se féu la dita deliberació y aquella se notificà als assessors feje de advocat fiscal lo doctor Gaspar Jorba, per estar absent de la present ciutat dit Viladomar, y després tornat no ha tingut notícia de semblant deliberació ni aquella li és estada notificada fins ara, y offereix encontinent li hauran entregat lo llibre mencionat en dita càrrega, lo qual no té ni·l ha vist ni sab se vengue, que a saber-ho lo comprarie offereix, deixats tots los negocis ab la brevedat que negoci de tanta consideració demane, mirar aquell y la censura dels prejudicis quant lo hi haje // 849*v* // contra lo Principat, donar-ho per escrit de llur mà firmat com se demane.

Al 4 diu que lo declarar les causes és dels assessors y no del fiscal.

Al 5 respon lo mateix que al 4, puix en aquell se diu declare si té lloc la oposició dotal feta per la viuda Negrell per la execussió se li comminava fer lo General, y lo declarar causas no és del fiscal sinó dels assessors.

Al 6 càrrec diu que no·s recorde se trobàs en Barcelona quant se donà semblant vot de paraula, y quant s·i fos trobat no és versemblant lo hagués donat com en dit capítol se conté, per ésser-li prohibit per lo capítol 34 del nou redrés del any 1599, en lo qual se ordena als assessors y advocat fiscal no poder aconsellar als senyors deputats lo que poden gastar, y així per no recordar-se de haver donat de paraula dit vot, com també per no contrafer a dit capítol, no entén donar lo vot se li demane en scrits, havent de ésser contra lo sobredit capítol 34.

Al 7 done per satisfacció y se refereix al que dit assessor Pastor ha dit en satisfacció de dit càrrec en tot y per tot.

Al 8, 9, 10 en tot y per tot, per ser la càrrega comuna als assessors y advocat fiscal, se juste y adhereix a la satisfacció ha donada dit assessor Pastor en sa resposta a dits càrrecs 8, 9, 10, y vol que tot lo expressat per dit Pastor en dites respostes sie de paraula per paraula continuat en la present resposta, affegint en aquella que no // 850*r* // ha tingut notícia de semblants contrafaccions lo dit Viladomar, ans bé se admira que tenint-las lo dit molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic no·l haja advertit fins lo dia present, offerint-se en tot y per tot lo que toca a son offici.

Ab lo alt dit reste plenament y bastantment satisfet als càrrecs o instàncies instades per lo molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstic en quant tenen mira y se poden aplicar al dit Viladomar, advocat fiscal, y així no consent en res del pro-

testat y requestat contra de ell en lo dit, scrit y continuat en la dita scriptura, ans ab lo degut acato y obsequi reproteste de tot lo lícit y permès, requirint a Joan Pau Bruniquer, secretari, no clogue lo acte de dita requesta sens que sie insertada en aquella la present resposta.

853*r* Resposta[a] del ardiaca Vilà.

5 decembris 1646. D.

Satisfent lo doctor Joan Batiste Vilà a la scriptura que, de orde del molt il·lustre senyor doctor Barthomeu Viver, deputat eclesiàstich, y en sa presència li fou presentada, la qual comença «No obstant», y acaba «que del contengut en la present scriptura ne lleve acte», contenint aquella alguns càrrechs, dels quals no sols a dit doctor Joan Batiste Vilà, però encara axí mateix ab consemblant scriptura protestà dit molt il·lustre senyor deputat eclesiàstich contra los magnífichs doctor Jeroni Pastor y doctor Ramon Vicens de Viladomar, assessors y advocat fiscal respective del General de Cathalunya, respon dit doctor Joan Batiste Vilà que no entén haver faltat a la obligació de son offici de assesor, perquè sempre ha procurat per sa part donar entera satisfació, axí en lo judiciari com en tot lo demés que li és estat ordenat fer, y axí li és molt fàcil lo desempenyo dels càrrechs particulars expressats en la dita scriptura y, escusant tota prolixitat, se remet a la resposta té feta lo doctor misser Jeroni Pastor, y de la manera que en ella se conté quant a tots los càrrechs, exeptats terçer, quart, quint y sisè, als quals respon dit doctor Joan Batiste Vilà; ço és, quant al terçer càrrech, primerament dient que, pochs dies aprés de dos de octubre pròxim passat, en lo qual se féu la deliberació, entraren dit doctor Joan Batiste Vilà, lo doctor misser Jeroni Pastor, lo doctor misser Gaspar Jorba, que en aquella ocasió servia lo offici de advocat fiscal per la ausència del doctor missser // 853*v* // Ramon de Viladomar, a fer relació al molt il·lustre consistori de vostres senyories, de una carta se havia declarat en favor de T. Ribas y Malais, donzell, contra lo fisch del General, la qual relació feta, lo molt il·lustre senyor deputat eclesiàstich digué a dits assesors y advocat fiscal quina resolució havian presa en orde a la censura se'ls cometé del llibre compost per lo doctor misser Francesch Martí y Viladamor, intitulat «Fidelitat catalana»; y, després que lo doctor misser Jeroni Pastor declarà son sentir de paraula, offerint donar de prompte aquell en scrits, lo doctor Joan Batiste Vilà digué que, per ésser la matèria subjecte de si tan grave com se dexe conciderar y tan delicada, mirada la occurrència del temps present, no·s determinave resòldrer-se ab tanta brevedat, ans bé, expressament digué que lo molt il·lustre consistori se servís aplicar-hi altres personas per a conferir ab ellas de més espay la matèria, que per[a] cosa tan grave era poca la capacitat de dit doctor Joan Batiste Vilà, al que replicà lo dit molt il·lustre senyor deputat eclesiàstich dient que, de qualsevol manera, donassen dits assessors y fiscal alasoras son vot, lo qual donà encontinent dit doctor Joan Batiste Vilà de paraula, dient que *eret dubius*, lo que, no obstant, sempre que lo molt il·lustre consistori se servesca anomenar personas de auctoritat, comforme en semblants casos se ha acostumat fer, offereix lo dit doctor Joan Batiste Vilà conferir-se ab las ditas personas anomenades, y ab ellas, tractat[b] y censurat lo negoci ab tota maduresa y de espay, donarà lo vot que son cabal y conciència li dictaran. // 854*r* // Quant al quart y quint càrrech, diu que ni de la causa de don Batiste Roger ni de la opposició dotal[c] feta per la viuda Negrell, dit doctor Joan Batiste Vilà ne ha tinguda plena notícia, per haver poch que serveix lo offici de assessor, sinó en la ocasió que lo molt il·lustre consistori digué als dits assessors y advocat fiscal las despatxassen, particularment la causa de dit doctor Batiste Roger, la qual sap ab tota certitut dit doctor Joan Batiste Vilà que se és declarada en 27 de noembre pròxim passat per lo doctor misser Jeroni Pastor y lo doctor misser Gabriel Mostarós, que en eixa era servia lo offici de assessor per la indisposició de dit doctor Joan Batiste Vilà, conforme consta del llibre de Conclusions, de ha ont manifestament se veu la poca ocasió o ninguna que·y ha aguda en fer quexa de açò al dit doctor Joan Batiste Vilà.

Al sisè càrrech també se satisfà, dient que lo dit doctor Joan Batiste Vilà sap molt bé que en la ocasió que en lo molt il·lustre consistori de vostres senyories se tractà si·s podia gastar dels diners de la nova manlleuta per la axida del molt il·lustre senyor diputat militar, no sols se digué de paraula, però ni prometé donar en escrits a vostres senyories vot algú de què pogués lo molt il·lustre consistori gastar de las sis mília lliuras, ni tampoch dit doctor Joan Batiste Vilà era en eixa ocasió tot sol, que també hi havia altre assessor y advocat fiscal, lo que dit doctor Joan Batiste Vilà prometé donar en escrits en orde a aquest fet, proposat ja ho ha firmat de sa mà en la provisió que ell, lo doctor misser Jeroni Pastor y lo doctor misser Ramon de Vilado-

a. resposta intercalada en els folis 853r-854v del trienni 1644-1647. -anotació escrita al marge inferior esquerre.

a. a continuació ratllat ser.
b. a continuació ratllat vist.
c. a continuació ratllat de la.

mar, sos companys, feren en 25 de octubre del corrent any, continuada en lo dietari, com en ell és de vèurer.

Tot lo sobredit quant a estos quatre càrrechs y quant els demés, lo que lo doctor misser Jeroni Pastor té ja dit en sa resposta, a la qual de nou se refereix dit Joan Batiste //854v// Vilà és la satisfació que dóna per son descàrrech, no consistint en res del protestat per lo dit molt il·lustre senyor doctor Barthomeu Viver, deputat eclesiàstich, ans bé, en quant de dret li és lícit y permès per sa natural deffensa, ab lo degut respecte y cortesia ne reprotesta, requirint a vostra mercè, senyor Joan Pau Bruniquer, scrivà major de la Diputació, no clogue lo acte de la dita scriptura sens inserta de la present resposta.

856r De[a] la part del rey. Charíssims y ben amats, havent plagut a Déu de fer venir a ma obediència la vila de Dunquerque, en Flandes, que és estada rendida a nostron caríssim y amantíssim cusí lo duc de Anguien, governant los exèrcits en Flandes, després lo siti de vint dies, nós, havem volgut, per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos part de un succés de tan gran importància, y dir-vos que ho atribuïm a la bondat y poder divino. Y axí mateix diem que se li fassan gràcias públicas y solemnes en tots los llochs de nostra obediència, y que·y asístian al *Te Deum* que serà celebrat en la iglesia cathedral de Barcelona, com també que fassau totas las demonstracions e regosijos públichs que·s deuen fer en tals occasions públicas, en conformitat del que en particular vos significarà nostre charíssim y amantíssim[b] cosí lo comte de Harcourt, a qui nos remetem en lo que podrà dir més llargament. La present no serà més llarga sinó per pregar a Déu que·us tinga en sa sancta guarda. Scrita a París a 17 de octubre 1646. Louis. Le Tellier.

Als senyors deputats del General de Cathalunya.

857r *A noz tres chers et bien amez les deputez du principauté de nostre province de Catalongne*[c].

De par le roy. Tres chers et bien amez, ayant plu a Dieu de faire tomber en nostre obeissance la ville de Dunkerque, en Flandres, qui a esté rendue a nostre tres cher et tres amés cousin le duc d'Anguyen, commandant noz armées de Flandres, apres un siege de vingt jours, nous avons bien voullu par l'adver de la royne regente, nostre tres honoré dame et mere, vous faire part d'un succez de si grande importance, et vous dire que comme nous les referons entierement a la bonté et toute puissance divine, aussy nous desirons quil luy en soit rendu des actions de graces publicques et solemnelles, en tous les lieux de nostre obeissance, et que vous assistez au Te Deum qui en sera celebré en l'eglise cathedralle de Barcelonne, comme aussy que vous fassiez au sur plus les demonstrations qui de doibvent de respoissance publicque sur une occasion de cette consequence, suivant ce qui vous et poudra estre plus particulierement mande par nostre tres cher et tres amé cousin, les comte d'-Harcourt, //857v// au quel nous remettant de ce que nous pourront adjouster sur ce subject. Nous ne vous feront la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XVIIe octobre 1647. Louis. Le Tellier.

Aux depputez du Principat[a].

858r Del[b] senyor cardenal Mazarín, 21 octubre 1646.

Molt il·lustres senyors.

Las instàncias que vostres senyories fan per la assistència y repós no poden ser que molt gratas a sa magestat, la qual emplea sas armas per aquest effecte, y per això emplea sos cuydados y desvelo per la tranquilitat del Principat. Yo me atrevesch a dir que aventurarà sa magestat a tots los altres interessos per assegurar-la. Yo no puch declarar ab quanta impaciència aguarda la bona nova del rendiment que·s promet de la plaça de Lleyda, no més que de significar a vostres senyories ab quant affecte sa magestat desija los aventatjes de sa província, com lo senyor de Marca ho dirà a vostres senyories per los despachs particulars que aquest cavaller li aporta, a qui me refferesch en absència del senyor comte de Harcourt.

Yo crech supèrfluo lo representar a vostra senyoria quant importa de fer tota manera de esforços per venir gloriosament al rendiment de Lleyda, no obstant totas las diligències que los enemichs emplean per impedir-nos. Totavia yo no dexaré de dir a vostres senyories assò[c], més per satisfer-me que per ningun dubte que yo fassa, que vostre senyories no contribuhiran ab

a. *cartes intercalades en els folis 856r-869v del trienni 1644-1647.*
b. *a continuació ratllat* lo.
c. *anotació escrita al dors.*

a. *anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 857r.*
b. *anotació escrita al marge esquerre.*
c. *a continuació ratllat* per sa.

zel, tot lo que dependirà de vostres senyories, y de la mateixa manera no faltarà cosa de aquesta part, de vostres senyories molt affectat servidor, lo cardenal Mazarini.

859r A. *Messieurs. Messieurs les deputes generaux de la principauté de Catalogne*[a].

Messieurs. Les instances que vous faites de deça pour l'affermissement de vostre repos ne seauroient y estre mieux receüs ny plus agreables a sa majesté, si elle employe d'un costé ses armes pour cet effect, elle n'y espargne de l'autre ny ses pensées ny ses soins. Elle n'a rien de plus pressant que de voir la tranquillité si bien establye dans tout le pays qu'elle n'y puisse estre alterée. Et joze vous dire que si'l se pouvoit elle sacrifieroit de bon coeur tous les autres advantages pour asseurer celuy la. Je ne vous seaurois exprimer avec quelle impatience elle attend les bonnes nouvelles quon se promet de Lerida, non plus que vous deduire icy les autres marques de l'affection et des tendresses qu'elle tesmoigne d'avoir pour vous de plus en plus. Le seigneur de Marca vous en entrendra plus particulierement en suite des depesches qui luy seront rendues par ce gentilhomme, m'en remettant done luy en l'absence de monsieur le comte d'Harcourt, je demeure. Je croy superflu de vous representer combien il est important de faire toutes sortes d'efforts pour venir glorieusement a bout de Lerida non obstant tous les moyens que les enemis employent pour nous en empescher. Neantmoins je ne laisseray pas de vous en toucher ce mot plus pour me satisfaire que pour aucun doute que j'aye que vous luy contribuiez avec ardeur tout ce qui dependra de vous comme de ce costé cy nous n'y oublierons rien. Monsieur. Vostre tres affectionné serviteur. Le cardenal Mazarini.

A Paris le 21 octobre 1646.

Messieurs les deputez generaux de la Principauté.

860r Als[b] senyors deputats del General del principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Serdanya. Barcelona.

Ab esta acompanyo la carta que lo rey, nostre senyor, envia a vostres senyories donant-los avís de la presa de Dunquerque, que als primers del mes passat las armas de sa magestat, governadas per lo senyor duch de Anguien, han guanyada del poder de Espanya en Flandes, per a què se'n alegren y ne donen a Nostre Senyor las degudas gràcias pública y consistorialment, ab la solemnitat y ostentació que per semblants victòrias se ha acostumat, y al igual de què mereix plassa de tanta importància, que certament ho és, per restar-ne com a[a] impossibilitada la communicació de Espanya ab lo que li resta dels pahisos de Flandes, y llevada la lladronera o retiro que·y tenian una legió de piratas que infestavan contínuament als vassalls amichs y confederats de sa magestat, qui dels mars septentrionals venian trafficar en los de dessà. Plàcia a sa divina magestat sien estas accions de gràcia principi de las que li haurem de fer per la de Leyda, de la qual, assistits de son favor, spero tenir també un bon succés. Déu a vostres senyories guart. En lo camp devant Leyda, als 10 de nohembre 1646. Henry Helorraine.

Als senyors deputats de Catalunya, etcètera.

861r Las instàncias que vostra senyoria fa al rey, nostre senyor, no poden danyar, si bé las que jo tinch fetas per diversas vegadas, en donant notícia a sas magestats plena notícia del estat de las cosas de dessà, spero hauran fet tot aquell effecte que la occasió haurà permès[b]. Quant als progressos dels enemichs, ells no són tals que·ls ne hage redundat gran avantatge ni a nosaltres gran dany, que si són entrats en Pons, lloch sens deffensa, en lo de Granadella són estats batuts, y són obligats a reunir-se comforme hi treballan ja, y luego jo recobraré tota la gent de Cervera y altres parts y faré venir las llevas del sometents, y ab tot spero tenir forsas bastans per a fer resexir esta empresa tant important, y impedir-los a que no guanyen algun avantatge de consideració sobre de nosaltres. En finint aquesta carta me arriba nova que lo senyor colonel Balthazar Lor a derrotat un comboy de cent cinquanta cavalls, // 861v // sens que·n hagen escapat sis, constava de quantitat de mulas carregadas de grans y farinas, bous y moltons, lo que·ls farà notable falta, per estar ab grandíssima necessitat de viures. Déu a vostres senyories guart. En lo camp devant Leyda, als 21 de nohembre 1646. Henry Helorraine.

Als senyors deputats.

862r Molt il·lustre senyor.

Ja des de Igualada escriguí a vostra senyoria com me partia per esta vila, per ésser en ella lo puesto que sa altesa és estat servit elligir per a què estigués ajuntant la gent de guerra del país, y si bé me entretinguí alguns dies en Igualada fou sols esperant lo puesto cert se'm assenyalaria, y no obstant això, al rèbrer la carta de sa altesa, còpia de la qual ja remetí a vostra senyoria, com jo estiga tant poc confiat de mi, y desijant

a. *anotació escrita al dors.*
b. *anotació escrita al dors.*

a. *a continuació ratllat* impossiba.
b. *a continuació ratllat* y.

anar ab vostra senyoia ab tota aquesta sircomspecció que·s deu, demaní parer al senyor Moradell, y seguí puntualment lo que sa mercè me aconsellà, dient-me que de ninguna manera ere aqueix dels casos dels quals vostra senyoria gusta de consulta antes de la execució, y axí estic en esta vila ab molt gran gust, aguardant sos ordes de vostra senyoria, si só tant ditxós que arribe a tanta felicitat que sia vostra senyoria servit manar-me'ls donar.

Junt ab esta envio a vostra senyoria còpia de una carta he rebut de sa altesa, y si bé és de 6 del corrent, jo la rebí als quinse, y als 16 rebí son avís del moser de Meranuile des de Cervera, ab lo qual me deje que lo enemic marxave ab tota diligència per a atacar les líneas, y axí que·m representava la urgent necessitat // 862*v* // hi havia de gent, dient-me que si ere de mon gust enviar-li·n que·m assegurava ere fer un assenyalat servei a sa magestat, y axí jo, vista esta necessitat, li envihí tota la gent tenia assí dins la vila, que eren molt cerca de set-sents hòmens que ere un tèrcio prou lluït, pus tot ere de bones companyies, ab sos capitans y oficials, so és, lo capità de la ciutat de Gerona, lo capità de Solsona, lo capità de Mataró, lo capità de Terrassa, lo capità de Figueres, lo capità de Besalú, lo capità de Castelló, als quals he anomenat per son sargento major al senyor Francisco Fontanella, lo qual a acceptat lo càrrec, y és partit aquest matí ab tot lo tèrcio a la volta de Cervera, y en lo punt he despatxat a sa altesa un propri donant-li·n rahó. Ara sols resto assí ab dos companyies que són de la vegueria de Gerona y la de Peralada, que entre les dos y ha dos-cents soldats, als quals per adoctrinar-los és estat forsa haver-los de anomenar un ajudant. Vostra senyoria estiga cert y crega de mi que no donaré gasto algú supèrfluo al General, sinó sols faré allò que del tot serà inescusable, de això pot estar vostra senyoria ab tota sertitut, y de què·m tindrà a mi sempre tot a sa disposició. Santa Coloma, la real, y novembre als 12, 1646.

Besa les mans de vostra senyoria, son major servidor, don Joan de Argensola.

863*r* Còpia de la carta de sa altesa rebuda als 11 de novembre 1646.

Esta espera continuar a vostra mercè mas acostumades instàncias de diligenciar la marxa dels somatens per totes parts, y per dir a vostra mercè que serà bé axí com aniran arribant, los dispose per companyas, asenyalant-ne capitans, alferes y sargentos ad aquells dels matexos officials que les conduhiran, que li aparexerà ser més soldats, y de cada vegueria ne farà un regiment, lo govern del qual donarà ad algun caveller d'ella si·l tindrà al propòsit, y axí matex provehirà de sargento major y ajudants per a què los exercitan a servir lo més conformament als costums de guerra que a tals milícias serà posible. Jo confio de la bona direcció de vostra mercè que anirà com de sa mà, y axí sols me dilataré per a dir-li que de quant obrarà me tinga advertit, y dels noms dels officials majors que·ls aurà elegits, y del número dels soldats que cada hu dels tals nous regiments constarà. Déu a vostra mercè guart. En lo camp devant Leyda, als 6 de noembre 1646. Henrich de Lorena.

864*r* Molt il·lustre senyor.

Junt ab esta envio a vostra senyoria còpia de la carta he rebut de sa altesa en virtut de la qual me só determinat partir-me per Santa Coloma, lo que posaré en exequció demà de matí, si Déu serà servit, des de ha ont aguardaré las ordes de sa altesa y, en tenir-los, enviaré en lo punt propi a vostra senyoria, y no·m mouré de allí que no sia tenint orde de vostra senyoria del que dega fer, si bé jo hauria desijat fos estat arribat per lo propi envihí, per haver estat previngut de prompte del que devia obrar però pus vostra senyoria gusta de que no estiga tant previngut, estaré sempre obedient a sos ordes.

Jo'm trobo vui assí en Igualada ab cerca de set-cents hòmens, y bona gent, so és, de Ostalric y ses baronies quatre-cents y tres efectius, de Terrassa cent sinquanta-dos, de Mataró sent y deu, y a més de estos que avui tinc efectius, envihí al senyor governador la companya de Granollés, que eran més de 130 hòmens, a mosur de Meranuile li he enviada de Vic, que ere 140 hòmens, de tot lo qual en ésser a Santa Coloma donaré avís a sa altesa per // 864*v* // per propi, conforme me ordenà sa altesa.

En aquest punt que són les dos de la tarda és arribada la companya de Besalú, que no és més que de 30 soldats, però me ha dit lo capità que demà seran assí la de Figueres y la de Castelló y la de la sot-vegueria de Besalú, que diu seran entre tots tres-sents hòmens. Jo confio que ajuntaré un bon número de gent en Santa Coloma, y que poran fer algun servei, si bé serà forsós haver-los de anomenar un oficial major per a què·ls governe, y als 403 hòmens de Ostalric se haurà de anomenar capitans y alferes perquè no han portat oficial algú xic ni gran, sinó lo governador de Ostalric que·ls ha vingut conbojant fins assí, però de Santa Coloma se'n tornà, y axí tanta gent no pot estar sens govern. Jo intentí ab lo dit governador si pagarien les universitats los capitans y oficials, diguem clarament que de ninguna manera no pagarien cosa. Vostra senyoria se servirà ordenar-me en assò lo que voldrà fasse.

Los rendits comensen ja a venir a [...] flotes y és cert sinó fos lo grandíssim cuidado (h)y tenen, ja casi seria desffet tot lo exèrcit del enemich, los que han passat vui tots conformen en pus lo enemich a tret la gent de Agramunt y de Pons, y ja tot lo exèrcit s'és ajuntat en Bellpuitx; també me a escrit lo mateix lo senyor sargent no fassen lo designe pendra // 866r // però no tardarà en saber-se. De la plasa de Lleida me escriu don Joseph de Ardena dels 5 del corrent que puje que·s dins tres semmanes al més llarc serà nostra, Mosur Cononje y dit don Joseph parlaren divendres passat ab alguns cabos dels capellans, y que no botaven poc ni molt antes parlaven ab molta humilitat, senyal evident de la malaltia de la plassa, dins les trinxeres no·s hi pateix de ninguna manera sinó de falta de diner, aqueixa és falta universal, del demés estan provehits de tot y cadaldie per una part o per altra los entreiures. Jo cert tinc molta confiansa que prest tindrem nostre goitx cumplert de vèurer rendida la plasa de Lleida. Nostra Senyor nos ne fassa mercè, y a vostra senyoria guarde, com le·i suplico. Igualada y novembre als 10, 1646.

Molt il·lustre senyor, besa les mans de vostra senyoria son major servidor, don Joan de Argensola, deputat militar.

865r Del[a] senyor deputat militar, dels 10 de nohembre 1646.

Jo me alegro molt de la marxa de vostra mercè y de les diligències que en ella va obrant, de què li dono les degudes gràcias. Vostra mercè proseguirà son camí fins a Santa Coloma la Real, y des de ella me avisarà de son arribo y del número de gent que·y tindrà ajuntada y, en marxant, continuarà de escríurer y enviar de totes parts als officials del General y a sos milors amichs y coneguts, pregant-los de ajudar y apresurar, cada uns en sos llochs las novas levas de somatens, y de les que seran juntas pendrà cuidado que los llochs qui les auran enviades las asistescan y tingan lo nesesari per a què d'esta manera se conservan milor. Déu a vostra mercè guart. En lo camp devant Leyda, als 4 de noembre 1646. Henrich de Lorena,

A don Joan de Argensola, diputat militar.

871r 24 nohembre 1646. A.

Molt[b] il·lustres senyors.

En est punt que són les sinch de la matinada és vinguda nova certa de que lo enemich a socorregut y és entrat dins la plaça de Leyda, rompent les fortificacions, y que sa altesa dins quatre hores serà en esta vila. No puch encarir lo sentiment tinch del mal succés. Déu per sa misericòrdia se apiade d'est Principat. Vostra senyoria se servirà dar-me l'orde dech fer ab tota prestesa y en lo entretant obraré conforme lo temps correrà, y Déu a vostra senyoria me guart. De Cervera y novembre als 23, de 1646.

Molt il·lustre senyor, de vostra senyoria molt aficionat servidor, don Joan de Argensola, deputat militar.

875r 27 nohembre 1646. A.

Lo[a] senyor deputat militar, tornant-se'n a Barcelona, me ha paregut acompanyar-lo ab esta, per a assegurar a vostra senyoria tinch de sa jornada la deguda satisfacció. Nostra armada se troba en bon estat y disposta per a obrar útilment allò que més convinga. Y remetint-me al que ell los explicarà més particularment de ma part. No fas la present més llarga que, per a renovar a vostra senyoria ma major protestació de què en quant se puga obrar en la deffensa y benefici de Catalunya, no dexaré de emplear fins a ma vida y mon sanch, com ab altres tinch offert a vostra senyoria, que Déu guart. En la vila de Cervera, als 24 de nohembre de 1646. Henry Helorraine.

Als senyors deputats de Catalunya.

876r *28 novembris 1646.* A.

Jo me sento summament obligat ab la carta y embaxada de vostra senyoria que lo senyor don Francisco de Montpalau, abat de Banyolas, me ha donada. Són demostracions de la innata fidelitat de vostra senyoria al rey, nostre senyor, y amor particular té a mas cosas, d'ellas conservaré y ostentaré en tot temps la estimació y gratitut que mereixen, y com ja tinch llargament escrit a vostra senyoria acerca del combat de las trinxeras, y parlat de nou llargament ab dit embaxador, al qual me remeto, sols diré a vostra senyoria que si en esta campanya no se ha guanyat, per encara tampoch no se ha perdut, que nostras tropas són en bon estat y disposició de approffitar qualsevol occasió favorable que·s presente, al bon succés de la qual jo no estalviaré cosa, ni ma vida ni ma // 876v // sanch per a

a. anotació escrita al dors.
b. carta intercalada en el foli 871 del trienni 1644-1647.

a. cartes intercalades en els folis 875r-876v del trienni 1644-1647.

fer-las resexir com millor conexeré convenir al servey del rey y benefici de la província. Déu a vostra senyoria guart. En Cervera, a 26 de nohembre de 1646. Henry Helorraine.

879r 5 dezembre 1646. A.

De[a] part del rey. Charíssims y ben amats, com no·y aja cosa de present que inporta a la Cathelunya que la exida del siti de Lleyda de fer que aquesta antepresa sia profitosa a nostron servey y a nostra dita província, com també dins lo estat present del tractat de la pau, axí matex no tenim ningun negoci més a nostron cor, ni dins la continuasió de la guerra ni dins la negosiasió de la pau, que és arribar al degut fi y de fer totas las cosas posibles per alcansar un repós segur de dita província, y per asò havem delliberat que inportava fer vàrias refleccions sobre esta matèria, y que lo més gran interès que nosaltres prenem consisteix al bé y satisfacció comú de nostres feels y leals vasalls nostres y de dita provínçia. Y axí avem desijat, ab lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mara, de vos comunicar tots nostres pensaments y las concideracions que havem judicat de haver estades fetas, a fins que, en anyadint las vostras y fent-nos a saber vostron sentir, nós pugam pèndrer las resolucions convenients per obrar axí com serà necessari per fer que tingan bon èxhit, y per aquest effecte nós explicam molt particularment a nostre charíssim y amantíssim cusí, lo compte de Arcourt, nostre virrey y llochtinent general en nostra província y exhèrsits de Cathalunya, y li manam donar una comunicació tota entera, y perquè no porà, estant absent de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, per conferir de viva veu a vosaltres com requereix esta ocasió, vos donam orde al senyor de Marca, conceller ordinari en nostre Concell de Estat y visitador general en Cathalunya //879v// de ferlo en sa absència y en conformitat dels avisos que rebrà del dit nostre cusí, y referint-nos allò que entendreu per nostre dit cusí o per lo dit senyor de Marca en sa absència, de tot allò que podríem dir més particularment per aquesta carta, vos exortam de donar-li tot lo crèdit que vós fareu a nosaltres matexos, y no anyadiran res que asegurant-vos de nostra afició singular per vostras perçonas y per tot lo que toca lo públich de nostra província, pregant a Déu que vos tinga, charíssims y ben amats en sa santa guarda. Escria en París, als 5 dias del mes de noembra 1646. Louis. Le Tellier.

a. cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 879r-885v del trienni 1644-1647.

Als charíssims y ben amats los diputats de Cathalunya.

880r *5 dezembre 1646. A.*

A noz tres chers et bien amez les deputez du principat de nostre province de Catalongne[a].

De par le roy. Tres chers et bien amez, comme il ny a rien presentement qui nous importe davantages a nostre service, et a nostre dicte province, mesme dans la conjoncture presente du traité de la paix, aussy nous n'avons aucune affaire plus a coeur ny dans la continuation de la guerre ny dans la negotiation de la paix que de parvenir a cette fin la, et de faire toutes les choses possibles pour acquerir un repos asseuré a la dite province. Et parce que nous avons estimé qu'il y avoit diverses reflexions a faire sur ce subject, et que le plus grand interest que nous y prenons consiste au bien et a la satisfaction commune de noz fidelles subjectes de la dite province, nous avons desiré, par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, de vous en communiquer toutes noz pensées et les considerations que nous avons jugé y debvoir estre faictes, a fin qu'en y adjoustant les vostres et nous en faisant seavoir vos sentiment, nous y puissont prendre les resolutions convenables et agir ainsy qu'il sera necessaire pour les faire reussir, et pour cet effect nous nous en expliquons bien particulierement a nostre tres cher et //880v// tres ame cousin, le comte d'Harcourt, nostre viceroy y lieutenant general en nostre province et armée de Catalongne, el nous luy mandons de vous en donner une communication toute entiere, et daultant qu'il no pourra pas estant esloigné de nostre tres fidelle ville de Barcelonne en conferer de vive voix avec vous, comme cette occasion le require, nous donnons ordre au sieur de Marca, conseilleur ordinaire en nostre Conseil d'Estat, et visiteur general en Catalongne, de faire en son absence et suivant les adviers qu'il en receura de nostre dit cousin. Et nous remettant a ce que vous apprendrez par nostre dit cousin, ou par le dit sieur de Marca en son absence, en tout ce que nous pouvrions vous dire de plus particulier par cette lettre. Nous vous exhortons d'y prendre toute la creance que vous saviez a nous mesme. Et n'y adjousterons rien que pour vous asseurer de nostre affection singuliere pour voz personnes et pour ce qui regarde le public de nostre dite province, priant Dieu quil vous ayt, tres chers et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le cinque jour de novembre 1646. Louis. Le Tellier.

Aux deputtez du Principat[b].

a. anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 880r.

881r 5 dezembre 1646. B.

De part del rey. Charíssims y benamats, avent entès per las cartas que vosaltres haveu escritas, y per lo que lo senyor Puigjaner, vostre enbaxador, nos à dit de vostra part, las bonas resolucions que haveu preses y lo cuydado que haveu tingut per la assistència de nostras armas enpleades al siti de Lleyda, y per la concervasió de la província sobre la entrada del enemich a la plana de Urgell. Nós havem volgut, per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora mara, testificar-vos per aquesta carta que us ho agraïm a tota manera de gratitut que mereix vostra diligènsia e vostron bon prosohiment en ocasió de tant gran conseqüència, y dir-vos que no desitjam més que de vèurer rehexir lo siti de Lleyda y de asegurar lo repós enter de la dita província baix nostra obediènsia. Y també, al instant matex que havem estat informats de la necessitat de socorros a nostre charíssim y benamat cusí, lo compte de Archourt, avem resolt de fer pasar en Cathalunya un bon gros de tropas de cavalleria y infanteria, y havem més volgut fer un esfors per la asistència de Cathalunya que de continuar los progresos que podiam tenir en altras parts a la gran reputació de nostras armas y de aquesta corona, y esperam que vós los secundareu en axò nostra afecció y nostra solicitut, e que vós redoblareu las vostras per fer assistència a nostre dit cusí dins lo apreto present, o a hont se troba, de modo que la pau vinent a ser concluïda[a] toda la província puga gosar una tranquilidad[b] més perfeta y més segura en asò. Vos exhortam de contribuhir de vostra part, asegurant-vos que no mancarà res de la nostra. E remetent-vos en allò que nostre dit cusí, o lo dit senyor de Marca en sa absènsia, // 881v // vos podrà dir més particularment sobre aquesta matèria. Nós no anyadirem res en aquesta carta que per pregar a Déu que vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escria a París, als 17 de noembre 1646. Louis. Le Tellier.

A nostres charíssims y benamats los diputats del principat de Cathalunya.

882r *5 dezembris 1646. B.*

A noz tres chers et bien amez les deputtez du principat de nostre province de Catalongne[c].

De par le roy. Tres chers et bien amez, ayant apris par les lettres que vous avez escrites et par ce que le sieur Puigianer, vostre ambassadeur, nous a dit de vostre part les bonnes resolutions que vous avez prises et les soins que vous avez apportez pour l'assistance de nostres armes employées au siege de Lerida, et pour la conservation de la province sur l'entrée de l'armée ennemie en la plaine d'Urgel, nous avons bien voullu par l'advice de la royne regente, nostre tres honoré dame et mere, vous tesmoigner par cette lettre que nous vous seavons tout le gré et en avons toute la recognoissance que meroit vostre diligence et tres bonne conduitte en une occasion de si grande consequence, et vous dire que comme nous ne desirons rien davantage que de voir reusir les siege de Lerida et d'asseurer le repos entier de la dite province soubz nostre obeissance, aussy dans l'instant mesme que nous avons esté informez du besoin de seavoir nostre tres cher et bien amé cousin, le comte d'Harcourt, nous avons resolu de faire passer en Catalongne un bon corps de trouppes de cavallerie et d'infanterie, et avons mieux aymé faire un effort pour l'assistance de la Catalongne que de continuer les progres que nous pouvons esperer // 882v *// ailleurs a la grande reputation de noz armes en advantage de cette couronne, esperant bien que vous secunderez en cela nostre affection et noz soins, et que vous redoublerez les vostres pour assister nostre cousin dans le besoin pressant ou il se trouve en sorte, que la paix venant a estre conclue toute la province soit en estat de jouier d'une tranquilité plus parfaicte et plus asseuré. Ces a quoy nous vous exhortons de contribuer de vostre part, vous asseurant quil ny sera rien obvié de la nostre. Et nous remettant a ce que nostre cousin, ou le dit sieur de Marca en son absence, vous pouvra dire plus particulierement sur ce subject. Nous n'adjousterons rien a cette lettre que pour prier Dieu quil vous ayt, tres chers et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Paris, le* XVIIe. *novembre 1646. Louis. Le Tellier.*

Aux depputez du Principat[a].

883r 5 dezembre 1646. C.

Ma absència de Barcelona, no permetent-me de tractar personalment ab vostra senyoria de un negoci que mira lo repós d'esta província, ni explicar lo intent de sa magestat sobre los interessos de Catalunya que·s tractan en la junta de Münster, jo he donat a monsieur lo president de Marca de explicar-los per mi a vostra senyoria, de qui estimaré li donen entera fee y crehensa en tot lo que de part de sa magestat y mia los dirà. Y des de ara assegur a vostra senyoria que del que se li proposarà podrà conèxer ab evidència la gran affició que ses magestats tenen per lo major bé y tranquil·litat de aquest Principat y comtats. Déu a vostra senyoria guart. En Ser-

a. concluïda *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
b. tranquilidad *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
c. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 882r.

vera, als 29 de novembre 1646. Henry Helorraine.

Als senyors deputats.

887r *8 dezembris 1646.* A.

De[a] part del rey. Caríssims y ben amats, la conquista de la vila y fortalesa de Portolongone, en la isla d'Elbe, en los mars de llevant, que·s estada feta per nostres caríssims y amantíssims cusins, los mariscals De la Meilleray y del De Plesis Praslin, governant nostra armada naval y nostre exèrcit de terra, empleadas en los mars de llevant; y després an fet la conquista de la vila, castell y estat de Piombino, donant-nos una alegria y aventatjes de les quals és molt de rahó que nós fassam participants nostres fidels servidors, y nós, obliga>n<t singularment a fer gràcies a Déu, com un dels més considerables successos que nostras armas ajen optingut després de la declaració de la guerra entra aquesta corona y la de Espanya, tant perquè fa conèxer a tot lo món que la justícia de nostres designes és per tot ajudada de la asistència divina, y que los enemichs de aquesta corona no poden pas resistir a las forsas de aquest estat als llochs ont estan més distans de Fransa, y a hont los enemichs podian dar més impediments. Y perquè nostres dits cusins an pres ab vint dies de siti una plaça de la qual la fortificació és molt regular y perfecta, y que estava proveÿda de municions de boca y de guerra, y de cors de homes que an sostingut dos assalts, los quals no an volgut rendir-se fins que ajen[b] vist los nostre alojats al bestion, y en parill de perdre's per un tercer assalt de viva forsa. Aquesta plaça, ab aquella de Piombino y tot son principat, essent-y nostre poder és molt difícil al enemich de conservar la comunicació de Espanya ab los realmes de Nàpols y Sicília // 887v // y, per poch gasto que nós fasam, seran obligats de redoblar los gastos que feyan per lo passat en llurs nevegasions de aquella part. Nós havem volgut, per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, donar-vos part de un succés de tan gran importància, y dir-vos que com ve de la bondat y poder divino axò, nós desijam que li sian donades accions de gràcias públicas y solemnes en tots los llochs de nostra obediència, y que per aquest effecte vosaltres asistiau al Te Deum que serà celebrat en la iglésia cathedral de Barcelona, y que faseu totas les demostracions de alegria pública per un aventatge tant considerable, conforme allò que més particularment vos avisarà nostre caríssim y amantíssim cusí, lo comte de Harcourt, a qui nós remetem. Y no farem la present més llarga que per pregar a Déu que vos tinga, caríssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrita a París, als 16 de noembre 1646. Louis. Le Tellier.

A nostres caríssims y ben amats los deputats del principat de nostra província de Cathalunya.

888r *8 dezembris 1646. A.*

De par le roy. Tres chers et bien amez, la conqueste de la ville et fortesse de Portolongone et l'isle d'Elbe en mers de levant, qui es esté faicte par noz tres cher et bien amez cousins les marischaux De la Meilleraye et Du Plessis Praslain, commandant nostre armée navalle et nostre armée de terre, enployez en mers de levant, en suitte de la prise qu'ilz ont faicte de la ville, chasteau et citadelle de Piombino, nous donnat une joye et des advantages dont il est bien raisonnable que nous faissons part ce noz fidelles serviteurs, et nous obligeons singulieremnt a en rendre graces a Dieu comme d'un des plus considerables succez que nos armes ayant enporté depuis la guerra declarée entre cette couronne et celle d'Espagne, tant par ce qu'il faict congnoistre a tout le monde que la justice de noz desseines est par tout secondée de l'assistance divine, et que les enemmies de cette couronne ne peuvent resister aux forces de cet éstat, aux endroictz mesmes ou l'esloignement de la France et les evenements precedents leur pouvoyent donner de plus d'esperance du contraire, que parce que nos dit cousin ont pris en vingt jours de siege une place dont la fortification est tres regulier // 888v *// et parfaicte, qui estoit abondantment munie de toutes choses, et dont la garnison estoit tres forte et renplie de tant de gens de coeur qu'ilz ont soustenu deuz assaults et ne se soit renduz que lors qu'ilz ont veut noz gens logez sur un de leurs bastions, et qu'un voisiesme assault les mettroit en peril d'estre emportez de vive force, et que cette place avec celle de Piombino et tout ce qui est de cette principauté estant en nostre pouvoir il est tres difficile aux enemmies de conserver las communication de l'Espagne avec les royaumes de Naples et Sicille, et pour peu de despense que nous y fassions ilz seront obligez a tripler celles qu'ilz ont faictes par le passé pour leur navigation de ce coste la. Nous avons bien veut, par l'advier de la royne regente, nostre tres honoree dame et mere, vous donner part d'un succez de si grande importance, et vous dire que comme il vient de la bonté et toute puissance divine, aussy nous desirons qu'il luy en soit rendu des actions de graces publiques et solemnelles en tous les lieus de nostre obeissance, que pour ce effect vous assitiez au Te Deum qui en sera celebré en l'eglise cathedralle //* 889r *// de Barcelonne, et que vous fassiez au surplus les de-*

a. carta i traducció intercalades en els folis 887r-889v del trienni 1644-1647.
b. a continuació una paraula ratllada.

monstrations qui se doibvent de foye publique pour un advantage si considerable, suivant ce qui vous en pouvez estre plus particulierement mandé pour nostre tres cher et bien amé cousin, le comte d'Harcourt, a quoi nous remettans. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XVI novembre 1646. Louis. Le Tellier

Aux deputtez du Principat[a].

899r[b] 8 dezembre 1646. B.

Explicació[c] de la crehensa del senyor de Marca de las cartas reals que són en dietari a 5 de dezembre 1646.

A los 15 de junio vuestra señoría fue informado que los embaxadores de los medianeros de la paz general, que son su Santidad y la república de Venecia, conciderando los offrecimientos que se hasían al rey, nuestro señor, que Dios guarde, de la parte de la España para cobrar Cathaluña[d]*, hallavan en nuestros plenipotenciarios alguna asperessa, porque querían retener el Principado*[e]*, y obligar al rey cathólico a dar en esso su consentimiento por el concierto de paz.*

Esta concideración indusió nuestros plenipotenciarios a proponer la retención del Principado y condados de baxo del nombre de tregua a largos años, por ser un medio que los príncipes han seguido muchas vezes, para conservar su reputación, dexando las provincias que no pueden cobrar por armas.

Los plenipotenciarios de España, que querían la cosa disputada, no podían sufrir // 899v // el ser despojados della con título honrado de tregua, que lisongeava sus disgustos y todavía augmentava la causa dellos.

Al fin consintieron una tregua de tres años, mas, conciderando la constancia de nuestros plenipotenciarios, que declaravan que Francia perpetuaría la guerra antes que abandonar sus fieles vassallos, que voluntariamente se havían sometido y unido inseparablemente a la corona. Y, mirando de otra parte que la pasión de cobrar Cathaluña[f] *los causava en otras regiones la pérdida de las ciudades y provincias más lusidas, han sido forsados a consentir, por este Principado y condados, una larga tregua de veinte años, la qual sin duda será augmentada hasta veinte cinco.*

Para que se vea más limpiamente el avantaje que conseguirá Cathaluña con este tratado, es necessario explicar brevemente en qué[a] *conviene la paz y la tregua larga, y en que difieren. Tienen un igual effecte en lo que toca a la siguridad de la execución de las cosas prometidas. El uno y el otro de los dos tratados es confirmado con juramentos solennes que hazen los reyes con ceremonias muy cumplidas, // 892r // y el rompimiento es igualmente vengado con las armas de los príncipes que son confederados con el a quien se haze el agravio.*

La diferencia consiste en que con el tratado de la paz se alcansa el título para detener lo que se possehe a perpetuidad, y con la tregua larga el nuevo título dexa enteras las pretenciones de las partes, y no dura más que por el tiempo concertado, como en la presente para veinte cinco años.

Aunque en cada uno dessos dos tratados el miedo del poder del adversario sirve mucho para mantener la religión del juramento.

Esta duración de tiempo tan largo, en effecto es una verdadera paz para el alivio y sossiego entero de los vassallos de su magestad, que serán descansados de las incommodidades que la guerra suele traer consigo. El comercio será restaurado en todas partes y especialmente en Barcelona, ciudad más cómmoda para los negociantes, donde los mercaderes y menestrales sacarán las occasiones de vivir con todas satisfación, y con sus ganancias enrriqueser sus familias. El precio de las monedas será moderado, con tal circunspección y medida que las personas de todas condiciones hallarán su qüenta.

892v *La justicia será administrada con entera rectitud sin accepción de personas, y las medras serán distribuidas según la proporción de los méritos de los servicios.*

Para la seguridad de la tregua su magestad establecerá en el Principado buen número de tropas de cavallería y de infantería, que serán pagadas con toda puntualidad, y retenidas en la disciplina con el cuydado de los cabos, que no tendrán otras occupación, de manera que la gente de guerra no cansará los pueblos, antes bien, traerá abundancia de oro y plata en el Principado, que vendrá a ser más opulento que nunca aya sido.

Estas fuerças seran puestas en presidio dentro de

a. anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 888r.
b. foliació errònia.
c. relació intercalada en els folis 891r-895r del trienni 1644-1647.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. a continuació unes paraules ratllades.
f. a continuació unes paraules ratllades.

a. que *interlineat.*

[1646]

los lugares que se fortificarán en los puestos más convenientes, y que serán en[a] frontera de las ciudades de Tarragona y de Lérida, pues las desdicha a sido tal que los enemigos las occupan contra las intenciones de su magestad.

El successo infelís del sitio de Orbitello a hechado a perder la occasión de tomar Tarragona, que devía ser acometida en el verano por mar y por tierra, después del rendimiento de la otra plassa.

893r *Avía precissa obligación de acudir antes a las cosas de Italia para romper la liga de los príncipes, la qual España tenía por concluida contra Francia, para hecharse después con todas sus fuerças sobre Cathaluña.*

Por el mismo fin, y para cobrar la reputación de nuestras armas, abatida en Italia, el rey, nuestro señor, ha sido obligado rehazer una segunda armada, que ha redusido debaxo su obediencia la villa de Piombino, y la plassa de Portolongone, con su puerto tan famoso y de tanta importancia por la conservación de Cathaluña misma, por el recelo que da a las fuerças ultramarinas del rey cathólico.

Estas empresas forçosas han impedido la de Tarragona, entre tanto el sitio de Lérida ha sido empeçado y continuado seys meses y medio, con aquel esfuerço, valor, generosidad y buena dirección que son tan naturales al sereníssimo virrey. Por la qual occasión su magestad no ha escusado ningún gasto de dineros ni en acudir con muchas tropas.

Mas la dirección y el valor de los hombres // 893v // a sucumbido debaxo el peso del decreto divino que ha hecho alçar el sitio, y dexar por el presente la pocessión de Lérida a España.

Su magestad, bien informado del ahinco de sus fieles vassallos, que dessean el Principado y condados enteros baxo la obediencia de la corona, ha dado sus órdenes muy apretadas a sus plenipotenciarios para que propongan por recompensa dessas plassas y de Tortosa dos por una en Flandes, de que se aguarda el successo, aunque los plenipotenciarios de España hasta aora tengan puesta su reputación en rehusar este concierto.

Como las fuerça de las armas a obligado el rey cathólico a consentir que Francia detenga Cathaluña y los condados de Rossellón y Cerdaña durante la tregua, también los consejos de los príncipes confederados y de los medianeros, y la necessidad que hay de la paz general para reunir las fuerças de los príncipes christianos contra el turco, el qual es armado poderosamente por mar y por tierra y amenaça toda la christiandad, han obligado su magestad a consentir a la tregua, antes de cobrar essas plaças, // 894v // con intención de hazer inútil la pocessión dellas a los españoles, con los presidios referidos, que impedirán las invasiones repentinas.

Si quieren entrar a fuerça abierta no lo pueden intentar sin levantar exércitos y armadas, de que su magestad será luego informado, y según la méthodo política de los reyes, pondrá en pie tropas extraordinarias para impedir los designios contrarrios, si no bastan los presidios, y además los tercios viejos entretenidos en tiempo de paz, que solos cumplen el número de más de quinze mil soldados.

No se temen tanto las fuerças como algunos tienen sospecha de los embelecos y artificios de los enemigos para corromper la fidelidad de los cathalanes. Mas no ay occasión de temer por essa parte. La constancia casi de todos a sido reconocida en muchos aprietos, y specialmente en la pesquisa última de los conjurados, donde el número estava tan corto que todos saben.

Además que los que siguen la facción de Castilla están fuera del Principado, sin esperança de bolver, // 894v // en que se halla aún uno de los buenos effectos de la tregua.

Si quedava alguna voluntad indiferente, se determinará absolutamente por Francia, concideranado que el rey cathólico abandona sus interesses por veinte cinco años, y procurará con todas sus veras borrar la mala opinión que se podría haver tenido contra él por su frialdad.

Si se halla algún ingenio ferós que no puede saborear la dulçura del govierno de Francia, aunque sea tan antiguo y aya sido tan aventajado por Cathaluña, que las restauraciones de los obispados, los establecimientos de las abadías más illustres, de los condes del país, y de la noblesa sean devidas a la grandesa y liberalidad dessa corona, y se castigará su perfidia y trayción con los órdenes y por vía de justicia, mientres que los otros tendrán su reposo debaxo el amparo de nuestro augusto y invicto monarca, que tan valerosamente los defiende de la oppresión de Castilla.

Después de representados los buenos effectos que deven reussir de la tregua, y el firme propósito // 895v // de su magestad para la fidelidad del Principado, suplico a vuestra señoría se sirva en darle presto sus avisos, como se los pide, sobre las condiciones que jusgará más conveniente que se traten en Münster, para la satisfacción general de Cathaluña y condados y de cada uno en particular.

a. en *interlineat damunt de* de *ratllat.*

Esta manera de proceder que su magestad observa con vuestra señoría da a entender la preferencia de afición con la qual honra este Principado sobre las otras provincias del reyno, a quién no pide sus sentidos por los interesses que pueden tener en la execución de la paz.

Lo que procede del desseo que su magestad tiene de dar satisfación entera a sus vassallos, y hazer demostración pública de su voluntad, para la retención perpetua del principado entero de Cataluña, con sus condados de Rossellón y Cerdaña unidos inseparablemente a su corona, según los pactos que su magestad quiere guardar y observar inviolablemente en este artículo, como en todos los otros.

Marca.

899r 15 dezembre 1646. A.

Fidem[a] facio ego, Stephanus Ponter, rector parrochialis ecclesie Sanctorum Petri et Feliciis, loci de Aiguatebia, diocesis Elnensis, et eo nomine notarius infrascriptus, quod penes me, dictum et infrascripto notario, fuit receptum et testificatum quoddam publicum procuracionis instrumentum in eis apprisia thenoris huiusmodi: Die decima octava mensis nohembris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, reverendus Franciscus Petrus Ponter, presbiter, auctoritateque regia notarius publicus ville de Rippis, diocesis Urgellensis, habens officium tabule Generalis dicte ville de Rippes, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratorem et actorem suum certum, et cetera, itaquod, et cetera, Franciscum Costa, botiguerium telarum civitatis Barcinone, autem, et cetera. Ad videlicet pro dictus // 899v *// constituent et eius nomine in manu et posse admodum illustrorum dominorum deputatorum et auditorum computorum presentis principatus Chatelonius et illius consistoriis, simul dictum officium tabule, pure, libere renunciandum renunciacionibus huiusmodi admitti, et me ab honere eiusdem liberari respective petendum et obtinendum, et cetera, et pro inde suplicaciones quecunque dandum, offerendum et presentandum et eas signari et provideri, postulandii et executari debite deduccendum, et instrumenta quecunque pro inde necessaria nomine illius firmandum et jurandum et substitiuendum, et cetera, et dictus, et cetera, et demum, et cetera, promitto habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera, obligandum, et cetera. Actum est in loco de Aquatepida, diocesis Elnensis, die dat ut supra.*

a. procura intercalada en el foli 899 del trienni 1644-1647.

Testes sunt Joannes Marti, laborator loci sive parrochie Sancti Martini de Campelles, diocesis Urgellensis, et reverendus Petrus Clerch, presbiter loci de Aquatepida, diocesis Elnensis. In quorum fidem et testimonium premissorum propria manu manuscriptis ego, supra dictus Ponter, notarius supra memoratus, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono seu depingo. Sig + num.

906r Memorial[a] fet per las dotse personas eletas per la ciutat de Barcelona.

24 dezembris 1646.

Señor.

Los deputados[b] del principado de Cathalunya y condados de Rossellón y Cerdaña, postrados a los reales pies de vuestra magestad, dizen: que oýdo, con el devido respeto, lo que por parte de vuestra magestad les ha sido communicado por el señor de Marca, en ausencia del lugartiniente de vuestra magestad, en orden al tratado de las treguas de dicho[c] Principado[d] y condados[e], y ponderado attentamente las diligencias que vuestra magestad ha sido servido mandar hazer en Münster, a fin de hazer indissoluble la unión que tiene Cathalunya con la corona de vuestra magestad, proponiendo recambio de mayor número de plazas a los castellanos por las que en Cathalunya possehen, y ordenando a los plenipotenciarios apliquen todas sus fuersas y desvelos en esta materia. Juzgan que tantas y tan grandes mercedes anyaden a la obligación de vassallos la de tener, no sólo por menor mal, pero por un grande bien, morir antes que hallarse expuestos al peligro de perder el illustre blasón de vassallos de vuestra magestad, y consideran que este peligro es tan manifiesto que, ni ay prevención, ni poder, ni fortificaciones, ni desvelos tan attentos que puedan evitalle si se concluyen las treguas reteniendo los enemigos Lérida, Tortosa, Ager y principalmente Tarragona, porque ésta sola, en ausencia de las fuersas de vuestra magestad, es capaz y bastante para introducir el imperio de los castellanos en Barcelona y en toda Cathalunya, como lo tienen expressamente representado a vuestra magestad por un memorial entregado por el embaxador Francisco Puiggener. El peligro de Tarragona no consiste en la tierra, sinó en la vezindad con Barcelona por la parte de

a. memorials intercalats en els folis 906r-909v del trienni 1644-1647.
b. deputados ... Cerdanya *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
c. dicho *interlineat al marge esquerre.*
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. a continuació unes paraules ratllades.

[1646]

mar, y éste es un peligro que no tiene sino un solo remedio, que es hazella vassalla de vuestra magestad. En el mesmo tratado de Münster manifiestan los castellanos el provecho que jusgan[a] *se les ha de seguir de las treguas, porque por una parte no quieren admitir recambio de número duplicado de plazas por las que retienen en Cathalunya, ni por ningún interés quieren dexarlas, y por otra parte estan resueltos de admitir treguas largas, porque juzgan que el descuido de las treguas y las ausencia de las fuerzas de vuestra magestad les abrirá muchas puertas para introducir, o con artificio o con armas, o con entrambas cosas, su dominio en Barcelona, con que queda toda Cathalunya perdida, y assí consideran que las plazas retenidas con treguas largas les servirán de medios más fáciles para cobrar Cathalunya que la mesma guerra, en la qual miran, como estorvo, todas las fuerzas de vuestra magestad, que son insuperables.*

906*v* *Con el pensamiento de las treguas oy en día los castellanos de Tarragona y Lérida, con próvida violencia obligan a todos los pueblos abiertos de las regiones vezinas a dalles la obediencia, haviendo sido hasta oy humildes vassallos de vuestra magestad, y publican que, con esta diligencia, han de quedar señores, en virtud de las treguas, no sólo de las plazas de Tarragona, Lérida, Áger, Tortosa y los Alfachs, sino de todos los pueblos abiertos y de todas las regiones que van negociando les presten obediencia. Bien se hecha de ver que esto sería en notable perjuizio de la real corona de vuestra magestad, del principado de Cathalunya, de sus consistorios, comunidades y particulares, porque esto no sería retener plazas, sino regiones grandes y muy fértiles, y todo lo mayor y más útil del Principado.*

Y assí, señor, los dichos deputados[b] *se postran humildes a los reales pies de vuestra magestad, y declaran y exprimen su sentir y dizen: que desde el punto que el principado de Cathalunya y los condados de Rossellón y Cerdanya se unieron indisoluble y perpetuamente a la real corona de Francia, resignaron y resignan todos los interesses de su conservación y augmento a los gloriosos reyes de Francia, y que por consiguiente pende toda su felicidad de la mano de vuestra magestad, y que su obligación es obedecer y que assí, Dios no quiera, ni vuestra magestad permita, que se pueda dezir en la Europa que los cathalanes, que con tan estranyo amor han mostrado preciarse de vassallos de vuestra magestad, den agora señal ni muestra alguna de que apruevan o abraçan unas treguas que les ha de exponer al peligro evidente de dexar de ser vassallos de vuestra magestad. Resueltos están a obedecer a vuestra magestad y a morir, pero no pueden resolverse a quedar contentos de un estado que los expone a perder el blasón glorioso de vassallos de vuestra magestad. Aquello es obligación, pero esto fuera descrédito de su fidelidad, y cosa repugnante al firme propósito que tienen de vivir y morir baxo la obediencia de los monarchas potentíssimos de Francia. Y assí, señor, el amor real con que vuestra magestad ha mandado se tratasse la conservación de Cathalunya en Francia, con muestras de exponerlo todo por conservarla, los alienta a esperar de la real clemencia de vuestra magestad y de la mano poderosa de tan gran monarcha, el remedio mayor, más cierto y más glorioso a todos estos peligros y rezelos, qual es que vuestra magestad sea servido detener o entretener el tratado de las treguas, y en esta primera campanya dignarse de aplicar todas, o las mayores fuerzas en Cathalunya, la qual, pot su parte, hará el esfuerso le será possible, según el desseo que tiene de conservar la unión perpetua con la corona de vuestra magestad. La Europa es testigo de lo que pueden las //* 909*r* *// armas de Francia, y que, aplicadas enteramente a una parte nada intentan que no consigan. Quando el glorioso padre de vuestra magestad aplicó todas sus fuersas o las mayores en Cathaluña en una campanya sola ganó Colibre, Perpinyán, Salsas y Monsón, todas plassas fuertes. Y quando vuestra magestad el anyo passado imbió a Cathalunya dos exércitos, el uno ganó Rosas, el otro ganó una batalla, la ciudad de Balaguer, y consumió el exército enemigo. Y este anyo que vuestra magestad ha sido servido de aplicar sus maiores fuerzas en Flandes y en Italia, en una sola campanya se ve señor de los puertos mayores de Flandes, y de los puertos mayores de Italia, y los más importantes para la navegación y designios de Espanya. Y assí es cosa cierta que si vuestra magestad, como príncipe piadoso y clemente, se digna de aplicar sus mayores fuerzas por esta campanya que viene en en principado de Catalunya, imbiando dos exércitos cobenientes*[a] *por mar y tierra, a fin que el enemigo no pueda juntar las fuerças y tropas que tiene distribuidas en las plassas que posehe, como acostumbra, conducido el real poder de vuestra magestad por un general tan valiente, tan generoso y que ha dado tan gloriosas victorias a Francia como es el conde de Harcourt, en esta sola campanya se pueden ganar a fuerza Tarragona y Lérida, y en conseqüencia Áger y Tortosa, que no pueden sin aquéllas subsistir, con que quedará el dicho Principado y condados libres de todos sus enemigos, y de todos los rezelos y peligros que le amenazan, si se concluyan las treguas, retiniendo los castellanos las plazas que oy possehen.*

Esse es el único y más sano remedio, y el medio más

a. *a continuació ratllat* que.
b. deputados *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*

a. conbenientes ... tierra *interlineat al marge esquerre.*

cierto y más corto que pueden y deven proponer a vuestra magestad los deputados[a] *del*[b] *dicho principado de Cathaluña y sus condados, zelosos del mayor servicio de vuestra magestad, desseando affectuosament las conservación y perpetuación del principado de Cathalunya y de los condados de Rossellón y Cerdanya baxo la obediencia de vuestra magestad.*

907*r* Memorial fet per las dotse personas eletas per los senyors deputats.

24 dezembris 1646.

Señor.

Los deputados de Cathalunya, regonociendo con affectuosíssima veneración la honra y el favor que vuestra magestad, que Dios guarde, les haze mandándoles expressen su sentir en orden a las treguas propuestas con Castilla, postrados a los[c] *reales pies de su magestad dizen: que con el último memorial entregado a vuestra magestad por el embaxador de Barcelona, Francisco Puiggener, tienen difusamente expressado quan preiudiciales serían en Cathalunya las treguas, ocupando el enemigo en ella las plaças de Ager, de Tortosa, de Lérida y de Tarragona, por no cansar agora a vuestra magestad con repetidos discursos, resumen en este humilde papel lo más notable de los muchos inconvenientes que entonses se propusieron.*

Tarragona, en veinte y sinco años de treguas, assí por su puerto como por su sitio, capaz de qualquier fortificación, se haría sin duda una plaça inexpugnable, un Argel de Cathaluña, y un[d] *emporio de los más ricos de España, traspolaría en ella Castilla todo el oro y plata de sus Indias; sus magazenes, bastecidos de todo género de mercaderías, granos, vinos, azeyte, lanas y sedas, atraherían, a pesar del odio, los ánimos de los catalanes que, privados de sus casas y haziendas, vagan por el Principado sin poder alimentar sus familias. Sería Taragona asilo y receptáculo, no sólo de los que voluntariamente se han passado al enemigo, pero de quantos perpetrarían //* 907*v* *// crímines atrozes en Cathaluña. Unos y otros, procurando enbaraçar parientes y amigos, solicitarían vandos, venganças, muertes de patricios fieles y execrables conspiraciones. Barcelona, cabeça del Principado, como huérfana de las comodidades de Tarragona, sin ver más oro ni plata que el que manda vuestra magestad remitir a sus exércitos, en pocos meses de tregua quedaría sin comercio, tráfago ni luzimiento, lamentable vaticinio para los que oy la persiben coronada de los vitoriosos laureles que sus armas de vuestra magestad le han consagrado estos seis años de guerra viva. Puertolongón y Publín han hecho este año deleznable el rendimiento de Lérida, y han desvanecido las esperanças concebidas de ver sitiada Tarragona; entrambos puertos son ya de su magestad, y lo son todos los de*[a] *Cathaluña, desde Colibre a Tarragona. Virrey y capitán general deste Principado y condados es el generoso conde de Harcourt, de cuyo espíritu y circunspección cada lengua catalana es un animado panegírico. Sea lícito clamar de nuevo que hagan un esfuerço Francia y Cathaluña para que, assistido de numerosa infantería, cavallos y vaxeles, destierre al enemigo de Tarragona. Barrido esse nublado de horrores, tendrían algo de sazonado las treguas, quedaría Barcelona sin aquella pesadilla de rezelosos, de que quando Tarragona intentasse //* 908*r* *// profanar el sagrado de las treguas, quiçá le sería fácil lo que en tiempo de guerra impusible. No es temerario artículo éste, la costumbre de Castilla le autoriza y el bárbaro expectáculo de Cambrils le propone, donde baxo la palabra de quartel inundó la sangre de catalanes aquellos campos. Las armadas de España, para passar a Italia, sea con pretexto del turco o con qualquier otro, es casi forçoso que toquen en los Alfaques, Mahó o Tarragona, no ha de alterarse Barcelona aunque tenga noticia de que muchas velas enemigas ocupan aquel puerto, y quando se altere será inútil diligencia implorar el favor de su magestad, assí por la distancia como por el tiempo que pide la expedición de una armada. Es navegación de muy pocas horas la de Tarragona a Barcelona, y son muchas las evidencias que despiertan estos rezelos, que para el campo del mar poco aprovecharían las fortalezas que tan píamente ofrece vuestra magestad erigir y guarnecer en Cathaluña. Al ruido deste tratado de treguas el governador de Tarragona, con próvida violencia ha hecho prestar juramento de fidelidad a todas las villas del Campo de Tarragona, y a otras de aquellos contornos. Resulta desto notable daño a la Generalidad y no menos desconsuelo a los pobres paisanos que las habitan. Lo mismo ha hecho //* 908*v* *// el de Leganés en Urgel, y el governador de la plassa de Lérida lo va continuando muy apretadamente. Y si a esto no se aplica algún remedio, todo lo mejor y más útil del Principado quederá por el enemigo, y la Generalidad sin sus derechos, que será acabarla de destruhir.*

Lo conciso destas líneas ciñe todo lo que ha discurrido Cathaluña sobre el assumpto de las propuestas treguas, si concideraciones de más alta hierarquía de le oponen, es fuerça que ceda a lo más atinadamente premeditado. Vuestra magestad es

a. deputados *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
b. del ... condados *interlineat al marge esquerre.*
c. a los *interlineat, damunt de* a sus *ratllat.*
d. un *interlineat.*

a. de *interlineat.*

absoluto señor de todos los coraçones que se precian de catalanes, la obediencia permanecerá eternamente en ellos.

915r *12 januarii 1647.*

Die[a] nona mensis novembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, Cornutelle.

*Ego, Bartholomeus Toda, dierum major, mercator ville Cornutelle, comitatus Batarum, diocesis Tarraconensis, tabularius et collector jurium Generalis Cathalonie colligendorum in dicta villa et termino Cornutelle, de quo officio tabularii provissus fuis per admodum illustres dominos deputatos Generalis presentis Principatus, dicto nomine, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum et cetera. Itaquod et cetera, vos honorabilem Jacobum Roca, architectorem eiusdem ville his presentem et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum officium tabularii et collectoris jurium dicti Generalis Cathalonie in dicta villa et termino colligendorum, cum juribus et pertinenciis ac emolumentis suis universis, in manibus et posse dictorum //*915v *// admodum illustrium deputatorum Generalis presentis Cathalonie principatus, seu alterius cuiusuis persone de his potestatem habentis vel habiture pure, libere et simpliciter, et non alius aliter nec alio modo, renunciandum, cedendum et dimittendum et pro his quascunque supplicaciones dandum, offerendum et presentandum et eas provideri subscribi et subsignari, postulandum et observandum et quecunque juramenta solita licita et honesta in animam meam faciendum et prestandum et demum ac generaliter, et cetera, dono, et cetera, promittens habere rattum, et cetera, et non revocare subonorum meorum omnium obligacione actum, et cetera.*

Testes sunt Mattheus Nogues et Franciscus Toda, adolecens Cornutelles.

In quorum fidem et testimonium premissorum licet aliena manu scriptorum ego, Jacobus Comenja, presbiter et rector parroquialis ecclesie dicte ville Cornutelle, auctoritate ordinaria dicto nomine hic me subscribo, et meum solitum quo utor appono sig + num.

718r[b] 22 janer 1647. A.

a. procura intercalada en el foli 915 del trienni 1644-1647.
b. foliació errònia.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya, a 22 de dezembre 1646, suplicaren a vostra altesa li fos de mercè manar se observassen los apuntaments fets en un memorial acerca dels allotjaments dels soldats, continuen los paysans fer quexes per rahó de alguns excessos se cometen en rahó de dits allotjaments, per lo que supliquen a vostra altesa sia servit provehir y donar orde, y la resposta offerí donar en la ocasió li fou suplicat, lo que rebran a singular gràcia y mercè de la real mà de vostra altesa.

En Barcelona, als 20 de janer 1647.

Encontinent aprés dita embaxada, ferem diversos órdens a tots los officials commandants las tropas, per a què tinguessen mà forta a la observansa de las constitucions y de dits apuntaments per aquest effecte fets, dels quals havem fet fer nova y copiosa impressió en francès y en català per major intel·ligència dels soldats y dels paysans, y per facilitar més lo cumpliment del que en ells //718v// se ordena. Y se'n donan en nostra secretaria a tots los que·n demanan de una y altra llengua tants quants ne volen. A més de assò havem commandat setze commissaris francesos y altres tants catelans per a què anassen assistir do, ço és, un català y altre francès en cada quartel o contornada, ab orde exprecissím de anar sempre de uns quartels a altres ohint y apaciguant las queixas dels uns y dels altres, ab la aucthoritat dels officials de guerra o de la terra respective, segons lo cas requerirà. Y també he enviat en cada comarca un mariscal de camp o altre official major per a què llur assistència obligue més als officials menors a fer cada hu millor son dever en corregir y castigar sos soldats de tots los desordres que cometran. Encara pendrem molt de pler que vostra senyoria advertesca als paysans que si en dits officials majors o menors, o en dits commissaris experimentaran alguna tibiesa o repugnància, nós estimarem molt que·ns avisen de tot per a què pugam provehir-hi lo remey necessari, com en effecte se fa sempre que a nostra notícia arriba res //919// digne de correcció. I si bé nós devem procurar per tots los medis possibles la conservació y subsistència de la gent de guerra, no és gens ab major amor que affectam la incolumitat y conservació dels paysans. Y axí sempre que los senyors deputats ab son bon zel troben algun expedient que puga modifficar més las incommoditats que los alotjaments occasionan, pendrem en favor special nos lo communiquen y lo abrassarem y posarem per nostra part en exequució com mi-

a. embaixada i resposta intercalades en els folis 718r-919v del trienni 1644-1647.

llor serà possible, y desitjam fer en tot temps las majors finesas de amor que per la tranquil·litat y benefici de la província convengan, y axí ho experimentarà sa senyoria en tots los rencontres que·u solicitarà. Henry Helorraine.

923r 4 febrer 1647.

Jhesús, Maria, Joseph.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits, acerca de una suplicació presentada per lo procurador fiscal del General, en 23 de novembre 1646, en y ab la qual dit procurador fiscal diu y exposa que lo molt il·lustre bisbe de Vich és estat extret del present Principat per ministres reals, que ab la dita extracció se ha contrafet al privilegi concedit y atorgat al estament ecclesiàstich referit en la constitució 6, títol «De capturas y liberacions de clergues», y a las constitucions 3 y 6, títol «De bisbes y prelats», y a la constitució primera, títol «De confirmació de constitucions», y altres de aquella aplicables. Vistas las deposicions fetas per los testimonis ministrats sobre lo contengut en dita suplicació, en força de provisió ad aquella feta per los assessors del General. Attès que, de las deposicions dels testimonis ministrats en justificació de la suplicació per dit procurador fiscal donada, //924v// consta que lo molt il·lustre bisbe de Vich és estat extret del present Principat per no haver volgut prestar lo sagrament de fidelitat a nostre christianíssim rey y senyor, per lo qual fet dit senyor bisbe de Vich s'és fet suspecte a nostre rey y senyor. Per ço, són de vot y parer que, ab la extracció de dit molt illustre senyor bisbe de Vich del present Principat, no se ha contrafet a constitució alguna de les al·legades per dit procurador fiscal ni altres, y axí no deuen los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya opposar-se a dita extracció, comforme lo procurador fiscal en dita suplicació ho demana, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. Fontanella, consulens. Mir, consulens. De Viladomar, fisci Generalis advocatus. Vila, assessor. Boix, consulens.

925r 5 febrer 1647. Dietari. A.

Jo[b], lo doctor Pau Guasch, prevere y beneficiat en la iglésia de Nostra Senyora del Pi de la present ciutat, y auditor de la taula dels testaments y pias causas de la present ciutat y diòcesis de Barcelona[a] per lo il·lustríssim y reverendíssim senyor bisbe de Barcelona, ab tenor de la present certifico y fas fe, als molt il·lustres senyors diputats del General de Cathalunya, que un cartell manat despedir als 18 del mes de janer proppassat del present y corrent any, lo qual fou despedit a instància de Bernat Valencas, ciutedà honrat de Barcelona, ab lo qual fou citat lo senyor Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona, qui vuy se troba diputat de Cathalunya per lo estament real, dit cartell e o citació[b] he manat borrar y està en effecta aborrada y cancel·lada del registre ha ont estava continuada, per haverme advertit que dit senyor diputat real ni altre algú dels consistorials durant lo llur trienni, segons privilegis y observansas de la casa de la Diputació, pot ésser convingut en tribunal algú, en testimoni del qual fas la present de mà mia firmada, vuy al 1 de fabrer MDCXXXXVII.

Lo doctor Pau Guasch, auditor de la cort ecclesiàstica dels testaments y causes pies de Barcelona.

928r Relació[c] de la casa de Joan Comes a la Tapinaria.

8 febrer 1647.

Relacions de las obras necessàrias y forçosas que necessitan las casas situadas, ço és, la una al cap de la Tapineria al costat de una de las torras de la presó, devant la carniceria major, y l'altra al cantó de la Freneria, que fou de Domingo Prats, droguer.

Relacions de les cases de Domingo Prats, droguer.

929r 8 febrer 1647. A.

Per obeir a un manament fet de paraula, de part dels molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya, a nosaltres, Pere Pau Ferrer, mestre de cases, y Joan Jausoms, fuster, ciutedans de Barcelona, offisials respectivament de nostres offisis de mestre de cases y fuster del dit General, en què miràsem y regoneguésem unes cases situades en lo carrer de la Tapinaria, devant la carnisaria major de la present ciutat, las quals

a. vot intercalat en el foli 923 del trienni 1644-1647.
b. certificació intercalada en el foli 925 del trienni 1644-1647.

a. a continuació ratllat ab tenor.
b. a continuació ratllat em.
c. relacions intercalades en els folis 928r-931v del trienni 1644-1647. -anotació escrita al dors.

tenen y possehexen Joan Comes y Maria Comes, conjuges, los quals són y estan contigües a la nesesària comuna de las presons reals, y per dit Comes en moltes ocasions és estat representat a dits senyors deputats de paraula en son consistori que la paret mitjera[a] entre[b] ditas cases y dita nese(sà)ria contínuament està xorriant brotísia y orins, per estar aquella consumida de las inmondísies de dita nesesària, lo que és en gran dany dels dits, perquè a dites cases no·i a qui las abito per lo mal olor, umitat y mala salut que causa. Y desijant dits senyors deputats saber la veritat per poder en aquest fet pendra la resolució més convenient, nos an manat fesem dita relació ab tota brevedat en scrits. Y axí nosaltres sobredits, diem que·ns som conferits una //929*v*// y moltes vegades en[c] dit lloch, y allí avem aguda rahó de tot lo que nos és estat manat, y trobam que la dita paret que és mitjera de ditas cases a las nesesàries de las presons reals, tant quant muntan los orins dins dites nesesàries està tota consumida, y té nesesitat de fer-se una quantra paret a la part de dins de dita nesesària de pedra y cals, que munto tan alt com pugan muntar los orins y demés inmondísias; y las bigas del sostre que vuy són en dita casa, que per ocasió de dita umitat estan consumidas, se auran de reparar, y lo demés de la paret per la part de dites cases a gastos del General, per ocasió que lo dany lo dóna dita nesesària. Y esta[d] és nostra relació, tots unànimes y comformes, segons la experiència tenim en nostres ofisis y per lo jurament que tenim prestat. Y axí o firmam de nostres mans pròpies, en Barcelona, als 6 de fabrer 1647.

Pere Pau Ferré, mestré de cases. Joan Jausons, fuster.

930*r* Relació de las cases de la devallada de la presó, al cantó de la Frenaria.

8 febrer 1647. B.

Per obeir a un menament fet de paraula de part dels molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya ha nosaltres, Pere Pau Ferrer, mestre de cases y Joan Jausons, fuster, ciutedans de Barcelona y offisials respectivament de nostres offisis de mestre de cases y fuster del dit General, en què miràsem y regoneguésem unes cases que lo dit General té y poseheix en la present ciutat, en la devallada de la Presó, a la cantonada del carrer de la Frenaria, las quals eran de Domingo Prats, droguer. Y vistas y regunegudas, relasió fasam en escrits del estat de ditas casas, y si aquellas estan ab algun perill de derrocar-se, y quin reparo té, y si en poch gasto se porian reparar per poder-se abitar còmodament, per ocasió que ditas casas à molt temps que vagan y lo General no·n trau ningun profit, antes públicament se diu que del tot se derrocan. Y desijant dits senyors deputats saber-ne la veritat per a poder en aquest fet pèndrer la resolució més convenient, nos han manat fesem dita relació ab tota brevedat. Y axí diem que·ns som conferits una y moltes vegades en ditas cases, y que aquellas estan ab menifest perill y amanasan ruïna inreparable, de manera que si no estiguesen com estan dites cases apuntalades, lo que s'és fet per orde de dits senyors deputats en dies pasats, entenem part //930*v*// d'elles estarien ja caigudes y derruïdes. Lo que té dolent és una paret mestra dins lo sel ubert, que del tot cau, a ont carregan tota las bigues de la un cap de tots los sostres dalt abaix, la qual no té reparo, sinó que se ha de desfer y tornar a fer de nou. Totas las demés parets de casa, axí foranes, com dins casa y mitjeras, estan croxides, que nesesitan de enllanbordar y fortificar. La taulada y porxada està de mala manera, que los arquets de dita porxada són de guix, y se decantan a un costat, que per forsa se auria de desfer y tornar-los a fer, que estiguesen a plom. Lo terrat de la part de la Frenaria està tot podrit, que un dia se'n entrarà tot plegat. Los demés sostres estan que tots nesesitan de remandar. Los envans de la part de la Frenaria del sagon sostre són caiguts, y vuy se an de tornar a fer de nou. La cantonada de pedra picada y lo portal de la devallada de la Presó se ha de desfer y tornar a fer, que està tota llacsada enfora, y dita cantonada se ha de desfer de nou, que estiga a plom, sinó de dia en dia anirà continuant fins que caurà tota dita //931*r*// cantonada, y per consegüent la major part de dites cases. Una arcada de pedra picada que ha al peu de la escala està cruxida, y té nesesitat de fer un peu de pedra picada per reparar lo dany de dita ercada, y que estiga segura, axí mateix se an de adobar portes, finestres, panys, claus y tot lo nessesari per poder-se abitar. Y diem nosaltres que dites cases no·s poden fer adobar ab la comoditat que los senyors deputats desijan, que judicam, segons la experiència que tenim en nostres offisis, que per lo manco se an menester gastar per los reparos de dites cases set o vuit-sentas lliures, diem 700 lliures, sous o 800 lliures, sous, moneda barselonesa, y assò per ocasió que las mans dels mestres y manobres, com també dels recaptes de cals, rejola y pedra, com lo demés, va molt més car que anava en altre temps, per ocasió de las guerras de la present província. Y aquesta és nostra relació, tots unànimes y comformes per lo jurament que tenim prestat, y axí o firmam de nostres mans pròpies, en Barcelona als 6 de fabrer 1647.

a. *a continuació ratllat* de.
b. entre *interlineat al marge esquerre*.
c. *a continuació ratllat* dich.
d. *a continuació ratllat* est.

Pere Pau Ferré, mestre de cases. Joan Jausons, fuster.

933r 9 febrer 1647. A.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De part le roy. Tres chers et bien amez, nous avons receu par le sieur Puiggener de[b] nostre tres et fidelle ville de Barcelona ambassadeur, vostre lettre du XXVIe *decembre dernier, et le memoire qu'il nous a presenté en vostre nom, par le quel nous avons veu et avons encore entendu, par le dit sieur ambassadeur, quelz sont vos sentiments sur ce qui a esté proposé et traicté en l'assanblée de Münster touchant la tresve à l'esguard de la Catalongne, et bien que nous croyons n'avoir par besoin d'y repartir, puisque nos soines aussy bien que nos interests pour la conservation de la Catalongne soubz nostre obeissance vous sont assez congnuez et a tout le monde. Et qu'il ny à personne de dans et de hors la dicte province qui ne seache que nous avons anployé tout ce qui a esté en nostre puissance pour la delliurer de nos ennemies communes, et que aux qui ont quelque lumière de ce qui s'est passé en la ditte assemblée ne pouvant ignorer que nous avons faict par nous et par noz ministres, et par l'intervise de noz amies et allies en la ditte assanblée par la negotiation ce qui n'a pus encore esté faict par nos armes. Neantmoins nous avons //* 933v *// bien voullu vous faire seauvoir et observer que'ls ont esté noz desseines et noz effortz pour parvenir a cette fin, et ayants faict dresser un ample memorie pour ce subject, le quel nous vous envoyons avec cette lettre pour vous confirmer par l'advier de la royne regente, nostre tres honoré dame et mère, que soit que la guerra continue, soit que la paix se fasse, nous n'obmettons a neune chose pour acquirir a cette couronne la paisible possession de la Catalongne entière, et pour faire que toute la province jouisse d'un repos asseuré soubz la nostre obeissancem sur quoy nous remettant au dict memoire et a ce qui pourra y esté adjousté en nostre nom par nostre tres cher et bien amé cousin le comte d'Haurcourt, nostre viceroy et liuetenant general en nostre province et armée de Catalongne, et en son absence par le sieur de Marca, nostre visiteur general en scelle. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres cher et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris le* XXIIIIe. *janvier 1641. Louis. Le Tellier.*

a. anotació escrita al dors.- cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 933r-938v i 956r-957v del trienni 1644-1647.
b. de ... Barcelonne *interlineat.*

Aux depputez du Principat.

934r 9 febrer 1647. A.

De part del rey. Charíssims y ben amats.

Nós havem rebut per lo senyor Puigjaner, embajador de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, vostra carta de 26 de dezembre últim y lo memorial que nos ha presentat en vostre nom, per la qual havem vist y havem entès per lo dit senyor embajador vostre sentir sobre allò que se proposa y tracta en la junta de Münster tocant a la treva y a la Catalunya. Y si bé crehem no·s necessita de repetir los cuydados y interessos que tenim per la conservació de Cataluña baix nostra obediència, los quals són bastantment notoris a vosaltres y a tot lo món, y no·y ha persona dins ni fora d'ella que no sàpia que·ns havem empleat tot allò que·ns és estat en nostre poder per deslliurar-la de nostres comuns enemichs, y los que tenen alguna notícia de lo que ha passat en la dita junta no poden ignorar que havem fet per nós o per nostres ministres y per intervenció de nostres amichs y aliats en la dita junta tots los offeriments y proposicions possibles per alcansar per la negociació lo que fins ara no se és pogut // 934v // fer per les armes, totavia nós havem volgut fer-vos assaber y observar, quals són estats nostres designes, y és forsós per arribar an aquest fi, y havem fet fer un llarch memorial en esta matèria, lo qual vos enviam ab aquesta carta per vos confirmar per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora mare, y que sea que la guerra continue o la pau se fassa nós no admetrem ninguna per acquirir an aquesta corona la pacífica possessió de la Cathalunya entera, y per fer que tota la província tinga un repòs segur baix de nostra obediència, sobre que nos refferim al dit memorial, y al que podrà ser anyadit per nostre charíssims y ben amat cusí, lo comte de Harcourt, virrey y loctinent general en nostra província y exèrcit de Cathalunya y en sa absència per lo senyor de Marca, nostre visitador general. No farem la present més llarga que per pregar a Déu que·us tinga, charíssims y ben amats en sa santa guarda. París, a 14 de janer 1647. Louis. Le Tellier.

A los charíssims y béns amats los diputats del principat de Cathalunya.

935r Febrer 1647. B.

Messieurs. Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne. A Barcelonne[a].

Messieurs.

a. anotació escrita al dors.

Vos deux lettres des cinquième et 28e. du passé mons esté rendues. C'est a la verité un très grand malheur que celuy que nous avons eu devant Lerida et qui ne nous a past esté moins sensible qu'a vous mesme. Mais il faut advouer aussy que ce n'est pas un petit secret de consolation pour nous et de contusion pour les ennemis, de voir que cet accident n'ayt servy qu'a redoubler les soins que sa majesté a tousjours eus pour vostre repos et a vous donner lieu de faire esclater plus advantageusament la fermeté de vostre zèle. Vous verrez avec quelle franchisse elle s'explique dans le memoire qu'elle vous envoye par ce courrier. Je n'ay qu'a m'y remettre, et a vous asseurer au surplus qu'encor qu'il soit superflu de solliciter ses bontez dans les choses qui vous regardent les ayant coeur au delà de tout ce que je vous seaurois dire. Je ne laisseray plus neantmoins quand ce ne seroit que pour ma satisfaction de continuer a vous rendre aupres d'elle tous les offices dont sera capable. Messieurs. Vostre très affectissime serviteur le cardenal Mazarini.

Paris, le 25 janvier 1647.

Messieurs de la Députation.

936r 9 febrer 1647. B.

Molt il·lustres senyors.

Las dos cartas de cinq y de 28 del mes passat de vostra senyoria me han estat donadas, és ab veritat una grandíssima desdicha la que havem tingut devant Lleyda, la qual no és estada menos sensible que a vostra senyoria. Però de deu confessar també que no tenim menos causa de consolació que los enemichs de confusió de vèurer que aquest açident no ha servit que a redoblar los cuydados que sa magestat a sempre tinguts per lo repòs de vostres senyorias, y donar lloch de fer luçir ab més ventajas la firmeça del zel de vostra senyorias, los quals veuran ab quanta llaneça y confiança sa magestat se explica dins lo memorial que les embià per aquest correu. Jo no feré que remitir-me ad y ademés assegurar a vostres senyorias que encara que sia supèrfluo a soliçitar a[a] las bondats de sa magestat en las cosas que tocan a vostres senyorias tenent-los en son cor més que jo les pug encarir totavia no dexaré quant no sia que per mà pròpia satisfació de continuar cerca de sa magestat a fer tots los bons officis que serà capaz. Molt il·lustre senyor. Vostre afizionatíssim servidor lo cardinal Mazarini.

a. a ... magestat *interlineat.*

Abans lo 25 de janer 1647.

A los molts il·lustres senyors los deputats generals del principat de Catalunya. A Barcelona.

937r *9 febrer 1647.C.*

Messieurs.

Vostre lettre du XXVIIIe. du mois de decembre dernier avec ce que monsieur Puiggener, ambassadeur de la ville de Barcelonne y a adjouster m'a insttruit bien particullièrement de vos sentimens sur le subject de la treve de Catalogne d'ont je vous asseure que j'ay rendu un fidel compte à sa majesté et que j'ay essayé de faire valloir en cette occasion comme en toutes autres vostre affection a son service, vous verrez par un autre memoire qui sera joinct aux despesches de sa majesté, comme ell apris de vos remonstrances sur ce subject pour une marque de vostre affection a son service. Et ce qu'ell a estimé vous debuoir faire entendre et observer qui vous fera bien congnoistre comme sa majesté a beaucoup de raisons d'insister aux intentions qu'elle vous tesmoigne dans le dit memoire les quelles je[a] vous puis asseurer n'avoir pour fin que vostre advantage, qu'ell considere comme inseparablement attaché a celuy de sa couronne. Et en mon particulier je vous asseure que quelque train que les affaires prennem soin de paix ou de guerre. Je continueray a rechercher dans celles de la province, a vous faire congnoistre en ce // 937v *// que dependra de moy comme je suis avec une entiere satisfaction. Vostre tres humble et très affectioné serviteur. Le Tellier.*

Messieurs. A Paris, ce 25e janvier 1647.

Aux depputez du Principat.

938r 9 febrer 1647. C.

Molt il·lustre senyor.

Vostra carta del 28 del mes de desembre últim, ab lo que lo senyor Puig-gener, embaxador de la ciutà de Barcelona ha anyadit, me ha molt particularment instruït y enterat del sentir de vostres senyorias sobre la trègua de Catalunya, de la qual jo asseguro a vostres senyorias que he donat una[b] feal relacion a sa magestat, y que jo procuro en aquesta ocasió de fer valer, com en totas las altras, l'affeció de vostres senyorias a son servey, los quals podran vèurer per un altre memorial que serà junt ab los despachos de sa magestat, como le ha aparegut lo parer y resmostrances de vostres senyorias sobre aquexa

a. je *interlineat.*
b. una *interlineat.*

matèria, la qual la estima como un senyal de la afeció de vostres senyorias a son servey, y que creheu deuen fer entendre y observar a vostres senyorias, las quals coneixeran como sa magestat té molta rahó d'insistir a las intencions que testifica dins lo dit memorial, las quals pug assegurar a vostres senyorias no tener altre mira ny fi que las ventajas de vostres senyorias que se consideran y ponderan com inseparablement unidas ab aquesta corona, y per mon particular qualsevol curso que los negocis prengan sea de pau o de guerra. Jo continuaré a trovar las ventajas de aquexa província y fer conèixer a vostres senyorias en tot allò que dependix de my, que so ab gran gusto y satisffació. De vostres senyorias, humilitíssim y afectíssim servidor, Le Tellier.

París, 25 de janer 1647.

Als molt il·lustres senyors deputats.

939r 9 febrer 1647. D.

Memoire pour servir de response a celuy des concistoires du principat de Catalongne et de la ville de Barcelone, touschant la tresve proposeé pour la dit province. Pour les deputez du Principat[a].

Memoire de la part du roy pour servir de response a celuy qui a esté presenté a sa majesté au nom des deputez du principat de Catalongne et des conseilleurs du Conseil de Cent de la ville de Barcelonne, par le seigneur Puiggener, ambassadeur de la ditte ville.

*Le roy, ayant, avec l'advice de la reyne regente, sa mere, consideré meurement tout le contenu au memoire qui luy a esté presenté par le dit sieur ambassadeur, sa majesté a receu beaucoup de satisfaction des actiones de grace que les dits consistoires luy rendent des soines qu'elle prend pour faire succeder dans le traicté de paix qui se faict a Münster, le dessein qu'elle a de rendre pour jamais la ditte province inseparablement unie a cette couronne. Et sa majesté recognoist tres bien que la fort passion que ces deux consistories, composez de tant de personnes prudentes, capables et fidelles, ont de retirer des mains des ennemies les places de la ditte province qu'ils occupent, ne procede qui du zele sincer qu'ilz ont pour son service et pour les advantages de cet État et de leur patrie, qu'ilz desirent de voir aussy seurement et entierement pour tousiours soubz la domination de sa majesté, quels sont les autres provinces de son royaume ne se pouvant rien adjouster au gré que sa majesté leurs ayt de cette nouvell marque qu'ilz luy donnent de leur affection et des effects qu'ell a receuz de leur bonne conduitte, et de la vollonté unanime de tous les peuples de la province pour la prosperité des affaires de sa majesté, qui dans ces dernieres occasions s'est augmentée a la voie des ennemies, en sorte que tous les artiffices qu'ilz employent par leurs //*939v *// intelligences et leurs efforts qu'ilz fant par leurs armes, ne serant qu'a faire esclatter davantage la valleur, la fidelité et les bonnes intentions des catalans vers de la France.*

*Aussy sa majesté peut dire avec une entière verité comme avec un parfaict contentement que'lle ne pas en besoin jusqua jus d'estre excitéé a faire tout ce qui a esté en sa puissance pour conserver et soulanger la ditte province, et pour l'exempter totallement de l'oppression des ennemies, et si les evenements n'ont pas esté tousjours aussy heureux, comme le roy la pus desiré pour la grandeur de cette couronne et l'advantage de la ditte province, ce na pas esté par aucun manqueron des assistances qui ont dependu de sa majesté, soit a l'esgard de la force des troupes soit pour l'argent ou pour tout ce que l'on a pu desirer pour la deffense de la province et pour chasser les ennemies des places qu'ilz y occupent encore. Toutes ces choses y ayant esté beaucoup plus abondantment fournies qu'en quelque part que ce soit que les armées de cette couronne ayant agy. Mais bien par ce que les succedz de la guerre sont cy la main de Dieu, qui ne peuve pas tousjours que les choses reuscissent selon les projectz de ceux qui les entreprenent et il abras paru avant que monsieur de comte de Harcourt fusi dans la province que les mauvais evenements qui y sont arrivez //*940r *// n'ont pas procedé d'aucune foiblesse, les deux consistoires ont trop de souvenir et de ressentiment de ces choses, dont ilz ont esté tesmonies occulaires pour qu'il soit besoin de les en rien rementeroin.*

Quant a la disgrace arrivée a la levée du siège de Lerida, et aux soines que la royne a pris de la Catalongne, pendant l'année derniere, il est besoing que les consistoires seachant pour en juge que monsieur le comte d'Harcourt, auquel sa majesté avoit laissé le choix des enterprises qu'il pouvoit faire durant la campagne s'estant, porte des le commencement du mois de may devant Lerida, avec resolution de lassiege et pendant qu'il faison travailler a la circonvallation ayant en diverses advier, qu'il tenoit fort asseurez, qu'il y avoit quatre mil hommes de garnison et des vivres jusqua au commencement d'aoust seullement. Il informa sa majeste de sa marche et des posters qu'il avoit prie devant Lerida, et comme il y avoit pas d'apparence d'attacquer la place par force, mais bien de la prendre par famine, sur quoy elle luy

a. anotació escrita al dors.- memorial i la seva traducció intercalats en els folis 939r-955v del trienni 1644-1647.

[1647]

*fist response qu'il estoit bien faschaix quil fust en un estat de ne pouvoir que difficillement prendre party, puis qu'il ne voyon pas pouvoir attacquer la place par force, veu ce qu'il apprenoit de l'estat de la garnison et qu'il estoit fort doubtouse d'en attendre la prise par famine, par ce que sa majesté avoit des advier de bon lieu //*940*v* *// et de plusieurs endroictz qui porteyent tous conformement qu'il y avoit des viures dans la place pour jusques a la fin de l'année.*

Que si quelq'un voulloit persuade les contraire sur les lieux, ce n'estoit que par artiffice, et pour nous faire consommer inutillement devant la ditte place.

Que les mesmes advier adjoustoyent que les enemmies croyoient que lon deubs en reprendre ce siege par force, et qu'ilz estoyent fort en peine de ce qu'a l'exception de cinq centes bons soldatz, tout le reste de la garnison n'estoit composé que de gent nouvellement levez et par force.

Que cependant comme il pouvoit ce debvoit estre informé mieux que personne de ces choses sur les lieux elle luy marquoit seullement qu'il savoit d'un fort grand preiudice aux armes et aux affaires de sa majesté de se retirer de ce siege, neantmoins qu'ell luy devoit pouvoir de prendre la resolution qu'il juge la plus advantageuse a son service, considerant l'estat de la garnison, des ennemies dans Lerida, et le renfort de quatre mil hommes qu'ell luy avoit faict preparer dont elle luy envoy[a] *le distal.*

941 /1*r* *Et depuis, de temps en temps, elle luy a faict seavoir toutes les particularitez des advier qu'elle a euz de l'estat de la dite plaçe, avec recommandation dy deffer beaucoup comme veurantz de lieu, d'on lon avoit accoustumé d'en recevoir qui avoyent tousjorus este trouvez veritablez et luy marquant que la longueur d'un siege feroit perir les troupes de l'armée de sa mageste, et donneroit moyen aux ennemies de fortiffier les leurs pour se mettre avec le temps en estat dentrependre ce qu'alors ilz nauroyent ozé tente.*

*Que monsieur le comte d'Harcourt, ayant de son costé continué d'escrire qu'il esperont, par l'advier quil avoit que la place se rendroit bientost, et sa mageste luy ayant envoyé le renfort dont elle luy avoit mandé qu'il pouvoit faire estar, qui estoit environs de quatre mil hommes de vielles troupes, auquel la ville de Barcelonne avoit jouer une levée extraordinaire, et dailleurs sa mageste, voyant son armée qui estoit enployée en la coste de Toscanne, retournée dans ses portz apres avoir empesché tres utilement aux ennemies de tirer de Naples les forces qu'ilz avoyent accoustumé d'enployer contre la Catalongne, feut propose au dit sieur comte d'Harcourt de l'enploy au siege de Taragonne, estimant que celuy de Lerida estoit pour succeder promptement, comme il l'avoit asseuré de temps en temps, et qu'avec les trouppes qui //*941/1*v* *// avoyent esté destinées pour le Piedmont, qu'elle faisot joindre a son armée navalle et celles que l'on pouvoit tirer de Lerida, le siege estant achevé lon sevoit en estar de conquerir Taragonne, mais celuy de Lerida se prolongeont tousjours. Monsieur le comte d'Harcourt, demeurant dans l'esperance de voir de dix jours en dix jours tomber la place en securiance, par l'advier qu'on luy donnoit sur les lieux ne juge pas possible d'entrependre le siege de Taragonne, pendant que celuy de Lerida continueroit.*

Et ainsy la saison sadvanceant sa mageste, pour ne pas laisser inutile les dites armées de terre et de mer, fut obligée de les faire repasser en Italie, pour essayer de prendre ses advantages, comme elle a faict heureusement sur les ennemies de ce costé la, et y continuer une diversion tres utile au succez des affaires de Catalongne, sans y avoir employé un seul homme des troupes destinées pour la dite province, et mesme on y[a] *envoyer le regiment du baron du Chant, quoy qu'il eust esté mis sur pied pour servir avec la dite armée navalle.*

*Cependant les advier que sa mageste avoit donnez a monsieur le comte d'Harcourt de l'estat des vivres dans Lerida s'estant trouvez veritables, le mesmque que la garnison de la place s'estant affoiable, et les bouches inutilles que le //*941/2*r* *// gouverneur cy avoit faict sortir ayantz esté receves. Il estoit en estat de la garde au de la mesme du terme que lon avoit donné a ce siege des son commencement par les advier que sa mageste en avoit euz, il est arrivé que les environs de le temps d'en venir tente le secourir qui las a reuscy.*

Et ce qui est a observer et qui redouble a sa magesté le desplaisir qu'ell ait de ce malheur est qu'avec cinq mil hommes de pied, et quinze centz chavaux ils ont forcé une armée de neuf mil hommes logée dans des retranchementz que l'on avoit ou loisir de perfectioner pendant six mois, et que tout le monde croyont si bones et si asseurez que les principaux officiers de l'armée escrivoyant par deça qu'ilz auroyent pas de gloire a repousser les ennemies s'ilz venoyent les attacques.

De toute ce destail qui est cognu d'un chacun il est malayré qu'il ayt un seul catalan qui ne juge qui ce n'est pas la foiblesse de noz troupes n'y la force de celles des ennemies qui a empesché le bon succez du siege de Lerida.

a. a continuació una paraula ratllada.

a. y *interlineat.*

L'on pourra aussy juge dela si sa magesté na pas prefere dans les desseines de l'anploy de ses armées de faire progrez en Catalongne aux advantages qu'ells pouvoit renporte en Italie en offrant a monsieur le comte d'Harcourt les armées // 941/2*v* *// de terre et de mer pour faire le siege de Tarragonne dans le temps qu'il nous faisoit seavoir que Lerida seavoit oblige de jour a autre de se rendre.*

Si lors qu'on mist les troupes en campagne elle neust pas esté bien ayse de faire attacquer Taragonne, si on luy eust proposé de commencer a les faire agir par cette entreprise.

Et si n'estoit a propos, le siege de Lerida continuant comme il a faict, d'enployer en Italie des forces qui n'eussent servyr de rien en Catalongne et par les quelles elle a faict une puissante diversion en faveur de la province et des conquestes, dont les suittes peuvent luy estre plus utiles qu'a aucun autre de celles de l'obeissance de sa magesté.

Pour ce qui est de la tresve a l'esgard de la Catalongne, sa magesté ne croit pas avoir besoin d'enploy et beaucoup de raisons pour faire congnoistre a tout le monde qu'un de ses plus grandz et plus justes souhaitz seroit de voir le roy catholicque hors de cette belle et considerable province, avec unes renonciation generalle et finalle de tout ce quil pourroit y pretendre, puis que les advantages qu'elle en receuroit soit assez faciles a juger.

941/3*r* *Il suffist de dire comme il est bien veritable que sa magesté n'a obvie aucune diligence pour y pouvoir qu'elle a charché et charche tousjours toutes les voyes immaginables pour cette fin, ayant faict offrir par ses plenipotentiaires a Munster de ceder ses droictz sur la Navarre, bien que se soit l'antien patrimoine des royes ses predecesseurs et de la maison de Bourbon, qui appartien aussy legitimament a sa magesté que son propre royaume, pour obliger le roy catholicque a quitter a sa magesté la Catalongne entiere.*

Et apres cela pour les tents de toutes partz, elle y adjoute de faire remettre au dit roy catholicque deux fois autant de places et de pays du coste de Flandres que ce qu'il en tient en Catalongne, encore que le dit voysinage de la ville capitalle du royaume et du sejour ordinaire de noz royes fasse aysement congnoistre qu'il ny a rien qui les importe d'avantage que d'estendre leurs frontieres de ce costé la.

Que depuis sa magesté a faict de nouvelles recharges a ses embassadeurs sur cette affaire, et les a mandé de mettre toutes pieces en oeuvre pour faire que si le roy catholicque ne veult point cedder toutes les places qui luy restent en Catalongne, quelques offres que loy luy puisse faire, ilz essayant au moines d'avoir Tarragonne, // 941/3*v* *// comme la place que ses fidelles subjectz de la dite province ont le plus a coeur, elle les a donné pouvoir d'offrir Portolongone, Piombino et quelques places et pays dans la Flandres pour les luy laisser en eschange s'il y voulloit consentir.*

Que si, aprés avoir faict de telles advances il n'est pas possible de vencier la dureté des ennemies, les peuples de Catalongne ne doibvent pas pour cela seavoir moins de gré a sa magesté de ses bonnes intentions, que si elles avoyent en les effect puis qu'il ne tiendra aucun [...] a ses soins et a ses offres, qu'elles ne reuscissent ayant faict congnoistre quelle prefere lacquisition d'un poulce de terre en Catalongne a tout ce dont la possession luy peut estre plus chere ailleurs.

Que si le bien universel de la chrestianté, les paisées et les interestz des alliez de cette couronne et tant d'autres raisons qui les peuvent obliger, et sa magesté aussy a desiré la paix fout quelle soit conclue et signée d'un commun accord de tous les princes et estats qui y sont interessez et qu'il faille qu'elle donne les mains a la tresve de Catalogne avant que davoir pu retirer, par[a] *les armes ou par negotiation, les places que les ennemies y tienent, sa magesté ne doubte pas que les deux consistoires ne //* 951*r* *// recongnoissent bien comme il est tres veritable que le consentement qu'elle y aura donné ne sera pas moins utile et advantageux aux catalans qua tous ses autres subjectz.*

Par ce que si sa magesté, deffenent aux raisons qui luy sont mises en avant per les catalans et negligeant les autres, qui luy peuvent faire prendre necessairement des resolutions contraires, vouloit continuer la guerre sans ses alliez pour tascher toute seulle de chasser les ennemies des dites places, il arriveroit que sa magesté seroit non seullement chargée d'une infinite de reproches de toute la chrestienté pour avoir refuzé de luy donner le repos, apres le quel elle souspire depuis tant d'années. Mais aussy qu'estant abandonnée de ses alliez, les ennemies auroyent moyen d'employer toutes leurs forces contre cette couronne sans en souffrir la moindre diversion. Et en ce cas il ny a point de preindre qui puisse arriver aux fidelles catalans par la tresve de tous ceux qui sont alleguez et peuvent estre prouvez par les dits consistoires qui puisse esgaller ceux qu'ilz receuroyent si les armes de sa magesté estantz employées en divers endroictz elle n'estoit pas en estat, non seullement de faire de plus grandz effortz en Catalongne, mais au contraire, de rallentir ceux quelle faict a present.

a. par *interlineat.*

[1647]

Si bien que quand on seroit contraire d'accepter la dite tresve // 951*v* *// de la part de sa magesté, sans retirer aucune des places que tienent les ennemies dans la dite province, de croire qu'en ne le faisent pas la Catalongne fust exposée a de plus grandz maux, sa magesté, pour asseurer de tous pointctz sa tres fidelle ville de Barcelonne et le pays qui est entre y celle l'Ebre et la Segre, a resolu de faire diligentment fortiffier les postes qui seront jugez les plus propres contre Taragonne, et contre Lerida, pour les rendre mesme plus fortz que les dites places, et en outre de rendre les fortiffications de Cervera accomplirer.*

Ce pendant elle est resolue des a present de ne rien obmettre de ce qui peut estre necessaire pour faire des effortz utiles en Catalongne, la guerre y continuant dont in faict de grandz preparatiz en toute diligence, n'y aussy pour toutes les instances convenables qu'elle a ordonné a ses plenipotentiaires de faire en l'assambée de Münster, pour obliger les ennemies en donnant son consentement a la paix, de luy remettre les places de Catalongne qui sont maintenant en leur pouvoir, la prudence, voulant que l'on prepare des remedes contre tous les inconvenientz que lon peut prevoir.

C'est ce qui faict que sa magesté a desja donné ordre au sieur d'Argencourt, mareschal de camp, que lon seayt avoir une grande experience aux fortiffications, pour se porter sur // 952*r* *// les lieux on il en faudra faire pour les causes marquées cy dessus, ayant au mesme temps faict preparer le fondz necessaire pour y travailler et mettre les postes que lon advisera de fortiffier en estat de reseurer les ennemies dans les villes de Tarragona et Lerida le plus qu'il se pourra.*

Sa magesté ayant aussy par elle mesme bien cognu le dessein des ennemies en extorquant le jurment qu'ilz ont faict prester aux peuples de ces quartiers la, a donné ordre a monsieur le comte d'Harcourt de faire qu'ilz renouvellent le jurment au roy, pour annuller celuy que le roy catholicque leur a contrainct de faire, et l'on n'obmettra rien, la paix se faisant, pour establir les choses de maniere que l'on ne puisse mettre en difficulté a la France l'accomplissement des fortiffications qui auront esté commencées en ces postes la, n'y l'estendus du pays qui debvra demeure en l'obeissance de sa magesté, et apres les effortz quelle a faictz pour se conserver ce quelle tient en Catalongne, et pour chasser les ennemies du reste personne, ne peut avec fonement entrer en aucun apprehention ny mesfiançe qu'elle voullese souffrir qu'il luy an fust rien diminué cy apres, ny par leffort des armes, ny par les practiques pendant la tresve, ny mesme quil luy fust contesté en quelque maniere que ce soit.

952*v* *Et si ce la arrivoit l'on veuroit plustost la France perir que de laisser [...] ses droictz a sa juste possession dans la Catalongne.*

Sa magesté veult bien mesme que tous les catalans seachant que la tendresse de la age du roy n'empescheroit pas la royne regente, sa mere, de le mener en personne sur les lieux, si elle voyoit que sa presence fut utile a la conservation de la province, et les deux consistoires doibvent pas prendre ces propos pour une exageration ny maniere de discourer ou transport d'affection, mais pour un veritable sentiment de leurs magestez et de leur conseil, qui seroit aussy promptement executté qu'il est cy sincerement exprimé.

Au surplus chacun void que qui dict une tresve de trente ans entre les deux couronnes dict la paix soubz un autre nom, et que quand ce terme sera finy il sera difficile que le roy catholicque entreprens de tirer cette province des mains de sa magesté, et de rentré en guerre avec elle, y ayant beaucoup d'appararence qu'il en souffriront encore plus, qu'il ne faict en celle cy, et si la France qui a des droictz si legitimes sur la Navarre, n'a pu la recouvrer depuis tant d'anneés, il n'y a pas d'apparence que le roy catholicque, qui naura que des pretentions mal fondées sur la Catalongne, y puisse // 953*r* *// mieux reuscir apres que sa magesté l'aura possedée si longuement, et aura entierement prouves a toutes les choses qui seront necessaires pour sa conservation.*

Et comme sa magesté n'a point a passe les mers ny a prendre son chemin sur les estatz d'autruy pour envoyer ses forces en Catalongne, elle pourra les porter avec autant de puissance et de promptitude sur l'Ebre et sur la Segre, qu'elle seauroit le faire en toutes ses autres frontieres, puis qu'elle n'y pas rencontre le moindre obstacle du monde.

Outre que, si sa magesté se trouve obligée a la tresve sans obtenir la reuise des dites places, celles que lon pourra construire et fortiffier les troupes que lon y tiendra, au nombre qui sera juge necessaire, les gallaires qui y seront entierement, le bon ordre que l'on tiendra au payament de tout, ce qui servira a la garde et a la conservation de la dite province, avec la pollice et discipline que lon apportera a faire vivre les troupes qui y seront employées, a quoy il sera facile de pouvuoir dans la douceur de la paix a les autres moyens qu'on practiquera pour faire resortir du soulagement aux autres catalans sans y rien obmettre, donneront la seureté, l'abondance et un entier contentement aux peuples et leur serviront // 953*v* *// d'une solide consolation si pour suite un plus grand mal l'on a este obligé de donner les mains a cette tresve.*

Que s'il adinait que la guerre soit continué et que

les alliez de sa mageste agissent comme par le passé contre leurs ennemies communes, il est indubitable que sa mageste fera dans la Catalongne tous les effortz qui y seront jugez a propos et utiles pour conduire a une heureuse fin les entreprises qui seront estimées les plus importantes au bien et au propos de la province.

Que soit que la tresve se fasse ou que la guerre soit continuée[a] *sadvise sur les lieux de quelque chose dadvantageux a la province, sa mageste sera tres ayse d'en estre informé, et est dans toute la disposition que lon peut desirer dy pourvoir.*

*Et comme elle a fact entretain bien amplement sur tout ce que dessus le dit sieur ambassadeur, elle s'asseure qu'il ne manquera pas d'en rendre un compte bien exact au dit consistoire, et particulierement de l'affection avec la quelle il aura pu recognoistre que sa mageste embrasse les interestz solides de la province, ce quelle reus aussy a monsieur le comte d'Harcourt et au sieur de Marca, de tesmoignes bien expressement de sa part aus dictz consistoires //*954*r // en sorte qu'ilz n'en puissent doubter. Faict a Paris, le dixhuictièsme jour du mois de janvier 1647. Louis. Le Tellier.*

954*v* *Addition au memoire cy dessus.*

*Depuis l'expedition du memoire cy dessus, le roy, ayant ce advier que les plenipotentiaires de messieurs les estatz des Provinces Unies des Pays Bas ont signé des articles de paix avec les plenipotentiaires du roy catholicque, sans que les renostrances et opposition que les plenipotentiaires de sa mageste y ont apportées les en ayant pu enpescher, sestanz mesmes pressez de la faire auparavant que le sieur comte de Sarvy an envoyé a la Haye pour ce effect ayt pu y arriver, sa mageste a estimé a propos, par l'advier de la royne regente, sa mere, den donner part au dit consistoire a fin qu'examminantz et jucidiat comme il le merite, ilz facent reflection sur les suittes quil pourroit ansir et juger si cette signature faicte a part n'est pas desja un achevenement aux inconvennientz que sa mageste a [...] pouvoir arriver par l'artiffice des ennemies, et quelle a faict remarquer par ce memorie en cas quelle vienne a soppiniastre a la guerre et a refuser des conditions de paix ou de tresve qui soyent jugées equitables, et si les ennemies qui essayent par toutes voyes a destacher de cette couronne ses alliez, ayantz desja faict tant de chemin au pres de ceux qui sont les plus estroictement obligez par les traictez et par leur interetz propres a nos point separer de ceux de sa mageste ne trevailleront pas pour nous //*955*r // vivre de plus en plus et pour faire retomber sur la France, non seulement la hayne de la continuation de la guerre, mais la peine et les difficultez de la soustenir seulle contre le roy catholique, fortiffié de toute la maison d'Austriche et de plusieurs princes qui adherent a son party, dont les preiudices qu'on doibt craindre sont assez exprimez dans le dit memorie et seront assez considerez des dits consistoires et sans quil soit besoin de les explicques davantage en ce endroit. Louis. Le Tellier.*

a. *a continuació una paraula ratllada.*

942*r* 9 febrer 1647. D.

943*r* 9 febrer 1647. D.

Memorial de la part del rey per servir de resposta ad aquell que és estat presentat a sa magestat en nom dels deputats del principat de Catalunya y dels consellers y Consell de Cent de la ciutat de Barcelona per lo senyor Puigjaner, embajador de la dita ciutat.

Lo rey, havent, ab lo parer de la reyna regenta, sa mare, considerat maturament tot lo contengut en lo memorial que li és estat presentat per lo dit senyor embajador, sa magestat ha rebut molta satisfacció de las accions de gràcias que lo dits consistoris li han donat dels cuydados que tenen per fer rehexir, dins lo tractat de pau que se fa a Monster, lo designe que té de fer la dita província de Catalunya inseparable de sa corona. Sa magestat reconex molt bé que la gran passió que los dits consistoris, composts de tantes persones prudents, capazes y faels, tenen de retirar de las mans dels enemichs las plaças de la dita província que en ella posseheixen, no procedeix que de un zel sencer que tenen a son servey, y per los augments de sa corona y de llur pàtria, la qual desitjan de vèurer segura y enterament per a sempre baix lo domini de sa magestat, de la mateixa manera que las altres províncias de son realme. No se pot més anyadir a la gratitut que sa magestat té de aquest nou testimoni que li donen de sa affició y dels effectes que ha rebuts de son bon //943*v* // procehir, y de la voluntat unànima de tots los pobles de la província per la prosperitat dels affers de sa magestat, que en aquesta última occasió se és augmentada a la vista dels enemichs, de modo que tots los artificis que han empleat per llurs intelligències y los esfors que han fet per llurs exèrcits no serveixen sinó per luçir més la valor y fidelitat y las bonas intencions dels catalans envers la Frànça.

També sa magestat pot dir ab entera veritat, com també ab un perfet contentament, que no ha necessitat fins ara de ser incitat a fer tot allò que és estat de son poder per conservar y aliviar la dita província, y per eximir-la totalment de la opresió dels enemichs. Y si los successos no són

[*1647*]

estats tan dichosos com sa magestat desitjava per la grandesa de sa corona y ventajes de dita província, no és estat per falta de ninguna assistènçia que dependís de sa magestat, tant tocant a la força de las tropas com de diners, y en tot allò que requeria la deffensa de la província per expel·lir los enemichs de las plaças que occupan, fins ara, totes estes coses havent estades ab més abundància provehides que en qualsevol part ha hont los exèrcits de sa corona obravan. Però com los successos de la guerra són de la mà de Déu, y que no sempre permet que las coses rehiscan comforme[a] lo desig de aquell que las governa, assò se és ben vist abans que lo senyor comte de // 944*r* // Harcohurt fos en aqueixa província, que los mals successos que han succehit no són procehits de ninguna flaquesa, de què los dos consistoris tenen bona memòria.

Quant a la desgràcia del alçament del siti de Leyda y als cuydados que la reyna ha tingut de la Catalunya en aquest any passat, és menester que los consistoris sàpian, perquè ells mateixos judiquen, que lo senyor comte de Harcohurt, a qui sa magestat havia dexat la elecció de las interpresas que podia fer durant la campanya, el qual, havent-se posat des del principi del mes de maig devant Leyda ab resolució de assitiar-la, y mentres que feya treballar a la circumvelació, havent tingut differents avisos, los quals ell tenia per molt segurs, que·y havia quatre mil hòmens dins la plaça y viures fins lo principi del mes de agost tant solament, informà a sa magestat de sa marxa y dels llochs y quartels que havia per devant Leyda, y com tenia poca probabilitat de poder-la rendir per la força, si bé la pendria per fam, sobre lo qual sa magestad li respongué que era molt penós y de sentir que fos tan difficultós lo rendir-la per la força, tenint notíçia de la guarnició tan numerosa hi havia en la plaça, y que era molt dubtós lo aguardar lo rendir-la per la fam, perquè sa magestat tenia segura intelligència[b] de molts differents persones y llochs que·y havia viures dins la plaça fins al cap del any. Que si algú li volia aconsellar lo contrari, no era sinó per artifici y engany per fer-lo consumir y preterir inúltilment devant la plaça.

944*v* Que los mateixos avisos anyadian que los enemichs crehian y duptavan que no la prenguessen per força, y que estavan ab molts cuydados perquè, fora de sinch-cents bons soldats, tots los altres que·y havia en la plaça eran bisonyos y gent aportada per força.

Que entretant, com podia y devia ser imformat millor que ninguna altra persona de totes estes coses, estant en lo lloch ha hont estava, sa magestat lo avisava solament que seria de grandíssim prejudici a las armas y als affers de sa magestat de retirar-se y llevar lo siti sens rendir la plaça, totavia le·y dexaria en son poder de pèndrer la resolució que li apparexeria més avantajada a son servey, considerant la força dels enemichs dins la plaça, y lo socorro de quatre mil hòmens que sa magestat li offeria de enviar-li.

Y després, de temps en temps, sa magestat li a fet a ssaber totas las particularitats dels avisos que tenia del estat de la dita plaça, recomanant-li los donàs crèdit, perquè venian de un lloch y part de hont sempre los havia tinguts molt segurs, y significant-li que lo allargar-se lo siti seria causa de preterir-se las tropas, y donaria lloch als enemichs de augmentar las suas per a poder-lo atacar, lo que no haurian pogut fer a les hores.

Que lo senyor comte de Harcohurt, havent continuat de escríurer que esperava, per los avisos que tenia, que // 945*r* // la plaça se rendiria prest, sa magestat, havent-li enviat lo socorro que li havia promès, que eran çerca de quatre mil hòmens de bonas tropas, al qual la ciutat de Barcelona juntà una lleva extraordinària, y a demés sa magestat, vehent sa armada empleada en las costas de Toscana y retornada dins sos ports, després de haver impedit útilment als enemichs de tràurer de Nàpols las forças que havian acostumat de enviar contra Catalunya, féu a ssaber al senyor comte de Harcourt que la enviaria per al siti de Tarragona, crehent que lo siti de Leyda rehixiria, com dit comte de Harcourt lo havia sempre assegurat, y que ab las tropas que estavan destinades per lo Piamont que li enviaria ab la armada naval y las que·s podrian tràurer de Leyda, estant acabat lo siti, se podria atacar Tarragona. Mes, allargant-se sempre lo siti de Leyda, y lo senyor comte de Harcourt estant ab esperança de deu en deu dies que la plaça se rendiria, per los avisos que li donavan en lo mateix siti, li apparegué no ere possible de empèndrer lo siti de Tarragona mentres que durava lo de Leyda. Y de aquella manera lo temps passava y sa magestat, per no dexar inútil la armada de mar y terra, los obligà de enviar-la a Itàlia per procurar de pèndrer sos avantatges, com ho féu ditxosament, y continuà una diversió proffitosa per los affers de Catalunya, sens haver[a] // 945*v* // occupat ningú dels soldats que estavan destinats per la Catalunya, antes bé, un tèrcio[b] del baron de Chan que estava ordenat per la armada naval fou també enviat a Cathalunya.

a. a continuació ratllat se desig.
b. a continuació ratllat que.

a. a continuació ratllat haver.
b. a continuació ratllat que estava.

Entre tant, los avisos que sa magestat havia donat al senyor comte de Harcourt de la quantitat de viures que·y havia dins la plaça de Leyda, essent verdaders, y també que lo presidi de la plaça se havia disminuït per las bocas inútils que lo governador ne havia tretes, feya que los viures durassen encara més del cap del any, y que los enemichs tinguessen[a] temps de intentar lo socorro que los ha rehexit.

Y lo que és de notar y que redoble a sa magestat lo disgust de aquesta desdicha, és que ab sinch mil hòmens de preu y mil y sinch-cents cavalls han forçat un exèrcit de nou mil hòmens alotjat dins las trinxeras, que havian tingut[b] temps de perficionar per spay de sis mesos, y que tot lo món crehia tan bons y segurs que los principals officials de la armada escrivian a la cort que tendrian poca glòria de rexaçar los enemichs si los venian atacar.

De totas aquestas particularitats, que són notòrias a cada hu, no·y haurà ningun català que no judique que no és estat la flaquesa de nostras tropas, ni la força de las dels enemichs lo impedir lo bon succés del siti de Leyda.

946r Se podrà també judicat que no ha pas preferit en lo empleo de sas armas de fer progressos en Catalunya a les ventatjas que podia trobar en Itàlia, offerint al senyor comte de Harcourt sas armadas de mar y terra per lo siti de Tarragona, quant los feya a ssaber que Leyda se rendiria de dia en dia.

Si quant las tropas exiren en campanya sa magestat no se hagués alegrat de atacar Tarragona, si le·y haguessen proposat de principiar y obrar per aquella interpesa.

Y sinó era a propòsit lo siti de Leyda continuarlo com ha fet, de emplear en Itàlia las forças que no hagueren servit de res en Catalunya, y per las quals se ha fet una poderosa diversió en favor de Catalunya, y conquistas de conseqüència més útils que ninguna altra de aquellas de la obediència de sa magestat.

Quant a la treva tocant a la Catalunya, sa magestat[c] creu que no necessita de moltas rahons per fer conèxer a tot lo món que hu de sos més grans y justs desigs seria de vèurer lo rey cathòlich fora de aquesta bella y considerable província de Catalunya, ab una renunciació general y final de tot allò que pot pretèndrer, pus que las ventatjas que sa magestat rebria són bastantment conegudes.

a. tinguessen *interlineat, damunt de* han tingut *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* tant.
c. *a continuació ratllat* no.

Basta, com és veritat, que no ha dexat ninguna diligència per sercar, y serca sempre tots los camins // 946v // imaginables per aquest effecte, havent fet offerir per sos plenipotenciaris a Monster de renunciar sos drets sobre lo regne de Navarra, si bé és lo antich patrimoni dels reys sos predecessors y de la casa de Borbon, que pertany a sa magestat, tant legíttimament que és son propri realme, per obligar al rey cathòlich a dexar a sa magestat la Cattalunya entera. Y a demés, per tentar-lo per totas parts, sa magestat ha anyadit que faria restituhir al rey cathòlich dos vegades tantes plaçes y terres del costat de Flandes que ell té en Catalunya, encara que la proximitat de la ciutat capital de son realme y de sa residència façan fàcilment conèxer que no·y ha cosa més importe que la dilatació de sas fronteras en aquella part.

Que després sa magestat ha fet noves instàncias a sos embajadors sobre aquest tractat, y los ha ordenat de aplicar totas cosas en obra, a fi que si[a] lo rey cathòlich no volia dexar las plaças que té en Catalunya, que per lo menos que procurassen de cobrar Tarragona, com a plaça que sos faels vassalls de dita província desitjan més. Sa magestat los ha donat poder a dits sos embajadors de offerir Portolongo, Piombino y algunas altras plaças en Flandes en cambi de Tarragona per a obligar-lo a dexar-la.

947r Que si després de haver fet tals diligències no és possible revènçer la duresa del enemich, los pobles de Cathalunya no deuen per axò menos estimar y agrahyr a sa magestat sas bonas intencions com si haguessen tingut son effecte, pus que per falta de sa solicitut y cuydado no se ha dexat de fer-hi tot lo possible, havent fet regonèxer que sa magestat prefereix la aquisició de un palm de terra en Catalunya a tot allò que la possessió de altres parts li podria ser chara.

Que si lo bé universal de la christiandad, los designes y interessos de los aliats de aquesta corona y moltes altres rahons que poden obligar a sa magestat també ha desitjar la pau, fan que sia concluïda y signada de un comú consentiment de tots los prínceps y estats que·y són interessats, y que haya de donar las mans a la treva de Catalunya, abans que de poder retirar per les armes o per negociació les plaçes que los enemichs hi tenen, sa magestat no dupta que los dos consistoris no regonegan, com és molt verdader, que lo consentiment que sa magestat ha donat no serà menos proffitós y vantatjat als cathalans que a tots los altres sos vassalls.

Vist que sa magestat, cedint a las rahons que se

a. si *interlineat.*

[*1647*]

li són posades devant, y dexant totes les altres que de necessitat li podrian fer prèndrer resolucions contràries, voldria continuar la guerra sens sos aliats, per procurar tot sol de expel·lir los enemichs de las ditas plaças, arribaria //947*v* // que sa magestat no solament seria carregat de una infinitat de reproches de tota la christiandad, per haver recusat de donar lo repòs per la qual ha tants anys que ella suspira però també essent abandonat y desemparat de sos aliats, los enemichs tindrian lloch de emplear totas ses forçes contra aquesta corona sens poder tenir ninguna diversió, y en eix cas no ay prejudici que puga aribar als faels cathalans per la tregua de tots los que són aliats, lo que los consistoris poden ponderar, pus havent de accedir sa magestat en moltes parts, no podria fer tant solament mayors esforsos[a] que ha fet fins ara en Catalunya, sinó molts menos dels que se han fet fins ara.

Y si bé fossen forsats de acceptar la treva sens retirar lo enemich de ninguna de dites plaças que té en Catalunya, de temor que Cathalunya fos exposada a mayors mals, sa magestat, per assegurar de tot punt la fidelíssima ciutat de Barcelona en las terras que estan entre ella y los rius de Ebro y Segre, ha resolt de fer diligentment fortificar tots los llochs y plaçes que són cerca de Tarragona y Leyda, y fer-los més forts que las ditas plaças, y a demés acabar las fortificacions de Cervera.

Per assò sa magestat ha resolt al present de no dexar res del que serà necessari per fer un esfors proffitós en Catalunya, continuant la guerra, per la qual se fan grans pre-//948*r*// paratius ab tota diligència, y també per fer les instàncies convenients en Monster, per obligar als enemichs a demanar la pau a son contentament y de restituhir les plaçes que tenen en Catalunya.

Lo que fa que sa magestat ha donat orde al senyor Darjancohurt, mariscal de camp, que té gran experiència en les fortificacions, per visitar los llochs prop de Leyda y de Tarragona, per fer-los fortificar.

Sa magestat, havent també conegut lo designe dels enemichs en violentar als naturals dels contorns de dites plaçes, per a què los prestassen la obediència, ha donat orde al senyor comte de Harcourt que fassa[b] renovar lo sagrament y homenatge a sa magestat y[c] anul·lar lo que han prestat al rey cathòlich, y que no oblidarà res en lo tractat de la pau per assentar las cosas, de modo que no se impide a la Frància lo compliment de dites fortificacions que seran principiades, ni lo destricte dels llochs que restaran a la obediència de sa magestat que, havent gastat tant en la conservació de la Catalunya, no dexarà de prevenir tot lo que sie necessari per a impedir al enemich lo que podria prevenir contra d'ella.

Y si succehia lo contrari se veuria la Frància preterir abans que dexar pèrdrer son dret y sa justa possessió dins la Cathalunya.

948*v* Sa magestat vol també que tots los cathalans sàpian que la minoritat y pochs anys del rey no impediran la reyna regenta, sa mare, de aportarlo en persona sobre los llochs, si veu que sa presència és necessària a la conservació de la Cathalunya, y los dos consistoris no deuen pèndrer aquest discurs per exageració de affició, sinó per un verdader sentiment de ses magestats y de son Consell, que serà tan prest executat, com és assí sincerament exprimit.

A demés, qui diu una treva de trenta anys entre las dos coronas, diu la pau baix de altre nom, y quant dit temps serà acabat serà difficultós que lo rey cathòlich intente de tràurer Cathalunya de las mans de sa magestat y de reiterar la guerra, tenint gran probabilitat que patiria més que no ha fet fins ara. Y si la Frànçia, que té drets legíttims sobre la Navarra, no ha pogut cobrar-la després de tants anys, y no·y ha aparència que lo rey cathòlich, que no té pretencions mal fundadas en Catalunya, puga millor reheixir després que sa magetat la haurà posseïda tant temps y haurà enterament provehit a totes les coses necessàries per sa conservació.

Y com sa magestat no té que passar la mar ni pèndrer son camí sobre los estats de altres per enviar ses forças en Catalunya, podrà transportar-las ab més gran promp-//949*r*// titut y poder a las voras del riu Ebro y de Segre, de la mateixa manera que fa en totas las altras fronteras de son realme.

A demés que si sa magestat se troba obligat a la treva sens obtenir la restitució de les plaçes aquellas que se poden fortificar, las tropas que seran sustentadas y las galeras necessàrias que seran entretingudes, y lo bon orde que·s tindrà al pagament de tot allò que servirà per la conservació de Catalunya, ab la policia y disciplina que·s practicarà a fer víurer les tropes, al qual serà fàcil de remediar y provehir ab la suavitat de la pau, y altres medis que·s donaran per fer vèurer als cathalans que no·s desitja sinó son alívio, contentament y abundància per als pobles.

a. *a continuació ratllat* per.
b. fassa *interlineat.*
c. *a continuació ratllat* per.

Y si arribava que la guerra se continuàs y que los aliats de sa magestat obrassen com fins assí contra los enemichs, és certíssim que sa magestat farà en Catalunya un esfors per encaminar a una dichosa conclusió las cosas que seran més importants al repòs de la província.

Que si la treva se fa o la guerra continua, si sobre los llochs se dóna parer de alguna cosa proffitosa a la província y a sa magestat gustarà de ser imformat de totes les disposicions que·s offeriran per a remediar-lo. //949v// Y com sa magestat ha fet enterar lo senyor embajador de tot lo contengut en lo present memorial, se assegura que no faltarà de refferir-lo puntualment als consistoris y particularment de la afficio ab què ha trobat a sa magestat en abraçar los interessos de la Cathalunya, lo que reffereix també al senyor comte de Harcohurt, senyor de Marca per testificar expressament de sa part a dits consistoris, de modo que no pugan duptar en res. Fet en París, a 18 del mes de janer 1647. Louis. Le Tellier.

950r Addició al memorial sobredit.

Després de la expedició del sobredit memorial, lo rey, havent tingut avís que los plenipotenciaris dels senyors estats de Províncias Unidas han firmat los articles de la pau ab los plenipotenciaris del rey cathòlich, sens que las rahons y opposicions que los plenipotenciaris de sa magestat han al·legat los hayan pogut impedir, havent-se apresurat de fer-ho abans que lo senyor comte de Çervien, enviat a la Aya per aquest effecte, pogués arribar. Sa magestat creu a propòsit, per lo parer de la reyna regenta, sa mare, de fer-ho a ssaber als dits consistoris, a fi que, ponderant aquest incident com ho mereix, fassan refflecció sobre las conseqüències que poden arribar, y judiquen que aquesta signatura que han fet apart no és ya un encaminament als inconvenients que sa magestat ha previst que podran succehir per lo artifici dels enemichs, y que ya ha specificat en lo dit memorial, en cas que sa magestat porfiàs a la guerra y a rehusar las condicions de pau o treva, y si los enemichs procuran per totas vias a separar de aquesta corona sos aliats, havent ya tant caminat acerca dels que són més estretament obligats per los tractes y interessos propris a no se-//950v// parar-se de sa magestat, no obraran més per nosaltres sinó a fer de més, a més càurer sobre la França, no solament lo odi de la continuació de la guerra, sinó la pena y difficultat de mantenir-la sols contra lo rey cathòlich, fortificat de tota la casa de Àustria y de molts prínceps, sos adherents, de hont se veu lo prejudici que·s pot tenir comforme està expressat en lo sobredit memorial y·s dexa de considerar a los dits consistoris, sens que·ls explique més. Louis. Le Tellier.

959r 12 febrer 1647. A.

Hospital General. Memorial[a] de les doncelles se troban en lo hospital General.

Paula Vergés. Magdalena Toxera. Eleonor Pich. Eulària Ferran. Maria Blanca. Anna Serra. Joana Gràcia. Cicília Carles. Eulària Phelip. Francisca Cases. Anna Rigalta. Marianna Teula Roja. Joana Puigsech. Maria Malgara. Eugènia Solera. Maria Elisabeth Gassona. Eulària Anna Nabot. Magdalena Maria Mas. Margarida Anglada. Anna Mates. Margarida Bosch. Maria Mirona. Gerònyma Montserrat. Gerònima Dorothea Salàs. Maria Lavallola. Anna Maria Rius. Marianna Capella. Maria Victòria Clarà. Maria Galceran. Margarida Jordi Ponsa.

960r 12 febrer 1647. B.

Memorial de les fadrines són en lo ospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia habilitades per los administradors de dit ospital per la extracció del present any 1647 que·s fa lo dia de santa Eulària en la casa de la Diputació per los senyors diputats, són las següents:

Primo, Maria Sené, de Sant Feliu. Marianna Bruch, de Mojà. Isabet Pi Bernada, de Barcelona. Paula Prats, de Sabadell. Sperança Gella, de Sant Llorens. Maria Gasellachs, de Berga. Paula Mas, de Vich. Maria Spinaça, de Gerona. Catherina Vives, d'Elcover. Hyerònima Scarrana, de Servera. Maria Anna Vives, de Manresa. Maria Àngela Ràfols, de Vilafranca. Francisca Coll, de Trem. Maria Llenes, de Solsona. Isabel Anna Dolça, de Agramunt. Catherina Salvana, de Cardona. Eulària Umberta, de Vallcarga. Mathiana Torta, de Vilanova. Eulària Clarà, de Pals. Margarida Vilà, de la Roca. Joana Rosella, de Mallorca. Maria Àngela Anglada, de Montegut. Maria Anna Nadala, de Servera. Isabel Roca, de Parellada. Margarida Corbera, de Puigserdà. Maria Serradora, de Olesa. Maria Martorella, de Besalú. Hyerònima Font, de Calaf. Isabel Petita, de Barcelona. Maria Jaques, de Olot. Anna Ferrera, de Berga. Madalena Sala, de Barcelona. Anna Guixeres, de Banyoles. Maria Grex, de Solsona. Maria Àngela Riera, de Talamanca. Maria Cases, de Barcelona. Theresa Forcada, de Barcelona. Maria Palana, de Cardona. Theresa Lloreda, de Calella. Maria Anna Llobeta, de Barcelona. Maria Anna Miracle, de Alcover. Maria Sastrada, de Saret.

a. memorials intercalats en els folis 959r-960v del trienni 1644-1647.

962r 12 febrer 1647. C.

Hòrfens[a].

Agnès Campana, filla de Antoni Campana, sastre de Barcelona.

Maria Francisca Bonet, filla de Jaume Bonet, hortolà de Barcelona.

Agna Maria Bovera, filla de Domingo Bovera, texidor de lli de Cornellà.

Joana Schaló, filla de Pere Schaló, de Sant Joan de Spí.

Genisa Cales, filla de Joan Cales, pescador de Barcelona.

Patronilla Llansera, filla de Francesch Llanser, mercer de Barcelona.

Marianna Martí, filla de Antoni Martí, perayre de Spereguera.

Maria Puig, filla de Bartomeu Puig, mestre de casas de Barcelona.

Maria Aragó, filla de Bernat Aragó, texidor de lli de Serrià.

Mariàngela Santromà, filla de Pau Santromà, boter de Barcelona.

Joana Isanda, filla de Joan Isanda, fuster de Barcelona.

Maria Forcada, filla de Llorens Forcada, texidor de llana de Barcelona.

Francisca Feu, filla de Thomàs Feu, negossiant de Barcelona.

Paula Corretja, filla de Bernat Corretja, pagès de Sant Sadorní.

964r 13 febrer 1647. A.

Muy[b] ilustre señor.

El memorial embiado a vuestra señoría explica tan copiosamente las intenciones de su magestad, que Dios guarde, que parecería superfluo el discurso que sus órdenes me obligan hazer a vuestra señoría si la viva vos no tenía alguna efficacia maior, que no es la de un papel para exprimir los conceptos, y si una materia tan importante como es la conservación de Cathaluña no merecía de ser tratada de viva vos y por scrito.

Redusiré en pocas palabras el sentido del memorial para que vuestra señoría, sin tener el traslado, tenga en su memoria la substancia de una grave consultación.

El memorial del rey responde a las cartas y[a] al memorial que los dos consistorios de la ciudad y de la Deputación an embiado a su magestad para significar el desseo tenían que las plassas occupadas por los enemigos fuessen cobradas antes de concluir las pazes con España, y que por este effecto se continuasse la guerra en Cathaluña la campaña siguiente por mar y por tierra.

La respuesta es dividida en tres partes. En la primera su magestad agradece a los consistorios y estima mucho su grande y sincera affición para conservar el Principado entero de baxo la obediencia //964v // de la corona de Francia, y reconoce la verdadera inclinación que tienen los catalanes para su servicio y el benefficio de la patria, de que todos los pueblos an dado una demostración singular en la última campaña.

En la segunda parte responde a la quexa que los consistorios hazían indirectamente, como si su magestad de huviesse descuydado este año en la guerra de Cathaluña, empleando sus fuerças en las costas de Italia. La respuesta es largamente estendida en el memorial, con la lectura del qual vuestra señoría ha sido perfectamente enterado que su magestad no a faltado, ni en dar ni en sustentar las tropas bastantes para el feliz successo del sitio de Lérida, y que los enemigos no an sido superiores en número ni en valor a nuestro exército. Sabemos también que el serenísimo virrey no ha faltado ni en esfuerço ni en cuydados y buena dirección, mas que el solo decreto de la providencia de Dios a impedido la conquista de la plaça para castigar nuestras ingratitudes.

También vuestra señoría a sido informado con el memorial que nuestra armada a divertido en la primavera las fuerças del reyno de Nápoles que devían ser empleadas contra Cathaluña, y que la misma armada era destinada en el verano para el sitio de Tarragona, si la continuación inesperada //965r // del de Lérida no lo huviesse impedido, siendo impossible de hazer los dos en mismo tiempo, en presencia de un poderoso exército ene-

a. memorial intercalat en el foli 962 del trienni 1647-1647.
b. memorial intercalat en els folis 964r-967v del trienni 1644-1647.

a. y al memorial *interlineat.*

migo. Y que la conquista de Piombino y Portolongone alcansada después con la misma armada, sirve por la siguridad de Cathaluña, occupando las fuerças marítimas de España en las costas de Italia.

La tercera parte de la respuesta trata de la materia principal, y pondera las razones que ay para decidir la qüestión política, si las pazes deven ser concluidas antes de cobrar las plaças de Tarragona, Lérida y Tortosa. Y porque su magestad platica con vuestra señoría, como ministros de su Consejo de Estado, supplicándole se sirva mirar attentamente los motivos de su magestad para la resolución.

Antes de entrar precisamente en la dificultad, diré, según el memorial, que ninguno puede durar sin hazer agravio a su magestad, que no tenga el mismo ahinco que los consistorios para cobrar las plaças occupadas. Además de los esfuerços hechos por las armas, su magestad a dado orden a sus plenipotenciarios, como sabe vuestra señoría, de offrecer a España la cessión del reyno de Navarra y tres ciudades en Flandes por cada // 965*v* *// una de las tres en Cathaluña, aunque las conquistas en aquellas partes sean de tanta importancia para la ciudad de París, cabeça del reyno y morada ordinaria de los reyes. Y, últimamente, como estima más un palmo de tierra en Cathaluña que*[a] *ciudades enteras en otras partes*[b]*, ha offrecido Piombino y Portolongone y otras plaças y payses en Flandes a cambio de Tarragona, de que aguardamos el successo.*

Bolviendo a la qüestión, que no se decide con desseos, ni con indignaciones, sino con la concideración de las conveniencias sólidas del Principado, es necessario de proponer el estado presente de los negocios públicos de la Europa para conocer en qué consiste el presente y[c] *verdadero interés de Cathaluña.*

La Francia tiene guerra viva con el emperador y con el rey cathólico, assistida de sus confederados, suecos, holandeses y hessianos. La christianidad tiene necessidad de concierto entre los príncipes para su alivio y descanso, y para resistir al poder del turco.

Los aliados, por las razones de su conveniencia, quieren la conclusión de la paz, como la han significado a los plenipotenciarios de Francia. Los olandeses han firmado sus tratados con // 966*r* *// España, y con su proceder an dado exemplo a los suecos de poder tratar separadamente y bríos a los enemigos para procurar esta decisión, y hazer juntos la guerra contra Francia sola.*

Esta verdadera relación presupuesta, concidere vuestra señoría qual es el menor mal, o concluir las pazes antes de cobrar las plazas o rehusarlas, porque en este punto consiste la deliberación, a discernir qual mal es lo menor.

Si se rehuzan las pazes, caemos en dos inconvenientes muy graves y sin remedio. El primero es el odio universal en que la Francia incurre por continuar con la perturbación de la christianidad. El segundo es el peso de la guerra que sustentierá sola en Flandes, en Alemania, en Italia y en Cathaluña, contra todo el poder de la casa de Austria y de los príncipes, sus adherentes, de manera que, divididas sus fuerças en muchas partes, no podrá acudir con las necessarias para emparar Cathaluña como a hecho hasta ahora.

Si se concluien las pazes no ay otro inconveniente sino el peligro que, con el tiempo, el enemigo, sea con invasiones de armas, sea con negociaciones y embelecos, se apodere de Cathaluña. // 966*v* *// Dexemos los embelecos y artificios, que quien sabe la constancia y la fidelidad de los catalanes, como la conoce su magestad, menosprecia las traças y los enredos de los castellanos, a los quales se oppondran también la vigilancia y la prudencia de los ministros.*

Contra las invasiones, su magestad a ordenado se fortifiquen los puestos que son a propósito enfrente de Lérida y de Tarragona, en los quales será establecido buen número de tropas de guarnición, bien pagadas, bien governadas y disciplinadas, y quedará siempre en estas costas una esquadra de galeras contra las invasiones por mar. Y si los enemigos venían a violar el tratado de la paz universal, los príncipes confederados, si lo concluimos de concierto commún, juntarán sus fuerças a las de Francia para vengar la injuria hecha a la fe pública. Y su magestad assegura que en tal caso perdría todo el reyno antes que sufrir esta violencia.

Ponderadas las razones de una parte y de otra, paréceme que vuestra señoría hallará con su magestad más conveniente que se concierte el tratado de la paz con el consentimineto de los príncipes confederados, aunque no sean cobradas las plaças que los enemigos occupan, para dar a los pueblos el // 967*r* *// alivio y consuelo que lleva consigo la dulcura de la paz o de una tregua de treinta años, que es en effecto una misma cosa.*

El tratado de paz no es aún rematado, de manera que su magestad haze las prevenciones para continuar poderosamente la guerra con la cam-

a. *a continuació ratllat* que las a offrecedido.
b. *a continuació ratllat* que las.
c. y *interlineat.*

paña siguiente, si es menester. Y si se halla utilidad que el rey, nuestro señor, que Dios guarde, venga en persona, sus tiernos años no impidirán la reyna regente, su madre, que no lo sigue en Cathaluña, lo que se dize con toda sensillés, sin ninguna exageración de palabras, con intención de execuutar este designio.

Tan singular es el amor del rey, nuestro[a] señor, por el Principado, que vuestra señoría, como ha[b] confiado una vez su enparo y protección a la corona de Francia, deve esperar de[c] sus magestades todos los buenos effectos que los fieles vassallos[d] suelen recibir de sus príncipes, que son poderosos, clementes y providentes, por el bien público de sus reynos.

De manera que si se podía dar consejo a vuestra señoría, parece sería muy puesto en razón que vuestra señoría scriviesse a su magestad reconociendo a hecho el año passado todos los esfuerços possibles para Cathaluña, y que vuestra señoría, ponderando los //967v// inconvenientes allegados en el memorial, se remite a su real y paternal clemencia de tratar las pazes como jusgará más expediente para conservar el Principado inseparablemente y para siempre unido a la corona de Francia. Marca.

977r Los[e] sis doctors del Real Consell, enviats per la declaració del dupte firmat per la prohibició[f] de la venda y treta de la sal dels comptats de Roselló y Cerdanya, que són lo doctor Joseph Queralt, lo doctor Francesc Vidal, lo doctor Hieònim Fàbrega, lo doctor Pere Joan Rosell, lo doctor Hiacinto Pallarès, lo doctor Hacinto Roca, han jurat, segons la forma del capítol XIII dels pactes ajustats entre sa magestat y la present província, en mà y poder de don Llorens de Barutell, canceller, vuy als 20 de febrer 1647.

Don Lorens de Barutell, canceller.

997/2r *Die 11 marcii 1647.* A.

De[g] part del rey. Charíssims y ben amats, havent desijat fer-vos saber per un propri de nostra part la resolusió havem pres de enviar en Cathalunya nostre charíssim y ben amat cusí, lo príncep de Condé, per governar nostres exhèrsits en Cathalunya, nós havem elegit lo senyor Lezine, gentilhom ordinari de nostra mànega, de qui tenim confiansa particular per aportar aquesta nova. Nós havem ben volgut acompanyar ab aquesta carta per dir-vos, de part de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mara, que li doneu tot crèdit en allò que vos representarà de nostra part, en lo que toca a la jornada de nostre dit cusí en las cosas que li havem ordenat consequtivament, al que nós remetem al dit senyor de Lezine, y a nostre altre despaix junt ab aquesta. Y axí no direm, charíssims y ben amats, que Nostre Senyor vos tinga en sa santa guarda. Escrita en París a 24 de fabrer 1647. Louis. Le Tellier.

A nostres charíssims y ben amats los diputats de Cathalunya.

998r *Die 11 marcii 1647. A.*

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Très chers et bien amez, ayant desiré vous faire seavoir par une personne expres de nostre part la resolution que nous avons pris d'envoyer en Catalogne nostre très cher et bien amé cousin le prince de Condé pour commander en la province et en nos armées de Catalongne. Nous avons choisy le seigneur de Lessime, gentilhomme ordinaire de nostre manche, auquel nous avons confions particulierement pour vous porter cette nouvelle, et nous avons bien voullu l'accompagner de cette lettre pour vous fire, par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mère, que vous donniez toute creance a ce qu'il vous fera entendre de nostre part touchant le voyage de nostre dit cousin, et les choses que nous avons ordonnée en consequence, dont nous nous remettons au dict seigneur de Lessime et a nostre autre despeche et joincte. Ce qui nous //998v// empechers de vous en dire d'avantage par celle et que prie Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa sancte garde. Escrit a Paris, le XXIIIIe. fevrier 1647. Louis. Le Tellier.

Aux deputtez du Principat[b].

999r *Die 11 marcii 1647.* B.

Molt il·lustres senyors.

Seria supèrflua de asegurar a vostres senyories de la efisió de sas magestats y de la continuasió de sos cuydados per tot lo que·ls toca, puix que

a. nuestro señor *interlineat.*
b. ha *interlineat.*
c. de sus magestades *interlineat.*
d. *a continuació ratllat* de sus magestades.
e. *vot intercalat en el foli 977 del trienni 1644-1647.*
f. *a continuació ratllat* perela.
g. *cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 997/2r-1010v del trienni 1644-1647.*

a. *anotació escrita al dors.*
b. *anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 998r.*

los effectes d'esta afisió naix de ells matexos, com se veu ara, enviant lo senyor príncep de Condé a governar en perçona la província, y los exhèrsits de Cathalunya, el qual a demés de la glòria que[a] ha obtinguda en Fransa, Alemanya y dins Flandes, se troba de present cap de sa casa, y tenit tots los honors del defunct príncep, son pare. Yo no dubto que després de asò, si los pobles han tingut ninguna supisió per los artifisis del enemich al amor entranyable de sas magestats, no·s desenganyen y de nou renoven los esforsos a fi de acudir en tot a vostres durable repòs. Lo senyor príncep partirà los primers dias del mes de mars, y aporta los socorros de las millors tropas que governava lo any pasat, y tanbé se fan pasar los millors regiments de cavalleria, en lloch dels que estan aquí desmuntats, y tanbé nos prometem los progresos de les armes del rey baix la direcció[b] de un cap sempre victoriós, com és estat lo senyor dit príncep de Condé, al qual, posant las cosas de la província per aquesta pròxima campanya en bon estat, serà fàcil al virrey qui·l succehirà de fàcilment concervar pasíficament dita província, lo qual desitjo ab moltas ànsias, y me mostraré en tot allò que·s pot desitjar ser de vostres senyorias, verdeder y afisionadíssim servidor, lo cardenal Masarín.

24 febré 1647.

Als diputats de Cathalunya.

1000*r* *Die 11 marcii 1647. B.*

Messieurs. Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne. A Barcelonne[c].

Messieurs.

Je seroit superflu de vous asseurer de l'affection de leurs majestez et de la continuation de leurs soins pour tout ce qui vous regarde, quand les effects parlent d'eux mesmes, comme a present qu'elles envoyent messieur le prince commander en personne dans la province et dans l'armée de Catalongne, lui qui outre la gloire qui l'a cy devant accompagné dans la France, dans l'Allemagne et dans la Flandre. Se trouve maintenant chef de sa maison, et dans tous les establissemens de feu messieur le prince, son pere. Je ne doute point qu'apres cela si les artifices des ennemis avoient pu faire quelque impression au preiudice des sentimens de tendresse que leurs majestez ont pour vous. Les peuples ne se desabusent bien tost et ne renouvellent leurs efforts affin de seconder ceux que lon employe de deca pour l'affermissement de vostre repos. Mon dit seigneur le prince partira dans le commencement du mois prochain, et non seulement il mene avec soy de renfort la meilleure partie de l'armée quil commandoit l'année derniere, mais on fait passer aussy en la place des regimens de cavalerie qui sont moins en estat de servir, et qui ne pourroient se remonter ny se rafaire de dela que fort difficilement faute de chevaux et d'autres commoditez les meilleurs regiments de cavalerie de toutes les autres armées. Aussy se promet on bien que les progrez des armes du roy, soubs la conduite d'un chef tousjours victorieux comme mon dit seigneur le prince, mettront les affaires de la province a tel poinct cette prochaine campagne qu'y envoyant en suite un viceroy il luy sera aysé de les maintenir dans le bon estat qu'elles doivent estre. C'est ce que je souhaute avec passions et a quoy ce contribueray de ma part tout ce que lon peut desirer d'une personne qui est veritablement. Messieurs. Vostre tres affectioné serviterur, le cardenal Mazarini.

A Paris, le 24e. febvrier 1647.

Messieur[a] *les deputez generaux de la principauté de Catalogne.*

1001*r* *Die 11 marcii 1647.* C.

Molt il·lustres senyors.

Com Catalunya no pot rèbrer un effecte més considerable de la poderosa protecció que lo rey continua a donar als efers de aquexa província que, en elegir, com sa magestat a fert, del senyor príncep de Condé per governar los exèrcits y la provínsia en calitat de virrey, yo no dubto pas que esta nova no cause a vostres senyories summa alegria, y que no·s desenganyen los que pensavan que las armas de sa magestat se devian enplear en Itàlia, Flandes ab més utilitat que en Catalunya. Sa magestat no se acontenta solament de donar-vos per virrey lo primer príncep de sanch, que té totas las calitats que·s podan desitjar a un gran general, però també hi envia grans forsas per asegurars lo repòs de la província, que vostres senyories faran summas diligènsias ab las universitats de la provínsia per fer un esfors posible per aquest effecte, y en aquesta part no·ns descuydarem de res, y tindré a dicha que jo puga testificar que só humilíssim y affeccionadíssim servidor de vostra senyoria. Le Tiller.

Febrer 22, 1647.

Als senyors deputats de Catalunya.

a. *a continuació ratllat* per de a.
b. *a continuació ratllat* baix.
c. *anotació escrita al dors.*

a. les deputez generaux *interlineat.*

1002r *Die 11 marcii 1647. C.*

Messieurs.

Comme la Catalongne ne pouvoit recevoir un effect plus considerable de la puissante protection que le roy continue de donner aux affaires de ce pays la qu'en choinssant comme sa majesté a fait monseigneur le prince pour aller prendre le commandement de son armée de Catalogne et celuy de la province en qualité de viceroy, aussy je ne doubte pas que cette nouvelle ne vous cause une joye extraordinaire, et que ce qui ont crú que sa majesté avoit plus a coeur les progrez de ses armes en Italie et en Flandres qu'en Catalongne n'en soyent entièrement desabusez, sa majesté ne se contente pas de vous donner pour viceroy et pour general de son armée le premier prince de son sang qui possede toutes les grandes qualitez qui peuvent estre en un grand chef, mais elle envoye au mesme temps un renfort considerable de troupes dans la province pour luy donner moyen d'y faire des conquestes capables d'asseurer entièrement le repos d'ycelle. Aussy sa majesté se promet du zèle que vous avez fait parroistre en toutes occasions pour l'advantage de son service, et de vostre patrie, que vous contribuerez de vostre part tout ce qui sera en vostre pouvoir, et ferez que toutes les communautez de la province suivent vostre exemple et fassent tous les effortz // 1002v *// possibles pour une si bonne fin, vous asseurant qu'il ni sera perdu aucun moment de temps de ce costé cy a l'envoy de toutes les choses necessaires pour faire agir l'armée, et que je tiendrois a bonheur de vous pouvoir tesmoigner que je suis. Messieurs. Vostre tres humble et tres affectioné serviteur. Le Tellier.*

A Paris ce XXIV febrieur 1647.

Messieurs les depputez du Principat.

1003r *Die 11 marcii 1647.* D.

De part del rey. Charíssims y ben amats, no·y ha ninguna persona que no sàpia quals són estadas las forsas y los gastos nosaltres havem fet en aquexa província de Catalunya, y per fer prosperar nostres exhèrsits després nostre adveniment ad aquesta corona, y per lo memorial que nosaltres vos avem enviat poch temps ha, vos havem advertit quant tenim dins nostre cor las cosas[a] y negosis de dita província, y ab quantas ànsias desitjam la quietut entera per la opresió que vuy patex del enemich, y fer-la gosar de un ferm y durable repòs. Y perquè nosaltres vos volem donar de més a més los effectes posible de nostra afecció, y testificar-vos com preferim los progresos de nostras armas en Catalunya a las que podria tenir-ne en altras parts, nosaltres havem delliberat que per fer nostron intent més avantagosament, elegir nostre charíssim y ben amat cusí lo príncep de Condé, primer príncep de nostra sanch, par y gran mestre de Fransa, governador y lloctinent general en nostra província de Borgonya, Bresse y Berry, per governar nostra província y armadas en Catalunya, y exhersir durant la campanya pròxima, tenint attendènsia que no us podem enviar perçona més digna, tant per sa sanch com per las grans[a] y rares calitats que té en sa perçona, conforme tenim experimentat dels gran y senyalats servey ha fets a nostra corona, y per la[b] eminent reputació que a alcansat en totas parts a hont a governat nostres exhèrsits, del que se pot esperar molt en dita província, y més que per son crèdit que té ab la gent de guerra y principals officials de las tropas que són de present en Catalunya, las quals faran extraordinàrias diligènsias per aportar las mejors rècruas que poran, y també de las millors tropas que governarà en aquestas parts, que per aquest medi és sobre tot // 1003v // per la gran direcció de dit nostre dit cusí. Nosaltres nos prometem que farà progresos en aquesta campanya que aseguraran lo repòs de la província, de manera que lo qui·l succehirà podrà més fàcilment conservar ab quietut dita província. Y com en lo temps que nosaltres disposàvam totas cosas per la jornada de dit nostre cusí en Catalunya és arribat un correu de nostre cusí, lo comte de Arcourt, per demanar llicència, y axí nosaltres lo avisam de nostra resolució y de tornar-se'n per aquestas parts, y que dexe lo senyor de Marsín en lo càrrech de tinent general de nostres exhèrsits, y als senyor de Marca y senyor don Jusep Margarit los cuydados de los negocis de la província, com se és praticat en altras ocasions, y que·ls done los òrdens que la absència no perjudique nostron servey, entretant que arribo nostre cusí lo príncep de Condé. Lo qual havem volgut fer-vos saber y per dir-vos, per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que durant esta absènsia acudiau als negosis del servey de nostra província y doneu als dits senyors de Marsín, de Marca y don Josep Margarit tota la asistència que convindrà fins que serà arribat aquí nostre cusí, lo príncep de Condé, lo qual no pedrà un punt de temps, lo qual partirà lo primer de mars per arribar ab las tropas que governava lo any pasat, las quals havem destinat per servir de esfors a las tropas de Catalunya, las quals són ja partidas y camina per aquexa província. Y a demés se traballa contínuament a totes les coses necesàrias per la guerra, a fi que totas nostras forsas se enplean en dita província tan útilment com pot es-

a. a continuació ratllat de.

a. a continuació ratllat calit.
b. la *interlineat.*

perar de un cabo de tanta calitat. Y perquè en continent que dit nostre cusí serà arribat aquí serà necesari fer obrar lo exèrcit, y axí nosaltres vos exhortam que apliqueu totas vostras asistènsias acostumadas del batalló, fent-lo posar ab bon estat, més encara de enyadit tot lo que poreu de tropas per facilitar més los medis de fer rehexir nostres designes // 1004r // per la entera quietut y repòs de la província baix la obediènsia de aquesta corona, asegurant-vos que fareu una cosa molt grata de las diligènsias que en asò fareu, y de en particular en obligar a las universitats de la província a las quals escrivim per lo matex effecte, per fer tot lo que sarà posible de llur par en aquesta ocasió, y prometent-nos que vos fareu de vostra part totas las diligènsias posibles. No direm res més, sinó que·us tinga Déu, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Louis. Le Teller.

París, als 24 de febrer 1647.

A nostres charíssims y ben amats los diputats del principat de Catalunya.

1005r *Die 11 marcii 1647. D.*

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez, il n'y a personne qui ne seache quelz ont esté les effortz et les despenses que nous avons faictes en Catalongne pour le bien de la province, et pour y faire prosperer nos armes depuis nostre evenement a cette couronne, et par le memoire que nous vous avons envoyé depuis peu, nous vous avons assez faict congnoistre combien nous avons a coeur les advantages de nostre dit province, et avec quelle passion nous desirons la delliurer entierement de l'oppresssion de noz ennemies, et la faire jouir d'un ferme et durable repos, et par ce que nous voullons vous donner de plus en plus tous les effectz possibles de nostre affection, et vous tesmoigner comme nous prefirons les progrez de nos armes en Catalongne, a ceux qu'elles pourrons en remporter ailleurs. Nous avons estimé ne le pouvoir faire plus advantageusement qu'un choissant nostre tres cher et tres amé cousin, le prince de Condé, premier prince de nostre sang, pair et gran maitre de France, gouverneur et nostre liutenant general en nos // 1005v // province de Bourgongne, Bresse et Berry, pour luy donner le commandement en la province et en noz armées de Catalongne, et l'exercer pendant la campagne prochaine, ne le pouvant confier plus dignement, tant pour les advantages que luy donne sa naissance, que pour les grandes et rares qualitez qui sont en sa personne, les signalez et recommendables services qu'il nous a renduz, et a ce estat, et pour la haulte reputation qu'il s'est acquise par tout ou noz armes ont agy soubz son commandement, dont les peut beaucoup esperer en la dite province, dautant mesme que par son credit entre les gens de guerre, les chefs et officiers des trouppes qui sont presentement en Catalongne feront des effort extraordinaire pour y mener les meilleurs recrues qu'ilz pourront, et ceux de plus considerables corpos de l'armée qu'il comandoit par deça, que nous avons resolu d'y envoyer s'efforceront aussy pour y faire passer leurs trouppes les plus complettes qu'il leur sera possible, et par ce moyen, mais sur tout pour // 1006r // la grande conduicte de nostre dit cousin. Nous nous promettons qu'il fera des progrez cette campagne qui asseureront les repos de la province, en sorte que celuy qui luy succedera, pourra avec facilité pouvoir a la conservation d'i celle, et comme dans le temps que nous faisions dispose toutes choses pour les voyage de nosre dit cousin, le prince de Condé, en Catalogne. Il est arrivé prez de nous un courrier que nostre tres cher cousin, le comte d'Harcourt nous a envoyé pour nous demande son conge, nous luy mandons quelle estoit nostre resolution, et comme nous trouvons bon qu'il revienne par deça, qu'en ce faisant il laisse au sieur de Marsin, le quel nous avons envoyé depuis par en Catalongne, en qualité de nostre lieutenant general en nostre armée, le commandament de noz trouppes, et aux sieur de Marca et don Joseph Marguarith, le soin des affaires de la province, aussy qu'il a esté praticque en pareilles occasions, et qu'il leur donne les ordres // 1006v // qu'il veura estre necessaires pour enpescher que son absence ne puisse prejudicier a nostre service, en attendant l'arrivée de nostre dit cousin le prince de Condé. Ce que nous avons bien voullu vous faire sçavoir par cette lettre, et vous dire, par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mer, que pendant cette conjoncture, vous redoubliez voz soins aux choses qui dependent de vous pour le bien de nostre service, el celuy de la province, et donniez au dit sieur de Marsin, de Marca et don Joseph Marguarith toute l'assistance dont il pourront avoir besoin, jusqua a ce que nostre dit cousin, le prince de Condé, se rende sur les lieux a quoy il ne perdra aucun moment de temps, faisant estat departir d'icy au premier jour du mois de mars prochain pour il arriver avec les trouppes de l'armée qu'il commandoit l'année dernier, les quelles nous avons destinée pour servir de renfort a celles de Catalongne, et dont une // 1007r // partie est desja advancée sur cette routte, et au surplus lon travaille incessantment a touer les autres preparatifs necessaires pour la guerre, a fin que noz forces s'employent aussy utillement en la dit province que lon le peut attendre soubz un chef de cette qualité, et par ce qu'incontinent que nostre dit cousin se sera

a. *anotació escrita al dors.*

rendu sur les lieux, il faudra faire agir l'armée. Nous vous exhortons deja present de luy donner non seulement l'assistance accoustumé du bataillon le faisant mettre en bon estat, mais d'y adjouster tout ce que vous pourrez de trouppes pour luy donner moyen de faire reuscir noz desseines, pour asseurer le repos entier de la province soubz l'obeissance de cette couronne, vous asseurant que nous vous sçaurons beaucoup de gré de ce que vous y contribuerez, et des soins que vous prendrez pour obliger toutes les communautez de la province, aus quelles nous escrivons a mesme fin, de faire ce qui leur sera possible de leur part // 1007v // en cette occasion. Et nous promettant bien que vous vous y enployerez selon vostre affection accoustumé. Nous ne vous en dirons pas davantage que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XXIII febvrier 1647.

Louis. Le Tellier.

1017r 23 mars 1647. A.

Dich[a] yo, don Isidoro de Pujolar, agent del principat de Cathalunya y ciutat de Barcelona, que tinc en mon poder un tomo gran de las constitucions de Cathalunya cubertas de cartró, y un altre tomo petit de las constitucions del any 1599, los quals me ha encomenat lo senyor Francisco Martí y Viladamor, vuy, als 24 de juliol 1646.

Don Isidoro de Pujolar.

1018r A[b] don Isidoro de Pujolar, agent del principat de Catalunya y ciutat de Barcelona, que Déu guarde. A París.

Senyor don Isidoro de Pujolar. B.

Vostra mercè se servirà entregar lo volum de las constitucions de Catalunya que jo deixí a vostra mercè y me'n firmà rebuda a la persona que los senyors deputats li ordenaran, als quals senyors deputats he entregat lo recibo de vostra mercè, qui podrà axí mateix fer-se primer rebuda de la persona a qui los entregarà per orde de dits senyors deputats. Y Nostre Senyor a vostra mercè guarde. Barcelona y mars 23 de 1647.

Lo doctor Francisco Martí y Viladamor.

148. *rebut intercalat en el foli 117 del trienni 1644-1647.*
149. *carta intercalada en els folis 1018r-1019v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.*

1025r 30 mars 1647.

Lletra[a] missiva per las fermanças del arrendament de la bolla de la col·lecta de Figueres.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, a 30 de mars 1647, los molt illustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General, feren y fermaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Figueres a Hieònym Lleucata, retorsador de ceda, ciutadà de Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, y finiran lo últim die del mes de juny del any 1650, per preu de dos mil y nou-centas lliures barceloneses per quiscun any, pagadores per tersas ab los demés pactes, si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut, y per tuició y seguretat del preu de dit arrendament ne ha donat per fermances y principals pagadors a Hyacinto Gelabert, botiguer de la vila de Sant Llorens de la Muga, qui ja ha firmat assí en Barcelona lo die present y devall scrit; Nicolau Gelabert, botiguer de Figueres y Jaume Mir y Pujades, botiguer de Figueres, y a cada hu d'ells a ssoles; les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermansa y promètrer que ensemps ab llur principal y sens ell *insolidum*, seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament. E per attèndrer y cumplir las ditas cosas ne obligaran los dits Nicolau Gelabert, Andreu Gelabert y Jaume Mir y Pujades llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a ssoles com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altras lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori y ab jurament //1025v// ab totas clàusulas acostumades que ab dita fermansa s'és obligat lo demunt dit Hyacinto Gelabert. Per ço rebré a mercè se servesca, per mi y en mon nom, rèbrer les firmes dels sobredits Nicolau Gelabert, Andreu Gelabert y Jaume Mir y Pujades, fermanses sobredits, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y abril als 13 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

a. arrendament intercalats en els folis 1025r-1030v del trienni 1644-1647.

Senyor Joan Pau Bruniquer.

En virtut de la sobrescrita comissió y en nom de vostra mercè, he rebut las firmas dels sobredits y scrits Nicholau Gelabert, Andreu Gelabert y Jaume Mir y Pujades, fermanses, los quals se són obligats y an firmat si y conforme en la comissió y minuta per vostra mercè feta està contengut, y en mà y poder meu, en lo terme y parròquia de la present vila de Figueres, bisbat de Gerona, vuy als 23 abril 1647, y axí en fe mia pot vostra mercè assentar-las en son degut lloch, y donar-ne fe auctèntica. Presents per testimonis lo reverent Joan Coll, prevere y Jaume Angelet, paraire de dita present vila de Figueres. Y Déu, Nostre Senyor, a vostra mercè guarde. Figueres, abril 23 de 1647.

Domingo Francesch Ribot, notari públich de la vila de Figueres.

1026*r* 30 mars 1647.

Lletra missiva per las fermansas del creximoni de les sedas de la col·lecta de Figueres.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, a 30 de mars 1647, los molt illustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General feren y fermaren acte de arrendament del creximoni del dret de les cedes de la vila y col·lecta de Figueres a Hierònym Lleucata, retorsador de ceda, ciutadà de Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de trenta-set lliures, moneda barcelonesa, per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per tuició y seguretat del preu de aquell ne ha donat per fermances y principals pagadors a Hyacinto Gelabert, botiguer de dita vila de Sant Llorens de la Muga, qui ja ha firmat assí en Barcelona lo die present y devall scrit; Nicolau Gelabert, botiguer de dita vila; Andreu Gelabert, botiguer de Figueres, y Jaume Mir y Pujades, botiguer de Figueres, y a cada hu d'ells a ssoles; les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermança, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per a attèndrer y cumplir las ditas cosas, ne obligaran Nicolau Gelabert, Andreu Gelabert y Jaume Mir y Pujades llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a ssoles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altras lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totes clàusules acostumades que ab dita ferma s'és obligat lo demunt dit Hyacinto Gelabert. Per ço rebré a mercè se servesca per mi, y en mon nom, rèbrer las firmas dels sobredits Nicolau Gelabert, Andreu // 1026*v* // Gelabert, y Jaume Mir y Pujades, fermanses sobredites, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y abril, als 13 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

Senyor Joan Pau Bruniquer.

En nom de vostra mercè y en virtut de la sobredita comissió, he rebut las firmas dels sobredits y scrits Nicholau Gelabert, Andreu Gelabert y Jaume Mir y Pujades, fermansses, los quals se són obligats y an firmat si y conforme en la comissió y minuta per vostra mercè feta està contengut, y en mà y poder meu, en lo terme y parròquia de la present vila de Figueres, bisbat de Gerona, vuy die present, als 23 abril 1647, y presents per testimonis lo reverent Joan Coll, prevere y Jaume Angelet, paraire de dita present vila de Figueres, y axí en fe mia pot vostra mercè assentar-las en son degut lloch, y donar-ne fe auctèntica, y a mi manar-me, y Déu, Nostre Senyor, a vostra mercè guarde. Figueres, abril 23 de 1647.

Domingo Francesch Ribot, notari públich de la vila de Figueres.

1027*r* 30 mars 1647.

Letra missiva per las fermansas del arrendament de la bolla de Tremp y Pallars.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, a 30 de mars 1647, los molt illustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y fermaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera, de la vila de Tremp y Pallàs y llur col·lecta, al honorable Jaume Feliu, botiguer de la vila de Tremp, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, finiran lo últim die del mes de juny del any 1650, per preu de mil cent y trenta lliures per quiscun any, pagadores per tersas ab los demés pactes, si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut, y per tuició y seguretat del qual ne ha donat per fermances y principals pagadors a Joan Guillem Gassol,

mercader de la vila de Conques, bisbat de Urgell, y Francesch Fontelles, botiguer de dita vila, y a cada hu d'ells a ssoles; les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermança y promètrer que ensemps ab llur principal y sens ell *insolidum*, seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament. E per attèndrer y cumplir las ditas cosas ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altras lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats de // 1027*v* // llur consistori y ab jurament ab totas clàusulas acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca, per mi y en mon nom, rèbrer las firmas de les sobredites fermanças, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y abril als 3 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

En nom y com a substitut de vostra mercè, he entrevingut en rèbrer les firmes dels retroscrits, Joan Guillem Gassol y Francesch Fontelles, los quals han firmat en la vila de Tremp, bisbat de Urgell, ço és, lo dit Gassol als quinse, y lo dit Fontelles als vint-y-sinc dels mes y any baix scrits, y han acceptat lo càrrech de fermansa per rahó del retroscrit arrendament, ab les clàusules y obligacions que ab la de vostra mercè està imposat, essent presents per testimonis, ço és, a la firma del dit Gassol, Joan Anton Vigo, botiguer de la dita vila de Tremp; y Montserrat Roger, sabater, de la vila de Talarn, del dit bisbat; y a la firma del dit Fontelles, Joan Pau Tonera, studiant en philosophia de la dita vila de Tremp, y Miquel Gispert, negossiant de la vila de Conques, del dit bisbat de Urgell. Y axí vostra mercè, en fe mia, // 1028*r* // ho pot continuar en son degut lloch y fer-ne fe quant menester sia, oferint-me servir-lo en estes y majors coses, y guarde Déu a vostra mercè. Tremp y abril 29 de 1647.

Joan Francisco Castells, notari públic de la vila de Tremp.

A Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Catalunya guarde Déu. Barcelona. A Joan Francisco Castells, notari públic de la vila de Tremp[a].

1029*r* 30 mars 1647.

Letra missiva per las fermansas del arrendament del creximoni de las sedas de Tremp y Pallàs.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, a 30 de mars 1647, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y fermaren acte de arrendament dels drets de la bolla del creximoni del dret de les sedes, de la vila de Tremp y Pallàs y lur col·lecta, al honorable Jaume Feliu, botiguer de la vila de Tremp, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, y finiran lo últim die del mes de juny del any 1650, per preu de sis lliures per quiscun any, pagadores per terças ab los demés pactes, si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut, y per tuició y seguretat del qual ne ha donat per fermances y principals pagadors a Joan Guillem Gassol, mercader de la vila de Conques, bisbat de Urgell, y Francesch Fontelles, botiguer de dita vila, y a cada hu d'ells a ssoles; les qual fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermança y promètrer que ensemps ab llur principal y sens ell *insolidum*, seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament. E per attèndrer y cumplir las ditas cosas ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a ssoles com per deutes // 1029*v* // fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altras lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats de lur consistori y ab jurament ab totes clàusules acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca, per mi y en mon nom, rèbrer las firmas de les sobredites fermanças, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del dit die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors coses servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y abril als 3 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

En nom y com a substitut de vostra mercè, he entrevingut en rèbrer les firmes dels retroscrits[a], Joan Guillem Gassol y Francesch Fontelles, los quals han firmat en la vila de Tremp, bisbat de Urgell, ço és, lo dit Joan Guillem Gassol als quinse, y lo dit Francesch Fontelles als vint-y-sinc dels mes y any baix scrits, y han acceptat lo càrrech de fermansa per rahó del retroscrit arrendament, ab les clàusules y obligacions que ab la de vostra mercè està disposat, essent presents per testimonis, ço és, a la firma del dit Gassol, Joan Antoni Vigo, botiguer de la present vila de Tremp; y Montserrat Roger, saba-

a. anotació escrita al dors.

a. retroscrits *interlineat, damunt de* retrodits *ratllat.*

ter, de la vila de Talarn, del dit // 1030r // bisbat; y a la firma del dit Fontelles, Joan Pau Tonera, studiant en philosophia de la dita vila de Tremp, y Miquel Gispert, negossiant de la vila de Conques, del dit bisbat de Urgell. Y axí vostra mercè, en fe mia, ho pot continuar en son degut lloch y fer-ne fe quant menester sia, oferint-me servir-lo en estes y majors coses, y guarde Déu a vostra mercè. Tremp y abril 29 de 1647.

Joan Francisco Castells, notari públic de la vila de Tremp.

A Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Catalunya guarde Déu. Barcelona. A Joan Francisco Castells, notari públic de la vila de Tremp[a].

1032r Procura[b] firmada per Joseph Mas, Joseph Pallarès, Joseph Bordons, Joan Camps y Joseph Hilari Pallarès, tots de Solsona, a Antoni Sanou.

Has de cusir en dietari. A.

Esta procura fa per las fermanças dels arrendaments de la bolla y creximoni de las sedas de la col·lecta de Manrresa y Cardona, fermats al primer de abril 1647.

1033r Primer abril 1647, és lo arrendament.

Die vigesimo quinto mensis marcii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo Celsone, et cetera. Nos Josephus Mas, Josephus Pallares, Josephus Bordons, Joannes Camps, mercatores, et Josephus Hilarius Pallares, pharmacopola, omnes cives Celsone, gratis, et cetera, constituimus et ordinamus procuratorum nostrum et cujus libet nostrum insolidum certum, et cetera. Ita tamen, et cetera, vos honorabilem Antonium Sanou, paratorem lane civem eiusdem civitatis, presentem, et cetera, ad videlicet pro nobis et nomine nostro et cujuslibet nostrum insolidum vel conjuctim, fidejubendum et fidejussorio nomine, nos et bona nostra ut cujuslibet nostrum insolidum, obligandum in quibuscumque arrendamento seu arrendamentis faciendo seu faciendis per illustres dominos de sigilli et cere que diliguntur seu diligentur in civitate Minorise, Vicensis diocesis, et ville de Cardone, Celsonensis diocesis, et in eorum et cujuslibet earum collectii et tabuliis, pro triennio qui currere et incipiet die prima mensis julii proxime venturis, vobis dicto Antonio Sanou, seu aliis quibuscunque personis et simil ves insolidum una vobis cum dicto Sanou seu alia persona qui in dicto arrendamenti instrumento principali exhibet seu alis confidejussorio nostris si qui allis forte fuerunt in dicto arrendamenti instrumento nominandis, obligandum pro quantitate sive quantitatibus pecuniaribus ac illis modo et forma nobis dicto procuratori constituto benevisis, pretium sive pretia dicti arrendamenti sive arrendamentorum una vobiscum uti principali seu alia persona que principalis extrestit sive principalibus et aliis confidejussoribus seu confidejussore si qui alii fuerint nostris solvere, promitendum dictis dominis deputatis Generalis Cathalonie officialibus dicti Generalis // 1033v // sive quibus solvendum sive solvendo erunt et in instrumento jure instrumentis conficiendo sive conficiendis continetur solvere promitendum sine dilatione, et cetera, cum salario procuratorii, nuntii, portarii, notarii et aliorum officialium quotidiano pro ut in dicto arrendamento sive arrendamentorum instrumento stipulatum seu explicatum fuerit, nec non pena non firmandi jus et aliis penis vobis dicto procuratori constituto seu substituendo a vobis benevisis et pro predictis omnibus et singulis attendendis, tenendis, complendis et inviolabiliter observandis personas et omnia et singula bona et jura nostra et cujuslibet nostrum insolidum mobilia et immobilia habita et habenda etiam quovis modo et jure privilegiata obligandum, tamquam pro debitis fiscalibus et regalibus et privilegiatis dicti Generalis Cathalonie tam cum vobiscum uti principalis seu alia persona principali seu principalibus quam una cum aliis confidejussore seu confidejussoribus nostris siqui aliis fuerint forte, renuntiandum quoque beneficio novarum constitutionum et dividendarum accedenarum actionum epistole divi Adriani et consuetudini Barcinone loquenti de duobus vel pluribus insolidum se obligantibus et legi sive juridicendi quod prius conveniatur principalis quan fidejussor et alii dicenti quod sublata principaliter ilatur accessorium et omni alis juri ratione et consuetudini hiis obvianti seu nobis juvanti quocuismodo ne et non etiam renuntiandum foro nostro privilegio submittendum etiam nos et bona et jura nostra et cujuslibet nostrum insolidum foro jurisdictioni districtui examini et exequtioni dictorum illustrium dominorum deputatorum, Regie Audientie, magnifici vicarii seu regentis vicariam Barcinone, vel alterius cujuscunque curie judicis seu persone // 1034r // lata ecclesiastici quam secularis, coram quoscum quibus nos et bona nostra cujuslibet nostrum insolidum convenire voluerint cum facultate variandi juditium, et cetera, scripituram quoque tertii in libris tertiorum curie magnifici viccarii seu regentis viccariam Barcinone fermandum, et proinde seu aliis personas et omnia et singula bona et jura nostra et cujuslibet nostrum insolidum mobilia et

a. anotació escrita al dors.
b. procura intercalada en els folis 1032r-1035v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

immobilia, habita ubique et habenda, etiam quovismodo et jure privilegiata tanquam pro debitis fiscalibus et realibus obligandum nec non ad continuandum dictam tertii scripturam in curie dicti magnifici vicarii Barcinone vel alterius, et cetera, si opus fuerit unum et plures procuratoris seu procuratore substituendum et pro predictis omnibus et singulis quiscunque instrumenta cum illis scilicet pactis pactionibus promissionibus bonorum et personarum nostrarum et alterius nostrum insolidum obligationibus, et aliis clausilis jurium renuntiationibus juramentis in talibus et similibus fieri et peni scilicet assentes et vobis dicto procuratore constituto benevisis faciendum et firmandum et demum ac generaliter, et cetera, promitimus habere rattum, et cetera, et non revocare, et cetera, sbu bonorum nostrorum omnium obligatione et hypoteca id et et cum posse substituero demum, et cetera, ita approbat nostris instrumentis propie.

Testes sunt Franciscus Orrit, legni faber et Franciscus Alsina, sartor, cives Solsone.

In quorum omnium et singularum manu propria scripturam fidem et testimonium premissorum, ego, Raymundus Pintor, Regie Audientie vistarius publicus Celsone, hic // 1034*v* *// me subscribo et meum quotor appono sig + num.*

1037*r* 3 abril 1637.

De[a] part del rey. Charíssims y ben amats, encara que no dubtem que vosaltres no tingau gran aventatge de arribar en Cathalunya nostre charíssim y ben estimat cusí, lo príncep de Condé, primer príncep de nostra sanch real, par y gran mejordom de Fransa, governador y nostre llochtinent general, representant nostra perçona en nostras províncias de Borgonya, Bresse y Berry, per governar lo principat de Cathalunya y nostras armas en lloch de virrey y nostre llochtinent general, jo entench y no dubto que vosaltres, ab molt affecte, li donareu tots los honors y tot lo que a tal príncep se li deu, i axí en tot he volgut no dexar-lo partir de así sens donar-li esta carta, per la qual vos manam y ordenam, per lo parer de la reyna regenta, nostra senyora y honorabilíssima mare, de regonèxer y obeir-lo en tot allò que·us ordenarà y comanarà per nostre servey, y donar-li tots los honors, respectes que li toquen y pertanyen a sa qualitat de virrey y càrrechs, y advertir-lo de tot lo que inportarà per lo bé de mon servey y de la província; y fer un esfors per donar-li medi de alcansar lo repòs de la província, y que nostres designes reïsquen en Cathalunya tan gloriossament com se ha fet en altres parts baix sas ordes, asegurant-vos que estimaré que continueu vostrol zel y bona direcció en cumplir sos òrdens, y donant-li tota satisfacció, que·ns prometem del que rebrem grandíssim contento. Y ab lo demés nos remetem al que ell vos dirà de paraula, p[r]egant a Déu, charíssims y ben amats, vos tinga en sa santa guarda. 10 mars 1647. Louis. Teller.

Charíssims y ben amats los diputats de Cathalunya.

1038*r* *3 abril 1647. A.*

Noz[a] tres chers et bien amez les deputez du Principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez, encore que nous ne doubtions pas que vous ne teniez a grand[b] advantage de veoir arriver en Catalongne nostre tres cher et bien amé cousin, le prince de Condé, premier prince de nostre sang, pair et grand maistre de France, bonnaveuer en nostre liutenance general, reputant nostre personne en nos provinces de Bourgongne, Bresse et Berry, pour y prendre le commandament en chef de nostre dit province et de noz armée en qualité de viceroy, et nostre lieutenent general, et que vous ne luy rendiez bien volontier tout ce que vous seavez lur estre deub. Neantmoins nous ne pouvons le laisser partir d'aupres de nous sans l'accompagner de cette lettre, par la quelle nous vous mandons et ordonnons de ladvier de la royne regente, nostre tres honoré dame et mère, de le recongnoistre et luy obeis en tout ce qu'il vous commandera et ordonnera pour nostre service, et de luy rendre tous leurs honneurs, respects et debvoires appartinants a sa qualité et aus dits charges, de l'advertir soingneusemt de touttes les choses qui seron de quelque importance et consideration pour le bien de nostre service et celuy de la province, et de faire un effort pour luy donner moyen d'en affavourir pour jamais le repos, et pour faire reuscir nos desseines // 1038*v* *// aussy glorieusement et advantageusement vers l'Espagne qu'ilz ont faict par tout ailleurs soubz son commandement, vous asseurant que les preuves que vous continuerez de nous donne de vostre zèle si bonne conduite accoustummée, et exceutant ses ordres et luy donnant toutte la satisfaction que nous nous promettons de vous. Nous serons tres agreables et nous remettons a luy de ce que pouvrions vous faire entendre et desir a plus particulierement de vous sur ces occasiones. Nous prions Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien*

a. cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 1037r-1042v del trienni 1644-1647.

a. anotació escrita al dors.
b. a continuació una paraula ratllada.

amez en sa sancte garde. Escrit en Paris, le dernier jour de mars 1647. Louis. Le Tellier.

Aux[a] *deputtez du Principat.*

1039*r* 3 abril 1647. B.

Molt il·lustres senyors.

Lo rey, havent-me honrrat del càrrech de virrey y capità general en lo principat de Catalunya, com consta del despaig que va ab esta, jo he volgut fer sa saber a vostres senyories per esta, per ostentar la satisfacció y gust particular que tinch, ab la esperansa de vèurer a vostra senyoria molt prest, y amostrar lo desig que molt temps ha tinch de servir a vostra senyoria y de continuar totas las bonas intensions per los auments de la provínsia y la glòria de las armas de sa magestat. Jo espero que en esta ocasió esperimentaré los effectes de la bona voluntat que vostra senyoria me han promès, puix que de ma part prometo a vostra senyoria fer tot lo posible per fer vèurer a vostra senyoria que so verdederament de vostra senyoria molt afficionat servidor. Louis de Bourbon.

A 28 mars de Dijon 1647.

Als senyors deputats de Cathalunya.

1040*r* *3 mars 1647. B.*

Messieurs[b]*. Messieurs les deputez du principat de Catalogne.*

Messieurs. Le roy m'ayant honnoré de la charge de viceroy et de son lieutenant general en Cattalogne aussy qu'il vous le mande par la despeche cy jounte. J'ay bien voulu vous faire celle cy pour vous tesmoigner la satisfaction que j'en recors, dans l'esperance que j'ay de vous voir bien tost et vous faire paroistre le desir que j'ay conceu il y a a long temps de vous servir et seconder vous bonnes intentions, pour l'advantage des affaires de dela et la gloire des armes de sa majesté. J'espere qu'en cette occasion je recepuray des marcques asseurées de la bonne volonté que vous m'aves promise, puisque de mon costé je tascheray par toute sorte de moyens de vous faire paroistre que je suis veritablement. Vostre très affectionné a vous faire service, Louis de Boubon.

Dijon, le XXVII*e. mars 1647.*

Messieurs.

a. anotació escrita escrita al marge inferior esquerra del foli 1038r.
b. anotació escrita al dors.

1048*r* *Procura pro magnificis Antonio Generes et Ludovico Claresvalls*[a]*.*

Procura que fa per la bolla de Perpinyà. 12 abril 1647. A.

Universis et singulis seriem presentium inspecturis attestor et fidem facio ego, Thomas Ferriol, ville Perpiniani, Elnense diocesis, apostolica et regia auctoritatibus, notarius publicus collegiatus, quod cum publico instrumento per me eadem in villa Perpiniani recepto, die vigesima nona mensis marcii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, illustre domini Hyeronymus Perarnau et Josephus Perarnau, domicelli Perpiniani domiciliati, pater et filius respective, quia ut dixerunt, cupiant et obstant fidejubere in arrendamento jurium bulle Perpiniani et ejus collecte trienni proxime venturi pro Jacobo Cathala, negociatore Perpiniani, vel aliis quibuscunque personis cui vel quibus dicta jura bulle arrendata extiterint et hacta fiscalis illorum tradita et liberata fuerit, que quidem jura bulle ad presens de mandato et ordinatione multum illustrium dominorum deputatorum Generalis principatus Cathalonie et Rossilionis et Ceretanie comitatum, per civitatem Barcinone et loca solita ejusdem licitantur et subhastantur, cumque sint dicti Hieronymus et Josephus Perarnau, ad ista civitate Barcinone absentes, et in eadem civitate productus fidejussione et caucione[b] *prestanda aliis quam plurimis prepediti negociis minime se rescipere nequeunt ea propter eis videlicet melioribus via, modo et forma quibus melius, et cetera, citra revocacionem, et cetera, gratis, et cetera, constituerunt et ordinarunt procuratores eorum et alterius ipsorum certos, et cetera, itaquod, et cetera, magnificos Ludovicum Claresvalls, mercatorem dicte civitatis Barcinone, et Antonium Generes, burgensem honoratum Perpiniani, licet absentem, et ut cumque eorum insolidum itaquod primitus occupantis condicio, et cetera, ad videlicet pro dictis dominis constituentibus et eorum ac alterius ipsorum nomine insolidum en una cum aliis pro dicto Jacobo Cathala, et aliis quibusuis personis dictis eorum procuratoribus vel alteri ipsorum benevisis in dicti arrendamenti instru-* // 1048*v* // *menti instrumento et pro eidem eodem arrendamento, ac precii seu mercedis solucione ejusdem fidejubendum et*[c] *principales solutores et paciatores constituendum, preciumque seu precia ac mercedem seu mercedes dicti arrendamenti et alias quarumque pecunie quatenus et res ex dicto arrendamento provenientes et proventivas dictis admodum illus-*

a. procures intercalades en els folis 1048r-1051v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.
b. a continuació repetit caucione.
c. a continuació ratllat fideju.

[1647]

tribus dominis deputatis et seu illorum multum illustri consistorio, unacum omnibus dampnis sumptibus interesse et expertis ac salariis inde faciendis et sustinendis dare et solvere, conveniendum et promitendum et proinde bona omnia dictorum dominorum constituentium et alterius ipsorum insolidum, et pro toto mobilia et immobilia, et cetera, et ex pacto personas suas ad carceris captionem dictis dominis deputatis et seu dicto eorum multum illustri consistorio, juxta dicti multum illustris consistorii stilum et vigorem, eciam tanquam pro debito regio et fiscali tam cum vel sine pena et scriptura tercii in curia magnifici domini vicarii seu regentis vicariam Barcinone, juxta dicte pene tercii stilum vigorem et observantiam et aliis penes dictos domines deputatis benevisis, obligandum et hippotecandum, fforo proprio renunciandum, fforoque et jurisdiccioni dictorum dominorum deputatorum subpponendum et submitendum, benefficii novarum constitucionum dividendarum ac cedendarum accionum consuetudini Perpiniani, epistoleque divi Adriani, atque juridicendi ut cumque rerum pro rata convenire debere privilegio militari ejusque favori et recussiu auctentice de fidejussionibus et juridicendi reum principalem prius fore conveniendum nec non omni juri omnius legi benefficio ac legittimo auxilio premissis quo modo libet obviantibus renuntiandum, et de et super predictis omnibus et singulis instrumenta quecunque et scripturas opportunas et necessarias opportunaque et necessaria sub et cum illis videlicet pactis, pactionibus, promissionibus, penis, salariis universalis obligacionum, submissionibus, renunciacionibus juramento, aliisque clausis et cauthelis dictus eorum procuratorum et alterius ipsorum arbitrio benevesis, ac aliis necesariis et opportunis et in similibus vel talibus tam de jure quam de consuetudine apponi solitis facieri, // 1049*r* *// fieri faciendum, consentiendum, laudandum et*[a] *firmandum et generaliter, et cetera. Promitens habere ratum, revocare, et cetera, sub bonorum suorum obligacione por ut in dicto procures instrumento ad quod me reffero sicut contenta in quo fuerunt testes presentes honorabiles Franciscus Beda, mercatore, Jacobus Biscana, negociatore Perpiniani, et ego, Thomas Ferriol, notarius, in quorum fidem ego, dictus Thomas Ferriol, notarius, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono. Sig + num.*

1050*r* *Procura pro magnificis Antonio Generes et Ludovico Claresvalls*[b].

Procura que fa per la bolla de Perpinyà. 12 abril 1647 y 13 del mateix abril de 1647. B.

a. a continuació ratllat mandandum.
b. anotació escrita al dors.

Universis et singulis seriem presentium inspecturis attestor et fidem facio ego, Thomas Ferriol, ville Perpiniani, Elnense diocesis, apostolica et regia auctoritatibus, notarius publicus collegiatus, quod cum publico instrumento per me eadem in villa Perpiniani recepto, die vigesima nona mensis marcii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, magnifici Jacobus Badaula et Michael Heronymus Spier, burgenses honoratis Perpiniani, quia ut dixerunt, cupiant et obstant fidejubere in arrendamento jurium bulle Perpiniani et ejus collecte trienni proxime venturi pro Jacobo Cathala, negociatore Perpiniani, vel aliis quibuscunque personis cui vel quibus dicta jura bulle arrendata extiterint, et hacta fiscalis illorum tradita et liberata fuerit que quidem jura bulle ad presens de mandato et ordinatione multum illustrium dominorum deputatorum Generalis principatus Cathalonie et Rossilionis et Ceretanie comitatum, per civitatem Barcinone et loca solita ejusdem licitantur et subhastantur cumque sint dicti Jacobus Badaula et Michael Hieronymus Spier ad ista civitate Barcinone absentes et in eadem civitate productus fidejussione et caucione prestanda aliis quam plurimis prepediti negociis minime se rescipere nequeunt ea propter eis videlicet melioribus via, modo et forma quibus melius, et cetera, citra revocacionem, et cetera, gratis, et cetera, constituerunt et ordinarunt procuratores eorum et alterius ipsorum certos, et cetera, itaquod, et cetera magnificos Ludovicum Claresvalls, mercatorem, civitatis Barcinone, et Antonium Generes, burgensem honoratum Perpiniani, licet absentem et ut cumque eorum insolidum itaquod primitus occupantis condicio, et cetera, ad videlicet pro dictis dominis constituentibus et eorum ac alterius ipsorum nomine insolidum en una cum aliis pro dicto Jacobo Cathala et aliis quibusuis personis dictis eorum procuratoribus benevisis vel alteri ipsorum in dicti arrendamenti instrumento et pro eadem arrendamento ac precii seu mercedis solucione ajusdem fidejubendum et principales solutores // 1150*v* *// et paciatores constituendum preciumque seu precia ac mercedem seu mercedes dicti arrendamenti et alias quarumque pecunie quatenus et res ex dicto arrendamento provenientes et proventivas dictis admodum illustribus dominis deputatis et seu illorum multum illustre consistorio unacum omnibus dampnis sumptibus interesse et expertis ac salariis inde faciendis et sustinendis dare et solvere conveniendum et promitendum et proinde bona omnia dictorum dominorum constituentium et alterius ipsorum insolidum et pro toto mobilia et immobilia, et cetera, et ex pacto personas suas ad carceris captionem dictis dominis deputatis et seu dicto eorum multum illustri consistorio juxta dicti multum illustris consistorii stilum et vigorem, eciam tanquam pro debito regio et fiscali tam*

cum vel sine pena et scriptura tercii in curia magnifici domini vicarii seu regentis vicariam Barcinone, juxta dicte pene tercii stilum vigorem et observantiam et aliis penes dictos domines deputatis benevisis obligandum et hippotecandum, fforo proprio renunciandum fforoque et jurisdiccioni dictorum dominorum deputatorum subpponendum et submitendum, benefficii novarum constitucionum dividendarum ac cedendarum accionum consuetudini Perpiniani, epistoleque divi Adriani atque juridicendi ut cumque rerum pro rata convenerit debere privilegio militari ejusque faceri et recussiu auctentice de fidejussionibus et juridicendi reum principalem prius fore conveniendum nec non omni juri omnius legi benefficio ac legittimo auxilio premissis quo modo libet obviantibus renuntiandum et de et super predictis omnibus et singulis instrumenta quecunque et scripturas opportunas et necessarias opportunaque et necessaria sub et cum illis videlicet pactis pactionibus promissionibus penis salariis universalis obligacionum submissionibus renunciacionibus juramento et aliis clausulis et cauthelis dictus eorum procuratorum et alterius ipsorum arbitrio benevissis ac aliis necessariis et opportunis et in similibus vel tam de jure quam de consuetudine apponi solitis facieris fieri facindum consentiendum, laudandum[a] *et firmandum et generaliter promitens habere ratum //* 1051*r* *// et non revocare sub bonorum suorum obligacione prout in dicto instrumento ad quod me reffero sint contenta, in quo fuerunt testes presentes honorabile Franciscus Beda, mercator, Jacobus Bisiana, negociator Perpiniani, et ego Thomas Ferriol, notarius, in quorum fidem ego dictus Thomas Ferriol, notarius hic me subscribo, et meum solitum artis notarie appono. Sig + num.*

1053*r* 16 abril 1647. A.

De[b] part del rey. Caríssim y ben amat, vosaltres teniu conoxensa y notícia de las quexas que han estat fetas que la visita general de nostres ofiçials de Catalunya no se avia fet. Vos sabeu quant importa a la satisfacció pública la tranquilidad y ben[c] de la provínçia, com també a nostre servey y a la reputació dels oficials, contra los quals se són fetas algunas quexas, que la dita visita sia uberta y exerçada. Nós no·n dubtam pas que vós no contribuereu de bona gana a una cosa tant necessària y tan profitosa y útil. Y, per llevar tots los impediments que·y a aguts fins ara y que podrian ocurrir d'esí en allà, nós avem estimat necessari de donar al senyor de Marca, conseller ordinari de nostres Consells, resident en nostra cort de Parlement de Pau, elet visbe de Coserans, una nova comissió de poder per la dita visita, la qual nós avem donada conforma la constitucions de la provínçia, y a las comissions que an estat despaxadas per los visitadors precedents, no avent altra diferènçia sinó que aquells eran del Consell de Aragó, y al que havem elect és del nostre que té lo lloch de Aragó tocant la dita provínçia després de sa unió ab aquesta corona y en conformitat[a] dels pactos que an estat fets. Nós avem ben volgut, enviant-lo los poders, fer-vos aquesta carta per lo parer de la reyna regente, nostra honorabilíssima senyora y mare, que nostra intenció és que tingau la mà en tot lo que dependerà de vós, a fi que la dita visita sea rebuda y perfecionada *//* 1053*v* *//* per lo dit senyor de Marca, conforme nostras cartas reals y las constitucions de la província. Y quant a los gastos de la visita, tenim atendènçia als deutas y males que té la Deputació contractadas després de la present guerra. Nós no volem pas que ella sia cargada dels salaris del visitador general, y entenem solament que tinga cuydado dels gastos del oficial inferior. Y, prometent-nos vostra bona direcció y afició acostumada, y que vosaltres vos conformareu a nostre dessitj y a la utilitat general de la província. Nós no vos direm més que pregar Déu que vos tinga, caríssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrita a París, lo 12 de mars 1647. Louis. Le Tellier.

A nos caríssims y ben amats los deputats del principat de Catalunya, resident en Barcelona.

1054*r* *16 abril 1647. A.*

Noz[b] *tres chers et bien amez les deputéz du principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez, vous avez congnoissance des plainctes qui ont esté faictes de ce que la visite generalle de nos officiers de Catalongne ne pas en deffect, et vous seavez comme il import a la satisfation publicque, a la tranquilité et au bien de la province, aussy qu'a nostre service, et mesme a la reputation des officiers contre les quels il a esté faut quelque plainte que la dit visitte soit exercer, et nous ne doubtons pas que vous ne contribuez bon vollontier a une chose si nostre et si utille; et par ce que pour empescher tous les obstacles qui y ont esté apportez jusqu'a a present, et qui pourroyent y estre faictz cy aprés, nous avons estimé necessaire de doner au sieur de Marca, conseilleur nostre en noz Conseilles, president en

a. a continuació ratllat mandandum.
b. carta i la seva traducció insertes en els folis 1053r-1055v del trienni 1644-1647.
c. a continuació ratllat publiq.

a. a continuació ratllat dells pactos.
b. anotació escrita al dors.

nostre court de Parlament de Pau, nominé par nous a l'evesché de Cousirans, une nouvelle commission et pouvoir pour la dite visite, le quel nous avons faict rendre tous conforme aux constitutions de la province et aux commission qui ont esté expedites pour les visitteurs preceddentz ny ayant avoit difference, sinon qui ceux sa ont esté du Conseil d'Arragon et que celuy d'Arragon a l'esgard de la dite province depuis l'envoy de celle a cette couronne, en consequence des pactes qui ont esté[a] // 1054*v* // *pour ce faicts. Nous avons bien voulu en luy envoyant le dit pouvoir tous favor cette lettre pour vous dire, par l'adver de la royne regente, nostre tres honoré dame et mère, que nostre intention est que vous tenez la main en tout ce qui deppendra de vous a ce que la dite visitte son admise et exercé plenement et entierement par le dit sieur de Marca, suivant noz lettres pattents et les dites constitutions de la province. Et quant aux faict de la visitte ayant esgard aux debles que la Depputation a contractée depuis la presente guerre, nous ne voullont par quelle soit chargée des apponctaments du visiteur general, et entendons seullement quelle supporte ceux desvaceaments des menuz officiers. Et nous promettant de vostre bonne conduite et affection accoustummée que vous vous conformerez a ce qui est de nostre desir et de l'utilité generalle de la dit province. Nous ne vous endirons pas davantage que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* XII*e. jour de mars 1647. Louis. Le Tellier.*

Aux depputez du Principat[b].

1056*r* *16 aprilis 1647.*

Encantau[c] y veneu y al més donant liurau, tot aquell loch y terme de Avinyó, situat en la vegueria de Manrresa, bisbat de Vich, ab totas sas rendas, censos, delmes, facultats, serveys, servituts, vassalls y jurisdicció civil y criminal, mer y mixt imperi, y ab tots altres drets y penitències a dit loch y terme de Avinyó pertanyents y spectants: ço és, aquells qui verament de dret, ús y costum o altrament tocan, pertanyen y spectan en qualsevol manera al senyor de dit loch, que òlim possehie don Joseph de Pau y Rocabertí, senyor de aquell, y vuy posseheix lo General de Catalunya, en virtut de resolucions fetas en brassos generals o altrament, per ço que en forsa de aquellas són estats confiscats los béns y drets universals del dit don Joseph, y aquells aplicats a la Generalitat per gastos de la guerra, o entre altres lo dit lloch y terme de Avinyó, que ara, com dit és, se exposa al subhast, lo qual vénen a carta de gràcia los senyors deputats del General de Cathalunya, ab promesa de estar-ne de tuicció en la forma acostumada, per medi de la present tabba o albarà, sens fer expressió de mals o càrrechs alguns de dit loch, per no constar-los d'ells en cas los fasse, // 1056*v* // emperò en tot cas que conste legítimament de mals o càrrechs a que dit loch y terme estiga obligat, aquells rellevaran sas senyorias y descontaran del preu que se offerirà, dedrahent-ne d'ell a raó de una liura per cada sou. Diga-y qui dir y vulla, que al més donant se lliurarà. Dat en Barcelona, als XXII de janer[a] de MDCXXXXVII.

Lo sacristà Viccens.

Bruniquer, scriba major Generalis Cathalonie.

1058*r* *19 aprilis 1647.* A.

Als[b] charíssims y ben amats los diputats de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats, com nós[c] sabem que tots los diòcesis de nostra província de Chatalunya són al present desprovehits de bisbe, los uns per la absènsia dels titulars, los altres per la mort de ells, y que és de grandíssima importànsia provehir al bé esperitual y temporal de nostres vassalls, tant dels ecclesiàstichs que de tots los altres[d] hòrdens de la dita província, per la presènsia de un bisbe que puga administrar-los las hòrdens sacres, y donar-los les consolacions y asistènsies per a fer las funcions que tocan a los que són revestits de aquexa dignitat, lo qual és una cosa que vàrias vegades nos haveu affectuosament demanat, per la satisfacció y utilitat pública. Nós havem resolt de enviar un bisbe y, per aquest effecte, havem elet nostron estimat y fel lo senyor bisbe de Babilònia, nostre conseller en nostre Consell de Estat, que és una persona de què la doctrina, capacitat, pietat, ser y vigilànsia, y las altras calitats requisides en un empleo de aquesta importànsia són particularment conegudes, per haver-ho experimentat en moltes ocasions, com també dins lo exercisi que ha fet de son càrrech durant llarch temps en sa pròpria diòcesi, empleant-se molt útilment per la haumentació de nostra santa fe. Nós havem desitjat acompanyar-lo de aquesta carta per lo parer de la reyna

a. a continuació una paraula ratllada.
b. anotació escrita al marge inferior esquerra del foli 1054r.
c. taba intercalada en el foli 1056 del trienni 1644-1647.

a. janer *interlineat, damunt de* novembre *ratllat.*
b. carta i la seva traducció intercalades en els folis 1058r-1060v del trienni 1644-1647.
c. nos *interlineat, damunt de* no *ratllat.*
d. a continuació ratllat hòmens.

regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per a exortar-vos de contribuir tot allò que depenjarà de vós, per fer-lo rèbrer, regonèxer y obehir, com pertany a la dignitat y hauctoritat de bisbe, asistint-li a demés de tot allò que serà en vostron poder, y considerant-lo en totes ocasions com una persona de virtut y mèrits singulars, y que nosaltres estimam molt, no duptant que de vostra part no fassau lo que és de mon desitg, puix que és obra de la glòria y servey de Déu y del bé de sa Iglésia, dins tota dita nostra província y de tots nostros vassalls[a]. Y no diem més, sinó que·us comanam a Déu que·us tinga en sa santa guarda. Escrita en París, a 12 de mars 1647. Louis. Le Tellier.

1059*r* *Nos[b] tres chers et bien amez les deputez du principat de nostre province de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez, comme nous sçavons que tous les dioceses de nostre province de Catalogne sont a present despourveiez d'evesque, les unes par l'absence des titulaires, les autres par les deceses, et qu'il est de tres grande importance de pouvroir au bien spirituel at temporel de noz subjectz, tant du clergé que de tous les autres ordres de la ditte province, par la presence d'un evesque qui puisse les administrer les ordres sacrez, les donner les consolations et assistances, a faire les fonctions qui n'apparticement qu'a aux qui sont revestiz de cette dignité, et que cest chose que vous nous avez diverses fois et mesme depuis par tesmoigné desire avec affection et impatience, pour la satisfaction et utilité publique. Nous avons resolu d'y envoyer un evesque, et ayant choisy pour cet effect nostre amé et leal le sieur evesque de Babilonne, nostre conseileur en nostre Conseil d'Estat, qui est un personnage de qui la doctrine, capacité, pieté, zele et vigilance, et les autres qualitez requises en un employ de cette importance sont particulierement cogneus, pour en avoir faict preuve en plusieurs occasions, et mesme dans l'exercice qu'il a faict de la charge pendant long temps dans le propre siege de son evesché, s'anployant // 1059*v* *// tous dignement et utillement pout l'acroissant de nostre tres sancte foy. Nous avons desiré l'accompagner de cette lettre par l'advier de la royne regente, nostre tres honoré dame et mere, pour vous mander et exhorter de contribuer ce qui dependra de vous, pour le faire recevoir, recognoistre et obeir comme il appartient a la dignité et auctorité d'evesque, l'assistant au surplus de tous ce qui sera en vostre pouvoir, et le considerant en toutes occasions comme une personne de vertu et de merit singulier, et que nous estimons beaucoup, et ne doutant pas que vous ne vous portiez de tres bon coeur a ce qui est en cela de nostre desire, puis qu'il s'agist de la gloire et du service de Dieu, et du bien de son eglise dans toute nostre ditte province, et mesme de celuy de tous nos subjectz d'i celle. Nous ne vous en dirons pas davantage que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris, le XVIe mars de 1647. Le Tellier. Aux deputez du Principat[a].*

a. *a continuació ratllat* I.
b. *anotació escrita al dors.*

1062*r* 22 abril 1647. A.

De[b] la part del rey. Caríssims y ben amats, havent donat a nostro caríssim y ben amat cusín lo compte de Agramunt, mariscal de França, mestre de camp de regiment de nostras guardas franceses, governador, nostre lochtinent general en Navarra y Bearn, lo càrrech de nostre lloctinent general, representant nostra persona en nostra província de Cathalunya en la absènsia de nostre caríssim y ben[c] amat cosí lo príncep de Condé, baix son autoritat en sa presència, nós havem ben volgut, per lo parer de la reyna regenta, nostra onorabilíssima senyora mare, testificar-vos per aquesta carta que com nós fem una estima singular de la persona de nostre dit cosí lo meriscal de Agramunt, y tenim una perfecta consiència en ell[d], també nosaltres gustam y desitjam que lo estimeu quant sa condició, càrrechs y sos mèritos lo requereixen, y que en la absència de nostre dit cosí, lo príncep de Condé, vós le doneu tot lo que se le deu en la dita qualitat de nostre llochtinent general en nostres dits exèrcits, asegurant-vos fareu cosa molt agradable y sobre axò Nostre Senyor vos guarde, caríssims y ben amats en sa santa guarde. Escrita a París, a 20 de mars 1647. Louis. Le Tellier.

Caríssims y ben amats los deputats del principat de Cathalunya.

1063*r* *22 abril 1647. A.*

A[e] noz tres chers et bien amez les deputez du Principat de nostre province de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Ayant donné a nostre tres cher et bien amé cousin les comte de Gramont, mareschal de France, mêtre de camp du regiment de noz gardes francoises, bonnaveur et nostre lieutenant general en Navarre et Bearn, la charge de nostre lieutenant general representant nostre personne et noz armée de Ca-

a. *anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 1059r.*
b. *cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 1062r-1070v del trienni 1644-1647.*
c. *a continuació una paraula ratllada.*
d. *a continuació una paraula ratllada.*
e. *anotació escrita al dors en el foli 1070v.*

talongne en l'absence de nostre tres cher et tres amé cousin le prince de Condé, et soubz son auctorité en sa province, nous avons bien voulu par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mère, vous tesmoigner par cette lettre que comme nous faisons une estime singulier de la personne de nostre dict cousin, le mareschal de Gramont, et avons une parfaicte confiance en luy, aussy nous avons a plaisir et desirons que vous les considerez autant que sa condition, ses charges et son merite le requeront, et qu'en l'absence de nostre dict cousin le prince de Condé, vous luy rendiez // 1063*v* *// tout ce qui luy en deub, en la dicte qualité de nostre lieutenant general en nos dicts armées. Vous assaivant que nous vous en seavons beaucoup de gré, et sur ce nous priors Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris, les* XX *mars 1647. Louis. Le Tellier.*

Aux deputéz du Principat[a].

1064*r* 22 abril 1647. B.

Molt il·lustre senyor.

Ses magestats desitjan que tots los testimonis que donan a vostra senyoria de llur affecció corresponen a los uns als altres després de aver elegit lo primer príncep de llur sanc per anar cabar aquesta campanya, firmesa del repòs de vostra senyoria, no an volgut enviar baix d'ell un llochtinent general de menos qualitat que un mariscal de França, molt considerable per sa casa y per las rares qualitats de sa persona y sas accions que és lo senyor mariscal de Gramont. Y m'a aseguro que vostres senyorias no les peserà de una tal eleccion, a la qual yo tinc anyadir encara que lo senyor mariscal és molt íntem amich, y avent regonegut en vàries ocasions la passió que yo tinch per las ventajes de vostres senyorias, la mateixa amistat y sel le obligarà a redoblar ses cuydados per lo bé de la província y de vostres senyorias, y encliter yo resto molt afficionat servidor de vostres senyorias. Lo cardinal Masserín.

A París, 31 de mars 1647.

A los senyors deputats del principat de Cathalunya.

1065*r* *22 abril 1647. B.*

Messieurs[b]*. Messieurs les deputez generaux de la principaute de Catalogne. A Barcelone.*

a. anotació escrita al marge inferior esquerra del foli 1063r.
b. anotació escrita al dors, en el foli 1069v.

Messieurs. Leurs majestéz desirans que tous les tesmoinages qu'elles vous donnent de leur affection soient proportionnez les uns aux autres, apres avoir choisy les premier prince de leur sang pour aller achever cette campagne, l'affermissement de vostre repos, n'ont pas voulu envoyer souz luy un moindre lieutenant general qu'un mareschal de France, et mesme considerable par sa naissance, par les qualitez de sa personne, et par celles de ses actions au poinct que l'est monsieur le mareschal de Grammont. Je m'asseure que vous n'aurez pas peu de joye d'un si digne choix auquel i'ay encore a adiouster cette circunstance, que le sieur mareschal, estant de mes intimes amis, et ayant recognu en divers rencontres la passion que i'ay pour vos advantages. L'amitié luy fera sans doute redoubler ses soins pour toutes les choses qui iront au bien de la province, cependant je demeure. Messieurs. Vostre tres affectionnée serviteur, le cardenal Mazarini.

Paris les 31e. mars 1647.

Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne[a].

1066*r* 22 abril 1647. C.

De la part del rey. Caríssims y ben amats, encara que nós avem bastantament fer conèixer per nostres prisedentes cartes que no havem res olvidat per fer conèixer que tots los cathalans, tant officials que soldats que·stan en Castilla y en altres parts en poder del rey cathòlich, fossen posats en llibertat, ab tot assò como nós havem rebut noves instàncias sobre aquesta matèria, nós havem ben volgut fer-vos aquesta carta per lo parer de la reyna regente, nostra onorabilíssima senyora mare, per segurar-vos que havem donat nostras apretades ordes per fer que los presonés de guerra que restan encara a la frontera de Navarra no sean pas racusats, fins que tant que tots los cathelans que té lo enemich presonés sien libres, y també nosaltres detenim en aquestas parts un gran número de prisionés de la presa de Mardich, en Flandes, que nunca seran posats en llibertat sinó que fins los cathelans esten libres. No podem fer-vos conèixer en totas ocasions nostra bona voluntat envers los fidels vassalls de nostra província de Cathalunya. Nostre Senyor vos conserve, caríssims y ben amats en sa santa, digna guarde. Escrita en París, a 5 de abril 1647. Louis. Lotiller.

Als nostres caríssims y ben amats los deputats de Cathalunya.

1067*r* *22 abril 1647. C.*

a. anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 1065r.

A[a] nos tres chers et bien amez les deputez du principat de nostre province de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Encore que nous vous ayont assez faict cognoistre, par nos precedentes despesches, que nous n'avons rien obvier pour faire que tous les catalans, tant officiers que soldats, qui sont en Castille et ailleurs au pouvoir du roy catholique, fussent mis en liberté, neantmoins comme nous avons rean de nouvelles instances de vous sur ce subject, nous avons bien voullu vous faire cette lettre par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mère, pour vous asseurer que nous avons donné noz ordres exprés pour faire que les prisonnieurs de guerre qui resten a rendre sur la frontiere de Navarre ne soyant point desliurez, jusques a ce que tous les catalans detenus par les ennemis le soyant pareillement, et que mesme nous faisons retenir par deça en grand nombre de prisonniers, faictez lors de la prise de Mardik en Flandres, qui ne seront mis en liberté qu'a cette condition. N'ayant rien plus a coeur que de faire congnoistre en toutes occurrances nostre bonne vollonté a tous noz // 1067v // fidelles subjectz de nostre province de Catalongne. C'est ce que nous vous dirons par cette lettre. priant Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris le cinquiesme jour d'avril 1647. Louis. Le Tellier.

Aux deputtez du Principat[b].

1074r Fa[c] per la resposta de la presentada al senyor thesorer Jaume Bru, a 26 abril 1647.

Die quarta mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCXXXXVII, Barcinone.

Ego, Jacobus Bru, civis honoratus Barcinone, regensque Regiam Thezaurariam pro sua majestate christianissima in presenti Cathalonie principatu, comitatibusque Rossilionis et Ceritanie. Gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, Itaquod, et cetera, vos, Antonium Bru, civem honoratum Barcinone, filium meum presentem. Ad videlicet pro me et meo nomine petendum, exigendum, recipiendum, recuperandum, consequendum et habendum habisuis et recepitie confitendum omnes et quasuis pecunie quantitates bona debita seu debitorum nomina mutua credita cambia recambia commandas deposita partitas protestus reliquia rationum pensiones, quoque censuum censualium mortuorum et violariorum domorum et terrarum logeria et mercedes ac arrendamentorum pretia et demum alia quelibet emolumenta res et jura universa que nihi debentur et detinentur debebuntur et detinebuntur, debebunturus et desinentur fiunt et prestantur fientus et prestabuntur pertinent et spectant pertinebuntque et sprestabunt ac solvenda et restituenda sunt et erunt ubicus locorum et terrarum perqua suis universitate, et cetera, et singulares personas quibus suis nominibus rationibus juribus titulis sive causis et de receptis apocham et apochas que etiam cum cestione quo ad tuendum vel alius faciendus et firmandum nec non instrumenta suarumque debitorium cancellandum et amullandum, et cetera. Item etiam petendum, levandum et trahendum, recipiendum et habendum tam a tabula cambii sive depositorum comunium presentis civitatis Barcinone, que ab aliis quibusuis banchis seu cambisumum tabulis eiusdem // 1074v // civitates, omnes et quasuis pecunie quantitates mihi tam soli que una vobiscum, dicto procuratore meo constituto, et seu una cum alio vel aliis et tam conjunctim quam divisim nominibusque expressis vel no expressis in dictis tabulis et banchis et earum qualibet ditas depositas et scripsas pro quasuis et universitates, et cetera, et singulares personas quibusuis nominibus, rationibus, juribus titulis sive causis ipsasque pecunie quantitates in totum vel per parts vobis, ipsi dicto procuratorem meo constituto, et seu alii vel aliis quibusuis persone seu persones vobis ipsi benevisis in eisdem tabulis et banchis et earum qualibet dicendum, mutandum, girandum et transcribendum, sive dici mutari, girari et transcribi faciendum et consentiendum, et inde partitas que sumque ac debitas et solitas mensiones in eo duobus rationum et aerum tabulum et banchorum et cuiuslibet earum necessarias et opportunas vobisque placitas et benvisas faciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum. Item ad omnes lites sive causas, tam civiles quam criminales, penaliter et appellatorias, sitam mutas quam movendas, ubique large cum amplissimo et assueto litium curssu, et cum facultatibus expressis jurandi de calumnia et cautiones que cumque prestandi cumque posse exponendi quecunque reclama et exequtiones quasumque instando et ad istas lites tantum substituendi, et cetera. Et demum, et cetera, promittens judicio sicut, et cetera, habere rattum, et cetera, non revocare, et cetera.

Testes sunt Franciscus Xambo, negociatur et Hieronymus Prats, juvenis valluterius in servicio dicti domini thezaurarii commorante.

In quorum propria manu scriptorum fidem // 1175r // testimonium ego, Franciscus Tries, apostolica et regia auctoritatibus publicus Barcinone, hic me subscribo et meum appono sig + num.

a. anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al marge inferior esquerra del foli 1067r.
c. procura intercalada en els folis 1074r-1075v del trienni 1644-1647.

1078r *27 aprilis 1647.*

Jhesús Maria.

En[a] lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits, acerca de la nominació de visitador dels officials reals no subjectes a purgar taula, conforme la disposició dels capítols de Cort 5 y 6 de las Corts del any 1599, en persona del il·lustríssim Pere de Marca, conseller ordinari en los Consells Reals y en la Cort Suprema del Parlament de Navarra, president, en virtut de privilegi, dat en París a 10 de mars 1647, és a saber, si lo dit provilegi o nominació de visitador és conforme a las leys del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, o altrament és contra ad aquellas. Vist lo dit privilegi y los dits capítols 5 y 6, y altres constitucions generals de Cathalunya en assò aplicables, los dits assessors, advocat fiscal y doctors aplicats són de vot y parer que lo dit privilegi y nominació de visitador no és segons disposició de dits capítols de Cort 5 y 6, ans bé, encontra de directo ad aquells y a moltas altres constitucions de Cathalunya, sèrie, mente y tenor de aquellas, y assenyaladament a la primera del rey en Pere 2 en la Cort // 1078v // de Barcelona del any 1283, capítol 14; y del 2 y 5 del títol «De interpretació de usatges», del rey en Jaume 2, en la segona Cort de Barcelona, any 1299, capítol 30; y del mateix rey en la Cort de Gerona, any 1321, capítol 10, y a la constitució 6, del títol «Si contra dret y utilitat pública», del rey en Jaume 2, en la tercera Cort de Barcelona, any 1311, capítol 12; y del mateix rey en Jaume 2 en la Cort de Gerona, any 1321, capítol 17, constitució 9 y altres aplicables. Per quant ab dits capítols 5 y 6 està donada certa forma a la nominació de visitador y conjutges per la visita de dits officials reals que no·s pot cumplir en la persona de dit il·lustríssim Pere de Marca, ni altrament són practicables dits capítols. Y ab dit privilegi y nominació se fa per sa magestat christianíssima interpretació y extensió de dits dos capítols de Cort del any 1599, prohibida ab las ditas dos constitucions 2 y 3, del títol «De interpretació de usatges», las quals donan precissa forma en la interpretació o millorament de constitució. Y la mateixa prohibició se imposa lo rey ab la constitució 1, del títol «De usatges», y per consegüent encontra ab las ditas constitucions 6 y 9, del títol «Si contra dret y utilitat pública». Y que axí aconsellen als dits molt // 1079r // il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, hiscan al reparo de la contrafacció de dits capítols de Cort y constitucions generals de Cathalunya ab los remeys que per usatges y leys de la terra, ús, styl y pràtiga de la Deputació estan introduïts y practicats. *Salvo, et cetera.*

Pastor, assessor. Mostaros, assessor. De Viladamor, fisci Generalis advocatus. Boix, consulens. Çellers, consulens.

a. vot intercalat en els folis 1078r-1079v del trienni 1644-1647.

1080r *27 aprilis 1647. B.*

Pouvoir[a] de visiteur général en Catalogne pour le seigneur de Marca.

Ludovicus, Dei gratia rex Francie et Navarre, comes Barcinone, Rossilionis et Ceritanie, fideli et dilecto in Consiliis nostris consiliario ordinis in Curia Suprema Parlamenti Navarre presidi, et ad episcopatum Conseranense, a nobis nominato Petro de Marca, salutem et dilectionem. Inter cetera capitula catalanis in Curiis anno 1599 celebratis, concessa sunt capitulum quintum et sextum super inquisitione seu visitatione officialium nostrorum in eisdem expressorum tenoris sequentis. Suplican los tres estaments a vostra magestat que, ab approbació de la present Cort, li plàcia statuhir, ordenar y concedir en aquest son Principat y comtats de Rosselló y Cerdanya, que de quatre en quatre anys sien visitats los portantsveus de general governador de dits Principat y comtats, canceller, regent la Cancellaria, doctors de la Real Audiència, advocats fiscals y patrimonials, tezorer, jutges de Cort, alguatzirs y extraordinaris, assessors del governador, mestre racional, loctinent y assessors de la Ballia General, correu major o hoste de correus, procuradors reals de Terragona, Rosselló, Tortosa y sos assessors y officials y tots los advocats fiscals del dit Principat y comtats, notaris, porters, commissaris reals, axí del civil com del criminal y // 1080v // y qualsevol altres ministres y officials dels dits tribunals que no sien subjectes a purgar taula. Y que lo visitador que per fer dita visita serà anomenat de persona constituhida en dignitat natural de la Corona de Aragó, ab què no sie del present Principat y comtats, ni plets en la Real Audiència ni sie inquisidor de Catalunya, ni per lo exercici de dit offici puga pèndrer official que sie commissari del Sant Offici, lo qual hage de venir per fer dita visita en la ciutat de Barcelona a gastos y despeses del General, ab poder de rèbrer las offensas y defensas *ex officio*,

a. còpia d'un privilegi intercalada en els folis 1080r-1084v del trienni 1644-1647.

a instància de part o de fisch en scrits, rèbrer memorials secrets de las parts, y, ans de començar son exercici, haja de jurar en poder del loctinent de vostra magestat y en absència sua del portant-veus de general governador del que presidirà en dita ciutat y ohir sentència de excommunicació, que bé y degudament se haurà en dit offici, judicant comforme las lleys de la terra, y hage de fer publicar son poder, ab cridas públicas per las ciutats y caps de veguerias, donant per als que tindran quexes quaranta dies de temps en què pugan fer qualsevol demanda contra las personas que se hauran de visitar. Y, passats aquells, se hagen de fer los processos y offensas dins los tres mesos immediatament següents, y aquellas publicadas, córregan altres tres mesos, comptadors del die de la publicació de las offensas, dins los quals se hagen de donar las deffensas y passats los // 1081*r* // los dits tres mesos sien tinguts los processos per conclusos, y en aquest temps sie vostra magestat servit tenir nomenades dos personas de dita Corona doctors en drets, los quals no sien catalans ni del Consell Supremo de Aragó, y tingan de prestar lo mateix jurament que lo dit visitador, y en poder de las mateixas personas juntament ab dit visitador, dins altres tres mesos immediatamet següents hagen de declarar y fer las sentències absolutòrias o condemnatòrias y tots los processos, y publicar aquells en la ciutat de Barcelona y exequutar-las dins tres mesos y quinse dies aprés següents, remoguda tota apel·lació y supplicació, y que per ad assò estiguen obligats tots los officials que no estan subjectes a purgar taula, donar idòneas y sufficients fermansas en lo introhit de sos officis, contra dels quals y de sos principals puga procehir dit visitador a condemnació de béns propris y, no tenint-los, se'n puga presentar a vostra mercè agravi per via de greuges.

Plau a sa magestat ab que lo visitador nomenador per sa magestat sie natural de la Corona de Aragó y no del Principat y comtats, y que ditas sentències de dit visitador tingan execució y d'ellas se puga appel·lar al Consell Supremo de Aragó, no entrevenint los regents naturals de Catalunya, y que en respecte a la caució que·s demana, se guarde lo acostumat.

Covarrubias, vicecancellarius.

Ítem plàcia a sa magestat, ab la mateixa llohació y approbació, nomenar lo dit visitador dins un mes primer vinent, per a visitar lo fet fins assí, lo qual immediatament aprés de sa nominació hage de venir // 1081*v* // a la ciutat de Barcelona y fer la visita de las personas en la precedent constitució nomenadas, en la forma que en ella està donada y statuhit y ordenat, que aprés de quatre en quatre anys, finida la primera visita, hage de ser nomenat per vostra magestat altre visitador en la forma sobredita. Y que, si dins dit mes y aprés de quatre en quatre anys, vostra magestat no haurà nomenat lo dit visitador, hagen y sien obligats los deputats a recordar a vostra magestat que sie servit nomenar visitador en los térmens sobredits, y si dins de dos mesos aprés no serà nomenat, sien obligats los dits deputats enviar embaxada a vostra magestat per a supplicar-la sie de son real servey nomenar dit visitador, y que sos embaxadors qui seran enviats hagen contínuament de seguir la cort de vostra magestat a tant que sie nomenat visitador; y que si los deputats seran negligents en fer las sobreditas cosas e alguna de ellas, sien *ipso facto* privats de tots los salaris de son trienni, y que los visitadors dels deputats los hagen de condemnar en dita privació, y exequutar aquella. Entenent que la nominació de dits embaxadors y los gastos que per dit respecte se hauran de fer, se hagen de nomenar y fer en lo modo y forma statuhida y ordenada per los capítols del redrez del General.

Plau a sa magestat nomenar, com ab lo present nomena, per visitador, per lo fet fins assí, al doctor Diego Clavero, regent del Consell Supremo de Aragó, y en aprés nomenarà un visitador de sis en sis anys.

Covarrubias, vicecancellarius. Post cuius // 1082r // quidem nominationem visitatoris fuit, sub die vigesimo augusti anni millesimi sexcentesimi undecimi, nominatus quidam don Josephus Banyatos, regens Cancellariam in Supremo Aragonum Consilio, qui similem visitatorem fecit de officialibus nominatis in capitulo de super inserto, cumque jam sexennium et amplius elapsum esset a die scilicet quo inquisitio secunda vigore eorundem capitulorum per eundem regentem Banyatos facta finita et conclusa, Mathias Bayetola, regens in Supremo Consilio Aragonum, visitator electus fuit anno 1635 a rege catholico tunc Cathalonie principatum obtinente, volentes itaque ut ea que per dicta capitula stabilita et concessa sunt tanquam justa ac saluti et quieti subditorum nostrorum necessaria suum debitum sortiantur effectum, cum ex iis nihil immutatum fuerit per pacta inter nostram coronam et dictum Principatum inhita quod attinet ad jus regium ad nos pertinens officiales et ministros nostros visitandi, ideoque juxta eadem pacta vim suam obtineat licet persona visitatoris vigore dictorum pactorum que Cathaloniam a Corona Aragonum separant et Corone Gallice perpetuo annectum ex provinciis et dominiis huie corone subditis et aliunde quam ex Cathalonia pretenda sit.

Tenore igitur presentium ex consilio serenissime

[1647]

regine regentis Anne, auguste matris // 1082*v* // *nostre estendissime, et de nostra et certa sciencia regiaque aucthoritate deliberate et consulto et dictum Petrum de Marca, de cuis prudentia, integritate, sovientia, peritia in omni jure stadio et sollicitudine pro beneficio obsequiis nostri et subditorum nostrorum ipsiusmet presertim Catalonie et comitatuum Rossillionis et Ceritanie, et in tractandis omnibus negotiis longa et consummata experientia plene considimus quatenus opus est in visitatorem et syndicatorem omnium officialium nostrorum in preinserto capitulo contentorum de novo eligimus, providemus et nominamus, fecimus et constituimus, creamus et deputamus, tibique dicimus committimus et mandamus quod assumpto tecum aliquo notario et scriba idoneo et sufficienti et tibi beneviso quem nunc pro tunc pro notario et scriba visitatoris huismodi nominamus et deputamus, illico quam citius poterius servata forma et ordine dicti capituli tanquam inquisitor seu visitator predictus, cam ad partis instantiam quam per viam denunciacionis vel ex proprio et mero officio inquiras contra gerentes vices nostri generalis gubernatoris in dicte principatu Catalonie et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, Cancellariam, regentem Cancelleariam, doctores de Regio Consilio, advocatos fiscales et patrimoniales, regentem Tezaurariam, judices curie et alios nominatos officiales et expressos in dicto preinserto capitulo quinto,* // 1083*r* // *sententiasque absolutorias vel condemnatorias una cum duobus jurium doctoribus per nos, suis loco et tempore in eodem capitulo prefixis nominandis ferre et pronuntiare in dicta civitate Barcinone ac illas ad debitam exequutionem deducere seu deduci facere appellationes que supplicationes seu recursus illarum ad dictum nostrum sacrum, supremum, Regium Consilium interponendas seu interponendos libere ac licite ad partis instantiam admittendo juxta formam et tenorem preinsertorum capitulorum, delinquentes quocunque etiam regaliatos guidare et assignare pro veritate eruenda et testimonio ferendo et non alias. Et generaliter omnia alia et singula facias provideas et libere exerceas que ad dictum visitatoris munus pertinent et spectant, juxta formam, continentiam et tenorem preinserti capituli ac que in premissis et circa ea necessaria fuerint et quomodo libet apportuna, etiam si alia fuerint que mandatam exhigerent magis speciale quam presentibus est expressum servatis tamen in omnibus dicto capitulo et aliis de jure servandis. Nos enim tibi in et super predictis omnibus et singulis cum eorum incidentibus, dependentibus et emergentibus, eisque annexis et connexis, voces et vices nostras ac sufficientem potestatem plenarie committimus atque conferimus per presentes quarum virtute et tenore tibi facultatem elargimur quod possis et valeas injunguere et cogere quoties placuerit et expediens fuerit ac sub poenis tibi benevisis quascunque personas cuiscunque qualitatis sint ut coram* // 1083*v* // *at coram te compareant ad dicendum referendum et medio juramento deponendum quicquid sub rebus quibus a te interrogati fuerint intellexerint aut nouerint possisque a quibusvis acta processus libros et omnes alias scripturas tibi benevisas petere et ut tibi tradantur et exhibeantur cogere remediis quibus decet penasque in renittentes et inobedientes impositas exequi, verum ante quam hac commissione utaris tenearis jurare in posse nostri locumtenentis generalis, audireque sententiam excommunicationis et alia facere ad que juxta tenorem dictorum capitulorum et alia tenearis et sis astrietus. Multum propterea charissime et dilectissimo cognato nostro, principi Condeo, pari et magno Francie magistro et provinciis Burgundie, Bressie et Biturigur gubernatori locumtenenti, et capitaneo generali in dictis principatu Cathalonie et comitatibus Rossilionis et Ceritanie gerentibus vices nostri generalis gubernatoris, cancellario, regenti Cancellariam et doctoribus nostre Regie Audientie, advocatis et procuratoribus fiscalibus et patrimonialibus, magistro rationale, bajulo generali, regenti Regiam Thezaurariam, procuratoribus regiis, vicariis, bajulis, subvicariis, subbajulis, illorumque assessoribus, algutziriis, portariis, ceterisque, demum universis et singulis officialibus et subditis nostris in dictis Principatu et comitatibus constitutis et constituendis ipsorumque officialium locatenentibus seu officia ipsa regentibus et subrogatis dicimus, precimus et jubemus ad incursum nostre* // 1084*r* // *nostre Regie Audientie indignationis et ire poeneque florennorum auri Aragonum mille, nostris inferendorum erariis quod te, dictum Petrum de Marca pro inquisitore et visitatore nostro in dicto Principatu et comitatibus ut presertur teneant reputent honorificent atque tractent, tibique et jussionibus tuis tanquam nostris obediant et in omnibus faveant et obsequantur et pareant respective ad quos spectet teque dictum officium visitatoris et commissionem exercere teneant atque permittant omni dubio difficultate et contradictione cessantibus. Nostramque huiusmodi provisionem, commissionem et mandatum ac omnia et singula in eo contenta ad unguem teneant firmiter et observent, tenerique et inviolabiliter observari faciant per quoscunque cauti secus agere fierive permittere ratione aliqua sive causa si officiales et subditi nostri preducti gratiam nostram charam habent et preterie et indignationis nostre incursum penam preppositam cupiunt evitare. Datum Lutetia, Parisiorum, die decima martis, anno a Nativitate Christi millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo regnorumque nostrorum comitatuumque Rossilionis et Ceritanie quarto. Louis. Par le roy, comte de Barcelonne. La reyne regente, sa mère, presente. Le Tellier.*

Locus si + gilli.

1092r 6 maig 1647.

Bolla de Ripoll y Sant Joan.

Ab[a] acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, als 6 del present y corrent mes de maig del corrent any 1647, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y formaren acte de arrendament, dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila de Ripoll y Sant Joan Cesbadessas y llur col·lecta, al honorable Jaume Barrera, major, parayre de la vila de Ripoll, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del dit corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de sinch-centas sinquanta lliures per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per cuició y seguretat del qual ne ha donat per fermanses y principals pagadors al doctor en medicina Gabriel Cols y Jaume Barrera, menor, droguer, tots de dita vila de Ripoll; y a cada hu d'ells a soles, les quals fermanses han de acceptar lo càrrech de dita fermansa, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran caiguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per a attèndrer y cumplir les dites coses, ne obligavan llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altres lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totas clàusulas acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca per mi, y en mon nom, rèbrer las firmas de las sobreditas fermanses, en la confirmitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del dit // 1092v // lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y maig, als 23 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

1093r 6 maig 1647

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, als 6 del present y corrent mes de maig del corrent any 1647, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y fermaren acte de arrendament, del creximoni dels drets de la seda de la vila de Ripoll y Sant Joan Cesbadessas y llur col·lecta, al honorable Jaume Barrera, major, parayre de la vila de Ripoll, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del dit corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de deu lliures per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per cuició y seguretat del qual ne ha donat per fermanses y principals pagadors al doctor en medicina Gabriel Cols y Jaume Barrera, menor, droguer, tots de dita vila de Ripoll y a cada hu d'ells a soles; les quals fermanses han de acceptar lo càrrech de dita fermansa, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran caiguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per a attèndrer y cumplir les dites coses, ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altres lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totas clàusulas acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca per mi, y en mon nom, rèbrer las firmas de las sobreditas fermanses, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar // 1093v // al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y maig, als 23 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

1094r En virtut de la trascrita per vostra mercè a mi remesa, he presa la ferma del magnífich Gabriel Coll y mossèn Jaume Barrera, en dita carta mencionats, la qual los he llegida y publicada de mot a mot, com en ella se conté, y han acceptat lo càrrech de dita fermansa ab totas las obligacions y renunciacions en dita carta apposades, la qual ferma han feta en la dita vila de Ripoll, en testimoni de Climent Cort, parayre, y Domingo Martí, treballador, tots de la matexa vila, al primer del mes de juny 1647, y axí en fe mia ho porà vostra mercè manar assentar en son degut lloch, y a mi manar-me lo servesca, que lo tot ho faré ab molta voluntat, a qui lo Senyor guarde, de Ripoll die y any sobredit.

Jaume Capdevila, notari de la vila de Ripoll.

1095r En virtut de la trascrita per vostra mercè a mi remesa, he presa la ferma del magnífich Gabriel

a. arrendaments i fermances respectives intercalats en els folis 1092r-1095v del trienni 1644-1647.

Coll y mossèn Jaume Barrera[a], en dita carta mencionats, la qual los he llegida y publicada de mot a mot, com en ella se conté, y han acceptat lo càrrech de dita fermansa ab totas las obligacions y renunciacions en dita carta apposades, la qual ferma feren en la vila de Ripoll, en testimoni de Climent Cort, parayre, y Domingo Martí, treballador, tots de la matexa vila, al primer del mes de juny 1647, y axí en fe mia ho porà vostra mercè manar assentar en son degut lloch, y a mi manar-me lo servesca, que lo tot ho faré ab molta voluntat, a qui lo Senyor guarde, de Ripoll die y any sobredit.

Jaume Capdevila, notari de la vila de Ripoll.

1101*r* Ab[b] acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, lo die present y devall scrit, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y fermaren acte de arrendament, dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila y col·lecta de Tàrrega, al honorable Francesch Macià, baxador, ciutadà de Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de tres mil y tres-centes lliures per tot lo trienni, a rahó de mil y cent lliures per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per cuició y seguretat del qual ne ha donat per fermanses y principals pagadors a Joan Francesch Gualdo, mercader, ciutadà de Barcelona, lo qual ja ha firmat; Alonso Amat, botiguer de draps de dita vila de Sanahuja, y Thomàs Riera, botiguer de draps de dita vila de Sanahuja, qui han acceptat de firmar, y a cada hu d'ells a soles; los quals Alonso Amat y Thomàs Riera han de acceptar lo càrrech de dita fermansa, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran caiguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per a attèndrer y complir les ditas cosas, ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de totas altres lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totas clàusulas acostumades. Per ço rebré a mercè se // 1101*v* // servesca per mi, y en mon nom, rèbrer las firmas dels sobredits Alonso Amat y Thomàs Riera, tant solament fermanses sobredites, en la conformitat sobredita, manant-me'n avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y maig, als 18 de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

En nom y com substituït de vostra mercè, he preses, vuy[a] dia present y davall scrit, en esta vila de Sanahuja, bisbat de Urgell, les firmes de mossèn Alonso Amat y de mossèn Thomàs Riera, botiguers de draps d'esta vila de Sanahuja, los quals han acceptat lo càrrech de fermansa en lo dit acte de arrendament, y se han obligat al cargament ab totes les obligacions, submissions, scriptura de ters, obligació de ses persones y béns, y quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, y ab les demés obligacions, comforme en la dita comissió llargament mencione, en les quals firmes han entrevinguts per testimonis Joan Garriga, sastre; y Gabriel Falconera, texidor de lli, tots de dita vila de Sanahuja. Y axí, en fe mia, ho porà asentar y continuar en son degut lloch, y fer-ne fe a hont convingue y menester sie, offerint-me en estes y altres coses servir a vostra mercè. Vuy, als 10 del mes de juny de 1647.

Jaume Cardona, notari de la vila de Sanahuja.

1105*r* A Benet Cases, notari públich en la vila de Puigcerdà, que Déu guarde[b].

Per la bolla de Puigcerdà. Primer juny 1647. A.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, lo die present y devall scrit, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya feren y fermaren acte de arrendament, dels drets de la bolla y sagell de cera de la vila de Puigcerdà y llur col·lecta, al honorable Steve Roig, jove droguer, resident en Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del dit corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de mil lliures per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per cuició y seguretat del qual ne ha donat per ferman-

a. a continuació ratllat los.
b. arrendament intercalat en el foli 1101 del trienni 1644-1647.

a. vuy ... Urgell, *interlineat al marge esquerre.*
b. arrendaments intercalats en els folis 1105r-1108v del trienni 1644-1467.- anotació escrita al dors.

ses y principals pagadors als honorables Jaume Malla y Francesch Malla, botiguers de la vila de Puigcerdà, y a cada hu d'ells a soles; les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermansa, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran caiguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per a attèndrer y cumplir las ditas cosas, ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de tots altres lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totes clàusules acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca per mi, y en mon nom, rèbrer les firmes de las sobredites fermanses, en la conformitat sobredita, manant-me avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y juny, al primer de 1647.

Joannes Paulus Bruniquer, scriba major Generalis Cathalonie.

1105*v* Al discret Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Catalunya, que Déu guarde, en Barcelona[a].

Lo die present y devall scrit per vostra mercè y en son nom y com ha substitut seu, he presa firma y jurament dels honorables Jaume Malla y Francesch Malla, botiguers de la present vila de Puigcerdà, les quals, com ha fermanses del honorable Esteve Roig, jove droguer, residint en Barcelona, han firmat lo acte de arrendament en la retroscrita lletra missiva mencionat, en lo modo y forma, y ab les obligacions, renunciacions y estipulacions en dita lletra missiva, la qual de mot a mot los he llegida, contengudes y especificades, la qual firma he presa en la vila de Puigcerdà, vuy, als 8 de juny 1647. Presents per testimonis lo reverent misser Pere Martri Bollet, prevere, y mossèn Joseph Brau, droguer de dita vila. Y axí, en fe mia per a vostra mercè, continuar dita firma en son degut lloch, y a mi manar-me lo de son servey. A qui Déu guarde. Puigcerdà y juny, die y any sobredits. A son manar.

Banet Cases, notari públich de Puigcerdà.

1106*r* A Benet Cases, notari públich en la vila de Puigcerdà, que Déu guarde[b].

Creximoni de las sedas de Puigcerdà. Primer juny 1647. B.

a. anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al dors.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, lo die present y devall scrit, los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General feren y fermaren acte de arrendament, del creximoni del dret de les sedes imposat per los brassos generals, per subvenció de la guerra defensiva del present Principat de la vila de Puigcerdà y llur col·lecta, al honorable Steve Roig, jove droguer, residint en Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer de juliol pròxim vinent del corrent any 1647, y finiran lo últim dia del mes de juny del any 1650, per preu de deu lliures quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per cuició y seguretat del qual ne ha donat per fermanses y principals pagadors als honorables Jaume Malla y Francesch Malla, botiguers de la vila de Puigcerdà, y a cada hu d'ells a soles; les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermansa, y promètrer que, ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum*, seran caiguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament; e, per attèndrer y cumplir las ditas cosas, ne obligaran llurs personas y béns, y de quiscú d'ells a soles, com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propri for y de tots altres lleys y drets, ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori, y ab jurament ab totes clàusules acostumades. Per ço rebré a mercè se servesca per mi, y en mon nom, rèbrer les firmes de las sobredites fermanses, en la conformitat sobredita, // 1106*v* // manant-me avisar al peu de esta del die, lloch y testimonis qui presents seran, offerint-me en semblants y majors cosas servir a vostra mercè, a qui Déu guarde. Barcelona y juny, al primer de 1647.

Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Cathalunya.

Al discret Joan Pau Bruniquer, scrivà major del General de Catalunya, que Déu guarde[a].

Lo die present y devall scrit per vostra mercè y en son nom y com ha substitut seu, he presa firma y jurament dels honorables Jaume Malla y Francesch Malla, botiguers de la present vila de Puigcerdà, les quals, com ha fermanses del honorable Esteve Roig, jove droguer, residint en Barcelona, han firmat lo acte de arrendament en la retroscrita lletra missiva mencionat, en lo modo y forma y ab les obligacions, renunciacions y estipulacions en dita lletra missiva, la qual de mot a mot los he llegida, contengudes y especificades, la qual firma he presa en la vila de

a. anotació escrita al dors.

Puigcerdà, vuy, als 8 de juny 1647. Presents per testimonis lo reverent misser Pere Martri Bollet, prevere, y mossèn Joseph Brau, droguer de dita vila. Y axí, en fe mia per a vostra mercè, continuar dita firma en son degut lloch, y a mi manar-me lo de son servey. A qui Déu guarde. Puigcerdà y juny, die y any sobredits. A son manar.

Banet Cases, notari públich de Puigcerdà.

1111r *A nos tres chers et bien amez les depputez du principat de Catalogne*[a].

15 juny 1647. A.

De par le roy. Tres chers et bien amez, le sieur Puigianer, ambassadeur prez de nous de nostre tres fidelle et bonne ville de Barcelonne, s'en retournant en Catalogne, nous avons desiré l'accompagner de cette lettre, qui est pour vous tesmoigner par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, que nous avons en tres agreable d'entendre par luy ce qu'il a remostré de vostre part, tant au subjecte de la negotiation de Münster, que pour toutes les affaires et occurrences de la province, qui ont esté a traicter pendant qu'il est demairé par decà, et que nous avons recognu par les soins qu'il a pris de toutes les choses dont il estoit chargé, et par sa conduicte qu'il a tout le zele pour le bien de sa patrie, et de nostre service, qui peut estre desiré en une personne honorée d'un tal enploy, et qu'il nous les avons bien expressement faict seavoir noz sentimentz et resolutions sur les affaires dont vous luy avez donné ordre de nous faire instance. Nous vous remettons sur les de vous en informer, et n'adjousterons rien a cette lettre que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Paris, VIIIe. jour de may 1647. Louis. Le Tellier.

Aux deputtez du Principat[b].

1112r *6 junii 1647. A.*

De part del rey. Charíssims y ben amats, lo senyor Puigjaner, enbaxador vers nós de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, retornan-se'n en Cathalunya, nós havem volgut donar-li aquesta carta per lo parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora mara, que havem gustat molt de entèndrer per ell tot allò que·ns ha representat de vostra part, tant per la negociació de Monster que per tots los afers tocants a la província que se són tracta(t)s tot lo temps que ha estat así, y havem regonegut, per lo cuydado que ha tingut a sas obligacions, y per sa direcció, que té gran zel per lo bé de sa pàtria y de nostre servey, tant quant se pot desijar de una perçona honrrada en tal enpleo, del que restam ab una entera satisfacció de ell, y perquè lo havem enterat de nostras resolucions sobre los negocis que·l haveu ordenat de fer-nos instància, y así nos remetem a ell per informar-vos. Así no no anyadirem res més en esta carta sinó pregant a Déu que·us tinga en sa santa guarda, charíssims y ben ama(t)s. Louis. Le Taller.

A 9 de maig 1647.

Als senyors diputats del General de Cathalunya.

1113r *15 junii 1647, B.*

Messieurs. Messieurs les deputez generaux de la Principauté de Catalogne[a].

Messieurs: Le proceder du sieur Francisco Puigianer durant tout le cours de son ambassade a si bien conformé la bonne opinion que j'eus de sa suffisance, et de son zele dez sa premiere audience, que ie n'ay pas pour le laisser partir sans louer de nouveau par ces lignes les choix que vous aviez faict d'un personnage de tant de merite pour l'envoyer en cette cour. Il s'est apliqué avec un tel soin a la conduite de vos affaires tandis qu'il y a demeuré qu'allant maintenant vous en rendre compte, il seroit superflu de vouloir de vous en entretenir icy. Le m'en remets donc entierement au raport qu'il vous en fera dans lequel ie m'asseure qu'il n'oubliera pas les sentimens d'affection qu'il a pour recognoistre en moy pour toutes les choses qui regardent vos advantages, lesquels en effect me seront tousiours aussy chers qu'ils le seauroient estre a une personne qui est de tous son coeur. Messieurs. Vostre tres affectionée serviteur le cardenal Mazarini.

A Paris les 7e. may 1647.

Messieurs les deputez de la principauté de Catalogne.

1114r *15 junii 1647. B.*

Molt il·lustres senyors.

Lo prosehir del senyor Francesch Puigjaner en lo curs de sa embaxada ha tant confirmat la bona opinió que jo tenia de sa suficiència y de son zell en sa primera audiència, que jo no he volgut dexar-lo partir sens alabar de nou, per

a. cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 1111r-1119v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al marge inferior esquerra del foli 1111r.

a. anotació escrita al dors.

aquestas rallas, la elecció que vostres senyories han fet de una persona de tants mèrits per enviar-lo en esta cort, ell se és aplicat ab tant cuydado a la direcció de vostros negocis que ell vos ne darà comta, y axí serà supèrfluo de dir-vos més, remetent-me ad allò que ell vos referirà, y esperam que no faltarà a representar-vos la afició que jo tinch per los avantatges que tocan a vostra senyoria, las quals sempra seran charíssimas ad aquest molt aficionat servidor de vostra senyoria. Lo cardenal Masarín

A París, a 7 maig 1647.

Als senyors deputats del General de Cathalunya.

1115r 15 juny 1647. C.

A messieurs. Messieurs les depputez du principat de Catalongne[a].

Messieurs. Bien qu'il ne soit pas necessaire de vous confirmer les tesmoinages, que vous verres par la lettre que le roy vous escrit, de la bonne disposition dans la quell sont leurs majestéz pour les choses qui vous regardent, et de la satisfaction quelles ont receu de la conduitte du dite sieur Puigianer, tandis qu'il a esté par deça, neantmoins je me trouve obligé a vous faire congnoistre qu'il s'est acquitté des choses dont vous l'avez chargé avec toute la capacité, prudence et zèle qu'un homme de sa condition peut avoir, et qu'il ne se peut rien adjouster aux sentimentz d'amour que leurs majestés ont pour la province. Je doibz aussy vous remercier comme je faictz affection des tesmoignages de vostre souvenir que le dit sieur Puigianer ma donnéz de vostre part, vous suppliant de croire que je suis de tout mon coeur. Vostre tres humble et tres affectionée serviteur. Le Tellier.

Messieurs. Paris le VIIIe. *may 1647.*

Messieurs les deputez du Principat.

1116r 16 juny 1647. C.

Molt il·lustres senyors.

Encara que no necesitan de confirmar a vostra senyoria los testimonis que veuran per la carta que lo rey los escriu de la bona disposició en què restan sas magestats, y per las cosas que tocan a vostra senyoria y a la satisfacció que tenan del prosehir del senyor Puigjaner, tant quant a estat en aquestas parts, totavia me trobo obligat de fer conèxer a vostra senyoria que ha cumplit a sas obligacions y a son càrrech ab tota capasitat, prudenci, zel, que un home de sa condició podrà tenir, y que no se pot més anyadir als sentiments de amor que sas magestats tenan per Catalunya. Jo estich obligat de agrahir a vostra senyoria de la memòria que lo senyor Puigjaner me ha donat de sas parts, suplicant a vostra senyoria de crèurer que jo só humilíssim y aficionat servidor de vostra senyoria. Le Tiller.

París, a 9 de maig 1647.

Als senyors diputats del principat de Cathalunya.

a. anotació escrita al dors.

1121r Procura[a] feta per Joan Llauger a Melchior Aguilera, ciutadà y chirurgià de Barcelona.

15 juny 1647. B.

Castelló de Empúrias.

Universis et singulis, fidem facio ego, Nicholaus Roig, auctoritatibus apostolica atque regia ac illustris et admodum reverendi domini abbatis monasterii Sancti Stephani, ville de Balneolarum, ordinis divi Benedicti, Gerundense diocesis, notarius publicus substitutus ab heredes seu successore magnifici Anthici Perpinya, quondam, domini utilis et proprietarii notarie et scribanie publicarum dicte ville et totius abbatiatus Balneolarum, suarumque pertinentiarum insfrascriptus, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius aprisia tenoris sequentis: Joannes Llauger, botiguerius pannorum lane, presentis ville Balneolarum, Gerundense diocesis. Gratis, et cetera, citra, et cetera, constituo, et cetera, procuratorem meum certum, et cetera, ita, et cetera, vos, Melchiorem Aguilera, chirurgum civitatis Barcinone, absentem, ad videlicet pro me et nomine meo fidejubendum sive fidejussorio nomine me, tam in persona quam in bonis, etiam tanquam pro debitis fiscalibus et regalius principalem principaliterque, tentum et obligatum instituendum pro quocunque emptore seu emptoribus arrendatario seu arrendatariis jurium bulle plumbi sigilli cere et aliorum jocalium Generalis Cathalonie, ville et collecte Castilionis Emporiarum per vos nominato seu nominatis aut nominando seu nominandis, sive fueritis vos sive alius pro vobis seu aliis fuerit venditorum seu arrendatorum, aut vendendorum seu arrendandorum per admodum illustres dominos deputatos cum interventu dominorum auditorum computorum

a. arrendaments intercalats en els folis 1121r-1124v del trienni 1644-1647.- anotació escrita al dors.

dicti Generalis, ipsi principali emptori seu arrendatario tanquam plus danti et oferenti in encantu publico curritore publico mediante, pro triennio seu ad triennium quod currere incipiet die prima julii proxime venturi, pretio in dicte venditionis locationis seu arrendamenti instrumento expresso seu exprimendo, solverum modo et forma ac terminis et solutionibus in instrumento inde confecto seu confitiendo in scribania majori dicti Generalis Cathalonie conventis, contentis et stipulatis seu conveniendis, continentis et stipulandis in cautione, obligatione et securitate per ipsum principalem emptorem seu arrendatarium vel procuratorem suum dicto Generali Cathalonie et dominis deputatis illius facta, et prestita seu fienda et prestanda pro dictis juribus jam dicte bulle dicte ville et collecte Castilionis Emporiarum // 1121*v* *// dicti treinnii proxime venturi, dictumque pretium unacum dicto principali emptore seu arrendatario et aliis confidejussoribus obligatis seu obteniendis in predictis et sine eis simulque et insolidum, et tam conjunctium quam divisim dicto Generali et dominis deputatis illius qui pro tempore fuerit, per medium tabule cambii sive comunium depositorum civitatis Barcinone, juxta formam et dispositionem capitulorum et actuum Curiarum ususque, practicam, stilum et observantiam Generalis supradicti, nen non domus Deputationis illius ac etiam seriem et tenorem instrumenti super hiis confecto constituendi solvere promittendum, conveniendum et stipulandum et pro hiis complendis personam, et omniam singula bona mea mobilia et immobilia, jura voces vices rationes et actiones mea etiam tanquam pro debitis fiscalibus et regalibus, obligandum et hypothecandum beneficiis et juribus cedendarum et dividendarum actionum novarum constitutionum, epistoleque divi Adriani et consuetudini Barcinone loquenti de duobus vel de pluribus insolidum se obligantibus ac legi dicenti quod prius conveniatur principalis quam fidejussor nec non foro meo proprio, et cetera, renuntiandum meus et bona mea foro districtiu mero examini cognitioni et exequutioni dicti Generalis et dominorum deputatorum illius eorumque curie et concistorii submitendum et supponendum cum facultate variandi, et cetera. Renuntiandum quoque legi sive juridicenti quod actor sequi debet forum res, et cetera, el quod ubi ceptum est judicium, et cetera, de omni alii curii, et cetera, et super predictis quecunque instrumenta utilia et necessaria vobisque bene visa cum pactis, pactionibus, stipulationibus persone et bonorum meorum, etiam tanquam pro debitis fiscalibus et regalibus, obligationibus, renuntiationibus juramento quod in animam meam semel et pluries prestare possitis, et aliis clausulis et cautelis utilibus et necessariis ac in similibus poni solitis et assuetis vobisque bene visis ad nutumque et voluntatem scribe majoris dicti Generalis ponendum et faciendum et firmandum et demum, et cetera, promi rattum, et cetera, obligo bona, et cetera. Actum Balneolis, die vigesima may, millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo. Testes Joannes Congost, sartor, et Josephus Riera, sutor Balneolarum. In quorum etiam fidem ego idem notarium hic me subscribo et meum solitum appono sig + num.*

1122*r* 15 juny 1647. A.

Procura[a] feta per lo senyor Perramon de Ventalló a Miquel Argelaga, parayre de Banyoles.

Universis et singulis, fidem facio ego, Bernardus Josephus Llobet, auctoritate excellentisimi domini comitis Emporiarum, notarius publicus ville Castilionis et comitatus Emporiarum, substitutus in notaria publica dicte ville dicta de Bofill, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius apprisia thenoris sequentis: Anthonius Perramon y Colomer, civis honoratus Barcinone, in loco de Ventallo, comitatus Emporiarum populatus. Gratis, et cetera, citra revocationem, et cetera, constituo, et cetera, procuratorem meum certum, et cetera, ita, et cetera, vos, Michaelem Argelaga, paratorum, villa Balneolarum populatem, et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo in cautione et securitate per vos, vel per vestrum legitimum procuratorem admodum illustribus dominis deputatis Generalis presentis Cathalonia principatus et comitatuum Rossilionis et Ceritanie, in acceptacione arrendamenti jurium bulle plumbi et sigilli cerem et aliorum jurium generalitatum Generalis Cathalonia tabula Generalis villa Castilionis Emporiorum et eius collecte, per dictos admodum illustris dominos deputatos vel aliam quamcunque personam ligitima facultate et dignitate susfultam vobis firmati seu firmandi, et in omnibus et singulis obligationibus per vos ocasione dicti arrendamenti juxta generales constitutiones dictus Principatus et comitatibuum, usumque et stylum curie dicti Generalis Deputationis et pro ut alii similes conductores dictorum jurium soliti sunt facere et aliis ratione dicti arrendamenti faciendis et prestandis et in dicta cautione seu acceptacione explicandis et exprimendis, et seu positis in toto dicto arrendamento fidejubendum sive fidejussorem una cum aliis et insolidum me instituendum. Et ad omnia et singula ad que in et cum dicta securitate cautione seu acceptacione dicti arrendamenti per vos, tam de vos habendo bene et legaliter in eo, quam detraendo et liberando seu solvendo mercedem seu pretium dicti arrendamenti, et de omnibus aliis et singulis qua per vos ratione eiusdem arrendamenti facienda et complenda venient, faciendis et complendis, quam

a. anotació escrita al dors.

aliis prestanda seu facienda, vos obligabitis una vobiscum et sine in vita pariter et in morte me teneri promitendum. Et pro inde personam meam et omnia et singula bona et jura mea et meorum mobilia et immobilia presentia et futura, habita ubique et habenda generaliter et expresse similiter una vobiscum et aliis etiam insolidum tamquam pro debitis fiscalibus et regalibus, obligandum legius sive juri dicenti principalem prius quam fidejussorem fore conveniendum beneficusque et juribus dividendarum et cedendarum actionum novarum constitutionum, et cetera, epistoleque divi Adriani, et cetera, et consuetudine Barcinone loquenti de duobus vel de pluribus insolidum se obligantibus, nec non privilegio militari et monitioni viginti sex dierum, et cetera, omnique alii legi, juri, usici, stylo et consuetudini // 1122*v* // *premissis, quo modo libet obviantibus foro que meo et meorum proprio et ipsius fori privilegio renuntiandum personamque meam et omnia et singula bona et jura mea et meorum foro curie domus Deputationis dicti Generalis et magnificum regentium vicarias Barcinone, Gerunde et Bisulduni, et aliarum curiarum vicariorum presentis Cathalonie principatus, cum facultate variandi submitendum scripturamque tercii in libris tertiorum curiarum dictorum magnificorum viccariorum et aliarum curiarum, cum solita procuratorem constitutione et substitutione ad confirmandum firmare promitendum. Et de super instrumenta que cunque cum dicta tertii scriptura clausulis obligationibus, renuntiationibus usque modis et formis vobis benevisis et juramento vallatum faciendum et firmandum. Et sacramenta et homagia que cunque si potuerit prestandum et substituendum ad omnia et*[a]*, et cetera, et demun, et cetera, promis habere rattionem, et cetera, et non revocare oblis. Bona, et cetera. Actum Castilione Emporiarum, die vigesima quarta maii, millesimi sexecentesimi quadragesimi septimi. Testes dominus Anthonius Batlliu, notariis regis et Salvator Garau, notariis Castilionis.*

In quorum fidem, ego, idem Bernardus Josephus Llobet, notarius prefatus, hic me subscribo et meum solitum apono sig + num.

1126*r* *18 junii 1647. A.*

Sin[b] *que vuestras señorías me ubiessen dado aviso de las descortesías y estragos que algunos soldados de cavallo y miqueletes han hecho sobre los pescadores del arrendatary del assut de Tortoza, que oy, por confiscación hecha, gosa la Deputación, sin saver que vuestras señorías tenían interés en dicho arrendatary, dy orden al governador de Flix hisiesse restituir todo lo que dichos soldados y miqueletes avían tomado, la disculpa dieron que pensavan la presa ser justa, aon que hallaron una salvaguardia del señor conde de Harcourt vieron que no estava confirmada, la qual ofresco confirmar, al punto que resevý la de vuestras señorías mandé al governador de Flix hisiesse toda diligencia en hacer restituir todo lo que se hallará han tomado dichos soldados y miqueletes, como también ordenaré sean castigados conforme al delicto mereçe, y prometo a vuestras señorías que tendré en memoria los intereses de la Deputación, que tendrán ocasión de reconoser que los tengo por propios. Dios a vuestras señorías guarde. Del campo delante Lérida, junio a 12 de 1647. Louis de Bourbon.*

1131*r* 23 juny 1647. B.

Diu[a] lo conseller en cap, en resposta del recado rebut dels deputats per medi de son síndich, que com rebé lo recado ere ja de nit, divendres, per lo que no pogué ajuntar en dita hora als senyors sos companys, y lo dissapte de matí, ans de migdia, dos de dits senyors consistorials no acudiren en casa de la ciutat per estar ocupats en unes càthedras en la universitat de sa facultat; y per la tarda, per ocasió de las professons en les quals per sos serimonials deuen acudir, y per ésser lo dia de avuy diumenge y demà dilluns la festa de sant Joan, per dias tant ocupats y festivos no·s ajuntan, però dimars de matí se ajuntaran, y faran encontinent sabidors als senyors diputats de sa resolució.

1133*r* Procura[b] per renunciar lo offici de credenser de les sedes del General de la taula de la present de Barcelona.

Instrumento Barcinone recepto et testificato apud me, Michaelem Marquez, notarium regium civem Barcinone, die decima quinta mensis julii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, Franciscus Gombau, botigerius telarum civis Barcinone, obtinens officium credencerii cericarum bulle Generalis in tabula presentis civitatis Barcinone, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera. Ita quod dominam Catherinam Gombau, uxoris suam Joannem Bruguera, mercatorem Franciscum Tries, notarium publicum Bar-

a. a continuació una paraula ratllada.
b. carta intercalada en el foli 1126 del trienni 1644-1647.

a. escrit intercalat en el foli 1131 del trienni 1644-1647.
b. procura inserta en el foli 1133 del trienni 1644-1647.

*cinone, et Jacobum Nogues, assahonatorem cives Barcinone, licet absentes, et quem libet eorum insolidum ad videlicet pro dicto domino constituente et ejus nomine, coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis Cathalonie, qui nunc sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries comparendum et dictum officium credencerii cericarem bulle Generalis presentis civitatis Barcinoe, quod dictus dominus cons- //*1133*v* *// tituens obtinet et possidet in manu et posse dictorum dominum deputatorum et auditorum computorum in favorem persone eiusdem procurator ibus constitutis seu cuilibet eorum insolidum benevissa, et pureos procuratore constitutos seu eorum quemlibet nominande et designande, renuntiandum et persona per dictos procuratores constitutos simul vel insolidum nominandas seu designandas de dicto officio provideri petendum, instandum et supplicandum juxta forma generalium constitutionum presentis principatus Cathalonie capitula et acta Curiarum, usum, practicam, stilum et obervanciam dicti Generalis et pro his quascunque supplicaciones tam verbo quam scriptis offerendum, porrigendi et presentandum, et pro his debite deliberari et provederi supplicandum, et cetera, et cum posse substituendi, et cetera, et demum, et cetera, promisit habere ratum, et cetera, et no revocare, et cetera, sub bonorum, suorum omnium obligacion, et cetera. Pro ut presentiam in dicto instrumentum, in quo fuerunt testes Josephus Torres, notarius et Raymundo Sagues, passamanerius ci- //* 1134*r* *// ves Barcinone.*

De premissis licet aliena manu scriptis fidem facio ego, Michael Marques, notarius memoratus hec propria subscribens manu.

1135*r* *6 junii 1647. A.*

Notícia[a] tenen vostres senyorias com, als 21 del corrent mes de juny 1647, entre deu y onse de la matinada, després de haver enviats dos recaudos a vostres senyorias los deputats del General de Cathalunya, los que·ls reportà lo síndich del dit General, dient y exposant que, de orde dels deputats, per cosas tocants al benefici de la província, avian de enviar una embaxada per medi de sos embaxadors explicadora en lo savi Consell de Cent, y a bé, ab la resposta del primer recaudo, digué que no ere possible a vostres senyorias donar lloch a dita embaxada, per estar occupats en diversos negocis de la ciutat, y ab la resposta del segon recaudo digué dit síndich que los molt il·lustres senyors consellers no podian donar lloch a la dita embaxada per no ésser estats antes avisats de aquella, y no obstant lo refferit, de[a] orde de dits deputats, se conferiren en casa de la ciutat lo noble don Jaochim Carbonell, canonge de la Santa Iglésia de Barcelona; Hierònym de Calders, donsell, y Joseph Miquel Quintana, embaxadors nomenats per dits deputats, acompanyats dels verguers, portant les masses del consistori; y de altres officials de la casa de la Deputació y, arribats a la primera porta, pujada la escala de la pessa o sala hont estava junt lo savi Consell de Cent, trobaren la porta tancada y, donant colps en aquella lo síndich del General, altre dels verguers de vostres senyorias nomenat Casquer, obrí una porteta de una rexa que està en dita porta, lo qual respongué que no podian entrar dits embaxadors perquè los senyors consellers havian manat tancar les portas y tenian les claus, com més llargament consta ab lo acte llevat de les ditas diligències y altres per los dits embaxadors fetas, còpia del qual se lliura a vostres senyorias. Y axí mateix, trobant-se lo molt il·lustre senyor conseller en cap en la junta de la Trentasisena, que dit die se tingué en la casa de la De-*//*1135*v* *//* putació a la tarda, per negocis convenients axí a la Generalitat com al bé públich del present Principat, se li representà per dita junta que fos servit ajuntar sos companys, a fi y effecte de que·s convocàs lo savi Consell de Cent per poder reportar, de part del consistori dels molt il·lustres senyors deputats, una embaxada, al que se offerí dit senyor conseller en cap, prompte de ajuntar aquells. Y axí mateix tenen vostres senyorias notícia com, per part de dit molt il·lustre consistori, se supplicà al dit molt il·lustre senyor conseller en cap que, en conformitat de la offerta per sa senyoria en dita jornada feta, posàs aquella en exequució, a la qual supplicació y justa petició fonch sa senyoria servit respòndrer que, per ser los dies occupats y altres de vostres senyorias aver tingudes occupacions particulars, no se avian pogut ajuntar, y que per lo die de dimars pròxim vinent al de matí se ajuntarian y encontinent de la resolució se pendria farian sabidor al dit molt il·lustre consistori. Y, com fins al present no ajen tinguda notícia de dita resolució ni la offerta de juntar lo savi Consell de Cent sie estada posada en execució, del que redunda grave dany y prejudici, axí a la Generalitat com al benefici públich de la present ciutat y província. Per tant y altrament, lo síndich del General, de orde de dits deputats a vostres senyorias supplica sie de son servey ordenar que, ab tota la puntualitat possible, se ajunte dit savi Consell de Cent, a fi y effecte de poder reportar la sobredita embaxada y, recusant fer cosa tant justa, lo que ni creuen, intiman a vostres senyories ne faran les degudes queixas en son lloch y

a. relació intercalada en el foli 1135 del trienni 1644-1647.

a. de *interlineat.*

temps, etcètera. *Offici que licet, et cetera. Requirens notarium, et cetera.*

1138r *2 july 1647. A.*

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal del General y doctors aplicats, acerca las instàncias fetas per los jurats de la vila de Ceret per occasió de la exacció del dret imposat per la tatxa del batalló per la universitat de dita vila en los raïms, lo qual dret han exhigit los arrendadors[b] de Francisco Vilar, notari y familiar del Sant Offici, lo qual ha pretès que dits arrendadors havien excedit. Y acerca los procehiments fets per los reverents pares inquisidors del Sant Offici contra Domingo Negrell, lo qual, per orde y commissió de la junta del batalló havie exequutat a Pere Mas, de la vila de Junyent, familiar del Sant Offici, per lo que devia de la tatxa del batalló; y acerca de una suplicació donada per dona[c] Theresa de Oms y de Santa Pau, ab la qual formà quexa de que, tenint obligació los súbdits y vassalls seus de anar a mòldrer en son molí, ab imposició de certa pena y altra dada per lo síndich del Capítol dels canonges de Elna, y de altres excessos pretesos per altres persones fets per los dits capítols concedits y decretats per lo reverendíssim don // 1138v // Joan, bisbe de Leyda, inquisidor general, a suplicació dels tres estaments de Cathalunya, en la Cort de Monçó l'any 1522, y de las constitucions y capítols de Cort fetas y fets en las Corts del any 1599, y del capítol 3 dels jurats per sa magestat christianíssima. Los doctors infrascrits són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats poden y deuen, ab multiplicades justícias, suplicar a sa magestat christianíssima, que Déu guarde, attès ab dit pacte 3 està diposat, reste lo tribunal de la Santa Inquisició en Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya ab poch poder de conèxer de las causas de la fe, tant solament procure ab sa Santedat la conformació del dit pacte y, confirmat aquell, mane a dits inquisidors guarden y observen aquell segons la sèrie y tenor de aquell, de manera que tant solament conegan de las causas de la fe y dependents de aquella, obligant-los per açò a prestar jurament en lo ingrés de lurs officis. Y com vuy en España no·y hage inquisidor general al qual dits pares inquisidors estiguen subjectes, per estar sols a sa Santedat immediatament, se té per cert se alcansarà lo fi que·s desija, per lo qual effecte manaran los deputats y oÿdors fer un memorial, en lo qual continuen tots los casos // 1138r // en los quals dits inquisidors excedeixen los llímits de sa jurisdicció y lo demés apparrà advertir, altrament apar no·y ha modo ab lo qual se puga impedir als dits pares inquisidors lo ús y exercisci de la jurisdicció, axí en causas civils com criminals, fora de las causas de la fe, comforme vuy usen de aquella, perquè en los casos referits y altres consemblants no·s troba altre remey més efficàs que obligue als dits molt il·lustres senyors deputats haver de lansar mà per al reparo de dits excessos. *Salvo, et cetera.*

Pastor, assessor. Vila, assessor. De Viladomat, assessor. Boix, consulens. Par, consulens. Mir, consulens.

a. vot intercalat en els folis 1138r-1139v del trienni 1644-1647.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació ratllat Thez.

1142r *5 july 1647.* A.

Jhesús, Maria.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits, acerca una informació que·s estada feta instant lo procurador fiscal del General, en virtut de suplicació per ell dada als 30 de abril 1647, ab la qual és estat deduït haver-se donat certs passaports per sa alteza al ardiaca Pejoan, canonge Coderch, canonge Çaconomina, canonge Negre, de la Iglésia de Gerona. Vista la dita informació y los mèrits de aquella attesos, los doctors infrascrits són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes no estan obligats exir a la defensa ni fer diligència alguna acerca lo dit, cars. *Salvo, et cetera.*

Pastor, assessor. Vila, assessor. De Viladomat, fisci Generalis advocatus. Boix, consulens. Cisteller, consulens. Mir, consulens. Par, consulens.

1143r 5 july 1647. B.

De part del rey. Caríssims[b] y ben amats, nós havem estat informats, per vostres letres y també per lo senyor de Marca y los officials de la Audiència, de vàries dificultats que se an mogut tocant la jurisdicció del tribunal de la Inquisició en Cathalunya, a causa de restincions que és es-

a. vot intercalat en el foli 1142 del trienni 1644-1647.
b. cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 1143r-1146v del trienni 1644-1647.

tat feta per los pactes de la unió de la província ab esta corona, y que són estades fetas moltas conferències devant lo dit senyor de Marca sobre aquesta matèria, y en conformitat de las quals esperan algun bon consert y declaració dels pactes. Y, perquè desijam fer cessar enterament aquestes contencions y remediar que donen, avans no sucehiscan, tocant los dits inquisidors, nós havem volgut, per lo parer de la reyna regenta, nostra onorabilíssima senyora mare, fer-vos saber que nostra intenció és que los commissaris que seran deputats, per terminar amigablement aquest negoci, conferiscan de nou ab los que seran de la part de la Audiència y de la Inquisició, y que per lo parer del senyor de Marca se prenga un bon temperament per satisfació rahonable de les parts, y que la concòrdia sia posada per escrits, tant per ser confirmada per nós que per lo Papa a nostra instància, de manera que les coses que pretenen ser agraviadas per los inquisidors y los que pretenen ells que tocan a sos privilegis són jurisdicció de llur tribunal, se conformen a lo que serà // 1143v // convengut y assentat, y de les hores en avant prosehescan ab bona inteligència, y la tranquilitat necessària per lo bé públich, approbant de present, com per les hores, tot lo que serà convengut y assentat, volent mentres que serà confirmada ab las formes requisides, sia observada per pròvia y orde de que nos asseguran que vos satisfareu de vostra part, y que los inquisidors y officials de la bona Audiència faran lo mateix de llur part, com nós los ordenam. Nós no farem la present més llarga ni més expressa sinó pregant a Déu que vos tinga, caríssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrita Amiens, a 24 de maig 1647. Louis. Le Teller.

Caríssims y ben amats los deputats del principat de Cattalunya.

1144 /1r *5 julii 1647. B.*

A[a] noz tres chers et bien amez les depputtez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez, nous avons esté informéz par vos lettres ainsy que par les despesches du sieur de Marca, et encore par celles des officiers de nostre Audience, des diverses difficultez et differendz qui ont esté emuz sur ce qui concerne la jurisdiction et les privileges du tribunal de l'Inquisition estably en nostre province de Catalongne, a cause de la restinction qui a esté apporté par les pactes que nous avons faictes lors de l'union de la province a cette couronne, et qu'il a esté faict plusieurs conferences devant le dit sieur de Marca sur ce subject, de la suitte des quelles il y a lieu d'esperer quelque bon accommodement en interpretation des dites pactes, et par ce que nous desirons de faire cesser entierement ces contestations et de pouvoir a ce qu'il n'en puisse plus arriver a l'advenir il se peut a l'esgard de la ditte Inquisition. Nous avons bien voullu par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous faict cette lettre pour vous dire que nostre intention est que les commissaires qui ont esté ou seront par vous depputez sur cette affaire, avec pouvoir de la terminer à l'amiable et consirer de nouveau tant avec ceux de nostre audience qu'avec ceux de l'Inquisition en la presence du dit sieur de Marca, a fin de trouver d'avaleur conference et par l'instruction et l'advier du dite sieur de Marca, quelques bons temperammentz et moynes d'accord, à la satisfaction raisonnable des parties et les rediger par script en forme de concordat pour estre confirmé // 1114/1v // tant par nous, qu'en suitte par nostre tres sainct Père le Pape sur l'instance que nous luy en ferons en sorte qu'aux choses ou l'on pretend estré legé par la ditte Inquisition, et en celles oú elle soustiant debvoir estendre ses droictz, fonctions et privileges, et de ceux qui dependent de son tribunal, chacun se conforme a ce qui aura esté convenu et arresté, et se conduise desormais au ce de la bonne intelligence, et la tranquilité necessaire pour le bien public, aprouvantz des a present comme pour lors ce qui aura esté ainsy convennu et arresté, et voullantz qu'en attendant qu'il soit confirmé avec les formes requises il soit suivy par provision. A quoy nous asseurantz que vous satisfirez de vostre part et quels inquisiteurs ainsy que noz officiers de la ditte Audience feront le semblable de leur costé, comme nous le leur ordennons. Nous ne vous ferons la presente plus longue ny plus expresse, priant Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez, en sa saincte garde. Escrit a Amiens, le XXIIIIe jour de may 1647. Louis. Le Tellier.

Aux deputezz du Principat[a].

1144 /2r *5 julii 1647. C.*

Molt il·lustres senyors, per la conclusió del tractat que lo rey vos testifica desitjar, tocant lo exercissi de la jurisdicció dels senyors inquisidors, essent molt important que vostras senyorias prengan prompta y bona resolució ab los senyors de la Audiència Real y los dits inquisidors. Jo, per rogar a vostras senyorias, féu aquesta, per continuar per aquest effecte las conferències que han estat comensadas entre los commissaris nomenats, de una part y altra, en presència del senyor de Marca, y de obrar ab tota la diligència y cuydado que tal negoci requereix, la qual

a. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al marge inferior esquerra del foli 1143r 1r.

serà molt efficàs per la província en fer lo que sa magestat desija. Jo que só de vostres senyorias molt afficcionat per servir-los. Luís de Borbon.

Del Camp de les Borgas, a 2 juliol 1647.

A los senyors deputats de Cathalunya.

1145r *5 julii 1647. C.*

Messieurs[a]*. Messieurs les depputés de Catalongne.*

Messieurs, pour la conclusion du traitté que le roy vous a tesmoigné desirer estre faict touchant l'exercice de la jurisdiction des seigneurs inquisteurs, estant tres important que vous preniés quelque prompte et bonne resolution aves messieurs de l'Audience Royalle et les seigneurs inquisiteurs. Je vous escris cette lettre pour vous prier de si continuer a cet effect les conferences qui ont esté commancés entre les commissaires, nominez de part et d'autre, en presence de messieur de Marca, et d'y travailler avec tous les soins et la dilligence que cette affaire le requiere, la quell ne pouvant produire que des effectz fort advantageux. Il en est attendu une issue telle que sa magesté la souhaitte par celuy qui est veritablement. Messieurs. Vostre tres affectionné a vous servir. Louis de Bourbon.

Camp de les Borges, le 2 juillet 1647.

1153r 8 juliol 1647. A.

A[b] nostres charíssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats, havent entez dels despaitgs que·ns haveu enviats tocant lo poder del visitador General en nostre principat de Catalunya, que nós havem renovat a nostre amat y fahel lo senyor de Marca, com a havent-hi alguna cosa que vosaltres creheu contrària als pactes qui són estats fets per la unió de la Catalunya a esta corona. Vosaltres estimau que no pot ser effectuat sens prejudicar-hi. Y, no volents ordenar cosa que puga contravenir-hi, antes al contrari, nostra intenció essent de mantenir inviolablement a nostres vassalls de la dita província llurs[c] privilegis y totas las cosas que nós los havem concedidas. Nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos esta lletra, per la qual vos fem a sçaber de que·ns envieu un memorial ben particular y rahonat, del que trobau ser dins lo dit poder contrari als dits pactes, a ffi de considerar-lo y examinar-lo comforme se deu en cosa d'esta conseqüència, y després ordenar al dit senyor de Marca de cessar las funccions de dita visita si serà judicat rahonable, o bé que la difficultat sie judicada en la forma y segons se deu en semblant cas practicar, // 1153v // seguint los dits pactes. Y la present, no sent per altre subjecte, nós no la us farem més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y ben amats en sa santa guarda. Escrit en Amiens, als XVIII juny 1647. Louis. Le Tellier.

a. *anotació escrita al dors.*
b. *cartes i les seves traduccions intercalades en els folis 1153r-1157v del trienni 1644-1647.*
c. llurs *interlineat, damunt de* vostres *privilegis.*

1154r *8 julii 1647. A.*

A[a] *noz tres chers et bien amez les deputtez de nostre principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez, ayantz appris par les despesches que vous nous avez faictes touchant le pouvoir de visiteur general en nostre principat de Catalogne, que nous avons renouvellé a nostre ame et feal le sieur de Marca, comme y ayant quelque chose que vous croyez contraire aux pactes qui ont esté faictz pour l'union de la Catalongne a cette couronne, vous estiméz qu'il ne peut estre effectué sans y prejudices. Et ne voullant rien ordonner qui puisse y contrevenir au contraire, nostre intention estant de maintenir inviolablemnet a noz subjectz de la ditte province leurs privileges, et toutes les choses que nous leurs avons accordée. Nous avons bien voullu par l'advier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous faire cette lettre par la quell nous vous mandons de nous envoye un memoire bien particulier et raissoné de ce que vous trouvez estre dans le dit pouvoir contraire aux dits pactes, a fin de les considerer et examiner comme il se doibt en chose de cette consequence, et en suitte ordonné au le dite sieur de Marca de cesser les fonctions de la ditte visite s'il est jugé raissonable, ou bien que la difficulté soit // 1154v // jugée en la forme selon ce qui se doibt practiquer pareil cas suivant les dites pactes. Et la presente instance pour au dit subject nous ne vous a la ferons plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt. Tres chers et bien amez en sa saincte garde. Escrit a Amiens, le XVIIIe juin 1647. Louis. Le Tellier.

Aux depputex du Principat[b]*.*

1155r 8 juliol 1647, B.

A *messieurs. Messieurs* los deputats del principat de Catalunya.

a. *anotació escrita al dors.*
b. *anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 1154r.*

Messieurs. Com lo despaitg que haveu enviat al rey, sobre lo subjecte del poder que sa magestat ha renovat a *monsieur* de Marca de visitador general en Catalunya, no explica pas sufficientment en què se estima aquest poder ser contrari als pactes y constitucions de la província, sa magestat vos significa per sa carta, la qual serà junta a esta, que ella desitja tenir un enter esclariment o informe sobre de assò antes de pendre·y resolució, o bé que la cosa sie judicada comforme se deu fer quant succeheixen semblants difficultats en conformitat dels dits pactes. Vosaltres li enviareu, si us plau, sobre de assò memorials que pugan donar satisfaccions a sa magestat, y[a] vosaltres me fareu a mi la favor de creure'm sempre. *Messieurs.* Vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier.

Amiens, 18 de juny 1647.

1156r *8 july 1647. B.*

A[b] messieurs. Messieurs les depputez du principat de Catalongne.

Messieurs. Comme la despesche que vous avez faicte au roy sur le subject du pouvoir que sa majesté a renouvellé a monsieur de Marca de visiteur general en Catalongne, n'explicque pas suffisamment en quoy l'on estime que ce pouvoir est contraire aux pactes et aux constitutions de la province, sa mageste vous tesmoigne par la lettre qui sera cy foincte qu'elle desire avoir un entier esclaireissement la dessus, auparaunt que d'y prendre resolution ou bien que la chose soit jugée comme il se doibt faire lors qu'il arrive de pareilles difficultez conformement aux dits pactes. Vous luy envoyerez si'l vous plaist sur cela des memoires qui puissent donner des satisfactions a sa mageste, et vous me ferez la faveur de me croire tousiours. Messieurs. Vostre tres humble et affectionnée serviteur. Le Tellier.

A Amiens ce XVIII *juin 1647.*

A messieurs les deputtez du Principat.

1160r 11 juliol 1647. A.

Die[c] VII mensis julii MDCXXXXVII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, lo quint absent, donà per proposició al dit Consell un paper, lo qual fou legit en Consell y és del tenor següent: «Molt il·lustre senyor, lo divendres immediadament passada la festa del Corpus fou servit vostra senyoria, etcètera».

E, legida dita proposició, entrà en dit Consell Jaume Vidielles, verguer dels senyors consellers, y digué als senyors consellers, en presència del Consell, que fora de Consell y havia una embaxada de part dels senyors deputats, y axí dits senyors consellers proposaren al dit Consell si·s hoiria dita embaxada antes de votar sobre lo fet proposat.

E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent, que ans de passar los vots avant en lo fet proposat que se hoja la embaxada dels senyors deputats.

E encontinent, en exequució de dita deliberació, entrà en dit Consell dita embaxada, la qual la reportaren lo noble don Joachim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona; mossèn Hieònym Calders, donsell, senyor de Sancta Fe; y mossèn Joseph Miquel Quintana, ciutedà honrat de Barcelona, los quals, assentats en son degut lloch, explicaren de paraula sa embaxada y, explicada aquella, donaren als senyors consellers dos papers, lo un primer paper y l'altre segon paper contenints dita embaxada, los quals foren legits en dit Consell, y fou assí insertat lo segon paper tant solament per orde dels senyors consellers, lo qual és del tenor següent: «Molt il·lustre senyor: essent estat enviat, etcètera». E, aprés de legits dits papers, dits embaxadors se'n anaren y, anats que se'n // 1160v // foren, lo Consell votà sobre la primera proposició feta per los senyors consellers.

E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: que en totes les ocasions que sucehirà los senyors deputats haver de fer embaxada al savi Consell de Cent hagen y degan ser hoïdas ditas embaxadas, *etiam* que de les tals embaxades no ne hagen fets sabidors als senyors consellers y que la present deliberació sia feta a saber als dits senyors deputats, significant-los ab aquella lo sentiment gran que lo savi Consell de Cent ha fet del succehit en dita rahó.

E, feta dita deliberació, los senyors consellers, per orgue del senyor conseller en cap, proposaren al dit Consell lo segon paper aportat per dits embaxadors dalt insertat.

E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió

a. a continuació ratllat a mi.
b. anotació escrita al dors.
c. relació intercalada en els folis 1160r-1161v del trienni 1644-1647.

següent, que sie ordenat com lo present Consell ordena al síndich de la present ciutat fassa instància y part formada contra dit miser Francesch Martí y Viladamor en la causa que lo síndich del General de Cathalunya aporta y se tracta en lo concistori dels senyors deputats o en altre part que convinga contra de dit misser Martí, y que los senyors consellers anomenen quatre persones del present Consell, ço és, una de cada estament, les quals votades per scrutini ab capses y botons ab la forma acostumada y habilitades aquelles, lo present Consell los fasse y firme syndicat *insolidum* per juntar y prosseguir dita causa, y fer tot lo que en rahó de dita instància convindrà fer en benefici de dit negoci, y que los senyors consellers cada mes tingan obligació de juntar lo present Concell y en ell dits síndichs fer relació en scrits del estat de dita causa, per estar ocupats lo síndich y subsíndich de la present ciutat en les causes ordinàries de la present casa, y tot lo demés que en rahó de dit fet convindrà fer sie comès com lo dit Concell ho comet als senyors consellers y a altres quatre persones del present Concell, una de cada stament, nomenadores per sa senyoria, y axí mateix votades per scrutini, les quals, juntament ab dits senyors consellers, tingan facultat y potestat, com lo present Consell los done, de conferir dita matèria ab los senyors diputats y assistir y aconsellar als senyors consellers tot lo que en rahó de dit fet // 1161*r* // los aparexerà convenir, y del que aniran tractant y conferint als dits senyors diputats ans de posar en exequució los que·ls aparexerà se deu fer, dits senyors consellers sien servits representar-ho en scrits al savi Consell de Cent per a què puga deliberar lo que més convindrà al servey de Déu, benefici d'esta ciutat, Principat y comtats.

E aprés los senyors consellers anomenaren en un dels quatre síndichs per dit effecte misser Joan Metge, lo qual, votat per escrutini ab capses y botons y forma acostumada, fou abilitat.

E aprés anomenaren en altre síndich Pau Ferrer, mercader, lo qual votat axí mateix per scrutini fou habilitat.

E aprés nomenaren en altre síndich Pau Mitjà, adroguer, y votat per scrutini fou habilitat.

E aprés nomenaren en altre síndich Francesch Valat, tintorer, lo qual votat per scrutini fou habilitat.

E encontinent per dits senyors consellers y Consell fou fet y firmats syndicat per lo effecte contengut en dita deliberació als dits miser Joan Metge, Pau Ferrer, Pau Mitjà y Francesch Valat y a quiscú de ells a ssoles.

Concordat cum suo originali. Agramunt, secretarius.

1166*r* *18 julii 1647. A.*

A messieur[a]*. Messsieurs les depputés et abilitateurs de Catalongne. A Barcelonne.*

La esperiènsia se té quant prejudicial és al servey del rey, nostre senyor, que hòmens mal afectes a sa real corona ocupen lo càrrech de diputat ho oÿdor del present Principat, me ha fet resòldrer de fer a vostra senyoria ab major cuidado la acostumada instànsia per a què·s conseguesca aquest fi, enviant-ly en particular un memorial de ditas personas per a major instrucció, confiant que vostra senyoria, continuant lo costum de aquexa casa, acudirà al servey de sa magestat en negoci de tanta inportància y que concerneix lo benefici d'esta província, no permetent que hòmens mal afectes a nostron rey ocupen càrrechs de tanta conseqüència, en una província que sa magestat sustenta ab tant cuidado, y los enemichs procuran a perturbar, sobre lo qual no seré més llarc, remetent-me al que sobre esta matèria representarà de ma part lo senyor de Marca. Déu a vostra senyoria guarde. Del Camp de las Borges Blanques, als[b]... de juliol 1647. Louis de Bourbon.

1168*r* 18 juliol 1647. A.

Die[c] *XVIII mensis julii anno domini MDCXXXXVII.*

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent en lo lloch y forma acostumats, precehint proposició feta per lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés sos companys, féu la deliberació següent:

Que los senyors consellers, per medi de un ciutadà y un militar del present Consell, per sas senyorias anomenadors, fassen una embaxada als molt il·lustres senyors deputats, ohidors y habilitadors, supplicant-los, per part del present Consell, tingan a bé en admètrer las advertències ha fet a aquell consistori per part de sa alteza lo senyor de Marca, manant considerar que dites advertències miren tant solament al major servey del rey, nostre senyor, y benefici universal de la província y present ciutat, la qual en to-

a. anotació escrita al dors.- carta intercalada en el foli 1166 del trienni 1644-1647.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 5 mms.
c. resolució intercalada en el foli 1168 del trienni 1644-1647.

tas ocasions las ha admesas, y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers al senyor de Marca per medi de les persones sien servits.

1175r 24 juliol 1647. A.

Molt[a] il·lustre senyor.

De orde de vostra senyoria lo dissapte pròxim passat, als vuit del corrent mes y any, lo doctor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, per lo estament ecclesiàstich; don Jacyntho de Vilanova per lo militar, y Joseph de Navel per lo real, anaren al savi Concell de Cent ab enbaxada, en resposta de altra per dits savi Concell de Cent enbiada a vostra senyoria, que contenia explicar que lo senyor de Marca ere anat a dit savi Concell de Cent, dient que vostra senyoria[b] estranyava[c] admètrer un paper per dit senyor de Marca donat de[d] orde de sa altesa, ab lo qual deya y nomenava los malafectes li aparexia trobar per no concórrer en la sort de diputats y ohidors, demanant-los tinguessen a bé haver-ne rehó, estimant lo zel del savi Concell de Cent y la conformitat tant desijada per vostra senyoria, únich remey per la conservació d'esta província que tant afligida està en la ocasió present. Ordenaren als sobredits Monpalau, Vilanova y Navel donassen gràcias a dit savi Concell de Cent del amor y correspondència ab què tractaven la casa de la Generalitat, y explicassen lo contengut en un paper que ere lo de la enbaxada, que·s entregà a dit savi Concell de Cent, donant, com donà, lo consistori facultat a dits enbaxadors perquè de paraula explicassen tot lo que aparexeria convenir en orde de dita enbaxada, per a major servey de Déu, Nostre Senyor, de la magestat christianíssima, que Déu guarde, útil y concervació de la província, segons[e] que entre tots fonc acordat y conferit de paraula antes de partir. Valent-se de aquella, don Jacyntho de Vilanova digué a dit savi Concell de Cent las malas conseqüències que podian seguir-se de que tant solament per un memorial sens averigüació calificada se nomenassen diferents persones ab nom de mal afectes, a demés de que ere voler-los llevar la reputació, se'n tenia de seguir un gran dany a la província, y no menos que reduir lo número dels que concorran a diputats y ohidors a tan poques persones que no vindrien a ser més de aquelles que voldrien los ministres reals, // 1175v // y vindria a succehir com a la ciutat de València, que la nominació és del rey. Digué també lo que pochs mesos fa succehí, sens nomenar persones, que, per voler insicular en la casa de la Diputació alguna persona que aparexia als ministres reals, trobaren mal afecte a altra, de qui se té tota satisfacció, y se veu clarament poder-la tenir, subposat que aprés de haver insiculat qui volgueren, lo donaren per bo y molt bon afecte, y està vuy insiculat. Juntament, persuadí lo que inportava tenir conformitat las dos casas, de la qual tenia de resultar nostra conservació y al contrari, nostra perdició; y se olvida, valent-se de la matexa facultat, què podia de dir coses més rellevants que no estes. A vingut a notícia de dit don Jacyntho de Vilanova que alguns[a], per haver explicat a dit savi Concell de Cent lo preenarrat, cumplint en assò lo orde que tenia del concistori, havian fet quexa de dit de Vilanova, dient havia contravingut al orde que dit concistori li havie donat, lo que apar és contra la reputació de dit de Vilanova, y contra tota veritat. Y és ben cert si de assò vostra senyoria no·n vol fer alguna demostració, qual lo cas requereix, no trobaria persona[b] que volgués anar ab enbaxada per part del il·lustre concistori. Suplica, per ço, dit de Vilanova a vostra senyoria sie servit manar fer deliberació y explicació del que vostra senyoria ordena de paraula a dits enbaxadors, e o, com a vostra senyoria millor aparega, al savi Concell de Cent, que lo que dit don Jacyntho de Vilanova digué a dit savi Concell de Cent és puntualment la veritat del que vostra senyoria ordena. Y axí mateix, per satisfer a sa reputació, suplica sie vostra senyoria servit fer-ne sabidors al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, y al bras militar, que o tindrà a singular mercè.

Don Hiassinto de Vilanova, en causa pròpria.

1178r *27 julii 1647*[c].

Palamós.

Universis et singulis attentor et fidem facio ego, Hyacintus Solivera, auctoritate regia admodum reverendisimi domini abbatius monasterii ville Sancti Felicii Guixollensis, ordini Sancti Benedicti, notarius publicus substitutus in notaria publica dicte vile, a domina Eulalia Axada, vidua uxore relicta magnifici Michaelis Axada, quondam, notarii publici Barcinone, domini utilii et

a. suplicació intercalada en el foli 1175 del trienni 1644-1647.
b. a continuació ratllat no volia.
c. estranyava *interlineat al marge esquerre.*
d. de ... altesa *interlineat al marge esquerre.*
e. segons ... partir, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat ministres reals.
b. a continuació ratllat saltim de reprenció.
c. a continuació ratllat Sant Feliu de Guíxols.- *procures intercalades en els folis 1178r-1179v del trienni 1644-1647.*

proprietarii eiusdem ut usufructuaria eius villa natali durante, quos penes me fuit receptum infrascriptum procurationis instrumentum in eis aprisia thenoris hujusmodi: Die decima quarta mensis julii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, in villa Sancti Felicis Gixollerum, actum ego, Joannes Bacho, negociatur ville Sancti Felicis Guixollensis, diocesi Gerundensis, obtinensque unum et officiis receptorii sive tabularii Generalis Cathalonie, ville Palamosidensis, per admodum illustres dominos deputatos dicti Generalis Cathalonie, mihi datum et comessi dicto nomine de certa sciencia, et grati constituo et ordino procuratore meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, vos, reverendum dominum Onofrium Ciurana y de Bellafilla, canonicum Ecclesie Gerundensis, Barcinone polulatum, absentem, et cetera, ad videlicet, pro me et nomine meo coram antis admodum illustribus dominis deputatiis dicti Generalis Cathalonie ipsius Generali comparen dominum, et cetera, eiusque et vestrum manibus et posse dictum meum officium receptorii sive tabularii Generalis dicte ville // 1178v // Palamosinensis, presente, libere, et simpliciter, renuntiandum dictarumque renuntiationem admitti petendum suplicationum et instrumentum, et pro inde suplicationes quascumque tam verbo quod in scripti dicti admodum illustribus domini deputatis et aliis quibus expedint donarum, offerendum et presentandum eiusque admitti decretarii et provideri, pretendum et instandum, et cetera, unamque et plura publicum et publica instrumenta ad demum, et cetera, promito habere rattionem, et cetera. Testes sunt Hyacinthus Geli, nauta, et Hyacinthus Rovira, barrilerius, ambo presentis ville Sancti Felici Guixolensis.

In quorum omnium et singulorum manu propria fideliter scriptorium fidem facio ego, idem Hyacinthus Solivera, notarius memoratus, hic me subscribo et meum solitum artis notarie apponо sig + num.

1179r *27 julii 1647.*

Tremp

Die vigessima prima mensis julii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentesimo quadragessimo septimo, in villa de Vilamiyana, Urgellensis diocesis.

Ego, Jacobus de Areny, utriusque juris doctoris, ville de Vilamijana, Urgellenssis diocesis populatus, et uti collector Generalis collectarum Trempi et Pallariense pro admodum illustribus deputatis Cathalonie Barcinone, residentibus, dicto momine grattis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, vos, reverendo dominum Raymundum Calaph, presbyterum et canonicum Ecclesie collegiate Beate Marie Vallis Florum, ville Trempi, dictis Urgellense diocesis, licet absentem, et cetera, et notarius, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo coram dictis admodum illustribus dominis deputatibus et auditoribus computorum dicti Generalis Cathalonie comparendum, et cetera, et dictum meum officium collectorie dictarum collectarum Trempi et Pallariense in manibus et posse ipsorum dominorum deputatorum et auditorum computorum renuntiandum, et cetera, et dictam renuntiationem admitti petendum et supplicandum et pro inde supplicationes quacunque tam verbo quod in scriptis et alias quasvis scripturas tam publicas quam privatas, ipsis dominis deputatis et auditoribus computorum presentandum et presentari faciendum, instandum et requirens et de dictis presentacione seu presentacionibus et aliis ad id necessariis publicum et publica instrumentum seu instrumenta fieri faciendum, petendum et habendum et demum, et cetera. Ego enim, et cetera, promitto judicio scisti, et cetera, et habere rattum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub bonorum //1179v // meorum omnium obligationes, et cetera. Actum, et cetera.

Testes sunt honorabiles Joannes Serra, agricola ville de Vilamijana, dictum de la Plasa, et Joannes Segur, philosophie professor ville Trempi, Urgellense diocesis.

In quorum fidem et testimonium premissorum ut in judicio et extra, ab omnibus plena fides ad hibeatur ego, Joannes Serres, auctoritatibus apostolica regia per totam urbem terrarum nottarius publicus, ac scriba curiarum ecclesiastice et secularis ville et officialatus Trempi, in dicta villa habiti, hic me subscribo et meum quo in publicis claudendis instrumentis artis nottarie solitum utor appono sig + num.

1181r *27 julii 1647.*

Universis[a] et singulis, fidem facio ego, Raymundus Garau, notarius publicus Gerunde, auctoritate regia substitutus ab herede seu successore Jacobi de Campolongo, quondam, publico civitatis bajulie et viccarie Gerunde, suarumque pertinentiarum notario quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius aprisia tenoris sequentis: Jacobis Boxeda, juris doctoris, canonicus vetus Eclesie Gerundense, receptor, collector et credenserius Generalis Cathalonie civitats et collecte Gerunde dicto nomine, gratis, et cetera, citra, et cetera, constituo procuratores meos certos,

a. procura intercalada en el foli 1181 del trienni 1644-1647.

et cetera, ita, et cetera, vos, magnifico Raphaelem Cerda, civem honoratum Gerunde, Josephum Piella, utriusque juris doctoris, Barchinone domiciliato et honorabile Raymundum Saques, passamanerium civem dicte civitatis Barchinone, absentes et quem libet vestrum insolidum itaquod preocupantis, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo officium receptoris collectoris et credenserius dicti Generalis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum Generalis Cathalonie dominemque auditorum computorum dicti Generalis, alterius ut cuiusuis persone inde potestatem habertis vel habiture pure et simpliciter, renuntiandum, cedendum et dimitendum renuntiationem, cessionem et dimissionem huiusmodi recipi et admitti petendum, suplicandum et obtinendum suplicationes quascunque dandum, offerendum et presentandum eu presentari et offereri petendum et dictandum aliaque omnia et singula que circa predicta fieri requirantur, faciendum et demum, et cetera, promiserunt ratum, et cetera, obligacione, et cetera. Actum Gerunde, die decima quinta junii millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo. Testes dominus Josephus Moret, presbiter benedictus Sedis et Rochus Franch, scriptor Gerunde.

In quorum fidem ego, dictus Raymundus Garau, notarius, hic me subscribo et meum solitum appono sig + num.

1185r Proposició de brassos.

30 juliol 1647. A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Considerant-se los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya tant pròxims a la fi de aquest son trienni, y que en tot ell han experimentat de vostra senyoria molt particulars y continuadas mercès, axí ab las assistències fetas en estos matexos brassos y en las juntas de la Trentasisena y altras de menor número, en què molts són estats freqüentment convidats, com també per la bona conducta que és estada donada als negocis graves del Principat, causada specialment de la generosa prudència y contínuo cuydado de vostra senyoria en tota occasió, regonexen en esta lo agrehiment ab què restan de semblants y tants altres favors, de què donan a vostra senyoria las degudas gràcias per tots ells, offerint tota sa attensió y bona voluntat per a totas las que sien del major servey y gust de vostra senyoria. Y per tenir-lo molt gran lo consistori de que los negocis importants que ara occorren de la província resten advertits en sa major utilitat y satisfacció, ha paregut ésser precís haver de exprimir a vostra senyoria[a] que[b] si bé la enquesta que és estada fulminada contra lo doctor Francesch Martí y Viladamor per rahó de son manifest imprès de la «Fidelitat cathalana», prengue motiu de la resolució que alguns mesos ha se féu en estos matexos brassos, als quals fins ara no se ha donada rahó alguna del // 1185v // que se havie fet y obrat en respecte de ella: emperò omissió no deu ésser reputada a poch cuydado, ni a falta de attensió en lo consistori, perquè en ell és estada molt particular y gran, per lo apreci que sempre ha fet de las sàbias resolucions de vostra senyoria, com precisament ere degut, en conformitat de las quals y previnguts de algunas justas causas que ponderaven, aparegué se havie de tractar per ara en aquest judici de las contrafaccions dels ordes y de las arriscadas comissions sens tenir poder, y dels molts agravis y danys que resultan del dit manifest, tant en odi de algunas famílias de condició, innocents de tota culpa, com del dit[c] Principat y esta pròpria ciutat, que deuen considerar-se molt lezos y agraviats en sa matexa fidelitat, ab lo expressat per dit doctor Martí en son referit manifest, segons las deduccions fetas y provas donadas per part del procurador fiscal en esta causa; sobre las quals fonch consecutivament exigida la deposició al dit doctor Martí, a qui aprés se li publicà la enquesta, lo qual en sas defensas, havent entrat indirectament a deduhir y provar sobre altres mèrits de que no ere estat interrogat en aquest judici, causa esta sua presumció molt gran novedat y special reparo en lo consistori, per prevèurer lo fi que ell portave per a més intrincar[d] o altrament diferir la decissió d'ell. Y, per esta rahó y las demés que concideraren dits deputats y una junta de personas eletas que a esta occasió convocaren ne donaren part al savi Concell de Cent per tenir-la molt principal, no sols // 1186r // en assò, però també en totas las cosas de la província, en lo qual se deliberà que per son orde se fes instància en esta matexa causa, qualificant-la de quatre personas més, per a què ab ell la instanciassen ab totas veras, y nomenant-ne altras quatre per a què, ab las personas que serien eletas per la part dels deputats, tractassen y conferissen juntament ab los consistoris de las dos casas tot lo que convindrie fer per bona direcció del negoci, donant-ne aprés rahó en sos temps al mateix Consell. Y, obligats dits deputats de esta tant prudent com

a. proposició intercalada en els folis 1185r-1186v del trienni 1644-1647.

a. a continuació ratllat lo bon èxit que·s confia de.
b. que si bé *interlineat.*
c. dit *interlineat, damunt de* mateix *ratllat.*
d. a continuació ratllat y.

utilosa resolució, nomenaren igualment per sa part quatre personas ab títol de solicitadors, o per a què attenguessen que lo fiscal del General cuydàs ab efficàcia y puntualitat del bon progrés de la dita causa, y quatre altras personas més per a què conferissen ab las sobreditas de la ciutat, com ho han fet vàrias vegadas, tractant y attenent a la solicitut y bon expedient que demana la importància de esta particular enquesta, de la qual y del que se havie obrat en ella fins vuy se donà rahó molt per menor lo die de aÿr en la conferència que tingueren los dos consistoris juntament ab las ditas personas eletas per la una y altra casa, de parer[a] dels quals fonch resolt que de tot se'n donàs notícia a vostra senyoria, y que de la dita causa se va proseguint ab tot cuydado y attensió, y que d'ella y de la bona justícia que ab si aporta se spera puntualment un molt bon èxit a tota satisfacció de esta ciutat y província. Per lo que dits deputats, tenint en consideració lo referit, ho exposan tot a la molt // 1186v // prudent de vostra senyoria, a fi que premeditant la importància y gravedat de la matèria y las malas conseqüències que resultarien de no conseguir-se en ella lo fi que·s desija, y assegura presumible la justícia que·s confia, sie de son particular servey de vostra senyoria vèurer y ponderar lo que altrament aparegue ésser més a propòsit y convenient per benefici del negoci. Que dits deputats ho rebran a singularíssima mercè de vostra senyoria, com ho supplican.

1189r 31 de juliol 1647. A.

Die lune[b], vigesima nona mensis julii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, Barcinone.

Honorabile Josephus Casademunt, botigerius thelarum, civis Barcinone, custos ordinarius sive guarda ordinaria Generalis Cathalonie in presenti civitate Barcinone. Gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratorem seum certum, ita quod, et cetera, honorabilum Philipum Fabregas, negociatorem civem dicte civitatis, licet absentem, et cetera, ad videlicet, quod dicto contractante et cuis nomine dictum officium custodis ordinarii dicti Generalis, in manibus et posse admodum illustrorum dominorum deputatorum dicti Generalis Cathalonie, pure, libere et simpliciter, cedendarum et renuntiandum // 1189v // dictamque renuntiationem, admitti petendum et supplicandum et pro inde quascunque supplicationes et alias scripturas dandum, offerendum et presentandum easque provideri, decretari et expediri petendum et suplicandum, et quem instrumenta vostraque alia et singula ad premissa a curia faciendam seu fieri faciendum, instandum et requirendum, et cetera, et demum, promisit habere ratum. Testis Jacobus Torner et Bernardus Lentiscla, scriptores Barcinone.

Premissis fidem facio ego, Franciscus Lentiscla, notarius publicus Barcinone, hec et premissa propria manu scribens.

1192r *1 augusti 1647.* A.

Deliberació[a] del savi Consell de Cent, a 31 de juliol 1647.

Que los senyors consellers, per medi de un ciutadà y un militar del present Consell, nomenadors per sa senyoria, sien servits fer una embaxada als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, stimant a sas senyorias la bona diligència, solicitut y cuydado que són stats servir tenir en rahó del negoci del doctor Francesc Martí y Viladamor, y que, en orde ha dit fet, se servescan sas senyorias deliberar que cada mes se done rahó del stat de ella en los brassos, per a què millor pugan aconsellar lo fahedor. Y, aparexent a sas senyorias fer dita deliberació, la notifiquen lo die de demà ab acte per medi del scrivà del General als senyors deputats y ohidors nous, per a què tinguen notícia de dita deliberació.

a. a continuació ratllat de les.
b. renúncia intercalada en el foli 1189 del trienni 1644-1647.

a. deliberació intercalada en el foli 1192 del trienni 1644-1647.

Apèndix 2

4/1r

Resolució[a] del bras militar celebrat als 31 de juliol 1647

A. *2 augusti 1647.*

Que.s fassa una embaxada als molt il·lustres senyors diputats que avuy acaban son trienni per part del bras militar, agrahint molt a sa(s) senyorias lo bon cuydado y solicitut han tingut en orde al negoci proposat, contengut en la proposició. Y, juntament, als nous deputats, en haver prestat son jurament, suplicar-los tingan a bé sas senyorias en continuar y perseverar la matèria de què.s tracta de la causa de micer Francisco Martí y Viladamor, fins y a tant tinga lo fi y èxit que.s desija. Y que per ço sien elegides tres persones del present bras per a reportar a dits senyors deputats ditas embaxadas y, axí mateix, degan ditas tres persones advertir a sas senyorias que lo present bras estarà molt attent en estas matèrias en tot lo que sie benefici del negoci y que sempre que acerca de assò se oferirà alguna dificultat lo dit senyor protector, juntament ab los officials del present bras y las personas anomenades, pugan deliberar y pèndrer resolució en lo dit fet en tot lo que convinga sens referiment algú. Y, per execució y cumpliment de tot lo exposat, se fasse sindicat a ditas tres persones anomenades, *simul et insolidum*, ab plenitut de poder, obrant tot lo que convinga no sols en benefici de dit negoci, però encara en tot lo demés que convinga en matèria de rompiment de leys y contrafacció de constitucions. Y, en execució de dita deliberació, foren per dit senyor protector anomenades les persones següents: don Hierònym de Miguel, Hierònym Calders, Joseph de Navel y de Erill, als quals fonch fet sindicat com desobre se conté.

a. resolució intercalada en el foli 4/1r del trienni 1647-1650.

8/1r

A. 8 agost 1647.

Molt[a] il·lustres senyors.

Lo doctor Rafel Boffill, per deliberacions del consistori dels molt il·lustres senyors deputats del trienni pròxim passat, fonc nomenat advocat fiscal en la causa del procurador fiscal del General contra Joan Batista Rubio per la nul·litat de sa ensaculació y extracció a oÿdor militar per mort de[b] ... Amat, la qual penja indecisa després de aver renunciat dit Rubio a la ensaculció y extracció sobre la pretenció del procurador fiscal, en orde als gastos causats al General ab las novas ensaculació y extracció y de la causa. Y fonch nomenat també dit Boffill assessor en la causa del procurador fiscal del General contra Francesch Martí Vilademor, doctor en drets, la qual penja també indecisa, ab motius que los advocat fiscal y hu dels assessors ordinaris del General no podien entervenir en ditas causas, respectivament, per particulars rahons que concorrien en sas personas. Y, com a advocat fiscal y assessor respective, ha dit Boffill entervingut en ditas causas, des de sos principis fins lo estat en que.s troban lo die present, com apar de las deliberacions y dels processos de ditas causas, als quals se refereix. E com las ditas causas particulars en los advocat fiscal y assessor ordinaris del General cessen, per ésser altres nomenats per mort o acabament y, axí, sien hàbils per continuar ditas causas y tinguen aqueixa obligació, com a advocat fiscal y assessor ordinaris, ab lo mateix salari que reben del General, y sie just que no pague lo General ab dobles salaris, per ço y altrament renuncia dit Boffill ditas nominacions y supplica a vostras senyorias que sien servits manar-li admètrer la renunciació que fa voluntàriament y li manen pagar los cumpliments de salaris deguts, que ho

a. suplicació intercalada en el foli 8/1r del trienni 1647-1650.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.

rebrà a singular gràcia y mercè lo official, etcètera.

Altissimus Boffill.

9r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Ab la de vostra senyoria de los del corrent tinch entès ser estat estret en visitador del General. Pesem en estrem no poder acudir a servir a vostra senyoria y Generalitat ab eix offici, però les ocupasions tinch són tant presines que·m inposibilitan per lo present poder acudir a la residènsia requereix eix offici en eixa ciutat. Y, així, soplico a vostra senyoria sia servit scusar-me y fer extrachió de altre visitador en non lloch, que·u estimaré a mercè y gràsia particolar de vostra senyoria. Y, en lo demés que jo puga fer en servei de vostra senyoria y de la Generalitat, estimaré me mane, que acudiré ab molta volontat y puntualitat, com tinch obligasió. Y lo senyor a vostra senyoria me guarde llarguísims anys y deix acabar son trienni ab molta salut y quiatut, com esta província té menester. Perpinyà y agost, 7 de 1647. Molt il·lustre senyor, besa les mans a vostra senyoria son major servidor, Honofre Llobet.

13r B. 17 agost 1647.

Molt[b] il·lustre senyor.

Las personas y síndich nomenadas per vostra senyoria y per lo savi Consell de Cent, ab las nomenadas per lo bras militar, per lo averiguament dels delictes comesos per lo doctor Francisco Martí y Viladamor se són conferidas, una y moltas ocasions, inseguint la deliberació última dels brassos y savi Consell de Cent, y tras una y altra conferència han tingut notícia que lo dit Martí s'és partit camí de París per a prevenir remey y demanar empara a sas magestats christianíssimas. Claro stà que, ab los pretextos que la persona del dit Martí pendrà, se pot pensar vostra senyoria de quanta conveniència sia enviar un embaxador per a què informe de la veritat del fet y dels delictes del dit doctor Martí a sas magestats y ministres, y suplicar a la molt il·lustre ciutat fasse lo mateix, com també se li suplica per part de la dita conferència en lo memorial fet per la dita conferència a effecte de reportarlo al savi Consell de Cent, ordenant a la dita persona o personas que.s nomenaran per vostra senyoria y la dita ciutat se'n aporte còpia del procés contra dit Martí fulminat en esta casa, y las deliberacions en lo fet del dit Martí tocants y, juntament, còpia dels prossehiments fets en la Ballia General contra lo dit Martí, com també lo que se troba, segons las diligències fetas per ditas personas, haver delinquit dit Martí. Lo que constant plenament, si lo savi Consell de Cent y bras militar resolen tractar en lo Real Consell causa criminal contra al dit, en lo que no pot vostra senyoria obrar per impedir-lo-y constitucions y capítols de Cort.

Los delictes de què està impetit dit doctor Martí // 13v // y se donan prova són los següents: primo, lo haver-se apropiat la «Notícia universal» y altres papers scrits sens ser estat ell lo auctor, entrant per so en lo crèdit y opinió à estat lo dit Martí, y essent per dits treballs remunerat per lo savi Consell de Cent. Més lo dit, ha fet y treballat lo memorial sediciós, que, si a vostra senyoria apar, se llegirà, contra los ministres superiors de sa magestat, lo qual podia causar los danys al Principat y ciutat que.s deixan vèurer. Més, haver tingut dit Martí grans confabulacions ab lo abat de Galligans y procurat ab dàdivas y promesas induhir algunas personas ha que sercassen medis per a què no.s passàs avant en la punició del balle de Mataró, del càstic del qual nasqué lo descobrir-se la conspiració castigada. Més lo dit, ha instat a alguns testificassen contra lo senyor governador y altres ministres, prometent libertat a algunas personas si ho feyan. E més, lo dit doctor Martí ha tingut tractes ab los enemichs, en particular ab don Anthonio de Mendossa, en Lleyda resident, y son cunyat, lo canonge Prexens, a dita persona que dit Martí era molt beneffecte al rey cathòlic.

Estas deduccions averiguadas, bé veu vostra senyoria de quanta importància sia fer-las notòrias a sas magestats y ministres perquè, estant plenament enterats d'ellas y de la veritat, cessant los pretextos dels apoyos y se veya quantas y quants grans causas ha tingut el Principat, ciutat y bras militar de instar y diligenciar, fos tant castigat y perdut home tant perniciós al servey de Déu, de sa magestat y danyós a esta província y ciutat. Per ço, las personas de la conferència de las dos casas representan a vostra senyoria tot lo sobredit, suplicant sia servit vostra senyoria deliberar sobre est fet lo que sia més convenient y, juntament, suplicar al savi Consell de Cent fasse lo mateix per a què, prossehint ab la conformitat // 14r // acostumada, se asserte en tot al major servey de Déu, de sas magestats christianíssimas, que Déu guarde, y benefici de est Princi-

a. suplicació intercalada en el foli 9 del trienni 1647-1650.
b. ambaixada intercalada en els folis 13r-14v del trienni 1647-1650.

pat y ciutat. Suplican també a vostra senyoria sia servit, ab la mateixa conformitat, deliberar que.s trague y imprimesca ab llengua vulgar un manifest per part del Principat y ciutat[a], fent nottori al univers no haver fet dit doctor Martí y Viladamor son manifest ab concentiment del Principat y ciutat, ans bé contra expressa prohibició de vostra senyoria y de la ciutat.

18*r* *A. 21 augusti 1647.*

Die[b] XI mensis augusti MDCXXXXVII, in villa More Riparie Iberi, Ego, Joannis Pedret, negociator et agricola mancomunorum transflumen termini ville More Riparie Iberi dertusense diocesis habitants, et cetera, ordino et constituo procuratorem meum certum, et cetera. Ita quod, et cetera, vos, reverendum Hieronimum Sparsa, presbiterum et benefficiatum in civitate Barcinone habitatorem, licet absentem, et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo officium quod obtineo supracollectoris et receptoris librorum et pecuniarum, jurium, ingressum et egressum Generalis presentis Cattalonie principatus et bolla plumbi et sigilli cere eiusdem tabularum foranearum collecte civitatis Dertuze, scilicet jurium de bolla dumtaxat ipsa non extiterit arrendata, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis presentis Cattalonie principatus etiam iamdicti dominorumque auditorum ipsius Generali alterius [...] cuius vis persone inde potestatem habentis vel habiturum pure et simpliciter renunciandum, cedendum et dimittendum renunciacionem, cessionem et dimissionem huiusmodi recipi et admitti, petendum, suplicandum et obtinendum suplicacionis quascumque dandum, offerendum et presentandum // 18*v* *// seu dari, presentari et offerri, petendum et instandum aliaque omnia et singula que sirca predicta fieri requirantur, faciendum, et cetera, et demum, et cetera, promito habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera. Actum, et cetera, ut supra. Testes sunt Franciscus Llombart, studens, et Dominicus Colome, cultor, dicte ville More habitantes. Recepi manuque mea propria scripsi fideliter fideliter ego, Antonius Joannes Perramon, publicus apostolica et regia auctoritatibus notarius ville More Riparie Iberi habitans et oriundus [...] et omnium scilicet per abreviaturas extrai[...] contentorum fidem et testimonium cum suprapositis tribus diccionibus in presente clausura, in linea sexta ubi legitur «huiusmodi procuratoribus [...]», hic me subscribo et meum asuetum artis notarie apono sig(+)num.*

a. a continuació ratllat no havent.
b. procura, carta i traduccions intercalades en els folis 18r-25v del trienni 1647-1650.

19*r* A. 21 agost 1647.

Als deputats de Catalunya.

Esta serà per acompanyar la que lo rey, que Déu guarde, escriu a vostra senyoria per donar gràcias a la Divina Magestat dels dichosos successos de la pressa de Dixmuyde, dintre Flandres occidentala, y de la recdicion de la plassa de la Bassea, conforme veuran vostras senyorias ab dita carta del rey, en què nos obliga a tots ha donar gràcias a Nostre Senyor de la victòria que.s éstat servit donar a nostras armas, sent dos plassas de molta importància per nostres avantatges. Jo.m prometo que vostras senyorias faran las solemnitats acostumades asistint al *Te Deum laudamus* y demés alegrias y festas que tant dichosas presas obligan als bons ministres de sa magestat fer, assegurant a vostra senyoria que en totas ocaciós jo tindré a bé de emplearme per llurs interessos sempre que se oferirà. Déu a vostra senyoria guarde. Del camp de les Borges Blanques y agost, a 19 de 1647. Louis de Bourbon.

20*r* B.

A nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y benamats: nostres designes essent assistits de tal manera per la omnipotència divina, que, en spay de vuyt dies, havem obtingut dos avantatges molt considerables. Lo primer és la presa de la ciutat de Dixmuyde, en la Flandes occidental, rendida a dotze de aquest mes a nostre charíssim y ben amat cuzí lo comte de Rançó, mariscal de Fransa, nostre loctinent general en una de nostras armadas de Flandes en la absència y sots la aucthoritat de nostre charíssim y amantíssim oncle lo duc de Orleans, al qual nós havem ordenat de provar-ne lo ataque en temps que los enemichs tenian totas llurs forsas occupadas en altra part y se imaginaven que las nostras estavan molt allunyadas de allí, perquè esta és la plassa que, estant en nostre poder, assegura molt la conservació de las altres que nós havem conquistadas de aquella part, <a> talla als enemichs la comunicació ab Neoport y la facilitat del comers de la mar. Y nostre dit cuzí, havent-la *//* 20*v* *//* envestida de improvís, la ha apretada tant vigorosament y ha tant fortament espantat los qui la guardaven que ells se són rendits vint-y-quatre horas aprés de haver-la envestida, encara que los deforas fossen molt ben fortificats, que.y hage bon fosso y muralla ben terraplenada en dedins, y que ella sie molt ben provehida de artilleria y totas altres sorts de municions, y que.y hagués guarnició de cinc a sis-cents hòmens ab un

grandíssim número de habitants, essent una de las més pobladas de aquellas partidas, en la qual se feya molt gran tràffech.

Lo segon, en la reducció de la plassa de la Bassee en nostra obediència, que és una fortalesa situada en la Flandes gal·licana, la situació de la qual és molt avantatjosa, que conte vuyt baluarts reals y altres tantes mitjas llunas fetas regularment com las plassas més importants conquistadas sobre los enemichs. Y dóna la entrada sobre lo millor país que ells tingan y per ont és més fàcil incommodar-lo. Y havent manat a nostre charíssim y benamat cuzí lo senyor[a] de Gassion, mariscal de Fransa, semblantment nostre loctinent en una de nostras armades de Flandes, de envestir //24r //[b] aquesta plassa durant la occupació de las armas dels enemichs y, particularment, a causa que no.s tenian avisos ben certs de què no.y havia número sufficient de gent per a fer-hi una llarga resistència, los generals de las armas enemigas, confiant-se de la forsa de aquella y havent molt aflaquit totas llurs guarnicions per a fortificar-se y posar-se ab majors tropas en campanya. Y aprés que nostre dit cuzí ne ha fet la circunval·lació en cinch dies, à ell, en tre(s) altres dies de trinchera uberta, guanyat la contrascarpa y totas las fortificacions de fora de la plassa. Y lo endemà ell à tant vivament apretat als assitiatz, que eran número de quatre a cinccents, que ell los ha forsats a capitular y se'n exir de la plassa ab una favorable composició.

Y perquè nós estimam ser particularment obligats en fer gràcias a Déu de aquestos avantatges, com a sent gloriosíssims y útils en la conjontura present, nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos part de aquestos bons successos y dir-vos que, com nós fem a sçaber al Capítol de nostra bona ciutat de Barcelona de celebrar lo Tedèum en llur iglésia cathedral per aquest subjecte, vosaltres hajau de asistir-hi y doneu[c] tots los senyals possibles de un regosijo públic y fassan //24v // tot lo que se és acostumat y practicat en semblants occasions. Y la present, no sent per altre effecte, nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en Amiens, a 23 de juliol 1647. Louis.

21r *B. [...] agost 1646.*

A moz[d] tres cher et bien-amez lez depputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien-amez: noz desseinz estant secondez de tel sorte par la puissance divine qu'en huit jourz de tempz nouz avonz obtenu deux advantagez tres considerablez. Le premier est la prise de la ville de Dixmuyde, danz la Flandre occidentalle, rendue le XII de ce moiz a notre tres cher et bien-amez cousin le comte de Ransau, mariscal de France, notre lieutenant general en l'une de noz armées de Flandrez en l'absence et soubz l'auctorite de notre tres cher et tres ame oncle le duc d'Orleanz, auquel nouz avonz ordonne d'intenter l'attacque danz un tempz auquel les ennemiz tenoyent toutez leurz forcez occuppéez ailleurz et croyoient que lez nostrez estoyent for esloingnéez de la, parceque c'est une place qui, estant en notre pouvoir, asseure beaucoup la conservation dez autrez que nouz avonz conquisez de ce costé la, retr[...] aux ennemiz la communication avec Neuport et la facilité du commerce de la mer. Et notre dit cousin l'ayant investie a l'improviste, l'a pressée si vigoreusement et a si fort espouventé ceux qui la gardoyent qu'ils se sont renduz vingtquatre heures aprez qu'il la eu attacquée, bien que lez dehorz soyent tres bien fortiffiez, qu'il y ayt un bon fossé //21v // qu'elle soit bien remparz au dedanz, et qu'elle soit tres bien munie d'artillerye et toutez sortez de munitionz, et qu'il y eut en garnison cinq a six-centz hommez avec un tres grande nombre d'habitants, estant une des villes dez pluz peupléez de cez quartierz la, ou il se faict un grand traffic.

Le second, en la reduction de la place de la Bassée en notre obeissance, qui est une forteresse scituée en la Flandre gallicane, dont l'assiette est tres advantageuse, qui contient huict bastionz royaux et autant de demiez lunez faictez regulierement comme lez pluz importantz placez conquisez sur lez ennemiz. Et donne l'entrée danz le meilleur payz qu'ilz ayent et ou est pluz facile de lez incommoder. Et ayant commandé a notre tres cher et bien amé cousin le seigneur de Gassiun, mariscal de France, pareillement notre lieutenant en l'une de noz armeez de Flandrez, d'attacquer cette place pendant l'occupation dez armez dez ennemiz et, particulierement, a cause que nouz avionz dez adviz bien certainz qu'il n'y avoit paz un nombre suffisant de genz pour y faire une longue resistance, lez generaux dez armées des ennemiz, confiantz sur la force de celle et ayant beaucoup affaibly toutez leurz garnisonz a fin de se // 22r // fortiffier et metre pluz de trouppez a la campagne. Et aprez que nostre dit cousin n'a faict la circumvallation en cinq jourz, il a en troiz [...] de tranchée ouverte gaigné la contrescarpe et toutez lez dehorz de la place. Et le lendemain il a si vivement aissailly lez assiegez, qui estoyent au nombre de quatre a cinq-centz, qu'il lez a convainctz a capituler et a sortir de la place avec une favorable composition.

a. a continuació ratllat mariscal.
b. a continuació repetit envestir.
c. a continuació ratllat tota.
d. anotació escrita al dors.

Et parceque nouz estimonz estre particulierement obligez de rendre gracez a Dieu de cez advantagez, comme estaintz tres glorieux et utillez danz la conjoncture presente, nouz avonz bien voullu, par l'adviz de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, vouz faire part de cez bonz succez et vouz dire que, comme nouz mandonz au Chappitre de notre bonne ville de Barcelonne de celebrer le Tedeum danz leur eglise cathedralle a ce subject, touz ayez a y assister et donner toutez lez marquez possiblez d'une regonessance publicque et fassiez tout ce qui a accostumé d'estre et practique en pareillez occasionz. Et la presente // 22v // n'estant pour [...] nouz prionz Dieu qu'il vouz ayt, tres cher et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Amienz, le XXIIIème juillet 1647. Louis. Le Tellier.

27r A. 22 agost 1647.

Die XXI mensis augusti MDCXXXXVII. Barcinone.

Convocat[a] y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran del Consell en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua, etcètera. Després, lo dit senyor conseller en cap donà per proposició al dit Consell un paper que comensa «los molt il·lustres senyors deputats, consellers y persones eletes per lo negoci de micer Martí», lo qual fonch legit en aquell, del tenor següent: «Molt il·lustre senyor. En conformitat etcètera». E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: que lo síndic de la present ciutat introduesca causa civil en la present casa contra de micer Francisco Martí demanant restitució dels salaris rebuts ab los interessos de aquells y danys causats. Y així, [...] la introduesca criminal en lo Real Consell, denunciant los delictes mencionats en lo paper legit al present Consell contra dit Martí, fent instància y part formada. Y que la present deliberació se fasse a ssaber, per medi de un ciutadà y un militar, als il·lustres deputats, supplicant-los sien servits de diligenciar que la causa se aporte en aquella casa passe avant ab la diligència possible. Y axí matex, se fasse a ssaber la present deliberació al molt il·lustre bras militar per a què lo dit bras, si li aparrà, pugue cohoperar en la causa criminal contra dit Martí, fent esta diligència cens derogació de altres deliberacions per lo savi Consell de Cent fetes. Antes bé, si a les persones anomenades per los negocis de dit Martí los aparexerà de nou convenr altra cosa, la proposen los senyors consellers a altre Consell, en lo qual se pendrà la resolució que més convindrà. Y en lo tocant ha scríurer cartes de favor ni certificatòries, no sie lícit ni permès al scrivà major de la present casa, que ara és y per temps serà, fer ni scríurer-ne ningunes sens sabuda del savi Consell de Cent, sots pena de suspenció per temps de un any de son offici.

a. resolució intercalada en el foli 27 del trienni 1647-1650.

33r 9 *augusti 1647.*

Als[a] senyor(s) deputatz del present principat de Catalunya, Roselló y Cerdanya guarde Déu. A Barcelona.

La de vostra senyoria tinch rebuda de 13 del corrent y me só folgat, més aÿ(r) an donat avís de las llibertats han entrepresas lo sargento mayor Melo, residint en la vila de Miravet, ab la assistència de la guarnició de dita vila, ab lo costat del governador de la plassa de Flix, com també del governador de Palamós, de aver donat alguns manaments contra nostres ordres. Asseguro a vostra senyoria que he fet lo sentiment degut, avent despachat un propi al punt que he rebuda la carta de vostra senyoria, y he ordenat als governadors de ditas vilas no perturben en cosa alguna al deputat local del General ni permetan que official algú se atrevesca a impedir-lo en manera alguna contra los privilegis y constitucions d'esta província, volent que tots sian observants los drets que, de tot temps, han gosat, assegurant a vostra senyoria que[b] jo meteré la orde necessària, que obligarà a vostra senyoria a conèixer ab quanta afecció desigo la conservació de aquest Principat y augment del poble. Déu a vostra senyoria guarde. Del camp de las Borges Blanques y agost, a 22 de 1647. Louis de Bourbon.

Als deputats del General de Cathalunya.

36r A. 31 agost 1647.

Die XXX mensis augusti MDCXXXXVII.

Convocat[c] y congregat lo savi Consell de Cent jurats, etcètera. E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: que, de part dels senyors consellers y Consell de Cent se scrigue una carta a sa altesa del senyor príncep de Condé per un propi a tota diligència, supplicant-lo sie servit fer mercè a la present ciutat de interposar-se, ab son poderós medi, ab sa magestat,

a. carta intercalada en el foli 33 del trienni 1647-1650.- anotació escrita al dors.
b. que *interlineat damunt* jo.
c. resolució intercalada en el foli 36 del trienni 1647-1650.

Déu lo guarde, per a què sie servit, en quant la justícia donarà lloch, voler ajudar al senyor mariscal de La Motte, virrey y llochtinent que fou de aquest Principat, en las pretencions té de alcansar sa llibertat. Y açò supplica la present ciutat quant encaridament pot a sa altesa, en recompensa de les moltes mercès ha rebut esta ciutat y Principat del dit senyor de La Motte, y que la present deliberació sie feta a ssaber per los senyors consellers als molt il·lustres senyors deputats per medi de un ciutadà y un militar del present Consell, nomenadors per sa senyoria, supplicant-los sien servits, ab la mateixa conformitat, scríurer altra carta la dita rahó.

41*r* *A. 16 setembre 1647.*

A[a] *moz tres cher et bien-amez lez deputez du principat de Catalongne.*

Tres chers et bien-amez: ayantz apriz par vostre lettre du deuxiesme du present moiz comme lez charges de(z) deputte(z) de nostre principat de Catalogne ont esté rempliez de voz personnez, nouz avonz bien voullu vouz faire cellecy pour vouz tesmoigner, par l'adviz de la royne regente, notre tres honorée dame et mere, la satisfaction que nouz avonz de voir entrer danz cez chargez dez personnez si bien intentionnéez que vouz etes, nouz promettantz qu'il en reuscira diverz advantagez pour le public de la province, aussy bien que pour nostre service. Et comme nouz ne croyonz paz qu'il soit necessaire d'y contribuer et qui dependra de vouz, nouz vouz asseuronz que les soinz et l'affection que vouz y apporterez me seront en particuliere consideration, et que nouz vouz en recongnoistronz en toutez lez occasionz que s'en ofriront, priantz Dieu qu'Il vouz ayt, trez cherz et bien-amez, en sa sante garde. Escrit a Pariz, le XXXème aoust 1647. Louis. Le Tellier.

42*r* B. *17 septembris 1647.*

A notícia dels deputats y oÿdors de comptes ha previngut que t. fra Vilamala, extret visitador ecclesiàstich, deprés de ésser-se trobat en Barcelona als 16 del mes de agost proppassat y haver acceptat lo dit offici de visitador, jurant y oÿnt sentència de excomunicació, és mort naturalment, per lo que se dubta y consulta si dits deputats y oÿdors de comptes, per mort del dit visitador ecclesiàstich, tenen obligació de fer nova extracció de visitador o si, segons disposició dels capítols de Cort del any 1599 y altres que disposan sobre dita visita, aquella se pot fer y passar avant y conclòure's ab tot effecte, sens extracció de altre visitador ecclesiàstich.

Jhesús Maria.

En lo fet sobre expresat y consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors als assessors y advocat fiscal infrascrits, attès en lo capítol 1 del //42*v*// nou redrés de les Corts de 1599, a prescrita la forma [...] Cort de la visita se à de fer quiscun trienni als deputats [y oÿ]dors de comptes y officials del General de Cathalunya. Y vol que lo primer die, *iuridie,* aprés del jurament dels nou deputats, cada trienni se faça extracció de nou persones, tres de cada estament. Y si los extrets seran fora de la present ciutat, los deputats los o hajan de fer a saber, per a què als 16 del mes de agost se tropien en la casa de la Deputació de la present ciutat de Barcelona y prestar jurament, y, oÿda sentència de excomunicació de bé y lealment haver-se en son càrrech y [offici] de visitador, se puga procehir com convé. Y en cas algú o alguns de dits visitadors no acudien, dit die de 6 de agost se fasa encontinent, en lloc de aquells [...] aquell semblant extracció ab termini de quince dies per acudir a dit excersisi. Y que semblant extracció se farà ab lo mateix termini de 15 dies fins lo número sia complit. Entès emperò que, trobant-se la major part dels extrets presents, com n'i haja de cada estament, encara que no.i sian tots, pugan y degan comensar y proseguir la visita com si tots fosen presents. En lo número 10 de dit capítol, vol la Cort que, en los tres mesos que les causes y querelles se an de declarar, que dits nou o la major part de aquells hajan de declarar y fer les sentènsies etcètera.

Del dit capítol resulta la Cort sols u volgué que lo [...] del nou visitadors una vegada fos complit, no, emperò, que sempre foren nou, que a voler-o així la Cort que tots nou haguessen de entrevenir, així, en lo comensar la visita y //43*r*// declarar y sentenciar les querelles, no o haguera deixat a la major part, y essent ja comensada la dita visita y haver lo que fra Bernat de Vilamala, prestat lo sòlit jurament y haver també oïda sentència de excomunicació de haver-se bé y llealment en excersisi de visitador, per ésser mort dit fra Vilamala, per estar ja la dita visita comensada quant dit fra Vilamala murí. Quant la Cort hagués volgut que, sigida la mort de u dels visitadors, després de comensada la visita, se fes extracció en lloc del mort o haguera prevengut que ho haguera provehit, segons se troba provehit per los capítols de Cort, quant un deputat y oïdor mur, puixen [...] com disposa y vol[a] se'n traga altre en lloc del mort. Attès, així mateix, a la observànsia subseguida, la qual obre

a. carta i vot intercalats en els folis 41r-43v del trienni 1647-1650.- anotació escrita al dors.

a. puixen ... vol *interlineat damunt uns mots ratllats.*

que lo que s'és observat sia com si per la ley o statut stigués ordenat y disposat, y havent-se mort don Joan Pau Rifós, ardiaca y canonge de Tarragona, demanés de ésser extret visitador en lo ayn 1629 y ésser stada comensada la visita, y en lo ayn 1635 ésser stat extret en visitador per lo stament militar Pere Molner y de Solanell, y ésser mort demprés comensada la visita no.s trobe observat en la casa de la Deputació, se fes extracció de l'altre visitador en lloc de algú dels dits. Per les dites rahons y altrament, són de vot y parer que no.s deu tràurer visitador en loc de dit fra Bernat de Vilamala per ésser molt aprés de haver jurat y oïda sentència de excomunicació // 43v // y éser ja comensada la visita y lo número complit, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladamor, fisci Generalis advocatus. Soler, assessor.

45r A. *18 setembris 1647*[a].

Per quant los deputats y oÿdors de comptes pròxim passats, en occasió que anomenaren y crearen governador de las baronias de Martorell al noble don Joan de Argensola, aleshores deputat militar, també juntament li concediren la habitació del palau de la comtessa y aquella dit don Joan de Argensola, encara que hage acceptat y vuy tinga lo dit offici de governador, no la ha habitada ni la habita, sinó que aquella té llogada a altres persones, consultan los dits deputats y oÿdors de comptes, attès que al dit don Joan li és concedida per sa habitació, en via de dret si la pot llogar y, no habitant-la, com no la habita, si dits deputats y oÿdors de comptes poden disposar de la habitació de dita casa per son propi ús o en favor de altres persones, no obstant la concessió feta al dit senyor don Joan. Més consultan dits deputats y oÿdors de comptes, si lo dit offici de governador de las baronias de Martorell que vuy obté dit don Joan de Argensola *ad nutum* y sensillament, per no ser creat official *ad beneplacitum* sinó // 45v // *simpliciter*, com està dit, pot per aquell revocar, sens precehir altre causa que la líbera voluntat del molt il·lustre consistori, baró de dita baronia, en mà de qui està mudar los officials de aquellas sempre que.ls apar.

Jhesús Maria.

En lo sobreconsultat fet, són los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors als assessors y advocat fiscal, en lo qual són dos los casos consultats responen així al primer: attès lo noble don Joan de Argensola, en la occasió lo dit fou per los deputats y oïdors nomenat governador de Martorell[a], foren al dit asignats sent ducats pagadors per terzes antisipades, y la habitació y emprie de la casa dita del palau de la comtesa de la present ciutat per son salari, exceptat lo [...], segons consta de la nominació feta als 7 de setembre 1646, y quant, per rahó de algun contracte està a d'alguna [...] concedida la habitació de alguna casa, la tal persona pot y per dret li és permès llogar y concedir a la persona li apparrà la tal habitació, són de vot y parer que los dits senyors deputats y oïdors no poden disposar de la habitació de la dita casa ni per propi ús de altre d'ells ni de altra persona, encara que dit don Joan no habite en ella, salvant sempre etcètera.

Quant a la segona part de la consulta, responen, attès los deputats del trienni 1638 en lo fi de aquell, demprés de ésser estada feta confiscació dels barons de Martorell [...] per governador de aquells a Joan Francesc de Vergós, // 46r // lo qual obtingué dit offici tot lo resíduo de dit trienni, tot lo trienni 1641 y part del trienni 1644 fins morí. Seguida la mort de dit Vergós, fou nomenat governador de dites baronies Benet de Font, lo qual exercí lo dit offici fins morí. Seguida la mort del dit de Font, per los deputats y oÿdors fou nomenat governador don Joan de Argensola y resulta així que la provisió de dit offici dura y deu durar lo temps viu lo provehit, puix, havent-hi officis en la casa de la Deputació que cada principi de trienni de nous deputats y oïdors los muden, y quant no.ls muden conforme los que.lls tenien no.s troba lo dit offici[b] en ocasió alguna sia estat mudat, sinó provehit per mort[c] tenint lo dit estat, lo qual és manutenible, són de vot y parer que los dits deputats y oïdors no poden[d] remòurer al dit don Joseph de Argensola del exercici de dit offici sens causa y, quant haja causa, se à de procehir *per directem* y *causa cognita*, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladamor, fisci Generalis advocatus. Soler, assessor.

48r A. *6 septembris 1647.*

Deliberació[e] de la visita.

Vuy, a vint-y-sis de setembre mil sis-cents quaranta-set, los senyors visitadors del General de

a. vot intercalat en els folis 45r-46v del trienni 1647-1650.

a. governador ... Martorell *interlineat al marge esquerre.*
b. a continuació cinc mots ratllats.
c. a continuació un mot ratllat.
d. poden *interlineat damunt* remòurer.
e. deliberacions intercalades en els folis 48r-49v del trienni 1647-1650.

Cathalunya instructors de processos deliberen que Jaume Llosent, guarda del General de la vila y col·lecta de Puigcerdà, y Francesc Naudí, procurador fiscal de dita col·lecta, sien suspesos respective de llurs officis fins y a tant sie provehit altra cosa en contrari. Y dita suspensió fan per ser estats los sobredits querelats a instància del procurador fiscal de la present visita y haver aparegut dels mèrits de ditas querelas haver de ser per ara suspesos. Y que ab la dita suspensió se done rahó als senyors deputats, insinuant a sas senyorias que, per ara y durant dita suspensió y fins que altrament sie provehit *formiter* en lo consistori de la visita sobre mèrits de aquella, porian sas senyorias anomenar altres persones per exercir dits officis, per lo qual effecte deliberen dits senyors vistadors que la present deliberació sie reportada a dits senyors deputats per lo scrivà major de la present visita. De la dita deliberació fas fé yo, Francesch Reverter, per auctoritat real notari públich de Barcelona y scrivà major de la visita del General de Cathalunya del trienni mil sis-cents coranta-y-quatre, comensada en lo corrent any mil sis-cents coranta-y-set, escrivint la present de mà mia pròpria.

49*r* A. 28 *septembris 1647.*

Vuy, als vint-y-vuyt de setembre mil sis-cents quoranta-set, los molt il·lustres senyors visitadors del General de Cathalunya, ço és los tres instructors dels processos, absents los altres, consistorialment ajuntats, etcètera, attenents sa senyoria que per poder continuar dita visita tenen precisa necessitat de diner, per ço deliberen que, de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats de dit General de Cathalunya (y) sien sas senyorias servits deliberar y manar girar de pecúnies del General al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comtes de dit General, quatre mília liures moneda barcelonina per ara y a son comte dels gastos fahedors y demés coses convenients per la dita visita. Y perquè la present deliberació tinga son degut effecte sie notificada a dits senyors deputats per lo procurador fiscal de la present visita. Scrivà major de la visita del General de Cathalunya Francesch Reverter, nottari públich de Barcelona.

52*r* A. 12 octubre 1647.

Molt[a] il·lustres senyors.

Don Francisco de Cartellà y Malla, per a pagar ab més facilitat a Andreu Saurina mil dos-centes onse lliures, onse sous y nou diners, asignà y consignà a dit Andreu Saurina, qui era sota escrita de dit Cartellà, per dos cambis en consemblant summa, compresos los interesos en la fira del mes de agost 1643, que li senyala cobrar altra tanta quantitat devallave de major summa que vostra senyoria y lo molt alt consistori li devien per lo salari de embaxador quant fonch enviat al rey cathòlic. Y encara que dit Saurina aja obtingut sentènsia per executorials contra lo síndich del General per la summa de tres mil set-centes onze lliures y onse sous y nou diners, com consta en los registres del present consistori, ab tot, fetes les degudes diligències, no ha pogut alcansar la paga fins vuy, avent suplicat serca de dos anys contínuament als antesesós de vostra senyoria fos pagat. Y axí, perquè se veya ab prova real que fa les degudes diligències per a ésser pagat, suplica a vostra senyoria que, en forsa de dits executorials, lo manen pagar encontinent, lo que rebrà a mercè. Altrament, protesta de les dilegències fetes y que de present fa[a], suplica a vostra senyoria sie servit que de la present se mane al scrivà del molt il·lustre consistori llevi acte de la scriptura y se li done còpia autèntica de ella, per so que li convé a dit scrivà justificar esta diligència serà proseguir la causa que porta en la Real Audiència contra dit Cartellà a relació del magnífich Narcís Peralta, del Real Consell, y altrament y axí com ho suplica y espera de vostra senyoria *et licet, cetèra.*

Altissimus Iohannes Baptista Queralt. Ob X *octobris* MDCXXXXVII *in consistorio illustri domini deputati [...] domini auditoribus compotorum //* 52*v* *// remisserunt predicta magnificis assessoribus Generalis, qui predicta videant et relacionem faciant. Bruniquer, scriva major Generalis Cathalonie.*

54*r* A. 13 *octobris 1647.*

Als[b] molt il·lustres senyors deputats de Catalunya y comtats de Roselló y Cerdanya guarde Déu. A Barcelona.

Si jo no fossa estat obligat de visitar en persona totas las postas qui combenian guardar per impedir lo secors de Àger y de anar-y moltas vegades per a donar totas las òrdens necessàrias, jo auria donat més prest avís a vostra senyoria de aquesta empresa y avisat de totas las particularitats del comensament del city, bo que jo aja en-

a. avís intercalat en el foli 52 del trienni 1647-1650.

a. fetes ... potestat *interlineat damunt* [...] y interesos y de tot [...], *ratllat.*
b. carta intercalada en el foli 52 del trienni 1647-1650.- anotació escrita al dors.

caregat al senyor marischal de Gramunt donàs a vostra senyoria avís de tot, lo que crech aurà fet, no volent més diferar. Jo enbio al senyor de Marca ample relació, la qual jo.l he pregat de fer-la veure a vostra senyoria abans de fer-la imprimar ni publicar. Y després que vostra senyoria la aurà vista, ordeno al dit senyor de Marca la fassa imprimar en la forma acostumada, y perquè.m prometo que vostras senyorias faran las demostraciós acostumades, ab las gràcias y alegrias que sempre han fet celebrar en las iglésias y altres parts, asegurant a vostra senyoria que, en totas ocaciós, procuraré fer veure a vostra senyoria ab quanta aficció desitgo los avantatges y conservació de aquest Principat. Déu a vostra senyoria guarde. Del camp de Castelló de Farfanya, octubre, a 11 de 1647. Louis de Bourbon.

58r A. *21 octobris 1647.*

Als[a] molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya y comtats de Roselló y Cerdanya guarde Déu. A Barcelona.

La de vostra senyoria tinch rebuda de 15 del corrent de mars del senyor don Francisco de Aiguaviva, enbaxaor, lo qual me ha informat per part de vostra senyoria de las demostraciós y alegrias han mostrat tenir de la presa del castell y plassa de Àger, lo que estimo com és rahó, assegurant a vostra senyoria que no confiava a menos de la prudència y bon zel que sempre han fet veure, per experència, per las cosas tocantes al servey del rey y conservació de aquest Principat, lo que tinch en particular memòria, qui me obligarà en totas ocaciós a emplear-me per la conservació de dit Principat y de tots en general. Jo.m prometo que vostras senyorias y asistiran en tot lo que conbindrà, conforme han acostumat. Jo he encarregat a dit senyor don Francisco de Aiguaviva informe a vostra senyoria com lo enemich avia asitiat la pobla de Constantí y com lo senyor marischal de Gramont és anat per mon orde a socórrer-la ab algunas tropas, qui ha obligat als enemichs a llevar lo sity y a retirar-se a Tarragona, conforme més llargament dirà a vostra senyoria dit senyor don Francisco de Aiguaviva de ma part. Déu a vostras senyorias guarde. Del Camp de Tarragona y octubre, a 18 de 1647. Louis de Bourbon.

Als senyors deputats del General del principat de Cathalunya.

a. carta intercalada en el foli 58 del trienni 1647-1650.- anotació escrita al dors.

71r *Die XII mensis octobris MDCXXXXVII.*

Convocat[a] y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera. E lo present Consell féu la deliberació següent y conclusió següent: que les persones que tenen la mà en la matèria contenguda en la informació legida en lo present Consell passen avant en la continuació de aquella, a consell dels magnífichs advocats de la present casa, fent recensir los testimonis rebuts en la cort del magnífich regent la vegaria de la present ciutat y lo demés que aparexerà a consell de dits advocats convenir. Y que.s fasse una embaxada al molt illustre bras militar per un ciutadà y un militar del present Consell, per sa senyoria anomenadors, estimants los bons officis fa en cohoperar en dita matèria y supplican lo ho continue, com ho espera esta ciutat de tant il·lustre bras, offerint-li la present ciutat tot lo que ella en esta rahó pugue fer. Y que les persones anomenades per lo present Consell, en orde a la matèria proposada, ab les anomenades per los senyors deputats y ohidors prenguen resolució en lo negoci occorrent ab tot lo que s'és legit en lo present Consell y, aquella presa, manen legir los senyors consellers en altre Consell, en lo qual se pendrà la resolució que més convindrà.

72r *Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexagesimo quadragesimo septimo, die decimo octavo mensis septembris eiusdem anni intutalata, coram magnifico Galcerando Cahorts et de Soler, domicello, regens vicariam Barchinone, Aqualate et vallensis, Modiliani et modilianensis et in eius curia comparuerunt nobilis don Hieronymum Miquel, Barcinone populatus, et magnificus Josephus de Navel et de Eril, civis honoratus Barcinone, procuratores, syndici et actores una cum magnificus Hieronymus de Calders et de Santa Fe, domicello, Barcinone domiciliato, et insolidum ab stamento seu brachio militari presentis civitate Barcinone, pro ut et de suis procuracione sindicatu et actoria plene constat in instrumento recepto penes discretum Paulum Passolls, notarium publicum Barcinone, et dicti stamenti seu brachiis militaris scribam die trigesimo primo mensis julii proxime preterite currentique anni, et discretus Franciscus Ribes, notarius publicus civis Barcinone, procurator, syndicus et actor presentis civitatis Barcinone substituts a discreto Francisco Josepho Fontana, notario publico et syndico dicte civitatis de eius substitucione in qua de syndicatu procuracione et actoria dicti Francisci Josephi Fontana plene fit mencio constat instrumento recepto penes discre-*

a. deliberació i informe intercalats en els folis 71r-98v del trienni 1647-1650.

tum Jacobum Agramunt, notarium et scribam majorem eiusdem civitatis, die decima quarta mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, qui dictis respective nominibus eidem obtulerunt et presentabunt quandam in scriptis supranominatis et interrogatoriorum scedulam cuius thenor talis est:

«Molt il·lustre senyor.

Ad futuram rei memoriam et ad omnes fines et effectus curie parti syndicorum civitatis Barcinone et brachii militaris magis utiles et necessarios onore, et cetera ponuntur sequentia. Primo, com lo doctor Francisco Martí y Vilademor, en drets doctor, ciutadà de Barcelona, se ha apropiat lo nom del auctor de la Notícia Universal fent-se auctor de ells sens que la *// 72v //* hage feta ni compost sinó altra persona y tala és la comuna veu y fama pública y és ver.

2. *Ponit* que, per haver-se apropriat dita notícia universal y haver-se fet autor de aquella, dit doctor Martí y Viladamor fou per lo savi Consell de Cent de la present ciutat remunerat, donant-li, com le donaren, los il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent lo offici de advocat fiscal de la Ballia General durant sa vida natural y és ver.

3. *Ponit* que, no essent verdader auctor de la dita Notícia Universal, dit senyor Martí és tingut a restituir a la Ballia General y a sa recepta los fruyts y emoluments que ab motiu[...] y simulat fou remunerat y avant castigat per haver comés crim de fals y és ver.

4. *Ponit* que dit doctor Francisco Martí y Viladamor ha comesos molts y differents crims a soles y en companyia de altres personas que anomenaran los testimonis ministadors y és ver.

5. *Ponit* que es farà publicà que dit doctor Martí era y és tingut per mal affecte al rey nostre senyor y a sa pàtria, tractant, receptant y affavorint mal affectes, y que per dit effecte avuy és avorrit de tots los patrícios, tant que ningú d'ells va a son costat y tracta ab ell, y és ver.

6. *Ponit* que dit doctor Martí era íntim y familiar amich de don Gispert Amat, abat de Galligans, cap que fou de la conspiració castigada, lo qual dit don Gispert Amat era públicament tingut per mal affecte, y és ver, públich y notori.

7. *Ponit* que per esta ocasió dit doctor Martí amparava a Hieònim Fornells, balle que era de Mataró y castigat que fou per traÿdor al rey y a la pàtria, y és ver, públich y notori.

8. *Ponit* que en tant és veritat que per aquesta tant estreta amistat dit doctor Francisco Martí y Viladamor, estant ja en presó dit balla de Mataró, de matí, a hora cauta y secreta, sabent que lo pabordre Pasques anave ministrant alguns testimonis contra dit balle de Mataró, digué a dit Pasques que.l seguís y acompanyàs, y seguint-lo dit Pasques, allà a las vuyt horas de la nit, passat Nadal, lo aportà al palau del Rey davant dit abad de Galligans, lo qual li prometé, juntament ab micer Martí, de fer-li grans beneficis si.s apartava del que havia dit y obrat dit balle de Mataró, dient-li que *// 73r//* era bon patricío y ben affecte al rey nostre senyor, y en particular dit Martí li assegurà que era dit balle de Mataró tant benaffecte com ell, dit Martí, y és ver.

9. *Ponit* que, no volent-se determinar dit Pasques de promètrer que no faria mals officis contra dit balle de Mataró y dir lo contrari del que havia dit al senyor virrey, prenent-se la nit per acort dit abad de Galligans li donà, posant demunt un bufet dos-centes dobles y no volent-les dit Pasques las prengué dit Martí y se'n anà ab dit Pasques, lo qual prometé tornar-los resposta en lo endemà del sí o del no, y és ver.

10. *Ponit* que, tornant-se'n dit Pasques y Martí des de lo palau del rey a ses cases, per lo camí lo induïa molt dit Martí perquè prengués dites dos-centes dobles y fes lo que lo abad de Galligans li havia dit, y, no volent-las dit Pasques, lo endemà li tornà a dit Martí la resposta en la Ballia General de què no podia servir-los y dit Martí lo tornà a persuadir a què prengués dites dobles, les quals restaren en poder de dit Martí, y és ver.

11. *Ponit* que lo mateix matí que tornà la resposta dit Pasques a dit Martí y no volgué fer lo que ell y lo abad de Galligans volian, allà a las dotse hores de migdie, dexant-se de dir missa, entraren dos soldats del batalló a la segrestia de la iglésia de Sant Miquel de la present ciutat y lo amenesaren de què, si parlava paraula del que havia passat la nit antes ab ell, lo matarian dient missa, y és ver.

12. *Ponit* que dit Pasques, encontinent que li foren fetes dites amenasses, trobant alguns amichs, los revelà dites amenasses y lo que havia passat de les dobles y que no les havia volgudes, y és ver.

13. *Ponit* que dit doctor Martí y, per son orde, mossèn Pere Joan Garriga, tingué amagat en la casa de la cameraria de Ripoll, devant lo sementiri de dita iglésia de Sant Miquel, a hont estave, a Balthezar Càrcer, ciutadà honrat de Barcelona, alguns dies, éssent hu dels caporals de dita conspiració castigada, y és ver.

[*1647*]

14. *Ponit* que lo doctor Francisco Martí y Viladamor, anave de nits *//73v //* de amagatons en casa de dit abad de Galligans y dit abad en casa de dit doctor Martí, estant confabulant y tractant molts grans ratos de nit y ab resel y temors que tenian uns y altres, y és ver.

15. *Ponit* que.s pública veu y fama que dit Martí tractave ab los enemichs d'esta província y se entenia ab ells, escrivint a Lleyda a don Antonio de Mendoça quant residia allí ab gran puesto que tenia en la milícia, al qual donave las cartes que lo canonge Prexens, son cunyat, tractant de assegurar sa persona, y és ver.

16. *Ponit* que axí, de la manera que diu lo precedent article, que, antes de partir-se de la present ciutat, dit canonge Prexens, son cunyat, per a Lleyda per a residir en son canonicat, pregà dit canonge Prexens, de part de dit doctor Francisco Martí y Viladamor, de que escrigués en Madrid a son pare, que resideix allà, perquè posàs bé ab lo rey catòlich y sos ministres superiors, dient-li que, encara que hagués scrit contra sa magestat y ministres superiors, tenia fets y treballats molts papers en favor de dit rey cathòlic, y és ver.

17. Ponit que dit doctor Francisco Martí y Viladamor és de sa naturalesa turbulent, inquiet y perniciós a la república y perturbador de la pau pública, sediciós y venjatiu, y és ver.

18. *Ponit* que dit doctor Martí, com a persona de les qualitats referides en lo present article, anave per la ciutat y fora d'ella y juntament ab altres, que direm los testimonis ministradors, induhint y subornant a moltes differents persones de què testificassen contra lo mariscal de La Motta y don Joseph Margarit, governador de Cattalunya, falsament, offerint-los diners, officis, pensions y mercès y a altres amanassant-los ab presons y desterros, y és ver y fama pública.

19. *Ponit quod omnia sunt vera, et cetera, quibus adveratis, et cetera, suplicant vestre magnificencie copiam tradi et dictus sindicus et quod jus // 74r // et justicia ministretur officis, et cetera. Altissimus, et cetera, Mostaros, advocatus civitatis. Tristany, advocatus brachii militaris Cattalonie».*

Quaquidem supplicacionis et interrogatoriorum scedula oblata et presentata dictus magnificus regens vicariam Barcinone, volens in et super predictus recte et juste procedere pro ut dicit, assumpsit sibi in assidentem et quatenus opus sit in judicem assignavit magnificus Franciscus Soler, utrique juris doctor, domicellum, Barcinone domiciliatum, consiliarium sue curie, de cuius consilio obtulit se presto et paratum debitum justicie complementum me instare eidem super his cum presenti vices suas, imo regias plenarie comitendo coram quo quidem magnifico judice comparuerunt dicti respective syndici et eidem obtulerunt preinsertam supplicacionis et interrogatoriorum scedulam, petentes super supplicatis debite providere. Et incontinenti dictus magnificus judex, recepta dicta suplicacione una cum commissione sibi facta, providet quod recipiantur testes et tradatur copia parti ut petitur. Et quia dictus magnificus judex erat, pro ut dixit, aliis negociis occupatus et circa recepcionem dicte informacionis intendere seu vaca non poterat, ideo recepcionem dictorum testium juramentumque et deposicionem eorum Salvatori Magi, notari et uni ex scribis juratis dicte curie plenarie, commisit, ad quam recipiendam fuit per eum processum sub forma sequenti:

Die vigesimo primo mensis septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexagesimo quadragesimo septimo. Barcinone.

Reverendus Joannis Pasques, presbiter et prepositus prepositure de Auleta, terre Confluentis, diocesis elnensis, Barcinone residens, etatis, ut dixit, quadraginta quatuor annorum, testis citats juratus et interrogatus juravit posita eius manu dextera super pectum suum, modo sacerdotale, per Dominum Deum et eius santa Quatuor //74v // Evangelia, manibus suis corporaliter tactas, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his, de quibus inferius interrogabitur. Et primo fuit interrogatus super quarto interrogatorio ex predictis interrogatoriis precedentibus omissis de voluntate partium.

Dixit que «lo doctor Francisco Martí y Viladamor ha comesos molts y diferents crims a soles y en companyia de altres persones, lo que dich saber jo, testimoni, primo perquè he ohit dir pública y comunament que, sent dit Martí y Viladamor, com advocat fiscal de la Ballia General, alguns dos anys, poch més o manco, enviat a la vila de Mataró, bisbat de Barcelona, per a capbrevar las rendes de la Ballia General, se feya dir los debitoris[a] fermaven los debitors de la Ballia General a ell, dit doctor Francisco Martí y Viladamor, en nom propri. Ítem que ha fet o entrevingut en un memorial infamatori que.s féu contra lo spectable governador de Cattalunya don Joseph de Margarit y de Biure, lo que dich saber jo, testimoni, per haver vist y llegit dit memorial y haver conegut la lletra de algunes postilles posades en dit memorial, que eran scritas de mà y lletra pròpria de dit doctor Francisco Martí y Viladamor, la qual jo, testimoni, conech

a. *a continuació ratllat* de la Ballia General.

molt per tenir-la en pràtiga y haver-lo vist scríurer moltes vegades».

Super quinto ex predictis interrogatoriis dixit «que.s veritat que dit doctor Francisco Martí y Viladamor ere y es tingué comunament per mal affecte al rey nostre senyor, que Déu guarde, y a sa pàtria y de manera que, per dita causa, avuy és avorrit de tots los patricis, tant que ningú d'ells anave, antes de que.s partís de aquesta ciutat, ab ell ni.l tractavan, a lo menos que jo ne tingués notícia alguna, ans bé he oÿt jo dir a molts patrícios y casi a tots, los quals jo conech molt bé, que deyan que tenian a dit doctor Martí y Viladamor per mal effecte al rey nostre senyor y a sa pàtria, y jo, testimoni, lo tinch per tal».

75r *Super sexto ex predictis interrogatoriis dixit* que «dit doctor Francisco Martí y Viladamor ere íntim y molt familiar amich de fra don Gispert Amat, abad que era del monastir de Sant Pere de Galligans, cap que fou, com és públich y notori, de la conspiració castigada. Y assò dich jo saber perquè antes dit abad, per rahó de mal effecte y cap de dita conspiració, no fos estat expel·lit del present Principat, he vist moltas y diverses vegades tractar-se los dos y recíprocament visitar-se. Y algunes vegades he vist se tancaven en un aposento de casa del dit don Gispert, y ésser tot lo demuntdit públich y notori, y per tal amich familiar de dit don Gispert era y és, pública y comunament, tingut y reputat, y per tal lo tinch jo y reputo».

Super septimo ex predictis interrogatoriis dixit que «és veritat que lo dit doctor Francisco Martí y Viladamor emparava y valia a Hierònym Fornells, balle que fou de la dita vila de Mataró y castigat públicament per traÿdor al rey y a la pàtria. Y assò dich jo, testimoni, saber per haver-m'o comunicat a mi dit doctor Martí y Viladamor moltes y diverses vegades».

Super octavo ex predictis interrogatoriis dixit que «és indubitat y ho puch dir ab tota certitut que dit doctor Francisco Martí y Viladamor era gran amich del dit Hierònym Fornells y valedor seu, perquè, estant capturant al dit Fornells en lo palau del senyor virrey per crim de leze magestat, alguns dos o tres dias havia, dit doctor Martí y Viladamor, passant jo, testimoni, entre les set y vuyt de la matinada devant casa dit doctor Martí, en lo carrer dels Banys vells, y estant dit doctor Martí per a exir de sa casa, me cridà a mi, testimoni, y me digué que li fes amistat de arribar en sa casa a les vuyt hores de la nit, que tenia que dir-me un negoci de importància, y jo, responent, li digué que.u faria de bona gana y en axò nos depertirem los dos. Y aprés, a les vuyt hores de la tarda, //75v// acudint a la promesa li havia feta, me conferí a sa casa, a hont me estava ja esperant dit doctor Martí. Y arribat allí me digué que.l acompanyàs fins a casa del diputat ecclesiàstich, lo que jo fiu, y axí anarem los dos, casi encontinent, a casa de dit diputat, don Gispert Amat. Y arribats allí, nos ne pujaren fins dalt a la porta del cap de la escala, la qual trobarem tencada, y per dita causa dit doctor Martí tocà tres cops en dita porta ab los nusos dels dits, segons jo, testimoni, dels tochs inferia. Y aprés de fets dits tres tochs, immediatament féu altres tres tochs, que me aparegué feya ab algun anell o dents de la clau, com que arrepava la porta. Y, aquells fets, encontinent, arribà a obrir la porta lo dit don Gispert Amat ab un candalero en la mà, a soles, sense ningun criat. Y entrats que foren, dit don Gispert posà lo candalero sobre un buffet de la primera sala y nos demanà de ben estar, y a mi en particular me féu molts agasajos, dient-me que temps havia me desitjave servir, y me demanà quines mercès me havia fetas perquè no.y havia ningú que ho meresqués millor que jo, y que, sols per haver-me demostrat molt gran patrício y anar ab tanta veritat y justificació en las cosas dels mal effectes, desitjava fer-me algun servey y, axí, que.l manàs. Y me féu moltas demonstracions de gran affició y voluntat, y que bastava lo senyor Martí me tingués tant amor y fossem tant grans amichs. Al que respongué dit micer Martí que ell no pensava tenir major amich que el paborde Pasques y més discret y callat.

Y, després de haver-me fets los dits grans compliments, digué lo dit deputat don Gispert Amat al dit doctor Martí: «vostra mercè ja deu haver dit alguna cosa al senyor Pasques acerca de la causa per //76r// la que jo.l he enviat». Y dit Martí, responent, digué que no li havia dit cosa alguna y, axí, lo dit deputat ecclesiàstich me digué a mi, testimoni, estes y següents paraules: «senyor Pasques, assò va ab secret natural, lo qual com a sacerdot me guardarà». Y aleshores digué dit Martí: "No repare vostra senyoria en dir que serà com si no deyem cosa a ningú, que ja sé qui és Pasques, que gusta molt saber la cosa ab certesa y que.l informen de la veritat, que no se agrada de embusterias ni vol fomentar malícias de ningú". Y, dites estes paraules per dit doctor Martí, digué lo dit diputat: "Puix ab secret y confiança sabrà vostra mercè com Onofre Arnau de Mataró, ab la amistat que li fa, lo ha enganyat y lo vol llansar a pèrdrer, perquè, com veurà vostra mercè, tant zelós de la pàtria, per a venjar-se del balle de Mataró, li ha donat entenent que dit balle és mal effecte y a persuadit a t. Guindo que ho testificàs, y assò sé jo y micer Martí, que és assí present. Si bé és veritat que dit Guindo no ha depasat sinó cosas

[1647]

[*1647*]

que no faran ningun mal a dit balle, no obstant que devant de vostra mercè deya que deposaria algunas bestiesas, volent afrontar a vostra mercè, per lo que lo instavan malament, fent-li empenyar sa paraula ab sa altesa per a què vostra mercè perda lo crèdit ab sa altesa y ministres reals, perquè és tot mentida lo que li han dit y contat del balle, que li asseguram micer Martí y jo que.s un grande patrício y tinga.l vostra mercè per tal, que, si nosaltres sabiam cosa contra de ell, nosaltres dos seriam la instància. Y axí, confiam que vostra mercè se desenganyarà y dirà a sa altesa que vostra mercè se és informat de lo del balle y ha sabut de cert que era maliciada de un enemich, y que tot lo que Guindo ha deposat és tot mentida y que vostra mercè vol descarregar la conciència devant de vostra altesa, ans bé, que és home de bé y molt patrício. Y advertesca senyor Pasques que és tant lo que.m té obligat y ara *//76v//* de nou me obliga més, que li dono paraula devant micer Martí que, puix tinch entès que té un benefici al bisbat de Tortosa, de ensicular-lo a la Diputació, y axí, des de ara, per a què puga passar sa vida, li prometo de donar-li lo primer offici que vagarà en la Deputació, encara que no.m toque a mi. Y en lo entretant, vist que ni li han feta mercè alguna, prenga vostra mercè esta misèria per ara", y abocà un mocador ab dobles. Y digué al doctor Martí: «compte-les-hi», com de fet dit Martí las comptà, y n'i agué dos-centes justes, y n'i havia entre ellas quatre de dobles dobles. Y, comptades que foren, digué Martí: "Senyor Pasques, prenga, que lo senyor deputat és molt agrahit a la mercè que vostra mercè li farà del balle de Mataró, y jo, que le.y estimaré com a cosa pròpria". Y replicant-me a mi, testimoni, los dits micer Martí y deputat que no reparàs en pèndrer dit diner, que ja confiaven que demà aniria a desenganyar a sa altesa y dir-li com era fals tot lo que li havia dit jo del balle de Mataró, y jo los responguí: "Com és possible que Guindo no haje deposat lo que me ha dit a mi, si tinch ja dos altres testimonis que diuen més de lo que he dit a sa altesa? Què dirà ell y com me puch jo desdir de ma paraula? Y, axí, cert no sé que.m diga".

Y, al que estava jo reparant en dar-los la paraula, viu dos o tres bultos de caps a la porta de un aposento, que, per no haver-hi llum al antorn de allí, no poguí conèxer qui eran. Antes bé, tenint algun temor per lo que havia vist, responguí: «vostra senyoria me darà llicència de pensar-hi esta nit y demà de matí jo daré la resposta al senyor Martí». Y axí, aleshores lo deputat digué a micer Martí: «prenga vostra mercè lo diner y demà le.y donarà». Y axí, després de haver-me exortat tots dos, ço és, que consideràs que tot havia de ser ab secret natural y refermar les offertes *//77r//* me havien fetes, nos despedírem dit micer Martí y jo del deputat. Y anantnos-ne dit micer Martí y jo, dit Martí, per lo camí, me anave induhint molt que fes lo que dit deputat y ell me havian dit y no reparàs en res. Y jo, testimoni, lo endemà matí, torní la resposta a dit micer Martí en la Ballia General, dient-li que no volia desdir-me ab sa altesa del que li havia dit, per lo que jo sabia y per lo que, ja aquell matex matí, antes de tornar dita resposta, se'm digué ab més certesa la conjuració».

Super nono et decimo ex predictis interrogatoriis dixit: «lo que jo sé y puch dir sobre lo que narran los predits interrogatoris jo.u tinch dit y deposat en lo precedent».

Super undecimo ex predictis interrogatoriis dixit que «lo que jo sé y puch dir sobre lo que diu y narra lo dit interrogatori, és que lo mateix dia que jo torní la resposta en la Ballia General al dit doctor micer Francisco Martí y Viladamor, que eran entra las vuyt y nou hores de la matinada, aprés, quant fuy en la iglésia parochial de Sant Miquel de la present ciutat, al temps me despullave la casulla en la sagristia de aquella després de haver dit missa, que eran ja las dotse hores tocades, me desafiaren en la dita sagristia dos hòmens que anaven a modo de soldats de a cavall, ab espases, capes, botes y espuelas, dientme que, si divulgave lo que la nit passada me havian dit, me matarian al mitg de la iglésia y encara que estigués en la missa ab la hòstia consagrada en les mans, sens may dir-me que era ni en quina part. Y jo los responguí que no sabia cosa ni me havian dit res y ells me digueren: «aleshores bé serà menester» y se despediren».

Super duodecimo ex predictis interrogatoriis dixit «que.s veritat que, –no obstant las amenassas li havien fetes–, com desobra tinch dit, trobant alguns amich meus los revelí la promesa me havian *//77v//* feta dits deputat y micer Martí de les dobles, y que no les havie volgudes, y també lo desafiu me havian fet, y també ho diguí als de casa».

Super decimo tercio ex predictis interrogatoriis dixit que «del que diu y narra lo interrogatori, bé ne oý a dir alguna cosa, però no.u he sabut ab certitut».

Super decimo quarto ex predictis interrogatoriis dixit «que.s molta veritat que dit doctor Martí Viladamor anave de nits tot sol en casa de dit don Gispert Amat y dit abad, portant un criat tant solament en sa companyia, anave en casa de dit doctor Martí y estaven confabulant y tractant molts grans ratos, de nits y ab recel y temor que tenien uns y altres. Y assò dich jo saber per

haver-ho vist, com recíprocament lo un anave a casa del altre y en diverses ocasions, per tenir-hi exprés compte, y, en particular, després que.m havian persuadit a què digués lo que al sobre tinch jo testificat. Y, a bé que era de nits, los conexia molt bé, perquè veya com exian de llurs casas y per conèxer-los molt bé y haver-los tractats moltes y diverses vegades».

Super decimo septimo ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus, dixit «que.s veritat que lo doctor Martí y Viladamor és de sa naturalesa turbulent, inquiet y perniciós a la república y perturbador de la pau pública, sediciós y venjatiu. Y assò dich saber jo, testimoni, per lo que tinch dit y vèurer de present en lo stat que ha posat lo Principat, com és públic y notori».

Super decimo octavo ex predictis interrogatoriis dixit «que.s veritat que lo dit doctor Francesch Martí y Viladamor, com a persona de les qualitats que desobre tinch referidas, anave per la present ciutat y fora d'ella induhint y subornant a moltes y differents persones de què testificassen contra lo senyor mariscal // 78*r* // de La Motta y don Joseph Margarit y de Biure, governador de Cattalunya, falsament, offerint-los diners, officis, pensions y mercès. Y assò dich jo saber perquè dit Martí me digué que, si jo cercave testimonis contra dit senyor de La Mota, que me faria fer grans mercès, y també per haver-m'o dit altres que.ls donave y prometia donar dinés si testificaven contra dit senyor de la Mota. Y, en particular, me digué mossèn Jaume Joan Poçuelo, prevere, que dit doctor Martí li donave dobles per a què testificàs contra dit senyor de La Mota, lo que no sabia, y perquè també me digué a mi, quant fou tornat de França, que era lo any mil sis-cents quaranta-sis, en la ocasió que son pare prenia informacions contra dit senyor governador[a], perquè no havia testificat contra dit senyor govenador lo que son pare me havia dit, y per ser dit doctor Martí y Viladamor tingut y reputat públicament de les qualitats sobredites, y per tal lo tinch jo, testimoni. Jo, lo paborde Joan Pasques, firmo la present mia deposició de mà mia pròpria».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis aliis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari. Et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus per nuncium curie ecclesiastice Barcinone sich referentem et relacionem facientem. Fuit sibi licitum et perseveravit.

*Dicto die, Barcinone. Magnificus Joannes Torras, philosophie doctor, Barcinone populatus, etatis, ut dixit, triginta annorum, testes citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et // 78*v* // super his de quibus inferius interrogabitur. Et interrogatus super nono interrogatorio ex predictis interrogatoriis omissis precedentibus de voluntate partis, dixit* que «lo que sé y puch dir acerca del que diu y narra dit interrogatori és que.m recordo molt bé de com lo reverent paborde Pasques, estant pres lo balle de Mataró per traÿdor al rey y a la pàtria, me digué a mi, testimoni, en presència de Isabel Ciutat, viuda relicta de Francesch Ciutat, corder de la vila de Tarrassa, bisbat de Barcelona, que aleshores y vuy està per criada de ma casa, que don Gispert Amat, òlim abat de Sant Pere de Galligants, li donava dos-centes dobles, posant-lis-hi sobre un buffet per a què les prengués, en presència del doctor micer Francesch Martí y Viladamor, per a què se desdís y prometés de no fer mals officis contra dit balle de Mataró y digués lo contrari del que havia dit al senyor virrey. Y assò le.y he oÿt a dir moltíssimas vegades en casa mia, en la qual dit Pasques habitave y vuy habita».

Super undecimo ex predictis interrogatoriis, omisso, et cetera, dixit que «lo que puch dir sobre lo contengut en lo present interrogatori és que, en lo dit temps que lo dit balle estava pres, com tinch dit, lo dit mossèn Pasques arribà en ma casa per a dinar y vingué tot irritat y digué, en presència mia y de la dita Isabel Ciutat, que, estant dins la església de Sant Miquel de la present ciutat, dins la sagristia, després de haver dit missa, despullant-se la casulla, arribaren a dita iglésia dos hòmens, que anaven a modo de soldats ab espasa, botas y espuelas, y li amenassaren de què, si parlava paraula del que havia passat la nit antes ab ell, lo matarian dient missa, y lo mateix en diversos temps lo.y he hoÿt a dir diferents vegades. Jo, lo doctor Joan Torres, fermo la dita ma deposició de mà mia pròpria».

*Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuerit instructus, subornatus et super omnibus et singulis // 79*r* // generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogatis, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.*

Dicto die, Barcinone. Elisabet Ciutat, vidua relicta Francisci Ciutat, corderii ville Tarrassie, diocesis Barcinone, etatis, ut dixit, viginti octo annorum, testis citata, jurata et interrogata, que juratur in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis

a. *a continuació ratllat* bé que son pare me havia.

[1647]

corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo fuit interrogata super contentis in nono ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus de voluntate partium. Dixit «lo que jo puch dir sobre lo contengut en lo dit interrogatori és que, en presència mia y del doctor Joan Torras, al temps que lo balle de Mataró estava pres per traÿdor al rey y a la pàtria, lo reverent paborde Joan Pasques digué que don Gispert de Amat, deputat leshores de Cattalunya y abat de Galligans, li donave dos-centes dobles y les hi posà sobre un buffet de sa casa de dit abat per a què se desdigués del que havia dit al senyor virrey y prometés de no fer mals officis contra dit balle de Mataró. Y assò matex le.y he oït dir moltes altres vegades en casa de dit doctor Torres, en la qual dit paborde Pasques y yo leshores y vuy habitam».

Super undecimo ex predictis interrogatoriis dixit que «lo que jo sé a cerca del que diu lo interrogatori és que.m recordo molt, de com lo que he fet vuy, que, en lo dit temps que dit balle de Mataró estava pres, que no puch dir lo dia cert, //79*v*// que no.m recordo, arribà a dinar dit paborde Joan Pasques tot tresmudat y irritat y digué en presència del dit doctor Joan Torras y meva que, després de haver dit missa y estant-se despullant la casulla en la segrestia de la iglésia parroquial de Sant Miquel, arribaren allí, en dita segrestia, dos hòmens que anaven a modo de soldats, ab espasa, botas y espuelas, y li amenasaren de què, si parlave paraula del que havia passat la nit antes ab ell, lo matarian dient missa y lo mateix en diversas ocasions li he oït dir». Jo, lo doctor Joan Torras, firmo la sobredita deposició en presència y de voluntat de la dita Isabel Ciutat, y diu que no sab de scriure.

Generaliter autem fuit idem testis interrogata si fuerit instructa, subornata et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogatis, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citata per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die. Barcinone. Magnificus Michael Vilar, capitanus infanterie tercii militum Gerunde et Empordani principatus Cattalonie, Barcinone domiciliatus, etatis, ut dixit, quadraginta septem annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, interrogatus super quarto ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus de voluntate partium, dixit: «Lo que jo puch dir acerca del contengut en lo interrogatori és que, des de que só tornat de //80*r*// París a la present ciutat, que fou quant arribà sa altesa lo príncep de Harcourt, trobí en una ocasió en casa la deputació al doctor micer Francisco Martí y Viladamor y, acostant-me a ell y demanan-li de ben estar, me respongué dient-me que no me acostés ab ell ni li parlàs perquè me tindrian per mal effecte, y axí jo me retirí y lo dexí estar. Y en altres y diverses ocasions he oÿt a dir a moltas personas, y, en particular, a dos sacerdots, que són lo paborde Joan Pasques y a mossèn Poçuelo, que dit doctor Martí los anave induhint, offerint-los diner y fent-los altres promeses per a què testificassen, contra veritat, contra del senyor mariscal de La Mota y del senyor governador y altres ministres superiors».

Super decimo octavo ex predictis interrogatoriis, omissis, et cetera, dixit que «lo que puch dir sobre dit interrogatori és que jo, testimoni, després de ser arribat en Fuentenabló, a hont sa magestat christianíssima té sa cort, me conferí ab don Isidro de Pujolar, agent del present Principat y ciutat de Barcelona, y li derí las mans en sa casa, en la qual també estave lo dit micer Francesch Martí y Viladamor, y menjaren los dos junts en una taula y dormian en un matex aposento, lo que jo viu, y mengí en llur taula tres vegades. Y dit Pujolar me preguntà per a què era arribat aquí y jo li responguí «perquè me han llevada la companyia que sa magestat christianíssima, que sia en glòria, me havia feta mercè, sens haver jo delinquit en deservey de sa magestat». Y ell me digué que no me espantàs y que.l cregués, que.l dexàs fer a ell, que ell negociaria mon negoci, sols lo cregués, y què sabia jo de las albrícias que.m faria donar per sa magestat, offerint-me un cavall per a tornar-me'n y diner per gasto del camí, al que li responguí que jo no volia son dany. Y, continuant la visita, me digué que, en lo punt que jo seria devant monsieur Taller y de monsieur lo duc, que digués mal del governador de Cattalunya, que era un balitre y que no administrava justícia, que era un gran lladre, un gran traÿdor y que los que havian sentenciat en Cattalunya //80*v*// no.u merexian tam bé com ell. Y que.l(s) senyor(s) de La Mota y de Marca eran també uns traÿdors y grans lladres, y que se havian menjat lo diner del rey y havien perduda Cattalunya, y que no administraven justícia, y que los de la vila de Illa tots eren traÿdors y rebeldes de sa magestat. Y digué també que los dits senyors de La Motta y de Marca merexian millor ser castigats que no los que havian sentenciats en Barcelona per mal affectes. Y jo, vist lo que ell me deya era contra tota veritat, lo dexí estar sense resposta.

Y després, també un dia, estant en casa del senyor embaxador de Cattalunya en Fuentenabló y en presència de dit senyor embaxador, qui era lo senyor Puiggener, ohí jo com digué dit Pujolar que tots los cathalans eran traÿdors, al que li responguí que me espantava que, essent cathalà com era, digués semblants paraules y que bastava que fos estat al [...], que no podia ser sinó un renegat. Y encoleritzant-me, parlant, me alsí de la cadira dient que, si no fos per tenir respecte al senyor embaxador, ne haguera fet un mal joch de dit Pujolar. Y aprés, vehent dit Pujolar que no havia acabat ab mi de què digués a sa magestat y ministres superiors mal dels dits senyors de La Motta, Marca y governador, procurà, ab totas diligències possibles, de posar-me mal ab los ministres de sa magestat perquè no pogués obtenir mon obtat, com de fet no.u obtinguí, y me'n aguí de tornar conforme aní en dita cort, salvat dos cartas que sa magestat me féu gràcia de donar per a sa altesa lo príncep Condé y senyor de Marca per a què se'm ministre justície. Y vehent don Isidro de Pujolar que jo me'n anave de la cort y estave encontrat ab ell, procurà que tornassem amichs, y me digué al agent del regne de Portugal que ell faria negociar tot quant voldria per medi de Pujolar. Y jo, leshores, li diguí que per mà de ell no volia ninguna cosa, perquè era un malnat que me volia induhir a què digués, contra tota veritat, mal dels dits senyors de La Motta, Marca y governador, y ell, // 81*r* // dit agent de Portugal, me digué que aleshores creya que era veritat lo que dit Pujolar havia dit, que ell era causa que havian pres dit senyor de La Motta, y que feya molt bé de no voler cosa per sa mà. Y me offerí que, si volia anar a Portugal, me faria allí acomodar. Y després de assò, encontrí altra vegada dit Pujolar al pont major de la vila de París y me féu moltes submissions, y jo lo dexí estar per lo que era. Jo, capità Miquel Vilar, fermo la present mia deposició ab la postilla que està en lo marge».

Generaliter autem fuit ipse testi interrogatus si fuerit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogatis, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die. Barcinone. Reverendus Jacobus Joannes Poçuelo, presbiter Barcinone residens et beneficiatus ecclesie parrochialis Villenova de la Horta, diocesis ilerdensis, etatis, ut dixit, triginta unius annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit posita eius manu dextera super pectus suum, modo sacerdotale, per Dominum Deum et eius Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, interrogatus super decimo octavo et ultimo ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus, dixit: «Lo que jo puch dir sobre lo contengut en lo dit interrogatori és que lo doctor Francesch Martí y Viladamor, fent-me amistat, arribà en ma posada, a hont estava desganat, la qual tenia a casa Joan Batista Fornés, jove chrirurgià, en lo carrer de las Beatas, a visitar-me // 81*v* // per tres o quatre vegades, venint solament per a procurar de induhir-me per a què deposàs falsament y contra tota veritat contra lo senyor mariscal de La Motta y governador de Cattalunya don Joseph Biure y Margarit, prometent-me molts dobles. Y, en particular, me volgué posar divuyt o vint dobles sota lo coxí del llit dient-me solicitave se rebés dita informació per orde del senyor compte de Harcour, dient-me moltes vegades que no reparàs en res, que axò que.m donave era una misèria y que advertís que, si feya dita deposició com me demanave contra dits senyors de La Motta y governador de Cattalunya, ademés que sempre me estimaria y tindria bons amichs, me promettia que.m faria donar una penció de trescentes lliures sobre lo secrest que voldria dels béns confiscats y segrestats ecclesiàstichs. Y, vehent dit doctor Martí no podia acabar ab mi nenguna cosa, (n)y tornà altres vegades, persuadint-me de lo matex, axí que me enfadí y diguí a la senyora Hieònyma Fornés, muller de dit Batista Fornés: "lo dit micer Martí menor totas las vegades és estat allí en sa casa y era anat per a induhir-me que testificàs contra dits senyors de La Motta y governador de Cattalunya". La qual Fornés me digué aleshores que, si hi tornave, li diria algun disbarat que faria que no.y tornara més en sa casa.

Y també he oÿt a dir a moltes persones que dit doctor Francisco Martí, menor de dies, ha procurat ab los matexos medis de induhir altres persones que testificassen falsament contra los dits senyors de La Motta y altres ministres superiors, y també sab molt bé que lo dit doctor micer Martí nos havia induhit a un prevere, que.s diu Boffill, que vuy resideix en Alòs, per a què testificàs falsament contra dit don Joseph de Margarit. Lo que dich saber perquè ohí quant li llegiren la deposició y viu com la firmà dit Boffill en casa del dit doctor micer Martí menor, la qual deposició viu jo com la escrivia dit doctor Martí menor. Y aprés de fet assò, diguí jo a dit Boffill com, axí, havia feta aquexa maldat, al que dit Boffill responent me digué ésser estat enganyat y que, per dita // 82*r* // deposició, li havien essenyelat sinquanta lliures de penció sobre lo secrest de Tortosa, havedores del racional, y ha oÿt dir públicament que dit Martí anave induhint a altres perquè testificassen contra lo

mariscal de La Motta y dit senyor governador de Cattalunya don Joseph Biure y de Margarit. Jo, Jaume Joan Poçuelo, prevere».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus per nuncium curie ecclesiastice Barcinone sich referentem et relacionem facientem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die vigesima secunda mensis septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexagesimo quadragesimo septimo. Barcinone. Hieronyma Fornes, uxor Baptiste Fornes, chirurgici civis Barcinone, etatis, ut dixit, quadraginta annorum, testis citata, jurata et interrogata qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo fuit ipsa testis interrogata super decimo octavo ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus de voluntate partium. Dixit que «lo que jo, testimoni, puch dir sobre lo contengut en lo present interrogatori és que, aurà un any y mitg, més o manco, que, estant com vuy està en ma casa, que la tinch en lo carrer de las Beatas, lo reverent mossèn Jaume Joan Poçuelo, beneficiat de Vilanoveta, bisbat de Lleyda, arribà en dit temps un dia que em recordà en dita ma casa lo doctor Francisco Martí y Viladamor menor, al qual yo el conexia y conech molt bé per haver-lo vist moltes vegades, y me demanà si estava en dita ma casa un benefficiat de Vilanoveta *//82v//* que.s diu Poçuelo y yo li digué que sí, que estava desganat en lo llit, y li diguí si volia res jo lo avisarie, y dit doctor Martí me digué que ja sabia estava desganat, però que tenia necessitat de parlar-li, y, axí, pujà y entrà en lo aposento a hont dit Poçuelo estava desganat. Y de aquexa vegada jo no.n fiu ningun cabal. Y després viu jo, testimoni, venir a dit doctor Martí y Viladamor en ma casa dos vegades més per a parlar ab dit Poçuelo, com de fet li parlà totas ditas ocasions. Y, la segona vegada arribà en dita ma casa dit doctor Martí menor de dies a parlar ab dit Poçuelo, jo ohí part del arrahonament que dit Martí feya a dit Poçuelo y ohí, entre altres coses, com dit doctor Martí induhia a dit Poçuelo que deposàs contra los senyors de La Motta y don Joseph Margarit y de Biure, governador de Cattlaunya, y li deya també que no reparés en res, que si volia diners li'n donaria, y que si deposave contra dits senyors li faria donar una dignitat. Y, en lo punt dit Martí fou fora del aposento de dit Poçuelo, jo entrí dintre dit aposento y, irritada de tant gran maldat com procurava dit doctor Martí contra dits senyors, diguí al dit mossèn Poçuelo: "Què cerca dit micer Martí, que vol que vaje contra lo senyor de La Motta y senyor governador? Que li falta a vostra mercè diners per ventura? Aquex senyor no.m vingue més en ma casa per aquexas coses, que.l ne trauré a bastonades". Y tot assò que jo diguí a dit mossèn Poçuelo ho ohí dit doctor Martí bé, perquè quant jo ho deya encara no era fora de casa. Y després dit mossèn Poçuelo me respongué que ja la primera vegada lo havia amohinat procurant de induhir-lo que testificàs falsament contra los senyors de La Motta y governador. Y també sentí jo que, dita segona vegada que dit doctor Martí anà a visitar a dit mossèn Poçuelo, li deya que prengués aquells diners y que no reparàs en res, que axò era lo de manco». Jo, Miquel Gràcia, notari, firmo la present deposició de voluntat y en presència de dita Fornés perquè diu que no sap de scríurer.

Generaliter autem fuit ipsa testis interrogata si fuit //83r// instructa, subornata et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citata et jurata per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die vigesima tercia predictorum mensis et anni, Barcinone. Honorabilis Augustus Guindo, candelarius cere, civis Barcinone, etatis, ut dixit, viginti septem annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et interrogatus super quinto ex predictis interrogatoriis, dixit: «que.s fama pública que.l dit micer Francesch Martí y Viladamor era y és tingut per mal effecte al rey nostre senyor, que Déu guarde, y a sa pàtria, tractant, receptant y affavorint a mals effectes, y per dita causa és lo dia de avuy avorrit de tots los patrícios y bons vassalls de sa magestat, y de manera que antes que ocultament no se absentés del present Principat ya ningú anave a son costat, com és públich y notori».

Super septimo ex predictis interrogatoriis, omisso precedenti, dixit que «lo dit doctor Martí y Viladamor, en la ocasió que Hieònym Fornells, balle que era de la vila de Mataró, bisbat de Barcelona, que fou castigat ab un garrot, dat en la plassa dels traÿdors de la present ciutat, per traÿdor al rey y a la pàtria, lo emparava y fomentava ab totas veras. Y assò dich jo saber perquè, en dita ocasió, Onofre Arnau, ciutadà honrat de Barcelona y en dita vila de Mataró populat, qui

feya instància y part fermada contra dit balle, se venia a quexar-se a mi, testimoni, dient: «és possible que micer Martí y Viladamor vàlega al balle de Mataró, dient que.s ben effecte sent tant gran traÿdor com és al rey y a la pàtria, que // 83*v* // oferia y donà effectivament dos-centes dobles al paborde Pasques per a què no pas avant en la averiguació de dita conspiració?». Y las ditas paraulas me vingué a dir moltes vegades, llansant foch per la boca y fent-ne un grandíssim sentiment. Y poch aprés, si bé me recordo, que era en lo matex temps que dit balle estava pres per crim de leza magestat, me digué lo paborde Joan Pasques que lo dit micer doctor Martí y Viladamor menor li donave dos-centes dobles per a què cesàs la averiguació de la conspiració de dit balle de Mataró. Y, perquè no havia volgut desistir, ans bé continuave en ella, que li havian amanassat dins la segrestia de Sant Miquel de la present ciutat, després de haver dit missa, despullant-se la casulla. Y, poch temps aprés, també me referí Jaume Jammir, veler, vuy residint en Barcelona, que lo dit paborde Pasques li havia dit que lo doctor Martí y Viladamor li dave dos-centes dobles en or que no passés avant en la averiguació de la conspiració del balle de Mataró, y, per no haver-ho volgut fer, li havian amenassat de matar-lo».

Super decimoquinto ex predictis interrogatoriis, omisso precedenti, dixit «que.s veritat que he ohit a dir públicament en la present ciutat y diverses parts d'ella que lo dit doctor Martí y Viladamor se tractave ab los enemichs d'esta província y se scrivia ab ells».

Super decimoseptimo ex predictis interrogatoriis dixit que «tinch yo, testimoni, al dit doctor Francesch Martí y Viladamor de sa naturalesa per turbulent, inquiet, perniciós a la república y perturbador de la pau pública, lo que dich jo saber perquè és estat causa que la Deputació y ciutat, per ses turbulències y pernicions, han agut de tenir y de ordinari tenen moltes juntes, com és públic y notori. Jo, Augustí Guindo, candeler de cera, firmo la present deposició de mà mia pròpria ab una postilla al marge de la retroscrita plana, que comensa "que offereix" y acaba "conspiració".

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus // 84r // si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die, Barcinone. Michael Payssa, bibliopola, civis Barcinone, etatis, ut dixit, quadraginta novem annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Super primo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit: «Lo que jo puch dir acerca del contengut en lo present interrogatori és que, poch temps aprés que fou exida a llum la Notícia Universal que diu lo interrogatori, arribà en ma casa, la qual tinch en la present ciutat, en lo carrer de la Llibreteria, lo reverent t. Sorrosal, prevere, natural del regne de Aragó y vuy rector en lo bisbat de Solsona, que, per ser conegut meu des de que jo residia en Çaragoça, sempre que ve en la present ciutat me fa mercè de arribar en ma casa. Y, arribat en ma botiga, jo li mostrí lo dit llibre intitulat Notícia Universal y ell me digué que, en lo present que.l tingué, que aquex llibre no.l havia compost lo doctor micer Martí y Viladamor, que ell sabia ab certitut qui lo havia fet, y que conexia molt bé lo auctor de dit llibre, que lo que dit Martí havia fet ere comfòndrer lo llibre posant lo del principi a la fi y llevant y mudant de dit llibre y de las rahons que dit senyor rector me digué. Y, dels sentiments feya, inferí jo de què ell era lo auctor de dit llibre y que no dit doctor Martí, y persuadint-lo // 84*v* // jo que.m fes amistat de dir-me qui era lo autor de dit llibre, responent, me digué que no.u podia dir, per haver-ho promès a personas religiosas de què no.u diria y ho promettè ab jurament. Y que en alguna ocasió exiria la veritat a llum. Y, entre altres coses, me digué: "si dit doctor Martí és auctor de dit llibre, com no trau lo llibre en dita Notícia promès, que.s intitulat *Espejo de Catalanes*?".

Y aprés, al cap de temps, tornà dit reverent a ma casa, parlant los dos y tornant a posar en pràtica lo sobre referit de la Notícia Universal tornà a dir-me ab grans sentiments que algun dia exiria a llum lo verdader auctor de dita Notícia Universal, y me digué que.m portaria uns coderns manuscrits per a què los hi cusís y enquadernàs, però havia de ser en presència sua y que li havia de promètrer de què no havia de llegir cosa de dits coderns, lo que jo li offerí fer-ho. Y després, lo endemà de matí, me portà dits coderns y jo los cusí y encodernà. Y, cusint los dits coderns, que eran de full de quart, una lletra molt formada y de alsada, junts, de alguns sinch dits, llegí lo títol de dits llibre o codern, que era escrit ab lletras majúsculas, que deya *Espejo de Catalanes*, y no llegí altra cosa. Del què inferí que, supposat que dita Notícia Universal promet tràurer a llum dit llibre intitulat *Espejo de Catalanes*, y del sentiment gran, y quexes feya y demostrave tenia dit reverent rector de què dit doctor Martí

se agués apropriat lo nom de auctor, de què dit rector era lo verdader auctor de la dita Notícia Universal y no lo dit doctor Martí. Jo, Miquel Payssa, llibrater, firmo lo demuntdit».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die, Barcinone. Josephus Riera, notarius regius, publicus et de collegio // 85*r* *// notariorum regiorum, etatis, ut dixit, triginta annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et interrogatus super decimo octavo et ultimo ex predictis interrogatoriis, omissis et cetera, dixit* «que lo que jo sé y puch dir sobre lo que narra lo interrogatori és que jo, testimoni, he vist moltes y diverses vegades que, al temps que fra don Gispert Amat era deputat de Cattalunya y antes que no fou expel·lit d'ell per mal affecte, com lo doctor micer Francesch Martí y Viladamor, menor de dies, y Francisco Tries, quòndam notari de Barcelona, ha vegades junts y altres a ssoles, anaven a casa de dit deputat. Y moltas vegades que.y anaven de nits (n)y anaven junts, y he vist que per ells no.y havia porta tencada y, quant eran arribats allí, de ordinari hi estaven tres o quatre hores contínuas. Y a bé que jo entrave y exia molt a menut de dalt, en casa de dit deputat, tant per tenir una contínua residència en ella com també per tenir la ploma a dit deputat, en moltes y diverses ocasions, quant escrivia algunas cartas y també per a a rèbrer alguns actes, y ab tot, un dia entre altres, pujant dedalt, viu sobre de un buffet, que estava en lo aposento que trau finestra a la Seu, un memorial manuscrit, al qual hi havia moltes postilles al marge, las quals postillas eran scritas de mà y lletra pròpria del doctor Francesch Martí y Viladamor, y llegia unes paraules de dit memorial que parlaven del governador. Y advertint dit abad que jo llegia dit memorial, lo prengué a sa mà y no.l poguí llegir més.

Al cap de temps, torní a vèurer dit memorial a mans de Joseph Stalella, notari, causídich, y coneguí, ab les postilles y ab la lletra de què estava escrit, lo matex que havia vist en dit buffet en casa dit *//* 85*v* *//* abad. En lo qual memorial, quant me'l mostrà dit Stalella, llegí que lo havian fet contra dels senyors de La Motta y doctor Joseph de Biure y de Margarit y altres ministres seuperiors, com és públich y notori per la present ciutat. Y la lletra de dit memorial, salvo les postilles fetes en ell per dit micer Martí, era scrit de mà y lletra pròpria de un nebot de dit Tries, que.s diu Tèrmens, la qual conech molt bé per haver-la tinguda en pràtiga del que dich y també per ser públic y notori que dit doctor Martí, per sa naturalesa, és turbulent, inquit y perniciós a la república y perturbador de la pau pública. Y també perquè he ohit dir a diverses persones públicament que dit doctor micer Martí induhia, ab dàdivas y promeses, que testificassen contra dits senyors de La Motta y governador de Cattalunya, y és tingut per mal affecte al rey y a la pàtria, y per tal lo tinch y reputo yo, testimoni. *Josephus Riera, notarius*».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die vigesima quarta predictorum mensis et anni, Barcinone. Magnificus Jacobus Aliis, civis honoratus civitatis Illerde, etatis, ut dixit, quadraginta quatuor annorum, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, super decimoquinto ex predictis interrogatoriis, omisis precedentibus, dixit: «Lo que jo, testimoni, puch dir sobre dit interrogatori és que lo dia de vint-y-quatra de agost de mil siscents quaranta-quatre, en la ocasió que lo rey catòlich entrà en la ciutat de Lleyda, després *//* 86*r* *//* que se li fou rendida, en la qual plaça y ciutat me trobava jo, testimoni, y per tenir ma habitació en ella, més amunt de la plaça de Sant Joan, en la qual estava y habitava hospedat per los pahers de Lleyda don Antonio de Mendoça, secretari d'estat del rey catòlich. Y estant jo, testimoni, en ma casa ab dit don Antonio de Mendoça, que havia alguns sinch o sis dias que lo rey catòlich era entrat en la dita ciutat de Lleyda, arribà lo canonge Prexens, qui residia en la Seu de dita ciutat de Lleyda, ab companyia del degà Morató y de Joseph Melianta, y viu jo, testimoni, com dit canonge Prexens li donà a dit don Anton de Mendoça un plech de cartes closes y, de altra part, li donà una carta ab cuberta closa, la qual dit don Anton de Mendoça desclogué primer que las altras y la llegí. Y en aquex instant arribà en dita casa don Luýs de Aro y se'n entraren lo dit don Antonio de Mendoça y don Lluýs <dentro>, lo degà Morató y canonge Pre-

xens dins un aposento, a hont se tencaren per espay de tres horas, restant dit Melianta fora. Després, lo mateix dia a la tarda, estant sopant jo, testimoni, ab dit don Antonio de Mendoça y lo fill de don Francisco Çagarriga y altres, que heren cerca de las nou de la nit, estant parlant, dit don Antonio de Mendoça me digué, tractant de les matèries de Cattalunya, perquè me'n volia anar y no volia residir en la plaça que los cavallers de Cattalunya anaven a servir al rey catòlich y que lo perdó general del rey catòlich ja estava dins Barcelona. Y, en conformitat de això, me amostrà una carta que era la matexa que lo canonge Prexens li havia donada, per haver-la vista abans, y me digué si conexia la firma de dita carta, la qual firma me recort jo, testimoni, que deja "lo doctor Francisco de Martí y de Viladamor", que.m digué dit don Anton de Mendoça que era germà de dit canonge Prexens, y jo li diguí que no conexia la firma ni lo dit doctor Francisco Martí y Viladamor, y que may lo havia sentit ans //86*v*// menar.

Y, entre altres coses, ohí jo, testimoni, que, llegint-me-la dit don Anton de Mendoça, deya dit doctor Francisco Martí y Viladamor se posave baix de son emparo per a què li valgués, confiant que, ab lo favor de son cunyat y del degà Morató, no.l dexaria patir, y que ell procuraria en passar-se'n en tenir ocasió. Y, com la carta era tant llarga, no'm record ara altres particularitats que en aquella hi havia. Y ohí com dit canonge Prexens deya al dit don Antonio de Mendoça moltes vegades: *"senyor, mire que ditxo doctor Francisco Martí y Viladamor es mi hermano y tiene la mano muy poderosa en la ciudad de Barcelona, y que es muy grande letrado"*. Y, pensant jo que parlassen de micer Martí lo Negre, diguí jo a dit don Antonio de Mendoça: *"senyor, esse serà micer Martí que le dizen el Negro"*. Y aleshores, dit don Anton de Mendoça me digué: *"no, no es esse, que.s un moço hermano de Prexens y es muy grande letrado"*, tornà a dir una altra vegada. Y jo, testimoni, tinch a dit doctor Francisco Martí y Viladamor per molt perniciós a esta ciutat y província, y mal affecte a d'aquelle y al rey christianíssim, tant per lo desobre tinch dit com per lo que he ohit a dir públicament per la present ciutat.»

Super decimo octavo ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo, testimoni, puch dir sobre lo contengut en lo present interrogatori és que lo doctor Francisco Martí y Viladamor, en companyia de micer Xirach, qui era vingut a la present ciutat per a rèbrer informacions contra lo senyor de La Motta, dit doctor Francisco Martí y Viladamor y micer Xirach moltes vegades me solicitaren y persuadiren a que jo, testimoni, testificàs falsament contra dit senyor de La Motta y don Joseph de Margarit y de Biure, governador de Cattalunya, y senyor de Marca, prometent-me que, si jo deposava contra dits senyors y quiscú d'ells, y, principalment, contra dit spectable senyor governador de Cattalunya, dient jo en la deposició lo que ells voldrian, me prometian y asseguraven fer-me donar una penció de mil escuts sobre béns confiscats allà hont voldria. Y dient jo, testimoni, com volian que jo fes una cosa tant fèta de testificar falsament contra dits senyors, dit doctor Martí Xirach, replicant, me digué //87*r*// que, com jo podia negar que lo mariscal de La Marca no dexàs fer moneda en Cattalunya y que dit mariscal de La Motta havia dit mal de la reyna nostra senyora, al que jo los diguí com podía ser ma maldat com aquexa, havent vist las hazanyas y victòrias que havia alcansadas, y la stimació pública y lo aplaudiment de totom en general, que lo dia que se'n anà de la present ciutat, a hont jo, testimoni, me trobava, viu com lo poble, de sentiment tenia se'n anàs, lo plorave. Y a bé que me digueren dits doctor Martí Xirach que no reparàs en fer dita deposició, que ja'n tenian sinch o sis de altres testimonis rebuts per dit effecte, y me amostraren una deposició de un tal Giralt, chirurgià, que avís és ciutedà vuy apunta llansetes, y, axí, que deposàs, al que jo diguí a dits doctor Martí y micer Xirach que tant la deposició de dit Giralt y demés eran falsas y no podian dir tal cosa si no era falsament. Jaume Elies».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die vigesimo quinto predictorum mensis et anni, Barcinone. Magnificus Raphael Cerda, civis honoratus Barcinone, etatis, ut dixit, quadraginta octo annorum, testi citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, super primo ex predictis interrogatoriis, dixit: «Lo que puch dir jo, testimoni, és que sé molt bé //87*v*// de què, trobant-me ohidor, que era lo any mil sis-cents quoranta y era en lo temps se donà y presentà a la corona del rey christianíssim, que Déu guarde, vingué en lo consistori de la casa de la Deputació lo doctor micer Francisco Martí y Viladamor y digué a dit consistori que tenia treballat un llibre de molta importància, que era tot en benefici de la província, y que dit doctor Martí y Viladamor folgaria isqués a llum, per ser

cosa tant important. Y aleshores dit consistori li respongué que vingués a la nit, ço és, a les tardes, que era hora desocupada, per llegir y fer censura de dit llibre, per vèurer lo que convenie, y, si era cosa de consideració y en abono del Principat, dit consistori faria isqués a llum. Com, de fet, dit doctor Martí menor cada tarda venia a dita Deputació y, dins lo consistori petit, junts tots los consistorials ab algunes altres persones, anave llegint dit doctor Martí coderns de dit llibre, lo qual se intitulave Notícia Universal. Y se anà llevant y affegint alguns capítols y cosas particulars que aparexia a dit consistori ere bé isquessen a llum y altres no. Y, anant ohint y llegint dit llibre, jo ja duptí y altres de dit consistori duptaren que un llibre de tant valor y estima lo agués fet y compost dit doctor micer Martí y Viladamor, per no haver may tingut notícia agués escrit ni treballat ningunes obres y ésser molt jove per ditas cosas.

Y després de haver-se mirat y llegit dit llibre, y estampat y axit a la llum la dita Notícia Universal, trobant-me en una conversació ab personas fidedignas, de calitat, santa vida y timorada conciència parlant de las cosas de Cattalunya, me digueren havia fet molt mal lo consistori com no havian dexat estampar la dita Notícia Universal conforme se llegí en lo consistori, sens llevar-ne ningun capítol ni cosa per<què> conveniència, axí jo los diguí: "Com poden saber vostres mercès axò de què ne hajan llevat ningun capítol de //88*r*// dit llibre ni ajustat res?", perquè dins dit consistori, com se feya censura de dit llibre, tots estaven ajuramentats de no revelar cosa fins fos exida. Y, responent, me digueren: "Algun dia, si Déu és servit, se sabrà qui ha feta dita Notícia Universal y qui és lo verdader auctor de dit llibre, que vuy encara no.s pot dir perquè ho tenim ab secret natural y baix jurament". Y me digueren més: "Mirau com pot ser que micer Martí menor haje fet ni compost dita Notícia Universal, perquè, un dia a la matinada, que encara dit doctor Martí era al llit, una persona pujà dalt y li dexà dit llibre dins lo aposento hont dormia". Y, replicant, jo los diguí que los coderns de dit llibre eren scrits de mà de dit doctor Martí y ab sas postillas al marge. Y aleshores me digueren que, per a fer lo que ha fet, de què dit llibre isqués en nom seu, era forsós per son abono lo copiàs més que bé exirà a llum la veritat.

Y en moltas altres ocasions, dient a ditas personas fidedignas: "May hix lo auctor de la Notícia Universal", me han respost sempre que encara no convenia per certs respectes. Y, apretant a ditas personas fidedignas de què ellas, per llevar tot gènero de dupte y abús, tant per la fama pública que és que no ha fet dit doctor Martí dita Notícia Universal com per posar en confusió moltes coses y saber vosaltres lo verdader auctor, en conciència, ho havien de testificar y dir. Y respongueren-me dient que ells no.u podian dir, per tenir-ho baix de secret natural de no revellar-ho. Emperò, me digueren que jo testificàs y digués ab veritat y certera, com si ells propris ho diguessen, que dit doctor Martí menor no havia fet ni treballat ni compost lo llibre dit la Notícia Universal. Y axí, ab paraula y certesa de dites persones, per conèxer jo són personas dignas de fe, de bon nom, vida y fama, de calitat y de timorada //88*v*// conciència, y per lo que es veu y faria pública per la present veritat, dich y tinch per cert que dit doctor Martí no és lo verdader auctor de dita Notícia Universal».

Super secundo interrogatorio ex predicits interrogatoriis, dixit que «lo que jo, testimoni, sé sobre dit interrogatori és que és veritat que lo Consell de Cent de la present ciutat, per haver dit doctor Martí compost o fer-se auctor de dita Notícia Universal, li donaren per remuneració dits il·lustres consellers y savi Consell de Cent lo offici de advocat fiscal de la Ballia General durant sa vida natural. Y ho sé jo, testimoni, per haver-m'o dit algunes persones fidedignas y haver-ho vist llegir ab una certificatòria que li feren los consellers de la present ciutat, com per lo treball de haver compost dita Notícia Universal li havien donat dit càrrech, y és ver, públic y notori».

Super quinto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo, testimoni, puch dir sobre dit interrogatori és que sempre he duptat que dit doctor Martí menor, encara que anàs vestit a la francesa y li fessen marcès, y se arrimàs tant a los francesos y fos estimat d'ells, y quant més ab les persones que ell se arrimava, de les quals jo duptave, eran dolents y malaffectes al rey christianíssim y a la pàtria. Y per ço, sempre he tingut y tinch jo, testimoni, a dit doctor Francisco Martí menor per mal affecte, y per haver-lo vist sempre anar y tractar ab don fra Gispert Amat, abad de Galligans, aleshores deputat de Cathalunya, y altres mal affectes».

Super sexto interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit: «Lo que jo, testimoni, puch dir sobre dit interrogatori és que sempre y molt sovint he vist tractar, conversar y anar junts los dits don Gispert Amat y doctor Martí menor, y sempre jo los he tinguts per molt familiars amichs. Y és veritat, com és públich y notori, que dit don fra Gispert Amat era de la conspiració castigada y tingut per mal affecte de sa magestat christianíssima y a la pàtria. Y vuy se diu públicament és dit don Gispert //89*r*// Amat en lo regne de Castella».

Super septimo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit que «jo, testimoni, he ohit dir públicament com dit doctor Martí y Viladamor menor anave induhint y donant moltas dobles, y, en particular, donava dos-centes dobles al paborde Pasques per a què anàs a desdir-se y desenganyar al senyor virrey que tot lo que havia dit y havien dit y deposat los testimonis contra de Hierònym Fornells, balle de Mataró, era falsedat y engany, lo que.s públich y notori».

Super decimo octavo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus, dixit que «lo que jo, testimoni, puch dir sobre dit interrogatori és que he ohit dir públicament que lo dit doctor Francesch Martí y Viladamor menor anave per la present ciutat de Barcelona y fora de ella subornant y induhint a moltas personas menesterosas, donant-los doblas y y prometent-los officis y beneficis y pensions sobre béns confiscats, per a què testificassen contra dels senyors de La Motta, governador de Cattalunya, y senyor de Marca y altres ministres superiors. Y axí, jo tinch a dit doctor Martí per home inquiet, lo qual nos ha posat en confusió y no en aquietar las cosas de la present província, per ser de sa naturalesa ambiciós y que mira més sa conveniència que no lo bé públich, de son rey y sa pàtria. Jo, Rafel Cerdà, firmo la present deposició de mà mia pròpria».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die vigesima sexta predictorum mensis et anni, Barcinone. Magnificus Franciscus Pastor, civis honoratus Barcinone, etatis, ut dixit, quadraginta septem annorum, testi citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam // 89v // suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, super quinto ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus de voluntate partium, dixit que «lo que dich saber jo, testimoni, sobre lo contengut en lo precedent interrogatori és que lo doctor micer Martí y Viladamor, menor de dies, és tengut –u lo té ell, testimoni–, per mal affecte al rey nostre senyor y a sa pàtria, lo que dich jo, testimoni, saber per conèxer molt bé a dit doctor Martí y haver-lo vist procehir de tal modo en sas accions que ha demostrat públicament ser mal affecte, com dalt tinch dit, y avorrit totalment de tots los patrícios y benaffectes al rey nostre senyor y a la pàtria».

Super sexto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo sé sobre dit interrogatori és que he vist dit doctor Martí menor, en dit interrogatori nomenat, era íntim y familiar amich de fra don Gispert Amat, abad de Galligans, també en dit interrogatori nomenat, cap que fou de la conspiració castigada. Lo qual don Gispert Amat ell, testimoni, lo ha vist tenir públicament per mal affecte al rey nostre senyor y a la pàtria, y tal de las ditas cosas és la[a] pública veu y fama».

Super decimo octavo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus, dixit que «lo dit doctor Martí, en lo present interrogatori nomenat, ha ohit dir ell, testimoni, públicament que anava per la present ciutat y fora d'ella, juntament ab altres, induhint y subornant a moltes differents persones que testificassen contra lo mariscal de La Motte y don Joseph Margarit, governador de Cattalunya, falsament, offerint-los diners, officis, pencions y mersès y, a altres, amenasses y desterros, conforme diu y narra dit interrogatori. Jo, Francesch Pastor, ciutadà honrat y notari públich de Barcelona, confirmo la sobradita mia deposició, de ma pròpria».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit // 90r // instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die, Barcinone. Nobilis dominus Petrus Desbosch et de Santvicens[b], Barcinone populatus, protector brachis militaris, etatis, ut dixit, sexaginta sex annorum parum, plus vel minsus, testi citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Super primo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit que «lo que jo, testimoni sé y puch dir sobre lo present interrogatori és que he ohit a dir a diverses personas que lo nobla don Lluís de Moncada, prebendat en la Seu de Vich, havia dit en la cara, públicament, al dit doctor micer Francesch Martí y Viladamor que ell no havia fet ni compost ni era lo verdader auctor de la Notícia Universal, perquè, parlant de las matèrias de què tractava dita

a. a continuació ratllat veu.
b. a continuació ratllat Climent.

[*1647*]

Notícia Universal, dits Moncada y Martí, aprés de haver-li fetas algunas preguntas sobre dit llibre dit don Joan Lluýs de Moncada a dit doctor Martí, may li sabé respòndrer donant-li rahó a ditas preguntas, y, axí, conegué dit don Joan Lluýs de Moncada que ell, dit doctor Martí, no era lo verdader auctor de dita Notícia Universal. Y després, en altra ocasió, trobant-me jo, testimoni, en la botiga de Miquel Payssà, llibreter, la qual té en la present ciutat de Barcelona, en lo carrer de la Llibreteria, viu en dita botiga un ecclesiàstich que dit Payssà li deya senyor rector Sorrosal, que, he ohit a dir, és rector en lo bisbat de Solsona y de nació aragonès, y, platicant sobre la Notícia Universal, llansà dit Sorrosal un suspir dient que *"se lo havían trangiversado todo"*. Y yo, testimoni, responguí: *"Sigún esso, vuestra merced // 90v // sabe quien lo ha hecho, que harto públicamente se dize que no es el auctor dicho doctor Martí"*. Y me respongué dit Sorrosal: *"No se puede saber el auctor, por guardar los ayres a cierta persona que vive, pero confio en Dios que algún día saldrà a luz"*. Y, dient jo a dit Sorrosal: *"Senyor, el auctor promete sacar a luz otro libro intitulado Espejo de Cathalanes"*, y aleshores dit rector me digué que ja sabia qui.l tenia. Y jo.l repliquí que.m sentia ab ànimo de alcansar-li llicència de imprimir-lo, y me respongué que "*lo auctor lo queria ir a imprimir en Francia"*.

Y també viu jo, testimoni, com dit rector Sorrosal portà uns coderns manuscrits, los quals féu encodernar per dit Payssà en sa presència. Y dit Payssà fou curiós en llegir lo títol de dits coderns y trobà que deya *Espejo de Cathalanes*. Lo que dit Payssà me ha dit moltas y diverses vegades, que dits coderns, que en dita ocasió encodernà de dit rector Sorrosal, era lo títol de bona lletra majúscula, que deya *Espejo de Cathalanes*. Y jo, testimoni, tinch per cert que, vist los sentiments que feya dit rector de haver-li trastocat la dita Notícia Universal llevant-ne de ella alguns capítols y affegint-hi, y haver vist y ohit de dit rector son rahonament y lo que li havia referit dit Payssà, que dits coderns se intitulaven *Espejo de Cathalanes*, que dit rector Sorrosal és lo verdader auctor de dita Notícia Universal y no lo dit doctor Martí y Viladamor menor. Y també tinch per cert que dit doctor Martí no ha fet dit llibre de la Notícia Universal, per haver-m'o dit personas de vida exemplar que també tenian per cert que dit doctor Martí no havia fet dit llibre».

Super quarto ex predictis interrogatoriis dixit que «haver de dir ell, testimoni, *ad longum* tot lo que.y ha en la matèria del present article seria fer un progrés en infinit, del qual me remeto a molts processos y querelas que contra del doctor Martí menor han fetes, las quals he ohit llegir ab differents voltes, axí en lo Consell de Cent com en brassos y ab juntas que.m só trobat praticant aquestas matèrias, y també al //91r // bras militar, trobant-me protector de ell, per haver comesos molts y differents delictes contra la província, y, en particular, per ser notori se cortejave ab lo enemich y haver defraudats molts centenars de ducats del patrimoni de la Ballia General, y per haver-se apropriat nom de embaxador no sent-ho, y per haver-se apropriat lo nom de auctor de la dita Notícia Universal y de altres differents crims y delictes. Y tinch jo, testimoni, per lo que desobre tinch dit y narrat, a dit doctor Francisco Martí y Viladamor per mal affecte al rey christianíssim, que Déu guarde, y a la pàtria, y ésser avorrit de tots los patricis, del rey nostre senyor y de la pàtria, y tant de la noblesa com de tot lo poble, del que és tot públich y notori».

Super sexto interrogatorio ex presentis interrogatoriis dixit que «lo que jo sé y puch dir sobre dit interrogatori és que sé molt bé que dit doctor Francesch Martí y Viladamor menor era íntim y familiar amich de don Gispert Amat, abad de Galligans, deputat que fou de Cattalunya, per haver vist que dit abad de Galligans lo patrocinave, valia y afavoria y, en particular, per haver ohit dir havia romput dit senyor abat ab algunes persones perquè no.l havian volgut insicular a conseller de la present ciutat a dit doctor Martí. Y també per haver dit Martí y abad de Galligans y altres fet un memorial cediciós contra micer de La Motta, don Joseph Biure y de Margarit, governador de Cattalunya, y micer de Marca, per ser públich y notori y haver-me arribada còpia de dit memorial en mes mans».

Super decimo octavo ex predictis interrogatoriis dixit que «jo, testimoni, he ohit a dir públicament que dit doctor Martí y Viladamor anave per la present ciutat y fora d'ella induhint y subornant a moltes y differents persones, prometent-los donar officis, pensions y dar-los dobles, y a altres ab amenasses, de què falsament testificassen contra lo senyor mariscal de La Motta y don Joseph Biura y Margarit, governador de Cattalunya, y altres ministres superiors. Jo, don Pedro Desbosch y de Santvicens, firmo de mà //91v // pròpria la sobredita deposició».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die secunda mensis octobris predicti anni, Barci-

none. Discretus Petrus Martir Costa, notarius publicus ville Podii Ceritanie, elnensis diocesis, Barcinone habitator, etatis, ut dixit, quadraginta quinque annorum parum, plus vel minus, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo, super quarto interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit que «lo que jo sé sobre lo present interrogatori és que lo endemà que.l doctor Francesch Matí y Viladamor, menor de dies, fonch arribat en la present ciutat de Barcelona, lo qual vingué de la vila de París, arribí jo en sa casa, que la té en la present ciutat, al cap de la Bocaria, sobre al mitg del dia, per a donar una carta al doctor Francesch Martí del Real Consell, la qual me havia encomanada lo doctor Morell, qui estava en la campanya de Lleyda. Y ab dita carta pugí dalt y los trobí sobre taula a dits doctors Francesch Martí major y menor, y doní dita carta a dit doctor Francesch Martí major, la qual llegí encontinent. Y llegida, me féu molts compliments, dient a dit doctor Martí menor, son fill: "Francisco, aquest senyor y tu [...] batejats en unas fonts y, si pots valer-li en res, fes-ho, que axí me està encomenat del doctor Morell, que ell –dient-ho de mi, testimoni– nos pot ajudar en fer càurer de la gràcia en què està de sa magestat christianíssima don Joseph de Biura y de Margarit, governador de Cattalunya". Y després, tornant jo en casa de dit doctor Martí al cap de alguns dias, trobí a dit doctor Martí menor de dies y me digué y persuadí per algunas vegades //92*r*// que deposàs y digués lo que dit doctor Martí, son pare, me diria contra lo governador de Cattalunya, offerint-me valer en totas ocasions.

Y tot lo sobredit [...] de què en los últims del mes de octubre del any mil sis-cents quaranta-y-sinch, a primers de nohembre de dit any, conferint-me jo, testimoni, en la vila de Cervera, a hont estava conventual fra Jaume Costa, religiós del orde de sant Domingo, mon germà, entenent trobar allí lo senyor comte de Harcourt a effecte de donar-li y lliurar-li una carta del senyor cavaller Graner, capità y governador de una esquadra de vaxells de nostra rey christianíssim, ab què li escrivia com sa magestat christianíssima havia donada llibertat y perdonat a mi, testimoni, de tots crims y delictes per los quals era estat inculpat y detingut injustament en las presons de [...], ab motiu de què, deyan, era factor de don Lluýs Descallar. Y, com per ocasió del rendiment de Balaguer, jo, testimoni, no poguí entregar y lliurar dita carta a dit senyor compte de Harcourt, aguardí ocasió per a poder-la-y donar en la present ciutat. Y en dita vila de Cervera me digué dit don fra Jaume Costa, mon germà, que en la selda havia tingut, nafrat de moltas feridas, a don Nunyo Pardo, lloctinent de general cavalleria espanyola, ab qui tenia tractat, com per servey del rey cathòlic importave, que, ab directes o indirectes, fes càurer de la gràcia del rey christianíssim a dit don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cattalunya, axí que se havia de sercar trassa per a negociar-o, dient-me li havia jo de dar la mà, majorment que ja dit fra Costa, mon germà, me digué ho tenia ja tractat y negociat ab lo doctor Morell. Y dit doctor Francisco Martí major, qui en estas matèrias treballava tot lo possible, per los medis sobredits y altres, en fer càurer a dit governador, al que diguí jo a dit fra Costa, mon germà, que feya molta admiració se posàs en aquexes matèrias, dient-li, de ell a mi, tot lo que.m aparegué y que miràs lo que feya, majorment que jo no podia dir ninguna cosa contra dit senyor governador, ans bé podia dir tot al contrari, puix havia vist quant bé havia provehit y provehia dit don Joseph de Margarit, governador de Cattalunya.

Y dit mon //92*v*// germà, fra Costa, procurà altra vegada a incistir dient-me que estava empenyat, en companyia del dit doctor Morell y Francesch Martí, major de dies, y dit don Nunyo Pardo, en fer càurer y pèrdrer a dit don Joseph de Margarit, governador de Cattalunya. Axí que, donant jo, testimoni, la mà a dits don Nunyo Pardo, doctor Morell y doctor Francesch Martí major de dies en companyia de mon germà, dit negosi los havia de rehexir del modo que pretenian, volent que jo digués que dit don Joseph de Margarit era espanyol y que fomentava Espanya, y que tenia correspondència ab don Lluýs Descallar, y altres cosas que ara no.m record, prometent-me, si feya dita deposició, me premiarian, dient-me que, ademés los dits Nunyo Pardo, far Costa, mon germà, doctor Morell y Martí major de dies m'o estimarian, lo compte de Harcourt[a] ne estaria molt content y que en tota ocasió me valdrian. Y també volian digués que lo rey cathòlic havia enviat un pardó a dit senyor governador per medi de don Lluýs Descallar. Y és veritat que dit micer Martí major de dies me digué y persuadí moltes vegades que digués contra lo senyor governador en la informació que ell rebia y que no reparàs en res, que ja.y havian testificat, segons me digué, mestre Arnet, prior del convent de Santa Catherina, fra Rodrigues y dit fra Costa, mon germà, y dos francesos. Y, axí, que jo confirmàs les deposicions que ells havian fetes, que, de aquexe manera, dit senyor governador y son germà, lo elet bisbe de Lleyda, vindrien a càurer

a. a continuació ratllat me estimaria.

en desgràcia de sa magestat christianíssima, per hont dit mestre Arnet y dit doctor Martí major me persuadiren moltes vegades, als quals desenganyí de què no podia dir lo que no sabia. Y, per lo que desobre tinch dit, tinch jo a dit doctor Martí menor per mal affecte al rey christianíssim y a la pàtria. Jo, Pere Màrtir Costa, notari, fermo la sobradita mea deposició de mà mia pròpria».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum // 93r // curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Dicto die, Barcinone. Nobilis dominus Sebastianus Mestre, civitatis Majoricarum populatus, etatis, ut dixit, viginti trium annorum parum, plus vel minus, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit in animam suam per Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Super primo interrogatorio ex predictis interrogatoriis, dixit: «Lo que jo, testimoni, sé y puch dir sobre lo contengut en lo present interrogatori és que, trobant-me jo, testimoni, en la ciutat de Tarragona, que era en la ocasió arribà fra don Gispert Amat, abad de Galligans, leshores deputat de Cattalunya, en casa de dona Hipòlita de Erill, baronessa de Albi, en companyia de dit abad de Galligans y altres, estant parlant y conversant tots junts de les coses corrents, ço és, dona Hipòlita y don Gispert Amat y jo, testimoni, y altres <y> aserca de les morts patiren Onofre Aqueles y micer Joseph Ferrer, viu jo, testimoni, fer grandíssims sentiments a dits abad de Galligans y dona Hipòlita, quexant-se summament del doctor Francesch Martí y Viladamor menor de dies, dient, com jo testimoni ohí deyan de boca pròpria de dits abad fra don Gispert Amat y dona Hipòlita, que dit doctor Martí menor, per salvar-se y no ésser descubert en lo fet de la conspiració, havia procurat precipitar la mort a dit Onofre Aquiles. Y, en altra ocasió, pasejant-me jo en companyia de don Gispert Amat per las muralles de Tarragona, me digué per moltes voltes que lo dit doctor Martí y Viladamor menor, sabent en lo fet de la conspiració procurà per no ser descubert, fes precipitar la mort a dit Aquilles per ser ell salvo, del que jo, testimoni, // 93v // coneguí tenia gran sentiment y pesar del que dit doctor Martí menor havia fet contra dit Aqueles, fent-lo morir per a salvar-se del que he dit y dalt referit. Y tinch jo, testimoni, a dit doctor Martí menor per mal affecte al rey christianíssim y a la pàtria. Don Sebastià Mestra firmo la present deposició».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Die tercio predictorum mensis et anni, Barcinone. Petrus Paulus Ros, notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinone, etatis, ut dixit, triginta octo annorum, parum, plus vel minus, testis citatus, juratus et interrogatus qui juravit ad Dominum Deum et eius sancta Quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo interrogatorio ex predictis interrogatoriis. Dixit: «Lo que jo, testimoni, sé y puch dir sobre lo que diu y narra dit interrogatori és que he ohit dir públicament moltes vegades per la present ciutat en defferents ocasions y temps, y, en particular, en lo temps que se imprimí la Notícia Universal, perquè jo, testimoni, escrivia en lo escrivania major de la present ciutat de Barcelona y en lo temps de la impressió, que la dita Notícia Universal no la havia treballada micer Francesch Martí y Viladamor, sinó que, ab sas traças, la havia treta de mans de altra persona y se havia apropriat lo nom de auctor de aquella. Y açò deyan personas de fe y haxí o he ohit a dir, com tinch dit».

94r *Super secundo articulo ex predictis interrogatoriis dixit* que «és veritat que, per haver-se apropriat dit Francesch Martí y Viladamor lo nom de auctor de la dita Notícia Universal, crehent leshores lo savi Consell de Cent que dit doctor Martí y Viladamor era lo verdader auctor de dita Notícia Universal li donà lo offici de advocat fiscal de la Ballia General, de la manera diu lo article. Y açò dix saber per çò que, en dit temps, jo testimoni (era) escrivà en la escrivania major de casa la ciutat y continuí la deliberació del savi Consell de Cent de ma mà y ho viu tot, com diu y narra dit interrogatori».

Super tercio interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Jo, testimoni, tinch per ver y cert tot lo contengut en lo present interrogatori per lo que desobre tinch dit, que dit doctor Martí no fou lo auctor de dita Notícia Universal, per las rahons tinch ditas, ans bé ab fals nom se aproprià lo honor y profit que merexia aquell qui la havia treballada».

Super quarto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo puch dir sobre lo contengut en lo interrogatori és que en lo temps passat, anant lo síndich de la ciutat rebent informació contra micer Francesch Martí y Viladamor per lo mal que havia acudit a son offici en lo temps ocupà lo càrrech de advocat fiscal de la Ballia General, a Francesch Bosch, subsíndich de dita ciutat, anat-se'n un dia de nit a sa casa, li hisqueren al devant quatra o sinch hòmens armats de pedrenyals y li tiraren algunes escopetades a ell y als demés de sa companyia, y que aprés se digué públicament que ditas escopetades les hi havia fetas tirar dit micer Martí y Viladamor, y que dit Martí hi era en companyia dels matexos qui les tiraren. Y que açò feya per ço que dit Bosch, com a subsíndich de dita ciutat, instava rèbrer dita informació, y assò ohí dir moltes vegades a differents persones».

Super quinto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo, testimoni, sé y puch dir en orde al // 94*v* // contengut al present interrogatori és que he ohit dir públicament moltes vegades, axí en la present ciutat com fora d'ella, que dit doctor Martí y Viladamor, lo doctor Morell, vuy canonge de la Seu de Barcelona, Isidro Pujolar, qui està per agent en la vila de París per la present ciutat y Generalitat de Cattalunya en nom de procurar lo benefici del rey y de la pàtria, han fets molts mals officis, axí al rey christianíssim, senyor nostra, que Déu guarde, com també a tota Cattalunya, per ço que he ohit dir moltes vegades públicament que dit doctor Martí y Viladamor era amich intrínsech del abad de Galligans, don Gispert Amat, qui, essent deputat de Cattalunya, se tractava molt a menut ab dit Martí y jo, testimoni, lo he vist pujar a dit doctor Martí y Viladamor en casa de dit abad de Galligans moltes y diverses ocasions. Y que és ver y cert que dit don Gispert Amat, ja en dit temps, era, com lo dia de vuy és, tingut y reputat per mal affecte públicament al rey y a la pàtria».

Super sexto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit «que.s veritat lo contengut en lo interrogatori, lo que dich saber per haver-los vist jo, testimoni, parlar y confabular junts dit doctor micer Martí y Viladamor y don Gispert Amat en algunas ocasions, y haver vist pujar a dit doctor Martí menor en casa de dit abad de Galligans, com tinch dit en lo precedent interrogatori, en ocasió que dit deputat Amat, abad de Galligans, públicament era reputat per cap de la conspiració de Cattalunya castigada. Y encara també entenguí a dir públicament que dit doctor Martí y Viladamor menor havia hagut moltes dobles de dit abad de Galligans».

Super septimo interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit «que lo que diu lo interrogatori ho he ohit dir jo públicament a d'algunes persones, ço és, que dit doctor Martí afavoria molt a menut a Hieònym Fornells, balle de la vila de Mataró, en lo interrogatori mencionat, y que lo ha tingut dit doctor Martí amagat a dit balle algun die en sa casa en lo temps // 95*r* // se li féu la provisió de captura».

Super decimo quinto interrogatorio ex predictis interrogatoriis, omissis precedentibus de voluntate partium, dixit que «jo, testimoni, he ohit dir públicament moltes vegades que lo doctor Martí menor, de ordinari, ab capa de fer lo benefici del rey christianíssim, feya molts mals officis, axí al rey com a tota Cattalunya, y que açò feya per tenir las espallas guardadas per una part y altre, com en lo interrogatori subsegüent dirà».

Super decimo sexto interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo, testimoni, sé y puch dir sobre lo contengut en lo present interrogatori és que jo, testimoni, he conegut molt bé a dos germans Prexens, provehits tots de canonges de la Seu de Lleyda, y que lo xic de aquells, que era major de dies, fonch desterrat de Cattalunya per mal effecte al rey christianíssim, senyor nostre, y que lo altre restà en la ciutat de Lleyda, residint allí contínuament fins que morí. Y que, en lo any mil sis-cents quoranta-y-quatra, jo, testimoni, per orde del Real Consell, aní servint al doctor Onofre Anglasill, doctor de la Real Audiència, com a notari que era jo, testimoni, de criminal en la ciutat de Lleyda, a hont estiguí assitiat alguns tres mesos. En dit temps, viu jo testimoni que lo canonge Prexens, que residia en Lleyda y que era germà carnal de la muller de dit doctor Francisco Martí y Viladamor, com també ho era lo canonge Prexens que fou desterrat, (com) dit canonge Prexens que estava en Lleyda féu los més mals officis contra lo rey christianíssim, senyor nostre, y de la pàtria, que, humanament, se poden considerar en tant que fou còmplice en la mort de dit doctor Anglesell. Y que, ordinari, se confabulave y tractava ab los mal affectes hi havia dins Lleyda y jo, testimoni, ho viu en moltas ocasions, en tant que me obligà, aprés de la mort de micer Anglasell, encontinent, solicitar al governador de la plaça, que.s deya monsieur de Sauze, desterràs a dit canonge // 95*v* // Prexens y a altres mal effectes, com de fet en un mateix dia jo, testimoni, tenint ordre de dit governador, ne traguí a dit canonge Prexens en companyia de vint-y-quatre o vint-y-sinch altres també mal affectes, y assò procurí per temor no.ns fessen alguna altra traició. Y, aprés de rendida la plaça, viu jo, testimoni, que dit canonge

[1647]

Prexens entrà dins Lleyda molt afavorit y estimat per los enemichs, publicant per sa boca que havian de arribar en Barcelona lo maig primer vinent y que allí se veurian cosas estranyas contra de aquells qui havian pres las armas contra lo rey cathòlic. Y que, axí matex, he ohit dir públicament a differents personas que la mare de dits canonges Prexens, de paraula, offenia molt al rey christianíssim y a la província. Y quant jo, testimoni, fuy vingut de la ciutat de Lleyda, dita Prexens me envià a cercar y jo, testimoni, no lo vulguí anar a vèurer poch ni molt, ans bé, per la matexa persona me envià li responguí que anàs en bonora, que tant traÿdora era ella al rey y a la pàtria com sos fills. Y, continuant ella en sa contínua murmuració, viu jo, testimoni, que obligà al Real Consell a desterrar-la de Cattalunya, en la qual ocasió viu jo, testimoni, dit doctor Martí y Viladamor se mudà en casa de dita Prexens, sa sogra, a hont ab tota sa família, fins ara, ha sempre habitat y habita, y que, de leshores ençà, de ordinari, he ohit dir públicament que dit doctor Martí y Viladamor procurava en travar amistat ab lo rey cathòlic y sos ministres, procurant ésser volgut per una part y altra, axí per lo rey christianíssim com per lo rey cathòlic, ab motiu que, fent lo offici per lo rey christianíssim feya lo benefici del rey cathòlic».

Super decimo septimo interrogatorio ex predictis interrogatoriis dixit que «axí ho he vist jo, testimoni, com ho rahona lo interrogatori, per ço que, després que lo mariscal de La Motta fonch fora de Cattalunya, diligencià ab gran malícia dit Martí y Viladamor per fer pèrdrer al dit mariscal de La Motta. Y viu jo, testimoni, anà a solicitar *//96r//* moltes vegades als consellers de Barcelona li dexassen mirar llibres de la scrivania major de dita ciutat per a vèurer si en aquells podia trobar alguna cosa que fos danyosa a dit senyor de La Motta. Y que, remetent-o dits senyors consellers a Jaume Agramunt, scrivà major, dit Agramunt ho remeté a mi, testimoni, com a dexeble que li era estat. Y, no trobant jo, testimoni, cosa que fos danyosa a dit mariscal, trahent-li alguna còpia de algunes partides lo despedí. Y després viu féu dit Martí moltes altres diligències ab altres persones, sercant ab gran vigilància persones que testificassen contra dit mariscal de La Motta, y també és aquesta la pública veu y fama en la present ciutat. Y, axí matex, ho és que dit Martí, cautelosament, ha fet altres mals officis contra de personas honradas y de major reputació, que.s dexen de individuar per no donar ocasió del murmurar».

Super decimo octavo ex predictis interrogatoriis dixit: «Lo que jo, testimoni, sé y puch dir en orde al contengut en lo present interrogatori acerca del que aquell narra del doctor Martí y Viladamor ja.u tinch dit en los interrogatoris precedents, y més avant dich que és la pura veritat que Isidoro Pujolar, qui, per agent de la ciutat de Barcelona y General de Cattalunya, resideix en la cort de París, jo testimoni lo coneguí, alguns temps antes que fos dit Pujolar provehit de dit càrrech, perquè venia molt sovint en la scrivania major de casa la ciutat, professant-me molta amistat. Y jo, aleshores, reputant-lo com lo reputave per home de bé y legal, procurí ab moltes persones del savi Consell de Cent li donassen la veu per provehir-lo en dit càrrech de agent. Y aprés, en lo any mil sis-cents quoranta-dos, en ocasió que lo senyor mariscal de La Motta obtingué marcè de la magestat christianíssima del càrrech de lochtinent y capità general d'esta província, viu jo testimoni que dit Pujolar, qui aleshores estava ja en lo exercici de dit càrrech de agent en París, vingué en la present ciutat aportant lo privilegi de virrey en favor de dit mariscal de La Motta y viu jo, testimoni, a dit Pujolar en Barcelona, a hont estigué alguns *//96v//* dias solicitant als consellers de la present ciutat alguns documents que tenia y, en particular, que lo detinguessen per dos anys son salari de agent, com de fet lo savi Consell de Cent ho féu.

Y aprés, antes que dit Isidoro Pujolar se partís per a París, que me apar era lo dia antes acabí de conèxer per embustero a dit Pujolar, per ço que, estant jo testimoni en lo taulell major de la scrivania de la casa la ciutat servint a Jaume Agramunt, secretari, me vinguí dit Pujolar y me diguí que ell, dit Pujolar, en París era ben rebut, per ocasió que no.y havia ningu que fos cabal no entengués la llengua cattalana sinó ell, y que sols (n)y tenia un obstacle, que era don Carlos de Arismendis, per ocasió que dit don Carlos ja havia estat en Cattalunya y tenia intel·ligències moltas y entenia la llengua catalana. Y que, per poder ell, dit Pujolar, de negociar y privar en la cort, desitjave summament tràurer de aquella a dit don Carlos. Y que, puix en aquella ocasió, en la cort romana, no.s provehian ni despatxavan bullas de las dignitats ecclesiàstiques de Cattalunya, li convenia molt que dit don Carlos fos tramès en Roma per solicitar-los, y que havia pregat y solicitat als senyors concellers de dita ciutat tinguessen a bé escríurer una carta al rey nostre senyor suplicant-lo fos servit remètrer en Roma a dit don Carlos per al dit effecte, y que los concellers no li havien volgut concedir dita carta. Y, estant en estas rahons, dit Pujolar me prenguí a mi, testimoni, per la mà, trahent-me del taulell y fora de la scrivania major, y, arribats entre la porta de dita scrivania y portal major de dita casa de la ciutat, assentats en un pedrís que allí hi ha, me persuadí molt que, puix los consellers no havian volgut donar llicència se despe-

dís dita carta, que jo, testimoni, com a official de la casa y que tenia en mon poder los segells de la ciutat y sabia lo modo y styl de scríurer aquella, que, en nom de dits concellers y dita ciutat, scrigués una carta a sa magestat christianíssima (demanant) fos servit enviar dit don Carlos en Roma per lo effecte referit. Y me prometé que, si li feya aquella, alcansaria de sa magestat una rerevància de mana- //97r// ment de registre de scrivà peticioner, y que (de) dita carta no se'n tindria més notícia, ans bé estava cert que, encontinent que lo rey la rebria, maneria enviar en Roma a dit don Carlos per dit effecte. Y com jo, testimoni, consideràs en lo matex temps lo mal modo de procehir de dit Pujolar, ab paraules injuriosas lo despedí, dient-li que.m passís devant, que era un balitre, que fins leshores lo havia reputat per home de bé y que, de allí al devant, lo tindria per un balitre y que no.m pesava altra cosa sinó com me havia cartejat ab ell des de Barcelona a París, y que, des allí en avant, me tingués per son desenamich y no amich.

Dich també que és veritat aprés que jo, testimoni, fui fora del siti de Lleyda, com desobre tinch dit, a la que vaig ser arribat en Barcelona me vingué t. Torner, que, poch havia, era vingut de París, me digué a mi, testimoni, que havia rebut una carta de dit Pujolar encarregant-li molt que, si jo, testimoni, exia del siti de Lleyda, li fes ma relació de tot lo que havia passat en dit siti y que aquella li remetés ab la brevedat possible en París, per a què dit Pujolar ho pogués ab certitut referir als grandes de la cort. Y jo, testimoni, ohit assò, fiu una llarga relació de tot lo que havia succehit, axí de las diligències que lo mariscal de La Motta havia fet per socórrer dita plaça de Lleyda com també del número del exèrcit y fortificacions del enemich. Y feta dita relació, ne doní una còpia a dit Torner per a què la remetés al dit Pujolar. Y aprés, al cap de algunes tres semmanes, jo testimoni aní en casa de dit Torner, que estava prop lo portal del Àngel, y li preguntí si havia tingut resposta de dit Pujolar de la dita relació y si havia rebut aquella o no. Y dit Torner me respongué que si y, encontinent, obrí una arquella y me tragué una carta scrita de mà y lletra pròpria de dit Pujolar y me la donà en mas mans per a què la llegís, com de fet jo la llegí. Y coneguí jo, testimoni, molt bé que dita lletra era scrita de mà pròpria de dit Pujolar per haver vist //97v// scríurer aquell moltes vegades y haver-ne rebut cartes y tenir sa lletra en pràtiga. Y dita carta, entre altres coses, me recordo molt bé jo, testimoni, que deya que lo governador de Cattalunya don Joseph de Margarit ere anat al savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona a solicitar que dit Consell revocàs la agència havia donada a dit Pujolar, y que lo mariscal de La Motta y dit governador eran molt amichs, y que tots lo havian amprès, que per ço ell, dit Pujolar, anave procurant ab molts grandes de França en fer càurer a dit senyor de La Motta y governador de Cattalunya y que ell, dit Pujolar, no havia volgut amostrar a persona alguna la relació que jo, testimoni, li havia remesa, per ço que deya que dita relació parlava affectadament en favor del senyor de La Motta, per los bons officis que sa excel·lència havia fets. Y que, axí, digués dit Torner a mi, testimoni, que, si volia pretèndrer alguns officis o remuneracions en la cort, fes altra relació y, ab aquella, no parlàs paraula en favor de dit mariscal de La Motta, que sols parlàs de mos serveys, que ell, dit Pujolar, procuraria me fossen remunerats. Y vist jo, testimoni, lo mal natural de dit Pujolar y son mal modo de procehir, no volguí més scríurer-li, reputant-lo sempre per home vil y de mala conciència. Y axí matex ho he entès a dir públicament moltes vegades per la present ciutat, que dit Pujolar, per part de la ciutat y General de Cattalunya, sens tenir orde algú, havia donat memorial al rey nostre senyor contra dit mariscal de La Motta. Pere Pau Ros, notari, firmo esta mia deposició».

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus si fuit instructus, subornatus et super omnibus et singulis generalitatibus de quibus testes soliti sunt interrogari, et ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus et juratus per quendam nuncium juratum //98r// curie vicarii Barcinone sich referentem. Fuit sibi lectum et perseveravit.

Copia huiusmodi in precedentibus trigintamo et huiusmodi papir et foliis aliena manu fideliter scripta[a] et extracta fuit a suo originali provissu factu in curia vicarii Barcinone, interveniente Salvatore Magi, notario et uno ex scribanus juratus dicte curie, per me, Joannem Hieronymum Talavera, regia auctoritate notarium Barcinone, scribam majorem dicte curie pro domino rege segrestatore, succedente magnifico Petro Terre, quondam, domino utili scribanie ipsius curie, ut (i)gitur ipsi copia in judicio et extra ab omnibus ubique fides plenaria ha[...]beatur, ego, Joannes Hieronymus Talavera, notarius et scriba predictus, hic me subscripsi et meum solitum artis notarie hic[b] apposui sig(+)num.

Concordat cum suo originali dicit duabus manibus. Agramunt, scriba Consilii Barcinone.

101r *[...] dezembris 1647.*

a. a continuació repetit scripta.
b. a continuació ratllat apposu.

Consultat[a] per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General, trobant-se disposat en la constitució única, títol «De la audiència de governador *vice regia*», que si se esdevindria que si en tot lo Principat de Cathalunya no (n)y haurà primogènit ni lochtinent nostre, en tal cas, los dit vuit, e per las causas criminals los dits dos jutges de cort, hagen seguir la audiència del portanveus de governador de Cathalunya. Y en dit cas, lo assessor del dit portantveus de governador presidesca en dita audiència e hage de termenar e clòurer las causas civils e criminals, segons la forma demuntdita, en la audiència e Consell Real, etcètera, procehint vuy lo spectable protantveus de governador la audiència *vice regia*. Y per quant lo doctor micer Camps y Gorí feya y exercia lo offici de assessor de dit portantveus de governador ans que la audiència de governador *vice regia* no procehís, no presidint dit micer Camps en dita audiència del govenador *vice regia*, no determina ni clou las causas civils y criminals, si se contrasta a la dita constitució única del títol «De audiència del governador *vice regia*» y a altres constitucions de Cathalunya.

101*v* Jhesús Maria. En lo fet consultat per los molt il·lustres deputats y oÿdors de comptes als assessors y advocat fiscal del General infrascrits, attès no.s té notícia que lo doctor micer Francesch Camps y Gorí sie assessor ordinari del spectable portantveus de governador de Cathalunya, que, a sser-ho, aportaria la talar garnatxa insígnia que, de molts anys, ha usada portar los assessors ordinaris del dit portantveus de governador, y no haguera exercit, com exerceix, lo offici de assessor ordinari de governador. Y la mencionada constitució única del títol «De la audiència del governador *vice regia*», parla del assessor ordinari de dit governador y axí de aquell qui, per lo senyor rey, és estat nomenat en assessor ordinari, o quant lo tinga, si lo tal assessor ordinari estarà ausent, pot dit portant veus de governador assumir-se en assessor en loch del dit assessor ordinari ausent, per estar axí disposat per las generals constitucions del present Principat. Y axí, per las ditas rahons, com altrament, són de us y parer que, a bé dit micer Camps y Gorí no prescindesca en la audiència de governador *vice regia* ni determine las causas, no.s contrafà a dita constitució única del títol «De la audiència de governador *vice regia*» ni a altre constitució de Cathalunya, salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladomar, fisci Generalis advocatus. Soler, assessor.

a. vot intercalat en el foli 101 del trienni 1647-1650.

104*r* A. *[...] dezembris 1647.*

Die[a] quinta mensis decembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo.

Los molt il·lustres senyors visitadors del General de Cathalunya, ço és, los tres instructors de processos y lo senyor canonge compter, absents los altres, consistorialment ajuntats, attenents sas senyorias que per poder continuar dita visita tenen precissa necessitat de diner, per ço, deliberen que, de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats de dit General de Cathalunya sien servits deliberar y manar giren, de pecúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes de dit General, dos mil y sinch-centas liuras moneda barcelonina per ara y a bon compte dels gastos fahedors y, particularment, per acabar de pagar los calculadors de la present visita, que van acabant son exercici, y demés coses convenients per la dita visita. Y per què la present deliberació tingue son degut effecte, sie notificada a dits senyors deputats per lo procurador fiscal de la present visita.

Pro Franciscus Ravarter, scriba major visite Generalis Cathalonie. Franciscus Bosch, notarius publicus civis Barchinone.

109*r* A. 15 dezembre 1647.

Die[b] XIII mensis dezembris MDCXXXXVI. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera, e lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: que tot lo fet proposat a tots los dependents y emergents de aquell sie comès, com lo present Consell ho comet, als senyors consellers y dotse persones del present Consell, ab igual número de estaments, nomenadores per dits senyors consellers ara de present, antes de disgregar-se lo present Consell. A les quals dites dotse persones los senyors consellers y Consell los dega fer y firmar sindicat per a què dits senyors consellers y dotse persones conferescan lo die de demà y tots los demés dies que convindrà ab los molt il·lustres senyors deputats las matèrias proposades, attès aquelles són de la gravedat que.s dexen considerar. Y, de conformitat y a gastos de las dos cases, vaje un ciutadà o mili-

a. deliberació intercalada en el foli 104 del trienni 1647-1650.
b. deliberació intercalada en el foli 109 del trienni 1647-1650.

tar en la cort de sa magestat a tota diligència, lo qual, postrat als peus de sa magestat, li represente y supplique lo que los senyors deputats, concellers y junta, ab les instruccions en orde al fet proposat, li ordenaran, donan facultat y potestat, com lo present Consell dóna, ha dits senyors consellers, los quals, ab dit parer de dites dotse persones, de gastar tot lo que convindrà per dit effecte a comuns gastos de la Diputació y present casa. Y, axí mateix, que.ls senyors consellers sien servits fer una embaxada al senyor governador de part del present Consell per medi de quatre persones, ço és, dos ciutadans y dos militars per sa senyoria nomenadors, supplicant a sa senyoria sia servit manar remediar y castigar los danys expressats en la //109*v*// proposició. Y que la present deliberació sia feta a saber als senyors deputats per medi de un ciutadà o militar nomenadors per dits senyors consellers.

117*r* A. 8 janer 1648.

Estos[a] papers són estats presentats als senyors deputats per part dels jurats y vila de Lloret, los quals han manat sas senyorias ésser posats en dietari perquè comté de la[b] reinte[grac]ió dels drets que ab ells se salven, en servey de la Generalitat y de sos officials taulers, en matèria de la observança de poder-se alojar soldats en llurs casas.

118*r* Molt il·lustres senyors.

La vila de Loret y los jurats de aquella, que fan en número alguns dos-cents fochs, trobant-se ab lo número de més de tres-cents soldats ab alguna trentena de cavalls, havent de repartir aquells en lo hospedatge, posaren en la casa de Joan Matig lo cabo de dita companyia, per no haver-hi casa a propòsit per dit cabo, al que dit Matig los presentà una requesta als dits jurats que, attès era tauler del General, requerint-los lo.i traguessen de casa, cominant-los las penes de dos-cents ducats apposats en las lletras despedidas en lo present consistori a trenta de octubre 1632, la còpia de les quals se presentà a vostra senyoria ab esta, que és la que donà dit Matig a dits jurats. Y a bé que ditas lletras no sian del temps de vostra senyoria, dits jurats se offeriran a traurer-le'n, com de fet le'n traguerien, y vuy se troba present en la present ciutat. Y com dits jurats desitgen en tot seguir los ordes y mandatos de vostra senyoria perquè dit Matig no informàs diferent del que passa ab la present, ab lo millor modo, forma y manera que poden y de dret los és lícit y permès representar a vostra senyoria les dites cosas, supplicant a vostra senyoria mane considerar que, de ditas lletras, dita universitat no.n tenia notícia fins a que los foren presentades ab dita requesta y no despedidas en lo present trienni, sinó deu anys ha. Ab tot, obeiran aquelles y, axí, no se'ls pot donar culpa alguna com pretenia dit Matig, ab lo que vostra senyoria restaran satisfets y veuran que dits jurats en ninguna cosa han contrafet, etcètera.

Altissimus, et cetera, don Nicacius de Ripoll.

119*r* No ignoren ni ignorar poden vostres mercès, honorables jurats de la vila de Lloret, que Joan Maig, de dita vila, no sia oficial del General de Catalunya per quant té la tenalla y bollas de dit General en dita present vila, lo que és públic y notori en ella, y, com a tal, és franch e immune de tenir aposentats en sa casa soldats, tant de peu com de cavall. Y per quant, no obstant axò, vostres mercès no ajan duptat de aposentar-li'n, lo que és en detriment y perjudici de son càrrech y ofici, contrafahent en assò en los òrdens y mandatos dels molt il·lustres senyors deputats de dit General de Cathalunya, com consta ab lletras patents de part de dits senyors deputats despedidas ab la forma acostumada, dadas en Barçelona a 30 de octubre 1637, *pro ut ecce legantur et de lectura conficiat instrumento.* Per tant, ab tenor de la present, li traguen los soldats que en sa casa li agen aposentats. Altrament, los protesta del gravi o injúria que fan a dit General de Cathalunya y a ell, dit Maig, y de acusar-los las penas contingudes en ditas lletras de béns propis exigidores, y de tot lo demés lícit y permès de protestar. *Requirens, et cetera.*

120*r* Los deputats del General del principat de Cathalunya en Barcelona residents als honorables veguers, sots-veguers, balles, sots-balles, consellers, cònsols, jurats y pahers de les ciutats, viles y lochs del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, axí reals com de barons, a qui les presents seran presentades: salut y honor. Sapeau com, lo dia present y deval scrit, per part del procurador del General, se ha donada devant nosaltres y en nostre consistori una suplicació, la qual és del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors.

A notícia del procurador fiscal del General ha pervingut que alguns veguers, sots-veguers, batlles y sots-batlles, cònsols, consellers, jurats y pahers de algunes viles y llochs del present principat de Cathalunya y comtats de Roselló y Cerdanya, axí reals com de barons, han alojat, tant

a. escriptures intercalades en els folis 117r-121v del trienni 1647-1650.
b. comté ... la *interlineat damunt* reinte[grac]ió.

de cavall com de peu y altres oficials y ministres de gent de guerra, que, al present y de alguns dies atràs, està alojada, en ditas vilas y llochs, en les cases de alguns consistorials y de alguns oficials y ministres del General, lo que redunda en notable dany y detriment de la exacció dels drets del General, per ço que les persones que ha de despaxar las robas y mercaderies que deuhen dret del General, per temor de què los soldats alojats en les cases dels oficials y ministres del General no.ls prenguen aquelles ab motiu de què és robade a França, no despatxen dites robes y mercaderies. Y axí, ab dits alojaments, causan los sobredits veguers, sots-veguers, batlles, sots-batlles, cònsols, consellers, jurats y pahers impediment y torp a la exacció y cobrança dels drets de la Generalitat. Y, axí matex, en derogació y emulació dels privilegis, prerrogatives, llibertats y exempcions, axí del consistori de vostra senyoria y sos consistorials com dels oficials y mi- // 120v // nistres del General. Per tant y altrament, dit procurador fiscal a vostra senyoria representa les sobredites coses, per a què, ab la brevedat que lo cas requeria, mane vostra senyoria provehir de prompte remei y, per dit effecte, ser despedides lletras contra los sobredits y quiscú d'ells en lo acte de la presentació de las presens nomenadors, manant-los, sots las penas a vostra senyoria ben vistes, desalotjar encontinent los soldats y demés gent de guerra que han alotjat en les cases dels consistorials y de les demés cases dels officials y ministres del General, y que, de aquí al devant, no hi alojen. Y, per dit effecte de lletres y provisions oportunes, encontinent ser provehit los drets fiscals sempre salvos lo offici vostre, *licet [...]tissimus Fabregues, fisci Generalis advocatus.*

Per ço, per execució de la provisió lo dia present y devall scrit, al peu de dita supplicació, per los magnífichs assessors y advocats ordinaris del dit General devall escrits, y perquè són justes les coses de dita supplicació, ab thenor de les presents, prevenint al perill y dany del General y a la conservació de ses prerogatives, a vosaltres y cada hu de vosaltres a qui pertangue diem y requerim que tots los soldats y altres persones que teniu aposentades en les cases dels consistorials de dit consistori y de les demés cases dels officials y ministres del General los tragan encontinent de dites cases y, líberas de soldats y altres persones, los dexen. Y, d'esta hora en avant, no els aposenteu, perquè axí convé al beneffici y servey del General y al líbero exçersi(si) de la exaccció y conservació de dites prerogatives y privilegis concedits als dits consistorials, officials y ministres de aquell del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya. E assò fassan a pena de dos-centas lliures moneda barcelonesa de vostres béns exhistents y aplicadores al General de Cathalunya en cas de contrafacció. Altrament, si lo contrari fareu, lo que no.s creu, ma[...] // 121r // prossehir contra los renitents o renitent de vosaltres, conforme capítols de Cort, ús, styl y pràtiga de la casa de la Deputació y com més avant de justícia serà trobat fahedor. Dat en Barcelona, a XXX de octubre MDCXXXVII. Vidal, assessor. Don Francisco de Llupià. *In Comuni 3, folio LXXXIIII.*

123r A. 15 janer 1648.

A[a] nostres caríssims y benamats los deputats del General de Catalunya.

De par lo rey. Charíssims y benamats: havents entès per las lletras que.ns haveu escritas per aquest correu exprés las quexas que fan molts síndics de las comunitats dels quartels ont nostra gent de guerra són alotjats en Catalunya, y, com vosaltres haveu enviat[b] als llochs officials per a pendre'n una més particular informació, nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, demostrar-vos per esta carta que nós ne havem rebut molt de despler y de descontentament, vist en particular que los desòrdres se fan són en prejudici de nostres manaments expresos, que nós havem fets tantas vegadas, per a contenir nostras tropas en disciplina, y los gastos principals que fem per a llur sustento, en què nostre blanc principal és lo alívio del poble. Y dir-vos que nós ordenam al senyor de Marsín, com a tenint al present lo commando general de nostra gent de guerra, de fer castigar exemplarment tots los qui se trobaran culpables de algunas exacccions, sia per via de contribució o altrament, y de qualsevol condició sien. Y nós advertim, al mateix temps, al senyor de Marca de emplear-s'y en quant depenjara de ell y al senyor don // 123v // Joseph de Margarit, governador de la província, al qual nós havem donat lo poder de conèxer casos reals en l'absència de nostre virrey y lochtinent general, de obrar de sa part per a la punició de tots crims, segons la obligació son càrrech. Nós ordenam també als dits officials de emplear-se molt cuydadosament per a impedir totas constribucions de sivadas y de altres qualsevols cosas, tant de la part dels, officials y soldats de las ditas tropas que de la dels governadors qui hauran estat tant atrevits com de comètrer una tal contravenció a nostres ordres, volent que, en ordre al alotjament de las tropas durant lo hyvern y als reglaments neces-

a. cartes intercalades en els folis 123r-140v del trienni 1647-1650.
b. a continuació ratllat per los.

saris per a fer-los viure dins l'ordre, ells fassen tot lo que serà possible per al alívio de nostres subjectes de la província[a], tenint la mira que.s deu en los alotjaments y disposar-los com serà menester per a la seguretat del general de la província, lo qual deu ser sempre preferit, trobans-ho y entenents en lo restant que la[b] situació de aquells sia feta seguint los pactes de la unió de la província a esta corona. Y nós speram que totas cosas se passaran a vostre entera satisfacció y a la de las comunitats y de tota la província, de manera que aquest descontentament no tindrà alguna mala conseqüència, al qual // 124r // vos exhortam de contribuhir axí com per lo avantatge de nostre servey en ço que depenjarà de vosaltres y segons vostra affició, prudència y vigilància acostumada, del qual nós no podem prou declarar lo grat que vos ne sçabem. Mentrestant, com vehem que vosaltres estimau que lo principal remey dels mals que la província pateix consisteix en la presència de nostre virrey, vosaltres sçabreu més particularment del senyor de Marca nostres intencions sobre aquest subjecte y sobre lo que nós podriam dir-vos més particularment en esta lletra, lo que.ns impedirà de fer-vos la present més llarga sinó per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrita en París, los dos del janer 1648. Louis. Le Tellier.

125r B.

Jhesús.

A messieurs los deputats generals del principat de Catalunya residints en Barcelona.

Messieurs.

Sas magestats tenen vostres interessos en tal consideració y són estadas tant vivement tocadas de vostras quexas que han resolt encontinent enviar un ordre exprecíssim al senyor de Marca per a fer reparar los desordres que són estats comesos en vostra província y per a impedir que en lo sdevenidor la gent de guerra no.y viscan licenciosament, com vosaltres no deveu dubtar que ell no emplee tots sos cuydados per a satisfer a las intencions de sas magestats y per donar-vos una entera satisfacció. Jo me prometo també que perseverareu en la devoció teniu per esta corona y que no desistireu gens de vostras generosas resolucions. Jo remeto al senyor de Marca lo informar-vos de las que sas magestats han presas per a ocupar lo càrrechs de virrey y per a fer passar tropas considerables per a regular los enemichs a la rahó y de procurar a Catalunya tot lo avantatge que pot desitjar. Per mon particular, vosaltres deveu fer estat que jo contribuhiré de boníssima gana tot lo que serà de mon poder per a fer resexir un tant gloriós designe y per a fer-vos conèxer las bonas intencions que sempre ha tingut per vosaltres, messieurs, vostre afficionat amic Gaston. A París, 5 de janer 1648.

a. *a continuació ratllat* havent.
b. *a continuació un mot ratllat.*

126r *A.*

A[a] noz trez cherz et bien-amez lez deputez du principat de Catalongne.

Tres cherz et bien-amez: ayant apriz par lez lettrez que vouz avez escritez par ce courrier exprez lez plintez que font plusieurz sindiquez dez communautez dez quartierz ou noz genz de guerre sont logez en Catalongne, et comme vouz avez envoyé sur lez lieux dez officierz pour en avoir une pluz particulier information, nouz avonz bien voullu, par l'adviz de la royne regente, notre tres honoree dame et mere, vouz tesmoigner par cette lettre que nouz en avonz recu beaucoup de desplaisir et descontentement, veu mesmez que lez desordrez arrivent au prejudice de noz commendementz exprez, que nouz avonz tant de foiz donnez, pour contenir noz troupez en discipline, et lez despensez excessivez que nouz faisonz pour leur entretenement et subsistance, en quoy notre [...] principal est le soulagement du peuple. Et vouz dire que nouz ordonnonz au seigneur de Marsin, comme ayant a present le commendement generale de noz genz de guerre, de faire punir exemplirement touz ceux qui se trouveront coulpablez de qualquez exactionz, soit par contribution ou autrement, et de quelque condition qu'ilz soyent. Et nouz mandonz au mesme tempz au seigneur de Marca de s'y employer en ce qui deppendra de luy, et au seigneur don Joseph Margarit, gouverneur de la province, auquel nouz avonz donné le pouvoir de cognoistre dez caz royaux, en l'absence de nostre // 126v // viceroy et lieutenant general, d'agir de sa part pour la punition de touz crimez, selon le deboir de sa charge. Nouz ordonnonz aussy a nos ditz officierz de s'employer trez soigneusement pour empescher toutez contributionz d'avoynez et de quelquez d'autrez que ce soit, tant de la part dez chefz d'officierz et soldatz des dites trouppez que de celle dez gouvernementz, qui aureoyent esté si osez que de commettre une telle contravention a noz ordrez. Et voullant qu'a l'esgarde dez logementz dez trouppez pendant l'hiver et dez establissementz necessairez pour les faire vivre danz l'ordre ilz fassent tout ce qui sera possible pour le soullagement de noz subjectzde la province, ayant l'esgard qui se doibt quant aux logementz a lez disperser insy qu'il sera besoin

a. *anotació escrita al dors.*

pour la seurete du general de la province, qui doibt estre toujourz prefere, trouvant bon entendantz au surpluz que l'assiette diceux soit faict suivant lez pactez de l'union de la province a cette couronne. Et nouz esperonz que toutez lez chosez se passeront a votre satisfaction et a celle dez communautez de toute la province, en sorte que ce mescontentement n'aura aucune mauvaise suitte, a quoy nouz vouz exhortonz de contribuer ainsy que pour l'advantage de votre province en ce qui deppendra de vouz, et selon // 127*r* *// votre affection, prudence et vigilance accostummée, dont nouz prouvonz assez vouz tesmoigner le gré que nouz vouz scavonz. Cependant, comme nouz voyonz que vouz estimez que le principal remedde aux maulx qui souffre la province conciste en la presence de notre viceroy, vouz scaurez pluz particulierment de seigneur de Marca noz intentionz sur ce subject et sur ce qui nouz pourrionz vouz dire pluz particulierment par cette lettre, ce qui nouz empeschera de vouz la faire pluz longue que pour prier Dieu qu'il vouz aye, tres cherz et bienamez, en sa sante garde. Escrit a Pariz, le deuxième janvier 1648. Louis. Le Tellier.*

128*r* *B.*

A[a] *messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne, a Barcelone.*

Messieurs.

Leurs majestez ont voz interetz en telle consideration et elles ont este sy vivement touches de voz plainctz qu'elles ont resolu aussy tost d'envoyer un ordre tres exprez au seigneur de Marsin pour faire reparer les desordres qui ont este commis dans vostre province et pour empescher a l'avenir que les gens de guerre n'y vivient avec licence, comme vous ne devez pas douter qu'il n'enploye tous ses soings pour satisfaire aux intentions de leurs majestez et pour vous donner une entiere satisfaction. Je me prometz bien aussy que vous perseverez dans la devotion que vous avez pour cette couronne et que vous ne vous deppartirez point de voz genereuses resolutions. Je remetz au seigneur de Marca de vous informer de celles que leurs majestez ont prises pour remplir la charge de viceroy et pour faire passer des trouppes considerables a ffin de renger les ennemis a la raison, et de procurer a la Catalongne tout l'aventage qu'elle peut souhaitter. Pour mon particulier, vous devez bien faire estat que je contribueray tres volontiers tout ce qui sera de mon pouvoir pour faire reussir un sy glorieux dessing, et pour vous faire connoistre les bonnes intentions qu'ait eu tousjours pour vous, messieurs, vostre tres affectione amy Gaston.

A Paris, le 5 de janvier 1648.

129*r* C.

A messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalongne.

Messieurs.

Jo he rebut vostra lletra de 17 de aquest mes ab molt de despler, sent estat informat ab ella y ab lo memorial que messieur de Pujolar, vostre agent, ha remès del subjecte de las quexas que los desordres de las tropas vos han donat aprés ma partida de Catalunya, y vos asseguro que jo.n só tant més surprès que jo sçé que messieurs de Marchín y de Marca, entre las mans dels quals jo he dexada l'aucthoritat del rey, lo qual deu retenir los officials de las ditas tropas en llur dever y fer-los témer lo càstic de la affectada discimulació que ells poden contribuhir a semblants desordres, conservar la mateixa inclinació y los mateixos cuydados que jo he tinguts, mentres he stat en Catalunya, per a prevenir las quexas que podian ser fetas de lo mal govern de la gent de guerra per aquells que.n pateixen los danys en los trànsits y quartels que se'ls donan. Vosaltres podeu bé judicar que, al present, jo no estich en estat de // 129*v* // poder-hi donar lo remey necessari. Y jo no dubto que, si vosaltres haveu donat alguna notícia a eixos senyors de las quexas contengudas en lo memorial que jo envio al dit senyor de Marsín, que vosaltres haureu rebut tota la satisfacció que.us podeu prometre de ells, pregant-vos de creure que jo me empleharé sempre, ab tot lo cuydado que.m serà possible, per al bé y avantatge de vostra província y per a fer-vos conèxer en vostre particular, en totas occasions, que jo só, messieurs, vostre afficoionadíssim servidor. Louis de Bourbon.

En París, lo primer de janer 1648.

130*r* *C.*

A[a] *messieurs. Messieurs les desputtés du principat de Catalogne.*

Messieurs.

J'ay receu vostre lettre du XVII*ème du ce mois avec beaucoup de desplaisir, ayant este informé par icelle et par le memoire que messieur de Pujolar, votre agent, m'a remis du subject de plaintes que les desordres des trouppes vous ont donné despuis mon despart de Catalongne, et vous asseure que j'en suis d'autant plus surpris que je scay que mes-*

a. anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al dors.

sieurs de Marchin et de Marca, entre les mains desquelz j'ay laissé l'aucthorité du roy, qui estoit retenir les officiers des dittes trouppes en leur debuoir et leur faire aprehender le chastiment de la convenience qu'ilz peuvent contribuer a de semblables desordres, conservent la mesme inclination et les mesmes soins que j'ay eus, pendant mon servir en Catalogne, pour pourveoir aux planctes qui peuvent estre faictes de la mauvaise conduitte des gens de guerre par ceux qui en souffrrent quelques dommages dans leur passage et dans les quartiers qui leur sont donnés. Vous pouvés bien juger que je ne suis pas, a present, en estat d'y pouvuoir aporter le remede necessaire, et je ne doubte // 130*v* // *pas que si vous avés donné quelque connoissance a ces messieurs des plaintes contenues a dit memoire que j'envoye au dit seigneur de Marsin, que vous aurés reçu toute la satisfaction que vous vous pouves prometre d'eux, vous priant de croire que je m'employere tousjours avec tous les soins qu'il me sera possible pour le bien et advantage de vostre province et pour vous faire paroistre en vostre particulier, en toutes occasions, que je suis, messieurs, votre tres affectioné a vous faire service, Louis de Bourbon.*

Paris, le premier janvier 1648.

131*r* D.

Messieurs. Messieurs los deputats generals del principat de Catalunya.

Messieurs.

Vosaltres aveu ja pogut entendre ab los despaitgs de sa magestat lo que ha resolt sobre la differència que teniu ab los successós del defunct messieur lo comte Chabot, de què jo.m asseguro que vosaltres no sereu pas restats poc satisfets. Jo me contentaré, donques, de dir-vos que no solament en lo que mira la conservació y lo repós de la província en general ses magestats no estalviaran may ninguna de las cosas que.y podran contribuhir, però fins vostres menors interessos ellas los mantindran ab tot lo cuydado que vosaltres podeu desitjar. Y que, en mon particular, jo no tindré may major alegria que quant podré demostrar, a mesura de mon desitg, lo quant só, messieurs, vostre afficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

París, als 6 dezembre 1647.

132*r* *D.*

Aux deputez generaux de la principauté de Catalogne.

Messieurs.

Vous aurez desja pu aprendre, par les despesches de sa majesté, ce qu'ell a resolu sur le differend que vous avez avec la succesion de feu messieur le conte de Chabot, de quoy je m'asseure que vous ne serez pas demeurez peu satisfaicts. Je me contenteray, donc, de vous dire que non seulement en ce qui regarde la conservation er le repos de la province en general leurs majestez n'espargneront jamais aucune des choses qui y pourront contribuer, mais jusques a vos moindres insterestz elles les maintiendront avec tout le soin que vous poviez desirer. Et qu'en mon particulier je n'auray jamais plus de joye que lorsque je vous pourray tesmoigner, selon mon souhait, combien je suis, messieurs, vostre tres affectione serviteur, le cardenal Mazarini.

Paris, le 26 decembre 1647.

133*r* E.

Jhesús.

Messieurs los deputats generals del principat de Catalunya.

Messieurs.

Difficil me seria exprimir-vos lo quant sa magestats han sentit los desordres que.ns han dat subjecte de despachar aquest correu, com no tenen passió més forta que de vèurer referir, de més en més, los contínuos cuydados prenen de vostre repós y del bé de la província, axí no poden rèbrer més sensible despler que de entendre teniu lo menor subjecte de quexa. Y, particularment, lo que ha passat en aquesta última occasió ha causat a sas magestats tant major dolor, perquè no han estalviat cosa fins assí per a què llurs tropas no sien gens carregosas al poble. Vosaltres veureu per los[a] despaitgs vos aporta aquest mateix correu y sçabreu també per la viva veu de messieur de Marca qual és llur intenció, tant per al càstich dels culpables y lo alívio del país que sobre de la instància que vosaltres feu per la presència de un virrey. Jo m'y remeto enterament y me contentaré de assegurar-vos que jo no dexaré may alguna manera de offici ni de diligència possible per a confirmar-vos, ab los effectes en la confiansa ab la qual me amostrau, creurem, messieurs, vostre afficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

París, a 3 de janer 1648.

134*r* *E.*

Messieurs.

Il me serait difficile de vous exprimer a quel

a. a continuació ratllat lletras.

poinct leurs majestez ont esté touchées des desordres qui vous ont donné sujet de leur depescher ce courrier, comm'elles n'ont point de plus forte passion que de vous reussir, de plus en plus, les soins continuels qu'elles prenent pour vostre repos et pour le bien de la province. Aussy, ne sçauroient elles recevoir de plus sensible desplaisir que d'entendre que vous ayez le moindre sujet de plainte, et, particulierment, ce qui s'est passé en cette[a] derniere occasion leur a causé d'autant plus de douleur, qu'elles n'ont rien espargné jusques icy a fin que leurs troupes ne soient point a charge au peuple. Vous verrez par les despesches que ce mesme courrier vous porte et sçaurez aussy par la vive voix de messieur de Marca quell.est leur intention, tant pour le chastiment des coupables et les soulagement du pays que sur l'instance que vous faites pour la presence d'un viceroy. Je m'y remets entierement et me contenteray de vous asseurer que je n'obmettray jamais aucune sorte d'office ny de diligence possible pour vous confirmer, par les effectez dans la confiance avec laquelle me tesmoignez, de me croire, messieurs, vostre tres affectioné serviteur, le cardinal Masarini.

Paris, le 3 janvier 1648.

135*r* F.

Jhesús.

Messieurs . A messieurs los deputats del General de Catalunya en Barcelona residints.

Messieurs.

Jo no sçabria exprimir-vos ab quant de sorpresa y despler sas magestats han entesos los desordres que la gent de guerra cometen en Catalunya y, encara, que alguns governadors hy tenen part, y lo quant ellas desitjan que cessen per totas vias. Sobre del qual, escrivint a eixos senyors, qui són particularment carregats dels affers del servey del rey en aqueixas parts y que tenen la aucthoritat convenient per al càstich dels que hauran delinquit, sa magestat se assegura que, per llurs cuydados y los vostres, totas cosas seran remesas y mantingudas en son degut estat, seguint son desitg y los ordres que de present dóna. Y jo no ajusto estas lineas al que ella vos escriu sinó per a mostrar-vos que.s veu prou que la província pateix molt per la detenció de monsenyor lo cardenal d'Aix en Roma, de hont seria ja partit sinó per las consideracions que monsieurs de Marca vos fará entendre, las quals són tant fortas y apretadas per a la Catalunya mateixa que obligan se'ls done la mà. Mes jo crech que los pensaments de sa magestat sobre de aquest subjecte, que de dit senyor de Marca entendreu, vos demostraran bastantment //135*v* // que.s desitja provehir al menaster de la província sobre esta occurrència en la manera que vosaltres mateixos estimareu més convenient. Assò és lo que.us diré per esta vegada, supplicant-vos de creurem sempre, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, le Tellier.

En París, a 2 de janer 1648.

136*r* *F.*

A[a] messieurs. Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne, a Barcelone.

Messieurs.

Je ne sçeaurai vous exprimer avec combien de surprise et de desplaisir leurs majestez ont pris les desordres que les gents de guerre commetent en Catalogne, et mesme quelques governeurs y ont part, et combien elles desirent que l'on les fasse cesser par toutes voyes. Sur quoy, escrivant a ces messieurs qui sont particulierement charges des affaires et du service du roy par dela et qui ont l'auctorité convenable par la punition de ceux qui auront commis quelque crime, sa magesté s'asseure que, par leurs soins et par les votres, toutes choses seront remises, et maintenues en estat qui se doibt, suivant son desir et les ordres qu'elle donne presentement. Et je n'adjouste ces lignes a ce qu'elle vous escrit que pour vous tesmoigner que l'on veut assez que la province souffre beaucoup par la demeure de monseigneur le cardinal d'Aix a Rome, d'ou il seroit party sans les considerations que monsieur de Marca vous fera entendre, qui sont si fortes et pressantes pour la Catalongne mesme, qui l'on est contranut d'y donner les mains. Mays je croy que les pensees de sa magesté sur ce subject, que le dit seigneur de Marca vous fera entendre, vous tesmoigneront assez que l'on desire povuoir au besoin de la province sur cette occurrence en la maniere que vous mesmes estimerez l'estre le plus convenable. C'est ce que je vous diray pour cette fois, vous suppliant de me croire tousjours, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur. Le Tellier.

Paris, ce 2ème janvier 1648.

141*r* A. 16 janer 1648.

Arribat[b] lo senyor de Marca y constituhit personalment en la sala del consistori dels senyors deputats en la casa de la Deputació, estant en ella,

a. cette *interlineat damunt* en.

a. anotació escrita al dors.
b. relació intercalada en el foli 141 del trienni 1647-1650.

ab una conferència, los senyors consellers de la present ciutat y dits senyors deputats, lo dit senyor de Marca, obehint als ordes que, digué, tenie de sa magestat sobre la explicació de la crehensa que contenien las dos cartas que los dos consistoris havien rebudas del rey, nostre senyor, poch havie, representà a dits consistoris, estant tots dos ajuntats en dita sala, com sa magestat, per fer mercè a esta província, havie elegit per virrey d'ella lo eminentíssim senyor cardenal de Aix, que vuy y de temps atràs se trobave en la cúria romana, y que, per ésser[a] molt necessària en ella la assistència de sa persona, per convenir axí al servey de sa magestat y benefici de esta província en la occasió present, se feya de aquí molt incerta sa partida y que porie ésser se hagués de diferir molt. Y que, per totas estas rahons, obligat a sa magestat de las que li eren estadas representadas per part de dits consistoris, per correu exprés, desijave que, noticiosos del referit, li donassen intel·ligència de son sentir sobre lo dit punt, assegurant que las intensions reals de sa magestat, en respecte de la necessitat que se li significà tenie aquest Principat de la presència de virrey[b], // 141*v* // són molt a mida dels affectes particulars de dits consistoris y molt conformas a tot lo que sie més convenient e stilós a esta dita[c] ciutat y província.

144*r* A. [...] janer 1648.

Die XVII mensis januarii MDCXXXXVIII.

Convocat[d] y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu seva y de voluntat dels demés senyors consellers sos companys, digué y refferí com fora de Consell hi havia una embaxada de part del molt il·lustre bras militar, la qual, etcètera.

E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: que, quant al primer cap de la carta de sa magestat, que té respecte als alojaments, que, per part dels senyors consellers y savi Consell de Cent, per un ciutadà y un militar, se fassa una embaxada al senyor governador y al senyor de Marsín y al senyor de Marca, als quals diu sa magestat, ab sa real carta ha scrit, que remedien los danys pateix la província per rahó dels alotjaments, supplicant-los sien servits, en exequució de la real carta que té la ciutat, de la qual se'ls donarà còpia, y dels pactes sobre dits alotjaments fets en lo entrego de la província, remediar los excessos dels cabos y soldats que han comès y cometen cada dia ab dits alotjaments y fassan guardar lo pacte sobre assò fet en la dita entrega de la província, com mana sa magestat ab dita sa real carta, fent fer dits alojaments per officials y ministres cathalans. Y que aquestes embaxades se continuen de vuy<t> en vuyt dies y, en lo primer Consell que.s tindrà, sien servits dits senyors consellers de refferir-ho al savi Consell y lo mateix fassen després en los altres consells. Y que se scriga a sa magestat, que Déu guarde, lo molt que estima esta ciutat la favor y honra que.ls havia fet en anomenar per virrey del Principat al senyor cardenal de l'Ex, per tenir notícia de sas moltas parts, calitat y prudència y per ser germà del eminentíssim cardenal Massarino, de qui esta ciutat ha rebut tantas mercès. Però, com esta ciutat, en primer lloch, tinga la mira al que més convé al major servey de sa magestat y conforme a la real carta que és estat servit scríure'ns té per cert esta ciutat que, al servey de sa magestat y benefici d'esta ciutat, importa que en la ocasió present continue sa residència en la cort encara y, axí, que esta ciutat supplique a vostra magestat sie servit enviar-nos altre virrey lo més prest sia possible per a què millor se puga acudir al servey de sa magestat y beneffici d'est Principat. Y que se scriga [...] //144*v*// anat molt bé ab lo govern del senyor príncep de Condé, lo qual, en totas las ocasions, havia obrat ab grandíssim valor y prudència. Y, axí, que·s supplique a sa magestat sia servit fer honra y mercè a esta ciutat en tornar enviar a sa alteza per a governar est Principat, que esta ciutat estimarà com és just est favor y mercè. Y, en cas que fos de major conveniència al servey de sa magestat emplear a sa altesa en altra part, ho que sa altesa no tingue gust de fer-nos mercè en venir, se suplique a sa magestat sie servit fer-nos-la de enviar altro virrey lo més prest sia possible, per convenir axí a son real servey y benefici d'est Principat. Y que, per quant açò és cosa comuna de les duas cases, sien servits los senyors consellers tenir la conferència ab los senyors deputats, y del que resoldran, si a cas no se aderian quant en aquest cap, ab lo parer de la ciutat (h)o tornen refferir en altre Consell, lo qual se tingue promptament, y, si concorden, que vagen les cartes com està dit. Y també que.s respongue al senyor cardenal Mazarin y mussur Le Tiller, fent-los gràcias de la mercè fan a la present ciutat ab ses cartas.

145*r* A. 22 janer 1648.

Die vigesima secunda mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo.

Los molt il·lustres senyors visitadors, tres ins-

a. a continuació un mot ratllat.
b. en respecte ... virrey *interlineat al marge esquerre.*
c. a esta dita *interlineat damunt* de esta, *ratllat.*
d. deliberacions intercalades en els folis 144r-145v del trienni 1647-1650.

tructors de processos, consistorialment ajuntats, attenents sa senyoria que per a poder continuar dita visita tenen precisa necessitat de diner, per ço, deliberen que, per part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya sien sas senyorias servits deliberar y manar girar, de pecúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del dit General, sis-centes liures moneda barcelonina per ara y a bon comte dels gastos fahedors y demés coses convenients per la dita visita. Y, perquè la present deliberació tingue son degut efecte, sie notificada a dits senyors deputats per lo procurador fiscal de la present visita.

Ita est Petrus Trelles, notarius publicus, et cetera, de colegio notariorum regiorum Barcinone, scriba major visite Generalis Catalonie.

151*r* A. [...] febrer 1648.

Die[a] *mercurii secunda mensis novembris anno a nativitate Domini millesimo quadragesimo quarto in villa Granullariis, diocesis Barcinone.*

Ego, Ciprianus Moner, in villa Granullariorum diocesis Barcinone habitans, unus ex taulerys, collectoriis et custodys jurium intratarum et exhitarum Generalis presentis Cathalonie principatus et comitatuum Rossilionis et Ceritanie, que coligunt et coligerent in dicta villa Granullariorum, dicto nomine, gratis et cetera, facio, constituo et ordino procuratores meos generales etiam cum libera et generale administracione vos, magnificum Franciscum Gacia, ville Mataronis, dicte diocesis Barcinone, civemque honoratum Barcinone, licet absenti, et cetera, et honorabilem Hiacintum Pujol, botiguerium pannorum lane in dicta villa Granullarii habitantem, presentem, cognatos meos et utrumque videlicet insolidum. Ita quod primittus ocupantis condicio pocior non exhistat nec deterior subsequentis sed quod per unum videlicet inceptum fuerit per alterorum nichilominus mediari valeat prosequi et finire ducique totaliter ad effectum super omnibus et singulis pecunie quantitatibus bonis negiciis, rebus et juribus, littibus quoque causis et contravertys meis ubique petendis, exhigendis, recipiendis, recuperandis, consequendis et habendis, gerendis quoque gubernandis set administrandis ac agendis, ducendis et tractandis ceterarum, quia in mandatis magis operantur expressa quam tacita et in expressis nulla solet exoriri dubitacio. Id circo, sine tamen novacione nec derogacione dicti Generalis mandati, dono et concedo vobis et cuiuslibet vestrum inter alia facultatem et potestatem dictum meum officium taulary, collectoris et custodiy dictorum jurium intratarum et exhitarum dicti Generalis, in manibus et posse multum illustrum deputatorum et computorum auditorum dicti et presentis Catahlonie principatus et comitatum Rossilionis et Ceritanie aut alterius cuiusvis persone de hys potestatem habentis vel habiture, resignandi, renunciandi et cedendi in favorem persone vobis et cuilibet vestri bene visse et per vos et quemlibet vestri nominande. Et ipsas resignacionem, renunciacionem et cessionem recipi et admiti petendi, supplicandi et obtinendi taliter quod persona per vos et quemlibet vestrorum in [....] nominanda de dicto officio valide provideatur et provideri mandetur cum omni juris, plenitudine et effectu. Et inde supplicamus // 151v // quotcunque personis et locis quibus expediat presentandi, dandi et offerendi eos providere decerni et exequi faciendi, et llitteras provisiones et alia necessaria fieri et expediri faciendi, instandi et requirendi et aliarum expeditioni concentiendi. Et demum generaliter, et cetera. Et nichilominus volo et concedentio quod in huiusmodi generali mandato cum libera et generali administracione ultra predicta addantur ut facultates et potestates quot vos, dicti procuratores mei et quilibet vestrorum, volueritis et in generali mandato cum libera atque generali administracione addi et comprendi possunt et de qualibet ipsarum sigillatim et per se et comunetim vel divisim, prout vobis videbitur expediri, fiant et tradantur unum et plura publicum et publica instrumenta per nottarium infrascriptum presenti Generali mandato cum libera et generali administratione in suo robore permanente, promittens habere ratum, et cetera, quiquid, et cetera, et non revocare, et cetera, sub onmium bonorum meorum vobisque obligacione, et cetera. Testes sunt Petrus Riera, sartor, et Narcisus Soler, calligarius, ambo ville Granullariorum, diocesis Barcinone. In quorum fidem et testimonium premissorum licet aliena manu scriptorum, ego, Petrus Joannis Llenguart, regia auctoritate notarius publicus ville Granullariorum, diocesis Barcinone, hic me subscribo et meum, quo [...] in publicis claudendis instrumentis et [...] favente, appono sig(+)num. Probatum.

154*r* Nota[a] la relació feta per lo racional, dijous, a 5 desembre de 1647, en lo dietari, y també a 4 de desembre 1647.

4 febrer 1648.

155*r* En la sentència feta en la visita passada sobre la

a. procura intercalada en el foli 151 del trienni 1647-1650.

a. relació intercalada en els folis 154r-155v del trienni 1647-1650.

querela de número 1, se exorta als senyors deputats a que no fassan luïcions sens observar lo capítol 18 de las Corts de 1599 y 28 de las Corts de 1520, y en manera alguna no contravingan a aquells.

Se ha de saber si en lo trienni passat se han fet lluïcions de censals, no entent-hi los censals de guerra, y se ha de saber en quina forma són fetes.

Acerca de la querela de número 4 de la visita passada, se ha de vèurer si las[a] anyadas de pencions dels censals són estadas pagadas per orde, exceptant-ne las pencions dels censals que no reb lo palau de la comptessa y los que reb dona Clemència Carbonell y Armangol.

Acerca de la sentència de la querela de número 10, se ha de saber si los senyors deputats a quines persones han presentat las capellanias vagants en lo palau de la comptessa, y si són cantors o confessors.

Acerca de la querela de número 23, se ha de saber si los senyors deputats han fet observar per los col·lectors de llevant y ponent lo disposat en los capítols en dita querela designats.

Acerca de la querela de número 33, se ha de vèurer si lo racional ha fet la certificatòria de la terça dels senyors deputats en la forma disposada en la sentència de dita querela. Ítem, si han girats diners a alguns officials o altres per algunas cosas sens tenir-los lo compte antecedent. Ítem, si han regulat bé lo llibre de Vàluas, en la forma disposada en dita sentència, cloent[b] los comptes estaven en ubert. Ítem, si han buydat las caucions prestadas per molts officials del General, los quals estaven apart en los llibres de caucions. Ítem, si han fet nota de tots los sobrecehiments en llibre de Vàluas, y si se intiman los so- //155v// brecehiments que.s fan al racional. Ítem, si lo procurador fiscal és entrat quiscun mes al consistori a llegir-los la nota dels sobrecehiments y si lo scrivà major ho ha continuat, y si lo official qui ha rebut las àpocas ha tingut primer certificatòria del scrivà major del General. Ítem, si se han aturat en lo racional còpia dels memorials que han trets per exequutar. Ítem, si han cobrat tots los dèbits resultants de condenunciacions de visitas, per lo que se ha de vèurer lo memorial exhibit en la querela de número 33. Ítem, si està regulat lo llibre de las Concòrdias, y si se ha cobrat lo enderrerit. Ítem, si los concerts segons són estats notats debaix dels primers concerts fets[a] del[b]. Y, finalment, se ha de vèurer si estan ben regulats los llibres del racional.

Acerca[c] de la sentència de número 34, fa vèurer si han fet diligències per a exigir las avaries degudas per las hasiendas confiscadas.

Acerca la sentència de número 2, fa vèurer si han pretès mercès de sa magestat o de altros ministres als[d]

Ítem, se ha de saber si són cobrades totes les quantitats condemnadas en la visita passada contengudas en lo memorial. Ítem, si són estadas decididas totas las causas que foren per los senyors visitadors passats remesas als magnífichs assessors del General.

156r 11 febrer 1648.

Habilitació[e] de las donsellas del hospital general de Sancta Creu de Barcelona per la extracció del die de la festa de la gloriosa y verge y màrtir sancta Eulàlia del any 1648, en casa de la Deputació.

1. Paula Verges.
2. Magdalena Torera.
3. Eleonor Pich.
4. Eulàlia Ferran.
5. Maria Blanchat[f].
6. Joanna Gràcia.
7. Eulàlia Felip.
8. Francisca Cases.
9. Anna Rigalta.
10. Maria Anna Techla Roja
11. Maria Malgara.
12. Maria Elisabet Gassona.
13. Eulàlia Anna Nebot.
14. Magdalena Maria Mas.
15. Margarida Anglada.
16. Anna Mates.
17. Margarida Bosch.
18. Margarida Jordi Ponsa.
19. Maria Miró.
20. Hierònima Montserrat.
21. Gerònima Doratea Sala.
22. Anna Maria Rius.
23. Anna Maria Capella.
24. Maria Victòria Clarà.
25. Maria Galceran.
26. Elisabet Jordana.
27. Maria Pujola.
28. Elisabet Joana.
29. Anna Maria Bonanit.
30. Anna Ponsa.
31. Teresa Pi.
32. Maria Geltrudis.
33. Gerònima Elena.
34. Madrona Pereleta.

---

a. les anyadas de *interlineat, damunt de* los censals són de las *ratllat.*
b. cloent...ubert *interlineat.*

a. fets *interlineat.*
b. *a continuació dues línees ratllades.*
c. acerca de la *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*
d. *text inacabat.*
e. *memorial intercalat en el foli 156 del trienni 1647-1650.*
f. *a continuació ratllat* Anna Serra.

8 janer 1648. B.

Die[a] decima nona mensis novembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto. Barcinone.

Honorabilis Maginus Valleri, pallerius, civis Barcinone, scriba defenetoris et custodis Generalis Catalonie, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratorem suum certum, et cetera, ita quod, et cetera, Honofrium Piquer, botigerium telarum, civem dicte civitatis, licet absentem, et cetera, ad videlicet dicto constituente et eius nomine dictum suum officium scriba deffenetoris et custodis dicti Generalis Catalonie in manibus et posse illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis Catalonie et alterius cuiusvis persone de his potestatem habentis et habiture in favorem persone dicto procuratore benevise, toties quoties dicto procuratori aparuerit, cedendum et renuntiandum eosdemque dominorum deputatos suplicandum mandari dictam renuntiationem ad dictum officium admitti et provideri et possessionem dicti officii dicte persone tradi faciendum eisdemque dominis deputatis et aliis quibus spectat, circa predicta omnia et singula quascunque supplicacione et alias quaslibet scripturas, tam publicas quam privatas, dandum, oferendum et presentandum easque provideri, decretari et expediri, petens et suplicandi deliberaciones ac provisiones quascunque obtinendum et quivis instrumenta omniaque alia et singula ad premissa necessaria cum protestacionibus et requisicionibus, replicationibus et aliis oportunis dictoque procuratori benevisi et sine quibus predicta adimpleri nequerent faciendum et firmandum seu fieri instandum et requirendum. Et demum, et cetera, prout habere rattum, et cetera, non revocare, et cetera. Testes magnificus Josephus de Sola y Desparsa, milles regni Navarre, et Jacobus Pages, scriptor, Barcinone habitante. Premissis aliena manu scriptis fidem facio ego, Franciscus Lentiscla, auctoritaribus apostolica et regia notarius publicus Barcinone, hic me subscribens.

158r B. 11 febrer 1648.

Memorial[b] dels noms i cognoms de les donselles del hospital dels Infants Òrfens.

Patronil·la Llancera, filla de Francesch Llancer, marcer, y de Catherina, muller de aquel.

a. procura intercalada entre els folis 155v i 157r del trienni 1647-1650.
b. memorials intercalats en els folis 158r-159v del trienni 1647-1650.

Theodora Canpana, filla de mestre Antoni Canpana, sastre de Barcelona, y de Magdalena, muller de aquel.

Sussanna Bonet, filla de Jaume Bonet, hortolà de Barcelona.

Emerenciana Puig, filla de Bartomeu Puig, mestre de casas de Barcelona.

Maria Aragó, filla de Bernat Aragó, texidor de llí de Sarrià.

Mariàngela Santromà, filla de Pau Santromà, boter de Barcelona.

Maria Fovoda, filla de Llorens Fovoda, texidor de llana de Barcelona.

Madrona Isanda, filla de Joan Isanda, fuster de Barcelona.

Francisca Feu, filla de Thomàs Feu, negossiant de Barcelona.

Theresa Dòria, filla de Joan Dòria, droguer, y de Lluÿsa, sa muller.

[...] febrer 1648.

159r Memorial de les fadrines del ospital de Nostra Senyora de la Misericòrida de las quals se an de fer extracció en la casa de la Diputació lo dia de santa Eulària del present any, y febrer 1648.

Maria Poncica, de Sant Saloni.
Margarida Vila, de Sant Saloni.
Francisca Coll, de Trem.
Maria Serradora, de Olesa.
Maria Crex, de Solsona.
Esperança Gel, de Sant Llorens.
Maria Rosella, de Santa Saloni.
Catherina Salbana, de Cardona.
Victòria Via, de Vilalba.
Maria Agna Solanes, de Rocafort.
Maria Àngela Avinyó, de Castelló.
Maria Àngela Riera, de Talamanca.
Maria Casallar, de Berga.
Agnès Oms, de Manresa.
Maria Castanyera, de Barcelona.
Catherina Gaspara, de Tarragona.
Maria Spinosa, de Gerona.
Madalena Sala, de Barcelona.
Madalena Thomasa, de Cambrils.
Maria Prats, de Barcelona.
Madalena Blanxea, de Urgell.
Isabel Anna Violant, de Monistrol.
[...]eneta Saurina, de Barcelona.
Maria Agna Torres, de Tarrassa.
Isabel Capdevila, de Barcelona.

Hilària Clarà, de Pals.
Elisabet Joana Jordana, del Spitalet.
Eulària Umberta, de Serdanya.
Maria Paitona, de Tarragona.
Maria d'Ornenega, de Masanet.
Madalena, filla de casa.
Isabel Rossa, de Parellada.
Hierònima Font, de Calaf.
Maria Anna Vives, de Manresa.
Maria Àngela Anglada, de Montegut.
Maria Àngela Ràfols, de Vilafranca.
Maria Anna Micaela, de Alcover.
Isabel Pibernada, de Barcelona.
Marinciana Violant, de Monistrol.

163r A. 14 febrer 1648.

Honorabilis[a] *Laurencius Fabregues, droguerius, civis Barcinone, custos ordinarius Generalis tabula presentis civitatis Bacinone, gratis, et cetera, constituit ordinavit procuratores suos certos, et cetera. Ita quod, et cetera, admodum illustrem dominum domnum Joannem de Argensola, consiliarium in ordine tercio civitatis Barcinone et deputatum Generalis Cathalonie, Raphaelem Vergos, utrisque juris doctorem, Franciscum Puig, artem chirurgia professorem, civis Barchinone, et Mariangelorum Fabregues, uxorem suam, licet absentes, et cetera, et quemlibet eorum insolidum ad videlicet pro dicto constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus compotorum dicti Generalis Cathalonie, qui nunc sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries comparendum et dictum eius officium custodis ordinarii dicti Generalis in manu et posse dictorum dominorum //* 163v *// deputatorum et auditorum in favorem persona seu personarum eisdem procuratoribus constitutus seu quilibet eorum insolidum benevise seu benevisarum, et per eos procuratores constitutos seu eorum quolibet nominanda ser designanda, seu nominandorum seu designandorum, simul et pluries renunciandum et eam seu eas de dicto officio provideri juxta formam generalium constitucionum presentis principatus Cathalonie, capitulorum et actum curiarum, usum, praticam, stylum et observanciam dicti Generalis et renunciacionem seu renunciaciones admitti, petendum, instandum et suplicandum et de his quecumque et strumenta utilia et necessaria in quomodolibet oportuna faciendum et firmandum, et cetera, et pro his quascumque suplicaciones, tam verbo quam scripta, offerendum, porrigendum et prestandum, et demum, et cetera, promissit habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die duodecima mensis junii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto. Testes sunt Joannes Baptista Oliver, causidicus, et Michael Marques, notarius, cives Barchionone. De premissis fidem facit Hieronymus Gali, auctoritate regia notarius, civis Barchinone, hec propria scribens manu.*

a. *acte, carta i traducció intercalades en els folis 163r-165/2v del trienni 1647-1650.*

164r *A. 20 febrer 1648.*

A noz trez cherz et bien-amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien-amez: vous scavez que lorz que nouz avonz envoye en Catalongne nostre tres cher et tres amé cousin le prince de Condé ça esté avec intention qu'il y passeroit seullement la campagne de la presente année, si bien que la saison de se retirer s'aprochait et le besoin que nouz avonz de sa presence de nouz nouz obligeant de le rappeller pardeça, neantmoinz, beaucoup consideré a qui nouz donnerionz la charge de viceroy et nostre lieutenant general en nostre dicte province, qui vaquera par son depart, et ayant jugé ne la pouvionz mieux confier qu'a nostre tres cher et trez amé cousin le cardenal archevesque d'Aix, non seullement par ce qu'il a en sa personne touttez lez grandez qualitez requisez pour s'en acquitter dignement et qu'il a signalé sa prudance, sa conduite et son zele pour le bien de cet estat, par dez servicez considerablez, et s'est rendu tres recommandable prez de nouz et danz le public danz lez employz que nouz luy avonz confiez et, en diversez occasionz, trez importantz. Maiz, encore, pour ce qu'estant frere de nostre tres cher et tres amé cousin le cardenal Mazarini, qui sacrifie sa vie par dez travaux dez villez et dez sollicitudez continuelles danz le principal ministre de noz affairez, a nostre parfaicte satisfaction et au grand // 164v *// advantage de cette couronne, nouz avonz tout subject d'esperer qu'il nouz servira de pluz en pluz utilement en l'administration de la ditte province, en laquelle nouz luy donnonz ordre de se rendre incessantment.*

Et nouz mandonz a nostre dit cousin, le prince de Condé, que, lorz qu'il en partira, remette en sez mainz lez fonctionz et l'auctorité de la charge de viceroy, en vertu dez povuoirs que nouz luy adressonz pour cette fin, nouz reservantz de pouvuoir au commandement de noz arméez en la dite province lorz qu'il lez faudra faire agir, ce que nouz avonz bien voulu vouz faire seavoir par cette lettre et vouz dire, par l'adviz de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, que lorz que nostre dict cousin, le cardenal archevesque d'Aix, entreroit danz lez fonctionz de la dicte charge, vous ayez a luy rendre les respectz, honneurz et l'obeissance qui luy sont doubz en la dite qualité

de viceroy, que vouz le teniez advertu de ce que vouz verrez importer a nostre service et contribuyez tout ce qui deppendra de vouz pour faire reuscir touttez chosez soubz son gouvernement et administration, ainsy que nouz pouvionz nouz le prometre de vostre afection accoutumée pour nostre // 165r // service et pour le bien de vostre patrie, et nouz vouz en seauronz tout le gré que lez effectz que nouz en recevronz pouront meriter. C'est ce que nouz vouz dironz par cette lettre, nouz remetant a nostre dit cousin dez chosez que nouz pourionz y adjouster, et sur ce nouz prionz Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien-amez, en sa sainte garde. Escrit a Pariz, le XXIIème octobre 1647. Louis. Le Tellier.

20 febrer 1648.

Jhesús. A nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Cathalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Vosaltres sçabeu que, quant nosaltres havem enviat en Catalunya nostre charíssim y amantíssim cuzí, lo príncep de Condé, és estat ab intenció que ell y passaria solament la campanya del present any y, així, la sezó de retirar-lo acostant-se y lo menaster tenim de sa[a] presència prop de nós, obligant-nos de cridar-lo depressa. Nós havem molt considerat a qui donariem lo càrrech de virrey y nostre loctinent general en nostra dita província, que vacarà per son retorn. Y, havent judicat no poder-la millor confiar que en nostre charíssim y amantassím cuzí, lo cardenal archebisbe de Aix, no sols per concorrent en sa persona totas las grans qualitats requeridas per a cumplir-hi dignement y que ell ha senyalat sa prudència en son govern y son zel per al bé de aquest estat ab serveys considerables, y se és fet recommendabilíssim prop de nós y en lo públich en los empleos que nós hi havem confiats en diversas occasions importantíssimas, però, encara, perquè, sent germà de nostre charíssim y amantíssim cuzí lo cardenal Mazarini, lo qual sacrifica sa vida per treballs, // 165/1v // vigílias y solicituts contínuas en lo principal ministeri de nostres affers, ab perfecta satisfacció nostra y gran advantatge de aquesta corona, nós tenim tot subjecte de esperar que ell nos servirà de més en més útilment en la administració de la dita província, en la qual nós li donam ordre de transportar-se incessantment. Y nós scrivim a nostre dit cuzí, lo príncep de Condé, que, quant ell se'n partirà, poze en sas mans las funcions y la aucthoritat del càrrech de virrey, en virtut dels poders que nós li havem remesos per a aquest effecte, reservant-nos de provehir al govern de nostras armadas en la dita província quant se haurà de fer-las obrar, lo que nós hem volgut fer-vos a sçaber per esta lletra y dir-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que, quant nostre dit cuzí, lo príncep de Condé, serà partit de la província y nostre dit cuzí, lo cardenal archebisbe de Aix, entrarà en las funcions del dit càrrech, vosaltres hajau de rendir-li los respectes, honors y la obediència que li són deguts en la qualitat de virrey, y vosaltres lo tingau advertit del que veureu importar a nostre servey e hy contribuhiau tot lo que // 165/2r //[a] depenjarà de vosaltres per a fer referir totas cosas sots son govern y adminstració, com nós podem prometre de vostra affició acostumada per nostre servey y per lo bé de vostra pàtria, y nós vos ne sçabrem tot lo grat que los effectes que·n rebrem podran merèxer. Assò és lo que nós vos direm per esta lletra, remetent-nos a nostre dit cuzí de las cosas que nós podríam ajustar-hi, y sobre de assò pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats en sa santa guarda. Escrit en París, a 22 de octubre 1647. Louis. Le Tellier.

167r 19 febrer 1648. A.

Molt[b] il·lustres senyors.

En conformitat de la orden que vostres senyorias se han servit de remitir-me per revocar don Isidro Pujolar de la agència del General, me só transferit en sa casa ab un notary y aguazil reial per donar-le la carta de vostres senyorias y notificar-le la deliberació que han pres, a què me ha respós que dins dos dias respondria a vostres senyorias y a my, conforme beuran per la minuta assí enclosse en françès. Jo crech que la intenció del dit Pujolar és cercar modis per acomodar aquestas cosas y prendre pretexto de dilatar, dient que jo no tinch procura de vostres senyorias y també ha dit que le deuen dos anyadas de ses salaris.

Estimo moltíssim la confiança y honor que vostres senyorias me han feta de emplear-me en cossas de son servey, a las quals he acudit y acudiré ab suma puntualitat como lo exprimentaran vostres senyorias per los effectes. Las cartas de vostres senyorias he donadas en mans pròpias del senyor príncep de Condé y al senyor lo Tellier y las altras, per sa magestat, sa altesa real y sa eminència, las donaré seguint en tot las òrdens que vostres senyorias manarant donar-me. Aquí se dieu que el senyor cardenal de Santa Ci-

a. a continuació ratllat persona.

a. a continuació repetit que.
b. actes relatius a la revocació de Isidoro Pujolar intercalats en els folis 167r-174v del trienni 1647-1650.

cília arribarà prest a Barcelona. Las cossas de Monster no tenen camí encara de concertar-se. La altra semana escriuré més llarch donant avís de tot lo que succheirà y Pujolar dirà, tocant vostras senyorias, a qui Déu guarde, ab las colmadas felicitats que les desitja son més affectat servidor. París, 8 de febrer 1648.

Fra don Francisco de Miquel, besa les mans de vostra senyoria.

Molt il·lustres senyors.

168*r* 19 febrer 1648. B.

Molt il·lustres senyors.

A deu horas de la nuit don Isidoro Pujolar me ha presentat la inclusa resposta després de haver escrit a vostres senyorias, a qui les suplico de prendre la resolucion definitiva que les apareixerà més acertat, per la satisfació de vostras senyorias y la reputacion de aqueix consistory. Y de ma part, en totas ocurrències, estich disposat de observar las órdens de vostra senyoria, y en particular perquè se desempenye ma autoritat y no reste aquest negoci de modo que·s conega floxedad en personas de tan gran valor. Confio que vostras senyorias corespondran a las obligacions de sa sanch y puestos, y faran de manera que no·s conega en aquesta cort per inconstants en ses resolucions. Y Nostre Senyor guarde a vostres senyorias, com son més verdader y afizionat servidor de vostres senyorias desitja, fra don Fransico de Miquel, besa les mans de vostres senyorias.

París, 8 de febrer 1648.

Molt il·lustres senyors.

169*r* 19 febrer 1648. C.

Aujourdhuy, datte des presents, frere dom Francisco de Michel, commandeur de Cistier et Ciscar, conseiller et maitre dhostel ordinaire du roy, de present a Paris, logé rue du Chantre, parroisse Saint Germain de Lauxerrois, s'est en la compaignie des notaires gardenottes du roy, nostre sire, en son chastelet de Paris, soubssignez, transporté vers la personne de dom Isidore de Pujollar, gentil homme cathalan, nominé par sa mageste archidiacre et chanonic de Elna, trouvé en sa maison de Paris, ou il est de present logé, scize rue dorleans, au quel lieu estant et parlant a sa personne le dit sieur commandeur, luy a dict et declairé quil a esté prié et requis par messieurs les tres illustres deputez de la principauté de Catalongne pour presenter, au dict sieur de Pujollar, en vertu d'une lettre des dicts sieurs deputes, dont loriginal de celle a esté presentement par le dit sieur commandeur delivree en mains du dit sieur de Pujollar, et requis les notaires soubssignez de retirer copie d'icelle pour y avoir recours, le quel // 169*v* *// sieur de Pujollar a faict responce quil a receu la dicte lettre cy dessus mentionnées quel la considera et respondra a icelle et a dict, le dict sieur commandeur, frere Francisco de Michel, dans le temps de deux jours, les quels il se retient pour faire icelle responce, suivant les coustumes de Cathalongne et quil requiert les notaires sobuzsignes de luy delivrer copie des presentes. Dont et de ce que dessus les dicts sieurs commandeur et de Pujollar ont requis ce present acte aux susdictz notaires en la presence de Martin Husson, haissier au chastelet, pour servir a ce que de raison. Ce fut faict et passé, requis et octroyé en la maison du dict sieur de Pujollar, devant declaree, l'an mil six cens quarante huict, le sixiesme jour de febvrier, avant midy, et on signe la minutte des presentes, demeuree vers de De Beauvais, l'un des notaires soubzsignes, Morel, Des Beauvais.*

170*v* 19 febrer 1648. C.

Lo die de vuy, data de las presens, fra don Francisco de Miquel, comanador de Cistier y Ciscar, conseller y majordhom ordinari del rey, de present en París, lotjat a la rue du Chantre, parròchia de Sant Germain Lauxerrois, se és en companyia dels notaris guardanotes del rey, nostre senyor, en son castellet de París, sotssignats, transportat vers la persona de don Izidoro de Pujolar, gentilhome català, nomenat per sa magestat ardiaca y canonge de Elna, trobat en sa casa a París ont de present habita, situada rue d'Orleans, en lo qual lloch estant y parlant a sa persona lo dit senyor comanador, li ha dit y declarat que ell és estat pregat y requerit per los illustríssims senyors deputats del principat de Catalunya per a presentar, al dit senyor de Pujolar, en virtut de una lletra dels dits senyors deputats, de la qual lo original és estat presentament per lo dit senyor comanador lliurat en mans de dit senyor de Pujolar, y à requerit als notaris baix firmats de retenir còpia de aquella per a tenir-hi[a] recors, lo qual senyor de Pujolar ha fet resposta que ell ha rebut la dita lletra alt mencionada, que ell la considerarà y respondrà a ella y a dit[b] senyor comanador fra Francisco de Miquel dins lo temps de dos dies, los quals ell se reté per a fer la tal resposta, comforme los costums de Catalunya, y que ell requereix als notaris sots firmats que li lliuren còpia aucthèntica de las presens. Del qual y de tot lo //170*v*// sobredit, los dits senyors comanador y de Pujolar han requerit lo present acte als sobredits notaris en la presència

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació ratllat lo dit.

de Martín Husson, verguer en lo castellet de París, per a servir y en lo que de rahó. Assò fon fet y passat, requerit y atorgat en la casa del dit senyor de Pujolar, antes declarat, l'any mil sis-cens quoranta-vuyt, lo sizè die de febrer, antes de mitgdie, y han firmada la minuta de las presens, restada en poder de De Beauvais, l'un dels notaris sotssignats, Morel, De Beauvais.

171*r* Responent don Isidoro de Pujolar, agent del principat de Catalunya y ciutat de Barcelona, nomenat per sa magestat, ardiaca y canonge de Elna, a un acte fet a instància del senyor comenador fray don Francisco de Miquel lo dia de sis del corrent mes, en poder de monsieur Michel de Beauaie, notari, contenint la presentació de una carta dels molt il·lustres senyors deputats del General de Catalunya, dada als 22 de janer del corrent any 1648, y una requisició per lo mateix senyor comenador Miquel instada de què li entregue los papers que té dels dit(s) senyors deputats, diu que, havent rebut ab tota veneració la sobradita carta y llegida y ponderat aquella ab atenció, ha vist en ella que los senyors deputats no expressan com o de que manera lo dit dia de 22 de janer pasat li han revocat sa agència, si per via de revocació de beneplàcit purament o per via de condenació sobra motius que ajen pres per a remoure'l. Y com en est cas que la revocació sia estada per via de condenació li sia molt gravatòria, y axí li compateix de dret comú y municipal del principat de Catalunya, y segons los capítols de Cort, usos, pràcticas y costums del General de Catalunya, lo remey de supplicació que és suspensiu de qualsevol condemnació per a manifestar que no·y ha agut ni pogut haver ningun motiu justificat per a remoure'l de dita agència, pus ab tota puntualitat ha acudit sempre y excedit ninguna als órdens se li an donat, servint ab particular attenció y affecta als dits molt il·lustres senyors deputats. Y en cas que la revocació sia estada purament de beneplàcit no li sia en manera alguna gravatòria, puixs usant los molt il·lustres senyors deputats de son beneplàcit aurian pogut líbrament revocar-lo de sa agència, *citra ullam infamia notam*, de la matexa manera que auria pogut, y podrà sempre que li aparega al dit Pujolar, abstenir-se d'ella, y axí en tal cas se troba molt content y prompta de consentir a la dita revocació y, per consegüent, de entregar al dit senyor comenador Miquel tots los papers que té dels molt il·lustres senyors deputats, y per la dita carta dels vint-y-dos de janer no se li aja espesificat cosa del refferit, y axí sia forsós aguardar sobre asò nou avís dels molt illustres senyors deputats. Per tant diu y respon que, sempre y quant per part dels molt il·lustres senyors deputats se li notifique que la revocació de sa agència és estada purament de beneplàcit, se offereix consentir luego a ella, y *nunc pro tunc*, dóna son consentiment, y axí mateix offereix entregar al mateix temps tots los papers que // 171*v* // té dels molt il·lustres senyors deputats al dit senyor comenador però en cas se li notifique ésser estada la revocació per via de condenació sobre motius, sentint-se notablament gravat de ella, usarà del remey de la suplicació que li compateix, *et nunc pro tunc ad uberiorem cautelam,* provoca, recurreix y suplica de la dita revocació gravatòria als matexos senyors deputats y a son molt il·lustre consistori del modo y forma que li és lícit y possible, y en lo entretant protesta de totas y qualsevols molèstias voluntàrias, danys, despesas y estimació de injúria contra lo dit senyor comenador don Francisco de Miquel, sobre sos béns y persona, interpel·lant-lo y requerint-lo se obstinga de ellas, y de tots los procediments fins a tant que los dits senyors deputats ajen en deguda forma notificat al dit Pujolar lo modo de la revocació de sa agència, y donant la present per resposta, requereix al notari del acte sobradit de sis del corrent no donia còpia de aquell sens ser insertada la present. *Requirens, et cetera*. París, a set de fabrer 1648. Don Isidoro de Pujolar.

*Aujourdhuy, datte des presentes, en la presence des notaires gardenotes du roy, nostre sire, en son chastellet de Paris, soubssignez, don Isidore de Pujolar, agent de la principaulté de Cathalongne et ville de Barcelonne au prete de sa majesté et par elle nomenait a larchidiaconne de lesglise catedralle de la ville d'Elna, loge en cette ville de Paris, rue dorleans en logis appellée lhostel du petit Brissac, s'est avec les dits notaires transporté en une maison scite rue du Chantre, parroisse Saint Germay de Lauxerois, ou est logé frare don Francesco de Michel, commandeur de Cistier et Ciscar, conselier, maitre dhostes du roy, auquel lieu restant et parlant a sa personne, le dit sieur de Pujolar a dit et declaré au dit sieur de Michel que pour respondre a la [...] a luy faite a la request dicelluy, sieur Michel, le sixiesme jour des presens mois et anne receu par Moret et De Beauvais, notaires au chastelet de Paris, il employt le contenu cy dessus escript de langue catalanne de luy signé, et proteste de tous despeches, domages et interestes contre les dicts seigneur de Michel au cas quan prejudices de la dicte responce, il face aucuns proceddiments et contrainte contre le dict sieur de Pujolar par quelque maniere et voie que en soit et au quel sieur // 174*r* // de Michel a esté laissé de presenter affin quel non pretendre cause dignorance, dont et de ce que dessus, le dit sieur de Pujolar a requis acte aus dits notaires soutzsignez, qui luy ont octroyé, auttant des presentes pour luy servir et valloir en temps et lieu a ce que de raison. Ce fut aussy faict, passe, requis et octroyé en la dite maison ou le dit sieur de Michel est logé, dicté rue du Chantre, et est pour enseigne la croix dar-*

gent, le septiesme jour de febvrier, mil six cents quarante huict, apres midi, le quel sieur de Michel a faict respones quil envoyra la dit respones aux tres illustres seigneurs deputtes du principat de Catallongne, les quels lavoint pris et requis de faire ce quil a fait au dit sieur de Pujolar, reporte par le dit acte, date dit jour sixiesme du present mois, et ont signe, don Isidoro de Pujolar, don Francisco de Miquel, Cartier, Licordeau.

172*r* 19 febrer 1648. E.

Jhesús.

Lo die de vuy, data de las presens, en la presència dels notaris guardenotas del rey, nostre senyor, en son castellet de París, sotssignats, don Isidoro de Pujolar, agent del principat de Catalunya y ciutat de Barcelona en Cort de sa magestat y per ella nomenat al ardiaconat de la iglésia cathedral de la ciutat de Elna, habitant en esta ciutat de París, rue d'Orleans, *an logis appellé lhostel du petit Brissac,* se és ab los dits notaris transportat en una casa situada rue du Chantre, parrochia de Sant Germain Lauxerrois, ont habita fra don Francisco de Miquel, comanador de Cisther y Ciscar, conseller, majordhom del rey, en lo qual lloch estant y parlant a sa persona, lo dit de Pujolar ha dit y declarat al dit senyor de Miquel que per resposta de la intima a ell feta a instància de ell, dit de Miquel, a sis del present mes y any, rebuda per Moret y de Beauvais, notaris en dit castellet de París, ell emplea lo sobrecontengut escrit en llengua catalana, firmat de sa mà, y protesta de tocar despesas, danys e interessos contra lo dit senyor de Miquel, en lo cas que en prejudici de la dita resposta ell fassa algun procehiment o compulsió contra lo dit de Pujolar per qualsevol manera y via que sie, y al qual senyor de Miquel és estada presentada, así que no·n pretenga causa de ignorància, del qual y tot lo sobredit, lo dit senyor de Pujolar à requerit acte als dits notaris sots signats, los quals li han atorgat, altre tant de las presents per a servir-li y valer // 172*v* // a son lloch y temps en lo que de rahó. Lo que fou axí fet, passat, requerit y atorgat en la dita casa ont dit senyor de Miquel està lotjat, dite *rue du Chantre, et on est per enseigne la croix d'argent,* lo setè die de febrer, mil sis-cens quoranta-vuyt, aprés mitgdie, lo qual de Miquel ha respost que ell enviarà la dita resposta als il·lustríssims senyors deputats del principat de Catalunya, los quals lo havian pregat y requerit de fer lo que ell ha fet al dit senyor Pujolar, contengut en dit acte, datat del dit die sis del present mes, y se són firmats, don Isidoro de Pujolar, fra don Francisco de Miquel, Cartier, Licordeau.

173*r* 19 febrer 1648. F.

Molt il·lustre senyor.

Als sis del corrent, instant y requerint fray don Francisco de Miquell, se·m és presentada una de vostra senyoria dada als 22 de janer pròxim passat, responent a la qual, en conformitat de la resposta he presentada al dit don Francisco de Miquel, dich a vostra senyoria que si la deliberació dels 22 del passat, per vostra senyoria presa, de revocar-me de ma agència és per via de revocació de beneplàcit purament, estich prompte y aparellat de no usar més lo ser agent de eix il·lustre consistori, y axí mateix entregar los papers que de ella tinch a la persona del dit fray don Francisco de Miquel, no obstant que los molts y continuats serveys que tinch fets a eixa província, qualificats ab la approbació de vostra senyoria per moltas y differents cartas, com faré constar, y los que espero encara continuar vuy ab més fervor que may a pesar dels enemichs públichs y secrets del estat de nostra pàtria, me asseguran en son degut lloch y temps alcansar de la atenció y generositat de vostra senyoria tota mercè y favor. Però si la dita deliberació de revocar-me és per via de condemnació sobre motius que vostra senyoria haja pres per a remòuver-me, com me seria notablament gravatòria, puix ab tota evidència faré constar no poder-i haver motiu algú justificat sinó per sinistres informacions, no havent jo jamay faltat ni excedit, en poch ni en molt, als órdens de vostra senyoria, ans bé executat aquells ab tota puntualitat y attenció, esme impossible en tenir semblant notificació dexar de usar del remey de appel·lació que·m hom pateix del qual, ara per lashoras, a major cautela, he usat en la sobredita resposta a fray don Francisco de Miquel presentada, no havent-me vostra senyoria espesificat o notificat en la demuntdita carta dels 22 del dit mes de janer lo modo y forma de la deliberació, me ha aparegut devia fer la present a vostra senyoria a qui asseguro que ni en lo entretant faltaré en // 173*v* // en continuar más obligacions en servey deix Principat, ni jamay deixaré de fer conèixer a tot lo món ab mes accions, que só lo més affecionat d'ell, com també ho só de vostra senyoria a qui Déu guarde. París, y fabrer als 7 de 1648.

De vostra senyoria molt servidor, don Isidoro de Pujolar.

176*r* 20 febrer 1648. B.

Jhesús[a].

a. carta i traducció intercalades en els folis 176r-178v del trienni 1647-1650.

A messieurs. Messieurs los deputats del General de Catalunya y sos comtats.

Messieurs. La honra que lo rey me ha feta de donar-me lo càrrech de virrey de Catalunya me és estat tant char que, seguint los ordres de sa magestat, jo só partit de Roma en una sezó prou fastidiosa per a transportar-me en la província, affí de tenir las occasions de demostrar-vos per los effectes lo desitg que tinch de donar-vos tota sort de satisfacció. Jo só partit de Aix ab esta intenció, y sent arribat en esta ciutat de[a] Nimes he cregut era al propòsit advertir-vos del die que fas estat de arribar a Perpinyà, que serà lo vint de aquest mes, y hu o dos dies aprés continuaré mon viatge vers Barcelona, ont jo vos asseguraré, com[b] de viva veu fas ab esta que jo só, messieurs, vostre afficionadíssim a servir-vos, lo cardenal Santa Cecília.

Lo senyor de Possevere que jo envio exprés vos assegurarà de tot lo sobredit.

177*r* 20 febrer 1648. B.

A[c] messieurs. Messieurs les deputez du General de Catalogne et ses contez.

Messieurs. Lhonneur que le roy m'a faict de me donner la charge de viceroy de Catalogne, m'a esté si cher que, suivant les ordres de sa maieste, je suis parti de Rome en une saison assez facheuse pour me rendre en la province afin d'avoir les occasions de vous tesmoigner, par les effectz, le desir que iai de vous donner toutte sorte de satisfaction. Je suis parti d'Aix avec cette intention, et m'estant rendu en cette ville de Nismes i'ay creu qu'il estoit a propos de vous advertir du jour que je faictz estat d'arriver a Perpignan, que sera le vingtiesme de ce mois, et un ou deux iours apres, ie continuere mon voyage vers Barcelone, ou je vous assureré de vive voix, comme ie faictz par celle cy, que ie suis messieurs, vostre tres affectioné a vous servir, le cardenal Sainte Cecilia.

Le sieur de Possevere que j'envoy expressemant vous asseurera de touts ces dessus.

A messieurs les deputez du General de Catalogne et ses contez.

182*r* 28 febrer 1648.

Syndicat[d] del bras militar fet a Narcís Ramon March.

a. a continuació ratllat Mismes.
b. com *interlineat, damunt de* que *ratllat.*
c. anotació escrita al dors.
d. sindicat intercalat en el foli 182 del trienni 1647-1650.

Certifich y fas fe jo, Pau Passoles, notari de Barcelona y secretari del bras militar del present Principat, com ab acta rebut en poder meu lo dia present y devall scrist, lo noble don Pedro Desbosch y de Santvicents, protector de dit bras, ajustat ab lo dit bras en la forma acostumada, an fet sindicat ab auctoritat y decret del magnífich regent la vagaria de Barcelona al senyor Narcís Ramon March, donsell, entre altres coses, per a tots plets largament ab poder de substituir per a dits prets, tant solament, com estas y altres coses en dit acta més llargament se contenen. Fet en Barcelona, a tres de maig mil sis-cens quoranta-set.

De les dites coses fas fe yo, Pau Passoles, notari públic de Barcelona y secretari de dit bras militar.

192*r* 3 mars 1648. A.

Jesús[a], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats acerca de la necessitat y oppressió que pateix aquest Principat de alguns cossaris, que de poch temps ensà venen en cos per estos mars de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, fent preses de moltes barques carregades de mercaderies y robes de molt valor y estimació, en gran dany, detriment y prejudici dels drets de la Generalitat y disminució del líbero comers, és a saber, si per a repel·lir y fugar de dits mars a dits cossaris e impedir y evitar dits danys, és lícit y permès ha ses senyories gastar de peccúnies del General lo que serà necessari[b]. Vista la informació ha instància del procurador fiscal sobredit fet, rebuda per los magnífichs assessors[c] del General. Vists los capítols de Cort y constitucions de Cathalunya en la matèria, conferents, y lo demés se devia vèurer. Attès que en lo capítol segon[d] del nou redrés de les Corts del any 1599, està expressament disposat que los senyors deputats y oÿdors pugan gastar las peccúnies del General per defensió de las Generalitats, drets y llibertats de la terra. Y, attès de la dita informació rebuda consta que los dits cossaris en los dies passats, ab las presas que han fet de las barcas que venian per las costas de Cathalunya, axí del regne de França com de Gènova y altres parts, han presas mercaderias y robes que importan més de dos-centes sexanta mília lliures, y que de cada die ne van prenent de nou, de manera que si prest no se acut al remey se han

a. vot intercalat en el foli 192 del trienni 1647-1650.
b. a continuació ratllat per a conseguir lo reparo.
c. a continuació ratllat de la present casa.
d. a continuació ratllat de las Corts [...] del any.

de disminuir en gran manera los drets de la Generalitat, y destruhir la negociació y líbero comers, en lo qual cas ha provehit lo dit capítol que, per lo degut reparo y extirpació de dits danys y prejudicis que·s fan y // 192v // continuen contra dels dits drets de la Generalitat y del líbero comers, se poguessen gastar ditas peccúnias del General, com ho diuen expressament las paraulas de dit capítol 2, *ibi,* que los dits deputats y oÿdors no puguen gastar ditas peccúnies del General sinó tant solament per defensió de las Generalitats, drets y libertats de la terra. Com lo occórrer ha que per dits cossaris no·s fassen dites preses y que los negociants, sens perill de aquells, pugan aportar sas mercaderias y robas a la present ciutat de Barcelona y demés parts del present Principat, sia pròpriament de defensar las Generalitats, drets y libertats de la terra. Y, finalment, attès que en semblants casos han acostumat dits senyors deputats y oÿdors gastar de diners del General lo que·ls ha paregut necessari, segons la necessitat de aquells. Estas y altres coses attesas, los dits assessors del General, advocat fiscal y doctors aplicats infrascrits són de vot y parer que, per a tràurer y expel·lir d'estos mars als dits co<sa>ssaris y evitar los dits prejudicis y danys que aquells causen als drets del General y líbero comers, poden ses senyories gastar de peccúnies del General, lo que los aparexerà ser necessari mentres durarà la dita necessitat y oppressió.

Pastor, assessor. Fontanella, consulens. Xammar, consulens. Osona, consulens. Mostaros, consulens. De Viladomorum, fisci advocatus. Soler, assessor.

198r *12 marcii 1648.* A.

Die[a] *x mensis marcii* MDCXXXXVIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran de dit Consell, en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, etcètera. E lo present Consell, etcètera. Feta dita deliberació lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, lo ters absent y malalt, explicà y refferí al dit Consell com estos mars y costa de Cathalunya estan totas plenas de barcas, bergantins y fregatas de piratas, cossaris y enemichs nostres, que totas las barcas y vexells que venen en Barcelona las prenen y cautivan, de manera que no dexan arribar en Barcelona barca alguna, de provisió y mercaderies, y impedeixen lo comers, lo que requereix prompte remey y fer algun armesó. Y sobredit fet los senyors consellers han tingut conferències ab los senyors deputats los quals, ab parer dels assessors de aquella casa y altres aplicats, han offert ajudar per sa part a fer dit armesó, pagant[a] la meytat del gasto. Y axí dits senyors consellers proposaran lo dit fet al dit Consell per a què deliberàs lo fahedor.

E lo dit Consell fou la deliberació y conclusió següent: que los senyors consellers y junta ja anomenada per dit effecte lo die de demà, al matí, sien servits ajuntar-se y conferir-se juntament ab los magnífichs cònsols y defenedors de la Llotje de la mar y ab los molt il·lustres senyors deputats, y tots junts vèurer y tractar lo armar los vaxells y satgetias que·s troban en lo moll de la present ciutat, juntament ab los dos[b] barcos longos o bergantins, la hu de Sitges y lo altre de Mataró, per ser més fàcil lo armasó per trobar-se dits barcos longos armats de la gent de la mateixa terra, y que los senyors consellers tingan facultat de gastar per dit effecte de compte de guerra y fortificacions fins en sis mília lliures, pactant-ne los senyors deputats altres tantes, y quant aquellas sian gastades los senyors consellers ne donen rahó al savi Consell de Cent per a què puga deliberar lo que més convinga, y que per part de esta ciutat se suplique a sa magestat sie servit fer-nos mercè enviar-nos una o dos galeras per guarda de aquesta costa.

205r *20 marcii 1648.* A.

Die[c] *XVIII mensis marcii* MDCXXXXVIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran de dit Consell, en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, explicà y refferí al dit Consell, etcètera. E feta dita deliberació los senyors consellers donaren per proposició al dit Consell la embaxada feta per part dels senyors deputats, dalt insertada, per a què deliberàs lo fahedor.

E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: que se scrigue al rey, nostre senyor, una carta representant-li los grans danys que causan los piratas y cossaris, enemichs que són, en estos mars de Cathalunya a la present ciutat y Principat y, juntament, suplicar-li sie de son real servey fer mercè a esta ciutat y Principat en enviar-nos assí dos galeras per custòdia y guarda

a. Deliberació intercalada en el foli 198 del trienni 1647-1650.

a. a continuació ratllat ciutat.
b. dos *interlineat.*
c. deliberació intercalada en el foli 205 del trienni 1647-1650.

[*1648*]

d'esta costa de Cathalunya, y per a què se considera ser medi convenient per alcansar dita gràcia de sa magestat, dits senyors consellers sien servits personalment fer una embaxada al eminentíssim senyor cardenal, virey de aquest Principat, donant-li notícia de tots los dits danys que los piratas y cossaris causan y an causat a esta ciutat y Principat, posant aquells en un paper, lo qual dits senyors consellers li entregaran al temps faran dita embaxada per a què tinga notícia de aquells. Y axí mateix supplicar a sa eminència sie servit intercedir ab sa magestat sie de son real servey enviar-nos dites dos galeras per la guarda y custòdia de la costa de Cathalunya. Y després de feta dita embaxada a sa eminència, dits senyors consellers, per medi de un ciutedà y un militar del present Consell per sas senyorias nomenadors, fassen altra embaxada als molt il·lustres senyors deputats donant-los notícia de la present deliberació, y que ab la mateixa conformitat sien servits scríurer a sa magestat. Les quals cartes, que dits senyors consellers y deputats scriuran a sa magestat, vagen per un correu a tota diligència a gastos comuns de les dos casas, y per quant sas senyorias, ab la embaxada reportada al present Consell lo dia present, an donada intel·ligència al dit Consell de què, en manera alguna, podien contribuhir en quantitat alguna en lo gasto del armasó que lo present Consell deliberà fer a deu del corrent, per remediar en lo entretant que vinguen las galeras de sa magestat los dits danys que dits cossaris causen, per les causas y // 205*v* // rahons que sas senyorias han reportades ab dita sa embaxada, en dit Consell se represente ha dits senyors deputats los grans gastos y pèrdues que esta ciutat fa, que són molt excessius. Y axí que tinguen a bé sas senyorias deliberar, lliurar y entregar a la present ciutat dotse mília lliures, en descàrrec de les grans quantitats deu la Generalitat a esta ciutat, y rebudes aquelles, los senyors consellers posen en exequució lo dit armasó contra de dits cossaris, ab lo modo, forma y manera que per dit Consell fonch deliberat, pagant dits senyors consellers tot lo gasto de dit armasó de dites dotse mília lliures y en cars que dits senyors deputats no prometran lliurar ditas dotse mília lliures per lo die de divendres pròxim, los senyors consellers sien servits manar ajuntar lo present Consell y en ell proposar lo dit fet per a què puga deliberar lo que més convindrà.

209*r* A.

Noverint[a] *universi quod, cum Petrus Paulus Bonadona, filius Petri Bonadona, quondam, mercatoris, filii Pauli, indigeat curatore ex eo, quia est minor viginti quinque annis, ad effectum recuperandi quedam instrumenta que sunt hereditatis quondam Benedicte Bonadona, matris sue, propterea et aliis fuerit in scriptis supplicatum per eundem Petrum Paulum Bonadona nobis Galcerando Cahors et de Soler, domicello, Barcinone domiciliato, regentis vicariam Barcinone, Aqualate, Vallensis, Modiliani et Modilianensis, et per magnificum Gabrielem Antonium Bosser, domicellum, Barcinone domiciliatum, priorem jurisperitorum nostrum in his assidentem sive consiliarium, per nos in his assumptum previa tamen legitima informatione in scriptis consultum ut vos, Gabrielem Ribes, sartorem, civem Barcinone, in curatorem dicti Petri Pauli Bonadona ad dictum effectum tantum dare, constituere et assignare deberemus ut infra. Idcirco, nos, dictus Galcerandus Cahort et de Soler, regens vicariam Barcinone antedictus, ex parte sacre christianissime et regie majestatis et auctoritate officii, quo fungimur vos, jam dictum Gabrielem Ribes, in curatorem ad dictum effectum tantum dicti Petri Pauli Bonadona damus, constituimus et assignamus, dantes et concedentes ac etiam decernentes, ex parte et auctoritate quibus supra, vobis, dicto curatori assignato, plenum et liberum posse, liberamque et generalem administrationem circa officium dicte cure per vos libere regendum, //* 209*v* *// gerendum, gubernandum et administrandum sic quod quicquid per vos, dictum curatorem, in dicto cure officio actum, rectum, gestum, gubernatum et administratum fuerit, firmum remaneat et perpetuo inconcussum tanquam actum, rectum, gestum, procuratum et administratum a quocumque curatore ad dictum effectum legitimidato, constituto et assignato, et cui etiam administratio sit decreta. Adhec ego, dictus Gabriel Ribes, curator, ad recuperandum dicta instrumenta supra memoratus suscipiens nime sponte officium dicte cure dationemque constitutionem et assignationem huiusmodi, convenio et bona fide promitto vobis, illustri domino regenti vicarie Barcinone necnon et notario et scribe curie vicarie infrascripto, tanquam publice persone, pro dicto Petro Paulo Bonadona et pro aliis etiam personis, quarum interest legitime stipulante sub hypotheca et obligacione omnium et singulorum bonorum meorum, mobilium et inmobilium, habitorum et habendorum, et etiam sponte juro in animam meam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia manibus meis corporaliter tacta, quod in officio dicte curie bene et legaliter me habebo ipsumque cure officium fideliter regam procurabo deffendam et administrabo, prout decet faciendo ea que utilia fuerint dicte jura et inutilia pro viribus evitando res et bona dicte cure, salvas et salva fore promittens. Actum est hoc Barcinone, die duode-*

a. actes relatius a Pere Pau Bonadona intercalats en els folis 209r-215v del trienni 1647-1650.

cimo mensis octobris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo. Sig+num mei, Galcerandi Cahors et de // 215*r* *// Soler, regentis vicariam Barcinone antedicti, qui hec ex parte et auctoritate quibus supra laudamus et firmamus eisdemque auctoritatem nostram prestamus pariter et decretum, presentibus testibus Joanne Permanyer, notario, et Petro Joanne Carreres, scriptore Barcinone. Sig+num Gabrielis Ribes, curatoris, qui hec laudo, firmo et juro dicto die, presentibus testibus magnifico Joanne Sala, domicello, in villa de Sort, diocesis Urgellensis, domiciliato, et Josepho Forcada, scriptore, Barcinone habitatore.*

Sig+num Joannis Hieronymi Thalavera, regia auctoritate notarii publici Barcinone, scribe majoris curie viccarie Barcinone, pro domino regio sequestratore succedente magnifico Petro Terre, quondam, domino utili scribanie ipcius curie, qui hec in quibus Franciscus Poll, notarius et unus ex scribis juratis dicte curie, interfuit scribi feci et clausi rogatus et requicitus. Probatum.

Registrata in Notularum curie vicarie Barcinone, XXV, foleo CV.

B.

Hoc est exemplum bene et fideliter Barcinone sumptum a quodam publico et auctentico adjudicationis instrumento in papiro scripto tenoris seguentis: Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, die vero primo mensis julii eiusdem anni intitulato, coram illustri domino Galcerando Cahors et de Soler, domicello, Barcinone domiciliato, regente vicariam Barcinone, Aqualate, Vallensis, Modiliani et Modilianensis, et in eius curia, comparuit Petrus Paulus Bonadona, mercator, civis Barcinone, qui eidem obtulit et presentavit quandam in scriptis papiri supplicationis schedulam tenoris sequentis: «Molt magnífich senyor regent la vegueria, Beneta Bonadona, muller que fonch de Pere Bonadona, mercader de la present ciutat, morí de mort natural y corporal, sobrevivint-li dos fills legítims y naturals, lo hu nomenat Pere Pau y lo altre Beneta, la qual és morta sens fills, intestada, sobrevivint-li dit Pere Pau Bonadona, al qual spectan y pertanyen las heretats y béns universals de dita Beneta, sa mare, y de dita Beneta, sa germana, per ésser també morta la dita sa mare intestada. Per tant y altrament, offerint de ditas cosas donar plena y bastant informació, supplica a vostra mercè sie servit en manar rèbrer aquella, y rebuda, constant *//* 210*v* *//* de la veritat, ésser-li adjudicadas a dit Pere Pau Bonadona las ditas heretats universals, *cum jurium plenitudine,* y posat en real y actual possessió de aquellas, y per ço la present causa ésser comesa a algun magnífich semmaner de la sua cort, lo qual provehesca lletras y provisions oportunas segons stil. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera. Boix.*»

Quaquidem papyri supplicationis schedula sic ut premittitur oblata et presentata illico, dictus illustris regens viccariam Barcinone, volens in et super predictis ritte recte juste et juridice procedere, prout decet, assumpsit sibi in assidentem sive consiliarium, et si et quatenus opus sit in judicem, assignavit magnificum Gabrielem Antonium Bosser, legum doctorem, domicellum, Barcinone domiciliatum, priorem jurisperitorum, de cuius consilio obtulit se presto et paratum facere quod juris fuerit et rationis vices suas imo regias eidem plenarie commitendo, coram quo quidem magnifico Gabriele Antonio Bossesser, judice assidente sive conciliario memorato, comparuit dictus Petrus Paulus Bonadona, et eidem obtulit et presentavit preinsertam supplicationem quam dicto illustri regenti viccariam Barcinone obtulerat et presentaverat petens de justitie remedio provideri. Et illeo dictus magnificus judex assidens sive consiliarius memoratus recepta dicta supplicatione, una cum comissione sibi facta, cum illis quibus decet reverentia et honore dicti illustris regentis vicariam Barcinone obtulit se presto et // 211*r* *// paratum facere, que juris fuerit et rationis et ad actum premissorum procedere volens providit quod recipiatur informatio et viso providebitur. Et quia dictus magnificus judex assidens sive consiliarium memoratus erat, prout dixit, aliis negociis decupatus, ideo receptionem dicte informationis juramentumque et despositiones testium super ea ministrandorum, mihi, Francisco Poll, notario et uni ex scribis juratis dicte curie viccarie Barcinone, plenarie commisit. Ad quam quidem informationem recipiendam, fuit processum per me, dictum notarium et scribam, in hunc qui sequitur modum: Die lune, primo mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, Barcinone. Franciscus Boldo, revenditor, civis Barcinone, testis qui prius citatus, qui juravit in animam suam ad dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia mani sua dextera corporaliter tacta, se dicere et deponere veritatem omnimodam quam sciet in et super his de quibus inferius interrogabitur. Et interrogatus ipse testis super contentis in preinserta supplicatione, eidem testi lecta, dixit:* «Que ha coneguda molt bé a la dita Beneta Bonadona en la supplicació nomenada, la qual sab que morí de mort natural y corporal, sens haver fet testament, per haver-la vista morta y no haver may ohit a dir hage fet testament, a la qual sab que li sobrevisqueren Pere Pau y Beneta, sos fills, legítims y naturals, per haver-los coneguts a tots dos molt bé, la qual Beneta última, sab que és morta sens fills y

intestada, sobrevivint-li dit Pere Pau Bonadona. Y assò sab ell testes per ser públich en la // 211v // present ciutat, y saber-ho ell testes axí molt bé y no haver ohit hage fet testament dita Beneta». *Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus generalitatibus de quibus testes solent interrogari, ad omnia dixit que non, sed que fuit citatus per quendam nuncium juratum dicte curie. Fuit sibi lectum et perseveravit.*

Dicto die, Barcinone, Joannes Pons, pellisserius, civis Barcinone, testis qui prius citatus juravit in animam suam ad dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, et cetera, dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus ipse testis super contentis in preinserta supplicatione, et cetera, dixit: «Que ha conegut molt bé a la dita Beneta Bonadona en la supplicació en primer lloch designada, la qual sab que és morta de mort natural y corporal y intestada. Y assò sab axí per ser públich en la present ciutat, com també per haver vist segona vegada a dit Pere Bonadona, son marit, y no haver may ohit a dir hage fet testament, a la qual sab que li sobrevisqueren dits Pere Pau y Beneta, sos fills, en la supplicació nomenats, per haver-los coneguts a tots dos molt bé y conèxer a dit Pere Pau, la qual Beneta en últim lloch nomenada, sab que és morta sens fills y intestada, y assò sab per lo que té dit que la ha coneguda molt bé y no haver ohit a dir que haja fet testament». *Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus generalitatibus de quibus testes solent interrogari, ad omnia dixit que non, sed que fuit citatus per quendam nuncium juratum dicte curie. Fuit // 212r // sibi lectum et perseveravit.*

Denique vero, die tertio predictorum mensis et anni eorum, dicto magnifico judice assidente sive consiliario memorato, comparuit dictus Petrus Paulus Bonadona, qui verbo petiit et requisivit in et super premissis procedi et declarari, et statim dictus magnificus judex assidens sive conciliarius memoratus, ad suam in et super premissis proferendum sententiam seu declarationem, processit in hunc qui sequitur modum: «Jhesus, Maria, Josephus. Illustris dominus regens viccariam Barcinone, et cetera. Visa imprimis supplicatione oblata per Petrum Paulum Bonadona, mercatorem, civem Barcinone, die prima julii 1647, in effectu supplicantem hereditates et bona que fuerunt Benedicte Bonadona, matris sue, et Benedicte, sororis sue, ab intestato ambabus, et absque liberis vita functe dicte sororis sue sibi adjudicari cum jurium plenitudine. Visa commissione de presenti causa facta judici infrascripto, et provisione inde sequuta quod recipiatur informatio et viso providibitur. Visa informatione recepta per quam attento constat de narratis in dicta supplicatione, idcirco de infrascripti utriusque juris doctoris consilio providit hereditates et bona que fuerunt dicte Benedicte Bonadona, matris dicti supplicantis, et dicte Benedicte, sororis sue, ab intestato defunctarum, et dicte sororis sue absque liberis adjudicandas et adjudicanda fore et esse cum jurium plenitudine, dicto Petro Paulo Bonadona, filio et fratri earum, respective, prout cum presenti adjudicat in ipsarumque realem et actualem possessionem mittendum fore et esse, prout cum presenti mandat, cui adjudicationi suam interponit auctoritatem // 212v // pariter et decretum. Et pro his fiant provisiones oportune. Vidit Bossesser, prior.

Lata, lecta et publicata fuit huiusmodi sententia, pronuntiatio seu declaratio et bonorum adjudicatio, per dictum magnificum Gabrielem Antonium Bosser, llicenciatum doctorem, judicem assidentem sive conciliarium, memoratum, sedentem more judicis recte judicantis et sententiam proferentis intus curiam dicti illustris regentis viccariam Barcinone, die tertio predictorum mensis et anni, presente et instante, et dictam sententiam ferri et promulgari petente et verbo requirente dicto Petro Paulo Bonadona, presentibus etiam testibus Joanne Permanyer, notario, et Petro Joanne Carreras, scriptore Barcinone, et presente et interveniente me, dicto Francisco Poll, notario et scriba dicte curie supramemorato.

De quibus omnibus et singulis supradictis, sic ut predicitur actis dictis gestis et sequutis statim, dictus Petrus Paulus Bonadona, verbo petiit et requisivit sibi et aliis cuya intersit fieri, confici atque tradi et liberari unum et plura, publicum et publica consimilia instrumenta per notarium et scribam majorem dicte curie infrascriptum. Que fuerunt acta Barcinone, sub anno, diebus, mense et loco predictis, presente me, dicto notario et scriba memoratus, et presentibus etiam testibus supradictis ad premissa vocatis specialiter et assumptis, prout superius continetur.

Sig+num Joannis Hieronymi Thalavera, regia auctoritate notarii publici Barcinone scribe majoris curie viccarie Barcinone, pro herede seu successore magnifici Petri Terre, quondam, domino utili scribanie ipsius curie, qui hec in quibus Franciscum Poll, // 213r // notarium et unum ex scribis juratis dicte curie, interfuit scribi fui et clausi rogatus et requisitus. Registrata in Sententiarum curie viccarie Barcinone, LXXXXVI, foleo XXXXIIII.

Sig+num Didaci Vilaseca, notarii Barcinone, testis. Sig+num Gervasii Verdera, notarii publici Barcinone, testis.

Sig+num Joannis Pauli Bruniquer, notarii publici Barcinone, qui huiusmodi exemplum testifi-

catum et supra patet clausi rogatus in fidem premissorum.

214r C.

Molt il·lustres senyors. En poder del ajudant de scrivà major de la Deputació estan uns actes que foren apresos haurà 7 o 8 anys en lo acte de la exequució feta contra Pere Bonadona, mercader, quòndam, los quals actes són stats vistos per lo advocat fiscal no importar cosa al General, perquè són de la heretat de Beneta, quòndam, muller de dit Bonadona, y altrament no són de béns de dit Bonadona, Y perquè dits actes fan molt gran falta a Pere Pau Bonadona, fill y hereu de dita Beneta, supplica a vostres senyories sien servits en manar a dit ajudant[a] de scrivà major li restituesca aquells, que a més que·s de justícia o rebrà dit suplicant a singular mercè. Lo effecte, etcètera. *Altissimus, Boix.*

Oblata, XXVI septembris MDCXXXXVII. In consistorio et domini deputati, intervenientibus dominis auditoribus computorum, commisserunt predicta magnificis assessoribus Generalis qui super supplicatis debite provideant et justitiam administrent. Bruniquer, scriva majoris Generalis Catalonie.

Recepta dictis die et anno, mandato ut petito, Pastor, assessor. Soler, assessor.

219r 15 abril 1648. A.

Molt[b] il·lustres senyors. Enseguint la orde que vostres senyorias me donan, ab la que he rebuda dels quatre del corrent, tinch donnada la inclusa a don Isidro Pujolar, en la forma que vostres senyorias me ordenan, com més llargament veuran per lo acte que remito assí junt. Ha me entregat solament lo llibre de les constitucions y no altre paper, jo·ls donnaré a qui vostres senyorias ordenaran y, en cas me aguesse de partir antes, lo dexaré a persona que lo entregarà en mans de qui per vostres senyorias le serà ordenat.

Y perquè en totas las que vostres senyorias me han escrit me ordenan les donne avís del que sos gastat, axí en donar las cartas a la reyna y demés prínceps et ministres, lo que vostres senyories veuran com se siguix:

A los notaris, aguazils y oficials de justícia que assistírem a fer las notificacions a Pujolar, 4 doblas.

a. ajudant de *interlineat.*
b. *carta intercalada en foli 219 del trienni 1647-1650.*

Per lloger de caroza de six dies per anar trovar en vàrias audiències al senyor duque de Orleans, 6 doblas.

Per trovar lo senyor príncipe de Condé en diversas audiències, 4 doblas.

Més per acudir al senyor cardenal Mazarín en moltas audiències, 8 doblas.

Per assistir en cassa del senyor lo Tellier, 2 doblas. Per port de cartas, 1 doblas.

Y per mes desvelos en cumplir ab las órdens de vostres senyorias, lo sumit a ses generositats y que correspondran ab galanteria; y per los negocis de Roma y per ma anada los ministres continuan a desitjar-lo sumament però vostres senyories faran lo que les apareixerà convenient. Déu guarde a vostra senyoria. París, y 20 de mars 1648. Humilíssim servidor de vostres senyorias, fra don Francisco de Miquel.

A los senyors deputats del General de Catalunya.

220r i 221r 15 abril 1648. B.

Par[a] devant les notaires gardenottes du roy, nostre sire, en son chastelet de Paris, soubssignes, fut present en sa personne frere domp François de Meguel, commandeur de Cister et Cisters, demehurant a Paris, rue du Chantre, parroisse Saincte Germain de Lauxerrois, le quel a recogneu et confessé [que] le sieur domp Isidore Pujolar, gentilhomme cathalan, et cy devant agent de la principaulté de Cathalongne, demeurant a Paris, rue dorleans, parroisse du Sainct Eustache, a ce present luy a [eneunsee] que [...] de une lettre missive a luy escripte par messieurs les tres illustres seigneurs depputez de la principaulté de Cathalongne, en datte du quatreesme du present mois, presentement delivré et mis en ses mains un livre in folio, relié en veau rouge, intitulé «Les constitutions de Cathalongne», qui avoit esté laissé au dit sieur Pujolar des lanneé [...] quarentesix par le sieur docteur Francois Martin, du quel livre le sieur commandeur en descharge le sieur Pujolar, qui recognoise qui ce luy sieur commandeur luy a presenté lur lettre du quatreesme du present mois, en vertu du quel ordre il luy a remis les dites constitutions, et resten par doner a luy copie de les lettres promettres, [obligeantes et retronçantes]. Faict et passé en la maison du dit sieur Pujolar, devant declaree, l'an mil six cent quarente huict,

a. *carta intercalada en el foli 220/221 del trienni 1647-1650.*

le dixneuf jour de marce, avant midy, et ont signé la minutte des prescrites demeures vers de Beauvais, l'un des notaires soubssignez. Morel. Des Beauvais.

222r

Sumari[a] de contrafaccions y excessos de soldats que·s provan de las informacions sobre assò rebudas.

Die 14 abril 1648. A.

223r Sumari de las infomacions rebudes, a instància del procurador fiscal del General de Catthalunya, dels excessos commesos per los soldats, y formals contrafaccions a las generals constitucions y pactes jurats entre lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, y la present província de Catthalunya, en virtut de provisió feta per los magnífichs assessors del General, als nou de dezembre mil sis-cents quoranta-set.

Primo, dels ditxos y deposicions de Miquel Vives, balle de la Granada, Macià Ros, Joan Escuder y Jaume Vives, jurats de dita vila, testimonis ministrats per part de dit fiscal en la vila de Vilafranca de Panadès, als catorse de dezembre 1647, consta que en lo temps de las segues del mateix any arribaren en dita vila unes companyes de cavalls cathalans, governades per don Gaspar de Biure y de Margarit, a hont estigueren alguns dies, fent-se donar a menjar y bèurer per ells, y per sos cavalls sivada, ab molt gran excés, malmetent la que no era segada, sens pagar alguna cosa ni esmenar los danys. Y axí mateix, en lo mes de agost 1647, se allotjà altra companya de cavalls cathalans, governada per don Joseph Calvo, fent-se donar a menjar y bèurer per ells y sos cavalls, sens pagar ninguna cosa per alleujar dit allotjament, los hagueren de afranquir lo que havian gastat, y de present tenen soldats de cavalls francesos del tèrcio del mariscal de La Mota, governats per mossur Montalvan, los quals se fan donar pa y vi, sens pagar-ho, y perquè las tropas sian compartidas en altros llochs, los donan cadal dia mitja cortera de segó y la sivada han menester per sos cavalls, sens haver-ne encara rebut ningun diner. Y axí mateix, consta que los dits soldats del tèrcio de La Mota, en la ocasió sobredita, feren lo alojament a son gust. Y que fent-hi contradicció dits jurats, lo aposentador llansà mà a la espasa contra de aquells y forsats hagueren de passar per lo que // 223v // ells volian. Dites deposicions se lligen en procés *a foleo* 3 *usque ad* 11.

2. De las deposicions de Antoni Gomar y Pere Rovira, jurats de la parròchia de Pax, testimonis ministrats lo mateix dia en dita vila de Vilafranca de Panadès, consta que en lo ivern de 1646 estigueren en dita parròchia alojats los soldats de cavall del tèrcio de Criqui, governat per mossur de Vival, per temps de quatre mesos, fent-se a donar en dit temps de menjar y bèurer, prometent pagar-ho y, format compte del gastat, no·u pagaren; y que en lo mes de dezembre de 1647 altres companyes de soldats de cavall francesos, governats per mossur Falcó, feren lo mateix y altres danys. Les sobredites deposicions se ligen *foleo* 11 *et* 12.

3. De las deposicions de Ramon Gili, Ramon Carbó, Antoni Artigues, Joan Oller, pagesos de la parròchia de Sant Martí Çarrocha, testimonis ministrats en la mateixa vila, als 15 del mateix mes y any, que·s ligen *a foleo* 14 *usque ad* 17, consta que en lo ivern de 1646 se allotjà en dita parròchia una companyia de soldats francesos de a cavall, governada per mossur La Mota, a hont estigueren quatre mesos, fent-se donar a menjar y bèurer per ells, y la major part de dit temps sivada per sos cavalls, sens pagar ninguna cosa. Y que de present tenen allotjades dos companyes de soldats francesos del tèrcio de La Mota, governadas, ço és, la una companya per mossur Julian y la altra per mossur Furuon, los quals fan lo mateix, y que los alotjaments fan a son gast, no concentint que los jurats los fassen, segons les comoditats de les cases.

4. De las deposicions de Jaume Auger, jurat, de Joan Boffill, de la parròchia de Castellet, que·s lligen *a foleo* 18 *usque ad* 20, rebudes a quinse de dezembre de 1646, estant allotjades en la vila del Arbós las companyas // 224r // cathalanes de cavall del tèrcio de don Joseph d'Ardena, cerca de dos mesos, en dit temps anavan en dita parròquia de Castellet prenent los ferratges havien menester per los cavalls, sens pagar cosa, y que uns soldats francesos, de la companya de Servyol, en lo estiu proppassat, se feyen donar a menjar y a bèurer, y sivada per sos cavalls, sens pagar ninguna cosa. Y lo dia de vuy tenen alojada la companya de cavalls francesa, governada per mossur Bloges, en la parròchia de Santa Margarida de Moyà, la qual los té composats en aportar-los catorse corteras de sivada per cada semmana, de la qual ne tenen donada sinch corteras.

5. De las deposicions de Joan Totosaus, balle de la vila de Calaffells, Joan Romeu, Jaume Malivern, Jaume Totosaus, Romeu Llorens, Ramon Creus, testimonis ministrats lo mateix dia en

a. sumari intercalat en els folis 222r-240v del trienni 1647-1650.

dita vila, les quals se lligen *a foleo* 21 *usque ad* 28, consta que haurà cerca de tres mesos, poch més o manco, estigué allotjada en dita vila una companya de infanteria francesa, governada per mossur La Roga, lo qual y sos soldats composaven als circumvehins, y entre altres a Antoni Vidal, son fill, y Antoni Tomàs, en tres doblas, per a què·ls tornàs uns bous los havia presos. Y axí mateix, mossur Bergonyó fa semblants composicions, aportant y posant differents persones a la sitja, composant aquells per a tràurer-los ab diffarents summes de dinés, robant bestiar y per tornar aquells composar-los, fent-se donar tot lo que ha menester ab violència.

6. De las deposicions de Joan Guasch, pagès de la Mata, terme de Santa Maria de Bellver y Font-rúbia, jurat de dita parròchia, Pere Pinyol, pagès, Gaspar Vallès, balle de la mateixa parròchia, testimonis ministrats als 16 de dezembre 1647, en dita //224*v*// vila de Vilafranca, que·s lligen *a foleo* 28 *usque ad* 30, consta que lo ivern proppassat en dita parròchia de Santa Maria estigué allotjada una companya de cavalls francesos, governada per mossur París, per temps de més de quatre mesos, fent-se donar per forsa a menjar y bèurer, y lo demés necessari, sens pagar ninguna cosa, fent moltas violències y extorcions als paysans.

7. De las deposicions de Luís Crusat, Gabriel Rafeques, Bernat Soler, pagesos de la vila de Torrelles, del terme de Sancta Maria de Foix, testimonis ministrats a 16 de dezembre 1647 en dita vila de Vilafranca, que·s lligen *a foleo* 32 *usque ad* 34, consta que en lo ivern proppassat estigué allotjada en dita parròchia part de una companya de soldats de cavalls francesos, la qual governava mossur París, a hont estigueren quatre mesos, fent-se donar en dit temps per los jurats pa i vi y lo demés havian menester, sens pagar ninguna cosa. Y axí mateix los ferratges havien menester per sos cavalls, pegant colps y fent altres malstractes als jurats y altres particulars de dita parròchia.

8. De las deposicions de Pere Joan Sucies, Francesch Guxens, pagesos del terme de Sant Vicens de Calders, testimonis ministrats a 16 de dezembre 1647, en la mateixa vila de Vilafranca, les quals se lligen *a foleo* 35 *usque ad* 37, consta que en dit mes de dezembre, essent los habitants de dit terme fora a treballar, alguns soldats de cavall francesos y de infanteria que estan alojats en la vila del Arbós, del tèrcio del baró de Alés, anaren a les cases de dita parròchia y, trobant les portes tancades, romperen aquelles y se'n portaren lo ordi, sivada, blat, roba y demés coses se'n pogueren aportar, y que dit robo valia més de cent sinquan- //225*r*// ta lliures.

9. De las deposicions de Pere Joan Castanyer, jurat, Miquel Tries, Antoni Vidal, pagesos de la vila del Vendrell, testimonis ministrats a 16 de dezembre 1647 en la mateixa vila de Vilafranca, les quals se lligen *a foleo* 37 *usque ad* 41, consta que als 11 del sobredit mes y arribaren en dita vila del Vendrell uns soldats de cavall y de infanteria del regiment del baró de Alés, los quals, conferint-se en la casa del rector, dit lo doctor Llaguna, volent-li saquejar la casa, y per posarse a cridar lo llansaren per terra, fent-li sanguejar los morros, y aprés en la plassa prengueren a Joseph Fontanilles, de Bonastre, al qual llevaren les armes y·l manlleutaren en cent lliures, y·l se'n aportaren pres en la vila del Arbós, a hont està allotjat dit tèrcio, y també consta del que està dit en número 8.

10. De las deposicions de Gaspar Viver y Joan Urgell, jurats del terme de Bellveý, testimonis ministrats en dita vila de Vilafranca, a 17 de dezembre 1647, les quals se lligen *a foleo* 43 *usque ad* 44, consta que los soldats del regiment del baró de Alés, alotjats en la vila del Arbós, tenen composat dit terme de Bellveý, contribuint per forsa quatre corteres de sivada y dos de blat cada semmana, amenassant-los altrament de robar-los les cases y bestiars. Y axí mateix de dites deposicions consta lo que està dit en los números 5 y 8.

11. De las deposicions de Francesch Banac, Joan Pasqual, jurats del terme de Moyà, testimonis ministrats en dita vila de Vilafranca, a 17 de dezembre 1647, les quals se lligen *a foleo* 46 y 47, consta que en lo ivern proppassat estigueren en dit lloch alojats uns soldats de cavall francesos, del regiment de mossur Criqui, a hont estigueren divuyt semmanes, fent-se donar en dit temps menjar y bèurer y ferratges per sos cavalls, y de altres companyes. Y de present lo capità mossur de Blaser, del regiment del baró de Alés, ab sos soldats de cavall estan alotjats en dit lloch, fent-se donar pa, vi y oli, prometent pagar-o, y fins ara no han pagat res.

225*v* 12. De las deposicions de Joan Font, Rafel Gual, jurats del terme de Sant Miquel d'Erdula, Jaume Rigual, jurat del terme de Llops, testimonis ministrats en dita vila de Vilafranca, a 17 de dezembre 1647, les quals se lligen *a foleo* 48 *et* 49 *et* 50, consta que en lo maig pròxim passat se allotjà en dita parròchia la companya de mossur de Bibant, del regiment de Criqui, a hont stigueren alguns tres mesos, fent-se amos de las casas a hont allotjaven, fent-se donar menjar y bèurer, y tot lo que havian de menester per son sustento, y ferratges per sos cavalls, ab molt excés. Y de present estan alotjats los soldats de cavall de la companya de mossur Bloser, los quals

se fan donar pa, vi, oli y sivada per sos cavalls, sens haver pagat fins ara cosa alguna.

13. De las deposicions de Jaume Marrugat, jurat, Antoni Mullet, jurat, Antoni Esbert, balle de la vila del Arbós, Joan Crexell, Pere Esbert, Jacinto Miquel, Jacinto Marrugat, Barthomeu Romeu, Nicolau Esbert, Joseph Marrugat, Jaume Miquel del Portallet, Miquel Campaner, tots de dita vila, testimonis ministrats en la vila de Vilafranca, a 18 de dezembre 1647, les quals se ligen *a foleo* 51 *usque ad foleo* 65, consta que haurà cerca de quinse dies que en dita vila arribaren dos companyes de soldats francesos, del regiment del baró de Alés, les quals se fan donar pa y vi per forsa y ab amenassas, no volent estar als alojaments fan los jurats, sinó de la manera que ells volen, y quant los ho diuen los amenassan se faran donar una cortera de sivada cadal dia per quiscun cavall, y que en lo maig proppassat se allotjà lo tèrcio de cavalleria de Criqui, governat per mossur de Vivan, y altre tèrcio del eminentíssim senyor cardenal Mazarín, los quals se feren donar farratges per // 226*r* // los cavalls, de valor de 80 lliures, sous; y en los anys 1645 y 1646 gastà dita universitat 247 lliures, sous, per los alojaments de differents tèrcios, sens haver-ne cobrat de tot lo sobredit ninguna cosa.

14. De las deposicions de Joan Montaner y Jaume Llusàs, pagesos de la vila de la Espluga de Francolí, testimonis ministrats a 25 de dezembre 1647 en lo monestir de Poblet, les deposicions dels quals se ligen *a foleo* 65 *usque ad* 67, consta que en lo mes de nohembre proppassat se allotjaren en la vila de la Espluga de Francolí unes tropes de cavalls francesos, vulgarment dites gent de armes, fent lo alojament a son modo, los quals se feren donar pa, vi y oli per a ells, fent excessos en los viures tenien los paysans, y danys conciderables en les cases, y en lo mateix temps estavan alojats los soldats de cavall de la guarda del senyor príncep Condé, los quals robaren algun blat y mestall dels particulars de dita vila, sens haver pagat per aquells cosa alguna.

15. De las deposicions de Pere Alsamora, Jacinto Fabré, pagesos, Joan Martí, jurat, Joan Nadal, pagès, Joan Roquer, balle, Joan Josa, pagès, tots del lloch de la vila de Vallclara, testimonis ministrats a 26 de dezembre 1647 en Poblet, les deposicions dels quals se ligen *a foleo* 68 *usque ad* 73, consta que en lo mes de maig proppassat mossur Codet ab una tropa de cavalleria se allotjà en dita vila de Vallclara, fent-se donar pa y vi per ells y ferratges per sos cavalls, sens pagar cosa, maltractant uns y altres, y per anarse'n composà lo balle y jurats en dos doblas. Y poch ha que en lo camí real tres soldats del regiment de Guiena, que estan allotjats en llochs circunvehins, robaven les capes y los dinés que aportaven los que passaven, fent-los altres maltractes y vexacions.

16. De las deposicions de Sebastià Noguer, jurat, Sebastià Llurba, Miquel Romeu, tinent de balle, Pere Arnau // 226*v* // Amorós, Cosma Buldú, tots de la vila del Valusell, testimonis ministrats en Poblet a 26 de dezembre 1648, les deposicions dels quals se ligen *a foleo* 74 *usque ad* 78, consta que en lo octubre 1646 se allotjaren en dita vila unes tropes de cavalleria francesa del tèrcio del baró de Alés, fent-se donar per ells pa, vi y oli y sivada y blat per sos cavalls, sens pagar. Y en lo setembre 1647, en la mateixa vila, se allotjà una companya de cavalls francesa, del tèrcio de Sant Simó, fent lo mateix. Y poch aprés se allotjaren quatre companyes de cavalleria del regiment de La Mota fent lo mateix. Y en lo gener 1647 se allotjaren unes companyes de infanteria francesa del regiment de Perigort, los quals feren tant malstractaments als paysans dels quals restaren ferits alguns de dita vila. Y en la Quaresma de dit any, los soldats infants, dels quals era cabo mossur de Rollach, composaren a dita vila en 50 lliures, sous, y vint corteres de sivada, cometent molts excessos contra los paysans.

17. De las deposicions de Joan Ixalà, Luís Cabré, Magí Gassol, de la vila de la Pobla de Sèrvoles, testimonis ministrats en[a] Poblet a 26 de dezembre 1648, les quals se lligen *a foleo* 79 *usque ad* 81, consta que en lo nohembre proppassat se allotjaren en dita vila quatre companyes de cavall alemanys y tudescos, del regiment de Res, dels quals era cabo mossur de Dacar, los quals se allotjaren a son gust, fent-se donar pa, vi y oli per ells, y per los cavalls setanta-y-dos corteras de blat y sivada, fent-se fer rebuda per forsa, fent altros excessos en les cases a hont estaven allotjats.

18. De las deposicions de Luís Josa, balle, Pere Roca, Antoni Joan Bellver, jurat, Pau Tarragó, Hiacinto Pelegrí, tots de la vila de Vinbodí, testimonis ministrats en Poblet, a 27 de dezembre 1648, les deposicions dels quals se ligen // 227*r* // *a foleo* 82 *usque ad* 96, consta que en lo mes de juny y juliol de 1647 arribaren en dita vila tot lo regiment del excel·lentíssim senyor de Marsín, la infanteria del regiment de Conti y lo regiment de la infanteria del senyor príncep, los quals, allotjats a sa discreció, ab amenasas y altres maltractes, se feren donar a menjar y a bèurer, trahent los amos de ses cases a bastonades,

a. a continuació ratllat Monblanch.

robant lo que·s aparexia, fent-se donar per lo balle y jurats dos-centes garbes de blat per sos cavalls, y després molta part de la cullita, estimant lo dany en tres mília lliures, fent-los rebuda, sens pagar, ab esperanses los donaven que·ls pagarien dits danys, dels quals sols cobraren trenta-sis dobles. Y després tornà en dita vila la cavalleria del excel·lentíssim senyor de Marsín, fent semblants excessos, fent-se donar trenta-sis corteres de ordi per sos cavalls, sens pagar-la. Y en lo setembre també proppassat arribà tota la armada, tant cavalleria com infanteria, a hont estigueren per espay de onse dies, fent-se amos de las cases, tallant los arbres y espallant cases y corrals, havent de dezemparar los paysans ses cases y retirar-se a la iglésia per las vexacions extraordinàrias los feian, ferint a uns y altres, y al cap de dits onse dies que se'n anà dita armada, restaren en dita vila los regiments de infanteria de Persan y lo regiment de Santa Mema, los quals feren semblants allotjaments, foradant y robant les cases, y senyaladament la casa de la vila, a hont tenien lo blat del comú, y dits excessos feren los soldats governats per mossur de La Mota, capità del tèrcio de Persan. Y dits danys donats importan vuyt mil sis-centes setanta lliures, més que manco, sens pagar-ne cosa alguna, ans bé, per forsa, alguns de ells se feren fer rebuda per forsa. Y los del tèrcio de Persan intentaren violentar algunas donas, pegant boffetades a altres dones, ferint als paysans perquè no·ls donaven pa y vi, y al rector de dita vila li tiraren una pedrada, tractant-lo mal de paraules, y robaren los ornaments y altres coses de una capella del terme de dita vila, fent-los altres differents excessos.

19. De las deposicions de Arquer, jurat, Miquel Jover, jurat, Antoni *// 227v //* Miravall, Pere Janer, Joan Miravall, Joseph Arquer, tots de la vila de Vinaxa, testimonis ministrats en Poblet, a 28 de dezembre 1648, les quals se lligen *a foleo* 99 *usque ad* 104, de les quals consta que en lo mes de juliol proppassat, estant allotjada la armada del rey christianíssim, senyor nostre, en la vila de les Borges, anaren en dita vila de Vinaxa los soldats de dita armada, los quals espallaren y rebantaren la capella de Sant Bonifaci, estimant dit dany en 500 lliures, sous. Y en lo mes de nohembre proppassat, un regiment de cavalleria francesa, del regiment de Benat, se allotjaren en dita vila a sa discreció, fent-se donar a menjar y bèurer per ells, blat y sivada per sos cavalls, dexant molts paysans ses cases per los maltractes los feyan, cremant les portes y mobles, enderrocant moltes de las ditas cases, fou estimat dit dany en més de sinch-centes vuytanta lliures y dotse sous, y durà dit allotjament per temps de un mes.

20. De las deposicions de Pere Corts, prevere, Francesch Boquer, prevere, Matheu Forso, jurat, Joan Balderich, Pere Àlias, Miquel Buc, Joan Codines, Jaume Olius, Joseph Xambo, Joseph Badia, de la vila de la Espluga de Francolí, testimonis ministrats en dit monestir de Poblet a 29 de dezembre 1648, les quals se ligen *a foleo* 106 *usque ad* 119, de les quals resta fortificat lo dit en lo número 14, y demés consta de diversos maltractes al jurat y particulars de dita vila y desordes ab les dones.

21. De las deposicions de Joan Vallverdú, jurat, Antoni Vallverdú, balle, Pere Vallverdú, tots del lloch de Sanant, testimonis ministrats en Poblet a 29 de dezembre 1648, les quals se lligen en procés *a foleo* 120 *usque ad* 123, consta que en lo mes de maig 1646 se allotjaren en dit lloch quatre companyes de cavalleria francesa del regiment de Faron, comandadas per mossur La Fransa, los quals se allotjaren a sa discreció fent-se donar lo necessari per son sustento, y per sos cavalls sivades, *// 228r //* blats i ordis, y dit mossur La Fransa prengué del jurat una mula, de la qual sols pagà vint-y-tres lliures, valent-ne 53 lliures, sous, y axí mateix sis moltons, ans sens voler pagar ninguna cosa. Y en lo setembre proppassat unes companyes de cavall del regiment de Criqui feren semblants allotjaments y excessos, sens pagar ninguna cosa. Y en lo mateix temps dos companyes de cavalleria francesa del regiment del baró de Alés, comendades per mossur La Lana, se feren donar catorse corteres de blat, nou càrregues de vi, vuyt moltons, sens pagar ninguna cosa. Y després, en lo mes de octubre, se allotjaren en lo mateix lloch quatre companyes de cavall del regiment de mossur de Benac, feren semblants allotjaments, fent-se donar, axí mateix, a menjar y bèurer, y de més a més per sos cavalls nou corteres de sivada, robant alguns bestiars a alguns particulars de aquella, fent-los altres danys.

22. De las deposicions de Antoni París, balle, Joan Pastor, jurat, Francesc Pelegrí, jurat, Joan Arbós, tots del lloch de Torres, testimonis ministrats en Poblet a 30 de dezembre 1648, los quals se lligen *a foleo* 125 *usque ad foleo* 130, consta que en lo mes de octubre proppassat arribà en dit lloch mossur La Alegria, governador de la artilleria, a hont allotjaren 80 mules, per lo sustento de las quals los donaren trenta-y-sis corteres de different gra, en lo qual perdé dit lloch 107 lliures, sous; y en lo mes de nohembre també pròxim passat, se allotjà en dit lloch una companya de cavalls francesos de la qual era cabo mossur lo baró de Munllau, a hont estigueren desset o divuyt dies, fent-se donar a menjar y bèurer per ells y sivada per sos cavalls, als quals hagueren de afranquir per las amenasses los feyan.

23. De las deposicions de Miquel Pradell, jurat, March Espasa, Pau Miró, Joseph Ivorra, tots de la vila de Vilanova de Prades, testimonis ministrats a 30 de dezembre 1648, les quals se lligen *a foleo* 131 *usque ad* 138, consta que en lo mes de maig proppassat se allotjà en dita vila una companya de soldats francesos de cavall del tèrcio del baró de Alés, governada per mossur La Roja, los quals se feren donar pa y vi per ells y blat per sos cavalls, axí del comú com dels particulars, // 228*v* // fent-los maltractes, axí de paraules com de obra, segant lo blat hagueren menester per sos cavalls, sens pagar ni esmenar aquells, si bé ne cobraren alguna cosa. Y que haurà cerca de algun any se allotjaren en dita vila los bagatges de dit baró de Ales, comboyats per mossur Pierris, fent semblants excessos, estimant los danys en 400 lliures, sous, sens pagar ninguna cosa. Y en lo setembre proppassat altres tropes feren semblants vexacions. Y en lo mes de dezembre de dit any 1648 se allotjà en dita vila una companya de infanteria francesa, comendada per mossur Sancta Crue, los quals se feren donar, axí mateix per ells y sos cavalls, lo que havian menester, y a més de no pagar ninguna cosa del gastat los composaren en dotse doblas y aquelles reberen.

24. De las deposicions de Jaume Fonoll, jurat, Jaume Serdà, jurat, Joan Pasqual, balle, tots de la vila de Blancafort, testimonis ministrats a 30 de dezembre 1648 en Poblet, les quals se lligen *a foleo* 139 *usque ad foleo* 146, de las quals consta que en lo mes de maig proppassat se allotjaren los soldats de infanteria francesa del regiment de Guiena en dita vila, fent-se a donar pa y vi y lo demés per son sustento, y al balle pegaren una coltellada en lo cap, de la qual restà malferit, tractant mal als jurats y demés particulars, pegant-los de bastonadas, fent-se amos de las cases, y aportant-se'n lo que·ls aparexia. Després, en lo mes de setembre se allotjà lo regiment del baró de Alés, fent-se donar, per ells pa y vi y demés necessari per son sustento, y blat per sos cavalls, y al jurat segon tiraren un pes de ferro, pegaren axí mateix de bastonades als paysans, robaren les cases, escorcollaren la iglésia y abadia y altres cases, y se'n aportaren lo que hi robaren. Y a la fi de dit mes de dezembre se allotjà en la mateixa vila lo regiment de cavalleria francesa de mossur de La Mota, los quals feren semblants excessos. Y en lo mes // 229*r* // de octubre se allotjà lo regiment de mossur lo Siviller de Vivand, fent semblats robos, excessos y, en particular, robaren del hospital de dita vila lo blat, roba y lo demés que·y trobaren, y als paysans tragueren de ses cases, fent-los malbé lo vi, robant los bestiars, roba, y fent semblants desordes sens esmenar cosa alguna ningú dels sobredits regiments.

25. De las deposicions de Pere Badia, jurat, Jaume Amell, jurat, Joan Calvet, jurat, tots del lloch de Pira, testimonis ministrats a 31 de dezembre 1648 en Poblet, les deposicions dels quals se lligen *a foleo* 149 *usque ad foleo* 153, consta que en lo mes de octubre proppassat se allotjaren en dit lloch de Pira dos companyes de a cavall francesas del regiment de mossur de La Mota, comendades per mossur de Padeus, a hont se feren donar pa, vi y lo demés necessari per son sustento, blat y sivada per sos cavalls, y per ells lo comú los donà quinse corteres de blat y sis de espelta, prenent dels paysans lo que·ls aparexia, fent-los recibo del rebut, sens cobrar-ne ninguna cosa. Y en lo mes de nohembre se allotjà en dit lloch una companya de soldats de cavall francesos del excel·lentíssim senyor de Marsín, governada per mossur Laguet, los quals se feren donar pa, vi, carn, oli y demés havien menester, y sivada per sos cavalls, fent maltractes y vexacions als naturals, als quals feren rebuda, sens pagar ninguna cosa. Y en dit mes de dezembre anaren també los soldats infants del regiment de mossur de Mirapeix en dit lloch, los quals estan allotjats en Monblanch, y a forsa de armes se'n entraren sinquanta mosqueters, entrant per las cases, espallant les portes y fent altres danys en dites cases, y de més a més se feren donar a menjar y bèurer sens pagar, se'n aportaren la palla y se hagueren de composar ab sis lliures.

26. De las deposicions de Miquel Batell, jurat, Vicens Quintana, balle, Jaume Gener, jurat, Pere Moragues, jurat, Joseph Solanes, tots de la vila del Albi, testimonis minis- // 229*v* // trats en Poblet, a 31 de dezembre 1648, les quals se lligen *a foleo* 155 *usque ad foleo* 160, consta que en lo mes de octubre proppassat de 1647 se allotjaren en dita vila quatre companyes de soldats francesos del regiment del excel·lentíssim senyor de Marsín, governades per mossur de Mix, los quals se feren donar pa, vi y lo demés havien menester per ells, y per lo comú de la vila blat, als quals ne donaren vint-y-vuyt corteres per sos cavalls, a hont estigueren desset dies, fent-se rebuda sens pagar, y feren altres maltractes als paysans y jurats.

27. De la deposició de Pere Claret, síndich, Antoni Texidor, Antoni Folch, tots de la vila dels Omells, testimonis ministrats en Poblet a 2 de gener 1648, les deposicions dels quals se lligen *a foleo* 161 *usque ad* 164, consta que en lo mes de nohembre 1647 se allotjaren en dita vila set companyes de a cavall francesos, del regiment del eminentíssim senyor cardenal Masarín, governadas per lo comte Carlos, mossur Balthezar, mossur Grimalt y lo comanador, a hont estigueren per temps de sinch semmanes, allotjant-se a sa discreció, fent-se donar pa y vi y lo

demés necessari per a ells, y de més a més dit comte Carlos se feye donar mitx moltó per los jurats, y los sobredits per sos cavalls se feren donar setanta corteres, entre ordi, sivada y espelta, y als particulars blat y diners, y senyaladament al balle lo composaren en quoranta lliures, fent-se fer rebuda, sens pagar ninguna cosa. Y quexant-se altre dels jurats al senyor mariscal de Agramunt, dit comte lo tractà mal, gafant-lo per los bigotis, que li fonch forsós anar-se'n de sa casa. Y a dit Antoni Folch, dits mossur Grimalt y dit comanador, lo feran despullar, y ab motiu era bruxot lo feren estar penjat per los peus tres quarts de hora. Y los dits danys y gastos, axí donats al comú com als particulars, foren estimats en mes de dos mil y quatre-centes lliures.

28. De las deposicions de Joan Roig, Pere Joan París, jurat del lloch de la Amella, testimonis ministrats *//230r//* en la vila de Monblanch a 3 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 166 *usque ad* 168, consta que en lo mes de nohembre 1647 se allotjaren en dit lloch de la Amella quatre companyes de soldats francesos de a cavall, del regiment de mossur de Rens, comendada per mossur Gras, los quals se feren donar pa y vi, y tot lo demés havien menester, y per los jurats nou corteres y mitja de sivada per los cavalls, prenent-ne als paysans la que trobaven. Y dit mossur Gras féu aportar a dit Joan Roig un moltó y al qual tingué en sa casa en un aposento de aquella, dit mossur Gras, li pegà de bastonades, y del sobredit no pagaren cosa alguna, fent-se rebuda per forsa, y feren altres excessos y desordes als jurats y particulars.

29. De las deposicions de Antoni Joan Llaurador, balle, Francesch Serra, Pere Moix, tots del lloch de Solivella, testimonis ministrats en la vila de Monblanch a 3 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 169 *usque ad* 173, consta que en lo mes de setembre proppassat se allotjaren en dit lloch dos companyes de soldats de cavall francesos, del regiment del baró de Alés, governades per mossur Subirs y mossur Florí, a hont estigueren per espay de sinch semmanes, fent-se donar en dit temps pa, vi y lo demés havien menester per ells, y sivada per sos cavalls, que importava vuytanta corteres, fent-se fer rebuda, sens pagar sinó una cosa molt mòdica, de tal manera que entre lo comú y particulars perderen dos-centes y setanta-y-sis lliures. Y als 28 del mateix mes, se allotjaren altres dos companyes de cavall del regiment de La Mota, governadas per mossur de Montalvà y son germà, fent lo mateix, perdent 100 lliures, sous. Y en lo mes de dezembre se allotjaren en dit lloch los soldats infants francesos del regiment de Rebe, los quals donaren molts danys a les cases dels paysans. Y en lo mes de octubre, també proppassat, se allotjà lo regiment de cavalleria francesa de Mella, *//230v//* fent-se amos de las casas, y en particular de la abadia del rector de dit lloch, de la qual prengueren lo blat que·y trobaren, tractant mal als jurats, abastonejant-ne un de aquells, y altres excessos que cometeren.

30. De las deposicions de Jaume Miró, balle, Phelip Quots, Joan Cantí, Joan Vassana, Jaume Vallet, Joan Carbonell, Joseph Miró, Magí Miró, Mariano Suau, Onofre Patau, tots de la vila de Çarreal, testimonis ministrats en Monblanc a 3 y 4 de janer 1648, les deposicions dels quals se lligen *a foleo* 175 *usque ad* 187, consta que en lo mes de setembre proppassat lo regiment de cavalleria del excel·lentíssim senyor de Marsín, comendat per son lloctinent, coronell, sargento major y mossur Mix, a hont estigueren per espay de un mes, fent-se donar a menjar y bèurer, y demés havien menester, y per lo comú coranta corteres de sivada per los cavalls, prenent lo demés blat y sivada tenien los particulars, fent-se rebuda, sens pagar ninguna cosa, fent malstractes a les dones y paysans, als quals amenasaven de llansar-los las criatures al foch y menjar-se-las, trahent-los de ses cases y fent-se amos de elles, prenent lo que·y trobaven. Y a la fi de dit mes de setembre se allotjaren en la mateixa vila los soldats de a cavall del regiment de sa altesa, governat per un sargento major, fent-se donar axí mateix a menjar y bèurer, y blat per sos cavalls, sens pagar ninguna cosa. Y en lo mes de nohembre proppassat se allotjaren en dita vila los regiments de infanteria francesa de Conti y de Condé, dels quals eran cabos mossur Girigiri y mossur La Tara, fent-se donar pa, vi y oli, y lo demés havien menester. Y alguns de dits soldats llansaren al foch a Magí Miró, calsater, per demanar-los la paga del que havien gastat, lo qual morí pochs dies després. Y estimen los danys donats en las casas han cremadas a més de *//231r//* 1.270 lliures, sous, a demés dels danys donats en los arbres que han tallats y arnes de abelles, cometent altres excessos.

31. De las deposicions de Geroni Colom, síndich, Ramon Sambola, Silvestre Capdevila, prevere, tots de la vila de Verdú, testimonis ministrats en Monblanch, a 4 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 189 *usque* 191, consta que en la fi de agost 1647 y tot lo mes de setembre del mateix any estigué allotjat en dita vila de Verdú lo cortel del rey, fent en dit temps malstractes als paysans, apedregant als jurats y síndich, y a Sebastià Peyró pegaren una coltellada en lo cap y una estocada en la boca. Y en lo mes de octubre següent arribaren en la mateixa vila unes tropes de infanteria francesa del regiment del príncep, allotjant-se a sa discreció, fent-se donar a menjar y bèurer, sens pagar ninguna cosa.

32. De las deposicions de Andreu Boffurull, Jaume Bover, Andreu Forner, Antoni Guasch, Jaume Eximena, jurat, tots de la vila de Cabra, testimonis ministrats en Monblanch a 5 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 193 *usque ad* 197, consta que en lo mes de setembre 1647 se allotjà en dita vila de Cabra una companya de cavalls francesos, y era la companya coronela, del regiment del eminentíssim senyor cardenal Masarín, fent-se donar pa, vi y blat per sos cavalls, fent-se fer recibo, sens pagar, y també los composaren en comprar una mula, de la qual pagaren 60 lliures, sous. Y a la fi de dit mes se allotjà en dita vila altre regiment de cavalleria francesa, governada per lo comte Carlos, fent-se donar axí mateix lo que havien menester per ells y sos cavalls, robant y maltractant als paysans, acuitant als jurats ab les espases tirades, y lo sargento major de dit regiment composà a dita vila en sinch dobles.

33. De las deposicions de Joan Amat, síndich de la vila de Sant Martí prop Maldà, Hieroni Marquès y Pere Senet, de la mateixa vila, testimonis ministrats en Monblanch a 5 de janer 1648, que lligen *a foleo* 198 *usque ad* 200, consta que en lo mes de febrer 1645, venint de Bellpuig // 231*v* // a dita vila de Sant Martí, tres donas encontraren per lo camí uns soldats francesos, los quals ne violentaren una y las dos fugiren, la qual perdé de anuix lo seny. Y en lo maig 1647, en la mateixa vila, se allotjaren las companyes de cavall cathalanes dels capitans Caramany y Borrell, don Joseph de Monclar y la coronella, los quals soldats donaren dany a dita vila en sinquantasinch corteres de blat que estava per a segar, y per offerir tant solament 20 lliures, sous, per la esmena de aquell, no las volgueren.

34. De las deposicions de Jaume Miró, Jaume Berart y Damià Torrademer, del lloch de Belltall, testimonis ministrats en dita vila de Monblanc lo mateix dia, que·s lligen *a foleo* 201 *ad* 203, consta que en lo mes de setembre 1647 se allotjaren en dit lloch de Belltall una companya de cavalls francesos del regiment del baró de Alés, de la qual era cabo mossur Escobet, a hont estigueren per espay de un mes, fent-se donar en dit temps lo menester per ells y sos cavalls, estimant dit gasto en 633 lliures, 5 sous, de les quals pagaren 211 lliures, 2 sous, fent-se fer rebuda de tot. Y al partir-se se ajuntaren quatre companyes en dit lloch del mateix regiment, les quals per forsa se feren donar setse cavalcadures per son bagatge, de les quals ne tornaren deu. Y que en lo mes de nohembre vinent se allotjaren també dos companyes de a cavall franceses, del regiment de Gou, governades per mossur La Terra, a hont estigueren vint-y-set dies, fent-se donar en dit temps lo menester per ells y blat per sos cavalls, fent-se fer rebuda sens pagar, lo qual gasto importava més de 500 lliures, sous.

35. De las deposicions de Pera Jaume Vilamajor y Antoni Bosch, de la vila de Maldà, testimonis també ministrats en Monblanch als 6 de dit mes, que·s lligen *a foleo* 205 *ad* 207, consta que en lo mes de maig 1647 se allotjaren en dita vila de Maldà una companya francesa de cavall dita de gascons, governada per mossur Chrestià, a hont estigué tres dies. Y en lo dit mes de maig se allotjaren també unes tropes de cavalleria cathalana, governades per lo tinent del capità Caramany. Y en lo mes de setembre següent quinse companyes de infanteria francesa del regiment de Anguien, governades per son sargento major; // 232*r* // en lo mateix mes, les companyes de cavall cathalanes de don Joseph de Ardena Palmerola y don Joseph de Monclar. Y en lo mes de nohembre una companya de cavalls del regiment de mossur Balthezar, governada per mossur Cadet, tots los quals durant dits allotjaments se feren donar lo menester per ells y sos cavalls, segant los farratges, sens pagar ninguna cosa, donant respective alguns altres danys.

36. De las deposicions de Sebastià Miró, balle del lloch de Rocallaura, Ramon Sans y Ramon Dalmau, del mateix lloch, testimonis ministrats en dita vila de Monblanch lo mateix dia, que·s ligen *a foleo* 209 *ad* 210, que als últims del mes de octubre 1647 se allotjaren en dit lloch de Rocallaura tres companyes de cavalleria del regiment de Gou, governades per mossur La Torra y per mossur de Lalla, fent-se a donar lo necessari a ells y a sos cavalls, sens pagar cosa alguna, fent-se fer abono del gastat, valent més de 330 lliures, sous.

37. De las deposicions de Phelip Amat, Coloma Olivarda, Magdalena Simon, Joseph Agoder, Bernat Olivart, Maria Olivarda, Joseph Montaner, Damià Escoter, Joan Molner, Joseph Banquer, Onofre Capdevila, Joseph Andreu y Pau Montalvà, tots de la vila de Monblanch, testimonis ministrats en la mateixa vila als 7, 8 y 9 de dit mes de janer, que·s lligen *a foleo* 211 *ad* 226, consta que als primers de dezembre 1647 estigueren allotjats en dita vila de Monblanch dos regiments de infanteria francesa de mossur de Vellat y de Mirapeix. Y en lo mateix temps mossur Verge y son secretari, anomenat mossur Xivile, lo qual per una càrrega de llenya havia comprada dit Amat, li pegà una estocada en la cuixa. Y que en lo mes de octubre del mateix any estigué allotjat en dita vila lo regiment de infanteria francesa de Xampanya, tots los quals feren algunes vexacions y maltractes als paysans.

38. De las deposicions de Pere Maney y Antoni

Esteve, de la vila de Ciutadilla, testimonis ministrats també en Monblanch als 19 del mateix any y mes, que·s lligen en procés *a foleo* 227 *ad* 229, consta que en lo mes de setembre 1647 se allotjaren en dita vila de Ciutadilla lo regiment de cavalleria francesa del comte de Amella, y lo regi- // 232*v* // ment de infanteria francesa de Lorena, a hont estigueren per espay de set semmanes, fent-se donar en dit temps pa, vi y oli y demés havian menester per ells y sos cavalls, per lo comú de dita vila sexanta-dos corteras y mitja de blat y 15 de ordi, pegant de bastonades als paysans, dels quals danys y gastos no pagaren cosa alguna. Y en la fi del mateix mes y any se allotjà en la mateixa vila altre regiment de cavalleria francesa, del eminentíssim cardenal Masarín, a hont encara estavan allotjats dits dos regiments, y dit regiment, en una nit que estigué allotjat, se féu donar lo menester per ells y 15 corteres de ordi per sos cavalls, fent-se fer rebuda, sens pagar, aportant-se'n un burro sens poder-lo cobrar. Y que en lo mes de nohembre següent se allotjaren en la mateixa vila quatre companyes franceses de cavall del regiment del excel·lentíssim senyor de Marsín, governadas per mossur de Morbeluir, fent-se donar també lo menester per ells y dotse corteres de ordi per sos cavalls, sens pagar. Y a la fi del mateix mes de nohembre se allotjaren també quatre companyes de cavall del dit regiment del eminentíssim cardenal y tot lo regiment de infanteria francesa del comte de Mema, fent malstractes als paysans, pegant-los de bastonades, fent-se amos de las cases, y senyaladament tragueren de sa casa a tal Iglésies y sa muller, retenint-se un fill de edat de sinch anys, fent amenasses a sos pares que·l rostirien y se'l menjarien, de tal manera que fou forsós a son pare, per a què li tornassen son fill, composar-se en alguna quantitat, vent no havia aprofitat dir-o al cabo dels soldats.

39. De las deposicions de Jaume Roig, Sebastià Bergadà y Andreu Boleda, de la vila de Guimerà, testimonis ministrats en dita vila de Monblanch, dits dia y any, que·s lligen *a foleo* 231 *ad* 237, consta que en lo mes de agost 1647 se allotjà en dita vila de Guimerà un regiment de cavalleria francesa de Santa Mema, governada per mossur Soqut, y altre de infanteria dit de Monpallanch, y altre dit lo regiment de Persan, y una tropa de infanteria // 233*r* // cathalana, a hont estigueren per espay de un mes y mitx, fent-se amos de las cases, tractant mal als paysans, aportant-se'n gra, roba y lo demés los aparegué, fent-se donar los viures hagueran menester, y del comú gastaren 500 corteres, no volent pagar aquells sinó sols a 28 sous cortera, y del demés no pagaren cosa, y per forsa se feren fer rebuda. Y als primers de octubre se allotjà en la mateixa vila lo regiment del príncep, los quals se feren també a donar lo que havian menester, sens pagar, y del comú 29 corteres de blat, y robaren una mula y un burro. Als 17 de dit mes arribaren a fornit los mateixos soldats de dit regiment, y feren donar-se, per ells y sos cavalls lo menester, també sens pagar. Y als vint de dit mes de octubre hi arribaren també los regiments de cavalleria francesa de La Mota y de infanteria lo de Mirapeix, los quals feren lo mateix. Consta també que un sargento de la companya de mossur La Bordasa, del regiment de Sancta Mema, pegà una boffetada al balle de dita vila, y li va ròmprer la vara, per queixar-se dels excessos feyan los soldats; un soldat del regiment de Persan pegà una coltellada a una dona de la vila, ab la qual li llevà lo nas. Y en lo mes de nohembre vinent se allotjà en dita vila altre regiment de infanteria francesa, de la marina, governada per lo cavaller de La Trussa, fent-se donar a menjar y bèurer y lo demés hagueran menester, ab tant excés que ab dos nits pujà lo gasto més de 500 lliures, sous; a hont estigueren passat de un mes, fent en dit temps molts excessos, y senyaladament volgueren forsar a una dona honrada, y a un capellà, dit Jaume Sabater, tiraren una escopetada, y quant se'n anaren se feren fer recibo, sens pagar.

40. De las deposicions de Juan Escart y Matheu Santfeliu, pagesos del lloch de Nalech, testimonis ministrats en la mateixa vila de Monblanch, dit dia 9 de janer 1648, que·s lligen *a foleo* 241 *ad* 242, consta que en dit lloch de Nalech, en lo mes de nohembre 1647, se allotjà lo regiment de cavalleria francesa del eminentíssim cardenal Masarín, governat // 233*v* // per mossur Balthasar, a hont estigué vint-y-tres dias, fent-se donar en dit temps pa, vi y lo demés necessari, y del comú de dit lloch quinse corteres de blat, fent-se amos de las cases, trahent-ne los patrons, y se feren fer rebuda, sens pagar.

41. De las deposicions de Hiacinto Texidor, balle de la Espluga Calva, Thomàs Selma, jurat, Llorens Esteva y Joan Bota, de la mateixa vila, testimonis ministrats en dita vila de Monblanch als deu de dit mes de janer, que·s lligen *a foleo* 243 *ad* 249, consta que en la fi del mes de setembre 1647 se allotjaren en dita vila de la Espluga Calva lo regiment de cavalleria francesa de La Mota, governada per un tinent coronel, los quals se feyen donar lo menester per ells y blat per sos cavalls, y sols pagaren lo blat, a valor de vint-y-vuyt sous cortera, y del demés no·n pagaren res, y per forsa se feren fer rebuda. Y als últims de octubre vinent se allotjaren en la mateixa vila los soldats de cavall francesos del regiment del excel·lentíssim senyor de Marsín, a hont estigueren un mes, y en dit temps, havent-

se allotjats part de ells a sa discreció, se feren donar lo menester per llur sustento, saquejant y robant les cases dels paysans, de manera que per salvar llurs vides se hagueran de retirar en la iglésia y, senyaladament, al rector de aquella lo prengueren una nit y per los cabells lo rossegaren fins al cos de guarda, y en dit temps li robaren la casa, y a Pau Torres, jurat, ab una pedrada feriren en lo cap, y feren molts altres excessos y danys sens esmenar-ne ningú, ni pagar alguna cosa del que havian gastat.

42. De las deposicions de Joan Pau Romeu, balle de la vila de Barberà, Jaume Roca y Francesch Miró, de dita vila, testimonis ministrats en Monblanch lo mateix dia, que·s lligen *a foleo* 251 *ad* 253, consta que als primers de nohembre 1647 se allotjà en dita vila de Barberà lo regiment de infanteria francesa de Anguien, de la qual era coronel mossur de la Borquera, a hont estigueren vint-y-vuit dies, y en dit temps se feren donar lo menester per son sustento y blat per sos cavalls, no pagant sinó una cosa molt poca, fent-se fer recibo de tot, y volgueren forsar una donzella, la qual de nits fugí per las taulades, tractant mal als paysans, volent que aquells, per falta de bagatge, los aportassen la roba al coll, com en effecte forsaren a alguns a fer-o, //234*r*// pegant a dits paysans de bastonades.

43. De las deposicions de Josep Bragós y Jaume Cabestany, jurat del lloch de Rocafort de Nalech, testimonis ministrats en dita vila de Monblanch del die de 10 de janer, que·s ligen *a foleo* 255 *ad* 256, consta que en lo octubre 1647 allotjaren en dita vila de Rocafort de Nalech lo regiment de cavalleria francesa de La Mota, commendat per lo bescomte del Arbós y per mossur Vilarasa, los quals se feren donar per ells pa y vi a sa discreció y sivada per sos cavalls, sens pagar cosa alguna. Y en lo mes de nohembre vinent se allotjà també altre regiment de cavalleria francesa del excel·lentíssim senyor de Marsín, governat per mossur de Molins y mossur Xibre, a hont estigueren vint-y-tres dias, fent-se donar en dit temps pa, vi y carn y lo demés necessari per ells y diners per llur gasto, y 9 corteres de blat, fent malstractes als paysans y senyaladament posaren foch a la casa de Pere Joan Cabestany, y volgueren forsar una dona prenyada, la qual de espant malparí, estimant dits danys y gastos en més de 500 lliures, sous, de tot lo qual no·n pagaren cosa alguna, y se feren fer recibo per forsa.

44. De las deposicions de Esteve Espasa, Pere Calderó, Onofre Calderó, jurat, Pere Sans, jurat, Thomàs Vila, jurat, Joan Sans y Pera Pau Monfarrat, tots de la vila de Prades, testimonis ministrats en aquella als 12, 13 y 15 de janer 1648, que·s lligen *a foleo* 257 *ad* 272, consta que en lo mes de agost 1647 arribaren en dita vila de Prades sinquanta soldats de cavall y cent de infanteria francesa, fent-se donar uns y altres lo menester per son sustento, dient venien de orde del senyor comte Brocli, y per son compte se'n aportaren 98 robes de neu, la qual valia 76 lliures, 8 sous, las quals no han cobrades lo comú, que·n restà carregat. Y en lo mes de octubre següent se allotjà en la mateixa vila de Prades lo regiment de cavalleria francesa de Marsín, los quals se feren donar vuyt corteres de blat per sos cavalls, sens pagar. Y en lo mes de nohembre vinent se allotjaren en la mateixa vila de Prades los soldats de infanteria francesa del regiment de Guiena, del qual eran cabos mossur Labarta, mossur Pilas, mossur de Bongovern, mossur Prades y mossur Philippe, allotjant-se a llur discreció, fent-se donar la major part de ells a menjar y bèurer y tot lo demés havian menester, y // 234*v* // en lloch de sivada per sas cavalcadures blat, y assenyaladament dit mossur Philipe ne ha rebudes 118 corteres, pagant, lo poch que han pagat, a raó de 28 sous cortera, venent-lo als flaquers de dita vila a raó de 4 lliures, 10 sous, fent-se donar encara cadal die dos corteras (i) dos cortans, y los soldats a menjar y bèurer. Y que en lo mes de dezembre següent arribaren en la mateixa vila dos companyes de cavalleria francesa de Marýn, los quals se feren donar quatre corteres de blat y menjar y bèurer, sens pagar.

45. De las deposicions de Batista Segrera, Joseph Reüll, Gabriel Anglès, Pere Queralt, Joseph Cisterer, Joan Berat, Joan Cortat, Antoni Joan Tolrà, Joan Nebot, testimonis ministrats en lo monestir de Escala Dei, tots de la vila de Ulldemolins, als 16 de janer 1648, que·s lligen *a foleo* 274 *ad* 285, consta que en lo fi del nohembre 1647 se allotjà en dita vila de Ulldemolins molta part de la infanteria francesa del regiment de Guiena, governada per mossur de Lusa y mossur Gironda, fent-se donar pa y vi ab promesa de pagar-o, y altres ab amenassas, fent-se donar axí mateix blat a compte de sivada, pagant aquell a raó de 28 sous cortera, venent-lo després a 4 lliures, 10 sous per cortera, composant los paysans ab algunes quantitats de diners, fent-los malstractes y volent forsar algunes dones. Y senyaladament mossur de Bongovern se treya les vergonyes de las calses, volent embrutar a uns y altres, y mossur Sant Peris se cagà en una paella, fent fregir la enmundícia en lo foch y posant-la en una cullera la volgué fer menjar a Joseph Sisterer, cirurgià, fent altres excessos y maltractes als habitants de la vila.

46. De las deposicions de Pera Vidal y Bernat

Arbolí, jurats del lloch de la Figuera, testimonis ministrats a 18 de janer 1648 en Cabassés, les quals se lligen *a foleo* 287 *ad* 289, de las quals consta que en lo mes de maig 1647 arribà en dit lloch de la Figuera un cabo dels suÿsos, que era lo sargento major de aquells, y per a evitar lo alojament se composaren en 55 lliures, sous. En lo mes de setembre vinent arribà lo aposentador del regiment de cavalleria francesa de Marýn, al qual per lo ma- // 235*r* // teix effecte se composaren en sis dobles. Y en lo mes de octubre se allotjà en dit lloch una tropa de soldats francesos de cavall, dient anaven per orde del governador de Flix, fent-se donar pa, vi, oli y carn y demés havian menester per ells, a hont estigueren nou o deu dies, y per sos cavalls se feren donar dos corteres de ordi cadal dia, fent de gasto més de cent ducats, fent-los abono de tot, pagant tant solament quatre dobles. Y en lo mes de dezembre lo capità dels suÿsos y lo capità de Alentorn tenien composada la baronia de Cabassés, de la qual és dit lloch de la Figuera, donant-los cadal dia dos corteres de ordi per a què no se allotjassen en dita baronia, gastant dita baronia 90 corteras de ordi, sens altres danys han superat en los alojaments, que fan summa de més de sis-centes lliures.

47. De las deposicions de Joan Abelló, jurat, y Jaume Macip, jurat, tots del lloch de Vilella de Vall, testimonis ministrats a 18 de janer 1648 en la vila de Cabassés, los quals se lligen *a foleo* 292 *ad* 293, consta que en lo mes de abril 1647 arribà en dit lloch de Vilella de Avall lo sargento major dels suÿsos ab sos cavalls, y per a evitar lo allotjament se composaren ab 27 lliures, sous. Y en lo mes de setembre se allotjà en dit lloch una tropa de cavalleria francesa, dient venian per orde de mossur Santa Coloma, governador de Flix, los quals se feren donar lo menester per ells y sos cavalls, pujant lo gasto algunes 40 lliures, sous, fent-los recibo, sens pagar cosa.

48. De las deposicions de Bernat Macip, Joan Sentís, Jaume Nabàs, jurat, Joseph Morell, tots de la vila de Cabassés, testimonis ministrats a 18 y 19 de janer 1648 en dita vila de Cabassés, les quals se lligen *a foleo* 295 *ad* 299, consta que en lo mes de abril 1647 lo sargento major dels suïsos composà a dita vila de Cabassés ab 20 lliures, sous, al qual afranquiren també los ferratges havia presos per liberar-se del alotjament volia fer. Y en lo mes de octubre vinent se allotjaren també una tropa de cavalls qui deyan venian per orde de mossur Santa Coloma, governador de Flix, a hont estigueren quinse dies, fent-se donar en dit temps a menjar per ells y ordi per sos cavalls, havent-los a afranquir del gasto ab vuyt dobles y una cortera de ordi, fent-los // 235*v* // recibo com si ho haguessen pagat tot, y dels dits testimonis consta també de la composició refferida en lo número 46, en la fi de aquell.

49. De las deposicions de Pau Espill, jurat, Jaume Sabater, Pere Serdà, jurat, Joseph Arbolí, jurat, tots de la vila de Gratallops, testimonis ministrats en dita vila a 20 y 21 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 300 *ad* 306, consta que en lo mes de juliol 1646 arribaren en dita vila de Gratallops dos-cents cavalls francesos governats per mossur de Montalvà, fent-se donar per ells y sos cavalls lo que havian a menester, prenent de las casas lo que·ls aparexia, gastant al comú y particulars passades de 300 lliures, sous. Y en lo mes de dezembre del mateix any y mes de janer 1647, se allotjaren en dita vila part dels soldats de infanteria del regiment de Ro, composant-los en haver de donar palla y sivada, no tenint-la, gastant per dit effecte més de 40 lliures, sous, sens pagar ninguna cosa. Y en lo mes de maig següent se allotjaren també tres companyes de infanteria francesa, de las quals eran capitans mossur Codella y altres, los quals se feren donar pa y vi y carn, anant-se'n sens pagar cosa alguna. Y en lo mes de dezembre següent, comensant lo dia de sant Andreu, se composà dita vila y las demés del priorat de Escala Dei en haver de donar al coronel dels suÿsos y al capità Alentorn dos corteres de ordi cadal dia, pagant dits llochs per espay de un mes dit ordi, a raó de 5 lliures, 5 sous la cortera, rellevats vint-y-vuyt sous per cada cortera, important dit gasto més de 150 lliures, sous, y altros gastos que importan més de 250 lliures, sous.

50. De las deposicions de Gabriel Castellví, Pau Martí, Joseph Cornado, Pere Amades, tots del lloch del Masroig, testimonis ministrats en la vila de Garcia a 22 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 308 *ad* 311, consta que en lo mes de dezembre 1647 alguns quoranta soldats de cavall francesos, governats per mossur Descans, se allotjaren en dit lloch del Masroig, dient venien per orde de mossur Santa Coloma, governador de Flix, los quals se feren donar pa y vi per ells y per sos cavalls, blat y ordi, que pren summa de dotse corteres de gra, fent-se fer recibo, sens pagar ninguna cosa. Y a la fi de dit mes, part de dits cavalls, governats per dit mossur Descans, feren semblant allotjaments, // 236*r* // prenent summa lo gasto de 200 lliures, sous, fent recibo, sens pagar alguna cosa.

51. De las deposicions de Francesch Ascoda, Francesch March y de Joan Pellicer, tots de la vila de Garcia, testimonis ministrats en dita vila a 23 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 312 *ad* 314, consta que en lo principi del mes de nohembre 1647 se allotjaren en dita vila de Garcia los bagatges del regiment de mossur de

Monpeyró, per orde de mossur Santa Coloma, governador de Flix, essent quoranta-y-sis cavalcadures y sos baylets que las governaven, per espay de un mes y mitx, donant-los quiscun dia quatre corteres de ordi, lo qual muntà en dit temps cent-y-noranta corteres, comprant aquell lo comú a 4 lliures, sous, cortera, estimant dit gasto en més de 700 lliures, sous, continuant aquell, si bé ab no tant excés, fins lo dia present.

52. De las deposicions de Gabriel Ferrer, jurat, Joan Jornet, jurat, tots de la vila de la Torra d'en Espanyol, testimonis ministrats en la vila de Garcia a 24 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 315 *ad* 317, consta que en lo principi del mes de setembre 1647 se allotjaren en dita vila del Espanyol lo regiment de cavalleria francesa de La Mota, governada per mossur de Sant Germé, fent-se donar pa, vi, oli, carn, gallines y lo demés necessari per son sustento, y blat per sos cavalls, a hont estigueren alguns quatre dies, y se'n anà part de dit regiment sens pagar ninguna cosa, aportant-se'n un moltó sens pagar ninguna cosa, restant sinch companyes del mateix regiment, continuant en fer-se donar lo mateix per forsa, las quals comandava mossur de Focou, y senyaladament se feren donar ordi per los particulars, y per lo comú vint-y-sis corteres, important lo gasto més de mil y sinchcentes lliures, fent-se fer recibo, sens pagar, fent altres violències als paysans.

53. De las deposicions de Joseph Palissa, Pere Muro, jurat, Jacinto Pegueroles, Jacinto Scoda, tots de la vila del Ginestar, testimonis ministrats en dita vila a 25 y 26 de janer 1648, les quals se ligen *a foleo* 318 *ad* 324, consta que en lo mes de setembre 1647 se fonch manat al comú de dita vila, per mossur Santa Coloma, governador de Flix, provehissen dita plassa ab cent corteres de ordi y dos-cents quin- *//236v//* tars de palla, y per no tenir-ne dita vila, per medi de son síndich, se composaren ab dit governador ab quoranta corteres de ordi y una barcada de palla, pagant per dit ordi 88 lliures, sous, aportant dita barcada de palla, pagant per lo port de aquella 30 lliures, sous, sens cobrar-ne ninguna cosa. Y en lo mes de dezembre vinent se allotjaren en dita vila dos companyes de cavalleria françesa del regiment de Marí, governades per mossur Descans, fent-se donar, per espay de onse dies, pa, vi, oli y lo demés a ell necessari, y per sos cavalls coranta-y-quatre corteras de blat, estimant dits gastos a més de 400 lliures, sous, fent-los recibo, sens pagar alguna cosa, per temor de majors gastos, y al anar-se'n se feren donar sis cavalcadures, per las quals gastà dit comú 37 lliures, sous. Y en lo principi de dit mes de janer se allotjaren en la mateixa vila alguns cent-y-trenta soldats de infanteria francesa, del regiment de Monpallé, commendats per mossur La Sala, fent-se donar pa, vi y carn y gallines, y en particular los cabos de dita infanteria, fent-se fer recibo, sens pagar alguna cosa. Y en lo mateix mes de janer, una de ditas dos companyes de cavall de dit regiment de Marí, commendada per mossur de Boson, estava també allotjada en dita vila, fent-se donar també pa y vi, y vint cortans de blat cadal dia per sos cavalls.

54. De las deposicions de Antoni Joan Peramon, Miquel Joan Pujol, Pau Mitjavila, jurat[a] de la vila de Móra, testimonis ministrats en la vila del Ginestar a 26 de janer 1648, los quals se ligen *a foleo* 326 *ad* 330, consta que en lo principi del mes de novembre 1647 se féu un manament als jurats de la vila de Móra per part de mossur Santa Coloma, governador de Flix, manant-los provehissen dita plassa de certa quantitat de ordi per lo bagatge del regiment de la Veliera, que altrament enviaria dits bagatges a allotjar en dita vila, y per a eximir-se de dit allotjament enviaren un síndich a dit governador, los quals se concertaren ab tres corteres de ordi cadal dia, y una barcada de palla, venint a pèrdrer per quiscun dia set lliuras, divuyt sous, la qual contribució durà per espay de alguns vint dies. Y després, per medi del mateix síndich, se concertaren ab dos corteras y mitja, pagant per ellas, dita *//237r//* vila, quiscun dia sis lliures, deu sous; y durà dita contribució passat un mes, y des de catorse de dit mes de janer estan concertats ab dos corteras cadal dia, pagant per elles sinch lliures, dotse sous, la qual contribució durava encara dit dia de 26 de janer. Y també consta enviaren dita barcada de palla, y per lo cost y ports gastaren setanta-y-sinch lliures, sens haver cobrat del sobredit ninguna cosa, per temor de no tenir allotjaments.

55. De las deposicions de Jaume Vidal, Miquel Servelló, jurat, Marc Albellot, jurat, Pere Miró, tots del lloch de Benisanet, testimonis ministrats en la vila de Ginestar a 27 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 331 *ad* 337, consta que en lo setembre 1647, per orde de mossur Santa Coloma, governador de la plassa de Flix, se manà als jurats de dita vila de Benisanet li aportassen en dita plassa mil càrregues de palla y cent corteres de sivada, y aportant ab effecte moltes càrregues de palla y algunes coranta o sinquanta corteres de sivada, pagant lo comú aquella, a raó de quatre lliures per cortera, pagant-la dit governador a raó de vint-y-vuyt sous cortera, y de dita palla quatre barcades, sens pagar-ne ninguna cosa. Y en lo mes de octubre següent se allotjaren en la mateixa vila tres o quatre companyes de cavall franceses, del regiment de dit

a. a continuació repetit jurat.

governador, y per son orde comendades per son tinent, fent-se donar lo que havian menester, fent malstractes als paysans, y per sos cavalls blats, important aquell cent y quoranta corteres, poch més o manco, valent a raó sis lliures cortera, estimant-lo en 800 lliures, sous, anant-se'n sens pagar ninguna cosa, si bé feren rebuda dits soldats de dit blat, a raó de vint-y-vuyt sous cortera, y per a què se desallotjassen dits soldats féu promètrer dit governador al balle de dit vila que li donarien vint corteres de ordi, per rahó de la qual promesa lo comú de dita vila ha pagades quoranta-y-vuyt lliures. Y en dit mes de janer se allotjaren també quatre o sinch-cents infants, y alguns vuytanta o noranta soldats de cavall francesos, los quals comendava dit mossur Santa Coloma, fent-se donar pa y vi, prenent-se de moltes cases dels paysans lo que havian menester, fent-se comprar carn, y dits infants se'n anaren sens pagar cosa alguna, restant dita cavalleria. Y de present una companya, fent-se donar lo menester //237*v*// per ells y blat per sos cavalls, fent malstractes als naturals, y estimant dits gastos en més de 800 lliures, sous.

56. De las deposicions de Joan Perelló, Pere Rogals, balle, Joseph Reüll, misser Hierony Faneca, Gaspar Pardas, Onofre Reüll, Jaume Boxó, tots de la vila de Tivissa, testimonis ministrats a 28 y 29 de janer 1648 en dita vila, les quals se lligen *a foleo* 340 *ad* 353, consta que los soldats de cavalleria y infanteria francesa enviats per mossur Santa Coloma, governador de Flix en dita vila de Tivissa, han oprimit aquella o los naturals, saquejant moltes cases, y fent altres estragos, dels quals se diu haver-hi altre informació rebuda, y que en dit temps contribuhien en haver-li de donar y enviar dos barcades de palla ab amenassas y violència, de las quals havia pagat dit comú 140 lliures, sous, sens haver-ne cobrat ningun diner. Y que en lo principi del mes de dezembre 1647 se allotjà en dita vila lo regiment de infanteria francesa de Perigort, fent-se donar oli, y los cabos vi, fent molts excessos y malstractes als particulars, y en particular lo tinent Filleres se féu fort en la casa de Jaume Roca, volent dormir ab sa muller, sent-li forsós a fugir per deslliurar-se. Y que als catorse del mateix mes en lo cos de guarda un soldat que estava de posta, sens causa alguna, se apuntà ab un mosquet devés la creu, devant lo portal de la mateixa vila, a hont estaven alguns naturals del aquella, y tirant dit mosquet ferí a Joan Bru, qui aleshores era jurat de dita vila, de la qual ferida morí, y que en aquella fou fama pública que dit soldat ho havie fet per inducció de algun cabo de dit regiment. Y axí mateix consta que mossur La Espasa, que aleshores comendava dit regiment, y demés cabos de aquella, qui són mossur Claret, mossur Faisson y altres, se fan contribuir per lo comú de dita vila en donar-los cadal dia dos corteras y mitja de ordi, de las quals lo dia de la present informació ne tenian rebudes setanta corteras, y que mossur Faison, sargento major de dit regiment, posà en las presons de dita vila a Pasqual Paixí, Bernat Reüll y Antoni Joan Rosselló, naturals de aquella y, representant lo balle de aquella a dit sargento major que no tenia jurisdicció per a capturar-los, li respongué que a ell y tot captu- //238*r*// raria, y a Joseph Reüll, jurat, li digué que li fotria la xarpa, dient-ho de la insígnia de jurat que aportava, ab un cop de espadí; y que, havent allotjat los jurats a dit mossur Fayson en casa de Guillem Corts, ab violència y armat ab soldats mosqueters, se allotjà en casa de Jaume Boixó, a hont encara estava, y axí mateix alguns dels soldats se allotjen en les cases sens bolleta, a sa discreció y ab violència.

57. De las deposicions de Joseph Voltas, doctor en medicina, Luís Gerreta, Francesch Bru, Pere Ferrer, jurat, Miquel Voltas, Francesch Mallol, Onofre Eximeno, tots de la vila de Falset, testimonis ministrats en dita vila a 30 y 31 de janer 1648, les quals se lligen *a foleo* 355 *ad* 364, consta que en lo mes de octubre 1647 se allotjà en dita vila de Falset lo regiment de cavalleria francesa de La Mota, governat per mossur de Sant Germé, fent-se donar a menjar per ells y per sos cavalls vint-y-dos corteras de blat, y per a què se anassen los feren franchs, axí de dit blat com del demés, y ab dit mossur de Sant Germé se concertaren per dit effecte per trenta dobles, les quals rebé dit Sant[a] Germé per las amenassas los feye en la continuació de dit allotjament. Y en lo principi del mes de dezembre següent, per a evitar lo allotjament volian fer unas tropas de cavalleria francesa del regiment de mossur Santa Coloma, governador de Flix, se concertaren ab lo cabo de aquella ab setse dobles, les quals li donaren. Y que los soldats de infanteria francesa, del regiment de Monpaller, comendats per mossur Belisensi, los quals estavan en dit temps allotjats en dita vila, se feyen contribuir en donar-los quoranta-y-quatre corteres de ordi, pagant aquelles a raó vint-y-vuyt sous cortera, costant al comú a raó 4 lliures, 4 sous cortera, y no tenint després lo comú sivada ni ordi per a donar-los, se concertaren en haver-los de donar per dita contribució 30 lliures, sous, per vuyt dies, y per altros vuyt 32 lliures, sous, las quals ab effecte han rebudes. Y que dit mossur Santa Coloma se fa contribuir en donar-li dit comú moltes càrregues de palla per dita plassa de Flix, sens pagar-ne ninguna cosa.

58. De las deposicions de Jaume Guasch, balle,

a. a continuació una paraula ratllada.

Joan Llorens, Francesch Borràs, Magí Serdà, Francesch Torradamer, // 238v // tots de la vila del Pla, testimonis ministrats en la vila de Monblanch a 4 de febrer 1648, les quals se lligen *a foleo* 365 *usque ad foleo* 374, consta que en lo principi del any 1646 se allotjà en dita vila del Pla mossur Santa Coloma ab alguns sinquanta soldats de cavall francesos que comendava, allotjant-se a sa discreció, aportant alguns presos, los que allotjà en las casas li aparegué y, queixant-se que alguns de aquells li eran fugits, tingué alguna qüestió ab lo balle y jurats de dita vila, y de fet capturà a Joan Llorens, jurat en cap, a Pasqual Roig y Christòphol Escolet, als quals se'n aportà presos en la vila de Sarreal, y per liberar dits presos de la oppressió se composà lo comú ab dit mossur Santa Coloma en 330 lliures, sous, les quals rebé effectivament. Y en lo temps durà dit allotjament se feren donar a menjar y a bèurer y sivada per sos cavalls, sens pagar ninguna cosa. Y en lo mes de juliol se allotjaren en la mateixa vila tres companyes de cavalls francesa, la una de Marín, la altra de Candala y la altra de dit mossur Santa Coloma, y totes per son orde se allotjaren en aquella, fent-se donar pa y vi y lo demés hagueren menester, pagant alguna cosa mòdica, y setse corteres de sivada cadal dia, pagant-ne també alguna cosa, y havent estat allotjats alguns vint dies se concertaren ab dit mossur Santa Coloma, per rahó de la contribució de la civada, en onse corteras cadal dia, y mossur Ponse, cabo de una de dites companyes, no tenint a bé dita poca contribució, pegà una boffetada a Francesch Borràs, aleshores jurat, estimant dits gastos en més de dos mília lliures, de les quals cobraren, de una part, noranta-y-quatre dobles, y de altra sinquanta-y-vuyt. Y en lo mes de dezembre següent se allotjà en la mateixa vila lo regiment de cavalleria francesa de La Mota, y altre regiment, fent-se donar menjar y bèurer per ells y sivada per sos cavalls, fent-se fer rebuda sens pagar. Y en lo mateix mes de dezembre los síndichs de dita vila se conferiren en la vila de Valls ab lo compte Brocli, e o per ell ab lo prior de Reus, ab los quals se composaren ab vint-y-dos doblas per a evitar allotjaments en dita vila, per temps de quatre mesos.

59. De las deposicions de Pau Oliver, Joan Ferrer, tots de la vila // 239r // de Figuerola, testimonis ministrats en Monblanch a 4 de febrer 1648, los quals se lligen *a foleo* 375 *ad* 376, consta que en lo mes de nohembre 1647, per part del compte Brocli, se féu un manament als jurats de dita vila de Figuerola, manant ab effecte compareguessen devant dit comte, y conferit-se en sa presència, los remeté al prior de la vila de Reus, dient-los que dit prior los diria lo que volia. Y conferits ab dit prior los digué que dit comte volia li donassen alguna quantitat de diner, y per ella los afranquiria de allotjaments per temps de sinch mesos, y per deslliurar-se de aquells se concertaren ab dit prior en desset doblas y mitja, les quals li entregaren, y que és fama pública en dit lloch de Figuerola que lo dit comte Brocli y dit prior de Reus fan semblants composicions en altres viles y llochs del Camp de Tarragona.

60. De las deposicions de Joseph Palau, jurat, Matheu Çaragossa, Salvador Balderich, Andreu Vallespinosa, March Genovès, tots de la vila de Valls, testimonis ministrats en la vila de Monblanch a 4 de febrer 1648, les quals se lligen *a foleo* 375 *ad* 385, consta que en lo mes de juliol 1647 se allotjaren en dita vila de Valls los regiments de cavalleria francesa de Marín, de Mella y de Condé, governats per mossur Santa Coloma, a hont estava també allotjat lo regiment de infanteria francesa de Serasi, fent-se donar a menjar y bèurer a sa discreció en las demés cases de dita vila, sivada y ordi per sos cavalls, pagant aquella pochs de dits soldats, a raó de 26 sous cortera, pegant de bastonades y fent altres malstractes als paysans, tenint taverna uberta del vi de aquells durant dit allotjament, per espay de tres mesos, estimant dit gasto en 1.386 lliures, 2 sous, anant-se'n dits regiments sens pagar cosa alguna. Y que en lo temps que lo comte Brocli assistia en la fortificació del castell de Constantí, que era en la fi de dezembre, féu contribuir a dita vila en ports de sivada y de cals per la fortificació de Salou y Constantí, y en altres constribucions, estimant-se en 1.923 lliures, 13 sous. Y que en dit mes de dezembre lo prior de Reus, en nom del comte Brocli, composà a dita vila en vuytanta doblas per deslliurar-se dels allotjaments podian tenir en aquella ocasió, les quals entregaren a dit comte Brocli en la vila de Constantí, y no obstant assò, dit comte, // 239v // a la tornada, en lo mes de janer 1648, allotjà en dita vila tota la gent de guerra, fent-se donar per ells a menjar y bèurer, y sivada y blat per sos cavalls, fent malstractes als paysans.

61. De las deposicions de Valentí Ribas, Miquel Roca, Mariano Roca, Jaume Sabater, jurat, Macià Aguilera, Ramon Gostenchs, balle, Ramon Servega, Pere Riba, Jacinto Roca, tots del terme de Òdena, testimonis ministrats a 8 de febrer 1648 en la vila de Igolada, les quals se ligen *a foleo* 387 *ad* 394, consta que haurà cerca de dos mesos que en dit terme de Òdena se allotjaren alguns setanta soldats de cavall cathalans, governats per don Anton Pons, fent dit allotjament a sa discreció, fent-se donar pa, vi y carns per a ells, y sivada per sos cavalls, sens pagar-ne cosa alguna, y que de present estavan allotjats alguns quoranta cavalls dels mateixos, conti-

nuant semblants allotjaments, fent alguns excessos en les cases, amenassant als naturals que si se quexaven a son cabo los donarian de bastonades.

62. De las deposicions de Jaume Vilarúbia, Jaume Soteres, jurat de la parròchia de Castellolí, testimonis ministrats en la vila de Igolada a 9 de febrer 1648, los quals se lligen *a foleo* 395 *ad* 396, consta que en la fi del mes de nohembre 1647 se allotjaren en dita parròchia de Castellolí alguns cent soldats de cavall francesos, del regiment de Criqui, fent-se donar pa, vi y carn y demés (havien) menester per ells, y per sos cavalls sivada o blat, donant molts gastos als particulars, anant-se'n sens pagar cosa alguna. Y que havia alguns dos mesos que en la mateixa parròchia se allotjaren alguns vint-y-nou soldats de cavalls cathalans, comendats per don Anton Pons, fent-se donar per espay de vint-y-sinch dies pa y vi per a ells, y sivada per sos cavalls, anant-se'n sens pagar. Y que los soldats cathalans en lo temps que los sobredits hi estavan allotjats anaven en dita parròchia fent-se donar a menjar y bèurer. // 240*r* // Y que ab lo alferes Caselles havia cerca de un mes estavan composats en donar-li deu cortans de sivada cadal dia[a], continuant encara vuy en dia la paga de dita contribució.

63. De las deposicions de Joan Bordes, jurat, Juan de Camps, Joseph Gas, Joan Valès, Joseph Amelles, Elisabeth Ollera, tots de la vila de Martorell, testimonis ministrats a 11 de febrer 1648 en dita vila de Martorell, les quals se lligen *a foleo* 398 *ad* 403, consta que en lo mes de nohembre 1647 se allotjà en dita vila de Martorell lo regiment de cavalleria francesa del príncep, fent-se donar a menjar y bèurer per ells, y molts de dits soldats, sivada per sos cavalls, sens pagar alguna cosa quant se'n anaren. Y a la fi de dit mes, se allotjaren en dita vila 250 cavalls cathalans, del regiment del senyor governador de Cathalunya, fent-se donar onse corteres de civada per sos cavalls, sens pagar ninguna cosa. Y que en lo mes de janer de dit any 1648 arribaren uns officials del batalló del qual era cabo lo capità Pedrola, fent-se donar bagatge, ço és, sis cavalcadures, de las quals ne tornaren sinch, sens pagar ninguna cosa. Y axí mateix consta que se allotjà en dita vila lo mes de dezembre 1647 un regiment de infanteria de gascons, governat per mossur de Millet, fent-se donar per los de dita vila lo que havian menester per son sustento, pegant de estocada a alguns de aquells, y assenyaladament mataren a Magina Valls.

a. a continuació ratllat per.

244*r* *17 aprilis 1648.* A.

Die[a] decima sexta mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo.

Los molt il·lustres senyors visitadors, ço és, tres instructors de procesos, canonge Antoni Comter, Ramon de Sitjar, Francesch Sorribas, Antoni Bru y Antoni Aldrofeu, concistorialment ajuntats, attenent y conciderant que per a poder donar fi a la present visita són menester 4.000 mília liures, sous. Per ço deliberan que, per Dimas Pobla, donsell, procurador fiscal de la present visita, sia reportada als senyors deputats la embaxada infrascrita. *Petrus Trellet, notarius et scriba major visite Generalis Catalonie.*

Aquestas 4.000 lliures, sous, són estadas pagades[b] ab dos delliberacions fetas a 20 de abril y 5 de maig 1648.

245*r* Molt Il·lustre senyor.

Per a poder donar fi a la present visita se ha de pagar a tots los officials de aquella tot lo que·ls falta a compliment de sos salaris, y axí matex a alguns officials, axí de la visita com de la present casa de la Deputació, se han de deliberar algunes quantitats per treballs extraordinaris, conforme en totas las visitas és estat acostumat; per a las quals cosas se offereix haver menester 4.000 lliures, sous, y axí me han ordenat representar-ho a vostra senyoria, per a què vostra senyoria se servesque manar deliberar dita quantitat.

249*r* *[1] aprilis 1648.* A.

Universis[c] et singulis, fidem facio ego, Bernardus Josephus Llobet, auctoritate excellentissimi domini comitis Emporiarum notarius publicus ville Castilionis et comitatus Emporiarum, substitutus in notaria publica dicte ville, dicta d'en Bofill, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius aprisiia thenoris sequentis: Franciscus Pont, cinterius, ville Castilionis Emporiarum, tabularius sive administrator collectorque et receptor jurium bulle plumbi et sigilli cere et aliorum jurium generalitatum Generalis presentis Cathalonie principatus, tabule dicte ville, gratis, et cetera, citra revocationem, et cetera, constituo, etcetera, procuratorem meum certum,

a. proposta i deliberació intercalades en els folis 244r-245v del trienni 1647-1650.
b. pagades *interlineat.*
c. procura intercalada en el foli 249 del trienni 1647-1650.

ita, et cetera, vos dominum Joannem Paulum Faliu, notarium, civem Barcinone, absentem, et cetera, ad videlicet, pro me et nomine meo, munus sive oficium tabularii receptoris et collectoris jurium predictorum dicte tabule, in manu et posse admodum illustrium dominorum deputatorum dicti presentis Cathalonie principatus et comitatum Rossilionis et Ceritanie, vel alterius cuiusqunque persone de hiis potestatem habentis, cum omnibus et singulis juribus et pertinentiis dicti muneris sive officii, pure, libere et simpliciter, resignandum et renuntiandum resignationemque et renuntiationem huiusmodi admiti, et me a quibuscunque cautionibus et securitatibus per me in ingressu dicti mei oficii prestitis liberari, petendum et suplicandum et quascunque suplicationes, tam verbo quam in scriptis, dandum, oferendum et presentandum compotumque sive rationem de juribus per me, eodem nomine, exactis reddendum et quascunque difinitiones obtinendum, et pro inde quecunque instrumenta si oportuerit debitasque et solitas // 245v // mentiones, juxta stilum, praxim et consuetudinem domus dicte Generalis Deputationis, fieri suplicandum et omnia alia singula faciendumque negotium huiusmodi postulat et requirit et substituendum, et cetera, et destituendum, et cetera. Et demum, et cetera. Promito habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera, obligandum bona, et cetera. Actum Castilione Emporiarum, die vigesima sexta novembris millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo. Testes Matheus Pandis, sartor, Castilionis, et Petrus Paulus Mas, etiam sartor, loci de Campmany. Aprobo ego, dictus notarius, in quorum fidem ego, idem Bernardus Josephus Llobet, notarius prefatus, hic me subscribo et meum solitum apono sig+num.

261r 20 maig 1648. A.

Jhesús[a].

A nostres charíssims y benamats los deputats del principat de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Lo senyor bisbe de Babilònia que havíam enviat a nostra província de Catalunya, havent desitjat de tornar-se'n assí per a provehir a sa salut, nós nos sentim obligats de substituhir, al mateix temps, en son lloc, un bisbe que puga residir en la província per a administrar-hi los sagrats ordres y fer las demés funccions episcopals. Y havent posat los ulls per aquest effecte sobre del senyor bisbe de Orange, del qual la capacitat, probitat y zel per lo bé de la religió y del públic nos són notòrias, nós havem bé desitjat, per parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos-ho saber ab esta lletra, y exhortarvos de applicar lo que serà de vostre poder per a fer-lo rèbrer y regonèxer y obehir com pertangue a sa dignitat y funccions de bisbe, y de donar-li tota la assistència que podreu, considerant-lo com a persona de virtut y del qual tenim particular confiansa. Y no dubtant pas que vosaltres no·us comporteu ab vostre zel acostumat per al effecte del que és en assò de nostra intenció, per al major aument de la glòria y del servey de Déu en la província, y per a la satisfacció de nostres vassalls d'ella. Nós no·us farem la present més llarga, sinó per pregar // 261v // Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, a 23 de mars de 1648. Louis. Le Tellier.

262r *A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de nostre province de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Le sieur evesque de Babilonne que nous avions envoyé en nostre province de Catalongne, ayant desiré de revenir par deça a fin de mettre ordre a sa santé, nous nous trouvons obligéz de substituer au mesme temps, en sa place, un evesque qui puisse resider en la province pour y administrer les ordres sacrez et faire les autres fonctions episcopalles. Et ayantz jetté les yeux pour cet effect sur le sieur evesque d'Orange, de qui la capacité, probité et zele pour le bien de la religion et du public nous sont congneues, nous avons bien desiré, par ladvis de la royne regente, nostre tres honoree dame et mere, vous le faire scavoir par cette lettre, et vous exhorter daporter ce qui sera en vostre pouvoir pour le faire recevoir, recongnoistre et obeir comme il appartient a la dignité, auctorité et fonctions d'evesque, et de luy donner toutte lassistance qui sera en vostre pouvoir, le considerant comme une personne de grande vertu et pieté et du quel nous avons une particuliere confiance. Et ne doutant pas que vous ne vous portiez // 262v // avec vostre zels accoustumée pour le succez de ce que est en cela de nostre intention, pour ladvanement de la gloire et du service de Dieu dans la province et pour la satisfaction de noz subjectz de celle. Nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu que vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXIIIe jour de mars 1648. Louis. Le Tellier.

Aux[b] depputez du Principat.

---

a. carta i traducció intercalades en els folis 261r-263v del trienni 1647-1650.

a. anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al marge inferior del foli 262r.

265r *Ego*[a]*, Stephanus Cases, major dierum, negociator ville Bagani, tabularius, receptor sive collector Generalis dicta ville Bagani, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, vos Vincentium Duran, droguerium, civem Barcinone, licet absentem, et cetera, ad videlicet, pro me et nomine meo, munus sive officium tabularii, receptoris et collectoris jurium predictorum dicte tabule, in manu et posse admodum illlustrum dominorum deputatorum et auditorum computorum jam dicti Generalis, pure, libere et simpliciter, resignandum et renuntiandum, resignationem //* 265v *// petendum et suplicandum et quascunque suplicationes, tam verbo quam in scriptis, dandum, offerendum et presentandum computum sive rationem de juribus per me, eodem nomine, exactis reddendum et quascunque diffinitiones obtinendum, et pro inde quecunque instrumenta si opportuerit debitas et solitas mentiones juxtu stylum, practicam et consuetudinem dicti domus Generalis Deputationis fieri suplicandum et omnia alia et singula faciendum. Et demum, et cetera. Promitto habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die decima sexta mensis maii anno a Nativitate Domini // millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo.*

Testes sunt Joannes Antonius Xaupi, chirurgus, ville Perpiniani, et Michael Marques, notarius, civis Barcinone.

De premissis fidem facio ego, Hieronymus Gali, auctoritate regia notarius, civis Barcinone, hec propria scribens manu.

267r *[...] maii 1648.* A.

Jhesús[b].

A nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Nós hauríam ben desitjat que nostre charíssim y amantíssim cuzí lo cardenal de Santa Cecília, al qual nós havíam donat lo càrrec de virrey y nostre loctinent general en nostra província de Catalunya, hagués continuat de servir-nos-hi, regonexents per lo bon ordre que ell havia començat de pozar en la província, que nós podíam sperar diversos avantatges de sos cuydados per nostre servey y per nostres fidels subjectes d'ella. Em-

a. procura intercalada en el foli 265/266 del trienni 1647-1650.
b. carta i traducció intercalades en els folis 267r-269v del trienni 1647-1650.

però com ell se és trobat incommodat en sa salut, nós li havem concedida la permissió que ell nos ha demanada de partir-se'n, y al mateix temps havem resolt de occupar[a] en lo càrrec que ell possehia, una persona que lo puga tant dignament tenir, com ell és important, y havent, per aquest effecte, elegit a nostre charíssim y benamat cuzí lo comte de Schomberg, duc d'Haluhin, par y mariscal de Fransa, cavaller de nostres ordres, conseller en nostres Consells, capità de cent hòmens d'armes de nostras ordenansas, capità lloctinent de nostra companyia de dos-cens cavalls lleugers de nostra guarda, colonel general dels suÿssos entretinguts en nostre servey, governador y nostre loctinent general del Pays Metzin y del bisbat de Metz, al qual nós havem ja donat lo commandament de nostras armadas en Catalunya, y qui té totas las grans qualitats recomendables, qualitats necessàrias per aquest empleo, // 267v // tant per son origen y qualitat, com per sa capacitat, virtut, experiència, fidelitat y affició singulars a nostre servey, que nós[b] havem experimentat en diversos governs y càrrechs principals en nostras, y particularment en la de Llenguadoc, ont vosaltres podeu sçaber com ell ha regit los pobles ab una entera satisfacció del públic, y com ell se és empleat per deffençar la província de totas las empresas dels enemics, y per a combatre-lo avantatjosament. Havent fet despedir lo privilegi de son dit càrrec, nós havem volgut fer-vos-ho sçaber per esta lletra y ordenar-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que vosaltres hajau de regonèxer a nostre dit cuzí lo mariscal de Schomberg en la dita qualitat de nostre virrey y lloctinent general en la dita província, y de rendir-li la obediència, las honras y respectes que li pertanyen a causa del dit càrrec, com també que appliqueu tot lo que depenjarà de vosaltres per a ajudar-li a fer rejonir totas las cosas que miran lo bé de nostre servey y de nostra dita província, així com nós ho speram de son bon govern, y assegurant-nos que·ns donareu en això effectes, cuydado, zel y affició acostumats per tot lo que mira nostre contentament y servey. Nós no·us direm més, remetent-nos a nostre dit cuzí de tot lo que podríem ajustar a esta lletra y pregant Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrita en París, a 10 maig, 1648. Louis. Le Tellier.

268r *[...] may 1648.* A.

A[c] *noz tres chers et bien amé les deputtez du principat de Catalongne.*

a. occupar en *interlineat, damunt de* suplir *ratllat.*
b. a continuació ratllat tenim.
c. anotació escrita al dors.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous eussions bien desiré que nostre tres cher et tres amé cousin le cardenal de Sainte Cecille, quel nous avions donné la charge de viceroy et nostre lieutenant general en nostre province de Catalongne, eust continué a nous y servir, recongnoissantz par le bon ordre qu'il avoit commence de donner en la dite province, que nous pouvions esperer divers advantages de ses soins pour nostre service et pour noz fidelles subjectz d'icelle. Mais comme il s'y est trouve incommodé en sa santé, nous luy avons accordé la permission qu'il nous a demandée d'en partir, et au mesme temps nous avons resolu de remplir la charge qu'il possedoit d'une personne qui s'en puisse acquicter aussy dignement, qu'elle est importante, et ayant choisy pour cet effect nostre tres cher et bien amé cousin le comte de Schomberg, duc d'Halluin, pair et mariscal de France, chevalier de noz ordres, conselier de noz Conseilz, cappitaine de cent hommes d'armes de nos ordonnances, cappitaine lieutenant de nostre compagnie de deuxcens chevaux legers de nostre garde, colonel general des suisses entretenuz a nostre service, guoverneur et nostre lieutenant general du Pays Metzin et de l'evesche de Metz, au quel nous avons desja donné le commandement de nos armées en Catalongne, et qui a toutes les grandes // 268*v* *// et recommandables qualitez necessaires pour cet employ, tant par sa naissance et condition que par sa capacite, vertu, experience, fidelité et affection singulieres a noz service, que nous avons esprouvées en divers gouvernements et charges principalles dans noz provinces et mesmes en celle de Languedoc, ou vous pouvez sçavoir comme il a regy les peuples avec une entiere satisfaction du public, et comme il s'est employé pour deffendre la province de toutes les entreprises des ennemis et mesmes pour les combattre advantageusement. Et luy ayant faict expedier les provisions de la dite charge, nous avons bien voullu vous le faire sçavoir par cette lettre et vous mander et ordonner, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, que vous ayez a recongnoistre nostre dict cousin le mariscal de Schomberg, en la dite qualite de nostre viceroy et lieutenant general en la dite province, et a luy rendre l'obeissance, les honneurs et respectz qui luy appartienent a cause de la dite charge, comme aussy que vous aportiez tout ce qui dependra de vous pour luy ayder a faire reuscir toutes les choses qui regarderont le bien de nostre service et de nostre dite province, ainsy que nous //* 269*r* *// l'esperons de sa bonne administration et conduicte, et nous asseurant que vous nous donnerez en cela des effectz de vos soins et de vostre zele et affection accoustumez, pour tout ce qui regarde nostre contentement et service, nous ne vous en dirons pas davantage nous remettant a nostre dit cousin de tout ce que nous pouvrions adjouster a cette lettre, et priant Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a París, le dixieme may 1648. Louis. Le Tellier.*

Aux[a] *deputez du Principat.*

270*r* 25 de maig 1648. B.

Lo[b] doctor Alvaro Antoni Bosser, donsell, y Dimas Cafont, ciutadà.

Die XXII *mensis maii* MDCXXXXVIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera. E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: que los senyors consellers scriguen a sa magestat sie de son real servey fer mercè a esta ciutat y Principat que, per medi de son embaxador, o altrament aparexarà millor a sa magestat, procure que sa Sanctedat despedesca bullas per los bisbes y abats de Cathalunya provehits, y que los senyors consellers, per medi de un ciutedà y un militar per sa senyoria anomenadors, fassen una embaxada als senyors deputats fent-los a ssaber la present deliberació, y juntament suplicar-los sien servits en conformitat scríurer a sa magestat.

282*r* Revocació[c] del privilegi de sotsveguer a favor de Salvador Guàrdia.

[15] de juny 1648. A.

Die nona mensis junii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Barcinone.

Nos, Carolus, comes de Schomberg, dux Aluini, par et marischallus Francie, ab omnibus Consiliis utriusque ordinis Francie, torquatus eques capitaneus locumtenens turme ducentorum cathaphiactorum custodie sue majestatis, colonellus generalis helvetiorum sumptibus eiusdem sue magestatis stipendiatorum, prafectus et locumtenens generalis inditione et episcopatu Metensi, sacre cristianissime et regie majestatis consiliarius, locumtenens et capitaneus generalis in presenti principatu Cathalonie et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, cum pro parte admodum illustrium

a. anotació escrita al marge inferior del foli 268r.
b. deliberació intercalada en el foli 270 del trienni 1647-1650.
c. revocació intercalada en el foli 282 del trienni 1647-1650.

deputatorum Generalis Cathalonie fuit nobis expositum quod Salvator Guardia fuit, per eminentissimum cardinalem predecessorem nostrum in officio pro regis dictis Principatus et comitatuum, provisus de officio subvicarii presentis civitatis Barcinone, et quod obstabat dicte provisioni constitutio generalis Cathalonie disponens circa provisionem officialium realium temporalium, cum in ea sit dispositum, quod nullus ex dictis officialibus etiam caput excubiarum non valeat esse provisus de alio ex dictis officiis, non prius elapsis tribus annis ut in dicta constitutione et cum dictus Guardia usque ad diem dicta provisionis dictum capitis excubiarum officium exercerat et ob rem non posse in eius favorem dictam fieri provisionem, supplicantes nobis propterea qualibet dignaremur eam revocare et nos, volentes petitioni predicte annuere et convenire, non obstante renuntiatione per dictum Salvatorem Guardia de dicto subvicarii officio in posse nostro facta, gratis et ex nostra certa scientia, utendo auctoritate regia per suam majestatem nobis concessa, absque tamen infamie nota, revocamus et pro revocato haberi volumus dictum Salvatorem Guardia a dicto officio subvicarii, taliter quod non valeat neque audeat dicto officio uti cassando et annullando serie cum presenti privilegium // 282*v* *// in favorem dicti Guardia racione dicti officii expeditum. Ita et taliter, ut de illo non possit se valere sub decreto nullitatis et aliis penis nobis reservatis, volentis quod casu quo foret cum provisione predicta contrafactum dicta generali constitutione et seu aliis quibuscumque totum sit nullum, prout nos, cum presenti annullamus et pro annullati haberi volumus. Ita et taliter, quod careat robore et valore et quod nullo unquam tempore valeat, talis provisio in consequentiam tradere seu tradi facere, dicentes et intimantes personis quibus opportuerit, quatenus, et cetera, promittens predicta habere ratta, grata, valida atque firma, et contra ea non facere vel venire aliquo jure, causa vel etiam racione. Actum, et cetera.*

Testes sunt domnus Franciscus Paullaco, a consiliis regiis et domini nostri baillivie et Sedis gratia Metensis prefedis familiaris dicta sua excellencia, et reverendus Franciscus Avero, presbiter, naturalis villa de Cubells, Urgellensis diocesis.

In quorum fidem et testimonium premissorum licet aliena manu cum presenti papiri foleo scriptorum ego, Ludovicus Collell, civis honoratus Barcinone et sacre cristianissime et regie magestatis mandati scribe, auctoritateque regia notarius publicus Barcinone, hic meo subscribo et meum quo utor in publicis claudendis et tabellionandis instrumentis appono sig+num.

285*r* 22 de juny 1648. A.

Die[a] *XX mensis junii MDCXXXXVIII.*

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera, y que axí mateix, los senyors consellers sien servits, per medi de un correu, a tota diligènsia escríurer a sa excel·lència, supplicant-lo sie servit prohibir ab crida pública als asentistes del rey, nostre senyor, y ha altres qualsevol personas lo bestràurer diner per a blats, fent los preus segons los mercats entre compradors y venedors acordats, y també sie servit manar prohibir, ab novas cridas y graves penas, la treta de grans per fora del Principat y comptats, y també se servesca manar al regent la Real Thezoraria inquiresca contra dels agavalladors de grans y altres mercaderies, com solian en temps atràs, y que d'esta deliberació se envie còpia als molt il·lustres senyors deputats, y se li supplique se opposen a las tretas dels grans y, perticularment, a las que·s diu consedeix lo marquez de La Trussa, governador de Rosas.

290*r* *7 julii 1648.* A.

Sumari[b] de les contrafaccions que restan provades per les informacions rebudes, per orde dels molt il·lustres senyors deputats, comesas o fetas per lo marquès de La Trussa y mosur Merxer.

Primo, de les informacions rebudes de orde dels molt il·lustres senyors deputats per lo deputat local de la col·lecta de Castelló de Ampúries, a 10 de juliol 1646 y a 9 de agost 1646, consta que lo marquès de La Trussa és governador del castell y fortalesa de Rosses, lo que encontra ab la constitució 5 y 9 del títol «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorca sien cathalans», y al pacte 8 dels jurats per sa magestat ab la província, y axí mateix ab la constitució 11 del títol «De offici de alcayts y capitans». Axí mateix, de les sobreditas informacions consta que lo marquès de La Trussa y monsieur Merxer, son pretès tinent, exercesxen jurisdicció ab los paysans y demés habitants en lo dit comtat de Castelló de Ampúries, lo que encontra ab la constitució primera y 2 del títol «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorca sien cathalans», y axí mateix ab la constitució 9 del títol «De offici de alcayts y capitans». Axí mateix de ditas informacions consta que lo marquès de La Trussa és estat creat governador o administrador del comtat de Ampúries per lo sereníssim senyor comte

a. resolució intercalada en el foli 285 del trienni 1647-1650.
b. sumari intercalat en els folis 290r-291v del trienni 1647-1650.

de Harcout, lo que encontra ab les sobreditas constitucions.

2. De las informacions també rebudas per orde dels molt il·lustres senyors deputats consta que lo marquès de La Trussa no deixa cultivar les terras a sos amos y habitants en dita plassa de Roses, perquè dit marquès ven les erbas // 290v // y té gran número de bestiar de llana, egües y vaques, les quals té en dit terme de Roses, ab lo qual fet se fa formal contrafacció a la constitució 2 del títol «Que offici de alcayts y capitans», y a la constitució 8 del mateix títol. Axí mateix de ditas informacions consta que dit marquès de La Trussa impedeix lo pescar als naturals, y no·ls deixa fabricar casas ni habitar en lo port ni terme, lo qual fet encontra ab les sobreditas constitucions 1 y 2 «Que tots los officials en Cathalunya sien cathalans» y a la constitució 7 del títol «De offici de alcayts y capitans». També de les sobreditas informacions consta que dit marquès de La Trussa exhigeix dret de la treta del peix, no trahent-lo fora de dit comtat, lo qual encontra ab la constitució 6 del títol «De offici de alcayts y capitans» y a la constitució 20 del títol «De vectigals, lleudes y peatges». Axí mateix consta com lo marquès de La Trussa ha comprat tot lo blat que ha pogut del comtat de Ampúries, y per fer millor la compra ha privat la treta de dit blat, axí per mar com per terra, embarcant-ne ell molta quantitat ab barques francessas, lo qual fet encontra ab la constitució primera y 4 del títol «De comersi y seguretat de camins». Axí mateix resulta ab les ditas informacions que lo marquès de La Trussa ha comprat y ha fet comprar diversas summa de llana, la qual ha recullida en la fortalesa de Roses y altres parts, embarcant aquella[a].

291r 3. De les informacions axí mateix rebudes per orde dels molt il·lustres senyors deputats a 26 de febrer 1648, consta que lo marquès de La Trussa ven les erbas dels particulars y se pren los diners resultants dels arrendaments, los quals havian de servir per la redificació de la iglésia de Roses, y que per son compte y de monsieur Merxer, pasturan més de dos mil bèsties de llana, sens altre bestiar gros, lo que encontra ab las sobreditas constitucions. Axí mateix de las sobreditas informacions consta com los hostals, tavernes y flaquers corren a compte del marquès de La Trussa, privant axí als habitants de la vila de Roses de poder arrendar aquelles, lo que encontra ab la constitució 11, títol «De vectigals, lleudas y peatges». Axí mateix de les sobreditas informacions resta fortificat tot lo demuntdit, y també de ditas informacions resulta haver fet lo marquès de La Trussa molts excessos en los alojaments de sos soldats, fent composacions y altras vexacions, com més llargament de ditas informacions és de vèurer.

Més avant de las informacions rebudes a 31 de juliol 1648, per los assessors del General en la vila de Cardona, consta que lo canonge Joan Ytro és estat capturat de orde del senyor virrey y del governador de Cathalunya, y és estat[a] posat en los càrcers ordinaris y seculars del castell de Cardona[b], y per avuy y és, ab lo qual fet se ha feta formal contrafacció a la constitució primera, // 291v // títol «De confirmacions de constitucions» y a la constitució final, títol «De captures y liberacions de clergues», en volum 2 de les generals constitucions, y altres en aquelles aplicables. Més de ditas informacions consta que lo sobredit canonge Joan Itro fou capturat per lo tinent del castell de Cardona, ab lo qual fet se ha fet formal contrafacció a la constitució 7 del títol «De offici de alcaits y capitans» y altres en aquella aplicables.

293r 13 juny 1648. A.

Ego[c], Montserratus Roca, barrilerius, castri de Begur, Gerundensis diocesis, tabularius tabule jurium[d] Generalis Cathalonie dicti castri de Begur et eius districtus in collecta Gerunde, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, dominum Josephum Prats, notarium publicum Barcinone, presentem, ad videlicet, pro me et nomine meo, dictum meum officium tabularii dicti Generalis, cum juribus et pertinentiis suis, in manu et posse admodum illustrium dominorum deputatorem eiusdem Generalis Cathalonie pure, libere et sponte renuntiandum et dimittendum, et ipsam renuntiationem recipi et admitti petendum, suplicandum et obtinendum et desse per instrumenta quecunque necessaria et opportuna ac vobis benevisa, faciendum et firmandum. Et demum, et cetera. Promittens habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera. Actum Barcinone // 293v // die nona mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo.

Testes sunt Petrus Salvador, baxiator, et Bonaventiora Guells, negociator, cives Barcinone.

De premissis aliena manu scriptis fidem facio ego, Joannes Baptista Vidal, apostolica et regia

a. *a continuació 10 línees ratllades.*

a. *a continuació ratllat* postat.
b. *a continuació ratllat* y peran.
c. *procura intercalada en el foli 293 del trienni 1647-1650.*
d. *a continuació ratllat* bulle.

auctoritatibus notarius publicus Barcinone, hec me subscribens.

296r 18 juliol 1648. A.

Molt[a] il·lustres senyores.

Embiant lo senyor de Paulhat per informar vostra senyoria de lo que ha passat en lo siti de Tortosa, no és menester cansar-vos d'una llarga relació, ni tampoc explicar con moltes paraules l'importància d'aqueixa placa, peuch vostra senyoria ho conneixen meilló que no ho podria dar a enténdrer, quant és necessary per allargar nostres límits y assegurà-i nostra possessió, sols los demano que en tot lo possible a lo que·s serà més convenint per a conservar dita placa. Entretant, de ma part, jo m'emplearé per a procurar la aumentació d'aquest Principat y la satisfacció particular de vostra senyoria com ma proprii sang. Guarde Déu a vostra senyoria, als 14 de juliol 1648. Le duc de Schomberg.

A los señores deputados.

299r *23 julii 1648.* A.

Die[b] sabbati, decima octava mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo, in villa Cervarie, Celsonensis diocesis.

Ego, Franciscus Sala, negotiator, ville Cervarie, Celsonensis diocesis, tabularius generalis in eadem villa et collecta Cervarie, grattis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, te, Joannem Sala, filium meum, licet absentem, et cetera, ad videlicet, pro me dicto constituente et nomine meo, dicto officio tabularii dicte ville et collecte Cervarie, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum presentis Cathalonie principatus, seu alterius cuiusvis persone de his potestatem habentis vel habiture, pure, libere et simpliciter, renuntiandum et cedendum, dictasque renuntiationem et cessionem recipi et admitti pettendum et suplicandum, suplicationes quascunque dandum, offerendum et presentandum, easque provideri et subsignari pettendum privilegii expeditioni, concentiendum concensis quoscunque de super necessarios et jura-

a. carta intercalada en el foli 296 del trienni 1647-1650.
b. procura intercalada en els folis 299r-300v del trienni 1647-1650.

menta quecunque in animam meam prestandum, computa et rationes // 299v *// dictis dominis deputatis et auditoribus computorum, seu alteri cuicunque persone de his, que facta fuerint toto tempore quo dictum officium tabularii habui reddere, promittendum et oferendum et quicquid et quantum per me debitum fuerit generalitati solvere promittendum, quotiescunque requisitus fuero et pro dictis computis reddendis, quecunque instrumenta cautionem, securitatum et alia tibi benevisa, cum illis videlicet pactis, pactionibus, stipulationibus, persone et bonorum meorum obligationibus, ut in debitis fiscalibus et regalibus, jurium, renuntiationibus juramentis et aliis clausulis et cauthelis in similibus opponi solitis, faciendum et firmandum unum quoque vel plures, procuratorem seu procuratores, ad predicta omnia et singula substituendum, et cetera. Et demum generaliter, et cetera. Ego enim, et cetera, promitto juditiosisti, et cetera, et habere rathum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub bonorum meorum obligatione. Actum, et cetera, firmo, et cetera.*

Testes sunt magnifici Raphael Moxo, do- // 300r *// micellus, et Josephus Puig, burgensis, utriusque juris doctores, in villa Cervarie populati, ac Raphael Renyer, scriptor eiusdem ville.*

In quorum fidem et testimonium ego, Andreas Ferrer, burgensis, regia auctoritate notarius publicus, in villa Cervaria populatus, hic me subscribo et meum quo uttor appono sig+num. Probatum.

307r *5 augusti 1648.* A.

308r A.

Memorial[a] de las sentències de la visita del General de Cathalunya del trienni mil sis-cents quoranta-quatre, ab las quals se disposan algunas cosas que se han de observar de present y en lo sdevenidor, y per ço ab elles se exorta als molts il·lustres senyors deputats y ohidors las manen observar.

Primo, en la sentència de la querela número 1, contra deputats y ohidors del General del trienni 1644, se exorta als senyors deputats y ohidors de comtes, qui de present són y per temps seran, que en occasions que lo General farà luÿcions de censals procuren[b] observar los capítols 18 de les Corts de 1599 y 28 de les Corts 1520,

a. memorials de la visita intercalats en els folis 307r-319v del trienni 1647-1650.
b. a continuació repetit procuren.

y en manera alguna no contravingan en aquells, conforme tenen obligació per rahó de llurs oficis.

En la sentència de la querela número 4, contra dits deputats y ohidors, se exorta y encarrega a dits molt il·lustres senyors deputats y ohidors de comtes, qui de present són y per temps seran, que paguen per orde les pencions dels censals fa lo General, en lo modo y forma està disposat ab la sentència de visita pròxim passada. Y se declara que[a] entenen ser compresos en dita sentència les pencions de censal fa lo General a la capella de Nostra Senyora del palau de la comtessa y a la noble dona Clemència de Armengol y Carbonell, víuda.

En la sentència de la querela número 13, contra dits deputats y ohidors y lo procurador fiscal del General, se exorta a dits molt il·lustres senyors deputats que, attès ha constat que lo doctor Narcís Roger no ha servit lo offici de advocat fiscal en la col·lecta de Tarragona, per haver resi- // 308v // dit en la present ciutat en tot lo temps sobredit, no li paguen lo salari que per rahó de dit offici li expecta, y en cas aquell haje cobrat procuren ab tot efecte repetir y cobrar.

En la sentència de la querela número 10, contra dits deputats y ohidors se exorta als molts il·lustres senyors deputats y ohidors, qui de present són y per temps seran, procuren, en cas de vacacions de capitanies de la capella de Nostra Senyoria del palau de la comtessa, provehir aquelles, tenint attendència que sempre en dita capella hi haje dotse cantors de cant de orga, ço és, un mestre de capella, un organista, dos baxons, quatre contralts y quatre tenors, procurant ab tot effecte sien persones de bona veu y pràtichs, un capella major, un sachristà y quatre confessors, los quals sien persones doctes, provehint de aquí al devant las capellanies que aniran faltant, de aquí que·s vinga a cumplir lo número de las sobreditas capellanias de cantors y confessors, respective, informant-se en quiscuna provisió fahedora dels llochs que faltaran, si serà de cantor o de confessor, per a què dins lo més breu temps que sie possible vinga dita capella a estar en bona forma, com antes estave, y que dites provisions se fassen en personas que tingan las qualitats sobredites y que sien de bon nom, vida y fama, postposant lo interès particular de persones conjunctes y familiars, tenint sols attendència al benefici, utilitat y conservació de dita capella.

En la sentència de la querela número 23, contra dits deputats y ohidors, Francesch Callar, sobrecullidor del General de la col·lecta de llevant, y Onofre Massanés de la col·lecta de ponent, se exorta als senyors deputats y ohidors de comtes, qui vuy són y seran, // 309r // encarrega a d'aquells que, ab la major brevedat, diligència y cuydado sie possible, fassen anar a col·lectar las tersas atrassades, perquè no vaje lo General enderrerit ni atrassat de tersas, com és anat fins assí per negligència. Y axí mateix als dits sobrecullidors y al exactor del General y a quiscú de aquells, respectivament, se mane que en tot y per tot observen de aquí al devant en tot temps lo capítol 91 de las Corts del any 1599, sots las penas en dit capítol y altres sobre de assò disposants, contengudes y expressades de tal manera que, encontinent que dits sobrecullidors seran tornats de llur sobrecol·lecta, dins sis dies, hajen de presentar en consistori los libres auran aportats, y aprés, passats vuyt dies, tingan de haver girat en la taula dels comuns depòsits de la present ciutat tot lo diner que auran aportat, antes de posar-se a comtar, sots pena de suspensió de sos officis y pèrdrer lo salari de aquella anada, y que hajen de haver comtat dins dos mesos y antes de tornar a sobrecol·lectar, de tal manera que no havent pagat hajen de provehir los senyors deputats altre per ells, y que lo exactor del General, encontinent, los haje de exequutar a ells y a ses fermanses, sens poder en res parar dita execució. Y axí mateix se exorta a dits senyors deputats y ohidors, que vuy són y per temps seran, y se encarrega que fassen observar dit capítol 91 de les Corts de 1599, attès que en aquell està disposat lo hajen de fer observar, sots pena de una tersa de son salari, perquè de observar-se dit capítol se creu ne resultarà lo evitar-se molts inconvenients que porien seguir-se en dany del General, als quals volgué totalment obviar la Cort per medi del disposat en dit capítol 91.

En la sentència de la querela número 33, contra // 309v // dits deputats y ohidors, regent los comtes, ajudant primer de scrivà major, procurador fiscal[a] del General y racional de la present casa de la Deputació, se ordenan y manan als officials infrascrits les coses següents:

Primerament, que de aquí al devant, lo obtenint lo offici de racional, qui vuy és y per temps serà, tothora y quant los deputats y ohidors del General voldran pagar-se la última tersa, sie tingut y obligat fer la certificatòria, no en lo modo y forma que la han acostumada fer de alguns anys a esta part, sinó en lo modo y forma que vol y disposa lo capítol 18 de las Corts del any 1553, dient expressament en dita certificatòria haver vist ésser o no ésser cumplit tot lo disposat en

a. que no *interlineat, damunt de* que *ratllat.*

a. *a continuació ratllat* fiscal.

dits capítols que parlan dels cullidors y sobrecullidors del General, fent la dita certificatòria vera, sots pena de pèrdrer tot lo salari de un any, com en dit capítol està disposat, y que lo regent los comtes no puga en manera alguna posar en albarà las ditas últimas tersas sens que ab dita certificatòria li conste ésser estat cumplit ab dits capítols, sots las penas en dit capítol 18 expressades. Y axí mateix, lo ajudant primer del scrivà major del General no puga, sots les mateixes penes, notar ni fer las àpocas de ditas últimas tersas de deputats y ohidors sens la dita certificatòria, feta en la dita forma que narra dit capítol, perquè de esta manera los deputats y ohidors del General cuydaran ab major diligència que·s cumple tot lo disposat ab dits capítols y, en particular, ab lo capítol 91 de las Corts 1599, ab lo qual, afectant la Cort la observansa de aquell, volgué y statuhí que fossen tinguts y obligats, dits deputats y ohidors, a fer observar dit capítol, sots pena de una tersa de son salari.

310*r* Ítem, se ordena y mana que de aquí al devant no sien entregats diners alguns a d'algun official del General, ni altre qualsevol persona, axí per rahó de algun assiento o preu fet, o per altre qualsevol causa o rahó, que primerament no li sie clos lo comte antecedent, si acàs algun ne tindrà en ubert, y que lo racional en tal cas no li pugue firmar la cauthela, sots pena de una tersa de son salari.

Ítem, se ordena y mana que, axí mateix, sie per lo racional y scrivent ordinari de racional feta la deguda averiguació, averiguat del tot los partits de dèbit y crèdit del libre de Vàlues, y que assenten lo dèbit líquit de aquells, los quals, feta dita averiguació, seran trobats restar debitors.

Ítem, se ordena y mana que un libre fet en la present visita, en lo qual se han continuat los dèbits de officials pecuniaris del libre de Vàlues, de número 42 y debaix del dèbit, són estades notades les caucions que se han pogut trobar en los libres vells de caucions, que són estats per dit effecte extrets del arxiu, lo qual libre novament fet se ordena y mana que reste en la dita instància del racional, advertint que las caucions de alguns de dits officials pecuniaris no són estades trobades en los libres vells de caucions que són estats extrets del arxiu, lo que fa crèurer que a més dels dits libres de caucions que són estats regoneguts ni deu haver de altres. Y per so, se exorta y encarrega als senyors deputats manen fer les degudes diligències per a vèurer si se'n trobaran altres dins dit arxiu, o en altres instàncies de la casa, //310*v*// a effecte de poder notar las caucions que falten anotar en dit libre novament fet per dit effecte.

Ítem, se ordena que de aquí al devant quant se farà alguna provisió de sobrecehiment, sie en dita provisió posada clàusula ab la qual se mane ésser intimat dit sobrecehiment al racional, ordenant-li ne fasse nota en lo libre de Vàlues. Y axí mateix, quan se farà provisió de alsar dits sobrecehiments, se haje de posar en dita provisió clàusula que dita provisió sie intimada a dit racional, ordenant-li ne fasse nota en libre de Vàluas. Y axí mateix, se mana al procurador fiscal del General, que vuy és y per temps serà, que haje de tenir un codern a part, en lo qual tinga assentades per orde y notades les causes de sobrecehiments, juntament ab les diades en les quals seran estades fetes les provisions de sobrecehiment, y que dites causes inste y passe avant fins que sien del tot finides. Y perquè millor se puga cumplir y pugan los senyors deputats saber si·s passen avant dites causes de sobrecehiments[a], se ordena y mana que dit procurador fiscal tinga obligació, una vegada quiscun mes, entrar en lo consistori dels senyors deputats y legir-los lo memorial de totes les causes de sobrecehiments, sots pena que si passan tres mesos sens fer dita diligència haje de pèrdrer una tersa de son salari, y si està sis mesos la meytat de tot lo salari de un any, y si està un any sens fer dita diligència haje de pèrdrer tot lo salari integro de un any. Y que lo scrivà major del General ne fasse nota quiscuna vegada, del tal manera que no puga ésser-li //311*r*// posada en albarà la tersa, ni ésser-li pagada al dit procurador fiscal, que no conste ésser estades fetes dites diligències, ab certificatòria del scrivà major al ajudant primer de scrivà major que no toque la àpoca, y al regent los comtes y scrivent ordinari de regent los comtes que no li posen en albarà la tersa, sens tenir dita certificatòria feta per dit scrivà major. Y axí mateix, se ordena al advocat fiscal, que vuy és y per temps serà, que una vegada quiscun mes fasse relació als senyors deputats de las diligències faltaran fer, per a poder millor justificar la intenció del procurador fiscal en dites causes. Y se encarrega als senyors deputats se servescan fer totes les diligències possibles, axí en scríurer als deputats locals com a altres persones a qui convindrà, per la averiguació de moltes coses que seran menester averiguar, per a fundar la justícia del procurador fiscal, y que en las occasions que se offerirà haver de fer-se alguna estima de béns, per causa de algunes opposicions dotals o altrament, se fassen ditas estimas ab lo menor gasto que·s puga, procurant fer de una vegada diferents estimas en llochs sircumvehins, per a evitar no se haje de enviar moltes vegades a fer estimas, si se'n poden fer dos o tres o més de una vegada.

a. a continuació ratllat volent.

Ítem, se ordena al obtenint lo offici de racional y al scrivent ordinari de racional, que vuy són y per temps seran, que sempre y quant faran memorials per a fer exequucions se hajen de aturar còpia dels memorials // 311*v* // que hauran despatxats en un libre a part, o si millor apareixerà tenir-los enfilats, sols sie de aquell millor modo que apareixerà ésser millor per lo útil y profit del General, carregant-ne llurs conciències y que en dits memorials o còpies que restaran en dita instància del racional, tinguen y hajen de notar lo que auran pagat en descàrrech la persona o persones exequutades, per a què en altra ocasió, quant se haje de despedir altre memorial contra les mateixes persones, no se haje de menester gastar molt temps y pugan millor los senyors deputats fer exhigir los dèbits del General.

Y per a què des de ara comense lo General a poder cobrar de sos debitors tot lo que li és degut, se ordena a dits racional y scrivent ordinari de racional que, encontinent que aurà passat un mes des del die que lo libre de Sentències de la present visita serà per lo scrivà major de aquella entregat als senyors deputats, se posen a regular los libres de Vàlues y los libres de Concòrdies, observant sempre tot lo fins assí disposat en la present sentència, y vajen contínuament fent y despedint albarans de tots los dèbits que·s deuhen a la Generalitat, axí de molts que foren officials peccuniaris del General, los quals són restats debitors, com de altres qualsevols dèbits, y en particular dels dèbits resultants de condemnacions de visites passades, puix per al dit efecte fou ja entregat als senyors deputats un memorial despedit per lo racional de la present casa, de orde dels senyors visitadors, ab lo qual constave ésser degudes grans summes. Y axí mateix se deuhen algunes pagas atrassades // 312*r* // de les concòrdies, que no és bé se dexen enderrerir, y per ço se ordena que, axí de dits dèbits com de qualsevol altra spècie que sien, se vajen sempre fent albarans, fins y a tant que no·n resten per a fer, y axí com se aniran fent, lo exactor y demés officials a qui tocarà, procuren ab tota diligència fer son offici aserca de la exacció de dits dèbits, sots las penas en y ab los capítols de Cort statuhides.

Ítem, se ordena que, havent-hi segons concerts entre debitors del General, sien fetes notes en llibre de Concòrdies en lo marge o debaix dels primers concerts.

Ítem, se exorta als molt il·lustres senyors deputats y ohidors de comtes que, attès ha constat haver-hi algunes concòrdies de les quals apenas se ha cobrat cosa alguna aprés de ésser fetas, a més de que algunas d'ellas són fetas ab pagas tant dilatades que·s veu manifestament no ésser estades fetes a utilitat del General, sinó ab molt gran detriment, per ço[a], se exorta que totes aquelles que són tan inútils al General, per ésser ab pagas tant tènuas y tant dilatades que a notori poran conèxer ésser estades fetes no a utilitat del General ans bé ab gran detriment de aquell, las revoquen, attès són fetes contra disposició de capítols de Corts, encarregant-ne llurs conciències.

Y per quant lo racional de la Deputació y scrivent ordinari de racional, per haver de regular tots los llibres que de anys atràs han estat y estan sens regular, en gran detriment de la // 312*v* // casa, és cert que se auran de ocupar en hores extraordinàries, fins y a tant estiguen del tot regulats y posats en bona forma, y per no poder-se per ara saber per menut la occupació que tindran en dits affers, no és possible assenyalar-los paga o remuneració condigne. Per tant, se encarrega als senyors deputats y ohidors de comtes y se exorta que se servescan ab totas veras cuydar que dits afers se fassen, y que tot lo dispost en la present sentència se cumpla ab la major diligència que sie possible, y axí mateix se servescan deliberar los salaris que, justas sas conciències, los apareixerà se deuran donar a dits racional y scrivent ordinari de racional, segons la occupació extraordinària que veuran y censuraran haver tinguda en dits affers. Y per a què en lo sdevenidor no·s puga alegar ignorància de las demuntditas cosas, se ordena y mana que dita sentència y decret de execució de aquella sien intimats al racional y scrivent ordinari de racional, regent los comtes, ajudant primer de scrivà major del General, magnífichs assessors y advocat fiscal y al procurador fiscal del General y al exactor, per a què quiscú, respectivament, procure per sa part en lo que li expecta observar y fer observar lo contengut en la dita sentència, puix se creu que ha de redundar en gran utilitat del General.

Ítem, en la sentència de la querela número 25 contra dits deputats y ohidors, se declara que de assí al devant los senyors deputats, qui de present són y per temps seran, admetan subrogats als scrivents ordinaris de la present casa en los casos que per los capítols de Cort és disposat, // 313*r* // si y conforme los admeten als demés officials del General.

En la sentència de la querela número 34 contra dits deputats y ohidors se ordena y als molt il·lustres senyors deputats y ohidors de comtes, qui de present són y per temps seran, quant encaridament se pot se encarrega, fassen totes les

a. a continuació ratllat que.

diligències possibles per exhigir y cobrar les averies degudes al General, axí per confiscacions com per altres causes y rahons, considerant y attenent lo gran profit y utilitat ne ha de resultar al General en occasió que està tan exaust.

En la sentència de la querela número 35 contra dits deputats y ohidors y Miquel Marquès, scrivent extraordinari de la scrivania major de la present casa de la Deputació, se declara que de assí al devant los molt il·lustres senyors deputats, qui vuy són y per temps seran, en quiscuna inseculació se farà de aquí al devant, donen y paguen al scrivent extraordinari de la scrivania major de la present casa de la Deputació[a] deu liures per quiscuna de las insiculacions fahedores, per los treballs y affers que en dita insiculació suportarà, y per so, ésser manat al regent los comtes del General que continue en lo memorial dels officials al dit scrivent extraordinari de la scrivania major del General, en dita quantitat de deu liures per quiscuna insiculació.

En la sentència de la querela número 28 contra dits deputats y ohidors se ordena y als senyors deputats, qui vuy són y per temps seran, se encarrega que fassen servir la scrivania de les baronies que foren del excel·lentíssim marquez // 313*v* // de los Velez al scrivà major del General, e o per la persona per dit scrivà major subrogada, en cas dit scrivà major vulle tenir subrogat, lo qual subrogat tinga obligació de donar de sis en sis mesos un libre apart, en lo qual estiguen buydats y buydades tots los actes y demés scriptures de qualsevol spècie que sien, que en son poder aurà rebuts y rebudes de coses tocants a dites baronies y administració de aquelles, per a què dit llibre sie recondit en lo archiu de la present casa de la Deputació. Y per quant vuy se troba servint dit offici de notari de ditas baronias Francesc Lentisclà, notari públic de Barcelona, se ordena que de present sie lo dit Lentisclà subrogat per dit scrivà major del General, si dit scrivà major voldrà de present tenir subrogat en dita scrivania de dites baronies, fent la subrogació en persona de aquell, en lo modo y forma que fou feta en persona de Sebastià Costa, a nominació y petició de dit scrivà major, obligant emperò axí al dit subrogat com a qualsevols altres subrogats, per dit effecte en lo sdevenidor nomenadors, en haver de buydar dits actes y scriptures en dit libre y en haver de sis en sis mesos entregar aquell en la forma sobredita; y que lo dit scrivà major, en cas vulla ell mateix servir y no tendir subrogat, haje de aportar dit libre y buydar-hi dits actes y scriptures en la mateixa forma, per a què resten recondits en lo archiu de la present casa de la Deputació.

a. a continuació ratllat dites.

En la sentència de la querela número 2 contra los regents don Gispert Amat y doctor Pere Quer, se exorta als molt il·lustres senyors deputats, que vuy són y per temps seran, que tenint attendèn- // 314*r* // cia al beneffici comú de la Generalitat se abstinguen de pretèndrer merçès de mà de sa magestat, que Déu guarde, y de sos officials y ministres reals, demanant aquelles pròprio motu, per a què en tot temps durant sos officis pugan tenir las accions més líberas.

En la sentència de las querelas de números 15, 33, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63 y 64, contra diversos taulers del General, se ordena y mana a dits taulers que de assí al devant, en los despaigs que faran de teles, mercaderies y altres qualsevols coses de les quals està feta la estima, y donats los preus y valor ab la tarifa última del General, y se donarà ab les tarifes, si per ventura se'n faran de noves en sdevenidor, tingan obligació, sots la pena de privació de llurs officis imposada ab lo capítol 88 de les Corts del any 1599, contra los taulers o cullidors que estimen y avaluen les robes y mercaderies a menos del que les deuhen estimar, tingan obligació, ans de totes coses, de despatxar segons lo verdader cost se'ls donarà per los mercaders o altres qualsevols persones que despatxaran en llurs taulas, respectivament, no estant en assò a la sola asserció y jurament de aquells en cars diguen costarlos la mercaderia menos del que està estimada ab la tarifa, sinó constant-los de dit verdader cost ab la fe del contracte o factoria, o altres semblants proves y documents, segons se admeten y basten entre mercaders y hòmens de negoci, y en cas digan no poder mostrar del dit // 314*v* // verdader cost, ni tenir-lo ab ninguna de les proves refferides y altres consemblants, hajen y degan dits taulers pèndrer de jurament als dits despatxans, ab lo qual adveren no tenir ni poder mostrar del dit verdader cost en la forma sobredita, y en dit cars inviolablement hajen de despatxar dits taulers segons los preus y valors se ha donat a les robes y mercaderies y demés coses ab la dita tarifa, encara que lo despatxant se offerís a jurar haver-li costat menos; de manera que sols en lo cas que lo mercader o altra persona que despatxarà, estimarà la cosa que despatxarà a més preu del que està estimada ab la tarifa del General que està en observansa, en lo qual adverarà també ab jurament la dita estima, sols aleshores se haje de estar a son jurament, y de ninguna manera se estigue en aquell en lo cas que lo despatxant volgués adverar ab jurament sol valer menos del que està tarifada, com ni tampoch aleshores se li puge exhigir dit jurament; y que los dits taulers hajen de continuar en lo mateix despaig en la estimació y avaluació que faran de les coses despatxades lo modo y

forma se'ls dóna ab la present nostra sentència y declaració, sots la dita pena de privació de llurs officis.

Y se exorta als molt il·lustres senyors deputats, que vuy són y per temps seran, fassen guardar y observar, tant als sobredits taulers com a altres qualsevols del General dels presents Principat y comtats, lo disposat ab la sobredita sentència inviolablement, fent que arribe a notícia de tots, fent-los intimar esta nostra sentència, fent llevar acte // 315*r* // de la relació faran los porters que las auran intimades, per a què no puguen en algun temps al·legar ignorància a effecte de evitar la pena, y que·s fasse ab lo més breu termini que sie possible, per lo gran beneffici que esperam ne ha de conseguir lo General en la exacció de sos drets.

Y axí mateix, en la sentència de dita querela número 15 contra Pere Joan Mando y Guillem Bernola, se ordena que de aquí al devant, en cada parell de mitjes, posen un plom, per evitar un inconvenient molt gran de aquí se podrie seguir.

Y axí mateix, en la sentència de dita querela número 45 contra Pau Tamarit, se ordena a dit Pau Tamarit sie cuydadós de aquí al devant en specificar les mercaderies y lo dret nou que elles pagan, sots pena de deu lliures per cada despaig farà sens specificar la qualitat de la mercaderia y lo dret nou aquella pague, ultra de las penas imposades per los capítols de Cort.

Y axí mateix, en la sentència de dita querela número 47 contra Montserrat Roca, se ordena al dit Roca que de aquí al devant sie cuydadós en specificar los partits despatxarà de barrils de sardina de la qualitat són, si són petits o grans.

Y axí mateix, en la sentència de la dita querela número 48 contra Francesc Andreu, se ordena al dit Andreu y a tots los demés que en los despaigs faran de alguns paquets, en los quals han acostumat posar tota sort // 315*v* // de quinquilleria, specifiquen quina sort de quinquilleria és, per lo que ne pot redundar gran dany a la Generalitat.

Y axí mateix, en la sentència de la dita querela número 58 contra Joan Pere Tarau y Francesch Vilapura, taulers de Mataró, se ordena lo següent: Primo, que de assí al devant, en los despaigs faran dits taulers de mercaderies, carreguen los nòlits, sots les penes en los capítols de Cort imposades als qui no despatxan bé y lealment. Ítem, que de aquí al devant dit Vilapura, credenser, trague les sumes enfora com té de obligació.

Y axí mateix, en la sentència de la dita querela de número 64 contra lo regent Ramon Calaf, tauler de la vila de Tremp, se ordena al dit tauler que de aquí al devant no exhigesca més de dos sous per liura, conforme està disposat en lo capítol 88 de les dites Corts del any 1599, y ab la sentència de la visita passada, y que lo racional de la present casa no puga passar en comte a ell, ni qualsevol altre tauler, més de dos sous per liura per son salari, y que sie intimada la dita sentència al dit racional, per a què no passe en comte a dit tauler y qualsevol altre més de dos sous per liura, per son salari.

Y axí mateix, a la fi de totes les sobredites sentències se ordena y als senyors deputats se encarrega, quant encaridament se pot, que, per dos persones molt expertes, axí en matèria de comtar com en matèria del disposat en capítols de Cort, ordinacions del General y sentències de visita, fassen regonèxer totas las // 316*r* // tersas que, axí en la present casa com en les visites passades, no són estades regonegudes, per a què noten los errors, axí de sumes com altres, que són estats comesos en dany del General, per a què lo procurador fiscal del General puga ferlos condempnar en dites quantitats tots aquells que seran trobats haver de ésser condemnats, ordenant al procurador fiscal del General que, inmediadament aprés que seran fets los càlculs per las ditas dos personas expertas, elegidas per los dits senyors deputats, los intente causa o causes en lo consistori dels senyors deputats.

317*r* Memorial de las quantitats que las personas avall scrits han de pagar en virtut de las sentències y decrets de exequució fets y fetes en la visita del General de Cathalunya del trienni mil sis-cents quoranta-quatre, comensada en lo any mil sis-cents quoranta-set.

Primo, ab sentència sobre la querela número 14 foren condemnats lo abat de Galligans, don Gispert Amat, Joan Vives, doctor Pere Quer, los hereus del quòndam Benet de Tord y lo doctor Balthesar Soler, deputats y ohidors, respective, del trienni pròxim passat, en haver de pagar quiscú d'ells al General cent sinquanta liures. Lo sagristà Viver, don Joan de Argensola y don Bernat Vilallonga, deputat y ohidors, respective, de dit trienni, en haver de pagar quiscú d'ells al General sinquanta liures, axí que pagant hu sien liurats los altres. Però ab lo decret de exequució de dita sentència fet, foren moderades les dites quantitats, ço és, les de cent sinquanta liures a cent liures, y les de sinquanta liures a vint-y-sinch liures, axí que dits abat de Galligans, don Gisper Amat, Joan Vives, doctor, Pere Quer, hereus del quòndam Benet de Tord, y lo doctor Balthasar Soler deuhen pagar

al General, quiscú d'ells, cent liures, y los dits sagristà Viver, don Joan de Argensola y don Bernat Vilallonga, quiscú d'ells, vint-y-sinch liures, que dites quantitats juntes suman ... 575 lliures, sous.

317*v* Ítem, ab sentència sobre la querela número 36 fonch condemnat Joan Pere Mando, tauler del General de la vila de Puigcerdà, en haver de pagar al General sinquanta-sinch liures, desset sous, ... 55 lliures, 17 sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 56 fonch condemnat Andreu de Nulla, tauler del General de la vila de Canet de Rosselló, en haver de pagar al General divuyt liures, sis sous y vuyt diners, ... 18 lliures, 6 sous, 8.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 57 fonch condemnat Joan Sala, tauler del General de la vila de Perpinyà, en haver de pagar al General tres-centes setse liures, setze sous y tres diners, ... 316 lliures, 16 sous, 3.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 58 foren condempnats Joan Pere Tarau y Francesc Vilapura, taulers del General de la vila de Mataró, en haver de pagar al General, entre tots dos, sinquanta-nou liures, catorse sous, ... 59 lliures, 14 sous.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 59 fonch condemnat Francesch Nobis, tauler del General de la vila de Tuir, en haver de pagar al General denou liures, catorse sous y quatre, ... 19 lliures, 14 sous, 4.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 63 fonch condemnat Jaume Carpinet, tauler del General de la vila de Sterri, en haver de pagar al General vuyt liures, ... 8 lliures, sous.

318*r* Memorial dels processos de querelas que, ab sentències y provisions de decret de exequució, són estades remeses als molt il·lustres senyors deputats y ohidors del General de Cathalunya.

Primo, las querelas de números 27, 38, 39 y 42, juntament ab los processos de aquellas, se remeten als molt il·lustres senyors deputats per a què, de consell de sos magnífichs assessors, instruescan aquellas y declaren sobre d'ellas, respectivament, lo que serà de justícia.

Ítem, las querelas de números 6, 18, 19, 20, 21 y 22 que són les causes de invaliditat de las insiculacions en ditas querelas contengudas, los processos y causes de dites quereles se remeten als molt il·lustres senyors deputats, per a què sobre d'elles, de consell del magnífic assessor, declaren diffinitivament lo que serà de justícia, y se ordena y mana al procurador fiscal del General que, dins de un mes comtador del die serà fet y intimat lo decret de exequució de la present sentència, haje y dega fer comètrer per dits senyors deputats als magnífichs assessors les causes de dites quereles, y los dits magnífichs assessors, des del die de la comisió a un any inmediadament següent, hajen y degan haver declarat diffinitivament sobre dites causes, sots pena, per dit procurador fiscal del General y per quiscú de dits assessors, de privació de llur salari, respectivament, per temps de un any. Y que per ço, la present sentència y provisió de decret de exequució de aquella fahedora sien intimades als dits magnífichs assessors y a dit procurador fiscal del General, perquè no·s puguen escusar ab ignorància alguna.

318*v* Ítem, la querela de número 9, juntament ab lo procés de aquella, se remet als molt il·lustres senyors deputats y al magnífich advocat fiscal del General, y se encarrega a aquell que veje, mire y regonega lo interès del procurador fiscal aserca de la pretesa lesió, y que dit advocat fiscal y procurador fiscal del General dit procés instruescan fent cada hu, respective, lo tocant a la obligació de lurs officis, y se encarrega als magnífichs assessors que sobre de aquella diffinitivament declaren lo que serà de justícia.

319*r* Memorial de les persones que són estades privades y suspeses en virtut de sentències y decrets de exequució fets y fetes en la visita del General de Cathalunya del trienni 1644, comensada en lo any 1647.

Primo, ab sentència proferida sobre la querela número 62, Joseph Aytés, tauler del General de la vila de Tírvia, és estat privat de dit offici de tauler del General de dita vila, com a inhàbil per lo exercici de aquell, lo qual degan y puguen conferir los molt il·lustres senyors deputats en favor de altra persona benemèrita y hàbil per dit offici de tauler de dita vila de Tírvia.

325*r* *18 augusti 1648.* A.

Thomàs[a] Bronsalt, en lo principi del trienni corrent, fou provehit del offici de capdeguayta del rey, nostre senyor, y aquell exercí alguns mesos y després és estat provehit, consequutivament, del offici de sots-veguer de la present ciutat de Barcelona. Dubten los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors si, per dita promoció de capdeguayta a sots-veguer en la persona de dit

123. *vot intercalat en el foli 325 del trienni 1647-1650.*

Bronsalt, se ha contrafet a la constitució primera, títol «Que officis temporals no puguen ésser continuats», o altres aplicables.

Jhesús, Maria.

En lo sobre consultat fet per los molt il·lustres senyor(s) deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascripts, perquè Thomàs Bronsalt, en lo principi del trienni, fonch nomenat capdeguaita y ha exercit alguns mesos dit offici, y en lo mateix trienni és estat provehit del ofici de sots-veguer de la present ciutat, attès que la constitució primera del títol «Que officis temporals no pugan ésser continuats», parla de aquells officials qui han regit offici de jurisdicció triennal y vol que en lo següent prop trienni no pugan tenir aquell mateix o altre offici de jurisdicció dins de aquella ciutat, vila o lloc, y com dit Bronsalt no aje tingut offici de jurisdicció en la present ciutat en lo trienni precedent, són de // 325v // vot y parer que, ab la nominació feta del dit ofici de sots-veguer en persona de dit Bronsalt per lo corrent trienni, no se ha feta contrafacció a la dita constitució primera «Que officis temporals no pugan ésser continuats», ni a altre constitució a aquella applicables. Salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Taladoma pro fisci advocatus. Serra, assessor.

327r *26 augusti 1648.* A. B.

Jhesús[a].

A nostres charíssims y benamats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Encara que nós crehem que sens sperar nostres ordres en conseqüència dels que nostre charíssim y benamat cuzí lo duc d'Halluin, comte de Schomberg, par y mariscal de Fransa, virrey y nostre loctinent general en nostra província y armada de Catalunya, vos ne haurà donats, haureu ja donat gràcias a Déu del dichós succez de nostras armas en la gloriosa y útil presa de la ciutat y castell de Tortosa, y donat las demostracions públicas de alegria en esta occurrència degudas, no-res-menys, com importa a nostra satisfacció y proceheix de nostra gratitut envers la bondat Divina, que[b] esta obligació se cumple en tots los llochs de nostra obediència, comforme és estat fet assí. Nós havem bé volgut fer-vos esta lletra per la qual nós vos fem sçaber, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que vosaltres hayau de assistir al Tedèum qui serà celebrat per aquest subjecte en la iglésia cathedral de Barcelona, y a donar totas las demostracions de regosijo públich y de fer tot lo que és acostumat en una semblant occasió, sinó·y serà ja estat satisfet. Y remetent-nos al que·us podrà ser més particularment advertit, per nostre dit cusí lo mariscal de Schomberg, sobre de aquest subjecte, // 327v // nós no·us farem la present més llarga sinó per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, als 30 de juliol 1648. Louis. Le Tellier.

a. carta i traducció intercalades en els folis 327r-329v del trienni 1647-1650.
b. a continuació ratllat nos fassa falta.

328r *26 augusti 1648.* A.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Encores que nous croyons que, sans attendre noz ordres, vous aurez desja ensuite de ceux de nostre tres cher et bien amé cousin le duc d'Halluyn, comte de Schomberg, pair et mariscal de France, viceroy et nostre lieutenain general en noz province et armée de Catalongne, aura pû vous donner, rendu graces Dieu de lheureux succez de noz armes en la glorieuse et utile prise de la ville et chasteau de Tortoze, et donné les tesmoignages publiqz de joye qui se doyvent en cette occurrence, neantmoins comme il importe a nostre satisfaction et quil est de nostre gratitude envers la bonté Divine, que lon ne manque pas de sacguiter de ce debvoir en tous les lieux de nostre obeissance, comme il a esté faict pardeça. Nous avos bien voullu vous faire cette lettre par laquelle nous vous mandons, par ladvis de la royne regente, nostre tres honoreé dame et mere, que vous ayez a assistir au Tedeum qui sera celebré pour ce suject en lesglise cathedralle de Barcelonne, et a donner toutes les marques de resjouissance publicque et de faire tout ce qui est accoustumé en une pareille occasion, sil ny a desja esté satisfait. Et nous remettant a ce qui vous pouvra estre plus particulierment // 328v // mandé par nostre dit cousin le mariscal de Schomberg sur ce subject, nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu quil vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXXe juillet 1648. Louis. Le Tellier.

Aux[b] deputez du principat de Catalongne.

---

a. anotació escrita al dors.
b. anotació escrita al marge inferior del foli 328r.

331r *31 augusti 1648.* A.

Jhesús[a].

Als senyors deputats del General de Catalunya.

Dedes que jo só en aquesta cort no he cessat de demanar al Papa de admètrer las lletras de nominació del rey als beneficis de Catalunya, comforme havia començat de fer lo papa Urbà quant morí, y l·y he diversas vegadas representat los inconvenients que podrian succehir del refús que ell ne feya, tant per lo que era cosa molt mal rebuda dels pobles com[b] per lo que ell obligaria en fi a sa magestat y a vosaltres, messieurs, en posar-hi los remeys convenients. Més tot assò, no havent aprofitat res de res, jo só forçat de donar-vos-ne avís y dir-vos que aquesta gent no·s governan pas com los altres, que·s guanyan per lo respecte y per la paciència, sinó que antes bé prenen major argull de fer pitjor, imaginant-se que hom los té por y que hom té necessitat de ells. Ell és absolutament necessari, si vosaltres voleu haver contentament de aquesta cort y posar lo Papa y sos ministres a la rahó, que vosaltres prengau alguna resolució vigorosa, la qual, pozant remey en los desordres, los fassa veure que hom no·ls tem pas. Si assò era en Fransa, de la qual jo conec la manera de govern y lo humor dels pobles, jo vos donaria líbrement mon parer sobre de assò, y los expedients que·s haurian de pendre, però no volent pas ingerir-me // 331v // en las cosas que són fora de ma notícia, jo me contento de advertir-vos del estat dels negocis, remetent a la gran prudència de monsieur lo mariscal de Schomberg y de monsieur de Marca y de vosaltres lo pèndrer las resolucions que seran necessàrias, supplicant-vos de[c] assegurar-vos que jo posaré de ma part tot lo que serà de mon poder per a fer-vos donar, en esta occasió y en qualsevol altra, tota la satisfacció que·s deu y jo vos desitjo affectadament.

Lo doctor Viver és tant intel·ligent y serveix ab tant de passió y de zel que jo só obligat de certificar-vos-ho, y de recomanar-vol com a una persona molt digne del empleo que vosaltres li haveu donat.

Messieurs, vostre humilíssim servidor, Fontenay.

Roma, a 2 de agost 1648.

a. carta i traducció intercalades en els folis 331r-332v del trienni 1647-1650.
b. com *interlineat, damunt de* que *ratllat.*
c. a continuació ratllat creuaré.

332r *Messieurs. Depuis que ie suis en cette cour je n'ay cesse de demander au Pape d'admettre les lettres de nomination du roy aux benefices de la Catalogne, ainsy qu'avoit commencé de faire le pape Urbain quand il mourut, et luy ay diverses fois representé les inconveniens qui pouroint ariver du refus qu'il en faisoit, tant par ce que cela estoit fort mal receu des peuples que par ce qu'il obligeroit enfin sa maieste et vous autres messieurs a y aporter les remedes convenables. Mais tout cela, n'ayent servy de rien, je suis contraint de vous en donner advis et vous dire que ces gens cy ne se gouvernent pas comme les autres, qui se gaignent par les respectz et par la patience, mais en prennent plustost hardiesse de faire pis l'imaginans qu'on les craint et qu'on a besoin d'eux. Il est absolument necessaire, si vous voulez avoir constantement // 332v // de cette cour cy et mettre le Pape et ses minestres a la raison, que vous preniez quelque resolution vigoureuse qui, aportant remede aux desordres, leur fasse voir qu'on ne les aprehende pas. Si c'estoit en Françe, dont je conois la maniere de gouvernement et l'humeur des peuples, je vous donnerois librement mon avis sur cela et les expediens qu'il faudroit prendre, mais ne voulant pas m'ingerer dans les choses que sont hors de ma conoissance, il me constante de vous advertir de l'estat des affers, remettant a la grande prudence de monsieur le mareschal de Schomberg et de monsieur de Marca et de vous, de prendrer les resolutions qui seront necessaires, vous suplians de vous asseurer que j'aporteray de ma part tout ce qui sera en ma puissance pour vous faire donner en cette occasion, et en toute autre, toute la satisfaction que se doit et que vous souhaits, messieurs, vostre tres humble serviteur, Fontenay.*

Rome, ce 2 aoust 1648.

Le docteur Viver est sy intellegant et sert avec tant de frabreu et de zele, que ie suis oblige de vous le tesmoigner et vous le recommander comme unne personne tres digne de lemploy que vous luy aves donne.

339r *8 septembris 1648.* A.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez de nostre principat de Catalogne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Il ne pouvoit rien arriver dans les pays, ou nous employons nos armes pour la liberté publicque et pour restablir le repos de la chrestienté, qui nous donnast une plus sensible joye que l'a este celle que nous

a. carta i traducció intercalades en els folis 339r-340v del trienni 1647-1650.- anotació escrita al dors.

avons receut de la prise de Tortoze, et il est vray qu'elle a esté non seulement renouvellée mais aussy redoublée lors que nous avons apris par voz lettres de quelle sorte ce succez vous a touchez, sur quoy nous avons bien voullu, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous tesmoigner par cette lettre le gré que nous vous sçavons des tesmoignages de vostre affection, et vous asseurer que nous ne desirons rien plus ardemment que de faire de tous les effortz possibles pour procurer le repos et la secureté entiere a nostre province de Catalongne, et de vous donner, de plus en plus, des effectz de nostre protection royalle et bienveillance, et sur ce nous prions Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XVIIe *aoust 1648. Louis. Le Tellier.*

Aux deputtez du principat de Catalongne.

340*r* *8 septembris 1648.* A.

Jhesús.

A nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. No podia succehir cosa en los paÿsos ont nós[a] empleam nostras armes, per la llibertat pública y resta-b<i>lir lo repós de la christiandat, que·ns donàs una més sensible alegria com ho és estada la que nós havem rebuda de la presa de Tortosa, y és veritat que ella no sols és estada renovada, però encara redoblada, quant havem entès per vostras cartas la manera com aquest succez vos ha tocats, sobre del qual nós havem bé volgut, del parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, demostrar-vos per esta lletra lo grat que nós vos sçavem de vostra affició, y assegurar-vos que nós no desitjam res més ardentment que de fer tots los esforsos possibles per a procurar lo repós y la seguretat entera a nostra província de Catalunya, y de donar-vos, de més en més, effectes de nostra protecció real y benevolència, y sobre de assò nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, a 17 de agost 1648. Louis. Le Tellier.

341*r* *8 septembris 1648.* B.

Jhesús[b].

a. a continuació ratllat altres.
b. carta i traducció intercalades en els folis 341r-342v del trienni 1647-1650.

Messieurs. Messieurs los deputats del General del principat de Catalunya.

Messieurs. Com vosaltres podeu judicar millor que persona de la importància de la presa de Tortosa y gustar la alegria de aquest succez, així jo dec assegurar-vos que las lletras que·n haveu escritas al rey són estades rebudas ab gran aplauso, y an fet encara més particularment considerar la conseqüència de aquest avantatge, com vos ho veureu per las lletras que ses magestats vos escriuen sobre de aquest subjecte, al qual jo puch ajustar que may ses magestats han tingut una més perfeta satisfacció que la de aquesta preza, y de enténdrer-lo com vosaltres la estimau, y que no tenen cosa més en lo cor que de pozar la província de Catalunya en una entera seguretat y llibertat, com ho confia de l'assistència Divina. Y sobre de assò estan gustosíssims de vèurer que los votz dels principals de la província y més afficionats a son major bé y repós, responen a llurs intencions y als esforsos que ellas han fet y volen fer per a pervenir-hi.

Quant al que haveu representat a sa magestat per vostra carta de 7 del mes passat, de la necessitat que·y ha de obtenir las bullas del Papa per los beneficis que vaqueran en la província, jo vos asseguro que no és pas necessari de excitar a sa magestat de fer-hi son possible, y que presentament encara se envia ordre exprecíssim de sa magestat[a] a monsieur lo marquès de Fontenay Marevil, son embaixador en Roma, y que ella y pren com deu al principal interès, no sols a causa de què aquest dret és un dels més hermosos de sa corona, però encara perquè //341*v*// se affecciona singularment lo bé spiritual, així com lo temporal, de tots sos súbdits de la dita província, y que sa magestat sçab prou lo quant, en general y en particular, s'y pateix per falta de pastors y de personas que servescan los beneficis vacans, per los quals ella ha nomenat a sa[b] Santedat, lo que jo escrich encara en mon particular apretadament al dit senyor embaxador en Roma, a ffi que ell no dexe res del que serà possible y convenient per a vèncer las difficultats y llargors de la cort de Roma en aquest subjecte, jo só, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier.

En París, 17 d'agost 1648.

342*r* *8 septembris 1648.* B.

Messieurs. Comme vous pouvez juger mieux que personne de l'importance de la prise de Tortoze et gouster la joye de ce succes, aussy je doibs vous as-

a. a continuació ratllat al marquez.
b. a continuació ratllat magestat.

seurer que les lettres que vous en avez escrittes au roy ont esté receues avec grand aplaudissement, et ont faitt encore plus particulierement considerer la consequence de cet advantage, comme vous le verrez par les lettres que leurs maiestés vous escrivent sur ce subjett, a quoy je puis adjouster que jamais leurs maiestes n'ont eu une plus parfaitte satisfattion que celle de cette prise, et en suitte daprendre comme vous la ressentez et qu'elles n'ont rien plus a coeur que de mettre la province de Catalongne dans une entiere seureté et liberté, comme elle lespere de lassistance Divine. Et sur cela elles sont tres ayses de voir que les souhaitz des principaux de la province et des plus affectionnez a son bien et a son repos, respondent a leurs intentions et aux effortz quelles ont fait[a] *et veullent faire pour y parvenir.*

Quand a ce que vous avez exposé a sa maiesté par vostre lettre du septieme du mois passe, du besoin quil y a dobtenir les bulles du Pape, pour les benefices qui vacqueront dans la province, je vous asseure quil n'est pas besoin dexeiler sa maiesté ay faire son possible, et que presentement encore lon envoye une despesche tres expresse de sa maiesté a monsieur le marquis de Fontenay Marevil, son ambaissadeur a Rome, et quelle y prend comme // 342v // il se doibt le principal interest, non seullement a cause que ce droict est un des plus beaux de sa couronne, mais par ce quelle affettionne singulairement le bien spirituel, ainsy que le temporel, de tous ses subjectz de la dite province, et quelle scayt assez combien le general et les particulliers souffrent du deffault de pasteurs et de gens qui desservent les benefices vaccans ausquelz elle a nommé sa Sainteté, ce que jescris encore en mon particulier avec pressé au dit sieur ambassadeur a Rome, a fin que nobmette rien de ce qui sera possible et convenable pour vaincre les difficultez et longueurs de la cour de Rome en ce subject, je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affectione serviteur, Le Tellier.

A Paris, le 17e aoust 1648.

A messieurs les depputes du principat de Catalongne.

343r Revocació[b] de contrafaccions.

9 setembre 1648. A.

344r *Die veneris, vigesima prima mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo, in parochia de Sarriano, territorii et diocesis Barcinone.*

Constituït personalment Joseph Fita, ciutadà honrat de Barcelona, de la sacra christianíssima y real magestat scrivà de manament, divendres, a vint-y-hu de agost any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents y quoranta-vuyt, en la parròquia de Sant Vicens de Sarrià, territori de Barcelona, en una torra dita del ardiaca, devant del excel·lentíssim senyor Carlos de Scomberg, duch de Alhuy, etcètera, lloctinent y capità general en lo present principat de Catalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, en presència de Joseph Ximenis y Monrodon y Francesch Sangenís, ciutadans honrats de Barcelona, foren a mi, dit Joseph Fita, donats per dit excel·lentíssim senyor llocthinent y capità general dos memorials, lo hu signat de lletra A y lo altre de lletra B, que pochs dies havia li eran estats presentats per part dels deputats del General de Catalunya, los quals són del tenor següent:

A. Summari o epilogada informació de les contrafaccions a les generals constitucions del present principat de Cathalunya y pactes jurats y celebrats entre lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, y la província, perpetrades per molts y differents soldats dels regiments devallscrits en differents viles, llochs y térmens del present principat de Cathalunya. De les informacions rebudes a instànsia del procurador fiscal del General de Cathalunya legítimament consta haverse // 344v // seguides les següents formals constitucions:

Primerament, consta de ditas informacions que dos companyas de soldats de cavall del regiment del baró de Lez alotjats en la vila del Arbós, en lo dezembre de 1647, se feren donar per forsa y ab amenaças menjar y bèurer; y lo mateix feren en la vila de Valussell, a hont foren alojats en lo octubre 1646, fent-se donar, a demés de son sustento, civada per los cavalls. En la vila de Vilanova de Prades, se feren donar sustento per a si y blat per sos cavalls. En la vila de Blancafort, a hont foren alojats en lo setembre de dit any 1647, fent-se donar pa y vi y lo demés necessari per son sustento y blat per sos cavalls.

Y en summa se feren prestar per a ssi tots los aliments necessaris, los soldats del eminentíssim senyor cardenal Mazerín en los llochs y temps següents en la vila de Omells, en lo mes de setembre 1647, en lo lloch de Lech, en noembre 1647.

Los soldats del excel·lentíssim senyor de Marsín en la vila de Bimbudí, en lo mes de juliol 1647,

a. fait *interlineat.*
b. revocacions intercalades en els folis 343r-349v del trienni 1647-1650.

juntament ab altres soldats del regiment del príncep y del regiment de Conti. En lo lloch de Pira, en lo octubre de dit any. En la vila del Albi, en lo octubre de dit any. En la vila de Çarreal, en setembre de dit any. En la vila de Rocafort de Nalech, se feren donar diner per llur gasto.

Los soldats del regiment del senyor de La Motte en la vila de la Granada, en lo dezembre de dit any 1647. En la vila de Çaroca, en lo noembre. En la vila de Valussell, en noembre 1647. En la vila de Rocafort, en lo mes de setembre de dit any. En lo lloc de Pira, en lo mes de octubre de dit any. En lo lloch de Solivella en lo mes de setembre de dit any. En la vila de Guimerà // 345*r* // en lo octubre de dit any. En la vila de la Spluga, en setembre de dit any. En la vila de Rocafort de Nalech, en octubre de dit any. En la vila de Gratallops, en juliol 1646. En la vila del Spanyol, en setembre 1647. En la vila de Falset, en setembre de dit any. En la vila del Pla, en dezembre 1647.

Los soldats del regiment de Criqui, en lo lloch de Moyà, en lo dezembre 1647. En lo lloch de Llops, en lo mes de maig 1647. En la vila de Sanant, en lo setembre de dit any. En la parròquia de Castellolí, en lo noembre 1647.

Los soldats de infanteria de Guiena, en la vila de Blancafort, en maig 1647. En la vila de Ulldemolins, en lo noembre 1647. En la vila de Prades, en noembre 1647.

Los soldats del regiment del príncep en la vila de Çarreal, setembre 1647. En la vila de Verdú, en octubre de dit any. En la vila de Guimerà, en octubre de dit any. En la vila de Martorell, en noembre 1647.

Los soldats del regiment de Conti y de Condé, en la vila de Çarreal, en noembre 1647.

Los soldats del regiment de Anguien, en la vila de Maldà, en maig 1647.

Los soldats del regiment de monsieur Santa Coloma, en la vila de Falset, gener 1648.

Los soldats del regiment del compte Brocli, en la vila de Valls, en lo gener 1648. En la vila de Prades, en agost 1647.

Los soldats del regiment de Perçan, en la vila de Bimbudí, en juliol 1647. En la vila de Guimerà, en agost de dit any.

Los soldats del regiment de Santimema, en la vila de Vimbudí, en juliol 1647. En la vila de Guimerà, en agost de dit any.

Los soldats del regiment de Mirapeix, en la vila de Guimerà, en agost 1647. En lo lloch de Pira, en dezembre 1647.

Los soldats de cavall del regiment // 345*v* // de San Simó, en la vila de Valusell, en octubre 1646.

Los soldats de cavall alamanys y tudescos del regiment de Dez en lo noembre 1647.

Los soldats de cavalleria del regiment de Benach, en la vila de Vinaera, en lo noembre 1647. En la vila de Sanant, en octubre 1647.

Los soldats de infanteria del regiment de Lorene, en la vila Ciutadilla, en lo setembre 1647.

Los soldats de infanteria del regiment de Monpallanch, en la vila de Gratallops.

Los soldats de la companya de cavall de monsieur París, en lo terme de Santa Maria de Bellver y Font-rubí, en noembre 1647. En lo terme de Santa Maria de Foix, en lo desembre de dit any.

Una tropa de cavalleria de monsieur Codet, en la vila de Vallclara, en lo maig 1647.

Los soldats de cavall del regiment de Feron, en lo lloch de Sanant, en lo maig 1646.

Los soldats de una companyia de cavalls del baró de Monllau, en lo lloc de Torras, 1647.

Los soldats de una companya de infanteria de monsieur Santa Croix, en la vila de Vilanova de Prades, en lo desembre 1647.

Los soldats de les tropes de cavalleria francesa, en la vila de Prades, en lo setembre 1647.

Los soldats del regiment de monsieur de Bens, en lo lloch de la Amella, en lo any 1647.

Los soldats del regiment de Morella, en lo octubre 1647.

Los soldats de cavall de la companya governada per lo comte Carlos, en la vila de Cabra, en lo setembre 1647.

Los soldats del regiment de Gou, en lo lloch de Belltall, en lo mes de noembre 1647. En lo lloch de Rocallaura, en octubre 1647.

Los soldats de una companya de Gascons de cavall, governada per monsieur Christià, en la vila de Maldà, en maig 1647.

Una companya de cavalls del regiment de monsieur Balthezar, en la vila de Maldà, en noembre 1647. En la vila de Valussell, en juliol 1647.

Los soldats del regiment de cavalleria del comte de Arnella, en la vila de Ciutadilla, en setembre 1647.

346r Una tropa de cavalleria francesa per orde del governador de Flix, en lo lloch de la Figuera, en lo octubre 1647.

Los soldats de la cavalleria governada per monsieur Montalvà, en la vila de Gratallops, en juliol 1646.

Los bagatjes de monsieur de Monpeyró, per orde de monsieur Santa Coloma, governador de Flix, alimentant-se de 4 quarteras de ordi cada dia, les quals fan summa 190 quarteras. En la vila de Garcia, en noembre 1647.

La cavalleria del regiment de Marí, en la vila de Ginestar, en setembre 1647. En la vila de Valls, en lo mes de juliol 1647.

Los soldats de infanteria del regiment de Monpeller, en la vila del Ginestar, en lo gener 1648.

Los soldats de infanteria del regiment de Cerazí, en la vila de Valls, juliol 1647.

Los soldats de infanteria del regiment de monsieur Millet, en la vila de Martorell, dezembre 1647.

Soldats del regiment del senyor governador de Cathalunya en la vila de la Granada, en lo juny 1647.

Los soldats del regiment de d'Ardena, en la vila de Maldà, en maig 1647. En lo terme de Òdana, en dezembre de dit any. En la parròquia de Castellolí, noembre de dit any. Fent-se donar en los dits llochs y temps, los soldats de cavalleria dels regiments sobredits, blat, civada, ordi, spelta y ferratges per sos cavalls, sens pagar cosa alguna.

Tots los quals fets sobredits contrafan les generals constitucions de Cathalunya y llibertat de la pàtria y, particularment, a la constitució del rey don Joan lo Segon, feta en la Cort de Monsó en lo any 1470, capítol 23, col·locada en lo offici de alcayts, capitans y altra gent de guerra, en la constitució 3 del primer volum de les constitucions, y a la constitució del príncep Phelip, en la segona Cort de Monsó, en lo any 1553, capítol 29, col·locada en lo primer volum de les constitucions, sots lo títol «De vectigals, lleuda, etcètera», en la constitució 20 y al pacte 10, en orde dels jurats per sa // 346v // magestad y la província y a altras constitucions apicables als fets sobre referits.

Consta no menos legítimament de les sobredites informacions que los soldats, part de cavall y part de infanteria, dels regiments del baró de Lez, en la vila del Vendrell, als 11 de dezembre 1647, capturaren en la plassa de dita vila a Joseph Fontanilles, de Benastre, al qual manlleutaren en cent lliures y pres se'l ne portaren a la vila del Arbós, a hont estavan alojats. En la vila del Pla, en gener 1648, capturà monsieur de Santa Coloma, governador de Flix, a Joan Llorens, jurat en cap de dita vila, a Pasqual Roig y Christòfol Escolet, als quals presos los portà a la vila de Carreal, y per llibertar-los se composà lo comú de dita vila en 330 lliures, sous, les quals realment pagaren a dit monsieur Santa Coloma. En lo[a] terme de la vila de Calafells, un francès dit monsieur Borgonyó, capturà differents personas posant-los en una sitja, exigint diversas quantitats per a tràurer-los, los quals fets manifestament contrafan a las constitucions de Cathalunya, usos, costums y llibertat de la pàtria, particularment a la constitució 1, 3 y altres constitucions posades en lo primer volum de constitucions, en lo títol «Que tots officials en Cathalunya, etcètera», y altres constitucions als dits fets aplicables.

Consta també de la predita informació que los soldats de cavall del regiment del baró de Lez en lo setembre 1647, se feren donar dels habitants y naturals en lo terme de Bellveý, 4 quarteras de civada y tot de blat.

Los soldats de cavall del regiment del sereníssim senyor cardenal Mazerín, en la vila de Omells, se feren donar 70 quarteras entre ordi, spelta y civada, y, assenyaladament, del balle 40 lliures, sous. En la vila de Ciutadilla, en noembre 1647, 15 quarteras de ordi. En lo lloch de Nalech, 15 quarteras de blat.

347r Lo regiment de cavalleria del excel·lentíssim senyor de Marsín, ab altres soldats del regiment del príncep y del de Conti, en la vila de Bimbudí, en juliol 1647, 200 garbes de blat, 36 quarteras de ordi y molta, part de la cullita del terme de dita vila. Dit regiment de Marsín, en la vila de Çarreal, en lo setembre 1647, 40 quarteras de civada. En la vila de la Figuera, dit mes y any, un aposentador de dit regiment composà la vila de la Granada, en lo dezembre de dit any, tots los dias, mitja quartera de segó y de civada hagueren menester per sos cavalls. En lo lloch de

a. a continuació ratllat mes de.

Pira, en octubre de dit any, 15 quarteras de blat y sis de spelta.

En la vila del Spanyol, en lo setembre de dit any, 2 quarteras de blat y 30 doblas donaren a monsieur de Sant German.

En la vila de Guimerà, los soldats del regiment del príncep, en octubre 1647, 29 quarteras de blat.

Monsieur de Santa Coloma, governador de Flix, de la vila de Ginestar, de la vila de Móra, de la vila de Tivissa, per manaments a les dites viles fets per dit monsieur Santa Coloma, ha exigides diverses quantitats de ordi, civada y algunes barcades de palla; de la vila de Falset, setse doblas. Lo comte Brolli, en la vila de Prades se feya dar blat per civada y aquell tornaven a vèndrer sos soldats als naturals.

Los soldats, dels quals era cabo monsieur de Bollach, en la vila de Valusell, se feren donar 50 lliures, sous, y 20 quarteras de civada.

Los soldats del regiment de Dez, en la vila de la Pobla, 72 quarteras de blat y civada.

La companya de cavall de monsieur Blojes, de Santa Maria de Moyà, algunes quarteres de civada.

Una companya de infanteria de monsieur La Roja, composà a Anthoni Vidal y a son fill y a Anthoni Thomàs, vehins de la vila de Calafell, en 3 dobles.

Monsieur Borgonyó // 347*v* // exhigia composicions del bestiar que havia robats als naturals de dit lloch.

Monssieur Pariz, en lo terme de Santa Maria de Foix, de setembre 1647, farratges per sos cavalls.

Monsieur Colet, en la vila de Vilaclara, maig 1647, farratges per sos cavalls, 2 dobles.

Monsieur de Santa[a] Croe, en la vila de Vilanova de Prades, dezembre 1647, 12 dobles.

Los soldats del regiment de munsieur de Bens, en lo lloch de la Amella, 1647, 9 quarteras de civada.

Un sargento major de infanteria francesa, en la vila de Cabra, setembre 1647, 5 dobles.

a. a continuació ratllat Coloma.

Un sargento major dels suïssos, en lo lloch de la Figuera, en lo maig 1647, 55 lliures, sous. En lo lloch de Vilella, en abril 1647, dit sargento major, 27 lliures, sous. En la vila de Cabassés, dit mes y any, 20 lliures, sous. En dita vila y baronia, dit sargento major y lo capità Alentorn, 90 quarteras de ordi.

Los soldats de infanteria del regiment de Rho, en la vila de Gratallops, en dezembre 1647, civada que valia 40 lliures, sous.

Los soldats de cavall del regiment de Marí, en la vila de Ginestar, en lo mes setembre 1647, 44 quarteras de blat y 37 lliures, sous, per los lloguers dels bagatges se feren donar al partir de dita vila.

Los soldats de cavall del senyor governador de Catalunya, en la vila de Martorell, noembre 1647, 11 quarteres de civada.

Los soldats de la cavalleria del regiment de d'Ardena, en la vila del Arbós, dezembre 1646, los forratges hagueren menester per llur cavalleria. En la vila de Sant Martí, prop de la vila de Maldà, maig 1647, los forratges hagué menester dita cavalleria y 50 quarteras de blat.

Lo capità Pedrolo del batalló de infanteria, en la vila de Martorell, en jener 1648, se féu donar bagatges a gastos de dita vila, sens pagar cosa alguna, fent-se fer, ab amenasses y violentment, rebuda per forsa de dites coses.

Los demés soldats y cabos sobre referits, los quals excessos manifestament contrafan les generals constitucions de Cathalunya, usos, costums y llibertats de la terra, particularment // 348*r* // a la sobredita constitució 3, sots títol «De offici de alcayts, capitans y altra gent de guerra», y a la constitució 20, sots títol «De vectigals, lleudas, etcètera», en lo primer volum de las constitucions, y al pacte dècim en orde dels jurats entre sa magestat christianíssima y la província, y altres als sobredits fets, excessos y desordes aplicables, de les quals se són originats tants y tants grans y tant execrables delictes que, per no offèndrer les orelles de vostra excel·lència, se han escusat especificar-se en lo present summari, dels quals podrà, si és de son real servey, informar-se en lo present summari[a] llargament fet de les informacions rebudes per part del procurador fiscal del General de Cathalunya de dits fets, excessos y delictes, esperant de la real mà y clemència de vostra excel·lència lo reparo y satisfacció de dites contrafaccions y delictes.

a. a continuació ratllat dels quals.

B. Summari de les contrafaccions que restan provades per les informacions rebudes per orde dels molt il·lustres senyors deputats, comesas o fetas per lo marquès de La Trusse y monsieur Merxer.

Primo, de les informacions rebudes de orde dels molt il·lustres senyors deputats per lo deputat local de la col·lecta de Castelló de Empúrias, a 10 de juliol 1646 y a 9 de agost 1646, consta que lo marquès de La Trusse és governador del castell y fortalesa de Roses, lo que encontra ab la constitució 5 y 9 del títol «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorca sien cathalans» y al pacte 8 dels jurats per sa magestat ab la província, y axí mateix ab la constitució 11 del títol «De offici de alcayts y capitans». Axí mateix, de les sobredites informacions consta que lo marquès de La Trussa y monsieur Merxer, son pretès tinent, exerceixen jurisdicció ab los paysans y demés habitants en lo dit contat de Castelló de Empúries, lo que encontra ab la constitució primera // 348*v* // y 2 del títol «Que tots los officils en Cathalunya y Mallorca sien cathalans», y axí mateix a la constitució 11 del títol «De offici de alcayts y capitans». Axí mateix de dites informacions consta que lo marquès de La Trusa és estat creat governador o administrador del comptat de Empúries per lo sereníssim senyor comte de Harcourt, lo que encontra ab las sobreditas constitucions.

Segon, de las informacions també rebudes per orde dels molt il·lustres senyors deputats, consta que lo marquès de La Trussa no dexa cultivar las terras a sos amos y habitants en dita plassa de Roses perquè dit marquès ven les herbas y té gran número de bestiar de llana, eguas y vaques, las quals té en dit terme de Roses, ab lo qual fet se fa formal contrafacció a la constitució 2 del títol «De offici de alcayts y capitans» y a la constitució 8 del mateix títol. Axí mateix, de ditas informacions consta que dit<s> marquès de La Trussa impedeix lo pescar als naturals y no·ls dexa fabricar casas ni habitar en lo port, ni terme, lo qual fet encontra ab les sobredites constitucions primera y 2 «Que tots los officials en Cathalunya sien cathalans» y a la constitució 7 del títol «De offici de alcayts y capitans». També de les sobredites informacions consta que dit marquès de La Trussa exhigeix dret de la treta del peix, no trahent-lo fora de dit comtat, lo que encontra ab la constitució 6 del títol «De offici de alcayts y capitans» y a la constitució 20 del títol «De vectigals, lleudes y peatgas». Axí mateix consta com lo marquès de La Trussa ha comprat tot lo blat que ha pogut del comtat de Empúries, y per fer millor la compra ha privat la treta de dit blat, axí per // 349*r* // mar com per terra, embarcant-ne ell molta quantitat ab barques franceses, lo qual fet encontra ab la constitució primera y 4 del títol «De comersi y seguretat de camins». Axí mateix resulta de ditas informacions que lo marquès de La Trussa ha comprat y ha fet comprar diversas summas de llana, la qual ha recullida en la fortalesa de Roses y altres parts, embarcant aquella.

Tercer, de les informacions axí mateix rebudes per orde dels molt il·lustres senyors deputats a 26 de febrer 1648, consta que lo marquès de La Trussa ven les herbes dels particulars y se pren los diners resultants dels arrendaments, los quals havian de servir per la reedificació de la iglésia de Roses, y que per son compte y de monsieur Merxer, pasturan més de dos mil bèsties de llana, sens altre bestiar gros, lo que encontra ab las sobreditas constitucions. Axí mateix de las sobreditas informacions consta com los hostals, tavernes y flaquers corren a compte del marquès de La Trussa, privant axí mateix als habitants de la vila de Roses de poder arrendar aquellas, lo que encontra ab la constitució 11, títol «De vectigals, lleudas y peatges». Axí mateix de les sobredites informacions resta fortificat tot lo demuntdit y també de ditas informacions resulta haver fet lo marquès de La Trussa molts excessos en los alotjaments de sos soldats, fent composicions y altras vexacions, com més llargament de ditas informacions és de vèurer.

En quant al primer memorial, signat de lletra A, sa excel·lència revoca, cassa y anul·la tot lo que en ell està contengut. En quant al segon memorial, signat de lletra B, diu y respon, al primer capítol de dit memorial, que lo marquès de La Trussa no és alcayt sinó governador de las armas y gent de guerra, que sa magestat // 349*v* // entreté allí per guardar que los enemichs no tornassen ocupar aquella plassa que tant li costà a sa magestat lo guanyar-la, y tot lo demés en dit capítol contengut sa excel·lència ho revoca, cassa y anul·la com si fet no fos. En lo segon capítol de dit memorial diu que en rahó de no voler dexar lo marquès de La Trussa edificar cases, sa excel·lència dóna llicència lo poder edificar casas, com no sia contrari la seguretat de la plassa, y tot lo demés en dit capítol contengut, axí mateix, sa excel·lència ho revoca, cassa y anul·la com si fet no fos. Y en lo tercer y últim capítol de dit memorial diu que en rahó de vèndrer lo marquès de La Trussa las herbas a particulars y pèndrer-se los diners resultants de dites herbes y dels arrendaments, los quals havian de ser per la reedificació de la iglésia de Roses, diu sa excel·lència ha ja manat se pague de béns de dit marquès tot lo que ha rebut, axí de dites herbes y arrendaments com de unes campanes y flautes de orga, y per ço ha manat secrestar-li tots sos béns. Y en quant a córrer per compte de dit

marquès de La Trussa la fleca y taverna de dita plassa, sa excel·lència diu que per la gent de guerra toca al governador de las armas y per los paysans als cònsols, y tot lo demés en dit capítol contengut, de la matexa manera com està dit en los altres capítols, revoca, cassa y anul·la com si fet no fos. De totas las quals cosas me ha manat sa excel·lència a mi, dit Joseph Fita, ne llevàs acte y ne lliuràs còpia a les persones sie interès.

Ita approbo ego, notarius infrascriptus, manu propria. Sig+num, Josephi Fita, civis honorati Barcinone, sacra cristianíssima regia magestatis mandati scribe eiusque auctoritate notarii publici, qui huiusmodi revocationem de mandato sue excellencie scribere fecit et clausit. Probatum.

352r *2 septembris 1648.* A.

Jhesús[a].

A nostres charíssims y benamats los deputats del General de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y benamats. Nós venim de rèbrer un nou effecte, y lo més considerable qui pugués succehir, de la protecció que plau a Déu donar a nostres designes y a nostres armes: nostre charíssim y amantíssim cuzí lo príncep de Condé, havent guanyat en batalla, de poder a poder, sobre los enemichs declarats de aquesta corona, la victòria la més cumplida que·s puga obtenir, havent als 20 del mes corrent, prop de Lans en Artoes, derrotat las armadas d'Espanya y de Lorena, governadas per lo archiduc Leopoldo de Àustria, ont los enemichs han perdut tota llur infanteria y la millor part de llur cavalleria, esta llur artilleria consistint en quoranta pessas ab tot llur atirall, municions y bagatges, de cinc a sis mil hòmens morts sobre del camp y altres tants fets presoners, entre los quals són lo lloctinent general Bek, qui tenia lo commando principal aprés del archiduc, lo fill del dit Bek, lo príncep de Linye, lo comte de Sant Amor, governador de La Franche, comté vint colonels y molts altres caps y officials, dels quals encara no se ha pogut sçaber[b] destinctament los noms, la qualitat y lo número. Y desitjans que sien fetas pública y solemnament gràcias a Déu per un succez de tant gran importància y reputació, // 352v // nós havem bé volgut, de parer de la reyna regent, nostra honorabilíssima senyora y mare, donar-vos part y dir-vos per esta lletra que vosaltres hajau assitir al Tedèum qui serà celebrat, per aquest effecte, en la iglésia cathedral de Barcelona, y a donar tots los senyals de regositjo públichs que·s deuen en una tant considerable y senyalada occasió, de la qual nós speram conseqüències avantatjosíssimes per tots nostres súbdits y per tota la christiandat. Y remetent-nos al que vos serà més particularment ordenat per nostre charíssim y ben amat cuzí lo mariscal de Sçhomberg, virrey y nostre loctinent general en nostras províncias y armada de Catalunya, nós no·us farem la present més llarga que per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Donat en París, lo 25 de agost 1648. Louis. Le Tellier.

a. carta i traducció intercalades en els folis 352r-353/1v i 358 del trienni 1647-1650.
b. a continuació ratllat lo nom.

353/1r *2 septembris 1648.* A.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputez du principat de nostre province de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous venons de recevoir un nouvel effect et le plus considerable qui pust arriver de la protection qu'il plain a Dieu donner a noz desseins et a noz armes: nostre tres cher et tres amé cousin le prince de Conde, ayant remporté en bataille rangée sur les ennemies declarez de cette couronne la victoire la plus complette qui se puisse obtenir, ayant le XXe du mois courant, proche de Lans en Artois, defaut les armées d'Espagne et de Lorraine, commandees par l'archiduc Leopole Dautriche, ou les ennemis ont perdu toutte leur inffanterie et la meilleure partie de leur cavallerie, tout leur canon consistant en quarante pieces avec tout leur attirail, munitions et bagages, cinq a six mille hommes detuez sur la place et autant de faictz prisonniers, entre les quelz sont le lieutenant general Bek, qui avoit le commandement principal apres l'archiduc, le filz du dict Bek, le prince de Ligne, le comte de Saint Amour, gouverneur de la Franche, comté vingt colonelz et plusieurs autres chefs et officiers, dont l'on n'a pû encores scavoir le nom au bray, la qualité, ny le nombre. Et desirant qu'il soit rendu publicquement et solemnellement graces a Dieu pour un succez de si grande importance et reputation, nous avons bien voulu, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous en donner part et // 353/1v // vous dire, par cette lettre, que vous ayez a assister au Tedeum que sera celebré pour ce subiect en l'eglise cathedrale de Barcelonne, et a donner touttes les marques de resiouissance publiques que se doibvent en une si considerable et signallée occasion, de la quelle nous esperons des suittes tres advantgeuses pour tous noz subiectz et pour toutte la chrestienté. Et nous remettant a ce qui vous sera plus particulierement ordonné par nostre tres

a. anotació escrita al dors.

cher et bien amé cousin le mariscal de Schomberg, viceroy et nostre lieutenant general en noz province et armée de Catalongne, nous ne vous ferons la presente plus longue que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Donne a Paris, le XXVe aoust 1648. Louis. Le Tellier.

[Aux][a] depputez du Principat.

353/2r *22 septembris 1648.* B.

Jhesús[b].

A messieurs. Messieurs los deputats del General de Catalunya.

Messieurs. Assí no·s té pas menor alegria que vosaltres aquí de la presa de Tortosa. A la veritat, sas magestats tenen gran subjecte de regositjar-se'n, y per la importància de la plassa y per la glòria que llurs armas y han alcançada, portant-se-la'n ab una vigor tant extraordinària. Més jo vos puch assegurar que lo que més las[c] toca en aquesta conquesta és vostre avantatge propri y lo refermament de vostre repós, per la qual estan resoltas de no estalviar ni cuydados, ny gastos, y de fer fins al cap tots los esforsos que serà possible. Quant a mi, jo contribuhiré sempre de bon cor a la continuació dels effectes de llur amor envés vosaltres, y jo me prometo de resexir-hi tant millor, com no dubto gens que de vostra part, vosaltres, no·ls faciliteu per tots los medis qui seran en vostre poder. Jo vos prego de fer estat de la passió que jo·n tinc y de creure'm.

En[d] París, 9 de agost 1648.

Bé voleu vosaltres que jo me recabale de la bona nova que·m haveu donada de Tortosa, en tornant-vos-ne una de tant important, per lo servey del rey y per lo abaxament dels enemichs, que·s la victòria que monsieur lo príncep[e] ve de guanyar en Flandres, la més cumplida que jamés fou, y de la qual lo contracolp se sentirà en tots los altres andrets ont las armas de sas magestats militan, y com jo spero més dins l'Espanya que en algun altre lloch, pus que no cal més que lo rey cathòlic pense a retirar de Flandres algunas tropas per a reforsar la sua armada de aquí, comforme ell ne havia ja donat ordres precisíssims, lo archiduc, no sent pas en estat de poderli enviar solament mil hòmens de peu, y així, per a aproffitar-ne tant millor, // 353/2v // jo vos prego de fer tots vostres esforsos en assestir a monsieur lo virrey en cas que ell prenga resolució de empendre alguna cosa de gran, en avantatge de la província y capable de assegurar-ne lo repós de més en més, messieurs, vostre afficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

En París, a 2 de setembre 1648.

a. anotació escrita al marge inferior del foli 353/1r.
b. carta i traducció intercalades en els folis 353/2r-354v i 357 del trienni 1647-1650.
c. a continuació ratllat mon.
d. En...1648 *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat de Condé.

354r *12 septembris 1648.* B.

A[a] messieurs. Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalogne.

Messieurs. On n'a pas moins de joye icy que vous en pouvez avoir de dela de la prise de Tortoze. A la verité leurs maiestez ont grand sucet de s'en resiovyr et pour l'importance de la place et pour la gloire que leurs armes y ont acquise l'emportant avec une vigueur si extraordinaire. Mais je vous puis asseurer que ce qui les touche le plus en toute cette conqueste est vostre advantage propre et l'affermissement de vostre repos, pour le quel elles sont resolues de n'espargner ny soin, ny despense, et de faire jusques au bout tous les efforts qu'il sera possible. Pour moy je contribueray tousiours de bon coeur a la continuation des effetz de leur amour envers vous. Et je me promets d'y reussir d'autant mieux que je ne doute point que de vostre part vous ne les facilitiez par tous les moyens qui seront en vostre pouvoir. Je vous prie de faire estat de la passion que j'en ay et de me croire, messieurs, vostre tres affectionné serviteur, le cardenal Mazariny.

Paris, le 9 aoust 1648.

Die[b] 2 septembre 1648. Vous voulez bien que je me reisenche de la bonne nouvelle que vous m'avez donnée de Tortoze, en vous en rendant une si importante, pour le service du roy et pour l'abaissement des ennemis, que la victoire que monsieur le prince vient de remporter en Flandres, qui est la plus complete qui fut jamais, et dont le contrecoup se sentira en tous les autres endroits ou les armes de leurs maiestez agessent, et comme j'espere plus dans l'Espagne qu'en aucun autre lieu, puisque il ne faut plus que le roy catholique songe a retirer de Flandres aucun corps pour rentorcer son armée de delà, ainsy qu'il en avoit desia donné des ordres tres precis, l'archiduc, n'estant pas en estat de luy pouvoir envoyer soulement mil hommes de pied, c'est pourquoy pour en profiter dautant mieux, je vous prie de faire tous vos efforts

a. anotació escrita al dors.
b. Die...plus en plus *interlineat al marge esquerre.*

afin d'assister monsieur le viceroy, en cas quil prenne resolution d'entreprendre quelque chose de grand a l'advantage de la province et capable d'en affermir le repos de plus en plus.

Messieurs les deputez generaux de la principaute de Catalogne.

355r *18 septembris 1648.* C.

Jhesús[a].

A messieurs. Messieurs los deputats del General del principat de Catalunya.

Messieurs. La reyna, havent vist la lletra que haveu escrita al rey, per supplicar sa magestat de no concedir cosa al capítol de Urgell que puga prejudicar a la sentència del procez que lo dit capítol té contra lo senyor de Caramany en la Real Audiència, sa magestat me ha manat de assegurar-vos que no se ha donat, ni se donarà, despaitg algú, assí per aquest sobrecehiment, aquest negoci, sent estat remez a monsieur lo virrey per a tenir son parer sobre las proposicions que fa lo dit capítol per algun acomodament, assegurant-vos que la intenció de sa magestat és de fer guardar inviolablement las constitucions de la província, tant per los particulars y comuns de la província com per lo general de aquella, y jo vos supplico de creure que, per mon particular, jo·y tindré sempre la mà en quant depenjarà de ma cognisció, essent ab molta de passió, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier.

En París, 30 de agost 1647.

356r *18 septembris 1648.* C.

Messieurs. La royne, ayant veu la lettre que vous avez escritte au roy pour supplier sa maieste de ne rien accorder au chappitre d'Urgel, qui puisse prejudicier au jugement du proces que le dit chappitre a contre le sieur Caramany devant l'Audience royalle, sa maiesté m'a commandé de vous asseurer qu'il ne s'est donné et ne se donnera point d'expedition par deça pour cette surceance cette affaire ayant esté renvoyée à monsieur le viceroy afin d'avoir son advis sur les propositions que faict le dit chappitre pour quelque accommodement vous asseurant que l'intention de sa maiesté est de faire garder inviolablement les constitutions de la province aussy bien pour les particuliers et communautez de la province, que pour le general d'icelle, et je vous supplie de croire qu'en mon particulier j'y tiendray tousjours la main en tout ce qui sera de ma congnoissance et qui dependra de moy estant avec beaucoup de passion, messieurs, vostre tres humble et tres affectioné serviteur, Le Tellier.

A Paris, ce 30 aoust 1648.

Les deputtez du principat de Catalongne.

a. carta i traducció intercalades en els folis 355r-356v del trienni 1647-1650.

374r *20 octobris, 1648.* A.

A[a] messieurs los deputats del principat de Cathalunya.

Messieurs. Jo no dec més recordar-me de ma desgràcia y presó sinó per pensar en los qui se'n són resentits y qui han abrassats los medis que ell han cregut més convenients per a terminar-na y mitigar-ne los treballs[b]. Jo[c] he entès després de ma llibertat lo[d] que per los senyors deputats fon fet lo any passat envers sa altesa, a la que passava lo més rigorós de mas affliccions, las quals jo no dec pas plànyer pus que ellas me han produït demostracions tant favorables de vostra amistat. Som en un temps en lo qual los menors desitgs per una persona vos obligan, a més gran rahó los vostres me deven ser molt sensibles pus que eran tan plens de zel y acompanyats de honra per a mi. Vosaltres ne imputau la causa y los motius als serveys que jo he fets en vostra província y jo la atribuesch a vostra generositat, la qual ha volgut per ells axecar[e] més altament sa recomendació. Verdaderament, si vosaltres regonexeu los qui estan apassionats per lo bé de vostra província bé teniu algun subjecte de amar-me, pus que jo no he may desitjat cosa ab tant de affecte durant mos empleos que la satisfacció general del país, sa quietut y tranquillitat. Ma presó no ha gens disminuhit esta ardor y ma llibertat la aumenta per la[f] estima fas de vostra // 374v // conducta, la qual à confirmat y apegat inviolablement per a jamés vostres interessos als de aquell qui és, *messieurs*, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, lo mariscal de La Motte. En París, a 10 de octubre, 1648.

375r *20 octobris, 1648.*

Messieurs. Je ne doibs plus mes rouvenir de ma disgrace et prison que peut penser a ceux qu'elle a tou-

a. carta intercalada en els folis 373v-378r del trienni 1647-1650.
b. a continuació, ratllat Assò és lo que.
c. a continuació, ratllat a plus de m.
d. lo *interlineat, damunt de* és *ratllat.*
e. axecar *interlineat, damunt de* fer *ratllat.*
f. a continuació ratllat, sentiment.

ché et qui ont embrassé les moyens quils ont creu les plus convenables pour en terminer ou adoucir les peines. Cest ce que jay appris depuis ma liberté avoit esté fait pas messieurs de vostre reputation l'an passé aupres de son altesse, durant les plus rudes atteintes de mon affliction, que je ne doibs pas regrettes puis qu'ell m'á donné des marques si favorables de vostre amidie. Cest un estat et un temps auquel les moindres souhaits pout una personne sont obligeans, a plus forte raison les vostres me doibuent ils estre tres sensibles puis quils estoient si pleins du zela et accompagnés d'honneur pour moy. Vous en imputés la cause et les motifs aux services que jay rendu en vostre province et moy je l'attribue a vostre benevolité, qui a voulu par la dadvantage relever sa recommandation. Veritablement, si vous reconoissés ceux qui sont passionnés pour le bien de vostre province, vous envés eu quelque suiet de m'aymer, puisque // 375v // je n'ay jamais rien dans souhaitté durant mes employs que la satisfaction general du pays, sa quietude et la tranquillité. Ma prison na pas diminué celle ardeux et ma liberté l'accroist par la ressentiment de vostre conduite, qui a confirmé et attaché inviolablement pour jamais vos interest a cellui qui est, messieurs, vostre tres humble et tres affectioné serviteur, le marischal de La Motte. En Paris le 10 d'octobre, 1648.

400r *16 novembris, 1648.*

Certifich[a] y fas fe com ab acte rebut en poder meu a quinse de noembre de 1648 lo molt illustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit, baró de Aguilar, mariscal de camp de la sacra, christianísima y real magestat, conseller y portantveus de general governador en lo present principat de Catalunya, y en nom seu propri com encara com ha governador que és del dit Principat, té feta procura a Pere Narcís Salvador, causídich, ciutadà de Barcelona, present, per a què puga presentar qualsevol scripturas y formar duptas y per a plets llargament. En fe de las quals cosas fas la present certificatòria feta de mà agena y firmada de mà mia pròpria dia y any sobredit. *Ita est. Josephus Fita, scriba maior generalis gubernatoris Cathalonie.*

401r

Procurador del senyor Queralt.

Ab[b] la present certifich y fas fe jo Joan Cortés, notari avallscrit, que lo die present 19 de nohembre, 1648, lo magnífich senyor Joseph Queralt, doctor del Real Consell y donsell, en Barcelona domiciliat, ha fermat scriptura en mon poder en favor del magnífich Sebastià Queralt, fill seu, ab lo acostumat curs de plets y en particular per a poder presentar qualsevols scripturas com més llargament en dit acte està contengut. *De premissis fidem facit Joannes Cortes, regia aucthoritate notarius publicus, et alia propria scribens manu*

402r

Procurador del senyor Híjar.

Fas[a] fe jo Joan Ramon Rafeques, notari de Barcelona, que com ab acte rebut en mon poder a vint-y-hu de octubre del present any, 1648, lo magnífich senyor Jaume Bru, ciutadà honrat de Barcelona, regent la Real Tesauraria, ha firmat procura al discret Guillem Baranguer, notari, ciutadà de Barcelona, per a tots plets ab poder de substituir llargament com en dita procura és de vèurer. *Joannes Raymundis Rafeques, notarius Barchinone.*

404r *17, novembris, 1648.* A.

Molt[b] il·lustres senyors. No dupto que les quexes dels síndichs de Mataró seran estades molt grans y freqüents per la moltitut dels soldats del regiment de Xampanya allotjats en dita villa, com dels desordes an arribat entrells y los habitants, pues vostra senyoria ha judicat ser obligat ha embiar-me un propri fins a la frontera de Catalunya ab ses cartes dels IIII y VII del corrent. Pesa'm molt del enfado vostra senyoria ha pogut tenir, per ser tan afficionnat a la pau y bé del Principat en general com també dels particulars, y estic molt maravellat pues y havia provehit abans de partir-me de eixa ciutat, havent deixat orde per escrit al senyor governador per a allotjar los soldats de manera que no poguessen molestar los paisans y axí mateix per a què los officials lo regoneguessen y obeïssen com a ma persona y que dóna remey als desordes podien succeir. Si no ho ha fet jo no puch judicar la rahó, i·m pesa molt no ser present per fer rebre informació y castigar los soldats, com també los habitants se trobaran culpats, y ho faré sens dupte algú dins pochs dies que aplegaré a eixa ciutat. Mentrestant, he embiat lo se-

a. certificació intercalada en els folis 399v-403r del trienni 1647-1650.
b. certificació intercalada en els folis 399v-403r del trienni 1647-1650.

a. certificació intercalada en els folis 399v-403r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 403v-390r del trienni 1647-1650.

nyor comte Broglia, mestre de camp de dit tèrcio, per a què acconsole dita villa ab lo descàrrech de la mayor part dels soldats y que·ls allotje en altres llochs, deixant a Mataró lo que judicarà de rahó. Guarde Déu a vostra senyoria. Flix y novembre als 13 de 1648. Si ma carta arriva abans de dit senyor comte Broglia el senyor governador donarà lo dit allotjament. Lo duc de (...).

387r Molt[a] il·lustre senyor.

Sa excel·lència monsieur lo embaxador, en tenir las cartas de vostra senyoria, manà enviar-me a cercar, que fou una hora antes que no anàs a la ordinària audiència del Papa, que per no pèrdrer temps estima y se preval, que de la occasió folgant-se de la bona resolució que aquí se havia presa aprovant las cartas, tant la de aquex il·lustre consistori com la de la ciutat de Barcelona, per molt prudents y segons lo geni de sa excellència, qui estima bé que io las donàs, com segur que estant lo dit senyor ab lo Papa fui cridat. Y de mes mans las doní a sa Sanctedat, qui me digué que en altra occasió io li poria parlar llargament, que aleshores lo senyor embaxador de Venèsia aguardaria, si volia. Ab tot, li diguí que per principal orde tenia de vostra senyoria era lo supplicar resposta a les que li donava. Y me digué que sí, y que vingués a parlar en altra occasió. Lo senyor embaxador aprovà que·i vaie encara que no li aja de representar sinó los danys que aquí se seguexen per la falta de prelats, y no per so dir-li sinó lo que va iunt ab esta ab lo major affecte que me serà possible. Y per aquest fi so estat tot aquest matí per haver audiència y no és estat possible. Yo la procuraré y seguiré en tot una màxima que monsieur lo embaxador me ha donada, ço és, que no li diga cosa de la qual sa Sanctedat puga pèndrer disgust. Vostra senyoria estime esta audiència mia del Papa com sinó·s fes, en quant a aprofitar cosa servirà bé per més justificar la boníssima resolució presa aquí. Assí crehem que per la següent porta // 387v // de lo senyor col·lector de aquí puix ja hauria tinguda la embaxada de vostra senyoria arribaran las cartas que han de posar ab cuydado lo Papa. Jo en Roma no temo cosa estant aquí lo dit col·lector, per quant, axís com sa Santedat té aquí a dit senyor, axí matex crech io estar en Roma per orde de vostra senyoria, per las cosas que io poria tenir-hi algun disgust, puix no serian altres sinó un bon zel de servir ab totes veras a vostra senyoria, per lo que li proposo que en cas que per lo temps se effectuàs lo enviar aquí fora lo senyor col·lector, al que sens dupte se haurà de arribar, que io quinse dias antes de la execució en fos advertit ab llicència de vostra senyoria de anar-me'n de Roma, que esta diligència tant més demostraria quant vivament aquí se hauria presa resolució contra esta gent de assí, y també que avui assí se'm poria fer una vexació, que essent de aquí fora lo dit senyor col·lector no·s poria reparar anant-hi sota lo nom de son agent y lo meu patir injustament sens que las instàncies del senyor embaxador aprofitassen. Resto sempre de vostra senyoria, vostre afficionadíssim y obedient servidor, Viver. En Roma, 11 de octubre, 1648.

a. carta intercalada en els folis 388v-385r del trienni 1647-1650.

386r *7 novembris, 1648.*

Messieurs[a]. L'expedient que vous avez pris de commancer par escrire au Pape pur la provision des benefites et luy representer le prejudice que ces dilations portent al Esglese dans taute la Catalogne en pouvoit estre meilleur suivant quoy je n'ay parlé au Pape et faut presenter vos lettres pas vostre agent mesme, mais apres nous avoir entendus voulant prendre temps pour y pensez il remist a une autrefois sa responce. Je la poursuivray avec toute la diligence possible et continueray mes soins pour vous faire avoir cententement tant pour satisfaire aun commandement et pres que j'en ay de sa magesté que pour suivre les inclinacions que jay de vous faire parroistre combien je suis, messieurs, vostre tres humble et affeccione serviteur (...). A Rome, le 12 octubre, 1648.

391r *9 novembris, 1648.*

Die[b] VIII mensis novembris MDCXXXXVIII.

E lo present Consell féu la deliberació següent: «Que per los effectes contenguts en la embaxada y demés papers feta y enviats per part dels senyors deputats, legits al present Consell, vaja un embaxador a París, per part dels dos consistoris y per ells nomenador, que sie de las qualitats y circunstàncias que diu dita embaxada, y que no tinga pretensió alguna y altres que·s puga considerar, importan a la bona direcció de la cosa y fi que·s desija per a què represente al rey, nostre senyor, lo que ab instruccions se li ordenerà, les quals fassen los senyors consellers y Vintiqua-

a. carta intercalada en els folis 388v-385r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 390v-392r del trienni 1647-1650.

trena de guerra firmades aquellas per los presidents dels dos consistoris; y que no·s pugue dit embaxador partir de la present ciutat sens la firma ya dita, al qual se li dóna lo mateix per son salari y vistuari que·s donà al noble don Joseph de Àrdena, comte de Illa; y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers als senyors deputats per medi de un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria nomenadors.»

410*r* Dietari. A 27 de novembre, 1648.

Molt[a] il·lustres senyors.

Per molt que jo aia solicitat los negocis de vostra senyoria se'm és encomanat no avia pogut fins avui que·m an donat las dos cartes, la una tocant en raó de las bullas y prevendes eclesiàstiques y l'altra en raó dels forsats an acabat lo temps que an suplicat a vostra senyoria per sa llibertat. Y me la firan justament per los anomenats, y jo supliquí me la fessen per tots los que aurian acabat, és forsant assò de a ont o he alcansat conforme veuran vostras senyorias. Ab las dos cartas que van desclosas podian-se atirar còpia auctèntique antes de clòurar-les y enviarles, y lo demés, de la altra carta que tracta de las personas que an perdut ses asiendes servint a la província y a sa magestat y dels deures que servexen y an servit a la guerra y també en raó de què no·s pagan las pencions dels sensals, en raó de assó me an dit los ministres que dins pochs dies se pendria resolució ab la junta de la revocació de tot lo que los virreys an donat fins vuy, que encontinent se respondrà i·m despatxaran a mi també, y en lo poch temps que jo estaré en París continuaré en solicitar aquest húltim despaig, y sempra restant al servey de vostra senyoria, a qui Nostre Senyor guarde. En París y novembra a 6 de 1648. Joseph Miquel Quintana. Jo he fet gràsias de part de vostra senyoria al senyor cardenal y senyor de Tellier. Y[b] si apar a vostra senyoria y a la ciutat escriura sobra de axò escriuran lo que més comvé.

411*r* A[c] mon cusí, lo duc de Richelieu, par de Fransa, general de mas galeras.

Mon cusí. Sent-me estat representat per los deputats de mon principat de Catalunya que dins mas galeras hy a molts forçats qui són originaris de la dita província, los quals han acabat lo temps per lo qual ells són estats condemnats a la pena de galera, entre altres los nomenats Ramon Marforner, prevere, Joan Pujalt dit Matamore, Joan Déu, Pons Riquer, Joseph Simon dit Brunet, Macià Masferrer, Bertran Guiu, y volent-los tractar favorablement tant en consideració de la instància que·m és estada feta per llur llibertat per los dits deputats com per la affecció que jo aporto a tots mos subjectes de la dita província, los quals amostran contínuament la que ells ténen per mon servey en totas las occasions que se'n presentan, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, de parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer tràurer de mas galeras sens alguna dilació ni difficultat los sobrenomenats y tots los altres naturals catelans que·y són y han acabat lo temps de llur condemnació, donant-me compte com vos hy haureu satisfet. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, mon cusí, en sa santa y digna guarda. Escrit a Sant Germain en Laye als 28 de octubre, 1648. Louis. LeTellier.

a. carta intercalada en els folis 409v-414r del trienni 1647-1650.
b. Y ... comvé *interlineat al marge esquerre.*
c. carta intercalada en els folis 409v-414r del trienni 1647-1650.

412*r* A[a] monsieur lo marquès de Fontenay Marcuil, conseller de mon consell d'estat, mon embaxador extraordinari a Roma.

Monsieur de Fontenay Marcuil. Havent sçabut com lo consistori de la Deputació del principat de Catalunya à escrit al Papa per a apretar a sa Sanctedat de nou de la expedició de las bullas y provisions apostòlicas de aquells que jo he nomenats als bisbats y abadias qui han vacat, y que demés los de la dita Deputació han donat al collector apostòlic residint en Catalunya dos mesos de terme per a haver la resposta de sa Sanctedat, aprés dels quals, si ella no era a llur contentament ells han declarat que·y pendrian una resolució convenient, y al mateix temps, los dits deputats havent-me supplicat de intercedir junt a sa Sanctedat a effecte de donar fi a sas dilacions que causan abusos inconvenients y prejudicis irreparables y desolacions sensibles a mos súbdits de la dita província, tant en lo spiritual com en lo temporal, per falta de ser guiats, assistits y consolats per los prelats y de rèbrer los òrdens sagrats y altres béns que depenjan dels bisbes, del qual lo culto diví pateix sobretot, que·s lo que principalment deuria commòurer a sa Santedat, jo he ben volgut, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, // 412*v* // fer-vos esta lletra per a dir-vos que vos hajau de representarli vivement y als que menaster serà lo quant la

a. carta intercalada en els folis 409v-414r del trienni 1647-1650.

expedició de las ditas bullas y provisions és necessària e important y lo quant jo tinch aquest negoci en lo cor per lo bé de la Iglésia y lo de mos pobles de Catalunya y per ma pròpria reputació e interès, servint-vos per aquest fi dels memorials que vos seran enviats de la part dels deputats del dit Principat, y ajustant-hi tot lo que vos veureu ser al propòsit, assegurant-vos que los cuydados que vos pendreu de fer resexir vostras instàncias y las llurs en aquest subjecte me seran moltíssim agradables. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsiur de Fontenay Marcuil, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain de Laye lo 29, octubre, 1648. Louis. Le Tellier.

413*r* A monsieur lo duc de Richelieu.

Monsieur[a]. Vos veureu per lo despaitg que lo rey vos escriu com sa magestat desitja que vos fassau posar en llibertat los catelans qui serveixen presentament sobre de las galeras y que han acabat lo temps per lo qual eran estats condemnats. Y estas líneas no sont sinó per a remetre'ns la lletra de sa magestat. Jo no·y ajustaré res de més sinó per a supplicar-vos humilíssimament de creure que jo so ab una entera passió, monsieur, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. Sant Germain en Laye, lo 28 de octubre, 1648.

418*r* *3 dezembris, 1648.* A.

Innocencius[b] Papa X.

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem praecipuo. Paterni cordis affectu populos vestros insigni virtutis ac pietatis laude praestantes in sinu apostolicae charitatis agerimus nec ab inicio pontificatus nostri umquam destitimus eaquae vobis proficua et commoda futura essent assidua cogitatione prosequi rebusque vestris omni qua possemus ratione maxime consultum esse percupere quaequidem eximia in vos benevolentia nostra cum iam ab eo tempore quo ipsi isthie fuimus vobis cognita et explora explorata fuerit cumque tune adeo nos singulare erga hanc sanctam sedem obsequium vestrum perspexerimus mirum est sane quod umquam de voluntate nostra dubitare portueritis sed profecto eae temporum conditiones extiterunt ut rem de qua seribitis ex sententia peragere adhue minime licuerit nec enim inter tot rerum variarum fluctus consilium nostrum vel maxime utilitates et rationes vestras spectans hucusque satis se explicare aut consistere quivit simulque si rebus interim tranqui tranquillitas redderetur videbamus quantis certius ac fructuosius cuncta comuni omnium approbatione decerni et stabiliri possent. Qua propter omni animi nostre contencione numquam desivimus cum rerum opportunitatibus diligenter observandis tunc ad Deum precibus iugiter porrigendis tempus beneplaciti eius sollicitis curis explorare idemque eciam impensius deinceps agemus quod optatis hac in re vestris plurimum tribuamus interim pietatis vestrae zelum eciam in huius postulationis officio agnoscimus et amplectimur utque vestra in apostolicam sedem et nos studia perpetua ac sibi semper congruentia fore procerso habemus ita iis a nobis cumulate singulari voluntatis responsione satisfit et quoties occasio sese tulerit illustriora benevolentiae documenta quaeque pro re ac tempore praesti erunt. Haec latius coram exponet dilectus filius Vincentius Candiattus cui fidem habebitis interim vobis bonorum omnium auctorem Deum propitium semper ex corde precamur et apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 2 novembris MDCXXXXVIII. *Pontificatus Nostri Anno Quinto.Franciscus Herlius.*

420*r* Divendres, a 4 de 1648.

Reportat per los senyors don Gerònym de Miquel, Francesch Sangenís, ciutadà.

Die[a] III *mensis novembris* MDCXXXXVIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: «Que los senyors Consellers anomenen vuyt persones del present Consell ab igual número de estaments de les quals se elegescan les que convingan per a tractar lo assiento de les matèrias corrents ab lo molt il·lustre Capítol, supplicant als molt il·lustres senyors deputats sien servits fer mercè a esta ciutat en continuar lo mediar-les y si poran tenir abans del dia de Nostra Senyora de la Concepció lo assiento que·s desija proposen aquest fet los senyors consellers del present Consell per a què delibere lo que aparexerà més convenir. Y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers als senyors deputats per un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria anomenadors.

a. carta intercalada en els folis 409v-414r del trienni 1647-1650.
b. breu apostòlic intercalat en els folis 417v-419r del trienni 1647-1650.

a. deliberació intercalada en els folis 419v-422r del trienni 1647-1650.

421r B.

Noverint[a] *universi quod anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo octava, die vero decima sexta mensis novembris eiusdem anni infrascrita, presente et ad hec vocato atque rogato me Josepho Fita, cive honorato Barchinone, scriba maiore generalis gubernacionis Cathalonie, pro nobili domino Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribanie, et presentibus eciam Josepho Stalella en Francisci Mico, notarius, regibus civitatibus Barchinone, testibus ad ista vocatis specialiter et assumptis spectabilis nobilis don Josephus de Biure et de Margarit, baro de Aguilar, mariscallus campi, sacra christiana et regia magestatis consiliarius et gerens vices generalis gubernatoris in presenti principatu Catalonie, et constitutus personaliter intus quandam aulam domorum sua propria habitacionis quas foret in presenti civitate Barchinone, in vico dicto* dels mercaders, *dedit mihi notario predicto et infrascrito quandam papiri scedulam quam pro manibus suis habebat tenoris sequentis*: «Don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de governador general de Catalunya, a la scriptura presentada instant lo síndich del General de Catalunya que comensa: «De orde de vostra senyoria» y acaba «a singular mercè de mà de vostra sennyoria. *Requirens notarius*» diu y respon que son intent y ànimo és estat sempre observar las generals constitucions de Catalunya y en ninguna manera contravenir a ella, y què la carta escrigué als trenta-hu de maig per a que lo balle de Martorell entregàs lo pres català al donador de sa carta dit orde lo donà per quant havent scrit abans que lo balle aportàs lo pres en Barcelona dit balle se escusà aportar-lo, com tingués contínua instància per aquest effecte. Y no trobant en aquella ocasió major expedient escrigué la carta de vint-y-hu de maig ab la qual se ha alcansat lo fi que·s desitja, puix lo pres està //421v// en mà de la règia cort, hont se tractarà del que aparexerà convenir de justícia. Y axí estant lo pres en poder de la Règia Cort no pot disposar de ell, y que en quant se pretenia per la refferida carta haver contrafet a les generals constitucions revoca y anul·la lo orde en dita carta expressat, offerint-se prompte a tot lo que convinga obrar en observansa de las constitucions, usatges y drets de la pàtria» *De quibus itaque actis et gestis dictus spectabilis dominus gerens vices generalis gubernatoris petyt et mandavit mihi dicto Josepho Fita predicta omnia et singula die ut predicitur continuari et sibi ac aliis cuya intersit fieri, dari, tradi atque confici unum et pluram publicum et publica consimilia instrumenta. Qua fuerunt acta Barchinone sub anno, die menseque predictis. Presente me dicto et infrascrito notario et presentibus eciam testibus supradictis ad premissa respective vocatis specialiter et assumptis pro ut superius continetur. Sig+num Josephi Fita, civis honorati Barchinone, scriba maioris generalis gubernatoris Catalonie, pro nobili domino Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietario ipsius scribania, qui hac scribere fuit et clausit.*

a. revocació intercalada en els folis 419v-422r del trienni 1647-1650.

423r *8 dezembris, 1648.* A.

Desijant[a] lo molt il·lustre Capítol tenir tota bona correspondència ab la molt il·lustre ciutat de Barcelona y ajustar y concordar las differències y debats seran sussitadas novament acerca del ceremonial se havia de tenir en lo recebiment del rey, nostre senyor, son llochtinent o a altra persona qui·s dega quant venen en la present iglésia catedral estant los molt il·lustres senyors concellers en lo presbiteri de dita iglésia, se acontenta del que se ha ajustat devant dels molt il·lustres senyors deputats per los embaxadors nomenats per aquest effecte per part de la ciutat, que són lo senyor Àlvaro Bosser, donzell, y lo senyor Francesc Sangenís, ciutadà honrat de Barcelona, y per part del Capítol lo senyor degà Paulo del Rossó y lo senyor Miquel Boldó, canonge de dita iglésia, que és lo següent:

Primo, que estant los molt il·lustres senyors consellers en lo presbiteri de la present catedral continuaran en exir ha rèbrer lo rey, nostre senyor, son lloctinent o altra persona qui·s dega en la forma acostumada, servint-se los senyors consellers tenir attendència en lo partir-se per a què tinga lloch lo molt il·lustre Capítol de poder-lo rébrer, dar l'aigua banneyta y fer la cortesia acostumada, la qual persona dexarà dit il·lustre Capítol en arribant en ella los molt il·lustres senyors consellers.

Secundo, que lo molt il·lustre Capítol tindrà a bé en donar lloch per a què los molt il·lustres senyors consellers ab sos proms y sis verguers passian per lo cor obrint-se en ala los capers.

Tèrcio, que la ciutat ordenarà als senyors consellers que, posats al presbiteri, serven lo ritu en orde al decoro que·s deu al molt il·lustre Capítol.

a. pactes intercalats en els folis 422v-425r del trienni 1647-1650.

Quarto, que en orde a las festivitats solempnes com són de Nadal, Pasqua, Concepció y altres festes assenyalades y los dias que la ciutat pagarà los gastos d'ellas lo molt il·lustre Capítol ordenarà als cabíscols que ab la deguda prudència disposen lo comensar-les en temps que pugan los senyors consellers de major comoditat acudir a ellas.

423v Y finalment que los molt il·lustres senyors consellers y ciutat tinga a bé que en las festivitats que serà necessari lo tàlem vermell, com són festa de màrtirs, podran aportar dit tàlem vermell com han acostumat lo die de sant Sever.

424r *8 dezembris, 1648.* B.

Desijant[a] la ciutat tenir tota bona correspondència ab lo molt il·lustre Capítol y ajustar y concordar las differències y debats eran sussitats novament aserca del ceremonial se havia de tenir en lo resibiment del rey, nostre senyor, son llochtinent o a altre persona o qui·s dega quant venen en la iglésia catedral de la present ciutat, se acontenta del que se ha ajustat devant dels molt il·lustres senyors deputats per los embaxadors anomenats per aquest effecte per part del molt il·lustre Capítol: lo degà Pau del Rosso y lo doctor Miquel Joan Boldó, canonges de dita iglésia; y per part de la ciutat lo doctor Àlvaro Antoni Besser, donsell, y Francesc Sangenís, ciutedà honrat de Barcelona, que és lo següent:

Primo, que estant los molt il·lustres senyors consellers en lo presbiteri de la iglésia catedral continuaran en exir a rèbrer lo rey, nostre senyor, son lloctinent o altre persona a qui·s dega en la forma acostumada, servint-se los senyors consellers tenir attendència en lo partir-se per a què tinga lloch lo molt il·lustre Capítol de poder rèbrer, dar aigua banneyta y fer la cortesia acostumada, la qual persona dexarà dit il·lustre Capítol en arribant en ella los molt il·lustres senyors consellers.

Secundo, que lo il·lustre Capítol tindrà a bé en donar lloch per a què los molt il·lustres senyors consellers ab sos proms y sis verguers passen per lo mitg del cor fent ala los senyors capers.

Tèrcio, que dita ciutat ordenerà als senyors consellers que, posats en lo presbiteri, serven lo ritu en orde del decoro que·s deu al molt il·lustre Capítol.

a. pactes intercalats en els folis 422v-425r del trienni 1647-1650.

Quarto, que en orde de las festivitats solempnes com són Nadal, Pasqua, Concepció y altres festas assenyalades y los dies que la ciutat pagarà los gastos d'ellas lo molt il·lustre Capítol ordenarà als cabíscols que ab la deguda prudència disposen lo comensar-las en temps que pugan los senyors consellers de major comoditat acudir a ellas.

Y finalment que los molt il·lustres senyors consellers tingan a bé que en las festivitats serà necessari lo tàlem vermell, com són festes de màrtirs, puga portar dit tàlem vermell com han acostumat lo die de sant Sever.

426r *14 desembris, 1648.* A.

Messieurs[a]. Le Pape ayant pense pouvoir mieux disposer de vostre agent que de moy a voulu le voir en particulier et l'obliger a vous faire entendre ses raisons et favoriser sa cause. Sa Santeté vous les fera encore dire par son collecteur surquoy l'on estimé ici que si vous voulez avoir satisfaction il faule escrire encore une fois a sa Santeté, et que cette seconde lettre soit plus pressante que la premiere, appayant sur tout ce que vous demandez, mais principalment sur les abbayes et dignitez de nomination royale, par ce que outre qu'il n'y a que deux evesches vaccants et qu'il pense y avoir aucunnement remedié par le // 426v *// bref qu'il m'a envoyé pour messieur d'Orange, et que vous aurez avec celle cry. Nous avons plus de fuser de nous plaindre des abbayes estant en possession d'y nommer du temps d'Urbain 8, et il n'y a personne qui ne croye que si vous continuez a poursuivre ce la sans vous relacher que vous nen veniez about au moins pour les d'abbayes. Je vous supplie de croire que j'aporteray de ma part tout ce que je pouray pour vostre contentement, estant tres veritablement, messieurs, vostre tres humble et affecctionée serviteur (...). A Rome, ce 26 octobre, 1648.*

428r *14 dezembris, 1648.* B.

Audienza[b] ottenuta da sua santità, a 20 d'octobre, 1648, per l'agente di Catalogna con la resposta.

Beatissimo patere, li deputati del principato di Catalogna per me, humilmente inclinati nei pie-

a. carta intercalada en els folis 425v-437r del trienni 1647-1650.
b. memorial intercalat en els folis 425v-437r del trienni 1647-1650.

di di vostra Santita, mi hanno datta commissione da rappresentargli la miseria et calamita che si patise in quelle parti per la manncanza de vescovi et prelati. Le guerre come si sa benissimo causono disordini grandi et gravi dove sono et non hanno mancato in Cattalogna, ma per le cose temporali sono stati riparati etstinti del buon governo temporale con la prudenza delli regi ministri christiani. Per se cose spirituali si resgono hoggi li disordini et scandoli poi che il clero vive in una cosi grande liberta che non vien corretto da nessuno. Il referirne tutti essempi sa rebbe assai lungo. Il ponerno dalli vicarii capitolari non e tanto ne obedito dai Preti in summa in quel paese il minnimo prete si cede essere superiore et il superiore e tenuto per ultimo. Dal che si vesgono le chiese senza il debito servitio divino non sono visitare, mancandovi l'oleo santo per li sacramenti del battessimo, etstrema uncione, vivendo i curati nelle citta et luoghi populati, non risguardando l'obligho delle parrochiali, done vi morono alcuni senza confessione, fra l'ecclesiastici vi sono cosi gran discordie che si vesgono cessare li divinni officii, cominciari querelandoni nei chori istessi sino a venir nelle loco mani, conscandoli gravi che danno a tutti iscolari, li monachi di quei conventi done mancono abbati vivoro senza osservanza regolare, lasciando ogi uno il proprio convento per vivere et dimorare altrone. Il che causa rovina intiera a quei cosi antichi e gravi monasteri che si ricordono dell'espulsione de mori di quelle parti et anche del loro fundatore Carlomagno. L'altri frati vivono cosi licenciosamente che si redovo la norte per la citta conscandoli da tutti. Dalle monache non diconiente. In summa, Santissimo Patere, la mancanza de prelati causa questi et simili mali che non lacrime ne i occhi si possono referire comme redere tanti morire senza il sacramento della confirmatione, veder tante perorelle senza nessum pastore per ordinarle il tutto necessita d'impronto et presente rimedio senza poter sofrire piu dilatione. L'unico e l'ammissione et confirmatione da vostra Santita delle nominationi regie gia supplicare come ne sono in possesso et con questo Dio vi sera servito, l'immunita ecclesiastica illesa, riconosceranno i deputati di Cattalogna che la Santita sua si ricorda d'haver stato in Catalogna et haver veduta la devotione verso la Santa Sede Apostolica come loro s'honorano d'haverlo cosa veduto, et s'assicurano che non permetera che questi disordini passivo sin oltre incariandomi, per fine, in supplicar risposta di vostra Santita.

Si seque la risposta del Papa.

Noi, quando venissimo d'Espagna et passassimo per Catalogna hebbimo tanto gusto et contento di vedere una natione tanto amica de forastieri, tanto devota alla Sede Appostollica, che pregassimo la Santita d'Urbano octavo di voler tenere sempre in stima grande un popolo cosi divoto et che accarezzasse quanti catalani gli arrivassero a suoi // 427*v* *// piedi assicurando lo di non haver tornato altretanto altrove un paete done il culto divino era nel suo splendore. Li resconi, religiosi et altri ecclesiastici rineriti l'immunita ecclesiastica essatissimamente osservata et tra l'osservanza loro del Libro Verde vi erafar precisamente guirare alli re vel principio del suo governo. L'osservanza dell'immunita ecclessiastica et che qui in altro tempo haveva cosi ben informato non se n'era hoggi riordato et che haveva nel cuore il reder quel Pape godere una tranquilla quiete et fra tutti li puili la pace generale. Et cosi che scrivesse alli signori deputati di haver paciencia et che la necesita non era cosi grande che non si pottere aspettare, havendo tutte le religioni superiori per corriger li subditi et si vicarii capitulari li suoi, essortandoli di non voler haver risguardar a imachuoli consigli di far demostrationi ne ettendere alla calumnia che un utile diniente potesse obligarei a noi il non provedere rescovi, non havendo hauto di cosa, valore che ecceda due milie escude ne se si fareva o sasciava difar per ser spagnuolo o francese anzi seriverli die l'essortiamo di volerei sempre tenere nella buona devotione buoni propositi verso la Catalogne, sa come tengoro solito fare et proi che tenghino cosa il vesconso d'Orange daremo ordine per il territorio supplicatto. Noi crediamo benissimo che l'interessi di Francia sino cosa alsa avanzati non dimeno come il ius est in armis pattiscono quelle chiese l'istessa difficolta che quelle difiandra et cosi e bisogno veder li effecti dell'arme et arrivar a una pace generale la quale con gran fervore la desideriamo.*

Replicai a sua Santita che attesa la buona intentione regia i signori deputati s'assicuravano de si trovarebbe in lui per haver reduto la divotione de catalani et rispecto grande alla sede apostolica, cosi s'assicuravano una consolatione e che era verissimo che l'interessi di Francia erano assai in quelle parti, essendone sua maiesta cattolica qua si a fatto eschiso, ma che i catalani non attribuivono quel buon sis alle armi francese nia solamente all'elettione e giustificata fatta da catalani et cosi si compiaresse sua Sanctita gia che non di concedersi al meno di conservarli in possesso faccendo li deputati di Cattalogna gran fondamento supra il possesso, dal quale se si negocio privati tenio ne hanno di tenerne sentimento grande.

Rispose il Papa che veramente non si ricordava come fiu aquello de l'abbatie et prebende altre volta spedite a nominatione del re di Francia, et iosi che mi la sciasse vedere da monsignore Maraldi, al qua se haveva data una scrittura che la parte adversa gli haveva data, con ordine che la guardasse e chi non fi faresse torto nessuno. Et in ogni-

modo che scrivesse a i deputati di non voler haver risguardo allimali boni gli et che si conservassero nella buonissima intentione, che sempre hanno harita alla sede Apostolica, et sua Santita amo li scrivirebbe et farebbe dare le sue lettere per il suo collectore di Barcellona con assicurarsi che conserviamo viva memoria d'un popolo cosi divoto.

Tutto il restante del tempo, che laudienza duro quasi tre quarti d'hora, si passo in referirmi molte particolarita successegli in Catalogna gia nel tempo che il re cattolico tenne le corti in Barcellona, nel convento di Sancto Francesco, gia per l'imbarco della defonta regina deHorgheria et doppo imperatrice. In somma, mi disse sua Santita tante lo di de cattalani bli vi oratore catalano no potrebbe ei cederlo, preguntandomi assai curiosamente come li nostri privileggi del Libro Verde possere oggi osservati.

428r Jo estimo que sa Sanctedat, iunt ab la lletra que escriurà a vostra senyoria, la qual donarà lo col·lector de aquí, ha de enviar lo territori que·s suplicave per monsenyor d'Oranges, iudicant que ab assò sol vostra senyoria per lo present se poria contentar. Resto sempre de vostra senyoria, humilíssim, afficionadíssim y obedientíssim servidor, Viver.

429r *14 dezembris, 1648.* C.

Aquello[a] che si oppone contro il patronato della maestà cattolica nella parte ribellata di Catalogna si sadisfa con li fondamenti.

Il primo, che il detto patronato lo concessero li Sommi Pontefici alli re di Aragon et alli loro successori, come consta dal indulto di Adriano VI, datus in Roma alli 6 di setembre dell'anno 1523, ibi «vobis vestrisque successoribus Castelle et Legionis ac Aragonnum regibus pro tempore existentibus in perpetuum ius patronatus et praessentandi personaliter in Castelle et Legionis ac Aragonum et Valencia nec non Cathalonia coeterisque hispaniarum regiis et dominis, et cetera, eisdem sciencia et potestatis plenitudine reservamus et concedimus». E dall'indulto di Clemente VII dell 11 de gennaro dell'anno 1529, nel qua se si aggionte che tanto alli tempi antichi come nelli moderni si e concesso sempre il detto patronato alli detti re d'Aragone, ibi «romani pontifices praedecessores nostri antiquis et modernis temporibus tam clarae memoria Ferdinando regi et Elisabeth regina ac aliis Castellae et Legionis ac Aragonum regnorum regibus eorumque praedecessoribus, nec non charissimo in Christo filio nostre Carolo V, imperatori, semper augusto, dictorum regnorum regi catholico, eiusque in dictis regnis successoribus ius patronatus». Et d'aquello di Paulo III delli 2 de luglio del 1536, nel quale confirmo quelli delli suoi praedecessori nella mederna forma «Carolo imperatori et regi atque successoribus predictis».

Et questi indulti furono concessi alli detti re per premio delli loco speciali meriti et gloriossi imprese et grandi spese che fecero et fanno in servicio della Chiesa, come consta dall'indulto di Adriano VI, ibi «eximie devocionis affectus que erga nos in romanam ecclessiam geritis ac vestri predecessores gesserunt indefessique labores et quasi intollerables expensa quas pro expugnatione in fidelium et propugnatione Christi fidei hostium indesinenter sustinetis». Et dall'indulto di Clemente VII: «Nos, animo resolventes que his calamitosis temporibus et quam preclara et salubria caro his ipse imperator gesserit quiquid iis procellis quibus omnia erant involuta, novum quasi sidus efussit nec enim in italiam se intulit, ea quidem mente ut solum corona infulisque imperialibus a nobis insigniretur sed ut italie languenti et afflicte ac per tot annos, bello, fame et peste laboranti, opem ferret totidemque christiane rei publice ab immensum turcarum apparatum, maximo in discrimine versanti suis omnibus viribus et copiis consuleret». Et da quello di Paulo III, ibi «Praesertim quia ea in favorem personarum non solum de hac santa Sede sed etiam de tota christiana religione benemeritarum emanarunt, qualis est predictus Carolus, imperator et rex, qui superiori anno cum immanissimus turcarum tirannus duce cognomento Barbarossa regnum Tuneti in Africa existens in potestatem suam redigisset uxore et filiis dimissis, potentissima ilasse expensis suis comparata tanquam verus Christi athleta personaliter, illuc se consulit atque vi et armis praefatum, ducem et regno predicto expulit in civitate quod Tuneti expugnata ultra viginti Christianorum millia in ergastulis ibisdem reperta a misera servitute liberavit ac navigiis commeatibusque illis subministratis ad proprios lares remisit. italiamque et alias christianorum regiones a periculo inde eminenti liberavit.» // 429v *// Dalle quali cause si inferisse che il patronato di Catalogna non pueve appartenere ad altri re che a quelli di Aragone, ne ad altri re di Aragone che delli descendenti di tant insigne beneffactori della Chiesa, et non per aliut caso alli loco nemici o quelli che proteggono li loro vassalli ribelli il che sarebbe totalmente opporto et contrario al fine et mente rifferitti delli detti indulti.*

Et dato il caso, il quale si nega, che fosse stato concessa questo patronato solamente alli principato di Catalogna non si pottrebbe stendere aquello che

a. memorial intercalat en els folis 425v-437r del trienni 1647-1650.

entrasse doppo a possedere parte del detto Principato perche come dicto inndividuo si continuarebbe solo alli successori del primo signore al quale era stato concesso et appatiene et molto piu nel caso presente di usurpatione et protettione de ribelli. Come reprovati de tutte le leggi mai possono esser causa di acquistarlo et molto meno per concessioni apostoliche anzi piu tosto di perderlo. Ut in terminis Bonifacio VIII in capitulo eum qui 18 de probatione, libero 6, ibi «ut violenti eo ipso ius si quod in dignitatibus vel beneficiis forsitan competebat amittant» et glossa in capitulo hanc regula 57, nemo litera H 1, questione 1, Lambert 1ª, prime libere 2ª, articolo 3, questione 3.

Del medesimo modo che si e provato il petitorio et propieta si conserva parimente sempre illesa la possessione o quasi possessione del detto real pattronato, imperoche oltra l'essere de iure incorporeo et ecclesiastico che non amette aprehensione ne sta sotto posto alla ussurpatione di Catalogna, essendo individuo si controvertesse con altro signore legitimo non i a dubio che in qua hinoglia parte di qual Principato che si ritiene et in qua lunque delle presentationi di detto ius patronatto che Santa Maria fa conserva l'attuale possessione di tutto detto Principato come lo prou a insimilissimi termino il festo in Lambert, inter antiquam 15, capitolo «De usufructum», ibi «partemquidem servi posse alienari totum autem usufructum apud eum remanere qui antea servum in solidum habebat», et faciunt eciam iura in Lambert 3, sed si acquirenda pars ibi «sed si animo solo possideas licet alius infundo sit adhuc tamen possideas».

No obsta quello che si dice che fusse risoluto in certa congregatione in tempo della felice memoria di Urbano VIII, ci oé che le abbadie et prebende existenti nella parte ribellata di Cattalogne che erano del patronnato di santa maiesta catholica et a nominnatione del re di Francia. Porche senza notitia di sua maiesta et non havendo sentito le sue ragioni ne veduto li suoi induto non pote essere valido tal decreto fatto in suo pregiudicio, come in termini de ius patronato fui disposto nel capitulo inter quatuor de Maiont., et obed., ibi «in his ordinemus de ipsis cum neque citati sint neque convicti». Et quando anche cessasse tutto il riferito toglie ogni difficolta il decreto irritante posto indutti li sopradetti indulti come consta da quello di Adriano VI, ibi «ac irritum, et inane si sevis super his a quoquam quavis auctoritate eciam apostolica eciam per nosciente vel ignoranter contigerit attentari», done con parole tanto espresse si dichiaro il principale effetto di etto decreto che e afficere Pontificis provisionem che non ha bisogno della comprobatione delli aucthori allegati dal Barbosa, tractatus «De clausulis», itam 40, numero 10, summammente // 430*r* *// il detto decreto irritante «ipso iure destruit omnia in contrarium attentata preinscripcionem et consuetudinem tollit, et non solum titulum et dominium sed eciam possessionem in ficit, et omnes effectus ex illis resultantes proisus nullos reddit». Ut iudicant Rota, decissioni 12 februari 1601, coram crescento impressa per Farina, decisione 4, numero 9, parrafo 1, ibi, «fuit dictum decretum irritans afficere et destruere omnia et operari nullitatem ab inicio, itant nec effectum nec iuris fomentum neque executionem habeant». Que omnia prosequitur late Barbosa ubi supra, et ab eo adducti effectu primero, et sexto et settimo et in tertio effectu, numero 18, et in ampliatione 5 eiusdem affectus numero 26.*

Da tutto questo consta che il decreto della congregatione, che si allega et le provisioni fatte in virtu di quello, quando anche no obstante tutto quello che si e detto, solo in virtu del detto decreto irritante non posovo indurre possessione ne effectu alcuno valido ut late probat Barbosa, ubi supra.

Et pero da che furono presentati detti indulti et considerati si particolarmente il detto decreto irritante che contengono non e estata mai piu ammesa suplica, in contrario ma rigettate tutte come notoriamente in giuste ne si trovara che da molto tempo in qua ne in questo pontificato ne sia stata segnata alcuna.

Et pero li contrarii non si possovo tornare in possessione di veruna sorte valida ne in fatto si trovaranno in possessione alcuna d'essere ammesi, ma si bene sia maiesta catholica in quella del ius negativo ci oe che li auversari non sino ammessi Xª ius in Lambert, quociens de servit Lambert.

Et in quella di ritinere et esercitare sempre il suo ius patronato et che sa santa sede non permetta che gliene se qua pregiudicio sendo stato acquistato contanti e si gloriosi titoli et serviti fatti alla santa Chiesa, per li quali no solo si aspetta et spera dalla somma rettitudine di sua Santita l'osservanza di giustitia tanto chiara ma anco dalla sua benignita maggiori premi et gratie. Quam Deum, et cetera.

431*r* *14 dezembris, 1648.* D.

Informatioª pro illustrisimo domino Fiorentilla regis christianissimi meritissimo advocato

---

438*r* *14 decembris, 1648.* A.

a. memorial intercalat en els folis 425v-437r del trienni 1647-1650. Document il·legible.

Universis[a] et singulis huiusmodi seriem inspecturis, visuris, lecturis pariterque et audituris attestor indubiamque fidem facio ego Franciscus Pons, regia auctoritate notarius publicus Barchinona, infracrito instrumento apud me dictum et infrascriptum notarium in dicta civitate Barchinona recepto et testifficato, die undecima mensis septembris, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo trigesimo quinto, discretus Jacobus Riera, notarius regius ac custor ordinarius pro Generali presentis Cathalonie principatus, domus palacii regii presentis civitatis Barcinona, civisque eiusdem civitatis, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera, ita quod, et cetera, dominam Benedictam Paulam Rieram, uxorem suam, nobilem doctorum don Joachymum Carbonell, canonicum sancta ecclesia Barchinona, et nobilem dominum don Raymundum Magarola, canonicum et archidiaconum eiusdem ecclessia Barchinona, ac magnificum dominum Franciscum de Tamarit, domicellum, Barchinona domiciliatum, licet absentes, et cetera, et quemlibet eorum insolidum, et cetera. Itaquod primitus, et cetera. Ad videlicet prodicto constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis Generalis Cathalonie et comitatum Rossilionis et Ceritania, et eorum admodum illustri consistorio semel et pluries comparendum dictumque suum officium custodis ordinarii dicti palacii regii nec non custodis aula sive sala negociorum regii consilii regiaque audiencia et domus carcerum comunium dicta presentis civitatis, vulgo dicta // 438*v* // «la obra nova de las presons» *quod dictus constituens suis certis et legitimis titulis habet, tenet, possidet et exercet pure, libere simpliciter vel subcondicione in manu et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum in favionem persona vel personarum dictis dominis procuratoribus suis constitutis et cuilibet illorum benevisa seu benevisarum, semel et pluries tam ex causa vendicionis quod donacionis vel alterius contractus quod alios, renunciandam, resignandum, cedendum, transferendum et transportandum dictaque renunciacionem, resignacionem, cessionem, translationem et transportationem cum effectu in favorem persona seu personarum eisdem procuribus constitui et cuilibet illorum. Ita approbo ego, notarius insfrascrito, manu propria benevissa seu benevissarum admitti petendum, supplicandum et obtinendum dictumque officium cum salariis, iuribus, pertinenciis, prerrogativis, lucris et emolumentis dicta persona seu personis dictis procuratoribus constitutis et cuilibet illorum benevissa seu benevissis, iuxta forma capitulorum et actuum curiarum, practicam, stylum et observanciam iam dicti Generalis domusque deputationis illius provideri, supplicandum et de super predictis quascumque supplicaciones, tam verbo quam in scriptis, dandum, offerendum et presentandum et instrumenta quecumque ad id necessaria seu quomodo libet opportuna confieri faciendum, petendum, instandum et requirendum et generaliter ipse enim, et cetera promisit habere rattum, et cetera, et* // 439*r* // *non revocare sub bonorum suorum omnium obligacione pro ut predicta in dicto instrumento. In quo fuerunt testes Joannes Petrus Garcia, botigerius villa de Mataro, diocesis Barchinona, et Joannes Puig, scriptor, civis Barchinone, sunt contenta.*

Ut igitur premissis licet aliena manu scriptis fides plenaria impendatur ego idem Franciscus Pons, notarius memoratus, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

a. renuncia intercalada en els folis 437v-440r del trienni 1647-1650.

441*r* *18 decembris, 1648.*

A[a] nostres charíssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Havens sçabut per las lletras de nostre charíssim y ben amat cusí lo meriscal de Schomberg las diligències que vosaltres haveu fetas de vostra part per a impedir la conseqüència de las quexas que las comunitats de nostra província de Catalunya han fetas de ço que las gens de guerra han viscut a llur costa y dels desordres que ells han comesos en alguns llochs, nós havem bé volgut demostrar-vos per esta lletra lo grat que nós vos ne sçabem y convidar-vos de contribuhir lo que depenjarà de vosaltres en semblants occasions per a contenir a cada hu dins lo ordre y lo dever. Assegurant-vos que nós provehirem al pagament de ço que las communitats hauran justificat haver provehit a nostras gens de guerra en la forma y dins lo temps, portat per los ordres que nós havem donats sobre de aquest subjecte a nostre dit cusí y al senyor Goury y que nós enviarem los fonds necessaris per al pagament de nostras tropas lo més puntualment que·ns serà possible, y de més en més manifestarem la satisfacció que nós tenim del zel que vosaltres féu conèxer per nostre servey, comforme nostre dit cusí vos dirà més particularment // 441 // de nostra part, ab qual remeten-nos, nós pregam Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en Paris als vint dies del mes de novembre, mil sis-cents quoranta vuyt. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

442r *18 decembris, 1648.*

*De par le roy. Tree chere et bien amez. Ayant sceut par les lettres de nostre tres chere et bien ame cousin le marischal de Schomberg, les diligences que vous avez faites de vostre part pour impescher les suittes des plaintes que les communautes de nostre province de Catalongne om faidra de ce que les gens de guerre ont viscu a despesches et des desordres qu'ils ont commis et quelques lieux, nous avons bien voulu vous tesmoignes par cette lettre le gre que nous vous en sçabons et vous convier de contribuir ce qui dependra de vous en parcilles occasions pour continuer en chacun dans l'ordre et le devoir. Vous asseuram que nous pouvuoirons au ranboursement de ce que les commaunautes auvons justiffié avoir a nos gens de guerre en la forme et dans le temps, porté par les ordres que nous avons donnez sus ce subiet a nostre cousin et au seigneur Goury et que nous envoyerons les fondz necessaires pour le payement de nos trouppes le pus ponctuellment qu'il nous sera possible, et tesmoigneront de plus en plus la satisfaction que nous avons du zele que vous faite congnoistre pour nostre service, avisy que nostre dit cousin vous dira plus particulierment de nostre part, aquoy nous remettans, nous prions Dieu, qu'il vous ayt, //*442v*// tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit a Paris le XX jour de novembre, mil siscent quarante huit. Louis. Le Tellier.*

443r *18 decembris, 1648.* B.

A[a] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Sent-nos estada feta instància per nostre charíssim y amantíssim cusí lo mariscal de Schomberg de permetre-li anar-se'n als banys per al reparo de sa salut, en la qual aprenem que ell pateix molta de alteració de algun temps ençà, nós no havem pas pogut denegar-li esta permissió y nós li scrivim de provehir antes de partir-se a tot lo que se haurà de fer en nostra província de Catalunya, de manera que sa absència no·y puga prejudicar, sperans que ell estarà ben prest en estat de tornar-nos-hi a servir. Y mentrestant nós ordenam a messieur de Marca de pendre cuydado del que concernirà nostre servey en la dita província comforme ell ha fet per lo passat en semblants occasions. Y al senyor don Joseph de Margarit, governador de Catalunya, de cobrar-hi segons lo dever de son càrrech; també li donam lo poder de fer la justícia en las regalias o casos reals

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

així com és estat practicat en l'absència dels virreys. Y nós dona'm ordre al senyor de Marcín de pendre cuydado de tot lo que concerneix lo commando de nostras tropas y de fer-las viure en bona disciplina y policia. Y així bé per posar totas cosas en bon estat nós fem presentament per aquest respecte un fons considerable //443v// per a emplear-la en lo pagament de las communitats qui han vestret lo sustento a nostras tropas fins al primer die del present mes, havent resolt de fer-las pagar puntualment del dit die en avant. Lo que nós havem bé volgut fer-vos sçaber per esta lletra y exhortar-vos ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de juntar vostres cuydados als de nostres ministres y officials per lo bé y avantatge de nostre servey y de nostra dita província, de manera que res no·y puga desmedrar durant l'absència de nostre dit cusí. Assegurant-vos que si ell no pot tornar-hi nós hy enviarem en son lloch una persona de condició y de mèrit particular, la qual y assistirà tant llargament com lo alivio de la província y nostre servey ho requeriran, judicans prou que aquestas mudansas no poden ser-hi útils, assí és lo que nós vos direm per esta lletra, assegurant-vos sempre de nostra bona voluntat singular per lo bé de nostra dita província y per vostra satisfacció particular. Pregant Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París lo derrer de novembre, 1648. Louis. Le Tellier.

444r *18 decembris, 1648.*

De part le roy. Tree chere et bien amez. Nous ayant fait instance par nostre tres cher et bien amé cousin le marischal de Schomberg de luy promettre d'asser aux bains pour le restablissement de sa santé, dans la quelle nous aprenons et qu'il fouttre beaucoup d'alteration depuis quelque temps, nous n'avons pas pu luy desnier cette permission et nous luy mandons de pouvuoir avant son depart a tout ce qui sera a faire dans nostre province de Catalongne, en sorte que son absence ny puisse preiudicier, sperans qu'il sera bien tost en estat de retourner nous et servir. Et cependant nous ordonnons au seigneur de Marca de prendre soin de ce qui concernira nostre service en la province avisy qu'il a fait par le passé en pareilles occasions. Et au seigneur don Joseph Margarith, de Catalongne, d'y agir selon le debuoir de sa charge; et mesme nous luy dennons le pouvoir de faire la justice aux regalies au cas royaux ainsi qu'il a este aussy pratique en s'absence des viceroys. Et nous donnons ordre au seigneur de Marsin de prendre soin de tout ce qui concerne le commandement de nos trouppes et de les faire vivre en bonne disciplinne et police Et mesme pous mettre touttes choses en bon estat a ses esgard nous faisons presentement son fonds considerable

// 444v // pour l'employ au rembousement des commaunetez qui on advance le nourriture a nos trouppez jusque au premier jour de premier mois, ayan resolu de les faire payer pontuellment depuis ce jour la a l'advencer. Ce que nous avons bien voullu vous faire sçavoir par cette lettre et bone exhorter, par l'advice de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, de joindre vos soins a ceux de nos ministres et officieux pour le bien et l'advantage de nostre service et de nostre province, en sorte que rien n'y puisse depever pendant l'absence de nostre dit cousin. Vous asseuram que s'il ne pout y retourner nous y envoyerons en sa place une personne de condition et de merite particulier, qui y demainera aussy longuement que le soulagement de la province et nostre service le requireron, jugeant assez que ces changements ne pauvon y estre utiles, ce si ce que nous vous dirons par cette lettre, vous assaurant tousjours de nostre bonne volonte singuliere pour le bien de nostre province et pour vostre satisfaction particulier. Priant Dieu, qu'il vous ayt, tres chere et ben amez, en sa sancte garde.Escrit a Paris le dernier novembre, 1648. Louis. Le Tellier.

445r *18 decembris, 1648.*

Messieurs[a] los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Jo no ajusto aquestas líneas a la lletra del rey sinó per a assegurar-vos que no·s obmet res de la part de sa magestat per al alivio de la província y que sa intenció és fer que lo poble sie pagat de tot lo que·s trobarà ser estat effectivament provehit a la gent de guerra per las comunitats y de fer que dessí al devant ells tingan de què subsistir dins lo país sens ésser-li carregosos si·s pot, comforme vosaltres ho apendreu per las lletras que sa magestat vos en scriu y per lo que monsenyor lo virrey vos en pot dir més particularment. Mentrestant jo vos supplico de creurem sempre, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. París a 20 de novembre, 1648.

446r *18 decembris, 1648.* D.

Messieurs. Je n'adiouste ces lignes a la lettre que le roy vous escryt que pour vous asseurer que l'on n'obmet rien de la part de sa magesté pour le soulagement de la province. Et que son intention est de faire que le peuple soit rembourgé de ce qui se trouvierra avoir este effectivement fourny aux gens de guerre par les communnautez et de faire que desormais ils ayent de quoy subsister dans le pays sans luy estre achargé il se peut, a mis que bous l'aprendrez par les lettres que sa magesté vous en escript et par ce que monsieur le viceroy vous en peut dire plus particulierment. Cependant je vois supplie de me croire tousiours, messieurs, vostre tres humble et tres affeccionée serviture, Le Tellier. A Paris XV novembre, 1648.

447r *18 decembris, 1648.* E.

Messieurs[a]. J'ay recu vostre lettre avec le memoire qui l'acompagnoit, surquoy je vous diray que je crois que vous en douttes pas que comme je vous ay touiours faut cognoistre combien vos interes m'estoient chers je ne vous donne encore dans ce rencontre des preuves particulaires de mon affection en les appreyant aupres de sa magesté, autant qu'il me sera possible ce que je vous faire de croire et quil n'y a personne qui se porte aux choses qui regardent vostre satisfaction avec plus de chaleur que moy, qui suis, messieurs, vostre tres affectionné a vous servir, Louis de Bourbon. Rome, le XIII novembre, 1648.

450r *20 dezembris, 1648.*

A[b] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Quant nós havem rebut vostra carta de XVI del mes passat per aquest correu estavem sobre·l punt de respondre a vostra precedent de XXI del mes de octubre últim, tocant al rumor que se ha escampat per Catalunya que nós estavem en tèrmens de concloure la pau ab lo rey cathòlich y que per aquest tractat los comtats de Rosselló y Cerdanya devian restar inceparablement units a esta corona y lo principat de Catalunya restar-nos per una treva de trenta anys, durant la qual aquells que són desterrats de la província podrian tornar-hi y recobrar las funccions y possessió de llurs dignitats, càrrecs y béns. Nós vos direm donques sobre de aquest subjecte, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que aquesta nova que nós aprenem ser estada escrita de aquesta ciutat per alguns particulars ve de gent mal informats de tals affers o que ella és estada artificiosament sem-

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

brada per nostres enemichs per a llansar lo espant y la turbació dins la província. Essent veritat //450*v*// que los ministres del rey cathòlic en Münster y altres parts se amostran més allunyats que may de la pau y que no és estat res ajustat ni conclòs en qualsevol manera que sie en respecte de Catalunya, per la qual no és ny serà que nós volguéssem consentir en algun tractat que pogués prejudicar a nostra justa possessió, conformament als pactes fets al temps de la unió de la dita província a esta corona, ni que pugués donar lloch als qui se són amostrats nostres enemichs y de llur pàtria de tornar-hi per a desolarla y pèrdrer-la com se demostra témer, antes ben al contrari, nostra affecció és tal per a conservar-nos-la y a esta corona y nós la estimam tant fortament, importa a nostre bé y al públic, que nós la preferim a las províncias de nostre propri realme, de las quals nós donariam de bona gana plassas per a cobrar las que restan als enemichs en Catalunya. Y nós farem continuar las proposicions qui són estadas començadas sobre aquest subjecte per a veure'n una bona conclusió, y sinó nostra resolució és de tentar totas vias per a cobrar-las. Y perquè és important y necessari de tenir los parers y avisos de una personna intel·ligent y que sie ben informada de vostres pensaments y rahons y dels medis per los quals se podrà assegurar lo repòs perpetual de la província sots nostra obediència //451*r*// sens retardar si se pot la pau pública de la christiandad, de la qual cada hu sçab que ella té una extrema necessitat, presubposant que nostres enemichs vingan a consentir condicions rahonables, y que nós sçabem que lo senyor regent Fontanella, lo qual à pres cognisió en Münster de aquestos affers, és capacíssim de donar-nos-hi bons llums, nós li scrivim de venir al més prest vers nós per aquest effecte, y de aportar-nos amples memorials e instruccions del que vosaltres y nostres altres servidors principals que·y à en la província tindreu que representar-nos sobre de aquest subjecte. Y nós fem estat de tornar-lo enviar a qui ara sie ab nostre charíssim y ben amat cusí lo mariscal de Schomberg si sa salut li permet de tornar en la província o ab una altra persona de condició requerida, que nós elegirem per ocupar dignement lo càrrec de nostre virrey en ella.

Quant a vostre despaitg de XVI del mes últim que conté novas quexas dels excessos y desordres de las gens de guerra y dels deportaments dels governadors de las armas estabilits en nostras plassas, y specialment del que no és estada feta //451*v*// alguna justícia sobre lo contengut en las informacions que vosaltres nos haveu antes enviadas, lo que nós podem respondre'ns, del mateix parer de la reyna regent, nostra dita senyora y mare, y ab una entera sencereza de què nós tenim un extremat disgust de aquestas contravencions a nostres voluntats, y de ço que los culpables dels primers excessos mencionats dins las ditas informacions no són pas estats castigats com nós estimàvem que·y seria estat provehit per nostres virreys, més vehent que no s·i ha pas satisfet nós ne donam ordres exprecíssims a nostre dit cusí y l'iscrivim de provehir-hi antes de sa partida, en manera que nós no dubtam pas que ell no·n fassa així com veurà ser just y rahonable. No havent-hi cosa que més sensiblement no·s toque que de entendre que nostres súbdits de la dita província sien maltractats y violentats per aquells que nós empleam en nostras armadas per a guardar-los y deffençar-los de la empresas dels enemics y no per a opprimir-los y abusar-ne d'esta manera; que a la veritat nós crehem bé que nostras gens de guerra per falta de pagament, lo de llur sou acostumat, no havent pogut ser-los //452*r*// continuat durant la última campanya, auran usat molta pressa y donat diversas occasions de quexa als habitans dels llochs ont han estat alotjats. Més al present, y començant des del primer die del mes de novembre últim, ells hauran degut víurer dins l'ordre, per medi del fonds havem enviat per aquest affecte. Y demés las communitats y particulars qui han patit algun dany per lo alotjar-los en seran pagats y recompensats per medi de una summa considerable que nós enviam presentament aquí per aquest affecte, de manera que nós speram que las causas principals d'estas queixas cessaran. Al qual nós vos exhortam de contribuhir de tot vostre poder, y fi dessí en avant se cometten alguns crims nós vos asseguram que nostre dit cusí o lo senyor de Marsín en sa absència y per sos ordres los farà tant severament y exemplarment castigar com se deu, a ffi de retenir a cadahu dins lo dever. Que si respecte dels governadors és estada feta alguna empresa nós scrivim a nostre dit cusí lo mariscal de Schomberg de forta cessar y encara castigar segons la aucthoritat de son càrrech, a fi per son parer no·s trobam que la cosa mereix que no hy posem ordre nos ho farem en manera //452*v*// que vosaltres y los que·y seran interessats haureu subjecte de ser-ne contents.

Quant al alotjament de las tropas qui passan y resideixen en la província, nós voldriam bé poder aportar la moderació de la qual vosaltres nos solicitau, més vosaltres podeu prou judicar lo que és possible en assó durant la guerra. Y nós recomanam a nostre dit cusí, y al senyor de Marsín en sa absència, de provehir-hi; y per lo que concerneix l'ordre particular dels alojaments nós havem enviats diversas vegadas a nostres virreys y nostres loctinents generals en nostras armadas, que nós enteniam que la distribució ne

fos feta per los officials de la província segons y així com és contengut en los pactes y així bé que si siga contravé és contra nostra intenció. Y per a remediar presentament nós en fem una nova recomendació a nostre dit cusí y al dit senyor de Marsín en sa absència, no tenint res més al cor que de contenir totas cosas dins un bon ordre en la dita província y de manifestar-vos y també nostres fahels súbdits de aquella quant de contentament nós rebem del que sçabem en totas occurrències, vosaltres y ells vos aportau // 553r // ab una facilitat, promptitut y affició increïbles al que és desijat per a la subsitència de nostras tropas, lo bé de nostres affers y de nostre servey y de llur pàtria, lo que·ns fa desitjar sobre totas cosas de donar-vos senyals del agrahiment singular que nós tenim de la continuació de vostre zel y bona conducta en totas occurrències y de fer fins al impossible per procurar a nostra dita província un repòs, alivio y satisfacció sòlidos. Assò és lo que nós vos direm per esta lletra, pregans Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París, a quatre del mes de dezembre, 1648. Louis. Le Tellier.

454r *20 dezembris, 1648.*

De par le roy. Tree chere et bien amez. Lors que nous avons recu vostre lettre du XVI du mois passé par ce courrier nous estions sur le poinct de respondre a vostre precedent du XXI du mois d'octubre dernier, touchant le bruinct qui s'est respondu en Catalongne que nous estions en termes de conclure la paix avec le roy catholique et que par ce traité les comtez de Roussillon et Cerdagne debuoyan demeurer inseparablement unies a cette couronne et le principat de Catalongne nous demeurer par une de trente anné, pendant la quelle aux qui sont bannies de la province pouvroyant en tourner et rependre les fonctions et la jouissance de leur dignites charges et bienns. Nous vous dirons dont sur ce subject, par l'advie de la royne regente, nostre tre honoré dame et mere, que cette nouvelle que nous aprenons avoir esté mandée de cette vile par quelques particulier vien de gents mal informez de telles affaiver ou quelle a esté artificiousement semée par nos ennemies pour jetter l'effouy et le trouble dans la province. Estant veritable que les // 454v // ministre du roy catholique a Münster et ailleurs se monstrent plus eslooingnes que jamais de la paix et qu'il n'a esté rien earresté ny resolu en quelque maniere que a soit a l'esgard de la Catalogne, pour la quelle tant sen fault que nous voullussioner consentir a aucun traité qui pust prejudicieu a nostre juste possession, conformament aux pactes faits lors de l'honion de la ditte province a cette couronne, ni qui pust denner lieu a aux qui se sont monstres nos ennemies et de leur patrie d'y retourner pour la desoler et la perdre comme les tesmoigne la prehender, en aucontraire, nostre affection est telle pour nous la conserver et a cette couronne et nous l'estimons si fort, important a nostre bien et au public, que nous la preferons aux province de nostre propre royaume, desquelles nous donnerions vollontier des places pour retirer a elles qui restent aux ennemies en Catalongne. Et nous ferons continuer les proposionts qui ont esté commencer sus ce subject pour en voir une bonne conclusion, et sinon nostre resolution est de tenter // 455r // toutes voyes pour les recoubrer. Et par qu'il est important et necessaire d'avoir les advie d'une personne intelligente et qui soit bien informée de vos penser et raisoner et des moyens par lesquel selon pouvra asseurer le repos perpetuel de la dite province soubre nostre obeissance sans retardeu, s'il se paut, la paix publique de la chestienté, dont chacun sçoit qu'elle a son extreme besoin, presuposant que nos ennemie biennment a consentir a dar conditiones raisonnables, et que nous sçavons que les seigneur regent Fontanelle, qui a pris congnoissance a Münster de cet affaires, est tree capable de nous y donner de bonnes lumieres, nous luy mandons de venir au plustart leur nons pour cet effect, et en nous apporter d'ample memoire et instruction et de ce que vous a nos autres servieteurs principaux estants en la province aura a nous representer sur ce subject. Et nous faisons estat de le rennoyez soit avec nostre treee cher et bien ame cousin le marischal de Schomberg si sa santé luy permet de retourner dans // 455v // la province ou avec una autre personne de condition requeste, que nous joisirons pour remplir dignement le charge de nostre viceroy en celle.

Quant a vostre dit despesche du XVI du mois dernier qui content de nouvelles plaintes des excerdes et desordres des gents de guerre et des deportiments des gouvernautes des armes establie innostres places, et mesme de ce qu'il n'a point esté fait de justice sus le continu aux informations que vous nous avey ey devant envoyeer, ce que nous pouvons vous respondre, du mesme advice de a royne regente, nostre dame et mere, et avec une entiere sincerete est que nous avons un extreme desplaisir de ces contravencions a nostres vollontes, et de ce que les coupables des premieres excedes mentionnes dans les dites informations n'ont pas esté puniet comme nous estuvions qu'il y auroit estre pouvuai par nos vicereoy, meis voyant qu'il n'y a par estre satisfait nous en donnons des ordres tres expres a nostre cousin et luy mandons d'y pouvoir avant son depart, en sorte que nous ne doubtons par qu'il ne le fasse ausy qu'il vivra estre juste et raissonné. // 456/1r // N'y ayant rien que nous touche davantage que d'appendre que nos subjectes de la ditte province joyent mal traites et violentes par ceux que nous employons dans nostres armées pour les guaranties et deffendre des entreprises des ennemies et non pour les opprimer

et en abuser de cette sorte; qua la verité nous creyons bien que nos gens de guerre a faute de payament, celuy de leur solde accoustumée n'ayant pu leur estre continue pendant la campagne dernier, auront apporté beaucoup de foulle et donné diverses occasions de plaintre aux habitantes des lieux ou ils ont esté loges. Mais a present, et a commençant du premier jour du mois de novembre dernier, ils auron deub vivre dans l'ordre, par le moyen du fonds que nous avons envoyé pour cet effect. Et en outre les communautes ou particulier qui ont souffre quelque dommage par leurs sejours en seront payez en recompenser par le moyen d'un somme considerable que nous envoyyont presentement sur les lieux pour cet effect, en sorte que nous esperons que les principaux subjects de ces plaintes cesserons. A quoy nous vous exhortons de contribuer de tous vostre pouvoir, et s'il se convin et desormais quelques crimes nous vous // 456/1*v* *// asseurons que nostre dit cousin ou le seigneur de Marsin en son absence, et par ses ordres les sera aussy severement et exemplairment chastie qu'il se doibt, a fin de retenir en chacun dans le debuoir. Que si a l'esgartd des gouvernautes il a este fait quelque entreprise nous mandons a nostre cousin le marischal de Schomberg de la faire cesser, et mesme chastier selon l'auctorité de sa charge, ou si par son advier ous trouvons que lachose merite que nous y mettions ordre nous le ferons en sorte que vous et aux qui se vous interesser aura subject de'n estre contents. Quant aux logements des trouppes qui passent et sejournen dons la province, nous voudrions bien pouvoir apporter la moderation, dont vous nous requerez, mais vous pouvez assez juger ce qui est possible en cela pendant la guerre. Et nous recommandons a nostre dit cousin et au seigneur de Marsin en son absence, d'y pouvoir et pour ce qui concierne l'ordre particulier des logements nous avons mande diverses fois a nostres viceroys et nos lieutenants qu'aux en nos armées, //* 456/2*r* *// qui ous entendions que le distriuil en fuit fait par les officiaux de la province, selon et aissi qu'il est porté par les pactes si bien qu'ils est contenu est contre nostre intention. Et pour remedier presentement nous en faisons une nouvelle recommandation a nostre dit cousin et au seigneur de Marsin, n'ayant rien plus au coeur que de tenir toutes choses dans un bon ordre en la ditte province et de vous tesmoigner et mesme a tous nos fidelles subjects de celle combien nous recevons de consentiment de ce qui nous sçabons qu'en toutes occurrences, vous et eux vous portez l'avec une facilité, promptitude et affection incroyable et ce qui est desiré pour la subsistance de nos trouppes, le bien de nos affaires et de nostre service et de leux patrie, ce qui nous fait desire sous toutes choses de vous donner des marques du gré singulier que nous vous sçavns de la continuation de vostre zele et bonne conduite en toute occurences et de faire jusqu'ea a l'impossible pour procurer a nostre dicte province un repos, soulagement et satisfaction //* 456/2*v* *// solides. C'est ce que nous vous dirons pour cette lettre, priant Dieu qu'il vous ayt, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Paris, le quatrisieme jour du moin du decembre, 1648. Louis. Le Tellier.*

457*r* *20 dezembris, 1648.* B.

Messieurs[a] los deputats generals del principat de Catalunya residints en Barcelona.

Messieurs. Vostres interessos són tant inseparables dels de la Fransa y sos magestats los tenen en una tal consideració que podeu ben crèurer que no se han fet algunas proposicions sobre lo tractat de pau ab lo rey cathòlic després dels avisos que us en són estats donats. Y com sas magestats han resolt de no enténdrer-hi gens que vosaltres no·n tingau una particular cognisió y que no·y tropiau vostra satisfacció han judicat al propòsit que vosaltres envieu algú de vostra part per dessà y que hi doneu càrrech de informarlas de las condicions que desitjan per a què en lo succés de las cosas ellas sien compresas dins los tractats, qui se faran lo més avantatgosament que·s podrà. Per mon particular, vosaltres deveu fer estat que las asseguransas que vosaltres me haveu donadas de vostra perseveransa en la devoció que haveu fet parèxer per esta corona me convidaran sempre de emplear mos cuydados y tot quant depenjarà de mi per procurar a la Catalunya tot lo contentament que ella pot desitjar y per a comformar-vos en la crehènsia que jo so, messieurs, vostre afficionadíssim amich, Gaston. París a 4 desembre, 1648.

458*r* *20 decembris, 1648.* B.

Messieurs. Vos interest sont sy inseparables de ceux de la France et leurs magestez les ont en une telle consideration que vous pouvez bien croire que l'on fa faut aucunes proposicions sur le tracté de paix avec le roy catholique depuis les advis que l'on vous en a donnez. Et comme elles ont resolu de n'y point entendre que vous nen ay l'une particuliere connoissance et que vous n'y trouviez vostre satisfaction elles ont jugé a propos que vous envoyez que qu'un de vostre part par deça et que vous luy donnez charge de les informer des conditions que vous descriz affin que dans les evenements des choses elles soient compreses dans les traitez, qui se seront le plus adventageusement qu'il se pourra. Pour mon particulier, vous deviz faire estat que les asseurances que vous m'avez donees de vostre

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

perseverance dans la devotion que vous avez fait paroistre pour cette couronne me convieront tousiours demployer mis soings et tout ce qui deppendra de moy pour procurer a la Catalogne tout le contentement qu'elle peult souhaitter et pour vous confirmer dans la creance que je suis messieurs, vostre tres affectionné amy, Gaston. Paris, le 4 decembre, 1648.

459r *20 decembris, 1648.* C.

Messieurs[a]*. La satisfaction que vous me tesmoignez avoit eue de l'eslargissement de messieur de La Motte ne m'a point surpris dans la connoissance que j'ay de l'affection que vous avés tousiours eue pour luy. Et je fuis bien aise que par les soins que j'ay apportés de mon costé pour le faciliter autant qu'il m'a esté possible, vous ayés cognu la passion que j'ay de vous donner des preuves de ma bonne volonté a vous servir en touttes les choses qui dependront de moy et qui regarderont vostre contentement. Vous m'obliguerés de les croire, et qu'il n'y a personne qui soit plus veritablement que moy, messieurs, vostre tres affectionné a vous servir, Louis de Bourbon. A Paris, ce* IIII *decembre, 1648.*

Jo vous prie aussy de croire que je n'oublieray rien de deçà pour empescher des suittes des desordre que les gens de guerre font par de la et que je n'ay pas appris sans deplaisir.

460r *20 decembris, 1648.* C.

Messieurs los deputats generals del principat de Catalunya.

Messieurs. La satisfacció que·m amostran haver tinguda de la llibertat de messieur lo mariscal de La Motte no'm és estada impensada per la notícia que tinc de la affició que vosaltres li haveu sempre tinguda. Y jo so molt gustós que per los cuydados que jo he aportats de ma part per facilitar-la tant com m'és estat possible, vosaltres hajau conegut la passió que jo tinc de donar-vos provas de ma bona voluntat de servir-vos en totas las cosas que depenjaran de mi y que miraran a vostre contentament. Vosaltres me obligareu de creure'n, y que no·y ha persona que més verdaderament que jo sie, messieurs, vostre afficionadíssim a servir-vos, Louis de Bourbon. París a 4 dezembre, 1648.

Prego també de crèurer que jo no oblidaré res assí per a impedir la causa de desordres que las gens de guerra fan aquí, lo que jo no he pas sabut sense disgust.

461r *20 decembris, 1648.* D.

Messieurs los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs[a]. Jo no sçabria res ajustar al que vosaltres veureu de les intencions del rey per los despaitgs de sa magestat en resposta dels que vostre correu à portats. Per ço jo me contentaré de assegurar-vos que encontinent la reyna és estada informada de vostras quexas y de vostre treball sa magestat ha fet despedir ordres del rey ben expressos a monsiur lo marischal de Schomberg per a fer-ne justícia y remediar-hi, lo que no·s dubta pas que ell no fassa, y que vosaltres no conegau bé ab tota la província, que aquestas cosas succeheixen no solament contra la intenció de llurs magestats però encara que·ls causan un sensibilíssim disgust, lo que no succehirà més, Déu ajudant. Los fonds per als gastos continuants a ser portats a eixas parts y presentament lo que és necessari per a satisfer a las comunitats, sent-hi enviat, lo que no es fa sens vèncer moltas de difficultats que·s rencontran a trobar diners aprés de tots los gastos de una tant llarga guerra, y donant-ne per preferència lo més clar que entra als cofres de la thesoraria per los gastos de Catalunya.

Quant a la negociació de la pau jo me asseguro també //461v// que vosaltres conexereu per tot lo que és estat y serà fet, que sas magestats consideran la conservació de Catalunya com de la més considerable e important província de aquesta monarchia. Per mi jo faré sempre en estas occurrències tot lo que·m serà possible per a amostrar-vos que jo so, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. En París a 6 desembre, 1648.

462r *20 decembris, 1648.* D.

Messieurs. Je ne sçaurois rien adioustre a ce que vous verrer des intentions du roy par les despeches de sa mageste en response de celles que vostre courrier a apportés. C'est pourquoy je me contenteray de vous asseurer qu'aussy tost que la reyne a este informe de vos plaints et de vostre peine sa magesté a fait expedier des ordres du roy bien expres a mesieur le marischal de Schomberg pour en faire justice et y remedier, ce que l'on ne doubt pas qu'yl ne fasse et que vous ne cognossier bien avec toute la

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

province que ces choses arrivent non seullement contre l'intention de leurs magestes mais leur causent un tres sensible desplaisir ce qui n'arriuera plus, Dieu ayant. Les fonds pour les despenses continuants a estre porter sue es lieux et presentiment ce qui est necessaire pour faire raison aux communeautez, y estant envoyé, ce qui ne se fait pas je vous asseure sans vanire beaucoup de difficultez qui se rencontrent a trouver de l'argent apres toutes les despenses d'une si longue guerre, lien donnant pas presurance ce qui vient de plus clair aux coffres del Espargue pour les despenses de la Catalongne.

Quant a la negotiation de la paix je m'asseure aussy que vous cognoistres par tout ce qui ya est et sera fait, que leurs magestes considerent la conservation de la Catalongne comme de la plus considerable et important province de cette monarchie. Pour moy, je seray // 462v // tousjours en ces rencontres tout ce qui ne sera possible pour vous teismoigner que je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affeccioné serviteur, Le Tellier. A Paris, ce 6 decembre, 1648.

463r *20 decembris, 1648.* E.

Messieurs los deputats del General de Catalunya.

Messieurs[a]. Jo he rebut la lletra que vosaltres me haveu escrita de 21 d'octubre y la còpia del memorial que en lo mateix temps haveu dirigit al rey per a representar a sa magestat diversos prejudicis que podria rèbrer son servey en Catalunya si lo acomodament de las dos coronas se feya ab las condicions que per aquí se havia publicat estaven sobre lo punt de ser conclós en Münster. Com la seva aprehensió que vosaltres amostrau sobre de aquest subjecte no té altre motiu sinó la passió de restar per a sempre inceparablement units a la Fransa, també puch jo assegurar-vos que sas magestats han extraordinariament estimat aquesta nova demostració de vostre zel y que auria de molt aumentat la affició que·us aportan y lo desitg tenen de proteccionar-vos, si lo hu y l'altre no·s trobassen ja en estat de no poder rebre més de aument.

Ab gran dolor és que jo me veitg obligat de anunciar-vos que la pau no és pas una obra tant presta a ser acabada com vosaltres haveu cregut y com se deuria desitjar per al bé de la christiandat y per lo repòs y la felicitat de tots los súbdits del rey, dels quals // 463v // vosaltres sou una part tant considerable y tant estimada de sa magestat. La aversió dels espanyols no és pas sempre la mateixa que sempre és estada, però s'és aumentada visiblement després que·ls ha resexit de çeparar las províncias unidas dels països baxos de aquesta corona, que tenint un enemic menos sobre els brassos ells podran continuar la guerra ab més succés que no la feyen antes. Aquesta aversió y llur injustícia los fa pretendre cosas en Münster y que ells sçaben bé no·ls poden ser concedidas per los ministres del rey. Ells verdaderament bé amollan de vegades en certs punts menos importants per ensejar de guanyar lo aplauso del vulgo y fer creure que ells són molt disposats a la pau, però és sempre ab aquest artifici de tenir ferm en altras cosas de més gran consideració a fi de retenir ab huna mà lo que ells fan semblant de offerir ab l'altra.

Esta és la cautela de la qual se són servits quant sobre la retenció del principat de Catalunya y dels comtats de Rosselló y Cerdanya que aquesta corona ha sempre igualment pretès, ells han volgut maliciosament introduhir-hi una distinsió, offerint de dexar los dits comtats a perpetuïtat y de fer una treva per lo Principat duradora espay de trenta dies.

464r Lo expedient que los plenipotenciaris de sa magestat han judicat al propòsit de tenir en assò és estat de acceptar de la offerta lo que era favorable, que era la cessió absoluta dels comtats sens prejudici de la pretensió que ells se han sempre reservada y sobre de la qual se tracta encara presentament en Münster de retenir y possehir lo Principat íntegra en la mateixa forma que los dits comtats, fent renunciar lo rey d'Espanya a tots los drets que ell hy pretén.

Veus aquí lo estat verdader ont se troba lo affer qui donat lloc al primer cap del memorial que vosaltres haveu dirigit a sa magestat.

Lo segon punt que tocan en dit memorial són los inconvenients de fer un acomodament per lo qual Tarragona y Lleyda reste en poder dels castellans. Ningú pot ser millor testimoni que vosaltres mateixos quals esforsos esta corona ha fets en diversos temps per a expel·lir als enemichs de aquestas dos plassas, conforme és estat fet de Tortosa. Mentrestant, per no obmetre res de possible en una cosa que sas magestats tenen al cor tant com nosaltres mateixos, llurs ministres han sovint offert en Münster de consentir a tornar sis de las millors plassas que nosaltres tingam conquistadas dins los paÿsos baxos // 464v // a elecció dels espanyols ab tal que ells entregassen entre nostras mans las tres que ells possehïan en aleshores en Catalunya. Y jo puc assegurar-vos que sas magestats haurian per vostra

a. carta intercalada en els folis 440v-470r del trienni 1647-1650.

satisfacció fer ab gran gust aquest cambi si los enemichs hy haguessen volgut entendre qualsevol gran interés que ellas tingan en ampliar llur frontera dins los paÿsos baxos per a millor abrigar la ciutat capital del realme. Més jo vull sperar que lo que las armas ni la negociació no han pogut fins assí se trobarà més fàcil en lo futur y que la obstinació dels espanyols a voler continuar la guerra no·s donarà lloch de posar fins a estas dos empresas antes de la pau. Y quant succehesca altrament se sercaran los expedients més al propòsit per a guardar-se dels prejudicis que los mateixos enemichs creurian poder causar a la província en retenint las ditas plassas.

Lo últim inconvenient que vosaltres temeu és fundat en un rumor enterament fals. Encara no·y ha res acordat en la negociació sobre lo retorn dels absents ni sobre la possessió de llurs béns durant la treva, de la qual se ha parlat. Sa magestat coneix molt bé quant perillosas conseqüències podria per lo discurs del temps tenir la facilitat que·s hauria usat en assò, a més dels ordres que ella ha donat sobre de assò en diversos temps a son plenipotenciatis. Ella ha enviat encara vostres memorials a micer Servien per a què ell veja lo mal effecte que la sola nova en ha produhit en lo pobles.[a]

468r Tots estos affers qui miran al tractat de pau y diversos altres de la província sobre los quals sa magestat desitja ser informada l'an obligada en la occasió del retorn de messieur lo virrey a fer fer per assí un torn a messieur lo regent Fontanella, al qual ella eren perfetament informat de tot, tant per haver estat llarg temps en la junta general com per las notícias que son càrrec de regent li pot haver donadas y son propi mèrit. Si vosaltres teniu alguna cosa que representar, a més del que haveu ja enviat o en resposta d'esta lletra, vosaltres podreu carregar-lo de nous memorials, los quals seran sempre considerats com tot lo que ve de vostra part ho deu fer.

Després d'esta lletra escrita és arribat un correu de vostra part per a informar a sas magestats dels desordres que cometen la gent de guerra y pregar-las de posar promptament la mà en ferlas cessar. Ellas han rebut, com podeu pensar, esta nova ab un extremat disgust, y envian ordres ben expressos a messieur lo virrey de castigar severament los delinqüents e impedir en totas maneras aquestos excessos en lo futur, cometent també officials catelans per a fer los alotjaments de las tropas, sobre del quals jo me remeto a la lletra que sa magestat vos escriu y vos assegurar-me mentrestant que jo so, a tot vostre cos y a cada hu en particular, mesieurs, vostre afficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini. Paris, a 8 desembre, 1648.

465r *20 decembris, 1648.* E.

Messieurs. J'ay receu la lettre que vous m'avez escrite du 21 d'octobre et la copie du memoire que vous avez adressé en mesme temps au roy pour representer a sa mageste divers preiudices qui pourroit recevoir son service en Catalongne, si l'accomodement des deux couronnes se faisoit aux conditions qu'on avoit publié par de la qu'il estoit sur le point d'estre conclu a Münster. Comme la vive aprehension que vous tesmoigner sur ce suivet n'a d'autre motif que la passion de demeurer a jamais inseparablement unis a la France, aussy vous puis-je asseurer que leurs magestes ont estraordinairement estimé cette nouvelle demonstration de vostre zele et qu'elle auroit de beaucoup augmenté l'affection qu'elles vous portent et le desir de vous proteger, si desia l'un et l'autre n'eusent esté en estat de ne pouvoir plus recevoir d'accroissement.

C'est avec grande douleur que je me vois obligé de vous annoncer que la paix n'est pas un ouvrage si prest a estre achevé que vous l'avez cru et qu'il seroit a souhaitter pour le bien de la Chrestienté et pour le repos et la facilité de tous les suiets du roy, dont vous estes une partie si considerable et si chere a sa magesté. L'aversion des espagnols n'est pas seulement la mesme qu'ell a tousjours esté, mais elle s'est accreue visiblement depuis qu'il leur a reuissy de separer les provinces unies des pays bas d'avec cette couronne, se flattants qu'ayant un ennemy de moins sur les bras, ils pourront continuer la guerre avec plus de succez qu'ils ne la faisoient au paravant. Cette aversion et leur iniustice leur fait pretendre des choses a Monster qu'ils scavent bien ne pouvoir leur estre accordées par les ministres // 465v // du roy. Ils se relaschent bien ala verité par fois est certains points moins importants pour essayer de gaigner l'aplaudissement du monde et faire croire qu'ils sont fort disposer a la paix, mais c'est tousjours avec cet artifice de tenir ferme en d'autres choses de plus grande consideration a fin de retenir d'une main ce qu'il semblent offrir de l'autre.

C'est de cette ruse qu'ils se sont servis quand sur la retention del principauté de Catalongne et des comtez de Roussillon et de Cerdauna que cette couronne a tousjours pretendu esgalement, il's ont malicieusement voulu y introduire une distintion, offranch de laisser les dits comtez a perpetuité et de faire une treve pour la principauté de la durée de trente années.

La conduite que les plenipotenciaires de sa magesté ont jugé a propos de tenir en cela a esté d'accep-

a. la carta continua en el foli 468r.

ter de l'offré ce qui estoit favorable, qui estoit la cession absolue des comtez sans preiudice de la pretension qu'ils se sont tousjours reservée et sur la quelle on traité encore presentement a Monster de retenir et posseder la principauté entiere en la mesme forme que les dites comtez, faisant renoncer le roy d'Espagne a tous les droits qu'il y pretend.

Voila l'estat veritable ou est l'affaire qui a donné lieu au premier gre du memoire que vous avez adressé a sa mageste.

Le second point que vous touchez dans le dite memoire sont les inconvenients de faire un accomodement par le quel Tarragone // 466*r* *// et Lerida demeurent au pouvoir des castillans. Personne ne peut estre meilleur tesmoin que vous mesme quels efforts cette couronne a faits en divers temps pou chasser les ennemis de ces deux places, comm'on a fait de Tortose. Cependant, pour ne rien obmettre de possible dans une chose que leurs magestez ont a coeur autant que vous mesme, leurs ministres ont souvent offert a Monster de consentir a rendre six des meilleures places que nous ayons conquises dans les pays bas au choix des espagnols pourveu qu'ils remissent entre nos mains les trois qu'ils possedoient alors en Catalongne. Et je puis vous asseurer que leurs magestes auroient pour vostre satisfaction fait avec grand plaisir cet eschange si les enemis y eussent voulu entendre quelque gran interest qu'elles ayent a estendre leur frontiere dans les pays bas pour mieux courrir la ville capitale de ce royaume. Mais je veux esperer que ce que les armes ny la negociation n'ont pu jusqu'icy se trouvera plus facile a l'advenir et que l'opiniastreté des espagnols a vouloir continuer la guerre nous donnera lieu de mettre fin a ces deux entreprises avant la paix. Et s'il en arrive autrement on advisera aux moyens plus propes pour se garentir des preiudices que les mesmes ennemies croiroient pouvoir causer la province en retenant les dites places.*

Le dernier inconvenient que vous aprehendez est fondé sur un bruit entierement faux. Il n'y a rien encore d'accordé dans la negotiation sur le retour des absens, ny sur la jouissance de leurs biens pendant la lie fue dont il s'est parlé. Sa mageste cognoit fort bien qu'elles dangereuses consequences pourroit avoir avec le temps la facilité qu'on auroit aporté en cela, entre les ordres qu'ell a donner la dessus en divers temps a ses plenipotenciaires. Ell'a adressé encor vos memoires // 466*v* *// a messieur Servien affin qu'il voye le mauvais effet que la seule nouvelle en aproduit parmy les peuples.*

Toutes ces affaires cy qui regardent le tracté de paix en diverses avés de la principaute sur les quelles la mageste desire d'estre esclaircie a fonds l'ont obligé dans l'occasion du retour de messieur le viceroy a faire faire un tour de deça a mesieur le regent Fontanella, qu'elle croit parfaitement informé de tout, tant pour avoir este long temps a l'assemblee generalle que pour les cognoissances que sa charge de regent luy peut avoir dennés et son propre merite. Si vous avez quelque chose a representer, au de là de ce que vous avez deja mandé ou en responce de cette lettre, vous pourrez le charger de nouveaux memoires, qui seront tousiours considerez comme tout ce qui vient de vostre part, le doit estre.

Depuis cette lettre escrite il est arrivé un courrier de vostre part pour informer leurs magestés des desordres que commettent les gens de guerre et les prier de mettre promptement la main a les faire cesser. Elles ont receu, comme vous pouvez juger, cette nouvelle avec un extreme desplaisir. Elles envoyent des ordres bien expres a messieur le viceroy de Chastier severement les delinquans et d'empescher en toutes façons ces entez a l'advenir, commettant ausy des offices catalans pour faire les logements des troupes, surquoy je me remets a la lettre que sa magesté vous escrit et vous asseureray cependant que je sui, a tout vostre corps et a chacun en particulier, messieurs, vostre tres affectioné serviteur, le cardenal Mazarini. A Paris, le 8 desembre, 1648.

482*r* *18 januarii, 1649.* A.

Die[a] *XV mensis januarii MDCXXXXVIIII.*

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació següent: Que per medi de un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria anomenadors se fasse gràcias al senyor governador y al Real Consell per la mercè és estat servit fer a esta ciutat per medi dels magnífichs micer Narcís Peralta y micer Felisiano Graells, doctors de la Real Audiència, en oferir son favor a esta ciutat a tot lo que sie del major servey de sa magestat y benefisi de la present ciutat y província tota. Y que axí ha deliberat lo savi Consell de Cent, com delibera, que los dos consistoris, és a saber lo d'esta ciutat y de la Deputació, essent servit se fasse axí anomenen les persones convenients les quals referescan a sos consistoris lo que·s tractarà y conferescan les matèrias ab les anomenadores per lo Real Consell, com supplique esta ciutat mane anomenar-les, obren tot lo que convingue al major servey de sa magestat y benefici universal de la república, que

a. deliberació intercalada en els folis 481v-483r del trienni 1647-1650.

aquesta ciutat estarà molt atenta en obrar com sempre tot lo que li serà possible. Y que la execució de aquestas cosas dependents y amargents a elles que tocaran a esta ciutat sie comesa, com lo present Consell la comet, als senyors consellers y Vintiquatrena de guerra sens referiment algú sinó és en cas que la matèria sie tal que aparegue degue tenir-ne notícia lo savi Consell de Cent, lloant y aprovant tot lo que fins vuy dita junta ha deliberat. Y que·s fasse la cortina de paret en la Drassana per guarda de aquella, que aparexerà convenir. Y per est effecte se tinguen facultat los senyors consellers y de gastar la quantitat de diner necessària. Y que de las intel·ligències se ha tingut notícia refferides en la proposició se done notícia a sa magestat per un correu a tota diligència, o sie a comuns gastos dels dos consistoris, és a saber de la ciutat y Diputació, o solament de la ciutat, supplicant al rey, nostre senyor, mane enviar promptament un virrey per al govern de aquesta provínsia. Y per alcansar de Déu, Nostre Senyor, lo remey de les coses que·s amanasen los // 482*v* // senyors consellers manen fer les rogatives o devocions, contenint facultat de pagar la charitat de aquelles. Y que per embaxadors se fassa una embaxada al senyor governador supplicant mane llevar tots saraus y balls y visis públichs, los que occasionan moltas offensas a Déu, Nostre Senyor. Y que los taverners milanesos que són vassalls del rey de Castella sien privats de tenir taverna sinó és los que seran casats ab filles de català. Y que d'esta qüestió se done notícia al senyor governador y senyors deputats per los senyors embaxadors.

484*r* Dijous, a 21 de janer, 1649. A.

Memorial[a] de tots los officials del General y bolla que resideixen dins la present ciutat de Barcelona als quals ses senyories han manat intimar y notificar lo summari de algunas de las sentències de la visita del General de Cathalunya del trienni 1644, ab las quals se disposan algunas cosas entre diversas altras continuades en lo original del memorial de dita visita que se han de observar de present y en lo esdevenidor, y per ço ab ellas se exorta als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors las manen observar. Còpia del qual sumari està assí originalment cusit, signat de lletra A.

Primo, al doctor micer Hierònym Pastor, assessor lo sobredit summari, fonch intimat lo dit die de 21 de janer, 1649, al doctor Pastor, personal, donant-li còpia de aquell per Joseph Cortès, verguer, axí referint y fent-ne relació al scrivà major lo dit die.

Ítem, al doctor micer Pere Antoni Serra, assessor, y de la mateixa manera lo dit Cortès ha fet relació que ne havia dada còpia a dit Serra en sa casa a una criada.

Ítem, al doctor Visens de Viladomat, advocat fiscal, y de la mateixa manera ha fet relació lo mateix dit die que se havia intimat a dit Viladomat personalment segons la relació.

484*v* Ítem, a Joan Pau Bruniquer, scrivà major, personal, lo mateix dit die per dit Cortès axí refferit.

Ítem, a Joseph Miquel Quintana, regent los comptes, dit sumari al reverent Rafel Bonastre, qui serveix lo dit offici, personal, lo mateix dit die, verguer.

Ítem, a Joan Carreres, racional, personal, lo mateix dit die per dit Cortès axí refferit.

Ítem, a Joseph Quintana, exactor, personal, per dit Cortès lo mateix dit die per dit Cortès, segons ne ha fet relació.

Ítem, a Francisco Móra, defenador, personal, per dit Cortès lo mateix dit die, segons ne ha fet relació.

Ítem, al doctor micer Luís Ferrer, drassaner, personal, per dit Cortès lo mateix dit die, segons que axí ne ha fet relació.

485*r* Ítem, a March Antoni Carreres, ajudant del racional, personal lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, al doctor Jaume Mèlich, altre ajudant, personal, a vint-y-set del corrent per dit Cortès, verguer, axí refferint.

Ítem, Agustí Dalmau, sýndich, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

Ítem, Antoni Nin, procurador fiscal, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, al doctor Pere Quer, official dels ploms, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, a Bernat Valencas, ajudant primer del scrivà major, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

a. memorial intercalat en els folis 483v-501r del trienni 1647-1650.

Ítem, a Francisco Rol, altre ajudant, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

485v Ítem, al doctor Gismundo Boffill, altre ajudant, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

Ítem, a Hieònym Galí, scrivent ordinari de la Scrivania, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, a Melcior Pagès, ajudant del regent los comptes, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, a Spòlit Mestre, altre ajudant, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

Ítem, a Batista Ramon Pastor, scrivent del regent los comptes, personal, per dit Cortès lo mateix dit die.

Ítem, a micer Magí Pozo, ajudant del racional, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, a micer Barthomeu Soler, scrivent ordinari del racional, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

486r Ítem, a Miquel Marquès, scrivent extraordinari de la Scrivania Major, personal, per dit Cortès lo mateix dit die.

Ítem, a Onofre Massanes, sobrecullidor de ponent, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

Ítem, a Francesc Descallar, sobrecullidor de llevant a son fill, personal, per dit Cortès, verguer.

Ítem, al canonge Francesc Vallerí, receptor, personal, per dit Cortès lo mateix dit die.

Ítem, a Joan Prats, credenser, personal, lo mateix dit die per dit Cortès, verguer.

Ítem, a Hieònym Capdevila, receptor de la averias, personal, per dit Cortès, verguer, lo mateix dit die.

Ítem, a Montserrat Albià, verguer, personal, lo mateix dit die per dit Cortès.

Ítem, a Joseph Cortès, altre verguer. Ha fet relació mateix die que se'l tenia per intimat.

486v Ítem a Francesch Carreres, altre verguer, personal, per dit Cortès, lo mateix dit die.

Officials de la Bolla.

Ítem, a Francisco Aguiló, receptor, personal, per Montserrat Albià, altre dels verguers ordinaris de ses senyories assí referit.

Ítem, a Joseph Rol, receptor dels fraus.

Ítem, a Joseph de Olsina, regint lo manifest.

Ítem, a Joan Juliol, albaraner, personal, lo mateix dit die per Montserrat Albià, altre dels verguers de ses senyories axí referint.

Ítem, al doctor micer Joseph Coromines, credenser de draps, a una criada lo mateix dit die per Francesc Carreres, verguer de ses senyories, axí referint.

Ítem, a Joseph Roca, credenser de les cedes, a sa muller lo mateix dit die per dit Carreres axí referint.

487r Ítem, a Onofre Piqué, guarda y estimador personal lo mateix dit die per Montserrat Albià, verguer axí referint.

Ítem, a Joan Minguell, guarda ordinària, personal, lo mateix dit die per Montserrat Albià, verguer axí referint.

Ítem, a Joseph Rovira, altra guarda, personal, lo mateix dit die per Montserrat Albià, axí referint.

Ítem, a Thomas Sanfeliu, altra guarda, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Christòphol Vinyals, altra guarda, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Officials del General.

Ítem, a Pere Farell, receptor, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Antoni Grasses, credenser, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

487v Ítem, a Jaume Pi, albaraner, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Joseph Oliver, guarda, personal, lo mateix dit die per dit Francesc Carreres, verguer axí referint.

Ítem, a Jacinto Tresserras, altra guarda, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Sebastià Costa, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Francesc Puig, altra guarda, personal, lo mateix dit die per dit Francesch Carreres, verguer, axí referint.

Ítem, a Gaspar Cassany, altra guarda, personal, lo mateix dit die per dit Carreres, verguer, axí referint.

Ítem, a Joseph Capllonch, guarda dels de mars, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

Ítem, a Francesch Meliàs, guarda del portal de Sant Antoni, personal, lo mateix dit die per dit Albià, axí referint.

488r Ítem, a Joseph Grassià, guarda del portal del Àngel, personal, lo mateix dit die per dit Montserrat Albià, axí referint.

Ítem, a Joseph Blanch, guarda del portal Nou, personal, lo mateix dit die per dit Francesch Carreres, verguer, axí referint.

498r *23 januarii, 1649*. B.

Messieurs[a] los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Vosaltres sçabreu ben particularment de monsieur de Marca los motius que han obligat al rey a exir de Paris, de interdir al parlament que·y és, y tranferir-ne la residència a Montargir. Y jo no acompanyo ab esta la que·l rey vos escriu sobre de aquest subjecte sinó per a dir-vos que la resolució de sas magestats és estada executada del parer de monsenyor lo duc de Orleans y de monsenyor lo príncep, los quals són junt a sas magestats ab tots los prínceps, duchs, pars y officials de la corona, y que tots se emplean unànimament per contribuhir a fer-li rendir la obediència que li és deguda. Jo crec també que importa que vosaltres sçapiau que encara que lo anar-se'n lo rey hage excitat rumor dins París, no-res-menys lo cos de la ciutat vingué ahyr en aquest loch a protestar de sa fidelitat y obediència envers sas magestats. Al mateix temps, la cambra dels comptes y la cort dels Aydes han fet lo semblant per llurs deputats. Y lo parlament de Ruan ha enviat officials de sa companyia a donar iguals seguransas, de manera que·s veu de totas parts una entera // 498v // disposició a concórrer en mantenir la aucthoritat real y al bé del Estat. Y com aquest affer passa en una sazó que no pot retardar los designes de sas magestats per a la pròxima campanya ni done lloch als enemichs de executar-ne que pugan prejudicar al estat, vosaltres teniu tot subjecte estar-ne en repós. Mes, sobre tot deveu pendre una entera confiansa en la affició de sas magestats per al bé y aument de la província de Catalunya y lo vostre en particular en què jo procuraré en totes las occasions de amostrar-vos que jo so enterament, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. A Sant German en Laye, a 9 de janer, 1649.

a. carta intercalada en els folis 483v-501r del trienni 1647-1650.

504r *Prima februarii, 1649*. B.

Messieurs[a]. Suivant la lettre du roy et celle que jay reicu de vostre part, j'ay fait dechaisner et mettre en liberté tous les forçats catalans qui ont este nommez dans la ditte lettre de sa magesté. J'ay esté bien aise de trouver cette occasions de vous rendre service et je souhaitirois de'n rencontrais quel qu'autre pour vous faire voir que je suis, veritablement, messieurs, vostre tres humble et affictionné servitour, le duc de Richelieu. Marseille ce 15 janvier, 1649.

505r *Prima, februarii, 1649*. A.

Memorial[b] de totas les provisions fetas per los magnífichs assessors del General de Cathalunya de sobrecehiments de execucions fetas instant lo fisch de dit General.

Primo, a 23 de marts, 1648, fonch provehit sobracehiment per dits senyors assessors en la execució se feia en los béns de don Diego de Rocabertí Pau y Bellera per tenir los béns de don Francisco de Rocabartí Pau y Bellera, per ésser dit don Francisco de menor edat lo temps finna. Bolla de Tarragona, trienni 1578.

A 2 de abril, 1648, fonch provehit sobrecehiment per dits senyors assessors en la execució per dits senyors assessors en la execució se feia en los béns del noble don Jaume de Cardona en la baronia de Sant Mori, per la fermança feu a Ferdinando Oliver per las bollas de Tarragona, trienni 1578, per ésser los béns de dit don Jayme de Cardona vinclats.

A 26 de maig, 1648, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobreceïment en la execució

a. carta intercalada en els folis 503v-506r del trienni 1647-1650.
b. memorial intercalat en els folis 503v-506r del trienni 1647-1650.

se feia en los béns de Hyeroni Pagès y Catherina Pagès y Garbí, Bolla de Gerona, trienni 1596. Està asenyalada estima per al primer de juny, 1648, ab continuació de dias.

A 14 de juliol, 1648, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobrecehiment en los béns dels quòndam Galceran Ramon, argenter. Bolla de Figueras, trienni 1638.

A 3 de setembre, 1648, fonch provehit per dits magnífichs assessors sobrecehiment en la execució se feia en los béns del doctor en medicina Pera Maranges, de Puigserdà, per aver comprat en 23 de octubre, 1633, béns de Francesch Pera Garau, pagès de Carabs, y el arrendament se féu 1639.

A 17 de setembre, 1648, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobrecehiment en la execució se feia en los béns y mas Albert Peresser, ja venut aquell, instant lo fisch del General als 23 de setembre, 1621, en preu de 350 lliures per lo banch de la ciutat, Bolla de Figueres, trienni 1611.

A 24 de setembre, 1648, per dits senyors assessors fonch provehit sobrecehiment en la execució se feia en los béns de Hyerònima Font y Rodella per aver girat lo valor de la heretat de Pera Güell als molt il·lustres senyors diputats. Bolla de Figueres, trienni 1611. Del que fa fe lo magnífich racional de la present casa.

A 7 de desembre, 1648, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobrecehiment en la execució se feia en los béns y baronia de Sant Mori del noble don Jaume de Cardona per la fermança féu a Miquel Joan Junyent y Rovira, per tenir los béns vinclats. Bolla de Tarragona, trienni 1578.

A 21 de jener, 1649, per dits senyors assessors fonch fet sobracehiment en la execució se feia en lo mas Junyent, dit l'ostal de Palou, per aver donat y adjudicat aquell entre altres cosas, los molt il·lustres senyors diputats a dona Francisca Magarola y Perellós, per lo dot y crèdits als 22 de novembre, 1642. Del que fa fe Joan Pau Bruniquer, scribà major de la present casa.

507r *10 februarii, 1649.* A.

Messieurs[a]*. Je ne vous ce le point que j'ay grand regred de voir partir d'icy le sieur docteur Fivez pour le zele de l'affection qu'il a tousjours montré avoir pour le service de sa maiesté de les interests de la Catalogne mais se voiant perseuité en cette cour en suitte des affers qu'il y a rendus par vos ordres il a jugé plus apropos. Et je n'ay pas desaprouvé son desseing de se retirez a petit bruit. Je n'aurois pas besoin de vous le recommander allumé que je suis que vous avez en sa conduitte bien agreable mais je ne puis le laisser allez sans vous tesmoigner l'affection que je dois avuir pour luy qui m'oblige de vous prier de luy donner quelque recognoissance des bons services qu'il a residez et qu'il est tout prest de rendre dans toutes les occasions ou vous aures agreable de l'employer du surplus je me remette //* 507v *// a ce qu'il vous dirà de l'estat present des affaires de cette cour dont il ist plainement informé et sur ce je suis, messieurs, vostre tres humble et serviteur, De Fontany. En Rome, le* IIII *javier, 1649.*

a. carta intercalada en els folis 506v-508r del trienni 1647-1650.

509r *11 februarii, 1649.*

Hospital[a] General.

Paula Vergés. Magdalena Toxera. Eulària Ferran. Joana Gràcia. Eulàlia Felip. Francisca Casas. Anna Rigalta. Maria Anna Teula Roja. Maria Malgara. Maria Elisabeth Gassona. Eulàlia Anna Nebot. Magdalena Maria Mas. Margarida Anglada. Anna Matès. Margarida Bosch. Margarida Jordi Ponso. Maria Miró. Gerònyma Montserrat. Anna Maria Capella. Maria Victòria Clara. Maria Galceran. Maria Pujol. Mònica Margarida. Elisabet Joanna. Anna Maria Bonavit. Anna Pons. Teresa Pi. Maria Gertrudis. Gerònyma Elena. Madrona Paraleta. Mònica Pallarès. Maria Blava.

510r *11 februarii, 1649.*

Infans[b] Òrfens.

Theodora Campana. Maria Forcada. Emarensiana Puig. Maria Arego. Mariàngela Santromà. Catharina Albareda. Contesina Castells. Eulària Carol. Dinonisa Roma.

511r *11 februarii, 1649.*

Memòria[c] de les fadrines del ospital de Nostra

a. relació inserta en els folis 508v-512r del trienni 1647-1650.
b. relació inserta en els folis 508v-512r del trienni 1647-1650.
c. relació inserta en els folis 508v-512r del trienni 1647-1650.

Senyora de la Misericòrdia per la estracció que fan los senyors diputats lo dia de Sancta Eulària del any 1649.

Maria Anna Solanes, de Rocafort. Margarida Guillamet, de Cardona. Maria Prats, de Barcelona. Magdalena Thomasa, de Cambrils. Maria Crex, de Solsona. Maria Domenga, de Maçanet. Maria Àngela Pellicera, de Barcelona. Maria Paritona, de Tàrrega. Maria Serradora, de Mataró. Maria Roqueta, de Sabadell. Margarida Font, de Barcelona. Maria Vila, de Thona. Mathiana Corta, de Vilanova del Camí. Maria Pagesa, de Valls. Magdalena Roja, de Figarola. Magdalena Gravalosa, de Vich. Maria Anna Olivera, de Berga. Isabet Balla, de Sant Feliu. Joana Rosella, de Mallorca. Francisca Roldós, de Barcelona. Francisca Coll, de Trem. Victòria Visch, de Saret. Paula Pudentona, de Coll de Cabra. Anna Maria Pagesa, de Barcelona. Emarentiana Violant, de Monistrol. Eulària Amberta, de Robí. Coloma Avellana, de Barbarà. Catherina Palmas, de Cardona.

514*r* *15 februarii, 1649.* A.

De[a] *par le roy. Tres chers et bien amez. Ayants esté informez comme le marischal de La Motte, oubliant les graces qu'il bien de recevoir de nous, qui sont assez connues, et au mesprier du devuoir, non seulement de sa naissance mais de l'office de la couronne, dont il est honoré du jurment qu'il a fait en cette qualité et des protestations qu'il nous a rennoveillez de sa fidelité, en recevant la liberté que nous luy avons accordé a pris party contre nostre service dans les factions presentes et dont nous a vous avons advertis. Nous avons bien voullu vous le faire sçavoir par cette lettre et mesme que pour estre use mauval leur moyen de qu'il pouvroi employer contre nostre service. Nous avons resolu, par l'advie de la royne regente, nostre tres honoré dame et mere, de le priver de la pouissance du duché de Cardonne et d'en donner le sequestre et l'administration au seigneur abbé Faget, comme il l'avoin ci devant, remettant au seigneur de Marca de vous explicquer plus particulierment l'estat de cette affaire et des autres de deça, et qui nous empeschera de vous faire la present plus longue que pour prier Dieu, qu'il vous ayt, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Saint Germain en Laye, le XX janvier, 1649. Louis. Le Tellier.*

515*r* A nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Sent estats informats com lo mariscal de La Motte, olvidant las gràcias que ell ve de rèbrer de nós, que són prou notòrias, y en menyspreu del dever, no sols de sa naxensa més del offici de la corona, del qual és honrat del jurament que ell ha fet en esta qualitat y de las protestacions que ell nos ha renovadas de sa fidelitat, en rebent la llibertat que nós li havem concedida ha pres partit contra nostre servey dins las faccions presents del qual nós vos havem advertits. Nós havem bé volgut fer-vos-ho sçaber per esta lletra y també que ell podria emplear contra nostre servey. Nós havem resolt, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de privar-lo de la possessió del ducat de Cardona y de donar-ne lo segrest y la administració al senyor abat Faget com lo tenia abans, remetent al dit senyor de Marca de explicar-vos més particularment lo estat de aquest negoci y dels altres de per assí, lo que nos impedirà de fer-vos la present més llarga sinó per pregar // 515*v* // Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain en Laye als XX de janer,1649. Louis. Le Tellier.

516*r* A[a] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de nostra província de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Nós vos havem prou fet conèxer fins assí qual és la confiansa que os tenim en lo senyor de La Marca, conseller ordinari en nostres consells, bisbe de Conserans y visitador general en nostra província de Catalunya. Y nós estam ben informats que vosaltres lo haveu sempre tingut en la consideració, que las bonas y raras qualitats que són en ell mereixen, més per ço que, en las occurrències presents, y particularment en la absència de nostre virrey, serà menaster que vosaltres siau sovint assistits de una persona de nostra part que tinga las notícias de totas cosas, la bondat, la prudència y affició per nostre servey tals com són conegudas las del dit senyor de Marca. Nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos aquesta lletra per a dir-vos que nós tindrem gust y desitjam que vosaltres lo informeu de tot lo que vindrà a vostra notícia, que serà, per poc que sie, important al bé de la província y de nostre servey, que vosaltres conferiau y comuniqueu ab ell sobre tots los affers y occurrències que seran de alguna conseqüència, y ne prengau sos parers com ell rebrà los vostres, fent-ne la estima que sa virtut, sa capacitat y sa

a. carta intercalada en els folis 513v-517r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 513v-517r del trienni 1647-1650.

condició requereixen. // 516v // Assegurant-vos que fareu cosa que nos serà moltíssim agradable y remetent-nos sobre de ell de certificar-vos lo quant nós tenim al cor los avantatges de nostra dita província. Nós no vos farem la present més llarga sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain en Laye, als XXII de janer, 1649. Louis. Le Tellier.

517r *15 februarii, 1649.*

De[a] *par le roy. Tres chere et bien amez. Nous vous avons assez faire connoistre jusquai ici qu'elle est la confiance que nous avons au seigneur de Marca, conseiller ordinaire en nostre conseill, evesque de Coseraux et visitateur general en nostre province de Catalongne. Et nous sommes bien informez que vous l'avez tousjours tenu en la consideration que leur bonnes et rares qualites qui sont en luy le mereten, mais par ce que, dans les occurences presentes, et mesme en l'absence de nostre viceroy, il sera besoin que vous soyez souvent assistez d'unne personne de nostre part qui ayt les lumieres de toutes choses, la probité, la prudence et l'affection pour nostre service telles que sont reconneuse celles du dit seigneur de Marca. Nous avons bien voullu, par l'avier de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous faire cette lettre pour vous dire que nous avons aplaisier et desirouer que vous l'informez de tout ce qui viendra a vostre connoissance qui sera, tan soit peu, important au bien de la province et de nostre service, que vous conferiez et communiquez avec luy sur toutes les affaires et occurrences qui seron de quelque consequence, et en prenies ses avies comme il retendra les vostres, en faisant l'estime que virtu, sa capacité et sa condition requierent. Vous asseuram que vous farez chose que nous sera tres agreable et nous remittant sur luy de vous tesmoignage combien nous avons a coeur les avantages de nostre dite province. Nous ne vous ferons la present plus longue que pour prier Die, qu'il vous ayt, tres cher et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Saint Germain en Laye, le XXII de janvier, 1649. Louis. Le Tellier.*

520r *6 marcii, 1649.* A.

Molt[b] il·lustres senyors deputats: La de vostra senyoria de 23 de desembre proppassat rebí als 20 del corrent, y ab ella veig me manen los donà avís dels officis faltan a provehir en esta col·lecta. Y en resposta de ella dich a vostra senyoria que en lo principi de mon offici me avisà Pere de Padellàs per a què sercàs alguna persona al propòsit per a ser tauler de esta ciutat, jo crech que de paraula de vostra senyoria o a lo menos de algú de vostra senyoria en dita occasió fiu totes les diligències possibles en sercar-ne y no se'n trobà ningú volgués ésser-n·i en aquest temps, que per occasió de la guerra diuhen no és de ningun profit. Ara novament he fetes totes diligències en vèurer si se'n trobarie. Certifico vostra senyoria no·i ha ningú vulla ésser-ho, sinó és que vostra senyoria los assenyale salari y que no paguen lo privilegi y no degan donar fermanses, rahons inescusades les quals crech que vostra senyoria no scoltarà. Dit offici vaque quatre o sinch anys ha per mort de mossèn Mateu Armengol, notari, de la matexa manera vaquè la assessoria per mort del doctor Jasinto Germà, y la notaria per mort de mossèn Joan Folquer vaque desde lo any 1644 fins vuy, y no·y ha persona vulla ni pretenga dits càrrechs y officis, que per vuy no són de ningun profit, per què asseguro a vostra senyoria no s·i fa ninguna cosa. En la vila de Àger falte també tauler, jo m'e informat tot lo que és estat possible ni he trobat qui volgués ésser-ho ni me havie sabut donar rahó de qui podrie ésser-ho. Tot lo demés de la col·lecta està provehit. Déu a vostra senyoria guarde y me mane moltes coses de son servey. Balaguer y febrer, 27 de 1649. De vostra senyoria lo cabíscol Thomey Biosquet, diputat.

522r *12 marcii, 1649.* A.

Consultats[a] los deputats y oÿdors de comptes als assessors y advocat fiscal del General de Cathalunya si attès que·s troban algunas terças enderrarides per a sobrecol·lectar en las taulas foranas de defora, de les quals té lo General necessitat de cobrar-las, poden dits deputats y oÿdors despedir las dos o tres o més que sien, totas juntas en un sol partit, y ordenar al sobrecullidor que ab aquell sol las vage a col·lectar totas juntas, presuposat majorment que de açò mateix se ha mostrat un exemplar del racional de la present casa despedit als 31 de maig, 1618, ab què consta ésser fet parte al sobrecullidor de ponent de dos terças juntas, y del que sobre açò dits assessors y advocat fiscal sentiran passaran son parer en scrits al peu de la present consultació firmat de sas mans.

Jesús. María.

En lo sobreconsultat fet per los molt il·lustres

a. carta intercalada en els folis 517v-519r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 519v-521r del trienni 1647-1650.

a. vot intercalat en els folis 521v-523r del trienni 1647-1650.

senyors deputats y oïdors del General de Cathalunya als assessors y advocats infrascrits, atès en lo capítol 41 de les Corts del any 1585 y capítol 91 de les Corts de 1599 del nou redrés del General se troba per la Cort ordenat y disposat lo modo y forma deven guardar y observar los sobrecollidors en la cobransa de les terzes de les taules foranes, y és que los sobrecollidors haian de anar quatre vegades lo any a col·lectar les terzes, //522*v*// y dins sis dies després que hauran tornat de llurs tingan obligació de mostrar als deputats los libres hauran portats, y que deixant de portar ningun libre de ninguna terza o haja de notificar encontinent per a què los deputats en la ora mateixa haien de tramètrer un porter adaquell tauler a cartes y despeses, y si per culpa del sobrecullidor se deixàs de aportar lo libre, en tal cas se haia de trametre un porter cartes y despeses del tal sobrecollidor etcètera. Dels dits capítols resulta que la mente y intenció de la Cort fou que en lo trobar les terces no·i pogués haver dilació ni se endarreixian ans quiscuna terza en son temps se cobràs, així que havent·i terzes endarrerides lo dia present, se deu procurar la cobransa de aquelles per los modos possibles, y facilitan-se lo poder cobrar les terzes se deu ab[a] que ab un parte se done als sobrecollidors per poder cobrar totes les terzes se deuen y aver medi adequat donar orde als sobrecullidors cobren aquelles ab un parte. Y fent-se així millor la condició del General y se mire per la major utilitat y indemnitat de aquell y trobant-se ja observat lo dit fet en lo referit exemplar, los assessors y advocat fiscal infrascrits tant per les sobredites raons com altrament són de vot y parer poden los deputats y oïdors ab un sol parte ordenar als sobrecollidors vagen a col·lectar totes les terzes atrasades se deven. Salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladomat fisci advocatus. Serra, assessor.

525*r* *22 marcii, 1649.* A.

*Die[b] undecima mensis marcii, anno a Nativitate Domini millessimo quadrigessimo nono, Villefranche. Ego Sebastinus Miquel, utriusque iuris doctor, burguerius ville Perpiniani, in Villefranche confluientis, Elney diocessis domiciliatus, gratis et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum et cetera, itas quod et cetera, magnifficum Raphaellem Nobono et Fobio, utriusque iuris doctor, in civitate Barchinone domiciliatum, absentem, ad videlicet pro me et nomine meo coram admodum illustribus dominus deputatis Generalis principatus Chatalonie Barchinone residentibus et in eorum consistorio comparendum et coram dictis illustribus dominis deputatis pure, libere et simpliciter resignandum, renunciandum et cedendum officium assessorie Generalitatis diputati localis (...) sive collecte confluentis et (...) quod ego de presenti obtineo. Et dictorum resignationes renunciaciones et cessiones recipi et admitti petendum, suplicandum et obtinendum et inde instrumenta quecumque faciendum et firmandum seu fieri faciendum, instandum et //525*v*// requirendum cum posse seu obtinendi et cetera, et demum et cetera, promitto totum habere et cetera, et non revocare et cetera. Testes honorabilis Josephus Saura, botiguerius tollirorum ville Fromiste, Josephus Ribot, bracerius loci de Torent, et ego Puigmiro, notarius. In quorum fidem et testimonius premissorum ego Ludovicus Puigmiro, auctoritate regia nottarius publicus Villefranche confluentis Elney, dia hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono sig+num.*

526*r* *24 marcii, 1649.*

Die[a] vigessima octava mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo nono, in civitate Urgellis.

*Ego Antonius Joannes Casanoves, presbiteris in ecclessia cathedrali Urgellensis, benefficiatus et diputatus locales in districte civitatis Urgellensis per admodem illustribus dominis deputatis Cathalonie, gratis et cetera, itaquod et cetera, dominam Elisabetham Joannam de Taverner et Llenes, Barchinone degentem et cetera, licet absentem et cetera, ad pro me et nomine meo dictum meum officium deputati localis cum omnibus iuribus et pertinenciis, licens et emolumentis eiusdem in manibus et posse admodum illustrium dominonem deputatorum presentis Cathalonie principatus seu alterius cuiuscumque persone debis potestatem habentis vel abiture, pure, libere et simpliciter et non alias aliter nec alio modo, renunciandum ac dandum et dimittendum et pro hiis quascumque suplicaciones dandum offerendum et presentandum et eas admiti provideri, sub inbi et subsignari postulandum et obtinendum et quecumque juramenta licita et honesta in animam meam faciendum et prestandum nec non instrumenta quecumque inde necessaria et opportuna faciendum et fieri faciendum, instandum et requirendum //526*v*//*

a. ab ... aver *interlineat al marge esquerre.*
b. renuncia intercalada en els folis 524v-528r del trienni 1647-1650.

a. renuncia intercalada en els folis 524v-528r del trienni 1647-1650.

petendum et habendum et ad predicta omnia unum vel plures procurem seu procuratores substituendum et cetera, et demum et cetera, nulla habere ratum et cetera, et non revocare et cetera, sub bonorum contra obligacionem et cetera. Actum et cetera. Testes sunt Franciscus Esteve, studens civitatis Urgelli, et Petrus Giberge, çutor civis Urgelli.

In quorum fidem et testimonium promissorum licet aliena manu scripsi ego Joannes Baptista Farell, regia civitate nottario publicus, civis civitate Urgellis, hic meum appono sig+num.

Die vigessima mensis marcii anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo nono, Barcinone. Ego, Elisabet Joanna de Taverner et Llenes, vidua paratrix cum facultate substituendi legitima constituta et ordinata ab Antonio Joanne Casanoves, presbitero in ecclesia cathedrali Urgellensis beneficiato et deputato locali in districte civitatis urgellensis pro admodum illustribus dominis deputatis Cathalonie, pro ut de dicta procuracionis constat instrumento recepto penes Joannem Baptistam Farell, // 527*r* *// notarius publicum dicte civitatis Urgellensis die vigessima octava mensis februarii proxime presentis, dicto nomine, uti volens dicta facultate substituendi per dictum principalem meum mihi in supra chalendas mandato data concessa et attributa gratis et cetera, substituerit ordino procuratorem meum dieti principalis mei certum itaquod vos, Joan Nom Mas, sacra theologia professorem Barchinone, de presentem his presentem et cetera. Ad omnia et singula adque ego sui constituta et innata dans et concedens ac tribuens vobis totam illam eo eandem facultatem et potestatem, que qualis et quanta fuit mihi data attributa concessa cum superibus chalendato procurationis instrumento. In quorum fidem et cetera. Actum et cetera. Testes sunt Joannes Paulus Pinos, posamaneis, et Gabriel Boscarons, studens, et Benedictus Guells, scriptor, Barchinone habitatoribus. Premissis fidem facio ego Paulus Passoles, notario publico Barchinona, hac propria scribens manu et cetera.*

532*r* *12 aprilis, 1649.* A.

De[a] *par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons vie avec displaer que vostre courrier est arribé prest de nous sense avoir les despesches dont vous l'aviez chargé pour nous. Ne doubtain point geins nous n'y evissons rien de nouvelles asseurances de tres fidelité et affection a nostre service sur les accurences presentes aprés l'avoir recoignoistre si manifestement en toutes celles que se sont ci devan passés, mais le pris de dite courrier, la detention assez longe de sa personne a Paris et ensuite de les lettres dont il estoit portant sont les moindres effects de la temereuse des factioux qui on vous pendre les armes contre nous et de la mauvaux conduite de ceux qui se snt laissez emporter a leur persuasons et a leur exemple, dont nous esperons, Dieu ayant, qui nous aurons luy tost la raison. Cependant, cet accident empesche que nous ne puissions faire response u contenu en ces lettres mais a fin de ne pas differer le retourn de ce porteur, nous luy donnons celle cy pour vous dire, par l'advice de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, que les affaires qui nous occupan avec les forces de nos armés de Flandes en çà quarteur n'empeschen nulle manier que nous ne pensions autant qu'il se doibt et qu'il se peut a celles de Catalongne, que nous jugeons bien qui ce qui en presentement le plus necessaire pour la province est d'envoyer un viceroy capable de la bien governer et bien instriuet de nos intentions et de tout ce qui serà a faire pour la conservation sous nostre obeissance, la garantis des entreprises de nos enemies, s'employer avec les soins et l'authorite convenable et pour le bien et l'advantage de nos //* 532*v* *// fidell subjectes. Aquoy nous avons resolu de pouvuor au plus tot et de faire que la personne que nous choisons pour cette important charge parte au premier tour et se rende incessantment in cette province, pour l'aquille nous desijons continuer leur effort que nous avons faire par le passe avec la mesme tendresse et amour por nos peuples que nous avons pour eiux du coeur du nostre royaume et pour ceux qui nous tesmoignen le plus passion pour nostre service. De quoy nous vous donner tout asseurance par la present, et que si nous sçavons par les lettres que nous reteurons ce apres que vous ayez desire quelque chose de nous par ce courrier soit par l'utilité publicque soit pour tres contentement particulier vous nous trouvez lois disposez a bon faire cognoistre par effecte nostre bonne volonté entier vers le general et le particulier. Priant Dieu qu'il vous aye, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Saint Germain en Laye, le XXVIII jour de febrier, l'an 1649. Louis. Le Tellier.*

533*r* *12 aprilis, 1649.* A.

A nostres charíssims y ben amats los deputats del General del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Nós havem vist ab disgust que vostre correu à arribat prop de nós sens haver los despaitgs dels quals vosaltres lo havian carregat per a donar-nos. No dubtant gens que nós no·y haguéssem rebut novas demostracions de vostra fidelitat y affició a nostre service sobre las occurrències presens, aprés de haver-la tant manifestament coneguda

a. carta intercalada en els folis 531v-547r del trienni 1647-1650.

en totas las passadas, però la presa del dit correu, la detenció prou llarga de sa persona en París y també de las lletras que aportava són los menors effectes de la temeritat dels facciosos que han atrevit pendre las armas contra de nós y de la mala conducta de aquells qui se són dexats empenyar per llur persuasió y exemple, del qual nós esperam, Déu ajudant, que nós haurem ben prest la rahó. Mentrestant, aquest accident impedeix que nós pugam fer resposta al contengut en vostres lettres més affí sens differir lo retorn de aquest portador, nós li donam la present per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que los affers que·ns occupan y a las forsas de nostras armas de Flandes en aquestos quartels no impedeixen en manera alguna que nós no pensem tant com se deu y com se pot en las cosas de Catalunya, que nós indicam bé que lo que és al present més necessari per la província és de enviar-hi un virrey capàs de ben governar-la y ben instruït de nostras intencions y de tot lo que·s haurà de fer per a conservar-la sots nostra obediència, guardar-la de las entrepresas de nostres enemichs, emplear-se ab los cuydados y la aucthoritat convenient per lo bé // 533v // y avantatge de nostres fidels vassalls. Al qual nós havem resolt de provehir al més prest y de fer que la persona que nós elegirem per aquest càrrec impartesca al primer die y se transporte sens parar en la dita província, per la qual nós desitjam continuar los esforsos que per lo passat havem fet ab lo mateix carinyo y amor per nostres pobles que nós tenim per los del cor del nostre realme y per los que·ns amostran més de affició per nostre servey. Del qual nós vos donam tota seguretat ab la present, y que si nós sçabem per las lletras que rebrem de vosaltres que hajau desitjat de nós alguna cosa ab est correu sie per la utilitat pública sie per vostre contentament particular vosaltres nos trobam moltíssim disposats a fer-vos conèxer per effecte nostra bona voluntat entera envers lo general y los particulars. Pregans Déu que ell vos tinga, caríssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain de Laye als 28 de febrer, 1649. Louis. Le Tellier.

534r *12 aprilis, 1649.* B.

Messieurs[a] los deputats del General del principat de Catalunya.

Messieurs. Vosaltres apendreu bastantment per lo despaitg del rey que va junt ab esta lo disgust que sas magestats han tingut de la detenció de vostre correu y de la presa dels despaitgs dels quals vos lo haveu carregat. No-res-menys jo puc assegurar-vos que és estat tant major quant és gran la passió que ellas tenan per totas las cosas que us concerneixen y los interessos de la província de Catalunya. Sas magestats haurian molt gustat d'entendre lo que podian desitjar d'ellas per a donar-vos-y a tots los pobles de la província lo contentament que és en llur poder. Quant a mi, *messieurs*, qui fas una professió particular de interessar-me en lo que us specta, jo cercaré sempre las occasions de rendir-vos, en general y en particular, tots los serveys, dels quals jo seré capàs, *messieurs*, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. Saint Germain en Laye, 13 de mars, 1649.

535r *12, aprilis, 1649.* B.

Mesieurs. Vous aprendrez assez par la despesche du roy qui sera cy jointe le desplaisir que leurs majestés ont eu de la detention de vostre courrier et de la prise des despesches dont vous l'avez chargé. Neantmoins je puis vous asseurer qu'yl a este d'autant plus grand que comme elles ont grande passion pour toutes les choses qui vous concernent et les interet de la province de Catalongne. Elles evissent este bien loys d'aprendre ce que vous pouves desirer de leurs magestés pour vous donner et a tous les peuples de la province le contentement qui est en leur puissance. Puor moy, messieurs, que fais une profession particulère de m'interesser en ce qui vous regarde je rechercheray touiours les occassions de vous rendre, en general et in particulier, tous les services dont je seray capable, comm'estant, messieurs, vostres tres humble et tres affectioné serviteur, Le Tellier. Saint Germain in Laye ce XIII mers, 1649.

536v *De*[a] *par le roy. Tres cher et bien amez. Comme nous vous avons fait sçavoir qu'ils ont esté les mouvements excitez en nostre bonne ville de Paris et d'ou il ont procedé, aussy nous somme bien aydez de vous donner part de la maniere dont ils ont esté terminez, susquoy, mandants au seigneur de Marca, ce qui se peut presentement en attendant que nous luy en pussioner faire sçavoir, et a vous le particulier pour la declaration que nous avons resolu et que nous ferons publier au premier jour sur ce subject, nous luy avons donné chage de vous en informer ne doubtain pas que vous ne ressentez beaucoup de joye d'appendre que les forces assez considerables qui avoyan esté assemblées par le parlement de Paris et par aux de sos partis seron a present unies a celles que nous avons sus pied*

a. carta intercalada en els folis 531v-547r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 531v-547r del trienni 1647-1650.

pour nous opposer plus fortement qui jamais a celles des ennemies commune de[a] *cette couronne, outre que par le moyen de dit accomodement les difficultes que se rencontroyen a tirer les secours necessaires pour l'entreteniment de nostres armées seront levees. Si bien que, Dieu ayant, nous aurons moyens de faire subsistir et de fortiffier celles de Catalongne comme il conviendra pour le bien et l'advantage de la province et de nostre service, surquoy, nous remettans //* 536*v* *// au dit seigneur de Marcin, de ce que non pourrions adjouster cette lettre, nous ne vous la feron plus longe que pour prier Dieu, qu'il vous ayt, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Saint Germain en Laye, le* XIIII *mars, 1649. Louis. Le Tellier.*

537*r* *12 aprilis, 1649.* C.

A nostres charíssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y bén amats. Com nós no havem fet a sçaber quals són estats los moviments excitats en nostra bona ciutat de París y de hont han procehit, així nós som molt gustosos de donar-vos part de la manera que són estats terminats, sobre del qual, enviants al senyor de Marca lo que presentament se pot mentres que nós li'n puga fer sçaber, y a vosaltres lo particular ab la declaració que nós havem resolta y que nós farem publicar al primer die sobre de aquest subjecte, nós li havem donat càrrec de informarvos-ne, no dubtant pas que vosaltres no ressentiau molt de goitg de entendre que las forsas prou considerables que eran estadas juntadas per lo parlament de París y per los de son partit seran ara unidas a las que nós tenim en peu per a opposar-nos més fortament que may a las dels enemichs comuns de aquesta corona, a més que per medi del dit acomodament las difficultats que·s rencotraran en cobrar los socorros necessaris per a entretenir nostras armadas seran llevadas. Així que, Déu ajudant, nós tindrem medi de fer subsistir y de fortifficar las de Catalunya com convindrà per lo bé // 537*v* // y avantatge de la província y de nostre servey, sobre lo qual, remetent-nos al dit senyor de Marca, del que no podriam ajustar a esta lletra, nós no vos la fem més llarga que per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit en sant Germain en Laye als XIIII mars de 1649. Louis. Le Tellier.

538*r* *De*[b] *par le roy. Tres cher et bien amez. Comme la paix est un don du ciel et une marque certain qu'il cesse d'estre courrouet contre les estats, jus qui il vous rette benediction apres leur agitation et leur disordres dunc longue et sanglanté guerre, cest aussy au souivant principe de bonté a qui en semblareu occassions toute la gratitude et les louanges d'une si grande grace se doibuan rapporter pour en mieux meriter la continuation et l'acroissement. Trente années sont desja iscoulez depuis les primereux mouvements d'Allamagne sans que cette grande province qui fait une partie si noble et si considerable de la Chrestienité aye pu dans ce long espace de temps vois un seul jour de tranquilité et de calme. Le feu roy, nostre tres honoré seigneur et père, s'employa vivement a estendre ce feu des sa naissance par semou d'une celebre ambassader. Mais tout ses offices n'ayant pu empescher l'embrazement general qui courru alora toiur l'empire, ou la liberte des princes et estats se trouva en fin entierment estouffée et touts leurs privileges estantez, si fiu lui mesme obligé dans la suitte des temps de prendre part avec ses armes et celles de ses allis de ce qui se passon dans la ditte province pour y restablie cette liberté opprimie et redonnier aux membreu de l'empire le lustre et les prerrogatives dont en les avonn despouillez. Nous, estant donc trouvé chargé a nostre adveniment a la couronne de cette guerre et de celle d'Espagne, nostre principalle aplication fiu dabord a rechercher les moyens de procurer le repos et le soulagnemont de nos peuples par la conclusion d'unne paix generalle. Et comme le plus efficace //* 538*v* *// consistons a destromper nos ennemies de la fausse impression qu'ils avoyen prese qu'il leurs aysé de reconquerion en peu d'années, pendant nostre bas age, ce qu'ils avoyen perdu dans le cours de plusiours, en mesme temps que nous envoyasmen nos plenipotenciaires a l'assamblee general pour tracter la paix, nous nous resolumens aussy, pour l'advoir de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, a ne rien obmettre de possible pour fair la guerre fortement, ce qui nous a si heureusement reiscry, qui bien luin de rien perdre des premereux conquestes il n'est endroit ou nostres armes ayent pu agir qu'elle ne leur ayon augmentées de quantite de places importantes et en quelques de provinces entieres. La negotiation, ce pendance, a faut leur progrez tre lentement, par ce qu'encore que nous n'ayons rien oubié pour promouvions un prompte accomodement, tan en ce qui regardon la paix d'Espagne qu'en cette de l'empire, dont les trautez estoyant differents comme leur interest. Et bien que nous ayons aporté en tous les doux toutes les facilites possibles ou de la mesme de ce que sa prudence semble requirir, veu l'estat florissant de nos affaires, le parti contraire en a prollonge autant qu'il a pu la conclusion, attendant tousjours de temps et de la fortune leur moyens et les occasions de rendre sa condition meileure. Les espagnols, sur tout, ont fait voiu par leur con-*

a. de ... couronnne *interlineat.*
b. carta intercalada en els folis 531v-547r del trienni 1647-1650.

duitte a toute l'assamblee qu'ils no'nt avaien ce avec lui dans sa negotiation que de // 539*r* *// separer les provinces unnies dans cette couronne, dans la croyance qu'ayant des ennemies de moins il pourrou continuer la guerre avec advantage. Car depuis que la chose leur a rexy par la corruption de quelques depputtez des dites provinces, qui disguassion a leurs superieurs la verité de ce qui se passon dans la negotiation entre les couronnes, ils ne se son pas contentez de faire voie ouvertement l'aversion qu'ils ont a la paix, repettant divers partis que leurs mediteurs trouvoyen tres raisonables sur leur points indecis. Mais ils non rien oublie pour tenir aussy leur autres princes en guerre et ont aplicont toute leur industrie et leur pouvoir a le averser la pacification de l'empire, tam a sa cour ce l'empereur, ou ils ont tousjour em grand credu, qua l'assamblee generalee, ne laissant en arriere ny offer ni artifice ny protestation ny menace pour venir a boin de ce dessein. Tout ce la na pas empesche que Dieu, exauceant leur souhait et baussant leur travaux des autres princes, on n'aye en fin signe des le moin d'octobre derniere un traicte de paix si solemnel que tous les interesses ont convenu qu'il servira a l'esdevenir de loy fundamentalle et de pragmatique dans tout l'empire. Et en effecte, touts les differences que les couronnes alliees et les princes seuran adherents avoyen avec l'emepreur et son party n'y ont pas este selement adjustez avec beaucoup d'advantage et de glorie pour celles, mais en aplaimanan assoupy touutes les divisions qui estoyan entre les catholicques et les protestantes, repare les qu'els griefs des uns et des autres //* 539*v* *// avec satifaction commune et en fin restably la liberté des princeu et estat de l'empire et toutes les prerrogatives dont en luy auvir privez par violence dans sa succesison du temps. Nous y avons, en nostre particulier, obtenu des avantages que vous jugez sans doubte tres considerable quand vous sçavez que l'empereur a consenty que ses interests soyent separez a l'advenir de ceux de la couronne d'Espagne, et c'est obligé a ne pouvoir l'assistir directement ni indirectement dans cette guerre d'hommes ny d'argent. Que le dit empereur et tout l'empire nous ont ceddi par nostre satisfaction en la meilleure forme qui nous le pouvions desirer les eveschez de Metz, Toul et Verdum et leur deppendances et destroutes en plaine domeine, celle qu'il pretendon en la place de Pignerol, les deux Achazeri et le pays de Zuitgau avec la place de Brissac, pour estre le tour ei incorpore jamais a nostre couronne. Et que cela nous nous sommes reserves et aux roys nostres successeures le droit de protection et de guarnison perpetuelle dans Zhilisboroy pour la proprieté aparte a l'evesque de Spire. Maix ce qui augmente de beau compte nostre joye cest que non obstant taoutes ces grandes et importantes acquisitions, les estats de l'empire sont demerois tres satisfautes de nostre moderation et luy ont mesme donné des eloges publiques, ayant veu avec qu'el desinteressement nous nous sommes portez pour le bien de la paix de consentir a restituir des pays de grande estendu et des places de tres grande consequence, par my les qu'elles*[a] *//* 543*r* *// se trouiven les capitalles de deux eslectorats Mayance et Treveris. Nous avons differé a vous donner advier de ce grand succes jusqueu a ce que nous, vie la chose entierment cosommée par l'eschange des ratiffications du tracté, ce que le seigneur Servien, nostre plenipotentiaire, nous a mandé avoir estre fait avec les ministres de l'empereur et des autres princes le XVIII du moin passé avec toutes les solemnité requireu a une telle accion. Maintenant nous vous escrivons cette lettre, par l'advice de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vous y faire part et vous dire que vous ayez a assistir au Te Deum qui sera celebre pour ce subject en l'eglise cathedralle de Barcelonne, et a donner toutes les marques de resjonoissance publiques qui se doibent dunc si grande grace de Dieu. Et nous tramettant a ce qui vous sera plus particulierment mande par le seigneur de Marsin, nostre lieutenant general en nostre armé de Catalongne. Nous ne vous faire la present plus longue que pour prier Dieu, qu'il vous aye, tres cheres et bien amez, en sa sancte garde. Escrit a Sant Germain en Laye, le neuf jour de mars, 1649. Louis. Le Tellier.*

540*r* *12 aprilis, 1649.* D.

A nostres caríssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Com la pau és un do del cel y un cert senyal de què en ell cessa d'estar irritat contra los estats, als quals ell distribueix aquesta benedicció aprés de las agitacions y desordres de una tant llarga y sanguinolenta guerra, axí és també que al soberà principi de bondat a qui en semblants occasions tota la gratitut y las alabansas de una tant gran mercè se deuen dirigir per a millor mereixer-ne la continuació y lo aument. Trenta anys han discorregut des dels primers moviments de Alemanya sens que aquesta gran província que constitueix una part tant noble y tant considerable de la Christiandat hage pogut en aquest llarc espay de temps vèurer un sol die de tranquil·litat y de calma. Lo defunct rey, nostre honorabilíssim senyor y pare, se empleà vivament a apagar aquest foc des que nasqué ab la missió de celebre embaxada. Més tots los officis, no havent pogut impedir lo abrasament general que corregut aleshores per tot lo imperi, en lo qual la llibertat dels prínceps y estats se trobà al fi enterament offegada y tots llurs privilegis extin-

a. la carta continua en el foli 543r.

guits, fou ell mateix obligat per lo discurs del temps de pendre part ab sas armas y las de sos aliats del que·s passava en dita província per restablir-hi aquesta llibertat oprimida // 540*v* // y redonar als membres del imperi lo llustre y las prerogativas de las quals los havian despullats. Nós, sent-nos donques trobats carregats al temps de nostre adveniment a la corona de aquesta guerra y de la de Espanya, nostra principal applicació fou encontinent a investigar los medis de procurar lo repòs y lo alivio de nostres pobles ab la conclusió de una pau general. Y com lo més efficàs consistia en desenganyar nostres enemichs de la falsa impressió que ells havian presa que lo seria fàcil de recobrar en pocs anys, durant nostra menor edat, lo que ells havian perdut en lo discurs de molts, al mateix temps que nós enviarem nostras plenipotenciaris a la junta general per a tractar la pau, nós nos resolguem també, ab lo savi parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de no dexar res del possible per a fer la guerra fortament, lo que·ns ha tant dichosament rescrit, que ben lluny de res perdre de las primeras conquistas no·y ha endret ont nostres armes hagen pogut obrar que ellas no las hagen aumentadas de quantitat de plassas importants y en alguns de províncias íntegras. La negociació, mentrestant, ha fet son progrés molt lentament, per ço que encara que nós no hajam res olvidat per a promòurer un prompte acomodament, tant en lo que mira la pau d'Espanya com en la del imperi, de las quals los tractats eran differents com los interessos. Y bé que nós hajam aplicat en tots los dos totas las facilitats possibles y majors del que aparex // 541*r* // requerir la prudència, vist lo florit estat de nostres affers, lo partit contrari ne ha prollongat tant quant ha pogut la conclusió, sperant sempre del temps y de la fortuna los medis y las occasions de fer millor a sa condició. Los espanyols, sobre tots, han fet vèurer ab llur procehir a tota la junta que ells no han may tingut altre blanc en la negociació que ceparar las províncias unidas de aquesta corona, imaginant-se que tenint a est enemic menos ells podrian continuar la guerra ab avantatge. Perquè després que la cosa los ha resexit ab la corrupció de alguns deputats de las ditas províncias, qui disfrassaren a llurs superiors la veritat del que passava dins la negociació entre las coronas, ells no's se'n pas contentats de fer vèurer ubertament la aversió que ells tenen a la pau, llansant a diversos partits que los medianers trobaven moltíssim rahonables sobre los punts indecissos. Mes ells no han res olvidat per tenir també als altres prínceps en guerra y han applicat tota llur indústria y llur poder a desbaratar la pacificació del imperi, tant en la cort del emperador, ont ells han sempre tingut gran crèdit, com en la junta general, sens dexar atràs ny offerta ny artifici ny protestació ni amenassa per a venir al cap de aquest designe. Tot això no ha pas impedit que Déu, exaltant los desitgs y benehint los treballs dels altres prínceps, no se sie en fi firmat des del mes de octubre últim un tractat de pau tant solemne que tots los interessats han convingut // 541*v* // que ell servirà en lo sdevenidor de lley fundamental y pragmàtica en tot lo imperi. Y en effecte, totas las differències que las coronas aliadas y los prínceps seran adherents tenian ab lo emperador y son partit no·y ha pas tant solament concertadas ab molt de avantatge y glòria per a ellas, però encara són estadas plenament offegadas totas las divisions que·y havia entre los cathòlics y los protestants, reparadas las greuges dels uns y dels altres ab satisfacció comuna y en fi restabilida la llibertat dels prínceps y estats del imperi y totas las prerrogativas de las quals los havian privats ab violència per lo successiu del temps. Nós·y havem, en nostre particular, obtingut avantatges que vosaltres judicareu sens dubte molts considerables quant sçabreu que lo emperador à consentit que sos interessos sien separats en lo sdevenidor dels de la corona d'Espanya, y se és obligat a no poder assistir-hi directa ny indirectament en aquesta guerra de hòmens ny diner. Que lo dit emperador y tot lo imperi nos han cedit per nostra satisfacció en la millor forma que nós ho podiam desitjar los bisbats de Metz, Toul y Verdun ab llurs dependents y districtes en plena sobirania, la que ell pretenia en la plassa de Pinyerol, las dos Alcacias y lo Paýs de Zuietgau ab la plassa de Brissac, per a fer lo tomb e inncorporat ajamés a nostra corona. Y que amb assò nós nos havem reservat y als reys nostres successors lo dret de protecció y de guarnició perpètuo dins Philisburg, // 542*r* // la proprietat pertany al bisbe de Spira. Però lo que de molt aumenta nostre regosijo és que, no obstant estas grans e importants acquisicions, los estats del imperi són restats moltíssim satisfets de nostra moderació y li han ells propris donats elogis públichs, havent vist ab quin desinterès nós nos som portats per lo bé de la pau de consentir a restituir paÿsos de gran amplitut y plassas de grandíssima conseqüència, entre las quals se trobavan las capitals de dos electorats Mayance y Tréveris. Nós havem differit lo donar-vos avís de aquest gran succés fins que nós, vista la cosa enterament consummada per lo cambi de las ratifficacions del tractat, lo que·l senyor Servien, nostre plenipotenciari, nos ha escrit ser estat ab los ministres del emperador y dels altres prínceps als XVIII del més passat ab totas las solemnitats requeridas a una tal acció. Ara nós vos escrivim esta lletra, ab parer de la reyna regenta, nostra dita honorabilíssima senyora y mare, per a fer-vos-ne part y dir-vos que vosaltres hajau de assistir al *Te Deum* que serà celebrat per aquest subjecte en

[*1649*]

la iglésia cathedral de Barcelona, y a donar totas las demostracions de regosizo públic que·s deuen de una tant gran gràcia de Déu. Tremetent-nos al que us serà més particularment dit per lo senyor de Marcín, nostre lloctinent general en nostra armada de Catalunya. Nós no vos farem la present més llarga que per pregar Déu, que ell vos tinga, // 542*v* // charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain en Laye als 9 de mars, 1649. Louis. Le Tellier.

554*r* *30 aprilis, 1649.* A.

A[a] 30 de abril, 1649, foren llegides les baix dites per Antoni Nin, procurador fiscal.

A 30 de janer, 1649, fonch provehit sobresseïment per dits magnífichs senyors assessors en la execució se feia en lo molí dit «de la Caritat», junt la vila de Parelada, que fou de Francesch Jofre de Rocabertí, vuy posehint-lo Andreu Alba, procurador fiscal patrimonial obligat per Miquel Joan de Junyent y bolla de Gerona, trienni, 1578, per ser los béns vinclats per Onofre de Rocabertí y no estar obligat dit molí.

A 23 de febrer, 1649, per dit magnífichs assessors fonch provehit lo sobresehiment en la execució se feia contra Paula Ramanyà, viuda de Apiera, en una casa y ort en dita vila, per no estar aquellas obligades. Bolla de Olot, trienni 1602.

A 27 de febrer, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobresehiment en la execució se feia contra Joseph Garriga, del lloch de Vilabertran, en una pessa de terra de 10 mujades per no estar aquellas obligades a la Bolla de Figueres, trienni 1611.

558*r* *12 maii, 1649.* A.

Molt[b] il·lustres senyors.

Són tantes les molèsties que aquesta vila de Móra, tan affecte, com vostes senyories saben, al bé comú del present Principat, han suportat per no desviar-se de so ampar en tots estos anys de guerra que no se poden minutar. Però lo que és de més consideració y sentiment que té és vèurer los motius y ocasions de sa ruïna li acarreen los amics en sos alojaments, perquè dels enemichs no se'n spera cosa bona. En tant, il·lustres senyors, que a no tràurer la mà vostres senyories en nostre remey y auxili és forçós dita vila, ços poblats, la desenparen, perquè havent causat lo alojament de la cavalleria del senyor de Flix lo desembre pròxim passat a la universitat 1250 lliures en diner, vui per son sustento, además de la contribució voluntària dels particulars, o per millor dir, forçosa, que no té stima, havent primer ajudant per medi del senyor de Marcín al socorro dels soldats estan en Tortosa ab cent dobles, sens fer-ne satisfacció alguna de una ni altra cosa, venint-se a alotjar la major part del tèrcio de Santa Mema y per comendant d'ella en dita vila un capità que·s diu la Burdasa de 4 de marts ensà. Y ab forçes y amanaças y mals tractes, fent-se donar de bèurer y mengar, acasionant als poblats al que no tenen ganes per sa fidelitat tant coneguda. És ben cert que reduïts a un número los dispendis de son alojament faran //558*v*// consemblant o altra major suma, sens la pèrdua de totes hortalizies y ruïna dels grans y fruits de la present collita, que se va anihilant en gran manera que no·s pot significar, no obstant lo servei forçós de màrfegues, matalafs y flaçades de la plaça de Flix y contribució de ferrellones, tan considerable, al presupòsit de scusar-nos los alojaments sens complir-ne àthomo. Ans bé, ultimadament an ja duit mal a mal y sens desalojar dita part de tèrcio de Sancta Mema. Se han alojat part dels sobredits cavalls de la guarnició de Flix, que ab los uns y altres anam preterint per mementos obdicar-na per totes vies lo fer-na relació a vostras senyorias, als quals com a amparo del Principat y d'est desdichat membre de aquell que és esta vila, ab vivas llàgrimas suplican nos affavorescan y auxilian en este apreto, que no·ns importa manco que lo reparo de nostra reputaçió comuna y dels particulars, pubills, viudas y demés persones desampara d'esta vila de Móra, tan affecte com se ha repetit, al honor de son Principat y servei de son rei christianíssim, motiu per la qual ab tota prestesa deven vostras senyorias procurar lo degut remei. Y serà molt servit Nostre Senyor deure de semblant merçè y animar-nos a que en vostres necessitats acudiam al il·lustre reffugi //559*r*// de vostras senyorias, a qui lo mateix Déu y Senyor Nostre conserve y guarde ab los deguts y pròsperos èxits convenen al dit present Principat. Móra y maig, 5 de 1649. De vostras senyorias, molt il·lustres senyors, besen les mans, jurats y consell de la vila de Móra.

560*r* *12 maii, 1649.* B.

a. memorial intercalat en els folis 553v-555r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 557v-564r del trienni 1647-1650.

Molt[a] il·lustres senyors diputats.

Lo prior y comunitat de la parrochial iglésia de Móra, com a tant zelosos del servey de sa magestat christianíssima y de la pàtria, representen a esta los treballs se pateyxen, que després de aver sustentat sincquanta cavalls de tot manteniment un mes, que à muntat mil tres-sentes lliures, sens lo que los particulars an gastat, à sobrevingut lo alsament de la major part del tèrsio de Sancta Maria, governat per mosur la Bardasa, lo qual à sufrit los soldats destruïssen lo terme y la vila, ajudant als ofisials en dos reals a quiscun cada dia per pendre les armes, posantlos en la plasa, dient mil incúries als jurats y capellans y dient los soldats als paysans altres coses deixades a sa prudència. No obstant tota esta càrrega de alotjament lo governador de Flyx à enviat una tropa de cavelleria, a hont estan alojats y sustentats de tot, y avent viles no tenen alotjament tota aquesta vila, de hont judicam que per aver-se'n servit sens fa tal tracte. Además, esta vila à fet servey empenyar-se en deyxar al senyor de Marsín sent dobles per pagar als soldats. Y quant més serveyx, més treballs. Esta se escriu a vostres senyories, que com a pares de la provínsia y conservadors de ella ho sapreu per a què davant lo tribunal de sa magestat divina no puguen al·legar ignorància per lo càrrech tenen. Nunca esta comunitat à escrit, fins ara, que veu totalment // 561v // sa destrucció y constitucions de Catalunya abatudes y est port despoblat. Vostres senyories mirarau com a tant reselosos lo remey més convenient de la pàtria. Veem que es forçós succehesca una desditxa, puis no trobeu àmsia sinó contínua càrrega. No volem ésser molest, que vostra senyoria se deyxa a sa prudència de tot se fassa consol de vostra senyoria, a qui lo senyor guarde. De Móra, maig a 6, 1649. Lo prior y comunitat de parrochial iglésia de Móra, indignes capellans.

562r *12 maii, 1649.* C.

Molt[b] il·lustres senyors.

Tot los pares nos pareix que tenen obligació natural de subvenir a sos fills, no diem en les extremes necessitats però encara en les mínimes. Vostres senyories són pares nostres i nosaltres som sos fills. Patim necessitats, no mínimes si no tan extrem és que estam ja destituts o ab la ènima entre les dents com los extremunçiats, perquè ja no sabem a ont girar-nos perquè los fonch dut abrasen y cremen tot lo terme, los capitans se fan dar pa i oli als patrons, que ells ab sa justo suor per a ells no·n poden abançar. També se fan donar dos moltons i mig cada semana, y a més d'este alojament à sobrevengut altre alojament de cavelleria del governador de Flix no obstant altres grandíssims gastos que mos an causat. No sabem a ont mos girem o acudiscam, si vostres senyories no·i posem la mà serà voler que // 562v // us perdam. Suplicam vostres senyories que us miren ab ulls de pietat i misericòrdia i de aquexa manera compliran ab son ofici i remediaran nostra necesitat. Confiat Nostre Senyor a vostra senyoria guarde, d'esta sa vila de Benifamet i maig a 7, any 1649. De vostres senyories los jurats de la vila de Benifanet.

a. carta intercalada en els folis 557v-564r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 557v-564r del trienni 1647-1650.

573r *26, maii, 1649.* A.

Die[a] veneris quinta mensis maii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo quinto, Barchinone.

Ego, Hieronimus Capdevila, scriptor Barchinone, receptor de las averias qua recipit Generale principatus Cathalonia, seu pro composicionibus qua fiunt in regia curia presentis principatus Cathalonia, grattis et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos et cetera, itaquod et cetera, vos dominam Columbam Capdevila, viduam relictam Hieronymi Capdevila, quondam, sartoris civis Barchinone, matrem meam, magnificum Dominicum Ludovicum Ferrer, utriusque iuris doctor, Barchinone populatum, et reverendum dominum Joannem Pretrum Gironella, canonicum ecclessia collegiate Sancti Joannis de Abbattíssis, licet absentes et cetera, quem libet vestrum insolidum itaquod ad videlicet, pro me et meo nomine, dictum meum officium receptoris de las averias quas recipit dictum Generale seu predictis composicionibus que fiunt in dicta regia curia cum omnibus iuribus et pertinencii illius // 573v // universis, in manibus et posse dominorum deputatorum eiusdem Generalis Cathalonia et seu in eorundem consistorio, ad favorem persona vobis et cuilibet vestrum benevise et per vos et quemlibet vestrum, dictis dominis deputatos, presentande, nominanda pura, libere et simpliciter et absque ulla condicione, reservacione seu retencione, resignandum, renunciandum et cedendum et dictas resignacionem, renunciacionem et cessionem recipi et admitta, petendum, supplicandum et obtinendum ita et taliter que

a. renuncia intercalada en els folis 573v-575r del trienni 1647-1650.

ille, in cuius favorem dictum officium per vos et quemlibet vestrum resignatum renunciatum et cessum fuerit de eodem officio iuribusque et pertinenciis illius universis valide provideatur et provideri mandetur, cum omni iuris plenitudine et effectu et inde instrumenta, quecunque vobis et cuilibet vestrum benevisa faciendum et firmandum seu fieri faciendum, instandum et requirendum et demum generaliter et cetera. // 574r *// Promittens habere ratum et cetera et non revocare et cetera. Testes sunt Salvator Feliu et Joannes Fillol, bibliopola et cives Barchinone. In quorum fidem testimonium premissum aliena manu fideliter scriptis ego Joannes Baptista Gracia, auctoritatibus apostolica atque regia nottarius publicus Barchinone, hic me subscribo et meum soitum quo uti et me laudendis appono sig+num.*

583r *7 junii, 1649.* A.

Messieurs[a]*. Le seigneur de Launay, per qui cette lettre vous sera rendue, ayent ordre de vous informer de l'estat ou toutes choses sont icy je en vous en entretendray pas m'enremettant a sa viue voin vous jugerer bien, je m'asseure apres l'avoir entendu que si les ennemis s'imaginoient de pouvoir troubler vostre repos durant nos derniers mouvement nous pouvenons maintenant avec bien plus de raison nous promettre de l'affernir de plus en plus a leurs despeus. Je vous puis protester avec verité que c'est une des plus fortes passions qu'ait sa magesté et dont vous verrer des effets dans les assistances qu'ell a resolu de vous continuer mesme par preference a toutes ses autres affaires. En mon particulier je suis raui d'y contribuer de tout ce qui peut dependre de mes soins, estant tousiours, messieurs, vostre tres affeccionés serviteur, le Cardenal Mazarini. A Compiègne, le 10 may, 1649.*

587r *11 junii, 1649.* A.

Senyors. Al[b] arribar en la vila de Valls del Camp de Tarragona tinguí notícia de com los síndichs de la comuna anaven a trobar-me en exa ciutat per los treballs tenian llurs pobles, y com ma intenció sia aliviar los pobles de Cathalunya, y particular los que tenen alojament, y he resolt per a disapte primervinent desalojar les tropes per posar-les en canpania, per a ont estaran asegurats per la col·lecta ab tota quietut y sosiego. Y axí mateix fas fer als officials rebudes del que an gastat en dites viles, per a què en son temps sian stisfets. Vostra senyoria se aseguren que estaré vigilant en totes les ocasions no·s fasen desordes, ans bé que los soldats viscan del modo an de fer puix aqueix és lo fi de sa magestat y meu, suplicant-los que les ocasions tingan alguna quexa dels soldats me manen avisar, que sobra ma paraula tindran encontinent lo remei necesari. Y ab tot lo demés de son gust me manen. De Valls als 9 de juni, 1649. *Su afortunado servidor de vuestra señoría, que su mano besa. De Marchin.*

a. carta intercalada en els folis 582v-585r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 586v-589r del trienni 1647-1650.

593r *14 junii, 1649.* A.

Die XIIII *mensis junii* MDCXXXXVIIII.

Convocat[a] y congregat lo savi Consell de Cent en la forma acostumada, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: «Que la present ciutat scrigue al rey, nostre senyor, en conformitat dels senyors deputats y oÿdors, en orde al contengut a la embaxada per part de aquell consistori feta al present Consell lo die de vuy, y se envien les cartes per un correu a tota diligència, a comuns gastos de les dos cases, remeses a micer Joan Baptista Monfar y Sorts, embaxador de aquelles, enviant-li còpia de las cartas per sa instrucció, ordenant-li les done de sa mà y de paraula esforsés la justa causa de quexa y sentiment tenen los consistoris de las desdichas allí referides y lo demés que aparexerà convenir. Y en orde a les quexas donades contra lo capità Borrell, ab supplicació llegida al present Consell presentada per los cònsols y síndich de Sanahuja, que per ço los senyors consellers sien servits tenir les conferències convenients ab los senyors deputats per a què prosehescan contra d'ell, comforme per constitucions de Cathalunya y capítols de Cort los és permès, y ab la major diligència los sie possible, y que manen ajuntar la junta gran del batalló, en la qual los dos consistoris representen les quexas fetas contra del capità Borrell. Y si no consta plenament d'ellas fassen que consten, de manera que se arribe al càstich y remey d'ellas. Y que no·s fasse desliberació alguna en orde a les pagues que cada mes fa la present ciutat a la junta del batalló que no sie ab sabuda del present Consell. Y que de tota la deliberació donen los senyors consellers notícia als senyors deputats y oÿdors per un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria anomenadors, y que tinguen facultat los senyors consellers de tràurer del arari lo diner convenient per a pagar al correu.»

a. deliberació intercalada en els folis 592v-599r del trienni 1647-1650.

594r *15 junii , 1649.*

Messieurs. Per[a] la que sou estats servits scriure'm me és impossible no trobar estrany que vos exespereu a cada quexa que us arriba dels paysans. Jo no dubto pas que vosaltres non siau extremament importunats y de manera que lo oyr-los solament no sia capas de dar-vos qualsevol mala impressió, però fent deguda reflecció sobre tot mon procehir y lo exclariment de aquell, lo qual no és pas ben comprès ni explicat per los que·s quexan, jo me asseguro que vosaltres confessareu que jo us cumplo la paraula que us he donada y que aprés ma partida de Barcelona yo no he tingut ni practicat altre blanch que lo que he cregut convenient al servey del rey, alivio dels pobles, sussistència de las tropas sens excés y conservació de tota la província de sas constitucions.

En primer loch, per aliviar tot lo Camp de Tarragona he fet que las tropas dexaran los allojaments y aniran campar prop de Constantí per a donar lo temps de fer totas las messes. Durant aquest campament, que serà poch, de bé y consentiment de tots los lochs del Camp, he obtingut de les que assistiran moderadament de pa y vi las ditas tropas que camparan, lo pa y vi se entén per la cavalleria y un poch de vi tant solament per la infanteria que no pot ser en la una // 594v // ni l'altra en dit puesto molta. Vos sabeu que lo restant de la armada és aquartelat en altres lochs, y aquesta subsistència jo la he demanada en pagar se entén del diner que vindrà per la armada, de la qual se tindrà bon compte al temps del pagament, y axí som restats de acordi de bé a bé.

Quant a las tres-centas dobles que·s diu yo he tatxat, sapiau que és un empréstich particular que yo ne he en mon propri y privat nom amb las vilas de Valls, Reus, Riudoms, la Selva y altres lochs del Camp, los quals són restats de acordi de prestar-me aquesta summa, la qual yo fas distribuhir als officials despullat de totas cosas per haver ja empenyat tot quant tenian per a prestar a lurs soldats. Yo tinch pesar que un préstich voluntari y en un temps tant necessitós vos sia estat tant mal representat. Ja m'e jo obligat a restituhir-los la dita summa com a empréstich fet a mi assoles, y si en loch de manllevar a estas comunitats jo no hagués dubtat ser-vos inoportú, o si yo hagués cregut poder-ho obtenir de vosaltres, musurs, és cert que yo m·i seria més prets dirigit que no als paysans, lo rey la hauria poguda tornar o yo mateix del meu, com faig sens falta y sens donar alguna occasió de dubtar.

Veus aquí lo puch dir a estos dos punts que alores me aveu en lo restant infinitament[a] // 598r // obligat, donant-me part abans de escríurer a la cort del que vos és estat tant mal representat, volent-me promètrer que aprés las consideracions assí desobre scritas aprobareu lo que jo he fet per lo bé del servey del rey y la conservació de la província, que consisteix en las ditas tropas que·y són y de las que·y vindran la conienctura del temps present ha fet patir més que altras vegades als soldats y als paysans, més mon intent no és may estat de contravenir a les constitucions, y si se ha fet alguna cosa de extraordinari en aquest temps jo no demano tampoch sinó que·n sia tingut bon comte per a satisfer-hi aprés y borrar-ho del tot ab una entera satisfacció, al qual jo no cesso de trabellar com podeu fàcilment judicar de la reserca exactas que jo continuo de fer fer de totas las cosas passadas ho despessas sobre los paysans.

Jo vos envio junt ab esta la que escrich a la Conca de Tremp a monsiur de Lusan, ajudant de camp, per a què allà hi sia també aportat lo bon orde que convé, més jo vos supplico de no espantar-vos gents de colp si algunas vegades és necessari enviar més gent de guerra en serts llochs y en certa occasió que de ordinari no s·i acostuma aquartelar. Lo temps, las occasions, las suspitas, los avisos que·s tenen dels enemichs o intel·ligències que·s tenen de de dins obligan a estos reforsos, los quals per tant poch temps aprés la cosa regoneguda se pot // 598v // moderar o mudar com jo faré de aquella part y també del costat d'Empúries a tots mos cuydados.

Jo desijava que al mateix temps que arriban queixas un poch considerables y ben avengudes fosseu servits de enviar-hi comissaris cathalans, com jo n·i enviaré de francessos, per a pèndrer las informacions conjunctament, y axí jo me asseguro que las serian millor rebudes y no·y hauria alguna supposició, no volent en manera alguna ver que·u pugau tenir ara pus que del bé teniu lo enter sclariment de tot lo que jo he fet en lo Camp y del blanch que jo he tingut y tindré sempre de conservar las tropas de grat y consentiment de cada hu, ara per emprèstich particular com aquest de duas-centas dobles del qual jo responch, altrament y vos supplico de assegurar-vos, messieurs, que lo bé del stat ne és tant al cor com de sanch pròpria, y que jo seré sempre prest a manifestar-ho per mas accions en tota sort y rencontres com assent, messieurs,

a. carta intercalada en els folis 592v-599r del trienni 1647-1650.

a. la carta continua en el foli 598r.

vostre humilíssim De Marchin. Monblanch, 13 de juny, 1649.

595*r* *15 junii , 1649.*

Messieurs. Par celle qui'l vous a plu m'escrire il m'est impossible de en trouver estrange que vous prenmez l'allarme a chasque plaimse que vous vient des paysans Je en doute pas que vous n'en joyez extremement importunez et de telle façon qu'a les ouys seulement cela en foit capable de domer quelque mauvaise impression, mais faisant deue reflexion sur tout mon procede et l'esclaircissement d'y celluy qui n'est pas bien compris ny expiqué par ceux qui se plaignens, je m'asseure que vous auvuerez que je vous tiens la parolle que ie vous ay donné et que depuis mon de pars de Barcelone je n'ay aú ni pratiqué autre but que celuy que jay crú convenable au service du roy, soulagement des pauples, subsistance des trouppes sans exces et conservation de toute la province et de ses constitutions.

En premier lieu, pour soulager tout le Camp de Terragone j'ay fait que les trouppes // 595*v* *// quitteront leurs logements et irons campier pour de Constantin pour donner le temps de fait totute la moisson. Pendant ce campement, qui durera peu, du gre et consentiment de tous les lieux du camp, j'ay obtenú d'eux qu'ils assisteroient moderement de pain et vin les trouppes qui camperont, le pain et vin sent pour la cavallerie et un peu de vin seulement pour l'infanterie qui en peut estre ni l'un ni l'aqutre en grand nombre en ce posse là. Puis que vous sçavez que le reste de l'armée aillens dans d'autres quartiers, et cette de subsistance je l'ay demandé en payant s'entend de l'argent qui viendra pour l'armée, et dont on en tiendra bon compte au temps du payement, ainsi l'on est demeuré dans ce accord de gré a gré.*

Quant aux trois cens pistolles que l'on a dis que j'ay taxé, sçachez que c'est un emprunt perticulier que je fais en mon propre et privé nom evec les villes de Vailles, Reus, Reusdoms, La Selve, et autres lieux du Camp, qui font demeurez // 596*r* *// de me prester cette summe, la quelle je fais distribuer aux officiers desnuez de toutes choses pour avoix desia engagé sous leur vaillant pour le prester a leurs soldats. Je suis marry que pour un prest voluontaire et en un temps si necessiteux i·l vous ait essé si mal representé. Je me suis obligé a leur rendre la ditte somme come le prest estant fait a moy seulement, et si au lieu d'empranter a ces communautes je n'avois apprehendé de vous estre importun, ou si j'eusse cru l'avoir pu obtenir de vous, messieurs, il est certain que ie m'y servis plustot addressé qu'aux paysans, le roy l'aurois pu rendre ou moy misme du miey, come je feray sans faute et sans donner aucune occasions d'en douter.*

Voilà ce que je puis dire a ces deux pomers vous m'avez au reste infiniment obligé, me donnant part avant d'en escrire a la cour de ce qui vous a este si mal representé, me voulant promettre qu'aprés les considerations cy dessus escrittes // 596*v* *// vous approverez ce que j'ay fait pour le bien du service du roy et la conservation de la province, qui consiste en celle des trouppres qui y sont et de celles qui y viendront la conjoncture du temps present a fait patir davantage que les autrefois et les soldats et les paysans, mais mon intention n'a jamais esté de contrevenir aux constitutions, et s'il sent fait quelque chose d'extraordinaire en ce temps je en demande pas mieux si non qu'il en soit tenú bon compte pouy y satisfaire cy aprés et effacer le tout avec un entiere satisfaction, a quoy je en cesse de le travailler come vous pouvez juger aysemez par les recherches exactes que je continue en faire faire de touttes les choses pasées ou depençées sur les paysans.*

Je vous envoye cy join te celle que j'escris al conque de Tremp a messieur de Lussan, aide de camp, affin que la soit aussi approisé l'ordre qui convient, mais je vous supplie de en vous point estommer d'abbord s'il est quelque fois necessaire d'envoyer plus de gens de guerre en // 597*r* *// certans lieux et en certaine saison qu·il n'y en a d'ordinaire en garnison, le temps, les occasions, les soubçons, les avis que l'on a des enemis ou des intelligences du dedans obligent a ce renforcement, qui pousans peu de temps apres la chose estant reconve je peut moderer au changer come je feray de ce costé la et ausi du costé de Ampurias avie tous mes soins.*

Jo souhaiterois qu'a mesme temps qu'il vous vient des plaintes un peu considerables et bien averrées qu·il vous plus d'y envoyer des commissaires catalans, come j'y envoyerai des françois, pour en pendre les informations conjonctement, et ainsi je m'asseure que les choses seroient mieux receves et m'y auroit aucune supposition, en voulant nullement croire que vous en puissiez avoir maintenant puis que de ce que je suis vous avez l'entier esclairssement de tout ce que j'ay fait au Camp et du but que j'ay eu et auray tous iours de conserver les trouppes du gre et du consentement dans chascun, soit par emprunt // 597*v* *// particulier come est celui cy des dites 3000 pistolles dont je responde, soit autrement et vous supplique que vous asseurer messieurs que le bien de l'estat m'est plus a coeur que mon proprie sang, et que ie seray tous iours prest a les tesmoigner par mes actions en touttes sort de rencontres comme estant, messieurs, vostre tres humble, De Marcgin. De Montblanc, ce 13 juin, 1649.*

600*r* *19 junii, 1649.* A.

Messieurs[a] los deputats generals del principat de Catalunya residins en Barcelona.

Messieurs. Las asseguransas que vosaltres haveu donadas de vostra generosa perseveransa, dins la devoció que vosaltres teniu per aquest Estat, penjant los torbs que·y eran sobrevinguts són estats tant agradables a sas magestats, y vostres interessos los són en una tal consideració, que no deveu gens dubtar que no sien estadas sensiblement tocadas de las quexas que lo senyor Joan Baptista de Monfar ha fetas de vostra part, y que no desitgen apassionadament de aportar-hi los remeys convenients. Com han cregut que la presència de una persona de origen y de aucthoritat seria capaç de contenir los soldats dins la disciplina y de impedir lo curs dels desordres que llur llicència ha causats, sas magestats han fet elecció de mon nebot, lo duc de Mercour, per a anar commandar en vostra província ab qualitat de virrey, y han resolt també abans sa despedida de fer provehir a tot lo que·s judicarà ser necessari per a procurar-hi lo avantatge y lo alivio que vosaltres podeu desitjar. Per mon particular, jo tinc tanta de notícia de vostre zel y jo me interesso de tant bona manera en lo que vos toca que vosaltres deveu ben crèurer que en totas las occasions que·s offeriran per vostre contentament jo vos faré conèxer la estimació //600*v*// que jo fas de vostra conducta, y que jo so verdaderament, messieurs, vostre afficionadíssim amic, Gaston. En Compiègne, a 4 de juny, 1649.

601*r* *19 junii, 1649.* A.

*Messieurs. Les asseurances que vous aver données de vostre genereuse perseverance, dans la devotion qui vous avez pour cet estat, pendant les troubles qui y estoient survenuz ont estes y agreables a leurs magestes, et vous interestz leur sont en une celle consideration, que vous en devez point douter qu·elles n'ayent este louchees sensiblement desplaintes que le seignour Jean Baptiste de Montfar leur a faites de vostre part, et qu·elles en souhaittent passioner d'y apporter les remedis convenables. Comme elles ont creu que la presence d'une personne de naissance et d'authorité seroit capable de contenir les soldats dans la discipline et dempescher le cours des desordres que leur licence a causez, elles ont faut choise de mon neveu, le duc de Mercoeur, pour aller commander en vostre province en qualité de vice roy, et elles ant resolu aussi y avant sonde part de faire pourveuir a tout ce que lon lugera estre necessaire pour y procurer l'adventage et le sooulagement que //601*v*// vous pouvez desirer. Pour mon particulier, j'ay tant de connoissance de vostre zele et je m'interesse des y bonne sorte a ce qui vous touche que vous deviz bien croire qu'en toutes les occasions qui soffriront pour vostre contentement jo vous feray connoistre l'estime que je fais de vostre conduit, et que je suis veritablement, messieurs, vostre affectionné amy Gaston. En Compiègne, le 4 juny, 1649.*

602*r* *19 junii, 1649.* B.

A[a] messieurs los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Los affers apretats que los moviments passats y las cosas que se'n són seguidas de dessa han impedit fins ara lo poder respondre precisament a vostras lletras com abans, y lo que·s més, que hom pogués donar ordre als occurrents de Catalunya, com sas magestats haurian ben desitjat y ab passió llur servey, no sent-hi pas menos interessat que lo bé de la província. Al present que lo repòs se restableix, gràcias a Déu, de totas parts dins lo realme, no·y a res que sas magestats no vullan fer per lo socorro y los avantatges de la Catalunya. Mentrestant jo vos asseguro que jo los he donat puntualíssima rahó de tot lo contengut en vostres despaitgs, y particularment de la de catorze de abril, que·s la última de vostras cartas, y que han tingut una perfeta satisfacció de veure·y ab quanta de affició, de prudència y de cuydado vosaltres haveu obrat per lo servey del rey y lo bé general de la província durant aquest fastidiós temps, y que desitjan manifestar-vos-ne llur resentiment en las occasions que se'n presentaran. Lo senyor de Monfar demana ab instància la resolució de moltas cosas, la qual li serà donada al més prest sens obmetre un sol momento de temps ni en lo que concerneix la elecció y lo despaitg de un virrey ni en lo que toca la missió dels fonds que·s podran tràurer del erari de sa magestat per al gasto de las tropas y altres concernents // 602*v* // lo enter repòs de la província, per la qual vosaltres sçabeu quants milions ella ha gastats liberalíssimament y ho farà sempre de bona gana segons tota la possibilitat que s·i trobarà, supplicant-vos de creure que jo hi applicaré de mon costat lo que depenjarà de mi, y seré sempre moltíssim gustós de mostrar-vos com verdaderament jo so, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. En Compiègne, 14 maig, 1649.

603*r* 19 juny 1649. B.

Messieurs. Les affaires pressantés que les mouvements passés et les choses qui sent sont ensiuites ont

a. carta intercalada en els folis 599v-603r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 599v-603r del trienni 1647-1650.

causées par deça ont empesché jusques à present que lon ayr pu respondre precisement a vos lettres comme ay devant, et qui plus est que on ayt pu donner ordre aux affaires occurrentes de Catalogne comme leurs magestés leussent bien defiré et avec passions leur service, n'y estant pas moins interessé que le bien de la province, au present que le repós se restablit, graces à Dieu, de tous costes dans le royaume, n'ay a rien que leurs magestes ne veuillent faire pour le secours et les advantages de la Catalogne. Cependant, je vous asseure que je leur ay rendu compte tres ponctuellment de tout le contenu en vos despesches, et mesmes de celle duxièmme du mois d'abiril, que est la dernière des vostres, et quelles ont eu une parfaite satisfaccion d'y voir avec combien d'affection, de prudence et de soin vous avez agy pour le service du roy et le bien géneral de la province durant ces fascheux temps, et q'elles desirent vous en tesmoigner leur resentiment aux occasions qui s'en offiront. Le seigneur de Montfar, vostre ambassadeur, demande avec instance la resolution de plusieurs choses, qui luy sera donnée au plus tost et il en sera obuis un seul moment de temps n·y a ce qui concerne le choix et la despesche d'un viceroy n'y à ce qui touche l'envoy des fonnds que lon pourrà tirer de l'espaigne de sa mageté pour // 603*v* *// les despenses des trouppes et autres concernans le repos entier de la province, pour la quelle vous sçavez combien de millions elle a despensé tres librement et le fara tousjous vollontiers selon toute la possibilité qui s'y trouverà, vous supplicant de croire que je apportiray de mon cote a qui dependra de moy et seray tousjous tres ayse de vous tesmoigner comune veritablement je suis, nessieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Le Tellier. A Compiègne, le* XIIII *may 1649.*

606*r* 21 juny, 1649. B.

Molt[a] il·lustre senyor.

Al primer del present y corrent mes de juny de orde de vostra senyoria és estada reportada una embaxada en scrits als deputats y oïdors de comptes del General de Catalunya, ab la qual se diu y exposa que en molts pobles y parts de Catalunya se allotgen soldats en proprietats y cases pròpies dels militars ab tota libertat, y que així se contrafà als privilegis y exempcions concedits als militars, y que an recorregut al portantveus de general governador de Catalunya per dit effecte y que se regoneix lo medi dels deputats en dit particular molt poderós per procurar lo opportú remey. Rebut los dits deputats lo dit recado ab lo cuidado y solicitut deguda an representat al spectable senyor governador, vice-règia procehint, tot lo dit, y à respost lo contengut en lo paper a vostra senyoria trametem. Affectant dits deputats acudeix a las obligacions d'ells officis llurs y que als militars se guarden los privilegis y exempcions otorgats y otorgades, y com en spècie y en individuo no haian tingut ni tingan notícia de fet particular algú y avent donat orde dits deputats al síndic del General per què se informàs y procuràs saber en quines cases de militars se an allotgats soldats, nos a refferit no à pogut trobar ni tenir notícia de fet algú particular. Stimariem tenir en spècie notícia de les cases dels militars en les quals stan allotjats soldats per poder ordenar se rebra informació per posehir al reparo del refferit fet, seguint lo ordenat y disposat per les generals constitucions, lo que esperen saber vostra senyoria.

a. carta intercalada en els folis 605v-609r del trienni 1647-1650.

607*r* 21 juny, 1649. A.

A[a] nostres cars y ben amats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y bén amats. Enviants en Catalunya nostre amat y fahel lo senyor de Beson, conseller ordinari en nostre consell d'estat, per a fer-hi lo càrrech de intendant de la justícia, policia y finansas, y prometent-nos que ell no resexirà pas menos bé dins aquest empleo que ha fet en los altres que nós li havem confiats, nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, acompanyar-lo d'esta lletra per a dir-vos que en las cosas que miraran a la subsistència y bon ordre de nostras tropas y lo bé de nostre servey en lo que depenge del dit càrrech vosaltres hajau de guardar bona correspondència ab ell, com nós li havem ben expressament encarregat de fer ab vosaltres segons las ocurrències, y que vosaltres hajau de considerar-lo com una persona de la qual tenim una entera confiansa y de qui nós nos prometem ser bé y dignament servits en aquest empleo. Y la present no sent per altre fi nós no vos la farem més llarga, pregans Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit a Sant Germain en Laye a XXV de abril, 1649. Louis. Le Tellier.

608*r* 21 juny, 1649.

De par le roy. Tres chere et bien amez: Envoyant en Catalongne nostre amé et fealle seigneur de Bezon, conseiller ordinaire en nostre conseill d'estat, pour y faire le charge d'intendant de la justi-

a. carta intercalada en els folis 605v-609r del trienni 1647-1650.

ce, police et finance, et nous promettant qu'il ne raicera pour moins bien dans cet employqu'ill a fait aux autres que nous la·y avons confiez, et danez lie charge a qu'ill a exercer, nous avons bien voullu, par l'advice de la roynne regente, nostre tres honorée dame et mere, l'acompagner de cette lettre pour vous dir qu'aux choses qui regarderon la subsistance et le bon ordre de nos trouppes et le bien de nostre service en ce qui depend de la dit charche vous ayez a gaudir bonne correspondance avec luy, comme nous l'avons bien expressament charge de faire avec vous selon leur occurrences, et que vous ayez loi considerer comme une parsonne en qui nous avons une entiere confiance et de qui nous nous promettons d'estre bien et dignament servie en cette employ. Et la present n'estan pour autre fin nous ne vous la ferons plus longue, priant Dieu, qu'ill vous aye, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Sain Germain in Laye, le XXV *abril, 1649. Louis. Le Tellier.*

611*r* 30 juny, 1649. A.

Nostres[a] charíssims y ben amats los deputats del principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Conexents lo menaster que nostra província de Catalunya té de la presència de un virrey y tenints molta mira a las instàncias que vos nos haveu fetas sobre de aquest subjecte, nós hauriam provehit molt temps a d'aquest càrrech sens los affers y ocurrències extraordinàrias succehidas en lo de dins del realme que·ns han impedit de fer lo que nós hauriam ben desijat per los de defora, ultra que nós havem estat llarc temps a considerar qual persona nós podriam enviar en nostra dita província per a governar-la com és convenient per al avantatge de aquella y per nostra satisfacció. Y aprés de haver posats los ulls sobre los que serian capassos de un càrrech tant important nós nos som en fi inclinats a nostre charíssim y amantíssim cusí lo duc de Mercoeur, par de France, al qual nós havem resolt de donar-lo y de fer-lo partir al més prest ab las provisions y despaitgs necessaris per a exercir-lo ab lo commando general sobre nostras armadas que obraran de aqueix costat. Lo que nós havem bé volgut, del parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, fer-vos sçaber per esta lletra, prometent-nos que vosaltres rebreu molt de regosijo de entendre que nós hajam elegit //611*v*// una persona de tan gran origen y condició y la qual té tota la capacitat, valor, prudència y altres qualitats considerables y necessàrias per a cumplir dignament adaquest gran empleo, las quals ells manifestadas en diversas occasions y que vosaltres experimentareu per los effectes de sa bona condició, assegurant que res no serà obmès per a donar-li tots los medis possibles de resexir dins aquest empleo. Sobre del qual, remetent-nos al senyor de La Marca, bisbe de Conserans, de tot lo que nós podrian ajustar a esta lletra, nós no vos la farem més llarga sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit en Compiègne, a XXVIII de maig, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 610v-616r del trienni 1647-1650.

613*r* 30 juny 1649. B.

Messieurs[a] los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Per ma precedent lletra haureu vist com totas las que us ha plagut escríurem me són estadas donadas, tant per monsieur vostre embaxador com per las vias ordinàrias. Aquesta no és al present sinó per a fer-vos sçaber com sa magestat ha pres resolució sobre totas las cosas que li són estadas proposadas y demanadas per lo dit senyor embaxador, del qual ell podrà informar-vos al primer die que la resposta li serà donada. Mentrestant, vosaltres veureu per la lletra del rey com sa magestat ha elegit per virrey en Catalunya monsieur lo duc de Mercoeur, qui és un príncep del qual lo origen, la virtut, los puestos y las aliansas són moltíssim considerables, y per la elecció del qual jo crec que la província rebrà totas las satisfaccions y los avantatges possibles, així com monsieur de Marca, bisbe de Conserans, vos ho explicarà més particularment. Y per ço, que lo dit embaxador vos informarà de las altras cosas de las quals vos lo haveu carregat, quant ell podrà enviar-vos las respostas de sa magestat sobre dels memorials que ell ha presentats de vostra part. Jo no ajustaré res assí sinó per supplicar-vos de creurem sempre, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. Compiègne, a 28 de maig, 1649.

617*r* *1 julii, 1649.* A.

Revocació de contrafacció.

Noverint[b] universi quod anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo,

a. carta inserta entre els folis 610v i 616r del trienni 1647-1650.
b. revocació intercalada en els folis 616v-618r del trienni 1647-1650.

nono die vero septima mensis maii eiusdem, anni infrascrita, presente et ad hec vocato atque rogato me Josepho Fita, cive honorato Barchinone, scriba majore generalis gubernationis Cathalonie, pro nobili domna Josepho Galcerando de Pinos, dominio utili et proprietario ipsius scribania, et presentibus eciam discretis Josepho Stalella et Antonio Marsi, notariis regiis civibus Barcinone, testibus ad ista vocatis specialiter et assumptis spresabilis nobilis don Josephus de Biure et de Margarit, baró de Aguilar, mariscallus campi, sacra christianíssima et regia magestatis consiliarius ac gerens vices generalis gubernatoris in presenti principatu Catalonie, constitutus personaliter intus quandam aulam domorum sua propria habitacionis quas foret in presenti civitate Barchinone, in vico dicto dels mercaders, dedit mihi dicto notario prae et infrascrito quamdam papiri scedulae quam per manibus suis habebat tenoris sequentis: «Lo governador de Catalunya, vice-règia procehint, a la embaxada dels deputats del General de Catalunya diu que la captura de Anthoni Isanta y Calvera no ha corregut per sa mà ni per son orde y compte, y quant li vingué a notícia procurà ab tots los medis possibles que·s tractàs del modo com havia de reparar-se per evitar ocasions de encontres, que de aquest zel se devia assegurar dits deputats en tot esdeveniment, de hont essent feta la captura com dits deputats aseguran des de ara la anul·la y revoca y la dóna per mal feta, en tant que ha ordenat que dit Anthoni Isanta sia aportat a las presons reals per son aguazil y offereix fer-li la causa, y observan las generals constitucions, usos y costums del Principat» *de quibus ita per actis et gestis dictus spectabilis dominus gerens vices generalis gubernatoris petit et mandavit mihi, dicto Josepho Fita, predicta omnia et singula, sic ut prediciter continuari et sibi ac aliis civia intersit fieri tradi atque confici unum et plura publicum et publica consimilia intrumenta, qua //* 617*v* *// fuerunt acta Barchinone sun anno die menseque predictis, presente dicto et infrascrito notario et presentibus eciam testibus supradictis ad premissa respective vocatis, specialiter et assumptis pro ut superius constat. Sig+num Josephi Fita, civis honorati Barchinoni, scriba maioris generalis gubernatoris Catalonie, per nobili domino Josepho Galcerando de Pinos, domino utili et proprietati ipsius scribanie, qui premissis interfuit et requisitus clausit.*

619*r* *6 julii, 1649.* A.

Còpia[a] de una carta o ordre del rey, nostre senyor, a monsieur lo marquès de La Fare, mariscal de sos camps y armadas, governador de sas armas en la vila y fortalesa de Rosas, y en sa absència al qui las y commanda.

Monsieur lo marquès de La Fare. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexactions en totas maneras que cometen alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las villas y llochs de llur governament y del pla país, specialment del que ells exerceixen la jurisdicció sobre de ells, encara que no n·i tingan alguna, maltracten los jutges, magistrats y altres habitants, usurpan los béns dels comuns y dels particulars, y també de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre los particulars y comunitats y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets estos maltractaments los forsan de abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació d'estas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenja de vos que tots y sengles los habitants del governament de Rosas, y de qualsevol dignitat y condició que sien, gozen plenament y pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas, sens turbar-los ni inquietar-los ny permetre que ells reban algun torb, *//* 619*v* *//* tort ni dany en qualsevol manera que sie per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altres, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la dita plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que estan sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de la dita província y los dits habitants hagen tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfareu, jo vos asseguro que no sçabriau fer alguna cosa que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur lo marquès de La Fare, en sa sancta guarda. Escrit a Compiègne als quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

620*r* *6 julii, 1649.* B.

a. carta intercalada en els folis 618v-621r del trienni 1647-1650.

Còpia[a] de una carta o ordre del rey, nostre senyor, a monsieur de Chasteau-roy, sargent de batalla de mas armadas, governador de mas armas en la plassa y castell de Palamós, y en sa absència al que·y commanda.

Monsieur de Casteau-roy. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexations en totas maneras que cometen alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur govern, y en particular del que exerceixen la jurisdicció sobre ells, encara que ells no n·i tingan alguna, maltractant los jutges y magistrats y altres habitants, usurpan los béns dels comuns y dels particulars, y també de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre las communitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets aquestos mals tractaments los forsan de abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment de conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenja de vos que tots y sengles los habitants del governament de Palamós, y de qualsevol dignitat y condició que sien, gozen plenament y pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas, sens turbar-los, inquietar-los ni permetre que // 620v // ells reban algun torb, tort ni dany en qualsevol manera que sie per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altres, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la dita plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que estan sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de la dita província y los dits habitants hagen tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfareu, jo vos asseguro que no sçabriau fer alguna cosa que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur de Chateau-roy, en sa sancta guarda. Escrit a Compiègne als quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 618v-621r del trienni 1647-1650.

622r *7 julii, 1649.* A.

Molt[a] il·lustre senyor. Considerant los consellers d'esta ciutat, com ha parer de república, lo miserable stat d'ella y de tota Cathalunya en raó dels preus tant excessius que totes les coses an pres, y assenyaladament la moneda de or y plata, y que cada die va cudint aquest mal, y de les diligències que per al bon acert de la cosa an manat fer, y an trobat que la principal causa que ha ocasionat esta desdicha és la entrada en aquestos Principat y comtats de les robes obrades y altres coses supèrflues que venen de fora regne, y confiant que aquest dany y la utilitat que·s seguirà de la prohibició d'elles experimentarà, vostra senyoria, ab la informació que suplican mane rèbrer, y rebuda, tingue a bé que ab crides públicas y reals se prohibesca la entrada de dites robes, excepto les que aparaxerà exceptuar-ne, esperant del ser y attenció té vostra senyoria al benefici de la cosa pública ho manarà axí disposar, que·u rebran a singular mercè de vostra senyoria.

623r *7 julii, 1649.* A.

Al[b] senyor bisbe de Coserans, conseller ordinari en mon consell de Estat, visitador general en la meva província de Cathalunya.

Senyor bisbe de Coserans. Havent-me estat representat per lo embaixador dels diputats del principat de Cathalunya y consellers de Barcelona que·y ha molts prosesos pendents en ma Haudiència Real sobre la poseció y rendas dels béns que són estats confiscats, sie ab causa dels fideicomís o altrament, los quals no són encara jutjats per causa de alguns manaments que són estats donats per sobreseure en prejudici de las constituçions o per altres conçideraçions particulars, y desijant que lo més prest que sie puçible sien despachats, per lo bé y satisfacció del públich y particulars, yo mano als officials de ma dita Audiència de fer posar encontinent los dits prosesos en estat y de los judicar ab tota la deligènçia posible no obstant tots los ordres que podien aver rebuts y qualsevol altra cosa encontrari, y guardant sempre mos drets e ynterès que·m pertanyen rahonablement, lo que yo é volgut fer-vos a saber per aquesta lletra, y dir-vos per lo consell de la reina regenta, madama

a. carta iintercalada en els folis 621v-624r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 621v-624r del trienni 1647-1650.

ma mare, que ma intenció és que vos fasau los officis tots los que depenjaran de vos en aquestos casos, que aquesta és ma volumptat. Y sobre asò prego a Déu, que ell vos tinga, senyor bisbe de Cosarans, en sa sancta guarda. Escrita en Compiegne, lo primer de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

625r *9 julii, 1649.*

Molt[a] il·lustre senyor.

Per part dels molts il·lustres senyors consellers de la present ciutat és estada reportada una embaxada en scrits al bras militar contenint de quant gran importància seria per a tot lo principat de Catalunya de què vostra senyoria se servís prohibir la entrada ha certes robes foresteres en lo present Principat, ab les quals se'n aporten lo or y plata y és causa que se augmenten ab excessius preus lo valor de les monedes de or y plata, com o tenen representat ab embaxada los magnífichs consellers a vostra senyoria, y que seria molt del servey de sa magestat y bé de la província que lo bras militar interposàs sa auctoritat ab vostra senyoria en conformitat de la ciutat per a assegurar lo bon succés. Lo que, havent ab molta atenció lo bras militar premeditat, ha deliberat se fes a vostra senyoria esta embaxada, suplicant sie servit de ajustar-se en tot quant sie posible a la bona intenció dels molts il·lustres senyors consellers per aver de resultar en notable bé d'esta província, que serà fer singular favor y mercè al bras miltiar, lo qual està acostumat sempre de rèbrer-les de mà de vostra senyoria.

626r Molt[b] il·lustre senyor.

La magestat christianíssima del rey y senyor nostre, a qui Déu guarde, és estat servit ab sa real carta donada en Compiegne al primer de juny proppassat, dirigida a vostra senyoria, manar que ab la brevedat possible se declaren les causes estan vertents en la Real Audiència del present Principat de las hasiendas confiscades per estar aquellas subjectas a fideicomís o altrament obligades, sens que puga impedir ni retardar la declaració de aquelles ningun orde donat fins vuy per qualsevol persona, la qual carta desclosa nos ha tramesa nostre embaxada que resideix en París y aquella entregam y lliuram en mà de vostra senyoria en predit modo. Estam assegurats que vostra senyoria acudirà ab diligència y inceçabilitat expressada per sa magestat a la declaració de aquelles, del que per nostra part farem la deguda estimació de la diligència que de vostra senyoria speram.

a. carta intercalada en els folis 624v-627r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 624v-627r del trienni 1647-1650.

628r *10 julii, 1649.* B.

Als[a] nostres amats y fahels hòmens, tenint nostra Haudiènçia Real de part del rey.

Nostres amats y fahels. Nós, havent-nos estat representat per lo embaixador de nostres caríçims y ben amats los diputats del principat de Cathalunya y conseller de Barcelona prop de nós, que·i y·à molts prosesos pendents en nostra Haudiència Real sobre la poseçió y rrendes que són estadas confiscadas, sie a causa del fideycomís o altrament, los quals no són encara judicats per causa de alguns manaments, que són estats donats per sobresèurer aquells en prejudici de las constitucions o per altres conçideracions particulars, desviant que no sien més prest declarades, lo que no·s deu fer y·n justíçia, nós vos fem aquesta lletra, de parer de la reigna regenta, nostra tres memorable dame y mare, per la qual nós vos manam y ordenam de prosehir ynsesantment ab la major diligència que·s porà a la expedició y justament dels dits prosessos, no obstant tots altres ordres que hi aje encontrary, vos encarregant que fasau bona y breu justícia a les parts, y no obstant de guardar y conservar sempre nostres drets y interessos, com se deu rahonablement, lo que nós prometem de hora bona, condupta, diligència y afecció acostumada. Nós no vos fem la present més llarga que per pregar Déu, que ell vos tinga, nostres amats y fahels, en sa sancta guarda. Escripta en Compeigne, lo primer de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

631r *15 julii, 1649.* A.

Die[b] lune, duodecima mensis julii, anno a Nativitati Domini millessimo sexcentessimo quadregessimo nono, Barcinona.

Ego, Franciscus Carreres, sartor civis Barcinone, custosque ordinarius Generalis Cathalonia in

a. carta intercalada en els folis 627v-629r del trienni 1647-1650.
b. renuncia intercalada en els folis 630v-633r del trienni 1647-1650.

Portali Novo, presentis, civitatis Barchinona, citra revocationem et cetera, gratis et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos et cetera, itaquod et cetera, vos Eugeniam Carreres, uxorem meam, Hyacinthum Carreres, scriptorem, filium meum, presentes, et Paulum Ribes, negociatorem Barchinona, degentem licet absentem et cetera, et quemlibet vestrum insolidum itaquod primitus et cetera, ad videlicet pro me et nomine meo, semel et pluries, comparendum coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum Generalis Cathalonia dictumque meum officium custodis ordinarii Generalis, una cum omnibus salariis, lucris et emolumentis iuribus et pertinenciis illius, renunciandum, resignandum et cedendum in manibus et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis, seu in ipsorum consistoris in favorem persona scilicet seu personarum vobis dictis procuratoribus meis constitutis, seu cuilibet vestrum insolidum benevisa seu benevisarum, et per vos seu quemlibet vestrum insolidum nominanda seu nominandarum. Et dictas renunciacionem, resignacionem et cessionem recepi et admitti personamque seu personas pro inde ut preffertur nominandam seu nominandas de officio predicto, cum omnibus iuribus et pertinenciis illius provideri, cum iuris plenitudine et effectu iuxta formam generalium constitucionum Cathalonie, capitulorum et actorum, curiarum usumque, praticam et stilum dicti Generalis, petendum, supplicandum // 631v // et obtinendum, requirendum quoque protestandum et monendum, et requisitis protestatis et monitis ex adverso respondendum, replicandum triplicandum et ultra et pro premissis quascumque supplicaciones, tam verbo quam in scriptis dandum, offerendum et presentandum, et eas provideri decerni et exequi faciendum et instandum, et de super instrumenta quacumque ad predicta necessaria et apportuna cum clausulis opportunis faciendium et firmandum seu fieri faciendum et consentiendum et generaliter et cetera. Ego enim et cetera. Promitto habere rattum et non revocare sub bonorum meorum omnium obligacione et cetera. Testes sunt Franciscus Bosc, sutor, et Josephus Boix, magister de Carretes, cives Barchinone.

In quorum alieno calamo scriptorum fidem ego, Didacus Vilaseca, regia auctoritate notarius publicus Barchinone, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono sig+num.

635r *21 julii, 1649.* A.

Vot de assessors y doctors consultats.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors applicats infrascrits sobre la embaxada reportada de orde del molts il·lustres senyors consellers de la present ciutat als set del present y corrent mes de juliol de 1649, vista y considerada la matèria en dita embaixada expressada y attesa la qualitat de aquella per poder aconsellar lo que·s anave fer, són de vot y parer se rebe la informació que en dita embaixada se demana, puig del rèbrer-se dita informació no·n resulta contrafacció a les Generals constitucions de Cathalunya. Y axí ho senten y aconsellen *salvo semper,* etcètera.

Pastor, assessor. De Vila, assessor. Serra, assessor. Fontanella. Xammar. Cellers. Mir. Tristany. Costa. Mostassos. Pau.

636r *21 julii, 1649.* B.

A messieurs los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs[b]. La reyna, havent vist la lletra que vosaltres haveu escrita al rey de XI del mes passat sobre lo robo de molts bestiars per la guarnició de Rosas en los contorns, y sobre los altres desordres y excessos que comet, havia resolt y commandat un despaitg molt sever a monsenyor lo marquès de La Fare per a manar-li de fer restituhir los bestiars adaquells a qui pertanyeran, o lo valor d'ells en cas que·ls fossen consumits, y detenir la mà tant exactament a la disciplina de la dita guarnició que en lo sdevenidor sa magestat no·n pogués rebre quexa. Emperò sobre assò, que·s ha sçabut, casi al mateix temps, que lo dit senyor de La Fare ha satisfet a esta restitució a contento dels interessats y que ell ha donat tota seguretat que assò no succehirà més. Sa magestat ha tingut a bé de no enviar-li res sobre aquest subjecte sinó solament de fer-li un despaitg bén expressat, com als altres governadors de plassas de la província, per a fer que ells se contingan dins llur dever y no fassen alguna entrepresa violència ny excés en prejudici de algun dels officials ny dels habitants dels llochs ny en llurs personas y bens, a pena de càstich exemplar. Los quals despaitgs seran en-

a. vot intercalat en els folis 634v-638r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 634v-638r del trienni 1647-1650.

viats aprés que monsieur vostre embaxador los haurà rebuts. Entretant jo vos supplico de creure'm de tot mon cor, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. Compiège a 4 de juny, 1649.

639r *23 julii, 1649.* A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Per part dels molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de Barcelona als (...) del corrent és estada reportada una embaxada als deputats y oÿdors del General de Cathalunya, ab la qual refereixen lo estat en què se troba de present tota la província per ocasió del excessiu preu y augment té la moneda de or y plata, y apar que lo dit augment se és ocasionat per les merchaderies y robes venen de fora regne, que no són nous, saviejen la present província. Y desijant mirar per la conservació del present Principat se ha donat orde se rebés la informació que la ciutat diu en son recaudo se reba per a què se pugan fer crides reals prohibint ab aquelles la entrada de dites robes y merchaderies. Vent emperó y considerant lo stat de la present casa, que per rahó del que han diminuït los rèddits del General per rahó de les places té ocupades lo enemich en la present província no·s pot acudir a la satisfacció y paga de les pensions fa lo General, així a communitats y iglésias com ha particular persones, y avent-se de prohibir la entrada a bé, sien de coses y merchaderies, de les quals no necessita la província, han de fer molt gran rebaixa los drets així de General com de bossa, y apar per a impossibilitar del tot poder acudir a la paga y satisfacció dels censals, desijosos així en acudir al benefici de la província, suplican a vostra senyoria nos done son parer y consell, perquè ab ell pugan proceguir lo major servey de Déu, Nostre Senyor, beneffici de la província y conservació de la present casa.

641r A.

Molt[b] il·lustre senyor.

Los molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent han fet admiració de què vostra senyoria haja dexat de rèbrer la informació dels grans danys que causa lo exsessiu valer de las dobles, que arriba a cent reals per dobla y va crexent de dia en dia. Lo dany inmens que·s segueix per ço, que totas las vitualles y manteniments y demés coses van crexent y augmentantse seguint la matexa alteració de les dobles, lo que redunda en total perdició del Principat, al qual dany deu vostra senyoria obviar puix que a la obligació de son offici incumbeix la deffensa y conservaçió del Principat, la qual informació devia vostra senyoria manar rèbrer, com li fonch demanat de part de dits senyors consellers y com li fonch aconsellat per los magnífichs assessors y advocat fiscal y advocats aplicats, los quals, ab lo vot en scrits donat aconsellaren que·s rebés dita informació per què la recepció de aquella no encontrava ab constitució alguna, y essent inminent dany tant gran que necessita de prompte remey, qual és la prohibició de la entrada de certas robas forasteras que no són de utilitat alguna y no servexen sinó de tràurer del present Principat una gran còpia de dobles y altra moneda de or y plata cada any, de manera que venen a acasionar tanta penúria de dita moneda de or y plata que ve a créxer inmensament lo valor de aquella, y en lloch vostra senyoria de dar la mà a una cosa tant justa y tant convenient a tot lo present Principat se escusa ab motiu que dita prohibició encontraria ab las generals constitucions que parlan de líbero comers, essent la veritat encontrari, fent-se la prohibició llimitada a certa spècie de robes y temps llimitat. Y devia vostra senyoria aguardar lo vot dels magnífichs assessors, advocat fiscal y advocats aplicats, los quals sobre de assò havian tingut moltas // 641v // juntas, y vostra senyoria, sens aguardar la resolució de aquells, ab parer segons se diu de la Trentasisena, ha deliberat que·s dexa de rèbrer la informació y no·s tractàs de dita prohibició, sabent vostra senyoria com sab que los magnífichs assessors y advocat fiscal del General són consultors ordinaris y necessaris donats per la cort, lo vot y parer dels quals, y no de la Trentasisena, que són consultors voluntaris, haurà vostra senyoria de seguir. Per las quals y altres rahons y principalment perquè la salut de tota la província y de tot lo poble és lo principal que se ha de attendre y no los interessos del dret del General, que·s deuen posposar al bé comú, insisteix la ciutat en què vostra senyoria cumple a las obligacions de son offici, que és mirar per lo bé de la província, aplicant los remeys proporsionats a aquest mal ocasionat per la entrada de dites certas robas forasteras. Tant y altrament, lo sýndich de la present ciutat, en exsecució de la deliberació per lo savi Consell de Cent feta lo die de ahir, que comptàvem a 27 del corrent mes de juliol, 1649, parlant ab lo degut acato, supplica y en quant menester sie requereix a vostra senyoria sie de son servey manar exsecutar lo que prometé en la junta dels dos consisto-

a. carta intercalada en els folis 638v-640r del trienni 1647-1650.
b. deliberació intercalada en els folis 640v-644r del trienni 1647-1650.

ris en orde a las dites coses, y manen rèbrer la informació que se·ls ha aconsellat rebessen y tornen ajuntar los magnífichs assessors, advocat fiscal y advocats aplicats fins que tinguen lo vot de aquells, altrament protestan contra vostra senyoria y quiscú del present consistori los danys que poden resultar a la present ciutat y a la província, y que·s fassen les demés diligències los seran lícites y permeses y que sien servits tornar la resposta en escrits ab la brevedat possible qual lo negoci requereix, y que de la presentació de la present scriptura se sie llevat acte.

642*r* B.

Die[a] XXVII *mensis julii* MDCXXXXVIIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent en la sala gran de dit Consell y forma acostumada, etcètera.

E després, en segon lloch, lo senyor conseller en cap donà per proposició un paper al dit Consell del tenor següent: «Molt il·lustre senyor», etcètera.

E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: «En orde al fet proposat que los senyors consellers, de part del present Consell, per un ciutedà y un militar del mateix Consell per sa senyoria anomenadors, fassen una embaxada en scrits als senyors deputats, representant-los en ella la justa causa de sentiment té dit Consell de què, avent promès en la junta que avien tinguts los dos consistoris de ajuntar los magnífichs advocat fiscal, assessors y altres advocats aplicats per a què·ls aconsellassen lo que devian fer aserca del que per part de la ciutat, molt il·lustre Capítol y il·lustre bras militar se·ls avia proposat y demanat acerca de la prohibició de la entrada de les robes trobades forasteras y del remey que porie tenir la gran necessitat en què·s troba la província, per rahó del exsessius preu de la moneda de or y plata, que va cada dia crexent y augmentant-se, y avent ab effecte sa senyoria fet juntar dels magnífichs advocat fiscal, assessors y molts doctors aplicats, que eren en número de tretse, demanant-los parer sobre dites coses, y en particular si en això y havia contrafacció de alguna constitució o capítol de Cort que·ls pogués impedir no poder venir a bé a les coses se·ls demanaven, y havent-los tinguts a dits magnífichs advocat fiscal, assessors y advocats molts dies ajuntats sobre aquest fet a hont sa piloteja molt lo negoci, assistint-hi sempre hu o alguns de dits senyors deputats, y avent-los ja comensat de donar-los lo vot en ple consistori, a hont presehiren moltes dades y respostes entre los senyors deputats, magnífichs advocat fiscal, assessors y advocats aplicats, dient-los que tenian obligació de rèbrer la informació que los senyors consellers demanaven, donant-los // 642*v* // lo vot en scrits. Y no obstant convenie tant pèndrer resolució sobre aquest negoci y acabar-lo de una vegada, fa la ciutat molt gran maravella hajen parat de brassos, no volent fer rèbrer dita informació ni dexar continuar las juntes per los magnífichs advocat fiscal, assessors y advocats aplicats, perquè·s desenganyassen del que podien y devian fer no·u han volgut fer, ans han tornat la resposta en scrits que s'és llegida en lo present Consell dient ab resolució que no podien fer lo que se'ls demanave per encontrar ab les constitucions de Cathalunya ab motiu que axí los avia aconsellat la Trentasisena que per dit effecte havia ajuntada, com si los capítols de Cort y les constitucions los donassen a dita Trentasisena per consultors necessaris com fan los magnífichs assessors, los quals la cort los ha donat per consultors ordinaris y necessaris, y perquè per moltes rahons que·s dexen considerar no déu la ciutat passar per aquexa resposta, perquè primer és la salut de la província y de tot lo poble que lo demés, per ço, requerint-los que executen lo que prometeren en la junta dels dos consistoris ja dita y manen rèbrer la informació que se·ls ha acosellat rebessen, y tornen ajuntar los magnífichs advocat fiscal, assessors y advocats aplicats fins que tinguen lo vot de aquells, altrament protestan contra sa senyoria y quiscú d'ells de tots los danys que poden resultar a la present ciutat y a tota la província, y que fassen les demés diligències los seran lícites y permeses, y que sien servits tornar la resposta ab la brevedat possible y per qual lo negoci requereix, y que la present embaxada la continue lo scrivà Racional de la present casa en dietari y qui la reportarà y la resposta faran los senyors deputats per a què segons aquella puga deliberar lo que aparexerà més convenir al benefici de la cosa pública, y que ordenen los senyors consellers al síndich de la present ciutat se conferesca cada die ab los senyors deputats per a sol·licitar la final resolució dels que·ls supplica la ciutat, y obtinguda, que hajen los senyors consellers la resposta dels senyors deputats en orde a // 643*r* // dita embaxada la proposen en lo savi Consell de Cent encontinent, y no tenint-la lo manen ajuntar disapte primervinent per a què en dit fet puga fer y diligenciar lo que aparexerà més convenir.

646*r* *29 julii, 1649.* A.

a. deliberació intercalada en els folis 640v-644r del trienni 1647-1650.

Còpia[a] de una carta o ordre del rey, nostre senyor, enviat a monsieur de Marsín, son lloctinent general de sa armada de Catalunya.

Monsieur de Marsín. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexations en totas maneras que cometen alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur governament y del país, specialment del que ells exerceixen la jurisdicció sobre de ells, encara que ells no n·i tingan alguna, maltracten los jutges, magistrats y altres habitants, usurpan los béns dels comuns y dels particulars, y[b] encara de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets aquestos maltractaments los forsan d'abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de impedir en tot lo que depenjarà de vos la continuació de aquestos desordres de la part de qualsevol que sie, senyaladament que en lo que és de vostre governament, encara que jo no crega pas que vos hy hajau suffrit res de semblant, vos tingau la mà y prengau un cuydado particular de fer que tots y sengles los habitants del governament // 646v // de Tortosa, de qualsevol qualitat y condició que sien, gozen plenament y pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas, sens perturbar-los ni inquietar-los ni permetre que reban algun torb ni dany en qualsevol manera que sie per los officials y gents de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altra, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que són sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de la província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que satisfareu, jo vos asseguro que vos no sçabriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y la present no sent per altre fi jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur de Marcín, en sa sancta guarda. Escrit a Compiègne a dos de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.
b. y ... particulars *interlineat al marge esquerre.*

647r *29 julii, 1649.* B.

Còpia[a] de una carta y ordre del rey, nostre senyor, a monsieur de lo comte de Broglio, governador de mas armas en las plassas de Constantí y Salou, y en sa absència al qui commanda en ditas plassas.

Monsieur lo comte de Broglio. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexations en totas maneras cometten alguns governadors de mas armas en lo dit Principat contra los habitants de las vilas y llochs de llur govern, y particularment del que exerceixen la jurisdicció sobre ells, encara que ells no·n tingan alguna, maltracten los jutges y magistrats, usurpan los béns dels comuns y dels particulars, y encara de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets aquestos maltractaments los forsan d'abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas aquesta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenge de vos que tots y sengles los habitants del govern de Constantí y Salou, de qualsevol qualitat y condició que sien, gozen plenament y pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas sens turbar-los, // 647v // inquietar-los ny permetre que ells reban algun torb, tort ni dany, en qualsevol manera que sie per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altres, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la dita plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que són sots vostre càrrech lo més favorablement que·s serà possible, de manera que lo General

a. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.

de la dita província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que satisfareu jo vos asseguro que vos no sçabriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur comte Broglio, en sa sancta guarda. Escrit a Compiègne als quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

648r *29 julii, 1649.* C.

Còpia[a] de una carta y ordre del rey, nostre senyor, monsieur de Marins, mariscal de sos camps y armadas, governador de sas armas en la vila y castell de Flix, y en sa absència al que·y commanda.

Monsieur de Marins. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexations en totas maneras que cometen alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur governament, y specialment del que ells exerceixen la jurisdicció sobre ells, encara que no·n tingan alguna, maltractant los jutges y magistrats y altres habitans, usurpan los béns de las comunitats y dels particulars, y encara de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets aquestos maltractaments los forsan d'abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas aquesta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer en tot ço que depenge de vos, que tots y sengles los habitants del governament de Flix, de qualsevol qualitat y condició que sien, gozen plenament y //648v// pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas sens turbar-los, inquietar-los ny permetre que ells reban algun torb, tort ni dany, en qualsevol manera que sie, per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altres, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó de allò que concerneix las armas y la guarda y conservació de la dita plassa ont vos commandau per mon[a] servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que són sots vostre càrrech lo més favorablement que·s podrà, de manera que lo General de la dita província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfareu, jo vos asseguro que vos no podriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur de Marins, en sa sancta guarda. Escrit a Compiègne als quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.

649r *29 julii, 1649.* D.

Còpia[b] de carta y ordre del rey, nostre senyor, a monsieur de Figueres, governador de sas armas en la plassa y castell de Escornalbou, y en sa absència al que·y comanda.

Monsieur de Figueres. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas[c] quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexacions en totas maneras que cometen alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur govern, y particulament del que ells exerceixen la jurisdicció sobre de ells, encara que no n·y tingan alguna, maltracten los jutges, magistrats y altres habitants, usurpan los béns dels comuns y dels particulars, y encara de la Iglésia, fan imposicions y taxas sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de ditas plassas, de manera que en molts endrets aquestos malstractaments los forsan de abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madame ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenga de vos, que tots y sengles los habitants del govern de Escornalbou, de qualsevol qualitat y condició que sien, gozen plenament y pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns y rendas sens turbar-los, inquietar-los ny permetre que ells reban algun torb, tort ni dany en qualsevol manera //649v// que sie per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altras, ordenant-

a. mon *interlineat damunt de* nostre *ratllat.*
b. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.
c. a continuació ratllat, instàncias.

vos exprecíssimament de contenir-vos dins los llímits de las fonccions de vostre càrrech, sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la dita plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots los que estan sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de la dita província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfareu, jo vos asseguro que vos no sçabriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur de Figueres, en sa sancta guarda. Escrit en Compiègne a quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

649r *29 julii,1649.* A.

A[a] monsieur de Marcín, mon lloctinent general en l'armada de Catalunya.

Monsieur de Marcín. Havent trobat bo en los últims anys de fer provehir la sivada a la cavalleria catalana del batalló al mateix preu que·s donada a la cavalleria francesa per a facilitar la subsistència en los quartels en los quals ella deu servir, y desitjant que lo mateix sie fet durant lo present any, jo he bé volgut fer-vos esta lletra per a dir-vos, del parer de la reyna regenta, mi senyora ma mare, que mon intent és que vos fassau provehir a la dita cavalleria catalana la civada en quantitat necessària per als effectius durant la campanya de aquest any, y assò al mateix preu que·s estada donada a la cavalleria per lo passat y com és estat fet en las campanyas dels darrers anys, del qual, remetent-me'n a vos jo prego Déu, qui ell vos tinga, monsieur de Marcín, en sa sancta guarda. Escrit en Compiegne a tres de juny, 1649. Louis.

Jo ajusto aquest mot per a dir-vos que jo entenc que vos fassau provehir ordi o altres grans a la cavalleria catalana, així com a la francesa, en pagant al mateix preu del passat. Louis. Le Tellier.

650r *29 julii,1649.* B.

A[b] monsieur de Bezons, conseller nostre en mon consell d'Estat, intendent de la justícia, política y finansas en mon armada de Catalunya.

a. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 645v-651r del trienni 1647-1650.

Monsieur de Bezons. Havent trobat bo en los anys últims de fer provehir a la cavalleria del batalló de Catalunya la sivada al mateix preu que·s donada a la cavalleria francesa per a facilitar la subsistència dins los quartels en los quals ella deu servir, y desitjant que lo mateix sie fet durant lo present any, jo he bé volgut fer-vos esta lletra per a dir-vos, del parer de la reyna regenta, mi senyora ma mare, que vos tingau la mà adassò que sie lliurat a la cavalleria catelana, per los guardamagazins de la sivada, la quantitat necessària per los effectius durant la campanya de aquest any, y assò al mateix preu que és estada donada a la dita cavalleria per lo passat y com és estat fet en las campanyas dels últims anys, del qual, remetent-me'n a vos jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur de Bezons, en sa sancta guarda. Escrit en Compiegne a tres de juny, 1649. Louis.

Escrich aquest mot per a dir-vos que jo entenc que vos fassau donar ordi o altres grans a la cavalleria catalana, així com a la francesa, en pagant al mateix preu passat. Louis.

652r *31 julii, 1649.* A.

A[a] nostre car y ben amat Jaume Bru, thesorer de nostre patrimoni de Catalunya.

De per lo rey. Car y ben amat. Sent-nos estat representat diversas vegadas, y novament encara de la part de nostres charíssims y ben amats los deputats del Principat y consellers de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, que no·s pagan los càrrecs als quals los béns qui són estats confiscats a nostre proffit en Catalunya estan subjectes, y que aquest mancament causa molts danys a comuns y particulars dins la província y los obliga a fer-ne grans quexas, a las quals tenints la mira nós vos fem esta lletra, del parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per la qual nós vos fem sçaber y ordenam exprecíssimament de pagar y satisfer per preferència a totas gratifficacions, gastos y despesas tots y sengles los censos, rendas, pensions y tots altres drets, obligacions y càrrechs als quals los dits béns confiscats dels quals vos teniu lo maneitg estan subjectes y hypothecats, de manera que lo pagament ne sie fet tot aixís y de la mateixa manera que·s feya o devia fer-se abans que los dits béns fossen confiscats, observant aquest ordre tant puntualment en lo sdevenidor que no se'ns en pugan fer més quexas. Com també que vos contribuhiau tot lo que de-

a. carta intercalada en els folis 651v-653r del trienni 1647-1650.

penjarà de vos per a fer que los qui són estats gratifficats dels dits béns confiscats o qui·n tenen la administració en qualsevol manera que sie y qui tenen menaster vostre ministeri paguen semblantment per preferència tots y sengles // 652*v* // càrrechs dels quals los dits béns són tinguts y obligats. Al qual, assegurant-vos que vos satisfareu segons vostra affició acostumada, nós no us farem la present més llarga ni més expressa. No·y fassau, doncs, falta, car tal és nostre plaher. Dat en Compiègne a vuyt de juny, 1649. Louis.

Nós ajustam aquest mot a la present per a dir-vos que nostra intenció és que vos pagueu los càrechs estabilits sobre los dits béns per preferència a tots gastos encara que als que són del fet de vostre càrrech. Louis.

654*r* *5 augusti, 1649.*

Als[a] nostres charíssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Nós no havem pogut vèurer la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, y nós, per vostre despaitg de XV de juny últim y enténdrer de vostre embaxador los excessos y violències que cometan la gent de guerra en los llochs ont ells estan alotjats sens rebre'n un extrem disgust, com també del poc de justícia y dels altres desordres que succeheixen dins la província, no tenints res més al cor que lo alivio de nostres bons y fidels súbdits de nostre payś de Catalunya, los quals nós vehem bé de bestraurer llur pròpria substància ab una affecció extraordinària per al manteniment de nostras tropas y per lo de la província, lo que mereix una consideració particular y tota sort de favorable tractament, sobre del qual nós havem bé volgut, del parer de la reyna regenta, nostra dita senyora y mare, manifestar-vos nostre sentiment per esta lletra y dir-vos que encara que la necessitat de nostres affers de haçienda sia extrema per los desordres passats dins las províncias del realme, ont las cosas no·s poden restablir sinó ab lo temps, no-res-menys nós no dexam pas de ordenar un fondz de cent mil lliuras per a ser enviat en nostra dita província y a la taula de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona, per a ser empleat en lo pagament dels comuns que han vestret los aliments y subsistència a la gent de guerra, seguint la liquidació y los ordres del senyor de Bezon, de nostre consell, intendant de // 654*v* // nostras finansas en nostra armada de Catalunya. Que en respecte de la missió de nostre charíssim y amantíssim cuzí, lo duc de Mercoeur, nós lo despedirem al més prest per a transportar-se de seguida en la dita província, y que sens diversos affers y consideracions importants sa partida no seria pas estada aixís differida. Exhortant-vos de continuar, entretant, vostres cuydados per a contribuhir a mantenir totas cosas en lo bon estat, requerit per lo bé de nostre servey y lo avantatge y la conservació de nostra província de Catalunya, y remetent-nos sobre vostre embaxada de fer-vos sçaber nostras bonas intencions, en lo demés, sobre las cosas que ell nos ha representadas de vostra part, nós no vos en direm pas més sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y bén amats, en sa santa guarda. Escrit en Compiègne, a XXI de juliol de 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 653v-662r del trienni 1647-1650.

655*r* *5 augusti, 1649.*

De par le roy. Tres chere et bien amez. Nous n'avons pu vois le royne regente, nostre tres honorée dame et mare, et nous par vostre despesche du XV juii derniere et entendre pour vostre ambassadeur les exceses et violences que commettan les gents de guerre aux lieuz ou ils sont logez sans en recevoir en extreme displaisir comme aussy du peu de justice et des autres desordres qui arriven dans le province, n'ayans rien plus a coeur que la soulagemant de nos bonnes et fidelles subjectes de nostre pays de Catalongne, lorsqu'els nous voyons luy advancer leur propre substance avec une affection extraordinaire pour le maintien de nos trouppez et pour ce luy de la province, ce qui movete une consideration particulier et toute sorte de favorable traictement, sur quoy nous avons bien voullu, par l'advice de la royne regente, nostre damme et mere, vous tesmoigner nostre sentimet par cette lettre et vous dire qu'encore que la necessitez de nostres affaires de finances son extremes pour les desordres passez dans lur provinces du royaume, ou les choses ne se pourien restablir qu'avec le temps, neantmoins nous ne laissons pas d'ordonner un fonds de cent mille liures pour ettre envoye en nostre province a la table de nostre bon fidelle ville de Barcelonne, pour estre employé au rembouraman des communautez qui on faire l'aduanne de la nourriture et subsistance aux gents de guerre, suivant la liquidation et les ordres du seigneur de Bezon, conseiller en nostre conseill, intendant de nos finances en nostre armée de Catalongne. Que en garde // 655*v* *// l'envoy de nostre tres chere et bien ame cousin, le duc de Mercoeur, nous le despeser venir au plus tot pour rendres jucissameran en la dite province, et que sans divers affaires et considerations inportantes soy dispare ausy differe. Nous exhortam de continuer pour contribuir a mainteneu toutes*

choses en le bon estat, requiri per le bien de nostre service et l'advantage a la conservation de nostre province de Catalongne, et nous remettants sous vostre ambassadeur de vous faire sçavez nos bonnes intentions, au sur plus sur les choses que nous representerons de vostre part, nous ne vous en dire par davantage que pour prier Dieu, qu'il vous ayt, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Compiègne, le XXI juillet, 1649. Louis. Le Tellier.

656r *5 augusti, 1649.* B.

Messieurs[a] los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Vosaltres conexereu per lo despaitg del rey assí junt lo quant sas magestats han sentit de enténdrer la continuació y aument dels desordres de la gent de guerra y de las necessitats de la província, del qual monsieur vostre embaxador los ha explicat, y a tots los que gozan la honor de ser del consell del rey, totas las particularitats, així com de las altras cosas de las quals està encarregat. Y per a remediar a la falta de diner, tant com la necessitat dels affers del rey ho pot permetre, sa magestat ha fet fer un fonds de la summa de cent mil lliuras per a ser empleat en lo pagament de los comuns que han bestret los aliments y subsistència de las tropas en lo entretant que puga fer més. Y ella farà partir monsieur lo virrey lo més prest que serà possible. Jo vos ne asseguro, senyors, y que sas magestats no afficionan res més que lo alívio dels pobles de Catalunya, lo manteniment de la província y de salvar-la de tots los designes mals de nostres comuns enemichs, lo que vos conexereu per effecte en totas occasions que se presentaran. Quant per a mi, jo reputaré sempre a bona ventura de tenir occasió de rendir-vos mos serveys // 656v // y de manifestar-vos que jo so, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor. En Compiegne, a XXII de juliol, 1649.

657r *5 augusti, 1649*

Messieurs. Vous cognoistres par la despesche du roy qui serà cy junt combien leurs magestes ont esté touches d'aprendre la continuation et l'accroissement des desordres des gents de guerre et des necessitez de la province, dont messieur vostre embassadeur leur expliqué, et a tous ceux qui ont l'honneur d'estre du conseil du roy toutes les particularites, ainsy que des autres choses dont il reste charge. Et pour remedier au deffault d'argent, autant que la necessité des affaires du roy le peu permettre, sa magesté a fait faise un fondz de la somme de cent mille liures pour estre employe au remboursement des commaunautes qui ont fait l'advance de la norriture et subsistance des trouppes et attendant qu'elle puisse faire davantage. Et elle fera partir monsieur le viceroy le plus tots qu'il sera possible. Je vous en asseure, messieurs, et que leurs magestes n'affectionnent rien davantage que le soulagemen des peuples de la Catalongne, le maintien de la province et de la garantir de tous les mauvais desseins de nos communs ennemis, ce que vous cognoistres par effort en toutes occasions qui se presenterons. Pour moy je reputeray tousiours a bonheur davoir occasions de vous rendre mes services et de vous tesmoigner que je suis, messieurs, vostre tres humble et affectionné serviteur, Le Tellier. En Compiègnes, le XXII juillet, 1649.

659r *5 augusti, 1649.* C.

Còpia[a] de carta y ordres del rey, nostre senyor, a monsieur lo chevallier d'Astrain, sargent de Àger en sas armadas, governador de sas armas en Àger, y en sa absència al qui las commanda.

Monsieur lo chevallier d'Astrain. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del Principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències, injúrias y vexacions en totas maneras que cometan alguns governadors de mas armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur govern, y en particular del que exerceixen la jurisdicció sobre ells, encara que no·n tingan ninguna, maltracten los jutges y magistrats y altres habitants, usurpan los béns de las comunitats y dels particulars, y encara los de la iglésia, fan imposicions y taxas sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altras cosas que entran y hixen de las plassas, de manera que en molts endrets aquestos mals tractaments los forsan de abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment de conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madama ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenge de vos que tots y sengles los habitants del govern de Àger, de qualsevol qualitat y condició que sien,

a. carta intercalada en els folis 653v-662r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada en els folis 653v-662r del trienni 1647-1650.

gozen plenament y pacíficament de llurs // 659v // dignitats, càrrechs, béns y rendas, sens turbar-los, inquietar-los ni permetre que ells reban algun tort ni dany, en qualsevol manera que sie, per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa ni altres, vos ordenant exprecíssimament de contenir-vos dins los límits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de la plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots qui estan sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de dita província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfeu, jo vos asseguro que vos no sçabriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur lo chevalier d'Austrain, en sa santa guarda. Escrit en Compiegne a quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

660r *5 augusti, 1649.* D.

Còpia[a] de una carta y ordre del rey, nostre senyor, a monsieur lo chevallier de La Fare, governador de sas armas en Balaguer, y en sa absència a aquell qui las commenda.

Monsieur le chevallier de La Fare. Sent-me estadas fetas diversas vegadas grandíssimas quexas per los deputats del principat de Catalunya y consellers de ma bona ciutat de Barcelona dels excessos, violències y injúrias y vexacions en totas maneras que cometen alguns governadors de las armas en la dita província contra los habitants de las vilas y llochs de llur govern, y particularment del que ells exerceixen la jurisdicció sobre de ells, encara que no n·i tingan alguna, maltracten los jutges, magistrats y altres habitants, usurpan los béns de lo comuns y dels particulars, y encara de la iglésia, fan imposicions y taxes sobre las comunitats y particulars y sobre los bestiars y altres cosas que entran y hixen de ditas plassas, de manera que en molts endrets aquestos mals tractaments los forsan de abandonar llurs habitacions, y no volent pas suffrir la continuació de aquestas entrepresas tant extraordinàrias y tant contràrias a mas intencions, a mon servey y al bé y repòs de mos súbdits de la dita província de Catalunya, que jo desitjo particularment conservar y affavorir en tots rencontres, jo vos fas esta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, madama ma mare, que vos hajau de fer en tot lo que depenge de vos que tots y sengles los habitants del govern de Balaguer, de qualsevol qualitat y condició que sien, gozen plenament y // 660v // pacíficament de llurs dignitats, càrrechs, béns, rendas, sens turbar-los, inquietar-los ni permetre que ells reban algun torb ni dany, en qualsevol manera que sie, per los officials y gent de guerra que estan de guarnició en la dita plassa mia, ordenant-vos exprecíssimament de contenir-vos dins los límits de las funccions de vostre càrrech sens mesclar-vos en alguna manera sinó del que concerneix las armas y la guarda y conservació de dita plassa ont vos commandau per mon servey, y de tractar y fer tractar los dits habitants per tots qui estan sots vostre càrrech lo més favorablement que us serà possible, de manera que lo General de dita província y los dits habitants tingan tot subjecte de llohar-se'n. Al qual, assegurant-me que vos satisfeu, jo vos asseguro que vos no sçabriau fer cosa alguna que·m sie més agradable. Y sobre de assò jo prego Déu, que ell vos tinga, monsieur lo chevalier de La Fare, en sa santa guarda. Escrit en Compiegne a quatre de juny, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada en els folis 653v-662r del trienni 1647-1650.

661r *5 augusti, 1649.* E.

Al[a] senyor de La Fare, marischal de mestre de camp y armades, senyor de mas armes a Balaguer, y en sa absència a aquell que governarà.

Senyor de La Fare. Havent-me estat representat per los senyors diputats del principat de Cathalunya, com a patrons de la capella nomenada de la comptessa fundada en la mia fahel ciutat de Barcelona, que lo senyor marquès de La Farre, vostron hermà, à gaudit los fruits y rendes de la carlania de Balaguer durant dos anis com si ell tenia la donació, y que la dita penció estan asignadas a una pençió annual de set-centas y una lliura, deset sous barçeloneses, pagable als capellans que serveixen en la dita capella y per a als gastos de la selebració del servey divý en aquella, y que vos preteneu gaudir las mateixas rendas per causa que los presedents governadors de las armes en Balaguer les han rebudes, lo que seria causa que las misas y altres serveis de Déu se farien en la dita capella o que los dits senyors diputats restarien caregats per las pençions y entrades de la dita fundació, y desijant tornar-los contento en totas occasions, y aixý mateix impedir que lo servey de Déu y las obras pias no pugan faltar en tots los llochs per ma obediència, yo vos scrich aquesta carta per a dir-vos que,

a. carta intercalada en els folis 653v-662r del trienni 1647-1650.

de consell de la reina regenta, madama ma mare, que vos ajau a tenir la mà en tot allò que depenjarà de vos ab que dels fruits y rendas que seran establits a la resepsió de ditas vendas de dita carlania per mon thesorer en Cathalunya lo qual haja de rèbrer y així mateix que la dita renda o pensió de set-centes y tantes lliures barcelonesas las quals sien pagades a cada u dels capellans de dita capella o a tots aquells sens ninguna dificultat ab què asegurant-me que vos sarisfareu yo no vos fas la present més llarga que per pregar a Déu, que ell vos tinga, mosur de La Fara, en sa sancta guarda. Escripta en Compeigne als 8 de juny de 1649. Louis. Le Teller.

663r *9 augusti, 1649.* A.

Die[a] septima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo quinto. Barchinone.

Josephus Oliver tenens, possidens ac regens unum ex oficiis custodis ordinaris Generalis Catalonie, civis Barchinone, gratis et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos et cetera, itaquod et cetera, admodum reverendum fratrum Hieronimum Oriol, ordinis beatus Marie de Bono Successu et nunch provincialem eiusdem ordinis provincie Catalonie, magnificum Laurentium de Bonis, civem honoratum, ilustre Antonium Oriol, notarius civem Barchinone, et dominam Mariam Angelam Oliver, illius uxorem, licet absentes et cetera, et quem libet horum insolidum itaquod primitus et ad proho et cetera, predictum oficium custodis ordinaris generalis Catalonie quod ut predicitur dictus constituens obtinet et possidet cum omnibus iuribus illius in manibus et posse illustrium dominorum deputatorum Generalis Catalonie, pure, libere et simpliciter seu in favorem cuiuscumque persone dictis procuratoribus constitutis et cui libet hoc benevise, renunciandum et cedendum, et pro premissis omnibus et singulis quascumque suplicaciones tam verbo quam in scriptis dandum, offerendum et presentandum, et de ipsarum presentatione et aliis dictis procuratoribus constitutis et cuilibet eorum bene et satisfaciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum et cetera, // 663v *// et de meum et cetera, promisit habere ratum et cetera, et non revocare et cetera. Testes sunt Jacobus Cases et Franciscus Xiquet, scriptores Barchinone. Premissis fidem facit Franciscus Joseph Fontana, notarius publicus Barchinone, hac propria subscribens manu.*

a. procura intercalada en els folis 662v-664r del trienni 1647-1650.

666r *26 augusti, 1649.*

A[a] 16 de mars, 1649, fonch proveït sobreseïment per los magnífichs assessors del General en los béns de Joana Balló Bucart y Fort, muller de Joan Balló, pagès de Llívia, per constar que lo crèdit de dita Balló se féu en lo any 1620. Y lo del General és en 1639 està asignat a visura per al primer de maig, 1649. Bolla de Serdanya.

A 21 de maig, 1649, fonch proveït sobreseïment per dits magnífichs assessors en uns sensos que lo correchtor y convent de Sant Francischo de Paula de la vila de Granollers, com a succheints a Maria Teresa Buada, filla de Pere Julià Buada y Maria Viader, lo qual sens ere estat obligat per Pere Buada al General per la bolla de Gerona, trienni 1579, per constar no·ls pogué obligar dit Buada per estar aquells vinculats.

A 24 de juny, 1649, per dits magnífichs assessors fonch proveït a favor de Jaume Riba segon sobreseïment sots que sea y deu estar a la provisió de sobreseïment feta a 23 de maig, 1606, en los béns tant de Miquel Joan Junyent y Rovira, debitor per lo arrendament de la bolla de Gerona, com de Miquel Salba y Vallsecha, debitor per lo arrendament de la bolla de Vilafrancha de Panadès, trienni 1578, per los quals estava obligat Serafí Amat de Palou.

A 23 de juliol, 1649, per dits magnífichs assessors fonch proveït sobreseïment en la axacusió se feye contra los jurats de la universitat de la vila de Santelles, bisbat de Vich, per la cantitat de 171 lliures, 9 sous, per rahó de què en lo temps per si ere governada la provínsia hera estada feta tatxa a dita universitat en la dita cantitat per lo magnífich diputat local de Vich, com de dita tatxa no consta en lo modo de ma constar, encara que agués constat no és exdigible com no aja pogut tenir forsa de obligaçió o a favor del General y contra dita universitat.

A 18 de agost, 1649, per dits magnífichs assessors fonch proveït sobreseïment en la exacusió se feia contra tres casas situadas en la ciutat de Gerona, en lo carrer dit las Ballestarias, per lo dèbit de Jaume Costa, fiansa del arrendament de la bolla de la ciutat de Vich, trieni de 1899, per constar no las pogué en dit temps dit Costa obligar per no ésser aquelles sues pròpies

---

a. memorial intercalat en els folis 665v-667r del trienni 1647-1650.

668r *Prima septembris, 1649.* A.

Acte[a] de[b] revocació per lo veguer de Barcelona.

Dilluns, a trenta de agost, any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents quoranta-nou, en Barcelona.

Per quant lo die de sant Barthomeu pròxim passat, que contàvem a vint-y-quatre del present y corrent mes de agost del corrent any mil sis-cents quoranta-nou, Miquel Marquès, notari, scrivent extraordinari de la Scrivania Major del General de Cathalunya, tenint orde del molt illustre senyor Domingo Negrell y de Orri, donsell, oÿdor militar, en la tarda de dit die requerí al magnífich Hierònym Romeu, ciutadà honrat de Barcelona, regent la vegaria de dita ciutat, li fes assistència per cosas tocants al General, en virtut del qual requeriment dit Marquès, en companyia de dit magnífich veguer, se conferiren junts en la casa de Paula Castanyer, viuda droguera que habita al capdemunt del pla d'en Llull, hont fonch feta aprehenció de una quantitat de llibres y altres scriptures que eren estades robades de la casa de la Deputació, les quals dita Castanyer havia comprades. Y feta dita aprehensió a instància de dit Marquès, dit magnífich veguer instà y requerí a dit Marquès llevàs acte com a notari real que és de què ell arrestave, com ab effecte arrestà, a dita Paula Castanyer en sa casa, dient que a pena de sinch-centas lliures no·s mogués de dita sa casa fins altre orde tingués de dit senyor veguer. Al que respongué dita Castanyer que obehiria al arrest que se li feia y axí ne obliga sa persona y béns com per deutes fiscals y reals y ab jurament, com llargament en dit acte és de vèurer, al qual se ha relació. Y com dit magnífich veguer aje entès que dit acte de arrest a instància sua fet en persona de dita Castanyer no podia //668v// llevar-se per tocar la conexensa de dita aprehensió, dits papers incidents, dependents y emergents de dit fet als molt il·lustres senyors deputats y General de Catalunya, y a ell dit vaguer no tocar-li sinó solament fer la dita assistència a dit Marquès en virtut del requeriment li havia fet, per ço dit senyor Hierònym Romeu, veguer demunt dit, constituït personalment dins la casa de la Deputació, volent declarar, com ab lo present declara, son ànimo y voluntat, diu que ab la present cassa, revoca y anul·la lo dit acte de arrest a instància sua fet contra dita Castanyer, volent que aquell sie agut per cassat, revocat y anul·lat y de alguna forsa y valor y com si aquell no fos estat rebut y stipulat de tal manera que ara ni en ningun temps a ell dit senyor veguer aprofitar ni a dita Castanyer dar, attès que la causa del delicte que·s pretén ésser comesa per dita Castanyer, incidents, dependents y emergents per aquella, toca y merament specta a dits molt il·lustres senyors deputats y a son tribunal y consistori y no a ell, dit senyor veguer, en ninguna manera. De tot lo que dit senyor veguer ha requerit a mi, dit Marquès, notari devall scrit, com ne és estat llevat lo present acte de revocació y anul·lació, volent que sie allergat ab totes les clàusules necessàries y valosas al dit General. *De quibus, et cetera. Testes sunt magnificus Maginus Pozo utriusque iuris doctor, Paulus Font, tornerius et Laurencius Castanyer, textor lane, cives Barcinone.*

In quorum fidem testimonium premissorum manu propria scriptus ego Michael Marques auctoritate regia notarius civis Barchinone hic me subscribo et meum quo utor appono sig+num.

a. revocació intercalada en els folis 667v-669r del trienni 1647-1650.
b. Acte ... Barcelona *interlineat al marge esquerre.*

670r *7 septembris, 1649.* A.

Instrucció[a].

Per lo senyor doctor Jaume Torra, degà de la Sancta Iglésia de Urgell sobre lo modo de la cobrança del Batalló.

Primo, pendrà lo llibre de la col·lecta y ne enviarà una còpia en cas que lo senyor sagristà Viver no la tinga ya, y si dit senyor la té procurarà vinga ab tota diligència.

2. Sumarà tot lo que·s diu a la col·lecta y ne enviarà un codern apart perquè se puga fer lo tanteo del que restan devent los col·lectors.

3. A tots los que no són exempts de la jurisdicció ordinària que trobarà ser debitors demanarà al senyor vicari general los envie una citació personal dins tres dias, o si serà molt lluny dins sis dies, perque·s presenten. Y arribats no·ls donarà lloch de moure·s de la Seu fins a què hajan pagat, y en cas no paguen dins tres dias aprés de ésser arribats los farà capturar y donarà rahó a la junta de llur renitència.

4. A las comunitats enviarà cartells de entredit ab penas de cent escuts que·ls guarden; y eixos en cas de renitència exigirà irremissiblement del

a. instrucció intercalada en els folis 669v-672r del trienni 1647-1650.

cap de la comunitat, al qual ab lo cartell del entredit ya comminarà la dita pena.

5. Si hi ha alguns beneficis o títols ausents y no tenen qui pague per ells los secrestarà les rendes, fent lo secrest a qui voldran los obrers de las iglésias o procuradors de las comunitats que per ells auran pagat per eximir-se dels entredits.

6. Si hi ha alguns títols dels quals després de aver rebuda // 670v // informació rigurosa constarà que no y ha rendes o que aquellas té lo enemich ocupadas ne farà nota y no procehirà contra los tals en manera alguna, si bé per assò no·ls borrarà de la col·lecta sinó que ne donarà rahó a la junta y ne farà nota en lo llibre.

7. Si los debitors seran exemps de la jurisdicció ordinària, fets los cartells dels entredits y presentats en la forma solita en no pagar dins lo termini assenyalat, avisarà a la junta per a què ella acuda a demanar la assistència del senyor virrey per la execussió rigurosa contra dels tals exemps, secrestant-los las rendas y fent-los venir a donar rahó de las causas tenen per no pagar ni obehir las censuras.

Ab assó apar se evitan los gastos immoderats de las exequcions y se conseguerà lo fi de cobrar sens pena del col·lector.

Lo demés se dexa a la bona direcció del senyor degà.

Lo doctor fra Andreu Pont, abat de Àmer y Roses, deputat ecclesiàstich de Catalunya, jutge y comissari apostòlich.

673r *7 septembris, 1649.* B.

Vot[a] dels assessors y advocat fiscal.

Per haver enviat lo senyor governador de Cathalunya a sercar lo oÿdor ecclesiàstich y dir que testificàs sobre un fet de crimine *leze magestatis in primo capite* y recusant dit oÿdor ecclesiàstich per ser consistorial fer dita deposició, demana al dit oÿdor ecclesiàstich aiunte los magnífichs assessors y[b] advocat fiscal de la casa, consulte[c] ab aquells si pot lícitament y sens prejudici del consistori pot[d] testificar. Y havent axí mateix enviat a sercar lo dit senyor governador al oÿdor real lo que, presumen dit oÿdor que·s per lo mateix que ha enviat a sercar a dit senyor oÿdor ecclesiàstich, diu dit oÿdor que·s consulte axí mateix als dits assessors y[a] advocat fiscal si pot anar a casa dit senyor governador sens prejudici dels drets y prerrogatives del General.

Jesús. Maria.

En lo sobre consultats fets per los senyors oïdors // 673v // ecclesiàstich y real, attès que los dits diuen en la consulta que se demana faran testimoni y deposan sobre un delicte de crim de lessa magestat en primer cap comès, los infrascrits assessors y advocat fiscal són de vot y parer que poden deposar supplicada la dita qualitat del crim de lessa magestat en[b] primer cap, que deposant se fassa en contre a perrogativa alguna del General, y axí o aconselle. Salvat sempre. etcètera.

Pastor, assessor. Serra, assessor. De Viladomat, fisci advocatus.

a. *vot intercalat en els folis 672v-674r del trienni 1647-1650.*
b. y ... fiscal *interlineat al marge esquerre.*
c. consulte ab *interlineat, damunt de* y diga e interroge *ratllat.*
d. pot *interlineat.*

676r Com[c] en lo llibre de Deliberacions, trienni 1647, en lo arxiu de la casa de la Deputació recòndit[d], en cada[e] una de las deliberacions fetas per los senyors deputats y oÿdors de comptes que aleshores eran es[f] troba descrit y continuat en ellas, entre otras cosas, ço és, des de 10 de setembre 1649 fins a 8 de juliol 1650, lo[g] següent: «Lo[h] senyor oÿdor militar, pres en[i] las presons comunas de la present ciutat», y de dit die de 8 de juliol de dit any 1650 fins al primer de agost de dit any 1650, que acabà dit trienni, lo[j] següent: «Lo senyor oÿdor militar, desensiculat en virtut de provisió feta per los magnífichs assessors del General a 9 de juliol 1650, com més llargament en ditas deliberacions és de veurer».

679r *10 septembris, 1649.*

Molt[k] il·lustre senyor.

a. y ... fiscal *interlineat al marge esquerre.*
b. en ... cap *interlineat al marge esquerre.*
c. *relació intercalada en els folis 675v-677r del trienni 1647-1650.*
d. *a continuació ratllat,* se troba descrit y continuat.
e. cada ... de *interlineat.*
f. es ... cosas *interlineat al marge esquerre.*
g. lo següent *interlineat al marge esquerre.*
h. Lo ... près *subratllat.*
i. en ... ciutat *interlineat al marge esquerre.*
j. lo següent *interlineat.*
k. *carta intercalada en els folis 678v-680r del trienni 1647-1650.*

La causa de la captura de Domingo Negrell, oÿdor militar, és estada per constar que, exagerant lo poder del enemic y dient que esta ciutat estave sens viures, sens[a] esperança de socorro y sens altre remey, no ha dubtat persuadir que, arribant la armada de dit enemic devant dita ciutat, se pactàs ab ell, ab què resta impetit de crim de leza magestat en primer cap. Ultra del sobredit, se donà notícia a vostra senyoria que del dit oÿdor Negrell tenie lo Real Consell evident suspita de ésser de la facció del rey de Castella, y que vuy se li van fortificant delaturas de la matexa spècie. Esperant tot aplauso y acistència de la innata fidelitat y zel de vostra senyoria, Don Joseph de Biure y de Margarit.

681r *4 septembris, 1649.* A.

Molt[b] il·lustres senyors.

Als quatre del corrent mes de setembre en la junta de Vintiquatrena de guerra se deliberà ésser convenient, per a la custòdia y guarda del baluart dit de Santa Madrona, se descubrissen las taulades pròximes adaquell que són en lo adrassanal, per a què no·s puga entrar en dit baluart, y axí mateix fer-se unes parets sobre los archs que·s diuen malvehins. E com la desferra sie de molt valor, com són teulas, bigas y llates, la qual és de vostra senyoria, desitjant que aquella no fasse mal bé, hans bé sie recondida en lo lloch a hont vostra senyoria li aparexerà, supplican los senyors consellers a vostra senyoria sien servits donar-los llicència per a descubrir dites taulades que seran necessàries per a dita custòdia y guarda, y juntament tenir persones en dita adrassana per a pèndrer a llur mà dita desferra, que·u rebran de vostra senyoria a singular merçè.

683r *De[c] part le roy. Tree chere et bien amez. Comme vous nous avez de vous mesme faut congnoistre et durant que le passage de la royne d'Espagne en la coste de Catalongne vous estait suspect nous ne doubtons par que vous n'apportez toute la vigilance necessaire pouvant pesque que sur cette occasion les ennemies en tot pravant aucune chose contre nostre tree fidelle ville de Barcelonne, neantmoins comme nous avons advis en tant qu'ils ont un dessin formé contre nostre ville le quel ils pretendran de faire reixir par le moyen des intelligences qu'ils y ont praticqueur en les appuyance des forces de livre et de mes qui accompagnen la ditte royne, les quelles sont plus grandes que la sourte de son passage ne requiroi nous mandons au seigneur Fuesque de Cosvana les particularites de cet advice, et nous vous faisone cette lettre pour vous en donné part, et vous conuice, de l'advice de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, d'adjouster une creance entier a tout ce que le dit seigneur evesque vous dira en nostre nom. Et de redoublez vos soin et pour la conservation de nostre ditte bonne ville et de toute la province sur l'approche des forces des ennemies, vous assurant que nous desirons amployez toute la puisse que Dieu nous a donnée pour soustenir par tout moyen les affaires en Catalogne, et que //* 683v *// nous avons isolu d'y anvoyez au plus tot des troupes en cette meillereuse du royaume et les honereuses pour les subiets et pour les despenses de la guerre n'affectionans rien devantage et conngnoissance, qu'il n'y a rien de plus important a nostre estat et a nostre service que de maintenir nostre ditte province et service nostre obeissance avec tout le repos et soulagament qu'elle paut attendre de nostre protection, sur quoy comme de tout ce que nous vous pourrions dire nous remettans a dit seigneur evesque. Nous ne vous la passe plus longue que pour prier Dieu, qu'il vous ayt en sa sancte garde. Escrit en Paris, le* XXVIII *aoust, 1649. Louis. Le Tellier.*

686r *23 septembris, 1649.* A.

Die[a] vigesima quinta mensis junii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo quarto, Barchinone.

Ego, Joannes Paulus Bruniquer, civis honoratus et notarius publicus Barcinone ac scriba major Generalis Chatalonie, gratis et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos et cetera, ita quot et cetera, vos magnificum dominum Joannem Philippum Argila, artium et medicina doctorem, his presentem, et dominam Paulam Argila, uxorem vestri dicti magnifici domini Philippi Joannis Argila, magnificos Franciscum Mari, civem honoratum Barcinone, et Didacum Cistiller, I.V.D., ac Bartholomeum Argila, pharmacopolam, cives Barcinone, licet absentes et cetera, et quem libet vestrum in solidum ita quot et cetera, ad videlicet, pro me et nomine meo, dictum meum officium scriba maioris Generalis Cathalonie, cum omnibus iuribus et pertinenciis illius universis, in manibus et posse dominorum deputatorum eiusdem Generalis Cathalonia, ad favorem persona vobis et cuilibet vestrum benevisa et

a. sens esperança *subratllat.*
b. carta intercalada en els folis 680v-682r del trienni 1647-1650.
c. carta intercalada en els folis 682v-685r del trienni 1647-1650.

a. renuncia intercalada en els folis 685v-687r del trienni 1647-1650.

per vos et quemlibet vestrum, dictis dominis deputatis, presentanda, nominanda et designanda, pure, libere, simpliciter et absque ulla condicione, reservacione seu retencione. Resignandum, renunciandum et cedendum et dictas resignacionem, renunciacionem et cesionem recipi et admitti petendum, supplicandum et optinendum, ita et taliter quod ille in cuius favorem dictum officium per vos et quemlibet vestrum resignatum, renunciatum et cessum fuerit de eodem officio iuribusque et pertinenciis ilius universis valide provideatur et provideri mandetur, cum omni iuris plenitudine et affectu et inde instrumenta quecumque vobis et cuilibet vestrum benevisa faciendum et firmandum seu fieri faciendum et cetera. Et demum et cetera. Promitto habere ratum et cetera. Et non revocare et cetera. Nec non promitto hac eciam sponte iuro non revocare huiusmodi mandatum nisi de ordine et seu consensu dicti domini Joannis Philippi Argila. Actum et cetera. Testes sunt discreti Michael Marques et Hieronymus // 686*v* *// Gali, notari, cives Barchinone.*

In quorum aliena manu scriptorum fidem et testimonium ego Sebastianus Costa, auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus et de collegium notariarum regiorum Barchinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

688*r* *15 septembris, 1649.* A.

Vot[a] de assessors y doctors consultats.

A[b] 10 del corrent mes de setembre, 1649, los senyors deputats y oÿdors de comptes juntaren las personas de la Trentasisena, als quals referiren la captura del senyor oÿdor militar, Domingo Nagrell y de Orri, y juntament la embaxada enviada per lo molt il·lustre senyor governador de Cathalunya y paper firmat per dit senyor governador sobre dita captura y tot lo que dits senyors deputats y oÿdors havian fet y obrat sobre lo contengut en dita captura, supplicant a ses senyories fossen servits aconsellar-los lo que havian de fer y obrar acerca de dit fet. Y aprés de aver-se tractada y conferida la matèria proposada y aquella molt batuda aconsellà dita Trentasisena que, attès lo fet proposat de la captura de dit senyor Domingo Nagrell y de Orri és de justícia, se servescan ses senyories dels senyors deputats y oÿdors consultar los magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa per què los aconsellen y digan lo que en aqueix fet deven obrar per la obligació de sos officis. Per tant, dits deputats y oÿdors de comptes consultan als magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa y doctors aplicats lo sobredit fet, y que·ls digan lo que devan fer y obrar en scrits.

688*v* Jesús. Maria.

En lo fet sobreconsultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als insfrascrits assessors y advocat fiscal y doctors consultats, vist lo paper de orde del molt il·lustre senyor governador de Cathalunya, visse-règia prosehint, tramès als dits deputats y oïdors, sotascrit y firmat per dit governador, del qual fa mensió en dita consulta, ab lo qual dit molt il·lustre governador, donant rahó de la captura de Domingo Negrell y de Orri a[a] dits deputats diu que la causa de la captura de Domingo Negrell y Orri, oïdor militar, és estada per constar que exagerant lo poder del enimic y dient que esta ciutat stave sens viures, sense esperansa de socorro y sens altre remey no à duptat persuadir que arribant la armada de dit enemic davant la present ciutat se pactàs ab ell, ab què resta impetit de crim de leza magestat en primer cap, vistos y legits així mateix tots los prosehiments fets per los deputats del trienni 1644 en la ocasió fou capturat fra don Gispert Amat, abat de Galigans, deputat ecclesiàstic, per delicte de consemblant spècie y qualitat, en los quals no·s troba los deputats se hajan opposat a la dita captura, atès lo dit Domingo Negrell y de Orri, oïdor militar, stà près y detingut per aver comès crim de leza magestat en primer cap, segons se diu en lo paper refferit, considerada així bé la gravedat de la causa à donada ocasió a la captura y detensió de aquell, que és causa exceptuada de totes regles generals, los infrascrits assessors, advocat fiscal y doctors consulents, són de vot y parer *//* 689*r* *//* que los deputats y oïdors de justícia no deuen opposarse a dita captura. Y així o aconcellen salvat sempre, etcètera.

Pastor, assessor. De Viladomat, assessor. Serra, assessor. Fontanella, consulens. Mir, consulens. Pau, consulens. Xammar, consulens. Jorba, consulens.

695*r* *24 septembris, 1649.* A.

Die[b] XXIIII mensis septembris, MDCXXXXVIIII.

a. vot ... consultats *interlineat al marge esquerre.*
b. *vot intercalat en els folis 687v-690r del trienni 1647-1650.*

a. a ... deputats *interlineat al marge esquerre.*
b. *deliberació intercalada en els folis 694v-696r del trienni 1647-1650.*

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent en la istància gran de dit Consell, en lo qual Consell lo senyor conseller en cap, en veu sua, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: «Que per a tractar y disposar y ordenar lo que·s deu fer y donar los ordes convenients en matèria de guerra se fassa una junta en la qual entrevingan lo senyor governador de Cathalunya, senyor conseller en cap, senyor de Marca, si y volrà entrevenir-i, y lo senyor deputat militar y un cabo françès, aquell que aparexerà a dit senyor convenir, los quals tinguen lo mateix poder que·s donà a altra semblant junta en lo any 1641. Y en defecte del senyor conseller en cap entre en dita junta lo senyor conseller segon, y en defecte de aquell los demés consellers per son orde, y axí mateix los senyors deputats y oÿdors. Y que encontinent, a gasto de la present ciutat y de la Deputació, se envie un correu a tota diligència al rey, nostre senyor, donant-li notícia del stat de les coses corrents. Y juntament supplicar a sa magestat sie de son real servey enviar-nos lo més prest sie possible virrey, tropas, infanteria y diners per a pagar los soldats, y tot los demés que aparexerà als senyors consellers haver-li de supplicar. Y que la present deliberació, per un ciutedà y un militar del present Consell per sa senyoria anomenadors, sie feta a saber al dit senyor governador de Catalunya, senyor de Marca, y senyors deputats. Y que lo correu se despatxe a sa magestat esta nit matexa sens disgregar-se la Vintiquatrena de guerra. Y que·s supplique als senyors deputats sien servits tenir a bé se despatxe dit correu encontinent. Y ordenar al senyor deputat qui ha de anar fora se partesca promptament, attès la gran necessitat que·y ha de sa partida. Y que·s retire y aporte a esta ciutat la plata y relíquies de Nostra Senyora de Montserrat de la montanya, de la manera y ab la forma se féu en lo any 1641. Y que tot lo demés que se haurà de fer, axí en rahó de tot lo sobre dit ab tots sos dependents y emergents com en tot lo demés que se haurà de fer en orde a las cosas corrents, sie comès, com lo present consell ho comet, als senyors consellers y Vintiquatrena de guerra, ab plenitut de poder y sens refferiment algú.»

704r *7 octobris, 1649.* A.

Die[a] quarta mensis octobris, anno a Nativitate Domini MDCXXXXVIIII, *Barchinone.*

Los senyors consellers, tots sis ajuntats, etcètera, ab vot y parer de la Vintiquatrena de guerra deliberan que sien pagades als molt il·lustres senyors don Hierònym de Gaver, Dimas Çafont, ciutadà, micer Simon Campana, Sagimon Damians, mercader, Francesch Fitor, notari de Barcelona, y Pere Pau Sivit, manyà, consellers lo any present de dita ciutat, a mestre Galceran Dusay, donzell, Francisco Vila, mestres de camp dels tèrcios de la present ciutat, mossèn Joseph Miralles, ciutadà, don Pedro Soler, governadors de dits tèrcios, don Rafel Casamitjana y de Eril y don Ramon Çalbà, sargentos maiors de dits tèrcios, dos mil y quatre-centes lliures, ço és, a quiscú d'ells dos-centes lliures per aiuda de conta de un cavall que quiscú d'ells se ha de comprar. Y per ço, etcètera. *Gueria et Ros, notarius.* MMCCCC lliures. *Gueria, scriba maiore. Ros, notarius.*

706r *2, septembris, 1649.* A.

Die[a] XXX mensis septembris, MDCXXXXVIIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera. E lo present Consell féu la deliberació y conclusió següent: «Que demà de matí se publiquen crides dient en aquelles que totes les persones, habitants y ciutedans de la present ciutat que se són absentats de aquella hajen y deguen dins deu dies, del die de la publicació de la present crida en avant comptadors, tornar a la present ciutat sots pena, per les que no seran insiculades als officis y benefisis d'ella, de no poder·i ésser insiculades per a sempre, y per les que·y seran insiculades, de ésser desensiculades de dits officis y benefisis, tretes y llensades de les bosses y borrats sos noms del llibre del Ànima. Y en la mateixa pena caiguen les demés persones que després de publicades dites crides se'n aniran; los noms de totes les quals persones que no hauran obtemperat dites crides sien posats en una làmina o pedra ab lo títols o designació d'ellas convenient, y posada en la part de la present casa que aparexerà convenir, per què en tot temps se tingue memòria de dites persones y de la causa perquè·y foren scrites. Y affecte de fer-se esta diligència los senyors consellers de vuy a deu dies manen ajuntar lo savi Consell de Cent per a posar en execució dites coses, unes y altres. Y a més de ésser dites persones continuades en dita làmina o pedra sien també continuades y scrites en un llibre y llegides als habilitadors en totas las insiculacions, los quals hajen de jurar de no insicular-les. Y que de aquesta deliberació donen notícia los senyors consellers, per medi de un ciutedà y un militar del present Consell

a. deliberació intercalada en els folis 703v-705r del trienni 1647-1650.

a. deliberació intercalada en els folis 705v-708r del trienni 1647-1650.

per sa senyoria nomenadors, al molt il·lustre senyor governador de Catalunya, ho dexar-li còpia d'ella, supplicant-lo fasse marcè a la present ciutat de obrar en esta rahó lo que aparexerà més convenir, que la ciutat ya ha fet quant li és estat possible. Y altre embaxada ordenen se fasse per los mateixos ho altres embaxadors als senyors deputats, per a què manen obrar lo que·ls sie possible. Y axí mateix se fassa a saber la present deliberació al molt il·lustre Capítol de la cathedral d'esta ciutat, y també a las comunitats de les iglésies de aquella, per medi de les persones seran servits los senyors consellers, y la resposta que obtindran la refferescan als senyors consellers y sa senyoria al savi Consell de Cent, com per altres affectes se apuntarà.»

707r *10 octobris, 1649.*

Die[a] *x mensis octobris,* MDCXXXXVIIII.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent jurats en la sala gran de dit Consell, en lo qual Consell lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, etcètera. E lo dit Consell féu la deliberació y conclusió següent: «Attesa la resposta feta per lo molt reverent abat y convent del sanctuari de Nostra Senyora de Montserrat, llegida al present Consell, que per ço scriguen los senyors consellers a mossèn Joseph Olzina y Riusech se'n torne a esta ciutat. Y que de la present deliberació donen notícia los senyors consellers als senyors deputats per medi de les persones sien servits.»

714r *3 novembris, 1649.*

Carta dels jurats de Vilafranca de Panadès.

Molt[b] il·lustres senyors.

Dissapte pròxim passat féu quinse dies que lo inimich entrà en esta vila, y nosaltres tots stiguerem ab les armes a las mans fins que foren dins del balliu de esta vila. Y lo derrer alívio que tinguerem fou del senyor marquès de la Fara, que fou lo últim que isqué de esta vila de nostras tropas staven alojades en esta vila. Y las últimas paraulas que·ns digué foren que ja veia que lo inimich estava enfrenta, y que era impossible lo poder resistir, y així, que procuràssem en salvar-nos però que no olvidàssem la bona effició de sa magestat christianíssima, Déu lo guarde. Que exa no falta, com en totas occasions vostra senyoria ho pot haver experimentat, y no faltarem en lo que se offerirà per d'equí al devant. Vuy de matí, die de Tots los Sants, se és partit lo exèrcit a la volta de Tarragona. Per bona despedida nos ha desmentellades totas las murallas y minat la Torra Grossa y altres terraplens, de manera que restam tots oberts y enclavada la artillaria. Y totas las municions de guerra que teniam nos an pressas, tot sie per amor de Déu, del que som restats la gent més desconsolada de vèurer esta vila tant malparada, // 714v // que tots los naturals estan aritadíssims contra dels inimichs. Los seus designes no podem saberlos, que sabem diuen que volen anar a Servera, no sabem lo que farà, perquè veyem que cada dia fan novas invasions. Lo número del inimich serà sinch mil infants y dos mill y sinch-cents cavalls, perquè assí se li és disminuït molt lo exèrcit. Lo donador de esta és micer Raffel, prevere de esta vila, que estave fora y és arribat axí com lo inimich exia de esta vila. E Nostre Senyor Déu guarde. De Vilafrancha de Penadès y noembre, al primer de 1649. Los jurats de Vilafrancha de Panadès.

717/2r *9 novembris, 1649.* A.

Als[a] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de Cathalunya.

De per lo rey. Charíssims y ben amats. Nós havem rebut las lletras que vosaltres nos haveu escritas, tant per las vias ordinàrias com per correus expressos dels quatre, quinse, 22 y 24 del mes passat y de 14 del present, ab las quals nós havem vist com des dels primers avisos que vosaltres haveu tinguts, tant de la nostra part com de altres llochs, dels designes dels enemichs contra de nostra província de Catalunya, vosaltres haveu uzat de tota la providència y cuydado que podian applicar per a prevenir-los. Y com aprés de la entrada de llurs forsas dins nostra dita província vosaltres no haveu obmès cosa, sia per a la seguretat y defensa de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona sie per a la de totas las altras ciutats y vilas de tot lo paýs, havents començat per la captura y desterro de aquells que haveu descuberts ser de intel·ligència ab los enemichs y sens la inducció dels quals ells no

a. deliberació intercalada en els folis 705v-708r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada en els folis 713v-715r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada entre els folis 717v-730r del trienni 1647-1650.

haurian may tentat de acostar-se com ells fan de nostra dita ciutat, y havents per vostre exemple y ab vostres cartas y exhortacions mantingut lo poble en la bona y fidel disposició que ell amostra en tots llochs, y provehit ab llevas de soldats y per tots los medis possibles a opposar-vos a las // 717/2*v* // empresas dels enemichs, conformant-vos en totas cosas als prudents parers tant del senyor de Marsín com del senyor bisbe de Conserans, del senyor governador de la província y de nostres altres ministres y officials, de manera que no·y à més que demanar, nós havem també entès per vostras lletras las cosas que vosaltres desitjau de nós sobre aquesta occurència, las quals se redueixen a tres caps principals: lo primer de tenir un virrey, lo segon de ser fortifficats de tropas y lo tercer és de ser assistits de diner. Y encara que no·y hage cosa que nos toque més sensiblament que lo donar un prompte socorro y una entera satisfacció a nostres fidels súbdits de nostra dita província, no-res-menys com los affers que nós havem incessantment tinguts assí des de nostre retorn a esta ciutat són estats y són sempre molt apretats, y que nós no havem pas volgut despedir vostres correus sens una resposta precisa y effectiva, nós havem ab disgust differit fins al present que nós vos remetem dos de vostres dits correus, als quals nós donam aquesta lletra per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, primerament que nós los carregam de la summa de deu mil doblas, que nós entenem ser posada en la taula de Barcelona per a ser empleada als gastos més importants en la //718*r*// necessitat present y la que nós ordenam al senyor de Marsín y al senyor de Bezons de fer puntualment cumplir, y nós retenim lo tercer correu que vosaltres nos haveu despachat per a remètrar-vos-lo ab una bona summa de diners lo més prest que·s podrà, no havent-hi per lo present cosa més llarga ni més difficultosa que lo applegar diners. En segon lloch, que nós farem partir dins pochs de dies un virrey per a nostra dita província, lo qual s·y transportarà per la porta y farà seguir sa recambra, a ffí que cosa alguna no·l puga retardar. Y en tercer lloch, que nós enviarem al més prest un bon número de infanteria en Catalunya per mar, desitjans ab una entera y senseríssima affició y sol·licitud provehir a tot lo que és en nostre poder per a guardar-vos incòlumes dels effectes de la mala voluntat de nostres enemichs comuns. Estant ben apezarats de lo que ells són estats attirats dins la província, principalment per las intel·ligències que ells hy tenian y per las speransas que ells havian concebudas de què llurs factors y llurs corresponsals los introduhirian dins Barcelona, y conseqüentment exposarian tota la província a llur invasió y a llur odi, sobre del qual nós no sçabriam prou alabar ny estimar, la vigilància de la qual vosaltres haveu usat per a //718*v*// descubrir llurs artificis y castigar los còmplices de una conspiració tant perniciosa y tant infame, ny manifestar-vos lo quant nós vos agrahim com tot lo que vosaltres haveu fet per a la salut pública de província en aquesta urgent occasió, del qual nós conservarem eternalment la memòria, com també de la passió ardent que tots los pobles del payś han amostrada per nostre servey sobre del acostar-se los enemichs sens que cosa alguna sie estada capaz de divertir-losne ny refredar, regonexents bé que aquest comportament de vostra part y de la de tota la província destrueix lo principal fonament dels designes dels castellans. Y que particularment, ab vostra providència y activitat per a remediar a tot ells són en estat de acquirir pochs successos sòlidos en Catalunya, no havent-hi que admirar llurs primers progressos, pus que aquell qui és superior en infanteria, com ells ho són al present, pot sempre tenir-los com a certs. Y nós tenim molta esperansa que ab la ajuda de Déu no solament nos los impedirem de pendre peu més avant dins la província, més nós los ne expel·lirem enterament, no tenint algun designe ny desitg al qual nós siam més fortament apegats que adaquest, havents resolt de fer per aquest effecte tots los esforsos que seran en nostre poder y sens perdre·y algun momento de temps. Del qual //719*r*// nós vos convidam de fer enterament asegurats y de donar-ne los avisos y la certitut que vos aparexerà a totas las ciutats y comuns de la província. Y no havent-hi cosa que nós no·ns prometam de vostre zel per nostres avantatges y per a los de vostra pàtria, nós no vos farem la present més llarga ni més expressa sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrita en París, a 26 dies de octubre, 1649. Louis. Le Telier.

722*r* *9 novembris, 1649.* B.

722*v* A messieurs[a] los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs. Jo he donat compte a la reyna del que vosaltres representau ab las que us ha plegut escriure'm dels artificis dels enemichs per a persuadir a tota la Catalunya que ses magestats se desemparan y per a induhir los pobles a què·s acomoden ab ells, y sa magestat no dubta pas que ells no·s servescan de tots aquestos medis y de tot lo que la malícia y la corrupció podan suggerir per a attirar a ells per persuasió aquells

a. carta intercalada entre els folis 717v-730r del trienni 1647-1650.

que ells veuen bé no haver pogut guanyar ab un petit número de llur facció, del qual vosaltres haveu purgada la província. Mes sa magestat espera que, Déu ajudant, ells experimentaran que han elegits expedients massa curts de totas parts y que cada qual regonexerà per lo effecte que sa magestat no té gens de majors cuydados que de provehir a sas necessitats de la província y de expel·lir-ne los enemichs. També és fàcil de judicar ab lo fet per lo passat que no·y ha hagut sinó los embrollos de dins del realme, que sien estats causa de què la província no se sia pas trobada en estat de inpedir-ne la entrada als enemichs. Y ses magestats han rebut y presentan encara incessantment disgustos que no són conceptibles, y senyaladament del que los remeys no són pas tants //723r// presents com voldrian per a la satisfacció comuna. Però jo vos supplico d'estar assegurats que no s·y obmet cosa. Per lo despaitg del rey veureu lo que al present se fa per a la missió de un fondo per a subvenir als gastos més urgents y per a la partida de un virrey, y com se va a treballar per a enviar-vos infanteria per mar. Així, jo veitg que com vostres cuydados y vostra affició, per lo avantatge del servey del rey y la conservació de la província, no poden ser majors del que són, com sas magestats regonexen per effecte y en tenen una satisfacció y una estima increhible, també vosaltres trobareu que de llur part sereu appoyats tant com serà possible y segons vostre apretat menaster. Jo vos supplico de crèurer que en mon particular jo no·y perdré algun temps ny occasió, no desitjant res més que de poder-vos manifestar la passió que jo tinc per vostres interessos, y com jo so sencerament, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor. Le Tellier. A París, a 27 d'octubre, 1649.

724r *9 novembris, 1649.* B.

Messieurs. J'ay rendu compti a la reyne de ce que vous representez par celles qui'l vous a plu de m'escrire des artifices des ennemis pour persuader a toute la Catalogne que leurs majestes la delaissent et pour induire les peuples a s'accomoder aver eux, et sa magesté ne doubte pas qu'ils ne se servent de tous ces moyens et de tout ce que la malice et la corruption peuvent suggerer pour attirer a eux par porsuasion ceux qu'ils voyent bien n'avoir pu gagner avec un petit nombre de leur faction, dont vous aver purgé la province. Mais sa magesté espere que, Dieu aydant, ils esprouveront qu'ils ont pris leurs meseures trop courtes de tous costez et que chacun recognoistra par effect qu'elle n'a point de plus grandes soins que de pourvoir aux necessites de la province et de repousser les ennemis. Aussy il est aisé de juger par ce qui a esté fait par le passé qui'l n'y a eu que les brouilleries du dedans du royaume, qui ayent esté causes que la province ne s'est pas trouvée en estat dy empescher l'entrée des ennemis. Et leurs magestes en ont receu et ressentens encores incessanment des desplaissirs qui ne sont pas contreriables, et mismis de ce que les remedes ne sont pas si presents qu'elles souhait tiroyent pour la satisfaction commune. Mais je vous supplie d'etre asseurer que lon n'y obmet rien. Vous verrer par la despesche du roy ce qui se fait presentement pour l'envoy d'un fondz pour subvenir aux despenses les plus urgents et pour le despart d'un viceroy, et comme l'on va travailler a vous envoyer de l'infanterie par mer. Ausy, je croy que comme vos soins et vostre affection, pour l'advantage du service du roy et la conservation de la province, ne peuvent etre plus grandes qui'l sont, comme //724v// leurs magestes les recongnoissent par effect et evont une satisfaction et une estime incroyable. Aussy vous trouverer que de leur part vous serer appuyes autant qu'il sera possible et selon vostre pressant vessoin. Je vous supplie de croire qu'en mon particulier je n'y perdray aucun temps ny occasion, ne desirans rien davantage que de vous pouvoir tesmoigner la passion que j'ay pour vos interes, et comme je suis sincerement, messieurs, vostre tres humble et tres affeccione serviteur. Le Tellier. A Paris, le XXVII octobre, 1649.

725r *9 novembris, 1649.* C.

Messieurs[a] los deputats del Principat de Catalunya.

Messieurs. Jo he rebut vostra lletra de 14 de aquest mes, ab la còpia de la que escriviu al rey, tocant lo estat present de vostra província. Sobre del qual, jo vos asseguraré que·s té molta satisfacció en la cort del bon ordre que vosaltres teniu per a mantenir la dita província y totas cosas en bon estat, com també de la affició que vosaltres amostrau al servey de ses magestats en las occasions presents. Vosaltres no deveu gens dubtar que en mon particular jo no tinga cuydadosament la mà en procurar-vos lo avansament de totas las cosas que jo conexeré poder contribuhir a vostre satisfacció y al bé general de la província, no solament en aquest rencontre mes també en tots los que·m donaran medi de fer-vos aparèxer. Que jo so ab veritat, messieurs, vostre afficionadíssim a servir-vos, Louis de Bourbon. De París, a 27 d'octubre, 1649.

---

a. carta intercalada entre els folis 717v-730r del trienni 1647-1650.

726r *Messieurs[a]. Leurs majestés ont receu l'advis de l'entree des troupes ennemies dans la Catalogne comme une nouvelle occasion de vous donner des preuves de leur affection et d'en recevoir de vostre fidelité. Elles voyent bien aussy par vostre lettre que vous l'avez pris de la sorte, et comme elles n'oublient rien de leur costé pour vous assister avec la diligence requise, elles sont bien persuadees que vous rien ferez pas moins du vostre pour repousser les ennemis et empescher que la force ouverte ne leur reussisse mieux que leurs artifices. Je vous prie d'estre asseurez que je n'espargneray ny mes soins ny mes sollicitations pour respondre pleinement a la confiance que vous tesmoignez davoir en moy, qui donnerois de bon coeur de mon sang s'il en estoit besoin pour contribuer a vostre repos. Et vous faire cognoistre a quel point je suis, messieurs, vostre tres affectionné serviteur, le cardenal Mazarin. A Paris, le 24 octobre, 1649.*

Du 26 octobre, 1649. Depuis ma lettre escrite est arrivé votre dernier courrier avec les depesches du 13 du courant. Leurs majestes ont aussy tost donné leurs ordres pour faire advancer en toute diligence de l'infanterie en Catalogne et y envoyer presentement une soumme considerable qui sera bientout suivre d'une autre. Et lon a resolu aussy de faire partir en toutes façons un viceroy dans trois jours. Je m'asseure que tout cela arrivera assez a temps pour vous donner la satisfaction de voir retirer l'ennemy hors de la Catalogne plus viste qu'il n'y est entré.

En fermant cette letre j'ay encore occasion de vous dire que leurs majestes ont resolu de faire partir messieur de Mercoeur sans plus delay et mesme en poste et sans attendre son equipage a fin qu'il fasse plus de diligence.

728r *9 novembris, 1649.*

Messieurs[b]. J'ay reçu vostre lettre du XIIIIe. *de ce mois, avec la copie de celle que vous escriurez au rey, touchant l'estat present de vostre province. Surquoy je vous asseureray que l'on est fort satisfait a la cour du bon ordre que vous apportez pour maintenir la province et toutes choses en bon estat, comme aussy de l'affection que vous tesmoignés au service de leurs majestes dans les occasions presentes. Vous ne devés point doutter qu'en mon particulier je ne tienne soigneusement la main a vous procurer l'advancement de toutes les choses que je connoistray pouvoir contribuer a vostre satisfaction et au bien general de la province, non seulement dans ce rencontre icy mais aussy dans tous ceux qui me donneront de moyen de vous faire paraistre. Que je suis avec verité, messieurs, vostre tres affectionné a vous servir, Louis de Bourbon. De Paris, le* XXVII *octobre, 1649.*

733r *Die[a] undecima mensis aprillis anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo quinto, Barchinone.*

*Honorabilis Hiacintus Tresserres, droguerius civis Barchinone, obtinens officium custodum ordinarium domus Generalis presentis Cathalonie principatus, gratis et cetera, constituit et ordinavit procuratores suos certos et cetera, ita quod et cetera, honorabiles Joannem Baptistam Sabater, mercatorem, Josephum Mas et Agustinum Deunosaiut, candelerios cere, cives Barchinone, absentes, et cetera, et quemlibet eorum in solidum, ad videlicet pro dicto constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis Cathalonie, qui nunch sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries comparendum, et dictum oficium custodium ordinarium domus dicti Generalis Cathalonie, quod dictus dominus constituens possidet in manu et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum, in favorem persone eisdem procuratoribus constitutis seu cuilibet eorum in solidum benevise et per eos procuratores constitutos seu eorum quemlibet nominande et designande renunciandum, et personam per dictos procuratores //*733v *// constitutos simul vel insolidum nominandam seu designandam de dicto oficio provideri petendum, instandum et supplicandum, iuxta formam generalium constitucionum presentis principatus Cathalonie, capitula et actus Curiarum, usum, practicam, stilum et observanciam dicti Generalis et pro his quascumque supplicaciones, tan verbo quam in scriptis, offerendum, porrigendum et presentandum, et super his debite deliberari et provideri supplicandum. Et demum et cetera, promissit habere ratum et cetera, et non revocare et cetera, sub bonorum suorum omnium obligatione. Testes sunt Jacobus Sayos, Raphael Hexart et Josephus Sayos, scriptores Barchinone.*

Premissis aliena manu scriptis fidem facit Joannes Salines auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus Barchinona hac propria scribens manu.

734v Joseph Mas, candeler de cera, son pare, ha re-

a. carta intercalada entre els folis 717v-730r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada entre els folis 717v-730r del trienni 1647-1650.

a. renunciació intercalada entre els folis 732v-735r del trienni 1647-1650.

nunciat en mà dels senyors deputats dit offici a effecte sie conferit en la persona del mateix Mas, attès és dels vendibles. Y dits senyors deputats han admesa dita renunciació si y en quant, etcètera. Marquès Balcells.

737r *6 novembris, 1649.* B.

Relació[a] de Metjes.

Nosaltres, los doctors en medicina devall scrits, mitjensant jurament per nosaltres prestat, en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, diem y refferim que, per orde de sa senyoria, nos som conferits en la casa del molt il·lustre senyor Joan de Melgar, deputat militar, lo qual està en lo llit desganat de un fleumó que li ha exit en la cama que le ha causat y causa algun tant de calor. Per lo que diem y referim que és impossible puga exir de sa casa ni conferir-se en la present casa de la Deputació de quatre dies, ans més que manco. Y per ço fem la present, scrita de mà de Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, y sotascrita de mà nostra pròpria en Barcelona, a 16 de novembre, 1649. Lo doctor Joan Pau March y Jalpí. Lo doctor Luís Brossa.

738r *6 novembris, 1649.* C.

Vot[b] de assessors y altres doctors consultats.

Consultats per los senyors deputats y oïdor real[c], los[d] assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats infrascrits sobre si se pot procehir a la extracció de habilitadors per a tràurer oïdor ecclesiàstich, per mort del doctor Atanasi Martí Roger, qui morí als 10 del corrent mes de novembre, no obstant que conforme lo capítol 57 del General de las Corts del any 1599 no pugan assistir en lo consistori dels senyors deputats y oïdors quatra consistorials, per ço que lo deputat militar està impedit, malalt en lo llit, y lo oïdor militar està absent en la vila de Perpinyà impedit[e] de poder venir y lo oïdor ecclesiàstich se troba mort, vist lo dit capítol 57 de las Corts del any 1599, vista una relació[a] de la malaltia de dit deputat militar feta y firmada per los doctors en medicina Joan Pau March y Jalpí y Luís Brossa, vist al propòsit uns exemplars de l'any 1624, jornadas[b] de 30 de juliol y 2 de agost, en lo dietari de dit any, y vist tot lo que ha aparegut aver-se de vèurer, attès lo dit capítol 57 se à de enténdrer, dada la capasitat en los deputats y oïdors de ajuntar-se consistorialment y no en cars de necessitat, com[c] també se entengué en los casos dels sobredits exemplars de l'any 1644, la qual concorra en la occasió corrent, per ço que en un capítol de las Corts de Sancta Anna del sereníssim rey don Ferrando, celebrades[d] en lo any 1493, se troba disposat que, morint un consistorial, deputat o oïdor, dins déu dies se haja de fer extracció de altre en lloch seu, y comforme la dita relació dels doctors en medicina no[e] és possible que dins //738v// quatra dies dit deputat militar malalt puga assistir en la casa de la Deputació en consistori ni venir en ella, axí que, essent mort lo senyor oïdor ecclesiàstich als 10 del corrent, si no·s procehïa ara[f] a dita extracció de habilitadors y oïdor no·s podria, conforme[g] lo dit capítol de las Corts de Sancta Anna, dintre deu dias traure oïdor ecclesiàstich, y també perquè lo diputat real, per ocasió de dita extracció de oïdor ecclesiàstich, per a assistir en consistori és vingut de la vila de Sparaguera[h] ahont estava per causa de la guerra del Principat y ha de tornar a dita vila y puesto, ahont fa falta, y no pot detenir-se molts dies en la present ciutat, y també perquè fou feta la solita crida de la convocació dels brassos per als 16 del corrent mes de novembre per a dita extracció de[i] habilitadors, y després de feta dita crida à sobrevingut la dita malaltia y impediment del diputat militar y ha vingut a notícia, són de vot y parer que, no obstant la disposició de dit capítol 57 de las Corts del any 1599 y que no pugan entrevenir en consistori quatra consistorials sinó los tres que no estan impedits, se pot procehir lo die de avuy, que comtam als 16 del corrent mes de novembre, a la dita extracció de habilitadors, com també després a la extracció de oïdor ecclesiàstich. *Salvo,* etcètera.

Pastor, assessor. Xammar, consulens. Serra, assesssor. Tristany, consulens.

---

a. relació intercalada entre els folis 736v-739r del trienni 1647-1650.
b. vot intercalat entre els folis 736v-739r del trienni 1647-1650.
c. real *interlineat.*
d. a continuació ratllat, magnífichs.
e. impedit ... venir *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat, feta y.
b. jornadas ... agost *interlineat al marge esquerre.*
c. com ... 1644 *interlineat al marge esquerre.*
d. celebrades ... 1493 *interlineat al marge esquerre.*
e. no és *interlineat.*
f. ara *interlineat.*
g. conforme *interlineat damunt de* observar *ratllat.*
h. Sparaguera *interlineat damunt de* Igualada *ratllat.*
i. a continuació ratllat, oïdors.

743r *29 novembris, 1649.* A.

A nostres[a] chars y ben amats los deputats del principat de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Encara que las diversas instàncias que vos nos haveu fetas de enviar-vos un virrey nos sien estadas moltíssim considerables no-res-menos és verdaderíssim que des del retorn de nostre charíssim y ben amat cusí, lo duc de Halluyn, comte de Schomberg, par y mariscal de Fransa, qui possehïa lo dit càrrech, nós no tenim pensament algú que·ns occupe més que lo de provehir a totas las cosas necessàrias en Cathalunya per nostre servey y lo bé de la província, y especialment de enviar-hi un cap capàs de governar-la. Però los moviments excitats en algunas províncias de nostre realme, los quals no són pas encara apaciguats per tot, nos han donat y nos donan contínuament tantas de occupacions per a fer-los cessar y per a acautelar-nos dels artifficis y dels esforsos que los enemichs han empleats per a prevaler-se de aquestas turbacions que no·ns és pas estat possible de effectuar lo que nós havem desitjat per lo avantatge de nostra dita província.Y bé que, com vosaltres sçabeu, nós hy hajam destinat prou llarg temps a nostre charíssim y amantíssim cusí, //743v// lo duc de Mercoeur, par de Fransa, per al dit càrrech de virrey, sçabents que ell té tota la gran capacitat, valor, experiència, prudència y altres recommendables qualitats necessàrias per a occupar dignament un govern de aquesta conseqüència, y havents sempre amostrat una fidelitat y affecció inviolables a nostre servey, ab tot axò no és pas estat possible de despachar-lo més prest que ara. Y havent-li donat las provisions y poders acostumats del dit càrrech de nostre virrey y llochtinent general en nostra dita província y en nostras armadas de Cathalunya nós lo enviam ab diligència per a exercir-ne las funcions. Y havem bé volgut acompanyar-lo d'esta lletra, per la qual nós vos significam y ordenam, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, de regonexer-lo en lo dit càrrech de nostre virrey y llochtinent general y rendir-li tota la honra y lo respecte y la obediència que li són deguts en aquesta qualitat, y specialment per son origen, condició y mèrit singular, com també que vosaltres lo assistiau de tot lo que serà en vostre poder per a donar-li medi de emplear-se en totas las cosas dependents de sa administració, així útilment per nostre servey y per lo bé de la província[b] //751r// com nós podem prometre'ns de sa bona conducta, y·specialment per a expel·lir los enemichs y traure'ls de la província, al qual, com nós no dexam res que sie en nostre potestat, axí nós no dubtam pas que vosaltres nos traballeu de vostra part incessantment y efficàsment, com haveu fet fins axí, y en particular en la occasió present. Y remetent-nos a nostre dit cusí, del que nós podriam ajustar a esta lletra, y particularment de fer-vos conèxer la parfeta satisfacció que nós tenim de las demostracions contínuas que vosaltres donau de vostre zel y affició per nostre servey y per a la conservació de la dita província sots nostra obediència. Nós no ajustarem res a esta lletra sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París. a dos de novembre, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada entre els folis 742v-752r del trienni 1647-1650.
b. el document continua en el foli 751r

745r *29 novembris, 1649.* B.

Messieurs[a] de la Deputació de Cathalunya.

Messieurs. Jo partesc ab tanta diligència com me és possible per a transportar-me junt a vosaltres y hont la necessitat dels affers me demanan. Jo mateix aporto lo més present socorro que se us ha pogut enviar dins aquest temps. Y no tinc més menaster que vostre consentiment per a respondre lo més dignament que jo podré en persona a la honra que sa magestat me fa lo die de vuy y tants de senyals que jo he rebuts de vostres bonas voluntats. Jo vos ne demano, ab grandíssima instància, la continuació, com també de aquesta ferma unió y de aquest zel tant generós que vosaltres manisfestau unànimament y útilment per a la glòria de aquesta corona y per vostre comú interès. No tenint gens de passió més forta que de conspirar en assò a vosaltres y mostrar-vos en totas occasions, que jo so essencialment, messieurs, vostre humilíssim y més afficionat servidor, Louis de Vandosme. En París, a 7 de novembre, 1649.

746r *Mesieurs. Je partez avec autant de diligence qu'il m'est possible pour me rendre au prest de vous et ou la necessité des affaires m'appellera. J'apporte mesme le plus present secoures qu'on vous a pu envoyer dans ce temps. Et n'ay plus besoing que de vostre consentement pour respondre le plus dignement que je pouray en personne a l'honneur que sa majesté me seiut auiourd'huy, et a tant de marques que j'ay receu de vous bonnes volontez. Je vous en demande, freses instamment, la continuation, aussy bien que de cette ferme union et de ce zele si genereux que vous saietez paroistre una-*

a. carta intercalada entre els folis 742v-752r del trienni 1647-1650.

niment et utilment pour la gloire de cette couronne et pour vostre commun interest. N'ayant point de plus sorte passion que de conspirer en cela avec vous et vous tesmoigner en toutes occasiones, que je suis essentiellement, messieurs, vostre tres humble et plus affeccionné serviteur, Louis de Vandosme. Paris, le VII novembre, 1649.

747r *Mesieurs*[a]*. Les preuves que vostre province à donnés a leurs majestés de son affection en cette dernière rencontre leur ont este si agreables qu'elles se trouvent plus obligees que jamais a embrasser sa interest avec la mesme passion qu'elles ont pour ceux de la France. Elles sçavent bien aussi combien vostre conduitte et voz soings ont contribué pour maintenir ces peuples dans la resolution qu'ils ont prise. Et je puis vous asseurer qu'il ne se peut rien adjouster a la satisfaction qu'elles en ont. Je vous prie de croire qu'en mon particulier que j'ay eu bien du desplaisir de veoir que les desordres qui sont survenus dans ce royaume et la necessité des affaires ayent retardé le secours qu'on avoit resolu de vous envoyer, mais comme a present elles sont restablies je m'employeray tres volontiers pour vous faire envoyer un viceroy avec des forces considerables et de l'argent pour subvenir a leur despense. C'est dont vous pouvez faire estat et que dans toutes les occasions qui se presenteront pour vostre advantage et vostre consentiment, vous connoistrez tousiours que je suis, messieurs, vostre affectionné amy, Gaston. De Paris, le 4 de novembre, 1649.*

753r *20 novembris, 1649.* A.

Die[b] *vigesima sexta mensis septembris anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo nono. In castro loci et termini de Argensola, diocessis Vicii.*

Illustris et nobilis dominus don Joannes de Argençola, dominus castri loci et termini de Argençola, diocessis Vicii, et loci de les Pallargues, et cetera, gubernator baroniarum ville de Martorell, diocessis Barcinone, quia ipse nobilis dominus, constituens circa infrascrita persona lite interesse non valet occupatus in erigendo milites pro defendendo quimeri invadentibus provincia et aliis arduis negotiis impeditus, confidens ad plenum de fide legalitate animus probitate et industria, infra scriptorum dominorum procuratorus suorum, gratis et cetera, certa revocationem et cetera, constitut fuit et ordinavit procuratores suos certos et cetera, ita quod et cetera, magnificos dominos Raymundum Romeu et Jacynctum Fabregues, cives honoratos Barcinone, licet absentes tanquam presentes, et utrumque eorum in solidum, ita tamen quod non sit melior prioris ocupantis conditio nech de tenor subsequentis, sed quod per unum eorum inceptam fuerit id per alium mediari valeat prossequi et finiri divique totaliter ad efectum, ad videlicet pro dictus nobile domino constituente et eius nomine, in manibus expresse admodum illustrium dominorum deputatorum presentis Cathalonie, princep atque et aliarum quamcumque personarum ad quas pertineat et spectet, renunciandum gubernationem dictam baroniarum de Martorell quam ipse domis nobilis constituens a suis dominationibus in dictus fuit et // 753v *// invetitus quodam regio privilegio et causas justas et id necessarias et opus fiunt. Dandum, allegandum, approbandum testes instrumenta et alia probationum et suplicacionum genera producendum, privilegium dicti gubernationem dictis admodum illustribus dominis deputatis et aliis personis ad quas spectet, restituendum et tornandum instrumentum quodcumque licitum et honoratum in animam dicti nobilis domini constituentis predeclarandum instrumenta. Quecumque dicti renuntiationis formandum et omnia alia faciendum et libere recreendum que in predictis et circa necessaria fuerint et opportuna commitens dominis procuratoribus et eorumque plenarie omnes vices et voces suas. Promittens habere rattum et non revocare sub bonorum suorum obligatione et hipoteca formavit. Testes sunt Antonius Albareda, maior dierum, et Franciscus Vilas, lana agricultores, dicti loci Argensola.*

In quorum fidem et testimonium premissorum ego Petrus Paulus Alaix, auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus ville Sancta Columba, regalis olim de Queralt, diocesis Vicii, hic me subscribo et meum quo utor rogatus et requisitus appono sig+num.

756r *23 octubris, 1649.* A.

Die[a] *mercurii, decimo septimo mensis novembris, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo nono, Barchinone. Reverendus Joannes Santeugini, presbiter Barchinone, residens capellanus capelle beate Maria Palatii Comitisse presentis civitatis Barchinone, citra revocationem et cetera, gratis et cetera, constituit et*

a. carta intercalada entre els folis 742v-752r del trienni 1647-1650.
b. renunciació intercalada entre els folis 752v-755r del trienni 1647-1650.

a. renunciació intercalada entre els folis 755v-758r del trienni 1647-1650.

ordinavit procuratorem suum certum et cetera, itaquod et cetera, reverendissimi dominum doctores Raphaelem Ribelles, capellanum majorem dicte capelle, licet absentem, et cetera, ad videlicet pro dicto domino constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum Generalis Catalonie et suis dominationis consistorio comparendum et in manibus et posse sues dominationis pure, libere et simpliciter, dictam suam capellaniam cum omnibus juribus et pertinenciis suis, renunciandum in favorem persone sue dominationis benevisse, et pro his supplicationes quascumque verbo vel infrascriptis dandum et presentandum et instrumenta quecumque fieri faciendum et instandum et generaliter et cetera, ipse enim promissit // 756v *// habere ratum, et cetera. Et non revocare sub bonorum suorum omnium obligacione. Testes sunt discretus Franciscus Jacintus Mas, notarius regius, civis, et Joannes Marti, scriptor Barchinone. De premissis aliena manu scripti fidem facio ego Petrus Paulus Vives, notarius publicus Barchinone, hac propria me subscribo manu.*

757r A[a] 28 de setembre, 1649, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobreceiment en la execució se feia en una casa y heretat cituada en la[b] vila de Piera, la qual és de Jaume Canter, per no estar aquella obligada per rahó del vincle posat per Magdalena Canter per la bolla de Olot, trienni 1599. A 23 de noembre, 1649, per dits magnífichs assessors fonch provehit sobreceïment en la execució se feia en una vinya que posehïa alesoras Jaume Brunet y Puig, la qual hera de la heretat de Francesch Girau, notari de la vila de Figueras, per no estar obligada aquella, com consta ab lo sobraceïment obtingué a 7 de octubre, 1617, Mariàngela Girau, viuda de dit quòndam Francesch Girau, per la bolla de Figueras, trienni 1608.

759r *26 novembris, 1649.*

Muy[c] ilustres señores.

Mucho siento de[d] que entiendo que algunos se quexan que aquí ay tanta gente de la milicia. Y ya tengo escrito a vuestra señoría jamás han llegado a 350 hombres de todos los que he visto aquí juntos. De modo que, conociendo que es poco, ningún provecho tenerlos más, los hago volver todos a sus casas, y assí también los pueblos no se quexarán de los grandes gastos que están obligados de hazer para mantener y sustentarlos. Solamente detengo aquí las compañías de Barcelona, de Girona y de la Inquisición para los puestos de Prades, Salses et Arbeca, y luego el enemigo se havrá retirado también les haré bolver a sus casas. // 759v *// Ayer el enemigo alojó en Vimbodín, y 300 cavallos de los nuestros que lo seguían en su marcha, haviéndolos attacado, toda su armada dellos se rebolvió sobre los dichos 300 hombres, y les hizieron retirar hasta llegar al cuerpo de nuestra armada, la qual, viendo los enemigos, luego pararon y con algunos 30 presos se bolvieron a su campo o marchia. Aora vamos seguiéndolos para ver sus desínios. Y de lo que passará en essa marchia avisaré a vuestra señoría, a quien Dios guarde. De Blanquefort, a los 14 de nobiembre de 1649. Su aficionado servidor, De Marchim. A los señores deputados.*

Los[a] enemigos se retiran sin cavaios ny canón.

760r *26 novembris, 1649.*

Muy[b] ilustres señores.

El enemigo, haviendo desalojado esta noche passada de les Borges Blanques, ha en esse punto repassado la Segra. De modo que como ha marchado con gran priessa, me passo de aquí para irme a la buelta de Flix y Tortosa, a dar las órdenes que serán menester, como haré también en las cosas de Valencia. Las tropas se quedan en estas partes de baro del comando de los señores mariscales de campo. Hasta mi buelta que espero ha de ser dentro de 4 o cinco días ya he dado orden que todas // 760v *// las levas de la milicia y sommetén se huelvan a sus casas, excepto las compañías de Barcelona, de Girona y de la Inquisición, que[c] serán aun por algunos días para las plaças que tendrán menester. Y bien que de dichas levas no haja visto en todo más de 350 hombres con todo esso han servido para assigurar su fieldad y affecto. Si occorriera algo de consideración en essa marchia avisaré a vustra señoría, a quien Nuestro Señor guarde. De Arbeca, y noviembre a los 15 de 1649. Su aficionado servidor, De Marsín. A los señores deputados.*

Quando[d] las levas del Ripollés havrán llegado, se sirva vuestra señoría de guardarlas hasta mi buelta, para lo que podrá suceder.

a. relació intercalada entre els folis 755v-758r del trienni 1647-1650.
b. a continuació ratllat, de Piera.
c. carta intercalada entre els folis 758v-763r del trienni 1647-1650.
d. de *interlineat.*

a. Los ... canon *interlineat al marge esquerre.*
b. carta intercalada entre els folis 758v-763r del trienni 1647-1650.
c. que ... menester *interlineat al marge esquerre.*
d. Quando ... suceder *interlineat al marge esquerre.*

764r *26, novembris, 1649.* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Comforme a la voluntat y desitge que sempre he tingut de emplear-me al servey de vostra senyoria judico que no podia ocasionar-se'm major desconsuelo que veure'm impedit per a gosar lo puesto de tanta honra que se'm oferia. Però com los accidents que han sobrevingut a ma vellesa sien tan exessius que totalment me impossibiliten aquesta dicha no'm queda altre alivio més que suplicar a vostra senyoria sia de son servey tenir-me per escusat esta vegada en esta admissió, puix és cert que axí ho requerexen mos vells atchaques, a més de haver-me sobrevingut pochs dies ha un fleumó notable en una cama que m'està molestant ab un contínuo torment. Ab que me és forçat suplicar a vostra senyoria que, tenint attendència a ma poca salut, se digne rèbrer ma voluntat, la qual ha de restar sempre molt ajustada al servey de vostra senyoria, a qui Nostre Senyor guarde y prospere ab la felicitat que este son apanedíssim servidor desije. Urgell, y nohembre, als 22 de 1649. Servidor de vostra senyoria, que ses mans besa, don Luís de Çabater.

765r *26 novembris, 1649.* B.

Die[b] vigessima secunda mensis novembris, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo nono, in civitate Urgelli.

Magnificus Franciscus Berart, artium et medicine doctor, in civitate Urgelli populatus, in presencia illustrium dominorum Bonaventuri Gualdo et Didaci Morem, ambo canonicorum Urgelli et cetera, testium ad infrascrita vocatorum specialiterque assumptis exhistens personaliter constituta, coram me Gaspare Arajol, regia auctoritate notario publico, cive civitatis predicte, personaliter reperto in janua domus nobilis don Ludovici de Çabaten, prescentoris et canonici Urgell et cetera, retulit mihi dicto notario et fidem fecit coram testibus predictis qualiter dictus nobilis don Ludovicus de Çabater, nunch et de presenti sustinet et patitur infirmitatem, scilicet de un fleumó en la cama dreta y de poagre en les mans y peus y altres impediments que pateix en son cos, de tal manera que és impossible que per ara dit doctor don Lluís de Çabater pugue y tinga disposició per a posar-se per camí ni fer exercici corporal, y no li és permès eixir de casa per dits y altres impediments de sa persona y per lo gran perill poria tenir de sa vida, y carregar-se-li la gota y acabar-li la vida. *De quibus sich artis dictus don Ludovicus de Çabater, presens, sub petiit confeci instrumentum //* 765v *// cum expressa protestacione, quod per huiusmodi actum non intendit sibi prejudicium facere in extraccione de la Madalena, nech in aliis extraccionis domus Deputacionis Cathalonie sibique dari et tradi per me dictus et infrascriptum notarius que fuerunt. Acta in dicta civitate, dictis die et anno.*

Presentibus dictis testibus pro ut superius continetur. In quorum fidem ego dictus Gaspar Arajol, nottarius memoratus, hic me subscribo et meum solitum quo utor appono sig+num.

774r *12 decembris, 1649.* A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Ja de vostra senyoria de 29 del passat tinch rebuda veig lo que·m diuan de Joan Mando y Pere Mando, pare y fill de la present vila, ab que me diuan fassa diligències en sercar los llibras de la terça de abril, maig y juny proppassada. No tant solament las he fetas una sola vegada, però encara en lo punt vostra senyoria me ordenà fes nominació de tauler. En son lloch fiu despanyar lo calax tenia lo dit Mando per son offici, en lo General, hont és lo lloch destinat per tinir los llibres. Fiu llevar acte per lo notari del General per lo que·s trobaria en dit calax, y no·s trobà sino un llibra de tarifa vella y una enfilada de albarans de guia y una clau, y assò és ab acte.

Lo qual acte auria enviat sinó per occasió lo notari ésser fora la terra. En ser tornat lo dit notari enviaré dit acte en lo que Miquel Malet, porter real, eserví a vostra senyoria. Del que lo dit Mando no sabia hont eran ni que los tenia li era molt escusat en dir-ho, per quant lo credenser vuy me à dit qui és Guillem Barnola, que li donà lo llibre de la Credensa de dita terça *//* 774v *//* y lo mateix dia li ven lo llibre de la terça en sas mans. Y a més de axò, més de dos de altras la·i han vist en sas mans, que en convinga y vostra senyoria me ordene ne rebré una informació de la qual restaran desenganyats lo dit Mando si·ls té, quan més pus vostra senyoria lo tenan aquí al dit Mando li·n faran donar rahó. A més de assò, passant de camí a la vall de Ribas lo dit Mando

a. carta intercalada entre els folis 763v-766r del trienni 1647-1650.
b. relació intercalada entre els folis 763v-766r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada entre els folis 773v-777r del trienni 1647-1650.

demanà al tauler li donàs los llibras de la terça de abril, maig y juny y lo procehit de ella. Y lo dit tauler sabent era suspès reparà en donar-los-hi fins tinga orde de vostra senyoria. En lo de la excenció contra dits Mandos nunca se ha parat un punt ni lo porter à disistit, de assí perquè dins sis ho vuyt dias se acaben los terminis de encantar, y fins vuy no se ha trobat ninguna dita en los béns inventariats. Per so vostra senyoria veya si se aurà de fer dir per compte del General y enviar orde per a dir-hi. Lo dit porter està assí y pins (...) patint algun poch per no tenir ningun diner. Assí no hi avem pogut donar cosa alguna que vostra senyoria no ho ordenà. Nostre Senyor guarde a vostra senyoria molts anys. Puigcerdà y desembre 6 de 1649. Anton Francii, deputat local.

En[a] lo que vostra senyoria ordena se passe avant la excenció contra la viuda de Francesch Balló, del lloch de Eyna, fins vuy no sabem lo que és ni per quin dèbit vostra senyoria mane avisar.

775r *12 decembris 1649.*

Molt[b] il·lustre senyor.

En la capella del palau de la comtessa ha dies faltan alguns capellans, com són micer Pons Duran, mossèn Solanes, mossèn Joan Barceló. Y segons se diu serien extrets de la present ciutat per orde de vostra senyoria y Real Consel. Y per quant lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats desitja que los officis divinals se celebren en aquella capella ab la puntualitat y devoció que los fundadors d'ella han disposat, extrajudicialment supplican a vostra senyoria sie servit dir-los en scrits si la detenció de dits capellans fora de la present ciutat serà per llarch temps, per què dits deputats pugan cumplir a la obligació de son càrrech.

776r 12, desembre, 1649. A.

Molt[c] il·lustres senyors.

Pons Duran, Joan Barsaló y Francesc Solans, capellans de la iglésia del palau de la comptessa, tenen formats processos en la règia cort y stan fora per orde del Real Consell com a perniciosos al servei de sa magestat y suspectes a son stat, y així és forçós que sa absència sia larga. Esta relació se fa a vostra senyoria consultada ab lo Real Consell. Don Joseph de Buire y de Margarit.

782r *12 decembris, 1649.* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Lo cuidado de vostra senyoria en dezitjar que cessen en la província los excessos que·s cometen per la gent de guerra, tant quant té vigilants a vostra senyoria tant cause notable pesar al spectable governador de Catalunya que no puga ab efficàs remei evitar-los. Emperò, ofereix a vostra senyoria que·l notificarà a sa magestat y suplicarà que per sa clemència sia servit donar-lo, y que entretant, en lo que porà, sens encontrar ab los reals òrdens de sa magestat, que Déu guarde, que és estat servit dividir los cuidados de la guerra y functions del tocant a ella, dels que ordinariament concerneixen la província, procurarà ab totes veres y cuidado obrar que·s eviten, esperant que de sa magestat vindrà prest dit efficàs remei com los té suplicat, estimant molt lo zel del major servei de sa magestat y benefici públic que exercita vostra senyoria.

791r *20 decembris, 1649.* A.

Die XVIIII *mensis decembris,* MDCXXXXVIIII.

Convocat[b] y congregat lo savi Consell de Cent, etcètera. E lo dit Consell, ohida la dita proposició féu la deliberació y conclusió següent: «Que en exequució de la deliberació feta per lo savi Consell de Cent lo die de ahir se tragué de la bossa de conseller en cap un ciutedà o militar per embaxador d'esta ciutat, lo qual votat per scrutini ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada, si tindrà sufficient número de veus, lo manen enviar a sercar los senyors consellers estant congregat lo savi Consell de Cent y li donen notícia de la nominació de sa persona, y que lo present Consell à deliberat, com ara delibere, que lo embaxador que serà extret no puga renunciar dit càrrech y no acceptant aquella sie privat per temps de deu anys de tots officis o beneficis de la present ciutat; y no tenint suficient número de veus se fasse extracció de altre persona en la matexa forma dalt dita

a. En ... avisar *interlineat al marge esquerre.*
b. carta intercalada entre els folis 773v-777r del trienni 1647-1650.
c. carta intercalada entre els folis 773v-777r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada entre els folis 781v-783r del trienni 1647-1650.
b. deliberació intercalada entre els folis 790v-792r del trienni 1647-1650.

y notificada fins arribar a la que tindrà lo suficient de veus; y lo qui les tindrà y accepterà à de anar en viatge a París a representar a sa magestat la embaxada se li ordenarà ab lo salari acostumat. Y si per lo camí trobava no passe avant y se'n torne. Y que de aquella deliberació.

797r 12 janer, 1650. A.

A[a] nostres amats y fahels los tinents nostra Audiència Real de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona.

De part del rey. Nostres amats y fahels. Sentnos estat representat diversas vegadas, de la part dels deputats del principat de Catalunya y dels consellers de nostra fidelíssima ciutat de Barcelona y ara de nou per llur embaxador prop de nos, que los mals y càrrechs als quals los béns confiscats en Cathalunya són subgectes, los quals devian ser pagats preferablement a totas cosas, comforme nós ho havem manat per molts ordres expressos, no són gens pagats, y que quotidianament se'n forman devant vosaltres plets y processos sobre de aquest subjecte, en gran dany dels creditors dels dits béns y de aquells qui tenen algunas rendas ordinàrias a pendre sobre de aquells, volents impedir aquest desordre y fer que sie feta bona y breu justícia al que per a dassò tindran recors a vosaltres, nós vos fem esta lletra, del parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, per la qual nós vos significam y ordenam exprecíssimament detenir la mà en tot lo que depenjarà de vosaltres, en què los càrrechs cituats // 797v // sobre los dits béns a nós confiscats, y qui són estat donats per nós o nostres virreys, ara sie en proprietat o a temps, per pensió, segrest o altrament, sien pagats y satisfets per tot lo passat, y que sien puntualment satisfets en lo sdevenidor. Com també que los processos o plets qui són estats o seran moguts devant vosaltres per rahó de assò sien judicats summàriament sobre los contractes o altres títols aucthèntics que seran produïts devant vosaltres, de manera que la llargor dels procehiments qui podrian tenir lloch en altres affers no consumesca pas los instants en gastos. Y que los deutes no vingan a acumular-se los uns sobre dels altres, lo que causaria molta de confusió y seria en fi prejudicial a totas las parts interessadas en dits béns, y prometentnos que vosaltres satisfareu al que és en assò de nostra voluntat. Nós no farem la present més llarga sinó per pregar Déu, perque ell vos tinga, nostres amats y fahels, en sa sancta guarda. Escrit en París, a X de desembre, 1649. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada entre els folis 796v-803r del trienni 1647-1650.

798r Janer, 1650.

A[a] nostres charíssims y ben amats deputats del Principat de nostra província de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Nós havem entès ab un júbilo increïble com los enemichs que havian envestit la Catalunya per mar y per terra, en lloch de effectuar llurs grans designes, tant contra nostra fidelíssima y bona ciutat de Barcelona com contra lo restant de la província, són estats obligats a retirar-se aprés de haver perdut més gent que no haurian en una batalla, de no haver pogut pendre sols llochs uberts o de mediocre resistència y no haver pas tingut medi de conservar-ne algun, lo que nós çabem principalment ésser degut a la assistència que plau a Déu de donar a nostras armas y a nostres regnes en totas occasions. Mes, aprés de assò nós atribuhim aquest dichós succés a la fidelitat, affecció y vigor ab los quals vosaltres vos sou portats desde principi a tallar las camas adalgunas pràtticas y intel·ligències dins nostra dita ciutat y dins la província, ja posantse en estat de opposar-nos a las empresas de manera que ab tanta de providència de unió per nostre servey y de coratge y ab las forsas que vosaltres tenieu admesas dins Barcelona, juntas ab las de la ciutat, totas las de Espanya no eran capaces de sobrepujar-vos, en lo qual // 798v // tota la continuació de aquesta occurrència vosaltres haveu tant dignament treballat que havent fets inútils las intel·ligències y los esforsos dels enemichs en tota la província. Y nós havem bé volgut, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, manifestar-vos lo agrahiment que·us en fem per assegurar-vos que no tenim res en lo món més en lo cor que de fer-vos conèxer la satisfacció perfeta que nós tenim de vostra conducta y procehir, y que és nostra afficció envers vosaltres y tota la província, pregants Déu que ell vos tinga, charíssims y amats, en sa sancta guarda. Escrit en París, a 28 desembre, 1649. Louis. Le Tellier

799r Janer, 1650.

De par le roy. Tres cheres et bien amez. Nous avons appris avec une joye incroyable comme les ennemies qui avoient attaqué la Catalongne par mer et par terre, au lieu d'effectuer leurs grandes projectes, tant contre nostre tres fidelle et bonne

a. carta intercalada entre els folis 796v-803r del trienni 1647-1650.

ville de Barcelonne que contre le reste de la province, ont esté obligez a sortir apres avoir perdu plus de gent qu'ils n'auroyent fait dans une bataille, n'avoir pu prendre que des lieux ouverts ou de mediocre resistance et n'avoir pas eu les moyens d'en conserver aucun, ce que nous sçavons principallment estre deut a l'assistance qu'il plaist a Dieu de donner a nos justes armée et a nostre regne en toutes occasions. Mais, apres cela nous attribuons cet heuraux evenement a la fidelité, affection et vigueur avec les que'ls vous esté portez d'abord a coupeu pied alcune pratiques et intelligences dans nostre ditte ville et dans la province, et a vous mettre de vous apposer alcunes entreprisses, en sorte guavet tant de prevoyance, d'union pour nostre service et le courage et avec les forces que vous aviez recever dans Barcelonne, jointez a celle de la ville, toutes celles de l'Espagne, n'esloyant pas capable de vous surmontez, en quoy comme en toute la suitte de cette occurrence vous avez si dignament travaillé que vous avez rendu inutiles les // 799v // pratiques et les efforts des ennemies dans toute la province. Et nous avons bien voullu, par l'advice de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous tesmoignes le gré que nous vous en sçavonez et vous asseurez que n'avons rien au monde plus au coeur que de vous faire connaitre la satisfaction parfaite que nous avons de vostre conduite, et quelle est nostre affection evers vous et toute la province, priant Dieu qu'il vous ayt, tres chere et bien amez, en sa sancta garde. Escrit en Paris, le XXVIII decembre, 1649. Louis. Le Tellier.

800r Janer, 1640. B.

A messieurs[a] los deputats del General de Cathalunya.

Messieurs. Jo no puc res ajustar al despaitg del rey que va junt ab esta sinó que lo júbilo de sas magestats és estat infinit de vèurer llurs enemichs fora de la província, no solament sens haver-hi res guanyat més perdut notablement, lo que és sens dubte un effecte del socorro del cel, del qual no·s pot prou alabar la bondat divina. Mes, se adverteix ben manifestament, lo qual és estat avantatjós al servey de sa magestat y a la província, que los enemichs hagen trobats tots los bons catelans units per a llur defensa contra del enemich comhú de Fransa y de la província. Jo·ls asseguro també, messieurs, que no·s dexa diligència alguna per a avançar la partida de messieur lo virrey, per a enviar un fondo de diner considerable y per a descarregar la província de las tropas, que és estat escrit que ella no pot suportar, del qual monsieur vostre embaxador y tots los de la província que són per assí vos poden fer testimoni, no podent-se exprimir ab quanta affició llurs magestats consideran los affers de Catalunya, inferint en llur capital entre las més importants de la corona, sobra és una bona // 800v // constant. Y si aprés de assò jo gozo parlar de mi jo puc protestar-vos censeríssimament que jo fas tot mon possible en aquestas occasions per a vostra satisfacció y servey y que jo so enterament, messieurs, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier. En París, a 28 desembre, 1649.

801r *Messieurs. Je ne pout rien adjouster a la despesche du roy qui sera eyjointe sinon que la joye de leurs majestés a esté infinie de voir les ennemies hors de la province, non seulement sans y avoir rien gagné mais perdu notablement, ce qui est sans doute un effect du secourre du ciel, dont lon ne peut assez louer la bonté divine. Mais, qui marque bien manifestement, combien il a esté advantageux au service de sa majesté et a sa province, que les ennemies ayent trouvé tous les bones catalanes unis por leur deffense contre l'ennemy commun de la France et de sa province. Jo vous asseure aussy, messieurs, que l'on n'obmet aucune diligence pour advancer le depart de monsieur le viceroy, pour envoyer un fondes considerable et pour descharger la province du trouppez, que l'on a mandé qu'elle ne peut porter, dons monsieur vostre embassadeur et tout ceux de la province qui sont par deçà vous pouvent rendre tesmoignage, ne se pouvant exprimer avec combien d'affection leurs majestes considerent les affaires de Catalongne, en fassants leur capital entre les plus importantes de sa couronne c'est une verité constante. Et si gose apres cela parler // 801v // de moy je vous pouver protester tres sincerement que je fais tout mon possible en ces occasions pour vostre satisfaction et service, et que je suis entierment, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Le Tellier. A Paris, le XVIII decembre, 1649.*

807r 29, janer, 1650. A.

A[a] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Estant obligats per causas y consideracions importantíssimas a nostre estat, a nostra província de Catalunya y a nostre servey de assegurar-nos de la persona del senyor de Marcín, al qual nós ha-

a. carta intercalada entre els folis 796v-803r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada entre els folis 806v-809r del trienni 1647-1650.

viam honrat del càrrec de nostre llochtinent general en nostra armada, que assisteix en la dita província durant la absència de aquells qui·n tenian lo commando en cap, nós dirigim nostres ordres al senyor bisbe de Conserans per a fer que la cosa sie executada. Y nós ordenam als mariscals de camp servints en nostra dita armada de pendre lo commando de nostras tropas encontinent parés la captura de la persona del dit Marcín, per a exercir-lo fins al arribo de nostre charíssim y amantíssim cusí lo duc de Mercoeur, nostre virrey y lloctinent general en nostra dita província y armada, lo qual partirà de junt a nós al primer die sens més remesa. Lo que nós havem bé volgut fer-vos sçaber per esta lletra y dir-vos, de parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que sobre de aquesta occurrència vosaltres hajau de continuar lo // 807v // obrar en tot lo que depenjarà de vosaltres segons vostres cuydados y vostra affecció acostumada, per al bé y avantatge de nostro servey y de la província. Sobre del qual, així com de tot lo que nós podriam ajustar a esta lletra, remetent-nos al senyor bisbe. Nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa sancta guarda. Escrit en París, a 28 de janer, 1650. Louis. Le Tellier.

808r *De par le roy. Tres chere et bien amez. Estantez obligez pour des causes et considerations trois importantes a nostre estat, a nostre province de Catalongne et a nostre service de nous assurer de la personne du seigneur de Marsin, qui nous avions honoré de la charge de nostre lioutenant general en nostre armée, estan en la ditte province en l'absence de ceux qui ne avoyen le commandammen en chef, nous adressons nos ordres au seigneur eveque de Conserans pour faire que la chose soit executée. Et nous mandons aux mareschaux de camp servantez en nostre armée de prendre le commandement de nos trouppes encontinent apres l'arret de la personne duch de Marsin, pour l'exercer jusquin a l'arrivee de nostre tres cher et tres ame cusin le duc de Mercoeur, nostre viceroy et lieutenent general en nous dite province et armée, qui partira daupres de nous au premier jour sans plus de remise. Ce qui nous avons bien voullu vouer faire sçavoir par cerre lettre et vous dire, par l'advin de la reyne regente, nostre tres honoreuse damme et mere, que sus cette occurrence vous ayez a continuer d'ayir en tout ce qui dependra de vous selon vos soins et vostre affections accoustumme, pour le bien et l'advantage de nostre service et de la province. Sur quoy, ainsy qui de tout et qui nous pourions adjouster a cette lettre, remettans avec seigneur eveque. Nous prions Dieu, qu'il vous ayez, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Escrite a Paris, le* XVIII *janvier, 1650. Louis. Le Tellier.*

810r 4 febrer, 1650. A.

Molt[a] il·lustres senyors.

No obstant la immeressitat de què se us té, sa eminència me ha fet merzè avui als 22 a la tarda donar-me audiència. En la qual, lo més breument he pogut, li he referit lo estat d'exa província ab los effectes més vius he sabut, carregant lo pes de ma embaxada en lo més precís. I·n elle ere que·s la vinguda del senyor virrey i diner. És estat servit mostrar una gran estima del que ha servit exa província i me ha molt assegurat dels sentiments de ses magestats i que·s farà quant se podrà en beneffici y conservació d'exa província. I axí he li jurat que ma embaxada està reduïda a pochs scrits, seguint jo en tot los òrdens de vostre senyoria. Ho ha sa eminència volgut llegir tot i me ha assegurat de favorables respostes. I que quant al virrei i diner sens falta se donarie de prompte, pus lo senyor virrei partirie dins sis dies i lo diner estave ja en orde, i me ha // 810v // manat ho avisàs a vostra senyoria per cosa certa ab la major diligèncie podie, i que té sa magestat dessignat un fondo de quinse mil dobles per mes, ab lo que podrà la gent de guerra sustentar-se i los pobles subsistir. Quant a les demés peticions a fiar-se deben totes remetre al senyor virrei, per la exequció de tot depenjarà de sa auctoritat i poder i podrà vostra senyoria aquestes abocà i ab les degudes instàncies procurar lo remei de tantes i tant grans quexes i tant justificades. Lo senyor virrei me ha enviat son secretari per tal de assegurarme que sa partida estava determinada, i que demà a les vuit i mitja nos vellem per a resoldre alguns punts essencials. Lo que puc assegurar a vostra senyoria és que he trobat en sa eminència varias grans mostras de affició per la Catalunya i ab lo senyor virrei axí matex, de manera que espero, ab lo favor del cel, un felís succés de sa anada. Dexo per a la volta, Déu volent, algunes particularitats que penso gustarà vostra senyoria de saber-les. Ara diu sa eminència que los enemichs públicament volen posar son poder sobre Portugal i que desconfian de Catalunya, si bé això pot ser trata per descuidar-nos. Axí matex me ha dit que la Normandia ha enviat diputats a sa magestat per a assegurar que sols los órdens seran obeïts en pau y en guerra. // 811r // Axí mateix, que la fortalesa del (...) de gràcia, ahont anave madama de Congouile, li an respost que tots pendrien los òrdens de sa magestat. I perquè puga vostra senyoria tenir notícia entera de les notícies an obligat a sa magestat a les captures d'estos prínceps. Envio lo manifest veurà, assegurant a vostra senyoria que assí està tot en

a. carta intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.

serena quietut, y que a judici de tots los béns depenia de aquí la quietut de la Fransa. Axí mateix envio a vostra senyoria còpias del memorial i dels capítols que demano segons las instruccions, perquè he volgut reduir mes peticions al més esencial per parexer-me convé axí al bon despatx, lo qual aguardo molt felís i breu ab lo favor del cel i que prest podie anar acercant a vostra senyoria, qui guarde Déu. París, als 22 de jener de 1650. De vostra senyoria molt cert servidor, lo abad de Banyoles.

Sobre les dotze del die, vui, als 23, y arribant est punt de veure lo senyor virrey, del qual he sabut se parteix luego sens falta dins dos ho tres dies, me à dit se detindrà alguns dies // 811*v* // fins a tenir devant lo diner per lo camí però que sens falta se partex i que jo entretant reste a adjutar lo que falte. I li he proposat que té la consolació ha de tenir vostra senyoria de la partida de sa altesa i que les cosas que aquí estan en mal estat ab esta nova se han de remediar i los pobles, ab lo diner que va, se alentaran a sustentar la gent de guerra fins a la bona arribada del senyor virrei. Ab son parer i instància, i també a gust del senyor cardenal, he resolt enviar a vostra senyoria per propri esta nova, i ab ella la seguretat de les coses de esta cort i corona, que pens vostra senyoria ho tindrà a bé i los pobles de Catalunya restaran aconsolats ab lo més èxit d'esta embaxada. He tractat ab ell que li donaria per anada i tornada cent dobles. Jo pens vostra senyoria me farà mersè de tenir-ho a bé i manar-me moltes coses de son servei. París, als 23 de jener de 1650. Les cent dobles he pagades de contans, y axí vostra senyoria no té que donar cosa al correu. Lo abad de Banyoles.

812*r* A[a] nostres charíssims y ben amats los deputats del principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Volent donar-vos part de las justas rahons que nós havem tingudas de assegurar-nos de las personas de nostres cuzins, los prínceps de Condé y de Conty, y de nostre cusí lo duc de Longueville, y de tot lo que ha passat sobre aquesta occurrència, nós havem donat càrrech al senyor de Launay, mariscal de nostres camps y armadas, al qual nós enviam aquí de informar-vos-ne particularment. Y nós lo acompanyam de aquesta lletra per a dir-vos, de parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que vosaltres hajau de donar una entera crehència a tot lo que·l dit senyor de Launay vos farà enténdrer de nostra part sobre de aquest subjecte, recomanant-vos de emplear-vos ab vostra affecció acostumada per lo bé de nostre servey y loar la província, de manera que totas cosas y sien mantingudas en bon estat, tremetent-nos sobre del dit senyor de Launay del que nós podriam ajustar a esta lletra. Nós ne vos la farem més llarga sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrit en París, a XX de janer, 1650. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.

813*r* 3 febrer, 1650.

Messieurs[a]. *Messieurs les deputez* generals del principat de Catalunya.

Messieurs. Sas magestats, havents estat obligats per las rahons que vosaltres podreu vèurer en la lletra escrita al parlament a fer capturar messieur lo príncep de Conty y messieur de Longueville, vos despachan lo senyor de Launay para donar-vos-ne part no solament com de una cosa, de la qual importa que los bons servidors del rey sien informats, però encara com de un succés que, refermant la tranquilitat del realme y prevenint molts de mals que haurian pogut alterar-lo, facilita a sas magestats los medis de donar-vos assistències més proporcionadas als querinyos que conservan sempre per a la província. Jo vos prego de créurer que jo continuaré ab alegria de secundar en[b] aquest punt llurs bonas intencions, assagurant-vos entretant que encontinent que *messieurs* vostres embaxadors hauran tingut llur primera audiència messieur de Mercour, lo qual no havia retardat son viatge sinó per a aguardar llur vinguda, partirà sens dilació, tremetent-me del demés a la viva veu del dit senyor de Launay jo rebré, messieurs, vostre afficionadíssim servidor, le Cardenal Mazarini. París, a 20 de janer, 1650.

814*r* *Messieurs. Leurs majestes, ayans esté obligées par les raisons que vous pourrez voir dans la lettre escrite au parlement a faire arrester messieur le prince de Conti et messieur de Longueville, elles vous depeschent le seignour de Launay pour vous ne donner part non seulement comme d'une chose, dont il importe que les bons serviteurs du roy soient informez, mais aussy comme d'un evenement qui, affermissant la tranquillité du royaume et prevenant beaucoup de maux qui auroient pu l'alterer, leur facilité les moyens de vous donner des assistances plus proportionnées aux tendresses qu'elles conservent tousjours pour la pro-*

a. carta intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.
b. en *interlineat.*

vince. Je vous prie de croire que je continueray avec joye a seconder en ce point leurs bonnes intentions, vous asseurant cependant qu'incontinent que messieurs vos ambassadeurs auront en leur premiere audiènce messieur de Mercoeur, qui n'avois retardé son voyage que pour attendre leur arrivée, partira sans delay, et me remettant du surplus a la vive voix du dit seigneur de Launay je demeure, messieurs, vostre tres affectionné serviteur, le cardenal Mazarini. Paris, le 20 janvier, 1650.

816r *De*[a] *par le roy. Tres chere et bien amez. Voullant vous donner part des justez raisons que nous avons avez de nous assurer des personnes de nous cousines, les princes de Condé et de Conty, et de nostre cousin le duc de Longueville, et de tout ceci passé sous cette occurrence, nous avons donné charge au seigneur de Launay, marischal de nostres camps et armées, que'l nous envoyons par de la de vouir en informer particulierment. Et nous l'accompagnez de cette lettre pour vouir dire, de l'adviez de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, que vous ayez a donner une entier creante a tout ce qui le dit seigneur de Launay vous fera entendre de nostre part sus ce subjecte, vous recommandan de vous employez avec vostre affection accostummé pour le bien de nostre service et celuy de la province, en sorte que toutes choses y soyan mantenuez en bon estat, et nous trammetent sous le dit seigneur de Launay de ce qui nous pouvrions adjouster a cette lettre. Nous ne vous la si vous plus longue que pour prier Dieu, qu'il vous ayí, tres chere et bien amez, en sa sancte garde. Donné en Paris, le XX janvier, 1650. Louis. Le Tellier.*

---

817 /1r Avaries. 8 febrer, 1650. A.

Exemplars[b] trets de la general governació anant vice-règia ab que consta que lo General reb les averias de les composicions que·s fan y és de gran conveniència per lo General.

817 /2r *Facia fidem ego Josephis Albert, infrascriptus, quod in quodam libro papiro pergameneis cohopertis tecto in archivo generalis gubernationis Cathalonie recondito et custodito intitulato in eiius primo folio «Liber conclusionum causarum civilium vice regie audiencia vertentis per obitum excelentissimi marchionis de Almaçari, locumtenentis et capitanei generalis, qui obiit die decima quarta octobris, millesimo sextentessimo decimo quinto, ductus per me, Hieronymus Bosch, notarium publicum, civem Barchinone, et scribam gubernationis generalis Cathalonie, pro ilustri don Petro de Sancto Clemente Gualbes et de Pinos, domino utili et proprietario scribanie dicta gubernationis generalis Cathalonie MDCXV, MDCXVI», reperiuntur descripte et continuate conclusiones infrascripta: Et primo, quedam conclusio causa civilis que incipit «Die decima tertia mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia adinistracione domini illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die decima quarta mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto. In audientia administracione illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigessima prima mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis //* 817v *// vices generalis gubernatoris Cathalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima tercia mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio qua incipit: «Die vigesima septima mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima octava mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima nona mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die trigesima mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die prima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Cata-*

a. carta intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.
b. relació intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.

lonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die quinta mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die sexta mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. // 818*r* *// In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die octava mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die decima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die undecima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die decima octava mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die decima nona mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima secunda mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima tertia mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima septima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. //* 818*v* *// Item, alia conclusio que incipit: «Die vigesima nona mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die secunda mensis martii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die quarta mensis martii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die septima mensis martii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item, alia conclusio que incipit: «Die octava mensis martii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. Item et denique, alia conclusio que incipit: «Die decima mensis martii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo decimo sexto, Barchinone. In audientia admodum illustris domini gerentis vices generalis gubernatoris Catalonie, vice regia presidens» et cetera. In cuorum aliena manu scriptorum fidem ego Josephus Albert, regii mandati scriba et auctoritatibus appostolica et regia notario publicus Barchinone populatus, pro nobili don Josepho Galcerandum de Pinos, domino nottario et scribania generalis gubernationis Catalonia scriba major, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.*

819*r* Senyor Bonaventura Vila.

Jesús[a]. Maria. Joseph.

Jo fuhí pres per los ministres de Fransa a 8 desembre, 1649, y com hi estiguí pochs dies no han assentada la meva captura a finit a 17 de abril, 1650, que me tornaran a Salses, y a fins a 5 decembre següent que m·i aportaren altre vegada a Salses. Esta prova me importa molt, que·s lo ser de una causa. Jo vech que la Depu-

a. carta intercalada entre els folis 809v-820r del trienni 1647-1650.

tació se trobarà de com tinguera Trentasisena o Vintiquatrena per ma captura, y després feran embaxada per lo mateix respecte al virrey que era aleshores, o al governador si no·y havie virrey, quant més que vostra mercè podria fer una fe que des de dit dia de desembre a fins que se acabe lo trienni de 1647 jo no assistí en la Deputació ni puguí firmar las deliberacions. Jo supplico a vostra mercè me fasse mercè de fer-lo cercar ab la major brevedat possible, perquè lo negosi pateix dilació, que jo pague los treballs que vostra mercè dirà, y axí mateix los salaris, a més del qual lo estimarie moltíssim, desijant occasions de servir-lo. Jo no puch anar personalment, perquè no puch anar ab crosses. A vostra senyoria lo guarde Déu molts[a] anys ab salut, com le·y supplico. De ma posada, als 30 de abril, 1667. Son major servidor, que ses mans besa. Domingo Haprells de Orri.

825*r* 18 febrer, 1650. A.

Consultan[b] los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als magnífichs assessors del General que, per quant la demés roba, encara que aquella vinga directament en Barcelona, ve despaxada, per rahó del General, de Mataró y altras taulas, del que resulta molt gran dany al General, quin remey se pot prevenir per evitar un tant gran dany.

Los infrascrits assessor y advocat fiscal del General a la sobradita consulta responen que: Attès en la disposició del capítol 49 de les Corts del any 1481, en lo número 15[c], se troba disposat que los collidors de les taules principals tingan obligació de fer-se pagar los drets de entrada de totes les merchaderies y robes que entraran en lo Principat, excepto les robes y merchaderies que seran consignades a la taula de Barcelona, les quals ajen de remètrer a la dita taula de Barcelona, e abans de remètrer dites robes se fassa donar fermances idòneas per la quantitat que pujarà lo dret, e feta dita obligació fassa lo albarà de remesa, continuant en aquell dites robes y merchaderies, y caucillarà e sellarà les bales y caixes, fent-se mensió en son llibre, e axí mateix se troba disposat en lo capítol 8 de les Corts del any 1547, en lo número 2, en lo vers, entès emperó lo contengut en lo precedent capítol, attès axí los termes de les disposicions dels referits capítols, per quant ab aquells obligan a dits taulés en què de les robes y merchaderies venen designades per la present ciutat degen fer albarà de remesa, són de vot y parer que los dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors manen escríurer una carta a quiscun dels taulers de la Marina y altres taulers // 825*v* // del General als quals aparrà convenir, y ab aquella d'ells ordena ab tota puntualitat observant lo disposat en dits capítols y no exigesca de les dites robes venen designades a la present ciutat, y sols fassa albarà de remesa y fent lo contrari se procehirà contra del contrafahent per capítols de Cort y altrament de dret serà trobat fahedor. *Salvo, et cetera.*

Pastor, assessor. De Vila. Videt, Serra.

a. molts *interlineat al marge esquerre.*
b. vot intercalat entre els folis 824v-826r del trienni 1647-1650.
c. a continuació ratllat, de les corts del a.

830*r* 27 febrer, 1650. A.

A 29[a] de novembre, 1649, per los magnífichs assessors del General de Catalunya fonch proveït sobresseïment en la execució se feya a instància del procurador fiscal del General contra dos casas que té y posseeix Anna Mauri, viuda, las quals té en la vila de Granollers, per no estar aquellas obligadas ni ser estadas aquellas de Francesch Puig, mercader de dita vila, fiansa que fou de Miquel Sabande Junyent, debitor del General, bolla de Gerona, trienni 1578, y que sie sobreseguit en dita exempció fins altra cosa sie provehida y que sie manat al magnífich racional fassa nota de aquell en lo llibre de Vàlues.

831*r* 27 febrer, 1650.

De[b] part le roy. Tres chere et bien amez. Nous avons recu par don Francisco de Monpalau, abbé de Bagnoles, vostre ambassadeur, la lettre que vous nous avez scripte du XIIII *du mois passé sur l'estat present des affaires de nostre province de Catalongne, et nous avour tres volontiers entendu toutes les choses qu'il nous a representez sur ce subject, tant de vivre voix que par des ample memoire, sur le quel nous luy avons donné nous resolucions et respondra, que vous reavois par luy. Et encore que nous n'y puissieone rien adionser, neantmoins nous a nous bien voulu, par l'advia de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, l'accompagnez de cette lettre pour vous confirmez les asseurements de nostre satisfaction de*

a. relació intercalada entre els folis 829v-840r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada entre els folis 829v-840r del trienni 1647-1650.

toutes vostre conduite et de nostre singulier affection vers vous, comme aussy que nous avons este tree (...) de ce que vous avez choisy une personne qui nous est si agrable et si capable qu'est le dit seigneur abbé pour nous informer des necessitez et de toutes les choses concernants la dite province, dom il s'en tree bien acquitté. Et qu'il n'y a rien que nous ayons plus a coeur que d'y pouvrier et de vous donner tous les effectes que vous povorez attendre de nostre protection et bienvoillance. Et nous remettan au dit seignour abbé de tout ce que nous pouvrions vous dire sur ce subject, nous ne vous farons la presente // 831v // plus longe que pour prier Dieu qu'il vous ayez, tres cher et bien amez, en sa sancte garde. Escrit en Paris, le XXX de janvier, 1650. Louis. LeTellier.

832r 27 febrer, 1650. B.

Messieurs[a] los deputats generals del principat de Catalunya.

Messieurs. Vosaltres sçabreu millor per messieur lo abat de Monpalau que no podria fer-vos sçaber per estas líneas de quina manera ell és estat rebut de sas magestats. Jo no crec pas que may embaxador sie estat més promptament ni més favorablement despachat, pus que ell ha tingut de prompte audiència, y que ell se'n porta generalment totas las satisfaccions que ell ha demanadas. Així bé, no se pot res ajustar a la que sas magestats tenen de tantas provas asenyaladas de zel y de fidelitat que la província los ha donadas, mes, com vosaltres ho sereu més particularment informats per messieur lo virrey, del qual lo arribo deu apparenment precehir al de aquesta lletra y per lo compte que lo doctor senyor abat vos farà del succés de son viatge, supèrfluo seria de allargar-me més sobre de assò ny de ajustar assí altra cosa que las seguretats acostumadas del desitg que jo tinc de manifestar-vos de més en més que jo so, messieurs, vostre afficionadíssim servidor, el cardenal Masarini.

833r 27 febrer, 1650.

Messieurs. Vous sçauvez mieux par messieur l'abbé de Monpalau que je ne vous le pourrois faire sçavoir par ces lignes de quelle façon il a esté receu de leurs magestes. Je ne croy pas que jamais ambassadeur ayt esté plus promptement ny plus favorablement expedié, puis qu'il a eu d'abord audience, et qu'il emporte generalment toutes les satisfactions qu'il a demandés. Aussy, ne se peut il rien adiouster a celle que leurs magestez ont de tant de preuves signalées de zele et de fidelité que la province leur a rendues, mais, comme vous enferez plus particulierment informez par messieur le viceroy, dont l'arrivée doit apparentment preceder celle de cette lettre et par le compte que le docteur seigneur abbe vous rendra du succes de son voyage, il seroit superflu de m'estendre davantage la dessus ny d'adiouster icy autre chose que les asseurances accoustummés du desir que j'ay de vous tesmoigner de plus en plus que je suis, messieurs, vostre tres affectionné serviteur, le cardenal Mazarini. Paris, le 30 janvier, 1650.

834r 27 febrer, 1650.

Messieurs[a] los deputats generals del principat de Cathalunya residints en Barcelona.

Messieurs. Com sas magestats no desitjan res tant com de manifestar la satisfacció que tenin del zel que la Catalunya à demostrat en totas las occasions que se són presentadas, no han obmès cuydados alguns per a enviar-vos ab tota diligència mon nebot, messieur lo duc de Mercoeur, en qualitat de virrey per a provehir a tot lo que podrà contribuhir a vostra satisfacció. Jo puch assegurar-vos que sas magestats consideran tant particularment los interessos de la província que no dexaran may de donar-li tots los socorros necessaris per a resistir a la empresas dels enemichs, y que ademés de las dos-centas mil lliuras que han fet portar aquí per al pagament de la gent de guerra han resolt que·y serà provehit encara de més en més lo que convindrà per a llur subsistència. Las respostas favorables que sas magestats han fet encara als articles que los són estats presentats de llur part vos deuen prou persuadir de llurs bonas intencions, y de la part que jo preng a tot lo que té respecte a vostre alívio jo vos prego de creure que·m serà sempre en tota la consideració que vosaltres sçabriau desitjar, y que en totas las occurrències que·s offeriran per vostre avantatge conexereu que jo so, messieurs, vostre afficionat amic, Gaston. París, al derrer de janer, 1650.

835r 27 febrer, 1650.

Messieurs. Comme leurs majestez ne desirent tant que de tesmoigner la satisfaction qu'elles ont du zele que la Catalongne a fait paroistre en toutes les occasions qui se sont presentées, elles n'ont obmis aucuns soings pour vous envoyer en toute diligence mon nepveu, messieur le duc de Mercoeur, en qualité de viceroy pour pourveoir a tout ce qui

a. carta intercalada entre els folis 829v-840r del trienni 1647-1650.

a. carta intercalada entre els folis 829v-840r del trienni 1647-1650.

pourra contribuer a vostre satisfaction. Je puis vous asseurer qu'elles considerent si particulierment les interests de la province qu'elles ne refuseront jamais de luy donner touts les secours necessaires pour resister aux entreprises des ennemis, et qu'outre les deux cens mille liures qu'elles ont faut tenir par de la pour le payement des gens de guerre elles ont resolu qu'on fournira encores de moys en moys ce qu'il conviendra pour leur subsistance. Les responses favorables que leurs megestes ont faut encores aux articles qui leur ont esté presentez de leur part vous doibuent assez persuader de leurs bonnes intentions, et la part que // 835*v* *// je prendz a tout ce qui contribue a vostre soulagement je vous prie de croire qu'il me sera tousjours en toute la consideration que vous sçauriez defirer, et qu'en toutes les rencontres qui s'offriront pour vostre advantage vous cognoistrez que je suis, messieurs, vostre affectionné amy, Gaston. En Paris, le dernier de janvier, 1650.*

839*r* 27 febrer, 1650.

A nostres[a] charíssims y ben amats deputats de nostre principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Nós havem rebut per don Francisco de Monpalau, abat de Banyolas, vostre embaxador, la lletra que vos nos haveu escrita de XIIII del mes passat sobre lo estat present dels affers de nostra província de Catalunya, y nós havem de boníssima gana entès totas las cosas que ell nos ha representadas sobre aquest subjecte, tant de viva veu com per un ample memorial, sobre del qual nós li havem donat nostras resolucions y respostas, que vosaltres rebreu per ell. Y encara que nós no pugam res ajustar-hi no-res-menos nós havem bé volgut, de parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, acompanyar-lo de aquesta lletra per a confirmar-vos las seguretats de nostra satisfacció de tot vostre procehir y de nostra singular affició envers vosaltres, com també que nós som estats gustosíssims del que vosaltres haveu elegit una persona que nos és tant agradable y tant capaz com és lo dit senyor abat per a informar-nos de las necesitats de totas las cosas concernents la dita província, al qual ell ha beníssimament satisfet. Y de què no·y a cosa que nós tingam més al cor que de provehir-hi y de donar-vos tots los effectes que vosaltres podreu esperar de nostra protecció y benevolència. Y remetent-nos al dit senyor abat de tot lo que nós podrian dir-vos sobre de aquest subjecte nós no vos farem la present més llarga sinó per pregar Déu, que ell vos tinga, charíssims y bén amats, en sa sancta guarda. Escrit en París a 30 de janer, 1650. Louis. Le Tellier.

a. carta intercalada entre els folis 829v-840r del trienni 1647-1650.

841*r* 6 mars, 1650. A.

Sereníssima[a] real magestat. *Humilde suplica el abad de Banyoles, embaxador extraordinario por el principado de Cataluña.*

842*v* Lo rey. Havent entès per boca del senyor abat de Banyolas, embaxador del principat de Catalunya, comtats de Rosselló y Cerdanya, a sa magestat, y havent vist per lo present memorial tot lo que·l dit senyor embaxador li ha representat, tocant, de una part, los serveys que li són estats fets per la província, la fidelitat y bon precehir que ha observat de totas parts per a acautelar-se dels artificis y dels esforsos dels enemichs, los gastos notables que ha fets per aquest effecte, y de altra part, las necessitats y las penas que pateix de deu anys ençà que la guerra·y és encesa, tant per la hostilitat y las vexaccions dels enemichs com per los desordres de las tropas destinadas, per a opposar-se a ells la fretura de viure y de diner, lo mal procehir de aquells qui tenen lo govern de las armas en las plassas fortas, la divisió de entre los[b] officials majors qui tenen lo govern de la província y lo commando de las armas de sa magestat en ella, los inconvenients que·n succeheixen y los remeys que convé applicar-hi, sa magestat és estada *//* 844*r* *//* en lo mateix temps occupada de un viu sentiment de estimació y de satisfacció dels senyalats y recommendables serveys fets a esta corona per la dita província, y de un extrem disgust dels mals que elle pateix. Y a bé que la llargor de la guerra attira ordinariament atràs de si semblants treballs, no-res-menys sa magestat regoneix bé que las difficultats de donar-li la mateixa assistència que en lo passat, aumentadas per las turbacions últimas, han causat molt de desordre y de prejudici a la dita província, de la qual sa magestat no sçabria prou alabar la constància en son servey y sa vigor per a sa defensa y sa conservació, a la qual, volent contribuhir ab tota affecció paternal que un bon rey pot tenir per a sos fidelíssims súbdits, sa magestat ha resolt, de parer de la reyna regenta, sa mare, sobre las instàncias fetas per lo dit senyor embaxador en nom del Principat, las respostas que se segueixen:

843*r* 2. Sa magestat à donat ordre per a fer portar de

a. carta intercalada entre els folis 840v-849r del trienni 1647-1650.
b. los *interlineat, damunt de* llurs *ratllat.*

Llenguadoc a Catalunya la summa de dos-cents mil lliuras, y per cada mes farà portar en la dita província de Cathalunya lo fons necessari per al sustento de las tropas y altres gastos de la guerra en la dita província.

3. Sa magestat reitera presentament las prohibicions que abans ha fetas als governadors de sas armas dins las plassas fortas y castells de la dita província de exercir alguna jurisdicció sobre los habitants, de apoderar-se de llurs béns ni retenir-los, de fer-los algunas imposicions ni contribucions y de fer alguna altra exacció ni violència, al qual sa magestat ajusta que ells no dexen exir de la província alguns blats ni viures per qualsevol causa y occasió que sie, enviant sa magestat al doctor virrey detenir de tal manera la mà al que és en assò de sa voluntat que no s·i contravinga de ninguna manera en lo sdevenidor.

4. Sa magestat condeix que dessí en avant los alotjaments de la gent de guerra sien fets per un commissari catelà conjunctament ab lo mariscal de Logis de l'armada, lo qual commissari serà elegit y provehit per lo senyor virrey.

5. A més de la prohibició de sa magestat sobremensionada, ella envia al senyor de Bezon, intendant de la justícia, policia y financer en sa armada de Catalunya, de informar de las exaccions dels governadors y de enviar-ne las informacions a sa magestat, per a aprés de haver-las vistas ordenar-ne així com pertanyerà.

843v 6. Sa magestat haja donat càrrec bén expressament al dit senyor virrey per a sa instrucció de contenir a cada hu dels officials majors[a] de la província dins las funccions y lo dever de son càrrec, y de emplear-se per a la reunió y reconsiliació de aquells qui són dividits. Y ella li envia encara de pendre'n un cuydado particular.

7. Sa magestat provehirà al socorro necessari per a pendre sobre los enemichs tots los avantatges que·s podrà, y expel·lir-los dels llochs que ells occupan en Catalunya ab tota diligència y los cuydados possibles.

8. Sa magestat no entén gens que algun particular se ingeresca de escriure del que té respecte als affers y occurrències de la província. Y ajustarà entera crehència a las lletras y avisos que rebrà sobre de aquest subjecte de la part dels consistoris de la Deputació y de la ciutat de Barcelona, en los quals sa magestat confia perpètuament.

Fet en París, a XXX janer, 1650. Louis. Le Tellier.

a. majors *interlineat.*

845r *Señor*[a].

Deseando los deputados del General de Cataluña, vassallos fidelíssimos de vuestra magestad, acertar a su mayor servicio y conservar todos los pueblos de aquella provincia y a los sujetos della debajo la feliz obediencia y protección de vuestra magestad contra todos los designios, prevenciones y traças de los enemigos de la corona real de vuestra magestad, han resuelto embiar por su embajador extraordinario al señor don Francisco de Monpalau, abad de Bañolas, para que informe a vuestra magestad del estado que aquella su provincia tiene y la precissa necessidad que ay de que vuestra magestad se sirva como padre y señor poderoso remediar sus males que del amor que tiene experimentado en el real pecho de vuestra magestad se promete el total remedio y consuelo de aquellos pueblos y confusión de los enemigos.

Representa a vuestra magestad en primer lugar que ha diez años que el principado de Cataluña y condados de Rossellón y Cerdaña tienen guera viva dentro de sus tierras en el qual tiempo se han sustentado muy de ordinario dos tercios o por lo menos un exército haziendo assí los enemigos hostilidades grandes como los amigos grandes presiones a los naturales con que queda aquel país acabado y imposibilitado de sustentar la gente de guerra. Ni assimismo si vuestra magestad con un real poder no le socorre y con su paternal amor no les consuela por hazerse los enemigos de cada día más fuertes y el payś quedar sin fuerças, aunque con voluntad toda expuesta al servicio de vuestra magestad. Porque el enemigo a más de que ocupa Lérida y Tarragona y por consiguiente haze contribuhirse a toda la comarca de Lérida y tierra de Urgel hasta la vegería de Tárraga y la de Agramunt y por Tarragona // 845v *// toda la tierra de su campo o vega y agora con entradas ha hecho el enemigo ha desmantelado y Villafranca y a Cubelles y al Arbós con que la tierra del Panadés y la costa de mar dende a Salou está rendida o expuesta al rigor dél sin que por nuestra parte se le llega oposición tanto para impedille en tener este distrito bajo su contribución como quiere. Assí mismo parte de la Valle de Arán ha entrado haziéndose dueño del castillo de Leo, al qual ha sido preso por tener poca gente en él, el cabo que la governava no obstante las grandes comisiones que exhigía y cobrava de la gente , con que aspira el enemigo a entrar por la Seo de Urgel y Conca de Orcau sino se haze oponer a sus designios cosa tan peligrosa que si no se acude al remedio puede por*

a. memorial i carta escrits a dues columnes, primer es transcriu el de la dreta i després el de l'esquerre, intercalats entre els folis 840v-849r del trienni 1647-1650.

[1650]

la tierra de Cardaña hasta los condados de Rossellón y Perpiñán con mucha facilidad. Lo que la provincia entera ha obrado en las occasiones que el enemigo ha internado en ella con armas no lo repite a vuestra magestad pues vuestra magestad entera noticia de que sin mirar por sus vidas y haziendas se ha aquesto con valor contenerlas siempre inferiores cosas, ha sido servido reconocerla con favores grandes de palabra como por sus reales cartas ha diversas veces escribiendo a los consistorios de la ciudad de Barcelona, pero lo que ha al Principado en esta última entrada del enemigo a todos los demás pues siendo el enemigo por mar con su armada sin oposición y por tierra tan superior a la nuestra que sin entrada ni siendo dentro del país ni al se le ha podido hazer oposición formal, entra de más a más con publicar y hazer buen a los naturales, pagando con buena moneda de precio lo que tomava. Se ha mostrado más fina Cataluña en el real servicio y amor a vuestra magestad que siendo en este mismo tiempo maltratada sus moradores, de los soldados de vuestra magestad y sus casas // 846*r* *// y haziendas robadas y destruhidas, ha querido antes dexarse robar y quemar por los soldados de vuestra magestad que tratar bien de los enemigos, mostrando que su fidelidad hasta en los paysanos es tan grande que entre la misma rustiquez les haze el amor que tienen a vuestra magestad buenos políticos, conociendo que los halagos del enemigo son traças para perdellos después y los rigores de los soldados dezórdenes que se hazen más por la desditxa y accidente del tiempo que por otra ocasión y que todo esto tendrá remedio eficaz en llegando a los piadosos oydos de vuestra magestad.*

La ciudad de Barcelona, en tener noticia de la entrada de los enemigos, trató de fortificarse con toda prissa y con gastos tan excessivos que parece imposibile lo que ha obrado aún a los mismos que lo miran pues no sólo con dinero, mas aún con sus mismas manos hasta las damas y señoras más principales sin excepción de eclesiásticos y religiosos por el buen exemplo de todos se ofrecieron al trabajo personal de las fortificaciones, cosa de tan grande exemplo que commovió a toda Cataluña, ha hazer los esfuerzos tan grandes que nunca se ha visto mayor calor ni amor al servicio de vuestra magestad que entonçes pues sabiendo que la armada de mar no tenía oposición se alistó gente por toda la costa del mar de Cataluña guarneciendo Cadaqués, Rosas, Palamós, Blanes, Arenys y Matarón, y teniendo en orden todo el país son los soldados efectivos que pagan a toda la provincia para qualquiera ocasión que intentassen los enemigos la invasión destos lugares o lo que de la ciudad de Barcelona, salió un diputado en persona para consolar y alentar a los pueblos y para más desengañar a los enemigos de sus vanas esperanças la fidelíssima ciudad de Barcelona tomó guarnición francesa, cosa que puso el cello el amor que vuestra magestad tiene pues teniendo ella fuerças para su defença ordinaria quiso dar a entender al enemigo que su amor con la Francia ya no reparava en franquearles las puertas, de que siempre en todo tiempo ha vivido recelosa; pero cuando ha pensado Cataluña con la retirada del // 846*v* *// enemigo gozar algún descanso ha experimentado mayores rigores de los soldados de vuestra magestad pues de vivir enteramente sobre las haziendas de paysanos han saqueado muchos lugares de Monistro del Montserrat, Mojá y Taradell en que han mostrado aquellos vassallos que puede más su sufrimiento y paciencia el mal trato de los soldados confiando con a mor que vuestra magestad los tiene y en la piedad que no permetirá sean mal tratados de los mismos que ellos con su hazienda sustentan per cierto que ay muchos paysanos que no comen por dar de comer a los soldados y quedan fuera de sus casas porque ellos las ocupan y aún no consiguen aquietar sus rigores y su codicia.*

Dize assimismo a vuestra magestad que la codicia de los que goviernan las fortalezas ha llegado a tanto que no se acontentan en los sueldos que como governadores de las plaças tienen y con la inmensa de las plaças que toman sin tenerlos en las prisiones, más aún ponen dentro de dichas plaças gabellas insuportables, las quales hazen a los soldados catalanes y a los naturales, los quales toman sus bienes y los frutos de la tierra y no pagan los censales y otros males que sufren dichas haziendas, siendo muchas de iglesias y lugares píos, exerciendo jurisdicción en los paysanos que es expressa contra los pactos y constituciones de Cataluña. Y con haver vuestra magestad escrito a esto expresso a los capitanes donde Compiegne a 2 de junio, 1649, no han querido dichos capitanes de dichas molestias y apprisiones, antes han demolido el castillo de Bohir y amenacen con demolir el de Salardú, siendo contra constituciones demolir las casas sin cognición de causa y razón, para que el que govierna el castillo de Salardú pueda hazerse contribuhir todo aquel país qual viene el ha de ser dueño absoluto. Siendo assimismo por más los víveres necessarios de los naturales y por los exércitos de vuestra magestad, los quales van muchas vezes en país // 847*r* *// en particular en Rossellón y Roses se haze en esto tan grande abuso, quedando los paysanos sin trigos ni cevadas para sustentarse ni sustentar los soldados que tienen alojados con universal desconsuelo de todos los pueblos que ven padecer de hambre los naturales por la codícia del dinero que tornan los que goviernan de las embarcaciones.*

Representa assimismo a vuestra magestad el gran daño que causa a la buena administración de la justicia la división del govierno en diferentes per-

sonas, siendo el político en una mano y el de las armas en otra, pues cada día se encuentran los ministros en diferentes puntos y se teme que ya los encuentros de los oficios no llegan a las voluntades y aún dizen que este mal se ha comunicado hasta en los primeros ministros catalanes que entre si diverian por el servicio de vuestra magestad quedar más unidos, cosa que amanaça ruhina grande, pues daña más la guerra interna de un año que la de fuera en muchos. Por tanto el embaxador del principado de Cataluña y condados de Rossellón y Cerdaña, postrado a los reales pies de vuestra magestad, con toda humildad y reverencia suplica a vuestra magestad el remedio de tantos y tan graves daños, el qual juzga poderse conseguir con hazerles los artículos siguientes en el mayor modo y forma que a vuestra magestad paraciere convenir a su real servicio y bien de aquellos sus fidelíssimos vassallos.

Peticiones hechas al rey, nuestro señor, por el principado de Cataluña.

Primo, que su magestad sea servido con la diligencia possible mandar partir al señor duque de Mercoeur, virrey nombrado, para que con su presencia y auctoridad real execute los órdenes que su magestad será servido darle, para el buen govierno y quietud de aquel Principado, pues ha ya un año // 847*v* *// falta virrey y está pactado con vuestra magestad que salva su real clemencia la governará por un virrey lugartiniente y capitán governador alter nos de vuestra magestad.*

2º. Que vuestra magestad mande cambiar dinero para que las grandes cantidades que se deven a los paysanos y pagarlos efectivamente y así mismo mande orden por adelante en que se provea lo necesario por la subsistencia de las tropas.

3º. Que mande no se saquen por las fortalezas marítimas las provisiones necessarias para la subsistencia del exército y sustento de los hombres, y assí mismo mande que los governadores no tengan jurisdicción en los paysanos ni les tomen las haziendas, encargando mucho al señor virrey el artículo por ser muy del real servicio de vuestra magestad.

4º. Que los alojamientos de los soldados se hagan por comisarios catalanes los quales sabrán la posibilidad de los pueblos y la proporción de ellos, según disponen las constituciones y pactos, para que cesen los desórdenes se hazen por no saber hazer los alojamientos ni las fuerças de los lugares ni la comodidad del paýs, cosa que causa grandes daños assí a la gente de guerra como del paýs.

5º. Que mande vuestra magestad cessar las contribuciones se hazen en los castillos y fortalezas y que los governadores y cabos gosar liberamente las haziendas a sus dueños sin dificultad alguna.

848*r* *6º. Que su magestad dé las órdenes necessarias al señor virrey para que mande contener a sus primeros ministros dentro de sus cargos y a los que abiertamente se ve estar divididos los redrezca, a lo que es razón que de sus divisiones padece el servicio de vuestra magestad y el bien público y se pueden temer daños irreparables.*

7º. Que vuestra magestad mande prevenir el socorro necessario para la campaña que viene, pues se deve mucho temer al enemigo, supuesto que se ha retirado sin haver perdido cosa de sus fuerças considerable, y tiene la puerta abierta por Citjes, Vilafranca, Villanova de Cubells y Arbós y otros lugares que ha desmantelados, y por la parte de Vall de Arán y sus confines, pues viene oy a ser señor de aquellos puestos.

8º. Finalmente suplica a vuestra magestad sea servido, pues enseña la experiencia las confusiones causan a la corte las diversidades de cosas sirven a ella differentes personas por sus proprios intereses anteponiéndolas al servicio de vuestra magestad y bien común, dar todo crédito a lo que los consistorios en nombre de consistorio escriven que siendo ellos tan numerosos y tan fieles a vuestra magestad se puede creher sólo le escriven la verdad para sin otros intereses que pretender conservarse bajo la feliz obediencia de vuestra magestad y su real servicio, lo que puede el interés proprio mudar en otros sujetos, etcétera.

Sacra, christianíssima y regia magestad, humilíssimo y fidelíssimo vassallo de vuestra magestad que sus reales manos besa, el abad de Banyoles.

845*r* *Le roy. Ayant entendu par bouche du seigneur abbe de Bagnoles, ambassadeur du principat de Catalongne, comtez de Roussellon et Cerdagne, vers sa mageste, et ayant veu par le present memoire tout ce que le dit seigneur embassadeur luy à represente, touchant, d'une parte, leur service que luy ont esté rendus par la province, la fidelité et bonne conduite qu'elle a gaudee de tout costez pour de garantir des autificer et des efforts des ennemies, les despenser notables qu'elle a faites pour cette fin, et d'autre part, les necessites et les paines qu'elle souffrie depuis dix anes que la guerre y est allumee, tam pour l'hostilité et leur vexactionez des ennemies que par les desordres des trouppes destinée, pour s'opposer a eux la dissette de vivre et d'argent, la manaisse conduite de ceux qui ont le governement des armes dans leur places fortes, la division dans leur officiaux principaux qui ont le governement de la province el le commandement des armees de sa mageste en celle, les inconvenients qui'ls aurian et leur remedes qu'il convian d'ap-*

*portez, sa mageste a esté au //*845*v* *// mesme temps touchee d'un vif sentiment d'estimie et de satisfaccion des signalles et recommendables services rendus a cette couronnepar la ditte province, et d'un extreme desplaisir des maulx qu'elle souffre. Et bien que la longueur de la guerre attire ordinariement a sa suitte de semblabes souffrances, neantmoins sa mageste recognoise bien que les difficultes de luy donne la mesme assistance que par le passé, augmentees par les troubles dernier, ont beaucoup causé de disreglon et de preiudice a la province, dont sa mageste ne sçauron assez louer la constance a son service et sa viguour pour sa deffense et sa conservation, a la quelle, voullant contribuer avec toute l'affection paternelle qu'un bon roy peut avoir pour leurs fidellez subiets, sa mageste a resolu, par l'advie de la royne regente, sa mere, sur les instances faites par le dit seigneur embassadeur au nom du Principat, les responses qui ensuivant:*[a]

847*r* *1. Le dit seigneur duc de Mercoeur est party d'aupres de sa mageste, le* XXVII *du present mois, pour se rendre incessamment en Catalongne.*

847*v* *2. Sa mageste a donné ordre pour faire dur de Languedoc en Catalongne la somme de deux cent mille liures, et elle fait porter par chacun mois en la ditte province de Catalonge le fonds necessaire pour leur dispenser des trouppes et autres de la guerre en la ditte province.*

3. Sa mageste reitere presentament leur deffense qu'elle aey devant faite a eux governateurs de ses armmée dans leur places fortes et chatoux de la ditte province d'exercer aucunne jurisdiccion sus les habitants, de s'empayer de leurs biens n'y leur retenir, de l'aver une mere impositione n'y contributione et de faire aucune autre exaction n'y violence, aquoy elle adiouste qu'ils ne laisant sortir de la province aucune blez ny vuivres pour quelque cause et occasion que soit, mandan sa mageste seigneur viceroy detenir la main de telle sorte a ce qui en ce la de sa volonnté qu'il n'y soit aucunement contravenir a l'advenir.

4. Sa mageste accorde que desormais les logements des gents de guerre soyen faiets par un commisaire catalan coniunctement avec le marischal des Logis de l'armée, le quel commissaire sera choysy et ordonné par le dit seigneur viceroy.

5. Outre la deffense de sa mageste mentionnée et dessuet, elle mande ausi dit seigneur du Bezon, intendant de la justice, police et financer en son armée de Catalongne, d'informer des exactions des governateurs et d'en envoyer les informations a sa mageste, pour les (...) et ordonné ainsy que'l appaudrà.

848*r* *6. Sa mageste a desit donné charge bien expressement au dit seigneur viceroy par son instruction de contenir en chacun des principaux officiais de la province dans les functions et le devuoir de sa charge, et de s'employer pour la reunion et reconciliation de ceux qui sont divisez. Et elle luy mande encore de'n prendre en soin particulier.*

7. Sa mageste pouvuoirà au secours necessaires pour prendre sur les ennemies tout les advantages qu'il se pouvra, et les chasses des lieux qu'ils occupan en Catalonge avec toutte la dilligance et les sines possibles.

8. Sa mageste n'entend poin qu'aucun particulier s'ingiré d'escrire de ce qui regarde leur affaire et occurrence de la province. Et adioustera enteire creance aux lettres et advies qu'elle recivra sur ce subject de la part des consistorieux de la Deputation et de la ville de Barcelonne, auxqu'els elle se confie parfaitement.

Fait a Paris, le XXX *janvier, 1650. Louis. Le Tellier.*

850*r* *6 marcii, 1650.*

Discret[a] senyor.

Ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, a 2 de mars, 1650, los molt illustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General de Cathalunya feren y firmaren acte de arrendament dels drets de la bolla de plom y sagell de cera de la vila de Figueres y llur col·lecta al honorable Jaume Fons, parayre y baxador, ciutadà de Barcelona, per temps de tres anys contínuos, los quals comensaran a córrer lo primer die del mes de juliol pròxim vinent y del corrent any 1650 y finiren lo últim die del mes de juny del any 1653, per preu de sis mil y tres lliures per quiscun any, pagadores per tersas, ab los demés pactes si y conforme en la tabba continuada en dit acte de arrendament està contengut. Y per tuïció y seguretat del qual se ha donat per fermances y principals pagadors a Jacinto Gelabert, burgès de la vila de Perpinyà, Nicolau Gelabert, botiguer de Sant Llorens de la Muga, Andreu Gelabert, botiguer de Figueres, y Jaume Mir y Pujades, botiguer de dita vila de Figueres, y a cada hu d'ells assoles. Les quals fermances han de acceptar lo càrrech de dita fermança y promètrer que ensemps ab llur principal y sens ell e *insolidum* seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó

a. el document continua en el foli 847r.

a. carta intercalada entre els folis 850v-851r del trienni 1647-1650.

de dita fermança, y promètrer que ensemps ab llur principal y sens ell e i*nsolidum* seran tinguts y obligats a tot lo que dit son principal s'és obligat en rahó de dit arrendament. E per atténdrer y cumplir las ditas cosas ne obligavan llurs personas y béns y de quiscú d'ells assoles com per deutes fiscals y reals, ab renunciació de llur propi for y de totes dites lleys y drets ab submissió del for de dits senyors deputats y de llur consistori y ab jurament ab totas clàusules acostumades. Per ço, rebré a mercè se servesca per mijan mon nom rèbrer les firmes dels sobredits Nicolau Gelabert y Andreu Gelabert tantsolament, attès que los dits Jacinto Gelabert y Jaume Mir y Pujades //850*v*// fermances de ment nomenades ja han jurat ab demunt dita forma, assí en Barcelona en mon poder, lo present y devall scrit, en la conformitat sobredita donant-me avisos al peu d'esta de dit lloch y testimoni qui presents seran a la forma dels dits Matheu Gelabert y Andreu Gelabert, offerint-me en semblants y mas cosas servir a vostre mercè, a qui Déu Guarde. Barcelona y mars, als 18, de 1640. Sebastià Costa, scrivà del General de Cathalunya. Senyor Sebastià Costa.

En virtut de la sobrescrita promissió, en nom de vostra mercè, he rebut les firmas de dits Nicholau Gelabert y Andreu Gelabert, fermansas preditas si y conforme ses obligacions dalt expressadas en la present vila de Figueres, vuy die present y avallscrit. Presents per testimonis lo reverent Joan Coll, prevere beneficiat, y Joseph Vilar, escribent de la vila de Figueres. Y així en fe mia pot vostra mercè assentar la firma de ditas fermansas en son degut lloch y donch fe aucthènticha, y Déu a vostra merçè guarde. Figueres, 31 mars, 1640. Domingo Francesch Vilar, notari públich de la vila de Figueres. És firma de Domingo Francesch Vilar, notari, à donada per Joseph Prats, notari públich de Barcelona. Costa.

853*r* *6 marcii, 1650.* C.

Lo[a] que·s supplica a sa altesa per part dels deputats de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per al major servey de sa magestat y conservació d'esta sa província y en conformitat dels reals òrdens del rey, nostre senyor, y reals cartes que se entregan a vostra altesa, dades en París lo primer de febrer, 1650.

Primo, supplican dits deputats, quant encharidament poden a vostra altesa, sie servit honrar esta província de sa magestat ab sa presència per lo spay de tres anys, conforme la consuetut antiga dels virreys y llochtinents de sa magestat que venian a governar dita província, y axí mateix ser medi ab sa magestat per a què·s concedesca esta gràcia, que serà de molta conveniència per a son real servey y utilitat pública del Principat, y consolació nostra y de tots sos habitants.

2º. Que sie servit manar satisfer a les universitats y pobles de Cathalunya y de sos comtats lo que tenen avansat y bestret per lo sustento dels soldats de sa magestat, manant avistar primer los deutes a dites universitats. Y del que se·ls restarà devent, si no·s pot pagar tot junt, pagar-los alguna quantitat considerable.

3º. Que lo diner que s'envia de França per fer los dits pagaments, com los dels soldats, se pose en lo banch o taula de la present ciutat, com la dita ciutat ho té supplicat en moltes occasions a sa magestat.

4º. Que es servesca sa altesa manar posar en exequució que los allotjaments se fassen y distribuescan per un official català, conforme sa magestat és estat servit ordenar-ho ab son real decret dat en París a 30 de janer, 1650, y que està en los registres de la Deputació, tenint-se attendència que sie elegida persona de aucthoritat y que tinga notícia plena de la província, perque puga distribuhir los allotjaments a proporció y conforme les forses //853*v*// de cada vila o lloch ahont se faran.

5º. Que·s ordene a la persona destinada per a fer dits allotjaments fasse los trànsits dividits, ço és, si hi ha un regiment de 600 cavalls que hage de fer trànsit de una part de la província a altra fassa marxar cent o dos-cents cavalls en un dia, y altres tants lo die següent, y axí mateix los demés dies. Y si fos possible, per differents camins, perquè axí pugan los pobles ab comoditat allotjar-los y los soldats sien més ben tractats. Y la mateixa proporció segueixi en los trànsits de la infanteria.

6º. Axí mateix, mane posar en exequució lo que sa magestat té ordenat sobre los governadors y alcayts de les fortaleses ab ses reals cartes dades en Compenye, a 2 de juny, 1649, y ab les que de present han entregada a vostra altesa y ab son real decret. Ab tot rigor restituesca als paysans y naturals de les viles y llochs a hon estan situades dites plasses les assiendes los tenen usurpades, y aquelles los dexen gosar líberament. Y axí mateix mane llevar les imposicions que tenen posades dits governadors en les entrades y exides de dites fortaleses sobre viures, provisions, manteniments, fruyts y altres coses que entran y ixen los naturals en dites viles y llochs. Particular-

a. memorial intercalat entre els folis 852v-856r del trienni 1647-1650.

ment se diu que lo governador de Coplliura ha posat un nou dret sobre totes les barcas y altres forses que passan y·s detenen en los districtes de son mar, y los venadors de Tortosa, de Balaguer, de Miravet, de Flix, de Arbeca, de Palamós, de Roses, de Cadaquers tenen posades moltes imposicions en grandment y dany dels naturals y contra la llibertat de la província.

7º. Se supplica a sa altesa que ab tot efecte mane als governadors de Roses, de Cadaqués, de Palamós, de Coplliura, del castell de Perpinyà y governador // 854*r* // de Rosselló que d'esta hora al devant que ni per son compte ni per altres dexen tràurer de la present província los blats y altre gènero de grans que la província necessita d'ells, per quant en assò y ha un gran abús, que resta esta província sense lo sustento necessari per als paysans y per los soldats. Y se sospita que tota la negociació fan dits governadors y que se'n va la major part en terres del enemich.

8º. Axí mateix mane sa altesa a dits governadors y alcayts de las plassas contenir-se dintra la funcció de sos càrrechs de la guerra, sens inmiscuhirse en la administració de la justícia ab los naturals y habitants de dites plasses, sinó que aquella sie administrada per los veguers, balles o altres officials reals que sa magestat té en elles.

9º. Se supplica a sa altesa sie servit posar en los officis de capitans dels castells, alcayts o governadors de las fortaleses catalans, pus que vuy se troban en la província personas de qualitat exercitades en les armes y de valor, que són per a governar-les ab tota satisfacció, y ser axí diposat ab los pactes que la província té fets ab sa magestat.

10º. Se supplica a sa altesa sie servit manar desocupar ab tot effecte la casa que té lo General de Cathalunya en la ciutat de Tortosa, la qual per ser habitada de un celler francès y plenes les botigas de sal no poden los officials de la Generalitat residir en ella y cobrar los drets de la bolla y general, en gran prejudici de la Generalitat. Y axí mateix se servesca sa altesa manar al governador de Tortosa fassa tota assistència als officials de la Deputació en la exacció de sos drets y no perturbe a dits deputats en la possessió estan de arrendar la pesquera del assut en lo riu de Ebro, cerca de Tortosa.

854*v* 11º. Que·s paguen effectivament los mals fan las asiendas confiscades, tant les que estan en poder del tesorer de sa magestat com les que possehexen vuy qualsevol francesos y cathalans a qui sa magestat en té feta merçè, per ser axí de justícia y no ser rahonable que molts bons servidors del rey y de sa pàtria dexen de cobrar vuy ses pensions les que cobraven antes, per haver delinquit les persones a qui·s són confiscades y haverne fet mercè sa magestat a altres que·s devian contentar ab lo que sa magestat és estat servit donar-li, sens voler retenir-se lo que no és seu y se deu pagar als acreedors.

12º. Que los dits possehidors de dites assiendas confiscades, tant de ducats, comtats, com de altres qualsevol asiendas, hagen de pagar a la contribució del batalló proporcionalment conforme lo que possehexen, com pagan los demés universitats y naturals de la província, per ser més rahonable que a qui sa magestat ha donat asienda se mostre més en son servey y de sa pàtria.

13º. Que sa altesa sie servit vèurer per quin camí se pot aplicar diner a la Real Thesoreria, la qual se troba vuy del tot exausta per haver-se fet mercès y casi del tot donat lo patrimoni de sa magestat a differents persones, y a moltes d'elles sens tenir serveys y a altres sens haver perdut res en la ocasió de les presents guerras, dexant moltes persones que han servit des dels principis y en totes ocasions sens renunciació ninguna y a altres persones que tenen alguns mèrits se·ls han fet mercès tan excessius que ab molt manco se podian acontentar, per lo que en la Tesoreria Real no ha restat poder ningú per a gastar en la administració de la justícia, que és tan necessari y convenient al bé públich.

14º. Se supplica a sa altesa nos favoresca ab sa // 855*r* // magestat per a què mane venir en estos mars algunes galeres, y molt en particular la que demana la ciutat, pus se obliga al sustento d'ella en la forma té supplicat a sa magestat.

15º. Que sa altesa mane revocar lo privilegi de T[a] ... Closas, flaquer, per ser concedit contra los privilegis té la ciutat de Barcelona sobre la administració del pastrim, a la qual specta privative.

16º. Finalment, diuen los deputats a vostra altesa que han representat per part de son consistori a la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, los grans danys y inconvenients que resultan a son real servey y conservació d'esta sa província los encontres de alguns ministres superiors d'esta província, y que sa magestat és estat servit respòndrer-nos ab son real decret, dat en París a 30 de janer, 1650, que té feta recomendació particular a vostra altesa de aquest negoci. Y axí supplican a vostra altesa sie servit manar informar-se ab altres ministres y persones dessinteressades del subjecte de dits encontres y

a. a continuació un espai en blanc d'uns 7 mms.

prevenir-hi lo remey necessari, com a cosa tant convenient al real servey y benefici públich.

871r *9 Aprilis, 1650.* A.

Die[a] dominico tercio mensis aprillis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquessimo, Barchinone.

Magnificis Honoratus Pujol, utriusque iuris doctor, in oppido Perpiniani, Elnensis diocessis populatis, ut procurator cum facultata substituendi legitimo constitutus et ordinatus a magnifico Antonio Giralt, utriusque iuris doctor, in dicto oppido Perpiniani populato, prout de dicta sua procuracione in qua de dicto facultata substituendi plena sit mencio constat instrumento recepto in dicto oppido Perpiniani apud Josephum Arlès et Carrera, notarius publicus et collegiatum dicta villa, die decimo nono februarii proxime presentiti et currentis anni millessimi sexcentessimi quinquagessimi, prout dictus notarius suis certificatoriis litteris manu et signo suis subscriptis fidem fecit dicto nomine volando dicta facultata substituhendi aratis et cetera, substituhit et ordinavit procuratorem secum seu cuius dicti domini principalis sui certum et cetera. Itaquod per illustrem et admodum reverendus dominum dictum Hieronymum Lleopart, archidiaconum de Conflent et Canonicem sedis Elnen, presentem, et // 871v *// nobilem dominum domnum Emanuelem de Avix aquitem de Cavalls barchinone populatum absentum et cetera, et utriumque eciam in solidum itaquod primittis et cetera. Ad videlicet pro dicto domino substituente seu cuius, ita approbat notarius et cetera, infrascriptus manu propia predicto domino principali suo officius deputati localis dicte ville Perpiniani et eius collecte quod dictus magnificus Antonius Giralt nunc obtinent cum salariis lucris et emolumentis et cum omnibus iuribus et pertinenciis suis pure libere et simpliciter, renunciandum in manibus et posse admodus illustrium dominorum deputatorus generalis Cathalonie et pro hiis quoscumque supplicaciones dandum et presentandum ac dari et presentari faciendus in quorum et cetera. Testes sunt magnificum Franciscus de Cadill, dolerus, et Josephus Mur, faber lignarius, civis Barchinone.*

De premissis alieno calamo scriptis fidem facio Ego Didacus Vilaseca, regia aucthoritate notario publico in Barchinone vice et loco domino Petri Pauli Vives, eciam notario publico Barchinone aliis occupati negociis apud qui recepta suorum hic propria me subscribens manu.

a. substitució intercalada entre els folis 870v-872r del trienni 1647-1650.

881r *6 maii, 1650.*

Molt[a] il·lustres senyors.

Dijous proppassat que comptàvem a 31 de mars, 1650, se encantaren las bollas de la ciutat de Vich y sa col·lecta y que aquellas, no obstant que vostres senyories no estaven en forma de consistori per faltar en ell los senyors deputat militar y oïdor real, se lliuraren per preu de vuyt mília cent vuytanta y sinch lliures a Pere Vilella, botiguer de telas, y com arribàs a notícia de Joseph Casademunt, altre dels arrendadors de dita bolla en lo trienni pròxim passat, la nul·litat del dit arrendament, y de altre part, zelós del bé y utilitat del General, offerí a donar la[b] sisena part més de las que dit Vilella havia offertat. Y si bé la dita li fou admesa y sent la cosa íntegra no havent-hi altra dita major se li havia de fer a ell lo arrendament, ab tot té entès que dit Vilella pretén que vostras senyorias li devien donar la fadiga, no advertint que un contracte nul·lo no atribueix dret algú considerable y que seria en evident dany de la Generalitat concedir semblants fadigas perquè seria llevar als contrahents la gana de contractar ab lo General, si veién que essent-se posats en contingència de pèrdrer altres los llavaven lo pa de les mans, cosa a què vostres senyories no deven donar lloch ni lligar las mans als contrahents qui miran per lo bé de la Generalitat. Per tant y altrament, lo dit Joseph Casademunt, presentant a vostres senyories las sobre ditas coses los supplica humilment sien servits lliurar-li la dita bolla de Vich, pus és últim en dita, o al manco que es continue lo encantar aquella, llavat tot ús de fadiga per contenir en si los inconvenients que se dexan considerar que a més de què serà mirar per la evident utilitat de la Generalitat, que és lo que vostres senyories en lo ingrés de son offici tenen jurat de fer, lo supplicant ho tindrà a singular gràcia y mercè de vostra senyoria, altrament en cas de recusació lo que no·s creu de personas tant attentas al benefici del General, li serà forsós valer-se dels medis de justícia y altres que millor li convindran, requerint al scrivà major que de la presentata de la present ne lleve acte y aquell y la resposta continue en lo dietari o llibre de Deliberacions conforme és de stil. Lo offici, etcètera. *Altissimus* Boffill.

Oblata IIII *Aprilis* MDCL *in consistorio et cetera et domini deputati commisserunt predictus //* 881v *// magnificus assessoribus generalis qui predicta*

a. vot intercalat entre els folis 880v-885r del trienni 1647-1650.
b. la ... part *interlineat, damunt de* mil lliures *ratllat.*

videant et inscriptis relacionem faciant. Costa, scriba maioris Generalis Cathalonie. Recepta dicta die et anno.

Los assessors y advocat fiscal infrascrits diuen y responen a vostra senyoria que attès en la bolla de la stació y col·lecta de Vich s·i ha trobada major dita, essent aquella considerable, contenint la sexta part del preu se'n deu aquella tornar al encant y lliurar lasta fiscal al mes, donant que de la matèria de la prestació se'n haurà deguda rahó en la ocasió que se haurà per vostra senyoria de formar lo acte de arrendament y quant aquella per lo primer comprador serà demanada, que en dita ocasió se declararà en orde al sobredit lo de justícia. *Salvo semper, et cetera. Pastor, assessor. De Viladomat, fiscis advocatus. Serra, asssessor.*

Jhesús. Maria. Per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya se demana als assessors y advocats fiscal infrascrits que atesa la relació en scrits feta a la contraescrita supplicació y per quant en la relació feta se diu que de la matèria de la prelació se'n aurà la deguda rahó en son cas y dret, y per quant ab contínues instàncies se·ls demana per part de Pere Vilella, primer arrendatari de la bolla de Vich, se li fasa lo acte del arrendament, per quant // 882r // a lo primer arrendatari a bé Joseph Casademunt y haja donada major dita, la qual offereix donar, y dit notari resolt de la prelació que per dret s·i specte. Y la mateixa instànsia fa dit Casademunt, y diu se firme lo acte del arrendament de dita bolla per ésser lo últim en dita, y que al dit Villela no·s deu donar la fadiga o preslació. Y estant dites instàncies instant tot lo dit de manera se·ls aconselle a qui dels dits se deu firmar lo acte del arrendament de dita bolla. Atès que segons disposició de dret se troba ordenat y disposat que si u arrendara algun dret fiscal preseint totes les solemnitats requiri·ls y serà en lo encant y subhast públic liurada la acta fiscal per ésser estat últim en dita, y demprés de liurada la acta fiscal al talis se oferirà nova de dita per altra persona en lo tal arrendament y la dita serà admesa y ab la nova dita serà tornat lo arrendament al encant y serà lliurada la acta fiscal al qui digue la nova dita si lo primer arrendatari voldrà offerir lo mateix preu, se déu fer y firmar en lo favor lo acte del arrendament per què pot, segons disposició de dret, usar de la fadiga y prelació. Y a més de estar així per dret disposat se troba observat ab molts exemplars fets en la casa de la Deputació, y senyaladament en lo arrendament de la bolla de Vilafranca de Panadès y sa col·lecta als 22 desembre 1628, que avent-se lliurada la acta fiscal de dita bolla a Joan Rocha per preu de 3100 lliures refferí Jacinto Malla 302 lliures més, que foren 3402 lliures, volgués dit Rocha usar del dret de la prelació y fou fet y firmat lo acte del dit arrendament en favor de dit Rocha, y en lo arrendament // 882v // de la bolla dels sombreros de les col·lectes foranes de Barcelona als 22 de noembre 1644, avent arrendada dita bolla a Pau Busquets, abaixador, demprés de ésser al dit lliurada la acta fiscal Joan Molist dóna major dita y Joan bolla tornada al subhast y liurada la acta fiscal per dit Molist fou fet y format lo acte del dit arrendament en favor de dit Busquets primer arrendatari, lo qual, usant y valent-se del dret de prestació de la mateixa quantitat avia dit Molist així per dret disposat y trobant-se així observat los infrascrits assessors y advocat fiscal és de vot y parer que lo acte del arrendament de la dita bolla de Vich diu y formar en favor de dit Villelta, primer arrendat, així per dit arrendament la mateixa quantitat dit Casademunt ofereix salvat sempre etcètera.

Pastor, assessor. De Viladomat, fisci advocatus. Serra, assessor.

883r *6 maii, 1650.* B.

Revocacions[a] de contrafaccions.

Constituït personalment Luís Collell, ciutadà honrat, scrivà de manament y per auctoritat real notari públich de Barcelona, dilluns a dos del mes de maig, any de la Nativitat del Senyor, mil sis-cents sinquanta, devant lo sereníssim senyor Luís de Vandsome, duch de Mercoeur, par de França, conseller llochtinent y capità general en los present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, estant en son real palau, lo qual és situat en lo carrer Ample prop lo monestir de Sant Francesch de la present ciutat de Barcelona, en presència de Luís de Beaufort, conseller secretari del rey, casa y corona de França, y de ses finanses, y Jaume de Beauregard, secretari dels comandaments de dit sereníssim senyor, residents en dit palau, testimonis per aquestes cosas cridats, de son grat y certa sciència, usant de la autoritat real revoca, cassa y anula y per revocades, cassades y anul·lades vol haver y tenir totes les contrafaccions fetas a las generals constitucions de Cathalunya si y conforme los magnífichs assessors del General de Cathalunya han declarat ab los processos següents:

Primo, ab lo procés a instància del procurador

a. memorial intercalat entre els folis 880v-885r del trienni 1647-1650.

fiscal de dit General de Cathalunya fulminat contra mussur de La Fare y altres haver contrafet las ditas generals constitucions y assenyaladament a la constitució 7, títol «De soldats y capitans».

Ítem, ab lo procés per dit procurador fiscal fulminat contra lo gevernador de Àger y altres soldats francesos, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés fulminat a dita instància contra los soldats del tèrcio de Coplliure, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

883v Ítem, ab lo procés que a dita instància se féu en Gurb contra diversos cabos y soldats, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés fulminat a dita instància contra mussur de Lusan en las parts de Tremp y Pallàs, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés a dita instància fulminat contra Joan Pau de Luson, mariscal de camp, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, en lo procés fet a dita instància contra mussur de La Flexa, governador de Agramunt, y sos soldats, tot lo declarat per dits assessors ser contra las ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés fet a dita instància contra los soldats del tèrcio de Rocalaura, fulminat en lo lloch de Conques, tot lo que és declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20 y contra la constitució 13, títol «De offici de alcayts» y contra lo capítol 10 dels pactes jurats entre sa magestat y la present província.

Ítem, ab lo procés fet a dita instància contra los soldats francesos y lo capità Grancier, fulminat en Vilajuïga, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés a dita instància fet contra diversos cabos y soldats francesos fulminat en Montblanch, Calaff y altres parts, tot lo declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20 y constitució 4, títol «De offici de alcayts y capitans» y dit capítol 10 de dits pactes.

Ítem, ab lo procés fet a dita instància contra diferents soldats y capitans fulminat en Teradell, tot lo que és estat declarat per dits assessors ésser contra ditas generals constitucions et signanter contra dites constitucions 20, 4, 13 y dit capítol 20.

Ítem, ab lo procés a dita instància contra differents capitans y soldats // 884r // fulminat en Martorell, tot lo que és estat declarat ser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Ítem, ab lo procés a dita instància contra diversos capitans y soldats fulminat en la vila de Santpedor, tot lo que és estat declarat per dits assessors ésser contra ditas generals constitucions et signanter contra dita constitució 20.

Y finalment manarà sa altesa satisfer tots los danys que constarà haver fets los cabos y soldats y així mateix manarà castigar los delinqüents. De totes les quals coses sa altesa me ha manat a mi dit Luís Castell, llevar acte y ne lliure còpia de aquella a les persones a qui sie interès.

Sig+num Ludovici Collell, civis honorati et sacra, christianissima et regia magestatis mandati scribe auctoritate regia notarii publici Barchinone, qui premissis licet aliena manu cum precedenti papiri foleo et parte gerentis scriptis, rogatus et requisitus interfui et clausi.

886r Fas fe[a] jo Francesch Reverter, per auctoritat real notari públich de Barcelona, avallscrit, com ab acte rebut y testificat en mon poder a sinch de mars del any mil sis-cents coranta-vuyt Francesch Rol, estudiant en filosofia en Barcelona residint, féu procura al senyor Miquel Marquès, notari real, ciutadà de Barcelona, juntament ab altres y assoles, per renunciar líberament en mà y poder dels il·lustres senyors deputats del General de Catalunya lo offici anomenat de ajudant segon de la Scrivania Major de dit General, lo qual ell com digué obtenia, com estas y altras cosas en dita procura més llargament són contengudas, a la qual me referesch. *De premissis aliena manu scriptis fidem facio ego Franciscus Reverter, regia auctoritate notarius publicus Barchinone, hac propria scribens manu.*

889r *14 maii, 1650.* A.

a. renuncia intercalada entre els folis 885v-887r del trienni 1647-1650.

Molt[a] il·lustre senyor.

Joseph Casademunt, botiguer de telas, augmentant la dita de la serta part més de la cantitat a què se era lliurada la tabba del arrendament de la bolla de Vich, a qui li fonch lliurada, que importà preu de nou mil sinch-centas quorantanou lliures, tres sous y quatra, la qual diu augmenta la cantitat de deu mil lliuras, que són de profit al General quatre-centas sinquanta lliuras, setse sous y vuyt quiscun any, y per lo trienni mil tres-centes sinquanta-dos lliures y deu sous, supplican per tot dit Casademunt a vostra senyoria que sie servit manar lliurar la tabba de dit arrendament per lo dit preu de deu mília lliuras quiscun any, y per los tres tres anys tres mília lliuras, y firmar lo acte, que ho rebrà a singular gràcia y mercè. Lo offici, etcètera. *Altíssimus.* Boffill.

Ab 7 maii, MDCL, et domini deputati deputati in et cetera, computorum commiserunt predicta magnificus asseribus generalis qui predicta videant et relationem in scriptis faciant. Costa.

Recepta dictis die et anno. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyor deputats y oÿdors als assessors, advocat fiscal infrascrits, són de scrit y parer segueix: «Que attès la modicitat de la dita que de nou offereix no té lloc la nova subhastació, y que en cas se offerís y dita competent se veurà, si és de dit haver de ésser feta nova subhastació. *Salvo semper.*

Pastor, assessor. Xammar, consulens. De Viladomat, fisci advocatus. Videt, Serra, assessor. Mir, consulens.»

892*r* *20 maii, 1650.*

Molt[b] il·lustre senyor.

Lo doctor Francesch Torres, canonge de la Seu de Barcelona, ha servit serca de dos anys lo offici en què vostra senyoria fou servit honrar-lo en la junta del batalló, procurant ab totes veres a sa obligació y desig que és sempre estat de acertar al servei de la província. E com, molt il·lustre senyor, dit canonge Torres se troba avuy ab algunas occupacions precisas de sa iglésia, y de altra part ab considerable indisposició de salut, tot lo qual li impideix moltes vegades la assistència necessaria y contínua que aqueix offici demana, per ço supplica a vostra senyoria sia de son servey anomenar altre persona y dar-li llicència per a renunciar, assegurant que los desigs té de què en tot se fasse lo servei de la província lo obliga en demanar esta llicència suposat que sa desgana no li dóna lloch per a continuar, com sempre ha desijat. Lo que ademés de assò ho estimaria a particular gràcia y mercè de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Altíssimus.* Picalquers.

a. suplicació intercalada entre els folis 887v-890r del trienni 1647-1650.
b. carta intercalada entre els folis 891v-893r del trienni 1647-1650.

897*r* *28 maii, 1650.* A.

Die[a] vigesima tercia mensis octobris anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo octavo in villa Berge.

Ego Franciscus Descallar et Sorribes, domicelsos Barchinone domiciliatus, supra collector supracustos et visitator ordinarius presentis principatus Cathalonie et comittattum Rossilionis et Ceritanie in supra collecta orientis, et prium eiusdem Generalis intratorum scilicet exhitarum ac eciam bulla et fraudum et aliorum iurium illius, dicto nomine gratis et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum et cetera, ita quod et cetera, vos magnificus Franciscum Descallar et Ollers, domicellum, Barchinone domiciliatum, filium meum, fuit absentem et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum officium supra // 897v // memoratum quod ut presenter obtineo in manibuset posse admodum illustrium dominorum deputatorum Generalis Cathalonie, renunciandum et cedendum dictus renunciacionem et cessionem recipi et admissi pettendum, suplicandum et obtinendum et proinde intrumenta quecumque faciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum et cum prossessu obtinendi et cetera, et demum et cetera, promitto habere ratum et cetera. Actum et cetera.

Testes sunt nobilis dominus Josephus de Sorribes et Franciscus Torres, estudens Berge.

In promissorum et singulorum fidem et testimonium premissorum manu propria scriptorem ego Franciscus Torres, burgensis , auctoritatibus appostolica et regia notarius presentibus Berge celiney de dominus meuius posse ipsa Berge recepta fuere, hic me subscribo et meum appono sig+num.

902*r* 2 juny, 1650. B.

a. nomenament de procurador intercalat entre els folis 896v-898r del trienni 1647-1650.

Jesús[a]. Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents infrascrits, vista la consulta y tot lo dit y exposat en aquella, vist lo manament donat a March Colomer sots jornada dels 12 de setembre de 1649, a bé en lo usatge «*Aliud namque*», títol «Del dret del fisch», constitució 2 y 3, títol «De penes corporals», constitució 9, títol «De offici de veguer», y altres aplicables, stiga ordenat y disposat que lo senyor rey, salva sa real clemència, ni los officials y ministres seus, així en les causes civils com també en les criminals, an de procehir per dinute, oint la part, donant loc a fer defenses, y poder deduir y allegar de son dret, y a bé molts habitants y poblats en la present ciutat de Barcelona són stats trets de aquella en forsa de manament als dits presentats, de orde del spectable senyor don Joseph de Biurre y de Margarit, portantveus de General governador en Cathalunya y del Consell Real, ab los quals se·ls manassa a pena de la vida dins deu ores de la presentació de aquells se'n anasen fora de la present ciutat y dins sis dies se conferissen a les parts de Rosselló, y sens ésser oïts obeiren y se'n anaren, emperò per quant en la creació y temps foren los dits manaments presentats, segons en la consulta se diu, se tenian avisos y intel·ligències certes, així per cartes sertes per sa magestat, que Déu guarde, a lo que dits deputats com altrament, que lo rey cathòlich y sos ministres y officials per enterpresa procuravan voler ocupar y pèndrer la present ciutat //902*v*// de Barcelona, confiant de molts particulars habitants en aquellas, los quals per la afició tenien al rey cathòlic y assessors los avien de aiudar, valer y fomentar son designe y pretensió, y avent en dita occasió y temps entrat en lo present Principat un numerós exèrcit de soldats de cavall y peu del rey cathòlic, lo qual occupà moltas vilas y lochs de aquell, y avista de la present ciutat en lo mars una armada de vexells y galeres, per tot lo qual se veia lo perill inminent en què stava la present ciutat posada, y així fou forsa occòrrer adaquell ab la seleritat y prestesa lo cas requerie y demanava, y així fou únic remey tràurer de la present ciutat les persones de les quals se tenia suspita, y essent la occasió y causa tant apretada no pogué donar loc les persones suspitoses fosen posades en presó y se·ls fesen les causes, que a més ere gran lo número de aquells, segons se és experimentat, no·s ajustave lo perill en lo que stave la present ciutat en dita occasió posant los dits en la presó, y com los dits prosehiments, atesa la occasió, causa y temps en lo qual foren fets, sols tingueren mira a impedir y levar la ocassió, no poguesen obrar los tals en favor dels enemichs y contra la present ciutat y així a la conservació de aquella, així que encara que les dites persones sien stades extretes sens ésser oïdes per quant la dita extracció sols fou feta per conservar y preservar la present ciutat del imminent perill en què està, de la conservació de la qual naix la conservació dels usatges y constitucions, puix occupant aquella lo enemich restarien acabades y perdudes aquelles y aquells, per so, que són de vot y parer, atesa la ocasió y causa per la qual // 903*r* // y lo temps de la extracció de dites persones de la present ciutat, no·s féu contrafacció tal, a la qual los dits deputats y oïdors de comptes oposar-se digan. Per quant, emperò, en lo refferit manament se ligen les paraules següents, usant de la jurisdicció aconòmica y política la qual sa magestat, salva sa real clemència, ni sos officials y ministres no pot usar en sos súbdits y vassalls, y axí mateix en lo dit manament se ligen les paraules segons y fasa allí sa residència fins de sa senyoria tinga altre orde encontrari. Y esent permesa la extracció de dites personas de la present ciutat per la urgència y imminent perill en què estava posada la occasió y temps foren extrets tantsolament, la qual extracció en dita occassió se pogué fer per tenir solament mira a impedir los dits no poguessen obrar contra la present ciutat, aiudant y valent als enemichs castellans y així per disminuir la potènsia. Y com haia molt temps que lo perill à cessat y los extrets resten fora de ses cases privats en no poder tornar a d'aquelles, així que lo que·s féu per disminuir lo perill ab sa duració demprés de pasat lo perill és pena. Y resten axí los dits castigats y punits sens ésser oïts ni defensats. Per lo que són de vot y parer que ab les paraules de dit mandato usant de la jurisdicció econòmica y política y duració en no poder tornar a ses cases fins tingan altre orde de sa senyoria y Consell Real se à contrafet al referit usatge y constitucions ja dites. *Salvo,* etcètera.

Pastor, assessor. Lauger, consulens. Tristany, consulens. Par, consulens. Viladomat, fisci advocatus. Mir, consulens. Llenes, consulens. Serra, assessor. Boffill, consulens. Jorna, consulens.

904*r* De[a] part del molt il·lustre senyor portantveus de General governador de Catalunya y Real Consell, usant de la econòmica y política per seguretat del stat de sa magestat y present ciutat, se ordena y mana Marc Colomer, esparter, que dins dos horas de la presentació del present en avant

a. vot intercalat entre els folis 901v-905r del trienni 1647-1650.

a. manament intercalat entre els folis 901v-905r del trienni 1647-1650.

comptadors en pena de la vida isque de la present ciutat y dins sis dies se conferesca en lo comtat de Rosselló y assí fassa sa residència fins que de sa senyoria tingue altre orde encontrari, y posat allí per un certificat auctèntich del governador de Rosselló certifique de sa residència a dit senyor governador de Catalunya y Real Consell, altrament se prosehirà a la exequució de dita pena encontinent. Dada en Barcelona, als XII de. Don Josephus de Biurre y de Margarit.

907*r* 3 juny, 1650. A.

Vot[a] de assessors acerca de la mort del senyor oÿdor real.

Consulten los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del dit General si per occasió de la mort del senyor oÿdor real Joan Manegat, que fonch feta a saber al consistori als 4 de maig, 1649, poden, sens contrafacció del capítol continuat en lo libre de la Ànima en la pàgina de letra N y de altres capítols, usos y costums de la casa, diferir la extracció fahedor en loch del defunct per a després de feta la insiculació pròxima dels 25 del mateix mes de maig, attento que de prorrogar-se dita extracció per a passada la dita pròxima insiculació se estalviarà lo General los gastos que se haurien de fer en la insiculació sola dels llochs de oÿdors reals forasters.

Jesús. Maria.

Al sobreconsultat fet per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del bras infrascrit, attesa la disposició del capítol set en les Corts de Santa Anna, en lo qual està disposat y ordenat que si algun deputat o oïdor de comptes morrà durant lo llur trienni dins deu dies comptadors en pressegüents que la dita mort serà notificada als dit deputats y oÿdors de comptes aquests ajen de eligir altre //907*v*// o altres en lloch del difunt o defuncts sobredits, e si dins lo dit ni de deu dies los dits deputats y oïdors no feien la dita elecció sien de llurs salaris fins per ells sia donat cumpliment a sa elecció sobredita que prefigint la cort deu dies del dia tindrà notícia de la mort no fent elecció, aparegué se contrafà a les paraules de dit capítol dilatant lo die lo fer dita extracció, no emperò ab la dita dilació se contrafà a la de la cort en manera alguna, la qual sempre se de attèndrer més que a les paraules majorment en lo cas occorrent, per ço que segons se diu en la consulta proposada que als 4 del corrent y present mes tingué la notícia de la mort del senyor Manegat, oïdor real, y avent-se de fer la enseculació de tots los llochs vaquen estaven insiculats en la present casa als 15 de la present y corrent mes, segons lo disposat en los capítols de Cort, y del die de vuy fins als 15 sols corren 11 dies y tenint los deputats y oïdors deu dies de temps per a fer la dita extracció poder fer aquella lo derrer die dels prefigits en dit capítols. Y no trobant-se sinó un dia de intermedi és més que cert que en lo dit cas no és estada la mente de la cort voler que dilatant no més de un dia la extracció los deputats contrafassen a dit capítol, tant per ésser mòdic lo temps de la dilació quant també per dita dilació ferme millor la condició del General puix se stalvia al dit bé lo gasto se havia de fer y pagar, insiculant sols los llochs de oïdors forasters ans del dit dia de 15, lo qual se evita dilatant un sol dita insiculació A més, que la pena imposada en dit capítol és sols als deputats y oïdors del salari fins a tant que hauran feta elecció, així en tot cas sols podrien pèrdrer dits deputats y oïdors lo salari de un dia, lo qual cotejat ab la utilitat gran que·n resulta al General la pública utilitat sobredita deu ésser preferida, puix no·s fa de tenir lo dret de algú ab dita modica dilació majorment estant lo General //908*r*// atrassat com està per lo tenir per a poder acudir a pagar les pensions deu als acrehedors, attenent així mateix que la dita relació per a què sia possible és necessari que sia dolosa, la qual qualitat cessa, perquè de dilatar un dia la extracció de oïdor real resulta evident utilitat al General fa qual justa causa y se deu sempre attèndrer lo fet per justa causa escusada de la pena imposada així per la constitució y estauït com per la lley. Quant més que avent tinguda notícia de la mort de dit oïdor als 4 del present y corrent mes com està dit los deu dies assenyalats en dit capítol de Cort començan a córrer als sinch de dit mes, *exquo dies termini non computat in termino,* de ha ont resulta que avent-se de comptar los dits deu dies del sinch no·s troba intermedi algú de dita y començant la insiculació als 15 no·s fa contrafacció alguna a dit capítol, *ex quoque incontinenti fiunt neque rident.* Per les quals y altres rahons són de vot y parer que quant se aguessen de comptar los deu dies comensant a 4 de corrent sols s·i trobaria un die de dilació y per ésser mòdica no·s contrafà a la disposició del dit capítol quant avent-se de comptar del 5 y no troba que die algú de intermedi y així senten. Salvat sempre, etcètera. *Pastor, assessor. Serra, assessor. De Viladomat, fisci advocatus.*

a. vot intercalat entre els folis 906v-913r del trienni 1647-1650.

909*r* 3 juny, 1650. B.

Vot[a] dels assessors acerca de las trevas dels habitants en la vila de Mataró.

Consultan los deputats y oÿdors del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del dit General y altres doctors aplicats lo que deven fer ses senyories per a què se'ls entregue una minuta de un acte de trevas que lo Real Consell ha fet manament a alguns particulars de la vila de Mataró per què·l fermen en pena de tres-centas liuras despedit a 21 de maig, 1649, del qual se·ls fa occular ostensió, attès que per orde de ses senyories s'és demanat una y moltas vegades al regent la assessoria de la governació a micer Montfort, relador de la causa a Cortell, notari d'ella, per lo procurador fiscal de la present casa de la Deputació, y lo qual fins ara no·l han obtingut, la qual minuta de dit acte de manlleuta tenen necessitat ses senyories de vèurer y cotejar-lo ab manament s'és fet als de Mataró per a averiguar si lo firmar aquella los de Mataró se contrafà a la Generals constitucions, capítols y actes de Cort, usos, costums, styls y observanças de la present província.

En lo fet consultat per lo molt il·lustres senyors deputats y oïdors del General de Cathalunya als magnífichs assessors y advocat fiscal y doctors applicats infrascrits són del vot y parer següent: que per quant vuy no està fermada contenció per la part als naturals de la vila de Mataró ni per lo procurador // 909v // fiscal de la Generalitat de hont avia de resultar la jurisdicció de lo sobre consultat fet, per ço són de vot y parer que no poden fer referiments alguns segons lo stat present contra del notari ni altre qualsevol. *Semper salvo, et cetera. Pastor, assessor. De Viladomat, fisci advocatus. Serra, assessor. Lauger, consulens. Par, consulens. Joannes Baptista, consulens.*

910r 3 juny, 1650. C.

Vot[b] de assessors acerca de la captura del senyor Domingo Nagrell y de Orri, oÿdor militar.

Consultan los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa si per la detenció y empatxament de mossèn Domingo Negrall y de Orri, oÿdor militar de dit General de Cathalunya, conforme lo disposat en los capítols de Cort y senyaladament en lo capítol 18 de les Corts de 1413 en lo número 22 del llibre de Quatre Senyals, pàgina 30, en lo qual se troba disposat y ordenat que quant algú o alguns dels deputats o oÿdors de comptes muyren o sien legítimament impedits o empatxats per malaltia o longa absència, de tal manera que de dit empatxament se veia ser versemblant no poder per al devant servir son offici, en tal cars o quiscú d'ells los deputats y oÿdors que comandran, o la major part que hi hage de quiscun bras, elegescan en lloch del mort o morts o empatxats dessúsdits altre o altres de aquell o aquells brassos que eren los dits morts o empatxats qui hagen semblant poder de aquells tenen obligació per rahó de llurs càrrechs fer nova extracció de oÿdor militar en lloch del dit Negrell y de Orri.

Jesús. Maria.

Los assessors y advocat fiscal del General de Cathalunya, vista la sobreconsulta de ordre dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes proposada, vist lo capítol 8 de les Corts de 1413 y·n dita consulta refferit, posat en lo llibre del 4 Senyals, vist, etcètera. Attès mossèn Domingo Negrell y de Orri, oïdor militar, en lo trienni corrent del General de Cathalunya, haja alguns mesos lo dit stà detingut pres en lo castell de la Vila de Perpinyà y per // 910v // ocasió de dita captura dit Negrel és estat y stà empatxat en no poder acudir lo offici de oÿdor, y lo empatxament del qual fa menció lo dit capítol 8 que pot obligar y obliga als deputats y oïdors a fer extracció de deputat y oïdor en loch del empatxat à de ésser vist y versemblant que lo tal deputat o oïdor no puga tornar a servir lo offici y així, per poder dir si exament per rahó del qual dit Negrell està empatxat, és just ser de sperar la declaració de la de dit Negrall per ésser contingent podrà tornar a servir lo offici de oïdor, y atesa dita contingència no té l'oïdor lo disposat en lo refferit capítol 8. Així, tant per tot lo dit com altrament, són de vot y parer que per ara no·s pot fer extracció de dir un militar en loch de dit oïdor Negrell. Salvat sempre, etcètera. *Pastor, assessor. Serra, assessor. De Viladomat, fisci advocatus.*

911r 3 juny, 1650. D.

Vot acerca dels arrendaments de la bolla de Perpinyà, trienni 1650.

Molt[a] il·lustres senyors.

a. vot intercalat entre els folis 906v-913r del trienni 1647-1650.
b. vot intercalat entre els folis 906v-913r del trienni 1647-1650.

a. vot intercalat entre els folis 906v-913r del trienni 1647-1650.

A notícia de Antonio Pau Duran, droguer, ciutadà de la present ciutat, és previngut que lo dret de las bollas de Perpinyà y sa col·lecta per lo trieni propvinent se és arrendat y lliurat la carta fiscal a Gabriel Font, corredor de orella, per 15200 lliures per quiscun any. Y com dit dret valgue més dit Duran se ofereix donar per dit dret 2500 lliures per quiscun any ademés del preu que estan lliurades, que és quantitat la que se offereix molt considerable y molt útil a la Generalitat. Y dita offerta la fa dit Duran ab pacte que si dit arrendament ab dita offerta se li resta vostra senyoria fasa merçè de no donar la fadiga a altri sinó en aquell qui més y dirà, lo que redunda en grandíssima utilitat y profit del General, que·s cumple dit pacte y promesa no sols en dita bolla però encara en totes les que avuy dia present són arrendades per lo trienni propvinent y procurant en qualsevol temps se arrendaran, com en altres ocasions s'és praticat, y en particular com consta ab acte a 23 de mars, 1644, que arrenda Antonio Sanou las bolles de Manresa y Cardona per 2800 y estipulat lo acte y lliurada la carta fiscal se torna a l'encant per aver-li que li digué 300 lliures per mes, que ab tot fou 3100 lliures, y dit Sanou a 8 de abril de dit any li digué a fins a 3103 lliures, y li foren lliurades ditas bollas. Del que resulta que no se li consedí la fadiga sinó que li digués perquè si·s dóna la fadiga ningú volrà dir-li més per evitar enemichs no restant-li profit. Per ço y altrament dit Antonio Pau Duran a vostra senyoria suplica sien servits manar tornar en lo encant ditas bollas de Perpinyà ab la offerta de dites 2500 lliures més que se offereix donar dit, suplicant y lliurant-li la carta fiscal en cas no·s trobe qui·l trega de dita, y done més preu, que a més que·s just y mirar per vol de dit General dit suplicant ho rebrà a singular gràcia y mercè. Ab offici, etcètera. *Altissimus* etcètera. Antonio Pau Duran, en causa pròpria.

911*v* *Recepta die 2 maii, 1650.* Los assessors, advocat fiscal y doctors aplicats infrascrits, vista y legida la retroscrita suplicació y lo contengut en aquesta, attès que se ofereix dita de la sexta part del dit arrendament y que aquella se dirà ab què no donen la fadiga sinó a aquell qui més hi dirà, y per quant la obsatio y offerta és considerable se deu admètrer tornant[a] lo arrendament al substruÿt ab dita nova abyecció dient a dit suplicant que en rahó de la fadiga aquella no la promedas a ningú sino que aquella a qui se fermar firmarà lo acte de arrendament. *Salvo semper et cetera. Pastor, assessor. De Viladomat, fisci advocatus. Serra, assessor. Mir, consulens. Xammar, consulens.*

a. tornant ... abyecció *interlineat al marge esquerre.*

912*r* De[a] part del molt il·lustre senyor portantveus de General, governador en lo present principat de Catalunya, e per provisió lo dia present y devall scrit feta per lo magnífich y amat conseller de la real magestat micer Francesch Monfort, jutge de la règia cort, inseguint la conclusió en lo Consell Real feta al que de una supplicació per part del procurador fiscal de la règia cort presentada intimava y notificava, així com ab thenor del present, se notifica y mana a Francesch Gassia, de Mataró, que dins tres dies pròxime vinents comptadors del die present en avant, sots pena de tres-centes lliures Barceloneses en cas de contrafacció, de sos bens exhigidores y als cofres reals de sa magestat aplicadores, fermen lo acte de bones y lleals treves per ell y per altres *simul et insolidum* contra de altres conforme la sèrie y tenor de la minuta del acte en dita supplicació exhibit, prestat en mà y poder del notari devall scrit, guiant y assegurant-lo per dits tres dies a fi y effecte tantsolament de firmar dites treves ab lo modo y forma està contingut en dita minuta, e assò faran si en dita pena no volen incórrer, lo qual manen se fa a instància de dit procurador fiscal. Dada en Barcelona, als 21 de maig de 1649. De Cortelles.

921*r* A[b]. Montblanch, 28 juny 1650.

Notícia teniu Antich Romeu, paraire ciutedà de Barcelona, com a 5 de abril de 1650 nos fou lliurada la bolla de plom y[c] segell de sera, y del arrendament de les sedes que·s bollaran en la vila de Montblanch y de col·lecta de orde dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comtes del General de Cathalunya, per aver estat la última dita la per vos donada, que fou tres mília lliures per any per lo dret de la bolla, y lo dret de la seda per vint-hi-sinch lliures per any, dels quals arrendaments contra[d] lo acte per vos fet, fermat y jurat, testificat per Sebastià Costa, notari y scrivà major de Cathalunya, del qual per ser fet per vos ne teniu plena notícia, y axí no sse'n ne dóna còpia de aquell, y com en lo dit acte estigan obligats dins deu dias, després de ésser fet aquell, en aver de donar fiansas a setisfació de dits senyors deputats y oïdors per asegurar los preus de dits arrendaments per lo dit trieni. E com ajan donat dit memorial y abonadas las fermansas per sas senyories y no·us sian curat de fer-les fermar, per tant lo procura-

a. notificació intercalada entre els folis 906v-913r del trienni 1647-1650.
b. notícia intercalada en els folis 921r-v del trienni 1647-1650.
c. a continuació ratllat, cera.
d. a continuació ratllat, vos.

dor fiscal del General, ab la present escriptura, vos requerex y interpel·le en què dins espai de un dia natural, del punt y ora que la present vos serà presentada, comtador, fasan que ditas fermanses per vos donades, firmen ab tot effecte segons ó aveu promès y jurat en lo precalendat acte, y pasat lo dit termini, faltant vos en acudir a dita obligació de dits deputats y oïdors, faran tornar al encant y subast les dites bolles, y quant la dita que·s dirà en aquelles, ab la qual se lliuraran, no sia la quantitat igual a la que per vos esta dita entenen recobrar de vostres béns, tot lo rebax y disminució se trobarà en dit arrendament, juntament ab tots los gastos, damnatjes y despeses, requerint a vos notari etcètera.

Die martis, 28 juny 1650. La damuntdita scriptura és estada presentada, inti- // 921*v* // mada y notificada[a] ajustant Antoni Nin, procurador fiscal del dit General, al sobredit Antich Romeu, trobat personalment en la casa la qual té y possehex en la plasseta de Basseya de la present ciutat, la qual, de mot a mot li és estada llegida per mi, Antoni Balsells, notari, en nom y com a substituent de Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, y entregada en sas mans pròprias còpia de aquella, entre[b] les dues y tres horas de la tarda, lo qual Romeu ha respost que se aturava lo temps de la citació per a respòndrer, de totes les quals se ha requerit dit procurador fiscal a mi, substitut de notari demuntdit, ne llevàs, com és estat llevat, lo present acte en què fou escrit. Presents pro testimonis Joseph Bartra y Salvador Pujalt, corredors de coll, ciutadans de Barcelona.

922*r* Vilafranca de Penadès, 28 juny 1650. B.

Notísia[c] teniu Joan Romeu[d], passamaner ciutedà de Barcelona, com als 5 de abril pròxim pasat vos fou lliurada la bolla de plom y sagell de sera, y del augment de las sedas que·s bollaran en la vila de Vilafranca de Penadès y llur col·lecta, de l'orde dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya, per haver estat la última dita la per vos donada, que fou sis mília sent y una lliura per any del dret de la bolla, y lo dret de la seda, trenta-sinch lliures per any, dels quals arrendaments consta ab lo acte per vos fet, fermat y jurat, testificat per Sebastià Costa, notari y escrivà mayor del General de Catalunya, del qual per ser fet per vos ne teniu plena notísia, y axí no se'ns dóna còpia de aquell; y com en lo dit acte estigan obligats, dins deu dies després de estar fet aquell, en haver de donar fermanses o satisfacció de dits senyors deputats y oÿdors per asegurar los preus de dits arrendamens per lo dit trienni, y com ajen y à pasat mes dels deu dies, y no ajan donats fianses, per tant, lo procurador fiscal del General, ab la present escriptura, vos requerex e interpel·la en què dins espay de un die natural[a], del punt y ora que la present vos serà presentada comptador, doneu les fianses teniu obligació de donar, segons ho haveu promès y jurat en lo precalendat acte, y pasat lo dit termini, faltant vos en acudir a dita obligació, dits senyors deputats y oÿdors faran tornar al encant y subast les dites bolles, y quant la dita que·s dirà en aquelles, ab la qual se lliuraran, no sie la quantitat igual a la que //922*v* // per vos esta dita entenen recobrar de vostres béns, tot lo rebax y deminució se trobarà en dit arrendament, juntament ab tots los gastos, damnatges y despesas, requerint a vos notari, etcètera.

Die martis, a 28 juny 1650. La demuntdita scriptura fonch presentada, intimada[b] y notificada instant Antoni Nin, procurador fiscal del dit General, al sobredit Joan Romeu, trobat personalment en sa casa, entre les dues y tres hores de la tarda, que té y habita en la present ciutat en[c] lo carrer dels Cambis, la qual, de mot a mot, le fonch llegida per mi Antoni Balsells, notari, en nom y[d] com a substitut de Sebastià Costa, notari, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, y entregada còpia de aquella, lo qual Romeu ha respost que se aturava lo temps de la constitució per a respòndrer, de totes les quals se ha requerit dit procurador fiscal a mi, substitut demuntdit, ne llevàs, com és estat llevat, lo present acte en què fou escrit. Presents per testimonis Joseph Bartra y Salvador Pujalt, corredors de coll, ciutadans de Barcelona.

923*r* Perpinyà, 28 juny 1650. C.

Notícia[e] teniu vos mestre Pere Mas, sabater, habitant en la present ciutat, com als 8 del present y corrent mes de juny vos fou lliurada la bolla de plom y seda, y del augment de les sedes que·s bollan en la vila de Perpinyà y sa col·lecta, de orde dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per haver estat la última dita la per vos donada, que

a. a continuació ratllat, ab sobredit Antich Romeu.
b. entre ... tarda, *interlineat al marge esquerre.*
c. notícia intercalada en els folis 922r-v del trienni 1647-1650.
d. a continuació ratllat, parayre.

a. a continuació dues paraules ratllades.
b. intimada y notificada, *interlineat al marge esquerre.*
c. en ... cambis, *interlineat al marge esquerre.*
d. en nom y, *interlineat.*
e. notícia intercalada en els folis 923r-v del trienni 1647-1650.

fou 19 mil lliures per any del dret de la bolla, y lo dret de la seda 128 lliures, 6 sous, 8, per any[a], dels quals arrendaments consta ab lo acte per vos fet, fermat y jurat, testificat per Sebastià Costa, notari y scrivà major del General de Cathalunya, del qual per ser fet per vos ne teniu plena notícia, y axí no se'ns dóna còpia de aquell, y com en lo dit acte estigan obligats, dins deu dies després de estar fet aquell, en haver de donar fiances a satisfacció de dits deputats y oÿdors, per assegurar los preus de dits arrendaments per lo dit trienni, y com agen ja passats més de deu dies y no ajan donat fiances, per tant, lo procurador fiscal del General, ab la present scriptura, vos requereix y interpel·la en què dins spay de un die natural, del[b] punt y hora que la present vos serà presentada comptador, doneu les fiances teniu obligació de donar segons ho haveu promès y jurat en lo praecalendat acte, y passat lo dit termini, faltant vos en acudir a dita obligació, dits de- //923r// putats y oÿdors faran tornar al encant y subhast les dites bolles, y quant la dita que·s dirà en aquelles, ab la qual se lliuraran, no sie la quantitat iguals a la que per vos esta dita entenen recobrar de vostres béns, tot lo rebaix y diminució se trobarà en dit arrendament, juntament ab tots los gastos, dampnatges y despeses, requerint a vos notari, etcètera.

Die [c]*martis*, 28 juny 1650. La sobrescrita[d] scriptura és estada presentada, intimada y notificada[e] a Anna Maria Mas, muller[f] del dit Pere Mas, trobada personalment en la casa que habita en lo pla d'en Llull, per no haver trobat al dit Pere Mas, son marit[g], y en la absència, a les sinch horas de la tarda, la qual, de mot a mot, li fonch llegida per mi, Antoni Balsells, notari, en nom y com a substitut de Sebastià Costa, scrivà major del dit General de Cathalunya, y entregada en ses mans pròprias còpia de aquella a les sinch horas de la tarda, y instant Antoni Nin, procurador fiscal del dit General, la qual Anna Maria Mas ha respost se aturava lo temps de la constitució per respòndrer, de totes les quals coses ha requerit dit procurador fiscal a mi, dit substitut de notari demuntdit, ne llevàs, com ne és estat llevat lo present acte, en què fou estats presents per testimonis Joseph Bartra y Salvador Pujalt, corredors de coll, ciutadans de Barcelona.

a. a continuació ratllat, los que.
b. del punt ... presentada, *interlineat, damunt de* del die de la presentasió de la present scriptura *ratllat.*
c. a continuació ratllat, ve.
d. sobrescrita, *interlineat, damunt de* demuntdita *ratllat.*
e. a continuació ratllat, al demunt.
f. a continuació ratllat, demunt.
g. son marit, *interlineat.*

924r Col·lecta de Tarragona, 28 juny 1650. D.

Notícia[a] teniu vos Jaume Fons, baxador y paraire, ciutadà de Barcelona, com als 5 de maig pròxim passat del corrent any 1650 vos fou lliurada los drets de la bolla de la col·lecta de Tarragona y lo augment del dret de les sedes que·s cullirà en tota la col·lecta de Tarragona, de orde dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per haver estat la última dita la per vos donada, que fou 1405 lliures per quiscun any per lo dret de la bolla, y per lo dret de les sedas 530 lliures per any, dels quals arrendaments, *et cetera. Fiat* com en lo Perpinyà, de mot a mot, fins *requirens notarium, et cetera.*

Die martis, 28 juny 1650. La demuntdita scriptura és estada presentada, intimada y notificada al demuntdit Jaume Fons, baxador y paraire, ciutadà de Barcelona, trobat personalment entre[b] 4 i 5 horas de la tarda en sa casa que habita en lo carrer dels Abaxadors, detràs de la botiga de Pau Rossell, la qual li fou llegida, de mot a mot, per mi, Antoni Balcells, notari, en nom y com a substitut de Sebastià Costa, scrivà major del General, y entregada[c] en les mans pròprias còpia de aquella, instant Antoni Nin, procurador fiscal del General, lo qual Fons ha respost que se aturave lo temps de la constitució per a respòndrer, de totas les quals cosas ha requerit dit procurador fiscal a mi, substitut //924v// de notari demuntdit, ne llevàs, com ne és estat llevat lo present acte, en què fou estats presents per testimonis Joseph Bartra y Salvador Pujalt, corredors de coll, ciutadans de Barcelona.

Bolla Gerona, Gaudens. Notícia teniu vos Miquel Gaudens, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, com a[d] ... de[e] ... proppassat de 1650 vos fou lliurada la bolla de plom, sera y segell de la ciutat de Gerona y sa col·lecta, y creximoni de les sedes, de orde dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per ser la última dita per vos donada, que foren[f] ... lliures per lo dret de la bolla quiscun any, y per lo dret de les sedes[g] ... lliures cada any, dels quals arrendaments *fiat* de mot a mot, com en la de Perpinyà fins, *requirens notarium, et cetera.*

Gaudens. Dimecres a vint-y-nou de juny MDCL, instant Anthoni Nin, procurador fiscal del Ge-

a. notícia intercalada en els folis 924r-v del trienni 1647-1650.
b. entre ... tarda, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat, còpia.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.
e. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.
f. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.
g. a continuació un espai en blanc d'uns 13 mms.

neral, dita scriptura fou presentada a Miquel Gaudens, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, arrendatari de la bolla de Gerona y creximoni de les sedes, personalment trobat en sa casa entre sinch y sis hores de la tarda, an al qual fou lliurada còpia de dita requesta, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte, presents per testimonis mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Joseph Blanch, verguer de la casa de la Deputació, y Anthoni Balcells, notari, entrevenint en lloc de Sebastià Costa, notari, scrivà major de dit General de Cathalunya.

925*r* Bolla[a] Perpinyà.

Ignorar no podeu vos, Pere[b] Mas, sabater, ciutadà de Barcelona, com a arrendant-se en lo encant y subhast públich lo dret de la bolla, sagell y sera, y creximoni de les sedes de la vila de Perpinyà y sa col·lecta, fou lliurada a vos la hasta fiscal de dit arrendament per ésser estat lo darrer en donar major dita fiscal, a vuyt de juny del corrent any 1650, per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, se'ns fou fet y firmat lo acte del arrendament, lo qual comensarà a córrer a primer de juliol pròxim y acabarà en dit termini de 1653, offerint-se per ço, los dits deputats y oÿdors, donar-vos les possessòries y altres recaptes necessaris per a pendre la possessió de dits drets en la forma acostumada, lo qual acte de arrendament, com està dit, és estat jurat y firmat per vos; y no obstant teniu precissa obligació de observar dit contracte de arrendament sens tenir causa ni rahó alguna, almenys vista, a[c] ... del corrent mes de juny, per part vostra fou presentada en lo consistori de dits senyors deputats y oÿdors una supplicació que comensa «A notícia», etcètera, y acaba «llevi acte de la presentació d'esta supplicació, lo offici, etcètera», ab la qual dieu que·us apartau del dit arrendament per les causes expressades y deduhides en dita supplicació, y com lo contracte de la conducció de dites bolles sie estat per fet y en força del prechalendat acte, vos siau obligat a tenir lo dit arrendament per lo dit temps, de tot lo que teniu plena notícia per ser fet propri vostre, y per ço no se us dóna còpia de l'acte ni de la supplicació, per tant lo procurador fiscal del General de Cathalunya, ab la present scriptura, vos requereix y interpel·la que prengau dita possessió y continueu dit arrendament, altrament protesta dit procurador fiscal, que en nom vostre farà exhigir y cobrar los dits drets de bolla y que cada terra exhigirà de vos y vostres béns la quantitat deguda, y que·s valdrà per dit effecte, de les clàusules y obligacions en dit acte posades y expressades com a deutes fiscals y reals, y axí mateix protesta de tots los danys, dam- //925*v*// natges, gastos, interessos y menyscaps y de tot lo lícit y permès de resquestar y protestar, *requirens notarium, et cetera*.

a. requesta intercalada en els folis 925r-v del trienni 1647-1650.
b. Pere Mas, *interlineat, damunt de* Jauma Magrinyà *ratllat.*
c. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.

Perpinyà. Dijous a trenta de juny MDCL, esta scriptura fou presentada a dit Pere[a] Mas, sabater, ciutadà de Barcelona, arrendatari[b] de la bolla de Perpinyà, y en sa absència se dexà còpia a sa muler en sa casa al[c] pla d'en Llull, la qual respongué que ho diria a son marit, instant Anthoni Nin, procurador fiscal del General, que requerí ne fos llevat acte, presents per testimonis mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Jaume Bergadà, sinter, ciutadà de Barcelona, y Anthoni Balcells, notari, entrevenint en lloc de Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya.

926*r* Perpinyà[d]. Resposta.

Responent Pere Mas, sabater, ciutadà de Barcelona, a dos requestas al dit presentades per lo procurador fiscal del General, la una de las quals comença «Notícia teniu vos Pere Mas, sabater», etcètera y acaba «*requirens vos notarium, et cetera*» en y ab la qual lo dit procurador fiscal require y interpel·la a dit Pere Mas, que dins un dia natural dóne les fermances té obligació de donar per rahó del arrendament de la bolla de plom y sagell, y augments de las sedas de la vila y col·lecta de Perpinyà, com més llargament en dita requesta està contengut; l'altra emperò comença «Ignorar no podeu» y acaba «*requirens notarium, et cetera*» ab la qual se diu y protesta a dit Mas que lo die present acude a pèndrer possessòries de dits drets, y que recusant pèndrer possessió, farà cobrar y exigir lo procurador fiscal los dits drets de la bolla per terça, en la forma acostumada dels béns de dit Mas, en força de les obligacions en dit acte apposades, com més llargament en dit acte de requesta és de vèurer, als quals se ha relació en quant per si fan, y no altrament diu que ell, dit Mas, està deslliurat totalment de haver de donar fermances algunes, perquè ha renunciat lo arrendament de la bolla per les causes y rahós en una supplicació presentada als molt il·lustres senyors diputats,

a. Pere, *interlineat, damunt de* Jaume *ratllat.*
b. arrendatari ... Perpinyà, *interlineat.*
c. al ... Llull, *interlineat.*
d. resposta intercalada en els folis 926r-927v del trienni 1647-1650.

[*1650*]

per les quals y altrament, lo arrendament és nullo eo, a lo menos, deu ésser *revocat quatenus de facto processit,* y axí bé, no subsistint la obligació principal, no té obligació de donar fermances[a]. Però per quant, tant ab[b] la primera y ab la segona requesta se han comminat fer procehiment a executius contra la persona y béns de dit Mas, y se han posat en execució ja las capturas de Jaume Galvany, corredor de orella, y de Antoni Pau Duran, adroguer, ciutadans de Barcelona, per presumir, en partícips en dit arrendament, lo havian abonat la persona de dit Mas, y lo matex se hauria executat ab[c] dit Mas, altres[d], que·s pressumien partícips en dit arrendament, a no ser-se retirats, ab què·s veu que dits senyors diputats compel·lexen de fet a dits Mas y sos companys, y axí bé, per evitar esta violència los és forçós de fer lo que altrament no farian, per no ser de justícia. Per ço, per a deslliurar-se de ditas oppressions y vexacions, diu que, sens ànimo de aprovar sa principal obligació, la qual és nul·la[e], donarà ditas fermanças, les quals firmaran ab expressa protestació, que ara per leshores fan, y dit principal, en nom de aquells, de què per prestar dita caució no sie fet prejudici algú a la nul·litat y recisió de dit arrendament, y que ditas fermances sols resten obligades, en quant dita principal obligació subsistesca, //926*v*// y no altrament ni en altra manera, y generalment sens prejudici dels[f] drets ni accions que competescan y competir pugan. Y en quant al que se li diu y requerex en la segona requesta, diu[g] y respon que pendrà la executòria de[h] la possessió y acudirà a la casa del General de Perpinyà, y demés llocs ha hont serà menester, per exigir los drets, sens ànimo de aprovar ni continuar ell ni las fermanças que donarà lo arrendament y sens ànimo de voler ésser arrendadors, sinó que administraran, com a mers y nudos administradors, en nom de aquell, a càrrec de qui, en judici competent, serà declarat haver-se de col·lectar lo dret o exacció de la bolla, y que aquesta protestació y les sobredites volen que, des de ara, vaja per repetida en tot lo temps que durarà dita exacció, perquè en temps algú no·s puga al·legar que han començat ni perseverat en lo arrendament voluntàriament, perquè son intent no és cobrar ni exigir lo dret com ha arrendatari, sinó com a nudo administrador, no voluntari sinó compel·lit, y forçat del millor modo y manera que menos danyós li sia, y per no ésser poderós ha resistir a la Generalitat y al procurador fiscal, lo qual commina posar y deputar personas, que administren, cobren y exigescan los drets a gastos de dit requestat, y axí matex commina executar aquell, y de fet ha capturat las personas sobreditas, per lo que dit Mas entén fer les pagues en son cas y lloc, ab expressa protestació que aquellas farà, no voluntàriament sinó compel·lit de la necessitat, a effecte de evitar la rigurosa execució que se li commina fer, y ab expressa protestació que vol prosseguir la causa que ha intentada, ho en cas no·u fos, intentarà y altrament instarà de nou sia declarat ésser lícit y permès a dit Mas, apartar-se del arrendament o repetir tot lo que haurà pagat ab interessos, gastos, danys y damnatges, protestant de tot lo demés lícit y permès protestar. Y donant la present per resposta vol que aquella sia continuada al peu de ditas requestas y que no sia donada còpia autèntica y fefahent de aquellas sens inserta de la present. *Requirens vos notarium, et cetera*[a].

a. a continuació una paraula ratllada.
b. tant ab la primera, *interlineat al marge esquerre.*
c. ab dit Mas, *interlineat.*
d. altres ... arrendament, *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat, prestarà dit servey.
f. a continuació ratllat, ningun.
g. a continuació ratllat, que.
h. de la possessió, *ratllat.*

Resposta de Mas, arrendatari Perpinyà. Dit dia de dijous, a trenta de juny MDCL, Francesc // 927*r* // Leonart, notari, ciutadà de Barcelona, com a procurador de dit Pere Mas, com de sa procura consta en poder del discret Jaume Sayós, notari públich de Barcelona, a vint-y-dos de dits mes y any, entregà y lliurà a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, trobat personalment en la scrivania major de la casa de la Deputació, la sobrescrita resposta, requerint-me la continuàs al peu de la requesta a son principal presentada, y que de la una sens l'altra no donàs còpia, y que se'n llevàs acte. Presents per testimonis lo doctor misser Joan Batista Monfar y Sors, ciutadà honrat de Barcelona, y Miquel Marquès, notari, ciutadà de Barcelona.

Continuació de presentatas de la requesta. Gerona. Dit dia de dijous a trenta de juny MDCL, instant dit Antoni Nin, procurador fiscal, la sobredita requesta fou presentada a Miquel Gaudens, corredor de coll, arrendatari de la bolla de Gerona, personalment trobat en la devallada de la presó, an al qual fou lliurada còpia de dita requesta; y respongué que·s aturave lo temps de la constitució per a respondre, del que requerí dit Nin ne fos llevat acte. Presents per testimonis dit Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Jaume Bergadà, ciutadà honrat de Barcelona, y Antoni Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

Dit dia, instant dit Nin, procurador fiscal, dita requesta fou presentada a Pere Vilella, botiguer de teles, arrendatari de la bolla de Vich y son

a. a continuació tres línies ratllades.

districte, y en sa absència fou dexada còpia de aquella en sa casa a Mònica Vilella, sa muller, la qual respongué que·n donaria rahó a son marit quant ý seria, del que requerí dit Nin ne fos llevat acte. Presents los propdits testimonis y dit Balcells, entrevenint en lloch de dit scrivà major.

Tarragona. Lo mateix dia, instant dit Nin, procurador fiscal, dita requesta fou presentada a Jaume Fons, arrendatari de la bolla de la col·lecta de Tarragona, y en sa absència a Maria Fons, sa muller, en sa casa, la qual digué que·u diria a son marit en ser vingut, y prengué la còpia li fou lliurada. Presents los matexos testimonis y dit Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

927*v* Cervera. Dit dia, instant dit Nin, procurador fiscal, semblant requesta fou presentada a Joan Torner, de Mataró, arrendatari de la bolla de Cervera, dexada còpia d'ella a Pau Riba, residint en casa de Sangenís, lo qual respongué que donaria dita còpia a dit Torner quant tornaria de Mataró, que seria dijous o divendres, del que dit Nin requerí ne fos llevat acte. Presents per testimonis los matexos propnomenats y dit Balcells, entrevenint en nom de dit scrivà major.

Cartes. Lo mateix dia, instant dit Nin, procurador fiscal, fou presentada semblant requesta a Montserrat Serra, sastre, ciutadà de Barcelona, arrendatari de les cartes, personalment trobat en sa casa que té en los Cotoners, an al qual fou lliurada còpia de dita requesta, que[a] és la cusida ab aquest senyal A, del que dit Nin requerí ne fos llevat acte. Presents per testimonis Joan Minguell, guarda de la bolla, y Francesch Viader, sastre, ciutadans de Barcelona, y dit Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

Resposta de Serra, arrendatari cartes. Dit dia Francesch Lleonart, notari, ciutadà de Barcelona, com a procurador de dit Montserrat Serra, com de sa procura consta en poder del discret Joseph Boleda, notari públich de Barcelona, a vint-y-nou del corrent mes de juny, se conferí en la scrivania major de la casa de la Deputació y requerí a mi, Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, que continuàs al peu de la requesta a dit son principal presentada, la matexa resposta y protesta que havia feta Jaume Magrinyà, arrendatari de la bolla de Barcelona, y que ab dites protestas y no altrament, se li lliurassen les possessòries del arrendament de les cartes se li ere firmat en la forma acostumada, requerint-me que de la dita requesta, sens inserta de dites protestes y respostes, no fos donada còpia, requerint-me en dit nom que se'n llevàs acte. Presents per testimonis Miquel Marquès y Anthoni Balcells, notari, ciutadans de Barcelona.

a. que ... A, *interlineat al marge esquerre.*

928*r* Montserrat Serra. Cartes. A.

Ignorar[a] no podeu vos Montserrat Serra, sastre, ciutadà de[b] Barcelona, com arrendant-se en lo encant y subast públich lo dret de la bolla[c] de les cartes, fou lliurada a vos la asta fiscal de dit arrendament per ésser estat lo darrer ha donar major dita y preu en aquell. Y en conformitat de la lliuranssa de dita asta fiscal, a 28 de maig[d] del corrent any 1650, per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comtes del General de Cathalunya, se us fou fet y firmat lo acte del arrendament, lo qual començarà a córrer lo primer die del mes de juliol pròxim y acabarà en dit termini en lo any 1653, offerint-se per so dits deputats y oÿdors en lo die acostumat, posar-vos en pocessió de la exacció del dret de ditas bollas en la forma acostumada, lo qual acte de arrendament, com està dit, és estat jurat y firmat per vos. Y no obstant teniu precisa obligació de observar lo dit contracte de arrendament, sens tenir causa ni rahó alguna, almenys justa, a 30 del corrent mes de juny, per vos o per vòstron procurador fou presentada en lo consistori de dits senyors deputats y oïdors una supplicació, la qual comenssa «A notícia», etcètera y acaba «lo offici, etcètera», ab la qual dieu que·s apartau del dit arrendament per les causes expressades y deduïdas en dita supplicació, y com lo contracte de la conducció de dites bolles sie estat per fet y en forsa del praecalendat acte, vos ajau obligat a tenir lo dit arrendament per lo dit temps, de tot lo que ne teniu plena notícia per ser fet propi vostre, y per so no se us dóna còpia del acte ni de la suplicació. Per tant, lo procurador fiscal del General de Cathallunya, ab la present scriptura, vos reque(re)ix y interpel·la en què lo die últim del corrent mes de juny, a la hora acostumada, se offereixen dits deputats y oÿdors[e] [a[f] do]nar-vos possessòries [y d']altres recaptes ne[ce]ssaris, per a pendre pocessió de dits drets; altrament, fent lo contrari y recusant-vos en pèndrer dita pocessió // 928*v* // y continuar dit arrendament, protesta dit procurador fiscal que en nom vostre farà exigir y cobrar los dits drets de bolla, y que cada[g] tersa exigirà de vos y

a. requesta intercalada en els folis 928r-v del trienni 1647-1650.
b. de Barcelona, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, sagell de sera y de plom.
d. maig del corrent, *interlineat, damunt de* l corrent, *ratllat.*
e. a continuació ratllat, a posar-vos en.
f. a ... pendre, *interlineat al marge esquerre.*
g. a continuació ratllat, qual.

vostros béns la quantitat daguda, y que·s valdrà, per dit effecte, de les clàusules y obligacions en dit acte posadas y expressadas com a deutes fiscals y reals, y axí mateix protesta de tots los danys, damnatges, gastos[a], interessos y menyscaps, de tot lo lícit y permès de requestar y protestar, requirint a vos notari, etcètera.

Respon dit Montserrat Serra lo mateix que ha respost y protestat Jaume Magrinyà, arrendatari de la bolla de Barcelona, ab les matexes protestas, y que ab ellas li sien entregades possessòries.

Die 30 juny 1650. *Oblata per Francesch Lleonart, notarius, ut procuratorem Montserrati Serra, arrendatarius* de les cartes, *constat de potestate penes discretum Josephum Boleda, notarium publicum Barcinonae, die 29, civitatis. Testes sunt discreti Michael Marques et Anthonius Balcells, notaribus, civis Barcinonae.*

930*r* Fermansas[b] Barcelona y altres bolles.

Ignorar no podeu[c] Pere[d] Bofarull, mercader de Barcelona, com en lo arrendament del dret de la bolla, plom y sera de la present ciutat de Barcelona y sa col·lecta, lo qual arrendà Jaume Magrinyà, sabater de la present ciutat, a 28 de mars del corrent any 1650, entre altres fianses que lo dit donà per[e] seguretat de dit arrendament y pagàs de aquell[f] [...] hu[g], y com a altre de les fianses de dit arrendament, firmaren aquell a 9 de abril del corrent y present any, com resulta de la firma[h] en dit acte posada, obligant-vos, com lo principal, en pagar lo preu de dit arrendament, per tot lo trienni és estar arrendat al dit Magrinyà, per quinsenades, com en lo acte de dit arrendament està contengut, del qual com a fet propri y per vos firmat ne teniu plena notícia, y axí no se us ne lliura còpia. Y com per part de dit Jaume Magrinyà, principal arrendatari de dita bolla, a 22 del corrent mes de juny se hage dada supplicació als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, y ab aquella diga que se aparta y dexa lo arrendament a ell fet de dites bolles, sens que ý hage causa ni ocasió de poder-se apartar de aquell *saltim*[i] que justa aparega, per tant, lo procurador fiscal del General, ab la present scriptura vos nottifica totes les coses alt dites, qui requereix y interpel·la[a] que com a fiansa que sou, culliau los drets de dites bolles, comensant la col·lecció de aquells lo[b] últim dia del corrent mes de juny, després de ser post lo sol, offerint-se los dits deputats a posar-vos en possessió dels dits drets en la forma acostumada y continueu per tot lo trienni de col·lectar aquells; y fent lo contrari protesta dit procurador fiscal contra vostra persona y béns, que acabada cada quinsenada[c] exhigirà y cobrarà de vostres béns la quantitat serà deguda al dit General, valent-se de les clàusules // 930*v* // posades en lo referit acte, y també, en cars de renitència, lo que no creu axí mateix, dit fiscal protesta que per los dits deputats y oÿdors de comptes se posaran y anomenaran persones per a cobrar y exhigir lo dit dret de bolla a compte vostre, y axí mateix protesta de tots los danys y damnatges ne redundaran al General, requerint al notari, etcètera.

Similis requisitio fuit facta a totes les fermances de la bolla de Barcelona, acceptat Francesc Fons qui no ha firmat, y també se'ls ha requerit en respecte de les altres bolles en què han firmat[d].

931*r* Pere Bofarull. Dimecres, a vint-y-nou de juny mil sis-cents sinquanta la sobredita scriptura fou presentada (a) Pere Bofurull, mercader, ciutadà de Barcelona[e], com a fermanssa del arrendament de la bolla de Barcelona y sa col·lecta y de la ciutat de Manresa y sa col·lecta, y creximoni de sedas, y en sa absència fou dexada còpia de dita requesta a Maria Bofurull, sa muller, dexant-li còpia en sa casa que té en lo carrer dels Botés, instant Antoni Nin, procurador fiscal del General, lo qual requirí se'n llevàs acte. Presents per testimonis mosèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Joseph Blanch, verguer de la casa de la Diputació, y Antoni Ballsells, notari, entrevenint per Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya.

Felicià Galvany. Dit die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada dita requesta a Felicià Galvany, botiguer de teles, com[f] a fermansa en dit arrendament de la bolla de Barcelona, y en sa absència fou dexada còpia a Domingo Planes, fadrí de sa casa, que té al capdevall de la Argenteria, del que no requirí dit Galvany se'n llevàs acte. Present per testimonis los propnomenats y

a. a continuació ratllat, y.
b. requesta intercalada en els folis 930r-931v del trienni 1647-1650.
c. a continuació ratllat, doctor.
d. Pere Bofarull mercader, *interlineat, damunt de* vostra mercè Francesc Fons ciutadà honrat *ratllat.*
e. a continuació ratllat, la.
f. a continuació tres paraules ratllades.
g. hu, *interlineat damunt* vostra mercè, *ratllat.*
h. a continuació ratllat, per mi.
i. saltim ... aparega, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat, en.
b. a continuació ratllat, primer.
c. a continuació ratllat, des.
d. a continuació vint línies ratllades.
e. a continuació ratllat, arrendatari de la bolla de Barcelona y d.
f. com ... Barcelona, *interlineat al marge esquerre.*

entrevenint dit Balsells, en nom de dit scrivà major del General.

Antoni Joan Lledó. Lo mateix die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada semblant requesta a Antoni Joan Lledó, mercader, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona y en lo de la vila de Olot, y craximoni de sedas, y en sa absència fou dexada dita còpia en sa casa, que té en los Cambis, Ana Garriga, sa criada, del que requerí dit Nin ne fos llevat acte. Praesents per testimonis los propnomenats y dit Balsells, entrevenint per dit scrivà major.

Francesch Oller. Ítem dit die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada dita requesta a Francesch Oller, mercader, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona y en lo de la vila Cervera, y creximoni de sedas de aquella, y ab sa absència se dexà còpia a Michel Costa, son criat, en casa que poseheix en lo carrer de Moncada, a la mateixa hora, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis los sobreanomenats y dit Balsells.

Sebrià Costa. Lo praedit die, a instància de dit Nin en[a] dit nom, fou presentada //931*v*// dita requesta a Sabrià Costa, mercader, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona y de la de Olot, y creximoni de les sedes de aquella, personalment trobat en sa casa situada en lo carrer d'en Corretger, del que requirí dit Nin se'n llevàs acte. Present los mateixos testimonis y dit Balsells.

Joseph Borrell. Ítem lo mateix die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada aquesta requesta a Joseph Borrell, mercader, fermansa de[b] lo arrendament de la bolla de Barcelona y en lo de la vila de Cervera, y creximoni de sedes de aquella, y en sa absència se dexà còpia a Antoni, son fill, a las sis oras de la tarda, del que raquerí dit Nin ne fos llevat acte. Presents los mateixos testimonis y dit Balsells.

Francesch Roca. Ítem dit die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada semblant requesta a Francesch Roca, mercader, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona y en la de la ciutat de Manresa, y craximoni de sedas de aquella, y en sa absència se dexà còpia a Marianna Pau, sa criada, en sa casa que és en lo carrer de Bonayre, a la mateixa hora, requerint dit Nin ne fos llevat acte. Presents los mateixos testimonis y dit Balsells.

Joan Llinàs. Ítem lo mateix die, instant dit Nin en dit nom, fou presentada semblant requesta a Joan Llinàs, mercader, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona, y en sa absència fou dexada còpia a Marianna Llinàs, en sa casa que té en lo carrer que trau en lo carrer d'en Gimnàs, a la mateixa hora, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents los mateixos testimonis y dit Balsells.

Pere Pont. Ítem lo praedit die, instant lo mateix Nin en dit nom, semblant scriptura fou presentada a Pere Pont, mercader, ciutadà de Barcelona, com a fermansa en lo arrendament de la bolla de Barcelona y en lo de la ciutat de Manresa, y craximoni de sedas de aquella, personalment trobat en sa casa que té en lo carrer de la Dagaria, al qual fou dexada còpia, del que requereix dit Nin se'n llevàs acte. Presents los mateixos testimonis y lo dit Balsells.

932*r* Ripoll[a], Joseph Pinyana.

Ignorar no podeu vos Joseph[b] Pinyana, ciutadà de Barcelona, com en lo arrendament del dret de la bolla, plom, sera y segell, de la vila[c] y collecta de Ripoll y Sant Joan sas Badessas, y craximoni de les sedas, la qual arrendà Luís Puig, negociant de Ripoll a 18 de mars proppassat del corrent any 1650, entre altres fianses que lo dit donà per seguretat de dit arrendament y pagas, de aquell foreu hu, y com a tal, firmareu aquella a 27 de maig proppassat, com resulta de la firma en dit acte posada, obligant-vos, com lo principal, en pagar lo preu de dit arrendament, per tot lo trienni és estat arrendat a dit principal per tercés, com en lo acte de dit arrendament està contengut, del qual, com ha fet propri y per vos firmat ne teniu plena notícia, y axí no se us lliura còpia, y com per part de dit principal, arrendatari de dita bolla, a[d] ... del[e] ... proppassat se hage dada supplicació als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, y ab aquella diga que se aparta de dit arrendament a ell fet de dites bolles, sens que ý hage causa ni ocasió de poder-se apartar de aquell, *saltem* que justa aparega. Per tant, lo procurador fiscal del General, ab la present scriptura, vos notifica totes les coses alt dites y us requereix y interpel·la que, com a fiansa que sou, culliau los drets de dites bolles, comensant la col·lecció de aquelles després que la present vos serà presentada, offerint-se los dits deputats

a. a continuació ratllat, dit nom.
b. de lo arrendament, *interlineat.*

a. a continuació ratllat, Jaume Barrera.
b. Joseph Pinyana, *interlineat, damunt de* Jaume Barrera, droguer *ratllat.*
c. a continuació ratllat, de.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.
e. a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.

manar despedir-vos possessòries y los demés recaptas necessaris en la forma acostumada, y continueu per tot lo trienni de col·lectar aquelles, y fent lo contrari, protesta dit procurador fiscal contra vostra persona y béns, que acabada quiscuna tersa, exhigirà y cobrarà de vostres béns la quantitat serà deguda al dit General, valent-se de les clàusules posadas en lo referit acte; y també, en cars de renitència, lo que no creu axí mateix dit fiscal, protesta que per los dits deputats y oÿdors de comptes se posaran y anomenaran personas per cobrar y exhigir dit dret de bolla a compta vostre, y axí mateix protesta de tots los danys y damnatges ne redundaran al General, requerint al notari, etcètera.

Joseph Pinyana. Dijous a trenta de juny MDCL, instant Anthoni Nin, procurador fiscal del General de Cathalunya, esta scriptura fou presentada a Joseph Pinyana[a], ciutadà de Barcelona, // 932v // com a fermansa dels arrendaments de les bolles de Ripoll y Sant Joan ses Badesses, Olot y Cervera, y creximoni de les sedes d'elles, personalment trobat en sa casa, an al qual fou lliurada còpia de dita requesta, a[b] les set hores de la tarda, y respongué que·s aturave lo temps de la constitució per respondre, del que requerí dit Nin ne fos llevat acte. Presents per testimonis mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Jaume Bargadà, sinter, ciutadà de Barcelona, y Anthoni Balcells, notari, entrevenint en nom de Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya.

Cristòfol Sangenís. Dit dia, instant dit Anthoni Nin en dit nom, semblant scriptura fou presentada a Cristòfol Sangenís, mercader, fermansa en lo arrendament de la bolla de Cervera y creximoni de les sedes de aquella, dexada còpia a Pau Riba, criat de sa casa que té en lo carrer de Moncada, a[c] la matexa hora, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents los matexos testimonis y dit Balcells.

Jaume Cortada. A quatre de juliol de dit any MDCL, semblant scriptura fou presentada a Jaume Cortada, mercader, ciutadà de Barcelona, fermansa en lo arrendament de la bolla de Gerona y creximoni de les sedes de aquella, personalment trobat en la Llotja de la mar de la present ciutat de Barcelona, lo qual, presa còpia de dita scriptura, respongué que·s aturave lo temps de la constitució per respondre. Presents per testimonis mossèn Joseph Berart, cavaller en Barcelona populat, y Anthoni Balcells, notari, y jo, dit Sebastià Costa, scrivà major de dit General.

a. a continuació una espai en blanc d'uns 20 mms.
b. a ... tarda, *interlineat.*
c. a ... hora, *interlineat.*

Jaume Falguera. A 5 de dits mes y any, instant dit Anthoni Nin, procurador fiscal del General, semblant scriptura fou presentada a Jaume Falguera, mercader, ciutadà de Barcelona, fermansa en lo arrendament de la bolla de la col·lecta de Tarragona y creximoni de les sedes, de cada còpia, en sa casa, a Catharina Puig, criada, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis Joan Busquets, forner, y Joseph Blanch, verguer de la Deputació, y Anthoni Balcells, notari, entrevenint per dit scrivà major.

933r Martí Piles. Ítem dit dia, instant dit Nin, procurador fiscal del General, semblant scriptura fou presentada a Martí Piles, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, fermansa en lo arrendament de la bolla de la ciutat de Vich y creximoni de les sedes, personalment trobat en sa casa, lo qual, presa la còpia se li entregà, respongué que·s aturave lo temps de la constitució per a respondre, del que requerí dit[a] Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis Joachim Puig, fla(q)uer, y Joseph Blanch, entrevenint dit Balcells en lloch de dit scrivà major.

Francesc Alòs. Lo mateix dia, instant dit Nin, procurador fiscal, semblant scriptura fou presentada a Francesc Alòs, botiguer de teles, fermansa en lo arrendament de la bolla de la collecta de Tarragona y creximoni de les sedes, y en sa absència, fou dexada còpia en sa casa a Isabel Anna, sa filla, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis Joan Papell, paparer, y dit Joseph Blanch, entrevenint dit Balcells per dit scrivà major.

Bernat Sembasart. Ítem lo dit dia, instant dit Nin en dit nom, semblant scriptura fou presentada a Bernat Sembasart, droguer, fermansa en lo arrendament de la bolla de Manresa y Cardona, dexada còpia de dita requesta a Maria Sembasart, sa muller, en sa casa, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis dit Joseph Blanch y Joseph Pons, baxador, ciutadà de Barcelona y dit Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

Anthoni Favar. Lo mateix dia, instant dit Anthoni Nin, procurador fiscal, semblant scriptura fou presentada a Antoni Favar[b], ciutadà de Barcelona, fermansa en lo arrendament de la bolla de la ciutat de Vich y creximoni de les sedes, dexada còpia per ser absent en sa casa a Paula Pia, sa criada, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents //933v // per testimonis dit Joseph Blanch y Joan Vergués, brasser de Mataró, y dit Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

a. a continuació ratllat, Blanch se.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 60 mms.

Joseph Cerveró. Ítem dit dia, instant dit Nin en dit nom, semblant requesta fou presentada a Josep Çerveró, mercader, ciutadà de Barcelona, fermansa de la bolla de la ciutat de Vich y creximoni de les sedes, y en sa absència, fou dexada la còpia en sa casa a Francisca Cerveró, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis dit Joseph Blanch y Joan Oliver, negociant, ciutadà de Barcelona, y dit Anthoni Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

Pau Rossell, Pere Pau Joffre. Ítem lo mateix dia, instant dit Antoni Nin en dit nom, semblant scriptura fou presentada a Pau Rossell, mercader, y Pere Pau Joffre[a], botiguer de teles, ciutadans de Barcelona, fermansas en la bolla de Monblanch, dexada còpia a dit Rossell, personalment trobat en sa casa, y per ell y per dit Joffre, absent, respongué que·s aturave lo temps de la constitució per a respondre, del que dit Nin requerí se'n llevàs acte. Presents per testimonis dit Joseph Blanch y Francesc Pujades, studiant, residint en Barcelona, y dit Balcells, entrevenint per dit scrivà major.

Balthasar Sayol. Finalment dit dia, instant dit Antoni Nin, procurador fiscal, semblant requesta fou presentada a Balthasar Sayol, botiguer de teles, fermansa en lo arrendament de la bolla de Manresa y Cardona, y creximoni de les sedes, dexada la còpia a Speransa Sayol, en sa casa, del que requerí dit Nin se'n llevàs acte. Presents per testimonis dit Joseph Blanch y Gabriel Agustí, jove botiguer de teles, residint en Barcelona, y dit Anthoni Balcells, entrevenint en lloch de dit scrivà major del General de Cathalunya.

934r [Bolla[b] Bar]celona principal Magrinyà.

Ignorar no podeu vos, Jaume Magrinyà, sabater, habitant en la present ciutat de Barcelona, com arrendant-se en lo encant y subast públich lo dret de la bolla, sagell de sera y plom de la present ciutat de Barcelona y sa col·lecta, fou lliurada a vos la hasta fiscal de dit arrendament, per ésser estat lo darrer en donar major dita y preu en aquell. Y en conformitat de la lliuransa de dita hasta fiscal a 28 de mars del corrent any 1650, per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, se us fou fet y firmat lo acte del arrendament, lo qual comensarà a córrer lo primer dia del mes de juliol pròxim y acabarà en dit termini en lo any 1653, offerint-se per ço, dits deputats y oÿdors, en lo die acostumat, possar-vos en possessió de la exacció del dret de dites bolles en la forma acostumada, lo qual acte de arrendament, com està dit, és estat jurat y firmat per vos. Y no obstant, teniu precissa obligació de observar lo dit contracte de arrendament sens tenir causa ni rahó alguna, almenys vista, als 22 del corrent mes de juny, per vos o per vòstron procurador, fou presentada en lo consistori de dits senyors deputats y oÿdors una supplicació, la qual comensa, «A notícia» y acaba «lleve acte de la presentació d'esta supplicació, lo offici, etcètera», ab la qual dieu que·us apartau del dit arrendament per les causes expresades y deduhides en dita supplicació, y com lo contracte //934v// de la conducció de dites bolles sie estat per fet, y en força del prechalendat acte, vos siau[a] obligat a tenir lo dit arrendament per lo dit temps, de tot lo que ne teniu plena notícia per ser fet propri vostre, y per ço no se us dóna còpia del acte ni de la supplicació, per tant, lo procurador fiscal del General de Cathalunya, ab la present scriptura, vos requereix y interpel·la[b] que lo dia últim del corrent mes de juny, a la hora acostumada, se offereixen dits deputats y oïdors a posar-vos en possessió de dits drets, altrament, fent lo consistori, procurant-vos enpèndrer dita possessió y continuar dit arrendament; altrament[c] protesta dit procurador fiscal que en nom vostre farà exhigir y obrar los dits drets de bolla, y que cada quinsanada exhigirà, de vos y vostros béns, la quantitat deguda, y que es valdrà per dit effecte de les clàusulas y obligacions en dit acceptades y expressades, com a deutes fiscals y reals; y axí mateix protesta de tots los danys, damnatges, gastos, interessos y menyscaps, y de tot lo lícit y permès de requestar y protestar, requerint a vos notari, etcètera.

Semblant requesta a Joan Torner, arrendatari de la bolla de Cervera.

Semblant a Pere Mas, arrendatari de la bolla de Perpinyà.

Semblant a Jaume Fonts, arrendatari de la bolla de Tarragona.

Semblant a Miquel Gaudens, arrendatari de la bolla de Gerona.

Semblant a Pere Vilella, arrendatari de la bolla (de) Vich.

a. botiguer de teles, *interlineat, damunt de* mercader *ratllat.*
b. requesta i respostes intercalades en els folis 934r-935v del trienni 1647-1650.

a. siau, *interlineat damunt* hajeu, *ratllat.*
b. a continuació ratllat, en.
c. altrament, *interlineat.*

Semblant a Montserrat Serra, sastre, arrendatari de les cartes.

Semblant a Luýs Puig, sastre de Ripoll, per la bolla Sant Joan ses Badesses.

Semblant a Joseph Parrell, principal de la bolla de Tremp y Pallars, qui s'és apartat, a 4 de juliol 1650.

935*r* Barcelona. Dimecres, a vint-y-nou de juny mil sis-cents sinquanta, instant Antoni Nin, procurador fiscal del General de Cathalunya, la sobrescrita scriptura fou presentada a dit Jaume Magrinyà y, per sa absència, fou dexada en sa casa còpia[a] d'ella a Anna Magrin(y)à, muller sua, la qual digué ne donaria rahó a son marit, requerint[b] dit Nin ne fos llevat acte. Presents per testimoni mossèn Agustí Dalmau, ciutadà honrat de Barcelona, y Jaume Bergadà, sinter, ciutadà de Barcelona, y Anthoni Balcells, notari, entrevenint en lloch de Sebastià Costa, notari, scrivà major del dit[c] General[d].

936*r* Resposta[e] bolla Barcelona.

Responent Jaume Magrinyà, çabater de la present ciutat, a una requesta lo die de ayir[f], que comptàvem als 29 de juny corrent, a ell presentada per lo procurador fiscal del General, la qual comença «Ignorar no podeu vos Jaume Magrinyà, çabater, habitant en la present ciutat», etcètera y acaba «y axí mateix protesta de tots los danys, damnatges, gastos, interessos y menyscaps, y de tot lo lícit y permès de requestar y protestar, requerint a vos notari, etcètera», ab la qual dit procurador fiscal requereix y interpella, que lo die últim del dit corrent mes, a la hora acostumada, se conferesca dit Magrinyà a pèndrer la possessió que se li offereixen donar los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, per a cobrar los drets de bolla y sagell de cera y plom de la present ciutat de Barcelona, etcètera y sa col·lecta[g], ab comminació que los dits senyors deputats, en nom de dit Magrinyà, faran exhigir y cobrar los dits drets, y que quiscuna quinsenada exigiran de aquell y sos béns las quantitats degudas, valent-se de las forças del acte, etcètera, com més llargament és de vèurer en dita requesta; a la qual se refer *impugnative tantum nisi quatenus pro se facit*, diu i respon que ell, dit Magrinyà, acudirà a la casa del General y demés llochs a hont serà menester, per a exigir eo fer exigir los drets, sens ànimo emperò, de approvar ni continuar lo arrendament, y sens ànimo de ésser arrendador fins que ell y sos partícips administraran, com a mers y nudos administradors y en nom de aquell, a càrrech de qui en judici competent serà declarat haver-se de cullir lo dret o exacció; y que aquesta protestació volen, dit Magrinyà y //936*v*// sas fiances, que des de ara vage per repetida en tot lo temps que durarà dita exacció per a què, en temps algú[a] no·s puga al·legar que han perseverat en lo arrendament, perquè llur intent no és cobrar ni exigir lo dret com arrendadors sinó com a nudos administradors, no voluntaris sinó compel·lits y forçats; y per no ésser poderosos a resistir a la Generalitat y al procurador fiscal, lo qual, ab la requesta mencionada, commina posar y deputar personas que administren, cobren y exigesquen los drets a gastos de dit Magrinyà y de sas fiances, y axí mateix commina e requesta aquells en quiscuna quinsenada[b], per las pagas de dit pretès arrendament, per lo que dit Magrinyà entén, en quiscuna quinsenada, fer las pagas no voluntàriament sinó compel·lit de la necessitat, a effecte de evitar la rigurosa exequució que se li commina fer, axí contra d'ell, com contra de las fiances, y ab expressa protestació que vol proseguir la causa ha intentada y, altrament, instar de nou sie declarat ésser lícit y permès, a dit Magrinyà, apartar-se del arrendament y repetir tot lo que haurà pagat ab interessos[c], gastos, danys y damnatges y protestant, axí mateix, de tot lo lícit y permès de protestar. Per ço, donant la present per resposta, volen que aquella sie continuada al peu de[d] la mencionada requesta, y que en temps algú, no sie donada còpia authèntica ni fefahent de aquella, sens inserta de la present, *requirens vos notarium, et cetera*[e].

Resposta. Dijous a trenta de juny de dit any mil sis-cents sin- //937*r*// quanta, Isidoro Spelt, causídich, ciutadà de Barcelona, com a procurador de dit Jaume Magrinyà, com de sa procura consta en poder del discret Jaume Sayós, notari públich de Barcelona, a vint-y-dos de dits mes y any, entregà y lliurà a mi Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, trobat personalment en la scrivania major de la casa de la Deputació, la[f] sobrescrita[g] resposta, reque-

a. còpia d'ella, *interlineat*.
b. requerint ... acte, *interlineat al marge esquerre*.
c. dit, *interlineat*.
d. *a continuació vuit línies ratllades*.
e. *resposta intercalada en els folis 936r-937v del trienni 1647-1650*.
f. *a continuació ratllat*, pr.
g. *a continuació ratllat*, altrament que los.

a. *a continuació ratllat*, vos.
b. *a continuació ratllat*, no voluntàriament.
c. *a continuació ratllat*, dam.
d. *a continuació ratllat*, dit.
e. *a continuació tres línies ratllades*.
f. la sobrescrita resposta, *interlineat*.
g. *a continuació una paraula ratllada*.

rint-me continuàs al peu de la requesta, a son principal presentada, y que de la una sens l'altra no donàs còpia, y que·n fos llevat acte. Presents per testimonis Miquel Marquès y Anthoni Balcells, notaris, ciutadans de Barcelona.

939r 29 juny 1650. A.

Jhesús[a] Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, al agregi regent la Real Cancelleria, noble y magnífichs doctors del Real Consell, assessors y advocat fiscal del General infrascrits, per a què declaren en scrits lo que ses senyories deuen fer acerca de les suplicacions presentades per los arrendataris de les bolles de la ciutat y col·lecta de Barcelona, Gerona, Vilafrancha, Olot, Manresa y Cardona, Tarragona, Vich, Cervera, Montblanch, Perpinyà y altres de altres col·lectes, en les quals pretenen poder-se apartar dels arrendaments respective per ells fets lo trienni vinent de 1650, començant en lo primer de juliol pròxim, per rasió de unes crides reals publicades als 20 del corrent, de orde de sa altesa, inseguint la conclusió en lo sacre Real Consell feta, contenint la prohibició de entrar al present Principat y comptats las merchaderies de fora regne, en dites crides expressades, com més llargament en dites suplicacions, a les quals se ha relació, se conté. Vists los actes dels arrendaments y les dites crides reals; vistes les suplicacions referides y oït lo advocat fiscal del General y los advocats de dits arrendadors.

Attès que lo article consultat en via de dret és controvers, així per lo rigor dels pactes dels arrendaments, com per a controvèrsia dels doctors, y així necessita de judicial discusió, per ço, són de vot y parer que los senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, *pro nunch* y sens prejudici dels drets y pretensions de les parts, y fins que altra cosa per justícia sie provehida, no deuen condecendir a la pretensió de dits arrendadors, ans bé que deuen requerir los que, lo die assenyalat, acuden a pèndrer possessió dels dits arrendaments y continuen aquells ab comminació, que altrament faran exigir lo dret de la bolla[b] per los officials ordinaris, a compte y càrrech[c] de dits arrendadors; y vingut lo die de la paga de les quinsenades y terces respective, en cas no paguen aquelles, se valdran de les forces y rigors dels actes, de la manera que en la casa de la Deputació se ha acostumat y acostuma procehir.

Vicecomes, regens, consulens. Queralt, consulens. De Copons et Tamarit, consulens. Graells, consulens. Pastor, assessor. Serra, assessor. De Viladomar, fiscalis advocatus.

a. vot intercalat en el foli 939r-v del trienni 1647-1650.
b. per, *interlineat damunt* que, *ratllat.*
c. ch, *interlineat damunt* càrrega, *ratllat.*

941r Revocació dels manaments, entregada per lo síndich del General, dijous a 30 de juny 1650. A.

Constituït[a] personalment Luís Collell, ciutedà honrat, y de la sacra, christiana y real magestat escrivà de manament, y per auctoritat real, notari públich de Barcelona, dimarts, als vint-y-vuyt del mes de juny, any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents sinquanta, devant lo sereníssim senyor Luís de Vandosme, duch de Mercoeur, par de Francça, conseller, lloctinent y capità general en lo present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, estant en son real palau, lo qual és scituat en lo carrer Ample, prop lo monastir de Sanct Francesch de la present ciutat de Barcelona, en presència del espectable don Joseph de Biure y de Margarit, governador de Cathalunya, y don Gaspar de Biure y de Margarit, en Barcelona populats, testimonis per aquestes coses cridats, responent a una embaxada que per part dels deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya li és estada feta, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor, los deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, ab multiplicades instàncias en llur concistori fetas, los és estat representat que, en lo mes de setembre proppassat, foren tretas moltes persones, habitans en la present ciutat, fora d'ella, ab manaments sotscrits y firmats per lo espectable don Joseph de Biure y de Margarit, portantveus de general governador de Cathalunya, y ab aquells, usant de la jurisdicció econòmica y política, manà que dins duas horas de la presentació de aquells comptadores, se isquessen de la present ciutat, y dins sis dias, se conferissen a les parts de Rosselló y fessen allí sa residència, fins de sa senyoria y del Consell Real tingan altre orde. Acudint axí, los dits deputats y ohidors, a la obligació de llurs oficis, consultaren als assessors ordinaris y advocat fiscal de la casa y doctors consulents los dits manaments, per a què mirassen y vessen si ab aquells se havia contrafet als usatges o constitucions de Cathalunya, los quals, després de diversos tractats, entre ells tin-

a. revocació intercalada en els folis 941r-942v del trienni 1647-1650.

guts, sobre lo dit fet, han donada la relació en escrits sotascrita y firmada, ab la qual resolgueren que, ab //941v// les paraules que·s ligen ab los dits manaments, usant de la jurisdicció econòmica y política, y duració, en no poder tornar a ses casas fins tingan altre orde de sa senyoria y Consell Real. Y per quant cessà la causa, donà lloch en què les ditas personas puguessen ésser extretas de la present ciutat, y dure lo estar los dits absents y fora de ses casas, han resolt se ha contrafet als usatges y generals constitucions de Cathalunya y, senyaladament, al usatge «*Aliud namque*», títol «De dret del fisch», constitució segona; y terçera, títol «De penas corporals y altres aplicables». Per lo que, extrajudicialment, a vostra altesa suppliquen mane revocar dits procehiments, per a què axí cessen les contrafaccions alt refferit y refferides, usatge y contitucions, lo que rebran a singular favor y mercè de vosa altesa».

Diu y respon sa altesa, que les paraules «usant de econòmica y política» se ligen en los manaments, en virtut dels quals alguns seculars foren expel·lits lo any passat de la present ciutat, aquelles se foren posades per la seguretat del estat y present ciutat, en temps y ocasió que en nostres mans se trobava una armada del enemich y lo exèrcit de terra havia ocupadas algunas vilas y lochs, y marxava per a setiar la present ciutat, perquè les persones suspitoses no puguessen obrar en favor del enemich, com ell confiava, y diminuir per aqueix camí ses forces, la qual era tant apretada que no donava loch a captures de persones, instruccions de processos ni altres procehiments judicials, ni ab ells se occurria a les necessitats leshores presents, també com ab la prompta expulció, y no ab intenció de usar de absoluta potestat ni procehir contra los provincials, altrament que, per les constitucions de Cathalunya y altres drets de la pàtria és permès, y en quant dites paraules, usant de econòmica y política, mi porten protesta absoluta o, altrament, encontren ab ditas constitucions de Cathalunya y drets de la pàtria, sa altesa revoca aquelles, y en quant a la duració de dits manaments, del dia que lo dit perill y necessitat cessaren, sa altesa los revoca de tal manera que a les persones seculars a qui foren fets, no se'ls fassa càrrega alguna en ningun temps per haver contrafet ad aquells, després de haver cessat dit perill y necessitat. De les quals coses //942r// sa altesa me ha manat a mi, dit Luís Collell, ne llevàs acte y ne liure còpia de aquell a les persones a qui sia interès.

Sig+num Ludovici Collell, civis honorati et sacrae, christianissimae et regiae magestatis mandati scribae auctoritateque regia notarii publici Barcinonae, qui praemissis interfui scribereque feci cum praecedenti papiri, foleo [...] parte presentis, ac rogatus et requisitus clausi.

---

944 /1r Procura per lo noble don Jacinto de Vilanova. *6 julii 1650* Renúncia de Miquel Joseph Quintana y Joseph Blanch. A.

Universis[a] *et singulis seriem presentius inspecturis attestor exploratamus fidem facio ego, Andreas Bosch, villae Perpiniani, Elnensis diocesis, apostolica et regia auctoritatibus notarius publicus collegiatus, quod sub chalendario infrascripto per me, in dicta villa Perpiniani extitit, receptum et continuatum quoddam publicum potestatis instrumentum cujus apprisiae thenor in hunc sequitur modum, die vigesima septima junii millesimo sexcentesimo quinquagesimo, ego, Andreas Bosch, notarius publicus collegiatus Perpiniani, scriba Deputationis localis Generalis ejusdem villae et illius collectae, eis videlicet melioribus via, modo et forma quibus melius, et cetera. Citra revocationem, et cetera. Gratis, et cetera. Constituhit et ordinavit procuratorem meum certum, et cetera. Ita quod, et cetera. Nobilem dompnum Hiacintum de Vilanova, Barcinone populatum, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo cedendum, renunciandum et resignandum pure, libere et simpliciter in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum Generalis principatus Cataloniae et comittatorum Rossilionis et Cerittaniae, Barcinonae residentium, et aliarum quarum vis personarum de his potestatem habentium et seu de quas pertineat et spectet predictum officium scribae dictae Deputationis localis Generalis predictae villae Perpiniani, //944/1v// cum omnibus juribus et pertinentiis ejusdem officis universis et pro his in eorum consistorio standum et comparendum ipsosque supplicandum, quattenus dictum renuntiationem et resignationem admittere dignentur et quascunque supplicationis in premissis necessarias et opportunas dandum et presentandum, et quodcunque juramentum ad id necessarium in animam meam prestandum et subcundum, et ad predictae omnia et singula substituendum, et cetera. Et demum ach generaliter, et cetera. Promissit habere rattum et cetera. Et non revoccare, et cetera. Sub obligatione bonorum meorum, et cetera. Testes honorabilis Franciscus Beda, mercator, discretus Gaudericus [...], sartor Perpiniani, et ego Andreas Bosch, notarius.*

Ut igitur predictis aliena manu fideliter exaratis fides in juditio et extra ab omnibus et ubique plenissima impendatur, ego idem Andreas Bosch,

a. renuncia intercalada entre els folis 943v-944r del trienni 1647-1650.

notarius, hich me subscripsi et meum solittum arttis tabellionatus appossui, sig+num.

946r *12 iulii 1650.* A.

Molt[a] il·lustres senyors. Essent vingudas en lo port de la present ciutat quatre o sinch dias ha dos barcas, la una d'ellas del patró Francesc Giralt y l'altra de[b] Anton[c] Janer, carregadas de robas y mercaderias, per aver-hi en ditas barcas algunas robas de las prohibidas ab los edictes reals publicats per sa magestat, no han volgut deixar entrar aquellas, no obstant eran ya partidas de Gènova al temps se feran ditas cridas. E com pus dita ocasió no·ls reste altre remey a Jaume Falguera, mercader, y altres, per no pèrdrer del tot ditas robas, si no sols trebalçar aquellas en altre barca per altra part, a hont pugan ditas mercaderias tenir alguna expedició, y per dit effecte vullen del dit trebals exigir dret de la Generalitat, lo que apar molt voluntari per no ésser dit trebals voluntàriament fahedor per dit Jaume Falguera y altres, ans bé compel·lits de la necessitat de no poder tenir entrada en la present ciutat las ditas robas, ademés de què ya las demés mercaderias de ditas barcas han pagat ya lo dret a la Generalitat. Per ço, supplican a vostra senyoria, dits Jaume Falguera, mercader, y altres, sien servits manar no molesten a dits mercaders a effecte de voler cobrar dret algú de dit trebals, en què ademés que per lo demuntdit és molt just, ho rebran dits supplicants a singular favor de vostra senyoria, lo offici, etcètera. *Altissimus.*

Oblata VIIII julii MDCL in consistorio, et cetera. Et domini deputati intervenientibus et auditorum computorum commiserunt per dictus // 946v // magnificus assessoribus Generalis, qui predicta videant relationem faciant. Costa, scriba majori Generalis Cathaloniae.

Resposta *die 12 julii 1650.* Vista la suplicació y lo contengut en aquella, y altrament vist y attès lo que se devia conciderar y attènder, y singularment attès, que[d] ab crides reals està prohibit entrar certa[e] spècie de robes a la present ciutat, y avent arribat al pont de la present ciutat algunes barches que aportaven roba dels suplicants, en dites crides y edictes prohibides de entrar, les quals, per no poder entrar, és forçós haver-les de tràurer-les de la present província ab la mateixa barca que són arribades o trabalçant-les ab altra, y a bé se deu pagar lo pagar lo dret trebalçant de una barca en altra, no pot tenir lloc en l'ora present, en lo qual no està en[a] falcultat del [amo] de la [barcha] poder entrar aquella a la present ciutat y província. Per lo que los assessors y advocat fiscal infrascript són de vot y sentir que, de les robes prohibides, trebalçades de una barca a altra, no·s de(ga) pagar dret algú.

Pastor, assessor. De Viladomar, fiscalis advocatus. Serra, assessor.

a. suplicació intercalada en els folis 946r-v del trienni 1647-1650.
b. de, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, Giralt.
d. a continuacio ratllat, leg.
e. certa specie de, *interlineat al marge dret.*

956r *23 iulii 1650.* A.

Ihesus[b] Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, per rahó y causa de les crides manades publicar per sa altesa als 20 de juny propassat, ab les quals restà prohibit entrar robes y altres coses specificades en les dites crides, y si ab dites crides se ha feta contrafacció als usatges, constitucions, capítols de Cort y altres drets de la pàtria. Vistes les dites crides y les rahons en aquelles expresades, per a poder donar son vot y parer, y aconsellar en dit fet, resolen que, primerament, se deu rèbrer informació sobre lo contengut en dites crides y causes en aquelles expressions, la qual rebuda, segons resultarà, donaran son vot y parer a vostra senyoria, si hi ha contrafacció en la prohibició en dites crides contengudes, *salvo, et cetera.*

Vidit Pastor, assessor. De Viladomar, fiscalis Generali advocatus. Vidit Serra, assessor.

---

959 /1r *28 iulii 1650.* A.

Die[c] dominica, vigessima quarta mensis julii anno a Nativitate Domini, millesimo sexcentesimo quinquagesimo, in villa Cervariae, Caelsonesis diocesis.

Ego Petrus Campardo, notarius publicus ville Cervariae, Caelsonensis diocesis, receptor et supercollector peccuniarum Generalis Cathalonie villae et collecte Cervariae gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratorem meum certum, et

a. en, *interlineat damunt* y *ratllat.*
b. vot intercalat en els folis 956r-v del trienni 1647-1650.
c. certificatòria intercalada entre els folis 958v-959v del trienni 1647-1650.

cetera. Ita quod, et cetera. Vos nobilem don Ioannem de Argensola, in castro de Argensola domiciliatum, licet absentem, et cetera. Ad usque pro me, dicto constituente, et nomine meo, dictum oficium receptoris jurium Generalis dictae villae et collectae Cervariae, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum presentis Cathalonie principatus, pure, libere et simpliciter renuntiandum et cedendum dictasque renuntiationem et cessionem recepi et admitti, petendum et suplicandum suplicationes quascunque dandum, oferendum et presentandum easque provideri et subsignati pettendum, et obtinendum privilegii expeditioni concentiendum concensus quoscunque de super necessarios et juramenta quacunque personae ad quam pertineat et spectet, de his que facta fuere toto tempore quo dictum oficium receptoris habui reddere promittendum et oferendum, et quicquid et quantum per meum debitum fuerit Generalitati solvere promittendum, quotiescunque requisitus fuero et pro dictis computis reddendis quaecunque instrumenta cautionum securitatum et alia vobis benevisa cum illis usque pactis, pactionibus, stipulationibus personae et bonorum meorum obligationibus, ut in debitis fiscalibus et regalibus jurium renuntiationibus juramentis et aliis etiam clausulis et cauthelis necessariis et oportunis et insimilibus opponi solitis faciendum et firmandum unum quoque vel plures procuratorem seu procuratores ad presentia omnia substituendum, et cetera. // 959/1*v* *// Et demum ac generaliter, et cetera. Ego enim, et cetera. Promitto iuditio sisti, et cetera. Et habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Sub bonorum meorum obligatione actum, et cetera. Firmo, et cetera. Testes sunt Ioannes Sala, negociator, et Michael Gual, textor lini, ville Cervariae.*

In quorum fidem et testimonium premissorum illorum ego Ioannes Paulus Arcis, regia auctoritate notarii publici ville Cervaria, diocesis Celsonensis, hic me subscribo et meum appono, sig+num.

959*r* *28 iulii 1650.* B.

Die[a] *vigesima quarta mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo, Barchinone.*

Honorabilis Andreas Ferrer, burgensis villae Perpinyani, diocesis Elnensis, et scriba collectae Generalis villae Cervariae, diocesis Selsonensis, gratis, et cetera. Constituit et ordenavit procuratorem suum certum, et cetera. Ita quod, et cetera. Nobilem dompnum Joannem de Argensola, Barchinonae populatum, absentem, et cetera. Ad videlisset pro dicto constituente et eius nomine officium predictum scribae dictae collectae cum omnibus juribus et pertinentiis suis, in manibus et posse admodum reverendos illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathaloniae, renunciandum et cedendum, et inde renuntiationem et cessionem predictas cum clausulis et cauthelis utilibus et necessariis ac in similibus instrumentis fieri et apponi solitis et assuetis dictoque nobili procuratori benevisis faciendum et firmandum, nec non etiam supplicationes quascunque dictis dominis deputatis et auditoribus computorum ac aliis quibus expediat et opus sit presentandum seu presentari faciendum et eas et contenta in eisdem debitae exequtioni demandari faciendum et instandum, et inde instrumenta quecunque necessaria et opportuna faciendum et firmandum. Item etiam quecunque officia per dictos admodum illustres dominos deputatos et auditores computorum in favorem dicti constituentis providenda acceptandum cum quibquis pactis et conditionibus modoque et forma dicto domino procuratori constituto benevisis, et pacta et conditiones enarrandas complendum et observandum pocessionemque realem et actualem seu quasi dictis officiorum nomine dicti constituentis accipi- // 959*v* *// endum, et pro predictis quascunque oblationes, cautiones, tam dictis illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum quam aliis quibusvis personis ratione dictorum officiorum faciendum et prestandum, et fidejussores quoscunque circa predicta dandum, et ipsos et eorum bona indempnes et indempnia ac penitus sine dampno super bonis dicti constituentis servare promittendum, et pro inde personam et omnia singula bona dicti constituentis cum scriptura a testii tamquam pro debitis fiscalibus et regalibus obligandum et iuramenta quecunque nec non sacramentum et omagium ore et manibus comendatum juxta usaticos Barchinonae et constitutiones generales Cathaloniae, in manibus et posse dictus dominorum deputatorum et auditorum computorum faciendum et prestandum et pro his quecunque instrumenta utilia et necessaria circa predicta seu aliqua de predictis cum clausulis, cauthelis et renunciationibus, utilibus et necesssariis ac dicto domino procuratori constituto benevisis faciendum et firmandum. Et cum posse ad omnia substituendi. Et demum, et cetera. Promisit ratum habere, et cetera. Et non revocare, et cetera. Testes sunt magnificus Maginus Poso, utriusque iuris doctor, et Ludovicus Coll, notarius regiusque, cives Barchinone.*

a. certificatòria intercalada en els folis 959r-v del trienni 1647-1650.

Premissis aliena manu scriptis fidem facit Joannes Salines, auct(oritat)ibus apostolica et regia notarius publicus Barchinonae, haec propria scribens manu apponum.

961r *28 iulii 1650.* C.

Al[a] primer de juny 1650, en la causa de sobreseïment instada per Hieònim Resplans, mercader, fill del quòndam Hieònim Resplans, fiansa de la bolla de Vich, trienni 1599, fonch declarat sobreseïment per los magnífichs assessors, attès consta ésser hereu dit Hieònim Resplans, menor, dits béns de Magdalena, sa mara, com consta ab los capítols matrimonials als 23 de maig 1590, sens perjudici a les parts, y que sia notat al racional en lo llibre de Vàlues, etcètera.

963r

Memorial[b] dels errors se són trobats en lo llibres de les terças de les entrades y exides del General de Cathalunya, en la comprovació que, de orde dels molt il·lustres senyors deputats, és estada feta per Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Salvador Tos, negossiant, inseguint la deliberació consistorial de ses senyorias feta a 24 de janer 1650.

En la taula de Vilafranca de Conflent, tauler Gregori Puig. Terça janer, febrer y mars 1629: a 29 de mars 1629 despatxà de exida Pere Jordana 5 quintars, 3 roves avellana en clova per 20 lliures. Ha pagat per dret ordinari y galeres 1 lliura, havent de pagar 6 sous, 8 per dit dret ordinari a raó 4 diners per lliura; y 1 lliura de dret de galeres, a raó 1 sou per lliura: deu 6 sous, 8: 6 sous, 8 diners.

À de haver, dit tauler per son salari a raó 2 sous per lliura: 8 diners. Número 1. Resta debitor: 6 sous.

En la mateixa taula, tauler Joan Batista Morer. Terça janer, febrer y mars 1640: en la dita terça se troba haver-se despatxat y exida ab 4 partits, 6 càrregas sal sens estar assentats dits depatgs en lo compte del dret de guerra, per lo qual dret són deguts 4 sous; y en la cloenda del dret ordinari ý ha error en dany del General 4 sous, deu per tot: 8 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1646: en dita terça se han despatxades ab 7 partides, 12 càrregas sal, y no estan assentades en lo comte del dret de guerra, així que, per dit dret deu: 8 sous; ítem a 24 de setembre ha despatxat de exida Antoni Mercer 6 quintars, 2 roves llana, à pagat lo dret ordinari y falta lo dret de guerra, la qual llana, estimada a raó 10 lliures quintar, comforme la tarifa, val 65 lliures, que a raó 4 diners per lliura deu, per dit dret de guerra, 1 lliura, 1 sou, 8: 1 lliura, 1 sous, 8.

Terça octubre, novembre y desembre 1646: en dita terça se ha despatxat ab 10 partides, //963v // 21 càrrega(s) de sal, los quals despats no estan assentats en lo compte del dret de guerra, així que deu per dit dret, 14 sous: 14 sous.

Terça janer, febrer y mars 1647: en dita terça se ha despatxat ab 6 partides, 21 càrregues 1/2 de sal, que a raó 2 lliures càrrega, val 43 lliures, y a raó 4 dinés per lliura, per lo dret de guerra, 14 sous, 4: 14 sous, 8 diners.

Terça octubre, novembre y desembre: En dita terça se ha despatxat ab 9 partides, 29 càrregues 1/2 de sal, que a raó 2 lliures càrrega, valen 59 lliures, los quals despatgs no estan assentats en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliure deu, per dit dret, 19 sous, 8: 19 sous, 8.

Suman dits errors, fets per dit Moner: 4 lliures, 6 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 8 sous, 7; Número 2. Resta debitor dit Morer: 3 lliures, 17 sous, 5.

En la taula de Prada de Conflent, tauler Llorens Texidor. Terça janer, febrer y mars 1629: a 3 de setembre 1629 despatxà Lluís Ponsí 173 bigas per 320 lliures; ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures 4 sous, havent de pagar 5 lliures, 6 sous, 8; deu 2 lliures, 2 sous, 8: 2 lliures, 2 sous, 8.

À de aver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 sous, 3; Número 3. Resta debitor, dit Llorens Texidor: 1 lliura, 18 sous, 5.

En la matexa taula, tauler Francesc Texidor. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 20 de agost 1643 despatxà Guillem Barra 170 cortons de oli per 64 lliures; a 22 de dit, Pere de Tor

a. memorial intercalat en els folis 961r-v del trienni 1647-1650.
b. memorial intercalat en els folis 963r-993v del trienni 1647-1650.

unes ollas de ferro per 3 lliures; a 23 de dit, Benet Camps 3 càrregues sal per 6 lliures; a 26 Joan Antoni Petit 3 càrregues sal per 6 lliures; a 28 Joan Badia 6 càrregues sal per 13 lliures; a 3 de setembre Guillaumés Martí 12 cortons de oli per 5 lliures; a 9 Lluís Mallach 5 càrregues 1/2 sal per 11 lliures; a 11 Pasqual Capella 3 càrregues sal per 6 lliures; a 14 Antoni Capella 1 càrrega 1/2 sal per 3 lliures; a 19 lo // 964r // mateix 3 càrregues sal per 6 lliures; a 28 Joan Cuguleras 4 càrregues sal per 8 lliures. Que tot junt suma 131 lliures, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret, 2 lliures, 3 sous, 8: 2 lliures, 3 sous, 8.

Terça octubre, novembre y desembre 1643: en dita terça se ha despatxat ab 23 partits, 123 càrregues 1/2 sal, ningú dels quals partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, val 247 lliures; deu per dit dret; a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 2 sous, 4: 4 lliures, 2 sous, 4.

Terça abril, matg y juny 1644: en dita terça se ha despatxat 22 càrregas sal ab 9 partits, los quals no estan assentats en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, val 44 lliures; deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 14 sous, 8: 14 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1646: en dita terça se ha despatxat 37 càrregues 1/2 de sal ab 11 partits, ningú dels quals està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, val 75 lliures, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 5 sous: 1 lliura, 5 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1646: en dita terça se ha despatxat 86 càrregues de sal ab 20 partits, ningú dels quals està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, valen dites 86 càrregues, 172 lliures; deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 17 sous, 3: 2 lliures, 17 sous, 3.

Terça janer, febrer y mars 1647: en dita terça se ha despatxat 54 càrregues 1/2 de sal ab 12 partits, ningú dels quals està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, valen dites 54 càrregues 1/2, 209 lliures; deu per dit dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 16 sous, 4: 1 lliura, 16 sous, 4.

Ítem a 25 de febrer despatxà Giralt Jansana 6 quintars ferro, val 15 lliures, y sols ha pagat lo dret ordinari; deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 5 sous: 5 sous.

964v Terça abril, matg y juny 1647: en dita terça se ha despatxat 47 càrregues 1/2 de sal ab 14 partits, y ningú d'ells està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, valen dites 47 càrregues 1/2, 95 lliures; deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 11 sous, 8: 1 lliura, 11 sous, 8.

Juliol, agost y setembre 1647: en dita terça se ha despatxat ab 21 partits, 108 càrregues 1/2 sal, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 2 lliures càrrega, las dites 108 càrregues valen 217 lliures; deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 12 sous, 4: 3 lliures, 12 sous, 4.

Terça octubre, novembre y desembre 1647: en dita terça se ha despatxat 27 partits, 183 càrregues de sal, que a raó 2 lliures càrrega, val 366 lliures, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra; deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 6 lliures, 2 sous: 6 lliures, 2 sous.

Ítem a 31 de octubre despatxà Pere Lagrau 11 dorchs de oli per 28 lliures; a 2 de novembre Joan Cedó, quinquilleries per 30 lliures; y a 5 de desembre Pere Bucabella 16 cortans de oli per 10 lliures, 8 sous; y no estan assentats dits partits en lo compte del dret de guerra, que tots junts fan suma de 69 lliures; deu per dit dret a raó 4 diners per lliura: 1 lliura, 3 sous: 1 lliura, 3 sous.

Suman los errós fets per dit Francesc Texidor: 25 lliures, 13 sous, 3; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 11 sous, 3; Número 4. Resta debitor dit Texidor: 23 lliures, 2 sous.

Taula de Estagell, tauler Raphel Xaupí, prevere. Terça de octubre, novembre y mars 1629: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari, per ell col·lectat, 8 sous, 8, havent de dir 14 sous, 4, així que·y ha error en dany del General, 5 sous, 8: 5 sous, 8 diners.

Terça de abril, matg y juny 1646: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 11 liures, 18 sous, havent de dir 19 lliures, 17 sous, 2, així que ha // 965r // pres error en dany del General en set lliures, denou sous y dos: 7 lliures, 19 sous, 2.

Terça juliol, agost y setembre 1646: en la cloenda de dita terça, diu, suma tot lo dret, per ell exhigit, 4 lliures, 17 sous, 10, havent de dir que suma 9 lliures, 8 sous, 6, així que ha pres error en dany del General en 4 lliures, 10 sous, 8: 4 lliures, 10 sous, 8.

Terça abril, matg y juny 1647: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari y de guerra junt 9 lliures, 14 sous, havent de dir que suman, dits drets, 12 lliures, 6 sous, 1, així que se ha pres error en dany del General en 2 lliures, 12 sous: 2 lliures, 12 sous.

Terça, juliol, agost y setembre 1647: a 11 de juliol despatxà Joan Rotg 2 quintars 1/2 de formatge per 12 lliures, 10 sous, y no tres, per lo dret que a raó 4 diners per lliura de dret ordinari y lo mateix per lo dret de guerra, deu per tot 8 sous, 4: 8 sous, 4.

Terça octubre, novembre y desembre 1647: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 6 lliures, 8 sous, havent de dir que suman 8 lliures, 8 sous, 1, així que se ha pres error en dany del General en 2 lliures, 1: 2 lliures, 1.

Suman los errós fets per dit mossèn Raphel Xaupí: 17 lliures, 15 sous, 11; à de haver per son salari a 2 sous per lliura: 1 lliura, 15 sous, 1; Número 5. Resta debitor: 16 lliures, 10.

Taula de Blanes, receptor Joan Florit, credenser Jaume Fornaca y Roure. Terça janer, febrer y mars 1629: a 11 de janer despatxà Joan Casalins per exida 90 mil claus per 58 lliures, 10 sous; 5 càrregues cèrcols per 7 lliures, 10 diners; dos caps sanalles per 2 lliures, suma tot junt, 68 lliures. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 9 sous, havent de pagar, a raó 6 diners per lliura, 1 lliura, 14 sous, falta al dret 5 sous, que rebaxat llur salari a raó 2 sous per lliura per quiscú, deuen: 4 sous. Número 6.

En dita taula de Blanes, receptor Joan Oms, major, credenser Joan Oliva. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 19 de agost despatxà Joan Rovira // 965*v* //, 111 cuyros per 77 lliures, 14 sous. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 2 sous, 9 y de dret de guerra lo mateix, havent de pagar 1 lliura, 5 sous, 9 per quiscun dret, a raó 4 diners per lliura, deuen per tot, 6 sous: 6 sous.

En la cloenda de dita terça, diuen, ha valguts lo dret de guerra 42 lliures, 4 sous, 1, havent de dir que suma 42 lliures, 14 sous, 1, així que han pres error ab dita suma de 10 sous: 10 sous.

Suman los errors fets per dits Oliva y Oms: 16 sous; an de haver per llur salari, a raó 2 sous per lliura, per quiscun: 3 sous, 2. Número 7. Restan debitors dits Joan Oms y Joan Oliva: 12 sous, 10.

Taula de Castelló de Ampúries, tauler Pere Costa. Terça janer, febrer y mars 1629: a 5 de janer despatxà lo patró Berthomeu Ferreró per exida 200 corteras blat, a raó 32 sous per quartera, val 320 lliures. Ha pagat de dret ordinari 11 lliures y lo mateix de dret de galeres, havent de pagar 16 lliures per quiscun dret, a raó 1 sou per lliura, deu per tot: 10 lliures.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliures: 1 lliura; Número 8. Resta debitor dit Pere Costa: 9 lliures.

Taula de Sinch-claus, tauler Jaume Rabassa. Terça abril, matg y juny 1629: a 26 de juny despatxà Perris Vilar per exida 2 mil barrils sardina, a raó 8 sous barril; 613 barrils sardina, a raó 7 sous ms.; 157 barrils anxova, a 12 sous; y 72 barrils sardina, a 12 sous; val tot junt, 1151 lliures, 19 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 19 lliures, 8, havent de pagar 19 lliures, 4 sous, deu 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Ítem per dit despatx ha pagat de dret de galeres, a raó 1 sou per lliura, 57 lliures, 1 sou, 11, havent de pagar 57 lliures, 11 sous, 11, deu 10 sous.

Suman los errors fets per dit Rabassa: 13 sous, 4; à de haver per son salari a 2 sous per lliura: 1 sou, 4; Número 9. Resta debitor dit Jaume Rabassa: 12 sous.

966r Taula de la Selva de Roses, tauler Pere Servera. Terça de juliol, agost y setembre 1629: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari per ell exhigit 5 lliures, 3 sous, 4, havent de dir que suma 6 lliures, 18 sous, 4, així que ý ha de error en dany del General en 1 lliura, 5 sous: 1 lliura, 5 sous.

À de haver per son salari a 2 sous per lliura: 2 sous, 6; Número 10. Resta debitor dit Servera: 1 lliura, 2 sous, 6.

En la matexa taula, tauler Joan Marés. Terça abril, matg y juny 1641: a 5 de abril despatxà Joan Ribart randas y fusells, per los quals ha pagat de dret ordinari 6 sous, 6, y no està assentat en lo compte del dret de guerra, havent de pagar lo mateix, deu 6 sous, 6: 6 sous, 6.

Ítem a 26 de matg, lo patró Perris Bella despatxà per exida 1 quintar llana de la terra, ha pagat tant solament lo dret ordinari, deu per lo dret de guerra, 4 sous: 4 sous.

Suman los errors fets per dit Marés: 10 sous, 6 diners; à de haver per son salari a 2 sous per lliura: 1 sou; Número 11. Resta debitor dit Joan Marés: 9 sous, 6.

En la matexa taula, tauler Pere Pau Climent. Terça abril, matg y juny 1647: a 10 de abril despatxà lo patró Joan Ferri 80 botas de vi per 144 lliures. Ha pagat tant solament lo dret ordinari, deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 8 sous: 2 lliures, 8 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 sous, 9; Número 12. Resta debitor lo dit Pere Pau Climent: 2 lliures, 3 sous, 3.

Taula de Roses, receptor Miquel Bombasí, credenser Pere Domènech. Terça juliol, agost y setembre 1629: a 20 de juliol despatxà Batista Minombra // 966v // 900 barrils sardina y 100 barrils anxova, tot per 375 lliures; à pagat de dret ordinari a raó 4 diners per lliura: 6 lliures, 1 sou, 8 diners, havent de pagar 6 lliures, 5 sous, deuen, 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Ítem per dit despatg, ha pagat de dret de galeres a raó 1 sou per lliura: 18 lliures, 5 sous, havent de pagar 18 lliures, 15 sous, deuen, 10 sous: 10 sous.

Ítem a 4 de agost despatxà lo patró Joan Fàbrega 5 roves indi per 73 lliures, ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 2 sous, 4, havent de pagar a 4 diners per lliura, 1 lliura, 4 sous, 4, deuen 2 sous: 2 sous.

Suman los errors fets per dits Bombasí y Domènech: 15 sous, 4; an de haver per llur salari, a raó 2 sous per lliura per quiscú: 3 sous; Número 13. Restan debitors los dits Bombasí y Domènech: 12 sous, 4.

Taula de Sanct Feliu de Guíxols, receptor Jaume Llinàs, credenser Antoni Pi. Terça octubre, novembre y desembre 1629: a 9 de octubre despatxà Pierris Vinyes 50 quintars gingebre y 40 quintars pança, tot per 460 lliures. Ha pagat de dret ordinari 7 lliures, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 7 lliures, 13 sous, 4, deuen: 13 sous, 4.

An de haver per llur salari, a raó 4 sous per lliura: 2 sous, 8; Número 14. Restan debitors dits Llinàs y Pi: 10 sous, 8.

En dita taula de Sanct Feliu, receptor Baltesar Bacó, credenser Antoni Pi. Terça octubre, novembre y desembre 1640: a 9 de novembre despatxà Francesc Mont 90 barrils sardinas per 24 lliures, 15 sous; y 16 quintars galda per 16 lliures, tot junt són 40 lliures, 15 sous. Ha pagat de dret ordinari 11 sous, 7 diners, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 13 sous, 7, deuen 2 sous: 2 sous.

Ítem dit dia despatxà lo patró Antoni Vialé 157 barrils ordinaris y 211 barrils nisarts de sardina, tots per 231 lliures, ha pagat de dret ordinari 3 lliures, 13 sous, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 17 sous, deuen 4 sous: 4 sous.

Terça de juliol, agost y setembre 1643: a 18 de setembre despatxà Joan Pellisser diversas mercaderias per valor de 527 lliures. // 967r // Ha pagat de dret ordinari 8 lliures, 5 sous, 8[a], y de dret de guerra lo mateix, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 8 lliures, 15 sous, 8, per quiscun dret deuen, per tot, 1 lliura: 1 lliura.

Suman los errors fets per dits Baltesar Bacó y Anthoni Pi: 1 lliura, 6 sous. Han de haver per llurs salaris, a raó 4 sous: 5 sous, 2; Número 15. Restan debitors, dits Baltesar Bacó y Antoni Pi: 1 lliura, 10.

En la matexa taula de Sanct Feliu, receptor Joan Agostí Pi, prevere, credenser, Baltezar Bacó, prevere. Terça janer, febrer, y mars 1646: a 6 de febrer despatxà Joseph Vila 8 cordes tarades crues per 12 lliures, 16 sous, y segons la tarifa se havian de estimar a 2 lliures corda, valen 16 lliures. Deuen lo dret de 3 lliures, 4 sous, a raó 2 sous per lliura, que són, 6 sous, 5: 6 sous, 5.

Terça abril, matg y juny 1646: a 2 de matg despatxà Thomàs Flos 24 corterolas anxovas per 7 lliures, 4 sous; 16 quintars carn salada per 96 lliures. Tot suma 103 lliures, 4 sous. Ha pagat de dret de guerra 1 lliura, 4 sous, 5, havent de pagar 1 lliura, 14 sous, 5, deuen 10 sous: 10 sous.

Terça de juliol, agost y setembre 1646: a 21 de agost despatxà Joan Pellisser diverses mercaderias per valor de 1550 lliures. Ha pagat de dret ordinari 25 lliures, 13 sous, 4, havent de pagar 25 lliures, 6 sous, 8, y lo mateix de dret de guerra, deuen per tot, 6 sous: 6 sous.

Terça de janer, febrer y mars 1647: en la cloenda del dret de guerra, diuen, ha valgut dit dret en dita terça encamarat 74 lliures, 2 sous, 9, havent de dir 84 lliures, 7 sous, 5, així que·y ha de error en dany del General, 10 lliures, 4 sous, 8: 10 lliures, 4 sous, 8.

Suman los errors fets per dits Pi y Bacó: 11 lliures, 7 sous, 1; an de haver per llurs salaris, a raó 4 diners per lliura: 2 lliures, 5 sous, 5; Número 16. Restan devent dits Pi y Bacó: 9 lliures, 1 sou, 8.

a. a continuació ratllat, ha.

967v Taula de Cadaqués, tauler Sebastià Serinyana. Terça de octubre, novembre y desembre 1629: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari encamarat 21 lliures, 15 sous, havent de dir 22 lliures, 15 sous, 4, així que·y ha de error en dany del General, 1 lliura, 4: 1 lliura, 4.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 sous; Número 17. Resta debitor dit Serinyana: 18 sous, 4.

En dita taula de Cadaqués, tauler Pere Clapés. Terça de janer, febrer y mars 1644: a 3 de mars despatxà Jaques Saquet per entrada, 108 camises de taradas per 54 lliures. Ha pagat de dret ordinari 5 lliures, 8 sous, havent de pagar, a raó 10 sous per lliura, 27 lliures, deu 21 lliures, 12 sous: 21 lliures, 12 sous.

Ítem dit dia despatxà lo dit, 4 dotzenas balones per 4 lliures, 16 sous. Ha pagat de dret ordinari 10 sous, havent de pagar 2 lliures, 8 sous, a raó 10 sous per lliura, deu 1 lliura, 18 sous: 1 lliura, 18 sous.

Suman los errós fets per dit Clapés: 23 lliures, 10 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 7 sous; Número 18. Resta debitor dit Pere Clapés: 21 lliures, 3 sous.

Taula de Bagur, tauler Montserrat Roca. Terça de octubre, novembre y desembre 1629: en la cloenda del dret ordinari diu ha valgut dit dret, per ell exigit en en dita terça, 12 lliures, 11 sous, 2, havent de dir 13 lliures, 4, així que ý ha de error en dany del General 9 sous, 2: 9 sous, 2.

Terça de juliol, agost y setembre 1640: a 16 de agost despatxà per entrada Benet Ferro 20 pessas bocarams per 40 lliures, y segons la tarifa estan estimats a 3 lliures pessa, valen 60 lliures. À pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, havent de pagar 6 lliures, deu 2 lliures: 2 lliures.

Terça de abril, matg y juny 1641: a 15 de matg despatxà Joan Flor 70 lliures prunas per 3 lliures, 15 sous; a 26 juny Berthomeu Xambert 600 barrils sardinas per 165 lliures; y a 28 de dit, Antoni Soler, 100 barrils // 968r // sardinas per 27 lliures, 10 sous, que tot junt suma 196 lliures, 5 sous. Los quals despats no estan assentats en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret: 3 lliures, 5 sous, 5: 3 lliures, 5 sous, 5.

Ítem en foli 2 del llibre de dita terça, pàgina 2, falta a la suma en lo dret ordinari, 10 sous: 10 sous.

Terça de abril, matg y juny 1646: en lo llibre de dita terça en cartes 4, del dret ordinari, se ha pres error ab la suma en dany del General, 1 lliura: 1 lliura.

Terça de juliol, agost y setembre 1646: a 13 de agost despatxan per entrada Francesc Riera y Joan Roca 50 pessas blauets per 75 lliures. À pagat de dret ordinari 1 lliura, 5 sous, y lo mateix de dret de guerra, que tot són 2 lliures, 10 sous, havent de pagar 7 lliures, 10 sous del dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, les quals 2 lliures, 10 sous se han de rebaxar de les dites 7 lliures, 10 sous, per no pagar los blauets dret de guerra, deu 5 lliures: 5 lliures.

Ítem en la suma del dret ordinari de dita terça, en la primera pàgina, se ha pres error en dany del General de 1 lliura: 1 lliura.

Terça de octubre, novembre y desembre 1646: al primer de octubre despatxà per entrada Sebastià Carreras 140 pessas blauets per 210 lliures. À pagat de dret ordinari y guerra per tot 7 lliures, havent de pagar de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 21 lliures, que rebaxades les dites 7 lliures, per no dèurer dret de guerra, deu 14 lliures: 14 lliures.

Ítem en lo llibre de dita terça, en foli 7 del dret ordinari, ý ha de error en dany del General 10 sous, 4: 10 sous, 4.

Ítem en foli 8, pàgina primera, ý ha de error en la suma en dany del General: 1 lliura.

Terça de octubre, novembre y desembre 1647: a 22 de desembre despatxà Urban Pingaut 91 barril(s) sardinas salades per 40 lliures. Ha pagat tant solament lo dret ordinari, deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 13 sous, 4: 13 sous, 4.

Suman los errors fets per dit Roca: 29 lliures, 8 sous, 3; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 18 sous, 10; Número 19. Resta debitor dit Montserrat Roca: 26 lliures, 9 sous, 5.

968v Taula de Ripoll, tauler Antoni Llacuna. Terça de octubre, novembre y dezembre 1629: en la cloenda de dita terça, diu, à valgut lo dret ordinari, per ell exhigit, 10 lliures, havent de dir 10 lliures, 10 sous, així que·y ha de error en dany del General, 10 sous: 10 sous.

Terça de octubre, novembre y dezembre 1647: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari 18 sous, havent de dir 1 lliura, 4 sous, així que·y ha de error en dany del General: 6 sous.

Suman los errors fets per dit Llacuna: 16 sous; à

de haver per son salari, a raó 2 sous per lliures: 1 sou, 7; Número 20. Resta debitor dit Antoni Llacuna: 14 sous, 5.

Taula de Mataró, receptor Joan Pere Tarau, credencer Francesc Vilapura. Terça de octubre, novembre y dezembre 1640: en la cloenda de dita terça, diuen, suma lo dret ordinari 207 lliures, 14 sous, 9, havent de dir 218 lliures, 4 sous, 9, així que ý ha de error en dany del General, 10 lliures, 10 sous: 10 lliures, 10 sous.

Terça de janer, febrer y mars 1641: en la cloenda de dita terça, diuen, suma lo dret ordinari 45 lliures, 3 sous, 9, havent de dir 45 lliures, 11 sous, 9, així que ý ha de error en dany del General, 8 sous: 8 sous.

Terça abril, matg y juny 1641: a 4 de abril 1641 despatxà Jaques Bech un quintar prunas per 5 lliures; dit dia Pere Joan Tarau 10 quintars 1/2 bacallar per 26 lliures, 5 sous; dit dia Onofre Arnau 25 quintars salicorn per 37 lliures, 10 sous; dit dia Anthoni Joan Tarau 3 roves estany per 15 lliures; que tot junt suma 83 lliures, 15 sous, los quals partits no estan assentats en lo compte del dret de guerra, deuen per dit dret, a raó 4 diners per lliura: 1 lliura, 7 sous, 11: 1 lliura, 7 sous, 11.

Ítem a 11 de matg despatxà per exida Pere Lagassa 14 quintars llana de Aragó neta. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 sous, 6 per rova, 12 lliures, 2 sous, havent de pagar 12 lliures, 12 sous; deuen 10 sous: 10 sous.

Ítem per lo dret de guerra de dita llana, que estimada a 10 lliures lo quintar, val 140 lliures, que a raó 4 diners per lliura, deuen 2 lliures, 6 sous, 8: 2 lliures, 6 sous, 8.

969r Ítem a 25 de juny 1641 despatxà Antoni Martell 9 pessas 14as blancas per 210 lliures, ha pagat de dret de guerra 3 lliures, 5 sous, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 10 sous; deuen 5 sous: 5 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1643: en la cloenda de dita terça, diuen, ha valgut lo dret ordinari 498 lliures, 10 sous, havent de dir 499 lliures, 15 sous, 8, així que ý ha de error en dany del General 1 lliura, 5 sous, 8: 1 lliura, 5 sous, 8.

Terça octubre, novembre y dezembre 1643: a 31 de dezembre despatxà Onofre Arnau 80 quintars 1/2 bacallar, a raó 2 lliures quintar, y ab tots gastos val 210 lliures. Ha pagat de dret de guerra 1 lliura, 16 sous, 8, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 10 sous; deuen 1 lliura, 13 sous, 4: 1 lliura, 13 sous, 4.

Ítem dit dia despatxà Joan Lapeyra 7 pessas cordellats per 260 lliures, ha pagat de dret de guerra 3 lliures, 5 sous, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 6 sous, 8; deuen 1 lliura, 1 sou, 8: 1 lliura, 1 sou, 8.

Ítem dit dia despatxà Joseph Paroler 2 peces vint-y-quatrenes, tir 72 canes, a 3 lliures, 4 sous cana, val 230 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 3 diners per lliura, 2 lliures, 15 sous, havent de pagar 2 lliures, 17 sous, 6; deuen 2 sous, 6: 2 sous, 6.

Ítem lo dit predit despatg ha pagat de dret de guerra 2 lliures, 17 sous, 6, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 16 sous, 9; deuen 19 sous, 3: 19 sous, 3.

Terça janer, febrer y mars 1644: a 24 de febrer despatxà per exida Jasinto Boÿgues 7 quintars 1/2 pinyó picat, a raó 5 lliures quintar, val 37 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 1 sou per lliura, 1 lliura, 12 sous, 6, havent de pagar 1 lliura, 17 sous, 6; y de dret de guerra ha pagat 10 sous, 10, havent de pagar 12 sous, 6; deuen per tot 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Ítem a 15 de mars despatxà lo mateix, 9 quintars pinyó picat, a raó 5 lliures quintar, val 45 lliures. Ha pagat de dret de guerra 11 sous, 8, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 15 sous; deu 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Terça abril, matg y juny 1644: a 29 de abril despatxà Daniel Cuerdas 2 grossas ferreus d'espasa per 6 lliures; 2 dotzenas //969v// botxaques per 1 lliura; una dotzena bossas per 4 lliures; 2 dotzenas flascós per 1 lliura; 4 dotzenas pintas per 10 sous; y sis respalls de cavalls per 12 sous; que tot junt són 13 lliures, 2 sous. À pagat de dret ordinari 2 lliures, 6, y lo mateix de guerra, havent de pagar 4 sous, 4, per quiscun dret; deuen per tot, 3 sous, 8: 3 sous, 8.

Ítem a 20 de matg despatxà Joan Solell per entrada 2 dotzenas 1/2 barrets comuns per 10 lliures; 13 dotzenas camisas per 26 lliures; 25 dotzenas mitjas de tela per 12 lliures, 10 sous; 2 dotzenas calsons per 4 lliures; 8 dotzenas pehuchs per 2 lliures; 15 dotzenas balonas per 7 lliures, 10 sous; 1 dotzena mitjas de Cadis per 1 lliura, 10 sous; y 2 dotzenas mocadors per 10 sous; que tot junt suma 64 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 50 per 100, 27 lliures, 10 sous, havent de pagar 32 lliures; deuen 4 lliures, 10 sous: 4 lliures, 10 sous.

Ítem per lo dit despatx ha pagat de dret de guerra 18 sous, 2, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 1 sou, 4; deuen 3 sous, 2: 3 sous, 2.

Ítem dit dia despatxà per entrada Perris Cansé 10 dotzenas camisas de tela per 20 lliures; 20 dotzenas mitjas de tela per 10 lliures; 5 dotzenas calsots per 10 lliures; 12 dotzenas pehuchs per tres lliures; una dotzena mocadors per 10 sous; 1 dotzena 1/2 balonas per 15 sous; 2 dotzenas 1/2 gipons per 2 lliures, 10 sous; 4 dotzenas calsas de drap per 8 lliures; 2 dotzenas vestits de llana y lli per 4 lliures; 4 dotzenas sombreros per 16 lliures; que tot suma 74 lliures, 15 sous. Ha pagat de dret ordinari, a 50 per cent, 32 lliures, 2 sous, 6, havent de pagar 37 lliures, 7 sous, 6, deuen 5 lliures, 5 sous.

Ítem per lo dit despatx ha pagat de dret de guerra 1 lliura, 1 sou, 5, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 4 sous, 11; deuen 3 sous, 6: 3 sous, 6.

Ítem en la cloenda de dita terça diuen suma lo dret de guerra, per ell exigit, 130 lliures, 15 sous, 10, havent de dir 141 lliures, 4 sous, 6, comforme lo llibre del cradenser, per què en lo del receptor ý faltan alguns despatgs que no s·i són assentats, axí //970*r*// que·y ha de error en dany del General, 10 lliures, 8 sous, 8: 10 lliures, 8 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1646: a 13 de janer diverses mercaderies, entre les quals ý ha 17 canes drap contrafet al de Berri, a raó 3 lliures cana, diuen val 42 lliures, 10 sous, havent de dir 52 lliures, 10 sous; deuen per lo dret ordinari y guerra, per 10 lliures que és lo error, 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Ítem a 24 de dit despatxà Antoni Dupré 6 cordas taradas per 13 lliures, 5 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliure, 1 lliura, 3 sous, 6, havent de pagar 1 lliura, 6 sous, 6; deuen 3 sous: 3 sous.

Ítem a 28 de mars despatxà Guillem Fossach, dos peces telas de setí llis, tir 53 canes, a raó 15 sous cana, valen 39 lliures, 15 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 3 lliures, 6, havent de pagar 3 lliures, 19 sous, 6; deuen, 10 sous: 10 sous.

Ítem dit dia despatxà Joan Gasset, entre altres mercaderies, 1100 canes galonet de seda, a raó 6 diners cana, diuen val 22 lliures, 10 sous, havent de dir 27 lliures, 10 sous; deuen lo dret ordinari y de guerra de 5 lliures, és lo error que, a raó 4 diners per lliura, són 1 sou, 8, per quiscun dret, y per tot, 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Ítem en lo llibre del receptor de dita terça en lo compte ordinari en cartes 3, se ha sumat en la primera pàgina 31 lliures, 16 sous, 2 diners, havent de ser 32 lliures, 4 sous; y en cartes nou, pàgina 2, se ha sumat 31 lliures, 19 sous, 2, havent de ser 32 lliures, 15 sous, 2; y en cartes 6, pàgina 2, se ha sumat 35 lliures, 15 sous, 2, havent de ser 36 lliures, 15 sous, 2; així que, ab dites tres sumas se ha pres error en dany del General de 1 lliura, 17 sous, 10: 1 lliura, 17 sous, 10.

Terça abril, maig y juny 1646: a 27 de abril despatxà Glaudi Lordi 184 canes telas grisas, a raó 5 sous, 6, cana, diuen valen 40 lliures, 12 sous, havent de dir 50 lliures, 12 sous; deuen lo dret de 10 lliures, a raó 2 sous per lliura, val 1 lliura: 1 liura.

Terça juliol, agost y setembre 1646: a 30 de agost despatxà Dionís Major 44 càrregues y mija vi claret per 89 lliures, lo qual despatx no està assentat en lo compte del dret de //970*v*// guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret, 1 lliura, 9 sous, 8: 1 lliura, 9 sous, 8.

Ítem a 4 de setembre 1646 despatxà Jaques Xauxon 5 dotzenes camisas de tela y altres mercaderias per 31 lliures, y no astà assentat en compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret, 10 sous, 4: 10 sous, 4.

Ítem lo mateix despatxà dit dia 2 quintars prunas de Brunyol per 16 lliures; y tampoch està assentat en lo compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret, 5 sous, 4.

Ítem a 13 de dit despatxà Perris Mosset diverses mercaderias per valor de 145 lliures, 7 sous, 6. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 6 sous, 6, havent de pagar 2 lliures, 8 sous, 6, y lo mateix de dret de guerra; deuen per tot, 4 sous: 4 sous.

Ítem en foli 11 dels llibres dels credenser y receptor, pàgina 1ª, se ha sumat 29 lliures, 8 sous, 6, havent de ser 29 lliures, 13 sous, 6; deuen per dit error, 5 sous: 5 sous.

Terça octubre, novembre y desembre 1646: a 16 de novembre despatxan Anton Xapench y Guillaumes Guibert 4 balas ab diversas robes, que juntes valen 441 lliures, 14 sous. Han pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 7 lliures, 3 sous, 11, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 7 lliures, 7 sous, 3; per quiscun dret deuen, 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Ítem a 18 de desembre despatxà Jaume Pelegrí 50 quintars ferro per 140 lliures. Ha pagat de dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 16 sous, 8, havent de pagar 2 lliures, 6 sous, 8; deuen 10 sous: 10 sous.

[1650] Ítem a 31 de dits despatxà Simon Silvestre diverses mercaderias, entre les quals ý ha 26 canes, 2 pams drap de Berri, a raó 4 lliures cana, val 95 lliures, havent de dir 105 lliures; deuen lo dret ordinari y de guerra de 10 lliures, a raó 4 diners per lliura, són 3 sous, 4, per quiscun dret y per tot, 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1647: a 20 de febrer despatxà per entrada Joan Monpeu 5 balas ab diversas telas, diuen, per valor de 20 lliures, 16 sous, havent de dir 30 lliures, 16 sous; deuen per lo dret de 10 lliures, a raó 2 sous per lliura, 1 lliura: 1 lliura.

971r Ítem dit dia de 20 de febrer 1647 despatxà per entrada Perris Rotg diverses mercaderies, diuen, per valor de 1587 lliures, havent de dir 1592 lliures; deuen per lo dret ordinari y guerra de 5 lliures, a raó 4 diners per lliura, quiscun dret, 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Ítem dit dia despatxà Esteve Pexó 7 pessas setsens y 4 trossos vint-i-quatrens per 291 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 7 sous, havent de pagar 4 lliures, 17 sous; deuen 10 sous: 10 sous.

Ítem a 15 de mars despatxà Carles Salas 6 sombreros, 12 dotzenes guaspas de spasa y 80 parells sabates, diuen, tot per 33 lliures, havent de dir 33 lliures, 16 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 10 sous per lliura, 16 lliures, 10 sous, havent de pagar 16 lliures, 18 sous; deuen 8 sous: 8 sous.

Ítem dit dia despatxà Daniel Cuendras 5 peces tarades per 22 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura cana, 1 lliura, 4 sous, havent de pagar 2 lliures, 4 sous; deuen 1 lliura: 1 lliura.

Ítem a 16 de dit despatxà Joan Bòria 12 càrregues arròs y 2 quintars, 3 roves pebre, tot per 181 lliures, 5 sous, havent de dir 216 lliures, 5 sous. Ha pagat de dret ordinari 3 lliures, 5, havent de pagar 3 lliures, 12 sous, 1, y lo mateix de dret de guerra; deuen per tot 1 lliura, 3 sous, 4: 1 lliura, 3 sous, 4.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 3 de juliol 1647 despatxà per entrada Perrus Alaquie diversas cosas fetas de tela, tot per valor de 39 lliures, 15 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 10 sous per lliura, 19 lliures, 12 sous, 6, havent de pagar 19 lliures, 17 sous, 6; deuen 5 sous: 5 sous.

Ítem dit dia despatxà Daniel Cuendras 4 parells mitjas de seda per 12 lliures; 6 dotzenes vetas de seda per 2 lliures, 15 sous; 6 dotzenas glans de balonas per 3 lliures; 1 dotzena mitjas grisas per 10 lliures; 6 pendatxos per 1 lliura, 4 sous; 1 dotzena enllardadoras per 10 sous; 6 pessas camusas per 3 lliures, 10 sous; 6 onces cera d'Espanya per 8 sous; 1 dotzena cornets per 5 sous; 3 dotzenes pintas per 1 lliura, 10 sous; 5 dotzenes portapapers per 15 sous; que tot junt suma 35 lliures, 17 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 9 sous, 2, havent de pagar 11 sous, 11, y lo mateix de dret de guerra; deuen per tot 5 sous, 6: 5 sous, 6.

971v Ítem a 19 de agost 1647 despatxà de entrada Giralt Vermell, 140 canes telas grisas, a raó 5 sous, 6, cana, valen 38 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari a 2 sous per lliura, 3 lliures, 7 sous, havent de pagar 3 lliures, 17 sous; deuen 10 sous: 10 sous.

Ítem a 21 de dit despatxà Melchior Reniu 4 quintars 1/2 de llana per 54 lliures, lo qual despatx no està assentat en lo compte del dret ordinari que, a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret 18 sous: 18 sous.

Suman los errors fets per dits Tarau y Vilapura: 55 lliures, 15 sous, 8; han de haver per llurs salaris, a raó 2 sous per lliura, per quiscú: 11 lliures, 3 sous; Número 21. Restan debitors dits Pere Joan Tarau y Francesc Vilapura: 44 lliures, 12 sous, 8.

Taula de Arenys, tauler Jaume Llibre. Terça abril, matg y juny 1641: a 6 de matg despatxà Joan Milàs 5 pessas bocarams, a raó 3 lliures pessa, valen 15 lliures. À pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 1 lliura, 4 sous, havent de pagar 1 lliura, 10 sous; deu 6 sous: 6 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 7; Número 22. Resta debitor dit Jaume Llibre: 5 sous, 5.

En la matexa taula de Arenys, tauler Joseph Sala y Serinyana. Terça juliol, agost y setembre 1643: en la cloenda del dret de guerra diu, suma dit dret per ell exigit en dita terça 72 lliures, 11 sous, 5, havent de dir 73 lliures, 1 sou, 5; deu 10 sous: 10 sous.

Terça octubre, novembre y desembre 1643: a 8 de dezembre dezpatxà Joan Ologuer Lleu 70 dotzenas de badanes per 52 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliures, 19 sous, 2, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 17 sous, 6, per quiscun dret; deu per tot 16 sous, 8: 16 sous, 8.

Terça abril, matg y juny 1644: a 22 de matg

despatxà per exida Miquel Pasqual y Lleu 894 canes cordellats, a raó //972r// 18 sous cana, valen 804 lliures, 12 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 3 diners per lliura, 9 lliures, 8 sous, 8, havent de pagar 10 lliures, 1 sou, 2; deu 12 sous, 6: 12 sous, 6.

Terça janer, febrer y mars 1646: en la cloenda del dret de guerra, diu, suma dit dret, per ell exigit en dita terça, 4 lliures, 17 sous, 3; y rellevat son salari, restan netas 3 lliures, 19 sous, 9; en què pren error per què sols li tocan de salari 9 sous, 9, que rebaxats de les dites 4 lliures, 17 sous, 3, restan netes 4 lliures, 7 sous, 6; així que se ha retingut més de son dret 7 sous, 9: 7 sous, 9.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari per ell exigit 19 lliures, 5 sous, 4, havent de dir que suma 24 lliures, 5 sous, 10, així que ý ha error en dany del General, 5 lliures, 6: 5 lliures, 6.

Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret de guerra, per ell exigit, 15 lliures, 14 sous, 8, havent de dir 16 lliures, 16 sous, així que ý ha de error en dany del General, 1 lliura, 1 sou, 4: 1 lliura, 1 sou, 4.

Suman los errors fets per dit Sala: 8 lliures, 8 sous, 9; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 16 sous, 9; Número 23. Resta debitor dit Joseph Sala y Serinyana: 7 lliures, 12 sous.

Taula de Seret, tauler Agostí Mascó. Terça janer, febrer y mars 1641: en la primera pàgina del llibre de dita tersa diu, suma 2 lliures, 13 sous, havent de dir 6 lliures, 3 sous, així que ý ha error en dany del General, 3 lliures, 10 sous: 3 lliures, 10 sous.

Ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 7 sous; Número 24. Resta debitor dit Agostí Mascó: 3 lliures, 3 sous.

Taula de Vinçà, tauler Pere Barrera. Terça janer, febrer y mars 1641: a 11 de mars despatxà Gaspar Negavés //972v// 10 dotzenas mitjas de home, a raó 8 lliures dotzena, valen 80 lliures. Ha pagat de dret de General y guerra, a raó 8 diners per tots dos drets, 1 lliura, 6 sous, 8, havent de pagar 2 lliures, 13 sous, 4; deu 1 lliura, 6 sous, 8: 1 lliura, 6 sous, 8.

Terça octubre, novembre y dezembre 1643: a 24 de novembre despatxà Arnau Comalara 204 pells vadellons per 122 lliures, 8 sous. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 14 sous, 2, havent de pagar 2 lliures, 10, y lo mateix de dret de guerra; deu per los dos drets 13 sous, 4, dich: 13 sous, 4.

Terça janer, febrer y mars 1646: a 8 de janer despatxà Joan Rus 480 cuyros pellissons, a raó 14 sous cuyro, valen 336 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 5 lliures, 7 sous, havent de pagar 5 lliures, 12 sous, y lo mateix de dret de guerra; deu per los dos drets 10 sous: 10 sous.

Terça abril, matg y juny 1646: a 20 de juny despatxà Jaques Xaures 179 canes, 2 pams sargeta, a raó 20 sous cana, val 179 lliures, 9 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 9 sous, 9, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 2 lliures, 19 sous, 9, per quiscun dret; deu 1 lliura: 1 lliura.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: a 4 de novembre despatxà Matheu Carpinyol 28 cordas renís blanch, a raó 2 lliures, 6 sous corda, val 64 lliures, 8 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 5 lliures, 13 sous, 5, havent de pagar 6 lliures, 8 sous, 9; deu 15 sous, 4: 15 sous, 4.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: a 16 de octubre despatxà Montserrat Daga 20 cordas navals, a raó 4 lliures corda, valen 80 lliures. À pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 4 lliures, havent de pagar 8 lliures; deu 4 lliures: 4 lliures.

Suman los errós fets per dit Barrera: 8 lliures, 5 sous, 4; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 16 sous, 6; Número 25. Resta debitor dit Pere Barrera: 7 lliures, 8 sous, 10.

Taula de Ylla, receptor Joseph Guillamí, credenser. Terça janer, febrer y mars 1641: a 4 de janer despatxan Onorat Gómez y //973r// Anton Cabanes 3 quintars cera en grum per 90 lliures. Ha pagat de dret ordinari y guerra, tot junt, 1 lliura, 10 sous, havent de pagar 3 lliures; deu 1 lliura, 10 sous: 1 lliura, 10 sous.

Ítem a 13 de mars 1644, despatxà Miquel Padrés 6 canes Ruan per 3 lliures, 12 sous. À pagat de dret 2 sous, 5, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 7 sous, 2; deu 4 sous, 9: 4 sous, 9.

Ítem en cartes 8 del llibre de dita terça, en la 2ª pàgina, diu suma 9 sous, 4, y an de ser 12 sous, 8, axí que ý ha de error en dany del General, 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Suman los errors fets per dit Guillamí: 1 lliura, 18 sous, 1; ha de haver per son salari, a raó 2

sous per lliura: 3 sous, 10; Número 26. Resta debitor dit Joseph Guillamí: 1 lliura, 14 sous, 3.

En la matexa taula de Illa, tauler y receptor Esteve Sabater. Terça de juliol, agost y setembre 1643: a 20 de agost despatxà Joan Font per exida 10 quintars pinyó per 50 lliures. Ha pagat per dret ordinari y guerra 1 lliura, 5 sous per quiscun dret, havent de pagar de dret ordinari, a raó 1 sou per lliura, 2 lliures, 10 sous, y de dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 16 sous, 8; deu 16 sous, 8: 16 sous, 8.

Ítem en cartes 3, pàgina 1ª del llibre de dita terça, se ha sumat 31 lliures, 17 sous, 8, havent de ser 41 lliures, 17 sous, 8, així que ý ha de error en dany del General, 10 sous: 10 sous.

Suman los errors fets y dit Sabater: 10 lliures, 16 sous, 8. És-li degut per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 lliura, 1 sou, 8; Número 27. Resta debitor dit Esteve Sabater: 9 lliures, 15 sous.

Taula de Salsas, tauler mossèn Francesch Andreu, prevere. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 10 de juliol despatxan Francesch Manyan y altres diverses mercaderies y valor de 40 lliures. *// 973v //* Han pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 111 sous, 4, havent 13 sous, 4, y dit despatz no està assentat en lo compte del dret de guerra, que havia de pagar 13 sous, 4 y 2 sous, falten al dret ordinari; deu per tot 15 sous, 4: 15 sous, 4.

Ítem a 14 de dit despatxà Moysèn Formantiera 30 lliures tabaco. Ha pagat de dret ordinari 2 sous, 4, y comforme la tarifa està estimat, a raó 10 sous lliura, val 15 sous, y, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 2 sous, 8, y 10 sous per lo dret de guerra, per no estar assentat en dit compte; y per tot 12 sous, 8: 12 sous, 8.

Ítem a 7 de agost 1643 despatxà de entrada Giraut Novell y altres dos paquets ab teles, que valen 20 lliures, y altres quinquillarias, per 6 lliures. Ha pagat de dret ordinari y guerra 1 lliura, 2 sous, havent de pagar per tots dos drets 2 lliures, 4 sous; deu 1 lliura, 2 sous: 1 lliura, 2 sous.

Ítem a 22 de dit despatxà Francesc Many 12 canes Ruan per 12 lliures, y altres quinquillerias per 18 lliures. Ha pagat per dret de General y guerra 18 sous, havent de pagar per tots dos drets 1 lliura, 16 sous; deu 18 sous: 18 sous.

Ítem a 5 de setembre despatxà Moysèn Formantiera 9 rulls tabaco de fum per 11 liures, y altres quinquillerias per 11 lliures, 10 sous. Ha pagat per dret ordinari y guerra 6 sous, 4, havent de pagar per los dos drets 12 sous; deu per tot 5 sous, 8, dich: 5 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1646: a 6 de janer despatxà Joan Mas 150 canes tela grisa per 30 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 3 lliures; y dita tela se estima sagons la tarifa, a raó 5 sous, 6 cana, val 41 lliures, 5 sous, y havia de pagar 4 lliures, 2 sous, 6; deu, 1 lliura, 2 sous, 6: 1 lliura, 2 sous, 6.

Ítem a 12 de dit despatxà mussur Pierre Laporta 100 canes tela grisa per 15 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 21 lliures, 10 sous, y segons la tarifa, dita tela està estimada, a raó 5 sous, 6, cana, que val 27 lliures, 10 sous, y havia de pagar 2 lliures, 15 sous; deu 1 lliura, 5 sous: 1 lliura, 5 sous.

974r Ítem a 29 de dit mes de janer 1646 despatxà Guillames Giraut 14 canes tela grisa y una pessa Ruan per valor de 20 lliures. Diu ha pagat per dret de General 2 lliures, y per altres mercaderies mencionades en dit despatx, 6 sous, que tot són 2 lliures, 6 sous, y sols trau fora y se fa càrrega de 6 sous; deu 2 lliures: 2 lliures.

Ítem a 13 de mars despatxà musur Laporta 2 canes telas grisas y rossas, de tir 358 canes, per valor de 50 lliures. Ha pagat de dret a 2 sous per lliura, 5 lliures, y en la tarifa va estimada dita tela, a raó 5 sous, 6, cana, val 98 lliures, 9 sous, y havia de pagar 9 lliures, 17 sous; deu 4 lliures, 17 sous: 4 lliures, 17 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1646: a 6 de agost despatxà de entrada dit Laporta 105 canes tela grisa y 8 canes blauet per 17 lliures. Ha pagat de dret, a raó 2 sous per lliura, 1 lliura, 14 sous, y segons la tarifa val tot 30 lliures, 17 sous, 6, y havia de pagar 3 lliures, 1 sou, 9; deu 1 lliura, 7 sous, 9: 1 lliura, 7 sous, 9.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: a 21 de dezembre despatxà lo dit Laporta 340 canes telas grisas per 38 lliures, y segons la tarifa val, a raó 5 sous, 6, cana, 93 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari 3 lliures, 14 sous, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 9 lliures, 7 sous; deu 5 lliures, 13 sous: 5 lliures, 13 sous.

Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en la cloenda de dita terça diu ha valgut lo dret ordinari 9 lliures, 12 sous, 4; y lo dret de guerra 2 lliures, 12 sous, 4; que tot junt són 12 lliures, 4 sous, 8, havent de dir etcètera, val lo dret ordinari 9 lliures, 18 sous, 8, y lo de guerra 2 lliures, 18 sous, 4, així que ý ha de error en dany del General 12 sous: 12 sous.

Suman los errós fets per lo dit mossèn Francesc Andreu: 20 lliures, 10 sous, 11; Número 28. No se li trau salari per tenir salari sert.

Taula de Canet de Rosselló, tauler Andreu des Nullà. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 3 de juliol despatxà Jaume Biscarra 159 quintars ferro per 397 lliures. Ha pagat lo dret ordinari y no està assentat en lo //974v// compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 6 lliures, 12 sous, 6: 6 lliures, 12 sous, 6.

Ítem a 12 de setembre despatxà Pierris Astic 18 mil·lés claus per 16 lliures; y sols ha pagat lo dret ordinari deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 5 sous, 4: 5 sous, 4.

Ítem a 17 de dit despatxà Guillaumes Duplane per entrada 14 dotzenas camisas per 33 lliures, 12 sous. Ha pagat de dret ordinari 8 lliures, 8 sous y de dret de guerra altres 8 lliures, 8 sous, que tot són 16 lliures, 16 sous, havent de pagar de dret ordinari les dites 16 lliures, 16 sous, a raó 10 sous per lliura, y així deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura 11 sous, 2: 11 sous, 2.

Terça janer, febrer y mars 1644: a 22 de janer despatxà Jasinto Ham 60 quintars arròs per 180 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 10 sous, havent de pagar 3 lliures; deu 1 lliura, 10 sous: 1 lliura, 10 sous.

Ítem dit dia despatxà Joan Bou 60 quintars arròs per 180 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 10 sous, havent de pagar 3 lliures; deu 1 lliura, 10 sous: 1 lliura, 10 sous.

Terça abril, matg y juny 1644: ítem a 21 de matg despatxà Joan Clavell 150 quintars ferro y 50 quintars vergallina, y segons la tarifa val tot 525 lliures. Ha pagat de dret ordinari 7 lliures, 1 sou, 8, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 8 lliures, 15 sous, y lo mateix de dret de guerra, deu per los dos drets 3 lliures, 6 sous, 8: 3 lliures, 6 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1646: en la primera plana del compte ordinari del llibre de dita terça, dich, en lo compte del dret de guerra, se ha sumat 31 lliures, havent de ser 41 lliures; deu per dit error 10 lliures: 10 lliures.

Terça de octubre, novembre y dezembre 1646: a 20 de octubre despatxà Joan de Baus 90 canes, 6 pams tela per 36 lliures. Ha pagat de dret ordinari 12 sous, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 3 lliures, 12 sous; deu 3 lliures: 3 lliures.

Ítem a 10 de novembre despatxà Jaume Biscarra 2 quintars pebre, 1 quintar gingebre, 1 quintar sera groga, 4 quintars cera blanca, 100 pessas llatas, 1/2 millar spart, tot per 273 lliures, 10 sous; y segons la tarifa, dites mercaderias valen 295 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari 4 lliures, 11 sous, 2, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 18 sous, 6, per quiscun dret, deu per tot, 14 sous, 8: 14 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1647: a 30 de mars despatxà Joan Boyé 1 quintar, 1 rova tabaco per 11 lliures, 5 sous. Ha pagat de dret de guerra 3 sous, 9, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 7 sous, 6; deu 3 sous, 9: 3 sous, 9.

975r Terça abril, matg y juny 1647: a 29 de abril despatxà Hivó Fornés una bala llibres per 150 lliures. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 4 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 2 lliures, 10 sous per quiscun dret; deu per tot 2 lliures, 10 sous: 2 lliures, 10 sous.

Ítem a 28 de matg despatxà misser Visens 125 canes tela grisa per 34 lliures, 7 sous, 6. Ha pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 3 lliures, 9, havent de pagar 3 lliures, 8 sous, 9; deu per tot 8 sous: 8 sous.

Ítem dit dia despatxà Anton Sunyer 8 quintars tabaco, que val 72 lliures, juntament ab altres mercaderias; y ha pagat lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, havent de pagar per lo tabaco, a raó 8 diners per lliura; deu 1 lliura, 4 sous: 1 lliura, 4 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 16 de setembre despatxà Jasinto Ham 600 quintars ferro per 1680 lliures. Ha pagat lo dret ordinari, y en lo compte del dret de guerra està assentat dit despatg, sens tràurer res fora, així que, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 28 lliures: 28 lliures.

Ítem a 10 de dit despatxà Anton Braga 2 roves tabaco en pols, juntament ab altres mercaderias. Ha pagat lo dret de guerra, per tot, a raó 4 diners per lliura, lo qual tabaco val 13 lliures, y havia de pagar a 8 diners per lliura; deu 4 sous, 4: 4 sous, 4.

Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en lo cloenda del dret de guerra de dita terça, diu, suma lo dit dret 189 lliures, 6 sous, 3, havent de dir 189 lliures, 15 sous, 10, así que ý ha de error en dany del General 9 sous, 7: 9 sous, 7.

Suman los errors fets per dit Andreu de Nullà: 60 lliures, 10 sous; à de haver per son salari, a

raó 2 sous per lliura: 6 lliures, 1 sou; Número 29. Resta debitor dit Andreu de Nullà: 54 lliures, 9 sous.

Taula de Coplliura, tauler Antoni Climent y Català. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 29 de juliol 1643 despatxà Anton Roget 200 barrils sardina, que segons la tarifa, se estima a 4 roves barril, val 80 lliures. Ha pagat de dret ordinari 13 sous, 4, y de guerra lo mateix, havent de pagar 1 lliura, 6 sous, 8; per quiscun dret deu 1 lliura, 6 sous, 8: 1 lliura, 6 sous, 8.

975v Terça abril, matg y juny 1644: a 22 de matg despatxà per exida Miquel Pasqual y Lleu, dich, a 5 de abril despatxà mossèn Antoni Pagès 80 quintars ferro que, a raó 2 lliures, 10 sous (quintar), comforme la tarifa, val 200 lliures. Ha pagat de dret ordinari 3 lliures, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 3 lliures, 6 sous, 8 per quiscun dret; deu per tot 13 sous, 4: 13 sous, 4.

Ítem a 17 de juny despatxà lo mateix 50 quintars vergallina que, a 3 lliures quintar, comforme la tarifa, val 150 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 lliures, 1 sou, 8, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 2 lliures, 10 sous per quiscun dret; deu per tot 16 sous, 8: 16 sous, 8.

Terça janer, febrer y mars 1646: a 28 de janer despatxà dit Pagès 300 quintars ferro, que segons la tarifa, val, a raó 28 roves el quintar, 840 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 12 lliures, 10 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 14 lliures per quiscun dret; deu per tot 3 lliures: 3 lliures.

Ítem a 7 de mars despatxà lo mateix, 600 quintars ferro que, segons la tarifa, val 1680 lliures. Ha pagat de dret ordinari 25 lliures, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 28 lliures per quiscun dret; deu per tot: 6 lliures.

Terça juliol, agost y setembre 1646: a 5 de juliol despatxà lo dit Pagès 100 quintars ferro que, segons la tarifa, valen 280 lliures. Ha pagat de dret ordinari 4 lliures, 3 sous, 4, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 4 lliures, 13 sous, 4 per quiscun dret, a raó 4 diners per lliura; deu 1 lliura: 1 lliura.

Terça de octubre, novembre y dezembre 1646: a 9 de octubre despatxà lo dit Pagès 100 quintars ferro que, segons la tarifa, valen 280 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 3 sous, 4, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 4 lliures, 13 sous, 4 per quiscun dret; deu 1 lliura: 1 lliura.

Ítem a 13 de novembre despatxà Henrich Canet 3 quintars cera en grum per 90 lliures, y, segons la tarifa, se estima, a raó 40 lliures quintar, val 120 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 10 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 2 lliures per quiscun dret; deu per tot 1 lliura: 1 lliura.

Ítem a 3 de dezembre despatxà mossèn Anton Pagès 300 quintars ferro que, segons la tarifa, va estimat, a raó 28 roves lo quintar, val 840 lliures. Ha pagat de dret //976r// ordinari, a raó 4 diners per lliura, 12 lliures, 10 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 14 lliures per quiscun dret; deu per tot 3 lliures: 3 lliures.

Terça janer, febrer y mars 1647: a 16 de febrer despatxà Carlos Fabra 6 quintars cera en grum y 4 quintars pebre, sens dir lo valor, y, segons la tarifa, val tot 380 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura cana, 5 lliures, havent de pagar 6 lliures, 6 sous, 8 per quiscun dret; deu per tot 2 lliures, 13 sous, 4: 2 lliures, 13 sous, 4.

Terça abril, matg y juny 1647: a 10 de abril despatxà Anton Pagès 6 quintars sucre de pols per 140 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 13 sous, 4, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 2 lliures, 6 sous, 8 per quiscun dret; deu per tot 1 lliura, 6 sous, 8: 1 lliura, 6 sous, 8.

Suman los errós fets per dit Climent: 21 lliures, 16 sous, 8; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 3 sous, 8; Número 30. Resta debitor dit Anton Climent y Català: 19 lliures, 13 sous.

Taula de Berga, tauler Francesc Torres, burgès. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 6 de setembre despatxà Saldoni Audet 20 quintars pinyó, a raó 3 lliures quintar, val 60 lliures. Ha pagat tant solament lo dret ordinari; deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura: 1 lliura.

Terça janer, febrer y mars 1647: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari per ell col·lectat 12 sous, havent de dir 1 lliura, 4 sous, així que ý ha de error en dany del General 12 sous: 12 sous.

Suman los errors fets per dit Torres: 1 lliura, 12 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 3 sous, 2; Número 31. Resta debitor dit Francesc Torres: 1 lliura, 8 sous, 10.

Taula de Tuhir, tauler Francesc Nobis. Terça

octubre, novembre y dezembre 1643: a 8 de novembre despatxà Perris Anglada 19 quintars aram vell per 285 lliures. Ha pagat de //976v// dret de guerra 3 lliures, 2 sous, 4, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 15 sous; deu 1 lliura, 12 sous, 8: 1 lliura, 12 sous, 8.

Ítem a 30 de dezembre 1643 despatxà Blasi Sirvent 7 quintars bacallar per 17 lliures, 10 sous. Ha pagat tant solament lo dret ordinari; deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura: 5 sous.

Ítem en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret de guerra 25 lliures, 19 sous, havent de dir 26 lliures, 19 sous, 4, deu per lo error en dany del General 1 lliura, 4: 1 lliura, 4.

Terça de janer, febrer y mars 1644: a 22 de janer despatxà Jaume Bru per entrada 2 pessas rocarams per 6 lliures. Ha pagat de dret ordinari 6 sous, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 12 sous; deu 6 sous: 6 sous.

Terça abril, matg y juny 1644: en dita terça han despatxat diverses persones ab diferents partits 34 dorchs de oli per 110 lliures; 3 càrregues y 11 dorchs morcas per 17 lliures, 10 sous; 19 buchs de[a] sal per 10 lliures; 1 càrrega ordi per 5 lliures; 6 mesures blat per tres lliures; que tot junt fa suma de 145 lliures, 10 sous y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 8 sous, 6: 2 lliures, 8 sous, 6.

Ítem a 6 de matg despatxà Matalí Delpeix 2 quintars tabaco per 20 lliures; y a 15 de juny lo dit, 7 roves tabaco per 17 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret de guerra, per tot, 12 sous, 6, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 1 lliura, 5 sous, deu: 12 sous, 6.

Terça de janer, febrer y mars 1646: en dita terça han despatxat diverses persones ab 7 pertits, 19 dorchs de oli per 38 lliures; a 21 de mars Anton Delat 7 parells sabates per 2 lliures; a 26 Bertran Pont 2 dotzenes spardenyas per 1 lliura, 12 sous; y a 27 de dit Guillaumes Scavanyé 1/2 quintar formatg(e) per 2 lliures; que tot junt suma 43 lliures, 12 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 14 sous, 6: 14 sous, 6.

Terça abril, matg y juny 1646: en dita terça se ha despatxat ab 10 partits, 63 dorchs y tres cortans oli per 111 lliures, 14 sous; y a 4 de abril Matalí Xarlí una càrrega morques per 4 lliures; que tot junt suma 1115 lliures, 14 sous, //977r// y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 18 sous, 7: 1 lliura, 18 sous, 7.

Terça juliol, agost y setembre 1646: a 3 de juliol despatxà Joan Capella per exida 2 dorchs de oli per 3 lliures, 4 sous; a 5 Ramon Ricalens 8 dorchs per 13 lliures; a 26 de setembre Perris Lamarra 3 dorchs morcas per 3 lliures; dit dia Blasi Sirvent 20 canes sarja per 5 lliures; que tot junt són 24 lliures, 4 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 8 sous, 1: 8 sous, 1.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: en dita terça han despatxat diverses persones ab 9 pertits, 61 dorchs de oli per 127 lliures, 4 sous; 13 càrregues y 4 dorchs morcas per 15 lliures; a 17 de octubre Blasi Sirvent 2 quintars, 2 roves sabó per 10 lliures; y a 9 de dezembre 40 canes sarja per 12 lliures; que tot junt suma 164 lliures, 4 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 14 sous, 5: 2 lliures, 14 sous, 5.

Terça janer, febrer y mars 1647: a 4 de janer despatxà Joan Carbonell 6 dorchs de oli per 10 lliures; a 28 de dit, Joan Delpeix 22 dorchs de morcas per 36 lliures; y a 7 de febrer lo dit Delpeix 16 dorchs oli per 26 lliures; que tot junt suma 72 lliures, los quals partits no estan assentats en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura: 1 lliura, 4 sous.

Ítem a 10 de febrer despatxà Renat Parent 5 dorchs oli per 8 lliures; a 21 Francesc Massaguer 3 càrregues oli per 39 lliures; a 6 de mars Arnau Alart 6 dorchs morcas per 5 lliures; a 20 Guillaumes Cabanyé 10 dorchs oli per 16 lliures; y a 28 de dit, Guillaumes Censat 13 dorchs oli per 21 lliures; que tot junt suma 89 lliures, los quals partits no estan assentats en lo compte del dret de guerra, deu per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 9 sous, 8: 1 lliura, 9 sous, 8.

Terça abril, matg y juny 1647: a 6 de abril despatxà Blasi Sirvent 150 canes sarja per 150 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, havent de pagar 2 lliures, 10 sous deu: 10 sous.

977v Ítem en la cloenda de dita terça se fa càrrega lo dit tauler de 2 lliures, 2 sous, 4, per lo dret de guerra, sens aportar-ne ningun compte; y comforme los despatgs se troban en lo compte or-

a. a continuació repetit, de.

dinari, les mercaderies que deuen dit dret de guerra suman 263 lliures, 4 sous, que, a raó 4 diners per lliura, val dit dret 4 lliures, 7 sous, 9, que rebaxades les dites 2 lliures, 2 sous, 4, restan 2 lliures, 5 sous, 5: 2 lliures, 5 sous, 5.

Suman los errors fets per dit Nobis: 17 lliures, 10 sous, 6; à de haver per son salari a 2 sous per lliura: 1 lliura, 15 sous; Número 32. Resta debitor dit Francesc Nobis: 15 lliures, 15 sous, 6.

En dita taula de Tuÿr, tauler Jasinto Vilar. Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret per ell exigit, tant de ordinari com de guerra, tot junt, 24 lliures, 8 sous, 6, havent de dir 25 lliures, 8 sous, 6, així que·l hés de error en dany del General 1 lliura: 1 lliura.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 sous; Número 33. Resta debitor dit Jasinto Vilar: 18 sous.

Taula de Putgcerdà, taulers Guillem Bernola y Thomàs Alosí. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 7 de juliol despatxà Lluís Roger 15 dotzenas agulles per 30 lliures. Ha pagat de dret ordinari 5 sous, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 10 sous; deuen 5 sous: 5 sous.

Ítem a 11 de dit, despatxà Lluís Roger 20 cordes navals per 72 lliures. À pagat de dret ordinari, a raó 2 sous per lliura, 7 lliures, 2 sous, havent de pagar 7 lliures, 4 sous; deu 2 sous: 2 sous.

Ítem dit dia despatxà Sperit Cruset 3 peces xamellots per 18 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliures, 3 sous, havent de pagar 6 sous; deuen, 3 sous: 3 sous.

Ítem en la cloenda de dita terça posan que ha valgut[a] lo dret ordinari 132 lliures, 18 sous, 8, havent de dir 134 lliures, 2 sous, 6; deuen, 1 lliura, 3 sous, 10: 1 lliura, 3 sous, 10.

978r Terça janer, febrer y mars 1644: a 25 de janer despatxà Antoni Fariga 2 quintars tabaco, a raó 12 lliures quintar, val 24 lliures. Ha pagat de dret de guerra 8 sous, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 16 sous; deuen 8 sous: 8 sous.

Suman los errors fets per dits Bernola y Alosí: 2 lliures, 1 sou, 10; Número 34. No se'n lleva salari per ser taula mestre y tenir salari sert.

En la matexa taula de Putgcerdà, taulers Guillem Bernola, Joan Pere Mando. Terça abril, matg y juny 1646: a 5 de juny despatxà Guillem Vagaria 4 càrregues sal. Ha pagat de dret ordinari 8 sous, y no està assentat en lo compte del dret de guerra; deuen per dit dret 2 sous, 8: 2 sous, 8.

En la sisena pàgina del llibre de dita terça, en lo compte del dret ordinari, se ha sumat 18 lliures, 1 sou, 2, havent de ser 19 lliures, 4 sous, 6, així que·y ha de error en dany del General 1 lliura, 3 sous, 4: 1 lliura, 3 sous, 4.

Terça juliol, agost y setembre 1646: a 29 de juliol despatxà Francesc Pere Gibrat per entrada 250 canes telas cruas, estimades a raó 8 sous cana, diu, valen 60 lliures, havent de dir 100 lliures. Ha pagat de dret ordinari 6 lliures, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 10 lliures; deuen 4 lliures: 4 lliures.

Terça abril, matg y juny 1647: a 10 de abril diuen se ha cobrat de Jaume Escarola, per lo dret de guerra del despatg fet dit dia, 2 lliures, 1 sou, 7; y segons les partides de dit despatz, assentades en lo compte del dret ordinari, subjectas a dit dret de guerra, fan suma de 139 lliures, 11 sous, 8, que, a raó 4 diners per lliura, val, dit dret, 2 lliures, 6 sous; deuen 5 sous: 5 sous.

Ítem a 16 de dit posan en lo compte del dret de guerra 1 lliura, 16 sous, 10, que diuen se ha exhigit de Francesc Oliba y Francesc Caldemay<s>ós, sens specificar les mercaderies ni lo valor d'elles; y segons consta en lo compte del dret ordinari, les mercaderies despatxades per los dits, //978v// suman 159 lliures, 2 sous, que, a raó 4 diners per lliura, val, dit dret de guerra, 2 lliures, 13 sous, que rebaxades dites 1 lliura, 16 sous, 10, deuen 16 sous, 2: 16 sous, 2.

Ítem a 24 de juny de dit any 1647, diuen se ha cobrat de Joan Lerm, per dret de guerra, 2 lliures, 12 sous, 6, y les mercaderias que·s troban despatxades en lo compte del dret ordinari, que deuen dret de guerra, suman 217 lliures, 12 sous, que, a raó 4 diners per lliura, val dit dret 3 lliures, 12 sous, 6; deuen 1 lliura: 1 lliura.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 8 de setembre despatxà Jaques Muratet 6 dotzenes barretinas de agulla per 12 lliures. Ha pagat de dret de guerra 2 sous, 5, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 4 sous; deuen: 1 sou, 5 diners.

A 9 de dit, Huguet Lerm 32 dotzenas barretinas per 64 lliures; dit dia Pere Andreu 24 dotzenas barretinas per 48 lliures; dit dia Giral Borí 10 dotzenas barretines per 20 lliures; a 13 de dit, Bertran Caldemajor 28 dotzenas dites barretinas per 56 lliures; a 26 de dit, Huguet Lerm

a. a continuació ratllat, dita.

2 quintars formatge per 12 lliures; que suma tot junt 200 lliures, y per dits partits sols se ha pagat, de dret de guerra, 2 lliures, 11, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 6 sous, 8; deuen 1 lliura, 5 sous, 9: 1 lliura, 5 sous, 9.

Suman los errós fets per dits Bernola y Mando: 8 lliures, 14 sous, 4; Número 35. No se'ls dóna salari per ser taula mestre y tenir salari cert.

Taula de Perpinyà, taulers Bernat Carles, Antoni Aymerich. Terça juliol, agost y setembre 1643: en dita terça han despatxat diverses persones ab 33 partits, 134 burchs y mitg sal per 91 lliures, 15 sous; 43 mesures sal per 15 lliures, 15 quintars; 3 roves mel per 63 lliures; 14 barrils sardina per 7 lliures; 50 parells sabates per 25 lliures; y 8 pells vadellons per 5 lliures; que tot junt suma 206 lliures, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deuen per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 9 sous, 3: 3 lliures, 9 sous, 3.

979r Ítem a 5 de agost 1643 despatxà Auget Benart 1 rova tabaco per 12 lliures, 10 sous; dit dia Gili Seurarach 2 roves tabaco per 25 lliures; a 11 de setembre Joan Domengat 3 quintars 1/2 tabaco per 35 lliures; suma tot junt 72 lliures, 10 sous, han pagat de dret de guerra 1 lliura, 4 sous, 2, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 2 lliures, 8 sous, 4; deuen, 1 lliura, 4 sous, 2: 1 lliura, 4 sous, 2.

Suman los errós fets per dits Bernat Carles y Antoni Aymerich: 4 lliures, 13 sous, 4; Número 36. No se'ls dóna salari per ser taula mestra y tenir salari sert.

En dita taula de Perpinyà, taulers Antoni Aymerich y Francisco Piquer. Terça octubre, novembre y dezembre 1643: en dita terça se ha despatxat ab 33 partits, 60 buchs sal per 54 lliures, 10 sous; 11 mesures y mitja mongetes per 11 lliures, 10 sous; 5 càrregues y 5 mesures mill per 20 lliures, 10 sous; 7500 taronges per 7 lliures, 10 sous; 22 sombreros per 8 lliures, 16 sous; 4 caxas de fulla per 4 lliures; 4 dotzenas mitjas per 5 lliures, 4 sous; 18 dotzenas y 8 camisas de tela per 57 lliures; 5 dotzenas y dues balonas per 2 lliures, 10 sous; 12 grossas botons per 2 lliures; 4 dotzenas 1/2 guants per 2 lliures, 4 sous; 12 dotzenas candeleros de fusta per 2 lliures; que tot junt suma 177 lliures, 4 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret, 2 lliures, 19 sous, 1: 2 lliures, 19 sous, 1.

Ítem a 27 de octubre despatxà musur Jofre, 2 roves tabaco per 5 lliures; a 29 de dit, Gili Xaudarach 2 quintars tabaco per 20 lliures; a 12 de dezembre Joan Lafarga 1 quintar 1/2 tabaco per 15 lliures; que tot junt suma 40 lliures. Han pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, y de dret de guerra 13 sous, 4, havent de pagar per dit dret de guerra 1 lliura, 6 sous, 8, a raó 8 diners per lliura; deuen 13 sous, 4: 13 sous, 4.

Terça janer, febrer y mars 1644: en dita terça han despatxat diverses personas ab 10 partits, 21 quintars tabaco, que tot junt suma 210 lliures. Han pagat de dret de guerra, per tots los dits despatgs, 3 lliures, 10 sous, havent //979v// de pagar per dit dret de guerra 7 lliures; deuen 3 lliures, 10 sous: 3 lliures, 10 sous.

Suman los errós fets per dits Antoni Aymerich y Francisco Piquer: 7 lliures, 2 sous, 5; Número 37. No·s trau salari per ser taula mestra y tenir salari cert.

En dita taula de Perpinyà, taulers Antoni Aymerich y Joan Sala. Terça de abril, matg y juny 1644: a 9 de abril despatxà mussur Jofre 1 quintar tabaco per 10 lliures. Ha pagat de dret de guerra 3 lliures, 4, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 6 sous; deuen: 3 sous, 4.

Ítem a 11 de dit, despatxà Francesc Galant 50 pells de godamacils per 7 lliures, 10 sous; a 14 de dit, mussur Visens 300 pells de godamacils per 45 lliures; que tot junt suma 52 lliures, 10 sous. Han pagat tant solament lo dret del General ordinari; deuen per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 17 sous, 6: 17 sous, 6.

A 11 de matg despatxà Gil Gauderach 3 quintars tabaco per 30 lliures. Ha pagat de dret de guerra 6 sous, 8, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 1 lliura; deuen 10 sous: 10 sous.

Suman los errós fets per Antoni Aymerich y Joan Sala: 1 lliura, 10 sous, 10; Número 38. No se'ls dóna salari per ser taula mestra y tenir salari sert.

En dita taula de Perpinyà, taulers mossèn Jaume Ballaró y Joan Sala. Terça janer, febrer y mars 1646: a 22 de janer despatxà mussur Sunyer 3 roves clavells per 99 lliures, 7 sous. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 3 sous, 4, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 13 sous, 2, per quiscun dret; deuen per tot 19 sous, 8: 19 sous, 8.

Ítem dit dia despatxà lo dit, 1 rova tabaco per 9 lliures; a 6 de mars mussur Montaner 15 quintars tabaco per 150 lliures; y ha 24 de dit, lo dit Montaner 4 quintars tabaco per 40 lliures; que tot junt suma 199 lliures. Ha pagat de dret de guerra 3 lliures, 6 sous, 4, havent de pagar per

dit // 980r // dret de guerra, a raó 8 diners per lliura, 6 lliures, 12 sous, 8; deuen 3 lliures, 6 sous, 4: 3 lliures, 6 sous, 4.

Terça abril, matg y juny 1646: en la cloenda de dita terça, diuen, suma lo dret ordinari 223 lliures, 18 sous, 1, havent de dir 233 lliures, 19 sous, 1, així que se ha pres error en dita suma en dany del General 10 lliures, 1 sou: 10 lliures, 1 sou.

Ítem en lo compte del dret de guerra en dita terça en foli 62, pàgina 2, se ha pres error en dany del General ab la suma 10 sous, y axí mateix en foli 64, pàgina 1ª, altres 10 sous; és tot, 1 lliura: 1 lliura.

Terça de juliol, agost y setembre 1646: a 30 de juliol despatxà Andreu Bonet 48 pessas de scot per 768 lliures. Ha pagat de dret ordinari 7 lliures, 16 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 12 lliures, 16 sous per quiscun dret; deuen per tots dos drets 10 lliures: 10 lliures.

Ítem en la cloenda de dita terça, diuen, suma lo dret ordinari del General 179 lliures, 6 sous, 1, havent de dir 180 lliures, 3 sous, 8, així que·y ha de error en dany del General 17 sous, 7: 17 sous, 7.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: en dita terça han despatxat diverses persones ab trenta partits 152 mesuras y mija de mongetes per 142 lliures, 1 sou; 7 mil taronjas per 18 lliures; 32 dorchs de oli per 65 lliures, 5 sous; 2 quintars 1/2 sabó per 5 lliures; que tot junt suma 230 lliures, 6 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen, per dit dret, 3 lliures, 16 sous, 9: 3 lliures, 16 sous, 9.

Terça de janer, febrer y mars 1647: en dita terça han despatxat diverses persones ab 15 partits, 44 dorchs oli per 84 lliures; mil taronges per 2 lliures; 34 mesures mongetas per 35 lliures, 10 sous; 27 barrils sardinas per 14 lliures; una sàrria per 1 lliura; y ningun de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra; // 980v // que tots junts fan suma de 136 lliures, 10 sous; deuen per dit dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 5 sous, 6: 2 lliures, 5 sous, 6.

Ítem a 27 de mars de dit any 1647 despatxà Miquel Gallart 5 quintars tabaco per 45 lliures. Ha pagat de dret de guerra 15 sous, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 1 lliura, 10 sous; deuen 15 sous: 15 sous.

Terça abril, matg y juny 1647: en dita terça an despatxat diverses persones ab 9 partits, 15 barrils sardinas per 7 lliures, 10 sous; 2 quintars llana per 16 lliures; 47 dorchs oli per 94 lliures; 8 lliures stany obrat per 8 lliures; 9 sombreros per 18 lliures; que tot junt suma 143 lliures, 10 sous; y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen, per dit dret, 2 lliures, 7 sous, 10: 2 lliures, 7 sous, 10.

Suman los errors fets per dits Ballaró y Sala: 35 lliures, 9 sous, 8; Número 39. No se'ls dóna salari per ser taula mestra y tenir salari cert.

En dita taula de Perpinyà, taulers Francisco Piquer y Jaume Guimerà. Terça juliol, agost y setembre 1647: a 30 de agost despatxà Francesc Dumengat 2 roves clavells, 3 roves canyella, 13 lliures argent viu, tot per valor de 116 lliures. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 13 sous, 8, y lo matex de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 18 sous, 8, per quiscun dret; deu per tots dos drets 10 sous: 10 sous.

Ítem a 16 de juliol despatxà Gaspar Rubau 2 quintars dàtils per 16 lliures; a 17 de dit, Perris Vidal 28 dotzenas pells de cabrit per 10 lliures; a 2 de agost Antoni Sens 2 buchs sal per 1 lliura; a 13 de dit, Joan Rotg 200 llimonas per 6 lliures; a 27 lo mateix, 1500 taronjas per 4 lliures, 10 sous; que tot junt suma 37 lliures, 10 sous; y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deuen per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 12 sous, 6: 12 sous, 6.

Ítem en lo llibre de dita terça, en la 4ª pàgina del compte del dret de guerra, se ha pres errós ab la suma, en dany del General, de 10 sous: 10 sous.

981r Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en dita terça han despatxat diverses persones ab differents partits, 2 càrregues y 129 mesures de mongetas, 72 buchs sal, 52 barrils de sardina, una mesura faves, 4 quintars bacallar, 10 lliures arròs, 2 roves perdigons, 23 cuyros de vaqueta tennyts vermells, mitg quintar cassetas de llautó, 2 dotzenas cordovans y 4 dotzenas pintas, tot per valor de 281 lliures, 5 sous; y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, deuen per dit dret, a raó 4 diners per lliura, 4 lliures, 13 sous: 4 lliures, 13 sous.

Suman los errors fets per dits Piquer y Guimerà: 6 lliures, 5 sous, 6; Número 40. No se'ls dóna salari per tenir salari cert.

Taula de Palefurgell, tauler Joan Vergonyós. Terça de octubre, novembre y dezembre 1646: a 17 de novembre despatxà Pere Borrull 132

lliures coral, a 16 roves lliura val 211 lliures, 4 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 8, havent de pagat 3 lliures, 10 sous, 4; deu 9 sous, 8: 9 sous, 8.

Ítem en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret de guerra 7 lliures, 7 sous, 8, havent de dir 7 lliures, 17 sous, 4, així que ý ha de error en dany del General 9 sous, 8: 9 sous, 8.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 30 de agost despatxà mussur Daniel diversas robas y, en lo compte del dret de guerra, se ha pres error, dient que 284 canes, 8 pams sargetas ab dotze pessas, a raó 20 sous cana, valen 184 lliures, 12 sous, havent de dir 284 lliures, 12 sous; deu per lo dret de (guerra) 100 lliures, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 13 sous, 4: 1 lliura, 13 sous, 4.

Suman los errós fets per dit Joan Vergonyós: 2 lliures, 12 sous, 8; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 5 sous, 3; Número 41. Resta debitor dit Joan Vergonyós: 2 lliures, 7 sous, 5.

Taula de Elna, tauler Onofre Rohés. Terça de juliol, agost y setembre 1647: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari net 43 lliures, 12 sous, 3, y lo dret de guerra, també net, 20 lliures, 9 sous, 4; que tot *// 981v //* junt són 64 lliures, 1 sou, 7, havent de dir que lo dret ordinari y de guerra, tot junt encamarat, 72 lliures, 4 sous, 4; que haguda rahó de son salari restan <netan> netas 65 lliures, 8 sous, 10, que rebaxades les dites 64 lliures, 1 sou, 7, restan de error en dany del General 1 lliura, 7 sous, 3: 1 lliura, 7 sous, 3; Número 42. Lo salari ja se li és rellevat en dita partida.

Taula de Llançà, tauler mossèn Miquel Mercer, prevere. Terça janer, febrer y mars 1646: a 2 de febrer despatxan Berthomeu del Mas y Bernat Delfau, 20 dotzenas mitjas de dona, a raó 4 lliures dotzena, valen 80 lliures. Ha pagat de dret ordinari 13 sous, 4, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 6 sous, 8, per quiscun dret; deu per tot 1 lliura, 6 sous, 8: 1 lliura, 6 sous, 8.

Terça abril, matg y juny 1646: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret de guerra 11 lliures, 7, havent de dir 11 lliures, 6 sous, 3, així que·i ha de error en dany del General, 5 sous, 8: 5 sous, 8.

Suman los errors fets per dit Mercer: 1 lliura, 12 sous, 4; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 3 sous, 3; Número 43. Resta debitor lo dit mossèn Miquel Marcer: 1 lliura, 9 sous, 1.

Taula de Palamós, taulers mossèn Joan Bacó y Sebastià Boffill. Terça janer, febrer y mars 1647: en la cloenda de dita terça[a], diuen, ha valgut lo dret ordinari 80 lliures, 11 sous, 3, havent de dir 81 lliures, 11 sous, 3, així que se ha pres error en dany del General de 1 lliura: 1 lliura.

Han de haver per llurs salaris, a raó 2 sous per lliura per quiscú: 4 sous; Número 44. Restan debitors dits Bacó y Boffill: 16 sous.

Ta(u)la de Torroella de Mongrí, tauler Francesc Metge. Terça octubre, novembre y dezembre 1647: fa lo compte del dret ordinari, consta haver-se despatxat en dita terça diverses mercaderies, ab differents partits, que deuen dret de *// 982r //* guerra, que juntas fan suma de 611 lliures, 5 sous; y en la cloenda de dit dret de guerra sols se carrega lo tauler de 4 lliures, 2 sous, 11; y per quant lo dret de dites 611 lliures, 5 sous, a raó 4 diners per lliura, val 10 lliures, 3 sous, 9, se ha pres error en dany del General, en lo assentar dit dret, en 6 lliures, 10: 6 lliures, 10.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 12 sous, 1; Número 45. Resta debitor dit Francesc Metge: 5 lliures, 8 sous, 9.

Taula de Bagà, tauler Esteve Cases. Terça abril, matg y juny 1647: en la cloenda del dret ordinari, diu, suma dita terça 8 lliures, 12 sous, havent de dir 9 lliures, 3 sous, així que·y ha de error en dany del General 11 sous: 11 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou; Número 46. Resta debitor dit Esteve Cases: 10 sous.

Taula de Calella, taulers Antoni Co y Antoni Roca. Terça octubre, novembre y dezembre 1647: al primer de novembre despatxà Bernat Casalins dos pessas de drap per 49 lliures; a 23 de dezembre Gabriel Salvador 4 quintars, 3 roves 1/2 cotó per 122 lliures, 17 sous, 6; a 30 de dit, Antoni Pau Torres una mantellada de estam blanch per 7 lliures; que tot junt fa la suma de 178 lliures, 17 sous, 6, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret: 2 lliures, 19 sous, 8.

An de haver per llurs salaris, a raó 2 sous per lliura per quiscun: 12 sous; Número 47. Restan debitors dits Co y Roca: 3 lliures, 11 sous, 8.

Taula de Gerona, taulers Miquel Cerdà y Antoni Putg. Terça de juliol, agost y setembre 1647:

a. a continuació ratllat, terça.

en la cloenda de dita terça diuen suma //982v// de dret ordinari 33 lliures, 14 sous, 4, havent de dir 34 lliures, 4 sous, 4, així que se ha preservar en la suma en dany del General, 10 sous: 10 sous.

Número 48. No·s compta salari per ser taula mestra y tenir salari cert.

En dita taula de Gerona, taulers Jaume Boxeda y Antoni Putg. Terça abril, matg y juny 1646: a 9 de abril despatxà Andreu Macià 14 dotzenas mitjas de París, a raó 4 lliures dotzena, valen 56 lliures. Ha pagat de dret ordinari 15 sous, 4, y lo mateix per dret de guerra, havent de pagar 18 sous, 8, per quiscun dret; deuen per tot 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Número 49. No se'ls dóna salari per ser taula mestra y tenir salari cert.

Taula de Rosas, tauler Miquel Bonvasí. Terça de janer, febrer y mars 1646: a 5 de febrer despatxà Francesc Montades 50 quintars bacallar, a raó 4 lliures quintar, val 200 lliures, y tant solament ha pagat lo dret ordinari; deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 6 sous, 8: 3 lliures, 6 sous, 8.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 6 sous, 8; Número 50. Resta debitor lo dit Miquel Bonvasí: 3 lliures.

Taula de Prada de Conflent, tauler Francesc Texidor. Terça octubre, novembre y dezembre 1646: en dita terça han despatxat diverses persones ab diversos partits, 130 càrregues 1/2 sal. Han pagat tant solament lo dret ordinari, a raó 1 sou per lliura, de exida, 13 lliures, 6 sous; deu per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, quatre lliures, vuyt sous y vuyt, per no estar assentats dits partits en lo compte de dit dret de guerra: 4 lliures, 8 sous, 8.

Ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 8 sous, 10; Número 51. Resta debitor dit Texidor: 3 lliures, 19 sous, 10.

983r Taula de Tarragona, taulers Joan Montalt y lo doctor Hieònym Ferrer. Terça abril, matg y juny 1629: a 12 de matg 1629 despatxà Ramon Garau 7 quintars fil de velas per 91 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 10 sous, 4, havent de pagar, a raó 6 diners per lliura, 2 lliures, 5 sous, 6; deu 15 sous, 2: 15 sous, 2.

Número 52. No se'ls trau salari per ser taula mestra y tenir salari cert.

Taula de Reus, tauler Berthomeu Serra. Terça abril, matg y juny 1629: a 7 de abril 1629 despatxà Joan Serra 23 roves sola de rosí y 13 roves sola de bou, y 3 quintars ayguacuÿt, tot per 89 lliures. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 4 sous, 4, havent de pagar 1 lliura, 9 sous, 8; deu 5 sous, 4: 5 sous, 4.

Ítem a 15 de juny despatxà Jaume Oriol 22 roves sola de bou y 8 roves 1/2 sola de cavall tot per 92 lliures, 15 sous, ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 9 sous, 4, havent de pagar 1 lliura, 10 sous, 11, deu: 1 sou, 7.

Ítem per lo dit despatg deu de dret de galeras 2 sous, 6: 2 sous, 6.

Terça janer, febrer y mars 1629: a 29 de janer 1629 despatxà Diego Nabot 110 corteras de avellana, val 187 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 lliures, 17 sous, 4, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 2 sous, 4; deu 5 sous: 5 sous.

Ítem per dit despatg ha pagat de dret de galeras, a raó 1 sou per lliura, 8 lliures, 12 sous, havent de pagar 9 lliures, 7 sous; deu 15 sous: 15 sous.

Ítem a 2 de mars despatxà Joan Tarell 12 pesas estamenyas, tiran 426 canes, valen, a raó 24 sous cana, 511 lliures, 4 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 3 diners per lliura, 6 lliures, 2 sous, 10, havent de pagar 6 lliures, 7 sous, 10; deu per dit dret 5 sous y lo mateix de dret de galeras, y tot junt són 10 sous: 10 sous.

Ítem dit dia despatxà Francesc Oriol deu tossinos de cansalada per 56 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 lliures, 12 sous, y lo mateix de //983v// dret de guerra, havent de pagar 2 lliures, 16 sous; deu per tot 8 sous: 8 sous.

Ítem en la cloenda del dret de guerra, dich, de galeras, diu, ha valgut dita terça 194 lliures, 5 sous, havent de dir 199 lliures, 12 sous, així que se ha pres error en dany del General 5 lliures, 7 sous: 5 lliures, 7 sous.

Terça de juliol, agost y setembre 1629: a 26 de agost despatxà Joan Vives 66 roves sola de bou, a raó 3 lliures, 5 sous rova, val 214 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliure, 3 lliures, 6 sous, 6, havent de pagar 3 lliures, 11 sous, 6; deu 5 sous: 5 sous.

Ítem per dit despatx ha pagat de dret de galeras, a raó 6 diners per lliura, 4 lliures, 19 sous, 9, havent de pagar 5 lliures, 7 sous, 3; deu 7 sous, 6: 7 sous, 6.

Terça octubre, novembre y dezembre 1629: a 10 de novembre despatxà Miquel Rotg per exida, perdigons per valor de 8 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 sous, 8, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 8 sous; deu 5 sous, 4: 5 sous, 4.

Ítem a 18 de dezembre despatxà Jaume Buffurull 28 roves sola per 91 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 6 sous, havent de pagar 1 lliura, 10 sous, 4; deu: 4 sous, 4.

Ítem per dit despatx se ha pagat de dret de galeres 1 lliura, 19 sous, havent de pagar, a raó 6 diners per lliura, 2 lliures, 5 sous, 6; deu 6 sous, 6: 6 sous, 6.

Ítem a 29 de dit despatxà Visens Miralles 99 roves sola per 297 lliures. Ha pagat de dret de galeras a 6 diners per lliura, 7 lliures, 5 sous, 6, havent de pagar 7 lliures, 8 sous, 6; deu 3 sous: 3 sous.

Ítem a 31 de dit despatxà Arnau Fons 30 tocinos per 135 lliures. Ha pagat de dret de galeras, a raó 6 diners per lliura, 2 lliures, 17 sous, 6, havent de pagar 3 lliures, 7 sous, 6; deu 10 sous: 10 sous.

Ítem en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret de galeras 266 lliures, 13 sous, 10, havent de dir 267 lliures, 13 sous, 10, així que·y ha de error en dany del General 1 lliura: 1 lliura.

Suman los errós fets per dit Serra: 10 lliures, 16 sous, 1; Ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 lliura, 1 sou, 7; Número 53. Resta debitor dit Bertomeu Serra: 9 lliures, 14 sous, 6.

984*r* Taula de Valls, taulers Bernat Sagí y Ramon Soler. Terça abril, matg y juny 1629: en la cloenda del dret de galeras de dita terça, diuen, resta net de dit dret 9 lliures, 1 sou, 2, haven de dir 10 lliures, 1 sou, 2; deuen 10 sous: 10 sous.

Número 54. No se'ls compta salari per estar ya rellevat de dita partida.

Taula de Cambrils, tauler Andreu Amorós. Terça abril, matg y juny 1629: a 24 de abril despatxà Pere Domingo 50 càrregas de arròs per 400 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura 6 lliures, 5 sous, havent de pagar 6 lliures, 13 sous, 4; deu 8 sous, 4: 8 sous, 4.

Ítem a 6 de juny despatxà Glaudi Rubau 70 quintars bacallar, a raó 2 lliures quintar, val 140 lliures. Ha pagat de dret ordinari 1 lliura, 13 sous, 4, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 6 sous, 8; deu 13 sous, 4: 13 sous, 4.

Terça octubre, novembre y dezembre 1629: a 2 de octubre despatxà Pedro Vento 10 càrregues de vi per 18 lliures. Ha pagat de dret ordinari 8 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 18 sous; deu 10 sous: 10 sous.

A 10 de novembre despatxà per exida Joan Alamany 600 roves de garrofes, a raó 2 sous rova, valen 60 lliures. Ha pagat tant solament lo dret ordinari, deu per lo dret de guerra, dich, de galeras, a raó 1 sou per lliura, 3 lliures: 3 lliures.

Ítem a 21 de dit despatxà Joseph Figueres 140 mil·lers de sardina per 100 lliures. No ha pagat lo dret[a] hordinari que, a raó 4 diners per lliura, deu 1 lliura, 13 sous, 4: 1 lliura, 13 sous, 4.

Ítem en la cloenda del dret de galeras se ha pres error en dany del General 14 lliures, 19 sous: 14 lliures, 19 sous.

Suman los errors fets per dit Amorós: 21 lliures, 4 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 2 sous, 5; Número 55. Resta debitor dit Andreu Amorós: 19 lliures, 1 sou, 7.

984*v* Taula de Vilaseca, tauler Pere Torrell. Terça abril, matg y juny 1629: a 3 de abril despatxà de exida Antoni Peó 34 balas paper blanch per 284 lliures. Ha pagat de dret de galeras 4 lliures, 14 sous, 8, havent de pagar, a raó 6 diners per lliura, 7 lliures, 2 sous; deu 2 lliures, 7 sous, 4: 2 lliures, 7 sous, 4.

Terça juliol, agost y setembre 1629: a 9 de setembre despatxà de entrada y exida Francesc Bertomon 120 pessas buret y 120 pesses de vels, tot per 444 lliures. Ha pagat de dret ordinari 14 lliures, 1 sou, 4, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 14 lliures, 16 sous; deu 14 sous, 8: 14 sous, 8.

Suman los errós fets per dit Torrell: 3 lliures, 2 sous; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 6 sous, 2. Número 56. Resta debitor dit Pere Torrell: 2 lliures, 15 sous, 10.

Taula de la Selva, tauler Raphel Guasch. Terça juliol, agost y setembre 1629: a 4 de juliol despatxà Ambrosio Grosso 117 corteras y mitja avellana per 196 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 3 lliures, 2 sous, 2, havent de pagar 3 lliures, 5 sous, 6; deu 3 sous, 4: 3 sous, 4.

a. a continuació ratllat, guerra.

[1650]

Ítem per dit despatg ha pagat de dret de galeras 9 lliures, 6 sous, 6, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 9 lliures, 16 sous, 6; deu 10 sous: 10 sous.

Terça octubre, novembre y dezembre 1629: a 12 de dezembre 1629 despatxà Jaume Garau 59 corteras avellana per 100 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 1 lliura, 6 sous, 8, havent de pagar 1 lliura, 13 sous, 4; deu 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Suman los errors fets per dit Guasch: 1 lliura; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 sous; Número 57. Resta debitor dit Raphel Guasch: 18 sous.

Taula de Alcover, tauler Pere Garsia. Terça de juliol, agost y setembre 1629: a 5 de juliol 1629 despatxà Gabriel Monreal 60 canes, 2 pams raxas per 135 lliures, 11 sous, 3. //985r// Ha pagat de dret ordinari, a raó 3 diners per lliura, 1 lliura, 9 sous, 2, havent de pagar 1 lliura, 13 sous, 10, y de dret de galeres lo mateix; deu per tot 8 sous: 8 sous.

À de haver per son salari, a raó dos sous per lliura: 10; Número 58. Resta debitor lo dit Pere Garsia: 7 sous, 2.

Taula de Alforja, tauler Miquel Fort. Terça juliol, agost y setembre 1629: en la cloenda del dret de galeras de dita terça se ha pres error de suma en dany del General de 1 lliura, 1 sou, 6: 1 lliura, 1 sou, 6.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 sous, 2; Número 59. Resta debitor lo dit Miquel[a] Fort: 19 sous, 4.

Taula de la Sènia, tauler Miquel Solà. Terça abril, matg y juny 1629: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari 4 lliures, 16 sous, 3, havent de dir 6 lliures, 16 sous, 3, així que se ha pres error en dany del General de 2 lliures: 2 lliures.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 sous; Número 60. Resta debitor dit Miquel Sala: 1 lliura, 16 sous.

Taula de Alcanar, tauler Antoni Fibla. Terça juliol, agost y setembre 1629: en la primera plana del llibre de dita terça, en lo compte del dret de galeras, se ha pres error en dany del General de 3 lliures: 3 lliures.

a. Miquel Fort, *interlineat, damunt de* Jaume Voltas, *ratllat.*

Terça juliol, agost y setembre 1629: en la sisena pàgina del compte del dret de galeras, se ha pres error en la suma en dany del General de 1 lliura: 1 lliura.

Suman los errors fets per dit Fibla: 4 lliures; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 8 sous; Número 61. Resta debitor dit Antoni Fibla: 3 lliures, 12 sous.

985v Taula de Carsia, tauler Joan Ferrer. Terça abril, matg y juny 1629: en la primera pàgina del llibre de dita terça, en lo compte del dret ordinari, se ha pres error en la suma en dany del General de 6 sous: 6 sous.

Ítem en la 8ª pàgina de dit compte, se ha pres error en dany del General de 1 lliura, 8 sous: 1 lliura, 8 sous.

Ítem en la primera pàgina del compte del dret de galeras, se ha pres error en la suma en dany del General de 12 sous: 12 sous.

Suman los errors fets per dit Ferrer: 2 lliures, 6 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 sous, 8; Número 62. Resta debitor dit Joan Ferrer: 2 lliures, 1 sou, 4.

Taula de Xerta, tauler Joan Torredà. Terça abril, matg y juny 1629: en la 2ª pàgina del llibre de dita terça, en lo compte del dret de galeras, se ha pres error en la suma en dany del General 19 sous: 19 sous.

Ítem en la última pàgina de dit compte del dret de galeras, se ha pres error, ab la suma en dany del General de 2 lliures: 2 lliures.

Suman los errós fets per dit Torredà: 2 lliures, 19 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 5 sous, 11; Número 63. Resta debitor lo dit Joan Torredà: 2 lliures, 13 sous, 1.

Taula del Pinell, tauler Miquel Spinós. Terça juliol, agost y setembre 1629: en lo llibre de dita terça, consta han valgut los drets ordinari y galeras en dita tersa 1 lliura, 10 sous, 3, los quals se ha retinguts dit Tauler y no·ls ha entregats al sobrecullidor; y així deu: 1 lliura, 10 sous, 3.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 3 sous; Número 64. Resta debitor dit Miquel Spinós: 1 lliura, 7 sous, 3.

986r Taula de Alfarràs, tauler lo doctor Joan Monjo, prevere, rector de dit lloch. Terça juliol, agost y setembre 1640: a 19 de setembre despatxà Pere Joan Soler 117 canes navals per 58 lliures, 10 sous; 32 canes renissos per 11 lliures, 4 sous;

que tot junt són 69 lliures, 14 sous. Ha pagat lo dret de entrada, juntament ab altres mercaderies, a raó 4 diners per lliura, deu per lo dret de dites, 69 lliures, 14 sous, a raó 1 sou, 8 per lliura; que falta a pagar 5 lliures, 15 sous, 11: 5 lliures, 15 sous, 11.

Ítem dit dia despatxà Pere Joan Sanmartí diversas robas, entre les quals ý ha una pesa bocaram per 3 lliures; 6 dotzenas torcabocas per 14 lliures, 8 sous; tot suma 17 lliures, 8 sous. Ha pagat lo dret de entrada, a raó 4 diners per lliura, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura; deu 1 lliura, 9 sous: 1 lliura, 9 sous.

Ítem en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret del General 10 lliures, 6, havent de dir 40 lliures, 7 sous, 3, així que·y ha de error en dany del General 6 sous, 9: 6 sous, 9.

Suman los errors fets per dit doctor Monjo: 7 lliures, 11 sous, 8; à de aver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 15 sous, 2; Número 65. Resta debitor lo dit doctor Joan Monjo: 6 lliures, 16 sous, 6.

Taula de Viella en la Vall d'Aran, tauler Andreu Coll. Terça octubre, novembre y dezembre 1640: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret del General 38 lliures, 18 sous, havent de dir 39 lliures, 16 sous, 2, així que se ha pres error en dany del General de 17 sous, 8: 17 sous, 8.

Terça octubre, novembre y dezembre 1643: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 9 lliures, 2 sous, 3, havent de dir 14 lliures, 5 sous, 3, així que·y ha de error en dany del General 5 lliures, 3 sous: 5 lliures, 3 sous.

Terça abril, matg y juny 1644: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 4 lliures, 8 sous, 9, havent de dir 8 lliures, 2 sous, 8, així que·y ha de error en dany del General 3 lliures, 13 sous, 11: 3 lliures, 13 sous, 11.

986*v* Terça abril, matg y juny 1646: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 8 lliures, 2 sous, 3, havent de dir 8 lliures, 14 sous, 3, així que ý ha de error en dany del General 12 sous: 12 sous.

Terça de octubre, novembre y dezembre 1646: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari y guerra, tot junt, 7 lliures, 13 sous, 1, havent de dir 8 lliures, 12 sous, 11; deu per dit error 19 sous, 10: 19 sous, 10.

Suman los errors fets per dit Coll: 11 lliures, 6 sous, 5; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 lliura, 2 sous, 8; Número 66. Resta debitor lo dit Andreu Coll: 10 lliures, 3 sous, 9.

Taula de Móra, taulers misser Pere Folquer y Jaume Bages. Terça octubre, novembre y dezembre 1640: a 21 de dezembre Antoni Joan Arts despatxà 17 quintars y mitx mel per 62 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret de General 17 sous, 8, havent de pagar 1 lliura, 10; deuen 3 sous, 2: 3 sous, 2.

An de haver per llurs salaris, a raó 2 sous per lliura quiscun: 8; Número 67. Restan debitors dits Folquer y Bages: 2 sous, 6.

Taula de Esterri, tauler Jaume Carpinet. Terça de janer, febrer y mars 1641: en la cloenda del dret ordinari, diu, suma dit dret 16 lliures, 13 sous, 4, havent de dir 17 lliures, 3 sous, 10, així que se ha pres error en dany del General de 10 sous, dich: 10 sous.

Terça abril, matg y juny 1641: en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret ordinari 33 lliures, 15 sous, havent de dir 34 lliures, 15 sous, així que se ha pres error en dany del General de 1 lliura: 1 lliura.

Terça janer, febrer y mars 1646: a 23 de mars despatxà Antoni Lapie de entrada 1 quintar copa de aram, 1 quintar olles y paellas de ferro, tot per 30 lliures, sens designar lo preu de cada cosa per si; y com les olles ajan de pagar, a raó 50 per 100, se estiman // 987*r* // 4 lliures; que val dit dret 2 lliures, que rellevat 1 sou, 4[a], que han pagat, deu 1 lliura, 18 sous, 8: 1 lliura, 18 sous, 8.

En la cloenda de dita terça diu suma lo dret ordinari 26 lliures, 9 sous, havent de dir 26 lliures, 19 sous; deu per dit error, 10 sous: 10 sous.

Ítem en la cloenda del dret de guerra, diu, suma dit dret 14 lliures, 3 sous, havent de dir 16 lliures, 3 sous, així que ý ha de error en dany del General 2 lliures: 2 lliures.

Terça juliol, agost y setembre 1646: en dita terça se han despatxat ab molts partits diversas mercaderias, que juntes, fan suma de 1062 lliures, y sols dit tauler ha donat compte del dret ordinari sens haver portat llibre ni compte del dret de guerra; y així deu per dit dret per les dites 1062 lliures, a raó 4 diners per lliura, 17 lliures, 14 sous: 17 lliures, 14 sous.

a. a continuació repetit, que rellevat 1 sou, 4.

Ítem a 25 de juliol despatxà Joan Cases 2 roves tabaco de pols per dotze lliures, a més de les sobredites 1062 lliures; deu per lo dret de guerra, a raó 8 diners per lliura, 8 sous: 8 sous.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: en dita terça diverses persones han despatxat diverses mercaderias, ab molts partits continuats en lo compte ordinari del llibre de dita terça, que los que deuen dret de guerra fan suma, tots junts, de 1404 lliures, y sols ha donat compte del dret ordinari, sens aportar ni haver entregat llibre, ni compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret, de les dites 1404 lliures, 23 lliures, 8 sous; dich: 23 lliures, 8 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 7 de agost despatxà Joan Martí 15 bous y 3 rucardos, tot per valor de 140 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 lliures, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 6 sous, 5, per quiscun dret; deu per tot 13 sous, 4: 13 sous, 4.

Ítem a 29 de dit mes de agost despatxà Joan Parenya 4 quintars marlussa per 12 lliures; Pere Baxeres 4 quintars rabejo per 12 lliures; al primer de //987*v*// setembre Joan Amillet 4 quintars formatge per 21 lliures; que tot junt suma 45 lliures. Ha pagat de dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 9 sous, havent de pagar 15 sous; deu 6 sous: 6 sous.

Suman los errós fets per dit Carpinet: 48 lliures, 8 sous; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 lliures, 16 sous, 10; Número 68. Resta debitor lo dit Jaume Carpinet: 43 lliures, 11 sous, 2.

Taula de la Seu de Urgell, taulers Miquel de Boquet y Francesc Domenge. Terça janer, febrer y mars 1641: a 7 de janer despatxà Pere Baró 10 quintars sal per 4 lliures; dit dia, Antoni Calsó 2 quintars oli per 8 lliures; dit dia, Miquel Roca 2 quintars ayguardent per 4 lliures; dit dia, Joan Ponsa 10 quintars sal per 4 lliures; a 10 de dit, Jasinto Riu 2 quintars de sal per 16 sous; a 16 de dit, Joan Nabot un mulat per divuyt lliures; a 7 de dit, Joan Fossas una mula y un matxo per 36 lliures; que tot junt suma 74 lliures, 16 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 1 lliura, 4 sous, 11: 1 lliura, 4 sous, 11.

Número 69. No se'ls dóna salari per tenir salari cert.

En dita taula de Urgell, taulers Joseph de Boquet y Francesc Domenge. Terça juliol, agost y setembre 1643: en dita terça han despatxat diverses persones diverses mercaderies ab molts partits, que junts fan la suma de 110 lliures, 8 sous; y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra que, a raó 4 diners per lliura, deu per dit dret 1 lliura, 16 sous, 10: 1 lliura, 16 sous, 10.

Terça octubre, novembre y dezembre 1643: en dita terça diverses persones han despatxat diverses mercaderies ab molts partits, que estan continuats en lo compte del dret ordinari, y no estan assentats en lo compte del dret de guerra, que junts fan suma de 640 lliures, 16 sous; y tant solament han pagat //988*r*// lo dret ordinari; deuen per dit dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 10 lliures, 13 sous, 7: 10 lliures, 13 sous, 7.

Terça janer, febrer y mars 1644: a 11 de febrer despatxà Joan Pau 1 quintar 1/2 tabaco per 15 lliures. Ha pagat de dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 5 sous, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 10 sous; deuen 5 sous: 5 sous.

Ítem a 11 de mars despatxà Antoni Llorens 2 quintars tabaco estimat en 20 lliures. Ha pagat de dret de guerra 6 sous, 5, havent de pagar, a raó 8 diners per lliura, 13 sous, 4; deu 6 sous, 8: 6 sous, 8.

Ítem a 7 de janer despatxà Pere Baró 3 quintars sal per 1 lliura, 4 sous; a 27 de dit, Toni Dolset 1 càrrega vi vermell per 3 lliures; a 3 de febrer Berthomeu Soler 5 quintars sal per 2 lliures; a 13 de dit, Martí Vigo 1 càrrega vi vermell per 3 lliures; a 16 de dit, Joan Salsench 2 càrregues vi vermell per 6 lliures; a 20 de dit, Joan Mill 1 càrrega vi vermell per 3 lliures; que tot junt suma 18 lliures, 4 sous, y ningun de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret 6 sous, 1: 6 sous, 1.

Terça abril, matg y juny 1644: en la cloenda del dret ordinari de dita terça diuen suma dit dret 96 lliures, 10 sous, 10, havent de dir 100 lliures, 4 sous, 9. Així que se ha pres error en dany del General de 3 lliures, 13 sous, 11: 3 lliures, 13 sous, 11.

Terça abril, matg y juny 1646: en dita terça han despatxat diverses persones ab 8 partits, 50 mulas, 3 rosins y una eugua, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra. Han pagat de dret ordinari 15 lliures, 12 sous, havent de pagar lo mateix de dret de guerra per entrada, deuen per dit dret dites 15 lliures, 12 sous: 15 lliures, 12 sous.

Ítem a 19 de abril despatxà per entrada Joan de Vilar 40 parells sabatas per 20 lliures. Ha pagat de dret ordinari 6 sous, 8, havent de pagar, a raó 50 per cent 10 lliures, que rellevats dits 6 sous, 8, que ha pagats, deu 9 lliures, 13 sous, 4: 9 lliures, 13 sous, 4.

Terça octubre, novembre y dezembre 1646: a 31 de octubre despatxà de entrada Pere Ricart una mula; a 3 de novembre Jasinto Gallart 5 mulas; dit dia Joan Roalés 2 mulats; dit dia Miquel Coll un mulat; dit dia Miquel Calbó dos mulats; dit dia Antoni Regual //988v// un mulat; dit dia Sebastià Pal 2 mulats; dit dia Miquel Garreta un mulat; dit dia Pere Areny 2 mulats; dit dia Joan Giner un mulat. Han pagat de dret ordinari per tots los dits despatgs 5 lliures, 8 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, havent de pagar lo mateix dret que del hordinari, y axí deuen per dit dret de guerra les dites 5 lliures, 8 sous: 5 lliures, 8 sous.

Terça abril, matg y juny 1647: a 15 de abril despatxà de entrada Jasinto Gallart tres mulas; dit dia Antoni Nogal dos mulas; dit dia Joan Rossell tres mulas; dit dia Pere Móra dos mulats; a 16 de dit, Ventura Rectoret 4 mulas; han pagat de dret ordinari per tots los dits despatxs 5 lliures, 8 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, havent de pagar lo matex dret que del ordinari, y axí deuen per lo dit dret de guerra les dites 5 lliures, 8 sous: 5 lliures, 8 sous.

Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en dita terça han despatxat diverses personas ab dotze partits, 64 quintars sal, que junts, valen 25 lliures, 12 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret 8 sous, 8: 8 sous, 8.

Ítem a 7 de novembre 1647 despatxà de entrada Jasinto Gallart deu mulas; dit dia Jaume Boÿgas dos mulas; dit dia Sebastià Pal 8 mulas; dit dia Andreu Pal 8 mulas; dit dia Pere Rusca un rosí; dit dia Massià Bavot una mula; dit dia Miquel Garreta un mulat; dit dia Thomàs Soler un mulat; y dit dia Joan Antoni un rossí; y per tots los dits despats se ha pagat de dret ordinari 9 lliures, 6 sous, y ningú de dits partits està assentat en lo compte que dits taulers //989r// aportan del dret de guerra, havent de pagar per dit dret de guerra lo matex que·s paga per lo dret ordinari, y axí deuen per dit dret de guerra les dites 9 lliures, 6 sous: 9 lliures, 6 sous.

Número 70. No se'ls dóna salari per tenir salari cert: 62 lliures, 18 sous, 1.

Taula de Vilaller, tauler Miquel Torrent. Terça janer, febrer y mars 1641: en la cloenda de dita terça, diu, suman los drets per ell exigits 55 lliures, 4 sous, 2, havent de dir 56 lliures, 4 sous, 2, així que se ha pres error en dany del General de 1lliura, 10 sous, 2: 1 lliura, 10 sous, 2.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 3 sous; Número 72. Resta debitor lo dit Miquel Torrent: 1 lliura, 7 sous, 2.

En dita taula de Vilaller, tauler Joan del Mas. Terça de abril, matg y juny 1647: en dita terça han despatxat diverses persones, ab diversos partits continuats en differents jornades, certa quantitat de mulas, matxos y mulats, que tots junts estan estimats ab 27 partits, en la quantitat de 1171 lliures; y ningú de dits partits està assentat en lo llibre o compte del dret de guerra, que a raó 4 diners per lliura, deuen per dit dret de guerra 26 lliures, 3 sous, 4: 26 lliures, 3 sous, 4.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 6 de juliol despatxà Miquel Font 4 càrregues sal; a 13 de agost Joan Medane 6 càrregues sal; a 28 de setembre Joan Cabal 2 càrregues; que tot junt val 24 lliures, y ningú de dits partits està assentat en lo compte del dret de guerra, a raó 4 diners per lliura; deu per dit dret 8 sous: 8 sous.

Terça de octubre, novembre y dezembre 1647: en la cloenda del dret de guerra, diu, suma dita terça 4 lliures, 12 sous, 8, havèn de dir //989v// que suma 5 lliures, 12 sous, 6, així que se ha pres error en dany del General; deu una lliura y un sou: 1 lliura, 1 sou.

Suman los errós fets per dit del Mas: 27 lliures, 12 sous, 4; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 lliures, 15 sous, 3; Número 73. Resta debitor dit Joan del Mas: 24 lliures, 17 sous, 1.

Taula de Escaló, tauler Pere Campí. Terça juliol, agost y setembre 1643: en la 4ª pàgina del llibre de dita terça, en lo compte del dret ordinari, se ha sumat 1 lliura, 9 sous, 4, havent de dir 4 lliures, 9 sous, 4, així que se ha pres error en dany del General tres lliures, dich: 3 lliures.

Terça octubre, novembre y dezembre 1643: a 17 de octubre 1643 despatxà Joan Sentís 8 quintars oli per 40 lliures. Ha pagat de dret de guerra 6 sous, 8, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 13 sous, 4; deu 6 sous, 3: 6 sous, 3.

Ítem a 18 de dit despatxà Joan Vidal 16 quintars de oli per 80 lliures. Ha pagat de dret de guerra 1 lliura, 3 sous, 4, havent de pagar, a raó

[1650] 4 diners per lliura, 1 lliura, 6 sous, 8; deu 3 sous, 4: 3 sous, 4.

Ítem en la cloenda de dita terça, diu, suma lo dret de guerra 3 lliures, 3 sous, havent de dir que suma 3 lliures, 11 sous, així que se ha pres error en dany del General de 8 sous: 8 sous.

Terça de juliol, agost y setembre 1646: en lo llibre de dita terça, en lo compte del dret ordinari en foli 2, pàgina 2, se ha sumat 4 lliures, 13 sous, havent de ser 5 lliures, 13 sous; deu per dit error 1 lliura: 1 lliura.

Ítem en la cloenda del dret de guerra, diu, suma dita terça 8 lliures, 10 sous, 5, havent de dir 9 lliures, 5, així que se ha pres error en dany del General de 10 sous: 10 sous.

990r Terça abril, matg y juny 1647: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret de guerra 3 lliures, 13 sous, 7, havent de dir 4 lliures, 3 sous, 7, així que se ha pres error en dany del General de 10 sous: 10 sous.

Terça juliol, agost y setembre 1647: en dita terça se troban assentats, en lo compte del dret ordinari, molts y diversos despatxs de sal per exida de Cathalunya, dels quals se ha exigit de dret ordinari, a raó 1 sou per lliura, 55 lliures, 6 sous, 8; així que per lo dret de guerra se havian de pagar, a raó 4 diners per lliura, 18 lliures, 8 sous, 8, y sols se han assentades en dit compte de guerra 9 lliures, 7, de manera que ý ha de error en dany del General 9 lliures, 8 sous, 1: 9 lliures, 8 sous, 1.

Terça octubre, novembre y dezembre 1647: en la primera pàgina del llibre del dret de guerra se ha sumat 26 sous, havent de ser 11 sous, 9; deu per dit error 9 sous: 9 sous.

Suman los errors fets per dit Campí: 15 lliures, 15 sous, 1; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 lliura, 11 sous, 6; Número 74. Resta debitor dit Pere Campí: 14 lliures, 3 sous, 7.

Taula de Vilanova de Cubelles, tauler Miquel Llanussa. Terça juliol, agost y setembre 1643: a 5 de agost 1643 despatxà Pierris Lanadier 160 canes tela grisa per 40 lliures. Ha pagat de dret ordinari 13 sous, 4, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 4 lliures; deu 3 lliures, 6 sous, 8: 3 lliures, 6 sous, 8.

Ítem dit dia despatxà lo mateix 25 canes ranissos per 6 lliures, havent de pagar, a raó 2 sous per lliura, 12 sous, deu 10 sous: 10 sous.

Terça janer, febrer y mars 1644: a 7 de febrer 1644 despatxà lo patró Llorens Morés 420 millers de arengada, a raó 1 lliura, 10 sous mil·ler, val 630 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 9 lliures, 7 sous, 2, y de dret de guerra lo mateix, havent de pagar // 990v // 10 lliures, 10 sous per quiscun dret; deuen per tot 2 lliures, 5 sous, 8: 2 lliures, 5 sous, 8.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 27 de agost 1647 despatxà Miquel Guàrdia 70 quintars barrella, a raó 3 lliures quintar, val 210 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 2 lliures, 14 sous 6, havent de pagar 3 lliures, 10 sous, y de dret de guerra lo mateix; deu per los dos drets 1 lliura, 11 sous: 1 lliura, 11 sous.

Suman los errors fets per dit Llanussa: 7 lliures, 13 sous, 4; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 15 sous, 4; Número 75. Resta debitor dit Miquel Llanussa: 6 lliures, 18 sous.

Taula de Bot, tauler Phelip Barrovés. Terça de octubre, novembre y dezembre 1643: a 5 de novembre 1643 despatxà de exida Miquel Sarroca 4 càrregues de morques per 10 lliures; a 18 de dit, lo mateix 5 càrregues de morques per 12 lliures; a 25 de dit, lo mateix 5 càrregues morques per 12 lliures; a 18 de dezembre lo mateix 5 càrregues morques per 15 lliures; que tot suma 49 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 16 sous, 4, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 2 lliures, 9 sous; deu 1 lliura, 12 sous, 8: 1 lliura, 12 sous, 8.

Terça de janer, febrer y mars 1644: a 15 de janer 1644 despatxà Miquel Sarroca per exida 5 càrregues morca per 15 lliures. Ha pagat de dret ordinari 5 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 15 sous; deu 10 sous: 10 sous.

Ítem a 17 de dit, despatxà Miquel Bages 9 roves sabó per 9 lliures. Ha pagat de dret ordinari 3 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 9 sous; deu 6 sous: 9 sous.

Ítem a 20 de dit despatxà per exida Pere Ferrer una mula per 46 lliures. Ha pagat de dret ordinari 16 sous, havent de pagar, a raó 2 sous, 6 per lliura, per exir fora la senyoria del senyor rey, 5 lliures, 15 sous; deu 4 lliures, 19 sous: 4 lliures, 19 sous.

s.n.r Ítem dit dia de 20 de janer 1644 despatxà Miquel Sarroca 5 càrregues morcas per 15 lliures. Ha pagat de dret ordinari 5 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 15 sous; deu 10 sous: 10 sous.

Suman los errós fets per dit Barrovés: 8 lliures; à

de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 16 sous; Número 76. Resta debitor lo dit Phelip Barrovés: 7 lliures, 4 sous.

Taula de Ascó, tauler Jaume Llop. Terça octubre, novembre y dezembre 1643: a 21 de dezembre 1643 despatxà per exida Joan de Lleyn 44 canes estamenya per 49 lliures, 10 sous. Ha pagat de dret ordinari 8 sous, 6, havent de pagar, a raó 3 diners per lliura, 12 sous, 4; y de dret de guerra ha pagat 8 sous, 6, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura 16 sous, 6; deu per tot 11 sous, 10: 11 sous, 10.

És-li degut per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou, 2; Número 77. Resta debitor dit Jaume Llop: 10 sous, 8.

Taula de Bathea, tauler mossèn Pere Tarragó, prevere. Terça octubre, novembre y dezembre 1643: a 22 de novembre 1643 despatxà Joan Sabater una càrrega de llana per 20 lliures. Ha pagat de dret ordinari 3 sous, 8, havent de pagar, a raó 4 diners per lliura, 6 sous, 8; deu 3 sous: 3 sous.

Ítem a 14 de dezembre despatxà per exida Joan Blasco un poch de pinyó per valor de 3 lliures, y no està assentat en lo compte del dret ordinari, que a raó 1 sou per lliura, deu per dit dret: 3 sous; 3 sous.

Ítem en la cloenda de dita terça diu suma lo dret ordinari 10 lliures, 1 sou, havent de dir 10 lliures, 7 sous, 4; deu per dit error: 6 sous, 4.

Suman los errós fets per lo dit mossèn Tarragó: 12 sous, 4; à de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou, 3; Número 78. Resta debitor lo dit mossèn Pere Tarragó: 11 sous, 1.

s.n.*v* Taula de Case(r)res, tauler Hierònym Gil. Terça janer, febrer y mars 1644: a 12 de janer 1644 despatxà per exida Pere Servera 48 cànters vi per 24 lliures. Ha pagat de dret ordinari 8 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 1 lliura, 4 sous; deu 16 sous: 16 sous.

Ítem a 24 de dit despatxà per exida Joseph Valls 26 cànters vi per 13 lliures. Ha pagat de dret ordinari 4 sous, 4, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 13 sous; deu 8 sous, 8: 8 sous, 8.

Ítem a 12 de mars despatxà per exida Joan Genís 12 cànters vi per 6 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 6 sous; deu 4 sous: 4 sous.

Ítem a 12 de dit mes de mars despatxà per exida Miquel Cella 2 càrregues sal per 7 lliures. Ha pagat de dret ordinari 2 sous, 4, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 7 sous; deu: 4 sous, 8.

Terça juliol, agost y setembre 1647: a 25 de juliol 1647 despatxà per exida Joseph Monreal dos mulas, estimades en 100 lliures. Diu ha pagat per lo dret de General, vell y nou, a raó 8 diners per lliura, 3 lliures, 6 sous, 8, havent de pagar per lo dret ordinari, a raó 2 sous, 6 per lliura, per exir de la senyoria del senyor rey; y per lo dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, que suman los dits dos drets 13 lliures, 15 sous, 4, que rebaxades les dites 3 lliures, 6 sous, 8, que ha pagades, deu 10 lliures, 8 sous, 8: 10 lliures, 8 sous, 8.

Suman los errós fets per dit Gil: 12 lliures, 2 sous; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 lliura, 4 sous, 2; Número 79. Resta debitor lo dit Hierònym Gil: 11 lliures, 17 sous, 10.

Taula de Gandesa, tauler Joan Bonfill. Terça janer, febrer y mars 1644: a 2 de febrer despatxà per exida Pere Fort 3 quintars avellana per 24 lliures. Ha pagat de dret ordinari 8 sous y de dret de guerra 12 sous, havent de pagar, de ordinari 1 lliura, 4 sous, y de guerra 8 sous; deu per tot 12 sous: 12 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou, 2; Número 80. Resta debitor dit Joan Bonfill: 10 sous, 10.

991*r* Taula de Arnas, tauler Joan Garcia. Terça janer, febrer y mars 1646: a 14 de janer despatxà Joan Seuma 20 roves llana de Aragó per 40 lliures; a 14 de febrer lo dit, 4 càrregues llana de stragó, estimada en 100 lliures; y a 26 de dit, lo matex 24 roves llana de Aragó, estimada en 70 lliures; y segons la tarifa llana mitjana de Aragó bruta, val lo quintar 12 lliures, y a dit preu, val tota la dita llana 276 lliures. Ha pagat de dret ordinari 3 lliures, 10 sous, y lo mateix de dret de guerra, havent de pagar 4 lliures, 12 sous per quiscun dret; deu per tot 2 lliures, 4 sous: 2 lliures, 4 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 4 sous, 5; Número 81. Resta debitor dit Joan Garsia: 1 lliura, 19 sous, 7.

Taula del Pinell, tauler Miquel Spinós. Terça janer, febrer y mars 1646: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari y de guerra, tot junt, 1 lliura, 5 sous, 4, havent de dir 2 lliures, 3 sous, 4; així que se ha pres error en dany del General de 18 sous: 18 sous.

Terça janer, febrer y mars 1647: en la cloenda

de dita terça, diu, suma lo dret ordinari 19 lliures, 19 sous, 5, havent de dir 20 lliures, 9 sous, així que se ha pres error en dany del General en 9 sous, 7: 9 sous, 7.

Suman los errors fets per dit Spinós: 1 lliura, 7 sous, 7; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 2 sous, 9; Número 82. Resta debitor dit Miquel Spinós: 1 lliura, 4 sous, 10.

Taula de Vilalba, tauler Joachim Coll. Terça janer, febrer y mars 1647: en la cloenda de dita terça, diu, ha valgut lo dret ordinari 1 lliura, 5 sous, 4, havent de dir 1 lliura, 15 sous, 4, així que se ha pres error en dany del General de 10 sous: 10 sous.

À de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou; Número 83. Resta debitor dit Joachim Coll: 9 sous.

991*v* Taula de Falcet, tauler mossèn Joseph Casals, prevere. Terça octubre, novembre y dezembre 1646: a 5 de octubre 1647 despatxà Roch Ferrer 16 quintars avellana, a 6 lliures quintar, val 96 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 1 sou per lliura, 4 lliures, 6 sous, havent de pagar 4 lliures, 16 sous; deu 10 sous: 10 sous.

Ítem per dit despatx ha pagat de dret de guerra 1 lliura, 10 sous, havent de pagar 1 lliura, 12 sous; deu 2 sous: 2 sous.

Ítem a 9 de dit, despatxà Joan Revull 6 quintars avellana, a 6 lliures quintar, val 36 lliures. Ha pagat de dret de guerra, a raó 4 diners per lliura, 8 sous, havent de pagar 12 sous; deu 4 sous: 4 sous.

Suman los errós fets per dit Casals: 16 sous; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 1 sou, 7; Número 84. Resta debitor lo dit mossèn Joseph Casals: 14 sous, 5.

Taula de Ribaroja, tauler Phelip Busom. Terça janer, febrer y mars 1647: a 20 de janer 1647 despatxà Pere Camarasa sis cànters de oli per 12 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 4 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 12 sous; deu 8 sous: 8 sous.

Ítem a 3 de mars despatxà lo mateix altres sis cànters de oli per 12 lliures. Ha pagat de dret ordinari 4 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 12 sous; deu 8 sous: 8 sous.

Ítem a 16 de dit despatxà Pere Simó 15 cànters de oli, a 2 lliures cànter, val 30 lliures. Ha pagat de dret ordinari, a raó 4 diners per lliura, 10 sous, havent de pagar, a raó 1 sou per lliura, 1 lliura, 10 sous; deu 1 lliura: 1 lliura.

Suman los errors fets per dit Busom: 1 lliura, 16 sous; ha de haver per son salari, a raó 2 sous per lliura: 3 sous, 7; Número 85. Resta debitor lo dit Phelip Busom: 1 lliura, 12 sous, 5.

992*r* Sumari universal del que·s troba ésser debitors diversos taulers del General, per los errors continuats en lo present càlcul.

Primo Gregori Putg, tauler de Vilafranca de Conflent, número 1, 6 sous; Joan Batista Morer, tauler de dita vila, número 2, 3 lliures, 17 sous, 5; Llorens Texidor, tauler de Prada de Conflent, número 3, 1 lliura, 18 sous, 5; Francesc Texidor, tauler de dita vila, número 4, 23 lliures, 2 sous; mossèn Raphel Xaupí, prevere, tauler de Estagell, número 5, 16 lliures, 10; Joan Florit y Jaume Fornasa y Roure, taulers de Blanas, número 6, 4 sous; Joan Oms major y Joan Oliva, taulers de dita vila, número 7, 12 sous, 10; Pere Costa, tauler de Castelló de Ampúries, número 8, 9 lliures; Jaume Rabassa, tauler de Sinch-claus, número 9, 12 sous; Pere Servera, tauler de la Selva de Rosas, número 10, 1 lliura, 2 sous, 6; Joan Marés, tauler de dita vila, número 11, 9 sous, 6; Pere Pau Climent, tauler de dita vila, número 12, 2 lliures, 3 sous, 3; Miquel Bonvasí y Pere Domènech, taulers de Rosas, número 13, 12 sous, 4; lo dit Miquel Bonvasí, número 50, 3 lliures; Jaume Llinàs y Antoni Pi, taulers de Sant Feliu de Guíxols, número 14, 10 sous, 8; mossèn Baltezar Bacó, prevere, y Antoni Pi, taulers de dita vila, número 15, 1 lliura, 10; lo dit mossèn Baltezar Bacó y mossèn Joan Agostí Pi, taulers de dita vila, número 16, 9 lliures, 1 sou, 8; Sebastià Serinyana, tauler de Cadaqués, número 17, 18 sous, 4; Pere Clapés, tauler de dita vila, número 18, 21 lliures, 3 sous; Montserrat Roca, tauler de Bagur, número 19, 26 lliures, 9 sous, 5; Antoni Llacuna, tauler de Ripoll, número 20, 14 sous, 5; Joan Pere Tarau y Francesc Vilapura, taulers del General de Mataró, número 21, 44 lliures, 12 sous, 8; Jaume Llibre, tauler de Arenys, número 22, 5 sous, 5; Joseph Sala y Serinyana, tauler de dita vila, número 23, 7 lliures, 12 sous; // 992*v* // Agostí Mascó, tauler de Seret, número 24, 3 lliures, 3 sous; Pere Barrera, tauler de Vinçà, número 25, 7 lliures, 8 sous, 10; Joseph Guillamí, tauler de Illa, número 26, 1 lliura, 14 sous, 3; Esteve Sabater, tauler de dita vila, número 27, 9 lliures, 15 sous; mossèn Francesc Andreu, prevere, tauler de Salsas, número 28, 20 lliures, 10 sous, 11; Andreu de Nullà, tauler de Canet en Roselló, número 29, 54 lliures, 9 sous; Antoni Climent y Català, tauler de Copliura, número 30, 19 lliures, 13 sous; Francesc

Torres, burgès, tauler de Berga, número 31, 1 lliura, 8 sous, 10; Francesc Nobis, tauler de Tuhir, número 32, 15 lliures, 15 sous, 6; Jasinto Vilar, tauler de dita vila, número 33, 18 sous; Guillem Bernola y Thomàs Alosí, taulers del General de Putgcerdà, número 34, 2 lliures, 1 sou, 10; lo dit Guillem Bernola y Joan Pere Mando, taulers de dita vila, número 35, 8 lliures, 14 sous, 4; Bernat Carles y Antoni Aymerich, taulers de Perpinyà, número 36, 4 lliures, 13 sous, 4; lo dit Antoni Aymerich y Francisco Piquer, taulers de dita vila, número 37, 7 lliures, 2 sous, 5; lo dit Antoni Aymerich y Joan Sala, taulers de dita vila, número 38, 1 lliura, 10 sous, 10; mossèn Jaume Ballaró y Joan Sala, taulers de dita vila, número 39, 35 lliures, 9 sous, 8; Francisco Piquer y Antoni Guimerà, taulers de dita vila, número 40, 6 lliures, 5 sous, 6; Joan Vergonyós, tauler de Palafrugell, número 41, 2 lliures, 7 sous, 5; Onofre Rohés, tauler de Elna, número 42, 1 lliura, 7 sous, 3; mossèn Miquel Mercer, prevere, tauler de Vinçà, número 43, 1 lliura, 9 sous, 1; Joan Bacó y Sebastià Boffill, taulers de Palamós, número 44, 16 sous; Francesc Metge, tauler de Torroella de Mongrí, número 45, 5 lliures, 8 sous, 9; Esteve Cases, tauler de Bagà, número 46, 10 sous; Antoni Co y Antoni Roca, taulers de Calella, número 47, 3 lliures, 11 sous, 8; *//993r//* Miquel Cerdà y Antoni Putg, tauler de Gerona, número 48, 10 sous; Jaume Boxeda y Antoni Putg, taulers de dita ciutat, número 49, 6 sous, 8; Francesc Texidor, tauler de Prada de Conflent, número 51, 3 lliures, 19 sous, 10; Joan Montalt y lo doctor Hierònym Ferrer, taulers del General de Tarragona, número 52, 15 sous, 2; Berthomeu Serra, tauler de Reus, número 53, 9 lliures, 14 sous, 3; Bernat Sagí y Ramon Soler, taulers de Valls, número 54, 10 sous; Andreu Amorós, tauler de Cambrils, número 55, 19 lliures, 1 sou, 7; Pere Torrell, tauler de Vilaseca, número 56, 2 lliures, 15 sous, 10; Raphel Guasch, tauler de la Selva, número 57, 18 sous; Pere Garsia, tauler de Alcover, número 58, 7 sous, 2; Miquel Fort, tauler de Alforja, número 59, 19 sous, 4; Miquel Solà, tauler de la Sènia, número 60, 1 lliura, 16 sous; Antoni Fibla, tauler de Alcanar, número 61, 3 lliures, 12 sous; Joan Ferrer, tauler de Carsia, número 62, 2 lliures, 1 sou, 4; Joan Torredà, tauler de Xerta, número 63, 2 lliures, 13 sous, 1; Miquel Espinós, tauler del Pinell, número 64, 1 lliura, 7 sous, 3; lo dit Espinós, número 82, 1 lliura, 4 sous, 10; lo doctor Joan Monjo, prevere, tauler de Alfarràs, número 65, 6 lliures, 16 sous, 6; Andreu Coll, tauler de Viella en la Vall d'Aran, número 66, 10 lliures, 3 sous, 9; misser Pere Folquer y Jaume Bages, taulers de Móra, número 67, 2 sous, 6; Jaume Carpinet, tauler de Sterri, número 68, 43 lliures, 11 sous, 2; Miquel de Boquet y Francesc Domenge, taulers del General de la Seu de Urgell, número 69, 1 lliura, 4 sous, 11; lo dit Francesc Domenge y Joseph de Boquet, taulers de dita ciutat, número 70, 62 lliures, 18 sous, 1; Miquel Torrent, tauler de Vilaller, número 71, 1 lliura, 7 sous, 2; Joan del Mas, tauler de dita vila, número 73, 24 lliures, 17 sous, 1; *//993v//* Pere Camps, tauler de Escaló, número 74, 14 lliures, 3 sous, 7; Miquel Llanussa, tauler de Vilanova de Cubelles, número 75, 6 lliures, 18 sous; Phelip Barrovés, tauler de Bot, número 76, 7 lliures, 4 sous; Jaume Llop, tauler de Ascó, número 77, 10 sous, 8; mossèn Pere Tarragó, prevere, tauler de Bathea, número 78, 11 sous, 1; Hierònym Gil, tauler de Caser(r)as, número 79, 11 lliures, 17 sous, 10; Joan Bonfill, tauler de Gandesa, número 80, 10 sous, 10; Joan Garsia, tauler de Arnas, número 81, 1 lliura, 19 sous, 7; Joachim Coll, tauler de Vilalba, número 83, 9 sous; mossèn Joseph Casals, tauler de Falcet, número 84, 14 sous, 5; Phelip Busom, tauler de Ribaroja, número 85, 1 lliura, 12 sous, 5. Suma tot junt: 641 lliures, 18 sous.

Molt il·lustre senyor. Nosaltres Joseph de Urrea, ciutadà honrat de Barcelona, y Salvador Tos, negosiant, inseguint lo orde que per vostra senyoria no·s fou donat per deliberació feta a 24 de janer 1650, havem mirat, regoneguts y comprovats tots los llibres de les entrades y exides dels drets del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, que·ns és estat possible, des del dia de dita deliberació fins lo dia present, ab tota la diligència, cuydado y solicitut que per vostra senyoria no·s fou encarregat, y de tot lo que havem trobat haver-se de fer debitors los taulers de dit General, ne havem feta la present relació, la qual lliuram y entregam a vostra senyoria, firmada de mà pròpria de quiscú de nosaltres, en Barcelona, a 7 de juliol 1650. Joseph de Urrea. Salvador Tos, negossiant.

Apèndix 3

12r *12 augusti 1650.* A.

Il·lustres[a] senyors diputats.

Lo correu de vostres senyories é rebut als 8 del present mes, a la tarda, stant ja a punt per anar a servir a mon offici i a vostres senyories, avent-o sabut tres dias antes arribàs dit correu, à volgut Nostre Senyor repatir-me una indisposició de dolor de ventrell, que à ayns me visita i, axí, que per ningun camí m'és possible, per lo present, acudir a ma obligació, lo que·m pesa quant podan vostres senyories penssar i, axí, podran vostres senyories fer altra extracció, assegurant-los que, en mi, tindran un gran servidor que, axí com serví als senyors diputats, predesesors de vostres senyories, en una leva de soldats me ordenaran anàs jo per los poblats d'esta terra i vila per a animar als tots, la qual terra i vila feren ab molt gran gust i prompte, axí que, sempre se offerís ocasió en aver menester soldats, lo que Déu no vulla lo ajan manaster, me agraviarian, assegurant-los que ab la matexa voluntat los é de servir, conforme serví a sos prede(ce)sors. Guarde Nostre Senyor a vostres senyories los ayns de vida de mon desig.

De Puigcerdà, als 9 de agost 1650. Il·lustres senyors, lo major effectat de vostres senyories, Jaume Morer de Tosas.

17/1r *19 augusti 1650.*

E[b] aprés que ses senyories dels senyors deputats agueren oÿda la relació que dit mossèn Agustí Dalmau, sýndich del dit General, los havia feta, que ere la resposta que los dits molt il·lustres senyors consellers li avian tornada, ab la qual se diu és cosa serta que lo mal contigiós de la peste, que Déu nos guart, és en la dita ciutat de Gerona, proposaren ses senyories als magnífichs assessors y advocat fiscal del dit General que, attès, com dit és, dit mal de la pesta és en dita ciutat de Gerona, si deuen y poden acceptar la renunciació del arrendament de la bolla de dita ciutat que feian los arrendataris de aquella, segons lo pacte posat en los arrendaments de dita bolla y que, de la relació que pendran, en fassen relació en scrits, y aprés de haver ses senyories comès aquest fet a dits magnífichs assessors y advocat fiscal, lo mateix die, feren dits assessor y advocat fiscal, al peu de la scriptura o dupte que se'ls ere donat, relació en scrits, firmada y sotascrita de llur pròpria mà, com és de vèurer, al peu de dit dupte, lo qual és assí cussit, signat de lletra A.

17/2r *19 augusti 1650.* A.

Los senyors diputats, lo die present, han enviat lo síndich del General als molt il·lustres senyors consellers, supplicant-los fossen servits fer-los a ssaber, si lo mal contigiós de la pesta estave declarat fos en la ciutat de Gerona, los quals han respost a dit síndich, que lo dit mal de la pesta està molt declarat dins dita ciutat, del que·n tenia(n) relació certa. Consultan los dits senyors deputats als magnífichs assessors y advocat fiscal del General que, attès dit mal és en dita ciutat de Gerona, si deuen i poden acceptar la renunciació al arrendament de la bolla de dita ciutat, comforme lo pacte posat en los arrendaments de dita bolla y que·n fassen relació en scrits.

En lo sobredit fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdós de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del General infrascrits. Vista la consulta sobrescrita y lo contengut en aquella. Vist lo acte del arrendament del dret de las generalitats, de la bolla de plom y sagell de cera de la

a. carta intercalada entre els folis 11v i 12r del trienni 1650-1654.
b. nota i vot intercalats entre els folis 16v i 17r del trienni 1650-1654.

stació y col·lecta de la ciutat de Gerona, fet per los molt il·lustres senyors deputats y oïdós // 17/2v // de comptes del trienni proppassat a Miquel Gaudens, peller, ciutadà de Barcelona, sots jornada de 14 de mars del corrent any 1650. Vist lo que se havia de vèurer y attès lo que se havia de attèndrer, y singularment attès en lo primer capítol de la taba en dit arrendament contenguda<s>, està pactat que, sempre que y hagués pesta declarada en dita ciutat de Gerona, de tal manera que cessàs per esta causa lo commers de dita ciutat y col·lecta, sie lícit als arrendataris renunciar dit arrendament, y per ço, apartar-sse del dit contracte, attès que, del tenor de dita consulta consta, com en aquella se ha variat y se supposa que en la dita ciutat de Gerona està dita pesta declarada, per la qual causa està notòriament ynhibit lo commers ab dita ciutat de Gerona. Per ço y altrament són de vot y parer que pot y deu vostra senyoria acceptar la renunciació feta per lo arrendatari de dita bolla. *Salvo semper, et cetera.*

Serra, assessor. Joannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.

18r Memorial[a] de les cartes y papers que se entregan al senyor Narsís Ramon March, donsell, embaxador nomenat per los molt il·lustres senyors dos consistoris de la ciutat y Deputació per a la cort de sa magestat, vuy, als 20 de agost 1650.

20 augusti 1650.

Primo, les instruccions firmades y sagellades per los dits dos consistoris ab un memorial scrit en llengua castellana per a presentar a sa magestat. Ítem, la carta que va a la magestat del rey, nostre senyor. Ítem, altra carta que va a la magestat de la reyna, nostra senyora. Ítem, altra carta que va al sereníssim duch de Anjou. Ítem, altra carta que va al sereníssim senyor duch de Orleans. Ítem, altra carta al excel·lentíssim senyor cardenal Masserín. Ítem, altra carta que va al excellentíssim senyor Le Tellier. Ítem, quatra cartas ab sobrescrits en blanch, per lo camí, allí hont se li offeresca donar-les. Ítem, la còpia auctèntica del procés de la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General contra musur Sancta Coloma, governador del castell y plassa de Flix, a effecte que·s presente a sa magestat o a qui ordenarà. Ítem, la informació rebuda en lo Consolat de Mar de la present ciutat de Barcelona sobre la presa de la barcha del patró Joan Batista Lantero, genovès, feta per les galeras de Fransa devant Toló, que ere partida del moll de Barcelona ab roba y mercaderias pròpries de Joan Francisco Ordano, Jaume Cortada y altres mercaders de la ciutat de Barcelona, a effecte també que la presente a sa magestat o a qui ordenarà. Narsís Ramón March.

a. memorial intercalat entre els folis 17v i 18r del trienni 1650-1654.

25r 3 septembre 1650. A.

A[a] noz tres chers et bien amez les diputtez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons apris avec beacoup de joye par vostre lettre du premier de ce mois, l'election qui a esté faicte de vos perssonnes pour les charges de deputez de nostre principat de Catalongne, pendant les trois annés prochaines ayans recru toute sorte de bons tesmoignages de vostre capacité, experience, fidelité et affection a nostre service et au bien de la province, qui nous font esperer que vous vous employerez dignement en ces charges, selon le dobuoir d'i celles, surquoy nous avons bien voullu, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous faire congnoistre nos sentimens par cette lettre et vous recommander d'aporter tous vos soins pour le bien et l'advantage du public et de nostre service dans la dite province, avec asseurance qu'il n'y a rien au monde, qui nous soit plus cher, que de la conserver et mantenir soubz nostre obeissance et de favoriser, en toutes rencontres, de si bones et fidelles subjectz. Et qu'en vostre particulier, nous recongnoistrons les services que vous rendrez, dans les dites, charges, en toutes les occasions qui s'en pouvront offrir. Et sur ce, nous prions Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Libourne le vingtiesme aoust 1650. Louis. Le Tellier.

27r *9 septembris 1650.*

Consultan[b] los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya y oÿdors de comptes de dit General als[c] assessors de la present casa de la Deputació, si les adeales que se'ls acostuman de donar a ells y demés officials del General, per rahó del nou ingrés de llurs officis y càrrechs, com són gramalla, arquimesa, tinter, campaneta, scrivania, bossa de tril·lis y altres coses, les poden pèndrer y deuen donar-les als officials de la casa en spècie.

a. carta intercalada en el foli 25r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. vot intercalat entre els folis 26v i 27r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat magnífichs.

Hiesús, Maria.

En lo sobreconsultat fet per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents, vistos los llibres, axí de las deliberacions, com de comptes retuts y del regent los comptes, ab los quals consta que las adealas se donan, axí als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, com també als demés officials en lo ingrés dels officis llurs, aquelles se donan in spècie, de las quals, lo drap servint per la gramalla, se paga al mercader o botiguer qui proveeix aquell, les arquimeses al fuster, las constitucions al llibrater y los tinters y polseras al courer. Y[a] la praestació de ditas adealas se troba inconcusament observada en la present casa y notadas en los dits llibres. Per lo que, y altrament, són de vot y parer poden los dits senyors deputats y oïdors de comptes pèndrer las ditas adealas en spècie, y semblantment, deuen pagar-las en spècie als officials, y axí, assenten. *Salvo et cetera.*

Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Serra, assessor. Lauger, consulens. Tristany, consulens. Piella, consulens. Par, assessor. Pastor, consulens. Llunes, consulens. De Viladomar, consulens.

36/1r *1 octobris 1650.* A.

Hiesús[b], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors consulents infrascrits, per occasió de la embaxada aportada de part del bras militar, ab la qual se diu, que ha tingut notícia que lo sereníssim senyor duc de Mercur, llochtinent general de sa magestat, que Déu guarde, havie concedit a tot lo estament dels mercaderes y approbats en la Llotja del mar y matriculats en la casa de la present ciutat de Barcelona privilegi ab lo qual atorga als dits gosen y gosar pugan de totas las llibertats, gràcias, favors, privilegis, franquesas, preheminències y altres qualsevols exempcions que los ciutadans honrrats de Barcelona gosan, tant en virtut del privilegi del rey don Fernando y altres, com també per ús, consuetut, pràctica, possessió, styls y altrament, exceptat que pugan obligar sas personas ab scriptura de ters o altrament per deutes y negocis civils y marcantívols, y per quant lo dit privilegi encontra ab las generals constitucions del present Principat y assenyaladament ab la constitució I y final del títol «De[a] accions y obligacions», hisquen y se opposen al reparo de ditas contrafaccions ab lo millor modo y manera està disposat y ordenat per las generals constitucions y com més llargament se diu y exposa en dita embaxada, a la qual se fa relació. Vist lo privilegi concedit y atorgat per lo sereníssim senyor lloctinent general a tot lo estament dels mercaders approbats en la Llotja del mar, matriculats en casa la ciutat de Barcelona, y aquell ab la deguda atenció llegit y mirat, la data del qual fou al segon del mes de agost pròxim passat del corrent any. Attès ab la constitució final del títol «De accions y obligacions» està per la Cort ordenat y disposat, «que ningun cavaller, o altre persona que gaudesca de privilegi militar, per rigor de la carta de encomanda, scriptura de ters o de altre qualsevol scriptura e obligació privilegiada no puga ésser pres o mes en presó, ni puga en ninguna manera, encara mijensant sagrament, ésser renunciat en[b] las tals scripturas e obligacions, tant // 36/1v // quant tocan la presó y las ditas renunciacions, volem y ordenam *ipso facto* ésser nul·las y de ninguna efficàcia y valor, suspenent, quant en assó, la auctoritat als notaris de poder rèbrer semblants cartas». Y com, ab lo dit privilegi concedit a l'estament dels mercaders del consulat de la Llotja del mar, matriculats en la casa la ciutat de Barcelona sien concedidas, donadas y comunicadas totas las libertats, gràcias, privilegis, favors, prerogativas, preheminències, immunitats, franquesas y totas y qualsevols exempcions, que los ciutadans honrrats de Barcelona gosan y poden gosar y han acostumat fruir y gosar per raó dels privilegis als dits ciutadans honrrats concedits per lo sereníssim rey don Fernando y altres, com també per ús, consuetut, pràctica, possessió, styl o altrament, tant en los negocis criminals com també en los civils, axí que, *a cetero* gosen y usen de las ditas llibertats y gràcias, de la mateixa manera usan y gosan los verdaders ciutadans honrrats[c] de Barcelona y las personas de dit estament, com si ab particular privilegi y special concessió a tots en general y a cada un en particular fos concedit, com ab lo present plenament los concedeix, exceptat que los dits mercaders poden obligar sas personas y béns per deutes y negocis civils y mercantívols, y com, en forssa del dit privilegi, los mercaders approbats en la Llotja y matriculats en la casa de la ciutat gosen dels privilegis militars gaudescan los ciutadans honrrats de Barcelona, y ab la dita constitució final està prohibit[d] que los militars y los qui gaudexan de privilegi militar no podan obli-

a. a continuació ratllat si en.
b. vot intercalat entre els folis 35v i 36r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat obliga.
b. en *interlineat, damunt de* a *ratllat.*
c. honrrats *interlineat al marge esquerre.*
d. a continuació ratllat aquells.

gar sas personas ab scriptura de ters, ni poden ésser praesos per deutes civils, ni ab jurament podan renunciar a la dita qualitat y praerrogativa y la naturalesa de la lley prohibitiva obra que las parts no podan renunciar a aquella per induir necessitat praecissa. Per lo dit y altrament són de vot y parer que, ab lo dit privilegi concedit al stament de dits mercaders, se ha contrafet a la constitució final del títol «De accions y obligacions» y a altres a aquella applicables, y per ço, los dits senyors deputats y oïdors de comptes se deuen opposar y exir al reparo de dita contrafacció, segons per las constitucions, capítols de Cort y pactes jurats per sa magestat en la entrega de la praesent província se troba ordenat // 36/2r // y disposat. Salvat sempre etcètera[a].

Serra, assessor. Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Par, assessor. Pastor, consulens. Mir, consulens. De Viladomar, consulens. Vidal y Roca.

37/1r *2 octobris 1650.*

A[b] Messieurs. Messieurs les depputtez du General du principat de Catalongne. Barcelonne.

Messieurs. Aayant jugé a propos pour le bien et secours de cette province d'envoyer messieur le comte d'Illa en cour, je l'ay prié et chargé de vous voir auparavant, tant pour vous rendre nouvelles graces de ma part de voz soins ordinaires, que pour vous en demander la continuation avec l'assistance de voz conseils et authorité en cette presente conjoncture, ou il est absolument necessaire de contenter en quelque façon les communes et l'armée, a quoy je travaille de mon costé tant que je puis. J'ay trop de preuve de vostre ferveur et zele ordinaire pour ne pas esperer, que vous me secondérez pressamment en cette pressante occasion ou il y va de rendre un notable service au roy et a la province. Vous m'obligerez[c] //37/3r // de luy donner croyance en tout ce qu'il vous dira et proposera sur ce sujet et de me faire souvent de voz nouvelles et bons avis, vous sçavez assez combien je les estime et a quel point je suis, messieurs, vostre tres humble serviteur, Louis de Vendosme.

Martorel, le 30e septembre 1650.

37/2r *2 octobris 1650.*

Jhesús.

A *messieurs. Messieurs* los deputats del General del principat de Cathalunya.

Messieurs. Havent judicat al propòsit, per lo bé y socorro d'esta província, de enviar *messieur* lo comte de Illa en cort, lo he[a] pregat y encarregat de vèurer-vos abans, tant per donar-vos novas gràcias, de ma part, de vostres cuydados ordinaris, com per demanar-vos-ne la continuació ab la asistència de vostres consells y auctoritat en la present conjunctura, en què és absolutament necessari contentar en alguna manera los comuns y la armada, al que jo treballo de mon costat tant quant jo puch. Jo tinc massa provas de vostre fervor y zel ordinari per no sperar de vosaltres que·m ajudareu molt de veras en la present occasió, en què se tracta de fer un notable servey al rey y a la província, vosaltres me obligareu donar-li crèdit en tot lo que ell vos dirà de ma part acerca de aquest negoci, y de donar-me sovint novas de vosaltres y vostres bons consells, puix sçabeu prou lo quant jo·ls stimo y a quin punt jo só, *messieurs*, vostre humilíssim servidor, Louis de Vendosme.

A Martorell, 30 de setembre 1650.

40/1r *16 octobris 1650. A.*

Jhesús[b].

A nostres charíssims y benamats los deputats generals del principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y ben amats, Nós havem vist per vostras lletras de 27 de setembre, que nos són estadas aportadas per un correu exprés, la continuació de vostras quexas sobre lo procehir dels senyors de Santa Coloma y Baltazar, qui han maltractat los paysans de la Ribera de Ebro, dels quals, los disgusts són tant grans, que nostres enemichs han pensat de prevalerse'n en fent la entrepresa del[c] citi de Flix. Nós havem, poc aprés, tingut en nostra cort al senyor Narcís Ramon Marc, vostre embaxador, lo qual nos havia ja representat las mateixas cosas, a las quals se ha remediat de tal manera, que nós havem dirigit nostres ordres a nostre charíssim y ben amat cuzí, lo duc de Mercoeur, per a fer fer lo procez als culpables y satisfer a la justícia que nós volem ser feta als dits paysans. Vosaltres sçabreu també, per lo retorn del dit embaxador, com nós afficionam vostres interessos y que nós

a. a continuació ratllat Johannes Baptista.
b. carta i traducció intercalades entre els folis 36v i 37r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
c. a continuació la traducció de la present carta, transcrita a la pàg. 1105.

a. he *corregit, damunt de* que *ratllat.*
b. traducció i carta original intercalades entre els folis 39v i 40r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat Flix.

prenem un cuydado particularíssim de vostra conservació. Entretant, nós vos escrivim la present, de parer de la reyna regenta, nostra honorabilísima senyora y mare, per a dir-vos que, aprés de haver donada la pau als de nostra ciutat de Burdeus, ella és estada[a] de ells rebuda ab tant gran demostració de alegria, que nostres officials y los pobles hy[b] han desitjat nostra presència per a fer-nos-ne llurs humilíssims agrahiments, // 40/1v // al qual, lo Parlament y totas las altras juntas[c] consistorialment han satisfet, de manera que la calma y la confiansa se troba reintegrada com era abans de tots aquestos moviments. Lo que·ns ha donat los medis més fàcils de provehir, com nós desitjam fer a tots vostres menesters, y per aquest effecte, nós fem partir des de ara las tropas que nós haviam destinadas per a vostre socorro y nós havem manat al sobreintendent de nostras finansa[s] de donar un fondz sufficient per a la subsistència d'ellas y de las altras que són en lo país, a ffi que puga[n] còmmodament subsistir, y així, los paysans se trobaran aliviats, ab esperansa de ser-ho encara més en lo sdevenidor, per lo bon ordre que nós volem tenir-hi. Assegurant-vos que nós vos donarem, de més en més, demonstracions de nostra protecció y benevolència, com nós en speram de[d] la continuació de vostra affició y fidelitat. Pregant Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a Bourdaux lo vuyt de octubre 1650. Louis. Deguenegaud.

40/2r *16 octobris 1650.* A.

A[e] nos tres chers et bien amez les deputez generaux du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons veu par vos lettres du XXVIIe septembre, qui nous ont esté apportées par un courier exprés, la continuation vos plaintes sur la conduicte des seigneurs des Sancte Colombe et Baltazard, qui ont maltraicté les paysanes de la Riviere d'Ebro, dont les mescontentaments sont si grands que nos enemis ont pensé de se'n prevaloir en faisant l'entreprise du siege de Fliz. Nous avons, en depuis peu, en nostre cour le seigneur Narcis Raymond Marc, vostre ambassadeur, qui nous avoit desja representé les mesmes choses auxquel[les] il a esté remedié en telle sorte, que nous avons adressé nos ordres a nostre tres cher et bien amé cousin, le duc de Mercoeur, pour faire faire le proces aux coupables et satisfaire a la justice, que nous voulons esté tendue aux dits paysans. Vous apprendrez aussy par le retour du dit ambassadeur comme nous affectionnons vos interests et que nous prenons un soing tres particulier de vostre conservation. Maintenant, nous vous escrivons cellecy par l'avis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, pour vous dire qu'aprés avoir donné la paix a ceux de nostre ville de Bourdeaux, elle a esté par eux reccue avec si grande demonstra[ti]on de joye, que nos officiers et ses peuples ont desiré nostre presence pour nou[s] en faire leurs tres humbles remerciements. A quoy le Parlemen[t] et toutes les autres compagnies en corps ont satisfait, en sorte que le calme et la confiance se trouve restablie, comme elle estoit auparavant touts ces moviments. Ce qui nous a rendú les moiens plus faciles de pourvoir, comme nous desirons faire a toutes vos besoings. Et pour cet effect, nous faisons partir de·y a present les troupes que nous avions destinées pour vostre secours et nous avons commandé au surintendan[t] de nos finances de donner un funds suffisant pour s'entretien d'i celles // 40/2v // et des autres qui sont dans le pais, a ffin qu'elles puissent commodement subsistir, aussy les paysans se trouveront souslagez, avec esperance de l'estre encores d'avantage a l'avenir, par le bon ordre que nous·y voulons apporter. Vous assurant que nous vous donnerons, de plus en plus, des tesmoingnages de nostre protection et bienveillance, comme nous en attendant de la continuation de vostre affection et fidellité. Priant Dieu qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Bourdeaux le VIIIe octobre 1650. Louis. Deguenegaud.

42r *25 octobris 1650.* A.

De[a] part del rey. Molt car y ben amat, lo senyor Narcís [Reymond] Marc, vostre embaxador, essent rebut en nostra cort, ly havem dat una favorable audiència y resposta sobre tots los articles contenguts dins la carta y dins la memòria que ell nos ha presentada de vostra part, axís que nós nos en som explicats per los apparells posat(s) al marge de la hu dels articles de aquell, y com ell nos ha donat[b] novelles assegurances, en vostre nom, de vostra affecció, fidelitat y obediència, nós havem hagut davant més de desitg de remediar a vostres quexas y provehir a vostre remey, com nostra protecció y nostra assegurança per la salvetat y conservaçió del país, lo que nos serà més fàcil, que nós havem reduhit aquells de Bordeaus a llur dever y que ells han acçeptat lo perdó y les gràçias que nós llur havem volgudes fer. Totavia principiat ya d'en-

a. estada *interlineat, damunt de* està *ratllat.*
b. hy *interlineat, damunt de* y *ratllat.*
c. *a continuació ratllat* agrahiment han satisf.
d. *a continuació ratllat* vostra.
e. *anotació escrita al dors.*

a. *traducció i carta original intercalades entre els folis 41v i 45r del trienni 1650-1654.*
b. *a continuació ratllat y com ell nos ha donades.*

viar dinés en Llanguedoch per comprar allí blats y sivades ab orde de les transportar ab diligència en Cathalunya per servir a la subsistènçia de més tropes y a la muniçió de les plaçes, del qual cuytarem l'execució. També havem ordenat al sobreintendent de nostres finances de fer un fon(s), lo més gran que podrà, per pagar nostra gent de guerra y remborçar als paysans tot lo que hauran avançat. Nostra intençió és de solaciar-los. Nós havem odiat la mala conducta de aquells que han presa la licènçia de llevar contribuccions a llur profit particular y que han maltractat los paysanos, por haver suffrit los soldats executades violències contra d'ells. Volem que les informacions en sien communicades y los culpables sien castigats, de tant més segurament que tindrem de crèurer que aquexos desórdens han pogut ser la escusa la darrera revolta dels peysans, los quals se reberian dins llur dever, esperant al esdevenidor millor tractament y per testificar més la afició que nós tenim al consuelo del poble, nós avem voluntàriament consentit que lo mariscal del[a] *logis* // 42*v* // de la armada, qui fa lo *despertiment* de la gent de guerra, siga assistit de un català qui·ls done conjuntament ab ell, y per aquest effecte, vos fareu[b] la tria de una perçona agradable a nostre dit cusí, qui li darà lo poder de fer aquesta provisió aprés de aver-lo judicat capàs y bé informat de la força i de la poca força dels llochs ha hont porà donar cortels. També serà donat un orde general per no poder impedir la venda ni lo dèbit de la carn en Lenguadoch, que seran per ésser transportat en Cathalunya. Y sobre la demanda de dos galeras per servir a tenir las costas de Cathalunya netas de corsaris, donarem los órdens a nostre ben car y ben amat nostre cosí, lo duch de Ruxolí, general de nostras galeras de las fer armar y posar-las a punt, ab[c] las condicions per avant proposada, que vos donareu la subsistència de la una de aquellas y[d] a la segona nós provehirem. Finalment avem ordenat la restitució de la tartana o barca, ab las mercaderias de què era carregada, que pertanyia a marcaders cathalans, que avia estada presa prop de Tuló, volent que la llibertat sia conservada als cathalans de fer llur comers dins nostres mars sens ningun remor ni impediment. Però com nós no·ns acontentam tant solament de remediar a vostres quexas, lo que judicam importe per vostra quietut y seguretat de vos assistir y defensar contra los enemichs comuns, vos enviam ara, de present, dos mil sich-cents hòmens de a peu de recrua per juntar // 42/2*r* // a nostra armada, avent judicat de no[e] fer marchar gent de cavall per no massa

a. a continuació un espai il·legible, d'uns 9 mms.
b. u *interlineat, damunt de* m *ratllat.*
c. ab *interlineat, damunt de* a *ratllat.*
d. a continuació ratllat provisions.
e. no *interlineat, damunt de* aver *ratllat.*

sobrecarregar los cortels, y ara que lo negossi de Bordeus és finit, nostre més gran aplicació és de pensar a vostre interès, que no serà més conciderable que lo reste de las províncias de nostre regne. Los espanyols, usan(t) de llur mèthodo artificiós, an publicat als estats de voler la pau y lo archiduch à convidat per sas cartas nostre molt car y molt amat nostre honcle, lo duch de[a] Orleans, de anténdrer-i y de lo tractar ab ell. Ell pareix visiblement que no és (més) que una pura ostentació especial, perquè de prompte ell ha designat lo lloch de la confarència entre [Rhetes] e Rheims, ha hont las tropas són allojades que, de altra part, lo marischal de Turen ha fet en lo mateix temps cartells[b] ab los quals persuadian a nostre poble que nosaltres no·ns aportavam bé a las bonas intencions del archiduch qui·ns presenta la pau, volent per aqueix medi incitar-los a mal contra nós, però també per a fer que, quant ell veurà nostras tropas, que eran ocupadas a nostra província, per fer-los retornar en Flandes y voldran tots de bon cor la[c] pau que ells han proposada sens designa de fer-la. En aquell cas vos deuen ser assegurats que nós farem saber a nostres ministres que·i són empleats, que no tenim res de més car que lo que vos toca, y axí mateix, los manarem sustenir també fortament, tant com ajan fet, vostros interessos, no avent-hi ninguna condició que·us puga obligar de relaxar la mínima cosa de la satisfació que volem portar a Cathalunya y per refrescar-nos la memòria de las cosas que·us concernen el ser bé a propòsit, // 42/2*v* // que vos carregàu de vostras memòrias lo senyor regent Fontanella, al qual avem enviat orde de trobarse en nostra cort y seguida, estimant que la occasió és bona per informar-nos-ne. Nós sabem que los espanyols han fet llur derrer esforç en aquesta campanya, totavia ells han mostrat lo llur[d] poch esforç, però ab tant poch de fruit en lo temps del moviment de Bordeus nos ha empaxat de llur oposar tot a nostres forces, las quals se han agut de dividir, en tant que, tant solament ells han presos dos castells, que és lo Castelet y la Capela, retirat dins llur payś més aviat per descubrir-hi lo que·i passa, que per ser del número de las plaças de concideració de la frontera, y sens dupte, que vehent-nos cobrar ab una armada, ells se són retirats ben aviat de nostra província de Champagne, ha hon són entrats per fer-hi solament algunas corregudas, si bé que sustenen los negossis fins a la primavera. Nós reduirem los [enemichs] sobre la defensiva per manternir-vos dins vostres primeras resolucions, pus qu[e] ell y a tota apariència, que

a. a continuació un espai il·legible, d'uns 9 mms.
b. a continuació ratllat a bé.
c. la *interlineat.*
d. llur *interlineat.*

[*1650*]

nosaltros sobrepujarem nostres enemichs per las armas o que nosaltros establirem nostre quietut y la vostra per la pau, remetem-nos a tot lo demés a lo que vos dirà de nostra part lo dit senyor embaxador, que·ns ha donada satisfacció per sa bona conducta y li avem encarregat expressament de fer-vos saber nostra bona disposició a vos pr[o]curar tota manera de aventatjes[a], axí que ell vos dir[à] més particularment, y entretant, pregarem Déu que·us tinga, molts cars y benamats, en sa santa guarda. Escrit[b] a Bourg-sur-Mer[c] lo XXV de setembre 1650. Louis. De[d] Lomenie.

Als senyors deputats de Cathalunya.

42r *25 octobris 1650.* A.

A[e] nos tres chers et bien amez les deputez generaux du principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Le seigneur Narcís Reymond Marc, vostre ambassadeur, s'estant rendu en nostre cour. Nous luy avons donné une favorable audiance et response sur tous les articles contenus dans la lettre et dans le memoire qu'il nous a presentez de vostre part, ainsy que nous nous en sommes explicquez par les apostilz mis au marge de l'on des articles d'i celuy. Et comme il nous a donné de nouvelles assurances, en vostre nom, de vostre affection, fidelité et obeissance. Nous avons eu d'autant plus de desir de remedier a vous plainctes pourvoir a vostre soulagement mesmes continuer nostre protection et nos assistance pour la seureté et conservation du pais. Ce qui nous sera plus facile maintenant, que nous avons reduict ceux de Bordeaux a leur debuoir e qu'ils ont accepté le pardon et les graces, que nous avons bien voulu leur faire. Nous avons desja commencée d'envoyer de l'argent en Languedoc pour y achepter des bleds e des avoines, avec ordre de les transporter en diligence en Catalongne, pour servir a la subsistance de nos trouppes et a la munitions, des places, de quoy nous hasterons en cours l'execution. Nous avons aussy ordonné au surintendant de nos finances de faire un fondz, le plus grand qu'il pourra, pour paier nos gens de guerre et rembourser aux paisans ec qu'ils leur ont avancé. Nostre intention estant de les soulager, nous avons blasmé la mauvaise conduicte de ceux, qui ont pris la licence de lever des contributions a leur proffit particullier et qui ont maltraitté les paysans, pour avoir souffert les soldats exercer des violences contre eux. Voulons que les informations en soient continuées et que les coupables soient chastiez d'autant plus severement, que nous avons suject de croire, que ces desordres ont peut estre causé la derniere revolte des paysans, les queles se remettans dans leur debuoir receuront a l'advenir meilleur traittement, et pour tesmoigner d'avantage l'affection, que nous avons au soulagement du peuple, nous avons volontiers consenty que le mariscal des logis de l'armée qui // 42v // fait les departemens des gens de guerre soit assisté d'un catelan, qui les donne conjoinctement avec luy. Et pour cet effect, vous ferez le choix d'une personne agreable a nostre dit cousin, qui luy donnera le pouvoir de faire cette function, aprés l'avoir jugé capable et bien informé de la force et de la faiblesse de ces lieux ou on pourra donner des quartiers, il sera aussy donné un ordre general pour en point empescher la vente ny le debit des bestiaux en Languedoc, qui seront pour estre transportez en Catalongne. Et sur la demande de deux galeres pour servir a tenir les costes de Catalongne nettes de corsaires, nous donnerons les ordres a nostre tres cher et bien amé cousin, le duc de Richilieu, general de nos galeres, de les faire armer et equiper aux conditions cy devant proposées, que vous donnerez l'entretien et la subsistance de l'une d'i celles et pourvoirons a la seconde. Finallement nous avons ordonné la restitution de la tartane ou barque, avec les marchandises, prise proche de Thoulon. Voulanter que la liberté soit conservée aux dits catalans de faire leurs commerces dans nos mers, sans aucun trouble ny empechement. Mais comme nous ne nous contentons pas seulement de remedier a vos plainctes et que nous jugeons important pour vostre repos et seureté, de vous assister et deffendre contre les efforts de nos communes ennemis. Nous envoyons presentement deux mil cinq cens hommes de pied, de renfort pour joindre en nostre armée, n'ayant pas jugé debuoir faire marcher de la cavallerie pour en pas trop surcharger les quartiers et, maintenant qui l'affaire de Bourdeaux est finie, nostre plus grande application est de songer a vos interestz, qui nous será plus considerable que le reste des provinces de nostre royaume. Les espagnolz, usants de leur methode artifficieuse, ont publié avec esclat de voulloir la paix et l'archiduc a convié, par ses lettres, nostre tres cher et tres amé oncle, le duc d'Orleans, d'y entendre et de la traitter avec luy. Il paroist // 43r // visiblement que ce n'est qu'une pure ostentation especiale parce qu'il a d'abord designé le lieu de la conference entre Rhetes et Rheims, ou ses trouppes sont logées, et que d'ailleurs, le marischal de Turenna a fait en mesme temps semer des placardz tendans á persuader a nos peuples, que nous en correspondons par aux bonnes intentions de l'archiduc, qui nous presente la paix, voulanter par ce moien les exciter a la haine contra nous. Mais aussy peut estre que, quand il a verront nos trouppes, qui estoient occupées en cette province retourner en

a. a continuació ratllat en fi.
b. a continuació ratllat en.
c. Bourg-surs-Rier *al manuscrit.*
d. Dorminye *al manuscrit.*
e. anotació escrita al dors.

Flandres, ils voudront tout de bon cette paix, qu'ils ont proposée sans dessein de la faire. En ce cas, vous devez estre assierez, que nous farons sçavoir a nos ministres, qui y sont employez, que nous n'avons rien de plus cher, que ce qui vous touche. Et mesme nous leur commanderons d'appuyer aussy fortement qu'on a jamais fait vos interestz, ny aiant aucune condition qui puisse nous obliger de relascher la moindre chose de la satifacion que nous voulons procurer a la Catalongne. Et pour nous rafraischir la memoire des choses qui vous concernent-il sera bien a propos, que vous chargiez de vos memoires le seigneur regent Fontanella, auquel nous avons envoyé ordre de se rendre en nostre cour et suitte, estimant que l'occasion est bonne pour nous en informer, nous sçavons que les espagnols ont fait leurs derniers efforts cette campagne et neantmoins ils ont bien monstré de la faiblese, aiants fait si peu de fruit en un temps ou le mouvement de Bourdeaux nous a empeschez de leur opposer touttes nos forces, qu'il a fallu diviser. et cependant ils ont seulement pris deux chateaux, qui est le Catels et la Capelle, avancées dans leur pais, plustost pour y descouvrir ce qui s'y passe, que pour estre du nombre des places considerables de la frontiere. Et sans doute que, nous voyants retourner avec une armée, ils se retireront bien viste de nostre province de Champagne ou ils sont // 43*v* *// entréz pour y faire seulement quelques courses, si bien qu'en soustenant les affaires jusques au printemps, nous reduirons les ennemis sur la deffensive. Nous nous asseurons, que vous ne manquerez point de force et de courage pour vous mantenir dans vos premieres resolutions, puis qu'il y a toutte apparence, que nous surmonterons nos enemis par les armes, ou que nous establirons nostre repos et le vostre par la paix. Nous nous remettons, au surplus, a ce que vous dirá de nostre part le dit segneur ambassadeur, qui nous a donné satisfaction par sa bonne conduicte et que nous avons chargé expressement de vous faire sçavoir nos bonnes dispositions a vous procurer touttes sortes d'avantages, ainsy qu'il vous dirá plus particullierement. Et cependant, nous prions Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Bourg-sur-Mer, le* XXV*e jour de septembre 1650. Louis. [De Loménie].*

44/1*r* *25 octobris 1650.* B.

Resposta[a] de sa magestat.

1. Article. Sa magestat ha despatxat en Llanguedoch, a hont ella ha enviat sos órdens expressament, per a tractar per enviar blats y sivades per la subsistència de les tropas y per municions per provehir les places de Cathalunya, y al present, los mane de expressament, assegurant que són commès per açò fer y tenir-ne cuydado.

2. Article. Llurs magestat(s), estimant rahonablament de provehir a la despesa de les tropes y al remborçament de lo que ha estat avençat per los paysans, han ordenat al *surintendant* de les finanges de Franca de fer un fon(s) de una summa, la més gran que·s podrà, per emplear en aquest effecte, del que se usarà de tota la diligència possible, y mentretant replegan tot lo que·s pot de dinés, per lo embiar per correu exprés, a effecte de emplear-o lo més prest.

3. Article. Llurs magestat(s), havent legides les informacions fetes contra lo senyor de Santa Coloma, governador de Flig, renviam-lo tot a musur lo duch de Mercur, al qual és expressament manat de fer-li son proçés, per haver, en tant de rahó, que sa mala conduta pot[a] haver contribuhit a la darrera revolta dels paysans y donada ocasió als sobredits de fer la empresa de Flix.

4. Article. Llurs magestat(s), volent ser informat(s) de la conduta del senyor coronell Baltezar, manam a musur lo duch de Mercur de lo examinar, y mentretant, li enviam un orde de fer-lo partir per venir en cort y donar rahó de ses accions.

5. Article. Llurs magestat(s), trobant bo que aquells de la Deputació triassen un[b] cathalà agradable al sen(y)or // 44/1*v* // duch de Mercur, qui li donarà lo poder de traballar conjuntament ab lo mariscal general dels *logis,* de les tropes als departiments dels llochs, que·ls seran assen(y)alats per llur alotjament y subsistència, a fi que la conexença que ell haurà (de la) força y de la poquedat dels quartels, empatxant que no ultrajen massa los uns y manco los altros, per lo més gran alleujament del país.

6. Article. Que los órdens seran espedits a aquells de Llanguedoch per no poder empatxar lo comers dels cathalans, qui venen per comprar bestiars y víurers, volent sa magestat que·lls pugan transportar-les sens ninguna difficultat dins llur país, de manera que lo comers y siga també libre y siga de un regne a altre.

7. Article. Y serà escrit al general de les galeres de França de enviar dos galeras del rey, ben armades y equipades, per servir a les costes de Cathalunya, y açò, ab les condicions que són estades abans proposades per los catalans, que ells

a. traducció de la resposta a un memorial i el memorial original, escrit a dues columnes. Primer es transcriu la de la dreta i després la de l'esquerra (resposta original).

a. per *al manuscrit.*
b. a continuació ratllat cathable.

[*1650*]

forniran al entretenir y a la subsistència de una de aquelles.

8. Article. Vol y entén sa magestat que la barca presa prop de Tolon per una de les galeres de sa magestat, siga tornada y restituhida als propis interessats ab la mercaderia del qual era carregada, sinó la valor ab dinés, en cas que ella no·s tròpia en natura, y per aquest effecte an estat deslliurat(s) los órdens neçessaris al general de les galeres, o a aquells que les governe en sa absència, de fer promptament la dita restitució a pena de desobediència. Volent sa magestat que les barcas, tartanes o vaxells de Cathalunya pugan venir seguradament y librament dins nostres mars y dins sos ports, axís que poden fer los naturals françesos. Fet a Bourg-sur-Mer[a], a 24[b] de settembre 1650. Louis. De Lomenie.

44/2*r* Del[c] embaxador de Cathalunya.

*Señor. Los deputados del principado de Cathaluña y conselleres y Consejo de Ciento de la ciudad de Barcelona disen que, teniendo noticia hallarse vuestra magestad tan cerca de Cathalunya, no cumplieran con la obligación de fieles vassallos si no se ofrecieran por medio de Narcís Ramón March, cavallero, su embaxador extraordinario al servicio de vuestra[d] magestat, y juntament, postrado a sus reales pies, humilmente representan el estado tan apretado que se hallan aquellos Principado y condados de vuestra magestat y ciudad de Barcelona, por tener en ellos las tropas de vuestra magestad sin poderlas socorrer, por haver tantos años que dura la guerra, haviéndolas sustentado algunos años con sus proprios mantenimientos, si bien destruyéndose los paysanos por no tener facultades para poderlo haser y menos aora, por haver sido Dios servido castigar algunos lugares del mal de peste y también ser la cosetxa de granos y otros fruto(s) <t>este anyo tan corta que se duda sea sufficiente para el sustento de los naturales y sementera venidera, y será forcoso al Principado y ciudad de Barcelona, por su provisión, recorrer a los otros reynos, caso difficultoso por la falta de moneda de oro y plata, sin la qual no se pueden alcançar, y por esso, supplican a vuestra magestat, que para el reparo y quietud de dichos Pricipado y condados y ciudad de Barcelona, sea de su real servicio mandar imbiar, con la[e] brevedad que el caso requiere, trigos y otros granos necessarios para provisión de las plassas y sustento de las tropas de vuestra magestat y bagages, que no es possible, por lo referido, a estos sus fidelíssimos vassallos socorrer dicha necessidad. Ansimismo suplican a vuestra magestat mande assistir al serenísimo[a] duque de Merchour, su lugarteniente y capitán general en dichos Principado y condados, con dinero necessario para las pagas y socorro de la genete de guerra y satisfaçer a las universidades lo que les han emprestado con buena fe y confiança de cobrallo de sus sueldos, que por no havérseles buelto, ha sido forçoso a muchos naturales ausentarse de sus casas y ocasionado a los soldados de saquehar algunos lugares, por lo que, y otros exessos cometidos por ellos, se ha suscitado en las partes de la Ribera de Ebro con los paysanos un notable desorden, que ha obligado al serenísimo lugarteniente de vuestra magestat acudir allá con su real presencia para aquietallo, del qual, en su modo de govierno, tienen dichos Principado y condados todo el consuelo y emparo que se puede desear, que siendo assistido como se espera de la real mano de vuestra magestad, se aquietaran todos los desafueros referidos. Representan también a vuestra magestat los excessos y hostilidades cometidas y que comete continuament mussur de Santa Coloma, governador de la plassa de Flix, en las villas y lugares de la Ribera de Ebro y castellanía de Emposta, compelliendo a los naturales den de comer y bever a los soldados, cavallos y bagages a discreción, hasiéndose contribuhir por dichas villas y lugares en dose mil libras cada un año, sin otras considerables contribuciones de vino y aseyte, sevada, paja, ropa y demás cosas a su alvedrío, tratando a los naturales muy mal de plabras y obras //44/2*v*// y hasiéndolos mandatos penales y exerciendo jurisdición en ellos y haziendo otras vexaciones, en perjuhisio de las generales constituciones de Cathaluña y tratándoles peor que el enemigo, haviendo empeçado de composar a los paysanos de Aragón y Valencia, que ha ocasionado a los governadores de las plaças de aquellos reynos hazer lo mismo en los paysanos de la Ribera de Ebro, por lo que quiedan impossibilitados de poder labrar y adressar sus tierras, y ansí, suplican a vuestra magestat sea servido mandar sacar dicho Santa Coloma de dicha placa de Flix y de Cathaluña, encomendándola a otro governador más benigno. Y en la misma conformidad supplican a vuestra magestat mande[b], con todo efeto, retirar del servicio de vuestra magestat en dichos Principado y condados a mussur Balthasar, por lo que tiene muy sugetos y oprimidos a muchos lugares y particulares por lo excessivo se haçe contribuir, como es notorio, que si bien por diferentes veses se ha suplicado a los lugartenientes de vuestra magestat y otros ministros y se le ha mandado, no ha sido possible alcansar remedio, antes bien procede con majores rigores y ansí confían vuestra magestat les hará este favor particular para consolación y quietud de todos. Con vivo*

a. Bourges *al manuscrit.*
b. 24 *interlineat, damunt de* 25 *ratllat.*
c. *anotació escrita al dors.*
d. vuestra *interlineat, damunt de* su *ratllat.*
e. la *interlineat.*

a. *a continuació ratllat* señor.
b. mande *interlineat.*

effeto y sentimento representan a vuestra magestat todo lo contenido en dichos capítulos y que no cumplirían a la obligación de fieles y leales vassallos los consistorios de deputados y consejeros, si no le davan cuenta de los trabajos, grandes aff(l)icciones y estad[o] tan apretado de dichos Principado y condados y impossibilidad de dicha ciudad de Barcelona referida. Supplican también a vuestra magestad sea servida mandar que, en todos tiempos, los allojamientos se haga[n] igualmente por comissarios catalanes y franceses particularmente, según la possibilidad y número de los moradores de los lugares, igualando los soldados a la possibilidad del número dellos para la[a] total conservación y quietud de dichos Principado y condados. De la misma suerte supplican a vuestra magestat sea servido mandar, con todo effeto, que no se haga impedimento ni estorvo en ningún lugar de Francia a los assentistas de la carne del carnero, por provisión de la ciudad de Barcelona y del Principado, para mercar los necessarios para su sustento, mandando vuestra magestat con sus cartas[b] o pregones a los governadores de las provincias de Francia, y en particular, a los governadores de las partes donde ay ferias, y que dichas cartas, con effeto sean entregadas a dichos governadores. Assimismo supplican a vuestra magestat que, en consideración de los muchos daños y robos que hazen los cossarios, tanto en los provisiones vienen de la Francia para la real armada de vuestra magestat, como de particulares, además que quedan dichos Principado y condados y ciudad de Barcelona sin provisiones, mandar embiar a aquellas mares de las costas de Cathaluña dos o quatro galeras. // 44/3r // También suplican a vuestra magestat sea servido mandar al general de sus galeras, o a otros a quien toca, restituyan a Joan Bautista Cantero, genovés, el barcho nombrado Nuestra Señora del Soco(r)s, San Juan Bautista y San Antonio de Padua, con las mercadurías que llevava, que son proprias de Joan Francisco Ordano, Jayme Cortada y otros ciudadanos de Barcelona, que se fue, pocos días ha, del puerto de dicha ciudad, y prosseguiendo su viage para Génova y otras partes, fue tomade con dichas mercadurías por una de dichas galeras en el mar, delante de Tolón, reyno de Francia, que todo ha de redundar en muy grande servicio de vuestra magestat y beneficio de dichos sus Principado y condados y ciudad de Barcelona. Sacra, cristianísima y real magestat.

Humilíssimo y fidelíssimo vassallo de vuestra magestat, que sus reales manos besa, Narsiso Raymundo March.

44/2r *Response de sa majesté.*

a. la *interlineat.*
b. cartas *interlineat.*

Primier article. Sa majesté a depesché en Languedoc, ou elle a envoié ordres bien exprez, pour achapter et envoier des bledz et des avoines pour la subsistance des troupes et pour en munir les places de Catalongne. Et presentement il est mandé bien expressement [d]e ceux, qui sont commis por ce faire d'en haster l'execution.

2. Leurs majestez, estimant raisonable de pourvoir a la despense des troupes et au renboursement de ce qui a esté avancé par les paysants, ont ordonné au surintendant des finances de France de faire le fondz d'une somme, la plus forte qu'il se pourra, pour emploier a cet effect, enquoy on userá de toute la diligénce possible. Ce cependant on a ramassé icy, tout ce qui s'est peu d'argent, pour l'envoier par courrier exprez, a ffin de l'employer au plus pressé.

3. Leurs majestez aiants veu les informations faictes contre le segnieur de Sainte Colombe, gouverneur de Fliz, renvoye le tout a messieur le duc de Mercoeur, auquel il est expressement mandé de luy faire faire le proces, avec d'autant plus de raison, que sa mauvaise conduite peut avoir contribué a la derniere revolte des paysants et donné occasion aux espagnolz de faire l'entreprise de Fliz.

4. Leurs majestez, voulants estre informées de la conduicte du seigneur colonel Baltazar, mandent a messieur le duc de Mercoeur de l'examiner et cependant on luy envoie un ordre de si partir pour venir en cour y rendre raison de ses actions.

5. Leurs majestez trouvent bon que ceux de la Deputation choisissent un catalan agreable au dit seigneur duc de Mercoeur, qui luy donnerá le pouvoir de travailler conjoinctement avec le mariscal general des logis, [l]es troupes au departement des lieux, qui leur seront assignez pour leur logement et subsistance, a ffin que la cognoissance qu'il aura de la force et de la faiblesse des quartiers, empesche qu'on en surcharge trop les uns et trop peu les autres, pour le plus grand souslagement du pais.

44/2v *6. Que les ordres seront expediez a ceux de Languedoc pour en point empescher le commerce des catalans, qui y viennent pour l'achapt des bestiaux et des vivres, voulant sa majesté qu'ilz puissent les transporter sans aucune difficulté dans leur pais, en sorte que le commerce y soit aussy libre que d'une province du royaume a l'autre.*

7. Il sera escrit au general des galaires de France d'envoier deux des galaires du roy, bien armées et equipées, pour servir aux costes de Catalogne et ce, aux conditions qui ont esté cy devant proposées par les catalans, qu'ilz fourniront a l'entretien et a la subsistance de l'une d'i celles.

8. Veut et entend sa majesté, que la barque prise proche de Thoulon par une des galaires de sa majesté, soit rendue et restituée aux proprietaires interessez avec la marchandise, dont elle estoit chargée, si non, la valeur en argent, en cas quelle ne se trouve plus en nature. Et pour cet effect, ont esté desliurez les ordres necessaire au general des dites galaires, ou a celuy qui les commande en son absence, de faire promptement la dite restitution a peine de disobeissance. Voulant sa dite majesté que les barques, tartanes ou vaisseaux de Catalongne puissent venir seurement et librement dans ses mers et dans ses portz, tout ainsy que peuvent faire les naturels françois. Faict a Bourg-sur-Mer, le XXIIIIe septembre 1650. Louis. De Loménie.

Revocació[a] del privilegi concedit als mercaders de la present ciutat a 2 de agost 1650.

19 dezembris 1650. A.

Constituït personalment Luýs Collell, ciutadà honrrat y de la christianíssima y real magestat scrivà de manament y per auctoritat real notari públich de Barcelona, dimecras als catorse del mes de desembra, any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents sinquanta, davant lo sereníssim senyor Luýs de Vandosme, duch de Mercoeur, par de França, conceller, lochtinent y capità general en los present Principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, estant en son real palau, lo qual és situat y construït en lo carrer Ample, prop lo monestir de Sant Francesc de la present ciutat de Barcelona, en presència dels senyors Luýs Duchesma, comissari de artilleria, de Elies Alian, chirurgià de sa altesa, tots dos francesos, en dit palau residints, y de molts altres testimonis per aquestes coses cridats. Responent dit sereníssim senyor loctinent y capità general a una embaxada, que als sinch del mes de novembre proppassat li fonch feta per part dels il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, la qual és del tenor següent:

«Sereníssim senyor. Per embaxada feta de part del bras militar, lo die de vint-y-quatre de setembre proppassat, als deputats del General de Cathalunya y altrament han tingut notícia dits deputats com vostra altesa havia concedit un privilegi, dat als dos de agost pròxim passat, a tot lo estament de mercaders approbats a la Lotja del mar y matriculats a la casa de la ciutat, ab lo qual los concedeix als qui vuy són y per temps seran y a sos fills y descendents totas las libertats, // gràcias, privilegis, favors, prerrogatives, praeheminències, immunitats, franquesas y altres qualsevol exemptions, que los ciutadans honrrats de Barcelona gosan y podan gaudir y han acostumat, tant en virtut del privilegi del sereníssim rey don Fernando o de altres qualsevol, com per ús, consuetut, pràtica, possessió y estil y altrament, tant en negocis civils com criminals, així y de manera que gosen de totes les dites cosas del mateix modo y forma que gosan los verdaders ciutadans de Barcelona, com si ab special privilegi y ab particular concessió a tots en general y a cada hu en particular los fos concedit, exceptat que pugan obligar sas personas y béns, ab scriptura de ters o altrament, per deutes y negocis civils y mercantívols y exercici de aquells. Y com, sereníssim senyor, lo dit privilegi contrafà directament a les generals constitucions de Cathalunya, usos y costums observats, y en particular, contrafà a la constitució primera, títol «De accions y obligacions», la qual disposa, que ningun cavaller o altre home franch, per deute no sie pres ni, pres encara, sie detingut y a la constitució final del mateix títol, ab la qual se ordena, «que ningun cavaller o altra persona, que gaudesca de privilegi militar, per via de carta de comanda, scriptura de ters o de altra qualsevol scriptura e o obligació privilegiada, no puga renunciar mitjensant jurament a la dita constitució, anul·lant las tals scripturas *ipso facto* y suspenent als notaris la auctoritat de poder rèbrer semblants cartas». Y com, ab dit privilegi, se communiquen y concedescan a tot lo estament dels mercaders matriculats las gràcias y praerogatives concedidas per lo sereníssim rey don Fernando y altres sereníssims reys als ciutadans honrrats de Barcelona, ab los quals privilegis dits ciutadans honrrats són verdaders militars, y de altra part, se // dona facultat a dits mercaders de poder-se obligar en persona per deutes civils y mercantívols, de hont resulta clara contrafacció a ditas constitucions. Per ço, desitjants los deputats del General de Cathalunya cumplir a las obligacions de llurs officis, suplican a vostra altesa sia de son servey manar revocar, cassar y anul·lar dit privilegi, lo que rebran a singular favor y mercè».

Diu sa altesa que, attesas la embaxada per part dels deputats del General de Cathalunya a ell feta, a sinch de novembre proppassat, se li ha demanat la revocació del privilegi concedit al estament mercantívol de la present ciutat de Barcelona, als dos de agost pròxim passat y del corrent any mil sis-cents sinquanta, per quant li ha constat y consta de la contrafacció se ha feta

a. revocació d'un privilegi intercalada entre els folis 65v i 66r del trienni 1650-1654.

a les generals constitucions de Cathalunya, del que és restat plenament informat y consta llargament ab dita embaxada; per ço, desitjant la reintegració de aquellas, diu ab la present, que revoca, cassa y anul·la y per revocat, cassat y anul·lat té lo dit privilegi concedit a dit estament mercantívol de la dita present ciutat de Barcelona, als dos de dit mes de agost proppassat, si y de tal manera que aquell no sie ni tinga ninguna força y valor, com si tal, per mi, en nom de sa magestat, no hagués concedit. Volent que la present revocació sia continuada al peu de dita embaxada y dada còpia d'ella a dits deputats. *Requierens notarium, et cetera*. De las quals cosas sa altesa me ha manat a mi, dit Luýs Collell, ne llevàs acte y lliuràs còpia de aquell a les persones de qui serie interès. Obligacions. *Ita approbo ego dictus et inferius notarius manu propria.*

Sig+num Ludovici Collell, civis honorati et sacra, christianissima et regia magestatis mandati scribae auctoritateque regia notarii publici Barcinonae, qui praemissis interfui scribereque feci cum praecedenti pagini foleo et parte presentis ac de mandato dictae suae selsitudinis clausi rogatus et requisitus. Probatum.

70/1r *20 dezembris 1650.* A.

A[a] nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y benamats, havents fet examinar en nostre Consell lo que nos és estat representat per lo senyor de Santa Coloma Marins, sobre lo subjecte de sa detenció, en conseqüència de las acusacions y imformacions fetas contra ell y de diversas exaccions y violències y desordres, que ell no pot ser sotsmès sinó a sos jutges naturals, constituhits en Fransa. Nós havem resolt de remètrer la cognisció y lo judici de son procés al senyor de Bretheuil, *intendant* de la justícia en Languedoc y Rosselló, com al més prop jutge que puga ser elegit per a aquest effecte y qui podrà lo més fàcilment pendre una entera clarícia de aquest negoci. Nós escrivim a nostre charíssim y amantíssim cuzí, lo duc de Mercoeur, de fer portar al dit Santa Coloma a Narbona ont nós donarem ordre al dit senyor de Breteuil de interrogar-lo y de passar, si és menaster, fins a Catalunya per a ohir los testimonis qui hauran de deposar contra de ell, lo que nós havem volgut fer-vos sçaber per esta lletra y dirvos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que vosaltres hajau de enviar al dit senyor de Bretheuil las informacions y procehiments que són en vostre poder contra lo dit de Santa Coloma //70/1v// ab los memorials que vosaltres estimareu al propòsit de ajustar-hi, per a donar-li las llums que seran necessàrias per a la continuació y judici del procez del dit Santa Coloma, de manera que ell sie fet per las vias acostumadas en semblant cas. Al qual, prometent-nos que vosaltres satisfareu-nos, vos asseguram que fareu cosa que nos serà bén agradable. Pregant Déu, que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, lo XXIX de novembre 1650. Louis. Le Tellier.

70/2r *20 dezembris 1650.* A.

A[a] noz tres chers et bien amez los diputez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Ayantz faict examiner en nostre conseil, a qui nous à esté representé par le seigneur de Sainte Coulombe Marins, sur le subject de sa detention en consequence des accusations et informacions faictes contre luy et de diverses exactions et violences et desordres, qu'il ne peut estre soubmís qu'a ses juges naturelz establys en France. Nous avons resolu de renvoyer la congnoissace et le jugement de son procez au seigneur de Bretheuil, intendant de la justice en Languedoc et Roussillon, comme au plus proche juge qui puisse estre choisy pour cet effect et qui pourra, le plus facilement, prendre un entiere esclaireissement de cette affaire et novament doner a nostre tres cher et tres amé cousin, le duc de Mercour, de faire conduire le dit de Sainte Coulombe a Narbonne, ou nous donnons ordre au seigneur de Bratheuil de l'interroger et de passer, si besoin est, jusque en Catalongne pour ouir les tesmoins qui auront a deposer contre luy. Ce que nous avons bien voulu vous faire scavoir par cette lettre et vous dire, par l'advis de la royne regent, nostre tres honorée dame et mere, que vous ayez à envoyer au dit seigneur de Bretheuil les informacions, procedures, qui sont pardevant vous contre le dit de Sainte Coulombe avec les memoires, qui vous estimerez à propos de adjounter pour luy donner les lumieres qui seront necessaires pour la continuation et le jugement du procez du dit de //70/2v// Sainte Coulombe en sorte qu'il soit fait par lez voyes accostumées en pareil cas. A quoy nous, promettanz, que vous satisferez, nous vous asseurons, que vous ferez chose, qui nous sera bien agreable. Priant Dieu, qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le XXIX novembre 1650. Louis. Le Tellier.

Aux deputez du Principat

a. traducció i carta original intercalades entre els folis 69v i 70r del trienni 1650-1654.

a. anotació escrita al dors.

74r *6 januarii 1651.* A. Retel.

A[a] noz tres chers et bien amez les deputtez de nostre principat du Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Ayants estre obligez, a nostre retour de nostre province de Guyanne, d'employer noz forces pour repousser celles des enemis declarez de cette couronne, qui estoyent entrez dans noz provinces de deça a la favoir et a la persuasion de ceux de noz subietz, qui ont pris les armes contre nous. Elles ont esté employées si hereusesement, par l'assistance divine, pour l'effect de noz desseins, que nostre tres cher et bien amé cousin, le comte du Plessis Praslain, mareschal de France, en suicte des ordres, que nous luy avions donnez de poursuivre les enemis pour les forcer a sortir hors du royaume, aprez que la ville et chateau de Rethel ont esté apris à remporté avec nostre armée destinée, contre celles de Flandres, une victoire tres signallée sur celle, qui estoit commandé par le vicomte de Thurenne, composée des trouppes d'Espagne, de Lorraine et de ceux de noz subietz qui se sont rebellez contre nous. Les ayant attagnez le quinziesme de ce mois, dans les plaines qui sont entre les villages de Sainct Estienne et de [Semide], en nostre province de Champagne, ou nous avons sceu, que toutte leur infanterie est demeurée sur la place, que toutte leur cavallerie a esté presque toutte taillée en pieces et ce qui en esté mis en desroutte, toutte leur artillerie, composée de huit pieces de canon et le bagage, avec leurs estendartz et trois mille hommes des leurs ont esté faictz prisonniers et entre les principaux, don Estevan de Gamarra qui commandoit les trouppes d'Espagne et le general Fauge, qui commendoit celles de Lorraine et plusieurs auctres chefz et officiaux de consideración. Ce qui nous oblige de vous en donner part et singulierement d'en rendre et faire rendre graces a Dieu en tous les lieux de // 74v // nostre obeissance. C'est pourquoy nous vous faisons cette lettre, pour vous dire, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, que nous desirons, que tous assistiez au Tedeum qui sera pour cet effect celebré en l'esglise de Barcelonne pour joindre voz actions de graces aux nostres de soins, qu'il prend de nous proteger et assistir dans les plus importants occasions a la conservación de noz estatz et pour vous exhorter, comme nous faisons, de contribuir tout ce qui dependra de vous pour donner, sur cette occurrence, les tesmoignages, qui se doibuent et resionissance publique, surquoy nous remettant a ce que nostre tres cher et tres amé cousin, le duc de Mercoeur, viceroy et nostre lieutinant general en nostre province et armée de Catalongne, vous pourra dire plus particulierement de nostre part. Nous ne vous ferons la present plus longue ny plus expresse. Priant Dieu, qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris le XIX de decembre 1650. Louis. Le Tellier.

Aux deputtez du Principat.

75/1r 6 janer 1651. A.

A nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Catalunya.

De part del rey. Charíssims y benamats, havents estat obligats, en nostre retorn de nostra província de Guiena, de emplear nostras forsas per a repel·lir las dels enemics declarats de aquesta corona, qui eran entrats dins nostras províncias de dessà, per lo favor y a persuasió de[a] aquells de nostres súbdits qui han pres las armas contra de nós. Ellas són estadas empleadas tant dichosament, per la assistència divina, per al effecte de nostres designes, que nostre charíssim y benamat cuzí, lo comte de Plessis Praslín, mariscal de Fransa, en conseqüència dels ordres que nós li havem donats de perseguir als enemichs per a forçar-los de exir fora del realme, aprés que la vila y castell de Rethel són estats recobrats, ha guanyat, ab nostra armada destinada contra las de Flandas, una senyaladíssima victòria sobre la que era commandada per lo vescomte de Turrene, composta de las tropas d'Espanya, de Lorrene y de aquells de nostres subdits qui se són rebel·lats contra nós, havent-los envestits lo quinze de aquest mes sobre las planas que són entre los llochs de Sant Steve y de [Semide], en nostra província de Champagne, ont nós havem sçabut que tota llur infanteria és restada sobre la[b] plassa, que tota llur cavalleria és estada casi tota tallada en pessas y lo que·n resta // 75/1v // és estat derrotat, tota llur artilleria, composta de vuyt pessas de canó y lo bagatge, ab llurs estandarts y tres mil hòmens dels llurs, són estats presos, y entre los principals, don Esteva de Gamarra, qui commandava las tropas d'Espanya y lo general Fauge, qui commandava las de Lorrene y molts altres caps y officials de consideració, lo que·ns obliga a donar-vos-ne part, de ferne y fer-ne fer gràcies a Déu en tots los llochs de nostra obediència. Per ço és que nós vos fem aquesta lletra, per a dir-vos, ab parer de la reyna regenta, nostra honorabilíssima senyora y mare, que nós desitjam que vosaltres assistiau al Tedèum que serà, per aquest effecte, celebrat en la iglésia de Barcelona, per a juntar vostras accions de gràcias a las nostras, dels cuydados que ell

a. carta i traducció intercalades entre els folis 73v i 75r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. a continuació repetit de.
b. a continuació ratllat puesto.

pren de proteccionar-nos y assistir-nos en las occasions més importants a la conservació de nostres estatz. Y per a exhortar-vos, com nós fem, de contribuhir tot lo que depenjarà de vos, per a donar sobre de aquesta occurrència las degudas demostracions de regositjo públich, sobre del qual remeten-nos al que nostre charíssim y amantíssim cuzí, lo duc de Mercoeur, virrey y nostre lloctinent general en nostra província y armada de Catalunya vos podrà dir més particularment de nostra part. Nós no vos farem la present més llarga ni més expressa. Pregant Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en París, a XIX de dezembre 1650. Louis. Le Tellier.

79/1r 12 janer 1651.

Molt[a] il·lustre y egregi senyor.

Los jurats y síndichs de la vila de Prades, del comtat de Prades, diuhen que, com dita vila y habitans en ella estiguen y resten tant treballats, vexats de tans treballs que han tingut per la guerra, axí en los alojaments de soldats y prestar-los tots alimens, contra constitucions y pactes jurats, y en lo(s) molt(s) maltractes que los soldats ab ells han usat, com també dels enemichs, per star en la frontera, y com desigen continuar los serveys, que continuar és inpossible si no se'ls fa la mercè que speran, que ab ella faran cara al enemich y no gosaran entrar y passar avant, tenint dita vila ben posada, y axí y altrament, supplican a vostra senyoria lo següent:

Primo, que en los alojaments se observen las constitucions y pactes jurats y que no pugue obligar als paysans en contribuir en més del que, per ditas constitucions y pactes jurats estan obligats, manant als cabos de dits soldats y a qui specta, castigar los soldats que obligaran als paysans los contribuesquen a més del que stan obligats, y que los alojamens los fasen dits jurats, qui saben lo que poden fer los paysans, y si lo contrari volran intentar, no estiguen los paysans obligats a obeir tal alojament, y com dits soldats se fasen donar oli, al que no·y ha obligació, sia manat que dits soldats no demanen dit oli, y si'l demanen, que sian castigats, perquè los paysans són pobres, y ni poden acudir a donar dit oli, no sols per no tenir-ne, però encara perquè és molt car.

79/1v Segon. Que, com lo qui comanda dits soldats se usurpa la jurisdicció del balle ordinari de dita vila, capturant los dits habitans en dita vila, ara uns, ara altres y no volent-los relexar, lo que no·s pot fer y és contra constitucions y redunda en gran dany del poble que, per ço sie manat que ningun cabo, ni altro, pugue capturar a persona alguna habitant en dita vila per ningun cas, ans bé la tal persona que dilinquirà sie entregada encontinent a dit balle, perquè conega de aquell, y si algun cabo o soldat, que en açò contrafarà, sie punit y castigat per vostra senyoria y també que sia manat al dit comendant o cabo que tinga lo portal de dita vila ubert de sol a sol y que no·l puguen tenir tencat, que no se'n done rahó als dits jurats y balle, per quant, dit comendant, algunes vegades, tancan dit portal sens aver-i ocasió alguna y per obligar als dits paysans fasen alguna cosa que demanen y no estan dits paysans (disposats) a fer-ho, y fan per indirecte lo que per directe no poden fer.

Tercer[a]. Que, com dit comendant o cabo an fet gastar molts ducats als dits jurats y paysans en donar hòmens y bestiar, per enviar-las fora dita vila per llur(s) interessos particulars, se supplica a vostra senyoria sie servit manar, que dits jurats y paysans no estigan obligats a donar-los hòmens y bèstias sens paga justa.

Quart[b]. Que, com dita vila y habitans en aquella sien molt pobres y impossibilitats en acudir al alojament dels soldats y al que han menester, supplican dits jurats y síndich a vostra senyoria, sie servit manar que la vila de Cornudella contribuesca a dita vila per dit alojament en roba per a sis llits, sis càrregas de llenya per al cuerpo de guàrdia, tres quintars de palla, dos corteras de sivada, tres cortans de sal y una lliura de // 79/2r // candelas per quiscuna sammana; al lloch de Albarca, roba per dos llits, tres càrregas de llenya, dos quintars de palla, nou cortans de civada, un quartà de sal y mitja lliura de candelas quiscuna semmana; la vila de Ses de Molins, roba per sis llits, sis càrregas de llenya, sis quintars de palla, dos[c] quarteras de civada, tres quartans de sal y una lliura de candelas per quiscuna semmana; lo lloc de Vilanova de Prades, roba per tres llits, quatra càrregas de llenya, tres quintars de palla, una quartera de civada, un cortà de sal y una lliura de candelas quiscuna semmana; lo lloch de Farcesa, roba per a dos llits, dos càrregas de llenya, dos quintar(s) de palla, nou quartans de civada, dos quintars de sal y mitja lliura de candelas per cada semmana; la vila de Montrreal, roba per tres llits, tres càrregas de llenya, dos quintars de palla, una quartera de civada, dos quartans de sal y mitja lliura

a. memorial intercalat entre els folis 78v i 79r del trienni 1650-1654.

a. a continuació repetit tercer.
b. a continuació repetit quart.
c. a continuació ratllat quintars.

[*1651*]

de candelas per quiscuna semmana; lo lloch de Capafons, roba per dos llits, tres càrregas de llenya, tres quintars de palla, una quartera de civada, dos quartans de sal y mitja lliura de candeles per quiscuna semmana; lo lloch de la Febrosa, roba per dos llits, tres càrregas de llenya, tres quintars de palla, una quartera de civada, dos quartans de sal y mitja lliura de candelas per cada semmana; lo lloch *//79/2v//* de la Mucara, roba per un llit, dos càrregas de llenya, dos quintars de palla, mitja quartera de candelas per cada semmana; la Poble de Sèrvols, roba per dos llits, quatra càrregas de llenya, una quartera y mitja de civada per cada semmana; lo lloch de Vallclara, roba per dos llits, tres càrregas de llenya, una quartera y mitja de civada; lo lloch de Vallosell, roba per dos llits, dos càrregas de llenya, una quartera de civada, també per quiscuna semmana; la vila del Albí, roba per tres llits y una quartera y mitja de civada.

5. Y també, per quant en dita vila de Prades y à nesesitat de vi y oli, per ésser dificultats als habitans en aquella anar a sercar-los, per los perills del enemich, y en los llochs següens se cull oli y vi, per ço sia manat a la vila de Vinaja que contribuesca a dita vila de Prades per quiscuna semmana, pegat lo just valor y ports, dos càrregas de oli, lo lloch de Terrès, una càrrega de oli, la vila de Alexar, sis càrregas de vi per quiscuna semmana, pagat lo just valor y ports, lo lloch de Maspujol, sinch càrregas de vi quiscuna semmana, lo lloch de Vilaplana, sinch càrregas de vi per quiscuna semmana, pagat també dit valor y ports.

79/3r 6. Y per quant y à necessitat de teya, per occasió del enemich y n'i à molta en los lloch(s) infrascrits, sia manat al lloch de Rojals, per quiscuna semmana, aporte a dita vila dos càrregas de teya y lo lloch dels Cugullons altres dos càrregas per quiscuna semmana y com, en dita vila vuy estiga elojat lo tèrsio del batalló de don Joseph Jordy Paguera y se entenga que·y ha de venir altro tèrsio y com, per la provisió dels soldats de dits tèrcio y altros, se aja gastat gran quantitat de blat de dita vila, per lo que s'és alterat en gran excés lo preu y los de dita vila estigan molt desposaïts de blat, per sò y altrament, dits jurats y síndichs a vostra senyoria supplican sia servit manar als provehidós, o a qui tocarà la provisió de blat per dits soldats, no pugan valer-se ni comprar blats de dita vila sots graves penas.

7. Per quant molt prop de dita vila y à un molí, que servex per molre los pobres que al coll porten lo blat a dit molí y los proveïdós, de potència, se l'an pres y no·y dexen molra ningun peysà, avent-i en lo terme dos altres molins per mòlrer lo blat per dits soldats, per sò supplican dits síndichs a vostra senyoria sia servit manar que, en dit molí, no·y vajen a mòlrer lo blat per dits soldats, sinó als altres molins, restant dit molí, més prop de la vila, per los paysans.

79/3v 8. Y per quant vuy, dia present, no·s troban habitades en dita vila sinó algunes cent casas, de las quals se done bolleta a algunes setanta, y de aquellas que vuy se done bolleta per lo alojament, n'i·a algunas sinquanta casas, que són los habitans en aquellas tant pobres, que no poden sustentar, los quals són bons per las armas y com, per la guarda del terma de dita vila lo sereníssim duch de Mercuri, últim llochtinent de sa magestat, aja posat alguns micalets, los quals no serveixen sinó de fer mal y causar inquietuts als de dita vila, perquè en haver feta la picereja en dita vila, donant ocasió que·ls enemichs fasen semblant mal per picereja als de dita vila, los quals an patit de valor de més de deu mília lliures, entre presas de bestiar per persones de dita vila, per sò, per obviar dit mal, dits síndichs supplican a vostra senyoria sia servit de donar facultat y licènsia als jurats y consell de dita vila de criar y elegir un capità y los soldats que volran servir per la guarda de dit terme, per a combiar y guardar las provisions que porten[a] a dita vila y guardar que lo enemich no entre en dit terme ni en aquell puga fer dany algú, tant en los béns com en las personas, y que vostra senyoria se servesca desliberar que, per lo<s> sustento de dits soldats, per sa majestat christianísima sia donat lo pa de monició que *//79/4r//* dóna als demés soldats quiscun dia, y asenyalar lo sou que vostra senyoria aparexerà, que ab assò se conservaran las sinquanta cases de dit(s) pobres, que las an de dexar per llur pobresa y lo enemich no ferà dany en lo terme, perquè stiga en elecció de dits jurats y consell revocar dit capità y soldats sempre que entengan que no fan bé són offici y crear nou capità y nou(s) soldats.

9. Y també, per quant dita universitat y abitans en dita vila de Prades an gastat y patit tres mília y vuytatnta y sis lliures, setse sous, per las fortificacions se són fetas, enderrocant cases y prenentse corrals, fustes y altres coses conveniens a dites fortificacions, que·s stat stimat per experts, com conste del acte que se'n fa ocular ostenció, per sò y altrament, a vostra senyoria suplican dits síndichs, sia vostra senyoria servit manar que ditas 386 lliures i 6 sous los sian pagades, o part de aquellas, per a què millor se puguen emple<j>ar en servey de sa magestat cristianíssima, que Déu guarde, y de la província, que a més que tot lo sobredit és just, dits supplicans ó rebran a singular gràcia y mersè. *Offitio, et cetera. Altissimus, et cetera. Pro Lauger. Matali.*

a. porten *corregit, damunt* poden.

82r 21 janer 1651. A.

Die[a] decima octava mensis januarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentesimo quinquagesimo primo.

Los molt il·lustres senyors visitadors, instructors de processos del General de Cathalunya, co és, lo doctor Joan Baptista Bertran, hospitaler y canonge de la Santa Iglésia metropolitana de Tarragona, per lo estament ecclesiàstich; mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, donsell, en Barcelona domiciliat, per lo stament militar; y lo doctor en medecina, Miquel Vilanera, per lo stament real, consistorialment convocats. Attenents sa senyoria que, per poder continuar dita visita, tenen precissa necessitat de diner, per ço deliberaren que, de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats de dit General, sien ses senyories servits deliberar y manar girar, de pecúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes de dit General, quatre mília lliures, moneda barcelonesa, per ara y a bon compte dels gastos fahedors y demés cosas convenients per la dita visita. Y perquè la present deliberació tinga son degut effecte, sie nottifficada a dits senyors deputats per mi, Francesch Pastor, ciutedà honrrat, notari públich de Barcelona y scrivà major de dita visita, y demanant-ne còpia, los sie lliurada auctèntica. Rafel Bonaventura de Gualbes. Lo doctor Joan Baptista Bertran. Lo doctor Miquel Vilanera.

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

84/1r 24 janer 1651. A.

Molt[b] il·lustre senyor. Lo síndich de les viles de Sant Salvador, Isona y altres.

Molt il·lustres senyors. Les universitats de Sant Salvador, Isona, Figuerola, Bastús, Santa Ponça, Abella, Benavent, Vilamijana, Conques, Arancis y altres de dita comarca diuhen, que ha temps tenen alojament, axí de infanteria com de cavalleria, que lo menos y ha quatre-cents cavalls, y com dita terra sia molt pobre y desdichada y falta de las pallas, civadas y del sustento necessari per dita cavalleria, y per consegüent, los sia impossible poder sustentar aquella en tant gran número, per ço, attenent que vostra senyoria és lo amparo de la província, acuden ditas universitats a vostra senyoria y suplican sia de son servey de intercedir ab lo tinent general, o ab les persones que convingue, per a què tinguen a bé de aliviar ditas universitats de dit alojament, en tot o en part considerable, que a més en assò les persones que governan faran lo servey de sa magestat, que Déu guarde, puix de altre manera se perdria de fam allí la cavalleria, serà donar alívio a ditas universitats tan atreballades y ho rebran a singular mercè de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera*. Solà.

84/2r 24 janer 1651. B.

Molt[a] il·lustre senyor. Lo síndich de Isona.

Molt il·lustre senyor. La vila de Isona diu y representa a vostra senyoria que, en tota ocasió, ha servit y serveix en tot lo que toca al benefici de sa majestat y present Principat y que, si bé essent la obligació y la defensa comuna, també ho auria de ésser la càrrega, ab tot, les personas que tenen la mà en fer los alojaments y trànsits, sens attèndrer que en dita vila de Isona y ha contínuos alojaments, sempre que se offereix la agravan ab una càrrega particular dels trànsits, sens que les demés universitats, que podrian també suportar esta càrrega, la ajan may suportada, com són les vilas de Sant Salvador, Conques y Figuerola, y com vostra senyoria sia lo amparo del Prinsipat y sia cert, que la càrrega dividida és més suportable, per ço, lo síndich de dita universitat supplica a vostra senyoria sia de son servey intercedir ab la persona qui té la mà ab los trànsits y alojaments, per a què tingue attendència en servar igualtat y que no resta agravada una universitat més que altre, y axí bé, que·s tingue attendència en què los trànsits sian per ditas vilas de Sant Salvador, Conques o Figuerola, de aquí al devant, suposat que fins assí han estat sempre per dita vila de Isona, que dita universitat ho tindrà a singular mercè de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera*. Janer.

---

13 martii 1651. A.

A[b] noz tres cheres et bien amez les deputez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous apre-

a. deliberació intercalat entre els folis 81v i 82r del trienni 1650-1654.
b. cartes intercalades entre els folis 83v i 84r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. anotació escrita al dors.
b. carta intercalada entre els folis 88v i 89r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

nons par vostre ambassadeur et par voz lettres, ainsy que par celles de noz principaux officiers, qui sont par de lá, avec une douleur extreme l'estat present de nostre province de Catalongne et, en particullier, de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne et qu'entre les necessités qu'elle souffre, elle est affligée du mal contagieux, ce qui reduiroit les choses en un dernier peril, si elles n'estoyent soustenus par vostre fidelité et zele incomparables. C'est bien, que vous en puissiez doubter du sentiment que nous en avons, neantmois nous avons bien voullu, par l'advis de la royne regente, nostre tres honorée dame et mere, vous le tesmoigner par cette lettre et vous asseurer que nous ferons un effort considerable pour vostre secours en cette urgente occasion, ainsy que le seigneur evesgue de Couserans vous le fera entendre plus particullierement, a quoy nous remettans. Nous n'adjousterons rien a cette lettre, n'estimant pas apres les preuves que nous recevons de vostre fidelité et affection pour vostre patrie et pour nostre service en ces urgentes occasions. Il soit besoin de vous exhorter a vous les continuer suivre. Nous prions Dieu, qu'il vous ait, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris le XXIIIIe *febrier 1651. Louis. Le Tellier.*

Aux depputez du principat de Catalongne.

89r Proposició[a] dels senyors visitadors.

31 janer 1651. A. Contagi.

Molt il·lustres senyors.

Com la jurisdicció dels senyors visitadors del General de Chatalunya sie temporal y son termini és precís y peremptori, proposan a vostra senyoria, en cas que passàs avant lo contagi en esta ciutat, lo que sa Divina Magestat no permete per sa infinita misericòrdia, què és lo que deu lo consistori fer en rahó de sa jurisdicció y continuació de la visita. Attès que de la disposició del capítol primer del redrés del General de 1599 consta, que lo fer-se y continuar-se la visita dels officials del General y lo lloch destinat és la present ciutat de Barcelona, a la qual, quant fos lo cas del impediment contengut en la proposició, no podrian, en lo estat present, venir a defensar-se los reos contra dels quals se han fet querelas, ni tampoch los senyors visitadors, que són absents, podrien venir per a fer las sentències, ni juntar-se lo consistori, lo qual impediment obra una suspenció del termini que, en lo capítol de Cort és estat assenyalat precís y peremptori per a la offensa, defenssa y declaració de las sentències. Per ço són de parer lo canceller<s> y doctors del Real Consell infrascrits que, en lo cas sobredit y quant los senyors deputats porrogaran son consistori per la dita causa, degan los senyors visitadors porrogar també son consistori y los terminis restants de la deffenssa y de declarar las sentències, fins a tant torne altre vegade ajuntar-se lo consistori dels senyors deputats en Barcelona y que, aleshores, se continue lo termini que restava des del dia que la porrogació se farà, com si dit termini no fos passat, tant per lo restant de las deffenssas, com per lo proferir las sentències.

Don Laurentius de Barutell, cancellarius. Queralt, regens assessoriam. Lo doctor Narcís Peralta. Lo doctor Francesch Martí.

De la sobredita còpia, de mà agena scrita, //89v // extreta de son original, continuat en lo libre dietari de la visita corrent del General de Cathalunya. Fas fe jo, Francesch Pastor, ciutadà honrrat y notari públich de Barcelona y scrivà major de dita visita, de licència y manament dels molt il·lustres senyors visitadors. De mà pròpria en Barcelona, a XXXI de janer de MDCLI. *Probatum.*

91r Al 4 fabrer 1651.

Antoni[a] Nin, procurador fiscal del General, per a obtemperar al disposat en la sentència de la visita, feta y publicada als 14 de juny 1644, sobre la querela de número 33, fa relació com, en los tres mesos pasats, que comensaren als 27 de octubre 1650 (y) finiren lo die present a 27 de jener 1651, se són fet(e)s las provisions de sobreseïments de justícia següents: A 26 de desembre 1650, provisió de sobreseïment a favor dels tudors y curadors de la pubilla Matoses, de Piera, com a poseint los béns de Pere Janer, pagès de dita vila de Piera, per lo dèbit de la bolla de Olot, trieni 1599, per haver ja obtingut altre sobreseïment en son favor y per constar no posoexen béns obligats al dèbit del General. Y que sia feta nota al racional.

92/1r A[b] nostres caríssims y benamats los deputats de nostre principat de Cathalunya.

a. proposició intercalada entre els folis 88v i 89r del trienni 1650-1654.

a. relació intercalada entre els folis 90v i 91r del trienni 1650-1654

b. traducció i carta original intercalades entre els folis 91v i 92r del trienni 1650-1654.

De part del rey. Charíssims y benamats. Nós avem vist per vostres lletres, de 9 y 20 del passat, lo que vosaltres nos representau sobre las pèrduas que nós avem fetes en nostra província de Cathalunya, sobre las necessitats que ella patex y lo apreto urgent que té de ser asistida, y nós avem encara estat més particularment informat de totes les coses per nostre caríssim y molt amat cusí, lo duc de Mercour, virrey y nostre lloctinent general en nostra dita província, lo qual és arribat pochs dies fa prop de nós, ab lo qual avem examinat encontinent los medis de remediar a exos mals, y encara que n'i aje persona que puga duptar de nostres sentiments sobre exas pèrduas, a las quals nós tenim la millor part, y qui no judique prou, qual és la causa de tots exos inconvenients y quant en estam apeserats ab tot assò, nós avem benvolgut assegurarvos per esta lletra lo disgust sensible, que nós tenim de vèurer que los enemichs de esta corona, avent per llurs artificis y llurs offertes fomentats los moviments, excitats en Guiena, nós ajam estats obligats, per a apasiguar-los, de emplear-hi y retenir algun temps, molt més llarch que no avíem pensat, les troppas que estavan destinadas per lo socorrs de la Cathalunya y que, quant aquell moviment ha cessat y que nós speràvem poder enviar un *renfort* considerable, nós avem vist las troppas tant fatigadas, que elles foren estades inútils per dellà y també se foran disipades en la marcha, y antes de passar las montanyes, ningun cabo, no avent pogut assegurar lo amenar-hi la companyia, //92/1*v*// sinó és donant-li un temps notable dins los quartels per a refrescar-se, lo que no podia acomodar-se ab lo socorrs de Tortosa, puix que, en lo matex temps, tinguérem avís que no·i havia viures dins la plaça, sinó per tres semmanes. De manera que és estat necessari, que nós nos siam acontentats de esperar lo que podrian fer nostres forces que eren ja dins la província y las demés ab què se podien ajuntar, en què nós no sabríam prou llohar-nos dels cuidados que vosaltres aveu tinguts y dels *efforts* que aveu fets per a socórrer la dita plaça ab tots nostres servidors y bons súbdits de la província, *esprovant* de més a més, que no·i ha cosa que puga entibiar vostra affició envers esta corona y nós, de què nós restam tant satisfets com merex una conducta tant fel y generosa. Y perquè les dites tropes, qui eren en Guiena, estant en lo quartel de hivern, molt temps ha, podran també molt prest estar prestes per a servir. Nós fem estat de fer-les entrar en Cathalunya tant prest com la sahó ho podrà permetre y fer-hi encaminar totes las qui seran necessàrias, com també provehir lo fons necessari per llur entreteniment y al dels altres, qui estaran entretant en la dita província. No desigjant res més que fer de manera que ellas no la incomoden. Nós provehirem també a la seguretat de la mar sens més dilació y esperam que Déu, que·ns ha tant vissiblement ajudats en la cessació dels *troblas,* qui eren estats excitats en nostre regne y en la victòria, que novament nos ha dada sobre nostres enemichs y sobre los rebel·les, que s'eren ajuntats ab ells, nos continuarà sa asistència per la conservació de nostres estats y *solagement* de nostres pobles, entre los quals no n'i ha algú, que nós considerem més, que nostres fels súbdits de nostra província de Cathalunya. En lo restant, nós volem bé dir-vos, que tenim per cosa molt agradable lo zel ab què nos féu parèxer representant-nos totes les coses que judicau necessàries per lo bé públic però, com és a propòsit de conferir-ne sobre lo lloc ab nostres principals //92/2*r*// servidors, y que nós tenim una perfeta confiansa en lo senyor de Marca, bisbe de Couserans, del qual, la prudència, la capasitat y intel·ligència en los negocis y la affició al bé de nostre servey y al de nostra dita província no vos són menos coneguts que a nós, nostra intenció és també, com en differents ocasions vos la avem fet conèxer, y en temps de la ausència de nostres vireys, que vosaltres conferiau ab ell totes les coses concernents a[a] nostre servey y a nostra dita província. Y remetent-nos a ell per fer-vos més particularment entendre nostres resolucions y los preparatius que nós fem per la Cathalunya, no ajustarem res a esta lletra, sinó pregar a Déu que us tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit a París, a 3 de janer 1651. Louis[b]. Le Tellier.

92/3*r* 7 febrer 1651. A.

A[c] noz tres chers et bien amez les depputtez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons veu par voz lettres, des neuftiesme et vingstiesme du mois passé, et que vous nous representez sur les pertes que nous avons faictes en nostre province de Catalongne, sur les necessitez qu'elle souffre et le besoin pressant qu'elle a d'estre assistée. Et nous avons encores esté plus particulierment informez de toutes choses par nostre tres cher et tres amé cousin, le duc de Mercoeur, viceroy et nostre, lieutinant general en nostre province, qui est arrivé, depuis peu de jours, prez de nous, et avec le quel, nous avons examiné aussytant les moyenes de remedier a ces maux. Et bien qu'il n'y ayt personne qui puisse doubter de noz sentiments sur ces pertes, ausquelles nous avons la meilleur part. Et qui ne juge assez quelle est la cause de tous cetes inconvenients, et combien nous en sommes touchez neantmoins, nous avons bien voullu vous tesmoigner

a. a *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* Louis y més baix.
c. *anotació escrita al dors.*

par cette lettre, le desplaisir sensible, que nous avons de voir, que les ennemis de cette couronne ayant, par leurs artiffices et leurs offres, fomenté les mouvements excitez en Guyanne, nous ayont esté obligez, pour les appriser, d'y employer et retenir pendant un temps beaucoup plus long, que nous n'eussions pensé, les trouppes, qui estoiyent destinées pour le secours de la Catalongne. Et que, lors que ce trouble est cessé, et qui nous esperions d'y pouvoir envoyer un renfort considerable, nous avons vue ces trouppes tellement fatiguées, qu'elles eussent esté inutiles par delà et mesmes qu'elles se fussent discipées dans leur marche, et avant que depasser les montz, aucun chef n'ayant pû respondre d'y mener sa compagnie, sinon en luy donnant un temps notable dans des quartiers pour se rafraichir, ce qui ne se pouvoit accommoder avec le secours de Tortoze, puis qu'au mesme temps, // 92/3*v* *// il nous fut donné advis qu'il n'y avoit des vivres dans la place que pour trois sepmaines. Si bien qu'il a fallu necessairement que nous nous soyont contentez d'attendre ce que pouvoyant produire noz forces dans la province et celles qu'elle y pouvoit joindre, en quoy nous ne sçavrions assez nous louer des soins, que vous avez pris et des effortz, que vous avez faictz, pour secourir la dite place avec tous noz serviteurs et bons subjetz de la province, esprouvantz de plus en plus, que rien n'est capable de rallentir vostre affection vers cette couronne et vers nous, dont nous vous sçavons tout le gré qu'une conduicte si genereuse et si fidelle merite. Et parce que les dites trouppes, qui estoyent en Guyenne, estans entrées en quartiers d'hyver il y a long temps, pourrant aussy estre bientost prestes a servir, nous faisons estat de les faire entrer en Catalongne aussy tost que la saison le pourra permettre et d'y faire acheminer toutes celles, qui y seront necessaires, comme aussy de pourvoir aux fondz de leur entretenement et a celuy des autres, qui demeureront cependant dans la province. Ne desirant rien plus, que de faire en sorte qu'elles n'y soyent point a charge, nous pourvoirons aussy a la seureté de la mer, sans plus de remise. Et nous esperons que Dieu, qui nous a si visiblement protegez en la cessation des troubles, qui avoyent esté excitez dans nostre royaume et en la victoire, qu'il nous a nouvellement donnée sur noz ennemis et sur les rebelles, qui s'estoyent joinct a eux, nous continuera son assistance pour la conservation de noz estatz et le soulagement de noz peuples, entre les quels il n'y en a point, que nous considerions d'avantage, que noz fidelles subjetz de nostre dite province de Catalongne. Au surplus, nous //* 92/4*r* *// voullons bien vous dire, que nous avons tres agreable le zele, que vous nous faictes parroistre en nous representant totes les choses, que vous estimez necessaires pour le bien public. Mais comme il est a propos d'en conferer sur les lieux avec noz principaux serviteurs et, que nous avons une parfaicte confiance au seigneur de Marca, evesque de Couserans, dont la prudence, la capacité, l'intelligence aux affaires et l'affection au bien de nostre service et pour celuy de nostre dite province no vous sont pas moins congnus qu'a nous. Nostre intention est ainsy, que nous vous l'avons faict congnaitre diverses fois, mesmes en l'absence de noz viceroys, que vous conferez avec luy de toutes les choses concernant nostre service et nostre dite province. Et nous remettant sur luy en vous faire plus particulierement entendre noz resolutions et les preparatifz, que nous faisons pour la Catalongne. Nous n'adjousterons rien a cette lettre, que pour prier Dieu, qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* XIIIe *janvier 1651. Louis. Le Tellier.*

Aux deputes du principat de Catalongne.

93*r* *10 feburarii 1651.* A.

Die[a] VII *februarii* MDCLI.

Los molt il·lustres senyors visitadors, instructors de processos del General de Cathalunya, ço és, lo doctor Joan Baptista Bertran, hospitaler y canonge de la Santa Iglésia metropolitana de Tarragona, per lo stament ecclesiàstich; mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, donzell, en Barcelona domiciliat, per lo stament militar; y lo doctor en medecina Miquel Vilanova, per lo stament real, consistorialment convocats. Attenents sa senyoria que, per poder continuar dita visita tenen precissa necessitat de diner. Per ço deliberaren que, de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats de dit General de Cathalunya, sien ses senyories servits deliberar y manar girar, de pecúnies del General, al magnífich Joseph Miquel Quintana, regent los comptes de dit General, mil lliures, moneda Barcelona, per ara y per la dita visita, y perquè la present deliberació tinga son degut effecte, sie nottifficada a dits senyors deputats per mi, Francesch Pastor, ciutedà honrrat, notari públich de Barcelona y scrivà major de dita visita, y demanant-ne còpia, los sie lliurada autèntica. Rafel Bonaventura de Gualbes, lo doctor Joan Baptista Bertran, lo doctor Miquel Vilanera.

Scriba major visitae Generalis Cathalonie, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

---

a. deliberació intercalada entre els folis 92v i 93r del trienni 1650-1654.

94/1r A.

Hospital[a] General:

1. Joana Gràcia.
2. Eulàlia Felip.
3. Francisca Coset.
4. Anna Rigalta.
5. Maria Anna Teula Roja.
6. Maria Elisabeth Gassó.
7. Magdalena Maria Mas.
8. Margarida Anglada.
9. Anna Mates.
10. Margarida Bosch.
11. Margarida Jordi Ponsa.
12. Maria Miró.
13. Anna Maria Capella.
14. Maria Victòria Clara.
15. Maria Galceran.
16. Maria Pujol.
17. Anna Maria Bonanit.
18. Anna Pons.
19. Teresa Pi.
20. Maria Geltrudis.
21. Gerònima Elena.
22. Joana Carnicer.
23. Margarida Eulària.
24. Catherina Elisabeth.
25. Marianna Carrillo.
26. Maria Serra.
27. Margarida Sató.
28 Francisca Dorothea Montserrat.
29. Elena Gastona.
30. Cicília Ferrer.

94/2r B.

Hospital[b] de Misericòrdia:

Isabel Pibernada, de Barcelona.
Maria Cuspinera, de Calstelltersol.
Teresa Jovera, de Valls.
Mariagna Lobetta, de Barselona.
Isabel Joana Gordana, de l'Ospitalet.
Mariàngela Nicolaua, d'Espluga de Serras[c].
Mariagna Solanes, de Rocafort.
Mariagna Vives, de Manressa.
Emerenciana Violant, de Monistrol.
Valentina Carnera, de Sant Feliu de Codinas.
Francesca Vidala, de Milà.
Margarida Vila, de la Roca.
Magdalena Tomasa, de Cambrils.
Isabel Capdevila, de Bagà.
Magdalena Planxeira, de la Ceu de Urgells[d].
Maria Visenta, de Palau Tordera.
Maria Vilara, de Vich.
Maria Espona, de Moià.
Paula Torrentona, de Collsacabra.
Isabel Anna Violant, de Monistrol[e].
Mariàngela Ràffols, de Vilafranca de Panadès.
Mariàngela Pellisera, de Barcelona.
Caterina Múrria de Castellbò.
Margarida Garau, de Barselona.
Maria Peytona, de Tarragona.
Isabet Rossas, de Paralada.
94/2v Maria Cortesa, de Barbarà.
Eulària Bertrana, de Barselona.
Maria Martorella de Basalú.
Maria Jaques, de Olot.
Elena Blanca, de Leida.
madona Palmerola, de Barselona.
Maria Anna Miracle, de Alcover.
Catherina Rovira, de Vilanova de Sytges.

a. memorial intercalat entre els folis 93v i 94r del trienni 1650-1654.
b. memorial intercalat entre els folis 93v i 94r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat Maria Calderona, de Tarragona.
d. a continuació ratllat Maciana Torta, de Vilanova del Camí.
e. a continuació ratllat Margarida Barga, napolitana.

95v Memòria[a] de las donzellas fillas del Ospital de Nostra Senyora dels Infants Òrfens que correran sort en la estracció de la Diputació en la festa de sancta Eulària en lo present any 1651.

C. Òrfens:

Emerenciana Puig.
Anna Maria Branes.
Maria Aragó.
Eulària Carol.
Dionisa Romà.
Paula Font.
Catharina Albareda.
Elisabet Joana Pollés.
Isabel Barra.
Eulària Coretja.
Maria Ana Soler.
Maria Alexandria.
Úrsula Parés.
Catharina Barral.

100/1r A 27 de febrer 1651. A.

El[b] excelentísimo señor marqués de Sant Maigrín, tiniente general del rey, nostre señor, que Dios guarde, en su exército de Cattaluña, y el illustrísimo y reverendísimo señor de Marca, obispo de Couserans, visitador general deste Principado y condados, no cumplirían con las obligaciones de sus puestos si no representassan a los muy illustres señores deputados de Cattaluña y sus condados, pues son consejeros de Estado de sa magestad, el aprieto extremo en que se hallan las tropas y las plaças por falta de municiones de boca, para que, con el consejo de vuestra señoría, se puede proveher de remedio conveniente a tal necessidad. Los assentistas de la munición, aunque pagados adelantadamente por su magestad, se han abatido desde el veinte del mes de henero. Para sustentar el exército, los dichos señores, con el mui illustre marqués de Aguilar, governador de Cattaluña, han tomado a empréstito, primeramente quatrocientas quarteras de trigo, y después, tren-

a. memorial intercalat entre els folis 94v i 95r del trienni 1650-1654.
b. memorial intercalat entre els folis 99v i 100r del trienni 1650-1654.

ta mil libras, empeñando su vasella de plata, con la del señor Le Clerc, intendente de los víveres y del señor Francisco Sangenís y el señor marqués de Marsillí ha prestado doscientas y treinta quarteras de trigo. Entre tanto, su magestad, avisado del abatimiento de los assentistas, ha embiado letras de cambio por treinta mil libras. Todas essas quantidades y trigos han sido empleadas para el sustento de las tropas y placas hasta el último deste mes de febrero, passado el qual, falta el pan por todos los quarteles y guarniciones. El assiento del año corriente, que empeça el primero de março, está hecho y se aguardan por momentos la presencia del assentista y las provisiones de trigos comprados en Languedocque para este affecto, y además desto, se tiene nueva cierta que se ajuntan en Narbona y deven llegar aquí dentro quinse días, a lo más largo, doscientas mil libras por las necessidades presentes del exército y por los pagamentos de algunas deudas, pero la extremidad presente no suffre la dilación de quinse días, assí es // 100/1*v* *// forçoso se busque otro remedio para la munición que empieça el primero de março, a la qual, si no se acude precisamente el día senialado, las tropas y las placas son perdidas, y con ellas, se pierden las speransas de los grandes sfuersos que su magestad ha prometido a vuestra señoría con sus cartas por la restauración de los negocios desta provincia. Para evitar un daño tan prejudicial y irreparable, vuestra señoría se servirá considerar los medios para alcansar el remedio, que no serán muy difficiles al zelo acostumbrado de vuestra señoría si se considera lo siguiente: El assiento por março es hecho, los dineros y trigos, consignados por su magestad. Falta la presencia del asentista para la execución. Parece se podrían buscar tres o quatro personas que se encargassen de proveher la munición de março, a que se acudirá con tresmil y quinientas quarteras de trigo, los quales, no sólo serían pagados de sus bistretas y interesses, más ahún, se les daría todo el provecho que su magestad concede al assentista, por el dicho mes de março, de que los infrascritos los darían la subrogación, según el poder que tienen por rasón de sus cargos. Tales personas se empeniarán más fácilmente a hazer estas bistretas si son rogadas por vuestra señoría y si, además, algunos particulares de la ciudad les hazen fiança y estos fiadores tendrían también su indemnidad sobre el fondo del assiento del dicho mes de março. Los dichos señores de Sant Maigrín y de Marca offrecen sus personas y hasiendas por el mismo empeño, pero como su crédito es ja exhausto y su plata empeniada, parece que no bastaría sólo, y assí, es necessaria la intervención*[a] *de los otros servidores de su magestad, que no son ni menos afficionados, ni menos interessados, los quales jusgarán con los políticos quánto es inútil pensar a conservar su hasienda particular quando el público se pierde. Vuestra señoría sin duda proveherá el remedio necessario con este alvidrío o con otros mejores, bastando a los infrascritos aver significado el peligro inminente, pues son ciertos de la fidelidad y affición de vuestra señoría para prevenirle a tiempo. //* 100/2*r* *// Se añade que la desdicha es tan grande que no falta el pan sólo para los hombres, sinó también la scivada para los cavallos desde lo 19 deste mes de febrero, a que se deve proveher, y el dinero destinado por el exército será empleado por el pagamenta.*

Saint Megrín. Par son excellence, [H. Aterre]. Marca, eveque de Couserans. Par monseigneur, Larzet.

La sustancia deste papel es, que importa por la conservación de las tropas tengan de qué subsistir al primero de março, que sea de qualquiere manera que se podrá hacer. El espectacle governador y Real Conseyo, contribuirán en todo lo que pudieren y no importa nombrar las quatre personas.

a. intervención *interlineat.*

---

101 /1*r*

Embaxada[a] al senyor de Sant Magrín, representada per medi de Francesch Móra y Hugo de Santjoan, representant lo següent:

Dimecres al primer de mars 1651. A[b].

Primo representen que la vila de Cervera ha servit bé y és impossible puga tenir cavalleria. Suplicran manllevar lo horde se ha donat al tèrcio de Balthezar, que la vila ja se acontenta de la infanteria y tèrcio de Gebre.

Segon. Que las vilas de al Boló y altres de Rosselló, ha tres mesos tenen la cavalleria allotjada, havent donat lo que han pogut, supplicran mane allotjar en altres vilas no·u han tinguts, perquè·s pugan compartir los treballs uns ab altres.

Tercer. Representaren que lo capità Lizaga, del tèrcio de Monpollan, fa moltas vexacions en la vila de Talarn y altres vilas de la conca de Tremp, supplicran mane posar-y remey, y si és possible, fer retirar dit capità de allí.

B. Resposta.

a. ambaixada i la seva resposta intercalades entre els folis 100v i 101r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat en lo que. Ar. Dijous, a II de mars 1651.

En quant al cap de la vila de Servera, ha respost que lo tèrsio de Baltasar era nesesari y menesterós en dita vila, per sa defensa, y que, per quant en dita vila no·y avia pallas, avia ordenat als llochs de la vegaria de Servera n'i portasen per sustento de dit regiment, y que, per descans de dita vila, ordenaria se'n isqués un regiment de infanteria, de dos que n'i ha. En lo de las vilas de Roselló, ya avia donat orde al governador de Roselló, Tomàs de Banyuls perquè, per lo descans de ditas viles, mudàs los alojaments allí ha hont li aperexeria més convenient. En lo del capità Lisaga, que encontinent avia tingut notísia de sos maltractes, li avia ordenat se isqués de di(ta) conca de Tremp y que ya n'era fora i·s trobava en la vila de Servera.

---

106 /1r Proposició[a]. Diumenje a 26 de mars [16]51. Per orde dels senyors [d]eputats anà lo scrivà major del General en casa de la ciutat, per a [q]uè lo scrivà major de dita casa de la ciutat li entregàs y lliuràs còpia de la proposició feta per los senyors consellers en lo Consell de Cent celebrat lo dia de 25 y de la deliberació per aquell presa, que són[b] assí cusidas, signades de letras A, B.

Die 25 martii 1651. Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats, etcètera. En lo qual Consell, lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, digué y referí en dit Consell que, tenint notícia y intel·ligència los senyors consellers de què lo consistori del(s) molt il·lustres senyors deputats tenia presa resolució de aucentar-se d'esta ciutat, per ocasió de les occorrents malalties que, de present se troban en esta ciutat, lo que donà ocasió a dits senyors consellers de demanar una conferència ab dits molt il·lustres senyors deputats, en la qual conferència, dits senyors consellers representaren en aquell consistori los inconvenients y consequències malas, que poria causar de absentar-se dit consistori de dits senyors deputats de la present ciutat, perquè de aquí resultaria lo absentar-se los demés consistoris y molts altres particulars que, fins vuy, no se'n són anats y que vindria esta ciutat a restar casi del tot herma y abandonada y fàcilment lo enemich poria obrar contra d'ella los designes y desigs que, fins assí, no ha, per la misericòrdia de Déu, alcansat, ni en lo sdevenidor, mediant lo mateix favor, no alcansarà, y axí mateix, dits senyors consellers demanaren altra conferència ab lo molt il·lustre senyor governador y Consell Real, ab assistència de dits molt il·lustres senyors deputats, en la qual conferència representaren dits senyors consellers a dit senyor governador y Consell Real lo mateix que tenian representat a dits molt il·lustres senyors deputats, los prejudicis y danys que porian succehir y resultar de absentar-se lo senyor governador y Consell Real d'esta ciutat, per restar aquella sens justícia, ni qui la administre, donant ocasió de alvarots, robos, motins y cedicions, que seria posar en contingència molt gran de perdre's esta ciutat, lo que seria en gran desservey de sa magestat y que, dits senyors consellers protestaven a dit senyor governador, Consell Real y molt il·lustres senyors deputats de tots los danys que porian succehir a esta ciutat en // 106/1v // absentar-se dits consistoris, y de scrivir a sa magestat les diligències que dits senyors consellers havian fetes, tan[t] ab dit senyor governador y Consell Real, com[a] ab dits molt il·lustres senyors deputats, y que, si la ciutat se perdia, se perdria per compte de dit senyor governador, Consell Real y senyors deputats y no per los senyors consellers, y vista la protesta de dits senyors consellers y tractada dita matèria y batuda ab dos juntas, se prengué acordi de què, per ara, no·y havia causa bastant per haver-se de absentar dits molt il·lustres senyors deputats, y axí mateix, lo senyor governador y Consell Real resolgueren no absentar-se en manera alguna d'esta ciutat, per no haver-hi causa bastant y per evitar los inconvenients que·n porian resultar en dany d'esta ciutat y desservey de sa magestat, que Déu guarde, emperò se resolgué, que los molt il·lustres senyors deputats, senyor governador, Consell Real, en conformitat de la present ciutat scriguessen y donassen rahó a les demés ciutats y viles y llochs de Cathalunya que, en semblants ocasions se acostuma de scríurer, del estat que, al present, se troban les malalties de la present ciutat, les quals van al present millorant, per gràcia de Déu y intercessió del gloriòs pare sant Francisco de Paula, al qual, després que esta ciutat ha deliberat pendre'l per protector y son advocat, són anades y van millorant dites malalties, y finalment, arribant a conferir lo que se hauria de fer en cars que lo mal fos declarat, y dit senyor governador y Consell Real y molt il·lustres senyors deputats, se'n haguessen de anar y absentar-se, ço és, de la gent de guerra haurà de entrar en ella y lo modo y forma se ha de servar, en esta rahó, la provisió del pertrets de guerra necessita esta ciutat, no·s prengué resolució en dita junta, antes se dexà a la deliberació del savi Consell de Cent, lo qual fet, dits senyors consellers donaren per proposició al present Consell, perquè delibere lo fahedor.

a. proposició i deliberació intercalades entre els folis 105v i 106r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat del tenor següent.

a. a continuació ratllat a dits.

[*1651*] 106 /2*r* Deliberació.

El dit Consell féu la deliberació següent: Que dilluns pròxim, los senyors consellers, vestits ab las insignes consulars, consistorialment y acompanyats de tot lo Consell de Cent, en forma de Consell y forma acostumada, vagen a la iglésia del monastir de Sant Francisco de Paula y allí fassen dir y celebrar un offici solempne a cant de orgue, suplicant al gloriós sant Francisco vulla acceptar la deliberació, que lo Consell de Cent, celebrat als 22 del corrent, ha deliberat pèndrer-lo per protector y advocat y que sie servit intercedir ab Déu, Nostre Senyor que, per son medi, vulla sa Divina Magestat, per sa infinita misericòrdia y bondat, preservar esta ciutat del mal contagiós que <s>ens amanassa, y per dit effecte, se envie a dit monastir la cera convenient y serà menester per la celebració de dit offici, assistint també en dit offici totes les persones de Consell de Cent, que acompanyaran dits senyors consellers, partint tots junts des de casa la ciutat y aprés tornant ab la mateixa forma a dita casa, lo qual Consell de Cent se serviran los senyors consellers manar-lo ajuntar ab la forma acostumada y que, fins a tant, dits senyors consellers y Consell de Cent sien tornats a casa la ciutat y dit Consell sie disgregat, toque la campana, y axí mateix, //106/2*v*// sien servits los senyors consellers fer altres rogatives y devocions públiques en las iglesias los aparexerà, perquè Déu, Nostre Senyor, sie servit apiadar-se de nosaltres, y axí mateix, dits senyors consellers sien servits fer dir y celebrar en la cathredal de la present ciutat, per las ànimas de purgatori, en la forma y manera se diu lo aniversari se celebra quiscun any en dita iglésia chadredal lo die de Carnestoltes, assistint en aquell dits senyors consellers y també fer dir y celebrar sinch-centas missas de charitat, de dos reals quiscuna, repartidores en las iglésias y monastirs de la present ciutat que aparexerà als senyors consellers, y per quant esta ciutat té un bulletó de sa Santedad, ab lo qual ha concedit a esta ciutat per patrons y advocats de ella la Inmaculada Concepció de Nostra Senyora Santíssima y lo gloriós pare sant Ramon de Penyafort, que per ço, los senyors consellers sien servits fer una embaxada al molt il·lustre Capítol de la Seu de la present ciutat, per medi de un ciutadà y un militar del present Consell, anomenadors per sa senyoria, suplicant a dit molt il·lustre Capítol sie servit tenir a bé, en execució de dit bulletó, de assenyalar diada apareyerà a dit molt il·lustre Capítol y als senyors consellers per a fer los officis, festas y regosijos en demostració de alegria té la present ciutat de dit bulletó y concessió y que, tres dies, quant se faran ditas festas, los ciutadans y habi- //106/3*r*// tants d'esta ciutat fassen alimàries en sas casas, pagant y gastant aquellas de sos diners propris y que la present ciutat pach y gaste la cera y demés gastos necessaris se hauran de fer en las iglésias de la chadredal y de Santa Catharina màrtir de la present ciutat, a hont és lo cos de dit gloriós sant Ramon de Penyafort, per a què, per medi de la Inmaculada Concepció de Maria Santíssima y del gloriós sant Ramon de Penyafort, esta ciutat reste immune dels treballs que té y se li amanassa y que, per totas las cosas sobreditas, devocions, rogatives, officis, aniversari y missas y per tot lo demés, que convindrà cura-ho, de tot lo sobredit, tinguin facultat y potestat los senyors consellers, com lo present Consell los dóna, de gastar del compte més despedit tot lo que convindrà y serà menester sens referiment algú, y que los senyors consellers sien servits scríurer una carta al rey, nostre senyor, que Déu guarde, per la estafeta pròxima, donant-li notícia del estat de las malaltias corrents en Barcelona, y juntament, representar-li lo imminent perill en què està (la) ciutat de què lo enemich, en esta occasió, no vingue a invadir-la y assitiar-la, y juntament, suplicar a sa magestat sie de son real servey aconsolar estos sos // 106/3*v* // fidelíssims vassalls en enviar a esta ciutat y província un lochtinent general de sa magestat, infanteria y cavalleria, per a defensar esta ciutat y província de qualsevol invasió, que lo enemich intentàs fer contra d'ella, y axí mateix, diner per pagar los socorros a dits soldats, blats, ordis y altres coses convenients, per estar esta ciutat y província molt exausta de ditas provisions y manteniments, per occasió de ésser estada la anyada passada molt dolenta, y axí mateix, sie servit enviar galeras per guarda y custòdia d'esta costa de Cathalunya, per a què las provisions y manteniments, que vindran a esta ciutat, no·s sien presas per los enemichs, y que s<i>a scriga també a sa magestat las grans diligències que los senyors consellers han fet ab lo senyor governador, Real Consell y ab lo molt il·lustre consistori dels senyors deputats, per a què en esta occasió no se'n anassen ni desenparassen a esta ciutat de Barcelona, per los grans inconvenients se concideraven de lur absència, y que los senyors consellers sien servits de fer y depatxar cartas per las ciutats, vilas y lochs del present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, donant-los notícia del stat de las malaltias corrents en //106/4*r*// Barcelona y tot lo demés contengut en la proposició, axí en rahó de càvechs y magalls, pales y altres pertrets de guerra, com tot lo demés que convindrà y se haurà de fer per la custòdia, guarda y defensa de la present ciutat, sie comès, com lo present Consell ho comet, als senyors consellers y Vintiquatrena de guerra, los quals, vist y sensurat tot lo sobredit, fassan un paper posant y continuant en aquell tot lo que·ls aparexerà la present ciutat deu fer en orde a tot lo sobredit y segons lo es-

tat present, lo qual se serviran dits senyors consellers manar legir y proposar en altre Consell, quant sa senyoria aparexerà, perquè oÿt aquell, puga deliberar lo que més convindrà al servey de Déu, del rey, nostre senyor, beneffici y conservació d'esta ciutat y província, y que, de part de aquest Consell, per medi de un ciutadà y un militar de aquell, per ses senyories anomenadors, se fassa una embaxada al spectable senyor governador de Cathalunya, al Real Consell y al molt il·lustre consistori dels senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, estimant molt a ses senyories la bona determinació han presa en suspendre lo anar-se'n d'esta ciutat per occasió de las malaltias corrents són en ella y que no se esperava menos de ses senyories.

---

106 /5r *27 martii 1651.* A.

Molt[a] il·lustre senyor.

La Santa Mare Iglésia Cathòlica Romana està impedida de usar de sos antiquíssims y inviolables drets, que goza en est present principat de Cathalunya, en no permètrer que lo col·lector general apostòlich, ministre d'ella, fassa lo acostumat en la vacant del bisbat de Urgel, y axí, dit col·lector general en dóna notícia a vostra senyoria, com també més llargament ha fet de boca per a què, imitant vostra senyoria a sos gloriosos, bons y sants antepasats catalans, se interpose per a què sia llevat qualsevol impediment y dita Santa Iglésia no patesca.

A 27 mars 1651 arribà en consistori lo senyor col·lector, fou oÿt en tot lo que volgué explicar en rahó de la matèria referida ab lo paper, y aÿr a la tarda, ho tractaren ab lo senyor governador, ab lo qual tingueren conferència tot sol, perquè lo Consell Real no·y fou.

106 /6r 31 mars 1651. Lo senyor col·lector ha enviat est paper al consistori, y los senyors deputats altra vegada han enviat lo sýndich del General al senyor governador, perquè·s servís ajuntar les sales per dit negoci.

Col·lector. A.

Por parte del collector general de su Sanctetad se recuerda a vuestra señoría de interponerse col Consejo Real para que la Santa Sede Apostólica no quede espollada ny impedida de usar de sus drechos en el obispado de Urgel y de formar también contenzión, quando sea menester, como de palabra se ha más largamente rapresentado a vuestra señoría. Quam Deus, et cetera.

a. cartes intercalades entre els folis 105v i 106r del trienni 1650-1654.

---

107 /1r *1 aprilis 1651.* La supplicació donada per Bassols tenen los assessors. B.

Ignorar[a] no podeu vos, Francesch Bassols, arrendatari del dret de la bolla de la col·lecta de Barcelona y altre de les fermanças, com ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya[b], die y ayn en aquell contenguts[c], fou lliurat a dit Bassols lo arrendament de dita bolla, precehint públic(a) subasta per los preus y pagas en dit acte de arrendament contengudes, obligant-vos axí, dit Bassols, principal, com dit 1 [d]... altre de les fermanças *insolidum* ab obligació de béns y personas com a deutes fiscals y reals ab jurament, y no obstant que tenie precise obligació de observar lo dit contracte del dit arrendament y lo contengut en ell, ab tot, és estada, per part de dit arrendatari, presentada lo[e] die de vuy una supplicació en lo consistori dels molt il·lustres deputats, pretenent que era vingut lo cas de poder renunciar dit arrendament, supplicant a sas senyorias fossen servits manar als officials de la Bolla, que anassen a la casa<s> de la Bolla per a[f] col·lectar los drets[g] de las bollas, la qual pretenció és molt voluntària, per no ésser vingut lo cas precís, com ja, y molt bé, sabeu, y ignorar no podeu que, en virtut de dit acte per vosaltres firmat, no és lícit ni permès a dit arrendatari renunciar a dit arrendament[h], si no és en cas de peste y que, per causa de aquella, lo consistori[i] fos exit fora de la present ciutat, lo qual cas no és vingut[j]. Per ciò y altrament, lo procurador fiscal del General de Cathalunya, ab la present sciptura vos requireix y interpel·la, que continueu lo exercici[k] de despatxar e o fer despatxar tots los despaitxs de bolla y[l] col·lectar los drets de dita bolla, com fins assí haveu fet en virtut de dit arrendament[m], en nom vostre, sens mora ni tardança alguna, perquè no resten los despatxants frustrats de fer sos despatixs, altrement, si per tot lo die de avuy, vos, dit Bassols, o las personas per vos deputadas, no asistiran a la casa

a. requesta i la seva resposta intercalades entre els folis 106v i 107r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat en lo die en jornada de y ayn.
c. a continuació un espai il·legible, d'uns 8 mms.
d. a continuació un espai en blanc d'uns 45 mms.
e. lo die de vuy *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació ratllat servir.
g. a continuació ratllat de ditas.
h. a continuació ratllat per no.
i. a continuació ratllat se absen.
j. a continuació ratllat y axí renun.
k. a continuació ratllat y la residència.
l. y ... arrendament *interlineat al marge esquerre.*
m. a continuació ratllat per las personas per vos deputadas.

de la bolla per lo[a] effecte sobredit, vos protesta que, encontinent pasat lo die de avuy, en nom y[b] per comte y a perill vostre[c] aniran los //107/1v// officials de la Bolla a servir sos officis y col·lectaran los drets de dita bolla a comptes de dit Bassols, arrendatari, y en càurer la quinsenada hi executaran a vos, dit Bassols, principal y a vos dit *T.* [d]... altre de las fermanças *insolidum*[e] y prosehirà contra de vostre(s) persones y béns, si hi conforme de justícia serà trobat fahedor, y axí mateix, protesta de tots danys, damnatjes y interessos y menyscaps y de tot lo demés lícit y permès, etcètera, *prout requirens notarium,* los drets del fisch sempre salvos.

Die prima aprilis 1651. Instante Anthonio Nin, procuratore fiscali, fuit presentata dicto Francisco Bassols, personaliter reperto in domo Deputationis, cui fuit lecta per scribae majoris Generalis Cathaloniae presens requisitio et tradita copia illius, qui eam accepit et respondidit quod retinebat sibi terminum juris ad respondendum. De quibus, et cetera. Que, et cetera. Presentibus pro testibus Josepho Blanch et Josepho Cortes, virgarius consistorii admodum illustrium dominorum deputatorum Generalis Cathaloniae.

107/2r *Responsio 4 aprilis 1651. C.*

Responent Francesch Bassols a una requesta lo die de primer del corrent a ell presentada per lo procurador fiscal del General, la qual comensa: «Molt bé sabeu, etcètera» y acaba «los drets del fisch *semper salvos, requirens notarium, et cetera*»; contenint en effecte, que dit Bassols ho las persones per ell deputades anassen a la casa de la Bolla ha fer los despaxs de la bolla, com avien fet fins dit die, altrament dit procurador fiscal y ferie anar los offisials de la Bolla, per a què despaxassen y col·lectassen en nom de dit Bassols, comminant que, venint los terminis de las pagas del arrendament, executarien a ell y a sas fiansas, com en effecte, ha vingut a notícia de dit Bassols, que lo die de dos del corrent foren, per part dels molt il·lustres senyors deputats, fets manaments als offisials de la Bolla, instant dit procurador fiscal, manant-los que anassen a despaxar y col·lectar per compte de dit Bassols, pretenent dit procurador fiscal, si bé voluntàriament, que no deu ésser admesa la renunsiació del arrendament feta per dit Bassols, lo qual pretén lo contrari. Diu y deduex, que no entén ésser arrendatari, ni creu que lo procurador fiscal, de (a)quí al davant lo puga executar, ni entente executar-lo, atès ha renunsiat per aver tingut lloch lo pacte //107/2v// apposat en la tabba del arrendament, y en cas que usant de fet, lo dit procurador fiscal intentàs de tal cosa, li protesta *nunc pro tunc* de tots los danys, damnatges, gastos y interessos y demés lísit y permès de protestar, requirint al nottari, que inserte la present resposta al peu de dita requesta y que no done còpia eutèntica en temps algú de la dita requesta sens continuació de la present resposta al peu de aquella *iterum requirens notarium, et cetera.*

Die quarta aprilis 1651. Franciscus Bassols tradidit mihi Sebastiano Costa, scribae majori Generalis Cathaloniae, personaliter existenti in intrata domorum mea solite habitationis, sitarum in presenti civitate Barchinonae in vico dicto dels Banys[a], *hanc responsionem, requirens*[b] *me, quatenus eam facere<re> et continuare in calce requisitionis sibi presentata, ad instantiam fisci procuratoris Generalis Cathaloniae, die prima currentis*[c] *et, de ea, absque insertione dictae responsionis copiam non traderem. De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus discreto Francisco Janer, notario, et Francisco Barra, doleario, civibus Barchinone.*

Don Francesc Janer, notari, y Francesc Barra, boter.

108/1r *Die 4 aprilis 1651.* A.

Ignorar[d] no podeu vos, mestre Jaume Mensa, velluter, arrendatari del dret de la bolla dels sombreros de la col·lecta de Barcelona, que ab acte rebut en la scrivania major del General de Cathalunya, die y any en aquell contengut, vos[e] fou lliurat lo arrendament de dita bolla dels sombreros del trienni corrent, precehint públich(a) subasta per los preus y ab les pagas en dit acte de arrendament contengudas, obligantvos, axí vos com les fermanças per vos donades *insolidum*, ab obligació de béns y personas com a deutes fiscals y reals, ab jurament, y no obstant que teniu precisa obligació de observar lo dit contracte y lo contengut en ell, ab tot, és estada (presentada) per part vostre, lo die de aÿr, que comptàvem a tres del corrent mes de abril, una suplicació en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats, supplicant a dits molt illustres senyors fossen servits admètrer la renunciació que dèieu volieu fer del dit arrendament,

a. lo *interlineat.*
b. y per comte *interlineat.*
c. *a continuació ratllat* tota.
d. *a continuació un espai en blanc d'uns 42 mms.*
e. *a continuació ratllat* comfi.

a. *a continuació ratllat* requirens me quasque.
b. requirens ... eam *interlineat.*
c. *a continuació ratllat* requi.
d. *requesta i la seva resposta intercalades entre els folis 107v i 108r del trienni 1650-1654.*
e. *a continuació ratllat* fou lli.

dient que renuciàveu[a] lo dit arrendament y que dexàveu los encunys, pretenent, si bé molt voluntàriament, que havia[b] tingut lloch lo pacte apposat en la tabba de dit arrendament, ço és, de poder renunciar en cas de pesta declarada, essent cert que no és vingut lo dit cas[c] de dit retiment. Per ço y altrament, lo dit[d] procurador fiscal del General de Cathalunya, ab la present scriptura vos requireix y interpel·la, que continueu lo[e] arrendament y lo exercici de despatxar tots los despatixs de bolla de sombreros y de col·lectar los drets de dita bolla, com fins açí haveu fet en virtut de dit arrendament, sens dexar, ni rètrer los encunys, perquè tal retiment no[f] admetrà, ni admètrer vol dit procurador fiscal, // 108/1v // ans bé vos protesta que, si dexau de bollar los sombreros y tot lo demés que teniu obligació de fer[g], en tal cas, per a què no resten prejudicats los despatxants[h], a costa y despesas vostras, se assenyalarà persona qui[i] fasse dits dispatixs, y axí mateix, vos diu y notifica que, en càurer las pagas del arrendament vos executerà a vos y a vostres fermanças *insolidum,* y procehirà contra la persona y béns vostres y de dits fermanças, si y conforme de justícia serà trobat fahedor, y axí mateix, protesta de tots dayns, damnatges, interessos y menyscaps e de tot lo demés lícit y permès de protestar, los drets del fisch sempre salvos. *Requirens notarium, et cetera.*

Die 4 mensis aprilis 1651. Huiusmodi scriptura fuit presentata ad[j] instantiam Antonii Nin, procurator fiscalis[k] Generalis Cathaloniae, Jacobo Mensa, vellutario, arrendatario jurium bullae pileorum civitatis et collectae Barcinonae, personaliter reperto in portale Sedis Barcinonae dicto de Nostra Senyora de la Pietat, *qui respondendo dixit, quod retinebat sibi terminum juris ad respondendum. Presentibus pro testibus Josepho Cortes, velerio, et magnifico Augustino Dalmau, civis honorato Barcinonae, et Geronimo Gali, notario, qui in his vocato loco scribae majoris, et cetera.*

108 /2r Resposta a la precedent requesta.

Molt il·lustre senyor. Los arrendataris del dret de la bolla dels sombreros de la col·lecta de Barcelona, a 3 del corrent mes de abril, presentaren a vostra senyoria una suplicació, ab la qual exhibiren un pacte apposat en lo acte del arrendament de dit dret, que deie y explicave que lo dit arrendament sessarie en aver-i pesta o contagi en la present ciutat, per lo que pretengueren y pretenen los dits arrendataris e o Jaume Mensa, velluter, principal d'ells, no estar[a] obligats ha la prosecusció de dit arrendament per aver-i pesta en la present ciutat. Ab tot, per part de vostra senyoria, los és estat requirit, als 4 de dit mes, que continuassen dit arrendament, ab las cominacions en dita requesta contengudas *cui refertur impugnative,* dient ab dita requesta que no ere vingut lo cas de dit pacte e, com sie notori ésser vingut dit cas, per ser públich haver-i contagi y no sie just que vostra senyoria vulle ocasionar un dany tant notable a dit Mensa y a sas fianças, compel·lint-lo ha sustentar dit arrendament, suplica per sò, dit Mensa, humilment a vostra senyoria, sie de son servey admètrer-li la renunciació que féu de dit arrendament y acceptar los ancunys que de present entrega, lo que és inexcusable, attesa majorment la polisa de 300 lliures que ha vostra senyoria se presentà ab un [títol] de las tersas se deuan, assegurant a vostra senyoria que, per respecte de dita pesta o contagi, no ha pogut, dit Mensa, arreplegar major cantitat per ésser tancats los comersos de las vilas y llochs circumvehins a hont se avie de cobrar lo demés, y axí, suplica que, attès tant llegítim descàrrech, s'i sia admès dit retiment y acceptats dits encunys, altrament, parlant ab lo degut acato y reverència, protesta dit Mensa de sas diligències, suplicant que li sia feta justícia *non modo promiso, verum etiam omni* // 108/2v // *alio meliori modo.* Lo official, etcètera. *Altissimus, et cetera, Joannes Palmerola.*

Die 14 aprilis 1651, Barchinonae, in domo scribae majoris, sitae in vico dicto dels Banys, *Jacobus Mensa, arrendatarius bullae pileorum collectae Barchinonae, tradidit mihi Sebastiano Costa, scribae majore Generalis Cathaloniae, hanc responsionem, petens et requirens me, quam de dicta requisitione absque presenti responsione copiam non traderem. De quibus, et cetera. [Que, et cetera]. Presentibus pro testibus Guillermo Tries, pastisserio, et Paulo Junyet, cultori, civibus Barchinonae.*

---

109 /1r Papers[b] de la visita, trienni 1647, entregats per mossèn Francesc Pastor, ciutadà y scrivà de dita visita, co és, còpies de la visita, dietari y sentències, ab cubertes de pregamí y un plec de papers

a. *a continuació ratllat* l axí.
b. *a continuació un espai il·legible, d'uns 52 mms.*
c. *a continuació una línia ratllada.*
d. dit *interlineat.*
e. dit *interlineat, damunt de* extr *ratllat.*
f. *a continuació ratllat* entén.
g. *a continuació ratllat* en prejudi.
h. *a continuació ratllat* sempre.
i. *a continuació ratllat* execu.
j. ad ... Cathaloniae *interlineat al marge esquerre.*
k. fiscalis *interlineat.*

a. estats *al manuscrit.*
b. *tres deliberacions i tres memorials intercalats entre els folis 108v i 109r del trienni 1650-1654.*

ligats ab una corda, tinch-li fet albarà a 10 de abril 1651.

109 /2v[a] Los deputats del General del Principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya.

109 /3r A.

Die XIIII *decembris* MDCL.

Los senyors visitadors del General de Cathalunya, ço és, lo doctor Joan Baptista Bertran, hospitaler y canonge de la Santa Iglésia de la present ciutat de Barcelona, per lo stament ecclesiàstich, ensemps ab fra Joan Scura, monjo y sagristà del monestir de Banyoles, del horde de Sant Benet, absent de la present ciutat; mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, donsell, mossèn Onofre de Calders y de Spuny, per lo stament militar, ensemps ab mossèn Ramon de Ribes, donsell, en la vila de Figuerola domiciliat, absent de la present ciutat; lo doctor micer Gaspar Jorba, lo doctor en medecina Miquel Vilanera, per lo stament real, ensemps ab mossèn[b] Joseph Antoni Folquer, ciutedà de la ciutat de Tortosa, absent de la present ciutat; consistorialment ajuntats, tractant sobre lo votar de la publicació de les querelas fulminadas en la present visita, instant lo procurador fiscal de aquella y arribant a votar la publicació de les quereles, de números 61 contra Antoni Nebot, tauler de Tivissa, de número 62 contra Pere Tàrrega, tauler de Batea, de número 66 contra Jaume Falcó y *T.* Llop, tauler de Xerta, de número 69 contra Phelip Bosom, tauler de Riba-roja, de número 73 contra Joseph Casals, tauler de Falcet, de número 74 contra Francesch Saloni, tauler de Poboleda, de número 75 contra Guillem Bru y micer Pere Folquer, taulers de Móra, de número 78 contra Guillem Guasquí y Luís Francesch Ferrer, taulers de Miravet, de número 82 contra Joan Alòs, tauler de Horta, de número 89 contra Ramon Pasqual y Joan Barberà, taulers de Gratallops, de número 93 contra Pere Orient, tauler<s> de Bot, de número 95 contra Jaume Roca, tauler de Cornudella y de número 100 contra Joseph Pellissa, tauler del Ginestar. Attenent y considerant que, per causa que lo enemich té // 109/3v // impedit totes les sobredites viles y llochs, deliberaren que totes les sobredites quereles fossen remeses als molt il·lustres deputats, que vuy són, perquè aquells tingan cuydado, en lo temps que lo enemich no tindrà invadit dites viles, fer cobrar les quantitats se deuen en aquelles y procehir ses senyories contra ells, conforme aparexerà de justícia y que la present deliberació sie, per Francesch Pastor, scrivà major de la present visita, reportada als dits molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, perquè posen en execució aquelles, conforme lo contengut en la sobredita deliberació, y la present, los sie lliurada auctèntica.

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

109 /4r Signat de letra B.

Memorial dels processos de querelas que, ab sentències y provisió de decret de execució són estades remeses als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya.

Primo, las querelas de números 15, 28, 31, 32, 35, 57, que són las causas de invaliditat de las inceculacions en ditas querelas contengudas, los processos y causas de ditas querelas se remeten als molt il·lustres senyors deputats per a què, sobre d'elles, de concell dels magnífichs assessors, declaren diffinitivament lo que serà de justícia y se ordena y mana al procurador fiscal del General que, dins de un mes, comptador del die serà fet y intimat lo decret de execució de la present sentència, haja y dega fer comètrer per dits senyors deputats als magnífichs assessors les causes de dites quereles y los dits magnífichs assessors, des del die de la comissió a un any immediadament següent, hajen y degan haver declarat diffinitivament sobre dites causas, sots pena per dit procurador fiscal del General y de qui·u ere de dits assessors, de privació de llurs salari respective per temps de un any y que, per ço la present sentència y provisió de decret de execució de aquella fossen intimades als dits magnífichs assessors y procurador fiscal, per a què no pugan escusar al·legant ignorància.

Ítem, la querela de número 21, juntament ab lo procés de aquella, se remet als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes perquè sa senyoria se servesca manar procehir contra dels culpables, y en lo entretant, que servescan aquells qui són verdaders officials.

109 /4v Ítem, la querela de número 104, juntament ab lo procés de aquella, se remet als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, per a què sa senyoria procehesca lo de justícia sobre de aquella, manant al procurador fiscal del General que, dins de un mes del die que lo llibre de las Sentències de la present visita serà, per lo scrivà major entregat als molt il·lustres senyors deputats, haja y degue instar que·s comete la causa de dita querela als magnífichs assessors y que, dits magnífichs assessors, des del die de la comissió a un any immediadament següent, hajen

a. foliació errònia.
b. a continuació ratllat Antoni.

y deguen haver declarat dita causa diffinitivament, sots pena de dits procurador fiscal y de dits assessors de privació de una terça de son salari, y que, per ço los sie intimada, perquè al·legar ignorància no pugan.

Ítem, la querela de número 86, juntament ab lo procés de aquella, se remet als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, per a què sa senyoria sie servit manar provehir lo de justícia en quant a les càrregas y delictes diu-se haver comesos, manant al procurador fiscal del General que inste ab tota brevedat possible, la comissió de dita causa y decissió de aquella, fent comètrer aquella dins de un mes immediadament aprés següent de ésser-li intimada y nottifficada la present sentència, y axí mateix, ordenant y manant als magnífichs assessors que, dins vuyt mesos comtadors des del die de la comissió de dita causa, hajan de sentenciar y declarar // 109/5r // diffinitivament en aquella y que, per consegüent, los sie nottificada aquella y açò fassan en pena de una terça de son salari per cada hu de dits assessors y procurador fiscal respective.

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

109/6r C.

Die prima mensis apprilis, anno a Nattivitate Domini MDCLI.

Los senyors visitadors del General de Cathalunya consistorialment ajuntats, absents de la present ciutat lo noble don Pedro Copons y Rafel Bonaventrura de Gualbes, deliberaren, attès que a ses senyories los ere estat enviat lo procés de la querela fulminada en la col·lecta de Trem(p) y Pallàs contra Joan Grill y de Perpinyà, deputat local de dita col·lecta y ésser ja passat lo temps de la offensa, a ses senyories prefigit per capítol de Cort y no poder conèxer de dit procés de querela contra dit Joan Grill, deliberaren que dit procés sie remès als molt il·lustres deputats, perquè ses senyories ab aquell veyen y miren lo fahedor sobre lo que en aquell se conté.

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

109/7r D.

Die XV *desembris* MDCL.

Los senyors visitadors instructors de processos del General de Cathalunya, consistorialment ajuntats, feren regonexensa de caxetas dins les quals fonch trobat un paper y aquell prengué lo doctor Joan Baptista Bertran, president en consistori, y llegit<s> en consistori, considerant lo contengut en aquell, deliberaren que, per lo scrivà major de la present visita, fos reportat al consistori dels molt il·lustres senyors deputats, perquè aquells, per dita nottificació, los en sie lliurada còpia auctèntica, lo qual paper és del tenor següent: [1651]

«Molt il·lustre senyor. De ordinari los hòmens no són coneguts fins a tant ocupan puesto, y com lo doctor Rafel Ribellas lo tinga en la iglésia de Nostra Senyora del Palau de la Comptesa, de capellà major, patronat de vostra senyoria, per tenir molt ben conegut lo ànimo y talents de dit capellà major y los qui lo tenen tractat són de un mateix parer, dich que dita capella del palau, dins breus anys, restarà molt atreballada y del tot assolada, si no és que vostra senyoria, mogut de pietat y compassió, emparian aquella capella, com se espera y de los demés antecessors hem expemimentat y los il·lustres visitadors tant santament cumpliren en la última visita. Dit senyor capellà major no cuyda sinó de pendre y fer-se donar las distribucions y anar-se'n del cor a las horas se està officiant, lo que és contra la voluntat dels fundadors, com en ellas està llargament (contingut) y altras cosas que vostra senyoria manerà pendra //109/7v// informacions dels capellans més antichs de dita capella, que per no cansar los oÿdos de vostra senyoria dexo. Ab tot, diré algunas d'ellas molt assenyaladas, com són un censal fan tots anys las Carnelias de Balaguer de set-centes lliures, dit capellà major las ha reduÿdas a sinch-centas, lo que no devie ni podie fer, sens orde y poder dels molt il·lustres senyors deputats. Què dirà de las robas de brocat, lo qual val molts ducats, que dit capellà major féu cremar y un dosser que té en son aposento de ditas robas de brocat, és cert que dirà que per lo dosser donà una casulla, se li respondrà, que dita casulla havie donada anys antes, y lo que està donat una vegada no·s creu se puga donar segona, y per lo tant, lo dosser de brocat té en son aposento és y serà de la iglésia o segristia y no fer-lo de son senyal. Què respondrà, que·m descuydaria de dir, de quatre[a] mília lliures resta debitor las ditas Carnalias de Balaguer que, essent-li amich lo governador de la plassa, no vol se li fassa demanda y seria un gran adjutori per la dita capella y no menos per lo procurador sdevenidor y també, dubtant que, passat lo trienni, y aja qui vulla col·lectar, y havent de pagar als capellans, supplico a vostra senyoria tinga per a bé fer examinar los descuyts de dit capellà major que, per no cansar y offendre los oÿdos de vostra senyoria, per ser tant or-

a. a continuació ratllat centes.

dinari los que comet cada die, callo. Per lo tant, a ffi que dita capella se puga aumentar, se supplica també se sirve anomenar dos capellans de la capella perquè, tots junts, pugan recuperar los grandíssims danys en podrien resultar a no acudirse prest al reparo. En lo dels officis no dich cosa, per penssar que tots lo hauran // 109/8r // vist officiar, que primer provoca a risa que ha devoció».

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus et notarius publicus Barcinonae.

109/9r E.

Memorial de les persones que són estades privades y suspeses en virtut de sentència y decret de execució fets y fetes en la visita del General de Cathalunya del trienni 1647.

Primo, ab sentència proferida sobre la querela de número 55, Andreu de Nul·la, tauler de Canet de Rosselló, és estat privat de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 47, Antoni Climent y Català, tauler de Coplliura, és estat privat de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 53, Jaume Carpinet, prevere, tauler de Esterri d'Àneo, és estat privat de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 99, Pere Joan Tonera, tauler de Trem(p) y Pallàs, és estat privat de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 34, micer Antoni Guiralt, deputat local lo trienni passat de la col·lecta de Perpinyà, és estat privat de poder ésser més deputat local de ninguna col·lecta.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 46, Denís Simon, tauler de Stagell, és estat privat de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela de número 53, Francesch Andreu, tauler de Salsas, és esta(t) privat // 109/9v // de dit offici de tauler de dita vila.

Ítem, ab sentència sobre la querela número 90, Joseph Ayter y Bernadí Ballestar, taulers de Tírvia, són estats privats de dit offici de taulers de dita vila.

Las quals taulas y officis degan y pugan conferir los molt il·lustres senyors deputats en favor de altra persona benemèrita y hàbil per dits officis de taulers de ditas vilas y llochs.

Scriba major visitae Generalis Cathaloniae, Franciscus Pastor, civis honoratus, notarius publicus Barcinonae.

109/10r F.

Memorial de las personas que són estades condempnades, en virtut de sentències de visita fetas en lo trienni 1651, del trienni 1647, són los següents:

Número 39. Primo Joseph Riera, notari real, ciutadà de Barcelona, 48 lliures.

Número 84. Narcís Costa, tauler de Castelló de Empúrias, 129 lliures, 11 sous, 4.

Número 50. Agustí Mascó, tauler de Saret, 4 lliures, 3 sous, 8.

Número 52. Francesch Lagarda, tauler del Pont de Suert, 61 lliures, 8 sous, 2.

Número 58. Caume Carpinet, tauler de Esterri d'Àneo, 9 lliures, 3 sous, 8.

Número 64. Antoni Puig y Miquel Cerdà, taulers de Gerona, 70 lliures, 5 sous, 10.

Número 68. Miquel Bonvesí, tauler de Roses, 13 lliures, 7 sous.

Número 79. Joan Bosch, tauler de Figueres, 62 lliures, 10 sous, 6.

Número 80. Joan Oms, tauler de Torroella de Mongrí, 98 lliures, 19 sous, 8.

Número 70. Francesch Metge, tauler de dita vila de Torroella, 22 lliures, 9 sous, 2.

Número 83. Joan Vergonyós, tauler de Palafurgell, 54 lliures, 15 sous, 6.

Número 85. Pere Pau Alaix, tauler de Santa Coloma la Real, òlim de Queralt, 63 lliures, 17 sous, 2.

Número 87. Jaume Roca, tauler de Bagur, 6 lliures, 4 sous, 8.

Número 88. Miquel Mercer, tauler de Llançà, 24 lliures, 13 sous, 4.

Número 72. Miquel Llanussa, tauler de Vilanova de Cubelles, 3 lliures, 3 sous, 11.

Número 102. Pere Campí, tauler de Scaló, 5 lliures, 2 sous.

Número 102. Barthomeu Vidrier, tauler de dita vila, 9 sous.

Número 40. Esteve Boet, tauler de Illa, 1 lliures, 6 sous, 8.

Número 40. Pere Ricart, tauler de dita vila, 20 lliures, 8 sous, 6.

109/10v Número 42. Hyacinto Vilar, tauler de Elna, 2 lliures, 19 sous, 5.

Número 42. Francesch Serinyana, tauler de dita ciutat, 3 lliures, 6 sous, 2.

Número 43. Batista Morer, tauler de Vilafrancha de Conflent, 15 lliures, 4 sous.

Número 49. Hyacinto Vilar, tauler de Tuy, 18 sous.

Número 49. Jaume Llosa, tauler de dita vila, 2 lliures, 14 sous, 11.

Número 51. Joseph Sala y Serinyana, tauler de Arenys, 1 lliura, 3 sous, 8.

Número 54. Pere Barrera, tauler de Vinçà, 16 lliures, 7 sous, 6.

Número 96. Sebastià Boffill y Miquel Casanoves, taulers de Palamós *simul et insolidum*, 4 lliures, 12 sous, 9.

Los dits Boffill y Casanoves y Joan Bacó, taulers de dita vila *simul et insolidum*, 42 lliures, 10 sous.

Número 99. Pere Joan Tonera, tauler de Tremp y Pallàs, 1 lliura, 16 sous.

Número 45. Francesch Texidor, tauler de Prada de Conflent, 34 lliures, 12 sous, 9.

Número 47. Antoni Climent y Cathalà, tauler de Coplliura, 80 lliures, 8 sous, 11.

Número 48. Francesch Domenge y Joseph de Boquet, taulers de la Seu de Urgell, 1 lliura, 14 sous.

Número 34. Micer Antoni Giralt, deputat local (de) Perpinyà en lo trienni 1647, 150 lliures.

Número 12. Lo reverent fra Andreu Pont, deputat ecclesiàstich en lo trienni de 1647, 35 lliures, 13 sous, 4.

Número 12. Joan de Melgar, donsell, deputat militar en dit trienni, 35 lliures, 13 sous, 4.

Número 12. Hierònym Pastor, ciutadà honrrat de Barcelona, deputat real en lo dit trieni 1647, 35 lliures, 13 sous, 4.

Número 12. Domingo Negrell y de Orri, oÿdor militar en dit trienni, 24 lliures.

Número 12. Los hereus o béns tinents del doctor Atanasi Martí Roger, oÿdor ecclesiàstich o ses fermances, 28 lliures, 10 sous.

109/11r Número 12. Lo prior Joseph Jalpí y Julià, que fou oÿdor ecclesiàstich part de dit trienni, 6 lliures.

Número 12. Los hereus o béns tinents del quòndam Joan Manegat, oÿdor real en dit trienni, 19 lliures, 16 sous, 8.

Número 12. Joan Juliol, oÿdor real part de dit trienni, 14 lliures, 13 sous, 4.

Número 12. Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del General, 40 lliures.

Número 10. Raphel Riera, candaler de cera, 7 lliures, 1 sou, 2.

Número 10. Lo mateix, 16 lliures, 16 sous, 8.

Número 10. Lo mateix, 130 lliures.

Número 55. Andreu de Nul·la, tauler de Canet de Rosselló, 1.162 lliures, 2 sous, 6.

Número 105. Jaume Llosa, tauler de Tuy, 5 lliures, 4 sous.

Número 64. Mossèn Raphel Xanpí, prevere, tauler de Estagell, 3 lliures, 12 sous, 8.

Número 64. Genís Simon, tauler de dita vila, 3 lliures, 2 sous, 10.

Número 53. Francesch Andreu, prevere, tauler de Salsas, 214 lliures, 2 sous, 4.

Número 23. Lo reverent fra Andreu Pont, abat de Amer y Rosas, deputat eccelsiàstich, 200 lliures.

Número 36. Lo mateix, 34 lliures, 18 sous, 2.

Número 36. Lo doctor Atanasi Martí Roger y sos hereus y béns tinents y fermanças, 95 lliures, 9 sous, 10.

Número 41. Hyacinto Piquer y Jaume Gui-

merà, taulers de Perpinyà *simul et insolidum*, 69 lliures, 2 sous.

Número 41. Los mateixos *simul et insolidum*, 181 lliures, 4 sous, 2.

Número 86. Pere Tarau y Francesc de Vilapura, taulers de la vila de Mataró, 35 lliures, 11 sous.

Número 86. Los matexos, 64 lliures, 3 sous, 10.

Número 86. Los matexos, 230 lliures, 15 sous, 2.

---

110 /1r *12 aprilis 1651*. A.

Molt[a] il·lustres senyors deputats.

Certificam y fem fe nosaltres, los devallscrits, com Miquel Marquès, notari, obtenint lo offici o exerçisi de escrivent extraordinari de la scrivania major del General de Cathalunya, està malalt y detingut en lo llit de un mal que té en lo dit gros del peu esquerra, per ocasió del qual, no li és possible poder caminar, y per consegüent, no pot acudir a la obligació de dit son offici que primer no estiga curat, del qual se ha de trèurer un os gastat que té en ell, la qual fe y certificatòria fem en virtut del jurament que en lo ingrés de nostres càrrechs prestàrem, la qual certificatòria fem per lo que visitam y curam a dit Miquel Marquès, y per ser aquexa la veritat fem la present certificatòria, firmada y sotaescrita de nostres pròpries mans, vuy en Barcelona als 12 de abril 1651.

Lo doctor en medicina Joan Martí. Juan Matas, cyrurgià.

---

110 /2r Procura[b] del senyor Joan Carreras, racional del Ganaral de Quatalunya à feta a mi, Emerenciana de Lana y Fontanet, perquè yo puga ranunciar dit ofisi de racional an favor de qui yo voldré.

Die mercurii quarto mensis septembris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, Barchinonae.

Ego Joannes Carreras, domicellus Barchinonae domicialiatus, rationali domus Deputationis Generalis Cathaloniae. Gratis et cetera. Constituo et ordino procuratricem irrevocabilem meam certam, et cetera. Itaque, et cetera. Vos dominam Emerentianam de Lana y Fontanet, vídua *relicta magnifici Augustini de Lana, quondam, domicelli Barchinonae domiciliati et rationalis dicti domus Deputationis Generalis Cathaloniae, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo resignandum, renuntiandum et cedendum in manibus et posse illustrissimis dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathaloniae dictus meus offitius rationalis domus Deputationis et Generalis Cathaloniae, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, in favorem personae vobis benevisae et per vos, dictis //* 110/3v[a] *// dominis deputatis presentandae et nominandae. Et dictas resignationem, renuntiationem et cessionem recipi et admiti petendum, suplicandum et obtinendum et proinde supercesiones quantumque dandum, offerendum et presentandum et instrumenta quaecumque inde faciendum et firmandum seu fieri faciendum, instandum et requirendum. Et generaliter, et cetera. Ego enim, et cetera. Promitto et juro, et cetera. Habere ratum, et cetera. Et nunquam revocare, et cetera. Actum, et cetera. Testes sunt magnificus Josephus Urrea, civis Barchinonae honoratus, et Raphael Canter, scriptor Barchinonae.*

De premissis, proprio calamo scriptis, fidem facio ego, Joannes Serra, regia auctoritate notarius publicus Barchinonae, hec propria scribens manu. Probatum.

---

113 /1r Licència[b] concedida a la universitat de Sant Esteve Cesrovires per imposar un quarantè per pagar los mals del batalló y altres càrrechs de la vila, duradors 4 anys.

8 maig [1651]. A.

Molt il·lustre senyor.

La universitat de Sant Esteva Sesrovires, baronia de Martorell, nesesita de imposar un coranté[c] de tots los grans que·s culliran en lo terme de aquella per[d] poder pagar la contribusió de batalló, per al dit affecte nessesitan del decret y autoritat de vostra senyoria, per ser senyor de dita baronia, per sò y altrament, suplican a vostra senyoria sia de son servey interposar son decret y autoriat a effecte de poder fer dita imposició, que ho tindran a singular gràcia y marçè. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera. Gismundus Boffill.*

a. relació de mestres en medicina intercalada entre els folis 109v i 110r del trienni 1650-1654.
b. procuració intercalada entre els folis 109v i 110r del trienni 1650-1654.

a. foliació errònia.
b. suplicació i llicència intercalades entre els folis 112v i 113r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
c. a continuació ratllat als particulars.
d. per ... batalló *interlineat al marge esquerre.*

Per[a] 4 anys y per lo effecte suplicat.

Die octava mensis maii, anno a Nativitate Domini MDCLI *in villa Tarraciae, diocesis[b] Barchinonae, admodum illustres domini deputati et auditores computorum Generalis Cathaloniae, simul[c] presenti convocati[d] in consistorio[e], deputato[f] militari et auditore ecclesiastico absentibus[g], et possidentes baronias Martorelli, que fuerunt excellentissimi marchionis de los Veles, concedunt licentiam universitati et singularibus termini Sancti Stephani Cesrovires, dependientis[h] dictam baroniam, suplicantibus[i] imponendi quadragesimum, sive* quarantè[j], *super fructibus de[k] terris designatis, in deliberatione per eos facta die 16 aprilis, de jure dimissi et ad effectum solvendi contributionem subsidii batalloni et alia onera dictae universitatis, quod quadragesimum sit duraturum per tempus quatuor annorum, dum taxat a die presenti in antea computandorum, te dictae licentiae suam interponunt auctoritatem pariter et decretum, quam primam feceru(n)t, in posse mei Sebastiani Costa, notarius, scriba major Generalis Cathaloniae. Presentibus pro testibus Montserrati Albia et Josepho Blanch, virgariis consistorii suarum dominationum.*

---

113 /2r A.

Molt[l] il·lustres senyors.

Ab lo Concell de Cent, tingut y celebrat als 2 del corrent, aserca del que nosaltres scriguèrem a vostra senyoria ab nostra carta del mes de abril proppassat, per propri, de la qual vostra senyoria fonch servit tornar-nos resposta per lo mateix propri, ab la qual és estat servit adherir a nostra petició, del que fem particular estimació a vostra senyoria. Nos ha aparegut fer a saber a vostra senyoria la deliberació presa per dit Concell, dit dia de 2 del corrent mes de maig, còpia de la qual va inclusa ab la present, y no-res-menys fem a saber a vostra senyoria com lo Concell de Cent, aserca de la petició de mossèn Sebastià Costa y dels demés officials de vostra senyoria, ha deliberat no ser compresos aquells en la deliberació feta per lo Concell de Cent als 19 de abril proppassat, antes bé sie permès als tals officials de vostra senyoria poder posar subrogat en sos officis tenen en la present ciutat a gastos de aquells y no de la present ciutat. Axí mateix, donam notícia a vostra senyoria de la deliberació és estat servit pèndrer lo Concell de Cent, lo die de ahir, aserca de scríurer a sa magestat sie servit[a] concedir un perdó general a tots los seculars que, fins vuy, se trobaran haver delinquit, enviant còpia a vostra senyoria de la proposició y deliberació, la qual també va inclusa ab la present, per a què vostra senyoria sie servit, en conformitat nostra, scríurer a sa magestat, que Déu guarde, aserca del deliberat en ditas dos deliberacions, y per lo propri que enviam a vostra senyoria, manar-nos enviar les cartes, per a què, per lo dimars pròxim, en conformitat del senyor governador y les nostres, les pugam tramètrer a don Joseph Galçeran de Pinós, embaxador de vostra senyoria y nostre en la cort de París, per a què les done en mans de sa magestat. Que de fer-se esta diligència per part de vostra senyoria y nostra, entenem Déu, Nostre Senyor, aplacarà la ira y indignació //113/3r// té contra esta ciutat y molts llochs de Cathalunya, com axí ho tenim entès de persones de molta virtut y vida exemplar. En rahó de las malaltias són en esta ciutat, donam notícia a vostra senyoria van continuant emperò, per la misericòrdia de Déu, no pijoran. Nosaltres, per nostra part, fem humanament les devocions y deprecacions a Déu, Nostre Senyor, tant públiques com secretes, nos és possible sens parar un punt. Entenem que vostra senyoria, per sa part, encomanarà a Déu, Nostre Senyor, esta tant gran necessitat en què, de present, se troba esta ciutat. La Divina (Magestat) a vostra senyoria guarde.

Barcelona y maig 6 de 1651. Molt il·lustres senyors, sos majors affectats servidors, qui ses mans besan, los consellers de Barcelona.

Als senyors deputats.

113 /4r B. Deliberació.

Die secunda mensis maii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, Barcinonae.

Convocat y congregat lo savi Concell de Cent Jurats dins la istància gran de dit Concell en la forma acostumada, lo senyor conceller en cap, en veu sua y dels demés senyors concellers, sos companys, donà etcètera. E lo dit Concell féu la deliberació següent: Que attès per relació de persones de exemplar vida y virtut se té notícia

a. anotació escrita al marge esquerre.
b. diocesis Barchinonae *interlineat.*
c. simul ... absentibus *interlineat al marge esquerre.*
d. convocati *interlineat.*
e. a continuació ratllat domo.
f. a continuació ratllat en la.
g. a continuació ratllat concedun.
h. dependientis *interlineat.*
i. suplicantibus *interlineat, damunt de* Martorelli *ratllat.*
j. a continuació ratllat designat.
k. de terris *interlineat.*
l. carta i dos deliberacions intercalades entre els folis 112v i 113r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat scríurer a sa mag.

[1651]

de què sa Divina Magestat resta agraviat contra esta ciutat y província, per ocasió de haver tretas d'esta ciutat moltas personas ecclesiàstiques y seculars a títol de malefectas y de no haver procurat esta ciutat instar sa Sanctedat ab sa magestat, que Déu guarde, la expedició de bulles dels bisbats y altras prebendas ecclesiàstiques de aquest Principat y comptats, y així mateix, no haver instat y procurat nominació de jutge de breu per a poder conèxer de les causes dels ecclesiàstichs hi·s té intel·ligència que, fent-se per part d'esta ciutat les diligències possibles per alcançar les dites coses, de què Déu, Nostre Senyor, aplacarà sa ira y alçarà sa mà poderosa, no sols del mal contigiós és en esta ciutat, però encara se espera serà servit de remediar la fam y guerra oprimexen a esta ciutat y província. Per tant delibera, que los senyors concellers sien servits, en conformitat dels molt il·lustres senyors deputats, scríurer a sa magestat, que Déu guarde, sie servit fer mercè a esta ciutat scríurer a sa Sanctedat sie servit manar despedir bullas per los bisbats y demés prebendas ecclesiàticas de aquest Principat y comptats que, de no haver-las fins vuy concedidas, restan las iglésias sens pastor en gran dany y detriment de ditas iglésias, y així mateix, sie servit sa Sanctedat nomenar jutge de breu, que sia català, per a poder conèxer de las causas dels ecclesiàstichs, y que tingan facultat los senyors concellers de enviar una persona a la cort romana, obtinguda primer llicència del rey, nostre senyor, en conformitat dels senyors deputats y a gastos comuns de las dos casas, y així mateix, se scrigue a sa magestat sie servit manar tenir a bé pugan tornar líberament tots los prelats y altras personas ecclesiàstiques, quiscú d'ells en sas residències y habitacions, a esta ciutat, Principat y comptats, y en lo que té respecte a las personas seculars y demanar a sa magestat perdó de aquellas, recuperació de las hasiendas confiscadas y tot lo demés que, en rahó de dit fet y dependents de aquell se aurà de fer sie comès, com lo present Consell ho comet, als senyors concellers y vuyt persones del present Concell, ab igual número de estaments, les quals miren y censuren lo que deu y pot fer esta ciutat en rahó de dit fet, y així mateix, miren les instruccions fetas per esta ciutat y en altras ocasions tramesas a esta ciutat, en las quals estan llargament contengudes totes les coses convenients en dita matèria y decrets per sa magestat fets, y que las mercès fetas per sa magestat y sos llochtitnents, de asiendas ecclesiàstiques // 113/4v // a personas seculars, sien aquellas revocadas, y que·s fassa a saber al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona la embaxada féu esta ciutat al governador y Concell Real y la resposta que dit senyor governador y Concell Real han fet, per a què, si dit mol il·lustre Capítol té alguns advertiments que advertir als senyors concellers y junta, puguen aquells scríurer a sa magestat, y de tot lo que dits senyors concellers y junta los aparexerà que la present ciutat pot y deu fer, ho posen en un paper y aquell sien servits los senyors concellers proposar-lo en altre Concell, per a què puga deliberar lo que més convindrà al servey de Déu, del rey, nostre senyor, y benefici d'esta ciutat y província.

Concordat cum originali. Salines, notarius.

113/5r C.

Die quinta mensis maii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo.

Convocat y congregat lo savi Consell de Cent Jurats dins la istància gran dita de Consell de Cent, en la forma acostumada, lo senyor conseller en cap, en veu sua y dels demés senyors consellers, sos companys, lo quart absent, donà per proposició a dit Consell un paper lo qual fonch legit y és del tenor següent:

Proposició[a].

Molt il·lustre senyor. Ab lo últim Consell, celebrat a dos del corrent, fonch vostra senyoria servit deliberar y comètrer als senyors consellers y a vuyt personas del present Consell, ab igual número de estaments, lo modo y forma ab què podia esta ciutat suplicar a sa magestat, que Déu guarde, fos servit usar de sa real clemència y benignitat perdonant a totas las personas seculars, que ab títol o nom de malaffectes estavan presas o desterradas, conforme en dita deliberació més llargament se conté, la qual, ab tota puntualitat, com devian, han posat en execució dits senyors consellers anomenant ditas vuyt personas per dita junta, en la qual, després de haver-se madurament discorregut una y altra vegada lo que més podia ser del servey de Déu, Nostre Senyor, y del rey, y benefici d'esta ciutat y província, y havent-se diligenciat saber de algunas personas de gran virtut y bon zel, son pit y sentir acerca d'esta matèria, ha aparegut que vostra senyoria deuria deliberar scríurer a sa magestat lo desdichat stat en què·s troba esta ciutat per ocasió de la guerra divina de la peste, ab què Nostre Senyor la castiga, donant-li rahó de las diligències se són fetas per a aplacar sa ira y indignasió, acudint a personas de gran virtut per a saber per son medi lo remey, lo qual, segons la intel·ligència se ha tingut d'ellas, consisteix en què sa magestat sie servit permètrer y tenir a bé de què tots los pre- // 113/5v // lats y demés personas

a. Proposició *interlineat al marge esquerre.*

ecclesiàsticas d'esta província, que són estats trets o desterrats d'ella y de sas residències, pugan líberament tornar-hi, y en cas n'i hage alguns de presos, sien relaxats y tornats en sa libertat y que, axí mateix, sie servit, usant de sa real clemènsia y benignitat, perdonar generalment a totas y qualsevol personas seculars d'esta província que, ab títol o nom de malaffectes són presas o, per via de sentència o altrament, desterradas d'ella o de sas casas y que, per ço, deuria vostra senyoria, per medi de son embaxador, ab la diligència possible, suplicar a sa magestat sie de son real servey fer gràcia y mercè a esta ciutat de dita permissió y perdó general, per medi de las quals, se spera lo alcansarà esta ciutat de sa Divina Magestat, restant lo demés de la deliberació se prengué en lo últim Consell de Cent acerca de scríurer a sa magestat vulla intercedir ab sa Sanctedat lo tocant als ecclesiàstichs en sa força y valor, y lo poder esta ciutat suplicar-ho axí mateix a sa Sanctedat, y que la deliberació que vostra senyoria pendrà, sie feta a saber al senyor governador y Real Consell y als molt il·lustres senyors deputats, supplicant-los vullan uniformament scríurer a sa magestat lo mateix y que, axí mateix, se fassa a saber al molt il·lustre Capítol, per a què obre igualment ab sa magestat, per major servey de Déu, deixant-ho tot a la deliberació y censura de vostra senyoria, en servey de las magestats Divina y humana y conservació y benefici d'esta ciutat y província.

Deliberació[a].

E lo dit Consell féu la deliberació següent: Que sie posat en execució lo contengut en lo paper legit en lo present Consell, insertat en la proposició, adherint en tot y per tot al contengut en aquell, y que, ab la major prestesa possible, sie fet a saber a sa magestat, que Déu guarde, de qui podem sperar farà semblant gràcia y mercè a esta ciutat, sperant que Déu, Nostre Senyor, serà servit alçar la mà de la afflicció gran ab què té affligida esta ciutat y altres llochs de Cathalunya, del mal de contagi, y que la present deliberació sie feta a saber al spectable governador y Real Consell y consistori dels molt // 113/6r // il·lustres senyors deputats y molt il·lustre Capítol, com en aquella se diu, y en lo demés contengut en la deliberació feta per lo present Consell als dos del corrent, reste en sa força y valor, com lo present Consell axí ho delibera.

Concordat cum originali. Salines, notarius.

a. Deliberació *interlineat al marge esquerre.*

113 /7r B.

[*1651*]

Molt[a] il·lustre senyor.

Per vostra senyoria és estat fet manament de paraula a Bonaventura Closa y Corominas, sobrecullidor del General de la part de llavant, contenint en effecte que, sens mora ni terdança alguna, vaja ha col·lectar los llibres y diners de las terças degudas per los cullidors e o taulers de dita col·lecta de llavant. E com, molt il·lustre senyor, segons lo disposat ab differents capítols de Cort, haja de aportar las pecúnias y deposar aquellas en la taula, y per consegüent, sia forçós haver de gastar molts grans summas, així per los ports de la moneda de belló, per no donar altra moneda los cullidors e o taulers, com també per salaris y gastos de fadrins, que són necessaris per a acompanyar la dita moneda, de tal manera que la terça del dit sobrecullidor, la qual acostuma de rèbrer per al dit effecte, essent com és tant tènue, no sols no és bastant per a pagar los sobredits ports y salaris de fadrins, però encara ni per lo<s> gasto a ssoles del dit sobrecullidor, en particular en lo temps present, en lo qual, per las alteracions de las monedas, los viures van ha preus excessius, a més de la incommoditat de no trobar-se per los camins vitualles ab diners, per causa del contagi. // 113/7v // Per ço, representant a vostra senyoria las sobreditas cosas, supplich a vostra senyoria sia de son servey manar deliberar que, ultra lo salari de son offici, sien pagats de pecúnias del General los ports y gastos de acompayament de las monedas que collectarà y que, axí mateix, li sien pagats de diner de la Generalitat los gastos se li offeriran per rahó de purga, en cas en alguna part de Cathalunya lo fassen purgar, per[b] occasió de dita anada que, d'esta manera, se offereix encontinent anar ha col·lectar, altrament a vostra senyoria supplica, sia de son servey manar que altra persona a vostra senyoria ben vista vaja ha fer la sobrecol·lecta ab lo salari de dit sobrecullidor, perquè ell no té remey de anar y[c] cumplir ab las obligacions de son offici sens gastar de son patrimoni molts grans quantitats, lo que may és estat intenció de la Cort. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera.* Bonaventura Closa y Corominas, sobracollidor de llavant.

Oblata II *may* MDCLI. *in consistorio, et cetera. Et domini deputati, instantibus dominis auditoris computorum, commisserunt predicta magnificis assessoribus dicti Generalis, qui ea videant et in scriptis relationem faciant. Costa, scriba major Generalis Cathaloniae.*

a. *suplicació i vot intercalats entre els folis 112v i 113r del trienni 1650-1654.*
b. per *interlineat al marge esquerre.*
c. y *interlineat, damunt de* en y *ratllat.*

[*1651*]

113 /8r Diumenge, a 7 de maig 1651. Los senyors deputats, lo militar y oÿdor[a] eclesiàstich absents, attès que, per Bonaventura Closa[b].

113 /9r Vista la supplicació[c] en lo molt il·lustre consistori dels senyors deputats presentada per Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de Cathalunya en la part de llevant, en jornada de 2 del corrent mes de maig 1651 y las cosas en dita supplicació contengudas. Vista la decretació al peu de aquella, ab la qual és estada, per dits molt il·lustres senyors deputats, comesa als assessors baix[d] firmats per a què fessen relació en scrits. Vistos differents capítols de Cort, y en particular, lo capítol 23 de las Corts del any 1520, lo capítol primer y capítol 4 de 1537, ab los quals està disposat que los sobrecullidors sien tinguts anar a col·lectar y aportar[e] en quiscuna terça tots los llibres y diners de llurs sobrecol·lectas, volent que vagen a las mateixas casas dels taulers[f] a comptar y pesar la moneda, aportant per dit effecte lo llibre de la Creueta, en lo qual, los taulers scrigan de llur mà lo número de llibres y quantitat de diner que hauran entregat a dits sobrecullidors. Vist lo capítol 91 de las Corts del any 1599, ab lo qual està statuït que los sobrecullidors sien tinguts y obligats a fer la sobrecol·lecta quatre vegades lo any, a pena de suspenció de sos officis y de pèrdrer lo salari de aquella anada que hauran dexat de anar a collectar. Vist finalment tots los capítols sobre assò disposants y lo demés que·s devie vèurer. Atès y conciderat que, per part de dit Bonaventura Closa, sobrecullidor de llevant, és estat deduït que[g], en manera alguna no // 113/9v // entenie anar a col·lectar[h] si ultra del salari de la anada, que són 66 lliures, 13 sous, no se li pagaven los ports de llibres y de la moneda de belló y[i] gastos de fadrins, que eren necessaris per a acompanyar dita moneda[j], per ésser tant grans gastos que, si[k] havien de pagar-se del salari de la anada, no sols restaria dit Closa sens[l] poder-se utilar de cosa alguna de dit salari, però encara, ultra de aquells, hauria de gastar de son propri patrimoni molt gran summa y que, per lo tant, estimave més ésser privat del salari de dita anada, supplicant a sa senyoria fos servit enviar[m] altra persona per a què, ab lo salari de dit Closa, col·lectàs inseguint[a] la disposició del capítol 91 de las Corts de 1599, offerint-se anar a col·lectar si ultra de son salari se pagaven de diners de la Generalitat los ports y gastos de acompanyar la moneda y los[b] gastos de purga, en cas, per rahó del contagi, que de present és en moltas parts del present Principat, se esdevenie haver de purgar lo dit Closa. Atès y conciderat que, si bé ab lo capítol 2 de las Corts del any 1537 està disposat que quiscun any sien donadas a quiscú dels sobrecullidors 20 lliures tant solament y no major quantitat per gastos de ports dels llibres, acompanyaments y altres despeses; atès[c] emperò en lo dit capítol 2 no se fa menció de ports de moneda, per quant, en lo dit temps, se acostumaven fer los pagaments[d] ab moneda de or y plata, com resulta del capítol 4 de dites Corts de 1537 y no ab moneda de belló, com en lo temps pre- // 113/10r // sent, en lo qual, tots los pagaments que fan los taulers als dits sobrecullidors són ab la dita moneda[e], y per consegüent, és forçós haver-la de fer aportar ab càrregas y costar los ports molt gran(s) summes, axí per lo gran pes de dita moneda, com per la carestia dels víurers[f] y preus de totas las demés cosas, los quals, conforme consta ab differents informacions, que són estadas rebudas en la present casa de la Deputació, són tant excessius que, si los havie de pagar lo dit[g] sobrecol·lector és bén cert que, no sols gastaria en aquells lo salari de la anada, però encara molt major summa, lo que no és estat may de intenció de la Cort. Atès també y conciderat que[h], per rahó del contagi, és molt contingent que en alguna part de Cathalunya lo fassan purgar, y en semblants casos és estat sempre acostumat pagar lo General los gastos ocasionats per[i] fer dita purga. Atès finalment y conciderat tot lo que·s devie attèndrer y conciderar, per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits diuen y declaran que, a més del salari ordinari de[j] 66 lliures, 13 sous, per quiscuna anada a dits sobrecullidors assignat, se deu pagar lo gasto dels ports y custòdia de la moneda de belló, que dits sobrecullidors conduiran al molt il·lustre consistori y que, axí mateix, de dites pecúnies del General se deu còngruament satisfer, en cas haguessen de purgar anant per lo exercici de son offici, lo // 113/10v // gasto de la dita purga. *Salvo semper, et cetera.*

a. a continuació ratllat absen.
b. text inacabat.
c. a continuació ratllat precedents.
d. baix firmats *interlineat, damunt de* infrascrits *ratllat.*
e. a continuació un espai il·legible, d'uns 5 mms.
f. a continuació ratllat per a.
g. a continuació ratllat si.
h. a continuació ratllat ab lo.
i. a continuació ratllat sala.
j. a continuació ratllat las qu.
k. a continuació ratllat se *interlineat, damunt de* ab fer *ratllat.*
l. a continuació ratllat salari.
m. a continuació un espai il·legible, d'uns 7 mms.

a. inseguint ... 1599 *interlineat al marge esquerre.*
b. los *interlineat, damunt de* per *ratllat.*
c. atès *interlineat, damunt de* Ab tot *ratllat.*
d. a continuació ratllat en moneda de belló sinó.
e. a continuació ratllat de belló.
f. a continuació ratllat los quals.
g. dit *interlineat.*
h. a continuació ratllat de pre.
i. a continuació ratllat rahó de.
j. de ... anada *interlineat, damunt de* per los sobradits capítols *ratllat.*

Vidit Serra, assessor. Vidit Johannes Baptista Pastor, fisci Generalis advocatus. Vidit Llunes, assessor.

115r Proposició[a] de brassos.

Dilluns, a XV de maig MDCLI, en la vila de Tarrassa. A.

Molt il·luste senyor.

Inseguint la inconcussa observansa, fundada en capítols de Cort y altrament, de la casa de la Deputació del present Principat y comtats, deliberàrem prorrogar nostre consistori de la ciutat de Barcelona a la present vila de Tarrassa, per ocasió de la pesta que nostre senyor és estat servit enviar a dita ciutat de Barcelona, judicant dita prorrogació tant més necessària en les presents temporades, quant aquellas més calamitosas les pot observar vostra senyoria, y per consegüent, més digna de la atenció de nostre consistori y com, entre altres necessitats, no ocupe lo segon lloch la ab que avuy se troban los regiments del batalló, scriguérem una carta als molt il·lustres senyor consellers de la ciutat de Barcelona, los quals, per deliberació dels brassos generals, entrevenen en lo govern de aquell, representant-los llargament los medis que judicàvem necessaris per la conservació de dit batalló, com de la carta que a vostra senyoria se legirà veurà, los quals, ponderada exactament la metèria, nos aparexia que, o les quatre persones nomenadas per la junta del batalló, juntament ab lo qui aporta los libres de entrades y exides de aquell, ab los demés officials necessaris, devian exir de la ciutat de Barcelona o, no exint[b], almenys se havia de donar poder a est consistori, com a més proporcionada junta per dit effecte, per a deliberar tantes coses que occorran per lo sustento de dit batalló, essent inpracticable que, estant lo contagi en la ciutat de Barcelona, pugan aquelles tractar-se en dita ciutat; al que veem no se inclinan los molt il·lustres senyors[c] consellers de dita ciutat y senyors de la junta del batalló, que restan en ella, segons ab las cartas que apart se llegiran a vostra senyoria se veu. Y com, en la ocasió present // 115v // se espera[d] tràurer alguna quantitat considerable de algunes parts de la contribució del batalló, y juntament, tingam intel·ligències de alguna quantitat de blat ab què, dins breus dias, se podria occórrer a la falta de pa de monició que tenen los regiments de dit batalló, per ço, proposam a vostra senyoria lo sobredit, per a què sie servit aconsellar-nos, no sols si faltant-nos[a] lo parer dels senyors consellers y senyors de la junta del batalló, que són en Barcelona, podem[b] del diner que lo pagador de dit batalló cobrarà de les universitats fer la compra de blat que trobam[c], però encara en cars los molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Barcelona y personas de la junta del batalló, que allí restan, no·ls aparega adherir-se a què aquest consistori, com a part més principal en lo govern polítich del Principat y comtats, y axí mateix, de dita junta del batalló, procehesca en la disposició del que serà necessari per lo govern del batalló[d], si podrem deliberar lo convenient per dit effecte, attesa la impracticabilitat de poder-se tractar los negocis en dita ciutat de Barcelona, tant per poder conferir-s'i aquells que tenen de tractar los negocis, com nosaltres y persones nomenades per est consistori, de juntar-s'i. Confiant que, ab lo bon zel y madura ponderació de vosta senyoria, lo consistori, en dit fet, porà pèndrer una deliberació qual convindrà al servey de sa magestat, que Déu guarde, y benefici del Principat.

a. proposició intercalada entre els folis 114v i 115r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat se ha.
c. senyors *interlineat.*
d. a continuació ratllat que·s

---

116 /1r A.

Dimecres[e], a XVIII de abril, any MDCLI, en la torra o casa de las Aymerigas, terme de Terrassa, bisbat de Barcelona.

Constituït Francesch Alòs, botiguer de teles, ciutadà de Barcelona, com a procurador de mossèn Gabriel Font, prevere en la iglésia parrochial de Santa Maria de la Mar de dita ciutat, arrendatari del dret o augment de la bolla de les sedes de dita ciutat de Barcelona lo present y corrent trienni, com de sa procura consta en poder de Jaume Sayós, notari públich de Barcelona, a quinse del corrent mes de abril, en lo lloch ha hont estaven las guardes del molt il·lustre senyor deputat ecclesiàstich, qui·s trobave[f] en la torra dita de las Aymarigas[g], purgant per occasió del mal contagiós ere[h] en la dita ciutat de Barcelona, entregà y lliurà a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, una

a. a continuació ratllat per a te.
b. a continuació ratllat cobrar.
c. a continuació ratllat tractar dur assiento del pa de monció ab los monicioners que assí trobarem.
d. a continuació ratllat deliberant.
e. renunciació intercalada entre els folis 115v i 116r del trienni 1650-1654.
f. trobave *interlineat, damunt de* estave *ratllat.*
g. a continuació ratllat que estave.
h. ere *interlineat.*

partida auctèntica de quantitat de sis mil vuitcentes quoranta-vuit lliures, deposades per Joan Llinàs en la taula de la dita ciutat de Barcelona, lo die de quinse del mateix corrent mes de abril, dites y scrites al magnífich clavari de la dita ciutat de Barcelona en[a] compte de la Generalitat, per solució de tot lo que, fins dit die, per rahó del dit arrendament de creximoni de les sedes, la qual és closa y signada de mà de Francesch Joseph Fontana, notari públich de Barcelona, regint lo manual de dita taula, juntament ab la dita procura, també closa y signada per dit Costa, en presència dels testimonis baix scrits que, attès no y havie // 116/1v // concistori, per estar aquell porrogat en la vila de Terrassa, per a sis de maig pròxim y estar los senyors deputats dividits y separats lo hu del altre en diverses parts, purgant per rahó de dit contagi y que, per consegüent, no li here possible, ab la forma necessària, parlar ni tractar ab ses senyories que, per ço, en virtut del pacte posat en lo acte de dit arrendament, renunciave aquell en nom de dit son principal, requerint a mi, dit Costa, prengués los dits papers, aprés[b] de ésser envinagrats y perfumats, y[c] digué, en presència dels testimonis baix scrits y dels guardes que allí eren, que dits papers acceptave sols perquè constàs de les diligències per dit Alòs fetes y[d] no altrament, per no ser persona legítima per acceptar tal renunciació, y que·n donaria notícia als senyors deputats per a què ses senyories deliberassen lo que·ls aparexeria en rahó de dit fet, de les quals coses dit Alòs, en dit nom, requerí ne fos llevat acte públich y lliurat a ell en dit nom, o a son principal y a altres persones de qui fos interès. Presents per testimonis Joseph Puigsaulens, en la Seu de Vich benefficiat, y Joan Pasqual, perayre de la dita vila de Tarrassa.

116/2r En lo manual corrent de la taula del cambi o depòsits comuns de la present ciutat, sots calendari de quinse[e] de abril, mil sis-cents sinquanta-hu, és continuada una partida del tenor següent:

Deu·s en Joan Llinàs, Miquel Garcia, Pau Rossell, Francesch Roca, Francesch Oller, Cristòphol Sangenís, Onofre Torras, Pere Bofarull, Pere Pont, mercaders, Baltasar Sayol, Felicià Galvany y Francesch Alòs, botiguers de telas, que, per paraula de dit Francesch Alòs, en nom propri y com a procurador dels demés, com consta de sa procura en poder de Jaume Sayós, notari de Barcelona, a tretze de febrer proppassat, la qual, cobram dixem per ells al magnífich clavari de la present ciutat en compte de la Generalitat. Dits senyors las pagan per ells y per altres partícips y interessats en lo arrendament davall scrit, y los dits, las pagan a cumpliment de totas las tersas degudas y per la porrata o temps discorregut de la terça corrent de abril, maig y juny MDCLI y que discorrerà fins a vint del corrent mes de abril, en lo qual temps se renunciarà y retrà dit arrendament en mà y poder dels senyors diputats del General de Catalunya, per dits senyors fet, del dret nou imposat de un sou per lliura de las sedas de la present ciutat de Barcelona y sa col·lecta a Gabri[el] Font, òlim corredor de orella, vuy clergue, la qual renunciació, restitució, solució y paga fan en virtut del pacte apposat en lo acte de dit arrendament, de poder-se apartar de aquell en cas que Déu, Nostre Senyor, fos servit de permètrer morir-se en la present ciutat de Barcelona // 116/2v // de mal contagiós de pesta, com lo die de vuy és estat servit y sie vingut lo cas, y així, de dit die en avant no entenen per algun cas, tant dit principal com los demés partícips, correga dit arrendament per llur compte. Sis mil vuyt-centas quarenta-vuyt lliures y set diners MDCCXXXXVIII lliures, VII.

In quorum fidem ego Franciscus Josephus Fontana, notarius publicus Barchinonae, regens dicto manuale, hec meum appono sig+num.

116/3r Renunciació de la bulla de las sedas.

Die decima quinta mensis aprillis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quin(qua)gesimo primo, Barchinonae.

Reverendus Gabriel Font, presbiter in ecclesia parrochiali Beatae Mariae de Mari Barchinonae beneficiatus et olim curritor auris dictae civitatis, arrendatarius ad tempus trium annorum, qui currere inceperunt die primo mensis julii anni proxime elapsi millesimi sexcentesimi quinquagesimi, juris seu augmenti bullae sericarum, quod colligitur in presenti civitate Barchinonae et eius collecta per admodum illustres dominis deputatos Generalis Cathaloniae, dicto constituenti ad dictum tempus arrendatario dicto nomine. Gratis constituit et ordinavit procuratorem suum certum, itaque Francischum Alos, botigaerium telarum, civem Barchinonae, absentem et cetera. Dicto constituente et eius nomine coram dictis illustribus dominis deputatis dicti Generalis Cathaloniae, seu aliis quibuscumque personis quibus spectet comparendum et interessendum et dictum arrendamentum juris seu augmenti bullae sericarum cum omnibus juribus et pertinentiis illius dictoque constituenti, spectantibus renuntiandum et illud cancellandum et annullandum, sive cancellari et annullari petendum et, pro hiis, quascumque supplicationes // 116/3v

a. en ... Generalitat *interlineat al marge esquerre.*
b. aprés ... perfumats y *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació ratllat* digué en.
d. y ... renunciació *interlineat.*
e. *a continuació ratllat* de quinse.

// seu alias quasvis scripturas, tam publicas quam privatas, dandum, offerendum, presentandum et eas provideri subscribi et subsignari postulandum et requirendum et inde quecumque instrumenta renuntiationis et cancellationis dicti arrendamenti fieri faciendum, petendum, instandum et requirendum. Et cum posse substituendi, et cetera, et non revocare, et cetera. Testes sunt Benedictus Vendrell, negotiator et Raphael Hexarich, scriptor, Barchinonae habitatores.

In quorum fidem ego, Jacobus Sayos, regia auctoritate notarius publicus Barchinonae, hic me subscribo et meum appono sig+num.

---

118 /1r

[Carta][a] dels jurats de Vilafranca de Penadès, 24 maig 1651.

A.

Molt il·lustres senyors.

Arribà assí lo senyor marquès de Marçelín ab moltas tropas per alojar en esta vila, y com nosaltres ab molt gran vigilància y cuidado guardam[b] del mal corrent, dubtàrem ab lo alojament per assossegar lo poble un dia, que aprés, tenint concideració a la obligació que tenim a nostron rey y senyor sereníssim, que Déu guarde, y ab las bolletas de sanitat que aportaven, los alojàrem ab gran gust. Dirà vostra senyoria lo dany que feren la nit romangueren fora als splets, tant blats com ordis y arbres, seria una cosa prolixa, sols li diem lo stat que[c] està esta vila, que estan ab los perills tant grans que·s pugan concíderar, perquè als circumvehins primerament los han fet un saco cruel, particularment en lo loch de Pachs, Sant Culgat, la Granada, Santa Fe, Santa Margarida, Moià y altres lochs, que·ns venen a piloc, a mar, ab làgrimas als ulls, a hont no·ls han dexat ni la camisa, ni anelletas a las horellas de las donas, deprès de haver-los devastat <e>los splets, estant actualment devestant-los. A nosaltres nos fan mil extorcions, robant-nos deu quarteras de blat, que no·n teniam més que·l teniam al molí y vehem la gent, que veuen que·ls tallan sos blats, estan desesperats, concíderant que no han tingut sustento lo any passat, que asseguradament, si no fos nostron timó, ja haurian tot sclafit, perquè la gent proclama que tant se stiman morir com víurer, no tenint què menjar y vèurer que // 118/1v // las tropas tractan tant mal als paysans, molt pijor que si fossan los enemichs, que de aqueixa manera ho experimentam, pesarians assò se perdès, com la Ribera de Hebro que, ensès lo foch, és impossible apegar-lo, y axí, si ocasió hi (ha) haguda més precisa per acudir assí un senyor concistorial és aquesta, per a què ab sos ulls ho veja, perquè, aprés de perdut, serà molt dificultós tornar-ho reparar, lo que tria fer lo servey suportable del rey, totom se ofereix a fer-ho. Los castellans nos prengueren cent sinquanta quarteras de blat, tenin(t) lo síndich a Mataró per a fer-ne venir. Assí no tenim gra, ni pa, ni farina, perquè, com ja tenim dit, deu quarteras que·n teniam al molí, nos à l'an pres, que·ls assegur, que tant pobres com richs, nos estam morint de fam. Havem determinat de enviar aquí a vostra senyoria nostron síndich per representar ditas cosas a vostra senyoria, perquè·y posen remey, y aprés no·ns donen culpa que, per[a] part nostra, se sustenta per via de miracle, que tota la vegueria està de la manera que pot vostra senyoria concíderar, nosaltres ja·u escrivim a Sant Magrín[b] y senyor governador[c], però la execució toca a vostra senyoria, com ha pares de la província, y axí, los ho parlam, perquè aprés (no) nos donen culpa si lo negoci reïx al revés. Lo demés dirà lo síndich de paraula, pregant a Déu guarde a vostra senyoria.

Vilafranca de Panadès, maig 24 de 1651. Los jurats de Vilafranca de Panadès.

Després de haver fet ésta a vostra senyoria nos han // 118/2r // vingut proclamar *T.* Claramunt, de Pachs, *T.* Bargallona, de dit loch, que[d] los soldats han forsat quatra fillas suas en lo bosch, las quals són assí vuy scabalcadas, cridant ab grans crits.

a. carta intercalada entre els folis 117v i 118r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. guardam *interlineat.*
c. a continuació ratllat esta.

---

119 /1r

A.

Molt[e] il·lustre senyor.

Per occasió del contagi, que ha tant temps és en la ciutat de Barcelona, la taula y[f] banch de dita ciutat està fora de tot commers, sens que vostra senyoria puga valer-sse del diner que en dita taula se deposaria per los arrendataris dels drets de la bolla del principat de Cathalunya, y com per los negocis y affers de la Generalitat necessi-

a. per *interlineat.*
b. Sant Magrín ... governador *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat vostra senyoria.
d. que *interlineat, damunt de* són *ratllat.*
e. suplicació, declaració de testimonis i vot intercalats entre els folis 118v i 119r del trienni 1650-1654.
f. y banch *interlineat.*

[*1651*]

te vostra senyoria de pecúnias, y estant com està infecta dita ciutat, si los dits arrendataris deposarian en la taula de aquella lo depòsit no serie de[a] profit algú, ni vostra senyoria se poria valer del diner. Per ço y altrament, lo procurador fiscal del General a vostra senyoria supplica mane rèbrer informació de com dita ciutat està infecta de pesta y fora de tot commers, y constant, com constarà, manar als sobredits arrendataris[b] deposen las tascas caygudas y las que cauran en son termini en alguna taula segura[c] del present Principat, de part no infecte, los drets del fisc sempre salvos. Lo offici, etcètera. *Altisimus, et cetera. Joannes Baptista Pastor, fisci Generalis advocatus.*

Oblata V *junii* MDCLI *in consistorio, et cetera. Et domini deputati, instantibus dominis auditoribus computorum, commiserunt praedicta magnificis assessoribus dicti Generalis, qui super supplicatis debite provideant et justitiam ministrent. Costa, scriba major Generalis Cathalonie.*

Requesta dicto die et anno ministratis testibus paratus est recipere et recepta informatione providebit. Par, assessor.

119 /2r *Die quinta junii 1651, in villa Tarracie, diocesis Barchinonae.* Gabriel Bellver, negosiant, ajudant ordinari del pagador general del batalló, de edat quaranta-sinch anys, poch més o manco, interrogat sobre lo contengut en la supplicació donada per lo procurador fiscal lo die present *et dixit citatus et juratus:* Lo que jo sé y puch dir del contengut en dita supplicació és, que és cosa pública y notòria que, per occasió del pestilent contagi y ha vuy en la ciutat de Barcelona, està impedit lo comers de dita ciutat y lo poder-se gastar[d] los diners de banch y taula, ni per pòlisas ni altrament, en quant a les persones que·s troban fora de dita ciutat, per por del dit contagi y per no tenir comers ab aquella, y assò dich saber perquè, com a exercint lo dit offici de ajudant de pagador he tingut orde de la junta del batalló, en la qual entrevenen los molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Barcelona de què[e] me isqués de dita ciutat en companya del senyor pagador general del batalló, a fi y effecte de residir ha hont los molt il·lustres senyors deputats estarian, a fi y effecte de exigir los diners de la contribució del batalló de la vegueria de Barcelona, attès que lo comers de dita

a. de ... ni *interlineat, damunt de* legítim y *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* aporte lo diner comptant en la present vila de Tarrassa, hont vostra senyoria resideix per occasió del contagi, o bé.
c. segura ... Principat *interlineat al marge esquerre.*
d. *a continuació ratllat* ni tràurer diner algú.
e. *a continuació ratllat* en la present.

// 119/2v // ciutat està impedit y les universitats no volen pagar ni aportar diners en dita ciutat, ni obehir a les persones que ixen de aquella y altrament, com està dit, per ser cosa pública y notòria. Gabriel Bellver, ajudant ordinari del pagador general del batalló. *Fuit[a] sibi lectum et perseveravit coram magnifico assessore.*

Dicto die Franciscus Arnandes, ajudant de vehedor general, *etatis triginta annorum, citatus et juratus et interrogatus supra contentis in dicta supplicatione dixit:* Lo que jo sé y puch dir acerca del contengut en dit(a) supplicació és, que és cosa pública y notòria que lo comers de la ciutat de Barcelona està llevat en totas las parts de Cathalunya y ha cessat per rahó del pestilent contagi que·y ha en dita ciutat y tinch per cert y indubitable que, per rahó de dit contagi, està també impedit lo comers de banch y taula de dita ciutat, y que dels depòsits que·s fan en dits banch y taula no se'n poden valer los que són fora de Barcelona, que és cert que, sent prohibit lo comers, com lo és, és proïbit en tota manera, per los perills grans y ha en rahó de dit contagi, y que no y ha de haver persona alguna vulla portar diner en dita ciutat y deposar-lo, ni tampoch rèbrer-ne del dit banch y taula y axí ho he oït a dir en differents parts de Cathalunya ha hont me só trobat y ser // 119/3r // cosa pública y notòria. Yo Francisco Hernandes, ajudant de veedor general, firmo la sobredita deposició de mà pròpria. *Fuit[b] sibi lectum et perseveravit coram magnifico assessore.*

Dicto die[c] Laurentius Passoles, scutellarius, civis Barchinonae, etatis quadraginta duorum annorum, citatus et juratus et interrogatus super contentis in dicta supplicatione dixit: Lo que jo puch dir en dita supplicació és, que la ciutat de Barcelona està infecte del pestilent contagi ab molt gran augment y mortaldat de moltes persones, per lo qual, als denou de abril, me isquí de dita ciutat per deslliurar-nos de dit contagi. Y és cosa pública y notòria que, per rahó de dit contagi, lo comers de dita ciutat de Barcelona està llevat y ha cessat en totas parts de Cathalunya y tinch per cert que, havent cessat lo comers de dita ciutat, cessa també, y de necessitat, en quant ha la gent que són fora, lo poder comerçar en dita ciutat[d], sens evident perill de dit contagi, y assò dich saber per las rahons sobreditas de ser-me'n hanat y altrament ser cosa pública y notòria la del contagi y ha en dita ciutat de Barcelona. Yo Gerònim Galí firmo la present deposició per lo dit Lorens Passoles, per no saber de

a. Fuit ... die *interlineat.*
b. Fuit ... die *interlineat.*
c. *a continuació ratllat* Pere.
d. *a continuació ratllat* en si manera de poder deposar hi gastar en dit banch y taula de dita ciutat.

scríurer. *Fuit sibi lectum et perseveravit coram dicto magnifico assessore.*

119 /3v *Dicto die Tarraciae. Paulus Passoles, notarius publicus, civis Barchinonae, etatis quadraginta quatuor annorum, citatus et juratus, et interrogatus super contentis in dicta supplicatione et dixit:* Lo que jo sé y puch dir en dita supplicació és, que és cosa pública (y) notòria que en la ciutat de Barcelona y ha contagi del mes de janer passat ensà y que cada dia y ha molta mortaldat de persones, que és impossibre, si no és fugint de dita ciutat, lo deslliurar-se de dit contagi, y par ço, jo, ab tota ma família, me isquí de dita ciutat als denou de abril pròxim passat, que ha no ser tant lo excés de dit mal, per lo estament que jo proffesso, no·m fora mogut de dita ciutat y tinch per cert que, així com en las demés cosas, y ha evident perill de poder commersar en lo banch y taula per lo dit contagi, tant en respecte de cobrar diners com de rèbrer-ne, en quant ha las personas que són fora de Barcelona, en tant és veritat lo sobredit, que tenint-hi jo en lo banch y taula de dita ciutat de Barcelona, en mon nom, sis o set centes lliures, no he trobat forma de poder gastar ni lliurar aquellas de dit banch y taula, ni persona, des de què só fora, que haja volgut pèndrer pòlissa alguna, y així, estich totalment impedit, per rahó de dit contagi, de poder-me valer de dit diner deposat en dit banch y taula y assò és la veritat. Yo Pau Passoles, notari de Barcelona firmo lo sobredit de mà pròpria. *Fuit sibi lectum et perseveravit coram magnifico assessore.*

119 /4r *Die 12 junii 1651. Visa suplicatione pro fisci Generalis procuratorem oblata die 5 junii 1651 et in ea contentis. Attento ex informatione consta tabulam communium depositum et cambii civitatis Barchinonae, ob contagii pestilentii morbi epidemiae ex causa, commercium nunch inveniri et proinde impeditam esse levandi seu extrahendi facultatem ac proinde solutionem ibi faciendam non ese liberam ad effectum vel ad usum quotidianum et sumptis domui Deputationis pecuniae deservire valerent. Ibi et alias facto verbo in consistorio assessores infrascriptos et conclusione inde reperta suae illustres dominationes dictam insequendo conclusionem provident et declarant, quod solutio ab arrendatoriis facienda fieri nequeat in dictis tabula seu bancho dictae civitatis Barchinonae, sed quod aliis fiat in aliis[a] tabulis communium depositorum aliarum civitatum [mi]nime[b] impeditarum seu villarum presentis Principatus, ubi liberum depositum ad usui quotidienos domui Deputationis depositum fieri valeas. Vidit Serra, assessor. Vidit Par, assessor.*

a. a continuació ratllat civitatis.
b. [mi]nime ... villarum *interlineat al marge esquerre.*

121 /1r *Die[a] decima tertia mensis aprillis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcetesimo quinquagessimo primo, Barchinone.*

Magnificus Josephus Malich, civis honoratus Barchinone, tenens et regens oficcina coadjutoris primi rationalis et regentis computorum domus Generalis Cathaloniae. Gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratorem suum certum, et cetera. Ita quod, et cetera. Magnificum Josephum Rovira civem honoratum Barchinone, absente, et cetera. Ad videlisset pro dicto domino constituente et eius nomine dictum ofitium coadjutoris primi rationalis Cathalonie, cum juribus, pertinentiis, emolumentis et prerogativis suis universis, in manibus et posse illustrissimum dominorum deputatorum dicti Generalis Cathaloniae seu alterius cuiuscumque personae de his potestatem seu commissionem habentis vel habiturae, purae simpliciter aut in favorem cuyusvis personae, dicto domino procuratori benevisae, renuntiandum, cedendum et dimittendum et pro his quascumque suplicationes dandum, oferendum et prestandum et eas provideri subscribi et subsignari postulandum et obtinendum // 121/1v // et pocessionem ipcius ofitii inducendum seu [...] petendum, instandum et requirendum et [que] cumque licita et honesta juramenta in animam ipsius constituentis prestandum et inde instrumenta quecumque fieri faciendum, instandum, petendum et habendum, et cetera. Et demum, et cetera. Promisit habere rattum, et cetera. Et non revocar[e] sub omnium et singularum bonorum suorum solutionem. Testes sunt Benedictus Vendrel[l], negotiator, civis, Gabriel Xamb[o], negotiator et Josephus Sayos, scriptor, Barchinone habitatores.

In quorum fidem, licet manu aliena scriptorum, ego, Jacobus Sayos, regia auctoritate notarius publicus Barchinone, hic me subscribo et meum appono sig+num.

121 /2v 5 juny 1651. Ferriol dissent que no sie en consistori. H*ora secunda, pulsata post meridies.* Testimonis (Francesc) Llunes y Francesc Rol.

València que admet, *si et in quantum, et cetera. Servatis capitulis, et cetera. Hora tertia post meridies. Testes predicti.*

Al senyor deputat ecclesiàstich y militar, en casa del canonge Rovira, que no consenten en res que no·ls amostrés lo capítol de ço. *Et hora tertia pulsata. Testes predicti.*

a. procuració intercalada entre els folis 120v i 121r del trienni 1650-1654.

Al senyor deputat real en sa casa, a la plassa, y respon que admet, si y en quant disposan los capítols de Cort. Testimonis Joan Texidor, criat, y Francesc Rol.

128r Molt[a] il·lustre senyor.

Lo estat de les contagies[b] y pestilents malalties que han infficionat, ab lo estrago que a vostra senyoria és notori la ciutat de Barcelona, an dilatat-se per los veÿnats de la present vila de tal modo que, casi per totas parts, a dos lleguas de camí, està communicat, lo que havent considerat los magnífics consellers[c] y junta de morbo de la present vila, se ha resolt que, ab molt major cuydado y diligència de la que se ha tinguda fins assí, se guardàs la present vila per a preservar-la de dit contagi pestilent, en què assisteix specialment lo servey del rey, per estar esta vila posada en part apte per a la subvenció y sucorro de la ciutat de Barcelona en cas de invasió. E com no·s puga alcançar lo fi efecte sobredit, si no és que vostra senyoria se servescha de apoiar als dits magnífics consellers y junta del morbo, per quant lo excel·lentíssim senyor compte de Illa no repara de fer entrar a la present vila als soldats, a qui los de la guarda de dit morbo los detenen per no p(o)rtar bolleta de part sadular o, altrament, per venir de part suspecta, a qui no han volgut contradir fins a alcançar lo medi y amparo de vostra senyoria, y altrament per a executar altres medis a dit fi convenients. Per ço y altrament, suplican a vostra senyoria, se servescha de interposar sa auctoritat, perquè puguen impedir lo ingrés de dits soldats y altres persones que vindran sens bolleta de sanitat o altrament, arribant de part o llocs suspectes, perquè de altra manera judican, ja que no impossibble, a lo menos dificultosíssim, lo preservar dita vila, lo que speran de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Que licet, et cetera. Altissimus, et cetera*. Serra.

132/1r A.

Consulten[d] los molt il·lustres senyor deputats del General de Cathalunya als magnífichs assessors y advocat fiscal, si attès que, per ocasió de la entrada del enemich en lo present Principat, ab molt poder per anar a sitiar la ciutat de Barcelona per mar y terra, és estat forcós lo haver de exir en campanya, per a fer llevas de soldats los molt il·lustres senyors oÿdors militar y real, y per trobar-se absent lo molt il·lustre senyor oÿdor ecclesiàstich del consistori y haver-se fetes[a] moltes diligències per a què dit oÿdor ecclesiàstich, qui vuy se troba en la Seu de Urgell[b], vingués en la present vila y assistís en consistori, lo qual ha recusat y recusa venir, ab motiu de què pateix alguns atxaques de puagra y destil·lacions, y per offerir-se cada punt al consistori lo haver de fer moltes deliberacions per ocasió de la guerra, contagi y altrament, si poden dits molt il·lustres senyors deputats, los tres sols, durant dita necessitat, deliberar lo convenient y altrament tenir consistori per a fer tot lo que aparexerà necessari per la utilitat del Principat.

Jhesús, Maria.

Die 17 julii 1651. Vista la consulta per los molt il·lustres senyors deputats dalt proposada. Vistas las raons y causas que en ella se proposan, y attès y considerat que las ditas causas y raons, en dita consulta contenguda, se supposan certas y verdaderas, com[c] a cosa pública y notòria, y attès y considerat que, lo cas que·s consulta és de extrema y última necesitat, al qual, de present és impossible poder-se occórrer, ni donar forma, si no és fent la declaració y vot següent: No obstant la disposició del // 132/1v // capítol 57 del nou redrés de las Corts del any 1599, en lo qual, interpretant la disposició de altre capítol en altres Corts fet, se diu que no pugan fer consistori, si no és que sien quatre consistorials y que, de aquells, n'i haja un de cada bras, sens poder-hi en assò posar interpretació alguna, perquè és cert y indubitat que la voluntat de la Cort en dit capítol no se estengué al cas present, de tant gran necessitat y que, als molt il·lustres senyors deputats, en lo estat que tenen de present, no·ls és possible ajustar major número de consistorials, supposat de què los molt il·lustres oïdors militar y real estan ausents per causa molt urgent y necessària a tot lo principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, y lo molt il·lustre senyor oïdor ecclesiàstic se li havie escrit apretadament y fetas moltes diligències per a fer-lo venir en consistori, y fins ara, no se ha pogut alcançar, y per altra part, seria un gran absurdo y dany comú de tot lo Principat y comtats de Rosselló y Cerdanya, particularment en un temps que se offerexen contínuament, y de ara en ara, aver-se de fer deliberacions en consistori, que cessàs la administració dels molt illustres senyors deputats y lo poder deliberar y

a. suplicació intercalada entre els folis 127v i 128r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat malalties.
c. a continuació ratllat de la present.
d. vot, carta, relació, declaració de vot i deliberació intercalats entre els folis 131v i 132r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat les degudes de.
b. a continuació ratllat perquè.
c. com *interlineat.*

tractar las matèrias occorrents, tant contínuas y de tanta necessitat. Per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits són de vot y parer, que los tres molt il·lustres senyors deputats, sols, qui vuy se troban en la present vila, se podan juntar y fer consistori y deliberar, si y conforme y de la mateixa manera que los quatre que són necessaris, o lo consistori ple, porian y deurian deliberar. Entès emperò y declarat, que dits molt il·lustres senyors deputats no cessen de fer totas las diligències possibles per a fer venir a dit molt il·lustre senyor oïdor ecclesiàstic a residir en consistori, y també, que encontinent que cesse la urgent necessitat de estar ausents algú dels dits senyors oïdors que són fora, també cesse y dexe de // 132/2r // tenir lloc lo present vot o declaració, perquè en quant possible sia, se estiga y inviolablement se observe lo dit capítol 57 del nou redrés de las Corts del any 1599 y axí ó senten. *Salvo et cetera.*

Vidit Serra, assessor. Vidit Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Vidit Par, assessor.

132/3r Del[a] senyor oÿdor Sansa. 13 juliol 1651.

Molt il·lustres senyors.

A la que jo estava per a partir, que era als 7 del present, a venir aquí per a cumplir a ma obligació, y en particular, servir a vostra senyoria, me sobrevingueren los axaques tant vehements y impertinents y contínues, que me imposibiliten per a poder posar-me en camí, conforme vostra senyoria veurà ab la relació fa lo doctor Francesch Berart, metge d'est molt il·lustre Cappítol y obstant esta gran indisposisió mia patesch, en trobar-me un tant reforsat, acudiré a servir a vosta senyoria y fer ma obligació, encara que sia pèrdrer la vida, per vèurer tants apretos té esta província, los quals sento més que ma pròpria indisposisió y a no ser estos apretos y nesesitats tant grans y per estar jo tant indispost renunsiaria mon offici, perquè la obligació natural preferex a la positiva. Anit arribà un propri de la vall de Àneu por el il·lustre Capítol demanant socorro, ab bon número de gent, per la invasió à feta lo enemich en dita vall ab dos-cents cavalls y siscents infants, de què temem molt esta terra no perille passar lo enemich ja en dita vall de Àneu. Confiam ab lo favor del Senyor que, ab los soldats que estan de guarnició, juntament ab los paisans, los farem retirar, axí sia com convé i a vostra senyoria guarde. Urgell i 3 de juliol 1651. // 132/3v // Pus vostra senyoria veg, que en ses cartes me fan mersè dir-me que las posarà en dietari, suplic axí mateix a vostra senyoria, sia servit manar y ordenar al secretari de vostra senyoria, pose y continue mes respostes, y juntament ab la dita relació y fe autèntica del dit senyor doctor Berart al dietari, perquè anem tots de conformitat, pus vostra senyoria ordena. Molt il·lustres senyors, besa la mà de vostra senyoria lo més aficionat servidor, lo canonge Hyacinto Sansa.

132/4r *Relatio auctentica doctoris Francisci Barart.*

Noverint universi, quod anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quinquagesimo primo, die vero decima tertia mensis julii intitulata, presente Josepho Farell, scriptore jurato sub me Joanne Baptista Farell, notario publico, cive honorato Barchinonae, in civitate Urgellensi populato, et presentibus etiam Joanne Serra, ville de Tarrassa, diocesis Barchinonae et Francisco Prat, famulo admodum illustri et reverendissimi domini Hiacinti Sansa, canonici sanctae cathredalis Urgellensi, pro testibus ad infrascripta vocatis et specialiter asumptis. Existens personaliter constitutus magnificus Franciscus Berart, artium et medecine doctor, in dicta civitatis Urgellensi populatus, intus[a] camera ubi in lectu jacet dictus admodum illustris Hiacintus Sansa, domus sue solite habitationis, qua fovet in dicta civitate Urgellensi et in vico de Sancta Maria, coram testibus predictis et medio juramento per ipsum doctorem Berart, super crucem in posse dicti scriptori jurati, dixit et tradidit dicto scriptore, sub me jurato, relationem in scriptis sequentem:

«Molt il·lustres senyors. Per tenir notícia que lo senyor doctor Hiacinto Sansa, canonge de la Santa Iglésia de Urgell, oïdor del present prinsipat de Cathalunya tenia de baixar en exa terra per a asistir en las cosas convenients a dit Principat, fas la present relació a vostra senyoria. Y és que lo sobredit senyor oïdor està indispost per a posar-se en camí, per sò que, en dias passats, li apuntà lo puagre ab molta violènsia, y de altra part, una cruel destilació en la boca y ull dret, no obstant que, en lo punt fonch arribat en esta terra me fou forçós lo aver-lo de sangrar per dos ocasions y executar altros remeis per a mitigar a naturalesa, que està tant disposada per a fluccions, en tant que, per poch exercisi que fasse, està ab un contínuo dolor en la articulació del genoll y peu, y per ser lo temps vui tant indispost, per lo gran calor que fa, lo qual és prinsipal causa de sa desgana y indisposició, vinc // 132/4v // a inferir y tenir per sert, que dit senyor se veurà ab grans treballs y perill, si per cas se posa en camí, lo que jo no li aconsell fins a tant estigue un tant reparat, com ja tinch dit que lo calor és la causa de la flucció y lo moviment és la causa del aument del calor, y per consigüent, de

a. anotació escrita al dors.

a. intus ... Maria *interlineat al final de la relació, abans de les subscripcions.*

un moviment tant gran se seguiria aumentar-seli la malaltia y indesposició, que vui dit senyor pateix, y per sò, se fa la present relació a vostra senyoria, als set de juliol del present any mil[a] siscents sinquanta-y-hu, lo doctor Francesch Berart. Després que la sobrescrita relació fonch feta, que fou als set de juliol, vui, als tretse de dit mes, li ha tornat apuntar, juntament ab una gran inapetència, y sens poder reposar un tant ni tenir-se, sinó és ab gran treball».

Qua relatione sich facta et in scriptis tradita admodum illustris et reverendissimus dominus Hiacintus Sansa, jacens in lecto, instrumentum confici petiit sibique dari et tradi per me, dictum et infrascriptum notarium, que fuerunt acta in dicta civitatis Urgenllesi, anno, die, mense locoque predictis, presente dicto scriptore sub me jurato et presentibus etiam testibus presentis, ad premisa vocatis espesialiter quam assumptis, prout superius continet.

Ita approbo ego, notarius infrascriptus manu propria. Sig+num meum Joannis Baptista Farell, regia auctoritate notarii publici, civis honorati Barchinonae, in civi- // 132/5*r* *// tate Urgellensi populati, qui hec scribere feci et clausi, rogatus et requisitus ad approbatione epistola et correcto alineat in linea nona antecedenti paginae, ubi nihil legitur.*

132/7*r* Dijous, a 20 de juliol 1651. A.

Molt il·lustre senyor.

Ab vot dels magnífichs assessors y advocat fiscal del General, en resposta de una consulta per vostra senyoria feta en scrits, als 13 del corrent mes de juliol, fou declarat que, no obstant[b] lo capítol 57 del nou redrés de les Corts del any 1599, podie vostra senyoria, encara sols tres molt il·lustres deputats, fer les deliberacions convenients al General y al negoci de aquest, fundat dit vot ab motiu de urgent y última necessitat, ab la moderació baix experessada, ço és, que per quant lo enemich ha invadit lo present Principat ab molt poder, per al siti que commina fer a la ciutat de Barcelona per mar y terra, per a la oppugnació del qual, inseguint la deliberació de vostra senyoria se trobaven, com se troban, absents los molt il·lustres oïdors militar y real, juntament ab lo oïdor ecclesiàstich, lo qual diu vostra senyoria, que recusa venir al present consistori y que, per ço, en lo stat aleshores present, no·ls ere possible ajustar major número de consistorials, attesa les dites absència y renitència dits molt il·lustres oïdors respectivament, y que, de altra part, era necessari fer les deliberacions necessàries, majorment en la ocasió present, per a occórrer de hora en hora als sucessos que·s podien offerir, lo que constituia un cas de urgent y última necessitat, la qual no està compresa en la disposició de ninguna ley ni statut, que per ço pogués, com se li·a dit, vostra senyoria, encara que los deputats a ssoles, fer les dites desliberacions a la Generalitat y benefici de la província necessàries y oportunes, en lo qual vot, ab molta circumspecció fou posada la moderació[a] següent, que encontinent que cessàs la urgent necessitat de estar ausent algú de dits dos oïdors, cessàs també y deixàs de tenir lloc lo predit vot, perquè, en quant fos possible, inviolablement se observàs dit capítol 57, com en dit vot més llargament està expressat, al qual se ha relació. E com la urgent e última necessitat, que donà fonament a dit vot, sie estat que aleshores, quant vostra senyoria deliberà que, per al effecte sobredit, partissen dits consistorials per carta del magnífic don Joseph Queralt, de la Real Audiència doctor y regent la Real Audiència, se tenia notícia que lo enemich, ab la armada de mar, composta de un copiós número de vassells y galeres, se trobave sobre de dita ciutat de Barcelona, y de *//* 132/7*v* *//* altra part, per terra, ab un exèrcit anave marxant, segons se publicava per dita ciutat, attesa la qual precisa causa, aparagué vostra senyoria necessaria que, ab tota diligència, se fes y previngués la defensa, y per ço, lo molt il·lustre oïdor militar, ab tota diligència y a la ligera, partís per a la ciutat de Manresa, Vich y altres ciutats[b] del present Principat, per a solicitar les lleves convenients y lo molt il·lustre oïdor real per a rèbrer les lleves que·s ferien en la província en lo lloc de Mollet o altre dels veÿnats de Barcelona més a propòsit a dit designe, lo que en lo dit temps era necessitat, attès[c] lo sobrenarrat. E com la armada de mar de dits enemichs no estiga, de present, sobre dita ciutat, ni la de terra continue sa marxa, y per ço, les lleves de soldats que la província disposa no sols no·s congregan, però encara de pròxim no·s congregaran fins que, del excel·lentíssim senyor capità general, vinga orde per al socorro, lo qual és molt remot de nostre y en què, no sols no[d] és lo siti sobre la ciutat de Barcelona, però encara lo enemich no ha pressa marxa per a dita ciutat. De hont resulta que, segons lo estat present, no és precisament necessari que lo molt il·lustre oïdor real deixe de assistir al consistori, perquè ni fa falta al designe sobre referit, que fou principal motiu y causa de la deliberació de vostra senyoria per a llur expedició, estant majorment la pre-

a. *a continuació ratllat* sinch.
b. *a continuació ratllat* que per.

a. moderació *interlineat, damunt de* desliberació *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* viles y llocs.
c. *a continuació ratllat* lo enemich.
d. no *interlineat.*

sent vila en lloc molt a propòsit per a acudir al puesto ha ont se haurian de ajuntar dites lleves, perquè sols dista dos llegües de dit lloc de Mollet, y per ço, en est cas, pot acudir allí ab spay de poch temps, y entretant que allí acudiran dites lleves[a], estar[b] en la present vila, que[c] és de les vilas més pròximes a la[d] dita ciutat, del que clarament resulta que, attès lo present stat, cessa la urgent y última necessitat que dispensa en la disposició de dit capítol 57. Per ço, dits assessors y advocat fiscal, en exoneració de llurs consciències y per a cumplir a les obligacions de llurs offficis, diuen y declaran a vostra senyoria que, attès que la urgent necessitat de estar ausents tots los dits molt il·lustres oïdors militar y real vuy cessa, attès lo stat present, inseguint la sobredita moderació y intel·ligència en dit vot exprressada, deu servar-se la forma en lo dit // 132/8r // capítol 57 statuïda, ço és que, per a deliberar vostra senyoria és menester que sian quatre consistorials, un de cada bras, y per a què de la present declaració conste, suplican sie vostra senyoria servit[e] manar que lo scrivà major ho continue en lo dietari per a què conste de aquella[f] o, altrament, que lleve acte de la present scriptura. *Quae licet, et cetera.*

Vidit Serra, assessor. Vidit Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Vidit Par, assessor.

132 /9r B.

Los senyors deputats, tenint notícia certa de la invasió del enemich, que intenta contra la ciutat de Barcelona per mar y terra, ab gran poder, per[g] los avisos que continuadament han tingut y de present tenen, deliberaren isquessen en campanya los senyors oÿdors militar y real per solicitar les lleves de soldats per a fer opposició al enemich, del que donaren rahó al excel·lentíssim senyor[h] de Mercin, capità general de les armades de sa magestat en Cathalunya, y als molt il·lustres senyors consellers de la ciutat de Barcelona, los quals tots, han respost y alabat una resolució tan acertada al servey de sa magestat y benefici del Principat, y particularment, de la ciutat de Barcelona, com a cap d'ell, y que, per a poder juntar son consistori, attessa la necessitat referida y tractar dels negocis de la guerra y respòndrer a diverses cartes y per altres negocis y affers de la Generalitat, que no·s poden escusar, consultaren[a] si se podian juntar y los magnífichs assessors los aconsellaren poder-ho fer, y en aquexa conformitat han deliberat fins assí lo que és necessari fins a tenir resposta del excel·lentíssim senyor de Marsin dels designes del enemich, en lo que concorren alguns secrets que apar[b] convenient serà no publicar-se[c], majorment que dits senyors deputats ja han enviat a sercar al senyor oÿdor Sansa per tres vegades, ab comminació de acusar-li lo que disposan los capítols de Cort y altres, conforme de dret se porie procehir contra sa senyoria, y axí, a[d] dits senyors deputats los apar que, fins ara, no té lloch la moderació de dit vot, feta[e] ab tanta maduresa a 17 del corrent, proposada per dits magnífichs assessors, ans[f] bé entenen[g] continuar[h] dit son consistori en virtut de dit vot, com fins assí han continuat, fins[i] a tant cesse dita urgent necessitat, que de present y·és, entenent fer-ne gran servey a sa magestat y al Principat, tenint majorment notísia, que ja lo enemich va continuant la marxa devés Barcelona, y que la present resposta sie continuada al peu de dita[j] declaració de vot.

[1651]

---

133 /1r Als[k] molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, Roselló y Cerdanya, que Nostro Senyor guarde. A Tarrassa.

A.

Molt il·lustres senyors.

La de vostra senyoria de 19 del corrent tinch rebuda, y en resposta d'ella, diré a vostra senyoria, que lo enemich està encara, ab sa armarada, a Valls y diuhen han de anar allotjar aquesta nit al Callar. Esta tarde he tingut nobas, que don Joan d'Àustria desenbarcà ah(i)r en Tarragona, a hont se fa quantitat de pa de munició. En lo camp han passat mostra ab tota l'armada y se diu seran nou mil hòmens, entre cavallers y infanteria, no sé si auran desembarcat alguna gent dels vasells. Per l'armada se publica sempre que volen anar a Barcelona y que, dins dos dies, marxaran. Jo, en aquex cas, estich en la mateixa resolució que diguý a vostra senyoria, de anar

a. *a continuació interlineat i ratllat* perquè.
b. estar en *interlineat.*
c. que interlineat.
d. *a continuació ratllat* en la qual, en que, en lo entretant, pot fer dit molt il·lustre senyor oïdor sa residència.
e. servit manar *interlineat.*
f. *a continuació ratllat* quae licet, et cetera.
g. per ... tenen *interlineat al marge esquerre.*
h. *a continuació ratllat* capità.

a. *a continuació ratllat* ho dubt.
b. apar ... no *interlineat.*
c. se *interlinea*t
d. a *interlineat.*
e. feta ... corrent *interlineat al marge esquerre.*
f. ans bé *interlineat, damunt de* ni *ratllat.*
g. *a continuació ratllat* ordenar que·s.
h. *a continuació ratllat* en dit dietari de la present casa.
i. fins ... y·és *interlineat al marge esquerre.*
j. *a continuació ratllat* moderació.
k. *carta intercalada entre els folis 132v i 133r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.*

en persona, ab las tropas, a defensar-la, ab què no serà tan fàcil pèndrer-la com los enemichs se avian imaginat, encara que son exèrcit fos més numerós del que·s. Quant a las levas se fan, jo tropo molt diferència de las de Roselló y[a] Serdanya, a las de Cathalunya que, com aquexos comtats són tal allutjats d'esta frontera, importaria se fesan promptement, y en ser fetas, marxasen, que altrement vindran quant la ocasió serà passada; per las de dins Cathalunya, si·s pot fer de manera que los hòmens sien a punt ab ses armes, de manera que al primer avís pugan marxar, no seria menester venir encara, que jo, dins dos dies, avisaria del que se auria de fer, però si després, quant jo avisaré que serà a la ocasió se avian de entretenir per no estar a punt, més valdrà que vingan ara, que millor és que aguarden assý algun dia, que no que·ns faltassen quant los auré menester. Jo, per ma part, traballo contínuament fent las diligències posibles per a saver los designes del enemich y preparar-me per la oposició y[b] pot[c] vostra senyoria estar asegurat, que no perdré punt en tot lo que convindrà per defensa de la província exposant ma vida, quant[d] import[a] // 133/1v // que ab aquexa resolució acceptí aquest empleo. Nostre Senyor me vulla donar la dicha que·s menester y a vostra senyoria<s> moltes ocasions de servir-lo<s>. Guarde Nostre Senyor a vostra senyoria<s>.

Piera[e] y juliol 19 de 1651. De vostra senyoria<s> molt afectat servidor que ses (mans) besa. De Marchin.

He tingudes nobas de la cort, que sa magestat aurà feta nominació de virrey en la persona del senyor duch d'Albús, y a bé que aquell senyor vinga, asseguro a vostra senyoria que jo quedaré en lo meu[f] puesto de capità general y me emplearé ab tantas veras a la conservació de la província, que confio y restaré molt temps. He volgut donar a vostra senyoria aquest avís.

---

134 /1r Del[g] senyor oÿdor ecclesiàstich, de 17 de juliol 1651.

A.

Molt il·lustre senyor.

a. y Serdanya *interlineat.*
b. y *interlineat.*
c. poden *al manuscrit.*
d. *a continuació un espai il·legible, d'uns 31 mms.*
e. Piera y *interlineat*
f. mes *al manuscrit.*
g. *cartes intercalades entre els folis 133v i 134r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.*

La de vostra senyoria, de 12, tinc rebuda a[a] 17, a les 8 hores de la tarda. Ab ella veig los treballs que pateix per la mia absència y la necessitat de concistorial, no obstant tota la mia indisposició, encara sabés pèrder ma vida, jo partirie de assí dimecres per a Tarrassa per al que serà menester. Per vostra senyoria veig que vol vinga, encara que sia perdre ma vida, eixa donaré de bona gana per sa magestat y per ma pàtria, que no tenia que fer-m'o presentar per notari, que jo ja tenia escrit que, en poder caminar, acudiria. Déu me vulla dar forsses y salut aquí. Déu me guarde.

De Urgell i juliol a 17 de 1651. Rebuda a 17 de juliol 1651, a les 8 hores de la tarda. Lo canonge Sansa.

134 /3r B.

Molt il·lustres senyors. Jo tinc feta relació a vostra senyoria de la malaltia y indisposisió que patex lo senyor doctor Jasinto Sansa, canonge de la Sant(a) Iglésia de Urgell y oïdor del present Prinsipat, la qual se féu a set y a tretse del present mes, y vag continuant en las visitas y lo trobo en pigor estat vui que ningun dia dels que·m só ocupat en visitar dit senyor. Vui a 18 de juliol 1651. Lo doctor Francesch Bara[rt].

Die 17 julii 1651. Se à presentat al il·lustre senyor Hiacinto Sansa la carta del consitori, presents per testimonis Nicolau Pi, pagès de Tarragona y Vicent [Sa]lavedra, perarire, natural de Esparaguera, habitant en la Seu de Urgell. Y dit Sansa li à requerit le insertís la sobrescrita relació.

---

134 /4r Procura[b], etcètera, renunciant lo offici de Christòfol Vinyals, guarda ordinària de la casa de la Bolla de Barcelona, quant convinga, feta a Jaume Bravo y Joseph Rol.

Francesc Comelles y Francesc Borrell, verguers, a les 10 hores, 20 juliol 1651.

Die decima quinta menssis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, in civitate Barcinonae.

Ego Ch(r)istophorus Vinyals, cotonerius, civis Barcinonae, obtinens offitium alterius ex custodibus ordinariis juris bullae Generalis in tabula presentis civitatis Barcinonae. Gratis, et cetera.

a. a ... tarda *interlineat.*
b. *procuració intercalada entre els folis 133v i 134r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.*

*Constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera. Itaque, et cetera. Vos Josephum Rol, negotiatorem et Jacobum Bravo, tapinerium, cives Barcinonae, his praesentes, et cetera. Et cuilibet eorum insolidum. Ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum offitium alterius ex custodibus ordinariis bullae dicti Generalis dictae presentis civitatis, quod ego habeo et possideo, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathaloniae vel alterius cuiusvis personae seu personarum cui, seu quibus, provisio dicti mei offitii pertineat et seu de his potestatem habeant, renuntiandum et cedendum in favorem personae vobis, dictis procuratoribus meis et cuilibet eorum, benevisae dictamque renuntiationem admitti petendum et requirendum et, pro his quascumque supplicationes dictis admodum illustribus dominis deputatis et aliis quibusvis personis dandum, offerendum et praesentandum et pro predictis et eorum occassione et alias quaecumque instrumenta, tam de dicta renuntiatione, quam praesentatione, seu praesentationibus, dictarum supplicationum utilia et necessaria vobis, dictis procuratoribus meis constitutis, seu altero //*134/4*v*// *vestrum, benevisa fieri faciendum, petendum, instandum et requirendum, protestandum quoque requirendum et monendum et protestatis, requisitis et monitis ex adverso respondendum, triplicandum et ultra et inde quaecumque instrumenta fieri faciendum instrumentum et requirendum et demum ac generaliter ego enim, et cetera. Promitto habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Sub bonorum meorum omnium obligatione, et cetera. Actum, et cetera. Testes sunt Melchior Pages, mercator, et Joannes Baptista Marques, negotiator, cives Barcinonae.*

In quorum fidem et testimonium praemissorum, manu propria scriptis, ego Michael Marques, auctoritate regia notarius, civis Barcinonae et unus de scriptoribus juratis scribaniae majoris Generalis Cathaloniae, hic me subscribo et meum, quo utor in publicis claudendis instrumentis, appono. Sig+num.

---

135 /1*r* Procura[a] feta al senyor Joseph Rol, reseptor de[ls] fraus del General de Cathalunya, per posar lo offisi de guarda del portal Nou en cap de la persona que convindrà.

Die decima quarta mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, Barcinonae.

a. procuració intercalada entre els folis 134v i 135r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

[*1651*]

*Ego Thomas Bronsal, valluterius, civis Barcinonae, custos ordinarius Generalis Cathaloniae in portali Novo presentis civitatis. Gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera. Itaque, et cetera. Vos honorabilem Josephum Rol, receptorem fraudum Generalis Cathaloniae, civem Barcinonae, licet absente, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo, semel et pluries, comparendum coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis Cathaloniae dictumque meum offitium custodis ordinarii dicti Generalis, una cum omnibus salariis, lucris et emolumentis, juribus et pertinentiis illius renuntiandum, resignandum et cedendum in manibus et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis seu in ipsorum concistoris in favorem scilicet persone vobis benevise et per vos nominate et, dictas renuntiationem, resignationem et cessionem, recipi et admitti personamque seu personas proinde, ut prefertur, nominandum seu nominanda de offitio predicto cum omnibus juribus et pertinentiis illius provideri cum //*135/1*v*// *juris plenitudine et effectu, juxta formam generalium constitutionum Cathaloniae, capitulorum et actorum Curiarum usumque, praticam et stilum dicti Generalis petendum, supplicandum et obtinendum, requirendum quoque protestandum et monendum, et cetera. Et pro premissis quacumque supplicationes et, si opus fuerit, requisitiones, tam verbo quam in scriptis, dandum, offerendum et presentandum et eas providere de ipsum et exequiri faciendum et instandum et se et super instrumenta quecumque ad predictam necessaria et oportuna, cum clausulis assuetis, faciendum et firmandum seu fieri faciendum et concentiendum et demum, et cetera. Promito habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum, et cetera. Testes sunt Jacobus Sitjar, olitor portalis Novi, et Franciscus Vidal, sartor, cives Barcinonae.*

In quorum propria manu scriptorum fidem ego Jacobus Bas, auctoritate regia notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinonae, hic me subscribo et meum, quo utor, appono sig+num.

135 /2*v* 22 juliol, *hora* [a]*... post meridie*, en casa Rovira, ecclesiàstich y militar, a 3 quarts les sis de la tarda. Joseph Puigsaulens y Joseph Miquel Quintana. Ítem, Ferrer, la matexa hora. *T.* [b]... Bellver y lo criat Joan Texidor.

---

a. a continuació un espai il·legible, d'uns 5 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 2 mms.

[*1651*] 136*r* Dilluns a 24 de juliol 1651. A, B.

A[a] *noz tres chers et bien amez les diputez de nostre principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous vous avons desir donné advis du choix, que nous avons faut de la personne de nostre tres cher et bien amé, le seigneur de Marchin, pour luy donner la charge de nostre lieutinant general en noz armées et celle de cappitane general dans nostre province de Catalongne, a present qu'il part d'auprez de nous pour en aller faire les fonctions. Nous avons bien voullu l'accompagner de cette lettre pour vous dire, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honorée dame et mere, que vous ayez a le recongnoistre et a luy rendre les honneures qui luy sont deubez en la dite qualité de nostre lieutinant general en nos dites armées et de cappitane general en nostre dite province, et luy donniez toutte l'assistance qui dependra de vous, en sorte qu'il ayt moyen par les forces de la province, ainsy que par les nostres, de nous servir dans cet important employ, avec le succez, que nous esperons de sa bonne conduicte et des qualitez recommandables, qui sont en luy, les quelles vous sont assez congnues pour nous empescher de vous en dire d'avantage. Et parce que nous esprouvons tous les jours, combien vostre affection pour l'advantage de nostre service et pour celuy de la province est entiere. Et que nous ne doubtons pas, que vous ne nous en continuyez les preuves dans les occasions presentes, nous estimons qu'il seroit inutille de vous y exhorter. Et nous remittons au dit seigneur // 136*v* *// de Marchin de vous dire plus particulierement quelles sont noz bonnes intentions pour tout ce qui vous concerne. Nous ne vous ferons la presente plus longue ny plus expresse, desirant qui vous luy donniez la mesme creance que vous feriez a nous mesme. Et sur ce, nous prions Dieu, qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* XII *may 1651. Louis. Le Tellier.*

Louis[b], per la gràcia de Déu rey de França y de Navarra, comte de Barcelona, Rossilló y Cerdanya. A tots aquells que aquestas presentas lletras veuran. Salut. No avent pugut fins a present obligar los enemichs declarats de aquesta corona ha consentir a la pau y reconexents, de més a més, que llurs pensaments no tiran que ha perpetuar la guerra, y sobre tot, a fer-ne sentir los mals a Catalunya y a envahir, per vengar llur passió y llur rencor inplacabla contra los pobles de la dita província. *Nous* abem resolt d'emplear tot lo poder que Déu à mes en nostres mans per oposar-nos als designes si contraris al repòs de la Chrestiantat y si perjudiciables a nostres fahels vasalls de la dita província, qui nos han asegurat una afecció inviolable a nostrom servey, de manera que, no tan solament per la reputació de nostres armes y lo avantatge de nostros estats, més particularment per lo zel y fidelitat envers nós de nostres dits vassalls, nós som obligats de llur donar tot lo secors necessari y possible y abem resolt de fer passar quantitat de tropas de cavalleria y d'infanteria per en composar una armada *capable* de y entepèndrer tot lo qui serà necessari per a asegurar lo descans de nostres lleals vasalls de nostre província y repossar los enemichs, y per aquesta fy, desitgans donar-ne lo comandament en cap y l'autoritat sufisenta sobre las armas, dins la província, a una persona qui tinga totas las bonas qualitats requisites per a aquitar-se'n dignament, nós abem judicat, que nós no podiam fer millor elecció per un empleo de aquesta consequència, que de nostre molt char amat lo senyor de Marchin, qui ha exercat durant alguns anys y a nostre entera satisfacció y de aquella del públich, lo càrrech de nostre tinent general en nostres armades de Catalunya, en l'absència de aquells qui en tenian lo principal comandament, y s'i ha adquerida una conexensa molt particular dels[a] negocis de la dita província y de la manera de ataquar-hy los enemichs y de defender-se contra ells. E y ha fet conèxer, ansí que en los comandamens dels cors d'armadas, que ell à agut abans, com de mariscal de camp y en diversos càrrechs dins nostres tropas y // armades en Flandres, Itàlia, Alemanya y en totas las ocasions gloriosas y importantas qui s'i són ofertas, una gran valor, una experiència consumada en la guerra, una perfeta prudència, vigilència y conduita y una fidelitat y afecció singuliàrias a nostron servey y ha fets serveys recomandables en aquesta corona, de a hont, nós volem reconèxer y asegurar la perfeta confianca que nós prenem en ell, en lo alsant als primers càrrechs de la guerra, particularment dins de una província a hont ell ha merescut la aprobació unibersal y dins la qual, presentament, la esterelitat que Déu y ha permesa de totas cosas necessàries, no tant solament a la guerra, més al sosteniment de la vida dels propis habitans, y la malaltia contagiosa qui y causa grandíssims danys y temors, rendiran l'execució de mes bons designes y l'industria de aquell, qui los conduirà a una venturosa fy, per quant és més considerable qu·ella serà molt difficil. Saver fem que nós, per aquestes causes y altres en assò a nós movents, de l'avís de la reyna regenta, nostre molt honrada

a. carta intercalada en els folis 136r-v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. privilegi intercalat entre els folis 136v i 137r del trienni 1650-1654.

a. a continuació repetit dels.

dama y mare, nós abem lo dit senyor de Marchin constituït, ordenat y establit, constituïm, ordenam y establissem per aquestas presentas, firmades de nostre mà, nostre tinent general, representant nostre persona en nostres armades de Catalunya y capità general en nostre dita província de Catalunya, Rosilló y Cerdanya, y los dits càrrechs ly[a] abem donades y otorgades, donam y otorgam, per a exersar-les als honors, autoritats, prerogatives, preheminències, poders, previlegis, facultats, dretz, gatges, apuntaments y esmoluments qui apertanjen a tal y semblables, que nostres tinens generals en cap en nostres armades y capitans generals en nostre província de Cathalunya, Rosilló y Cerdanya, las han agudes per lo passat, y fent assò, comandar totas nostres tropas, tant de cavaleria que d'infanteria, francesos y estangers // sent en nostre armada y província, aquellas emplear per tot a hont menester serà, per lo bé y avantatge de nostron servey y per lo efecte de nostres intencions, fer víurer las gens de guerra de nostre dita armada y província en bon ordre y política, ferne fer las monstras y tènuas per los comissaris y controrallors ordinaris de nostras guerras, y en llur absència, comètrer-ne d'extraordinaris, comendar als officials de l'artilleria y dels viures y tots altres qui serviran en nostre dita armada, y ab las forsas de aquella, repossar los enemichs, ataquar-los y assallir-los entrar en llur payś, asitiar y fer batre las vilas, plasses y castells qui refusseran de obehir-nos, donar assalt, pèndrerlos per força ho ab tal composició que ell avisarà, oposar-se a totas entepresas que ell veurà ser contra l'hautoritat, servey y contràrias a nostres intencions, lliurar batallas, encontres, escaramoxas y fer totas altres accions y explects de guerra que menester serà, fer punir y castigar los transgressors de nostres ordonanços, segons la rigor de aquellas, fer observar nostres dites ordonanços y reglaments militar<i>s y las constitucions de Catalunya, nostre província, a l'esguard de tota la gent de guerra, ordonar los pagaments de nostres ditas tropas, de totas despesas de nostre dita armada, seguint nostres estats en expedyr totas las ordonanses necessàries, les quals, nós abem, des de presentament com per entonçes, validades y authorisades, validem y authorisam per aquestas presentas y generalment fer en totas las cosas susdites, tot ansý que nós mateix farem, ho fer fer poriam, si nós y eram present y en persona, ja sia que lo cas requeresca manament més especial, que no portan aquestas ditas presentas ly donam en manament a tots nostres tinens generals en nostre dita armada en l'ausència y soz l'hautoritat del dit senyor de Marchin en sa presència, mariscals y mestres de camp, coronells, tinens de nostre artilleria, generals dels viures, cabos y conductors de nostres dites gens de guerra, tant de cavall, que // de peu, francesos y estrangers y totz altres *officiers* nostros, axí mateix, a tots aquells de nostra dita província dependens del capità general en aquella y a tots aquells qui serviran en nostre dita armada y dins nostres tropas, francesas y estrangeras, de reconèxer lo dit senyor de Marchin y obehints ells farian a nostre pròpia persona, attès tal és nostron plaher. En testimoni de què, nós abem fet messer nostre sagel ha aquestas presentas. Dat a París, als vint-y-sis de abril de l'any de gràcia mil sis-cens cinquanta-un, 26 abril 1651[a], y de nostre regne lo octavo[b], firmat Luís y sobre lo replech: Per lo rey, comte de Barcelona, Rosilló y Cerdanya, la reyna regenta, sa mare, presenta. Lo Tellier.

Col·lacionat al original per mi, conseller del rey, secretary dels comandamens de monsenyor de Marcin. Claveria.

---

138 /1r Dijous[c] 27. A Salvador Toz, 40 lliures. Santjordi, Gerona, Blanc, curreus.

A.

Noverint universi, quod anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quinquagessimo primo, die [vero] vigessima quarta mensis julii ejusdem anni intitulata, presente et ad hec voccato me, Michaele Fexes, auctoritate regia ac illustri et multum reverendi conventus monasterii Beatissimae Virginis Mariae Rivipulli, ordinis sancti Benedicti, diocesis Vicensis, et presentibus etiam magnifico Paulo Mas et Vidal, utriusque juris doctor, cive Barcinone, et Jacobo Tolsa, paratore lanae, loci Sancti Quirici de Besora, eiusdem diocesis Vicensis, pro testibus ad infrascripta voccatis specialiter et assupmptis, existentes personaliter, constituti magificus Grabriel Cols, medicinae doctor, et honorabilis Anthonius Costa, chirurgus, omnes dictae villae Rivipulli, in scribania mei dicti et infrascripti notarii, medio juramento in manu et posse mei, dicti et infrascripti notarii prestito ad dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus eorum et utriusque eorum corporaliter tacta, fecerunt relationem sequentem quae: «Com ab orde» [*dictis*] *magnificis doctoris proferebatur ego, idem notarius, descripci et continuavi in modum infrascriptum et sequentem videlicet:*

a. ly *corregit, damunt* lui.

a. 26 abril 1651 *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* de nostra.
c. *relació intercalada entre els folis 137v i 138r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.*

«Nosaltres lo doctor Gabriel Cols, doctor en medicina, y Anthoni Costa, chirurgià, de la present vila de Ripoll, mijensant jurament, fem relació com lo doctor micer Barthomeu Soler y Coma, ajudant de racional del General de Cathalunya, està impedit, no sols de posar-se en camí, però encara de fer ningun moviment inmòdic o excessiu, per patir una febra habitual, nada de unes opilacions de melsa y per un accident o flucció que té en los botons, del que és estat forsós haver de pèndrer moltas medicinas per mitigar lo mal, que fóra estat factible lo parillar de la vida, y al die present, patex la matexa indisposició ab lo matex perill, que és inpossible poder-se posar en camí, ni tenir-se a cavall sens dit evident y manifest perill de la vida, de la qual indisposició fas yo, dit Costa, relació com, lo die de avuy, lo estic curant dos vegades cada dia, matí y tart».

De quibus omnibus et singulis // 138/1v // *dictus magnificis Bartholomeus Soler, verbo petiit et requisivit instrumentum confici sibique tradi et liberari per me dictum et infrascriptum notarium, quae fuerunt acta in dicta villa Rivipulli, sub anno, die, mensis et loco praedictis, presente me, dicto et infrascripto notario et testibus supradictis, ad praemissa voccatis specialiter et assumptis, prout superius continetur.*

In quorum fidem et testimonium praemissorum, licet aliena manu scriptis, ego idem Michael Faxes, notarius memoratus, hic me subscribo et meum appono sig+num.

---

138 /3r *A[a] noz tres chers et bien amez les deputez de nostre principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons veu par vostre despesche, du sixiesme de ce mois, les nouvelles instances, que vous nous faictes pour l'envoy d'un viceroy et nostre lieutinnant general en nostre province de Catalongne. Et bien que nostre intention ayt tousjours esté d'y pourvoir au plustost ainsy que nous vous l'avons faict connoistre et que vous l'aurez pû apprendre par ceux de la province, qui ont esté par deça, qui ont bien sçeu, que nous avions nominé pour cet effect diverses personnes bien qualifiées et qui eussent pû dignament remplir cette charge, neantmoins aucun ne s'en trouve en estat d'y pouvoir aller, cependant nous croyions avoir pourveu au plus pressé en choisissant le seigneur de Marchin pour commander en chef noz armées par dela, avec des forces suffisantes pour ý agir utillement. Et que l'auctorité de la viceregia pouvroit suppleer a ce que seroit a faire pour la justice. Mais comme nous reconnoissons, qu'en l'estat presant des choses dans la province, elle ne peu ý estre administré avec l'autorité suffisante, que par un viceroy est qu'il et besoin, qu'il ý en ayt un[a] pour l'administration du gouvernement politicque. Nous avons faict choix de nostre tres cher et tres amé oncle le duc d'Elbeuf, pair de France, gouverneur et nostre lieutinat general en nostre province de Picardie, pour luy donner cette charge. Et parce qu'il est impossible, que son esquipage soit aussy tost prest qu'il seroit a // 138/3v // *desirer pour luy donner moyen de se rendre dans la province, a fin de s'employer sans delay à remedier aux maux pressantz, qu'elle souffre, nous avons estimé, que nous pouvrions donner le pouvoir de viceroy au dit seigneur de Marchin, pour l'exercer par interim. Et neantmoins nous n'avons pas voullu ý prendre de resolution, jusques a ce que nous en [enssions] vostre advis, ainsy que des conseilleurs de Barcelonne et de noz autres principaux officieurs. Ce que nous avons bien voulu vous faire scavoir par cette lettre et vous dire, par l'advis de la reyne regente, nostre tres honnorée dame et mere, que vous ayez à nous faire entendre au plustost, vostre sentiment sur ce subject, a fin d'y pourvoir, ainsy qu'il sera necessaire, pour le plus grand advantage de nostre service et de la province. Et puisque, comme vous le jugez bien, un viceroy pourra arrester le cours des desordres des gens de guerre et faire regner la justice dans la province. Nous ne vous dirons rien de particulier d'aucuns gouverneurs et chefz des troppes, ne doubtant pas, qu'il n'y soit pourveu sur les lieux, suivant les instances qui vous en pouvrez faire. Vous asseurant au surplus, que la chose qui nous est le plus à coeur est de contribuer au soulagement et au secours de la province et de nostre ville de Barcelonne, dans l'estat deplorable* //138/4r // *ou elle se trouve presentement. Et sur ce, nous prions Dieu, qu'il veuille faire cesser les maux d'ont elle est affligée et qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Paris, le* XXIXe *juin 1651. Louis. Le Tellier.*

[Aux deputez du Principaut].

---

139 /1r A, B.

Dels[b] consellers de Barcelona, 4 agost 1651.

Molt il·lustre senyor.

a. carta intercalada entre els folis 137v i 138r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. un *interlineat.*
b. carta i vot intercalades entre els folis 138v i 139r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

Al punt havem rebuda la de vostra senyoria, de 2 del corrent, havem fet juntar nostres advocats y altres aplicats, perquè fessen son vot en scrits sobre lo dubte que vostra senyoria nos representava ab sa dita carta, lo qual nos han donat en scrits y remetem junctament ab esta, y segons aquell, veurà vostra senyoria, que no encontra ab los pactes fets ab Luýs 13, nostre senyor, de gloriosa memòria, la nominació de virrey y capità general d'est Principat y comptats feta per sa magestat en favor del excel·lentíssim senyor de Marchin, per las raons que en dit vot se dedueixen, ab las quals tenim per cert conformaran los assessors de vostra senyoria y que restarà est negoci sens difficultat. Nosaltres supplicam a vostra senyoria, sie de son servey considerar quant convenient és a tota la província, en esta ocasió que té lo exèrcit enemich, no solament dins d'ella, però tenint sitiada esta ciutat y que, en ella y haja persona ab las qualitats de virrey y capità general junctament, y los inconvenients que d'esta separació se poden originar, ponderats per vostra senyoria y nosaltres ab differents cartes fetas a sa magestat, y axí mateix, veu vostra senyoria, quant impossibilitats estam de poder esperar, ab la prestesa que la urgència demana, que vinga de la Frància altra persona ab aquestas qualitats, a més de què vostra senyoria pondera bé los aventatjes de valor y sufficiència, que en la persona de dit senyor de Marchin concorren, que·l fan digníssim de aquest y majors puestos y la confiança que d'ell fa sa magestat y lo apoio té en lo ministres superiors que vuy governan la monarchia y quant convenient és tenir a sa excel·lència grat en esta ocasió, de la qual dependeix, o nostra total perdició ab la de tota la província, o restar gloriosos per a sempre y desenganyat lo enemich de poder jamay triumfar d'est Principat y comptats, y així, quant los pactes no·s poguessen tant adequadament ajustar, com se ajustan, ab lo vot de nostres advocats, apar que, si en alguna ocasió hi ha hagut lloch, per lo bé públich, de dispensar en cosas semblants, ab las salvetats que en altras ocasions se han fet, ho demana esta ab torments més apretats, quant y més, que no judican sie menester tot assò. Y per sò suplicam a vostra senyoria que sie de son servey aderir-se en assò a nostre sentir, avisant-nos d'ell per lo retorn del present propri, perquè nosaltres esperam a despachar lo correu a sa magestat que a vostra senyoria havem // 139/2r // supplicat, fins a tenir ajustat assò, y encontinent ho estiga, supplicam a vostra senyoria tinga a punt dit correu perquè, en rèbrer la resposta de vostra senyoria, per lo mateix propri enviarem tots los despaigs que ja tenim a punt. També donam avís a vostra senyoria de què lo enemich desembarca la artilleria y és molt serca de la torra del cap del riu, supplicant a vostra senyoria sie servit donar pressa a què<l> las levas, que fa la província, se acosten a tota pressa a esta ciutat per las farinas, que·ns faran mersè vostra senyories de remètrer, ja tenim p(r)essent en la torra de Francisco Llair, que las rebrà y pagarà encontinent, supplicant a vostra senyoria hi donen lo calor possible y·ns manen moltas cosas del servey de vostra senyoria, a qui guarde Nostre Senyor.

Barcelona y agost 4 de 1651. Molt il·lustre senyor, de vosta senyoria sos majors affectats servidors, qui ses mans besan, los consellers de Barcelona.

139 /3r Divendres a 4 de agost 1651. Vot de la ciutat. A, B.

Jhesús, Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors concellers de la ciutat de Barcelona als advocats ordinaris y doctors aplicats acerca de la nominació de lochtitnent y capità general del present principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, que la magestat christianíssima del rey, nostre senyor, que Déu guarde, en persona del excel·lentíssim senyor de Marcin, si dita nominació encontra ab la disposició del capítol 9 dels pactes jurats als 23 de febrer 1642, ab lo qual està disposat, que sa magestat jurarà y prometrà que lo principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya seran regits y governats per un virrey y lochtinent general de sa magestat, que elegirà y nominarà de sos regnes, que serà *alter nos* ab tots los poders ordinaris y acostumats. Vist y ponderat lo thenor de dit pacte, ab lo qual se diu, que lo virrey se elegirà dels regnes de la magestat christianíssima, que és lo mateix que si digués regnícula, y axí, no és necessari que sie persona natural, nada en algú dels regnes de França, sinó que basta ésser persona súbdita a la magestat christianíssima, per rahó de incolat o domicili, encara que sie forster, natural de altre regne o província no subjecta al rey christianíssim, senyor nostre, perquè no se ha de mirar si lo domicili és natural, co és, originari, o accidental de incolat o domicili de habitació, perquè quant al effecte de acquirir y gaudir civilitat o regnicolat tot és hic, perquè de la matexa manera se acquireix per lo domicili accidental de habitació que per lo natural originari, com ho diu Mescardo en lo tractat *De probatione* en la conclusió 1.141, número 23, Joan Maria Alcover en la decissió 219, número 6, lo *Car. Tus. L. C.,* verbo «*civis*», conclussió 274-275 y la rahó és, perquè no manco és súbdit a la jurisdicció del senyor, lo qui habita en son lloch, que lo natiu o natural de aquell, com ó diuen los doctors en la *Antiqua, «De judice et*

vis», cum quodam novella «De jurisdictione omnium judicum» et in capitulo postulati et in capitulo ad contingat // 139/3v // *«De foro competenti» ubi ait jurisconsultus «Incola et sui magistratibus parere debet apud quos incola est et illis apud quod civis est» L. Incola ad Nunis Sofanus con. 129, volumen prio.* Y és cosa molt sabuda que «*Quis sortitur forum non solum per originem vel constitutionem domicilii*». Y lo inviolat domicili fa que lo domiciliat gose dels privilegis de la ciutat a hont ha constituït lo domicili y és hagut per ciutedà, com ho diu Pere Rebuffó en la ley *Pupilius «Incola» de verbis significatione*, pàgina 752, quant se·l entenga haver constituït domicili, encara que regularment se dexe al arbitre del jutge y alguns volen deu anys de permanència, altres tres, en Barcelona un. Lo cert és que, quant lo estrany casa ab alguna dama d'aquella ciutat o regne, és vist haver determinadament haver constituït domicili y és tingut y tractat com a ciutedà de aquella ciutat, axí ho diuen y ensenyan Man. *De presumptione. presum l. 30, numero 33, cum sequenti tres l. b. Mascaro, De probatione con. 535, per totu cart tus. l. d. con. 592. Rota decis. 384 sur. con. 313, numero 62 versi. Advertatur liber 3 men. pres. 30 numeros 33, liber 6 cond. an. 5, numero 25 et sequenti, Rota decis. 327, numero 5 p. pa. divers.* Y axí, qui diu un home de la ciutat de Barcelona se ha de enténdrer tant del habitant com del natural y lo mateix se diu del regnícula, perquè lo domicili constituït en algun lloch fa al domiciliat ýncola de aquell lloch. *ex. tex. in L. cives de incolis, liber 10 ubi l. Jacob. Rabuffo, Hu. de Pinna ll. Alii scientes.* E axí diu molt bé lo cardenal Tusco en lo tom 4, llibre V, capítol 72, numero 3, que lo mateix és dir[a] «*Acissiatensis vel de Aciscio*», que diu «*civis vel incola Aciscii*» y lo mateix és dir «*Barcinonensis que civis vel incola Barcinonae» juxta tradita per* // 139/4r // *Bart. an. 42, visa inquisitione numero 4, liber primo*, de hont se infereix y conclou que, essent casat lo excel·lentíssim senyor de Marcin ab una dama, la marquesa de Clarmont, en Gascunya, y de altra part, havent comprat ab son diner lo comptat de Granvilla, cituat dins los regnes de França, no·s pot duptar que, per rahó de dits estats que posseheix dins lo dit regne de França, sie vassall del rey de França, senyor nostre, ni tampoch se pot duptar que, havent contractat dit matrimoni y comprat dit estat de Granvilla, no hage acquirit incolat y civilitat en lo regne de França, y axí, pròpria y verdaderament se diu regnícula del regne de França. Ajusta's a tot assò que, en lo regne de França, no·s poden acquirir estats sens tenir privilegi de naturalisació, com ho diu Rebuffó en lo tractat que ha fet *De pacifica et momentanea possessione, limit. 4 et in tractatus De litteri naturalitatis*, que lo parla pàgina mil i 383. Y axí és estat necessari, que dit senyor de Marcin, per adquirir y possehir dit marquesat y comptat hage obetingut lletres de naturalisació o naturalitat, que obran lo mateix que si fos natural del regne. Tot assí ha constat per relació de personas fidedignas, de auctoritat y crèdit, que ho saben molt bé, y per consegüent, cessa tota difficultat, majorment que la observança subseguida ha declarat que bastave lo domicili accidental, com se és experimentat en la persona del eminentíssim cardenal Mazarín, lo qual fonch admès en virrey de aquest Principat y comptats, perquè tenie un archebisbat en lo regne de França, la rahó és perquè, no sols los arquebisbes y bisbes, però encara los canonges y beneficiats, que tenen beneficis de residència y los doctors que lligen en la universitat, encara que sien forasters, són tinguts per // 139/4v // ciutedans e íncolas, per causa del domicili accidental que·s contrau ab lo tal benefici de residència, com ho diuen y ensenya lo cardenal Tusco en los llochs dalt citats y Joseph Mascaró *De probatione*, en la conclussió 135, número 5. Per las quals y altras rahons, los doctors baix firmats són de vot y parer, que la nominació de virrey feta en la persona del dit senyor de Marcin no encontra en manera alguna ab la disposicó del capítol 9 dels sobredits pactes jurats per lo senyor mariscal de Breze, com a procurador del christianíssim rey de França, senyor nostre, als 22 de febrer 1642, los quals tenen força de lley y constitució en aquest principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, ni·s troba constitució alguna ni capítol de Cort que impedesca esta nominació. *Salvo, et cetera.*

Mir, advocatus civitatis. Campana, advocatus civitatis. Vila, consulens. Jorba, consulens. Gassio, consulens.

a. *a continuació ratllat* acissine pensi.

139/5r Renunciació[a] de la bolla de Vilafranca de Penadès, feta en Tarrassa a VIIII de agost 1651, per ocasió del contagi.

Joan Renau, arrendatari. A.

139/6r *Oblata per Franciscum Alos, botigerium telarum, civem Barcinonae, procuratorem Josephi Pinyana et Francisci Roca, mercatorum, arrendatariorum jurium bullae ville Villefrancha Penitensis.*

a. *renunciació, procuració, subarrendament, testimonial i certificatòria intercalats entre els folis 138v i 139r del trienni 1650-1654.*

Molt il·lustre senyor.

Joan Renau, pasamaner, ciutadà de Barcelona, als 5 dies del mes de abril de 1650, arrendà lo dret del sagell de plom y cera de la bolla de la vila de Vilafranca de Panadès[a] y sa col·lecta y lo haument del dret sobre de les sedes, y en lo acte e o taba del dit arrendament y à un pacte, entre altres, que sempre y quant y hagués peste declarada en dita vila o en la major part de la dita col·lecta, y per dit effecte cessàs lo comers, que en dit cas, pogués y fos lícit al dit deixar y rèt(r)er lo dit arrendament, com appar del acte del dit arrendament, lo qual vostra senyoria té, o son secretari, en son poder, al[b] qual se fa relació, y ab acte ahut y testificat en poder de Michaell Marquès, notari, al 8 de abril 1650, appar com lo dit Joan Renau féu acte de regoneixensa, ab lo qual regonegué que, lo dit arrendament de la bolla de Vilafranca havia fet en favor y per orde de Francesc Rocha y Joseph Pinnana, mercaders de Barcelona, com del prechalendat acte appar, lo qual se produeix, si y en quant per aquesta part fa y no en més, y com lo dia present y de molts dies és, que la peste stiga declarada en la dita vila de Vilafranca de Panadez, així que los poblats en dita vila an agut de deixar // 139/6v // ses cases y habitacions y abarracar-se'n en la[c] campaynna, per ocasió de la peste, per lo que Francesce Alòs, botiguer de teles, procurador de dits Pinnana y Rocha, com de son poder consta ab acte rebut en poder de Bertomeu Plaja, notari, renuncie en mà y poder de vostra senyoria lo arrendament del dret de bolla y haument de aquell de la vila y col·lecta de Vilafranca de Panadez y offereix pagar prorrata, la que deurà del dit arrendament fins lo punct e ora, enseguint així lo tenor del capítol de la taba, fent[d] a vostra senyoria ocular hostenció de una certificatòria feta en la vila de Igolada y un testimonial rebut en la vila de Tarrassa, contenint la veritat del contagi de dita vila de Vilafranca. *Offitialis, et cetera. Que licet, et cetera. Altissimus, et cetera. Pastor.*

Oblata die VIIII *augusti*[e] MDCLI. *in consistorio, et cetera. Et domini deputati, instantibus dominis auditoris computorum, commiserunt praedicta magnificis assessoribus dicti Generalis, qui super suppliccatis informationem recipiant et postea relationem in scriptis faciant. Costa, scriba major Generalis Cathaloniae*[f].

Requesta die 11 predictorum mensis et anni, incipiat informatio et viso, faciunt relationem. Serra, assessor.

139/7r Los assessors y advocat fiscal infrascripts, attès lo contingut y narrat en la suplicació retroscrita, y majorment, que en la tabba del arrendament de la col·lecta de Vilafrancha de Panadès del corrent trienni, està pactat expressamnet que, sempre que hi agués peste declarada en la dita vila de Vilafrancha de Panadès, o en la major part dels[a] llochs de la col·lecta, de tal manera que cessàs, per esta causa lo commerç de dita vila de Vilafrancha, en dit(s) cassos, pugan dits arrendataris renunciar y rètrer dit arrendament. Attès que, de la informació rebuda, consta ésser declarada la peste en dita vila y llevat lo commerç de aquella, y altrament se confirma ab la certificatòria feta per Joseph Stalella, notari del consell de Igualada, del que resulta ésser vingut lo cas de dit pacte. Per ço y altrament diuen a vostra senyoria que són de parer[b] que vostra senyoria pot y deu acceptar la renunciació del arrendament de dit dret de bolla de la vila de Vilafrancha y sa col·lecta[c]. *Salvo semper, et cetera.*

Vidit Serra, assessor. Johannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Vidit Par, assessor.

139/8r A[d] Francesc Alòs, que Déu guarde. Granollés.

Die secunda mensis augusti, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. In parroquie Sancti Felicis de Alella, diocesis Barcinonae.

Josephus Pinyana, mercator, civis Barcinone, arrendatarius, una cum Francisco Roca, mercatore, cive dicte civitatis, trienii bullae plumbi et cerae Villaefranche Penitensis et eius collectae, de quoquidem arrendamento recognitionem obtinuerunt, dicti Pinyana et Roca, a Joanne Renau, passamanerio, cive Barcinonae, ut constat instrumentum recepto penes Michaelem Marques, notarium, civem Barcinonae, die octava mensis aprilis, anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi, cuiquidem Joannni Renau fuerunt praedicta arrendata per admodum illustres dominos deputatos Generalis Cathaloniae, cum instrumento recepto penes scribam majorem dicti Generalis Cathaloniae, die quinta proxime dictorum mensis et anno, dicto nomine. Gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratores suos çertos, et cetera. Itaque, et cetera. Christophorum Santgenis, mercatorem et Franciscum Alos, botiguerium telarum, cives Barcinonae et utrumque

a. *a continuació ratllat* y en la taba.
b. al ... relació *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació un espai il·legible, d'uns 8 mms.*
d. fent ... Vilafranca *interlineat al marge esquerre.*
e. augusti *interlineat.*
f. *a continuació dues línies ratllades.*

a. dels llochs *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* aver-se.
c. col·lecta *interlineat, sota d'un espai il·legible.*
d. *anotació escrita al dors.*

[1651]

eorum insolidum, licet absentes, et cetera. Ad presens // 139/8v // dictum arrendamentum, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, in et a pactum in eodem arrendamento adjectum, eo quia pestis existit de presenti in dicta Villafrancha Penitensis et alia, renuntiandum et cedendum in manibus et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum aut alterius personae de his potestatem habentis seu habituram. Ipsasque renuntiationem et cessionem recipi et admiti petendum, duplicandum et obtinendum et presentandum et ea provideri decerni et exequi faciendum et, si oportuerit, pro praemissis instrumento quecumque fieri faciendum et instandum. Et demum, et cetera. Promitit dicto nomine habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Testes sunt Michael Harixa et Ludovicus Claresvalls, mercatores, cives Barcinonae.

In quorum, manu propria scriptorum, fidem ego, Bartholomeus Plea, auctoritatibus apostolica atque regia, notarius publicus Barcinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

139/9r A[a] Francesch Alòs, que Déu guarde. Granollés.

Die veneris, octava mensis aprilis, anno a Nativitati Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo, Barcinonae.

Ego Joannes Ranau, passamanerius, civis Barcinonae. Confiteor et recognosco vobis magnificis Francisco Roca et Josepho Pinyana, mercatoribus, civibus Barcinonae, his presentibus, quod licet per admodum illustres dominos deputatos et auditores computorum Generalis principatus Cathaloniae, duobus instrumentis receptis in scribania majoris dicti Generalis, die quinta presentis et currentis mensis aprilis, fuerunt michi, tamquam plus danti et offerenti in encantu publico, currritore publico mediante, ad tempus trium annorum, qui currere incipient die prima mensis julii proxime venturi, annique currentis millesimi sexcentesimi quinquagesimi, bullae plumbi et sigilli serae et aliorum jocalium villae et collectae de Vilafranca de Panadès *et jurium creximonii sericarum impositum per brachia generalia, cum deliberationes facta die vigesima secunda mensis octobris, anni millesimi sexcentesimi quadragesimi, ratione deffencionis belli huius Principatus, eidem villae et collectae de* Vilafranca de Panadès. *Pretio scilicet arrendamentorum primis bullae plumbi et sigilli serae, decem octo mille tercentarum et trium librarum monete Barcinonae per toto dicto[b] triennio // 139/9v // ad rationem sex mille centum et unius librarum pro quolibet anno, et arrendamento juris bullae sericorum de predictae villae, pretio centum et quinque librarum dictae monetae, ad rationem triginta quinque librarum pro quolibet anno, solvendarum modo et forma ac terminis et solutionibus in dictis receptis instrumentis contentis et dicta duo instrumenta arrendamentorum fuerunt michi data et acta et in mei favorem concepta et per me arrendatos, acceptatos et assecuratos ad totalem tuitionem dictarum admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum. Et quia rationi veritas tamen sich se habet, quod dicta duo instrumenta arrendamentorum acceptavi et in dicta subhastatione de eis facta dixi hastamus fiscalem accepi pro vobis, jam dicti Francisco Roca et Josepho Pinyana, et de ordine et comissione mei et ad opus mei nech meorum. Id cuio volens vobis super premissis coram agnoscere fide et, a tramite veritatis, que in omnibus est preferenda, non recedere. Gratis, et cetera. Do, cedo et mando ac etiam transfero et transporto vobis et vestris et utrique vestrum insolidum et quibus volueritis omnia jura, omnes actiones, reales et personales, michi competentia et competentes competereque debentia et debentes // 139/10r // ac acquisita et acquisitis in dictis duobus instrumentis juribusque et pertinentiis illorum, quibus juribus positis recipere et habere seu collegi et recipi facere et in vestros usos et utilitatem mittere et convertere, sine aliqua contributione michi seu meis quomodolibet facienda et alias uti agere, et cetera. Ego enim, et cetera. Ponendo vos et vestros, et cetera. Dicens et intimatu, et cetera. Insuper convenio et etiam sponte juro, et cetera. Presentem recognitionem boneque fidei agnitionem ac jurium et actionum cessionum et omnia et singula supradicta rattas, et cetera. Habere, et cetera. Et non revocare, et cetera. Precedente tamen pacto et conditione, quod nos habeatis et teneamini solvere pretia dictorum duorum arrendamentorum dicti admodum illustri domini deputatis et Generali Cathaloniae terminis et solutionibus, modoque et forma contentis in dictis et prechalendatis instrumentis meque et bona mea, a solutione dictorum pretiorum indempnem et indempnia servare ad in perpetuum, et cetera. Ac etiam habeatis et teneamini adimplere et servare omnia et singula, in quibus ego obligatus sum eidem Generali Cathaloniae et dominis deputatis illius, juxta seriem et thenorem dictis duorum arrendamentorum.*

Ad hec nos, dicti Franciscus Roca et // 139/10[a]v *// Josephus Pinyana, dictam recognitionem dictarum duarum bullarum boneque fidei agnitionem cum pactis et conditionibus supra appositis, quibus expresse consentimus, acceptamus, gratis igitur convenimus et promittimus vobis, dicto Joanni Renau, recognoscentis per servare vos et vestros penaque vestra et vestrorum a predictis indempnes et indempnia ac penitus et perpetuo sine dampno pactaque predicta servare et adimplere,*

a. anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat termino.

prout superius continetur obligando vobis proinde, personas et omnia et singula bona nostra et utriusque nostrum insolidum, cum eisdem clausulis et cauthelis, renuntiationibus proprii fori submissionibusque et aliis, in dictis et prechalendatis instrumentis arrendamentorum expressis et specialiter et expresse, cum scriptura tertii in libris Tertiorum curiae magnifici vicarii seu regenti vicariam Barcinonae, cum obligatione personarum et bonorum nostrorum et utriusque nostrorum insolidum, cum renuntiatione spatii, fori et alterius cuiusvis fori, submissione, etiam cum facultate variandi, et cetera. Stipulatione et juramento, et cetera. Actum, et cetera.

Testes firme dicti Joannis Renau, recognoscentis predicti, et // 139/11r // Josephi Pinyana, acceptantis, qui scilicet dictis die et anno sunt Jacobus Argullol, botigarius, et Michael Sanctasusanna, parator, omnes v(i)llae de Igualada, *Barcinonae residentes. Testes [firme] dicti Francisci Roca, acceptantis predicti, qui etiam firmavit Barcinonae die undecima predictarum mensis et anni, sunt Christopherus Santgenis, mercator, et Anthonius Balcells, notarius, cives Barcinonae.*

In quorum fidem et testimonium praemissorum, manu aliena scriptis, ego Michael Marques, auctoritate regia notarii, civis Barcinonae, et unius ex scriptoribus scribaniae majoris Generalis Cathaloniae, hic me subscribo et meum, quo utor, appono sig+num.

139/13r *Die undessimo mensis augusti millessimo sexcentessimo quinquagessimo primo, in villa Tarraciae, diocesis Barcinonae.*

Magnificus Franciscus Carmona, miles, etatis prout dixit triginta novem annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus, qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus super contentis in supplicatione oblata per Franciscum Alos, botigerium telarum, civem Barcinone, procuratorem Josephi Piniana et Francisci Roca, mercatorum, arrendatorum jurium bullae ville Villefranche Penitensem, die[a] *nona predictorum mensis et anni. Et dixit:* Lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació que se me és stada llegida, és que en lo mes de juliol proppassat[b] se posà lo contagi en la vila de Vilafranca de Panadès, per rahó del qual judico estava // 139/13v // lo comers en dita vila impedit, lo que dich saber perquè als deu de dit mes de juliol, trobant-me jo, testimoni, cerca del molí de Sant Quintí de Mediona, que tinc en lo terme de dita vila, preguntant a alguns[c] deian ésser naturals de Vilafranca de Panadès, com axí en dit molí no·s trobava lo moliner qui tenia llogat aquell, aparts me respongueran que lo moliner s'era retirat de dit molí perquè no havia volgut comunicar ab ells, per ésser vinguts de Vilafranca, a hont me digueran que·i havia pesta y que havia restada molt poca gent dins dita vila, per haver-se retirat los demés de aquella per ocasió de dit contagi, lo que altrament també[a] sentí a dir públicament y era públich y notori, y en dita ocasió n'i à, que los de Sant Quintí tenian guardas als de // 139/14ar // dit molí, perquè no·s comunicassen ab ningú, y ara, de pochs dies ha, he oït dir que encara continuava y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die in dicta villa Tarracie.

Petrus [Crict], parator ville Tarracie, etatis prout dixit, quadraginta annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus, qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit: Senyor, lo que jo sé y puc dir acerca la supplicació que se me és estada llegida, és que lo die de sant Joan de juny proppassat, o pochs dies aprés, tinguéram avís en la present vila que, en la vila de Vilafranca de Panadès, hi havia mal contagiós de pesta y que //139/14v // molta gent de aquella era exida a abarracar-se a la campanya, per rahó de dita pesta, y per sò, inseguint dit avís, en la present vila se ha llevat lo comers a dita vila de Vilafranca de Panadès, com fins vui ha estat contínuament llevat, lo que dich saber per ésser balle del morbo en la present vila, y altrament, haver-ho oït dir públicament, y altrament, ésser públich y notori y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die in dicta villa Tarracie.

Marchus Gotarda, negotiator, civis Barcinone, etatis prout dixit, viginti duorum annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus, qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera. // 139/15r *// Dixit:* Senyor, lo que jo sé y puc dir acerca la supplicació que se me és estada llegida, és que als últims dies del mes de juny, proppassat, trobant-me jo, testimoni, en lo lloch de Sant Cugat de Çesgarrigues, que dista de la vila de Vilafranca de Panadès, mitja ora de camí, poch més o manco, y està a vista de dita vila, viu algunes persones, anant casant envers Sant Pere Molans, que stà scituat en lo territori de Vilafranca, unas barracas que deian ésser gent de Vilafranca, que se eran abarracats en dita campanya per rahó de la pesta que·i havia en dita vila y viu que, en los

a. *a continuació ratllat* sep si.
b. *a continuació ratllat* hi ha.
c. *a continuació ratllat* naturals de.

a. *a continuació ratllat* ho ha.

[*1651*]

dits llochs de Sant Pere Molans y Sant Cugat Sesgarrigues, se guardavan dels de dita vila de Vilafranca, havent-los llevat lo comers, per rahó de // 139/15*v* // dita pesta, lo que dix saber per haver-ho oït dir públicament, tant en lo Panadès, com en la present vila, en la qual he vist[a] y veix ésser llevat lo comers de dita vila y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die in dicta villa Tarraciae.

Josephus Brugas, parator pannorum lane, presentis villae Tarraciae, etatis prout dixit, triginta annorum, parum plus mel minus, testis citatus et juratus, qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit: Senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació, que se me és estada llegida, és que // 139/16*r* // los primers dies del mes de juliol proppassat, trobant-me jo, testimoni, en lo lloc de Santa Fe, que dista de la vila de Vilafranca de Panadès tres quarts de camí, poch més o manco, viu que *T.* [b]... Xammar, de Vilafranca de Penadès y un germà seu y molts altres, estavan retirats en dita vila, y preguntant-los la causa, me digueran que se eran retirats per ocasió de la pesta que·i havia en dita vila de Vilafranca, lo que oí a dir públicament per lo Panadès y també, per haver vist que havian llevat lo comers a dita vila y també, perquè he vist que en la present vila de Tarrassa està llevat lo comers de dita vila de Vilafranca de Panadès y també és veritat que ha al- // 139/16*v* // guns vuit dies que só arribat en lo dit lloch de Santa Fe y altres del Panadès y he vist que encara està en lo mateix estat lo tenir prohibit lo comers en dita vila y he oït dir a alguns naturals de dit Panadès que·i havia dies, que·s morian quaranta persones en dita vila de Vilafranca de pesta y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Die duodecima predictorum, in dicta villa Tarracie.

Paulus Cansell, tornerius, ville Granullariorum, diocesis Barcinonae, etatis prout dixit, quadraginta annorum parum plus vel minus, testis citatus et juratus, qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus // 139/17*r* // *dixit:* Senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació que se me és estada llegida, és que és veritat que en la vila de Vilafranca de Panadès hi ha hagut, com de present hi ha, pesta, lo que dich saber perquè, en la octava de Llor, que·s proppassada, me trobí jo, testimoni, en la vila de Vilafranca de Panadès, en la qual viu enterrar alguns cadàvers y exir Nostre Senyor algunes altres vegades, perquè, segons se suspitave, era per ésser morts y malalts del mal contagiós de pesta, conforme jo oí a dir, y després, tornant al lloch de Castellví, veÿnat de dita vila de Vilafranca, distant una lleugua de aquella, ja estava dita pesta declarada, per a dir-se públicament per tot lo Panadès y haver-m'o dit lo guardià[a] dels caputxins de Vilafranca, que·m digué que ja se // 139/17*v* // eran morts dos caputxins de pesta, qui eran anats per a administrar los sagramens en dita vila, y que una garbera de blat que·i havia allí, que·m amostrà, havia mudat de quatre unces, però ser-se morts de pesta, y havent tornat los primers del corrent mes de agost al dit convent de caputxins de dita vila, me digueran los religiosos que encara durava en dita vila la pesta y també viu moltes barracas en la campanya, que·i ú diguí, eran de gent de Vilafranca, qui se eran retirats de dita vila per lo contagi hi era. Y també he vist que en lo dit Panadès y vila de Granollers, està llevat lo comers de dita vila de Vilafranca y aquesta és la pública veu y fama y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

139/18*r* A tots y singles officials y altres ministres, axí de justícia, guerra, política, com a altres a qui les presents pervindran. Los consellers de la vila de Igualada, bisbat de Vich. Salut en lo Senyor. Certificam ab les presents que en la vila de Vilafrancha de Panadès, bisbat de Barcelona, volent-ho Nostre Senyor, vuy se troba lo mal contagiós, lo que sabem y podem adverar, no sols per ésser axí molt publich y notori, però encara per saber-ho per persones dignes de fe, y en particular, per boca del senyor Ramon de Olsinelles, donsell, en la vila de Sant Pere de Riudebitlles domiciliat, que dista a una llegua del camí de dita vila de Vilafrancha y també saber-ho per carta, al primer del corrent mes escrita per lo reverent Joseph Xammar, prevere de la matexa vila de Vilafrancha, al reverent Augustí Figueres, també prevere, de la present vila, ab la qual s'i diu que, per ocasió del dit contagi, ell y los demés de la casa, se són retirats en una forsa dita los Butins, situada en la parròquia de Santa Fe, junt a la de la Granada, y que los morts del contagi en dita vila de Vilafrancha són número de deu y altres tants de encontrats y que tota la gent de Vilafrancha han buydat y estan per les masies y barraques. En fe y testimoni de les quals coses havem manat despatxar les presents per lo notari y escrivà nostre baix scrit, ab nostre sagell sagellades.

Dat en la dita vila de Igualada, als III del mes de juliol, any de la Nativitat de Nostre Senyor de

a. a continuació ratllat ésser.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 9 mms.

a. guardià *corregit, damunt de* guardadià.

MDCLI. *Scriba consilii Aqualatae, Josephus Stalella et Bas, notarius.*

Inventari[a] capella.

140 /1r 23 janer 1653. A.

Die VIIII *januarii* MDCLIII, *Barcinonae.*

Restitució del inventari[b] dels vasos de or y plata y altres alajes que·s troban en la capella petita de[c] la casa de la Deputació, que lo[d] quòndam Montserrat Albià, vergué dels senyors deputats tenia encomanada, los quals restitueix Catharina Albià, viuda de dit Albià, per orde y en presència del molt il·lustre senyor Pau del[e] Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, deputat[f] ecclesiàstich, per a què sien entregats[g] a Jospeh Cortès, verguer del consistori de ses senyories, a qui toca ara la adoració de dita capella.

Primo una llàntia de plata ab ses cadenetes y penjoris del mateix. Ítem, quatre candeleros grans de peu, quadrats. Ítem, una figura de Cristo de plata y los caps y la creu de èvano. Ítem, un càlser de plata sobredaurat ab sa patena. Ítem, una pau de plata sobredaurada. Ítem, una campaneta de plata. Ítem, una capsa de plata per tenir les òsties. Ítem, una salvilla ab ses canadellas, tot de plata. // 140/1v // Ítem, una palmatòria de plat[a]. Ítem, la figura de Nostra Senyora ab lo Jesús, ab ses dos coronas de plata. Ítem, un faristol de plata. Ítem, un missal.

En un armari se trobà lo següent: Primo sis candeleros plans, tot de plata. Ítem, dos candeleros de plata rodons, com a bugias. Ítem, un apost en què està scrita la sacra. Ítem[h], tres missals ab ses cubertes de domàs groch.

Ítem, en una capsa: Primo uns corporals y ànima de tela, brodats de or, vells. Ítem, altres corporals de tela, guarnits de or, sens l'ànima. Ítem, vuyt corporals de tela, ab ses ànimes, ordinaris. Ítem, altres corporals de tela, ab sa ànima, guarnits de or.

En altra capsa: Ítem, sinch penjants per lo entorn del pàlit // 140/2r // guarnits de sedes. Ítem, quatre bosses de seda per tenir los corporals, de differents colors. Ítem, un tros de tafetà gran doble, carmesí, per lo enfront de la capella. Ítem, onse[a] cobricàlsers de tafetà de differents colors. Ítem, set tovalloles de tafetà de differents colors. Ítem, dos coxins, lo hu de brocat, en la una part, ab les armes del General, y en l'altra part, de vellut morat, y l'altre, de vellut negre, per tenir lo faristol.

Ítem, una capsa verda ab les armes del General. Ítem, vint-y-set purifficadors de tela, entre bons y dolents y alguns que no són nets. Ítem, dos capses de fusta y tota la una groga, l'altra negra. Ítem, dos rellotges de terra. Ítem, un pàlit de brocadelló ab sanefas de vellut, brodat y armas del General. Ítem, altre pàlit de[b] vellut // 140/2v // negre ab una creu de or. Ítem, altre pàlit de domàs blanc ab los serrells de or. Ítem, altre pàlit de domàs groch ab lo senyal del General. Ítem, altre pàlit de vellut carmesí. Ítem, altre pàlit de vellut vert. Ítem, altre pàlit de domàs blanc. Ítem, altre pàlit de vellut morat ab faxes de or. Ítem, un tapet de vellut negre ab sa flocadura. Ítem, una cayguda de domàs groc, de or. Ítem, una cortina de domàs blau ab ses anellas. Ítem, una cortina de vellut negre ab dos creus del General y una creu gran. Ítem, un tapete de domàs carmesí, guarnit ab alamaras de or y seda. Ítem, un aforro[c] (de) casulla de bocàram. Ítem, una casulla de domàs carmesí, folrada de tafetà, ab faxes de or. // 140/3r // Ítem, altra casulla de domàs blau ab sas figuras brodadas de or. Ítem, altra casulla de vellut carmesí ab la faxa de brocadelló. Ítem, altra casulla de vellut negre ab la faxa de setí [morat], guarnida y brodada de or y vellut carmesí. Ítem, altra casulla de domàs blanc ab la faxa de setí blau de cel. Ítem, altra casulla de domàs blanc, ab las armas del General ab faxas de or. Ítem, altra casulla de[d] vellut morat. Ítem, altra casulla de domàs vert y groch, dolenta. Ítem, una estola y manipla de brocadelló. Ítem, sinch[e] estovalles de altar, guarnides censillas. Ítem, tres estovalles llises, censillas. Ítem, tres estovalles de altar dobles, guarnidas. Ítem, set canuts de tela. Ítem, una cortina de tela blanca. // 140/3v // Ítem, quatre cortines blancas, de tela, per cobrir lo altar en la Coresma. Ítem, vuyt albas de tela. Ítem, sinch estovalletas per la taula de hont se tenen les canedellas. Ítem, setse axugamans de levar-se les mans lo sacerdot. Ítem, onse cordons de seny(i)r-se lo sacerdot. Ítem, les estoles y maniples de totes ses casulles, acceptat una de verda. Ítem, vint-y-dos

a. inventari intercalat entre els folis 139v i 140r del trienni 1650-1654.
b. a continuació tres línies ratllades.
c. de ... que *interlineat.*
d. lo ... deputats *interlineat al marge esquerre.*
e. del ... ssen *interlineat.*
f. deputat ecclesiàstich *interlineat.*
g. entregats ... capella *interlineat al marge esquerre.*
h. a continuació ratllat dos mis.

a. onse *interlineat, damunt de* deu *ratllat.*
b. a continuació ratllat brocat.
c. aforro *interlineat.*
d. a continuació ratllat domàs.
e. sinch *interlineat, damunt de* quatre *ratllat.*

trossos de domàs, vellut y tafetà per remendar casulles y un tros de flocadura negra. Ítem, una catifa gran per lo peu del altar. Ítem, un vestit de domàs blanch, guarnit de passamà de or, per Nostra Senyora y lo Jesús. Ítem, altre vestit de brocat de Nostra Senyora y lo Jesús. Ítem, altre de domàs naronjat ab sos passamans de plata. Ítem, altre de brocat ab un serrell de or. Ítem, altre de vellut camesí ab ses faxetas de or. Ítem, altre de domàs vert ab ses alamares de or. // 140/4r // Ítem, altre vestit de vellut camesí ab botonets de or y seda. Ítem, un tros de brocat. Ítem, sis coxins de vellut carmesí ab ses peres de or y seda als cantons. Ítem, un trespontí en cada part dels assientos de la capella. Ítem, un tapete de satí vert, ab les armes del General, y altre tapete del mateix. Ítem, dos caxes, en que·s acostuma de posar la sera serveix per dita capella, ab panys y claus. Ítem, una arquilleta ab sos calaxos (y) ab sa clau. Ítem, les grades de fusta del altar.

Joseph[a] Cortès.

Tots los quals vasos de or y plata y altres robes y coses sobredesignades pren[b] en pura[c] comanda dit Joseph Cortès, en presència dels notari y testimonis baix scrits y promet donar bon compte y rahó de aquells, sempre y quant per los senyors deputats li seran demanats, y per ço, ne ha obligat sa persona y béns, com a deutes fiscals y reals, ab totes renunciacions y submissions del for de ses senyories y altre qualsevol, y ab jurament largament. Testimonis: Jaume Cases, velluter, y Francesc Tello, veler.

Testes sunt, Jacobus Cases, velluterius, et Franciscus Tello, velerius, cives Barcinonae.

Advertencia[d].

Obsérvase en este volumen que, con todo y terminar parte sola de un dietario, según expresa el título exterior, abraza más años de los que caben en un trienio y que, en esta página, 143[e], presenta un salto desde 13 de agosto de 1651 a 22 de enero de 1653. Esplicaba ya la razón de esta irregularidad la nota antigua del folio 139 vuelto, y es que, habiéndose constituído en Manresa la Diputación por causa de la peste, funcionó en dicha ciudad desde 26 de[f] agosto de 1651 a 20 de noviembre en que se disgregó a instancia de dos individuos que permanecían en Barcelona y por consejo del portantveus, y *habiéndose reconstituído nuevamente en 25 de abril de 1652, siguió hasta la entrega de Barcelona, resultando de aquí no haber más interrupción que, desde el noviembre de 1651 a abril de 1652 y que, el total del salto se suple con un cuaderno que comprende todas las actas de Manresa, al que debe acudirse cuando el investigador llegue en este volumen a la página 139 y que encontrará en el folio 251 del volumen inmediato, parte segunda, por haberse colocado allí antes de dividirse los trienios en partes y como apéndice de uno[a].*

256r A.

Certificam[b] y fem fe als molt il·lustres senyors deputats y hoÿdors de comptes del General del principat de Cathalunya y sos comptats, los devall scrits, com mossèn Miquel Marquès, notari, obtenint lo offici o exercisi de scrivent extraordinari de la scrivania major del General de Cathalunya, està malalt y detingut en lo llit de un mal en lo dit gros del peu esquerra, lo qual se li és hagut de ohir per poder-se posar en cura, per occasió del qual no·s pot tenir ni mòurer del llit, ni li és possible acudir a fer la servitut de son offici, la qual relasió fem per a curar-lo y estar en nostres mans dita cura, vuy en Barcelona, als vint-y-nou de agost mil sis-cens sinquanta-y-hu. Esteve Dufrou, chirurgià. Lo doctor en medicina Joan Martí

257r 2 de setembre 1651. Marquès[c].

Molt il·lustre senyor. Ahir als 28 del corrent a les deu hores de la nit, rebí la carta que vostra senyoria és estat servit enviar-me per propri de 26 del corrent, junctament ab altres per altres officials, les quals vuy a la matinada he fetas donar en mans de les persones a qui anaven dirigidas, y ab la mia me mane vostra senyoria que encontinent nomene persona per exercir mon offici en aqueixa ciutat de Manresa, hont lo molt il·lustre consistori està junt per la bona dispidició dels despaixs de vostra senyoria. A mi, senyor, me pesa en la ànima no poder anar en persona a servir a vostra senyoria, que ab tota

a. anotació escrita al marge esquerre.
b. a continuació ratllat guere.
c. pura *interlineat.*
d. advertència molt posterior (ca. segle XIX) intercalada entre els folis 139v i 140r del trienni 1650-1654.
e. foliació errònia.
f. a continuació ratllat abril.

a. a continuació interfoliats corresponents a les dates entre 26 d'agost 1651 i 31 d'octubre 1652 a ACA Generalitat N-56, entre els folis 251r-354v.
b. certificatòria intercalada en el foli 256r-v del trienni 1650-1654.
c. renunciació intercalada en el foli 257r-v del trienni 1650-1654.

veritat estimaria a Nostre Senyor Déu lo poder anar, però com estiga en lo llit malalt del mal en lo peu esquerra, que no·m puch tenir, per haver onze dias que estich en mà de sirurgià y metge, que ab navaja me han hagut de donar un tall en lo dit per poder tràurer lo os que està gastat, y eixa és la occasió de no poder-me tenir, y haver passat tres mesos que per occasió del mal contagiós que·y havia en esta ciutat, y ser-se'm morts los sirurgians que·m curavan de dit mal, y no trobàs ningú que·m volgués passar avant ma cura, me so hagut de anar entretenint dita cura fins que Nostre Senyor és estat servit apiadar-se de alsar la mà de sa divina justícia contra los ciutadans que habitan esta infelís ciutat, y encontinent que la ciutat ha licenciats los metges y sirurgians que tenia occupats, per rahó de dit mal, me so posat en cura, y confio que Nostre Senyor me farà mercè deslliurar-me de mon // 257*v* // traball, y donarà lloch a què puga anar a servir vostra senyoria; he procurat sercar si trobaria alguna persona que volgués anar a servir dit mon offici, y com lo enemich estiga a vista d'esta ciutat, no he trobat persona que haje volgut fer mercè ni tampoch conech persona en eixa ciutat. Y axí supplico a vostra senyoria sia servit tenir a bé y dar llicència a la persona que vostra senyoria aparexerà convenient, per a supplir ma falta, que durant ma maleltia servesca mon offici, ab promesa que fas a vostra senyoria que, encontinent estaré bo, acudiré a servir a vostra senyoria ab molt gran gust y voluntat, supplicant a Déu Nostre Senyor que tinga en sa sancta guarda a vostra senyoria, Barcelona y agost, als 29 de 1651. Y perquè vostra senyoria reste plenament cerciorat de mon traball, junt ab esta va la relació que lo metge y sirurgià fan de ma desgana, supplicant a vostra senyoria mane continuar-la en diatari ab la forma acostumada. Humilíssim criat y servidor de vostra senyoria, Miquel Marquès, notari.

258*r* B.

Molt[a] il·lustres senyors. Los officials del General de Cathalunya baix scrits, han entès que lo savi Consell de Cent de la ciutat de Barcelona hauria deliberat que los dits officials fossen desenseculats de les borses en què estan enseculats y privats dels officis exercexen de dita ciutat, y[b] los que no són inseculats que no·u pugan ser per no haver acudit a residir en dita ciutat, per ocasió de la invasió del enemich qui té assitiada aquella per mar y terra. Y com los dits no pugan anar en dita ciutat y residir en ella, sens llicència de vostra senyoria, per ço, los dits officials supplican a vostra senyoria sie servit permètrer y donar-los llicència que pugan anar en dita ciutat y donar satisfacció de llurs persones, que·u rebran a singular favor de vostra senyoria. *Altissimus, et cetera*.

Joseph de Urrea, racional del General de Cathalunya. Los doctors don Gismundo Boffill, scrivà del registre del General de Cathalunya. Josephus Corominas, *credencerius*. Sebastià Costa, scribà major del General de Cathalunya. Hieònym Galí, notari scrivent ordinari de la scrivania major. Jaume Bravo[a], cor(r)eu del General.

Oblata die V *septembris* MDCLI *et domini deputati intervenentibus dominis auditorum computorum deliberat licenciam petitam concedendam non esse ex quo officiales supra nominati Generalis sunt praecisse necessarii ad opus consistorii, quod nunc resident in presenti civitate Minorissae. Et abea reverendum possint sub pena suspensionis suorum officiorum respective, prout disponunt capitula et acta Curiarum. Costa, scriba major Generalis Cathaloniae.*

267*r* Dilluns, a 9 de octubre 1651. A.

Proposició a la conferència.

Molt[b] il·lustre senyor. Los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, per poder millor procehir ab acert en lo govern polítich del present Principat y comtats, quant al qui toca a ses senyories en temporades tan calamitoses, los ha aparegut ajuntar a vostra senyoria, supplicant-lo sie servit aconsellar-li lo que deuen obrar en benefici del praesent Pincipat y comtats y, particularment, de la ciutat de Barcelona, per estar aquella assitiada y ésser-se retirat en França lo excel·lentíssim senyor de Marchin, ab alguns regiments de cavallaria y infanteria, del que han deliberat ses senyories donar-ne rahó a sa magestat, que Déu guarde, per la estafeta, aguardant resposta del excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, governador de Cathalunya, y també de la ciutat de Barcelona, per a enviar correu particular a sa magestat sobre dit fet, y axí mateix, per lo demés que·s judicarà necessari, per son major servey y benefici del Principat, confiant que ab la conferència se tindrà sobre dites coses ab vostra senyoria, dits molt il·lustres senyors deputats podran deliberar lo que més convindrà.

a. suplicació intercalada en el foli 258r-v del trienni 1650-1654.
b. y los ... pugan ser, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat, tapicer.
b. proposició intercalada en el foli 267r-v del trienni 1650-1654.

271r A.

Vic[a]. Josephus Pinyana, mercator civis Barchinone, arrendator jurium bullae civitatis et collectae Vici, contra procuratorem fiscalem Generalis Cathaloniae.

Originale informationis ad instancia Josephus Pinyana, super renuntiatione arrendamenti bullae civitatis et collectae Vicensis ob morbum pestae, que in dicta civitate supervenit. In scribania majoris Generalis Cathaloniae.

272r «A. Certiffich y fas fe jo, Sebastià Costa, scrivà major general de Cathalunya, com en la tabba del arrendament de la bolla de la ciutat de Vich y sa col·lecta, fet y firmat per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya a Pere Vilella, y ha un pacte que, sempre y quant ý hage contagi en la ciutat de Vich, se puga apartar lo arrendatari y renunciar dit arrendament, com en la tabba y acte de aquell més llargament se conté, al qual se fa relació. E per ço, a petició de Joseph Cerveró, mercader, una de les fermanses de dit arrendament, se fa la present de mà pròpria en Manresa, a XX de octubre MDCLI. Costa, scrivà major General Cathalunya.»

s.n.r *Die decima tertia mensis septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquagesimo primo, Barcinona. Honorabilis Josephus Pinyana, mercator, civis Barcinone, habens una cum aliis et instrumentum jus et causam recognitionem et cessionem de binis arrendamentis, altero scilicet bullarum y sive* de les bolles *civitatis Vici et eius collectae, residuo vero* del sobre plus de les sedes *dicti arrendamenti a Petro Vilella, quondam botiguerio telarum, cive Barchinone, arrendatario dictarum bullarum et eius colectae, prout de dicta recognitione constat instrumento recepto penes notarium infrascriptum, die vigesima quarta mensis julii anni millesimi sexcentessimi quinquagesimi, igitur gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratorem suorum certos, et cetera. Ita quod, et cetera. Honorabilem Josephum Cervero, mercatorem, Anthonium Tavara, negociatorem, cives Barcinonae, nunc in civitate Vici, de gentes, et Joannem Franciscum Bergada, botiguerium pannorum dictae civitatis Vici, licet absentes, et cetera. Et quem libet eius instrumentum tam conjunctim quam divisim itaque princitus, et cetera. Ad vestro predicto domino constituente et eius nomine dicta bina arrendamenta per admodum illustres dominos deputatos Generalis Cathaloniae, dicto quondam Petro Vilella //* s.n.v *// facta per tempus trium annorum, qui currere inceperunt die prima dicti mensis julii, pretio scilicet per dicto arrendamento bullarum novem mille quin(que) gentum quadraginta novem librarum, trium solidorum et quatuor denariorum, et pro dicto arrendamento* del sobre plus de les sedes *quinquaginta quinque librarum pro quodam anno respective solvendorum, et in dictis arrendamentis receptis penes domnum Sebastianum Costa, notarium publicum et de collegium notarium regiorum, et scribam majorem domus Deputationis Cathaloniae, die[a] ... junii dicti anni millesimi sexcentessimi quinquagesimi haut et alia latissime contineri videntur renuntiandum, resignandum et cedendum in manibus et posse dictorum admodum illustrum dominorum deputatorum, et dictam renuntiationem, resignationem et cessionem, fieri recipi et admitti suplicandum et pro inde quascunque suplicatione verbo vel in scriptis eisdem dominis Deputatis presentandum et notificandum, et eas recipi et admitti suplicandum[b] et pro his quaecunque instrumenta citra predicta necessaria et oportuna faciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum item adhec littes sive causam large, tam activam quam passivam, principalam et apellativas, motas et movendas cum amplissimo solito et assueto litium de visu facultatibusque expressis expenendi quaecunque clama sive retroclama, et cetera. Exequutiones quascunque instandi, et cetera. Cautiones tam juratorias quam fidejussorias praestandi, et cetera. De calumnia jurandi, et cetera. Et cum posse substituendum ad littes tantum. Et demum, et cetera. Promissit juditio sibi, et cetera. Et habere ratum. Et non revocare, et cetera.*

Testes sunt honorabilis Franciscus Alos, botiguerius telarum, civis Barchinonae, et Paulus Ferran, juvenis ligni faber Barcinonae, de gens.

In quorum proprio calamo scriptorum fidem et instrumentum ego Josephus Ferrer, regia auctoritate notarius publicus et de illustre notario regiorum Barcinone, hic me subscribo et meum appono sig+num.

s.n.r *Oblata per Josephum Cervero, mercatorem, civem Barcinonae, procutaroris Josephi Pinyana, mercatoris dicte civitatis, arrendatarium jurium bullae civitatis Vici.*

«Molt il·lustre senyor. Joseph Pinyana, mercader de Barcelona, altre dels arrendadors de la

a. procés intercalat en els folis 271r-278v del trienni 1650-1654.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 45 mms.
b. a continuació tres línies ratllades.

bolla de Vich, atenent y considerant que en la ciutat de Vich à tres messos que·y és lo contagi, per ocasió del qual sense lo arrendament de dita bolla, no està obligat a continuar dit arrendament, no sols del die de vuy en ella, però del temps ensà que lo contagi és en dita ciutat, com del acte del arrendament és de vèurer, y no obstant que aquell no aje renunsiat effectivement fins lo die de vuy, sols és estada la causa aver estat inpedit per lo siti y contagi de la ciutat de Barcelona, com sempre son ànimo sie estat renunsiar dita bolla del die ensà que lo contagi és en dita ciutat. Per ço, Joseph Cerveró, llegítim procurador de Joseph Pinyana, tant en nom propri de dit Pinyana com dels altres los arrendadors o interessats en dita bolla, satisfent a vostra senyoria tot lo que preté dèurer-se de aquella, que són mil y dos-sentas lliures, ab la present partida, que són a compliment de 2387 lliures, 5 sous, 10, que és lo que pretén dèurer fins lo die de vuy, renúncia[a] dita bolla en mà y poder de vostra senyoria, offerint-se a pagar a vostra senyoria tot lo que altrament se trobarà dèurer dit Pinyana, ho sos companys per raó de dit arrendament. Lo offici, etcètera. *Altissimus.* Cervaró, com a procurador de Pinyana.»

Oblata XVIIII *octobris* MDCLI *in consistorio, et cetera. Et domini* // s.n.*v* // *deputati instantibus dominis auditorum computorum commiserunt praedicta magnificis assessoribus Generalis, qui super supplicatione informationem recipiant et postea relationem in scriptis faciant. Costa, scriba majoris Generalis Cathaloniae. Registrata 20 octobris 1651 recipiat informatio et postea providebitus in [...] predicta. Serra, assessor. Par, assessor.*

273*r* *Die vigessima mensis octobris millesimo sexantessimo quinquagessimo primo, in civitate Minorissae, diocesis Vicensis. Joannes March, candelerius* de sera, balle del morbo de la present ciutat de Manresa, *etatis prout dixit triginta quinque annorum, parum plus vel minus, testificatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus sic per contentis in supplicatione oblata per Josephum Cervero, mercatorem, civem Barcinone, procuratorem Josephi Pinyana, etiam mercatoris dicte civitatis, arrendatoris jurium bullae civitatis Vicensis, die decimanona predictorum oblata. Et dixit,* senyor, lo que jo sé y puch dir sobre la supplicació que se me és stada llegida, és que aurà alguns sinc mesos, poch més o manco, que los senyors consellers y junta del morbo de la present ciutat me anomenaren per a servir lo offici de balle del morbo en la present ciutat de Manresa, axí que avia de saber a hont cundeix dit mal, donant per so, orde als qui guarden als //273*v*// portals de la present ciutat, que de aquellas parts no dexen entrar persona alguna. Y aurà cerca de tres mesos, poch mes o manco, que·s tingué certe lo que en la ciutat de Vich lo contagi hi era, y així, de lasoras ensà, està privat lo comers de dita ciutat, y vuy en dia, així mateix, per ocasió de haver-hi en aquella encara dit contagi, y assò ho dich saber per dita rahó de ser balle del morbo y ser, altrament, públich y notori en la present ciutat y pobles circumvehins, y assò és la veritat per lo jurament que tinc prestat. *Fuit sibi lectum et perseveravit, presentibus magnificis assessoribus Generalis Cathaloniae.*

Dicto die in dicta civitate Minorissae. Petrus Mas, legum professor civis Barcinone, etatis prout dixit viginti octo annorum, parum plus vel minus, testis citatis et juratus qui juravit, et cetera. Si dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera, dixit, senyor, lo que jo sé y puch //274*r*// dir acercha la supplicació que se me és stada llegida, és que als divuit de agost proppassat me trobave en lo lloch de Olost, que dista de la ciutat de Vich dos lleuguas, poch més o manco, y viu purgavan cerca de dita vila T. Lasquet, capellà, y lo pare presentat fore del orde de predicadors, al qual de lluny los parlí, y·m digueran que eran exits de la ciutat de Vich poch havia, per ocasió del contagi hi havia en dita ciutat, y viu com de una casa de dita vila, que és la rectoria de dit lloc, los aportaven que mejar, y·xi era per ocasió de ser vinguts de dita ciutat y purgar per ocasió del contagi era en ella, y de lasoras ensà he sempre oït dir que lo contagi encara durava en dita ciutat, que no ha cessat dit mal en Vich, y he oït dir a les guardes estan en los portals de la present ciutat, que està llevat lo comers, y que de dita ciutat no dexan entrar persona alguna, per ser en dita ciutat encara lo con- //274*v*// tagi, y altrament ser públich y notori per los llochs circumvehins de la present ciutat, y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die en dicta civitate Minorissae. Franciscus Miralles, mercator, civis Barcinone, etatis prout dixit viginti quinque annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera, dixit, senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació que se me és stada llegida, és que los derrers dies del mes de agost proppassat[a] me trobave dins la ciutat de Vich, a hont dies havia, sentia a dir a differens persones que en dita ciutat hi era lo contagi, y que un dia se encontraven quatre persones, altres tres, y així mateix tots los dies s·i encontrava gent; per lo que veja

a. renúncia ... vostra senyoria, *interlineat al marge esquerre.*

a. proppassat, *interlineat.*

tots los dies se'n anavan de ditat ciutat molts habitans d'ella y jo, tant mateix me'n aní, y viu fora de dita ciutat moltes // 275r // barracas que la gent de dita ciutat havia fetas fora per ocasió de dit contagi, y de lasoras ensà sempre he oït dir que dit contagi no havia cessat encara en dita ciutat, y en la present de Manresa he oït dir públicament que lo comers està llevat de dita ciutat de Vich, y assò és la veritat, etcètera. *Fuit sibi lectum et perseveravit, et cetera*.

«Hiesús, Maria. Vista la supplicació donada per Joseph Cerveró, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador de Joseph Pinyana, mercader de dita ciutat, arrendatari dels drets de la bolla de la ciutat de Vich y sa col·lecta, y lo contengut en aquella. Vista la procura per dit Pinyana a dit Cerveró feta a 13 de setembre pròxim passat, en poder de Joseph Ferrer, notari real; vista la certificatòria feta per Sebastià Costa, escrivà major del General lo die praesent del pacte contengut en la taba de dit arrendament; vista la informació rebuda y tot lo que se havia de vèurer. Attès que de dita certificatòria consta que en la taba de dit arrendament està contengut, que sempre y quant ý hage contagi en la ciutat de Vich, se puga apartar lo arrendatari y renunciar dit arrendament, y de la informació rebuda consta que en dita ciutat de Vich ý ha contagi pestilent, per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits són de vot y parer que, sens praejudici dels drets y praetensions de dit arrendatari, si algun li competexen, que vostra senyoria pot y deu acceptar la renunciació a dit arrendatari del sobredit arrendament del die corrent en avant, *salvo, et cetera. Serra, assessor. Vidit Joannes Baptista Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.*»

281r A.

Molt[a] il·lustres senyors. Duptant que vostra senyoria aya sabut com alguns de la vila de Tarrassa se ayan atrevit anar a sercar los espanyols, com consta ab una carta yo he vista, la qual fonch ramesa al senyor baró de Alés; y donant crèdit los enamichs a sa petisió, vingueran ahir dimars als 7 del corrent mes sobre dita vila en favor de dits asisionats, de sa part, algunas tropas de cavallaria y ynfanteria, las qual yudico ý avia de set a vuyt-sents òmens; y trobant-nos lo capità Oyonarte y yo ab alguns quoranta cavalls de nòstron ragiment en dita vila, y batent la strada lo matí, descobriren ditas tropas, las quals entraren en dita vila sens resistènsia ninguna. Nosaltres a la vista aguardàrem son designa, y passat mitxdia se ratiraren dexant sexanta òmens en la ysglésia. Anit, per donar rafresch a esta cavallaria, me ratirí en Aulesa a hont me són vinguts los cònsols d'esta vila, en nom de las vilas de Ygualada, Piera, Esparaguera y los // 282r // demés sircumveÿns, oferint-se a fer quant pugan de sa part, per a traura la gornisió és quedada en dita vila. Per a dit effechta, demanan un cabo que·ls govèrnia, per lo qual mi à aparegut donar-ne rahó a vostra senyoria, per a què dispòsia lo que li aparexerà més convinient, ab la diligènsia posible, que me apar és lo que més convé. Yo, entretant, me entratindré ab ma gent al antorn de Ta(r)rasa, aguardant sos ordres de vostra senyoria, a qui guarde Déu. De Olesa y novembre, 8 de 1651. Don Joseph de Ponts y Guimerà.

a. informació intercalada en els folis 281r-282v del trienni 1650-1654.

285r Dijous, a 16 de noembre 1651. A.

Molt[a] il·lustre senyor. Los molt il·lustres senyors deputats, per ocasió del contagi de Barcelona, transferiren lo consistori en la vila de Tarrassa, a hont tingueren aquell fins a 13 de agost, que tingueren avís del excel·lentíssim senyor de Marsin, capità general, y de la ciutat de Barcelona, de retirar-se en part segura, per temor del enemich que·s tenia notícia volia invadir dita vila de Tarrassa, per lo que trasferiren lo consistori en esta ciutat de Manresa, dexant de anar a la de Barcelona, a hont tenen la ordinària residència, per no haver cessat encara, en dita ocasió, lo contagi en dita ciutat; y axí mateix considerar que encara que aquella fos assitiada, dits senyors deputats no tenen ninguna administració en les armes ni altra cosa dins la ciutat de Barcelona, excepto en les de la Generalitat, y que quelles podien ésser millor, y més còmmodament tractades y administrades fora d'ella, consideraren axí mateix la consolació que havian de tenir lo Principat y comtats de ses senyories, per no tenir altra part a hont acudir en temps tant necessitat, axí per los affers de la guerra com per lo govern polítich, conforme les sobredites utilitats se són experimentades, en lo temps ses senyories han estat en la present ciutat. E com, no obstant tot lo sobredit, dos consistorials que·s troban en la ciutat de Barcelona, pretengan tenir allí lo consistori contra tota lley ni rahó, y fomentats de la ciutat de Barcelona, y per congruència de la consolació dels consellers y poble de dita ciutat, del excel·lentíssim senyor governador y Consell Real, axí que se ha arribat a tal extrem, que no obstant dits senyors // 285v

a. ambaixada intercalada en els folis 285r-v i 293r-v del trienni 1650-1654.

// deputats hagen intentat tots los medis possibles per a aquietar la differència dalt dita, interposant-hi la ciutat de Manresa, y axí mateix lo Capítol de la ciutat y jurats de Gerona, a més de les vives instàncies que ab lo excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, governador de Cathalunya y Consell Real, se són fetes, ab tot, no és estat possible conseguir-ho; ans bé los consistorials que·s troban en dita ciutat de Barcelona, ab dites assistències, han intentat y continuar fer procehiments, los quals obligan a est consistori en fer-ne de altres, los quals, tant los que·s són fets y es poran fer en la dita ciutat de Barcelona com los que se esperan fer per lo consistori, induexen un incendi gran de discòrdia en lo present Principat, lo qual és de témer, per danyoses conseqüències que·n porien resultar al Principat y comtats, particularment, essent assitiada la dita ciutat de Barcelona, en la qual ocasió, més que altres, se ha de procurar la conformitat entre los provincials, medi tant saludable per a, en temps calamitosos, obrar progressos per a conservar los privilegis, libertats, usos y costums de la terra. Per lo que, havent lo excel·lentíssim senyor marquès de Aguilar, y altres persones que en assò se són interposades, no haver trobat altre medi, scrivés que lo consistori se disgregue per a què, de aquexa manera, los consistorials que·s troban en Barcelona pugan obrar com a consistori ple, fins a què lo que avuy és legítimament congregat, puga entrar dins dita ciutat de Barcelona. Dits senyors deputats a vostra senyoria representan lo sobredit, perquè sieu servits aconsellar-los lo que poden y deuen fer, y modo han de tenir per a obrar en dit debat al major servey de Déu, Nostre Senyor, de sa magestat, que Déu guarde, y benefici del Principat; y perquè vostra senyoria estiga enterat del sobredit, se lligen a vostra senyoria // 293r // la carta que los senyors deputats scrigueren al excel·lentíssim governador (del) Concell Real, la resposta de aquella, les cartes particulars scrites als senyors oÿdor militar y abat Montpalau y una embaxada feta per la ciutat de Barcelona al excellentíssim governador.

La resposta de la carta del senyor governador y Consell Real és a 20 de octubre 1651, en lo registre segon, foli 65.

286r Lo marquès de Aguilar, portantveus de general governador en lo present principat de Cathalunya. B.

A[a] les demés persones que senten y obran bé en la defensa d'esta província y ciutat, cap de ella ha aparegut y apar molt al contrari, del que ab la de vint del corrent nos representau, y assò no sols acerca dels procehiments fets y que·s van encaminant fer per los dos consistorials de la Generalitat, que en esta ciutat residexen, però encara acerca las tant extraordinàrias increpacions que, ab paraules tant ocasionades, invectivament se escriuen en dita carta contra dits dos matexos concistorials, ciutat de Barcelona y altres qui tenen lo govern superior d'esta província, lo que apar podia escusar-se mayorment en temps que la germandat, unió y concòrdia que persuadiu, havia de ésser, ab nu indisolubre, tant travada y puntual que no devia desviar-se ni en un àtomo de una sola paraula; en quant als procehiments dels dits dos concistorials, fent-se com creem que·s fan ab censura, parer y resolució de persones doctes que·ls aconsellan, segons lo styl observat sempre en lo concistori de la Diputació y seguint son parer, no apar podria culpar-se los consultants sinó los consultors, quant sas resolucions fossen desacertades, y axí bé apar maltractar-los de insolents delinqüents, mal cumplidors de sas obligacions y altres paraules de mayor pes y nota que·s lligen en dita carta. No·s pot atribuyr a delicte ni insolència, sinó a acció molt obligatòria y necessària, lo ésser vingut algú a esta ciutat, a temps que lo enemich la tenia ja circumvallada y oprimida ab lo siti, que persevera ab apreturas mayors de dia en dia, sens que la deffensa d'esta ciutat se sia fins vuy sustentada, per los auxilis y socorros dels que fora d'ella se troban, sinó per lo sol valor dels que en ella residexen y dels comuns y particulars que han acudit, com a membres particulars, al remey y subsistència del més principal. Ni devian retartar obligacions tant precisas los colorats pretextos de un, ja miraculosament terminat, contagi, encara que aquell fos estat en son vigor y augment, quant se reputa molt menor inconvenient, la ruÿna parcial de algunes // 286v // persones que podian exposar-se a aquest contingut perill, que la imminent y total de esta província, per medi de un siti tant apretat, com al present patim, que mirat de lluny aparexerà molt menor a qui sols té la mira a sa particular concervació; de la matexa manera, menos se pot culpar la desconsolada ciutat de Barcelona, que carinyosa del apoyo y sustento que en totas sas necessitats ha sempre experimentat en lo consistori, acostumava tenir en alívio y reparo de aquellas, era y és cosa molt justa que en aquest mayor trance y amargura, solicitàs tant saludables adherències y consuelos. Y encara que no duptam que algunes persones que·s preciaran de enteses, discorreran diformement contra estas veritats tant sòlides, y aconcellaran diferentment del que la necessitat y salut pública persuadexen, serà sens dupte, ho per prevenir en lo

a. resposta intercalada en els folis 286r-287v del trienni 1650-1654.

mateix que aconsellan sa pròpria deffensa, per no haver acudit a sas obligacions en esta ocasió, ho per flaquesa y temor de una varietat de fortuna. De tot lo qual inferim, que no devem ni podem impedir los procehiments que, per cada qual de dits dos concistoris de la ciutat y Diputació, obren dins de sa sphera, quant podríem, per aquest camí, en danyar més estas tant vigents necessitats, ans bé devem sublevar-las per aquelles vias que en los llímits de nostre govern y auctoritat són propocionades; y axí bé, havent-nos representat la fel ciutat de Manresa, ab son zel acostumat per al benefici públich, un medi per atajar la discòrdia suscitada en los consistorials que són en esta ciutat, y vosaltres y havent-nos aparegut, després de examinat ab atenció aquest medi, que se encontre ab les resolucions y procehiments fets, y que·s encaminan a fer per dits dos concistorials, que són en esta ciutat, y que assò podria ésser danyós a la necessitat present, desijant com sempre ansiosament, contribuyr de nostra part en la unió y conservació d'esta província y, particularment, de les persones que respectivament tenen lo govern de aquella, y per ésser-se en assò interposada dita ciutat de Manresa, no·s ha aparegut intentar-ne de altre, que és més ajustat a la occurrència de aquest temps y ocasió; y per execució de aquell, havem procurat en primer lloch, ab embaxades a la ciutat de Barcelona y dits dos // 287r // concistorials que·s troben en ella, com ho han fet, y que suspenguessen los procehiments que anaven fent en estas matèrias, fins a tant que·us haguessen proposat dit medi y tinguéssem resposta, y és que no fássau contradicció alguna directa ni indirectament, en què estos dos concistorials pugan obrar com a ple concistori durant la occorrent necessitat y absència vostra, lo que sia de mayor servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y conveniència d'esta província; y que puix la ocasió ho demana, seria just fins a tant vingau assí a fer residència personal, partísseu a differents parts de la província a fomentar les lleves y esfors general que·s prepare, venint ab aquelles per lo dia que prest se senyalarà, com ho han acostumat fer altres concistorials en ocasions menos urgents, que ab assò no podria ésser ningun concistorial notat de no cumplir a sa obligació, per lo que cada qual tindria funcció segons lo puesto y lloch a hont se troba, advertint que, no fent-se d'esta manera, nos seria molt difficultós poder evitar los procehiments de esta ciutat y dos concistorials, y seria posar en confusió y perill esta província, y se'n podrian seguir perniciosas conseqüències; y en tal cas, seria forçós haver-hi nosaltres de posar-hi la mà per a evitar aquest incendi de discòrdia, en ocasió que necessitam de tanta unió. Déu vos guarde. Barcelona, y octubre als 28 de 1651. Lo marquès de Aguilar. *Vidit nobilis Rossell, assessor. In Diversorum gubernatoris generalis Cathaloniae, primo, folio LXXXX. Josephus Ferrer.*

288r Còpia[a] de la carta enviada per lo senyor governador de Cathalunya al senyor fra don Francisco de Monpalau, abat de Banyoles, de 8 de novembre 1651.

Senyor abat, mon amo y senyor. Aprés de haver rebut ahir la de 21 del passat, rebí a la tarda la dels 6, ab què resto advertit del contengut en las unas y en las altras. Y responent a la última dels 6, que·s la que més presa, dich que li da moltas gràcias de la determinació ha fet de acudir a Manresa, a ffi de acordar y assentar matèrias que·ns poden acarrear moltas inquietuts, com me las veig al devant, si de·xòs, senyors concistorials, no·s ade<xe>rexen al qui aniré dient. Perquè jo, vehent assí molt foch en la matèria, així en la casa de la ciutat com en la de la Diputació y sos brassos, he fet juntar las salas per vèurer expedients se porian trobar per assosegar a uns y altres, y aprés de haver molts batut la matèria, vehent que per nostras lleys no·y pot haver sinó un concistori, y que per las necessitats d'esta ciutat convé que sia assí, per poder acodir a moltas y molt precissas necessitats, y que los concistorials que són restats de fora, no és estat ab ànimo de tenir concistori, sinó de dividir-se per differents parts per donar calor a la província, y llevar de milícias que posen en execució eix bon pensament de dividir-se, anant-se Sansa a la Seu de Urgell, ha assistir al senyor canceller lo senyor València, a las parts del Empurdà, y Llosellas a las de Vich. Ab què, no estant junts, no perden res en no obrar com a consistori, lo qual en tal cas restarà assí a hont és la necessitat, y lo qual los brassos y ciutat demana ab vivas instàncias, assegurant a vostra senyoria que, si no·s assente d'esta manera, veig assí las matèrias disposadas en tal estat, que caurem a mil desditxas, que plorarem // 288v // tots. Lo que·m obliga a representar a vostra senyoria, quant encaridament puch, per a què, puis ha deixat sa casa per fer eix servey de assentar estas matèrias, aprete lo senyor València, a qui escrich, per a què se aderisca a esta proposició, que no fent-ho, li assegur que arribarà a tot rompiment, de què culliran a nostras costas los enemichs, las capas, sobre de què porie donar moltas rahons, que no gos per temer que las cartas no·s perden. Y així, sols li diré que lo assert o desassert, la quietut o inquietut, concisteix sols a què eixos senyors se dividescan, y deixen

a. cartes intercalades en els folis 288r-289v del trienni 1650-1654.

per eix medi, tenir assí lo concistori, que per moltas causas li dich convé així, y que no s·i pot considerar altre medi més efficàs ni més convenient, que lo partit que diuen, en dir que los de aquí donaran son concentiment a què los de assí obren, en tot lo que veuran convenir, no agrada ni·s pot admètrer, puis així no·ls donaria poder per obrar com a concistori, de aqui, no permetent que sia assí, puis com tinch dit, no pot ser que·y haja concistori aquí y assí. Y dividint-se eixos senyors, per eixos justs títols, sens consentiment ni prejudici de ninguns, reste de necessitat lo concistori, assí ab què tot reste assosegat y assentat, per lo que li supplico, quant encaridament puch procurar disposar-ho, així com asert que no s·i concideri altre remey ni expedient, estant ja las matèrias empenyadas, que la ciutat y Concell de Cent està ha evicció als dos consistorials de assí, de tot lo que faran. Y los brassos insten a tota presa se fassa extracció dels que són fora, lo que vaig entretenint de dia en dia, com millor puch, però si dins sinch o sis dies no tinch resposta, és més que cert que posaran en execució lo resolt, de hont té de nàixer los accidents que deixen considerar, per lo que veurà quant més just té de ser, que quatre personas se aderescan al voler de molts, que los molts //289r// als 4, esperant que lo sel y medi de tots té de ser poderós per a què assò se assente com convé, assegurant-li que no sent la que li dich, no ý pot haver altre medi. Y que·m trop cadal die apretadíssim, ab embaixadas del thenor de la que va ab esta, per a què execute lo que en ella conté, y així, senyor abad, mire que est fet és de naturalesa que·ns pot causar nostra perdició, si vostra senyoria no·u enprèn y no·u remedie, assegurant lo que ja la matèria està en tal estat, que no·y ha rahó que·y valegue, y que·s forsós que·s fassa lo que dich, de què eixos senyors se dividescan, etcètera. De vostra senyoria, son més humil y obedient servidor.

Altra còpia de carta enviada per dit senyor governador, al senyor don Lluís València, ohidor militar, de 8 de novembre 1651. Al senyor Lluís València.

Pens que vostra mercè no dubtarà de què·m prècio de son servidor, ni menos de què desitjo sos asserts, com la general conservació d'esta ffligida província y ciutat; que assentat est fonament, resto obligat a representar-li, qui deu considerar que la divisió que alguns desitjen posar en son concistori, deu ser, o per ignoràncias o malas intencions, que·s lo que més se deu témer, y que no atallant aquellas, no·s porien los mals intencionats ha aportar a un estat que, perdent-nos, arribaríam ha alcansar son fi. Y així apar que vostra mercè, a qui se attribueix la dança dels concistorials que son fora, deu més que ningú prevenir estos danys, assegurant lo com a son amich, que lo bé o mal d'estas matèrias, se attribuirà tot a vostra mercè, que com a son apassionat no he pogut escusar de donar-li·n est avís, y pregar-lo en què no reste rastre de divisió sobre la pretenció de sos companys. Y estos de assí, que havent assí fet mirar y remirar lo medi que·s porie trobar per est effecte, considerant que no·y pot haver sinó un concistori, no s·i considere // 289v // altre expedient per a què reste autoritzat lo de assí, sinó que vostra mercè y sos companys, puis són restats fora per solicitar las llevas, se dividescan uns a una part y altres a altra, ab què fent son offici, ab reputació y gran servey, restarà tot assentat. Y quant assò aparegue a vostra mercè agre, apar deu obligar aderir-se, lo representar-li qui interesse en son major benefici y en lo major servey del rey, que convé se fasse així per atallar un mar de difficultats, y tots los avantatges que nostros mal effectes ne porien tirar. Y mire que li torn a dir, qui de no pèndrer est expedient, ne poden prevenir grans danys, advertint-lo que assí hi ha tal foch en aqueixa matèria, que si dins breus dies no·s té la resposta d'est assiento, veig que los ministres no sarem poderosos per poder desviar, que no·s posen en execució las desliberacions que·s són fetas, de què·s forsa hi sian los desbarats que podrà considerar, prometent-me de son zel, que encara que pugue a la aparència algun perjudici, veurà que lo major té de fer arribar a la divisió, y que los enemichs no·s tinguen de fer la lley y cullir las capas de nostros desbarats, que jo·m prometo, que si vostra mercè mirave las cosas dende assí, y a las necessitats d'esta ciutat se ajustaria, a tot lo que li represento, sens rèplica, com li supplico com a son major servidor, que quant las necessitats y los temps governen, no és enganyat qui·s deixe enganyar. Jo li supplico ho considere tot, y que en la present acció és lo major servey y deservey que pot fer lo ajustar-se al que li supplico o en deixar-ho de fer. De vostra mercè son major y més affectat servidor, lo marquès de Aguilar. Al senyor don Lluís València.

290r D.

Excel·lentíssim[a] senyor. Los deputats del General de Cathalunya, en Barcelona residints, nos han representat que per la necessitat urgent és tant apretada, en què està la present ciutat, que per falta de diners no poden acudir a la subvenció de la guerra y deffensa d'esta ciutat, cap de tota la província, per ocasió que alguns concis-

a. ambaixada intercalada en el foli 290r-v del trienni 1650-1654.

torials, absents de la present ciutat, exhigeixen los drets del General, y que per dit effecte han dits diputats supplicat a vostra excel·lència y Real Consell, fos servit manar als ordinaris de totas las veguerias del present Principat, no donen asistència a dits concistorials absents, en la exacció dels drets del General ni en altres affers que vullan obrar com a concistori, ni permètrer que ningun porter real los asistesca, privant-los, ara per leshores, del privilegi de porters y officials reals; y així bé, ab tota puntualitat, regonegan los ordes del concistori que de present se troba en la present ciutat, donant-los la deguda asistència, per ço, a vostra excel·lència supplican, en conformitat de dit concistori, sie de son servey manar provehir, lo que per dits deputats és estat a vostra excel·lència supplicat, attenent sempre a la major conservació d'esta ciutat y província, com del bon zel de vostra excel·lència se spera.

294r Divendres, a 17 de novembre 1651. Per poder renunciar los officis en mà de un sol consistorial. A.

Molt[a] il·lustres senyors. Los magnífichs Joseph de Urrea, racional; Francesc Móra y de Marimon, defenedor del General; Sebastià Costa, scrivà major; lo doctor Joseph Coromines, credencer dels draps de la bolla de Barcelona; Agustí Dalmau, síndich; Sebastià Costa, menor, guarda del General; Joseph Cortès, verguer; tots oficials de vostra senyoria, en los sobredits officis respective, han anat, seguint lo consistori de vostra senyoria, dende la ciutat de Barcelona a la vila de Tarrassa, y de la dita vila a la present ciutat, assistint ha vostra senyoria y complint a les obligacions de sos càrrechs. E com, molt illustre senyor, los sobredits ajan entès novament que per benefici de la província, ha resolt vostra senyoria entrar-se'n a la ciutat de Barcelona, ho disgregar son concistori, y los dits tingan los sobredits officis comprats, y podria succehir, lo que Déu no vulla, que estant disgregat lo consistori de vostra senyoria, ho estant aquell en Barcelona, en la qual és casi impossible la entrada per lo siti que sobre ella té posat lo enemich, se enmalaltís ho estigués en perill de la vida algú de dits officials, ho altrament, importar renunciar dits officis en cap de altres. Per ço, a vostra senyoria suplican los sobredits, sia de servey de vostra senyoria decretar y deliberar, que en qualsevol cas importàs als dits officials resignar dits officis, en favor de la persona ha ells ben vista, pugan fer dita resigna en poder de qualsevol concistorial se trobarà, encara que sol, lo qual puga y dega acceptar aquella y admètrer la persona elegirà, lo official que farà la dita resigna en lo offici resignat, y que açò tinga tanta forsa y valor com si la resigna y admissió del official fos feta en ple consistori, que ha demés és just, dits suplicants ho rebran ha mercè. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera.*

Oblata XVI *novembris* MDCLI *et in concistorio, et cetera, //* 294v *// domini deputati instantibus dominis auditorum computorum providerunt et decreverunt, fiat ut supplicatur si et in quantum, et cetera, servatis capitulis Curiae. Costa, scriba majore Generalis Cathaloniae.*

a. ambaixada intercalada en els folis 294r-v del trienni 1650-1654.

298r B.

Molt[a] il·lustre senyor. Alguns dies ha, som estats advertits que en los llochs de Viladrau, Sant Hilari y altres circumvehins, auria molta gent de armas fomentada de gent de guerra (que) ha de nou arribat del exèrcit enemich, per fer, segons entenem, alguns progressos contra los ministres de justícia y affectats al Principat, y nostre rey sereníssim, que Déu guarde. Esta ciutat està tota en armas, ab valor per a resistir los enemichs de sa magestat; lo conceller en orde primer d'esta ciutat, assistit de cent moscaters monicionats per la ciutat y molta altre gent de armas, ab los ministres reals se troban assí, aniran demà als 11, en alcanç per destruir las forças y destorvar llurs mals intents. Tenim avís se trobarà per est effecte lo senyor baró de Alès, ab cavalleria y moscaters. Los llochs vehins acudiran ab la punctualitat se experimentarà. Speram, ab lo favor de Déu, tindrem lo succés convé y, juntament, lo emparo y assistència de vostra senyoria, que a més serà fer lo servey de sa magestat, que Déu guarde, acudirà vostra senyoria al consuelo d'esta terra, que està affligida de tants treballs, encara que estaran animosos nostres ciutedans per a fer lo que deuhen en favor del Principat. Nostre Senyor guarde ha vostra senyoria. Vich, y maig als 10 de 1652. Molt il·lustre senyor, beso les mans de vostra senyoria. Los majors servidors, los concellers de la ciutat de Vich.

298r *bis* C.

Molt[b] il·lustre senyor. É comunicada la de vos-

a. informació intercalada en el foli 298r del trienni 1650-1654.
b. informació intercalada en el foli 298r-v bis del trienni 1650-1654.

tra senyoria ab los senyors consellers d'esta ciutat, los quals me an feta la deguda estimació, a bé que los enemichs se'ns són avuy acostats fins a Taradell. Mes estan aleujades, per tenir nota que lo senyor baró de Alès, ab 300 cavalls, y lo senyor don Joseph Tort, ab dos regiments de infantaria, estan tant avensats, que tinch carta d'ells de vuy de la Garriga. Ab tot, per lo que poria succehyr, se servirà vostra senyoria fer la prevenció possible ab exa ciutat y territori, en particular, per lo cas que pot succehyr de què esta gent recudís devès [...] y Sagarra, com alguns discursan, mes espero no·ls donarem aquex temps, que tota esta terra està alsada, vulle'ns-ne Déu donar una bona jornada y tinga a vostra senyoria en sa divina guarda. Vich, y maig 10, 1652. De J. S. Lo doctor Balthesar Tàpies.

303*r* 2 juny 1652. A.

Noverint[a] *universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo, die vero sabbati inter tertiam et quartam horas post meridiem vigesima secunda mensis junii intitulata, presente et voccato Michaele Pradell, scriptore jurato, sub me Joanne Francisco Torrallabreta, apostolica et regia, atque reverendissimi domini Vicensis episcopi auctoritatibus, notario publico Vicensis ac scribam concistorii Generalis, civitatis et collectae Vicensis, de infrascriptis rogato infrascripto, et presentibus etiam Joanne Francisco Maresch, lanae paratore, cive Vici, et Mauricio Cantarell, cive Minorisae, pro testibus, ad infrascripta voccatis atque rogatis constitutus personaliter illustri dominus Petrus Paulus de Llosellas, domicellus, in civitate Barcinone domiciliatus, syndicus, procurator et actor illustri domini domni deputatorum presentis Cathaloniae principatus, in prato dicto* de la Riera, *presentis civitatis Vici, requisivit dicto sub me scriptori jurato* «que llevàs acte de las cosas següents, las quals de la manera que de sa pròpria bora foren axidas, foren escritas y assí continuades, és a saber com ell, lo die present, entre las nou y deu horas de la matinada, juntament ab Sebastià Costa, notari y escrivà major de dits senyors deputats, se són conferits en la present ciutat de Vich y són arribats en lo portal de la guarda del morbo, dit de la Mercè, y en ell se és trobat lo doctor Ramon Trobat, junt ab altres, qui los han detinguts y impadida la entrada, no obstant que venian ab pòlissas de salut de la ciutat de Manresa y de la vila de Moyà, ab motiu que li han dit no donaven entrada als de la ciutat de Manresa. Y axí ell, dit síndich, no ha pogut posar en exequució los ordes secrets que aportave del consistori de dits senyors deputats». *De quibus ita per actis dictis gestis atque sequutis petiit et requisivit sibi et aliis cuia intersit fieri et tradi unum et plura, publicum seu publica intrumenta per me, dictum et infrascriptum notarium. Quae fuerunt acta Vici, sub anno, die, mense et loco predictis, presente et vocato dicto sub me scriptore jurato, et presentibus etiam pro testibus supradictis adhec vocatis atque rogatis, prout superius continetur. In quorum fidem ego, Joannes Franciscus Torrallabreta, notario et scriba prefatus, //* 303*v* *// manu propria hic me subscribo et meum quo utor appono sig+num.*

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo, die vero sabbati inter tertiam et quartam horas post meridiem vigesima secunda mensis junii intitulata, presente et voccato Michaele Pradel, scriptore jurato, sub me Joanne Francisco Torrallabreta, apostolica et regia, atque reverendissimi domini Vicensis episcopi auctoritatibus, notario publico Vicensis ac scriba concistorii Generalis, civitatis et collectae Vicensis, de infrascriptis rogato infrascripto, et presentibus etiam Francisco Roura, sutore, cive Vici, et Mauricio Cantarell, cive Minorisae, pro testibus, ad infrascripta vocatis atque rogatis constitutus personaliter illustri domnus Petrus Paulus de Llosellas, domicellus, in civitate Barcinonae domiciliatus, syndicus, procurator et actor illustris domini domni deputatorum presentis Cathaloniae principatus, coram et ante presentiam Joannis Francisci Sauleda, tabularii Generalis, civitatis et collectae Vicensis, reperti personaliter et apprehensi in prato dicto de la Riera, *presentis civitatis Vici, dixit et requisivit dicto Sauleda* «que pose en execució uns papers secrets, los quals li entrega, que aporta del concistori dels il·lustres senyors deputats; y després de posats en execució, los fasse tràurer auctènctichs y los envie a dits il·lustres senyors deputats, juntament ab los demés papers que ab ditas escripturas se demane. Las[a] requestas són en lo libre de Deliberacions a 20 de juny 1652». *De quibus ita per actis dictis gestis atque sequutis petiit et requisivit sibi et aliis cuia intersit fieri et tradi unum et plura, publicum seu publica intrumenta per me, dictum et infrascriptum notarium. Quae fuerunt acta Vici, sub anno, die, mense et loco presentis, presente et vocato dicto sub me scriptore jurato, et presentibus etiam pro testibus supradictis adhec vocatis atque rogatis, prout superius continetur. In quorum fidem ego idem Joannes Franciscus Torrallabreta, notarius et scriba prefatus, manu propria hic me subscribo et meum quo utor appono sig+num.*

a. actes i pòlisses intercalades en els folis 303r-304v del trienni 1650-1654.

a. las requestas ... 1652, *interlineat al marge esquerre.*

[*1652*]

304*r* A tots y sengles officials y altres personas, a qui les presents pervindran, los concellers de Manresa, salut. Certificam-vos per les presents com Pera Pau de Lloselles, donsell, Sabastià Costa, notari, y Maurisi Cantarell, tots a cavall partexen a las dos oras de la vasprada, són abitans en Manresa, van a Moyà. Parteix lo die present de aquesta ciutat, a hont llahor a Déu hi ha molt bona sanitat, sens suspició alguna de pesta ni altre mal contagiós. Dat en Manresa, dalt lo senyal de la ciutat y sots la firma del conceller segon de dita ciutat, a vint-y-u del mes de juny del any 1652. Joseph Morell, conseller. Per com arribaren a Vich dissapte, a 22 juny entre [...] Francesch Prat, de Seva, Maurici Cantarell, de Manresa, Pere Taner, habitant en Montserrat, Miquel Pradell, lleva acte com no·us dexaren entrar [...] substitut de Joan Francesc Torrallabreta, vuy [...] notari de la col·lecta de Vich y que fou a les 5.

A tots y sengles officials, guardes del morbo y altres persones a qui las presents pervindran, los jurats de la vila de Moyà, salut. Certificam-vos per las presents, com parteix de dita vila lo senyor Pere Pau de Losellas, donzell, Sabastià Costa, notari, y Maurissi Cantorell, tots a cavall, feta nit en esta vila la nit passada, partexen a las sis oras del matí, en la qual llahors a Déu tenim molt bona sanitat, sens suspició alguna de pesta ni altre mal contagiós. Dat en Moyà, sots lo sagell de dita vila, vuy a vint-i-dos del mes de juny any 1652. *Scriba concilii Franciscus Puyadas, presbitero*. Torrallabreta, notari.

An fet nit los tras scrits en esta r[ecto]ria de Senfores, desapte vespre, als vint-y-dos de juny, per no aver-los volguts deixar entrar en Vich. Partexan als vint-y-tres de dit, pa[ssat] migdia, certificant com en esta san[ta parrò]quia tenim bona salud, sens suspi[ció] de pesta ni altre mal contagiós. Dat [en] dita retoria, dit dia de vint-y-tres de juny 1652. Lo rector de Senfores, Joseph Prats.

A tots sengles officials, guardes del morbo y altres persones aquí presents pervindran, los jurats de la vila de Moyà, salut. Certificam-vos per las presents, com parteix de dita vila lo senyor Pere Pau de Llosellas, donzell, Sabastià Costa, notari, y Maurissi Cantarell, a cavall, an feta nit en esta vila la nit passada, partexen a las sis oras del matí van a Manresa, en la qual llahors a Déu tenim molt bona sanitat, sens suspició alguna de pesta ni altre mal contagiós. Dat en Moyà, sots lo sagell de dita vila, vuy a XXIIII del mes de juny any 1652. *Scriba concilii Franciscus Puyadas, presbitero*. Torrallabreta, notari.

311/1*r* De Francesc Malla de Puigcerdà, de 20 de juliol 1652, ab què diu ha donades a Gabriel Bellver 302 lliures, 10 sous, de la terça juny 1652. A.

Molt[a] il·lustres senyor. Ab la de vostra senyoria de data de 14 del corrent, veig me ordenan gire les 302 lliures, 10 sous, de la tersa proppassada a la taula de Manresa, les quals per no trobar comoditat de girada, he donades en comtans a Gabriel Bellver, ajudant de receptor del batalló, a efecte que les pose a la taula d'exa ciutat, a compte de vostra senyoria, per la tersa proppassada de abril, maig y juny de sa col·lecta, lo que confio farà ab diligència y que vostra senyoria manarà dar-me avís. Déu a vostra senyoria guarde. Puigcerdà, 20 juliol 1652. Lo arrendador de la col·lecta de Puigcerdà. Francisco Malla.

313*r* 4 setembre 1652. A.

Noverint[b] universi quod ego Salvador Farres, alter ex tabulariis Generalis Cathaloniae et bullae villae Granullariorum, diocesis Barcinone, quia capitulis Curiarum disponentibus me in manibus et posse tamen dominorum deputatorum et auditorum ipsius Generalis, renuntiare, resignare et cedere dictum officum ex quacunque causa mihi licet et quia dicta villa morbo laborat, et in ipsa multis ab hinc officum in hoc casu renuntiare igitur gratis, et ex mea certa scientia citra revocationem aliorum mandatorum huc usque per me factorum, constituo et ordinuo procuratores meos certos, et cetera. Ita quod, et cetera, vos Hiacintum Pujol, botigerium dictae villae, absentem, et cetera, et Josephum Moner, cognatum meum, etiam dictae villae presentem, et utrunque vestram insolidum ita quod primitus ocupantis conditio potior non exhistat, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum officium, cum omnibus et singulis juribus et pertinentiis suis universis, quod de presenti ut predicitur obtineo in manibus et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum Generalis Cathaloniae, resignandum, renuntiandum et cedendum. Et pro his quascunque suplicationes gratiam vel justitiam in se continentes, et alias quasvis scripturas illis honore et reverentia quibus decet, dandum, offerendem et presentandum, et ipsas decretari et provideri faciendum, et suplicandum, et inde quecunque instrumenta cum solitis et assuetis protestationibus fieri faciendum instrumentum et requirendum. Et pro his, et cetera. Item ad omnes littes sive causas mottas et mo-

a. carta intercalada entre els folis 310r-311v del trienni 1650-1654.
b. procura intercalada en el foli 313r-v del trienni 1650-1654.

vendas // 313v // large cum amplissimo et assueto litium cursu facultatibus expressis, jurandi de calumnia cautiones quasvis prestandi, et cetera, executiones quascunque instandi, et cetera. Et cum posse substituendu ad om(n)ia, et cetera. Et demum ac generaliter, et cetera. Promittens juditio, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum est hoc in villa Granullariorum, diocesis Barcinone, et extra muros ipsius die trigessima mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo, et cetera. Testes sunt Sagismundus Pla, pharmacopeus dicta villae Granulariorum, qui asservit cognoscere dictum constituentem, et Hieronymus Lledo, scriptor Barcinone.

In quorum fidem et testimonium praemissorum ego Paulus Passoles, apostolica regiaque auctoritatibus, notarius publicus Barcinonae, in parochia vero Sancti Stephani de Parets, ex epidemiae causa commoravi, hic me subscribo et meum quo utor in publicis claudendis appono sig+num.

---

317 /1r A.

Ego[a] Josephus Coromines, utriusque iuris doctor, civis Barcinonae, credenserius pannorum Generalis Cathaloniae, in tabula Barcinone dicto nomine gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera. Ita quod, et cetera. Vos illustrem et admodum reverendum dominum Christophorum Coromines, priorem et canonicum Sedis Minorisae, fratrem meum, magnificos Franciscum Thauler, utriusque iuris doctor, civem honoratum Minorisae, Franciscum Vicens, medicinae doctorem, et Bernardum Culla, majorem dierum, mercatorem cives Minorisae, licet absentes, et cetera, et quem libet vestrum insolidum ita quod primitius, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum officium credenserii pannorum dicti Generalis seu alterius, ad quem spectet in favorem persone vobis seu cuilibet vestrem insolidum benevisae resignandum, renuntiandum et cedendum, et dictas resignationem, commutationem et cessionem recipii et admetii petendum, supplicandum et obtinendum, ita et taliter quod ille in cuius favorem dictum officium per vos se quem // 317/1v // libet vestrum insolidum resignatum, renuntiatum et cessum fuerit de illo juribusque et pertinentiis illius universis valide provideatur et provideri mandetur, cum omni juris plenitudine et effectu supplicationes quascunque pro inde dandum, offerendum et presentandum, et eas provideri, decretari et exequi faciendum et instandum, et instrumenta quecunque pro inde faciendum et firmandum. Et demum ac generaliter, et cetera. Promito habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum est hoc Minorisae, die decima sexta mensis maii anno a Nativitate domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Testes sunt reverendum dominus Mauritius Duran, presbiter, precautor et beneficiatus sedis Minorissae, et magnificus Barnardus Culla, legum professor, civis Minorisae.

In fidem praemissorum ego Joannes Serra, auctoritate regia atque apostholica, civitate Minorisae, notarius publicus civis Minorisae, hic meum appono sig+num.

a. procura intercalada entre els folis 316v-317r del trienni 1650-1654.

318r A.

Molt[a] il·lustre senyor. Les necessitats y treballs en què·s troban lo present Principat y comtats y, particularment, la ciutat de Barcelona, són tan notoris, que ningú los ignora, y axí mateix, lo quant han contribuhit los senyors deputats per la consolació y subvenció de aquells, no escusant gastos ni treballs personals en quant han judicat necessari, y la possibilitat de la casa tant exausta los ha permès, representam, per ço, a vostra senyoria, lo sobredit, per a què se servesca aconsellar-los lo que en temporades tant calamitoses deuen obrar, assegurant-los que no faltaran un punt en lo que judicaran convenir al servey de Déu, de sa magestat, que Déu guarde, bé de la ciutat de Barcelona.

322r Octubre 1652. A.

Molt[b] il·lustre senyor. Les necessitats y treballs que patexan los presents Principats y comtats són tan grans com la notorietat de aquells amostra; y, particularment, de la ciutat de Barcelona, de la qual, segons tenim vàrias intel·ligències, se tem seria arribada, no sols al últim esfors de sa fidelitat, però encara que tractaria de pactes, per la averiguació del que ses senyories han scrit a la dita ciutat, assegurant la que ja més lo consistori faltarà per a son consuelo. Però com se pot pèrdrer la carta o altrament, per les differències té aquest consistori ab lo dels senyors consellers de dita ciutat, consistorials d'esta casa y ministres superiós, seria possible que negassen la resposta, conforme a altres. Los

a. ambaixada intercalada en el foli 318r-v del trienni 1650-1654.
b. ambaixada intercalada en els folis 322r-v del trienni 1650-1654.

senyors deputats proposan a vostra senyoria, si los aparexeria conveniència enviar a dita ciutat persona de parts y consideració, y també la forma se ha de observar, per explicar a dits senyors consellers la intensió de aquest consistori en servir-los, y axí assaventar-se del que dins dita ciutat passa, per a poder obrar, segons las notícias tindran, ab més fonament, lo que convindrà, e servey de sa magestat, que Déu guarde, benefici del Principat y comtats, y de dita ciutat.

Proposan axí mateix, dits senyors deputats a vostra senyoria, que com lo rumor del estat apretat de Barcelona hage corregut per differents parts de Cathalunya y, altrament, dits senyors deputats tenen evidentíssimas conjecturas que les universitats, particularment les més populoses, desmayarian veent-se desabrigades de tropas y exausts los eraris d'ellas, del que podrien nàxer grans inconvenients, precipitant-se a resolucions que serian en desservey de sa magestat, que Déu guarde, y dany del Principat, per //322*v*// lo que a vostra senyoria supplican se servescan aconsellar-los la forma han de observar en mantenir unides les dites universitats y singulars d'elles, y axí mateix, lo demés que deuen obrar dits senyors deputats per a conseguir lo major servey de Déu, de sa magestat y conservació del Principat.

325*r* Divendres, a 11 de octubre 1652. B.

Molt[a] il·lustre senyor. Aÿr al tart les matèrias de aquest Principat y comtats, particularment de la ciutat de Barcelona, prengueren different estat del que tenian quant, en haver dinat, vostra senyoria estava convocat en brassos; puix arribà don Anton Pons y féu relació que, antes de aÿr ere exit de Barcelona y que la ciutat havia pactat, y que axí mateix, per tot dissapte, sa altesa real seria dins dita ciutat. E com lo Principat estiga sens abrich de cavallaria ni infanteria, tant francesa com catalana, de aquella, essent-se retirada a França, y[b] haver-nos abandonat per mar y terra, després de haver-nos tant maltractats y consumit lo pahís sens pelear, de esta, per estar exaustes les forces dels naturals, ab los sobredits excessos, continuació de guerra y pesta, que tant vivament aflig estos Principat y comtats, de França no se'n tingan notícias de socorros, ans bé se judican impossibilitats per poder-o voler; per ço, los molt il·lustres senyors deputats representan a vostra senyoria lo sobredit, creent no·y ha lloch a dilacions, perquè se dexe si[c] a vostra senyoria apar de cumplir ab la obligació, tant precissa com natural, de prestar la obediència a nostre rey y senyor Felip Ters, y axí sie servit aconsellar la forma ab què han de obrar lo sobredit fet, en benefici del Principat y comtats, a fi que pugam gosar de la tranquilitat que sens espera ab lo amparo de sa magestat, que Déu guarde, assegurant a vostra senyoria ho posaran en exequució com millor aparaxerà convenir.

a. ambaixada intercalada en el foli 325r-v del trienni 1650-1654.
b. y ... terra, *interlineat al marge esquerre.*
c. si a ... apar, *interlineat.*

328*r* Dissapte de matí, a 12 octubre 1652. D.

Molt[a] il·lustre senyor. En los brassos tinguts lo die de aÿr, se resolgué que·s aguardàs lo die de avuy per a pèndrer resolució en la matèria proposada, fins a què la present ciutat de Manresa hagués tingut lo consell general, lo qual, per los molt il·lustres senyors concellers d'esta ciutat, se ha donat notícia haver tingut esta matinada, y que per ço estan promptes dits senyors concellers en donar son vot en los present brassos. Per lo que, donant altre vegada a vostra senyoria la proposició que lo dia de aÿr fou feta a vostra senyoria, supplican se servesca aconsellar-los en la matèria proposada, y advertir la forma y modo que se ha de tenir en practicar aquella, per a poder procehir ab major acert al servey de Déu, de sa magestat, que Déu guarde, y benefici del Principat[b].

329*r* E.

Molt[c] il·lustre senyor. Aÿr al tart les matèrias de aquest Principat y comtats, particularment de la ciutat de Barcelona, prengueren diferent estat del que tenian quant, en haver dinat, vostra senyoria estava convocat en brassos; puix arribà don Anton Pons y féu relació que, antes de aïr era exit de Barcelona y que la ciutat havia pactat, y que axí mateix, per tot dissapte, sa altesa real seria dins dita ciutat. E com lo Principat estiga sens abric de cavalleria ni infanteria, tant francesa com catalana, de aquella, essent-se retirada a França després de haver-nos tant maltractats y consumit lo país sens pelear, y[d] haver-nos abandonat per mar y terra, de esta, per estar exaustas las forças dels naturals, ab los sobredits excessos, continuació de guerra y pesta, que

a. ambaixada intercalada en el foli 328r-v del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, fou legida la proposició feta lo die de aÿr y per ser hora tarda foren prorrogats los brassos per les tres hores de la tarda.
c. ambaixada intercalada en el foli 329r-v del trienni 1650-1654.
d. y ... terra, *interlineat al marge esquerre.*

tant vivament aflix estos Principat y comtats, de França no se'n tingan notícias de socorros, ans bé se judican impossibilitats per poder-ho voler; per ço, los molt il·lustres senyors deputats representan a vostra senyoria lo sobredit, crehent no ý ha lloch a dilacions perquè se dexa si[a] a vostra (senyoria) apar de complir ab la obligació, tant precisa com natural, de prestar la obediència a nostre rey y senyor Felip Ters, y axí sie servit aconsellar-los la forma ab què han de obrar lo sobredit fet, en benefici del Principat y comtats, a fi que pugam gosar de la tranquilitat que sens spera ab lo amparo de sa magestat, que Déu guarde, assegurant a vostra senyoria ho posaran en execució com millor aparexerà convenir.

336r A.

Molt[b] il·lustre senyor. Ab la major punctualitat possible avem procurat anar a besar la mà a sa altesa, y aïr ho avem conseguit, suplicant-li lo que vostra senyoria tant bé ordenat, a què és estat servit respòndrer, ab la apacibilitat y demonstracions majors de honrra que podíam desijar, puis en lo perdó general procurat és estat servit dir-nos estava ja concedit, exceptuant sols la persona de Joseph Margarit, y en la confirmació de las constitucions, oferir-nos son real medi ab lo rey, nostre senyor, per a què, usant de sa acostumada clemència, aconsole esta província, com de sas paternals entregas se deu esperar, remetent lo demés al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara. Per lo que nos partim en aquest punt a besar-li la mà y suplicar-li lo que vostra senyoria nos ordenà, volent en lo entretant donar a vostra senyoria esta particular notícia, junct ab la mercè que avem rebut dels excellentíssims senyors condestable de Castella, duc de Tursi y baró de Sabac, que·ns an ofert lo favor y mercè suplicat, ab la interpolició de son poderós medi, per a sa magestat, que Déu guarde, restant sempre nosaltres tant afectuosos als ordes de vostra senyoria, com sempre, a qui Déu guarde. Barcelona, y octubre 18 de 1652. Don Francisco Sans.

337r B.

Con[c] particular gusto he reçivido la carta de la Deputación General deste Principado, y con igual estimación he entendido todo lo que en su nombre se me ha representado, en orden al afecto y sincera voluntad con que desea encaminar el servicio de su magestad, Dios les guarde, de que ia se comiençan a ver lo efetos, pues a su exemplo son muchos los lugares que van llegando a dar la ovediençia que deven a su magestad, de que espero ha de resultar la quietud, reposo y conbeniençia de toda esta provinzia, a que io aiudaré en todo lo que pudiere, como se verá por los efetos. Nuestro Senyor guarde. Barcelona, 20 de octubre 1652. Don Juan.

A la Diputación General.

338r A.

Molt[a] il·lustres senyors. Molt aguda vista avia de tenir lo qui sertificà ha vostra senyoria avernos vist en esta ciutat lo disapta, com sia la veritat que lo divendres ya·ns partírem per a Gerona ha donar la embaxada al excel·lentíssim senyor marquès de Mortara, el qual trobarem en Llinàs, y allí fou servit donar-nos audiència, i·ns dilatà la resposta per quant seria ha Barcelona. Vuy és a(r)ribat al quartel, demà de matí anirem ha besar-li las mans y suplicar-li sia servit donarnos la resposta, de la qual donarem ha vostra senyoria notícia. De la que tinguérem aserca de la sagrestació se féu de las rendas del General ý ha en Gerona, estam aguardant la resposta, perquè, tan en axò com en tot lo demés, pugam seguir los ordes de vostra senyoria, a qui Déu guarde. Barcelona, y octubre 22 de 1652. De vostra senyoria son major servidor, qui sas mans besa. Don Francisco Sans.

339r C.

Con[b] particular estimación receví su carta de vuestra señoría, por la merced que en ella se sirve hacerme, que es bien parecida a la que le é desseado merezer, y aunque la clemencia de su magestad, Dios le guarde, necessita poco de interzessión para honrar y hazer merced a vuestra señoría, se puede assegurar que en todo lo que yo valiere, desseré se luzga assí el tiempo que aqui estuviere, como en Madrid, representando a su magestad y sus ministro(s) el gran afecto y rendimiento de vuestra señoría a su real servizio. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barzelona, a 18 de octubre de 1652. Beso la mano de vuestra señoría, su mayor servidor. Condestable.

a. si a ... apar, *interlineat.*
b. ambaixada intercalada en el foli 336r-v del trienni 1650-1654.
c. carta intercalada en el foli 337r-v del trienni 1650-1654.

a. carta intercalada en el foli 338r-v del trienni 1650-1654.
b. carta intercalada en el foli 339r-v del trienni 1650-1654.

A los diputados del General del principado de Cataluña y su condado en Manressa.

340*r* D.

Con[a] *particular estimación he rezevido la merced que vuestra señoría ha sido servida hazerme, en quanto al desseo que vuestra señoría tiene de que yo me interponga con su magestad, que Dios guarde, con el señor don Juan y marqués de Mortara, para que este Principado y condados obtengan su mayor consolación. Puedo dezir a vuestra señoría que la grandeza y clemencia del rey, nuestro senyor, se experimenta y señala con tanto excesso en el amor que tiene a sus vassallos, que siguramente devemos esperar de su real mano la conservación y tranquilidad de todos y, particularmente, las mayores combeniencias desta provincia, mas, no obstante esto, crea vuestra señoría que yo no faltaré a la atención de reconocido, y que en mis despachos, sintiendo mucho no podello hazer personalmente, aplicaré mis oficios, para con su magestad en todo lo que fuere servir a vuestra señoría, de la misma suerte lo procuraré con su alteza y con el señor marqués de Mortara, quedando siempre muy desseosso de que vuestra señoría me de ocasiones en que manifieste mi voluntad y afecto. Guarde Dios a vuestra señoría. Barcelona, 20 de octubre 1652. Beso la mano a vuestra señoría, su mayor servidor. Carlos Doria Carretto.*

A los señores diputados del principado de Cataluña y sus condados.

341*r* E.

Muy[b] *illustres señores. Reçivo su carta de vuestra señoría y la merced que me hacen con sus embaxadores, es mui conforme a los méritos de mi afecto, pudiendo assegurar a vuestra señoría lo experimentará a este Principado y condados, y en la clemençia de su magestad, Dios de guarde, su real benignidad, y quando fueren menester diligençias, no faltará en mi procurador para quanto fuere del serviçio de vuestra señoría y su combeniencia, supplica a vuestra señoría no dexe demandarme lo que en (e)sto deva haçer, que le obedeçeré con el gusto que pide tanto regocijo, y que a todos á de estar también. Guarde Dios a vuestra señoría los muchos años y con la feliçidad que le suplico, del canpo zerca de Barcelona, a 18 de octubre 1652. Servidor de vuestra señoría, que sus manos besa. Juan Jorge, barón de Sebach.*

a. carta intercalada en el foli 340r-v del trienni 1650-1654.
b. carta intercalada en el foli 341r-v del trienni 1650-1654.

342*r* F.

Molt[a] il·lustres senyors. Ab particular estimaçió he rebut la de vostra senyoria de 12 del corrent, per aver-se servit de enplear-me en lo que yo tant he desigat, procurant sempre la reducsió de esta provincia per a què gozàs de la clemènçia de sa magestat, Déu lo guarde, que com a pare, soliçitave sos mayors aumens. Y encara que par a sa alteza y senyor marquès de Mortara, no té vostra senyoria neseçitat de ma intrusió, no he deyxat de representar-los lo que me ha paragut neseçari, per a què vostra senyoria conseguís lo que tant justament demana, y confio que se alcansarà de què tindré yo, com a tan interesat, molt particular contentó, com també en què se oferesquen nous enpleos de serbir a vostra senyoria, que Déu guarde molts hainns. Barcelona, y octubre 25 de 1652. Son mayor servidor, que sa mà besa. Don Gabriel de Lupià.

343*r* Octubre MDCLII.

Dijous[b], als XVII de octubre 1652. En aquest die, entre las deu y onse horas de la matinada, hora donada per sa altesa real, partiren de la present casa los il·lustres nobles y magnífichs senyors don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona, lo doctor Joseph Broquetes, canonge de Gerona, y fra Francisco Spuny, comenador de Sanct Joan, ecclesiàstichs; don Joan de Argensola, don Pedro Planella, y Hieònim Cornet, militars; Joseph de Navel y Hieònym Pastor, y lo doctor Pere Gavàs, ciutedans embaxadors, per ses senyories nomenats, molt ricament abillats, ab los porters y masses del General devant, acompanyats de tots los officials del dit General. Y ab esta forma anaren en la casa del senyor Joseph Bru, en lo carrer de la Marcè, en la qual habita lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde. Y arribats a sa presència, precehint primer les tres cortesies, parlant lo dit senyor don Francisco Sans, per orde dels demés, explicà llargament // 343*v* // a sa altesa real, per part dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Serdanya, residints en la ciutat de Manressa, la embaxada a ses marcès encomenada per ses senyories, la qual és del tenor següent:

a. carta intercalada en el foli 342r-v del trienni 1650-1654.
b. ambaixada i resposta intercalada en els folis 343r-344v del trienni 1650-1654.

«Sereníssim senyor. Los deputats del General del[a] principat de Cathalunya, comptats de Rosselló y Cerdanya, franquejada la llibertat de sas accions, desaogats del passat y intrús govern y libres de la violència de las armes francessas, affectuosament han procurat, en lo instant mateix que·ls ha donat loch la primera ocasió, lograr aquella, contribuint per sa part en lo restabbliment de la província a la obediència de sa magestat del rey y senyor, que Déu guarde, que la desditxa del Principat ha tingut per tants anys infaustament turbada, fent per dit effecte lo concistori prompte demonstració de son bon zel y anticipant-se a tant natural obsequi, ab cartas y altras diligències suas. Diligentment ha procurat que aquell feliçment presten y regoneguen las ciutats, pobles y universitats de dit Principat y comptats, confiant en lo predit que vostra altesa tindrà per acceptes estos deguts serveys del concistori, y que merexeran la approbació de sa // 344r // real gràcia, se constitueixen dits deputats en sos estrados reals, per medi de sos embaixadors presents, sotsmetentse, ab tot effecte, a la natural obediència de la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, supplicant sia de son real servey reintegrarlos en ella, ab lo affecte y consuelo que de sa real clemència lo concistori espera. Y, juntament, gosen de aquella en rattificar y confirmar, en nom de sa magestat, tots los usatjes, constitucions, usos y altres lleys de la terra, privilegis, exempcions y altres franqueses que gosave fins lo any 1640, y, semblantment, concedir-los remissió y perdó general a tots y qualsevols naturals y habitants del Principat y comptats, dels errós y delictes comessos, tant en les commocions de aquell y deffecció sua, com encara en la perseverància en las armas francesses, *etiam* fossen aquells de sa magestat en primer cap[b] y ab particular fervor, supplican que los interessos de la present ciutat de Barcelona, en orde al estat present, com a metròpoli en lo temporal, blanch de la attenció de tot lo present Principat, tinga vostra altesa per recomanats. Y finalment, que lo nou dret dit de guerra, per haver aquell de servir en paga y luhició dels censals de la nova manlleuta, sie duradora fins que sia complit dit effecte, lo que esperan de la generositat y clemència de vostra altesa, per reparo y concervació de tot lo Principat, com postrats a sos reals peus humilment supplican.»

E aprés de explicada llargament aquella, de pa- // 344v // raula, dit senyor don Francisco, le·y donà en scrits, si y de la matexa manera que per dits senyors deputats los era estat ordenat. Y presa per dita sa altesa real la dita embaxada, los fonch respost «*que estimava mucho la volundad y el cuydado con que los deputados obravan en servicio de su magestad, y que él representería a su padre los servicios que dichos deputados*[a] *azían en su servicio, de la provincia y quietud della; y en quanto al perdón general que pedían, que su magestat perdonava a todos, quitando la persona de don Josephe Margarit, el qual no merecía perdón por las muchas insolencias había echo, rebolviendo todo el Principado y siendo la causa principal de que se huviesse tenido tanto Barcelona; que en lo que tocava pedir a su magestad fuesse servido dexar este Principado con todas las libertades que solía gosar, que él se postraría a los pies de su padre y entendía que la clamencia de su magestad, y el pedírselo él, sin duda ninguna, que quedaría este Principado aconsolado; lo demás fuéssamos a tratallo con el marqués de Mortara, conforme la carta le escrivía*».

Extracto a dietario domus Deputationis Generalis Cathaloniae et concordat cum suo originali. Petrus Trelles, notario, scriba major dicti Generalis Cathaloniae.

352r H.

Por[b] *la carta de vuestra señoría de 12 deste, y por lo que los embaxadores de vuestra señoría me an representado, he visto los buenos deseos que tiene vuestra señoría de que este Prinsipado y condados buelvan a la antigua y justa obediensia de su magestad, que Dios guarde; y lo que á obrado vuestra señoría para que esto se consiguiesse, de que quedo con la estimasión devida, y espero que servicios tant relevantes mereceran la aprobasión de su magestad, que vuestra señoría solicita, y que con ánimo benévolo y entrañas de padre, admitirá a vuestra señoría en su real gracia, de que constituyo por solisitador, como también de todo lo demás que vuestra señoría pretende para que este Prinsipado y condados queden con la tranquilidad de que necessitan, y con los privilegios que gosavan, meresiendo otros mayores, con nuevos servicios, como vuestra señoría ha siempre acostumbrado, guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a 26 de octubre de 1652. El marqués de Olías y Mortara.*

Senyores diputados de Catalunya.[c]

---

a. a continuació ratllat, Cathalunya.
b. cap, *interlineat.*

a. a continuació tres línies ratllades.
b. carta intercalada en el foli 352r-v del trienni 1650-1654.
c. a continuació retorn a la foliació original de ACA Generalitat N-55.

[*1651*] 13*r* Informació[a] rebuda, *ad futuram rei memoriam*, a instància del síndich de la present ciutat en la cort ecclesiàstica.

A.

Noverint universi quod, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, die vero duodecima mensis octobris intitulata, per Didacum Vilaseca, notarium publicum Barcinonae, sindicum, procuratorem et actorem civitatis Barcinonae, fuit oblata et praesentata illustre et admodum reverendo domino domini Petro Morell, sacristae majori et canonico Sedis Barcinonae, in spiritualibus et temporalibus vicario generali et offitiali pro insigni et admodum illustri Capítulo canonicorum dictae ecclesiae, Sede episcopali vaccante, supplicatio quaedam tenoris huiusmodi:

«Il·lustre y molt reverent senyor. Lo síndich de la present ciutat de Barcelona, fahent fe de sa potestat *ut ecce inseratur*, per los fins y effectes a dita ciutat més útils y convenients *et ad futuram rei memoriam*, supplica ésser rebuda informació de les coses baix scrites y següents: Primo, de com és veritat que, des de al primer dia del mes de setembre proppassat fins a la present jornada, que comptam dotse del mes de octubre, any mil sis-cents sinquanta-y-hu, en las iglésias parrochials de la present ciutat de Barcelona, sò és, en la iglésia de Santa Maria de la Mar, en la de Nostra Senyora del Pi, en la de Sant Miquel, en la de Sant Jaume y en la de Sant Cugat y altres, en ditas iglésias hi ha hagut molt poch número de sepulturas, de tal manera que, en los anys passats hi solia haver, en lo mes de // 13*v* // setembre y octubre, molt major número de morts sepultats en ditas iglésias, del que·y ha hagut aquest any de mil sis-cents sinquanta-y-hu en dit temps y és ver. Y rebuda que sia dita informació, supplica a vostra mercè sie servit manar al scrivà de sa cort que, satisfet en son condecent salari, done y lliure al dit supplicant còpia autèntica y fefahent de dita informació, y per est effecte ésser fetes les provisions oportunes, *juxta stylum et omni meliori modo*. Lo offici, etcètera. *Altissimus. Mir, advocatus civitatis*».

Die duodecima octobris millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Recipiatur informatio Morell, vicarius generalis. Vigore cuiusquidem provisionis per dictum dominum vicarium generalem et offitialem supra factae fuit per me, Bartholomeum Plea, aucthoritatibus apostolica atque regia notarium publicum Barcinonae et scribam curiae vicariatus ecclesiastici dictae civitatis infrascriptum, instante et requirente sindico dictae civitatis Barcinonae, recepta informatio sequens:

*Die duodecima mensis octobris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, Barcinonae. Reverendus Josephus Biosca, presbyter, in ecclesia parrochiali Sancti Michaelis Barcinonae beneficiatus, archivarius dictae parochialis ecclesiae, testis citatus, et cetera. Qui juravit // 14*r* // in manu et posse illustri et admondum reverendi domini vicarii generalis Morell, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in quadam supplicatione oblata per sindicum praesentis civitatis Barcinonae, die praesenti, eidem testi lecta et per illum bene intellecta, et cetera. Dixit:* Que ell, testimoni, com a receptor que és de las missas de la iglésia de Sant Miquel, apporta lo llibre dels Òbits de dita iglésia de Sant Miquel, y des del primer de setembre pròxim passat fins lo die present, sols se han enterrat en dita iglésia quatre cossos grans, sens ningun albat y se recorda molt bé ell, testimoni, que los anys pròxim passats acostumava haver-hi en la present ciutat, en dit temps, molt més morts y malaltias, havent-hi en la present ciutat, com hi ha vuy, molta gent y no sab que los dits cossos sien morts de mal contigiós y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum coram illustrissimi et admodum reverendo domino vicario generali Morell et perseveravit.*

Dicto die, Barcinonae. Reverendus Franciscus Moner, presbyter, regens curam animarum ecclesiae parrochialis Sancti Cucuphatis de Reco presentis civitatis Barcinonae, testis citatus, et cetera. Qui juravit, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit: Que ell, testimoni, regex la cura de ànimas en la iglésia de Sant Cugat del Rech de la present ciutat[a] // 14*v* // y per sò sab molt bé que, des de dit[b] dia de Nostra Senyora de agost pròxim passada fins lo die present, sols s'i han enterrat en dita iglésia tres cossos grans y un albat, essent la veritat que altres anys, en la present ciutat, en lo dit temps, hi acostumava haver-hi més morts y malaltias de las que·y ha hagut en dit temps, havent-hi com hi ha hagut en la present ciutat, en dit temps, molta gent. Y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum coram dicto domino vicario generali et perseveravit.*

Dicto die, Barcinonae. Reverendus Raphael Fer-

a. relació intercalada en els folis 13r i 16v del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat del Rech.
b. dit *interlineat al final de la informació.*

rer, presbyter, regens curam animarum ecclesiae parrochialis Sancti Jacobi Barcinonae, testis citatus, et cetera. Qui juravit, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit: Que ell, testimoni, regex la cura de ànimas en la dita iglésia de Sant Jaume des de vint-y-quatre de juliol pròxim passat, y per sò, sab molt bé que, en lo mes de setembre pròxim passat fins lo die present, sols se han enterrat en dita iglésia de Sant Jaume dos cossos grans y dos albats, essent la veritat que·s recorda ell, testimoni, que altres anys, en los mesos de setembre y octubre hi acostumava haver en la present ciutat molts més morts y malaltias y lo hu de dits cossos, morí de una scopetada, y una dona molt vella, que ha un any que anava malaltissa. Y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. //* 15*r* *// Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum coram dicto domino vicario generali et perseveravit.*

Dicto die, Barcinonae. Reverendus Anthonius Mir, presbyter, in parrochialis ecclesia Beatae Mariae de Pinu beneficiatus, testis citatus, et cetera. Qui juravit, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit: Que ell, testimoni, com a bosser de dita iglésia de Nostra Senyora del Pi, apporta lo llibre de Òbits i Funeràrias de dita iglésia, y per sò sab molt bé, que des de al primer del mes de setembre proppassat fins lo die present, se han enterrat en dita iglésia vint-y-set cossos grans y tretse albats y se recorda ell, testimoni, que en lo dit temps, altres anys se enterraven en dita iglésia molt(s) més cossos, lo que sap molt bé, perquè ha molts anys que és beneficiat de dita iglésia y ha quatre dias que no se ha apportat ningun sacrament en dita iglésia y la major part dels cossos grans són morts perquè eran estats ferits dels enemichs y no en manera alguna de peste ni altre mal contigiós, y ab los dits cossos y albats, s'i comprenan los qui són enterrats en altres iglésias y monestirs, encara que sian morts en dita parròquia. Y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum coram dicto domino vicario generali et perseveravit.*

15*v* *Dicto die, Barcinonae. Reverendus Anthonius Rafols, presbiter, regens curam animarum ecclesiae parrochialis Beatae Mariae de Mari Barcinonae, testis citatus, et cetera. Qui juravit, et cetera. Et interrogatus, et cetera. Dixit:* Que ell, testimoni, regex la cura de ànimas en la iglésia de Santa Maria de la Mar de la present ciutat, y per esta rahó, sab molt bé que, en dita iglésia s'i enterraren en lo mes de setembre pròxim passat denou cossos y tretse albats y només en lo corrent mes de octubre onse cossos y sinch albats a solas y se recorda molt bé ell, testimoni, que los sacraments ixen molt a tant de dita iglésia y no sab ell, testimoni, que los dits cossos y albats sien morts de pesta, sinó de altres mals y los dits cossos y albats s'i enclouhen tots los qui són estats enterrats en convents y altres parts[a], encara que sien morts en dita parròquia. Y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum coram dicto domino vicario generali et perseveravit.*

Die decima tertia mensis octobris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Barchinonae. Reverendus Anthonius Romagosa, presbyter, in parrochialis ecclesia Sancti Petri Puellarum Barchinonae beneficiatus, testis citatus, et cetera. Qui juravit, et cetera. // 16*r* *// Et interrogatus super contentis serie[b] in dicta supplicacione eidem testi lecta, et cetera. Dixit:* Que ell, testimoni, com a procurador de herènsias que és de la iglésia parroquial de Sant Pere de la present ciutat, aporta lo llibre de Òbits y Funeràrias de dita iglésia, y per sò, sab molt bé que, des del primer die del mes de setembre pròxim passat fin lo die present, no se han enterrat en dita iglésia de Sant Pere, sinó és dos cossos grans y tres albats y no més, y que, en dit temps, no ha mort algú en dita parròquia que se sie enterrat en altra part, si no és en dita iglésia de Sant Pere y se recorda molt bé ell, testimoni, per haver alguns anys que resideix en dita iglésia que, los anys pròxims passats, hi acostumave de haver en la present ciutat moltas més malaltias y morts de las que·y ha hagut en dit temps, havent-hi en la present ciutat molta gent, y no sab ell, testimoni, que los dits cossos y albats sien morts del mal contigiós. Y esta és la veritat. *Generaliter, et cetera. Ad omnia dixit quod non, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.*

Sequitur potestas dicti sindici: «Die vigesima secunda mensis octobris, anno a Nativitate Domini millesimo sescentesimo quadragesimo octavo, Barchinonae. Convocatis et congregatis illustribus dominis consiliariis presentis civitatis Barchinonae et Consilio Centum Procerum Juratorum eiusdem civitatis, more et forma ac loco solitis et assuetis, dicti illustres domines Consilii et Consilium praedictum Centum Juratorum, cum auctoritate et decreto magnifici regentis vicariam Barchinonae, constituerunt et ordinarunt sindicum, procuratorem et // 16*v* *// actorem eorum. Imo utrique dictae civitatis certum, et cetera. Ita tamen, et cetera. Didacum Vilaseca, notarium publicum Barchinonae, die presenti in dicto Consilio extractum in sindicum dictae civitatis, licet absentem, et cetera. Dantes et concedentes eidem, inter alia, facultatem et potestatem expres-*

a. parts *interlineat al final de la informació.*
b. serie *interlineat al final de la informació, damunt de* eidem super *ratllat.*

[1651]

sas agendi, ducendi, prosequendi et fine debito terminandi omnes et quascumque causas sive littes dictae civitatis, civiles et criminales, principales et appellatorias, activas et passivas, motas et movendas, tam in Regia Audientia presentis principatus Cathaloniae, quam in aliis quibusvis curiis, tribunalibus, audientiis et consistoriis et coram quibusvis dominis offitialibus, juditibus, justitiis et personis, tam ecclesiasticis quam secularibus, et alibi ubi expediat comparendi et interessendi, et cetera. Cum amplissimo et assuet[o] litium cursu, cum facultatibus expressis exponendi quaecunque clama, retroclama, exceptiones quascumque, instandi cautiones, tam juratorias quam fidejussoria[s] praestandi, de calumnia jurandi, emparas et sequestraciones faciendi et fieri faciendi et instandi et eas cancellandi et annullandi, et cetera. Et omnia alia faciendi et libere exercendi, quae in juditio et extra juditium et alias in littem et circa lites fieri requirantur et eidem benevisa et necessaria fuerint et cum posse substituendi, prout praedictas et alia in dicto sindicatus instrumento lacius sunt contenta. In quo fuerunt testes Hyeronimus Forment et Balthesar Prior, virgarii dominorum consiliariorum. Praemissis fides facit Jacobus Agramunt, scriba major civitatis, propria manu. Ita approbat notarius infrascriptus manu sua».

Huiusmodi copiam in his quatuor papiri foleis scripta sumpsi et extraxi ego, Bartholomeus Plea, auctoritatibus apostolice atque regia, notarius publicus Barchinonae et scriba curiae vicariatus ecclesiastici dicte civitatis, a suo originali in dicta curia atestato et, ut eidem copiae, aliena manu se ipsae, in juditio et extra, ab omnibus plena tribuatur fides. Ego dictus Bartholomeus Plea, notarius, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

17r Vot[a] fet per alguns senyors del Real Concell y altres doctors.

Die veneris, decima tertia mensis octobris, millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors consallers de la ciutat de Barcelona, inseguint la deliberació per lo savi Concell de Cent feta als 8 del corrent mes de octubre 1651, en la qual fonch deliberat que se scrigue als senyors deputats, que estan en la ciutat de Manrresa, que esta ciutat no pot persuadir-se que sa senyoria promtament no vinga ha acistir-nos per a què, uniformament, puguen esta ciutat y sa senyoria, deliberar lo més convenient per a la defença de esta ciutat, de la que penje lo ser de tota Cathalunya, que sa senyoria podria tenir una o dos de las personas de dit concistori per a què obre en los llochs de Catalunya per a la asistència de esta ciutat y socorro ha manaster y fer alguna lleva de concideració, a gastos de la Generalitat, lo que fore donar calor a tota Catalunya, per a què obre ab les veres lo que lo cas requereix, y juntament, se diu a sa senyoria que lo Concell de Cent ha deliberat, com ara de present delibere, consultar lo fet de la assistència deu fer lo concistori de sa senyoria en esta ciutat, particularment en ocasió tant necessària, y que los senyors concellers sien servits nomenar vuyt persones del present Concell, ab igual número de estaments, anomenadors per dits senyors concellers, los quals junts, ab los magnífichs advocats de la present casa y altres aplicats, y si convé y los aparexerà aplicar alguns magnífichs doctors del Concell Real, los quals junts, vegen, miren y censuren, axí les cartas dels molt il·lustres senyors deputats enviades als senyors concellers, y llegides en lo present Concell, com també lo que pot y deu fer la present // 17v // ciutat, (si) poden tenir concistori en ella, per absència dels demés se troben fora de ella, per poder obrar los senyors concellers en conformitat de les dos cases en rahó de las matèrias corrents de la guerra, mirant los capítols de Cort si·ls obliguen ha haver de recidir en la present ciutat en lo temps de guerra y en la ocasió present, que lo enemich la té acitiada, y axí mateix, vegen tot lo que, en rahó de dit fet, se deu vèurer y mirar, donant son parer en scrits y aquell, los senyors concellers sien servits reportar-lo en altre Concell, per a què se puga pendre la deliberació més convenient en benefici de esta ciutat, y que esta deliberació se faça a saber als dos senyors concistorials, que vuy se troben en la present ciutat, per a què, si·ls aparexerà, sien servits per sa part, anomenar alguns magnífichs doctors per a acistir a la sobradita junta y fer les diligències los apareguen més convenir en benefici del deliberat per esta ciutat, com en dita deliberació se conté, a la qual se ha relació.

Lo egregi don Joseph Fontanella, compte de Parelada y vescomte de Canet, regent la Real Cancellaria, los il·lustres don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, los advocats ordinaris de la casa de la ciutat y los doctors aplicats baix firmats, vista la dita deliberació y vist lo capítol primer de les Corts y los duptes y respostes als dubtes que havian resultat de algunes paraules del capítol deu, los quals capítols se ligen en lo llibre dels Quatre Senyals, vist(s) molts altres capítols de Cort fets en altres Corts y los capí-

a. vot intercalat en els folis 17r i 21v del trienni 1650-1654.

tols de Cort del any 1599, vist lo exemplar referit per Antoni Llombart, escrivà major del General en son llibre, en foleo 29, vista la declaració feta per les divuyt persones dels tres estaments // 18r // divendres, a 20 de maig 1588, que·s lig en lo llibre de les Deliberacions, trienni 1587, foleo 419, vistas las relacions fetes, mitjensant jurament, per los curats de les iglésies parroquials de la present ciutat, devant lo molt reverent doctor Pere Morell, segristà y canonge de la Seu de Barcelona, official y vicari general per lo molt il·lustre Capítol, Sede vacant, vista la informacio rebuda devant lo magnífich regent la assessoria del excel·lentíssim portantveus de general governador de Cathalunya, vista la deliberació feta per los senyors concellers y junta de Morbo, a 27 de setembre proppassat, vist lo demés que se havia de vèurer. Attenent y conciderant que, ab lo dit capítol primer de les Corts celebrades en lo any 1413, foren elegits tres deputats e procuradors generals, ço és, un de cascun bras y fonch expressament disposat que tots los tres dits deputats agen e sien tinguts fer reçidència contínua e personal en la ciutat de Barcelona o en altra ciutat o vila real del principat de Cathalunya, segons per la dita Cort, ara o per avant o per los dits deputats tots los tres concordats, per urgent necessitat serà acordat, ab la qual disposició, volgué la Cort que los deputats precisa y necessàriament tinguessen obligació de fer personal y contínua recidència en la present ciutat de Barcelona en tot temps, si no és en cas que, per urgent necessitat, no podent estar en ella, aguessen de transferir lo concistori en altra part, y en tal cas, se agués de fer la translació de dit concistori en alguna ciutat o vila real que, de comú consentiment, acordarien los dits tres deputats, y la rahó final que·s tingué en dita disposició fonc que, esent com és la ciutat de Barcelona // 18v // lo cap de la provínica y la pàtria comuna de tots los provincials y recidint en dita ciutat, lo excel·lentíssim loctinent y capità general y Real Concell, la Ballia General y damés tribunals, convenie que lo concistori de la Deputació estigués contínuament en dita ciutat , per a poder més fácil y còmodament fer los affers de la Generalitat y acudir a la defensa de la província y provincials de aquella, los quals solen acudir a la dita ciutat y també per a què, esent les dites dos cases, de la ciutat y concistori de la Deputació, les columnes més fortes de la província és convenient que estiguen en una mateixa ciutat, per a obrar en los casos que convé ab molta conformitat y dar-se les mans per la deffensa de dita ciutat y de la província, perquè ben cert és que, perdent-se lo cap, resta destruït lo cos y que, estant apartats dits dos concistoris y estant lo concistori de la Deputacio fora de Barcelona, no·s porien ajudar ni podrien obrar ab la conformitat y esfors que obren y solen obrar estant tots en dita ciutat, y per ço, en lo discurs de 238 anys que han discorregut des de dites Corts, que foren closes en 23 de agost 1413, fins vuy, may se ha vist, ni antès ha dir, ni·s trobe exemplar algú, que lo concistori de la Deputació sie exit de Barcelona per altra causa, si no és tant solament per causa de pesta, ni que, en occasió de guerra, haja dexat de residir en Barcelona, com en nostres temps se és vist y experimentat. En lo any 1599, quant Alfonço Corçó vingué sobre de Perpinyà y en lo any 1639, en la guerra de Salses y aprés, des del any 1640 fins al present any 1651, en les demés guerres de Cathalunya, y particularment en lo any 1641, quant vingué sobre // 19r // de ella, ab gran exèrcit, lo marquès de los Veles y arribà fins a Monjuïch y en lo any 1649, quant lo exèrcit enemic vingué marchant envés Barcelona per a acitiar-la, ans bé sempre, dits concistorials que·s són trobats fora, quant se ha temut sitiassen hi són entrats, com ho feren en lo any 1641 lo deputat Tamarit y lo oÿdor Ferran, després de la rota de Martorell, la qual observància, inconcusament subseguida per lo temps de 238 anys contínuos és bastant per llevar tot dupte, perquè lo millor intérprete de las lleys y estatuts és la observància, majorment quant és centanària, y axí, an antès dit capítol los predecessors, en los casos que, per los senyors reys y virreys, an intentat tràurer de la present ciutat lo dit concistori, perquè sempre se ha replicat que axò ere contra del dit capítol de Cort, y axí fonch observat a 6 de juny del any 1481, ab deliberació feta per lo concistori de la Deputació, ab la qual fonch desliberat, de concell de advocats y doctors aplicats, que fos respost al senyor rey don Fernando, lo qual havia escrit als deputats e oÿdors que, per gran servey se'n anassen a Leyda, que fos servit revocar lo dit orde, per ço que, per capítol de Cort e per disposicions altres, escrits en lo llibre vulgarment apellat llibre de Ànima del General, los deputats no poden mudar llur concistori de la ciutat de Barcelona, ne·n poden éser forsats, ne trets, encara que sien requerits per lo senyor rey, y axí, ho refereix dit Llombart en lo alt referit llibre, pàgina 29, y aquesta mateixa intel·ligència donaren a dit capítol primer les divuyt persones dels tres estaments, ab la declaració que feren a 20 de maig 1588, ab la qual declaren que, per haver-se ab // 19v // sentat y axit de Barcelona tres concistorials, ço és, lo abat de Poblet, deputat ecclesiàstich, don Joan d'Ança y Bellora, deputat militar y Valentí Vilanova, oÿdor militar, los quals tenien obligació de residir personalment en Barcelona y feyen gran falta per los afers del General, fosen extrets un deputat militar y un oÿdor militar, com en effecte foren extrets Francesch Grimau, donsell en deputat militar y micer Pere

[*1651*]

Aymarich, donsell, en la ciutat de Manrresa domiciliat, en oÿdor militar, los quals prestaren lo jurament y foren posats en possessió, com apar en dit llibre de Deliberacions, trienni 1587, fóleo 426, y verdederament aquest sentir és molt conforme a la disposició de dret, conciderada la naturalesa de aquella disjunctiva, o que separa y diversifica la disposició de un cas al altre y aquelles paraules «per urgent necessitat» serien frustratòries y no obrarien res si, en qualsevol temps y sens necessitat, poguessen los deputats, de comú concentiment, tràurer lo concistori de Barcelona y transferir-lo en altra ciutat o vila real y no·y havie per a què fer tal capítol si los senyors deputats *ad libitum* poguessen exir de Barcelona. Confirmen, a més del sobredit, aquesta intel·ligència dit capítol tanta multitut de capítols de Cort, en diferents temps fets que, expressament disposen lo que han de fer los senyors deputats y oÿdors, visitadors, officials de la Deputació y del General, tant dins la casa de la Deputació que tenen dins Barcelona, com en los aposientos que lo racional, notari y officials tenen en la dita casa de la Deputació, y en respecte del arxiu de dita casa de la Deputació, tots los quals capítols fan, expressa menció de la ciutat de Barcelona, ab presupòsit que lo concistori de la Diputació ha de estar fixo // 20*r* // en ella, sens poder-ne exir, si no és en cas de urgent necessitat, com ho diu dit capítol y la observansa subseguida ha declarat, que lo cas de «urgent necessitat» és la peste, ço és, quant aquella va grassant y està vigorosa, de manera que obligue a la Real Audiència y als altres concistoris ha exir-se de la present ciutat y no altrament, y cert que seria estada cosa supèrflua gastar un milló en fabricar una casa tant sumtuosa com és la Deputació de Barcelona, si los deputats podien tràurer lo concistori quant los aparagués de dita ciutat, y axí, attès que, per les rahons sobredites y altres, lo concistori de la Deputació deu estar necessàriament en Barcelona y no en altra part, y attès més avant que, ab les relacions fetes per los curats de las iglésias parrochials de la present ciutat y per la informació rebuda devant lo noble regent la assessoria del excel·lentíssim governador y altrament, consta que ha cessat la urgència de la peste, per causa de la qual fonch transferit lo concistori de la Deputació de la present ciutat a la vila de Tarrassa en lo mes de abril proppassat, y axí, cesse la urgent necessitat que done lloch a tal transportació de concistori, y attès majorment que, per la nova causa que ha sobrevingut, per rahó del siti que té posat lo exèrcit enemic sobre la present ciutat, tenint cercuïda aquella, hi ha necessitat suma y urgentíssima de què promptament se obre y tingue concistori en la casa de la Deputació de la present ciutat, a fi y effecte que los dos concistoris puguen recíprocament valer-se y ajudar-se, obrant ab conformitat, // 20*v* // tenint conferències y ajudant a pagar los gastos de la guerra, necessaris per la deffensa y conservació de esta ciutat, y per consegüent, de tota la província, com s'és fet des del any 1640 y també per conservació dels drets de la Generalitat, que tots se perdrien si la present ciutat se perdie, y essent emminent y evident lo perill de tota la província, que necessite de prompte remey, en què obrarà molt la presència y assistència, que an y deuen fer los senyors concistorials del concistori de la Deputació en la present ciutat de Barcelona, a la qual, per dit effecte, han vingut y acudit molts ciutedans y provincials y també lo Concell Real[a], sens resel del contagi ha cessat. Y és cert y indubitat en dret, que en los casos de extrema necessitat, en los quals se tracta de la salut de tot lo poble y defensa de tota una província, quant altre no·s pot fer, dos concistorials sols que·s troben en la present ciutat, poden obrir y tenir concistori en dita Deputació, per falta del qual vindrie ha faltar una gran acistència y favor a la present ciutat, la qual, per falta de dita ajuda y acistència de dit concistori, vindrie a periclitar y a posar-se en contingència de perdre's, y lo dany de dita ciutat, com ha cap, se estendrie per tots los membres del cos de dita província, y per consegüent, dexant-se de obrir dit concistori y de fer dita assistència, vindrien a faltar a la major obligació de llur offici, que concisteix en la deffensa de tota la província y dels drets de la Generalitat, la qual dependeix de la deffensa del cap de aquella, que és aquesta ciutat. Totes les quals coses y rahons y altres que·s poden atèndrer y considerar atteses // 21*r* // y considerades, los sobredits y baix firmats consulents són de vot y parer [b]... Que los dits senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, que vuy se troben en la present ciutat de Barcelona, promtament y sens més dilació, poden y tenan obligació de tenir concistori en la present ciutat per a fer deliberacions, ordenar y obrar tot lo que convinga al bé comú y universal de la present ciutat y província y per deffensa y concervació de la llibertat de aquella y dels drets de la Generalitat, com si lo concistori estigués ple, no obstant la absència dels altres concistorials, que recusen venir, dexant de acudir a una obligació tant precissa de son offici y fer tots los actes per aquest effecte necessaris, contribuint de pecúnias de la Generalitat de gastos de la guerra, com se féu en lo any 1641 y altres anys y occasions de guerra, y que, per lo interès gran que en assò té la present ciutat que, per part de aquella se supplique als senyors concistorials, que avuy se troben en Barcelona, que·s servescan promptament tenir concistori y obren lo que convinga per benefici,

a. Real *interlineat, damunt de* reyal *ratllat.*
b. a continuació un espai en blanc d'uns 91 mms.

deffensa y llibertat de la ciutat y província, y dits senyors concistorials, aprés que tingan ubert y constituït lo concistori podran aconcellar-se del que deuen fer per a obligar als altres concistorials y officials de la Diputació, absents, per a què tornen a la residència y exercici de sos officis y lo demés que aparega convenir. Assò dient salvo, etcètera.

Vidit Comes, regens. Vidit Peralta, consulens. Vidit Mir, consulens. Vidit Lauger, consulens. Vidit Bosser, consulens. Vidit nobilis Rossell, consulens. Vidit Ginebreda. Vidit Campana[a], consulens. Vidit Jorba, consulens. Vidit Sola.

26r Carta[b] del senyor de Marcin de 3 del corrent, de la Seu de Urgell.

16 octubre 1651.

A messieurs. Messieurs les deputes du principat de Catalogne.

Messieurs. Vous m'aussi tant tesmoigné d'amitie, lors que sa majeste a desiré vostre aggreement pour me faire vigceroy de Catalogne et en tous autres rencontres, j'ay tousjours heu beaucoup de satisffaction de cette illustre compagnie, que je me puis a present quiter cette province qu'avec beaucoup de regret, mais les advis certains, que j'ai heu quoy me devoit de nouveau a rester prisonier pour le mesme suject que l'autre fois, qui c'est pour estre serviteur de monseigneur le prince, ne me permetent pas de faire plus long sejour icy. Sa ditte alteze ayant esté contraint de se rettirer a Bordeaux et quiter // 26v *// la cour, pour se guarantir de la violence de ses enemis. Je spere que Dieu y mettra la main et que, dans peu, tout s'accomodera. Je le souhaite pour pouvoir vous amener un grand secours et chasser les enemis. Cependant, je laise touttes choses en bon estat et ne faut rien attrehendre: les castilans n'estant point en estat de prendre Barcelone, quoy qu'il arme moyenant, que vous ays bonne resolution et un peu de patience, come je vous en conjure restant, messieurs, vostre tres humble serviteur, De Marchin.*

De la Seau d'Urgel, ce 3e de hoctobre 1651.

27r Esta[c] fas sols.

16 octubre 1651. A.

a. a continuació ratllat assessor.
b. carta i traducció intercalades en els folis 26r i 27r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
c. anotació escrita al dors.

Jhesús.

A *messieurs. Messieurs* los deputats del principat de Catalunya.

Messieurs.

Vosaltres me haveu demostrada tanta de amistat, quant sa magestat ha desijat vostra approbació per a fer-me virrey de Catalunya, y en tots altres rencontres, jo he tingut sempre molta de satisfacció de aqueix il·lustre consistori, que jo no puch al present dexar aquesta província sinó és ab molt de pezar, mes los avisos certs que jo he tingut de què havia de ser de nou capturat per lo mateix subjecte que l'altra vegada, que és per ser servidor de *messieur* lo príncep, no permetent-me pas de estar-me més assí. Sa dita alteza, havent estat forsat de retirar-se a Burdeus y dexar la cort per a guardar-se de la violència de sos enemichs. Jo spero que Déu hy posarà la mà y que, dins de poch, tot se acomodarà, jo ho desitjo per a poder-vos aportar un gran socorro y expel·lir als enemichs, entretant jo dexo totas cosas en bon estat y no cal témer res: los castellans, no sent gens en estat de pendre Barcelona, qualsevol cosa succehesca, mitgensant que vosaltres tingau bona resolució y un poch de paciència, com jo vos ne conjuro essent, *messieurs,* vostre humilíssim servidor, De Marchin.

[De] la Seu d'Urgell, a 3 de [oc]tubre 1651.

29r Carta[a] dels consallers de Manresa al[b] oïdor Ferriol.

[22] octobris[c] 1651. A. Carta dels senyors consellers de Manressa.

Molt il·lustre senyor.

Havem entès per ésser-se referit públicament en la present ciutat que vostra senyoria, junt ab lo senyor deputat[d] ecclesiàstich, a petició y instància dels molt il·lustres senyors concellers y savi Concell de Cent de aqueixa ciutat de Barcelona, haurieu ubert concistori en ella y que, sobra assò y la intel·ligència que los molt il·lustres senyors deputats, qui vuy resideixan en esta ciutat ne haurian tinguda, se andaven disposant empenyos tant graves y de tant prejudicials conce-

a. carta intercalada en els folis 29r i 32v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat s consallers.
c. novembris *al manuscrit.*
d. deputat ecclesiàstich *interlineat, damunt de* ohidor real *ratllat.*

[1651]

qüències, que·s judicave podien ésser bastants per a la total ruÿna de la província, y particularment, d'aqueixa ciutat de Barcelona, per estar, com està, lo enemich sobre d'ella, per lo que nos ha aparegut no podiam escusar lo interposar-nos per a evitar, en quant nos fos possible, lo progrés de aquells, y tenint notícia per major, que los senyors deputats estavan, a tota diligència, posant en exequusió alguna resolució, havian presa sobra esta matèria que podia més conformar aquells, los havem suplicat, per medi de dos embaxadors, se servissen sobrasèurar, fins a què no·s fossen conferits en son concistori, per a tractar algunas matèrias que importaven al sarvey del rey christianíssim, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici de tota la província, y per aquest effecte, fossen servits donar-nos lloch quant més prest fos possible, y essent-nos conferits en dit son concistori, los havem referit les notícias teniam y nostras bonas intencions, ab lo que los havem obligat ha reffarir-nos, la que haviam tingut de la pretenció de vostra senyoria y del senyor deputat[a] ecclesiàstich y senyors concellers de Barcelona, en què lo concistori de dits senyors deputats entràs, de present, en eixa ciutat y en lo que, sobre assò havian obrat, y juntament, nos han refarit que sa senyoria havia presa resolució scríurer a vostra senyoria y al senyor deputat[b] ecclesiàstich acudissen dins cert termini en aquesta ciutat, en lo concistori de sa senyoria, comminant altrament fer nova extracció en lloch de vostra senyoria y del dit senyor deputat ecclesiàstich y manifestar la justificació de sas accions a totas las universitats y comuns de la província y comptats ab cartas y un manifest que, per aquest effecte havian llargament format, com ja estava tot a punt de despatxar quant an rebut nostra ambaxada, y que no podian fer altra cosa, per la obligació de son càrrech y auctoritat del concistori, refferint-nos moltas //29v// rahons ab las quals fundaven que no devia ni podia, en esta occasió, transferir-se aquell en eixa ciutat, encaminadas totas al major sarvey del rey cristianíssim, nostre senyor, benefici, conservació y defensa d'eixa ciutat y de tota la província y satisfacció de sas obligacions, ajustant a assò los effectes tant importants obraven líberament dende esta ciutat, lo que no·ls seria possible dende aqueixa, y entre altres, formaven un tèrcio de sis-cents hòmens a costa de la Generalitat, com en effecte ho fan, y convocavan totas las universitats, comuns y personas militars per a què, junts <a> en temps, concorreguéssem al socorro ab aqueixa ciutat y a expel·lir lo enemich de tota la província, majorment que, baix no era segura, ans molt perillosa, la entrada en eixa ciutat, y com de present, nosaltras no tingam la mira y attenció a la major justificació de les causas de estos empenyos, per no donar lloch en assò lo estat del temps present, sinó al major sarvey de sa magestat, benefici y conservació d'esta província y defensa de aqueixa ciutat y no donant-nos occasió de rèplica, las rahons que per aquest effecte nos han proposadas com, no sabent las particulars que hauran pogut mòurar a vostra senyoria, al senyor deputat ecclesiàstich y senyors concellers de Barcelona, nos ha aparegut representar a sa senyoria las malas conseqüènsias havian de resultar[a] de aquestos empenyos y que, així, era forçós evitar-los ab tot effecte, offerint-nos mediar per a conseguir la unió y conformitat de què tant necessitam, y perquè estos senyors entenan tenir sa justícia tant fundada y los hajam trobats tant arrimats en posar en exequusió sa resolució, nos ha aparegut posar algun medi per a què vostra senyoria y tots restassen ayrosos, y cessant tots empenyos, los senyors concellers de Barcelona tinguessen lo consuelo que desijavan en esta occasió. Y és que, perquè vostra senyoria y lo senyor deputat ecclesiàstich se troban aquí, los dos ab poder y vices del concistori, així per a confarir, tractar y deliberar ab los senyors concellers tot lo que aparega i[m]portant per a la defensa de aqueixa ciutat y gastar de la Generalitat tot lo que·ls aparexarà ésser menaster, acistescan y alivien a dits senyors concellers, com si en assò representassen tot lo concistori, lo qual, fora de eixa ciutat, podrà juntament obrar convocant y congregant lleves, y així, ho havem proposat[b] //32r// a dits senyors deputats, esforçant tot lo que nos és estat possible per a què se servissen acceptar aquest medi y últimament ho havem així recabat de sa senyoria, assegurant-nos de què suspendrian los procehiments que, com està refarit, havian resolt fer, no obstant las cartas que·s scriuen a vostra senyoria y al senyor deputat ecclesiàstich, de les quals, estava ja fet plechs y lo donar notícia del succehit a les univercitats y comuns, fins a saber si se ajustaria vostra senyoria a aquest medi, a qui supplicam sa sarvesca, així matex y en la mateixa conformitat, se suspengan en lo entretant qualsevols procehiments se intentassen fer aquí, lo referit medi, junt ab les ditas nostras diligències, proposam y representam ab esta a vostra senyoria, moguts tant solament del zel tenim al major sarvey del rey, nostre senyor, benefici y defensa de eixa ciutat y de la província y de servir a vostra senyoria, supplicant-lo quant més encaridament podem, se servesca acceptar aquell, puys d'ell no resulta ningun prejudici a vostra senyo-

a. deputat ecclesiàstich *interlineat, damunt de* ohidor real *ratllat.*
b. deputat ecclesiàstich *interlineat, damunt de* ohidor real *ratllat.*

a. resultar *corregit, damunt de* representar.
b. *a continuació una carta, transcrita a la pàg. 1181.*

ria y pot resultar-ne tant benefici a la província com se deixa considerar, altrament lo asseguram restarem ab lo major desconsuelo que pot immaginar-se y no podrem deixar de persuadir-nos del tot la ruÿna de la província y que Déu, Nostre Senyor, per nostras culpas o sos secrets judicis, nos encamina a ella, prenent per medi estas decissions y discòrdias, com al contrari, restarem molt aconsolats y asseguradament també ho restarà tot lo Principat, de què vostra senyoria y lo senyor deputat ecclesiàstich resten ab tota bona conformitat ab estos senyors y serà augmentar a tots los brios per a concórrer ab major valor y confiansa al socorro de aqueixa ciutat y a expel·lir lo enemich de la província y restarem[a] be(n) obligadíssims en totas occasions en servir a vostra senyoria, a qui Nostre Senyor guarde.

Manressa, octubre 19 de 1651. Molt il·lustre senyor afficionadíssims servidors de vostra senyoria qui ses mans besan, los concellers de la ciutat de Manressa.

30r

Carta[b] dels consallers de Manresa als consallers de Barcelona.

22 octobris[c] 1651. B. [Carta] dels senyors consellers [de] Manressa.

Molt il·lustre senyor.

Havem rebut la de vostra senyoria, de 15 del corrent, ab les incluses y diem que ha molt temps tenim a punt la lleva havem a vostra senyoria offerta per a la occasió. Serà menaster però, obrar un bon effecte per deffensa de aqueixa ciutat y contra del enemich, que avuy la té sitiada, assegurant lo ygualar en lo número a nostras majors forças, las inclusas havem donadas per medi de nostre síndich en mans de quiscú dels molt illustres senyors deputats y ohidors, los quals, al cap de algun rato, essent-se ajuntats en son consistori, an enviat a sercar a dit síndich y li han restituhit les cartas y papers, dient-li eran scripturas en forma de requisició y protesta, les quals, segons disposició de capítols de Cort havian primerament de ésser abilitades y no se'ls podian presentar sinó per son scrivà major, qui era Sebastià Costa, notari, y en forma de supplicació y que, així, no tenian per acceptadas aquellas, comforma la relació nos ha feta dit síndich, qui nos ha tornat ditas cartas y van ab esta. Havem aprés entès, per ésser-se referit comunament en la present ciutat que entre vostra senyoria y los molt il·lustres senyors deputats se anaven disposant empenyos de tant graves y prejudicials conseqüències que·s judicave podian ser occasió de la total ruhina d'esta província y particularment d'eixa ciutat, per lo que nos ha aparegut no podiam escusar lo interposar nostras parts per a evitar, en quant nos fos possibla, lo progrés de aquella, y tenint notícia per major que los senyors deputats estavan a tota diligència posant en exequució alguna resolució havian presa sobra dita matèria, que podia més confirmar aquells, lo havem supplicat, per medi de dos embaxadors, se servissen sobrasèurar fins a què nosaltras nos fóssem conferits en son concistori per a tractar algunas matèrias que importavan al sarvey del rey christianíssim, nostre senyor, que Déu guarde, y benefici de tota la província, y per aquest effecta fossan servits donar-nos lloch, quant més prest fos possibla, y essent-nos conferits en dit son concistori, los havem refarit las notícias tenian y nostres bonas intencions, ab lo que los havem obligat a refarir-nos la que haviam tingut de la pretensió de vostra senyoria en què lo concistori de dits senyors deputats entràs, de present, en eixa ciutat y lo que sobra de assò havia obrat, y juntament, nos han referit que sa senyoria havia presa resolució scríurer als molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich[a] y ohidor real, que·s troban aquí, acudissen dins cert termini en aquesta ciutat y en lo concistori de vostra senyoria, comminant altrament // 30v // fer nova extracció en lloch de exos senyors y menifestaren la justificació de sas accions a totas las universitats y comuns de la província y comptats ab cartas y un manifest, per aquest effecte havian llargament format, com estava ja tot a punt ab despetxar quant han rebut nostra embaxada, y que no podian fer altra cosa, per la obligació de son càrrech y auctoritat del concistori, referintnos moltas rahons ab les quals fundaven que no devien ni podien, en esta occasió, transferir-se aquell en exa ciutat, encaminadas totas al major sarvey de sa magestat christianíssima, que Déu guarde, benefici, conservació y defensa de eixa ciutat y de tota la província y satisfacció de las obligacions de son càrrech, ajustant an assò los effectas tan importans obravan líberament dende esta ciutat, lo que no·ls seria possible dende aqueixa, y entre altres, formaven un tèrcio de sis-cents hòmens a costa de la Generalitat, com en effecta ho fan, y convocaran totas les universitats, comuns y personas militars per a què, junts en un temps, concorreguéssem al socorro de aqueixa ciutat y a expel·lir lo enamich de tota la província, majorme[n]t que avuy no era segu-

a. restarem be(n) *interlineat. - a continuació ratllat* dits.
b. carta intercalada en els folis 30r i 31v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
c. novembris *al manuscrit.*

a. ecclesiàstich *interlineat.*

ra, ans molt parillosa la entrada en eixa ciutat y com, de present nosaltres no tinguem la mira y atenció a la major justificació de les causas de estos empenyos, per [a] donar lloch en assò lo estat del temps present, sinó al major sarvey de sa magestat, benefici y conservació d'esta província y defensa de aqueixa ciutat, y no donant-nos occasió de rèplica, las rahons, que per aquest effecta nos han proposadas, com no sabem les particulàs que hauran pogut mòurar a vostra senyoria, nos ha aparegut representar a sa senyoria las malas conseqüències havian de re[sulta]r de la desunió de son concistori ab lo de vosta senyoria, y així, que[a] era forçós evitar-la ab tot effecte, offerint-nos mediar entre los dos concistoris, y perquè estos senyors entenan tenir la justícia tant fundada y los havem trobats tant arrimats a posar en exaquusió sa resolució, nos ha aparegut proposar algun medi perquè vostra senyoria conseguís lo fi que desija, de tenir en esta occasió tant apretada a son costat personas legítimas que, en nom y ab poder del concistori dels molt il·lustres senyors deputats, poguessen conferir-se y aconsolar-le contínuament ab vostra senyoria y obrar, ellas y vostra senyoria, conformament en la defensa de eixa ciutat, restant vostra senyoria y dits senyors deputats ayrosos y cessant tot gènero de empenyos y és que trobant-se, com és així, los molt il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y[b] ohidor real en eixa ciutat, exos senyors, en nom , ab poder y vices del concistori, així per a conferir, tractar y deliberar ab vostra senyoria tot lo que aparega importar per a la defensa de aqueixa ciutat y gastar de la Generalitat lo que aparexarà ésser menaster, acistescan y alivien a vostra senyoria, com //31r// si en assò representassen tot lo concistori, ab lo qual medi apar ve a conseguir vostra senyoria tot lo effecta que desija, de tenir consuelo ab lo costat y assistència del concistori dels molt illustres senyors deputats, encara que aquell reste fora de eixa ciutat a hont, de altra part, porà obrar convocant y congregant, com ho fan ab totas veras y diligència, com tenim referit, tota la província y comptats per a obligar al enemich alse lo siti y se retire. Així ho havem proposat a dits senyors deputats, esforsant tot lo que és estat possibla, per a què se servissen de acceptar aquest medi per sa part, las referides y altras rahons que se'ns han offert, y últimament havem recabat que, per evitar dicòrdias tat denyosas en lo present estat, passarian per ell y donarian per aquest effecte las vices, poder y forças als senyors deputat ecclesiàstich y ohidor real, restant nosaltras assegurats ab la paraula de sa senyoria de què suspendria los procehiments que, com està referit, havia resolt fer contra exos senyors que·s trovaban aquí, no[a] obstant vajan las cartas dels senyors deputat ecclesiàstic y oÿdor[b] real, que ja los tenien escritas dits molt il·lustres senyors deputats y en tenian fet plec y lo donar notícia del succehit a les universitats y comuns, fins a saber si se ajustaria vostra senyoria aquest medi, a qui supplicam se servesca, així mateix y en la mateixa comformitat, se suspengan en lo entretant qualsevols procehiments se intentassen fer aquí. Lo referit medi, junt ab las ditas nostras diligències, proposam y representam ab esta a vostra senyoria, moguts tant solament del zel tenim al major sarvey del rey, nostre senyor, benefici y defensa de eixa ciutat y de la província y de servir a vostra senyoria, supplicant-lo quant més encaridament podem, se servesca de acceptar aquell, puys per ell apar, com tenim dit, vindrà a tenir lo consuelo, en esta occasió, que desija; altrament lo asseguram restarem ab lo major desconsuelo que pot immeginar-se y no podrem dexar de persuadir-nos del tot la ruhina de la província y que Déu, Nostre Senyor, per nostras culpas o sos secrets judicis, nos encamina a ella prenent per medi las divisions y discòrdias, y particularment esta, entre dos columnas de les més fortas y de més auctoritat de ella. Per vida de vostra senyoria, servesca's de posar la mira als effectas, que clarament se veu an de resultar tant prejudicials de una causa tant grave, si estos empenyos, lo que Déu no vulle permètrer, continuaven, y aconsolar-nos en lo que·l suplicam, assegurant-lo que, si disposició haguéssem trobada en estos senyors per a acceptar altre medi més ventatjós per al consuelo de vostra senyoria, no haguéssem cessat fins aconseguir-lo, y que, en esta occasió, no podem nosaltres tenir-la en altra cosa, que en lo que ho és de vostra senyoria, y que no faltarem per nostra part y en tot lo que nos serà possible acudir a sa deffensa y en tot lo que se'ns offerirà per a poder servir-lo. Nostre //31v// Senyor guarde a vostra senyoria com effectuosament desijam.

Manresa, octubre 19 de 1651. Molt il·lustre senyor. Afficionadíssims servidors de vostra senyoria, qui ses mans besen, los concellers de la ciutat de Manresa. Perdone[c] vostra senyoria los borrons ocasionats del poc temps.

a. que *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* secular.

40r Carta[d] del Capítol de Gerona.

4 novembris 1651. A.

a. no ... plec *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat* militar.
c. Perdone ... temps *interlineat al marge esquerre.*
d. *carta intercalada en el foli 40r-v del trienni 1650-1654.*

Molt il·lustre senyor.

Avem tingut viu sentiment de la relació, que en aquest lloch à feta lo il·lustre senyor oïdor militar, de la discòrdia y disunió tenen vostra senyoria ab los il·lustres concisturials qui fora la ciutat de Barcelona se troban, volent los uns tenir lo concistori dintre dita ciutat e los altres fora de ella, lo que nos à llistimats y possats en gran afflicció y cuidats per vèurer que, en temps tant calemitós, de tans treballs y desditxes, en lo qual la Divina Magestat executa sa divina justícia, castigant-nos ab un contagi comú y guerra sanguinolent(a), estan en esta discòrdia y disunió los il·lustres concisturials de la Diputació, ocasió precissa de unir-se, en cas de discòrdia y disunió, per poder consiguir lo fi que tots disijam. Assò nos à obligats scríurer la present a vostra senyoria ab vives llàgrimes, supplicant-li usse de tots los medis posibles per a fugir dita discòrdia y disunió, qui tant danyosa pot ser per la conservació de nostra pàtria. Axí que estimarem a vostra senyoria que, en esta ocasió tan apretada, fassa lo major esfors se puga per a què, tots, vostres senyories unànims y conformes, miren a un fi, encaminant-lo al servey de Déu, Nostre Senyor, del rey, que Déu guarde, y de nostra pàtria. Certificant a vostra senyoria, que lo fi de esta nostra carta no és altre que supplicar a vostra senyoria la unió y concòrdia de aquex il·lustre concistori per a què, ab ella, se puga major asertar al servey de[a] la Divina Magestat, qui a vostra senyoria guarde, com li supplicam.

De Gerona y octubre als 27 de 1651. Besen la mà de vostra senyoria los canonges y Capítol de la Seu de Gerona, lo doctor y canonge Faliu Estanyol, batle secretari.

Al(s) il·lustres senyors deputat ecclesiàstich y oïdor real, Barcelona.

46r *9 novembris 1651.* A.

Jhesús, Maria.

En[b] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya acerca de las cartas que los senyors concistorials que són fora la present ciutat han escrit al senyor deputat ecclesiàstich y oÿdor real y la carta dels magnífichs concellers de la ciutat de Manresa als molt il·lustres consellers de la ciutat de Barcelona, a hont proposan alguns medis per a què se ajuste lo encontre y ha entre dits senyors deputats y los concistorials qui són absents de la present ciutat, per a què miren y vejan quins medis aparaxerà se degan pèndrer, restant lo concistori ubert en la present ciutat, com està lo die de avuy, y los demés punts dependents y emergents del matex fet. Vistas ditas cartas y lo demés que se havia de vèurer. Attès que en lo vot fet en dies passats per lo egregi don Joseph Fontanella, compte de Peralada, vescompte de Canet, regent la Real Cancellaria, lo noble y magnífich senyor don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, advocats ordinaris de la casa de la ciutat y doctors aplicats, fonch dit expressament que lo concistori de la Deputació, segons disposició dels capítols de Cort y exemplars de la present casa, deu estar necessàriament en la ciutat de Barcelona y no en altra part, y principalment en la ocasió present, en la qual y ha necessitat precissa // 46v // per la deffensa de esta ciutat y de tota la província y per conservació de las libertats y drets de la Generalitat, y per consegüent, que los deputats y oÿdors qui vuy se troban fora la present ciutat tenen obligació de venir-hi, deixant per als senyors deputats lo medi que se havia de pèndrer per aquest effecte, lo que, reportat per dits senyors deputats a la junta de brassos tinguda als 15 de octubre proppassat, fonch resolt que dits senyors deputats fossen servits fer nottifficar lo vot y demés scripturas legides en la proposició als senyors concistorials absents, requerint-los vingan dins deu dies en la present ciutat per a residir en ella, sots pena que, si dins dit temps no·s troban en lo concistori de la casa de la Deputació, se procehirà a fer extracció de nous deputats y oÿdors de comptes y provisió de tots los officis dels officials renitents, attès que aquest és lo tribunal y està ubert y que, dits senyors concistorials, que són fora Barcelona, no obren cosa concernent a la Generalitat, ni gasten de pecúnies de dit General, protestant-los de nul·litat y demanar-los-ho en visita de béns propris y lurs fermances y que, dits concistorials que·s troban fora Barcelona, no pugan exhigir ni cobrar diner algú de la Generalitat, tant de arrendaments, com de pencions de censals reb la present casa, com altrament, y juntament, que lo concistori dels senyors deputats residints vuy en Barcelona, donen orde als debitors del General que no paguen als dits concistorials absents quantitats algunes, sinó que deposen aquelles, com tenen obligació, en la taula o banch de la present ciutat, la qual deliberació fonch exequutada per los senyors deputats, y de la presentació de les cartes escrites als senyors concistorials, absents de Barcelona, consta per // 47r // la daltdita carta dels concellers de la ciutat de Manresa, escrita als senyors concellers de la ciutat de Barcelona,

a. a continuació repetit de.
b. vot intercalat en els folis 46r i 48v del trienni 1650-1654.

dada als nou del passat, en què diuhen que, per medi de son síndich, han donades las cartes dels senyors deputats en mà dels concistorials absents, que tots se trobaven en dita ciutat, los quals, al cap de algun rato, essent-se ajuntats, enviaren a sercar lo matex síndich y li restituhiren les cartes ubertes y los demés papers, dientli eran scirpturas en forma de requesta y protesta, les quals primerament havien de ésser habilitades y no se'ls podien presentar, sinó per son scrivà major, qui era Sebastià Costa y en forma de supplicació, y ab altra carta, escrita per lo molt il·lustre Capítol[a] de la ciutat de Gerona als senyors deputats, de 18 del matex, en què diuhen lo oÿdor València los ha fet relassió de tot, y no obstant, los deu dies són més que passats, dits concistorials absents no sols no han acudit a la present ciutat, com tenian obligació, però encara, contravenint expressament a la deliberació dels brassos, han pretès tenir concistori, obrant y tractant cosas concernents a la Generalitat y han exhigit y gastat y exhigexen y gastan pecúnias del General, fins a arribar a exequutar debitors que, inseguint la disposició dels capítols de Cort y deliberació dels brassos, havian girat en la taula dels depòsits comuns de la present ciutat, y lo oÿdor València, és anat a la ciutat de Gerona, vila de Granollers y altres parts del present Principat, gastant las pecúnias del General, ab perill evident de causar una commoció en la província, en ocasió que convé tant la unió en ella per la deffença de la ciutat de Barcelona y de tot lo Principat, ab què, //47*v*// si no s'i occorria de remey, se llevaria als senyors deputats, per falta de diner, de poder contribuir en lo que sie necessari per deffença de esta ciutat y de tota la província, deffenció de las generalitats y drets y libertats de la terra, y en particular, de continuar lo socorrro de un real cada dia, que donan a tots los soldats francesos per a què pugan subsistir, y en majors veres, se empleen en deffença de esta ciutat. Attès, més avant, que en lo exemplar del any 1588, de què·s fa menció en lo altre vot, solament perquè lo deputat ecclesiàstich, deputat militar y oÿdor militar partiren y se absentaren de la ciutat de Barcelona, per los prejudicis, impediments y torps causava esta ausència a la administració del General y dels particulars negossians, fou, per la Divuytena elegida segons la forma del capítol 34 de las Corts del any 1585, deliberat que fos feta promptament nova extracció per lo restant temps del trienni, la qual fonch feta y exequutada. En lo qual cas no militavan las rahons tant apretades, com en lo present, perquè aleshores sols feren torp y inpediment a la administració ordinària del General, que en pochs dies de absència no podie ser de gran prejudici, però en aquest, que la ciutat de Barcelona se troba acitiada y de sa deffença depenja la de tota la província y la concervació de las generalitats, drets y libertats de la terra, no venint los concistorials absents per a contribuir per sa part, y cobrant lo diner del General, y per aqueix camí, impedint que los senyors deputats no tingan poder per a asistir a la present ciutat per lo que convé per sa deffença, podria //48*r*// ésser la ruïna total y perdició de esta ciutat y de tot lo Principat. Per ço, los dits egregi don Joseph Fontanella, compte de Peralada, regent la Real Cancellaria, lo noble y magnífich senyor[a] don Pere Joan Rossell, micer Narcís Peralta, micer Benet Ginebreda, doctors de la Real Audiència, advocats ordinaris de la casa de la ciutat, assessors y advocat fiscal del General y doctors aplicats y infrascrits, són de vot y parer, que los senyors deputats poden y tenen obligació de fer nova extracció de deputat militar, deputat real, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar per lo restant temps del corrent trienni, en la forma deguda y acostumada fer en cas de mort o de altre semblant empatxament, y feta la dita nova extracció, posar en possessió los que seran extrets en dits lochs, per a què administren tot lo temps restant del present trienni. Entès emperò que, antes de exequutar lo sobredit, los senyors deputats sien servits interpel·lar de nou, ab lletres ab la deguda forma despedides, als senyors deputats y oÿdors absents que, dins sis dies de la presentació de aquells comptadors, vingan a la present ciutat y lo demés contengut en la deliberació dels brassos, lo qual termini passat, si dits concistorials absents no comparexen, haguda relació de què no han comparagut, poden. Y deuhen, encontinent, procehir a dita extracció y aquest és nostre parer. *Salvo et cetera.*

Vidit comes, regens. Vidit Peralta, consulens. Vidit Lauger, assessor. Vidit Bosser, assessor. Vidit Jorba, fisci advocatus. Vidit nobilis Rossell, consulens. Vidit Ginebreda, consulens. Vidit Mir, consulens, advocatus civitatis. Vidit Campana, advocatus civitatis.

56*r* Al[b] doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya. Rebuda als 11 de novembre 1651[c]. *Domini deputati [et auditores] computorum mandarunt mihi Sebastia[no Costa, notarius], scriba major Generalis Cathaloniae.*

a. *a continuació ratllat* de la Seu.

a. senyor *interlineat.*
b. *carta intercalada en els folis 56r i 57v del trienni 1650-1654 - anotació escrita al dors.*
c. 1652 *al manuscrit.*

11 novembris 1651. A[a].

56v Senyor deputat ecclesiàstich.

Per esta ciutat de Manresa, no sabem ab què fonament, se ha publicat que vostra mercè, juntament ab lo senyor oïdor real, comminarian tenir concistori en exa ciutat a instància e petició dels molt il·lustres senyors consellers y savi Consell de Cent de aquella y exhigir y cobrar los drets de la Generalitat y fer altres procehiments pertanyents al concistori, a la qual acció, tant temeària e inaudita, no podem nosaltres conciderar que vostra mercè volgués precipitar-se perquè, además de què aquella seria contra expressa disposició dels capítols y actes de Cort y consuetut fins vuy inviolablement e uniformament observada, serie juntament en gran deservey de sa magestat, que Déu guarde, per alterar en tant apretada y urgent ocasió del siti de aquexa ciutat, la disposició de aquest concistori té pressa per a opugnar lo enemich en lo modo possible, perturbant al General la exacció e administració dels drets de la Generalitat, per lo que, attesos las sobreditas y altres rahons que, com a notòries se escusan, li diem, y en quant menester sie, lo interpel·lam y requerim que, juntament ab dit oïdor real, ni altre, fora del present concistori delibere, fasse ni obre cosa en nom del concistori, ni altrament se entremeta en la exacció ni administració de las pecúnies y drets de la Generalitat, ni perturbe la exacció y cobransa per aquest molt il·lustre concistori fahedora, perquè altrament, usant lo concistori de la potestat y auctoritat, així per capítol de Cort y privilegis reals concedida, procehirà contra vostra mercè, com a perturbador de dits drets, y altrament, com ha inobedient y contumàs als ordes del concistori, segons lo que de justícia serà trobat fahedor, inseguint la observansa y consuetut de la casa, de procehir contra lo concistorial qui recusa a obtemperar als ordes del concistori y speram que vostra mercè tindrà particular attendència a la obligació de son offici y escusarà lo haver de arribar als medis que altrament fóra necessari. Nos ha aparegut scríurer-li la present. Guarde Déu a vostra mercè.

Manresa y octubre 18 de 1651. Juan Pau de Llosellas. // 57r // Los deputats del General del principat de Cathalunya y sos comtats. *In registro comuni secundo, fóleo LXIII.*

59r Procura[b] per a poder renunciar lo offici de guarda ordinària de la bolla de la taula de la ciutat de Barcelona, que vuy obté Pere Rossell, prevere de la vila de Tarrassa.

16 novembris 1651. A.

Reverendus Petrus Rossell, presbiter, in ecclesia villae Tarraciae, diocesis Barcinone benefficiatus, obtinens offitium custodis ordinarii bullae Generalis Cathaloniae tabulae civitatis Barcinone, propter renuntiationem in mei favorem factam coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis in eorum consistorio per legitimum procuratorem Christophori Vinyals, sui ultimi pocessoris, prout de dicta renuntiatione et mandato large constat in dietario domus Deputacionis Generalis Cathaloniae recondito in scribania majori illius, die et anno in eo contenti. Gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera. Itaque, et cetera. Josephum Rol, negotiatorem, Christophorum Vinyals et Christophorum Vinyals, minorem, cotonerios, cives Barcinonae, licet absentes, et cetera. Et quemlibet eorum insolidum. Ad videlicet, pro dicto constituenti et cuius nomine, dictum offitium custodis jamdicti, cum juribus, pertinentiis, emolumentis et prerrogativis suis universis, in manibus et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum, seu alterius cuiuscunque personae de his potestatem seu commissionem habenti vel habituris in favorem personae dictis procuratoribus constitutis, seu quilibet eorum, benevisae, renuntiandum, cedendum et dimittendum et, pro his, quascunque suplicationes dandum et offerendum // 59v // ac presentandum et eas provideri, subscribi et subsignari postulandum et obtinendum et pocessionem ipsius offitii inducendum seu induci petendum, instandum et requirendum et instrumenta quecumque fieri faciendum, instandum, petendum et habendum. Et demum, et cetera. Promissit habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum est hoc in villa Tarraciae, diocesis Barcinone, die decima octava mensis augusti, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Testes sunt reverendus Franciscus Rovira, decretorum doctor, et Bartholomeus Rossell, canonici ecclesiae villae Tarraciae.

In quorum fidem ego, Hieronymus Gali, auctoritate regia notarius, civis Barcinonae, hic me subscribo et meum, quo utor, appono sig+num.

60r *17 novembris.* A

Die[a] secunda septembris, anno a Nativitate Do-

a. a continuació repetit 11 novembris 1651. A.
b. procuració intercalada en els folis 59r i 62v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. procuració intercalada en els folis 60r i 61r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al marge superior esquerre.

[1651]

mini millessimo sexcentssimo quinquagessimo primo. In parroquia Sancti Petri de Rubi, diocesis Barcinonae.

Ego Jacobus Malich, utriusque juris doctor, et rector ecclesiae parroquialis Sancti Petri de Rubi, diocesis Barcinonae, tenens offitium coadjutoris primi racionalis Generalis Chataloniae, vigore renuntiationes in mei favorem fact[as] coram admodum illustrium dominis deputatis Generalis Chataloniae residensque in villa Terracia, pro legitimis procuratorem Josephi Malich, qui obtinebat illium, prout constat in dietario dictorum admodum illustris dominorum deputatorum sub die quinta junii, anno a Nativitate Domini milessimo sexcentessimo quinquagessimo primo. Gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratorem certum, et cetera. Itaque, et cetera. Magnificum Josephum Malich, civem honoratum Barcinonae et philosopiae doctorem, absentem, et cetera. Ad videlicet pro que et nomine suo dictum offitium coadjutori primi rationalis Generalis Chataloniae seu jus, quem liberam in illud vigore predictarum // 60*v* *// renuntiationes cum juribus, pertinentiis, emolumentis et perrogativis suis universis in manibus et posse dictorum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis Chatalonie seu alterius cuiuscumque persone de his potestatem seu comissionem habentis seu habituris in favorem cuiuscumque personae dicto domini procuratoris meis benevisae, renuntiandum, cedendum et dimittendum et, pro his quecumque suplicaciones dandum, offerendum et presentandum et eas provideri<s>, subscribi et [sub]signari postulandum et obtinendum et possem ipsius offitii inducendum seu induci petendum, instandum et requirendum et quecumque licita [et] honesta juramenta in animam ipsius eum instrumentis prestandum et inde instrumenta quecumque fieri faciendum, intuendum, petendum et habendum. Et demum, et cetera. Promitendo habere ratum, et cetera. Et non revocare, sub omnium bonorum meorum obligatione, et cetera. Actum, et cetera. Testes sunt [Sebestianus] Campanya et Sagismundus Pi, notarius apostolicae et ha //* 61*r* *// dictae parroquie de Rubia, le premissis omnibus et singulis, manu propria scriptis, fidem facio ego, Jacobus Malich, juris doctor, rector et notarius, auctoritate ordinaria praefatum parroquie de Rubi et, ut fides adhibeat, appono meum solitum sig+num.*

50*r* *10 novembris 1651.* A.

A[a] *noz tres chers et bien amez les depputtez du principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons tenu par ce courrier les lettres dont vous l'avez chargé pour nous. Par les quelles, nous avons apris, avec certitude, ce[a] *que le bruit commun nous faison aprehender par advance de la defection de Marchin, le quel, mescongnoissat les graces, que nous luy avions faictes et abusant des charges et de la confiance d'ont nous l'avions honoré, a non soulement abandonné nostre armée et nostre province de Catalongne, mais encore une place si importante, qu'est nostre tres fidelle et bonne ville de Barcelonne, pour la deffense de laquelle, il estoit obligé de tout exposer, quand il n'avroit poinct en d'autre motif, que celuy de son propre honneur et que sa foy et noz bien faictz ne l'y auroyent poinct engagé par un debuoir, qui ne peut estre comparé a aucune autre raison. Nous voyons aussy, par les advis que nous ont estre donnez de Catalongne, qu·il a pris noz denier, tirez avec tant de peine du fondz de nostre espargne et de la sustance de noz peuples, et cets qui estoyent destinez pour le payement de noz trouppes et pour leur pain journallier, les faisant souffrir une necessité extreme et, en un mot, il a commis tant de divers crimes, qui l'on ne'n peut parler qu'avec horreur et, que pour en scavoir la verité et en faire le chastiment qu'il merite, nous voulons qu'il soit informé dans Barcelonne des departimens du dit Marchin, devant qu'il en soit party et dans le temps de sa retraicte, de sa marche et de son sejour, et ce a la dilligence de noz officiers, qu'il apparteindre //* 50*v* *// et qui les informations nous en soyent envoyeés, mais avec loisir, car il ne s'agise pas a present d'estres procedures. Nostre desplaisir est extreme de voir, que sa retraicte est cause du redoublement de voz souffrances et que les enemis sçachant qui'il vous a affaibly de trouppes, vous ont blocqué de toutes partz Barcelonne*[b]*, surquoy rien n'estoit capable de soulager nostre doulleur, que de recognoistre, comme nous faisons, qu'au lieu que ce estat pouvoir causer de l'abatiment a des gens moins genereux que vous, il rechauste les courages des assieges, ainsy que de toute la province, et accroisir vostre zele pour nostre service et pour la conservation de vostre patrie soubz nostre obeissance, d'ont nous avons tout lo ressentiment possible et nous vous asseurons que presentement l'on travaille incessantment a envoyer en toute diligence un secours effectif pour Barcelonne, d'hommes, de vivres et de munitions, une bonne somme d'argent pour le payement des trouppes, quelque provision de bledz et avoines, pour leur nourriture, et un virroy, pour commander dans la province, et qu'ils scache a puisse faire, utillement et dignement et sans autre penseré ny interestz, que eux de nostre service et du bien public. Esperant qu'encores que l'on essaye de*

a. carta i traducció intercalades en els folis 50r i 54v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. ce *interlineat.*
b. Barcelonne *interlineat.*

toutes partz, a nous donner des affaires tres penibles, de dans et dehors nostre royaume, qui nous obligent a nous porter en personne par deça, pour y estindre le feu du souslevement que l'on[a] *//54r// y veuli allumer, neuntmoins, avec l'assistance divine, nous pourvoirons a tout, et singulierement a ce qui regarde la conservation de la capitalle de nostre province de Catalongne, a fin de remedier au reste ensuitte. Sur quoy nous ne vous en dirons pas d'avantage pour le present, priant Dieu qu'il vous fortiffie et seconde voz bonnes resolutions et vous tienne en sa sainte garde. Escrit a Bourges, le XXIIIIe octobre 1651. Louis. De Loménie.*

51r *10 novembris 1651.* A.

De part del rey. Charíssims y benamats. Nosaltres havem tingut per aquest correu les lletres de las quals vosaltres[b] lo havíeu carregat per mi. Per las quals, nosaltres havem sabut ab certitut, lo que lo romor públich nos havia fet antèndrer abans[c] de la deffecció de Marçin, lo qual, desconexent les gràcias que nosaltres li haviam fetas y abusant dels càrrechs y de la confiansa de què lo haviam honrat ha, no solament desemparat nostra armada de nostra província de Cathalunya, més encara una plassa tant inportat com és nostra fidilíssima y bona ciutat de Barcelona, per la deffensa de la qual ell està obligat exposar-o tot, quant no·y hagués hagut altre motiu que lo[d] de son propri honor, a què sa fe y nostres gràcies no[e] le·y havien enpenyat per una obligació[f] que no pot ser conperada a[g] altre rahó. Nosaltres vayem, axí mateix, per los avisos que·ns són estats donats de Cathalunya, que ell à pres nostros diners, trets[h] ab tanta pena del fons de nostre *esparne* y de la sustància de nostres pobles, y axí mateix los que estavan destinats per lo pagament de nostres tropes, per lo[i] pa de cada dia, fent-los suffrir una necessitat extrema, y en un mot, ell a comès tant(s) diversos crims, *//51v//* que no se'n pot parlar que ab orror, de què, per saberna la veritat y fer-ne lo càstich que ell mareix, nosaltres volem que sia rebuda informació dins Barcelona de què ha[j] pres dit Marçin abans que ell s'és partit, y dins lo temps de sa retirada, de sa marxa y de sa estada, y assò, a la diligència[k] de nostres officials a qui tocarà y que las informacions nos sian enviadas més ab spay, perquè no·s tracta al present de tals procehiments. Nostre despler és extrem de vèurer, que sa ratirada és causa del radoblament de vostre suffriment y que los enemichs, sabent que ell<s> vos ha aflaquits de[a] tropas, han[b] sitiada per fam per totas parts Barcelona, per lo que no·y havia cosa capàs de liviar nostre dolor que de regonèxer, com nosaltres fem[c], que en lloch que aquest estat poria desmayar a personas manco generosas que vosaltres, ell ha més ansesos los coratges dels assitiats, axí[d] com los de tota la província, y crescut vostre zel per nostre servey y per la concervasió de vostra pàtria baix nostra obediència, de què nosaltres tenim tot lo sentiment possible y vos asseguram que, de present, se treballa insesantment per enviar, a tota diligència, un socorro effectiu per Barcelona, de hòmens, de viures y de monisions, una bona summa de diner per lo pagament de las tropas, algunas provisi(o)ns de blat y de sivadas[e] *//53r//* per a nodrir-las y un virrey per governar dins la província, que ell sàpia y puga fer útilment y dignament, sens altre pensament ni interès que·l del nostre[f] servey y del bé públich. Esperam que, encara[g] que se traballa per totas parts a donar-nos coses de molta pena, de dins y de fora nostre regne, que·ns obligan a venir en persona a estas parts per a apagar lo foch del[h] rellavament que han volgut hansèndrer, no obstant axò, ab la assistència divina, nosaltres provehirem a tot, y particularment al que té respecte a la conservació de la capital de nostra província de Cathalunya, a ffi de remediar al demés després, sobre que no us direm altra[i] cosa per la present, pregant a Déu que us fortifique[j] y ajude de vostres bones resulucions hi us tinga en[k] sa santa guarda. Escrita en Bourges, a 24 de octubre 1651. Louis. De Lomenie.

52r *10 novembris 1651.* B.

Messieurs[l].

Je en faiciz ces lignes que pour accompagner la

a. a continuació la traducció de la present carta i una altra carta, transcrites a la pàg. 1187.
b. a continuació ratllat lo havi.
c. abans *interlineat, damunt de* per avant *ratllat.*
d. lo de *interlineat, damunt de* del *ratllat.*
e. no *interlineat, damunt de* no *ratllat.*
f. obligació que *interlineat, damunt de* deute lo qual *ratllat.*
g. a *interlineat, damunt de* ses *ratllat.*
h. trets *interlineat, damunt de* tirats *ratllat.*
i. lo ... dia *interlineat, damunt de* son pa jornaler, que sense los s.
j. ha *interlineat, damunt de* a *ratllat.*
k. a continuació ratllat dels offi.

a. de *interlineat, damunt de* ab *ratllat.*
b. han *interlineat, damunt de* prop *ratllat.*
c. a continuació ratllat quant desmajo poria causar fer desmajar aquest estat a persones menos generosas que vosaltres, ell.
d. a continuació ratllat mateix.
e. a continuació una carta transcrita a la pàg. 1187.
f. a continuació ratllat servy.
g. encara que *interlineat, damunt de* cara que *ratllat.*
h. a continuació ratllat sollevament.
i. altra cosa *interlineat, damunt de* res de vantatja *ratllat.*
j. fortifico *al manuscrit. A continuació ratllat* hi us ajude a.
k. en sa santa *interlineat, damunt de* en santa *ratllat.*
l. carta intercalada en el foli 52r del trienni 1650-1654.

lettre du roy et vous asseurer que l'on ne perdra un seul moment de temps pour vous donner l'assistance dont l'on voit assez que vous avez un tres pressant besoin et que leurs majestez sont, d'una part, touchées d'un extreme sentiment de douleur de la perfide retraitte du seigneur de Marchin et de voz peynes; et d'autre costé, qu'elles ont une parfaicte recongnoissaince de vostre zelle passionné pour leur service et de ce que vous y animez par vostre exemple et par voz exhortations et soins toutte la province. Continuez messieurs a y faire vostre possible, comme l'on le peut attendre de gens de bien, d'honneur et de valleur, comme vous estes. Et croyez que, de ma part, je feray tout ce que doibt pour vostre service. Un homme qui croit qu'il s'agit du plus grand service que l'on puisse rendre au roy et qui est veritablement, messieurs, vostre humble et tres affectionné serviteur, Loménie Brienne.

A Bourges le XXIIIIe *jour d'octobre 1651.*

Aux deputtez du principat de Catalongne.

67*r* 3 dessembre 1651. A.

A[a] *Messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalongne.*

Messieurs.

Je vous depesche le seigneur de La Serre, present porteur, lieutenant de la mareschalie de camp de mon regiment de cavallerie pour vous dire mon arrivée en ce lieu. Vous prendrez creance en ce qu'il vous dira. Vous me manderez par luy de vos nouvelles, les quelles par le chemin je seray bien aise d'apprendre, asseurez vous cependant que je seray dans peu a vous, dans la resolution de vous secourir et faire cognoistre que je suis, messieurs, voste tres humble et tres affectionné serviteur, le mareschal de La Motte.

Beziers, ce 27e novembre 1651.

A messieurs les deputez du principat de Catalogne.

68*r* A *messieurs. Messieurs* los deputats del principat de Catalunya.

Jhesús.

Messieurs. Jo vos despedesch lo senyor de La Serra, present portador, lloctinent de la mestre de camp de mon regiment de cavalleria, per a dir-vos mon arribo en aquest lloch. Vosaltres donareu crehensa en lo que ell vos dirà. Enviareu-me per ell novas vostras, las quals, per lo camí jo seré ben gustós de saber, asseguran-vos en lo entretant que jo seré dins pochs dies aquí, dins la resolució de socórrer-vos y fer-vos conèxer que jo só, *messieurs*, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, lo mariscal de La Motte.

En Bèziers, a 27 de novembre 1651.

71*r* [4] desembre 1651. A.

A[a] *noz tres chers et bien amez les diputtez de nostre principat de Catalongne.*

De par le roy. Tres chers et bien amez. Sçachantz qu'il n'y a rien de plus necessaire a la Catalongne, que l'envoy d'une personne capable de remplir dignement la charge de viceroy et nostre lieutinant general en la province et dans nos armées et de l'exercer assiduement et a la satisfaction du public. Nous avons choisy pour cet effect nostre tres cher et bien amé cousin le seigneur de La Motte Oudancour, duc de Cardonne, mareschal de France, auquel nous en faisons presentement expedier le pouvoir et avons bien voullu vous en donner advis, par cette lettre, et vous asseurer qu'il se prepare a partir au premier jour, suivant noz ordres, et que toutes les choses necessaires pour obliger les ennemis a lever[b] *le siege de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne et pour donner moyen a nostre dit cousin de restablir les affaires de la province, sont preparées et ordonnées, de sorte que nous en sperons tout bon succez et que son administration sera accompagnée de tout bonheur pour la province, ayantz veu avec un extreme desplaisir le prejudice qu'elle a receu par le peu de sejour des viceroys et ensuitte par la deffection de celuy a qui nous y avions confié le principal //*71*v*// *commandament et ne doubtant pas, que cet advis ne donne beaucoup de contentement au general de la province et que chacun ne continue, en attendant l'arrivée de nostre cousin, a faire son debuoir contre les ennemis. Nous ne vous en dirons pas d'avantage, que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Poictiers, le* Xe *jour de novembre 1651. Louis. De Loménie.*

[Aux deputez] du principat de Catalongne.

72*r* A nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Cathalunya.

a. carta i traducció intercalades en els folis 67r i 69v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. carta i traducció intercalades en els folis 71r i 73v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat a leur.

Jhesús.

De part del rey. Charíssims y benamats. Sabents que no·y ha cosa més necessària a Catalunya, que la missió d'una persona capàs de ocupar dignament lo càrrech de virrey y nostre lloctinent general en la província y dins nostras armadas y de exercir-lo assíduament y ab satisfacció del públich, nós havem elegit per aquest effecte nostre charíssim y ben amat cuzí lo senyor de La Motte Ondencourt, duc de Cardona, mariscal de Fransa, al qual nós fem *presentament* despachar los poders y havem bé volgut donar-vos-ne avís per aquesta lletra y assigurar-vos que ell se prepara per partir lo primer die, seguint nostres ordres, y que totas las cosas necessàrias per a obligar los enemichs a alsar lo ceti de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona y per a donar medi a nostre dit cuzí de restabilir las cosas de la província són preparadas y ordenadas, de manera que nós ne speram tot bon succés y que sa administració serà acompanyada de tota felicitat per a la província, havents vist ab un extrem disgust lo prejudici que ha rebut per la poca estada dels virreys y diseguida per la defecció de aquell, al qual nós hy haviam confiat lo principal commandament, y no dubtants pas que aquest avís ne[a] (donarà) molt contentament a tota la província // 72v // en general y que cada hu ne[b] continue, en lo entretant que·y arribe nostre dit cuzí, a fer-hi son dever contra los enemich[s]. Nós no vos en direm pas més sinó per pregar Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en Poectiers. A 10 de novembre 1651. Louis. De Lomenie.

74r 3 desembre 1651. B.

Messieurs[c].

Vous serez informez, par la lettre que le roy vous escrit, du choix que sa majesté a faict de monsieur le mareschal de La Motte Oudancourt, pour la charge de viceroy et lieutinant general pour sa majesté en Catalongne et comme l'on ne perd aucun moment de temps pour vous donner les secours qui vous sont necessaires et pou mettre en mains du dit seigneur mareschal les moyens de reussir dans un employ de cette consequence. Il se prepare incessamment a partir, comme vous le pourrez aprendre plus particulierement de voz ambassadeurs, qui sont a Paris et qui solicitent tres utilement toutes les choses necessaires pour vostre asseurance, pour laquelle je vous asseure qu'il n'y a poinct d'éffort que l'on ne veuille faire et comme desja leurs majestez ont donné ordre a monsieur l'archevisque de Narbonne et a monsieur de Bretheuil, intendant en Languedoc, de faire incessamment passer a Barcelonne des bledz, avoynes et autres provisions, sans y rien espargner, soit par la voye des barques armées soit par celle des marchands. J'espere que vous en recevir au plustost des efforts. Et presentement leurs majestez depeschent monsieur le comte de Merenville pour s'y employer de sa part, comme une personne qui a beaucoup de credit dans le Languedoc et qui, outre le commandement que leurs majestez luy ont faict d'y agir avec tout le soin // 74v // possible, a tesmoigné une affection particuliere pour le bon succez de ce dessein, non seulement par les advantages qu'il scait que le service du roy en receura, mais parce qu'il doibt retourner dans la province y servir sous les ordres du dit seigneur mareschal. C'est ce que je vous diray par l'occasion de ce porteur, qui est renvoyé a monsieur D'Andilly vous supliant de me croire tousjours, messieurs, vostre humble et tres affectionné serviteur, De Loménie Brienne.

A Poictiers, le xe novembre 1651.

[A] messieurs les deputez du principat de Catalongne.

75r A *messieurs. Messieurs* los deputats del General de Cathalunya.

Jhesús.

Messieurs. Vosaltres sereu imformats, per la lletra que lo rey vos escriu, de la elecció que sa magestat ha fet de monsenyor lo mariscal de La Motte Ondencourt per lo càrrech de virrey y lloctinent general per sa magestat en Cathalunya y com no se perd un momento de temps per a donar-vos los socorros que vos són necessaris y per a posar en mans del dit senyor mariscal los medis de resexir en un empleo de aquesta conseqüència, ell se prepara incessantment a partir, com vosaltres ho podreu saber més particularment de vostres embaxadors, que són a París y qui solicitan utilíssimament totas las cosas necessàrias per a vostra seguretat, per a la qual, jo vos asseguro que no·y ha esfors algun que hom no vulla fer y com ja sas magestats han donat ordre a monsenyor lo archebisbe de Narbona y a monsenyor de Bretheuil, intendent en Languedoch, de fer incessantment passar a Barcelona blats, sivadas y altras provisions sens estalviar-hi cosa, ara sie per via de barcas armadas, ara sie per la de mercaders, jo espero que vosaltres en rebreu, al més prest, effectes y *presentament* sas

a. no *al manuscrit.*
b. no *al manuscrit.*
c. carta i traducció intercalades en els folis 74r i 75v del trienni 1650-1654.

magestats despedeixen a monsenyor lo comte de Merenvile per a emplear-s'y, de sa part, com una persona que té molt de crèdit dins lo Llenguadoch, y que, a més del manament que sas magestats li han //75v// fet de obrar-hi ab tot lo cuydado possible, ha demostrat una affició particular per lo bon succés de aquest designe, no solament per los avantatges que ell sab lo servey del rey resebrà, més per ço, que ell deu tornar dins la província a servir-hi sots los ordres del dit senyor mariscal, assò és lo que jo vos diré per la occasió de aquest portador, lo qual se despacha a *messieur* D'Andilly, supplicant-vos de creure'm sempre, *messieurs,* vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, De Lomenie Brienne.

En Poectiers, a 10[a] de novembre 1651.

77r [9] desembre 1651. A.

Molt[b] il·lustre senyor.

La de vostra senyoria, dels 17 del passat, ab les altres per a differents universitats del Principat y comptats, rebí als 26 per lo commissari Corcó, y encontinent procurí executar lo que vostra senyoria me ordenava, entregant al senyor chanceller les que anaven per la Seu de Urgell y Cerdanya, que·s partí per aquelles parts y se'n aportà les del senyor Pallarès, passant per Solsona. Les demés he distrib(u)ÿdes en esta vegueria de Manresa, subvegueria de Berga y subvegueria dels Prats del Rey, ab la brevedat y siguretat possible, en effecte de les quals, se preparen totes les universitat de la província ab un gran ànimo y fervor per las diadas, en particualr ab los dineros an cobrat ab la vinguda del senyor virrey, que aguardam ab un(s) grans desigs, los que jo tinch sempre són de poder servir a vostra senyoria, a qui Déu guarde.

De Manresa, desembre 3, 1651. Molt il·lustre senyor, de vostra senyoria affectadíssim servidor, Feliciano Graells.

78r 9 desembre 1651. B.

Molt il·lustres senyors.

La de vostra senyoria tinch rebuda ab las inclusas en ella y veig lo que se'm mana. He procurat ab tota diligència compartir-las ab totas las vilas y llochs de tota esta ma vegaria, per a què acuden a las obligacions a petició tan justa del que, per vostra senyoria se'ls demana, pens que no faltaran a sas obligacions, a lo menos yo, per part mia, me offeresch en tot acudir al servey de vostra senyoria y de tot lo Principat en quant mas forças bastaran y tinch desitg de què vostra senyoria me mane per experimentar-ho, qui Déu guarde.

Sparaguera y desembre 4 de 1651. Lo doctor Bernat Llaurador y de Çatorra, veguer.

79r 9 desembre 1651. C.

Molt il·lustre senyor.

Advertits, ab la de vostra senyoria de 15 de novembre, de la jornada en que han de estar juntas las forsas dels provincials per lo socorro de la ciutat de Barcelona, tant important, de qui depenja la conservasió de tot lo Principat, no ha permès nostra affició en lo servei, per dit effecte, dilacions algunas que, encontinent avem deliberat ajudar en quant se puga ab una quantitat de diner per lo mensionat socorro, sols nos pesa ser la hazienda de est Capítol tènua, per no poder fer la demostració la que nostra gran affició y bon zel demana, que podem assegurar a vostra senyoria que, a correspondència seria gran. Esperam, fiants en la bona disposició de vostra senyoria y en los alientos y brios de la nació, tindrem lo[a] triumfo més gloriós y ab lo major compliment que vostra senyoria desitja y nosaltres a Nostre Senyor suplicam, restant de la continuasió ab vivas memòrias, offerint-se est Capítol y particulars d'ell a tot lo gust y servey de vostra senyoria, a qui Déu guarde.

Manresa y desembre 1 de 1651. Molt il·lustre senyor, de vostra senyoria affectat servidor, lo Capítol de canonges de Manresa.

84r 11 desembre 1651. A.

A[b] noz tres chers et bien amez les deputez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Comme nostre tres cher et bien ame cousin, le seigneur de La Motte Oudancourt, duc de Cardonne, mareschal de France, obeissant a noz ordres, avec une diligence conforme a nostre souhaict et au vostre, s'en va exercer la charge de viceroy et nostre lieutenant general en nostre province et en noz armé-

a. 10 *corregit, damunt de* 27.
b. cartes intercalades en els folis 77r i 79v del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat triump.
b. carta i traducció intercalades en els folis 84r i 87v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

es de Catalongne, suivant l'advis que nous vous en avons desja donné. Nous ne vous faisons cette lettre, que pour l'accompagner a vous dire, que vous ayez a le recongnoistre en la ditte qualité de viceroy et nostre lieutinant general en nostre ditte province et armées, et a luy rendre tous les honneurs, respectz et l'obeissance, qui luy sont doibz et parce que sa grande valleur, experience et congnoissance aux affaires de la guerre et de la politicque vous sont assez congnues hont esté esprouvées de sorte en la ditte province, que nous ne jugeons pas necessaire de vous exhorter de le tenir en la consideration et estime qui se doibt, scachant que vous l'avez toute entiere pour luy, nous vous convions seullement de continuer a l'honorer, comme vous avez faici en un pareil employ et nous tesmoigner envers luy, combien vous affectionnez nostre service et nostre satisfaction, l'assistant avec vostre zele, affection et bonne conduitte accoustumées, de tout ce qui sera en vostre pouvoir pour luy ayder a s'employer en toutes les choses dependantes de son administration, aussy utilement pour nostre province et nostre service, mesmes // 84*v* *// pour respousser les ennemis, que nous avons subject de l'esperer de ses bonnes intentions et actions passées et de la chaleur avec laquelle il se porte a la deffense de la ditte province et a enbrasser les interestz et advantages di celle. Sur quoy, nous remettantz a luy de vous explicquer plus particulierement, quelles sont noz vollontez et de vous en donner des effectz. Nous no vous en dirons pas d'avantage, que pour prier Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien am[ez], en sa sainte garde. Escrit a Poictiers, le* XVII*e novembre 16[51]. Louis. De Loménie.*

[Aux] deputez du Principat.

85*r* A[a] nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Catalunya.

Jhesús.

De part del rey. Charíssims y benamats. Com nostre charíssim y ben amat cuzí, lo senyor de La Motte Hudencurt, duc de Cardona, mariscal de Fransa, obehint a nostres ordres, ab una diligència comforme a nostre desitg y lo vostre, se'n va exercir lo càrrech de virrey y nostre lloctinent, en comformitat del avís que nós vos en havem ja donat. Nós no vos fem aquesta lletra sinó per acompanyar-lo y dir-vos que vosaltras hajau de regonexer-lo en la dita qualitat de virrey y nostre lloctinent general en nostras ditas província y armadas y a rendir-li totas las honras, respectes y obediència que li són deguts, y perquè son gran valor, experiència y conexensa en las cosas de la guerra y de la política vos son prou conegudas y són estadas provadas en la dita província, de manera que nós no judicam pas necessari exhortar-vos de tenir-lo en la[a] consideració y estima que·s deu, sabents que vosaltres la teniu tota íntegra per a ell, nós vos convidam solament de continuar a honrar-lo, com vosaltres haveu fet en semblant empleo y a demostrar-nos envers ell lo quant vosaltres afficionau nostre servey y nostra satisfacció, assistint-lo ab vostre zel, affecció y bon procehir acostumats, de tot quant serà en vostre poder per a ajudar-li a emplear-se en totas las cosas dependents de sa administració, tant útilment per nostre servey, majorment per a expel·lir-ne los enemichs, que nós tenim subjecte de // 85*v* // sperar-lo de sas bonas intencions y accions passadas y del calor ab lo qual ell se aporta a la defensa de la dita província y a abrassar los interessos y avantatges d'ella. Sobre del qual, remetent-nos a ell de explicar-vos més particularm[ent] quals són nostras voluntats y de donar-vos-ne effectes. Nós no vos en direm pas més, sinó per pregar Déu (que ell vos tinga), charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en[b] Poectiers a 17 de novembre 1651. Louis. De Lomenie.

86*r* 11 desembre 1651. B.

A[c] messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalongne a Barcelonne.

Messieurs. J'ay receu celle, que vous m'avez faict la favour de me scrire, par laquelle vous tesmoignez la joye que les estre la Catalongne, a prix a ce choix, que le roy a faict de moy pour viceroy. Vous debuez croire, que je ne perdray aucun moment et faire touthes les diligences possibles pour me rendre avec les troupes al[d] devant Barcelonne, le que j'auray un soin tres particulier, par les routes de faire, que le peuple n'en souffre point. Je vous supplie de croire, que je li en dray ma vie et mes soins bien employez, pour une occasion si signalee comme celle la. L'armee navalle se prepare pour se rendre a[e] // 86*v* *// Barcelonne. Ne doubtez point, que vous ne soyez secouru et avec la gloire acoustumée, qui sera en batent les enemys sur ce je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affecionne serviteur, le mareschal de La Motte.*

De Beziers, ce 3e decembre 1651.

a. anotació escrita al marge esquerre.

a. a continuació ratllat queque.
b. a continuació ratllat París.
c. carta intercalada en els folis 86r-v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
d. al *corregit, damunt de* av.
e. a continuació repetit a.

88r Còpia[a] de la carta o capítol que *su* excel·lència escriu al senyor Feliciano Graells, doctor del Real Consell.

7 novembris 1651. B.

Per altra tinc escrit a vostra mercè, que rebí la sua y avís me donave del recibo de las cartas de las convocacions per lo somentent general y las que vostra mercè té rebudes en orde als diputats. En aquest particular dich a vostra mercè, que las instàncias tinch dels deputats y de la ciutat de Barcelona és de manera que me obliguan a fer est propi sols per dir a vostra mercè que, en lo cas que los senyors concistorials de aquí no·s sien ajustats al que·ls tinch proposat per medi y assegurar lo que convé per la deffensa d'esta ciutat y quietut pública, ho no me envie vostra mercè la resposta per aquest mateix propi, no·m serà possible poder evitar los procehiments que desde assí se faran per exequació de las deliberacions, que totas concernexen a la conservació d'esta ciutat, y per consegüent, de tota la província. En assò s'i ajusta lo clamor dels soldats que, per la necessitat en què·s troban, han desliberat los deputats donar-los un real cada dia, y per falta de no passar avant, no poden gastar lo diner ny cobrar lo que convé per acudir a esta obligació y altres que la necessitat demanaran. Suplico a vostra mercè molt encaridament obre ab lo zel y providència que vostra mercè acostuma en què, ab tota diligència, vingue la resposta de dits concistorials, ajustada a la resolució de assí, y que sie per aquest propi, que altrament, com dich a vostra mercè, no serà possible detenir lo curs de tantas instàncias y particularment, de aquells que·s moren de fam.

90r A[b] nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Catalunya. A.

Jhesús.

De part del rey. Charíssims y benamats. Nós havem vist ab una pena extrema, per vostra lletra de tretze de aquest mes, que aquest correu exprés nos ha donada, com los treballs de nostra bona fidelíssima ciutat de Barcelona y de tota la província crexen cadaldie per la llargor del citi de nostra ciutat y per los gastos, fatigas y mals que[a] lo comú y los particulars hy pateixen, emperò tractant-se de defensar vostra pàtria contra de vostres enemichs y los nostres y no sent necessari per a vèncer llur obstinació sinó de continuar la mateixa defensa que és estada feta fins[b] al present, ab aventatge per a donar lo temps necessari al socorro, que vos és preparat y que ja no pot trigar molt a ser-vos donat. Nós confiam que cada qual se trobrarà disposat a continuar en lo bon procehir passat y que, ab la assistència divina, ella produirà lo més gloriós y aventatjós effecte per als catelans y per nostre servey que hage succehit des del principi de la present guerra, y perquè nós no podem pas confiar en una carta lo particular de aquest socorro, ni dir-vos precisament lo temps en lo qual podrà ser-vos donat y que nostre charíssim y benamat cuzí, lo mariscal de La Motte, virrey y nostre llochtinent general en Catalunya és dins la província o, al manco a Narbona, per a apressurar-ne lo effecte y fer-lo resexir, // 90v // nós nos remetem al que ell podrà fer-vos-ne saber. Y entretant, nós vos asseguram que nós havem reiterat nostres ordres en Provensa, Llanguedoch y en altres llochs de totas parts, per al avansament dels vexells, de las tropas, dels víurers y dels diners necessaris per aquest fi, no restant què ajustar a d'assò, sinó de persistir dins la resolució que vosaltres estau, essent la nostra de jamay no faltar a la assistència que nós vos havem promesa. Entretant, nós estimam que vosaltres sereu ben gustosos de saber com nostres justs designes prosperan, gràcias a Déu, tant com se pot en aquestas partidas, havents en pochs dies y després lo socorro de la ciutat de Cunyac, del qual ja vos havem donat part, recobrat las torras de La Rochela y lo fort que los rebelles hy havian edifficat y que los hauria donat opportunitat de attirar-hi los castellans, com ells havian comensat de fer, a no ser lo vigor y la diligència que nostre cuzí, lo comte de Harcourt, ha aplicat a desalotjar los rebelles de aquest dit lloch, ab tota la felicitat possible. Y sobre de assò, aprés de haver-vos amostrat lo agrahiment que nós tenim de vostres serveys y bon procehir, nós pregam Déu que ell vos tinga, charíssims y benamats, en sa santa guarda. Escrit en Poctiers, a 3 de desembre 1651. Louis. De Lomenie.

91r Die XVIII desembre 1651. A.

A[c] noz tres chers et bien amez les deputtez de nostre principat de Catalongne.

a. copia d'una carta intercalada en el foli 88v del trienni 1650-1654.
b. traducció i carta original intercalades en els folis 90r i 97v del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat General.
b. a continuació ratllat assí.
c. anotació escrita al dors.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons veu avec une peine extreme, par vostre lettre du XIIIe *de ce mois, que ce courrier exprez nous a rendue, comme les souffrances de nostre tres fidelle ville de Barcelonne et de toute la province augmentent chaque jour, par la longueur du siege de nostre ditte ville et par les despenses, fatigues et maux, que le general et les particuliers y supporten. Mais s'agissant de deffendre vostre patrie contre voz ennemis et les nostres et n'estant besoin pour vaincre leur opiniastreté, que de continuer la mesme deffense, qui a esté faicte jusques a present, avec advantage pour donner le temps necessaire au secours, qui vous est preparé et qui ne peut plus guieres tarder a vous estre donné. Nous sperons que chacun se trouvera disposé a continuer dans la bonne conduicte passée. Et qu'avec l'assistance divine, elle produira le plus glorieux et advantageux effect pour les catalans et pour nostre service qui soit arrivé depuis la present guerre. Et parce que nous ne pouvons pas confier a une lettre le particulier de ce secours, ny vous dire precisement le temps auquel il pouvra vous estre donné et que, nostre tres cher et bien amé cousin, le mareschal de La Motte, viceroy et nostre lieutinant general en Catalongne, est dans //*91v *// la province, o du moins, a Narbonne, pour en haster l'effect et le faire reuscir, nous nous remettons a ce qu'il pourra vous en faire sçavoir. Et cependant, nous vous asseurons, que nous avons reiteré noz ordres en Provence, Languedoc et ailleurs de toutes partz, pour l'advancement des vaisseaux, des trouppes, des vivres et des deniers necessaires pour cette fin, ne restant a adjouster a cela, que de persistir dans la resolution ou vous estes, la nostre estant de ne jamais manquer a l'assistance que nous vous avons promise. Cependant, nous estimons que vous serez bien ayses d'apprendre comme noz justes dessines prosperent, graces a Dieu, autant qu'il se peut par deça, ayantz en peu de jours et depuis le secours de la ville de Congnac, dont nous vous avons donné part, repris les tours de La Rochelle et le fort, que les rebelles y avoyent ediffié et qui l'en eust donné lieu d'y attirer les castillans, commen ilz avoyent commancé de faire, sans la vigueur et la dilligence, que nostre cousin, le comte d'Harcourt, a apportée a desloger les rebelles de ce lieu là, avec tout le bonheur possible. Et sur ces, aprez vous avoir tesmoigné le gré, que nous vous sçavons de voz services et bonne conduitte, nous*[a] *//* 97r *// prions Dieu qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Poictiers, le troisiesme jour de decembre 1651. Lous. De Loménie.*

Aux depputez du principat de Catalongne.

a. a continuació dues cartes amb les seves traduccions, transcrites a la pàg. 1193.

92r A[a] *messieurs. Messieurs* los deputats del principat de Cathalunya. B.

Jhesús.

Messieurs. Sas magestats han sabut lo estat present de la ciutat de Barcelona y de la província de Cathalunya per lo arribo del correu, que vosaltres habeu despaschat per assí, y han rebut molt favorablement las novas instàncias que féu per lo socorro de Barcelona, encara que jo vos puga dir, ab veritat, que ja no eran necessàrias, perquè antes de arribar vostre correu, ja havian despachat de totas parts a portar ordres reiterats per a apressurar lo dit socorro, tant per mar com per terra, de manera que·n deu resexir un prompt(e) effecte, del qual vosaltres podreu saber las particularitats per los avisos que vos en donarà monsenyor lo mariscal de La Motte per aquesta occasió, havent donat ordre exprés an aquest portador de pendre cartas suas en pasant a Narbona, al qual jo no tinch res que ajustar, sinó[b] assegurar-vos que sas magestats no afficionan res tant, com de vèurer la província deslliurada de sos enemichs y que confian que, Déu ajudant, los esforsos que fa per això, per preferència a altres cosas que li són també molt caras, resexiran, lo que jo desitjo de tot mon cor y de manifestar-vos com jo só, *messieurs*, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, De Lomenie Brienne.

En Poectiers, a 3 de desembre 1651.

93r B.

Messieurs.

Leurs majestez ont apris l'estat present de la ville de Barcelonne et de la province de Catalongne par l'arrivée du courier que vous avez depesché par deça et ont receu tres favorablement les nouvelles instances, que vous faictes por le secours de Barcelonne, quoy que je vous puisse dire avec verité, qu'elles n'estoyent pas necessaires car, avant l'arrivée de vostre courrier, elles avoyent depesché de touttes partz pour porter des ordres reiterez pour presser le dit secours, tant par mer que par terre, en sorte qu'il en doibt reussir un prompt effect, dont vous pourrez scavoir le particulier par les advis que vous en donnera monseigneur le mareschal de La Motte par cette mesme occasion, ayant esté donne ordre exprés a ce porteur de prendre ses depesches a son pasage a Narbonne, a

a. traducció i carta original intercalades en els folis 92r i 93r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat las.

quoy je n'ay rien a adjouster, sinon les asseurances que sa majesté n'affectionne rien d'avantage, que de voir la province delivrée de ses ennemis et qu'elle espere que, Dieu aydant, les effortz qu'elle faict pour cela, par preference aux choses qui leur sont les plus cheres, reussiront. Ce que je souhaitte de tout mon coeur et de vous tesmoingner comme je suis, messieurs, vostre tres humble et tres affictionné serviteur, De Loménie Brienne.

A Poictiers, le troisiesme decembre 1651.

Aux deputtez du principat de Catalongne.

94r A[a] *messieurs. Messieurs* los deputats del principat de Catalunya. C.

Jhesús.

Messieurs. Vosaltres veureu per la lletra que lo rey vos escriu, en resposta de la vostra de quinze del mes passat, com sa magestat ha donat los ordres reiterats de totas parts per lo prompte effecte del socorro que vos és preparat, y del qual, vosaltres podeu saber lo particular y lo temps de la exequució per las lletras de monsenyor lo mariscal de La Motte, si hy à medi de esciure-us ab seguretat. Ell se troba en lo lloch per a apressurar-ne los preparatius y conduhir-los a un fi dichoz, que jo disitjo al igual de ma vida y per la qual jo la escamparia de tant bona gana com si jo era originari català, també só jo ab veritat, *messieurs,* vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, J. Le Roy.

En Poectiers a 5 de dezembre de 1651.

95r *A[b] messieurs. Messieurs les deputez du principat de Catalongne.*

C.

Messieurs.

Vous verrez par la lettre que le roy vous escrit en response de la vostre, du XV[e] de mois passé, comme sa majesté a donné ses ordres, reisurez de toutes partz pour le prompt effect du secours qui vous est preparé. Et du quel vous pourrez scavoir le particulier et le temps de l'execution par les lettres de monseigneur le marischal de La Motte, s'il a moyen de vous escrire seurement. Il est en lieu pour en haster les preparatifs et les conduir a une heureuse fin, que je souhaitte al esgal de ma vie et pour laquelle je la respandrois aussy vollentiere que si je estois originaire catalan, aussy je suis en vraiment, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, J. Le Roy.

Poictiers a 5e desembre 1651.

a. traducció i carta original intercalades en els folis 94r i 96v del trienni 1650-1654.
b. anotació escrita al dors.

---

100 y 101r Còpia. XX desembre 1651. A.

Al(s)[a] molt il·lustre(s) senyors diputats del General de Cathalunya. Barcelona.

Molt il·lustre senyor. La de vostra senyoria, del primer del present, tinch rebuda ab una per lo senyor oïdor militar, la qual tinch enviada per propi a Gerona y la té rebuda a 8 del present, i me à fet agordar lo propi per la rebuda fins a 12 del present, que li sie a vostra senyoria de avís. També tenim rebuda altra, de 7 del present, fent quexa que los llaüts que van an exa siutat no prenen albarà de guia. Responem a vostra senyoria, que tots los que careguen an esta platge s'enporten albarà de guia, fora del que porten les carns, atès[b] moltes per la ciutat, que com ells no tornen responció, no·s curan sinó de tornar lo pasaport del senyor governador i no pensen ab lo albarà de guia, que en pesar coranta dies, acudirem a nostre obligació en despetxar los albarans, y en tot, estam promtes en lo gust del virrey, de vostra senyoria y marcès.

A 14 desembre 1651. Juan Pera Tarau y Francesc Vilapura, taulers del General.

103r 4 janer 1632. A

A[c] messieurs. Messieurs les deputtez de Barcelonne, a Barcelonne.

Messieurs.

Le seigneur Antoine Bosser vous aprendra comme quoy je fais toutes les diligences possibles pour le secours de Barcelonne et que je spere, moienant la grace de Dieu, de vous tirer en peu de temps de l'oppression ou vous estes. Cependant je vous prie de contribuer a toutes les choses que vous jugerés necessaires pour l'assistance des trouppes qui sont dans la ville, vous assurant que, de mon costé, je ferai tout ce qui me sera possible pour vostre soula-

a. carta intercalada en el foli 100 y 101v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. atès *interlineat.*
c. carta intercalada en els folis 103r-v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

gement, ce qu'attandant je suis, messieurs, vostre humble et tres affectionné serviteur, le duc de Cardonne.

A Hostalriq, le 30e desembre 1651.

[Aux] deputtez.

104*r* 4 janer 1652. B.

Senyors[a] diputats del General de Cahtalunya.

Molt il·lustres senyors.

Lo senyor Gabriel Antoni Bosser nos ha donada la carta de vostras senyorias de 18 del corrent y ab molt gust tenim oÿt lo que, explicant dita carta, nos ha referit. En resposta del qual diem a vostras senyorias que, lo die present, és entrat en aquesta ciutat lo excel·lentíssim senyor mariscal de La Motte, loctinent y capità general de sa magestat, Déu lo guart, lo qual era arribat en Perpinyà als deu y va jurar als dotze del corrent. És arribat assí tant solament ab part de sa guarda, però tant alentat, com de son valor se pot pensar. Ha nos dit que amena tres mil cavalls y sinch mil infants, y per dos o tres vegades nos ha assegurat que són boníssims. Las tropas de cavallaria són ja, molta part d'ellas, dins Rosselló y las demés van entrant y entenem que unas y altres o, a lo menos la major part, passarian per la montanya, per la falta de viures que per assí tenim. Asseguram a vostras senyorias, que la entrada y presència de sa excel·lència ha causat tal ànimo y tanta alegria en tots, que·ns faltan modos per explicar-ho y que estam ab viva fe de què[b], de aquesta vegada, no sols han de exir vostras senyorias y aqueixa molt il·lustre ciutat de la opressió en què·s troban, però encara ha de restar tota Cathalunya ab cumplida libertat. Aquesta ciutat, des del mes de agost passat fins ara, ha tingut y té una companyhia de infanteria en la vila de Mataró, per guarda de aquella plassa, // 104*v* // la qual, com és molt notori, és estada y és de tal servey, que a ella, en la major part, se deu el no ésser entregada dita[c] vila y lo conservar-se, com se conserva, y a més de axò, per lo socorro que se spera donar de prompte a aqueixa ciutat, ha resolt lo consell general de aquesta, assistir ab cent-y-vint hòmens. Té fet sargent major a don Narcís Sampsó, an al qual se agregan molta part de la gent que·s allista en esta comarcha per lo mateix effecte, ab que judicam acudirà ab un tèrcio de més de mil infants, ab lo que, ab la demés gent que d'estas parts y del restant de Cathalunya, de Rosselló y altres parts se convoca, y sens falta acudirà, y ab lo ànimo y fervor ab que estas cosas se prenen, y molt en particular, després del favor de Déu, ab lo erohich e invicto valor del senyor mariscal de La Motte, deuen vostras senyorias restar molt aconsolats y animosos y confiar, que prest se veuran ab llibertat, com ho confiam tots de la Divina Magestat, qui a vostras senyorias, ab cumplida salu[t] guarde y conserve.

Gerona y dezembre 27 de 1652. Molt il·lustres senyors, de vostras senyorias molt affectats servidor[s], los jurats de Gerona.

a. carta intercalada en els folis 104r-v del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat de què.
c. dita *interlineat, damunt de* la *ratllat.*

105*r* 4 janer 1652. C.

Molt[a] il·lustres senyors deputats del principat de Cathalunya y comptats de Roselló y Serdanya.

En virtut del poder resultant del sindicat y deliberació que vostra senyoria, ab la licència d'eix consistori, me féu mercè de enviar per asistir a la praestació del jurament del excel·lentíssim senyor Phelip de La Motte, virrey y capità general del principat de Cathalunya y praesents comptats, ab la protesta y còpia del privilegi y altre sindicat, que·ls molt il·lustres senyors concallers y savi Concell d'eixa siutat me trameteren, inseguint lo orde de vostra senyoria, notifiquí a sa excel·lència lo sindicat se'm era enviat y lo poder que dits senyor concellers me atribuïen, que asistís al jurament, soplicant-lo fos de son real servey manar comunicar-me son privilegi, lo qual encontinent se'm possà en mà. E mirant y conbinant la thenor del privilegi, que sa excel·lència avia manat comunicar, ab què sa magestat, que Déu guart, lo avia lo corrent any<n> provehit, y que conformave ab la còpia que dits molt il·lustres senyors concellers, despedit lo anys 1643, conformaven en si, acudí a demanar la hora que sa excel·lència determinaria jurar, al qual jurament respective, en los noms praedits, tant per lo interès del Principat, quant per la ciutat, assistí, y aprés de la *praesentata*, que per part dels molt il·lustres senyors conceller y savi Concell fonch per mi feta, fiu la de vostra senyoria y Principat y comptats, fent continuar-la y llevant-ne acte per Thomàs Farriol, notari públic y col·legiat d'esta vila, no acontentant-me de deixar en poder del magnífich Diego Monfar y *Sortis*, scrivà de manament, còpia, *imo* aprés, a major cautela, de la mateixa protesta en lliurí còpia auctèntica tabellionada per dit Farriol a

a. carta intercalada en el foli 105r-v del trienni 1650-1654.

dit scrivà de manament, qui avia stipulat lo acte del jurament de sa excel·lència, perquè insertat, de lo un sens lo altre no donàs còpia, y prometé dit scrivà que, en aribar aquí, donaria còpia a vostra senyoria, y ayxí, per la present, no enviu còpia de dits procehiments en lo acte del jurament y protesta per mi fets, que no tinga altre orde de vostra senyoria, a qui guart Déu, servint enplear-me en moltes cosas de son servey.

Perpinyà y desembre 20 de 1651. Afectat servidor de vostra senyoria, lo doctor Francisco Flos.

113r Dijous, als XVI de febrer 1652. A. Còpia.

Jhesús[a].

Resposta al primer article. Nós tenim tres o quatre mil sestiers de blat en Blanes que, si volen, se posaran en mans del senyor Sangenís per a desinteressar *messieurs* de Barcelona de las avansas, que ells han fetas per sustentar las tropas del rey dins la ciutat. Nós las reservam per a fer-las entrar ab l'armada naval, però si·n estan apretats, lo dit senyor Sangenís los farà passar dins de petitas barcas.

Al 2. Per lo que toca la[b] llenya que·ls falta, que se enderroque ma casa y la dressana, que és del rey, per a subvenir al menaster dels soldats.

Al 3. En una plassa assitiada no se ha may de fer taxa perquè, si la taxa és mediocre, fa que los mercaders se retiren.

Al 4. A mesura que la polvora y la metxa se consum dins una plassa assitiada, se'n ha de fer tots los dies, y lo general de la artilleria la deu estalviar, no tirant pas per hu ni dos cavalls, y que se'n han de fer los magazins en differents llochs, per temor que alguns traÿdors no·y posassen lo foch.

Al 5. Jo escrich als lloctinents generals tocant los robos dels soldats a fi que ells hy posen la mà, lo que los serà fàcil de fer, y que no si pille ni robe, assegurant-me que ells hy posaran ordre.

Al 6. Aquest article y lo precedent són per la mateixa cosa, ayxí no·y ha que fer altra resposta.

113v Al 7. Jo escrich als lloctinents generals de tenir la mà [a què] los soldats no entren dins las casas, lo que·ls serà [fàcil] per las patrullas.

a. traducció i resposta original intercalades en els folis 113r i 116v del trienni 1650-1654.
b. la *interlineat.*

Al 8. Los officials no deuen pas trobar excusa si ells no castigan los soldats, encara que no sien gens pagats, ells no·ls deuen pas permetre de robar.

Al 9. Per lo que és del socorro no se perdrà pas un momento de temps, des de la hora que l'armada naval y la infanteria que nós speram serà arribada, lo que en sperant, si la occasió se presenta, se farà.

Al 10. Per lo que toca la resolució que lo savi Consell de Cent ha pres de no fer provehir viures sinó fins a quinze inclusivament, jo los prego de voler continua[r], attès lo perill que·y hauria de perdre totas las tropas, offerint posar blat en gran quantitat en mans del [senyor] Sangenís, ayxí com jo he respost al primer article, sinó de fer-lo llansar dins la ciutat ab petitas barca[s], y per l'ordre que se ha de tenir per saber, en una ciutat assitiada, los blats, sivadas y altres grans que·y són, se hauran de fer commissaris per a regonèxer totas las casas sens excepció ni favor de alguna, comensant per las dels llochtinents generals, del Consell Real y las dels ecclesiàstichs, dels quals se haurà de fer un memorial o inventari de la quantitat, de hont la distribució, en conseqüència, se farà a proporció, ab asseguransa de tornar-los en gra o en diner, també serà fet un semblant memorial per lo general de l'artilleria de las municions de guerra[a] // 116r // que se trobaran en cada casa, que són las cosas que hom ha acostumat de fer en una plassa asitiada. Jo escrich als lloctinents generals de fer mostras ben exactas, a fi de no donar lo pa y civada sinó als effectius.

Al 11. És just y rahonable de satisfer los qui hauran ben servit tant durant la pesta com de la guerra, de donar-los béns confiscats, comforme los serveys que ells han fets, des del temps que jo fuy a Hostalrich, jo he pagat al senyor Sangenís la summa de nou-centas pistolas, tant per la lletra de cambi, com diner, que ell havia donat per los francesos a pregària mia. Jo ne he fet vèurer la àpoca al senyor Bosser. Per lo que és de la instrucció particular donada al senyor Bosser, serà donat ordre lo llarg de la costa de mar a totas cosas. Com jo fas fer mostra a las tropas y se'ls disminueix lo pa, és necessari de donar-los diner, y no volent carregar-vos de aquest gasto, jo vos prego de fer donar quatre mil lliures catelanas a *messieurs* los lloctinents generals, per a fer-las repartir als soldats, prometent-vos que jo las tornaré a dit senyor Sangenís o al qui bo vos aparexerà.

En lo camp de Sant Boy, 11 de febrer 1652. Lo mariscal de La Motte.

a. a continuació la resposta original transcrita a la pàg. 1197.

114r XVI febrer 1652. A. Original.

Responce au premier article. Nous avons trois ou quatre mil septiers a Blanes que, sy l'on veut, l'on les mettrá ez mains du seigneur de Saintgenis pour desinteresser messieurs de Barcelonne des avances qu'ils ont faites a nourrir les trouppes du roy dans la ville. Nous les reservons pour les faire entrer avec l'armée navalle, mais s'ils en font presser, le dit seigneur de Saingenis les ferá passer dans des petites barques.

Au 2e article. Pour ce qui est du bois qui leur manque, que l'on demolisse ma maison et la tressane, qui est au roy, pour subvenir au besoin des soldatz.

Au 3e En une place assiegée il en faut jamais faire des taux parce que, sy·l est mediocre, faut que les marchans se retirent.

Au 4e. A mesure que la poudre et meche se consomme dans une place assiegée, il en faut tous les jours faire et le géneral de l'artillerie la doit menager ne tirant pas pour un ni deux cheveaux. Et qu'il faut faire les magazins en differends lieux de crainte que quelques trautes n·i missent le feu. Et pour le plom il faut prendre les vaisselles.

114v *Au 5e. J'escris aus lieutenants generaux touchant le larcin des soldaz, affin qu'ils tiennant la main, ce qui leur será aisé a faire et qu'il en soit plus vollé ni pillé m'assurant qu'ils mettront ordre.*

Au 6e. Cest article et le precedent sont pour la mesme chose ainsy il n·i a point de responce a faire.

Au 7e. J'escris aus lieutenants generaux de tenir la main a c[e] que les soldaz n'entrent point dans les maisons, ce que leur será aisé par les patrouilles.

Au 8e. Les officiers en dovient point trouver d'excuse s'ilz ne chastient les soldaz, quoy qu'ils en touchent point d'argent, ils ne leur doivient pas permettre de desrober.

Au 9e. Pour ce qui est du secours il ne se perdrá pas un moment de temps des l'heure que l'armée navalle et l'infanterie, que nous attendons, será arrivée, ce que en attandant, sy l'occasion se presente, l'on le ferá.

Au 10e. Pour ce qui est de la resolution que le sage Conseil de Cent a pris de en faire fournir des vivres que jusques au quinzieme inclusivement, je les prie de vouloir continuer, attendu le peril qu'il ý auvoit de perdre toutes les trouppes, offrant mettre du bled en grande quantité ez mains de messieur de Saingenis, ainsy que j'ai respondu au premier article, sy non de la // 115r // faire jetter dans la ville par de petites barques. Et pour l'ordre qu'il faut tenir pour savoir en une ville assiegée les bleds, avoines et autres grains qui ý sont, faudra establir des commissaires pour visiter toutes les maisons sans exception ni faveur de nulle, commenceants par celles des lieutenans generaux, du Conseil Royal et ches tous les eclesiastiques, dont il en faut faire un estat e inventaire de la quantité dont la distribution ensuitte se fera a proportion, avec asseurance de le rendre en argent ou en grain. Il sera faut un pareil estat, par le general de l'artillerie, des munitions de guerre qui se trouveront en chasque maison, qui sont les choses qu'on a acostumé de faire en toutes les places assiegées. J'escris aux lieutenans generaux de faire des reveues bien exactes, affin de en donner le pain et avoine qu'aux effectifs.

Au 11e. Il est juste et raisonnable de satisfaire ceux qui ont bien servy, tant durant la peste que la guerre, de leur donner des biens confisqués suivant les services qu'ils ont rendus, des le temps que j'estris a Hostalricq, j'ai rembourcé a messieur de Saintgenis la somme de neuf cens pistolles, tant pour la lettre de change, que argent qui avoit esser donné aux francois a ma priere. J'en ai faut voir la quiettance au senyor *Bosser. // 115v // Pour ce qui est de l'instruction particulliere donnée a[u]* senyor *Bosser, sera donné ordre, le long de la mer, a toutes choses. Comme je fais faire reveue aus trouppes et que l'on leur diminue le pain, il est necessaire de leur donner de l'argent et, ne voulant vous charger de celle despence, je vous prie de faire donner quatre mil liures catalanes a messieurs les lieutenants generaux pour les faire distribuer aus soldatz, vous promettant qu[e] je les rendrai au dit seigneur de Saintgenis ou a celui qui vou[s] bon semblera.*

Faut au camp de Saint Boi, le unziesme fevrier 1652. Le mareschal de La Motte.

118r *3 marcii 1652.*

Jhesús[a].

A nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y benamats. Nós havem rebut, per lo senyor de Caramany, la lletra que·ns haveu escrita lo quinze del mes de dezembre últim, per la qual, nós havem vist, així

a. traducció i carta original intercalades en els folis 118r i 122v del trienni 1650-1654.

com per la dels consellers de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona, que lo conseller en cap de nostra dita ciutat deu, com a colonel, en absència de nostres virreys, donar lo nom en ella, al qual, nós no havem gens entès prejudicar en ordenant, que lo marquès de Aguilar, governador de Catalunya, com a portantveus del governador general, governaria nostras tropas en la dita ciutat, las quals, no·y són entradas, sinó sobre la occasió del citi, lo que nós havem fet en assò no és estat, sinó per a impedir las malas conseqüències de las difficultats succehidas entre ell y lo comte de Illa, per rahó del dit govern de nostras tropas. Y com cada hu d'ells convé de dexar l'ordre, al conseller en cap nós no·y havem gens trobat què dir, y desitjam que, lo que és estat practicat en la dita ciutat en assò y és comforme als privilegis de aquella, sie inviolablement observat, y quant a la estada del dit senyor comte de Illa en la dita ciutat, o son empleo dins nostra armada y a la campanya, nos remetem a nostre charíssim y ben amat cuzí, lo senyor de La Motte Ondencourt, mariscal de Fransa, virrey y nostre lloctinent general en Cathalunya, de ordenar-ne així com li aparexerà per lo millor y pe(r) lo benefici de nostra dita ciutat y de la província. Lo que nós enviam als consellers de nostra dita ciutat y havem bé volgut fer-vos-ho també saber per la present, y que nós tenim tota confiansa, que lo que és estat fet per lo Consell de Cent de nostra dita ciutat, sobre de aquesta occasió, no és estat sinó per lo major bé y seguretat de nostra dita ciutat[a], // 118*v* // essent ben satisfets y regonexents del procehir de nostra dita ciutat sobre de aquesta occassió. Y a vostre respecte, nós sabem molt de grat del que vosaltres hy haveu contribuhit y féu quotidianament per lo bé general de la província y de nostre servey. Pregant Déu, que ell vos tinga, caríssims y benamats, en sa santa guarda.

Escrit en Poectiers, a XV de janer 1652. Louis.

Nós havem tingut molt agradable la recomendació que nos haveu feta del baró de Caramany y lo havem de molt bona gana affavorit en tot lo que és estat possible, dins la conjuntura present, desitjant que se offerescan occasions de regonèixer més sòlidament lo mèrit de sa persona y de sos serveys. Louis. Le Tellier.

119*r* *[3] marcii 1652.* A.

A[b] noz tres chers et bien amez les deputtez de nostre principat de Catalongne.

*De par le roy. Tres chers et bien amez. Nous avons tenu, per le seigneur de Caramany, la lettre qui vous nous avez escrite, le quinsiesme du mois de decembre dernier, par laquelle nous avons veu, ainsy que par celle des conseilleurs de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne, que le conseilleur en chef de nostre dite ville doibt, comme colonel, en l'absence des viceroys, donner le mot en i celle, a quoy nos[a] n'avons poinct entendu prejudicier en ordonnant, que le marquis d'Aguilar, gouverneur de Catalongne, comme vicegerent du gouverneur general, commanderai noz trouppes en la dite ville, qui n'y sont entrées, que sur l'occasion du siege, et que nous avons faict en cela n'a esté, que pour empescher les mauvais ensuittes des difficultes arrivés entre luy et le comte d'Illes, pour raison du dit commandement de nous trouppes. Et comme chacun d'eux est convenu de laisser l'ordre, au conseilleur en chef nous n'y avons poinct trouvé à dire, et desiront, que ce qui a este praticqué en la dite ville en cela, et est conforme aux privileges d'i celle, soit inviolablement observé. Et quant a la demeure du dit seigneur comte d'Illes en la dite ville ou son employ dans nostre armée et à la campagne, nous remettons à nostre tres cher et bien amé cousin le seigneur de La Motte Oudancourt, mareschal de France, viceroy et nostre lieutennant general en Catalongne, d'en ordonner ainsý qu'il verra estre pour le mieux et pour l'advantage de nostre ville et de la province. Ce que nous mandons aux conseilleurs de nostre dite ville et avons bien voullu vous le faire // 119*v* // aussy scavoir par la present, et que nous avons toute confiance, que ce qui est faict par le Conceil de Cent de nostre dite ville, sur cette occasion, n'a esté que pour le plus grand bien et seureté de nostre dite ville, estans tres satisfaict et recongnoissant de la conduitte de nostre dite ville sur cette occasion. Et a vostre esgard nous vous scavons beaucoup de gré, de ce que vous y avez contribué et faicts journellement pour le bien general de la province et de nostre service. Priant Dieu, qu'il vous ayt, tres chers et bien amez, en sa sainte garde. Escrit a Poictiers, le XVe janvier 1652. Louis.*

Nous avons ai tres agreeble la recommandation, que vous nous avez faicte pour le baron de Caramany et l'avons tres volontiers favorisé en tout ce que a este possible, dans la conjoncture presente, desirant qu'il s'offre occasion de recongnoistre plus solidament le merite de sa personne et de ses services. Louis. Le Tellier.

Aux deputez du principat de Catalongne.

120*r* B. *3 marcii 1652.*

a. *a continuació ratllat* sobre de aquesta occasió.
b. *anotació escrita al dors.*

a. nos *interlineat.*

Jhesús[a].

A *messieurs. Messieurs* los deputats del General de Cathalunya.

Messieurs. Jo he rebut, per las mans de monsenyor de Caramany, la lletra que havian dirigida a monsenyor lo comte de Brienne, lo qual me ha remesos los negocis de mon departiment, des de mon arribo prop del rey, ont jo só vingut inseguint lo mandato de sa magestat, per a pèndrer de nou las funccions de mon càrrech, y havent donat a sa magestat la lletra, que vosaltres li haveu escrita sobre lo subjecte del que és estat convingut per donar l'ordre dins Barcelona, sa magestat ha molt gustat vostras rahons, així com las de messieurs los consellers de la dita ciutat, y com no ha may entès prejudicar a sos privilegis, ha trobat boníssim, que las cosas restassen en lo estat en que són y comformes al usatge acostumat en la dita ciutat, y en respecte del empleo de monsenyor lo comte de Illa, sa magestat se remet a monsenyor lo virrey de ordenar-ne. Per a mi, jo me alegro molt de vèurer com monsenyor lo mariscal de La Motte prepara totas las cosas per al socorro. Jo·u espero tot de sa bona conducta, així com de la inviolable y exemplar fidelitat dels catelans, que sembla se aumenta a mesura que los enemichs fan més de esfors per a opprimir-los. A mi no me resta aprés de això, sinó desitjar las occasions de servir-vos, com jo he procurat fer per lo passat, essent de tot mon cor, *messieurs*, vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier.

En Poectiers, a 16 de janer 1652.

121*r* B. *3 marcii 1652.*

Messieurs.

J'ay receu, par les mains, monsieur Caramany la lettre, que vous aviez adresée par luy a monsieur le comte de Brienne, qui m'a remis les affaires de mon despartament, depuis mon arrivée au pres du roy, ou je me suis rendu suivant le commandement de sa majeste, pour y reprendre les fonctions de ma charge. Et ayant rendu a sa majeste la lettre, que vous luy avez escritte sur le subject de ce qui a esté convenu pour donner l'ordre dans Barcelonne, elle a fort gousté voz raisons, ainsy que telles de messieurs les conseillers de la ville et, comme elle n'a jamais entendu prejudicier alcuns privileges, elle a trouvé tres bon, que les choses demeurassent en l'estat auquel elles sont, et conformement a l'uzage accoustumé en la ditte ville. Et a l'esgard del employ de monsieur le comte d'Illes, de dans ou de hors di celle, elle se remet a monsieur le viceroy d'en ordonner. Pour moy, j'ay beacoup de joye de voir comme monsieur le mareschal de La Motte prepare toutes choses pour le secours et j'espere tout de sa bonne conduitte, ainsy que del inviolable et exemplaire fidelité des catalans, qui semble s'augmenter a mesure que les ennemis fant le plus d'effort pour les opprimer. Il ne me reste apres cela, qu'a souhaitter les occasions de vous servir, comme j'ay essaye de faire par le passé. Estant de tout mon coeur, messieurs, vostre tres humble et tres affectioné serviteur, Le Tellier.

A Poictiers, le XVI*e janvier.*

Monsieur[a] *de Caramany vous dira ce que l'on a faict en sa faveur et je vous asseure, que la congnoissance de ses services, joincte aux recommandations dont il a esté porterer l'ont faict considerer autant qu'il s'est peu dans la conjoncture presente et que dans les disposicions que l'on a pour luy, lors qu'il se'n presentera quelqu'une plus favorable l'on pourra faire d'avantage.*

Messieurs les depputez.

128*r* Procura[b] de Joan Minguell, matalasser, obtenint lo offici de guarda ordinària de la bolla en la taula de la present ciutat, per a renunciar lo offici que obté en mà dels senyors deputats en favor de la persona a qualsevol de sos procuradors ben vista.

XIII *aprilis 1652.* A.

Die quinta mensis dezembris, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quadragesimo quarto, Barcinone.

Ego Joannes Minguell, matalaserius, civis Barcinonae, custos ordinarius bullae Generalis Cathalonie in tabula Generalis presentis civitatis Barcinone. Gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera. Itaque, et cetera. Vos dominam Eulaliam Minguell, uxorem meam, Bartholomeum Anglada, cellerium, et Bernardum de Sendeixt, pellisserius, cives Barcinonae, licet absentes, et cetera. Et utrumque eorum insolidum, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo, dictum meum offitium custodi bullae Generalis, qui manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et audito-

a. traducció i carta original intercalades en els folis 120r i 121v del trienni 1650-1654.

a. anotació escrita al marge esquerre.
b. procuració intercalada en els folis 128r-129v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

rum computorum dicti Generalis vel alterius ad quem spectet, ad favorem personae vobis et cuilibet vestrum benevisa, resignandum, renuntiandum et cedendum et dictas resignationem, renuntiationem et cessionem recipi et admitti, petendum, supplicandum et obtinendum ita et taliter, quod ille in cuius favorem dictum meum offitium, per vos seu quemlibet vestrum resignatum, renuntiatum et cessum fuerit, de eodem, cum omnibus juribus et pertinenciis illius universis, valide provideatur et provideri mandetur, cum omni juris plenitudine et effectu, et inde, instrumenta quecumque faciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum. Et demum ac generaliter, et cetera. Promittens habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Actum, et cetera. Testes sunt magnificus Gismundus Boffill, utriusque juris doctor civisque honoratus Barcinone, et Blasius Salou, negotiator, civis Barcinonae.

In quorum fidem et testimonium praemissorum, manu propria scriptis, ego Michael Marques, auctoritate // 128*v* *// regia notarius, civis Barcinone, hic me subscribo et meum, quo utor in publicis claudendis instrumentis, appono sig+num.*

131*r* *20 aprilis 1652.* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Ja ab altra, la data de la qual era de vint-i-nou de marts, per via de Arenis, tinch dat avís a vostra senyoria, com era tornat de la col·lecta i, del col·lector fins dit dia, tenia més de tres mília lliures, dich 3.000 lliures, i ab ella soplicava a vostra senyoria me manàs avisar, si enviaria pòlisas per lo banch de exa ciutat, o si las giraria en la taula de Manresa, preceint en tot, lo tenir orda de vostra senyoria i, com fins vui no tinga resposta, dubto no se sia perduda, com la que vostra senyoria me avisa aver-me enviada als vint-i-vuit de novembre, la qual mai é vista, ni tinch rabuda, i axís fas esta, asegurant a vostra senyoria, que no pendré resulució alguna, fins tinga dit orda de vostra senyoria, qui lo Senyor Nostre guarde.

Manresa i abril, als 10, de 1652. Bonavantura Closa i Corominas.

134*r* II abril 1652. A.

Molt[b] il·lustre senyor.

Per Antoni Joan Cardona rebí la que vostra senyoria fou servit escríurer-me juntament ab los senyors consellers, y en conformitat del que ab ella és estat servit manar-me vostra senyoria, diré que, al punt obrí los dits plechs, fiu demanar audiència al senyor Le Tellier però, per estar sa magestat de partida ab la cort devés Orleans, no poguí tenir audiència, però ab tot, fiu que sa magestat y la cort tinguessen notícia del apreto ab què estava la ciutat de Barcelona y del que vostra senyoria suplicava. Sa magestat me féu assegurar, que los ordes y tot lo necessari perquè anàs la armada de mar estavan donats, conforme ya ho tenia avisat jo als senyors consellers, y que aquexa ciutat seria socorreguda, y trobant en lo camí, seguint la cort, al duc de Vandoma, general del mar, fiu diligència per saber si estava assegurat lo dels vexells, y sa altesa digué, que sa magestat y sa eminència y lo senyor Le Tellier, lo dit die, que era lo Dijous Sant, li havian ordenat que despatxàs altra vegada a Toló, perquè partissen los vaxells promtament, y que tot lo necessari estava provehit, y cridà un gentilhome, que·s diu monsiur Bidú, y li digué que·s possàs a punt per anar lo endemà a Toló, axí que, aquest socorro serà assegurat, per lo demés, jo vaig seguint la cort que, per no haver permès los de esta ciutat que entràs, no sé a hont farà assiento, y axí, resto assí y tinch allí enviat a Joan Oller, perquè me avise a hont anirà, y al punt, seguiré y donaré las de vostra senyoria, esperant que, per lo retorn de dit Cardona, poré molt prest aconsolar a vostra senyoria, ab la certesa de tot lo demés que demana, assegurant a vostra senyoria no perdré punt en diligenciar-o, assistit del doctor Çivilla, que ve en ma companyia, lo qual suplica a vostra senyoria lo escuse de no escriure per est ordinari, per ésser molt tart y jo, que me mane vostra senyoria lo de son servey, a qui guarde Nostre Senyor.

Orleans y abril, al primer, de 1652. De vostra senyoria humilíssim y afficionadíssim servidor, qui ses mans besa, Joseph Ximénez y de Monrodon.

Molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya.

137*r* *8 maii 1652.* A.

Jhesús[a].

A nostres charíssims y ben amats los deputats de nostre principat de Catalunya.

a. carta intercalada en el foli 131v del trienni 1650-1654.
b. carta intercalada en el foli 134v del trienni 1650-1654.

a. traducció i carta original intercalades en els folis 137r i 147v del trienni 1650-1654.

De part del rey. Charíssims y ben amats. Vosaltres haveu sabut com, encontinent aprés del arribo del senyor Ximenis, vostre embaxador assí, nós enviàrem a Portugal lo senyor de Pinós, que tenia lo mateix empleo prop de nós, per a demanar, en nostre nom, al rey de Portugal alguna assistència de vaxells y altras cosas per a, ab las forsas que nós fèyem[a] preparar per mar y per terra, empendre lo socorro de nostra bona y fidelíssima ciutat de Barcelona y fer-ne lo succés més assegurat. Y lo dit senyor de Pinós, essent tornat vers nós, sens haver pogut obtenir cosa, nós havem resolt de aumentar los preparatius, que nós haviem ordenats per al dit socorro per mar y de redoblar nostres cuydados per a avansar-lo, de manera que ell puga ser al més prest effectuat. Y lo dit senyor de Pinós, tornant-se'n aquí, nós havem bé volgut acompanyar-lo de aquesta lletra, per a donar-vos avís de la resolució, que nós havem presa sobre de son retorn prop de nós y sobre del que nosaltres havem sabut de la extremitat, en la qual nostra dita ciutat està reduïda, de la qual nós resentim un extremat pezar. Y no tenim affer algú més en lo cor, que lo de vostre socorro. Sobre del qual, remetent-nos al que, lo dit senyor de Pinós vos dirà més particularment. Nós no ajustarem res a esta lletra, sinó per assegurar-vos que nós estam // 137*v* // moltíssim satisfets del zel, prudència y bon procehir, ab què lo dit senyor de Pinós ha continuat de emplear-se en aquesta jornada de Portugal, així com ell ha fet prop de nós, en totas las cosas que ell ha tractadas de vostra part, en lo qual, ell no ha dexat algun cuydado ni diligència y ha ben merescut, que vosaltres lo·y estimeu, com nós fem. Assò és lo que nós vos direm per esta lletra, pregant Déu, que ell vos tinga, charíssims y ben amats, en sa santa guarda. Escrita en Gien, a 15 de abril 1652. Louis. Le Tellier.

138*r* *8 maii 1652.* A.

A[b] noz tres chers et bien amez les deputtez de nostre principat de Catalongne.

*De par le roy. Tres chers et bien amez. Vous avez sçeu, comme incotinent apres l'arrivvée du seigneur Ximenes, vostre amassadeur par deça, nous envoyasmes en Portugal le[c] seigneur de Pinós, qui avoit le mesme employ pres de nous, pour demander, en nostre nom, au roy de Portugal quelque assistance de vaisseaux et autres choses pour, avec les forces que nous faisions preparer par mer et par terre, entreprendre le secours de nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne et rendre le succesz plus asseuré . Et le dit seigneur de Pinós estant revenu vers nous, sans avoir pû rien obtenir, nous avons resolu d'augmenter les preparatifz, que nous avions ordonnez pour les secours par mer et de redoubler noz soins pour l'advancer, en sorte qu'il puisse estre au plustost effectué. Et le seigneur de Pinós s'en retournant par dela, nous avons bien voullu l'accompagner de cette lettre pour vous donner advis de la resolution, que nous avons prise sur son arriveé pres de nous et sur ce que nous avons sçeu de l'extremité a laquelle nostre ville est reduitte, de laquelle nous ressentons un extreme desplaisir. Et n'avons aucune affaire plus a coeur, que celle de vostre secours. Surquoy, nous remettans a ce que le seigneur de Pinós vous dira plus particulierement. Nous n'adjousterons rien a cette letre, que pour vous asseurer, que nous sommes tres satisfaitz du zele, prudence et bonne // 138*v* // conduitte, avec les quelles, le dit seigneur de Pinós, a continué de s'employer, dans ce voyage de Portugal, ainsý qu'il a faict pres de nous en touttes les choses qu'il a traictées de vostre part, en quoy il n'a obmis aucun soin ny dilligence, et a bien merité, que vous luy en scachien gré, comme nous faisons. C'est ce que nous vous dirons par cette lettre, priant Dieu qu'il vous ayt en sa sainte garde. Escrit a Gyen, le XVe avril 1652. Louis. Le Tellier.*

[Aux] deputez du principat de Catalongne.

139*r* A. Jhesús[a].

A nostres charíssims y benamats los deputats de nostre principat de Cathalunya.

De part del rey. Charíssims y benamats. Nós havem rebut las lletras que vosaltres nos haveu enviadas, de 3 y 8 del mes passat, las quals representan, en general, las incommoditats, neçessitats y treballs extrems, que nostra bona fidelíssima cutat de de Barcelona ha suffridas y pateix tots los dies per la continuació del siti que los enemichs ne han emprès, los gastos excessius que ella sustenta des de aquest mal, en conseqüència del del contagi, y en un mot, la falta de totas cosas, que està presta a acabar-la, si Déu no·y posa la mà y no fa la nostra assistència tant efficàs com nosaltres la desitjam. Sobre del que, nós vos direm que nós som tant sensiblament tocats de vostres treballs, com un bon pare ho pot ésser dels de sos propris infants, que nós veyem prou, quant apretat y necessari és lo remey que s'y ha de aplicar y que, nós havem presa una ferma resolució de emplear totas las cosas que

a. a continuació ratllat juntar.
b. anotació escrita al dors.
c. le *interlineat.*

a. traducció i carta original intercalades en els folis 139r i 146v del trienni 1650-1654.

[*1652*]

són en nostra[a] potència, en lo estat present de nostres affers, per lo socorro de nostra dita ciutat que, per aquest effecte, nós despacham presentament en la Provensa per a fer-ne, al més prest, partir nostra armada naval, que nós havem ordenat sie composta de la mitat més vaxells, que nós haviam destinat en los[b] primers preparatius de aquest designe. Que nós enviam en Lenguadoc un intendent de nostras finansas, ab ordre de obrar incessanment y de avansar-se fins a Narbona per a, ab la aucthoritat de son càrrech y seguint nostres ordres, traure de Llenguadoch los fondz de diner, que nós havem ordenats // 139*v* // per al gasto de las tropas de l'armada de Catalunya, per preferència a tots altres, y fer-los-hy passar, així com ell ne anirà fent la cobransa, que mentrestant, inseguint lo mateix avís que nós tenim del socorro de blats que nós fèyem preparar en Llenguadoc per a Barcelona, deu ja ser-hi passat al present, lo que deurà produhir-hi algun alivio, en sperant que nostre charíssim y ben amat cuzí, lo mariscal de La Motte, essent apoyat de las forsas de mar, puga obligar los enemichs a alsar lo citi. En què, ultra que és fàcil de concèbrer, que nós tenim un interès notabilíssim, per los avantatges de aquesta Corona, és certíssim que lo que nos aporta, ab més de firmesa y de resolució a empendre tots los esforsos[c] possibles per a impedir que aquesta poderosa y bel·licosa ciutat no recayga en poder de nostres enemichs y que, nós vehem que no·y ha jamés hagut una fidelitat y virtut més constant que la vostra y de tots los habitans de la dita ciutat. Y que nós desitjam, ab tota la affició que se pot imaginar, de regonexer-los-ne y de deslliurar-los de la oppressió que pateixen y dels mals en los quals serian exposats si lo fi de aquest citi no ere dichoz, tant com nós confiam per las forsas que nós hi destinam, assistidas del poder de Déu, lo qual nós supplicam de conservar-vos. Escrit en Gien, a 16 de abril 1652. Louis. Le Tellier.

140*r* A

A[d] noz tres chers et bien amez les depputtez de nostre principat de Catalongne.

De par le roy. Tres chers et bien amez. Nos avons reccu les lettres que vous nous avez escriptes, des IIIe *et* VIIIe *du mois passé, qui representent, en general, les incommoditez, necessitez et peines extremes, que nostre bonne et tres fidelle ville de Barcelonne a souffertes et souffre journellement par la continuation du siege, que les ennemis en ont entrepris, les despenses excessives qu'elle sustient depuis ce mal, ensuitte de celuy de la contagion et, en un mot, la disette de touttes choses, qui est preste a l'accabler, si Dieu ny met la main et ne rend nostre assistance aussy efficasse que nous le souhaitons. Surquoy nous vous dirons, que nous sommes aussy sensiblement touchez de voz souffrances qu'un bon pere le peut estre de celles de ses propres enfants, que nous voyons assez combien le remede qu'il y fault appliquer est pressé et necessaire. Et que nous avons pris une ferme resolution d'employer toutes les choses qui sont en nostre puissance, en l'estat present de noz affaires, pour le secours de nostre ville, que pour cet effect, nos despechons presentement en Provence, pour en faire au plustost partir nostre armée navalle, que nous avons ordonné estre composee de la moitié plus de vaisseaux, que nous n'en avions destiné aux premiers preparatifz de ce dessein. Que nous envoyons en Languedoc un intendant de noz finances avec ordre d'agir incessamment et de s'advancer jusques a Narbonne pour, avec l'autorité de sa charge et suivant noz ordres, tirer de Languedoc les fondz qui nous avons ordonnez pour les despenses des trouppes de l'armée //* 140*v* *// a Catalongne, par prefference a toutes autres, et les fer passer a mesure qu'il ý en fera faire le recouvrement, que cependant, suivant les advis que nous avons du secours de bledz que nous faisions preparer en Languedoc pour Barcelonne, il doibt estre passé a present, le que debvra ý apporter quelque soulagement, en attendant que nostre tres cher et bien amé cousin, le mareschal de La Motte, estant appuyé des forces de mer, puisse obliger les ennemies a lever le siege. En quoy outre qu'il est aysé de concevoir, que nous avons un interest tres notable, pour les advantages de cette couronne, il est certain que, ce qui nous porte, avec le plus de fermeté et de resolution, a entreprendre tous les efforts possibles pour empescher, que cette puissante et belliqueuse ville ne retombe au pouvoir de noz ennemis, c'est que nous voyons qu'il n'y en jamais une fidelité et vertu plus constante que la vostre et de tous les habitans de la ville. Et que nous desirons, avec toute l'affection que l'on peut s'imaginer, de les en recongnoistre et de les delivrer de l'oppression qu'il souffrent et des maulx ausquelz ils seroyent exposez, si la fin de ce siege n'estoit aussy hereuse, que nous l'esperons par les forces que nous y destinons, assistées de la puissance divine, laquelle nous supplions de vous conserver. Escrit a Gyen, le* XVIe *avril 1652. Louis. Le Tellier.*

Aux deputez du principat de Catalongne.

---

a. a continuació ratllat poder.
b. a continuació ratllat principi.
c. esforsos *interlineat, damunt de* efforces *ratllat.*
d. anotació escrita al dors.

a. carta i traducció intercalades en els folis 141r i 145v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

141r A[a] *messieurs. Messieurs les deputez generaux de la principauté de Catalongne.*

Messieurs.

Comme je n'ay rien eu de plus fascheux durant mon esloignement hors du royaume, que de ne pouvoir continuer a m'employer pour vostres advantages et pour vostre repos, ainsy que ja vous fait auparavant, je n'ay point eu de plus grande joye, depuis mon retour a la cour, que de me revoir en estat de seconder les bonnes intentions, que leurs majestez ont tousjours pour vostre delivrance et pour la conservation de la province. Je puis vous asseurer, qu'il n'y a rien qu'elles ayent plus a coeur et qu'elles ont, s'il faut ainsy dire, oublié toutes les autres affaires de l'Estat, pour s'apliquer entierement au bon succés de celle lá. Monsieur de Pinós vous pourra dire de quelle façon l'on y travaille. Asseurer vous, qu'en mon particulier, l'impossible mesme me sera tousjours aysé, quand je s'agira de vous tesmoigner par les effects que je suis, messieurs, vostre tres affectioné serviteur, le cardenale Mazarini.

Gien, le 14 avril 1652.

[A] Messieurs los deputez generaux de la principauté de Catalongne.

142r *8 maii 1652.* B.

Jhesús.

A *messieurs. Messieurs* los deputats generals del principat de Catalunya.

Messieurs. Com jo no he tingut cosa de major molèstia durant mon apartament fora del realme, que lo no poder continuar de emplear-me per a vostres avantatges y per a vostre repòs, així com jo havia fet abans. Jo no he tingut alguna alegria major, aprés de mon retorn a la cort, que lo tornar-me vèurer en estat de secundar las bonas intencions que sas magestats tenen sempre per a vostra deslliuració y per a la conservació de la província. Jo puch assegurar-vos, que no·y ha res qu·elles tingan més en lo cor y qu·elles han, si·s pot dir així, olvidats tots los affers del Estat, per a applicar-se enterament al bon succés de aqueix. De aquí, monsenyor de Pinós vos podrà dir de quina manera hom hy treballa, asseguran-vos que, en mon particular, lo impossible mateix me serà sempre fàcil, quant se tractarà de manifestar-vos per effectes que só jo, *messieurs*, vostre afficionadíssim servidor, lo cardenal Mazarini.

Gien, 14 de abril 1652.

143r C. Jhesús[a].

A *messieurs. Messieurs* los deputats del General del principat de Catalunya.

Messieurs. Vosaltres sabreu per la lletra del rey, a la qual jo junto esta, com sa magestat ha enviat en Provensa, per a apretar la partida de la armada naval que ella hy fa preparar per a anar a Barcelona y per a fer portar en Catalunya los fondz de diner destinats per a las necessitats de la província, y principalment, de la dita ciutat, com la cosa importa lo més, y com és la més urgent, per lo present. Y jo penso que no·y ha persona, la qual no judique bé, que si no fossen las malaventuras y desordes domèstichs, que resentim assí, en lo cor del Estat, las cosas que spectan al socorro de Barcelona haurian caminat ab més de abundansa y més de promtitut, y encara que estas traversas, que han obligat sa magestat a marchar durant una part del hivern, y que tenen la més gran part de sas forsas empleadas a la deffensa del realme, la tocan infinitament y la tenen casi íntegrament occupada, no-res-menys jo vos puch assegurar, que no·y ha designe algú que ella afficione més que lo socorro de Barcelona, y que no·y ha cosa que sie en son poder que ella no desitge emplear-la per a conseguir-ne lo effecte. Resta, *messieurs,* a continuar la paciència, a la qual estau resolts, per a acquirir lo montó de la glòria y lo repòs, que vos són assegurats en fent-ho. Y com no convé pas, que la Fransa, aprés de haver escampat tanta de sang y de diner per a la Catalunya, se aparte de son designe de conservar-se-la unida, al igual del que li resta; així convé a la Catalunya de defensar-se fins al cap per a coronar la obra, en lo qual, sa magestat se promet tot de vostre[b] bon exemple y de vostres cuydados y desitja singularment de regonexer-los. //143v// Per mi, jo vos supplico de creure, que jo no tinc passió alguna més forta, que de secundar las voluntats de sa magestat per mos serveys y de demostrar-vos com jo só, *messieurs,* vostre humilíssim y afficionadíssim servidor, Le Tellier.

A Gien, lo 16 de abril 1652.

144r *Messieurs.*

Vous aprendrez par la lettre du roy, a laquelle je joinct celle·y, comme sa majesté a envoyé en Provence, pour presser le depart de l'armée navalle, qu'elle y faut preparer pour aller a Barcelonne et pour faire porter en Catalongne les fondz destinez pour les necessitez de la province, et principa-

a. traducció i carta original intercalades en els folis 143r i 144v del trienni 1650-1654.
b. a continuació repetit vostre.

lement de la ditte ville, comme la chose importe le plus, et qui est la plus urgente presentement. Et je pense qu'il n'y a personne, qui ne juge bien, que sans les malheurs et desordres domestiques, que nous ressentons au coeur de l'Estat, les choses qui regardent le secours de Barcelonne auroyent marché avec plus d'abondance et plus de promptitude. Et quoy que ces traverses, qui ont obligé sa majesté a marcher pendant une partie de l'hyver, et qui tiennent la plus grande partie de ses forces employées a la deffense du royaume, las touchent infiniment et la tiennent presque entierement occuppée. Neantmoingz je vous puis asseurer, qu'il n'y a point de dessein qu'elle affectionne d'avantage, que celuy du secours de Barcelonne, et qu'il n'y a rien, qui soit en son pouvoir, qu'elle ne desire employer pour en remporter l'effet. Je reste, messieurs, a continuer la patience, a la quelle vous estez resolus, pour acquirir le comble de la gloire // 144*v* *// et le repos, qui vous sont asseurez en faisant. Et comme je ne fault pas que la France, apres avoir respandu tant de sang et*[a] *d'argent pour la Catalongne, se departe de son dessein de se la conserver unie, au prix de ce qui luy reste; aussy convient il a la Catalongne de se deffendre jusques au bout pour couronner l'oeuvre. En quoy sa majesté se promet tout de vostre bon exemple et de voz soins et desire singulierement de les recongnoistre. Pour moy, je vous supplie de croire, que je n'ay point de plus forte passion, que de seconder les volontez de sa majesté par mos services et de vous tesmoingner comme je suis, messieurs, vostre tres humble et affectioné serviteur, Le Tellier.*

A Gien le XVI*e avril 1652.*

Aux deputez du principat de Catalongne.

---

150 y 151*r* *29 maii 1652.* A.

A[b] *messieurs. Messieurs de la Deputation du principat de Catalongne, comtez du Roussillon et Cerdaigne. A Barcelonne.*

Messieurs.

Je n'ay peu jusques icy vous donner, que des paroles et rendre des services imparfait[s]. Mais je parts presentement pour aller commander en un lieu ou le roy me fait l'honneur de m'envoyer par commission, et ou je croy, que je seray assez hereux pour trouver quelque occasion de repondre en quelque façon à la bonne opinion que vous avez d'une personne, qui est entierement dans vos interests et qui va concourir de toutes ses forces à vous seconder dans le zele si exemplaire, que vous continuez de faire eclater si constamment pour le service du roy. Voyez ce que je pourray pour ce sujet dans la // 150 y 151*v* *// province et vous servez absolument de tout mon credit et du pouvoir et affection que vous a voüé celuy qui est essentiellement, messieurs, vostre tres humble et tres affectionné serviteur, Louis de Vandosme.*

152*r* 5 juny 1652[a]. A.

Messieurs[b].

Je m'estime honoré au dernier point du commandement, que sa majesté m'a remis, de son armée navalle pour le secours de vostre ville et, ce seul, motif suffisoit pour m'en glaser a faire toutes les diligences imaginables, mais je vous dire, que le desir d'aquerir vos bonnes graces par ce service est une des principales considerations qui m'ayent attaché a cette entreprise, dont j'espere venir à bout, pour le plus tard, au quinziesme du mois proschain, de mon costé, je n'y epargneray quoy que ce soit, je vous prie seulement, messieurs, de me renvoyer vostre fe l'ou que, pour me donner avis de vos forces et de celles des ennemis, tant per mer que par terre et, par son retour, je vous entretiendray diffinitivement de ma route, de mes signaux et de la quantité des bastimens chargés de vivres, que j'escorteray. J'attens cette commodité pour vous assurer encore, avec plus de force, de la passion que j'ay d'estre toute ma vie, messieurs, vostre tres humble et tres obeissant serviteur, le chevalier de La Ferriere.

Marseille, a 23 may 1652.

153*r* B. 5 juny 1652. B.

A[c] *messieurs. Messieurs les deputez de Catalongne et conseillers de la ville de Barcellon(ne).*

Messieurs.

J'ai reccu celle que vous aves en la boute de m'escrire avec les sentimens que j'ai et conserverai toute ma vie pour le Principat, bien heureux si je puis, en quelques rencontres vous en donner des marques. Ma joie seroit extreme si, dans l'emploi

a. et d'argent *interlineat.*
b. carta intercalada en els folis 150 y 151r-v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

a. 1642 *al manuscrit.*
b. carta intercalada en el foli 152r del trienni 1650-1654.
c. carta intercalada en els folis 153r i 157v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

qu'il a pleu a sa majeste de me donner dans ceste province, je puis donner des marques a tout le Principat en general et a la ville de Barcelone en particulier, que personne du monde ne les peut estre plus passioné serviteur que moi, l'armement se presse au dernier point et je vous puis assurer, que mon voiage en c'este ville a etat en partie pour cela et je vous suplie de croire, que mes souhaits me feront accompagner monsieur le chevalier de La Ferriere et que, rien au monde fors ce que je dois au roy, ne me peut empescher d'estre, messieurs, vostre tres humble et tres affectione serviteur, Louis de Vandosme.

154*r* 5 juny 1652. C.

Messieurs[a].

La recognessance que vous nous randéz des seings et de la dilligence, que nous faisons apporter pour haster le secours, qui ce prepare de·y pour vostre ville, est obligeante quoy que nostre affection soit dans l'excéz pour vous fere parestre sy novele, pouvions en de meilleures occasions, la passion que nous avons pour vostre consservation, a laquelle nous devons prendre part, non seullement comme vossine et bons amiz, mais aussy comme sujet de sa majesté tres crestienne, nous avons offere au seigneur archidiacre Chavalli, tant a qui depent, de nostre pouvoir, dont il a desja veu des effetz. Et nous continuerons de les luy tesmoigner [...] vostre de preter en toutes sortes de rencontres, puis que nous faisent grande gloire d'acquerir l'honneur de vostre bienveillance et la quallité de, messieurs, vostres humbles et tres obeissantes serviteurs, les consols gouverneurs de la ville de Marseille. [...]. Degastiness. Donfoulliy.

A Marseille, le [21] de may 1652.

155*r* 5 juny 1652. D.

Molt[b] il·lustre senyor.

Per aver-me dit *monsieur* de La Ferriera, lloctinent general de l'armada naval, que partiria per lo socorro d'eixa fidelíssima ciutat als quinse o vint del present mes, ó avisí a vostra senyoria, però veient que la partida no és estada posible, me à pesat en estrem, que no se sia verificat mon avís. Y la causa és estada lo haver-se menester molt més de temps que[a] no·s pensava, averse de adobar los vasciels y fer las provisions, tant de viures com de guerra, y la gent que pasa, segons lo que me an dit, més[b] de tres mil, la que ara s'és feta y se[c] fa en esta ocassió, però encara que se sia, tarda més del temps asegnialat. No s'és perdut res per diligències, las quals tots fan molts grans, y las mias per a servir a vostra senyoria y fer la obligació de un bon català, no las y aviso, perquè fas lo que dech y lo que mon çel me obliga. També lo aver-se agut de fer algunas barchas llongas à tingut menester de temps, lo qual, encara que sia estat més llarch del que me avian dit y jo pensava, tindrem l'armada més numerosa del què saria estada, la qual partirà al segur, per lo que lo dit senyor de La Ferriera y casi[d] tots los demés oficials me an, ab tota seguretat[e], dit encara aquest matí, lo més llarch als 14 o als 15 del mes de juny<n>, los quals, tots bé saben, quant convé fer prest la diligència y jo los solicito ab contínua eficàcia, que al segur, vostra senyoria no té més pena de aguardar lo socorro, que jo // 155*v* // de què no partescha primer, però no·s pot fer més y así[f] soplico vostra senyoria de creure, que ab tota[g] veritat li escrich lo temps determinat, que me à asegurat *monsieur* de La Ferriera y los demés, que partirà la dita armada y que, si més me agués dit, més aguera avisat a vostra senyoria, perquè jo no só vingut así a solicitar l'armada per a donar-li paraules, sinó per avisar la[h] veritat vostra senyoria y servir de tot mon cor ab[i] les obres aquexa fidelíssima ciutat, la constància y fidelitat incomparable[j], de la qual me asegura molt bé, que lo aver de aguardar alguns dias més[k] dels que·s pensava no té de alterar ni diminuir lo valor, lo qual sempre, ab los majors perills y necesitats, s'és fet major y à guanyat innumerables aplausos. Lo patró Farrer, ab son bregantí, arribà disapte, que comptàvem 19, ab lo qual vaig rebre lo favor, que vostra senyoria me fa ab sa carta, las que vostra senyoria me à enviat, totes é donades, tant als senyor duc de Mercoeur, que arribà aïr, la qual à estimada molt, per veure la confiansa que vostra senyoria fa d'ell, lo qual amostra tenir molta pasió per lo socorro de vostra senyoria. De las del senyor de La Ferriera y dels senyors cònsols d'esta ciutat rebrà vostra senyoria la resposta ab esta, com també la de sa altesa. Lo senyor de La Ferriera aguera volgut,

a. carta intercalada en el foli 154r-v del trienni 1650-1654.
b. carta intercalada en els folis 155r i 156v del trienni 1650-1654.

a. que no·s pensava *interlineat.*
b. més *interlineat.*
c. se *interlineat.*
d. casi *interlineat.*
e. seguretat *interlineat, damunt de* consciència *ratllat.*
f. así *interlineat.*
g. *a continuació ratllat* sencillés.
h. la veritat *interlineat.*
i. ab les obres *interlineat.*
j. incomparable *interlineat.*
k. més *interlineat.*

que lo patró Ferrer no partís fins que no ves fora del port tota l'armada a punt per a partir, però ell ne à dit, que tenia orde de vostra senyoria de tornar-se'n lo més prest que podrà, y no obstant que·m parexia a mi també a propòsit, que podrà set o vuit dies prest poder arribar en Barcelona, pochs dias abans de la armada, no é volgut que·s detingués, perquè no obràs contra los órdens de vostra senyoria. Monsieur de La Ferriera diu, que si vostra senyoria volgués tornar a enviar lo dit patró Farrer ab lo seu bregantí, que seria de importància, perquè ab // 156r // ell sabriam lo estat dels enemics y vindria ab la armada y aportaria, quant saria prop de[a] asý, lo avís sobre lo qual[b] lo senyor virey prendria, y vostra senyoria també, las resolucions que més importasen per lo bé d'eixa fidelíssima ciutat y lo servei del rey, nostre senyor, que Déu guarde. Soplico vostra senyoria escusar la prolixitat de ma carta y de creure, que té ab tota pació y afecte. De vostra mercè il·lustríssima humilíssim y afecionadíssim servidor, lo ardiaca Joan Baptista Chiavari, bisbe elet de Solsona.

De Marsella y maig als 22 de 1652.

Perquè[c] vostra senyoria veja, que·s fa tot lo posible perquè l'armada partescha lo més prest que·s podrà y perquè no·s perdo(na) ningun dia de traballar, també s'és[d] treballat estas festas, havent jo demanada la permissió al senyor bisbe d'esta ciutat, la qual me l'a donada veient la causa tan justa y tan necessària.

160r 15 juny 1652. A.

Molt[e] il·lustre senyor.

Lo die de 14 de juny de 1652, lo savi Concell de Cent ha fet la deliberació següent: Que los senyors concellers sien servits, hu o dos de sas senyorias, conferir-se ab sa excel·lència, senyor mariscal de La Mota, duch de Cardona, nostron virrey y capità general, suplicant-lo, en nom de tot lo savi Concell de Cent que, attès un paper dit y perportat per lo il·lustre senyor don Joseph de Pinós, mariscal de camp, voler anomenar persona, axí del Real Consell, com de altres cathalans, o que intaressen en los afers de la conservació de Cathalunya que, per part dels molt il·lustres consistoris dels senyors diputats y concellers seran anomenadas altres, ab igual número, les quals personas tinguen facultat, dits senyors diputats y concellers, elegir y anomenar, ara sien del Consell de Cent, ara de altres, com sien ciutedans y habitants de esta ciutat, per a poder ésser deslliurada del siti del qual vuy està posada, los que aparexeran més promptes y més factibles sien posats en dit paper y aquells, si aparaxerà als senyors diputats y concellers reportarlos, en primer lloch a las personas de Vintiquatrena de guerra, pugan fer-o, per a què, praticats en dita junta, sien proposats en savi Concell, y quant aparagués, per a abreviar, als senyors diputats y concellers, sens consultar aquells a la dita Vintiquatrena, ho proposan a dit Consell, per a què, attès aquells, puga deliberar lo que més convindrà al servey de Déu, Nostre Senyor, del rey y conservasió de esta ciutat y província, assegurant al senyor virrey de la entera fe y voluntat de esta ciutat en la conservasió de nostre rey y senyor, y que los senyors concellers, antes de vèurer-se ab lo senyor virrey, la present deliberació, // 160v // per un ciutedà y militar del present Consell sie feta a saber a vostra senyoria, per a què sie servit obrar en conformitat, com se té experimentat de vostra senyoria.

a. de asý *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* sa excel·lència.
c. *anotació escrita al marge esquerre del foli 155r.*
d. s'és treballat *interlineat.*
e. *deliberació intercalada en els folis 160r-v del trienni 1650-1654.*

161r 15 juny 1652. B.

Molt[a] il·lustre senyor.

Fins vuy he differit fer relació a vostra senyoria del estat en què dexí les coses de França, per a esperar lo succés de la armada de mar. Però vent que las necessitats de aquesta ciutat se apretaven de cadaldie, no me ha permès lo affecte de fill d'ella dilatar lo representar a vostra senyoria las cosas següents: En primer lloch, puch assegurar a vostra senyoria, que tractant ab sa magestat y sos ministres de las affliccions y treballs vostra senyoria y esta ciutat patian per ocasió de un siti tant porfiat, me manifestaren grandíssim sentiment de no poder-los asistir y socórrer ab las veras que desijaven, y que farian quant los seria possible per consuelo de vostra senyoria y socorro d'esta plaça però, avent vist lo estat de las guerras civils de França y la impossibilitat de secundar sa magestat a ses bones intencions, crech no té vostra senyoria, en lo estat present y durant ditas guerras civils, que esperar altros socorros, que los de la armada naval, de la qual, a judici de tots, no·s pot vostra senyoria promètrer fassa alsar lo siti d'esta ciutat, sinó sols introduir-nos viures, que encara que nos donaran a menjar per algun temps, no·ns deslliurarà de la ruïna nos amenassa lo enemich. En segon lloch,

a. *relació intercalada en els folis 161r-v del trienni 1650-1654.*

representaré a vostra senyoria que lo únich remey per evitar la perdició d'esta plaça, y ab ella la de tota la província, és fer un últim y generós esfors per fer venir tropas de França, ab las quals puga vostra senyoria assegurar-se que, unides ab las que vuy són en esta província, traguen los enemichs de las fortificacions y trinxeras tenen fetas y los obliguen a alsar lo siti, lo que probablement se judica infalible de alcançar, venint estas tropas de França, y altrament impossible, pues sinó·ls obliga vostra senyoria ab la força, és cert perseveraran sempre en sa danyada intenció de conquistar-nos. Los medis com poder fer venir estas tropas de França, encara que aparexeran difficils, si vostra senyoria mana examinar-o, experimentarà que, los que se proposaran, són molt més fàcils del que·s pot imaginar, y quant algú tinga difficultat, és necessari, en lo //161v// estat present, procurar allanar-la per tots los medis possibles, pues certament, d'esta resolució depenja no sols la llibertat d'esta ciutat, però encara pot esperar de la bondat y clemència del rey, nostre senyor, tots los privilegis y gràcias que sabrà desijar y continuarà lo gran nom que en totes eres y edats los catalans han tingut, de llibertadors de sa pàtria y conquistadors de ajenes províncies, y en fi, de restar del tot libres y gloriosos, o del tot aniquilats y esclaus. Se veu bé la differència, pues la experiència ha ensenyat ser política castellana offerir perdons y gràcies fins a reduir una província a sa obediència tirana, y en poder-la subjectar, se converteixen en càstichs y crueltats, de què estan plenas las històrias antigues y los exemples moderns de Aregó, Portugal y Nàpols, y en tot cas, vostra senyoria sab avem refusat les ofertes del rey catòlich en temps que las armas del rey, nostre senyor, estavan victoriosas, ara que, ab justa rahó porian pretènder som conquistats, quant més cert podem esperar tot rigor y estrago, ab què espero vostra senyoria oirà ab gust los medis proposaré, com lo més apasionat y çelós fill d'esta ciutat, per sa conservació, creyent ser los únichs per nostra llibertat, y sens ells, nostra ruÿna inabitable.

166r

Per[a] quant los consistorials absents de la present ciutat, en gran dany de la Generalitat y de la cosa pública.

5 julii 1652. A.

Excel·lentíssim senyor.

a. ambaixada intercalada en els folis 166r i 167v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

[*1652*]

A vostra excel·lència se representà per part del concistori dels deputats del General de Catalunya en Barcelona residints que, no obstant las deliberacions y vots, tant de la ciutat de Barcelona y savi Concell de Cent, com dels brassos y Real Concell, sie estat declarat que, per la obligació de son offici y segons los capítols y actes de Cort y la pública urgent necessitat, podian y tanian obligació de tenir consistori en la present ciutat los dos consistorials se trobavan en esta ciutat, los demés consistorials absents[a], y no obstant que, en exequció del sobredit, ab altre vot, en esent fet per los doctors del Real Concell, assessors y advocat fiscal y de la Deputació y altres doctors applicats, sia estat decclarat, que[b] los consistorials tenen vuy consistori en la present ciutat, si dins un cert termini los absents no·s confferian en lur[c] consistori, segons los capítols de Cort, pudian y devian extràurer altres en lloch dels que faltarian. Ab tot, suspenent-se la exequció d'est últim vot, per ocasió de unas cartas de cancellaria, que lo governador de Catalunya envià a dits consistorials[d], perquè se discregassen y no perturbassen en manera alguna la autoritat del consistori, impedint la exacció dels drets de la Generalitat, prometent los dits absents disgregar-se, no han deixat, ab tot això, de tornar-se a juntar, proseguint en impedir la cobrança dels drets del[e] General y bollas[f] de defora, cobrant-las los[g] consistorials absents y fent altres actes de consistori, y als 14 de maig, en particular, fent insiculació[h] dells llochs vacants de deputats y oÿdors, no obstant la promesa, que a vostra excel·lència havian feta de suspèndrer dita insiculació, havent assí lo consistori cumpli- //166v// da a vostra excel·lència la paraula de que suspendrian, dit dia de 15[i] de maig, la insiculació justament fahedora per lo consistori, segons capítols de Cort. E com lo sobredit sia estat y sia molt damnós y prejudicial al bé públich, per lo impediment fan a què, en la present ciutat, lo consistori no té diner per a poder prosseguir en los serveys, temps ha, fa per la utilitat y concervació d'esta ciutat, y de altra part, desllustra la autoritat del consistori y contrafà a las deliberacions y vots refferits, y apar obran si·s per a fer nul·los tots los serveys y bons effectes ha causats lo [òbrer] en esta ciutat lo consistori. Se diu y supplica a vostra excel·lència que, atès lo sobredit, vostra excel·lència vulla fer-nos mercè de interposar sa[j] autoritat en desfer y disgre-

a. a continuació ratllat y no obstant, que en la deguda forma, avisàs del sobredit, los consistorials y´ presents.
b. que *interlineat, damunt de* de estar *ratllat.*
c. lur *corregit, damunt* lo.
d. a continuació ratllat residints en Manresa.
e. del ... bollas *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació ratllat de las bollas.
g. los *interlineat, damunt de* ells *ratllat.*
h. a continuació ratllat y obs.
i. 15 *corregit, damunt de* 14.
j. a continuació ratllat real.

gar dit consistori, pretès per los consistorials absents, dividint aquells ab las lletras de cancellaria, que vostra excel·lència pot manar despatchar, y yuntament[a] adhibuir-hi tant[b] per assò los medis més poderosos que a vostra excel·lència li aparaixaria més convenir y ésser més vigorosos com[c] per a anul·lar[d] la insiculació feta per dits consistorials. Altrament permètrer vostra excellència que lo consistori pose en execució dits vots y obre lo que[e] més convinga, en benefisi del rey, nostre senyor, que Déu guarde, conservació d'esta província y drets de la Generalitat. Restant sempre lo consistori dels deputats ab los mateixos decigs de prosseguir en los serveys fins assí fets, mentre tindrà diner per a prosseguir-los.

172r *15 julii 1652.* A.

Lo[f] mariscal de La Motte, duch de Cardona, loctinent y capità general.

Amats y faels de sa real magestat. Per part del deputat ecclesiàstich y oÿdor real del General de Cathalunya, en Barcelona residints, nos és estat representat, que ab vot de doctors de la Real Audiència, assessor y advocat fiscal de la casa de la Deputació y doctors aplicats, deliberacions del savi Consell de Cent y brassos, se resolgué que, segons capítols y actes de Cort, la urgent y pública necessitat presents, podian y tenian obligació, encara que dos sols consistorials que·s trobavan en esta ciutat, los demés absents, tenir consistori en la present ciutat y obrar tot lo convenient per la conservació de aquella y de la província y que, si dins un cert termini, los diputats y oÿdors absents no·s conferian en lo consistori de la casa de la Deputació, segons los mateixos capítols y actes de Cort y vots de dits doctors de la Real Audiència, assessors y advocat fiscal del General y altres doctors aplicats, podian y devian extràurer altres deputats y oÿdors en lloch dels que faltarian, y que dits vots y desliberacions, fossen notificades als consistorials absents, com axís fonch fet. Al que, per vostra part, fonch no sols contradit, però encara, sens tenir attendència, que las ditas deliberacions foren fetas ab censura y resolució de personas doctes, que·ls aconsellaren segons observansa y estil, sempre en la casa de la Deputació acostumat, insistíreu en tenir consistori en la ciutat de Manresa y desunir-se ab los dos dits consistorials, impedint-los los procehiments necessaris per la deffensa d'esta ciutat y conservació del Principat. Per hont, conciderant lo il·lustre, amat y fahel de la real magestat, marquès de Aguilar, governador de Cathalunya y Consell Real, vice-règia procehint, las conseqüències tant danyosas de la desunió y pretenció de vosaltres y danys irreparables que·s podian seguir per la conservació d'esta ciutat y de tota la província, havent tingut carta //172v// dels amats y fahels de la real magestat, consellers de Manresa, ab què mediavan la concòrdia y unió de vosaltres y consistorials d'esta ciutat, attentament deliberaren manar-vos despachar lletres per Cancellaria, havent acordat ab la ciutat de Barcelona y dits dos concistorials suspenguessen los procehiments que anaven fen contra vosaltres, fins haver tingut resposta de ésser-vos justats al medi se us proposà ab ditas lletras de cancellaria, en què no fésseu contradicció alguna, directa ni indirecta a estos dos consistorials, per a obrar com ha ple concistori, durant la ocorrent necessitat y absència vostra, lo que fos de major servey del rey, nostre senyor, y conveniència d'esta província y que, pus aquella ocasió ho demanava, ere just, fins que vinguésseu a fer residència personal, partísseu a diffarents parts de la província a fomentar las levas y afers generals, advertint que, no fent-ho, seria molt difficultós poder evitar los procehiments de la ciutat y de dits dos consistorials y seria posar en perill esta província per poder-se'n seguir perniciosas conseqüències, y en tal cas, seria forsós haver-hi de posar la mà ab la auctoritat real. A la qual resolució vos ajustàreu, ab las lletras expedidas als 17 de nohembre 1651, y que axí, dits dos consistorials en Barcelona residins, han obrat sempre com ha ple concistori y van obrant, enperò que, no obstant tot lo demunt refferit, vos sou tornats a juntar en la ciutat de Manresa, prosseguint en impedir-los la cobransa dels drets del General y bolla de defora, cobrant-la vosaltres, fent altres actes de concistori, y particularment, als 15 de maig proppassat, que féreu la insiculació dels llochs vacants de deputats y oÿdors, sens reparar en la promesa teníau feta de suspèndrer dita insiculació, havent assí los dos concistorials dexat de fer-la, supplicant-nos, dits dos concistorials, interposem nostra auctoritat real en fer-vos disgregar y fer-vos anul·lar la insiculació feta per vosaltres, altrament permètrer-los posen en exequució las resolucions dels //173r// dits vots y desliberació de Consell de Cent y brassos, perquè pugan obrar lo que més convinga en benefici del rey, nostre senyor, concervació d'esta província y drets de la Generalitat. Per ço nós, ab tenor de la present, antes de pèndrer la última resolució, nós haviem volgut dar notícia de tot lo sobredit

a. a continuació ratllat de mandat.
b. tant *interlineat.*
c. com per a *interlineat, damunt de* per est effecte *ratllat. - a continuació ratllat* que axí requereix.
d. anul·lar ... Generalitat *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat conve.
f. carta intercalada en els folis 172r i 173v del trienni 1650-1654.

y recordar-vos de la dita carta de cancellaria, que se us fou presentada, y de la paraula y concentiment a las cosas sobreditas teniu donada y prestat, esperant que, com ha zelosos del servey de sa magestat y concervació de la província, evitareu, que nós no hajam de posar-hi nostra auctoritat real, ab los majors medis que la justícia donarà lloch, per a attallar las conseqüències que·s podrian seguir a no attèndrer a cosa tant important al servey del rey, concervació de la província y de esta ciutat. Dat en Barcelona, als 16 del mes de juliol del any 1652. *Le duc de Cardonne.*

Vidit nobilis Rossell, juris doctor. Josephus Fita.

Predicta in curiae locumtentis V, folei LXXXIII.

174r *[...] julii 1652.* A.

Molt[a] il·lustre senyor. Diputats.

Molt il·lustre senyor.

En lo Consell de Cent tingut y celebrat a vinty-dos de[b] juliol mil sis-cents sinquanta-dos, entre altres deliberacions, prengué la deliberació següent: Quant al nové capítol, que los senyors consellers sien servits conferir-se ab los molt il·lustres senyors deputats, supplicant-los vullan uniformament nomenar una persona, no reparant en el estament ni ésser ministre, supplicant-li vulla servir-se, ab la diligènsia possibe, anar a la cort, per a representar a sa magestat lo infeliz y apretat estat té esta ciutat, volent servir-se no reparar en lo gasto, puix no ha de ésser més que per a dir a sas magestats lo vèurer<s>-se impossibilitada la present ciutat de poder subsistir al siti li té posat lo enemich, deixant lo scríurer a dits concistoris y a la Vintyquatrena de guerra en quant a la ciutat, supplicant a sa excel·lència vulla servir-se, en conformitat, scríurer lo mateix a sa magestat, donant demostració a la persona que farà dit servey a dits concistoris, de la molta estimació se farà de dit servey, deixant així mateix a dits concistoris y Vintyquatrena de guerra scríurer a las universitats de Cathalunya lo que aparexerà convenir, ab què entenguen aparexerà convenir a sa excel·lència, y que lo scríurer a la persona aparexerà[c] anomenar a dits concistoris, sie per lo medi de la persona anomenarà sa excel·lència per anar a la ciutat de Marsella.

a. ambaixada intercalada en els folis 174r i 175v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat corrent.
c. a continuació ratllat convenir.

187r *27 septembris 1652.* A.

Ses[a] senyories. Joan Solà y Joan Carreres, donsells.

Molt il·lustre senyor.

Lo savi Consell de Cent, selebrat als 27 de setembre 1652, ha fet la deliberació següent: Que attès los treballs, té ben entesos sa excel·lència, patexan y sufren los ciutedans d'esta ciutat en lo dels víurers y vist lo èxit se diu y entén ha tingut la vila de Mataró en ser rendida al contrari, qui té sitiada esta ciutat, de la qual entranavan venir víurers dels demés llochs de la costa de mar, sens los quals, no·s considera possible poder passar, axí los soldats com los habitants. Sia suplicat a sa excel·lència, per medi y reportament dels senyors consellers, sens gramalles, sinó és conferir-se ab sa excel·lència particularment, vulla considerar lo estat infelís de las armas de sa magestat y lo estat pott tenir esta ciutat, puix las del contrari estan ab fortuna major, de voler atténdrer en lo que puga ser de conveniènsia, per a què esta ciutat no·s ves a una total desditxa, que acostuma de causar lo infelís estat de la guerra, puix sa excel·lència té ben previst las finesas que ha fetas y fa en la conservació del rey, nostre senyor christianíssim, y de las armas governades per sa excel·lència, esperant que, com a pare universal mirarà per tots los ciutedans y perrogatives de la ciutat, que·s té per ben cert ho tindrà sa excel·lència ben representatt y scrit a sa magestat. Esperant, axí matex, farà enténdrer a sa magestat semblant deliberaçió, per a què reste enterat sa magestat, ab lo modo prosehex sa excel·lència, axí en son real servey, com en lo mirar y enténdrer el que pot convenir a esta ciutat. Y que los senyors consellers sian servits, demà dematí, a la hora acostumada, referir en lo present Concell, com des de ara, lo // 187v // Concell de Cent lo porroga fins a dita hora, sens que haja de assenyalar la campana, sinó és dematí, de las vuyt a nou horas, com és acostumat, per a què lo Concell puga enténdrer la voluntat de sa excel·lència, que serà tal, qual de un senyor y pare spera esta ciutat, tant fael y lleal a son rey, a la qual està y estarà sempre rendida y que, per un ciutedà y militar, esta tarde sia fet a saber, axí la present deliberaçió, com lo estatt ab què·s troba esta ciutat de víurers als molt il·lustres senyors diputats y oÿdors, per si acàs los aparega convenir, vullan representar a sa excel·lència lo que la ciutat li suplica ab la present desliberaçió. Esperant de dits senyors diputats que,

a. ambaixada intercalada en els folis 187r i 188v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

atès lo apretat estat d'ella, manarà dir y advertir als senyors consellers, lo que millor dega convenir per llur conservació, ajustat sempre al servey de sa magestat y a la deliberació que sa excel·lència pendrà en matèria tant grave, estant sempre a las resolucions y delibers serà servit considerar sa excel·lència convenir. Y axí mateix, tot lo sobredit sia fet a saber al molt il·lustre Capítol, suplicant-li a la partt, vulla servir-se fer noves rogatives y manar a les parròchies fassan lo matex. Y per los senyors consellers fer enténdrer als convents de religiosos y religioses, per son síndich, encomanen a Déu las corrents necessitats y a sa excel·lència, fins a què Nostre Senyor y Maria Sanctíssima de la Concepció, sa mare, hajan donat y fet gràcia a esta ciutat de deslliurar-la de las afliccions y treballs grans que té. Y que, axí matex, los senyors concellers degan, des del dia present en avant, gastar sinquanta lliures tots los dias per sufragi de missas, per las ànimes de Purgatori, donant vuyt sous de caritat per quiscuna // 188r // missa, fins a què esta ciutat sia deslliberada dels treballs y affliccions en què·s troba, per a què, per son medi, puga esta ciutat tenir los socorros, aelivios y bons èxits se deuan desitjar, per a què sa excel·lència millor puga assertar lo convenient, axí en lo servey de sa magestat, com en lo que sia de conservació d'esta ciutat. Tott a major servey y honrra del culto divino.

190r *8 septembris 1652.* A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Lo savi Concell de Cent celebrat als 28 de setembre 1652 ha fet la deliberació següent: Que los senyors concellers sien servits de anomenar una persona, ara sie ciutedà, militar o mercader, del present Consell, la qual, votada per lo present Consell per escrutini, ab capsas y botons blanchs y negres, y habilitat, vage lo més prest sie possible, per mar o per terra, dexant-ho a lo que la tal persona aparaxerà més a propòsit, a las costas de Cathalunya, de la part de llevant, a fi y effecte de vèurer y saber ab tota sertitut lo estat de las vilas de dita costa com està, y los blats té la present ciutat en dita costa y en quinas vilas són, y quant hi aguès blats, si és posible poder-ne fer venir quantitat considerable, per lo socorro de esta ciutat, y ab lo breu temps poden aventurar ha venir, scrivint per lo camí més possible, del si o de no de dits blats y del poder venir aquell, per a què la ciutat pugue promptament, puga dir a sa excel·lència lo estat de dites provisions y suplicar-li lo que millor aparexerà convenir acerca de las apratadas necesitats en què·s troba, y que, axí mateix, sie ordenat a la tal persona que anirà, acàs hi aguès ocasió de fer entrar blats, no mòurer·s del puesto li aparaxerà convenir, per seguretat de sa persona, per a què se li pugue scríurer lo que aparaxerà convenir y que, de les respostas farà la tal persona, los senyors consellers sien servits donar-ne promptament rahó al savi Consell de Cent, y axí mateix, delibere que lo present Consell, en lo demés contengut en la proposició, sie porrogat per a demà dematí, a les vuyt horas, sens que la campana assenyale, sinó tant solament lo pregó de la // 190v // trompeta, encarregant als senyor consellers, si hi aurà cosa de novedat degan proposar-o al present Consell, y que la present deliberasió sie feta a saber a sa excel·lència per lo senyor conceller en cap, suplicant-li sempre, vulla considerar les necesitats patexen y han de patir sos ciutedans, y lo que lo estat de las cosas corrents demana, y que la present deliberasió, axí mateix per un ciutedà y militar, sie feta a saber als molt il·lustres senyors diputats y il·lustre Capítol, estimant-los la conformitat tenen offert(a) ha esta ciutat, y que tindran en molta estimasió continuen en manar advertir als senyors concellers lo que aparaxerà convenir per a la conservasió de ella.

a. ambaixada intercalada en els folis 190r-v del trienni 1650-1654.

192r *29 septembris 1652.* A.

Joan[a] Carreras, donsell. Balthesar Augustí.

Molt il·lustre senyor.

En lo savi Consell de Cent, tingut y celebrat a 29 de setembre 1652, se féu la deliberació següent: Que attesos los avisos té del estat de las cosas de la costa de mar y dels grans té allí la ciutat, y la poca certitut y ha de poder venir aquells promptament y ser en aquellas parts los senyor comte regent y Francesch Oller, que cuydan, per comte de la ciutat a semblants afers, dels quals, és més que cert fan y faran totas apretadas diligències, se suspenga la anada de Jaume Cortada, mercader. Y que los senyors consellers, sens gramalles, fassen una embaxada a sa excellència, suplicant-lo, attès lo estat en què·s troba la present ciutat, tant apretat de viures y los avisos legits en lo present Consell, del estat de la provisions poden venir de la costa de mar, y la tardança s'i considera tant gran en la entrada de las tropas y dels pochs viures y ha per la terra per llur sustento, y del que·s diu se van rendint a las armas del rey cathòlich molts llochs de dintre la terra, en lo

a. ambaixada intercalada en els folis 192r i 193v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

Vallès particularment, nos fasse mersè de aconsolar-nos per aquells camins que disposan las cosas de guerra, com millor a sa excel·lència aparexerà convenir, conforme, ab altra embaixada per dits senyors consellers, li és estat suplicat a 27 del corrent, ab las majors veras y encariments, com la necessitat de la cosa demana. Y que lo present Consell sie porrogat per a demà a les vuyt hores, sens assenyalar la campana, sinó sols lo pregó de la trompeta, en lo qual seran servits los senyors consellers refferir la resposta de vostra excel·lència que, a ben segur, serà tal, qual los serveys té fets esta ciutat a nostre rey christianíssim, y en son nom a sa excel·lència, ne esperan. Y que, per dos cavallers del present Consell, ço és, un militar y un ciutedà, se fasse una embaxada als molt il·lustres senyors deputats y molt il·lustre Capítol de la iglésia major de la present ciutat y bras militar, suplicant-los, en conformitat d'ella, de obrar lo mateix ab sa excel·lència, com ho espera de sa senyoria, donant-los còpia de la present deliberació.

194r *30 septembris 1652.* A. Bras militar.

Don[a] Hyacinto Vilanova. Mossèn Hierònym Çacoromina, donsell. Mossèn Joseph Monfar y Sorts, ciutadà honrat.

Molt il·lustre senyor.

Lo molt il·lustre bras militar, en la junta tinguda als 30 de setembre 1652, ha fet la deliberació següent: Que encontinent se done rahó als molt il·lustres senyors conçellers de la resolució ha pres dit molt il·lustre bras militar, entregant-los còpia de aquella y que·s fasse la embaxada a sa excel·lència, com demana la ciutat, oferint-se, com sempre té acostumat, asistir-li y que, per ser matèrias tant graves las que·s tractan y tenen de tractar-se, apar és de conveniència fer altra embaxada als molt il·lustres senyors deputats, com a qui·ls toca directament lo amparar la província, suplicant-los sien servits conferir-se, ab juntas o altrament, com millor aparega, per a què puguen tenir las matèrias que·s tractan lo millor èxit, al servey de Déu y de la província.

197r *Prima octobris 1652.* A. Ciutat.

Molt[b] il·lustre senyor.

a. ambaixada intercalada en els folis 194r i 195v del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. ambaixada intercalada en els folis 197r i 198v del trienni 1650-1654.

[*1652*]

En lo savi Concell de Cent, celebrat y tingut als 30 de setembre 1652, se feren les proposicions y deliberacions següents: Lo senyor conceller en cap, en veu sua y dels demés senyors concellers, sos companys, digué y referí, com los senyors concellers, lo die de aïr, en execució de la delliberació feta per lo savi Concell de Cent lo dit die de aïr, anaren a reportar la embaxada a sa excel·lència, donant-li còpia de la delliberació del savi Concell de Cent, lo qual és estat servit, lo dia de avuy, de respòndrer a dita embaxada en escrits, en un paper firmat de sa mà, que fonch legit en dit Concell, del thenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Sa excel·lència respon a la embaxada reportada per los molt il·lustres senyors concellers, als 29 del present mes de setembre, ab inserta de la delliberació per lo savi Concell de Cent feta dit dia, que apar no haverse succehit accident per lo qual vostra senyoria dega apartar-se de la resolució presa als 28 de dit mes, ans bé, de les notícias que sa excel·lència té de la cort y vostra senyoria, de la carta del embaxador és en la cort del rey, nostre senyor, que Déu guarde, com de la carta del senyor comte regent, se pot esperar, dins breu tems, saber ab sertitut la marxa de les tropes, que sa magestad envia per lo socorro, y entre tant, poder entrar los viures, que en Sant Feliu de Guíxols y altres parts estan embarcats. Ab tot, com sa excel·lència desija manifestar lo gran desig de assegurar la present ciutat y tota la província, diu que convindria, que lo savi Concell de Cent tingués a bé de anomenar persones que, ab les que anomenarà sa excel·lència, se pugan conferir y tractar tot lo que convindrà, tant al que té respecte de la guerra, com als viures de la present ciutat. *Le duch de Cardone*».

La qual resposta, los dits senyors concellers donaren per proposició al dit Concell, per a què dellibere lo faedor. E lo dit Concell féu la delliberació següent: Que los senyors concellers anomenan quatre persones, sò és, dos // 197v // ciutadans y dos militars, votats per esc(r)utini, en la forma acostumada, a les quals se'ls dona facultat, com lo present Concell la·ls done, per a què supliquen a sa excel·lència sie servit fer mersè a esta ciutat de voler tractar, ab conformitat de la ciutat, lo ajustament de pactes y condicions, que lo estyl de la guerra vol y permet, ab lo general de les armes del exèrcit del rey cathòlich, com té per se<e>rt farà semblant mersè a esta ciutat, attès que los viures, de aïr a vuy, no han pres millora algun[a], antes del tot se van consumint, supposat no entra ninguna provisió de grans, y si per accident, sa excel·lència voldrà dir alguna cosa, del que, bé respecte a la guerra, com als viures de la present ciutat, ó pugan parlar a modo de conferiment y no per modo de

resolució, dexant-o en lo modo de dir-o a sa excel·lència de la millor manera, que és ben cert, las tals persones nomenadores sabran dir-o, y que tot lo que restarà conferit y tractat sia reportat al present Consell, lo qual no·s puga disgregar fins obtinga la resposta obtindran de sa excel·lència las quatre persones, per lo present Concell anomenadores, per a reportar dita embaxada, perquè, segons ella, se puga pèndrer final resolució de tot lo que serà més convenient al servey de Déu, Nostre Senyor y conservació de la present ciutat. E aprés, en execució de dita delliberació, los senyors concellers anomenaren les quatre persones següents: Francesch Puigjaner, donsell, mossèn Onophre Vila, ciutadà, don Onophre Alentorn, Joseph Miquel Quintana, ciutadà. Los quals, votats per dit Concell, lo hu aprés del altre, en la forma acostumada, foren habilitats, y aprés de votats, tots quatre se'n anaren a reportar la embaxada a sa excellència, ab lo qual conferiren llargament la matèria contenguda en dita embaxada, y aprés de moltas rahons, li donaren còpia de la delliberació del dit Concell. Y aprés de haver offert a la ciutat, de paraula, lo desig que tenia de donar gust a la present ciutat y de ajustar-se al delliberat per la ciutat, donà la resposta de dita embaxada en escrits, // 198*r* // en un paper firmat de sa mà, la qual fonch llegit en dit Concell, de tenor següent:

«Molt il·lustre senyor. Sa excel·lència, ab las veras possibles y major cuidado, attenent al major benefici de la present ciutat, representat a vostra senyoria los medis à judicat més a propòsit, més supposat vostra senyoria, ab la delliberació feta lo dia present, li apar ésser de total conveniència tractar, ab conformitat de la ciutat lo ajustament de pactes y condicions que lo estyl de la guerra vol y permet, ab lo general del exèrsit de les armes del rey cathòlich, com està contengut. Per sò, sa excel·lència, no obstant sent que ab altres scriptures té reprecentades, se offerex ab dita conformitat, salvada tota reputació de las armas de sa magestad, tractar de dits pactes, proposant los que aparexeran més convenients a la present ciutat y provínsia, obrant la conformitat vostra senyoria diu en la delliberació. *Le duch de Cardone*».

Lo qual paper de dita embaxada llegit, dits senyors concellers donaren per proposició al dit Concell, per a què dellibere lo fahedor, al servey de Déu, Nostre Senyor, y benefisi de la present ciutat. E lo present Concell féu la delliberació següent: Que les matexes quatre persones, que avuy han conferit ab sa excel·lència, vajen demà, ans de migdia, a fer-li les degudes gràcies de part del Concell de Cent, per la mersè fa a esta ciutat en voler obrar en cooperar, en conformitat de ella, en tot lo convenient, segons lo estat present demana, y tanbé conferescan ab sa excel·lència lo modo se haurà de tenir en la cooperació de aquest negossi, y restant, de tot lo que asserca de assò aparexerà, de acordi ab sa excel·lència, los senyors concellers ne donen rahó al present Concell lo matex dia de damà, a les dos hores després dinar, porrogant lo present Concell per dits dia y ora, no assenyalant aquell ab la campana, sinó sols ab lo pregó de la trompeta, per a què, feta en aquell dita relació, puga deliberar lo que aparexerà més convenir. Y que, de las deliberacions // 198*v* // fetas per lo present Concell lo die de avuy y de les respostes fetes per sa excel·lència, ne donen los senyors concellers notícia als molt il·lustres senyors diputats, Capítol de la iglésia major y bras militar, per un ciuteda y militar del present Concell, per sa senyoria anomenadors, donant-los còpia de dites scriptures. Don Francisco Vila, y (Dimas) Cafont.

199*r* *2 octobris 1652.* A. Ciutat.

Molt[a] il·lustre senyor.

En lo savi Consell de Cent, tingut y celebrat al primer del mes de octubre, any 1652, se féu la deliberació següent: Que per lo effecte contengut en la proposició, vaje la persona del senyor Francesc Puigjaner, lo qual dega anar ab la persona que sa excel·lència serà servit nomenar, per conferir y tractar los pactes y demés apuntaments farà la ciutat per sa part, ab la conformitat dels apuntaments y pactes demanarà sa excellència per sa part. Y que los senyors consellers sien servits nomenar setse persones, de iguals estaments, del present Consell, votades per scrutini, ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada, per a què continuadament, juntament ab la asistència dels senyors consellers, si voldran asistir-hi, y los advocats de la present casa y dos altres de major opinió de la plassa aplicats, per sa senyoria nomenadors, posen en un memorial tot quant aparexerà convenir y demanar per dits pactes, y junctament, ab la atenció y maduresa raquer negoci que tant importa, ajustant-se esta nit per a fer negoci. Y que los senyors consellers suppliquen als molt il·lustres senyors deputats y ohidors vullan anomenar tres persones dels estaments, per tractar uniformament ab los anomenats per la ciutat, y particularment, lo que los apareixerà convenir per llur obligació y conservació de la casa de la Deputació y constitucions, privilegis y usos de la Gene-

a. ambaixada intercalada en el foli 199r-v del trienni 1650-1654.

ralitat, y així mateix, sie supplicat al molt il·lustre Capítol y bras militar vullan anomenar, cada hu d'ells, una persona respective per dit effecte, y que en estar a punt dits apuntaments, ho la major part de aquells, ho reporten, lo més prest sie possible, al present Consell, per a què se puga pèndrer final deliberació. Y que la present deliberació sie feta a saber per un ciutedà y militar als molt il·lustres senyors deputats, Capítol y bras militar, y que lo present Consell, sie porrogat per a demà dematí, a les vuyt hores, sens tocar la campana, sinó sols ab lo pregó de la trompeta, per lo que pot succehir haver de tractar.

201r *2 octobris 1652.* B.

Molt[a] il·lustre senyor.

De part dels molt il·lustres senyors concellers de la present ciutat, lo dia present, havem rebut, per medi dels senyors Massià de Santjoan, doncell y Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat, una embaixada, que en substància és la deliberació y resolució presa per lo savi Concell de Cent, tingut al primer del corrent, la qual se legirà a vostra senyoria per proposició, supplicant a vostra senyoria sie servit aconcellar-nos lo que devem fer y obrar en la matèria contenguda en dita deliberació de dit savi Concell de Cent, que ab lo madur parer y concell de vostra senyoria, las cosas aniran ben guiades, tenint attendència al major servey de sa magestat, benefici de la ciutat y concervació del Principat.

204r

Pactes[b].

3 octobris 1652. A.

Senyor. La fidelíssima ciutat de Barcelona, ocasionada y atreballada dels desordes y rigors de la gent de guerra de vostra magestat feya en los béns y persones dels provincials, rompent y violant los privilegis y llibertats, lleys y drets de la pàtria y del present principat de Catalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, en los anys 1639, 1640 y 1641, los quals passaren tant avant y las amanassas que feyan y publicaven los soldats, que havien de pèrdrer y dessolar tot lo present Principat y comptats, que·s tingué just y grandíssim temor de què, ditas amenasses y los effectes comensats, arribarien a la total ruïna del Principat y comptats, de totas las quals coses, per medi de embaxadors, tant de la present ciutat, com del General de Catalunya, se donà notísia a vostra magestat, supplicant-li fos servit manar posar remey en dites coses, y encara que vostra magestat tingués gust y ordenàs que·s remediassen, no dexaren los officials y soldats del exèrcit de continuar y prosseguir los desordes que havien comensat a fer, de tal manera, que posaren, en cert modo, en estat de desesperació als provincials, los quals, per deslliurar-se de tant(s) grans danys y perills que·ls amanessaven, foren forsats a pèndrer las armas y valer-se de la defensa natural, y com ses forses pròpies no fossen poderoses, per dita sa defensa natural, se hagueren de valer de armes auxiliars, y finalment, vehent sobre de esta ciutat de Barcelona, en lo principi del any 1641, un exèrcit de vint-y-sinch mil hòmens, fonch forsós posar-se baix de la obediència del cristianísim rey de Fransa, per a què, ab ses reals armes, nos deslliuràs dels grans mals que·ns amanassaven, lo qual, ab exèrcits y armades ha assistit a la present ciutat, Principat y comptats y governat aquells //204v// per medi de sos lloctinents y capitans generals, fins a la present jornada, que la ciutat, aprés de aver sostingut un siti de catorse mesos contínuos de las armadas de vostra magestat, y no avent pogut ésser socorreguda y avent arribat a un extrem de fam, per falta de blats y altres manteniments necessaris a la vida humana, ha deliberat esta ciutat, confiada de la clemència, benignitat y generositat de un rey tant cathòlich y piadós, reduir-se y tornar a la antiga obediència de vostra magestat, confiant que seran benignament rebuts y admesos y que resultarà de assò la pau, quietut y tranquil·litat de la present ciutat y província, al mayor servey de vostra magestat, benefici y utilitat de la cosa pública, y ab esta confiansa, supplica dita ciutat de Barcelona, com a cap de la província, humilment postrada als peus de vostra magestat, sie de son real servey, concedir y atorgar-li les coses contengudes en los capítols següents:

1. Primo, supplica que, atteses les rahons sobredites y que, per conservació de ses lleys y drets de la pàtria, privilegis y llibertats de la present ciutat y província, foren fets tots los prossehiments, actes y enantaments, des de lo dit any 1640 inclusive, fins assí subseguits, que plàssia a vostra magestat declarar los dits actes y prosehiments fets per esta ciutat y per los provincials no ésser estats prejudicials o derogants en alguna manera a la fidelitat catalana, tant dels de esta ciutat, com dels provincials, ans bé, los poblats en dita ciutat y present província, ço és, los que han prestat y prestaran voluntària o altrement, la obediència a vostra magestat, que Déu guar-

a. proposició intercalada en el foli 201r-v del trienni 1650-1654.
b. pactes intercalats en els folis 204r i 214v del trienni 1650-1654.

[*1652*] de, ésser haguts per bons, leals y faels vassalls a vostra magestat y que, vostra magestat los té y reputa per tals, y que plàssia a vostra magestat fer publicar esta declaració per tots los regnes de sa monarchia, per a què tots tinguen y reputen als catalans per bons, leals y faels vassalls de vostra magestat.

205*r* 2. Ítem, supplica la dita ciutat que, per causa o ocasió dels dits actes fets, des del any 1640 inclusive, fins a la present jornada, de qualsevol spècie sien, subseguits fins assí, no pugan ésser per vostra magestat o per sos successors, o per qualsevols altres oficials, presents o sdevenidors, inquirit, ni prossehit o enantat, sivilment o criminalment, o ésser feta demanda alguna, o admesa alguna acusació o dampnació, a instància del fisch o de part privada, o per qualsevol altre manera, directa o indirectament, contra la dita ciutat, ciutadans o habitadors de aquella, axí presents com absents, ni contra les ciutats, viles y llochs que han prestat o prestaran dita obediència a vostra magestat y los poblats y singulars de aquells, de qualsevol estament, grau o condició sien, tant ecclesiàstichs, militars y reals, com plebeyos y béns de aquells o algú de aquells, generalment o particular. Y si alguns prosessos o enquestas eran estats contra los demuntdits, o algú de aquells, comensats, o fets o altres qualsevols prossehiments o enantements, apprehencions de béns, confiscacions y annotacions de béns, sentències o condempnacions, axí en persones com en béns, bandejaments o accridaments o altres qualsevols enantaments y actes de qualsevol qualitat, preheminència o regalia sien, encara que fos crim de lesa magestat en lo primer y segon cap, o de qualsevol altre crim y delicte, que dir y cogitar se puga, que aquells, encara qualsevols crides que sien estades fetas en qualsevols parts dels regnes de vostra magestat, sien haguts y hagudes per nul·les, cassades y anul·lades, y aquells y aquellas, sie del servey de vostra magestat, fer mercè de manar cassar y anul·lar, com ara, de present casse, revoque y anul·le aquells y aquellas ab decret de nul·litat, y a mayor cautela, plàcia a vostra magestat fer y atorgar a la dita ciutat, ciutadans y habitants de aquella, axí presents, com encara absents, y a tota la dita província y als singulars y habitadors y poblats // 205*v* // en aquella, axí ecclesiàstichs, militars y reals, com encara qualsevols altres persones de qualsevol estament, condició sien, de qualsevols altres regnes y terras, axí de vostra magestat, com de altres y an seguit la part y opinió d'esta ciutat y província, remissió, absolució, relaxació, difinició y abolició general, llarga y bastant, ab solempne jurament y altres clàusules necessàries, franqua de sagell y de totas altres missions y despeses.

3. Ítem, supplica la dita ciutat, que plàsia a vostra magestat jurar, llohar, aprovar y confirmar tots los usatges de Barcelona, constitucions, capítols y actes de Cort, y tot altre dret municipal, concòrdias, pregmàticas y qualsevol altres disposicions, que·s troban en lo volumen de las constitucions insertades, prometent y jurant, que no farà ni fer permetrà altres pregmàticas, ni observar alguna de las fetas, que no estiga en dit volumen ni, ab motiu de qualsevol necessitat, ni per qualsevol causa y rahó, per urgent que sie, si no·s ab consentiment dels brassos y Corts Generals, y axí mateix, vostra magestat observarà y confirmarà los privilegis, libertats, usos, costums, exempcions, prerogatives, preheminències, gràcies y consuetuts, tant generals com particulars, atorgats, axí a la dita ciutat, com a les altres ciutats, viles, llochs y universitats y estament mercantívol de aquella, com també als estaments ecclesiàstich, militar // 206*r* // y real, tant en general com en particular, y la observansa dels contractes de censals, que la present ciutat reb sobre la Ballia General de Catalunya, volent que aquells romanguen en sa forsa y valor y que, de aquells, axí dita ciutat, com altres ciutats y universitats estiguen, romanguen y se conserven en aquell ple dret y pocessió, seu quasi, preheminències, llibertats, facultat y exempció, en los quals eran y són estats abans y aprés dels dits actes subseguits. Y també sie servit vostra magestat confirmar, com de present confirma, los privilegis concedits a la present ciutat, al estament militar o qualsevol altre estament, col·legis o confraries y los privilegis de honor, quals són privilegis de noble, privilegi militar y privilegis de ciutedans honrrats y burgesos, concedits a diverses persones per lo christianíssim senyor rey de Fransa o sos lloctinents.

4. Ítem, com per causa dels dits actes, se haje hagut de manllevar diverses quantitats, axí per vendes de censals, com altrament, y per haver aquelles, se són fetas imposicions, axí per los diputats del General de Catalunya y consell llur, entrevenint y consentint la dita ciutat, com encara, per la dita ciutat, en virtut de privilegis y altrament, que plàssia a vostra magestat llohar y aprovar los impòsits de dits drets y los censals y totas obligacions fetas de aquells y qualsevols altres contractes de censals y // 206*v* // obligacions de aquells, fetas per los dits diputats y llur consell, com per la dita ciutat, y encara com qualsevol obligacions y seguretats a qualsevols persones fetas, de qualsevols quantitats sobre la subvenció dels censals, a fi que, aquells a qui és degut sien pagats y satisfets.

5. Ítem, que plàssia a vostra magestat, encontinent donar orde, que la dita ciutat cobre y sie

restituïda en sa plena possessió y domini de las vilas y llochs de Flix, la Palma, baronia de Moncada y llochs adjecents y també de la baronia de Monbuy y dels llochs enclosos en dita baronia y del lloch de Caldes de Starach, ab les jurisdicions, térmens y territoris de dites baronies y llochs respectivament, del modo, forma y manera que·ls tenia y possehia la dita ciutat en lo any 1640 y abans, y axí matex, lo castell de Mongat, per ésser de dita ciutat.

207r 6. Ítem, que plàssia a vostra magestat, que tots y qualsevosl habitans y ciutedans de dita ciutat, axí presents com absents, y los hereus y successors de aquells, qui morts seran y encara totes y qualsevols persones de qualsevol estament, grau o condició que sien, de altres ciutats, viles y llochs, parròchies, universitats y poblats, axí ecclesiàstichs, militars y reals y altres qualsevol persones de qualsevol regnes y terres, cobren y hajen de cobrar íntegrament y plena y pacífica pocesió y sens contradició ni despeses algunes, tots y qualsevols castells, viles, llochs, baronies, térmens, jurisdiccions, propietats, pocessions, cases y terras, molins, censals, censos, delmes, castellatjes, rendes, drets y béns mobles e immobles, si emperò dits mobles, en ésser, seran o alienats no seran, de qualsevol spècie o naturalesa sien, que sien o reben en qualsevol part dels regnes de vostra magestat, y per lo semblant cobren qualsevols altres béns, que·ls pertanyeran o los seran pervinguts, axí per via de heretaments o donacions, en qualsevol temps fets o fetas, o per via de institucions, substitucions, vindes o llegats, axí ab intestat com ab testament, o altrament, tant abans del any 1641, com aprés, los quals los sien estats llevats, embargats o confiscats per vostra magestat. Y que plàcia a vostra magestat los mane restituir aquells, encara que, de aquells, se'n hagués fet algunes donacions, concessions, o gràcies, vendas, o altres alienacions, o empenyoraments, per qualsevol causa, títol o rahó, a qualsevol prelats, comptes, barons, cavallers o altres qualsevols persones, de qualsevol condicions sien, axí dels béns que possehexen, com de altres, que totes sien cassades, nul·las, invàlidas y revocades y hagudes per no fetas, ab decret de nul·litat, ara per leshores y aleshores per ara, e que aquelles en res, no obstant lo demuntdit, cobren les demundites coses íntegrament, sens missions ni despeses de salaris y processos o litigis, com desobre està dit, ab sola ostenció del present capítol // 207v //, y si provisions ne hauran de tràurer, sien franques de sagell.

7. Ítem, plàssia a vostra magestat, que lo General del principat de Catalunya y los diputats y oïdors de comptes de aquell sien y resten ab tota aquella amplíssima potestat, jurisdicció, perrogativas y preheminències, les quals los són atorgades per constitucions, capítols y actes de Cort, usos, pràctiques y costums de la casa del General, y que, si dubte algú se sussitarà acerca de la jurisdicció del General, perquè·s negue la qualitat de generalitat o altrament, toque la conexensa al consistori dels diputats.

208r 8. Ítem, que tots los presoners de guerra o de estat, axí catalans com estrangers, que sien estats presos per causa de la guerra y los qui són en las galeras, com en altres parts, sien encontinent soltats y deslliurats sens pagar rescat ni altres despesas ni missions.

9. Ítem, plàssia a vostra magestat, que los ciutedans de Barcelona y altres qualsevols persones, axí ecclesiàsticas com seculars, que estan fora la obediència de vostra magestat, encara que sien ministres y oficials reals, y se voldran reduir y tornar a la obediència, dins sis mesos, y los que seran fora regne, dins un any. Y que vostra magestat se servesque admetre·ls en sa gràcia i·ls fasse restituir llurs béns, en la forma sobredita, y los qui no voldran reduir-se pugan, per si, o per sos procuradors, ço és, los que·s trobaran dins dita província, dins sis mesos y los absents de aquella, dins un any, vèndrer tots sos béns mobles e immobles y aportar-se'n aquells líberament, sens empaig ni contradicció alguna, pagant primerament los dèbits als acreadors.

208v 10. Ítem, que lo embaxador, que és en París per la ciutat de Barcelona, qui és mossèn Joseph Ximenis y de Monrrodon, ciutedà honrrat de Barcelona, y totas las personas de sa família y companya y béns llurs, sien entesos y compresos en la present capitulació y que pugan venir salva y segurament ab tota llur roba y béns.

11. Ítem, que totas las barcas y fustes, que·s troban carregades de forment y vitualles, per provisió de la ciutat, pugan venir ab seguretat de llurs persones y béns, y plàcia a vostra magestat manar que sien tornats a esta ciutat los forments y altres grans, que foren presos en las viles y llochs de la costa del mar per las armades de vostra magestat, los quals grans eran propris d'esta ciutat.

12. Ítem, que tots los processos judicialment fets, tocants interessos de part a part, axí en la Real Audiència, com de la governació, com de qualsevol cort[a] de veguer, balle, consolat y altres oficials y sentències sobre aquells donades, e qualsevols execucions per vigor de aquellas fetas, romanguen fermes y vàlides en llur forsa y valor, y les causes pendents se hajen de prosseguir, prenent-les en lo estat que·s troban.

a. cort de *interlineat.*

[*1652*] 209*r* 13. Ítem, que lo veguer, balle y altres oficials triennals resten en llurs oficis y cumplesquen llur trienni.

14. Ítem, plàssia a sa magestat donar llicència a qualsevols persones, de[a] qualsevol estament, grau o condició que sien, de poder-se'n anar salvament, dins spay de un any, en qualsevol part del món, si no volrran restar en la obediència de vostra magestat, y que se'n pugan aportar los diners, or y argent y altres coses pròpries e, dins lo dit temps, pugan vèndrer o alienar qualsevols proprietats, censals y altres béns, mobles e immobles, que tinguen, tant en Barcelona, com dins la província, sens contradicció alguna, pagant emperò y satisfent primer llurs dèbits y altres qualsevols obligaciones que tinguts sien.

15. Ítem, plàssia a vostra magestat remètrer, absòlrrer y difinir a la present ciutat y al General de Catalunya y a totes y altres qualsevols persones, totas y qualsevols coses que se'n hagen aportades y preses de la adressana y de qualsevols altres magatsems de vostra magestat, tant de armes, monicions, pertrets de guerra, galeras, barcos, fuste[s], llenyes, robes y qualsevols altres coses de qualsevol spècie sien.

209*v* 16. Ítem, plàsia a vostra magestat, que lo die que la present ciutat prestarà la obediència y donarà actual pocessió a vostra magestat de la dita ciutat, sie servit manar retirar de la vegueria, estreta y ampla de Barcelona, tota la soldadesca de infanteria y tropas de cavalleria del exèrcit real de vostra magestat, de tal manera que, ni aquex die, ni en temps algú, entre dit, ni altre exèrcit, en Barcelona.

17. Ítem, plàssia a vostra magestat, que encontinent que estigue acordada y consertada la present capitulació, sie de son real servey donar lloch y ordenar, que entren líberament vitualles en la present ciutat de Barcelona, a fi y effecte, que los ciutedans pugan comprar y mantenir-se.

18. Ítem, plàssia a vostra magestat concedir que, qualsevol oficial, tant mayor com menor y soldats dels tèrcios, tant de la present ciutat y Monjuïch, com del tèrcio o tèrcios del batalló, tant de infantaria, cavalleria, com de la cavalleria, tingan patent del rey christianíssim o no la tingan, que se'n vulla anar de la present ciutat y seguir lo partit de Fransa, puga exir ab les tropas del rey líberament, ab ses armes y bagatjes y ab los matexos pactes y condicions que ditas tropas exiran, y axí mateix, los sien servat(s) tots los pactes que parlen dels ciutedans de Barcelona y dels provincials.

a. de qualsevol estament *interlineat*.

19. Ítem, plàssia a vostra magestat concedir que, qualsevol ecclesiàstich // 210*r* // que, per mercè de sa magestat christianíssima, an obtingut bullas de sa Santedat de alguna dignitat o prebenda ecclesiàstica, sien conservats en la pocessió o quasi, sens fer-los molèstia ni inquietut alguna y que, aquells que seran provehits y no hauran obtingut bulles apostòliques, y per orde de la magestat christianíssima an gosat de aquellas dignitats los fruyts, se suplica sie servit vostra magestat convenir, ab los qui seran provehits de dites dignitats y prebendas, que remeten dits fruyts en la forma acostumada, ab lo assentiment apostòlich.

20. Ítem, que plàssia a vostra magestat manar servar y guardar, ab tota puntualitat, totes les immunitats y llibertats ecclesiàstiques, tant en persona com en béns, de tal manera que, qualsevol(s) béns mobles, or y plata, pecúnia, que·s trobarà depositada y encomanada o altrament posada dins qualsevol iglésia, monestir o convent o altre qualsevol lloch sagrat o religiós, encara que ditas cosas sien de qualsevol persona llayca y encara que agués seguit y seguesca lo partit de Fransa, estiguen segurs en dita iglésia y tingan salvaguarda real, axí com la tenen y deuen tenir los béns de la matexa Yglésia, y que no puga vostra magestat usar, en temps algú, de jurisdicció econòmica o política contra personas y béns ecclesiàstichs, ni altrament.

21. Ítem, plàssia a vostra magestat, que ninguna persona, de qualsevol stat o condició sie, que haurà tingut gràcia de la magestat christianíssima o de sos lloctinents, de haziendes confiscades, puga<n> y dega<n> //210*v*// (ser) molestada ni inquietada, en juý ni fora d'ell, per via directa ni indirecta, per lo que haurà rebut y cobrat de las rendas y fruyts annuals y no tinga obligació, sinó de restituir la proprietat íntegra, si y comforme estave quant la rebé, y de pagar los mals per lo temps haurà possehit, haguts respecte a[a] la hazienda que haurà possehit.

22. Ítem, plàssia a vostra magestat, que ningun debitor, en juý ni fora d'ell, per via directa ni indirecta, puga ésser molestat per los amos de las haziendas que han estades confiscades o segrestades, en quant als pagaments de deutes volants, o pus, que haurà fet als segrestadors o agrasiats de ditas haziendas.

23. Ítem, per quant la ciutat de Barcelona, en forsa de privilegis reals y consuetuts antiquíssimes e immemorials, ha tingut sempre lo domini, custodi y govern de ses muralles, torres y baluarts ab sa artilleria, portals y port de mar de la

a. a la hazienda *interlineat, damunt de* al temps *ratllat*.

present ciutat, y exempció de alotjaments, suplica a vostra magestat, sie de son real servey, conservar-los en aquexa pocessió y dret, que ha tingut sempre y té, de custodir y governar las ditas murallas, torres y baluarts ab sa artilleria, portals y fort de la present ciutat, fent les fortificacions que bé li apar, presidiant y guarnint dites muralles, torres, baluarts ab sa artilleria, portals y port de la present ciutat, ab los soldats dels col·legis y confraries de dita ciutat, los quals, sens stipendi algú, fan lo servey governats per lo coronel, qui és lo conseller en cap de //211r// la present ciutat, lo qual sol fer tots los oficis y punccions en lo presidi de ditas muralles, torras, baluarts ab sa artilleria, portals y port, que dona lo nom o senya acceptat emperò, en lo temps que lo senyor rey o son lloctinent general se troba present en la present ciutat, en lo qual temps, dit senyor rey o son lloctinent general, dona lo dit nom o senya, la qual custòdia y fortificacions à fet y fa la ciutat ab sos propris gastos, ab sa pròpria artilleria, armes, monicions y demés pertrets de guerra, y per aquest effecte ha tingut y té, en virtut de privilegis reals, la sala de las armes, que sempre està molt ben fornida de armes. Y sia també servit vostra magestat conservar a la dita ciutat la pocessió o quasi, en que sempre s'i à estat y està, de la exempció dels alotjaments de soldats, en dita ciutat, arrevals, en son territori y terme.

24. Ítem, plàssia a vostra magestat approvar, llohar y confirmar la erecció y creació, que féu la present ciutat, en la fi del any 1641, de conseller sisé, menestral, de tal manera que, com abans eran sinch consellers, ara son sis, lo que·s féu per a llevar los debats que·y solia haver entre artistes y menestrals.

211v 25. Ítem, plàssia a vostra magestat permètrer a la present ciutat, que tant la moneda de velló com de plata, que des de lo any 1641 fins lo die present, s'és fabricada en la seca real per compte de la present ciutat, correga, tant dins la present ciutat, com per la província, ab lo valor extrínsech se ha donat a aquella, per temps de un any, a fi y effecte, que la present ciutat puga tenir temps bastant de retirar aquella y fabricar-ne de nova, concedint-li facultat de poder fabricar moneda de plata ab la lliga dels reals castellans, comforme li fonch concedit per lo rey christianíssim en lo corrent any 1652, y si acars, dins dit termini se trobave altre medi per a poder extinguir aquella, se puga executar sens precehir nova concessió.

26. Ítem, plàssia a vostra magestat promètrer ab jurament, tant per si com per sos successors, que no pretendrà, demanarà, exigirà, ni manarà exigir en ningun temps, de la ciutat de Barcelona, ni de las demés ciutats, vilas y llochs, ni universitats de la present província, qualsevols que aquells sien, reals o de baró, quinta o altra part, ab qualsevol nom se anomene, dels vectigals y imposicions que, sobre vi, pa, carns y altres coses y mercaderies imposen y an acostumat de imposar ditas ciutats de Barcelona y demés universitats, sobre si y també sobre qualsevols forasters, per subvenir les necessitats de ditas universitats, *etiam* ni de aquelles universitats, que són estades condemnades //212r// a pagar lo quint, ni de aquelles que, per pacte lo avien promès, ni de aquellas que havien obtingut privilegi ab reservació de quint, y generalment, de totas las universitats, de qualsevol manera que pogués pretèndrer que staven obligades a pagar quint. E axí mateix, que no demanarà ni pretendrà, en manera alguna, cobrar d'ellas, ditas universitats y altres qualsevols, lo que per rahó de imposicions avien fins assí exigit sens privilegi, encara que sien estades condempnades, o altrament hajen promès y sien consertades de haver-ho de restituir y pagar, de qualsevol manera que sie, sinó de voluntat dels habitants en aquellas, concentint, ara per leshores, que ab auctoritat real, en virtut de aquest pacte, tenint forsa de privilegi perpètuo, pugan ditas universitats, dits vectigals y imposicions, posar y exigir a ses voluntats, y los posats y imposades, augmentar de la manera que·ls aparexerà, segons les necessitats de las matexas universitats y tot lo que prossehirà de dits vectigals y imposicions pugan y los sie lícit y permès a dites universitats, en propris y comuns usos de dites universitats, convertir y gastar de la manera que s'és acostumat, íntegrament y sens diminució alguna. Y també, que no exigirà la quinta, o altra part, de aquellas que se solian imposar y exigir per privilegis reals, consuetuts o altrament, per los magistrats de la Llotja de mar de Barcelona y altres barons y persones particulars, col·legis y confraries, prometent, ab lo mateix jurament que, ni sa magestat ni sos successors, acerca del demuntdit, farà demanda a ditas universitats, ni molèstia, ni ab *pretextu* de conèxer si ditas universitats, magistrats, barons o persones particulars, col·legis y confraries, ditas imposicions convertexen en los usos, ni ab *pretextu* de què, de dites imposi- //212v// cions, donen compte y rahó a sos ministres reals. Car tot assò prohibex en virtut d'est pacte, sinó fos que, en lo sobredit, se cometés frau o dol en la exacció y administració que, en dit cars, per rahó del delicte, se reserva sa magestat lo dret de castigar, mediant justícia, los delinqüents.

27. Ítem, plàssia a vostra magestat conservar la preheminència o perrogativa als consellers de la ciutat de Barcelona, de cubrir-se devant de vostra magestat y qualsevol persones reals, com an

acostumat, y en quant sie necessari, de nou los consedesca dita perrogativa e, axí mateix, conservarà a la matexa ciutat de Barcelona la perrogativa que té y an tingut sempre sos consellers, de anar per Catalunya y altres terres de vostra magestat y en la cort real, ab las matexas insígnies consulars, ab sos verguers y masas, com acostumen usar en la dita ciutat, perquè ho usen també en la cort y terres de vostra magestat. Y axí mateix, conservar les demés perrogatives, que en les entrades reals té la dita ciutat y altrament.

28. Ítem, plàssia a vostra magestat, que los alojaments dels soldats se fassen per los cònsols o jurats de les universitats, // 213*r* // de la manera que disposan las generals constitucions de Catalunya, y que los particulars no sien obligats, ni se puga exigir d'ells, ni de las universitats, per los capitans, soldats, tant de cavall com de a peu, y altre gent y oficials de guerra, sinó sal, vinagre, foch, llit, servey y palla, la qual haje de donar lo patró que tindrà, per los cavalls que seran alojats en sa casa tant solament, y que, si volen altra cosa, tingan obligació de pagar-ho, y si los soldats no voldran pagar-ho y usaran per assò de alguna violència, los farà castigar ab rigor y manarà sa magestat, que dits alotjaments se fassen ab tota suavitat y ab lo manco dany de la província y particulars d'ella, no carregant als llochs d'excessiu número de soldats, hagut respecte al número de habitans y altrament. Y que, ab lo present capítol no·s fasse prejudici a la ciutat de Barcelona y a son territori y ciutedans d'ella, ni a les demés ciutats y universitats y persones que, per privilegi, consuetut o altrament, no tenen obligació de alotjar.

29. Ítem, plàssia a vostra magestat que, encontinent que a vostra magestat, o son llochtinent, entrarà en la present ciutat, sien demolides totes les fortificacions fetas per una part y altra fora la present ciutat y terme y territori de aquella, durant la present guerra, des de lo any 1640 inclusive, fins ara, a gastos de la part que las à fetas. Y que sie del real servey de vostra magestat promètrer, per si y per sos successors // 213*v* // no fer fortificació alguna, dins ni fora de la present ciutat, en prejudici de dita ciutat y de sos privilegis.

30. Ítem, plàssia a vostra magestat promètrer y jurar que servarà tots los sobredits capítols, no obstant qualsevol lley, estil, costum o exemplar, que diga que entre rey y vassall no·i ha pacte.

31. Ítem, supplica dita ciutat humilment a vostra magestat, sie de son real servey, lo die que serà assenyalat per la entrada, honrrar y consolar la present ciutat ab sa real presència, y en cars occorregués algun impediment, sie servit vostra magestat donar permissió que, a tota diligència, un embaxador de part de la ciutat vaje als reals peus de vostra magestat, perquè sie de son real servey ratificar y jurar los pactes, que se li enviaran ja ajustats per lo general o lloctinent de vostra magestat.

32. Ítem, plàssia a vostra magestat que, si dubte o dubtes alguns se moguessen per causa de la present capitulació, // 214*r* // sien elegides quatre persones, les dos per part de vostra magestat y les altres dos per part de dita ciutat, les quals hajen poder de dissidir, determinar y declarar, simple y sumàriament y de pla, sens ningun strèpit, ni figura de juý, solament attesa lo fet de de la veritat y justícia, y en cars los dits fossen en paritat, nomene la primera vegada vostra magestat un tercer y l'altra vegada la ciutat, alternativament.

33. Ítem, plàssia a vostra magestat atorgar a dita ciutat, que totora y quant voldrà, en forma pública, los presents capítols se li haje de lliurar, franca de segell, salaris y altres despeses.

34. Ítem, que si altres capítols aparexerà convenir que se hauran de anyadir, se pugan aquells enviar al embaxador qui va de part de la present ciutat, fins a tant que los pactes seran ajustats y firmats.

215*r* *3 octobris 1652.* G.

Molt[a] il·lustre senyor.

A instància de la present ciutat de Barcelona, feta als 13 de octubre 1651, inseguint lo vot fet per alguns magnífichs doctors de la Real Audiència, advocats de la ciutat y altres doctors applicats, inseguint en tot, las resolucions presas per lo savi Concell de Cent, tingut als 8 y 14 de dit mes y any, obriren concistori en la present casa los il·lustres deputat ecclesiàstich y oÿdor real, los demés il·lustres concistorials absents, per la necessitat urgent que·y havia en la present ciutat de dit concistori, los quals vots y resolucions posaren en execució ab molt gust, attenent al benefici de sa magestat christianíssima, conservació de la present ciutat, drets de la Generalitat y de tot lo Principat, acudint ab tota putualitat en obrar lo que, per part de dit concistori és estat possible, de tot lo qual, té vostra senyoria plena notísia, y com, de present, no sols dura dita urgent necessitat, però encara sia

a. proposició intercalada en els folis 215r-v del trienni 1650-1654.

més apretada, com és públich y notori, y lo[a] poder tenir[b] consistori, residesca[c] en dits senyors deputat ecclesiastich y oÿdor real a ssoles, y de present se tinga notísia serta que lo dit senyor oÿdor real s'és absentat de la present ciutat, y per consegüent, dit senyor deputat ecclesiàstich resta sol, lo qual, per rahó de la absència de dit senyor oÿdor, dupta[d] poder tenir[e] consistori y obrar cosa alguna, axí en benefici de dita //215v// ciutat y del present Principat. Per ço, representa a vostra senyoria ditas cosas, per a què se servesca<n> aconsellar-le lo que deu fer y obrar en aquest cas, tant apretat, considerada la urgentíssima necessitat de tota la provínsia en las matèrias corrents, en las quals va la total destrucció de tot lo Principat, o conservació de aquell y dret de la Generalitat, offerint en tot, posar en execució lo que vostra senyoria serà servit aconsellar i restant ab molta sertitut[f] que, ab la bona sensura y consell de vostra senyoria, aniran totas las cosas dirigidas al major servey de Déu, Nostre Senyor, conservació de dita ciutat[g], drets de la Generalitat y benefici comú de tot[h] lo Principat.

226r *15 octobris 1652.* A.

Al[i] molt il·lustre senyor degà Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich del General de Cathalunya.

Molt il·lustre senyor.

En exequució de la deliberacio, lo die baix scrit en nostre consistori feta, inseguint la resolució de brassos tinguts en esta ciutat, enviam nou embaxadors per a besar la mà al sereníssim senyor don Joan de Àustria y prestar, en públich, la obediència a sa magestat, que Déu guarde, en nom de la Generalitat. Per lo qual effecte, diem a vostra senyoria assistesca a dits embaxadors y los fasse entregar les masses per lo regent los comptes del General, y als verguers del consistori y demés officials del General, los acompanyen en la forma acostumada. Nostre Senyor a vostra senyoria guarde.

Manresa y octubre als XIII de MDCLII. Juan Pau de Llosellas. Molt il·lustre senyor, besen les mans de vostra senyoria sos majors servidors, los deputats del General del principat de Cathalunya en Manresa residints. *In registro comuni 3, folei XXXVI.*

a. a continuació ratllat la facultad de.
b. tenir *interlineat, damunt de* obtenir *ratllat.*
c. residesca *interlineat, damunt de* sia atribuïda.
d. dupta poder *corregit, damunt* no pot.
e. tenir consistori y *interlineat al marge esquerre.*
f. sertitut *interlineat, damunt de* sentiment *ratllat.*
g. a continuació ratllat y dels.
h. a continuació ratllat a la gover.
i. carta intercalada en els folis 226r-v del trienni 1651-1652. - anotació escrita al dors.

228r *17 octobris 1652.* A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, franquejada la llibertat de sas accions, desaogats del passat y intrús govern y libres de la violància de las armas francesas, affectuosament han procurat, en lo instant mateix que·ls ha donat loch la primera ocasió lograr aquella, contribuint per sa part, en lo restabliment de la província a la obediència de sa magestat, nostre rey y senyor, que Déu guarde, que la desditxa del Principat ha tingut per tants anys infaustament turbada, fent, per dit effecte, lo concistori prompte demonstració de son bon zel, y anticipant-se a tant natural obsequi, ab cartes y altres diligències suas, diligentment ha procurat, que aquell, felisment presten y regoneguen las ciutats, pobles y universitats de dit Principat y comptats, confiant en lo predit, que vostra altesa tindrà per acceptes estos deguts serveys del concistori, y que maraxeran la approbació de sa real gràcia. Se constitueixen, dits deputats, en sos estados reals, per medi de sos embaixadors presents, sotsmetent-se, ab tot affecte, a la natural obediència de sa magestat del rey, nostre sen(y)or, que Déu guarde, supplicant sia de son real servey reintegrar-los en ella, ab lo affecte y consuelo, que de sa real clemència lo concistori espera. Y juntament, //228v// gosen de aquella en ratifficar y confirmar, en nom de sa magestat, tots los usatjes, constitucions, usos y altres lleys de la terra, privilegis, exempcions y altres franqueses, que gosave fins en lo any 1640, y semblantment, concedir-los remissió y perdó general, a tots y qualsevo[ls] naturals y habitants d'est Principat y comptats, dels errós y delictes comesos, tant en les commocions de aquell y deffecció sua, com encara en la perseverància en las armas franceces, *etiam* fossen aquells de lesa magestat en primer. Y ab particular fervor, supplican que los interessos de la present ciutat de Barcelona, en orde al estat present, com a metròpoli en lo temporal, blanch de la attenció de tot lo present Principat, tinga vostra altesa per recomanats, y finalment, que lo nou dret, dit de guerra, per haver aquell de servir en paga y luhició dels censals de la nova manlleuta, sie duradora fins que sia complit dit effecte, lo que es-

a. ambaixada intercalada en els folis 228r-v del trienni 1650-1654.

peran de la generositat y clemència de vostra altesa, per reparo y concervació de tot lo Principat com, postrats a sos reals peus, humilment suppli(c)an.

---

141 /1r

Per[a] les cases del cantó del carrer arrendades[b] a Pont de la Franeria, que foren de Gorí, y augment estrenas de Nadal.

17[c] desembre 1652. A.

141 /1v Cuern diner, 15 lliures. Salari del acte 1 lliura, 17 sous, 6 diners. 20[d] novembre 1652. Dit Cortès fa àpocha a dit porter de 18 lliures, ço és, 15 lliures per lo cuern diner dels verguers, notari y corredor y 3 lliures per lo salari del acte feta grave, etcètera. Rebudes corrents en presència de notari y testimonis. Testimonis, Joan Uguet, sastre, y Arnau Lagassa, taverner, ciutadà de Barcelona.

141 /2r 19 novembre 1647. Per Joseph Cortès foren arrendades a Joseph Famada per 3 anys al mateix preu.

20 desembre 1652, Barcelona.

Joseph Cortès, verguer del consistori dels senyors deputats, tenint commissions per 3 anys, comensants a 24 del corrent, arrenda a Pere Pont,[e] mercader, ciutadà de Barcelona, present, com a més donant en lo encant públich, les cases que foren del doctor Gorí, situades en la present ciutat, al cantó de la Freneria, ab quatre portals obrints, ço és, 2 al carrer de la Freneria y altres dos al carrer de la Libretaria. Preu 300 lliures francas per lo General, a rahó 100 lliures per quiscun any, de mig en mig any pagadores, mig any anticipat. Comensant la primera paga a 24 del corrent y axí, de leshores en avant, promentent fer-les-hi valer y tenir, y lo dit Pont, accepta y promet pagar en la forma sobredita, y a la fi, restituir dites cases no per res, en culpa sua, deteriorades, y assò promet sots obligació de sa persona y béns com a deutes fiscals y reals y jurant; y Climent Martorell, corredor de coll, fa relació que ha encantades dites cases y lliurades a dit Pont com a més donant, etcètera. Testimonis, Joan Uguet, sastre, y Onofre Barceló, pagès del lloch de Seva, bisbat de Vich.

a. arrendament intercalat entre els folis 140v i 141r del trienni 1650-1654.
b. arrendades a Pont *interlineat al marge dret.*
c. anotació escrita al marge superior esquerre.
d. 20 novembre 1652 *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat la davall.

---

148 /1r Dimecres, 29 janer 1653, entre 3 y 4, per Bonet, cavaller de Çaragossa. A.

Este[a] reyno reconoze, por tan propios, los sucesos de vuestra señoría, que no puede dexar de tomarse muchas norabuenas, después de averlas dado a vuestra señoría, del alivio de las guerras, de la quietud y deshahogo que asegura el nuevo estado con la paz deseada y con la gracia de su magestad, Dios le guarde, en cuyas entrañas paternales hallará siempre vuestra señoría el agrado, en cuyo favor está tan declarado su real y magnánimo pecho, como nos enseñan tan continuadas experiencias. En todo lo que vuestra señoría ha padecido con los accidentes destos tiempos ha asistido nuestra compasión, haziendo el dolor no menores suertes en nuestros corazones de las que ha podido hazer en los más propios y naturales de esse reyno, anteponiendo los trabajos que en esse se padecían a los que nos oprimían en éste. Al mismo passo es haora todo gozo y consuelo, por el que consideramos y dessearemos siempre a vuestra señoría con ocasiones en que poder acreditar nuestra grata correspondencia en cosas del servicio y gusto de vuestra señoría, que guarde Dios con la prosperidad y grandeza que devemos desear.

Çaragoza y henero a 14 de 1653. El obispo de Barbastro; Don Francisco Pérez de Pomar Gómez de Mendoza; Juan Francisco Ximénez; Don Sebastián Ximénez de Urrea; Juan Jaime Espontit; Ilefonso Moler, diputados del reyno de Aragón. Gerónimo de Maza.

Illustres diputados del principado de Cathaluña.

148 /2r *[A[b] los] muy illustres señores [dipu]tados del prin[cipad]o de Cataluña, guarde Dios. Barcelona.*

B.

Muy illustres señores.

Notorias son a vuestra señoría las finecas con que esta ciudad siempre ha desseado las dichas y mayores conbeniencias de vuestra señoría, no çediendo en los afectos al que ha blasonado de más natural hijo de esse reyno, con que no será dificultoso persuadir a vuestra señoría la continua compañía que le han hecho nuestros sentimientos en todas las guerras y trabaxos que vuestra señoría ha padecido estos años, donde jamás acertaríamos el alivio nuestro, porque vuestra señoría no incontrava con el sino propio, en quien estava librada

a. cartes intercalades entre els folis 147v i 148r del trienni 1650-1654.
b. anotació escrita al dors.

*la mayor parte, y casi todo nuestro consuelo, éste á ssido Nuestro Señor servido asegurarle con el nuevo estado de la paz y sosiego que esta ciudad y Principado goça, mereciendo tantos favores de la grazia de su magestad, de que da a vuestra señoría mil norabuenas, tomándose otras tantas nuestra antigua correspondencia, por los intereses que logra en //*148/2*v* *// todas las felicidades de vuestra señoría, a quien suplicamos tenga gusto de acreditar los afectos que tenemos de servirle, no dexándonos ociosos en todas las ocassiones que se le mereciéremos. Nuestro Señor guarde a vuestra señoría con las prosperidades y aumentos de estado que puede y le desseamos.*

Caragoca y henero, a 19 de 1653. Don diego Ortal; Pedro de Infanta; Jaime Mezquita; Juan Francisco Ostabad, jurados de la ciudad de Caragoça. Blas Francisco Lipando, secretario.

---

150 /1*r* Procura[a] feta per lo senyor prior Coromines al senyor Joseph de Urrea.

30 janer 1653. A.

*Ego Christophorus Coromines, utriusque juris doctor, prior et canonicus secularis et collegiatus ecclesiae Sedis civitatis Minorissae, credenserius pannorum Generalis Cathaloniae in tabula Barcinonae, dicto nomine, gratis, et cetera. Citra revocationem, et cetera. Constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera. Itaque, et cetera. Vos magnificum Josephum de Urrea, civem honoratum Barcinonae, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo, dictum meum offitium credenserii pannorum dicti Generalis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum eiusdem, seu alterius ad quem sepctet, in favorem personae vobis benevisae, resignandum, renuntiandum et cedendum et dictas resignationem, renuntiationem et cessionem recipi et admiti petendum, //*150/1*v* *// supplicandum et obtinendum, ita et taliter, quod ille, in cuius favorem dictum offitium pro vos resignatum, renuntiatum et cessum fuerit, de illo quibusque et pertinentiis illius universis, valide provideatur et provideri mandantes cum omni juris plenitudine et effectu, supplicationes quascumque, tam verbo quam in scriptis, proinde dandum, offerendum et praesentandum et eas provideri decretari et exequi faciendum[b] et firmandum. Et demum ac generaliter, et cetera. Promitto habere rattum, [et cetera]. Actum est hoc Minorisae, die vigesima octava mensis septembris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Testes sunt magnificus //* 150/2*r* *// Mauritius Minguella, utriusque juris doctor, civis honoratus Minorisae, et Hiacintus Bertran, calligarius, civis Minorisae.*

In quorum fidem et testimonium praemissorum, alieno calamo fideliter scriptorum, ego, Joannes Serra, auctoritate regia ac [...] civitate Minorisae, notarius publicus, civis Minorisae, hec me subsbribo et meum solitum appono sig+num.

150 /2*v* Ros, Company, Vilamar, Vilana, Navel, Joseph Móra. 3er janer 1653 *a concistorii in quantum*, fou la renúncia als 4, absent lo deputat eclesiàstich. *Testes Ypolitus Mestre et Hieronymus Gali.*

152*r* 4 febrer 1653. A.

Die[a] vigesima quarta mensis januarii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, Barcinonae.

Ego, Franciscus Oliver, utriusque juris doctor, burgencis villae Perpiniani, diocesis Elnensis. Gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera. Itaque, et cetera. Vos magnificum Raphaelem Boldo, burgensem honoratum et matriculatum dictae villae, presentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo comparendum coram admodum illustribus dominis deputatis Generalis Cathaloniae et in manibus et potestate ipsorum aut alterius cuiusvis personae inde comissionem seu potestatem habentis pure, libere et simpliciter offitium advocati fiscalis colectae eiusdem villae Perpiniani, cum omnibus et singulis gratiis, honoribus et prerogativis dicto offitio pertinentibus et cum omnibus et singulis salariis et aliis lucris et commoditatibus, utilitatem obventionibus, emolumentis quibusque et pertinentiis suis universis, renuntiandum et pro- //152*v* *// inde dictam renuntiationem admitti petendum, instandum et requirendum ac etiam suplicandum et proinde quascumque suplicationes dandum, offerendum et presentadum et ipsas describi et provideri petendum et proinde quecumque instrumenta ad id necessaria ac opportuna faciendum seu fieri faciendum, petendum, instandum et requirendum. Et demum, et cetera. Testes sunt reverendus Jacobus Mosses, presbiter, rector de Calltorta, terrae Ceritaniae,*

a. procuració intercalada entre els folis 149v i 150r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.
b. a continuació ratllat et instandum et instrumenta quecumque proinde faciendum.

a. procuració intercalada entre els folis 151v i 152r del trienni 1650-1654.

diocesis Urgellensis, et Gaspar Blanxart, flaquerius, civis Barcinonae.

De praemissis fidem facio ego, Josephus Forcada, auctoritate regia notarius publicus et de collegio notariorum regiorum Barcinonae, haec et alia, propria scribens manu. Signum.

154r Jurament[a] del molt reverent senyor don Alexandre Ros, degà[b] (y) canonge de la Santa Iglésia de Tortosa, embaxador del General de Cathalunya per sa magestat, que Déu guarde.

8 februarii 1653. A

Lo molt reverent senyor, don Alexandre Ros, degà[c] y canonge de la Santa Iglésia de Tortosa, embaxador anomenat per lo General de Cathalunya per anar a la cort de sa magestat, que Déu guarde, en conformitat de la deliberació feta a 30 de janer proppassat, constituït personalment en lo consistori dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdor de comptes del General del principat de Cathalunya y sos comtats y en presència de ses senyories, jurà a Nostre Senyor Déu y a sos sants quatre Evangelis, corporalment tocats, en mà y poder del senyor [d]..., rebent y acceptant-lo en nom y en presència de dit consistori, que guardarà, observarà y cumplirà les instruccions, que per ses senyories li són estades donades y lliurades per lo scrivà major de dit General y ab lo segell de aquell segellades, continuades en lo registre comú tercer, corrent foli. Ítem, que axí mateix, guardarà, observarà y cumplirà tots y qualsevol altres órdens y commissions que, per avant, se li donaran per ses senyories ab instruccions y cartes o altrament.

Perjur[e].

Ítem, que durant sa embaxada no negociarà, ni demanarà, ni impetrarà, ni acceptarà, per si[f] mateix ni per altres persones algunas, directa ni indirectament, gràcias ni mercès, ni altres coses de sa magestat ni de sos ministres, ni de altres persones, si no és tenint per assò exprés orde o consentiment de ses senyories. Y en assò, són estats //154v // presents per testimonis Hieònim Galí y Miquel Marquès, notaris, ciutadans de Barcelona.

---

a. jurament intercalat entre els folis 153v i 154r del trienni 1650-1654. - a continuació ratllat fonch.
b. degà *interlineat.*
c. degà y *interlineat.*
d. a continuació un espai en blanc d'uns 112 mms.
e. anotació escrita al marge esquerre.
f. a continuació ratllat ni per.

155/1r A. Dimars, a 11 fabrer 1653.

L'ospital[a] General, micer Domingo Comenge, prior:

Margarida Anglada	Francisca Casas.
Agna Rigalta.	Magdalena Mas.
Gerònima Elena.	Maria Caterina.
Maria Victòria.	Margarida Favènia.
Joana Carnicer.	Alària Agna Ponça.

Hospital[b]:

Maria Victòria,	Gerònyma Elena.
Anna Rigalta.	Francesca Cases.

Misericòrdia[c]

Maria Gallart.	Francisca Vidala.
Archàngela Riera.	Magdalena Gerona.

155/2r 11 febrer 1653. Joan Francesc Ferrer, administrador. B.

Los[d] noms de las donsellas de la Misericòrdia:

Madalena Planxeira	Francesca Nicolau.
Margarida Janer	Paula Gatona.
2[e]. Arcàngela Riera.	Maria Gatona.
Catarina Gaspar.	4[h]. Madalena Girona.
Isabel Agna Violana.	Mariàngela Negra.
3[f]. Francesca Vidala[g].	Alfonsa Vi[la]ra.
Mariàngela Palliser.	Maria Vila.
Catarina Pioch.	1[i]. Maria Gallart.

156r Òrfens[j], dimars, a 11 febrer 1653. C.

4[k]. Elisabet Joana Pollès.	Maria Alexandria.
	3[m]. Maria Pla.
2[l]. Paula Altet.	4[n]. Marianna Mutilló.

a. memorial intercalat entre els folis 154v i 155r del trienni 1650-1654.
b. anotació escrita al marge esquerre.
c. anotació escrita al marge esquerre.
d. memorial intercalat entre els folis 154v i 155r del trienni 1650-1654.
e. 2. *interlineat al marge esquerre.*
f. 3. *interlineat al marge esquerre.*
g. Vidala *interlineat, damunt de* Molinera *ratllat.*
h. 4. *interlineat al marge esquerre.*
i. 1. *interlineat al marge esquerre.*
j. memorial intercalat entre els folis 155v i 156r del trienni 1650-1654. - Òrfens, dimars *interlineat, damunt de* Misericòrdia, dissapte *ratllat.*
k. 4. *interlineat al marge esquerre.*
l. 2. *interlineat al marge esquerre.*
m. 3. *interlineat al marge esquerre.*
n. 1. *interlineat al marge esquerre.*

157 /1r [12] febrer 1653. A.

Haviendo[a] *yo representado al rei, nuestro señor, la buena disposición que he reconoçido en los ánimos de los naturales de este Principado, así por las demostraçiones de arrepentimiento con que han soliçitado el perdón de los hierros pasados, como por los deseos con que todos inclinan a encaminar su real serviçio, movido del paternal afecto con que ama estos vasallos y olvidando todos los exçesos cometidos, en fee de lo dicho y con seguridad de que todas las acçiones y fineças corresponderán, de aquí adelante, al agradeçimiento que mereçe una clemençia tan generosa, ha sido servido su magestad de haçer merced, como en despacho de 28 de henero se sirve de avisarme, de conçeder a este Prinçipado las constituçiones, buenos usages, pragmáticas y capítulos de Corte que miran al govierno universal de la provincia, y así mismo los privillegios, buenos usos y costumbres de todas las universidades, que están a la ovediençia de su magestad, reservando sólo lo que tiene resuelto en quanto a la çiudad de Barçelona que, lo que yo é declarado, en virtud de orden de su magestad, de 3 de enero deste año, y así mismo, lo que toca a la insaculaçión de todos los sugetos que concurren en suertes a los ofiçios de la casa de la Diputaçión y los que se dan por nominaçión, así perpetuos como temporales, porque esta parte también quiere su magestad, mientras fuere su real voluntad, reservarla para sí, por justas consideraçiones, que //* 157/1v *// miran al bien público desta provinçia y a la maior combeniençia y quietud de sus vasallos. Yo estoy mui gustoso de que los ofiçios que he hecho con su magestad se me aian luçido tam bien y espero que este Principado, i particularmente, el çelo de los ministros que constituien el consistorio, han de obrar de manera, que me desempeñen con su magestad destos favores, dándome nuevos motivos para soliçitarle todas las combeniençias que deseo, particularmente en las ocasiones que se ofreçieren mientras me detuviere en esta provinçia con los puestos de virrei y capitán general, en cuios cargos se sirve su magestad de mandarme jurar y he estimado mucho lo que su magestad se ha servido de disponer en esta parte, por el cariño particular que tengo a esta provincia i lo que deseo que le acrediten los efetos de más interés de sus naturales. La Diputaçión podrá haçer que se acuda a Madrid a sacar los despachos necesarios porque su magestad ha mandado que se den en toda forma por cancelería.*

En Barcelona, a 12 de hebrero 1653. Juan.

a. carta intercalada entre els folis 156v i 157r del trienni 1650-1654.

A los diputados del General del principado de Cataluña.

157 /2r Pere[a] Pau de Lloselles, donsell, síndich del General. 14 febrer, 1653. B.

Los deputats del General de Cathalunya en Barcelona residints e o lo síndich de aquells. Com la universal justícia en lo principat de Cathalunya sempre sie estada regida y administrada per los sereníssims reys de Aragó, dignes de recordació, en pròpria persona o per son primogènit, governador general, y en açò, los dits senyors, ultra lo deute de superioritat, se són obligats ab forma dispositiva de constitucions o capítols de Cort, y com la sacra, catòlica y real magestat del rey, nostre senyor, que[b] Déu guarde, vuy benaventuradament regnant, usant de sa paternal clemència, sie estat servit de concedir y confirmar al principat de Cathalunya las constitucions, usatges, pragmàticas, capítols de Cort, privilegis, usos y consuetuts de totas las universitats que estan baix la obediència de sa magestat[c], reservant-se tant solament algunas prerrogativas en las casas de la Deputació y ciutat de Barcelona, comforme és estat servit vostra altesa, ab sa carta de 12 del corrent avisar-ne a dits deputats, y com, la sacra catòlica y real magestat del rey, nostre senyor, per la absència de la sua real persona, hage de present disposat dexar per lochtinent seu general, la sua real magestat representant, en aquestos Principat de Cathalunya [y][d] comtats de Rosselló y Cerdanya, la persona de vostra altesa, sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill de sa magestat, del Consell // 157/2v // de Estat, general del mar, ab poder de convocar y celebrar Corts en dits Principat y comtats y fer processos de regalia, en virtut del(s) usatge(s) «*Auctoritate et rogatu*», «*Simili modo*» y altres, ab poder de convocar en virtut del usatge «*Princeps namque*» e fer los dits processos o altres segons los usatges de Barcelona, de fer y statuir pragmàticas, los quals actes de convocació y de *Princeps namque* e fer los dits processos són de tanta importància e affixos a la magestat real, que són de suprema regalia e tant solament a la persona del rey e no a altre persona són comunicables, segons és disposat per constitucions generals, actes de Cort, privilegis, usatges, usos, pràcticas y observanças de aquell, las quals, obstant[e] reverència permesa, tal poder no pot ser a altre persona atribuhit. E més, la

a. protesta intercalada entre els folis 156v i 157r del trienni 1650-1654.
b. que Déu guarde *interlineat.*
c. a continuació ratllat que Déu guarde.
d. [y] ... Cerdanya *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat refer.

dita lochtinència és vista derogar y ésser prejudicial a privilegis y libertats de la ciutat de Barcelona, usos, consuetuts et pràgticas de aquella, en virtut e per forma dels quals, los prohòmens de dita ciutat han a judicar y han acostumat judicar en las causas criminals, si no en cas que lo senyor rey o son primogènit governador, en lur pròpria persona, si(e)n presents en la dita ciutat e, per altre, no·s pot judicar en Barcelona e, de la presència de la sua real magestat, la dita ciutat, per zel de amor y ab summa affecció, està contínuament desijosa, havent per cas aquella succehir en total rep<s>òs, tranquilitat, beneffici, // 157/3r // utilitat y conservació dels ànimos dels poblats en aquells. E jatsia lo dit Principat tinga a singular reputació la persona de vostra altesa, conciderant ésser aquella dotada de molta virtut, emperò, per salvetat de sos privilegis y libertats e de las memoradas constitucions, usatges, pràcticas, sentències y observanças de aquellas, per sa real magestat y per sos sereníssims senyors predecessors loades, confirmades y jurades, los dits deputats e o lo síndich de dit General, ab la reverència y honor que spectan y parlant[a] protesta, que per la dita lochtinència general y poders a vostra altesa atorgats, no puga ésser fet o engendrat, ara o en lo sdevenidor, prejudici algú, lezió o derogació, tàcita o expressament ere, en altra qualsevol forma y manera a dits usatges y constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, libertats e observança de aquells o altres qualsevols drets, ans aquells y aquellas en tot cas y temps romanguen salvos e il·lezos y en lur força y validitat, ab tota plenitut y antiguitat y sens prejudici, lezió o derogació de aquells y aquelles en tot cas romanguen, los dits deputats acceptan lo jurament per vostra altesa prestat, tant emperò com no sie vist derogar ni prejudicar a dits usatges, constitucions, privilegis, capítols y actes de Cort, observanças de aquells y a las altres cosas des(us)ditas *et alias* y en tot y quant sie vist derogar // 157/3v // y prejudicar a d'aquells no y consenten, ans hexpressament hi dissenten y que, per lo sdevenidor, no puga ser tret en conseqüència. Volent que, de tot lo sobredit, sie feta carta pública per vos, notari, etcètera.

157/4r *[A[b] los fie]les y amados nuestros [los diputados d]el General del [principado] de Cathaluña.*

Per Jaume Salamó, a 14 febrer 1653.

C.

a. parlant *interlineat.*
b. carta intercalada entre els folis 156v i 157r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

El rey.

Diputados. He nombrado para los cargos de mi lugartheniente y capitán general en esse Principado y condados a don Juan de Austria, mi hijo, de mi Consejo d(e) Estado y capitán general de todas mis armas marítimas, por la grande satisfacción que tengo de su persona y experiencias del açierto con que se ha havido en quanto ha corrido por su mano, y pues ha de representar mi persona, os encargo y mando que, demás de admitirle y acudir al juramento, de la manera que se ha acostumbrado, le respetéis y obedezcáis en todo y por todo, conforme los poderes que he mandado darle y a lo que sóys obligados. Procurando por vuestra parte todo lo que convenga al beneficio, defensa, quietud y seguridad desse Principado y condados y extincción de los delinqüentes, pues demás de vuestra conveniencia en la administración de la justicia, será hazerme particular serviçio.

Dado en el Pardo, a XXVIII *de enero* MDCLIII. *Yo el rey. Don Didacus de Sada, secretarius.*

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit S[alvatoris] de Robres, regens. Vidit don Georgius de Castelvi. Vidit Marta, regens. Vidit don Petrus Villacampa, regens. Vidit Joannes G[...]

158r A 15 febrer 1653. A.

Su[a] alteza ha entendido, que se ha llegado a hablar en que su alteza quiere que se escusen algunas de las çeremonias con que se estila haçer el juramento para los cargos de lugartheniente y capitán general deste Principado, y porque su deseo es que no se falte a nada de lo que mirare a la mayor observancia de lo que ha de jurar, me manda decir a vuestra señoría, que su voluntad es que se // 158v // celebre el juramento con todos los resguardos que se acostunbran hac[er], por lo que mira al firm[e] cumplimiento de los previllegios, como se hiçiera con qualquier otro virrey, anteponiendo su alteza la satisfazión que desea dar en esta parte, a las çircunstançias que concurren en su persona. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años.

Barcelona, a 15 de hebrero 1653. Joan Baptista Arespacochaga.

---

a. carta intercalada entre els folis 157v i 158r del trienni 1650-1654.

159 /1r Dijous, a 20 de febrer 1653. [L]licència per donar-ne una còpia auctèntica a sa altesa. A.

Los[a] senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y sos comptats. Attès y considerat que, en[b] la campanya pròxima y altres, deu servir lo Principat ab un número competent y fixo de gent armada, y axí, per trobarse sa magestat, que Déu guarde, en extrema y urgentíssima necessitat, per ocasió de la qual, no pot acudir al socorro dels soldats que té dins sa armada, de què nax que, inquietant los paysans ab los alotjaments, restan desconsolats, y los soldats, per no ésser pagats, no és fàcil sien castigats, y considerat axí matex que, per ocasió del contagi y aver sa magestat de acudir a altres necessitats de la corona, no és possible vingue a est Principat a effecte de celebrar Corts y posar remey a dites necessitats, les quals no donen lloch a què se aje de aguardar dita solemnitat, considerant axí matex lo que deuen lo present Principat y comptats a sa magestat, de tantes mercès com és estat servit fer-los, particularment ab la nova concessió o confirmació de totes constitucions, usos, privilegis[c], actes y capítols de Cort. Per ço consultan si, segons nostre dret municipal, en tant extrema y urgent necessitat, poden[d] carregar lo Principat y comptats ab alguna imposició universal, de la qual, per medi de personas nomenadores per dits senyors deputats, se puga acudir a les necessitats públicas del Principat, ara sie per reme- //159/1v// diar y aliviar los pobles dels alotjaments, ara sie per posar número competent y fixo de gent armada en campanya, la qual imposició sie duradora tant solament[e] fins que lo enemich sie fora de Cathalulnya y sos comptats, o fins a les primeres Corts.

La qual consulta fonch entregada als magnífichs assessors y advocat fiscal del General y als magnífichs advocats consulens en açò ajustats, los quals donaren, vista la matèria consultada[f] y aquella molt attentament ponderada hi haguts entre[g] ells diversos col·loquis en[b] la casa de la Deputació, han donat y entregat a ses senyories son vot en scrits, que·s del tenor següent, lo qual està continuat en lo dietari de la present casa per lo scrivà major del General, sots jornada de 20 de febrer 1653.

a. consulta i vot intercalats entre els folis 158v i 159r del trienni 1650-1654.
b. en *interlineat.*
c. a continuació ratllat costums.
d. a continuació ratllat imposar.
e. tant solament *interlineat al marge esquerre.*
f. consultada *interlineat.*
g. entre *interlineat, damunt de* en *ratllat.*
h. en ... Deputació *interlineat al marge esquerre.*

159 /2r Jesús, Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als magnífichs assessors y advocat fiscal y doctors consulents baix scrits, açerca lo modo de servir ha sa magestat, que Déu guarde, lo present Principat y comtats de Rosselló y Cerdanya, ab algun número de cavalleria e infanteria pagada fixa o certa quantitat considerable, per los socorros y pagas del soldats de sa magestat, los quals, per no ésser socorreguts, causan molèstias graves a las universitatas y singulars personas a hont estan allojats, perquè pagats, pugan ésser punits y castigats si continuaran en sos excessos, com més llargament en la disposició està contengut, a la qual se fa relació. Los dits assessors, advocat fiscal y doctors consulents, attenent a la observança de constitucions de Cathalunya, conciderada la justa causa en dita proposició contenguda, són de vot y parer, unànimes y conformes, que lo modo per a acudir ha dit servey se deu tractar y resòldrer en un parlament dels tres staments convocats en la forma que disposan las ditas constitucions generals y observança de aquellas, com en semblants casos se és acostumat fer. *Salvo, et cetera.*

Serra, assessor[a]. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor. Boffill, consulens. Rull, consulens. Vidal y Roca, consulens. Sabater, consulens. Ferrer, consulens.

159/3r Scriptura[b], instant lo senyor deputat ecclesiàstich, presentada als demés consistorials.

21 febrer 1653. A.

A notícia del il·lustre senyor degà de la Santa Iglésia de Barcelona, deputat ecclesiàstich del principat de Cathalunya, ha pervingut com, vostra senyoria, en lo dia de dijous, que comptàvem als 30 de janer del corrent any, deliberà que no·s pagassen ninguns officials del General, qui serviren en lo concistori dins Barcelona durant la peste y lo citi e, com dita deliberació no haja pogut fer vostra senyoria sens intervenció de dit deputat ecclesiàstich, majorment residint en Barcelona y trobant-se dit dia y en la hora se féu dita deliberació dins la casa y salas de la Deputació, per lo que és, dita deliberació, clandes-

a. a continuació ratllat Vidit.
b. dissentiment intercalat entre els folis 158v i 159r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

tinament feta y en emulació de dit deputat ecclesiàstich y prejudici notori del bras ecclesiàstich y altrament és injusta dita deliberació, per quant los officials sobredits foren elegits justament y deuhen ésser pagats de béns de la Generalitat. Per ço dit deputat ecclesiàstich dissent expressament a dita deliberació, tant per las ditas rahons, com per ser feta contra la consuetut, ús, pràtiga y estil de la casa de la Deputació y requireix a vostra senyoria revoque dita deliberació, altrament protesta de valer-se dels medis lícits de justícia, tant per visita, com altrament. *Requirens notarium.*

Die veneris, 21 februarii 1653. In consistorio, et cetera. Fuit presentata dominis deputatis militari, regali, auditoribus ecclesiastico et militari, qui responderunt quod retinebant terminum juris ad respondendum. Testes Jacobus Casas, velluterius, et Josephus Cortes, velerius, cives Barcinonae.

164r *4 marcii 1653.* A.

He[a] holgado mucho de entender la deliberación del consistorio en que baia un diputado por la provinçia, y así, será bien que parta quanto antes y que procure consolar los pueblos, asegurándoles quánto me conduelo de sus incomodidades i trabajos i quánto deseo alibiarles dellos, para lo qual, no se perdonará ninguna diligençia, desbelo ni fatiga, por lo que amo la nación catalana i porque sé que no puedo haçer ningún serviçio más grato a su magestad. Pero que también es menester que atiendan a la conservación de los soldados y cabos, porque en esto consiste la salud pública i el poder llegar a la conclusión desta guerra, que es el medio más seguro para conseguir un descanso permanente.

Barçelona, 3 de março 1653. Juan.

Rebut dimars, a 4 mars 1653.

---

165 /1r Dijous, a 13 de mars 1653. A.

Hoc[b] est exemplum fideliter Barcinone sumptum a quodam ordine seu mandato serenissimi don Joannis ab Austria, locumtenentis et capitanei generalis in presenti Cathaloniae principatu et committatibus Rossilionis et Ceritanie, misso nobili regenti regiam thesaurariam, manu suae celsitudinis firmato, more Regiae Cancellariae expedito, sigillato in papiro exarato, quod est tenoris huiusmodi:

«Don Joan de Àustria, lochtinent y capità general. Noble, magnífich y amat conseller de la real magestat, don Miquel Calbà y de Vallgornera, regent la Real Thesoraria en lo present principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya. Nós vos manam, en virtut de la present, usant de la facultat y auctoritat per sa magestat a nós atribuïda que, encontinent y sens dilació alguna, tota rèplica y consulta cessants y no obstant qualsevols órdens de sa magestat o altres tingan en contrari, alsen y alsar fassen los secrests per vos, com a secuestrador general de sa magestat y en vostre nom, fets fins assí en los drets de General y Bolla de totas las col·lectas de dit Principat y comtats, de tal manera que, los deputats de dit General e o sos reseptors y cullidors de ditas col·lectas, pugan, de aquí al devant, líberament cobrar aquells y servescan en benefici de dita Generalitat, per convenir axí al servey de sa magestat.

Dat en Barcelona, als nou de mars mil sis-cents sinquanta-y-tres. Don Juan.

Vidit Romeu de Ferrer, regens. // 165/1v // *Jacobus Salamo. In diversorum locumtenentis II, foleo XLVIII.*

Vuestra alteza manda que el thesorero don Miquel de Çalbà y de Vallgornera alçe los seqüestros hechos en los drechos de General y Bolla de las collectas del presente Principado y sus condados y que los diputados cobren aquellos libremente de aquí adelante. Loca si+gillum».

Sig+num Joannis Preve, auctoritate regia notarii publici et de collegio notariorum regiorum publicorum Barcinonae, testis. Sig+num Andreae Vilar, regia auctoritate notarii publici et de collegio notariorum regiorum publicorum Barcinonae, testis.

Sig+num Sebastiani Costa, auctoritatibus apostolica et regia notarii publici et de Collegio Notariorum Regiorum Barcinonae, cui huiusmodi exemplum, partim propria et partim aliena manu scriptum, requisitus clausit die XIII *martii* MDCLIII. *Probatum.*

---

165 /2r Procura[a] per a renunciar lo offici de altre dels taulers del General de Caldes de Monbuy, que

a. carta intercalada entre els folis 163v i 164r del trienni 1650-1654.
b. còpia d'unes ordres intercalada entre els folis 164v i 165r del trienni 1650-1654.

a. procuració intercalada entre els folis 164v i 165r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

vuy posseheix Miquel Palaudàries, del qual fonch provehit a 17 de juny 1630 y fonch renunciat en son favor, a 16 de dits mes y any, a Joseph Cassasijes.

14 martii 1653. A.

Die undecima mensis februarii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo, in villa Calidarum de Monte Bovino, diocesis Barcinonae.

*Ego Michael Palaudaries, alter ex tabulariis sive receptoribus jurium Generalitatis villae Calidarum de Monte Bovino, diocesis Barcinone. Gratis, et cetera. Constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera. Itaque, et cetera. Vos reverendum Paulum Oliver, presbiterum et benefficiatum ecclesiae parrochialis Beatae Mariae villae Calidarum de Monte Bovino, Michaelem Palaudaries, agricolam Sancti Stephani de Palaudaries, diocesis Barcinone, et Gabrielem Brunes del Hostal, paratorem lanae dictae villae Calidarum, licet absentes, et cetera. Et quemlibet vestrum insolidum. Ad videlicet pro me et nomine meo dictum meum offitium tabularii sive receptoris jurium Generalitatis eiusdem villae Calidarum de Monte Bovino, quod ego habeo et possideo, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominis deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathaloniae vel alterius cuiusvis personae seu personarum cui, seu quibus, provisio dicti mei offitii pertineat et seu, de his potestatem habeant, renuntiandum et cedendum in favorem personae vobis, dictis procuratoribus meis et cuilibet vestrum, benevisae dictamque renuntiationem admitti petendum et requirendum et proinde quascumque suplicationes, dictis admodum illustribus dominis deputatis et aliis quibusvis personis, dandum, offerendum et presentandum et, pro praedictis et eorum occasione et alias, quecumque instrumenta, tam de dicta renuntiatione quam presentatione seu presentationibus dictarum suplicationum, utilia et //*165/2*v*// necessaria vobisque, dictis procuratoribus meis constitutis, seu cuilibet vestrum benevisae, fieri faciendum, petendum, instandum et requirendum et monendum et protestatis, requisitis et monitis ex adverso, respondendum, replicandum et ultra et inde quecumque instrumenta fieri faciendum, instandum et requirendum. Et demum generaliter, et cetera. Ego enim, et cetera. Promitto habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. Sub bonorum omnium obligationum, et cetera. Testes sunt Jacobus Xixet, chirurgiae professor, et Gabriel Forns, botigerius telarum, omnes villae Calidarum de Monte Bovino.*

In quorum fidem et testimonium praemissorum ego, Hieronymus Gali, auctoritate regia notarius, civis Barcinone, hic me subscribo et meum, quo utor in publicis et auctenticis claudendis instrumentis, appono sig+num.

---

166 /1*r* Memorial[a] dels processos, axí civils com criminals y altres papers, fets y actuats en nom del General de Cathalunya en les baronies de Martorell y altres, que foren del sereníssim senyor marquès de los Veles, y altres coses que·s entregan per orde dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya al molt il·lustre senyor don Gabriel de Llupià, portantveus de general governador[b] de Cathalunya y procurador y governador de la sereníssima senyora marquesa de los Veles.

Dilluns, a 17 mars 1653. A.

Primo, un registre de possessions y altres negocis fets, des de 7 de desembre 1640 fins a 31 de mars 1645. Ítem, un protocol o borrador de capbreu del excelentíssim marquès de los Veles, des de 6 de juny 1639 fins al 6 de noembre 1640. Ítem, un codern de confessions fetes, des de vuyt de abril 1581 fins a 22 de juliol 1603.

Processos civils: Primo, de Baldiri Ricart contra Catharina Garriga. Ítem, de Ramon Vilanova contra los tudors dels pubills de Jaume Duran. Ítem, de Josep Antich contra Josep Sala. Ítem, de Gaspar Pedrarol contra Beneta Canalies. Ítem, de Pau Baruta contra Gabriel y Antoni Fonolleda. Ítem, de mossèn Pau Duran, prevere, contra Àngela Lloberes. Ítem, de Barthomeu Amigó contra Joan Monmany. Ítem, de mossèn Magí Fogueres contra Elisabet Frutera. Ítem, del capellà major del palau de la comptessa contra Antoni Joan Ribes. Ítem, altre del mateix contra Elisabet Gros. Ítem, altre de Francesch Romanyà contra lo síndic de Molin(s) de Rey. Ítem, de mosèn Joan Puig contra Gabriel Fonolleda. // 166/1*v* // Ítem, del capellà major de la comptessa contra Gaspar y Joan Ravellas. Ítem, de Baldiri Castellví contra Bernat Castellet. Ítem, de Jaume Fonolleda contra los jurats y síndic de Molin(s) de Rey. Ítem, de la universitat de Sanct Esteve Sesrovires contra lo procurador fiscal de les baronies de Martorell. Ítem, dels administradors del Hospital General de Barcelona contra lo procurador fiscal de les baronies de Martorell. Ítem, de Simon Ravella contra lo procurador fiscal de les baronies de Martorell. Ítem, de Cristòfol Puig contra Pau Ordal. Ítem, de Francesch Carmona contra lo

a. memorial, procuració i altre memorial, intercalats entre els folis 165v i 166r del trienni 1650-1654.
b. governador *interlineat.*

procurador fiscal de las baronias. Ítem, de Francesch Rovira contra Pau Borí. Ítem, de Eulària Mauri contra Gabriel Mallol. Ítem, de Francesch Ferrer contra Pere Brassó. Ítem, de Antoni Joan Llavallol contra Bernat Oliveres. Ítem, de Joan Sanctromà contra Pau Pastaller. Ítem, de Joan Vallmajor contra la universitat de Martorell. Ítem, de Gaspar Roca contra Pere Joan Vallcorba. Ítem, del síndic de la vila de Molin(s) de Rey contra Jaume Fonolleda. Ítem, de monastir de Montserrat contra Pere Mitjans. Ítem, de Àngela Serra contra Alfonso Ribot. Ítem, de Berna(t) Sarriera contra Ramon Rabassa. Ítem, de Magdalena Barata contra Jaume Vallsorguera. Ítem, del capellà major del palau de la comptessa contra Joan Rosés. Ítem, de Benet Gast contra lo procurador fiscal de les baronies de Martorell. *//166/2r//* Ítem, del síndic de la vila de Martorell contra lo procurador fiscal de les baronies. Ítem, de Maria Torró contra Paula Gilabert. Ítem, del capellà major de la capella del palau contra Josep Margarit. Ítem, del rector y comunitat de Pi contra Elisabet Mallol. Ítem, de Jaume Manalt contra Pau Margarit. Ítem, de Benet Garrigosa contra Jaume Torrens. Ítem, de Eulària Vaylls contra Catharina Casanoves. Ítem, de Francesch Descallar contra Francesch Martí. Ítem, dels cònjuges Viladoms contra Àngela Capellades. Ítem, del síndic de Molin(s) de Rey contra los proms de Sancta Creu del Orde. Ítem, de Jaume Rovira contra Jaume Esteva. Ítem, de Eulària Cuyàs, víuda, contra Francesch Mallol. Ítem, de Francesch Soler contra Pere Joan Planes. Ítem, de Francesch Vilanova contra Joan Frexes. Ítem, de Elisabet Coromines contra Miquel Riquer. Ítem, de Miquel Janer contra Joan Nicolau. Ítem, de Joana Devesa contra Catharina Duran. Ítem, de Joan Camderòs contra Joan Castellví. Ítem, de Jacinto Hieroni Badia contra Baldiri Castellví. Ítem, de Pere Archs contra Pere y Elisabet Archs. Ítem, de Antoni Brassó contra lo procurador fiscal de les baronies. Ítem, de Matheu Riquer contra Matheu Llopart. Ítem, de Francesch Par contra Hierònim Carner. Ítem, de Francesch Onofre Par contra Gaspar Faura. Ítem, de Francesch Vilaplana contra los hereus de Jacinto Pastaller. Ítem, de Isidro Vella contra Francesch Par, menor. *//166/2v//* Ítem, Joan Viu contra lo procurador fiscal de las baronies. Ítem, de Margarida Faura, víuda, contra Eufragina Duran. Ítem, de Pere Almirall contra Joan Puig. Ítem, de Francesch Par, mercader, contra Agustí Pons. Ítem, del síndic de la universitat de Molin(s) de Rey contra los obrers de Sancta Creu del Orde y lo quadró de Sanct Barthomeu. Ítem, de Barthomeu Carbonell contra Pau Viader. Ítem, de Àngela d'Arets, alias Batalla, contra Agustí Pons. Ítem, de Pere Major contra los jurats de la vila de Molin(s) de Rey.

Adjudicacions: Primo, adjudicació dels béns que foren de Jaume Trull en favor de Pere Mitjans. Ítem, altra adjudicació dels béns de Miquel Ravella en favor de Margarida, sa filla. Ítem, altra adjudicació dels béns de Hierònima Artigues en favor de Joan Pau Torrents. Ítem, altra adjudicació dels béns de Joan Privat en favor de Francisca Privat. Ítem, altra adjudicació del béns de Bertran, difunt, en favor de Bernat Sahones. Ítem, altra adjudicació dels béns de Pau Roca en favor de Francesch Vilaplana.

Assignacions de tudors: Prima, assignació de tudors y curadors dels pubills fills de Francesch Esplugues. Ítem, altra assignació de administradors al pubill Esteva Soler. Ítem, altra assignació de tudors y curadors de Maria Savalla. Ítem, altra assignació de tudors y curadors de la pubilla Maria Archs. Ítem, altra assignació dels tudors y curadors dels pubills Maurins. *//166/3r//* Ítem, subrogació de Pau Esteva per los pubills Horts. Ítem, informació de Joan Ferrés per reducció de cens. Ítem, llicència concedida a Hierònima Sanaüja per fer obres. Ítem, informació de Gaspar Faura per reducció de cens. Ítem, informació de Gabriel Fonolleda per reducció de cens. Ítem, informació de Elisabet Voltor. Ítem, informació de la vila de Molin(s) de Rey per remissió de cens. Ítem, informació rebuda per part de Pere Roca. Ítem, taxació de salari en favor de Antoni Boxadell. Ítem, licència de la vila de Martorell per aumentar imposicions.

Enquestas: Primo, enquesta del procurador fiscal contra los que havien furtat una mula. Ítem, altra contra Antoni Sabat y Joan Rosanes. Ítem, altra contra Pau Pere Miquel. Ítem, altra contra Francesch Badals. Ítem, altra contra Jaume Canals y Joan Ferrer. Ítem, altra contra los que havien robat un correu. Ítem, altra contra Melcior Duran y altres. Ítem, altra contra los que havien mort un home trobat sensa cap. Ítem, altra contra Antoni Maria y Pere Torres. Ítem, altra contra Miquel Badia. Ítem, altra contra Antoni Noguera. Ítem, altra contra Joan Major. Ítem, altra contra Pey Bernat Serrador. Ítem, altra contra Francesch Pineda y altres. Ítem, altra contra los que havien robat un matxo. Ítem, altra contra Joan Major. Ítem, altra contra Esteve Torradelles y altres. Ítem, altra contra Simon Baiona. Ítem, altra contra Pere Batalla. *//166/3v//* Ítem, altra contra los que havien mort Maria Duran. Ítem, altra contra los que havien volgut composar a Magí Albareda. Ítem, altra contra Antich Manalt. Ítem, altra contra Jaume Arbó. Ítem, altra contra Bernat Sarriera. Ítem, altra contra los que havien dessafiat a Joan Ros. Ítem, altra contra Pere Martorell. Ítem, altra contra Joan Vella. Ítem, altra contra los qui havien capturats a Jaume Capmany y altres. Ítem, altra contra Francesch Pedrarol. Ítem,

altra contra Joan Roitg. Ítem, altra contra Antoni Coll. Ítem, dos contra Miquel Prats. Ítem, altra contra Joan Llarch. Ítem, altra contra Agustí Pons. Ítem, altra contra Joan Ferrés. Ítem, altra contra Miquel *Tal*, alias dit, «la Ministranda». Ítem, altra contra Bernat Castallet. Ítem, altra contra Joseph Vernís. Ítem, altra instant Maria Casals contra los qui li havien cremat un tros del bosch de Sant Pere. Ítem, altra instant Gaspar Faura contra Francesch Ribot. Ítem, altra instant Elisabet Coromines contra Miquel Petit.

Ítem, tres plicas de diferents actes y altres procehiments exhibits fahents per diversas causas. Ítem, un plech<s> de transllats y alguns papers volants fahens per ditas causas. Ítem, un manual de actes y arrendaments, que comensa a 13 de desembre 1640 y acaba a 23 de desembre 1642. Ítem, altre manual de actes y arrendaments, que comensa a 7 de mars 1641 y acaba a 31 de mars 1645, de full ordinari.

166 /4r En dit nom ha firmat àpocha als molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, absents, y a mi, Sebastià Costa, notari, scrivà major y secretari del General de Cathalunya, per ses senyories, present, de totes les scriptures continuades y designades en lo antecedent memorial, les quals, de voluntat de dit senyor governador se són entregadas y lliurades a Antoni Portell, notari de Barcelona, hu dels scrivans majors de la Batllia General y de les baronies de Martorell y altres, de dits senyors marquesa y marquès de los Veles. *Testes sunt nobilis Vincentius Magarola,* en Barcinona *populatus et magnificus Jacobus Ros, domicellus, Barcinone et Perpiniani domiciliatus.*

166 /5r Procura del senyor governador.

Hoc est exemplum fideliter Barcinone sumptum a quodam posse sive potestate descripta et continuata in quodam generali mandato facto et firmato per excelentissima domina Marianam Engratiam a Toleto et Portugali, marchionissam de los Velez, viduam excelentissimi don Petri Faxardo de Cuniga et Requesens, marchionis qui fui de los Velez, de Molina et Martorell, dominique baroniarum Castri Veteris de Rossanes et aliarum palatiique et capellae Beatae Mariae del Palau *in presenti civitate, patroni dominique utilis et propietarii dicte capelle et eius capellaniam et scribaniarum curiae et Bajuliae Generalis Cathaloniae, tutricem, curatricem et generalem administratricem personarum et bonorum residuum et statium don Ferdinandi Faxardo de Çuniga et Requesens, filii sui, marchionis, quia de presens est dictionem et statuum et capelle Beatae Mariae* del Palau *et aliorum titulorum supra mentionatorum et similiter reliquorum filiorum suorum et per dictum excelentissimum dominum marchionem dictorum statuum, admodum illustri don Gabrieli de Llupia, gerentivices generalis gubernatorii Cathaloniae, in lingua castellana ordinato, in papyro descripto, acto in civitate de Vaca, in domibus hatitationis dictorum excelentissimorum constituentium, vigesimo die octobris millesimo sexcentesimo quingentesimo secundo et clauso sive subsignato per Didacum Sanchez Quevedo, scribam publicum perpetuum muneri et jusgado dictae civitatis de Vaca et eius terrae pro domino nostro rege testificatoque per tres publicos notarios seu scribas muneri et jusgado dictae civitatis de Vaca, quorum nomina et cognomina in dicto generali mandato continetur, cuiusquidem potestatis tenor talis est:*

«Para que por nos y en nuestro nombre, como a patrón que yo, el dicho marquez, soy de la dicha casa y capilla de Nuestra Señora del Palao, en la // 166/5v *// dicha ciudad de Barcelona, pueda recebir, recaudar, cobrar y haber y otorgar, aber abido y recibido, assí en juycio como fuera del, todas y qualesquier quantidades de dinero o sumas de pecunias, deudas, depósitos, censos, créditos, comandas, precios de censales, pensiones, rattas. deudas y por deber dellos y qualquier dellos y otras qualesquier pecunias, ropas, oro, plata, alhajas y otros bienes y derechos de qualesquier condición y specie sean, que a vos, como a patrón della o a dicha capilla, conbentino [...] con el capellán mayor que es, o fuere, de dicha capilla, se deben o debieren renta o rentarero y se volvieren de dar y pagar, aora o en tiempo alguno aquí adelante en cualquier ciudades, villas o lugares del principado de Cathalunya, condados de Rossellón y Cerdanya o otros reynos o senyorios del rey, nuestro señor, que Dios muchos anyos guarde, y qualquier dellos por qualquier universidades, cuerpos, collegios y singulares personas, por qualesquier raçones, derechos, títulos y causas e, de lo que ansí, por nos y nuestro nombre, recibiere y cobrare, pueda dar y otorgar y dé y otorgue carta o cartas de pago, lasto, finyquito y poderes en causa propia, con renunciación de nuestros derechos y acciones, cessión etiam que ad tuendum, las quales valgan e sean tan firmes, bastantes y balederas como si nós las diéssemos y otorgássemos y a el otorgamento dellas presentes fuéssemos. Otrosí, etcétera».*

Sig+num Josephi Boleda, notarii publici Barcinonae, testis. Sig+num Jacynthi Borras, notarii publici Barcinonae, testis. Sig+num Antonii Portell, publici regia auctoritate notarii Barcinonae, qui huiusmodi exemplum a dicto generali mandato sumpsit, comprobavit et clausit VI *martii* MDCLIII. *Probatum.*

166 /6r Primo un llibre de full ordinari, conté una mà de paper ab cubertas de pregamí intitulat «Lli-

bre de Cort y demés negoscis fahens per la governació de las baronias de Martorell», comensa als 28 de may 1645 y acaba als 3 de agost 1646. Ítem, altre llibre com lo propdit, que comensa als 15 de octubre 1646 y acaba als 24 de abril 1648. Ítem, altre llibre com lo propdit, si bé no té cubertas sinó de paper, que comenca als 2 de dezembre 1649 y acaba als 16 de novembre 1650. Ítem, altre llibre com lo primer, intitulat «Llibre de Cort», que comensa als 27 de setembre 1646 y acaba als 13 de maig 1648. Ítem, altre llibre com lo propdit, sens cubertas sinó de paper, que comensa als 13 de juny 1648 y acaba als 25 de agost 1649. Ítem, altre llibre com lo propdit, que comensa al primer de dezembre 1649 y acaba als 23 de dezembre 1650. Ítem, un inventari dels béns y ornaments de la capella de Nostra Senyora del Palau de la Comptessa, que comensa als 5 de abril 1650. Ítem, un procés entre Pere Brasó contra Joseph Brasó. Ítem, altre procés de Nicolau Parelló contra Joan Miquel. Ítem, altre procés de Benet Viladoms contra Benet Martí. // 166/6v // Ítem, altre procés de Joan Monmany contra Antoni Joan Caldés. Ítem, altre procés de Nicolau Parelló contra Joan Rigual. Ítem, altre procés de Benet Cort contra Joana Puig. Ítem, altre procés de Joan Bonet contra Joan Major. Ítem, altre procés de Barhomeu Granet contra Antoni Vernís. Ítem, altre procés de[a] informació, instant Jaume Boter. Ítem, altre de Miquela Rigual contra Pera Font y altres. Ítem, altre procés de Benet Martí contra Andreu Martí. Ítem, altre procés de Salvador Esteva contra Jaume Esteve. Ítem, altre procés de Maria Martí contra Joan Font. Ítem, altre procés de Francesch Vidal contra Jaume Bota. Ítem, altre procés de Antoni Boxadell contra Jacinto Nicolau. Ítem, altre procés de Ramon Cuyàs contra Maria Calders. Ítem, altre procés del capellà major del palau contra Pau Esteve. Ítem, altre procés de Jaume Esteve contra Joseph Faura. Ítem, altre procés de dit Esteve contra Bernat Corneià. Ítem, altre procés de Joan Rosanes contra Pere Ferran. Ítem, altre de dit Ferran contra Joan Farrer. Ítem, un codern en paper intitulat «*Tertium liber contractum juditiariorum*», comenca a 21 de octubre 1649 y acaba a 27 de [desembre]. Ítem, altre codern com lo propdit intitulat «*Tertius liber actorum juditiariorum*», comensa als 25 de setembre 1649 y acaba als 29 de novembre de dit any. Ítem, un procés del procurador fiscal de Martorell contra Francesch Lloberes. Ítem, altre de dit procurador fiscal contra Joan Pons. Ítem, altre del dit contra Pere Moricot. Ítem, altre del dit contra Francesch Vilanova. Ítem, altre del dit cotra Joan Glaudis. Ítem, altre del dit contra Francesch Carmona. Ítem, altre del dit contra Marquesa Camparol. Ítem, altre del dit contra Pere Vitorí. Ítem, altre del dit contra Bernat Sarriera. Ítem, altre del dit contra Pere Ferran. // 166/7r // Ítem, altre del dit contra[a] Joseph Saura. Ítem, altre del dit contra Pere Joan Puig. Ítem, altre del dit contra Joceph Vernís. Ítem, altre del dit contra uns que robaren una xispa. Ítem, altre del dit contra Francesch Clasa. Ítem, altre del dit contra Miquel Prats. Ítem, altra del dit contra Francesch Vilalta. Ítem, altre del dit contra *T.* [...]. Ítem, altre del dit contra Ramon Vilanova. Ítem, altre del dit contra Beneta del So. Ítem, altre del dit contra los que robaren *talia*. Ítem, altre del dit contra Jacinto Cana. Ítem, altre del dit contra Antoni Brossa. Ítem, altre del dit contra Jaume Llobet. Ítem, altre del dit contra Pere Mas. Ítem, altre del dit contra los qui mataren Nicolau Ricart. Ítem, altre del dit per la visura de un cadàver. Ítem, altre de Ramon Preses contra Gabriel Caldarió. Ítem, altre de Joseph Santjust contra Augustí Pons. Ítem, altre de dit procurador fiscal contra Jerònyma Ferrer. Ítem, altre procés de un cadàver, visura. Ítem, altre procés per haver-se robat al camí real. Ítem, altre per deffecte. Ítem, altre per haver mort Agustí Pons. Ítem, altre per haver robat deu corteras de blat. Ítem, altre visura del cadàver de un home mort. Ítem, altre per haver farit Antoni Gramuntell. Ítem, altre per haver mort Joan Rubert. Ítem, altre contra Pau Riquer. Ítem, altre contra Joan Prats y altres. Ítem, altre contra Pere Valero. Ítem, altre contra Francesch Serra. Ítem, altre contra Jaume Comes. Ítem, altre contra Jaume Fonolleda. // 166/7v // Ítem, altre del dit contra Pau Ordal. Ítem, altre del dit contra dos [anagenàs]. Ítem, altre del dit contra Antoni Casas. Ítem, altre del dit contra soldats. Ítem, altre quadern de contractes, comensat a 30 de juny 1648 y acaba als 5 de juliol 1649. Ítem, altre procés de una plica de testimonis extra, ubert. Ítem, altre procés de altre plica de testimonis. Ítem, altre procés com lo propdit. Ítem, altre procés de una informació instant Francesch Joseph Sanfelius. Ítem, altre procés de la assignació de curadors dels pubills Coromines. Ítem, altre procés de una llicència donada al curador de Eulària Almorer. Ítem, una adjudicació dels béns de Sabastià Costa. Ítem, altre procés de[b] Arnau Vaquer contra Barthomeu Planes. Ítem, altre procés del procurador fiscal contra certs fadrins. Ítem, altre de(l) dit contra Bernat Molins. Ítem, altre del dit contra los qui robaren dos francesos. Ítem, altre del dit contra Pere Pau Vidal. Ítem, altre procés contra los qui mataren a Joan Comes. Ítem, altre procés del dit contra los qui robaren la casa de Pere Nogués. Ítem, altre procés, com lo

a. de *interlineat.*

a. *a continuació ratllat* Francesch.
b. *a continuació un espai il·legible, d'uns 7 mms.*

propdit, contra Augustí Pons. Ítem[a], altre inventari dels ornaments de dita capella del palau.

Dilluns, a XVII de mars MDCLIII. Lo molt il·lustre senyor don Gabriel de Llupià, cavaller del orde de Sant Jaume de la Espasa, portantveus de general governador del present principat de Cathalunya, tenint per estes y altres coses bastant poder de la excel·lentíssima senyora dona Maria Anna Engràcia de Toledo y Portugal, marquesa de los Veles y senyora de las baronies de Martorell, com consta en poder del discret Diego Sanches Quelledo, notari públich perpètuo del número de la ciutat de Vaca, a 20 de octubre 1652, legalitzada en la forma acostumada.

---

169 /3r *6 martii 1653.* A.

Don[b] Miquel de Çalbà y de Vallgornera, cavaller del horde de Santiago, del Conçell del rey, nostre senyor, regent la Real Thesoreria y secrestador general en lo principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Serdanya, etcètera.

Per quant lo sereníssim senyor don Juan de Àustria, llochtinent y capità general de sa magestad en lo present Principat y comptats, és estat servit manar-nos, en vuit dias del present mes de mars que, encontinent y sens dilaçió alguna, tota rèplica y consultas çesans y no obstant qualssevols hórdens de sa magestad en contrari, alsem y alsar fasam los sacre(s)ts que, como a secrestador general de sa magestad, tenim fets fins assí en los drets de General y Bolla de totas las conlectas de dit Principat y comptats, de tal manera, que los diputats de dit General e ho los receptors y cullidors de dites conlectas puguen, de aquí al devant, líberament cobrar aquells y servesquen en benefici de dita Generalitat, per convenir axí al servey de sa magestad, lo qual decret resta en nostron poder. He volent que, en tot y per tot, sie obeït lo horde de sa alteza, per ço, manam a tots y sengles officials, receptors, cullidors, taulers y altres qualsevols gèneros de personas que ajam nomenat a effecte de cullir y cobrar qualsevols pecúnies de la Generalitat de Cathalunya, que per nos són estadas sacrestades en qualsevol temps y en qualsevol part del present principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Serdanya, donen y entreguen a la persona, o persones que nomenaran y senyelaran dits diputats y presentaran les presents lletres o còpia autèntica d'ellas, qualsevol diner proçoït de dites conlectas y arrendaments //169/3v// des de dit dia de vuit del present mes de mars, hentenent emperò que, tot lo que sie cobrat de dret de General, Bolla y altres qualsevols drets a fins lo dit dia de vuit de mars proppassat sie en benefiçi de sa magestad y en compte nostre, y de dit die en avant, sie y corre per compte dels dits diputats del General de Cathalunya, en Barcelona residins, als quals donaran compte, y entenent també, que tots los fraus ho benefici d'ells resultant, fets y apressos fins a dit dia de vuit del present mes de mars, sian també en benefici de sa magestad, hencara que no estigan del tot llegítimament declarats y venuts, per quant en la aprençió d'ells té sa magestad y ha adquerit son dret he, axí mateix, entregaran a dites personas he donaran poseçió de totas las cassas que són de dit General he altres qualsevols cosses, drets, insígnies, escriptures a dites casses pertenyents, ploms, tenalles y altres qualsevols instruments de dita Generalitat, no contrafehent a lo que alt està dit en manera alguna.

Dada en Barcelona, a 9 de mars 1653. Don Miquel de Çalbà y de Vallgornera.

---

170 /1r Als[a] molt il·lustres senyors los deputats del General de Cathalunya, etcètera.

Del senyor oÿdor militar, 24 mars 1653. Taula de Olesa. Andreu Valldeperas, falta. Lo senyor Joseph de Navel, dijous, a 27 de mars 1653, entrà en consistori y explicà sa embaxada del succehit en la Guàrdia, baronia de la Portella y dels perills ab què·s veu la persona del senyor oÿdor militar, que fou gran sort com no li succehí algun fracàs.

170 /1v *In registro comuni, foleo IIII.*

170 /2r *27 martii 1653.* A.

Molt il·lustre senyor.

Lo endemà que rebé don Hierònym de Codina, del Real Consell, los despatxs necessaris per ajustar las matèrias dels alojaments, nos partirem de la ciutat de Vich y nos conferirem en esta vila de Ripoll. Y tant per representar lo que (he) obrat en procurar ajustar los paysans, y particularment los de la baronia de la Guàrdia, com també per lo estat que estas matèrias avuy tenen, he determinat que expliquàs aquelles a vostra senyoria Joseph de Navel, qui se servirà

a. a continuació ratllat altre procés.
b. ordre intercalada entre els folis 168v i 169r del trienni 1650-1654.

a. carta de creença intercalada entre els folis 169v i 170r del trienni 1650-1654. - anotació escrita al dors.

manar donar fe y crehensa, com li supplico, y axís, que a mi me emplehe en son servey. Déu a vostra senyoria guarde.

Ripoll y març, als 24 de 1653. Molt il·lustre senyor, besa la mà de vostra senyoria son major servidor, Luís de València, oÿdor militar del General [de Cathalunya].

171r Memorial[a] dels papers y cartes entregadas al senyor don Alexandre Ros, degà de Tortosa, embaxador del General de Cathalunya per la cort de sa magestat.

Dilluns, a 31 de mars 1653. A.

Primo, unes instruccions públicas y altras secretas. Ítem, còpia auctèntica de dos cartas, de sa alteza, la una, y la altra del excel·lentíssim senyor marquès de Mortara. Ítem, una carta per sa magestat. Ítem, altra per la reyna, nostra senyora. Ítem, altra per la senyora infanta. Ítem, altra per don Luÿs de Haro. Ítem, altra per lo excel·lentíssim duch de Cardona. Ítem, altra per lo excel·lentíssim duc de Cessa y Soma. Ítem, altra per lo excel·lentíssim duc de Alburquerque. Ítem, altra per lo excel·lentíssim marquès de Aytona. Ítem, altra per lo excel·lentíssim marquès de Olias y Mortara. Ítem, altra per lo excel·lentíssim duc de Alba. Ítem, altra per lo excel·lentíssim senyor almirant de Castella. Ítem, altra per lo excel·lentíssim marquès de los Veles. Ítem, altra per lo excel·lentíssim cardenal Sandoval. Ítem, altra per lo excel·lentíssim marquès de Camarasa. Ítem, altra per don Cristòfol Crespí, vicecanceller. Ítem, altre per lo comte de Robres, regent. Ítem, altra per don Jordi de Castellví. Ítem, altra per lo regent Marta. Ítem, altra per don Pedro Villacampa, regent. Ítem, altra per don Pasqüal de Aragó, regent. Ítem, altra per lo bisbe de [An]. Ítem, altra per don Diego de Sada, del Consell de sa magestat y son secretari en lo de Aragó. Ítem, una carta de encomendació de sa alteza per a sa magestat. // 171v // *Similis*, al conde de Albaterra, del Consell Supremo de Aragó. *Similis*, a don Miquel Castelló, del Consell Supremo de Aragó.

172/1r Informació[b] rebuda a instància de Sebestià Costa, scribà major del General de Cathalunya, acerca de no haver pogut obtenir algunas firmas del oÿdor real en les deslibercions havia entrevingut, per ser-se'n anat fora regne y deixat la gramalla de conseller segon de la present ciutat.

Costa, per firmas oÿdor real. A.

172/2r Molt il·lustres senyors.

Desitjant Sebastià Costa, notari, scrivà major del General de Cathalunya, cumplir ab lo disposat en lo capítol 31 de les Corts 1599, co és, que les deliberacions que·s fan en lo consistori de vostres senyories hagen de ser sotascritas de mà pròpria dels consistorials qui entrevindran en aquellas, representa a vostres senyories, que no li és estat possible obtenir les firmes del senyor Vicent Ferriol, oÿdor real, en les deliberacions que ha entrevingut des de 21 de febrer 1651 fins a 12 de juliol de dit any, que anà en campanya, en virtut de deliberació feta per vostres senyories, dit dia en Tarrasa, a hont residia lo consistori per ocasió del contagi de Barcelona y després conferit en Manresa, de hont, quant és tornat en la present ciutat no s'és trobat en ella dit oÿdor real, ans bé se'n és anat fora del present Principat, dexant la gramalla de conseller segon, com és notori, y essent-se publicades crides reals perquè comparegués, fins ara no ha aparegut, per lo que no ha pogut alcansar dites firmes, de tot lo que offereix donar informació, y constant d'esta veritat, puga dit Costa fer aparèxer de ses diligències y manar-ho continuar en lo dietari de la present casa, que no ha estat per ell de obtenir dites firmes, que a més de ser axí just, ho rebrà a singular favor de vostres senyories. Lo offici, etcètera.

Altissimus, et cetera. Sebastià Costa en causa pròpria.

Oblata die 3 aprilis 1653 in concistorio, et cetera. Et domini deputati, instantis[a] dominis auditoris computorum, deliberarunt, quod recipiat informatio super contentis in supplicatio et postea continetur, ut dietario domus Deputationis. Per supplicatione Pere Boffill. Ribes.

172/3r *Die tertia mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, Barcinone.*

Franciscus Rol, clericus, civis Barcinonae, testis citatus, qui juravit in animam suam ad dominum Deum, et cetera. Se dicere veritatem, et cetera. Et primo, lecta per eundem testem supplicatione pro parte Sebastiani Costa, fuit super contentis in ea interrogatus et dixit: Lo que ell, testimoni, sap sobre lo contengut en la suppli-

a. memorial intercalat entre els folis 170v i 171r del trienni 1650-1654.
b. suplicació i declaració de testimonis intercalades entre els folis 171v i 172r del trienni 1650-1654.

a. instantis ... computorum *interlineat.*

cació per ell, testimoni, lagida és que, és molta veritat lo que·s narra en dita supplicació, dixeho saber perquè ell, testimoni, en lo any 1651 se trobave en Tarrassa quant lo concistori dels senyors deputats se retirà en aquella vila per occasió del contagi ere en la present ciutat de Barcelona y ell, testimoni, estave servint lo offici de scrivent extraordinari de la scrivania major, per malaltia de Miquel Marquès, qui obté aquell y veé quant lo senyor oÿdor real, Vicens Ferriol, se'n anà en campanya en las pars de Mataró, y després, quant fou lo siti sobre esta ciutat, ha hont ell, testimoni, era, va vèurer que dit senyor oÿdor Ferriol isqué conseller segon d'esta ciutat, y després, habans del rendiment, se'n hanà fora d'ella, dexant la gramalla, y havent-se fetes cridas reals per a què comparagués, may és vingut, com és públich y notori en la present ciutat de Barcelona. *Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non, sed citatus et juratus, et cetera. Fuit per eundem testem scriptum lectum et perseveravit.*

172 /3v *Dicto die. Hieronymus Gali, notarius, civis Barcinonae, testis citatus, qui juravit in animam suam ad dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia dicere veritatem, et cetera. Et primo. lecta per eundem testem supplicatione oblata pro parte Sebastiani Costa, fuit super contentis in ea interrogatus et dixit:* Que lo contengut en la suplicació que ell, testimoni, de mot a mot ha llegida, és molta veritat lo contengut en ella, lo que diu saber ell, testimoni, per trobar-se[a] en lo any 1651, quant lo concistori dels senyors deputats habitava[b] en la vila de Tarrassa, per occasió del contagi ere en la ciutat de Barcelona y ell, testimoni, estava servint lo consistori, com ha official que és de la scrivania mayor y scrivent ordinari de aquella, y veu quant lo oÿdor real, Vicents Ferriol, se'n anà en campanya en las parts de Mataró, y després que lo siti fou a Barcelona y sobre aquella, ha oÿt a dir, que lo dit Ferriol ere exit conseller segon de Barcelona, que després, y abans del re(n)diment, se'n anà fora d'ella, dexant la gramalla, y que se són fetes crides reals per los lochs acostumats de la present // 172/4r // ciutat de Barcelona, per a què comparagués en ella y may ha comparegut, com és públich y notori. Y açò és la veritat per lo jurament que té prestat. *Generalitar autem, et cetera. Et ad omnia dixit quod non, et cetera. Sed citatus et juratus, et cetera. Fuit per eundem testem scriptum et perseveravit.*

Dicto die. Jacobus Bravo, tapinerius[c], civis Barcinonae, testis citatus et juratus, qui juravit in animam suam ad dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia manibus suis corporaliter tacta se dicere veritatem, et cetera. Et primo fuit interrogatus, ipse testis, super contentis in supradicta supplicatione, oblata pro parte Sebestiani Costa[a], et dixit: Que lo contengut en la supplicació que a ell, testimoni, de mot a mot li és estada llegida, és molta veritat lo contengut en ella, lo que diu saber ell, testimoni, per trobarse en lo any 1651, quant lo consistori dels senyors deputats habitava en la vila de Tarrassa, per ocasió del contagi ere en la // 172/4v // ciutat de Barcelona y ell, testimoni, estava servint lo concistori, com a official que és de curreu del General, y veu quant lo oÿdor real, Vicens Ferriol, se'n anà en campanya en las parts de Mataró, y després que lo siti fou a Barcelona y sobre aquella, ha oït a dir ell, testimoni, que lo dit Farriol, ere axit conceller segon de Barcelona, y que després, abans no·s rendís la present ciutat de Barcelona, se'n anà fora d'ella, deixant la gramalla, y que, des de ensà, se són fetas cridas reals per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona, per a què comperagués en ella y ha vist ell, testimoni, que may ha comparagut, com és públich y notori. Y aqueixa és la pura veritat per lo jurament que té prestat. *Generaliter autem, et cetera. Et ad omnia dixit quod non, et cetera. Sed citatus et juratus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.*

---

173 /1r Dissapte, a V de abril MDCLIII.

Joseph[b] Miralles, brodador de teles, prestà caució als senyors deputats que per lo despaig de dos balas de paper, co és, una imperial blanch y altra protocol moreno. Ítem, una caxa de vetas de filadís. Pagarà lo dret que era al General en ser ajustat lo de les monedes y altrament en lo interim, fins a tant que sie deliberat altra cosa, a ses senyories, y per co, obliga sa persona y béns com a deutes fiscals y reals y ab jurament. *Testes sunt Jacobus Bravo, tapinerius, et Josephus Cortes, velerius, cives Barcinonae.*

---

173 /2r *5 aprilis 1653.* B.

Ab[c] la present certifich y fas fe jo, lo doctor en medicina devall scrit, als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, en Barcelona residints, com mos-

a. a continuació ratllat per trobar-se.
b. habitava *intelineat, damunt de* se trobave *ratllat.*
c. tapinerius *corregit, damunt de* carpinterius.

a. a continuació ratllat et lecta per eundem testium.
b. caució intercalada entre els folis 172v i 173r del trienni 1650-1654.
c. relació intercalada entre els folis 172v i 173r del trienni 1650-1654.

sèn Miquel Marquès, notari real, obtenint lo offici o exercisci de scrivent extraordinari de la scrivania major del dit General, està malalt de un mal que té en lo peu esquerra, per occasió del qual no pot caminar y necessita de precisa curació y no li és possible acudir a la obligació de son offici, y dita relació fas a vostra senyoria per visitar-lo per rahó de dita desgana, y axí facla, escrit de ma agena y sotascrita de la mia pròpria, vuy als 5 de abril 1653. Lo doctor en medicina Joan Martí.

---

173 /3r Còpia[a] de carta enviada per sa magestat a don Miquel de Calbà y Vallgornera, regent la Real Thesoreria, y per ell entregada al senyor deputat ecclesiàstich a 6 de abril 1653.

Diumenge, a 6 de abril 1653. A.

El rey.

Noble, magnífico y amado consejero. Para que los naturales de esse Principado que han estado fuera del y en partes obedientes en tiempo de las alteraciones tengan, por aora, alguna comodidad para pagar el drecho de la media annata que devieren de los officios en que són y fueren nombrados por todo este anyo 53, he resuelto tener por bien, que éstos cumplan, comensando a pagar lo que devieren de los officios en que han sido y fueren nombrados desdel día de la reducción de Barcelona hasta por todo ese anyo de 53 y también de las demás mercedes de rentas y otras, al fin del primero anyo, que corriere desde el día de la possessión de dichos officios o del (anyo) en que corrieren las rentas, obligándose aquí, cada uno a ello, en la contaduría deste drecho y retiniendo vos, de los salarios y rentas que se huvieren de pagar en essa thesorería, de la última terc(i)a del primero anyo de la possessión de los oficios, y corridos de las rentas, lo que muntare la media annata de cada uno respectivamente, cuydando assimismo de que también se retenga en las receptas de la Diputación, ciudad y otras qualesquier partes y ministros pecuniarios desse Principado, lo que por ellos se pagare desta calidad, y assí os encargo y mando que, en respecto de lo que se huviera de pagar en essa thesorería, estéys advertido de retener, de los salarios de dichos officios o de las rentas de la última tercia del primero anyo de su possessión, lo que montare la media annata que devieren los que fueron nombrados en la forma referida, y para lo que se huviere de pagar en otras partes, tendréys cuydado de que se retenga, en la misma conformidad, por los ministros a quien tocare pagarlos y se os entregue, haciendo las diligencias necessarias // 173/3v // *con*[a] *ellos en mi real nombre, porque mi voluntad es que desto hayáis de llevar qüenta aparte y os corresponderéys con Pedro de León, contador deste drecho, que tiene y lleva la razón de dichas gracias y mercedes, y en conformidad de lo que os escriviere, lo remitiréys al thesorero deste drecho, con cargo de haverse tomado la razón por el dicho contador. Los demás en quien recayeren dichas gracias, que no huvieren estado en partes obedientes en tiempo de las alteraciones, han de correr la regla general de pagar luego este drecho, como se hará antes de entregarles los despachos. De que he querido advertiros para que lo tengáys entendido y executéys enteramente y esta orden haréys registrar en los libros de essa thesorería para que se tenga la noticia conveniente, y assimismo, mando se registre en los libros del officio de maestre racional de mi casa y corte, y que os admitan en descargo de vuestras cuentas lo que constare que huviéredes remittido a su tiempo y recibido el thesorero deste drecho, en desqüento de lo que retuviéredes destos salarios y rentas que tocaren a essa thesorería, en la forma arriba referida, y lo demás que cobráredes de los otros ministros, thesoreros o receptores, haziéndoos entrada por salida dello en vuestras qüentas. Y para que los dichos ministros pecuniarios cumplan con esta mi resolución y os acudan con lo que procediere, para que lo remittáys a esta corte, escrivo a don Juan de Austria, mi hijo, mi lugarteniente y capitán general, por cuya mano recibiréys ésta. Les darà orden que convenga para que assí lo cumplan y executen.*

Dada en Buen Retiro, a XIII *de março* MDCLIII. *Yo el rey.*

Vidit don Cristoforus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit Marta, regens. Vidit don Petrus Villacampa, regens. Vidit don Paschalis, regens. Don Didacus de Sada, secretarius.

Al regente la Thesorería de Cathalunya, sobre la resolución de la paga de la media annata de los officios y demás mercedes que, desde la reducción de Barcelona y por todo este anyo de 53 hisiere vuesta magestat a Cathalunya, que hayan estado en partes obedientes. Regens.

Consultados[b]

A 4 de novembre 1653 fou donada còpia al doctor Diego Martines, scrivà segon de la scrivania major, perquè·u continue en los capbreus.

---

a. còpia d'una carta intercalada entre els folis 172v i 173r del trienni 1650-1654. - Còpia de *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat mi real nombre.
b. anotació escrita al marge inferior dret.

173 /4r

Còpia[a] de la carta enviada per sa altesa a sa magestat, que Déu guarde, recomanant-li los negocis del Principat.

6 aprilis 1653.

Señor. Los deputados de Cathaluña enbían al deán de Tortosa, don Alexandro de Ros, para que bese la real mano de vuestra majestat y ponga a sus pies esta provincia y quando ella representa a vuestra magestat sus trabajos, ocasionados de los estragos de la peste y de la guerra, de cuyo reparo estoy tratando ahora vivamente. No puedo scusar de significar a vuestra majestat el mérito de su rendimiento, vestido[b] de tanta deçencia, y respeto los negocios que lleva a su cargo el deán, que muestran bien el dolor que tiene el Principado de los exessos passados y el deseo de servir a vuestra majestat. Los accidentes que se han offressido an dilatado esta demonstración del affecto de la provincia, pero lo que jo puedo assegurar a vuestra majestat es que los deseos de su real servicio son muy ardientes y que los deputados an fassilitado de su parte todo lo que conduze[c] a este fin. Y como este cuerpo del Principado contiene en sí tanto número de personas, de todos stados, que han padessido mutxo por el servicio de vuestra majestat, es sugeto más proporsionado para merecer las mercedes que, de la grandesa de vuestra majestat se prometen y jo lo supplico a vuestra majestat, con toda la humildat que devo, porque vassallos tan reconossidos y dispuestos con toda finesa // 173/4v // al servicio de vuestra majestat, sobra las experiencias que tienen de su real clamencia, conoscan que la intercessión que jo pongo a los reales pies de vuestra majestat es, con todo afecto y sperança de que vuestra majestat ha de aser musas marcedes al Principado. Dios guarde la chatólica real persona de vuestra majestat, como deseo y hemos menastar.

Barcelona, 4 de abril 1653. Don Joan.

Enviada per don Vicens Magarola en concistori, dissapte a 8 de abril 1653.

---

175 /1r

A.

a. còpia d'una carta intercalada entre els folis 172v i 173r del trienni 1650-1654.
b. vestido *interlineat al marge esquerre. - a continuació repetit* vestido.
c. conduze *interlineat al marge esquerre. - a continuació repetit* conduse.

Nos[d], don Ramon de Queralt, canonge y thesorer de la Seu de Barcelona, en lo speritual y temporal vicari general[a], per lo molt il·lustre Capítol, Sede vacant, ab tenor de les presents notificam y fem a saber a tots los faels cristians, axí hòmens com dones, de qualsevol estament, grau o condició sien, com nostre Santíssim Pare, Innocèncio, per la Divina Providència papa desè, vuy, en la Iglésia de Déu beneventuradament regnant, ab ses lletres apostòliques en forma de breu y sots lo anell del Pescador despedides, per temps de set anys duradores, dades en Roma, en Sant Pere, a onse de janer del any de mil sis-cents quaranta-y-sinch y de son pontificat lo any primer, concedeix misericordiosament en lo Senyor indulgència plenària y remissió de tots los pecats a tots los faels cristians que, devota y verdaderament penedits y confessats, havent rebut lo Sentíssim Segrament de la Eucharistia, cada un any visitaran la capella del gloriós Sant Jordi, constituhida // 175/1v // y edificada en las casas de la Deputació del General de Cathalunya, en la ciutat de Barcelona, des de las primeras vespras de la vigília[b] de la festa del dit gloriós sant, fins lo endemà, al sol post, y allà, devotament pregaran a Nostre Senyor Déu Jesuchrist per la pau y concòrdia dels prínceps christians, extirpació de les eretgies y exaltació de la Santa Mare Isglésia. En testimoni de les quals cosas havem manat despedir les presents, de nostre mà firmades y ab lo sagel de la cort ecclesiàstica sagellades.

Dada en Barcelona, als XXI de abril MDCLIII. *Intimatur. De Queralt, vicarius generalis.* Juan Pau de Llosellas. *In registro comuni tertio, foleo LXVIII.*

175 /2r

Fonch feta y publicada la prasent pública crida per mi, Jasinto Janer, ab mos companys, a dijous, 21 de ab(r)il 1653.

---

181 /1r

Ordenaren ses senyories a 8 maig 1653, que·s continue en dietari. A.

Relación[c] de los agasajos que en Tortosa y Valencia se an echo a don Alexandro de Ros, deán de Tortosa y embaxador del principado de Catalunya a su magestad, que Dios guarde.

Salió el deán de Tortosa de Barcelona a 5 de abril y escusó entrar en Tarragona por evitar la detención en las cortesías de aquella ciudad; llegó a la

a. a continuació ratllat y official.
b. vigília de la *interlineat.*
c. relació intercalada entre els folis 180v-181r del trienni 1650 -1654.
d. crida intercalada entre els folis 174v i 175r del trienni 1650-1654.

[1653]

de Tortosa a 9; visitóle todo lo illustre de ella, y el calbildo, en forma capitular, le embió a visitar. Lo mismo hizo la ciudad por un jurado y ciudadanos con las maças, como se acostumbra. Bolvió estas dos visitas estimando el agasajo que el cabildo y ciudad avían echo al Principado. Esperó en Tortosa el carruaje y, enteniéndole, partió luego para Valencia dónde llegó a 24, y porque los senyores diputados le avían dado cartas para el reyno y ciudad, se las embió para que por ellas contase su comisión, no pudiendo, sin esta seguridad, moverse el reyno y ciudad a haberle las honras que podía prometerse el Principado, del afecto que este reyno le ha tenido siempre. Resolvió el reyno visitar al embaxador, con no haver exemplar de semejante demonstración, no solo an los que avían pasado con este empleo pero ni con grandes senyores, reconociendo el deán la estimación que devía hacer el Principado de este fabor; recibió la visita del reyno al pie de la escalera de la casa a que le mudaron, sacándole del mesón, que fue la de don Carlos Giner, canónigo de la santa Iglesia de Valencia. En el fin de la escalera esperó el reyno, y acabada la visita le fue acompanyado hasta el coche, esperó que entrara en él y que partiera.

El mismo día tuvo el embaxador recado de la ciudad, con un cavallero que le dixo, de parte de la ciudad, que quería visitarle. En esta conferencia se ajustaron las cortesías, proponiendo la ciudad que // 181/1v // haría más demostración en ellas, que hizo con el embaxador de la ciudad de Barcelona, por ser major la representación de esta embaxada, siendo de todo el Principado. Y valiéndose de este mismo motivo, el deán propuso que reservaría hazer algo menos con la ciudad que con el reyno, por la misma razón que la ciudad le dava en las honras que ofrecía. Y en esta conformidad, esperó el deán a la ciudad, que vino con la solemnidad que acostumbra, en el remanso de la escalera, y la acompanyó hasta el coche, retirándose antes que partiera.

Bolvió el embaxador la visita al reyno, acompanyado de toda la noblesa, que es tan illustre y numerosa en aquel reyno. Salió el reyno a recebirle a media escalera, estando la casa de la Diputación llena de gente que concurrió a aquella novedad; la casa estava alinyada para esta acción, y quando entró en ella, tocaron los clarines y trompetas, haziendo todas las demostraciones de alegría y festejo. Abrióse el reyno y recibió enmedio al embaxador, el qual significó el afecto del Principado y lo que le estimava la hermandad con aquel reyno, con una eloqüente y cortesana oración, que se oyó con mucho gusto, y aún con lágrimas de consuelo. Y los diputados le acompanyaron hasta la escalera, y los síndicos hasta la puerta.

Al otro día bolvió la visita a la ciudad con el mismo acompanyamiento con que havía ido a la Diputación. Salió la ciudad a recibirle hasta media escalera, poniéndole en medio del jurado en cap, que es el conde del Real, y del jurado segundo. Hizo oración que, aunque contenía la misma materia, se alabó la destreza con que se dixo lo mismo por diferente modo, acompanyandole la ciudad en la misma forma con que salió a recebirle // 182/2r // hasta media escalera, y hasta la puerta los síndicos.

El senyor arzobispo, a quien havía visitado el embaxador después de haver besado la mano al senyor duque de Montalto, le bolvió la visita y el senyor virrey le combidó a comer dos vezes.

Visitóle don Miguel Castellot, del Supremo Consejo de Aragón y visitador de aquel reyno, y el conde de Albatera, del mismo Conseyo de Aragón, y toda la nobleza de Valencia, dandole todos senyoría con el exemplar del senyor duque de Montalto y de mi senyora, la duquessa, que hizieron esta honra al Principado.

El reyno, no contento con los singulares fabores que mi exemplar avía echo al embaxador, le hizo un regalo muy grande de dulces en tres fuentes de plata, de cien escudos de peso cada una, dando también las fuentes que tenían las armas del reyno, el qual, estando para partir, el embaxador le ha rogado se quedasse dos días, y la causa se piensa que es porque no an hallado a su gusto las fuentes que quizieron presentarle, y mandan hazer un salvilla de oro para este efeto.

Entre los muchos agasajos que se han echo al embaxador en esta ciudad, se an senyalado mucho dos ministros del Supremo Conseyo de Aragón que ay en ella, el conde de Albatera y don Miguel Castellot, visitador deste reyno ...[a]

182/1r Dimars, a 13 de mars 1653. A.

Jesús[b], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats del present principat de Cathalunya, als assessors, advocat fiscal y doctors infrascrits aplicats, aserca del modo se à de tenir en la exequució y cobransa de las tersas de las bollas del General del trienni corrent, tant de las bollas de Barcelona com de las altras ciutats y col·lectas de Cathalunya, caigudas, tant antas com després de la rebaixa de la moneda, que fou feta ab cridas

a. text inacabat.
b. vot intercalat entre els folis 181v-182r del trienni 1650-1654.

reals publicadas en la present ciutat a 7 de abril proppassat. Vistas las ditas cridas y diversas suplicacions, per los arrendataris de las ditas bollas donadas, y tot lo que s'havia de vèurer[a]; quant al que té respecte als arrendataris de la bolla de Barcelona, atès que si bé per part de dits arrendataris de la dita bolla de Barcelona, se pretenga que los dits an pagat ja íntegrament tota la quantitat que podien dèurer, per rahó de tres quinzenadas caigudas mentres que à durat dit arrendament, deposant y girant per lo banc de la present ciutat a dits senyors deputats, la quantitat de 1688 lliures, 18 sous, 2, que és lo quart y rebaixa de 6756 lliures, 12 sous, 6, que importavan las tres quinzenades, a rahó de 16 lliures la dobla; però considerant que los dits arrendataris, ab dita partida no an pagat íntegrament la rebaixa ni lo just valor del que[b] importan ditas quinzenades, per no estar encara plenament assentat de què las partidas de banc tingan lo intrínsec valor[c] de la dobla; y considerant la gran dubietat que ý à per ara en las monedas, per no estar assentat lo verdader valor d'ellas, per ço, són de vot y parè que, sens prejudisi de las pretensions[d] del procurador fiscal, per ara y fins altra cosa per los senyors deputats, sia ordenada se fassa exequució ab la forma acostumada contra los dits arrendataris, per la quantitat de 1688 lliures, 18 sous, 2, a bon compte de major //182/1v// quantitat, per raó de ditas quinzenades deguda o que·s podia dèurer. Quant emperò als demés arrendataris de les demés bollas, atès que aquellas foran arrendadas en lo any 1650 per lo trienni corrent, en lo qual temps anava la moneda molt més barata que no ara, per ço són de vot y parer que per ara, sens prejudisi de las pretensions del procurador fiscal, se fassa exequució contra los dits arrendataris per la mitat del que deuen, lliura per lliura, per rahó de ditas tersas, pugant[e] dita mitat y girant-la per lo banc o taula de la present ciutat, a bon compte de major quantitat que per rahó de ditas tersas restan devent.

Vidit Serra, assessor. Vidit Pastor, fiscalis advocatus. Vidit Pagarola, assessor. Boffill, consulens. Vidal y Roca, consulens. Tristany, consulens.

---

185 /1r Dissapte, a 31 maig 1653. A.

Molt[f g] il·lustres senyors, don Joan de Marymon, superintendent de la Drasana de Barcelona.

Molt il·lustres senyors. Don Joan de Marymon, superintendent de la Drasana de Barcelona, representa a vostra senyoria que sa magestat, que Déu guarde, és estat servit de manar, ab apretedíssimas ordes, se fabriquen sens dilació, alguna en esta ciutat, tres galeras. Y que per a poder posar en execució lo que ordena, és necessari reparar la Drasana de las ruÿnas ha tingut estos anys passats, per lo que supplica a vostra senyoria se servesca de manar se repare tot lo necessari per a dita fàbrica, ab la mayor prestesa possible, para què no·s retarde lo que sa magestat mana, que no pot posar-se en execució, que vostra senyoria no ordene lo que·s supplica.

a. *a continuació ratllat,* fetas.
b. *a continuació dues paraules ratllades.*
c. *a continuació ratllat,* que.
d. *a continuació ratllat,* les pretensions que.
e. *a continuació tres paraules ratllades.*
f. *suplicació intercalada entre els folis 184v-185r del trienni 1650-1654.*
g. *a continuació anotació escrita al dors,* molt ... Barcelona.

---

187 /1r A.

Para[a] hacer las insaculaciones y provisiones de los oficios de la Diputación, en la conformidad que su magestad tiene resuelto, me embiará luego el consistorio, relación de los oficios temporales y perpetuos que ay, y también de las personas que estarán insaculadas para la Deputación.

Barcelona, 9 de junio 1653. Juan.

---

193 /1r Dilluns, a 7 de juliol 1653. A.

Il·lustres[b] senyors. Lo degà y canonge Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich del present principat de Cathalunya, Roselló y Serdanya, sentint-se gravat dels procehiments fets contra de si, y de la dissimulació de vostra senyoria en cosa tant grave, puix que, tenint plena notícia de la scomunicació que·s proferí públicament en la trona de la catedral de la present ciutat de Barcelona contra dit Pau del Rosso, als 24 de juny 1653, en què ha estat fins als 4 del corrent mes de juliol, en lo qual die fou absolt per deu dies en reincidència, ha de tal manera dissimulat una acció tant grave contra un concistorial, sens aplicar los remeys convenients y necessaris, en gran perjudici de la auctoritat del concistori, que absoludament ha dexat de fer tot lo que en cosas molt menos graves se han acostumat de fer, per conservació de la auctoritat dels consistorials. Y lo que pijor és, no ha duptat vostra senyoria, en lo dit y altre temps, sens ésser concis-

a. *paper reial intercalada entre els foli 186v-187r del trienni 1650-1654.*
b. *escriptura intercalada entre els folis 192v -193r del trienni 1650-1654.*

[*1653*]

tori ple, per ésser absents tres dels concistorials, fer arrendaments, deliberacions y altres coses, les quals no ha pogut fer *rite et recte* com no estigan conforme als capítols de Cort, ús, stil y pràtiga de la present casa, ans bé, ab occasió studiosament procurada, ha solicitat tots los prejudicis que ha pogut reduhir ha effecte, contra dit Pau del Rosso. Y lo que ab ell se tenia ajustat y concordat, y en particular en lo any proppassat, nul·lament insicular en la ciutat de Manrresa tots los llochs vacants, lo que no podie fer per moltas causas y rahons que en son temps se explicaran,[a] ni menos lo que últimament s'és dit que vostra senyoria se ha partits tots los llochs vagants de la insiculació fahedora, sens[b] donarne[c] rahó al dit deputat ecclesiàstich. Per tant, dit Pau del Rosso, per a cumplir a la obligació té y conservació de la auctoritat del concistori y bras ecclesiàstich, ab la present scriptura se queixa a vostra senyoria de ditas cosas y protesta que deduhirà aquellas en visita, per a què se'n haja aquella rahó que lo dret ordena, y no puga ésser carregat dit Pau del Rosso per no haver-las fets enténdrer y protestades a vostra senyoria.

193 /1*v* *Die lune 7 julii 1657*[d]*, Barcinonae in consistorio, et cetera, fuit presentata hec scriptura admodum illustribus dominis deputatis militari et regali et dominis auditoribus ecclesiasticis et militaris, presentibus pro testibus Jacobo Cases, velluterio, et Francisco Tollo, textore velorum, civibus Barcinonae, de quibus, et cetera. Quiquidem domini deputati et auditores computorum incontinenti fecerunt respontionem sequentem:*

«Responent los molt il·lustres senyors deputats militar y real, y oÿdors ecclesiàstichs, militar, presents en consistori, a la scriptura presentada a ses senyories lo die present en dit consistori, per[e] lo senyor deputat ecclesiàstich, que comensa «Il·lustres senyors» y acaba «y protestades a vostra senyoria», diuen[f] que se espantan molt, que havent-se fets procehiments contra dit senyor deputat ecclesiàstich, estimés tant poc la auctoritat de son puesto, que encontinent, no·n donés rahó al consistori per a què aquell pogués fer les diligències degudes, ans bé lo consistori se sent gravat de sa disimulació, pus al haver-ne tingut notícia antes, haurian procurat cumplir a les obligacions de sos càrrechs, com axí ho han fet en lo punt que en consistori vingui, per part de dit senyor deputat ecclesiàstich, don Francisco Sala, cometent en lo punt als magnífichs assessors y advocat fiscal de la present casa, que mirassen los exemplars y altres drets d'ella per a deffensar la auctoritat del puesto del deputat ecclesiàstich, gastant moltes hores, en differents dies[a], mirant los llibres y altres papers del archiu de la present casa sols per dit effecte.

Diuen axí mateix, que·ls és molt voluntària y frívola la pretensió de dissentir als actes fets legítimament per los consistorials[b] en sa absència, pus[c] són quatre y de tots estaments, que encara sie veritat en ells hage faltat la presència del molt il·lustre senyor deputat real, no emperò la approbació, axí com se acostuma en la present casa, per la contínua indisposició de dit senyor deputat real, que se li pren la paraula del que deliberan los demés consistorials, // 193/2*r* // y encara que dit senyor deputat ecclesiàstich hi fos estat, no per axò se hauria fet consistori sens la approbació de dit senyor deputat real[d].

Respone(n), axí[e] bé, que may han procurat ni[f] sercat ocasió alguna de prejudicar a dit deputat ecclesiàstich, ans bé li han dissimulat moltes accions fetes contra sos companys, tant com a consistorials com també com a particulars, per no embarassar ab discensions particulars lo servey de sa magestat, que Déu guarde, no havent tingut dit deputat ecclesiàstich aquexa attendència, pus en los anys proppassats de[g] 1651 y 1652 volgué fer consistori en esta ciutat de Barcelona ab altre consistorial, contra tot[h] capítol de Cort,[i] ús y costum de la present casa, gastant voluntàriament los diners de la Generalitat en dita voluntària contenció, justant ab los ministres de França, que en dita discenció procurada per ells, posassen les mans[j] y que fessen procehiments contra dits deputats militars, com a perturbadors de la pau pública, tractant per aqueix camí de pèrdrer-los y impedir que lo Principat no tornàs a la obediència de son rey y senyor natural; al que se ajusta lo prejudici que, en dit temps, féu a la Generalitat, mensionant, en ses preteses deliberacions, que les feyen en virtut de deliberació del savi Consell de Cent, paraules tant prejudicials al estat de la present casa, que no és hu dels[k] menors sentiments que a dits senyors deputats, en temporades tan calamitoses, se offeriren[l]; com

a. ni menos ... deputat ecclesiàstich, *interlineat al marge esquerre.*
b. sens, *interlineat, damunt de* ses *ratllat.*
c. donar-ne, *interlineat, damunt de* donada, *ratllat.*
d. *error en la datació, és 1653.*
e. per lo senyor deputat ecclesiàstich, *interlineat.*
f. *a continuació ratllat,* y responen.
a. *a continuació ratllat,* que.
b. consistorials, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* aquells.
d. *a continuació quatre línies ratllades.*
e. axí bé, *interlineat.*
f. *a continuació ratllat,* han.
g. de 1651 y 1652, *interlineat.*
h. *a continuació ratllat,* allò y.
i. *a continuació ratllat,* pus.
j. *a continuació ratllat,* contra.
k. *a continuació ratllat,* majors.
l. com de tot ... feyen en la present casa, *interlineat al marge esquerre.*

de tot lo sobredit consta ab lletras despedides en forma de Cancelleria y pretesas deliberacions que los dos feyen en la present casa[a]; aniadex-se, que a més de què dits quatre consistorials feyen consistori en Manresa y pogueren molt bé insecular, ne foren ocasionats particularment, pus[b] dit deputat ecclesiàstich y oÿdor real, que·s trobaven en esta ciutat, volgueren preténdrer insecular, com per dit effecte los enviaren lletres, y axí // 193/2v // mateix han pogut partir-se los llochs vagants per la insiculació pròxim fahedora en esta ciutat, pus quant han fet dita partició, són estats quatre de tots estaments que fan lagítim consistori, y dit deputat ecclesiàstich no venia en la present per ajustar-se ab ell ni podian aguardar-lo que vingués, per la pressa se'ls donave per part del senyor don Juan, per a què anomenassen los llochs que se han de insicular; de tot lo que se veu, quant voluntària és la pretensió de dit deputat ecclesiàstich en tot lo sobredit, y axí mateix en lo prejudici pretén se fa al estament ecclesiàstich, pus en les deliberacions sempre ha entrevingut lo molt illustre senyor oÿdor ecclesiàstich, per lo que requerecen que la present resposta sie continuada al peu de dita scriptura y de la una sens l'altra ni ser donada còpia, *requirens notarium, et cetera*».

Testes Josephus Cortes et Jacobus Cases, virgarii consistorii suarum dominationum.

---

194 /1r Dimecres, a 9 de juliol 1653. A.

Hiesús[c] Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als magnífichs regent la Real Cancelleria y doctors de la Real Audiència, applicats, assessors y advocat fiscal del General, acerca del pagament fahedors per los arrendataris de la bolla de Barcelona del trienni pròxim següent, és a saber si dits arrendataris podan pagar algunas pagas anticipadament y antes de venir lo termini de aquellas, y si los senyors deputats poden valer-sse de dita bestreta, a effecte de pagar las quantitats que de present deuen al General de Cathalunya, se li offereixen praecissament necessàrias, com són lo gasto de la lleva dels siscents infants per a defensa del praesent Principat, lo de las Atarassanas de la present ciutat, lo de las tersas dels salaris de dits senyors deputats y officials y altres semblants, no tenint altrament de a ont poder cobrar, ab la promptitut y pres-

a. a continuació ratllat, per lo que.
b. a continuació ratllat, los.
c. vot intercalat entre els folis 193v-194r del trienni 1650-1654.

tesa que las ditas necessitats requerexen, són de vot y parer que, praessupposada la praecissa necessitat de dits gastos y que de praesent no·y ha de a ont poder cobrar quantitat sufficient y effectiva, per a poder pagar aquells que podan los dits senyors deputats, admètrer dita bestreta y gastar aquella, applicant-la en los gastos proposats y referits, y que los dits arrendadors, ab dita anticipada solució, alcançaran plena libració de sa obligació per la quantitat bestreta, seons que degan ésser inobstats per los deputats del trienni propvinent. *Salvo, et cetera.*

Don Josep Romeu de Ferrer. Don Falius Pons de Castellví. Llunés. Oliver. *Don Josephus Marti et Ferran. Serra, assessor. Pagarola, assessor. Pastor, fiscalis advocatus.*

---

194 /2r Galeres. A.

Don[a] Phelipe, por la gracia de Dios rey de Castilla, de León, de Aragón, de las dos Sicilias, de Jerusalem, de Portugal, de Nabarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Mallorca, de Sevilla, de Çerdeña, de Córdova, de Córcega, de Murcia, de Jaén, de los Algarves, de Aljeçira, de Gibraltar, de las yslas de Canaria, de las Yndias orientales y occidentales, yslas y tierra firme del mar ozéano, archiduque de Austria, duque de Borgoña, de Brabante y Milán, conde de Abspurg, de Flandes, de Tirol, de Barzelona, señor de Bizcaya y de Misina, etcétera. Por quanto por haver promovido a Gerónimo de Peñaranda al officio de mi veedor de las galeras de España, ha quedado vaco el que tenía de contador dellas, y siendo combeniente a mi serviçio probeerle en persona de la experiençia y confiança neçesaria, y concurriendo estas y otras buenas partes en la de vos Bartolomé Mazón, y teniendo consideración a lo que me havéis servido de treynta y dos años a esta parte, en el ministerio de papeles en mis proveedurías, veedurías y contadurías de las dichas galeras de España y en las de Ytalia, siendo official mayor y exerciendo en diferentes ocassiones los dichos officios, y el de mi veedor general del exérçito que se juntó en el Algarve, por ausençia y nombramientos de los propietarios; y últimamente havéis servido de mi veedor y contador de la esquadra nombrada de San Joseph, que assiste en mi armada del mar ozéano, dando siempre entera satisfación de lo que ha estado a vuestro cargo, e tenido por bien de elijiros y nombraros, como la virtud de la presente, os dijo y nombro, por mi, contador de las dichas mis galeras de España, para que, por el tiempo que fuere mi voluntad o asta que yo

a. reial privilegi intercalat entre els folis 193v-194r del trienni 1650-1654.

[1653]

mande otra, le sirváis y exercáys, assí en las que al presente están armadas, como en las que adelante se armaren y agregaren por mi qüenta, o por asiento o en otra qualquier forma, sirviendo devaxo de la mano del mi capitán general que es o fuere dellas; y como tal contador, acudáis y residáis en ellas, sirviendo y exerçiendo vuestro ofiçio en todo lo que combiniere serviçio y buén recado y guarda de mi haçienda; y tengáis libros de qüenta y razón general y particular de todas dichas galeras y de los capitanes, officiales, soldados, marineros, gente de cavo y remo que me sirven y andubieren a mi sueldo en ellas, y de lo de cada uno ganare y huviere de haver, y de las armas, artillería, muniçiones, pertrechos, vituallas y otras cossas que para ellas se proveyesen y embarcaren por qüenta de mi haçienda, assí para el serviçio de marinaje, adovio y provissión de las dichas galeras, como para los dichos efectos de mi serviçio que se devan haçer con ellas; y prosigáis los libros que por lo passado ha avido y tengáis qüenta, con que si en las dichas galeras andubieren y stubieren algunas otras por assiento, anden y sirvan con la orden que conbenga y conforme al assiento o assientos que se hiçieren y que tomaren a la gente dellas, muestra y alarde con yntervençión del mi veedor, que [es o fuere] de las galeras o de la persona que sirviese sus galeras en su ausençia, siempre que él o a vos os paresçiere conbenir, para que si no lo andubieren, se les hagan las baxas y desqüentos dello y de todo lo demás que ubiere de(s) ser neçesario, y combiene a mi serviçio y a la buena qüenta y razón y recaudo de mi haçienda; y que las dichas galeras anden armadas y proveydas sufizientemente, en conformidad de las órdenes que están dadas y adelante mandaré dar; // 194/2*v* *// y assí mismo tengáis la qüenta y razón y hagáis listas de la ynfantería española y de otras naçiones, que ordinaria y extrahordinariamente andubiere embarcada en las dichas galeras, y con el sueldo y mantenimiento dellas, y de los tiempos que entraren a servir y salieren dellas, y les podáis tomar muestra y alarde, todas las veçes que os pareçiere conbiniere a mi serviçio, con comunicación del dicho mi capitán general e yntervençión del dicho mi veedor, guardando y cumpliendo, acerca dello, el usso y exerçiçio del dicho mi contador, la ynstrucçión y orden que tubiere el dicho veedor en las cossas que a esto tocan, y lo contenido en las ordenanzas de quatro de junio del año passado de 1607, y lo que después he mandado y adelante mandaré; y es mi voluntad que ayáys y llevéys de salario con el dicho officio de mi contador de las dichas galeras de España, seysçientos ducados, que montan dosçientos y veynte y cinco mil marabedís en cada un año de que havéis de gozar, des de el día que huviéredes comenzado a exercir el dicho offiçio, y veynte dias más que se os dan para el camino; y mando al pagador que es o fuere de las dichas galeras, que de los marabedís que son o fueren a su cargo, para la gente dellas y otras cossas, os lo dé y pague por los terçios del año de en quatro y quatro messes solamente, en virtud deste título o de su traslado auténtico y vuestra carta de pago, con los quales recados, sin pedir otro alguno, mandósele [reçivan] y poseen en qüenta los marabedís que, comforme lo sobredicho, os pagaré.*

Y por la pressente encargo y mando al mi capitán general, que al pressente es y adelante fuere de las dichas galeras de España, y al mi proveedor y veedor dellas, y a los otros capitanes, particulares, officiales, soldados, marineros y gente de cavo y remo, y otras qualesquier personas que sirvieren y ressidieren en ellas, de qualquier grado y calidad, etcétera, sean que os ayan y tengan por tal mi contador de las dichas galeras de España, según dicho es, y como tal, os hagan guardar todas las honras, mercedes, franquezas, libertades, preheminencias, prerogativas e ynmunidades y otras cossas, que por razón de dicho officio devéis haver y gozar y os deven ser guardadas, todo bien y cumplidamente, sin que falte cossa alguna. Y hordeno al mi capitán general, o a la persona tubiere su cargo las dichas galeras, que os hagan entregar todos los libros y papeles del dicho officio, assí los modernos como los causados por vuestro antezesor o otros contadores que ha avido, tocan y pueden tocar al dicho officio, y dé la buena qüenta y razón de mi haçienda y de la gente que en las dichas galeras me sirve, entregando·oslos a vos, el dicho Bartolomé Mazón, por ymbentario, en la forma que se acostumbra el dicho Gerónimo de Peñaranda, vuestro antezesor. Y con vuestro conocimiento del rescivo le doy, libre y quito dellos, y mando, que deste título se tome razón en mi secretaría del registro de mercedes dentro de quatro messes, y se assiente en los libros de la veeduría general, veeduría y contaduría de las dichas galeras de España, que tal es mi voluntad. Dada en Aranjuez, a cinco de mayo // 194/4*r* *// de mill y seyscientos y quarenta y dos años. Yo, el rey. Yo, Pedro Coloma, secretario del rey, nuestro señor, lo he de escrivir por su mandado.*

Es copia sacada de la que está en los libros de mi officio contaduría de las galeras de España, que se sacó del real título original que tengo en mi poder, con quien concuerda, y assí lo certifico para que conste donde conbenga. Hecho en Barcelona, a ocho de jullio de mill y seys cientos y cinquenta y tres años. Bartolomé Maçón.

---

194 /3*r* C.

Sertifich[a] y fas fe jo, Diego Rocosa, per autoritat

a. certificatòria intercalada entre els folis 193v-194r del trienni 1650-1654.

real nottari públic y hu dels scrivans jurats de la cort del veguer de Barcelona, com lo senyor Bartholomé Maçon és contador propietari de las galeras de Espanya per sa magestat, y com a tal, veu y exerseix lo dit offici en la dita present ciutat. Y fas fe que·l conech, y a sas scripturas y demàs ynstrumentos que van firmats de sa mà, se'ls dóna fe y crèdit a ells, en judici y fora d'ell, y para que axí conste a hont la presén té firmada de mà pròpria en Barcelona, als 9 del mes de juliol de 1653, de la qual fas fe.

Jo, dit Diego Rocosa, nottari de mà pròpria

---

195 /1r A.

A[a] los nobles y amados diputados de la Generalidad de nuestro principado de Cataluña.

El rey.

Diputados, el deán de Tortosa, Alexandro Ros, me dio vuestra carta, y junto con poner esse Principado a mi obediencia, me ha significado el deseo que os assista de servirme y el dolor de los excessos passados; y también me lo scrive don Juan, mi hijo, intercediendo por los effectos de mi gracia, en ella hallaréis siempre los que solicitare vuestra obligación y el desseo de favoreceros y honrraros al passo de vuestras finezas, y assí devéis asseguraros, y que mi ánimo ha sido y es el continuaros los favores que desseáis, y de conservaros en mi amor y en el cuydado de vuestro mayor bien, quietud y sossiego, como experimentaréis en los negocios que os tocaren y os lo significará de mi parte don Juan, mi hijo, que os dará esta. Dada en Madrid, a XXIX *de junio* MDCLIII. *Yo, el rey.*

Vidit don Christoforus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit don Phillipus de Villacampa, regens. Vidit Joan Gil, regens. Vidit don Paschalis, regens. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera. Vidit don Georgius de Castellvi.

---

196 /1r Scriptura presentada a instància del senyor deputat ecclesiàstich, dissapte, a 12 de juliol 1653. A.

Molt[b] il·lustres senyors.

A notícia del deputat ecclesiàstich don Pau del Rosso, he previngut com als 12 de juliol, entre sis y set de la matinada, es fos convocat clandestinament a la hora insòlita en casa del senyor Lluís València, oÿdor militar, ha effecte de distribuir-se y partir-se los llochs valents per la inseculació faedora pròximament, sens fer·o entenedó ni avisar a dit deputat ecclesiàstich, a qui [toca] y pertany en la nominació y distribució de dits llochs, tant com a quiscú d'ells com segons capítols de Cort, la ensaculació se dega fer per nominació de tots los consistorials unànimes y conformes majorment, no trobant-se algú dels impedits, la qual(s) nominació y distribució de llochs nul·la[a] és gravatòria y perjudicial a dit deputat ecclesiàstich y és nul·lament feta tant per ser lo lloch insòlit y una no acostumada, furtiva y clandestinament, com per no ésser la nominació de tots los consistorials inte(r)venints[b] y unànimes y conformes. Per so y altrament, sient de nul·litat de la dita nominació y de tots qualsevols actes y deliberacions, axí clandestinament fetas, requirent als qui passe avant en la dita nominació ni aquella entrega sensa son consentiment, altrament protesta del manifest agravi se li fa y de [...] en son cas y lloch. *Requirens notarium.*

196 /1v *Die sabbati* XII *julii* MDCLIII, *Barcinonae, in consistorio dominorum deputatorum instante dicto domino deputato ecclesiastico presenti scriptura fuit presentata admodum illustribus deputatis[c] militari, regali, auditoribus computorum ecclesiastico et militari presentibus pro testibus Josephus Cortes et Josepho Blanch, virgariis dicti consistorii dicto die dicti domini deputati militaris et regalis et auditores ecclesiasticis et militaris fecerunt responsionis sequente:*

«Responent lo senyors deputats militar y real, y oÿdors ecclesiàstich y militar, a una scriptura presentada per part del senyor deputat ecclesiàstich, contenint un[d] dissentiment a la partició dels llochs[e] que·s tenen de[f] proposar a sa magestat, que Déu guarde, per la inseculació pròxim fahedora, feta en casa de dit senyor oÿdor militar, diuen y responen que reb una gran equivocació que se sien ajuntats per partir los llochs proposadors per la dita insaculació, com aquells se haguessen ja partits molts dies ha, quant dit senyor deputat ecclesiàstich dexà per molts dies de venir en consistori, y que a ésser estada cosa, la junta que vuy han tinguda prejudicial a son puesto, sens dubte lo haurian avisat, que sols

a. carta reial intercalada entre els folis 194v-195r del trienni 1650-1654.
b. escriptura i resposta intercalades entre els folis 195v-196r del trienni 1650-1654.

a. nul·la, *interlineat.*
b. inte(r)venints, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, ecclesiastic.
d. a continuació ratllat, pactes.
e. a continuació ratllat, que pretén ésser sé fet.
f. a continuació ratllat, in.

han tractat de[a] revèurer la llista de les persones que[b] dits consistorials havian deliberat proposa(r), a fi y effecte que aquelles tinguessen les qualitats necessàries per a ser proposades, y que per dit respecte ni altre, may han dexat de convidar-lo per lo consistori, en tant que lo die de sanct Cristòfol, de matí y tarda, lo enviaren a sercar per dit negoci, y altres que·s offerien, y no fou possible, per estar dit senyor deputat ecclesiàstich fora ciutat. Y perquè entenga que lo desig de dits consistorials és no fer-li ningún prejudici, le diuen y[c] notificaren, que demà de matí se tornaran ajuntar a les set hores en la present casa de la Deputació, a effecte de acabar la revista de les persones que han de ser proposades, y que si gusta de trobar-se, podrà donar son vot, com los demés, *requirens notarium».*

Testes sunt Hieronymus Gali et Isidorus Riambau, notariis cives Barcinonae.

---

196 /2r Dilluns, a 14 de juliol 1653. A.

Lo[d] degà y canonge Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, protesta que la nominació feta per vostra senyoria, que de present s'és llegida, és nul·lament feta per no ésser feta per los deputats y oÿdors unànimes y comformes, y axí dissent ha ella, y estich y persevero a las protestas presentadas per dit effecte, requirint al nottari que·n lleve acte.

Fou presentada esta scriptura dit dia als senyors deputats militar y real, oÿdors ecclesiàstich y militar[e] en consistori junts, presents per testimonis Jaume Cases, velluter, y Joseph Cortès, veler, los quals feren la resposta següent:

«Responent los deputats militar y real, y oÿdors ecclesiàstich y militar, a una scriptura presentada per lo degà Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, diuen, estant y perseverant en les altres respostes fins assí fetes, que se admiran molt de[f] la pretensió de dit deputat ecclesiàstich, pus no ha volgut assistir a consistori, essent estat convidat per dits deputats y oÿdors, a effecte de proposar a sa altesa les persones per a la insiculació pròxim fahedora, si y conforme per lo verguer és estada feta relació en consistori. *Requirens notarium.»*

a. revèurer la llista de, *interlineat, damunt* remirar y assentar *ratllat.*
b. *a continuació ratllat,* quiscú de.
c. y notificaren, *interlineat.*
d. *escriptura i resposta intercalades entre els folis 195v-196r del trienni 1650-1654.*
e. *a continuació ratllat,* presents.
f. *a continuació ratllat,* dit.

De quibus quae, et cetera. Presentibus pro testibus Hieronymo Gali et Isidoro Riambau, notariis, civibus Barcinonae.

---

197 /1r Dimecres, a 16 de juliol 1653. Don Jaume Cases, velluter, y Joseph Cortès, veler. B.

Molt[a] il·lustre senyor.

No pot deixar de repetir lo degà y canonge de la Seu de Barcelona, Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, la contradicció maniffesta, consultant de las respostas per vostra senyoria fetas a sas protestas, puix en resposta feta als 12 de juliol corrent diu estes formals paraules: «Diuen y responen que reb una gran equivocació que se sien ajuntats, per partir los llochs proposadors per la dita insiculació, com aquells se aguessen ja partits molts dies ha, quant dit senyor deputat ecclesiàstich deixà per molts dies de venir en consistori». Y després en la resposta feta als 14 de dit mes de juliol, a altra protesta, diuen estes paraules: «Diuen, estant y perseverant en les altres respostas fins assí fetes, que se admiren molt de la pretenció de dit deputat ecclesiàstich, puix no ha volgut assistir a concistori, essent convidat per dits deputats y oÿdors, a effecte de proposar a sa altesa las persones per a la insiculació pròxim fahedora, si y conforme per lo verguer és estada feta relació en concistori». De les quals, patentment resulta, o no tenir memòria vostra senyoria de sos fets propris y respostas, o que vol offuscar y enbaraçar ab respostas equívocas y encontradas la veritat. Per lo que dit deputat ecclesiàstich està y persevera en sas contradiccions, y no creu que lo verguer aja feta la relació que·s diu, puix per sa indisposició no pogué dit deputat ecclesiàstich assistir al concistori, y no perquè no·y volgués anar, quant y més que dit deputat ecclesiàstich avia de ser convidat, tant a la nominació, destribució y pertició de les persones anomenadores com per a proposar los anomenadors, ni podie assistir en la proposició de ditas personas, nul·lament anomenades, sens aprobar la nominació, la qual, com sie nul·lament feta, no-res-menys // 197/1v // ho és la dita proposició; a més de què no s'és feta dita presentació a sa altesa real per lo concistori, puix tres dels deputats y oÿdors no fan concistori, ni per dit effecte pot valer-se de la paraula del deputat real, de la qual en la resposta feta en la primera requesta fa alarde, *requirens notarium.*

---

a. *escriptura intercalada entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.*

197 /2r *Sebastianum Costa, scribam maiorem Generalis Cathaloniae*. C.

Senyor[a] don Fernando Gaytán, capellà de honor de sa altesa lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, jutge apostòlich de la molt reverenda Cambra Apostòlica en lo present principat de Cathalunya.

A notícia dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, ha previngut com per vostra mercè, com ha jutge apostòlich de la molt reverenda Cambra Apostòlica, són estadas proferides censuras contra lo molt il·lustre y reverent senyor lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la sancta Isglésia de Barcelona, deputat ecclesiàstich lo trienni corrent del[b] General de Cathalunya, a fi y effecte de compel·lir al dit del Rosso a donar comte y rahó dels fruÿts ha rebuts del bisbat de Barcelona, tant en vida del molt il·lustre y reverent senyor don Garcias Gil Manrrique, bisbe[c] de dita ciutat, com després de seguida la mort de aquell, en[d] sede vacant, a la molt reverent Càmera Apostòlica, y per ella a vostra mercè en lo nom sobredit, per lo que és estat impedit dit del Rosso del exercisci de llur càrrech de deputat per alguns dies, en gran dany de la Generalitat, las quals censuras y demés procehiments fets contra dit del Rosso són[e] nul·los y molt prejudicials al consistori de dits senyors deputats, perquè a més que, segons disposició de dret comú, los magistrats majors temporals, com[f] ho són los deputats del General de Cathalunya, durant llur càrrech no poden ser convinguts en judici ni molestats per ningun tribunal o jutge, és també ús y consuetut immemorial, inconcussament observada en la casa de la Deputació, que ningun consistorial, deputat o oÿdor de comptes, durant lo trienni, pot ésser convingut en judici ni molestat per algun jutge, tant ecclesiàstich com secular, perquè[g] altrament se supediria la bona administració de dit General; y de molts exemplars recòndits en lo archiu de dita casa, consta que en les ocasions que se han fets y volguts fer procehiments contra algun consistorial, tant per jutge ecclesiàstich com secular, acerca de convenir-lo en judici, *etiam* ab comminació y publicació de censuras ecclesiàsticas, se és opposat lo consistori, y sempre los dits jutges, tant ecclesiàstichs com seculars, han tingut a bé de suspèndrer y revocar tots y qualsevols procehimens judicials fets contra los //197/2v//[a] consistorials[b]. Axí que, essent dit degà del Rosso, com de present és, altre dels molt il·lustres concistorials, y lo cap y president del consistori, no se ha pogut procehir contra de aquell, ab la sobredita publicació de censuras, ni altrament, ans bé se devia aguardar que hagués acabat llur càrrech per a poder-lo compel·lir en judici a la pretesa reddició de dits comptes. Per lo que y altrament, lo sýndich de dit General, per lo interès, praerogativas y preheminències de aquell, a vostra mercè supplica y, en quant menester sia, lo requereix e interpel·la que tinga a bé de revocar e anul·lar tots y qualsevols procehiments fets contra dit deputat ecclesiàstich ab tot effecte, y de dita revocació fasse constar al molt il·lustre consistori, y, juntament, tinga a bé de abstenirse de demanar-li cosa alguna judicialment durant llur càrrech, que altrament, seria forsós a dits senyors deputats y oÿdors de comptes, per complir a la obligació de sos officis, valer-se de aquells remeys que segons dits capítols y actes de Cort, poden y ha acostumat valer-se contra las personas qui impedeixen als deputats lo exercisci de sos officis[c] y la administració y govern del General. *Requirens, et cetera*.

Die jovis XVII *julii* MDCLIII *Barcinonae, instante Paulo de Lloselles, domicello Barcinonae domiciliato, syndico Generalis Cathaloniae, presente me Sebastiano Costa, notarius, scriba majore Generalis Cathaloniae, huiusmodi scriptura fuit presentata dicto nobili Fernando Gaytan, judici apostolico reverendae Camerae Apostolicae, personaliter reperto in domo suae solita residentiae, sita prope ecclesiam Divi Michaelis Barcinonae, qui accepta copia sibi tradita habens eam prolecta verbo respondendo dixit,* que se aturave lo terme de dret de respòndrer. *De quibus, et cetera. Que, et cetera. Presentibus pro testibus magnifico Paulo Astor, domicello Barcinonae domiciliato, et Petro Vilella, juvene botigerio telarum Barchinonense*.

a. escriptura intercalada entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.
b. del General de Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat, en sede vacant interlineat.
d. en sede vacant, *interlineat.*
e. a continuació ratllat, estats.
f. com ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*
g. perquè altrament .... com secular, *interlineat al marge esquerre.*

---

197 /3r D.

Senyor[d] don Manuel Lopes, jutge mer exequutor y commissari general per la molt reverenda Cambra Apostòlica, en lo present principat de Cathalunya.

a. a continuació repetit, los.
b. a continuació ratllat, procehiments judicials fets contra los consistorials.
c. a continuació ratllat, als.
d. escriptura intercalada entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.

[*1653*]

A notícia dels molt il·lustres senyors deputats y[a] oïdors de comptes del General de Cathalunya, ha pervingut com[b] a instància de vostra mercè y lo procurador fiscal de la molt reverenda Cambra Apostòlica, són estadas proferidas censuras per lo reverent don Fernando Gaytán, capellà de honor de sa alteza lo sereníssim senyor don Juan de Àustria, jutge apostòlic, per dit effecte per vostra mercè deputat y nomenat contra lo molt il·lustre y reverent senyor lo doctor Paulo del Rosso, degà y canonge de la sancta Iglésia de Barcelona, deputat ecclesiàstich lo trienni corrent del General de Cathalunya, a fi y effecte de compel·lir al dit del Rosso a donar compte y raó dels fruïts ha rebuts del bisbat de Barcelona, tant en vida del molt il·lustre y reverent senyor don Garcias Gil Manrrique, bisbe de dita ciutat, com després de seguida la mort de aquell, en sede vacant[c], a la molt[d] reverent Cambra Apostòlica, y per ella a vostra mercè, en lo nom sobredit, per[e] lo que és estat impedit dit del Rosso del exercici de llur càrrec de deputat per alguns dies[f], en gran dany de la Generalitat, las quals censuras y demés procehiments fets contra dit del Rosso són nul·los y molt praejudicials al consistori de dits senyors deputats, perquè, a més que segons disposició de dret comú los magistrats majors temporals, com[g] ó són los deputats del General de Cathalunya, durant llur càrrec no poden ésser convinguts en judici ni molestats per[h] ningun tribunal o jutge, és també[i] ús y consuetud immemorial[j], inconcussament observada en la casa de la Deputasió, que ningun consistorial, deputat o oïdor de comptes, davant lo trienni, pot ésser[k] convingut en judici ni molestat per algun jutge, tant ecclesiàstich com secular[l], perquè altrament se impediria la[m] bona administració de dit General, y de molts exemplars recòndits en lo archiu de dita casa consta que, en[n] las occasions que se han fets[o] y volguts fer procehiments contra algun consistorial, tant per[p] jutge ecclesiàstich com secular, acerca de convenir-lo[q] en judici, *etiam* ab comminació y publicació de censuras ecclesiàsticas, se és[r] opposat lo consistori, y sempre los dits jutges, tant ecclesiàstichs com seculars, han tingut a bé de suspènrer y revocar tots y qualsevols procehiments judicials fets contra los consistorials, axí que, essent dit degà del Rosso, //197/3v// com de la present és, altre dels molt il·lustres consistorials, y lo cap y praesident del consistori, no se ha pogut procehir contra de aquell, ab la sobredita publicació de censuras ni altrament, ans bé se devia aguardar que hagués acabat llur càrrec per a poderlo compel·lir en judici, a la praetesa reddició de dits comptes. Per lo que y altrament, lo sýndic de dit General, per lo[a] interès, praerrogativas y praheminències de aquell, vostra mercè supplica, y en quant menester sia, lo[b] requereix e interpel·la que tinga a bé de revocar y[c] anul·lar tots y qualsevols procehiments fets contra dit deputat ecclesiàstic[d] ab tot effecte, y[e] de dita revocació fasse constar al molt il·lustre consistori y[f], juntament, tinga[g] a bé de abstenir-se de[h] demanar-li cosa alguna judicialment durant llur càrrec, que altrament se veria forssós a dits senyors deputats y oïdors de comptes per cumplir a la obligació de sos officis, valer-se de aquells remeys que, segons drets[i], capítols y actes de Cort[j], poden y han acostumat valer-se contra las personas qui impedexen als[k] deputats lo exercici de sos officis y la[l] administració y govern del General. *Requirens, et cetera.*

Die jovis XVII *julii* MDCLIII *Barcinonae, instante Petro Paulo de Lloselles, domicello Barcinonae domiciliato, syndico Generalis Cathaloniae, presente me Sebastiano Costa, notarius, scriba majore Generalis Cathaloniae, huiusmodi scriptura presentata fuit dicto nobili Emanueli Lopes, judici mero exequutori et commissarrio generali pro reverenda Camera Apostolica, in presenti Cathaloniae principatu, personaliter reperto in domo suae solitae habitationis, sitae in capite vici de Paradis, coram Ecclesia majori Barcinonae, qui accepta copia sibi liberata habensque eam prolecta verbo respondendo dixit,* que·s retenia lo terme de dret per respondre. *De quibus, et cetera. Quae, et cetera. Presentibus pro testibus discreto Onophrio Morera, notario publico villae Figueriarum, et Petro Balle, causidico civitatis Gerundae.*

a. y oïdors de comptes, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* per.
c. en sede vacant, *interlineat al marge esquerre.*
d. molt, *interlineat.*
e. per lo que ... Generalitat, *interlineat al marge esquerre.*
f. *a continuació ratllat,* sens.
g. com ó ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*
h. *a continuació ratllat,* qualsev.
i. també, *interlineat.*
j. *a continuació una paraula ratllada.*
k. *a continuació ratllat,* molestat per.
l. *a continuació ratllat,* per imped.
m. *a continuació ratllat,* admi.
n. *a continuació ratllat,* totas.
o. fets y, *interlineat.*
p. *a continuació ratllat,* la co.
q. lo, *interlineat.*
r. *a continuació ratllat,* sempre.

a. lo, *interlineat, damunt* llur, *ratllat.*
b. lo ... que, *interlineat al marge esquerre.*
c. y anul·lar, *interlineat.*
d. *a continuació una paraula ratllada.*
e. y de dita ... consistori, *interlineat al amrge esquerre.*
f. *a continuació ratllat,* no in.
g. tinga a bé de, *interlineat damunt* de, *ratllat.*
h. *a continuació ratllat,* no.
i. drets, *interlineat.*
j. *a continuació una paraula ratllada.*
k. als deputats, *interlineat al marge esquerre.*
l. *a continuació ratllat,* bona.

197 /4r *Respondiendo*[a] *don Manuel López, comissario general de la más reverenda Cámara Apostólica en este principado de Cathalunya, a una scriptura que le á sido presentada por parte del síndico general, que enpieça* «A notícia» *y acava* «*Requiéranse*», *dice que su yntención en proceder contra el reverendo doctor Pablo del Ros(o), deán y canonigo de la santa Iglesia desta ciudad, a que dé qüentas del seqüestro que tubo, en tiempo del govierno francés, de los fructos desta dicha ciudad y obispado, así biviendo el senyor don Garci Jil Manrrique, su obispo, como después de su muerte, á sido y es sin perjuicio de qualesquier bullas apostólicas que ayan sido concedidas por lo sumos pontífices al General, con las quales se suspenda la petición del fiscal de la Cámara en raçón de la redición de las qüentas, siendo diputado dicho deán, sino que usando la dicha Cámara Appostólica del derecho que tiene por ser ynterés suyo previlegiado, se á de entender que no están estas deudas comprehendidas en dichos privilegios ni se puede persuadir a que los sumos pontífices ayan concedido semejantes gracias, ynpidiendo las cobranças de sus deudas fiscales durante el trieno, siendo en perjuicio de la dicha Cámara Apostólica; y caso negado, que el General tubiera previlegios que concedieran dicha suspensión, no siendo aplicados, no pueden ellos ni otra observancia de tribunales seglares ni ecclesiásticos, hacer perjuicio a los yntereses y cobranças camerales. Con todo, deseando prozeder con toda justificación en echo tan grave, por la esempción que se alega en dicha scriptura, pidiendo se suspendan las qüentas del dicho deán por ser diputado, y para que pueda dar satisfación al illustríssimo y reverendíssimo señor nuncio de su Santedad, en estos reynos de España, como collector general de los derechos camerales, pide*[b] *al síndico se dé copia auténtica de los privilegios que dicho General tiene, en que deroga el poder proceder contra el dicho deán durante //* 197/4v *// el trieno, para que, visto y mirado, pueda resolver lo que pareciere más combeniente siendo de justicia*[c]. *Requerido a vos, scrivano mayor del General, que de la escriptura presentada no libréis copia auténtica sin ynserción desta respuesta.*

Die XXI *julii* MDCLIII *in scribania majori Generalis Cathaloniae per dictum Lopes fuit tradita*[d] *hec responsio mihi, Sebastiano Costa, scriba majori Generalis Cathaloniae, personaliter existenti in scribania majori dicti Generalis, requirens me quatenum de dicta scriptura absque presenti responsionem copiam auctenticam non traderem neque liberarem. Presentibus pro testibus Isidoro Riambau, notarius, et Jacobo Bravo, tapisserio, civibus Barcinonae.*

No[a] *quieren acceptar esta respuesta los senyores deputados que no sea habilitada por los assessores, porque están en forma de requesta y ha de ser en forma de supplicación.*

a. resposta intercalada entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, y requiere.
c. a continuació ratllat, protestando que si retardare el dar dicha copia procederá adelante contra el dicho deán por los medios y fuerças en derecho permitidas pués no se perderá por el deseo de asegurarse de no causar perjuicio.
d. a continuació ratllat, copia.

---

197 /5r *Tradita copia 11 augusti 1653.*

Die octava aprilis 1477.

Quoniam[b] *magnificus dominus Michael de Gualbes, miles in civitate Barcinonae domiciliatus, instavit et obtinevit literas monitorias sub pena excomunicationis ab honorabili domino officiali reverendi domini Barchinonensi episcopi, adversus nobilem dominum Matheum de Moncada, deputatum Generalis Cathaloniae et nobilem domnam Aufresinam de Moncada, eius uxorem, tentat et valet facere contra eos exequutionem virtute retroclami in curia honorabili vicarii Barcinonae, ratione certarum pretensarum pensionum*[c] *debitarum censualis mortui, quod dicti nobiles conjuges, ut asseritur faciunt et prestant dicto domino Michaeli Gualbes et dictus dominus Matheus de Moncada, deputatus, proposuit in consistorio dominorum condeputatorum suorum, quod ipse et dicta nobilis uxor sua voleban gaudere prerogativis et praeheminetiis ratione dicti officii deputati, et eo durante omnes alii deputati praedecessores sui usi fuerunt in similibus casibus. Propterea reverendus dominus frater Anthonius Delgado, magister in sacra pagina, Franciscus Ramis, civis Barcinonae, una cum dicto nobili Matheo de Moncada, deputato Generalis principatus Cathaloniae, et multium honorabiles viri, domini Marchus Sartado, canonicus Urgellensis, et Joannes Saportella, domicellus, auditores computorum dicti Generalis, una cum honorabile Joanne Rossell, decretorum doctore absente a praesenti civitate Barcinonae, de consilio //* 197/5v *// honorabili Arnaldi Mas, Anthonii Mitjans, Petri de Clariana et Geraldi Gordiola, legum doctorum, ac etiam honorabili Petri Boquet, alterius ex assessoribus dicti Generalis, qui omnes fuerunt concordes super et de infrascriptis visa quadam deliberatione facta per reverendum dominum ar-*

a. no quieren ... supplicación, *interlineat al marge esquerre.*
b. escriptura intercalada entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat, censu.

[1653]

chiepiscopum Tarrachonensis et alios condeputatos suos nona decembris anno 1446; et viso quadam actu tempore reverendi domini fratris Anthonii Petri, abbatis monasterii Montisserrati, et aliorum condeputatorum suorum 19 julii 1459; visa etiam quadam litera per reverendum fratrem Pontium Andreum, abbatem Rivipulli, et alios condeputatos suos emanata nona februarii 1470; visa inquam alia deliberatione per reverendum fratrem Michaelem Sampso, abbatem Sancti Salvatoris de Breda, et alios condeputatos suos facta 22 augusti anno 1472; visisque capitulis domus et informati de praedictis in similibus observatis, deliberarunt in sequentem, virtum doctorum iuris peritorum, quod attento quod domini deputati et auditores computorum eorum triennio durante deserviunt officio et servitio publicis totius principatus Cathaloniae, nec possunt aut debent in his aliquo modo turbari et seu impedire, propterea, dictus nobilis Matheus de Moncada, unus ex dictis dominis deputatis a quoquam eius triennio durante et in tali servitio et vacatione rei publicae existente, non potest impetiri aut conveniri neque eius dicta nobilis uxor et socia, quia amb sunt unum corpus et una caro et sic conuscat et gaudet eadem prerogativa honore et privilegio // 197/6r // *queque dicta nobilis uxor sua deserviendo prout dicti nobilis mariti sui praesentis est in haec civitate, ubi ad est consistorium dominorum prerogativarum et praeheminentiarum, si ab aliquo aut ab aliquibus impetantus aut conveniantur fiat solita provisio per dominos deputatos contra impetentes et sic turbantes dictum officium dominorum deputatorum et auditorum computorum.*

Vidit Mitjans. Vidit Petrus Boquet, assessor. Vidit Guardiola. Vidit Arnaldus de Mas.

Ita notatum est in libro Anthonii Llombart, folei 1, pagina 2[a]. Concordat cum originali, Costa, scriba majori Generalis Cathaloniae.

---

197 /8r Insiculacions a 15 de juliol 1653. A.

Sereníssim[a] senyor.

Lo consistori dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya,[b] unànimes y conformes[c] disposan los capítols de Cort, inseguint[d] la[e] voluntat de sa magestat, que Déu guarde, segons que per vostra altesa los és estat explicat[a], presenten[b] dos memorials contenints los nulos[c] noms de les persones que han y se troban insiculadas en esta casa, ab nota de las que per leals vassalls de la magestat eran estadas desensiculadas. Y axí mateix, notat las personas que ha arribat a notícia de dits deputats[d] ésser insiculades ab privilegis de França, ésser mortas y ésser ben passadas al enemich.

Lo altre memorial conté las personas que dits deputats anomenan en lloch de les persones mortas, trànsfugas y que eran insiculadas ab privilegi de França, y axí mateix algunas personas hipernumeràrias per als llochs que vostra altesa aparega o en el lloch de las anomenadas novament, o de las que ja ó estaven antes, asseguran sols dits deputats y oÿdors ha vostra altesa, que si alguna persona de las qui estavan ja anomenadas o de las que ja novament anomenan, li falta alguna qualitat de las requisitas[e] per al major servey de sa magestat, és, o perquè no ho han advertit, o se són enganyats, essent la naturalesa dels hòmens molt subjectes a ditas fragilitats[f], y axís ha vostra altesa supplican estime la intenció la qual, com és estada feta sempre de servir a sa magestat y donar gust a vostra altesa.

197 /9r Lista dels que[g] anomenan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per a ser inseculats en la inseculació pròxim fahedora.[h]

Oÿdor ecclesiàstich de Tortosa: en lo lloch del[i] doctor Christòphol Segura anomenen lo doctor y canonge Vicens Prexens, oÿdor ecclesiàstic de la matexa Isglésia; en lloch del doctor Francesc Aguiló anomenan mossèn Joan Pagès, canonge de la matexa Iglésia; en lo lloch de don Hieònim Agulló anomenan don Emanuel de Llupià; en lo lloch de don Lluís de Scal·la anomenen don Francesc Taquí, oÿdor real de Barcelona; en lloch de Narcís Feliu anomenan Raphel Guinart[j], deputat militar de Perpinyà; en lo lloch de Nicolau Simon y Compte anomenan mossèn Joan Reart, oÿdor militar de Perpinyà; en lo lloch de Francesc Pont de Oseja anomenan mos-

a. memorial intercalat entre els folis 196v-197r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, inseguint.
c. a continuació ratllat, inseguint conforme.
d. a continuació ratllat, lo que per vostra alteza.
e. la, *interlineat.*

a. a continuació ratllat, proposen.
b. a continuació ratllat, a vostra altesa.
c. nulos, *interlineat.*
d. a continuació ratllat, tenir priv.
e. a continuació ratllat, segons se requereix.
f. a continuació ratllat, asseguran.
g. que anomenan, *interlineat, damunt de* noms que proposan, *ratllat.*
h. a continuació ratllat, lo doctor y canonge Vicens.
i. del, *interlineat.*
j. a continuació ratllat, per la.

sèn Anton Reart, deputat(s) real(s) Perpinyà; en lo lloch de Jacinto Armangou anomenan mossèn Raphel Boldó, que ja estave insiculat per oÿdor de la matexa vegueria; en lo lloch de mossèn Raphel Boldó anomenan lo doctor misser Ignaci Meralt; en lo lloch de misser Joseph Scuder anomenan mossèn Joseph Montalt y de Rius, que ja estave insiculat en oÿdor real de la mateixa vegueria; // 197/9v // en lo lloch de mossèn Joseph Montalt y de Rius anomenan lo doctor Joseph Aleny; en lo lloch de misser Hieròn Jaubert anomenan mossèn Hiacinto Ham, qui ja estave insiculat en oÿdor de la mateixa vegueria; en lo lloch de mossèn Hiacinto Ham anomenan mestre Francesch Sabater[a]; en lo lloch de oÿdor real, de Honorat Contort, mercader, que era de mossèn Agustí Oriola, anomenan mossèn Honophre Delfau, deputat militar de la vegueria de Barcelona; en lo lloch de misser Francesc Soler anomenan mossèn Miquel de Boxadors, deputat real de Barcelona; en lo lloch de misser Benet Anglasell anomenan mestre Miquel[b] Munts, qui ja estave insiculat en oÿdor de la matexa vegueria; en lo lloch de mestre Miquel del Munt anomenan mossèn Francesc Grau, vegueria de Tarragona, oÿdor militar; en lo lloch de Bonaventura Pedrolo anomenan mossèn Raphel de Llorens; en lo lloch de mossèn Miquel Quintana anomenan mossèn Juan Torrell de Monroig, deputat ecclesiàstic i religiós; en lo lloch de fra Andreu Pont anomenan fra don Anton Magarola, qui ja estave insiculat a oÿdor ecclesiàstic; // 197/10r // per transferiment de dit don Anton Magarola anomenan fra don Joan de Magarola; en lo lloch de Henrich Santmenat y de la Ruca anomenan don Anton de Peguera y Guilla; en lo lloch de oÿdor real de la vegueria de Barcelona, que ocupave mossèn Raphel Roure, anomenan mossèn Miquel Joan Massana; en lo lloch[c] de oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Ramon Roger, anomenan mossèn Luýs Claresvalls; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave mossèn Miquel Joan Magarola, anomenan mestre Francesc Berart; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave misser Phelip Vinyes, anomenan mossèn Joseph de Urrea; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave misser Francesc Joan de Magarola, anomenan mestre Jaume Boxeu; en lo lloch de deputat militar de sa vegueria de Manresa, que ocupave mossèn Gaspar de Sinispleda, anomenan[d] a mossèn Pere de Planella y Talamanca[e]; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Cervera, qui ocupave mossèn Francesc Sala, anomenan mossèn Miquel Sabater, qui ja estave // 197/10v // insiculat a oÿdor de la matexa vegueria; en lloc de dit mossèn Miquel de Çabater anomenan mossèn Francesc Çacirera, senyor de Sant Guim; en lloch de deputat militar, vegueria de Lleyda, que ocupave mossèn Luís de Scarrer[a], anomenan mossèn Juan Pau de Areny; en lo lloch de deputat militar de Lleyda, que ocupave mossèn Balthasar de Claramunt, anomenan a mossèn Joan Baltasar de Veja, que ja[b] estave insiculat en oÿdor militar de la mateixa vegueria; en lo lloch de dit Joan Baltasar de Veja[c] anomenan mossèn[d]...; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que ocupave mossèn Ramon de Calders, senyor de Pierola, anomenan mossèn Francesc Alamany; en lo lloch de deputat militar de Barcelona, que ocupave mossèn Raphel Cerdà, anomenan a mossèn Luís de Çabater, que ja estava insiculat en oÿdor militar de la matexa vegueria; en lo lloc que ocupave dit mossèn Luís de Çabater, anomenan mossèn Llorens de Bardaxí; en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Vicens Ferriol, anomenan lo doctor Hiacinto Pasqual de Puigcerdà; en lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Luís Batallé, // 197/11r // anomenan lo doctor Jaume Bruniquer; en lo lloch de oÿdor ecclesiàstic per Tarragona, que ocupave lo doctor Francesc Camps, anomenan don Joseph de Fuentes, ardiaca y canonge de dita Iglésia; en lo lloch de deputat militar de Barcelona, que ocupave mossèn[e] Jener Soler y Salvador, anomenan mossèn Joseph de Marlès, que ja estave insiculat en oÿdor militar per la vegueria de Urgell; en lloch que ocupave dit mossèn Joseph de Marlès, anomenan mossèn[f]...; en lo lloch de oÿdor militar de Barcelona, que ocupave mossèn Isidro Gorchs, anomenan mossèn Francesc Puigjaner y Nicolau; en lo lloch de[g] oÿdor militar de Barcelona, que ocupave mossèn Pere Pau Gorchs, anomenan mossèn Benet Jover; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave mestre Joan Castelló, anomenan misser Antoni Marcillo; en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave misser Ramon Trobat, anomenan misser Anthoni Comes[h]; en lo lloch de oÿdor real de Perpinyà, que ocupave mossèn Joan Jassús, anomenan mossèn Joan Saderna; // 197/11v // en lo lloch de oÿdor real de

a. a continuació ratllat, per mutació de.
b. a continuació ratllat, del.
c. a continuació ratllat, que.
d. anomenan ... Talamanca, *interlineat, damunt de* anomenan mossèn Pere de Planella y Salamanca, *ratllat.*
e. a continuació ratllat, en lo lloch de oÿdor militar de Monblanc per transferiment de mossèn Pere Planella; anomenan mossèn Pau de Planella.

a. a continuació ratllat, anomenan m.
b. a continuació ratllat, en lo lloch.
c. a continuació ratllat, anome.
d. a continuació una espai en blanc d'uns 50 mms.
e. a continuació ratllat, Francesc Soler.
f. a continuació un espai en blanc d'uns 50 mms.
g. a continuació ratllat, mossèn Pere Pau Gorchs.
h. a continuació ratllat, mossèn Miquel Sala y Magarola, anomenan misser Joseph Carda y Magarola, Pagarola, Miquel Sala, Miquel Sala, mossèn Antoni Comes.

[1653]

Perpinyà, que ocupave mossèn Francesc Camps, anomenan mossèn Gaspar Terrena; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Gerona, que ocupave mossèn Joseph Bassedes y de Biure, anomenan mossèn Francesc Duran y Descallar; en lo lloch de deputat ecclesiàstic i religiós, que ocupave[a] fra don Francisco de Montpalau, anomenan don Pedro de Copons, que ja estava insiculat en oÿdor ecclesiàstic per la Iglésia de Barcelona; en lo lloch que ocupave don Pedro de Copons, de oÿdor ecclesiàstic per la Iglésia de Barcelona, anomenan mossèn Ramon de Boxadors; en lo lloch de deputat militar, que ocupave don Pedro Reguer, anomenan don Anton Ferran; en lo lloch de deputat ecclesiàstich de Lleyda, que ocupava don Francisco Oluja, anomenan lo doctor Pere Quer; en lo lloch de deputat militar, que ocupave don Hieònim Pastor, anomenan don Agustí Guilla; en lo lloch de deputat militar, que de la vegueria de Barcelona ocupava mossèn Francesc Mostarós, anomenan mossèn Agustí Berardo; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave mossèn Joan Pau Bruni- //197/12*r*// quer, anomenan mossèn Joseph de Navel; en lo lloch de[b] oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Joseph de Navel[c], anomenan mestre Joseph Giribert, menor; en lo lloch de deputat[d] real de Barcelona, que ocupave mossèn Francesc Fitor, anomenan misser Francesc Vidal y Ros, que ja estava insiculat en oÿdor real per la matexa vegueria; en lo lloch de oÿdor real, que[e] ocupave misser Vidal y Ros, anomenan mossèn Narcís Segrera; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave mossèn Jaume Bru, anomenan mossèn Hieònim Novell; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave mossèn Hieònim Pastor, anomenan mossèn Hieònim Pastor; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave misser Gaspar Berrot, anomenan mossèn Miquel Hieònim Texidor, que ja estave insiculat en oÿdor real; en lo lloch que ocupave dit Miquel Hieònim Texidor, anomenan misser Juan Palmerola; en lo lloch de oÿdor real de la //197/12*v*// vegueria de Barcelona, que ocupava mossèn Francesc Pastor, anomenan misser Hieònym Riera; en lo lloch de oÿdor real de la vegueria de Barcelona, que ocupava misser Antoni Balle y Axada, anomenan mossèn Miquel Massart; en lo lloch de oÿdor real de la vegueria de Barcelona, que ocupave misser Joseph Vinyals, anomenan misser Joan Batista Roca y Julià; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Lleyda, que ocupava mossèn Joseph de Rocabruna, anomenan mossèn Mariano Riquer; en lo lloch de deputat

a. a continuació ratllat, don.
b. a continuació ratllat, deputat real.
c. a continuació ratllat, anomenan.
d. a continuació ratllat, militar.
e. a continuació ratllat, ocupave.

militar de la dita vegueria de Lleyda, que ocupava misser Francesc de Sagarra, anomenan mossèn Francisco de Areny; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupava misser Acasi de Ripoll, anomenan mossèn Joseph Rovira de Tarrassa; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Urgell, que ocupava mossèn Sebastià Queralt, anomenan mossèn Hieònym Cortit y de Copons; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que ocupava mossèn Juan Planes y Serra, anomenan mossèn Pere de Montaner y Solanell, qui ja estave inseculat en oÿdor militar de la matexa vegueria; //197/13*r*// en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupava mossèn Galceran Cahorts y de Soler, anomenan mossèn Joseph Cartró; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupave mossèn Joseph Ximenis y Saurí, anomenan mossèn Rafel Monner, cavaller del àbit de Calatrava; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Manresa, que ocupave mossèn Joseph de Planella, anomenan mossèn Batista de Planella; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que ocupava mossèn Ramon de Calders, anomenan misser Thomàs Tristany, carlà de Ivorra; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Puigcerdà, que ocupave mossèn Pere Pont de Osseja, anomenan mossèn Joseph de Nagrell; en lo lloch de deputat real de la ciutat de Lleyda, que ocupave misser Hieònym Pastor, anomenan misser Jaume Joan Campí y de Paüls; en lo lloch de deputat ecclesiàstich de la sancta Iglésia de Gerona, que vaca per mort del canonge Joseph Broquetas, anomenan al doctor Francesch Pejoan, canonge de dita Iglésia, qui ja estave insiculat en oÿdor; //197/13*v*// en lo lloch que ocupave de oÿdor ecclesiàstich lo discret Francesc Pejoan, anomenan lo doctor Joseph Reverter, canonge de la Iglésia de Gerona; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Tortosa, que ocupave mossèn Pere Cavaller, anomenan a mossèn Antoni de Sentís; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Tarragona, que ocupave Joseph de Ricart, anomenan mossèn Pere[a] de Nin y Tàrrega; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Manresa, que ocupave mossèn Vicens de Viladomart, anomenan[b] mossèn Sebastià de Duran y Descallar, que ja estave insiculat en oÿdor per dita vegueria; en lo lloch de dit mossèn Sebastià de Duran y Descallar, qui estave insiculat per la vegueria de Manresa, anomenan mossèn Pau Planella de Talamanca; en lo lloch de deputat real de la ciutat de Tortosa, que ocupave Francesc Reverter, notari de Barcelona, anomenan a Joseph Pinyana, mercader de dita ciutat de Tortosa, lo qual estave ja[c]

a. Pere, *interlineat, damunt de* Joseph, *ratllat.*
b. a continuació ratllat, ano.
c. ja insiculat, *interlineat.*

insiculat; en lo lloch de deputat real de la ciutat de Tortosa, que ocupava Francesch Oller, mercader de Barcelona, anomenan a Hierònym Pinyana, mercader de dita ciutat de Tortosa, lo qual estave ja insiculat en oÿdor per la vegueria de Tortosa; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que ocupava //197/14*r*// mossèn Francesch de Murat, per promoció de oÿdor en deputat per la vegueria de Urgell, anomenan a mossèn Francesch Roger de Lúria y Magarola; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que vaca per promoció de mossèn Joan de Barutell, de oÿdor en deputat de la vegueria de Barcelona, anomenan a mossèn Bernat de Folcràs; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Lleyda, que vaca per transferiment de mossèn Joan Batista de Veya, de oÿdor en deputat, anomenan mossèn Joseph Sansa; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Lleyda, que ocupava mossèn Jacinto de Toralla, anomenan mossèn Francesch de Aloy; en lo lloch de oÿdor ecclesiàstich de la Iglésia de Barcelona, que ocupave mossèn Miquel Joan Boldó, anomenan don Francisco Sans; en lo lloch de oÿdor real, que ocupave mossèn Cristòfol Sangenís, de la vegueria de Barcelona, anomenan mossèn Juan Guinart, mercader; en lo lloch de deputat militar, que occupava don Francisco de Ayguaviva per Barcelona, anomenan a don Juan Despalau y Sullà; en lo lloch de deputat real de Barcelona, que ocupave misser Joseph Massó, anomenan mossèn Francesc Fons; en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave misser Benet Margenat, // 197/14*v* // anomenan[a] misser Balthasar Aguspí; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que ocupava mossèn Juan Puigvert y Manresa, anomenan mossèn Pere Pau Çella; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupave mossèn Juan Rubí de Marymon, anomenan mossèn Joseph Taverner y de Montornés[b]; en lo lloch de deputat real, que ocupava misser Francisco Martí y Vilademor, anomenan mossèn Rafel Càrcer y Bals; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Vilafranca de Penadès, que ocupava misser Francesc Ferruz, anomenan mossèn Pere Pau de Lloselles; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Vilafranca de Panadès, que ocupave mossèn Francesc Tort y Oluja, anomenan mossèn Miquel de Riambau; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupave mossèn Luÿs València, anomenan mossèn Ramon Margalef y de Botella; en lo lloch de deputat ecclesiàstich de la Iglésia de Tortosa, que vaca per mort de don Joan de Castellbell, anomenan don Alexandre de Ros; en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupava mossèn Cristòfol Marcer, mercader, anomenan mossèn Bernat Corts, mercader; //197/15*r*// en lo lloch de deputat real de la ciutat[a] de Tortosa, que ocupava mossèn Pere Juan Pagaroles,[b] anomenan mossèn Onofre Desir, mercader; en lo lloch de deputat real de la ciutat[c] de Tortosa, que ocupave mossèn Francesc Ramon Sans, anomenan mossèn Agustí Pinyana; en lo lloch de oÿdor real de Perpinyà, que ocupave Agustí Massó, anomenan a Joseph Nebot; en lo lloch de deputat real de Perpinyà, que ocupave misser Barthomeu Soler, anomenan mestre Luÿs Lafarga; en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Jacinto Sala, anomenan misser Luÿs Ferrer; en lo lloch de oÿdor militar de[d] Barcelona, que ocupave mossèn Juan Batista Rubió, anomenan[e] mossèn Hierònym Xammar; en lo lloch de oÿdor militar de Barcelona, que occupave mossèn Francesc Par, anomenan mossèn Fèlix de Miralles; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que occupave mossèn Joseph Porta, anomenan mossèn Felip de Ferreres; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que vaca per mort de mossèn Joseph de Serranta, anomenan mossèn Joseph de Sentís, cavaller[f] del àbit de[g] Alcàntara; //197/15*v*// en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Gerona, que ocupave mossèn Narcís Roger, anomenan mossèn Pere Desbach; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Balaguer, que ocupave mossèn Juan Batista de Monsonís, carlà de Gerp, anomenan mossèn Francesc Gamis y Falcó; en lo lloch de oÿdor real de Tortosa, que vaca per mort de mossèn Pere Juan Miravall, anomenan mossèn Dionís Magarola; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, que ocupava mossèn Llorens de Sinisterra y Santaugeni, anomenan mossèn Francisco de Càncer[h]; en lo lloch de oÿdor real de Torroella de Mongrí, que ocupave mossèn Joseph Vaquer, anomenan mossèn Janís Martí[i]; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Balaguer,[j] que ocupave mossèn Juan Batista Queralt, anomenan mossèn Juan de Vega; en lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Cervera, que ocupave mossèn Garau Raset, anomenan mossèn Joan Batista Rovira y de Josà; en lo lloch de deputat militar de la vegueria de Tàrrega, que ocupave mossèn Francesc Sullà, anomenan mossèn Ramon Minguella y de Figarosa, y sa resulta a Hierònym Casanovas.

a. *a continuació ratllat,* anomenan.
b. *a continuació ratllat,* en lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que ocupave mossèn Cristòfol Marcer, anomenan.

a. ciutat, *interlineat, damunt de* vegueria,*ratllat.*
b. *a continuació ratllat,* anomenan.
c. ciutat, *interlineat, damunt de* vegueria, *ratllat.*
d. de Barcelona, *interlineat.*
e. *a continuació ratllat,* bió; anomenan.
f. cavaller, *interlineat, damunt de* cavaller, *ratllat.*
g. *a continuació ratllat,* Calatrava.
h. *a continuació ratllat,* cavaller.
i. *a continuació ratllat,* Xaragay.
j. *a continuació ratllat,* lista.

[1653]

197/16r

Persones nomenades supranumeràriament.

Per la Iglésia de Urgell per a deputats: lo doctor Jacinto Sansa, canonge de dita iglésia, que[a] ja[b] està inseculat en oÿdor ecclesiàstich, y per sa resulta, don Jayme de Copons[c], canonge de Urgell; per lo lloch ecclesiàstich[d] de Tarragona, don Thomàs de Lanuça; per la Iglésia de Gerona, lo canonge Pere Coderch; per la Iglésia de Leyda, lo canonge Janer; per la Iglésia de Elna, lo canonge Pujol.[e]

Deputats y oÿdors religiosos: don Jayme Meca y Terça, que ja està insiculat en oÿdor, y en sa resulta, don Miquel Tort, obrer de Ripoll; per altre lloch[f] de[g] deputat religiós anomenan fra Ramon de Soler, del àbit de Sant Juan; per altre lloch de deputat religiós anomenan lo doctor[h] prior Joseph de Jalpí y Julià, y en sa resulta, fra Esteva Fàbregas y de Prat; // 197/16v // per altre lloch de deputat religiós anomenan fra don Felip de Boxadors que ja està enseculat en oÿdor, y en sa resulta, fra don Juseph Junyent; per lo lloch de deputat noble anomenan don Martín Valero Franquesa; per[i] altre lloch de deputat noble anomenan don Anton de Camporrells; per lo lloch de deputat de Barcelona anomenan lo doctor Fermí Pual; per lloch de oÿdor militar de la vegueria de Tarragona anomenan Francisco de Valls y Frexa; ítem a Juan de Gras y Sans; per lloch de noble anomenan don Joseph Taquí; per lloch de militar de Perpinyà, mossèn Luÿs Canter.

197/1r

Llista de deputats y oÿdors.

La casa de la Deputació del General del principat de Cathalunya y lo comptats és governada y administrada per sis consistorials, ço és, tres deputats y tres oÿdors de comptes, lo primer deputat és eclesiàstich, lo segon del stament militar, lo tercer del stament real, y axí mateix, dels oÿdors de comptes, lo primer és ecclesiàstich, lo segon del stament militar y lo tercer del stament real. La nominació y elecció de dits deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya se fa, de tres en tres anys lo die de sancta Magdalena als 22 del mes de juliol, per via de extracció y trahent a·ssort de aquells que estan insiquulats a cadahú de dits staments y llochs, de manera que cada hun de dits consistorials se trau de la bossa particular y llista, sens que puga una sola persona, en un mateix tems, concórrer sinó una sort.

Esta extració, segons los capítols de Cort se fa precehint un mes antes les solitas diligències, ço és[a], que los deputats són tinguts y obligats scríurer concistorialment als capítols[b] de las iglésias, catedrals, pahers, jurats, concellers y procuradors de las ciutats, vilas o llochs, en les quals vegaran llochs de deputats y oÿdors, a fi que dits payers, jurats y altres pugan fer memorial dels ciutadans y burgès-honrrats, notaris y altres persones qui acostuman ser insiculadas a la Deputació, que en ditas ciutats, vil·les, llochs, habilitan, en los quals concorren les qualitats y condicions per a dits officis necessaris.

Y després als quinse del mes de juliol, ço és, lo any de extrac- // 197/1v // ció de deputats y oÿdors, y los altres anys a 5 de maig, se fa extracció de nou persones, tres de cada estament de las inseculades a deputats y oÿdors, les quals persones, qui han de ser insiculadas en los llochs vaccans, les quals proposan dits deputats y oÿdors als insiculadors; y feta la dita insiculació se fa extració de altres nou persones per a fer la habilitació de totes les persones que poden a deputats y oÿdors, de tal manera que no poden concórrer altres persones sinó és las habilitades per dits habilit(ad)ors. E després de feta dita abilitació als 2 de juliol, dia de sancta Magdalena, se fa la extració de tres en tres anys de deputats y oÿdors de comptes.

197/2r

Llista dels llochs de deputats ecclesiàstichs: vacat, archabisbat de Tarragona; vaccat, bisbe de Barcelona; vaccat, bisbe de Lleyda;[c] bisbe de Gerona; vaccat, bisbe de Tortosa; vaccat, bisbe de Urgell;[d] bisbe de Vich; vaccat bisbe de Elna.

Deputats eclesiàstichs religiosos: lo doctor don Joseph Soler[e], prior de Sant Pere del Munt, del orde de Sant Benet, bisbat de Vich; fra don Phelip de Çabater, del orde de la religió de Sanct Joan, comenador de Térmens; lo reverent Honofre Siurana y de Bellafilla, prior de Sant Pere de Pinyarola, del orde de Sanct Benet; // 197/2v // fra Francisco de Riquer, comenador de Sant Joan de Hierusalem; *vaccat ob defectum qualitatis abbatus et quia est transfuga*, lo doc-

a. a continuació ratllat, vuy se troba.
b. ja ... en, *interlineat al marge esquerre.*
c. Copons, *interlineat, damunt de* Andorra, ardiaca y, *ratllat.*
d. ecclesiàstich, *interlineat.*
e. a continuació ratllat, per la iglésia de Vich lo canonge.
f. a continuació ratllat, de religiós.
g. a continuació repetit, de.
h. doctor, *interlineat.*
i. a continuació ratllat, lloch.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. capítols ... catedrals, *interlineat la marge esquerre.*
c. a continuació ratllat, vaccat.
d. a continuació ratllat, vaccat.
e. a continuació ratllat, canonge de la sancta iglésia de Urgell.

tor fra Andreu Pont, abat de Mer; lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, prior de Sancta Maria de la Llecuna, del orde de Sanct Benet; fra don Francesch de Miquel, de la religió de Sanct Joan, comenador de Cisterris y Ciscar; lo doctor Francesch de Mayà, prior de Sanct Thomàs, del orde de Sanct Benet; fra don Gispert Amat y Desbosch, abbat de Sanct Pere de Galligans, als 15 de juliol de 1647 fou desenseculat per leal vasall de sa magestat, que Déu guarde, y son lloc[a] fou ensiculat fra don Phelip de Elentorn, infermer de Banyoles[b], qui estava[c] insaculat en oÿdor; fra don Francisco de Monpalau, com habat de Banyoles, *vacat ob defectum qualitatis abbatus et quia est transfuga*; lo doctor Francesch Tavarner.

197 /3r Diputats ecclesiàstichs capitulars per Tarragona: lo doctor don Bernat de Cardona, ardiaca major y canonge de la sancta Isglésia de Gerona; lo doctor Miquel Sala, canonge y infermer de la sancta Isglésia de Tarragona.

Deputats eclesiàstichs[d] capitulars per Barcelona: lo doctor Miquel Joan Osona, canonge de la Seu de Barcelona; lo doctor Joseph Hierònim Besora, canonge de la Seu de Lleyda.

Deputats ecclesiàstichs capitulars per Lleyda: don Francisco de Oluja, degà y canonge de la Seu de Lleyda, *vaccat per mortem*.

Deputats ecclesiàstichs capitulars per Gerona: lo doctor Joseph Broquetes, canonge de la santa Isglésia de Gerona, *vaccat per obitum*.

Deputats ecclesiàstichs capitulars per Tortosa: don Joan de Castellbell, canonge de la sancta Isglésia de Tortosa, *vacat per obitum*; lo doctor Melquior Palau, ardiaca y canonge de la Seu de Vich, fou dit doctor Palau desinseculat per leal vassall de sa magestat, y en son lloc, als 15 de juliol 1644[e] fou ensiculat lo doctor Barthomeu Viver, sagristà y canonge de la santa Isglésia de Urgell, qui ja se trobava ensiculat en oÿdor ecclesiàstich de dita sglésia.

Deputats ecclesiàstichs capitulars per Urgell: lo doctor Jaume Ferran, canonge de la Isglésia de Urgel.

197 /3v Deputats ecclesiàstichs capitulars per Vich: lo doctor Pere Joan Damians, canonge de la sancta Isglésia de Vich.

a. a continuació ratllat, en lloch de dit fra don Gispert Amat.
b. a continuació ratllat, als 13 de juliol 1629.
c. estava, *interlineat, damunt de* estansa, *ratllat.*
d. a continuació ratllat, per Barcelona.
e. a continuació ratllat, en lloch del dit.

Deputats ecclesiàstichs capitulars per Elna: lo doctor Joseph del Viver y Santmartí, ardiaca y canonge de la sancta Isglésia d'Elna.

Oÿdors de comptes ecclesiàstichs per Taragona: lo doctor Francesch Camps, canonge de la sancta Isglésia de Tarragona, *vacat pro mutat in status in episcopum*; lo doctor Joan Batista Bartran, ospitaler y canonge de la sancta Isglésia de Tarragona; lo doctor don Diego Girón de Robolledo, canonge de dita sancta Isglésia de Tarragona.

Oÿdors ecclesiàstichs per Barcelona: mossèn Miquel Joan Boldó, canonge de la sancta Isglésia de Barcelona, *vaccat per obitum*; don Pedro de Copons, canonge de la sancta Isglésia de Barcelona; mossèn Joseph Rovira y Boldó, canonge de la dita Isglésia.

Oÿdors ecclesiàstichs per Lleyda: mossèn Francesch Margalef, canonge de la sancta Isglésia de Lleyda; lo doctor Francesch Ferrer, canonge de la dita Església, fou desensiculat per leal a sa magestat y en son lloch[a], als 15 de juliol 1644 se trobà insiculat lo doctor Pere Quer, canonge de dita Isglésia; // 197/4r // lo doctor Baldiri Galí, ardiaca y canonge de la sancta Isglésia de Lleyda.

Oÿdors ecclesiàstichs per Gerona: lo doctor Francesch Pejoan, canonge de la sancta Isglésia de Gerona; lo doctor Joan Vilar, canonge de dita Isglésia de Gerona; lo doctor Pere Orri, canonge de dita Isglésia de Gerona.

Oÿdors ecclesiàstichs de Tortosa: lo doctor Francesch Aguiló, camarer y canonge de la sancta Isglésia de Tortosa, *vacat pro obitum*, a 15 de juliol 1647 fou desinsiculat dit Aguiló, per[b] leal a sa magestat, y en lloch de aquell se trobaren lo doctor Francisco Cubells, ardiaca de Sardanya y canonge de la sancta Isglésia de Urgell, com ha fill de dit bisbat de Tortosa en defecte de capitular de dita Isglésia de Tortosa; mossèn Luís Casapera, canonge de la sancta Isglésia de Tortosa; lo doctor Christòphol Segura, canonge de la sancta Isglésia de Urgell, com ha beneficiat de la Iglésia de Tortosa, en deffecte de capitular.

Oÿdors ecclesiàstichs per Urgell: lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de la sancta Isglésia de Urgell; // 197/4v // don Luís Sabater, capiscol y canonge de dita Isglésia; don Joseph de Camporrells, canonge de dita Isglésia.

a. a continuació ratllat, del dit.
b. per ... magestat, *interlineat al marge esquerre.*

[1653]

Oÿdors ecclesiàstichs per Vich: lo doctor Anthoni Sala, canonge de la sancta Isglésia de Vich; don Enrrich de Alemany, segristà y canonge de dita Isglésia; lo doctor mossèn Hiacinto Roca, canonge dita Isglésia.

Oÿdors ecclesiàstichs per Elna: mossèn Anthoni Comter, canonge de la sancta Isglésia d'Elna; mossèn Joseph Mayner, canonge de dita Isglésia; lo doctor Francesch Comter, canonge de dita Isglésia.

Oÿdors de comptes religiosos: lo doctor Francesch Sáyz, prior de Sanct Thomàs de[a] Amer; // 197/5r // fra don Narcís de Barutell, pabordre major de Sanct Culgat del Vallès; fra Diego de Boxadors, del orde y milícia de Sanct Joan de Hierusalem; fra don Ignasi de Ripoll, camarer de Sanct Pere de Rodes, del orde de Sanct Benet; fra don Anthon Magarola, camarer de Sanct Culgat del Vallès; fra don Miquel de Torrelles, de la religió de Sanct Joan, comenador de Barcelona; fra Gabriel Casanovas, pabordre de Fillols; fra don Jaume[b] Mecha y Terça, obrer de Sanct Culgat del Vallès, del orde de Sanct Benet; lo doctor fra Joseph de Gelpí y Julià, prior de Sancta Maria de Meyà; fra don Pau de[c] Àger, de la religió de Sanct Joan[d], comenador de Tortosa; fra Joan Siurà, segristà de Banyoles; fra Hugo Montaner, pabordre de Berga.

197/5v Deputats militars de la vegaria de Barcelona: don Francesch Sala; don Joseph Amat y Desbosch; don Anthon de Perepartusa y de Vilademany, bescompte de Joch; don Gabriel de Llupià, fou dit don Gabriel, per leal a sa magestat, desensiculat, y en son lloc a 5 de maig 1642 fou ensiculat[e] don Hieròn im de Luna, y als 15 de juliol 1647, per mort de dit Hieròn im de Luna, se trobà continuat don Hiacinto de Vilanova[f]; don Enrrich Çemmanat y de Lanusa, *vaccat per obitum*; mossèn Francesch de Mostarós, *defficiebat qualitas miliciae et vaccat per obitum*; mossèn Joseph Despuny; misser Pau Xammar; mossèn Joan de Barutell; mossèn Joseph de Sarranta, *vaccat per obitum*[g]; mossèn Pere Joan Puigvert y Manrresa, *vaccat per obitum*; mossèn Pau Amat, menor; mossèn Joseph Jover; // 197/6r // mossèn Dimas Pobla, donsell; mossèn Francesch Santjust; mossèn Luís València; mossèn Francesch Puigener, donsell; mossèn Ramon de Calders, senyor de Pierola, *vacat per obitum*, a 15 de maig 1642 fou dit de Calders desensiculat per leal a sa magestat, y en son lloc insiculat lo doctor misser Joseph de Amigant, y per mort de dit de Amigant, se trobà insiculat mossèn Francesch Serra, donsell, qui ja estave insiculat per oïdor de la mateixa vegueria de Barcelona;[a] misser Francesch Soler, *vaccat per obitum*; mossèn Joseph de Jalpí; mossèn Joseph Berart, cavaller; mossèn Janer Soler y Salvador, *vacat ob deffectum qualitatis militiae*[b] *et*[c] *quia est*[d] *transfuga*[e]; mossèn Carlos de Calders y Spuny; mossèn Raphel Serdà, *vaccat quia ultra quod defecit qualitas militiae*[f] *est transfuga*; mossèn Francesch Granollachs, *vacat qui est in*[g] *Francia*; mossèn Joseph de Cruïlles y de Rejadell; mossèn Jaume Ros, donsell; mossèn Miquel Joan Granollachs, *vaccat per obitum*, lo qual als 15 de maig 1646 fou desinseculat per leal a sa (magestat), y en son lloch anomenat Joan Viver, y per mort de dit Viver se trobà insiculat mossèn Joan Batista Corbera y Santcliment, qui ja estave insiculat en oÿdor per la vegueria de Vich; // 197/6v // mossèn Joan Carreres, donsell; mossèn Narcís Ramon March; Francesch Xammar, donsell; mossèn Benet Olmera; mossèn Francesch de Tamarit; mossèn Joan Planas y Serra, *deficit qualitas militiae*; mossèn Sebestià de Miralles, donsell; mossèn Pheliciano de Sayol; mossèn Bernat March y de Gelpí, donsell; mossèn Federich Desvalls y Pol[h]; mossèn Hieròn im Cornet y Sacirera; mossèn Joseph de Caremany; mossèn Ramon de Copons; don Joan de Marimon, a 15 de juliol 1644 fou de insiculat per lleal a sa magestat, y en lloch seu se troba don Phelip Roger, en Barcelona populat.

197/7r Deputats militars[i] de la vegaria de Lleyda y sotsvegaria[j] de Pallàs: don Phelip Vilana; don Joseph de Clariana; mossèn Pheliph Descarrer y Olsinelles, a 21 de juliol 1647 fou desensiculat dit Descarrer per lleal a sa magestat, y en son lloc fou inseculat mossèn Ramon Margalef y Botella, qui estava insiculat en oÿdor militar per la vegaria de Urgell; mossèn Joseph de Rocabruna, *vaccat quia est*[k] *transfuga*[l]; lo doctor misser Francesch de Sagarra, *vaccat quia est*[m] *transfuga*[n]; mossèn Francisco Soldevila; mossèn

a. a continuació ratllat, Mer.
b. a continuació ratllat, Me y.
c. de, *interlineat.*
d. a continuació ratllat, del.
e. a continuació ratllat, en lloch del dit don Gabriel de Llupià.
f. a continuació ratllat, don Enrrich Semmanat y de la.
g. a continuació dues paraules ratllades.

a. a continuació ratllat, mossèn Francesch Serra, donsell.
b. a continuació dues paraules ratllades.
c. et, interlineat.
d. est, interlineat.
e. a continuació dues paraules ratllades.
f. a continuació quatre paraules ratllades.
g. in Francia, *interlineat, damunt de* dubitat ... transfuga *ratllat.*
h. a continuació ratllat, nt.
i. militars, *interlineat.*
j. sots, *interlineat.*
k. est, interlineat.
l. a continuació dues paraules ratllades.
m. est, interlineat.
n. a continuació dues paraules ratllades.

Luís Descarrer, *vacat per obitum*; mossèn Joseph Olmera y Altarriba; mossèn Joan de Berenguer; mossèn Baltesar de Claramunt y de Monsuar, als 15 de juliol 1644 fou desinsiculat per[a] leal a sa magestat, y en son lloch se troba mosèn Ramon de Ribes, donsell, *et vacat per obitum*; don Hieònim Ribes y de Vallgornera; mossèn Joan Llenas y Montany, cavaller.

197/7v Deputats militars de la vegaria de Gerona y sots-vegaria de Besalú: lo excel·lentíssim senyor don Enrrich Ramon Folch de Cardona òlim de Còrdova y Aragó, com a compte d'Empúries, *vaccat per obitum*, als 15 de juliol 1641 fou ansiculat en dit lloch don Joseph d'Ardena y Darnius, lo qual és fugit *ad ostes*; lo il·lustre senyor don Luís Arnandes de Còrdova y de Cardona, duch de Serna, com ha compte de Palamós, a 15 de juliol 1644, en lloch de dit compte de Palamós fou posat don Jayme d'Eril, nota que los dos llochs del comte d'Enpúrias y de Palamós són llochs adnechsos als títols de dits comptats, de tal manera manera que ningú pot ocupar aquells sinó los titulars de dits comptats, si no és que no·s trobàs titular que no tingués edat per a ser insiculat, o li falta altra qualitat que no pogués[b] obtenir aquell; don Francisco Mecha, senyor de Vergós Guerrejat; don Berenguer d'Oms y Sanctapau; don Vicens de Magarola; mossèn Francisco Çacoromina; mossèn Joseph de Colomer, donsell; // 197/8r // mossèn Joseph de Bessedas y de Bruix, *vaccat quia est*[c] *tranfuga*[d]; mossèn Raphel de Raset y de Trullàs; mossèn Francesch de[e] Cartellà y de Massanet; Loch del bescompte de Rocabertí durant la menor edat, del qual als 15 de juliol 1639 fou ensiculat don Joan de Camporrell; als 15 de juliol[f] 1647 en lloch de dit bescompte, per[g] leal a sa magestat desenseculat de Rocabertí, fou posat don Joan Grimau y de Vilafranca, lo qual lloc és propri de compte de Paralada, com a bescompte[h] de Rocabertí; don Francisco Junyent y de Pons; don Joseph de Ferrera; mossèn Ramon Spuny; mossèn Domingo Nagrell y de Orri, als 15 de juliol del any 1650 en lo lloch de dit Domingo Nagrell[i], qui fou desensiculat per[j] lleal a sa magestat, se troba Ramon de Vilanova, senyor de Cammany, qui ya estava inseculat en oïdor per dita vegueria; mossèn Francisco Bas.

Deputats militars de la sots-vegaria de Besalú: mossèn Raphel Bonaventura de Gualbas.

a. per ... magestat, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* tenir.
c. *est, interlineat.*
d. *a continuació dues paraules ratllades.*
e. de, *interlineat.*
f. *a continuació ratllat,* 1644.
g. per ... desenseculat, *interlineat al marge esquerre.*
h. bes, *interlineat.*
i. *a continuació ratllat,* fou ensiculat.
j. per ... magestat, *interlineat.*

197/8v Deputats militars de la[a] vegaria de Tortosa: mossèn Pere Cavaller, donsell, als 15 de juliol 1651 per desinsiculació de dit Pere Cavaller, per[b] leal a sa magestat, fou ensiculat Joan Sunyer, donsell de la vila de Gandesa, y per mort de aquell, mossèn Barthomeu de Salvador, y per mort de dit Barthomeu, vuy s'i troba mossèn Guillem Bru de la vila de Móra; mossèn Joan Batista de Serdà.

197/9r Deputats militars de la vila de Perpinyà: don Galceran de Cruïlles, compte de Montagut; mossèn Joseph Pagès y Vallgornera, domiciliat en Perpinyà; mossèn Francesch de Malla y Conanglell[c]; mossèn Luís Ros y Raquesens, donsell; mossèn Àngel del Pas[d]; mossèn Miquel de Maduxer y Junyent; mossèn Hieònim Perearnau; mossèn Nicholàs Simon y Compte, *ultra de festum qualitatis militiae vaccat per obitum*; mossèn Manuel Guanter; mossèn Ramon del Pas.

197/9v Deputats militars de la vegaria de Tarragona: don Joan de Camporrells; mossèn Joseph de Ricart, cavaller[e], *vaccat per obitum.*

197/10r Deputats militars de la vegaria de Servera: loch del excel·lentíssim duch de Cardona, que en virtut de dit títol ocupava lo excel·lentíssim senyor don Enrich Ramon Folch y de Cardona òlim de Còrdova y Aragó, *vacat per obitum*, nota que lo dit lloc és propri del ducat de Cardona, en lo qual vuy ha de ésser inceculat lo excel·lentíssim senyor don Lluís Folc, duc de Cardona; don Francisco de Ayguaviva y Tamarit, *vaccat quia est*[f] *transfuga*[g]; don Aleix de Fluvià y de Tort; don Christòfol[h] Hicart y de Queralt, als 15 de juliol 1644 per desensiculació del dit, per[i] leal a sa magestat, se troba don Jayme Falcó en son lloch; mossèn Joan Batista de Montserrat y de Soldevila, senyor de la Tellada; mossèn Joan Claret d'Oluja; mossèn Hieònim de Caldes; mossèn Joseph de Copons, senyor del Llort; mossèn Joseph Tort y de Paguera; mossèn Francesch Sala, *ultra deffectum militiae vaccat per obitum*[j]; mossèn Sèssar Babau y de Vilallonga; mossèn Gaspar Rovira y de Josa.

197/10v Deputats militars de la vegaria de Vich[k]: don Pedro de Raguer y de Vilagrassa, *vaccat per obi-*

a. *a continuació ratllat,* vila.
b. per ... magestat, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* dubitat de vita.
d. *a continuació ratllat,* dubitat de status.
e. *a continuació ratllat,* dubitatur de militiae.
f. est, *interlineat.*
g. *a continuació dues paraules ratllades.*
h. Christòfol, *interlineat, damunt de* Francisco, *ratllat.*
i. per ... magestat, *interlineat.*
j. *a continuació una linea ratllada.*
k. *a continuació ratllat,* mossèn Gaspar Rovira y de Josa.

[1653]

tum; don Luís Descallar, *vaccat per obitum*, als 15 de juliol 1644 fou desensiculat dit don Luís per[a] lleal a sa magestat, y en lloch d'ell se troba insiculat don Joan de Argensola; mossèn Gaspar de Vilamala y Conanglés[b]; mossèn Hiacinto Cortada y Haruga; mossèn Pheliph de Boxadós, donsell; mossèn Jaume Domènech y Desbarri.[c]

197/11r Deputats militars de la vegaria de Manrresa: mossèn Joseph Olsina y Riusech[d]; mossèn Francisco Rou y Rocafort, *defficit qualitas militae et vaccat per obitum*; mossèn Gaspar de Sinispleda, *vaccat per obitum*; mossèn Vicens[e] Ramon de Viladomar, *ultra deffectum militae vaccat quia est[f] transfuga[g]*.

Deputats militars de la vegaria de Puigcerdà: mossèn Francisco Còdol, donsell.

Deputats militars de[h] la vegaria de Vilafranca de Panadès: don Jayme de Cardona y de Semmanat; don Joseph de Ripoll; don Jayme de Magarola; Francesch Tort y Oluja fou desensiculat, y no consta que en son lloch se n'i hage posat d'altre des de l'any 1638, *vacat per obitum*; // 197/11v // mossèn Hieròmim de Miquel y Tarré; mossèn Joan Pau Lloselles.

Deputats militars de la vegaria de Monblanch: mossèn Joan de Llorach, senyor de Solivella; mossèn Ramon de Llorach; mossèn Carlos de Calders, donsell; mossèn Balthesar de Montserrat.

Deputats militars de la vegaria de Balaguer: mossèn Joan Francisco de Malgar; mossèn Nicholau de Malgar; mossèn Fructuós Queralt, *vaccat nedum propter deffectum militiae verum quia est[i] transfuga[j]*; // 197/12r // mossèn Joan de Malgar.

Deputats militars de la vegaria de Tàrrega: don Ramon de Guimarà, senyor de Ciutadilla; don Jayme Callars, fou desinsiculat als 15 de maig 1652 per lleal a sa magestat, y en son lloch se troba don Joan Despalau y Sullà; don Honofre de Alentorn; mossèn Joan Francesch Sullà, donsell, *vacat per obitum*, a 21 de juliol 1647 fou desensiculat per lleal a sa magestat, en son lloch se troba mossèn Francesch Bonaventura de Gualbes, qui ya estava inseculat en oïdor militar per la vegueria de Barcelona; mossèn Joan Batista Desvalls; mossèn Joseph de Pons, senyor de Ribelles; mossèn Francesch de Copons.

Deputats militars de la vegaria de Urgell: don Jeròmim de Agulló y de Pinós, *vaccat per obitum*; // 197/12v // don Jerónimo de Pastós y de Còdol, *vaccat ob deffectum qualitatis[a] nobilitatis*; don Dalmau de Ivorra, Dansa y Bellera, als 15 de maig 1649 fou desensiculat per leal a sa magestat y en son lloch se troba don Pedro Soler y de Paguera; mossèn Francisco de Murat; mossèn Pere Padallàs; mossèn Joseph de Phelices.

Deputats militars de la vegaria de Camprodon: mossèn Miquel Franch[b] Prat y de Senjulià[c]; mossèn Emanuel Joseph de Tort, donsell[d].

197/13r Oÿdors militars de la vegaria de Barcelona: mossèn Raphel Antich, donsell; misser Bernat Olsina, donsell; mossèn Hieròmim de Vallgornera y de Cardona; mossèn Hieròmim Çacoromina, donsell; mossèn Macià de Sanctjoan, donsell; mossèn Carlos Saleta y Roquer; mossèn Francesch Par, *vaccat ob deffectum militiae*; mossèn Francesch de Cadell, donsell[e]; mossèn Raphel de Rocabruna; mossèn Agustí de Cornet y Çacirera; // 197/13v // mossèn Anthoni Granollachs, donsell[f], als 15 de juliol 1647 fou dit Granollachs desensiculat per[g] leal a sa magestat, y en lo lloch d'ell posat Francesch de Mostarós, y per transfariment de dit Mostaró, de oÿdor a deputat, fou enciculat mossèn Francesch Pastor y de Montserrat, lo qual no té qualitat de milícia o a lo menos se dupte; lo doctor misser Francesch Serra, donsell[h], *vaccat per mortem*; mossèn Francesch Amell, cavaller; mossèn Isidro Gorchs, *vaccat ob deffectum militiae*; mossèn Joseph[i] Ximenis y Saurí, donsell, *vaccat[j] ob defectum qualitatis de militiae*; mossèn Joan Xammar; mossèn Francisco Rovira y de[k] Robbles[l]; mossèn Miquel Ramon, donsell, als 15 de maig 1646 fou desinsiculat per leal a sa magestat dit Miquel Ramon, y en lloch seu se

a. per ... magestat, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* dubitur ... vaccat per obitum.
c. *a continuació ratllat,* mossèn Joseph Olsina y Riusech; mosèn Francisco Rou.
d. *a continuació ratllat,* dubitatur de militae.
e. Vicens, *interlineat.*
f. est, *interlineat.*
g. *a continuació ratllat,* ad hostas.
h. de la vegaria, *interlineat.*
i. est, *interlineat.*
j. *a continuació ratllat,* ad ostas.

a. qualitatis, *interlineat.*
b. Franch, *interlineat.*
c. Senjulià, *interlineat, damunt de* Julià, *ratllat.*
d. *a continuació ratllat,* en la vegaria de Camprodon domiciliat.
e. *a continuació ratllat,* dubitat de morte.
f. *a continuació ratllat,* vacat per obitum.
g. per ... magestat, *interlineat al marge superior.*
h. *a continuació ratllat,* vaccat duptas.
i. Joseph, *interlineat, damunt de* Francesch, *ratllat.*
j. vacat ... qualitatis, *interlineat damunt* dubitat *ratllat.*
k. de, *interlineat.*
l. *a continuació ratllat,* vaccat ob deffectum militiae saltem, dubitat de militia.

troba mossèn Batista Ramon de Monjo, donsell; misser Luís València, donsell; // 197/14*r* // mossèn Joan Robí de Marimon, donsell, *vaccat*[a] *per obitum*; mossèn Hierònim de[b] Areny, *vacat per obitum*[c]; misser Acaci de Ripol, *vacat ob mutationem status seu assumptione clericatus*; mossèn Francesch Descallar y Ollés, donsell; mossèn Miquel Salbà y de Vallgornera, cavaller del àbit de Sanct Jaume, als 15 de juliol 1644 fou desensiculat per[d] leal a sa magestat, y en son lloch posat mossèn Joseph de Jalpí, donsell, y per transferiment del dit Gelpí, de oÿdor a deputat, se troba mossèn Francesch de Carmona, lo qual no[e] té qualitat de milícia; mossèn Hugo de Santjoan, donsell; mossèn Galceran Dusay; mossèn Gabriel Anthoni Bosser, donsell; mossèn Pau Astor, cavaller; mossèn Galceran Cahors y Clescher[f], *vacat*[g] *quia est transfuga*; mossèn Luís Sabater; mossèn Pere Pau Gorchs, cavaller, *vacat*[h] *per obitum et defectum militiae*; mossèn Lorens de Sinisterris y de Sanctaeugènia, *vaccat quia est*[i] *trasfuga*; // 197/14*v* // lo doctor misser Raphel Vilossa; mossèn Joan Batista Rubió, *vaccat per mortem*.

Oÿdors militars de la vegaria de Lleyda y sots-vegaria de Pallàs: mossèn Jacinto de Torallà, varvasor de Torallà, *vacat per obitum*, als 15 de juliol 1644 fou, per lleal vassall de sa magestat, que Déu guarde, desensiculat, y en son lloch ensiculat mossèn Joseph Sullà, senyor de sa Peyra, lo qual a quinse de juliol 1647 fou, per lleal vessall de sa magestat, desensiculat, y en son lloch insiculat mossèn Simeon de Borrell, y per mort de dit Simeon de Borrell[j] se troba insiculat mossèn Joan Batista Boix y de Olsinelles; mossèn Joan Batista Veya, cavaller, a 21 de juliol 1647 fou per lleal vessall de sa magestat desenciculat y en lloch seu insiculat Ramon Berenguer y Rocabruna, y per mort de dit[k] Ramon, se troba insiculat mossèn Isidro Berenguer y Rocabruna; mossèn Jaume Llúria, donsell; // 197/15*r* // mossèn Hiacinto de Copons de Malmarcat.

Oÿdors militars de la vegaria de Gerona y sots-vegaria de Besalú: mossèn Pons de Caramany; mossèn Francesch Çella Çorribas y Canet; mossèn Pere Joan de Quexàs, donsell; mossèn Joan de Cruïlles y de Rejadell; mossèn Hierònim de Real, donsell; misser Narcís Roger, *vacca ob deffectum qualitatis militiae*; mestre Hivó[a] Ornos, menor, donsell.

Oÿdors militars de la sots-vegaria de Besalú: mossèn Julià Solonell y de Ribes; mossèn Francesch de Barutell; mossèn Joseph de Vilamala y Pila; mossèn Pere de Roca; // 197/15*v* // mossèn Narcís Rocabruna y Samsó; mossèn Francesch Llorens de dita vegueria; mossèn Joan Gorgot, cavaller; mossèn Pere[b] de Albertí, donsell[c].

Oÿdors militars de la vegaria de Perpinyà: mestre Thomàs de Banyulls, donsell; mossèn Joan Balleró, donsell; mossèn Bonaventura de Camprodon, donsell, als 15 de juliol 1647 fou desensiculat per lleal vessall de sa magestat, y ensiculat en son lloch mossèn Joan de Arcos; mossèn Joseph de Perearnau, donsell; mossèn Francesch Pont d'Oseja[d], *dubitatus de militia*; mossèn Christòfol Galindes de Tarreros.

Oÿdors militars de la vegaria de Tarragona: mossèn Anthoni de Montserrat, donsell; // 197/16*r* // mossèn Miquel Quintana y Domènech, *vacat per mortem*; mossèn Raphel Padrolo, donsell[e]; mossèn Francisco Onofre de Padrolo, donsell; mossèn Bonaventura Pedrolo, populat en dita vegueria, *vacat pro obitum*.

Oÿdors militars de la vegaria de Servera: mossèn Joan Batista Farrer de la Móra; mossèn Jaume Morer de Tosas[f]; mossèn Nicholau Guiu, és caval(l)er de Fransa; mossèn Joan de Barutell; mossèn Agustí Folcràs, donsell; mossèn Joseph Montaner y de Solonell; mossèn Francesch de Vilallonga, senyor d'Esteras; mossèn Joan Batista Rovira y de Boldú, *dubitatus de vita*, als 15 de maig 1649 fou, per lleal vessall de sa magestat, desensiculat, y en lloch de aquell se troba insiculat mossèn Joan de Copons, senyor de la Menrresana; // 197/16*v* // mossèn Onofre Pons, *dubitatus de vita*, a 15 de juliol 1641 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en lloch de aquell insiculat Ramon de Vilaseca, lo qual a 15 de juliol 1647 fou desensiculat també com ha lleal vassall de sa magestat, y en lloch d'ell fou ensiculat mossèn Pere Montaner y Solonell;

a. vaccat per obitum, *interlineat, damunt de* dubitatus de obitu, *ratllat*.
b. *a continuació ratllat,* Dareny.
c. vacat per obitum, *interlineat, damunt de* dubitatus de obitum, *ratllat*.
d. per ... magestat, *interlineat al marge esquerre*.
e. no té, *interlineat, damunt de tres paraules ratllades*.
f. Clescher, *interlineat, damunt de* consell, *ratllat*.
g. vaca quia est, *interlineat, damunt de* dubitatur, *ratllat*.
h. vacat per obitum, *interlineat, damunt de* dubitatur de *ratllat*.
i. est, *interlineat, damunt de* ad hostes *ratllat*.
j. *a continuació ratllat,* es enci.
k. *a continuació ratllat,* don.

a. *a continuació ratllat,* de.
b. Pere de Albertí, *interlineat, damunt de* Raphel de Çerdà *ratllat*.
c. *a continuació ratllat,* vaccat ob defectum qualitatis militiae, lo qual estave inseculat.
d. *a continuació ratllat,* dubitatus de deffectu qualitatis militiae, vaccat qualitatem.
e. *a continuació ratllat,* dubitatus de vita.
f. *a continuació ratllat,* dubitatus de deffectu militiae.

mossèn Francesch Santcliment y de Corbere; mossèn Joseph Porta, *vaccat ob deffectum qualitatis militiae*; mossèn Garau Raset; mossèn Francesch de Murat[a], donsell; mossèn Francesch Moner y de Puigmarí; mossèn Luís Roger de Llúria, donsell; mossèn Miquel de Sabater, donsell; mossèn Francesch Sorribes, fill de Jaume; mossèn Joan Olmera y de Puigperdina; misser Raphel Moxó, *vacat ob deffectum qualitatis militiae*; // 197/17*r* // mossèn Miquel de[b] Salavert; lo doctor misser Francesch Llena, *deficit militia*[c]; mossèn Jaume de Salavert, donsell; mossèn Ramon de Caldes, senyor[d] de Sagur, *vaccat per obitum*.

Oÿdors de la vegaria de Vich: mossèn[e] Francesc[f] Prat y Santjulià, donsell; mossèn Francesch Sala y Sesala.

Oÿdors militars de la vegaria de Manrresa: mossèn Joseph Sinispleda[g], *assumpsit clericatum*; mossèn Joseph de Planella, *vaccat per obitum*; mossèn Sebestià Duran y Descallar, a 15 de maig 1646 per leal vessall de sa magestat fou desensiculat, y en lloch de quell se troba insiculat mossèn Marcelino Boquet y de Cadell, donsell. Y per mort de dit Boquet, Pere Lluís de Siurana y Solans. Y per mort de dit Siurana y Solans, mossèn Francesch Carbonell qui té deffecte de milícia; mossèn Francisco de Raset, donsell; mossèn[h] Bernat Joan de Tort, en la vila de Berga domiciliat.

197/17*v* Oÿdors militars de la vila de Puigcerdà: mossèn Pere Pont de Oseja, cavaller[i], *est transfuga*[j]; mossèn[k] Christòfol Descallar y Fivaller.

Oÿdors militar(s) de la vegaria de Vilafranca de Panadès: mossèn Ramon Olsinellas de Sant Pere de Riudebilles; mossèn Francesch Gort y de Jorba; mossèn Bernat de Vilallonga y de Llorach, *vacat quia est transfuga*[l]; lo doctor Francesch Ferrús, donsell[m], *vaccat per obitum*; mossèn Ramon Castalló, donsell.

Oÿdors militars de la vegaria de Monblanch[n]:

a. Murat, *interlineat, damunt de* Munt *ratllat.*
b. *a continuació ratllat,* Salabert.
c. *a continuació ratllat,* dubitatur de militiae deffectu.
d. senyor, *interlineat, damunt de* Ramon *ratllat.*
e. *a continuació ratllat,* Jac.
f. *a continuació ratllat,* Pl.
g. *a continuació ratllat,* dubitatur ad an mutaverit de estatus in ecclesiasticum.
h. *a continuació ratllat,* Joan.
i. *a continuació ratllat,* dubitatur de militia.
j. *a continuació ratllat,* Hiacinto Còdol, donsell.
k. *a continuació ratllat,* de.
l. *a continuació ratllat,* dubitatur ausit filius nobis, debeban et de Vilallonga.
m. *a continuació ratllat,* dubitatur de obitus.
n. *a continuació ratllat,* mossèn Barthomeu Salvador, donsell.

mossèn Francesch de Mongay, donsell; mossèn Guillem de Montserrat, donsell, *vaccat per obitum*; mossèn Francesch Frigola, donsell, senyor de Maldà, a 15 de juliol 1647 per leal a sa magestat és estat desensiculat, y en lloch d'ell se troba insiculat mossèn Pere de Planella y Talamanca.

197/18*r* Oÿdors militars de la vegaria de Balaguer: mossèn Joan Batista Queralt, *vaccat ob deffectum qualitatis militiae et quia est transfuga*; mossèn Joan Batista de Monsonís, carlà[a] de Gerb, *vacat per obitum*[b]; mossèn Ramon de Siscar.

Oÿdors militars de la vila de Tàrraga: mossèn Salvador Ribot Vinyals y Siurana; lo doctor misser Joan Solà de Bellpuig, *vaccat ob deffectum qualitatis militiae,* lo qual estava inseculat en ohidor real de Tortosa.

Oÿdors militars de la vegaria de Urgell: mossèn Joseph Marlès, mossèn Joseph de Faneca; mossèn Sebestià Queralt, donsell, *vaccat ob deffectum militiae et quia est transfuga*.

Oÿdors militars de la vegaria de Camprodon: mossèn Pere Vicens[c] Pont d'Oseja[d], *est transfuga*.

197/18*v* Deputats reals de Barcelona: Joseph Ximenis y de Monrodon; lo doctor misser Joan Batista Pastor; lo doctor misser Pere Anthoni Serra; misser Francesch Martí[e] y Viladamor, *vaccat quia est*[f] *transfuga*; misser Narcís Peralta; mossèn Joseph Miquel Quintana; misser Miquel Joan Magarola, *obiit,* a 15 de juliol 1641 ab crides públiques fou desansiculat, per leal a sa magestad, y en son lloc se troba inseculat mestre Joseph Gaspar Company, qui és mort[g]; lo doctor misser Ramon Par; mossèn Hierònim Pastor, *deficiebit militia*[h]; mestre Hiacinto Ballaster, doctor en medecina; mestre Joan Macesch, doctor en medicina; mossèn Jaume Ros, *vaccat quia est transfuga*; lo doctor misser Miquel Carreras[i]; mestre Miquel Vilanera, doctor en medicina; misser Phelip Vinyes, *vacat per obitum*, als 15 de maig 1643 per leal vessall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch ensiculat se troba Joseph de Urrea, lo qual Urrea ja

a. carlà, *interlineat, damunt de* queslà *ratllat.*
b. *a continuació ratllat,* dubitatus de vita.
c. Vicens, *interlineat.*
d. *a continuació ratllat,* vaccat ob deffectum qualitatis militiae, dubitatur de militia.
e. Martí, *interlineat.*
f. est transfuga, *interlineat, damunt de* transffugit ad hostes *ratllat.*
g. *a continuació ratllat,* mossèn Joseph Gaspar Company, *vaccat per obitum.*
h. *a continuació ratllat,* dubitatur de privilegio.
i. *a continuació ratllat,* menor.

estava insiculat a oÿdor real de Barcelona; // 197/19r // Dimas Çafont y de Malla; mestre Dimas Hiacinto[a] Vileta, doctor en medicina[b]; misser Jaume Mir, als 15 de maig 1643 per lleal vessall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch se troba insiculat mestre Joan Martí, doctor en medicina, qui ja estava inseculat en ohidor real; mossèn Joseph Móra, als 15 de maig 1646 per lleal vessal de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch insiculat mossèn Francesch Vila. Y per transferiment[c] de aquell, mudat d'estat, se troba insiculat Joseph Damians qui ja estava inseculat en ohidor real de dita ciutat; mestre Phelip Joan Argila, doctor en medecina; misser Joseph Piella; mossèn Joan Pau Bruniquer, *vaccat ob deffectum qualitatis privilegii*; mestre Joan Castelló, doctor en medicina qui és mort, a 15 de maig 1646 fou per lleal vassall de sa magestat desensiculat, y en lloch de aquell se troba insiculat lo doctor[d] Francesch Mateu, lo qual és transfuga; Magí Florença, a 15 de juliol 1650 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en son lloch se troba insiculat misser Simon Campana, qui ja estava enseculat en ohidor de Barcelona; mestre Joan Pau March y Gelpí, doctor en medecina; // 197/19v // misser Francesch Joan Magarola, *obiit*, a 15 de maig 1642 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en son lloch insiculat mossèn Joseph Trias. Y per mort de dit Trias se troba insiculat mestre Bernat Enveja, qui ja estava enseculat en ohidor real per dita ciutat; mossèn Francesch Fitor, *vaccat ob deffectum qualitatis privilegii*; mossèn Pau Rius y de Marimon, a 15 de maig 1652 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en lloch d'ell ensiculat Francesch Ros, lo qual no té qualitat de privilegi; misser Banet Anglasell, *obiit*, a 15 de juliol 1644 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en lloch d'ell ensiculat mossèn Hieònim Novell[e]; lo doctor misser Joseph Massó, *vaccat per obitum*; misser Joan Batista Monfar y Sorts; mossèn Ramon Romeu; lo doctor misser Joan Sabater; misser Gaspar Berart, doctor en drets, *obiit*, als 15 de juliol 1644 per real vassall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch insiculat lo doctor mestre Lluís Móra, y per mort de dit Móra se troba insiculat mossèn Joseph Quintana, qui ja estava enseculat en ohidor real de Barcelona; // 197/20r // mossèn Hieònim Romeu; misser Hieònim Talavera; lo doctor misser Gismundo Boffill; misser Francesch Vidal; mossèn Llorens de Rovís.

a. Hiacinto, *interlineat.*
b. *a continuació ratllat,* mestre Joan Martí.
c. transferiment de, *interlineat, damunt de* dues paraules *ratllades.*
d. *a continuació ratllat,* Mateu.
e. *a continuació tres paraules ratllades.*

Deputats reals de la ciutat de Lleyda: mossèn Phelip Alegra; mestre Jaume Vilamajor, *obiit*, als 15 de maig 1646 fou desensiculat per lleal vassall de sa magestat, y en son lloch ensiculat misser Joan Batista Canet, lo qual, als 15 de juliol 1647 fou desensiculat per lleal a sa magestat, y en son lloch se troba insiculat mestre Joseph Ardió, qui ja ere inseculat en ohidor; lo doctor misser Joseph Rull; misser Aleix Tristany; // 197/20v // mestre Matheu Marconal; mestre Pere Gavàs; misser Hieònim Pastor, *vaccat per obitum*.

Deputats reals de la ciutat de Gerona; mestre Joseph Duran; mossèn Joan Pau Perpinyà; mossèn Miquel Balla de Flassà; mossèn Hieònim Vadruna; mossèn Miquel Serdà; mossèn Hieònim Cudina; mossèn Bernat Valencas; mossèn Joan Vives; mossèn March Anthoni Ferrer[a]; misser Raphel Vivet.

197/21r Deputats reals de la vila de Perpinyà: mossèn Anthoni Genares; mossèn Bernat Ferrer; mossèn Miquel Hieònim Sprer; misser Jaume Coronat, *vacat pro obitum*; mossèn Honofre Llobet y Vilaseca; misser Hieònim Jaubert, *vacat pro obitum*; mossèn Joan Torner; mestre Francesch Puig; misser Francisco Oliver; mossèn Francesch Pallisser; // 197/21v // mossèn Jaume Badaula; misser Anthònio Garau; misser Àngel Carrera; mossèn Jacinto Armangau, *vacat pro obitum*; mossèn Francesch Alsina; misser Barthomeu Soler, *vacat per obitum*; lo doctor misser Joseph Escuder, *vaccat per obitum*; mossèn Anthon Pallisser y de Vilaplana; lo doctor Francisco Llot; mestre Gaspar Arnau Bosch; mossèn Francesch[b] Flòs.

Deputats reals de la ciutat de Tortosa: mossèn Joseph Llorens; lo doctor misser Joseph Romeu y de Ferrer, als 15 de juliol 1641 fou per lleal vassall de sa magestat desensiculat, y en son lloch se troba insiculat mossèn Lluís Riba, b.g.; // 197/22r // mossèn Miquel Garcia, ciutedà de Barcelona, com a natural de Arties, vegueria de Tortosa; mossèn Hieònim Fuster, als 15 de juliol 1644 fou desensiculat b. g., y en son lloch se troba insiculat Pere Pau Oriol, habitant en la vila de Flix; mossèn Diego Vilaseca, notari de Barcelona; mossèn Matheu Casals, als 15 de juliol 1644 fou desensiculat per lleal a sa magestat, y en son lloch se troba insiculat mossèn Francesch Reverter, notari de Barcelona, qui ja estava inseculat en ohidor real de dita ciutat; mossèn Francesch Oller, mestre de Barcelona; mossèn Pere Joan Pagarolas, a 15 de juliol 1641 per lleal de sa magestat fou desensiculat, y en

a. *a continuació ratllat,* dubitatus de privilegio.
b. *a continuació ratllat,* Clos.

[1653]

son lloch insiculat mossèn Honofre Aguiló[a], per mort de dit Aguiló[b] vuy se troba insiculat mossèn Rafel Mercer, ciutadà de Barcelona; mossèn Francesch Hiacinto Severino[c] Thomàs, b.g., als 15 de juliol 1641 fou desensiculat per leal vessall de sa magestat, y vuy en son lloch se troba insiculat mossèn Luís Claresvalls, mestre de Barcelona, natural de la vila de Orta; mossèn Pere Joan Fortunyó, b.g., a 15 de juliol 1644 per leal vesall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch posat mestre Macià Melich, y per mort de dit Melich és estat ensiculat mossèn Joseph Pinyana, misser de Barcelona, natural de Tortosa, qui ja estava inseculat en ohidor per dita ciutat; // 197/22*v* // misser Francesch Ramon Sans, b.g., a 15 de juliol 1641 per leal a sa magestat fou desensiculat, y en son lloch se troba insiculat misser Pau Puig d'El Guayra; mossèn Martí de[d] Avaria, b.g., a 15 de juliol 1641 per leal vasall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch vuy se troba insiculat mossèn Joseph Anthoni Floquer, notari de Xerta.

Oÿdors reals de la ciutat de Barcelona: mossèn Jaume de Llobregat y Amell; lo doctor Francesch Vidal y Ros; mossèn Barthomeu Mon-rràs; mossèn Miquel Taxidor; misser Raphel Boffill; mossèn Vicens Farriol, *vaccat nedum ob deffectum qualitatis privilegii verum etiam quam est transfuga*; mossèn Joan Móra; // 197/23*r* // mossèn Francesch Pastor, *vaccat ob deffectum qualitatis privilegii*; mossèn Vicens Riera; mestre Ramon Roig, ciutedà honrat de Barcelona[e]; mestre Anthoni Bru; mosèn Francesch[f] Vidal y Roca; lo doctor misser Ramon Trobat[g], *est transfuga*; mossèn Joseph Miralles[h]; mossèn Joseph de Nabel y[i] Eril; mossèn Raphel Grimosachs; mestre Miquel[j] Delmunts; // 197/23*v* // mossèn Christòfol Mercer, mercader, dubtes si essent[k] desenseculat del lloc de conseler mercader de Barcelona[l], com en effecte ho és, hi ha de estar desinsiculat de la present casa, per faltar-li dita qualitat necessària per obtenir dit lloch; misser Joseph Coromines; mossèn Anthoni Saguí y de Capella; mossèn Luís Bataller, *vaccat nedum ob deffectum a qualitatis militiae verum quia est transfuga*; mestre Joan Batista Borrell; mossèn Francisco Móra y de Marimon; mossèn Honofre Vilamajor; misser Rafel Vergés y Vich; misser Gaspar Jorba; mossèn Hiacinto Sala, baró de Granera, *obiit*, a 15 de maig 1643 fou per leal vassall de sa magestat desensiculat, y en son loch insiculat mossèn Balthesar Càrcer, ciutadà de Barcelona, lo qual, als 15 de maig 1646 fou també desensiculat per leal de sa magestat, y en son lloch insiculat per leal de sa magestat, y en son lloch insiculat mestre Joan Anthoni Scolà, y per mort de dit Scolà se troba insiculat Rafel Càrcer y Bals; // 197/24*r* // mossèn Pau Rossell, mercader[a]; mossèn Raphel Roure, mercader, *vacat pro obitum*; mestre Jordi Carrera; lo doctor misser Francesch Llunés; mestre Miquel Boneu; mossèn Narcís Pheliu, mercader de Barcelona, dubtes[b] com se ha duptat en Christòfol Mercer; misser Francesch Llauger; mestre Francesch Guiribert; lo doctor misser Narcís Mir; mestre Joseph Regàs; misser Bernat Menagat y Montagut, *vaccat per obitum*; misser Joseph Vinyals, *obiit*, *vaccat per obitum*, nota que a 15 de juliol 1641 ab pública cri(d)a per leal vassall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch insiculat mestre Francech Matheu, doctor en medicina, y per provició de dit Matheu Steve Fornells, lo qual *habet deffectum qualitatis privilegii*; // 197/24*v* // mossèn Joan Rocafort; mossèn Joan Batista Codina, a 15 de maig 1646 fou per leal vassall de sa magestat desensiculat, y en son lloch insiculat misser Steve Virgili, y per mort de dit Virgili se troba vuy misser Luís Ferrer; misser Magí Poso; misser Anthoni Balla[c] y Axada, *vaccat per obitum*; mossèn Ramon Roger, mercader, *obiit, vaccat per obitum*, en nota que als 15 de maig 1646 en lloch del dit Roger, per ésser desensiculat com a lleal a sa magestat, se troba insiculat mossèn Francesch Roca, mercader, del qual se dubta si és desenseculat de conseller de Barcelona; mestre Jaume Busquets; mossèn Christòphol Sangenís, mercader, *vaccat per obitum*.

Oÿdors reals de la ciutat de Lleyda: mossèn Ramon Ferrer; mossèn Joan Hierònim Roig[d]; misser Pere Joan Çanou; // 197/25*r* // mestre Joseph Miranda; misser Francesch Florent, a 15 de maig 1646 en fou misser Francesch desenseculat per leal a sa magestat, y en[e] son lloch se troba mestre Anthoni Novell; mossèn Domin-

a. Aguiló, *interlineat, damunt de* Guilló *ratllat*.
b. Aguiló, *interlineat, damunt de* Guilló *ratllat*.
c. Severino, *interlineat, damunt de* Saferino *ratllat*.
d. *a continuació ratllat,* Urre.
e. *a continuació ratllat,* dubitatus de vita.
f. Francesch, *interlineat*.
g. *a continuació ratllat,* dubitatus ausit.
h. *a continuació ratllat,* mossèn Steva Parrinet, a 15 de juliol fou per leal vessall de sa magestat desensiculat y en son lloch insiculat mossèn Balthesar Càrcer, lo qual ab sentència de visita de 14 de juny.
i. *a continuació ratllat,* Aril.
j. *a continuació ratllat,* Dalmuns.
k. essent, *interlineat, damunt de dues paraules ratllades*.
l. *a continuació ratllat,* qualitat necessària per obtenir dit lloc.

a. *a continuació ratllat,* dubtes si és desenseculat de la borsa de conseller mercader de Barcelona qualitat necessària per obtenir dit lloc.
b. *a continuació ratllat,* si és desenseculat de conseller de Barcelona qualitat necessària per obtenir dit lloc.
c. Ball y, *interlineat*.
d. *a continuació ratllat,* dubitat, vacat ob defectum qualitatis privilegii.
e. *a continuació una paraula ratllada*.

go Caldacó, *ultra qualitatis privilegii deffectum vaccat per obitum*; mestre Joseph Melianta, als 15 de maig 1646 fou per leal de sa magestat desensiculat, y en son lloch insiculat lo doctor misser Anthon Pons, per mort del qual, vuy se troba insiculat mestre Emanuel Tarragó; misser Pere Pineda y Reart; mossèn Hierònim Cúrria y de Areny, *vaccat per obitum*; misser Batista Ramon Pastor; misser Joan Gassió[a].

Oÿdors reals de la ciutat de Gerona: mossèn Francesch Martí, mercader; //197/25*v*// mossèn Ignasi Prats; misser Joan Batista Moret; misser Francesch Pont y Llombart; mossèn Joan Batlla; mossèn Balthesar Soler, *vacat pro obitum*; mossèn Joseph Font; mossèn Joan Batista Vedruna; mossèn Balthesar Bassa; mossèn Sabestià Sala y Oliveres de Pontós; mossèn Jaume Guitart; mossèn Raphel de Belloch; mossèn Ramon Serdà; mossèn Francesch Burguès; //197/26*r*// mossèn Galceran Masdeu; mossèn Joseph Andreu; mossèn Jaume Torrent; mossèn Raphel Camps; mossèn Jaume Camps; misser[b] Gispert Folcrà.

Oÿdors reals de la vila de Perpinyà: mossèn Francesch Camps, burgès de dita vila, *deficit militia*; mossèn Eudalt[c] Pi, burgès de Perpinyà; mossèn Rafel Boldó, burgès; mossèn Agustí Oriola, mercader, *dubitatus de vitae,* b.g. *vaccat per obitum*, nota que als 15 de juliol 1641 fou desensiculat per leal vesall de sa magestat, y en son lloch mossèn Joseph Pasqual, mercader de Perpinyà, y per mort de dit Pasqual fou[d] insiculat mossèn Anthoni Aymerich, mercader, per mort del qual, se troba insiculat mossèn Honorat Contart, mercader de dita vila, b.g; //197/26*v*// mossèn Joseph Montalt y de Riu, burgès; mossèn Raphel de la Trinxaria de Prat de Molló, burgès de Perpinyà; mestre Onorat Oliver; lo doctor misser Honorat Pujol, burgès de Perpinyà; mossèn Agustí Mascó, burgès de Perpinyà, *deficit militia*; mossèn Miquel Farinós, burgès de Perpinyà; mossèn Francisco Texidor, burgès; mossèn Francesch Beda, mercader de Perpinyà; lo doctor Joseph Balaguer, burgès[e] de Perpinyà; mossèn Joan Cornell, mercader de Perpinyà; mossèn Hiacinto Ham, burgès[f] de Perpinyà; //197/27*r*// mossèn Raphel Pallisser, mercader; mossèn Joan Lesús, menor, burgès de Perpinyà, *obiit*; mossèn Francisco Ham; mossèn Francesch Reart y de[g] Taquí; mossèn Raphel Vallespir, mercader[h]; mestre Joan Saldoni Bonet, doctor en medecina.

a. a continuació ratllat, oÿdors reals de la ciutat de Geron.
b. a continuació ratllat, Joseph.
c. Eudalt Pi, *interlineat, damunt de* Eudalpi *ratllat.*
d. a continuació ratllat, fou se troba.
e. burgès, *interlineat, damunt de* Barcelona *ratllat.*
f. burgès, *interlineat, damunt de* Barcelona *ratllat.*
g. a continuació ratllat, Faquí.
h. mercader, *interlineat, damunt de* merader *ratllat.*

Oÿdors reals de la ciutat de Tortosa: mossèn Jaume Gastalt; mossèn[a] Joseph Mascarell, notari de Lleyda[b], als 15 de juliol 1647 per leal vassal a sa magestat fou desenseculat, y en son lloc se troba inseculat mossèn Jaume Guitart, lo qual està inseculat en dit lloc de Girona; mossèn Joseph Moix; misser Pere Joan Miravall, ciutedà de Tortosa, *vaccat per obitum*, nota que als 15 de juliol 1641 per leal vessall de sa magestat fou desensiculat, y en son lloch insiculat Francesch Llorens, y en son lloch, per transfariment de deputat, fou enciculat mossèn Joseph Llorens, y per transferiment de dit Llorens, se troba insiculat mossèn Hierònim Pinyana, natural de dita ciutat, b.g; //197/27*v*// misser Joseph Andreu, als 15 de juliol 1641 b.g. fou desinsiculat per leal de sa magestat, y en lloch seu insiculat misser Joseph Monlleó, habitant en la vila de Flix, y per mutació d'estament de dit Monllahó, se troba insiculat mossèn Pere Joan Fortunyó, qui[c] ja està insiculat a deputat real de dita ciutat de Tortosa; mossèn Pau de Rosés, ciutadà de Tortosa, a 15 de juliol 1641 ab b.g. fou desensiculat per leal a sa magestat, y en son lloch insiculat mossèn Francesch Reverter, notari de Barcelona, y per transferiment de dit Reverter a deputat, se troba insiculat mossèn Joseph Cervera, notari; mossèn Francesch Forcadel, als 15 de juliol 1641 ab b.g. per leal a sa magestat fou desensiculat, y en son lloch insiculat mossèn Joseph Pinyana, y per transferiment de dit Pinyana, de oÿdor a deputat, fou enciculat mossèn Diego Vilaseca, y per transferiment de dit Vilaseca de oÿdor a deputat, fou insiculat mossèn Francesch Oller, mercader, y per transferiment de dit Oller, de oÿdor a deputat, se troba insiculat Joseph Torrada, mercader, de dita ciutat de Tortosa; //197/28*r*// misser Agustí Joseph Mur, doctor en drets, ciutadà de Tortosa, a 15 de juliol 1641 ab b.g. fou desensiculat per leal a sa magestat, y en lloch d'ell se troba insiculat mossèn Francesch Casells, mercader natural de dita ciutat de Tortosa; mossèn Joseph Torrada, ciutedà de Tortosa, a 15 de juliol 1647 fou per leal de sa magestat desenciculat, y en lloch d'ell se troba insiculat mosèn Joseph Prats, notari de Barcelona; misser Hiacinto Miravall, de la dita ciutat de Tortosa, als 15 de juliol 1641 ab b.g. fou per leal vassall de sa magestat desensiculat, y en son lloch misser Joseph Pinyol, y per mort de dit Pinyol se troba insiculat lo doctor misser Hierònim Faneca; mossèn Barnadí Vicens Llop, a 15 de juliol 1644 ab b.g. fou desensiculat per leal a sa magestat, y en son lloch mossèn Joseph Torras, y per mort de dit Torras vuy se troba in-

a. a continuació ratllat, Jaume Guitart.
b. a continuació ratllat, vaccat quia est insiculatus in locum Gerunda.
c. qui ja està, *interlineat, damunt de sis paraules ratllades.*

siculat mossèn Joan Juliol, mercader de Barcelona.

Oÿdors reals de la ciutat de Vich: lo doctor misser Joseph Guàrdia; // 197/28v // mossèn Pere Màrtir Comolada.

Oÿdors reals de la vila de Puigcerdà: lo doctor misser Pere Gasch; mossèn Raphel Managat, burgès de Puigcerdà.

Oÿdors reals de la vila de Cervera: mossèn Francesch Llop; mossèn Ramon Minguella y Figarosa, carlà de Albió.

Oÿdors reals de la vila de Besalú: mossèn Steve Quer.

Oÿdors reals de la vila de Torroella de Mongrí: misser Joseph Vaquer, de dita vila de Torroella de Mongrí, *vaccat per obitum*.

197/29r Oÿdors reals per la ciutat de Manrresa: mossèn Gaspar Madriguera, ciutedà de Manrresa.

Oÿdors reals per la ciutat de Balaguer: misser Francesch Sala.

198/1r A.

Dissapte[a], a 21 de juny 1653. Los senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya concedexen la obra y fàbrica de fuster de la Drassana, a Hieònym Garriga, fuster, ciutadà present, qui és restat, en dita en lo encant públich, de fer dita obra menos que ningun altre, ço és, per preu de 590 lliures, pagadores ab lo modo y forma contenguts en la tabba. Y lo dit Garriga accepta y dóna per fermansas, per cumplir a la fàbrica de dita obra, a Pau Rates, Joseph Gual, fusters presents, los quals acceptan y se obligan, con lo principal, y tots obligan ses persones y béns com a deutes fiscals y reals *insolidum* y *ab juribus,* y Francisco Janer fa relació. *Testes sunt Hieronymus Gali et Isidorus Riambau, notariis, civis Barcinonae*.

Se han de girar 200 lliures a bon terme a dit Garriga.

Dilluns, a 23 de dits. Los senyors deputats concedexen la obra y fàbrica de mestre de cases de la Drassana a Benet Parés, mestre de cases present, qui és restat en dita en lo encant públich, de fer dita obra menos que qualsevol altre, ço és, per preu de 1995 lliures, pagadores ab lo modo y forma contenguts en la tabba. Y lo dit Parés accepta y dóna per fermansas a Pere Pau Ferrer y Joan Boxó, mestres de cases presents, qui acceptan y se obligan, tant prin- //198/1v // cipal com fermansas, llurs persones y béns *insolidum, ab juribus*, y Francisco Janer fa relació, etcètera. *Testes sunt Franciscus Mora y de Marimon, civis honoratus Barcinonae, et Hieronymus Gali, notarius, civis Barcinonae*.

a. dos preus intercalats entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.

198/2r Mestre de cases. A.

Taba[a] de la obra de mestre de casas volen fer los molt il·lustres senyors deputats del General del present principat de Cathalunya, és a saber, dins las Adresanas de la present ciutat, junt a la paret del baluart de Santa Madrona y al costat del magatzem que dits senyors deputats tenen dins ditas Adresanas, en lo qual tenen los fustets de melis de Tortosa, recòndits per compte de dit General, y és lo següent:

Primo sàpian que los dits senyors deputats volen cobrir totas las tauladas que estan descubertas, que per orde dels predesessors de sa senyoria se desferen y descobriren lo trienni més proppassat, que són des de la casa del dit baluart fins a la última arcada junt al carrer[b] qui va a la porta de Sant Bartran, de manera que tot resto cubert y ben acondisionat de taulada enmortarada de cals y arena; y sobre de ditas arcadas se ha de paredar, antrebigar y omplir, que resto com lo demés que ja està fet en la obra vella, ajudant a un cap a muntar y acentar la fusta al fuster, com són las bigas, natejant las canals que la aigua puga córrer y buidar de ditas tauladas.

Ítem sàpia qui enpendrà dita obra, que un trast per l'altre se cobrirà a modo de lluerna per donar claror a dita Dresana, dexant un portell, lo qual portell à de restar cubert de la manera aurà enbigat lo fuster, tanbé de taulada comuna, enmortarada com lo demés.

Ítem sàpia que ha de clòurer de tàpia ditas ercadas de cap a cap, que són vint-y-dos arcadas entre grans y xiques, obrint tres pams de fonament de fondo sota terra y tres sobre terra, de pedra y morter de cals y arena, de dos palms y tres quarts de gruxa. Y sobre dit fonament //198/2v // fer tàpias de terra bona ab crosta de cals y arena granada de pilar a pilar, tapant per una part y altra de morter los forats dels ferros de las tà-

a. taba intercalada entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, d'en Trenta.

pias, los quals an de éser sinch, 5 tapiadas de la manera ordinària de alsada, una sobre altra, que vindrà a la sexensa poch més alt de las arcadas.

Ítem sàpia que unas tàpias vellas sense crosta que vui són fetas, se an de desfer y tornar a fer en lo mateix lloch, que són las designadas ab la forma ja dalt dita.

Ítem sàpia qui tal enpendrà, que lo senyors deputats no volan cuidar de pagar ninguna cosa a son càrrech, sinó lo que concertaran, de manera que lo mestre à de pagar cals, pedra, teula, arena, cordas, cabasos, fusta, teulas, mestres, manobres, tapiadors y, finalment, tot lo que serà menester per rahó del offisi de mestre casas, de manera que resto tot ben acabat, com de bon mestre se espera.

Ítem sàpia que dita obra se fa per la conservació de ditas Adresanas y per cosas convenients al servey de sa magestat, Déu lo guarde, y a pitisió del sereníssim senyor don Joan de Àustria, virrey y capità general en lo principat de Cathalunya y sos comptats, y axí, se ha de fer ab tota brevedat y diligència dita obra, comforme serà pactat ab las penas aparexerà per dits senyors deputats posar-i.

Ítem sàpia que ha de donar bonas y idòneas fermansas a conaguda dels senyors deputats, en què complirà lo que està contengut en dita taba, digui qui diri vulla, que al més donant se lliurarà.

198 /3r Ítem sàpia que en las ditas arcadas, per tot allà a ont aparexerà que se ajan de fer portas, se an de fer y obrir, de la mida que aparexerà éser convenient. Costa, scrivà major General Cathalunya.

Ítem sàpia qui enpendrà dita obra, que la paga serà en tres pagas iguals, ço és, una lo die que·s posarà mà a la obra y la sagona en éser la maitat de la obra feta, y la tersera y última, acabada y visurada la dita obra, y constant està, comforme està en la present taba espesificat, és a saber[a] per partida de taula o banch de la present ciutat; y així mateix se pagarà la obra fuster ab la forma de las dalt ditas pagas, la qual obra se ha de fer a tota diligència, sens que puga llevar-ne la mà en aver comensat, que no estiga del tot acabada, so pena que los senyors deputats pugan fer treballar en dita obra tots los offisials seran menester a gastos de dit prenedor de dita obra y sas fermansas, advertint que los senyors deputats los faran tràurer lo diner de la taula o banch. Costa, scrivà major General Cathalunya.

---

a. a continuació ratllat, la meitat de la quantitat de cada paga de comptant y la l'altra meitat.

198 /6r Concret de la fusta per la Drassana. Dimecres, a 9 juliol 1653. A.

Tabba[a] de la fusta necessària per la obra que los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, volen fer dins las Atrassanas de la present ciutat.

Primo cent vint dotsenas de pots; ítem sexanta dotsenas de llata grossas; ítem vint dotsenas cabirons; ítem sinch-centas bigas; e sàpia lo qui volrà empèndrer de provehir dita fusta, la hage de aportar o fer aportar a sos gastos en las ditas Atarassanas, y que sie bona y rebedora, vista y regoneguda per fusters.

Ítem sàpia que lo preu y valor de dita fusta se pagarà de comptants[b] altres pagas, la primera de present, la segona quant hi serà la meytat de la fusta y la tercera quant hi serà tota la fusta.

Ítem sàpia que, a qui per manco se obligarà aportar dita fusta, se lliurarà dit concert y provisió de dita fusta, qui hi diu y quant, etcètera.

Dattum en Barcelona, a vuit de juliol MDCLIII. Costa, scrivà major General Cathalunya.

198 /6v Dimecres a 9 de juliol 1653. És estat lliurat lo preu fet de la provisió de fusta a Rafel Guillamí, fuster present, com a menos[c] donant en lo encant públic, ço és: 120 dotsenas de pots, 60 dotsenes llates grosses, 20 dotsenas cabirons: a raó 4 lliures, 4 sous, dotsena; 500 bigas a raó 1 lliura, 4 sous, biga.

La paga y entrega de la fusta, conforme la tabba, fermansas Hieònym Garriga, fuster, y Joseph Roger[d], flassader, presents los quals, etcètera, obligan tots llurs persones y béns com a deutes fiscals y reals *insolidum*. Jacinto Janer ha fet relació. *Testes sunt* Hieònym Galí y *Isidorus* Riambau, notaris, ciutadans de Barcelona.

---

198 /8r Dissapte, a 19 de juliol 1653. A.

Jhesús[e] Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Ca-

a. taba intercalada entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.
b. de comptants ... tota la fusta*, interlineat, damunt de dues línies ratllades.*
c. menos*, interlineat, damunt de* mes *ratllat.*
d. a continuació ratllat, guer.
e. vot intercalat entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.

[*1653*]

thalunya, al noble regent la Real Cancelleria, magnífichs doctors de la Real Audiència, assessors y advocat fiscal del General infrascrits, acerca de la resposta fahedora a uns pretesos manaments presentats a dits senyors deputats, de part dels molt il·lustres presidents dels tres braços del Parlament General, despedits en jornadas de 23 de juyn pròxim passat y 14 de juliol corrent, ab los quals se diu y mana a dits senyors deputats que, sots pena de mil lliures per quiscú d'ells, de béns propris pagadoras, donen y paguen de comptants als officials dels braços y a quiscú d'ells las quantitats, per dits braços del·liberadas, dins lo termini en dits manaments contengut, als quals se fa relació, són de vot y parer que sens approbació alguna de dits pretesos manaments, ans[a] bé entenent que los tres estaments no poden fer semblants manaments, se responga per part de dits senyors deputats que no entenen tenir obligació de obtemperar a aquells[b], màxime essent com és lo contengut en ells[c] contra expressa disposició de capítols de Cort, en los quals se disposa que los pagaments fahedors per los senyors deputats, de quantitat major de vint lliures, se fassen per taula y banch y no altrament, y que axí mateix los deputats no poden tenir ni rèbrer diner comptant, ans bé tots los arrendataris de las bollas, receptors de dret de general y bolla, y demés debitors del General, han y deuen fer los pagaments per banch y taula, com en effecte se han fet fins vuy y de present se fan; y per ço, inseguint lo styl inconcussament observat y disposat en capítols de Cort, han ja deliberat los pagaments per dits braços deliberats, y han despedits los alberans y fets aportar al banch de la present ciutat, ha effecte de què los dits officials dels bra- // 198/8*v* // ços pugan cobrar las ditas quantitats en la forma acostumada, ab què dits deputats han cumplit ab sa obligació, *salvo semper, et cetera*.

Mir. Lo doctor Raphaell Clossa. *Don Fabricius Pons de Castellvi*. Lo doctor Francesc Llunés. Lo doctor Francisco Oliver. *Riera, assessor. Sola, assessor. Pastor, fiscalis advocatus.*

---

198 /9*r*

Resposta feta als brassos.

Molt[d] il·lustre senyor.

Responent los molt il·lustres senyors deputats[e] y oïdors de comptes del General de Cathalunya, als praetesos manaments, de part vostra senyoria a dits senyors deputats prasentats, sots jornadas de 23 de juny pròxim passat y 14 de juliol corrent, ab los quals se'ls diu y mana que, sots paena de mil lliures per quiscú de[a] dits deputats, de béns propris pagadoras, donen y paguen de comptants als officials dels brassos y a quiscú d'ells, las quantitats per dits brassos deliberadas, dins lo termini en dits manaments contengut, als quals se fa relació, diuen y responen, sens approbació alguna de dits praetesos manaments, que no entenen que los tres brassos o estaments no·ls poden fer semblants manaments[b], majorment essent com és lo contengut en aquells contra expressa disposició de capítols de Cort, en los quals se disposa que los pagaments fahedors en los senyors deputats, de quantitat major de vint lliures, se fassan per taula o banc y no altrament, y que axí mateix los deputats no poden tenir ni rèbrer diner comptant, ans bé tots los arrendataris de las bollas, receptors de dret de General y bolla, y demés debitors del[c] General, han y deuen fer los pagaments per banc o taula, com en effecte se han fet dins vuy y de praesent se fan. Y per ço, inseguint lo styl inconcussament observat y disposat en capítols de Cort, han ya deliberat los pagaments per dits brassos deliberats, y han despedits los albarans y fets aportar al banc de la praesent ciutat, a effecte de què los dits officials pugan cobrar las ditas quantitats en la forma acostumada, ab què dits deputats han cumplit a sa obligació; y axí, ab las dalt ditas protestacions, y per a què en ningun temps los dits mandatos pugan ésser[d] dits en exemplar ni fer praejudici algú a la Generalitat, fan la present resposta a vostra senyoria, per a què sie continuada al peu de dits mandatos[e], confiant tinrrà a bé vostra senyoria de no molestar més a dits deputats ab semblants manaments, *requirens, et cetera*.

Diumenge, a XX de juliol MDCLIII. Esta scriptura y resposta, instant Pere Pau de Lloselles, síndich del General, // 198/9*v* // se (ha) presentata per lo scrivà major del General de Cathalunya al molt reverent senyor lo bisbe de Gerona, praesident del bras ecclesiàstich, lo qual acceptà dita resposta y la tingué per llegida. Praesents per testimonis[f] Francesc Reverter, notari de Barcelona, secretari de dit bras, y[g]... Avellà, scrivent.

a. ans bé ... manaments, *interlineat al marge esquerre*.
b. *a continuació ratllat*, semblants mandatos fets per los presidents del Parlament.
c. ells, *interlineat, damunt de* aquells *ratllat*.
d. *resposta intercalada entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.*
e. *a continuació ratllat*, del.

a. de dits deputats, *interlineat, damunt de* d'ells *ratllat*.
b. *a continuació ratllat*, ne agien.
c. *a continuació ratllat*, dret.
d. ésser ... ni, *interlineat, damunt de* fer praejudici *ratllat*.
e. *a continuació tres paraules ratllades.*
f. *a continuació ratllat*, Jaume Pau Agramunt scrivà major de la casa de la present ciutat y secretari de dit.
g. *a continuació un espai en blanc d'uns 20 mms.*

Lo mateix dia dita scriptura fou presentada al molt il·lustre senyor marquès de Castellrodrigo, comte de Erill, praesident del bras militar, qui acceptà dita resposta. Presents per testimonis Barthomeu Pleà, notari de Barcelona, secretari de dit bras, y Joseph Fontana, scrivent.

Est mateix dia dita scriptura fou presentada al molt il·lustre senyor Joan Martí, doctor en medicina, conceller en cap de la present ciutat, y per dita rahó, president del bras real, lo qual acceptà dita resposta. Presents per testimonis Jaume Agramunt, scrivà major de la casa de la present ciutat y secretari de dit bras, y Andreu Vilar, notari públich, ciutedà de Barcelona.

198/10r Dijous, a 17 de juliol 1653. Presentades per part dels brassos.

En[a] exequució del decret per lo il·lustríssimo y reverendíssimo y molt il·lustres senyors presidents dels tres brassos del Parlament General, que sa magestat, Déu lo guarde, mane celebrar en la present ciutat, fet a 12 del corrent, a petició dels officials de dits brassos se diu, ordena y mana als deputats y hoÿdors del General de Cathalunya, que dins tres dias, del dia de la presentació del present a ells fahedora en avant comptadors, paguen effectivament de comptants als dits officials, totas las quantitats que a cada hu d'ells los són estadas tatxadas, fent verdadera y real solució, attès que del dia se'ls féu lo últim manament, per dit effecte, fins lo die present, los han antrat algunas quantitats de comptans, y de aquellas han fet entrada per exida en lo banch, altrament per la quantitat de mil lliures, de pena a cada hu d'ells ab altres manaments imposades e exhigidores de sos béns propris, los serà fet exequució per lo magnífico regent la vegueria de Barcelona, a qui per dits brassos està comesa, irremissiblament exhigidores. E axí mateix se'ls diu y mana que, sots duplicada pena, obehescan als mandatos a ells en esta rahó fets. E lo present se fa a instància de dits officials. *Dattum* en Barcelona, als XIII de juliol 1653.

Francesch Reverter, notari públic de Barcelona y secretari del molt il·lustre bras ecclesiàstich. Barthomeu Pleà, notari públich de Barcelona y secretari del molt il·lustre bras militar. Jaume Agramunt, notari, secretari del molt il·lustre bras real.

---

a. manament intercalat entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.

198/11r Los[a] tres estaments del principat de Catalunya, congregats en lo Parlament General que lo serenissim senyor don Joan, fill de la sacra, catòlica y real magestat, precehint habilitació de la Cort General, de present celebra en la ciutat de Barcelona, als incolàs del present principat de Catalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, als reverents y magnífichs senyors los deputats del General de dit Principat en Barcelona residints, salut y honor. Com ab dos lletres del present Parlament, despedidas las primeras a 25 de maig proppassat y las últimas als 19 del mes de juny corrent, se haja ordenat que·s pagàs als advocats, escrivans majors y altres officials de dit Parlament, les quantitats en dites lletres contengudes, per satisfacció de sos treballs per servey de dit Parlament presos, y se haja tardat a fer la paga y satisfacció, no obehint al que per lo present Parlament se ere ordenat en les primeres lletres ni fins vuy feta deliberació en las últimas, y no sie just que satisfacció tant deguda sie differida, ab los presents diem y manam que dins tres dias pròxims venidors del dia de la presentació dels presents, paguen als dits officials, en ditas lletras nomenats y specificats, les quantitats en elles respectivament tatxades, sots pena de mil lliures de quiscú de dits deputats y oÿdors de béns propris exhigidoras y applicadoras, per ajuda del servey farà lo present Parlament, per les quals se pugue procedir per la execució de ella contra dits deputats y oÿdors, com a deutes fiscals y reals y altres penes que a nos aparexerà convenir. *Dattum* en la Seu d'esta ciutat de Barcelona, als vint-y-tres de juny any mil siscents sinquanta-y-tres.

Presidens, obispus de Gerundae. Il·lustre marquès de Castellví, conde de Eril. Doctor Martí, conseller en cap.

198/12r Los[b] tres estaments del principat de Catalunya, congregats en lo Parlament General que lo serenissim senyor don Joan, fill de la sacra, catòlica y real magestat, precehint habilitació de la Cort General de present celebra en la ciutat de Barcelona, als incolàs del present principat de Catalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, als reverents y magnífichs senyors los deputats del General de dit Principat en Barcelona residints, salut y honor. Com ab dos lletres del present Parlament despedidas, las primeras a 25 de maig proppassat y las últimas als 19 del mes de juny corrent, se haja ordenat que·s pagàs als advo-

a. manament intercalat entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.
b. manament intercalat entre els folis 197v-198r del trienni 1650-1654.

cats, escrivans majors y altres officials de dit Parlament, les quantitats en dites lletres contengudes per satisfacció de sos treballs, per servey de dit Parlament presos, y se haja tardat a fer la paga y satisfacció, no obehint al que per lo present Parlament se ere ordenat en les primeres lletres, ni fins vuy feta deliberació en las últimas, y no sia just que satisfacció tant deguda sia diferida, ab los presents diem y manam que, dins tres dias pròxims venidors, del dia de la presentació dels presents, paguen als dits officials, en ditas lletras nomenats y specificats, les quantitats en elles respectivament tatxadas, sots pena de mil lliures de quiscú de dits deputats y oÿdors de béns propris exhigidoras y applicadores, per ajuda del servey farà lo present Parlament, per les quals se puga prossehyr per la exequució d'ella contra dits deputats y oÿdors, com a deutes fiscals y reals y altres penas, que a nos aparexerà convenir.

Dattum en la Seu d'esta ciutat de Barcelona[a], als vint-y-tres de juny any mil sis-cens sinquanta-tres.

Presidens, obispus de Gerundae. Il·lustre marquès de Castellví, conde de Eril. Doctor Martí, conseller en cap.

---

202 /1r A.[b]

A los venerables, nobles y nuestros los diputados del General del principado de Cathalunya.

El rey,

Diputados, el sentimiento que significáis en vuestra carta de 22 del passado, de lo sucedido en Olot y muerte del doctor Joseph Berart, y excessos de los inquietos de aquella parte, es muy conforme a vuestra obligación y a la que os corre de procurar el reparo, por todos los medios convenientes, de que os doy las gracias, con toda seguridad que aplicaréis los que lo fueren por vuestra parte, pues se hazen quantas diligencias se pueden para la quietud y conformidad de los soldados y castigo de los que huvieren excedido, como lo he ordenado y cuydará dello don Juan, mi hijo, mi lugarteniente y capitán general. Y es cierto que con las assistencias que se le van remitiendo, ha de procurar el contener al enemigo, y que se assegure enteramente la quietud y descanso de la provincia, que tanto desseo, hasta el último esfuerzo por conservaros en mi amparo, y que conozcáis los effectos de mi benignidad en quanto pudiere tocaros, como también os lo significará don Juan, mi hijo. Dada en Madrid, a XIII *de julio* MDCLIII. *Yo, el rey.*

Vidit don Christoforus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit don Phelipus Villacampa, regens. Vidit Joan Gil, regens. Vidit don Paschalis, regens. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera. Vidit don Georgius de Castellvi. Vidit Marta, regens.

a. Barcelona, *interlineat*.
b. *carta reial intercalada entre els folis 201v-202r del trienni 1650-1654.*

---

204 /1r Dimars, a 29 de juliol 1653. A.

Molt[a] il·lustre senyor[b].

En dies passats[c] sa alteza[d] envià al consistori una carta, y en lo cor d'ella copiada altra de sa magestat, que Déu guarde, ab las quals,[e] en conformitat de la reserva feta per sa magestat de las insiculacions y[f] officis de la present casa, se ordena la forma se ha de observar en la provisió de aquells; e com, per dites y altres coses que se offerexen tractar en consistori, vostra senyoria no vulla ajustar-se ni assistir a aquell quant ý és, lo número que los capítols de Cort disposan,[g] particularment, lo die de 29 del corrent a la matinada y lo mateix dia a la tarda, essent estat avisat una y moltes vegades per los verguers de la present casa, han recusat venir a tenir consistori[h]. Per ço, los molts il·lustres senyors deputat real y oÿdors ecclesiàstich y militar, a vostra senyoria requerexen que, demà de matí, acuda al consistòrio per a tractar los negocis que·s offerexen al servey de sa magestat y benefici del Principat, y allí done son vot del que serà proposat, conforme deu, pus exa és la obligació segons sos càrrechs, requerint-los y protestant dels danys que pot causar[i] la dilació de dits negocis, y del demés que de dret y justícia los és lícit y permès de protestar, *requirens, et cetera*.

Eugènio Descanió y Hierònym Segués, criat[j]. *Die* XXVIIII *julii* MDCLIII *Barcinonae, presens scripturae* // 204/1v // *fuit presentata dictis dominis deputatis ecclesiastico et militari simul junctis personaliter inventis in domo dicti domini deputati ecclesiastici, sita in vico superiori Sancti Petri, quibus fuerunt dimissae singulae*

a. *escriptura intercalada entre els folis 203v-204r del trienni 1650-1654.*
b. *a continuació ratllat,* lo.
c. *a continuació ratllat,* lo per part de.
d. *a continuació ratllat,* féu.
e. *a continuació ratllat,* se ordenà.
f. *a continuació ratllat,* officis.
g. *a continuació ratllat,* ni menos hage volgut conferir-s·i.
h. *a continuació ratllat,* y cumplir ses obligacions.
i. causar, *interlineat, damunt de* danyar *ratllat*.
j. Eugenio ... criat, *interlineat al marge esquerre*.

copie dictae scripturae, et respondevint que pertinebant sibi terminium juris ad respondendum. De quibus, et cetera. Quae, et cetera. Presentibus pro testibus magnifico Eugenio Descanio, cive Barcinonae honorato, et Hieronymo Segues, de familia, dicti domini deputati ecclesiastici.

---

204 /2r *Responcio.*

Molt[a] il·lustre senyor.

Lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la sancta Iglésia de Barcelona y deputat ecclesiàstich del present principat de Cathalunya, comptats de Rosselló y Cerdanya, y Joan Pau de Llosellas, deputat militar dels mateixos Principats y comptats, responent a una requesta presentada per Bernat Ferrer, deputat real, lo doctor Hiacinto Sansa, ohydor ecclesiàstich, y lo doctor Lluýs València, ohydor militar, que comensa, «En dies passats» y acaba, «*requirens notarium*», diuhen que fins ara no han tingut notícia de la carta en dita protesta mencionada, ni menos que sa magestat ni sa altesa real, que Déu guarde, hajan fet mercè de concedir que pugan disposar, los deputats y ohydors, dels officis vaccants; ans bé si carta alguna hi ha rebuda ja en dies passats, com diu la requesta, fan molta maravella que vostra senyoria se la haja retenguda tant temps sens manifestar-la per a fabricar sos intents, y que vulla que dits deputats ecclesiàstich y militar, sens tenir plena notícia de la gràcia que sa magestat és estat servit fer-los, procehescan *ex abrupto,* a la provisió de officis, la qual may se hés dexada de fer per ells, ni·s dexarà de fer sinó és per voler vostra senyoria, de tal manera, usurpar-se totas las eleccions, nominacions y provisions, que no dóna lloch als demés se valgan de son dret, ni de la pràtica y observansa de fer semblants provisions, segons capítols de Cort, concòrdias y capitulacions, lícitas y permesas, en aquest cas a les quals ha de estar vostra senyoria *velit, nolit* y se ha de contentar de la rahó, y del que li ha cabut y tocat per la elecció y sort ha feta, y no deu envejar que dits deputats ecclesiàstich y militar gaudescan de la mateixa sort, elecció y provisió de què vostra senyoria ha gaudit y se és stilat; y axí, offerint-se sempre promptes al servey de sa magestat y per aquell acudir en la casa de la Deputació, y allà y a hont sempre que convinga, dijunten a la provisió que vostra senyoria intenta a fer dels officis vacants, //204/2v// com sie nul·la y no la puga vostra senyoria fer en manera alguna sens assentiment e[b] intercènsia de dits deputats, ecclesiàstich y militar, y en la forma que·ls partany fer, tant en virtut de capítols de Cort com de concòrdia, y altrament, y protestan que en la visita pròxim fahedora, la qual volen per satisfacció de sos officis, se'n querelaran o devant de sa magestat, que Déu guarde, y a hont més convingue, reprotestant de tots danys y de tot lo lícit y permès reprotestar. *Requirens notarium, et cetera.*

a. resposta intercalada entre els folis 203v-204r del trienni 1650-1654.
b. a continuació una paraula ratllada.

Dimecres, a 30 de juliol 1653, *fuit presentata hec responsio dictis dominis deputato regali et auditoribus computorum, ecclesiastico et militari, presentibus in consistorio hora matutina, ante meridiem. Presentibus pro testibus Jacobo Cases et Josepho Cortes, virgariis consistorii suarum dominorum.*

---

204 /3r Rèplica.

Responent[a] los deputat real, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar, a la resposta dels senyors deputats ecclesiàstich y militar, diuen que se admiran molt neguen la notícia de la carta del senyor don Juan, ab la qual està scrita la de sa magestat, que Déu guarde, pus aquella fou llegida en consistori y està continuada en lo dietari de la present casa. Y que[b] la intenció de dits deputat real, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar, may és estada de precehir en la previsió dels officis *ex abrubto,* sinó és, ab molt madur consell y tractant-ho molt en consistori, que per assò los han requerit y fet acusar per los verguers moltes[c] vegades avisar, per a què ý vinguessen, com ara de present los tornen a requerir y tornen les[d] dos hores del tart del dia corrent, per a tractar aque(s)ta y altres matèrias que·s offerexen en beneffici de la Generalitat, a hont[e] poràn donar son vot. Y[f] veuran que dits deputat real, oÿdor ecclesiàstich y oÿdor militar, en ninguna manera volen procehir a la nominació de les ternes per dits officis contra capítols de Cort, ans volen estar molt concordes, y per sa part ho affectan tot lo possible, com fins assí tenen acostumat, requerent, etcètera.

Hec replica fuit presentata die 30 julii 1653, dictis deputatis ecclesiastico et militari, qui dixerunt «que ja respondrian». *Presentibus pro testibus magnifico Eugenio Descanio, cive honorato Barcinonae, et Hieronymo Segues, de familia, dicti domini deputati ecclesiastici.*

a. rèplica intercalada entre els folis 203v-204r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, ent.
c. moltes ... per a, *interlineat al marge esquerre.*
d. les ... per, *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat, veuran.
f. a continuació ratllat, se.

206 /1r A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya representen a vostra altesa, com per part dels arrendetaris del dret de bolla de la col·lecta de Barcelona y officials del General, se'ls és representat una y moltas vegadas, que alguns capitans, officials, soldats y altres personas[b] entren públicament dins la present ciutat molts bahuls, balas y caixas sens voler aportar aquellas en la casa del General, a effecte de remirar aquellas per a què paguen los drets a la Generalitat, per las robas que venen dins dits baüls, caixas y balas, lo que és en gran dany de la Generalitat y de dits arrendetaris, los quals paguen un gran preu per dit arrendament. Y assò fan ab motiu de què los soldats y personas de la família de vostra altesa, diuen no deuen pagar los drets a la Generalitat, lo que és contra constitucions de Cathalunya, actes y capítols de Cort, ab los quals està disposat que totas y qualsevols personas de qualsevol condició que sien, estigan obligats a pagar dits drets, en tant que la mateixa persona de sa magestat, que Déu guarde, salvo sa real clemència, la reyna, nostra senyora, y sos fills y tota sa família, paguen los drets de General, conforme està disposat en la constitució prime- // 206/1v // ra títol «De dret de General». Per ço, dits deputats supplican a vostra altesa sia de son servey manar als capitans que estan de guarda en los portals de la present ciutat, que donen tot lo auxili, assistència y favor als officials del General que estan en dits portals, per a què les caixas, baüls y balas, y altres mercaderias que entreran per dits portals, sian aportadas en casa del General per lo effecte sobredit de ser regonegudas, paguen los drets en la forma acostumada, lo que dits deputats ho rebran a singular gràcia y mercè de vostra altesa.

---

206 /2r A.

Molt[c] il·lustre senyor.

Lo doctor Jaume Joan Campí y Paüls se jacte de què vostra senyoria, en la nominació de persones per a ésser enseculades en deputats y oïdors que sa magestat, Déu lo guarde, és estat servit que vostra senyoria fes, reservada emperò a sa magestat la approbació, lo ha anomenat per a ésser enseculat en lo lloch de deputat real[a] de la ciutat de Lleyda, que vaque per mort de misser Gerònim Pastor; e com dita nominació sie contra capítols de Cort, per no ésser dit Campí originari de dita ciutat ni haver mai tingut en aquella son domicili, per tant, Francesch Jover, síndich de dita ciutat, anomena les persones dels ciutadans honrrats y doctors que habiten en dita ciutat, qui són per a dit lloch de deputat real, mossèn Francesch Florent, ciutadà honrrat, qui és enseculat en oïdor real, y per provisió de assessors, fou desenseculat, per[b] fael vassall de sa magestat. Y per als demés llochs que vaquen per mort, y que deuen ésser desenseculats per ésser enseculats contra capítols de Cort, així de deputats com de oïdors:

Misser Joseph Sanou, ciutadà honrrat; mossèn Pere Joan Melianta, ciutadà honrrat; mossèn Antoni Sal·la, ciutadà honrrat; mossèn Joseph Maranyosa, ciutadà honrrat; mossèn Fèlix Sanou, ciutadà honrrat; mossèn Thomàs Capdevila, ciutadà honrrat; misser Me(l)chor Vallès; mossèn Jacinto Fornés, ciutadà honrrat; mossèn Gaspar Pallàs, ciutadà honrrat; mestre Joseph Ardió, metge; // 206/2v // mossèn Blasi Morata, ciutadà honrrat; misser Joseph Gomar.

En tots los quals concorren les calitats requerides, y en cas vostra senyoria recusàs fer dita revocació de la persona de dit Campí y nova nominació dels sobredits, lo que no creu, proteste de nul·litat y de tot lo lícit, requirint al notari lleve acte de presentació de la present scriptura. *Altissimus, et cetera*. Sanou. Boffill.

---

208 /1r Embaxada a sa alteza. A.

Sereníssim[c] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya tornan[d] representar[e] a vostra alteza, com alguns[f] officials de guerra y altres personas entren públicament dins la present ciutat molts bahuls, balas y caixas sens voler aportar aquellas en la casa del General, a effecte de[g] remirar aquellas per a què[h] paguen los drets a la Generalitat, per las robas que venen dins dits bahuls, caixas y ba-

a. ambaixada intercalada entre els folis 205v-206r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, de la família de vostra altesa.
c. suplicació intercalada entre els folis 206v-207r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat, que vaque per mort de misser.
b. per ... magestat, *interlineat.*
c. ambaixada intercalada entre els folis 207v-208r del trienni 1650-1654.
d. tornan, *interlineat.*
e. a continuació una paraula ratllada.
f. a continuació ratllat, capitans.
g. de, *interlineat.*
h. que, *interlineat.*

las, lo que és en gran dany de la Generalitat y dels arrendataris, fent assò ab motiu[a] de què los soldats y personas de la família de vostra alteza no deuen pagar lo dret de la Generalitat, lo que és contra constitucions de Cathalunya, actes y capítols de Cort, conforme en la mateixa persona de sa magestat, que Déu guarde, salva sa real clamència, la reyna, nostra senyora, y sos fills y tota sa família,[b] està disposat ab la constitució primera, títol «De dret de General».

Representen axí mateix a vostra alteza, com ab lo mateix motiu de officials de gent de guerra, a tant en las casas dels officials majors que habitan dins esta ciutat com en les barracas de Mar, y altrament, se tenen robas y altres mercaderias recòndidas, venent aquellas sens pagar los drets de la Generalit(at), lo que ve ha ésser[c] en gran deservey de sa magestat y[d] dany de la Generalitat.[e]

208 /1v Per ço, dits deputats supplican a vostra altesa sia de son servey manar als capitans que stan de guarda en los portals de la present ciutat, que donen tot auxili, assistènsia y favor als officials del General que estan en dits portals, perquè los bahuls, caixas y balas, y altres mercaderias que entreran per dits portals,[f] vagen[g] al General a effecte de ésser regonegudas y pagar los dits en la forma acostumada, y axí mateix supplican a vostra alteza se servesca manar[h] assistir los officials del General y arrendataris, per a regonèixer les cases de dits officials, que dins ses cases tenen dits magatsems, y axí mateix las barracas que estan en lo portal de Mar, tant vagen a compte de dits officials com de altres qualsevols personas, que·u rebran a particular mercè de vostra altesa.

---

214 /1r Deumenge, a 14 de setembre 1653, per don Felip Casademunt[i] òlim de Boxadors y[j] mossèn Joseph Miquel Quintana.

Sereníssim[k] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya representan a vostra altesa, que han tingut notícia que lo noble don Sebastià Duran y Descallar, cavaller del orde de Sanct Jaume, mestre de camp del tèrcio de dit General[a], don Jayme[b] y don Pons Duran, sos[c] germans,[d] van publicant que dits deputats y oÿdors no cumplan al servey de sa magestat, que Déu guarde, fundant tant grave calúmnia en què no se assisteix a les pagas de dit tèrcio, lo que devien escusar per quant, no obstant que dit tèrcio[e] és de poc número de soldats[f], no podent arribar a sustentar lo[g] major[h] per estar del tot extenuades y exaustes les facultats de la Generalitat, ab tot han acudit ab la puntualitat possible a ditas pagas, perquè no obstant que haurà sols dos mesos que és estat format dit tèrcio, se ha assistit a aquell fins ara ab la quantitat de 4400 lliures ab diner effectiu, com vostra altesa podrà manar informar-se ab les certifficatòrias que·s presentan, a demés de què tenen disposat enviar 4000 lliures que los consellers d'esta ciutat han promès donar-los per dit effecte. Per lo que supplican a vostra altesa, sie de son real servey posar los ulls a la satisfacció se dóna a vostra altesa ab la present embaxada, per a què se veja que tant en esta com en les demés ocasions, lo consistori, ab tota puntualitat, // 214/1v // acut al major[i] servey de sa magestat, facilitant totes les difficultats que·s originan de las pocas[j] forças y facultats del General, representant[k] a vostra altesa que lo consistori, per lo sobredit se informarà de ditas injúrias, y que quant d'elles conste, espera se servirà vostra altesa que lo consistori ne fasse les degudes demonstracions de sentiment.

---

216 /1r *Die 17 juliis 1653.*

Honorabilis[l] Christophorus Vinyals, cotonerius, civis Barcinonae, custos ordinarius bullae tabulae presentis civitatis Barcinonae, gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera. Ita quod, et cetera. Mariannam Vinyals, uxorem suam, Bernardum Vinyals, fratrem suum, licet absentes, et cetera, et Christophorum Vinyals, filium suum, presentem et quam libet eorum insolidum. Ad videlicet pro dicto

a. a continuació ratllat, dels soldats.
b. a continuació ratllat, pagan los drets del General conforme.
c. a continuació ratllat, lo que se ha ésser.
d. y dany, *interlineat, damunt de* y dany *ratllat.*
e. a continuació ratllat, per ço dits deputats supplican a vostra altesa representen axí mateix a vostra altesa.
f. a continuació ratllat, que paguen paguen lo dret del.
g. vagen al, *interlineat.*
h. a continuació ratllat, donar forma perque han.
i. Casademunt òlim, *interlineat.*
j. a continuació ratllat, Llull.
k. ambaixada intercalada entre els folis 213v-214r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat, de Cathalunya.
b. Jayme, *interlineat, damunt de* Jayme *ratllat.*
c. sos, *interlineat.*
d. a continuació ratllat, de dit don Sebastià.
e. a continuació ratllat, del General.
f. a continuació ratllat, que no arriban a cent hòmens.
g. lo, *interlineat.*
h. a continuació ratllat, número de soldats.
i. a continuació ratllat, de.
j. a continuació ratllat, impossi.
k. representant, *interlineat, damunt de* significant *ratllat.*
l. procura intercalada entre els folis 215v-216r del trienni 1650-1654.

constituente et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generali Cathaloniae, qui nunc sunt et pro tempore fuerint,[a] *simul et plurius comparendum et dictum officium custodis iamdictae bullae in manu et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum, in favorem personae seu personarum eisdem procuratoribus, constitutis seu cuilibet constitutum //* 216/1*v* *// insolidum, benevisae seu benevisarum, et per eos procuratores constitutos seu eorum quemlibet nominandum seu designandum semel et pluries renuntiandum, et cum seu eos de dicto officio provideii juxta formam Generalium constitutionum presentis principatus Cathaloniae, capitulorum et actuum Curiarum, usum, practicum, stylum et observantiam dicti Generalis, et renuntiationem seu renuntio ne hujusmodi admitti petendum, custandum et suplicandum et de his quecunque instrumento utilia et necessaria seu quomodolibet opportuna faciendum et firmandum, et cetera. Et pro his quascunque suplicationes, tam verbo quam scriptis, offerendum, promigendum et presentandum et remuni, et cetera. Promissit habere ratum, et cetera. Et non revocare, et cetera. //* 216/2*r* *// Actum est hoc Barcinone, die decima septima mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio.*

Testes sunt Hieronymus Mayor et Sala, negociator, et Michael Mas, sartor, cives Barcinonae.

De praemissis fidem facit Hieronymus Gali, notarius, civis Barcinonae, haec propria scribens manu.

---

208 /1*r* Àpocha de monicions y armes. 13 agost 1653.

Tinch[b] rebut, com a sergento mayor del tèrcio de la Deputació, par a armar los soldats de aquest tèrcio y conduhir las armas y municions d'ell de Joseph Artigues, és a saber,[c] dotse parells de flascós de mosquet, ab sas forquillas, y dotse de arcabús, per a las armas[d] se encarregaren de Munistrol, 32 espases, nou tahalins, 22 lliuras pólvora, nou lliuras de balas, dos quintars de mecha, 12 serpions, per a embalar la corda, y flascós que se han enviat a Vich per dit tèrcio, y per la veritat ho firmo en Barcelona, a 11 de agost 1653.

Més me ha entregat vuit lliuras de pólvora, *tanbién lleva bandera y cera.*

a. fuerint, interlineat.
b. àpoca intercalada entre els folis 215v-216r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat, 12.
d. a continuació ratllat, de las armas.

Joseph Balell, sargento mayor del tèrcio de la Deputació del General de Catalunya.

208 /1*v* Dimecres, a 13 de agost 1653. Lo sargento major Joseph Balell ha firmat àpocha a Joseph Artigas, monicioner del batalló de les armes y monicions, que per orde de ses senyories li ha entregades per servey del tèrcio del General detràs designades.

Testes Hieronymus Gali et Isidorus Riambau, notarius cives Barcinonae.

---

208 /2*r* Molt[a] il·lustre senyor.

No pot duptar ni ignorar, per ésser fet propri, vostra senyoria senyor Bernat Ferrer, deputat real del present Principat y comptats de Rosselló y Cerdanya, com Pere Pau de Llosellas, per vostra senyoria y per los demés consistorials, concordament fou elegit per lo càrrec del offici de sýndic, vacant per mort de Agustí Delmau, ab assignació de son salari ordinari, lo qual és just se li pague ab tot effecte. E com, no obstant que los demés consistorials ajan deliberat pagarli a dit Pere Pau de Llosellas lo dit salari, y la quantitat que per ell se li deu, y estigués promptes per a firmar lo albarà, vostra senyoria, injustament, que sens causa ni rahó alguna, recusa l'asentir a dita deliberació y a firmar dit albarà. Per ço, lo dit Pere Pau de Lloselles supplica[b] a vostra senyoria l'asenta a dita deliberació y afirme lo albarà del salari que li és degut, altrament entén[c] demanar per justícia, devant superior o en la visita, lo dit salari dels béns de vostra senyoria, com sia la causa per la qual no·s paga aquell, y axí mateix protesta de tots los danys y depeses y de tot lo lícit y permès de protestar.

Die jovis, 13 augusti 1653, fuit presentata dicto domno deputato regali, reperto in domo Deputationis, qui respondendo dixit, «que se aturave lo temps de la constitució per respondre y que no li conegués lo temps. Féu li fos donada còpia», *que incontinenti fuit tradita. Presentibus pro testibus Antonio Nin, batifullerio, et Michaele Subirana, causidico, civibus Barcinonae.*

Die 19 praedicti, dictus dominus deputatus regalis fecit responsionem sequentem:

«Responent lo molt il·lustre senyor *//* 208/2*v* *//* Bernat Farrer, deputat real, a la molt voluntària

a. suplicació i resposta intercalades entre els folis 215v-216r del trienni 1650-1654.
b. supplica*, interlineat, damunt de* requireix *ratllat.*
c. entén*, interlineat, damunt de* protesta *ratllat.*

scriptura a ell presentada, a instància de Pere Pau de Lloselles, diu que no ha recusat ni recusa que se li pague lo salari de síndich de tot lo temps ha servit legítimament, ço és, des del dia de la nominació fins al mars, que dit senyor deputat donà orde a Sebastià Costa, servint lo offici de scrivà major de la present casa, perquè digués als molt il·lustres senyors deputats perquè revocassen aquell, que lo temps y la experiència li havian amostrat no ser a propòsit ni convenient per servir lo dit offici, tant per sa poca edat com per altres causes que·s reserva expressar-les, a la defensa de una visita que se li fa amanassa, y axí protesta y dissenteix a tots los actes podie fer dit Lloselles en dit nom, com vuy de nou protesta, offerint consentir li sie pagat lo salari, com dalt és dit, requerint que de la dita scriptura no sie donada còpia sens inserta de la present resposta».

Testes Josephus de Urrea, civis honoratus, et Hieronymus Gali, notarius, civis Barcinonae.

---

208 /3r Senyor[a] Bernat Ferrer, vostra mercè à feta tal resposta a una requesta presentada a instància de Pere Pau de Lloselles, que a no considerar las causas vulgars, notòrias y públicas que en vostra mercè hi à, y lo auran obligat a parlar tant llargament y ab tanta indescreció, se li faria la resposta convenient, si resposta mereix la injúria que ha feta a dit Llosellas, y no fos millor de fet repetler-la, a no considerar lo manco inútil y incapàs; ab tot, per a què no aparega que no·s sent dit Llosellas del que diu ab la present scriptura, estima a vostra mercè la injúria li ha feta en dita resposta en 2000 ducats de bon or,[b] reservada judicial taxació, protestant demanar-los judicialment y fer-li explicar las causas que diu reserva, no sols judicialment però encara extrajudicialment, de la manera que lo fet requereix, *requirens notarium, et cetera.*

Dimars, a 26 de agost 1653 la present replica, instant[c] dit Llosellas, fou presentada al senyor deputat real, personalment trobat en la casa de la Deputació, lo qual no ha volguda acceptar la còpia de la dita scriptura, per haver entès ý havia paraules molt malsonants, que no fos primer habilitada per haver-se-li de presentar, attès majorment, representant com representa lo càrrech de deputat real de Cathalunya. *De quibus, et cetera. Quae, et cetera. Presentibus pro testibus Hieronymo Gali y Isidro Riambau*, notaris, ciutadans de Barcelona.

a. requeriment intercalat entre els folis 215v-216r del trienni 1650-1654.
b. or, *interlineat.*
c. instant dit Llosellas, *interlineat.*

---

219 /1r *In consistorio die veneris 3 octobris 1653.* A.

Hiesus[a], Maria cum utroque Joanne.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya al advocat fiscal infrascrit, és a saber, si dits senyors deputats poden transigir y concordar, ab lo noble don Emanuel López, comissari general de la reverent Cambra Apostòlica en lo praesent principat de Cathalunya, sobre las praetensions que dit noble comissari té contra lo procurador fiscal del General de recobrar la quantitat de sis mil (cent) vint-y-sinc lliures, las quals col·lectà *ab finitum;* o altrament, Joan Tost, en lo camp de Tarragona, dels fruïts y rendes de la mense archiepiscopal, sede vacant, en lo any 1641, per orde dels molt il·lustres senyors deputats. Vista una certificatòria feta per Joseph de Urrea, racional de la praesent casa, a 11 de agost 1653, y[b] tot lo que se havia de vèurer. Attès que de dita certificatòria consta que dit Joan Tost pagà y entregà al pagador Christòfol Mercer, ab diverses partides, per orde de dits senyors deputats a 11 de decembre 1641, la sobredita quantitat de sis mil cent vint-y-sinc lliures, las quals és cosa molt justa que dits senyors deputats restituescan y paguen a la reverent Cambra Apostòlica, per haver cobrada y exigida dita quantitat lo General de Cathalunya indebidament y sens tenir poder ni facultat de fer semblants procehiments; y en via de dret, quant los administradors públics[c] de alguna universitat exigeixen alguna cosa de fet y endebidament, la qual cosa ha pervingut a dita universitat, té obligació la universitat de restituir-ho a aquell del qual se és exigida. Per ço y altrament, dit advocat fiscal infrascrit, és de vot y parer, y a dits[d] senyors deputats aconsella, que poden transigir y concordar ab dit noble comissari sobre dita praevenció tant justificada, ab[e] los majors aventatges que poràn, la qual concòrdia, a més de què és útil a la Generalitat y escusava gastos, interessos a[f] la Generalitat y evitava contencions, que[g] necessàriament se haurian de suscitar entre lo General y la reverent Cambra, aparexeria molt mal que[h] dits senyors deputats y lo procurador fiscal volguessin retenir-sse asienda del patrimoni de sa Santedat, appresa major-

a. vot intercalat entre els folis 218v-219r del trienni 1650-1654.
b. y ... vèurer, *interlineat al marge esquerre.*
c. públics, *interlineat.*
d. dits ... deputats, *interlineat, damunt de* vostra senyoria *ratllat.*
e. ab ... poran, *interlineat al marge esquerre.*
f. a la ... evitava, *interlineat.*
g. que ... suscitar, *interlineat al marge esquerre.*
h. a continuació ratllat, vostra senyoria.

ment en temps de las turbacions del praesent Principat, entès emperò //219/1v// que antes de firmar-sse lo acte de concòrdia, dit noble comissari fassa ostensió de sos poders y aquells se hajan de habilitar per lo scrivà major de la praesent casa, encarregant-li,[a] [b] per major seguretat, que·ls[c] consulte ab los magnífics asasors y advocat fiscal. *Et ita salvo, et cetera. Pastor, fiscalis advocatus.*

---

220 /1r Dimecres a 5 de octubre 1653, *Barcinonae.*

Hiacinto[d] Janer, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, capmestre de les[e] trompetes de la present casa de la Deputació, firma àpocha al senyor Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del General, de nou cotes de domàs y sinch sombreros, ço és, quatre cotas que·ssón trobades del temps del contagi y sinch que dit Quintana diu ha entregades de les que tenia al guardaroba, y promet restituhir-les sempre que se li demanarà per part del General.

Testes Josephus de Urrea, civis honoratus Barcinonae, et Josephus Cortes, velerius, civis Barcinonae.

---

223 /1r Divendres, a 7 de novembre 1653.

Carta[f] enviada per lo noble don Miquel Salbà y de Vallgornera, regent la Real Thesoreria, als senyors deputats, sobre la retenció de les terces per solució de las medias anuatas.

Tinc entès que los officials del General qui han de fer los despaigs de la terça dels salaris dels doctors de la Real Consell, tenen algun dupte per ocasió de una(s) clàusulas insertadas en alguns dels privilegis, ab las quals se diu que jo, com a thesorer de sa magestat, me retinga, a la fi del primer any, la quantitat en ditas clàusulas expressada. Y com ab carta de sa magestat me hage constat ésser la intenció de sa magestat que jo cobre y fassa retenció, tant solament de la última terça que·s paga a la fi del any, per ço, ab la present ne dono notícia a vostra senyoria, per a què se servesque manar als officials despatxen las terças en la forma acostumada, exceptat la última de aquells doctors del Real Consell, en los privilegis dels quals se lligen las ditas clàusulas, per a què quiscun any la última terça me sie entregada fins que jo tinga cobrat la quantitat en dits privilegis mencionada. Guarde Déu a vostra senyoria. Molt[a] servidor de sa senyoria, que sa mà besa. Don Miquel de Çalbà y de Vallgornera.

a. encarregant-li, *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat,* y.
c. que·ls consulte, *interlineat.*
d. *àpoca intercalada entre els folis 219v-220r del trienni 1650-1654.*
e. *a continuació ratllat,* corre.
f. *carta intercalada entre els folis 222v-223r del trienni 1650-1654.*

---

223 /2r A.

A[b] los venerables, nobles y amados los dipputados del General del nuestro principado de Cathalunya.

El rey,

Dipputados, he nombrado al regente Miguel Marta, deste mi Supremo Consejo, por visitador general de los ministros de essa Real Audiencia y demás tribunales, con facultad de proçeder, oyr y dar sentençias y executarlas con effecto; de que me ha parezido avisaros para que, entendida esta mi resolución y según lo que de mi parte os dirá don Juan, mi hijo, suppuesto que, comforme las constituçiones, los salarios del regente y demás ministros de la visita debe pagarlos essa Generalidad, y quedándose previniendo para partir, dispongáys la paga y satisfacción destos salarios y lo demás neçessario en semejantes casos, para que sea el regente asistido y pueda executar la visita, con los buenos effectos que espero han de redundar en beneficio universal de esse Prinçipado, que es el motivo que me ha obligado principalmente a tomar esta resolución; y juntamente le ha mandado encargar la averiguación y castigo de los excessos y contribuçiones que se huvieren hecho en el alojamiento de la gente de guerra, para la satisfacción de los pueblos y particulares que desseo tengan, y hen esto se hallaren con justa quexa, por el continuo cuydado que tengo de la maior conveniencia de los vassallos de essa provincia. Dada en Madrid, a XVI *de octubre* MDCLIII. *Yo, el rey.*

Vidit don Christoforus Crespi, vicecancellarius. Vidit don Phelipus Villacampa, regens. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera. Vidit don Paschalis, regens.

---

a. *anotació escrita al dors.*
b. *carta reial intercalada entre els folis 222v-223r del trienni 1650-1654.*

225 /1r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

En exequució de las conferències tingudas ab vostra senyoria acerca de reparar la Drassana y restituhir aquella en lo estat que abans,[b] per estar espallats sos tres taulades, portes, finestres y[c] tot lo demés que los soldats han fet ynhabitable, y axí mateix per ésser necessari cubrir lo quarto dels esperons de la obra nova y fer sostres a aquells, conforme me han feta relació lo mestre de cases y fuster de la present casa, de la qual se envia còpia a vostra senyoria, se han de menester vuyt mília lliures moneda barcelonesa, y axí mateix deuen los senyors deputats, de les obres comensades en dita Drassana, mil y vuyt-centes lliures, les quals no·s són pogudes perficionar per falta de diner.

Per lo que, important dites quantitats cerca de deu mília lliures, y per trobar-se la Generalitat tant exausta, tenint tant solament en son compte algunes onse mília lliures, en lo banch de la present ciutat, havent encara de aquellas de satisfer los soldats terces dels senyors del Consell Real y altres necessitats de la present casa, que són inescusables, apar que, segons la relació de dits mestre de cases y fuster per posar la Drassana en bon estat, faltarian al compte de dits deputats sis mília lliures, les quals, juntes ab quatre mil que·n sobren de son compte, venen a fer la dita quantitat de deu mília lliures.

225 /1v Però no essent al present necessària tota dita quantitat junta, sols se han menester pagar les 1800 lliures enderrerides als officials y algunes dos mil per comensar la obra, tenint espera la demés quantitat un mes, encara que de present se pose mà en aquella[d], dits deputats, per la quantitat que vostra senyoria se servirà bestràurer, a més de les 4000 lliures que sobraran per dit effecte de son compte, ne[e] donaran a vostra senyoria tota seguretat, retenint-se de les quantitats que aniran entretant en compte de dits deputats, quant la necessitat no serà tan urgent, attès que a més de ser benefici de la Generalitat, principalment redunda en lo de vostra senyoria, al qual sempre vostra senyoria los trobarà molt attenta.

---

225 /2r B.

Molt[a] il·lustre senyor.

Per orde y menament de vostra senyoria, nos em confarits en las Adrasanas de la present ciutat, y allí avem mirat las[b] obras comensadas en la Adrasana y en lo demés necessari, com és[c] los entresuelos, que estan tots espatllats, sostres y tauladas, y los esparons de la obra nova del pati gran de ditas Adresanas, que estan la meitat descuberts, y se an de fer los sostres y tauladas perquè se puga abitar en ells, en los quals se an de fer sostres, taulades, scalas, portas y finestras; y judicam, comforme la pràtica y experiència de nostres offisis, que costaran las ditas obras[d], ans més que manco, en lo que se aurà de provair de fusta, com és bigas, cabirons, llatas y posts, tota manera de clavazo y ferramenta de manyà y mans de fuster, y tocant al offici de mestre de casas, pedra, cals, teula, rajola, guix, fusta per bastidas y cordas, ab las mans de mestre de casas y[e] manobras, vuyt mília lliuras moneda barcelonesa, y axí ó firmam en Barcelona, als 19 de novembre 1653. Pere Pau Ferrer, mestre de caças, y mestre Jaume Campderrós, fuster, offisials de la Deputació.

---

225 /3r C.

Molt[f] il·lustre senyor.

Per quant en lo paper que lo consistori dels deputats envià aÿr a vostra senyoria, se diu que[g] faltarian algunes 6000 lliures per perficionar les obres de la Dressana, y dits deputats pregan cobrar aquelles de differents debitors antichs, los quals pagaran part de sos deutes ab partides per la taula o banch de la present ciutat, y axí no seria necessari que vostra senyoria bestragués ninguna quantitat, per ço, si a vostra senyoria los apar ordenar als officials de dita taula y banch, que fins a dita quantitat de 6000 lliures, reban pòlissas y partides, y aquelles assenten en compte de la Generalitat, se escusaria a vostra senyoria de haver de fornir lo compte de dits deputats y lo General cobraria dita quantitat de sos debitors.

---

a. ambaixada intercalada entre els folis 224v-225r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, y axí mateix.
c. a continuació ratllat, encara estar-ho espallant.
d. a continuació ratllat, dita, continuar en dita obra.
e. a continuació dues paraules ratllades.

a. relació intercalada entre els folis 224v-225r del trienni 1650-1654.
b. las obras ... com és, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació tres línies ratllades.
d. a continuació tres paraules ratllades.
e. y manobras, *interlineat al marge esquerre.*
f. ambaixada intercalada entre els folis 224v-225r del trienni 1650-1654.
g. a continuació ratllat, per lo.

225 /4r Tercera embaxada. A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General del principat de Cathalunya y sos comptats, ab altre[b] embaxada han representat a vostra altesa com en la present ciutat de Barcelona se trobave un foraster, lo qual, com a auditor general que·s diu ésser del exèrcit de sa magestat, que Déu guarde, exercia jurisdicció en los soldats y gent de guerra, aportant en sa companyia, públicament per la present ciutat, dos forasters ab ses vares de justícia, rondant de nits per dita ciutat y capturant moltes persones de milícia, aportant y fent aportar aquelles en las presons reals, contra las quals ha fulminat y fulmina sos processos y enquestas, y aquellas ha condemnades ab differents penes; y que per ésser dits procehiments contra les generals constitucions de Cathalunya, fos servit vostra altesa manar revocar aquelles y al dit auditor se abstingués, de aquí al devant, de fer semblants procehiments o altres actes jurisdiccionals, y juntament, als dits pretesos aguasils, arrimassen les varas de justícia y no aportassen més aquellas per la present ciutat. Y com sereníssim senyor, dit auditor hage continuat y continue en exercir jurisdicció en la present ciutat, fent aportar varas a dits pretesos aguasils y aportantla ell públicament, y los dits deputats tingan obligació molt precissa de fer observar las generals constitucions de Cathalunya, usatges, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts de la pàtria, sots les penes per capítols de Cort imposades, y los sobredits procehiments y actes jurisdiccionals, fets per dit auditor y sos pretesos alguasils, sien contra les dites generals constitucions, y en particular, contra la constitució primera y altres aplicables, títol «De novells officials no sien posats», en lo primer volum de las constitucions, ab les quals està disposat que novells officials no sien posats en lo // 225/4v // lloch a hont no és acostumat, sots qualsevulla títol o nom, y que si lo contrari serà fet, sien haguts los tals officials per privats de llurs officis e tots actes que faran sien *ipso iure* nul·los, y axí mateix sien haguts totalment per privades persones e en res no sien obehits, e que·ls puga ésser resistit sens reprehensió alguna.

Semblantment, són dits actes y procehiments contra las constitucions 1, 3, 4, 11, 12 y 16 y altres, títol «Que tots los officials en Cathalunya y Mallorcas sien catalans»; y contra la constitució 14, títol «De persones prohibides regir officis», en dit volum primer, ab les quals està disposat que tots los officials, axí de jurisdicció com sens ella, en Cathalunya hagen de ésser naturals, en tant que en la constitució 6, del dit títol «Que novells officials no sien posats» està statuït y ordenat que, estant sa magestat en lo present Principat o comptats, no pugan los alcaldes ni altres officials de la Cort de sa magestat, que no sien catalans, usar de jurisdicció alguna ni exercir aquella *etiam* en las personas que seran de la família y casa de sa magestat, y que fent lo contrari, los actes sien nul·los y los tals officials gitats de pau y treva, remetent lo dit exercici en aquells, als quals per constitució de Cathalunya y altres lleys de la terra és lícit y permès.

Y finalment, los sobredits actes y procehiments són contra usos y consuetut immemorial, inconcussament observada en lo present Principat y comtats, a hont la jurisdicció en los soldats y gent de guerra la han sempre exercida los capitans generals ab sos assessors, advocat fiscal, aguasils y demés officials catalans de la capitania general, y no per auditors y aguasils forasters.

Per ço y altrament, dits deputats supplican a vostra altesa, tercera vegada, sie de son real servey manar revocar tots los sobredits actes y procehiments, // 225/5r // fets per lo dit auditor y sos pretesos aguasils y altres officials, y juntament, que de aquí al devant se abstingan de exercir jurisdicció en la present ciutat y principat de Cathalunya, y arrimen ses vares dins lo termini de tres dies profigit per lo sereníssim senyor rey don Fernando, en la primera Cort de Barcelona, capítol 22, vulgarment dit lo capítol «De la observansa» que és la constitució 1, títol «De observar constitucions», lo que dits deputats rebran a singular gràcia y mercè.

---

225 /6r Dilluns, a 24 de novembre 1653. D.

En[a] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y los molt il·lustres consellers de la present ciutat de Barcelona, als magnífichs assessors y advocat fiscal del General, magnífichs advocats de casa de la ciutat y doctors aplicats baix firmats, aserca si per la extracció feta de les presons reals de la ciutat, en lo mes de setembre proppassat, de algunes persones que allí estaven presas y detingudes, enbarcant-los ab galeras y trahent-los fora del present Principat sens aver presehit sentència ni condempnació per sa altesa y Real Consell, ni altre jutge competent, se ha contrafet a les generals constitucions, usat-

a. ambaixada intercalada entre els folis 224v-225r del trienni 1650-1654.
b. altre*, interlineat, damunt de* dos *ratllat.*

a. vot intercalat entre els folis 224r-225v del trienni 1650-1654.

ges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y ciutat. Attesa la disposició de la constitució primera, del títol «De jurisdicció de tots jutges», que és del senyor rey en Pere Segon, feta en las Corts celebrades en lo any 1283, capítol 11, que ordena que totas las causas de Cathalunya y comtat de Barcelona se hajen de tractar dins Cathalunya o comtat de Barcelona, y en cas que lo senyor rey sie fora del dit Principat, no puga per apel·lació, conèxer de ditas causas, ans bé tinga obligació de comèter aquellas per a terminar dins la vegaria; attès la disposició de la constitució 2, del mateix senyor rey en lo mateix títol, que comensa «Les causes de la vegaria», la qual vol y proveheix que las causas de la vegaria sien tractades dins de la vegaria, y si de ellas se apel·larà al senyor rey, lo qual no volrà conèxer de aquella causa dins en Cathalunya, aja de comèter aquella dins la vegaria en la qual se ha apel·lat terminadora; attesa altra constitució del senyor rey en Jaume Segon, feta en les Corts del any 1311, capítol 6, que·s la constitució 10 del mateix títol, en[a] la qual estan confirmades les dites constitucions y ampliada // 225/6v // la 2 a les causes de las ballias; attesa la disposició de la constitució de la senyora reyna dona Maria, en les Corts del any 1422, que és la 13, del dit títol «De jurisdicció de tots jutges» que confirma totas las dalt y tras ditas constitucions, y de nou estatueix que las ditas constitucions tingan lloch, tant en las causas criminals com civils, axí que a instància del procurador fiscal ni de algun altra, no pugan ésser tretas algunas personas de la vegaria o ballia de Cathalunya, dins la qual auran comès lo delicte o seran presas. E totas e qualsevols lletras, rescrits, provisions, manaments e altras cosas fetas e fahedores en contrari, sien *ipso facto* nul·les, e que per algun official o altra qualsevol persona no sien obehides sens incorriment de alguna pena; attesa més avant la disposició de la constitució que comensa «Clarificant», que és del senyor rey don Fernando Segon en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde, del mateix títol, ab què[b] estatueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni segona instància, nos·s pugan tràurer, evocar, conèxer ni determinar fora del present Principat; attès també lo tenor de la constitució 5 del mateix rey don Fernando Segon, del títol «De acusacions», consta que, essent pres en Cathalunya algú per delicte comès fora del Principat en Aragó, València, Cicília, Ivissa, vol que se li fassa lo procés en Cathalunya y que sia conegut de la causa, prefigint termini per a la offensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat, sinó ordenant sa previsió dins aquell, encara que lo delicte dins lo Principat no fos comès; attesa també la constitució del títol «De somatent» del senyor rey Alfonso 4, ab la qual se disposa que sa magestat és tingut prosehir precehint legítima citació e deguda // 225/7r // conexensa de causa, oÿdes les pars en las suas deffensas y seguida sentència diffinitiva, lo que·s confirma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres aplicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de prosehir en lo Principat per directe, presehint citació, defensas y subseguida aleshoras condempnació; y attès també que per lo senyor rey don Jaume Segon en la segona Cort de Barcelona, en lo any 1299, capítol 25, que és la constitució 2, títol «De penas corporals», està statuït y ordenat que algun hom, no sie condempnat sens coneguda de jutge, ans en açò sia prosehit a coneguda de jutge, axí en punir com en dar a malleuta, com en absòldrer, la qual constitució, quant als ciutadans de Barcelona fou especialment manada observar per lo senyor rey don Jaume Segon ab son privilegi a dita ciutat consedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volumen de les constitucions; y attès també lo privilegi vulgarment dit «*Recognoverunt proceres*» y lo privilegi segon del títol «De jurisdicció de tots jutges», en dit segon volum de les constitucions, en los quals expressament se ordena no poder ésser forsats los ciutadans de Barcelona a pledejar fora de la ciutat, servant lo que fins aleshoras estava acostumat; del tenor de les quals consta no poder-se los detinguts dins ciutat y dit Principat presos, ésser extrets del dit Principat y ciutat respective, y aportats a altre regne sens presehir sentència per jutge competent, oÿts, primer los dits presos en defensas, per ésser exili la dita extracció de la pàtria y axís bé pena corporal, les quals constitucions són estades axí observades per los senyors reys de Aragó, de immortal memòria. Perquè havent-se tret, per orde del senyor rey don Pere Ters, de les presons de la dita ciutat Guillem Desprats, imputat de aver mort a Alfons Sagar- // 225/7v // riga de la ciutat de Tarragona, y entregat als veguers de Tarragona, havent representat la dita ciutat a dit senyor rey, que la dita extracció del dit Guillem Desprats de les presons de Barcelona y entrega als veguers de Tarragona, derogava y se feja prejudici al ús antich de la[a] ciutat y als privilegis, a la universitat y als particulars de aquella consedits, lo dit senyor rey, ab son privilegi dat en Çaragossa *pridie nonas aprilis* 1350, revocà la dita extracció en execució del ús antich de la dita ciutat, ordenant a Gispert de Guimerà, regint lo offici de procurador general de Cathalu-

a. en la, *interlineat*.
b. *a continuació ratllat,* estableix.

a. *a continuació ratllat,* dita.

[*1653*]

nya, que de allí al devant, per ell ni sos officials, no·s puga fer menció de dit acte de extracció, antes bé ab les paraules següents, confirmà lo ús y costum de dita ciutat y ciutadans, dient que *«quinimo jam dictum usum anticum et privilegium super hoc per nostros antecessores et nos jam dicte universitati et eius singularibus indultum, prout eis melius et plenius usi fuerint ex certa scientia laudamus, aprobamus, ratifficamus, comfirmamus praeincertis literis, quas in casu praedicto presentibus, revocamus obscistentibus nullo modo*; y succehint en altra occasió que estant pres Baldiri Matalí, ciutadà de Barcelona, en los càrsers reals d'esta ciutat, fou extret d'ells y aportat ab una galera en la fortalesa de Alicant, y la ciutat envià sos embaxadors al senyor rey don Fernando, y ab scriptura presentada a sa magestat a 22 de desembre 1511, se'ls presentaven la contrafacció que de la dita extració del dit Matalí se havia seguit als usatges, constitucions, usos y privilegis; y no obstant que a la embaxada sobredita, en dit die de 22 de desembre, lo dit senyor rey don Fernando respongué, que attesa la infidelitat comesa per dit Baldiri Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor //225/8*r*// natural, los dits privilegis y constitucions no·l podian sufragar, ab tot, millor informat després de la dita contrafació, lo dit senyor rey, ab son privilegi, dat in *civitate [Bugdani]*, a 24 de agost 1512, de sua certa *scientia deliberate et consulto*, posà en llibertat a dit Baldiri Matalí, reintegrant y restituhint-lo a la dita ciutat y a sos síndichs, per observança de las constitucions de Cathalunya, usatges de Barcelona, capítols de Cort y privilegis a la ciutat y sos habitants consedits, declarant sa real intenció, que per la dita captura y extracció no fou violar en alguna cosa les dites constitucions, usatges y privilegis, antes bé que aquellas y aquells resten en sa forsa y valor, tenint per no feta la dita captura y extracció del dit Baldiri Matalí. Y considerant també que, essent estat capturat Guillem Stucs[a], flamench, criat de Antonio Pérez, en la dita ciutat, per orde del senyor rey don Phelip Primer, y regaliat, essent estat extret de la present ciutat y Principat, los senyors deputats en lo any 1591 se opposaren a la dita extracció per ésser contra constitucions y al·legant las primera, segona y desena, y 13, títol «De jurisdicció de tots jutges», y per las instàncias feren dits senyors deputats en la observansa de ditas constitucions, lo dit Guillem Astucs fou restituït y tornat a les presons de la present ciutat des de Madrid, a hont ere estat aportat a effecte de ser castigat. Y considerant, finalment, que la Cort General celebrada en Barcelona en lo any 1599, en lo capítol de Cort 70, suplicà a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni rahó, encara que no agués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tots los presos del dit Principat y comtats se tingués de conèxer de llurs culpas, en ells confirmant de nou totas las constitucions sobre açò disposants, y fou servit //225/8*v*// sa magestat decretar que·s guardassen dites contitucions, llevats tots abusos, ab la qual decretació restan confirmades les dites constitucions, usos y costums, privilegis de la ciutat de Barcelona, observats inconcusament per los senyors reys en las occasions se són offertas, de tot lo qual consta no poder ésser extrets presos del Principat y ciutat, de les presons de la dita ciutat, sens violar-se y contrafer-se als dits usatges de Barcelona, constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis de la ciutat, usos y costums. Per tant y altrament, són de vot y parer que, per la dita extracció feta dels dits presos de les presons reals de la present ciutat en lo mes de setembre passat, aportant-los ab galeras fora del regne, sens haver presehit sentència ni condempnació contra de ells per jutge competent, se ha contrafet a les dites constitucions de Cathalunya, usatges de Barcelona, privilegis, usos y costums del present Principat y ciutat, y que axí deuen los senyors deputats y oÿdors del dit General, per obligació de son offici, exir al reparo de la dita contrafacció per los medis que las ditas generals constitucions ordenan.

Serra, assessor. Mur, advocatus civitatis. Boffill, consulens. Tristany, consulens. Vidal y Roca, consulens. Pastor, fiscalis advocatus. Par, assessor. Ferrer, advocatus civitatis. Çellers, utriusque doctor, consulens.

---

226 /1*r* B.

Sereníssim[a] senyor.

A notícia dels deputats del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, ha pervingut com en lo mes de setembre proppassat, moltas persones que estavan presas y detingudes en los càrcers reals de la present ciutat, foren extretas de aquells y embarcadas ab galeras, y trets fora del praessent Principat y comptats, sens haver praecehit sentència ni condemnació per vostra altesa y Real Consell ni altre jutge competent, per la qual extracció se ha contrafet a las generals constitucions de Cathalunya, usatges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums de present Principat, y en particular a

a. Stucs, *interlineat, damunt de* Ascuds, Astuchs *ratllat.*

a. ambaixada intercalada entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.

la constitució 1, del títol «De jurisdicció de tots jutges», que és del senyor rey en Pere Segon, en las Corts del any 1283, capítol 11, que ordena que totas las causes de Cathalunya y comptat de Barcelona se hajan de tractar dins Cathalunya o comptat de Barcelona, y en cas que lo senyor rey sie fora del dit Principat, no puga per apel·lació, conèxer de ditas causes, ans bé tinga obligació de comèter aquellas per a terminar dins la vegaria; contra la constitució 2, del mateix rey en lo mateix títol[a], la qual vol y proveheix que las causes de la vegueria sien tractades dins de la vegueria, y si de ellas se appel·larà al senyor rey, lo qual no volrrà conèxer de aquella dins Cathalunya, haja de comèter en aquella dins la vegueria en la qual se ha apel·lat terminadora; contra la constitució del senyor rey en Jaume Segon, feta en les Corts del any 1311, capítol 6, que·s la constitució 10 del mateix títol, en la qual estan confirmadas ditas constitucions y ampliada la segona a las causas de las batllias; contra la constitució de la senyora reyna dona Maria, en les Corts del any 1422, que és la 13, del dit títol «De jurisdicció de tots jutges», que confirma totas las dalt ditas constitucions y de nou statueix que aquellas tingan lloc, tant en las causas criminals com civils, //226/1*v*// axí que a instància del procurador fiscal ni de algun altra no pugan ésser tretas algunas personas de la vegueria o batllia de Cathalunya, dins la qual hauran comès lo delicte o seran presas. E totas e qualsevols lletres, rescrits, provisions, manaments e altras coses fetas e fahedores en contrari, sien *ipso facto* nul·les, e que per algun official o altre qualsevol persona no sien obehides sens encorriment de alguna pena; contra la constitució «Clarificant», que és del senyor rey don Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde, del mateix títol, ab què statueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni segona instància, nos·s pugan tràurer, evocar, conèxer ni determinar fora del present Principat; contra la constitució 5 del mateix rey don Fernando Segon, títol «De acusacions», que disposa que essent pres en Cathalunya algú, per delicte comès fora del Principat en Aragó, València, Cicília, etcètera, se li fasse lo procés en Cathalunya y·s conegue en ella de sa causa, prefigint termini per a la offensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat; contra lo capítol 70 de las Corts del any 1599, ab la qual supplicà la Cort a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni raó, encara que no hagués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tots los presos del dit Principat y comtats se tingués de conèxer de llurs culpas en ells, confirmant de nou totas las constitusions sobre assò disposants, y fou servit sa magestat decretar que·s guardassen dites contitucions, llevats tots abusos; contra la constitució 4 del senyor rey Alfonso 4, títol «De sometent», ab la qual se disposa que sa magestat és tingut procehir praecehint legítima citació e deguda conexensa de causa, oïdes les parts en las suas defensas y seguida sentència diffinitiva, lo que·s confirma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres applicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de procehir en lo present Principat per directe, praecehint citació, defensas y subseguida condemnació; contra la constitució 2, títol «De poenas corporals» del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona, en lo any 1299, capítol 25, està statuït y ordenat que algun hom no sie condemnat //s.n.*r*// sens coneguda de jutge, ans en assò sia procehit a coneguda de jutge, axí en punir com en dar a manlleuta, com en absòlrrer, la qual constitució, quant als ciutadans de Barcelona, fou expresament manada observar per lo senyor rey don Jaume Segon ab son privilegi a dita ciutat concedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volum de las constitucions; de las quals constitucions, capítols de Cort, etcètera, consta no poder los presos y detinguts dins ciutat y Principat ésser extrets del dit Principat y ciutat respective, y aportats a altre regne sens presehir sentència per jutge competent, oÿts primer los dits presos en defensas, per ésser exili la dita extracció de la pàtria, y axís bé pena corporal, les quals constitucions, capítols de Cort són estats inconcussament observats en tot temps en Cathalunya, en tant que essent estat extret per orde del senyor rey don Pere Ters, de les presons de la dita ciutat, Guillem Desprats, imputat de haver mort a Alfons Sagarriga de la ciutat de Tarragona, y entregat al veguer de Tarragona, havent representat la dita ciutat a sa magestat, ab un privilegi dat en Çaragossa *pridie nonas aprilis* 1350, revocà la dita extracció; e axí mateix estant pres Baldiri Matalí, ciutadà de Barcelona, en los càrcers reals de la present ciutat, fou extret d'ells y aportat ab una galera en Alicant, y enviant la ciutat sos embaxadors al sereníssim senyor rey don Fernando als 22 de desembre 1511, representaren la contrafacció que per la extració del dit Matalí se havia seguit als usatges, constitucions de Cathalunya, privilegis de la ciutat, usos y costums, instant la restitució de dit Matalí y revocació de dita extracció, y no obstant que als 22 de decembre sa magestat fou servit respònrer que, attesa la infidelitat comesa per dit Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor natural, los dits privilegis y constitucions no·l podian suffragar, ab tot,

a. a continuació una línia ratllada.

millor informat després de la dita contrafació, fou servit sa magestat[a] als 24 de agost 1512, manar posar en llibertat a dit Matalí y restituirlo a la dita ciutat y a sos síndichs, per observança de ditas constitucions, usatges, capítols de Cort y privilegis, declarant sa real intenció, que per la dita extracció no fou violar en alguna cosa las ditas constitucions, etcètera, antes bé volent que aquelles resten en sa força y valor, tenint per no feta la dita extracció. Y finalment, essent estat capturat Guillem Astués, flamenc, criat de Antonio Pérez, en esta ciutat, // s.n.v // per orde de la magestat del senyor rey don Felip Primer, y regaliat, essent estat extret de la praesent ciutat y Principat, los deputats en lo any 1591 se opposaren a la dita extracció per ésser contra ditas constitucions, etcètera, fou servit sa magestat manar restituir al dit Astués a las presons de la praesent ciutat des de Madrid, a ont ere estat aportat. Per ço y altrament, dits deputats, per cumplir a la obligació de sos officis, humilment supplican a vostra altesa sie de son servei, en observança de ditas constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos y consuetuts, manar[b] que tots los sobredits presos, que són estats extrets de las presons reals d'esta ciutat y aportats fora lo present Principat y comptats, sien restituhits a dites presons, a effecte de què en dita ciutats se'ls fassa la causa, y juntament, manar revocar dits procehiments per a què, de aquí al devant, no pugan ésser trets en conseqüència, y axí ditas constitucions, capítols de Cort, usos y consuetuts[c] sien reintegradas y resten en sa forssa y valor, com dits deputats ó[d] speran de vostra altesa y ó rebran a singular mercè.

Renunciació de la bolla de Gerona, 26 novembre 1653. D.

226 /2r *Michael[e] Cabanies, adroguerius, civis Barcinone, arrendator jurium bullae civitatis ac collectae Gerunde, contra procuratorem fiscalem Generalis Cathaloniae.*

Originale testium Barcinone receptorum pro parte discreti Cabanies, super supplicatione per eum ab 25 novembris 1653. In scrivania Generalis Cathaloniae.

a. a continuació dues línies ratllades.
b. a continuació ratllat, restituir a.
c. a continuació ratllat, resten.
d. ó speran ... y ó, *interlineat al marge esquerre.*
e. procés intercalat entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.

226 /2r[a] *Die decima septima mensis novembris anno a Nativitati Domini millessimo sexantessimo quinquagessimo tercio, Barcinone.*

Magnificus Joannes Paulus Perpinya, civis honoratus Barcinone et Gerunde, in dicta civitate Gerunde domiciliatus, etatis prout dixit quinquaginta trium annorum, parum plus vel minus, testis sitatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus super entersis supplicatione oblata per Franciscum Cabanies, arrendatarium jurium bollae Gerundae, die decima quinta predictorum mensis et anni, // 226/2v *// eidem testi lecta.*

Dixit, senyor, lo que jo testimoni sé y puch dir sobre la supplicació que se'm és stada llegida, és que en los derrers dies del mes de octubre y principi del mes de noembre del present y corrent any, me trobava en la ciutat de Gerona, a hont tinch ma habitació, y en dit temps viu que los doctors de aquella ciutat y cirurgians havian declarat haver-hi contagi, y així mateix que per los consellers y junta del morbo, que per dit effecte estava anomenada, conduïren metge, cirurgià y altres persones necessàries per a la cura de dit mal, y ho dich saber per ser altre dels de la junta del morbo y aver vist també, així mateix, que molts pobles circumvehins havian lliurat lo comers a // 226/3r // dita ciutat, per occasió de dit contagi, y als set o vuit dies del present y corrent mes, lo senyors consellers y consell general de dita ciutat deliberaren vingués a la present ciutat per a fer embaxada al sereníssim senyor don Joan de Àustria, lloctinent y capità general en lo present Principat y comptats, representant-li, per part de aquella, que sa altesa fos servit fer tràurer los irlandessos que eran en aquella, per tenir per cert eran la causa de què lo contagi cundís en aquella ciutat, y venint per lo dit effecte per lo camí, no·l volgueran dexar entrar en població alguna, per quant venia de Gerona, a hont dejan tenian llevat lo co- // 226/3v // mers. Y arribant a la present ciutat, als nou del present y corrent mes, que era cerca de *la oración*, quant són al portal Nou, los guardas del morbo, que per los molt il·lustres senyors consellers estavan en lo dit portal d'ont venia de Gerona, no·l volgueran dexar entrar ni a mi (ni) als que venian ab ma companyia, dient que tenian orde de dits senyors consellers de no dexar entrar persona alguna vingués de la ciutat de Gerona, per haver-hi llevada la pràtiga per occasió del contagi que hi havia en aquella ciutat, y no obstant los diguí que venia per part de dita ciutat per a reportar una embaxada a sa altesa, per part de dita ciutat, ni això bastà per a què me de- // 226/4r // xassen entrar, y ma fou forsós

a. fol·liació errònia.

estar un gran rato en dit portal, fins que resolguí de enviar a un amich meu al senyor don Balthesar Rojas y Pantoja, per a què fos medianer per a què entràs dins la present ciutat, lo qual ho recabà, y per son medi entrí juntament ab los que venian en ma companyia. Y quant jo, testimoni, isquí de Gerona, se havian tancat ja totes les botigues de tall, de tal manera que no ý havia apenas comers ni·s venia roba alguna, y ho dich saber per haver-ho vist y també per haver fet tancar una botiga, de aquellas en la qual jo, testimoni, hi tenia part, y després que jo, testimoni, so arribat a sa present ciutat, ha vingut a ma notícia que lo contagi // 226/4v // anava continuant en dita ciutat, y assò és la veritat per lo jurament que tinch prestat. *Fuit tibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die, Barcinone. Christophorus Nadal, botigerius telarum, civitatis Gerunde, etatis prout dixit viginti annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera.

Dixit, senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació que se me és stada llegida, és que aurà vuit o nou dies, poch més o manco, que trobava en la ciutat de Gerona y viu y oïa dir que per los doctors y cirurgians de dita ciutat se havia declarat haver-hi morbo o contagi en aquella, // 226/5r // y viu de testimoni que per los senyors consellers y junta de morbo havian elegit doctor y sirurgià, y altres persones necessàries per a la cura de dit mal, y alguns d'ells viu an aver ja vestits de bocaram, en senyal de què ja curavan de dit mal, y viu així mateix jo, testimoni, que totes las botigues de tall se eran tancadas, y jo, testimoni, per dita occasió de dit contagi hi havia en dita ciutat, tanquí la mia, que tenia uberta, y recullí tota ma roba, y quant me'n vinguí a la present ciutat, en ningun lloch dels que passí no·m volgueran donar entrada, per què venia de dita ciutat de Gerona, per lo que jo diguí havian llevat lo comers a aquella; y quant arribí a la present ciutat, los guardas del morbo que·y havia en lo portal // 226/5v // Nou, no·m volgueran dexar entrar perquè digueran que tenian orde, dels molt il·lustres senyors consellers d'esta ciutat, de no dexar entrar persona alguna que vingués de la ciutat de Gerona, si bé després, al cap de rato, me dexaren entrar, y des de què so arribat a esta ciutat he tingut notícia de què lo mal contagiós va perseverant en dita ciutat, y que casi los demés naturals de aquella se'n són anats de dita ciutat, y assò és la veritat per lo jurament que tinch prestat. *Fuit tibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die, Barcinone. Raphael Saet, botiguerius telarum, civis Barcinone, etatis prout dixit vi- // 226/6r // ginti quinque annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera.

Dixit, senyor, lo que jo sé y puch dir cerca la supplicació que se me és stada llegida, és que los primers dies del present y corrent mes de noembre me trobava en la ciutat de Gerona, y viu que en aquella se havia declarat haver-hi morbo, per los doctors y cirurgians habitan en aquella, y viu, així mateix, que per los senyors consellers y junta de morbo de dita ciutat se havian conduït doctor y cirurgià, y altres persones, per a la cura de dit mal, y que axí mateix se havia destinat puesto fora de // 226/6v // dita ciutat per a la morberia; y així mateix viu que tots los botiguers de tall de dita ciutat havian tancades sas botigues y que no·s venia cosa de roba, y los llochs circunvehins de dita ciutat de Gerona, entenguí a dir n'abian llevat lo comers a aquella y, en particular, de la vila de Sant Feliu de Guíxolls, perquè oïa dir que alguns de dita ciutat, qui per sos negosis, qui per fugir de dit mal hi eran anats, no·ls volgueran dexar entrar en dita vila, y assò és la veritat per lo jurament que tinch prestat. *Fuit tibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Die decima nona predictorum mensis et anni, Barsinone. // 226/7r // Magnificus Petrus Montaner, domicellus, Barcinone populatus, etatis prout dixit triginta trium annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. Et interrogatus, et cetera.

Dixit, senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicasió que se me és stada llegida, és que so altre de la dotsena de la junta del morbo de la present, elegit per los molt il·lustres senyors consellers de la present ciutat de la junta, de la qual se féu una quatreta y lo altre dels elegits, y anomenen als per aquella, per la disposició y govern de las cosas tocants al morbo y conservació d'esta ciutat; y avent arribat a nostra notícia lo stat // 226/7v // tant mal ab què·s trobava la ciutat de Gerona, per haver-hi contagi ara novament sobrevingut, ordenà dita quatreta de morbo a los guardas, que dit senyors consellers s·i havian posades en los portals de la present ciutat, no donassen pràtiga a ningun natural ni habitant en dita ciutat de Gerona, ni menos dexassen entrar roba alguna vingués de aquella, lo qual orde fins vuy no s'és revocat y assò és la veritat per lo jurament que tinch prestat. *Fuit tibi lectum et perseveravit, et cetera.*

Dicto die, Barcinone. Gaspar Sabater, mercator civis Barcinone, etatis prout dixit sexaginta duorum annorum, parum plus vel minus, testis citatus et juratus qui juravit, et cetera. Se dicere, et cetera. // 226/8r // Et interrogatus, et cetera.

[*1653*]

Dixit, senyor, lo que jo sé y puch dir acerca la supplicació que se me és stada llegida, és que so altre dels de la junta del morbo de la present, de la qual se ha treta una quatreta destinada per a la disposició y govern de las cosas tocants al dit morbo y per millor conservació de la present ciutat, y avent arribat notícia de dita quatreta, de la qual so jo, testimoni, lo altre de ells, de què en la ciutat de Gerona novament havia cundit y cundia lo contagi, se deliberà en aquella, que als officials o guardas del morbo que per los molt il·lustras senyors consellers d'esta ciutat se havian posat en los portals, no donassen pràtica eo entrada a ningun natural ni habitant en dita ciutat de Gerona, //226/8*v*// ni menos dexassen entrar roba alguna que vingués de dita ciutat, y fins vuy en dia, per dita quatreta ni altres sab que tal orde se'ls sie alsat, y assò és la veritat per lo jurament que té prestat. *Fuit tibi lectum, et perseveravit.*

226/9*r* *Franciscus*[a] *Cabanies, adrogerius, civis Barcinone, arrendator jurium bullae civitatis et collectae Gerundae, contra procuratorum fiscalem Generalis Cathaloniae.*

Originale exhibitorum pro parte discreti Cabanies supplicatione, ab 15 novembris 1653. In scrivania majoris Generalis Cathaloniae.

226/10*r* *Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, die vero quinta mensis novembris anni eiusdem intitulata, in curia regia Gerunde et coram magnifico domino Balthasare Soler, cive honorato civitatum Barchinone et Gerunde, Gerunde populato, utriusque iuris doctore, pro sacra, catholica et regia magestate judice ordinario curie regie et viccariae Gerundae, comparuit discretus Josephus Mallol, causidicus Gerundae, tanquam procurator Josephi Font y Llorens, mercatoris Gerunde, qui dicto nomine eidem magnifico domino judici ordinario preffato obtulit et presentavit quandam in scriptis papiri supplicationis scedulam scriptam et continuatam dicens petens postulans ac verbo fieri, requirens sich prout et quemadmodum in eadem papiri scedula continebatur verum etiam et continetur cuius quidem papiri supplicationis scedule thenor de verbo ad verbum, sequitur et est talis:*

a. procés intercalat entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.

Sequitur dicta supplicatio. «Magnífich senyor. Per certs fins y effectes importa a Joseph Font y Llorens, mercader de la ciutat de Gerona, //226/10*v*// que sobre los suprascrits capítols sian examinats y rebuts los testimonis ministradors, y dels ditxos y deposicions de aquells, lliurada còpia autèntica y fefahent.

Primo, com en la dita ciutat de Gerona, de pochs dies a esta part, és entrat a descubert lo contagi de la pesta, que Déu nos guarde, ja de la comunicació ab Palamós ja ab Figueres, o ja per ocults secrets de Déu Nostre Senyor, y en esta conformitat se han morts alguns, y se han tancades algunas cases y trets los habitants de aquelles, com són les cases descrites en lo memorial signat de lletra A, que se exhibeix *ut inseratur*, supplicant sia aquell llegit als testimonis *et dicant quicquid*.

Ítem, com en esta matexa conformitat los molt il·lustres senyors jurats y junta del morbo han senyalat casa de morbaria, a hont mane aportar los affligits de dit mal, y per est effecte tenen persones deputades per a servir y curar aquells, y conduit axí mateix al doctor Pere Badia, en medicina, per a què regonega als que de nou se van enmalaltint, per a fer-lo retirar en dita morbaria, y fer de tot, relació a dits molt il·lustres senyors jurats y junta.

Ítem, com per anar perseverant aquest mal, estant los naturals tant espantats que dexen ses cases y habitació de dita ciutat, fugint de dit mal en parts remotas fora de aquella, mudant axí sa habitació y altres tanchats dins dites cases per no tenir comunicació ab los demés, encara que antes acostumassen tenir-les obertes per ser menestrals.

Ítem, com per esta causa los mercaders y botigas //226/11*r*// de contractació casi totes estan ja tanchades, cessant axí la dita contractació casi del tot, diran los testimonis, les botigues tanchades de molta consideració y negoci, y si·n resten alguna o algunes menor en número y negoci *et dicant quicquid, et cetera*.

Ítem, com per esta occasió entre los circumvehins, com en Sanct Feliu de Guíxols y altres parts, no admeten gent de Gerona y si·ls admeten, és ab difficultat y totalment no volen admètrer robes que iscan de Gerona per la suspita de dit contagi.

Los quals capítols offer y advera dit Font, lo per ell son procurador qui fa fe de son poder *ut inseratur*, supplicant com està dit, sien dits testimonis rebuts y haguts aquells per publicats, supplica ésser donada dita còpia per lo scrivà sa-

tisfet en son salari y justícia en tot ministrada. *Officio, et cetera. Et licet, et cetera. Altissimus, et cetera*. Sala.»

In pede cuiusquidem papiri supplicationis scedule per dictum magnificum dominum judicem ordinarium preffatum fuit facta provisio sequens:

«*Provisio. Quinta novembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio adveratis recipiatur informatio petita comitendo, et cetera, citaque qua recepta et habita pro publicata tradatur copia petita inserantur producta. Soler, iudex.*

Et nichilominus, dictis die et anno, dictus Josephus Mallol, nomine quo in processu, constitutus personaliter intus presentem curiam regiam Gerundae et coram me Paulo Puigmari, notario regio et scriba majore curiae regiae Gerundae, medio // 226/11*v* // *calumpnie juramento per ipsum in animam suam ad dominum decem et eius sancta quatuor Evangelia, in animam principalis sui corporaliter tacta, prestito adveravit et adverare se dixit preincertos items sive capitulos et omnia et singula, in illis contenta, esse veros et vera et veritatem omnimodam in se continere, et quod non posuit illos nech illa animo gravandi causa sed solum ad suam dicto nomine fundandam et probandam intentionem.*»

Vigore cuiusquidem provisionis per dictum magnificum dominum judicem ordinarium preffatum superius proxime facte in pede fine seu calce papiri scedule per dictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine oblate et presentate eademque, dicto nomine instante presente ac proinde requirente per me Paulum Puigmari, notarium regium et scribam majorem curiae regiae Gerundae, pre et infrascriptum, fuere hic in presenti originali processu incertis descripsit et continuavit memoriale signato littera A et potestas Josephi Rius sibi attributa per Josephum Font et Llorens, et substitutio facta per dictum Rius, dicto Josepho Mallol cum dicta supplicatione exhibitur et provisum thenoris sequentis:

Sequitur memoriale signato littera A, superius exhibitur et inseri petitur. «Memorial de las casas tanchadas en la present ciutat de Gerona per occasió de haver-se mort o encontrat en elles del mal de las pesta, del qual Déu, per sa divina misericòrdia, // 226/13*r* // nos guarde los habitants d'elles y dels monestirs, que per occasió de dit mal estan tanchats, y dels que voluntàriament y per evitar la comunicació y guardar-se del dit mal, estan també tanchats.

Primo, la casa de T. Pau, revenador.
Ítem la casa de Joan Muntaner, pastisser.
Ítem la casa de na Gelaberta.

[*1653*]

Ítem la casa de Joseph Rius, botiguer.
Ítem la casa del senyor Antoni Ribot, cirurgià.
Ítem la casa de don Francisco Duran, veguer.
Ítem la casa de Raphel Camps, mercader.
Ítem la casa de mestra Olmera, sastra.
Ítem la casa d'en Martí, navater.
Ítem la casa de T. Rocha, estanyer.
Ítem la casa de Pere Andreu, sots-balle.
Ítem la casa d'en Vila, bastaix.
Ítem la casa de Joan Amich, campaner de Sanct Feliu.
Ítem la casa de Marigo Rigall, mestre de casas.
Ítem la casa de na Lladona, la mercadal.
Ítem la casa de la senyora Speransa Farrera, viuda.
Ítem la casa de la senyora Maria Nasplés, viuda.
Ítem la casa de na Thomasa, cordera.
Ítem la casa de Pere Garau, botiguer.
Ítem la casa de Francesch Pagès, chirurgià.
Ítem la casa de mestra Fayart, fuster.
Ítem la casa de Joseph Vidal, tavarner.
Ítem la casa de mestre Fornés, sastra.
ítem la casa del discret misser Jauma Torrent.
226/13*v* Ítem lo convent dels frares de Sanct Francesch, ifectats.
Ítem lo convent dels frares de Sant Domingo, ifectats.
Ítem lo convent dels frares de Sant Joseph.
Ítem lo col·legi dels pares de Sant Martí Çacosta.»

Sequitur potestas Josephi Rius, sibi attributa per Josephum Font y Llorens, mercatorem Gerundae. «*Universis fidem facio ego Petrus Rossallo, notarius publicus Gerundae, regia auctoritate substitutus ab herede don Joannis Çarrierra et de Gurb, quondam publico civitatis baiulie et viccariae Gerundae, suarum pertinentiarum notario, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius apprisia thenoris sequentis: Josephus Font y Llorens, mercator Gerundae, gratis, et cetera. Citra constituo, et cetera. Procuratorem meum certum, et cetera. Ita, et cetera. Vos Josephum Rius, botiguerium telarum Gerunde, socium meum absentem, ad videlicet pro me et nomine meo petendum, exhigendum, recipiendum, recuperandum, levandum et habendum habuisseque et recepisse confitendum omnes et singulas pecunie quantitates mutua debita, credita comandas cu[...]arum deposita et alia quelibet bona res et iura que mihi debentur et detinentur debebuntur, que et detinebuntur ubique locorum per quascunque universitates et singulares personas causis nominibus et rationibus* // 226/14*r* // *quibuscunque et de receptis, et cetera, apocham et apochas, albaranna, fines, deffinitiones, et quo volueritis titulo sive causa faciendum et firmandum renittentes et solvere recusantes in juditium vocandum, et cetera, comparendum de iure meo docendum contra eos et eorum bona clama et re-*

[1653]

troclama exponendum sive exponi faciendum, et alias qualibet exequtiones instandum, et omnes et singulas causas sive littes activas et passivas principales et apellatorias, motas forsan pendentes et movendas, agendum, ducendum, deffendendum, tractandum et procurandum, cum amplissimo et assueto littium, cursu et observatione terminorum litti et cause necessariorum, tam substancialium quam accidentalium, et potestatibus expressis de calumpnia et aliter jurandi cautiones quaslibet etiam fidejussorias prestandi et substituendi ad littes tantum et destis, et cetera. Et demum, et cetera. Rellevans, et cetera. Promite habere rattione, et cetera. Obligo bona, et cetera. Actum Gerundae, die vigesima septima aprillis millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo, testes reverendus Joannes Vives, canonicus ecclesiae Sancti Felicis Gerundae, et Michael Tarrats, agricola parrochie de Vilafraderio.

In quorum fidem ego Augustinus Savarres, notarius publicus Gerundae, hic pro dicto domino Petro Rossallo, connotario meo absente, me subscribo et meum solitum appono sig+num.»

226/14v *Sequitur substitutio facta Josepho Mallol, causidico Gerundae. «Universis fidem facio ego Petrus Rossallo, notarius publicus Gerundae, regia auctoritate substitutus ab herede don Joannis Çarriera et de Gurb, quondam publico civitatis, baiulies et viccarie Gerundae suarumque pertinentiarum notario, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eius apprisia thenoris sequentis: Josephus Rius, botiguerius telarum Gerunde, procurator et eo nomine etiam cum posse substituendi honorabilis Josephi Font y Llorens, mercatoris dicte civitatis, prout de mea[a] potestate constat penes notarium infrascriptum die vigesima septima mensis apprillis millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo, dicto nomine gratis, et cetera. Dicta potestate substituendi fungens et illius vigore substituo et in locum meum pono vos discretum Josephum Mallol, causidicum Gerunde, presentem ad omnia in dicto meo mandato expressa transferens, et cetera. Protestans, et cetera. In quorum, et cetera. Actum secundae die quinta novembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, testes magnifici Melcior Bassa et Narcisus Casadevall, utriusque juris doctores Gerundae.*

In quorum fidem ego Augustinus Savarres, auctoritate et substitutione predictis notarius publicus Gerundae hic pro dicto domino Petro Rossallo, connotario meo absente, me subscribo et meum solitum appono sig+num.»

Nech non etiam vigore eiusdem provisionis per dictum magnificum dominum judicem ordinarium preffatum superius proxime facte in pede fine seu calce papiri supplicationis scedule per // 226/15r *// dictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine oblate et presentate eodemque, dicto nomine instante petente ac pro inde requirente per me, dictum pre et infrascriptum notarium et scribam, fuit processum ad recipiendam dictam informationem et sich ad examinandum et recipiendum testes infrascriptos et sequentes, qui per prius citat et jurati ut infra patet jurarunt et deposuerunt in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.*

Sequitur dicta informatio. «Die septima predictorum mensis et annu Gerunde, de juravit et deposuit testis sequens: Honorabilis Anthonius Ribot, chirurgus Gerunde, etatis prout dixit triginta quinque annorum, vel inde circha, testi qui citatis et predictus per discretum Josephum Mallol, causidicum Gerundae, procuratorem Josephi Font, mercatoris, juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis in quibusdam items sive capitulis cum dicta et proxime incerta supplicatione oblatis et presentatis et alias super hiis, de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit, com diu lo ítem o capítol a mi llegit, és, // 226/15v // y assò dich saber per ser habitant y natural de la praesent ciutat y trobar-me lo corrent any jurat de la dita ciutat, y és veritat lo que diu lo memorial signat de lletra A, que ara de present me és estat llegit a mi, testimoni, perquè de tot ne tinch plena memòria y notícia.

Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit verum ut in item sive capitulo continetur y assò dich saber per lo que alt tinch dit y per hu dels jurats de la present ciutat, y ser, de aquexa manera, haver acistit a las juntas y determinacions fetas sobre de assò que parla lo ítem y capítol.

Super tertio item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo ítem o capítol conté veritat, y assò dich perquè veix la gent de la ciutat molt spantada y que de cadal

a. *a continuació ratllat,* dicta.

dia se'n van y buydan y dexan sas casas, y s'enportan moltas càrregas y carratadas de mobles y altres, ý ha que·s tanchan dins per no tractar ni conversar ab los del poble sinó tant poch com poden.

Super quarto capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és molta veritat lo que diu lo ítem y capítol a mi llegit ara de present, y assò dich saber // 226/16*r* // perquè, passejant per la ciutat veix que las botigas són tanchadas, y no ý veix botigas ubertas sinó són la botiga de Joan Riucau, la de telas, y la botiga de telas de Joseph Farrer, y encara la de Farrer no està uberta sinó algunas horas del dia.

Super quinto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit verum ut in capitulo sive item continetur y assò dich saber, perquè en la casa de la ciutat no·s ne venen las quexas ni donan rahó del que passa

Super ultimo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent exhebent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per Michaellem Pujol, nuntium juratum presentis // 226/16*v* // *curie regie Gerunde, de qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonis veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»*

«Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testis sequens, Josephus Etxa, cinterius Gerunde, etatis sue prout dixit quadraginta duorum annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per supradictum Josephum Mallol, dicto quo supra nomine juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis judicis et proxime incertis items sive capitulis, et alias super hiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

[*1653*]

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo contengut en lo ítem o capítol és veritat y assò dich saber per vèurers com aquell ó narra, y dir-se axí, públicament, que lo mal és vingut de Palamós y Figueres, y vèurer jo las portas que diu lo memorial signat de lletra A, a mi ara llegit, que són tanchadas y també los convents, perquè com a sots-veguer que só de esta ciutat y vegaria, passejo molt la ciutat per rahó de dit mon offici y càrrech.

226/17*r* *Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit* és veritat, y axí se diu públicament, que han conduït lo doctor Badia per lo effecte diu lo ítem o capítol, y jo veix de mos ulls, que quant ý ha suspita que algú és encontrat, ell va a visitar los malalts i·s diu que per a fer aqueix offisi li donen cada mes dos-centas lliuras y les paga la ciutat, y la morbaria tenen dedicada en la casa de Vilella del Pla, passada Sancta Clara, y allí tenen personas que curan los malalts i·ls donan tot lo recapta necessari.

Super tertio item sive capitulo ex dictis capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo que puch dir ab lo ítem o capítol a mi llegit, dich que és veritat que la gent de la ciutat, molta part de aquella, se'n està anada perquè temen del contagi, y se'n aporten los mobles, y molts altres tanchan las casas sens dexar ningú en ellas, y altres se tanchan dins per no tractajar per la ciutat ni conversar ab la gent.

Super quarto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo que puch dir, ab lo que só interrogat, és que jo trastejo molt per ciutat de dias, per evitar no s·i succehescan novedats y fracasos, y *hodie*, que en la plassa de las Cols, a hont són las botigas dels mercaders, no·y ha sinó la botiga de telas de Joan // 226/17*v* // Riucau y de Joseph Farrer, ubertas, que tots los demés las tenen tanchadas, y per ciutat totom també té tanchat las botigas.

Super quinto item sive capitulo ex dictis item sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis inte(r)rogatus, et dixit lo que puch dir és que, a molts d'esta ciutat he ohit dir

[*1653*]

que, anant a Sanct Feliu de Guíxols a serchar provisions y, en particular, vi per provisió d'esta ciutat de Gerona, no·y volen dexar entrar ningú, i·ls trauen lo vi fora la vila ab samals o portadoras, y que no·y volen dexar entrar robas y balas ý vajan d'esta ciutat. Jo pens que és per la suspita del contagi diu lo ítem.

Super ultimo item sive capitulo ex dicti items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquenti de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent et debent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi // 226/18r // testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

«Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testi sequens, magnificus Raphael Fuster, medecine doctor, Gerunde populatus, etatis prout dixit viginti sex annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per suppradictum Josephum Mallol, dicto quo suppranomine juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis in dictis et proxime incertis capitulis sive items eum dicta supplicatione oblatis et presentatis, et alias super hiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és com diu lo capítol o ítem a mi llegit, lo que dich saber, per vèurer de aquexa manera y tenir-ne experiència per visitar molts malalts en esta ciutat com a doctor que só en medecina, vèurer que de aqueix mal se són mortas algunas personas, y vèurer las portas tanchadas que mensiona lo memorial que ara de present se m'és llegit, signat de lletra A, y també vèurer que los // 226/18v // convents de Sant Francesch y de predicadors estan infectats, per haver-s·i mort en ells alguns religiosos.

Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit molt bé sie lo que diu lo capítol, ítem, que la ciutat de Gerona y juncta del morbo, conduït al dotor Pere Badia, doctor d'esta ciutat, lo qual no fa sinó visitar los malalts encontrats, y del que troba ne fa relasió en la casa de la ciutat, y per an axò li han assenyalat de salari dos-centas lliuras cada mes, y feren morbaria en lo pla de Gerona, passat lo convent de Sancta Clara, en la casa de Vilella, y allí tenen personas destinadas per dar tot recapte als malalts, y no fassen altra cosa sinó cuydar de aquells.

Super tertio capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és veritat que per perseverar lo mal, moltes persones de esta ciutat se'n ban y dexan sas casas per estar espantats y tenir-li temor, y s'enportan los millors mobles de casa y alajas tenen, y assò dich saber per vèurer-u de aquexa manera cadal dia de mos ullos, y si persevera la gent en anar-se'n, judicho que seran molt pochs los que·y restaran, com ocularment se veu, y personas ý ha, que per no comunicar los uns ab los altres, se tanchan dins las casas.

Super quarto capitulo sive item ex dictis capitulis //226/19r // sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo que puch dir ab lo que só interrogat, és que veix totas las botigas de las voltas de la plassa de las Cols tanchadas, fora de la botiga de telas de Joan Riucau y de Joseph Farrer.

Super quinto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit jo he ohit dir moltes vegades, que en Sant Feliu de Guíxols no volen dexar entrar la gent de Gerona sinó és ab molta difficultat, y també se diu que no volen dexar entrar-hi robes que·y aporten de esta ciutat de Gerona, y de assò és públich y notori en esta ciutat.

Super ultimo capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquenti de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus su-

per omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent et debent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime consulus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium // 226/19*v* *// juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»*

«Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testis sequens. Narcisus Duch y Vicens, pharmacopula, Gerunde habitator, etatis prout dixit triginta unius annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per suppra dictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in eo super contentis in dictis et proxime incertis items sive capitulis, et alias super hiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és de aquexa manera y diuen públicament que lo mal l'aurian aportat de Palamós y Figueras, y de dit mal veix que alguns se'n són morts, y que las casas descritas en lo memorial, a mi ara de present llegit, signat de lletra A, estan tanchadas, y los convents estan tanchats, al mancho lo de Sant Francesch y Sant Domingo, per haver-s·i mort *//* 226/20*r* *//* alguns religiosos y los de Sanct Joseph y col·legi de Sant Martí, los religiosos de aquells se communican ab poquíssima gent de la ciutat.

Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit al doctor Pere Badia ha conduït la ciutat de Gerona per visitar los malalts de aqueix mal, y los que trobarà estar encontrats de aquell, ne fa relació en la casa de la ciutat a la juncta del morbo, y ell no visita a altres personas sinó les encontrades, per rahó de la qual conducta, se diu públicament, li donen de salari dos-centas lliuras lo mes, y és veritat que los malalts de dit mal los envian a la morbaria que està destinada fora las murallas, y passat lo convent de Sancta Clara en una casa gran que diuen de Vilella, y és veritat que allí ý ha cirvents que curan y cuydan dels malalts i·ls donan lo recapte necessari.

Super tertio capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és veritat que per perseverar lo dit mal, veix que la gent de la ciutat va molt spantada y dexen llurs casas, y se'n van de la ciutat ab la roba que poden que se'n aportan, y és en tant excés la gent que se'n va, que porà molt ben dir, si perseveran, que apenas restarà gent en la ciutat, y veix que dels que estan alguns d'ells se tanchan dins llurs casas per no haver de comunicar ab los habitants de la dita ciutat.

226/20*v* *Super quarto capitulo sive item ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit* lo que puch dir, ab lo que só interrogat, és que jo trastejo la ciutat perquè vaix, per mos negosis, a serchar si res me falta a la botiga, y tant per la ciutat com per la plassa de las Cols, en las voltas, de dita ciutat, no ý veix sinó dos botigas ubertas, que són las de telas de Joan Riucau y Joseph Farrer.

Super quinto capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit jo, testimoni, des què lo contagi és en estat ciutat, no só estat ni só anat en Sanct Feliu de Guíxols, y axí no he vist si dexavan entrar ni admetian los d'esta ciutat de Gerona, és emperò públich y notori, que no·ls volen admetre sinó és ab gran difficultat, y assò, y lo de no voler-hi dexar entrar robas que·y vagen de Gerona, ó he ohit a dir ad alguns que deyan ý heran anats.

Super ultimo capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquendi de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.

226/21*r* *Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent et debent testes, iuxta Curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit lectum et perseveravit.»*

«Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testis sequens, discretus Franciscus Vinyolas, notarius publicus Gerunde, etatis prout dixit triginta

[1653]

quatuor annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per suppradictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis in dictis et proxime incertis capitulis sive items eum dicta supplicatione oblatis et presentatis, et alias super hiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, // 226/21v // et dixit lo capítol o ítem a mi llegit conté veritat y assò dich saber per residir en esta ciutat, ser del concell de la casa de la ciutat y exercir lo offici de secretari dels molts il·lustres senyors jurats y dotse, allí com ó diu lo capítol o ítem, y també lo memorial, a mi ara de present llegit, signat de lletra A, lo qual conté tota veritat, que las casas mensiona aquell, estan tanchadas y lo convent de Sanct Francesch y Sant Domingo també, però lo convent dels pares Descalços y col·legi de Sant Martí Çacosta no puch dir que sian tanchats.

Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit verum ut in capitulo sive item continetur, y assò dich saber per lo que jo tinch dit, só lo secretari eo exercesch lo offici als molt il·lustres senyors jurats, y axí dich que passa de aquexa manera, que lo doctor Badia per aqueix effecte està conduït, y los malalts infectes aportan a la morbaria, que està per aqueix effecte dedicada, y allí ý ha gent que·ls dóna lo recapte necessari.

Super tertio item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, // 226/22r // et dixit és veritat que la gent de la ciutat molt de ells estan espantats y dexan llurs casas, y se ausentan y se'n van fora, y s'enportan robas de llurs casas, y altres ý ha que·s tanchan per no comunicar-se ab la gent de la ciutat ni conversar ab ells.

Super quarto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit jo, testimoni, anant per ciutat no veix que·y haja botigas dels mercaders ubertas, y passant per las voltas de la plassa de las Cols, sols ý veix que las botigas de telas de Joseph Farrer y Joan Riucau són ubertas, y las altras totas las veix tanchadas.

Super quinto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit ab lo ítem y capítol a mi ara llegit no ý puch dir ninguna cosa.

Super ultimo capitulo sive item ex dicti capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquenti de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.

226/22v *Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent et debent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»*

«Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testis sequens, Joannes Carreras y Bartrot, botiguerius telarum Gerunde, etatis prout dixit quadraginta duorum annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per suppradictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis in dictis et proxime incertis capitulis sive items cum dicta supplicatione oblatis et presentatis, et alias superhiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, // 226/23r // et dixit verum capitulum ut in eo continetur y, públicament, diu tothom que lo contagi és axit de Palamós y Figueres, y del dit contagi veix que se'n han morts de bona manera, y també és veritat lo memorial, a mi ara de present llegit, que las casas que aquell mensiona estan tanchadas y ben clavadas las portas, y lo convent dels pares de Sanct Francesch y dels religiosos de predicadors també estan tanchats, perquè s·i són morts algú o alguns religiosos en aquells. Del convent dels

Descalços de Sanct Joseph y col·legi de Sant Martí Çacosta, que estigan tanchats, si·u són o no, no·u puch dir perquè no me só entremès.

Super secundo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit axí·s diu públicament y de mos ulls veix, que lo doctor Badia visita los encontrats de contagi y després ne fa relació, en casa de la ciutat, dels malalts que·y ha de aqueix mal, y ab la relasió que fa los aportan las personas destinadas que tenen a la morbaria, y allí los curan i·ls donan lo recapta necessari, los que per dit effecta allí estan.

Super tertio item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testis de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és molta veritat lo que diu lo ítem // 226/23*v* // o capítol a mi llegit, y assò dich saber per vèurer que la gent de la ciutat va tota esmomada y espantada, de manera que ja ý ha restada molt pocha gent, que de temor y por que tenen al mal, los demés se'n són evacuats, y han buidat de ella anantse'n fora ab la roba se'n poden aportar, y alguns de ells se tanchan dins llurs casas per no haver-se de comunicar los uns ab los altres.

Super quarto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és axí que qui trasteja la ciutat troba moltas casas, dels qui se'n són anats, tanchadas, y botigas ubertas de botiguers no se n·i veuen sinó dos de ubertas a las voltas de la plassa de las Cols, que són las botigas de telas de Joseph Ferrer y Joan Riucau.

Super quinto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit com diu lo ítem ó he ohit a dir, y també me ha dit un traginer de Joseph Casamor, taverner, que son amo lo havia enviat a Sanct Feliu a serchar vi, ab los matxos, y no·l volgueren dexar entrar dins la vila, sinó que fora li tragueren vi ab unas portadoras y samals, y axí lo despediren.

Super ultimo capitulo ex dicti capitulis[a] // 226/24*r* // *sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquendi de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.*

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generalitatibus super quibus interrogari solent et debent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

Dictis die et anno, Gerunde, juravit et deposuit testis sequens, Ferriolus Serra, phermacopula, Gerunde habitator, etatis sue prout dixit triginta octo annorum, vel inde circha, testis qui citatus et productus per suppradictum Josephum Mallol, dicto quo suppra nomine[a] *juravit in animam suam per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, se dicere et deponere omnimodam quam sci et veritatem in et super contentis in dictis et proxime incertis capitulis sive items cum dicta* // 226/24*v* // *supplicatione oblatis et presentatis, et alias super hiis de quibus inferius interrogabitur in et sub modo et forma infrascriptis et sequentibus.*

Et primo fuit ipse testis interrogatus super primo item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo capítol conté veritat y assò dich saber per ser de aquexa manera, per què com apothecari que só d'esta ciutat, he fetas moltas medecinas per malalts encontra del contagi, y fer fama pública que·u han portat de Palamós y Figueres, y vèurer que del dit contagi cadal dia se mor gent, y lo memorial, a mi ara de present llegit, dich que és veritat que las portas mensionadas en aquell estan tanchadas y clavadas y lo monestir de Sanct Francesch y Sanct Domingo estan infissionats, per haver-s·i mort en ells alguns religiosos, emperò si lo convent de Sanct Joseph dels Descalços y lo col·legi de Sanct Martí estan tanchats o no, no·u puch dir ab certesa.

Super secundo capitulo sive item ex dictis capitulis sive items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit verum item sive capitulum, y assò // 226/25*r* // dich saber per haver-ho ohit a dir a molts de la casa de la ciutat y juncta del morbo, que per ditas desganas tenen conduït al doctor en medecina Pere Badia, y també saber que los malalts en-

a. a continuació ratllat, eidem.

a. a continuació repetit, nomine.

contrats de dit mal los aportan a la morbaria, y allí ý ha personas y gent que·ls donan tot lo recapte necessari i·ls curan, conforme diu lo capítol o ítem a mi, ara de present llegit.

Super tertio item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit és molta veritat que la gent de la ciutat va molt espantada y tenen molta temor al dit mal, y per estar tant temerosos com estan, y tenir poch ànimo, dexan sas casas y la ciutat, y ab los mobles que podan se'n van, y alguns de ells se tanchan dins casa per no haver-se de comunicar y llevar la freqüentació de conversacions.

Super quarto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit quant jo vaix per la ciutat a fer mos negosis y serchar lo que tinch menester per ma casa y botiga, veix que moltas botigas de mercaders són tanchadas, y passant per las voltas de la plassa de las Cols, a hont totes // 226/25*v* // botigas de mercaders, no·y veix sinó dos botigas de telas ubertas, que són la botiga de Joseph Farrer y de Joan Riucau, y assò és lo que puch dir ab lo capítol a mi llegit, ara de present.

Super quinto item sive capitulo ex dictis items sive capitulis eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto fuit ipse testis interrogatus, et dixit lo que puch dir, ab lo que só interrogat, és que estos dias anà un traginer de Joseph Casamor, tavarner d'esta ciutat, a Sant Feliu de Guíxols, ab sos matxos, a serchar vi, y que no·l volgueren dexar entrar a la vila i·l feren restar fora, y li tragueren vi ab portadoras o samals, y fora de dita vila hagué de carregar lo vi, y de aquexa manera lo varen despedir sens dexar-li entrar a la vila, en lo demés no·y puch dir cosa.

Super ultimo capitulo sive[a] *item ex dictis capitulis sive*[b] *items eidem testi de verbo ad verbum lecto, et per ipsum testem bene et diligenter audito et intellecto, loquenti de vero et fama, fuit ipse testis interrogatus, et dixit quod omnia et singula, per ipsum testem superius dicta et deposita, sunt vera certa et notoria, et quod de illis est publica vox et fama inter eos ea scientes.*

Generaliter autem fuit ipse testis interrogatus super omnibus et singulis generali- // 226/26*r* // *tatibus super quibus interrogari solent et debent testes, juxta curie usum et stillum. Et ad omnia et super omnibus dixit quod non sed quod fuit citatus et legitime compulsus per suppradictum Michaellem Pujol, nuntium juratum preffatum, qui sibi penam sexaginta solidorum imposuit pro huiusmodi testimonio veritatis perhibendo prout perhibuit. Fuit sibi lectum et perseveravit.»*

Ita approbo ego notarius infrascriptus manu propria.

Copia hec in hiis precedentibus sexdecim papiri foleis, huius forme presenti comprehenso contentis manu propria scripta sumpta, fuit a suo vero et proprio originali de predictis in curia regia Gerundae et penes me Paulum Puigmari, notarium regium confecto, et cum eodem correctione et comprobatione ut igitur predictae copiae ubique in juditio et extra plena fides adhibeatur, ego, dictus Paulus Puigmari, notarius regius et scriba major dictae curiae, pro nobili dompna Cecilia Çarriera et Descallar, consorte relicta et hipothecaria universalis hereditatis, et bonorum nobilis don Didaci Çarriera et de Gurb, quondam Gerundae populati, domini dictae curiae, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

226/27*r* *Franciscus*[a] *Cabanies, adroguerius civis Barcinone, arrendatorum jurium bullae civitatis et collecte Gerundae, contra procuratorem fiscalem Generalis Cathaloniae.*

Originale processu. In scrivania majoris Generalis Cathaloniae.

226/28*r* *Pateat universis quod anno a Nativitate Domini millessimo sexantessimo quinquagessimo tercio, die vero decima tercia mensis novembris eiusdem anni intitulata.*

Fuit oblata et inscriptis humiliter presentata per Franciscum Cabanyes, adroguerium civem Barcinone, arrendatorem jurium bullae civitate et collectae Gerunde, supplicatio quedam thenoris hujusmodi.

«Molt il·lustres senyors. En lo *interim* de què·y //226/28*v*// ha, des de haver-se lliurat per vostra senyoria a Francesch Cabanyes la bolla de la ciutat de Gerona y pagat mil nou-centes noranta-y-una, que la dita ciutat estave infecta de conta-

a. sive item, *interlineat al final del document.*
b. sive items, *interlineat al final del document.*

a. procés intercalat entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.

gi, que anava allí grossament, de què dóna avís a vostra senyoria, y recusà pagar dita quantitat per a forsat de la execusió y de la captura de sa persona, que se li amanassave, hagué de pagar-los, si bé en lo acte de la paga protestà de què la feya per evitar la execució; y no ab ànimo de acceptar lo arrendament esta nova, que alasoras era, vuy corre ja, e ab prova plena, com apar de la informació que se exhibeix, *ut inseratur*, y juntament offereix informació // 226/29*r* // del dit contagi de Gerona, y com no·y ha botigues ubertas y se li ha llevat lo comers per las viles y llochs[a] comunament, fins la present ciutat, la qual supplica ésser rebuda; y attès que consta de què té lloch lo pacte de la tabba de poder dexar lo arrendatari lo arrendament, diu dit Cabanyes y declara sa voluntat que renúncia, en mà y poder de vostra senyoria, dita bolla y arrendament d'ella, y supplica sie vostra senyoria servit acceptar aquella y manar se restituescan, de comptants, las mil nou-centes noranta-y-una lliuras ha pagades, puix no ha tingut effecte lo arrendament, com sie de // 226/29*v* // de justícia. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera*. Tristany.»

Oblata decima tercia novembris millessimo sexantessimo quinquagessimo tercio in concistorio, et cetera, et domini deputatu intervenientibus dominis auditoribus computorum commiserunt predicta magnificis assessoribus dicti Generalis, qui ea videant et postea in scripsis relacionem faciant. Costa, scriba major Generalis Cathaloniae.

Registrata die decima quinta predictorum mensis et anni recipiatur informatio petita et inserantur producta.

Serra, assessor. Par, assessor.

226/30*r* *Die 26 novembris 1653.*

Hiesús[b], Maria.

Vista la supplicació donada per Francesch Cabanyes, adroguer ciutadà de Barcelona, arrendatari dels drets de la bolla de la ciutat y col·lecta de Gerona, als 13 del corrent mes y any, ab la qual supplica que per raó del contagi pestilent que és declarat[c] en la ciutat de Gerona, per lo qual està privat lo commers ab dita ciutat, li sie acceptada la renunciació de dit arrendament, lo qual declara ab dita supplicació que renúncia en virtut de altre dels pactes de la taba de dit arrendament, y que per consegüent li sien restituidas, de comptants, mil nou-centes noranta-y-una lliuras, las quals, en dies passats ha pagadas y bestretas per la terssa corrent de dit arrendament, ab protestació expressa y ànimo de repetir aquellas, en lo cas que és vingut del contagi y privació de comers sobredits, comforme en dita supplicació més llargament *ut* se conté, a la qual se fa relació; vista la commissió feta per vostra senyoria feta, vista la informació rebuda, vista la tabba de dit arrendament y tot lo que se havia de vèurer. Attès que de la informació rebuda consta clarament estar infecta dita ciutat de Gerona de peste declarada,[a] y que per ço està privada de commers, y en altre dels pactes de dita tabba està disposat, que en cas que en dita ciutat de Gerona ý haja contagi declarat, per lo qual cesse lo commers, ab aquella puga y sie lícit al arrendatari renunciar y apartar-sse del arrendament. Per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits, són de vot y parer que deu vostra senyoria acceptar a dit Cabanyes la renunciació té feta de dit arrendament y, juntament, restituir-li las ditas mil nou-centes noranta-una lliures, per ell bestretas y pagadas a vostra senyoria, de comptants, attès las té vostra senyoria rebudas també de comptants, rellevat emperò de dita quantitat la porrata que ha discorregut des del die que comenssà a córrer dit arrendament fins al die de 13 del corrent, que dit Cabanyes renuncià aquell en mà y poder de vostra senyoria, per la qual porrata deu vostra senyoria reservar-li dret, si algun li·n competeix al dit Cabanyes, contra lo procurador fiscal en judici. *Haec solvo, et cetera*.

Serra, assessor. Pastor, fiscalis advocatus. Par, assessor.

226/31*r* B.

Sereníssim[b] senyor.

Los deputats del General del principat de Cathalunya y sos comptats, ab dos embaxadas han representat a vostra altesa com en la present ciutat de Barcelona se trobave un foraster, lo qual, com a auditor general que·s diu ésser del exèrcit de sa magestat, que Déu guarde, exercia jurisdicció en los soldats y gent de guerra, aportant en sa companyhia, públicament, per la present ciutat, dos forasters ab ses vares de justícia, rondant de nits per dita ciutat y capturant moltes

a. a continuació ratllat, circumve.
b. vot intercalat entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.
c. declarat, *intercalat.*

a. declarada, *intercalat.*
b. ambaixada intercalada entre els folis 225v-226r del trienni 1650-1654.

[*1653*]

persones de milícia, aportant y fent aportar aquelles en les presons reals, contra las quals ha fulminat y fulmina sos processos y enquestas, y aquellas ha condempnades ab diferents penes, y que per ésser dits procehiments contra las generals constitucions de Catalunya, fos servit vostra altesa manar revocar aquells y semblants procehiments, o altres actes jurisdiccionals, y juntament als dits pretesos aguasils, arrimassen les vares de justícia y no aportassen més aquelles per la present ciutat. Y com, sereníssim senyor, dit auditor haja continuat fent aportar varas a dits pretesos aguasils, y aportant-la ell públicament, y los dits deputats tingan obligació molt precissa de fer observar las generals constitucions de Cathalunya, usatges, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts de la pàtria, //226/31*v*// sots les penes per capítols de Cort imposades, y los sobredits procehiments y actes jurisdiccionals, fets per dit auditor y sos pretesos alguasils, sien contra las ditas generals constitucions y, en particular, contra la constitució primera y altres aplicables, títol «Que novells oficials no sien posats» en lo primer volum de la constitucions, ab les quals està disposat que novells oficials no sian posats en lo lloch a hont no és acostumat, sots qualsevulla títol o nom, y que si lo contrari serà fet, sian haguts los tals oficials per privats de llurs oficis, e tots actes que faran sian *ipso iure* nul·los, y axí mateix sian haguts totalment per privades persones, e en res no sien obehits, e que·ls puga ésser resistit sens reprehensió alguna; semblantment són dits actes y procehiments contra las constitucions 1, 3, 4, 11, 12 y 16 y altres, títol «Que tots los oficials en Cathalunya y Mallorcas sian cathalans»; y contra la constitució 14, títol «Que persones prohibides regir oficis» en dit volum primer, ab les quals està disposat que tots los oficials, axí de jurisdicció com sens ella, en Cathalunya hagen de ésser naturals, en tant que en la constitució 6 del dit títol «Que novells oficials no sian posats» està statuhit y ordenat que, estant sa magestat en lo present Principat o comptats, no pugan los alcaldes ni altres oficials de la cort de sa magestat, que no sian cathalans, usar de jurisdicció alguna ni exercir aquella *etiam* en las personas que seran de la família y casa de sa magestat, y que fent lo contrari, los actes sien nul·los y los tals oficials gitats de pau y treva, remetent lo dit exercici en aquella, als quals per constitució de Cathalunya y altres lleys de la terra és lícit y permès; //226/32*r*// y finalment, los sobredits actes y procehiments són contra usos y consuetut immemorial, inconcussament observada en lo present Principat y comptats, a hont la jurisdicció en los soldats y gent de guerra, la han sempre exercida los capitans generals ab sos acessors, advocat fiscal, aguasils y demés oficials cathalans de la capitania general, y no per auditors y aguasils forasters. Per ço y altrament, dits deputats suplican a vostra altesa, tercera vegada, sia de son real servey manar revocar tots los sobredits actes y procehiments fets per lo dit auditor y sos pretesos aguasils, y altres oficials, y juntament, que de aquí al devant se abstingan de exercir jurisdicció en la present ciutat y principat de Cathalunya, y arrimen ses varas dins lo termini de tres dies, prefigit per lo sereníssim senyor rey don Fernando en la primera Cort de Barcelona, capítol 22, vulgarment dit lo capítol «De la observansa» que és la constitució 11, títol «De observar constitucions», lo que dits deputats rebran a singular gràcia y mercè.

226/32*v* *En Barcelona, a 22 de noviembre 1654. El rei, nuestro señor, se ha servido de dar título e auditori, al que oi exerce este puesto, por ser cosa inseparable de la miliçia, i en exa a la guarnición que (he) tenido por bien poner en esta ciudad, reservando en si este previlexio, demás de que esto no puede ser contra constitución por no haver ninguna que hable en este caso; i la observancia es encontrario de lo que se pretende, porque en las jornadas de Leocata i Salsas huvo auditor, que por si exercía jurisdición y tenía ministros forasteros, i el último auditor fue aragonés, i en la capitanía general de este Principado á avido también ministros forasteros; y siendo la jurisdicción que exerçe el auditor sólo con la gente de guerra, contra quien no puedo conocer sino su juez competente, sería faltar a la administraçión de la justicia o al fuero militar, que es el más antiguo y más preheminente, y así no se puede ynovar nada en esta materia, mientras vuestra merced no tomare otra resolución.*

228/1*r* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Gerònim Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent, respon al manament de vostra senyoria, a[b] instància del pro[cu]rador del General, que no li és possible obeir[c] y anar col·lectar, per què està llevada la pràtiga a la present ciutat per rahó del mal contagiós que en ella hi ha, en las ciutats, vilas y llochs de dita collecta, y per lo perill en los camins de robar los diners col·lectadors des de las portas de Barçelona, per ocasió de la guerra. Y de son salari li deu lo General vuyt-centes sexanta lliuras de terças comptadas y pagadas. Per ço y altrament,

a. suplicació intercalada entre els folis 227v-228r del trienni 1650-1654.
b. a instància ... General, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat, al manament li és fet a instància del procurador del General.

supplica a vostra senyoria sie servit escusar-li la obediència, fins los dits impediments y paga, si en fóra feta, que a més de ésser de justícia ho rebrà a singular gràcia y mercè, lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera*. Boffill.

---

228 /3r B.

Molt[a] il·lustre senyor.

De part de vostra senyoria se à fet manament a Bonaventura Closa, sobrecullidor del General, que encontinent partesca de la present ciutat y vaja a sobrecol·lectar los drets de la Generalitat, com en aquells és de vèurer. E com dit Closa no tinga diner per a poder fer son camí, ans bé se li deuen de sas tersas moltas quantitats y, altrament, en la major part dels llochs a hont à de anar a sobrecol·lectar, està grossant la peste, y en las que no·y és, no permetan que los de fora entran, per tant, donant les praesents respostas, diu que sempre que se li fassa lliuransa del diner que se li deu està pro(m)pte y aperallat per anar a las part a hont no·y à peste ni perill del enemich, si le·y deixen entrar, y suplica que no sia més molestat ab semblants manaments, com no puga vostra senyoria obligar a dit Closa, vaja sens pagar-lo y en part a hont *non est (s)tatus asceptus. Offitio, et cetera. Altissimus, et cetera*. Vidal y Roca.

---

229 /1r Dimars, a VIIII de desembre MDCLIII. C.

Noble[b] e magnífic senyor regent.

Lo sereníssim senyor don Juan fou servit, estos dies passats, tornar resposta a las embaxadas que, per part dels molt il·lustres deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, li són estadas fetas acerca del exercici de la jurisdicció que ha fet, y actualment lo està[c] fent auditor general de las armadas de sa magestat, que Déu guarde, en lo praesent Principat, y specialment en esta ciutat de Barcelona, no essent majorment com[d] no és natural del praesent Principat y comptats, la qual resposta fou donada en scrits, sens firma de persona alguna, al dors de la supplicació[e] eo embaxada que en últim lloc, en scrits, se li praesentà inclusa en una carta o bitllet que, per lo secretari de sa alteza fou entregat al síndic del General, en altra occasió que anave a pèndrer hora de alteza per altra embaxada. E com lo styl e observança, que en semblants respostas se és practicada en la casa de la Deputació, sie que los embaxadors reban la resposta de la boca del lloctinent general o, altrament, aquella és reportada a dits molt il·lustres deputats en lo consistori, per part de dit lloctinent general, per un scrivà de manament o altre persona así ben vista, per ço, dits molt il·lustres deputats y oïdors de comptes supplican a vostra magestat se servesca alcançar de sa alteza, que la resposta de ditas embaxadas arribe al consistori, ab la sobredita forma, en confirmació del estil y observança sobredits, que dits senyors deputats ó rebran a singular mercè.

a. suplicació intercalada entre els folis 227r-228v del trienni 1650-1654.
b. ambaixada intercalada entre els folis 228v-229r del trienni 1650-1654.
c. està fent, *interlineat.*
d. a continuació ratllat, està fen.
e. a continuació ratllat, que esper.

---

229 /2r Segona embaxada. A.

Sereníssim[a] senyor.

Ab altre embaxada se ha representat a vostra altesa, com a notícia dels deputats del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya ha pervingut, com en lo més de setembre proppassat, moltas personas que estarian presas y detingudas en los càrcers reals de la present ciutat, foren extretas de aquells y enbarcadas ab galeras, y trets fora del present principat y comptats, sens haver precehit sentència ni condempnació per vostra altesa y Real Consell, ni altre jutge competent, per la qual extracció se ha contrafet a las generals constitucions de Cathalunya, usatges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat, y en particular, a la constitució primera títol «De jurisdicció de tots jutges», que és del senyor rey en Pere Segon, en las Corts del any 1283, capítol 11, que ordena que totas las causas de Cathalunya y comptat de Barcelona se hajan de tractar dins Cathalunya o comptat de Barcelona, y en cas que lo senyor rey sia fora del dit Principat, no puga per apel·lació conèxer de dites causes, ans bé tinga obligació de comètrer aquellas per a terminar dins la vegueria; contra la constitució 2 del mateix rey, en lo mateix títol, la qual vol y proveheix que las causas de la vegueria sian tractadas dins la vegueria, y si de ellas se apel·larà al senyor rey, lo qual no voldrà conèxer de aquella dins Cathalunya, haja de comètrer aquella dins la vegueria en la qual se ha apel·lat terminadora; contra la constitució del senyor rey en Jaume Segon, feta en las Corts del any 1311, capítol 6, que és la constitució 10 del mateix títol, en la

a. ambaixada intercalada entre els folis 28v-229r del trienni 1650-1654.

qual estan confirmadas ditas constitucions, y ampliada la segona a las causas de la ballia; contra la constitució de la senyora reyna dona Maria, en las Corts del any 1422, que és la 13 de dit títol «De jurisdicció de tots jutges», que confirma totas las dalt ditas constitucions, y de nou statueix que aquelles tingan lloch, tant en las causas criminals com civils, axí que a instància del procurador fiscal ne de algun altre, no pugan ésser tretas algunas personas de la vegueria o ballia de Cathalunya, dins la qual hauran comès lo delicte o seran presas. E totas e qualsevols lletras, rescrits, provisions, manaments e altres coses fetes e fahedores encontrari, sien *ipso facto* nul·les, e que per algun oficial o altre qualsevol persona no sien obehides sens incorriment de alguna pena; contra la constitució «Clarificant», que és del senyor rey don *//229/2v//* Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde del mateix títol, ab què statueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni en segona instància, no·s pugan tràurer, evocar, conèxer ne determinar fora del present Principat; contra la constitució 5 del mateix rey don Fernando Segon, títol «De acusacions», que disposa que essent pres en Cathalunya algú per delicte comès fora del Principat, en Aragó, València, Cicília, etcètera, se li fasa lo procés en Cathalunya y·s conegue en ella de sa causa, prefigint termini per a la ofensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat, contra lo capítol 70 de las Corts de 1599, ab lo qual suplicà la Cort a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni rahó, encara que no hagués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tots los presos del dit Principat y comptats se tingués de conèxer de llurs culpas en ells, confirmant de nou totas las constitucions, sobre assò disposants, y fou servit sa magestat decretar que·s guardassen dites constitucions, llevats tots abusos; contra la constitució 4 del senyor rey Alfons 4, títol «De sometent» ab la qual se disposa que sa magestat és tingut procehir, praecehint legítima citació e deguda conexensa de causa, oÿdas las parts en sas defensas y seguida sentència difinitiva, lo que·s conforma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*», y altres aplicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de procehir en lo present Principat per directe, precehint citació, defensas y subseguida condempnació; contra la constitució 2, títol «De penas corporals», del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona en lo any 1299, capítol 25, ab la qual està statuït y ordenat que algun hom no sie condempnat sens coneguda de jutge, ans en assò sia procehit a coneguda de jutge, axí en punir com a dar a manlleuta, com en absòlrer, la qual constitució, quant als ciutedans de Barcelona, fonch expressament manada observar per lo mateix senyor rey don Jaume Segon, ab son privilegi a dita ciutat concedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volum de las constitucions, de les quals constitucions, capítols de Cort, etcètera, conta no poder los presos y detinguts dins la ciutat y Principat, ésser extrets de dit Principat y ciutat respective y aportats a altre regne, sens precehir sentència per jutge competent, oÿts primer los dits presos *//229/3r//* en sas defensas, per ésser exili la dita extracció de sa pàtria, y axí bé pena corporal; les quals constitucions, capítols de Cort y privilegis són estats inconcussament observats en tot temps en Cathalunya, en tant que essent estat tret, per orde del senyor rey don Pere Ters, de las presons d'esta ciutat, Guillem Desprats, inputat de haver mort a Alfons Sagarriga de la ciutat de Tarragona, y entregat al veguer de Tarragona, havent representat la ciutat a sa magestat que la dita extracció derogava al ús antich de la dita ciutat y als privilegis de aquella, sa magestat, ab son privilegi, dada en Çaragoça *pridie nonas aprilis* 1350, revocà la dita extracció; e axí mateix, estant pres Baldiri Matalí, ciutedà de Barcelona, en los càrcers reals d'esta ciutat, fou extret d'ells y aportat ab una galera en Alicant, y enviant la ciutat sos embaxadors al sereníssim senyor rey don Fernando, als 22 de maig 1511, representaren la contrafacció que per la extracció de dit Matalí se havia fet als usatges, constitucions de Cathalunya, privilegis de la ciutat, usos y costums, instant la restitució de dit Matalí y revocació de dita extracció, y no obstant que als 22 de desembre sa magesat fou servit respòndrer, que atesa la infidelitat comesa per dit Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor natural, los dits privilegis y constitucions no li podian suffragar; ab tot, millor informat de la dita contrafacció, fou servit sa magestat, als 24 de agost 1512, manar posar en llibertat a dit Matalí y restituhir-lo a la dita ciutat y a sos sýndichs, per observança de ditas constitucions, usatges, capítols de Cort y privilegis, declarant sa real intenció, que per la dita extracció no fou violar en alguna cosa las ditas constitucions, etcètera, antes bé, volent que aquelles resten en sa força y valor, tenint per no feta la dita extracció; y finalment, essent estat capturat Guillem Astués, flamench, criat de Antonio Pérez en esta ciutat, per orde de la magestat del senyor rey don Feliph Primer y regaliat, essent estat extret de la present ciutat y Principat, per ésser contra ditas constitucions, etcètera, y fou servit sa magestat manar restituhir al dit Astués a las presons de la present ciutat des de Madrid, a hont ere estat aportat. Per ço y altrament, dits deputats, per cumplir //

229/3v // a la obligació de sos oficis, ab[a] esta segona embaxada, humilment suplican a vostra altesa sia de son servey, en observança de ditas constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos y consuetuts, manar que tots los sobredits presos, que són estats extrets de las presons reals d'esta ciutat y aportats fora lo present Principat y comptats, sien restituhits a ditas presons, a efecte de què en dita ciutat se'ls fasa la causa, y juntament, mane[b] revocar dits procehiments per a què, de aquí al devant, no pugan ésser trets en conseqüència, y axí ditas constitucions, capítols de Cort, usos y consuetuts sien reintegradas y resten en sa força y valor, com dits deputats ho esperan de vostra altesa y ho rebran a singular mercè.

---

230 /1r Molt[c] il·lustre senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya han tingut notícia que per vostra senyoria és estat deliberat que uns albarans fets per dits deputats al spectable senyor governador de Cathalunya, doctors de la Real Audiència y altres qui reban salaris de la Generalitat, los quals albarans ha molt temps són estats aportats en lo banch de la present ciutat, que aquells fossen pagats de les pecúnies que, de compte de la Generalitat, entrarien de comptants en lo banch o taula de la present ciutat, y no del crèdit que dits deputats tenen vuy en dita taula y banch, sie del preu dels arrendaments de las bollas del trienni proppassat, lo qual pagaren los arrendataris, ab reducció al respecte del que valien las monedas de or y plata en lo temps se feren dits arrendaments, y dits deputats, conciderant y prevenint lo cas que ha succehit de no poder-se valer de dites pecúnies, no clogueren lo compte a dits arrendataris ab ànimo de tornar a girar als dits, lo que per partida de taula y banch havian pagat, y compel·lir-los a pagar de comptants, ço és, deposant effectivament y de comptants // 230/1v // en la taula o banch de la present ciutat, per a què dits deputats puguen valer-se de son diner per a acudir a pagar y satisfer las moltas obligacions y càrrechs de la Generalitat, y principalment, la administració de la justícia. Y com vuy la taula y banch de la present ciutat, per occasió del redrés que vostra senyoria fa, estigan tancats sens poder-se fer en aquells girades ni depòsits, per ço, dits deputats a vostra senyoria suplican sie de son servey dispensar, que[d] en dita taula y banch puguen dits[e] deputats tornar a girar ditas partidas als dits arrendataris del trienni passat[a] a dits deputats ben vistas[b].

a. ab esta ... embaxada, *interlineat.*
b. mane, *interlineat, damunt de* fasse *ratllat.*
c. *ambaixada intercalada entre els folis 229v-230r del trienni 1650-1654.*
d. *a continuació ratllat,* la dita.
e. *a continuació ratllat,* senyors.

---

231 /1r A.

Molt[c] il·lustre senyor.

Los deputats del General de Cathalunya diuen que, per acudir al servey de sa magestat, que Déu guarde, trobant-se la Generalitat sens un diner comptant ni forma per alcançar aquell, avent preceït embaxada a vostra senyoria y conferències[d] ab los molt il·lustres senyors concellers, per a què se'ls donés de son compte alguna quantitat, y no essent estat possible conseguir-ho,[e] los fou forçós pèndrer dels arrendadors de la bolla de Barcelona, trienni co(r)rent, deu mil lliures al banch, per sis mil que ne donaren comptans, y que axí de altres comptes tenen los dits deputats crèdit[f] en la taula y banch, que avent ral del que avuy actualment s'i troba y les[g] girades que tenen fetes a son regent los comptes, pren suma casi de vint mil lliures; y com los crèdits que dits(s) deputats ý tenen sien tant justificats com lo millor, pus tot és a raó de 3 lliures, 4 sous dobla, no obstant que los que an girat a dits deputats no le·y tinguessen[h] de tant bona qualitat, lo que no ve a ser culpa sua sinó de aver-se'ls permès gastar semblant crèdit; y tingan los deputats necessitat de[i] satisfer los ministres de justícia, soldats officials de la Deputació presents y passats, y subvenir a altres coses precises, per[j] las quals no arriben las quantitats cobran cu(m)ptans, y a vostra senyoria no li aje aparegut que los deputats de son crèdit //231/1v // gastessen effectivament, ni may an pogut alcançar, que de quiscuna lliurança de la Seca, se'ls donés quantitat certa, per ço, avent deliberat restituir als debitors arrendataris y altres,[k] los crèdits[l] que fins a la quantitat de vint mil lliures, que los deputats tenen en taula y banch, entre lo compte de General y regent los comptes, y[m] axí

a. *a continuació ratllat,* y altres.
b. *a continuació ratllat,* y juntament que en la mateixa taula y banch se'ls admetan los depòsits de las pecúnies que aniran entrant a la Generalitat que dits deputats ho rebran a particular mercè de vostra senyoria.
c. *ambaixada intercalada entre els folis 230v-231r del trienni 1650-1654.*
d. conferències ... il·lustres, *interlineat al marge esquerre.*
e. conseguir-ho, *interlineat, damunt de* compte de *ratllat.*
f. crèdit en la, *interlineat.*
g. *a continuació ratllat,* pagaments que.
h. *a continuació ratllat,* tant.
i. *a continuació ratllat,* acudir.
j. per las ... cu(m)ptans, *interlineat al marge esquerre.*
k. *a continuació ratllat,* e sols fins altra.
l. *a continuació ratllat,* que per los quals fins lo die de avui que.
m. y axí ... girar, *interlineat al marge esquerre.*

mateix executar-los per les quantitats se'ls tornaran després a girar, supplican a vostra senyoria sie servit manar als officials del banch y taula, que volten las quantitats que per dits deputats se ordenarà als debitors de la Generalitat, los quals an pagat pòlissa, y de esta manera vostra senyoria no[a] estarà molestat y los deputats satisfaran a sas obligacions.

---

331 /2r 19 de dezembre 1653. A.

Originalis[b] processus informationis receptae intrumentae Josepho Casademunt, botigerio telarum, cive Barcinone, arrendatario jurium bulae plumbi et sigilli cere et creximonii serciarum civitatis et collectae Minorisae, super renuntiatione dicti arrendamenti ocasione contagii.

Porrata dos mesos y deu dias, ço és, del primer octubre 1653 fins a 10 de desembre de dit any: a raó 825 lliures per terça: 682 lliures, 8 sous, 3; sedes a raó 50 lliures: 9 lliures, 14 sous, 5. 692 lliures, 2 sous, 8.

231 /3r *Oblata per infrascriptum Josephum Casademunt.* «Molt il·lustres senyors. A 11 de juliol pròxim passat, fonch lliurat lo arrendament de la bolla de la ciutat y colechta de Manresa y lo craximoni de las sedas de aquella, per preu sé, a saber, la bolla de tres mília tre-sentas y una liura per quiscun any y lo creximoni de las sedas per preu de sinquanta lliures per quiscun ani, a Joseph Casademunt botiguer de teles ciutedà de Barcelona. Y com estiga dita ciutat de present cotagiosa de mal de pesta y·n aja cada dia grasant aquella, de tal manera que és estat forsós posar morbaria per als encontrats per la curació de aquells, morín-se molta gent del contagi, y que per raó de aquella à buydat molta gent de dita ciutat, del que ofareix donar plena ynformació, y sia vingut lo cas del pachta posat en la taba de dit arrandament, per a rètrer y renunciar dits arrendaments de ditas bollas, donan-li ab aquell facultat al dit arrandatari puga rètrer lo arrandament a vostra senyoria y en llur consistori, lo[c] qual pacte se exhibeix *ut inseratur*. Per so dit Joseph Casademunt, com a errendatari per dit, renúncia las ditas bollas en mà y poder de vostra senyoria y en llur consistori, supplican-los sien servits atmèter-ly dita renunci(a)ció, oferint donar a vostra senyoria lo que deu per raó de ditas bollas, que ho rebrà a singular gràcia y mercè de vostra senyoria. Lo offici, etcètera. *Altissimus. Joseph Casademunt, ut cusen supplica.*

Oblata X *decembris* MDCLIII *in consistorio, et cetera. Et domini deputati instantibus dominis auditoribus com-* // 231/3v // *putorum comisserunt praedicta magnificis assessoribus Generalis, qui videant et relationem in scriptis faciant. Costa, scriba majoris Generalis Cathaloniae. Registrata dictis die et anni recipiat informatio petita. Serra, assessor. Par, assessor.»*

231 /4r «*Die decima mensis desembris anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quinquagesimo tertio, Barcinone. Maginus Firmat, argenti faber, civis Minorise, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in preinserta suplicatione per Josephum Casademunt, botigerium telarum, civem Barcinonae, die presenti oblata eidem testi lecta, et cetera, et dixit* que lo que ell, testimoni, sab y pot dir acerca del contengut en la dita suplicació, és que en la ciutat de Manresa de present ý ha mal contagiós de peste, y dies ha que continua en dita ciutat, de tal manera que han posat en ella morbaria per a curar los encontrats, y molts dels habitants de dita ciutat se són abarracats fora de ella y altres se són anats per los llochs circumvehins, en tant que de quatre parts dels ciutedans y habitants de dita ciutat, las tres han desamparada y se'n són anats de aquella, lo que dix saber ell testimoni per ser fill y habitant de la dita ciutat y haver-ho vist de la manera que té dit, y assò és la pura veritat, y que encara va lo dit mal contagiós continuant en dita ciutat, per haver sols dos dias que ell, testimoni, se'n és anat de aquella, y ésser axí públich y notori, y veu y fama pública.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

231 /4v «*Dicto die, Barcinone. Joannes Carreras, agricola, civis Minorise, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in preinserta suplicatione per dictum Josephum Casademunt, presenti oblata eidem testi lecta, et cetera, et dixit* senyor, la veritat és que ha alguns dies que en la ciutat de Manresa ý ha mal contagiós de peste, y de ell s·i són mortes algunes persones, y axí han posat morbaria per curar los enpestats, y molta gent

a. no estarà molestat, *interlineat, damunt de* restarà descontent *ratllat.*
b. procés intercalat entre els folis 230v-231r del trienni 1650-1654.
c. lo qual ... *inseratur, interlineat al marge esquerre.*

de dita ciutat se és abarracada fora de aquella, y molts altres se són anats per los llochs circumvehins. De tal manera que judica ell, testimoni, que de quatre parts, las tres dels habitants de dita ciutat se són fugits y anats fora[a] de aquella per ocasió de dit mal, y lo die de vuy continua encara, lo que dix saber ell, testimoni, per ésser ciutedà y habitant de dita ciutat y haver-ho vist de la manera que té dit, y haver sols dos dies que ell, testimoni, és fora de dita ciutat, y ésser axí la pública veu y fama, y assò és la veritat per lo jurament que té prestat.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

231 /5r «Encantats y venets, y al més donant en lo encant públic, liurats los drets de la bolla de plom y sagell de cera, y de las joyas que·s culliran per lo temps devall scrit en la ciutat de Manresa y altres taules, ab aquella arrendar acostumades, los quals drets, los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya en Barcelona residints, entenen vèndrer y arrendar al més donant en lo encant públich per temps de tres anys contínuos, que comensaran a córrer lo primer de juliol próxim vinent y del corrent any 1653 y finiran lo darrer die del mes de juny del any 1656, ab los pactes, condicions y limitacions avall scritas y següents:

Primo, sàpian los dits arrendataris que sempre que·y hagués pesta declarada, lo que Déu no vulla, en la dita ciutat de Manresa o en la mayor part dels lochs de aquella col·lecta, de tal manera que cessàs per aquesta causa lo comers de dita ciutat y col·lecta, fossen invadits ab exèrcit real, en qualsevol de dits casos pugan dits arrendataris renunciar y restituir dit arrendament, y no en altre cas, altrament, ni en altra manera, pagant primer lo que·s deurà fins lo die de la retra de aquell. Semblant pacte està posat en la tabba del creximoni de les sedes.»

231 /5v «*Die undecima desembris millessimo sexcentessimo quinquagesimo tertio, Barcinone. Gaspar Soler, juvenis argenti faber, civis Barcinonae, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in dicta supplicatione, et cetera, dixit* que ell, testimoni, és natural de la ciutat de Manresa y, per cartas que té de sa mare, sab que en dita ciutat ý ha mal contagiós de peste, de manera que han feta morbaria per curar los encontrats, y que molta gent és fugida de dita ciutat per ocasió de mal contagiós, y tala és la veu y fama pública, y ho ha oÿt a dir a algunes persones de dita ciutat de Manresa lo die de aÿr, y que encara lo dit mal va continuant en dita ciutat, y assò és la veritat per lo jurament que té prestat.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

«Die decima septima desembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, Barcinone. Paulus Saques, passamanerius, civis Barcinonae, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis // 231/6r // indicta suplicatione, et cetera, dixit que és veritat que en la ciutat de Manresa ý ha mal contagiós de peste, de tal manera que se'ls ha llevat lo comers, lo que dix saber ell, testimoni, per lo que lo die de Nostra Senyora, a vuyt del corrent mes de desembre, los senyors concellers y junta del morbo de[a] la present ciutat li donaren orde a ell, testimoni, com a hu de las guardas del morbo del portal Nou de la present ciutat, que no dixàs entrar a persona alguna que vingués de Manresa, perquè en dita ciutat ý havia peste, y per dita rahó se'ls havia llevat lo comers ab la present ciutat, y assò és la veritat.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

«Dictis die et anno, Barcinone. Josephus Roig, juvenis botigerius, Barcinone habitator, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in dicta supplicatione, et cetera, dixit que ha molts dies que en la ciutat *// 231/6v //* de Manresa hy ha mal contagiós de peste, de tal manera que la present ciutat los ha llevat lo comers, lo que dix saber ell, testimoni, perquè a nou del corrent mes de noembre, anàn fora lo portal Nou a vèurer alguns amichs que eren vinguts de dita ciutat de Manresa, y las guardas del morbo no'ls havian deixats entrar, y[b] las ditas guardas del morbo del portal Nou li digueren a ell, testimoni, que no se acostàs ab dita gent de Manresa de ninguna manera, per què tenian llevat lo comers, y assò és la veritat.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

«Die 19 decembris 1653. Vista la suplicació per Joseph Casademunt, arrendatari de la bolla de la ciutat y col·lecta de Manresa, y del creximoni de las sedas de la mateixa ciutat y col·lecta, do-

a. fora, *interlineat.*

a. de la ... ciutat, *interlineat al marge esquerre.*
b. y las ditas, *interlineat, damunt de* antes bé las *ratllat.*

nada als deu del corrent, ab la qual renuncià los dits arrendaments per haver-hi en dita ciutat de Manresa contagi declarat, per lo qual està privat lo comers ab dita ciutat, per ésser estat axí pactat en altres dels capítols de las tabbas de dits arrendaments, supplicant dita renunciació ésser-li admesa, offerint pagar lo degut fins dit die de 10 del corrent; vista la commissió per vostra senyoria feta als assessors infrascrits, per a què *videant et in scriptis relationem faciant*; // 231/7r // vistos los capítols de ditas tabas en dita suplicació mencionats; vista la informació rebuda y tot lo que se havia de vèurer. Attès que dels capítols de ditas tabas referits, consta que en cas de pesta declarada en dita ciutat, per la qual cesse lo commers, sie lícit a dit arrendatari renunciar dits arrendaments, y de la informació rebuda consta que en dita ciutat de Manrresa ý ha pesta declarada, y que per ço en la praesent ciutat de Barcelona se li ha prohibit lo commers, per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits són de vot y parer, y a vostra senyoria fan relació, que deu acceptar al dit Casademunt la renunciació de dits arrendaments, pagat primer per aquell tot lo degut de terssas y porrata fins dit[a] die de 10 del corrent, conforme ó ha offert ab sa supplicació, *salvo, et cetera. Serra, assessor. Pastor, fiscalis advocatus. Par, assessor.*»

231/8r A 19 de desembre 1653. B.

Originalis[b] processus informationis recepte ad instantiam Josephi Beneya, pellicerii, civis Barcinone, super renuntiatione arrendamenti jurium bullae plumbi et sigilli cere et creximonii cerciarum villae Figueriarum.

Porrata un mes y deu dies, ço és, de primer de noembre 1653 fins a 10 de desembre de dit any, a raó 350 lliures: 38 lliures, 17 sous, 9. Sedes: 1 lliura, 13 sous, 4. 40 lliures, 11 sous, 1.

231/9r *Oblata per Josephum Beneya, apellicerium, cives Barcinone.* «Molts il·lustres senyors. Als 31 de octubre proppassat fou lliurada la bolla de Figueres a Joseph Beneya, pellicer, per lo trienni corrent, y entre altres pactes de la tabba està contengut en un, que pugue dexar lo arrendatari lo arrendament en cas que lo enemich, ab exèrcit, occupàs aquella vila, y axí mateix fou lliurat lo plus de les sedes de dita col·lecta de Figueres al mateix Beneya, ab lo dit pacte de rètrer dit arrendament en cas de occupacsió del enemich, lo qual pacte, de un y altre arrendament, té lloch vuy que lo enemich té occupada dita vila de Figueres,[a] entrant ab exèrcit, com se offereix plena informació. Per ço,[b] pagant a vostres senyories de comptans la porrata del dit arrendament, y exhibint lo capítol de ditas tabas, dit Beneya, valèn-se de dita facultat reteix y renúncia en mans y poder de vostres senyories la dita bolla de Figueres y[c] col·lecta, y augment de dret de les sedes a ell arrenda(des), suplicant ésser rebuda[d] dita informació y sa renunciació admesa, y cancel·lat lo acte del arrendament, cometent-ho als magnífichs assessors qui justícia administren. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera.* Tristany.»

Oblata X *decembris* MDCLIII *in consistorio, et cetera. Et domini deputati instantibus dominis auditoribus computorum commiserunt praedicta magnificis assessoribus Generali qui videant et relacionem in scriptis faciant. Registrata dicto die et anno recipiat informatio petita. Serra, assessor. Par, assessor.*

231/10r «*Die jovis undecima desembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, Barcinone. Reverendus Joannes Baptista Mir, presbiteris et canonicus ecclesiae collegiatae Beatae Mariae de Vilabertrando, diocesis Gerundae, testis quo citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in dicta supplicatione per Josephum Beneya, pellicerium, die herina oblatta, eidem testi lecta, et cetera, dixit* que lo que ell, testimoni, sab y diu acerca del contengut en la dita supplicació, és que diumenge proppassat féu vuyt dies que lo enemich francès, ab exèrcit, entrà en lo Enpurdà, y lo endemà[e] dilluns saquejà la iglésia de Vilabertran y lo convent, lo que dix saber ell, testimoni, per ser canonge de dita iglésia y haver hagut de fugir de dit lloch de Vilabertran, y sab molt bé per relació de algunes persones fidedignas que lo enemich està alotjat en Figueres, y lo gros del exèrcit en las vilas de la Bisbal y Torroella de Mongrí; y dimecres a tres del corrent mes de desembre, trobant-se ell testimoni en lo lloch de Salrrà, en companyhia del mestre de camp don Lluís Poderique, arribà a dit lloch de Salrrà lo enemich, y ell, testimoni, y la demés gent hagueren de fugir a tota pressa, deixant allí la roba y bagatges, y assò és la veritat.

a. a continuació repetit, dit.
b. procés intercalat entre els folis 230v-231r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat, com se offereix.
b. a continuació ratllat, offerin-se donar.
c. y col·lecta, *interlineat.*
d. rebuda ... y, *interlineat.*
e. endemà, *interlineat.*

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

231/10v *«Dicto die, Barcinone. Anthonius Isern, negociator ville Figueriarum, diocesis Gerundensis, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in dicta suplicatione per dictum Beneya, die herina oblata, eidem testi lecta, et cetera, dixit* que la veritat és que diumenge a trenta de novembre proppassat, trobant-se ell, testimoni, en la vila de Figueres, de hont de present és balle, estant fent lligar alguns presos per retirar-los de la dita vila, per què se tenia avís que lo enemich ab[a] exèrcit venia marxant a tota presa devès dita vila, de tal manera que sens lligar aquells li fonch forçós a ell, testimoni, fugir a pich de cavall, per lo que lo enemich ere ja molt cerca de Figueres; y després, al cap de alguns tres dies, se trobar ell testimoni en lo lloch de Juyà y veu los enemichs en lo pla de Bordils peleant ab la nostra cavalleria, y després ensà ha oÿt dir ell, testimoni, que dit enemich se és aquartelat a las vilas de la Bisbal y Torroella de Mongrí, y que en Figueres n·i ha també una partida, y assò és la veritat y lo que ell sab acerca del que diu y narra la dita supplicació.

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

231/11r *«Dicto die, Barcinone. Josephus Vidal, calligarius villae Figueriarum, diocesis Gerundensis, testis qui citatus, et cetera. Juravit, et cetera. Dicere veritatem, et cetera. Et interrogatus super contentis in dicta supplicatione per dictum Beneya, die herina oblata, eidem testi lecta, et cetera, dixit* que lo que ell, testimoni, sab y oït dir acerca del contengut en la dita suplicació, és que lo die de Sanct Andreu, a trenta de noembre proppassat, trobant-se ell, testimoni, en la vila de Figueres, a hont està y habita, tingueren avís que lo enemich francès, ab exèrcit, venia marxant a tota pressa envès dita vila, y axí ell, testimoni, y molts altres, fugiren de aquella; y després sab de cert que al cap de una hora, que ell fonch fora de dita vila, entrà en aquella part de dit exèrcit; y després, al cap de tres o quatre dies, trobant-se ell, testimoni, en lo lloch de Juyà, veu lo exèrcit enemich pelear ab la nostra cavalleria en lo pla de Bordils, de manera que ell, testimoni, hag(u)é de fugir de dit lloch, y de després ensà ha oÿt dir que lo exèrcit enemich se és alotjat en lo Empurdà, en las vilas de la Bisbal y Torroella de Mongrí, y que en la vila de Figueres ý han alotjats cent soldats, y assò és la veritat per lo jurament que té prestat.

a. ab exèrcit, *interlineat.*

Generaliter autem, et cetera. Ad omnia dixit quod non sed quod fuit citatus, et cetera. Fuit sibi lectum et perseveravit.»

231/11v *«Jhesus, Maria. Registrata 11 desembris 1653.* Vista la suplicació donada per Joseph Beneya, pellicer, ciutedà de Barcelona.

231/12r Encantats y venets, y al més donant en lo encant públich, liurats los drets de la bolla de plom y sagell de cera, y de las joyas que·s culliran per los temps devall scrit, en la vila de Figueres y altres taules ab aquella arrendar acostumades, los quals drets, los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya en Barcelona residints, entenen vèndrer y arrendar al més donant en lo encant públich per temps del present trienni 1653, que comensarà del die de la firma del acte del arrendament en avant y finiran lo da(r)rer die del mes de juny del any 1656, ab los pactes, condicions y limitacions avall scritas y següents:

Primo, sàpian los dits arrendataris, que sempre que ý hagués pesta declarada, lo que Déu no vulla, en la dita vila de Figueres o en la major part dels lochs de aquella col·lecta, de tal manera que, cessat per aquesta causa lo comers de dita vila y col·lecta, y també en cas que la dita vila de Figueres o la major part dels lochs de dita col·lecta fossen invadits ab exèrcit real, en qualsevol de dits casos pugan dits arrendataris renunciar y restituhir dit arrendament y no altre cas, altrament, ni en altra manera, pagant primer lo que deurà fins lo die retrà aquell. Semblant pacte està posat en la tabba del creximoni de les sedes. // 231/12v // Los quals arrendaments són segons la tabba foren arrendats a Joseph Beneya, pellicer, ciutedà de Barcelona, a trenta-hu de octubre mil sis-cents sinquantatres. Costa, scrivà major General Cathalunya.»

«Hiesus, Maria. Die 18 decembris 1653. Vista la supplicació donada per Joseph Beneya, pellicer, arrendatari de la bolla de Figueras y sa col·lecta y del creximoni de las sedas lo trienni corrent, donada als 10 del corrent mes y any, en y ab la qual supplica ésser-li admesa la renunciació de dits arrendaments, los[a] quals renuncien en mà y poder de vostra senyoria, en virtut de altre dels pactes de la tabba de dit arrendament, ab lo qual està disposat que, en cas que dita vila de Figueres fos invadida ab exèrcit real, sie lícit y permès al arrendatari renunciar dits arrendaments, lo qual cas diu ésser vingut per ésser vuy occupada dita vila per lo exèrcit enemich; vista la comissió de dita supplicació feta als assessors infrascrits, per a què miren dit fet y relació fassan

a. los quals ... vostra senyoria, *interlineat al marge esquerre.*

en scrits; vistos los capítols de ditas tabas en dita suplicació mensionats; vista la informació rebuda y tot lo que se havia de vèurer. Attès que de dita informació consta que dita vila de Figueres està occupada per lo exèrcit enemic y, conseqüentment, consta ésser lícit y permès a dit arrendatari renunciar[a] los dits arrendaments, en virtut dels pactes en ditas tabbas apposats, per ço y altrament, los assessors y advocat fiscal infrascrits, són de vot y parer que deu vostra senyoria admètrer al dit Beneya las sobreditas renunciacions, pagadas primer per aquell, la porrata discorreguda fins dit die de deu del corrent, conforme té offert en dita supplicació, *salvo, et cetera. Serra, assessor. Pastor, fiscalis advocatus. Par, assessor.»*

---

232 /1r B.

Molt[b] il·lustre senyor.

En exequució de la embaxada que lo consistori féu al savi Consell de Cent, ab la qual, entre altres necessitats d'esta casa, representava la dels officials de la Deputació praesents y passats, fou servit dit[c] savi Consell de Cent remètrer la deliberació y exequució sens[d] referiment algú a vostra senyoria, després que haurian tingut conferència ab los deputats. E com la que·ns representà lo abat de Galligans, fra don Gispert Amat, sie tant gran com per haver perdut sa asienda en servey del rey, nostre senyor, que Déu guarde, y per lo que altrament ha patit, se dexa vèurer, per ço, a vostra senyoria supplican sie servit manar posar en dates a dit abat de Galligans, en 937 lliures, 19 sous, 10, que resta cobrador del últim albarà lo consistori li despedí, que a més de ser exa la resolució y intenció del savi Consell de Cent, los deputats ho rebran a singular mercè.

---

234 /1r A.

Sereníssim[e] senyor.

En lo die de sanct Ramon, que comptàvem als set del present y corrent mes de janer, don Joan Garcia, ajudant real de las galeras de sa magestat, que Déu guarde, se conferí en una barca genovesa anomenada[a] Sanct Joan Batista, del patró Carlos Cola, de nació genovès,[b] que estava en lo moll de la present ciutat, y en ell féu aprehensió[c] de un número considerable de pessas de vuyt en spècie, que passavan de dos mil, que[d] són pròprias de mercaders y altres persones de negoci de[e] la present ciutat, que ab dita barca las trametian a la ciutat de Gènova per preu de les mercaderias que enviavan a servar per a la present ciutat, les quals digué haver appresas per haver-las tretas de la present ciutat sens llicència de vostra alteza. De la qual aprehensió està vertent causa devant de don Martín Baçán, qui assereix ésser auditor general de las armadas de sa magestat[f] en lo present Principat, lo qual fet encontra expressament ab las constitucions, pàgina 2 y altres, del títol «De comercis y seguretat de camins», en lo primer volum de las generals constitucions de Cathalunya, ab les quals està permès als naturals y habitants del present Principat, y a altres qualsevol personas, commersar y contractar, tant per mar com per terra, trahent y entrant qualsevol spècie de robes y mercaderias, del que és conseqüència necessària entrar y tràurer diners per lo preu de ditas robas y mercaderias, commersant, com conmersavan dits mercaders y hòmens de negoci, ab los corresponents de la ciutat de Gènova, la qual està confederada ab la magestat del rey, nostre senyor; y specialment contravé dit fet al capítol 40 de nou redrés de las Corts del any 1599, en lo qual fou servit sa magestat ab la Cort General, concedir la treta de monedas del present Principat y comptats, pagant los despatxants ditas monedas sinch per cent al[g] General de Cathalunya, en virtut de les quals constitucions y capítols de Cort, y en observança de ells, han acostumat de arrendar los[h] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, conforme me fins vuy està arrendat lo dret de la treta de ditas monedas, sens que fins lo die de vuy se haja feta contradicció alguna a dits despatxants // 234/1v // ni turbació al dit dret de la Generalitat de monedas. E com a demés de què com se ha dit encontra dit fet a las generals constitucions de Cathalunya y capítols de Cort sobredits, vindria per dit medi a pèrdrer lo General dit dret de monedas, y les prerogatives y preheminències que los sereníssims reys de gloriosa memòria y sa magestat té concedits al present Principat y comptats, y casa

a. renunciar, *interlineat.*
b. *ambaixada intercalada entre els folis 231v-232r del trienni 1650-1654.*
c. dit savi Consell de Cent, *interlineat, damunt de* pèndrer la deliberació *ratllat.*
d. sens referiment algú, *interlineat.*
e. *ambaixada intercalada entre els folis 233v-234r del trienni 1650-1654.*

a. anomenada Sanct Joan Batista, *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat,* sots invensió de.
c. *a continuació ratllat,* de un número considerable.
d. que són ... per a la present ciutat, *interlineat al marge esquerre.*
e. de la present ciutat, *interlineat.*
f. *a continuació ratllat,* que Déu, Déu lo guarde.
g. al General de Cathalunya, *interlineat.*
h. los deputats ... de Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*

del General de Cathalunya, drets y exempcions de aquella, per ço, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, zelant la observança de dites constitucions, capítols y actes de Cort, la conservació dels drets de la Generalitat y lo benefici públich, suplican a vostra alteza sia de son real servey manar[a] als oficials, desobre nomenats, que restituescan als amos y senyors de ditas monedas, en dita barca appresas,[b] les pessas de vuyt y[c] altres monedes per ells apresas, lo que a demés de què és conforme a la observança ja dita, dits deputats y oÿdors de comptes ho rebran a singular mercè de la mà de vostra altesa.

---

237 /1r *Muy[d] il·lustres senyores.*

Quando llegué a esta corte, hallé a estos señores del Consejo de Aragón muy inclinados a que su magestad, que Dios guarde, diesse todos los oficios de la casa del General, así vendibles como de gracia. Y haunque les representava que los oficios de la casa de la ciudad de Barcelona, su magestad no se los havía reservado, sino que los havía dexado en las bolsas, como estavan innovando, solamente que entrasen en ellas con su aprobación, con que se venía a hazer menor merced a la provincia que a la ciudad, a esto me respondían que los oficios de la casa de la ciudad los dexava su magestad como los hallava, y que hallando los de la casa del General dependientes de solo el nombramiento de los señores diputados, en bien que su magestad los diese por si mismo.

Después de muchos informes y de los memoriales que di al rey, nuestro señor, su real clemencia, hizo afecto tan de padre dese Principado, resolvió lo más piadoso y favorable con consulta del mismo Consejo de Aragón, en el qual he hallado a todos estos señores ministros tan inclinados y propricios al bien público y consuelo de la provincia, como si cada uno huviera nacido en ella, // 237/1v *// lo que su magestad resolvió fue lo siguiente:*

Que los oficios vendibles quedasen para sus dueños con facultad de poderlos vender o transferir en otras personas, según los capítulos de Corte lo disponían, y en la forma que se solía hazer, según el estilo de la casa del General, añadiendo que, a más de la aprobación que dan los señores diputados, intervenga la del lugarteniente de su magestad. Los interesados en estos oficios propusieron luego el riezgo que ellos podían tener en la aprobación del lugarteniente, de que dilatándose ella, se perdiesen los oficios.

Jo supliqué a su magestad fuese servido se declarase esta cláusula para que, supuesto que su real intento no era más que aprovar las personas, esta aprobación no aventurase los oficios su magestad resolvió, como se pedía, remitiendo la declaración desta cláusula a los despachos que se havían de sacar destas mercedes, para que en ellos se declarase esta duda, como también que, en nombre del lugarteniente, para quando no le huviese, se entendiese el portanvezes de governador o quien en nombre de su magestad governase en la provincia, y que se declarase también que para la approbación del lugarteniente no era necesario despacho de la cancellería de Cataluña, sino un simple billete despachado por el secretario del virrey, y que por él no se llevase derecho alguno.

En los oficios de gracia, después de haver batallado mucho el punto, de si los havía de dar su magestad por si solo, después de haver dado memorial al rey, nuestro señor, y informado muchas // 237/2r *// vezes a los ministros con parecer del Conseyo, resolvió su magestad que los oficios de gracia se pusiessen en suerte, se formasen bolsas y se hiziesse inseculación para estos oficios, como la ay para los de la casa de la ciudad. Inclinó su magestad a esta resolución por ser más piadosa y más encaminada al bien público, y más conforme a lo que el Principado deseava, como lo propuso en el redrez de las últimas Cortes, que por no haverse concluydo, no se resolvió este punto.*

De estas resoluciones de su magestad, dio aviso el Consejo al señor don Juan, y su alteza se lo dio a vuestra señoría, pero haviendo su magestad resuelto que se sacassen despachos destas mercedes, di cuenta dello a vuestra señoría para que se sirviese remitir el dinero necesario, y embíen a vuestra señoría la nota de los gastos según me la havían dado en la secretaría.

Bien sabe vuestra señoría, que por seys meses continuos en todas las cartas que he escrito, le he suplicado mandase remitir este dinero, hasta que en 23 de noviembre vino una letra de Antonio Viñolo de 4000 reales de plata para Juan Dominico Spínola, el qual se tomó los ocho días de plazo, y al cabo dellos dixo que no la podía pagar; protestéle la letra, y protestada con aucto de notario, la bolví a embiar. A 20 de diciembre me vino otra letra de Bernardo Oliver para Bernardo Odón de 4000 reales de plata, los quales eran para los despachos, y viniendo la letra al usado, se cobró quando ya estavamos en los feriados, en lo quales no se podía tratar de los despachos. Y en estos días el señor vicecanciller y el señor don Pasqual de Aragón se fueron de la Corte, y el señor don Pas-

a. a continuació ratllat, a dits oficials.
b. a continuació ratllat, dit número.
c. y altres monedes, *interlineat, damunt de* que han *ratllat.*
d. carta intercalada entre els folis 236v-237r del trienni 1650-1654.

[1653]

qual bolvió a ella dos días después de los reyes, // 237/2v *// y en los que ha havido de negocio, he tratado de aligerar el gasto de los despachos y le he reduzido a la mitad, en beneficio de la casa del General, quando se halla con tantos haogos. He tratado también de la especificación de las cláusulas han de contener el despacho para evitar dudas y competencias con la Real Audiencia, y creo que en poco tiempo he conseguido mucho, pues espero que los despachos estaran formados dentro de ocho días, que como han de ir en latín y han de contener materias no husadas y que no corren de estilo, haviendo de tratar con oficiales tan ocupados, no se pueden abreviar tanto como parecerá a los que no tienen experiencia destos negocios.*

Sírvase ahora vuestra señoría de considerar, si haviendo venir tantas dificultades y haviéndose de declarar tantas menudencias, en el tiempo que ha pasado después que recibí el dinero, si he sido perezoso en las diligencias y si ha sido culpa mía que no hayan ido los despachos hasta hagora.

Por las muchas instancias que he hecho, he conseguido que su magestad hiziese merced a los señores consistoriales, que estuvieron en Manresa, que por esta vez puedan hazer nombramiento de los 4 oficios que vacan, el despacho desta merced no ha ido porque el Consejo ha resuelto, que hasta que no se saquen los privilegios, no se depache otra cosa ni hagan la carta para el desembargo de las haziendas secrestadas.

El punto del censal de guerra ha emprendido con más esfuerzo, por ser materia más dura y haverse minudecido más en el Parlamiento, y después de haver informado muchas vezes a los ministros les halló más blandos, y espero en // 237/3r *// Dios que la real clemencia de su magestad ha de hazer esta merced al Principado, después que haja salido un memorial que se ha trebajado y se dará luego a la estampa.*

Manda su magestad que se haga luego la insecu-lación para los oficios de gracia, y porque esta es una materia muy dificultosa, y porque puede ser que en sus dificultades no se haya reparado, dice a vuestra señoría lo que siento en esta materia.

Las bolsas de los oficios de la casa de la ciudad están ja formadas, según la calidad del oficio y las personas que le pueden tener; estas de la casa del General se han de formar de nuevo, y constando su govierno de los tres estamentos ecclesiástico, militar y real, se ha de pose(e)r de todos cierto número, de tal suerte que ningún estamento quede agraviado, y porque ay muchos oficios los quales no está bien a la decencia ecclesiástica, que los sirvan por si mismos, se ha de ver en que forma se han de constituyr stas bolsas de suerte, que todos los tres estamentos concurran igualmente y que de cada uno dellos entre aquel número que corresponde, a proporción a los lugares que cada estamento tiene para diputados y oydores, con que no se haze agravio a ninguno y participan todos del beneficio de la suerte con igualdad; como se ponga una cláusula que, sorteando un ecclesiástico en oficio que decentemente no puede servir, le sirva por otra persona aprovada por los señores diputados, // 237/3v *// pues ese es el estilo de la casa del General; y haziéndose de otra suerte quedarían los ecclesiásticos excluydos en los más de los oficios y estaría agraviado este estamento.*

Ay otra dificultad de no menos peso, y es que si todos los oficios de gracia se ponen en suerte en los oficios humildes, es necessario formar bolsas del pueblo, y este es un inconveniente que tiene muchos fondos en la política; y su magestad nunca vendrá en ello, porque no se desluzga el cuerpo illustre de la casa del General, que consta de los tres estamentos, si se escureciesse este esplendor con mesclar pueblo en la suerte de sus oficios, y por otras consideraciones que se dexan bien entender y no se pueden poner todas en escrito.

Para atajar ese incoveniente, juzgo que no será dificultoso alcançar de la grandeza de su magestad, que sólo se pongan en suerte aquellos oficios que son del govierno immediato de la casa del General, y que los demás oficios, así de dentro de la ciudad como foráneos, los dén los señores diputados para que tengan más autoridad y se eviten estos incovenientes.

Este es, muy illustres señores, el estado que tiene la embaxada, sírvase ahora vuestra señoría de preguntar en los braços o en una Trentasisena, a los zelosos de la conservación de la casa y del bien público de la provincia, si ay en la embaxada haún que hazer para beneficio suyo, y si se gasta de balde lo que se emplea en negocios tan sustanciales y los quales depende el ser de la casa y el beneficio común, yo suplico a vuestra señoría se sirva hazerme merced de mandar // 237/4r *// comunicar este papel a essos señores, para que su zelo diga su parecer y para que yo dé mi descargo a la passión o a la ignorancia que ha llegado a calumniar mis acciones, porque si mis servicios al Principado y a vuestra señoría no merecen que me haga este favor, me obligará mi poca dicha a dar a la estampa este papel, para dar satisfación de mis acciones al mundo con el qual tengo algo que perder. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años con las felicidades que deseo. Madrid, henero 24, 1654. Muy illustres señores. Beso la mano de vuestra señoría su menor capellán, don Alexio de Ros.*

A los muy illustres señores, los señores diputados del General de Cataluña.

239 /1r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

A 15 y a 18 del mes de octubre 1640, deliberaren los tres braços, per les causes y raons allí expressades, fes lo molt il·lustre concistori de la Generalitat ampra de tres-centes mília lliures a censal, a for de sinch lliures per centenar, y que per seguretat dels censals se amp(r)arian fes fermança la ciutat, com en efecte la féu, prometent aquell concistori, a 13 de noembre del mateix any, servar-la indemne ab totes clàusules viguroses, així de scriptura de terç com altres, y renunciacions necessàries, com en dit acte està llargament contengut; y com per facilitar dita ampra y que, ab manco detriment[b] de la ciutat, pugués fer aquella dita fermança, prometé dit concistori que tot lo diner que restaria, pagades les pencions, se agués de convertir en luÿcions de dits censals; y aja entès la ciutat que vostra senyoria no sols haja seguit dita promesa, dexant en la taula y banch dita quantitats que restaven, convertidores en ditas luÿcions, però encara aja llevat aquellas y convertidas en sos propris usos. Per tant, ab tenor de la present scriptura, lo síndich de la present ciutat supplica[c] y, en quant menester sie, interpel·le a vostra senyoria que sens mora ni tardança alguna restituesca y torne, en la matexa taula y banch, totes les dites quantitats que de dita ampra an restat, y auran de convertir-se en dites luÿcions explicadores dites quantitats, en lo discurs del temps que permet lo dret, altrament, que així contra los béns de la Generalitat com contra los béns propris de quiscú de vostra senyoria, se valdrà de les forçes posades a favor de la ciutat y de justícia li serà lícit y permès, suplicant sie manat llevar-ne acte del sobredit. *Altissimus, et cetera. Mir, advocatus civitatis.*

Die mercurii 11 februarii 1654 instante Dedaco Vilaseca, [notario] publico Barcinone, syndico presentis civitatis Barcinone, constat de syndicatu pen[am] Jacobum Agramunt, notarium scribam majorem domus dictis civitatis, die fuit presentata admodum illustribus dominis deputatis Generalitatis Cathaloniae, ecclesiastico absente, qui acepta copia et habita eaque lecta verbo respondendo dixerunt «que se aturarien lo temps de la constitució per a respondre, consultarian ab los magnífichs assessors de la present casa». *Testes Didacus Rocosa, notarius, et Josepho Riera, scriptore Barcinonae.*

a. escriptura i resposta intercalada entre els folis 238v-239r del trienni 1650-1654.
b. a continuació repetit, detriment.
c. supplica ... interpel·le, *interlineat al marge esquerre.*

239 /3r Molt il·lustres senyors. Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, responent a la supplicació o scriptura per vostra senyoria al consistori de dits deputats presentada, a 11 del corrent mes y any,[a] diuen que, per les grans necessitats que se han offert a la Generalitat, de un quant temps a esta part, les quals no podian subvenir dits deputats, sinó és valent-se del diner comptant que anave entrant del dret de guerra o nova manlleuta, los fou forsós valerse de aquell, com[b] en altres occasions aprestà de son sou, valguts ab ànimo emperò de refer y girar de les pecúnies que tenen en lo banch y taula de vostra senyoria, de compte ordinari[c] en compte de guerra, conforme en altres ocasions ho han fet, com és a 26 de maig 1653 que giraren 927 lliures, 1 sou, 8, de compte ordinari en compte de guerra, y ara últimament, a 10 del corrent, deliberaren girar, axí bé de dit compte ordinari[d] al de guerra[e] 3028 lliures, 7, que[f] és tota la quantitat que dits deputats fins vuy han rebut de dit dret de guerra. Per lo que supplican a vostres senyories sien servits ordenar als officials de banch y taula a qui specta, que admetan los albarans que per dit effecte faran dits deputats, y passen o giren dites 3028 lliures, 7, de dit compte ordinari al dit compte de guerra, lo effecte en la supplicació o scriptura de vostra senyoria contengut, ordenant al scrivà major del General que de la dita supplicació o scriptura, sens inserta de la present resposta, no done còpia ni fasse fe.

Dissapte, a 14 de febrer. *Presentata in consistorio dominorum consiliorum qui acceptavint responsionem post lecturam illius, coram testibus inscriptis Petro Paulo de Loselles. Testes Jacobus Monfages, candelarius, et Paulus Rubio, lignes faber, cives Barcinona.*

240 /1r Presos sa altesa. A.

Die[g] veneris XX *mensis februarii anno a Nativitate Domini* MDCLIIII, *Barcinonae.*

«Noverint universis quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquagesimo quarto, die vero veneris vigesima mensis februarii, instantia presentibus et adhec vocatis atque requisitis Michaele Gracia, regio scriba magesta-

a. a continuació ratllat, la qual conté.
b. com en ... valguts, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat, al magnífich clavari.
d. ordinari, *interlineat, damunt de* de guerra *ratllat.*
e. de guerra, *interlineat, damunt de* compte ordinari *ratllat.*
f. que és ... de guerra, *interlineat al marge esquerre.*
g. acta i suplicació intercalades entre els folis 239v-240r del trienni 1650-1654.

[1654] *ti, Barcinona populato, et Sebastiano Costa, notario, scriba majore Generalis Cathaloniae, simul stypulantibus et presentibus etiam pro testibus nobili Francisco de la Massa, coadjutore camerae serenissimi domini don Joannis ab Austria, filii, locumtenentis et capitanis generalis suae magestatis in presenti Cathaloniae principatu et comitatibus Rossilionis et Ceritaniae, et Augustino Vis, tubicine camerae suae celsitudinis, Petrus Paulus de Lloselles, domicellus Barcinone, domiciliatus exercens officium syndici Generalis Cathaloniae, constitutus personaliter coram dicto serenissimo domino don Joanne, existente personaliter in quadam aula palatii regii praesentis civitatis Barcinone, ubi moram, facit debitatum reverentia et[a] obtenta privilicencia jactavit et requisivit dictos regium scribam magestati et scribam maiorem dicti Generalis Cathaloniae, quatenus dictae suae celsitudini presentaremus quandam supplicationem, quam suis manibus deferebat, que[b] est tenoris huiusmodi:* «Sereníssim senyor. A notícia», *et cetera, inseratur de verbo ad verbum que inserta dices, et sua celsitudo habens dictam scripturam pro lecta postquam verbo cercioratus fuit de contentis in ea[c] accepit copiam[d] elligi sibi traditavis, et verbo respondendo dixit «que mandaría responder». De quibus omnibus et singulis dictus Lloselles, dicto nomine, petiit et requisivit instrumentum confici et sibi innoverius dicto Generalis Cathaloniae, et aliis quibus intersit trade et liberari una et plura per nos, dictos scribam magestati et scribam majorem Generalis Cathaloniae, quae fuerunt acta Barcinone, sub anno, die, mense, //* 240/1*v* *// et loco praedictis. Presentibus nos, dictis scribis et testibus superius nominatis, ad praemissa vocatis specialiter et assumptis atque rogatis prout superius continetur.»*

s.n.*r* Divendres, a 27 de mars 1654, entregat per sa altesa a Miquel Gràcia, scrivà de manament, presents per testimonis.

Respuesta de su alteza a los papeles presentados por parte de los diputados, en orden a los presos que estan en Valencia.

«Que supuesto que las causas que obligaron a sacar los presos desta provincia al reyno de Valencia, fueron de hallanse el enemigo con un exército poderoso dentro dellas, sitiada Girona y, en confusión, toda la montaña, subsisten hoy por las mismas consideraciones de riesgo por el estado de las cosas, y otros que miran a la conservación y siguridad de la provincia, y hasta que cessen, no es justo se haga novedad, y entonces mandará su alteza buelvan para hazerles las causas, conforme fuere de justicia.»

Respuesta de su alteza para lo de la moneda.

«Que haviendo causa pendente en el Consejo Real, a relación del doctor Rafael Vilossa, no cabe la contrafacción por aver eligido la parte este remedio como ha ordinario.»

240 /2*r* «Sereníssim senyor. A notícia dels deputats del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya ha pervingut, com als sis de setembre proppassat, per orde y mandato de vostra alteza foren extrets de les presons reals de la present ciutat, en las quals estavan detinguts Dimas Çafont y de Malla, ciutedà de Barcelona, Francesch Planes, lo doctor Joseph Martínez, Henrich Morató, Pere Marés, Nicolau Guiu, Nicolau Melgar, lo doctor Jaume Ferran, canonge de Urgell, lo doctor Joseph Viver, canonge de Gerona, y enbarcats ab galeras y trets fora del Principat y comptats; y que axí mateix, a dotse de dits mes y any, per orde y mandato de vostra altesa, foren extrets de dites presons y enbarcats ab galeras, y trets del present Principat y comptats, lo doctor Balthezar Tàpias, Anton Bru, ciutedà honrrat de Barcelona, Joseph Terré, lo doctor Joseph Ferrer, lo doctor Joseph Altisén, rector de Santiga, lo doctor Narcís Xalabarder, rector de Polinyà, lo doctor Jaume Ferrer, rector de Pineda, lo doctor Jacinto Monclús, religiós de Sanct Benet, Francisco Fontellas, religiós del mateix orde, y lo doctor Pere Joan Rossell, los quals presos foren entregats per Pere Garau, escarceller de les presons reals, a Joan Batista Codina, algutzil real per orde de vostra altesa, y dit algutsil Codina los aportà en las galeras que per dit efecte estavan aparelladas en lo port de la present ciutat, en las quals foren enbarcats y aportats fora del Principat y comptats, sens haver precehit sentència ni condempnació per vostra altesa y Real Consell, ni altre jutge competent, per la qual extracció se ha contrafet a las generals constitucions de Cathalunya, usatges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y, en particular, a la // 240/2*v* // constitució primera títol «De jurisdicció de tots jutges», que és del senyor rey en Pere Segon, en las Corts del any 1283, capítol 11, que ordena que totas las causas de Cathalunya y comptat de Barcelona se hajan de tractar dins Cathalunya o comptat de Barcelona, y en cas que lo senyor rey sia fora del dit Principat, no puga per apel·lació conèxer de dites causes, ans bé tinga obligació de comètrer aquelles per a terminar dins la vegueria; contra la constitució 2 del mateix rey en lo mateix títol, la qual vol y proveheix que las causas de la ve-

a. et ... privilicencia, *interlineat al marge esquerre.*
b. que ... dices, *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació ratllat*, verbore.
d. copiam ... traditavis, *interlineat.*

gueria sian tractadas dins la vegueria, y si de ellas se apel·larà al senyor rey, lo qual no voldrà conèxer de aquella dins Cathalunya, haja de comètrer aquella dins la vegueria en la qual se ha apel·lat terminadora; contra la constitució del senyor rey en Jaume Segon, feta en las Corts del any 1311, capítol 6, que és la constitució 10 del mateix títol, en la qual estan confirmadas ditas constitucions y ampliada la segona a las causas de las ballias; contra la constitució de la senyora reyna dona Maria, en les Corts del any 1422, que és la 13 del dit títol «De jurisdicció de tots jutges», que confirma totas las dalt ditas constitucions, y de nou statueix que aquellas tingan lloch, tant en las causas criminals y civils, axí que a instància del procurador fiscal ne de alguna altre no pugan ésser tretas algunas persones de la vegueria o ballia de Cathalunya, dins la qual hauran comès lo delicte seran presas. E totas e qualsevol lletras, rescrits, provisions, manaments e altres coses fetes e fahedores encontrari, sian *ipso facto* nul·las, e que per algun oficial o altre qualsevol persona no sien obehides sens incorriment de alguna pena; contra la constitució «Clarificant», que és del senyor rey don Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde, del mateix títol, ab què se statueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni en segona instància, no·s pugan tràurer, evocar, conèxer ne determinar fora del present Principat; contra la constitució 5 del mateix rey don Fernando Segon, títol «De acusacions», que disposa que, essent pres en Cathalunya algú per delicte comès fora del Principat, en Aragó, València, Cicília, etcètera, se li fassa lo procés en // 240/3*r* // Cathalunya y·s conegut en ella de sa causa, prefigint termini per a la ofensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat; contra lo capítol 70 de las Corts del any 1599, ab lo qual suplicà la Cort a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni rahó, encara que no hagués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tot lo presos del dit Principat y comptats se tingués de conèxer de llurs culpas en ells, confirmant de nou totas las constitucions sobre assò disposants, y fou servit sa magestat decretar que·s guardassen ditas constitucions, llevats tots abusos; contra la constitució 4 del senyor rey Alfons 4, títol «De somatent», ab la qual se disposa que sa magestat és tingut provehir, precehint legítima citació e deguda conexensa de causa, oÿdas las parts en sas defensas y seguida sentència difinitiva, lo que·s conforma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres aplicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de procehir en lo present Principat per directe, precehint citació, defensas y subseguida condempnació; contra la constitució 2, títol «De penas corporals», del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona en lo any 1299, capítol 25, ab la qual està statuït y ordenat que algun hom no sie condempnat sens coneguda de jutge, ans en assò sia procehit a coneguda de jutge, axí en punir com a dar a manlleuta, com en absòldrer, la qual constitució, quant als ciutedans de Barcelona, fonch expressament manada observar per lo mateix senyor rey don Jaume Segon, ab son privilegi a dita ciutat concedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volum de las constitucions. De les quals constitucions, capítols de Cort, etcètera, consta no poder los presos y detinguts dins ciutat y Principat, ésser extrets del dit Principat y ciutat respective, y aportats a altre regne, sens precehir sentència per jutge competent, oÿts primer los dits presos en sas defensas, per ésser exili la dita extracció de sa pàtria, y axí bé pena corporal, les quals constitucions, capítols de Cort y privilegis són estats inconcussament observats en tot temps en Cathalunya, en tant que, essent estat tret per orde del senyor rey don Pere Ters // 240/3*v* // de las presons d'esta ciutat Guillem Desprats, imputat de haver mort a Alfons Çagarriga de la ciutat de Tarragona, y entregat al veguer de Tarragona, havent representat la ciutat a sa magestat que la dita extracció derogava al ús antich de la dita ciutat y als privilegis de aquella, sa magestat, ab son privilegi dat en Çaragossa *pridie nonas aprillis* 1350, revocàn la dita extracció; e axí mateix estant pres Baldiri Matalí, ciutedà de Barcelona, en lo càrcers reals d'esta ciutat, fou extret d'ells, aportat ab una galera en Alicant, y enviant la ciutat[a] personas al sereníssim senyor rey don Fernando, als 22 de maig 1511, representaren la contrafacció que per la extracció de dit Matalí se havia fet als usatges, constitucions de Cathalunya, privilegis de la ciutat, usos y costums, instant la restitució de dit Matalí y revocació de dita extracció, y no obstant que als 22 de desembre sa magestat fou servit respòndrer que, atesa la infidelitat comesa per dit Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor natural, los dits privilegis y constitucions no li podian suffragar, ab tot, millor informat de la dita contrafacció, fou servit sa magestat, als 24 de agost 1512, manar posar en llibertat a dit Matalí y restituirlo a la dita ciutat, y a sos síndichs, per observança de ditas constitucions, usatges, capítols de Cort y privilegis, declarant la real intenció que per la dita extracció no fou violar en alguna cosa las ditas constitucions, etcètera, antes bé volent que aquelles resteren sa força y valor tenint per no feta la dita extracció; y finalment, essent estat

a. personas, *interlineat, damunt de* sos embaxadors *ratllat.*

capturat Guillem Astués, flamench, criat de Antonio Pérez, en esta ciutat, per orde de la magestat del senyor rey don Felip, pres y regaliat, essent estat extret de la present ciutat y Principat, los deputats en lo any 1591 se oposaren a dita extracció, per ésser contra ditas constitucions, etcètera, y fou servit sa magestat manar restituhir dit Astués a las presons de la present ciutat des de Madrid, a hont ere estat aportat. Y com, sereníssim senyor, dits deputats, a qui toca per raó // 247/4r // de sos oficis, hajan representat a vostra altesa per tres embaxadas ditas contrafaccions, suplicant fos servit reparar-las sempre, vostra altesa ha respost que ho manaria vèurer sens haver-hy fins vuy presa resolució ni dar altre resposta. Per ço, desitjant dits deputats alcansar ab tot efecte lo reparo de ditas contrafaccions, a vostra altesa, per medi de son sýndich, suplican sia de son real servey, per observança de las generals constitucions, manar revocar los sobredits procehiments y restituhir los dits extrets a ditas presons reals, a efecte de què en la present ciutat se'ls fassa la causa, y axí ditas constitucions, capítols de Cort, usos y consuetuts sian reintegradas y resten en sa força y valor, com dits deputats ho speran, y axí mateix suplican a vostra altesa que per son càrrech, sia de son real servey donar llicència se continue acte de la present supplicació y scriptura. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera.*»

---

241 /6r Monedas sa altesa. B.

Die[a] *veneris* XX *mensis februarii anno a Nativitate Domini* MDCLIIII, *Barcinone.*

Noverint universis, et cetera. Fiat ut in praecedenti usque hic quandam supplicatione quam suis manibus deferebat, qua est tenoris huiumodi: «Sereníssim senyor. En lo die de sanct Ramon que comptàvem», *et cetera, inseratur, et cetera, et postea continuetur usque ad finem ut in dicto remisso.*

241 /7r Sereníssim senyor.

En lo die de sanct Ramon, que comptàvem als set del[b] mes de janer proppassat,[c] don Steve[d] Garcia, ajudant de[e] la galera real de Espanya, se conferí en una barca genovesa anomenada Sanct Joan Baptista del patró Carlos Cola, de nació genovès, que estava en lo moll de la present ciutat, y en ella féu aprehensió de un número considerable de pessas de vuyt en spècie, que passan de dos mil y són pròprias de alguns mercaders y altres persones de negoci de la present ciutat, que ab dita barca las trametien a la ciutat de Gènova per preu de algunas mercaderias que enviavan a sercar per la present ciutat, las quals digué dit ajudant Garcia haver appresas per[a] haver-las tretas de la present ciutat, sens llicència de vostra altesa, de la qual aprehensió està vertent causa devant don Martín Baçán del Arralde, qui assereix ésser auditor general del exèrcit real de Cathalunya y acesor del burco de la casa real de vostra altesa, lo qual fet encontra expressament ab la constitució, pàgina 2 y altres, títol «De commersis y seguretat de camins», en lo primer volum de les generals constitucions de Cathalunya, ab las quals està permès als naturals y habitants del present Principat y a altres qualsevol persones, commerçar y contractar, tant per mar com per terra, trahent y entrant qualsevol spècie de robas y mercaderias, del que és conseqüència necessària entrar y tràurer diners per lo preu de ditas robas y mercaderias, majorment commersant com commersaven dits mercaders y hòmens de negoci ab los corresponents de la ciutat de Gènova, la qual està confederada ab la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde; y specialment contravé dit fet al capítol 40 del nou redrés de las Corts del any 1599, en lo qual fou servit sa magestat, ab la Cort General, concedir la treta de monedas del present Principat y comptats, pagant los despatxants ditas monedas, sinch per cent al General de Cathalunya. En virtut de las quals constitucions y capítols de Cort, y en observança de ells, han acostumat de arrendar los deputats // 241/7v // y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, conforme fins vuy està arrendat lo dret de la treta de ditas monedas, sens que fins vuy se haja feta contradicció alguna a dits despatxants ni turbació, exacció del dit dret de monedas, y vindria per dit medi, lo General, a pèrdrer dit dret y las prerogativas y preheminències que los sereníssims reys, de gloriosa memòria, y sa magestat, tenen[b] concedits al present Principat y comptats, y casa del General de Cathalunya, drets y exempcions de aquell; y havent los deputats y oÿdors del General del principat de Cathalunya y sos comptats, zelant la observança de ditas constitucions, capítols y actes de Cort, la conservació dels drets de la Generalitat y benefici públich, fet a vostra altesa tres embaxadas, representant-li extrajudicialment ditas contrafaccions y suplicant-li fos servit reparar-las,[c] vostra altesa ha respost

a. acta i suplicació intercalades entre els folis 239v-240r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, present y corrent.
c. propossat, *interlineat.*
d. Steve, *interlineat, damunt de* Joan *ratllat.*
e. de la ... Espanya, *interlineat, damunt de* real de la galeras de sa magestat, que Déu guarde *ratllat.*

a. a continuació ratllat, estar prohibit.
b. tenen, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, sempre.

a[a] las dos primeras, que ho manaria vèurer, y a la última que·u havia comès a justícia sens haverhy fins vuy presa resolució. Per ço, desitjant dits deputats alcansar ab tot efecte lo reparo de ditas contrafaccions, a vostra altesa, per medi de son sýndich, suplican sia de son real servey manar a dits don Esteve Garcia y don Martín Baçán del Arralde, o a altres a qui specte, que restituescan als amos y senyors de ditas monedas, en dita barca appresas, las ditas pessas de vuyt y altres monedas per ells appresas, y axí mateix suplican a vostra altesa que per son descàrrech se servesca donar llicència se continue acte de la present supplicació y scriptura. Lo ofici, etcètera. *Altissimus, et cetera.*

---

241 /8r Presos, senyor tresorer. C.

Die[b] veneris XX *mensis februarii anno a Nativitate Domini* MDCLIIII, *Barcinone.*

Noverint universi, et cetera. Fiat ut in prima usque hic et presentibus etiam pro testibus Onofrio Illa et Francisco Ernandes, algusiriis regiis, civibus Barcinone, Petrus Paulus de Llosellas, domicellus, Barcinone domiciliatus, exercens officium syndici Generalis Cathaloniae, constitutus personaliter coram nobili don Michaele Çalba et de Vallgornere, Barcinone populato, Regiam Thesaurariam regente, personaliter reperto in quadam aula domorum suarum quod fovet in presenti civitate Barcinone in platea Buferni, eidem obtulit et presentavit et seu per dictos scribas mandati et Generalis Cathaloniae presentari fecit, instavit, requisivit quandam in scriptis papiri, sedulam tenoris huiusmodi: «Noble y magnífich senyor. A notícia dels deputats», *et cetera, inseratur de verbo ad verbum qua inserta dices. Quaquidem scriptura sic ut praehabetur oblata et presentata illico dictus nobilis don Michael Salba, habens eam pro lecta et accepta copia sibi tradita, verbo respondendo dixit* «que·s aturave lo temps de la constitució per a respondre». *De quibus omnibus dictus Lloselles, dicto nomine petiit et requisivit instrumentum confici et sibi innoveris dicto Generali Cathaloniae, et aliis quibus intersit tradi et liberari unum et plura per dictos scribas superius nominatos, que fuerunt acta Barcinone sub anno, die, mense et loco praedictis. Presentibus dictis scribiis mandati et Generalis Cathaloniae, et[c] testibus supradictis ad praemissa vocatis specialiter et assumptis atque rogatis prout superius continetur.*

a. a las dos primeras, *interlineat al marge esquerre.*
b. acta i suplicació intercalades entre els folis 239v-240r del trienni 1650-1654.
c. a continuació ratllat, presentibus eius.

241 /9r «Noble y magnífich senyor. A notícia dels deputats del General del principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya ha pervingut, com als dotse de setembre proppassat, per orde de vostra mercè foren trets de las presons reals de la present ciutat, en las quals estavan detinguts, lo doctor Balthezar Tàpias, Anton Bru, ciutadà honrat de Barcelona, Joseph Terré, lo doctor Joseph Ferrer, lo doctor Joseph Altisén, rector de Santiga, lo doctor Narcís Xalabarder, rector de Polinyà, lo doctor Jaume Ferrer, rector de Pineda, lo doctor Jacinto Monclús, religiós de Sanct Benet, Francisco Fontellas, religiós del mateix orde, lo doctor Pere Joan Rossell, y aquells entregats[a] per lo escarceller de dites presons a Joan Batista Codina, agutsil real per orde de vostra mercè, lo qual, inseguint dit orde, los aportà y enbarcà ab una galera que per dit efecte estava aparellada en lo moll o port de la present ciutat, y ab ella foren extrets dits presos del present Principat y comptats, sens haver precehit sentència ni condempnació de sa alteza y Real Consell, ni altre jutge comp(e)tent, per la qual extracció se ha contrafet a las generals constitucions de Cathalunya, usatges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y, en particular, a la constitució 1, títol «De jurisdicció de tot jutges», que és del senyor rey en Pere Segon en las Corts del any 1233, capítol 11, que ordena que totas las causas de Cathalunya y comptat de Barcelona, se hajan de tractar dins Cathalunya o comptat de Barcelona, y en cas que lo senyor rey sia fora del dit Principat, no puga per apel·lació conèxer de dites causes, ans bé tinga obligació de comètrer aquelles per a terminar dins la vegueria; contra la constitució 2 del mateix rey en lo mateix títol, la qual vol y proveheix que las causas de la vegueria sian tractadas dins la vegueria, y si de ellas se apel·larà al senyor rey, lo qual no voldrà conèxer de aquella dins Cathalunya, haja de comètrer aquella dins la vegueria, en la qual se ha apel·lat terminadora; contra la constitució del senyor rey en Jaume Segon feta en las Corts del any 1311, capítol 6, que és la constitució 10 del mateix títol, en la qual estan confirmadas ditas constitucions y ampliada la segona a las causas de las ballias; contra la constitució de la senyora reyna dona Maria, en les Corts del any 1422, que és la 13 del dit títol «De jurisdicció de tots jutges», que confirma totas las dalt ditas constitucions, y de nou statueix que aquellas tingan lloch, tant en las causas criminals y civils, axí que a instància del procurador fiscal ne de alguna altre no pugan ésser tretas algunas persones de la vegueria o ballia de Cathalunya, dins la qual hauran comès lo delicte seran presas. E totas e qualsevol lletras, rescrits, provisions, mana-

a. a continuació ratllat, a Joan.

[*1654*]

ments e altres coses fetes e fahedores encontrari, sian *ipso facto* nul·las, e que per algun oficial o altre qualsevol persona no sien obehides sens incorriment de alguna pena; contra la constitució «Clarificant», que és del senyor rey don Fernando Segon en la primera Cort de Barcelona any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde, del mateix títol, ab què se statueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni en segona instància, no·s pugan tràurer, evocar, conèxer ne determinar fora del present Principat; contra la constitució 5 del mateix rey don Fernando Segon, títol «De acusacions», que disposa que, essent pres en Cathalunya algú per delicte comès fora del Principat, en Aragó, València, Cicília, etcètera, se li fassa lo procés en // 240/3*r* // Cathalunya y·s conegut en ella de sa causa, prefigint termini per a la ofensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat; contra lo capítol 70 de las Corts del any 1599, ab lo qual suplicà la Cort a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni rahó, encara que no hagués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tot lo presos del dit Principat y comptats se tingués de conèxer de llurs culpas en ells, confirmant de nou totas las constitucions sobre assò disposants, y fou servit sa magestat decretar que·s guardassen ditas constitucions, llevats tots abusos; contra la constitució 4 del senyor rey Alfons 4, títol «De somatent», ab la qual se disposa que sa magestat és tingut provehir, precehint legítima citació e deguda conexensa de causa, oÿdas las parts en sas defensas y seguida sentència difinitiva, lo que·s conforma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres aplicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de procehir en lo present Principat per directe, precehint citació, defensas y subseguida condempnació; contra la constitució 2, títol «De penas corporals», del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona en lo any 1299, capítol 25, ab la qual està statuït y ordenat que algun hom no sie condempnat sens coneguda de jutge, ans en assò sia procehit a coneguda de jutge, axí en punir com a dar a manlleuta, com en absòldrer, la qual constitució, quant als ciutedans de Barcelona, fonch expressament manada observar per lo mateix senyor rey don Jaume Segon, ab son privilegi a dita ciutat concedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volum de las constitucions. De les quals constitucions, capítols de Cort, etcètera, consta no poder los presos y detinguts dins ciutat y Principat, ésser extrets del dit Principat y ciutat respective, y aportats a altre regne sens precehir sentència per jutge competent, oÿts primer los dits presos en sas defensas, per ésser exili la dita extracció de sa pàtria, y axí bé pena corporal, les quals constitucions, capítols de Cort y privilegis són estats inconcussament observats en tot temps en Cathalunya, en tant que, essent estat, tret per orde del senyor rey don Pere Ters, // 240/3*v* // de las presons d'esta ciutat, Guillem Desprats, imputat de haver mort a Alfons Çagarriga de la ciutat de Tarragona, y entregat al veguer de Tarragona, havent representat la ciutat a sa magestat que la dita extracció derogava al ús antich de la dita ciutat y als privilegis de aquella, sa magestat, ab son privilegi dat en Çaragossa *pridie nonas aprillis* 1350, revocàn la dita extracció; e axí mateix, estant pres Baldiri Matalí, ciutedà de Barcelona, en los càrcers reals d'esta ciutat, fou extret d'ells aportat ab una galera en Alicant, y enviant la ciutat[a] personas al sereníssim senyor rey don Fernando als 22 de maig 1511, representaren la contrafacció, que per la extracció de dit Matalí se havia fet als usatges, constitucions de Cathalunya, privilegis de la ciutat, usos y costums, instant la restitució de dit Matalí y revocació de dita extracció, y no obstant que als 22 de desembre sa magestat fou servit respòndrer, que atesa la infidelitat comesa per dit Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor natural, los dits privilegis y constitucions no li podian suffragar, ab tot, millor informat de la dita contrafacció, fou servit sa magestat als 24 de agost 1512 manar posar en llibertat a dit Matalí y restituir-lo a la dita ciutat, y a sos síndichs, per observança de ditas constitucions, usatges, capítols de Cort y privilegis, declarant la real intenció que per la dita extracció no fou violar en alguna cosa las ditas constitucions, etcètera, antes bé volent que aquelles resteren sa força y valor, tenint per no feta la dita extracció; y finalment, essent estat capturat Guillem Astués, flamench, criat de Antonio Pérez, en esta ciutat, per orde de la magestat del senyor rey don Felip, pres y regaliat, essent estat extret de la present ciutat y Principat, los deputats en lo any 1591 se oposaren a dita extracció, per ésser contra ditas constitucions, etcètera, y fou servit sa magestat manar restituhir dit Astués a las presons de la present ciutat des de Madrid, a hont ere estat aportat. Y com, sereníssim senyor, dits deputats, a qui toca per raó // 247/4*r* // de sos oficis, hajan representat a vostra altesa, per tres embaxadas, ditas contrafaccions, suplicant fos servit reparar-las, sempre vostra altesa ha respost que ho manaria vèurer sens haver-hy fins vuy presa resolució ni dar altre resposta. Per ço, desitjant dits deputats alcansar ab tot efecte lo reparo de ditas contrafaccions, a vostra altesa, per medi de son sýndich, suplican sia de son real servey, per observança de las generals constitucions, manar

a. personas, *interlineat, damunt de* sos embaxadors *ratllat.*

revocar los sobredits procehiments y restituhir los dits extrets a ditas presons reals, a efecte de què en la present ciutat se'ls fassa la causa, y axí ditas constitucions, capítols de Cort, usos y consuetuts sian reintegradas y resten en sa força y valor, com dits deputats ho speran, y axí mateix suplican a vostra altesa que per son càrrech sia de son real servey donar llicència se continue acte de la present supplicació y scriptura.»

241/11r Presos Cudina. D.

Die[a] veneris XX mensis februarii anno a Nativitate Domini MDCLIIII, Barcinone.

Noverint universi quod, et cetera. Fiat ut in praecedenti presentata don Michaeli Salba usque hic constitutus personaliter coram magnifico Joanne Baptista Cudina, algutsirio regio ordinario, cive Barcinone, personaliter reperto in quadam aula domorum nobilis Michaelis Çalba et de Vallgornera, Barcinone populati, Regiam Thesaurariam regentis, sitarum in presenti civitate Barcinone, in platea Buferni, eidem obtulit et presentavit et seu per dictos scribas magestatis et Generalis Cathaloniae praesentari fecit instavit et requisivit, quandam in scriptis papiri sedulam thenoris huiusmodi «Molt bé sap vostra mercè senyor Juan Batista Cudina», *et cetera, inseratur qua inserta dices. Quaquidem scriptura sie ut praedicitur oblata et presentata illico dictus Cudina habens eam pro sibi lecta et accepta copia sibi tradita, verbo respondendo dixit* «que·s aturave lo temps de la constitució per a respondre». *De quibus, et cetera. Fiat ut in dicto remisso usque ad finem.*

241/12r «Molt bé sab vostra mercè senyor Joan Batista Codina, algutsil real ordinari, com a sis de setembre proppassat, estant presos en las presons reals de la present ciutat Dimas Çafont y de Malla, ciutedà honrrat de Barcelona, Francesch Planes, lo doctor Joseph Martínez, Henrich Morató, Pere Marés, Nicolau Guiu, Nicolau de Melgar, lo doctor Jaume Ferran, canonge de Urgell, lo doctor Joseph Viver, canonge de Girona, vostra mercè se'n aportà aquells de ditas presons y los enbarcà en un galera, que per dit efecte estava aprestada en lo moll de la present ciutat, per a tràurer-los, com de fet foren extrets del present Principat y comptats; y axí mateix als dotse de dits mes y any se'n aportà vostra mercè de dites presons reals lo doctor Balthezar Tàpias, Anton Bru, ciutedà honrat de Barcelona, Joseph Terré, lo doctor Joseph Ferrer, lo doctor Joseph Altisén, rector de Santiga, lo doctor Narcís Xalabarder, rector de Polinyà, lo doctor Jaume Ferrer, rector de Pineda, lo doctor Jacinto Monclús, religiós de Sanct Benet, Francisco Fontellas de la mateixa religió y lo doctor Pere Joan Rossell, y los dits enbarcà vostra mercè en una galera, que per dit efecte estava aprestada en dit port, a efecte de tràurer, com de fet ab dita galera foren extrets, los dits presos del present Principat y comtats, sens haver precehit sentència ni condempnació de sa alteza y Real Consell, ni altre jutge competent, per la qual extracció ha contrafet vostra mercè a las generals constitucions de Cathalunya, usatges y capítols de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y, en particular, a la constitució primera títol «De jurisdicció de tots jutges», que és del senyor rey en Pere Segon en las Corts del any 1283, capítol 11, que ordena que totas las causas de Cathalunya y comptat de Barcelona se hajan de tractar dins Cathalunya o comptat de Barelona, y en cas que lo senyor rey sia fora del dit Principat, no puga per apel·lació conèxer de dites causes, ans bé tinga obligació de comètrer aquelles per a terminar dins la vegueria; contra la constitució 2 del mateix // 241/12v // rey en lo mateix títol, la qual vol y proveheix que las causas de la vegueria sian tractadas dins la vegueria, y si de ellas se apel·larà al senyor rey, lo qual no voldrà conèxer de aquella dins Cathalunya, haja de comètrer aquella dins la vegueria en la qual se ha apel·lat terminadora; contra la constitució del senyor rey en Jaume Segon, feta en las Corts del any 1311, capítol 6, que és la constitució 10 del mateix títol, en la qual estan confirmadas ditas constitucions y ampliada la segona a las causas de las ballias; contra la constitució de la senyora reyna dona Maria, en les Corts del any 1422, que és la 13 del dit títol «De jurisdicció de tots jutges», que confirma totas las dalt ditas constitucions y de nou statueix que aquellas tingan lloch, tant en las causas criminals y civils, axí que a instància del procurador fiscal ne de alguna altre no pugan ésser tretas algunas persones de la vegueria o ballia de Cathalunya, dins la qual hauran comès lo delicte seran presas. E totas e qualsevol lletras, rescrits, provisions, manaments e altres coses fetes e fahedores encontrari, sian *ipso facto* nul·las, e que per algun oficial o altre qualsevol persona no sien obehides sens incorriment de alguna pena; contra la constitució «Clarificant», que és del senyor rey don Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona any 1481, capítol 3, la qual és 14 en orde, del mateix títol, ab què se statueix y ordena que las causas civils, criminals, mixtas, fiscals, en primera ni en segona instància, no·s pugan tràurer, evocar, conèxer ne determinar fora del present Principat; contra la constitució 5 del mateix rey don Fernando Se-

a. acta i suplicació intercalades entre els folis 239v-240r del trienni 1654-1656.

gon, títol «De acusacions», que disposa que, essent pres en Cathalunya algú per delicte comès fora del Principat, en Aragó, València, Cicília, etcètera, se li fassa lo procés en Cathalunya y·s conegut en ella de sa causa, prefigint termini per a la ofensa, no donant lloch ni permetent la extracció del dit pres del Principat; contra lo capítol 70 de las Corts del any 1599, ab lo qual suplicà la Cort a sa magestat que ningun pres pugués ésser tret del Principat per qualsevol motiu, causa ni rahó, encara que no hagués delinquit en ell ni se li fos fet procés, antes bé de tot los presos del dit Principat y comptats se tingués de conèxer de llurs culpas en ells, confirmant de nou totas las constitucions sobre assò disposants, y fou servit sa magestat decretar que·s guardassen ditas constitucions, llevats tots abusos; contra la constitució 4 del senyor rey Alfons 4, títol «De somatent», ab la qual se disposa //241/13r// que sa magestat és tingut provehir, precehint legítima citació e deguda conexensa de causa, oÿdas las parts en sas defensas y seguida sentència difinitiva, lo que·s conforma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres aplicables, en virtut dels quals sa magestat deu ser servit de procehir en lo present Principat per directe, precehint citació, defensas y subseguida condempnació; contra la constitució 2, títol «De penas corporals», del senyor rey don Jaume Segon en la segona Cort de Barcelona en lo any 1299, capítol 25, ab la qual està statuït y ordenat que algun hom no sie condempnat sens coneguda de jutge, ans en assò sia procehit a coneguda de jutge, axí en punir com a dar a manlleuta, com en absòldrer, la qual constitució, quant als ciutedans de Barcelona, fonch expressament manada observar per lo mateix senyor rey don Jaume Segon, ab son privilegi a dita ciutat concedit, dat en Tortosa a 4 dels idus de setembre 1321, que és lo privilegi primer del títol «De acusacions», en lo segon volum de las constitucions. De les quals constitucions, capítols de Cort, etcètera, consta no poder los presos y detinguts dins ciutat y Principat ésser extrets del dit Principat y ciutat respective, y aportats a altre regne sens precehir sentència per jutge competent, oÿts primer los dits presos en sas defensas, per ésser exili la dita extracció de sa pàtria, y axí bé pena corporal, les quals constitucions, capítols de Cort y privilegis són estats inconcussament observats en tot temps en Cathalunya, en tant que, essent estat tret per orde del senyor rey don Pere Ters de las presons d'esta ciutat Guillem Desprats, imputat de haver mort a Alfons Sagarriga, de la ciutat de Tarragona, y entregat al veguer de Tarragona, havent representat la ciutat a sa magestat, que la dita extracció derogava al ús antich de la dita ciutat y als privilegis de aquella, sa magestat, ab son privilegi dat en Çaragossa *pridie nonas aprillis* 1350, revocàn la dita extracció; e axí mateix, estant pres Baldiri Matalí, ciutedà de Barcelona en los càrcers reals d'esta ciutat, fou extret d'ells, aportat ab una galera en Alicant, y enviant la ciutat[a] personas al sereníssim senyor rey don Fernando als 22 de maig 1511, representaren la contrafacció que per la extracció de dit Matalí se havia fet als usatges, constitucions de Cathalunya, privilegis de la ciutat, usos y costums, //241/13v// instant la restitució de dit Matalí y revocació de dita extracció, y no obstant que als 22 de desembre sa magestat fou servit respòndrer, que atesa la infidelitat comesa per dit Matalí, negant la jurisdicció, obediència y superioritat a son rey y senyor natural, los dits privilegis y constitucions no li podian suffragar, ab tot, millor informat de la dita contrafacció, fou servit sa magestat als 24 de agost 1512, manar posar en llibertat a dit Matalí y restituir-lo a la dita ciutat, y a sos síndichs, per observança de ditas constitucions, usatges, capítols de Cort y privilegis, declarant la real intenció que per la dita extracció no fou violar en alguna cosa las ditas constitucions, etcètera, antes bé volent que aquelles resteren sa força y valor, tenint per no feta la dita extracció; y finalment, essent estat capturat Guillem Astués, flamench, criat de Antonio Pérez, en esta ciutat per orde de la magestat del senyor rey don Felip, pres y regaliat, essent estat extret de la present ciutat y Principat, los deputats en lo any 1591 se oposaren a dita extracció per ésser contra ditas constitucions, etcètera, y fou servit sa magestat manar restituhir dit Astués a las presons de la present ciutat des de Madrid, a hont ere estat aportat. Per ço, lo síndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar ab tot effecte lo reparo de ditas contrafaccions, ab la forma que las generals constitucions de Cathalunya als deputats, oÿdors y síndich del General de Cathalunya permeten, a vostra mercè senyor Joan Batista Codina, algutsil real ordinari,[b] requereix y interpel·la[c] revoque los sobredits procehiments, per vostra mercè fets, restituhint los dits extrets a ditas presons reals, per a què en la present ciutat se'ls fassa la causa, y axí ditas constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos y consuetuts resten en sa força y valor, com dits deputats ho speran, altrament, ab lo mateix degut acato parlant, protesta contra de vostra mercè de las penas inposadas als contrafactors las generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar. *Requirens notarius, et cetera.* Onofre Illa y Francesc Ernández, *comissarios, a Cudina.*»

a. personas, *interlineat, damunt de* sos embaxadors *ratllat.*
b. *a continuació ratllat,* suplica y en quant menester sia ab lo degut acato parlant
c. interpel·la, *interlineat.*

242 /1r B.

Jhesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, precehint petició ab embaxada del il·lustríssim y molt il·lustres senyors inseculadors, de present congregats en la present casa, acerca si se deuen augmentar las porcions ordinàrias y acostumadas pagar, per rahó de la present inseculació, haguda consideració al treball y detenció ocorrents, per haver-se de fer y fer-se la inseculació nova de tots los llochs de deputats y oÿdors, segons lo real decret de sa magestat, que Déu guarde, dat en la casa del Pardo a 23 de janer 1654, y si obstan en assò alguns capítols de Cort. Vist lo real decret ab lo qual expressament mana sa magestat que sia feta nova inseculació y habilitació per los dits senyors inseculadors, per sa magestat nomenats, sens consideració dels ja inseculats abans y després de las[b] alteracions, conforme venen nomenats en dit real decret, axí que sobre cada hu de dits nomenats se ha de fer discurs y judici particular per dits senyors inseculadors, de las qualitats requeridas per capítols de Cort; vist lo capítol de Cort final del any 1599 del nou redrés y diversas sentències de visitas, en observança y declaració de aquell fetas; vist lo que se havia de vèurer. Considerat que en la present inseculació se ofereixen las referidas diligències, y llarch treball que sustentan y han de sustentar dits senyors inseculadors, en exequució del dit real decret, y acistir en la present casa contínuament dia y nit, los senyors deputats y oÿdors de comptes, ab los demés oficials necessaris dels nomenats, ja per sentència de visita publicada //242/1v// a 21 de abril 1627 sobre la querela de número 41 y 165, per acudir al que és necessari a dita inseculació, lo qual cas és estat incogitat y no pogut advertir-se, y lo fins assí observat, ab las porcions ordinàrias acostumadas fins assí pagar, sia en respecte de las inseculacions annuals, en los llochs tant solament vacants en aquell any per mort o desinseculació legítimament feta dels inseculats, que venia a ser molt poch lo treball y detenció en respecte de la present inseculació nova y general, com se fa ab nou llibre de Ànima, per cumplir ab dit real decret. Per ço, los doctors baix scrits són de vot y parer que té lloc lo augment de ditas porcions y que poden arbitrar los molt il·lustres deputats y oÿdors de comptes lo dit augment, haguda consideració dits majors treballs, per rahó de la present inseculació, sens obs la disposició de dit capítol final y altres aplicables de las Corts fins assí celebradas, admetent al dit augment las personas, y a ses senyories aparexerà, de las que obtenen los oficis specificats en dita sentència de visita del any 1627, conforme hauran acistit y servit.

Boffill, consulens. Vidal y Roca, consulens. Tristany, consulens.

a. vot intercalat entre els folis 241v-242r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, inseculacions.

---

242 /2r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

La majestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit ordenar que luego se fes la extracció de deputats y oÿdors per lo trienni corrent. Per al qual efecte se ha servit anomenar inseculadors, los quals actualment estan treballant en la habilitació de las personas per sa magestat anomenadas, y com dita inseculació y extracció és impossible, passen avant per no trobar-se la Generalitat ab diner efectiu[b] ni forma per a pagar los gastos que en aquellas respective se oferexen, y per consegüent sia inpossible posar en exequció los ordes de sa magestat, ab la puntualitat que aquells contenen. Per ço, a vostra senyoria suplican dos coses, la primera sia servit deixar-los gastar per dit efecte 4000 lliures, que en lo banch de aqueixa ciutat vostra senyoria vol detenir-los per las obras de la Dressana, la qual no és de prompte tant necessària, que quant aquella convinga fer-se, ja la Generalitat podrà acudir a dit fet de altre diner. La segona que vostra senyoria sia servit donar llicència als oficials de la present casa que pugan girar a compte dels deputats fins a 4000 lliures, les quals tenen en lo banch o taula de la present ciutat de administracions que dits deputats, per raó de sos puestos los han encomanadas, y aquellas deuen restituhir lo que és necessari se pose en exequció, com se suplica a vostra senyoria per a què se pugan ajustar los comptes y enderreriatges de la present casa, que ho rebran a particular mercè de vostra senyoria.

---

227 /1r Molt[c] il·lustre senyor.

Los officials vius y reformats del tèrcio de la Diputació del General de Catalunya y soldats diuen

a. ambaixada intercalada entre els folis 241v-242r del trienni 1650-1654.
b. ni forma, *interlineat al marge esquerre.*
c. suplicació intercalada entre els folis 242v-243r del trienni 1650-1654.

que han servit a sa magestad, que Déu guarde, quatra mesos y vuit dias, havent-se trobat en totas las ocasions que se són offertas aquest present any en las montanyas de Ripoll y, en particular, que lo enemich intenta ab affecte estorbar lo pas de la Gravalosa o impedir que dit tèrcio no entràs de guarnició en dita vila de Ripoll; en lo socorro de Sanct Juan de las Abadeças, lo qual se dóna estant actualment capitulant ab lo enemich, lo qual estava molt superior; en la entrepresa de Vallfogona y infinitas salidas, y emboscadas se són fetas contra los enemichs, havent-los estorvats sos designes com és notori. Y que en las guarnicions que ha occupat dit tèrcio no ha tingut més que cubert, sens tenir pa de munició, y que en dit temps los officials vius y reformats sols reberen una paga en esta ciutat, la qual pogueren molt ben gastar en pertrexarse, y al capità Juan Julià y als seus officials no·n an rebuda ninguna. A demés que al senyor mestre de camp se li deuen 400 lliures de prèstamos que se són distribuïts per socórrer los soldats. Y al capità Juan Julià lo que bestragué per la lleva de sa companyia, a ocasió que una lletra de 200 lliures que se li donà sols ne cobrà 75 lliures, la qual firmà lo senyor ohidor València. Y que havent restat reformat dit tèrcio per orde de sa altesa, vingué en esta ciutat per orde de vostra senyoria, lo dia //227/1v// 13 del present, havent escrit vostra senyoria que en esta ciutat se pagaria en cada hu lo que se li devria, la qual cobrança tots han solisitats, y com fins vui vostra senyoria no aya presa resolució de pagar lo que·s deu, y com los demés del tèrcio sien forasters y no tingan ab què subvenir-se ni remediar-se dels treballs han tingut, supplican a vostra senyoria sie servit de manar que cada hu sie respectivament pagat ab diners comptants, com sempre se ha acostumat, ab lo poch termini que requereix la necessitat de tots, com cada dia la tenen als hulls, o que en aquest mateix memorial responga vostra senyoria per éser-o-o lo que sie servit, per a què ab aquest y la resposta de vostra senyoria cercaran los medis més lícits fins a la cobrança del que se'ls deu, que ademés que és de justícia la cobrança, ho rebran a particular merçè de vostra senyoria.

---

243 /1r *Doctor[a] Salvador, etcétera.*

Certifico como entre diversos libros, dietarios y papeles recóndidos en el archivo de la antigua Diputación del principado de Cathaluña, que oy se halla existente en la[b] casa que fuera de la antigua Diputación, que está destinada para residencia de la Real Audiencia deste Principado desde su establecimiento, cuyos libros, dietarios y papeles están a mi cargo, se halla uno intitulado en idioma vulgar «Dietari, trienni 1650» *y en el folio 242, página segunda, se halla una resolución tomada por los antiguos diputados de dicho Principado en 3 marzo 1654, en la qual mandaran al excellentísimo mayor de dicha casa, incertase en dicho dietario un memorial signado de letra B, de todos los oficios, assí de gracia como vendibles, que se hallavan existentes y pagava dicha Diputación, comprendidos en dicho memorial, y los de las collectas de dicho Principado, entre las quales se halla el oficio de receptor de las avarías de las composiciones que se hagan por la regia corte, que posehía Emanuel Rossell y percibía de salario, en cada un año, 95 libras y[a] de [...] 43 libras, 18 solidos, 4.*

243 /1v *Otro si, certifico que en otro libro recóndito en dicho archivo, cubierto de vaqueta roja, intitulado en idioma vulgar* «Llibre de Vàlues del trienni 1675, número 53», *des de folio 412 al de 428, consta que Emanuel Rossell fue receptor de las avarías de las composiciones se hazieran por la regia corte.*

Otro si, certifico como en otro libro cubierto de vaqueta roja, intitulado en idioma vulgar «Llibre de Vàlues, trienni 1683», *des del foleo 519 al de 574, consta y pareze que Emanuel Rossell fue receptor de las avarías de las composiciones que hazían por la regia corte.*

Y finalmente, certifico que en otro libro cubierto de vaqueta roja, intitulado en idioma vulgar «Llibre Comú, trienni 1704», *desde foleo 108 al de 330, consta y pareze que Emanuel Rossell, notario, era receptor de las avarías que se hazían por la regia corte.[b]*

243 /2r Lo offici de ajudant segon y de las nombras. Don Miquel de Pallarès prengué posseció als 6 de desembre 1663, per regina a son favor feta per Salvador Garcia, prevere de Santa Maria del Mar, consta en lo capbreu dels salaris dels officials de la casa de la Deputació, foli 83; després apar lo tingué don Francisco Sayol y Quar, geroní, y als 13 de juny 1701, com a substitut del dit, lo entrà a servir mossèn Joseph Bartrolí; y en nom del heder de dona Antònia Pallarès, lo die 24 de juliol 1704; mossèn Bonaventura Prats, entrà als 27 de juliol 1710 qui continuà fins al fi.

243 /3r *Como todo es más largamente de ver y pareze en dichos dietario, libros y foleos respective que me re-*

a. certificatòria intercalada entre els folis 242v-243r del trienni 1650-1654.
b. la casa ... está, *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat, de estrenes.
b. a continuació set línies ratllades.

fiero. Y para que conste donde convenga doy la presente, firmada de mi mano y sellada con el sello común que está en mi cargo, en Barcelona, a 9 de marzo de 1727.

---

243 /4r B.

Memorial[a] de tots los officis de vida que provehexen los molt il·lustres senyors diputats del General de Cathalunya en tot lo Principat, exceptat los officis de dintre la ciutat de Barcelona, los quals estan ya entregats en un memorial a part, lo qual se ha tret dels llibres del offici del racional, en virtut de deliberació feta per ses senyorias a XVIIII de febrer MDCLIIII°.

En la ciutat y col·lecta de Balaguer. L'offici trienal diputat local, salari anual 20 lliures; assessor, salari a sou y lliura; tauler y cullidor de la ciutat de Balaguer, tauler de Agramunt, tauler de Sancta Linya, Artesa, Tragó, Castelló de Farfanya, Alòs, Albeza, Ivars, Tiurana, Oliana, Pons, Tartareu, Àger, Linyola, Cubells, Camarasa, Os, Menargues, Algerri, Vilanova de Mayà, los taulers de la col·lecta tenen de salari dos sous per lliura; dos guardas ordinàries, salari 12 lliures quiscuna; cullidor de las taules foranes, salari 10 lliures.

En la ciutat y col·lecta de Tarragona. Lo offici triennal diputat local, salari 50 lliures; receptor de dita ciutat, salari 80 lliures; dos taulers de dita ciutat, salari 45 lliures per quiscun; assessor, salari 15 lliures; advocat fiscal, salari 15 lliures; procurador fiscal, salari 10 lliures; notari, salari 20 lliures; sobrecullidor de las taules foranes, salari 20 lliures; guarda de Salou, salari 12 lliures; guarda del port de Tarragona, salari 12 lliures; tauler de Reus, tauler de la Selva, Cambrils, Valls, Riudoms, Alforja, Constantí, Tamarit, Riudecanyes, Vilaseca, Mon-roig, Torra d'en Barra, Alcover, los taulers d'esta col·lecta a 2 sous per lliura.

En la vila de Cervera y sa col·lecta. Diputat local, offici triennal, salari 15 lliures; assessor, salari 15 lliures; procurador fiscal, salari 10 lliures; guarde dels azafrans, salari 20 lliures; tauler de Cervera y sobrecullidor de las taules foranes, salari 35 lliures; altre tauler en Cervera, tauler de Tarroja, tauler de Sanaüja, Solsona, Sancta Coloma de Queralt, //243/4v// tauler de Prats del Rey, Torà, Calaf, Cardona, los taulers d'esta col·lecta tenen de salari a 2 sous per lliura.

En la ciutat de la Seu de Urgell y sa col·lecta. Officis triennals, diputat local de la Seu de Urgell, salari 14 lliures, diputat local de Castellbò, salari 12 lliures; assessor; dos taulers, salari 30 lliures a quiscun; dos guardas ordinàrias de la Seu de Urgell y la una fa lo offici de procurador fiscal, la guarda que fa lo offici de procurador fiscal té de salari 25 lliures, y l'altra 20 lliures; guarda ordinària de Organyà, salari 10 lliures.

En la ciutat de Tortosa y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local, salari 50 lliures; assessor, salari 22 lliures; advocat fiscal, salari 22 lliures; procurador fiscal, salari 15 lliures; notari, salari 30 lliures; receptor de dita ciutat y sa col·lecta, salari 80 lliures; dos taulers en dita ciutat, salari 100 lliures quiscun; sobrecullidors de la taules foranes, salari 35 lliures; dos guardas ordinàrias en dita ciutat, salari 50 lliures quiscuna; guarda de Amposta, salari 30 lliures; guarda de Horta, salari 5 lliures; guarda de Ulldecona, salari 6 lliures; tauler de Ulldecona, tauler del Canar, Sènia, Xerta, Benifallet, Ginestar, Tivissa, Móra, Ascó, Carcia, Flix, Riba-roja, La Fatarella, la Pobla, Batea, Caceras, Arnes, Horta, Bot, Gandesa, Corbera, lo Pinell, Vinebra, la Torra de Espanyol, Amposta, Miravet, Paüls, los taulers d'esta col·lecta tenen de salari a rahó 2 sous per lliura.

En la vila de Tàrrega y sa col·lecta. Diputat local, offici triennal, salari 15 lliures; tauler de Verdú, Bellpuig, Guimerà, Anglesola, los taulers tenen de salari a 2 sous per lliura.

En la vila de Tremp y terra de Pallars y sa col·lecta. Diputat local, offici triennal, salari 12 lliures; assessor, salari 9 lliures, 4 sous; sobrecullidor de la dita vila y taules foranes, salari 70 lliures; guarda ordinària de Tremp, salari 10 lliures; guarda ordinària de Esterri, salari 10 lliures; guarda ordinària de Escaló, salari 10 lliures; tauler de Tremp, tauler de Pas de Orri, Conques, Pont de Suert, Vilaller, Izona, Tírvia, //243/5r// Esterri, Escaló, los taulers tenen de salari a 2 sous per lliura.

Offici triennal, diputat local de Viella en la Vall de Aran, salari 12 lliures; assessor de dita vila; tauler de dita vila; tauler de la Pobla de Segur.

En la vila de Montblanch y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local, salari 20 lliures; tauler de

a. memorial intercalat entre els folis 242v-243r del trienni 1650-1654.

Montblanch, tauler de Vimbodí, Sarreal, los taulers a 2 sous per lliura[a].

En la ciutat de Lleyda y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local, salari 50 lliures; assessor, salari 25 lliures; advocat fiscal, salari 15 lliures; receptor de Lleyda[b], salari 70 lliures; procurador fiscal, salari 10 lliures; notari, salari 20 lliures; dos taulers en Lleyda, salari 50 lliures a quiscun; portaler del portal de Sanct Antoni, salari 25 lliures; portaler del portal dels Boters, salari 17 lliures; portaler del portal de Sanct Gili, salari 10 lliures; portaler del portal del Carme, salari 10 lliures; portaler del Pont de Lleyda, salari 15 lliures; sobrecullidor de las taules foranes, salari 24 lliures; dos guardas ordinàrias de Lleyda, salari 15 lliures quiscun; portaler de Sanct Martí, salari 14 lliures; tauler de Alcarràs, tauler de Torras de Segre, Aytona, Serós, la Granja de Escarp, Mayals, la Granadella, Alfés, Vilanova de Segrià, Vilanova de la Barca, les Borjas, Arbeca, Juaneda, Alguaire, Almenar, Alferràs, Almacellas, Giminells, Torres de Senavy, Soses, Llardecans, Margalef, Torres Vesas, los taulers de la present col·lecta tenen de salari a 2 sous per lliura.

En la vila de Igualada y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local de Vilafranca de Panadès, salari 20 lliures; tauler de Igualada, Vilanova de Cubelles, Sitges, Vilafranca de Panadès.

En la vila de Perpinyà y sa col·lecta. Diputat local, offici triennal, salari 50 lliures; assessor, salari 22 lliures; advocat fiscal, salari 22 lliures; notari, salari 30 lliures; procurador fiscal, salari 15 lliures; receptor de Perpinyà y sobrecullidor de las taules foranes, salari 80 lliures; dos taulers en Perpinyà, salari 120 lliures a quiscun; guarda ordinària de la casa del General de dita vila, salari 60 lliures; dos guardas ordinàrias, salari 40 lliures a quiscuna; guarda del portal de la Pedra, salari 30 lliures; sobreguarda de Salsas, salari 10 lliures; guarda del pas de Òpol, salari 15 lliures; guarda del pas del Grau, salari 25 lliures; // 243/5*v* // tauler de Salses, salari 45 lliures; cullidor y guarda de Puigvelador, salari 22 lliures; sobreguarda del pas de Vingrau, salari 18 lliures; sobreguarda de Coplliure, salari 20 lliures; porter de la casa del General de Perpinyà, salari 6 lliures; tauler de Coplliure, salari 50 lliures; tauler de Stagell, 18 lliures; Illa, Millars, Elna, Tuïr, Ceret, Baxàs, Ribasaltas, Clairà, Vinçà, Prada, los taulers tenen de salari a raó 2 sous per lliura.

Offici triennal, diputat local de Vilafranca de Conflent, salari 12 lliures; assessor, salari 10 lliures; advocat fiscal, salari 10 lliures; procurador fiscal, salari 10 lliures; tauler de Vilafranca de Conflent, Canet, Puigvelador, Arles, Alvoló, Salses, Argelés.

En la vila de Mataró y sa col·lecta. Dos taulers en dita vila; guarda ordinària de dita vila, salari 2 lliures, 10 sous; tauler de Arenys, tauler de Canet, Sanct Pol, Calella, Pineda, Malgrat, Granollers, Caldes de Monbuy, Sanct Celoni, Sanct Feliu de Cudines, Palau Tordera, Olesa, Sanct Feliu de Llobregat, Sanct Boy, Sanct Cugat del Vallès, Cardadeu, Martorell, Sabadell, Tarrassa, los taulers de la present col·lecta tenen de salari a raó 2 sous per lliura.

En la ciutat de Gerona y sa col·lecta. Diputat local, offici triennal, salari 50 lliures; assessor, salari 15 lliures; advocat fiscal, salari 15 lliures; notari, salari 20 lliures; receptor en dita ciutat, salari 30 lliures; receptor de las taules foranes y credenser, salari 30 lliures; guarda ordinària de dita ciutat, salari 5 lliures; tauler de Blanes, tauler de Lloret, Tossa, Sanct Feliu de Guíxols, Basalú, Palamós, guarda ordinària de Palamós, Torroella de Mongrí, Sanct Pere Pescador, Castelló de Empúries, Roses, Cadaqués, la Selva de Rosas, Llançà, Peralada, la Jonquera, Figueres, Pals, Palafrugell, Sinc-claus, la Bisbal, Begur, los taulers a raó 2 sous per lliura.

243 /6*r* En la vila de Puigcerdà y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local, salari 50 lliures; assessor, salari 15 lliures; advocat fiscal, salari 10 lliures; notari, salari 20 lliures; dos taulers en Puigcerdà, salari 55 lliures a quiscun; guarda ordinària del pas de Querol, salari 20 lliures; guarda ordinària de Puigcerdà, salari 16 lliures, 4 sous; tauler de Bellver, Ribes, Bagà.

En la ciutat de Vich y sa col·lecta. Offici triennal, diputat local, salari 15 lliures; assessor, salari 12 lliures; notari, salari 10 lliures; receptor de Vich y cullidor de las taules foranes; offici triennal, diputat local de la ciutat de Manresa, salari 12 lliures; assessor, salari 12 lliures; tauler de Manresa, tauler de Ripoll; offici triennal, diputat local de Berga, salari 12 lliures; tauler de Berga, tauler de Sanct Joan Cesbadessas; offici triennal, diputat local de Camprodon, salari 12 lliures; assesor, salari 10 lliures; tauler de Camprodon, tauler de Olot; offici triennal, diputat local de Castelló de Empúries, salari 12 lliures; assessor de Empúries, salari 5 lliures, 10 sous.

En la vila de Falset y sa col·lecta. Tauler de Falset, tauler de Prades, tauler de Gratallops, Cornudella, lo Velusell, Poboleda.

Joseph de Urrea, racional.

a. a continuació ratllat, Gratallops, Cornudella, lo Velusell, Poboleda.
b. a continuació ratllat, y de las taules foranes.

243 /7r

Memorial[a] dels officis són en les casa de la Deputació, General y bolla y portals de la present ciutat de Barcelona.

Primo un acessor, vaga per acabar lo doctor Pere Antoni Serra al primer de agost 1653, se ha de proveyr per 6 anys. Salari annual, 365 lliures; estrenes annuals, 112 lliures, 2 sous, 4.

Altre asessor és vuy lo doctor Ramon Par, per temps de 6 anys. Fonch provehit al primer de agost 1650, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont, Joan de Melgar y Hierònym Pastor, y oÿdors de comptes lo doctor fra Joseph Jalpí y Julià, Domingo Negrell de Orri y Joan Juliol.

Advocat fiscal, és lo doctor Joan Batista Pastor, per temps de sis anys. Fonch proveÿt al primer de agost 1650, essent deputats los sobredits. Salari y estrenes conforme los assessors.

Scrivà major, és vuy Sebastià Costa, notari, és vendible. Fonch proveÿt a 13 de setembre 1649, essent deputats los sobredits. Salari annual, 310 lliures; té per son scrivent, 30 lliures; estrenes, 116 lliures, 6 sous.

Ajudant primer de scrivà major, és vuy lo doctor Diego Martínez, és vendible. Fonch proveÿt a 14 de agost 1649, essent deputats los sobredits. Salari, 180 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Ajudant segon de dit scrivà major, és vuy Nicholau de Melgar, és de gràcia. Fonch provehit a 20 de juny 1650, essent deputats los sobredits. Vuy lo posseheix fra don Gispert Amat, abat de Galligans, elet de Sanct Cugat en virtut de sentència dels assessors lo any 1654. Salari, 160 lliures; estrenes 45 lliures, 10 sous.

Ajudant tercer de dit scrivà major, és vuy lo doctor Gismundo Boffill, és de gràcia. Fonch provehit a 24 de juliol 1638. Salari, 120 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

243 /7v Scrivent ordinari de la scrivania major, és vuy Hierònym Galí, notari, és de gràcia. Fonch provehit a 12 de matg 1624. Salari per un any, 110 lliures; estrenas, 43 lliures, 18 sous, 4.

Scrivent extraordinari de la dita scrivania major és vuy Miquel Marquès, és de gràcia. Fonch provehit a 21 de agost 1634. Salari per un any, 250 lliures.

Racional, és vuy Joseph de Urrea, és vendible. Fonch provehit a 13 de matg 1651, essent deputats lo doctor Pau del Rosso, Joan Pau de Llosellas y Bernat Ferrer, y oÿdors de comptes lo doctor Hyacinto Sansa, lo doctor Lluís València y Vicens Ferriol. Salari, 260 lliures; estrenes, 112 lliures, 2 sous, 4.

Ajudant de dit racional, és vuy lo doctor March Antoni Carreras, és vendible. Fonch provehit a 30 de juliol 1647, essent deputats lo doctor Berthomeu Viver, don Joan de Argensola y Joan Vives, y oÿdors de comptes lo doctor Pere Quer, don Bernat de Vilallonga y lo doctor Balthezar Soler. Salari, 160 lliures; estrenes, 58 lliures, 18 sous, 6.

Altre ajudant de dit racional, és vuy lo doctor Magí Posso, és vendible. Fonch provehit a 4 de juliol 1635. Vuy Joan Bernat Pallarès provehit en lo any 1653. Salari, 110 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Altre ajudant de dit racional és vuy Joseph Melich, és vendible. Fonch provehit a 14 de juliol 1649, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 160 lliures; estrenes, 60 lliures, 10 sous, 6.

Scrivent ordinari de dit racional vuy vaga per mort del doctor Berthomeu Soler. Salari[a], 250 lliures; estrenes 43 lliures, 18 sous, 4.

Regent los comptes, és vuy Joseph Quintana, és de gràcia. Salari, 310 lliures; estrenes, 416 lliures, 6 sous, 4. Fonch provehit a 10 de mars 1641 essent deputats lo doctor Pau Claris *et alios ut supra*.

243 /8r Ajudant de dit regent los comptes obté vuy Francisco Rol, és vendible. Fonch proveÿt a 29 de novembre 1651, essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 170 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Ajudant comú de dit regent los comptes y racional, obté vuy Hipòlit Mestre, és vendible. Fonch proveÿt a[b] ... de[c] ... en lo any 1653, essent deputats los propdits. Salari, 140 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Scrivent ordinari de dit regent los comptes obté

a. memorial intercalat entre els folis 242v-243r del trienni 1650-1654.

a. a continuació ratllat, 250 lliures, 16 sous.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 12 mms.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 12 mms.

vuy lo doctor Ramon Batista Pastor, és de gràcia. Fonch provehit a 6 de mars 1645, essent deputats fra don Gispert Amat, don Joan de Argensola y Onofre Aguiló, y oÿdors de comptes lo doctor Pere Quer, Benet de Tord y misser Baltezar Soler. Salari de un any, 250 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Exactor, obté vuy Joseph Quintana, és de gràcia. Fonch provehit a 15 de setembre 1640, essent deputats lo doctor Pau Claris, Francesc de Tamarit y Joseph Miquel Quintana, y oÿdors de comptes lo doctor Jaume Ferran, Raphel Antich y Rafel Cerdà. Salari, 230 lliures; estrenes, 107 lliures, 14 sous, 6.

Dressaner, és vuy lo doctor Lluÿs Ferrer, és vendible. Fonch provehit a 9 de juliol 1643, essent deputats lo doctor don Bernat de Cardona, Francesc Sala y lo doctor Hierònym Pastor, y oÿdors de comptes lo doctor Francesc Gerona, Joan Amigant y lo doctor Joseph Ferrer. Salari, 170 lliures; estrenes, 90 lliures, 6 sous, 4.

Síndich vaga per mort de Agostí Dalmau, és de gràcia. Salari, 130 lliures; estrenes, 45 lliures, 10 sous, 4.

Procurador fiscal, obté vuy Antoni Nin, és vendible. Fonch provehit a 29 de febrer 1644, essent deputats los propdits. Salari, 183 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Lo offici de donar los ploms, obté vuy lo canonge Pere Quer, és de gràcia y sens salari, sinó certa quantitat de la manifetura del quintar del plom. Fonch provehit a 6 de juliol 1646, essent deputats lo doctor Berthomeu Viver *et alios ut supra*. Estrenes, 45 lliures, 10 sous, 4.

243 /8v Sobrecullidor de la part de llevant, obté vuy Bonaventura Closa, és de gràcia. Fonch provehit a 30 de matg 1650, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 266 lliures, 13 sous, 4; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Sobrecullidor de la part de ponent, obté vuy Hierònym Major y Sala, és de gràcia. Fonch provehit a 3 de juny 1650, essent deputats los propdits. Salari, 266 lliures, 13 sous, 4; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Receptor de les avaries de les composicions fa la règia cort, obté Emanuel Rossell, és vendible. Fonch provehit a 9 de juliol 1650, essent deputats los propdits. Salari, 95 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Receptor dels salaris menors de 40 sous dels doctors del Real Consell, obté Francesc Nin, és vendible. Fonch provehit a 9 de juliol 1650, essent deputats los propdits. Salari, 100 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Credenser de dits salaris, obté vuy Joan Prats, és vendible. Fonch provehit a 7 de setembre 1646, essent deputats lo doctor Berthomeu Viver *et alios ut supra*. Salari, 100 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Correu, és vuy Jaume Bravo, és vendible. Fonch provehit a 16 de janer 1646, essent deputats los propdits. Salari, 40 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Andador de la confraria de Sanct Jordi, obté vuy Joan Pla, és de gràcia. Fonch provehit a 9 de juliol 1641, essent deputats lo doctor Pau Claris *et alios ut supra*. Salari, 40 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Adroguer y cerer, vaga per mort de Joan Roquer, és de gràcia. Sens salari.

243 /9r Guarda del palau del rey, és vuy Joseph Gotera, és vendible. Fonch provehit a 12 de janer 1652, essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 85 lliures; estrenes, 15 lliures, 6 sous, 4.

Hu dels tres verguers és vuy Joseph Cortès, és vendible y lo té en comanda. Fonch provehit a 12 de mars 1646, essent deputats fra don Gispert Amat *et alios ut supra*. Salari, 165 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Altre verguer és vuy Joseph Blanch, és vendible. Fonch provehit a 21 de juny 1649, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 167 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Altre verguer, vaga per mort de Montserrat Albià, és de gràcia. Salari, 177 lliures; estrenes, 43 lliures, 18 sous, 4.

Officis de la bolla. Deffenedor és vuy Francisco Móra y de Marymon, és vendible. Fonch provehit a 11 de dezembre 1645, essent deputats fra don Gispert Amat al qual succehí lo doctor Berthomeu Viver *et alios ut supra*. Salari, 250 lliures; estrenes, 90 lliures, 6 sous, 4.

Receptor de dita bolla, és vuy don Vicents de Magarola, és de gràcia. Fonch provehit a 29 de agost 1635. Salari, 240 lliures; estrenes, 67 lliures, 11 sous, 6.

Receptor dels fraus, és vuy Joseph Rol, és vendible. Fonch provehit a 29 de agost 1635. Salari, 170 lliures; estrenes, 75 lliures, 19 sous, 10.

Regint lo manifest, és vuy Joseph de Olzina y Riusech, és de gràcia. Fonch provehit a 30 de juliol 1644, essent deputats don Bernat de Cardona *et alios ut supra*. Salari, 140 lliures; estrenes, 38 lliures, 12 sous, 6.

243/9v Albaraner de dita bolla, és vuy Joan Juliol, és vendible. Fonch provehit a 8 de matg 1618. Salari, 180 lliures; estrenes, 37 lliures, 6.

Credenser dels draps, és vuy lo doctor Joseph Coromines, és vendible. Fonch provehit a 29 de agost 1643, essent deputats don Bernat de Cardona *et alios ut supra*. Salari, 140 liures; estrenes, 37 lliures, 6.

Credenser de les cedes, és vuy Joseph Roca, és vendible. Fonch provehit a 12 de agost 1647, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 130 lliures; estrenes, 37 lliures, 6.

Guarda ordinària, estimador y scrivà del deffenedor, és vuy Onof(r)e Piquer, vendible. Fonch provehit a 8 de janer 1649, essent deputats los propdits. Salari, 182 lliures; estrenes, 37 lliures, 6.

Altra guarda, és vuy Thomàs Sanctfeliu, és vendible. Fonch provehit a 20 de octubre 1640, essent deputats lo doctor Pau Claris *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Joseph Gil, és de gràcia. Fonch provehit a 28 de juny 1650, essent deputats fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Christòphol Vinyals, és vendible. Fonch provehit a 8 de janer 1645, essent deputats fra don Gispert Amat *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Berthomeu Anglada, és vendible. Fonch provehit a 28 de mars 1653 essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

243/10r Officis del General. Receptor, és vuy Pere Farell, és vendible. Fonch provehit a 3 de setembre 1631. Salari, 200 lliures; estrenes, 67 lliures, 11 sous, 6.

Credencer, és vuy Antoni Grasés, és vendible. Fonch provehit a 28 de setembre 1641, essent deputats lo doctor don Bernat de Cardona *et alios ut supra*. Salari, 186 lliures; estrenes, 58 lliures, 11 sous, 6.

Albaraner, és vuy Francesc Roca, és vendible. Fonch provehit a 17 de mars 1651, essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 140 lliures; estrenes, 37 lliures, 6.

Guarda ordinària, és vuy Pau Fàbregas, és vendible. Fonch provehit a 9 de agost 1649, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Sebastià Cista, menor, és vendible, comanda. Fonch provehit a 18 de febrer 1648, essent deputats fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Joseph Mas, és vendible. Fonch provehit a 23 de setembre 1649, essent deputats los propdits. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Altra guarda, és vuy Francesc Toldo, és de gràcia. Fonch provehit a 22 de matg 1651, essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

243/10v Altra guarda ordinària del General vaga per mort de Isidro Fort, és de gràcia. Salari, 110 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Guardes dels portals. Guarda del portal de Mar, és vuy Joseph Capllonch, és vendible. Fonch provehit a 7 de febrer 1645, essent deputats fra don Gispert Amat *et alios ut supra*. Salari, 90 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Joan Henrich, guarda del portal de Sanct Antoni, és vendible. Fonch provehit a 8 de juliol 1649, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont *et alios ut supra*. Salari, 95 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Guarda del portal Nou, és vuy Francesc Vidal, és vendible. Fonch provehit a 3 de mars 1653, essent deputats lo doctor Pau del Rosso *et alios ut supra*. Salari, 95 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Guarda del portal del Àngel, vaga per mort de Joseph Gràcia, és de gràcia. És provehit lo *interim* per sa altesa en persona de Jaume Cases, en lo noembre 1653. Salari, 90 lliures; estrenes, 31 lliures, 16 sous, 7.

Guarda del portal de Sanct Daniel, és vuy Salvador Coll, és de gràcia, sens salari.

243/11r Deputats locals, los quals officis se provehexen per tres anys y an de comensar al primer de agost 1653.

Deputat local de Tarragona, salari annual 50 lliures; deputat local de Tortosa, salari 50 lliures; deputat local de Lleyda, salari 50 lliures; deputat local de Putgcerdà, salari 50 lliures; deputat local de Perpinyà, salari 50 lliures; deputat local de Gerona, salari 50 lliures; deputat local de Vilafranca de Panadès, salari 20 lliures; deputat local de Montblanch, salari 20 lliures; deputat local de Cervera, salari 15 lliures; deputat local de Tàrrega, salari 15 lliures; // 243/11v // deputat local de Balaguer, salari annual 20 lliures; deputat local de Tremp y Pallàs, salari 12 lliures; deputat local de Viella en la Vall d'Aran, salari 12 lliures; deputat local de Castellbò, salari 12 lliures; deputat local de la Seu de Urgell, salari 14 lliures; deputat local de Berga y Bagà, salari 12 lliures; deputat local de Manresa y Cardona, salari 12 lliures; deputat local de Vich, salari 15 lliures; deputat local de Camprodon, salari 12 lliures; deputat local de Vilafranca de Conflent, salari 12 lliures; deputat local de Castelló de Empúries, salari 12 lliures.

243/12r Officials de la visita. Lo primer dia no feriat, després de haver prestat lo jurament los deputats novament extrets, se trauen a radolí tres persones de cada estament per fer la vista contra deputats y oÿdors de comptes del trienni antecedent, y officials del General, los quals visitadors anomenan los officials devall scrits:

Primo acostuman nomenar tres doctors en lleys, lo hu dels quals és acessor, l'altre advocat fiscal, l'altre ajudant de acessor; ítem se acostuman de anomenar tres notaris, lo hu dels quals és scrivà major y los dos són ajudants; ítem se anomena un procurador fiscal; ítem se acostuma de anomenar quatre o sinch calculadors, o los que bé apar a dits visitadors; ítem se acostuman de anomenar quatre portalers per tenir compte a les portas de dita visita; ítem se anomenan dos porters reals; ítem se anomena una persona qui té càrrech de scombrar y enséndrer lo foch.

243/13r A.

Jhesús[a], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y[b] oïdors de comptes del General de Cathalunya als acessors, advocat fiscal y doctors infrascrits, acerca si lo concedir sa alteza llicència per aportar al present Principat y comptats robas y mercaderias de contrabando, pagant deu per cent de dret, és nou vegtigal, y per conseqüent, prohibit per las generals constitucions, capítols y actes de Cort, privilegis, usos y costums del present Principat y comptats. Attès que per orde del sereníssim senyor don Joan de Àustria, fill, llochtinent y capità general en lo present Principat y comptats per sa magestat, que Déu guarde, són estadas publicadas cridas, ab las quals se ha prohibit lo comers ab lo regne de França y, generalment, se mana que no·s pugan portar en lo present Principat y comptats robas y mercaderias de terras enemigas del rey, nostre senyor, sots pena de comís de aquellas, y altres penas a sa alteza ben vistas; y attès que consta que, després de la publicació de ditas cridas y prohibició de comers, és estat servit dit senyor don Joan, de concedir moltas llicències per a aportar ditas robas y mercaderias de terras enemigas, pagant deu per cent del valor d'ellas, y per aquest respecte y la exacció de dit deu per cent, se posan personas en la plaça devant la casa del General de la present ciutat, estimant las robas que·s entran en virtut de ditas llicències, comprovant aquellas ab las robas y estimant-las per a poder-se fer la exacció del dit deu per cent; y attès que per la constitució 20 y altres del títol «De vectigals», per lo capítol 2 del General, de las Corts del any 1547, està statuhit y // 243/13v // ordenat que al capità general no li sia lícit ni permès, per si ni per ministres alguns, directa o indirectament, palesament o amagadament, qualsevol motiu o potestat, imposar, exhigir ni fer exhigir algun vegtigal o imposició, ni contribució, la qual paraula, imposició, en dita constitució 20 posada, és generalíssima. Y encara que la paraula vegtigal sia paraula general, ab tot, no·u és tant com la dicció, imposició, de hont se segueix que, dispensant-se la prohibició del comers ab ditas cridas prohibit pagar deu per cent, és imposició prohibida per ditas generals constitucions, les quals ho han axí declarat en cas que, ab exacció de pecúnia, se ha dispensat en lo que estava altrament prohibit, perquè lo senyor don Jaume Segon, en lo capítol 10 de la segona Cort de Barcelona, celebrada any 1299, que és la constitució 6 del títol «De vegtigals», declara no poder-se donar llicència a algú per diners de tràurer de Cathalunya las mercaderias, en dita constitució expressadas, prohibidas tràurer; lo que després confirmà lo dit senyor rey en lo capítol 8 de las Corts de Gerona, any 1321, que és lo capítol 9 del dit títol «De vegtigals», declarant-se ab esta forma ésser imposició y vegtigal lo concedir llicència, ab diners, de fer una cosa altrament prohibida y no permesa; lo que també ho declara lo Consell Real als 20 de febrer 1555, en lo fet de la suplicació donada per lo síndich del General aserca si, havent-se publicat cridas per lo marquès de Tarifa, llochtinent y ca-

a. vot intercalat entre els folis 242v-243r del trienni 1650-1654.
b. y oïdors ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*

pità general, fetas com a capità general, contenint que tots los francesos haguessen de pèndrer guiatge, dit bollatí, pagant certa quantitat, se declarà per lo dit Real Consell ésser, dita contribució y vegtigal dita dels bollatins, prohibida als capitans generals //243/24r// y a sos ministres per dita constitució 20, títol «De vectigals». Y per ço fou conclòs que, en nom del llochtinent general, los dits procehiments, fets com a capità general y per sos ministres sobre la dita nova imposició, contribució y exacció, haver-se de revocar per la observança de la dita constitució. Per ço, són de vot y parer que la dita exacció, imposició y vegtigal, de exigir lo deu per cent per la concessió de las llicències, que lo dit sereníssim senyor don Joan de Àustria donà com a capità general, per aportar al present Principat y comptats robas y mercaderias de contrabando, és contra la disposició de dita constitució 20 y altres aplicables, y axí deuen los senyors deputats exir al reparo de la dita contrafacció de la dita constitució, ab lo medi que la dita constitució 20 ordena.

Vidit Serra, assessor. Boffill, consulens. Tristany, consulens. Vidal y Roca, consulens. Vidit Pastor, fisci advocatus. Vidit Par, assessor. Mir, consulens. Ferrer, consulens.

---

244 /1r A.

Jhesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del principat de Cathalunya als assessors, advocat fiscal del General y doctors consulents infrascrits, que és si trobant-se la praesent casa tant exausta, que de las terssas caygudas[b] dels arrendaments de las bollas y dret de General, no·s pot subvenir de gran part a la necessitat praesent en què·s troba, de pagar las porcions y salaris deguts al reverent y molt il·lustres senyors de la Novena dels inseculadors de la general inseculació de tots los llocs de deputats y oïdors, per sa magestat anomenats, la qual de praesent actualment se fa, en la qual se requereix molt gran gasto, per estar ya deu dies ha, tancats en la praesent casa, fent dita inseculació, y per a pagar y satisfer semblantment las porcions y salaris deguts als molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes y officials del General, per dita inseculació, y altres gastos praecisament necessaris en la praesent casa, si poden exigir y cobrar, dels arrendataris dels drets de bollas, anticipadament, de las terses que per avant cauran, las quantitats necessàrias. Vist lo vot, per lo noble y magnífich regent la Real Cancelleria, doctors del Real Consell applicats, assessors y advocat fiscal del General fet, als 9 de juliol 1653, acerca de consemblant matèria de bestreta; vist lo que se havia de vèurer, y attès las sobreditas raons, fundadas en las necessitats y no altrament, y que las quantitats que bestrauran dits arrendataris los sien fetas bonas en lo llibre de Vàlues, y que, ab dita anticipada solució, restaran dits arrendataris plenament liberats de las quanti- //244/1v// tats que hauran bestretas, sens que pugan en una veure alguna, ésser molestats per los molt il·lustres senyors deputats que viurran. *Salvo, et cetera.*

Serra, assessor. Boffill, consulens. Ferrer, consulens. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor. Tristany, consulens. Vidal y Roca, consulens.

---

245 /1r Divendres al tart per fra don Diego de Boxadós de la religió de Sanct Joan, mossèn Hierònym Çaconomina y lo doctor Batista Ramon Pastor, 13 mars 1654. A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya diuen a vostra altesa que Emanuel López, jutge y comissari general que diu ser de la reverent Cambra Apostòlica en lo present Principat, per lo il·lustríssim y reverendíssim don Francisco Cayetano, núncio y col·lector general en estos regnes de Espanya, solicità als deputats y oÿdors de comptes del General, li pagassen lo valor dels fruyts que havian rebuts[b] los deputats que eren de dit General en lo any 1641, en lo camp de Tarragona, de la mensa archiepiscopal, aleshores sede vacant, volent cobrar lo dit valor de les rendes de dit General, y no obstant que ere molt dúbia la pretenció, per servir aquells fruyts aleshores en la guerra, per lo que no pogueren les rendes del General restar obligades per los dits deputats, qui cobraren aleshores los dits fruyts, ab tot, considerant ésser interès de la Cambra Apostòlica, se adheriren los deputats a fer confert ab dit López a 14 de noembre pròxim passat, prometent donar-li sinch mil y sinch-centas lliuras, fermant-se acte de concòrdia, y de ellas dit Emanuel López ne té cobrades ja mil, y procuravan los deputats servar medis possibles per pagar y satisfer lo restant, ab dita concòrdia consertat. Però las calamitats del temps no han donat lloch

a. vot intercalat entre els folis 243v-244r del trienni 1650-1654.
b. caygudas, *interlineat.*

a. ambaixada intercalada entre els folis 244v-245r del trienni 1650-1654.
b. rebuts, *interlineat.*

a complir com volian, per lo que[a] als 29 del mes de janer pròxim passat despedí un mandato, lo[b] licenciado don Fernando Gaytán, capellà de honor de vostra alteza y jutge apostòlich de la dita Cambra Apostòlica, als arrendataris de la bolla de Barcelona y Jaume Falguera, mercader thesorer de dita bolla, per a què no pagassen als deputats diner algú de la renda de las bollas d'esta ciutat, fins a tant que sa Sanctedad y Cambra Apostòlica estigués pagada de lo que se li devia, fins a la quantitat de // 245/1*v* // 4500 lliures, sots pena de excomunicació major apostòlica, lata sentència. Y continuant estas accions y procehiments, se ha presentat altre mandato, als deu del corrent mes de mars, de part de dit don Fernando Gaytán a Antoni Nin, procurador fiscal de dit General, y a Joseph Miquel Quintana, thezorer de dit General, contenint que se'ls manava, en virtut de sancta obediència y sots pena de excomunicació major apostòlica, lata sentència, *ipso facto incurrenda*, paguen a sa Sanctedad y a la reverent Cambra Apostòlica, y al dit Emanuel López, en son nom, dins sis dies, les dites 4500 lliures; passat lo qual termini, tenint per repetidas las tres canònicas monicions, si no han pagada dita quantitat, los declararà per incursos en las ditas sensuras, y[c] commina pagar, avant en altras procehiments, per via de censuras ecclesiàsticas. Estos procehiments són turbatius de la exacció líbera dels drets del dit General y[d] de sa jurisdicció privative, per la defensa dels quals, los deputats han acostumat de procehir exequució de penas pecuniàrias y personals contra dels perturbants sa jurisdicció, y líbera exacció y administració de dit General, axí contra personas seculars com també contra personas ecclesiàsticas, en virtut de capítols de Cort, usos y costums de aquella casa, confirmats ab auctoritat apostòlica, sens reparar en la qualitat de las personas qui feyan los dits torps del General, com fou[e] en lo trienni 1428 que fou lo reverendíssim bisbe de Urgell, devant dels deputats, per a què satisfés a unas quexas se tenian contra d'ell a instància dels arrendadors de la bolla de Urgell; en lo any 1477,[f] a 8 de abril fou declarat torb contra del[g] reverendíssim bisbe de Barcelona // 245/2*r* // eo son vicari; en lo trienni[h] 1524, los deputats que alashoras eran, despediren monitori al archabisbe de Tarragona, per a què revocàs la ferma de dret emanada de sa Cort contra los deputats; en lo trienni 1530 renuncià lo bisbe de Tortosa, a manament dels deputats, a la citació que havia feta al deputat ecclesiàstich; en lo trienni 1551 fou despedit monitori al reverendíssim fra Francesch Roure, bisbe Neapolitano, comissari y conservador apostòlic del eminentíssim cardenal de Horia, per a què revocàs los procehiments que havia fets contra lo reverendíssim bisbe de Vic, deputat ecclesiàstic. Y deixat a part molts altres exemplars que·s podria referir a vostra altesa, de declaracions de torb contra personas ecclesiàsticas, sols se fa memòria de la sentència que, per los deputats que alashoras eran, fou publicada de consell dels assessors y altras doctors aplicats als 20 de octubre 1568, en lo procés de torb, a instància del sýndich y procurador del dit General, contra los pares inquisidors, en la qual fou declarat torb contra los dits inquisidors, com a perturbadors de la exacció dels drets del General, y haver incidit en las penas pecuniàrias en dita sentència contengudas. Inseguint los quals exemplars, usos y styls del General no podan los deputats deixar de procehir contra dits don Fernando Gaytán y Emanuel Lopes, com a perturbadors dels drets y jurisdicció, y líbera exacció del dit General, en observança dels dits capítols de Cort y privilegis ab auctoritat apostòlica confirmats, fins a tant que hajan conseguit la revocació dels procehiments que han fet en prejudici del dit General. En[a] la embaxada del capítol se ajusta que, s·i considera també que dit don Fernando Gaytán no té las qualitats de dret requisitas, per a ésser jutge de ley de la Cambra Apostòlica, conforme la pràctica de la Col·lectoria General de Espanya. Per lo que los dits deputats donan notícia, ab la present embaxada a vostra altesa, dels procehiments per dits Gaytán y Lopes fets, y del que en defença dels drets del General dits deputats van obrant, per la obligació de sos càrrechs, per a què en matèria tant grave tinga vostra altesa plena intel·ligència de la justificació de las accions dels deputats, y // 245/2*v* // *similis*, als molt il·lustres senyors concellers y savi Consell de Cent, *hoc addito in fine*. En continuació de la bona correspondència y conformitat que han tingut sempre las dos casas. *Similis* al molt il·lustre Capítol de la Seu de Barcelona, ajustant-hi la addició marginal de la retroscrita pàgina ab aquest senyal.

a. per lo que, *interlineat, damunt de* per lo que vehen dit López *ratllat.*
b. lo licenciado, *interlineat al marge esquerre.*
c. y commina ... ecclesiàsticas, *interlineat damunt una línea ratllada.*
d. y de ... privative, *interlineat al marge esquerre.*
e. *a continuació cinc línies ratllades.*
f. *a continuació ratllat,* fou declarada.
g. *a continuació una línia ratllada.*
h. *a continuació ratllat,* 1530 havent citat lo bisbe de Tortosa lo deput.

---

246 /1*r* Dimars, a 17 mars 1651 per don Ramon de Copons y mossèn Joseph de Navel. A.

Molt[b] il·lustre senyor.

a. en la ... Espanya, *interlineat al marge esquerre.*
b. *resposta intercalada entre els folis 245v-246r del trienni 1650-1654.*

Ab la atenció y gust que sempre ohí lo savi Consell de Cent, la embaxada fou servit vostra senyoria enviar-li a catorse del corrent, en orde als procehiments fets per don Fernando Gaytán y Emanuel López, jutge y comissari general que·s diu ser de la Cambra Apostòlica, manant vostra senyoria continuar ab esta ciutat, y en cosa tant grave, la recíproca y acostumada correspondència tenen les dos cases, donant a esta, novas causas de obligacions en offerir, com offereix a vostra senyoria, tots sos effectes, així en raó de las cosas contengudas en la embaxada com en totes altres li sien possibles poder obrar, en servey de vostra senyoria.

246/2r A.

Scriptura presentada a instància dels senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, dijous, a 19 de mars 1654, als nou habilitadors nomenats per sa magestat constituïts en la casa de la Deputació.

Molt[a] il·lustre senyor.

En los capítols 8 y 20 del nou redrés del General de las Corts del any 1599, està donada y prescrita forma a la inseculació de deputats y oÿdors de comptes del General, lo qual acte de inseculació, fet en la forma de dits capítols, se conclou en presència del molt il·lustre consistori, ab què resta consumat y perfet dit acte; y en lo capítol 85 de dit nou redrés està statuhit y ordenat que, quant se haja de fer extracció de deputats y oÿdors, sis dies antes del dia de la extracció o dos dies antes, si és extemporànea, se ha de fer crida de las personas dels tres estaments, y en presència d'ellas, se deuen tràurer a rodolí nou personas, tres de cada stament, les quals, y no altres, juntament ab los deputats, han de fer la habilitació per la extracció de deputats, de hont resulta los dits actes de inseculació y habilitació són realment distincts y separats, y que deuen fer-se per diferents persones. Y si bé la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit reservar-se lo que toca a la inseculació dels subjectes, que concorren en forts, als oficis de la present casa, però per quant per sa real clemència ha confirmat las constitucions de Cathalunya, capítols y actes de Cort, usos y styls de la present casa, se infereix que dit capítol 85 està comprès ab la general confirmació, com no estiga exceptat ab dita reserva, perquè no toca, pertany ni concerneix al acte de la inseculació reservat per sa magestat, ans bé és del tot separat y distinct com se ha dit; attès també que sa magestat, en lo real decret que conté lo despaig de la inseculació, ha declarat sa real mente, en aquellas paraulas: «*se guarde y observe todo lo que les compitiere y tocare, conforme las constituciones, excepto lo que en concessión dellos fuimos servidos reservarnos, assí en orden a esta inseculación*», etcètera, y en la fi de dit real decret se lligen estas paraulas: «*y mandamos que en esta conformidad, y no en otra manera, se observe, obedesca y exequute* //246/2v// *la presente inseculación*», de a hont resulta que vostra senyoria és sols nomenat habilitador, per lo acte de la inseculació que sa magestat se ha reservat, y no per lo acte de la habilitació de la extracció, com aquell no estiga exceptuat en lo real decret, y encara que en aquell se troba vostra senyoria nomenat habilitador, no per ço se entén tribuïda a vostra senyoria la facultat de habilitar per lo acte de extració, sinó sols per lo acte de inseculació, perquè tant las nou personas de la inseculació com las de la habilitació, pròpriament se anomenan habilitadors, quiscuns respectivament, de dits actes, uns habilitadors de las personas que han de ser inseculadas y altres de las personas que podan ser extretas; y en consideració del sobredit, en lo dit capítol 8, que·s dóna forma al acte de la inseculació, tant solament se lligen estes paraules: «y nominació de Novena per habilitar las personas anomenadas per ditas inseculacions», y en dit capítol, per sinch o més vegades, als de dita Novena de inseculació los anomena habilitadors, de hont se conclou que las personas nomenadas per la inseculació són y se anomenan legítimament habilitadors; y per consegüent, encara que en lo dit real decret anomene sa magestat a vostra senyoria habilitadors, se veu que la intenció de sa magestat és sols que vostra senyoria sia habilitador de la inseculació feta, no emperò habilitador de la extracció fahedora; attès finalment que vuy se troba la inseculació de tots estaments ja formada per vostra senyoria, y per ço se pot posar en observança de dit capítol 85, per a cumplir al jurament tenen prestat y obligacions de sos oficis, diuen y representan a vostra senyoria que tingan a bé de no procehir a la habilitació fahedora per la extracció que de pròxim se spera; altrament diuen y protestan de nul·litat //246/3r// de tots actes y de tot lo demés lícit y permès de protestar, *requirens, et cetera*.

---

a. escriptura intercalada entre els folis 245v-246r del trienni 1650-1654.

246 /4r B.

Resposta feta per la Novena a dita scriptura.

Molt[a] il·lustre senyor.

Responent los nou habilitadors anomenats[b] per sa magestat, que Déu guarde, a la scriptura presentada per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, que comensa «Molt il·lustre senyor», en los capítols que diuen que, segons lo decret de sa magestat dat en la real casa del Pardo a 23 de janer 1654, los és estat manat expressament per sa magestat, fer la habilitació de les persones han de concórrer en la extracció de novells deputats y oÿdors, com en ell se llig, després de la nominació dels habilitadors, dient: «*a todos los quales, damos el poder y faculdad que fuere menester y se requiere para habilitar las personas que huvieren de concurrir y excluir, las que no tuvieren las calidades y requisitos que fueren menester*», etcètera; y en exa conformitat han consultat al sereníssim senyor don Juan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, si havien de votar en[c] dita habilitació, juntament ab dits habilitadors, los molt il·lustres deputats y oÿdors se troban vuy, al que sa altesa és estat servit, ab son real decret, en deguda forma de Real Cancelleria despatxat, de 17 del corrent, respòndrer[d] que entrevingueren en votar dits deputats y oÿdors, conforme posa ab acte se'ls és estat notifficat per dita Novena, protestat que no s'estave per ella si no·s exequtave la voluntat de sa magestat; y a major cauthela remetan la resposta a sa altesa, a qui daran entera notícia, protestant de[e] ses diligències y de tot lo lícit de protestar, requerint al scrivà major que de dita scriptura no·s done còpia auctèntica, sens inserta de la present resposta. En la presentació de la qual scriptura y resposta, a ella feta, foren presents per testimonis Jaume Casas y Joseph Cortès, verguers del consistori dels senyors deputats.

---

247 /1r Divendres, a 20 de mars 1654, per Hierònym de Navel, ciutadà, y mossèn Pere de Montaner, donsell. D.

Molt[f] il·lustre senyor.

a. resposta intercalada entre els folis 245v-246r del trienni 1650-1654.
b. anomenats ... guarde, *interlineat al marge esquerre.*
c. en dita habilitació, *interlineat al marge esquerre.*
d. respòndrer, *interlineat.*
e. de ses ... requerint, *interlineat al marge esquerre.*
f. ambaixada intercalada entre els folis 246v-247r del trienni 1650-1654.

Per a fer los compartiments de taula y banch, y en execcusió de la deliberació feta per lo savi Consell de Cent a 9 del corrent, anomenaren los senyors consellers vuyt persones; y refferida en altre consell tingut a dotse del mateix, la diligència havian obrat, deliberà dit Consell, per lo total acert del bon effecte que·s desijave, se extinguís lo comte que aqueix molt il·lustre concistori tenia dit die en lo banch, que era 5162 lliures, y que·s supplicàs a vostra senyoria fos servit girar dita quantitat al magnífic clavari en compte de guerra, de aquelles 6000 lliures que lo savi Consell de Cent deliberà anys atràs li dexà gastar per falta de diner, prometent vostra senyoria que aquelles tornaria a fornir de diners de la Generalitat, que de aquexa manera restaria del tot extinct lo compte corrent de vostra senyoria, manant donar orde que, de leshores en avant, se deposassen tots los diners de comptants per los llibres vells de taula y banch, sinó per los nous, y que quant vostra senyoria fos servit passar-les per los llibres vells, seria forçós haver de incórrer en aguardar la paga quinse anys, conforme està disposat en lo nou redrés de banch y taula. Esta notícia donan los senyors consellers y, juntament, supplican a vostra senyoria sie servit tenir-o a bé y manar-o així effectuar, com ho speran de vostra senyoria.

---

247 /2r A.

Sereníssim[a] senyor.

En lo capítol 8 del nou redrés del General de las Corts de l'any 1599, està prescrita la forma de la inseculació de deputats y oÿdors de comptes,[b] y en lo capítol 85 de dit nou redrés està statuhida diferent forma en la habilitació de la extracció de deputats y oÿdors, las quals se diversifican ab les qualitats de temps, personas y altres, per las quals se constitueixen dos actes diferents distincts y separats, lo de la inseculació (y lo) de la habilitació de la extracció; y si bé és veritat que la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, en son real decret que fou servit vostra altesa entregar-nos als 12 de febrer 1653, és estat servit reservar-se sols lo que té resolt en quant a la ciutat de Barcelona, y axí mateix, lo que toca a la insiculació de tots los subjectes que concorren en sort als oficis de las casa de la Deputació, però conforme resulta de dit real decret, fou sols la reserva en lo que concerneix y toca al acte de la insiculació, y per ço, lo acte de la habilitació per la extracció, com a distinct y independent de la in-

a. ambaixada intercalada entre els folis 246v-247r del trienni 1650-1654.
b. a continuació ratllat, la qual segons thenor de dit capítol inviolablement se és observada.

siculació, resta confirmat ab lo dit real decret, lo qual fou confirmat ab lo despaig real de la present inseculació, en què sa magestat és estat servit decretar que·s guarde y observe, per les persones nomenades, tot lo que los competeix y toca, conforme les constitucions, exceptat lo que en la concessió de aquellas fou sa magestat servit reservar-se, axí en orde a esta inseculació, etcètera; y en lo si de dit real decret, ha manat sa magestat que en aquesta conformitat, y no en altre manera, se observe, obehesca y exequute la present inseculació, de hont apar[a] que las personas anomenadas tenen[b] sols potestat de habilitar per lo acte de la inseculació, y no per lo acte de la habilitació de la extracció; y encara que ditas nou personas sian anomenats habilitadors, no apar per ço se entenga tribuhida la facultat de habilitar per lo acte de la extracció, sinó sols per lo acte de la insiculació, perquè[c] las //247/2v// nou personas de la[d] insiculació que[e] antes foren, són creadas per lo dit capítol 8 del nou redrés, per habilitar las personas havian de ser inseculadas y foren[f] anomenats habilitadors en lo dit capítol 8, y no obstant que la potestat tribuhida a dita Novena sia per a habilitar las personas que han de concórrer; y per ço, de dita paraula, aparega[g] tenir potestat per concurs de la extració fahedora, però presa dita paraula, concórrer ab las següents, y per exclòurer las personas que no tindran las qualitats per capítols de Cort requeridas, declaran que la dita potestat va llimitada al acte de la insiculació, en lo qual se tracta de la exclusió de persones que no tenen les qualitats del capítol de Cort; de hont se conclou que dit capítol 85 del nou redrés de las Corts del any 1599, resta comprès ab la confirmació general de las constitucions de Cathalunya, privilegis y actes de Cort, usos y styls de la present casa. Per ço y altrament, los deputats del General de Cathalunya, humilment, suplican a vostra altesa sia de son real servey permètrer que la habilitació de la extracció, de pròxim fahedora, se observe, exequute, si y conforme està disposat y statuhit en lo dit capítol 85, que·u rebran a singular gràcia y mercè de la mà de vostra altesa.

---

247 /3r B.

Molt[b] il·lustre senyor.

a. a continuació ratllat, que la voluntat de sa magestat és.
b. a continuació ratllat, potestat.
c. a continuació ratllat, en lo capítol 8.
d. a continuació ratllat, habilitació.
e. que antes foren, *interlineat.*
f. foren, *interlineat, damunt de* y per ço són *ratllat.*
g. a continuació una línia ratllada.
h. recaudo intercalat entre els folis 246v-247r del trienni 1650-1654.

Lo consistori dels deputats està tant atent a què los ministres reals sien satisfets, que sols la impossibilitat de la casa retarda la exequució de sos affectes, y no obstant que per lo passat y punctualitat ab què se ha acudit a les terces enderr(er)ides de molts senyors del Consell, y de les que han discorregut en lo temps des de què la província gosa de la obediència de son rey y senyor, creuen haver provat que si la terça, pròximament cayguda, no han donat satisfacció, és sols defecte de potestat, principalment en ocasió que per los grans gastos que han sobrevingut a la casa, lo consistori no té forma per pagar-se de ses terces; ab tot, vencent impossibles, proposan a vostra senyoria hu dels dos medis que se offerexen, posposant totes les demés necessitats de la casa: lo primer és que, havent lo consistori firmat ja albarà de la terça que vostra senyoria solicita, pot vostra senyoria encarregar-se cobrar la de la ciutat, sens que valega lo respòndrer que la Generalitat no té diner en lo banch, pus ab embaxada lo die de vuy feta per los consellers, reportada per Joseph de Navel y Pere Montaner, diuen que los deputats giren 5162 lliures que tenen en lo banch de resta, al clavari de la ciutat, per soldar un compte de 6000 lliures que la ciutat és acreadora de la Generalitat, per haver-les prestades als deputats antecessors nostres, per ocasió de guerra; de hont inferirà vostra senyoria que los deputats, fent albarà de la terça deguda als ministres reals, és sobre tenir diner en lo banch, y considerar de altra part, que primer és la obligació de acudir a vostra senyoria, que no //247/3v// a dèbits consemblants al que la ciutat demana. Lo segon medi és, que[a] lo consistori donarà memorial a vostra senyoria de persones, que en lo primer de abril pròxim vinent, hauran de pagar terces de arrendament, los quals, si volian bestràurer lo consistori, los farà bones en lo libre de Vàlues, lo que prometian pagar, assegurant a vostra senyoria que lo consistori, als[b] officials de la casa restan en descubert de sos salaris sens speransa de poder cobrar aquells, ni axí mateix, poder passar avant en los actes de habilitació y extracció, supplicant a vostra senyoria sie servit tenir a bé de acceptar hu de dits dos medis, que·u rebran a mercè.

---

247 /4r A.

Habilitació de extracció.

Diumenge[c], a XXII de mars MDCLIIII. En aquest

a. a continuació ratllat, vostra senyoria se servira.
b. a continuació una línia ratllada.
c. quadern d'habilitació intercalat entre els folis 246v-247r del trienni 1650-1654.

die se comensà de fer la habilitació de les persones dels tres estaments per la extracció fahedora de nous deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per al trienni que comensà lo primer de agost 1653 y finirà a 31 de juliol 1656, la qual se féu en la forma següent, ço és, que constituïts en lo consistori de la present casa los molt il·lustres senyors, lo doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la sancta iglésia de Barcelona y prior del Nostra Senyora de la Llacuna; Juan Pau de Lloselles, donsell en Barcelona domiciliat; Bernat Ferrer y de Viladomar, burgès de Perpinyà, deputats del General de Cathalunya; lo doctor Jacinto Sansa, canonge de la sancta Iglésia de Urgell; Luÿs València, donsell en Barcelona domiciliat, oÿdors de comptes de dit General, lo real vacant; y[a] també assistints los il·lustres molt reverents, nobles y magnífichs senyors don Ramon de Semmanat y de Lanuça, bisbe de Vich, elet de Barcelona del Consell de sa magestat; fra Joseph de Jalpí y Julià, prior de Nostra Senyora de Meyà, abat elet de Sanct Miquel de Cuxà, exercint per *interim* lo offici de canceller; lo doctor Miquel Juan de Osona, cabiscol y canonge de la sancta Iglésia de Barcelona; don Francisco Sala, don Juan de Marymon, en Barcelona populats; mossèn Ramon del Pas, donsell en Perpinyà populat; Joseph Móra, ciutadà honrat de Barcelona, lo any corrent conseller en cap de dita present ciutat; lo doctor misser Narcís Mir y lo doctor en medicina Dimas Viletà, habilitadors, per sa magestat nomenats, ab son real decret en forma de la Real Cancelleria de Aragó despatxat, dat en la real casa del Pardo a 23 de janer proppassat. Totes les quals persones sobreanomenades, axí deputats y oÿdors de comptes com habi- //247/4v// litadors, després de fetes entre elles les degudes cortesias, se assentaren en esta forma, ço és, los senyors deputats y oÿdors ab ses cadires de vellut carmesí, sota lo dosser que és en dita sala del consistori; y lo senyor bisbe de Vich se assentà a la mà dreta del senyor deputat ecclesiàstich, prenent un poc de dosser, y a la mà dreta de dit senyor bisbe de Vich estave assentat lo senyor conseller en cap, y després los demés senyors de la Novena,[b] interpoladament, ço és, ecclesiàstichs, militars y reals, que venian a fer a modo de una ala rodona; y en la part esquerra, després dels senyors deputats y oÿdors, estave assentat lo doctor Juan Batista Pastor, advocat fiscal del General. Y després de assentats, lo dit prior Joseph de Jalpí y Julià, protestà que per ser-se assentat lo senyor cabiscol Osona en més preheminent lloch, que ell no li fos fet prejudici algú a la dignitat que obté de prior de Meyà, y que lo present acte no fos tret en conseqüència. E immediadament, dit senyor bisbe de Vich entregà a mi Sebastià Costa, notari, scribà major del General de Cathalunya, un decret real del sereníssim senyor don Juan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, despatxat a 21 del corrent, lo qual[a] dit dia, de part de sa altesa, li aportà Jaume Salamó, secretari de província y scribà de manament, ab[b] lo qual manà sa altesa que los dits habilitadors de la general insiculació, ho sian també de la extracció, ordenant me llegís aquell, lo qual fou llegit per mi, dit scribà major, que és assí cussit ab senyal de lletra A. E axí bé, me ordenà dit senyor bisbe llegís una súpplica que a 19 del corrent aportà Miquel Gràcia, scrivà de manament, per orde de sa altesa, que se li fou presentada per los officials de guerra, pretenent y demanant fossen habilitats, per a concórrer sort en la extració novament fahedora, la qual supplicació és assí cusida ab senyal de lletra B.

247/5r «B. *Los cavalleros catalanes que sirven en la guerra. Sereníssimo señor. Los cavalleros catalanes que sirven en la guer(r)a a su magestad, que Dios guarde, que estan insiculados en la Diputación, han entendido que los insiculadores de ella estan oy actualmente insiculando, y les quieren dar por inhábiles a sortear, sin dar razón de ello a vuestra alteza, como se deve, ni tener otro pretexto que el de servir en la guerra. Y porque, sereníssimo señor, el azerlo sería danyosíssimo a su honrra y provechos, y sería también de malíssima conseqüensia en los tiempos presentes, que porque sirven a su magestad en la guerra, estassen privados de las honrras y puestos de su patria, supplican a vuestra altesa les haga merced de mandar, con toda presissión, a los insiculadores y habilitadores de la Diputación, que habiliten y dejen sortear, en todos los puestos y officios de ella, a todos los cavalleros que sirven en la guerra, y no les falten las demás calidades, que en ello la recibirán muy grande de la mano de vuestra alteza.* Miquel Gràcia, dijous, a 19 de mars 1654».

247/6r « C. Diumenge, a 22 per Joan Móra. Sereníssim senyor. Los deputats[c] y Novena nomenada per sa magestat, que[d] Déu guarde, junts en la casa de la Deputació, diuen que la pretenció dels officials reals y dels oficials de guerra, en orde al concurs en la sort de deputats y oÿdors, que de pròxim se han de tràurer, té las dificultats specificades en lo vot fet per los acessors de la casa de la Deputació, lo qual, juntament ab la present, ab la deguda submissió y obsequi, se representan a vostra altesa[e], a fi y effecte que ab dit vot

a. y també assistints, *interlineat al marge esquerre.*
b. *a continuació ratllat,* ço és, ecclesiàstich.

a. *a continuació ratllat,* lo die abans lo visit.
b. ab lo qual ... extracció, *interlineat al marge esquerre.*
c. deputats y Novena nomenada, *interlineat, damunt de* habilitadors nomenats *ratllat.*
d. que Déu guarde, *interlineat.*
e. *a continuació quatre línies ratllades.*

reste vostra altesa informat de les difficultats té dit negoci».

En aquest matex dia de 22 de mars. Los dits senyors deputats y habilitadors, per medi de mossèn Juan Móra, ciutadà honrat de Barcelona, enviaren a sa altesa una supplicació y un vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General, representant-li les difficultats se offerian en la habilitació de officials reals y de guerra, la qual supplicació y vot són assí cusits ab senyal de lletres C y D.

Dimars, a XXIIII de dit mes de mars. Sa altesa, per medi de don Francisco Pasqual y de Cadell, scrivà de manament, envià als senyors deputats y habilitadors, un decret real en // 247/6v // forma de cancellaria despatxat, dat en Barcelona lo mateix die de vint-y-quatre de mars, ab lo qual declara sa voluntat que los officials de guerra, que no sien alcayts de fortaleses de Cathalunya, Rosselló y Cerdanya, y los officials reals que havian renunciat legítimament llurs càrrechs y officis, concorregan sort, lo qual decret és assí cusit signat de lletra E. Lo qual decret, de orde de dits senyors, fou entregat per lo senyor bisbe de Vich a mi, dit scrivà major, y llegit a dits senyors deputats y Novena.

En aquest mateix die dits senyors deputats y oÿdors y Novena, legit dit real decret, feren venir en consistori lo senyor don Ramon de Queralt, canonge y tesorer de la Seu de Barcelona, official y vicari general, seu vaccant, per lo qual fou proferida sentència de absolució del jurament havian prestat los senyors deputats y Novena, en quant a la habilitació de officials reals y de guerra, al que obstaven los capítols de les Corts de Sancta Anna de 1493, la qual sentència és del tenor següent: «*Nos*», etcètera, conforme és assí cusida ab senyal de lletra F.

247 /7r «D. Jhesús, Maria. En lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes, y del reverendíssim y molt il·lustres senyors de la Novena de la habilitació de la extracció, de pròxim fahedora, nomenada per sa magestat, que Déu guarde, acerca si poden concórrer en dita extracció los officials de guerra de sa magestat, y si los officials reals qui hauran renunciat sos officis, després de sis mesos a esta part, poden, semblantment, concórrer en dita extracció. Vist lo capítol 54 dels capítols y actes de Cort de 1599 y lo capítol 36 del nou redrés de dit any, vist lo que se havia de vèurer y attès lo que·s deu attèndrer. Attès singularment, que en los dits capítols 54 y 36 està uniformament statuït y ordenat que los officials reals, tant ab jurisdicció com sens ella, axí per perpetuos com temporals, no poden concórrer a extracció de deputats y oÿdors, attès que en lo dit capítol 54, després del plaut de sa magestat, se lig la excepció següent: «Excepto la casa de don Onofre d'Oms per rahó del castell de Taltahul, per ser son patrimoni», de hont se infereix que en la regla // 247/7v // prohibitiva de officials reals, estan compresos los alcayts dels demés castells, y axí bé, los demés officials de guerra, attès que la observança fins vuy uniforme e inviolablament seguida, que los officials de guerra no són estats admesos en coverns de extracció de deputats y oÿdors, ha declarat, que ab nom de officials reals, en los predits capítols expressat, són compresos los officials de guerra. Per ço y altrament, són de parer que los dits officials de guerra no poden ésser admesos en la extracció de pròxim fahedora. En quant, emperò, al segon article de la present consulta, attès que en los inèdits capítols se dóna forma en la renunciació fahedora per los officials reals, sis mesos antes del dia de la extracció, la qual forma deu observar-se ab letra del capítol, y encara que per part de dits officials reals se puga conciderar que no tenia notícia alguna que fossen insiculats, y que per ço, no·ls és estat possible renunciar sis mesos antes de la present extracció, y axí que no ha estat per ells lo cumplir la forma en dit capítol prescrita, però per quant la rahó expressada en dit estatut pot verificar-se en aquest cas com vulla y estatuesca, que vera, y no fictament, se sia feta la renunciació, // 247/8r // y principalment, la intenció de la Cort tingue, respecto a la administració del General. Y per ço, encara que no hage estat per lo mateix official fer la renunciació sis mesos antes, no se satisfasse al tenor de dit capítol. Attès que en concideració de dita rahó se veu que, no obstant que en totas las insiculacions que·s fan a la fi de quiscun trienni, se pugan insicular officials reals, y per ço, és verisímil haver esdevingut lo cas de la insiculació de algun official real, no·s té emperò memòria que sia estat admès, en concurs de extracció ab renunciació de menor temps de sis mesos, majorment, que per mort de deputats y oÿdors durant lo trienni, se han fetas moltas extraccions repentinas y extemporàneas, en ninguna de las quals se té notícia sien admesos officials reals. Y finalment, si bé és veritat que en dit capítol 36 del nou redrés, fou dispersat, per ser curt lo temps de la extracció aleshores fahedora, però fou feta dita excepció per lo mateix llegislador, per a aquella extracció tant solament, y per ço, no pot exténdrer-se a altre semblant cas, per ço y altrament, són de parer que, en observança dels dits // 247/8v // capítols, sols pot éssser habilitat lo official real qui haurà renunciat sis mesos antes de la present extracció. *Salvo, et cetera. Serra, assessor. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.*»

[1654]

[*1654*]

247 /9*r* «A. Don Juan de Àustria, lloctinent y capità general. Amats y fahels de la real magestat, los deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya. Havent vist los papers que per part vostra són estats presentats als habilitadors nomenats per sa magestat, que vuy se troban junts en la casa de la Deputació, en orde a què pretenen que los dits habilitadors, attès han ya habilitat tots los inseculats per sa magestat, han acabat son ofici, y que la habilitació que ara se ha de comensar, dels que han de concórrer en la estracció de pròxim fahedora, ha de ser per nou personas differents de tots tres estaments, nos ha aparegut dir-vos y manar-vos, com ab la present vos diem y manam, que la habilitació que ara se ha de fer de las personas que han de concórrer, ha de ser feta per las matexas personas que són estadas nomenadas per sa magestat, per ser aquexa sa real voluntat, la qual, a més se pot collegir del real despaig de la General insaculació, que a vosaltres y als dits habilitadors fou estat entregat, dat en lo Pardo a vint-y-tres de janer pròxim passat, se veu és aquexa sa real voluntat de altres despaigs que a Nós és estat servit enviar-nos, y en esta conformitat, en vostra presència per nostra part, declara lo doctor Rafel Vilossa, del Consell de sa magestat, als dits habilitadors, que la voluntat real del rey, nostre senyor, era que dits habilitadors no isquessen // 247/9*v* // de la casa de la Deputació, que primer no fos feta la extracció de nous deputats y oÿdors, lo que no era necessari si havian de extràurer-se altres habilitadors per a habilitar las personas que havian de concórrer, y esta és nostra voluntat. *Dattum* en Barcelona, a XXI de mars de MDCLIIII. Juan. *Mir, assessor. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentiae primo, folio CXXXIII. Manda vuestra alteza que los habilitadores de la inseculación general de la Deputación, lo sean también de la extracción nueva que se ha de hazer de deputados y oydores*».

247/ 11*r* «E. Don Juan de Àustria, loctinent y capità general. Reverent pare Christ, conseller, amats y faels de la real magestat, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y los abilitadors nomenats per sa magestat y Nós, que estan junts en la casa de la Deputació, essentnos estat per part vostra presentat un memorial ab lo vot dels assessors de la casa de la Deputació, en lo qual són de parer que los officials de guerra, que serveixen a sa magestat y se troban inseculats a deputats y ohidors, no pugan concórrer en la extracció de pròxim fahedora, com tampoch los officials reals, que no hauran renunciat los officis sis mesos antes del dia de la extracció, nos ha aparegut dir-vos que los officials de guerra, exceptats los alcayts de castells de Cathalunya, Rosselló y Cerdanya, no·s comprenen baix lo nom de officials reals, dels quals parla lo capítol 54 dels capítols y actes de Cort del any 1599; com també, per ser nova la insaculació general que per sa magestat és estada feta, no poden ser constituhits en mora los officials reals que no han renunciat los officis sis mesos antes del dia de la extració, per éser aquell incert y no poder-se saber si sa magestat, en la nova insaculació, abreviaria dit temps o permetria que, no obstant dits officis, puguessen concórrer. Per lo que y altrament, és nostra voluntat que uns y altres, ço és, tant los officials de guerra com també los reals que havian renunciat los officis, constant legítimament de la renunciació de aquells, antes de clòurer-se lo acte de la habilitació, concorregan sens que per estas causas los puga ser posat impediment algú, y en esta conformitat vos diem y manam ho poseu en execució. *Dattum* en Barcelona, XXIIII de mars de MDCLIIII. Juan. *Vidit Mir, assessor. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentiae primo, foleo CXXXIIII. Vuestra alteza manda a los deputados y habilitadores, que los officiales de guerra, excepto los alcaydes de castillos y los officiales reales que habían renunciado legítimamente, concurran en la extracción que se ha de hazer de diputados y ohidores*».

247/ 12*r* En aquest mateix dia, dimars, a XXIIII de mars MDCLIIII. Per lo senyor deputat ecclesiàstich fou proposat en consistori, com se posaria en exequució lo decret real del sereníssim senyor don Juan de Àustria, fill, lloctinent y capità general de sa magestat, que Déu guarde, despatxat lo die present, acerca de habilitar los officials reals[a] per a la extracció de deputats y oÿdors pròximament fahedora.

Lo senyor deputat ecclesiàstich fou de vot y parer que, posant-se sobre son cap, ab la reverència deguda, dit decret fet ab tanta maduresa, com de sa altesa se esperava, obeeix tot lo que en ell està contengut.

Axí mateix lo senyor oÿdor ecclesiàstich fou de vot attento, que per part del senyors deputats y Novena de la habilitació, fou proposat un paper y vot dels assessors de la casa a sa altesa, sobre si havien de concórrer los officials de guerra y officials reals que encontraven ab los capítols de Cort que no podian concórrer, y com lo dit orde vingut de sa altesa, hage dit que en sa voluntat que concorreguesen dits officials, per ço se adhereix en tot y per tot al vot del senyor deputat ecclesiàstich.

E lo senyor deputat militar se adhereix al vot dit per dits senyors deputat y oÿdor ecclesiàstichs, per les rahons referides.

a. a continuació ratllat, si y conforme ab.

E lo senyor deputat real és de vot y parer que·s fassa embaxada a sa altesa, representant si la consuetut d'esta casa y la obligació que tenen los deputats, per lo jurament han prestat y per desconsol de //247/12v// ses convinues, per ço, que se li supplique sie de son real servey donar lloch als deputats per a consultar-ho als advocats de sa casa, y quant a sa altesa li aparega lo contrari, és de parer, dit deputat real, que·s pose en exequució i·s fasse lo que sa altesa ordena y mana en dit son real decret encontinent.

E lo senyor oÿdor militar és de parer que, antes[a] se pose en exequució lo decret real de sa altesa, se observe lo styl de la present casa, lo qual és que en matèrias tant graves y difficultosas, se consultan los assessors y advocat fiscal de aquella per a vèurer y aconsellar lo modo y forma ab què deuen procehir los senyors deputats, en matèrias de justícia com és la present, perquè offerint-se alguna difficultat se pot occórrer a aquella, ab lo degut obsequi, com la casa acostuma, per la observança de constitucions, capítols y actes de Cort, y[b] que no entén, per ço, faltar a la reverència deguda al decret real, ans aquell venera conforme deu en vassall.

E fets los dits vots y vists per lo magnífich advocat fiscal del General, féu una supplicació del tenor següent:

«Molt il·lustres senyors deputats ecclesiàstich, militar y oÿdor ecclesiàstich. Lo doctor Juan Batista Pastor, advocat fiscal del General de Cathalunya, representa a vostra senyoria que lo decret despedit per Cancellaria, enviat lo die present per sa altesa a vostra senyoria y a la Novena dels habilitadors, és contra lo capítol 54 dels capítols y actes de Cort del any 1599, y del capítol 36 del nou redrés de dit any 1599, conforme està llargament descorregut ab lo vot en scrits, que en //247/13r// dies passats donaren a vostra senyoria los magnífichs assessors de la present casa; y que axí mateix és contra la constitució 11, vulgarment dita «De la observança», títol «De observar constitucions», ab la qual està prescrita y donada forma, ab la qual se ha de declarar lo dubte quant se pretén contrafacció de constitucions de Cathalunya, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts de la pàtria, la qual forma deu vostra senyoria observar en lo present cars, consultant aquell primer ab los magnífichs assessors de la present casa. Per ço, per a què en tot temps conste de les diligències sobredites y perquè, assistint en la present habilitació y havent opposades les exepcions de dits capítols 54 y 36, y no puga ésser carregat de dit fet, supplica a vostra senyoria, sien servits en observança de dita constitució onsena y altres, sobre assò disposants, firmar dubte de dita contrafacció en la forma acostumada, requerint al scrivà major continue la present en lo dietari de la present casa».

E ses senyories estan y perseveren en lo que han votat desobre.

247/14r «F. Dimars, a 24 de mars 1654. *Nos, don Raymundus de Queralt, decretorum doctor canonicus et thesaurarius sanctae Ecclesiae Barcinonae, officialis et vicarius generalis, sede vacante, attendentes vos admodum illustres dominos doctores Paulum del Rosso, decanum et canonicum civitate Barcinone, Joannem Paulum de Lloselles, domicellum, Bernardum Ferrer, deputatos Generalis Cathaloniae; doctorem Jacintum Sansa, canonicum sancta Ecclesiae Urgellensis, et Ludovicum Valencia, domicellum, auditores computorum dicti Generalis Cathaloniae; don Raymundus de Semmanat et de Lanuça, dominus domnum episcopum Vicensis, electum Barchinonensis; fratrem Josephum de Jalpi et Julia, jure utriusque doctoris, priorem beatae Mariae de Meya, electum abbatem Sancti Michaelis de Cuxa, pro interim exercentem officium cancellarii; doctorem Michaele Joannem de Osona, precentorem et canoncium ecclesiae Barcinonae, pro estamento ecclesiastico; nobiles Franciscum Sala; don Joannem de Marymon et Raymundum del Pas, pro estamento militari; Josephum Mora, civem honoratum Barcinonae, anno currenti consiliarium in ordine primo presentis civitatis Barcinonae; Narcisum Mir, jure utriusque doctoris, et Dimas Vileta[a], medicine doctorem, pro estamento regali, habilitatores nominatos per suam magestatem. Predictisse juramentum et audivisse sententiam excomunicationis de observandis capitulis Curiarum et forma ab illis praescripta, circa habilitationem personarum ex trahendarum sorte in deputatos et auditores computorum. Attendentes, praeterea, serenissimi don Joannem ab Austria, filium, locumtenentem et capitaneum generalem suae magestatis, cum suo regio decreto, manu sua firmato, forma Regiae Cancilleriae expedicto ac sigillato, die presenti, ordinasse et jussisse ut officiales regii temporales, qui ab huic paveis diebus legitime renunciarunt officia temporalia que obtinebant, nec non etiam officiales belliqui non sunt alcaldi castellorum seu fortalitiorum aut propugnaculorum suae magestatis admitantur ad sortem extractionis de proximo faciendae, et quia pro securitate vestrae concienciae et ad ulteriorem cauthelam vos //247/14v// petiisse a nobis, absolutionem juramenti prestiti et relaxationem censurarum, quo ad huius effectum*

a. *a continuació una línia ratllada.*
b. y que ... vassall, *interlineat al marge esquerre.*

a. medicine ... magestatem, *interlineat al marge esquerre.*

[1654]

dum taxat volentes annuere precibus vestris uti justis et rationi consonis tenore praesentium auctoritatem dicti nostri oficii absolvimus vos, et quem libet vestrum a juramento quod vos prestitistis quo ad observationem supra[a] *expressorum relaxamusque censuras, quo ad dictum*[b] *effectum*[c] *dum taxat stantibus firmis juramento et censuris, quo ad alia contenta in dicto juramento et*[d] *pro his presentem, sic ferre vissimus in his scriptis».*

Dimecres, a 25 de mars 1654. En aquest die los senyors deputats y habilitadors, per medi de Joan Móra, ciutadà honrat de Barcelona, enviàrem a sa altesa un memorial de les persones excloses, expressant les causes en cada una d'elles, antes de clòurer lo acte de la habilitació, significant-li que si tenia cosas que advertir-los, ho ordenàs, y que després de feta la extracció de nous deputats y oÿdors, se acostuman de donar deu dies per a prestar lo jurament, conforme disposan los capítols de Cort, lo qual memorial és assí cusit signat de lletra G.

247/15r «G. Dimecres, a 25 de mars, per mossèn Juan Móra, promovedor. Sereníssim senyor. Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y los habilitadors nomenats per sa magestat, que Déu guarde, juntas en la casa de la Deputació, inseguint lo orde tenen de vostra altesa de donar-li notícia de les persones exclouran, expressant les causes en cada una de elles, antes de clòurer lo acte de la habilitació estan fent, de les que han de concórrer en la extracció fahedora de deputats y oÿdors representan a vostra altesa, són les següents:

Memorial de les persones excloses, per les causes en cada una d'elles expressades, conforme se publicarà en lo acte de la extracció.

Deputats ecclesiàstichs: bisbe de Barcelona, *vacat ecclesia pastore*; bisbe de Leyda, *vacat ecclesia pastore*; bisbe de Tortosa, *vacat ecclesia pastore*; bisbe de Urgell, *vacat ecclesia pastore*; bisbe de Elna, *vacat ecclesia pastore*; // 247/15v // lo doctor Joseph Hierònym Besora, *non potest quia est surdus*; lo doctor Melchior Palau, *non potest quia est inquisitor Cathaloniae.*

Oÿdors ecclesiàstichs de Urgell: don Luÿs Sabater, *non potest propter infirmitatem exercicium impedientem.*

Deputats militars de la vegaria de Barcelona: don Joseph Amat y Desbosch, *non potest quia est vicarius Minorissae*; don Gabriel de Lupià, *non potest quia est gerens vices generalis gubernatoris Cathaloniae*; misser Juan Pau Xammar, *non potest quia est assessor Baiuliae Generalis Cathaloniae*; mossèn Hierònym de Argensola y Blanes, *non potest quia est locumtenentis magistri rationalis*; mossèn Miquel Çalbà y de Vallgornera, *non potest quia est regens Regiam Thesaurariam Cathaloniae*; misser Rafel Vilossa, *non potest quia est de Regio Consilio.*

Deputats militars de la vegaria de Leyda: misser Joseph Sabata y de Castells, *non potest quia est assessor presidiiaris Ilerdae*; mossèn Pau Monsó, *non potest quia est vicarius Ilerdae.*

247/16r Deputats militars de la vegueria de Gerona: don Berenguer de Oms y Sanctapau, *non potest quia est baiulus generalis Cathaloniae*; mossèn Domingo Negrell y de Orri, *non potest quia non vacavit per tempus.*

Deputats militars de la vegueria de Perpinyà: mossèn Thomàs de Banyuls, *non potest quia est gerens vice generalis gubernatoris Rossilionis et Ceritaniae et capitaneus castri de Puigvalador.*

Deputats militars de la vegueria de Cervera: mossèn Agustí Folcràs, *non potest quia est vicarius Cervariae.*

Deputats militars vegueria de Vich: don Federich Desbosch y de Santvicens, *non potest quia est consul Logiae maris Barcinonae.*

Deputats militars de la vegueria de Vilafranca de Penadès: mossèn Juan Pau de Lloselles, *non potest quia de presentis est deputatus.*

Oÿdors militars de la vegueria de Barcelona: mossèn Bernat de Olsina y Vilallonga, *non potest quia est advocatus pauperum*; mossèn Fèlix de Miralles, *non potest quia est de Regio Consilio.*

Oÿdors militars de la vegueria de Gerona: mossèn Pere de Roca, *non potest propter infirmitatem exercicium impedientem.*

Oÿdors militars de la vegueria de Vich: mossèn Francesc Sala y Casalà, *non potest quia est vicarius Vici.*

247/16v Oÿdors militars de la vegueria de Balaguer: mossèn Francesch Torres, *non potest quia est alguatzirius ordinarius domini nostri regis.*

Deputats reals de Perpinyà: mossèn Bernat Ferrer, *non potest quia de presenti est deputatus*; mossèn Rafel Sabater, *non potest quia est vicarius Ceritaniae.*

a. supra expressorum, *interlineat, damunt de* dicti jurament *ratllat.*
b. dictum, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* supra expressum.
d. *a continuació ratllat,* ad huic effectum.

Deputats reals de Tortosa: mossèn Francesch Jacinto Severino Thomàs, *non potest quia est de Regio Consilio Granatensi*.

Oÿdors reals de Leyda: mossèn Francesc Aguiló y Milarnau, *non potest quia est vicarius Montisalbi*.

Oÿdors reals de Gerona: mossèn Francesc Martí, mercader, *non potest propter infirmitatem exercicium impedientem*; misser Balthasar Soler, *non potest quia est judex ordinarius curiae regiae Gerundae*; mossèn Balthasar Bassa, mercader, *non potest propter infirmitatem exercicium impedientem*.

Oÿdors reals de Puigcerdà: mossèn Pere Gasch, *non potest quia est judex ordinarius curiae Podiiceritaniae*.

Oÿdors reals de Balaguer: misser Francesc Sala, *non potest quia est de Regio Consilio*».

Per ço suplican a vostra altesa, no tenint cosa particular que manar-los advertir, sia de son real servey, pugan // 247/17*r* // clòurer dita habilitació, y lo consistori dels deputats, inseguint la forma acostumada lo die de avuy ab crides públicas, convocar brassos per al de demà als 26 del corrent, per fer la extracció de nous deputats y oÿdors. E per quant, immediadament després de la extracció, dit consistori té de avisar als extrets com sien dins lo present Principat y comtats, y perquè juntament los puga cerciorar del die han de trobar-se en la present casa per prestar lo solit jurament, suplican a vostra altesa los mane assenyalar die fixo, per dit jurament, lo qual segons capítol de Cort és deu dies aprés de la extracció, que de vostra altesa en tot ho rebran a singular gràcia y mercè.»

247/17*v* Dijous, a XXVI de mars MDCLIIII sa altesa, per medi de don Francisco Pasqual y de Cadell, scrivà de manament, envià als senyors deputats y Novena, un decret en forma de Real Canceleria despatxat, dat en Barcelona a 25 de dits mes y any, lo qual entregà lo senyor bisbe de Vich al scrivà major, per a què·l legís aquell, lo qual fonc llegit contenint, que les persones inhabilitades per la extracció de pròxim fahedora, ab les causes los havien mogut, aparexian justes a sa altesa, y que axí podran clòurer la habilitació y disposar que, per al endemà, se fes la extracció, en la forma acostumada, de deputats y oÿdors, y los que exirian en sort podrien jurar, passats los deu dies de la extracció, conforme disposa lo capítol de Cort, lo qual decret és assí cusit signat de lletra H.

En aquest mateix die los senyors deputats y oÿdors deliberaren que fossen fetes crides públicas per a què, a les nou hores del die present, acudissen les persones dels tres estaments en la present casa de la Deputació, per a vèurer fer la forma acostumada, les quals crides són assí cusides ab senyal de lletra J.

247/18*r* «H. Don Juan de Àustria, llochtinent y capità general. Amats y faels de la real magestat, los deputats y oïdors de comptes del General de Catalunya, reverent pare en Christ, conseller, nobles y amats de la real magestat, los havilitadors per lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, anomenats, que vuy vos trovà junts en la casa de la Diputació, havem vist lo memorial que per vostra part nos és estat presentat, de las personas que haveu inhavilitades per la estracció pròxim fahedora, juntament ab les causes que han mogut ha inhavilitar-les, les quals totes nos aperexen justes, y axí vos diem que podreu clòurer dita havilitació y disposar a què demà se fassa la estracció, en la forma acostumbrada, de deputats y oÿdors, y las que exiran en sort, podran jurar pasats los deu dies després de la estracció, conforme disposa lo capítol de Cort, que aquesta és nostra voluntat y vos diem y manam ho executen axí. *Dattum* en Barcelona, a XXV de mars MDCLIIII. Juan. *Mir, assessor. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentiae primo, foleo CXXXVI*».

247/20*r* «J. Cridas per la extracció de deputa(t)s y oÿdors. Ara oÿats tothom generalment, que·us notifican y fan a saber, de part dels molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, e per deliberació en lur consistori feta lo die present y devall scrit, que totes las persones dels tres estaments, ço és, ecclesiàstich, militar y real, que[a] de present se troban en la present ciutat, sien en la casa de la Deputació lo die praesent a las nou horas, ans de migdie, per a vèurer extràurer en la forma acostumada los nous deputats y oÿdors de comptes, per al trienni que comensà a córrer lo die primer del mes de agost 1653 y finirà lo darrer die de juliol del any 1656, en virtut de decret real de sa magestat, que Déu guarde, en forma de la Real Cancelleria de Aragó despatxat, dat en la real casa del Pardo a 23 de janer pròxim passat. E per què las ditas cosas vinguen a notícia de tots, manen ses senyories ésser feta y publicada la praesent pública crida per los lochs acostumats de la present ciutat de Barcelona. *Dattum* en Barcelona, a 26 de mars de MDCLIIII°. Juan Pau de Lloselles. Costa, scribà major General Cathalunya».

247/20*v* Fonch feta y publicada la present crida per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona, ab so de nou trompetas, per Jacinto Janer, corredor, ab sos companys, a 26 de mars 1654.

a. que de ... ciutat, *interlineat al marge esquerre*.

[*1654*]

247/ 21*r* Dijous de matí a les nou hores, a XXVI de mars MDCLIIII, die de la Converció de sancta Magdalena. En aquest mateix dia de la Conversió de sancta Magdalena fou feta extracció de nous deputats per al trienni que comensà al primer de agost 1653 y finirà lo darrer de juliol 1656, en la sala del consistori dels senyors deputats. Y foren extrets per deputat ecclesiàstich, lo doctor Francesc Pejoan, canonge de Gerona; deputat militar, mossèn Pere de Padallàs; deputat real, misser Agustí Pinyana.

En aquest mateix dia, a la tarda, en la matexa sala del consistori, se féu extracció de oÿdors en la sobredita forma: oÿdor ecclesiàstich, fra don Ignasi de Ripoll; oÿdor militar, mossèn Juan de Gorgot, mort. Després de ser estat extret, se ha dit que ere mort y se ha presa informació en scrits, ab la qual ha constat de sa mort, com ho han referit los magnífichs assessors en consistori, y axí se ha passat avant en fer extracció de altra persona, dels restants rodolins que eren dintra la urna, mossèn Pau Vinyes; oÿdor real, mossèn Juan Gabriel.

---

248 /1*r* A.

Copia[a] literae transmissae per illustrissimum dominum nuncium suae Santitatis in curiae Matriti Emanueli Lopez, commissario reverendae Camerae Apostolicae.

Ab extra. A Manuel López, commissario de la reverenda Cámera Apostólica, guarde Dios muchos años, Barcelona. Interius vero scripta sunt sequentia: «Por la carta que vuestra merced escrive al senyor fiscal, he savido lo que ha sucedido sobre la cobrança de lo que está deviendo el consejo de la Deputación dessa ciudad. Essos señores, deve vuestra merced saver, que han recurrido a mi quejándose que vuestra merced le hase muy grande apremio y que no es possible que puedan pagar aora todo lo que deven. Jo, porque compadesco sus necessidades y trabajos de las guerras, he tenido por bien que vuestra merced sobresea en las censuras y demás procedimientos, hasta que me informe del estado deste negocio, que jo después lo ordenaré lo que avrá de hazer. Vuestra merced se dé prissa en despachar quanto antes con esos negocios y acabe su commissión, guarde Dios a vuestra merced largos años. Madrid, y março 21 de 1654. Assessor de vuestra merced. Francisco, arcobispo de Rodas. José Manuel Lopis, comissario Barcelona.»

Die lune, XXX mensis martii anno a Nativitate Domini MDCLIIII, Barcinone.

Presente me Sebastiano Costa, notario publico cive Barcinonae, scriba majore Generalis Cathaloniae, et presentibus pro testibus Salvatore Rugaret, juvene daguerio, et Francisco Lopes, Barcinonae, de gentibus originalis.

248 /1*v* *Instante Petro Paulo de Lloselles, domicello, exercente officium syndici Generalis Cathaloniae, originalis literius suae superius insertae, clausae et sigillatae, fuit presentata dicto Emanueli Lopes, personaliter reperto in domo suae solitae residentiae, sita in anguli vici dicti* de Paradís, *coram ecclesia majore Barcinonae, qui accepta dicta litera respondendo dicit «que tenía por servida». De quibus, et cetera. Quae, et cetera.*

a. acta intercalada entre els folis 247v-248r del trienni 1650-1654.

Apèndix 4

4/1r Dijous, a 9 de abril 1654. A.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal[b] infrascrits, acerca si Joseph Pinyana, mercader, qui està inseculat en un dels llocs reals de la ciutat de Tortosa, pot ésser altre dels testimonis que assistexen en la extracció fahedora de present de visitadors. Vist lo capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599; vistas las deliberacions[c] fetes per los antecessors de vostra senyoria, en semblants actes de extraccions; vist lo que se havia de vèurer, y attès lo que se havia de atténrrer; attès que en lo dit capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, lo qual dóna forma[d] al present acte de la extracció de visitadors, està statuït que lo primer die jurídic, aprés del jurament dels nous deputats cada trienni, se hajan de convocar las personas dels tres estaments, en veu de pública crida, y en praesència d'ellas se fassa la extracció de visitadors, de a ont se infereix que lo present acte deu celebrar-sse devant las personas de dits tres estaments; attès que en lo dietari trienni 1647 y altres de temps antecedent y subsegüent, està continuat lo acte de la extracció de visitadors en esta forma, que són estadas fetas las extraccions ab la forma acostumada, si y comforme disposa dit capítol primer del nou redrés, en praesència de nou testimonis que servexen de brassos; y abans en praesència de dits brassos, fou, per lo scrivà major del General, llegit dit capítol, estan continuats los testimonis en esta forma: per lo estament ecclesiàstic n., n. y n., per lo estament militar n., n., n. y per lo estament real[e] n., n. y n., de a ont se infereix que los testimonis representan las personas dels dits tres estaments ecclesiàstic, militar y real; attès que en los brassos que vostra senyoria convoca en la praesent casa, per lo bras real sols són admesos //4/1v// ciutadans honrrats o altres gaudints de privilegi militar, que acostuman entrar-hi; attès que en altra ocasió, per part del síndic del General fou opposat semblant[a] excepció a altre subjecte que no gaudia de privilegi militar, no obstant que podie ésser inseculat a altre dels llocs reals, y de consell dels magnífics assessors y advocat fiscal del General fou declarada la excepció en favor del dit síndic y, en exequució de aquella, fou posada altre persona hàbil[b] en lloc de la anomenada; attès que no·s troban exemplars *saltim* en contradictori judici, en contrari del que se ha referit, lo qual constitueix estat en la praesent casa; attès finalment, que dit Joseph Pinyana no pot entrar en lo bras real. Per ço y altrament, són de vot y parer que dit Joseph Pinyana no té las qualitats necessàrias per poder servir de testimoni en lo present acte, *salvo, et cetera*.

Serra, assessor. Pastor fiscalis advocatus. Par, assessor.

a. vot intercalat entre els folis 3v-4r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, del G.
c. a continuació una paraula ratllada.
d. a continuació dues paraules ratllades.
e. real, *interlineat.*

7/1r A.

A[c] los venerables y amados nuestros, los dipputados de la Generalidad del nuestro principado de Cathalunya.

El rey.

Dipputados, por haver sorteado en el officio de jurado en cap de la ciudad de Çaragoza, el regente Miguel Marta, y haverle yo mandado que fuesse a

a. semblant excepció, *interlineat al marge esquerre.*
b. hàbil, *interlineat.*
c. carta reial intercalada entre els folis 6v-7r del trienni 1654-1656.

exerçerse, no puede ir a executar la visita de los ministros desta Real Audiencia y demás tribunales, para que le havía nombrado, y en su lugar ha resuelto que vaya el regente don Pedro Villacampa y Pueyo, deste mi Consejo Supremo, el qual se queda previniendo y hará luego su jornada, de que me ha pareçido advertiros para que lo tengáis entendido y os entrego, que en la forma que havréis dispuesto acudir a la plaza de las dietas y salarios del regente Miguel Marta, como me escrivisteis en primero de noviembre passado, dispongáis el acudir con ellas al dicho don Pedro de Villacampa, con toda punctualidad de los efectos dessa Generalidad que se acostumbra, para que pueda hazer la visita y obrar los buenos efectos que espero han de resultar, por medio del cuidado del regente, como se lo he encargado. Dada en Madrid, a IIII *de abril* MDCLIIII. *Yo, el rey.*

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera.

7/2r Dilluns, a XV abril, per don Joseph Bru. A.

Sereníssim[a] senyor. Essent estat servit vostra altesa de enviar aquest matí als deputats y oÿdors de comptes de aquell Principat[b] un recaudo, en matèria de la continuació del offici de assessor d'esta casa de la Deputació, en favor del doctor Pere Antoni Serra, humilment suplican a vostra altesa, dits deputats y oÿdors, que attès que sa magestat, Déu lo guarde, és estat servit per sa real clemència confirmar las constitucions y capítols de Cort de aquest son Principat, usos y costums de dita[c] casa, excepto lo que és estat servit reservar-se, obsta a dit Pere Antoni Serra, per poder continuar dit offici, lo capítol 9 del nou redrés del any 1599, per ser-se acabat son sexenni y ser-se sempre observat que, en cas de acabament de sexenni, lo assessor no ha continuat dit offici, sinó que lo assessor que resta sol, ha administrat justícia fins que lo altre és provehit en proprietat, com constarà a vostra altesa per molts exemplars, sempre que sie servit manar-los vèurer; y perquè[d] dits deputats y oÿdors pugan millor acertar y fer lo mayor servey de sa magestat, suplican a vostra altesa sie servit manar-los entregar los despatxos, que sa magestat és estat també servit molt ha enviar a vostra altesa, per lo estat de la dita casa de la Deputació, desijant sempre obehir-los y cumplir lo que en ells se ordena y mana, que dits deputats ho tindran[e] de vostra altesa a singular favor y mercè.

a. ambaixada intercalada entre els folis 6v-7r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, en matèria de la continuació.
c. dita, *interlineat, damunt de* aquesta *ratllat.*
d. a continuació ratllat, pugan los.
e. tindra, *interlineat, damunt de* rebran *ratllat.*

7/3r B.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per lo molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal y doctors applicats, si lo consistori ha pogut anomenar a don Accàsio de Ripoll per lo *interim*, en assessor de la praesent casa. Attès lo sexenni del doctor Pere Antoni Serra, assessor, és acabat, fins que lo nou provehit per sa magestat, que Déu guarde, praeste son jurament, y si dita nominació encontra ab capítols de Cort, per disposició dels quals sie inhàbil, dit don Accàsio, per ser assessor jubilat de la Batllia General de Cathalunya, considerat que per disposició del capítol nou del nou redrés del any 1599, los officis de assessors són duradors per sis anys, y que no podan ésser aquells dividits, y que en totas las occasions, després enssà de dits capítols succehidas, de acabament de assessors cumplit lo sisenni y altres que per competència de elegits o altre causa ha faltat algun assessor, se ha dexat de provehir per lo *interim* per los senyors deputats novament extrets; y en particular, en lo sisenni 1629, en lo qual havent acabat en lo primer de agost 1629, misser Joan Pere Fontanella, son sexenni de assessor, y no havent-lo provehit los deputats per lo sexenni esdevenidor, los deputats novament extrets no procehiren *interim,* servint sols lo offici misser Bernat Sala, altre assessor, que restava fins a 31 de agost 1629, que fou provehit en proprietat y en títol misser Felip Vinyes; y en lo trienni 1644, durant lo impediment de un dels assessors, qui no tenia subrrogat ni·l podie nomenar, los senyors deputats no provehiren *interim*, sinó que serví lo altre assessor tot sol lo temps que tardaren en provehir-lo en títol, puix d'exa manera no·s feya falta a la administració de la justícia. Per ço y altrament, són de vot y parer que no podan los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General, nomenar assessor per *interim* en lo cas consultat. //7/3v// En quant lo segon cap consultat, considerant lo capítol 36 del dit nou redrés, ab lo qual està statuït y ordenat que los officials reals, tant ab jurisdicció com sens jurisdicció, no pugan obtenir ningun offici en lo General o Deputació, y que dit don Accàsio de Ripoll, encara que assessor jubilat de la Batllia General, és comprès en dita prohibició per retenir la mateixa dignitat, honors y altres prerrogativas ab salari. Per ço y altrament, són de vot y parer que no pot ser elegit assessor del General ni obtenir altre offici de aquell, mentres

a. vot intercalat entre els folis 6v-7r del trienni 1654-1656.

sie assessor de la dita Batllia General, encara que jubilat.

Par, assessor. Boffill, consulens. Vidal y Roca, consulens. Pastor, fiscalis advocatus. Tristany, consulens.

7/4r Dimars, a 21 de abril 1654. C.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessor, advocat fiscal y doctors consulents applicats:

Primo, si attès que en lo capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, està statuït y ordenat que los extrets en visitadors no acuden dins quinse dies, ço és, als setse de agost, fentsse la extracció a 2 de dit mes, se fassa encontinent en lloc de aquell o aquells semblant extracció ab termini de altres[b] quinse dies, per acudir a dit exercici, y que semblant extracció se fassa ab lo mateix termini de quinse dies fins que lo número sie cumplit, podam, per causa legítima de absència dels extrets, pro(r)rogar dit termini, o si, inseguint dit capítol de Cort, han de procehir dits senyors deputats en fer altre extracció o extraccions.

Secundo, si attès que en fer-sa tantes extraccions se gastan moltas pecúnias de la Generalitat, poden ésser inhabilitades en lo acte de la extracció de visitadors, las personas inceculadas que·s trobaran absents del Principat, en part de a ont se considerarà que és impossible, pagan en cas sie extretas en sort, acudir dins dit termini de quinse dies.

En quant al primer dubte, attès que en dit capítol està disposat que en cas algú o alguns dels visitadors no acudissen lo die de setse de agost, se fassa encontinent en lloc de aquell o aquells semblant extracció, ab termini de quinse dies per acudir al exercici, y que semblant extracció se fassa ab lo mateix termini de quinse dies, fins que lo número estiga cumplit. Per ço y altrament, són de vot y parer los deputats y oïdors de comptes, prorrogar dit termini per causa alguna, encara que fos esta. Y axí mateix, per donar ya la forma dit capítol de la extracció, en lloc dels absents, fins que lo número sie cumplit, no poden fer inhabilitació alguna dels absents de Cathalunya, abans de fer la extracció.

a. vot intercalat entre els folis 6v-7r del trienni 1654-1656.
b. altres, *interlineat.*

Par, assessor. Don Acacsius de Ripoll, consulens. Pastor, fiscalis advocatus. Boffill, consulens.

7/5r *Die 21 aprilis 1654.* D.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, a causa de la despedició de las lletras de avís fetas als visitadors, novament extrets, en las quals se's diu que·s troben per a praestar lo jurament als 25 del corrent a la matinada, altrament se procehirà a fer altra extracció en los llocs dels que no acudiran, las quals lletras, per error que han pres los officials de la secretaria que las han despatxadas, han posat dos dies més de termini del que havian de posar en ditas lletras de avís, perquè segons disposició del capítol 1 del nou redrés de las Corts del any 1599, està disposat que la extracció de visitadors se fasa lo primer die jurídic aprés del jurament dels nous deputats cada trienni, y donant, lo dit capítol, als visitadors extrets, quinse dies per acudir a la praesent ciutat, diu que, no acudint als setse de agost se fassa encontinent altre extracció, y com segons lo curs ordinari acostuman los deputats nous jurar lo primer die del mes de agost y la extracció de visitadors, com és dit, se fassa lo segon die de dit mes, de aquí és que, segons la disposició de dit capítol, en lo termini dels quinse dies s·i comprenen lo mateix die de la extracció y dit die del jurament; y axí bé se dubta si, segons la disposició de dit capítol primer se ha de fer la extracció als 23 del corrent, que acaban dits quinse dies, o si·s deu fer als 25, comforme las lletras de avís, y axí se dubte sobre aquest fet si als visitadors novament extrets, que·s trobaran en la praesent ciutat lo die de 23, se'ls penrrà lo jurament o si se ha de aguardar dit die de 25. Són de vot y parer que, no obstant sie estat error lo posar lo die de 25 per la vinguda y jurament de dits visitadors, y que aquest fet no deu fer exemplar altres actes de visitadors contra la disposició de dit capítol primer, ab tot, per quant lo termini que se és allargat per descuÿt, és de dos dies tant solament, y és un error que no té esmena per lo acte praesent, // 7/5v // perquè los visitadors extrets, y a vistas no poden restar desabuts y enganyats ab la fe pública de ditas lletras de avís, y se ha de servar igualtat, tant en los que se trobarà en la praesent ciutat lo die de 23 com als qui s·i tornaràn lo die de 25, y no·s dega fer praejudici a ningú, que dits senyors deputats no deuen fer la

a. vot intercalat entre els folis 6v-7r del trienni 1654-1656.

extracció de visitadors, e los llocs dels qui no acudiran fins al die de 25, inclusive a la tarda, y axí mateix, que no deuen rèbrer lo jurament de dits visitadors extrets fins dit die de 25 a la matinada.

Par, assessor. Pastor, fiscalis advocatus.

8/1r Pau[a] Fàbregues, guarda ordinària del General, y per ell Antoni Grasés, son procurador, a favor de Eudalt Coromines, droguer. *Paenes Franciscum Josephum Fontana, quondam notarium publicum Barcinonae.*

Die nona mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono, Barcinonae.

Honorabilis Paulus Fabregas, passamanerius civis Barcinonae, tenens ac regens unus ex oficiis custodis ordinarii Generalis Cathaloniae, gratis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera. Ita quod, et cetera. Admodum reverendum patrem fratrem Hieronymum Oriol, provincialem ordinis Beatae Mariae de Bono Successu, provinciae[b] Cathaloniae, Antonium Grases, adroguerium, civem Barcinone, presentes et vestrumque eorum insolidum ac Josephum Oliver, negociatorem, civem Barcinone, una cum uno, ex dictis provinciali Oriol seu Antonio Grases et non insolidum, licet absentem, et cetera. Ad pro eo, et cetera. Predictum oficium custodis ordinarii Generalis Cathaloniae, quod ut predicitur dictus constiuens obtinet, repossidet et cum omnibus juribus et pertinenciis illius in manibus et posse illustrum dominorum deputatorum Generalis Cathaloniae, prium libere et simpliciter, seu in favorem cuiuscunque personae dictis procuratoribus constitutii ut utrique eorum dictorum // 8/1v // Oriol et Grases benevise renunciandum et cedendum. Et pro premissis omnibus et singulis quascunque suplicaciones, tam verbo quam in scriptis, dandum, oferendum et presentandum et de ipsarum presentacione, et aliis dictis procuratoribus constitutii utrique eorum dictorum patris Oriol et Grases benevises instrumenta quacunque faciendum seu fieri faciendum, instandum et requirendum, et demum, et cetera. Promisit habere ratum, et cetera. Et non recipere, et cetera. Testes sunt Michael Labro, botiguerius auris, cives, ac Josephus Fontana et Josephus Xarles, scriptores Barcinone, qui Xarles in his interfuit, et cetera.

Praemissis aliena mani scriptum, fidem facio ego Bartholomeum Plea, notarius publicus Barcinone, tenens et regens scriptura Francisci Josephi Fontana, quondam connotarii, mei haec dilicencia magnificis regentis vicariam Barcinone, mea scribens manu die XXIII aprilis annum MDCLIIII.

8/2r A.

Hiesús[a], Maria, Joseph. En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, acerca de un mandato despedit per cancelleria, enviat per sa alteza lo die de aïr, que comptàrem a 24 del corrent mes y any, a dits senyors deputats, ab lo qual se'ls diu y mana que dexen continuar en son offici de assessor al doctor Pere Antoni Serra, no obstant que son sexenni és ya acabat, fins a tant que lo assessor novament provehit per sa magestat, que Déu guarde, haja praestat son jurament, si dits senyors deputats han y deuen assentir a dit mandato, encontra a algun o alguns capítols de Cort, o constitucions de Cathalunya, y en particular, al capítol 9 del nou redrés de las Corts del any 1599, en lo qual està disposat que lo sexenni dels assessors no puga ésser dividit, ans bé que las assessorias se hajan de provehir en una mateixa persona per tot lo sexenni, poden[b] replicar y supplicar a sa alteza tenga a bé suspènrrer la exequució de aquell; vist lo dit mandato y tot lo que se havia de vèurer. Attès que sa magestat és estat servit reservar-sse lo tocant a la nominació dels officis de la Generalitat, y en esta conformitat és estat despedit dit mandato, en lo qual no·s conté altre cosa que matèria concernent al ofici de altre dels assessors del General, ço és, la continuació del dit doctor Pere Antoni Serra en dit offici, la qual continuació és molt ajustada y conforme al dret, perquè de dret, los officials temporals ordinaris,[c] los quals són los assessors del General de Cathalunya, finit lo temps per lo qual són estats creats, perseveran fins a la vinguda del successor, majorment estant com estava dit senyor Serra en possessió quieta y pacífica de continuar dit offici finit lo sexenni, lo qual finí lo primer de agost proppassat; attès finalment que lo dit mandato no encontra a disposició alguna de constitució de Cathalunya, capítol o acte de Cort, ni menos a dit capítol 9, perquè en aquell sols està prohibit lo poder dividir dit sexenni entre dos o molts subjectes, però no la continuació fins lo sexenni *usque ad adventum successoris*, per la qual no·s pot dividir-sse lo sexenni pròpriament, perquè dit capítol 9, prohibint la divisió

a. carta intercalada entre els folis 7v-8r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, Tarraconae.

a. vot intercalat entre els folis 7v-8r del trienni 1654-1656.
b. poden ... aquell, *interlineat al marge esquerre.*
c. ordinaris ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*

del sexenni, sols ha prohibit que los deputats no puguessen provehir un subjecte per a què obtingués la assessoria per un, dos o tres anys o menos o més temps, y altre en lo restant temps del sexenni, lo que no té connexitat alguna ab la continuació del assessor finit lo sexenni *usque ad adventum successoris*. Per ço y altra- // 8/2v // ment, són de vot y parer que pot y deu vostra senyoria dexar continuar a dit doctor Serra, fins a tant que lo nou provehit per sa magestat hage praestat son jurament y sie posat en possessió dit offici.

Par, assessor. Pastor, fiscalis advocatus.

8/3r Don[a] Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya. Al que per part vostra se·us ha enviat a dir, acerca de la continuació del offici de assessors de aquesta casa de la Deputació, en la persona del doctor Pere Antoni Serra, fins a tant que sa magestat haja pres resolució en la provisió de dit offici, haveu respost, ab la suplicació que per part vostra nos és estada presentada, que obstava a dit Serra per a la continuació de dit offici lo capítol 9 del nou redrés del any 1599, y alguns exemplars que dieu hi ha en aquexa casa, de què un sol assessor servex lo offici fins a tant que lo altre és provehit en proprietat. Y havent considerada esta matèria y advertit la disposició de dret, en orde als officis temporals, que duran tots fins a la entrada de nou successor, y que, tant lo dit Serra com los demés officials de dita casa, continuan ab permissió de sa magestat, fins a tant serà servit pèndrer-i resolució, y que no li obsta lo dit ni altre capítol de Cort, ans bé de aquell y altres se collegex, que se acostumava sempre, en ausència o per mort de un dels assessors, anomenar-ne altre en son lloch, y que los exemplars no són en lo cas del qual en lo present se tracta, vos diem y manam que, encontinent lleven tots impediments y fassan que dit doctor Pere Antoni Serra continue en dit offici, fins a nou orde de sa magestat o nostre, que aquesta és nostra voluntat. *Dattum* en Barcelona, a XXIIII de abril MDCLIIII. Don Juan.

Mir. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentis primo, in folio CLII.

Vuestra alteza manda a los diputados y oydores del General de Cathaluña, que el doctor Pedro Antonio Serra, assessor de la Diputación, continue en su officio hasta tanto tengan nueva orden de su magestad o de vuestra alteza.

a. carta intercalada entre els folis 7v-8r del trienni 1654-1656.

12/1r Presos. Per lo sýndich dilluns, a 27 de abril 1654. A.

Sereníssim[a] senyor.

Per part dels deputats del principat de Cathalunya, per medi del sýndic de la Generalitat, és estada praesentada a vostra alteza a 20 de febrer 1654, una supplicació, ab la qual supplicavan a vostra alteza fos de son real servey manar restituhir en las presons reals de la praesent ciutat de Barcelona, de les quals són estadas extretas y aportadas al regne de València las personas de Dimas Çafont, Francesch Planes, lo doctor Joseph Martínez, Henrrich Morató, Pere Marés, Nicolau Guiu, Nicolau Melgar, lo senyor Jaume Ferran, canonge de Urgell, lo doctor Joseph Viver, canonge de Gerona, y lo doctor Balthazar Tàpies, Anton Bru y Joseph Terré, lo doctor Joseph Ferrer, lo senyor Joseph Altissén, rector de Santiga, lo doctor Narcís Xalabarder, rector de Polinyà, lo doctor Jaume Ferrer, rector de Pineda, lo doctor Hiacintho Monclús, religiós de Sanct Benet, lo doctor Pere Joan Rosell y Francischo Fontelles, religiós de Sanct Benet; y lo mateix mes y any se praesentaren altres scriptures al noble regent la Real Thesoreria y a Joan Baptista Codina, algutzil ordinari, ab las quals se requeriren los sobredits, y quiscú de aquells restituís dits presos a dits càrcers reals, dels quals se'ls ne avian aportats per a embar(c)ar ab galera y aportar aquells en dit regne de València; attès que dita extracció y transportació de dits presos fora la praesent ciutat y Principat, sens haver praecehit sentència ni condemnació contra de ells per jutge competent, encontrara ab los usatges de Barcelona, constitucions de Cathalunya, privilegis, usos y costums del praesent Principat y ciutat en ditas scripturas expressats, a las quals los ministres sobredits se reservaren lo temps de la constitució o termini de dret per a respònrrer, comforme més llargament en las scriptures y respostas referidas se conté, las quals juntament ab la certificatòria que de dita extracció, de dits presos de dits càrcers reals y entrega de aquells per la escarcellació, // 12/1v // feta a dit algutzil Codina, per orde de vostra altesa, sots jornada de 6 de setembre 1653, y al mateix Codina, per orde de dit noble regent la Real Thezoraria, als dotze de dit mes y any, de la qual fa fe Pere Grau, escarceller de ditas càr-

a. ambaixada intercalada entre els folis 11v-12r del trienni 1654-1656.

cers reals, firmada de sa mà a 21 de janer 1654, supplicant a major cautela que danyar no sol, y en quant menester sie ésser manat a dit Grau, fassa dita fe en procés ab la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General, deuent los assessors de la Deputació, supplicant axí mateix, *quatenus opus sit et*[a] *non alias*, que los testimonis qui ha deposat sobre dita extracció devant dits assessors, sien recensits ab las tres embaxadas extrajudicials que antes se feren a vostra alteza; y la supplicació per medi de dit sýndich a vostra alteza praeinsertada; y la potestat del comparent, ab un transumpto de una procura feta per dit doctor Hiacintho Monclús en las presons reals de la ciutat de València, a dona Isabel de Peguera y[b] Bestrola, viuda, dona Anna Maria Rovira y Boldó, religiosa de Sant Pere de las Puel·las, sots diada del primer de decembre 1653[c]; y una supplicació donada per la ciutat de Barcelona al sereníssim senyor rey don Fernando a 22 de decembre 1511, an la qual se supplicava a sa magestat, per part de dita ciutat, fos servit manar restituir a dita ciutat la persona de Baldiri Matalí, lo qual era estat extret de aquella y aportat pres en la ciutat de Alicant, juntament ab una carta de cancelleria, dada en la ciutat de Burgos per lo dit senyor rey don Fernando a 24 de agost 1512, ab la qual fou servit manar posar en llibertat a dit Matalí, reintegrant y restituint-lo a la dita ciutat, y a los sýndics per observança de las constitucions de Cathalunya, usatges de Barcelona, capítols de Cort, y privilegis a dita ciutat y sos habitants concedits, de las quals supplicació y carta extretas de sos originals, ne fa fe Jaume Agramunt, scrivà major de la casa de la ciutat de Barcelona, se exhibeix per *ut inserantur*. Y com sereníssim senyor, del die de las praesentacions de dites scriptures fins al die praesent haja discorregut los terminis praefigits per la constitució «Poc valdria», dits «De la observança 11», en lo títol «De observar constitucions», per a revocar ditas contrafaccions o firmar dupte, que permet la mateixa constitució, y no se hage fet la una cosa ni altre, ni altrament satisfet a la dita constitució. Per ço y altrament, per la obser- *//12/2r//* vança de dita constitució «Poch valdria» y altres applicables, les quals en aquest cas y en aquestos térmens donan la instància legítima a dits deputats, lo sýndic del General de Cathalunya a vostra altesa y Real Audiència proposa y firma dubte, segons lo tenor de dita constitució «Poch valdria», y supplica sie de son real servey, en la forma de la matexa constitució, manar declarar que per dita extracció de dits presos y transportació de aquells fora la prasent ciutat de Barcelona y principat de Cathalunya y sos comptats,[a] fets sens[b] haver praecehit sentència ni condemnació contra dits extrets per jutge competent, se ha contrafet a las constitucions de Cathalunya, usatges de Barcelona, privilegis, usos y costums del praesent Principat y ciutat, y que per ço han de ésser revocats ab tot effecte los dits procehiments, y tot lo aprés seguit al primer estat, tornat, y los dits extrets restituïts en ditas praesons reals de la praesent ciutat, y que per consegüent, dit noble regent la Real Thesoreria y Joan Baptista Cudina, han incorregut *ipso facto* en las paenas imposadas en dita constitució «Poch valdria», y haver de ésser en aquelles exequutats, comforme se troba expressament en dita constitució disposat y la praesent ésser comesa al noble regent la Real Cancelleria, lo qual, segons la forma de dita constitució, sobre dites coses declare y justícia ministre. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera.*

Serra, assessor Generalis. Par, assessor Generalis. Pastor, fisci Generalis advocatus.

13/1r Dijous, a 30 abril 1654. A.

Molt[c] il·lustres senyors.

La mensa episcopal d'esta ciutat y vacant ella la reverent Cambra Apostòlica, correspon esta Iglésia y a nosaltres les pensions que van ab esta, les quals en los anys de 1641 y 1642 no pagà dita Cambra per causa de la guerra. Y com tingam entès que un ministre del senyor núncio, pretén cobrar de vostra senyoria lo que en dits anys depositaven en eixa casa, dels fruits de aquest arquebisbat, los senyors deputats aleshores eren, havem determinat significació a vostra senyoria per a què, ans que entregue y lliure lo diner a dit ministre, se retingue lo que se'ns deu; que si per opposar-se al depòsit serà menester algunes diligències, ja en eixa ciutat tenim persona que cuydarà de fer-las, suplicant a vostra senyoria nos honre en manar-nos en lo que sia de son remey. Guarde Déu a vostra senyoria y augmente en salut y estats. Tarragona, y abril 28 de 1654.

Lo canonge Joseph Manel, archiver. Lo canonge Joan Guil, archiver. De vostra senyoria, capellans y servidors. Los canonges y Capítol de la sancta Iglésia de Tarragona. Gaspar de Casals, *secretarius.*

a. et non alias, interlineat.
b. y Ber.... Puellas, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació tres paraules ratllades.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació tres paraules ratllades.
c. carta intercalada entre els folis 12v-13r del trienni 1654-1656.

13/2r B.

Certifico[a] y hago fe jo, Augustín Alemany, por las autoridades apostólica y real, notario público, vesino de Tarragona, scribano de la corte ecclesiástica de dicha ciudad, como en registro de dies y seis díes del mes de marso de mil seyscientos treynta y quatro, hasta ocho díes del mes de abril de mil seyscientos quarenta y tres, entre varios auctos escritos en el anyo de mil seyscientos treynta ocho, he hallado, visto y leído, entre otros, cargos que la mensa archiepiscopal hase a diversas personas quiscún anyo, están scritas y continuadas las partidas siguientes:

Primo, por la mesada del mes de junio al illustre Cabildo y canónigos de dicha iglesia, ducientas sinquenta y siete libras, sinco sueldos y onse dineros: 257 libras, 5 sueldos, 11.

Ítem al dicho Cabildo por la pensión de la villa de Reus en dos términos, a Navidad y a san Joan de junio, mil y ducientas libras: 1200 libras.

Ítem al arcidiá(co)no de Sant Lorenso, quarenta y quatro libras, y seys sueldos y nueve dineros: 44 libras, 6 sueldos, 9.

Ítem al thesorero de Tarragona, treinta libras, dose sueldos y seys dineros: 30 libras, 12 sueldos, 6.

Ítem al hospitalero, dies y nueve libras, dies y s(i)ete sueldos y seys dineros: 19 libras, 17 sueldos, 6.

13/2v *A las distribuciones de la Seo, dies y siete libras, y ocho sueldos: 17 libras, 8 sueldos.*

Al dicho Cabildo, por sinco pontificales a rasón de dies libras por cada huno, sinqüenta libras: 50 libras.

A dicho Cabildo, por sesenta epístolas que pertenesen desir al canonicato del senyor arçobispo, a rasón de dos sueldos cada huna, seys libras: 6 libras.

A los officiales ecclesiásticos del tribunal, que son dos, quatrocientas sesenta libras: 460 libras.

A la sacristía de la Seo, por el vino de las missas y por las candelas, siento y setenta libras: 170 libras.

Al capellán qui va a buscar los sanctos óleos y por él, al illustre Cabildo, dies scudos: 10 libras.

a. certificació intercalada entre els folis 12v-13r del trienni 1654-1656.

2266 libras.

En testimonio de lo qual jo, dicho Augustín Alemany, notario y scribano susodicho, lo mandé scrivir y lo firmé y signé con el signo que usa dicha scribanía y corte ecclesiástica, y con el cello de dicha corte impresso en dicha al pie de la presente, sig+no.

13/3r Dijous, a 30 abril 1654.

Sereníssim[a] senyor.

De part de vostra altesa és estat presentat als[b] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, un manament, despedit per cancelleria als 24 del corrent mes de abril 1654, en lo qual se'ls diu y mana que, ab tot effecte, procuren que los advocats de pobres sian satisfets en los salaris de sos officis caiguts, ab comminació que, altrament, usarà vostra altesa dels medis que aparexeran més convenients per a què la paga de dits salaris, tinga son degut effecte, lo qual manament contravé a sa disposició del capítol 68 de las Corts de Monsó en lo any 1376, comensant «E als dits deputats»; al capítol 80, comensant «Ítem que vos»; al capítol 81, comensant «Ítem si alguns dubtes»; de las mateixas Corts, los quals capítols foren confirmats per lo mateix senyor rey don Pere, en las Corts de Tarragona any 1384; per lo senyor rey don Joan, son fill, en las que continuà en Monsó any 1388; per lo senyor rey don Martí, en las que tingué en Sanct Cugat any 1405 y en Barcelona any 1410; y per lo senyor rey don Fernando Primer, en las Corts que celebrà en Barcelona en lo any 1413, capítol 2, col·locat en la constitució primera, títol «De offici de deputats y ohidors»; per lo senyor don Fernando Segon, en las que celebrà en lo any 1493 y 1510, capítol 2, col·locat en la constitució 3, del mateix títol; y per lo capítol 7 del nou redrés del General en las Corts del any 1547. En los quals, per los senyors reys, líber y francament fou concedida la jurisdicció, exercici y administració de las Generalitats de Catalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya y de la present casa de la Deputació, al consistori dels deputats y ohidors de comtes, absdicant-se per sa real clemència la magestat dels senyors reys, la jurisdicció y administració sobredita, ab què és restat lo concistori dels deputats y ohidors decorat ab la líbera jurisdicció, // 13/3v // exercici y administració de las generalitats privative a la magestat del rey, nostre senyor, Déu lo

a. ambaixada intercalada entre els folis 12v-13r del trienni 1654-1656.
b. als deputats ... Cathalunya, *interlineat al marge esquerre.*

[*1654*]

guarde, per sa real clemència y a sos reals ministres. La qual potestat està confirmada uniformement ab molts y differents exemplars, usos y costums de la present casa, essent cert que la administració de ditas generalitats no menos consisteix en pagar los salaris per constitucions asignats als officials real, y en satisfent altras obligacions de las generalitats, que en la líbera y franca exacció dels drets de aquellas, esta[a] administració han tinguda, y temen los deputats y ohidors, com a blanc de sas obligacions. Y per ço, han provocat y procuran, ab tota diligència y effecte, acudir y satisfer aquelles[b] singularment, en orde a la satisfacció dels[c] salaris dels officials reals, y si bé és veritat que als advocats de pobres se'ls deu solament una sola terça de sos salaris, no per ço se ha faltat a la recta administració de sos officis, per quant, per las incalamitats de peste y guerra, se troba vuy la present casa tant exausta y ab tanta necessitat, que aquella no ha donat lloc a poder pagar la terça dels advocats de pobres, en lo que se ha observat tanta igualtat entre los mateixos deputats y ohidors del trienni proppassat, y[d] del present, y officials de la casa de la Deputació, y dits advocats de pobres, com igualment, ningú dels sobredits effectivament tinga vuy cobrada tota la terça se'ls deu,[e] guardant la justícia distributiva ab dit medi, y és tant urgent la necessitat en què·s troba la casa, que ni se ha pogut ni pot acudir enterament als inevitables gastos se offereixen de present, deixant a part los de la visita del General y altres. No obstant, las quals necessitats procuraran purgar los salaris als advocats de pobres quant més prest //s.n.*r*// los serà possible. Per ço y altrament, los deputats y ohidors de comtes del General de Catalunya, zelant la observança y conservació de las constitucions, capítols y actes de Cort sobremencionats, prerogativas, usos y styls de la present casa, y per cumplir las obligacions de sos officis, supplican ab[f] la present embaxada, extrajudicialment, a vostra altesa, sia de son servey declarar no ésser estat de intenció de vostra altesa inmiscuir-se en la jurisdicció, exercici y administració de las generalitats ab lo dit manament, ni fer acte algú en prejudici o contravenció de las constitucions, capítols y actes de Cort, usos y styls de la casa de la Deputació desobre referits, lo que a més de què serà lo de justícia faedor, ó reconexeran a singular mercè de la mà de vostra altesa.

a. esta, *interlineat, damunt de* la qual *ratllat*.
b. *a continuació ratllat,* las obligacions sens de sos officis.
c. dels salaris, *interlineat al marge esquerre*.
d. y del present, *interlineat al marge esquerre*.
e. *a continuació ratllat observant*.
f. ab la ... extrajudicialment, *interlineat al marge esquerre*.

13/4*r* C.

Jhesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als acessors, advocat fiscal y doctors consulents baix scrits, acerca si lo manament de part del sereníssim senyor llochtinent y capità general de Cathalunya, despedit de forma de cancellaria a 24 del corrent mes de abril 1654, presentat a dits senyors deputats y oÿdors de comptes per Miquel Gràcia, notari, scrivà de manament de sa magestat, que Déu guarde, ab lo qual diu y mana que encontinent, ab tot efecte, procuren dits senyors deputats y oÿdors de comptes que los advocats de pobres sien satisfets en los salaris assenyalats per generals constitucions, altrament usarà dels medis que a sa alteza aparexeran més convenients, per a què tant justa petició tinga son degut efecte, encontra ab constitucions generals de Catalunya, capítols y actes de Cort, privilegis concedits al General de Catalunya, usos y costums de la casa de la Deputació. Vist lo dit manament, attès que per lo capítol 68 de las Corts tingudas en Monçó en lo any 1376, comensant «E als dits deputats»; per lo capítol 80 de las mateixas Corts, comensant «Ítem que vos»; per lo capítol 81 de las mateixas Corts, comensant «Ítem si alguns dubtes»; los quals capítols foren confirmats per lo mateix senyor rey don Pere, en las Corts de Tarragona, any 1384; per lo senyor rey don Joan, son fill, en las que continuà en Monçó any 1388; per lo senyor rey don Martí en las que tingué en Sanct Cugat, any 1405, y en Barcelona, any 1410; y en un privilegi del infant don Martí, conformant-se ab dits capítols y actes de Cort, que celebrà en Barcelona, any 1413, capítol de //13/4*v*// Cort segon, col·locat en la constitució primera títol «De ofici de deputats y oÿdors»; y per lo senyor rey don Fernando Segon, en las que celebrà en los anys 1493 y 1510, capítol de Cort segon, col·locat en la constitució 3 de dit títol; y finalment, per lo capítol 7 sobre redrés del General y casa de la Deputació, en las Corts del any 1547, està disposat que dits deputats tenen poder de administrar tots e sengles béns y negocis causats o coses del dit General, presents y sdevenidors, ab líbera y franca administració, y exercir tota jurisdicció, tant civil com criminal, sobre ditas cosas, sens empatxament, torb o embarch algú, y que de tals fets nengun altre se'n pot entremétrer, de qualsevol preheminència o auctoritat que sie, encara que sie la persona del senyor rey o sos oficials remoguts. Y tenint-se per revocats tots abusos, manant als oficials reals y altres, axí majors com menors, y

a. *vot intercalat entre els folis 12v-13r del trienni 1654-1656.*

altres qualsevols, que requests per los deputats, hajan y sian tinguts acistir a la dita jurisdicció sots las penas contengudas en los capítols de la observança, ultra las altras penas que per capítol de Cort són statuhidas y ordenadas, attès que lo contengut en dit manament conté fet tocant a la dita administració y jurisdicció del General. Per ço y altrament, són de vot y parer que lo dit manament encontra ab las sobreditas constitucions, capítols y actes de Cort y privilegis referits, usos, styls y costums de la casa.

Serra, assessor. Boffill, consulens. Tristany, consulens. Didacus Ferrer, consulens. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor. Mir, consulens. Ferrer, consulens. Vidal y Roca, consulens.

13/5r Don[a] Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, com la administració de la justícia ha lo major fonament de la quietut d'esta província, y per ella sia forçós que·s paguen los salaris assenyalats per generals constitucions, als officials que són necessaris per a administrar aquella, y per part dels advocats de pobres y altres officials reals, nos sia una y altra vegada representat que ni vostres antecessors ni vosaltres fins hara, no·ls haveu satisfets en sos salaris caiguts, per ço y altrament, vos diem y manam que, encontinent, ab tot effecte, procureu que dits advocats de pobres sian satisfets en dits salaris, altrament usarem dels medis que·ns aparexeràn més convenients, per a què tan justa petició tinga son degut effecte. *Dattum* en Barcelona, a XXIIII de abril MDCLIIII. Don Juan.

Mir, assessor. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentis primo, foleo CLI.

Vuestra alteza manda a los diputados y oydores del General de Cathaluña, que los abogados de pobres sean pagados en sus salarios.

14/1r A.

Muy[b] illustres señores.

Reçebí la de vuestra señoría, con el aviso de la suerte me ha tocado de visitador dessa casa. Y aunque el cargo es de grande estimación para mi, con todo, mis años y achaques no me dan lugar a exercerle ni a açetarlo. Por lo qual, suplico a vuestra señoría me dé licencia de renunciarle, como por esta lo hago. Siento mucho perder esta ocasión de servir a vuestra señoría, pero confío en Dios me dará muchas en que vuestra señoría podrá experimentar mis dezeos. Estas iré buscando todos los días de mi vida para satisfaçer, en parte, al favor que vuestra señoría me ha hecho, y no puedo agora agradecer personalmente. Guarde Dios a vuestra señoría y aumente en salud y estados. Tarragona, y abril 29 de 1654. De vuestra señoría, que su magestad guarde. Su segurísimo servidor y capellán. Don Francisco de Moncada.

16/1r *5 maii 1654.* A.

Jhesús[a].

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, si la renunciació que fa lo senyor Joseph Taverner, canonge de la cathedral de Barcelona, del offici de visitador per lo stament ecclesiàstich, que·s stat extret lo senyor Francesch Tavarner, canonge de la dita Isglésia, se ha de admètrer y possar-se avant en la extracció de altre redolí, són de vot y parer que, atès lo dit senyor canonge Joseph Taverner és nebot carnal de dit canonge Francesch Taverner, y conjuncta persona, y altrament té procura ab la seva y general administració, y ab acte rebut y testificat per lo scrivà major de la present casa, ha promès estar de *rato habendo* ab fiansas, que sien passat avant a la dita extracció y que se'n trague altre, atesa dita renunciació.

Serra, assessor. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.

17/1r 9 maig. A.

Nos[b] Phillipus, Dei gratia rex Castellae, Aragonum, Legionis, utriusque Siciliae, Hierusalem, Portugalliae, Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Navarrae, Granatae, Toleti, Valentiae, Galleciae, Majoricarum, Hispalis, Sardiniae, Cordubae, Corsicae, Murtiae, Gienuis, Algarbii, Algecirae, Gibraltaris, insularum Canariae, nec non Indiarum orientalium et occidentalium insula-

a. carta intercalada entre els folis 12v-13r del trienni 1654-1656.
b. renunciació intercalada entre els folis 13v-14r del trienni 1654-1656.

a. vot intercalat entre els folis 15v-16r del trienni 1654-1656.
b. privilegi intercalat entre els folis 16v-17r del trienni 1654-1656.

[1654]

rum ac terrae firmae maris oceani, archidux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Mediolani, Athenarum et Neopatriae, comes Abspurgii, Flandriae, Tirolis, Barchinonae, Rossilionis et Ceretaniae, marchio Oristanim et comes Goceani. Regum et principum maxime decet supremam majestatem et munificenciam privilegiorum sibi sub dictis concessorum corroborationem et confirmationem concedere tunc precipice cum aliquam ob causam de illorum potest duratione et validitate forsam dubitari. Cum itaque pro parte deputatorum et consistorii domus Generalitatis principatus nostri Cathaloniae et comittatuum Rosilionis et Ceritaniae nobis humiliter supplicatum extiterit, ut praefatae Generalitati et Principatui concedere et confirmare dignaremur privilegia, gratias, praerrogativas, immunitates, capitula et acteis Curiarum, et usaticos generales, per eos possessores et quemadmodum illis fruebantur usque ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum, Nosque consulere volentes bono publico ac raectae justitiae administrationi quietique et tranquillo statui dictae Generalitatis et Principatus, decrevimus concessionem et confirmationem ab eis petitam cum moderationibus et reservationibus inferius declarandis, concedere et elargiri, prout tenore praesentis chartae cunctis futuris temporibus firmiter valitature, de nostra certa scientia regiaque auctoritate deliberate et consulto omnia et singula privilegia, capitula, pragmaticas, franquesias, provisiones, literas, immunitates, libertates, exemptionis, consuetudines, usaticos et gratiam, tam generales quam // 17/1v // particulares, per serenissimos retro reges Aragonum, predecessores nostros, et per nos concessos et indultos, tam praedictae domus Generalis dicti Cathaolinae principatus quam aliis quibuscunque civitatibus villis, locis et universitatibus et singularibus personis eiusdem, laudamus, approbamus, ratificamus et confirmamus et quatenus opus sit de novo concedimus et elargimus nostraeque huiusmodi laudationis, aprobationis, ratificationis seu vervis novae concessionis, munimine se praesidio roboramus et validamus juxta eorumdem seriem continentiam et tenorum. Quorum quidem privilegiorum et regiarum concessionum tenores licet praesentibus non exprimantur de regiae potestatis plenitudine haberi volumus pro insertis et sufficienter expraessis, ac si de verbo ad verbum insererentur, exprimerentur et de illorum tenore facta esse mensio specialis, quatenus tamen dicta Generalitas et Principatus ac alii supranominati in eorum possessione existebant anno millesimo sexcentesimo quadragesimo, probato et non amplius, aliter nec alio modo reservando tamen nobis et successoribus nostris regibus Aragonum ad nostram meram et liberam voluntatem insaculationem personarum, tam ad officia deputatorum et auditorum quam ad alia quaecumque, quae per nominationem dictorum deputatorum sive consistorii domus Deputationis, quomodo libet provisa aut providenda erant, tam perpetua quam temporalia, sicut et quemadmodum reservatum et declaratum existit per don Joannem ab Austria, filium nostrum, omnium armorum maritimorum nostrorum gubernatorem, locumtenentem et capitaneum generalem nostrum in dictis Principatu et comitatibus, in juramento per eum prestito in dictorum onerum primo ingressu die 15 februarii anni praeteriti 1653, ordinem nostrum die vigesimi octavi januarii eiusdem anni insequendo. Postea vero ad supplicationem dilecti et fidelis nostri Alexandri Ros, decani sancta ecclesiae // 17/2r // Dertusaensis et syndici ad nos per praefatos deputatos missi, decrevimus concedere et declarare absque tamen praejuditio praechalendatae reservationis nostra, cum regia epistola praefato don Joanni ab Austria, filio nostro, die undecima julii praedicti anni 1653 expedita, quo ad officia vocata de justitia et que dicuntur venalia, que omnia que huius qualitatis fuere vendita ante praedictas conmotiones suum debitum sortirentur effectum modo et forma, quibus antea consuetum erat, et in casu devolutionis ad Deputationem causa mortis ab intestato illorum possessorum in hoc observaretur modus et forma inferius declaranda, quo ad officia vocata de gratia et quod deputati possent et valerent approbare personas in quos possessores dictorum officiorum illa transferunt aut renuntiant, et cum hoc tantummodo obtineant successores in dictis officiis possessionem praecedente, tamen approbatione nostra aut locumtenentis et capitanei generalis nostri in eodem Principatu, sed tamen quo ad officia vendita tempore et durantibus praefatis commotionibus per deputatos praesentis et transacti temporis, reservavimus nobis resolutionem ad maturius acordum; quo ad officia vero vocata de gratia, decrevimus prout declaratum extitit in praechalendata epistola diei undecimi julii, quod de omnibus illis fieret insaculatio personarum usque ad numerum nobis benevisum in una quaque bursa eorum tempore quo fieret inseculatio officiorum deputatorum, et ex dictis bursis fierit extractio praecedentibus vero propositionibus personarum per dictum don Joannem, filium nostrum, ad nos faciendis, ad unum quodque praedictorum officiorum qualitatis praedictae, et simili modo faciendum esse, quo ad officia vocata de justitia, superius narrata, et quod ad insaculationem praedictorum officiorum, tam deputatorum quam aliorum superius expraessorum, que per sortem extrahi, decrevimus, reservavimus facultatem nominandi personas nobis benevisas et, similiter, decrevimus // 17/2v // non admittendas esse neque inseculandas in bursis, alias personas nisi illas tantum per nos eligendas, et quas insaculari juberemus que tantummodo habeant ius ad concrittendum in dictis bursis et officiis dummodo per nos privatae,

ab eis non fuerint sicut et quemadmodum concessum et reservatum per nos existit in insaculationibus officiorum gubernii nostrae civitatis Barcinone. Et quia postea super his etiam supplicatum nobis, fuit per dictum decanum Alexandrum Ros, nomine dictorum deputatorum, pro majori praemissorum declaratione, quod in officiis vocatis de justitia et que venalia dicuntur domus Generalitatis, si possessor alicuius illorum e vivis migraret antequam et interim, quod expedietur approbatio personae per eum nominatae et propositae, in hoc casu procurator aut heres vita functi habeant eandem facultatem nominandi, unam aut plures personam et personas succesive, usque ad approbationem alicuius earum per nostrum locumtenentem et capitaneum generaliem faciendam, prout ante fieri solitum erat in approbatione deputatorum, secundum capitula Curiae et usus domus Generalitatis et similiterque approbatio supradicta, in casu vacationis dicti locumtenentis et capitanei generalis, fiat per gerentem vices nostri generalis gubernatoris aut per personam que praeerit in Regia nostra Audiencia, et que expediatur per secretarium et non per Cancelleriam, ad excusandos sumptus praedictis personis super quibus decrevimus declarare, prout cum praesenti declaramus absque vero praejuditio reservationis nobis per dictum don Joannem, filium nostrum, ut supra factae et concessionis et declarationis nostrae in praechalendata epistola diei undecimi julii praenarratae. Quo ad translationem facultatis ad heredem aut // 17/3r // procuratorem vita functi, quod fiat et observetur idem quod observatum antea fuerit per dictos deputatos, scilicet, que si reservabatur heredi aut procuratori dicti vita functi faculta supradicta, et eius procuratoris aut heredis nominatio debitum sortebatur effectum, hoc in casu idem exinde observetur et observari volumus et jubemus, et non aliter nec alio modo, quod que expeditio dictae approbationis per nostrum locumtenentem et capitaneum generalem faciendae, in casu translationis sive dispositionis dicti muneris praedicto nostro locumtenente defficiente, fieri possit per gerentem vices nostri generalis gubernatoris aut eum, qui tunc praeerit in nostra Regia Audientia, et expediri debeat per secretarium tantum non vero per Cancelleriam nostram nec illis juribus exactio. Similiterque supplicatum fuit per dictum decanum, nomine dictorum deputatorum, quo ad officia vocata de gratia, quod solummodo fieret insaculatio illorum que commoda et decentia fuerint personis stamentorum ecclesiastici, militaris et regalis, concedendo praefatis deputatis facultatem nominandi personas ad reliqua officia menima, quemadmodum illam antea habebant et tenebant, tam intus civitatem Barchinone quam extra eam, into dicto Principatu et comitatibus, super quibus decrevimus declarare, prout cum presenti declaramus, quod praedicta officia que vocantur de gratia quecumque sint, tam intus dictam civitatem Barcinone quam extra eam, in omni Principatu et comitatibus, provideri debeant non per deputatos quemadmodum supplicatum est, sed per medium insaculationis prout declaratum superius existis, aut per nominationem nostram respectu illorum officiorum, de quibus bursae factae non fuerint ad libitum voluntatis nostrae modo et forma nobis postea benvisis et declarandis, ad quem effectum facultatem nobis eum praesenti reservamus et reservatam haberi volumus et jubemus. Cum his igitur reservationibus et de- // 17/3v // clarationibus et non sine eis aliter nec alio modo volumus et expresse decernimus et declaramus, quod huiusmodi nostra regiae confirmatio seu potius nova concessio sit et esse debeat praefata domui Deputationis et Generalitatis ac principatui nostro Cathaloniae et singularibus civitatibus oppidis, villis et universitatibus illius singulisque personis stabilis, realis, valida atque firma nullumque in juditio aut extra sentiat dubietatis objectum, defectum incommodum aut noxae, cujuslibet alterius detrimentum sed in suo semper robore et firmitate persistat, don Joanni ab Austria, propterea filio nostro, omnium armorum nostrorum gubernatori, locumtenenti et capitaneo generali nostro, venerabili nobilibus magnificus dilectisque consiliariis et fidelibus nostris cancellario regenti Cancellariam et doctoribus nostrae Regia Audientiae, gerentibus que vices nostri generalis gubernatoris, magistro rationali, bajulo generali, ac regenti nostram Regiam Thesaurariam, advocatis et procuratoribus fiscalibus et patrimonialibus, vicariis, bajulis, subvicariis, subbajulis, alguasiriis, virgariis et portariis caeterisque demum universis et singulis officialibus ac subditis nostris majoribus et minoribus in praedictis nostris Principatu et comitatibus constitutis et constituendis dictorumque officialium loca tenentibus seu officia ipsa regentibus et subrogatis praesentibus et futuris ad incursum nostrae regiae indignationis et irae paenequae florenorum auri Aragonum mille nostris regiis inferendorum et rariis dicimus praecipimus et jubemus, quatenus huiusmodi nostram regiam confirmationem et novam concessionem cum reservationibus tamen et declarationibus in praesenti nostra charta expraessis et declaratis praedicte domui Generalitatis, et principatu Cathaloniae ac singularibus // 17/4r // civitatibus, villis, locis et universitatibus illius singulisque personis habeant, teneant et observent tenerique et inviolabiliter observari faciant per quoscunque contrarium nullatenus tentaturi ratione aliqua sive causa. Si dictus filius noster nobis morem genere caetero vero officiales nostri praedicti gratiam nostram chartam habent ac praeter irae et indignationis nostrae incursum paenam praeappositam cupiunt evitare, in cuius rei testimonum presentem

fieri jussimus nostro regio communi sigillo impendenti munitam. Dattum in oppido nostro Matriti die decimanona mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto regnorumque nostrorum trigesimo quarto. Yo el rey.

Vidit don Cristoforus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Albatera et pro conservatore generali. Vidit don Georgius de Castellvi. Vidit don Petrus Villacampa, regens. Vidit don Paschalis, regens. Vidit don Didacus da Sada, pro conservatore generali.

Dominus rex mandavit mihi don Didaco de Sada; visa per don Cristophorum Crespi, vicecancellarius; comitem de Albatera; et pro generali thesaurario Villacampa; regentem Cancellariam don Georgius de Castellvi; don Paschalem etiam regentem Cancelleriam; et me pro conservatore generali.

Vuestra magestad hase merced y concede a la Generalidad y principado de Cathaluña todos los privilegios, prerogativas y preeminencias que le estavan concedidas por vuestra magestad y los señores reyes sus progenitores, y de que estava en uso y posessión el año de 1640, con las reservas y declaraciones aquí expressadas.

Iussu dominorum de Regio Consilio expediaturii et nunc presens privilegium et postea providebitur super iure sigilli consultado.

Villanueva, locumtenentis in officio protonotarii, loco sigilli +.

18/1r 10 maig. A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del principat de Catalunya diuen, y humilment suppliquen a vostra altesa, que en conformitat de un real orde tingué vostra altesa, ab carta de sa magestat, que Déu guarde, dels 11 de juliol pròxim passat, del qual fonc servit vostra altesa manar fer-ne sabedors als deputats y oïdors de comptes que llavors se trobaven de dit Principat, pogueren proposar a sa magestat y posar en terna personas idòneas per a obtenir alguns dels officis de la Deputació, que aleshores se trobaven vacants, y de aquellas fes sa magestat sa elecció en la concessió y gràcia de dits officis, respectivament, com foren lo offici de assessor, per al qual feta la terna per dits deputats, fonc provehit lo doctor misser Baptista Rufach, lo offici de scrivent de racional, del qual fonc provehit per sa magestat Bernat Ferrer, y lo offici de verguer del consistori, del qual fonc provehit Joseph Cortès, y lo offici de síndich, del qual a petició de dits deputats fonc provehit per sa magestat[a] Joan[b] Pau de Llosellas[c], sia del servey de vostra altesa; y en conformitat del susdit intercedor ab sa magestat, puguen dits deputats y oïdors de comptes proposar a sa magestat per al offici de regent los comptes de dita Deputació, que vaca al present per mort de Juseph Miquel Quintana, las personas de tots los sis consistorials, y que sa magestat fassa gràcia y mercè a un de dits consistorials del dit offici de regent los comptes. E així mateix suppliquen a vostra altesa sia de son servey manar fer gràcia de la provissió // 18/1v // del *ínterim* de dit offici, en favor de un de dits consistorials, a vostra altesa ben vist, representant a vostra altesa, que dits deputats y oïdors de comptes, que la present se troben, y cada un en particular, confiats de la honrra y mercè que sa magestat fonc servit fer-los, aprés de les turbacions, en approbar-los y tenir-los per bons y fels vassalls, per a concórrer y exercir los officis ocupen, que és lo major blasó poden tenir en tots temps, speren y confian alcançar esta mercè de la real mà de vostra altesa y no ser menys dichosos, no mereixedors que los consistorials parats, que dits supplicants ho rebran a singular gràcia y favor.

18/2r B.

A[d] los venerables, noble y amados los diputados de la Generalidad de nuestro principado de Cathalunya.

El rey.

Dipputados, he reçibido vuestra carta de 11 del passado, en que mostráys el reconocimiento devido y que os assiste a la merçed que he hecho a essa Generalidad y Principado, de confirmarle sus privilegios. Que todo lo motivó el amor que os tengo y el desseo de favoreçeros en lo que fuere de vuestro maior beneficio, como lo experimentaréys, y espero que havéis de corresponder a ello con la fineza que me assigura vuestro affecto y obligación, en quanto se offreçiere de mi serviçio. Dada en Aranjuez, a XXX de abril MDCLIV. Yo, el rey.

a. ambaixada intercalada entre els folis 17v-18r del trienni 1654-1656.

a. a continuació ratllat, Pere.
b. Joan, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, fill del deputat militar passat.
d. carta reial intercalada entre els folis 17v-18r del trienni 1654-1656.

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera.

19/1r A.

Sereníssim[a] senyor.

En lo capítol 8 del nou redrés de les Corts del any 1599, està statuhit y ordenat que als 15 del mes de maig, lo primer y segon any del trienni dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, se fassa la insiculació dels llochs que·s trobaran aleshores vagar de deputats y oÿdors de comptes, lo qual capítol ha estat en uniforme y viril observansa fins al temps present, en virtut del qual, en lo die de 15 del corrent mes de maig, se ha de fer la inseculació dels llochs vaccants infrascrits, per als quals los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya proposan a vostra altesa:

Deputats militars de la vegueria de Montblanch: per mort de mossèn Ramon de Lorach, se proposa mossèn Anthoni Potau, qui està inseculat en oÿdor militar per la mateixa vegueria.

Oÿdors militars de la vegueria de Gerona y sotsvegueria de Besalú: per mort de mossèn Joan Gorgot, se proposa mossèn Francesch de Sunyer.

Oÿdors militars de la vegueria de Cervera: per mort de mossèn Joan Olmera y Puigpardines, per no trobar-se subjecte, no·s proposa persona alguna.

Deputats reals de la vila de Perpinyà: per un lloch vacant de deputat real de la vila de Perpinyà, se proposa mossèn Gaspar A(r)nau Bosch, burgès de dita vila.

19/1v Oÿdors reals de la vila de Perpinyà: per quatre llochs vacants de oÿdors reals de dita vila, per no trobar-se subjectes, no·s proposan personas algunas.

Oÿdors reals de la ciutat de Gerona: per tres llochs vacants de oÿdors reals de la ciutat de Gerona, se proposan mossèn Gabriel Masdeu, mossèn Francisco Prats y mossèn Narcís Camps.

Oÿdors militars de la vegueria de Monblanch: per lloch de oÿdor militar proposat, per muntar a deputat Antoni Potau, se proposa mossèn Joan Potau, son fill.

Suplican per tant a vostra altesa sia de son real servey condecendir en la proposició de dits llochs per lo die prefigit, en observança del dit capítol 8, que·u rebran a singular mercè de vostra altesa.

Embaxada per fra don Luÿs de Pons, del orde de Sanct Benet, dispenser major del monestir de Ripoll y elet almoyner don Federich Bosch y de Sanctvicens, y mossèn Ignasi Prats, ciutadà de Gerona.

19/2r Presentada als senyors visitadors, divendres, a 15 de maig 1654, lo scrivà major y lo síndich. Enviat per part dels senyors deputats als senyors visitadors. B.

Molt[a] il·lustre senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, en observança del capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, acudirian a girar lo cumpliment de las quatre mília lliures, que vostra senyoria demana al regent los comptes de la praesent casa, si las necessitats prasents en què·s troba donavan lloc, conforme desijan acudir a dita obligació, però representan a vostra senyoria que assí propris y als officials de la[b] casa, són degudas las terssas caygudas en lo mes de mars proppassat, lurs estrenas o porcions de la habilitació y extracció de deputats de la festa de sanct Jordi, y de dos extraccions de visitadors; y axí mateix són degudas las terssas als senyors de la Real Audiència y demés officials reals, sens que, per satisfer a tant praecisas y degudas obligacions, se troben ab pecúnias del General per estar aquell del tot exaust, per faltar llos arrendaments de las bollas de Perpinyà, Gerona[c], Manresa, Lleyda[d], Berga, Bagà, Ripoll y Sanct Joan Sesbadessas[e], las quals és per lo contagi o per incursions del enemic respectivament són estadas renunciadas, essent veritat que de dret de General se troba molt poca cosa per la falta del commers en què·s troba lo praesent Principat. Per las quals causas, se troban vuy de tot impossibilitats de acudir, per[f] ara, a vostra senyoria, ab lo reliquo de ditas quatre mília lliures, estant la qual impossibilitat,

a. ambaixada intercalada entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.

a. ambaixada intercalada entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, praesent.
c. a continuació ratllat, Vic, Figueres.
d. Lleyda ... Casbadessas, *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat, Olot y moltas altres.
f. per ara, *interlineat al marge esquerre.*

cessa[a] semblantment per ara la obligació de dit capítol. Ab tot, perquè vostra senyoria puga continuar los affers de la visita, després de haver fetas totas las diligències possibles per a dit effecte, sols podan acudir per ara a vostra senyoria ab la quantitat de sinc-centes lliures, las quals giraran al regent los comptes, a disposició de vostra senyoria, offerint-se que tinrran molt devant los ulls acudir ab[b] diligència a vostra senyoria, ab las quantitats en què las[c] urgents necessitats de la praesent casa donaran lloc, observant la justícia distributiva en ditas necessitats[d] de la satisfacció dels salaris desobre specificats, los quals concorren igualment en lo exercici y administració de las cosas de la Generalitat, sperant que vostra senyoria, en consideració de las sobreditas causas tant justificadas, tinrrà a bé de conformar-sse ab la possibilitat de la casa.

19/3r Per don Francisco Taquí, procurador fiscal de la visita del General, a 6 de maig 1654. Altre paper enviat per los senyors visitadors als senyors deputats. C.

Molt[e] il·lustres senyors.

Per disposició del capítol primer, número 14 del nou redrés del General, fet en las Corts del any 1599, està statuït que vostra senyoria hage de girar de las pecúnias del General al regent los comptes, las quantitats que per fer-se dita visita ordenaran los visitadors o la major part d'ells, los quals, dit regent los comptes hage de gastar, ab solas pòlissas firmades per los tres visitadors que faran los processos. En virtut de la qual disposició, lo dia de 27 del mes proppassat de abril, fonch feta deliberació per los visitadors novament extrets, que fossen girades per vostra senyoria, per los afers de la corrent visita, 4000 lliures, la qual fonch notificada a vostra senyoria per lo secretari y fiscal de la visita. Encontinent, y després ensà, per no haver acudit los demés dias y, últimament, per medi dels assessor y advocat fiscal de la visita, donant rahó a vostra senyoria com estava la visita parada per falta de pecúnias, y per dita visita, per passar lo temps oportuno en què se han de fer los gastos, de enviar sis porters nomenats per las veredas de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya y altres necessaris en lo principi de la visita, y tant solament són estades girades per vostra senyoria, al dit regent los comptes, per lo dit effecte, 1000 lliures, les quals no són sufficients per los dits gastos en dit principi de visita, desijant per ço, los dits visitadors, cumplir a sa obligació, y que lo dit capítol sie observat, y los affers de dita visita no patescan detriment algú, y conste de las degudas diligències per sa part. A vostra senyoria suplica, y ab la deguda urbanitat interpel·la, que encontinent gire las restants 3000 lliures a compliment de dita deliberació al regent los comptes, altrament sertifica a vostra senyoria que prossehiran, ab los deguts térmens de justícia, los dits visitadors, y que al peu de la present sie tocada la obblata per continuar en lo dietari de dita visita. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera.*

Ripoll, fisci advocatus visitae.[a]

a. *a continuació ratllat,* la obl.
b. ab diligència, *interlineat.*
c. *a continuació ratllat,* necessitats.
d. *a continuació ratllat,* en particular.
e. *paper intercalat entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.*

19/4r Per don Francisco Taquí, procurador fiscal de la visita del General, a 9 de maig 1654. Altre paper enviat per dits senyors visitadors als senyors deputats. D.

Molt[b] il·lustres senyors.

Ab scriptura eo suplicació als 6 del corrent mes ha vostra senyoria presentada, los visitadors novament extrets representaren ha vostra senyoria lo disposat en lo capítol primer, número 14, del nou redrés del General, fet en las Corts del any 1599, y que, en virtut de la dita disposició, fonch feta per dits visitadors als 27 del mes passat, deliberació que fossen girades per vostra senyoria, per los affers de la present visita, quatre mília lliuras, notificant, encontinent, per lo secretari y fiscal de la visita a vostra senyoria, dita deliberació; representat a vostra senyoria també, ab dita supplicació, com stave la visita parada per falta de pecúnias, y per ara de ditas quatre mília lliuras deliberades, en molt gran dany de dita visita, per las rahons en dita supplicació expressades, no essent sufficients las mil lliuras que vostra senyoria se serví girar al regent los comptes, per los gastos molts y differents que en lo principi de dita visita se offereixen, suplicant y ab la deguda urbanitat interpel·lant a vostra senyoria, que encontinent giràs las restants tres mília lliuras a cumpliment de la sobredita deliberació al regent los comptes. Y com fins vuy vostra senyoria no hage girades al dit regent los comptes las ditas restants tres mília lliuras, y la present visita stigue parada per no poder fer las diligències degudas y necessàrias per a la pro-

a. *a continuació ratllat,* oblata in concistorio, et cetera. Die VI maii MDCLIIII. Costam, scriba majore Generalis Cathaloniae.
b. *paper intercalat entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.*

sequució de aquella, per falta de diner, lo que ha de venir ha resultar en gran dany de la Generalitat, per so, desitjant los dits visitadors cumplir ha sa obligació y que los affers de la dita visita no patescan detriment algú, y conste de las degudes diligències per sa part, ha vostra senyoria supplican, y altre vegada ab la deguda urbanitat interpel·lan, que encontinent giren las restants tres mília lliuras, a cumpliment de dita deliberació, e si acàs és falta de pecúnia del General, manen ab tota diligència y effecte al exactor, que prompta y rigurosament execute los debitors del General, y essent negligent, o no·y darà aquell recapte, o endressa que·s pertanyerà, execute vostra senyoria la pena imposada per lo capítol 4, número 3, de las Corts del any 1452, en lo llibre dels 4 Senyals col·locat, foli 298; y axí bé, als sobrecullidors de llevant y ponent, com arriben, consignen la quantitat de tres mília lliuras y restants ha cumpliment de las quatre mil deliberades al regent los comptes, per los affers //19/4v// de dita visita, stant en lo demés en dita scriptura contengut; y que al peu de la present sie tocada la oblata per continuar en lo dietari de dita visita. Lo offici, etcètera. *Altissimus, et cetera.*

Ripoll, fisci advocatus visitae[a].

19/5r Per don Francisco Taquí, procurador fiscal visita del General, a 12 de maig 1654. Altre paper enviat de dits senyors visitadors als senyors deputats. E.

Molt[b] il·lustres senyors.

Ab las dos scripturas, ha vostra senyoria presentades als 6 y als 9 dies del corrent mes, han representat a vostra senyoria, los molt il·lustres senyors visitadors, la falta de pecúnies del General per a continuar los affers de la visita comensada, que no podie passar avant per rahó de aquella, y no haver vostra senyoria deliberat, que fossen girades, de las quatre mília lliures deliberades a 27 de abril mes proppassat, sinó mil lliures, com més llargament en ditas scripturas y notificacions fetas, de dita deliberació, està contengut, a las quals se fa relació. E com fins lo die y horas presents no sie estat vostra senyoria servit respòndrer cosa alguna, ni deliberar que las tres mília liures restants de la sobredita deliberació, sien girades al magnífich regent los comptes, y lo dit dany, de die en die se vage augmentant, per no poder fer las degudas diligènsies en inquirir faltas dels ofisials visitadós, ni las degudas prevencions precisas y necessàries, sens llibertat de gastar dites tres mília lliures, y las que de aquí al devant seran deliberades, per la tardansa de deliberació de vostra senyoria, per tant y altrament, per tercera y última notificació, representan los molt il·lustres senyors visitadors a vostra senyoria, la matexa deliberació de quatre mília lliures. Y ditas scripturas y notificacions, de aquells fetas, a effecte que, encontinent y sens mora ni tardanasa alguna, mane deliberar que sien girades al magnífich regent los comptes las ditas restants tres mília lliures, per ara, y las que per avant se deliberaran, altrament, certifiquen a vostra senyoria, que possehiran a la deguda execució del capítol primer del nou redrés de las Corts del any 1599, stil, ús y observansa de aquell, contra tots y qualsevols ofisials del General, com millor de justícia serà trobat fahedor fins a conseguir lo dit effecte[a].

19/6r F.

Il·lustres[b] senyors.

La de vostra senyoria de 5 del corrent he rebut, ab la qual se ha servit donar-me avís de haverme tocat la sort de visitador per lo bras ecclesiàstich, de què he quedat ab lo degut contentó, y fóra molt major si·m trobara en estat de poder servir a vostra senyoria en eyxa ciutat, no sols en les obligacions me tocarien per rahó de dit offici, però en tot lo demés se serviria manar-me. Però la indisposició que pateyxo és tal, que no·m dóna lloch per a poder complir mon desig. Ha sols quinse dies que estava en esta ciutat, y al partir de la de Tarragona, fonch sobre estar sagnat, y vuy me trobe de manera que no me és posible posar-me en camí ni podria de molts dies, conforme pronostiquen los metjes assisteyxen a ma curasió. Y ayxí supplico a vostra senyoria me tinga per escusat, y que en lloch meu se'n sorteje altre per a què supplesca mes faltes, que voldrà Nostre Senyor que en altra occasió puga lograr los desigs tinch de servir a vostra senyoria, a qui Nostre Senyor guarde y prospere. Tortosa, y maig 10 de 1654. Beso la mà de vostra senyoria, son menor capellà. Don Juseph de Fuentes.

Als il·lustres senyors, los deputats del General del principat de Cathalunya.

a. a continuació ratllat, oblata VIIII in consistorio maii MDCLIIII. Costa, scriba majoris Generalis Cathaloniae.
b. paper intercalat entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.

a. a continuació ratllat, oblata XII maii MDCLIII, in consistorio et cetera. Costa, scriba majoris Generalis Cathaloniae.
b. renunciació intercalada entre els folis 18v-19r del trienni 1654-1656.

25/1r A.

Havent-se[a] demanat a vostra senyoria, per orde de sa alteza y Real Consell, lo memorial de tots los officis del General de justícia que·s diuen vendibles, que se són provehits durant lo temps de las alteracions, ab specificació de les personas que·ls posseheixen y del temps de quals deputats foren provehits, sols se ha donat dels officis són en les cases de Diputació, General, Bolla y portals de la present ciutat de Barcelona, y falten los officis vendibles de fora Barcelona. Y me ha manat sa alteza y Real Consell los torne a demanar a vostra senyoria, per a què luego se entreguen al noble regent la Real Cancelleria, juntament ab altre memorial de tots los officis de gràcia que se han provehits, després de reduïda la present ciutat a la obediència de sa magestat, tant dins com fora de aquella.

Dilluns, a 8 juny 1654. Miquel Gràcia, scribà de manament.

26/1r A.

Memorial[b] de les licències concedidas per los deputats del General de Cathalunya, per servir los officis baix mensionats, fins a tant sien aquells provehits en proprietat, y per què no reste lo General sens servitut en la exacció dels drets.

Primo, a 19 de febrer 1653 a Pere Pla, droguer, per servir lo offici de droguer y serer de la casa de la Deputació; ítem a Jaume Major y Sala a 21 de abril 1653, lo offici de tauler de la vila de Canet de Mar; ítem a 14 de maig de dit any, al doctor misser Joseph de Sabata, per servir lo offici de assessor de la col·lecta de Leyda, per lo resíduo del trienni 1650; ítem a 27 de juny de dit any a Ramon Vellet, droguer, per servir lo offici de altre dels taulers de la ciutat de Leyda; ítem dit die a Joan Pau Padrós, per servir lo offici de tauler de la vila de Pons; //26/2r// a 21 de juliol 1653 los senyors deputats concediren llicència a Jaume Carreras, corredor de coll, per a servir una de las nou trompetas del General, en lloch de la una de las dos que de present vaga; a 29 de juliol 1653 dits senyors deputats concediren llicència a Joan Pau Dalmau, corredor de coll, per a servir una de las ditas nou trompetes del General, que de present vaga; a 30 de juliol 1653 dits senyors deputats concediren llicència al doctor Guillem Soler, per a exercir lo ofici de tauler y receptor del General de una taula del General de la vila de Viella, de la col·lecta de la Vall de Aran, per ara y fins a tant que dit ofici sia provehit en proprietat, conforme la reserva de sa magestat, que Déu guarde; dit dia concediren semblant llicència en la forma propdita a mossèn Domingo Llombardo, donsell, per a exercir lo ofici de tauler de una taula del General en la vila de Vilaller, de la col·lecta de Tremp y Pallars; dit dia concediren semblant llicència en la forma sobredita a Pere Sansa, per a exercir lo ofici de tauler de una taula del General en lo lloch de Sanet, de la col·lecta de Tremp y Pallars; a 30 de agost 1653 concediren llicència a Jaume Nandí, per a servir lo ofici de procurador fiscal de la Deputació local de la vila y col·lecta de Puigcerdà, que vaga per mort de Francesch Nandí, per ara y fins a tant que dit ofici sia provehit en proprietat; dit dia concediren llicència a misser Joan Baptista Moret, per a //26/2v// servir lo ofici de la Deputació local de Gerona y sa col·lecta, que vaca per mort de misser Francesch Llombart, per ara y fins a tant que dit ofici sia provehit en proprietat; a 4 de setembre 1653 concediren llicència la doctor Carlos Costapera, servir lo ofici de síndich del General, que vaca per mort de mossèn Agustí Dalmau, per ara y fins a tant dit ofici sia provehit en proprietat; a 10 de setembre 1653 concediren semblant llicència a Miquel Espanya, per a servir lo ofici de tauler del General en la vila de Viella, col·lecta de la Vall de Aran, que vaga per mort de misser Blasi Dehó, per ara y fins que dit ofici sia provehit en proprietat; a 11 de setembre 1653 concediren llicència a Barthomeu Vicens, notari per a servir lo ofici de notari y scrivà del General de la ciutat de Gerona, lo qual vaca per mort de Miquel Mascort, notari de Gerona, per ara y fins a tant que dit ofici sia provehit en proprietat; a 13 de setembre 1653 concediren llicència a Joseph Guitart, per servir lo ofici de tauler del General de la vila de Tarrassa, que vaca per mort de Joseph Bugunyà; a 26 de setembre 1653 concediren llicència a Gabriel Perles, per servir lo ofici de tauler del General en la vila de Oliana, col·lecta de Balaguer, per ara y fins a tant que dit ofici sia provehit en proprietat; a 2 de octubre 1653 concediren llicència dits senyors deputats a Jacinto Gilabert, per a servir lo ofici de tauler del General de la vila de Figueres, que vaca per ésser-se'n passat al enemich Jaume Bosch, qui obtenia aquell; //26/3r// a 4 de

a. carta intercalada entre els folis 24v-25r del trienni 1654-1656.
b. memorial intercalat entre els folis 25v-26r del trienni 1654-1656.

noembre 1653 concediren llicència a misser Balthezar Agospí, per a servir lo ofici de scrivent del racional de la casa de la Deputació, per lo interim y a fins que dit ofici fos provehit en proprietat; a 5 de desembre 1653 concediren llicència dits senyors deputats a Pere Garau, per a exercir lo ofici de tauler del General de la vila de Sanct Pere Pescador, que vaca per mort de Jaume Ferrer, per ara y fins a tant dit ofici sia provehit en proprietat; dit dia semblant llicència concedida a Joan Marquès, per a servir lo ofici de tauler del General de Palafrugell; a 14 de janer 1654 semblant llicència a Pere Gallart, de Palamós, per a servir lo ofici de tauler del General de dita vila; a 16 de janer 1654 llicència a Armengol Vicens, notari, per a servir lo ofici de notari y scrivà de la Deputació local en la collecta de la Seu de Urgell y Castellbò; dit dia a Joseph Torrada, per a servir lo ofici de sobrecullidor de las taulas foranas de la col·lecta de Tortosa; a 11 febrer 1654 al canonge Antoni Sala, de Vich, per a exercir lo ofici de deputat local de la ciutat y col·lecta de Vich; dit dia a misser Joan Baptista Bergadà, per a exercir lo ofici de acessor de la Deputació local de Vich; a 20 de febrer 1654 a mossèn Anthoni Salla, de Lleyda, per a servir lo ofici de deputat local de Lleyda; dit dia a misser Melchior Vallès, per a servir lo ofici de acessor de la Deputació local de Lleyda; a 31 de mars a mossèn Genís Vidal de Roda, per a servir lo ofici de deputat local de la col·lecta de Puigcerdà; al primer de abril a Antoni Casas, per servir lo ofici de guarda // 26/3v // ordinària de la Seu de Urgell y sa col·lecta; dit dia a Bernat Esteve, per a servir lo ofici de tauler de la vila de Palamós; dit dia a mossèn Ramon Serra, prevere, per a servir lo ofici de deputat local de Berga y sa col·lecta; dit dia a Jacinto Miret de Tarragona, per a servir lo ofici de receptor de la taula de Tarragona durant la absència de Francesch Vadiella y Roger, qui obté aquell, y a fins que torne a residir ab sa família en Tarragona; ítem dit dia a Francesch Carrera, per a servir lo ofici de deputat local de Castellbò; ítem dit dia a don Francisco de Montserrat y Vives, per a servir lo ofici de deputat local de Tarragona; ítem dit dia al doctor Salvi Estanyol, balle, canonge de la Seu de Gerona, per a servir lo ofici de deputat local de Gerona; ítem dit dia al canonge T. Manyer, per servir lo ofici de deputat local de Perpinyà; ítem dit dia a Pau Martí, burgès, per servir lo ofici de deputat local de Vilafranca de Panadès; ítem dit dia a Francesch Aloy de Vilamitjana, per servir lo ofici de deputat local de Tremp y Pallàs; ítem dit dia a don Rafel Moro, per servir lo ofici de deputat local de Cervera; ítem dit dia a Domingo Monjo, per servir lo ofici de deputat local de Manresa; ítem dit dia a Salvador Delfau, per servir lo ofici de deputat local de Vilafranca de Conflent; ítem dit dia a Joseph* Ademà, per a servir lo ofici de deputat local de la Vall de Aran; ítem dit dia mossèn Francesch Alaix, per servir lo ofici de deputat local de Tortosa; // 26/4r // ítem dit dia a Pere Mir y Huguet, per servir lo ofici de deputat local de la Seu de Urgell; ítem dit dia a Joan Brell, negociant, per a servir lo ofici de tauler de Llansà; ítem dit dia a Thomàs Ferrer, per servir lo ofici de guarda ordinària de Cervera; ítem dit dia a Joseph Montserrat, per servir lo ofici de tauler de Tarragona; ítem dit dia a Pedro Sansa, per servir lo ofici de tauler de Senet; ítem dit dia a Joseph Babot, per servir lo ofici de altre dels taulers de Tarragona.

Dels oficis forans n'i ha de vendibles.

Primo, un ofici de tauler que obté Joseph Cassany en la vila de Caldes de Monbuy, fou provehit a 14 de mars 1653; ítem altre tauler que obté Joseph Moner en la vila de Granollers, fonch provehit a 29 de mars 1653; ítem altre tauler que obté vuy Feliph Fàbregas en la ciutat de Lleyda, fou provehit a 31 de juliol 1647.

26/5r B.

Ha[a] singular dicha he tenido el haver sorteado en uno de los oficios de vissitadores de la Diputación deste Principado, pero mi poca salud y sobra de ocupaçiones no me dan lugar para que logre esa buena suerte. Y así vuestra señoría podrá proçeder a nueva estracción para dicho cargo, y a mi darme muchas ocasiones de servir a vuestra señoría, a quien guarde Nuestro Señor, con los aciertos que se nesçessita. Tarragona, 8 junio 1654. Beso al señor las manos. Su major servidor. Arzobispo de Tarragona.

A los señores diputados del General del principado de Cathaluña.

28/1r A.

Sereníssim[b] senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya diuen y repraesentan a vostra altesa, que tenen notísia que la magestat del rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit fer-los

* Joseph *interlineat, damunt de* Blasi *ratllat.*
a. renunciació intercalada entre els folis 25v-26r del trienni 1654-1656.
b. ambaixada intercalada entre els folis 27v-28r del trienni 1654-1656.

mercè de què anomenassen las personas de quiscú dels tres estaments respective, per als llocs vacants de deputats y oïdors de comptes, proposant aquellas a vostra altesa, a effecte de què obtingan la real approbació[a] per a dits llocs, com indican està contengut en la real carta que se entregà a vostra altesa, juntament ab la proposició de las personas contengudas en lo praesent memorial, per los llocs vacants[b] per la inseculació que se havia de fer als 15 de maig proppassat, en observança dels capítols y actes de Cort. Y no menos, repraesentan a vostra altesa, que en lloc de advocat fiscal del Consell Supremo de Aragó, ha acostumat lo rey, nostre senyor, per sa real clemència, fer gràcia y concedir a un natural del praesent Principat, alternativament ab los aragonesos y valencians, lo qual lloc, de 50 anys a esta part, no és estat provehit en favor de natural del praesent Principat, essent lo últim cathalà qui obtingué dit puesto don Salvador Fontanet, havent occupat aquell, consecutivament, tres naturals del regne de Aragó, que són don Miquel Castellot, don Diego Sierra y lo molt il·lustre don Miquel Pérez de Nueros, elet bisbe de Mallorca, antes de tots los quals, havia occupat aquell, per lo regne de València, don Lamberto Ortís. Per so, que dits diputats supplican a vostra altesa sie de son servey manar despatxar las approbacions de las personas proposadas per a dits llocs vacants, y intercedir ab sa magestat, sie de son real servey en la vacant del dit puesto de advocat fiscal, proveir un subjecte natural del praesent Principat, que ó regonexeran a singular gràcia y mercè de la mà de vostra altesa.

28/2r *Don[c] Juan de Austria, mi hijo, de mi consejo de estado, capitán general de todas mis armas marítimas, y mi lugarteniente y capitán general, en nombre del consistorio de la Diputación de esse Principado se me ha representado, que haviendo sido servido de confirmarle los privilegios, constituciones, actos de Corte y establimentos generales y particulares, y siendo uno dellos, que a los 15 de mayo, los dos primeros años del ingreso de sus officios, nombren los diputados y oydores personas en los lugares vacos, en cuya conformidad, y lo que dispone la cláusula, en que me reservé en dicho privilegio de confirmación, la insaculación de dichos officios, os ha propuesto, sugetos para dichos lugares vacos y para su devida execución y cumplimientos, os encargo que tengáys particular cuydado en remitir las dichas proposiciones, luego que los dipputados os la dieren, con lo que se os offreçióse y pareziere en cada uno de los sugetos que ellos propusieron, haziendo lo mismo vuestros succesores en essos cargos. Y esta orden se registrará en el libro de las Acordadas para que haya noticia della en lo de adelante. Nuestro Señor os guarde como desseo. Madrid, a VI de junio MDCLIV. Yo, el rey.*

Don Didacus de Sada, secretarius. Al señor don Juan.

28/3r B.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per als lochs vuy vaccants fins[b] a 15 de maig 1654, de deputats y oÿdors de comptes dels tres estaments, proposen a vostra altesa los subjectes contenguts en lo infrascrit memorial:

Oÿdors capitulars de Tarragona. Per lo lloch de oÿdor ecclesiàstich del Capítol de Tarragona, que vacca per mort de don Francisco de Moncada, al doctor Hierònym Soler, canonge de dita Iglésia. Estos[c] no són nomenats per ser morts després de 15 de maig.

Oÿdors capitulars de la Seu de Urgell. Per lo loch de oÿdor ecclesiàstich del Capítol de Urgell, que vacca per mort de don Luÿs Çabater, proposan al doctor don Jaume Copons, ardiaca y canonge de dita Iglésia. Estos[d] no són nomenats per ser morts després de 15 de maig.

Deputats militars de la vegueria de Montblanch. Per mort de mossèn Ramon de Lorach, se proposa mossèn Antoni Potau, qui està insiculat en oÿdor militar per la mateixa vegueria.

Oÿdors militars de la vegueria de Gerona y sotsvegueria de Besalú. Per mort de mossèn Joan Gorgot, se proposa a mossèn Francesch de Sunyer.

28/3v Oÿdors militars de la vegueria de Cervera. Per mort de mossèn Joan Olmera y Puigpardines, per no trobar-se subjecte, no·s proposa persona alguna.

Deputats reals de la ciutat de Tortosa. Per mort

a. approbació, *interlineat, damunt de* nominació *ratllat.*
b. *a continuació una línea ratllada.*
c. *carta reial intercalada entre els folis 27v-28r del trienni 1654-1656.*

a. *memorial intercalat entre els folis 27v-28r del trienni 1654-1656.*
b. fins a ... 1654, *interlineat.*
c. estos ... maig, *interlineat al marge esquerre.*
d. estos ... maig, *interlineat al marge esquerre.*

de mossèn Joseph Vidal, deputat real,[a] proposan a mossèn Joan Gabriel, vuy oÿdor real.

Ítem per mort de mossèn Bernadí Vicents Llop, vacca lo loch de deputat real de Tortosa, proposan a mossèn Joseph Pinyana, qui és insiculat en oÿdor real. Estos[b] no són nomenats per ser morts després de 15 de maig.

Oÿdors reals de la ciutat de Tortosa. Per haver proposat los deputats y oÿdors en deputat real a mossèn Joan Gabriel, qui és oÿdor real, proposan en son loch a mossèn Francesch Gil de Phederich, de la ciutat de Tortosa.

Ítem per haver proposat en deputat real a mossèn Joseph Pinyana, qui està insiculat en oÿdor, se proposa en son loch a mossèn Joseph Bertran, de Tortosa. Estos[c] no són nomenats per ser morts després de 15 de maig.

Deputats reals de la vila de Perpinyà. Per un loch vaccant de deputat real de la vila de Perpinyà, se proposa mossèn Gaspar Arnau Bosch, burgès de dita vila.

28/4r Oÿdors reals de la vila de Perpinyà. Per quatre lochs vaccants de oÿdors reals de dita vila, per no trobar-se subjectes, no·s proposan personas algunas.

Oÿdors reals de la ciutat de Gerona. Per tres lochs vaccants de oÿdors reals de la ciutat de Gerona, se proposen: mossèn Gabriel Masdeu, mossèn Francisco Prats y mossèn Narcís Camps.

Oÿdors militars de la vegueria de Montblanch. Per lo loch de oÿdor militar proposat per muntar a deputat Antoni Potau, se proposa mossèn Joan Potau, son fill.

30/1r 31 juliol 1654. A.

Die[d] *mercurii primo mensis julii anno a Nativitate Domini* MDCLIIII, *Barcinone.*

Los molt il·lustres y reverents senyors, lo doctor capiscol y canonge Miquel Joan Osona, de la sancta Yglésia de Barcelona, per lo stament ecclesiàstich; don Pau Planella y Talamanca, per lo stament militar; y lo doctor en medicina Hiacynto Andreu, per lo stament real, visitadors instructors de processos del General de Cathalunya, consistorialment convocats. Attenent sa senyoria que per poder continuar dita visita, tenen precisa necessitat de diner, per los molts y diversos gastos se oferexen cadaldia, per so, concordament, deliberaven, que de part de aquest consistori, sie representat als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del dit General de Cathalunya, sien ses senyories servits deliberar y manar girar de pecúnias del General al reverent mossèn Raphel Bonastre, prevere, comensal de Sancta Anna, regent los comptes de dit General, quatre mília lliures moneda Barcelonesa, per ara, y a bon compte dels gastos fahedors y demés coses convenients per la dita visita. Y perquè la dita deliberació tinga son degut effecte, sie notificada a dits senyors diputats per lo noble don Francisco Taquí y Sarroca, procurador fiscal de la present visita, lliurant-los còpia auctèntica de la present deliberació.

Don Pau de Planella y Talamanca, visitador. Lo capiscol y canonge Osona, visitador. Yo doctor Hyacintho Andreu, visitador. *Scriba majoris visitae Generalis Cathaloniae, Michael Serra, notarius Barcinonae.*

32/1r A.

Hallándose[a] *el enemigo sobre Villafranca de Conflent y deviéndose reçelar, que si no se consigue el socorro que he mandado introduçir en aquella villa, no sólo alcanzará el designio de apoderarse de ella, sino que pasará a maiores progresos, de que podrán resultar graves daños a la provincia, deseando yo atajarles, he resuelto salir en campaña. Y porque, para executarlo con la brevedad que se requiere, no me hallo con todos los medios necesarios, por no haver venido las asistençias de dinero vastantes, por causa de la dilación de la llegada de galiones, que ja no puede ser considerable, me ha pareçido insignuar al consistorio, que hará a su magestad un serviçio mui particular y grato en buscar una suma considerable de dinero por vía de préstamo o por donativo. Por que con este socorro, y el que ha hecho la çiudad de Barçelona, se podrá suplir mucha parte de lo que precisamente es menester, asegurándose de que en ninguna cosa podrá su magestad, en el estado presente, reçivir maior serviçio. Y con esta consideración, no dudo que, concurriendo tanta // 32/1v // fineça, en cada uno de los consistoriales, veré yo lo agrado mi deseo, y por este medio, adelantado el serviçio de su magestad y la maior seguridad de la provinçia,*

a. a continuació ratllat, per lo qual.
b. estos ... maig, *interlineat al marge esquerre.*
c. estos ... maig, *interlineat al marge esquerre.*
d. deliberació intercalada entre els folis 29v-30r del trienni 1654-1656.

a. carta intercalada entre els folis 31v-32r del trienni 1654-1656.

en que la Diputaçión, por su propia combeniençia es tan interesada. Palaçio 7 de julio 1654.

Nunca dudaré de que el consistorio, en esta ocasión, obrará con la fineza que acostumbra en servicio de su magestad, disponiendo con brevedad la partida que insinué esta mañana al diputado ecclesiástico, que con ello y 28 mil escudos, con que la ciudad me a ofreçido oy servir a su magestad, espero se podrá suplir mucho de lo que nos falta, y repito a el consistorio, quan particular servicio será esta, y el justo motivo que dará a su magestad con él, para que le honre y favorezca. Don Juan.

Al consistorio de la General Diputazión.

32/2r A.

A[a] los venerables, nobles y amados los dipputados de la Generalidad del nuestro principado de Cathalunya.

El rey

Diputados, en conformidad de lo dispuesto por los capítulos quinto y sexto que se conçedieron a esse nuestro Principado y condados, en las Cortes que se celebraron en el año 1599, en essa nuestra ciudad de Barcelona, sobre la visita que se ha de hazer de seis en seis años contra los ministros y officiales reales dellos, hemos nombrado para esta visita al noble, magnífico y amado consejero y regente, en este nuestro Consejo Supremo, don Pedro Villacampa y Pueyo. Y siendo en beneficio universal de la provincia, los effectos que han de resultar de dicha visita, espero que por vuestra parte le ayudaréis, assitiréis y advertiréis de todo lo que a este fin fuere conveniente, como os lo encargo, confiando de vuestro celo y atenciones a nuestro servicio y al beneficio común del Principado, que cumpliréis en esto con lo que estáis obligados, en que recurrimos muy accepto servicio de nosotros. Dada en Buenretiro, XII de maio MDCLIIII. Yo, el rey.

Don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit don Paschalis, regens. Vidit don Michaelis de Lenuza.

32/3r B.

A[b] los venerables, nobles y amados los dipputados de la Generalidad del nuestro principado de Cathalunya.

El rey.

Dipputados, haviendo entendido por vuestra carta de 30 de mayo y otra que don Juan, mi hijo, me scrive, la quexa en que está esse consistorio del doctor don Gerónymo Codina, de mi Real Audiencia, por lo que passó en querer que el sobrecollector Gerónymo Mayor y Sala le hiziese un papel de mil reales de plata, del dinero de la Generalidad, he sentido las çircunstançias y palabras que sobrevinieron en este caso; y aunque ha escrito al vic(e)canciller en satisfación dello, el doctor Codina, siendo mi voluntad que la tenga muy cumplida esse consistorio, de lo que huviere exccedido este ministro, y más quando yo me hallo con la que justamente me tenéys merecida, he mandado que el regente don Pedro Villacampa, que ya se hallará ahí, haga exacta averiguación de todo, sin dexarlo de la mano, para que, según lo que resultare y la calidad del caso, se haga con este ministro la demostraçión que mereçiese muy a satisfacçión vuestra, por lo que desseo que en esto y en todo lo que os tocare y se offreçiere, la tengáis de la disposiçión con que en todas occasiones me hallaréys para vuestra maior auctoridad y conveniençia, como lo entenderéys de don Juan que os dará esta. Dada en Madrid, a XXVI de junio MDCLIV. Yo, el rey.

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera. Vidit don Paschalis, regens. Vidit don Michaelis de Lanuza.

32/4r *Die 8 julii 1654.* B.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, acerca de la contrafacció instada per part del procurador fiscal del General, y de Ba(l)thazar Riba, mercader, ciutadà de Barcelona, per lo que succehí en casa del noble y magnífic don Joseph Andreu, doctor de la Real Audiència, a 20 de maig proppassat, que arribant allí dit Riba, en companyia de Jaume Sahonés, son procurador, ab lo tresllat de la causa vertent en dita Real Audiència, entre lo dit Riba de una, y don Ramon Xammar y lo procurador fiscal real de part altra, a causa de la manutenció en lo exercici del offici de mestre de la Seca real de la

a. carta reial intercalada entre els folis 31v-32r del trienni 1654-1656.
b. carta reial intercalada entre els folis 31v-32r del trienni 1654-1656.

a. vot intercalat entre els folis 31v-32r del trienni 1654-1656.

praesent ciutat, perquè dit noble relador provehís una scèdula, y continuàs dita causa, dit relador recusà provehir la scèdula, dient que·y havia carta de sa magestat, Déu lo guarde, ab què manava no·s passàs més avant en la dita causa. Vista la informació rebuda a instància dels sobredits y las deposicions dels testimonis ministrats; y attès que de las deposicions de dits testimonis consta de la dita resposta; y attès que per la constitució 6 de la magestat del rey don Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 2, col·locada sots lo títol «De diversos rescrits y enlongaments» y altres applicables, està prohibit lo concedir y atorgar guiatges, sobrecehiments, moratòrias, elongaments o altres impediments, per los quals las causas y plets pendents sien empatxats o differits, per ço y altrament, són de vot y parer que la dita resposta és contra la dita constitució, y que vostra senyoria pot y deu exir al reparo de dita contrafacció y contrafaccions, segons la obligació dels capítols de Cort y constitució «De la observança» y altres, en la forma acostumada. *Salvo, et cetera.*

Serra, assessor. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.

32/5r C.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuen que sa magestat, Déu lo guarde, fou servit concedir al consistori de dits deputats, que·s fessen les insiculacions per los llochs vacants de deputats y oÿdors, los dos primers anys de cada trienni a 15 de maig, en observança de las constitucions y capítols de Cort. Y havent dit consistori nomenat persones per los llochs vacants aquest any, en dit temps, se donà a vostra altesa la real carta que conté la voluntat de sa magestat y, juntament, memorial de las personas, per a què sa magestat fos servit aprovarlas, suplican y recordan de nou a vostra altesa, los dits deputats y oÿdors, dit negoci, per a què sia vostra altesa servit manar remètrer a sa magestat dit despaig, y en quant fos ja remès a Madrid, recordar-ho de nou, en observança de la voluntat de sa magestat y dels capítols de Cort, que dits deputats y oÿdors ho tindran a singulars favor y mercè de vostra altesa.

---

a. ambaixada intercalada entre els folis 31v-32r del trienni 1654-1656.

33/1r Dilluns, a 13 de juliol 1654. A.

Hiesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessor y advocat fiscal infrascrits, acerca de una apprehisió de dos saquets, en los quals ý havia 250 lliures ab reals catalans, que aportava lo patró Montserrat Goleron a la ciutat de Tortosa, feta dita apprehensió per lo capità que estava de guarda en lo portal de Mar, y vuy se troban en poder dels officials de la capitania general. Vist lo albarà de guia, fet y despatxat als quatre del corrent mes de juliol per Joseph Guinart; vista la pòlissa de carregament feta sots la mateixa jornada, fermada per Francesch Alòs, mercader, de voluntat de dit Golaron; vista la supplicació donada per Joseph Pinyana, mercader, ciutadà de Barcelona; vista la informació rebuda y vist lo que se havia de vèurer. Attès que de aquella, y de dits albarans de guia y pòlissa de carregament, consta ésser estada dita moneda legítimament despatxada; attès que en la constitució 1 y demés, del títol «De commersis y seguretat de camins», està concedit lo commers per mar y terra en qualsevols parts, tant dintra com ffora lo praesent Principat; attès que en lo capítol 40 del nou redrés de las Corts del any 1599, està permès tràurer monedas de Cathalunya pagant lo dret al General; attès majorment, que en lo nostre cas, no·s treya dita moneda fora Cathalunya, ans bé anava confirmada per a la ciutat de Tortosa. Per ço y altrament, són de parer que lo fet de dita apprehensió contravé a las constitucions generals y capítol de Cort referits, y que per ço deu exir vostra senyoria a dita contrafacció en la forma acostumada. *Salvo, et cetera.*

Serra, assessor. Pastor, fisci advocatus. Par, assessor.

33/2r Dimars, a 14 de juliol 1654 per medi de l'abat don Jaume Meca y Ramon Castelló y Joseph de Urrea. A.

Molt[b] il·lustre senyor. Per a expugnar al enemich, en sa invasió feta en les parts de Conflent, y evitar los progressos que en gravíssim dany y ruïna del Principat y comptats, podria resultar de la continuació de aquells, és estat servit sa altesa, lo sereníssim senyor don Juan, lloctinent y capità general, insinuar al consistori la resolució

a. vot intercalat entre els folis 32v-33r del trienni 1654-1656.
b. ambaixada intercalada entre els folis 32v-33r del trienni 1654-1656.

de exir en persona a campanya; y que no essent fins vuy arribades les assistències bastants de diner, per a dit fi, procurassen sercar una conciderable summa per a subvenir, en part, al negoci del socorro; del que resta lo consistori ab viu desconsuelo, per estar vuy tan exhausta la Generalitat, que és impossible offerir-se medi de pecúnies d'ella, per a tant deguda y praecisa ocasió en què consisteix la primera obligació, sia com per los accidents de pesta y guerra, apenas se cobre summa conciderable per a acudir als gastos ordinaris y estraordinaris de las dos visites, real y de la casa, en tant que als officials d'ella falta en la assistència y paga dels salaris de sis a nou mesos, respectivament, no[a] menos se falta en la paga de las quantitats necessàries a la visita. Y per ço, no obstant que lo zel del major servey de sa magestat, Déu lo guarde, y lo benefici del Principat y comptats, aje tingut desvetllats als deputats y oÿdors de comptes del General, praemeditant medis per a effecte de tant justa petició, sols únicament han trobat lo de valer-se de les pecúnies del dret de guerra, estan deposades en crèdit del clavari de vostra senyoria en los dos comptes, antich y nou. Per tant, respresentant a vostra senyoria les justes y referides causes, suplican sia servit concedir, que de dit crèdit y compte de guerra, pugan gastar de vuyt a deu mil // 33/2*v* // lliures, manant ésserlos lliurades de comptants, conforme dita la necessitat, offerint[b] restituir-les de pecúnies del General a dit compte de guerra en la primera ocasió se'ls offerirà, esperant[c] de la conformitat ha tingut vostra senyoria ab lo consistori, que en continuació de aquella experimen(ta)ran tot feliz succés, lo que[d] ho rebrà a singular mercè de vostra senyoria.

34/1*r* A.

Die[e] *XVII mensis julii anno a Nativitate Domini MDCLIIII, Barcinone.*

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto, die vero decima septima mensis julii intitulata, presente et adhec vocato atque requisito me Sebastiano Costa, notari, scriba majore Generalis Cathaloniae, et presentibus etiam pro testibus Josepho Masso, brasserio, et Bernardo Peix, studente philosophiae, Barcinone residentibus, Petrus Paulus de Lloselles, domicellus, Barcinone domiciliatus, exercens officium syndici dicti Generalis Cathaloniae, constitutus personaliter coram magnifico Joanne Sabater, jure utriusque doctor, advocato fiscali capitaniae generalis Cathaloniae, personaliter reperto intus domos sitae solitae habitationis, sitas in presente civitate Barcinone, in vico dicto de la Volta de misser Ferrer, *eidem obtulit et presentavit et seu presentare fecit per me, dictum notarium et scribam, quandam in scriptis papiri requisitionis sedulam tenoris huiusmodi:* «Magnífics Senyors. A notícia dels deputats», *et cetera, inseratur qua inserta dices. Quaquidem requisitione sic, ut predicitur oblata et presentata illico, dictus Sabater accepta copia sibi tradita habens eam pro lecta verbo respondendo dixit* «que ell no sap que en poder del tribunal», *et cetera, inseratur responsio et postea dices.*

Deinde autem dictis die et anno praesente me, dicto notario et presentibus etiam pro testibus magnifico Pontio del Graner, cive Minorissae, et Bernardo Boxeres, philosophiae studente, Barcinone residentibus, instante dicto Lloselles, dicto nomine, preinserta requisitio fuit presentata magnifico Joanni Baptistae Julia et Roca, alteri ex assessoribus dictae capitaniae generalis, personaliter reperto in quodam studio domorum magnifici Galcerandi Dusay, qui habens eam pro lecta et accepta copia sibi tradita, verbo respondendo dixit «que·s adheria a la resposta feta per lo senyor misser Sabater». *De quibus omnibus dictus //* 34/1*v* *// Lloselles, praedicto nomine, requisivit instrumentum confici et sibi dicto nomine innoverius suis principalibus, et aliis quibus intersit tradi et liberari per me dictum notarium et scribam majorem.*

Post autem die decima octava dictorum mensis et anni, presente et interveniente me, dicto notario et scriba majore, et[a] *presentibus etiam pro testibus Geraldo Ros, corderio, et Josepho Joanne Rossell, studente, civibus Barcinonae, eodem Lloselles, dicto nomina instante et requirente, praeinserta requisitio fuit presentata Bartholomeo Monras, receptori dictae capitaniae generalis, personaliter reperto in domibus suae solitae residentiae, sitis coram viridarium dicto* del Archabisbe de Tarragona, *qui habens requisitionem pro sibi lecta et accepta copia illius, verbo respondendo dixit* «que se atura lo temps de la constitució per a respòndrer, a effecte de donar-ne rahó a son tribunal». *De quibus dictus Lloselles, petiit et requisivit instrumentum confici et sibi dicto nomine seu verius suis principalibus, tradi et liberari per me, dictum et infrascriptum notarium et scribam, caeterum proxime dictos die et anno, presentibus pro testibus Gabriele Llosell, causidico cive, et Petro Joanne Trelles, scriptore Barcinone.*

a. no menos ... visita, *interlineat al marge esquerre.*
b. offerint ... offerirà, *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació ratllat,* que de la mercè.
d. *a continuació ratllat,* ademés que serà acció digna.
e. *escriptura intercalada entre els folis 33v-34r del trienni 1654-1656.*

a. et presentibus ... Barcinonae, *interlineat al marge esquerre.*

Dicti magnifici Joannes Sabater et Joannes Baptista Roca et Julia tradiderunt mihi, dicto notario et scribae infrascripto, quandam responsionem dictae requisitioni, requirens me quatenus de una absque alia copiam non traderem nec liberarem, cuius responsionis tenor sequitur sub his verbis «los doctors Joan Sabater, advocat fiscal, de la capitania general y Juan Batista Roca y Julià, assessor», *et cetera, inseratur qua inserta dices.*

Novissime autem die decima nona proxime dictis mensis et anni, presentibus pro testibus Joanne Baptista Sabater, mercatore, et Joanne Vallmajor, chirurgo, civibus Barcinonae, dictus Bartholomeus Monras, requisivit me, sepe dictum et infrascriptum notarium et scribam majorem dicti Generalis Cathaloniae, quatenus in calce dictae requisitionis sibi praesentatae continuarem eandem responsionem factam per dictos Sabater et Roca, cui se adherebat, et de praedictis instrumentum conficerem. De qui- // s.n.r // *bus omnibus superius expraessatis singula singulis refferendo requisiverunt, omnes supranominati respective*[a] *instrumentum confici et sibi ac aliis quorum intersit, tradi et liberari per me, dictum et infrascriptum notarium. Que fuerunt acta Barcinone, sub anno, diebus, mense et locis praedictis, presente me, dicto et infrascripto notario, et scriba, et presentibus etiam pro testibus superius nominatis ad praemissa respective vocatis et rogatis, prout superius continetur.*

34/2r 7 juliol 1654. A.

Magnífichs[b] senyors.

A notícia dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya ha pervingut, com en dies passats, en lo portal de Mar de la present ciutat, lo capità que estava de guarda en dit portal féu aprehensió de dos saquets, en los quals ý havia dos-centas sinquanta lliuras ab reals catalans, que aportava lo patró Montserrat Goleron a la ciutat de Tortosa, les quals són de Joseph Pinyana, mercader, ciutedà de Barcelona, y que vuy ditas 250 lliures estan en poder de vostres mercès y de son tribunal de la capitania general, y com lo retenir-se vostres mercès, lo doctor misser Joan Sabater, advocat fiscal, lo doctor misser Anthoni Comas y Puigvert y lo doctor misser Joan Baptista Roca y Julià, assessors, y Bartholomeu Mon-ràs, receptor de dita capitania general, las ditas 250 lliures, y demés procehiments fets contra dit Pinyana sian contra las generals constitucions de Cathalunya y, en particular, contra la constitució primera y demés, del títol «De commersis y seguretat de camins», ab les quals està concedit lo líbero comers per mar y terra en qualsevols parts, tant dintre com fora lo present Principat; y contra lo capítol 40 del nou redrés de las Corts del any 1599, ab lo qual està permès tràurer monedas de Cathalunya, pagant lo dret al General. Per ço, lo sýndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar ab tot efecte lo reparo de dita contrafacció, ab la forma que las generals constitucions de Cathalunya als deputats, oÿdors de comptes y sýndich del General permeten, a vostres mercès, y a cada hu a soles, requereix e interpel·la manen restituhir y restituescan las sobreditas 250 lliures al dit Pinyana, y lo demés fassen, a què esta(n) obligats segons la constitució «Poch valdria», vulgarment dita // 34/2v // «De la observança» y altres aplicables, títol «De observar constitucions». Altrament protesta contra vostres mercès, y cada hu a soles, de les penes imposadas als contrafactors de las generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar, *requirens vos notarium, et cetera.*

17 julii 1654. Die XVII, *mensis julii anno a Nativitate Domini* MDCLIIII, *Barcinone. Instante Petro Paulo Lloselles, exercente officium syndicus Generalis Cathaloniae, presente me, Sebastiano Costa, notarius, scriba majore dicti Generalis, presens requisitio fuit presentata magnifico Joannem Sabater, jure utriusque doctoris, advocato fiscali capitaniae generalis, personaliter reperto in eius domo, sita coram vico* del Governador, *qui accepta copia sibi tradita, verbo respondendo dixit:* «que ell no sap que en poder del tribunal de la capitania general ý hage diner algú que sie de Joseph Pinyana, mercader, ni tal consta en dit tribunal, almenys a ell com a advocat fiscal de dit tribunal, que un diner posat ab uns saquets que·s prengué en lo portal de Mar, se prengué per uns capitans que estaven de guarda en dit portal, y aquells, aprés, entregaren al aguasil de dita capitania, y estan dits saquets en poder del tribunal perquè se pretén, per lo fisch y denunciants, que dit diner és just dit en comís, per anar fora regne en tems de enemichs, lo que és prohibit per crides reals. Y axí, en lo tribunal se toca la cognició de dit fet, sens que·s contrafasse a ninguna constitució ni capítol de Cort, ans bé, preténdrer lo contrari, és contra los reals edictes y las constitucions. Y axí, donant les presents respostas, se reserva lo temps de la constitució per a fer-ne altra, y lo demés sie lícit y permès fer de dret, requerint.» *Testes Joseph Masso, brasserius, et Bernardus Peix, studens philosophiae.*

a. respective, *interlineat.*
b. requesta intercalada entre els folis 33v-34r del trienni 1654-1656.

[1654] *Item dicto die, dicta requisitio fuit presentata magnifico Joanni Baptiste Roca et Julia*[a]. Lo senyor Joan Batista Julià y Roca se adhereix a la resposta del senyor Sabater y accepta la còpia, trobat en casa Dusay a hont resideix. *Penes magnificus Pontius del Graner, civis Minorissae, et Bernardus Boxeres, philosophiae studens, Barcinone residens.*

s.n.r *Die 18 dictis mensis et anni, instante dicto Lloselles syndico dicti Generalis Cathaloniae, praeinserta requisitio fuit presentata dicto Bartholomeo Monras, receptori dicta capitaniae generalis, personaliter reperto in eius domo, sita coram horto Archiepiscopi Tarragonae, qui accepta copia sibi tradita, verbo responendo dixit* «que se aturava lo temps de la constitució per a respondre, a effecte de donar rahó a son tribunal». *De quibus, et cetera. Quae, et cetera. Presentibus pro testibus Josepho Joanne Rossell, studente Barcinonae, et Geraldo Ros, corderio cive Barcinone.*

Lo doctor Anthoni Comes y Puigvert és fora ciutat ab lo senyor governador de Cathalunya en les parts de Vich, com axí ho ha referit al sýndich del General la senyora Mònica Vendrell y Puigvert, víuda, sogra de dit Comes. Joseph Joan Rossell y Garau Ros, corder.

E a 19 de dits, Barthomeu Monràs requerí a mi, dit Costa, scribà major, continuàs al peu de dita scriptura a ell presentada, com en resposta d'ella se adheria en tot y per tot a la resposta feta per dits doctors Joan Sabater y Juan Batista Roca y Julià, y que·n fos llevat acte. Presents per testimonis Juan Batista Sabater, mercader, y Juan Vallmajor, cirurgià, ciutadans de Barcelona.

34/3r *Oblata*[b] *die 18 julii 1654 mihi Sebastiano Costa, scriba majore Generalis Cathaloniae, per infrascriptos Joannem Batista Roca et Julia et Joannem Sabater. Testes Gabriel Losell, causidicus, et Petrus Joannem Pellicer, scriptor Barcinonae.*

Los doctors Juan Sabater, advocat fiscal de la capitania general, y Joan Batista Roca y Julià, assessor, ajustant a la resposta feren lo dia de 17 del corrent mes de juliol, a la escriptura que per part del síndic del General los fonc praesentada, que comensa «A notícia», etcètera, y acaba «*requirens vos notarium, et cetera*», diuen que en la haprehenció dels dos saquets mencionats, ells no obraren cosa, perquè fonc feta per un capità sens orde llur ni sciència d'ells, sols aprés dits saquets foren posats en mà del tribunal de dita capitania general, denunciant que en aquells ý ha moneda que anava a Fransa, cosa prohibida per cridas reals, y axí en lo tribunal se reb informació del fet. Y los dits, sens cognició de causa, no poden manar se restituescan dits saquets, fins vui ningú ha comparagut en dit tribunal, y axí no poden los dits ni altras ministres de aquell, haver contrafet a ninguna constitució, pus no se ha jurídicament demanat la dita restitució, y lo sýndic no pot oposar-se contrafacció, majorment que dit remei és exttraordinari, y no té lloch sens praecehir lo hordinari de haver comparagut algun interesat, demanant dits saquets ab //34/3v// la moneda és dins de ells, que com estan sagellats no·s sab quanta és, y que en lo tribunal se[a] hagués denegada justícia y no se hagués procehit, ço és, de dret, y està ordenat en las generals constitucions. Quant més que ab dita haprehensió y menos ab la detenció de dits saquets y moneda, no se ha contrafet ha ninguna constitució, ni a la primera y demés del títol «De commersis», etcètera, perquè essent la guerra viva entra França y Espanya, és prohibit, axí de dret com per cridas reals, lo commersar ab Francça. Y praetenent lo fisc y denunciant, que dits saquets ab la moneda, anava a Fransa, molt bé se pogué fer la haprehensió, y lo tribunal de dita capitania general proceheix en son cas per avarigüeció de dit fet, y en aquell privative, se ha de avariguar, y en ell, qualsevol interesat ha de comparèixer. Y fins hara no·s té notícia de qui sia la moneda, y axí tampoc no se ha contrafet al capítol 40 del nou redrés del any 1599, majorment que, com apar ab la informasió rebuda, la dita moneda no era denunciada al General, y menos avia pagat lo dret, de hont resulta quant voluntària és la praetenció del síndic en dita escriptura. Y esent la cosa tant clara, apar no·s deu, per part dels sobredits, fer altra diligència, ans bé protestan contra dit síndic del lícit y permès de protestar, y requereixen al escrivà major continue la present resposta ab la feta dit dia de 17, al peu de dita escriptura, y no done còpia de aquella sens inserta de esta.

35/1r Dimecres, a 29 de juliol. A.

Hiesús[b], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, acerca de la exacció y cobranssa, del que restaren devent a la Generalitat los arrendataris del dret de monedas del trienni pròxim passat, del preu y

a. Julia, *interlineat al marge esquerre.*
b. resposta intercalada entre els folis 33v-34r del trienni 1654-1656.

a. se hagués ... constitucions, *interlineat al marge esquerre.*
b. vot intercalat entre els folis 34v-35r del trienni 1654-1656.

terssas de dit arrendament, si se ha de fer reducció a dits arrendataris o no, per occasió de la mutació de las monedas. Attès que als arrendataris de las bollas de totas las col·lectas de Cathalunya, se ha fet reducció per meytat dels preus de sos arrendaments, pagant dita meytat a bon compte, sens praejudici dels sous y praetencions de les parts, ab vot y parer de dits assessors, advocat fiscal y doctors consulents applicats, y los dits arrendataris del dret de monedas, no sien de deterio condició que los demés. Per ço y altrament, són de vot y parer que los dits arrendataris del dret de monedas del trienni proppassat, paguen la meytat del preu o quantitat que restaven devant per dit arrendament a bon compte, comforme pagaren los demés arrendataris sens praejudici dels drets y pretencions de las parts, y fins a tant que se haja praesa la total resolució en clòurer los comptes generalment, a tots los arrendataris del trienni proppassat. *Salvo, et cetera.*

Par, assessor. Pastor, fisci advocatus. Serra, assessor.

35/2r Dijous, a 3 juliol. A.

Universis[a] *et singulis huiusmodi ceriems inspecturis visuris lecturis pariterque auditurque attestor et cum presenti fidem in dubiam facio ego Andreaz Soldevila, notarius publicus Ilerdae de collegioque notariorum publicorum eiusdem civitate, quod instrumento penes me eundem notario recepto et testificato in dicta civitate Ilerde, die tertio mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto, discretis Dominicus Llopis, notarius publicus Ilerdae, citra revocationem, et cetera. Grattis, et cetera. Constituit et ordinavit procuratorem suum certum, et cetera. Ita tamen, et cetera. Honorabilis Josephum Monfages, passamanerium civitate Barcinonae, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro dicto constituente et eius nomine comparendum coram admodum illustribus dominis deputatibus presentis Cathaloniae principatus vel alia quacunque perçona, ad id potestatem habente ad effectum renuntiandi officium tabulari Generalitatis, collectae dictae civitatis Ilerdae, quod dictus Llopis constituens supplicatus habet eo quod Alfonsius Monfages, quondam, tanque dominus qui erat dicti officii posuit in capite dicti Dominici Llopis, constituentis supradicto, et suplicandum modo et forma dicto procuratori constituto benevisis dictam renuntiationem admitti et ad id instrumenta quecunque necessaria et oportuna fieri faciendum, instandum et requirendum. Nec-*

a. renunciació intercalada entre els folis 34v-35r del trienni 1654-1656.

non etiam agendum, ducendum, trac- //35/2v// tandum, procurandum, prosequendum, finiendum fineque debito terminandum, omnes et singulas ac quascunque causas sive littes, tam principales quam apellatorias, tam mottas quam movendas, activae et pasivaeque sunt seu verti ac moveri sperantur inter dictum constituentem ratione et ocasione dicto officii agentem vel deffendentem, ex una et alias quasvis universitates, comunitates, corpora, collegia, capitula, conventus et singulares perçonas, agentes vel deffendentes partibus ex altera quibus curationibus, nominibus, juribus, titulis sive causis, et coram dictis admodum illustribus domini deputatibus seu eorum consistorio et aliis quibuscunque judicibus, tam eclesiasticis quam secularibus, ac alibi ubi expediat comparendum ratione et ocasione dicti offitii de jure dicti constituentis docendum, et cetera. Et ad omnes littes sive causas large cum amplissimo et assueto littium et causarum cursu facultatibusque expressis de calumnia jurandi, et cetera. Clama et retroclama exponendi executiones quoscunque instandi emparas, faciendi cautiones quascumque, tam juratorias quam fidejussorias, prestandi, et cetera, jusque et de jure super bonis dicti constituentis firmandum et ad omnia supplica substituendi, et cetera. Et demum ac generaliter et cetera. Ipse enim, et cetera. Comissit vices, et cetera. Cum pacto tamen quod dictus Llopis constituens sumptus non intendit solvere ullas expensas, nomine suo proprio, que ratione et ocasione sumptorum in quocunque juditio fiaret promissit habere ratum, et cetera. Et non revocare sub bonorum suorum omnium obligatione et hipoteca firmum et cetera. Prout predicta in dicto procurationis instrumento, in quo fuerunt testes admodi domini Petri Altarriba et Hiacintus Janer, presbiteri, sancte Ecclesiae catedralis Ilerdensis, portionarii Ilerdae, habitus latius exarantur.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum aliena licet manu scriptorum, ego, jam dictus Andreas Soldevila, notarius, in praememoratus, hic me subscribo et meum solitum artis notariae instatus appono sig+num.

35/3r 30 juliol. B.

Die[a] *duodecima mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimi sexcentesimo quadragesimo septimo in civitate, Illerdae.*

Lo noble senyor don Miquel de Çalbà y de Vallgornera, cavaller del orde de Santiago, del consell de sa magestat y son regent la Real The-

a. renunciació intercalada entre els folis 34v-35r del trienni 1654-1656.

soreria, en lo present principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y de Cerdanya, segrestador y administrador general de totas las vendas, drets y béns de la Generalitat de Cathalunya, de personas inobedients y de las que estan en terra, que no són de la obediència de sa magestat. Attenent y considerant que Alfonso Monfages, tauler del General de la ciutat y col·lecta de Lleyda, lo dia present y baix scrit, ha fet venda del dit offici a mossèn Domingo Llopis, notari públich de dita ciutat de Lleyda, per preu de quatre-centes y cinquanta lliures, ab acte rebut en poder de mossèn Miquel Joan Abella, notari públic de dita ciutat, lo dia present, de què ha fet fe de paraula dit Abella al scrivà de manament infrascrit. Y no-res-menys, dit Alfonso Monfages, inseguint las ordinacions y statuts de la Generalitat de Cathalunya, ha fet procura ab poder bastant a Juan Badia, habitàn en Leyda, criat de dit senyor thesorer, en poder de dit Abella dit dia, de què semblantment ne ha fet fe de paraula al dit scrivà de manament, perquè líbera y spontàneament, attesa dita venda, renunciàs aquell devant dit noble senyor thesorer y segrestador general, com ara de present renúncia en dit nom en favor de dit mossèn Domingo Llopis. Per tant, volent usar de la facultat per sa magestat a dit noble senyor thesorer tribuhida, accepta dita renunciació en favor de dit Llopis feta, y axí mateix dita venda, axí y de tal manera, que vol que dit Llopis gose y possehesca // 35/3v // dit offici, de la mateixa manera que·l gosave dit Monfages, ab los salaris, preheminències, prerrogatives y altres emoluments de aquell, guardant en tot las ordinacions, status y usos del dit General. Y lo dit Llopis present, ha acceptat dita transportació de renunciació de dit offici, y promet y jura, etcètera.

Testes sunt reverendus Benedictus Agullo, presbiter beneficiatus in ecclesia Sanctae Magdalenae, et Marchus Antonius Vinyes, habitator in presenti civitate Illerdae.

In quorum testimonium aliena manu scriptorum ego Jacobus Salamo, civis honoratus Barcinonae, domini nostri regis scriba mandati et eius auctoritate, notarius publicus, Barcinonae populatus, hic me subscribo et meum solitum artis notariae appono sig+num.

37/1r Don Juan de Àustria, lloctinent y capità general. A.

Amats[a] y fahels de la real magestat, los deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, en set del mes de noembre del any proppassat 1653, lo noble, magnífich y amat conseller de la real magestat, don Miquel de Çalbà y de Vallgornera, regent la Real Thesoreria en aquest principat de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, en execució de un real orde de sa magestat, firmat de sa real mà y despatxat en deguda forma de cancelleria, sa data en Buenrretiro a 13 de març de dit any 1653, féu sabidors a vostres predecessors, com la voluntat de sa magestat era que, de la última terça del primer any dels salaris dels doctors de la Audiència y Consell Real, se retinga la quantitat que importa la media annata de sos despaigs, conforme està expressada en unas clàusulas inseridas en sos privilegis, y que dits deputats y ohidors de comptes manassen als officials de aquexa casa, que despachassen las terças de dits doctors del Consell, en la forma acostumada, exceptat la última de aquells doctors, en lo privilegi que aquella sia entregada al dit noble regent la Real Thesoreria, fins haja cobrat la quantitat en ditas clàusules mencionada. E com per part del regent la Real Cancelleria, y de la Audiència y Consell Real, se nos haja representat, que vosaltres haveu donat orde als officials de aquexa casa, que las últimas terças de sos salaris no·ls sian entregades, sinó al dit noble regent la Real Thesoreria, en virtut del dit real orde alt mencionat, y que dexant de cobrar los dits regent y dit doctors de la Audiència y Consell Real, las ditas terças, per enter de sos salaris, no poden sustentar-se, y supplicant-nos sia de merçè nostra, // 37/1v // manem que se'ls paguen, no obstant dit real orde. E nós, desitjant que dits doctors sian assistits ab sos salaris, havem tingut a bé annuir a dita petició. Per ço, en virtut a la present, vos diem, encarregam y manam que doneu orde als officials a què toque, en la forma acostumada, que a tot effecte se paguen als dit regent y doctors de la Audiència y Consell Real, totas las terças de sos salaris per enter, no obstant lo premencionat real orde, tota rèplica y consulta cessants, fins ne tingau altre de sa magestat y nostra, que tal és nostra voluntat. *Dattum* en Barcelona, a VIII de agost de MDCLIIII. Don Juan.

Mir. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentis primo, foleo CXCV.

Manda vuestra altesa a los deputados y ohidores del General de Cathalunya, que no obstante el real orden los ha sido manifestado por el noble regente la Real Thesoreria, paguen por entero las tercias han de dar a los nobles regente la Real Cancilleria y doctores de la Audiencia y Consejo Real, por razón de la media annata an de pagar, asta tengan otra orden de su magestad o de vuestra altesa.

a. carta intercalada entre els folis 36v-37r del trienni 1654-1656.

39/1r Dimars a 13. Altre paper enviat per los senyors visitadors als senyors deputats. A.

Molt[a] il·lustres senyors.

Los molt il·lustres senyors visitadors, instructors de prosessos del General de Cathalunya, diuen que, considerada la resposta per vostra senyoria donada a las scripturas, per part de dits senyors visitadors presentadas, y differents notícias a vostra senyoria donadas, per medi dels procurador fiscal y scribà major, y assessor y advocat fiscal, de paraula, solicitant a vostra senyoria lo cumpliment de paga de quatre mílias lliuras, deliberades per lo molt il·lustre concistori de la visita, per obs y affers de aquella en son principi, repraesentant la falta de diner y lo dany causave, per no poder gastar ni pagar las diligències y praevencions necessàrias en la present ciutat, y per Cathalunya, Cerdanya y Conflent, ab la qual resposta repraesentà vostra senyoria la falta de diner del General y la gran càrraga de dèbits als officials de la Deputació y casa del General, als quals se devien dos y tres terçes de sos salaris, y las estrenas y altres gastos. Y per no satisfer la resposta a la necessitat de la visita, ab las mil lliuras havia pagadas y sinch-centes lliuras de las quinsenadas del arrendament de la bolla de Barcelona, deliberà lo dit consistori fer manaments al scribà major, regent los comptes, racional y altres officials, per a què no continuassan deliberació de vostra senyoria alguna ni exequutassen tocant a pagas de diner del General, fins que fosçen ditas quatre mil lliuras deliberadas, acabadas de pagar. De hont se ocasionà, féu vostra senyoria manaments als mateixos officials contraris, que exercissen los officis, no obstant los dits manaments de la visita, lo que donà matèria a una grave contenció entre los dos concistoris, sobre la jurisdicció de la visita y intel·ligència del capítol 1 del nou redrés del any 1599. Y per escusar aquella, per medi de personas ben intencionadas, fonch acordat se tractàs la matèria per los magnífichs assessors y advocats fiscals // 39/1v // dels dos concistoris, los quals, conferits algunas vegadas, tractaren lo assiento y ajustament. Y per recaure tota la difficultat de la paga a la falta de diner, se proposà en la conferència, que vostra senyoria manàs exequutar los debitors rigurosament; y de las terças dels arrendaments y col·lectas de juny, se pagassen tres mil lliuras necessàrias,[b] y que continuassen las sinch-centas lliuras d'estas quinsenadas; emperò no aparegué a vostra senyoria approvar fins la continuació de la quinsenadas, y donar confiança de què ditas terças procuraria vostra senyoria pagar alguna incerta quantitat de més, y ab esta confiança ha proseguida lo concistori la visita y prosegueix. Emperò com sia passat lo mes de juliol, y no haja vostra senyoria demostrat cumpliment algú a la confiança de las terças de juny, deliberà lo concistori repraesentar a vostra senyoria, per los magnífichs advocat fiscal y ajudant del assessor, la solicitut per la urgent necessitat de diner per la continuació de la visita. Ha respost vostra senyoria que farie lo que poria, ab la qual resposta, com estave de abans. E, a bé que de les quinsenades estan pagadas las quatre mil lliuras deliberadas, però faltan altras quatre mil lliuras, deliberadas lo últim dia de juny, y està la visita molt avançada, al fi dels tres mesos de offença, en lo qual se offereix y és offert lo major gasto per les diligències se són fetes y han de fer, per instruhir los processos de querelas, y en temps que són los gastos excesius per las commissions y porters que se envian y se són enviats; y no sia possible, sens ditas quatre mil lliuras, continuar la visita en la forma que està començada, y per falta de diner fins assí no se hajan pogut fer majors diligènsias, que se haurian fetas si la haguessen tingut los senyors visitadors, y desitjen dexar en memòria scrita en son dietari las ditas diligències, perquè vistas, en las visitas sdevenidoras, las faltas per falta de notícia de la causa, no·ls tingue per negligents y no hajan dits senyors visitadors donat exemple y principi a una interpretació tan sinistra y mala del capítol 1 del nou redrés del General, de // 39/2r // las Corts del any 1599, contrària al que fins assí se és observat, per no tol·lerar, no admetre resposta als deputats y oÿdors que són estats des de l'any 1602, en què començà observar-se de falta de diner deliberat y notteficat. Ans bé, encontinent, manat al regent los comptes que pagàs totas las cantitats deliberadas, y si no tenian tota, la cantitat apunt la que tenian, dient que ab la brevedat possible acudirian en la restant cantitat, lo que era dintre pochs dias ab què las visitas anavan ordenadas, y no admeten los senyors visitadors tal resposta a vostra senyoria, perquè sinó té prompta la partida, ab facilitat la pot tenir, manant exequutar los debitors, com se ha repraesentat. Y si bé ha instat algunas exequucions, emperò la segura de dos mil cent y quinse lliures contra béns de don Juan de Claramunt y dona Casilda, muller sua, sobre los fruyts del castell de Claramunt, ha manat vostra senyoria sobreseure de gràcia contra disposició de capítols de Cort, de las Corts de 1599, capítol 41, ab vint-y-sinch lliuras pagadas comptants, com consta en lo vayvé corrent. Y és cert que han entrat cantitats a vostra senyoria sufficients, las quals constarian en compte de taula y banch si

a. paper intercalat entre els folis 38v-39r del trienni 1654-1656.
b. necessàrias ... continuació, *interlineat al marge esquerre.*

no rebés aquelles comptants, lo que estant en crèdit de compte nou, com estan és contrafer al capítol de Cort 9, de l'any 1533, y altres aplicables. Per tant, estan y perseveran en las scripturas à praesentadas, y de nou repraesentan lo contengut en la present, y que sia continuada en lo dietari de vostra senyoria, com està en lo de la visita.

40/1r Altre[a] paper enviat per los senyors deputats als senyors visitadors del General.

Molt il·lustre senyor.

Los molt il·lustres deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, ab la quantitat de 4500 lliures a vostra senyoria entregada, han obrat tot lo esfors possible. Attesas las multiplicadas necessitats de la present casa, que en las respostas precedents han specialment ponderades a vostra senyoria, las quals, ni de present donan lloch per acudir a tant gran cantitat, com vostra senyoria ha deliberat de 4000 lliures, y axí, havent acudit fins vuy puntualment ab las sinch-centas lliuras cada quinsenada, de las del arrendament de la bolla de la present ciutat y sa col·lecta, y podent continuar aquella ab la predita forma, vindria a tenir vostra senyoria, per lo gasto de la visita, deu mília lliures, poch més o manco, quantitat a la qual no han arribat las visitas dels anys 1641 y 1644, en les quals respectivament no passa de vuyt mília lliures, en lo qual temps, no estava la present casa atrassada en la paga de oficials y altres inevitables càrrechs, conforme vuy se troba del tot exausta. Han cumplit a las obligacions de sos oficis, sens que los obste lo capítol primer del nou redrés de les Corts del any 1599, com la distribució y administració de las pecúnias del General haja de ser, segons la possibilitat d'ella, per la qual, com no se acude al salari dels oficials del General, a qui també per capítol de Cort està disposat, se'ls paguen los salaris, evidentment se colligeix no obstar dit capítol primer, encara que per ditas causas no·s paguen de prompte les 4000 lliures per vostra senyoria deliberades. // 40/1v // Per ço, deu vostra senyoria fer distincció de temps, perquè los exemplars del any 1602 fins a las visitas fetas en lo temps present, no són aplicables, diversificant-se ab las predites qualitats de necessitat, ab què no poden considerar-se calúmpnie de sinistra y mala la interpretació de dit capítol primer, essent com és legal y necessària la intel·ligència; y admiren la facilitat que vostra senyoria pondera de subvenir a ditas necessitats, ab la exequució dels debitors, perquè, no obstant tenen fets fins vuy las diligències necessàrias, y se ha cobrat d'ells algunas partidas, no són aquelles bastants a dit fi, y si bé són justament informats, de què lo valor dels fruyts dels béns de don Joan de Claramunt, no bastarian a pagar los dèbits del General, fou sobresegut a la exequució, ab una quantitat pagada per dona Casilda de Claramunt, conforme és styl del consistori y[a] se és acostumat fer; y en la matexa causa, per quantitat més mòdica, sens que obste lo capítol 41 de las Corts del any 1599, lo qual solament disposa en los arrendaments de las bollas de dit trienni 1599 y següents, y axí no comprèn lo dèbit de dit don Joan de Claramunt, que és a[b] 29 de juliol del any 1617. Ab tot, coneguda[c], la veritat, millor informats, manaren encontinent[d] alsar dit sobrecehiment y continuar dita exequució, com en efecte se continuà[e] y podia y devia vostra senyoria tenir notícia de dit nou orde[f], supposat que la tingue de dit sobrecehiment, havent-hi hagut tant poc termini de la una cosa al altra; y pren vostra senyoria errós, de què no·s deposen les pecúnies del General en la taula y banch de la present ciutat, perquè ho fan ab tot effecta, exceptat algunes quantitats mòdicas, per acudir ab més prestesa als negocis y afers de la present casa, attesa la dilació de poder cobrar, ab la brevedat que les necessitats demanen, supplicant a vostra senyoria sie servit manar continuar la present resposta en lo dietari de la visita, com està en lo del present consistori.

41/1r A.

Sereníssim[g] senyor.

Desitjant los deputats y oÿdors de comptes de aquest Principat y sos comptats, donar rahó a sa magestat, Déu nos lo guarde, dels treballs en què·s troban per la invasió del enemich, per cumplir ab la obligació que tenen, y juntament, mostrar ab quant afecte desitja dit Principat conservar-se en la obediència de sa magestat, com a rey y senyor natural, y per tants beneficis rebuts de sa real mà y clemència, obligat. Y encara que sabessen las apretadas y repetidas instàncias que vostra altesa, ab son acostumat zel

a. paper intercalat entre els folis 39v-40r del trienni 1654-1656.

a. y se és ... mòdica, *interlineat al marge esquerre.*
b. a 29 de juliol, *interlineat al marge esquerre.*
c. coneguda, *interlineat, damunt de* continuada *ratllat.*
d. encontinent ... sobrecehiment, *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat, per ço y altra dit sobrecehiment.
f. a continuació ratllat, de alsar dit sobrecehiment.
g. ambaixada intercalada entre els folis 40v-41r del trienni 1654-1656.

del real servey y del bé d'esta província, fa a sa magestat, per las acistències necessàrias, volgueren representar-li las afliccions y calamitat que·ns causa dita invasió, estant certs que las llàgrimas y clamors d'estos pobres vassalls, en un monarcha tant pio y clement, y que tant nos ama, havian de obrar molt, aparegué a vostra altesa que·u diferíssem per vèurer los designes del enemich. Però com vaja continuant, ab tant grans hostilitats, desitjan los dits deputats y oÿdors, per medi de son agent, postrar-se humilment als reals peus de sa magestat, y oferir-i las haziendas y vidas, suplicar-lo sia servit de apiadar-se d'esta pobre província y de tantas iglésias del bisbat de Gerona, tant sacrílegament robadas y devastadas per dit enemich, enviant a vostra altesa las acistències necessàrias per a què restem libres y // 41/1v // preservats, de las violències y hostilitats del francès, y vostra altesa gloriosament victoriós.

46/1r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

Al concistori dels deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, han arribat a formar quexa alguns dels querelats per vostra senyoria, contra lo scrivà major de la visita, dient que los demana excessiu salari de las còpias de las querelas, recusant communicar lo original de aquellas, ço és, que en primer lloc, per la introducció o narrativa de la querela, la qual és communa a tots los querelats, demana y fa pagar quinse reals a cada un, sens donar còpia de dita introducció, no essent aquella necessària al reo, lo que seria per ditas quinse fullas comptant, dos-centes quaranta querelas, poc més o manco, 360 lliures, sens tenir altre treball que escríurer en lo original quinse fulles de scriptura; ítem que·ls demana a cada reo deu reals per lo mandato que dóna imprès, lo qual és ya pagat a gastos de la Generalitat per ser imprès, que a la dita raó importa dos-centas quaranta lliures; ítem que excedeix los divuyt diners per fulla de la còpia, contravenint a la constitució final del títol «De salari de scriptures judicials»; y finalment, que no vol communicar originalment los processos o enquestas, ab lo sol salari de dos reals, contravenint a la constitució 4 del títol «De comunicació de processos», y a la constitució 56, de las Corts del any 1599, ans bé en los casos que comunica las querelas, ne fa pagar sis lliures de cada una de comunicació o més. Ab la qual excessiva exacció de salaris de querelas, vinrria a alcanzar unas excessivas summas de diners ab poc treball, essent axí que en lo capítol 1 del nou redrés de las Corts del any 1599, està disposat que per tot lo que poria pretènrrer de processos, no excedesca 400 lliures, ab què està satisfet del treball de narrativa y manaments, y demés treballs procesals de la visita. Y com zelant, dits deputats y oïdors de comptes, la observança de las constitucions ditas y altres applicables, temen que, a demés de la contrafacció // 46/1v // de aquelles, a la qual se opposarán com deuen dits deputats, temen que los sobredits no·s recorreran al Consell Real, sentint-sse gravats per las raons sobreditas. Per ço, supplican a vostra altesa sie de son servey manar reformar excessos, com o speran del bon zel de vostra altesa, que·u rebran a singular mercè.

a. ambaixada intercalada entre els folis 45v-46r del trienni 1654-1656.

47/1r Dimecres, a 30 de setembre 1654, per lo senyor Joseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona, don Joseph Sallarès, donsell, y misser Batista Ramon Pastor, ciutadà. B.

Sereníssim[a] senyor.

Lo compte de Llinares, general de las galeras[b] de Espanya, demanà al consistori unas cadenas y manillas que foren de las galeras del present Principat,[c] per a tenir en las galeras los moros novament presos; y quant no poguessen donar aquelles, las enprestassen o venessen per lo just preu, oferint donar fiança per la satisfacció de aquell, com[d] podrà vostra senyoria informar-se de la carta del dit compte de Llinares. Al que fou respost, per part del consistori, que en quant entregar[e] líberament cadenes, cumpresa en dita demanda, obstave expressament lo disposat[f] per lo senyor rey don Fernando, en la Cort del any 1413, que és capítol 5 en lo llibre dels Quatre Senyals, en què està prohibit expressament, ab gravíssimes penes, lo emprestar[g] al senyor rey[h] prendas ni cosas algunas del General, sinó és vaxells per a navegar, armas, artillerias o forniments de aquells, los quals volguessen per navegar o entrar en cors contra los enemichs, donada emperò primer[i] idònea caució, ab fermanaças e seguretats bastants, axí sobre lo valor de las ditas cosas com sobre lo retornament de aquellas, dins aquell cert temps que serà ajustat lo enprès-

a. ambaixada intercalada entre els folis 46v-47r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, de las es.
c. a continuació una línia ratllada.
d. com podrà ... Llinares, *interlineat al marge esquerre.*
e. entregar ... cumpresa, *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació ratllat, en lo capítol 1.
g. a continuació ratllat, fer donatius.
h. a continuació ratllat, de cosas de la Generalitat.
i. a continuació ratllat, seguretat.

tich; y si bé és veritat que, essent necessàries dites cadenes per al efecte de dit capítol, han estat y estan promptes en deixar aquellas per cert temps, ab idònea caució y seguretat, ab tot, ha recusat lo compte de Linares acceptar dita oferta, fent de dita resolució gravíssim sentiment Joan Baptista Arespacotxaga, secretari de vostra altesa, proferint contra de alguns consistorials,[a] que lo recusar entregar líberament ditas cadenas, era recusar fer //47/1v// lo del servey de sa magestat, Déu[b] lo guarde; y com[c] sempre los deputats, tenint sa principal atenció, conforme deuen al major servey de sa magestat, hajan acudit en totas ocasions[d] aquell, y en est particular hajan obrat lo possible, sens apartar-se de la disposició de dit capítol ab la sobredita oferta, per tant y altrament, representant a vostra altesa lo sobredit,[e] a efecte que conste a vostra altesa[f] lo que ha obrat lo consistori, en orde a dit fet,[g] y que estan promptes en efectuar lo medi o expedient oportú, segons disposició de dit capítol de Cort,[h] significant a vostra altesa lo just sentiment ha tingut de les paraules del secretari, lo que tindrà a singular mercè.

47/2r Obra de la Drassa(na). Cos de guarda. 130 lliures. A.

Memorial[i] o taba de la obra de mestre de casas, volen fer los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya en las Adresanas de la present ciutat, la qual se fa tan solament per evitar major dany que amenasa, si de prompte nos depara la cuberta del cos de guarda y entrada de la porta prinsipal de ditas Adresanas, de la qual ni·à la meitat derrocada; y la paret de tàpia de la part de la casa del portaler, entrant per dit portal a mà esquerra, també és la meitat espatllada, y és ab la forma següent: corredor del General encantau, y en lo encant públich lliuran a qui per manco y millor farà la obra avall scrita, y és la següent:

Primo se à de apuntalar la taulada del cos de guarda de la porta qui entra a las Adresanas de la present ciutat, de manera que estiga asegurada ab tota seguratat; ítem se à de desfer la paret de tàpia que està en dit cors de guarda, la major part caiguda fins baix al més fondo del fonament, si no fos que dit fonament fos bo; ítem[a] se ha de tornar a fer dita paret y fonament de pedra y bon morter, de alsada de dotze palms, dexant y tornant-y a fer los matexos portals que vuy ý són fets de la matexa mida de pedra, y[b] la cantonada devès dita Dresana, de pedra picada, lligant la paret ab la de la laca que vuy és feta, aprés sobre dita paret se ha de muntar de tàpia valenciana, ab trosos de rojola, ab crosta de morter blanch de cals y arena; ítem se an de posar sobre dita paret una canal o tortugada, que rebi l'aigua de la taulada del cos de guarda y la lansa dins o fora, allà on tinga major conveniència; //47/2v// ítem sàpia lo mestre que enpendrà la obra, que dita tàpia à de muntar tan alta com és la taulada de la casa dita del portaler, y à de juntar las parets mitjeras ab dita paret nova, la qual à de cobrir y adobar la dita taulada de dita casa y totas las demés que nos plaga; ítem se à de cobrir la part de la taulada de dit cos de guarda, quant per lo fuster estarà feta la ancavallada, posant uns permòdols de pedra per dita paret nova, allà ont carregan las camas dels cavalls y tot lo que serà de menester, y dita cuberta à de éser de la manera està la meitat de la taulada, que està en peu regonexent y adobant tota la cuberta de dit cos de guarda, carenos y llinbells, tot com de bon mestra se estima.

Asò se entén de mans y tots recaptes tocan al offisi de mestre de casas, acseptat la teula que los senyors deputats la donaran a la botiga que la tenen a la Diputació, y lo mestre se l'an de aportar en dita Dresana, aquella que aurà menester per dita obra, tant solament a son gasto, de manera que tot lo demés à de pagar dit mestre a sos gastos. Y los senyors deputats li donen la quantitat del diner serà consertat, de la manera se consertaran lo que se à de fer ab tota la brevedat, y axí digi qui dir-y vulla, que al qui per manco o farà, se lliurarà.

130 lliures a Pere Pau Ferrer, mans y manobra. A 22 de setembre 1654. Joan Ratera. Costa, scrivà major General Cathalunya.

47/3r Obligació del preu fet. Dimars, a 22 de setembre 1654. Joan Ratera, corredor de coll, ciutadà de Barcelona y del General, feta relació a ses senyories que havia encantat lo preu fet de la feyna del cos de guarda de la Drassana, conforme està contengut en la present tabba, y lliuràs a Pere Pau Ferrer, mestre de cases, present y acceptant, qui ha offert fer dita obra per menos preu, que són 130 lliures, mans y manobras,

a. a continuació ratllat, paraules.
b. Déu lo guarde, *interlineat.*
c. a continuació ratllat, lo serà.
d. a continuació ratllat, en tot lo que és estat del real servey.
e. a continuació ratllat, oferint la mateixa oferta suplican a vostra altesa sia de son servey.
f. a continuació ratllat, la diligència.
g. a continuació ratllat, suplicant-lo.
h. a continuació dues línies ratllades.
i. memorial intercalat entre els folis 46v-47r del trienni 1654-1656.

a. ítem, *interlineat al marge esquerre.*
b. y la cantonada ... que vuy és feta, *interlineat al marge esquerre.*

conforme està contengut en la tabba. E ses senyories han ordenat se lliuràs dit preu fet a dit Ferrer, lo qual l'à acceptat y promès fer dita obra, conforme se consta en la tabba per dit preu de 130 lliures, vista y regoneguda. Y per seguretat del cumpliment, ne dóna per fermanses a Hierònym Major y Sala, negociant, y Miquel Subirana, causídich, presents, qui han acceptat y promès estar obligats al promès per llur principal, y per ço han obligat ses persones y ben *insolidum*, com a deutes fiscals y reals, ab totes renunciacions y submissions acostumades y ab jurament.

Testes sunt Hieronymus Gali et Josephus Palou, notariis cives Barcinonae.

48/1r A.

El[a] veguer de Rivas me a dado el memorial inclusso, y por ser tan justo lo que pide y ser perssona muy afecta al servicio de su magestad, y que últimamente presidió diez y ocho miqueletes con su cabo, que se hallan ya en esta ciudad, e querido insignuar al consistorio, de la estimación que será para mi, que se le dé prompta satisfación desta cantidad, procurando despacharle quando antes, por la falta que haze en su tierra y oficio, en las cosas del servicio de su magestad que se le an encargado. Barcelona, 2 de octubre 1654. Don Juan.

Al consistorio de los diputados del General de Cataluña.

48/2r *Por Anthonio Jordán Roca y Sierra, veguer de Ribes.* B.

Serenísimo[b] señor.

En el agosto de 1653 Anthonio Jordán Roca y Sierra, vaguer de la vila y Valle de Ribes, por comissión espessial de los deputados del General de Cataluña, gastó 450 libras con vente y sinco soldados, que dixos deputados le ordenaron dar, a rasón de dos reales a cada uno dellos, por tres meses. Y como para esta cobransa ha etxas varies diligencias, nunca a podido cobrar, por tanto, supplica dixho Jordán a vuestra altesa ordenar a dichos deputados que cumplen esta paga, attentos[c] sus servisios de dicho veguer, antas que otras, que la recibía a gracia singular de vuestra altesa.

a. recomanació intercalada entre els folis 47v-48r del trienni 1654-1656.
b. suplicació entre els folis 47v-48r del trienni 1654-1656.
c. attentos ... veguer, *interlineat al marge esquerre.*

49/1r A.

A[a] los venerables, nobles y amados, los diputados de la Generalidad del nuestro principado de Cathalunya.

El rey.

Dipputados, he entendido por vuestra carta de 29 de agosto, el çelo del serviçio de Dios y mio que os assiste, y el sentimiento de hallaros invadidos del françés, con el dolor de los sacrilegios que en algunas iglesias y lugares sagrados han cometido sus soldados, tan proprio todo de vuestra attención, que justamente debo ampararos y favoreçeros, assí por la obligación en que me constituyen los affectos de vuestro reconoçimiento, como por ser la principal, que debemos a Nuestro Senyor, el bolver por su casa y el de la religión. En mi memoria quedará tan presente vuestro çelo, que nunca os faltaré ni permittiré que vassallos tan dignos de mi gracia, y que con tales demostraçiones soliçitan el auxilio de mi amparo, dexen de tenerle muy siguro para hechar al enemigo enteramente de la provinçia, ni puedo tampoco dexar de esperar que haréys de vuestra parte quanto cupiere en la possibilidad, para lograr, en esta y en todas occasiones, el descanso que os desseo y el veros libres de tales oppresiones, pues no havrá diligençia ni medio que se pueda elegir y applicar para assistiros y socorreros, que no se emplee en orden a este fin, no sólo por la conveniençia común de la monarquia, sino por la deffensa y consuelo de tan buenos vassallos, y esto mismo entenderéys de don Juan, mi hijo, mi lugarteniente y capitán general, por cuia mano reçibiréys esta, y os significará, como se lo encargo, la estimación con que quedo de vuestro affecto para que por su parte haga la misma, en todo lo que se offreciere favoreçeros y honrraros. Dada en Madrid a XXV de setiembre MDCLIIII. Yo, el rey.

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Albatera. Vidit domnus Michaelis de Lanuza. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit don Paschalis, regens.

50/1r Don Juan de Àustria, lloctinent y capità general. A.

Amats[b] y faels de la real magestat, los deputats y

a. carta reial intercalada en el foli 49r del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada entre els folis 49v-50r del trienni 1654-1656.

ohidors de comptes del General de Cathalunya, en Barcelona residints. Havem tingut notícia, que anau gastant del diner que ha resultat del dret nou y augments del ordinari, imposat per los gastos de la guerra, lo any mil sis-cents quaranta. Y perquè convé que aquell no·s distribuesca ni gaste, ans bé que·l guarde, per ço, vos diem y manam que, de aquí al devant, no gasteu cantitat alguna del dit diner, axí del que és entrat, y està vuy depositat en la taula de Barcelona, com del que anirà entrant y deposant en aquella dels dits drets, fins tingau altre orde de sa magestat o nostra, que per convenir axí al real servey, és tal nostra voluntat. *Dattum* en Barcelona, a XII de octubre de MDCLIIIIº. Don Juan.

Mir, assessor. Jacobus Salamo. In curiae locumtenentiae primo, folio CCXIII.

Vuestra alteza manda a los diputados y ohidores de qüentas de la Generalidad de Cathalunya, que no gasten del dinero que ha resultado y resulta del drecho nuevo y augmento del ordinario, impuesto por el gasto de la guerra el año 1640, asta tengan otra orden de su magestad o vuestra alteza.

50/2r A.

Oficis[a] vendibles provehits després de ser entrat sa altesa en Barcelona.

Guarda ordinària del portal Nou, que obtenia Jaume Foradat, a 3 de mars 1653 fou provehit en persona de Francesch Vidal, negociant, essent deputats lo senyor degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer, y oÿdors lo canonge Jacinto Sansa, Luÿs València y Vicens Ferriol.

Altre dels taulers de la vila de Caldes de Monbuy, que obtenia Miquel Palaudàries, a 14 de mars 1653 fou provehit en persona de Joseph Cassanyes, negociant, essent deputat los propdits.

Guarda ordinària de la bolla de Barcelona, que obtenia Joan Minguell, a 28 de mars 1653 fou provehit en persona de Barthomeu Anglada, celler, essent deputats los dits.

Altre dels taulers de la vila de Granollers, que obtenia Salvador Ferrés, a 29 de mars 1653 fou provehit en persona de Joseph Morer, essent deputats los dits.

Ajudant segon del racional del General, que obtenia lo doctor misser Magí Poso, a 19 de agost 1653 fou provehit en persona de Joan Benet Pallarès, essent deputats los dits.

Ajudant del regent los comptes, que obtenia Francesc Rol, a 31 de mars 1654 fou provehit en persona de Joan Francesc Ferrer, mercader, essent deputats los propdits.

Defenedor del General, que obtenia Francisco Móra de Marymon, a 16 de maig 1654 fou provehit en persona de Ramon Castelló, essent deputats lo doctor Francesc Pejoan, Pere de Padellàs, misser Agustí Pinyana, oÿdors lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, Pau Vinyes y Joan Gabriel.

50/2v Offici de guarda ordinària del General en la taula de Barcelona, que obtenia Pau Fàbregas, a 22 de juny 1654 fou provehit en persona de Eudalt Coromines, essent deputats lo doctor Francesc Pejoan y altres propdits.

Offici de hu dels verguers del consistori dels senyors deputats, que obtenia Joseph Cortès, a 22 de agost 1654 fou provehit en persona de Jaume Cases, essent deputats los propdits.

Offici de tauler de la ciutat de Lleyda, que obtenia Domingo Lopis, notari, lo primer de setembre 1654 fou provehit en persona de Joseph Monfages, essent deputats los propdits.

50/3r B.

Oficis[a] de gràcia provehits durant les alterasions.

Assessor, misser Ramon Par, és per sexcenni, fou provehit a 1 de agost 1650, essent deputats fra Andreu Pont, Juan de Melgar, Hieònym Pastor, oÿdors lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, Domingo Negrell y de Orri y Juan Juliol.

Advocat fiscal, misser Joan Baptista Pastor, per sexcenni, fou provehit a 1 de agost 1650, essent deputats los dits.

Scrivent ordinari del regent los comptes del General és vuy Batista Ramon Pastor, fou provehit

a. memorial intercalat entre els folis 49v-50r del trienni 1654-1656.

a. memorial intercalat entre els folis 49v-50r del trienni 1654-1656.

a 6 de mars 1645, essent deputats fra don Gispert Amat, don Juan de Argensola, Onofre Aguiló, oÿdors lo doctor Pere Quer, Benet de Tord y misser Balthasar Soler.

Exactor és vuy Joseph Quintana, fou provehit a 15 de setembre 1640, essent deputats lo doctor Pau Claris, Francesc de Tamarit y Joseph Miquel Quintana, oÿdors lo doctor Jaume Ferran, Rafel Antich y Rafel Çerdà.

Offici de donar los ploms obté vuy lo canonge Pere Quer, fou provehit a 6 de juliol 1646, essent deputats lo doctor Barthomeu Viver, don Juan de Argensola y demés sobredits.

Sobrecullidor de la part de llevant és vuy Bonaventura Closa, fonch provehit a 30 de maig 1650, essent deputats lo doctor fra Andreu Pont y altres sobrenomenats.

Sobrecullidor de la part de ponent és vuy Hierònym Major y Sala, fou provehit a 3 de juny 1650, essent deputats los propdits.

Andador de la confraria de Sanct Jordi obté vuy Juan Pla, droguer, fou provehit a 9 de juliol 1641, essent deputats lo doctor Pau Claris y altres *ut supra*.

Regint lo manifest de la bolla és vuy Joseph de Olsina y Riusech, fonch provehit a 30 de juliol 1644, essent deputats don Bernat de Cardona, Francesc Sala y lo doctor Hierònym Pastor, oÿdors lo doctor Francesc Gerona, Joan Amigant y doctor Joseph Ferrer.

Guarda ordinària és Joseph Gil, fonch provehit a 28 de juny 1650, essent deputats fra Andreu Pont y altres *ut supra*.

50/3v Altra guarda és vuy Francesc Toldo, fou provehit a 22 de maig 1651, essent deputats lo degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer y oÿdors lo doctor Jacinto Sansa, lo doctor Luÿs València y Vicens Ferriol.

50/4r Dijous, a 15 de octubre 1654.

Lo[a] senyor regent se ha de servir inbiar a sercar a Sebastià Costa, per a què done llista de tots los officis de justícia que, després que sa altesa és entrat en Barcelona, se són transferits de uns a altres, y en temps de quins deputats; ítem una llista de tots los officis de gràcia que se són provehits durants las alteracions,[a] en temps de quins deputats y qui vuy los obté.

a. nota intercalada entre els folis 49v-50r del trienni 1654-1656.

51/1r Molt[b] il·lustre senyor.

Pere Joan Melianta, ciutadà honrat de Barcelona, en la ciutat de Lleyda domiciliat, té y possehex lo offici de receptor del General de la collecta de Lleyda, lo qual és dels vendibles y que·s poden alienar, y com dit Melianta desije disposar de aquell en favor de Raphel Morató, doctor en corts y ciutadà honrat de Barcelona, en la vila de Llinyola[c] residint, per ço y altrament, lo llegítim procurador de dit Melianta, qui és lo reverent Thomàs Arqués, doctor en cànons y assessor de la Batllia General de Cathalunya, tenint per açò special poder, com consta de sa procura de la qual se fa ocular ostensió, en dit nom renúncia[d] en mà y poder de vostra senyoria lo dit offici, a[e] effecte que aquell sia conferet en favor de dit Raphel Morató, supplicant li sia aquella admesa y dit offici provehit en persona de dit Raphel Morató, que a més de ser axí de justícia, ho rebrà de vostra senyoria a singular gràcia y mercè. *Offitio, et cetera. Altissimus, et cetera. Didacus Ferrer.*

Tocada a 10 hores, dijous 29 octubre 1654. Caució de Pere Pau Melianta, 10 mars 1635.

51/2r 29 octubre 1654, Melianta.

Universis[f] et singulis huiusmodi seriem inspecturis, visuris, lecturis, pariterque et audituris a testor, et cum presenti fidem facio ego Andreas Soldevila, auctoritate regia, notarius publicus Ilerdae, et de collegio notariorum eiusdem civitatis infrascriptus, quod in posse meo fuit receptum et testificatum quoddam procurationis instrumentum, in eius aprisia, tenoris sequentis: «Die vigessima septima mensis octubris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquagessimo quarto, Ilerdae. Ego Petrus Joanes Melianta, civis honoratus Barcinone, in civitate Ilerdae residens, tanquam dominus possessor et obtinen officium receptoris Generalis civitatis et collectae Ilerdae, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera,

a. a continuació ratllat, qui·ls té vuy.
b. renunciació intercalada entre els folis 50v-51r del trienni 1654-1656.
c. a continuació ratllat, domiciliat.
d. renuncia, *interlineat, damunt de* resigna *ratllat.*
e. a effecte ... conferet, *interlineat al marge esquerre.*
f. procura intercalada entre els folis 50v-51r del trienni 1654-1656.

[1654]

admodum reverendum dominum Thomam Arques, presbiterum, dominum domnum alterum ex assessoribus Bayuliae Generalis civitatis Barcinonae, venerabilem Michaellem Brunet et Joannem Gomar, presbiteros, Barcinonae residentes, ac honorabilem et discretum Michaellem Bonet, notarium, causidicum, civem Barcinonae, licet absentes, et cetera, et quem libet eorum insolidum ita quod per unum eorum inceptum fuerit, per alterum prossequi et finiri valeat. Ad videlicet pro me et nomine meo comparendum coram illustribus dominis deputatis Generalis Cathaloniae et in eorum concistorio seu persona vel personis, per sacram, catholicam et regiam magestatem domini nostri Hyspaniarum regis, ad id deputata vel alia quacunque persona de infrascriptis potestatem habente, ibidemque dictum meum officium receptoris Generalis dictae civitatis et collectae Ilerdae, in manibus et posse dictorum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis Cathaloniae, et in eorum concistorio seu persona vel personis per dictam sacram, catholicam et regiam magestatem domini nostri regis deputata, vel alia quacunque ad id potestatem habente dictum officium receptoris Generalis dictae civitatis Ilerdae, in favorem Raphaellis Morato, artium et philosophiae doctoris, civisque honorati Barcinonae, in vila de Llinyola residentis, cedendum, renuntiandum, resignandum et deponendum praefatum officium, cum salariis et emolumentis juribus perrogativis, praeheminentiis ad illud pertinentibus et spectantibus, juxta formam capitulorum // 51/2v // et actuum Curiarum, practicam, stillum et observantiam iamdicti Generalis et domus Deputationis, illius per dictos procuratores meos constitutos seu illorum quem libet supradictis dominis vel aliis quibusvis personis ad quos spectet, ad illud habendum et obtinendum prefatum doctorem Raphaellem Morato, nominandum et presentandum, transferri seu concedi ac provideri suplicandum et dictam renuntiationem, presentationem ac provisionem dicti oficii admiti et fieri humiliter petendum, suplicandum et obtinendum, et de premissis quaecunque instrumenta utilia necessaria seu quomodolibet oportuna fieri atque confici, faciendum, instandum et requirendum et demum ac generaliter, et cetera. Promito judicio, et cetera. Habere ratum, et cetera. Quidquid, et cetera. Et non revocare, et cetera. Sub bonorum meorum obligatione et cetera. Firmo et, et cetera. In quo fuerunt testes Josephus Soldevila, legum studens, et Josephus Sosiats, juvenis pannorum lanae et cericei, Ilerdae habitatores, oriundus vilae de Guisona».

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum aliena licet manu scriptori ego, iam dictus Andreas Soldevila, notarius supramemoratus, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num.

51/3r *Universis[a] et singulis huiusmodi seriem inspecturis, visuris, lecturis, pariterque et audituris a testor, et cum presenti fidem facio ego Andreas Soldevila, auctoritate regia, notarius publicus Ilerdae, et de collegio notariorum eiusdem civitatis, infrascriptus, quod in posse meo fuit receptum et testificatum quoddam procurationis instrumentum, in eius aprisia, tenoris huiusmodi: «Die vigessima septima mensis octobris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquagessimo quarto, Ilerdae. Ego Raphael Morato, artium et philosophiae doctor, civis honoratus Barcinonae, in vila de Llinyola residens, Urgellensis diocesis, vicariae Tarregae, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera, admodum reverendum dominum Thomam Arques, presbiterum, dominum domnum alterum ex assessoribus Bayuliae Generalis civitatis Barcinonae, venerabilem Michaellem Brunet et Joannem Gomar, presbiteros, Barcinonae residentes, ac honorabilem et discretum Michaellem Bonet, notarium, causidicum, civem dictae civitatis Barcinonae, licet absentes, et cetera, et quem libet eorum insolidum et cetera, ita quod per unum eorum inceptum fuerit, per alterum eorum prossequi et finiri valeat. Ad videlicet pro me et nomine meo comparendum coram illustribus dominis deputatis Generalis presentis principatus Cathaloniae, et in eorum concistorio seu persona vel personis per sacram, catholicam et regiam magestatem domini nostri regis, vel alia quacunque persona de infrascriptis potestatem habente, ibidemque dictum officium receptoris Generalis civitatis et collectae Ilerdae, de quo per renuntiationem in mei favorem per Petrum Joannem Melianta, in civitate Ilerdae residentem uel eius legitimum procuratorem, ad presents dictum officium obtinentem faciendam per praefatos illustres dominos deputatos Generalis Cathaloniae vel eorum consistorio seu persona vel personis, per dictam sacram catholicam et regiam magestatem vel aliam quamcunque personam de his potestatem habentem, provideri spero juxta formam capitulorum et actuum Curiarum, practicam, stillum et observantiam iamdicti Generalis et domus Deputationis, illius per dictis dominis deputatis et eorum // 51/3v // concistorio vel persona seu personis per dictam sacram, catholicam et regiam magestatem domini nostri regis, vel aliam quamcunque de his potestatem habente acceptandum, obtinendum et habendum juramenta, sacramenta et homagia ad id secundum dispositionem dictorum capitulorum et actuum Curiarum, practicam, stillum et observantiam jam dicti Generalis, in*

a. procura intercalada entre els folis 50v-51r del trienni 1654-1656.

manu et posse persona seu personarum ad quam seu quas pertinet et spectat cautionem, tam fidejusoruam quam etiam aliam, quamcunque ad id necessariam, prestarique solitam et assuetam, faciendum et prestandum et fidejussores ipsos bonaque illorum de et super praemissis indemnes et indemna servare promitendum. Et de predictis quaecumque cautionum, obligationum et alia quaevis instrumenta, necessaria et utilia, seu quomodolibet opportuna et vobis dictis procuratoribus meis constitutis et vestrum, cui libet benevisa cum et sub illis videlicet pactis, pactionibus, stipulationibus, conventionibus, promissionibus ac personae et bonorum meorum omnium, tam mobilium quam immobilium, obligationibus ac etiam tanquam pro debitis fiscalibus et regalibus ac fori proprii renuntiationibus, et etiam fori dicti Generalis Cathaloniae et dictorum dominorum deputatorum seu illius concistorio submissionibus ac juramento, quod in animam meam prestare possitis ac aliis etiam clausulis et cautelis utilibus et necessariis ac oportunis, et vobis dictis procuratoribus meis constitutis et vestrum cui libet insolidum benevisis, faciendum et firmandum et demum ac generaliter, et cetera. Promito judicio, et cetera. Habere ratum et cetera. Quidquid, et cetera. Et non revocare, et cetera. Sub bonorum meorum obligatione, et cetera. Firmo et, et cetera. In quo fuerunt testes Josephus Soldevila, legum studens, et Josephus Sociats, juvenis pannorum lanae et cericei, Ilerdae habitatores, oriundus vilae de Guisona».

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum aliena licet manu scriptorum ego, iamdictus Andreas Soldevila, // 51/4*r* *// notarius supramemoratus, hic me subscribo et meum solitum artis notariae solitum appono sig+num.*

55/1*r* A.

Después[a] *de haver escrito esto, ha llegado a esta ciudad el rector de Sanct Julián de Sosorba, obispado de Vique, llorando y dando boses, disiendo que ayer fueron a su iglesia los franceses y, no contentándose de saquearla, dieron de comer el Santíssimo a los cavallos. Hame parecido desírselo a vuestra excellencia, y que el mesmo rector se firme aquí para que se pueda ensenyar y se sepa la verdad. Jo, lo doctor Francisco Bruguer, rector de Sant Julián Sosorba, digo que es verdad todo lo dicho arriba y lo firmo de mi mano, a los 16 de noviembre 1654. Don Lluís Ferrer.*

a. relació intercalada entre els folis 54v-55r del trienni 1654-1656.

55/2*r* Sereníssim[a] senyor.

Lo rey, nostre senyor, Déu lo guarde, a la suplicació donada per part dels deputats y oÿdors de comptes del General,[b] en la qual se suplica fos de son real servey fer[c] gràcia, que los oficis menors que no excedeixen de trenta lliures annuals sos salaris, los quals, per la última resolució sa magestat ha presa,[d] reservà[e] a provisió de vostra altesa y dels llochtinents y capitans generals successors, proposant per ells, los deputats subjectes restassen dits oficis a electis y nominació dels deputats, en la forma que antes del any 1640 acostumaven provehir, és estat servit decretar que, en rahó del sobredit, manàs vostra altesa donar informe en dita matèria. Per tant, representan a vostra altesa, que per la administració del General és necessari tingan los deputats la nominació de dits oficis, perquè ab la diligència necessària se provehescan,[f] y no pare la administració dels drets de la Generalitat, per retardar-se la provisió de aquells, majorment, que sens la facultat[g] de la provisió[h] de dits oficis en sos capos, respectivament, restarà menoscabada y deteriorada dita administració, la qual rahó féu final causa de què,[i] ab diferents capítols de Cort fou[j] concedida la líbera y plena administració de las cosas de la Generalitat, a deputats y oÿdors de comptes privative. Y finalment, sens la nominació de dits oficis, resta lo consistori dels deputats y oÿdors de comptes sens la auctoritat convenient[k]. Y en esta conformitat,[l] dóna a vostra altesa una carta de sa magestat, //55/2*v*// y axí mateix entregan[m] a vostra altesa,[n] per la provisió en proprietat de l'ofici de scrivent extraordinari de la scrivania major, que vaca per mort de Miquel Marquès, notari real, la terna ha feta dels subjectes han aparegut apropitats; y per a la provisió del *interim* de dit ofici, proposan a vostra altesa a Joseph Palou, Domingo Mòmia y Lluís[o] Ferrer, notari de Tivissa. Suplican, per ço, a vostra altesa, sia de son servey manar fer lo informe de dits oficis menors per

a. ambaixada intercalada entre els folis 54v-55r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, de Cathalunya.
c. fer gràcia, *interlineat, damunt de* manar *ratllat.*
d. a continuació ratllat, mana.
e. a continuació ratllat, per a pro.
f. a continuació ratllat, dits oficis.
g. facultat, *interlineat, damunt de* auctoritat *ratllat.*
h. a continuació ratllat, suspenria y provisió.
i. a continuació ratllat, los senyors reys concediran ab diversos ab.
j. a continuació ratllat, líberament.
k. a continuació ratllat, per tant suplican entregant a vostra altesa.
l. a continuació ratllat, del sobredit.
m. entregan, interlineat, damunt de proposan ratllat.
n. a continuació ratllat, per lo ofici.
o. Lluís Ferrer, *interlineat, damunt de* Joseph Moix *ratllat.*

a sa magestat[a], ponderar las rahons sobreditas[b] y intercedir ab sa magestat, que lo consistori fassa las provisions de aquells, si y conforme antes del any 1640, en virtut dels capítols de Cort, usos y styls de la casa provehia; y sia així de son servei nomenar per a dit *interim*, altre dels tres subjectes tenen proposats a vostra altesa, que·u rebran a singular mercè.

Per la proprietat Joan Gabriel[c], notari de Tortosa, al present oÿdor real[d] de comptes del General de Cathalunya; Pau Roca, notari de la vila de la Sènia; y[e] Joseph Moix, notari de Tivissa.

55/3r Memorial dels subjectes que a sa magestat proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per al offici de scrivent extraordinari de la scrivania major de dit General, que vacca per mort de Miquel Marquès, notari, qui últimament obtenia aquell: Joan Gabriel, notari públich de la ciutat de Tortosa, al present oÿdor real de comptes del General de Cathalunya; Pau Roca, notari de la vila de la Sènia; Joseph Moix, notari de Tivissa.

56/2r B. Riba.

Noble[f] y magnífich senyor.

A notícia dels[g] deputats y oÿdors de comptes del General de[h] Cathalunya ha pervingut, com a conferint-se[i] en casa de vostra mercè Balthazar Riba, mercader, ciutedà de Barcelona[j], Jaume Sahonés, son procuradork[j], una y moltes vegades, des del mes de desembre 1653 fins a 20 de maig proppassat, y en particular, lo dit die de 20 de maig lo dit Riba, ab lo tresllat de la causa vertent en[l] la Real Audiència entre lo dit Riba, de una, y don Ramon Xatmar y lo procurador fiscal real, de part altre, a relació de vostra mercè, acerca de la manutenció en lo exercici del ofici de mestre de la Seca Real de la present ciutat, a efecte de què vostra mercè, com a relador de dita causa, provehís una sèdula en lo tresllat de dit Riba y continuàs dita causa, recusà vostra mercè provehir la sèdula, dient que·y havia carta de sa magestat, Déu lo guarde, ab què manava no·s passàs més avant en dita causa; y com la sobredita recusació, en provehir dita sèdula y passar avant en dita causa, fins a sentència difinitiva y total exequució de aquella, sia contra la constitució 6 del[a] sereníssim rey Ferrando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 2, col·locada sots lo títol «De diversos rescrits y elongaments», en lo primer volum de les generals constitucions de Cathalunya y altres aplicables, ab la qual està disposat que si algun plet serà comensat, ço és, que la part serà citada en tal causa e plet pendent, no sian per sa magestat o son lloctinent, primogènit, portantveus de governador, veguers, balles o altres oficials, atorgats guiatges, sobresehiments, moratòria, elongament o altre impediment, per lo qual la dita causa hagués ésser // 56/2v // empatxada o diferida, e si atorgat era, no obstant aquell, lo jutge o oficial, devant lo qual dita causa se aportarà, dega procehir en aquella e pronunciar e declarar, no obstant dits guiatges, moratòrias y sobrecehiments; y per consegüent, havent recusat vostra mercè provehir dita sèdula y passar avant en dita causa, ha contrafet a dita constitució 6 y altres aplicables. Per ço, lo síndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar, ab tot efecte, lo reparo de dita contrafacció, ab la forma que las generals constitucions de Cathalunya als deputats, oÿdors de comptes y síndich del General de Cathalunya permeten, a vostra mercè suplica, y en quant menester sia, ab lo degut acato y reverència parlant, requereix procehesca dita sèdula y continue en passant avant dita causa, fins a sentència difinitiva y total exequució de aquella, y lo demés fassa, a què està obligat segons la constitució «Poch valdria», vulgarment dita «De la observança» y altres aplicables, títol «De observar constitucions»; altrament, ab lo mateix degut acato y reverència parlant, protesta contra de vostra mercè de les penes imposades als contrafactors de las generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar, *requirens vos notarium, et cetera.*

Dissapte, a 26 de setembre 1654,[b] a les dos hores y un quart, se dexà còpia d'esta scriptura al noble don Joseph Andreu, doctor del Real Consell, trobat en sa casa que té a la volta dita de misser Ferrer, y prengué còpia y digué que·u miraria, instant Joan Pau de Lloselles, donsell, síndich del General.

Dilluns, a 28 de dits, a les tres hores de la tarda,

a. a continuació ratllat, suplican humilment a vostra altesa sia servit manar.
b. a continuació ratllat, y alcansar de sa magestat.
c. a continuació ratllat, oÿdor real.
d real, *interlineat.*
e. a continuació ratllat, Lluís Ferrer, notari de Tivissa.
f. ambaixada intercalada entre els folis 55v-56r del trienni 1654-1656.
g. dels deputats ... comptes, *interlineat, damunt de* procurador fiscal *ratllat.*
h. de Cathalunya, *interlineat.*
i. a continuació ratllat, a vint de maig proppassat arribant.
j. a continuació tres paraules ratllades.
k. una y ... dit Riba, *interlineat al marge esquerre.*
l. a continuació ratllat, dita.

a. a continuació ratllat, rey.
b. 1656, *al manuscrit.*

se tornà en casa dit don Joseph Andreu, y digué que estos tres dies de fe(s)ta ho miraria.

A 2 de octubre de dit any, a las 2 hores de la tarda se ha feta la matexa diligència.

56/3r Dijous, a 22 de octubre 1654, a les set hores de la matinada, per orde dels senyors deputats, se conferí Sebastià Costa, scrivà major del General de Cathalunya, en casa del senyor don Joseph Andreu, doctor del Real Consell, an al qual digué, de part de ses senyories, que fos servit tenir a bé se li presentàs la present scriptura ab acte, per cumplir ses senyories a la obligació de llurs càrrechs. Dit senyor don Joseph respongué que havia tractat[a] dit negoci en lo Real Consell, y que se havia resolt consultar-ho ab sa altesa; y que entenian que sa altesa[b] havia donat rahó a sa magestat, que Déu guarde; y que se estava aguardant la resposta, y que si aparexia ses senyories esperar uns quants dies, ho fessen, y quant no, que sempre fos de llur gust, se li presentàs dita scriptura en la forma acostumada.

Dimars, a 24 de noembre de dit any, a les dos hores després de dinar, dit Joan Pau de Lloselles, com a síndich del General, y Sebastià Costa, scrivà major, se conferiren en casa dit don Joseph Andreu, a effecte de presentar-li la sobredita scriptura, y digué que estava desganat y no anave en consell, y que en anar-hi permetria se li presentàs, entrevenint-hi en scrivà de magestat, *qui simul stypulant y insolidum*, cloent ab dit scrivà major rebessen lo acte de dita presentata.

Die 27 novembris 1654, Barcinonae. Presentibus Michaele Gracia, regio scriba magestatis, Barcinonae populato, et Sebastiano Costa, scriba majori Generalis Cathaloniae, et qui simul stypulantibus ad instantiam Joannis Pauli de Lloselles, domicelli, exercentis officium syndici dicti Generalis Cathaloniae, presentis scriptura fuit presentata nobili Josephus Andreu, jure utriusque doctor et Regiae Audientiae doctori, personaliter reperto in eius domo sita in presenti civitate Barcinone, in vico dicto la volta de misser Ferrer, *qui habens dictam scripturam pro sibi lecta et accepta copia ei tradita, verbo respondendo dixit: «quod retinet juris et constitutionibus presentis Principatus terminum ad respondendum, et que faciet quod juris fuerit et rationis requirens, et cetera», que [...]contradatur copia auctentica dicta scriptura absque insertione responsionis facienda in calce eiusdem cum unamet signatura et clausura. De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Ypolito Maso, negociatore, Barcinonae residente, et Francisco Soler, de familia dicto don Josephu Andreu.*

a. tractat, *interlineat, damunt de* consultat *ratllat.*
b. a continuació dues paraules ratllades.

56/4r *Ego[a] Joannes Henrrich, bradator, civis Barcinone, custosque ordinarius Generalis Cathaloniae in portali Sancti Antonii, presentis civitatis Barcinone, citra revocationem, et cetera, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera, vos Matronam Henrrich, uxorem meam, Stephanum Bescans, paratorem lanae, civem Barcinone, presentes; reverendum Joannem Bohigues, canonicum ecclesiae collegiatae Sanctae Annae, presentis civitatis Barcinone, et Josephum Rol, negociatorem civem Barcinone, licet absentes, et cetera, et quem libet vestrum insolidum ita quod primitus, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo semel et pluries comparendum coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum Generalis Cathaloniae, dictumque meum officium custodis ordinarii Generalis, una cum omnibus salariis, lucris et emolumentis, juribus et pertinentiis illius renuntiandum, resignandum et cedendum in manibus et posse dictorum admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis seu in ipsorum consistorio, in favorem personae scilicet seu personarum vobis dictis procuratoribus meis constitutis, seu cuilibet vestrum insolidum benevisae seu benevisarum et per vos seu quem libet vestrum insolidum nominandae seu nominandarum, et dictus renuntiationem, //* 56/4v *// resignationem et cessionem recipi et admitti personamque seu personas pro inde, ut praefertur nominandam seu nominandas de officio praedicto, cum omnibus juribus et pertinentiis illius provideri, cum juris plenitudine et effectu, iuxta formam generalium constitutionum capitulorum et actorum Curiarum, usumque, practicam et stylum dicti Generalis, petendum, suplicandum et obtinendum, requirendum quoque protestandum et monendum, et requisitis protestatis et monitis ex adverso respondendum, replicandum, triplicandum et ultra et pro premissis quascunque suplicationes, tam verbo quam in scriptis, dandum, offerendum et presentandum, et eas provideri, decerni et exequi faciendum et instandum, et de super instrumento quecunque ad praedicta necessaria et opportuna cum clausulis opportunis faciendum et firmandum seu fieri faciendum, et consentiendum et generaliter et cetera. Ego enim, et cetera. Promitto habere ratum, et cetera. Et no revocare, et cetera. Sub bonorum omnium obligatione, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die vigesima prima mensis julii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono. Testes sunt Josephus Monfages, passamanerius, et Gabriel Ribes, sartor, cives Barcinonae.*

a. procura intercalada entre els folis 55v-56r del trienni 1654-1656.

[*1654*]

In quorum fidem ego, Hieronymus Gali, //56/5r // *auctoritate regia notarius, civis Barcinone, hic me subscribo et meum quo utor appono sig+num.*

59/2r A.

Balthazar[a] Riba, per la causa del offfici de la Seca. Dilluns, a 7 de desembre 1654, a vuyt hores y un quart, al senyor regent ab los papers.

Sereníssim senyor. Per part dels deputats y oïdors de comptes del principat de Cathalunya, per medi del síndic de la Generalitat, instant Balthazar Riba, mercader, ciutadà de Barcelona, és estada praesentada al noble y magnífich don Joseph Andreu, doctor de la Real Audiència, a 27 de noembre pròxim passat, una supplicació o scriptura, ab la qual li han supplicat, y en quant menester sie, ab lo degut acato y reverència parlant, requerit, fos servit provehir una scèdula en lo tresllat de la causa vertent en la Real Audiència, a relació de dit noble y magnífic don Joseph Andreu, entre dit Riba, de una, y lo noble don Ramon Xammar y lo procurador fiscal real, de part altra, acerca de la manutenció en lo exerscici del offici de mestre de la Seca Real de la praesent ciutat,[b] y que axí mateix continuàs en passar avant dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, la qual scèdula recusaria provehir dit noble y magnífich relador, y passar avant en dita causa, dient que tenia orde de sa magestat, Déu lo guarde, ab què manave no·s passàs més avant en dita cau-sa, per ço, que dita recusació encontrava ab la constitució 6 del sereníssim rey don Fernando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 2, col·locada sots lo títol «De diversos rescrits y elongaments» en lo primer volum de las generals constitucions y altres applicables, ab la qual està disposat, que si algun plet serà comenssat, ço és, que la part serà citada en tal causa e plet pendent, no sien per la magestat o son lloctinent, primogènit, portantveus de governador, veguers, batlles o altres officials, atorgats guiatges, sobrecehiments, moratòria, elongament o altre impediment, per lo qual la dita causa hagués ésser empatxada o differida, e si atorgant era, no obstant aquell, lo jutge o official, devant lo qual dita causa se aportava, dega procehir en aquella e pronunciar e declarar, no obstant dits guiatges, moratòrias y sobrecehiments.[c] A la qual scriptura, dit noble y magnífic relador //59/2v// ha respost que·s reservave lo termini de dret y de las constitucions de Cathalunya per a respònrrer, y que farie lo que serie de dret y raó, comforme en dita scriptura y resposta referida, més llargament se conté, la qual, juntament ab lo tresllat de dita causa y la partida de taula de 25 lliures, per lo depòsit del salari de dita causa, y còpia authèntica de la informació rebuda sobre dita recusació, se exhibeixen [...]. Y com, sereníssim senyor, del die de la praesentació de dita scriptura fins al die praesent, hajan discorreguts los terminis praefigits per la constitució «Poc valdria», 11, dita «De la observança», en lo títol «De observar constitucions» per a revocar dita con(tra)facció o firmar dubte que parmet la mateixa constitució, y no se hage fet la una cosa ni la altre, ni altrament satisfet a la dita constitució, en molt gran dany y praejudici de dit Riba, y[a] de tot lo Principat, per ço y altrament, en observança de dita constitució «Poc valdria» y altres applicables, las quals en cap cas de contrafacció, donant la instància legítima a dits deputats, lo síndic del General a vostra altesa y Real Audiència, proposa y firma dubte, segons lo tenir de dita constitució «Poc valdria», y supplica sie de son real servey, en la forma de la mateixa constitució «Poc valdria», manar declarar que dita recusació encontra a la dita constitució 6, títol «De diversos rescriptes y elongaments» y altres applicables. Y que axí bé, dit noble y magnífic relador ha y deu provehir dita scèdula, y passar avant en dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, y que per consegüent ha incorregut *ipso facto* en las poenas imposadas en dita constitució «Poc valdria», y haver de ésser en aquellas exequutat, conforme expressament se troba en dita constitució disposat, y la praesent ésser comesa al noble y magnífic regent la Real Cancellaria, lo qual, segons la forma de dita constitució sobre ditas coses, declare y justícia ministre.

Officio, et cetera. Altissimus, et cetera. Serra, assessor. Par, assessor. Pastor, fisci advocatus Generalis.

59/1r A.

A[b] los venerables, nobles y amados los diputados de la Generalidad de nuestro principado de Cathaluña.

El rey.

Dipputados, la fineza con que esse Principado acude a soliçitar mi amparo, hallar siempre en mi ánimo la disposiçión con que procuro le tenga,

a. ambaixada intercalada entre els folis 58v-59r del trienni 1654-1656.
b. a continuació dues línies ratllades.
c. a continuació ratllat, per lo que.

a. y de tot lo Principat, *interlineat al marge esquerre.*
b. carta reial intercalada entre els folis 58v-59r del trienni 1654-1656.

y es sin duda, que por el amor de tan buenos vassallos, no çessará mi cuydado en quanto fuere possible, para libraros de las hostilidades y invasiones del enemigo, he entendido por vuestra carta de 14 deste, el rezelo que os causa su entrada en la provinçia. Pero como quiero que los puestos que ha occupado, son de calidad de aquellos que nunca pueden resistir, al que es dueño de la campaña, siendo Nuestro Señor servido como espero, en su divina magestad, qui bolvamos a ponernos superiores en ella, será obligado a desampararlos para la futura campaña, se hazen y harán efficazes y extraordinarios esfuerzos para acudir a la deffensa dessa provinçia, con todos los medios y assistençias possibles, de manera que se alivie. Y don Juan, mi hijo, pueda acudir a todo lo que se offrezca, y el marqués Sierra parte luego, de que ha parezido avisaros, para que en esta confianza os asseguréys que no os faltaré jamás, y pues de acá se applican estos esfuerzos para adelantar la guerra, estoy también çierto que esse Principado ayudará a este mismo fin con todas sus fuerzas, como hasta agora lo ha hecho por su misma conveniençia y por el amor que me muestra, de que hallaréys en mi igual estimaçión, y en don Juan, mi hijo, por cuya mano reçibiréys esta. Dada en Madrid, a XXVIII *de noviembre* MDCLIIII. *Yo, el rey.*

Don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit don Paschalis, regens. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comes de Albatera. Vidit don Michaelis de Lanuza.

60/1*r* Jhesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat als il·lustres y magnífichs doctors don Acaci Antoni de Ripoll y Joan Pau Xammar, del consell real de la Ballia General, y als magnífichs acessors y advocat fiscal del General, acerca la solució de las terças y quinsenadas dels arrendaments de las bollas de las col·lectas de la present ciutat, y altres fets en lo[b] any 1653, si essent per edictes reals rebaxats los ardits a diner, deuen los arrendadors pagar lo mateix número de lliures, a què estan obligats, pagant ardit per diner; o si pagant lo mateix número de ardits, ab què hagueren satisfet ans de dits edictes, cumplen a sa obligació. Vist lo que se havia de vèurer y attès lo que se devia atténdrer *et signanter*. Attès que los arrendadors predits se obligaven a pagar lo preu dels arrendaments de ditas bollas ab número de lliuras, y per ço són debitors del gènero de aquellas, las quals no han presa disminució alguna ab dits edictes reals, encara que los dits ardits dels quals, y altres monedas *etiam* de plata, se compon la lliura, hajan presa la dita disminució intrínsecament, ans bé lo valor importici y extrínsech *facto principis*, és estat alterat y disminuït, lo qual fet cedeix en dany, axí com altrament cediria en benefici del conductor com a debitor del preu del arrendament; attès que feta conbinació del valor de las doblas, del qual se regula lo valor de las monetas minutas, se veu que en lo valor d'ellas no·y ha haguda alteració alguna, *etiam* segons lo abús del comers, com en lo // 60/1*v* // dit temps se cambiassen aquellas ab trenta-y-dos reals moneda corrent, que és lo valor que vuy tenen; attès que lo augment que las doblas havian pres, ans de la diminució dels ardits, cobravan dits arrendadors major número de lliures del dret de bolla, perquè al respecte del augment de las monedas de or y plata, correspectivament, ere muntat lo que de totas las mercaderias y en est respecte sia estat crescut lo dret de bolla; attès que lo pretès dany, considerat part dels arrendadors, *etiam* en orde de la disminució de la moneda, requereix llarga discussió y, per ço, no té lloch en lo judici exequutiu de la obligació de ditas terças y quinsenadas, tant per la scriptura de terç com per dèbit fiscal; per ço y altrament, són de parer, que sens perjudici de las pretencions de las parts reservadas en judici plenari, se procehesca a exequució per las terças y quinsenades degudas, per lo mateix número de lliuras contengut en lo acte del arrendament, comptant lo ardit a diner. *Salvo, et cetera.*

Don Acacius de Ripoll, consulens. Xammar, consulens. Serra, assessor. Par, assessor. Pastor, fisci advocatus Generalis Cathaloniae.

61/1 B. 17 desembre 1654.

Noble[a] y magnífich senyor. A notícia dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya ha pervingut, com conferint-se en casa de vostra mercè Balthazar Riba, mercader, ciutadà de Barcelona, y Jaume Sahonés, son procurador, una y moltes vegades des del mes de desembre 1653 fins a 20 de maig proppassat, y en particular, lo dit die de 20 de maig lo dit Riba, ab lo tresllat de la causa vertent en la Real Audiència entre lo dit Riba, de una, y don Ramon Xammar y lo procurador fiscal real, de part altra, a relació de vostra mercè, acerca de la manutenció en lo exercici del offici de mestre de la Seca Real de la present ciutat, a effecte de què vostra mercè, com a relador de dita causa, provehís una sèdula en lo tresllat de dit Riba, y continuàs dita causa recusa, vostra mercè provehís la sèdula

a. vot intercalat entre els folis 59v-60r del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat, principi del corrent trienni.

a. ambaixada intercalada entre els folis 60v-61r del trienni 1654-1656.

dient que·y havia carta de sa magestat, Déu lo guarde, ab què manava no·s passàs més avant en dita causa; y com la sobredita recusació, en provehir dita sèdula y passar avant en dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, sie contra la constitució 6 del sereníssim senyor rey Ferrando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 2, col·locada sots títol «De diversos rascrits y elongaments», en lo primer volum de les generals constitucions de Cathalunya y altres aplicables, ab la qual està disposat que si algun plet serà comensat, ço és, que la part serà citada en tal causa e plet pendent, no sien per sa magestat e son lloctinent, primogènit, portantveus de general governador, veguers, balles o altres officials, atorgats guiatges, sobrecehiments, moratòria, elongament o altre impediment, per lo qual la dita causa hagués // 61/1*v* // ésser empatxada o diferida; e si atorgat era, no obstant aquell, lo jutge o official devant lo qual dita causa se aporta, dega procehir en aquella e pronunciar e declarar, no obstant dits guiatges, moratòrias y sobrecehiments. Y per consegüent, havent recusat vostra mercè provehir dita sèdula y passà avant en dita causa, ha contrafet a dita constitució 6 y altres aplicables. Per ço, lo síndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar ab to(t) effecte lo reparo de dita contrafacció, ab la forma que les generals constitucions de Cathalunya als deputats oÿdors de comptes y síndich del General de Cathalunya permeten, a vostra mercè segona vegada supplica, y en quant menester sia, ab lo degut acato y reverència parlant, requerex, provehesca dita sèdula y continue en passar avant dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, y lo demés fassa, a què esta obligat, segons la constitució «Poch valdria», vulgarment dita «De la observança» y altres aplicables, títol «De observar constitucions»; altrament, ab lo mateix degut acato y reverència parlant, protesta contra de vostra mercè de les penes imposades als contrafactors de les generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar, *requirens vos notarium, et cetera*.

Die 17 decembris 1654, presentibus Michaele Gracia, regio scriba magestatis, et Sebastiano Costa, notario scriba majore Generalis Cathaloniae, instante Joanne Paulo de Lloselles, domicello, exercente officium syndici Generalis Cathaloniae, huiusmodi scriptura fuit presentata dicto nobili Josepho Andreu, personaliter reperto in eius domus sitis in vico dicto la Volta de misser Ferrer, *qui accepta copia dictae scripturae et eam pro sibi lecta fecit eandem responsionem per*[a] *eum factam primae scripturae sibi presentatae, prout in ea continetur cui fuit relatio. De quibus, et cetera. Quae, et cetera. Testes sunt nobilis Raymundus de Copons, Barcinonae populatus, et Didacus Rocosa, notarius, civis Barcinonae.*

a. per eum factam, *interlineat, damunt de* traedita *ratllat.*

62/1*r* 22 desembre 1654. A.

Noble[a] y magnífich senyor.

A notícia dels deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya ha pervingut, com conferint-se en casa de vostra mercè Balthazar Riba, mercader, ciutadà de Barcelona, y Jaume Sahonés, son procurador, una y moltes vegades des del mes de desembre 1653 fins a 20 de maig proppassat, y en particular, lo dit die de 20 de maig lo dit Riba, ab lo tresllat de la causa vertent en la Real Audiència entre lo dit Riba, de una, y don Ramon Xammar y lo procurador fiscal real, de part altra, a relació de vostra mercè, acerca de la manutenció en lo exercici del offici de mestre de la Seca real de la present ciutat, a effecte de què vostra mercè, com a relador de dita causa, provehís una sèdula en lo tresllat de dit Riba, y continuàs dita causa recusa, vostra mercè provehís la sèdula dient que·y havia carta de sa magestat, Déu lo guarde, ab què manava no·s passàs més avant en dita causa; y com la sobredita recusació, en provehir dita sèdula y passar avant en dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, sie contra la constitució 6 del sereníssim senyor rey Ferrando Segon, en la primera Cort de Barcelona, any 1481, capítol 2, col·locada sots títol «De diversos rascrits y elongaments», en lo primer volum de les generals constitucions de Cathalunya y altres aplicables, ab la qual està disposat que si algun plet serà comensat, ço és, que la part serà citada en tal causa e plet pendent, no sien per sa magestat e son lloctinent, primogènit, portantveus de general governador, veguers, balles o altres officials, atorgats guiatges, sobrecehiments, moratòria, elongament o altre impediment, per lo qual la dita causa hagués ésser empatxada o diferida; e si atorgat era, no obstant aquell, lo jutge o official devant lo qual dita causa // 62/1*v* // se aporta, dega procehir en aquella e pronunciar e declarar, no obstant dits guiatges, moratòrias y sobrecehiments. Y per consegüent, havent recusat vostra mercè provehir dita sèdula y passà avant en dita causa, ha contrafet a dita constitució 6 y altres aplicables. Per ço, lo sy´ndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar ab to(t) effecte lo reparo de dita contrafacció, ab la forma que les generals constitucions de Cathalunya als deputats oÿdors de comptes y síndich del General de Cathalunya permeten, a vostra mercè segona vegada supplica, y en quant menester sia, ab lo

a. ambaixada intercalada entre els folis 61v-62r del trienni 1654-1656.

degut acato y reverència parlant, requerex, provehesca dita sèdula y continue en passar avant dita causa, fins a sentència diffinitiva y total exequució de aquella, y lo demés fassa, a què esta obligat, segons la constitució «Poch valdria», vulgarment dita «De la observança» y altres aplicables, títol «De observar constitucions»; altrament, ab lo mateix degut acato y reverència parlant, protesta contra de vostra mercè de les penes imposades als contrafactors de les generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar, *requirens vos notarium, et cetera.*

Die XXII *decembris* MDCLIIII *Barcinonae, presentibus Michaele Gracia, regio scriba magestatis, et Sebastiano Costa, scriba majoris Generalis Cathaloniae, simul stypulantibus, instante Joannes Paulo de Lloselles, domicello Barcinonae, dicto exercente officium syndici Generalis Cathaloniae, presens scriptura fuit praesentata nobili Josepho Andreu, personaliter reperto in domus suae solitae residentiae sita in vico dicto* la Volta de misser Ferrer, *qui habens eam pro lecta et accepta copia fecit eadem responsio, nomine quam fecerat primae et secundae simil scripturis sibi presentatis quibus refertur. De quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Alfonso Rodena et Francisco Soler, de familia dicti don Josephi Andreu.*

62/2r B.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General, inseguint lo real decret de la magestat del rey, nostre senyor, Déu lo guarde, dat a 25 de juliol proppassat, després que ab tota attenció y vigilància han fet examen de las personas que eren benemèritas per als officis del primer grau y qualitat, que sa magestat és estat servit manar se'n formasen bosas de personas dels tres estaments, ecclesiàstich, militar y real, en virtut de la real facultat en lo dit decret real concedida, proposan a sa magestat, per a dita insiculació, las personas anomenades en lo memorial o lista que se entrega a vostra altesa, suplicant humilment sia del real servey de vostra altesa, manar sie aquella enviada a sa magestat, que·u rebran a singular mercè.

62/3r Nominació[b] y presentació dels subjectes que·s fa a sa magestat, que Déu guarde, per los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per a las bolsas dels oficis de acessor y advocat fiscal, regent los comptes, sýndich, exactor, receptor, donador de ploms y scrivent de regent los comptes.

Bolsa de assessors ecclesiàstichs y advocat fiscal:

Lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca de Ampurdà, y canonge de la Seu de Gerona, deputat ecclesiàstich.[a]
Lo doctor fra don Innasi de Ripoll, monjo y camarer de Sanct Pere de Rodas, oÿdor ecclesiàstich.
Lo doctor Christòfol Rich, canonge de la Seu de Gerona.
Lo doctor Narsís Cassart, canonge de dita Iglésia.
Lo doctor Juseph Ninot, canonge de la Seu de Barcelona.
Lo doctor Juan Baptista Vila, canonge de la Seu de Barcelona.
Lo doctor don Francisco Sansa, ardiaca y canonge de dita Seu.
Lo doctor Jaume Juan Ganer, canonge de Urgell.
Lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de Urgell.
Lo doctor fra Miquel de Soler, abbat de Sanct Pau.
Lo doctor Amadeo Ferrer, canonge de la Seu de Gerona.
Lo doctor Francesch Compter, canonge de Elna.
Lo doctor Francesch Alegre, ardiaca y canonge de Urgell.
Lo doctor Bràulio Sunyer, thesorer y canonge de la Seu de Tarragona.
Lo doctor fra Joseph Jalpí y Julià, prior de Sancta Maria de Meyà.
Lo doctor don Jaume Copons, ardiaca y canonge de Urgell.

62/3v Bolsa de assesors militars:

Lo doctor don Francisco Gamis, de Barcelona.
Lo doctor Luís València, de Barcelona.
Lo doctor Juan Xammar y Ferrús, de Barcelona.
Lo doctor don Raphel Moyxó, de Cervera.
Lo doctor don Joseph de Abaria, de Tortosa.
Lo doctor misser Juseph Sabater, de Lleyda.
Lo doctor Francisco Bonaventura de Armengol y Gualbes, de Barcelona.
Lo doctor Jaume Ros, de Barcelona.
Lo doctor misser Baptista Giner, de Ulldecona.
Lo doctor misser Francesch Asprer, de Sanct Joan[b] de ses Badesses.
Lo doctor misser Juseph de Colomer, de Gerona.

a. ambaixada intercalada entre els folis 61v-62r del trienni 1654-1656.
b. memorial intercalat entre els folis 61v-62r del trienni 1654-1656.

a. lo doctor ... ecclesiàstich, *interlineat al marge esquerre.*
b. Joan, *interlineat.*

Lo doctor misser Thomàs de Nogués, de Lleyda.
Lo doctor misser Juseph Pallarès, de Illa.
Lo doctor Gabriel Antoni Bosser, de Barcelona.
Lo doctor Juseph Segarra, de Lleyda.

Bolsa de assessors reals:

Lo doctor misser Augustí Pinyana, de Tortosa, deputat real.
Lo doctor Rafel Rossell, de Barcelona.
Lo doctor misser Vicens Riera, de Barcelona.
Lo doctor misser Pau Benet Mas, de Barcelona.
Lo doctor misser Narsís Mir, de Barcelona.
Lo doctor Juan Baptista Bassols, de Olot.
Lo doctor misser Aleix Justany.
62/4r Lo doctor misser Juseph Rull, de Barcelona.
Lo doctor misser Francesch Vidal y Ros, de Barcelona.
Lo doctor misser Diego Ferrer, de Arenys.
Lo doctor Hyerònim Meià.
Lo doctor misser Francesch Vidal y Roca.
Lo doctor misser Luís Ferrer.
Lo doctor misser Pere Antoni Serra, de Barcelona.
Lo doctor misser Ramon Par.
Lo doctor misser Juan Baptista Pastor

Bolsa de regent los comptes:

Lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca y canonge de Gerona, diputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Innasi de Ripoll, monjo y camarer de Sanct Pere de Rodas, oÿdor ecclesiàstich.
Lo doctor Jaume Pejoan, segristà mayor y canonge de la Seu de Gerona.
Lo doctor Martí Rich, canonge de Gerona.
Mossèn Pere Coderch y de Colom, canonge de Gerona.
Fra don Gaspar Cassamijana y de Eril, camarer de Sanct Cugat.
Fra don Diego de Boixadós.
Lo doctor don Francisco Sans, canonge y ardiaca de la Seu de Barcelona.
Lo doctor don Jaume Copons, canonge y ardiaca de Urgell.
62/4v Mossèn Juan Aguiló de Sentís, camarer y canonge de Tortosa.
Mossèn Juan Costa, canonge de Tortosa.
Lo doctor Hyacinto Sansa, canonge de Urgell.
Mossèn Luís Casapera, canonge de Tortosa.
Fra don Gispert Amat y Desbosch, abbat de Sanct Pere de Galigans, elet de Sanct Cugat.
Lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià, prior de Sancta Maria de Meyà.
Fra Ugo de Montaner, paordre de Berga, del monestir de Ripoll.
Lo canonge Antoni Compter, de Elna.
Lo canonge Francisco Compter, de dita iglésia.
Lo canonge Juseph Colí, de dita iglésia.
Lo canonge Francisco Pujol, de dita iglésia.
Lo doctor Bràulio Sunyer, thesorer y canonge de Tarragona.
Juan Aguiló, canonge de Tortosa.
Lo doctor Hierònim Munt, thesorer y canonge de Tortosa.
Mossèn Joan de Pagès, prior, clauster y canonge de Tortosa.

Bolsa de regent los comptes militars:

Mossèn Pere de Padellàs, deputat militar.
Mossèn Pau de Vinyes, oÿdor militar.
Don Francisco de Cruÿlles, de Gerona.
Don Luís de Cartellar y Descallar, de Gerona.
Don Augustín Berardo, de Barcelona.
Domingo Negrell y de Orri.
62/5r Mossèn Jaume Ros, de Barcelona.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, de Barcelona.
Mossèn Ramon Castelló, de Barcelona.
Don Juseph de Abaria, de Tortosa.
Don Damian de Fornés, de Balaguer.
Mossèn Gaspar Gassià, de Tortosa.
Don Juseph Ripoll, de Barcelona.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don Juseph Amat y Desbosch, de Barcelona.
Don Juseph Bru, de Barcelona.
Don Federich Desbosch y Guimerà.
Don Manuel de Llupià.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Mossèn Francisco de Santcliment y Corbera.
Don Juan Baptista Cerdà, de Tortosa.
Don Juseph Sentís, de Tortosa.
Don Francisco Torres, de Balaguer.

Bolsa de regent los comptes reals:

Lo doctor misser Augustí Pinyana, diputat real.
Mossèn Juan Gabriel, de Tortosa, oÿdor real.
Mossèn Juan Balle de Flassà, de Gerona.
Mossèn Simó Miquel, de Gerona.
Mossè Francesch Alòs, mercader de Barcelona.
Mossèn Francisco Ponsich, de Vich.
Lo doctor Pere Antoni Serra, de Barcelona.
Mossèn Juseph de Nabel, de Barcelona.
Mossèn Joseph Miralles, de Barcelona.
Lo doctor Juan Solà, de Barcelona.
62/5v Mossèn Joseph Pinyana, mercader de Barcelona.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader de Barcelona.
Mossèn Joan Móra, de Barcelona.
Mossèn Francesch Gil de Federich, de Tortosa.
Mossèn Ignasi Prats, de Gerona.
Misser[a] Diego Ferrer.

a. a continuació ratllat, Gaspar Sabater, mercader de Barcelona.

Mossèn Rafael Guinart, mercader de Barcelona.
Mossèn Gaspar Termenada, de Perpinyà.
Mossèn Onofre Llobet, de Perpinyà.
Mossèn Llorens Hyerva.
Mossèn Rafel Sabater, de Illa.
Mossèn Joseph Móra, de Barcelona.
Mossèn Onofre Cabrera, de Tortosa.
Mossèn Joseph Beltran, de Tortosa.

Bolsa de síndich ecclesiàstich:

Lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca y canonge de Gerona, deputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Don Joseph Corts, ardiaca de Sancta Maria y canonge de la Seu de Barcelona.
Mossèn Pere Coderch y Colom, canonge de Gerona.
Mossèn Onofre Ciurana y de Bellafilla, canonge de dita Iglésia.
Fra don Gaspar Cassamijana y de Eril, camarer de Sanct Cugat.
Lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià.
Fra don Diego de Boixadós, de la religió de Sanct Joan.
Lo doctor Juan Baptista Vila, canonge de la Seu de Barcelona.
62/6r Mossèn Juan Aguiló de Sentís, camarer y canonge de Tortosa.
Mossèn Joan Costa, canonge de Tortosa.
Mossèn Luís Casapera, canonge de dita Iglésia.
Mossèn Juseph Manyer, canonge de Elna.
Fra don Gispert Amat y Desbosch, abbat de Sanct Pere de Galligans.
Fra Pere Fàbregues, monjo y celler del monestir de Nostra Senyora de Arles.
Lo doctor Narsís Cassart, canonge de Gerona.
Lo canonge Antoni Compter, de Elna.
Lo canonge Francisco Compter, de Elna.
Lo canonge Juseph Colí, de Elna.
Lo canonge Francisco Pujol, de Elna.
Lo doctor Bràulio Sunyer, thesorer y canonge de Tarragona.
Mossèn Joan Aguiló, canonge de Tortosa.
Mossèn Joan de Pagès, prior, clauster y canonge de Tortosa.

Lo doctor Hyeroni Munt, thesorer y canonge de Tortosa.

Bolsa de síndichs militars:

Mossèn Pere de Padellàs, diputat militar.
Mossèn Pau de Vinyas, oÿdor militar.
Don Manuel de Llupià.
Don Francisco de Cruÿlles, de Gerona.
Mossèn Domingo Negrell y de Orri, de Gerona.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, de Gerona.
Mossèn Jaume Ros, de Barcelona.
Mossèn Ramon Espuny y de Claramunt, de Barcelona.
62/6v Mossèn Joseph Millàs de Millàs, de Gerona.
Mossèn Gaspar Gassia, de Tertosa.
Don Damian de Torras, de Balaguer.
Don Augustin Berardo, de Barcelona.
Don Juseph de Ripoll, de Barcelona.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don Juseph Bru, de Barcelona.
Don Federich Desbosch, de Barcelona.
Mossèn Juan Miquel de Cellés, de Gerona.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Mossèn Juseph Montalt y Riu, de Perpinyà.
Don Joseph Taquí, de Perpinyà.
Don Juan Baptista de Cerdà, de Tortosa.
Don Joseph Serdà, de Tortosa.
Don Joseph de Abaria, de Tertosa.
Don Francisco Torres, de Balaguer.

Bolsa de síndichs reals:

Lo doctor misser Augustí Pinyana, de Tertosa, diputat real.
Mossèn Joan Gabriel, oÿdor real de Tertosa.
Mossèn Joseph Ximenis de Monredon, de Barcelona.
Mossèn Francisco Ponsich, de Vich.
Lo doctor misser Joseph Coromines, de Barcelona.
Mossèn Francisco Bru y Olzina, de Berga.
Lo doctor Juseph Bru, de Barcelona.
Mossèn Joseph de Nabel, de Barcelona.
Lo doctor Joan Baptista Bessols, de Barcelona.
62/7r Mossèn Ignasi Prats, de Gerona.
Mossèn Gaspar Sabater, de Barcelona.
Lo doctor Benet Mas y Vidal, de Barcelona.
Mossèn Francesch Gil de Federich, de Tertosa.
Mossèn Gaspar Tarrena, de Perpinyà.
Mossèn Onofre Llobet, de Perpinyà.
Mossèn Carlos Reart, de Perpinyà.
Mossèn Rafel Sabater, de Illa.
Mossèn Juseph Puijaner, mercader de Tortosa.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader de Barcelona.
Mossèn Joan Móra, de Barcelona.
Mossèn Joseph Móra, de Barcelona.
Mossèn Onofre Cabrera, de Tortosa.
Mossèn Juseph de Urrea, de Barcelona.

Bolsa de executor ecclesiàstichs:

Lo doctor Francesch Pejoan, ardiaca y canonge de Gerona, diputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Lo doctor Jaume Pejoan, sagristà mayor de Gerona.
Don Joseph Corts, ardiaca de Sancta Maria y canonge de Barcelona.

Lo canonge Martí Rich, de Gerona.
Fra don Gaspar Cassamijana y de Eril.
Lo doctor fra Juseph de Jalpí y Julià.
Fra don Isidro Meca, paperdre de Sanct Salvador de Breda.
Lo doctor Salvi Stanyol Balle, canonge de Gerona.
62/7v Fra don Jasint Amat y Desbosch, abbat de Sant Pere.
Lo doctor fra Miquel de Soler, abbat de Sant Pau.
Fra Pere Fàbregues, cellerer de Arles.
Lo canonge Antoni Compter, de Elna.
Lo canonge Francisco Compter, d'Elna.
Lo canonge Francisco Pujol, d'Elna.
Lo canonge Juseph Manyer, de Elna.
Mossèn Juan Aguiló de Sentís, canonge de Tarragona.
Mossèn Luís Cassapura, canonge de Tarragona.
Lo doctor Hieònim Munt, thesorer y canonge de Tarragona.
Lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de Urgell.
Lo doctor Bràulio Sunyer, thesorer de Terragona.
Mossèn Juan Aguiló, canonge de Tortosa.
Lo canonge Juseph Colí, de Elna.
Mossèn Juan Costa, canonge de Tortosa.

Bolsa de exactor. Militars:

Mossèn Pere de Padellàs, deputat militar.
Mossèn Pau de Vinyas, oÿdor militar.
Don Manuel de Llupià.
Don Luís de Cartellà y Descallar, de Gerona.
Mossèn Domingo Negrell y de Orri, de Gerona.
Don Hieònim Ribes, de Campredon.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes.
Mossèn Francesc de Armengol y Gualbes, de Barcelona.
Mossèn Ramon Espuny y de Claramunt, de Barcelona.
Mossèn Pere Montaner y de Solanell.
62/8r Don Joseph de Ripoll, de Barcelona.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don Joseph Amat, de Barcelona.
Don Juseph Bru, de Barcelona.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Don Francesc Taquí, de Perpinyà.
Mossèn Miquel Masdovelles y Calbà.
Don Francisco Torres, de Balaguer.
Micer Antoni Pinyana, de Tortosa.
Micer Gaspar Gassia, de Tortossa.
Don Juan Baptista Cerdà, de Tortosa.
Don Joseph Jordà, de Tortosa.
Don Augustín Berardo, de Barcelona.

Bolsa de exactor. Reals:

Lo doctom micer Augustí Pinyana, diputat real.
Micer Joan Gabriel, oÿdor real.
Micer Simó Miquel, de Girona.
Micer Juseph Coromines, de Barcelona.
Micer March Antoni Ferrer, de Arenys.
Mossèn Juseph Ximenis y Monredon, de Barcelona.
Lo doctor micer Pere Antoni Serra, de Barcelona.
Mossèn Juseph de Nabel, de Barcelona.
Lo doctor Juan Solà, de Barcelona.
Lo[a] doctor Francesch[b] Bru[c] y Olsina, de Berga.
Mossèn Ignasi Prats, de Gerona.
Mossèn[d] Francisco Ponsich, de Vich[e].
Micer Juseph de Urrea, de Barcelona.
62/8v Mossèn Francesch Gil de Federich, de Tortosa.
Mossèn Gaspar Terrena.
Micer Onofre Llobet.
Micer Hieònim Compte, de Perpinyà tots.
Micer Juseph Pinyana, mercader.
Micer Joan March, de Barcelona.
Micer Francesch Alòs, mercader, de Barcelona.
Mossèn Juseph Móra, de Barcelona.
Micer Luís Claresvalls, de Barcelona.
Mossèn Llàtser Talarn, de Tortosa.

Bolsa de receptor de la bolla. Ecclesiàstichs:

Lo doctor Francesch Pejoan, diputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Lo doctor Jaume Pejoan, sagristà major de Gerona.
Fra Juseph de Jalpí y Julià.
Lo doctor[f] Narsís Cassart, canonge de Gerona.
Fra don Gaspar Cassamijana.
Fra don Nicho(lau) Meca.
Lo doctor fra Miquel de Soler.
Lo doctor don Jaume Capons.
Fra don Gispert Amat y Desbosch.
Lo doctor fra don Jaume Meca, abbat de Sant Salvador.
Fra Hugo de Montaner, paperdre de Berga, de Ripoll.
Lo canongre Francesc Compter.
Lo canonge Antoni Compter.
62/9r Lo canonge Juseph Manyer.
Lo canonge Francisco Pujol.
Mossèn Juan Aguiló de Sentís, camarer de Tarragona.
Mossèn Luís Cassapera, canonge de Tarragona.

a. Lo doctor micer Diego Ferrer *interlineat i ratllat al marge esquerre.*
b. Francesch *interlineat, damunt de* Juseph *ratllat.*
c. *a continuació ratllat* de Berga.
d. Mossèn ... Vich *interlineat al marge esquerre.*
e. *a continuació ratllat* Lo doctor Joan [...] y Col. Mossèn Francisco Ponsich, de Vich.
f. *a continuació ratllat* Lluís Ranall Balle, canonge de Gerona.

Lo doctor Hieònim Munt, thesorer de Tortoza.
Lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de Urgell.
Lo doctor Braulio Junyer, thesorer de Tarragona.
Mossèn Juan Aguiló, canonge de Tortosa.
Lo canonge Juseph Colí, de Elna.
Mossèn Juan Costa, canonge de Tortosa.

Bolsa de receptors. Militars:

Mossèn Pere de Padellàs, diputat militar.
Mossèn Pau de Vinyes, oÿdor militar.
Don Pedro Desbosch, de Gerona.
Don Hieònim Ribes, de Camprudon[a].
Domingo Negrell y de Orri.
Micer Jayme Ros, de Barcelona.
Micer Ramon Castelló, de Barcelona.
Mossèn Pere Montaner y Solanell, de Barcelona.
Micer Felip Alegre.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don[b] Luís Areny, de Trem.
Mossèn Miquel Juan de Cellés, de Barcelona.
Don Augustin Berardo.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes, de Barcelona.
Don Manuel de Llupià.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Mossèn Francisco de Sentcliment y Corbera.
62/9v Mossèn Gaspar Gassia, de Tortossa.
Don Joseph Abaria, de Tortosa.
Don Francisco Montserrat, de Tarragona.
Don Francisco Torres, de Balaguer.
Don Juan Baptista de Cerdà, de Tortosa.
Don Joseph Sentís, de Tortosa.
Don Domènech Torres, de Balaguer.

Bolsa de receptor de la bolla. Reals:

Lo doctor micer Augustí Pinyana, diputat real.
Mossèn Juan Gabriel, oÿdor real.
Mossèn Bernat Baleniàs, de Gerona.
Micer Francisco Ponsich, de Vich.
Micer[c] Gaspar Sabater, de Barcelona.
Micer Miquel Balle, de Flassà.
Mossèn[d] Miquel Teixidor, de Barcelona.
Mossèn Juseph de Nabel, de Barcelona.
Lo doctor Juseph Bru, de Barcelona.
Mossèn Juseph de Urrea, de Barcelona.
Mossèn Ignasi Prats.
Micer Diego Ferrer.
Micer Rafel Guinart, mercader, de Barcelona.
Micer Gaspar Terrena, de Perpinyà.
Mossèn Llorens de Rua.

a. a continuació ratllat Don Augustí.
b. a continuació ratllat Joseph Amat, de Barcelona.
c. a continuació ratllat Puigferrer.
d. a continuació ratllat Onofre del Fau.

Lo doctor Francisco Vidal y Roca.
Mossèn Andreu Calbà, de Perpinyà.
Mossèn Juseph Pinyana, mercader, de Tortosa.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader, de [Tortosa][a].
Mestre Joan Maresch, de Barcelona.
62/ Mossèn Joseph Móra, de Barcelona.
10r Mossèn Juseph Beltran, de Tortosa.
Mossèn Francesch Alòs, mercader, de Barcelona.

Bolsa de ploms. Ecclesiàstichs:

Lo doctor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Lo doctor Jaume Pejoan, sagristà mayor de Gerona.
Lo canonge Pere Coderch y Colom, de Gerona.
Lo canonge[b] Salvi Ranall Balle.
Fra don Gaspar Cassamijana y de Eril.
Fra don Diego de Boixadós, religiós de Sant Joan.
Lo doctor don Francisco Sans, ardiaca y canonge de la Seu de Barcelona.
Lo doctor Juan Batiste Vila, canonge de Barcelona.
Lo canonge Francisco Compter, de Elna.
Lo canonge Antoni Compter, de Elna.
Lo canonge Francisco Pujol.
Lo canonge Juseph Colí.
Mossèn Joan Aguiló de Sentís, de Tarragona.
Mossèn Luís Cassapera, canonge de Tarragona.
Mossèn Joan Costa, canonge de Tortosa.
Lo canonge Juseph Manyer, de Elna[c].
Lo doctor Braulio Sunyer, thesorer de Tarragona.
Micer don Isidro Meca.
Mossèn Joan Aguiló, canonge de Tortosa.
Lo doctor Hieònim Munt, thesorer de Tortosa.
62/ Fra don Gispert Amat, abat elet de Sant Pere.
10v Lo doctor fra don Jaume Meca, abat elet de Sant Salvador.
Lo doctor Juseph Jalpí y Julià.

Bolsa de dadors los ploms. De militars:

Mossèn Pere de Padellàs, diputat militar.
Mossèn Pau de Vinyes, oÿdor militar.
Don Manuel de Llupià.
Don Augustin Berardo.
Don Luís de Cartellà y Descallar.
Domingo Negrell y de Orrí.

a. a continuació ratllat Lo doctor.
b. a continuació ratllat Narsís Cassant, de Gerona.
c. a continuació ratllat Lo doctor Jacinto Sansa, canonge de Urgell.

Mossèn Francisco de Armengol y Gualbes, de Barcelona.
Micer Felip Alegre, de Barcelona.
Mossèn Juseph Millàs de Millàs.
Don Joseph de Ripoll, de Barcelona.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don Juseph Amat, de Barcelona.
Don Juseph Bru, de Barcelona.
Don Federich Desbosch, de Barcelona.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Don Juseph Taquí.
Mossèn Joan Reart y de Llupià.
Don Joseph de Abaria, de Tortosa.
Lo doctor micer[a] [...] Antoni Pinyana, de Tortosa.
Mossèn Pere Pau de Lloselles, de Barcelona.
Mossèn Gaspar Gassià, de Tortosa.
Don Juan Baptiste Cerdà, de Tortosa.
Don Juseph Sentís, de Tortosa.
Don Francisco Montserrat, de Tortosa.

62/11r Bolsa de dadors de ploms. Reals:

Lo doctor micer Augustí Pinyana, deputat real.
Micer Joan Gabriel, oÿdor real.
Micer Juseph Urrea, de Barcelona.
Micer Joan Balle, de Flassà.
Micer March Antoni Ferrer.
Micer Simó Miquel.
Micer Francesch Bru y Olzina, de Barcelona.
Mossèn Joseph de Nabel.
Mossèn Juseph Miralles.
Mossèn Francesch Alòs, mercader, de Barcelona.
Mossèn Joseph Prats, de Gerona.
Micer Diego Ferrer.
Mossèn Francisco Ponsich.
Mossèn Joan Guinart, mercader, de Barcelona.
Mossèn Gaspar Terrena, de Perpinyà.
Mossèn Llorens de Rua.
Mossèn Rafel Sabater, de Illa.
Mossèn Miquel Teixidor.
Mossèn Juseph Pinyana.
Mossèn Joan Móra, de Barcelona.
Mossèn Onofre Delfau, de Perpinyà.
Mossèn Joseph Móra, de Barcelona.
Mossèn Onofre Cabrera, de Tortosa.
Mossèn Luís Claresvalls, de Barcelona.

Bolsa de sirvent de[b] regent los comptes. Ecclesiàstichs:

Lo doctor Francesch Pejoan, diputat ecclesiàstich.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
62/11v Lo doctor Jaume Pejoan, sagristà major y canonge de Gerona.

a. a continuació un espai il·legible d'uns 77 mms.
b. de... comptes *interlineat.*

Lo doctor fra Joseph de Jalpí y Julià.
Lo doctor Martí Rich, canonge de Gerona.
Fra don Gaspar Cassamijana y de Eril.
Mossèn Pere Coderch y Colom, canonge de Gerona.
Lo canonge Juseph Colí, de Elna.
Fra don Gispert Amat y Desbosch, abbat elet de Sant Pe(re).
Lo doctor Antoni Sala, canonge de Vich.
Lo doctor Narsís Cassart, canonge de Gerona.
Fra Hugo de Montaner.
Lo canonge Francesc Compter, de Elna.
Lo canonge Antoni Compter, de Elna.
Lo canonge Francisco Pujol, de Elna.
Lo canonge Joseph Manyer, de Elna.
Mossèn Joan Aguiló de Sentís, canonge de Tarragona.
Lo doctor Hierònim Munt, thesorer de Tortosa.
Lo doctor Hiacinto Sansa, canonge de Urgell.
Lo doctor Bràulio Sunyer, thesorer de Tarragona.
Mossèn Joan Aguiló, canonge de Tortosa.
Mossèn Joan Costa, canonge de Tortosa.
Mossèn Luís Cassapera, canonge de Tortosa.

Bolsa de servint de regent comptes. Militars:

Mossèn Pere de Padellàs, diputat militar.
Mossèn Pau de Vinyes, oÿdor militar.
Don Pedro Desbosch, de Gerona.
Don Hierònim Ribes de Campradon.
Micer Felip Alegria.
Micer Francesc Asprer, de Barcelona.
62/12r Mossèn Juseph Millàs de Millàs, de Barcelona.
Mossèn[a] Francisco[b] de Armingol y Gualbes.
Mossèn Ramon Castelló, de Barcelona.
Don Juspeh de Ripoll, de Barcelona.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Don Luís de Arenys, de Trem.
Don Federich Desbosch, de Barcelona.
Mossèn Juseph Pallarès, de Illa.
Don Francisco Taquí.
Mossèn Miquel Masdovelles y Calbà.
Don Francisco Montserrat y Vives, de Tarragona.
Micer Gaspar Gassia,[c] de Tortosa.
Mossèn[d] Lloselles, de Barcelona.
Mossèn[e] [...] Miquel Torres, de Tortosa.
Don Juan Baptiste Cerdà, de Tortosa.
Don Joseph Jordà, de Tortosa.
Don Joseph de Abaria, de Tortosa.
Don Damian de Torres, de Balaguer.

a. a continuació ratllat Rafel Bonaventura de Gualbes, de Barcelona.
b. Francisco ... Gualbes *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat Castelló.
d. a continuació ratllat Pere Pau de.
e. a continuació un espai il·legible d'uns 88 mms.

Bolsa de sirvent de regent los comptes. Reals:

Mossèn Joan Gabriel, oÿdor real.
Mossèn Llàtser Talarn, de Tortosa.
Mossèn Bernat Baleniàs.
Mossèn Miquel Balle, de Gerona.
Micer Diego Ferrer.
Lo doctor Joan Solà, de Barcelona.
Lo doctor Francesch[a] Bru[b] y Olsina, de Barcelona.
Mossèn Onofre Delfau, de Barcelona.
Mossèn Joseph Miralles, de Barcelona.
62/ Mossèn Joseph Prats, de Gerona.
12v Mossèn Francesch Alòs, mercader, de[c] Barcelona.
Mossèn Hyacinto Segrera, de Barcelona.
Micer Pau Benet Mas y Vidal, de Barcelona.
Mossèn Gaspar Terrena, de Perpinyà.
Mossèn Joan Batiste Cudina.
Mossèn Rafel Sabater, de Illa.
Mossèn Isidro Colí.
Mossèn Joseph Pinyana, de Tortosa.
Mestre Joan Maresch, de Barcelona.
Mossèn Joseph de Urrea.
Mossèn Joseph Móra, de Barcelona.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader, de Barcelona.

Mossèn Miquel Teixidor, de Barcelona.

63/1r A.

Terna[d] dels subjectes, que a sa altesa proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per la provisió el interim per al offici de donador de ploms, que és hu dels sis officis dels quals se han fet bossas, que vacca per mort del doctor Pere Quer, canonge de la santa Iglésia de Leyda, últim pocessor de aquell.

Pere de Padellàs, deputat militar. Mossèn Francesch Alòs, mercader. Don Francisco Taquí.

Dat en la scrivania major, a 31 dezembra 1655. Padellàs. Pejoan. Pinyana.

Soler, juris utriusque doctor et scriba major Generalis Cathalonie.

63/2r A.

Terna[a] dels subjectes que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per la provisió en proprietat del offici de andador de la confraria del gloriós Sant Jordi, que vacca per mort de Joan Pla, adroguer, últim pocessor de aquell, lo qual morí al sinch de dezembre proppassat.

Francesch Badia, librater, Thomàs Serra, texidor de lli, Miquel Payssà, librater, ciutadans de Barcelona.

Datat en[b] la scrivania major del General de Cathalunya, a dos de janer 1655. Joan Gabriel. Lo doctor Francesch Pejoan. Pere de Padellàs.

Doctor Dominicus Soler, scriba major Generalis Cathalonie.

63/3r B.

Terna[c] dels subjectes que a sa alteza proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per la provisió del ínterim del offici de andador de la confraria del gloriós Sant Jordi, que vacca per mort de Joan Pla, adroguer, últim pocessor de aquell, lo qual morí a sinch de dezembre 1654.

Francesch Badia, librater, Thomàs Serra, texidor de lli, Miquel Payssà, librater, ciutadans de Barcelona.

Datat en la scrivania major del General de Cathalunya. Joan Gabriel. Lo doctor Francesch Pejoan. Pere de Padellàs.

Doctor[d] Dominicus Soler, scriba major Generalis Cathalonie.

65r A.

Procura[e] per poder jo, Emerenciana de Lana y Fontanet, renunciar en cap de qui jo voldré lo offici de racional del General de Cathalunya, feta per Joseph de Urrea en la vila de Tarrasa, als 14 de maig 1651, en poder de Sabastià Costa, notari públich. Irrevocabla.//

a. Francesch *interlineat, damunt de* Juseph *ratllat.*
b. *a continuació ratllat* de Barcelona.
c. *a continuació ratllat* Gerona.
d. *proposició intercalada en el foli 63/1 del trienni 1654-1656.*

a. *proposició intercalada en el foli 63/2 del trienni 1654-1656.*
b. *a continuació ratllat* Barcelona. - *a continuació repetit* en.
c. *proposició intercalada en el foli 63/3 del trienni 1654-1656.*
d. *a continuació ratllat* Didacus.
e. *procuració intercalada en el foli 65 del trienni 1654-1656. - anotació escrita al dors.*

[1654] *Die decima quarta mensis may, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentessimo quinquagesimo primo, in villa Tarratiae, diocesis Barchinone.*

Ego, Josephus de Urrea, civis honoratus Barchinone, obtinens officium rationalis Generalis Cathaloniae, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratricem meam certam, et cetera, itaque, et cetera, vos, dominam Emerentianam de Lana, viduam magnifici Augustini de Lana, quondam, domicelli, Barchinone domiciliati, socruam meam, presentem, ad videlicet, pro me et nomine meo, dictum officium rationalis, cum omnibus juribus et pertinentiis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum eiusdem Generalis, ad favorem personae vobis benevisae et per vos, dictis dominis deputatis praesentande, nominande et designande, pure, libere, simpliciter et absque ulla conditione, resignandum, renuntiandum et cedendum. Et dictas resignationem, renun- // 65v // tiationem et cessionem recipi et admitti, petendum et supplicandum ac obtinendum ita et taliter, quod ille in cuius favorem dictum officium per vos resignatum, renuntiatum et cessum fuerit de eodem officio, juribus et pertinentiis illius valide provideatur et provideri mandetur cum omni juris plenitudine et effectu. Et inde instrumenta quecumque vobis[a] benevisa faciendum et firmandum seu fieri faciendum. Et demum, et cetera. Promitto habere [r]atum, et cetera. Necnon promitto ac etiam sponte juro non revocare huiusmodi mandatum, nisi de ordine, consensu et voluntate vestris. Actum, et cetera.

Testes sunt: Bernardus Olles, parator, et Joannes Revalli, brasserius, presentis villae Tarratiae.

In quorum propria manu scriptorum, fidem et testimonium ego, Sebastianus Costa, auctoritatibus apostolica et regia, notarius publicus et de collegio notariorum // regiorum Barchinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig+num. Probatum.

66/1r A.

Su[b] magestad se ha servido de escrivirme el despacho del thenor siguiente: «Don Juan de Austria, mi hijo, de mi Consejo de Estado, capitán general de todas mis armas marítimas, mi lugarteniente y capitán general. Haviendo visto la proposición de personas, que os dieron los diputados y oidores de la Generalidad de esse Principado, para los lugares que han vacado, hasta quince de mayo pasado deste año, en las bolsas de deputados y oidores, en conformidad de lo que dispone uno de los establecimientos de la casa de la Diputación por mí confirmados, de que ayan de nombrar sugetos para dichos lugares vacantes el día referido los dos primeros años del ingreso de sus oficios y considerada las calidades, partes y méritos de cada uno de los que an propuesto y lo que, en orden a lo mismo me escrivisteis en una carta de 8 de agosto pasado, he resuelto nombrar y aprovar para dichos lugares vacos las personas que aquí yrán expresadas en la forma siguiente:

Diputados militares de la veguería de Monblanch: Para un lugar que vaca en esta bolsa, por muerte de mosén Ramón de Llorach, a mosén Antonio [Potau], que ya estava insaculado en oidor militar por la misma veguería.

Oydores militares de la veguería de Monblanch: Para el lugar que vaca en esta bolsa, por la promoción del dicho Antonio Potau, nombro a mosén Juan Potau, su hijo.

66/1v *Oydores militares de la veguería de Gerona y sotsveguería de Besalú: Para un lugar que vaca en esta bolsa, por muerte de mosén Juan Gorgat, nombro a Francisco Suñer.*

Diputados reales de la ciudad de Tortosa: Para un lugar que vaca en esta bolsa, por muerte de Joseph Vidal, nombro a Juan Gabriel, que oi es oidor real.

Oydores reales de la ciudad de Tortosa: Para el lugar que vaca en esta bolsa, por la promoción del dicho Juan Gabriel, nombro a Juan Francisco Gil de Phederich, de la dicha ciudad de Tortosa.

Diputados reales de la villa de Perpiñán: Para un lugar que se halla vacante en esta bolsa nombro a mosén Gaspar Arnau Bosch, burgés de dicha villa.

Oydores reales de la ciudad de Gerona: Para tres lugares que ay vacantes en dicha bolsa nombro a mosén Gabriel Masdeu, a mosén Francisco Prats, a mosén Narcís Camps.

Todos los quales arriva nombrados es mi voluntad queden insaculados en dichas bolsas en los lugares vacantes dellas, respectivamente, con los demás que // 66/2r // lo están ya, y que tengan solamente drecho a estarlo y concurrir a los oficios mientras no se lo prohivo y durante mi mera y libre voluntad.

Pero lo es también y declaro, que así como los diputados y oidores hacían antes, el nombramiento

a. a continuació ratllat et utrique vestrum.
b. carta intercalada en els folis 66/1r-66/2v del trienni 1654-1656.

de personas para los lugares vacos el dicho día quince de mayo ayan de hacer y hagan de aquí adelante la proposición para dichos lugares vacos y entregarosla, o a los que os sucedieren en esos cargos de mi lugarteniente y capitán general, mes y medio antes del plazo en que se huviere de hacer la dicha insaculación, para que en este tiempo aya lugar de poder hacer el nombramiento y remitir los despachos, de manera que lleguen ahí antes del dicho plazo, y si no lo hicieren antes del tiempo referido, sin más interpelación, es mi voluntad que no tengan drecho de poder proponer por aquella vez o, si no, que vos o mi(s) lugarthenientes generales, ayáis de hacer dicha proposición, para que yo nombre las personas que me parechiere.

Y no obstante que han propuesto agora los diputados y oidores una persona sola para cada lugar vacante, es mi voluntad y mando, que de aquí adelante, ayan de proponer en número doblado de los lugares que vacaren o, por lo menos, en caso de faltar para llenar todo el número, los que huviere ábiles.

66/2v *Asimismo, es mi voluntad, que para los lugares que vacan, para los quales dicen no ay sugetos, como son para un lugar de oidor militar de la veguería de Cervera, por muerte de mosén Juan Olmera y Puig, y para quatro lugares que ay vacantes de oidores reales de la villa de Perpiñán, por no hallarse personas ábiles para ellos, propongan, también en número doblado de los sugetos ábiles y a propósito, que se ofrecieren de las veguerías vecinas, si en las referidas proprias no las huviere.*

Todo lo qual haréis se cumpla y execute en la forma acostumbrada. Y que los diputados cumplan lo demás referido, dándoos las proposiciones para los lugares que quedan por llenar y me las remitiréis para que tome resolución como combenga. Nuestro Señor os guarde, como deseo. En Madrid, a XII de diciembre MDCLIIII. Yo el rey.

Don Didacus de Sada, secretario. Vidit don Christoval Crespí, vicecanciller. Vidit conde de Robres, regente. Vidit comes de Albatera. Vidit don Pascualis, regente. Vidit don Miguel de Lanuza.»

El consistorio ejecutará lo que su magestad es servido de mandar en el preinserto real despacho. Barcelona, 28 de diciembre de 1654. Juan.

Al consistorio de la Diputación General.

66/3r *Die 7 gennuarii 1655.* B.

Jhesús[a].

En lo fet consultat per part dels molt il·lustres senyors diputats y hoïdors de comptes del General de Chatalunya als assessors y advocat fiscal infrascrits, so és, si no obstant la disposisió del capítol 8 del nou redrés de les Corts del any 1599, en lo qual se dóna forma a les inseculacions dels diputats y hoïdors de comptes, dient y disposant, entre altres coses, que convocades les persones dels tres estaments ab pública crida en la casa de la Diputació, a 15 del mes de maig, los primers dos anys del trieni, se aige de fer la dita inseculació y, per quant sa magestat, Déu lo guarde, ab son privilegi despachat en la vila de Madrid, als 19 de janer 1654, és estat servit fer mersè y concedir a la Generalitat y principat de Chatalunya de tots los privilegis, prerrogatives y praeminències, que per sa magestat y los senyors reys, sos progenitors, los eren estades concedides y que estaven en ús y possesió en lo any 1640, reservant-se expressament les dites inseculacions, y attès que, ab son decret real, despatxat en la casa del Pardo, a 23 del mes de janer 1654, fou servit fer la llista general de las borsas de diputats y hoïdors de comptes, encomenant, per la habilitació de aquella, la novena contenguda en son decret real, la qual inseculació se féu en lo mes de mars de 1654, y attès y considerat que dits senyors diputats y hoïdors de comptes feren les diligències per a què sa magestat fos servit enviar la llista dels que vacaven per a fer la inseculació de 15 de maig pròxim passat, com conste de la carta per lo sereníssim senyor don Joan de Àustria, lloctinent y capità general, escrita als 28 de dezembre pròxim passat, són de vot y parer que, suposat que per rahó de dita reserva y aver de aguardar lo despaitx de sa magestat, que després an rebut, dits senyors diputats poden y deuen posar en execusió la dita inseculació en la forma acostumada. *Salvo, et cetera.*

Par, assessor. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor.

67/1r A.

Molt[b] il·lustres senyors.

Los visitadors del General de Cathalunya diuen que lo sereníssim senyor don Joan, als 24 de octubre proppassat, fou servit enviar-los una scriptura de càmara, contenint en effecte que, ha-

a. vot intercalat en el foli 66/3 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en els folis 67/1r i 63/3v del trienni 1654-1656.

[*1655*]

vent-se-li presentat memorial per part del consellers de la present ciutat, representant ab ell la càrrega se feya al degà Pau del Rosso, per haver tingut en esta ciutat concistori y tenir interès la dita ciutat en dita càrrega y per altres rahons en dita scriptura contengudas, que·ls estimaria que, per ditas concideracions, se dexàs dita càrrega. A la qual escriptura, ab embaxada en escrits, respongueren los dits visitadors a sa alteza, dient que no podien decidir cosa en dita occasió per no ésser sinó sols los tres instructors de processos y que, dins breus dies, havien de acodir los demés convisitadors, per a declarar en las querelas y, que la primera cosa, en ésser tots junts, que tractarien seria la proposada per sa alteza, assegurant que, en tot lo que donaria lloch lo dret, procurarien donar gust y servir a sa altesa, com de fet, quant fonch ple tot lo concistori, tractaren luego la dita matèria. Y entenent los inconvenients se havien de subseguir, si en dita querela, que és de número 1, no·s podia passar avant y declarar-se en ella, deliberaren, ab altra embaxada, enviar un paper a sa altesa, representant ab aquell los dits inconvenients y los danys grans y prejudicis ne resultarien al General, llargament com en aquell se conté, // 67/1*v* // al qual se refer, concloent que, per ditas rahons, havia de servir-se sa altesa de tenir a bé, que·s declaràs sobre los mèrits de la dita querela. Y vist que, després de enviar dita embaxada y entregat lo dit paper a sa altesa, passà molt temps sens que sa alteza fes demostració de voler incistir en lo sobrereferit, deliberaren dits visitadors tractar la matèria de la dita querela y, tractada, sentenciaren aquella, com de fet han ja feta publicar la sentència feta sobre la dita querela de número 1, en la qual han declarat per nul·lo, írrito e inlegítim lo concistori pretengueren tenir lo degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol, *cum omnibus inde secutis*, acceptades aquellas quantitats que·s gastaren en utilitat del General y altres que apareixeran justas, liquidació per aquellas reservada en lo decret de execució de la dita sentència. Y com lo dit sereníssim senyor haja manat presentar a dits visitadors un decret, despatxat per Cancelleria, ab lo qual los mana y ordena que, per via directa ni indirecta, prosehescan ni permetan se prosehesque en dita querela, en quant ha conèixer si dits degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol pogueren tenir lo concistori, sinó que, donat per constant que ho pogueran fer, los visiten tant solament dels excessos y culpas que hauran comès, com més llargament podrà servir-se vostra senyoria vèurer ab lo dit decret, lo qual originalment, junt ab los demés papers dalt refferits y còpia de la sentència feta sobre dita querela, se presentan a vostra senyoria ab esta. Per lo que, attenent y considerant, que lo ordenat y manat ab dit decret // 67/3*r* // encontra ab constitucions generals de Cathalunya y capítols de Cort y, en particular, ab lo primer del nou redrés del General, de las Corts del any 1599, en lo qual stà disposat que los nou visitadors, que se han de extràurer ab la forma en dit capítol contenguda, tant solament puguen conèixer, y no altra persona, dels excessos y culpas hauran comès los deputats y oÿdors y demés officials del General, de tal manera, que diu Berart en lo llibre que féu, intitulat «*Speculum visitationis*», en lo capítol 2, números 6 y 7, que quant la lley o algun privilegi real ha donat forma a que alguns visiten, que fora de aquells anomenats en la tal lley o privilegi, no pugue persona altre entremetrer·s dels actes fan los tals visitadors y, que a vostra senyoria toca sols y especta lo exir a las contrafaccions de constitucions y capítols de Cort y que, ab aquest exemplar, la jurisdicció de vostra senyoria y de la visita, si no procura ab tots los medis possibles revèncer-lo, restaria lesa y prejudicada, puys estant los officials reals, en virtut del dit capítol primer, obligats a donar tot favor y ajuda als visitadors, en particular en la execució de las sentències fetas per aquells, no sols no apar en est cas voler donar dit favor, però encara expressament ordenan, aconsellan y declaran que·s sobresegue en la sentència de dita querela y pèndrer·s *aliquo modo* la jurisdicció als visitadors, per lo senyor rey, y per sa real clemència, y per sa cort donada, zelosos de la observança de las constitucions y capítols de Cort, privilegis y llibertats // 67/3*v* // de la terra y de la auctoritat y perrogativas de les jurisdiccions de la present casa, han deliberat fer sabidors ha vostra senyoria de aquest fet y, ab tota instància, representar y suplicar a vostra senyoria sie servit, ab lo degut esfors y ab los medis li aparexerà millor convenir, exir a la defensa d'estas jurisdiccions y observança de constitucions y capítols de Cort, que ademés que offereixen dits visitadors, per sa part, fer tot lo que vostra senyoria aparegue, podran obrar en conformitat del de vostra senyoria, speran que, ab lo zel y prudència que en tot se experimenta de vostra senyoria, tindrà lo bon èxit que tots desitjam.

67/2*r* B.

Don[a] Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

Venerable, nobles, amats y fahels de la real magestat, los visitadors de la visita del General de Cathalunya. Havem vist tots los papers, axí per part vostra com altrament, a nos entregats sobre la querela que·s prosegueix en lo consistori de

a. decret intercalat en el foli 67/2 del trienni 1654-1656.

aquexa visita contra lo degà Pau del Rosso, diputat ecclesiàstich, que fou lo trienni proppassat, per haver juntat consistori en esta ciutat de Barcelona en lo temps que las armas de sa magestat tenian sitiada aquella, havent los altres diputats juntat altre en lo mateix temps en la de Manrresa, y las causas y rahons en dits papers referidas, y considerant que, en esta matèria concorre lo benefici públich, la havem tractada ab lo Real Consell, y inseguint lo madur parer de aquell, nos ha aparegut manar y ordenar-vos, com ho fem ab estas, que en manera alguna, per via directa ni indirecta, procehiau, ni permetau se prosehesca en dita querela, en quant a conèxer si dit degà Pau del Rosso y Vicens Farriol pogueren tenir lo consistori, sinó que, donat per constant que ho pogueren fer, los visiteu tant solament dels excessos y culpas que en son exercici hauran comès que, per convenir axí al servey de sa magestat y benefici públich, és tal nostra voluntat. Datat en Barcelona, a XI de janer de MDCLV. Juan.

Vidit Mir. Jacobus Salamo.

In Diversorum Locumtenentiae Tertio, foleo LI.

Nota: Vuestra alteza manda a los visitadores de la visita del General de Cathaluña que no prosedan ni se entremetan en la querela tiene el deán don Pablo del Rosso sobre el haver tenido consistorio en esta ciudad, al tiempo que las armas de su magestad la tenian assediada.

67/4r C.

En[a] nombre de los conselleros desta ciudad se me ha dado el memorial incluso, en razón del cargo que se haçe a el deán don Pablo del Roso de haver juntado concistorio donde no le havía y, por ser esta materia de las contenidas en el perdón general y ser interesada la ciudad, de quien su magestad se halla bien servido en estas ocasiones y el deán hace méritos con que merecer su real gracia, estimaré que, con estas concideraçiones, se omitiese este cargo, pues el más interesado en él venía a ser su magestad, por ser lo que entonces se obró en su deservicio. Barcelona, 24 de octubre de 1654. Don Juan.

Sereníssim senyor. Los concellers de la present ciutat, inseguint la deliberació per lo Concell de Cent feta a 14 del present mes de octubre 1654, diuen, y del millor modo que poden representen a vostra altesa, que han tingut notícia de la querela és estada feta devant los visitadors del General de Cathalunya contra lo degà Pau del Rosso y Vicens Ferriol, perquè en lo mes de nohembre del any 1651 obriren y tingueren concistori en la present ciutat, estant absents d'ella los quatre concistorials, a la qual són estats citats dits concellers per haver tingut dit concistori a instància de la ciutat. E com dita querela continga matèria concernent a l'estat y indult general concedit per sa magestat, // 67/4v // Déu lo guarde, y de aquella porien redundar moltíssims danys a la ciutat y dispendi de molts milanars, que impedirian los serveys que fa dita ciutat al rey, nostre senyor, essent majorment la matèria tal, que per las difficultats y duptes legals que conté, és fora la sphera de la jurisdicció de dits visitadors. Per ço y altrament, dits concellers suplican humilment a vostra altesa sia de son real servey manar y ordenar a dits visitadors que no se entremetan, ni conegan de dita querela, conforme se és axí praticat en altres ocasions, que a més és cosa justa, la ciutat rebrà en aquest particular singular gràcia y merçè de vostra altesa. *Altissimus, et cetera. Mir, advocatus civitatis.*

Sereníssim senyor. Los visitadors del General de Cathalunya, instructors de processos diuen que, segons los capítols de Cort, no poden dicidir cosa sens que sien junts tots los demés sos convisitadors, los quals estaran junts als 24 del present y corrent mes, y en estar-ho, luego tractaran la matèria que vostra altesa és estat servit proposar en sa real carta, y de la relació, fer sabidor a vostra altesa, assegurant a vostra altesa que, en tot quant donarà lloch lo dret, procuraran dar gust y servir a vostra altesa.

Sereníssim senyor. Los visitadors del General de Cathalunya diuen que, ha instància del noble procurador fiscal de dita visita, se fulmina, entre altres moltas, una querela contra los deputats y oÿdors de comptes del General del trienni // 67/5r // proppassat per haver tingut, contra disposicions de capítols de Corts, en un mateix temps dos concistoris, ço és, lo degà Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich, y Vicens Ferriol, oÿdor real, en la present ciutat de Barcelona, y los altres quatre concistorials, en la ciutat de Manresa, per haver occasionat ab dits dos concistoris notabíssims danys y excessius gastos al General, axí per haver creat cada concistori los officials que·ls faltava y trobar-se aquells duplicats y, ab duplicats salaris, per pagar cada concistori los seus, com també per altres omisions, excessos y contrafaccions de capítols de Cort y altres càrrechs comesos per dits dos concistoris respectivament. Entre altras defensas donadas per los dits degà Pau del Rosso y fermanças de Vicens Ferriol, fou demanar que fos la ciutat

a. memorial intercalat en els folis 67/4r-67/7v del trienni 1654-1656.

de Barcelona, e o son síndich, citat a la present querela, en virtut de la evicció per dita ciutat pactada y a ells promesa, la qual petició, com ha consona al dret, no pogueren denegar, sinó admètrer dits vistadors. La ciutat de Barcelona, ja citada, recorregué ha implorar lo favor de vostra altesa, com de qui ella, y tots, los experimentam sempre sobre mèrits, representant a vostra altesa que, si la ciutat subcumbia y havia de pagar tant gran quantitat, com la querela significave, no podria acudir als serveys que, de present fa y en totas occasions desitja fer a sa magestat, que Déu guarde, y juntament que, ab lo perdó general, que sa magestat fon servit, per sa real clemència fer, confirmant lo de vostra altesa, ja estave comprès lo cas de la dita querela y que, per con- // 67/5*v* // següent, no havia de permètrer vostra altesa se tractàs per dits visitadors de aquell. Vostra altesa fon servit enviar un decret, ab la petició de dita ciutat dins ell inclusa, a dits visitadors significant que, ademés que convenia al servey de sa magestat, estimaria vostra altesa que no·s passàs avant en dita querela ni en ella s'i declaràs. Los visitadors instructors de processos, qui reberen ab la veneració deguda lo real decret de vostra altesa, y sens sos convisitadors no poden dicidir cosa, respongueren de prompte a vostra altesa que, en ser arribats sos convisitadors, tractarien encontinent lo contengut ab dit decret, assegurant a vostra altesa que, en tot lo que lo dret los donaria lloch, procurarien donar gust y servir a vostra altesa. En compliment del què, diuen tots los visitadors, vuy presents, que han considerada y batuda la matèria, sempre attents a cumplir ab los desigs tenen de servir a vostra altesa y a las obligacions de tant gran pes de sos officis, las quals los han obligat a representar a vostra altesa, sie de son real servey, considerar los notabilíssims danys que subsiguirien al General, si no·s declarave en dita querela, per quant, no declarant-se en ella, no sols vindrien moltas altres dependents dels fets de dits degà Pau del Rosso y Vicens Ferriol ha restar impedidas, que tampoch dits visitadors no·y porian declarar, però encara moltas altras dependents de haver los restants quatre concistorials tingut concistori en Manresa, de las quals espera lo General conseguir molts profits, vindrian ha mallograr-se y haver-se de dexar, sens declaració, perquè luego aquells opposaran, si no·s pot declarar sobre lo punt, // 67/6*r* // qual dels dos concistoris fou lo verdader, no podem restar nosaltres carregats de haver-ne tingut en Manresa, ni de haver pagats duplicats salaris y de haver fets altres gastos, sobre los quals se'ls han fets moltas càrregas y querelas, y finalment, no·s podria conèixer de moltas ommissions al General danyosas, contrafaccions de capítols de Cort y altras càrregas, ja fetas, ab què casi se abuliria tota la dita visita y lo General sols ne reportaria dany del gasto d'ella y no profit. Quant més, que si la ciutat subcumbirà, o no, encara no està decidit, puix està en dupte, qual dels dos fon legítim, y d'esta declaració depenjan axí notabilíssims profits al General, com enormes danys, si no se arriba a ella, per lo dalt apuntat ha vostra altesa. Y la rahó que la ciutat ha representat ha vostra altesa de que, subcumbint no podia acudir al servey de sa magestat, és més colorada que subsistent, perquè·s diu ha vostra altesa que la Deputació, ho lo General de Cathalunya, deu molt grans quantitats a la ciutat, y que, axí, en cas ella subcumbís, no hauria de tràurer diner de son poder, sinó que podrian compensar, y axí com la ciutat no pot fer designe de fer servey algú a sa magestat del diner que de present li deu lo General, per trobar-se aquell exaust y sens poder pagar-lo a la ciutat, axí també no restarà imposibilitada la ciutat de poder servir a sa magestat en lo que se offerirà, encara que subcumbís, per no haver-se de tràurer diner de son poder. Y en tot cas, no entene[n] dits visitadors que, concorrent totas las rahons refferidas y altres que·s dexan per no cansar més a vostra altesa, que per no posar-se ha declaració lo que és duptós, si la ciutat subcumbirà ho no, sie voluntat de vostra altesa se sobresague en dita que- // 67/6*v* // rela, haventse'n de subseguir notables danys al General, com se són significats a vostra altesa, y que vingue a patir-ne lo General y liberar-se'n la ciutat, puix ab los matexos brassos de clemència affavoreix sa magestat, y no menos vostra altesa, a la Deputació que a la ciutat.

Últimament, la rahó del perdó general, salva la sacra y real auctoritat de sa magestat y la de vostra altesa, apar no és del present cas, perquè lo perdó general sols apar comprén los crims generals per tots comesos y tots aquells fets, que concerneixen al patrimoni de sa magestat y a sos serveys, però no los interessos de particular ha particular, y axí estos, que són de particular a particular y de particulars a comú, sens tocar cosa de sa magestat ni ha sa real auctoritat y son real patrimoni concernents, axí que, sent estos de particulars y tots igualment vasalls de sa magestat, tenen per cert que, ab igual amor, serà servit vostra altesa obrar per uns y per altres. No podent dexar també de representar, dits visitadors, a vostra altesa que, si a vostra altesa aparexia compèndrer lo dit perdó general estos interesos particulars, que tots los demés querelats en dita visita, per fets antes del dit perdó, restarien absolts y no podrian prosehir a declaració contra d'ells, ab què se subseguirien al General graves danys y molts excessos y fraus de sos officials sens punició.

Per las quals y altres rahons, los dits visitadors

confian serà servit vostra altesa pèndrer per servey la representació de aquellas, com ha moguda del zel de cumplir a las obligacions de sos officis, oppresas del jurament y sentència lata de excomunicació, tenint mira al bé públich, concistint en ministrar justícia, reprimir excessos, punir delinqüents y conservar lo General, tant acabat, y ajustada al fervorós zel de vostra altesa de conservar lo dret de cada hu ab tota rectitut y de no donar lloch *//67/7r//* a danys de tercers, encara que, en benefici de altres. Y juntament suplican a vostra altesa sie de son real servey tenir consideració als danys, ja significats, que·s subseguirian al General, tenir ha bé que pugan dits visitadors prosehir en dita querela y decidir en ella, lo que ho rebran a singular gràcia y merçè, la qual se prometan de la real mà de vostra altesa.

67/8r D.

Los[a] noms de Nostre Senyor Déu Jesuchrist y de la gloriosa y Immaculada Verge Maria, mara sua, humilment invocats.

Nosaltres, lo doctor fra don Jayme Mecha, abat de Sanct Salvador de Breda y elet de Ripoll, lo doctor Miquel Joan Osona, capiscol y canonge de la santa Iglésia de Barcelona, lo doctor Martí Rich, canonge de la santa Iglésia de Gerona, per lo estament ecclesiàstich; don Joan Baptista de Avinyó, en Gerona y Barcelona populat, don Pau Planella y Talemanca, en Barcelona populat, per lo estament militar, ensemps ab lo noble don Anton de Paguera y Guilla, en Barcelona populat, absent de la present ciutat; lo doctor en medicina Joseph Miranda, habitant en la vila de Anglasola, bisbat de Solsona, lo doctor en medecina Hyacintho Andreu, ciutadà de Barcelona, y Lluýs Magrinyà, en la vila de Gratallops, archabisbat de Tarragona, habitant, per lo estament real, visitadors del General del present principat de Cathalunya, en Barcelona residints, extrets a sort per los molt il·lustres senyors deputats ab intervenció dels molt il·lustres senyors oÿdors de comptes de dit General, ço és, los dits il·lustres senyors Miquel Joan Osona y Martí Rich, don Pau Planella y Talamanca, los doctors Joseph Miranda, Hyacintho Andreu y Lluýs Magrinyà, a 9 de abril proppassat, y los dits illustre senyor don Jayme Mecha, a 13 de juny proppassat, y don Anton de Paguera, don Joan Baptista de Avinyó, a 25 de abril proppassat, ab lo modo y forma. *//67/8v//* Vista la querela, devant de nosaltres y en nostre concistori, a instància del procurador fiscal de dita visita, de número 1, contra los deputats y oÿdors de comptes del General del trienni pròxim passat y altres officials del dit General de Cathalunya. Vistas las defensas donadas per dits querelats. Vist finalment tot lo procés de dita querela y tot lo que, per los reos és estat deduït y al·legat y tot lo demés que ha convingut vèurer, y los mèrits de dita querela attesos y considerats. Vista la assignació a relació feta ab continuació del restant temps del capítol primer de la nova reformació. Vista la assignació a sentència feta la diada en aquella contenguda, ab continuació del restant temps del capítol primer del nou redrés de las Corts de l'any 1599, a la qual, altre vegada, a major cautela, assignam per al dia y ora presents. Oÿda la relació y vot consultiu, que per lo magnífich assessor nostre nos és estada feta en rahó del procés y mèrits de dita querela, los segrats quatre sants Evangelis de Nostre Senyor Déu devant nosaltres posats y aquells, ab tota reverència, mirats, tenint sols a Déu y a la veritat y justícia devant nostres ulls, per a què, conforme la sua divina voluntat, lo nostre judici rectament provehesca. Pronunciam, sentenciam y declaram juý ab la forma següent:

Primerament, en la querela de número 1, feta a instància del noble procurador fiscal de la visita del General de Cathalunya, contra deputats y oÿdors de comptes del trienni de l'any 1650 y altres *//67/9r//* officials, per haver tingut dos consistoris en un mateix temps, des de 14 de octubre 1651, ab dobles officials, pretenent que los del concistori que serà declarat nul·lo sien condempnats a restituir, esmenar y pagar los salaris, estrenas y tots emoluments rebuts y danys causats al General per dita rahó. Y resulta que han gastat en dit concistori de la present ciutat setanta-tres mil vuyt-centes setanta-nou lliures, setse sous y vuyt diners y, lo de Manresa, coranta-quatre mil sinch-centes trenta-sis lliures, deu sous y sinch diners, com de la dita querela més llargament apar, a la qual se fa relació.

Attès y considerat, que de las deliberacions exibides per lo noble procurador fiscal consta que, a 26 de agost 1651, en la ciutat de Manresa comensaren tenir concistori y fer deliberacions los senyors deputats del General del principat de Cathalunya residints, lo ecclesiàstich absent de dita ciutat, ab intervenció dels senyors oÿdors de comptes de dit General, lo real, axí bé absent de dita ciutat, y en aquella continuaren fins que fonch, en lo fi de l'any 1652, disgregat per venir a la present ciutat de Barcelona, y que de altre scriptura treta del dietari del temps dels senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor real, recòndit en la scrivania major de la casa de la Deputació, de la qual fase Sebastià Costa, notari, scrivà major del General *//67/9v//* exibida per lo procurador de

a. sentència intercalada en els folis 67/8r-67/11v del trienni 1654-1656.

dit diputat ecclesiàstich y fiansas de dit oÿdor real, consta que a 14 de octubre, 1651, obriren son consistori serca de las tres oras després migdia en la dita casa de la Deputació de la present ciutat de Barcelona y comensaren a prevenir totas las cosas necessàrias. Y elegiren y anomenaren officials en lloch dels absents y axí mateix continuaren fins lo principi del mes de octubre del dit any, 1652.

Attès que per disposició del capítol, ítem, per quant títol 57 del nou redrés del General fet en las Corts del any 1599, per llevar dificultats en la declaració del capítol de Cort en las deliberacions que los deputats fan en consistori de la Deputació han de entrevenir la mayor part, y de aquella ora en avant se entengué que han de ésser quatre, y ab aquells n·i hage hu de cada bras sens poder-hi posar interpretació ninguna.

Y encara que los dits deputat y oÿdors al·leguen en son favor lo capítol 1 de las Corts del any 1413, que disposa que tots los tres deputats hagen e sien tinguts fer residència contínua e personal en la ciutat de Barcelona o en altre ciutat o vila del principat de Catalunya, segons que per dita Cort ara y per avant, o per los dits deputats tots tres concordats, per urgent necessitat, serà acordat y un vot de doctors consultats per part de la ciutat de Barcelona y de dits deputat y oÿdor, los quals aconsellaren que no era urgent necessitat la occurrent per estar fora Barcelona los quatre deputats y oÿdors, ans bé ho era de tenir // 67/10*r* // consistori en Barcelona així per haver cessat lo contagi de peste que obligà exir lo consistori en lo mes de abril, 1651, a continuar-lo en la vila de Tarrassa, com també per estar la present ciutat sitiada per mar y terra y convenir estar dintre d'ella per deliberar la deffensa de que necessitave en conformitat de la casa de la ciutat, ab la conformitat que sempre han obrat las dos casas en lo tocant al bé comú a la ciutat y tot lo Principat, y altres rahons en lo vot deduïdas a les quals se fa relació.

Emperò, per las matexas rahons, consta que era de major necessitat y més urgent que estigués lo dit consistori apartat del siti de la present ciutat, per tenir llibertat de deliberar lo tocant la administració dels drets de la Generalitat en tot lo Principat, y poder ordenar y effectuar tot lo que fos en major benefici del General, lo que no hauria pogut obrar dintre la ciutat per lo impediment del siti. Y no consta de la manera que constar deu que lo contagi no continuàs en la ciutat, ni que en ella, ab seguretat de sas personas libres y scripturas del General poguessen entrar fins que, als 13 de octubre del any 1652, fonch restituïda a la deguda obediència del rey, nostre senyor, que Déu guarde.

Les quals cosas y altres, attesas dels mèrits del procés resultants y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram que lo dit consistori tingut en la ciutat de Manresa és legítim y conforme capítols // 67/10*v* // de Cort y observansa de aquells, usos y costums de la Deputació, y encontran que fonc nul·lo y contra dits capítols de Cort lo que dits deputats y oÿdors entengueren tenir en la present ciutat en lo mateix temps. Y per consegüent que han y deuen declarar-se, com ab la present sentència declaram, nul·los tots los procehiments, deliberacions y actas per aquells fets en nom de consistori de deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya. Y que no obligaren ni obligan lo General y lo illustre y molt reverent doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, deputat ecclesiàstich, y Vicens Farriol, scrivent, oÿdor de comptes per lo bras real de Catalunya lo trienni de 1650 pròxim passat, qui tingueren lo dit pretès consistori y las fermansas de aquells y a cada hu de ells a ssoles, axí que lo hu pagant los demés sien líberos, haver de ésser condempnats, com de present condempnam a reffer, esmenar y pagar al General lo valor de totas las pecúnias del General que per orde o deliberació de aquelles són estadas en dit temps gastades, sens deliberació de dit consistori de deputats y oÿdors se tenia en la ciutat de Manresa, exceptada aquelles quantitats de ditas peccúnias que han cedit en beneffici del General, liquidació en lo decret de execució de dit valor, peccúnias y quantitats respectivament reservades.

En quant a la evicció pretesa per dits deputats y fermansas de dit oÿdor contra la ciutat de Barcelona, per rahó de la qual han // 67/11*r* // convinguda aquella a la defensa de la present querela y de cobrar lo que han rebut los officials per ells nomenats y altres convinguts per lo procurador fiscal, attès que no és estada prosseguida la causa contra aquells y no és la ciutat subjecte a la present visita y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram y lo dret competent reservam a dits deputat y oÿdor y a sas fermansas en altre judici competent contra dita ciutat y officials supèrfluos per los dits deputats y ohidors.

68*r* A.

Jesús[a], Maria, Joseph.

En lo fet consultat per part dels molt il·lustres diputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal del General y doctors applicats infrascrits acerca de un man-

a. vot intercalat en el foli 68 del trienni 1654-1656.

dato del sereníssim senyor llochtinent y capità general, en forma de cancelleria despachat, dat en la present ciutat de Barcelona als 15 del corrent mes de gener del corrent any 1655, fet als molt il·lustres visitadors de la visita del General que actualment se selebre, contenint en effecte que en manera alguna per via directa ni indirecta no procehesquen, ni permeten se prossehesque, en la querela que en lo consistori de dita visita se ha fet, té instància del procurador fiscal de aquella contra lo degà Paulo del Rosso, deputat ecclesiàstic que fou en lo trienni proppassat, y altres, per aver juntat consistoris en esta ciutat de Barcelona en lo temps que les armes de sa magestat, Déu lo guarde, tenien citiada aquella, avent los altres deputats juntat altre en lo mateix temps en la ciutat de Manrressa, en quant a conèixer si dit degà Paulo del Rosso y Vicens Farriol pogueren tenir lo consistori, sinó que, donat per constant ho pogueren fer, los visiten tant solament dels excessos y culpes que en son exèrcit auran comès. Vist dit manament y lo contengut en aquell en la forma expressada, vist lo que se avie de vèurer y attès lo que se avie de atténdrer, attès singularment que en lo capítol 1 del nou redrés de les Corts del any 1599, està statuït y ordenat que los visitadors del General tinguen poder de visitar y conèixer de tots los eccessos y culpes que·s trobarà aver comesos los deputats y hoïdors de comptes y officials del General, en virtut del qual poder an pogut conèixer los molt il·lustres visitadors dels[a] excessos comesos per lo dit doctor Paulo del Rosso y Vicens Farriol en lo formar consistori dins la present ciutat y gastos fets per dita ocasió, y en conseqüència conèixer de la nul·litat y justificació de aver format consistori dins la present ciutat, attès que la cognició de dits punts recaven sobre matèria pertinent a la administració de la Generalitat.

69/1r A.

Il·lustre[b] senyor.

A notícia dels deputats del General de Cathalunya ha pervingut que vostra mercè, senyor fra don Joseph Rosell, religiós de Sant Joan, exerceix lo offici de procurador real de Tarragona contra lo capítol 14 del sereníssim rey don Jaume Segon en la segona Cort de Barcelona, any 1298, col·locat en la constitució 2, títol «De cosas prohibidas als clergues», en lo primer volum de las generals constitucions de Catalunya, ab lo qual està disposat que ningun clergue puga en ningun temps obtenir offici real en Cathalunya, exceptat lo offici de canceller, conseller o almoyner de sa magestat, o jutge que sabés dret. Y axí mateix ha vingut a notícia de dits deputats que vostra mercè, com a procurador real tradit, no permet que persona alguna puga comensar per mar ni embarcar mercaderias en los ports de Salou, Vilaseca, Cambrils y altres ports marítims sinó és que primer prenga passaport de vostra mercè, y que per dit passaport los compel·leix a pagar certas quantitats de peccúnias, y a las personas que embarcaran mercaderias sens dit passaport los fa aprehensió de aquellas, confiscant-las y applicant-las. Assí las quals cosas són contra las generals constitucions de Cathalunya, capítols y actes de Cort, usos, stils y consuetuts de la pàtria, y en particular contra la constitució 2 y moltas altres, títol «De comercis y seguretats de camins» en dit primer volum, ab las quals està statuït y ordenat que qualsevol persona puxa anar y tornar per mar y fer terra a qualsevols llocs y per qualsevols camins a qualsevols parts, locs o vilas ab mercaderias y sens ellas, sens constradicció o empatxament del senyor rey y de sos officials. Y axí mateix encontra dits procehiments a la constitució 20 y altres applicables, títol «De vectigals, lleudas, peatges, etcètera» y al capítol de Cort 2 de las Corts del any 1547, en los quals està statuït y ordenat que nous vectigals o gabellos sosts //69/1v// qualsevol nom, títol o color no pugan ésser imposats o exigits en lo principat de Catalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya. Per ço y altrament, lo síndic del General de Cathalunya, desijant alcançar ab tot effecte lo reparo de ditas contrafaccions ab la forma que las Generals constitucions de Cathalunya, deputats, oïdors y síndich del General de Cathalunya permeten a vostra mercè supplicar, y en quant me resta sie ab lo degut acato parlant, requereix revoque tot lo fet fins assí com a procurador real predit, y de aquí al devant se abstinga del exercici de dit offici, y juntament restituesca las contribucions que ha exigidas dels que ha tret mercaderias per mar, borrant dels registres de sa cort los passaports donats per ditas constitucions, en cas estigan aquells registrats, y lo demés fassa a que, segons la constitució "Poc valdria", dita "De observar constitucions", y altres applicables està obligat. Altrament, ab lo mateix degut acato parlant, protesta contra vostra mercè de las penas imposadas als contrafactors de las generals constitucions de Cathalunya y de tot lo demés lícit y permès de protestar. *Requirens,* etcètera.

Die XXIII *januarii,* MDCLV, *Barchinone. Instante Carolo, baquellarius exercente officium sindici Generalis Cathalonie, presens, scriptura fuit presentata nobili Josephus Rossell, personaliter reper-*

a. dels excesos *interlineat al marge esquerre.*
b. procura intercalada en els folis 69/1r-69/2v del trienni 1654-1656.

[1655]

to in domo sua sita in vico de la Mercè, *qui habens eam pro lecta et accepta copia, fecit responsionem:* «Que se atura lo temps se li concedeix de dret per a respóndrer», *de quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Benedicto Marsal, cellerio, et Michaello Ribas, assecurator, in Barchinona habitatoribus.*

Die XVII *februarii,* MDCLV, *Barchinone. Instante Joanne Paulo Lucellas, exercente offisium sindici Generalis Cathalonie, supradicta scriptura fuit presentata iterum discreto nobili Josepho Rossell, personaliter reperto in vico dicto* lo carrer // 69/2r // Ampla de la present ciutat, *qui habens eam pro lecta et accepta copia, fecit responsionem:* «Que se atura lo temps se li concedeix de dret per a respóndrer» *de quibus et cetera. Presentibus pro testibus reverendo Josepho Farre, sacra theologia doctore, et Anthonius Joanne Castallet, farma-copula, Barchinone residentibus.*

Die III *marcii,* MDCLV, *Barchinone. Instante Joanne Paulo Llacellus, exercente offisium sindici Generalis Cathalonie, presens scriptura fuit presentata iterum discreto nobili Josepho Rossell, personaliter reperto in domo sue soliti habitacionis sita in vico* de la Merçè, *qui habens eam pro lecta et accepta copia, fecit responsionem:* «Que se atura lo temps se li concedex de dret per a respóndrer», *de quibus, et cetera. Presentibus pro testibus Benedicto Marsal, cellerius, et Martino Castella, alacaio sue, Barchinone habitatoribus.*

69/3r Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya diuen que, en dies passats, los visitadors de dit General presentaren en lo consistori de dits deputats y oÿdors de comptes unas scriptura contenint en efecte que, després de haver dits visitadors declarat definitivament sobre la querela de número 1 feta contra lo degà Pau del Rosso y Vicens Farriol, per haver tingut consistori en la present ciutat de Barcelona en lo temps del siti, havent-hy altre consistori en la ciutat de Manresa en dit temps, y per dit respecte haver gastat dits Pau del Rosso y Vicent Farriol molt grans summas y quantitats, en gran dany de la Generalitat, fou servit vostra altesa enviar un mandato a dits visitadors en forma de cancellaria despatxat, dattat en la present ciutat de Barcelona, als onse dels corrents mes y any, contenint en efecte que en manera alguna, per via directa ni indirecta, no procehescan dits visitadors ni permetan se procehesca en la dita querela de número primer, sinó que, donat per constat que los dits degà del Rosso y Vicents Farriol pogueren tenir consistori en dit temps, los visiten tant solament dels excessos y culpas que en son exercici hauran comès, instant dits visitadors a dits deputats y oÿdors de comptes, ab dita scriptura, iscan al reparo de las contrafaccions de las constitucions a les quals ab dit mandato se contrafà. Y com, sereníssim senyor, lo dit mandato encontra ab lo capítol primer del nou redrés de les Corts del any 1599, ab lo qual està statuhit y ordenat que los visitadors del General tingan poder de visitar y conèxer de tots excessos y culpas que·s trobarà haver comesos los // 69/3v // deputats y oÿdors de comptes y oficials del General, en vigor del qual poder han pogut conèxer dits visitadors dels excesos comesos per los dits degà del Rosso y Vicens Ferriol en lo present consistori, dins la present ciutat y gastos fets per dita ocasió, contra las obligacions de sos oficis, y en conseqüència conèxer de la manera o justificació de haver format consistori dins la present ciutat, ab què la cognició de dit article recau sobre matèria pertinent a la administració de la Generalitat; y així mateix encontra ab lo capítol 7 de las Corts del any 1547, ab lo qual està statuhit y ordenat que los deputats hajan franca llibertat e arbitre sobre sengles coses pertanyents a llurs oficis, e que de tals fets ningun altre se'n puga entremètrer de qualsevol preheminència y auctoritat que sia; y al capítol comensant «Ítem, que vos senyor», de les Corts del any 1376, que està continuat en lo llibre dels Vuit Senyals, ab lo qual està estatuhit y disposat que lo senyor rey, salva sa real clemència, ni altres oficials seus, no·s pugan entremètrer sobre coses concernents la administració y regiment del General, incidents, dependents o emergents de aquella; y al capítol 3 de las Corts del any 1413, continuat en lo llibre dels Quatre Senyals, en lo qual està statuhit y ordenat que los deputats, en virtut de la jurisdicció a ells per lo senyor rey atorgada, jutgen y judican las quastions del General, dels quals capítols de Cort, privilegi y observansa, uniforme y inviolablament observada, se infereix que, en las matèrias concernents la administració de las cosas del General, la jurisdicció plena y privativament specta als deputats y oÿdors de comptes, y la jurisdicció dels visitadors del General és subrogada y substituhida en la que antes de las Corts del any 1599 tenian y usaven los deputats y oÿdors de comptes, // 69/4r // visitant los excesos comesos en lo trienni antecedent, per lo que gosa de la mateixa qualitat de privative a altres. Y finalment encontra dit mandato ab la constitució «Per llevar lo abús», sexta del títol «De diversos rescrits y elongaments», en lo primer volum de las constitucions, ab la qual està statuhit y ordenat que no degan ni pugan con-

a. carta intercalada en els folis 69/3r-69/4v del trienni 1654-1656.

cedir-se guiatges, sobrecehiments, moratòria, elongament o altre impediment que empatxàs o diferís lo curs de las causas o bé la execució de las sentències ya obtingudas, ans bé, que no obstant dit impediment lo jutge devant del qual estarà vertent la causa haja de procehir y pronunciar en ella, èciam que fos en execució de dita sentència. Per ço y altrament, los deputats del General de Catalunya, per acudir a la obligació de llurs càrrechs, segons que per generals constitucions de Catalunya estan obligats, representan a vostra altesa extrajudicialmente, per medi de la present embaxada, las ditas contrafaccions, suplicant a vostra altesa sia de son real servey manar revocar dit mandato per a què dits visitadors pugan procehir a la deguda execució de dita sentència, en observança de la constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos, styls y pràcticas fins assí observadas, que u rebran de vostra altesa a singular gràcia y mercè.

71/1r *El[a] rey. Diputados. He entendido que por haver yo mandado que no se passe adelante ni se admita petición a Balthasar Ribas en el pleyto que ha puesto en mi Real Audiénçia a don Ramon Chamar sobre* els officis de mestre *mayor de la casa de la moneda dessa ciudad de Barçelona, acudió Ribas a esse consistorio y el síndico del presente petición al doctor don Joseph Andreu, zelator, diziendo que en observançia de las constituçiones que disponen que lite pendente no se puedan conceder sobreseimientos le requería passe adelante, provea y haga lo que le tocare, cominándole las penas de la inobservancia y contrafacción de las constituciones, por lo qual, según el estilo ha firmado la duda el relator, para que sobre ella se declare. De que me ha parezido daros notiçia para que lo tengáys presente, que yo mandé revocar al dicho Ribas este officio, el qual le tenia por disposiçión que en él hizo Pedro Pablo, su hermano, en virtud de facultad mía, usando yo en esto de la que tengo y de la clausula expressa de la misma facultad que fuesse la disposición durante mi mera y libre voluntad, que esta revocación la hize en tiempo de las alteraciones y por causa y motivo de que el dicho Ribas obtuvo también este officio por Francia, y que se labrava la moneda con su intervención por quenta y con armas del rey della, delinquiendo en esto como se vee, por lo qual hize merced dél a Joachim Pallarés en 12 de enero de 46, con que quedó extincta y revocada la gracia en virtud de que servia este officio el dicho Ribas, que haviendo muerto después el dicho Pallarés he mandado proveerle de nuevo don Ramon Chamar. Y siendo esto assí es claro que no* //71/1v

a. carta intercalada en els folis 70v i 71r del trienni 1654-1656.

// puede tener drecho alguno el dicho Ribas, ni es justo que se dé lugar a que sobre cosa semejante se admitan instançias suyas, y assí estoy cierto que lo reconoceréys, y que sabiendo estas circunstancias luego daréys orden al síndico que çesse en su instáncia, como os lo encargo, y os significaré también de mi parte don Juan, mi hijo, mi lugarteniente y capitán General en esse Principado y condados, por cuya mano recibiréys esta. Dada en el Pardo, a XXIX *de enero,* MDCLV. *Yo, el rey.*

Don Christianus Crespi, vicecancellarius. Don Didacis de Sada, secretariuis.

71/2v *El[a] rey. Diputados. Por una carta de 9 deste he entendido el cuidado en que os hallaré por los daños que el enemigo haze en los naturales dessa provincia desde los puestos que ocupa, y las prevenciones con que procura engrossarse, suplicándome que las asistencias mías sean las que pide la occasión para poderos librar de su hostilidad. Mi desseo es el mismo que en otras os he significado, y que se acuda a essa provincia con las assistencias más crezidas que fuere possible, como se está procurando incessantemente hasta que se consiga cuanto cupiere en las fuerzas. Y he querido que lo entendiésedes por esta, y que no os faltaré en quanto se offrezca para libraros del enemigo y tocare a vuestro consuelo. Dada en Madrid, a* XXX *de enero* MDCLV. *Yo, el rey.*

72/1r Molt[b] il·lustre senyor.

En la vila de Sanct Feliu de Guíxols ha vacat un ofici de tauler del General per mort de Andreu Namet, que últimament obtenia aquell, del qual vostra senyoria ha feta gràcia per lo interim, fins que sa magestat, que Déu guarde, en fa sa gràcia a alguna persona, al doctor Antoni Pellicer. E com vostra senyoria aja dubtat en manar que se li despedís lo privilegi de la dita gràcia que se li ha feta per tenir lo dit doctor Pellicer part en una botiga que Pau Pellicer té en la dita vila de draps y telas, per dir que està prohibit per capítol de Cort el tenir semblants oficis personas que tingan botigas de draps o telas o part de aquellas, lo qual dit doctor Pellicer, com la part que tenia en la dita botiga la tingués sols per si fes costat y assistència al dit Pau Pellicer, per ser com és cusí germà seu, ha fet donació pura y irrevocable que *dicitur inter vivos* lo dia de 18 del corrent mes al dit Pau Pellicer, ab acta

a. carta intercalada entre els folis 70v i 71r del trienni 1654-1656.
b. suplicació intercalada entre els folis 71v i 72r del trienni 1654-1656.

rebut en poder de Sebastià Costa, notari, de la dita part y de tot lo dret que tingués en la dita botiga y li pogués expectar an aquella, com se veu del dit acta, del qual se fa ocular ostenció. Axí que avui no·i ha ni pot haver prohibissió de capítol de Cort ni impediment algú per a què no puga tenir lo dit doctor Pellicer lo dit ofici. Per ço, lo dit doctor Pellicer, a vostra senyoria suplica sie de son servei fer-li la gràcia del dit ofici y manar que se li despedesca lo privilegi de aquella en la forma acostumada, que ho rebrà a singular gràcia y mercè. *Officio,* etcètera. *Que licet,* etcètera. *Altissimus* Torras.

72/2r *Die*[a] *decima octava mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo quinquagessimo quinto, Barchinone.*

Ego Anthonius Pellicer, medicina doctor, villa Sancti Felicis Guixollensis, diocesis Gerunde, propter ingentem amorem quem gero erga vos, infrascritum Paulum Pellicer, consubrinum meum, botigerium pannorum et telarum dicta villa, etales cupiedo valde beneficium vestrum et que advectium compotum dumtaxat possitis negociare ad omnimodam utilitatem vestram, habetis in eadem villa sancti Felicis Guixollensis, non dolo inductus vi vel metu compulsus seu errore lapsus aut in aliquo circumventus sed ex mea mera liberalitate et spontanea voluntate animoque, donandi donacione scilicet pura, perfecta, simplice et irrevocabili que dicitur inter vivos, gratis, et cetera, per me et meos, et cetera, dono, cedo, transfero et transporto ac remitto vobis, dicto Paulo Pellicer, licet absenti, et cetera, notario infrascrito, et cetera, et vestris, perpetuo totam partem seu porcionem et aliud quodcumqueius que ego habeo et habere possim, nunc vel in futurum, tam ut focius quam alio quocumque nomine, in dicta botigia raupis, linteis et aliis rebus et mercibus in ea existentibus ac peccuniis et lucris mihi, directe vel indirecte aut alias quavis racione seu causa spectantibus seu pertinencibus procedendis et vendicione dictarum rauparum et lintearum seu aliis quibusvis titulis sive causis cogitatis vel incogitatis licet hic non expressis racione dicte botigia et societatis quam nos habebamus in ea. Has itaque, et cetera sicut melius, et cetera, cedo vobis omnia pura omniaque accionem, et cetera, quibus iuribus possitis // 72/2a*v // uti, et cetera, insuper promitto nec non sponte iuro in animam meam ad Dominum Deum, et cetera, huiusmodi dominacionem, et cetera, non revocare racione ingratitudinis prepria seu offensa nec alia racione seu causa. Renuncians legi dicenti donationem revocari posse propter ingratitudinem propriam seu offensam aut alia rationem seu causam et omni alii iuri, et cetera. Ad hec ego Sebastianus Costa, notarius infrascritus, ius, stilus, populandi habens pro absentibus minoribus et alias impeditits huiusmodi donacionem, absolutionem et remissionem per dicto Paulo Pellicer, donatario, absente, accepto cum multiplici graciarum actione. Actum, et cetera.*

Testes sunt Quintinus Steve, sartor, et Petrus Conill, negociator, cives Barchinone, notarius.

In quorum propria manu scriptorum fidem et testimonium ego Sebastianus Costa, auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus et de collegio notariarum regiorum Barchinone, hic me subscribo et meum solitum et assuetum appono sig+num.

a. donació intercalada entre els folis 71v i 72r del trienni 1654-1656.

72/3r Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuan que en dias passats presentaren ab embaxada a vostra altesa, com los visitadors de dit General presentaren en lo consistori de dits deputats y oÿdors de comptes, una scriptura contenint en efecte que, després de haver dits visitadors declarat deffinitivament sobra la querela de número 1 feta contra lo degà Pau del Rosso y Vicenç Farriol, per haver tingut consistori en la present ciutat de Barcelona en lo temps del siti, havent-hi altre consistori en la çiutat de Manresa en dit temps, y per dit respecte haver gastat dits Pau del Rosso y Viçens Farriol molt grans summas y quantitats, en gran dany de la Generalitat, fou servit vostra altesa enviar un mandato a dits visitadors en forma de Cançellaria despatxat, dat en la present ciutat de Barcelona als onse dels corrents mes y any, contenint en effecte que en manera alguna, per via directa ni indirecta, no prosohescan dits visitadors ni permetan se procehesca en la dita querela de número, sinó que, donat per constat que los dits degà del Rosso y Vicents Farriol pogueren tenir consistori en dit temps, los visiten tantsolament dels excessos y culpas que en son exercici hauran comès, instant dits visitadors a dits deputats y oÿdors de comptes ab dita scriptura íscan al reparo de las contrafaccions de las constitucions a les quals ab dit mandato se contrafà. Y com, sereníssim senyor, lo dit mandato encontra ab lo capítol primer del nou redrés de les //72/3v// Corts del any 1599, ab lo qual està statuhit y ordenat que los visitadors del General

a. ambaixada intercalada entre els folis 71v i 72r del trienni 1654-1656.

tingan poder de visitar y conèxer de tots excessos y culpas que·s trobarà haver comesos los deputats y oÿdors de comptes y oficials del General, en vigor del qual poder han pogut conèxer dits visitadors dels excesos comesos per los dits degà del Rosso y Vicens Ferriol en lo present consistori dins la present ciutat y gastos fets per dita ocasió contra las obligacions de sos oficis, y en conseqüència conèxer de la manera o justificació de haver format consistori dins la present ciutat, ab que la cognició de dit article recau sobre matèria pertinent a la administració de la Generalitat; y així mateix encontra ab lo capítol 7 de las Corts del any 1547, ab lo qual està statuhit y ordenat que los deputats hajan franca llibertat e arbitre sobre sengles coses pertanyents a llurs oficis, e que de tals fets ninguna altre se'n puga entremètrer de qualsevol preheminència y auctoritat que sia; y al capítol comensant «Ítem, que vos, senyor», de les Corts del any 1376, que està continuat en lo llibre dels Vuit Senyals, ab lo qual està estatuhit y disposat que lo senyor rei, salva sa real clemència ni altres oficials seus, no·s pugan entremètrer sobre coses concernents la administració y regiment del General, incidents, dependents o emergents de aquella; y al capítol 3 de las Corts del any 1413, continuat en lo llibre dels Quatre Senyals, en lo qual està statuhit y ordenat que los deputats, en virtut de la jurisdicció a ells per lo senyor rey atorgada, jutgen y judican las qüestions //72/4ªr// del General. Dels quals capítols de Cort, privilegi y observansa, uniforme y inviolablament observada, se infareix que, en las matèrias concernents la administració de las cosas del General, la jurisdicció plena y privativament specta als deputats y oÿdors de comptes, y la jurisdicció dels visitadors del General és subrogada y substituhida en la que antes de las Corts del any 1599 tenian y usaven los deputats y oÿdors de comptes, visitant los excesos comesos en lo trienni antecedent, per lo que gosan de la mateixa qualitat de privative a altres. Y finalment encontra dit mandato ab la constitució per llevar lo abús 6, del títol «De diversos rescrits y elongaments», en lo primer volum de las constitucions, ab la qual està statuhit y ordenat que no degan ni pugan concedir-se guiatges, sobrasaïments, moratòria, elongament o altre impediment que empatxàs o diffarís lo curs de las causas o bé la execució de las sentències ja obtingudas, ans bé, que no obstant dit impediment lo jutge devant del qual estarà vertent la causa haja de prossegir y pronunciar en ella, èciam que fos en execució de dita sentència. Per ço y altrament, los deputats del General de Catalunya, per acudir a la obligació de llurs càrrechs, segons que per generals constitucions de Catalunya estan obligats, representan a vostra altesa segona vegada extrajudicialment, per medi de la present embaxada, las ditas contrafaccions, suplicant a vostra altesa sia de son real servey ab la brevedat possible, per a acabar-se a 24 del corrent la dita visita, manar revocar dit mandato per a què dits visitadors pugan procehir a la deguda execució de dita sentència, en observança de las //72/4v// constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos, stils y pràcticas fins assí observadas, que·u rebran a vostra altesa a singular gràcia y mercè.

74r Dietari, trienni, 1653.

Memorial[a] de las contencions susçitades entra los ministres reals y senyors deputats.

A 15 de abril, 1653, los senyors deputat ecclesiàstich y oÿdor militar anaren a sa altesa per donar-li rahó de la contrafacció se feya a las generals Constitucions de Catalunya per aportar algunes persones vares llargues, altes, esteses y patents, exercint jurisdicció, etcètera.

A 27 de agost de dit, los senyors deputats enviaren embaxada a sa altesa donant-li rahó ab ella com un foraster, lo qual com a auditor general que deya ser del exèrcit de sa magestat, exercia jurisdicció en los soldats y gent de guerra, aportant ab sa companyia, públicament per la present ciutat, dos forasters ab varas de justícia y rondant de nits per dita ciutat, etcètera.

A 21 de noembre de dit, los senyors deputats enviaren a sa altesa altre embaxada acerca de la contrafacció se feya a las generals constitucions per les vares aportaven per ciutat los oficials de dit auditor.

A 26 de dit, se envià la resposta de la terçera embaxada feta a sa altesa acerca del auditor general.

A nou de desembre, 1653, se envià embaxada al senyor regent Mir acerca de la jurisdicció del auditor general.

A 24 de dit mes de noembre, 1653, vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal y doctors consulents acerca si·s contrafeya a las generals constitucions de Catalunya de haver tret del present Principat algunes persones dels càrcers reals y aquelles enviades en la ciutat de València.

A 26 de dit, los senyors deputats enviaren embaxada a sa altesa acerca de dita contrafacció de la extracció de dits presos.

a. memorial intercalat en els folis 73r-74v del trienni 1654-1656.

A 10 de desembre, 1653, segona embaxada feta a sa altesa per lo negoci dels presos extrets del Principat.

A 20 de febrer, 1654, foren presentades a sa altesa dos suplicacions, ço és, la una de la extracció de dits presos y l'altre acerca de //74v// una moneda que anava a bona barca genovesa.

Lo mateix die fonch presentada altre scriptura al noble Miquel Salvà, regent la Real Thesoreria, en rehó dita extracció de presó.

Ítem, dit dia altre scriptura a Joan Baptista Cudina, agutzil ordinari de sa magestat, en rahó de dita extracció de presos.

A 4 de mars, 1654, és lo vot fet per los acessors a dit fiscal del General y doctors consulents acerca de las llicències se cedeixen per aportar robas y mercaderias de contrabando.

A 7 de octubre, 1654, Pere Pau de Llosellas, sýndich del General, féu relació a ses senyories com ell se ere conferit en la casa del noble senyor regent Mir, regent la Real Cancellaria, y li suplicà de part de ses senyories fos servit pèndrer resolució en lo fet de las constencions dels presos trets de la present ciutat en lo regne de València, de las varas dels officials de la Capitania General, del dret inposat de deu per cent y dret de monedas, los papers de las quals contencions té ja dit regent Mir en son poder dies ha. Y lo dit senyor regent li respongué que deu servir als senyors deputats y que·u miraria, y que volgué còpia de dites contencions, la qual li donà dit sýndich.

A onse de janer, 1655, lo dit sýndich féu relació en lo Consell de ses senyories que ell, per orde de ses senyories, se és conferit en casa del senyor regent y li digué se servís declarar lo dubte acerca de las contencions de la extracció dels dits presos, del agutzil de la Capitania y de las monedas, perquè ses senyories referian carregats. Lo // // senyor regent respongué que·u faria.

A 19 de janer, vot fet per los magnífichs assessors y advocat fiscal del General y altres doctors aplicats acerca de un mandat fet per lo serenissim senyor don Juan de Àustria, lloctinent y capità general de sa magestat, a 11 de dit, fet als senyors visitadors per a què no procehescan en la querela de número primer.

A 28 de dit, primera embaxada feta a sa altesa acerca de dit manament fet a dits senyors visitadors.

A 17 de febrer, 1655, fonch feta segona embaxada a sa altesa acerca de dit manament[a].

Item, a 24 de janer, 1655, se ha presentat requesta a don Joseph Rossell, del hàbit de Sant Joan, procurador real de Tarragona, acerca de las constrafaccions fa impedint lo comers en las parts de Tarragona.

A 17 de febrer li fonch presentada segona requesta. A 3 de mars, 1655, se li és presentada tercera requesta com la primera.

Lo dubte de la contenció de Ribas de la Seca està firmat havent precehit primer las embaxadas y requestas acostumadas. Tinch rebut del escrivà major un arensel de totes las contrafaccions de constitusions se són suscitades en lo trienni, 1653. Vuy, als 4 de mars, 1655. Juan Pau de Llosellas.

76r Diumenge[b], a XIIII de mars, MDCLV, fonch donada al secretari de sa altesa, T[c] Molas, per lo síndich del General.

Terna dels subjectes que a sa altesa donan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per la provisió[d] del offici de tauler del General de la vila de Sant Feliu de Guíxols, que vacca per mort de Andreu Ramon, que és un dels officis menors que toca aprovehir a vostra altesa segons los ordes reals de sa magestat, que Déu guarde. Y toca a proposar a dit consistori, per la proprietat de aquell a vostra altesa, conforme lo orde de sa magestat: Pau Vinyes, oÿdor militar del General de Catalunya; lo doctor micer Joseph Pallarès, Rafael Pallarès, donsells en Barcelona residints; Agustí Pinyana, lo doctor Francesch Pepan, Pere de Padellàs, Dominicus Soler, s. m. G. C.

77/1r Procura[e] del doctor micer Luýs Ferrer, per a renunciar lo offici de dressaner del General.

77/2r *Magnificus Ludovicus Ferrer, utriusque iuris doctor, cives Barchinone, dressanarius Generalis Cathalonie, gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera, dominam Mariam Ferrer, eius uxorem,*

a. a continuació quatre línies ratllades.
b. terna intercalada entre els folis 75v i 76r del trienni 1654-1656.
c. a continuació un espai en blanc d'uns 9 mms.
d. provisió del offici *interlineat al marge esquerre.*
e. procura intercalada entre els folis 76v i 77r del trienni 1654-1656.

Jacobum Congost, civem honoratum Barchinone, Franciscum Josephum Fontana, notarium publicum Barchinone, doctorem Josephum Ferrer, rectorem parrochialis ecclesia de Dorrius, et Petrum Martirum Ferrer, notarium publicum Barchinone, fratres suos, licet absentes, et cetera, et quemlibet eorum insolidum ad videlicet pro dicto nomino constituente et eius nomine, eidem admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum Generalis Cathalonie, qui nunc sunt et pro tempore fuerint, semel et pluries comparendum, et dictum eius officium dressanerii, iam dicti generalis in manu et posse dictorum dominorum // 77/2v // deputatoris et auditorum computrium in favorem persona seu personarum eisdem procuratoribus constitutis seu quilibet eorum insolidum benevisa seu benevisarum et per eos procuratores constitutos, seu eorum quemlibet nominanda seu designanda seu nominandarum et designandarum, semel et pluries, renunciandum et eam seu eas de dicto officio provideri iuxta formam generalium constitucionum presentis principatus Cathalonie, capitulorum et actuum curiarum, usum, practicam, stylum et observanciam dicti Generalis, et renunciacionem seu renunciaciones huiusmodi admitti petendum, instandum et suplicandum, et de his quecumque instrumenta utilia et necessaria seu quomodo libet oportuna faciendum et firmandum, et cetera, et pro his quascumque // 77/3r // suplicaciones tam verbo quam scriptis offerendum, porrigendumm et presentandum, et demum, et cetera promissit habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera.

Actum est hoc Barchinone, die vigesima octava mensis februarii, anno a Nativitate Domini millessimo sexcentesimo quadragesimo septimo. Testes sunt Raphael Coll, notarius publicus villa Sancti Joannis de Abbatissis, et reverendus Antonius Vilalta, presbiter et canonicus ecclesia collegiata dita villa.

De praemissis fidem facit Hieronymus Gali, auctoritate regia notarius publicus, cives Barchinone, hac propria scribens manu.

79/1r Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, per als llochs vuy vaccants fins a quinze de maig, 1655, de deputats y oÿdors de comptes dels tres staments, proposan a vostra altesa los subjectes contenguts en lo infrascrit memorial.

a. memorial intercalat entre els folis 78v i 79r del trienni 1654-1656.

Deputats ecclesiàstichs.

Per lo Capítol de Urgell. Per lo lloch de deputat ecclesiàstich del Capítol de Urgell, que vacca per permuta feta per lo doctor Francisco Amigant del canonicat tenia en la iglésia de Urgell, se proposan: don Jaume de Copons, ardiaca y canonge, mossèn Diego Morer, canonge, tots de dita iglésia.

Per lo Capítol de Elna. Per lo lloch de deputat ecclesiàstich del Capítol de Elna, que vacca per ser provehit lo doctor Joseph del Viver del priorat de Santa Anna, se proposan: mossèn Anthoni Compter, canonge de dita iglésia, qui ja està facultat en oÿdor ecclesiàstich per dit Capítol.

79/1v Oÿdors ecclesiàstichs.

Per lo Capítol de Tarragona. Per lo lloch de oÿdor ecclesiàstich del Capítol de Tarragona, que vacca per mort de don Francisco de Moncada, se proposan: lo doctor Hieònim de Soler, mossèn Joseph Blanch, canonges de dita iglésia.

Per lo Capítol de Gerona. Per lo lloch de oÿdor ecclesiàstich del Capítol de Gerona, que vacca per mort de mossèn Joseph Riera, canonge de la Iglésia de Gerona, se proposan: lo doctor Jaume Pejoran, sacristà major y canonge de dita iglésia; mossèn Michael Gra, canonge de dita iglésia.

Capítol de Urgell. Per lo lloch de oÿdor ecclesiàstich del capítol de Urgell, que vacca per mort de don Lluís Çabater, se proposan: lo doctor Jacinto Sansa, mossèn Bonaventura Gualdo, canonges de dita iglésia.

79/2r Oÿdor ecclesiàstich religiós. En lo lloch de oÿdor religiós, que vacca per mort de fra Hieònim de Codina, se proposan: fra don Gaspar Casamitjana y de Eril, fra Francisco Soler, tots de la religió de Sant Benet.

Deputats militars.

En la vegueria de Barcelona. Per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Barcelona, que vacca per mort de mossèn Sebastià de Miralles, se proposa: mossèn Pau Vinyes, oÿdor militar. Per lo lloch de deputat militar de dita vegaria, que vacca per mort de mossèn Josep de Jalpí, se proposa: mossèn Ramon Castelló, que està insiculat en oÿdor militar per la vegaria de Vilafranca.

Vegaria de Girona. Per lo lloch de deputat noble, que vacca per mort de don Fadrich Meca y Clascarí, se proposan: don Joseph Romeu de Farrer, //79/2v// don Joseph de Avaria.

[*1655*]

Vegaria de Lleyda. Per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Lleyda, que vacca per mort de mossèn Phelip d'Escarrer y Olsinellas, se proposan mossèn Joan Pau Llop, mossèn Joseph Prior y Farrer, tots de dita vegaria.

Vegaria de Tarragona. Per lo lloch de deputat noble, que vacca per mort de don Jaume Descaller y Alamany, se proposan: don Pedro Pons y de Guimerà, don Pedro Fiveller y Pol.

Vegaria de Monblanch. Per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Monblanch, que vacca per mort de mossèn Baltezar de Montserrat, se proposa mossèn Francisco de Gualbes, que ja està insiculat en oÿdor militar per la vegaria de Barcelona.

79/3r Vegaria de Çervera. Per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Çervera, que vacca per mort de mossèn Gaspar Rovira y Josa, se proposa: mossèn Ramon Minguella y Figarosa, qui esta insiculat en oÿdor militar per la vegaria de Barcelona.

Oÿdors militars.

Oÿdors militars per la vegaria de Barçelona. Per lo lloch de oÿdor militar de la vegaria de Barcelona, que vacca per mort de mossèn Joseph Viader, se proposan: mossèn Joseph Montalt y Riu, mossèn Joachim de Gualbes y Carbonell. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vacca per mort de mossèn Miquel de Santesteva Argain, se proposan mossèn Francisco Nadal, misser Francesch Asprer. *//79/3v //* Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vacca per mort de mossèn Joseph Rovira, de Tarrassa, se proposan: mossèn Michael Joan de Çellés, mossèn Lluís de Sajol. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, per haver proposat de oÿdor en diputat a Francisco de Gualbes, se proposan: mossèn Pau Praxens, mossèn Bernat Sala, de Arenys. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, per haver proposat de oÿdor en deputat a mossèn Ramon Minguella y de Figarosa, se proposan: mossèn Phelip Alegra, mossèn Francesch de Puigvert y Manrresa.

Oÿdors militars de la vegaria de Tarragona. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vacca per mort de mossèn Pere de Nin y Tàrraga, proposan: mossèn Maurici Lloreda, mossèn Andreu de Rovira. Per[a] lo lloch de oÿdor militar que vacca per mort de mossèn Raphael Llorens, proposan: mossèn Miquel Sans, mossèn Francisco Monserrat y Colom.

a. Per ... Colom, *interlineat al marge esquerra.*

Oÿdors militars de la vegaria de Gerona. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria *//79/4r //* que vacca per mort de mossèn Domingo Monrrodon, proposan: mossèn Lluís de Cartellà y Dezcallar, mossèn Joseph Millàs de Millàs. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria que vacca per mort de mossèn Pere de Roca, se proposan: mossèn Narçís Samsó, mossèn Diego Llobet.

Oÿdors militars de la vegaria de Çervera. Per lo lloch de oÿdor militar de la vegaria de Çervera que vacca per mort de mossèn Joseph Olmera y Puigpardines, se proposa: mossèn Francisco Valls y Papió.

Oÿdors militars de la vegaria de Vilafranca. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, per haver proposat en muntar de oÿdor a deputat a mossèn Ramon Castelló, se proposa mossèn Pere Pau de Llozellas.

Oÿdors militars de la vegaria de Monblanch. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vacca per haver muntat a deputat *//79/4v //* militar a mossèn Anthoni Potau en la inseculació passada, se proposan: mossèn Anthoni Pinyana, de la vegaria de Tortosa, per subsidi, inseguint lo thenor dels capítols de las Corts de Santa Anna. Mossèn Miquel Torras, també de dita vegaria[a] de Tortosa, axí matex per subsidi, attès la falta de subjectas de dita vegaria de Monblanch.

Oÿdors militars de la vegaria de Perpinyà. Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, per haver proposat en muntà de oÿdor a deputat a mossèn Pau de Vinyas, oÿdor militar, se proposan: mossèn Balthezar de Oms, mossèn Joseph Sangès[b].

Deputats reals de Barçelona. Per lo lloch de deputat real de dita çiutat, que vacca per mort de mossèn de Urrea, se proposa mossèn Joan Móra, ja insiculat en oÿdor real. Per lo lloch de deputat real de dita çiutat que vacca per haver mudat de estat mossèn Joan Argila, se proposa: mossèn Francisco Móra y de Marimon, que està ja insiculat en oÿdor real per dita çiutat.

79/5r Deputats reals de Perpinyà. Per lo lloch de deputat real de la vila de Perpinyà, que vacca per mort de mestre Francesch Çabater, se proposa mossèn Francisco Scapa[c] y Gitart. Per lo lloch de deputat real de dita vila que vacca per mort de mossèn Francisco Alamany y Vilaplana, se proposa mossèn Hiaçinto Vigo Burgès.

a. vegaria *interlineat, damunt de* ciutat *ratllat.*
b. *a continuació tres línies ratllades.*
c. *a continuació ratllat* Bargès.

Deputats reals de Tortosa. Per lo lloch de deputat real de Tortosa, que vacca per mort de mossèn Bernadí[a] Viçens Llop, se proposen: mossèn Llàtzer[b] Talarn, ja insicular en oÿdor real.

Oÿdors reals de Barçelona. Per lo lloch de oÿdor real de Barçelona, que vacca per haver mudat de estat misser Francesch Asprer de real a militar, se proposan mestre Pere Roig, misser Pau Benet Mas. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, que //79/5v// vacca per mort de misser Honofre Vila, se proposan misser Joan Solà, misser Ramon Par. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, que vacca per mort de mossèn Miquel Sala y Magarola, se proposan: mestre Gabriel Cols, mossèn Pere Màrtir Cateràs. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat que vacca per[c] mort de mossèn Francesch Vila y Prat, mestre Joseph Serra. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, per haver proposat en muntà de oÿdor a deputat mossèn Francesch Móra y de Marimon, de proposan mossèn Emanuel Guiamet, misser Joan Comas. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, per haver proposat en muntà de oÿdor a deputat a mossèn Joan Móra se proposan: mossèn Hierònim Novell, çiutadà honrrat, misser Francesch Climent.

Oÿdors reals de Girona. Per lo lloch de oÿdor real mercader, que vacca per mort de mossèn Raphel Camps, mercader, se proposan: mossèn Jaume Carreres, mossèn Anthoni Vilar, mercaders de dita çiutat. //79/6r// Per los llochs de oÿdors reals de Gerona, vaccants que tocan a ciutadans matriculats de la casa de dita çiutat, se proposa: Primo, per lo primer a missèn Simon Miquel, ciutadà honrrat, y per no haver-i altre subjecta de çiutadà matriculat no se'n proposà altre. Per lo segon lloch, també de çiutedà de dita casa, en lo qual, en subsidi, per no haver-i çiutadans podan entrar mercaders insiculats en dita casa, se proposan: mossèn Joseph Farrer, mossèn Francisco Vinyolas, mercaders matriculats.

Oÿdors reals de Tortosa. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, per haver proposat en muntà de oÿdor en deputat militar mestre Llàtzar Talarn, se proposan: mossèn Joseph Beltran, misser Jaume Gastalt, çiutadans de Tortosa. Per lo lloch de oÿdor real de dita çiutat, per haver proposat en muntà de oÿdor a deputat a mossèn Joseph Pinyana, se proposan mossèn Hieroni Pinyana, mossèn Joan Alex.

Oÿdors reals de[d] Perpinyà. Per lo lloch de oÿdor real de Perpinyà, que vacca per haver-se fet militar mossèn Joseph Montalt y Riu, que estava insiculat en dit lloch, se proposa: misser Francisco Gros. Per sinch llochs vaccants de oÿdor real de Perpinyà, per no ser estats insiculats en la // 79/6v // insiculació general se proposan las sinch persones següents, ço és, un per cada lloch vaccant: mossèn Anthoni Jolí, misser Joseph Balaguer, mossèn Hilari Casas, mestre Bonaventura Coll y Guanter.

Capítol de Elna. Per lo lloch de oÿdor ecclesiàstich del Capítol de Elna, per haver proposat en muntà de oÿdor en deputat a mossèn Anthoni Compter, se proposa: mossèn Joseph Culí y Cardona, lo doctor Francisco Pujol, canonges de dita Iglésia de Elna[a].

Se[b] fa[c] memòria que per tots los llochs, tant de deputats com de oÿdors, axí militars com reals, per los quals no·s posa sinó un subjecta és per no[d] haver-sa trobat en las vegarias, çiutats y vilas per las quals van proposats altres subjectes per poder ser insiculats. Dat en Barcelona, a 30 de mars de 1655.

Vidit, de Padellàs[e]. Lo doctor Francisco Pejoan. Lo doctor Augustí Pinyana. *Soler, juris utriusque doctoris et scriva majoris Generalis, de mandato suarum dominationem expedivit.*

80/1r Als 2 de abril 1655.

Hierònim[f] Major y Solà, sobrecullidor del General de la part de ponent, ha comptat y pegat la tersa de janer, fabrer y mars 1654 del dret hordinari y de guerra.

Del dret hordinari de las taulas de Balaguer vagan Agramunt, Santa Linya, Artesa, Tragó, Castelló de Farfanya, Albesa, Ivars, Tiurana, Àger, Llinyola, Cubells, la Merola, Ós, Menargas, Algerri; són blancs Pons, Alòs, Oliana, Vilanova de Moyhà. Diu lo dit Major que las 22 lliures, 16 sous, 4, que consta ab los llibres de Balaguer que lo reseptor y deputat local que té dits dos oficis junts se los ha detingudes. De las taules de Terragona vagan Constentí y Temarit, són blancs Valls, Riudeoms, la Selva, Vila-seca y Alcover. De las taulas de Servera vagan Prats del Rey, són blanchs Servera, Tarroja, Sanahuja, Santa Colo-

a. a continuació ratllat Francesch.
b. a continuació ratllat Tatzar.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació ratllat PP.

a. a continuació cinc línies ratllades.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació una paraula ratllada.
d. a continuació una paraula ratllada.
e. a continuació dues línies ratllades.
f. relació intercalada en el foli 80/1r-80/1v del trienni 1654-1656.

ma de Queralt, Torà, Calaph, Guissona, Seu de Urgell blanch. De las taulas de Tortosa vagan Torra d'Espanyol, // 80/1v // són blancs Benifallet, Flix, Bot, Vinebre. De las taulas de Trem y Pallàs, vagan Conques, Pas de Orri, Pont de Montenyana, Isona, la Pobla de Segur, és blanc Tírvia. De las taulas de Monblanch vagan Çarreal, Vinbudí o la Espluga. De las taulas de Falset falta Cornudella, vaga Velluzell, blanc Prades, Poboleda. De las taulas de Lleida vagan Alcarràs, Torres de Segra, Mayals, Alfès, Vilanova de la Barca, Juneda, Almasellas, Giminells, Torres de Senahuja, Sesas, Llordecàs, Mergalif, Torrebesas, és blanc Alferràs. Ítem a lo de guerra y faltan los matexos llibres, y no se ha cobrat del dret sinó sols de vulla en la Vall de Aran.

Bernat Valencas, regint lo racional.

80/2r Terna[a] dels subjectas que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya per la provisió en proprietat del offissi de guarda ordinària del portal del Àngel, que vaccava per mort de Josep Garcia, mercader, del qual offissi fonch donat per sa altesa lo ínterim a Jaume Casa, negossiant.

Joan Vinyals, de Barcelona. Joseph Colomer, de Barcelona. Hiacinto Farran, de Perpinyà. Datat en la scrivania major del General de Cathalunya, a VII de abril MDCLV.

Datat en la scrivania major a 8 abril, 1655.

Padellàs, Pejoan, Pinyana. *Soler, utriusque juris doctoris et scriva majoris Generalis Cathalonie.*

81r A.

Sereníssim[b] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuan que en dias passats representaren, ab dos embaxadas a vostra altesa, com los visitadors de dit General presentaren[c] en lo consistori de diputats y oÿdors de comptes una scriptura contenint en effecte que, després de haver dits visitadors declarat diffinitivament sobra la querela de número 1 feta contra lo dagà Pau del Rosso y Viçens Farriol, per haver tingut conçistori en la present çiutat de Barcelona en lo temps del çiti, havent-hi altre conçistori en la çiutat de Manrresa en dit temps, y per dit respecte haver gastat dits Pau del Rosso y Viçens Farriol molts grans summas y quantitats, en gran dany de la Generalitat, fou servit vostra altesa enviar un mandato a dits visitadors en forma de Cançelleria despetxat, dat en la present çiutat de Barcelona als 11 de janer pròxim passat, contenint en effecte que en manera alguna, per via directa ni indirecta, no proçehescan dits visitadors ni permeten se prosohesca en la dita querela de número 1, sinó que, donat per constant que los dits dagà del Rosso y Viçensa Farriol pogueren tenir conçistori en dit temps, los visiten tant solament dels excessos y culpas que en son exerçiçi hauran comès, instant dits visitadors a dits deputats y oÿdors de comptes ab dita scriptura hiscan al reparo de las contrafaccions de las constitucions a las quals ab dit mandato se contrafà. Y com, sereníssim senyor, lo dit mandato[a] contrafà ab lo capítol 1 del nou redrés de las Corts del any 1599, ab lo qual stà statuït y ordenat que los visitadors del General tingan poder de visitar y conèxar de tots los exçessos y culpas que·s trobarà haver comesos los deputats y oÿdors de comptes y offisials del General, en virtut del qual poder han pogut conèxer dits visitadors dels excessos comesos // 81v // per los dits dagà del Rosso y Viçens Farriol en lo format conçistori dins la present ciutat, y gastos fets per dita occasió contra las obligacions de sos offissis, y en conseqüència conèxar de la nul·litat y justificació de haver format conçistori dins la present ciutat, attès que la cognició en dit article recau sobra matèria pertinent a la administració de la Generalitat, y axí matex encontra ab lo capítol 7 de las Corts del any 1547, ab lo qual està statuït y ordenat que los deputats hajen franca libertat e arbitre sobre totas singles cosas pertanents a llurs officis, e que de tals fets ningun altre se'n puga entrametra de qualsevol preminència y autoritat que sia, y al capítol començant «Ítem, que vos senyor» de las Corts del any 1376, que està continuat en lo llibre dit dels Vuit Senyals, en lo qual stà statuït y disposat que lo senyor rei, salva sa real clemència, ni altres officials seus no·s pugan entramètrer sobre cosas conçernents la administració y regiment del General incidints, dependents o convergents de aquella, y al capítol 3 de las Corts del any 1413 continuat en lo llibre dels Quatra Senyals, en lo qual stà statuït y ordenat que los deputats, en virtut de la jurisdicció a ells per lo senyor rei atorgada, jutgen y deçidescan las qüestions del General, dels quals capítols de Cort, privilegis y observança uniforme y inviolablement observada se infueix que,

a. terna inserta en el foli 80/2r del trienni 1654-1656.
b. embaixada intercalada en els folis 81r-81bisr del trienni 1654-1656.
c. a continuació ratllat una scriptura.

a. a continuació ratllat se contrafà.

en las matèrias conçernents la administració de las cosas del General, la jurisdicció plena y privativament specta als deputats y oÿdors de comptes, y la jurisdicció als visitadors del General et subrrogada y substituïda en las que antes de las Corts del any 1599 tenian y usavan los deputats y oÿdors de comptes visitant los excessos comesos en lo trienni //81/2r// anteçedent per lo que posan de la matexa qualitat de privative a altres, y finalment encontra a dit mandato ab la constitució «Per llevar abús», 6, del títol «De diversos rescrits y elongaments», en lo primer volum de las constitucions, ab la qual stà statuït y ordenat que no degan ni pugan concedir-se guiatjes, sobrasaïments, moratòria, elongament o altre impediment que enpatxàs o differís lo curs de las causas, o bé la exequció de las sentències ja obtingudas, ans bé, que no obstant del impediment lo fatje devant del qual estava vertent la causa deje de perseguir y pronunçiar en ella, èciam que fos en exequció de dita sentència. Per ço y altrament, los deputats del General de Cathalunya, per a acudir a la obligació de llurs càrrechs segons que per generals constitucions de Cathalunya stan obligats representar, a vot terçera vegada, extrajudiçialment, per medi de la present embaxada las ditas contrafaccions, suplicat a vostra altesa sia de son real servei a la brevedat possible manar revocar dit mandato per a què dits visitadors pugan proseguir a la deguda exequció de dita sentència, en observança de las constitucions, capítols de Cort, privilegis, usos, stils y pràcticas fins assí observadas, que·u rebran de vostra altesa a singular gràcia y mercè.

82/1r Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Chatalunya reberen un recado de vostra altesa juntament ab uns papers que contenen la pretenció té lo doctor Jaume Joan Campí, advocat de pobres de les càrcels reals d'esta ciutat de Barcelona, de què lo General li deu pagar los salaris del dit son offici des del dia que diu jurà en mans del vice-canceller del Supremo de la Corona d'Aragó, diuen a vostra senyoria que, essent aquest negoci cosa de punt de dret y de justícia, an consultat als assessors y advocat fiscal ordinaris del General sobre la dita pretenció del dit doctor Campí, hi diuen que apart[b] lo General tingue[c] obligació de pagar tals salaris de dit offici, sinó és del dia que dit doctor Campí comensà ha exercir en la present ciutat la advocació de pobres de dites càrcels reals[a], que com lo salari se done per rahó del exercici no·s deu pagar fins hi a tant ha comensat ha exercitar dit offici, hi així en tot cas que la matèria té la sobredita difficultat, y que dits assessors hi advocat fiscal hi dubten no poden fer los diputats fer altra cosa que comètrer ha justícia la pretenció de dit doctor Campí, quant hi més que se ha tenguda notícia que sa magestat, Déu lo guarde, en lo temps an durat les turbacions hi dit doctor Campí tenie la[b] gràcia de dit offici se li són pagats los salaris de béns de la Generalitat[c] per medi del nostre regent la Real Tezoreria, que[d] ere segrestador dels drets del General en les parts de la obediència, hi així representen a vostra altesa les sobredites coses per a què sie de son servey manar advertir lo sobredit, que donen per resposta al recado de vostra altesa, restant sempre molt promptes en donar gust a vostra altesa.

a. embaxada intercalada en el foli 82/1r del trienni 1654-1656.
b. apart *interlineat.*
c. tingue *interlineat, damunt de* no té *ratllat.*

82/2r B.

Molt[e] il·lustres senyors.

La priora y convent de monjas carmelitas descalças de la present ciutat diuen que, devent la Deputació del General de Cathalunya al convent tres mil sinch-sentas trenta lliuras, poch més o manco, de pensions caigudas de differents censals y pagar cessadas, ha supplicat a vostres senyories fossen servits deliberar que los fossen pagadas o al manco part de ellas a bon compte, interposant alguns medis per alcançar la paga tant justa y en ocasió tant necessitada que, per no pagar-los vostres senyories, han de demanar almoina per amor de Déu entre los devots y faels christians, ab què se subvenan algun tant de la misèria que per llur sustento tant llimitat, com és necessiat y pateixen, lo que no és estat possible alcançar-ho ni encara confiança de paga alguna. E com hajen entès que vostres senyories han deliberat fer lo gasto ordinari y de major pompa y ostentació la festa del gloriós sant Jordi, a 23 del corrent, y no puguen mortificar-se las religiosas en cosas de si tant encontradas com és deixar de pagar lo de obligació tant precisa y gastar tres mil lliuras o cerca en devoció, lo que no és plasent a Déu, com primer sie la obligació que la devoció, y no·s compatescan, que dexe vostra senyoria de pagar per falta de diner del General cosa tant justa y fer tal gasto en festa

a. a continuació tres línies ratllades.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. suplicació i resposta intercalades en el foli 82/2r-82/2v del trienni 1654-1656.

que sols se deu fer quant tinga lo diner avançat lo General y per no tenir debitament se és dexada per vostres senyories fer-la lo any passat y sos predecessors. Per tant y altrament, supplican dita priora y convent a vostra senyoria que sie servit del diner que té deliberat repartir per gastos de la dita festa pague en primer lloch lo degut a dit convent per rahó de ditas pencions de censals, que //82/2v// a més de cumplir la obligació tant justa ho tindran a charitat y almoina, altrament perquè conste de sas diligències per son descàrrech ab son prelat, y per lo que útil sia supplican mane vostra senyoria al scrivà major comforme lo capítol de Cort que continue la oblata en la present scriptura, lo offici etcetera. *Altissimus, et cetera. Boffill.*

Oblata XVII *aprillis* MDCLV *in consistorio, et cetera, et domini deputati, intervinientibus dominis auditoribus computorum, deliberarunt respondere sequentia*: Que ja en altres supplicacions se ha respost que estan promptes aparallats en pagar pensions de çensals sempra que·i·a diner, y que confian que ab lo alívio del gasto de las dos visitas lo patrimoni del General porà millor acudir a sas obligacions que lo gasto que se insinua de la festa de sant Jordi és molt menor del que en los memorials se insinua, perquè no arriba a la quantitat de mil lliures lo que·s gasta, a demés per la festa solemna; y vuy dia present haja dias que·s feta la deliberació, y per virtut de aquella los offisials y en particular lo candaler han ja fet lo gasto, y molts dels altres treballat en la casa per a antipissar y fer altres feinas, y no ha aparagut per quantitat tant poca dexar de solemnisar dita festa al patró del Prinçipat, ja per exçitar la devoció com també per la reputació de la casa y del General, que en occasions de majors apretos y falta de diner s'és solemnisada la festa.

Soler, utriusque juris doctoris et scriva major Generalis Cathalonie.

82/2r Fas[a] fe yo, Pere Pau Vives, notari públic de Barcelona, que ab acte rebut en poder meu a 18 de febrer 1655, la reverent mare priora y les monjes conventuals del monestir de la Pleníssima Concepció de monjes carmelites descalses de la present ciutat, convocades y congregades en lo lloch, modo y forma acostumats, han feta procura al reverent doctor Joan Garcia, prevere, per a rèbrer qualsevols persones de censos y censals y altres qualsevols rendes de dit convent y de les rebudes firmar àpochas, alabarans y altres cautheles y per a plets ab poder de substitut per a plets.

a. acte de fe intercalat en foli 82/2r-v del trienni 1654-1656.

De premissis aliena manu scripsi fidem facio ego, Petrus Paulus Vives, notarius publicus Barcinone, hac propria me subscribi manu.

86/1r *Don[a] Juan de Austria, mi hijo, de mi Consejo de Estado, capitán general de todas mis armas marítimas mi lugartiniente y capitán general. Reciví las proposiciones de los deputados y los demás papeles que me embiásteis con carta de 22 de noviembre del anyo passado, para nueve oficios de la casa de la Deputación, de los doze que han de correr por suerte, y brevemente se los remitirá la insaculación dellos respeto de los otros oficios de ajudante segundo y tercero del scrivano major y el scriviente ordinario del racional, y calidades de los que han de concurrir a ellos, me conformo con lo que me escrivísteis en carta de 19 de setiembre del anyo passado, y he resuelto que en cada una de las bolsas que han de hazerse para estos tres oficios entren doze personas, y las que faltaren hajan de servirlos por sí mismos, y no por substitutos, ni puedan tampoco transferirlos a otros. Con esta advertencia daréys orden a los deputados que propongan en número doblado veinte y quatro para cada bolsa, y que sean de la esphera de los que por lo passado los han tenido, assí cavalleros y mercaderes como notarios y scrivanos, y me embiaréis la proposición junto con lo que sobre ella se os ofreciere y pareciere. Nuestro Señor os guarde como deseo, en Madrid, a 19 de março 1655. Jo, el rey.*

Don Didacus de Sada, secretarius.

86/2r Commissió[b] y presentació de subjectes que·s fa a sa magestat, que Déu guarde, per los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per las bolsas de ajudant segon[c] y tercer de la scrivania major del General y de scrivent ordinari del racional[d]. A.

Per al ofici de ajudant segon de la scrivania major del general se proposan las personas següents:

Lo doctor Francesch Pejoan, ecclesiàstich.
Mossèn Pere de Padellàs, deputat militar.
Lo doctor misser Agustí Pinyana, deputat real.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Mossèn Pau de[e] Vinyes, oÿdor militar.

a. carta intercalada en el foli 86/1r del trienni 1654-1656.
b. proposició intercalada en els folis 86/2r-s.n.v del trienni 1654-1656.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació una paraula ratllada.
e. de *interlineat.*

Mossèn Joan Gabriel, oÿdor real.
Mossèn Domingo Negrell y de Orri.
Fra don Gaspar Casamitjana y de Eril.
Lo doctor Hierònym Munt, thezorer y canonge de Tortosa.
Don Joseph de Ripoll.
Mossèn Joseph Pallarès[a] de Illa, donsell.
Mossèn Lluís Claresvalls, mercader.
Lo doctor misser Juan Baptista Moret, de Gerona.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes.
Joseph Pinyana, mercader de Tortosa.
Mossèn Francisco Nadal, de Barcelona.
Mossèn Rafel Pallarès, de Illa.
Mossèn Francesch Alòs, mercader.
Mossèn Onofre Ciurana y de Bellafilla.
Mossèn Ramon Castelló[b].
Mossèn Joan Aguiló de Sentís, camarer y canonge de Tortosa.
86/2v Mossèn Ignasi Prats, de Gerona.
Mossèn Gaspar Terrena, burgès de Perpinyà.
Gaspar Garcia, mercader.

Per lo ofici de ajudant tercer de la scrivania major del General:

Lo doctor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich.
Mossèn Pere de Padellàs, deputat militar.
Lo doctor misser Agustí Pinyana, deputat real.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Mossèn Pau Vinyas, oÿdor militar.
Mossèn Juan Gabriel, oÿdor real.
Mossèn Domingo Negrell y de Orri.
Fra don Gaspar Casamitjana y de Eril.
Andreu Monyos, notari de Tortosa.
Don Joseph de Ripoll.
Misser Joseph Pallarès, donsell de Illa.
Mossèn Lluís Claresvalls.
Misser Simon Miquel, ciutedà honrat de Gerona.
Mossèn Pere Coderch y Colom, canonge de Gerona.
Mossèn Lluís Casapera, canonge de Tortosa.
Mossèn Francisco Nadal.
Mossèn Rafel Pallarès, donsell de Illa.
Mossèn Francesch Alòs.
Mossèn Juan Baptista Moret.
Mossèn Feliph Alegre.
Mossèn Joseph Pinyana, mercader de Tortosa.//
Mossèn Ignasi Prats.
Mossèn Gaspar Terrena, burgès de la vila de Perpinyà.
Gaspar Garcia, mercader.

Per lo ofici de scrivent ordinari del racional:

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació una línia ratllada.

Lo doctor Francesch Pejoan, deputat[a] ecclesiàstich.
Lo doctor misser Agustí Pinyana, deputat real.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Mossèn Pau de Vinyas, oÿdor militar.
Mossèn Juan Gabriel, oÿdor real.
Lo doctor Jaume Pejoan, sacristà major de Gerona.
Fra don Gaspar Casamitjana y de Eril.
Mossèn Joseph Pinyana, mercader de Tortosa.
Don Joseph de Ripoll.
Misser Joseph Pallarès, donsell de Illa.
Lluís Claresvalls, mercader.
Llàtzer Francesch, mercader de Gerona.
Mossèn Rafel Bonaventura de Gualbes.
Hierònym Pinyana, de Tortosa.
Mossèn Francisco Nadal.
Mossèn Rafel Pallarès, de Illa, donsell.
Mossèn Francesch Alòs.
Mossèn Joseph Rull.
Mossèn Ramon Castelló.
Mossèn Andreu Monyos, notari de Tortosa.//
Mossèn Ignasi Prats.
Mossèn Gaspar Terrena.
Gaspar Garcia.

Datat en Barcelona, a XXX de abril MDCLV.

87r *Die[b] vigesima octava mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, in villa Granullariorum, diocensis Barchinone.*

Ego, Josephus Moner, tabularius Generalis Cathalonie, in villa Granullariorum, diocesis Barcinonense, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, vos, reverendum patrem fratrem Baptistam Garsia, conventualem monasterii Sancti Francisci de Paula, Barcinone, avunculum meum, presentem, ad videlicet, pro me et nomine meo, jam dictum officium tabularii cum omnibus jurisbus et pertinentiis suis universis in manu et posse admodum illustrorum dominorum deputatorum dicti Generalis Cathalonie, ad favorem persone vobis benevise et per vos, dictis dominis deputatis, presentande, nominande et designande, pure, libere et simpliciter, et absque ulla condicione, reservacione seu retencione, resignandum, renunciandum et cedendum, et dictas resignacionem, renunciacionem et cessionem recipi et admitti petendum, suplicandum et obtinendum, ita et taliter quod ille in cuius favorem dictum offi-

a. a continuació ratllat militar.
b. procura intercalada en el foli 87r-87v del trienni 1654-1656.

cium per vos resignatum, renunciatum et cessi(on)em fuerit de eodem officio juris- //87v //busque et pertinenciis illius universis cessi(on)em providetur et provideri mandetur, cum omni juris plenitudine et effectu, et inde instrumenta quecunque vobis benevisa faciendum seu fieri faciendum et firmandum et demum promitto habere ratum.

Testes sunt Melchior Major, tornerius, et Joannes Morera, sartor, ambo dicte ville Granullariorum.

In quorum licet aliena manu scriptorum fidem et testimonium ego, Hiacintus Massons, auctoritatibus regia notarius publicus ville Granullariorum, diocesis Barcinone, hic me subscribo et meum solitum appono sig + num.

De un offisi de Granollés.

88r A.

Los[a] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuen que lo deputat ecclesiàstich ha representat al consistori que vostra altesa haurà reparat en la terna que, per part de dit consistori, fou enviada a vostra altesa en dies passats per la provisió del ofici de guarda del portal del Àngel de la present ciutat, per no ésser estada entregada a vostra altesa dins lo termini de trenta dies, segons lo real decret de sa magestat, que Déu guarde, y que axí mateix se abstingués lo consistori de fer la terna de lo ofici de guarda ordinària de la casa del General que vaca per mort de Isidro Font, lo ínterim del qual fou servit vostra altesa fer-ne gràcia y mercè a Joan Coteu, per la mateixa causa y rahó de fer, passats los trenta dies. Al que[b], responen dits deputats, representan a vostra altesa los dits oficis vacaren en temps dels deputats passats, y en llur trienni foren provehits per vostra altesa los ínterims, ço és, lo de guarda del portal del Àngel, a 18 desembre 1653, en la persona de Jaume Casas, al qual fou donada pocessió, y a 18 de desembre del mateix any, y lo de guarda ordinària de la casa del General a 20 de mars 1654, en favor de dit Coteu, y als 23 de dits mes y any li fou donada pocessió. Y com los deputats y oÿdors de comptes del corrent trienni han jurat y comensat a exercir sos càrrechs[c] a 8 de abril de dit any 1654, trobant los dits Casas y Coteu exercint dits oficis pensaren que·ls tenian en proprietat, y axí no cuydaren de fer dita terna. Emperò, com després hajan tingut notícia que lo dit Casas sols ere provehit del ínterim, encontinent que tingueren la notícia feren la terna, y presentaren aquella a vostra altesa molt antes de finir los dits trenta dies, los quals no corren sinó és del die que lo consistori té // 88v // notícia que vaca lo ofici, y del ofici de guarda ordinària de la casa del General sols ne han tingut notícia per lo que dit deputat ecclesiàstich, per orde de vostra altesa, los ha significat. Per tant y altrament, representant lo sobredit a vostra altesa, suiplican sia de son real servey tenir per ben feta[a] la sobredita terna feta per lo consistori del dit ofici de guarda del portal del Àngel, attès és feta dins lo dit termini de trenta dies, y juntament tenir a bé que dit consistori fasse altra terna del dit offici de guarda ordinària de la casa del General, per a fer la qual espera dit consistori tantsolament que vostra altesa li done llicència que lo dit consistori ho rebrà a singular gràcia y mercè de vostra altesa.

a. representació intercalada en el foli 88r-88v del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat representan.
c. sos càrrechs *interlineat, damunt d'una paraula ratllada.*

89/1r B.

Instruccions[b] fetas per los molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya als deputats locals de dit General de la part de ponent per a què, ab tot effecte, exequuten y fassan exequutar las cosas devall scrites y següents:

Primo, faran publicar cridas per totas las col·lectas de lur districte, respective, ordenant y manant a tots los officials del General, axí taulers, receptors, cullidors, com altres qualsevols, que, dins quinse dies aprés de la publicació de aquella, se conferescan hi.s presenten devant dels dits deputats locals hi.ls aporten los privilegis o ínterims donats, tant per los predecessors de ses senyories com per ses senyories o altres qualsevols persones, y aquells remeten y donen[c] dins dit termini als dits deputats y en lur consistori.

Ítem, ab ditas cridas manaran publicar que, no obehint ab tot effecte a tot lo demuntdit, los senyors deputats encontinent provehiran los officis dels officials que no hauran obehit dins lo temps prefigit.

Ítem, faran publicar dits deputats locals // 89/1v // saber quins són los officis que vaccan quiscú en lur col·lecta, respective, tant per mort com altrament, per a què los senyors deputats pugan

a. per ben feta *interlineat, damunt d'unes paraules ratllades.*
b. instruccions intercalades en els folis 89/1r-89/3v del trienni 1654-1656.
c. y donen *interlineat damunt* dins.

provehir aquell y ne avissar als deputats, encontinent, per portador segur y no pròpri. Datat en la scrivania major, als III de mars de MDCLV.

Lo doctor Francesc Pejoan.

Domini deputati, intervenientibus dominis auditoribus computorum, mandarunt michi, Dominico Soler, juris decretorum doctore, scrivanie majoris Generalitatis Cathalonie. In registro Comuni secundo, foleo LXII.

Als 5 de mars de 1655 tinch treta còpia del sobredit orde dels molt il·lustres senyors deputats del General de Cathalunya, la qual luego entregaré al magnífic deputat local, y per so ho firmo de ma mà[a]. Dia y any sobredits. Andreu Ferrer, notari, receptor del General en la col·lecta de Cervera.

Del senyor Hierònym Major y Sala tinc rebut, [per] lo infrascrit, unes crides dels il·lustres senyors deputats, les quals faré publicar encontinent y per vuy. Fas la present en Balaguer, vuy 8 de mars 1655. Joseph Gomar, deputat local.

Del sobredit senyor Hierònym Major y Sala tinch scrita una còpia del sobredit orde y crides dels molt il·lustres senyors deputats, les quals faré publicar luego. Fet de ma pròpria mà en Tortosa, a 4 de maig 1655. Melchior Gaspar de Rosses, deputat local.

Del sobredit senyor Hierònym Major y Sala tinch scrita una còpia del sobredit orde y crides dels molt il·lustres senyors deputats, les quals faré publicar luego. Fet de ma pròpria mà en Tarragona y 5 de maig 1655. Don Francisco de Montserrat y Vives, deputat local.

A 21 de maig 1655 Joan Falcó, negociant de la ciutat de Tortosa, guarda ordinària del General de dita ciutat, ha comparegut devant ses senyories y en son consistori y ha fet ostensió de son privilegi, datat en Barcelona a 25 de juny 1649.

A 28 de maig 1655 don Joseph de Abaria, de Tortosa, en nom de don Isidoro de Abaria, son germà[b], receptor de les pecúnias del General y bolla de la ciutat de Tortosa, ha comparegut devant ses senyories y en son consistori y ha fet ocular ostentació del privilegi concedit a dit don Isidoro de Abaria del dit offici, per ell, dit don Joseph de Abaria, com a secrestador[c] general de tots los drets reals, nomenat per lo noble don Miquel de Çalbà y Vallgornera, regent la Real Thesoreria, secrestador general de dits drets, anomenat per la magestat del rey, nostre senyor, ab sa real sèdula firmada de sa mà, dada en Çaragoça, a 7 de desembre 1650, la qual és llargament insertada en dit privilegi, la data del qual és en Tortosa, a 16 de agost 1651. Firmat per Onofre Cabrera, notari.

Ítem, dit dia, per part de Onofre Texidor, mercader de Tortosa, guarda ordinària del General y bolla de dita[a] ciutat y col·lecta, és estat presentat a ses senyories y en son consistori y feta ocular ostensió de son privilegi, a ell concedit per lo dit don Joseph de Abaria en lo sobredit nom, de secrestador general, la data del qual és en Tortosa, a deu dies del mes de janer 1652.

Ítem, dit dia, per part de micer Joseph de Abaria, advocat fiscal del General de la Deputació local de la ciutat y col·lecta de Tortosa, és estat presentat a ses senyories y en son consistori y feta ocular ostensió de son privilegi, a ell concedit per los deputats del General de Cathalunya, dats en Barcelona[b] a 3 de agost 1639, firmat per lo canonge Pau Claris, deputat ecclesiàstich, registrat en lo registre Comú Segon, foli 1, sagellat ab lo sagell del General.

Ítem, a 29 de els dits mes y any, per part de Simó Roig, pagès[c] de la vila de Amposta, guarda ordinària de dita vila y col·lecta de Tortosa, és estat presentat a ses senyories y en son consistori y feta ocular ostensió de son privilegi, a ell concedit per don Joseph de Avaria en lo sobredit nom de secrestador del General, la data del qual és en Tortosa, a 22 de abril 1652.

Ítem, dit die, per part del senyor Pere Joan Fortunyo, ciutadà honrat de Tortosa, és estat presentat a ses senyories y feta ocular ostenció de son privilegi de altre dels taulers, cullidors y guardas del General de dita ciutat de Tortosa, a ell concedit per los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya a 8 de juny 1638, firmat per lo abat de Àmer, deputat ecclesiàstich, registrat en lo registre Comú tercer, foli 271.

Ítem, a onse de juny 1655, per part de *//89/2r//* Miquel Torres, mercader de Tortosa, altre dels taulers, receptors, cullidors, guardas y credencers del General de dita ciutat de Tortosa, és estat presentat a ses senyories y feta ocular ostenció de son privilegi de tauler del General en dita ciutat de Tortosa, a ell concedit per los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya

a. a continuació repetit mà.
b. a continuació ratllat exactor.
c. a continuació ratllat real.

a. a continuació ratllat col·lecta.
b. dats en Barcelona *interlineat damunt* 3 de agost.
c. a continuació repetit pagès.

a 23 de janer 1636, firmat per don Francisco de Lupià, registrat en lo registre Comú primer, foli 191.

Ítem, a 9 de juliol, per part de Onofre Cabrera, notari de Tortosa, scrivà de la Deputació local de Tortosa, és estat presentat a ses senyories y feta ocular ostenció de una certificatòria de la nominació[a] de scrivà de dita Deputació local, feta[b] per lo excel·lentíssim marquès de los Veles, llochtinent y capità general en lo present Principat, en lo any 1651, la qual certificatòria és feta y closa per Pere Marida, notari de Tortosa.

Ítem, a 13 de dit mes de juliol 1655, per part de Françó Torrallebreta, notari y scrivà de la Deputació local del General de la ciutat y col·lecta de[c] Vich, és estat presentat y feta ocular ostensió a ses senyories de son privilegi de scrivà de dita Deputació local, a ell concedit per los senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, dats en Barcelona a 28 de juliol 1638, ab lo segell del General sagellat, registrat en lo registre Comú tercer, foli 282, firmat per lo abat de Àmer.

Dit die, per part de Joseph Xammar, notari y scrivà de la Deputació local del General de Vilafranca de Panadès y sa col·lecta, és estat presentat en lo concistori de sas senyorias son privilegi de scrivà de la Deputació local, a ell concedit per lo ínterim per lo sereníssim senyor don Juan de Àustria, dat en Barcelona a 16 de mars 1654, en forma de Cançelleria despatxat, etcètera.

Ítem, a 14 de juliol 1655 fonch presentat un privilegi de notari y scrivà de la Deputació local de la ciutat de Manresa, despedit a favor de Gaspar Madriguera, notari de dita ciutat, la data del qual fonch a 18 de mars 1632, en la deguda forma despedit.

Ítem, dit die fonch presentat altre privilegi de tauler del General de la ciutat de Manresa, despedit en favor del doctor en medeçina Francisco Vicens, de dita ciutat, la data del qual és a 4 de mars 1649, en la deguda forma despedit.

Ítem, dit die fonch presentada per part de Joan Pau Vilomara una llicència de ínterim, a ell[d] donada per sas senyorias per a servir lo offici de procurador fiscal del General de la ciutat y collecta de Manresa, fins y a tant fos provehit en propietat, la qual llicència és estada despedida a 15 de febrer 1655.

a. una ... nominació *interlineat damunt* son privilegi, *ratllat*.
b. *a continuació ratllat* ell concedit.
c. *a continuació ratllat* Tortosa.
d. a ell *interlineat damunt* donada.

Ítem, dit dia, per Joseph Soler, droguer de la vila de Sitjas, fonch presentat altre privilegi de tauler cullidor y guarda de dita vila despedit en son favor a 27 de agost 1640, en deguda forma despedit.

Ítem, dit die fonch presentat altre privilegi de assessor del deputat local de Vilafranca de Panadès, despedit en favor del doctor micer Lluís Mas, de dita vila, a 20 de abril 1645, en deguda forma despedit.

Ítem, dit dia fonch presentat altre privilegi de altre dels taulers, receptors, sobrecullidors, guardes y credencers dels drets del General de la vila de Ulldecona, vegaria de Tortosa, despedit en favor de Jaume Ribera, ciutadà honrat de Barcelona en dita vila de Ulldecona domiciliat, per Pau Martí, donsell, deputat local de la ciutat y col·lecta de la ciutat de Tortosa, a 9 de agost 1642, en deguda forma despedit.

Ítem, dit dia, axí bé fonch presentat altre privilegi de altre dels taulers, receptors y cullidors, guardes y credençers dels drets del General de la vila de Ulldecona, despedit en favor de Joan Batista Monterós, notari de dita vila, per los[a] molt il·lustres senyors deputats lo doctor Pau Claris, etcètera, y als 10 de setembre 1638, en deguda forma despedit.

Ítem, dit dia fonch presentat altre privilegi de deputat local al General de Vilafranca de Panadès per lo ínterim y fins a tant que lo dit offissi sia provehit en proprietat, despedit en favor de micer Batista Aguilera per los molt il·lustres senyors deputats a 15 abril 1654, en la deguda forma despedit.

Ítem, dit dia fonch precentat altre privilegi del offissi de receptor, cullidor y guarda dels drets del General de la ciutat y col·lecta de Lleyda, despedit en favor de Pere Joan Melianta, ciutadà honrat de Lleyda, per los molt il·lustres senyors deputats don Bernat de Cardona, etcètera, a 21 fabrer 1643, en deguda forma despedit.

Ítem, dit dia, també (fonch) presentat altre privilegi del offissi de guarda ordinària del General del portal del pont de la dita ciutat de Lleyda y dels drets de las entradas y exidas del dit General, despedit en favor de Hiacinto Fornés, apotecari de dita ciutat, per los molt il·lustres senyors deputats don Bernat de Cardona, etcètera, en la deguda forma expedit a 15 desembre de 1643.

Ítem, dit dia, fonch presentada[b] una còpia au-

a. *a continuació ratllat* senyors deputats.
b. *a continuació ratllat* [...] privilegi.

tèntica de una deliberació per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, etcètera, a 20 de fabrer 1654 feta, en y ab la qual conçediren lliçència y facultat al doctor micer Melcior Vallès per a servir lo offissi de assessor de la Deputació local de la ciutat y col·lecta de Lleyda, en lloch y per impediment de micer Joseph de Çabata, per ara y fins a tant aquell serà impedit, en proprietat, en deguda forma despedida y per dit Vallès instada posar en exequció, etcètera.

Ítem, dit dia fonch presentada una nominació o creació de procurador fiscal del General de la ciutat y col·lecta de Lleyda feta en favor de Domingo Lopis, notari de dita ciutat, per lo magnífich deputat local de dita ciutat y col·lecta, en poder del notari del General de dita ciutat, a 17 maig 1653.

89/2v Ítem, dit dia fonch presentada altre nominació o creació de advocat fiscal del General de la ciutat y col·lecta de Lleyda feta en favor del doctor micer Joseph Sanou, ciutadà honrat de dita ciutat, per lo magnífich deputat local de dita ciutat, en poder del notari del General de la mateixa ciutat, a 17 maig 1653.

Ítem, dit dia fonch presentada una còpia autèntica de una deliberació per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya, etcètera, a 20 de fabrer 1654 feta, en y ab la qual concedexan lliçència y facultat a mossèn Anthoni Salla, çiutadà honrat de Lleyda, per a servir lo offissi de deputat local de la dita çiutat y col·lecta de Lleyda, en lloch y per impediment de don Pau Monçó, per ara y fins a tant fos aquell dia provehit en proprietat, en deguda forma despedida y per dit Salla instada posar en exequció, etcètera.

Ítem, dit dia fonch presentada una còpia autèntica de una deliberació per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya a 15 de abril 1654 feta, en y ab la qual concedexan lliçència y facultat a Thomàs Capdevila, notari de la çiutat de Lleyda, per a servir lo offissi de notari y scrivà del deputat local de la ciutat y col·lecta de Lleyda, que vaccava per mort de mossèn Apariçi, per ara y fins a tant sia provehit en proprietat, en deguda forma despedida, etcètera.

Ítem, a 17 de juliol 1655 ha rebut lo molt il·lustre consistori de ses senyories una carta de 7 de dit mes de Anthoni Sala, canonge de Vich, ab la que diu vacar lo offici de assessor del General de dita ciutat y col·lecta, que vaca per absència de misser Joan Baptista Terrés, que ha mudat son domicili y estaba a la ciutat de Tarragona.

Ítem, dit dia fonch presentat un privilegi del offissi de receptor, cullidor y guarda dels drets del General de la vila y col·lecta de Verdú despedit en favor de Hieònim Minguet, pagès de dita vila, per los molt il·lustres senyors deputats, lo doctor don Bernat de Cardona, etcètera, a 28 juliol 1644.

Ítem, dit dia és estat presentat lo privilegi de tauler del General de Vilanova de Cubellas, bisbat de Barcelona, despedit en favor de Miquel Llanussa, mariner, per los senyors deputats y oÿdors de Cathalunya a 4 juliol 1640, despedit en la deguda forma.

89/3r Ítem, dit dia, per part de Joseph Montserrat, és estada presentada la lliçència a ell conçedida per los senyors deputats y oÿdors de servir lo offici de altre dels taulers del General de la çiutat de Tarragona per lo ínterim, feta al primer de abril 1654.

Ítem, a 20 de juliol 1655 fonch precentat altre privilegi de offici de tauler, cullidor y guarda dels drets del General de la vila de Igolada, despedit en favor de Pere Bover, pagès de dita vila, per los molt il·lustres senyors deputats, don Bernat de Cardona, etcètera, als 31 de juliol 1644.

Ítem, a 27 de dit mes y any, fonch presentat també privilegi de offici de tauler, collidor y guarda dels drets del General de la vila y col·lecta de Tremp y Pallàs, despedit en favor de Joseph Sansa, major de dias, de la vila de Isona, bisbat de Urgell, per los molt il·lustres senyors deputats lo doctor Pau del Rosso, etcètera, als 22 de novembra 1650.

Ítem, dit dia, per part de Pere Sansa, és estada presentada la lliçència a ell conçedida per los senyors deputats y oÿdors de servir lo offici de tauler, cullidor y reçeptor a una de las taulas del General de Cathalunya en lo lloch de Seret, a la col·lecta de Tremp y Pallàs, per lo ínterim y fins sia provehit en proprietat, concedida dita lliçència ab deliberació a 30 de juliol 1633.

Ítem, lo matex dia, per part de Joseph Rabot, és estada presentada la lliçència a ell, ab deliberació, concedida per los senyors deputats y oÿdors per a servir lo offissi de altre dels taulers, cullidors y guardas del General de la ciutat de Tarragona, per ara y fins a tant que lo dit offissi sia provehit en proprietat, concedida dita lliçència ab deliberació al primer de abril 1654.

A 27 de juliol 1655, los senyors deputats han rebuda una carta, junt[a] ab una memòria dels of-

a. junt ... Tarragona *interlineat al marge esquerre.*

ficis del General de la ciutat y col·lecta de Tarragona, del deputat local de Tarragona, ab la qual dóna nòmina de alguns offissis del General de dita col·lecta, las quals, memòria[a] y carta, me han manat en lo present dietari, las quals són cusidas y signadas de lletra A, de la qual memòria se haurà de donar intel·ligència a ses senyories al[b] provehir los demés offissis, etcètera.

89/3v Ítem, a 12 agost 1655, per part de Joan Grau, notari de la vila de Tremp, és estat presentat lo privilegi de notari del deputat local del General de la vila y col·lecta de Tremp, conçedit per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, lo doctor fra Andreu Pont, etcètera, a 29 de agost 1648, en la deguda forma despadit, etcètera.

Ítem, se advertex que, ab carta de 17 agost 1655, rebuda del magnífich deputat local de Balaguer, dóna mostra de com se ha de provehir lo lloch de notari de dit tribunal y col·lecta, etcètera.

Ítem, se fa memòria que lo senyor deputat militar fa advertiment de què vagarà lo lloch de assessor del General de la col·lecta, me apar, de la col·lecta de Lleyda[c] o Balaguer.

Ítem, se nota que don Francisco Sala advertí al senyor oÿdor ecclesiàstich de què faltaria provehir assessor al General de Tarragona, etcètera.

Ítem, se ha donada notícia que fa provehir en proprietat lo offissi de tauler del General de la vila de la Selva del Camp de Tarragona, que vaga per mort de Juan Oliver, y fonch provehit lo ínterim, segun se diu, per ses senyories en juliol 1654, en forma que vuy se diu està provehit dit ínterim per lo deputat local de Tarragona, com apar ab exa suplicació que és assí cusida signada de lletra A.

Ítem, lo offissi de tauler de Blanes, que vaca per privació feta de dit offissi a Joan Oliver per la visita. Y poràs advertir si i haurà altres llochs de offissis que haja privats a obtenints per la dita visita, etcètera.

Ítem, a 13 de setembra 1655, Anthoni Roca, de la vila de Calella, ha presentat un privilegi de tauler del General de dita vila a ell concedit per los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, en la deguda forma despedit a 27 janer MDCXXVIII.

---

a. memòria y carta *interlineat al marge esquerre.*
b. al provehir ... etcètera *interlineat al marge esquerre.*
c. *a continuació repetit* de Lleyda.

89/4r A.

Molt[a] il·lustres senyors deputats y hoÿdors.

En lo mes de juliol del any 1654 me feren mersè vostras senyorias, ab del·liberació del consistori, de donar-me lo càrrech de la taula del General de la vila de la Selva del Camp de Tarragona, per mort de Joan Holiver, per lo ínterim. Y com vuy ha vengut a ma notísia que vostras senyorias lo an de proveyr propietari, per so (so)plicte a vostras senyorias si és de son servey de dit càrrech, lo qual opté vuy Joan Pasqual per lo senyor diputat llocal de Tarragona y per lo senyor Jacinto Miret, de dita siutat. Y per so, ja que vostras senyorias me feren mersè per lo ínterim, ara espero y confio me faran mersè que ab coses de mayor he servit la Diputació[b], com (h)y serviré ab tota llealtat y estaré a fer tot lo que és pràtiga y consuetut y estil de exe consistori. Bese a vostras senyorias les mans y·ls Déu guarde molts anys, etcètera.

Beso a vostras senyorias les mans, Ramon Palau, de la vila de la Selva del Camp de Tarragona.

89/5r A.

Molt[c] il·lustre senyor.

Inseguint lo orde que vostra senyoria fonch servit donar-me, fiu publicar la crida en esta ciutat y en la major part de las vilas del Camp per a què tots los oficials del General presentassen los privilegis, per a aquells imbiar-los a vostra senyoria. Y vist que a la primera crida sols vingueren dos a presentar-se y haver tingut nou orde de vostra senyoria, fiu que se publicàs segona vegada la dita crida, axí en dita ciutat com en Reus, Valls y la Selva, y altres viles d'este Camp notificant-los que, si per als tretse del corrent no tenian en exa ciutat, en mà de vostra senyoria, los privilegis, que los despacharia vostra senyoria novament en cap de altri. Y axí, imbio junt ab esta a vostra senyoria la relació dels officials se han presentat, però s'entén molt agre lo haver de portar en exa ciutat los privilegis. Alguns an ofert fer-o. Vostra senyoria disposarà en tot allò que més convindrà y a mi me manaran tot lo que vostras senyorias seran servits y de mersè a vostra senyoria, com desitjo. Tarragona, y juliol als 11 de 1655. De vostra senyoria son major servidor, don Francisco de Montcerrat y Vives, deputat local.

a. *carta intercalada en el foli 89/4 del trienni 1654-1656.*
b. deipatos *al manuscrit.*
c. *carta intercalada en el foli 98/5 del trienni 1654-1656.*

Als molt il·lustres senyors diputats de Catalunya.

89/6r A.

Memòria[a] dels officials de la Generalitat de la col·lecta de Tarragona y dels que·s presentaran davant lo senyor deputat local de dita col·lecta.

Primo, als 24 de maig 1655 se à presentat Thomàs Gili, serraller de la vila de Reus, tauler del General de dita vila, lo qual obté lo privilegi per los il·lustres senyors don Gispert Amat, abat de Galligans, Joan Vives, ciutadà honrat de Barcelona, deputats del General del principat de Cathalunya, consta del privilegi en lo registre comú 2, foli 142, sots diada de 28 de juny MDCXXXXV.

Joseph Batet y Joseph Monserrat foren anomenats taulers, cullidors y guardas dels drets del General de la col·lecta de Tarragona per lo il·lustre senyor don Miquel Sala, thesorer y secrestador general del principat de Cathalunya, per lo ínterim.

Als 26 de maig de dit any 1655 se à presentat Francesch Vidiella, de Montroig, habitant en Tarragona. Fonch per los il·lustres senyors deputats del Principat anomenat receptor dels drets del General de dita col·lecta als 15 de abril 1647.

89/6v Assessor. Lo senyor Braulio Sunyer, en decrets doctor, thesorer y canonge de la santa Iglésia de Tarragona, ha molts anys que, per los senyors secrestadors de sa magestat, fonch anomenat per vot del concistori de dita Generalitat y després approbat per lo<s> senyor diputat local en lo ínterim.

Scrivà. Augustí Alemany, notari d'esta ciutat, des de lo any 1644 fins vuy serveix lo offici de scrivà de dit concistori, anomenat per dit effecte per los senyors secrestadors y officials de sa magestat y, en particular, per lo il·lustre senyor don Joseph Salbà, y approbat per lo il·lustre senyor diputat local per lo ínterim.

Fiscal. Francesch Llaurador, de la present ciutat, serveix lo offici de procurador fiscal, ab carta dels senyors diputats del Principat, per Aloy Llaurador, sastre de Barcelona, habitant en Barcelona, anomenat per los senyors don Bernat de Cardona, ardiaca y canonge de Girona, Francesch Sala, etcètera, diputats [cridats]. Datat a 30 de maig 1644.

Taula de Riudoms. La taula de Riudoms esta vaca per mort de Francesch Farrer y per lo ínterim Francisco Toda de dita vila per orde dels illustres senyors diputats, si bé encara no ha pres possessió.//

Taula de Monroig. Lo tauler de Monroig esta bàcuo per sentència contra T. Escoda, qui era tauler de dita vila, y per lo ínterim lo serveix vuy Miquel Pera, de dita vila.

En Valls té l'ofici de reseptor de las taulas foranas y és anomenat, en est temps de guerra, Juan Bellver de Santana.

En dita vila són taulers de les dos taulas Anthoni Juan Plana y Andreu Rubinat, tots de dita vila, y tenen los privilegis de estos temps de guerras.

Estos són los que se an presentat després de aver-se publicat dos vegadas la crida que se me à ordenat en esta siutat y també a la major part de las vilas del Camp. Tarragona, 3 de juliol 1655. Don Francesch de Montserrat y Viver, diputat local.

90r A.

Universis[a] et singulis, huiusmodi seriem inspecturis, visuris, lecturis pariterque et audituris attestari et cum presenti fidem facio ego, Andreas Soldevila, auctoritate regia notarius publicus Ilerde et de collegio notariorum eiusdem civitatis, pro penes me seu in posse meo, fuit receptum et testificatum quoddam procuracionis instrumentum in eius aprisia tenoris sequentis: «Die tertia mensis madii anno a Nativite Domini millesimo sexagesimo quinto, Ilerde. Ego Raphael Morato, artium et philosophie doctor, civis honoratus Barcinone, in villa de Linyola, Urgellensis diocesis, vicarie Tarregue, domiciliatus, tamquam dominus et obtinens sive habens jus et actionem in offitio receptoris Generalis civitatis et collecte Ilerde, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, ita quod, et cetera, illustrem et admodum reverendum dominum Thomam Arques, presbyterum, juris utriusque, et sua magestatis doctorem et consiliarium alterumque ex assessoribus Bajulia Generalis civitatis Barcinone, et honorabilem Philipum Fabregues, negociatorem, civem Barcinone, licet absentes, et cetera, et alterum eorum insolidum, et cetera, ita

a. memorial intercalat entre els folis 89/5v i 89r del trienni 1654-1656.

a. procura intercalada entre els folis 90r i 90v del trienni 1654-1656.

[1655]

quod, et cetera, ad videlicet, pro me et nomine meo, comparendum coram illustribus dominis deputatis Generalis Cathalonie et in eorum consistorio, seu persona vel personis, per sacram catholicam et regiam magestatem, domini nostri Hispaniarum regis, vel alia quacumque persona de infrascriptis potestatem habente, ibidemque dictum meum offitium receptoris Generalis dicte civitatis et collecte Ilerde et totum jus mihi in illo competens, in manibus et posse dictorum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis et in eorum consistorio, seu persona vel personis per dictam sacram catolicam et regiam magestatem, domini nostri regis, vel alia quacumque persona cum id potestatem habente, dictum offitium et totus jus mihi in illo competens in favorem Petri Joannis Melianta, civis honorati Barcinone, in civitate Ilerde residentis, cedendum, renuntiandum, resignandum et deponendum cum omnibus suis salariis, onoribus et oneribus ac emolumentis, juribus, perrogativis et preheminentiis ad dictum offitium quocumque modo pertinentibus et spectantibus juxta formam capitulorum et actorum Curiarum, praticam, stillum et observantiam jamdicti Generalis et domus Deputationis illius dictamque renuntiationem, resignationem, presentationem et cessionem dicti offitii seu juris illius admiti et fieri, humiliter petendum, suplicandum et obtinendum, et pro premissis et circa ea quecumque instrumenta utilia necessaria seu quomodolibet oportuna et in similibus fieri atque confici solita et asueta fieri, faciendum, instandum et requirendum. Et demum ac generaliter, et cetera, promitto judicio sisti, et cetera, habere ratum, et cetera, // 90*v* *// quidquid, et cetera, et non revocare et cetera, sub bonorum meorum obligatione, et cetera, firmo, et cetera. Testes sunt honorabilis Petrus Josephus Pallas et Petrus Pleya, negociatores, Ilerde habitatores. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum, propria manu scriptorum, ego, jamdictus Andreas Soldevila, notarius supranominatus, hic me suscribo et meum solitum appono sig(+)num.*

B.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats y hoïdors de comptes del General de Cathalunya diuen que lo dia de divendres[b], que contàvem ha 21[c] del[d] present y corrent mes de maig, alguns officials del General se conferi-

a. ambaixada intercalada entre els folis 90r i 90v del trienni 1654-1656.
b. divendres *interlineat damunt* air, *ratllat.*
c. a continuació ratllat mes hi any.
d. del ... maig *interlineat al marge esquerre.*

ren en la casa de Francisco Roig, sastre, en la qual feren aprehensió de un corte per a mànegues de lama, ab sos afforros de taffatà, per frau de la bolla. Y després de feta dita haprehensió se conferí en la casa del General don Francisco Freile, capità de cavalls[a], ab sis criats[b], y posats[c] dins la mateixa casa del General, digué dit don Francisco[d] públicament ha ont eren los officials qui se avien portat sa roba, dient-ho del dit corte. Y no responent-li los officials que estaven allí exercint sos officis, isqué fora y tornà a entrar ab dit sastre y demanà a ont eren los arrendadors de la bolla, y que, si no li tornaven aquella nit lo dit corte, avie de matar-los a bastonades y posar foc a la casa del General, dient moltes altres paraules injurioses. <H>i com, sereníssim senyor, no[e] obstant que los deputats del General de Cathalunya, en virtut de reals privilegis, capítols y actes de Cort inconcussament observats, tinguen facultat de procehir contra aquells qui perturben la exacció dels drets de la Generalitat, y los dits procehiments fets per lo dit don Francisco Freyle sien notòriament turbatius a la exacció dels dits drets, ab tot[f], antes de prosehir contra dit don Francisco Freyle, los ha aparegut representar a vostra altesa lo sobredit, per a què sie de son real servey manar castigar ha dit don Francisco Freyle y reparar la injúria que se ha fet ha la Generalitat[g], sperant que vostra altesa[h] manarà donar lo remey més convenient y lo reparo de dit fet, que dits deputats y hoïdors de comptes ho tindran ha particular gràcia y mercè.

91*r* A.

Sereníssim[i] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, havent oÿda la proposició que vostra altesa fou servit fer-los, dimecres proppassat, de alssar un tèrçio de infantaria pagada, per un çert temps, per servey de sa magestat, que Déu guarde, ab lo effecte de fahels y obedients vassalls, no obstant la pobresa y pocas facultats de la casa, han resolt de alssar dit tèrçio ab la major brevedat possible, ordenant que des

a. a continuació ratllat se conferí.
b. a continuació ratllat tots armats.
c. a continuació ratllat a cavall dit don Francisco.
d. dit ... Francisco *interlineat damunt* públicament.
e. no ... que *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació ratllat per ço, representant a vostra altesa lo sobredit, suppliquen sie de son real servey.
g. a continuació ratllat no abdicant-se dits deputats la facultat que tenen de prosehir contra de aquest, en virtut de dits reals privilegis, capítols y actes de Cort.
h. a continuació ratllat tindrà ha bé.
i. resolució intercalada entre els folis 90v i 92r del trienni 1654-1656.

de luego se enarbolen banderas y toquin caxas, assegurant a vostra altesa que ab nostras haziendas y vidas acudirem sempre al servei de nostron rei y senyor y de vostra altesa.

95/1r A.

A[a] los venerables, nobles y amados nuestros los dipputados de la Generalidad de nuestro principado de Cataluña y condados de Rossellón y Cerdaña.

El rey.

Dipputados. Don Juan, mi hijo, mi lugarteniente y capitán general me escrive la voluntad con que havéys dispuesto servirme, con un tercio de gente pagada, con ocasión de la entrada del enemigo. Y siendo tan conforme a la satisfacción con que me hallo de vuestro affecto y obligaçiones, justamente os doy las gracias de tan importante serviçio, por lo que ha de resultar en beneficio desta provincia y espero que ha de ser tan efficaç, y que adelantaréys el número de la gente de suerte que, con esta ayuda, puedan mis armas hechar al enemigo y asseguraros de sus designios, como lo debéys estar de mi estimación y que tendré particular memoria de la fineza con que acudís en esta y las demás occaçiones en todo lo que tocare a este consitorio, como también lo entederéys de don Juan, que os dará esta. Dada in domo nuestra del Buen Retiro, a X *de junio* MDCLV. *Yo, el rey.*

Vidit Cristophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit don Pachalis, regens. Vidit comes de Albatera. Vidit Marta, regens. Vidit don Michaelis de Lanuza. Don Didacus de Sala, secretarius.

95/2r *B.*

El[b] ser tan combeniente reforçar quanto antes este exército para echar al enemigo de la provincia y pasar a otros progresos que la aseguren su quietud, me obliga a solicitar con la Diputaçión la brevedad de la leva de gente que ba haçiendo, la qual es de mucha importancia adelantarla quanto sea posible para lograr los designios dichos, y confío en Dios han de tener buen fin. Y, de lo que en esta parte obrare el consistorio, se dara a su magestad por muy servido. Nuestro Señor, etcétera, del campo junto a Berges, 20 de junio 1655.

a. carta intercalada entre els folis 94v i 95/2r del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.
b. carta intercalada entre els folis 95/1v i 95/3r del trienni 1654-1656.

Su magestad, Dios le guarde, se ha servido de remitirme la carta inclusa en que da gracias al consistorio de la fineza y çelo como se a expuesto a servirle con el tercio pagado, y yo no é querido aplasar el embiarsela assí por anticipar a la Deputación este favor de su magestad, como por asegurarle de los efectos de su grandeza y de mi gratitud en cosa se les ofreciera. Juan.

A la Diputación de Barcelona.

95/4r *Don[a] Francisco Júdice, caporal de la compañía de cavallos de la guardia del Principado, (h)a muchos años que sirve a su magestad con toda aprovaçión y, particularmente, en esta guerra, a que se añaden los servicios de su cassa. Y por juzgar que, por ellos y por las buenas partes que concurren en dicho Francisco, se emplearía bien el tercio que el consistorio levanta, me a parecido insinuarlo y decir, juntamente, lo que estimaré que el consistorio tenga presente sus méritos en esta ocassión, y que, supuesto que por soldado y por los demás requisitos deve prometerse el buen suzeso de su pretensión, también le favorece el acierto del servicio de su magestad que siguirá dello. Nuestro Señor, etcétera, Girona, a 24 de junio 1655. Juan.*

Al consistorio de los diputados del General de Cataluña.

95/5r A.

Al[b] primer del mes de mars 1655 comptà Bonaventura Closa y acabà de pagar als 14 de juny corrent, del que fas relació a vostra senyoria als 22 de dit mes de juny 1655.

Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, ha comptat y pagat la tersa de janer, fabrer y mars 1654 del dret hordinari y de guerra y de las bollas no arrendades de Manresa als 10 del mes de dozembre 1653, al últim del mes de mars 1654. Y faltan los llibres de Torà, Artés y Montsserrat, y de la bolla de Berga y Bagà, del primer de juliol 1653 fins lo darrer de maig 1654, y faltan los llibres de Bagà y la Pobla. Girona, faltan los llibres del primer de janer 1654 a fins tot lo juny de dit any. Y pagat ditas tersas y bollas, la mitat y l'altra mitat, ab rebaxa de la moneda ardit a diner, per deslibe-

a. carta intercalada entre els folis 95/4v i 95/5r del trienni 1654-1656.
b. relació intercalada entre els folis 95/4v i 95v del trienni 1654-1656.

rassió de vostra senyoria de 25 de abril 1655 corrent, fet[a] ab parer dels assessors, ab rebaxa de la mitat del diner li tocave a pegar. Y com n'i à una equivocasió tant gran, per haver trobat en llibre de Vàlues, foli 454, un compte format de dit Closa que las partides en ell deposades són a bon compte del que anirà col·lectant del dret de General i bolles no arrendades. Y ditas partidas, fetas al mes de juny y la última als 7 de agost del (mateix) any, totes de 1654, y que ab dit compte resta creador en 1123 lliures, 3 sous, 5, de la qual partida devia ajustar lo compte dit Closa, pus aquella és de resta del que cobrà de las bollas no arrendades y de dita terssa de dret de General y guerra, conforme consta de las matexas partidas fetas[b] per dit Closa, pus la dita partida à pegada a raó ardit per ardit, del modo que la avia co- //95/5v// brada, avent anat a col·lectar aprés que las bollas són cobrades, ço és, als 23 de juny y octubre 1654, y que és assentat en mos llibres, tot lo que trobo assentat en lo llibre de la Creueta, que no·y és sinó una partida dels diners rebuts per la taula de Materó. De las quals taulas vagan per guerra fetas las Perpinyà. De las de Mataró, vagan Sant Feliu de Codines, diu són a la visita de casa, Sant Pol y Caldes de Monbuy; són blancs Calella, Pineda, Malgrat, Granollers, San Seloni. De las taulas de Girona faltan Palamós, Torruella de Mongrí, Sant Pere Pescador, Castelló de Anpúrias, Cadaqués, Peralada, Figueras y Sinc-claus, vagan Besalú, Rosas, la Selva de Rosas, Llenssà y la Jonquera, tot per guerra; blanc: Pals, Palafrugell, la Bisbal y Girona. De las taulas de Puigserdà, vaga Bagà; són blancs, Bellver, Ribes. De las taulas de Vich falta Olot; són blanc, Manresa, Ripoll, Sant Joan las Badessas, Camprodon. Ítem, lo de guerra falten los matexos llibres. Bernat Valencas, regent lo registra.

96/1r A.

Nosaltres[c], lo doctor fra don Jaume Meca, abat de Sant Salvador de Breda y elet de Ripoll, lo doctor Miquel Joan Osona, capiscol y canonge de la santa Iglésia de Barcelona, lo doctor Martí Rich, canonge de la santa Iglésia de Gerona, per lo estament ecclesiàstich; don Joan Batista de Avinyó, en Gerona y Barcelona populat, don Pau Planella y Talamanca, en Barcelona populat, per lo estament militar, ensemps ab lo noble don Anton de Paguera y Guilla, en Barcelona populat, absent de la present ciutat, lo doctor en medicina Joseph Miranda, habitant en la vila de Anglasola, bisbat de Solsona, lo doctor en medecina Hyacinto Andreu, ciutadà de Barcelona, y Luýs Megrinyà, en la vila de Gratallops, archebisbat de Terragona, habitant, per lo estament real, visitadors del General del principat de Cathalunya en Barcelona residint, extrets a sort per los molt il·lustres senyors oÿdors de comptes de dit General, ço és, los dits il·lustres senyors doctors Miquel Joan Osona y Martí Rich, don Pau Planella y Talamanca, los doctors Joseph Miranda, Hyacinto Andreu y Luís Magrinyà, a nou de abril proppassat, y lo dit il·lustre senyor don Jayme Meca a tretse de juny proppassat, y los dits don Anton de Paguera, don Joan Batista Avinyó a vint-y-sinc de abril proppassat, ab lo modo y forma acostumat, vistas las querelas devant nosaltres per nostre consistori, a instància del procurador fiscal de dita visita, dels números infrascrits:

3. Quant a la querela de número tres, feta a instància del noble procurador fiscal contra los tres deputats y oÿdors ecclesiàstich y militar del trienni proppassat, per haver deliberat als quatre de febrer de mil sis-cents sinquanta-tres //96/1v// donar y pagar a don Alexandro Ros, degà y canonge de la Seu de Tortosa, embaxador per ell elegit y anomenat per anar a la cort de sa magestat, que Déu guarde, per negocis del Principat, quatre-centes lliures també ab dobles per los abillaments, contrafahent en assò al capítol 2 del redrés del General de las Corts del any 1599, encara que per part dels dits deputats y oÿdors se sie deduhit y al·legat haver-ho així deliberat, tenint attendència a què los viures en la cort de sa magestat estaven en dit temps alterats y a major preu que en altres temps, en los quals se havien enviat altres embaxadors. Y, juntament, aquella present ciutat donave y havie pagades als embaxadors per ella enviats a sa magestat las mateixes quantitats y que, en altre cas, se ordenàs als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors, qui vuy són, que, del que·s deu a dit don Alexandro Ros, se fes retenció per lo que se li haurà pagat de més. Attès, emperò, que del dit capítol 2 de dites Corts consta que los deputats y oÿdors no poden donar y pagar als embaxadors que envian a sa magestat sinó dos-centes lliures per son salari de cada mes y dos-centes lliures per sos abillaments una vegada només, y de la deliberació per dits deputats ecclesiàstich, militar y real, y los oÿdors ecclesiàstich y militar feta als 4 de febrer 1633 consta haver deliberat donar y pagar al dit don Alexandro Ros quatrecentes lliures cada mes y quatre-centes lliures per los abillaments, ab dobles rahonades a vint-y-vuyt reals dobla, y las telas y partidas per dit procurador fiscal exhibidas com haver donades y pagades al dit don Alexandre Ros sinó mil

a. fet... assessors *intercalat al marge esquerre.*
b. fetas *interlineat damunt* per.
c. sentència intercalada entre els folis 95v i 96/5r del trienni 1654-1656..

nou-centes noranta-vuyt lliures, vuyt sous, ab doblas rahonades a dos lliures, setse sous dobla, y per ellas deu mil nou-centes noranta-tres lliures, dotse sous de moneda de belló, fent lo compte ab dites cautheles y partidas a rahó quatre-centes lliures fortes en moneda espanyola, rahonada ab la sobredita forma, axí que consta que la maitat de las sobreditas sinch mil nou-centes noranta-vuyt lliures, vuyt sous, és la quantitat que han pagat contra la disposició del sobredit //96/2r// capítol dos, la qual ve importar dos mil nou-centes noranta-nou lliures, quatre sous. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits tres deputats, ço és, lo degà y canonge Pau del Rosso, Joan Pau Loselles y Bernat Ferrer, y als canonge Hyacinto Sansa, oÿdor ecclesiàstich, y al doctor Luýs València, oÿdor militar, condempnam en haver de restituhir y pagar al General de Cathalunya las ditas dos mil nou-centas noranta-nou lliures, quatre sous, ab dobles rahonades a dos lliures, setse sous dobla, *simil et insolidum*, de tal manera que, pagant hu, resten los demés liberats. Y quant al demés de sa pretenció, los reservam dret y acció, si algú los ne compateix, en altre judici.

56. Quant a la querela de número 56, feta per dit procurador fiscal contra deputats y oÿdors del trienni proppassat per haver manat sobresèurer, en las exequcions contra los béns de Rafel Pi de Esperaguera que ja·s feien, qui ere debitor al General per la bolla de Manresa, lo qual resta debitor vuy encara al General en tres mil sinch-centes sexanta-sinc lliures, deu sous y deu, contra Francesc Fontellas y altres arrendataris de la bolla de Tremp y Pallàs, y contra prinsipal y fermanses de la bolla de Vich, los quals arrendataris de la bolla de Vich, axí mateix, restan vuy debitors al dit General en set mil nou-centes quatorse lliures, nou sous y dos, attès dels mèrits de dita querela consta que, ab deliberació de 12 de desembre del any 1650, lo degà Pau del Rosso, Joan Pau Llosellas, lo doctor y canonge Hyacinto Sansa, Bernat Ferrer y Visent Farriol, deputats y oÿdors del trienni proppassat, deliberaren fos feta carta a Jaume Soler, porter real, per a què paràs la exequció que estave fent, de orde de sas senyorias, contra los béns de Rafel Pi de la vila de Esperaguera, debitor al General per rahó de la bolla de Manresa, trienni 1635; y attès, axí mateix, consta que, ab deliberació de 8 de juliol del any 1651, los dits degà Pau del Rosso y Joan Pau de Llosselles, Bernat Ferrer y lo doctor micer Luís València deliberaren fos feta carta a Joseph Cortés, verguer del //96/2v// consistori de ses senyories, per a què sobresegués en la exequció estava fent contra los principals y fermanses de la bolla de Vich, trienni aleshores corrent, consta axí mateix de una certificatòria feta per lo racional y arxiver de la casa de la Deputació y General a 20 de janer 1654, que dit Rafel Pi, en dita jornada, ere debitor al General per dita bolla de Manresa en la quantitat de tres mil sinch-centes sexanta-sinch lliures, deu sous y deu. Y , encara que, per part de dits deputats y oÿdors, se sie deduhit y al·legat en defensa de la present querela que manaren sobresèurer a la execució se feia contra dit Pi, per ser lo dèbit de aquell antich y vell, com ha del trienni 1635, y axí demés mala exacció que los corrents, y que la dita execució tenia moltas dificultats, tant per rahó de defecte de béns de dit Pi com per opposicions de acreadors, per lo que devian ells, dits deputats y oÿdors, asegurar-lo ab lo millor modo possible. Y que feren capturar dit Pi y aportar-lo en los càrcers de la Deputació antes de fer la carta de dit sobrecehiment, y que dit Pi, estant en los dits càrcers, se obligà de nou en pagar son dèbit en serts terminis, donant ydòneas fermances. Y axí que, en quant al dèbit de dit Pi se aportaren, com abans, administradors. Y que, en quant als arrendataris de dita bolla de Vich no consta degan cosa alguna al General per lo arrendament de la bolla. Però per quant, per disposició del capítol 41 de las Corts del any 1599, està manat y ordenat als diputats que en res no concenten ni manen parar las execucions que·s fan per lo exactor del General contra los arrendadors de las bollas que, dits vint dias aprés que la terça de dits arrendaments serà finida, no hauran girat a la taula de la present ciutat tot allò que, per rahó de ditas terças, seran obligats, sens restar-i rossech ningú, sots pena de pèrdrer la terça de llur salari de diputat que immediatament los serà a pagar. Y que per ningun temps la pugan rèbrer y de pagar de béns propris tots los danys que lo General ne rebrà. De ha hont resulta haver contrafet los dits diputats y oÿdors dos vagades al dit capítol de Cort: la una a 12 de decembre 1650 y l'altra a 8 de juliol 1651. Encara que no conste que dits arrendataris de dita bolla de Vich no degan cosa alguna al General com no consta, per part de dits diputats y oÿdors, que aquells no deguessan en lo temps manaren sobresèurer a la execució se'ls feya, y per consegüent //96/3r// de justícia haver de restituir al General dos terças de las rebudas per llurs salaris y pagar-li les dites 3565 lliures, 10 sous, diners en què·s troba debitor al General dit Pi, com a dany rebut per lo dit General del sobrecehiment de dita execució, en res no obstant lo que·s diu *ex abundanti* lo dir dits deputats y oÿdors que, antes de manar se sobresegués a la execució se feya contra dit Pi, tenian ya aquell capturat, y antes de relaxar-lo se obligà de nou en pagar son dèbit, donant per dit effecte idòneas fermansas, com no consta que dit Pi donàs fermances sinó per la manlleuta en virtut de la

qual fou relaxat de dits càrcers, les quals fermances sols se obligaren a pagar la quantitat deguda per dit Pi en cas que aquell no·s representàs dins lo degut temps. Y axí, en cas contrari, ja no havia fet millor sa condició lo General ni assegurat son crèdit, ans bé restave en lo mateix prístino estat. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits deputats y oÿdors del trienni proppassat fermances y bénstinents de dit Farriol, usant, emperò, de grandíssima benignitat, condemnam en haver de pagar al General, ço és, los dits dagà Pau del Rosso, Juan Pau de Llosellas y dit Bernat Ferrer, qui entrevingueren en ditas dos deliberacions, cent lliures quiscú d'ells. Y dits canonge Hiacynto Sansa y fermances y bénstinents de dit Vicens Farriol, qui entrevingueren en la dita deliberació de 12 de juliol, tant solament en pagar 50 lliures quiscú d'ells. Y lo dit doctor Luís València, qui entrevingué en la dita deliberació de 8 de juliol 1651, tant solament en pagar 50 lliures. En quant, emperò, en lo contengut en lo restant de dita querela per haver manat dits deputats y oÿdors al diputat local de Trem y Pallàs sobreseguessen la execució se feya contra dit Joseph Fontellas y altres arrendataris de la Pobla, de Trem y Pallàs, atès no consta de la intenció de dit procurador fiscal de la manera que constar deu, per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits òlim deputats y oÿdors absolem, y al dit procurador fiscal silensi perpètuo imposam.

55. Quant a la querela de número 55 feta per lo dit noble procurador fiscal contra los deputats y oÿdors del trienni proppassat per haver donades dos-centes lliures al il·lustre senyor don Gispert Amat y Desbosch, abat de Sant Pere de Galligans //96/3v// y abat elet de Sant Cugat del Vallès, per anar a donar la norabona al sereníssim senyor don Joan de Àustria en Gerona per lo socorro donà a dita ciutat, pretenent haver gastada dita quantitat en cas no permès. Attès que de la deliberació per dits deputats y oÿdors feta al primer dezembre mil sis-cents sinquanta-tres consta que, en virtut de aquella, foren pagades dites 200 lliures al dit il·lustre senyor abat de Sant Pere de Galigans per las causas y rahons ja referidas, y consta que, per lo capítol 2 de las Corts del any 1599, està statuhit y ordenat que los deputats y oÿdors no poden gastar las pecúnias del General, sinó tant solament per defenció de la Generalitat, drets y llibertats de la terra, per casos de vinguda de rey, coronació o noces, demostracions de dol, per compres y obres necessàries. Y encara que fos molt just y molt lloable y obligació deguda ha las molt(es) mercès ha rebudes la Generalitat del dit sereníssim senyor don Joan, fer donar dits deputats y oÿdors a sa alteza la norabona de la victòria li havia Déu donada en lo socorro de Gerona, però com poguessen cumplir a esta obligació tant deguda, enviant orde a alguna persona il·lustre, ecclesiàstica o secular de las que·s trobaven en Gerona, per a què de sa part anàs a donar la norabona sobredita a sa alteza, la qual, ab la matexa estimació la haguera rebuda dit sereníssim senyor que enviant-li persona des de la present ciutat, y de aquexa manera no hagueran gastades ditas dos-centes lliures ni quantitat alguna del General, lo que, com a bons administradors, havien de atèndrer, mayorment attenent a la pobresa en què·s troba lo General y que per estar tant exaust, no·s poden pagar los censals als religiosos, comunitats, seculars, públichs y altres que·u patexen en extrem y axí haver de evitar los gastos possibles. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dit degà Pau del Rosso, Joan Pau Llosellas y Bernat Ferrer, deputats, y al canonge Sansa y doctor Lluís València, oÿdors ecclesiàstich y militar, qui firmaren la sobredita deliberació, condempnant, *simul et insolidum*, de manera que, pagant lo hu, resten los demés liberats en haver de donar y pagar al General las ditas dos-centes lliures de bona moneda.

76. Quant a la querela de número 76, feta a instància del noble procurador fiscal de la present visita contra los deputats y oÿdors de comptes del trienni pròxim passat, per no haver cuydat en tot lo discurs de son trienni provehir taulers que cuidassen de exhigir y col·lectar los drets del General de las vilas de Bagà, Argellés, Millars, Sant Feliu de Codines, Torroja, Prats del Rey, Guissona, Bellpuig, Conques, Pont de Montanyana, Monblanch y altres. //96/4r// Attès consta en dita querela aver vacat tot lo trienni passat les taules de las sobredites viles, resultant de assò gran dany al General per no haver-se col·lectat res en tot lo dit temps, per falta de taulers que cuydassen de col·lectar los drets de aquell, essent axí que moltas de las ditas viles podian donar molt profit al General, ja per ésser algunes d'ellas sufficientment populoses y ja per estar en parts de a hont se acostumen cullir molts drets. Attès, més, havent que dits deputats y oÿdors, segons las obligacions de sos càrrechs, devien cuydar de provehir dites taules y no consta fessen diligència alguna per la provisió de aquelles, ni tampoch és versemblant que si, per sa part, haguessen fet alguna diligència no aguessen trobat persones aptes per a dits càrrechs, màxime en aquellas que són còngruament populoses, axí com antes los trobaven. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits deputats y oÿdors condempnam satisfer y pagar al General vint-y-sinch lliures a cada hu dels tres deputats y oÿdors ecclesiàstich y militar y al oÿdor real, e o a ses

fermanses, en deu lliures per no haver rendit tant temps com los demés en lo concistori.

63. Quant a la querela de número 63 contra deputats y oÿdors del trienni pròxim passat que residien en Manresa, assessors, advocat y procurador fiscal, Sebastià Costa, scrivà major, y Pere Pau de Lloselles, síndich del General, per no haver, ço és, los dits deputats y oÿdors, assessors, advocat y procurador fiscal, exit a la contrafacció e o tardat en exir aquella sobre los prossehiments que alguns ministres de Fransa feren en la ciutat de Vich contra las personas de don Diego, don Miquel Çarriera y altres militars que estaven presos en los càrcers reals de la ciutat de Vich, y dits Costa y Pere Pau de Lloselles per no haver anat en la dita çiutat de Vich, ab la promtitut y diligència que devian, a presentar unes scriptures als ministres de Fransa que procehian contra dits Sarriera y demés persones militars. Attès, primerament, quant als assessors, advocat y procurador fiscal, Sebastià Costa y Pere Pau de loselles, no consta de la intenció del noble procurador fiscal de la present visita sàltem de la manera que constar deu. Per so y altrament, als dits assessors, advocat y procurador fiscal, Sebastià Costa y Pere Pau de Lloselles absolem, y al procurador fiscal silenci perpètuo imposam. Quant, emperò, als dits deputats y oÿdors, ço és, Joan Pau de Loselles, Bernat Ferrer, lo doctor Hiacynto Sansa y lo doctor Lluís València, que residien en la ciutat de //96/4*v*// Manresa, attès consta ésser estats molt negligents en despatxar y enviar ab la diligència deguda al dit scrivà major y síndich del General en la ciutat de Vich, a presentar als dits ministres de Fransa las scriptures que per a impedir la dita contrafacció se'ls havien de presentar, retardant en enviar-les des de 18 del mes de juny, en lo qual dia despediren los assessors los papers fins a 21 del mateix, havent pogut enviar-los als 19, ab què lo remey dels dits deputats fóra arribat a temps oportú per a obrar lo que per part dels dits Çarrieras se desitjava, mayorment advertint-los del perill gran y havie en la tardansa, com en efecte, per retardar tant dits deputats y oÿdors, patiren aquells mort, la qual no haurien patit si aguessen exit ab la diligència devien, conforme lo cas demanave, ab què sa tardansa fou ocasió se fes una contrafacció tan gran no sols en prejudici de las vides de dits Çarrieras y demés, sinó també de las prerogatives y constitucions generals de aquest Principat. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits deputats y oÿdors, ço és, Joan Pau de Llosellas, Bernat Ferrer, lo doctor Hiacynto Sansa y lo doctor Lluís València, condempnam en satisfer y pagar al General doscentes lliures cada hu.

Don Anton de Paguera y Guilla, visitador. Don Juan Batista de Avinyó, visitador. Don Pau de Planella y Talamanca, visitador. Lo abat fra don Jayme Meca, visitador. Lo capiscol y canonge Osona, visitador. Lo doctor y canonge Martí Rich, visitador. Lo doctor Jacinto Andreu, visitador. Lluís Magrinyà, visitador. *Vidit Boffill, assessor visite. Vidit Ripoll, fisci advocatus visite Generalis.*

La present sentència, e o declaració, és estada promulgada y proferida per dits molt il·lustres senyors lo abat Meca, lo capiscol y canonge Osona, lo canonge Martí Rich, don Anton de Paguera y Guilla, don Joan Batista de Avinyó, don Pau Planella y Talamanca, lo doctor Hiacynto Andreu y Lluís Magrinyà, visitadors del General de Catalunya, ensemps ab lo doctor Joseph Miranda, absent del present acte, assentats tots a modo de jutges, rectament judicants, y astant concistorialment ajuntats y congregats en la sala dita dels reys de la casa de la Deputació de dit General de Catalunya, y de manament de dits senyors visitadors, llegida y publicada per mi, Miquel Serra, notari // 96/5*r* // públic de Barcelona y escrivà major de dita visita, vuy, als vint-y-dos dias del mes de janer del any mil siscents sinquanta-sinch, instant y requerint la publicació de dita sentència lo noble don Francisco Taquí y Çarroca, procurador fiscal de dita visita, presents per testimonis lo magnífic misser Francesc Vidal y Roca, doctor en drets, y Joseph Trullols, mercader, çiutedans de Barcelona, y altres en multitut copiosa.

Quequidem sententie, pronunciacio seu declaracio fuit intimata et notificata dicta die, vigesima secunda mensis januarii predicti anni, personis infranscriptis, cum intimationum tilletis eis dimissis et traditis in modum infrascriptum per Joannem Balada et Anthonium Tartus, portarios regios et presentis visite, sich refferentes et relationem facientes.

Secuntur decreta exequutionis.

Die tertia marcii millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Visa sententia lata super querella numeri tertii die octava mensis januari proxime elapsi. Visa supplicatione oblata per nobilem fisci procuratorem visite die decima tertia januarii, qua petit decretum exequutionis dicte sententie provideri. Visis supplicationibus oblatis per deputatos et auditores computorum triennii proxime elapsi, diebus decima sexta, decima octava et vigesima dicti mensis januarii, quibus petunt quantitatem in sententia contentam moderari una cum exibitis. Visis videndis meritisque processus attentis admodum illustres domini visitatores provident exequendam fore et esse, prout exequi mandant dictam sententiam pro quanti-

[1655] *tate bismille nongentum nonaginta novem librarum, quatuor solidorum, monete Barcinone, nunc currentis, moderando ex noviter deductis solutionem duplarum auri et pro his fiant provisiones et comissiones opportune, juxta visite stillum, et intimetur.*

Don Anton de Peguera y Guilla, visitador. Lo abat fra don Jayme Meca, visitador. Lo doctor Jacinto Andreu, visitador. // 96/5v // Don Joan Batista Avinyó, visitador. Don Pau de Planella y Talamanca, visitador. Lo cabiscol y canonge Osona, visitador. Lo doctor y canonge Martí Rich, visitador. Luís Magrinyà, visitador. *Vidit Boffill, assessor visite. Vidit Ripoll, fisci advocatus visite Generalis Catalonie.*

Que fuerint intimata et notificata die quarta predictis personis infrascriptis. Primo, illustri et admodum reverendo decano et canonico Paulo del Rosso per Joannem Balada, portarium regium et presentis visite, per no voler-la pendre la criada de casa, la dexà a la scala de sa casa.

Item, magniffico Ludovico Valentia, nomine proprio et procuratori Bernardi Ferrer et Joanni Pauli Lloselles, cuidam famule, per dictum Balada, sich refferentem.

Item, Josepho Sansa, legum professori, procuratori canonici Hiacinthii Sansa, auditoris ecclesiastici, personaliter per dictum Balada.

De premissis a suis responsione originalibus extractis de mandato dictorum dominorum visitatorum, fidem facio ego, Michael Serra, notarius publicus Barcinone scribaque major visite Generalis Catalonie, hac propria scribens manu.

96/6r *Die tertia julii millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Visis sententiis latis super querellis numeris quinquagesimo sexto, quinquagesimo quinto, septuagesimo sexto et sexegesimo tertio, die vigesima secunda mensis januarii proxime elapsi. Visa suplicatione oblata per nobilem fisci procuratorem visite die vigesima septima eiusdem mensis januarii, qua petit decretum exequutionis dictarum sententiarum. Visis supplicationibus oblatis per condemnatos, respective, pro moderationibus condemnationum. Visis videndis meritisque processus attentis, admodum illustres domini visitatores provident dictas sententias exequendas fore juxta illarum seriem et thenorem, moderata tamen quantitate ducentarum librarum, in qua fuit mulltatus Ludovicus Valentia in dicta sententia numero sexegesimo tertio, ad quantitatem centum quinquaginta librarum, causis et rationibus noviter deductis et pro his fiant provisiones et comissiones opportune, juxta visite stillum, et intimetur.*

Ita aprobo ego, infrascriptus notarius, manu propria.

Don Joan Bauttista de Avinyó, *visitator*. Don Pau de Planella y Talamanaca, *visitator*. Boffill, *assessor visite*. Lo abat fra don Jayme Meca, *visitator*. Lo cabiscol y canonge Osona, visitador. Lo doctor Jasinto Andreu, visitador. *Vidit Ripoll, fisci advocatus Generalis Catalonie.*

Que fuerunt intimata et notificata die tertia predictis personis infrascriptis. Primo, Josepho Sansa, procurador del doctor Hyesinto Sansa, donada al doctor Riera *per Joannem Balada, regium portarium.*

Item, die quarta predictis magniffico Ludovico Valentia, a una criada, *per dictum Balada.*

Item, decano Paulo del Rosso, personal en sa casa, *per dictum Balada.*

96/6v *Item*, Joan Pau Lloselles, a una criada de sa casa, *per dictum Balada.*

Item, magniffico Josepho[a] *Ragas,* fermansa de Visens Farriol, sota las portas de sa casa per ser tots fora ciutat, per dit Balada.

Ítem, a Galseran Dusay, hereu del canonge Dusay, altre de les fermanses de dit Visens Farriol, sota la porta del cap de la scala, per ser fora ciutat, per dit Balada.

Ítem, al doctor Bosser, fermansa de dit Farriol, a un criat de sa casa, per dit Balada.

Ítem, a Francisco Gorchs y de Jorba, Jaume Guitart y demés fermanses de dit Farri(o)l, *in valvis,* per dit Balada.

De premissis a suo originali extractis de mandato dictorum dominorum visitatorum, fidem facio ego, Michael Serra, notarius publicus Barcinone, hec propria scribens manu.

97r Terna[b] dels subjectes que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya per la provisió, en proprietat, del ofici de guarda ordinària de la casa del General que vacava per mort de Isidro Font, del qual ofici fonch donat per sa altesa lo ínterim a Joan Coteu[c].

a. a continuació repetit Josepho.
b. terna intercalada en el foli 97 del trienni 1654-1656.
c. a continuació ratllat capser.

Joan Coteu[a], ciutedà de Barcelona. Joseph Fàbregas, ciutadà de Barcelona[b]. Bernat Elias, paraire, ciutedà de Barcelona.

Dada en[c] Barcelona, en la scrivania major del General de Catalunya, al primer de juliol 1655. Padellàs. Pejoan. Pinyana. Soler, *juris utriusque doctor et scriba majoris Generalis Catalonie*.

98/1r A.

Los[d] llibres que lo sobrecullidor de ponent ha de portar y demenar a Pere Joan Maliante, o le dirà qui los té, són los següents:

Primo, los llibres de la terça de las bolles o[e] de dret hordinari del General de juliol, agost y setembre 1643; octubre, novembre y dezembre 1643; janer, fabrer y mars 1644; abril, maig y juny 1644, comptar aquells y portar los diners, o ne donen verdadera y justificada satisfasió.

Los senyors deputats que manen al notari de la col·lecta de Terragona entregue lo llibre de la taula de Monroig que·s té dins un prossés, traent-lo de dit prossés y si és menester[f] restar-se'n ab còpia y[g]...

Los demés llibres que faltan ja ho sap dit sobrecullidor, los quals notificarà al collidor de las taules foranes, li antregue tots los llibres faltan, que altrament, en ser tornat dit sobrecullidor, los senyors deputats, inseguint lo capítol 91 de Corts 1599, y accuieran a gastos llurs.

98/2r A.

Al[h] consistorio de la Diputación General. Barçelona.

La combeniençia de aumentar de gente me obliga a soliçitar que se dé toda prisa a la que se está levantando, y aunque conosco son escusadas mis instançias para el consistorio, por lo que su çelo y cuidado lo adelantará todavía, no he podido dejar de soliçitarlo por estos renglones, y deçir al consistorio que quanto más creçiere el número de la gente y se ganare tiempo en ello, será más agradable el serviçio que hiçiere a su magestad, y yo le quedaré con todo agradeçimiento, como lo estoi, del nombramiento que ha hecho el consistorio en don Francisco Júdiçe, para maestro de campo del terçio. Nuestro Señor, etcétera. Palamós, 21 de jullio 1655.

En medio de la dificultad que conozco, allará el consistorio para acavar su leva, confío que no a ha esfuerzo que no execute para conseguirlo. Don Juan.

98/3r B.

Al[a] consistorio de la Diputación General. Barçelona.

Los assessors y advocat fiscal y magnífichs doctors consulents infrascripts aplicats, consultats per part del(s) molt il·lustres senyors diputats del General de Chatalunya acerca de la disposisió del capítol 91 del nou redrés de les Corts del any 1599, que dispose que les execusions comensades per terces de bolles del General no·s puguen parar fins que sie pagat tot lo deute, si lo dit capítol té lloc no sols en les excusions de terces de bolles de son trienni corrents però encara en qualsevols altres terces de bolles, ho altres dèbits del General y rossecs de altres triennis, no obstant los exemplars[b] y observansa de la casa de què, pagant los debitors alguna quantitat, moltíssimes vegadas se an fet parar execusions comensades, com és de vèurer en lo registre primer del trienni 1638 y altres de la scrivania major ho archius de la present casa, en los quals conste aver-se fets mals sobresehiments de gràcia ha execussions comensades per dèbits atrasats del General, són de vot y parer que, no obstant dits exemplars[c] los quals encara que scusen de tot dol, frau y culpa als senyors deputats, tener obligació dits senyors diputats y hoïdors de comptes de aspecialdament[d] obcervar[e] lo disposat en los capítols de Cort acerca de les execussions, y no parar aquelles per via de sobresehiments de gràcia, ans[f] bé alsar tos aquells [...] trobaran fets de [gràcia], sinó és en la forma lícita y permesa, segons capítols de Cort y disposissió de dret.

a. a continuació ratllat capser.
b. a continuació ratllat Joan Coteu, capser, ciutadà de Barcelona.
c. en Barcelona *interlineat.*
d. instruccions intercalades en el foli 98/1 del trienni 1654-1656.
e. o...General *interlineat al marge esquerre.*
f. a continuació ratllat feren.
g. text inacabat.
h. carta intercalada en els folis 98/2 i 98/4 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

a. vot intercalat en els folis 98/3r-98/4v del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.
b. exemplars *interlineat al marge esquerre.- a continuació una paraula ratllada.*
c. exemplars...deputats *interlineat al marge esquerre.*
d. de aspecialdament *interlineat.*
e. a continuació ratllat lo observar.
f. ans...[gràcia] *interlineat al marge esquerre.*

Ítem, consultats sobre la execusió de les penes ho restitucions dels que són estats condempnats per centència de visita, si dits deputats y hoïdors de comptes tenen temps cert y llimitat per a què, ab tot effecte, posen en execussió les dites centències de visita. Attès que en lo capítol 1 del nou redrés de les Corts del any 1599, en orde a les execusions de dites centències de visita, està disposat que la dita execusió toque als visitadors, en tant que dispose que lo càrrec de visitadors no sie finit ni finesque fins que les sentències que·s faran en dita visita sien en tot effecte executades, y als dits deputats y hoïdors y demés officials del General sols los encarreguen que, requirits per dits visitadors, los donen ajuda y fassen costat. Y attès que la obcervansa subseguida és stada que los visitadors no acostumen ni an acostumat executar dites centències, sinó que donen los papers a dits deputats y hoïdors de comptes. Attès que ni per capítols de Cort, ni per altre ús, ni obcervansa de la casa se trobe aver-hi temps llimitat per aver de fer dites // 98/3*v* // execussions, sinó que aquelles són stades fetes ha arbitre de dits deputats y hoïdors de comptes, de la manera y en lo temps y ocasions los ha aparegut fer-les, són de vot y parer que los dits senyors deputats y hoïdors de comptes poden continuar la mateixa obcervansa que los demés sos antecessors an acostumat fer, de les execussions de centències de visites, deixant-ho a llur prudència y discreció de fer-les quant apareixerà convenir a la bona administració del General y de son trieni. *Ita salvo, et cetera.*

Par, assessor. Xammar, consulens. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor. Mir, consulens.

99*r* A.

Die[a] *vigessima nona mensis octobris anno a Nativitate Domini millessimo sexcentesimo quinquagesimo quarto. Barcinone.*

Emanuel Rossello, juvenis chirurgus, civis Barcinone et receptor de les averies *Generalis Catalonie, gratis, et cetera, constituivit et ordinavit procuratores suos certos, et cetera, ita quod, et cetera, honorabilem Paulum Bertran, mercatorem, Hyeronimum Elias, chirurgium, Petrum Mas, legum professorem, cives Barcinone, et dominam Therezam Rossell, uxorem dicti constituentis, et quemlibet eorum insolidum, absentes, et cetera. Ita quod, et cetera, ad videlicet, pro dicto constituente et eius nomine, officium predictum receptoris* de las avarias *Generalis Catalonie, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathalonie, renunciandum et cedendum ipsumque officium etiam cum omnibus juribus et pertinentiis eiusdem provideri suplicandum, petendum et instandum in favorem persone seu personarum semel et pluries per dictos procuratores constitutos, et per quemlibet eorum insolidum nominandum et declarandum, et inde renuntiationes quascunque cum clausulis et cauthelis utilibus et necessariis ac in similibus instrumentis fieri et poni solitis et assuetis, ac dictis procuratoribus constitutis et cuilibet eorum insolidum benevisis, facien- // 99*v* // dum et firmandum nech non etiam supplicationes et scripturas quascunque dictis domines deputatis et aliis quibus expediat et opus sit presentandum seu presentari faciendum, et eas et contenta in eisdem debite executionis demandari faciendum et instandum, et inde intrumenta quecunque necessaria, opportuna faciendum et formandum. Et demun, et cetera. Promisit habere rattum, et cetera. Et non revocare, et cetera.*

Testes sunt Bernardus Oliver, curritor civis, et Bonaventura Vila, scriptor Barcinone.

Premissis aliena manu scriptis fidem facit Jacobus Sayos, autoritate regia notarius publicus Barcinone, hec manu propria scribens. Probatum.

a. procura intercalada en el foli 99 del trienni 1654-1656.

---

101 /1*r* A.

Molt[a] il·lustres senyors.

He rebut la de vostra senyoria de 15 del corrent mes, en la qual se servex manar-me se reban informaçions dels excessos han fets los soldats y oficials en los alojaments d'esta col·lecta, lo qual posaré en execució ab la major brevedad possible, y no podrà ser ab tanta per quant serà forsós anar lo consistori per las vilas del Camp a rèbrer dites informaçions, de tot lo qual donaré avís a sa senyoria, a qui guarde Nostre Senyor molts ains com desijo. Farran, y 19 de juriol de 1655.

De vostra senyoria major servidor que ses mans besa, don Francisco de Montcerrat y Vives, diputat local.

Als molt il·lustres senyors deputats de Catalunya.

a. carta intercalada en el foli 101/1 del trienni 1654-1656.

101 /2r B.

Muy[a] illustre senyor.

Stos recivo de vuestra señoría, de 5 y 10 del corriente, y reconociendo la raçón que vuestra señoría tiene assí en la una carta como en la otra, digo a vuestra señoría que se ha solicitado el despacho de las insiculaciones de los oficios, pero por algunos accidentes no ha podido ser la brevedad como nuestro desseo, están ya resueltas y yrán luego. Los desconsuelos de esa provincia el año pasado me trageron al estado que vuestra señoría abrá tenido noticia, y en éste pudieran açer lo mismo si la misericordia no huviera prebenido la salud con que me faborece, porque al passo que han crecido en esa provincia las desdichas en mí ha sido mayor el sentimiento, y ése, como yguala a mi obligación, por ser tan grande, no me permite ocioso en solicitar las asistencias de que ese Principado necesita. El consistorio está siempre tan atento, que no falta ni a las representaciones ni a facilitar los medios que conducen al mayor beneficio de esa provincia, que no cumpliera yo con mis obligaciones si faltara tan justificada causa, pues son tantas las que me corresponden a ella y para servir a vuestra señoría. Guarde Dios a vuestra señoría. Madrid, a 17 de julio 1655.

Beso a vuestra señoría las manos, su mayor servidor, el conde de Robres.

Muy illustres señores diputados.

---

101 /3r C.

Muy[b] illustres señores.

He recibido su carta de vuestra señoría de 10 deste, en que me da noticia vuestra señoría del apretado estado dessa provincia y la necesidad que hay de asistencias para evitar los daños que pueden rezelarse, de todo he dado qüenta luego a su magestad y puesto en su real mano la carta de vuestra señoría, a quien avisaré de lo que se sirviere de resolver. Y por agora, puedo asegurar a vuestra señoría que mi sentimiento es igual al aprieto en que nos hallamos, y que corresponde a uno y a otro mi solicitud y los desseos de su magestad, y podemos esperar que, aunque hasta agora no se han logrado sus disposiciones, a de querer Nuestro Señor premiar su santo y real zelo con que llegue presto la armada de Nápoles, y se mejoren las cosas, y entretanto puede creher vuestra señoría que de aquí se obrará todo lo posible. Dios guarde a vuestra señoría, en su major lustre. Madrid, a 17 de julio 1655.

Don Cristóval Crespí de Valdaura.

Señores diputados de Cathaluña.

---

101 /4r D.

Molt[a] il·lustres senyors.

La de vostra senyoria de 15 del corrent he rebut, ab la qual me ordena fassa rèbrer informació sobre los malstractes, oppressions y contribucions[b] que los officials de guerra y soldats han fet y fan en esta ciutat y pobles d'esta col·lecta. Y consultada aquella en aquest consistori, ha paregut que si bé en esta ciutat, en matèria de alojaments y excessos susdits, no és cosa de què·s puga rèbrer informació, emperò lo crit de les dites villes de la castellania y altres d'esta collecta és grandíssim y la quexa molt major de vexacions y contribucions en diner insuportables, que esta informació, per a què·s avingue bé lo fet, majorment en lo stat present, que·s demanan soldats y dinés, se hauria de anar per las ditas vilas, la una perquè, anant a ellas, se sabria de cert lo que ha passat y allà passa, lo altre perquè com sia presidís en Flix y Miravet no voldran venir de las ditas vilas y testificar per temor de majors vexacions dels governadors de dites plasses, pensant que ells són los que·s quexen, y no attendran que sia orde del vostra senyoria, que, fent-lo de altra manera, no·s podrà saber exactament lo que ha passat y avuy passa, y vostra senyoria serà molt possible no alcanse lo fi que desitja, per lo que se hauria vostra senyoria manar-me respondre distintament si se anirà o no, y cas que se haja de anar, manar donar orde se done algun diner a compte del gasto fahedor, assegurant a vostra senyoria que procuraré sia lo menys que·s puga. Déu a vostra senyoria guarde com pot. Tortosa, y juliol a 18 de 1655.

De vostra senyoria molt affectat y prompte servidor, Melchior Gaspar de Rossés, deputat local.

---

101 /5r E.

Molt[c] il·lustre senyor.

a. carta intercalada en el foli 101/2 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 101/3 del trienni 1654-1656.

a. carta intercalada en el foli 101/4 del trienni 1654-1656.
b. contribucions *interlineat, damunt de* malstractes *ratllat.*
c. carta intercalada en el foli 101/5 del trienni 1654-1656.

La de vostra senyoria rebí per la estaffeta, ab què me ordenan rebre informació dels excessos y vexacions feyan los officials de guerra y soldats als naturals y habitants de esta col·lecta en los alotjaments. He consultat la carta, per saber lo modo ab què ho he de fer, ab lo assessor que té vostra senyoria en Cervera, y me ha dit que en assò se havian de offerir alguns gastos. Així vostra senyoria mane ordenar qui assí don lo diner necessari, que del que jo, per a dit effecte gastaré, ne donaré prest compte a vostra senyoria y en tot serviré a vostra senyoria, com mana y és just, ab la brevedat que serà possible. Déu a vostra senyoria guarde. Cervera, y juliol 22 de 1655.

Lo doctor Galderich Pradell, etcètera.

---

101 /6r F.

Molt[a] il·lustre senyor.

La orde que vostra senyoria és estat servit donar-me per a executar, se ha judicat en aquest concistori de tanta inportànsia y necesitat per la notícia que tinch dels grans excessos se an fet en diferents lochs, que si lo poder agués bastat en aquest consistori se aurie posat en execució sens esperar la orde de vostra senyoria, se judique que no·s pot fer sinó de una de dos maneras, ha fer venir sitats los testimonis dels lochs de la col·lecta y sircunvehins, y això serà larch y se oferiran alguns gastos, ho anant-hi lo concistori, en forma que si bé se assegure la brevedad y lo millor despach ja se veu los gastos que se offereixen. Suplico a vostra senyoria se servesque donar-me lo orde del modo guste se fasse, que entretant, si y ha ocasió de alguns testimonis forasters se rebran, y en tot acudiré molt puntual a servir a vostra senyoria a qui Déu guarde com pot. Leyda, y juriol 22 del 1655.

Molt servidor de vostra senyoria que ses mans besa, Anton Salla, diputat local.

---

102 /1r A.

El[b] consistorio de la Deputación General.

Creo muy bien de la atención y çelo de el consistorio, lo que procurará creçer el número del tercio, porque le buelvo a dar muchas graçias y así mismo las repito de la elección de don Francisco de Júdice, a quien he ordenado pase ahí luego, con los despachos que se le an entregado, como lo haze, por lo que con su asistençia y solicitud se podrá adelantar la leva, y de él entenderá el consistorio lo que importa reforçar estas tropas y lo que jo estimaré los esfuerzos que hiziere en esta ocasión. Vuestro servidor, en Palamós, a 27 de julio de 1655. Juan.

Al consistorio de la Diputación.

a. carta intercalada en el foli 101/6 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en els folis 102/1 i 102/3 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

---

102 /2r B.

Al[a] consistorio de la Diputación General.

La seguridad tan grande con que vivo de la merced y favor que vuestra señoría me haçe y que me la ha de continuar en todas las ocassiones que se me ofreçieren, me da motivo a solicitarlo, suplicando a vuestra señoría se sirva, de que en el terçio de leva que ha de levantar, el maestro de campo don Francisco Júdice sea capitán de una de sus compañías, un alfférez refformado que ha servido a su magestad muchos años, y a mis ojos en este exército con toda aprovaçión y valor, como podrá infformar a vuestra señoría dicho maestro de campo, que además de que será muy bien enpleada en él, por ser muy buen soldado y que sabrá por su parte merecerlo a vuestra señoría, la honrra que él reçiviere de su mano será para mí de toda estimaçión y la rreconoçeré al passo de mis obligaciones. Guarde Dios a vuestra señoría en la mayor grandeça y ffeliçidad que puede. Pineda, 29 de jullio 1655. Don Diego Caballero.

103r A.

La[b] carta de vuestra señoría de los 10 del corriente he reçevido, y quedo con summo sentimiento de ver el estado en que se halla la provincia por falta de asistençias, y ser çierto que sino las aplican y enbían con la brevedad que el casso requiere que el emfermo havrá de perezer. Lo que vuestra señoría me manda pondré en execuçión luego, representando a su magestad todo lo que vuestra señoría me ynsinua y crea que, anteviendo estos males, he cumplido con mi obligaçión, pero volveré a hazer nuevas instançias y no çessaré asta el efecto, pues por tantos títulos y razones me hallo obligado a procurar siempre el mayor benefiçio de la provincia y emplearme en el servicio de vuestra señoría, que guarde Dios muchos años como deseo. Madrid, y julio 31 de 1655.

a. carta intercalada en el foli 102/2 del trienni 1654-1656. - anotació escrita al dors.
b. carta intercalada entre els folis 102v i 103r del trieni 1654-1656.

Servidor de vuestra señoría, el marqués de Aytona.

Señores diputados del principado de Cataluña.

---

104 /1r A.

Sienpre[a] que yo pudiesse ser medio para el serbicio de vuestra señoría sería de singular estimación para mí, y he rrepresentado a estos señores ministros, en particular al senyor marqués del Carpio, lo que vuestra señoría se sirbe demandarme, y su excelencia me rrespondió que tenía largas noticias de lo que vuestra señoría rrepressenta, y su magestad tanbién, que las asistencias tan precisas en tan diberssas partes no abían dado lugar a todo lo que se deseaba, y que en quanto fuere posible procurarían asistir a ese Principado, por lo que su magestad, Dios le guarde, desea berle libre de las ynbasiones francesas y en toda quietud y descansso. Y en lo que toca al serbiçio de vuestra señoría, como solicitador del de su magestad, porque ocupación particular de su rreal serbicio no la tengo, como vuestra señoría precume en la carta que se sirbe escribirme, me hallará muy pronto. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Madrid, 31 de julio de 1655.

Beso las manos de vuestra señoría su mayor serbidor, el duque de Sessa y Baena.

Señores de la Diputación de Barcelona.

---

104 /2r B.

Jhesús.[b]

Molt il·lustre senyor.

La de vostra senyoria tinch rebuda, de dotse del mes, per mans del ajudant que vostra senyoria fou serbit enviar, y en lo que vostra senyoria me ensinua en sa carta que volria acudir al servei de sa magestat, que Déu guarde, y del Principat ab tota prestesa, asegurant-li a vostra senyoria que jo avia fetas totas las diligències per bèurar si trobaria qui volgués asentar plasa al tèrcio de vostra senyoria, que·ls donaria vint reals d'entrada y tres de secoro tots los dias, no m'és estat posible aver trobat ningú y, en ser aribat en esta vila lo ajudant, se an fetas totas las diligències en beura si auria algun camí per a trobar-ne, y no és posibla que en un mes pugan fer dos soldats, per estar esta terra tan atropellada com an alsat un tèrcio, del qual és mestra de camp don Joan Mata, que las vilas y llochs an tingut de donar als soldats que an fets uns a 40 lliures, altros a 30 lliures y altros a 25 lliures, y lo menos a 20 lliures de intrada, // 104/2v // y a mols d'ells se'ls dóna tots los dies quatra reals de secoro y tres reals lo menos, y estos ben pagats, y antes que dit tèrcio fou en la ciutat de Vich se los ne fogí mols soldats; y està en esta vila don Josep Martí, per horde del senyor don Joan, fent fer a totas las vilas y llochs lo número dels soldats tenan ofers, donat los dits noves entrades y ser pontoals en pagar los socoros y fer dits soldats fogits, asegoran a vostra senyoria que·s la major llàstima que pot vostra senyoria considerar, y no per falta de voluntat ni de diner se à deixat de fer las diligències, que vui me tropen més de tres-sentas lliuras en comptans, las quals pensa conprar un poch de blat, ordi y sivada per ma casa, que fins vui no é trobada comoditat y no sé lo que·s pensan la gent, pus no se'n volan desfer. A me paragut donar avís a vostra senyoria del feador par a què disponga lo que sia de son gust y manar-me avisar lo que dech fer, que·staré senpre debaix los hòrdens de vostra senyoria, me'l guarde Déu mols anys. De Terrasa, y agost a 24 de 1655.

Al manar de vostres senyories que ses mans beso, Pau de Vinyes.

Als senyors diputats y oÿdors se servirà de donar de part mia molts recados.

---

104 /3r A.

Su[a] magestad se ha servido de mandarme remitir la carta inclusa para el consistorio y de lo que se le ofreçiere responder en raçón de los puntos que contiene sobre los excesos de los soldados, dudas que se an dejado de firmar y las que no ha declarado la Audiencia de las que se an firmado, me dará qüenta el consistorio, juntamente con su carta, para que yo la embie a su magestad. Palacio, 13 de agosto de 1655. Juan.

Al consistorio de la Diputación General.

---

104 /4r B.

A[b] los venerables nobles y amados nuestros los diputados de la Generalidad del principado de Chataluña y condados de Rossellón y Cerdaña.

a. carta intercalada en el foli 104/1 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 104/2 del trienni 1654-1656.

a. carta intercalada en el foli 104/3 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 104/4 del trienni 1654-1656. - anotació escrita al dors.

El rey.

Diputados. He visto lo que reprecentáys en vuestra carta de 17 deste, con occasión de la invasión y progressos del enemigo, y deseando yo el alivio y consuelo de los pueblos y que no padezcan las hostilidades que en ellos executan sus armas, se haze quanto es possible para embiar assistencias a las mías, sin que çesse un punto en el cuydado que me assiste de amparar y deffender essa provinçia.

En lo particular que representáys de que no se firman las dudas que se han movido de contrafacçión de constituçiones y exçessos, que deçís hazen los cabos y soldados en los alojamientos, siendo mi ánimo que las constituçiones se observen exactamente y los exçessos se repriman y castiguen los culpados, para tomar resolución en ambos puntos, quiero saber qué contrafacçiones son, sobre las que se ha pedido se firme duda y no se ha hecho, o quáles se han firmado y no las ha declarado la Audiençia, y assí os encargo que luego me lo aviséys y, juntamente, quáles son los exçessos de los cabos y soldados, quién y dónde se han cometido, con individualidad, para que, entendido, mande lo que más convenga. Dada en Madrid, a XXXI *de julio* MDCLV. *Yo el rey.*

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Robres, regens. Vidit don Petrus Villacampa, regens. Vidit comes de Albatera. Don Didacus de Sada, secretarius.

---

104 /5r C.

Su[a] magestad se ha servido de mandarme remitir la carta inclussa para el consistorio en que rresponde a otra suya, y haviendo de entender por ella quanto se dessea asistir a este Principado para hechar del al enemigo, no se me ofreçe que decir al consistorio más de que de mi parte lo soliçitaré siempre con las veras que se verán, porque desseo sumamente que esta provinçia llegue a goçar de total descargo. Nuestro Senyor, etcétera. Palamós, a 6 de agosto de 1655. Juan.

Al consistorio de la Diputación del General.

---

104 /6r D.

A[b] *los venerables, nobles y amados nuestros los diputados de la Generalidad del principado de Cathalunya y condados de Rossellón y Cerdaña.*

a. carta intercalada en el foli 104/5 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 104/6 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

El rey.

Dipputados. La experiençia que tengo de vuestro afecto a mi serviçio me assegura en el que mostráis en vuestra carta de diez deste, que con ocasión de los progressos del enemigo me supplicáis os assista para hecharle de la provincia, y siendo tan propria de vuestra obligación esta instançia y el amor con que os offrecéys a mi serviçio, reconoçiendo yo la importançia y desseando ampararos y favorezeros como merezen las demostraçiones de vuestra fidelidad, he querido responderos que en las assistençias que he mandado embiar a don Juan, mi hijo, se pone todo cuidado sin perdonar trabajo ni medio, con que puedan disponerse y façilitarse para que se consiga la quietud y descanso que tan dignamente soliçita vuestro zelo, de que tendré la memoria que es justo en las occasiones que se offreçieren del benefiçio desse Prinçipado. Dada en Buenretiro, a XXIIII *de jullio* MDCLV. *Yo el rey.*

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit comes de Albatera. Vidit Marta, regens. Vidit don Michaelis de Lanuza. Vidit don Petrus Villacampa, regens. Vidit don Paschalis, regens. Don Didacus de Sada, secretarius.

105r Embaxada[a] a sa altesa a 26 de agost 1655.

A.

Sereníssim senyor. Los deputats del General de Cathalunya teneren notícia çerta que havia alguns tres mesos, poch més o manco, que estant treballant Joseph Cassola, çarraller de la vila de Pineda, en una vinya sua que té y possex en lo terme de dita vila, fou capturat y aportat a la vila de Arenys de Mar, y al cap de pochs dies fou aportat dins la galera dita de la Soledat de la squadra de Spanya, ab pretextu que·l volian aportat als càrçers reals de la present çiutat. Y, encontinent que fou dins dita galera, sens cognició de causa, fonch rapat y posat al rem, com los demés forssats, y en ella ha estat y està vuy en dia, lo que notòriament encontra ab las generals constitucions de Catalunya, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts inviolablement observadas, y, en particular, contrar la constitució 4 del senyor rei Alfons Quart, del títol «De somatent», ab la qual se disposa que sa magestat en Cathalunya és tingut prossoir preseint llegítima çitació e deguda conexensa de causa, hoïdas las parts en las suas deffenssas, y seguida sentèn-

a. carta intercalada en el foli 105 del trienni 1654-1656.

cia diffinitiva, lo que se confirma ab lo usatje «Quoniam per iniqum» y altres aplicables, en virtut de las quals sa magestat deu ser servit de prossohir en Cathalunya per directe, prosehint çitació, defenssas y subseguida // 105v// condemnació, y contra lo capítol 25 del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona, en lo any 1299, capítol[a] 25, que·s la constitució 2, títol «De penas corporals», ab la qual stà statuït y ordenat que algun hom no sia condemanat sens coneguda de jutje, ans en assò sia provehit a coneguda de jutje, axí en punir, com a dar a manlleuta, com en abalorar, lo que no s'és observat en res en persona de dit Cassola, lo qual sens pressehir deffenssas, ni subseguir-se sentència[b] alguna, y estat rapat y posat al rem en dita galera, per ço y altrament dits deputats, per medi d'esta embaxada extrajudicial, supliquen a vostra altesa sia de son real servei manar tràurar lo dit Cassola de la dita galera, y sia delinquit portar-lo en los càrçers reals de la present ciutat o altres de Cathalunya, perquè en lo modo y forma que disposan ditas constitucions, li sia ffeta la causa per lo Real Conçell o altre jutge competent, que·u rebrà a singular gràcia y mercè de vostra altesa.

---

106 /1r A.

Molt il·lustre senyor.

En[c] esta vila de Tarasa a vingut un horde de vostra senyoria al balle y jurats, per a què enviasen dos o tres personas a testificar dels accesos que fan los soldats, y de las contribucions y los demés pexos que tots los dias està esta pobra vila patint, y altres coses que no me està bé posar-les en la ploma, que las ditas personas que ban per dit afechte de testificar, informaran a vostra senyoria largament, asegurant a vostra senyoria que si sa magestat, que Déu guarde, o·l senyor don Joan no·i posa algun redrés o veig de molt mala calidad, tement que molts pobles estan debaix de la obediència de sa magestat no·s declaren en fabor de França, per estar tan cansats y parats de contribucions, y majorment dels tèrcios de la província, que·s lo major desservei de sa magestat, que si los tèrcios tenen de tenir sinch-sens òmens, no·n tenen dos-sens, que los mestres de camp y las personas que istan las llevas y las cobransas diuan clarament los poblas que s·o posan a las faltriqueras, lo qui jo no crech. Tota via se diu vostra senyoria se serverà de fer-los despedir y aconsolar-los, com de la mà de vostra senyoria espero y me'l guarde Déu a vostra senyoria mols anys. D'esta vila de Terrasa, a 21 de agost 1655.

Muy su servidor de vuestra señoría que su mano besa. Pau de Vinyes.

106 /2r B.

Molt il·lustre senyor.

La de vostra senyoria de 21 tinch rebuda, y ab ella vex que·m diu que inporta que jo vaja encontinent perquè se pringa resulició en lo selari dels oficials del tèrcio per a partir-ce, responch a vostra senyoria que jo no tinch ninguna cavalcadura per poder anar quant tingués lloch, lo que no tinch, y que tenint vostra senyoria consistori ple no nesesita de ma presència, que vostra senyoria pot desliberar tot lo que li apareixeria, sent en benefici del consistori y de sa magestat, que Déu guarde. En lo que·m diu vostra senyoria que lo senyor don Joan té las ensocolacions y que las donarà molt prest, y també diu vostra senyoria que se té de probeir las taulas y los demés oficis, yo procuraré ab totas beras en abreviar tot lo que·m serà posible para servir a vostra senyoria.

Bé sap vostra senyoria que lo enemich à socoregut a Solsona, y que los nostros se ban retirant, y que anit se a oïd molt disparar de la part de Manresa, aun se tem que lo enemich no anàs en seguiment de la nostra gent, o que no sia aribat en Manresa, per a ont tots los naturals d'esta vila, y jo tanbé vull fer lo mateix, de enbiar en eixa ciutat los grans que tinch conprats per probesió de ma casa, pus los naturals me ensenyan lo que dech fer, tement de què esta vila no·s perdo, com las demés.

106 /2v Asegurant a vostra senyoria que[a] si no era est cas no·u deixaria totas mas ocupacions, sols per servir y donar gust a vostra senyoria, y axí vostra senyoria me tinga en esta ocasió per escusat, manant-me lo que sia de son gust. Guarde Déu a vostra senyoria mols anys. De Terrasa, als 22 de agost 1655.

A son manar de vostra senyoria, *que su mano besa*. Pau de Vinyes.

Als[b] senyor deputats.

---

a. capítol 25 *interlineat*.
b. sentència *interlineat, damunt de* deffensa *ratllat*.
c. *cartes intercalades en els folis 106/1r-106/2v del trienni 1654-1656.*

a. que si no era *interlineat*.
b. *anotació escrita al marge inferior esquerre del foli 106/2r.*

106 /3r A.

Los[a] noms de Nostre Senyor Jesuchrist y de la gloriosa y Immaculada Verge Maria, mare sua, humilment invocats.

Nosaltres, lo doctor fra don Jayme Mecha, abat de Sant Salvador de Breda, y electe de Ripoll; lo doctor Miquel Juan Osona, capiscol y canonge de la santa Isglésia de Gerona per lo estament eclesiàstich; don Juan Batista de Avinyó, en Gerona y Barcelona populat; don Pau Planella y Talamanca, en Barcelona populat, per lo estament militar, en temps, ab lo noble don Anton de Paguera y Guilla, en Barcelona populat, absent de la present ciutat; lo doctor en medicina Joseph Miranda, habitant en la villa de Anglesola, bisbat de Solsona; lo doctor en medicina Jacinto Andreu, ciutadà de Barcelona; y Lluís Magrinyà, en la vila de Gratallops, arquebisbat de Tarragona habitant, per lo estament real, visitadors del General del present principat de Catallunya, en Barcelona residints, extrets a sort per los molt il·lustres senyors deputats, ab intervenció dels molt il·lustres senyors oÿdors de comptes de dit General, ço és, los dits il·lustres senyors doctors Miquel Juan Bona y Martí Rich, don Juan Planella y Talamanca, los doctors Joseph Marianda, Jacinto Andreu y Lluís Marinyà, a 9 de abril proppassat, y lo dit il·lustre senyor //106/3v// don Jayme Mecha, a 13 de juny proppassat, y lo dit don Anton Paguera, don Juan Batista Avinyó, a 25 de abril propassat, ab lo modo y forma acostumada, vistas las querellas devant nosaltres y en nostre consistori a instància del procurador fiscal de dita visita, de números:

Número 2. Quant a la querella de número 2, feta a instància del noble procurador fiscal contra dels deputats y oÿdors del trienni proppassat, per aver obeït per lloctinent y capità general del present Principat y comptats de Roselló y Cerdanya al mariscal de La Mote en lo any 1652, sens haver primer vist y fet registrar lo privilegi de aquells en lo llibre tenen dits deputats destinat per a dit efecte, contrafent a la antiga consuetut de aver-se de entregar los privilegis dels virreis als deputats y oÿdors, y de fer-los registrar primer en dit llibre antes de fer assistir al jurament de aquells son síndich.

Antes que de la informació rebuda a instància del dit procurador fiscal, consta que està en viril observància la antiga consuetut de què·s presenten als deputats y oÿdors los privilegis dels nomenats y eligits en llochstinents y capitans generals del present Principat y comptats de Roselló y Cerdanya, per a què dits deputats y oÿdors, vistos aquells, ordenen las requestas acostuman fer en lo acte dels juraments de aquells, y fasen registrar dits privilegis en[a] lo llibre que tenen[b] per dit efecte destinat, antes que no ordenen que lo síndich del General vaya a asistir als juraments de aquells, y consta que // 106/4r // los deputats y ohidors residents en la ciutat de Manresa, qui eran los diputats militar y real, y los ohidors eclesiàstich y militar, los quals tenian llegítim consistori en Manresa, com està declarat en la querella de número 1, obeïren al dit mariscal de La Motte, y·l regonegueren en lo any 1657 com a llochtinent y capità general de dit Principat y comptats, sens aver no sols enviat lo síndich a fer las protestas en lo acte del jurament acostumades fer, per no haver vist son privilegi, però ni després haver cuydad de veure'l y fer-lo registrar en son degut destinat libre, y lo que més és, que sens constar-los de què tingués tal privilegi, en molt gran dany y prejudici del General, axí per dexar exercir una jurisdicció tant preminent com és la dels virreys, sens constar-los que lo dit mariscal de La Motte tingués lo degut privilegi, com també perquè podia ser que de aquell no vingués despachat si y de la manera que devia estar. Y attès que encara que per part del dagà y canonge Pau del Rosso, deputat eclesiàstich, y de las fermansas de Viccent Ferriol, oÿdor real, se haye pretès justificar que dit mariscal jurà en Perpinyà, ab asistència de uns pretesos síndichs que diuen constituïren dits degà Pau del Rosso y Vissent Ferriol, y que de fet dit mariscal aportave dit privilegi y aquell ensenyà, y que per lo siti hi havie en la present ciutat no pogueren fer lo demés ab la forma acostumada y ja referida, ab tot, si los dits dos deputats, eclesiàstich y Vicent Ferriol, haguessen tingut llegítim consistori, com no·l tingueren, com ho[c] tenim sentenciat sobre la querella de número 1, no //106/4v// restarian per ditas raons escusats, com ho estan per aver-se declarat no haver ells dos sols pogut tenir consistori, y lo que pretengueren tenir ésser nul·lo o il·legítim a contra capítols de Cort. Per ço y altrament sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits degà y canonge Pau del Rosso, y fermansas de Rafel Ferriol absolem, y al noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Y axí mateix pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits Joan Pau Llosellas, deputat militar, a Bernat Ferrer, deputat real, y al canonge Sansa, ohidor eclesiàstich, y al doctor Lluís València, ohidor militar, usant de benignitat, condempnam en haver de donar y pagar al General de

a. sentències intercalades en els folis 106/3r-106/22v i 109/20r-v del trienni 1654-1656.

a. en lo llibre *interlineat.*
b. a continuació ratllat en dits llibres.
c. ho *interlineat, damunt de* lo *ratllat.*

Catalunya vuytanta lliuras, *simul et in solidum*, de manera que pagant lo hu resten los demés liberats. Quant, emperò a la addició feta a la present querella per lo dit procurador fiscal contra Joseph Cortés, altre dels verguers del General, pretenent avia deposat en dita querella contra la veritat del fet, attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph Cortés absolem, y al dit procurador fiscal scilenci imposam.

Número 31. Quant a la querela del número 31 feta per lo procurador fiscal de la present visita contra[a] los deputats ecclesiàstich y ohidor real, per haver deliberat, als 10 de janer 1652, que fossen pagades a ells matexos y demés oficials del General las estrenas de Nadal duplicadas, y a 19 de abril las de sant Jordi, y a 13 de juny las de sant Juan, que suman dos mil set-sentas vint-y-set lliuras, vuyt sous y quatre, ab motiu que són per volateria y demés menjars y vi, conforme consta en lo libre Negre, pretenent dit fiscal que dits deputats y ohidor y officials qui las reberen an de restituir tot lo que respectivament reberen a més del degut.

106 /5r Attès que en la querela del número 1 estan condempnats dits deputats y ohidors, restituir y pagar al General tot lo que per ells delliberat que no serà convertit en utilitat del General, liquidació reservada al decret de execució, y que del libre Negre consta foli 23, que·s donen les estrenas ab dinés que tatxa a cada oficials, y per confesar lo procurador de Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich y fermantsas de Vicent Ferriol, ohidor real, que són las ditas estrenas com a salari, y que an rebut lo salari ab sisens, sens augment algú. Per tant y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y a dits del Rosso y Vicent Ferriol y sas fermansas condempnam a restituir y pagar al General la mitat de cantitats per ells deliberadas que exedexen la legítimament deguda en benefici del General pagada per raó de ditas estrenas simples als oficials del General *in solidum*, axí que lo hu pagant lo altre sia líbero, y a cada hu dels officials que legítimament[b] reberen ditas estrenas, reservada la liquidació en la dita querela de número 1 de la cantitat y valor de moneda fahedora.

Número 33. Quant a la querela de número 33 feta per dit procurador fiscal de la present visita contra Luýs València, ohidor militar, pretenent haver contrafet a la exortació de la visita del any 1648, sobre la querela de número 2, ab la qual exorta als molt il·lustres senyors deputat qui las horas eran y per temps serien que, tenint attendència al benefissi comú del General, se abstinguessen de pretèndrer mersès de sa magestad, *que Dios guarde*, y de sos officials y ministres reals, demanant aquellas, *proprio motu*, perquè en tot temps durant sos oficis pugan tenir las accions libres per lo efecte en aquella expresat.

106 /5v Per quant consta que dit València en lo discurs de son trienni ha pretès offici real de la Real Audiència o Real Consell de Catalunya, com o conffesa en sa deposició de des que la present ciutat és a la obediència de son rey, com també ara pretén, y que antes lo·y offeriren, y que té fetas las diligències que li ha aparegut, sens haver obrat en prejudici del General y altrament, ab testimonis en la offensa ministrats, que la leva féu lo General en lo any 1653 la procurà dit ohidor València per la pretenció de dit ofici real, y procurà altres gastos al General. Per ço, attesos los mèrits del prosés y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram y al dit València, per a la inobediència a dita sentència de la visita, condempnam a pagar al General, usant de benignitat, vint-y-sinch lliuras, moneda barcelonesa. Y exortam axí matex als molt il·lustres senyors deputats y ohidors qui són y per temps seran, que observen la dita y nostra sentència.

Número 32. Quant a la querela de número 32 feta per dit procurador fiscal contra deputat ecclesiàstich y ohidor real per aver delliberat, a 18 de jener 1652, que fosen donades y pagades a Vicent Ferriol, ohidor real, noranta-vuyt liures de pecúnies del General y del diner de compte de guerra, per tantes ne a gastades per raó de sa anada, ço és, 144 lliures, sous, al secretari que portave en sa companyia per despatxar los negosis convenients, ha raó dos liures, vuyt sous per quiscun dia, y 54 lliures, sous, al trompeta, a raó de vuyt sous per dia, y per dos mesos que apar en lo compte per ell donat estigué pretenent lo procurador fiscal que dehuen restituir y pagar aquellas, perquè en la deliberació feta en Terrasa, a 12 de juliol 1651, fonch delliberat que isquessen en campanya los dos ohidors militars y real ab lo menor gasto que pugan, y a la ligera, escusant en acompanyament y criats, com altres vegades són exits,// 106/6r // y que no consta aportar secretari ni trompeta, ans bé, que en lo compte de son salari y gasto, donat a 2 de desembe 1651, vist y examinat, clos y firmat per los senyors ohidors de comptes y per Joan Carreres, servint lo offici de racional, sumat y provat no donà gasto dits dos partits, lo que aguera si agués portat secretari y trompeta, y no elideix la pretensió del procurador fiscal lo deduït per dits deputat y fermansas de dit ohidor, ço és que al ohidor militar se li pasaren gastos de secretari y trompeta en lo compte de exida a Puigcerdà, en forsa de la precalendada deliberació de 12 de

a. contra *interlineat.*
b. legítimament *interlineat.*

juiol 1651, perquè patex lo matex defecte en la censura de sos comptes y degue justificar que aportave secretari y trompeta. Per lo que y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram ésser mal pagadas ditas cent noranta-y-vuyt lliuras a dit Vicent Ferriol y per consegüent[a] condempnam al degà Pau del Rosso, deputats y fermaças y béns tinents de dit Vicent Ferriol *insolidum*, axí que lo hu pagant los altres sien libres, a restituir y pagar al General sexanta-tres liuras y vuyt sous, moneda barcelonesa, per lo valor de ditas 198 lliures, sous; en quant la evicció pretesa per dit Pau del Rosso en lo sobredit cas de subcumbència contra las ditas fermancas de Vicent Ferriol, per aver rebuda aquell la dita quantitat, pronunciam, sentenciam y declaram, y a dits fermansas condempnam a restituir y pagar a dit del Rosso la dita cantidad condempnada quant constarà que aquella aurà pagada al General.

Número 25. Quant a la querela de número 25 feta per dit procurador fiscal // 106/6*v* // contra dits deputats y ohidors del trieni proppasat, per aver deliberat pagar a Gerònim Mayor, sobrecullidor de ponent, trenta-y-sis lliuras, per altres tantes ne havia gastades en anar a Momblanch a[b] sercar mil y quatre lliures del arrendament de la bolla de dita vila.

Attès cobrà, ab deliberació de 4 de juliol 1653, que lo degà Pau del Rosso, Joan Pau Llosellas, Bernat Ferrer, lo doctor y canonge Jacinto Sansa y lo doctor misser Luýs Valencia, deputats y ohidors del trienni proppassat, deliberaren pagar a Gerònym Mayor y Sala, sobrecullidor del General en la part de ponent, trenta-sis lliuras per los gastos de aportar des de la vila de Momblanch a la present ciutat mil y quatre lliures, ab[c] sisens, procehits del arrendament de la bolla de la colecta de Momblanch, y de posar en la taula de la present ciutat dites y escrites a dits deputats y ohidors, les quals 36 lliures, sous, foren pagades a dit Major y Sala, com és de vèurer de una partida del banch de la present ciutat, de 23 de dit mes de juliol 1653.

Attès que los arrendataris de les bolles del General tenen obligació de aportar los diners dels preus de dits arrendaments y fer la paga de aquells en la present ciutat de Barcelona, y encara que per dits deputats y ohidors en la deffensa de dita querella és estat deduït y alegat que los arrendataris de dita bolla havian renunciat lo dit arrendament y havian protestat que si lo temps de entregar los sisens a la ciutat de Barcelona, que era molt poch lo qui restava, expirave, no fos a compte llur, sinó del General, y que perquè no·s perdés dita quantitat, deliberaren enviar-la a sercar. Però per quant no consta del sobredit y lo que·s diu *ex abundanti*, per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram als dits degà Rosso, Joan Pau de Lloselles, // 106/7*r* // Bernat Ferré, canonge Sansa y doctor Luís València, deputats y ohidors del trieni proppasat, y a quiscú d'ells a soles, axí que pagant lo hu los demés sien deslliurats, condempnam en aver de refer y pagar al General las ditas trenta-sis lliuras, reservant-los dret per a cobrar aquellas de dits arrendataris.

Número 19. Quant a la querela de número 19, feta a instància del noble procurador fiscal contra los deputats y ohidors del trieni proppasat, per aver deliberat donar-se a ssí y als oficials del General jeha per las carnestoltes del any proppasat de 1654, y aver, per la distribució de aquella, gastades dosentas quaranta-sinc lliuras de bona moneda, contra lo disposat ab la sentència de visita última sobre la querela de número 18.

Attès que, per la sentència de visita publicada en lo any 1651 sobre la querela de número 18, consta ésser proveït y ordenat que los deputats ni ohidors no deliberen luminàrias ni jeha, no avent-i festas de carnastoltas y luminàrias y, de la informació a instància de dit procurador fiscal rebuda, consta que en lo dit any pasat 1654 no·y agué carnestoltes que la present ciutats las fes y pagàs, y de la deliberació al primer de abril proppasat feta per los diputats y ohidors, qui eran los tres deputats y los ohidors ecclesiàstich y militar, consta aver deliberat fer la distribució de jeha per si y per los officials del General per lo dit any 1654, y axí mateix consta ésser-se feta la dita distribució, y que per ella gastaren y pagaren dosentas // 106/7*v* // quaranta-sinch lliuras, y axí plenament consta de la intenció de dit noble procurador fiscal, la qual encara que per part dels dits deputats y ohidors si aya pretès elidir, dient que en lo dit any mil 654 y agué en los dias de carnestoltes màscaras y balls, però per quant los tals bals y màscaras eran fets per particulars y no de la present ciutat, y la sobredita sentència de visita clarament ab los atentos denota y significa que, no fent la present ciutat las festas de carnestoltas, no puguen dits deputats y ohidors fer distribució de jeha ni luminàrias.

Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits tres deputats y ohidors ecclesiàstic y militar condempnam en aver de restituir y pagar al General de Catalunya ditas dosentas quoranta-sinch lliuras de bona moneda *simul et in solidum*, de tal manera que pagant lo hu resten los demés liberats, reservant-los dret y acció de poder recuperar de aquell oficials que

a. *a continuació ratllat* y.
b. a *interlineat.*
c. ab sisens *interlineat.*

auran rebut porsió de jeha aquella quantitat de constarà aver rebut per dita porció cada u de ells.

Número 46. Quant a la querela de número 46 feta per lo noble procurador fiscal contra los deputats y ohidors del trieni proppasat y altres oficials del General per aver deliberat, a 6 febrer 1653, fosen donades al regent los comptes[a] 240 lliures, sous, per tantes ne avie de distribuir y gastar per compte del General en lo gasto de dits diputats y ohidors y assessors, advocat fiscal y altres oficials avian de ser lo // 106/8r // dia que anirian a visitar las fonts del General per vèurer lo que en ellas se avia de remendar, y ditas 240 lliures, sous per los anys 1651 y 1652, y axí mateix per aver deliberadas, als 22 de setembre de dit any mil 653, sent y vint liures per la dita anada de las fons de aquell any 1653[b].

Attès que, per la visita publicada en lo any 1621, està disposat que los deputats y ohidors per la anada de las fons té lo General no pugan gastar sinó 120 lliures, ab que si estan un any sens anar-i no pugan aplicar ditas 120 lliures al any següent, y consta que en los anys 1651 y 1652 no anaren a visitar las ditas fons, y axí matex no consta, sàltim com constar deu, que anassen tampoc a las fons en lo any 1653, en lo modo y deuen anar, so és, los dits deputats y ohidors, ab los asesors, advocat fiscal y altres oficials del General; consta també de la deliberació per los dits tres diputats y los dos ohidors ecclesiàstichs y militar, feta als 6 de febrer 1653, que deliberaren pagar a Juseph Miquel Quintana, quòndam, regent los comptes del General, per la distribució faedora per los anys 1651 y 1652 per la anada de ditas fons 240 lliures, sous; y que axí matex de la deliberació de 22 de setembre de dit any 1653 per los matexos feta, consta deliberaren pagar al dit regent los comptes per una anada que lo dit any avian de fer a las ditas fons sent y vint lliuras, y de las partidas exibidas // 106/8v // per dit procurador fiscal consta ésser estades totes las ditas dos quantitats pagades al dit regent los comptes.

Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits tres deputats, degà Pau del Rosso, Juan Pau de Lluselles y Bernat Ferrer, y als dits dos ohidors ecclesiàstichs y militar, lo canonge Jacinto Sansa y lo doctor Lluýs València, condempnam en aver de pagar y restituir al General de Cathalunya sent vuytanta lliuras de bona moneda, ço és, 60 lliures, sous, per las dosentas y quoranta que foren de sisens; y 120 lliures, sous, que ya eran de bona moneda *simul et in solidum*, de tal manera que pagant u, los altres resten liberats, reservan-los dret per a repetir dels officials que auran participat de ditas distribucions aquella quantitat que cada hu d'ells constarà aver rebuda.

[1655]

Número 47. Quant a la querela número 47 feta per dit procurador fiscal contra deputats y ohidors del trieni proppasat, per haver deliberat fosen donades y pagades per lo regent los comptes a quatre *ojeros* del sereníssim senyor don Joan de Àustria quaranta lliuras per albrícias, per lo dia que anaren ab enbaxada a sa alteza; y per aver deliberat que per dit regent los comptes fossen donades y pagades a Joan de Aguirre, criat del secretari de sa alteza, vint lliures per los treballs diuen prengué en pèndrer hora de sa alteza a las ocasions anaven y enviaven a besar-li la mà.

Attès dels mèrits de dita querela consta que, ab deliberació de 29 de abril del any 1653 lo degà Pau del Rosso, Joan Pau de Llosellas, Bernat Ferrer, lo doctor Hiacinto Sansa y lo doctor misser Lluís València, deputats y ohidors del trieni proppasat, deliberaren pagar // 106/9r // als dits quatre *ojeros* de la càmara de dit sereníssim senyor don Joan, quaranta lliures per albrícias per lo die que anà lo consistori en casa de sa alteza; y axí mateix consta que, ab deliberació de 17 de juliol de dit any, deliberaren pagar al dit Joan de Aguirra, criat del secretari de sa alteza, per los treballs avia presos y anave prenent en pèndrer hora de sa alteza a les ocasions que ses senyories anaven a besar-li la mà, y enviaven embaxades y recaudos per los negocis y afers de la Generalitat. Y attès també consta que dit Joan de Aguirra rebé ditas vint lliuras de mà de dit regent los comptes, com se veu de la àpocha per aquell firmada dit dia y any, y que dits quatre *ojeros* de càmara an rebut ditas quaranta lliures, eo per ells y de llur voluntat Joseph Miquel Quintana, com és de vèurer de una partida del banch de la present ciutat, feta a 7 de juny 1653, y per consegüent aver dits deputats y ohidors contrafet al capítol 2 de las Cors del any 1599. Y, encara que per part de dits deputats y ohidors se sie deduït y alegat, en defensa de dita querela, que és consuetut en los palàcios dels reys y personas reals donar albrícias, los embaxadors y los que van allí a negociar, a las personas qui servexen, y particularment s'és acostumat fer ab los criats del palàcio de sa alteza, lo que axí matex practicà la present ciutat de Barcelona quant los molt il·lustres senyors consellers de aquella li anaren a besar la mà, y que los criats de sa alteza volgueren retenir-se las atxes que aportaven dits deputats y ohidors lo dit die que anaren a visitar-lo, y que los fou forsós promètrer-los alguna cosa de albrícias. Però

a. *a continuació ratllat* 24.
b. *a continuació ratllat* attès que.

per quant, per lo dit capítol 2 de las Cors del any 1599 està expressament proïbit //106/9v// als deputats y ohidors, per los molts abusos se eran fets, gastar las pecúnies del General sinó tant solament per defensió de las generalitats, drets y llibertat de la terra, y per casos de vinguda de rey, coronació o noses, demostracions de dol y per compres y obres necesàries y, per consegüent, no ser lo cas, perquè dits deputats y ohidors han pagat dites sexanta lliures dels compresos y continguts en dit capítol, contra del qual no pot prevalèxer ús, stil ni consuetut, com sie corruptela y abús. Per tant y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram y a dits degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer, doctor Hacinto Sansa y doctor misser Lluýs València, òlim deputats y ohidors *insolidum* condempnam, axí que pagant lo un los demés resten deslliurats, en aver de donar y pagar al General las dites sexanta lliures, exortant als molt il·lustres senyors deputats y ohidors qui vuy són y per havant seran, observen exactament lo dit posat en dit capítol, per ser de molta importància per la concervació del General.

Número 135. Quant a la querela de número 135 contra deputats y ohidors del trieni pròxim pasat, Joseph Cortés y Joseph Blanch, vergués del consistori dels molt il·lustres senyors deputats del present principat de Cathalunya, per aver dits deputats y ohidors, ço és, Joan Pau de Llosellas, Bernat Ferrer, lo doctor Hiacinto Sansa y lo doctor Lluís València, desliberat en Manresa fosen donades y pagades al dit Joseph Cortés sent y sinch lliures y deu sous, ço és, sinquanta per los gastos y dietas que se ocupà[a] en anar y executar als arrendataris de la bolla de Perpinyà, Pradas de Conflent, Villafranca de Conflent y Puigcerdà; y per aver aportat en dita ocasió cartillas als militars y jurats de la ciutat de Girona, vila de Sant Saloni, Figueras, Puigcerdà, Pradas de Conflent, Villafranca de Conflent y Puigcerdà, y sinquanta-sinch lliures, deu sous, per los gastos féu en cavalcaduras y gent per a aportar y comboyar la moneda que aportave en la ciutat de Manresa, a ont era lo consistori; y també per aver tots los deputats y ohidors en Tarrassa abonat y fet pagar a Joseph //106/10r// Blanch sinquanta lliures, deu sous, per los pors y acompanament de monedas, las quals avie colectades de differents debitors del General per condempnacions de dita visita del any 1647.

Attès en quant a les 55 lliures, 10 sous, diners, gastades per dit Joseph Cortés per los pors y acompanyament de monedas que los arrendataris y altres debitors del General, dels quals dit Cortés reté ditas pecúnias, tenien obligació de aportar aquellas en la taula de Barcelona a ses gastos y , ab la matexa facilitat portar-lo en Manresa. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram y als dits deputats y ohidors condempnam *simul et insolidum*, de[a] tal manera *que uno solvente alteri liberentur*, en satisfer y pagar al General dites 55 lliures, 10 sous que, rebaxades al valor de la moneda de plata, fan suma de deset lliures y quinse sous, reservant los drets per què en altre judici pugan demanar als dits arrendataris y demés debitors dites deset lliures, quinse sous; y al dit Cortés absolen, en quant a la evicció per dits deputats demanada. Quant emperò las sinquanta lliures donades a dit Cortés per dietas per anar a fer execucions y aportar cartilles, attès que los gastos de las execucions que·s fan a debitors del General se deuen pagar per dits debitors, com s'és acostumat axí mateix sempre per no pagar dins lo termini degut. Attès més avant que dit Cortés se ocupà en dita anada també portar cartilles als militars y jurats de las pars de Gerona, Perpinyà y Puigcerdà, en lo que altrament lo General auria hagut de gastar enviant-los per altre persona. Attès finalment consta que, a demés de las 50 lliures, sous, avia rebut dit Cortés per la dita anada 29 lliures, que juntas fan summa de setanta-sinch lliuras. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y ohidors condempnam *simul et insolidum*, de manera que *uno solvente ceteri liberentur*, en satisfer y pagar //106/10v// al General de las ditas setanta-sinch lliures, trenta-sinch lliures, que, rebaxades al valor de la moneda de plata són onse lliures y quatre sous, reservant los drets per a què en altre judici pugan demanar als dits arrendataris y doctors dites onse lliures, quatre sous; y al dit Cortés, qui bona *fide* se ocupà en dit exercici, absolem en quant a la evicció pel deputats demanada; quant a les sinquanta lliures pagades a Joseph Blanch per gasto de cavalcaduras y acompanyaments de monedas, attès que dits gastos havian de pagar los debitors del General, attès més avant consta aver dit Blanch rebudas ditas 50 lliuras, sous, y aver lo General gastades aquellas per orde dels senyors consistorials a les hores residints en Terrasa. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y ohidors condempnam *simul et insolidum*, de tal manera que pagant un resten deslliurats los altres, en satisfer y pagar al General ditas sinquanta lliures que, reduhidas[b] al[c] valor de moneda de plata, fan setse lliures, reservant los drets per a què en altre judici pugan demanar als dits debitors dites 16 lliures, sous, y al dit Blanch absolem en quant a la evicció per dits deputats demanada.

a. *a continuació ratllat* ren.

a. de tal manera *interlineat.*
b. reduhidas *interlineat, damunt de* rebudas *ratllat.*
c. *a continuació ratllat* dit.

Número 126. Quant a la querela del número 126 feta per dit noble procurador fiscal contra lo degà Pau del Rosso, deputat ecclesiàstich y Vicent Ferriol, oÿdor real, en lo trieni proppasat, per aver gastades setanta-dos lliures y sinch sous per confitura en la entrada feta en la[a] present ciutat lo mariscal de La Motte en lo any 1652.

Attès que dels mèrits de la present querela consta aver los dits deputats ecclesiàstichs y ohidors real gastades dites 62 lliures, 5 sous per la confitura distribuïda entre ells per raó de la entrada féu dit mariscal de La Motte en la present ciutat en lo any 1652. Encara que se aya pretès que ditas porsions de confitura se són acostumades pagar // 106/11*r* // als deputats, ohidors y offisials que·ls acompanyen en las entrades dels virreys, però assò és quant los fan entrada i·ls ixen a rèbrer ab cavalcada y massas altas, y no consta anassen assí a rebre a dit mariscal de La Mottte, sinó sols a visitar-lo, y de la sentència de visita publicada en lo any 1621 sobre de la querela de número 65, consta ésser-lo proïbit gastar confitura en visitas de virreys ni altrament. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y al dit dagà Pau del Rosso y fermanses de Vicent Ferriol condempnam en haver de restituir al General ditas sexanta-dos lliures, sinch sous, y per ellas feta la reducció, quinse lliuras, onse sous de bona moneda.

Número 48. Quant a la querela de número 48 feta per dit noble procurador fiscal contra deputats y ohidors del trieni proppasat, per aver donat y pagat a Joseph Quintana, exactor del General, setanta-sinch lliuras per los gastos deia avia fets en anar a executar alguns debitors del General a Granollers y a altras parts, y contra dit Joseph Quintana per haver rebut aquellas.

Attès que dels mèrits de dita querela consta que, ab deliberació de 9 de juny 1653, lo degà Pau del Rosso, Joan Pau de Llosellas, Bernat Ferrer, lo doctor Hiacynto Sansa y lo doctor misser Lluís València, deputats y ohidors del trieni proppasat, deliberaren que, attès de la informació rebuda per dit Quintana, constave aver aquell fet los camins y presos los treballs que ab la suplicació de dita informació representave, li foren donades y pagades 75 lliures, sous. Attès també consta de una partida del banch de la present ciutat, sots jornada de 10 del matex mes y any, que dites 75 lliures, sous foren pagades a dit Quintana. Y attès axí mateix que de la suplicació de dita informació consta que dit Quintana demanà als dits deputats y ohidors se li fes esmena de las pecúnies y pròpies gastà en la anada féu des de la present ciutat // 106/11*v* // a Terrassa per orde del consistori, per comboiar las cosas que dits deputats y ohidors se'n aportaven per son consistori, y per negociar las posades ahont aquells y sos officials tenien de purgar per causa del contagi y havie en la present ciutat, y per lo gasto fet en la villa de Granollers y altres parts anant a manlleutar certas personas que eran debitors al General, y li fossen remunerats los treballs presos en dits camins. Attès també que los dits deputats y ohidors, en la ocasió se transferí llur consistori des de la present ciutat a la vila de Tarrassa per causa del dit contagi, donaren y pagaren a quiscú de llurs officials qui seguiren dit consistori certa quantitat de dinés per lo gasto del camí, y entre ells al dit Joseph Quintana, sent quoranta lliuras, com resulta de la deliberació per dits deputats y ohidors feta, y del repartiment en virtut de dita deliberació fet cusit en la querela de número 36, sens emperò aprovació de dita deliberació y repartiment en cas se agués comès excés, y en lo que·s sie comès. Attès axí mateix que las execusions que·s fan per cobrar les pecúnies dels debitors del General se deuen fer a comptes y gastos de aquells, y que per expressas disposicions de capítols de Cort *signanter* per lo capítol 4 de las Cors del any 1452, y 34 de las Cors del any 1599, està proïbit lo poder donar los deputats quantitats algunas de diners als oficials del General per remuneracions de treballs extraordinaris, y per consegüent han malament donat y pagat los dits deputats y ohidors al dit Quintana las ditas 75 lliures, sous; y, encara que per part de dits deputats y ohidors és estat deduït y alegat en defensa de la present querela que, en cas de llur subcumbència, fos condempnat *una et ladem* sentència dit Joseph Quintana en haver de pagar y restituir les dites 75 lliures, sous; però, per quant no consta dels mèrits de dita querela de dit Joseph Quintana sie estat en aquella ciutat ni altrament hage comparegut. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram als dits degà Pau del Rosso, // 106/12*r* // Juan Pau de Lluselles, Bernat Ferrer, doctor y canonge Hacinto Sansa, y doctor misser Luís València, y a quiscú d'ells a soles, de tal manera que, pagant lo u, los demés són deslliurats, condempnam en aver de pagar y refer al General las dits 75 lliures, sous, sens emperò perjudici dels drets y accions, si alguns los ne competexen, contra dit Joseph Quintana, per a cobrar de aquell las dites setanta-sinch lliures o altra menor quantitat.

Número 206. Quant a la querela del número 206 contra Miquel Casademunt, tauler de Sant Boy, de la col·lecta de Vich, per aver comesos alguns errors y no aver fet estimació de algunes mercaderies y no aver continuat diades.

a. a continuació ratllat la entrada de la.

Attès que del càlcul y recàlcul de la present guarda consta restar debitor en 6 lliures, 8 sous, 3 diners, y axí matex consta de tot lo sobredit. Per so y altrament sentenciam, pronunciam y declaram y al dit Miquel Casademunt condempnam, en aver de pagar al General ditas 6 lliures, 8 sous, diners, liquidació de dita moneda reservada en lo decret de execució, y 5 lliures, sous per les penas en que a incidit.

Número 28. Quant a la querela de número 28 feta contra los deputats y ohidors del trieni proppasat, per aver deliberat, als desset de febrer 1653, fosen donades als deputats y ohidors asesors, advocat fiscal y demés oficials las porcions de confitura que se'ls acostuma donar en las entradas de virreis, per la visita feren dit dia al sereníssim senyor don Juan de Áustria, per las quals porsions gastaren 386 lliures, 8 sous; y també per aver deliberat dits deputats y ohidors, a 3 de noembre 1653, fosen girades a Juseph Miquel Quintana, regent los comptes, sent y una liura per tantes ne avie de distribuir y pagar a dits deputats y ohidors, y als // 106/12*v* // oficials del General per la confitura distribuidora per la entrada del sereníssim senyor don Juan de Àustria quant tornà del socorro de Gerona. Atès, quant al primer cap de dita querela, so és, de las 386 lliures, 8 sous gastadas per la visita que dits deputats y ohidors feren a dit sereníssim senyor don Juan de Àustria, que las porsions de confituras sols se acostuman donar en las de entradas de virreys, y quant per ocasió de aquellas los diputats y ohidors ixen fora la present ciutat consistorialment ab cavalcada, massas altas y acompanyament, y no en manera alguna quant van a visitar-los en son palàcio, com o feren en dita ocasió. Attès més avant consta que la dita quantitat de 386 lliures, 8 sous fou gastada y distribuïda entre dits deputats y oïdors y demés oficials de la Generalitat. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als senyors deputats y ohidors condempnam en aver de satisfer y pagar al General ditas 386 lliures, 8 sous que, rebaxades a valor de moneda de plata, són noranta-sis lliuras, dotse sous, reservant los drets perquè en altre judici pugan demanar als oficials que reberen ses porcions la part a quiscú d'ells tocant. Quant emperò el segon capítol de las 101 lliures, sous gastades per la entrade de dit sereníssim senyor don Juan quant vingué del socorro de Girona. Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem e o modo que constar deu, per ço a dits deputat y ohidors, absolem de la pretensió de dit procurador fiscal y al dit procurador fiscal silensi perpètuo imposam.

Número 62. Quant a la querela de número 62 contra diputats y ohidors del trieni pròxim passat, advocat y procurador fiscal del General, per aver exit a la contrafacció de constitucions, per aver fet penjar don Joseph de Rejadell y Cruïlles en lo lloc de Sant Mateu a un home sens defenses, ni ésser ab sentència de assesor, doctor en drets; y per no ésser exit a la contrafacció de constitucions que·s féu en son trieni proppasat, aportant una vara alta per ciutat alguns aguasills del auditor general de la armada de sa magestat, Déu lo guarde. // 106/13*r* // Attès quant a la contrafacció de don Joseph de Rejadell y Cruïllas no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, a dits deputats y oidors, advocat y procurador fiscal del General absolen, y al procurador fiscal de la present visita silenci perpètuo imposam. Quant emperò a la contrafacció dels agutsils del auditor general, attès consta, per la informació rebuda a instància del noble procurador fiscal de la present visita, aver dits agutsils portat en lo trieni passat vara alta per la present ciutat. Attès més avant no consta aver los diputats y ohidors, so és, los tres deputats y los dos ohidors ecclesiàstich y militar fetes totes las diligències que, segons la obligació de sos càrrecs, devien per dita contrafacció. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits deputats y ohidors condempnam en pagar al General 50 lliures, sous.

Número 60. Quant a la querela del número 60 contra Joseph de Jalpí, diputat local de la ciutat de Gerona del trieni pròxim passat, per no aver tingut sa habitació en la dita ciutat de Girona en tot lo trieni de son càrrech. Attès consta per la informació rebuda a instància del noble procurador fiscal de la present visita que en lo trieni proppassat dit Joseph de Jelpí no féu abitació en la dita ciutat de Gerona. Attès més avant que en lo discurs del dit trieni la dita ciutat estigué oprimida del contagi per espay de algun mitg any, y de guerra per lo exèrcit enemich, que tingué asitiada aquella alguns mesos, en lo qual temps era molt perillosa y impedida la líbera habitació de dita ciutat. Attès finalment que en lo capítol 17 de las Cors del any 1433 està disposat que los diputats locals fasan sa habitació en lo lloch de a ont seran ellegits deputats durant lo temps de son càrrec. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph de Jelpí condempnam en satisfer y // 106/13*v* // pagar al General la mitat del salari de tots los tres anys que com a deputat li especta, aguda raó del temps que líberament y sens perill a pogut ebitar en dita ciutat de Girona.

Número 29. Quant a la querela de número 29 contra diferents taulers del present principat de Cathalunya, per no aver entregats tots los llibres, axí de Manifest com dels drets del General

enfilats, tenint obligació de entregar-los als receptors y sobrecullidors en lo temps degut caygudes las tersas, lo que redunda en gran dany del General, axí per los gastos se fan en anar a sercar aquells per orde de las visitas, com per no poder-se per los comprovadors remirar aquells per a vèurer los errors comesos.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que an dexat de donar y entregar molts llibres los taulers següens, so és, Joseph de Jelpí y Jaume Oliver, taulers del General de la vila de Pineda; Joseph de Sclapés[a], tauler del General de la vila de Malgrat; Antoni Roca, tauler del General de la vila de Callella; Miquel Serdà, receptor, Antoni Roch, credenser, Hiacinto Jelabals y Pere Joan Mascolà, taulers del General de la vila de Figueras; Joan Oliva, Nicholau Fornaca y Roure, taulers del General de la vila de la vila de Blanes; Joseph Sala y Scrivana, tauler del General de la vila de Arenys; Juan Oms, tauler del General de dita vila de Blanes; Gabriel Güell[b], tauler de la vila de Vilafranca de Panadès; Juan Vergili, tauler de la Torre d'en Barra; Juan Vallverdú, tauler de Prades; Francesch Saloni, tauler de Porrera; Juan To, tauler de Cornudella; Juseph Pallisa, tauler de Ginestar; Juan Andreu Nabot, tauler de Tivissa; Armenter Volter, tauler de Falset; Pere Juan Tarau y Juan Vilapura, tauler de la vila de Mataró; Francesch Casasas y Salvador Ferrer, taulers de Granollers; Juseph Bastart // 106/14*r* // y Joseph Guitart, tauler de Tarrassa; Francesc Deulofeu, y stà per tauler de la vila de Sant Çeloni; Pere Coixet, tauler de la vila de Caldes de Mombuy; Jaume Valldeperes y Miquel Navarro, taulers de Olesa; Pau Crostons, tauler de la vila de Sapaguerra; Miquel Alemany y Joan Alsina, taulers de Palautordera; Rafel Terrades y[c]... Diumaró, taulers[d] de Cardadeu[e]; Francesch Mateu, tauler de Çarral; Bernat Paladella, tauler de Garcia; Jaume Llop, tauler d'Escó; Gabriel Pasqual, tauler de Xerta; Pere Fortunyo y Miquel Torres, taulers de Tortosa; Francesch de Ora, tauler de Benifallet; Steve Torrell, tauler de Vila-seca; Joseph Babot y Joseph Monserrat, taulers de Tarragona; Blasi Giló, tauler de Alcarràs; T[f]..., tauler de Aytona; Joan Bertran, tauler de Seròs; Francesc Canals, tauler de la Granja; Pera Vilar, tauler de Granadella; T[g]..., tauler de Torresbesses; T[h]..., tauler de Torres de Segre, T[i]..., tauler de Alfés; Jaume Navés, tauler de Juaneda; Jaume Domènech, tauler de Borges Blanques; Francesc Buget, tauler de Arbeca; Joseph Soler, tauler de Bellpuig; Hieònim Minguella, tauler de Verdú; Jaume Roig, tauler de Guimerà; Gabriel Perlés, tauler de Oliana; Francesc Lagarda, tauler del Pont de Suert; Juan Tubau, tauler de Almenar; Llorens Seguí, tauler de Alguayre; T[a]..., tauler de la Gria; Jaume Biosca, tauler de Villanova de la Barca; Joan Gili, tauler de Reus; Steve Torrell, tauler de Villaseca; Francesch Ferrer, tauler de Riudoms; Magí Pastor, tauler de Cambrils; Francesc Escolà, tauler de Monroig; Francesc Omdedéu, tauler de Riudecanyes; Joseph Miró, tauler de las Borges; Isidro Font, tauler de Alforja; Pau Cerdà, tauler de Gratallops; Joan Toda, tauler de Cornudella; Joan Vallverdís, tauler de Prades; Andreu Rubinat, tauler de Valls; Pau Oller, tauler de Alcover; Joan Pascual, tauler de la Selva; Miquel Llanusa, tauler de Villanova de Cubellas; Joseph Soler, tauler de Sitjes; Joan Torta, tauler de la Amposta; // 106/14*v* // Jaume Ribera, tauler de Ulldecona; Miquel Queralt, tauler de Alcanar; Ramon Ginestar, tauler de la Selva; Gabriel Pasqual, tauler de la Xerta; Pere Miquel Spinós, tauler del Pinell; Pere Orient, tauler de Bot; Joan Garcia, tauler de Carsia; Juan Alòs, tauler de Orta; Jaume Nadal, tauler de Caseras; Pere Tarragó, tauler de Batea; Joan Boffill, tauler de Gandesa; Lluís Ribes, tauler de Corbera; Joaquim Coll, tauler de Vilalba; Onofre Monreal, tauler de la Fatarella; Felip Borsano, tauler de Riba-roja; Domingo Llussà, tauler de Flix; Pere Bover, tauler de Ygualada; Juan Sala, Andreu Ferer, taulers de Servera; Francesc Blasco, tauler de Tàrrega; Balthazar Masot, tauler de Anglasola; Llorens Moreno, tauler de Agramunt; Miquel Vilar, tauler y Pere Joan Meliante, receptor de la ciutat de Lleyda; Ramon Fíguls, tauler de Camarasa; Domingo Cortada, tauler de Cubells; Miquel Montany, tauler de Vilanova de Mayà; Joseph Sansa, receptor de la vila de Tremp; Mateu, tauler de la vila de Escaló; Barthomeu Carpinet, tauler de la vila de Esterri; Andreu Arjó, tauler de la Viella, Tremp y Pallàs; Joan Banyollas, tauler de Tèrvia; Joseph Boquet, Joseph Dominguo, taulers de la ciutat de Urgell; Guillem Bernola y Sebastià Fàbregas, taulers de Puigcerdà; Joan Morell, tauler de la Selba; Thomàs Cassas y Francesc Torres, taulers de Berga; Francesc Sauleda, tauler de la ciutat de Vich; Lluís Puig, tauler de Ripoll; Batista Isalguer, tauler de Sant Joan de sas Badesses; Pere Martí Ponter, tauler de la vila de Ribes; Joan Roca, T[b]... Deví, taulers de Sant Feliu de Codines; Francesch Colí, tanaller de la vila de Sant Pere

a. a continuació ratllat del.
b. a continuació ratllat del General.
c. a continuació un espai en blanc de 7 mms.
d. taulers *interlineat.*
e. a continuació ratllat taulers.
f. a continuació un espai en blanc d'uns 9 mms.
g. a continuació un espai en blanc d'uns 12 mms.
h. a continuació un espai en blanc d'uns 10 mms.
i. a continuació un espai en blanc d'uns 15 mms.

a. a continuació un espai en blanc d'uns 13 mms.
b. a continuació un espai en blanc d'uns 11 mms.

de Torrelló, Francesc Archs, tanaller de Sant Feliu de Torelló; Jaume Vilaró, tenaller de la taula de la vila de Mal-lleu; Antoni Bosch, tauler de Sentelles; Joan de Verdaguer, tauler de Tona; Miquel Casademunt, tauler de San Boy de Llusanès; Magí Comerma, tauler de Sant Quirse de // 106/15*r* // Besora; Pons Ordetx, tauler de la vila de Sant Ipòlit y Juan Tàpies, tanaller de la taula del General de Sant Genís de Tarradell. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y a tots los sobredits taulers multam en aver de pagar al General sinch lliures quiscú d'ells.

Número 202. Quant a la querela de número 202 contra Miquel Serdà, tauler de la ciutat de Gerona, per aver comesos alguns errors en dany del General y no aver cobrat responsions de molts albarans de guia, per lo que deu pagar lo dret de las mercaderias y dels dits albarans del General.

Attès consta de tot lo sobredit del càlcul en sobredita querela exibit y del recàlcul aprés fet, consta restar debitor dit Serdà al General per dret ordinari setanta-set lliures, tretse sous y deu, y per lo dret nou trenta-una lliura, setse sous y quatre. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y al dit Serdà condempnam en aver de pagar al General ditas setanta-set lliuras, tretse sous y deu per dret ordinari, y trenta-una lliura, setse sous y quatre per dret nou.

Número 218 y 217. Quant a la querela de número 218 contra Miquel Colí, tauler de la vila de Teralló; número 217 contra Joan Tàpies, tauler de Taradell, per aver comesos errors en dany del General y no aver constat responsió de molts albarans de guia.

Attès que dels càlculs en ditas querelas exibits consta de tot lo sobredit, per ço y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits Miquel Colí y Joan Tàpies condempnam en aver de pagar al General, axí en pena per no aver cobrat responsions com per los errors comesos, trenta lliuras per cada hu.

Número 101. Quant a la querela de número 101 contra Andreu Arjó y Miquel Spanya, taulers del General de Viella, per aver comesos molts errors en dany del General, en molt grans quantitats y gran dol y frau, dexant en molts partits no sols de // 106/15*v* // specificar lo valor de las mercaderies, però encara en molts partits assentar valor de mercaderia tant menor de son valor que·s veu manifestament lo gran frau an fet al General, y per no aver assentat en sos llibres uns partits de despaigs de mercaderies importants, la quantitat de mil vuytanta-vuyt lliures, deu sous, que per dret de General y dret nou se devia pagar trenta-sis lliuras, sinch sous y vuyt.

Attès que del càlcul y recàlcul fet en dita querela consta de tot lo sobredit, y que resten per lo dret ordinari deutors al General dits taulers tresentas setanta-tres lliuras, quatra sous y tres, y per lo dret nou cent quaranta-set lliures, quinse sous y quatre. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y a dits Miquel Spanya y Andreu Arjó condempnam en aver de pagar al General ditas trecentas setanta-tres lliuras, quatre sous y tres per dret ordinari, y sent quaranta-set lliures, quinse sous y quatre per lo dret nou, y aquells per a sempre privació de dit ofici de taulers.

Número 78. Quant a la querela de número 78 contra Joan Oms y Joan Oliva, taulers de la vila de Blanes, per aver trastocat un partit de un albarà de guia que avia fet Nicolau Roure en lo temps que servia lo ofici de tauler de dita vila en lo abril del any 1653, de sent y un bacó de cansalada de pes de sent y vint quintars, fent de la paraula cent, vint, y borrar a on deya de pes de sent y vint quintars la paraula sent, de frau al General lo dret dels sent quintars, y no aver cobrat responsió de dit albarà de guia ni de una quantitat[a] ni altre, y per aver lo dit Oms, tauler, negociat ab barques de robes y altres mercaderies tenint-las a cassa sens bollar.

Attès que dels mèrits de la present querela no consta qui a trastocat lo dit albarà de guia ab los dits borrons, consta emperò que verdaderament lo dit albarà de guia fou fet de sent y un bacó, de sent y vint quintars de pes, de la responsió del qual // 106/16*r* // no consta, per lo que resta dit Joan Oms deutor lo dret de aquells per cas ser tauler a les ores dit Juan Oms, y no consta que dit Joan Oms sie estat tauler en temps de la present visita pogués conèxer dels excesos a ell imputats. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram al dit Joan Oliva condempnam en aver de pagar al General las quantitats que per los drets ordinari y nou constarà ésser-li degudes, liquidació reservada en lo decret de execució, reservant-li dret, per cobrar la quantitat que aurà de pagar, de recobrar-la dels despachos o de sas fermances, y en lo demés absolem el dit Joan Oliva y al noble procurador fiscal silenci perpètuo imposam. Y quant al cas del negociat ab robes dit Joan Oms, per[b] ser fet no de la present visita, advertim als molt il·lustres senyors deputats y oïdors sien servits tin-

a. quantitat *interlineat, damunt de* albarà *ratllat.*
b. per ... Homs *interlineat al marge esquerre.*

guem cuydado en que dit Joan Homs ni altres taulers no negocien en mercaderies ni robes que degan pagar dret al General.

Número 234. Quant a la querela de número 234 contra Joan Oliva, tauler de la vila de Blanes, per aver fet un albarà de guia fals sobre un frau de vint-y-set barrils de clavasó, de pes de setanta-sis quintars, enbarcats en la barca del patró Joan Vieta, de Blanes, lo qual clavasó ere propri de Joan Oms, cunyat del dit Joan Oliva.

Attès que sobre de dits vint-y-set barrils de clavasó penja causa devant lo diputat local de Gerona, pretenent que dit clavasó ere caygut en frau del General, com apar en dit procés exibit en dita querela, en la qual se à de aver raó de una cose y altre. Per tant y altrament, sentenciam y pronunciam y declaram, y la dita querela ab dit procés remetem al dit deputat lochal de Gerona, per a què en aquell declare dins dos mesos del dia li serà entregada dita querela, sots pena de pèrdrer lo salari de un any, manant a son assesor y[a] //106/16*v*// procurador fiscal que dins dit termini inste y declare dita causa sots dita pena, exortant als molt il·lustres senyors deputats y oÿdors que aquella li envien de prompte.

Número 97. Quant a la querela de número 97 contra Joseph de Boquet y Francesch Domenge, taulers de la Seu de Urgell, per aver comesos molts errors en dany del General y no aver fet estimació del valor de las mercaderies en molts partits y en altres aver-la feta mal, y no aver exigit lo dret nou en partit algú.

Attès del càlcul exibit en dita querela consta de molts grans errors en dany del General, importants la quantitat de set centas setanta-vuyt lliuras, nou sous y dos, y que a dexat de fer la estimació de mercaderies en molts partits, y que no à exigit lo dret nou. Y atès que en[b] la visita proppasada los dits Boquet y Domenge foren ja querellats per aver comesos errors, y no aver exigit dit dret nou y, ab sentència feta sobre la querela de número 48, los fou manat exigisen dit dret de guerra sots pena de privació de sos oficis. Per so y altrament, pronunciam y sentenciam y declaram y als dits Joseph de Boquet y Francesc Domenge condempnam en aver de pagar al General dites sis-centas vuyt lliuras, nou sous, dos, y altrament als dits Francesc Domenge y Joseph de Boquet de dits oficis de taulers privam, com a dit Boquet ja ab altra sentència tenim privat.

Número 209. Quant a la querela de número 209 contra Joan Francesc Arch, tauler de Sant Feliu de Torrelló, per aver comesos alguns errors en dany del General, y no aver continuat diades, no aver fet extimació de mercaderies, ni anomenat les persones a qui bollave.

Attès que del càlcul exibit en dita querela consta de tot //106/17*r*// lo sobredit, y que los errors importan dos lliures, quinse sous y hu de velló; y dos lliures, nou sous y hu de bona moneda. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Francesc Arch condempnam en aver de pagar al General ditas dos lliures, quinse sous y hu de velló, y dos lliures nous sous y un diner de bona moneda, y sinch lliures per las penas en que a incidit.

Número 77. Quant a la querela de número 77 contra Joan Oliva, tauler de Blanes, per aver exigits molts drets tocants al General, dels quals no a donat comptes ni assentà en sos llibres per despaigs de mercadiers per ells fets, y en particular per los drets de dos pipas de oli despatxà Sebastià Fornacha, de la dita vila de Blanes, per lo patró Sebastià Trull, de Mallorca, exigí y rebé deu lliures; y de Joan Olsina, balle de dita vila, trenta-dos lliures per lo dret de unas castanyes; de Francesc Alsina, trenta-quatre lliures per lo dret de una fusta y sèrcols; de Joan Olsina, sis lliures, tretse sous y quatre, per lo dret de una sardina; y de Steve Olvi per lo dret de sent sinquanta barrils de sardina, tres lliuras.

Attès que de la informació en dita querela rebuda a instància del dit noble procurador fiscal consta que lo dit Joan Oliva exigí y rebé de las persones sobrereferides y per las mercaderies mensionades las sobreditas quantitats, y consta de la certificatòria feta per los calculadors de la present visita que an regoneguts tots los llibres del trieni proppasat del dit Joan Oliva, y que en aquells no an trobat partit algú dels halt mencionats, y axí consta plenament que per los dits despaigs y quantitats //106/17*v*// per ell rebudes à defraudat al General, y aquells resta debitor per dret ordinari en quaranta-nou lliures y setse sous y quatra; y per dret nou trenta-y-sinch lliures, setse sous y quatre. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y al dit Joan Oliva condempnam en[a] aver de pagar al General ditas quaranta-nou lliures, setse sous y quatre per dret nou, y al dit Joan Oliva del dit ofici de tauler privam.

Número 232. Quant a la querela de número 232 contra Pere Joan Fortunyo y Miquel Torres, taulers de Tortosa, per aver comesos molts errors en dany del General y aver dexat de specificar en molts partits la quantitat y qualitat y va-

a. *a continuació ratllat* procurador.
b. en *interlineat*.

a. en *interlineat*.

lor de las mercaderies, y no aver exigit lo dret de sinquanta per sent de la roba que entra feta.

Attès que, del càlcul exibit en dita querela consta de tot lo sobredit, y del recàlcul fet consta que restan debitors dits taulers al General vint-y-dos lliures, deu sous y nou, per lo contengut en los números 74, 84, 86, 91, 92, 95 y 103 del primer càlcul, repel·lit lo demés contengut en aquell y peu de aquell, resulta del dol gran ab que an dexat de specificar la quantitat, qualitat y valor de las mercaderies en molts partits, y lo frau y dany ne a patit lo General. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits Pere Joan Fortunyo y Miquel Torres condempnam en aver de pagar al General ditas vint-y-dos lliuras entre los dos ex taulers, y per las penas en què an incidit y la dita querela remeten als molt il·lustres senyors deputats y ohidors, quant als partits de número 33 fins al 50 concernens al dret de 50 per 100 de la entrada de roba feta, per a què desidescan si dits y altres taulers devien y deuen exigir aquell, segons la tarifa, o si·s deu estar al disposat //106/18r// per lo capítol de Cort 56 de las Corts del 599.

Número 230. Quant a la querela de número 230 consta Francesc Sauleda, tauler de la ciutat de Vich per aver comesos molts errors en dany del General, y aver dexat de expecificar la quantitat, qualitat y valor de las mercaderies, y per no aver cobrat la responsió de molts albarans de guia, lo dret de los quals deu pagar al General per no aver-las cobradas.

Attès que del càlcul exibit en dita querela consta de tot lo sobredit, y encara que de aquella consta ésser debitor per ditas cosas una gran suma, consta emperò del recàlcul que sols li deuen ésser carregats los partits en dit recàlcul expresats, que importan, junt ab la pena de sinch lliuras carregada en dit recàlcul per aver incidit en mayors quantitats de penes, la quantitat de sincsentes sexanta-sinch lliures, nou sous y sinch, part de las quals són de velló, que, reduïdes y juntades ab las de bona moneda, ve a restar debitor al General en sent setanta-sinch lliures, setse sous y onse de bona moneda. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Francesc Sauleda condempnam en aver de pagar al General ditas sent setanta-sinch lliuras, setse sous y onse de bona moneda.

Número 223. Quant a la querela de número 223, contra diputats y ohidors del trieni pròxim passat, per aver deliberat, als vint-y-sinch de febrer 1653, que lo doctor Luís València, a les ores oÿdor militar, ysqués a campanya a las pars de Ripoll, ab lo salari y vestuari que donaren a Francesc de Tamarit, deputat que era militar en lo trieni 1658, quant isqué per la campanya de Salsas, que foren quatra-//106/18v// centas vuytanta lliuras en plata cada mes per son sou, y tresentas lliures per los abillaments, pretenent dit noble procurador fiscal que los dits deputats y ohydors se aportaren com a molts administradors en deliberar donar dita quantitat al dit València per la diferència de las campanyes, de la què féu dit Tamarit, a la que isquè dit València, y principalment perquè la ocasió que isqué dit Tamarit lo General estava pròspero, i·s trobabe ab molt diner comptant y efectiu en lo banch y taula de la present ciutat, y no devia ni tersas de salaris als oficials, ni pensions de sensals que lo General fa y presta en diferents persones; y que en lo any 1653 quant deliberaren isqués dit València lo General estave pobre, exaust y sens un diner, carregat de deutes, tant de tersas als oficials de cassa, com també de pensions de sensal[a] cessades en pagar de molts anys, que importan grandíssims milanars, patint la monja, lo religiós, lo prevere y los seculars, axí que devien dits deputats y ohidors, tenint atendència a la misèria y pobresa del General y als molt que deu per las causas sobreditas, deliberar que isqués dit doctor València ab menor gasto, y també per no aver donat descàrrech dit València de trenta-quatre mil quaranta-quatre lliuras, un sou, nou, que dit València a gastades del General ab diferents exides a campanya, comprenent-i la primera que féu a las parts de Iguolada y Tortosa lo any 1650.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que en lo any 1639, quant deliberaren que isqués Francesc de Tamarit, //106/19r// a las ores diputat militar en campanya al siti de Salses, lo General estave pròspero, molt més que no en lo any 1653, y que en aquell temps lo General no devia ni tersas als oficials de la cassa ni pensions als sensalistas de dit General, y que en lo any 1653 lo dit General devie moltes terses als oficials y molts milanars de pensions de sensals que encara se deuen, y que lo dit Tamarit avia de gastar molt més ostentosa y largament en la campanya de Salsas, en la qual y avia dos generals y era la grandesa de Spanya, que no lo dit València, anant en las parts de Olot y Ripoll per a solicitar sols las llevas als pobles, y consta dels comptes donats per dit València que per dita anada se ocupà vint-y-vuyt dies, y de la certificatòria feta per lo racional consta que lo dit doctor València, per les exides que féu tant en la dita campanya del any 1653 com en las que féu en lo any 1650, 1651 y 1652 per diferents parts de Catalunya, a rrebut de pecúnies del General la quantitat de trenta-quatre mil quaranta-quatre lliuras, un sou y nou, de las quals no consta

a. a continuació una paraula ratllada.

aver-ne donat íntegro descàrrech, an bé aguda raó dels comptes per ell donats, sens emperò[a] per ara aprovació de aquells, consta restar debitor en moltas quantitats, per no aver també donat comptes sàltem que de aquell conste de la anada que féu a las parts de Iguolada y Tortosa en lo any 1650. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram aver los dits tres deputats y los ohidors ecclesiàstic y militar mal deliberat als 25 de febrer 1653, // 106/19*v* // que lo dit València isqués ab lo matex sou que·s donà l'any 1639 a Francesc Tamarit, que fou de quatra-sentas vuitanta lliuras de plata cada mes, y tresentas lliuras de dita moneda per abillaments, per dèurer deliberar menor quantitat, y als dits deputats y ohidors condempnam per dita causa en aver de refer al General quatra-sentas lliuras de bona moneda, *simul et insolidum ita ut uno solvente seteri liberentur*, y al dit doctor Lluís València condempnan en aver de pagar al General aquella quantitat que constarà restar debitor al General, donat que aya los comptes a la reddició, dels quals lo condepnam en lo decret de execució de la present sentència, en la qual reservam liquidació de las quantitats de dits comptes, y de la que restarà deutor si son descàrrech no iguala la quantitat té rebuda de ditas trenta-quatre mil quaranta-quatre lliures, un sou y nou, y que los comptes donats per dit València concernents a la exida que féu a las parts de Ripoll en lo any 1653 sien cusits en la present querela.

Número 195. Quant a la querela de número 195 contra Raphael Terrades, y Hiacinto Diumaró, taulers de Cardadeu, per aver comesos alguns errors y no aver expecificat la quantitat y valor de las mercaderias en molts partits. Attès que del càlcul y recàlcul fet en dita querela consta de tot lo sobredit, y que los dits Terrades y Diumaró, resten debitors al General en vint-y-nou lliuras y quatre sous. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits Raphael Terrades y Hiacinto Diumaró com- // 109/20*r*[b] // dempnam en pagar al General ditas vint-y-nou lliuras, quatre sous, y per las penas en què an incidit en deu lliuras.

Número 220. Quant a la querela de número 220 contra Onofre Jaume Vilaró, tauler de Manlleu, per aver comesos errors en dany del General y no aver continuades les jornades en sos llibres, y per no aver aportat la escriptura faedora per lo ofici de tauler de la manera que deu[c]. Attès que, del càlcul y un llibre del dit tauler exsibits en dita querela consta de tot lo sobredit, y ademés no aver asentat molts albarans de guia en son llibre, com devia fer, per recobrar lo dret en cas no tornassen responsió, com axí li a succeït en molts albarans, y attès del recàlcul fet consta ésser dit Vilaró debitor al General en quaranta-sinch lliuras, tretse sous y sis. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y al dit Onofre Jaume Vilaró condempnam en aver de pagar al General ditas quoranta-sinch lliuras, tretse sous y sis, y deu lliuras per las penas en què a incidit; y altrament aquell suspenen del ofici de tauler per temps de tres anys. Y per quant los taulers, receptors y credencés del General, sobre las càrregas ferents se'ls són fetas, an volgut escusar-se deduint y adlegant ignorància de sas obligacions, encara que aquellas sian contengudas y expresades, axí en los capítols de Cort vells y nous, com en las ordinacions y cridas // 109/20*v* // del General y sentències de visitas, recopiladas en lo llibre de Càrrecs. Per ço, per a atallar ditas escusas y difugis y obviar los fraus que cometen dits taulers, credencers y receptors del General contra de aquell, defraudan-lo en moltas quantitats, proveint que sie estampat un summari que se a ordenat fer de las obligacions precisas y més profitosas y per el bé y utilitat del General, que dits taulers, receptors y credencers deuen cumplir y observar, exortant als molt il·lustres senyors diputats y[a] ohydors qui vuy són, que sots pena de una tersa de sos salaris manen estampar aquell, si y de la manera se li entregaran los procesos, sentències y altras papers de la present visita encontinent, y que a cada credencer, receptor y tauler ayan de manar donar un de dits sumaris estampats, axí als vuyt creats com als qui per temps novament se elegiran y anomenaran, juntament ab los llibres dels capítols de Cort vells y nous y de ordinacions, per a què ab la facilitat de saber sas obligacions no·s pugan escusar de no aver cumplit ab ellas, y tenir porta per als[b] fraus que cometen al General, y perquè conste de la entrega de dit summari fassen constar de aquella en lo ofici de racional de la present casa, y lo matex se exorta al molt il·lustres senyors deputats y ohydors qui per temps seran, sots la matexa pena, declarant que si tots los que vuy són, com los qui per temps seran, deliberaran fer algunas ordinacions en utilitat del General, imposant // 106/21*r* // altras obligacions als sobredits oficials y taulers que aquellas ayan y degan fer continuar al peu de dit summari que·s proveix sie estanpat, y assò sens prejudici de qualssevols altres obligacions que estiguen imposades a dits oficials y taulers per capítols de Cort y ordinacions del General.

a. a continuació ratllat ara.
b. foli relligat entre els folis 109/1v i 109/2r.
c. a continuació ratllat at.

a. a continuació ratllat hy.
b. a continuació ratllat els.

Lo doctor Anton de Peguera y Guilla, visitador. Don Joan Bautista de Avinyó, visitador. Don Pau de Planella y Talamanca, visitador. Lo abat fra don Jayme Meca, visitador. Lo capiscol y canonge Osona, visitador. Lo doctor y canonge Martí Rich, visitador. Lo doctor Joseph Miranda, visitador. Lo doctor Hyacinto Andreu, visitador. Lluýs Magrinyà, visitador.

Vidit, Boffill, assesor visite. Vidit, Ripoll, fisci advocatus visite Generalis Cathalonie.

La present sentència e o declaració és estada promulgada y proferida per dits molt il·lustres senyors visitadors lo abat Mecha, lo capiscol y canonge Ossona, lo canonge Martí Rich, don Anton de Paguera y Guilla, don Joan Batista de Avinyó, don Pau Planella y Talamanca, lo doctor Joseph Miranda, lo doctor Hiacinto Andreu y Lluýs Magrinyà, visitadors del General de Cathalunya, assentats tots a modo de jutjes rectament judicants, y estant consisturialment ajuntats y congregats en la sala dita dels reys de la cassa de la Diputació de dit General de Catalunya, y de manament de dits senyors visitadors llegida y publicada per Barnat Lentiscla, notari públic de Barcelona, ayudant de escrivà mayor de dita // 106/21r // visita, vuy, als vint-y-dos del mes de febrer del any[a] mil sis-cents sinquantasinch, instant y requerint la publicació de dita sentència lo[b] noble don Francisco Jequí y Çarroca, procurador fiscal de dita visita, y presents per testimonis Juan Valada y Antoni Sartre, porters de dita visita, las quals sentències foren intimadas conforme apar en lo original de ellas.

Sequitur decretum executionis.

Die 3 augusti 1655, visis supplicationibus oblatis per nobilem fisci procuratore visite, diebus 13 januarii, 10 et 24 frebruarii, quos elapsorum quibus in efectu suplicat decretum executionis sentenciarum latarum, diebus 22 januarii et 22 februarii predictorum provideri. Visis dictis sententies, et signanter super querelis numero 2, 31, 33, 32, 25, 19, 46, 47, 135, 126, 48, 206, 28, 62, 60, 29, 202, 218, 217, 105, 78, 234, 97, 209, 77, 232, 230, 223, 195 et 220 contra condempnatos in eis respective nominatos officiales Generalis Cathalonie triennii proxime effluxi. Visis videndis et meritis processus attenttis et alius admodum illustres domini visitatores Cathalonie infrascripti, provident quod fiat exequucio dictarum sentenciarum latarum super edictis querelis juxta illustrarum seriem et // 106/22r // thenorem juris ordine in exequendo servato hoc intellecto quod exequetur sentencie numero 60 pro medietate salarii condempnati et monitos deductis, et numero 202 remitunt dominis deputatis, et numero 78 liquidat in debitum Joannis Oliva et creditum Generalis quadragesima et octo librarum, causis et racionibus contentis in calculo facto post sentencies, et numero 223 quo ad caput computorum Ludovici Valencia, attento liquidatio reservata non fuit facta in hoc decreto quia pendet reddito racionum computorum liquidandorum coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum hac rationale illiquident remitant liquitationem faciendam infra duos menses, computandos die intima huiusmodi provisionis dictis dominis deputatis, auditoribus et rationale qua facta fiat exequucio liquidati in debitur dicti Valencia si quod liquidatum fuerit, juxta seriem et tenorem et intus.

Don Antonius de Peguera y Guilla, visitador. Don Joan Baptista de Avinyó, visitador. Don Pau de Planella y Talamanca, visitador. Lo abbat fra don Jaume Mecha, visitador. Lo capiscol y canonge Ossona, visitador. // 106/22v // Lo doctor Hyacinto Andreu, visitador. *Boffill, assessor visite.*

Vidit, Ripoll, fisci advocatus visite Generalis.

La qual provisió és estada intimada, com apar ab lo original.

Premissis extractis a suis respective originalis et cum eisdem comprobatis cum suprapositis et correctis supra contentis, de mandati dominum visitatorum, fidem facio ego, Michael Serra, notario Barcinone, scribe majoris visite Generalis Cathalonie, hec propria scribens manu.

---

107 /1r A.

Don[a] Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

A.

Amats y faels de la real magestat, los diputats y ohidors de comptes de la casa de la Deputació del General de Cathalunya. Per quant lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit enviar-nos un real orde despachat en deguda forma de cancellaria del tenor següent: *«Don Juan de Áustria, mi hijo, de mi Consejo de Estado, capitán general de todas mis armadas marítimas, mi lugartiniente y capitán general, haviendo visto la memoria y proposición que han*

a. a continuació ratllat 16.
b. a continuació ratllat lo.

a. memorials intercalats en els folis 107r-107/5v del trienni 1654-1656.

echo y os dieron los diputados y ohidores de qüentas del General desse Principado y condados para los lugares vaccantes asta quinze de mayo passado, en la insaculación de diputados y ohidores de qüentas de los tres estamentos, la qual me remitisteys con vuestro parecer, con carta de primero de junio siguiente. Y, considerado los méritos de cada uno de los propuestos y de otras personas que se han offrecido, usando yo de la insaculación general destos officios, que en conformidad dellos hize, en veynte y tres de henero del año passado de 1654, de nombrar las personas que me pareciesse, assí de las propuestas por dichos diputados y ohidores de qüentas, como de otros, siempre que se offreciesse, he resuelto aora nombrar para algunos de dichos lugares vaccantes las que aquí van expressadas, reservando para después en mayor acuerdo nombrar las que pareciere para los demás de dichos lugares que también vacan, por no haver echo la proposición dellos los diputados en la forma que está ordenado, según entenderéys por despacho aparte.

Los que ahora he sido servido substituhir y nombrar en dichos lugares vaccantes, son:

Diputados ecclesiásticos. Para el lugar de diputado ecclesiástico del Cavildo de Urgel, que vacca por la permuta hecha por el doctor Francisco Amigant de su canonicato, don Jayme de Copons, arcediano y canónigo de dicha Iglésia.

Ohydores ecclesiásticos. Para el lugar de ohidor ecclesiástico del Cavildo de Tarragona, que vacca por muerte de don Francisco de Moncada, el doctor Gerónymo Soler, canónigo. Para el de ohidor ecclesiástico del Cavildo de Gerona, que vaca por muerte de Joseph Riera, el doctor Jayme Pejoan, sacristán mayor y canónigo. Para el lugar de ohidor ecclesiástico del Cavildo de Urgel, que vaca por muerte de don Luýs Sabater, el doctor Hiacynto Sanza, canónigo de dicha Iglésia.

Ohidor ecclesiástico religioso. // 107/1*v* *// Para el lugar de ohidor ecclesiástico religioso, que vacca por muerte de Francisco Gerónymo de Codina, fray don Gaspar Casamitjana y de Eril.*

Diputados militares. Para el lugar de diputado noble de la vegaría de Gerona, que vacca por muerte de don Fadrique Meca y Clasquerí, don Juan de Mata, de la orden de Montesa. Para el lugar de diputado militar de la vegaría de Lérida, que vacca por muerte de Felipe de Esquerrer y Olzinelles, Juan Pau y Llop. Para el lugar de diputado noble de la vegaría de Tárrega, que vacca por muerte de don Jayme de Escallar y Alemany, don Pedro Pons y de Guimerá.

Ohidores militares. Para el lugar de ohydor militar de la vegaría de Barcelona, que vacca por muerte de Joseph Viader, Joseph Montalt y Riu. Para el lugar de ohydor militar de dicha vegaría, que vacca por muerte de Joseph Rovira, de Tarrassa, Lluýs Sayol. Para el lugar de ohidor militar de la vegaría de Tarragona, que vacca por muerte de Rafel Llorens, Miquel Sans. Para el lugar de ohidor militar de dicha vegaría, que vacca por muerte de Pedro Nin y Tàrrega, Mauricio Lloreda. // 107/2*r* *// Para el lugar de ohidor militar, que vacca por muerte de Domingo Monrredon, en la veguería de Gerona, Lluýs Cartellà y Descallar. Para el lugar de oydor militar de dicha veguería, que vacca por muerte de Pedro Roca, Joseph Millàs, de Millàs. Para el lugar de ohidor militar de la veguería de Montblanch, que vacca por haver passado a diputado militar Antonio Potau, Antonio Pinyana.*

Ohidores reales. Para el lugar de oydor real de Barcelona, que vacca por haver mudado de estado Francisco Esprer, de real a militar, Pere Roig. Para el lugar de ohidor real de dicha ciudad, que vacca por muerte de Onofre Vilà, Pablo Benet Mas. Para el lugar de oydor real de dicha ciudad, que vacca por muerte de Miguel Sala y Magarola, Gabriel Cols. Para el lugar de oydor real de dicha ciudad, que vacca por muerte de Francisco Guerau, Francisco Vilà y Prat. Para uno de los dos lugares de ohidores reales de Gerona, que tocan a ciudadanos matriculados de la casa de la ciudad, Joseph Ferrer.

A todos los quales de nuevo arriba nombrados es mi voluntad // 107/2*v* *// que concurran y sean insaculados respectivamente en los lugares vaccantes de las dichas bolsas, en la forma y manera que están los demás insaculados, y sólo tengan drecho a estarlo en ellas mientras yo no se lo prohibiere, sin que por quedar ahora insaculados puedan alegar ni pretender drecho de possessión, ni otro alguno para estar en dichas bolsas, no siendo mi voluntad, y reservándome, como me reservé, la facultad de excluyrlos y desinsacularlos con causa o sin ella, como me pareciere, por ser conforme a la reserva de la dicha insaculación.*

En esta conformidad libraréys este nombramiento a los diputados, y tendréys la mano con ellos para que executen mi resolución, y se pongan en dichas bolsas los arriba nombrados.

Y, quando se hayan hecho las proposiciones para los demás lugares que quedan vaccantes asta el dicho día quinze de mayo, en la forma que os advierto en carta aparte, nombraré las personas que más pareciere convenir. Nuestro Señor os guarde, como deseo. En Madrid, a quatro de agosto, mil seiscientos cinquenta cinco. Yo, el rey.

[1655]

Vidit, don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, don Petrus Villacampa, regens. Vidit, Mir, regens. Vidit, don Paschalis, regens. Vidit, don Michael de Lanuza. Don Didacus de Sada, secretarius. Loco + sigilli.

Y, perquè és molt just que // 107/3r // los ordes de sa magestat sian ab tota puntualitat executats y obehits. Per tant, vos diem y manam que, ab tot effecte, executeu la real resolució en lo preincertat real orde expressada, per ser esta sa real voluntat. Dat en Barcelona, a XX de agost de MDCLV.

Rubricat.

Vidit, Andreu, regens.

Jacobus Salamo. In curia locumtenencie, secundo, folio XIIII.

Su alteza manda a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathallunya pongan en execución la real orden de sa magestad arriba incertada.

107/4r Don Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat, los diputats y oydors de comptes de la casa de la Diputació del General de Cathalunya. Per quant lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit enviarnos un real orde, despachat en deguda forma de cancellaria del thenor següent: *«Don Juan de Áustria, mi hijo, de mi Consejo de Estado, capitán general de todas mis armas marítimas, mi lugartheniente y capitán general. Con vuestra carta de primero de junio passado reciví el memorial y proposición, que os dieron los diputados y ohidores de qüentas, para los lugares vacantes en la insaculación y bolsas de diputados y oydores de qüentas de los tres estamentos hasta quinze de mayo antecedente y, haviendo visto lo que se os ofreçe con los demás papeles de las personas a quien lo comunicasteis, he resuelto nombrar en algunos de los dichos lugares vacantes las personas que entenderéis por el despacho aparte deste día, y porque la proposición que los diputados haçen para los demás lugares vacantes hasta el dicho día no viene conforme a las órdenes dadas de proponer dos para cada lugar, he suspendido la nominación de personas para ello, y resuelto buelvan a hazer la proposición, como tengo mandado, para los lugares siguientes, que son en los que se repara.*

Para cada una de las dos vacantes de diputado militar de la veguería de Barcelona, que vacan por muerte de Sebastián de Miralles y Joseph Jalpí, sólo proponen para la una a Pablo Vinyes, y para la otra a Ramon Castells.

Para el lugar de diputado real de dicha ciudad, que vaca por muerte de Joseph de Urrea, viene sólo Juan Móra.

Para otro lugar de diputado real de dicha ciudad, que vaca por haver mudado de estado Juan Argila, viene sólo Francisco Móra de Marimon.

Para la vacante de diputado militar de la veguería de Montblanch, que vaca por muerte de Balthasar Montserrat, viene sólo propuesto Francisco de Gualbes.

Para la de diputado militar de la veguería de Cervera, por muerte de Gaspar Rovira y Josa, viene sólo propuesto Ramon Minguella y Figuerosa.

Para oydor militar de dicha veguería de Cervera, que vaca por muerte de Joseph // 107/4v // Olmera y Puigpardines, viene sólo propuesto Francisco Valls y Papió.

Para el lugar de diputado ecclesiástico del Cavildo de Elna, que vaca por ser proveido el doctor Joseph del Viver del priorato de Sancta Ana, proponen sólo al canónigo Antonio Compter.

Para diputado real de Perpiñán, por muerte de Francisco Sabater, viene sólo propuesto Francisco Escapa y Guitart.

Para otro lugar de diputado real de dicha villa, por muerte de Francisco Alemany y Vilaplana, viene sólo Jacinto Vigo.

Para el lugar de diputado real de Tortosa, por muerte de Vicente Bernard Llop, viene sólo propuesto Lázaro Talarn.

Para otro lugar de diputado de dicha ciudad, por muerte de Francisco Reurell, viene sólo propuesto Joseph Piñana.

Para uno de dos lugares de oydor real de Girona que vacan y tocan a ciudadanos honrrados matriculados de la cassa de aquella ciudad, proponen sólo a Simon Miquel, ciudadano honrrado, diziendo que por no haver allí otro sujeto de ciudadano matriculado no se propone, y parece verosímill que no falte, y que en este caso deven proponer de los que pueden entrar en subsidio con esta calidad.

Para seis lugares de oydores reales de Perpiñán, que vacan por haverse hecho militar Joseph Montalt y Riu, proponen a Francisco Gros, y para

otros cinco, por no hallarlo de los insaculados de la insaculación general, a Antoni Jolí, Joseph Balaguer, Mariano Cases, Miguel Perayre y Buenaventura Coll y Guanter.

Y, aunque dicen los diputados que el no proponer más que un sujeto para dichos lugares es por no haverse hallado otros en las veguerías, ciudades y villas por las quales vienen propuestos otros para poder ser insaculados, parece necessario que para tomar resolución en todos y escojer los sujetos más a propósito para cada uno de dichos lugares, déis orden, como os lo encargo, a los diputados, que propongan dos para cada lugar de los referidos, guardando en ello la forma y calidades que está dispuesto en caso de no haverlos a propósito o suficientes en las proprias ciudades o veguerías, y que esto sea luego y, haviéndoos dado las // 107/5r // proposiciones, me las remitiréis en vuestro parecer, para que tome la resolución que más convenga. Nuestro Señor os guarde como deseo. En Madrid, a IIII de agosto, MDCLV. Yo, el rey.

Vidit, don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit, conde de Robres, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, don Petrus Villacampa, regens. Vidit, Marta, regens. Vidit, don Paschalis, regens. Vidit, don Michael de Lanuza. Don Didacus de Sada, secretarius. Loco + sigillo».

Y, perquè és molt just que los órdens de sa magestat sian ab tota puntualitat executats y obehits. Per tant, vos diem y manam que ab tot effecte executeu la real resolució en lo preincertat real orde expressada, per ser esta sa real voluntat. Dat en Barcelona, a XX de agost de MDCLV. *Juan.*

Vidit, Andreu, regens.

Jacobus Salamo. In curia locumtenencie, secundo, folio XII.

Vuestra alteza manda a los diputados y oydores de qüentas del General de Cathallunya pongan en execución la real orden de sa magestad arriba insertada.

---

108 /1r *A.*

Die[a] desima quarta mensis julii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, in villa Cervarie, Celsonensis diocesis.

Ego, Andreas Ferrer, notarius publicus in villa Cervarie, Solsonensis diocesis populatus, receptor jurium emolumentorum et reddituum Generalis presentis Cathalonie principatus collecte hujus oppidi Cervarie. Gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, ita quod, et cetera, nobilem don Joannem de Argensola, domini baronie de les Pallargues, in civitate Barcinone populatorum, licet absentem, et cetera, et notarius, et cetera, ad videlisset pro me et nomine meo, renunciandum et cedendum pene libere et simpliciter ac absque quod aliqua conditione, in manu et posse advocatus illustrorum dominorum deputatorum jam dicti hujus presentis Cathalonie principatus, vel alterius cujuscunque persone de his potestatem habentis vel habentis dictum oficium receptoris, una cum juribus redditibus pertinentibus ac emolumentis illius in facto mie persone eisdem admodum illustribus dominis deputatis benevise, dictusque renuntiationem et cessionem admiti suplicandum et ab id suplicationes que pecunerum verbo que scriptis dandum, oferendum et presentandum easque subscribi et provideri petendum et instandum instrumentaque inde necessaria et opportuna faciendum et fermandum, seu fieri faciendum, instandum et requirendum, et cetera. Et demum, et cetera. Promito habere rattum, et cetera. Et non revocare sub omnium et singularum bonorum meorum obligatione, et cetera. Actum, et cetera.

Testes sunt, Nicholaus Pont, junior, et Raymundus Domingo, rastiarius Cervarie, in quorum fidem et testimonium premissorum manu propria scriptorum ego, Joannes Montaner, burgensis, apostolica et regia auctoritatibus notarius publicus in villa Cervarie, Celsonesis diocesis populatus, hic me subscribo et meum quo utor appono sig + num.

---

108 /2r *B.*

Al[a] consistorio de la Diputación General del principado de Cathaluña.

Su majestad, Dios le guarde, se ha servido de escrivirme el despacho del thenor seguiente: «Don Juan de Áustria, mi hijo, de mi Consejo de Estado, capitán general de todas mis armas marítimas, mi lugarteniente y capitán general, por el memorial incluso que se me ha presentado por part de Bernardo Ferrer Vilademar, veréis las raçones porque me suplica sea servido mandar que se le acuda a él y a su substituto, en su oficio de escriviente del racional de la Diputación de ese

a. procura intercalada en el foli 108/1 del trienni 1654-1656.

a. carta intercalada en el foli 108/2 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

Principado de que le hice ministro, no obstante el reparo que dice ponen los diputados para no hacerlo, por hallarse ya enfermo quando tomó posesión deste oficio; encargóos que, oyendo a los diputados lo que sobre esta materia tuvieren que decir, me informéis de lo que se os ofreciere y pareciere, para que, entendido, mande lo que combenga. Nuestro Señor os guarde como desseo. En Madrid, a 29 de julio 1655. Yo, el rey.

Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit, don Christoval Crespi, vice-canciller. Vidit, don Pedro Villacampa, regens. Vidit, Marta, regens. Vidit, don Paschalis, regens. Vidit, don Michael Lanuza.

Los diputados me dirán lo que se les ofrece sobre lo que contiene el preinserto real despacho de su magestat. En Barcelona, 27 de agosto 1655. Juan

Al consistorio de la Diputación General.

---

109 /1r A.

Aquestas[a] sentències de la visita y decrets de exequucions se han de cusir en lo dietari, en jornada de 18 de setembre 1655.

109 /2r Los noms de Nostre Senyor Déu Jesuchrist y de la gloriosa y Immaculada Verge Maria, mare sua, humilment invocats.

Nosaltres, lo doctor fra don Jayme Mecha, abat de Sant Salvador de Breda y elet de Ripoll; lo doctor Miquel Joan Osona, capiscol y canonge de la santa Iglésia de Barcelona, lo doctor Martí Rich, canonge de la santa Iglésia de Gerona per lo estament ecclesiàstich; don Joan Baptista de Avinyó, en Gerona y Barcelona populat; don Pau Planella y Talamanca, en Barcelona populat, per lo estament militar, ensemps ab lo noble don Anton de Paguera y Guilla, en Barcelona populat, absent de la present ciutat; lo doctor en Medicina Joseph Miranda, habitant en la vila de Anglasola, bisbat de Solsona; lo doctor en medicina Hyecinto Andreu, ciutedà de Barcelona, y Lluís Magrinyà, en la vila de Gratallops, archebisbat de Tarragona habitant, per lo estament real, visitador del General del present principat de Cathalunya, en Barcelona residints. Trets a sort per los molt il·lustres senyors deputats, ab intervenció dels molt il·lustres senyors oïdors de comptes de dit General, ço és, los dits il·lustres senyors doctors Miquel Joan Osona y Martí Rich, don Pau Planella y Talamanca, los doctors Joseph Miranda, Hyecinto Andreu y Lluís Magrinyà, a 9 de abril proppassat, y lo dit il·lustres senyor don Jayme Mecha, a 13 de juny proppassat, y los dits don Anton de Peguera, don Joan Baptista Avinyó, a 25 de abril proppassat, ab lo modo y forma acostumats. Vistas las querelas devant nosaltres y en nostre consistori, a instància del procurador fiscal de dita visita de números 1, 30, 24, 10, 18, 26, 134, 39, 137, 103, 131, 132, 8, 15, 140, 23, 57, 65, 50, 36, 34, 61, 66, 17, 20, 108, 52, 68, 83, 210, 72, 9, 44, 45, 13, 71, 227, 130, 205, 75, 114, 184, 219, 196, 171, 80, // 109/2v // 175, 7, 179, 225, 192, 161, 168, 49, 40, 21, 69, 42, 22, 58, 73, 51, 59, 129, 107, 130, 70, 197, 106, 100, 94, 124, 43, 176, 183, 6?, 37, 38, 152, 151, 115, 116, 109, 170, 164, 200, 198, 191, 120, 170, 213, 95, 199, 185, 201, 102, 96, 169, 90, 186, 224, 203, 102, 149, 194, 121, 204, 104, 193, 190, 165, 208, 215, 226, 92, 216, 87, 88, 91, 161, 156, 180, 155, 111, 185, 142, 113, 173, 117, 167, 93, 187, 174, 119, 82, 178, 162, 189, 163, 158, 133, 41, 89, 118, 144, 211, 188, 214, 127, 182, 54, 157, 112, 121, 207, 148, 228, 146, 86, 212, 98, 105, 122, 231, 99, 123, 143, 154, 181, 141, 138, 145, 222, 150, 11, 5, 153, 147, 166, 177 y 81. Pronunciam, sentenciam y declaram en y ab la forma següent:

Número 1. Primerament, en la querela de número 1, feta a instància del noble procurador fiscal de la visita del General de Cathalunya contra deputats y oïdors de comptes del trienni del any 1650 y altres officials, per haver tingut dos consistoris en un mateix temps des de 14 de octubre 1651, ab dobles officials, pretenent que los del consistori que serà declarat nul·lo sien condempnats a restituhir, esmenar y pagar los salaris, estrenes y tots emoluments, rebuts y danys causats al General per dita rahó, y resulta que han gastat en dit consistori de la present ciutat setanta-tres mil vuyt-centes setanta-nou lliures, setze sous y vuyt diners; y lo de Manresa quaranta-quatre mil sinch-centes trenta-sis lliures, deu sous y sinch diners, com de la dita querela més llargament apar, a la qual se fa relació. Attès y conciderat que de las deliberacions exibidas per lo noble procurador fiscal consta que, a 26 de agost 1651, en la ciutat de Manresa, comensaren tenir concistori y fer deliberacions los senyors deputats del General del principat de Cathalunya residints, lo ecclesiàstich absent de dita ciutat, ab intervenció dels senyors oïdors de comptes // de dit General, lo real axí bé absent de dita ciutat, y en aquella continuàs en fins que fonch en lo fi del any 1652, disgregat per venir a la present ciutat de Barcelona, y que de altra scriptura treta del dietari de temps dels senyors deputat ecclesiàstich y oïdor real, recòndit en la

a. sentències intercalades en els folis 109/1r-109/7v del trienni 1654-1656.

scrivania major de la casa de la Deputació, de la qual fa fe Sebastià Costa, notari y scrivà major del General, exhibida per lo procurador de dit deputat ecclesiàstich y fiansas de dit oïdor real, consta que, a 14 de octubre 1651, obriren son consistori acerca las tres ores després mig dia en la dita casa de la Deputació de la present ciutat de Barcelona, y comensaren a prevenir totes les coses necessàries, y elegiren y anomenaren officials en lloch dels absents, y axí mateix continuaren fins lo principi del mes de octubre del dit any 1652.

Attès que, per disposició del capítol «Ítem per quant», 57 del nou redrés del General fet en les Corts del any 1599, per a llevar difficultats en la declaració del capítol de Cort en las deliberacions que los deputats fan en consistori de la Deputació han de entrevenir la major part, y de aquella ora en avant se entén ja que han de ésser quatre, y ab aquells n·i haje hu de cada bras, sens poder·i posar interpretació ninguna.

Y encara que los dits deputat y oïdor al·legan en son favor lo capítol 1 de les Corts del any 1413, que disposa que tots los tres deputats hajen e sien tinguts fer residència contínua e personal en la ciutat de Barcelona o en altra ciutat o vila real del principat de Cathalunya, segons que per la dita Cort ara y per avant, o per los dits deputats tots tres concordats per urgent necessitat serà acordat, y un vot de doctors consultats per part de la ciutat de Barcelona y de dits deputats y // oïdor, los quals aconsellaren que no ere urgent necesitat la occorent, per estar fora Barcelona los quatre deputats y ohidors, ans bé, ho era de tenir consistori en Barcelona, axí per haver cessat lo contagi de pesta que obligà a exir lo consistori en lo mes de abril 1651, a continuarlo en la vila de Tarrassa, com també per estar la present ciutat assitiada per mar y terra, y convenir estar dintra de ella per deliberar la defensa de què necessitave, en conformitat de la casa de la ciutat, ab la conformitat que sempre han obrat las dos casas en lo tocant al bé comú, a la ciutat y tot lo Principat, y altres rahons en lo vot deduhides, a les quals se fa relació.

Emperò, per les matexes rahons, consta que era de major necessitat y més urgent que estigués lo dit consistori apartat del siti de la present ciutat, per tenir llibertat de deliberar lo tocant la administració dels drets de la Generalitat en tot lo Principat, y poder ordenar y effectuar tot lo que fos en major benefici del General, lo que no haurie pogut obrar dintra la ciutat per lo impediment del siti, y no consta de la manera que constar deu que lo contagi no continuàs en la ciutat, ni que en ella ab seguretat de ses persones, llibres y scriptures del General poguessen entrar fins que, als 13 de octubre de dit any 1652, fonch estatuhida a la obediència deguda del rey, nostre senyor, que Déu guart.

Les quals cosas y altres, atteses dels mèrits del procés resultants y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram que lo dit consistori tingut en la ciutat de Manresa és llegítim y conforme capítols de Cort y observansa de aquells usos y costums de la Deputació, y en contrari que fonch nul·lo y contra capítols de Cort lo que dits deputats y oïdors entenguerem // tenir en la present ciutat en lo mateix temps y, per consegüent, que han y deuen declarar-se com ab la present sentència declaram, nul·los tots los procehiments, deliberacions y actes per aquests plets en nom de consistori de deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, y que no obligaren ni obligan lo General y lo il·lustre y molt reverent doctor Pau del Rosso, degà y canonge de la Seu de Barcelona, deputat ecclesiàstich, y Vicens Ferriol, scrivent, oïdor de comptes per lo bras real de Cathalunya lo trienni de 1650 pròxim passat, que tingueren lo dit pretès consistori, y las fermansas de aquells y cada hu de ells a ssolas, axí que lo hu, pagant lo demés, sien líberos, havent de ésser condempnats, com de present condempnam a refer, esmenar y pagar al General lo valor de totes les pecúnies del General que per orde o deliberació de aquells són estades en dit temps gastades sens deliberació de dit consistori de deputats y oïdors se tenie en la ciutat de Manresa, acceptat aquelles quantitats de dites peccúnies que han cedit en benefici del General, liquidació en lo decret de exequució de dit valor, peccúnies y quantitats respectivament reservada.

De quant a la evicció pretesa per dits deputats y fermansas de dit oïdor contra la ciutat de Barcelona, per rahó de la qual han convinguda aquella a la defensa de la present querela, y de cobrar lo que han rebut los officials per ells nomenats y altres convinguts per lo procurador fiscal. Attès que no és estada proseguida la causa contra aquells y no és la ciutat subjecte a la present visita y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y lo dret competent reservam a dits deputat y oïdor y a ses fermanses en altre judici competent contra dita ciutat y officials supèrfluos per los dits deputat y oïdor.//

Número 30. Quant a la querela de número 30 feta per dit procurador fiscal contra deputats y oïdors per haver deliberat, a 13 de juny 1653, que fossen donades de compte de correu y menut per lo regint los comptes a Sebestià Costa, scrivà major, trenta lliures; a Hyerònym Galí, scrivà ordinari, deu lliures; y a Isidro Riambau, servint lo offici de scrivent extraordinari de la

scrivania major, deu lliures; y contra los dits Costa, Galí y Riambau per haver rebut ditas quantitats per treballs extraordinaris presos en sercar lo arxiu de la present casa molts processos de Corts y parlaments, llibres de Deliberacions y dietaris, e altres scriptures, als senyors presidents dels brassos, ajuntats per lo parlament general manat convocar per sa alteza y altres persones que tenen commissió de dits brassos, pretenent dit procurador fiscal que és contra lo capítol de Cort 2 y 4 de les Corts del any 1452.

Attès que, per disposició de dit capítol 2 de les Corts del any 1452 està privat als deputats y oïdors fer remuneracions als officials y ministres de la Deputació, no obstant lo capítol 10 de les Corts del any 1433 que en cert cas los ho permetie, y del capítol 4 de dites Corts 1452, los officials han de fer los affers extraordinaris pertanyents a son offici sens salari, y per lo capítol 22 del nou redrés de les Corts del any 1599, està prohibit donar remuneració, satisfacció o esmena alguna. Per ço y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits Sebestià Costa, Hyerònym Galí y Isidro Riambau condempnam restituhir dites quantitats per ells rebudas, respectivament y en subsidi, als dits tres deputats y dos oïdors qui firmaren en dita deliberació de 13 de juny 1653, *insolidum*, axí que lo hu, pagat los altres, sien líberos al General.

Número 24. Quant a la querela de número 24 feta per lo noble procurador // fiscal contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, per no haver, després de haver admesa la renunciació dels arrendataris de la bolla y col·lecta de Vilafranca de Penadés, per haver-i contagi en dita vila, encomanat a persona alguna lo cuydado y exercici del col·lectar los drets de la taula de Igualada, a hont no·y havie contagi, y haver estat dita taula de Igualada, des de 9 de agost 1651 fins a 6 de octubre de dit any, sens persona qui col·lectàs los drets de aquella. Attès que no consta de la intenció de dit procurador fiscal, sàltem de la manera que deu constar, per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 14. Quant a la querela de número 14 feta per dit procurador fiscal contra dits deputats y oïdors del trienni proppassat, per haverse'n aportat de la capella del palau de la comptessa de la present ciutat nou rebosters, dels quals sols ne han restituhits sis, retenint-se los restants tres. Attès de les confessions fetes en la present querela per lo doctor misser Lluís València, oïdor militar del trienni proppassat, consta tenir ell dit València un reboster dels de dita capella. Per tant y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y a dit doctor misser Lluís València condempnam en haver de restituhir a la dita capella del palau de la comptessa lo dit reboster; en quant, emperò, als restants dos rebosters, attès no consta de la intenció de dit procurador fiscal de la manera que constar deu; per tant y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits deputats y oïdors del trienni proppassat absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.//

Número 10. Quant a la querela de número 10 feta per lo noble procurador fiscal contra los deputats y oïdors del trienni proppassat, racional y scrivà major del General, per no haver cumplit lo ordenat y disposat ab lo capítol 24 de les Corts del any 1333 de anar, ço és, los dies aptes de cada semmana, no havent-hi just impediment, y en tal cars una vegada cada mes, en la casa de la Bolla, y allí possat en memorial totes les robes que s·i trobaran per rahó de fraus, y fer lo demés en dit capítol disposat.

Número 18. Quant a la querela de número 18 feta per lo noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors de comptes del trienni proppassat, y de Joseph Miquel Quintana, quòndam, regent los comptes del General, per haver deliberat donar y pagar al dit Quintana, als 13 de agost 1651, dos-centes lliures per treballs extraordinaris presos en los pagaments de comptants.

Attès que, per dita deliberació de 13 de agost 1651, consta que los dits tres diputats y lo canonge Sansa, oïdor ecclesiàstich, deliberaren fossen pagades a dit Joseph Miquel Quintana, e o que ell dit Quintana se retingués, dels diners tenie del General, dos-centes lliures per los treballs extraordinaris presos en matèria dels pagaments de comptants, y del llibre de les Dates y Rebudes fetes per dit Quintana consta haver-se posat en data las ditas dos-centes lliures per la sobredita rahó, com de dita data en dit llibre continuada ne fa fe lo scrivà major de la present visita en procés // exhibida. Y attès consta que per los capítols 2, número 1, y 4, número 2, de les Corts del any 1452, està prohibit als deputats y oïdors lo poder donar per treballs extraordinaris quantitat alguna ni remuneracions als officials del General, sinó que los tals treballs extraordinaris hajen los deputats y oïdors aplicar a aquell official o officials que·ls aparexerà venir y tocar al exercici de sos officis, y axí constar plenament de la intenció del dit noble procurador fiscal, la qual en res no està elidida. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y a dona Margarida Quintana, com a usufructuària de la heretat y béns del dit Joseph

Miquel Quintana, com ésser usufructuària de aquell consta, axí en altras querelas, com de la procura per ella feta a Joseph Ximenis y de Monrrodon, condempnam, y en subsidi als sobredits tres diputats y oïdor ecclesiàstich, *simul et insolidum*, de tal manera que, pagant lo hu resten los demés líberos, en haver de restituhir y pagar al General las ditas dos-centes lliures, y per aquelles, per ésser moneda de sisens, sinquanta lliures de la moneda corrent.

Número 26. Quant a la querela número 26 feta per dit procurador fiscal contra dits deputats y oïdors del trienni proppassat, per haver deliberat pagar a Joseph Cortés, altre dels porters ordinaris de dits deputats, vuyt lliures per la anada havie fet a la vila de Mataró, per a fer apprehenció dels llibres de Credensa y receptoria tenie en son poder Pere Tarau, tauler de dita vila de Mataró, per no haver entregats al sobrecullidor de la part de llevant los llibres de la tersa de octubre, noembre y dezembre 1650.//

Attès dels mèrits de dita querela consta que, ab deliberació de 7 de maig 1651, lo degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer y lo doctor misser Lluís València, deputats y oïdors del trienni proppassat, deliberaren que per lo regent los comptes fossen donades y pagades a dit Joseph Cortés, hu dels porters ordinaris de dits deputats, vuyt lliures per la anada havie de fer, de orde de dits deputats, a la dita vila de Mataró, a effecte de fer apprehensió dels sobremencionats llibres, que tenian en son poder los taulers del General de dita vila de Mataró de la dita tersa de octubre, noembre y dezembre 1650, de la qual ere estat receptor dit Tarau, altra de dits taulers, y consta de la àpocha feta y firmada per dit Cortés dit dia y any rebé les dites vuyt lliures. Attès que per lo capítol 91 de les Corts del any 1599 està disposat que, si los sobrecullidors del General dexan de aportar algun llibre de ninguna taula quant tornan de sa sobrecol·lecta, degan enviar los deputats un porter o a aquell tal tauler a costas y despeses de dit tauler si per culpa de aquell se haurà dexat de aportar dits llibres, si serà estat per culpa de dit sobrecullidor, de hont resulta que dits deputats y oïdors en ninguna manera per culpa de qualsevol dels dits tauler o sobrecullidor que fos estat lo dexar de aportar dits llibres, podien enviar a sercar aquells a gastos y despeses del General. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer, y doctor misser Lluís València, deputats y oïdors del trienni proppassat, y a quiscú de ells a ssolas, de tal manera que, pagant lo hu, los demés sien deslliurats, condempnam en haver de refer y pagar al dit General las ditas // vuyt lliures, y per lo valor de aquelles, feta la deguda reducció, dos lliures, vuyt sous y vuyt, reservant los drets per a cobrar aquelles de dit Tarau.

Número 134. Quant a la querela número 134, feta per lo dit procurador fiscal de la present visita contra deputats y oïdors, per haver deliberat, a 21 de juny 1651, que a gastos del General, quant no pogués Joseph Cortés, altre dels verguers, acabar, que a gastos dels arrendataris aportàs lo dèbit de aquells de la taula y col·lecta de Puigcerdà, que rebé sis-centes sinch lliures, y per dit racional li foren passades quaranta-nou lliures, sinch sous de ports y acompanyament de dita quantitat, sens verificar lo compte lliurat, pretenent dit fiscal que han de restituhir aquelles, per estar obligats los arrendataris a sos gastos aportar los diners del preu a la taula de Barcelona; y, encara que lo contagi fos en Barcelona, y axí no puguessen cumplir deposant en la taula, emperò ere més prop la vila de Tarrassa per un mateix casi camí, de hont no·ls ere dany. Per ço, los mèrits del procés attesos y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y al degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer, deputats, qui firmaren la deliberació, y a cada hu de ells a ssolas, axí que, lo hun pagat los altres sien líberos, condempnam a restituhir y pagar quinze lliures y onse sous per lo valor de dites quoranta-nou lliures, sinch sous, salvat dret de compte, y a Joseph de Urrea, racional, per haver-lo passat, condempnam a pagar deu lliures, moneda barcelonesa, al General.

Número 39. Quant a la querela número 39, feta per dit procurador fiscal contra deputats y oïdors, per haver interpretat // ab deliberació y vot dels successors y advocat fiscal, fet a 17 de juliol 1654, y tingut en la vila de Terrassa abans y aprés consistori, y fetes en ell algunes deliberacions, los tres deputats alsen particular a 14, 16, 18 per la paga de tersa de llurs salaris y officials 19 y 20, per lo qual feren dits assessors y advocat fiscal vot ab scriptura de contradicció, per obstar lo capítol 57 del nou redrés del General del any 1599 y no haver-i causa de necessitat urgent; y a 2 de setembre del mateix any los diputats militar y real y oïdors ecclesiàstich y militar, ab vot de dits assessors, doctor Ramon Par y advocat fiscal y doctors consulents aplicats interpretant lo dit capítol, y fetes moltes deliberacions, los tres, oïdor ecclesiàstich y deputat militar y real absents, los tres demés consistorials discentint ab son vot en scrits lo assessor doctor Pere Anthoni Serra des de 5 de setembre 1651, en Manresa, fins a 13 de noembre del mateix any, pretenent dit procurador fiscal que han contrafet los dits respective a dit capítol 57, y que no·ls escusan las interpretacions per ells respectivament fetas, y que han de ésser moles-

tats, y encara que pretengan dits diputats y oïdors no tenir culpa per scusar los vots de assessors ordinaris, axí per lo disposat en lo capítol 39 de dites Corts y redrés del General, com haver-se observat fins assí. Emperò se ha de entèndrer, segons disposa dit capítol 39, si los diputats o oïdors y assessors no accediran en la tal interpretació contra la sèrie y thenor de dit capítol, y si acudiran se'ls ne puga fer càrrech en la visita del General, y lo excés en dits casos resulta del dit capítol 57, que vol sie observat sens poder-i posar interpretació // ninguna, y no consta de la manera que constar deu de dita observansa, y encara que constàs no derogaria lo capítol de Cort, ans bé, seria abús contra los deputats y oïdors y assessors junts, conforme dit capítol, que fassen la interpretació.

Per ço, attesos los mèrits del procés y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram per nul·les y invàlides totes les deliberacions fetes en nom del consistori sens intervenció de quatre consistorials, y entre ells un de cada bras, com a fetes contra capítols de Corts Generals; y si bé la gravedat de la contrafacció mereix major mulcta, emperò, usant de benignitat als dits deputats, degà Pau del Rosso, Joan Pau de Lloselles y Bernat Ferrer, y assessors ordinaris Pere Anthoni Serra, Ramon Par y Joan Baptista Pastor, condempnam a pagar vint-y-sinch lliures cada hu, moneda barcelonesa, per la interpretació y consistori en Terrassa; y als dits oïdor Hyacinto Sansa, Joan Pau de Lloselles y Bernat Ferrer y oïdor Lluís València, y assessor Ramon Par, y advocat fiscal Joan Baptista Pastor, sinquanta lliures, moneda barcelonesa, cada hu, per la interpretació y consistori en Manrresa.

Número 137. Quant a la querela número 137, feta a instància del noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, regent los comptes y racional del General, per haver deliberat pagar dos quintars de candeles de céu per obs y servey dels officials de la Bolla, y altres dos quintars per obs y servey dels officials del General de la casa de la Deputació, pretenent ésser estos mal pagats, per ço, que per sant Miquel de Setembre quiscun // any ja·s dóna a tots los dits officials sas porcions de candelas de céu respective.

Attès emperò que consta, com constar deu, de la intenció de dit procurador fiscal, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors, regent los comptes y racional absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 103. Quant a la querela número 103, feta a instància dels officials de la Bolla de la present ciutat, ab adveriment també del noble procurador fiscal de la visita contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, pretenent que per haver-se posat un pacte en lo acte del arrendament de la bolla de la present ciutat de què, a més del preu, los arrendataris de aquella aguessen de girar als dits diputats quatre mília lliures, les mil de tres en tres mesos, per a pagar los salaris dels dits officials y no haver-los pagat sos salaris los dits deputats del diner que per dit effecte los giraven los dits arrendataris, los resultave molt gran dany per retardar-se'ls la cobransa de aquells, fos *a cetero* manat que·s pagassen sos salaris dels diners que dits arrendataris, en virtut del dit pacte, girarien sens que los molt il·lustres senyors deputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, no·ls puguessen gastar per altres affers. Attès que no consta de la ostenció dels dits officials ni del dit procurador fiscal. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als diputats y oïdors absolem, y als dits officials y procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 131. Quant a la querela de número 131, feta per lo // noble procurador fiscal contra deputats y oïdors del trienni proppassat, de Joseph de Urrea, racional, y de Francesca Castelló, llibratera, per haver-hi deliberat, als 11 de agost 1653, que li fossen pagades les quantitats a ella degudes per rahó del paper, òstias, plomas y demés cosas contengudes en lo compte per ella donat ab moneda corrent, lliura per lliura, als preus que alesores corrien.

Attès que encara, que per deliberació per los tres deputats y oïdors a 11 de agost 1653 feta, consta que aquelles deliberassen pagar a la dita Francesca Castelló las quantitats a ella degudas per rahó del paper, òstias, plomas y altres coses contengudes en un compte donat per dita Castelló ab moneda corrent, lliura per lliura. Però per quant del dit compte, examinat per dit Joseph de Urrea, racional, consta que los preus de las ditas cosas foren reduhits als preus corrents, comptant lo valor de bona moneda, y axí aquells pagats no lliura per lliura, segons lo preu alesores corrent dit noble procurador fiscal, sinó feta la deguda reducció; però per quant consta que totas las ditas cosas contengudas en lo demunt dit compte de dita Castelló foren gastades per lo deputat ecclesiàstich degà Pau del Rosso y oïdor real Vicens Ferriol en la present ciutat, quant pretengueren tenir los dos consistoris en ella, y per obs y servey dels officials[a] que los dits deputats y oïdors elegiren y anomenaren. Per ço y altrament, sentenciam, pro-//nunciam y declaram, y quant al primer cap de la pretenció de dit noble procurador fis-

a. a continuació ratllat de.

cal de haver pagat ab bona moneda als dits tres deputats y dos oïdors, absolem, y al noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam; y quant al segon cap, attès que las ditas quantitats gastades per dit deputat ecclesiàstich y oïdor real que estan compreses en lo càlcul fet per los calculadors en la querela de número 1, en la qual són estats dits deputat ecclesiàstich y oïdor real e o fermanses de aquell condempnats a restituhir al General. Per ço, sentenciam, pronunciam y declaram, y las ditas quantitats de la present querela contengudes en lo compte de dita Castelló remetem a la condempnació de dita querela, y a la liquidació fahedora sobre de aquella en lo decret de exequució reservada.

Número 132. Quant a la querela de número 132, feta per lo noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, per haver gastades diverses summes de diners del General en fer scurar los pous de les cases del General, comprat cordes y galledes per aquelles, fer netejar las ximineas de aquelles, per scombres de bruch y de palma, senalles, cabassos, palas de fusta, storas, gerras, càntar y altras cosas de servey per les dites cases, y contra lo regent los comptes, perquè pagà las quantitats per ditas cosas degudas, y al racional perquè passà los comptes de aquelles. Attès que no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltim de la manera que deu constar. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors, regint los comptes // y racional, absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats y oïdors que vuy són y per temps seran que, *a cetero*, no deliberen ni paguen cosa alguna de las sobreditas ni altras per obs dels qui estan en las casas que són y seran del General, tant dins la present casa de la Deputació com altres fora de ella, sinó que los qui estan y estaran en casas del General hajen y degan scurar-se los pous, comprar-se cordes y galledes, sanallas, cabassos, palas, scombras y altras cosas per son servey de sos diners, acontentant-se del tenir casa franca com tenen y tindran sos successors en sos officis. Entès emperò que per lo que tocarà al reparo de ditas casas y obras necessàries per la conservació de aquelles, pugan gastar lo que serà necessari; y que las càrcers reals de la present ciutat no sien compreses en dita exortació y disposició, ans bé, per lo pou de aquells, galledes, cordes, netejar ximineas y altres coses necessàries puguen gastar lo convenient, y als dits regent los comptes y racional qui vuy són y per temps seran, manam que dit regent los comptes no pague cosa en contrari del disposat en la present nostra sentència, y al dit racional que no passe algú concernent a gasto de les coses contengudes y expressades en dita nostra sentència, sots pena de una tersa de son salari de quiscú de ells, y per dit effecte los sie intimada y notificada la present sentència.

Número 8. Quant a la querela de número 8, contra los diputats y oïdors del trienni pròxim passat, assessors, advocat, // procurador fiscal del General, per no haver posat en exequució lo provehit y ordenat per los molt il·lustres senyors visitadors de la última visita feta en lo any 1651 sobre las querelas de números 21, 3, 38, 60, 104, 86, 14, 28, 31, 32, 35 y 57.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, per ço y altrament, absolem a dits deputats y oïdors, assessors, advocat y procurador fiscal del General, y silenci perpètuo imposam al procurador fiscal de la visita. Advertim, emperò, y exortam als molt il·lustres senyors deputats y oïdors que vuy són, que·s servescan tenir attendència en fer exequutar lo provehit y ordenat en las sentències fetes per los molt il·lustres senyors visitadors de la dita última visita passada sobre las querelas dalt mencionades, que per ésser cosa de grandíssima utilitat y conveniència y per lo General, y als dits assessors, advocat y procurador fiscal ordenam y manam exequuten lo statuït y ordenat en dites sentències dins lo termini en aquelles prefigit, sots las penas en ditas sentències contengudas, esta nostra provisió en res no obstant, y que per ço la present sentència y la provisió de decret de exequució fahedora sie intimada a dits magnífichs assessors, advocat y procurador fiscal per a què ignorància al·legar no pugan.

Número 15. Quant a la querela de número 15, contra los diputats y oïdors del trienni pròxim passat y Joseph de Urrea, racional, per no haver dits diputats y oïdors ordenat al racional del General fes debitors en lo llibre de Vàlues a Miquel Llanussa, Pere Campí y a Barthomeu Vidrier, los quals foren // condempnats en certa quantitat per los molt il·lustres senyors visitadors de la última visita feta en lo any 1651, y per haver, dit Joseph de Urrea, racional del General, fet relax de moneda major del que devie sobre certes quantitats, en las quals foren condempnats fra Andreu Pont y los hereus[a] y fermanses de Joan Mànegas. Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats, oïdors y racional absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 140. Quant a la querela número 140,

a. a continuació una paraula ratllada.

contra Joseph Miquel Quintana, regent los comptes, per no haver posat en custòdia moltas alajas que lo General tenie y féu fer, tant per servey del consistori quant estave en Tarrassa com també de la visita y parlament. Attès no consta de la intenció de noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per ço y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y absolem als hereus y bénstinents del dit Joseph Miquel Quintana, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats del trienni corrent, y al regent los comptes, que ab tot cuydado procuren cobrar las alajas que·s feren per lo parlament, que·n tindran los notaris y altres persones que serviren en aquell, com les dites alajes puguen ésser de molt gran servey. //

Número 23. Quant a las querelas fetas per lo dit noble procurador fiscal de número 23 contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, perquè després que hagueren admesa la renunciació dels arrendataris de la bolla de Manrresa y sa col·lecta, per occasió del contagi, no cuydaren de encomanar als taulers de dita ciutat ni a altra persona que exigissen los drets de la bolla de dita taula y col·lecta.

Número 57. La de número 57 també contra dits diputats y oïdors, per no haver fet diligències en averiguar lo frau y la composició que sobre d'ells féu T. Orts, tauler de la vila de Empúries, sobre la apprehensió de sexanta quintars de bacallar y uns sachs de perdigons que féu dit tauler, ab motiu de que no eren estats denunciats.

Número 65. Y la de número 65, contra lo canonge Hyacinto Sansa, oïdor ecclesiàstich, per haver estat sens llicència del consistori fora de ella més de dos mesos, y per haver occasionat gasto de vint lliures al General per a obligar-lo a que tornàs a residir en lo dit consistori, pretenent que per ço havie de restituhir al General lo salari que exigí estant absent y juntament pagar ditas vint lliures.

Attès que en ditas querelas no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que deu constar. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits senyors diputats y oïdors , quant a las ditas querelas de números 23 y 57 // y axí mateix al dit canonge Sansa, quant a la querela de número 65 absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 50. Quant a la querela de número 50, feta per dit noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors del trienni proppassat, per haver deliberat donar y pagar als oïdors ecclesiàstich y militar vint-y-dos lliures, deu sous a cada hu per los treballs per ells presos en la comprobació feta del rebut y pagat en lo trienni de 1647, pretenent que, inseguint la disposició de la visita publicada en lo any 1638 sobre la querela de número 12, no se'ls devie donar a cada hu d'ells sinó quinze lliures, y axí aver-los deliberades quinse lliures més del degut. Attès emperò consta, de la matexa sentència de visita, que lo salari que·s permeté alesores donar a quiscú dels qui assenyalaren havien de entrevenir ab dita comprovació, se porie aplicar al official que dexarie de assistir a ella, y consta que no·y assistí lo oïdor real, y axí haver feta aquella los dos oïdors ecclesiàstich y militar. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors absolem, y al dit nostre procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Provehim, emperò, y exortam als molt il·lustres senyors diputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, que *a cetero*, attenent y considerant que per los capítols de Corts, axí de les Corts del any 1599 com vells està statuhit y ordenat que no pugan los diputats y oïdors donar-se a ssi y als officials del General quantitat alguna per remuneració o smena de treballs extraordinaris, sinó que aquells hajen de aplicar als officials, als exercicis dels quals los aparega per // tànyer sens salari algú, y que als oïdors de comptes toca dit estament, com a introduhits per a dits effectes per la comprobació y passar los demés comptes del General no donen ni deliberen quantitat alguna, tant als oïdors com las demés officials qui estan assenyalats per a fer dita comprobació, sinó que aquella hajen dits oïdors y demés officials fer sens salari algú.

Número 36. Quant a la querela número 36, feta a instància del noble procurador fiscal de la present visita contra los diputats y oïdors del trienni pròxim passat, per haver deliberat que per lo regent los comptes fossen donades y pagades a dits diputats y oïdors cent lliures a cada hu de ells, al magnífich doctor misser Francesch Llunes, subrogat de assessor en lloch del doctor misser Ramon Par, sinquanta lliures; a misser Pere Anthoni Serra sinquanta lliures; al doctor misser Joan Baptista Pastor sinquanta lliures; Joseph de Urrea sinquanta lliures; Sebestià Costa, sinquanta lliures; a Joseph Miquel Quintana altres sinquanta lliures; a Joseph Quintana, exactor, trenta-sinch lliures; a Agustí Dalmau trenta-sinch lliures; al doctor misser Gismundo Boffill trenta-sinch lliures; y a Anthoni Nin axí mateix trenta-sinch lliures; a Hyerònim Galí trenta lliures; a Miquel Marquès, Salvador Tos, vint-y-sinch lliures a cada hu; a Melchior Pagès, quinze lliures; als tres verguers y a Jaume Bravo vuyt lliures; y al doctor misser Ramon Par dos-

centes lliures; les quals quantitats deliberaren dits deputats fossen pagades per los gastos tingueren en purgar, quant per rahó del contagi de la present ciutat tranferiren lo consistori en la vila de Tar- // rassa.

Attès que ab deliberació de deu de abril del any 1651, en dita querela exhibida per dit noble procurador fiscal, consta que dits diputats y oïdors dit die deliberaren fossen pagades a quiscú d'ells quatre-centes lliures al magnífich assessors, advocat fiscal, dos-centes lliures per a cada hu, y axí mateix a tots los officials dalt mencionats los fossen deliberades differents quantitats per als gastos que se'ls offeriren en la transportació de consistori, los quals eran sufficients no tant solament per als gastos tingueren de carruatges, sinó també als que pugueren fer en dita purga, majorment essent estada aquella de sinch o sis dies tant solament, com consta en dita querela.

Attès axí mateix també consta haver los dits deputats y oïdors, assessors y advocat fiscal y demés officials rebudes les sobredites quantitats per rahó de dita purga. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors y als demés officials dalt referits condempnam en satisfer y pagar al General las sobreditas quantitats que, ab títol de gastos de purga, foren donades y pagades tant a ells matexos com als demés officials, las quals juntas prenen suma de mil cent y tres lliures, que rebaxades al valor de la moneda de plata són trescentes sinquanta-tres lliures, y en subsidi dels dits officials als dits deputats y oïdors qui firmaren les dites deliberacions *simul et insolidum ita ut uno solvere ceteri liberentur*. E axí mateix en quant a las dos-centes lliures que, en virtut de deliberació de tretze de juliol 1651, // foren donades al doctor Ramon Par, altra dels assessors del molt il·lustre consistori de diputats per los gastos féu en la purga. Attès que dit Par en dita occasió tenie subrrogat en lo dit consistori, per a ser ell absent de aquell y la dita absència era voluntària, ab què dit subrrogat havie de servir *uno et eodem salario*, y axí mateix los gastos de carruatge y purga se havien de pagar al un tant solament y no als dos; attès més avant que al dit son subrrogat en dit nom consta li foren donades dos-centes lliures per los gastos del carruatge, les quals, com dalt havem declarat, han de ésser també per los gastos de purga, ab què havent ja cobrat dit magnífich doctor Llunes com a subrrogat del dit doctor Ramon Par, lo que altrament si dit Par hagués servit en dita occasió se li fora donat; y attès finalment consta haver dit Par rebudes ditas dos-centes lliures en virtut de la dita deliberació de tretze de juliol. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit doctor Par condempnam en satisfer y pagar al General ditas dos-centes lliures, que, rebaxades al valor de la moneda de plata, fan suma de sexanta-quatre lliures, y en subsidi dits deputats y oïdors, *simul et insolidum ita ut uno solvere ceteri liberentur*.

Número 34. Quant a la querela de número 34 feta contra lo doctor Hyacinto Sansa, canonge de la santa Iglésia de la Seu de Urgell, y oïdor ecclesiàstich del trienni proppassat, y contra Francesch Toldo, valer, per haver dit Sansa provehit una de les guardes del General de Barcelona en favor de dit Francesch Toldo, qui ere menor de vint-y-sinch anys, y que per dita provisió dit Toldo li donà vuyt-centes lliures. Attès no // consta de la intenció del procurador fiscal sàltem *eo modo* que constar deu. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y absolem als dits Sansa y Toldo de la pretenció del dit procurador fiscal y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 61. Quant a la querela de número 61 contra Sebestià Costa, scrivà major del General, Hyerònym Galí, scrivent ordinari de la scrivania major, y lo doctor misser Diego Martínez, ajudant primer de dita scrivania, per haver exigit quantitats differents de moltes persones per despaigs de cartes y altres scriptures que no·y tenien salari, retenint-se dits despaigs fins a tant que les persones en favor de qui eren se composaven, com també en fer-se pagar majors salaris que no·ls tocavan per las renunciacions de officis, privilegis y altres scriptures.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu als dits Sebestià Costa, misser Diego Martínez y Hyerònim Galí absolem y al procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats que vuy són y per temps seran, que fassan observar ab tota rectitut a llurs officials en quant als salaris de scriptures lo contengut y disposat en lo capítol 38 de les Corts del any 1599, y que per dit effecte fassen fer una taula en la qual specifiquen los salaris deguts per tot gènero de scriptures y quiscuna de aquelles, conforme a dit capítol 38, y la dita taula fassen posar en la scrivania major per a què qualsevol persona puga saber lo que deu pagar per salaris de algunes scriptures sempre que ho haje menester.//

Número 66. Quant a la querela número 66 contra los deputats y oïdors del trienni pròxim passat y procurador fiscal del General, per no ésser exits a la contrafacció de constitucions del General, majorment en aquelles que disposan que ninguna persona forastera de nació puga te-

nir offici algú en lo present Principat y comptats de Roselló y Serdanya, havent més de un any y mig que T. Pascarello, napolità, obté lo offici de guarda del port de la present ciutat.

Attès que segons lo disposat per lo capítol 5 de les Corts del any 1599 los deputats y oïdors deuen exir a la contrafacció sempre y quant són interpel·lats o altrament tenir-ne notícia de aquelles, y no consta hajen tingut notícia de la dita contrafacció del offici de Pascarello. Per ço y altrament, absolem dits diputats y oïdors y procurador fiscal del General, y al procurador fiscal de la present visita scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats que vuy són, isquen al reparo de la dita contrafacció, y per ço sie intimada la present sentència.

Número 17. Quant a la querela de número 17 feta per lo noble procurador fiscal de la present visita contra Sebestià Costa, scrivà major del General, per haver dexat de rèbrer la ferma de don Joan Argensola, lo qual estave continuat en lo memorial de las fermanses que donà Vicens Ferriol, oïdor real del trienni pròxim passat, en lo ingrés de son càrrech.

Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu; per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y a Sebestià Costa absolem y al dit // procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Per quant emperò se ha considerat los grans danys podria reportar lo General si los molt il·lustres senyors deputats y oïdors no donaven fermanses aptes e idòneas, o aquelles o algunes d'elles dexaven de fermar, per tant, per a obviar dits danys, inseguint en assò lo dits posat per lo capítol 12 de les Corts del any 1553, statuhim y ordenam que de assí al devant los deputats y oïdors, després de haver jurat hajen de donar lo memorial de les fermanses y entregar aquell al scrivà major de la present casa, conforme fins assí se és acostumat, entès emperò dites fermanses sien per lo menos dotze per quiscú de dits diputats y oïdors, y que dit scrivà major, dins tres mesos aprés que dits memorials li seran entregats, haje de rèbrer la ferma de totes aquelles persones qui estaran continuades en dits memorials. E, més avant, ordenam que dits diputats y oïdors no pugan, a pena de privació de una tersa de son salari, deliberar-se la primera tersa que primer no tingan relació del scrivà major si totas las personas contengudas en dits memorials hauran fermat, a effecte que, si alguna o algunas havian dexat de fermar, pugan y degan dits deputats y oïdors suspèndrer de la tersa a aquell o aquells consistorials per lo qual o los quals seran donades ditas fermasas que no hauran fermat, conforme està disposat en dit capítol 12 de dites Corts del any 1553, y la relació del dit scrivà major degan fer continuar en dietari per a què en tot temps conste si hauran observat dit capítol.//

Número 20. Quant a la querela de número 20 contra Pere Pau Ferrer, servint lo offici de scrivent ordinari del regent los comptes en lo temps que lo degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol pretengueren tenir consistori en la present ciutat, per haver dit Pere Pau Ferré dexat de continuar y assentar moltas partidas que·s trobaran deliberades en lo llibre de Dates extraordinàries.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu; per tant y altrament, al dit Pere Pau Ferrer absolem, y al procurador fiscal scilenci perpètuo imposam; al dit, emperò, Pere Pau Ferrer manam, a pena de restitució del salari que en dit temps lucrà, regule lo dit llibre si acàs de present no estave regulat, y que per ço lo doctor Ramon Baptista Pastor li entregue dit llibre a pena de privació de una tersa de son salari, y la present sentència los sie intimada perquè ignorància al·legar no pugan.

Número 108. Quant a la querela de número 108 contra Vicent Ferriol, oïdor de comptes del trienni proppassat, per haver rebut de Francesc Vilapura, tauler del General de la vila de Mataró, cent sexanta-sinch lliures, sinch sous per compte del que devie per sa part per la condempnació de la visita del trienni 1647, les quals prometé pagar per ell als senyors deputats, y no·u féu, havent-les després de tornar a pagar dit Vilapura al General, attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, al dit Vicent Ferriol absolem, y al procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 52. Quant a la querela de número 52 feta per lo dit noble procurador fiscal contra los deputats y oïdors del // trienni proppassat y de Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de llevant, per no haver instat dits deputats y oïdors al dit Closa anàs a col·lectar del receptor de la taula de Gerona y sa col·lecta las tersas de abril, maig y juny; y de juliol, agost y setembre del any 1652, ab molt gran dany del General, y per la negligència que en fer-o tingueren dits deputats y oïdors y lo dit Closa.

Attès no consta de la dita negligència, antes bé, consta, de las deffensas per dits Closa y diputats fetas, que per occasió del contagi que deyan havie en Gerona en los mesos de juliol, agost y se-

tembre del dit any 1652, los de la ciutat de Manrresa, ha ont residian los deputats militar y real, y los oïdors ecclesiàstich y militar, tenien llevat lo comers de dita ciutat de Gerona. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors y Bonaventura Closa absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 68. Quant a la querela de número 68 feta per lo dit noble procurador fiscal contra Joan Pla, adroguer, andador de la confraria de Sant Jordi, per haver, en lo trienni proppassat, comeses moltes faltes en lo exercici de son offici en dany de la bona administració de la present casa de la[a] Deputació, no cuydant de aportar lo llibre de Va y Ve a les ores degudes.

Attès no consta de la intenció de dit noble procurador fiscal, sàltem de la manera que deu constar; per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y decla- // ram y al dit Joan Pla e o a sos hereus absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 83. Quant a la querela de número 83 feta per lo dit noble procurador fiscal contra Jaume Pi, albaraner que fou en lo trienni proppassat del General en la present ciutat, e o de sos hereus y successors, per haver comesos molts errors y defraudat al General moltas quantitats com apar del càlcul en la present querela exibit[b].

Attès no consta de la manera deu constar que los hereus y successors de dit Jaume Pi sien estats citats, per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y la dita querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, exortant-los sien servits comètrer la dita causa a dos magnífichs assessors encontinent los seran entregats los llibres de les Sentències de la present visita, y que lo procurador fiscal y magnífich advocat fiscal hajen també encontinent de instar y proseguir la dita causa, y los magnífichs assessors declarar aquella dins quatre mesos immediatament següents, sots pena de privació[c] de una tersa dels salaris de cada hu de tots los exortats respective, y per dit effecte sie la present sentència y decret de exequució de aquella intimada als dits magnífichs advocat, procurador fiscal y assessors.

Número 210. Quant a la querela de número 210 feta per dit noble procurador fiscal contra Francisco Móra y de Marimon, com a deffenedor del General, perquè, havent apel·lat lo procurador fiscal del General de una sentència feta per dit deffenedor en favor de Feliciano Galvany, sobre de un frau pretès de uns plegadors o pesses de puntes y galons de or fi que eran de dit Feliciano Galvany, provehir que fossen restituhides dites puntes o // galons de or al dit Galvany, prestada per ell caució, y perquè lo dit deffenedor no obtenie lo disposat en lo capítol 82 del redrés del General de les Corts del any 1599. Attès no consta de la intenció de dit noble procurador fiscal si y de la manera que deu constar; per ço y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y al dit Francisco Móra y de Marimon absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 72. Quant a la querela de número 72 feta per dit noble procurador fiscal contra los magnífichs assessors, advocat y procurador fiscals del General, per haver dexat de instar la prosequució y decisió de las causas que són vertents, y no haver declarat aquelles respective. Attès no consta de la intenció del dit noble procurador fiscal si y de la manera que deu constar, per ço y altrament sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits assessors, advocat y procurador fiscal absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, y manam als magnífichs assessors, advocat fiscal y procurador fiscal qui vuy són y per temps seran que, *a cetero*, en observansa del capítol 34 de les Corts del any 1599, los dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors manen als magnífichs assessors y advocat y procurador fiscals que, un dia de cada semmana, los vajen a fer, dins son consistori, relació de totas las causas vertents devant dit molt il·lustre consistori, del estat de aquelles y diligències que deuran fer-se en ellas per arribar-se a la deguda declaració de aquelles, y que axí mateix los dits magnífichs assessors y advocat fiscal y lo procurador fiscal hajen y degan, un dia cada semmana, fer la dita relació de totas las causas ver- // tents, del stat de aquelles y de les diligències que·s deuran fer per la bona direcció de dites causes, y arribar-les a la deguda declaració, y que la dita relació que·s farà un dia cada semmana ab la forma sobredita, se haje de continuar en lo dietari, a fi y effecte que puga constar per qui se pendrà que no·s declaren les dites causes vertents en tant gran dany del General com ne reporte de que no·s declaren, y assò sots pena de privació de una tersa dels salaris de quiscú, axí de dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors com dels dits assessors, advocat fiscal y procurador fiscal, que per dit effecte sie a tots intimada y notificada la present sentència y decret de exequució de aquella.

Número 9. Quant a la querela de número 9,

a. a continuació repetit de la.
b. a continuació ratllat au.
c. a continuació ratllat dels salaris.

contra diputats y oïdors del trienni pròxim passat, advocat y procurador fiscal del General, per no haver exigides les averies tocants al General de las hisiendas confiscades durant son trienni.

Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, als dits deputats y oïdors, advocat y procurador fiscals del General absolem y al noble procurador fiscal de la present visita scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, molt encaridament als molt il·lustres senyors deputats que vuy són y per temps seran, assessors y al advocat y procurador fiscal del General, manam ab tot cuydado y diligència procuren exigir dites averies per a ser cosa de gran utilitat del General, y que per ço hajen dintre dos mesos de introduhir las causas contra los qui han // obtingut mercè de hasiendas confiscadas, y aquellas instar y fer se declaren dintre un any, a pena de una tersa de sos salaris, y al receptor de les averies, sots la matexa pena, fasse per sa part las diligències degudas per a cobrar aquelles, y per ço la present sentència y decret de exequució fahedor los sie intimat per a què ignorància al·legar no puguen.

Número 44. Quant a la querela de número 44 contra los deputats y oïdors, assessors y advocat fiscal per haver, ço és, dits deputats y oïdors, deliberat los fos pagada la última tersa del any 1652 y 1653 antes de haver exigit y cobrat tot lo caygut dels drets del General de aquells anys, y los dits assessors y advocat fiscal per haver fet vot que·s podien deliberar ditas tersas encara que no haguessen cobrat alguns partits que faltaven. Attès no consta de la intenció de dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, als dits deputats, oïdors, assessors y advocat fiscal absolem y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 45. Quant a la querela de número 45 contra Bernat Ferrer, deputat real del trienni pròxim passat, per haver demanat y rebut del doctor Francesc Maresma dos-centes lliures ab pòlissa per lo banch per a fer cobrar mil y sinchcentes lliures a la senyora Maria Maresma y Çafont, muller que fou del doctor Francesc Maresma, los quals lo General li devie per pedra li havie venut de sa pedrera.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu. Per tant y // altrament, absolem al dit Bernat Ferrer y al procurador fiscal de la present visita scilenci perpètuo imposam.

Número 13. Quant a la querela de número 13 contra Francesc Vidal, negociant, guarda ordinària del General del portal Nou, per tenir officis incompetibles, ço és, lo dit offici de guarda del General y un offici de cóps de la Ballia General y del pes del rey de dita Ballia, y altra de la lleuda real del dit portal Nou. Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament al dit Francesc Vidal absolem y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 75. Quant a la querela de número 75, contra Hyerònim Major y Sala, sobrecullidor de la part de ponent, per haver pagat y correspost al General ab moneda de belló totes les quantitats per ell, com a sobrecullidor, rebudes dels receptor y taulers de la taula de Tortosa y altres de la col·lecta de aquella, les quals dit sobrecullidor rebé de dits col·lectors y taulers ab moneda de or y plata, comptant-li dits taulers dita moneda, ço és, las doblas a trenta-dos reals y los reals de vuyt a vuyt reals.

Attès que ab informació rebuda a instància del noble procurador fiscal consta que dits taulers li donaren los drets se havien col·lectats o la major part de aquells a dit Major ab moneda de or y plata, ço és, la dobla comptant a trenta-dos reals y los trentins a trenta-y-tres. Attès més avant consta per certificatòria del magnífich racional de la present casa que dit Major pagà las quantitats que rebé en // Tortosa, assí al General ab moneda de belló comptant lliura per lliura, ço és, donant descàrrega dita moneda de belló de la matexa quantitat que en Tortosa rebé ab moneda de or y plata, ab què dit Major féu gran lucro ab dita moneda per córrer las doblas y reals de vuyt en la present ciutat a major preu del que valian y las rebé en Tortosa, lo qual lucro havie de ésser del General per ésser sua la moneda y no del dit Major. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Major condempnam en satisfer y pagar al General tot lo lucro que dit Major féu ab dita moneda, liquidació reservada en lo decret de exequució, y al dit Major y Sala mulltam per lo dol comès en pagar al General trenta lliures.

Número 71. Quant a la querela de número 71 contra los deputats y oïdors del trienni pròxim passat per haver donades unes cases scituades devant la Diputació, al costat de la font de Sant Honorat, a don Francisco Pasqual y de Cadell, per molt menos preu del que valian. Attès que los mèrits de dita querela y declaració de aquella demana major discusió y més llarga de la que en lo present indici porie tenir; per tant y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y la dita querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, per a què la remeten als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, per a què

dins lo termini de son trienni fassen discidir y declarar aquella per los magnífichs assessors de la present casa.

Número 227. Quant a la querela de número 227 contra los oïdors de comptes del trienni pròxim passat, racional y regent los comptes del General per haver[a] retardat // molt en fer la comprovació general del trienni antecedent.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, als dits oïdors, racional y regent los comptes absolem y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres oïdors que per temps seran y als dits racional y regent los comptes manam, a pena de privació de una tersa de sos salaris de cada hu, que dins quatre mesos aprés de la extracció dels dits molt il·lustres senyors oïdors fassen la dita comprovació, per ésser cosa molt convenient y útil al General, y que per so la present sentència y decret de exequució fahedor los sie intimat, per a què ignorància al·legar no pugan.

Número 205. Quant a la querela de número 205 contra los oïdors de comptes del trienni pròxim passat, racional y ajudant de racional del General, per no haver continuat en lo llibre Blau axí lo dèbit com lo crèdit. Attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, per tant y altrament, als dits oïdors, racional y ajudant de racional absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 130. Quant a la querela de número 130 contra lo molt il·lustre senyor fra don Gispert Amat, abat de Galligans, ajudant segon de la scrivania major del General; Joseph Mas, candaler de cera, guarda del General; Benet Joan Pallarès, ajudant segon de racional; Antònio Grases, guarda; per tenir subrogats en son lloch sens tenir legítim y just impediment. // Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, als dit molt il·lustre fra don Gispert Amat, Joseph Mas y Benet Joan Pallarès y Grases absolem y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 219. Quant a la querela de número 219, contra deputats y oïdors del trienni proppassat, Sebestià Costa, scrivà major, y Joseph de Urrea, racional del General, per no haver, ço és, los dits diputats y oïdors, fet regular y posar en bona forma los llibres de Vàlues, concòrdies y altres de la instància del racional; y dit racional ésser estat negligent en regular aquells, y dit scrivà major no haver fet las certificacions necessàries per lo dit effecte, pretenent per ço lo procurador fiscal de la present visita haver los dits deputats y oïdors Joseph de Urrea y Sebestià Costa ésser punits y castigats ab penes condignes. Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors, Sebestià Costa y Joseph de Urrea absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, y al scrivà major y racional, regent los comptes, ajudant primer de scrivà major, advocat y procurador fiscal del General, manam, per quant se ha considerat lo gran dany causa al General no estar lo llibre de Vàlues y concòrdies ab la deguda forma, y axí mateix la negligència gran y ha hagut en instar las causas de sobrecehiment, venint de assò que per dit // effecte molts dèbits se són fets inexigibles, que per ço, per obviar dits danys de assí al devant, dits diputats y oïdors y officials demunt dits, hajen de observar la sentència de visita feta en lo any 1648, sobre la querela de número 33, en lo procés de la present querela exibida, sots pena de privació de una tersa de son salari per quiscú de ells respective.

Número 196. Quant a la querela de número 196, contra Joseph Roca, misser credenser de les sedes de la Bolla de la present ciutat, per haver comesos molts errors y fraus en dany del General en lo trienni pròxim passat, en lo temps que dita bolla no estave arrendada.

Attès si bé en lo càlcul fet y format per los calculadors de la present visita y exhibit en la dita querela per lo noble procurador fiscal tots los errors fets des de la primera quinsenada de abril 1651 fins a la segona quinsenada de juny del any 1653, són estats carregats al dit Roca, com emperò ab certificatòria feta per los dits calculadors exhibida per lo mateix Roca haje constat que los llibres de la dita credensa de sedes foren regits y portats des de la primera quinsenada del abril 1651 fins a la segona quinsenada de noembre 1652 per Hyerònim Gregori, botiguer de la present ciutat, lo qual fonch subrrogat en lo dit offici per los *tunch* molt il·lustres senyors deputats y oïdors durant la absència del dit Roca ab lo mateix salari de aquell, axí que en dit temps dits llibres no foren regits per dit Roca, ni tingué salari algú, sinó lo dit Gregori, que féu la servitut. Attès més avant consta que des de la primera quinsenada de dezembre inclusive 1652 fins a la segona quinsenada de juny 1653 dit

a. a continuació ratllat los.

Gregori // no serví dit offici, ans bé, aquell corregué tot lo dit temps per compte de dit Roca, en lo qual temps axí mateix se trobà haver-se comesos molts errors. Attès finalment que, ab certificacions del magnífich racional de la present casa, consta que lo memorial dels errors està entregat al receptor del dret de bolla, lo noble don Vicens Magarola, y també que de dits errors se'n ha donat dèbit en lo llibre de Vàlues; y axí que lo dany reportave lo General està ja esmenat. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Roca y Gregori absolem, en quant a fer y smenar dits danys al General; en quant, emperò, a la negligència y decuyt comesos per dits Roca y Gregori en haver mal administrat y regit dits llibres, condempnam als dits Gregori y Roca en pagar al General sinch lliures cada hu.

Número 171. Quant a la querela de número 171, feta per lo dit noble procurador fiscal contra los deputats locals del General, per no haver donats los comptes dins dos mesos finits llurs triennis, sots pena de pèrdrer los salaris de tot lo termini.

Attès consta que per lo capítol 22 de las Corts del any 1520 està statuhit y disposat que los dits diputats locals, sots la sobredita pena, tenen obligació de donar los comptes al racional al General dins dos mesos finit lo termini, y consta que sols han donat sos comptes dins dit temps los deputats locals de Tarragona, Puigcerdà, Gerona, Vilafranca de Conflent, Castelló de Empúries y Berga; consta també que a Melchior Gaspar de Rossés, deputat local de Tortosa, y a don Pau Monsó, deputat local de Lleyda, no se'ls fou donat privilegis en los quals se'ls devia // continuar la sobredita obligació, y quant als demés deputats locals del Principat, no ha constat que las personas citadas sien las que són deputats locals. Per tant y altrament, quant als dits deputats locals Rossés y don Pau Monsó, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Gaspar de Rossés y Pau Monsó absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam, y quant als demés diputats locals y doctor Galderich Padrell, deputat local de Cervera, la present querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, per a què de ella hajen la rahó que de dret se'n haurà de haver acerca del donar dits comptes, y per no haver-los donat dins dit temps de no deliberar-los pagar los salaris.

Número 80. Quant a la querela de número 80, feta per dit noble procurador fiscal contra don Vicent Magarola, per obtenir lo offici de balle de cóps de la present ciutat, incompatible ab lo offici que també obté de receptor dels drets de la bolla de la present ciutat, per ésser aquell offici real, y que per lo capítol 36 del nou redrés del General de las Corts del any 1599 està ordenat y statuhit que ningun official real, tant ab jurisdicció com sens jurisdicció, y del Sant Offici, puga obtenir offici algú del General.

Attès que de las defensas fetas per lo dit don Vicens Magarola consta que lo procurador fiscal del General aporta causa contra de aquell acerca de la matexa pretenció del procurador fiscal de la present visita, com apar del tresllat exibit de la dita causa vertent devant dels magnífichs assessors de la present casa de la Deputació, e o dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, // y que la present querela a dits molt il·lustres senyor deputats y oïdors remetem, exortant-los sien servits manar que dita causa se dissidesque dins un any després de tenir las sentències de la present visita, y axí mateix als magnífichs advocat fiscal y assessors, y també al dit procurador fiscal manam que insten y dicidesquen respective la dita causa dins dit termini, sots pena de privació de una tersa de sos salaris de quiscú dels exortats, y que per ço los sie notificada y intimada la present sentència y decret de exequució de aquella.

Número 175. Quant a la querela de número 175 feta per dit noble procurador fiscal contra dit don Vicens Magarola, receptor dels drets de la bolla de la present ciutat, y dels diputats militars y oïdors ecclesiàstich y militar del termini proppassat, perquè concentiren que dit don Vicens de Magarola giràs, als 7 de mars 1654, en lo banch de la present ciutat, mil setanta-dos lliures, catorse sous y deu, que havie exhigides per las quinsenades de mes de juny 1653, de compte vell, devent pagar-las de compte nou o de comptes, y altrament no haver-se dit don Vicens Magarola pogut retenir dita quantitat nou mesos, com se la retingué, per estar disposat en los capítol 34 y 13 de les Corts del any 1542, y capítol 92 de les Corts del any 1599, que dins dos mesos ha de clòurer ditas quinsenadas, y pagar aquellas, sots pena de privació de son offici, y de pagar sou per lliura tot lo temps se detindrà dit diner, y altres penes, y per los deputats y oïdors qui són omissos en fer-o, axí de observar pena per cada quinsenada de pèrdrer sas tersas.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que dit don Vicens Magarola se retingué ditas quinsenadas del juny 1653 fins als 7 de mars 1654, y axí ell y los dits diputats y oïdors haver incidit en las penas dels dits capítols, y consta haver pagat de compte vell // per lo banch, però com no consta que lo General haje reportat dany de la dita partida, ço és, de què no haje pogut gastar aquella, y haver purgada la mora en

rahó de la detenció de ditas quinsenades. Per tant y altrament, usant de grandíssima benignitat, sentenciam, pronunciam y declaram y al dit don Vicens Magarola condempnam en haver de donar y pagar al General vint-y-sinch lliures, y als dits deputats militar y real, y oïdors ecclesiàstich y militar condempnam en haver de pagar al General quoranta lliures, ço és, deu lliures a quiscú d'ells.

Número 7. Quant a la querela de número 7, feta per dit noble procurador fiscal contra Joseph Miquel Quintana, quòndam, regent los comptes del General, per no haver pagat als officials del General y a altres personas que los deputats y oïdors deliberaven fossen pagades, deliberant també fos girat diner al dit Quintana per a què pagàs aquelles, axí per rahó de strenes o altres porcions y quantitats degudas a differents personas que havien treballat per dit General.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que foren girades al dit Joseph Miquel Quintana, de pecúnies del General, nou-centes sis lliures, vuyt sous y vuyt, per a destribuhir entre los deputats y oïdors del trienni proppassat y officials del General per las estrenas de la festa de sant Jordi del any 1651; 385 lliures, 4 sous per les estrenes de sant Joan de Juny 1651; 2.424 lliures, 10 sous per les atxes de sera groga y candeles de céu per la festa de sant Miquel de setembre de dit any 1651; 3.584 lliures, 16 sous per les atxes y candeles de céu del setembre 1652, y altras moltas quantitats, les quals havie de distribuhir entre los deputats // y oïdors y officials del General, y consta que en lo llibre de Estrenes lo dit regent los comptes, sota cada partit de quiscun official, fa firmar aquell quant lo pagave per lo tal official, y en altres repartiments de porcions de barberins y altres era son estil, y és que al marge del partit pagat feya ell mateix una creu en senyal de què los que no la tenian no havien rebut; y consta que ha dexat de pagar als músichs de violas de arch qui sonaren en la festa de sant Jordi del any 1653, qui eran Gabriel Catà, Joan Solanes y altres, 23 lliures, 8 sous; a Joan Pla, com a andador de la confraria de sant Jordi, per differents porcions y strenes a ell tocants, per quatre repartiments fets y en sa deposició specificats, 32 lliures, 8 sous, 8; a Joseph Mas, candaler de cera, guarda del General per las adealas de sant Miquel de setembre 1652, 26 lliures, 8 sous; a Marià Albareda, per mestre de capella de la Seu de la present ciutat, per las vespres y officis cantà per la festa de sant Jordi de 1653, 60 lliures, sous; a Hypòlit Mestre, per los barbarins de la festa de sant Jordi de dit any 1653, 2 lliures, 13 sous, 3, y per la habilitació y extracció de deputats feta en lo abril 1654, 6 lliures, 14 sous, que juntas són 9 lliures, 7 sous, 3; al doctor Batista Ramon Pastor, de dita habilitació y extracció, 6 lliures, 14 sous; a Anthoni Rabassa, guadamaciler, 5 lliures, sous, a compliment de 13 lliures, sous li·n foren deliberades per feyna havie feta per lo General; y a molts altres officials differents quantitats que consta dits repartiments. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y a dona Margarida Quintana, com a usufructuària de la heretat y béns del dit Joseph Miquel Quintana, condempnam en haver de pagar a Gabriel Catà, Joan Solanes y altres músichs de // viola las ditas 23 lliures, 8 sous; a Joan Pla, ço és, a sos hereus y successors, trenta-dos lliures, vuyt sous y vuyt; a Joseph Mas, candaler de cera, 26 lliures, 8 sous; a dit Marià Albareda, 60 lliures, sous; a Hypòlit Mestre, 9 lliures, 7 sous, 3; al doctor Batista Ramon Pastor, 6 lliures, 14 sous; y a dit Rabassa 5 lliures, sous; y juntament en haver de pagar a tots los demés officials del General totas las porcions y strenas que constarà haver rebut lo dit Quintana diner del General per a repartir-las y no las haurà pagades, remetent quant a dit cap la present querela per no ésser en causa los demés officials, als molt il·lustres senyors deputats, per a què manen pagar y satisfer encontinent als tals officials las quantitats respective a ells degudes per porcions y strenes que ja foren deliberades y pagades a dit Quintana, y altrament multam a la dita dona Margarida Quintana en haver de pagar al General deu lliures.

Número 179. Quant a la querela de número 179 feta per dit noble procurador fiscal contra Joan Sala, tauler del General de la vila de Cervera, per haver, en lo termini proppassat, fets molts fraus al General, y comesos molts delictes, exhigint molts drets de General y bolla sens donar-ne compte ni rahó, ni assentar-los com devie en sos llibres y composar a alguns marxants en differents quantitats.

Attès que, de la informació rebuda a instància del dit noble procurador fiscal y de la relació feta per los calculadors de la present visita, consta que lo dit Joan Sala ha dexat de assentar en sos llibres molts partits que havie exigits per los drets de General y Bolla, y per consegüent no haver-ne donat compte ni rahó, y altrament haver composat a alguns marxants, y consta també que és un official inobedient que, havent-li manat // que·s presentàs devant lo molt il·lustre consistori de la visita sots certas penas no ha volgut may obehir presentant-se, y que, enviant-lo a exequutar per las penas a ell imposades, ha fet fer oposició de dot a Maria Sala, sa muller, fent-la també, per altres crèdits de unes fermanses sues, Magdalena Sala y Gertrudis Sala, del que resulta ser inàbil per a officis, y que lo General

no pot tenir certitut de què home que fa tals procehiments puga donar satisfacció de si, com en son offici tampoch no la dóna, ni que lo General puga encomanar-li més acció de pecúnies. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Sala privam del dit offici de tauler de Cervera, y de altres del General per a sempre.

Número 225. Quant a la querela de número 225, feta per dit noble procurador fiscal contra lo doctor Joseph Coromines, credenser dels draps de la bolla de la present ciutat, per haver en lo trienni proppassat comesos molts errors en dany del General.

Attès que del càlcul exhibit per dit noble procurador fiscal consta que se són comesos molts errors per lo dit doctor Coromines, prenent summa de noranta-sinch lliures, deset sous y deu; consta també que lo dit doctor Coromines no ha servit tot lo trienni son offici, y que aquell ha servit Joseph Maris des de 16 de setembre 1651, en lo qual temps fou anomenat per lo servint alesores lo offici de deffenedor fins lo octubre 1652, consta que dit Maris és estat citat en la present querela y que y ha molts errors comesos per dit Maris del temps que serví lo dit offici, y encara que per lo dit doctor Coromines se sie deduhit y al·legat que lo credenser dels draps de la bolla no té obligació de comprovar los errors // de dita credensa, antes haver-los de comprovar lo ajudant primer del racional, lo qual, després de comprovats, deu donar aquells al receptor, tant en dany de la Generalitat com de particulars, per a què cobre o torne lo que·s troba ésser just: però per quant no·s dóna facultat a official algú de què puga errar, ans bé, que cada official deu en son offici procehir bé y rectament, y donar íntegra satisfacció a la obligació que li incumbeix, y axí haver de anar attent en assentar conforme los partits; y que quant a la obligació dels ajudants del racional acerca de comprovar los drets de bollas y General ja se'n haurà la deguda rahó en la querela que acerca de dita matèria tenen. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits doctor Joseph Coromines y Joseph Maris condempnam en haver de restituhir y pagar al General las ditas 95 lliures, 17 sous, 20, ço és, cada hu la quantitat de aquelles que constarà summar los errors fets per quiscú d'ells respective, liquidació reservada en lo decret de exequució, axí del valor de dita quantitat com també dels errors comesos per quiscú dels sobredits, reservant-los dret per a recobrar dita quantitat, o dels dits ajudants del racional o de aquells de qui ho degan recobrar; y juntament, per ser estats tant lo dit Coromines com lo dit Maris negligents en fer lo que està disposat per capítols de Cort, condempnam als dits Maris y Coromines en haver de donar y pagar al General 10 lliures, sous.

Número 192. Quant a la querela de número 192, contra Anthoni Daví y Joan Rocha, taulers del General de Sant Feliu de Codines, per haver comesos alguns errors en lo trienni // proppassat.

Attès que si bé del càlcol fet per los calculadors de la present visita que dits Daví y Roca han comesos alguns errors en dany del General, los quals prenen suma de tres lliures, onze sous y nou, però per quant per dits Daví y Rocha se ha representat venir los dits errors *ex deffectu calami vel recti computi*, y axí·s ésser estats sens dol ni frau. Attès més avant que los dits Daví y Roca a no fer pagar la dita quantitat, haguda rahó a la rabaxa de la moneda, per ésser comesos dits errors en temps de sisens. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Daví y Rocha condempnam en restituhir al General las ditas 3 lliures, 11 sous, nou, que, reduhides al valor de la moneda de plata, prenen summa de deset sous y nou.

Número 161. Quant a la querela de número 161, contra Jaume Major, tauler de la vila de Canet de la Costa, per haver comesos molts errors en dany del General, attès que ab certifficatòria de Sebestià Costa, scrivà major del General, exhibida per part de dit Major, consta que lo dit Major fonch provehit en lo dit offici de tauler als 21 de abril 1653; y consta també que los errors del dit càlcol són dels anys 1650 y 1651, en los quals no era tauler dit Major, ni servie dit offici, ans bé, aquell tenie Barthomeu Miser, quòndam; per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Jaume Major absolem. En quant, emperò, se ha trobat que los dits errors foren comesos per lo dit quòndam Barthomeu Miser, per tant y altrament, la present querela remetem als molt il·lustres senyors deputats, per a què ab consell de sos magnífichs assessors provehescan lo de justícia contra los hereus y successors de dit Miser.//

Número 168. Quant a la querela de número 168 contra Armenter Voltes, tauler del General de la vila de Falset, per haver comesos alguns errors en dany del General. Attès que de la relació feta per los calculadors de la present visita a instància del noble procurador fiscal conste que lo dit Armenter Voltes defraudà al General en la tersa de juliol, agost y setembre del any 1653 nou lliures, setze sous y deu, per ço que, havent de exigir per lo dret nou de las mercaderies que en dita tersa foren despedides 18 lliures, 10 sous, 10, no·s trobà haver exigit sinó 8 lliures,

14 sous; per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Voltes condempnam en satisfer y pagar al General ditas 9 lliures, 6 sous, 10.

Número 49. Quant a la querela de número 49, feta per lo dit noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors de comptes del trienni proppassat y differents officials de la Deputació y casa del General, en dita querela anomenats, per haver deliberat que fossen pagades moltes quantitats de peccúnies del General per remuneracions, satisfacciones o smenes de treballs extraordinaris presos per alguns de dits officials per respecte de contencions y per altres per respecte dels pagaments se són fets de comptants, per haver estat algun temps tancats lo banch y taula de la present ciutat; y per los que prengué Joseph de Urrea, racional, en baxar a la Llotja per rahó dels arrendaments de la bolla, pretenent haver contrafet a capítols del Cort y sentències de visites; attès, primerament, quant a las quantitats deliberades a alguns officials per rahó de dits pagaments de[a] y comptants y dels presos per dit Urrea en baxar a la Llotja per rahó dels arrendaments de la bolla, que per lo capítol de Cort 10 de les Corts del any 1433, limitat en lo // capítol de les Corts del any 1452, y capítol 4 de la matexa Cort capítol 20 de les Corts del any 1553; y capítol 2, 22 y 34 en lo fi de las Corts del any 1599, està statuhit y ordenat que no pugan los diputats y oïdors donar remuneracions, satisfacció o smena alguna de treballs extraordinaris presos per los officials del General per affers de aquell, sinó que aquells se han de tenir per satisfets dels salaris y strenes ordinàries de sos officis, y que deuen los deputats y oïdors repartir los dits treballs extraordinaris entre los officials, als exercicis dels quals més pròpriament veuran pertànyer y, en cas recusassen fer-los, imposar-los penas fins a privació de sos officis; y consta que los dits diputats y oïdors, accepto Vicent Farriol, ab deliberació de 19 de dezembre 1653, deliberaren pagar a Joseph de Urrea per los treballs de ésser anat a la Llotja per rahó dels arrendaments sinquanta lliures, y ab deliberació per ells feta a 31 de janer 1654 deliberaren donar y pagar a Sebestià Costa, scrivà major del General, quoranta lliures per los treballs per ell presos en los pagaments de comptants; a Hyeònim Galí, scrivent ordinari de dit scrivà major, 30 lliures, sous, també per los treballs per dits pagaments per ell presos; a Joseph Palou, servint lo offici de scrivent extraordinari, 30 lliures, sous, també per treballs en dits pagaments per ell presos; y als doctor Balthazar Aguspí, servint lo offici de scrivent ordinari del racional, 40 lliures, sous, per los treballs per ell presos per rahó de dits pagaments; y consta haver tots los sobredits officials rebudes les referides quantitats a ells respective deliberades ab bona moneda. Per ço y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y als dits officials condempnam, ço és, al dit Joseph de Urrea, de haver de restituhir al General // las ditas 50 lliures, sous; al dit Sebestià Costa en haver de restituhir les dites 40 lliures, sous; al dit Hyeònim Galí y Joseph Palau 60 lliures, sous, ço és, 30 lliures, sous cada hu de ells, y al dits doctor Aguspí las ditas quoranta lliures, tots de bona moneda y en subsidi als deputats y oïdors qui fermaren dites deliberacions y *simul et insolidum*, de tal manera que pagant hu resten los demés liberats.

Quant, emperò, als demés officials qui han rebut differents quantitats per rahó de treballs presos per rahó de contencions.

Attès que per la sentència de visita publicada en lo any 1651 sobre la querela de número 11 fou provehit y exortat que los deputats y oïdors *a cetero* no donassen quantitats algunas per satisfacció de treballs extraodinaris presos per causa de contencions a tots los officials que·y hauran hagut menester y hauran fet treballar, y als tals segons emperò la qualitat de sos treballs, de la qual los haje de constar ab informació rebuda specificadament y per indivíduo, perquè, constant-los de la qualitat de dits treballs ab dita forma pugan donar-los satisfacció los aparexerà condigna. Y consta que, ab deliberació de quinze de noembre 1651, los deputats y oïdors deliberaren donar y paggar per treballs de contencions als magnífichs assessors y advocat fiscal del General cent sinquanta lliures a cada hu de ells; a Sebestià Costa, scrivà major, cent lliures; a Hyeònim Galí sinquanta lliures; a Agustí Dalmau, síndich, trenta lliures. Y, ab deliberació de 11 de octubre 1653, deliberaren donar y pagar als dits magnífichs assessors y advocat fiscal doscentes lliures a cada hu de ells, a Sebestià Costa cent y vint lliures; a dit Hyeònim // Galí siquanta lliures; a Anthoni Nin, procurador fiscal, quoranta lliures; al doctor Carlos Costa, subrrogat de Miquel Marquès, vint-y-sinch lliures; a Francisco Pol trenta lliures, y a Anthoni Grases vint-y-sinch lliures. Ab deliberació de 15 de novembre y al dit Marquès altres vint-y-sinch lliures, y a Pau Lloselles, síndich, sinquanta lliures. Ab deliberació de 3 de janer 1654, deliberaren pagar, per rahó de dits treballs, a Francisco Móra y de Marimon vint-y-sinch lliures, y a Joseph Pol vint-y-sinch lliures. Ab deliberació de 12 de janer de dit any 1654 deliberaren donar y pagar per rahó també de consemblants treballs a Joseph de Urrea cent y vint lliures. Y, ab deliberació de 13 de dit mes de janer, deliberaren pa-

a. a continuació ratllat dits.

gar al quòndam Joseph Miquel Quintana, per treballs diuen de contencions, cent y vint lliures, y a Joseph Quintana setanta-sinch lliures. Ab deliberació de 21 de janer deliberaren pagar als hereus de Salvador Tos quoranta lliures. Ab deliberació de 30 del dit mes deliberaren pagar al doctor Ramon Baptista Pastor quoranta lliures, a March Anthoni Carreres quoranta lliures, a Hypòlit Mestre trenta-sinch lliures, al doctor Diego Martines sexanta lliures, a Joseph Melich vint-y-sinch lliures, a Francisco Pol trenta lliures, y a Antònio Grases vint-y-sinch lliures. Ab deliberació de 15 de novembre 1651, al doctor Gismundo Boffill 30 lliures, sous. Y per deliberació de 11 de octubre 1653 al dit doctor Boffill sinquanta lliures, a Joseph Cortès trenta-sinch lliures, a Joseph Blanch trenta lliures, y a Jaume Cases trenta lliures. Com consta de les dites deliberacions y dels mèrits de la present querela consta haver tots los sobredits officials realment rebudes les referides quantitats respective, y encara que per part de dits officials se sie deduhit haver donada informació de sos treballs respective per // causa de les contencions, no consta emperò haver aquelles donades si y en la forma provehí dita sentència de visita ja referida. Però per quant consta *aliquo modo* haver tinguts y suportats alguns treballs per contencions, encara que verdaderament no conste specificadament de la qualitat de ells, arbitrant en assò y usant de benignitat y conformant-nos ab las sentències de visites sobre d'est punt, ab las quals nos conformam per la antiga observansa subseguida, no entenent, emperò, constituhir algun dret a dits officials contra lo disposat per lo capítol de Cort. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als sobredits officials condempnam en haver de restituhir al General, ço és, a cada hu dels magnífichs assessors y advocat fiscal qui rebé 350 lliures, sous, la mitat de aquelles, y per ellas, per haver rebut cada u de ells las 150 lliures, sous, de sisens, y las 200 lliures, sous, ab bona moneda, cent divuyt lliures, quinse sous, que entre tots tres són 356 lliures, 5 sous de bona moneda; al dit Sebestià Costa en haver de restituhir al General setanta-dos lliures y deu sous ab bona moneda; al dit Hyerònim Galí trenta-una lliura, sinch sous; a Agustí Dalmau tres lliures, quinze sous; a dit Antònio Nin vint lliures, al doctor Carlos Costa 12 lliures, 10 sous; a dit Miquel Marquès, dotze lliures, deu sous; a Pau Llosellas 25 lliures, sous; a dit Francisco Móra 15 lliures, sous; a Joseph Pol 15 lliures, sous; a Joseph de Urrea 100 lliures, sous; a dona Margarida Quintana, com a usufructuària dels béns de Joseph Miquel Quintana, 100 lliures, sous; a Joseph Quintana, axactor, 60 lliures, sous; als hereus de Salvador Tos 30 lliures, sous; al doctor Ramon Baptista Pastor, 30 lliures; a March Antònio Carreres, 30 lliures, sous; a Hypòlit Mestre 25 lliures, sous; al doctor Diego Martínez 45 lliures, sous; a Joseph Melich 15 lliures, sous; a Francisco Pol 20 lliures, sous; y a Antònio Grases, quinze lliures, totes de bona moneda, y en subsidi de // dits officials als deputats y oïdors qui fermaren las ditas deliberacions y fermanses de aquells, *simul et insolidum,* de manera que pagant lo hu resten los demés llibertats. Y quant a las quantitats deliberades y rebudes per los tres verguers y lo doctor Gismundo Boffill, attenent que als dits, y en particular al dit Boffill se li havie deliberat y pagat molt menos, tenint molt gran treball en las contencions que hà molts altres que tenen molt menor; y que, conciderant la moderació havem feta als altres, computant ab lo que ells han rebut, venen a ser iguals al respective dels treballs respective per tots presos, als quals havem arbitrat com tenim dit. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits tres verguers y doctor Boffill absolem y al procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Y per quant havem conciderat y vist los excessos se fan en donar remuneracions per contencions a officials que no·y treballan ni són menester, provehim y, als molt il·lustres senyors diputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, exortam que *a cetero* no donen ni puguen donar remuneracions per contencions, sinó tant solament als magnífichs assessors y advocat fiscal, scrivà major, scrivents ordinari y extraordinari de aquell, al ajudant tercer de la scrivania major, síndich, procurador fiscal y als tres verguers, y no a altre més; y per los treballs que estos expressats pendran en contencions, pugan gastar cada any la quantitat fins a dos-centes lliures y no excedir aquella, y que estas las degan repartir entre aquells segons la qualitat dels treballs de cada hu respective, precehint informació de la qualitat de aquells specificadament y per indivíduo, si y de la // manera que està provehit ab dita sentència de visita del any 1651, y que la satisfacció hajen y degan fer a la fi de quiscun any, per a què millor se recorden dels treballs que los dits officials, a demés dels que ells ho hauran de fer constar, hauran presos en ditas contencions ordinàrias, axí que si·ls aparexerà que no són molt grans los presos en un any per contencions, per ésser estades poques o altrament, no·ls deliberen totas las ditas dos-centes lliures sinó altre menor quantitat a sos treballs condigne, y que si en un any no deliberaran la satisfacció de dits treballs no pugan aplicar al any següent las ditas 200 lliures, sous, ni part alguna de aquellas, y que als demés officials de la Deputació y General los compel·lescan ab penas com poden, si serà menester, per a què assistesquen al acompanyament de las embaxadas fahedores sens retribució alguna, com per rahó de sos officis axí ho degan fer.

Número 40. Quant a la querela de número 40, feta per lo dit noble procurador fiscal contra los diputats y oïdors del trienni proppassat de Francisco Móra y de Marimon, deffenedor, del doctor Joseph Coromines, credenser dels draps, de Sebestià Costa, menor, de Francesc Toldo, guardas del General, del doctor Hyerònim Thalavera, exercint lo offici de deffenedor per dit Móra o en lloch de aquell, de Joseph Maris, servint lo offici de credenser dels draps en lloch de dit Coromines, de Joan Pons, servint lo offici de dit Francesch Toldo, y de Pere Duran, servint lo offici de dit Costa, menor, per haver en un mateix temps los uns deputats y oïdors deliberat en Manrresa, y lo degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol en Barcelona, pagat als sobredits los salaris y strenas a llurs officis pertanyents, y haver los sobredits rebuts los dits salaris y estrenes, ço és, los proprietaris en Manrresa // y los subrrogats en la present ciutat, pretenent no ésser just que lo General haje reportat aquex dany de pagar duplicats salaris y strenes per uns matexos officis, y que, o los proprietaris o los subrrogats sobre referits han y deuen ésser compel·lits en haver de restituhir al General lo per ells rebut.

Attès que, dels mèrits de la present querela, de las deliberacions, repartiments y partidas exhibidas, consta que los proprietaris y subrrogats han rebut en un mateix temps los salaris y strenes dels dits officis, y que per capítols de Cort y en particular per lo 22 de les Corts del any 1599 consta star statuhit y ordenat que sinó és per cas de malaltia o altre just impediment, dexant de exercir los officials sos officis o altrament ausentant-se, no hajen de pagar al proprietari y subrrogat dos salaris, sinó ab un salari entre los dos, admètrer lo subrrogat o fer nominació los deputats de aquell, y consta que los sobredits Francisco Móra, doctor Coromines, Sebestià Costa, menor, y Francisco Toldo, anaren de la present ciutat, per rahó del contagi o altrament, y que en lo lloch de ells lo degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol anomenaren per servir sos officis als dits doctor Thalavera, Joseph Maris, Joan Pons y Pere Duran, los quals consta haver feta la servitut en dits officis durant la absència de aquells, de la qual servitut ne ha reportat utilitat lo General, y consta ésser officis que de las personas obtenints aquells no·n tenen necessitat alguna lo molt il·lustre consistori dels senyors deputats y oÿdors, axí que los consistorials que residian en Manrresa no tenian necessitat per cosa alguna de la assistència de dits officials proprietaris, y que ells // sols per sa comoditat habitaven en dita ciutat, y antes bé ser necessària sa residència en sos officis a la utilitat del General y no ésser just que los sobredits subrrogats qui prenian lo treball en servir als officis de aquells ab bona fe fossen frustrats de la paga de sos salaris y strenas, y que los proprietaris del temps que no serviren aquells restassen ab la paga de dits salaris y strenas, ni poder obstar lo dir-se que los dits degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol no podian subrrogar ni nomenar persona alguna en subrrogat de dits officials, per quant se ha declarat que tot lo que se haurie gastat per aquells per cosas concernents a la utilitat del General se abonàs per la utilitat ne ha reportada[a] lo General, y com està dit haver dits subrrogats servit ab bona fe, y consta dels mèrits de la present querela que los dits doctor Thalavera, Joseph Maris, Joan Pons y Pere Duran reberen per salaris strenes velles y adealas del temps que serviren los dits officis respective, ço és, lo doctor Thalavera tres-centes sinquanta lliures, setze sous y dos; Joseph Maris cent vuytanta-sinch lliures, onse sous y vuyt, Joan Pons cent sexanta-una lliura, vuyt sous y vuyt; y Pere Duran sinquanta-set lliures, tres sous y vuyt. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Francesc Móra y de Marimon, y al doctor Joseph Coromines, Sebestià Costa, menor, y a Francesc Toldo condempnam en haver de restituhir y pagar al General, ço és, Francesc Móra y de Marimon tres-centes sinquantasis lliures, setze sous y dos, y per ellas, feta la reducció, // vuytanta-nou lliures, quatre sous; al dit doctor Joseph Coromines cent vuytanta-sinch lliures, onse sous y vuyt, y per ellas, feta la reducció, quoranta-sis lliures, set sous y onse; a dit Sebestià Costa, menor, sinquanta-set lliures, tres sous y vuyt, y per ellas, feta la reducció, catorse lliures, sinch sous y onze; y a Francesch Toldo, cent sexanta-una lliura, vuyt sous y vuyt, y per ellas, feta la reducció, quoranta lliures, set sous, tots en bona moneda, las quantitats reduhides respective, y en subsidi de ells als dits diputats y oïdors qui deliberaren pagar las sobreditas quantitats als dits Francisco Móra, doctor Coromines, Sebestià Costa, menor, y a Francesc Toldo.

Número 21. Quant a la querela de número 21, contra lo il·lustre senyor Pau del Rosso, degà y canonge de la santa Iglésia de Barcelona, deputat ecclesiàstich, y Vicent Ferriol, oïdor real, del trienni proppassat, per haver deliberat pagar al doctor Gabriel Antònio Bosser los salaris se acostuman pagar als embaxadors que se envian a la cort de sa magestat, quant anà des de la present ciutat a la vila de Sant Boy en lo mes de febrer 1652, com a embaxador anomenat per los dits Pau del Rosso y Vicent Ferriol a representar, de part del pretès consistori, al mariscal de la Motte lo stat en que se trobave en aquella ocasió la present ciutat, pretenent lo procurador fiscal que los salaris foren excessius, y per ço ha-

a. a continuació una paraula ratllada.

ver los dits Pau del Rosso y Vicent Ferriol de ésser condempnats en satisfer al General tot allò que excessivament fonch donat al dit doctor Gabriel Anthoni Bosser.

Attès que segons disposició de capítols de Cort // stà statuhit que als embaxadors que van a la cort de sa magestat se'ls donen per quiscun mes dos-centes lliures de salari, y dits ni altres capítols en ninguna manera disposan que lo semblant salari de 200 lliures, sous, se done als embaxadors que van fora la cort, ab que se veu que lo salari de dites 200 lliures, sous, sols se ha de donar als embaxadors que van a la cort, y no a altres; axí que, haguda rahó al que se acostuma donar als embaxadors que van a la cort de sa magestat, se deu tatxar y llimitar lo salari dels demés, *arbitrio boni visi*, attenent als gastos y jornades han de fer per a anar a cumplir a son càrrech, no podent en ninguna manera arbitrar en donar-los lo mateix salari que·s dóna als que van a la cort, perquè com esta sia la major y més calificada embaxada, lo salari d'ella ha de ser lo major, sens que per ningun altre se dega ni·s puga donar. Attès més avant que per la embaxada féu lo doctor Gabriel Antònio Bosser, per part del pretès consistori del degà Pau del Rosso y Vicent Ferriol, hagué de anar de la present ciutat fins a la vila de Sant Boy, ha ont en esta occasió residie lo mariscal de la Motte, la qual vila no dista mitja jornada de la present ciutat, y encara que en esta occasió la exida de la ciutat era difficultosa y de majors gastos que en altras occasions per estar assitiada per mar y terra, conforme per part del dit doctor Pau del Rosso y fermanses de Vicent Ferriol se ha al·legat, ab tot, no·s conclou de aquí poguessen arbitrar en donar-li 200 lliures, sous, com li donaren, per no ésser los perills y gastos de la exida tant grans que // no haguessen trobat qui fos anat ab menor salari, ni consta que dits consistorials li haguessen de donar dit salari per no haver trobat qui volgués anar menors de ditas 200 lliures, sous, ni que dit Bosser hagués reüsat antes de partir anar ab menor salari, ans bé, per deliberació de 10 de maig 1652 exhibida per dit noble procurador fiscal, consta que dits doctor Pau del Rosso y Vicent Ferriol, després de haver dit Bosser tornat de sa embaxada, deliberaren donar-li 200 lliures, sous, fortes per cada mes. A damés que si en dita occasió, no obstant los perills y gastos de la exida, lo haguessen enviat a la cort, no li haurian pogut donar major salari, y axí·s encara que fos just se li donàs alguna cosa considerable per los perills y gastos de la exida, no emperò dos-centes lliures de moneda forta per quiscun mes, majorment que estant en Sant Boy cessave la rahó del perill y gastos que per part dels dits Pau del Rosso y Vicent Ferriol se han al·legat. Attès finalment consta que en virtut de dita deliberació de 10 de maig foren pagades al dit doctor Bosser quatra-centes vuytanta-sis lliures, tretze sous y quatre de moneda fort, a raó de dobles a vin-y-vuyt reals dobla, per dos mesos y tretze dies se occupà en dita anada, ço és, des de 11 de febrer fins a 23 de abril. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits doctor Pau del Rosso y Vicent Ferriol e o a ses fermanses condempnam en satisfer y pagar al General la mitat de las ditas quatre-centes vuytanta-sis lliures, tretze sous y quatre, ço és, dos-centes quoranta-tres lliures, sis sous y vuyt de moneda fort, // a rahó de dobles a vint-y-vuyt reals, conforme foren pagades a dit Bosser, en quant emperò a la evicció demanada, reservam dret als dits doctor Pau del Rosso y Vicent Ferriol si algú los competeix.

Número 69. Quant a la querela de número 69, contra lo doctor Lluís València, oïdor militar del trienni proppassat, per haver procurat que molts dels officials y soldats del tèrcio féu lo General per lo socorro de la present ciutat de Barcelona, governat per dit València, firmassen las llistas de las pagas de sinch mesos que se'ls devian, ab promesa que encontinent los pagaria aquellas.

Attès encara que conste que dit València féu firmar las ditas llistas als dits officials y soldats, y que·ls prometé encontinent pagar-los las pagas se'ls devian. Per ço, per quant dit València no féu dita procura com a persona particular, sinó com a governant dit tèrcio per compte del General, y axí bé, per la dita promesa no deu estar obligat de sos béns propris, y attès no consta que a dit València fossen entregats diners del dit General a fi y effecte de pagar als dits soldats y officials, ni menos consta que dit València en sos comptes donats al General se fasse accreador del General de las ditas pagas. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y al dit doctor Lluís València absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam, reservant dret als dits officials y soldats per a cobrar del General les quantitats que·s trobarà ésserlos degudas.

Número 42. Quant a la querela de número 42, feta per lo noble // procurador fiscal de la present visita, contra lo magnífich doctor Lluís València, oïdor militar del trienni proppassat, per haver pres y rebut sens orde del consistori del noble don Agustí Guilla, dos-centes lliures, les quals pagave al General per compte dels arrendadors de la bolla de Puigcerdà, les quals eran estades girades a Joseph Miquel Quintana, regent los comptes del General, a fi y effecte de pagar als deputats, oïdors y officials de la casa, las porcions a ells degudas per la insiculació se feya en lo mes de mars més proppassat.

Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al doctor Lluís València absolem y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam, reservant dret a dit Quintana e o a sos hereus y successors per a poder demanar en altre judici la dita quantitat a dit doctor València.

Número 22. Quant a la querela de número 22, contra Bonaventura Closa, sobrecullidor de la part de llevant, per haver dexat de col·lectar la terça de janer, febrer y mars del any 1653.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, per tant y altrament, a Bonaventura Closa absolem y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 58. Quant a la querela de número 58, contra Sebestià Costa, notari y scrivà major del General lo trienni proppassat, per no haver aportat lo llibre de les Deliberacions dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors ben // regulat, y perquè aquell se té en son aposento, havent de estar dit llibre dins del consistori dels dits molt il·lustres senyors deputats, per lo capítol 31 de les Corts del any 1599, y també per haver tret dit llibre de la present casa de la Deputació.

Attès que, ab informació rebuda a instància del noble procurador fiscal, consta que dit Costa en lo trienni proppassat és estat molt negligent en fer fermar les deliberacions que en lo trienni feyen los *tunch* molt il·lustres senyors deputats y oïdors, restant per dita causa dit llibre en algunas occasions attrassat de moltes setmanes, y per assò trobar-se deliberacions en les quals entrevingueren quatre consistorials, algunes de les quals no són firmades sinó de dos, y altres de tres, conforme de ditas deliberacions exibidas en dita querela per dit noble procurador fiscal consta. Attès més avant que, per confessió feta per dit Costa, ab una suplicació que als 4 de abril del any 1653 presentà als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, y exhibida per dit noble procurador fiscal en la dita querela, consta que dit Costa en lo any 1651, des de 21 de febrer fins a 12 de juliol del dit any estigué sens fer firmar a Vicent Ferriol totas las deliberacions que en dit termini se feren en les quals dit Ferriol entrevingué, y que per dita causa són restades sens ésser firmades per aquell, per haver faltat de la present ciutat, lo que no fora estat si dit Costa hagués portat dit llibre igualat com devie. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Costa condempnam en satisfer y pagar al General vint-y-sinch lliures. E per quant en la present visita se ha conciderat ésser de // gran conveniència que lo dalt dit capítol 31 de les dites Corts del any 1599 estigués en la deguda observansa. Per tant, statuïm y ordenam, y als molt il·lustres senyors deputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, exortam que dos mesos aprés publicada la present querela, fassen un calaix o armari que estigue dintre de la sala del consistori, a effecte de posar lo llibre de les Deliberacions, lo qual ajen de tenir lo deputats de baix clau y lo scrivà major e o sos scrivents, a qui toque regular dit llibre, lo hajen de regular en la sala que està entre la sala dels reys y lo consistori; y que dit llibre no haje de exir de dit aposento, y en haver-lo regulat lo hajen de entrar dins dit consistori, y que a la fi de cada setmana, ço és, al dissapte, estigue igualat y regulat, y dit die, després de haver legit en consistori totes les deliberacions de la semmana, fasse dit scrivà major firmar aquelles per dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors que hauran entrevingut en ditas deliberacions; e que, aprés de firmades aquelles, lo mateix die continue dit scrivà major en lo dietari com tal die se és regulat lo llibre de Deliberacions, y aquelles firmades per dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors, y la present ordinació hajen de observar dits deputats, oïdors, scrivà major y sos scrivents a qui toque regular lo llibre, a pena de privació de una tersa de salari per quiscú d'ells respective, per tantes quantes vegades contrafaran, y que per ço la present sentència y decret de exequució fahedor los sie intimada, perquè ignorància al·legar no·s puguen.//

Número 73. Quant a la querela de número 73 contra Sebestià Costa y Hyeròmim Galí, per no haver regulats los llibres dels Capbreus de las pagas dels salaris que·s feren en Terrassa y Manresa, y no haver despedides les certificacions opportunes que manaren los diputats y oïdors del trienni pròxim passat ab deliberació de 18 de juliol 1653. Attès que ab certifficatòria del doctor misser Diego Martínez, ajudant primer de la scrivania major per dits[a] Sebestià Costa y Hyeròmim Galí consta haver los dits despedit dites certifficacions y per consegüent esmenat lo dany que lo General podie tenir. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Sebestià Costa, Hyeròmim Galí absolem, y al noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 51. Quant a la querela de número 51 contra lo doctor Pau del Rosso y Vicent Ferriol, deputat ecclesiàstich y oïdor real respective del trienni proppassat, y contra los magnífichs

a. a continuació una paraula ratllada.

doctors misser Francesc Lleuger, misser Gabriel Antònio Bosser, misser Gaspar Jorba, assessors y advocat fiscal que foren respectivament anomenats per los dits Pau del Rosso y Vicent Ferriol quant obriren los dos consistoris en la present ciutat, en lo octubre del any 1651, y també contra Francesc Fontana, scrivà major, anomenat per los matexos consistorials, Antònio Nin, procurador fiscal del General, Anthoni Tàpies, servint lo offici de scrivent ordinari de la scrivania major, y Pere Trelles, notari, servint lo offici de scrivent extraordinari de la dita scrivania major, per haver dits doctor Pau del Rosso y // Vicent Ferriol deliberat, als 5 del mes de agost del any 1652, fossen pagades als dits magnífichs doctors misser Francesc Lleuger, misser Gabriel Antònio Bosser y misser Gaspar Jorba, vuytanta lliures a quiscú de ells per treballs extraordinaris presos per rahó de contencions suscitades en los temps que los dos pretenian tenir consistori. Y axí mateix per la dita rahó haver deliberat fossen pagades a Francesc Fontana 50 lliures, sous; a Antònio Nin 25 lliures, sous; a Antònio Tàpies, 25 lliures, sous; y a Pere Trelles altres 25 lliures, sous, pretenent lo procurador fiscal haver, los demuntdits ésser condemnats en restituhir al General las sobredites quantitats. Attès que dels mèrits de la present querela consta que los dits senyors Pau del Rosso y Vicent Ferriol deliberaren, a 15 de agost de 1652, que per treballs extraordinaris per rahó de contencions fossen pagades vuytanta lliures a quiscú dels dits magnífichs assessors y advocat fiscal per ells anomenats en lo octubre de 1651, y a Francesc Fontana sinquanta lliures, a Antoni Nin vint-y-sinch lliures, a Antònio Tàpias vint-y-sinch lliures, y a Pere Trelles altres vint-y-sinch lliures, y consta haver los dits rebudes dites quantitats. Attès més avant consta que les contencions suscitades dins lo termini que lo dit doctor Pau del Rosso y Vicent Ferriol volgueren tenir consistori no foren sinó dos, a què la remuneració per ells donada excedeix als treballs que pogueren tenir. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Pau del Rosso y Vicens Ferriol y ses fermanses condempnam en restituhir al General *simul et insolidum* de tal manera que, pagant lo hu reste llibert lo altre la mitat del que quiscú de dits officials rebé per rahó de dites contencions, axí com en la querela de número 49 // està declarat per remuneracions que tots los deputats y oïdors donaren als assessors y altres officials del General, volent que en tot sie observada la sentència feta sobre dita querela de número 49. Reservam, emperò, dret als dits del Rosso y Ferriol per a què en altre judici pugan demanar als dits officials lo que de esta sentència són estats condempnats, als quals no condempnam per no trobar-los scitats en la present querela.

Número 59. Quant a la querela de número 59 contra los diputats y oïdors de comptes del trienni proppassat y lo magnífich doctor Lluís Ferrer, drassaner del General, per haver dits diputats y oïdors deliberat fossen pagades dos-centes trenta-set lliures, quinze sous y deu al dit doctor misser Lluís Ferrer per lo salari y strenes per ell demanades per lo temps estigué fora la present ciutat, ço és, de del noembre 1651 fins al octubre 1652, pretenent lo dit procurador fiscal haver los dits de ésser condempnats en restituhir al General la dita quantitat de 237 lliures, 15 sous 10, per haver rebut lo salari del dit temps lo doctor Jaume Fontana, qui serví aquell com a subrrogat durant la absència del dit doctor misser Lluís Ferrer. Attès que dels mèrits de la present querela consta que lo doctor misser Lluís Ferrer tot lo temps que estigué absent per rahó del siti tingué subrrogat en son offici, que fonch lo doctor Jaume Fontana, qui serví aquell, rebé lo salri, estrenes y adealas per tot lo dit temps. Consta, més avant, haver lo dit doctor Lluís Ferrer rebut lo salari per lo mateix temps que lo doctor Jaume Fontana, son subrrogat, rebé, axí que lo principal y subrrogat tingueren dos salaris contra lo capítol de Cort, y en particular contra lo capítol 22 de les Corts del any 1599, en lo qual està // statuhit que sinó és per cas de malaltia o altre just impediment no puguen lo principal y subrrogat tenir dos salaris, ni obsta que lo dit doctor Jaume Fontana fos anomenat per los dos consistorials que pretengueren tenir consistori, y axí no podian fer dita nominació o subrrogació per a què també se ha de declarar que tot lo gastat per dits dos consistorials per cosas convenients al General estigue ben gastat per la utilitat ne ha reportada lo General, y haver los officials servit a bona fe, com està declarat sobre la querela de número 40. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al doctor Lluís Ferrer condempnam en restituhir al General dita quantitat de dos-centes trenta-set lliures, quinze sous y deu, y en subsidi als deputats y oïdors que firmaren dita deliberació.

Número 129. Quant a la querela de número 129, feta per dit noble procurador fiscal contra Bonaventura Closa y Hyerònim Major y Sala, sobrecullidors del General de las sobrecol·lectas de llevant y ponent, per haver dexat de aportar molts llibres de les taules de ses sobrecol·lectes ab motiu de què no havien trobat los taulers, y també perquè alguns no·ls havien volgut donar los llibres; y axí mateix per haver dexat de comptar moltas tersas en dany del General, per haver perdut los diners que ditas tersas podian importar, y contra los diputats y oïdors del trienni proppassat per no haver tingut cuydado en que dits sobrecullidors aportassen dits llibres y comptassen dites terses.

Attès que dels mèrits de dita querela consta que dits Closa y Major y Sala han dexat en differents // terses de aportar los llibres dels taulers, y attès que per lo capítol 91 de les Corts del any 1599 està ordenat que sis dies aprés que quiscú dels sobrecullidors seran tornats de llur sobrecol·lecta se hajen de presentar en consistori y fer ostenció als deputats y oïdors de tots los llibres que hauran portats. Y que dexant de aportar ningun llibre de ninguna taula ho hajen de notifficar encontinent, per a què los deputats encontinent hajen de tramètrer un porter en aquell tauler a costes y despeses sues, y si haurà dexat de aportar dit llibre o llibres per culpa de dit sobrecullidor en tal cars se haje de tramètrer a costes y despeses de dit sobrecullidor. Attès axí mateix que dels mèrits de dita querela no consta hajen dits Closa y Major y Sala notifficat als dits deputats y oïdors, ni encontinent ni sis dies aprés de tornats de llurs sobrecol·lectas los llibres que han dexat de aportar, contrafent en assò al capítol 91. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Closa y Major y Sala condempnam en haver de pagar al General vint-y-sinch lliures quiscú de ells. Volem, emperò, y manam als sobrecullidors qui vuy són y per temps seran, que sis dies aprés de tornats de llurs sobrecol·lectas encontinent fassen relació en consistori, als molt il·lustres deputats y oïdors, dels llibres que hauran dexat de aportar, y per quina causa, y que dita relació sie continuada en lo dietari de dits molt il·lustres senyors deputats y oïdors, sots pena del salari de llur anada per cada vegada que lo contrari faran. Y axí mateix manam als dits sobrecullidors compten y paguen // les terses dins lo temps a ells prefigit per capítols de Cort, sots las penas en aquells contengudes, y al racional de la casa de la Deputació qui vuy és y per temps serà, que fasse nota en sos llibres del die que dits sobrecullidors hauran comptat y pagat les dites terses, sots pena de pèrdrer una tersa de son salari per quiscuna vegada que contrafarà aquesta nostra exortació y manament, per a què conste si los dits sobrecullidors cumplen a ses obligacions; y exortam als molt il·lustres senyors oïdors de comptes qui vuy són y per temps seran, tingan cuydado y fassen que los dits sobrecullidors y racional cumplen al disposat en dit capítol, sots pena de privació del salari de una tersa per quiscuna vegada se trobarà ser estat dits molt il·lustres senyors oïdors negligents. Quant emperò als demés caps de dita querela contra dits Closa y Major y Sala, per haver dexat de comptar moltas tersas y haver perdut lo General lo diner que ditas tersas podian importar, y contra dits deputats y oïdors per no haver tingut cuydado en que dits sobrecullidors aportassen dits llibres y comptassen dites terses. Attès no consta de la intenció de dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per tant, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Closa y Major y Sala, deputats y oïdors absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Entès, emperò, y declarat que per la present absolució no sie fet prejudici algú a las querelas de número 52 y 176 fetes per dit procurador fiscal contra dit Bonaventura Closa, y que la present sentència sie intimada al dit racional, per a què ignorància alegar no pugue. //

[1655]

Número 107. Quant a la querela de número 107, feta a instància del síndich de la present ciutat de Barcelona y del noble procurador fiscal, contra los diputats y oïdors del proppassat trienni perquè axí contra capítols de Cort com dels contractes jurats per sos predecessors reberen y en sos propri usos convertiren moltas summas de peccúnies procehides del nou dret de les sedes, imposat y aplicat per la satisfacció dels censals de la nova ampra de tres-centes mília lliures, manllevades per los deputats y oïdors en lo any 1641, ab fermansa de dita ciutat, las quals quantitats tenen obligació de restituhir y deposar en la taula dels comuns depòsits de dita ciutat, a fi y effecte de que dites peccúnies sien empleades en paga y satisfacció de dits censals.

Attès que encara que dels mèrits de la present querela conta que los dits deputats y oïdors hajen gastades algunes de les dites quantitats, no consta emperò que aquelles hajen gastades dits diputats y oïdors en sos usos propris, si y de la manera que constar deuria, antes ésser la presumpció de ells no constant lo contrari que las hauran gastadas per lo General, y en ex cas ser lo principal interès del procurador fiscal del General, qui no és estat citat en causa. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y la dita querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors per a què de ella, ab la deguda discussió de aquella, conegan y manen per los magnífichs assessors discidir-la.

Número 136. Quant a la querela de número 136, feta per dit noble procurador fiscal contra lo regent los comptes y lo racional del General, per haver passats uns comptes // a Pere Mauri, sparter, y a Joan Sants, corder, de feynes fetes per lo dit General en temps que corrian los sisens y, pagats aquells en bona moneda, segons los preus matexos de la feyna, sens fer-ne relaix algú.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que los dits regent los comptes y racional passaven y pagaven los dits comptes si y de la manera que·u deliberaren los diputats y oïdors del trienni proppassat, com consta de las certifficatòrias fetas per lo scrivà major del General, y

consta també que lo compte de la feyna de dit Joan Sans ja fou rebaxat al degut preu, com també per lo compte de dit Pere Mauri fou pagat ab bona moneda, sens rebaxar-li los preus. Per ço y altrament, sentenciam y declaram y als dits regint los comptes y racional absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Y quant al cap del compte del dit Mauri, la present querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, per a què recobren de aquell lo que constarà haver indèbitament rebut per dita feyna, continuada en lo compte en la present querela exhibit.

Número 70. Quant a la querela de número 70, feta per dit noble procurador fiscal contra Joan Pau Llosellas, deputat militar del trienni proppassat, per haver anat a differents casas de la present ciutat, y en particular a la de Pere Pau Mongay, perayre de la present ciutat, sens orde del consistori dels deputats y oïdors del dit trienni, ab Joseph Torner, bastoner, y lo col·lector de la cambra apostòlica, y fer-li apprehensió de dos quadros anome- // nats David y Judich, estimats en tres-centes lliures, dient a dit Mongay, que anave consistorialment o per orde del concistori, per a què entregàs aquells a dit collector, y que lo General los hi pagaria.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que lo dit Joan Pau Llosellas assistí en fer fer la apprehenció de dits dos quadros del dit Mongay, y que aquells ab tot effecte se'n aportaren de la casa de dit Mongay, los quals dit Mongay havie comprats del General, com resulta dels testimonis ministrats, dels quals també consta que dit Llosellas digué y anave com a diputat y per orde del consistori, no constant que per lo consistori se li hagués donat tal orde, y ab lo dit nom haver fet tràurer dels poders de dit Mongay los dits quadros. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Pau Lloselles condempnam en haver de pagar a dit Pere Pau Mongay lo valor dels dits dos quadros, ço és, lo preu que per aquells ne pagà al General dit Mongay quant los comprà, liquidació reservada en lo decret de exequució del preu de aquells predit, reservant també dret al dit Lloselles per a cobrar del General lo preu que·n pagà dit Mongay, lo qual li haurà de fer bo.

Número 197. Quant a la querela de número 197 contra Joseph Sansa, receptor de la taula de Tremp y Pallàs, feta per dit noble procurador fiscal, per no haver en tot lo termini proppassat donat y pagat diner algú del que havie col·lectat en dita taula y col·lecta, ni entregades les terses que tenie obligació donar y entregar a Hyerònim Major y Sala, sobrecullidor de ponent, // y axí haver-se retingut en son poder tot lo dit diner, que pren suma de quatre-centes norantaquatre lliures, tres sous y tres, salvo, etcètera, contrafent en assò al capítol 3, 4 y 13 de les Corts del any 1542, y haver per ço incidit en les penes de dits capítols[a] y del capítol 92 de les Corts del any 1599.

Attès que dels mèrits de la present querela consta plenament que lo dit Sansa no ha donat y pagat en tot lo termini proppassat lo diner per ell col·lectat en la dita taula y sa col·lecta, antes bé haver-se aquell en son poder retingut tot lo dit temps, y consta per sa confessió que si bé després de haver-li feta la present querela ha pagat alguna cosa al General, però que encara de present deu cent y vint lliures, setze sous y set, y que axí encara continua ab la matexa mora y contrafacció als sobredits capítols, en los quals està disposat que dits receptors, retenint-se més de dos mesos los diners que col·lectan del General, *ipso facto* sien privats de sos officis sens necessitats de provisió alguna, y altrament degan pagar sou per lliura de aquell diner que·s retenen. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph Sansa condempnam en haver de pagar al General tota aquella quantitat que constarà ésser debitor al General, juntament ab lo interès de sou per lliura fins a la real restitució y paga de aquella, sens retenció de salari, a la privació del qual lo condempnam, liquidació reservada ab lo decret de exequució de la present sentència, axí de la dita quantitat, com del interès degut per aquella, y juntament privam al dit Joseph Sansa del dit offici de receptor de la dita taula de Tremp y sa col·lecta.

Número 106. Quant a la querela de número 106 contra diputats y // oïdors del trienni proppassat, y advocat fiscal del General, per haver deliberat, ab vot y parer del dit advocat fiscal, transigir y concordar, com en effecte concordaren dits diputats y oïdors ab lo comissari general de la reverent Cambra Apostòlica, don Emanuel López, acerca de las pretencions que dit noble comissari tenie contra lo procurador fiscal del General de rèbrer la quantitat de sis mil cent-vint-y-sinch lliures, les quals havie col·lectades ab fruyts y altrament Joan Tost en lo Camp de Tarragona de las rendas de la mensa episcopal, sede vacant, en lo any 1641, per orde dels deputats y oïdors de comptes que alesores eran, concordant dits deputats y oïdors del trienni proppassat pagar per les dites 6.125 lliures, sous, sinch mil y sinch-centes lliures.

Attès no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar

a. a continuació ratllat 92.

deu. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors y advocat fiscal absolem, y al noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Per quant emperò en la present querela se ha averiguat que per la dita quantitat de 1.625 lliures, sous que lo General rebé en lo any 1641 dels fruyts de la mensa archiepiscopal, en descàrrech de aquella foren pagades a 4 de maig 1643 per los *tunch* molt il·lustres senyors deputats y oïdors dos mília lliures al reverendíssim senyor don Vincencio Candioto, col·lector e o subcol·lector de la reverent Cambra Apostòlica; y axí mateix se ha averiguat que de altra part dit reverendíssim senyor col·lector, a 23 del mes de agost del any 1643, consignà al magnífich doctor Joan Baptista Canet com a síndich y procurador de la universitat del studi general de la ciutat de Lleyda sinc-centes lliures, pagadores per los deputats y oïdors en descàr- // rech y a bon compte del que lo General li restave devent de la dalt dita quantitat, de las quals 500 lliures, sous, los deputats y oïdors, als 10 de desembre 1643, pagaren cent y cint lliures al dit doctor Joan Baptista Canet en dit nom, lo que no tenian averiguat los dits deputats y oïdors del trienni passat, quant prometeren pagar al dit noble comissari de la dita Cambra Apostòlica les dites sinch mil y sinc-centes lliures, axí que a la dita reverent Cambra Apostòlica no se li devie ni·s deu tanta quantitats com dit noble comissari pretenie. Conciderant lo gran (dany) resultaria al General si les dites coses no se advertien, en cas que per part de la dita reverent Cambra Apostolica se pretengués cobrar tota la quantitat que en virtut de la dalt dita transacció o concòrdia fonch promesa. Per tant, per obviar tant gran dany, exortam als molt il·lustres senyors deputats y oïdors advertesquen, ab la deguda atenció, les dites coses, tant del que *in peccunia numerata* fonch pagat, com també de la consignació feta a la dita universitat y studi general de la ciutat de Lleyda, per a què en lo die de la paga, en cas se haje de fer de peccúnies del General, se passen en compte totes les dites quantitats, y per a què *in futurum* reste assò ab tota claredat, fassen ajustar ab la deguda forma en lo llibre de Vàlues lo dèbit y crèdit, axí que no·s puga trobar lo dèbit que també no·s trobe lo crèdit continuat en descàrrech.

Número 100. Quant a la querela de número 100 contra Jaume Ribera y Joan Baptista Monrrós, taulers del General de la vila de Ulldecona, per haver comesos molts errors en dany del General, de defraudar-lo en algu- // nas quantitats.

Attès que dels mèrits de la present querela no consta de la intenció del noble procurador fiscal, sàltem de la manera que deu constar. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Jaume Ribera y Joan Batista Monrrós que *a cetero* prenguen de jurament als naturals, per a què *medio juramento* los fassen dir lo que costa la mercaderia que aportan.

Número 94. Quant a la querela de número 94 feta per dit procurador fiscal contra Joan Pau Llosellas, deputat militar del trienni proppassat, per haver feta apprehenció, com a persona privada y sens tenir orde del consistori, de casa de Joan Coromines, sastre de la ciutat de Manrresa, de cent dobles effectives y de sinquanta lliures de sisens, les quals tenie dit Coromines en custòdia per compte de Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, procehides del dret del General, col·lectats per dit Closa, pretenent dit procurador fiscal haver de ser condempnat dit Lloselles en haver de donar compte de dites cent dobles y sinquanta lliures, y haver de ser punit y castigat per haver perturbat en assò la administració del General.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Lloselles absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 124. Quant a la querela de número 124 feta per dit procurador fiscal contra March Antònio Carreres y lo doctor Joseph Melich, // ajudants de racional, per no haver en lo trienni proppassat, ço és, dit Carreres regonegut y comprovat tots los llibres de las quinsenades y tersas dels drets del General, tant de la present ciutat com de las taulas foranes de tot lo Principat, y tret las restas y summas de cada pàgina de dits llibres, y fet lo memorial de tots los errors se haurian trobat, y continuats dits errors en un llibre que ha de aportar per dit effecte, lo qual dins cada una quinsenada o tersa devia presentar en consistori als molt il·lustres senyors deputats. Y contra dit doctor Joseph Melich, per no haver regonegut y comprovat tots los llibres de las bollas de la present ciutat y sa col·lecta, y altres col·lectes no arrendades, y sumat tots los partits per vèurer si se pagan tots los drets deguts al General, y per no haver sumat los[a] errors y fent-se memorial com devie, a fi y effecte que lo receptor pogués cobrar dits errors. Y axí mateix, contra dit doctor Melich, per ser menor de vint-y-sinch anys, y per consegüent inhàbil *ex deffectu etatis* per obtenir dit offici, pretenent dit procurador fiscal haver de ser condempnats dits Carreres y Melich en haver de restituhir al General tots los salaris per ells, en rahó de sos officis, rebuts en lo trienni proppassat, en pena

a. a continuació una paraula ratllada.

de no haver cumplit a ses obligacions, y en haver de esmenar y refer al General las quantitats que dexarà de cobrar dels errors comesos per los taulers y officials que estan en terres occupades per lo enemich. Attès que per certifficatòria feta per Joseph de Urrea, racional de la present casa, a 19 de octubre 1654, consta que dit Carreres se'n aportà del aposento de dit racional, // a 20 de abril 1654, y a 23 y 30 de juny de dit any tots los llibres arribats en dit aposento dels receptors y taulers de les taules foranes del General de tot lo trienni 1650, dels quals llibres toca a dit Carreres fer la comprovació. Y axí mateix, attès que de altra certifficatòria feta per dit racional, a 9 de noembre 1654, consta que dit doctor Melich se'n aportà del dit aposento de dit racional, a 20 de maig 1654, a 23 y 30 de juny, y a 23 de juliol de dit any 1654, los llibres arribats en dit aposento dels receptors y taulers de les col·lectes y taules foranes del General de bollas no arrendades en tot lo trienni de 1650, dels quals toca al dit Melich fer la comprovació, de ha ont resulta que dit Carreres y Melich no han cumplert a las obligacions de sos officis, conforme lo notat en lo llibre de Càrrechs, comprovant los llibres de quiscuna tersa en son degut temps, ans bé, an fet dita comprobació ab una vegada de tots los llibres de dit termini, y encara després de passat aquell; ni escusa a dits Carreres y Melich lo dir que lo racional no·ls ha entregat los llibres fins a les jornades sobremencionades, com se impute a ells lo no haver-los demanats antes, los quals tenen obligació, per rahó de dits sos officis, de demanar-los en son degut temps. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Carreres y Melich condempnam en pena de llur negligència y descuyt en haver de pagar al General quiscú d'ells sinquanta lliures; manant als dits Carreres y Melich, y als successors de aquells que per temps seran en dits officis, que observen y cumplen en tot lo notat en lo dit llibre de Càrrechs tocant a dits officis, no obstant qualsevol ús e o consuetut hi hagués en contrari, sots las penas en dit llibre mencionades, // com axí sie en grandíssima utilitat per lo General. Y axí mateix manam al dit racional, qui vuy és y per temps serà, que dins tres dies després de ser-li entregats los llibres dels receptors y taulers ne done aví y ho notifique als dits ajudants, y continue en dits llibres lo die que los ho haurà notifficat, y que per ço la present sentència li sie intimada. Quant al altre cap de dita querela contra dit doctor Joseph Melich, per ser menor de vint-y-sinch anys, y axí bé inhàbil per a obtenir lo dit offici, attès no consta de la intenció de dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Melich absolem y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 43. Quant a la querela de número 43 feta per dit procurador fiscal contra deputats y oïdors del trienni proppassat residints en Manrresa, per haver tingut en dita ciutat disgregat lo consistori molt temps sens justa ni legítima causa, contrafent en assò al disposat per capítols de Cort, pretenent haver de ser punits y castigats dits diputats y oïdors com a contrafactors de capítols de Cort. Y per haver deliberat pagar a Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer, deputats militar y real, y al doctor y canonge Hyecinto Sansa, oïdor ecclesiàstich, tres-centes lliures a quiscú de ells, a bon compte de les anades havien de fer en differents parts del Principat, a fomentar las llevas se feyan per lo socorro de la present ciutat, a raó deu lliures per die, y per lo gasto del carruatge havien de fer per entrar en la present ciutat, pretenent dit procurador fiscal haver de restituhir los dits les dites 300 lliures, sous, ho altre menor o major quantitat més justa per no haver obrat los dits diputats[a] y oïdors lo perquè los foren donades // las ditas 300 lliures, sous, perquè lo diputat militar, encara que és veritat que anà a Cardona, però no estigué més de quatre o sinch dies, y allí no féu cosa alguna, per lo que fou enviat lo diputat real, no·s mogué ni podia mòurer de la dita ciutat de Manrresa per sa contínua indisposició; y lo oïdor ecclesiàstich se'n anà a la Seu de Urgell en sa casa, y per haver-se deliberat pagar-se altre vegada lo gasto del carruatge quant lo consistori se transferí en dita ciutat de Manrresa a la present, quant al primer cap de dita querela contra dits diputats y oïdors per haver tingut disgregat lo consistori per spay de molt temps sens precehir legítima causa.

Attès no consta de la intenció del procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Quant al altre cap de dita querela contra dits diputats y oïdors per haver rebut de peccúnies del General 300 lliures, sous, per anar a fomentar las llevas se havien de fer per lo socorro de Barcelona per differents parts del Principat y per lo gasto del carruatge havien de fer per venir a la present ciutat.

Attès consta que, ab deliberació de 7 de noembre 1651, foren deliberades pagar a Joan Pau de Lloselles, deputat militar, a Bernat Ferrer, deputat real, y al doctor y canonge Hyecinto Sansa, oïdor ecclesiàstich, 300 lliures, sous a quiscú de ells a bon compte del que havien de gastar a differents parts del present Principat a fomentar

a. a continuació ratllat lo.

las llevas se preparaven per lo socorro de Barcelona y altres affers necessaris per la conservació // de dit Principat, y també per lo que havien de gastar ab carruatge per portar a la present ciutat. Y attès que, ab deliberació de 20 de dit mes de noembre, deliberaren que lo dit diputat militar anàs a las parts de Cardona, lo real restàs en las parts de Manrresa y lo oïdor ecclesiàstich anàs a las parts de Urgell per lo dit effecte. Attès axí mateix que, ab deliberació de 30 de octubre 1652 los dits diputats y oïdor, junt ab lo doctor Lluís València, se deliberaren pagar dos-centes lliures per gastos dels carruatges per a venir des de dita ciutat de Manrresa a la present ciutat en la occasió que·s transferí lo consistori. Y attès que, de las confessions fetas per dits deputats y oïdors en las deffensas de la present querela, consta que los fou donat y pagat lo gasto de dit carruatge per a venir des de la ciutat de Manrresa a la present, y axí mateix consta de las confessions de dits Lloselles, Ferrer y Sansa que dites 300 lliures, sous deliberades los foren pagades. Attès que de las deposicions dels testimonis ministrats per dit procurador fiscal en la present querela consta que dit Lloselles tant solament anà a la vila de Cardona, y sols estigué quatre o sinch dies, y no féu ni diligencià cosa alguna de lleves; y que dit Ferrer no·s mogué de dita ciutat de Manrresa per estar desganat en lo llit; y dit Sansa se'n anà en sa casa en la Seu de Urgell, sens fer ningú dels dits lo perquè se'ls havien donades dites 300 lliures, sous. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Joan Pau de Lloselles, Bernat Ferrer y doctor Hyecinto Sansa, deputats y oïdor, condempnam en haver de restituhir al General les dites tres-centes lliures quiscú de ells, feta emperò de aquelles la deguda reducció.//

Número 176. Quant a la querela de número 176 feta per dit procurador fiscal contra Bonaventura Closa, sobrecullidor de les parts de llevant, per ésser estat negligent en lo trienni proppassat en anar a col·lectar los drets al General en llur sobrecol·lecta en lo degut temps, del que ha resultat gran dany al General, per haver perdut moltes peccúnies dels dits drets resultants, y en particular dos tersas de Perpinyà y sa col·lecta, ço és, primera y segona del any 1652, les quals no·s poden vuy cobrar per estar occupada aquella terra del enemich, pretenent dit procurador fiscal haver de ésser condempnat dit Closa en haver de refer y smenar al General totas las quantitats que per sa culpa y negligència ha dexat de col·lectar, y contra dits diputats y oïdors del trienni proppassat per no haver fet observar en lo col·lectar las tersas lo dit Closa la forma dels capítols de Cort, y per haver pagat íntegrament al dit Closa las tersas de son salari, no sent anat quiscuna tersa a col·lectar-la, y contra Joseph de Urrea, racional, per haver-li passats los comptes.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Closa, deputats y oïdors del trienni proppassat, y a Joseph de Urrea, racional, absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 183. Quant a la querela de número 183 feta per dit procurador fiscal contra deputats y oïdors del trienni proppassat y regent los comptes, per haver gastat moltes y excessives quantitats de cera en lo dit trienni; y contra dit regent los comptes per no haver donat compte del refús; y contra lo racional per haver passats los comptes de dites excessives quantitats de cera pretenent dit procurador fiscal // haver de ésser los dits condempnats en haver de fer y smenar al General les quantitats malgastades.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors del dit trienni proppassat, regent los comptes y racional absolem; y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats y oïdors qui vuy són y per temps seran, confirmant la sentència de la visita proppassada sobre la querela de número 12, y que *a cetero* en las deliberacions se faran per gastos de atxas se diga per a què han de servir las ditas atxas. Y al dit regint los comptes que vuy és y axí mateix per temps serà, manam que lo endemà després de feta la funcció haje de fer pesar en la present casa de la Deputació lo refús de dites atxes en presència de un consistorial, scrivà major y racional; y no res menys manam al scrivà major ho continue en dietari, y al racional fasse debitor al dit regent los comptes de que valdrà dit refús, pena de pèrdrer una tersa de llurs salaris respective per cada una vegada que·s contrafarà als sobredisposat, y que per ço los sie intimada la present sentència.

Número 6. Quant a la querela de número 6 feta per dit procurador fiscal contra diputats y oïdors del trienni proppassat, per ser estat negligents en ordenar y manar[a] a Joseph Quintana, exactor del General, cobràs y exigís tant los dèbits vells com lo que anaven fent-se en dits triennis dels arrendataris de bolles y altres; y contra Joseph de Urrea, racional, per no haver donat al exactor[b] les rendes de cada tersa, com tenie obligació, pretenent dit procurador fiscal

a. a continuació ratllat y.
b. a continuació ratllat de.

haver de ser punits y castigats dits diputats y oïdors, // exactor y racional per la dita negligència.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats, oïdors, exactor y racional absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats y oïdors que, per quant en la visita proppassada, ab sentència proferida sobre la querela de número 80, fou condempnat Joan Oms, tauler de la vila de Torroella de Mongrí en pagar al General noranta-vuyt lliures, denou sous y vuyt, y haver-se fet diligències per a cobrar de dit Oms la dita quantitat, se ha trobat no haver-hi, en dita vila de Torroella, ni haver-i hagut hagut d'esta part de molt temps, home de tal nom y cognom, y se ha tingut intel·ligència que lo dit Joan Oms ere de Blanes, y tauler de dita vila, sien servits cobrar del dit Oms, ho de sos béns y bentinents en cas sie mort, la dita quantitat de noranta-vuyt lliures, denou sous y vuyt.

Número 37. Quant a la querela de número 37 feta per dit noble procurador fiscal contra los deputats y oïdors del trienni proppassat, assessors y advocat fiscal, perquè ab vot de estos deliberaren, als 12 de juliol 1651, que isquessen en un mateix temps en campanya dos consistorials, ço és, lo doctor Lluís València, oÿdor militar, y Vicent Ferriol, oïdor real, bastant lo haver deliberat que·n isqués hu dels dos, tenint attendència als excessius gastos ne havie de suportar lo General, y lo quant exaust estave aquell, com de fet fou occasió que lo dit València gastà en dita occasió quatre mil quatre-centes setanta-sis lliures, y lo dit Ferriol tres mil set-centes vynt-y-vuyt lliures, pretenent haver de // refer al General lo hu dels dos gastos fets per dits València y Ferriol.

Attès que encara que lo haver deliberat isquessen en campanya als 12 de juliol 1651 los dits dos oÿdors militar y real conste ésser estat ab vot dels magnífichs assessors y advocat fiscal, ab lo qual apar restan escusats, y que axí mateix dits assessors y advocat fiscal ho resten de haver-o aconsellat per la interpretació legal que poden donar als capítols de Cort en cas de urgent necessitat, com en dita occasió la·y concideraren; però per quant set dies després de haver donat dit vot, vehent dits assessors y advocat fiscal que cessave aquella urgent necessitat que·ls havien representat y havien considerada, y lo inconvenient gran que era per lo General que dos consistorials estassen fora del consistori, y que lo dit oÿdor real se estave en Granollers, que distave dos llegües de la vila de Terrassa, ha ont los diputats y oïdors, per occasió del contagi de la present ciutat, tenien son consistori, y que lo mateix que obrave des de Granollers podie obrar des de la dita vila de Terrassa, y axí escusar al General de dits gastos y de haver de tenir sols tres consistoris, en descàrrech de ses conciències feren altre vot, que per les dites y altres rahons en aquell expressades no devie estar lo dit oïdor real fora del dit consistori, y que axí havie de obligar aquell ha tornar en dita vila de Terrassa y a sa deguda residència del dit consistori, y no consta que dits diputats y oïdors, desenganyats ab lo dit segon vot y destituhits de vot algú de aquells en virtut del qual poguessen rectament obrat en dit fet, escusassen los gastos feya dit oïdor real fora de dit consistori, ni que tornàs a aquell, y consta dels // mèrits de la present querela que dit oïdor real estigué dos mesos per rahó de dita jornada, y que gastà de peccúnies del General les dites tres mil set-centes vint-y-vuyt lliures de aquella moneda. Per ço y altrament, quant al primer cap de haver deliberat isquessen los dos dits oÿdors militar y real en campanya, y de haver-o aconcellat los dits assessors y advocat fiscal, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors, assessors y advocat fiscal absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Y quant al segon cap de haver tolerat que lo dit oïdor real estàs fora del dit consistori, occasionant los sobredits gastos al General després de haver-los aconcellat los dits assesssors y advocat fiscal que no·u devien fer per les causes referides, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors que alesores eren en Terrassa condempnam en haver de restituhir y pagar al General de las ditas tres mil set-centes vint-y-vuyt lliures aquella quantitat que constarà haver gastat dit oÿdor real fins que fou interpel·lat per aquells, y la restant quantitat gastada després de dita interpel·lació per dit oïdor real; condempnam a les fermanses de dit oÿdor real ha haver-la de pagar al dit General, reservada liquidació en lo decret de exequució, axí del valor de ditas 3.728 lliures, sous, com també del temps que dits diputats y oïdors estigueren a interpel·lar, protestar o altrament diligenciar que dit oïdor real tornàs al dit consistori, si acàs de tal podrà constar, y del demés que de dret se haurà de haver rahó.

Número 38. Quant a la querela de número 38 feta per lo dit noble procurador fiscal contra los deputats y oïdors del trienni prop- // passat del doctor Lluís València y de les fermanses de Vicent Ferriol, perquè estos en particular gastaren excessivament no tenint orde sinó de exir en campanya a la ligera ab lo menor gasto poguessen; y aquells perquè, havent deliberat als 12

de juliol 1651 que los dits oïdors isquessen en campanya ab lo menor gasto possible y a la ligera, los passasen los comptes que donaren de son gasto fet, no a modo de anar a la ligera, sinó ab molt gran excés, pretenent[a] haver de ésser los uns punits per haver passats axí dits comptes y los altres compel·lits en haver de restituhir al General lo que aparexerà haver excedit en gastar, segons lo modo estave deliberat.

Attès no consta de la intenció del dit noble procurador fiscal si y de la manera que deu constar en quant als gastos fets per dits oïdors militar y real anant a la ligera y trobarà aver en aquells. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dit deputats y oïdors fermanses del dit Ferriol y lo doctor Lluís València absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Quant emperò a les dos-centes vint-y-sinch lliures que dit València posà en son crèdit, en lo compte per ell donat y en la present querela exibit, per lo gasto diu féu en lo carruatge que en Manrresa se detingué nou dies, araó 25 lliures, sous lo die. Attès no consta que dit carruatge se detingués dit València los dits nou dies per orde del consistori. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit doctor Lluís València condempnam en haver de restituhir y pagar al dit General les dites doscentes vint-y-sinch lliures, y per elles vuytantados lliures de bona moneda.//

Número 151, 115, 116, 109, 170, 164, 200, 198, 191, 120, 170, 213, 95, 199, 185, 201, 102, 96, 169, 90, 186, 224, 203, 102, 149, 194, 121, 204, 104, 193, 190, 165, 208, 215, 226, 92, 216, 87, 88. Quant a las querelas de número 151 feta per lo procurador fiscal contra Pere Ricart, tauler de Illa; de número 115, contra Francesc Andreu, tauler de Salsas; de número 116, contra Antònio Climent y Cathalà, tauler de Coplliura; de número 109, contra Francesc Piquer y Pere Terrats, taulers de Perpinyà; de número 170, contra Joseph Tordera, tauler de Xerta; de número 164, contra Gabriel Hoga, tauler de Tossa; de número 200, contra Genís Alió y Martí, tauler de Torroella de Mongrí; de número 198, contra Pere Clos y Ramon Miró, taulers de Palafurgell; de número 191, contra Miquel Riera, tauler de Navata; de número 120, contra Bernat de Ballester, tauler de Tírvia; de número 170, contra Joseph Llossa, tauler de Tüir; de número 213, contra Francesc Massaguer y Bernat Martí y Quintana, taulers de Ossor; de número 95, contra Joseph Sanpeyreus, tauler de Canet de Roselló; de número 199, contra Jaume Ramon Sala, tauler del General de Bàscara; de número 185, contra Damià Feliu y Balle, tauler de Banyolas; de número 201, contra Pau Tamarit, tauler de Olot; de número 102, contra Acasi Riera y Bernich y Barthomeu Donall, taulers de Lloret; de número 96, contra Jaume Roca, tauler de Bagur; de número 169, contra Francesch Botaller, tauler de Benifallet; de número 90, contra Joan Bargonyós, tauler de Palafurgell; de número 186, contra Hyerònim Llaurador, tauler de Sant Sadorní; de número 224 y 203, contra Joseph Quintana, tauler de Oristà; de número 102, contra Bernat Paladella, tauler de Carsia; de número 149, contra Agustí Artús, tauler de las Borjes; de número 194, contra Francesc Matheu, tauler de Lleyda; de número 121, contra Joan Ribes, // tauler de Ceret; de número 204, contra Antònio Soler, tauler de Rupit; de número 104, contra Guillem Guasquí, tauler de Miravet; de número 193, contra Joan Colomer, tauler de Besalú; de número 190, contra T. Paus, tauler de Sant Llorens de la Muga; de número 165, contra Ramon Sans, tauler de Paüls; de número 208, contra Miquel Celi, tauler de Toralló; de número 215, contra Pere Ordeix, tauler de Sant Hypòlit; de número 226, contra Joan Comerma, tauler de Sant Quirze; de número 92, contra Francesc Parés, tauler de Sant Hylari; de número 87, contra Francisco Capell, tauler de Aytona; y de número 88 contra Francesc Texidor, tauler de Prada; per haver comesos differents errors en frau del General, y altrament no haver observat lo disposat per capítols de Cort y ordinacions del General concernents a las obligacions de aquells respective. Attès que no consta sien estats los sobredits taulers citats, hans bé, molts de aquells haver-se dexat de citar per ser en vilas y llochs occupats per lo enemich, y que altrament no ere tuto lo eccés per anar a presentar-los lletres scitatòries y altres que los porters se són equivocats en la precentació de las lletres. Per tant, sentenciam, pronunciam y declaram, y las ditas querelas remetem als molt il·lustres senyors diputats qui vuy són y per temps seran, per a què de aquelles ne pugan conèxer encontinent ne coneguen, condempnant a dits taulers en haver de refer al General los danys ab dits fraus donats, juntament ab la condempnació de penes.

Número 152. Quant a la querela de número 152, contra Joseph Sala, tauler de Arenys, per haver en lo trienni proppassat // comesos molts errors en dany del General, dexant de specificar en molts partits lo valor de las mercaderies, com resulta del càlcul en la present querela exhibit per lo noble procurador fiscal de la present visita.

Attès que del recàlcul manifestat als dits calculadors consta que se són trobats errors que per los

a. *a continuació ratllat* de.

al[barà] de guia, dels quals no ha cobrat responsió, ha resultat en dany del General la quantitat de cent vuytanta-dos lliures, dotze sous; y per lo dret nou la quantitat de sinquanta-set lliures, set sous y vuyt, y que ha incidit, per no haver specificat lo valor de les mercaderies, en pena de vint lliures. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph Sala condempnam en satisfer y pagar al General la dita quantitat de cent vuytanta-dos lliures, dotze sous per dret ordinari, y las sinquanta-set lliures, set sous y vuyt per lo dret nou, y juntament vint lliures per les penes en què ha incidit.

Números 91, 160, 156. Quant a las querelas de número 91 contra Miquel Casanoves y Sebestià Boffill, taulers de Palamós; de número 160, contra Matheu Peyró, tauler de Escaló; de número 156, contra Francesc Omdedéu, tauler de Riudecanyes, per haver comesos alguns errors en dany dels drets del General y nou, y haver incidit en algunes penes per no haver observat lo disposat per capítols de Cort y ordinacions del General expressats en los càlculs en ditas querlas respective exhibits.

Attès que dels càlculs consta que los dits Miquel Casanoves y Sebestià Boffill han comès errors en dany del dret del General en 1 lliura, 14 sous, 4, y del nou en 1 lliura, 13 sous, 4, y haver incidit en differents // penes per no haver fet sotascríurer partit algú dels despatxs, y que lo dit Matheu Peyró ha faltat en exhigir per dret de guerra vint-y-quatre lliures, dotze sous y quatre, y haver incidit en algunes penes per no haver stimades les mercaderies en alguns partits per ell despatxades; y que lo dit Francesc Omdedéu ha donat de dany al General 3 lliures, 6 sous, y ha dexat de posar lo just valor de les mercaderies en alguns partits, y ha faltat de donar los llibres de algunes terses. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Miquel Casanoves, Sebestià Boffill, Matheu Peyró y Francesc Homdedéu, condempnam, ço és, als dits Miquel Casanoves, Sebestià Boffill en haver de donar y pagar al General les dites 1 lliura, 14 sous, 4 per dret ordinari, y per dret nou 1 lliura, 13 sous, 4, y aquells mulltam en 5 lliures, sous cada hu per les penes en què han incidit; al dit Matheu Peyró en haver de pagar al dit General vint-y-quatre lliures, dotze sous y quatre, per dret nou, y aquell multam en deu lliures per les penes en què han incidit; y al dit Francesc Homdedéu en haver de pagar dites tres lliures, sis sous y nou per dret de General, y aquell mulltam en sinch lliures per les penes en què ha incidit, y la dita querela contra dit Homdedéu feta remetem[a] als[b] molt il·lustres senyors deputats y oïdors en quant al cap de las tersas, de les quals no ha donat compte, per a què vejen si per aquelles reste debitor.

Números 180, 155. Quant a las querelas de número 180, contra Joseph // Desclapés, tauler de Malgrat y de número 155 contra Joseph Soler, tauler de Sitjes.

Attès que no consta de la intenció del procurador fiscal, sàltem de la manera que deu constar. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Joseph Desclapés y Joseph Soler absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Números 111, 185. Quant a las querelas de número 111 contra Thomàs Gili, tauler de Reus, y de número 185 contra Jaume Bosch, tauler de Figueres, per haver comesos alguns errors en dany del General y no haver continuat las diadas y jornades y no haver specificat lo valor de les mercaderies.

Attès que per los càlculs per lo noble procurador fiscal exhibits no consta que los dits Jaume Bosch y Thomàs Gili hajen comès error algú en dany del General, consta emperò dels dits càlculs no haver continuat diadas y jornades en sos llibres, y specificant lo valor y quantitat de les mercaderies en alguns partits, per lo que han incidit en algunes penes. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Jaume Bosch y Thomàs Gili absolem quant al cap dels errors que pretén dit noble procurador fiscal haver ells comesos, imposant scilenci al dit procurador fiscal quant al dit cap, y aquell multam en deu lliures, ço és, sinch lliures per quiscú per les penes en què han incidit.

Números 142, 113. Quant a las querelas de número 142 contra Joan Pasqual, tauler de la Selva, y de número 113 contra Joan Baptista Moret, tauler de Vilafranca de Conflent, feta per dit noble procurador fiscal per haver comesos // en dany del General y no haver dit Joan Pasqual continuades les jornades en sos llibres y no haver entregat tant lo dit Joan Pasqual com lo dit Moret tots los llibres de les terses del trienni proppassat.

Attès que dels càlculs exhibits per lo dit noble procurador fiscal en ditas querelas respective consta que lo dit Joan Baptista Moret ha donat dany al General per lo dret nou 4 lliures, 19 sous, 4, y que lo dit Joan Pasqual ha dexat de continuar les jornades en sos llibres, y no consta de error algú comès per dit Pasqual, consta emperò que, tant lo dit Pasqual com lo dit Moret han dexat de entregar los llibres de algunes ter-

a. a continuació repetit Homdedéu.
b. a continuació repetit dits.

ses. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Pasqual absolem de la pretenció dels errors, y aquell mulltam y condempnam en haver de pagar 5 lliures, sous per les penes en què ha incidit y al dit Joan Baptista Moret condempnam en haver de pagar al General per lo dit dret nou 4 lliures, 19 sous, 4, y sinch lliures per les penes en què ha incidit, y ditas dos querelas remetem als molt i·lustres senyors deputats y oïdors quant al cap dels llibres de les Terses que no han entregat, y de què no han donat compte, per a què vejen si per aquells restaran deutors en alguna cosa.

Número 173. Quant a la querela de número 173 feta per dit noble procurador fiscal contra Francesc Lagarda, tauler del Pont de Suert, per haver comesos differents errors y faltas en frau del General, no specificant lo valor de las mercaderies, y no fent sotascríurer als despatxants sos despaigs y no haver entregats los llibres de la tersa de octubre, noembre y desembre de 1653 y altrament.

Attès que del càlcul fet per los calculadors de la present visita consta que lo dit Francesc Lagarda no ha entregats // los llibres de la sobredita tersa, ni ha specificat lo valor de las mercaderies, ni fet sotascríurer als despatxants, com devie fer sots pena de sinquanta lliures y de privació de son offici, segons lo capítol 74 del redrés del General de les Corts del any 1599, y que reste deutor per los errors comesos en catorse lliures, denou sous y onse per dret de guerra, y quinse lliures per dret de General, y ha constat que dit Francesc Lagarda fou ja per los matexos errors querelat y condempnat per la visita proppassada. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Francesc Lagarda condepnam en haver de restituhir y pagar al General 14 lliures, 19 sous, 11, per dret de guerra, y 15 lliures, sous, per dret de General, y aquell mulltam en haver de pagar al dit General per differents penes en què ha incidit vint lliures, y juntament del dit offici de tauler al dit Lagarda privam, y la dita querela quant al cap dels llibres de la dita tersa que faltan remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors per a què cuyden de cobrar aquells y vèurer si serà més deutor.

Número 119, 117, 167, 93, 187, 174. Quant a las querelas de número 119 feta per dit noble procurador fiscal contra Pere Serdà, tauler de Gratallops; de número 117, contra Pere Vilar, tauler de la Granadella; de número 167, contra Pere Orient, tauler de Bot; de número 93, contra Andreu Ramon y Joan Bruch, taulers de Sant Feliu de Guíxols; de número 187, contra Anthoni Valldeperes y Miquel Navarro, tauler de Olesa; de número 174, contra Andreu Subirats, tauler de Valls, per haver comesos errors en frau del General, y alguns de ells no haver exigit lo dret nou y haver incidit en differents penes per capítols de Cort // statuhides, y no haver entregat los llibres de algunes terses. Attès que dels càlculs exhibits en ditas querelas respective consta que tots los sobredits taulers han fet, y comesos errors en dany del General, y no han observat lo disposat per capítols de Cort y ordinacions del General, per lo que han incidit en vàries penes. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits taulers condempnam en haver de pagar al General, ço és, a dit Pere Serdà, sinch lliures en mullta per totas las penas en què havie incidit, tres sous y quatre per lo dret del General, y tres sous y quatre per lo dret de guerra; al dit Pere Vilar dos lliures, deu sous per dret de General y sinch lliures en mullta per les penes en què havie incidit, y aquell absolem de la càrrega tenie feta de no haver exigit lo dret nou y no constar haver tingut orde de exigir-lo; a dit Pere Orient[a] una lliura, divuyt sous y vuyt per lo dret de General y sinch lliures en mullta y, per las penas en què havie incidit per la sobredita rahó de no constar haver tingut orde aquell, absolem de la càrrega a ell feta per no haver exhigit lo dret nou; als dits Andreu Ramon, nou lliures, y Joan Bruch vint-y-sinch lliures y dos diners; als dits Antònio Valldeperes y Miquel Navarro vuyt lliures, un sou, les quals se havien retingudes indèbitament per son salari; y al dit Andreu Subirats set lliures, deu sous per los errors comesos, y deu lliures en mullta per les penes en què havie incidit, y remetem la querela contra dit Subirats, feta de número 174, als molt il·lustres senyors deputats[b] quant a las tersas de què no ha donat compte per a què // cobren lo que constarà per ells ésser debitor al General.

Número 82. Quant a la querela de número 82 feta per dit noble procurador fiscal contra Barthomeu Carpinet, tauler de Esterri, per haver comesos molts errors en frau, dany del General, axí no specificant lo valor de las mercaderies, ni quantitat d'ellas en sos despaigs, com també en no fer firmar als despatxants sos despaigs, y en no exhigir o no assentar la justa quantitat tocant al dret de General, y per ço y altrament haver incidit en moltes penes.

Attès que, del càlcul fet per los calculadors de la present visita en dita querela exhibit, consta que lo dit Carpinet ha faltat en exigir o no assentar per lo dret del General de molts depaigs la quantitat de cent lliures, onse sous y sis, y que·s troban en sos llibres molts partits despatxats que,

a. a continuació ratllat 1 lliura, sou.
b. a continuació ratllat y.

per no specificar la quantitat ni qualitat de la mercaderia, no se ha pogut tràurer al límpio lo que tocave al dret del General, ab què·s veu lo gran frau ha comès en dany[a] del General. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Barthomeu Carpinet condempnam en haver de refer y pagar al General cent lliures, onze sous y sis per los errors que se són poguts tràurer al límpio, y per los que no se són poguts tràurer al límpio y calcular, y en multa de moltas penas en què havie incidit cent lliures, que juntes són dos-centes lliures, onse sous y sis.

Número 178. Quant a la querela número 178 feta per dit procurador fiscal contra Joseph Barber, tauler de la ciutat // 109/2r // de Solsona, per haver comesos molts errors y fraus en dany del General, y dexat de donar compte y rahó de molts partits que ha despatxats, y de assentar aquells en sos llibres, defraudant al General las peccúnies que rebie per lo dret, y no haver continuat las jornadas, ni fet sotascríurer los despatxants, contrafent als capítols 74 de les Corts del any 1599, y 49 de les Corts del any 1481.

Attès que dels mèrits de la present querela consta que dit Barber no ha continuat las jornades, ni fet sotascríurer los despatxants y, attès que per los dits capítols 74 de les Corts del any 1599, y 49 de les Corts del any 1481 està imposada pena de sinquanta lliures y privació de offici al official que en sos llibres no continuarà las jornades encara que no·y haje ningun despaig y no farà sotascríurer los despatxants; y attès axí mateix consta, de las deposicions dels testimonis ministrats per part del dit procurador fiscal en la present querela, que en lo trienni proppassat dit Barber ha despatxats alguns partits de robes en dites deposicions specificats; y axí que de la relació feta per nostres calculadors consta que los dits partits no·s troban continuats en los llibres de les Terses de dit Barber, y que lo dret degut al General per lo despaig en dits partits importa setze lliures, quinse sous y sis, y altrament no consta haver pagat aquelles, de hont resulta evidentment lo frau fet al General. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Barber, en pena de no haver // 109/2v // continuat las jornades y fet sotascríurer los despatxants, condempnam en haver de pagar al General sinquanta lliures. Y axí mateix condempnam al dit en haver de esmenar y refer al General les dites setze lliures, quinse sous y sis que importa lo dret per aquell fraudat al General, y en pena dels dits fraus al dit Barber privam del offici de tauler de la dita[b] ciutat de Solsona, y que la present sentència sie intimada als molt il·lustres senyors deputats y oïdors per a què tingan cuydado en fer anomenar altre en lloch de dit Barber.

Números 162, 189, 163, 158. Quant a las querelas de número 162 contra March Mestre, tauler de la vila de Monblanch; de número 189, contra Miquel Perponter, tauler de Vilamajor; de número 163 contra Joseph Segur, tauler de la vila de Tremp, y de número 158, contra Pau Costans, tauler de la vila de Esparaguera.

Attès que dels mèrits de dites querelas consta, ço és, de la número 162, que dit March Mestre ha dexat de fer firmar en alguns partits los despatxants y que no ha donat compte de las tersas del any 1652; de la de número 189, que dit Miquel Perponter se ha retingut per lo salari de son offici de las quantitats exhigides dels drets més de 2 sous per lliura, y que no ha exhigit lo dret degut de algunas mercaderies, fet lo compte al valor las havie despatxades, que tot junt suma las quantitats de vint-y-sinch lliures, un sou, moneda de vell, y que ha dexat de donar compte de las tersas de juliol, octubre 1650, janer 1651, juliol y // 109/3r // octubre 1653; de la de número 163, que dit Joseph Segura ha dexat de exigir de algunes mercaderies lo degut dret del General, segons tarifa que, per ser despatxades dites mercaderies a molt menor del tatxat per dita tarifa no té lloch la presumpció de haver-les despatxades al ver cost, lo qual dret importa sis lliures, sis sous, moneda de belló; y axí mateix ha dexat de exhigir de alguns despaigs lo dret nou, és a saber, de una part 1 lliura, 19 sous, 2, moneda de belló, y de altra 4 lliures, 17 sous, 4, moneda forta que, feta la reducció de dita moneda de belló suma tot junt lo dit dret nou 5 lliures, 2 sous, y que no ha fet sotascríurer los despatxants, y ha dexat de specificar en dos partits la qualitat de la mercaderia que despatxave; y de la de número 158, que dit Pau Costants ha dexat de exhigir de alguns despaigs lo dret degut al General hagut respective a la estimació y valor ab què foren despatxats, y que ha exhigit per son salari més de 2 lliures, sous per lliura, tot lo que suma la quantitat de dotze lliures, divuyt sous y quatre, moneda de belló, y que ha dexat de specificar la qualitat de las mercaderies que despatxave en alguns partits, contrafent als capítols 74 de las Corts del any 1599, y 49 de les Corts del any 1481. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Perponter, Segur, Costans condempnam a pagar al General, ço és, al dit Perponter las ditas vint-y-sinch lliures, un sou, moneda de velló; y al dit Segur las ditas sis lliures, sis sous, de dret de General, de moneda de belló, y las ditas sinch lliures y sis sous de moneda fort per lo dit dret nou; y al dit Costants las ditas dotze lliures,

a. a continuació repetit en dany.
b. a continuació ratllat taula.

divuyt sous y quatre // 109/3v // de moneda de velló, reservant-los dret per a cobrà-ho dels qui despatxaran las ditas mercaderies. Y axí mateix condempnam als dits[a] Mestre, Segur y Costants en haver de pagar al General, en pena de las ditas contrafaccions sinch lliures quiscú d'ells. Exortam, emperò, als molt il·lustres senyors deputats sien servits girar al compte de guerra las ditas sinch lliures, deu sous de dret nou, y axí mateix totas las quantitats que de dit dret nou cobraran per condempancions fetas en la present visita, y que fassen donar compte als dits Mestre y Perponter de las ditas tersas faltan.

Número 133. Quant a la querela de número 133 feta per lo dit procurador fiscal contra Nicolau Roure, tauler de la vila de Blanes en lo trienni proppassat, per haver pres, en frau, en lo fabrer o mars del any 1653, catorse o quinse bacons de cansalada, los quals eran de Miquel Jalpí, de Sebestià Auger, mariner, de Sebestià Cortils y de Joseph Padrarol, y contra Joseph Jelpí, diputat local de Gerona y sa col·lecta en lo dit trienni proppassat, per haver venut nou dels dits bacons y haver cobrat per lo preu de aquells quoranta-una lliura y quatre sous, y no haver donat compte al General de dites quoranta-una lliura y quatre sous.

Attès que, de las deposicions dels testimonis ministrats per part del procurador fiscal de la present visita en la present querela, consta que en lo febrer o mars 1653 Nicolau Roure, com a tauler de la vila de Blanes, féu aprehensió de tretze bacons de carnsalada, pretenent eren cayguts en frau, y attès axí mateix consta, per las deposicions de dits testimonis, que fou declarat per lo deputat local // 109/4r // de la ciutat de Gerona y col·lecta de aquella que los nou tant solament eran cayguts en frau, y que foren venuts per preu de quoranta-una lliura, quatre sous, y que foren donades y pagades les dites 41 lliures, y sous al dit Joseph Jelpí com a deputat local de dita ciutat de Gerona y col·lecta. Y attès consta per certifficatòria feta per Joseph de Urrea, racional de la present casa, a 21 de agost 1654, que en los comptes de la Deputació local de la ciutat de Gerona y sa col·lecta, del trienni passat, aportats y presentat per part de Joseph Jelpí, deputat local que fou de dita ciutat de Gerona y col·lecta, la oblata dels quals és a 20 de maig 1654, no·y ha ni se ha trobat partit algú de frau de bacons de cansalada que fos fet en la vila de Blanes en lo fabrer o mars 1653 que fossen de Miquel Jelpí, Sebestià Auger, mariner, Sebestià Cortils y de Joseph Pedrarola. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph Jalpí e o a sos béns y bentinents condempnam en haver de pagar al General les dites quoranta-una lliura, quatre sous.

Número 41. Quant a la querela de número 41 feta per dit procurador fiscal contra lo doctor misser Lluís València, oïdor militar del trienni proppassat, per haver gastat en las campanyes que los diputats y oïdors del dit trienni deliberaren que isqués a la ligera ab lo menor gasto que pogués, excusant, tant acompanyament y criats com en altres vegades ere exit, grans y excessives summes de diners del General, gastant no sols conforme sas ligeras exidas, però encara més del que han gastat altres consistorials que // 109/4v // són exits ab tota pompa. Y contra dits diputats y oÿdors del trienni proppassat y racional perquè passaren los comptes del gastat per dit València en ditas campanyes, pretenent dit procurador fiscal haver de ser punits y castigats los dits diputats y oïdors Lluís València y racional, com a mal administradors, y condempnats en haver de refer y smenar al General lo que dit València ha malgastat.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits deputats y oïdors Lluís València y racional absolem, y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Números 89, 118. Quant a las querelas de número 89 y 118 fetes per dit procurador fiscal, ço és, la de número 89 contra Miquel Queralt, tauler de Alcanar, la de número 118 contra Joan Boffill, tauler de Gandesa, per haver comesos alguns errors en dany del General y freudat aquell en algunes quantitats, y no haver fet sotascríurer los despatxants com tenian obligació, segons disposició del capítol 74 de les Corts del any 1599.

Attès no consta de la intenció del dit procurador fiscal sàltem de la manera que constar deu en quant als dits errors y fraus. Per tant, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Queralt y Boffill en quant a dita pretenció absolem, y al dit procuradot fiscal scilenci perpètuo imposam. En quant, emperò, al no haver fet sotascríurer en los despaigs los despatxants, attès dels mèrits de dita querela consta de la intenció de dit procurador fiscal, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Queralt y Boffill, usant de gran benignitat, // 109/5r // condempnam en haver de pagar al General sinch lliures quiscú de ells, manant als dits observen de aquí al devant lo disposat en capítols, sots las penas en aquell contengudas.

Número 144. Quant a la querela de número

a. *a continuació ratllat* mestre Seg.

144 contra de Antònio Grases, credenser del General de la present ciutat, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver specificat lo valor de las mercaderies en alguns despaigs.

Attès que encara que del càlcul exhibit en dita querela consta ésser-li feta càrrega de moltes quantitats per errors comesos, però per quant per las deffensas per ells fetes consta no procehir tots los errors notats per dits calculadors en lo dit càlcul y trobar-se sols ésser dit Grases debitor per dret de General en dos lliures, nou sous, y per dret nou en altres dos lliures, nou sous. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Antònio Grases condempnam en haver de pagar al General les dites dos lliures, nou sous per dret ordinari, y altres dos lliures, nou sous per dret nou, y quant a les demés pretencions del dit procurador fiscal absolem al dit Grases y al dit procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 211. Quant a la querela de número 211 contra Jaume Onofre Vilaró, tauler de Manlleu, per haver comesos alguns errors en dany del General, y haver incidit en penes differents per no haver continuat jornades en sos llibres. Attès que del càlcul exhibit en dita querela consta que lo dit Vilaró ha comesos en dany del General errors importants, tres lliures y deu sous de bona moneda, y vuyt lliures, vuyt sous de moneda de velló //109/5*v*// y que no ha continuat diades en sos llibres. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Jaume Honofre Vilaró condempnam en haver de pagar al General les dites tres lliures, deu sous, de bona moneda, y vuyt lliures, vuyt sous de moneda de velló, y sinch lliures per les penes en què ha incidit.

Número 188. Quant a la querela de número 188 contra Pau Xixet y Miquel Palaudàries, taulers de la vila de Caldes de Monbuy, per haver comesos molts errors en dany del General.

Attès que del càlcul exhibit consta que los dits Pau Xixet y Miquel Palaudàries han comesos errors en dany del General que importan sinquanta-una lliures, divuyt sous y vuyt. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Pau Xixet y Miquel Palaudàries condempnam en haver de pagar al General les dites sinquanta-una lliura, divuyt sous y vuyt.

Número 214. Quant a la querela de número 214 contra Joan Verdaguer, tauler de Tona, per haver comesos alguns errors en dany del General, y haver incidit en penes per no haver continuat en sos llibres com devia las jornades.

Attès que del càlcul exhibit en dita querela consta de errors que importa sinch lliures, denou sous y sis, y que no ha continuades les jornades en sos llibres. Per so y altrament, pronunciam, sentenciam y declaram, y al dit Joan Verdaguer condempnam en haver de pagar al General les dites sinch lliures, denou sous y sis, per los erros comesos, y sinch lliures per las penas en què ha incidit.//

Número 127. Quant a la querela de número 127 contra Nicolau Fornaca y Roure, de Blanes, per no haver entregat llibre algú als sobrecullidors del temps que serví lo offici de tauler de dita vila, y per no haver assentats alguns partits que en dit temps despatxà.

Attès que dels mèrits de dita querela consta que no entregà llibre algú al sobrecullidor, ab què no·s pot averiguar si dexà de assentar alguns despaigs en frau del General, tenint obligació de entregar-los. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Nicolau Fornaca y Roure condempnam en haver de pagar al General en mullta sinch lliures.

Número 182. Quant a la querela de número 182 contra Joseph Bastart, tauler de la vila de Terrassa, per haver comesos alguns errors en dany del General, y ésser-se immiscuït en lo offici de tauler de dita vila, que tenie Joseph Bugunyà, y haver-se retingut lo salari spectant a dit Bugunyà.

Attès que, del càlcul exhibit en dita querela, y altrament dels mèrits de aquesta, consta resta dit Bastart debitor al General la quantitat de quoranta-sinch lliures, divuyt sous y sis de bona moneda. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joseph Bastart condempnam en haver de pagar al General las ditas quoranta-sinch lliures, setze sous y nou de sisens, y las sinch lliures, divuyt sous y sis de bona moneda. Exortant als molt il·lustres senyors deputats y oïdors que vuy són, temps seran, que *a cetero* no paguen als taulers de dita vila de Terrassa ni a altres quantitat alguna per plomas, // paper, tinta, candeles ni botigatge, sinó que los taulers tingan en sas casas la tanalla sinó hi ha botiga del General.

Número 54. Quant a la querela de número 54 contra Francesc Sauleda, tauler de la ciutat de Vich, per haver pagat de diners del General a misser Tàpies, a bon compte de son salari, que rebie alesores tres-centes sinquanta lliures, y a canonge Rocha, per dita rahó, dos-centes lliures, sens tenir orde dels senyors deputats y oïdors qui alesores eran.

Attès consta de la dita querela y dels mèrits de aquella que quant a les tres-centes sinquanta lliures pagades a dit misser Tàpies, lo molt illustre consistori dels senyors deputats y oïdors les hi approvaren, y que de las dos-centes lliures pagades al dit canonge Roca lo dit Sauleda no se'n ha fet crèdit en los comptes que donà al General. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Francesc Sauleda absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam en què per temps algú no se li passe la dita partida de dos-centes lliures pagades a dit Canonge per lo racional del General ni altrament.

Número 157. Quant a la querela de número 157 contra Francesc Rocha, albaraner de la present ciutat, per haver comesos molts errors y dexat de cobrar responsions de molts albarans de guia, en molt gran dany del General, per presumir-se ésser las mercaderies en dits albarans contengudes exides fora lo Principat.

Attès que del càlcul exhibit en dita querela consta // de dits errors y de molts albarans de guia, dels quals no ha cobrat dit Francesc Rocha responció per lo que ere estat obligat, segons capítols de Cort, a haver de pagar al General les quantitats que per son dret li spectaven per las mercaderies despatxades ab dits albarans, per presumir-se ésser exides aquelles fora del Principat, sens que escuse al dit Roca lo per ell deduhit y al·legat, de que per occasió de la pesta y guerra e o siti de la present ciutat no pogué cobrar las responsions de dits albarans, y que en lo ínterim se són mortas moltas de las fermanses, per quant los calculadors en dit càlcul no li fan càrrega de albarans de guia, sinó dels per ell fets des dels últims de octubre 1652 fins a fi del trienni proppassat, en lo qual temps no·l ha impedit lo siti, per no haver-n·i, ni la peste, y en tot cars si las fermansas són mortas tenir acció contra los hereus y benstinents de aquellas. Y attès que del recàlcul fet per dits calculadors, en lo qual se ha hagut rahó de las responcions ha exhixidas dit Roca consta que dit Roca resta debitor al General per ditas rahons per lo dret ordinari vuyt-centes vuytanta lliures, setze sous y sis, y per lo dret nou quatre-centes noranta-dos lliures, setze sous y vuyt. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Francesc Roca condempnam en haver de pagar al General per lo dret ordinari vuyt-centes vuytanta lliures, setze sous y sis, y per lo dret nou quatre-centes noranta-dos lliures, setze sous y vuyt. Exortam als molt il·lustres senyors deputats y oïdors que manen regonèxer los albarans de guia fets per dit // Rocha des del any 1650 fins al octubre 1652, y hagen la deguda rahó de aquells dels quals no·s trobarà responsió, y la deguda quantitat exhigescan de dit Rocha.

Número 112. Quant a la querela de número 112 contra Magí Pastor, tauler de Cambrils, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver fet firmar los despaigs per los qui·ls despatxaven, com devie en virtut del capítol 74 de les Corts del nou redrés del any 1599 y altres. Attès que del càlcul exhibit en la present querela per lo noble procurador fiscal no consta de errors, sàltem de la manera que deu constar, consta emperò haver incidit en les penes del capítol 74 per no haver fet firmar los depaigs. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Magí Pastor absolem quant al cap dels errors pretesos, y per les penes en què ha incidit aquell condempnam en haver de pagar al General sinch lliures.

Número 121. Quant a la querela de número 121 contra Francesc Vilapura y Pere Tarau, taulers del General de Mataró, per dit noble procurador fiscal feta, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver continuat las diadas consequativament en sos llibres, com devien segon lo capítol 49, número 8 de les Corts del any 1481.

Attès que del càlcul en la present querela exhibit consta de dits errors importants una lliura, deset sous y nou al dret del General, y sis lliures, dotze sous y sinch per lo dret de guerra. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Francesc Vilapura y Joan Pere Tarua condempnam en haver de pagar al General ditas una lliura, deset sous // y nou per dret del General, y sis lliures, dotze sous y sinch per lo dret de guerra, y per las penas en què han incidit, sinch lliures entre tots dos.

Número 207. Quant a la querela de número 207 feta per dit noble procurador fiscal contra Anthoni Bosch, tauler de Centelles, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver continuades les jornades.

Attès que del càlcul exhibit consta que no ha continuat las diadas en sos llibres, y axí haver incidit en las penas del sobredit capítol 49 y altres. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Antònio Bosch condempnam en haver de pagar al General sinch lliures per las ditas penes, y onse sous y dos per los errors que consta en lo dit càlcul haver comesos.

Número 148. Quant a la querela de número 148 contra Joan Sala y Andreu Ferrer, taulers de Cervera, per haver comesos errors en dany del General, y no haver fet sotascríurer los partits que despatxaven als despatxants, ni haver continuat en sos llibres las diadas.

Attès que del càlcul exhibit en la present querela consta que han comesos errors, importants vint-y-tres lliures, deu sous y quatre, recalculats dits errors en altre recàlcul exhibit, y no han continuat las jornadas y fet firmar als despatxants, y attès consta que lo dit Andreu Ferrer no és tauler, sinó receptor de la dita taula de Cervera. Per ço y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Sala condempnam en haver de pagar al General las ditas // vint-y-tres lliures, deu sous y quatre, reservant dret a dit Sala, si algú li·n competeix, contra dit Andreu Ferrer, per a recobrar de aquell lo que constarà ser obligat haver-li de refer.

Número 228. Quant a la querela de número 228 contra Joseph de Boquet, tauler de la Seu de Urgell, y Andreu Biscarbó, notari, deputat local de dita ciutat en lo trienni proppassat, per haver composades a moltas personas en differents quantitats, ab motiu de que eran algunas mercaderies y llanas d'ellas caygudas en frau del General, y ab las ditas composicions las dissimulaven y no feyen fer las denunciacions al General ni las posaven en manifest.

Attès que dels testimonis ministrats en la present querela consta que los dits Boquet y Biscarbó composaren a Joan Riera ab sis pessas de vuyt, a Miquel Guàrdia ab quatre lliures de sisens, a Miquel Pujol en dos lliures, a Hyecinto Puigdemassa en deu reals, a March Vilar en vuyt lliures, a Rafel Botxaca, Barthomeu Sansa y Jaume Serrat en trenta-sis lliures, a Jaume Torrella en[a] sis lliures, a Joan Porta en quatre lliures, deu sous, a Gabriel Mesons, Francesc Texidor, Miquel Cornellà y Gaspar Piquer en una lliura, quatre sous, y consta també que lo dit Biscarbó tol·lerà que en sa presència T. Barnil, porter real, composàs a Anthoni Terrés en quatre lliures, deu sous, les quals quantitats rebudes ab sisens, y ab las ditas sis pessas de vuyt, reduhides ab bona moneda, prenen suma de vint-y-sis lliures, quatre sous. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Andreu Biscarbó y Joseph de Boquet condempnam *insolidum* en haver de pagar al General dites vint-y-sis lliures, quatre sous de bona // moneda, y al dit Andreu Biscarbó mulltam en vint-y-sinch lliures, y aquell fem inhàbil per a sempre de poder tenir offici algú en lo General, y al dit Joseph Boquet multam en deu lliures, y aquell privam del offici de tauler del General.

Número 146. Quant a la querela de número 146 contra Miquel Lanussa, tauler de la vila de Vilanova de Cubelles, per haver comesos molts errors en dany del General, dexant també de specificar en molts despaigs lo valor de les mercaderies tenie obligació fer segons lo capítol 139 de las ordinacions del General.

Attès que del càlcul exhibit en la present querela consta dels errors per dit Miquel Llanussa comesos, y en particular de molts albarans de guia dels quals no·y ha responsió, per tot lo que ve a estar deutor al General en la quantitat de cent sinquanta-nou lliures, tretze sous y quatre. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Miquel Llanussa condempnam en haver de pagar al General ditas cent sinquanta-nou lliures, tretze sous y quatre.

Número 86. Quant a la querela de número 86 contra Guillem Bernola, tauler de la vila de Puigcerdà, per haver comesos alguns errors en dany del General, y haver incidit en algunes penes per no haver fet firmar als despatxants molts partits.

Attès que del càlcul exhibit en dita querela consta de errors en dany del General, importants set lliures, onse sous y sis, y que no ha fet firmar molts partits de despaigs. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Guillem Bernola condemp-//nam en haver de pagar al General ditas set lliures, onse sous y vuyt, y aquell mulltam en pagar 5 lliures, sous per las faltas de no haver fet firmar als despatxants.

Número 212. Quant a la querela de número 212 contra Magí Comerma, tauler de la vila de Sant Quirze, per haver comesos alguns errors, y per haver incidit en moltas penas per no haver specificat la qualitat y valor de les mercaderies, per lo que no·s pot ben averiguar lo que ha deffraudat al General, y per dita causa haver incidit en penes. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Magí Comerma condempnam en pagar al General deu lliures.

Números 98, 105. Quant a las querelas de números 98, contra Francesc Casals, tauler de la Granja d'Escarp, y de número 105 contra Joan Torta, tauler de Amposta, per haver comesos alguns errors los dits taulers, y haver lo dit Casals dexat de continuar las diadas en sos llibres, y no haver specificat la qualitat y valor de les mercaderies en los despaigs.

Attès que dels càlculs exhibits en ditas querelas consta que lo dit Casals ha dexat de continuar las diadas y de specificar la qualitat y valor de les mercaderies, y que·y ha quatre sous y vuyt de errors, y que lo dit Torta ha comesos alguns errors que prenen suma de nou lliures, deu sous per dret del General, y deu lliures, deu sous per

a. a continuació una paraula ratllada.

dret del General, y deu lliures, deu sous per dret de guerra, no consta emperò que en Amposta se li exhigís lo dret nou, ni dit Torta tingués orde de rèbrer aquell. Per tant y altrament, // sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Francesc Casals y Joan Torta condempnam en haver de pagar al General, ço és, lo dit Francesc Casals, sinch lliures, quatre sous y vuyt, per los errors y penes, y al dit Joan Torta nou lliures, deu sous per lo dret del General, y quant al dret nou a aquell absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam.

Número 122. Quant a las querelas de número 122 contra Francesc Scoda, tauler de Monroig, per haver comesos errors en dany del General, y no haver cobrat responsió de alguns albarans, y no haver fet sotascríurer alguns partits als despatxants.

Número 231, de número 231, contra Pere Joan Fortunyo y Miquel Torres, taulers de Tortosa, per haver comesos alguns errors en dany del General, y de número 99, contra Andreu de Nullà, tauler de Canet de Roselló y Francesc Costoja, fermansa, per li aver comesos differents errors.

Attès que dels càlculs exhibits en ditas querelas consta que lo dit Francesc Scoda, per los albarans de guia que no ha cobrat responsió y per errors, resta debitor al General en vint-y-nou lliures, dos sous y onse, y que no ha fet firmar los despatxants en alguns partits, y que los dits Miquel Torres y Pere Joan Fortunyo, per errors comesos, restan debitors al General deset lliures, denou sous, y que lo dit Andreu de Nullà reste debitor una lliura, setze sous. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Francesc Escoda, Miquel Torres, Pere Joan Fortunyo y Andreu de Nullà y sas fermanses condempnam en haver de pagar al General, ço és, al dit Francisco Escoda ditas // vint-y-nou lliures, dos sous y onse, y sinch lliures per les penes en què ha incidit, als dits Torres y Fortunyo *insolidum* ditas deset lliures, denou sous, y al dit Andreu de Nullà y a ses fermanses una lliura, setze sous.

Número 123. Quant a la querela de número 123 contra Joan Oliva y Joan Oms, taulers de la vila de Blanes, per haver comesos alguns errors en dany del General, y haver dexat de specificar la qualitat y quantitat de las mercaderies.

Attès que no consta que lo dit Oms, en occasió que cometeren dits errors fos tauler, sinó lo dit Joan Oliva y Nicolau Fornaca y Roure, y del dit càlcul consta haver lo dit Oliva comesos errors en dany del General que importan divuyt lliures, divuyt sous y vuyt, tant per dits errors com per las responsions que faltan de alguns albarans de guia. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Oliva condempnam en haver de pagar al General ditas divuyt lliures, divuyt sous y vuyt, servant-li dret per a recobrar de dit Nicolau Fornaca y Roure la mitat de la dita quantitat.

Número 143. Quant a la querela de número 143 contra Miquel Torres y Pere Joan Fortunyo, taulers de la ciutat de Tortosa, per no haver cobrat responsions de molts albarans de guia, per lo que resten obligats haver de pagar al General las quantitats que importan per lo dret del General les tals mercaderies, segons lo disposat per lo capítol de Cort.

Attès que dels càlculs exhibits en la present querela // consta haver dits taulers dexat de cobrar responsions de alguns albarans de guia, las mercaderies dels quals per dita rahó se presuman haver exit fora del Principat, y que per lo dret tocant per ells al General resten dits taulers debitors en noranta-sis lliures, set sous y sis. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Pere Joan Fortuny y Miquel Torres condempnam en haver de pagar al General dites noranta-sis lliures, set sous y sis.

Número 154. Quant a la querela de número 154 contra Pere Tarragó, prevere, tauler de Bathea, per haver comesos molts errors en dany del General, y per no haver specificat en los demés partits las mercaderies que despatxave, cosas de botiga y tenda, ab la qual Generalitat no sols se ha pugat apurar lo que·s devie al General per sos drets, però encara se veu los fraus que dit tauler pot haver comesos en dany del General.

Attès que de tot lo sobredit consta del càlcul exhibit en la dita querela, y que los errors altrament en dit càlcul averiguats prenen suma de tretze lliures, catorse sous y dos de bona moneda, y de quatre lliures, catorse sous, y[a] dos, moneda de belló. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram que al dit Pere Tarragó condempnam en haver de pagar al General les dites quantitats, ço és, les dites tretze lliures, setze sous y dos de bona moneda, y quatre lliures, catorse sous y dos, moneda de belló, y deu lliures[b] per les penes en què ha incidit, y juntament aquell privam del offici de tauler per a sempre.//

Número 181. Quant a la querela de número 181 contra misser Pere Folquet y Guillem de

a. y dos *interlineat.*
b. *a continuació repetit* y deu lliures.

Bru, taulers de la vila de Móra, y haver cada mes de molts erros per ells comesos, dels quals ab altre querela consta, y comesos molts fraus al General, exhigint moltas quantitats per dret de General de molts partits de seda y alducar, los quals han dexat de assentar en sos llibres.

Attès que de la informació rebuda per part del noble procurador fiscal consta que per dits taulers foren despatxats en lo any 1653 molts partits de seda y alducar, los quals no·s troban assentats en sos llibres, com de la certificatòria per los calculadors de la present visita feta plenament consta. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits misser Pere Folquet y Guillem de Bru multam en deu lliures quiscú y altrament aquells per a sempre privam de offici de taulers.

Número 141. Quant a la querela de número 141 contra Francesc Mateu, Miquel Vilar, Thomàs Capdevila, Phelip Fàbregues, taulers de la ciutat de Lleyda, per haver comesos molts errors en dany del General, y no haver exhigit sinquanta per cent de la roba feta.

Attès que encara que del càlcul resulta que han comesos molts errors, y que no han exhigit sinquanta per cent per lo dret tocant al General per las robas fetas, com, emperò consta també que, en la present querela sols és estat citat Miquel Vilar, y axí que los altres no se són poguts deffensar per no ésser citats, y també per trobar-se disposant en contrari en lo capítol 59 del nou redrés de les Corts del any 1599, en matèria del // exhigir sinquanta per cent de les robes[a], del que està disposat en las tarifas fetas los anys 1650, 1653. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y la dita querela remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors per a què de consell de sos assessors degudament decidescan lo de justícia en la dita querela.

Número 138. Quant a la querela de número 138 contra Joan Virgili, tauler de la Torra d'en Barra, per haver comesos molts errors en dany del General, y haver dexat de fer sotascríurer molts partits o despaigs de aquells qui despatxaven, y per no haver cobrat responsió de molts albarans de guia, y no haver assentat en un albarà de guia la mercaderia que despatxave.

Attès que del càlcul exhibit en la present querela consta de tot lo sobredit, y que lo dret tocant al General de las mercaderies contengudes en los albarans de guia, dels quals no cobrà responsió, importa trenta liures, setze sous y dos. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Joan Virgili condempnam en haver de pagar al General ditas trenta lliures, setze sous, y deu lliures per les penes en què ha incidit.

Número 145. Quant a la querela de número 145 contra Joseph Gomar, tauler de Balaguer, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver specificat en alguns despaigs lo valor de las mercaderies, ni haver continuat las diadas en sos llibres.

Número 222. Y de número 222, contra Pons[a] Ordeix, tauler de Sant Hypòlit de Voltregà, per no haver assentat en son llibre albarà de guia, del què·s presum gran dany al General.// Attès que del càlcul exhibit contra dit Gomar consta del sobredit, quant al no haver specificat lo valor y quantitat de la mercaderia y no haver continuades les jornades en sos llibres, dels errors emperò no consta de la manera que deu constar, y de la certificatòria dels calculadors exhibí contra dit Ordeix consta que aquell no ha assentat albarà algú de guia, com devie, per poder exhigir lo dret del General en cas que no·s tornàs responsió de dits albarans, lo qual no ha pogut cobrar dels qui no li han tornada responsió per no saber de quines mercaderies, per no haver-o assentat en son llibre. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Joseph Gomar condepnam en haver de pagar al General deu lliures per las penas en què ha incidit, y dels errors pretesos aquell absolem, y al noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam; y al dit Pons Ordeix condempam en haver de pagar al General sinquanta lliures per las rahons sobreditas, y provehim y ordenam que *a cetero* tots los taulers del General[b] agen y degan continuar en sos destinats llibres los albarans de guia que faran antes que·ls entreguen als despatxants, continuant en aquells la quantitat y qualitat de la mercaderia, sots pena de sinquanta lliures y privació de sos officis per quiscuna vegada que contrafaran y no observaran la present nostra ordinació y provisió.

Número 150. Quant a la querela de número 150 contra Pere Clapés, tauler del General de la vila de Cadaqués, per haver comesos alguns errors en dany del General, y no haver íntegrament exhigit lo dret del General de las // robas són entrades fetes.

Attès que, del càlcul exhibit en dita querela consta de tot lo sobredit y del recàlcul fet, consta restar debitor dit Pere Clapés en vint-y-quatre lliures, un sou y quatre per lo dret ordinari, y en

a. a continuació unes paraules ratllades.

a. Pons *interlineat, damunt de* Pau *ratllat.*
b. a continuació ratllat g.

sis lliures, quatre sous y quatre per lo dret nou. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Pere Clapés condempnam en haver de pagar al General ditas vint-y-quatre lliures, un sou y quatre per lo dret ordinari, y ditas sis lliures, quatre sous y quatre per lo dret nou, y la dita querela quant al cap dels partits de roba feta entrada, contenguts en lo dit càlcul, remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, perquè se servesquen declarar si han de pagar segons la tarifa o segons lo capítol de Cort.

Número 11. Quant a la querela de número 11 contra diputats y oïdors del trienni pròxim passat y Christòfol Vinyals, Thomàs Santfeliu y altres guardes del General y officials de la Bolla de la present ciutat, per haver-los deliberat y pagat per treballs extraordinaris per dites guardes presos en anar quiscun die dos vegades per les cases dels texidors de llana y altres a posar-i y picar ploms a les teles y draps que texessen, setze lliures, tretze sous y quatre a quiscú de dites guardes quiscun any de dit termini, y haver dites guardes ditas quantitats respective rebudas.

Attès que no consta de la intenció del dit noble procurador fiscal, sàltem de la manera que constar deu. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y de- // claram, y als dits deputats y oïdors y guardes absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam; reservam emperò dret al procurador fiscal del General per a demanar la extincció de dites quantitats que dites guardes exhigexen per rahó de dits treballs extraordinaris.

Número 5. Quant a la querela de número 5 contra diputats y oïdors del trienni proppassat, Joan Juliol, albaraner, Joseph Roca, credenser de las sedas, del dit Joseph Coromines, credenser dels draps, de Joseph Olzina y del doctor Magí Pozo, comprovador de la bolla de la present ciutat, per haver-los deliberat per treballs extraordinaris per dits officials presos en rahó dels nombres.

Attès no consta de la intenció del dit noble procurador fiscal sàltem de la manera que deu constar. Per tant y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits diputats y oïdors y sobredits officials absolem, y al dit noble procurador fiscal scilenci perpètuo imposam. Entès, emperò, y provehit que *a cetero* los molt illustres senyors diputats y oïdors que vuy són y per temps seran, se abstingan de continuar en las tabbas manaran fer dels arrendaments de la bolla de Barcelona, la clàusula que salva satisfacció de treballs per nombres, juntament ab los salaris ordinaris que dits officials tenen, y que no tingan satisfacció de arrendataris ni del General per rahó dels nombres lo temps que cessarà lo exercici de sos officis, sinó que tant solament sien pagats de sos salaris y estrenes ordinà- // ries, y que la satisfacció per rahó dels treballs dels nombres tinguen y reben tantsolament quant exerciran y treballeran en aquells. Per quant las quantitats los deliberaven pagar per rahó dels treballs de dits nombres ere tenint attendència a què dits treballs eren molts y extraordinaris; y axí, cessant los dits treballs no ésser just se li fasse esmena alguna per aquells, puix no·ls tenen, y haver-se de acontentar de sos salaris y strenas ordinàrias, salvant dret al procurador fiscal del General per a demanar la extinció de la satisfacció dels treballs pretesa per rahó dels nombres per los dits officials.

Número 153. Quant a la querela de número 153 contra Pere Castell y Sansa, tauler de Seret, per haver comesos molts errors en dany del General, y haver deixat de specificar en molts partits lo valor de les mercaderies y quantitat d'ellas, per lo que ha incidit en moltas penas. Attès que del càlcul exhibit en dita querela consta de tot lo sobredit, y del recàlcul fet consta restar dit tauler per los dits errors debitor al General en cent trenta lliures, tretze sous y vuyt. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Pere Castell y Sansa condempnam en haver de pagar al General les dites cent trenta lliures, tretze sous y vuyt, y sinquanta lliures per las penas en què ha incidit.

Número 147. Quant a la querela de número 147, contra Francesc Casasses y Salvador Ferrer, taulers del General de la vila de Granollers, per haver comesos molts errors en dany del General, tant per los drets del General // y manifest, com de la bolla, y haver dexat de cobrar responsió de molts albarans de guia.

Attès que del càlcul y recàlcul de la present querela consta de tot lo sobredit, y que los dits dos taulers han comesos errors y, per lo dret ordinari y nou de las mercaderies despatxades ab los albarans de guia expressats en dit càlcul y tocants a dit General, resten debitors per lo dret ordinari cent una lliura, deu sous, y per los errors comesos en los despaigs de bolla vint-y-vuyt lliures, dos sous y dos, y per lo dret nou sexanta-sis lliures, tretze sous y quatre; y que lo dit Casasses, del temps que regí la dita taula, tant del dret de General com de la bolla a ssolas, sens assistència de dit Ferrer, per haver aquell continuat dit offici, consta haver comesos errors per lo dret ordinari del General, importants quantitat de quaranta-quatre lliures, sis sous y vuyt, y per lo dret nou la de vint-y-una lliura, sis sous y vuyt, y per los despaigs de bolla cent vuytanta lliures, tres sous. Per so y altrament,

sentenciam, pronunciam y declaram, y als dits Francesc Casasses y Salvador Ferrer condempnam en haver de pagar al General ditas cent una lliura y deu sous per lo dret ordinari, y sexanta-sis lliures, tretze sous y quatre per lo dret nou, per los despaigs de bolla vint-y-vuyt lliures, dos sous y dos, que, juntes dites quantitats, prenen suma de cent noranta-sis lliures, sinch sous y sis; y axí mateix al dit Francesc Casasses condempnam per los que ell cometé lo temps que tot sol exercí la dita taula, tant per lo dret del General com de bolla, en haver de pagar al General quoranta-quatre lliures, // sis sous y vuyt, per dret ordinari y vint-y-una lliura, sis sous y vuyt per lo dret nou; y per los errors dels despaigs de bolla cent vuytanta lliures, tres sous; y als dits Casasses y Ferrer condempnam en haver de pagar al General per les penes en què han incidit, vint-y-sinch lliures quiscú.

Número 166. Quant a la querela de número 166 contra Ramon Ginestar, tauler de Sènia, per haver comesos alguns errors en dany del General y no haver exhigit sinquanta per cent de la roba que entra feta.

Número 177. De número 177, contra Guillem de Bru y Pere Folquer, tauler de Móra, per no haver fet sotascríurer los despaigs per los despatxants y no haver exhigit sinquanta per cent de la roba que entra feta.

Número 81. Y de número 81, contra Joan Alòs, tauler de Horta, per[a] no haver fet sotascríurer los despaigs per los despatxants y no haver continuat diades en sos llibres y no haver exhigit lo dret de sinquanta per cent.

Attès quant, a la de dit Ramon Ginestar, del càlcul exhibit en la dita querela no consta de errors, consta emperò axí de dit càlcul com dels altres en los altres de ditas querelas exhibits, no haver exhigit lo dret de sinquanta per cent de las robas entran fetas, y no haver los dits Joan Alòs, Guillem Bru y Pere Folquer fet firmar los despatxants, ni lo dit Joan Alòs haver continuat diades en sos llibres. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram, y al dit Ramon Ginestar absolem, y als dits Guillem Bru, Pere Folquer y Joan Alòs condempnam en haver de pagar al // General per las penas en què han incidit, ço és, als dits Guillem Bru y Pere Folquet sinch lliures entre los dos, y al dit Joan Alòs deu lliures, y las ditas querelas remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, quant als partits dels càlculs, ço és, lo de número 3, de la querela de número 177, lo de número 1 de la querela de número 166 y del número 5 de la querela de número 81, que contenen la matèria del dret de sinquanta per cent de la roba que entra feta, per a què decidescan si se ha de pagar dita roba lo dit dret de sinquanta per cent o se ha de estar al disposat per lo capítol de Cort.

Números 114, 184. Quant a las querelas de número 114 contra Joan Fort, tauler de Alforja, per haver comesos alguns errors en dany del General y no haver continuat jornades y no haver fet continuar los despatxants y no haver donat compte de las tersas de janer, fabrer y mars, abril, maig y juny de 1653; y de número 184 contra Joseph Babot, receptor y Joseph Montserrat, credenser de la taula de Tarragona, per haver comesos errors en dany del General y no haver fet firmat los despatxants ni continuades diades y no haver exhigit sinquanta per cent de las robas que entran fetas.

Attès que dels càlculs exhibits en las ditas querelas consta de tot lo sobredit y que lo dit Isidro Fort resta debitor en una lliura, catorsse sous y quatre a lo General, ultra de las tersas que faltan donar compte, y que los dits Joseph Babot y Josep // Montserrat restan debitors per lo dret ordinari al General en cent dotze lliures, set sous y sinch, com a part del recàucul de dita querela. Per so y altrament, sentenciam, pronunciam y declaram y als dits Isidro Font, Joseph Babot y Joseph Montserrat condempnam en pagar al General, ço és, al dit Fort en sinch lliures per la pena en què ha incidit y una lliura, catorse sous y quatre per los errors, y als dits Joseph Babot y Joseph Montserrat cent dotze lliures, set sous y sinch, y sinch lliures quiscú per les penes en què han incidit y las ditas querelas remetem als molt il·lustres senyors deputats y oïdors, ço és, la de número 114, quant a las tersas que dit Fort falta donar compte y la de número 184 quant als partits de 26 y 50 del càlcul contenint la matèria de pagar lo dret de sinquanta per cent per la roba que entra feta, per a què decidescan si han de pagar segons tarifa o segons capítols de Cort.

Don Anton de Paguera y Guilla, visitador. Don Joan Baptista de Avinyó, visitador. Don Pau Planella y Talamanca, visitador.

Lo abat fra don Jayme Meca, visitador. Lo capiscol y canonge Osona. Lo doctor y canonge Martí Rich, visitador. Lo doctor Joseph Miranda, visitador. Lo doctor Hyacinto Andreu, visitador. Lluís Magrinyà, visitador. *Vidit, Boffill, assessor visite. Vidit Ripoll, fisci advocatus visite Generalis Cathalonie.*

Las sobreditas sentències foran publicadas com // en los originals de aquellas respectivement se conté.

a. a continuació una paraula ratllada.

De premissis aliena manu scriptis extractis a suis respective originalibus, de mandato dictorum dominorum visitatorum, fidem facio ego, Michael Serra, auctoritatibus apostolica atque regia, scriba majorem visite Generalis Cathalonie, hec propria scribens manu.

109 /6r *B.*

Die 4 septembris 1655, suplicacionibus oblates per nobilem fisci procuratorem visitaciones, diebus 13 et 27 januarii, 10 et 24 februarii proxime effluxorum, quibus supplicat decretis execucionis sentenciarum latarum 8 et 22 januarii et 1 et 22 mensis februarii predictorum providerium. Visis dictis sententis et signatur super querelis numerorum 1, 30, 24, 14, 10, 18, 26, 134, 39, 131, 103, 137, 132, 8, 15, 140, 23, 57, 65, 50, 36, 34, 61, 66, 17, 20, 108, 52, 68, 83, 210, 72, 9, 44, 45, 13, 71, 227, 130, 205, 75, 114, 134, 219, 196, 171, 80, 175, 7, 179, 225, 192, 161, 168, 49, 40, 21, 69, 42, 22, 58, 73, 51, 59, 129, 107, 136, 71, 197, 206, 100, 94, 124, 43, 176, 183, 6, 37, 38, 152, 151, 115, 116, 109, 170, 164, 200, 193, 191, 120, 170, 213, 95, 199, 185, 201, 102, 96, 169, 90, 186, 224, 203, 102, 149, 194, 121, 204, 104, 193, 190, 165, 208, 215, 226, 92, 216, 87, 88, 91, 160, 156, 180, 155, 111, 185, 142, 113, 173, 117, 167, 98, 181, 174, 119, 82, 178, 162, 189, 163, 258, 133, 41, 89, 118, 144, 211, 189, 214, 127, 182, 54, 157, 112, 121, 207, 148, 228, 146, 86, 212, 98, 105, 122, 231, 99, 123, 143, 154, 181, 141, 138, 145, 222, 150, 11, 153, 147, 166 et 81, contra condemnatos et alios absolutos respective in eis nominatos officiales Generalis Cathalonie trienni proxime efluxi. Visis videndis et meritis processos attentis et alias admodum illustres domini visitatores quod Cathalonie infra scripti, provident quod fiat execucio dictarum sentenciarum latarum super dictis querelis juxta illarum seriem et thenorem juris ordine in exequendo servato.

Hoc tamen proviso quod execuciones sentencie numero 1 et numero 131 remittunt admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum, faciendam quoties declaratum fuerit in contencione orta inter admodum illustres suas dominaciones et serenissimi locumtenentis // 109/6v *// sue magestatis, ocasione mandati de non exequendo facti, numero 39 moderantur in totum quantitates in ea contentas, tam consistorialium quam assessorum et advocati fiscalis ex noviter deductis et numero 75, liquidant lucram monete ad quantitatem 31 libram, 3 solidos, et moderant penam ad quindecim libras pro quibus quantitatibus fiant execució que vero ad lucram quantitatem 100 libras, solidos littere cambii reverendissimi episcopi Gerunden ex quo est trienni currentis illius liquidacionem et execucionem remittent ex noviter deductis ad admodum illustres dominos deputatos et auditores computorum numero 225 moderant ex noviter deductis ad quantitatem quinque librarum pro unoquoque racione mulctum numerorum 36 et 49 moderant quantitates 36 librarum et trium librarum, quindecim solidorum, Augustinis Dalmau ex quo per cuis mortem remansit liberum suum officiam syndici Generalis numero 59 quia ex noviter deductis allegatis et probatis constat non recipise magnificum Ludovicum Ferrer quantitatem condemnatam dando formam execucioni scilencium et imponent ad illam petendam et recipiendam acceptis salaris et averiis debitis subrogatis durante sua absencia in officio dressanerii que in vim cessionis exigere possit et salario et avariis de tempore quo non ad fuit subrogatas sue absencie durante dum modo non solicatur salarium eiusdem temporis numero 70 liquidant valorem imaginum aprehensarum pictarum ad quantitatem triginta quinque librarum pro precio earumdem soluto per Petrum Paulum Mongay, paratorem, dominis deputatis Generalis Cathalonie partite banchi civitatis Barcinone sub calendario die 3 octobris 1643 per dictum Mongay producte in debitum Petri Pauli Lloselles et creditum dicti Mongay pro quibus pro nunc fide execucio salvo ullteriori liquidacione majoris vel minoris quantitatis numero 197 moderant ad quantitatem quinquaginta librarum una cum interesse quantitatum retentarum ad racione unius solidi pro libera // qualibet anno a die retencionis earundem quantitatum usque ad realem solucionem, remitendo liquidacionem dicti interesse admodum illustris dominis deputatis et auditoribus computorum et racionali in reliquis non exaquatur ex causis noviter deductis numero 124 quantitatem quinquaginta librarum moderant ad quantitatem triginta librarum numero 31, liquidant quantitatem duecentarum octuaginta librarum indebitum Vicentii Ferrioll, et eius fidejussorum et creditum Generalis Cathalonie racione salarii correspondenti diebus septem sue detencionis et mille octigentum quadraginta libras in debitum Pauli de Rosso, Joannis Pauli Lloselles et Bernardi Ferrer, racione salarii a die 21 julii usque ad diem 6 septembris inclusive anni 1651 dicti Ferrioll racione retardate solucionis pro ut in calculo facto 30 julii proxime elapsi numero 152, moderant ad quantitatem viginti sex librarum duorum solidorum et octo denariorum debiti preincipalis numero 173 moderant privacionem et commutant eam ad multum quinquaginta librarum comprehensis 20 libris sentencie racione multe numero 133, moderant ad viginti unam libram et novem solidos ex noviter deductis numero 144 reservant Antonio Grases jus adversus suum comprobatorem numero 151, moderant ad quantitatem octuaginta octo librarum, decem septem solidorum et trium denariorum,*

nempe septuaginta duarum librarum, quator decim solidorum et trium denariorum, quod jure his et computi novi sexdecim libras et tres solidos ut in ultra calculo, ex noviter deductis pro quibus tantum fiat execucio numero 146, moderant ad quantitatem triginta unius librarum, septem solidorum et quator denariorum, ex noviter deductis pro quibus tantum fiat execucio numero 147, reservato jure contra quoscunque tentos condemnatis pro recuperandis quantitatis respective solvendis et intus.

Lo abat fra Jayme Meca. Don Anton de Paguera y Guilla, visitador. Lo capiscol y canonge Osona, visitador. // Don Joan Batista de Avinió, visitador. Don Pau de Planés y Talamanca, visitador. Lo doctor Jacinto Andreu, visitador. Boffill, *assessor visite. Ripoll, fisci advocatus visite Generalis Cathalonie.*

Lo sobredit decret de execució fou intimat conforme en lo original està contingut.

De premissis aliena manu scripsis, extractis a suo originali de mandato dominorum visitatorem fidem facio ego, Michael Serra, auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus Barcinone, scriva majoris visite Generalis Cathalonie, hec propria scribens manu.

---

110 /1r A.

Su[a] alteza me manda decir a vuestra mercé que se suspenda el sortear los oficios de escriviente ordinario del regente las qüentas, el de extator del General y el de las guardas, hasta otra orden, de que aviso a vuestra merced para que se sirva de decirlo al consistorio. Guarde Dios a vuestra merced muchos años. Barcelona, 18 de septiembre (1)655.

Lo mismo se entiende con el officio de asesor.

Juan Bautista Arespacochaga. Al arcediano Francisco Pejoan.

110 /2r *B.*

Al[b] consistorio de la Diputación del General de Cathaluña.

Por algunas consideraciones que se ofrecieron, previne al consistorio se suspendiese el sortear los oficios de asesor, de escriviente ordinario del regente las cuentas, el de exactor del General i guarda ordinaria. Y, haviendo entendido después que se haçe falta al exercicio dellos, y que combiene que no çese el despacho, he resuelto que continuen en ellos los que los servían hasta otra resolución de su magestad, para lo qual dará el consistorio la orden necesaria. Barcelona, a 24 de septiembre 1655. Juan.

Al consistorio de la Diputación.

112r *A.*

A[a] los venerables, nobles y amados nuestros los diputados de la Generalidad del nuestro principado de Cathaluña.

El rey.

Diputados. Por vuestra carta de 11 deste he entendido el cuydado en que os ponen las fuerças del enemigo y sitio de Palamós para que os ampare y socorra. Para esto se haçen quantas diligençias y esfuerzos son possibles, y en yr juntando medios con qué asistir al exército, y se continuarán incessantemente, como lo pide la urgençia de la necessidad, que yo también reconozco, por lo que desseo vuestra deffensa y conservaçión desse Prinçipado y libraros de las opresiones del enemigo, y assí he querido lo entendiéssedes por carta mía, como también os lo significará don Juan, mi hijo, y quan çierto estoy de vuestro affecto y voluntad que, correspondiendo a vuestras obligaçiones, ayudaréys y assistiréys por vuestra parte, como conviene y os lo encargo, obrando en todo lo que os dixere, y pueda conduçir a este fin con aquella fineza que me assigura el celo que os asiste de vuestro proprio bien, y mi maior serviçio, en que le reciviré particular de vosotros. Dada en Madrid, a XXV de setiembre MDCLV. Yo, el rey.

Don Christobal Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit, don Petrus Villacampa, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, Marta, regens. Vidit, don Michaelis de Lanuza.

115r *Josephus[b] Gotera, civis Barcinone, custos ordinarius Generalis Cathalonie, palacii regii presentis civitatis. Gratis, et cetera, constituit et ordinavit procuratorem suum certum, et cetera. Ita quod, et cetera, Jacobum Cases, velluterium civem Bar-*

a. cartes intercalades en els folis 110/1r-110/2v del trienni 1654-1656.
b. anotació escrita al dors.

a. carta intercalada en el foli 112 del trienni 1654-1656. - anotació escrita al dors.
b. procura intercalada en el foli 115 del trienni 1654-1656.

cinone, presentem ad videlicet pro dicto constituente, et eius nomine coram admodum illustribus dominis deputatis et auditoribus computorum dicti Generalis, qui nunc sunt et pro tempore fuerint, comparendum et dictum eius officium custodis jam dicti Generalis dicti palacii regii, in manu et posse dictorum dominorum deputatorum et auditorum computorum, in favorem persone seu personarum, eidem procuratori constituto benevisse seu benevisarum, nominande seu designande, seu nominandarum et designandarum, re- // nunciandum et cam seu cas de dicto officio provideri, juxta formam generalium constitutionum, capitulorum et actuum Curiarum, usum, practicam, stylum et observantiam dicti Generalis, et renuntiationem seu renuntiatione hujusmodi admitti, petendum, istandum et suplicandum et de his quecunque instrumenta utilia et necessaria, seu quo modo libet opportuna faciendum et firmandum, et pro his quas cunque suplicationes tam verbo quam scriptis offerendum, promigendum et presentandum. Et demum, et cetera. Promissit habere ratum, et cetera, et no revocare, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die vigesima secunda, mensis octobris, anno a Nativitate Domini millesimo sex- // centessimo quinquagesimo quinto.

Testes sunt Josephus Partegas, daguerius, et Paulus Llorens, pictor, cives Barcinone.

De premissis fidem facit Hieronymum Gali, auctoritate regia notarius publicus, civis Barcinone, hec propria scribens manu.

---

117 /1r Jhesús[a], Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y hoïdors de comptes del General de Chatalunya als assessors, advocat fiscal de dit General y doctors applicats infrascrits, acerca del que deuen los molt il·lustres senyors deputats fer en orde als prosehiments que, per part de la Real Audiència y règia cort, se han intimat a dits senyors deputats y procurador fiscal del General. Vist un cartell presentat al procurador fiscal del General, despedit de part del serenissim senyor lloctinent y capità general ha instància del procurador fiscal patrimonial, per provisió feta als 3 de setembre proppassat per lo magnífich misser Lluís Farrer, judge ho relador de la causa evocada a la Real Audiència per lo dit procurador fiscal patrimonial, que conté que·s mane als dits deputats hi hoïdors de comptes del dit General que, després que dit manament los serà presentat, cassen, revoquen y anul·len tots los prosehiments en son concistori fets contra dels veguers, balles, sot-balles, sub-veguers y altres acerca de allodjar soldats en les cases dels officials y ministres del General, y si alguna cosa pretenen acerca de les dites coses, compareguen en la Real Audiència, dins deu dias del dia de la presentació en avant, davant dit magnífich relador, per a respòndrer a la suplicació per dit procurador fiscal patrimonial presentada, y proseguir dita causa fins ha sentència diffinitiva inclusive. Vistes unes lletres presentades als dits senyors deputats, dades en Barcelona, als 9 de octubre, emanades del tribunal de la auditoria de la gent de guerra de dintre Barcelona, que contenen una suplicació donada per lo procurador fiscal de dita auditoria, ab lo qual ferma de dret en sa cort als prosehiments que los senyors deputats feien contra del spectable don Gabriel de Llupià, ab pretextes de aver torbat la exacció dels drets del General cabturant la persona de Christòfol Vinyals, guarda ordinària del dit General, conclohent que fos scrit a dits senyors deputats que encontinent casassen, revocassen y anul·lassen dits prosehiments com a tocans a la jurisdicció del dit tribunal. Vista una suplicació donada en la Real Audiència per lo procurador fiscal de la Audiència de la plassa, en la qual evoque la dita causa *quo adar avilum contencionis* y la comissió al magnífich Joan Cellers, doctor de la Real Audiència. Vistes unes lletres emanades de la règia cort que contenen que, compareixent allí Joan Vinyals ab suplicació donada, dedoheix que per los senyors deputats, ha instància del procurador fiscal del General, se li eren stades presentades unes lletres de torp, en què·s manave a dit Vinyals que pagàs sin-centes lliuras al General en smena y satisfació de la injúria y danys per dit General patit per lo torp per dit Vinyals fet, deduhint dit Vinyals que dit deputats no poden stimar //117v// la injúria per falta de jurisdicció, ni ha impedit dit Vinyals la exacció dels drets del General ni dat dany algú a ell, y en tot cas la pena de sinc-centes lliures serie exorbitant per la stimació del dany que diu se li ha donat al General, per lo que serie injustícia notòria, per lo que recorre dit Vinyals a la règia cort. Y vista la provisió en ditas lletras continuadas que dins sis dies diguessen dits senyors deputats perquè dit recors no se agués de admetre. Vist lo vot donat als senyors deputats als 13 de octubre corrent, en respecte del torp fet per lo dit spectable governador. Vist lo procés del dit torp conta dit spectable governador Joan Vinyals fulminat, y la provisió feta. Vist lo que se avie de vèurer.

Attès que de tots los sobredits prosehiments sobremencionats, així en la citació del procurador

a. vots intercalats en els folis 117r-117/2v del trienni 1654-1656.

fiscal a la Real Audiència, com també la ferma de dret feta en lo tribunal de la auditoria del governador de la plassa, evocació de dita causa a la Real Audiència, *quo ad artiendum contencionis*, y lo recors per dit Vinyals interposat de la declaració del torp són directament contràries als capítols de Cort, constitucions, privilegis, usos y costums de la present casa inviolablement observats, y així manifestament turbatius de la líbera exacció del drets del General e impeditius[a] de la exacció dels drets de dit General. Y attès que en lo dit vot donat a ses senyories als 13 del corrent se aconsellà als senyors deputats que, per star la província en lo stat en què està de guerra, vulla, antes no·s valguessen dels medis que se avie acostumat usar en esta casa en consemblants ocasions, per evitar contencions, danys, gastos y encontres que, de valer-se de elles se acostumaven seguir[b]. Per so, dits assessors y doctors infrascrits són de vot y parer que en la ocasió present se'n donàs notícia a sa magestat y altesa, com en dit vot més llargament se conté, los senyors deputats deuen donar rahó y fer sabidor a sa magestat y al senyor Joan dels prosehiments sobremencionats fets en la Real Audiència y règia cort, suplicant a sa magestat y altesa sien servits manar-los revocar y que no sie impedida la líbera exacció del General ni lo exercici de la jurisdicció de dits senyors deputats per los medis ha ses senyories ben vistos, y per la justificació de la justícia de dit General se fasse un informe, com apareixerà convenir, per defensa de les prerogatives de dit General.

Par, assessor. Mir, consulens. Rull, consulens. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor. Tristany, assessor. Vidaly Roca, consulens.

117 /2r A 13 de octubre 1655. B.

Jhesús, Maria.

En lo fet consultat per lo molt il·lustres senyors deputats y oÿdors del General de Cathalunya als assessors, advocat fiscal de dit General y doctors aplicats infrascrits, acerca si per los procehiments fets a 28 de setembre proppassat per lo spectable don Gabriel de Llupià, portant-veus de general governador de Cathalunya, capturant la persona de Gabriel Vinyals, guarda ordinària de dit General dins de la casa a hont se cullen los drets de dit General, situada en la present ciutat, devant lo portal de Mar y tenir aquell pres en las Atarassanas d'esta ciutat, trobant-se dit spectable don Gabriel, governador també de las armas en esta ciutat de Barcelona, se ha fet torb a la líbera exacció dels drets del General, incidint en las penas per capítols de Cort imposadas, y com se deu procehir contra dit spectable governador per la reintegració y satisfacció del interès de dit General.

Attès de la informació rebuda a instància del procurador fiscal de dit General consta que en dit dia de 28 de setembre Joan Vinyals, dit de Roris, criat de dit spectable don Gabriel de Llupià, arribà a la dita casa a hont dits drets del General y Bolla se cullen, fent aportar una caxa per a despatxar aquella per fora regna. Y, volent-la fer obrir Francisco Toldo y Christòfol Vinyals, guardas ordinàrias de dit General, per regonèxer lo que·y havia dintre, fent en assò son descàrrech y complint a la obligació y exercici de sos oficis, dit Joan Vinyals, dit d'en Roris, recusava fos dita caxa regoneguda ab motiu que bastava que·s digués que no·y havia sinó llibres dins, per hont dit Joan Vinyals, dit d'en Roris, digué paraulas injuriosas y féu amenassas a ditas //117/2v// guardas en lo acte de la regonexensa de dita caxa. Y al cap de un poch després arribà en dita casa del General dit spectable governador, acompanyat de ajudants y posat dins dita casa demanà a dit Joan, dit d'en Roris, quins eren, y lo dit d'en Roris respongué que allí n·i havia hu, dient-ho de Christòfol Vinyals, menor, guarda de dit General, y aleshores dit governador donà ordre a son ajudant que fes venir soldats ab mosquets del portal de Mar, los quals, arribats, féu pèndrer dit Vinyals, y aportar pres en ditas Atarassanas, ahont vuy de present està, com més llargament de dita informació resulta, a la qual se ha relació. De tot lo qual consta ésser dits procehiments y captura de dit Vinyals manifestament turbatius de las prerogativas y preheminències de dit General, y de la salva guarda real concedida a las casas a hont se exhigeixen los drets del General y a sos officials. E, axí mateix turbatius a la líbera exacció y cobrança dels drets de dit General. Per ço són de vot y parer que lo dit spectable don Gabriel de Llupià, ab la causa que ha tinguda de fer dita captura del dit Christòfol Vinyals, menor, guarda de dit General y també en la actual captura de ell dins de la dita casa de dit General, ha turbada la líbera exacció dels drets del General, e insidint en las penas en los capítols de Cort statuhidas e imposadas als impedients perturbadors de dita exacció dels drets del General, y contravenients a las salvas guardas, prerogativas y preheminències al dit General per los senyors reys en Corts Generals y altrament concedidas.

Y, si bé, segons los styls y observansas de la present casa, en semblants ocasions de torbs fets per oficials reals a las prerogativas y líbera exacció dels drets del General, encara que dits oficials reals fossen de qualsevol preheminència, se ha

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació dues línies ratllades.

acostumat no sols procehir a la declaració del torb, però encara a procehiments exequutius de la dita declaració y arribar a la detenció de salaris y censals que sobre lo General rebia, fins a tant que dit General estigués satisfet // f.s.n. // per la quantitat se havia arbitrat en esmena de la injúria y agravi que al dit General se havia fet per los dits deputats tatxada y liquidada, tenint per aquest efecte los senyors deputats plena jurisdicció. Y axí apar que en lo present cas se hauria de observar lo mateix en respecte del sobredit torb per dit spectable don Gabriel de Llupià. Però, considerant que si se arribava a procehir en dit torb a la sobredita forma acostumada, se té notícia que per part del procurador fiscal de la règia cort y Real Audiència se impediria, del que podrian nàxer y suscitar molt graves contencions y resultarne grans danys y gastos, y estant com està lo Principat ab guerra viva, se deuen procurar evitar. Per ço, dits acessors y doctors infrascrits són de vot y parer que, en la ocasió present, los senyors deputats y oÿdors de comptes, antes de passar més avant en dit torb[a], donen notícia a sa magestat, Déu guarde, y al sereníssim senyor don Juan de Àustria, son fill y llochtinent general, suplicant[b] a sa magestat y altesa sien servits no permètrer que la Real Audiència y altres oficials impedescan ni perturben lo exercici de sa jurisdicció en lo progrés de dit torb, ans se done tot favor y ajuda convenient per la satisfacció de la injúria al General feta y refecció d'ella, conforme deuen per rahó de sos officis y per constitucions y capítols de Cort està disposat.

Par, assessor. Mir, consulens. Rull, consulens. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor. Tristany, consulens. Vidalii Roca, consulens.

C.

Sereníssim[c] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya diuen y representen a vostra altesa com, no obstant que los sereníssims reys de Aragó, de gloriosa memòria, foren servits concedir als deputats del dit General ampla y líbera jurisdicció en matèrias concernents la administració de las cosas de la Generalitat, dependents y concernents de aquellas privativament a sa[d] real corona, per haver-sse-la volguda abdicar per sa real clemència, de si y de sos reals ministres, tant majors com menors, *etiam*[e] per via de appel·lació o recors, com resulta de moltas constitucions, capítols de Corts y privilegis que, per ésser tant notoris y escusar prolixitat, se dexan de specificar, concedint axí mateix a dits deputats amplíssima jurisdicció de poder procehir contra qualsevols personas, de qualsevol stat y preheminència que sien, que perturbaran la dita jurisdicció y exacció dels drets de la Generalitat, sens que dels procehiments fets per los deputats contra los[a] perturbadors predits se'n puga apel·lar ni recórrer a sa magestat, per haversse abdicat dits negocis totalment, volent que en estas cosas los officials reals sien mers exequutors tantsolament, y essent com és una de las majors prerrogativas y més principals que té la Generalitat, de las moltas concedidas per los sereníssims reys, lo poder procehir contra los turbants y impedints la líbera exacció dels drets de la Generalitat, administració y jurisdicció dels deputats, per medi de la qual se són sempre, des de la primera institució del General fins vuy, defensats y sustentats los drets, administració y jurisdicció predits, y en effecte tota la Generalitat. Ab tot, als 28 de setembre pròxim passat, Joan Vinyals, criat del spectacle don Gabriel de Llupià, portantveus[b] de general governador de Cathalunya, arribant en la casa del General a ont se cullan los drets de General y Bolla de la present ciutat, aportant una caxa per a despatxar aquella per fora regne, volent-la obrir Francischo Toldo[c], Christòfol Vinyals, guardas del General, per regonèxer lo que·y havia dintre, fent en assò son descàrrec, y cumplint a la obligació y exercici de sos officis, no dubtà dit Joan Vinyals, recusant fos dita caxa regoneguda, ab motiu que bastava que ell digués que no·y havia sinó llibres dins, dir moltas paraulas injuriosas, y fer amenassas a dits guardas en lo acte de la regonexenssa de dita caxa.//

E, al cap de un poc després, arribà en dita casa del General dit espectable governador, acompanyat de ajudants y, posat dins dita casa, demanà a dit Joan Vinyals quins eren, y lo dit Vinyals li respongué que allí n·i havia un, dient-o de Christòfol Vinyals, menor, guarda de dit General, y a les hores dit governador donà orde a son ajudant que fes venir soldats ab mosquets del portal de Mar, los quals, arribats, féu pènrrer a dit Christòfol Vinyals, y aportar pres en las Atarassanas, a ont vuy de present està.

Y essent com són dits procehiments y captura de dit Vinyals manifestament turbacions de las prerogatives y preheminències de dit General, y de la salvaguarda real concedida a las casas a ont

a. a continuació ratllat se.
b. a continuació ratllat suplicant.
c. ambaixada intercalada entre els folis 117/2v-118/1r del trienni 1654-1656.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. etiam ... recors *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació una paraula ratllada.
b. portantveus ... Cathalunya, *interlineat al marge dret.*
c. Francischo ... Vinyals *interlineat al marge esquerre.*

[1655]

se exigexen los drets del General y a sos officials, los quals, per causas concernents a la Generalitat, directa ni indirectament no poden ésser capturats ni punits per officials y ministres reals, sinó és tantsolament per los deputats. E axí mateix turbacions de la líbera exacció y cobrança dels drets de la Generalitat.

Per lo que, havent dits deputats procehit a declaració de torp contra dit Joan Vinyals, ab provisió feta per los assessors del General, de consell de altres doctors consulents applicats, a[a] ... del corrent mes de octubre, estimant[b] la injúria feta a la Generalitat en 500 lliures *una cum dupplo*, y presentadas las lletras al dit Vinyals en la forma acostumada, en dies passats foren presentadas unas lletras a dits deputats emanadas de la règia cort contenint que, comparexent en dita règia cort lo dit Vinyals, deduïa que dits deputats no podian estimar la injúria per falta de jurisdicció, y que no havia impedit la exacció dels drets del General, ni dat dany algú a ell, y en tot cas la poena de 500 lliures era exorbitant, y que axí, per haver-se-li fet injustícia notòria, recorria a vostra altesa y règia cort de la provisió de dit torp[c], la qual suplicació fou provehida, y manat als deputats que dins sis dies diguessen per què lo[d] recurs no·s devia admètrer. La qual provisió és en gran dany de las prerogativas sobredites, y contra altre no menor que té la Generalitat, de què lo procurador fiscal de aquella no puga ni dega comparèxer a la Real Audiència ni en altre tribunal, sinó tantsolament en lo consistori dels deputats[e], ni la provisió de dit torp conté notòria injustícia, ni dany irreparable, puix comparexent dit Vinyals devant los[f] deputats en la causa de dit torp, se li ministrarà justícia y se[g] haurà raó del pretès excés de la poena, y de la provisió fahedora porà supplicar si praetén gravamen[h], // axí que[i], tenint a la mà los remeys ordinaris, no devia ésser oït en lo pretès recors, quant no obstàs lo no poder-sse appel·lar, ni recórrer de semblants declaracions.

E axí mateix[j] en dies passats foren praesentades unas lletras, emanadas del praetès[k] tribunal de la auditoria de la gent de guerra d'esta ciutat, dades en Barcelona, als 9 de dit mes de octubre, contenint una suplicació donada[l] per lo procurador fiscal de dita auditoria, ab la qual ferma de dret en sa cort als procehiments que los deputats comminaven fer o[a] feyen contra dit spectacle don Gabriel de Llupià, per haver turbat la líbera exacció dels drets del General, capturant la persona de dit Christòphol Vinyals, concloent que fos escrit a dits deputats que encontinent cessassen, revocassen y anul·lassen los dits procehiments, com a tocants a la jurisdicció de dit tribunal. Y, pocs dies aprés, dit procurador fiscal de la auditoria evocà la dita causa *quam a vinculum contencionis*, a la Real Audiència, la qual fou comesa al magnífic misser Joan Cellers, y despedidas lletras de contenció, y presentadas als deputats y al procurador fiscal del General. Tot en notable dany y prejudici de las ditas prerogativas, puix ab diversos capítols de Cort està concedit als deputats privativament al senyor rey y a sos ministres lo declarar qualsevols duptes, qüestions y constrats que se suscitan acerca de las cosas de la Generalitat, depenents y emergents de aquellas, de la mateixa manera que·ls feria declarar sa magestat y la Cort General si estava congregada, y per consegüent la declaració del[b] dupte, quant la·y hagués, si dit spectable don Gabriel de Llupià à turbat o no la exacció dels drets de la Generalitat y jurisdicció dels deputats, y[c] si·s deu declarar torp o no contra sa persona, tocaria a dits deputats y no a la Real Audiència. De ont resulta que tots los dits procehiments fets, tant en la auditoria general com en la Real Audiència són manifestament turbatius e impeditius de la jurisdicció dels deputats en cosas concernents matèrias de Generalitat.

Y, finalment, representan a vostra altesa com, no obstant que los officials del General, a més de las moltas praerogativas de què[d] gosan, és una y la més principal[e] la exempció de alotjaments de[f] soldats, hosts y cavalcadas, en virtut de reals privilegis concedits per los sereníssims reys al General, com és lo de la salvaguarda real concedida a dits officials y[g] altres, y lo ésser en tot y per tot tinguts y[h] tractats com officials reals, y gosar de las mateixas immunitats y prerogativas de[i] què dits officials reals gosan, com està statuït ab diversos capítols de Cort, y és la observança tant antiga que en ningun temps se troba en las casas dels officials del General se hajan alotjats soldats, y quant los deputats han tingut notícia que los[j]

a. a continuació un espai en blanc d'uns 5 mms.
b. estimant ... dupplo *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. lo recurs *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
e. a continuació unes paraules ratllades.
f. los *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
g. y se *damunt d'unes paraules ratllades.*
h. a continuació unes paraules ratllades.
i. a continuació una paraula ratllada.
j. a continuació unes paraules ratllades.
k. praetès *interlineat al marge esquerre.*
l. donada per *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*

a. o feyen *interlineat al marge esquerre.*
b. del ... hagués *interlineat al marge esquerre.*
c. y ... persona *interlineat al marge esquerre.*
d. que *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
e. a continuació ratllat de.
f. de soldats *interlineat.*
g. y altres *interlineat.*
h. y tractats com *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
i. de *interlineat.*
j. a continuació ratllat batlles.

veguers, batlles[a], cònsuls, paers, jurats o altres qualsevols // personas han volgut, de fet, alotjar soldats en las casas de dits officials, han procehit contra aquells ab mandatos, comminacions y declaracions de torp, y sempre han fet desalotjar los soldats de aquellas, axí que quant no fossen tant clars los privilegis de dita exempció[b], seria més que bastant lo ús y consuetut prescrita de tants anys, la qual té força de privilegi[c], y se deu observar de la mateixa manera que las generals constitucions y capítols de Cort, per estar igualment compresa en lo capítol de la observança y altres applicables. Ab tot, no se ha dubtat, per part del procurador fiscal del real patrimoni, firmar de dret a la Real Audiència, y presentar-sse, com en dies passats foren praesentades als deputats[d] y procurador fiscal del General, uns cartells emanats de la Real Audiència, en virtut de provisió feta als 3 de setembre pròxim passat per lo magnífic misser Lluís Ferrer[e], relador de la dita causa, contenint que·s mane als deputats cassen, revoquen y anul·len tots los procehiments en son consistori fets contra dels veguers, batlles, sos-veguers, sos-batlles y altres acerca de alotjar soldats en las casas dels officials del General, y que si alguna cosa pretenen acerca de ditas cosas, comparegan en la Real Audiència[f], per a respòndrer y proseguir la causa fins a sentència diffinitiva. Los quals procehiments són axí mateix turbatius de la franca y líbera exacció dels drets del General, puix aposenten soldats en las casas dels taulers, credencers, recepors y altres officials del General, no podén aquells ab llibertat[g] despatxar las robas y cobrar los drets[h], y estan exposats a[i] pèrdrer las robas, diners, encunys y altres cosas que tenen en sas casas de la Generalitat, y los despatxants se han de retardar y retràurer de aportar las robas en ditas casas. Ni los deputats, per medi del procurador fiscal del General, ni altrament podan comparèxer a la Real Audiència per defensa de dita prerogativa, ans bé, quant aquella patís alguna difficultat, spectaria la declaració a dits deputats.

Y com, sereníssim senyor, no obstant que los deputats podan procehir en la exequució del torp declarat contra dit Joan Vinyals, y fer altres procehiments contra las personas qui·ls han[j] turbat la líbera exacció dels drets del General y jurisdicció a dits deputats concedida, no obstant las reals inhibicions y demés procehiments fets en la Real Audiència, per haver-se abdicat sa magestat totalment lo poder entremètrer-sse en las cosas de la Generalitat, depenents y emergents de aquellas, y per consegüent la facultat de inhibir als deputats. Ab tot, per procehir ab major justificació, ha aparegut extrajudicialment representar a vostra altesa los[a] grans praejudicis se[b] han fet a la jurisdicció y praerogativas de dits deputats y al General, que és cert sinó se reparan restaria molt lés y sens auctoritat alguna son consistori, supplicant // a vostra altesa sie de son real servey manar relaxar lo dit Christòfol Vinyals de ditas presons, y que sie restituït a sa llibertat y exercici de son offici, y juntament no permètrer que la Real Audiència ni altres officials impedescan ni perturben lo exercici de la jurisdicció de dits deputats en procehir contra los qui han perturbat y perturban dita jurisdicció y exacció dels drets de la Generalitat en los casos referits, ans le donen tot favor y ajuda per la exequució[c] y satisfacció dels agravis se són fets y·s[d] fan al General y refecció de aquellas, conforme per capítols de Cort estan obligats, que·u rebran a singular mercè de vostra altesa.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. deputats y *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació una paraula ratllada.
f. a continuació unes paraules ratllades.
g. a continuació una paraula ratllada.
h. a continuació unes paraules ratllades.
i. a continuació unes paraules ratllades.
j. han *interlineat.*

---

118 /1r Don[e] Juan de Àustria, lochtinent y capità general.

Amats y faels de la real magestat. Havent-se·us estat ordenat, ab lo despaig de vint de agost pròxim passat, que ab tot effecte executàsseu la insaculació de personas per als llochs que vaccaren de diputats y ohidors del present principat de Cathalunya en lo any pròxim passat, comforme lo tenor de la nominació feta per sa magestat, continuada en son real orde, dat en Madrid, a quatre de agost pròxim passat, lo qual se incertà en lo dit despaig nostre. Y, venint en aquell nomenat Joseph Ferrer per a un dels dos llochs de ohidors reals de Girona que tocan a ciutadans matriculats de la casa de la ciutat, havem entès que en la insaculació de dit lloch, que féreu a quinze del corrent mes de setembre, contravenint a dit real orde e o pervertint aquell, haveu insaculat al dit Joseph Ferrer en un dels dos llochs de ohidors reals ciutadans matriculats de la ciutat de Gerona, per mort de Rafael Camps, essent axí que en la nominació de sa magestat no està expressat que dit lloch vaccàs per mort de dit Rafael Camps, com no vaccava per mort de aquell, per ésser dits dos llochs de ohidors reals ciutadans los que restaren sens in-

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació ratllat a dits.
d. y·s fan *interlineat.*
e. manament intercalat en el foli 118/1 del trienni 1654-1656.

[1655]

sacular en la antecedent y primera insaculació, y dit Rafael Camps ésser estat insaculat en aquella en lloch de ohidor real mercader, lo qual lloch ha restat y ha de restar vàcuo per a què sa magestat puga nomenar per ad aquell la persona que lo aparexerà. Y perquè los órdens de sa magestat deuhen ésser observats y executats ab tota puntualitat y sens interpretació alguna de nostra certa sciència, deliberadament y consulta usant de la facultat real per sa magestat a nós atribuhida, vos diem y manam que encontinent, sens rèplica ni consulta alguna, borreu y borrar fassau al dit Joseph Ferrer de la dita insaculació feta de la manera que en aquella està continuat, y que al dit Joseph Ferrer, mercader, insaculeu en hun dels dos llochs de ohidors reals de Gerona que tocan a ciutadans matriculats //118/1v// de la casa de la ciutat en subsidi de ciutadans. Y perquè havem entès axí mateix que en lo fer las ditas nominacions y insaculacions guardau encara la forma del nou redrés, dient en la nominació que enviau als habilitadors que nomenau concordament segons forma del nou redrés, y després en la insaculació dieu que insaculau concordament segons la mateixa forma, lo que se encontra directament ab la reservació feta per sa magestat de poder nomenar librement los que han de ser insaculats en dits llochs. Vos diem y manam que d'esta hora en avant, en la nominació que enviareu als habilitadors, digau que proposau a N., nomenat per sa magestat, y en la insaculació se diga axí mateix que insaculan a N., nomenat per sa magestat, y que a la fi de las dos insaculacions fetas, se fassa nota especial de aquest orde, per a què quant se haga de fer fee de aquellas, se fassa en esta conformitat, advertint-vos que per ara se us dissimulan aquestos errors crehent que han procehit per falta de intel·ligència, y que en lo esdevenidor la tindreu millor per a obehir y executar ab major puntualitat los ordes de sa magestat y nostres. Datat en Barcelona, a XXVIII de setembre de MDCLV. *Juan.*

Vidit, Andreu, regens. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, secundo, folio XXXXXIII.

Vuestra alteza manda a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathalunya pongan en execución con todo effeto la orden arriba referida.

---

118 /2r Sereníssim[a] senyor.

Vostra altesa és stat cervit, per despaitx dat en Barcelona als 28 de setembre pròxim passat, ordenar als deputats y hoïdors de comptes del General de Chatalunya que borren y borrar fassen a Josep Ferrer de la inseculació última, feta de la manera que en aquella stà continuat, y que al dit Josep Ferrer, mercader, inseculen un dels dos llocs de hoïdor real de Gerona que toquen a ciutadans matriculats de la casa de la ciutat, en subcidi de ciutadans, y també és stat cervit ordenar que d'esta ora endevant en la nominació que enviaran als habilitadors diguen que proposen a N., nomenat per sa magestat, y en la enseculació se digue axí mateix que inseculen a N., nomenat per sa magestat, y que a la fi de les dos enseculacions fetes se fasa nota special de aquest orde, per a què quant se aige de fer fe de aquelles se fasse en aquesta conformitat. Dits deputats y hoïdors de comptes diuen y representen a vostra altesa que, en quant el dit segon capítol que vostra altesa ha ordenat lo nou modo de insecular y nomenar generalment per les persones que an de ser inseculades, stan promptes per obeir y ho agueren ja fet antes de aqueixa manera aver-ho ordenat vostra altesa y donada la forma predita però en quant al que vostra altesa és estat servit ordenar acerca de la dita inseculació de Joseph Ferrer, mercader de la ciutat de Girona, an reparat en dos coses principalment y reparen: la primera, que lo orde de sa magestat, Déu lo guarde, en la última enseculació en quant a la inseculació de dit Joseph Ferrer és stada ab aquestes formals paraules *«para uno de los dos lugares de hoidores reales de Gerona que tocan ha siudadanos matriculados de la casa de la ciudad, Josep Ferrer»*, no apar y aige encontre, sinó que s'és poguda molt ben fer a dita inseculació, perquè se supose que com a fet cert e indubitat, que·s quant se féu la dita inseculació, vacaven tres locs de[a] oïdors reals de ciutadans de Gerona, ço és, dos de la mà major y un de la mà midjana, qual[b] són los mercaders, y axí encara que dit Joseph Ferrer no podie ser inseculat en lo lloc de hoïdor de ciutadà de mà midjana o mercaders[c], segons disposisió del capítol 19 de les Corts del any 1542, lo qual dispose que[d] sinc ciutadans de la mà mijana de Gerona sien enseculats ha //118/2v// a hoïdors per lo dit stament real, del qual stament expressament parle y dispose lo dit decret de sa magestat, y axí apar que, inseguint lo orde de sa magestat, pogueren molt bé los inseculadors insecular a[e] dit Ferrer en lo lloc de hoïdor de Jerona, ciutadà[f] honrrat de mà mitjana, com no pogués entrar

a. ambaixada intercalada en el foli 118/2 del trienni 1654-1656.

a. de oïdors reals *interlineat al marge esquerre.*
b. qual ... mercaders *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
c. o mercaders *interlineat.*
d. a continuació ratllat los.
e. a dit Ferrer *interlineat al marge esquerre.*
f. ciutadà ... capítol *interlineat al marge esquerre.*

en los llocs de ciutadans de mà major per ésser prohibit ab dit capítol y, segonament, reparen en aquelles paraules, y que lo dit Joseph Ferrer, mercader, inseculen en un dels dos llocs de hoïdor real de Gerona que toquen ha ciutadans[a] matriculats de la casa de la ciutat en subsidi de ciutadans, perquè, segons disposició dels capítols de Cort de Santa Ana, que donen la forma general de les inseculacions, no té lloc lo insecular per subsidi ho subrrogació sinó és en les persones del stament militar, que en aqueix cas dels militars en deffecte de una vegueria poden ser inseculats en subsidi altres de altra vegueria, y encara esta subrrogació no és absoluta en totes les vegueries, antes bé, en dit capítol se dispose quines deuen ser subrrogades en lloc de altres. Però en quant als llocs reals, tant de deputats com de hoïdors de comptes, de qualsevols ciutats ho viles que sien, mai se ha admès subsidi ho subrrogació de uns a altres, sinó que quant no·s trobe persona àbil per al lloc vacant del stament real, se deixe en ubert la inseculació de aquell tal lloc fins y ha tant y aige persona àbil, y així dits deputats y hoïdors de comptes, per a complir a les obligacions de sos officis y de la observansa dels capítols de Cort, pràtigues, usos y stils de la casa, representen a vostra altesa les sobredites difficultats que se'ls ha offert, y també suppliquen a vostra altesa mane advertir que, en cas se hagués de passar avant ho execcutar la desenseculació de Joseph Ferrer, no porien dits deputats fer la inseculació de dit Joseph Ferrer de la manera que se'ls és estat manat, puix aqueixa toque als inseculadors en son cas y lloc, feta la nominació per sa magestat, com dels demés, supplicant a vostra altesa tinga a bé que la inseculació de dit Ferrer se done per ben feta, segons la forma de dit capítol 19 y la mente de sa magestat, que és estada que lo dit Ferrer[b] fos inseculat en lo lloc que poria occupar[c], y que en tot sien guardats los capítols de Cort, que·u rebran a singular mercè.

119r A.

Molt[d] il·lustres senyors.

Jeroni Alias, cirurgià, receptor de las avarias del General de Cathalunya, inseguint los manaments de vostra senyoria, ha requerit y instat al noble don Miquel Çalbà y de Vallgornera, regent la Real Thesoreria, que li pague las avarias degudas per las haziendas confiscadas y las demés avaries cobrades per dit noble regent la Real Thesoreria en[a] la terça de juliol, agost y setembre proppassada, la qual si bé és estada cantada y ajustada per dit Alias y March Antoni Carreras en la forma acostumada, ab tot no és estada pagada, ans bé, dit noble regent la Real Thesoreria a sempre respost que no volia pagar las avarias de las haziendas confiscadas que no fos declarada la causa que sobre açò està pendent, y que las de dita terça no las vol pagar que vostra senyoria no li ajuste lo compte de sos censals fins al any 1647, com als demés acreedors. E com dit Alias no tinga obligació, per rahó de son offici, fer altres diligències. Per tant, representant a vostra senyoria tot lo sobredit, suplica sia servit manar provehir remey oportú y, per a què conste axí de las diligències de dit Alias, com de la instància y mandatos de vostra senyoria, suplica sia continuada en dietari la present suplicació. *Officio, et cetera. Altissimus, et cetera, Vidalii Roca.*

Oblata XVII *septembris* MDCLV *in consistorio, et cetera. Et domini deputati subscriptus dominis auditoribus computorum remiserunt predicta magnificis assessoribus dictus Generalis, qui*[b] *videant et postea relationem in scriptis facciant.*

Soler, juris utriusque doctoris et scriva majoris Generalis Cathalonie.

119v Lo assessor y advocat fiscal infrascrits fan refacció a vostra senyoria acerca del contengut en la retroscrita suplicació, de quant à molt temps que de paraula feren altra relació a vostra senyoria y aconsellaren que al noble regent la Real Tezoreria, per lo que vostra senyoria los avia proposat recusant donar les avaries de les aziendas confiscades, li aconsellaren de fer presentar requestes al dit noble regent la Real Tezoreria, per observansa de las generals constitucions de Cathalunya y capítols de Cort, perquè pagàs dites avaries ho altrament firmés deute en la forma acostumada, y lo mateix fan relació a vostra senyoria del contengut en dita informació.

Par, assessor. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assesor.

120r D.

Molt[c] il·lustres senyors.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. suplicació intercalada en el foli 119 del trienni 1654-1656.

a. en *interlineat.*
b. a continuació dues línies ratllades.
c. vots intercalats en els folis 120r-121v del trienni 1654-1656.

A Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, fou manat per vostres senyories, als 18 de setmbre 1654, que anàs a collectar y a rèbrer los llibres y diners de las taules del General de la terça de janer, fabrer y mars de dit any 1654, y tots los diners prosehits de bollas que no eran arendades, y corrian per lo compte de dit General y en virtut de dit mandato se conferí dit Closa per dit afecta a sa sobrecol·lecta, dixà emperò de cobrar los diners prosehits de la bolla de Manressa y sa col·lecta fets en los mesos de abril y maig de dit any que corria dita bolla per compte de dit General, per renunsiació dels arendataris de aquella; y en lo mes de juny proppassat fou fet altre semblant manament a dit Closa per vostres senyories, a fi y afecte de col·lectar altres subsegüents tersas; y després, tornat dit Closa de cobrar aquellas, diu al donar los comptes que ha cobrat del tauler de Manressa 319 lliures, 17 sous, 11, comptant ardit per ardit, per compte de bolla per los dits dos mesos, abril y maig 1654, las quals vol li sian axí mateix pessades[a] en comptar per lo regent lo ofici del racional, y com en açò se trobe alguna dificultat, per tanir dit Closa obligasió en lo dit manament o horde per vostres senyories a ell donat, als 18 de setembre 1654, de cobrar tots los diners deguts al General per bollas no arrendades, axí que en dit mes de septembre era ja deguda dita quantitat, per lo que, no avent-la cobrada dit Closa, apar se deu inputar a ell, y per consegüent lo dany que ha seguit al General, perquè, avent-la cobrada dit Closa als temps que devia, podia dit General gastar dita quantitat ardit per ardit y sens reducció, y agué molt //120*v*// temps des de dit mes de setembre a 24 de novembre que·s se reduí lo diner, ni apar se puga ascusar dit Closa dient que lo tauler de dita ciutat no li donà los diners en lo dit mes de setembre quant ell anà a col·lectar, perquè tenia obligasió dit Closa, després de tornat en la present ciutat, fer-na relasió a vostres senyories però que aguessen pogat tramètrer un porter, a gastos de dit tauler, per a cobrar-o, lo que no consta aver fet dit Closa, menos apar lo puga escusar lo dit, que ab lo dit horde tant solament tenia facultat dit col·lector la dita terça de janer, fabrer y mars, y que axí no devia cobrar la dita quantitat prosehida de la bolla de dits mesos de abril y maig, y per a què en dit horde a demés de la dita terça se hordena y mena a dit Closa que·s cobre tots los diners prosehits de bolles que no foren arendades, com és de crèurer llargament en lo llibre de la Craueta, y en cas que·s degués admètrer la reducsió en dita quantitat, no tocave a fer a dit tauler ni a dit Closa, conforme la an feta, sinó a vostres senyories, y axí matex las terças del General de Materó, com consta en dit llibre de la Craueta. Per tant y altrament, dit Valencas, en dit nom proposant dubte devant de vostres senyories sobra las ditas cosa, suplica sia servit manar declerar lo que sia de justísia, lo ofici, etcetèra. *Altissimus, et cetera*. Bernat Valencas, regint lo racional[a].

a. a continuació ratllat per.

Die 16 novembris 1655, in consistorio.

Los molt il·lustres senyors deputats, etcètera, y los senyors oÿdors de comptes, lo real per sa desgana absent, y[b] los magnífichs assessors y advocat fiscal, inseguint la forma del capítol del nou redrés de las Corts del any 1599, que conté la forma com se deu declarar dubta, han votat tots los sobredits, unànimes y conformes, de que per ara se passen los comptes als sobracullidors de las terças y col·lectas çedidas antes de la reducció dels ardits, ara las hajan cobradas o no las hajan cobradas, comptant lo ardit per ardit, conforme en altra occasió és estat axí, ab vot de assessors aconsellat, y assò perquè no·s detingue o diffaresca lo passar los comptes y ajustar aquells ab lo racional, ni tampoch se fassa perjudiçi a las pretencions de las parts, antes bé y en particular al procurador fiscal reservan dret per a demenar en judici y intentar causa contra dits sobracullidors y prosseguir aquella si axí li aparaxerà convenient als drets del General, y per ço que sia despedida certificatòria y lo racional manat-li los porte los comptes a la dita forma.

Pere Padellàs. Lo doctor Francesc Pejoan. Augustí Puijaner. Pau de Vinyes. Fra don Ignàcio de Ripoll. *Par, assessor. Pastor, fiscis advocatus. Ruffach, assessor.*

121*r* Bé sap e ignorar no pot vostra mercè, senyor don Miquel Salvà y de Vallgornera, regent la Real Thezoreria, com ab lo capítol 7 del senyor rey[c] Pere Ters, en la Cort de Cervera, any 1359, col·locat baix la constitució primera, títol «De composicions y averias», està disposat que quant lo delat de algun crim pecuniàriament serà condempnat, o haurà rebuda remissió per pecuniària de aquell, se degan pagar las avarias a raó de 4 sous per lliura de la quantitat en la condempnació o remissió deduhida, les quals avarias tocan y spectan al General de Cathalunya, en virtut de la constitució sisena del mateix títol, que és lo capítol 6 de las Corts del senyor rey Feliph, celebrades en Barcelona en lo any 1564, ab la qual està disposat que los doctors del Real Consell del Criminal, ni[d] lo advocat fiscal, ni los procuradors fiscals no pugan en ningun temps rè-

a. a continuació ratllat Segue.
b. y ... fiscal *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat en Pere.
d. ni *interlineat, damunt de* y *ratllat.*

brer avarias de las composicions que·s faran, ni de las penas ni altres emoluments alguns, ans tota aquella part que per las avarias o de las penas y altres emoluments que fins aleshores rebien y acostumaven de rèbrer las rebés de leshores al devant lo General de Cathalunya. E[a] axí mateix ignorar no pot com en lo capítol 43 del nou redrés de las Corts del any 1599 esta statuït y ordenat que, lo thesorer ni altre per ell directa, ni indirectament no puga rèbrer las avarias, ans bé, hajan y degan rèbrer aquellas lo receptor de ditas avarias, de tal modo y manera que dit thesorer no puga rèbrer los diners de las composicions que no sia en presència de dit receptor, per a què puga rèbrer ditas avarias. Y com Hierònym Elias, receptor de las avarias del General, en observança de ditas constitucions y[b] capítols de Cort, haja instat a vostra mercè una y moltes vegades fos servit pagar-li les avaries de[c] les composicions de tersses que vostra mercè ha embolssadas contra de dit capítol 43, juntament ab les degudes dels béns confiscats, y[d] vostra mercè haja recusat fer, ab *pretextu*, segons assereix dit receptor, de què vostra mercè no entén pagar las[e] avaries de las composicions que té embolssadas que no se li paguen algunas pencions de censals que reb sobre lo General y las avarias de las haziendas confiscadas, que no sia declarada certa causa pendent sobre dit article, las quals causas no són[f] legítimas per a poder escusar a vostra mercè la observança de ditas constitucions y[g] capítols de Cort y paga de ditas avarias, perquè los deputats del General de Cathalunya no tenen que litigar si·s deuen[h] //121/v// las avarias dels béns confiscats, per ésser indubitat que·s deuen, en virtut de las sobreditas constitucions primera y sisena del dit títol «De composicions y avarias», las quals ho parlan ab tota claredat, sens que s·i puga posar dubte algú, y en cas le·y hagués, lo que no·s creu, no·s podria declarar ab dita causa, sinó tant solament ab la forma del capítol «De la observança», y[i] la pretesa compensació de las pensions de dits censals és molt escusada, per no ésser dits censals de la Real Thesoreria, sinó de vostra mercè, com a privada persona, per hont ha contrafet vostra mercè formalment a ditas constitucions. Per tant y altrament, lo síndich del General de Cathalunya, desitjant alcansar ab tot efecte lo reparo de ditas contrafaccions[j], ab la forma que

a. E ... avaries, *interlineat al marge esquerre.*
b. y ... Cort *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
c. de ... les *interlineat al marge esquerre.*
d. y ... fer *interlineat al marge esquerre.*
e. las ... y *interlineat al marge esquerre.*
f. són *interlineat, damunt de* és *ratllat.*
g. y ... Cort *interlineat.*
h. *a continuació ratllat* o no.
i. y ... persona *interlineat al marge esquerre.*
j. contrafaccions *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*

las generals constitucions de Cathalunya als deputats, oÿdors y síndich del General de Cathalunya permeten, a vostra mercè suplica y en quant menester sia, ab lo degut acato parlant, lo requereix e interpel·la que done y pague ab tot efecte a dit receptor[a] las avarias tocants a la Generalitat, tant[b] de las composicions com dels béns confiscats, y[c] de aquí al devant observe ab tot rigor lo dit capítol 43, no rebent los diners de las composicions que no sie en presència de dit receptor, per a què puga rèbrer ditas avarias de mans dels composants, y no haja de haver-les de mà de vostra mercè, que no las pot rèbrer, y fassa lo demés a què està obligat segons la constitució «Poch valdria», títol «De observar constitucions», y altres aplicables. Altrament, ab lo mateix degut acato parlant protesta contra de vostra mercè de las penas imposades als contrafactors de las generals constitucions de Cathalunya, y de tot lo demés lícit y permès de protestar. *Requirens vos notarium.*

Die 20 1655, fuit presentata nobili Michaelli de Salva et de Vallgornera, personaliter reperto intus domum sue proprie habitacionis quam foret in capite, viçi dicti del Born, et fuit tradita copia manibus suis, et dixit quod retinebat sibi tempus juris ad respondendum. Presentibus protestibus nobile domine Francisci Pasqual et de Cadell, scriba mandati, et magnifico[d] Joanne Babtista Codina, domicello Barcinone domiciliato. In stante Joanne Paulo Losella, exerçente offisium sindici Generalis Cathalonie.

121/1r B.

Fas[e] fe jo, Jaume Agramunt, notari, scrivà major y secretari del Consell y casa de la present ciutat de Barcelona baix firmat, com en lo Consell de 36 tingut y celebrat a setse de noembre 1655, en virtut de reals privilegis a la present ciutat concedits, fonch provehit en fer extracció de Dotsena de habilitadors de las bossas de la present casa de la ciutat per lo dit any 1655, y així de la bossa de conseller en cap, fonch extret en habilitador Pere de Padellàs. Com estas y altras cosas en dit Consell són més llargament contengudas, esta fas de mà agena y sotasentada de mà pròpria. En Barcelona, a XVI de mars MDCLVI.

De ditas cosas de mà agena scritas fas fe jo, Jaume Rondo, notari de Barcelona, altre dels aju-

a. *a continuació ratllat* de la.
b. tant ... com *interlineat al marge esquerre.*
c. y ... rèbrer *interlineat al marge esquerre.*
d. magnifico *interlineat.*
e. *certificació intercalada en el foli 121/1 del trienni 1654-1656.*

dants de la scrivania major, per indisposició de Jaume Agramunt, scrivà major de la casa y Consell de la present ciutat, de mà pròpria me sotescrich, a XXIIII de mars MDCLVI.

---

121 /2r A.

Don[a] Juan de Àustria, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat los diputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, en Barcelona residints. Havem vist las instàncias que vosaltres feu sobre lo torp dieu ha fet lo governador de Cathalunya, don Gabriel de Llupià, y contra un criat seu, allotjaments y procehiments fets per esta Real Audiència, pretenent que no són en son cas. Nos ha paregut donar rahó a sa magestat de tot, y perquè és bé que, fins a tant tingam resposta del que serà servit ordenar sobre ditas cosas, havem resolt ordenar y manar-vos, com ho fem ab esta, que cesseu en las ditas instàncias fins tingam resposta de sa magestat, y lo mateix havem ordenat a la Audiència, que per convenir axí al servey de sa magestat és tal nostra voluntat. Dada en Barcelona, a XVIIII de noembre de MDCLVI. *Juan.*

Vidit, Andreu, regens. Jacobus Salamo. In curia locumtenencie, secundo, folio LXVIII.

Manda vuestra alteza a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathalunya pongan en execución el despacho arriba referido.

---

123 /2r A.

Molt[b] il·lustres senyors diputats.

Havent capturat lo veguer d'esta ciutat y portat pres a esta ciutat Andreu Montoja, per no sé què cas li acomulen ha fet en lo regne de València, lo subrogat de governador, assessor, notari, procurador fiscal y alguasils vingueren de Castelló de la Plana, del regne de València, per a repetir-lo y portar-lo-se'n. Y com, per constitucions de aquest Principat, semblants repeticions no·s pugue dar, fiu ajuntar este consistori y en ell fiu paraula de dit negoci, en lo qual, de consell de mon assessor, advocat fiscal y demés oficials, se resolgué que·s donassen requestes als veguer y sots-veguer d'esta ciutat, com a ab effecte se'ls donaren, les quals són les incluses. Done a vostra senyoria rahó del fet, par a què així lo tinga entès, y si per cas si vostra senyoria resoldrà altra cosa me mane avisar, que en tot procuraré seguir son orde.

En dies atràs escriguí a vostra senyoria donant-li rahó del estat de les informacions que, per orde de vostra senyoria, havia de rèbrer dels excessos dels alojaments y composicions del estat en què estava, // 123/2v // y fins ara no·n tinch ninguna resposta, supplique a vostra senyoria me mane respondre, perquè vaig molt recelós de que no·m calumnien en alguna visita, com ho han fet en esta passada, que·m han fet gastar uns quants ducats sens tenir ocasió alguna. Y lo mateix los supplique en lo susdit negoci del pres. Nostre Senyor a vostra senyoria guarde. Tortosa, noembre, a 14 de 1655.

De vostra senyoria molt prompte servidor, Melchior Gaspar de Rossell, diputat real.

---

123 /3r *B.*

Nouerint[a] universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, die vero decimo mensis novembris, intitulato presente ad hec vocato et requisito me Onofriu Cabrera, cive honorato Barchinone, et notario publico fidelissime et exemplaris Dertuse ac scriba consistorii Deputacionis localis Dertuse et eius collecte, et presentibus etiam Onofrio Teyxidor, mercatoris, et Joanne Falio, negosiatori civibus dicte civitatis, testibus ad hec vocatis et specialiter assumptis honorum Jacobus Colomer, notarius dicte civitatis, procurator fiscalis dicte Deputacionis localis et eius collecte. Constitutus personaliter coram magnifico Gregorio de Laya, regio subviccario dicte civitatis Dertuse et Riparie Iberi per sacra, catholica et regia magestate dominus nostru regis, personaliter reperto et ad incerto intus dictam civitatem, in vico dicto dels Cambis, et eidem oblate et presentavit seu penne dictus Cabrera, notarium et scribam infrascriptum, legi publice requisunt et alia in se continetur thenoris sequentis: Molt bé sap vostra mercè, senyor Gregori de Laya, sots-veguer real de la present ciutat, y ignorar no pot que, segons generals constitucions, ús y pràtiga del present Principat inconcussament observada, està prohibit als officials reals lo entregar ni lliurar persona alguna que tinguen presa en son poder, ni remetre a altra justícia fora del dit Principat. E com, lo procurador fiscal de la Deputació lo-

a. carta intercalada en el foli 121/2 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 123/2 del trienni 1654-1656.

a. requeriments intercalats en els folis 123/3r-123/4v del trienni 1654-1656.

cal del General de la present ciutat de Tortosa y sa col·lecta, haja entès que vostra mercè tracta de entregar y lliurar al síndich de la vila de Castelló de la Plana, o a altra més verdadera persona del regne de València, a Andreu Montoya, pres en les presons de la dita ciutat de Tortosa, per a trèurer y portar-se'n aquell al dit regne de València, no obstant lo dispost per dites generals constitucions. Per tant, dit procurador fiscal, com millor pot, y per a constituhir-lo en major culpa, y per a què en lo sdevenidor no puga al·legar ignorància del dispost per dites generals constitucions, les quals vostra mercè en lo ingrés de son offici jurà observar y guardar, lo requereix e interpel·la no lliure ni entregue a persona alguna al dit Andreu Montoya, ans aquell deyxar estar pres y capturat en dites presons, per a què ayxí dins lo present Principat se li puga fer la causa de sa presa, conforme // 123/3*v* // lo ús y estil acostumat. Altrament, per a en cas fasa lo contrari, lo que no creu, protesta contra vostra mercè de les penes imposades per dites generals constitucions contra los violadors de aquelles, de instar la exacció de aquelles y declarant de torp contra vostra mercè y de tots los danys, gastos, damnatges y despeses y de tot lo demés lícit y permès de protestar, requerint-ne acte. *De Abaria fisci Generalis advocatus, qua hujusmodi requisicionis scedula sive suplica sic ut predicitur oblata et presentata, et per me, dictum et infrascriptum notarium et scribam, lecta illis, dictus magnificus Gregorius de Laya, regius subvicarius, verbo petit copiam de eadem, que cum habeatur in promptu et esset parata illius, fuit et tradita et per dictum subvicarium regium ad manus suas accepta, incontinenti iterum ad presentata, respondendo dixit quod retinebat tempus constitucionis ad respondendum et satisfaciendum predicte requisicioni, de quibus omnibus et singulis tam dictii regius subvicarius, quod dictus Colomer dicto nomine verbo petierunt et requisiverunt eis, et aliis quorum interfit fieri, fari et tradi, unum et plura, publicum et publica instrumentum et instrumento per me, dictum et infrascriptum notarium et scribam, ad habendum memoriam in futurorum quod fuerunt acta in dicta civitate Dertuse, sub anno, die, mense quibus supra presente me, dicto et insfrascriptum notarium et scriba, et presentibus testibus antedictis, ad premissa vocatis et specialiter assumptis pro ut superius continetur.*

Sig + num mei Onofrii Cabrera, civis honorati Barchinone, apostolica, regia et fidelissime ac exemplaris civitatis Dertuse, auctoritatibus notarius publici dicte civitatis et scribe Deputacionis localis Dertuse, qui pro his unam prenominatis testibus presens interfui, eaque propria manu scripsi rogatus et requisitus clausi.

123 /4*r* *C.* [*1655*]

Nouerint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, die vero decimo mensis novembris, intitulato presente ad hec vocato et requisito me Onofriu Cabrera, cive honorato Barchinone, et notario publico fidelissime et exemplaris civitatis Dertuse ac scriba consistorii Deputacionis localis Dertuse et eius collecte, et presentibus etiam Onofrio Teyxidor, mercatore, et Joannes Falio, negosiatori civibus dicte civitatis, testibus ad hec vocatis et specialiter assumptis honorum Jacobus Colomer, notarius dicte civitatis, procurator fiscalis dicte Deputacionis localis et eius collecte. Constitutus personaliter coram magnifico Francisco Torner, regio viccario dicte civitatis Dertuse et Riperie Iberi per sacra, catholica et regia magestate dominus nostru regus, personaliter reperto et ad incerto intus dictam civitatem Dertuse, in vico dicto la Ribera, et eidem obtulit et presentavit sine per me, dictum Cabrera, notarium et scribam infrascriptum legi publice requisivit quandam in scripsis papyr scedulam thenoris sequentis: Molt bé sap vostra mercè, senyor Francesch Torner, veguer real de la present ciutat, y ignorar no pot que, segons generals constitucions, ús y pràtiga del present Principat inconcussament observada, està prohibit als officials reals lo entregar ni lliurar persona alguna que tinguen presa en son poder, ni remetre a altra justícia fora del dit Principat. E com, lo procurador fiscal de la Deputació local del General de la present ciutat de Tortosa y sa col·lecta, haja entès que vostra mercè tracta de entregar y lliurar al síndich de la vila de Castelló de la Plana, o a altra més verdadera persona del regne de València, a Andreu Montoya, pres en les presons de la dita ciutat de Tortosa, per a trèurer y portar-se'n aquell al dit regne de València, no obstant lo dispost per dites generals constitucions. Per tant, dit procurador fiscal, com millor pot, y per a constituhir-lo en major culpa, y per a què en lo sdevenidor // 123/4*v* // no puga al·legar ignorància del dispost per dites generals constitucions, les quals vostra mercè en lo ingrés de son offici jurà observar y guardar, lo requereix e interpel·la no lliure ni entregue a persona alguna al dit Andreu Montoya, ans aquell deyxar estar pres y capturat en dites presons, per a què ayxí dins lo present Principat se li puga fer la causa de sa presa, conforme lo ús y estil acostumat. Altrament, per a en cas fasa lo contrari, lo que no creu, protesta contra vostra mercè de les penes imposades per dites generals constitucions contra los violadors de aquelles, de instar la exacció de aquelles y declarant de torp contra vostra mercè y de tots los danys, gastos, damnatges y despeses y de tot lo demés lícit y permès de protestar, requerint-ne acte. *De Abaria fisci Generalis advocatus, qua si quidem requisicionis scedula sive suplica sic ut*

predicitur presentada et oblata, et per me, dictum et infrascriptum notarium et scribam, lecta illis, dictus magnificus Franciscus Torner, regius vicarius, verbo petit copiam de eadem, que cum habeatur in promptu et esset parata illius, fuit et tradita et per dictum vicarium regium ad manus suas accepta, incontinenti iterum ad presentata, respondendo dixit quod retinebat tempus constitucionis ad respondendum et satisfaciendum predicte requisicioni, de quibus omnibus et singulis, tam dictii regius vicarius quod dictus Colomer dicto nomine verbo petierunt et requisiverunt eis, et aliis quorum interfit fieri, fari et tradi unum et plura, publicum et publica instrumentum et instrumento per me, dictum et infrascriptum notarium et scribam, ad habendum de eisdem memoriam in futurorum, que fuerunt acta in dicta civitate Dertuse, sub anno, die, mense quibus supra presente me, dicto notarium et scriba, et presentibus testibus ante dictis, ad premissa vocatis et specialiter assumptis pro ut superius continetur.

Sig + num mei Onofrii Cabrera, civis honorati Barchinone, apostolica, regia et fidelissime ac exemplaris civitatis Dertuse, auctoritatibus notarius publici dicte civitatis et scribe Deputacionis localis Dertuse, qui pro his unam prenominatis testibus presens interfui, eaque propria manu scripsi rogatus et requisitus clausi.

124*r* *A.*

Muy[a] *ilustres señores.*

Con la estafeta de oy no reçivo carta de vuestra señoría, que entiendo fue por la festividad de Navidad, y será causa de mayor brevedad en ésta, sirviendo sólo para dezir a vuestra señoría que continuo siempre la dilijençia para la respuesta de la carta tocante a los alojamientos y contrafaçiones, y que su alteza siempre me responde se lo acuerde, como lo ago, que se tomará resoluzión en la materia. Ya boy travajando en el dicho particular de los ofiçios de graçia, para poder dar memorial el primer día pasadas las vacaçiones. Unos lo repugnan, otros no están tan asidos a este sentir, no sé lo que será, si la buena intençión de su alteza no lo dispone temo el negoçio, y si vuestra señoría me inbía la carta pedí el sávado pasado será de mucha conseqüençia para el buen suçeso que dezeo. Que Dios guarde a vuestra señoría muchos años. Madrid, a primero henero 1656.

De vuestra señoría más obligado serbidor, don Agustín Berardo.

a. carta intercalada en el foli 124 del trienni 1654-1656.

127*r* *A.*

Universis[a] *et singulis, fidem fassio ego, Rocus Franch, notarius publicus Gerunde, auctoritate regia substitutus ab herede don Joannis Çarriera et de Gurb, quondam, publico, civitatis, bajulie et vicarie Gerunde, suarumque pertinenties notarius, quod penes me fuit receptum quoddam instrumentum in eis aprisia thenoris sequentis: Joannes Batista Moret, utriusque juris doctoris et civis honoratus Gerunde, gratis, et cetera, citra, et cetera, constituo, et cetera, procuratorem meum et cetera, seu, et cetera, vos, magnificum Jacobum Salamo, minorem dierum, civem honoratum Barcinone, in eadem civitate populatum, absentem, ad videlicet pro me et nomine meo, in manibus et posse serenissimi domini locumtenentis et capitanei generalis in presenti Cathalonie principatu et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, aut alterius cuiuscunque persone inde potestatem habentis, vel habiture provisionem quorumcunque affisiorum tam regiorum cum aliorum, et alius ad mei favorem respective factam et seu alia consimilia quecunque offisia seu onera, de quibus hac usque provisus sim renunciandum et dimitendum, renunciationemque et dimissionem hujusmodi admitti, et me ab onere eorundem liberari respective petendum et obligandum et proinde supplicationes quascunque claudum, offerendum et presentandum et exequtioni debite deducendum, et instrumenta que cunque proinde necessaria pro me firmandum et jurandum, eaque tradi ac litteras seu provisiones oportunas expediri, petendum et postulandum et substituendum, et cetera, et destituendum, et cetera, et demun, et cetera, promitens ratum oblate, et cetera. Actum Gerunde, die duodecima dezembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Testes // 127r // doctoris Petrus Collell, causidicus et Raphael Alsina, studens Gerunde. In quorum etiam fidem ego, dictus Rochus Franch, notarius, hic me subscribo, et meum solitum appono sig + num.*

Die IIII *januarii* MDCLVI *Barcinone. Fuit substitutus Joannes Cortes, nottarius publicus civis Barcinone, presens. Testes magnificus Franciscus Sala, tercie aule Regie Audiencie doctor, et Jacobus Salamo, regius scriba mandati Barcinone populatus, pater dicti substituentis. Ita approbo ego, Dominicus Soler, juris utriusque doctoris, ac scriba mayor Generalis Cathalonie.*

---

a. renunciació intercalada en el foli 127 del trienni 1654-1656.

128 /1r Procura[a] fermada per Joan Juliol, mercader, per a poder renunciar son offici de albaraner de la bolla, y resignar-lo a favor de altra persona.

A.

Die secunda mensis maii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto, Barcinone, chirographarius sive albaraner domus Bulle sive de la Bolla presentis civitatis Barcinone, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, itaquod, et cetera, vos dominam Ciciliam Juliol et Bruniquer, uxorem meam magnificum Josephum Juliol, utriusque juris doctoris civem Barcinone, fratrem meum, magnificum Joannem Paulum Bruniquer, civem honoratum et notarium publicum Barcinone, cognatum meum magnificum Paulum Mathiam Rius et de Marimon, civem honoratum Barcinone, et algutzirium extraordinarium sue magestatis, et Sebastianum de Cormellas, mercatorem cerem dicte civitatis, licet absentes, et cetera, et quemlibet vestrum insolidum et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum et auditorum computorum presentis Cathalonie principatus, seu alterius cujuscunque persone ad quem pertineat et spectet dictum officium meum chirographarii, sive albaraner, cum ejus salario, juribus, lucris et emolumentis ac pertinenciis suis universis, in favorem illius persone vobis, dictis dominis procuratoribus meis et cuilibet vestrum, benevise et non alius aliter nec alio modo resignandum, cedendum, renunciandum et relaxandum et dictorum resignacionem et renunciacionem admiti, et dictum officium in personem in cujus favorem renunciatum fuerit transferi et concedi petendum et supplicandum et supplicaciones, et alias scripturas eis offerendum et presentandum et eas provideri, decerni et exequi petendum et instandum, et super his ipsos dominos deputatos, auditores et alios quos // 128/1v *// spectet, monendum, requirendum, supplicandum et protestandum et diligencias quascunque faciendum, et instrumenta quecunque fieri instandum et requirendum et demum, et cetera, promito habere rattum, et cetera.*

Testes sunt Josephus Ostalrich, sartor civis Barcinone, et Josephus Cullarer, scriptor, Barcinone habitantis.

In quorum fidem et testimonium premissorum ego, Joannes Rodas, notarius publicus Barcinone, hic me subscribo, et meum solitum appono sig + num.

a. procura intercalada en els folis 128/1r-128/2v del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.-

---

130 /1r A.

Nominació[a] y presentació de subjectes que es fa a sa magestat, que Déu guarde, per deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per las bolsas de ajudants segon y tercer de las scrivania major y de scrivent ordinari del racional:

Bernat Valancas, ciutadà honrrat de Girona.
Pere Rosselló, notari de Girona.
Domingo Negrell y de Orri.
Francisco Pedret, ciutadà honrrat.
Pere de Padellàs, deputat.
Françisco de Padellàs y Casamitjana.
Fra don Gaspar Casamitjana y de Eril.
Mossèn Joan Batista de Padellàs, prevere.
Lo doctor misser Agustí Pinyana, deputat real.
Joan Aguiló de Sentís, camarer y canonge de Tortosa.
Joseph Pinyana, mercader de Tortosa.
Raphael Bueso, notari de Tortosa.
Lo doctor fra don Ignàcio de Ripoll, oÿdor real ecclesiàstich.
Mossèn Ignaci de Nadal.
Mossèn Miquel Joan de Çellés.
Mossèn Jaume Bas, notari de Barcelona.
Pau de Vinyes, oÿdor militar[b].
Lo doctor Miquel Marsal.
Raphael de Pallarès[c].
Gaspar Tarrena.
Juan Gabriel, oïdor real.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader.
Mossèn Francesch Alòs, mercader.
Mossèn Gaspar Garcia, mercader.
Dat en Barcelona, a X janer 1656.

130 /2r Ajudant ters de la scrivania major:

Domingo Negrell y de Orri.
Joan Batista Moret, ciutadà honrrat de Girona.
Simon Miquel, ciutadà honrrat de Gerona.
Honofre Siurana y de Bellafilla, canonge de Girona.
Pere de Padellàs, deputat.
Raphael Bonaventura de Gualbes.
Mossèn Joan Batista de Padellàs, prevere.
Francisco de Padellàs y Casamitjana.
Lo doctor misser Augustí Pinyana, deputat real.
Lo doctor misser Domingo Soler, notari.
Andreu Munyós, notari de Tortosa.
Francisco Padret, çiutadà honrrat de Lleyda.
Lo doctor fra don Ignàcio de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.

a. nominacions intercalades en els folis 130/1r-130/8v del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat misser Joseph de Pallarès.
c. a continuació ratllat lo doctor Miquel Marsal.

Mossèn Françisco Nadal.
Mossèn Joan Miquel de Callar.
Misser Barthomeu Plaià, notari de Barcelona.
Pau de Vinyes, oÿdor militar[a].
Mossèn Francisco Scapa.
Lo doctor Miquel Marsal.
Raphael[b] Sabater.
Juan Gabriel, oÿdor real.
Mossèn Onofre Cabrera, notari.
Mossèn Francesch Alaix, notari.
Mossèn Gaspar Garcia, mercader de Barcelona.
Dat a Barcelona, a X janer 1656.

130 /3r Ajudant segon de scrivania major:

Joan Balle de Flassà, ciutadà honrrat de Girona.
Jaume Guitart, mercader de Girona.
Joan Furest, çiutadà de Barcelona.
Làtzer Francesch, mercader de Girona.
Pere de Padellàs, deputat.
Ramon Castells.
Mossèn Pere Coderch y Colom, canonge de Girona.
Fra don Gaspar Casamitjana y de Eril.
Lo doctor misser Augustí Pinyana, deputat real.
Lo doctor Hieònim Munt, tresorer y canonge de Tortosa.
Jaume Colomer, notari de Tortosa.
Lo canonge Luís Caçapera, canonge de Tortosa.
Lo doctor fra don Ignasi de Ripoll, oÿdor ecclesiàstich.
Misser Francisco de Nadal.
Don Hieroni de Miquel.
Mossèn Lluís de Canter.
Pau de Vinyes, oÿdor militar[c].
Mossèn Ronaldo Scapa[d].
Mossèn Joan Pau Llop[e].
Mossèn Joseph Pairet.
Juan Gabriel, oïdor real.
Lo doctor misser Domingo Soler, notari.
Mossèn Francesch Alòs, mercader.
Mossèn Luís Claresvalls, mercader.

Dat en Barcelona, a 10 janer 1656.

---

130 /4r B.

Per cumpliment de la insiculació que fou entregada y[f] total effectuació dels llochs vacants antes de 15 de maig proppassat, y en exequció del orde de sa magestat, que Déu guarde, donat ab sa real carta a 4 de agost pròxim passat.

a. a continuació ratllat misser Joseph de Pallarès.
b. a continuació ratllat de Pallarès.
c. a continuació ratllat misser Joseph de Pallarès.
d. a continuació ratllat Gaspar Taurena.
e. a continuació ratllat Françisco Scapa.
f. y total effectuació *interlineat al marge superior.*

Primo, se proposa per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Barcelona, que vaca per mort de Sebastià de Miralles, mossèn Pau de Vinyes, lo qual se troba inseculat en oÿdor militar, y mossèn Abdon Torrent.

Per lo lloch de deputat militar de dita vegaria, vacant per mort de mossèn Joseph Jalpí, se proposa mossèn Ramon Castelló y mossèn Francesch Gort.

Per lo lloch de deputat real de Barcelona, vacant per mort de Joseph de Urrea, se proposa mossèn Joan Móra, mestre Joseph Serra.

Per lo lloch de deputat real de Barcelona, que vaca per haver mudat de estat lo doctor Joan Argila, se proposan mossèn Francisco Móra y de Marimon, mestre Francesch Gimbert.

Per[a] lo lloch que vaca de deputat militar de la vegaria de Monblanch, per mort de mossèn Baltesar de Monserrat, se proposa mossèn Francisco Bonaventura de Gualbes, mossèn Francesch Amell.

Per[b] lo lloch de oÿdor militar de la vegaria de Barcelona, que vaca per mort de mossèn Miquel de Santesteva Argain, se proposa mossèn Francisco Nadal, mossèn Hiacinto Farrer de Busquets y Vidal.

Per[c] lo lloch de deputat militar de la vegaria de Çervera, que vaca per mort de mossèn Gaspar Rovira y Josa, se proposan // 130/4v // mossèn Ramon Minguella y Figarosa, mossèn Pau Astor.

Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria de Çervera, que vaca per mort de Joan[d] Olmera y Puigpardinas, se proposan Francisco Valls y Papió, mossèn Lluís de Areny.

Per lo lloch de deputat ecclesiàstich del capítol de Elna, que vaca per ser provehit lo doctor Joseph del Viver, del priorat de Santa Anna, se proposa, mossèn Anthoni Compter, canonge de dita iglésia, y lo doctor Francisco Compter, tots dos que estan insiculats en oÿdors ecclesiàstichs per lo Capítol de Elna.

Per lo lloch de deputat real de Perpinyà, que vaca per mort de Francesch Sabater, se proposa[e] mestre Joseph Paraire, mossèn Anthoni Puig.

a. Per ... Amell, *interlineat al marge superior esquerre.*
b. Per ... Vidal, *interlineat al marge esquerre.*
c. a continuació ratllat mor.
d. Joan *interlineat, damunt de* Joseph *ratllat.*
e. a continuació ratllat misser Joseph Balaguer.

Per altre lloch de deputat real de dita vila de Perpinyà, que vaca per mort de Francesch Alamany y Vilaplana, se proposan mossèn Hiacinto Vigo[a], mossèn Francischo Gros.

130/4bis*r* Per lo lloch de deputat real de la [vegueria de] Tortosa, que vaca per mort de Viçens B[..] Llop, se proposan: mossèn Làtzar Talarn, mossèn Matheu Pinyol.

Per lo lloch de deputat real de dita ciutat, que vaca per mort de mossèn Francesch Reüll, se proposa: mossèn Joseph Pinyana, mossèn Andreu Munyós.

Per los[b] dos llochs de[c] oÿdors reals de la ciutat de Girona, que tocan a ciutadans honrrats insiculats en dita çiutat. Per lo primer lloch se proposa: mossèn Simon Miquel, çiutadà honrrat matriculat de dita çiutat; y a Narçís Camps, que vui[d] té la edat, que antes a la primera proposició no la tenia.

Per lo segon lloch sols[e] se trobà per a proposar: mossèn Joan Batista Perpinyà, que antes no·s podia proposar per no ser çiutadà honrrat matriculat, y per no haver-i altres çiutadans honrrats matriculats en dita çiutat no·s pot proposar altre persona, perquè en estos llochs reals no·i ha subsidi, conforme capítols de Cort, sinó sols ab los militars.

130/4bis*v* Per lo lloch de[f] oÿdor real de Perpinyà, que vaca per haver obtingut privilegi de militar Joseph Montalt y Riu, proposan mossèn Francisco Scapa y Gitart, mossèn Francesch Hams.

Per altre lloch de oÿdor real de Perpinyà, vacant per no haver-se trobat subjecta a la insiculació general, se proposan misser Joseph Monsalvo, mestre Honofre Monsalvo.

Per altre lloch de oÿdor real de Perpinyà, vacant per la susdita rahó, se proposan mossèn Hilari Casas, misser Macià Garau.

Per altre lloch de oÿdor real de Perpinyà, vacant per la matexa rahó, se proposan mossèn Romualdo Scapa y Gitart, mossèn Batista Torner.

Per altre lloch de oÿdor real de Perpinyà, que vaca per la matexa rahó, se proposan misser Joseph Balaguer, mossèn Joseph, abat de Copliura.

a. a continuació una línia ratllada.
b. a continuació ratllat lloch.
c. a continuació ratllat Girona.
d. vui *interlineat.*
e. a continuació ratllat proposa.
f. a continuació unes paraules ratllades.

Per altre lloch de oÿdor real de Perpinyà, que vaca per la matexa rahó, se proposan lo doctor misser[a] Bonaventura Coll, mestre[b] Sebastià Serís.

130/5*r* Y, en cas que sa maggestat sia servit de approbar los proposats a deputats que estavan insiculats a oÿdors, se annomenan, primo per[c] la resulta del lloch de oÿdor[d] militar de la vergaria de Perpinyà, que van proposats: mossèn Pau de Vinyes, mossèn Abdon Torrent, proposan[e] mossèn Gaspar Tarrena y Parlet, mossèn Salvador Sanyes[f].

Per haver proposat per monta de deputat militar de la vegaria de Çervera a mossèn Ramon Minguella y Figarosa, y a mossèn Pau Astor, proposan en lo lloch de oÿdor de la vegaria de Barcelona mossèn Fhelip Alegra, mossèn Francesch de Puigvert.

Per haver proposat per la monta de deputat militar de la vegaria de Barcelona a misser Ramon Castelló y a misser Francesch Gort, se annomena per lo lloch de oÿdor[g] de la vegaria de Vilafranca, en lo qual està insiculat dit Castelló, se proposa mossèn Honofre Copons y de Coradelles, mossèn Pere Pau de Llosellas.

Per la monta de deputat real de Barcelona, per estar proposat Joan Móra, y[h] mestre Joseph Serra, inseculat en oÿdor real[i], se proposa mossèn Hyeròmim Novell, mayor, mossèn Hyeròmim Novell, menor, ciutadans honrats de Barcelona.

130/5*v* Per haver proposat en monta de deputat real de Barcelona a mossèn Francisco Móra y de Marimon y mestre Francesch Gimbert, insiculats en oÿdors, proposan misser Emanuel Guiamet, misser Joan Comes.

Per haver proposat en monta de deputat militar de la vegaria de[j] Monblanch, a mossèn Francisco Bonaventura de Gualbes, y mossèn Francesch Amell, insiculats en oÿdors, proposan mossèn Pau Préxens, mossèn Pau Bover.

Per haver proposat en mont del lloch de deputat ecclesiàstich del Capítol de Elna a mossèn Anthoni Compter, y al doctor Francisco Compter, insiculats en oÿdors, proposan mossèn Joseph Culí y Cardona, lo doctor Francisco Pujol, tots dos canonges de dita Iglésia.

a. a continuació ratllat Bona Coll.
b. a continuaació una paraula ratllada.
c. a continuació una paraula ratllada.
d. a continuació una paraula ratllada.
e. a continuació una paraula ratllada.
f. a continuació una paraula ratllada.
g. a continuació ratllat en.
h. y ... Serra *interlineat al marge esquerre.*
i. a continuació una línia ratllada.
j. a continuació ratllat Çervera.

Per haver proposat en monta del lloch de deputat real de Tortosa a misser Làtzar Talarn y a mossèn Matheu Pinyol, se proposan mossèn Joseph Bartran, mossèn Jaume Gastalt.

Per monta de altre lloch de deputat real de dita ciutat que·s proposà a Joseph Pinyana, insiculat a oÿdor per dita ciutat de Tortosa, y a mossèn Andreu Munyós, se proposa lo doctor Joseph Verdia, mossèn Jaume Colomer.

130 /6r C.

En exequució del real orde de vostra magestat, explicat per sa alteza al consistori dels deputats y oÿdors del General de Cathalunya, proposan dits deputats a vostra magestat, per al ofici de receptor dels drets de General y bolla de la ciutat de Tortosa, las personas següents: lo doctor misser Agustí Pinyana, de Tortosa, deputat real, de present, del General de Cathalunya; mossèn Gabriel Sans; mossèn Hierònym Tírvia. Datat en Barcelona, a XIIII de janer MDCLVI.

Pere de Padellàs. Lo doctor Francesch Pejoan. Joan Gabriel.

130 /7r D.

Memorial dels subjectas que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per al offissi de tauler del General de la Seu de Urgell, que vaca per privació de dit offissi feta per los visitadors del General a Francesch Diumenje, qui obtenia aquell y també per trobar-se vuy dit Diumenje servint al enemich.

Nicholau Fabra, chirurgià. Joan Maranjes, chirurgià. Joan Miquel, negossiant.

Lo doctor Francesch Pejoan. Pau de Vinyes. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

Dat en Barcelona, a X de janer de 1656.

130 /8r E.

Memorial dels subjectes que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per lo offissi de tauler del General de la Seu de Urgell, que vaca per privació de dit offissi feta per los visitadors del General a Joseph Boquet, qui obtenia aquell y també per trobar-se vuy dit Boquet servint al enemich.

Joseph Crossí, chirurgià. Llorens Costa, notari. Joan Ballaster, pintor.

Lo doctor Francesch Pejoan. Pau de Vinyes. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

Dat en Barcelona, a 10 de janer de 1656.

---

132 /1r A.

Sereníssim[a] senyor.

Havent suplicat a vostra altesa est concistori fos servit de donar lliçència per a retirar lo tèrçio ab que lo General d'est Principat ha servit esta campanya a sa magestat, que Déu guarde, per ser dita campanya acabada[b] des[c] de 29 de maig, y per las pocas facultats d'esta casa per a poder respirar y acudir ab majors forssas a servir quant[d] se offeresca, fou vostra altesa servit respònrrar des de Manrresa que, en ser arribat a esta çiutat penrria resolució, y[e] axí[f] tornam a supplicar a vostra altesa sia servit a bé[g] que retirem dit tèrcio per[h] a què esta casa reste exonerada de tants gastos[i] y no inpossibilitada del tot a acudir a tantas obligacions[j], que·s rebrà a singular gràcia y mercè de mà de vostra altesa.

---

132 /2r *A.*

Muy[k] ilustres señores.

Hállome sin carta de vuestras señorías en este correo y la dezeava por la obra que tengo. Suplico a vuestras señorías se sirvan enbiarme para su magestad, tocando al particular de los ofiçios de graçia que, hasta tener respuesta de vuestra señorías, suspendo dar el memorial, pareziéndome a de ser de gran conbeniençia esta carta para el buen suçesso que sienpre dezeo en todo lo que vuestra señoría me manda.

Sienpre continuo las dilijençias en recaudos para la resolución de alojamientos y contrafaçiones, pero asta agora me pareze frutan poco, proseguiré pues lo que yo puedo hazer de mi parte, y vuestra señoría verá el efeto cuando estos señores del Con-

a. ambaixada intercalada en el foli 132/1 del trienni 1654-1656.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. des ... maig *interlineat al marge esquerre.*
d. quant se offeresca *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
e. a continuació ratllat com.
f. a continuació ratllat suppli.
g. a continuació ratllat retirar.
h. per a què *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
i. a continuació unes paraules ratllades.
j. a continuació unes paraules ratllades.
k. carta intercalada en el foli 132/2 del trienni 1654-1656.

sejo quisieren, que yo no le sé más medio. Dios guarde a vuestra señoría muchos años, que dezeo. Madrid, a 15 henero 1656.

De vuestra señoría más obligado servidor, don Agustín Berardo.

---

132 /3r A.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya diuen que vostra altesa fou servit, ab son real mandato de cancelleria, despedit a dotse de octubre 1654, manar a dits deputats no distribuhissen ni gastassen lo diner que procehiria del dret nou y augment del ordinari, imposat per los gastos de la guerra lo any 1640[b], fins a tant tinguessen altre orde de sa magestat, que Déu guarde, o de vostra altesa, y com, sereníssim senyor, dits deputats hajan ab tota puntualitat obehit dit mandato, y fins vuy no hajan tingut altre orde de sa magestat ni de vostra altesa, y los acrehedors censalistes, los quals deixaren son diner, instan a dits deputats la cobrança de las pencions dels censals que reben sobre dit dret, que són moltes les que se'ls deuen, y apar cosa molt justa que sian pagats dits acrehedors, los quals, forçats dels qui governavan lo Principat en lo temps de las turbacions, deixaren son diner, ademés que la major part dels acrehedors son iglésias, religiosos, monjas, viudas y personas necessitadas, que altrament no cobrant ditas pencions los vindria a faltar lo sustento. Per ço y altrament, dits deputats, representant a vostra altesa lo sobredit, suplican sia de son real servey suspèndrer y relaxar dit mandato, per a què pugan acudir a la paga de ditas pencions, que·u rebran a singular mercè.

132 /4r B.

Sereníssim senyor.

Los deputats del General de Cathalunya, diuen que per consuetut inmemorial, la qual en tot temps és estada ab tota puntualitat observada, lo capità y companyhia de la guarda de sa magestat, que Déu guarde, y de son llochtinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, ha tingut[c] tots los dies la vanguàrdia, sens alternativa de altre companyhia. Y en esta comformitat lo excel·lentíssim marquès de Mortara, llochtinent[d] y capità general, quant la ciutat de Barcelona se reduhí a la obediència de sa magestat, havent jurat en la ciutat de Gerona, declaran que ja ningú tenia que pretèndrer alternativa en la vanguàrdia, per tocar tant solament a la companyhia de la guarda de Cathalunya, per observar-se axí antes de las turbacions del Principat. En lo any 1626, quant sa magestat fou servit honrar ab sa presència aquest Principat, don Francisco de Ardena, capità de dita companyhia portà la vanguàrdia. En lo any 1630, estant en Cathalunya les guardes velles de Castella y altres que venian acompanyant a la sereníssima seyora reyna de Ungria, dit don Francisco de Ardena aportà també la vanguàrdia. En lo any 1631, que sa magestat fou servit honrar altre vegada aquest Principat, lo tinent de dita companyhia precehý a totas las demés, don Paris Júdice[a], capità de dita guarda en lo exèrcit de Rosselló, la aportà també en la campanya; don Joseph de Homs en la recuperació de Salsas; y en lo temps de las turbacions, don Pedro Ferrer en la batalla de Llorens; don Anton Cassador en lo socorro de Lleyda, y son alferes en Velilla, regne de Aragó, baixant lo excel·lentíssim marquès de Aytona a Fraga; don Francisco Júdice Spinola, vuy capità de dita guarda ha conservat sempre // 132/4v // esta prerogativa en lo regne de Aragó, y en la recuperació de Flix, Miravet y Tortosa, conforme podrà vostra altesa de tot lo referit[b] informar-se, si és de son real servey, dels cabos antichs del real exèrcit. Y com, sereníssim senyor, dits deputats hajan presentit que en lo sobredit se voldria innovar alguna cosa[c], pretenent altres companyhias de las guardas de sa magestat aportar alguns dies la vanguàrdia en lo present Principat, lo que seria en gran prejudici dels privilegis y prerogativas del capità y companyhia de las guardas de Cathalunya, y[d] per consegüent de tot lo Principat. Per ço y altrament dits deputats suplican a vostra altesa sia de son real servey no permètrer alternativa alguna en respecte de dita precedència, ans bé, manar que se observe lo que fins vuy se és observat, donant la precedència y vanguàrdia a la dita companyhia de Cathalunya y al capità de aquella en totas las ocasions, sens alternativa alguna, que·u rebran a singular mercè de vostra altesa.

---

134 /1r B.

Sereníssim[e] senyor.

a. ambaixades intercalades en els folis 132/3r-132/4v del trienni 1654-1656.
b. a continuació dues línies ratllades.
c. tots los dies *interlineat al marge esquerre.*
d. llochtinent ... general *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat en lo exèrcit de.
b. a continuació ratllat ser serà.
c. a continuació ratllat volent.
d. y ... Principat *interlineat al marge esquerre.*
e. ambaixada intercalada en el foli 134/1 del trienni 1654-1656.

La necessitat en què esta casa se troba, que las pocas entradas y los excessius gastos extraordinaris que aquest any passat ha suportat per dos visitas, real y ordinària, de la casa, y per[a] lo sustento del tèrçio des dels últims de maig fins ara, obliga de nou, ab repetidas instàncias, supplicar a vostra altesa sia servit tenir a bé[b] se retire dit tèrçio, per a què en la occasió ab majors forssas pugan servir a sa magestat, que Déu guarde, y a vostra altesa.

---

134 /2r A.

Atendiendo[c] a las instancias que el consistorio me ha hecho sobre licençiar el terçio con que ha servido este año a su magestad y, deseando yo siempre su maior alivio, y reservarle las fuerzas por la fineça con que las emplea en su real serviçio, he resuelto que el consistorio alçe desde oy la mano en sus socorros. Pero reconoçiendo al mesmo tiempo lo que combiene mantener aquel pie, porque no haga falta en Gerona, donde se halla, he dispuesto que por aora corra por qüenta de su magestad, esto se entiende los que voluntariamente quisieren servir, a cuio efeto se les irá socorriendo como se pudiere. Y para poder conseguir mejor su continuación, será de suma importançia que el consistorio se esfuerze a pagar a breves plazos los alcançes que deve a los oficiales y soldados del dicho terçio, depositando estas cantidades en poder del pagador general del exército, para que se vaian distribuiendo con proporción entre // 134/2v *// los que actualmente sirvieren, con lo qual y los socorros que se les procurará hazer del dinero de su magestad, de deve esperar el buen logro del intento. El consistorio obrará en esto con la fineza que suele en lo que es de su real serviçio a qüenta deste crédito, y de lo que en esto hiciere me avisará luego el consistorio. Barcelona, 7 de febrero de 1656. Juan.*

Al consistorio de la Diputación.

---

136 /1r D.

Sereníssim[d] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya, estiman molt a vostra altesa la mercè los ha feta en licenciar lo tèrcio de dit General, si bé no poden deixar de suplicar a vostra altesa sia de son real servey manar reformar totalment lo dit tèrcio, de tal manera que aquell no puga en algun temps córrer per compte y a gastos de la Generalitat, la qual està tant exausta que apenas té per a poder pagar los salaris als officials reals y del General, havent nou o deu anys que no se ha[a] pogut pagar pensió alguna de censals als acreadors, ni·s[b] té sperança de poder-los pagar de molts anys, devent-ssel's vuy passat de siscents mil escuts. Y, havent de restar en peu lo dit tèrcio, encara que per ara sens socorros del General, però seria occasió de haver lo General de continuar en socórrer-lo en lo principi de la campanya vinent y demés y restaria perpetuat dit tèrcio. Y lo General no té possibilitat per poder gastar ni fer tèrcio sinó és en cas de gran necessitat, y, cessant aquella, reformar-lo, axí que, venint lo cas sobredit, se farà lo major esfors que puga en fer nou tèrcio, a demés que, restant en peu dit tèrcio se lleva la facultat als deputats, que vuy són y per temps seran, de elegir nous officials, prerrogativa que sempre ha tingut lo consistori. Axí mateix suplican dits deputats a vostra altesa sia de son real servey tenir a bé // 136/1v // que los socorros que se deuen als soldats de dit tèrcio se paguen per medi del pagador de dit tèrcio, y no que se haja de entregar lo diner al pagador general del exèrcit, perquè, segons capítols de Cort, usos y consuetuts del General, los deputats no poden gastar los diners de la Generalitat sinó és per medi de sos officials, los[c] quals pugan dits deputats donar compte y rahó del diner los entregan, los quals[d] comptes se passan exactament per lo racional de la casa, y en la visita de dit General són revistos. Assegurant a vostra altesa que lo que·s deu als soldats de dit tèrcio és molt poca cosa, y que se procurarà ab la brevedat possible acudir a la paga.

---

136 /2r C.

A[e] los venerables, nobles y amados nuestros los diputados del General de nuestro principado de Cathaluña y condados de Rossellón y Çerdaña.

El rey.

Dipputados. He resuelto que don Juan de Áustria, mi hijo, continue, por otro triennio, el exerçiçio de los cargos de mi lugartheniente y capitán general desse Principado y condados, por la gran-

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. carta intercalada en el foli 134/2 del trienni 1654-1656.
d. ambaixada *intercalada en el foli 136/1 del trienni 1654-1656.*

a. ha *interlineat.*
b. ni·s ... escuts *interlineat al marge esquerre.*
c. los *interlineat, damunt de* dels *ratllat.*
d. a continuació ratllat se passa.
e. carta intercalada en el foli 136/2 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

de satisfacción con que me hallo de su atención y desbelo en el beneficio y defensa dellos. Y, haviendo de representar mi persona, y mereçiendo por la suya lo que se le debe, os encargo le admitáys y acudáis al juramento que ha de prestar, y le respetéis y obedezcáis en todo y por todo, conforme el poder que he mandado darle, según estáis obligados, procurando por vuestra parte lo que convenga al beneficio, defensa, quietud y seguridad desse Principado y condados, y castigo de los delinqüentes, pues demás de ser conveniencia vuestra la buena administraçión de justicia, será para mí de particular serviçio, como lo espero de vosotros. Dada en Madrid, a XX *de enero* MDCLVI. *Yo, el rey.*

Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit comite de Robres, regens. Vidit don Philipus Villacampa. Vidit doctoris Paschalis, regens. Vidit Navarro Burena, regens. Vidit comes de Albatera. Vidit Marta, regens. Vidit don Michaelis de Lanuza.

---

137 /1r A.

Als[a] 5 de octubre 1655, comenssà a comptar Bonaventura Closa, sobracullidor del General de la part de llevant, y per haver lo resional fermat dubte, no se pessà a fins a 25 de novembre de dit any, que fou declerat y compta, acabà de pegar als 27 de janer 1656, del que fas relasió ab 5 als 11 de fabrer de dit any 1656.

Bonaventura Closa, sobracullidor de llevant, ha comptat y pagat, conforme lo llibres y llibre de de Craueta, las terças de abril, maig y juny 1654 del dret hordinari y de guerra; y las bollas y la terça de janer, fabrer y mars 1654 de Girona y sa col·lecta no arrendades de dita terça; y[b] la terça de janer, fabrer y mars 1654; y las bollas no arrendades de Manresa y sa col·lecta dels mesos de abril y maig 1654 inclusive; las terças de juliol, agost y setembre 1654, y las de octubre, novembre y desembre de dit any, y las de janer, fabrer y mars 1655, totas quatra terças de hordinari y guerra.

De la terça de janer, fabrer y mars de las bollas no arrendades de Girona faltan fer guerra los llibres Colonja[c], Vilabertran, Corssà, Pals, Mijans, la Pera, Esponellà, Flassà, Banioles, Basalú, Crespià, Cunilles, Torroella de Mongrí, Pontós, Riudellops, Navata, Òrfens, Bàscara; faltan Sant Feliu de Guíxols, Arenys de Mar, Tordera, Blanes, Tossa, Llupià, Llagostera, Vilubí, Servià, Pineda.

De la terça abril, maig y juny 1654 de las bollas no arrendades faltan y vagan de guerra los matexos llibres, acsepta[a], blanch Cruïlles; Terasola y ha diners y llibres, vaga per guerra la Bisbal.

De los quals vagan per guerra Perpinyà, y tota sa col·lecta de la terça de la terça abril, maig y juny 1654, afins tota la terça de janer, fabrer y mars 1655.

Dels dos mesos abril y maig de la bolla no arrendada de Manresa 1654 faltan los llibres de Torà y Montserrat.

De la col·lecta de Materó[b] la terça de abril, maig y juny 1654 del dret ordinari vaga Sant Feliu de Codines, blanch, Sant Pol, Calella, Pineda, Malgrat, San Seloni; y de la guerra axí mateix; salvo Granollers y Caldes de Monbuy, que són blanchs.

De la taula de Gerona y sa col·lecta, vagan per guerra Torroell de Mongrí, Rosas y la Selva de Rosas, Llenssà, Perolada, la Junquera faltan Cadaqués y Sinclaus; y a la guerra axí mateix, salvo Girona, que y ha diners; blancs Besalú, Sant Pera Pescador, Castelló de Enpúries, Figueras, Pals y la Bisbal.

137 /1v De la taula de Puigcerdà y sa col·lecta vaga Bagà, Berga; blanch Bellver.

De la taula de Vich y sa col·lecta vaga per guerra Olot; blanchs, Manrresa, Ripoll, Sant Joan de las Badessas, Camprodon; guerra axí matex falta que[c] Berga és blanch.

De la terça juliol, agost y setembre 1654, Perpinyà ab tota sa col·lecta vaga per guerra.

De la col·lecta de Materó, vaga Sant Feliu de Codines; són blanchs Arenys, Canet, Sant Pol, Calella, Pineda, Malgrat, Granollers, Caldes de Monbuy, Sant Seloni; y axí matex de guerra.

De la col·lecta de Girona faltan Torroella de Mongrí y Cadaqués; vagan per guerra Besalú, Sant Pera Pescador, Castelló de Anpúries, Rosas, la Selva de Rosas, Llenssà, Perelada, la Junquera, Figueras, Sinch-claus; blanch Gerona, Pals, Palafrugell y la Bisbal; axí matex a la guerra, salvo en la taula de la ciutat de Gerona, que y ha diners.

a. relació intercalada en els folis 137/1-137/2 del trienni 1654-1656.
b. y ... 1654 *interlineat al marge esquerre.*
c. Coloma *interlineat damunt de* Peretallada *ratllat.*

a. a continuació ratllat Peratallada.
b. la ... ordinari *interlineat al marge esquerre.*
c. que ... blanch *interlineat al marge esquerre.*

De las taules de Puigserdà y sa col·lecta vaga tot per guerra.

De la col·lecta de Vich vaga per guerra Ripoll, Berga, Sant Joan Sasbadessas, Camprodon y Olot; blanch Vich y Manresa; axí matex a la guerra, salvo Vich que y ha diners.

De las terça de octubre, novembre y desembre 1654 Perpinyà ab tota sa col·lecta vaga per guerra.

De la taula de Materó y sa col·lecta vaga Sant Feliu de Codines; blanchs Sant Pol, Calella, Pineda, Malgrat, Granollers, Caldas de Monbuy y San Seloni, y axí matex de guerra.

De la taula de Girona y sa col·lecta falta Cadaqués. Vaga per guerra Besalú, Sant Pera Pescador, Castelló de Anpúrias, la Selva de Rosas, Llenssà, Peralada, la Junquera, Figueras, Sincclaus. Blanchs, Tarroella de Mongrí, Blanes, Pals, Palafrugell, la Bisbal y Bagur, axí matex a la guerra, salvo Blanes y Bagur, que y ha diner.

137 /2r De la taula de Puigcerdà y sa col·lecta vaga tota per guerra.

De la taula de Vich y sa col·lecta vaga per guerra Ripoll, Berga, Sant Joan Sasbadessas, Camprodon, Olot; blanch Vich y Manresa; axí mateix a la guerra, salvo Vich que y ha diners.

De la terça de janer, fabrer y mars 1655, Perpinyà, ab tota sa col·lecta vaga per guerra.

De la taula de Materó y sa col·lecta vaga Sant Feliu de Codinas; blanch Arenys, Canet, Sant Pol, Calella, Pineda, Malgrat, Granollers, Caldes de Monbuy y San Seloni; guerra lo matex.

De la taula de Girona y sa col·lecta faltan Cadaqués; blancs: Girona, Tossa, Terroella de Mongrí, Pals, Palafrugell, la Bisbal y Bagur; vaga per guerra Besalú, Sant Pera Pescador, Castelló de Anpúrias, Rosas, la Selva de Rosas, Llenssà, Peralada, Junquera, Figueras, Sinch-claus; axí matex la guerra, salvo Gerona[a], Tossa y Bagur, que y ha diners.

De la taula de Puigserdà y sa col·lecta vaga tota per guerra.

De la taula de Vich y sa col·lecta vaga per guerra Ripoll, Berga, Sant Joan Sasbadessas, Camprodon y Olot; blanch, Vich y Manresa; y a la guerra axí matex, salvo Vich, que y ha diners.

Bernat Valencas, regint lo racional.

a. a continuació una paraula ratllada.

---

137 /3r A.

Haviendo[a] su magestad resuelto el que el señor don Juan passe a Flandes, me a mandado su magestad que yo vaia a servir los cargos de virey y capitán general dessa provincia y de capitán general del exército, para donde partiré luego, de que é querido dar cuenta a vuestra señoría, que me é olgado mucho deste empleo, para tener más ocasiones de servir a vuestra señoría, como lo experimentará en lo que se ofreciere y procuraré en todo, como es justo, la maior satisfación y servicio de vuestra señoría. Dios guarde a vuestra señoría muchos años. Madrid y febrero 13 de 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.

137 /4r B.

Al[b] consistorio de la General Diputación.

He visto el papel que se me ha dado en nombre del consistorio açerca de los socorros y conservación del terçio conque el año passado sirvió a su magestad y, conformándome con lo que contiene y me proponen sobre la materia, se podía caminar a la execución, disponiendo quanto antes el consistorio el acudir con lo que importaren los alcançes, para que inmediatamente se pueda asistir del dinero de su magestad en la mejor forma que se pudiere a la continuación de los socorros, y espero de la fineça con que siempre obra el consistorio en su real serviçio, pues mediante ello se conseguirá el fin que tanto combiene y tengo insignuado. Nuestro Señor guarde. Barcelona, a 18 de hebrero de 1656. Juan.

Al consistorio de la General Diputación.

---

140 /1r A.

Jesús[c], Maria, Joseph.

En lo fet consultat a 17 de juliol a 20 y a 28 de dit mes y any, a 2 y a 4 de agost de dit any, y a 17 de febrer 1656, per lo molt il·lustres senyor deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya als nobles regent la Real Cancelleria y doctors de la Real Audiència infrascrits, y als assessors y advocat fiscal del General baix firmats. Si los arrendataris dels drets de la bolla de la present ciutat y de les altres col·lectes de Ca-

a. cartes intercalades en els folis 137/3r-137/4v i 137v del trienni 1654-1656.
b. anotació escrita al dors, en el foli 137v.
c. vot intercalat en el foli 140/1 del trienni 1654-1656.

thalunya són obligats a pagar los preus dels arrendaments ab moneda de or y plata, a rahó trenta-dos reals la dobla, o al respecte ab moneda de belló, conforme valien les dobles en lo temps del contracte, en lo qual temps tant solament valien trenta-dos reals de ardits, o si tant solament tenen obligació de pagar ab moneda corrent, tenint atendència tant solament al temps de la paga lliura per lliura, no obstant que las monedas de or y plata se sian augmentadas del dia del contracte ensà, valent y havent valgut molt més de trenta-dos reals. Vistos los actes y tabbas de dits arrendaments. Vista la informació rebuda a instància del procurador fiscal del General, y tot lo que se havia de vèurer, haguts molts col·loquis y conferències sobre dit fet, que per la gravedat d'ell foren necessaris. Attès que dels actes y tabbas de dits arrendaments consta que dits arrendataris se obligaren a pagar los preus ab moneda corrent, y si dit pacte de pagar ab moneda corrent se ha de entèndrer de moneda corrent en lo temps del contracte o en lo temps de la solució del article, que necessita de llarga discussió en judici plenari. Attès també que lo augment de ditas monedas és il·líquit y no resulte dels mateixos actes de // 140/1v // arrendaments. Y attès finalment que lo fet de dit negoci és àrduo e intricat. Per ço y altrament, són de vot y parer que no poden dits senyors deputats procehir via exequutiva contra dits arrendataris sinó és tant solament per los preus contenguts en los actes dels arrendaments, lliura per lliura ab moneda corrent en lo temps de la paga, protestant de què dita exacció fan sens prejudici dels drets competents al procurador fiscal del General, y que per las demés pretencions deuen convenir als dits arrendataris en judici, a hont se deduhiran las rahons los acisteixen de justícia.

Don Joseph Andreu, regent. Don Joseph Romeu de Ferrer. Don Miquel de Cortiada. *Par, assessor. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor.*

---

140 /2r A.

Molt[a] il·lustre senyor.

A 26 del present tinch rebuda la de vostra senyoria de 23, y encontinent me conferí ab lo senyor capità Balenyà, y luego, avent llegidas las cartas, anà lo dit capità, en companyia del capità Terrida y mia, a cassa lo senyor governador d'esta plaça de Girona, y li digué com tenia orde de vostra senyoria de marchà ab la gent del tèrcio de Barcelona, y que sa senyoria tingués a bé dar-

a. carta intercalada en el foli 140/2 del trienni 1654-1656.

li llicència per obeir a vostra senyoria; respongué que quant son mestre de campo general li maneria que dexàs retirà lo tèrcio, que alesores marcheria, que sens orde de sa altesa o de son mestre de campo lo tèrcio no·s podia retirar. Vuy se passarà la mostra, seguint lo orde vostra senyoria, per tenir per sert que dins quatra o sis dias vindrà lo orde de sa altesa o del senyor marquès la Sierra, perquè lo tèrcio se retíria. Romandré jo aquí, aguardant quant tots marcharan, per aportar tots los llibres ab[a] major seguretat. Déu a vostra senyoria guarde, Girona, als 27 de fabré de 1656. Diego Esteva, mercader.

---

141 /1r A.

Excel·lentíssim[b] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya deliberaren servir a sa magestat, que Déu guarde, per la campanya passada ab un tèrcio de infanteria y, acabada aquella, attenent a las pocas facultats ab què·s troba dit consistori, y desijant restar ab possibilitat per a poder continuar servir a sa magestat en altres occasions, suplicaren a sa altesa que fos servit donar-los licència per a què poguessen cessar del dit servey, y ab son decret, còpia del qual se presente a vostra excel·lència, fou servit sa altesa tenir a bé que alsasen la mà de socórrer y pagar lo dit tèrcio des de aquell die en avant, y que los officials y soldats que voluntàriament volguessen continuar a servir serian socorreguts per compte de sa magestat. Per lo qual y per a la exequució del sobredit decret, suplican a vostra excel·lència los dits deputats que sia del servey de vostra excel·lència manar que los officials y soldats que no voldran restar en lo servey se pugan tornar-se'n líberament a sas casas, com se'ls prometé quant se allistaren, offerint-se los dits deputats que lo més prest que·ls serà possible los pagaran lo que se'ls deurà, per a què ab una cosa y altra se facilite trobar-los quant se offeresca en altres occasions, que a més que ab assò se acudirà al real servey y de sa magestat, lo dit consistori ho rebrà a molta mercè de vostra excel·lència[c].

---

141 /2r B.

Los[d] diputados del General de Cataluña. En

a. a continuació ratllat la.
b. suplicació intercalada en el foli 141/1 del trienni 1654-1656.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. carta intercalada en el foli 141/2 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors, en el foli 141/4v.

Barcelona, a 24 de febrero 1656. Guárdensse a esta compañía las preheminenzias que le tocaren en las marchas.

Yo pensava bolver a repetir al consistorio de la Diputazión lo mesmo que le dije de palabra antes de irme, pero haviendo reçivido orden de su magestad, Dios le guarde, para que sin ora de dilaçión me parta, no me a quedado tiempo para ello, y así lo hago por estos renglones, participándole esta resoluçión, y el cariño y desvelo conque he procurado y procuraré de qualquiera parte atender a las mayores combeniençias deste Principado, y assí mismo el gusto que en medio de la pena que me causa mi partençia, llevo por las muchas experiençias que tengo de la fineza con que el consistorio y todos los naturales desta provincia aman y acuden a el real servicio de su magestad, porque, no pudiendo yo dudar de que continuarán todos tan preçissa y devida obligación, me aseguro con esso que mediante la voluntad de Dios, el cuidado de su magestad en asistirla y la buena direççión del marqués de Mortara, que viene a governar esta provincia, y estará aquí dentro de muy breves días, ha de llegar agora de la quietud y feliçidades que yo la desseo. Barcelona, a 4 de marzo de 1656. Juan.

Al consistorio de la General Diputtación.

---

141 /3r C.

Sereníssim[a] senyor.

Los deputats del General de Cathalunya diuen que, per consuetut immemorial, al qual en tot temps és estada ab tota puntualitat observada, lo capità y companyia de sa magestat, que Déu guarde, y de son lochtinent y capità general en lo present principat de Cathalunya, han tingut tots los dies la vanguàrdia, sens alternativa de altre compania, y en esta conformitat lo excel·lentíssim marquès de Mortara, lochtinent y capità general, quant la ciutat de Barcelona se reduhí a la obediència de sa magestat, havent jurat la ciutat de Gerona, declarà que ja ningú tenia que pretèndrer alternativa en la vanguàrdia per tocar tant solament a[b] la companyia a la guarda de Cathalunya, per observar-se axí antes de las turbacions del Principat en lo any 1626, quant sa magestat fou servit honrar ab sa presència aquest Principat, don Francisco de Ardena, capità de dita companyia, portà la vanguàrdia en lo any 1630, estant en Cathalunya las guardas vellas de Castella, y altres que venian acompanyant a la sereníssima senyora reyna de Ungria; dit don Francisco de Ardena aportà també la vanguàrdia en lo any 1631, que sa magestat fou servit honrar altra vegada aquest Principat, lo tinent de dita companyia precehí a totas las demés; don Paris Júdice, capità de dita guarda en lo exèrcit de Rosselló la aportà també // 141/3r // en la campanya; don Joseph de Oms en la recuperació de Salses, y en lo temps de las turbacions; don Pedro Ferrer, en la batalla de Lorens; don Anton Cassador, en lo socorro de Leyda, y son alferes en Velilla, regne de Aragó, baixant lo excel·lentíssim senyor marquès de Aytona a Fraga; don Francisco Júdice Espínola, vuy capità de dita guarda, ha conservat sempre esta prerrogativa en lo regne de Aragó, y en la recuperació de Flix, Miravet y Tortosa, comforme podia vostra altesa de tot lo referit informar-se si és de son real servey dels cabos antichs del real exèrcit. Y com, sereníssim senyor, dits deputats hagen precentit que en lo sobredit se voldria innovar alguna cosa, pretenent altres companyias de las guardas de sa magestat aportar alguns dies la vanguàrdia en lo present Principat, lo que seria en gran prejudici dels privilegis y prerrogatives del capità y companyia de las guardas de Cathalunya, y per consegüent de tot lo Principat. Per ço, dits deputats suplican a vostra altesa sia de son real servey no permètrer alternativa alguna en respecte de dita precedència, ans bé, manar que se observe lo que fins vuy s'és observat, donant la precedència y vanguàrdia a la dita companyia de Cathalunya y al capità de aquella en totas las occasions, sens alternativa alguna, que·u rebran a singular mercè de vostra altesa.

a. ambaixada intercalada en el foli 141/3 del trienni 1654-1656.
b. a la compania *interlineat.*

---

141 /6r A.

Als[a] 19 de abril 1655, comenssà a comptar Gerònim Major, sobrecullidor del General de la part de ponent y, per aver lo racional firmat dubte, se hordenà per vostra senyoria anàs a col·lectar altras terças, y acabà de comptar y continuà las demés terças als 10 de desembre 1655[b], que foren declerats los dubtes, del que fas relació a vostra senyoria, als 10[c] de mars[d] de dit any 1656.

Gerònim Major y[e] Sala, sobracullidor de ponent, ha comptat y[f] pegat las 707 lliures, sous,

a. relació intercalada en els folis 141/6r-141/7v del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat de lo.
c. 10 *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
d. mars *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
e. y Sala *interlineat.*
f. y ... lliura *interlineat al marge esquerre.*

2, que està carregat ab moneda de plata, a pegades ab moneda corrent lliura per lliura[a], las terças de la bolla de Tortosa no arendada dende·l primer de octubre 1653 a fins a 2 de desembre 1653[b] inclusive, ab la qual feltaven tots los llibres de la col·lecta, acseptats Ginestar, Ascó y Vinibre y Tortosa, y las terças de las bollas de Lleida y demés taules de sa col·lecta, ço és, la terça de juliol, agost, setembre 1654; octubre, novembre y desembre 1654; janer, fabrer y mars 1655.

De la taula de Balaguer y sa col·lecta, de la terça de abril, maig y juny 1654 del dret hordinari, vagan denou taulas, y Oliana és blanc, axí que sols Balaguer y Pons y ha diner. Y axí matex de guerra, salvo que Balaguer y Pons y Oliana són blancs.

De la taula de Tarregona y sa col·lecta de dita terça, de hordinari són blancs la Selva, Riudoms, Alforja, Alcover; falta Monroig; vagan per guerra Constantí y Temarit. A la guerra falta Monroig, y vaga Constantí y Temarit; blancs Reus, la Selva, Cambrils, Valls, Riudoms, Alforja, Riudecanyes y Alcover.

De la taula de Sarvera y sa col·lecta vaga Prats del Rey, tots los demés són blancs, acsepto Cardona, axí matex de guerra.

De la taula de Tortosa y sa col·lecta de dita terça vaga Torra de Aspenyol; blanchs Benifallet, Ascó, Riba-roja, la Fatarella, Corbera, lo Pinell y Vinebra de ordinari, que de guerra vaga lo matex, y tots són blanchs, salvo Orta, Arnes, Caseras, la Pobla, Móra, Tivissa y Ginestà, que y ha diners.

141 /6v De la taula de Tàrrega y sa col·lecta tot blanch.

De la taula de Tremp y Pallàs y sa col·lecta de la dita terça, vaga Concas, Pas de Orri, Pont de Montanyana, Issona, la Pobla de Sagur; blanch Tírvia; de guerra axí matex vagan, y los demés blancs, acsepto Asterri, que y ha diners.

De la taula de Monblanc y sa col·lecta vagan Sareal y Vimbodí o la Aspluga; blanc Monblanch, y guerra axí matex.

De la taula de Falsset vaga Bellusell; blanc Pradas, Gratallops, Cornudella; de guerra vaga Valusell, y los demés són blanchs, salvo Pobuleda, que y ha diners.

De la taula de Lleida y sa col·lecta vagan Alcarràs, Torras de Segre, Majals, la Granadella, Alfés, Vilanova de la Barca, Arbeca, Almasellas, Giminells, Torras de Sanui, Sesas, Llardecàs, Margalef, Torrasvesas; blanch Alfarràs y las Borjas; guerra axí matex.

De la taula de Igualada y sa col·lecta són blanchs Igualada, Sitjas y Vilafranca de Penadès; guerra axí matex.

De las taulas de Balaguer y sa col·lecta de la terça de juliol[a], agost y setembre 1654, de hordinari ne vagan 20, sols Balaguer[b] y ha diners, Pons és blanch, y axí matex de guerra.

De las taulas de Terragona y sa col·lecta de dita terça, hordinari falta Riudoms, vagan Constantí y Temarit, blanch Alcover, axí matex a la guerra, acsepto Valls, que és blanch.

De las taulas de Çervera y sa col·lecta de dita terça falta Cardona, vaga Prats de Rey, y de blancas 7; de guerra axí matex, salvo Solsona, que és blanch.

De las taulas de la Seu de Urgell vaga per guerra, tant hordinari com guerra.

141/ 6bisr Tortosa y sa col·lecta de dita terça, vaga Torra de Espanyol; blanch Benifallet, Flix, la Fatarella, la Pobla, Bot, Corbera y Vinebra de hordinari; y de guerra vaga Torra Espanyola, blanchs Tortosa, lo Canar, la Sènia, Xerta, Benifallet, Ascó, Carssia, Flix, Riba-roja, la Fatarella, Vilalba, la Pobla, Batea, Bot, Gandesa, Corbera, Vinebra, Anposta, Miravet, Paüls.

De las taulas de Tàrrega y sa col·lecta de dita terça, de ordinari tot és blanch y de guerra[c] axí matex.

De las taulas de Tremp y Pallàs y sa col·lecta de dita terça de hordinari vagan Concas, Pas de Orri, Pont de Montenyana, Tírvia, Issona, la Pobla de Segur; blanch Trem y Pellàs, Esterri y Ascaló; de guerra vagan los matexos, los demés són blanchs, acsepto Asterri, que hi ha diners.

De las taulas de Monblanch y sa col·lecta de dita terça vaga Vinbodí, la Aspluga; blanc Sareal, en la guerra axí matex.

De las taulas de Falsset y sa col·lecta de dita terça vagan Gratallops y Bellusell; blanch Puboleda; en la guerra vagan los matexos, tots los demés són blancs, que són 4.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació repetit 1653.

a. a continuació ratllat y.
b. a continuació ratllat y Pons.
c. guerra *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*

[*1656*]

De las taulas de Lleida y sa col·lecta de dita terça vagan Alcarràs, Majals, Alfés, Vilanova de la Barca, Almasellas, Ximinells, Torras de Senuy, Çesas, Llardecàs, Margalef, Torrasbesas; blanch Torres de Segra, las Borjas, Arbeca, Juaneda y Alferràs; en la guerra lo matex, salvo que Granadella és blanch.

De las taulas de Igualada ab sa col·lecta tots són blanc, que són 4 taules, tant de hordinari com de guerra, acsepto Vilanova de Cubellas, que y ha diners.

De las taules de Balguer y sa col·lecta de la terça de octubra, novembre //141/6bis*v*// y desembre 1654 de hordinari, és tot blanch, y axí matex de guerra.

De la col·lecta de Terragona y sa col·lecta de dita terça, de hordinari falta Riudeoms, vagan Constantí y Temarit, blanch Vila-seca y Alcover; de guerra faltan y vagan los matexos; blancs Reus, Cambrils, Valls, Vila-seca, Riudecanyes y Alcover.

De la col·lecta de Çervera y sa col·lecta de dita terça, de hordinari faltan Tarroja, Sanaüja, Solsona, Santa Coloma de Queralt, Prats del Rey, Torà, Calaf, Cardona; blancs Cervera y Guissona, de la guerra axí matex.

De la col·lecta de Tortosa[a] y sa col·lecta de dita terça, de hordianri vaga Torra de Aspenyol, blanc Vilalba; y de guerra vaga lo matex, blanchs Tortosa, lo Canar, la Sènia, Xerta, Benifallet, Ascó, Carssia, Flix, Riba-roja, Vilalba, la Pobla, Batea, Bot, Gandesa, Corbera, Vinebre, Anposta, Miravet, Paüls.

De la col·lecta de Tàrrega y sa col·lecta de dita terça és blanch, tant de hordinari com guerra, que són 5 taules.

De las taules de Tremp y Pallàs y sa col·lecta de dita terça vagan Concas, Pas de Orri, Pont de Montanyana, Guissona, la Pobla de Segur, blancs Tírvia, Esterri, Escaló; en lo de guerra vagan los matexos, y tots los demés són blanchs, acsepta Asterri, que y ha diners.

De las taules de Monblanch y sa col·lecta vaga Vinbodí o la Aspluga, y també en la guerra, y Sareal és blanch.

De las taules de Falsset y sa col·lecta blanch de hordinari Bellusell, y de guerra tots són blanchs, que són sis taules.

a. a continuació ratllat va.

141 /7*r* De las taules de Lleida y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vagan Alcarràs, Majals, Alfés, Vilanova de la Barca, Almasellas, Ximinells, Torras de Sanoi, Çesas, Llardecàs, Margalef y Torresbesas; blanchs las Borjas, Arbeca, Jeoneda, Alferràs; de guerra vagan los matexos, blanchs Torras de Segra, las Borjas, Arbeca, Jeoneda, Alferràs.

De las taulas de Igualada y sa col·lecta de dita terça, de hordinari[a] és blanch, y tanbé de guerra, que són 4.

De las taulas de Balaguer y sa col·lecta, de la terça de janer, fabrer y mars 1655, vaga ab tota sa col·lecta de hordinari, acsepto que Balaguer y ha diners, y de guerra axí matex, salvo Balaguer, que és blanch, que són 22 taules.

De las taules de Tarregona y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vagan Constantí y Temarit; blanch la Selva; de guerra vagan los matexos; blanch la Selva, Riudoms y Alcover.

De las taulas de Çervera y sa col·lecta de dita terça, de hordinari faltan totas las taulas, que són deu, acsepto Cervera, que és blanch, y axí matex de guerra.

De la Ceu de Urgell vaga per guerra.

De las taulas de Tortosa y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vaga Torra Espanyol; blanch Flix; de guerra vaga lo matex; blanchs Tortosa, lo Canar, la Sènia, Xerta, Benifallet, Ascó, Garcia, Flix, Riba-roja, Bateia, Bot, Gandesa, Corbera, Vinebra, Anposta, Miravet, Paüls.

De las taulas de Tàrrega y sa col·lecta de dita terça, de hordinari y guerra tot és blanch, que són 5 taules.

141 /7*v* De las taules de Tremp y Pallàs y sa col·lecta de dita terça de hordinari vagan Concas, Pas de Orri, Pont de Montanyana, Issona y la Pobla de Segur; blanchs Tírbia, Asterri, Ascaló; de guerra vagan los matexos, y totes les demés són blanchs, que són 7 taules.

De las taulas de Monblanch y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vaga Benbudí o la Aspluga, Çareal; blanc y de guerra lo matex.

De las taulas de Falset[b] y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vaga Bellusell; blanchs Pradas, Gratallops y Puboleda; de guerra vaga lo matex; tots los demés són blanchs, que són 5 taules.

a. a continuació ratllat de.
b. a continuació ratllat vaga.

De las taules de Lleida y sa col·lecta de dita terça, de hordinari vagan Torras de Senoi, Çesas, Llardecàs, Mergalef; blanchs las Borjas, Arbeca, Juaneda, Alferràs, Almasellas, Ximinells, Torresbesas y Vilanova de Segra; de guerra vagan los matexos y blanch los matexos.

De las taulas de Igualada y sa col·lecta de dita terça, de hordinari tot és blanch, acsepto Vilanova de Cubellas, que hi ha diners, y axí matex de guerra, que són 4 taules.

Bernat Valencas, regint lo racional.

142*r* A.

Mamòria[a] del horde an de donar los molt il·lustres senyors deputats a Gerònim Mayor y Sala ab la col·lecta li manan fer als mars 1656.

Primo faltan los llibres següents de las taulas comptadas, de las bollas de Tortosa.

De la terça de octubre, novembre y part de dezembre faltan tots los llibres, acseptats Tortosa, Vinebra, Ascó y Ginestar. De dret hordinari y de[b] guerra de la terça de abril, maig y juny 1654.

De la col·lecta de Terragona falta Monrotx.

Terça de[c] juliol, agost y setembre 1654. De Tarregona falta Riudoms. De Sarvera falta Cardona.

Terça octubre, novembre y desembre 1654. De Tarregona falta Riudoms. De Sarvera faltan Tarroja, Saneüja, Solsona, Santa Coloma de Queralt, Prats del Rey, Torà, Calaf, Cardona.//

Terça de janer, fabrer y mars 1655. De Cervera faltan totas las taulas, que són deu, acsepta Çervera.

Deutes que se an de cobrar aquesta anada.

A Tortosa Joseph Bartran, reseptor, deu dotsa lliures, deu sous, per aver-las-hi carregadas lo ressional per la terça de abril, maig y juny 1653, com consta en fòlio 530, en lo llibre de Vàlues 1650, 12 lliures, 10 sous.

Pere Farrer, de reseptor de Monblanc, de dita terça deu 5 lliures, 4 sous, 7.

a. ordre intercalada en el foli 142 del trienni 1653-1656.
b. de *interlineat.*
c. a continuació ratllat octubre, novembre y desembre 1654

Ítem, an de cobrar del sobrecullidor de Falsset Pera Farrer o de Baltessar Anguera sinquanta lliures[a] ab plata que deu o resta dèurer de una compra féu de una heretat, 50 lliures, sous.

Se ha de hordenar a Joseph Montserrat, tauler de Tarregona, done rehó com pagà al doctor Bràulio Sunyer, canonje de la // Seu de Tarregona, o Hiasinto[b] Miret per ell 45 lliures, 12 sous, per pensions de censos diu fa lo General, com a tenint la pavordia del mes de fabrer de dita iglésia, a raó de 4 lliures, 10 sous lo any, com no consta als capbreus rebé tals censos, ans bé, demane altre pavordia de dita iglésia censos a qui se deuen, y axí esteria mal pegada dita partida, a no amostrar a esta ciutat lo senyor canonje Bràulio Sunyer, com reb dits censos sobre lo, etcètera.

Joseph Sansa[c], reseptor de Tremp y Pallàs, consta dèurer per aver-sa aturat dels diners lo avia de donar de dita col·lecta per tot trienni 1650 trenta lliures, catorse sous y sinc, 30 lliures, 14 sous, 5.

Terça juliol, agost, setembre 1653, 29 lliures, 5 sous, 2.

Terça octubre, novembre, desembre 1653, 77 lliures, 16 sous, 5.

Terça janer, fabrer, mars 1654[d], errors, 3 lliures, 1 sou, 10.

Terça abril, maig, juny 1654, 77 lliures, 11 sous, 10.

Terça juliol, agost, setembre 1654, 64 lliures, 4 sous, 4.

Terça octubre, novembre, desembre 1654, 92 lliures, 12 sous. 5.

Terça janer, fabrer, mars 1655, 35 lliures, 7 sous, 11.

409 lliures, 14 sous, 9.

143*r* A.

Memorial[e] dels subjectas que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per al offis-

a. a continuació ratllat que deu.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació ratllat se troba.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. memorial intercalat en el foli 143 del trienni 1654-1656.

si de guarda ordinària de la ciutat de Tortosa, que vaca per mort de Honofre Texidor, últim possessor de aquell.

Honofre Texidor, menor; Luís Violes, Joseph Guarch, vehins de la çiutat de Tortosa.

Lo doctor Francesc Pejoan. Pau de Vinyes. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

Dat en Barcelona a 23 de mars 1656.

145r A.

Procura[a] del doctor misser Joseph Coromines, per a resignar y cedir lo seu offici de credenser dels draps de la casa de la Bolla del General de la ciutat de Barcelona[b].

Ego, Josephus Coromines, utrisuque juris doctoris civis Barcinone, credenserius pannorum domus Bulle Generalis Cathalonie in presenti civitate Barcinone, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratores meos certos, et cetera, itaquod, et cetera, vos, nobilem dominum domnum Franciscum Gomis, Barcinone populatum, magnificos Joannem Paulum Bruniquer, sororem meum, Paulum Mathiam Rius et de Marymon, et Stephanum Bruniquer, utrisuque juris doctoris, cognatos meos, cives honoratos Barcinone, licet absentem, et cetera, et quem libet vestrum insolidum itaquod, et cetera, ad videlicet pro me et meo nomine, dictum meum officium credenserii pannorum dicte domus Bulle Generalis Cathalonie in dicta civitate Barcinone, quod ego habeo et possideo, cum omnibus juribus et pertinenciis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum diputatorum et auditorum computorum dicti Generalis Cathalonie seu eorum consistorii, in favorem alicuius vestrum seu alterius cuiusuis persone vobis et cuiuslibet vestrum benevise, seu per vos et quem libet vestrum, dictis dominis deputatis et auditoribus computorum, seu eorum consistorio presentande seu nominande resignandum, renunciandum et cedendum, et dictas resignacionem, renunciacionem et cessionem recipi et admitti petendum, supplicandum et obtinendum. Ita et taliter pro ille in cuis favorem dictum meun offi- // 145v *// cium per vos, seu quemlibet vestrum resignatum, renunciatum et cessum fuerit, de eodem officio juribusque et pertinenciis illius universis valide provideatur et provideri mandatur. Protestandum quoque si opus fuerit requerendum et monendum et protestatis requisitis et monitis ex adverso responden-*

a. procura intercalada en el foli 145 del trienni 1654-1656.
b. anotació escrita al dors.

dum, replicandum, triplicandum et ultra. Et inde de it pro premissis omnibus et singulis instrumenta quecunque necessaria et oportuna ac vobis benevisa faciendam, seu fieri faciendum, instandum et requirendum. Et demum generaliter, et cetera, promittens habere ratum, et cetera et non revocare, et cetera. Actum est hoc Barcinone, die vigesima tercia mensis marcii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Testes sunt magnificus Gismundus Boffill, utriusque juris doctoris, et civis honoratis Barcinone, et reverendus Joannes Bernardinus Oriol, presbiter et beneficiatus in ecclesie parrochialis Sancti Michaelis presentis civitatis Barcinone.

In quorum fidem et testimonium premissorum ego, Michael Marques, auctoritate regia notarius civis Barcinone hic me subscribo et meum quo utor in publicis claudendis instrumentis appono sig + num.

146r B.

Muy[a] ilustres señores.

Diré, respondiendo a la carta de vuestra señoría de 18 deste mes, que todavía en el Consejo no se a tomado resoluçión en ninguno de los negoçios están pendientes, aunque se a tratado ya dellos por dos vezes, y su illustrísima me dize no se puede más, y que cuanto antes pudiere le dará fin a todos. La carta de vuestra señoría dí a su magestad, que luego vino remitida al Consejo, el cual hizo luego apretadíssima consulta a su magestad de cuanta conbeniençia es para su real serbiçio el poner remedio a tanta calamidad como de padeze, la respuesta no avía bajado ayer tarde, y oy no es día de Consejo. Aguárdase cada instante, que la benignidad y amor de su magestad no permite treguas en cosas deste jénero, y es infalible dejará el cuydado al marqués de Mortara, que sale de aquí el lunes sin falta, aunque se llega de paso a Malagón // 146v *// a besar la mano de mi señora la condesa de Paredes, su suegra, pero no dudo apresurará el viaje todo lo que le fuere posible, y que su presençia a de ser el único remedio de tantos males que, aviéndoselos comunicado, me dize no neçessita de nuebo recuerdo de su magestad. Los galeones ni parezen ni se save nada dellos, y se teme una gran desdicha, que alguno dellos no aya peligrado en el mar con la borrasca les sobrevino cuando se apartó el patache. Dios, por su misericordia, la aya de nosotros, y los trayga con vien para el desaogo de tanta penuria como se padeze.*

a. carta intercalada en el foli 146 del trienni 1654-1656.

Vuestra señoría descuyde de los negoçios están pendientes, que yo no pierdo punto en solicitar la brevedad de sus despachos. Dios guarde a vuestra señoría muchos años, que dezeo, y he de menester. Madrid, a 28 marzo 1656. De vuestra señoría más obligado serbidor. Don Agustín Berardo.

---

147 /1r B.

Memorial[a] dels subjectas que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per al offissi de sobrecullidor de las taulas foranas de la çiutat y col·lecta de Tortosa, que vacca per mort de Francesch Bondia, últim possessor de aquell.

Joseph Torreda, Joseph Folquer, Gregori Torreda, ciutadans de la çiutat de Tortosa.

Dat en Barcelona al primer de abril 1656.

Pau de Vinyes. Lo doctor Francesch Pejoan. Lo doctor misser Augustí Pinyana. *Soler, juris utriusque doctoris et scriva majoris Generalis Cathalonie*[b].

---

147 /2r C.

Jo[c], lo senyor Juan Balthessar March de Jelpí, sertifico y fas fe com lo senyor doctor Francesch Pejoan, deputat ecclesiàstich, per malaltia a estat impedit de axir de casa des de sinch del present mes de abril fins a onse de dit mes del any 1656 de casa. Vuy als 26 de dit de 1656. Lo doctor Juan Balthessar March y de Jelpí.

---

147 /3r A.

A[d] los venerables, nobles y amados nuestros los diputados de la Generalidad y de nuestro principado de Cathalunya y condados de Rossellón y Çerdanya.

El rey.

Diputados. Haviendo resuelto que don Juan, mi hijo, passe a governar los estados y Países Baxos de Flandes, he nombrado para los cargos que tenía en esse Principado y condados de mi lugarteniente y capitán general dellos al marqués de Olías y Mortara, gentilhombre de mi cámara y de mi Consejo de Guerra, por la satisfacción con que me hallo de su persona, méritos y serviçios, y del çelo y affecto que mostró con el mío y en beneffiçio dessa provinçia antes de agora en dichos cargos, y por lo que confío attenderá a la conservaçión, quietud y deffensa della, y assí he querido avisároslo, y encargar y mandaros le admitáys y acudáis al juramento que ha de prestar, y le respetéis y obedezcáys en todo y por todo, conforme el poder que he mandado darle, según estáis obligados, procurando por vuestra parte lo que convenga al beneficio, deffensa, quietud y seguridad desse Priçipado y condados, y castigo de delinqüentes, pues demás de ser conveniençia vuestra la buena administraçión de justiçia, será para mí de particular serviçio, como lo espero de vosotros. Dada en Buen Retiro, a XXIX de ebrero MDCLVI. Yo, el rey.

Vidit, don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit Navarro Burena, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, Marta, regens. Vidit, doctoris Michaelis de Lanuza.

---

148 /1r *A.*

Muy[a] ilustres señores.

No he respondido hasta agora a su carta de vuestra señoría de 11 del pasado porque quise que fuesse al mismo tiempo la respuesta de su magestad, a la que vuestra señoría escrivió sobre la materia de los alojamientos y contribuciones que se puso en su real mano. Y por la que va agora verá vuestra señoría la resolución que se ha servido de tomar y las órdenes que manda dar su magestad, para que se eviten los inconvenientes y daños que vuestra señoría representa. No tengo qué añadir a lo que su magestad dize, pero no puedo dejar de significar a vuestra señoría que me causan gran dolor estas calamidades, y que continuamente instaré y solicitaré los medios para su reparo con particular afecto, y sin rezelo de parezer importuno, porque reconozco que es lo mismo que su magestad dessea y procura. Dios guarde a vuestra señoría en su maior lustre. Madrid, a 8 de abril 1656. Don Christóval de Crespí de Valdaura.

Señores diputados de Cathaluña.

a. memorial intercalat en el foli 147/1 del trienni 1654-1656.
b. a continuació una línia ratllada al marge inferior esquerra.
c. certificació intercalada en el foli 147/2 del trienni 1654-1656.
d. carta intercalada en el foli 147/3 del trienni 1654-1656.- anotació escrita al dors.

a. cartes intercalades en els folis 148/1r-148/2v del trienni 1654-1656.

148/2r *B.*

Su magestad, que Dios guarde, en despacho de seis de el corriente, es servido darme a entender todo lo que por parte de vuestra señoría se le ha representado del miserable estado de esta provincia, lo que padeçen los pueblos en la carga de los alojamientos y exçesos de los offiçiales y soldados de la cavallería. Mandome juntamente que conbiene a su serviçio se ponga remedio en ellos y, quando save vuestra señoría y le consta bastantemente el rrigor de que yo uso en estas cosas, he estrañado el que, si ha havido algún desmán y desorden en los quarteles, no me lo haya adbertido vuestra señoría, pero no obstante, para que yo pueda cunplir con el orden de su magestad, se servirá vuestra señoría de havisarme luego, con toda yndibidualidad, qué cavos y offiçiales cometen o han cometido excesos en mi tiempo, y en qué parte, para que con el castigo ejenplar quede su magestad servido y el Principado con toda satisfaçión. Guarde Dios a vuestra señoría como desseo. Barcelona, 15 de abril de 1656. Don Diego Caballero.

Señores diputados de el General de Cathaluña.

148/3r C.

Excel·lentíssim[a] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuen que han rebut la de vostra excel·lència del die present, ab la qual és estat servit vostra excel·lència donar rahó al consistori del orde que sa magestat, Déu lo guarde, diu és estat servit dar a vostra excel·lència per a què se pose remey en lo dels allotjaments y contribucions del Principat, los quals, de després ensà que s'és reduït a la obediència de sa magestat, són estats y són tant excessius y insuportables que dits deputats no aurian cumplert a las obligacions de sos officis y[b] de bons vassalls si haguessen escusat donar-ne rahó a sa magestat y al sereníssim don Joan de Àustria, en lo temps que fou locthinent y capità general de Cathalunya, y lo no haver-ne donat rahó a vostra excel·lència no és estat perquè lo consistori no tingués la deguda satisfacció y esperanças de tot favor, sinó per no permètrer las leys de la pàtria y styls de la casa de la Deputació lo donar quexas los deputats de semblants fets sinó és a sa magestat y a son locthinent y capità general. Y axí escusarà vostra excel·lència al consistori en no individuar ab esta los officials y cabos que han comès y cometen dits excessos, tant per lo que tenen significat, com també per concórrer universalment tots los cabos, officials y soldats en dits excessos, com serà notori a vostra excel·lència, pus no·y ha ningun loch en Cathalunya que no pague sas //148/3v// contribucions a la gent de guerra, ab tant gran excés que obliga a despoblar-se los llochs y dexar infinits naturals sas casas y heretats, lo que és molt notori; y lo consistori ne té rebuda informació, si bé, per no alterar lo Principat, ha procehit en rèbrer ditas informacions ab molta cauthela. Y ara esperan dits deputats que vostra excel·lència tindrà a bé, en exequució dels ordes de sa magestat, remediar dits excessos que, a més redundarà en gran servey del rey, nostre senyor, y alívio del Principat, ho rebran a singular favor de vostra excel·lència.

a. ambaixada intercalada en el foli 148/3 del trienni 1654-1656.
b. y ... vassalls *interlineat.*

149r *A.*

Haviendo[a] visto lo que vuestra señoría me significa, en orden a que la carga de alojamientos con que se hallan al presente todos los lugares de Cataluña es intolerable, y que por ella se despueblan, dejando los naturales sus casas y heredades, se me ofrece rresponder que su altesa, antes de su partida, lo quedó dispuesto assí, como a vuestra señoría le consta, y juntamente que yo no he intervenido en cossa alguna que toque a estos quarteles, ni tampoco puedo darles ningún alivio; demás que su magestad, Dios le guarde, tan solamente me manda que castigue y pona remedio en los exçesos, éstos, si vuestra señoría contó de secreto y cautela, averigua y me havisa los offiçiales y personas que alteran los regimientos, tomando más de lo que monta la orden, se puede asegurar vuestra señoría se hará con ello qualquiera demostración, y que no permitiré ninguna extravagançia ni desorden que llegue a mi notiçia. Guarde Dios a vuestra señoría como deseo. Barcelona, 20 de abril de 1656. Don Diego Caballero.

Diputados del General de Cathaluña.

150r B.

Excel·lentíssim[b] senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, en resposta de la de vostra excel·lència de 20 del corrent, diuen que las causas per las quals han supplicat a sa magestat, que Déu guarde, fos[c] servit manar remediar los ex-

a. carta intercalada en el foli 149 del trienni 1654-1656.
b. carta intercalada en el foli 150 del trienni 1654-1656.
c. a continuació ratllat de.

cessos grans y insuportables de las contribucions se[a] fan al real exèrcit són dos: la una la obligació que tenen de opposar-sse a[b] la contrafacció que ab ditas contribucions se fa a las generals constitucions de Cathalunya, las quals no permeten que los provincials donen cosa alguna de contribució als soldats[c]; l'altre lo zel que com a bons vassalls de sa real magestat tenen en la conservació de aquest son Principat, lo qual, encara que no tingués la exempció de las contribucions y degués suportar aquellas, són tant excessivas y intolerables que, sinó se dóna algun alívio als naturals, dins poc temps restaran los pobles del tot desolats, y dits deputats no saben si la contribució està disposada per orde del sereníssim senyor don Joan de Àustria o no, perquè aqueix no és fet que lo consistori y haja entrevingut, ni y puga entrevenir, per ésser contra las generals constitucions de Cathalunya. Sols poden dir que, per los effectes se veu la ruïna del Principat, que se està acabant per moments, pues lo que·s paga[d] de contribució a la gent de guerra és bastant per a sustentar sis exèrcits com lo que vuy té sa magestat en Cathalunya. Déu guarde a vostra excel·lència.

---

152 /1r Procura[e] per a renunciar lo offici de tauler y collector del General de la vila de Cherta.

Die decimo mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto.

Ego, Josephus Torreda, mercator viller de Cherta, termini generalis Dertuse, tabulariusque et collector jurium Generalis Cathalonie in dicta villa de Cherta, dicto nomine, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera. Itaquod, et cetera, illustrem et nobilem don Josephum Sentis, militem ordinis et milicie de Calatrava in dicta villa populatum, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo, uti tabulario et collector jam dicto coram admodum illustribus dominis deputatis Generalis Cathalonie et eorum consistorio comparendum et insserendum et in manibus et posse sue dominacionis pure, libere et simpliciter, renunciandum officium presentum tabularii et collectoris Generalis Cathalonie dicte ville de Cherta, dictamque renunciacionem mihi admitti petendum et in alterius persone sue dominacioni benevise provideri suplicandum et inde supplicaciones quatenus tam verbo quam in scriptis, dandum, offerendum et presentandum, easque datari et subsignari, petendum et supplicandum et instrumenta quecunque inde necessaria et oportuna fieri et confici petendum, instandum, requirendum et habendum. Et demum, et cetera. Promitto habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub bonorum et jurium meorum omnium obligacione et hy- // 152/1v // *pothecas, et cetera. Actum Dertuse, et cetera.*

Testes sunt honorabiles et discretus Petrus Joannes Fortrenyo, notarius publicus civis Dertuse, et Joannes Martinus Vilalbi, agricola loci de Alfara, termini generalis et baronie Dertuse.

In quorum proprie manu scriptorum, fidem et testimonium ego, Petrus Marida, civis Dertuse, apostolica et regia ac euisdem civitatis auditoribus notarius publicus hic me subscribo et meum appono sig + num.

---

153 /1r B.

Muy[a] ilustres señores. Abrá ya llegado a essa ciudad el señor marqués de Mortara, y sin dilación puesto en ejecución las órdenes tiene de su magestad para todos los negocios que vuestra señoría tiene pendientes, particularmente del de las contribuciones y alojamientos que con tan repetidas instançias se le mandan por todos caminos procure el remedio, y su excelencia me consta yva con ánimo de no perder punto en materia de tanto peso, y le abrá sido fácil con las asistençias se le an inbiado y yrá reçiviendo cada día, como fuere dando lugar el tiempo en lo demás. Ya abrá vuestra señoría visto las órdenes y resoluçiones de su magestad, y en las de las tres bolsas no le envaraze vuestra señoría en que vaya tan espreso, que no por eso an de dejar de gozar deste beneficio los tres estados de personas, y sólo hazer nombramiento de mayor número, que para cada uno de los an de quedar insiculados vengan dos, como en las insaculaciones generales, que con esso todo se dispondrá bien, pues el Consejo entendió esta materia // 153/1v // *quando se trató della más por mayor que agora, y tiene reconozido es razón queden en estas insiculaçión benecificiadas algunas personas, aunque no sean de las que an de servir personalmente, como se le pide, y por esta causa, como dije a vuestra señoría, no he dado la carta, y tanvién por no echar así que la materia, que está muy reziente la resoluçión, y para contradezirla es preçisso dejar pasar algunos días, que tome aliento, y no nos la echen a rodar de golpe. Vues-*

a. se fan al *interlineat.*
b. *a continuació ratllat* la.
c. *a continuació una línia ratllada.*
d. *a continuació ratllat* per.
e. *anotació escrita al dors.- procura intercalada en el foli 152/1 del trienni 1654-1656.*

a. *cartes intercalades en els folis 153/1r-153/2v del trienni 1654-1656.*

tra señoría abrá visto la orden, y conforme lo que della entendiere y me mandare avisar para su numeroso nombramiento, o entraremos en la pretención con vista de la orden de su magestad, ques lo que se debe hazer. Dios guarde a vuestras señorías muchos años que deseo. Madrid, a V mayo 1656.

De vuestras señorías, más obligado servidor, don Agustín Berardo.

153 /2r A.

Nobles y amados diputados del General, principado de Cathalunya, Rossellón y Cerdaña[a].

El rey.

Dipputados. He entendido por vuestra carta, de 11 del passado, el estado en que decís se hallan las universidades desse Principado, por lo que con occasión del alojamiento llenan los cabos del exérçito, que lo he sentido y siento, por lo que desseo os halléys con toda quietud, y libres de las oppressiones que causa el enemigo, a que se encaminan los esfuerços y diligençias de mis armas, y he querido significároslo, y que no se çesará en continuarlas quanto fuese possible para socorrer el exército, de suerte que se assegure la defensa dessa provinçia. Y ahora he mandado, con todo aprieto, encargar a los cabos que procuren poner todo el remedio que se pueda para evitar estas descomodidades y daños, y que tengáys el alivio que desseo. Dada en Madrid, a VIII *de abril* MDCLVI. *Yo, el rey.*

Vidit, don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit, don Philipus de Villacampa, regens. Vidit, Paschalis, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, Marta, regens. Vidit, doctoris Michaelis de Lanuza.

---

153 /3r C.

El marqués[b] de Olías y Mortara, lloctinent y capità general.

Nobles, amats y fahels de la real magestat. Los deputats y ohidors de comptes de la cassa de la Deputació del General de Cathalunya. Per quant lo rey, senyor nostre, que Déu guarde, ab son real despaig, firmat de sa real mà y despachat en deguda forma de Cancelleria, sa data en Aranjuez, a XXI de abril proppassat, és estat servit dir-nos que dels dotse officis que resolgué se fes insaculació dels què·s reservà y provehian antes los diputats, falta de fer bossas de tres, que són de ajudant segon y terçer del escrivà mayor y del escrivent ordinari del racional, y que en cada una d'ellas an de entrar dotse personas, y las que seran extretes an de servir-los per si matexos y no per substituts, y no han de poder transferir-los a altres; ab esta advertència escrigué el senyor don Joan de Àustria, lesores lloctinent y capità general d'esta província, en denou de mars y setse de setembre del any passat MDCLV, vos ordenàs proposaseu en número doblat, vint-y-quatre personas per a cada bossa, que estas fossen de la esfera que per lo passat los han tingut, axí cavallers y marcaders, com notaris y escrivans, essent sa real intenció, en quant a estas calitats, que estos officis los tingan hòmens honrrats y benemèrits y que servescan personalment, y los que ara al principi foren inseculats tingan la perícia necessària per a servir-los per si matexos, y sia proporsionat lo exercici per ells sens que·y age novedat ab los que·ls tenen, mentre no manarà sa magestat altra cossa. Y que encara que dos vegades haveu proposat personas per a estos officis, y manà sa magestat tornar la primera proposició; en la segona tampoc haveu guardat esta forma. Y, essent sa real voluntat que se observe, y que la insaculació se fassa de personas de aquestas calitats y circunstàncias, nos ha remès la proposició segona per a què vos ordene y diga la fassau dels subjectes que té resolt, en los quals concorregan las calitats referidas, auctoritat y perícia que és menester, per a què servescan estos officis personalment los que seran extrets en ells, y que lo envie la proposi- // 153/3v // ció que vosaltres fereu. Per tant, al tenor de la present, vos diem y manam que ab tot effecte cumpliau y executeu tot lo sobredit ab tota puntualitat, y nos enviareu la proposició que fareu, puix esta és la real voluntat de sa magestat. Dada en Barcelona, a XII de maig MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Andreu, regens. In curie locumtenencie, II, folio XCIX. Jacobus Salamo.

Vuestra excelencia manda a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathaluña que cumplan y executen lo arriba contenido

---

153 /4r *El*[a] *Rey.*

Al marqués de Olías y Mortara, primo, de mi Consejo de Guerra, lugarteniente y capitán general. En el privilegio de la confirmación de las

a. *anotació escrita al dors.*
b. *manament intercalat en el foli 153/3 del trienni 1654-1656.*

a. *carta intercalada en el foli 153/4 del trienni 1654-1656.*

constituciones de la Diputación y Generalidad desse Principado y condados que mandé despachar en 19 de enero del año pasado 1654, me reservé la provisión de todos los officios, della que los diputados y oydores de qüentas acostumbravan proveer antes, de los quales unos mandé se hiziesse inseculäçión, otros, cuyo valor sube de treinta libras arriba al año, quedassen a provisión mía, y los restantes de menos valor los proveyesen mis lugartenientes y capitanes generales en esse Principado y condados. Después, con despacho de 10 de abril del año passado 1655, hize merced a los diputados de dallos el nombramiento de personas para estos officios de menos valor, y que le hiziessen en quien les pareciesse, como antes del año 1640 lo hazían. Agora se me ha dado por su parte el memorial incluso, en que por las razones que contiene y veréis por él, me supplican sea servido mandar que los otros officios de gracia que me reservé, excepto los doze questan señalados para correr por insaculación, se observe en la provisión dellos lo mismo que con los menores que fui servido concederles, con el despacho referido de 10 de abril del año passado y, antes de tomar resolución, ha parecido encargar y mandaros que, comunicando y confiriendo la materia con essa mi Real Audiencia, me aviséis de lo que a vos y a ella se os offreciere y apareciere en la súpplica de los diputados, para que, entendido, mande lo que más convenga. Dada en Aranjuez, a XXI de abril 1656. Yo, el rey.

Don Didacus de Sada, secretarius.

154/1r A.

Memorial[a] dels subjectes se proposan a sa magestat, que Déu guarde, per als tres llochs de acessors y advocat fiscal del General del principat de Cathalunya, que estavan insiculats en la bolsa de dits oficis que vacan per mort del doctor Juan Gay, de lloch real[b], del doctor misser Rafel Vergés, també lloch real, y del doctor misser Thomàs Cruïlla, de lloch militar[c], ço és, per lo lloch de dit doctor Juan Gay: lo doctor misser Aleix Tristany[d], lo doctor Gismundo Bofill[e], lo doctor misser Balthazar Aguspí[f], los quals no estan insiculats en ningun offici.

Y per al lloch del doctor misser Rafel Vergés, lo doctor misser Anthoni Comes[g], lo doctor misser Soler[a], lo doctor misser Joseph Guarda, qui no estan insiculats en ningun ofici.

Y per lo lloch del doctor misser Thomàs Cruïlla[b], lo doctor misser Juan Xammar y Ferrús, lo qual està insiculat en lo ofici de regent los comptes; lo doctor misser Macià de Santjuan, qui no està insiculat en ningun ofici, lo doctor misser Bernat Llaurador y de Çatorra, qui tampoch no està insiculat en[c] ofici.

154/1v Memorial dels subjectes se proposan a sa magestat per lo ofici de donador de ploms, en lo qual vacan tres llochs per mort de don Balthezar Homs, de mossèn[d] Ramon del Pas, llochs militars, y Miquel Hierònym Texidor, lloch real.

Primo, per al lloch de don Balthazar Homs se proposan: mossèn Francisco Nadal y de Ripoll, qui no és insiculat en ninguna bolsa; mossèn Joseph Colomer, qui és insiculat en la bolsa de scrivà ordinari de regent los comptes; mossèn Francisco Sunyer, qui no és insiculat en ningun ofici.

Per lo lloch de mossèn Ramon de Pas se proposan: Francisco de Padellàs y de Casamitjana, de Balaguer, qui no està insiculat en[e] ningun ofici; Francisco Bonaventura de Gualbes, qui està insiculat en bolsa de exactor; Joseph Millàs, qui està ja insiculat en la bolsa de síndich.

Y, per mort de Miquel Hierònym Texidor, se proposan Joan Forest y Matheu, qui no és insiculat en ningun ofici; Simon Miquel, qui és insiculat a regent los comptes; Joan Baptista Moret, qui no està insiculat en ningun ofici.

154/2r Memorial dels subjectes se proposan a sa magestat per al ofici de receptor de la bolla, en lo qual vacan tres llochs, ecclesiàstich, militar y real.

Primo, per lo lloch que vaca per mort de fra Hierònym Codina, se proposan mossèn Juan Baptista de Padellàs, de Balaguer, qui no està insiculat en ningun ofici; fra don Gaspar Casamitjana y de Heril, qui està insiculat en la bolsa de scrivent de regent los comptes; mossèn Lluís Mestre, qui està ja insiculat en lo ofici de regent los comptes.

Per lo lloch militar de dit ofici, que vaca per mort de Ignàcio del Viver, se proposan, Pau de

a. memorial intercalat en els folis 154/1r-152/v del trienni 1654-1656.
b. a continuació ratllat se proposan.
c. a continuació ratllat se proposan.
d. a continuació una línia ratllada.
e. a continuació una línia ratllada.
f. a continuació una línia ratllada.
g. a continuació una línia ratllada.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. a continuació ratllat dit.
d. mossèn *interlineat, damunt de* don *ratllat.*
e. a continuació ratllat dit ofici.

Vinyes, oÿdor militar, qui està insiculat en los oficis de regent los comptes y de sýndich, y de donador de ploms; Rafel Pallarès y Marçal, qui tampoch no està insiculat en ninguna bolsa; Joseph Pallarès y Marçal, qui tampoch no està insiculat en ningun ofici.

Per lo lloch real, que vaca per mort de Francisco Forcadell, se proposan lo doctor misser Agustí Pinyana, vuy deputat real, qui està insiculat en lo ofici de acessor; lo doctor misser Domingo Soler, qui no està insiculat en ningun ofici; Joseph Pinyana, qui està insiculat en la bolsa de donador de ploms.

154 /2v Memorial del subjectes se proposan a sa magestat per los dos llochs vacan per lo ofici de scrivent ordinari del regent los comptes.

Primo, per lo lloch militar que vaca per mort de Jaume Ros se proposan, mossèn Francisco Nadal y de Ripoll[a], mossèn Diego Llobet[b], mossèn Jacinto Ferrer y de Busquets, qui no són insiculats en ninguna bolsa.

Y per al lloch real, que vaca per mort de Rafel Camps, se proposan: Joan Gabriel, vuy oÿdor real, qui està insiculat en los oficis de donador de ploms y de regent los comptes y scíndich; mossèn Jaume Gastalt, qui no són insiculats en ningun ofici; mossèn Onofre Cabrera, qui està insiculat en la bolsa de receptor de la bolla.

Memorial dels subjectes se proposan a sa magestat per lo lloch real que vaca per lo ofici de sýndich, per mort de Vicens Riera, són los següents: primo, lo doctor misser Domingo Soler, qui no està insiculat en ningun ofici; Joseph Sauleda, qui està insiculat en lo ofici de regent los comptes; Joan Argila, qui no està insiculat en ningun ofici.

Dat en Barcelona, en la scrivania major del General de Cathalunya, a XV de maig del any MDCLVI.

Pau de Vinyes, lo doctor fra don Ignàçio de Ripoll. Lo doctor Augustí Piyuan. *Soler, juris utriusque doctoris et scriba majoris Generalis Cathalonie.*

---

154 /3r Lo[c] marquès de Olias y Mortara, llochtinent y capità general.

a. a continuació una línia ratllada.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. carta intercalada en el foli 154/3 del trienni 1654-1656.

Molt amats y faels de la real magestat, los deputats y hoÿdors de comptes de la casa de la Deputació del General de Catalunya. Per quant lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, ab son real despaig, firmat de sa real mà, y despachat en deguda forma de cancelleria, sa data en Aranyués a XXI de abril propasat, és estat servit dir-nos que dels dotse oficis que resolgué se fes insiculació, dels que·s reservà, y provehyan antes los deputats, falta de fer bossas de tres, que són de ayudant segon y tercer del scribà mayor, y del scrivent ordinari del racional, y que en cada una d'ellas an de entrar dotse perçonas, y las que seran extretas an de servir-lo per si matexos y no per substituts, y no an de poder transferir-los a altres. Ab esta advertència escrigué al senyor don Juan de Àustria, les hores llochtinent y capità general d'esta província, en denou de mars y setse de setembre del any passat MDCLV, nos ordenàs proposaseu en número doblat vint-y-quatre perçonas per cada bolça, que estas fossen de la esphera que per lo passat los an tingut, axí cavallers y marcaders com notaris y scribans, essent sa real intenció, en quant a estas calitats, que estos oficis los tingan hòmens honrats y benemèrits, y que servescan personalment; y los que ara al principi foren inseculats tingan la perícia necesaria para servir-los per si matexos, y sia proporcionat lo exsercisi per ells, sens que·y age novedat ab los quals tenan, mentres nomenerà sa magestat altra cosa; y que encara que dos vegadas aveu proposat perçonas per a estos oficis, y manà sa magestat tornar la primera proposició, en la segona tanpoch aveu guardat esta forma. Y, essent sa real voluntat que se observe y que la inseculació se fassa de perçonas de aquestas calitat y circonstàncias, nos a remès la proposició segona, per a que vos ordene y diga la fassau dels subyectes que té resolt, en los quals concorregan las calitats referidas, auctoritat y perícia que·s menester per a què servescan estos officis perçonalment los que seran extrets en ells, y que li envie la proposició que vosaltres fareu. Per tant, al thenor de la present, vos diem y manam que ab tot affecte compliau y exsecuteu tot lo sobredit ab tota puntualitat, y nos enviareu la proposició que fareu, puix esta és la real voluntat de sa magestat. Dada en Barcelona, a XII de maig MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

154 /3v *Andreu, regens. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, II, folio XCIX.*

Vuestra excelencia manda a los diputados y hoydores de qüentas del General de Chatalunya que cumplen y executen lo arriba contenido.

---

155 /1r A.

Senyor.

Los[a] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuen que en lo llibre de l'Ànima de la casa de la Deputació, en lo qual estan escrits tots los insiculats a deputats y oÿdors, se troban actualment insiculats Joseph de Caramany, Julià de Solanell, y alguns altres que actualment se troban en terres ocupades per lo enemich, servint a França, los quals apar no deuen restar inseculats en dit llibre, ans bé, haurian de ser trets de aquell, y en son lloch inseculades altres persones afectes y obedients al rey, nostre senyor, que Déu guarde, y com, excel·lentíssim senyor, dits deputats estigan actualment fent las llistas per la nova inseculació per a proposar a sa magestat subjectes hàbils per los llochs vacants, y los dits no sian estats cridats per la règia cort, y per ço los deputats han reparat[b] borrar aquells del llibre de l'Ànima. Per ço, ha aparegut ab la present embaxada representar-ho a vostra excel·lència, per a què sia de son real servey pèndrer resolució en dit fet, y manar a dits deputats lo que deuen fer acerca de dits llochs, en servey de sa magestat, que·u rebran a singular mercè de vostra excel·lència.

155 /2r B.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya diuen que a sa notícia ha previngut com, en lo port de la present ciutat, se ha posat un nou offici de guarda, lo qual obté Pau Fornells, de la vila de Mataró, y per ell serveix Miquel Boxeda, lo qual fa moltas extorçions als patrons dels vaxells, barcas y altres fustas que entran y ixen de dit port, fent-se pagar tres sous per cada barca, y si lo patró recusa pagar dits tres sous lo reté y lleva lo timó de la barca, y axí matex fa pagar tres sous a cada pasatjer que se enbarca o altre contribució, y als pasatjers que recusan pagar dita contribució li impedeix la enbarcació. Y com, excel·lentíssim senyor, los sobredits prosehiments sian contra las generals constitucions de Cathalunya, drets y llibertats de la pàtria, y en particular contra la constitució primera, y altres aplicables, títol «Que novells officials no sian posats», ab[c] la qual se disposa que nous officials n'i sian posats en los llochs a hont no és acostumat, y axí matex contra la constitució primera, títol «De comerçis y seguretat de camins» y altres aplicables, ab la qual està statuït y ordenat que qualsevol persona puga anar y tornar per mar y per terra a qualsevols llochs y per qualsevols camins, a qualsevols parts, llochs o vilas, ab mercaderias y sens ellas, sens contradicció ni impediment del senyor rey, ni de sos offissials, y en particular contra la constitució 20 y altres aplicables, títol «De vegtigals, lleudes, peatjes», ab la qual està disposat que nous vectigals en Cathalunya y en los comptats de Rosselló y Cerdanya no pugan ésser inposats, ordenant al capità general no li sia líçit ni permès, per çi ni per ministres alguns, directe o indirectament, palesa o amagadament, ab qualsevol motiu o potestat // 155/2v // imposar, exhigir ni fer exhigir algun vegtigal o imposició o contribució, altrament pugan los deputats del General fer querela devant lo llochtinent general, y en sa Real Audiència, requirint y fent requirir per llur síndich que dits prossohiments sian revocats, los quals dit llochtinent general dins tres dies dega revocar tot effecte, altrament la Real Audiència haja de fer en nom de dit llochtinent general la dita revocació, per observança de las constitucions de Cathalunya, dins sis dies, sots pena de privació de llurs çelaris, fahedora per dits deputats o altres penas en la constitució «De la observança» contengudes. Per ço y altrament, los deputats del General de Cathalunya, per a acudir a la obligació de llurs càrrechs, segons que per generals constitucions de Cathalunya estan obligats, representan a vostra excel·lència[a] extrajudicialment, per medi de la present enbaxada, sia de son real servei manar revocar los sobredits prosseïments, en observança de les generals constitucions de Cathalunya, capítols de Cort, privilegis, usos, stils y pràcticas fins assí observades, que·u rebran de vostra excel·lència a singular gràçia y mercè.

A 13 de juny 1656[b] esta embaxada se presentà segona vegada a sa excel·lència, per medi del canonge Joseph Colí, de Elna, don Francisco de Cruÿlles y Francisco Ponsich, ciutedà honrat de Barcelona. E sa excel·lència respongué que aqueix ofici ja·y ere en temps del duch de Cardona y del sereníssim senyor don Juan de Àustria, y que ere ofici [...], y que si feya excessos ell ho manaria remediar.

s.n Ítem, a 27 de dit mes de juny y any 1656 la contrascrita enbaxada s'és donada terçera vegada a sa excel·lència per mans de ses senyories, que dit dia són arribats ab enbaxada ab cotxos, acompenyats dels verguers ab massas, y de molts offissials de la present casa. E sa excel·lència respongué lo que[c] l'altra vegada, que ja en temps del

a. ambaixades intercalades en els folis 155/1r-155/2v del trienni 1654-1656.
b. han reparat *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
c. ab ... posats *interlineat al marge esquerre.*

a. a continuació ratllat extra.
b. 1656 *interlineat.*
c. a continuació ratllat ja.

duch de Cardona era dit offissi, y que sa magestat, Déu lo guarde, se havia reservat, y que los exçessos los manaria corregir.

---

157 /1r A.

Lo[a] marquès de Olias, Mortara y Çarreal, llochtinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat los diputats y ohidors de comptes de la casa de la Deputació en Barcelona residints. Per quant estam certificats que Joseph de Caremany, Francesch Descallar y Ollers, Rafel Managat, Francisco Còdol, Christòfol Galindes de Terrerós y Julià de Solanell són cayguts a la infidelitat y inobediència de sa magestat, y com a tals són estats cridats ab pregons públichs y fet procés contra de aquells en la Règia Cort a instància del procurador fiscal de aquella a què nos referim, y que estos estan inculpats en las bossas dels officis de diputats, ohidors y altres del govern de aquexa casa de la Diputació, y perquè importa al servey de sa magestat y benefici universal de aquesta província que los sobredits sien encontinent trets de ditas bossas y borrats dels llibres en què estan assentats. Per tant, y ab tenor de la present, usant de la facultat real per sa magestat a nos atribuhida, y de la reserva que sa magestat fou servit fer en matèria de las insaculacions dels officis de aquexa casa, que és ab causa o sens ella puga desansicular las personas que serà de son servey y millor li aparexerà, com més llargament apar en dita reserva, de què teniu vosaltres plena notícia. Vos diem, encargam y manam que encontinent, sens rèplica ni consulta alguna, tragau y tràurer fassau de las bossas dels officis, axí de diputats, ohidors de comptes com altres del govern de dita casa, en què estan insaculats los dits Joseph de Caramany, Francesch Descallar y Ollers, Rafel Managat, Francisco Còdol, Christòfol Galindes de Terrerós y Julià de Solanell, y borreu y borrar fassau dels llibres en què estan descrits y continuats los // 157/1v // noms de aquells. Y axí mateix vos diem y manam que en lloch dels sobredits proposeu personas abtes y sufficients, en la conformitat y segons sa magestat, que Déu guarde, ho té disposat en esta matèria de insaculacions, que axí convé a son real servey. Datat en Barcelona, a XXVIII de maig de MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Vidit, de Soler, cancellarius. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, secundo, folio CV.

Vuestra excelencia manda a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathaluña pongan en execución lo arriba contenido.

a. decret intercalat en el foli 157/1 del trienni 1654-1656.

---

157 /2r A.

Senyor[a].

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comptats de Roselló y Çerdanya, per als llochs vuy vacants fins al die present[b] de deputats y oÿdors de comptes dels tres estaments, proposan a vostra magestat[c] los subjectas contenguts en lo infrascrit memorial.

Deputats ecclesiàstichs[d]. Per lo lloch volant de deputat ecclesiàstich que obtenia lo doctor Melçior Palau, com a canonge de la santa Iglésia de Vich, y ha vacat per[e] translació que ha fet dit Palau a la Iglésia de Barcelona, se proposa[f]: lo doctor Joseph Colí y Cardona, canonge de la santa Iglésia de Elna, insiculat en oÿdor; lo doctor Joseph Manyer, canonge de dita Iglésia, insiculat també en oÿdor, a la qual Iglésia li ha tocat per sort dit lloch volant, sortejant las sis Iglésias del Prinçipat y comptats que no tenen lloch volant, segons[g] disposa lo capítol 20 de las Corts del any[h] 1599.

Per lo lloch[i] de oÿdor del Capítol de Vich, que vaca per mort del doctor Francisco Hagut, canonge de dita Iglésia, se proposa a[j] lo doctor Francisco Dou, ardiaca major y canonge de Vich; Hieònim Coll del Ram, canonge de dita Yglésia.

157 /2v Per lo lloch de deputat ecclesiàstich, que vaca per mort de fra don Phelip Sabater, se proposa a[k] lo doctor fra don Ignàcio de Ripoll[l], camarer de Sant Pere de Rodes, oÿdor ecclesiàstich; fra Pere Fàbregas, çellerer de Arles.

Per lo lloch de deputat[m] militar de la vegaria de Barcelona, que vaca per mort de mossèn Hieònim de Argensola, se proposa mossèn Ramon de Xammar y Balleró[n], mossèn Macià de Santjoan.

a. a continuació ratllat excel·lentíssim.- *memorial intercalat en els folis 157/2r-157/7v del trienni 1654-1656.*
b. a continuació ratllat 1656.
c. magestat *ratllat, damunt de* excel·lència *ratllat.*
d. a continuació una línia ratllada.
e. a continuació ratllat mutació.
f. a continuació ratllat a sa magestat.
g. a continuació ratllat los capítols de.
h. a continuació ratllat 99.
i. a continuació ratllat del capítol.
j. a continuació ratllat sa magestat.
k. a continuació ratllat sa magestat.
l. a continuació uns paraules ratllades.
m. a continuació ratllat eccle.
n. Balleró *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*

Per altre lloch de deputat militar de dita vegaria, que vaca per mort de misser Jaume Ros, se proposa mossèn Ignasi Prats, mossèn Hiacinto Farrer y Busquets.

Per altre lloch de deputat militar de dita vegaria[a], per[b] ser-se passat al enemich mossèn Joseph de Caramany, y vaca[c] per declaració de sa excel·lència y Real Conçell, segons nos consta per a orde passat per Cancelleria, dat a 28 del present mes, se proposa mossèn Joan Guinart, mossèn Joseph Puigserver.

Per lo lloch que vaca de la vegaria de Leyda y Pallàs, de deputat militar[d], per mort de mossèn Joan de Baranguer, se proposa mossèn Joseph de Avaria, mossèn Anthoni Guiu.

157 /3r Per lo lloch de deputat militar que vaca de la vegaria de Perpinyà, per mort de mossèn Francesc de Malla y Conanglell, se proposa mossèn Joseph de Sanyas, mossèn Carlos de Llar.

Per altre lloch de deputat militar de dita vegaria de Perpinyà, que vaca per mort de mossèn Ramon del Paz, mossèn Francisco Jahén, mossèn Francisco Torner.

Per lo lloch de[e] de deputat militar de la vegaria de Tarragona[f], que vaca per mort de don Joan de Camporrells, se proposa don Lluís de Cartellà y[g] Deszcallar, vuy insiculat en oÿdor; don Pedro Fivaller y Pol.

Per lo lloch de deputat militar de la vegaria de Çervera, que vaca per mort de mossèn Joseph de Copons, senyor del Llor, se proposa mossèn Joan Homdedéu, mossèn Diego de Vidal.

Per altre lloch de deputat militar de dita vegaria, que vaca per mort de mossèn Joan Claret y de Oluja, se proposa mossèn Joseph de Marlès, que està insiculat en oÿdor; mossèn Joseph de Faneca, inseculat també en oÿdor.

Vegaria de Puigcerdà.

Per lo lloch de deputat militar de la vegaria // 157/3v // de Puigcerdà[h], per estar al enemich mosèn Francisco Còdol, que vaca, inseguint lo dit[i] orde de sa excel·lència y Real Conçell[j], se proposa mossèn Hiaçinto Descallar y de Fivaller, mossèn Baltezar de Cadell.

Per lo lloch de oÿdor militar de la vegaria de Barcelona, que vaca per resulta de mossèn Joan Batista de Meca, per ser pujat en deputat, se proposa mossèn Joseph Ximenis de Santroman y de Mar, mossèn Honofre Alentorn.

Per altre lloch de oÿdor militar de dita vegaria per[a] estar al enemich mossèn Francesch Dezcallar y Oller, que vaca, inseguint lo dit orde de sa excel·lència y Real Consell, se proposa mossèn Joan Miquel de Çellés, mossèn Lluís de Areny.

Per altre lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vaca per mort de mossèn Joan Baptista Corbera y Santcliment, se proposa mossèn Pere Montagut y de Vallgornera, mossèn Hieròn im Montagut y de Vallgornera.

Per altre lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vaca per haver mudat de estat mossèn Joseph de Montaner y de Solanell, se proposa mossèn Joseph Sorribas y Paguera, mossèn Francisco Sorribas y Franqué.

Vegaria de Girona[b] y sots-vegaria de Besalú.

Per lo lloch que vaca de oÿdor militar de dita vegaria, per mort de mossèn Raphel Moner, se proposa mossèn Francesch de Puigvert y Manrresa, mossèn Pere de Albertí.

157 /4r Vegaria de Perpinyà.

Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vaca per mort de mossèn Ignasi del Viver y de Calça, se proposa mossèn Emanuel Guanter, mossèn Miquel Guanter.

Per altre lloch de oÿdor militar de dita vegaria[c], per estar al enemich mossèn Christòphol Galindes de Tarrerós, que vaca, inseguint lo dit orde de sa magestat y Real Conçell, se proposa mossèn Salvador de Sanyes, mossèn Francesch Bearn.

Vegaria de Çervera.

Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, que vaca per mort de mossèn Domingo Miret y Riera, se proposa mossèn Joseph Mas, mossèn Joseph Alinyà y del Llor.

Vegaria de Camprodon.

a. a continuació ratllat que vaca.
b. a continuació ratllat ser-se.
c. a continuació ratllat segons.
d. a continuació ratllat se proposa.
e. de noble *interlineat.*
f. a continuació ratllat se proposa.
g. y Dezcallar *interlineat al marge esquerre.*
h. a continuació ratllat que vaca.
i. dit *interlineat.*
j. a continuació unes paraules ratllades.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació una línia ratllada.
c. a continuació ratllat que.

[1656]

Per lo lloch de oÿdor militar de dita vegaria, per estar al enemich mossèn Julià de Solanell, que vaca, inseguint dit orde de sa excel·lència y son Real Conçell, se proposa lo doctor misser Francesch[a] Asprer, mossèn Francesch Puig.

Deputats reals de Barcelona.

Per lo lloch que vaca de dita çiutat per mort de mossèn Llorens Ronis, se proposa misser Francisco Bru y Olsina, insiculat en oÿdor; misser Joan Palmarola, també insiculat en oÿdor.

157 /4v Per lo lloch que vaca de dita çiutat, per mort de misser Joseph Coromines, se proposa misser Domingo Soler, mestre Joseph Serra.

Deputat real de Lleyda.

Per lo lloch de que vaca per mort de mossèn Joseph Sanou, se proposa mossèn Gaspar Pallàs, insiculat en oÿdor; mossèn Juan Escolà, insiculat en oÿdor[b].

Deputats[c] reals de Perpinyà.

Per lo lloch de deputat real de dita vegaria, que vaca per mort de mestre Francesch Selva se proposa misser Francisco Gros, mossèn Joseph Abat.

Per altre lloch de deputat real de Perpinyà, que vaca per haver mudat de estat mossèn Gaspar Tarrena y Paulet, se proposa misser Matias Garau, mossèn Domingo Isern.

Vegaria de Tortosa.

Per lo lloch de deputat real de dita vegaria, que vaca per mort de misser Francesch Forcadell, se proposa mossèn Jaume Gastalt, mossèn Joan Gastalt.

157 /5r Oÿdors reals de Barcelona.

Per lo lloch de oÿdor real de Barcelona, que vaca per mort de misser Ramon Esteva, se proposa mestre Joseph Lleopart, mestre Francesch Tries.

Per altre lloch de oÿdor real de dita çiutat, que vaca per mort de mestre Pere Roig, se proposa mossèn Joan Francesch Forest y Matheu, mestre Joan Vern.

Per altre lloch de oÿdor real de dita ciutat, que vaca per mort de mossèn Miquel[a] Hieròn im Texidor, se proposa mossèn Miquel Honofre Monfar, mossèn Gaspar[b] Sastra y Casamitjana.

Per altre lloch de oÿdor real de dita çiutat, que vaca per haver mudat de estat misser Jaume Bruniquer, se proposa mestre Pere Bonet Matalí, mestre Bernat Bòria.

Per altre lloch de oÿdor real de dita çiutat, que vaca per mort de misser Viçens Riera, se proposa misser Diego Martines, mossèn Joseph Mèlich.

Per altre lloch[c] de oÿdor real de cita çiutat, que vaca per mort de misser Raphel Vergés y Vich, se proposa lo doctor misser Joan Colomer[d], misser Grabiel Vazia.

157 /5v Oÿdors reals de Lleyda.

Per lo lloch de oÿdor real que vaca per mort de mestre Joseph Miranda, se proposa mossèn Llorens Hierga, mossèn Joseph Homdedéu.

Oÿdors reals de Perpinyà.

Per lo lloch de oÿdor real de dita vila, que vaca per mort de Jaume Texidor, se proposa mossèn Esteva Gros, de Illa; mossèn Raphel Pera.

Per altre lloch de oÿdor real mercader de dita vila, que vaca per mort de mossèn Francesc Beda, mercader, se proposa mossèn Anthoni[e] Pejoan, mossèn Mauriçi[f] Mauris y[g] Ravell.

Oÿdors reals de Tortosa.

Per lo lloch de oÿdor real de Tortosa, que vaca per mort de mossèn Narçís Pallarès, se proposa mossèn Domingo Monja, mossèn Matheu Pinyol.

Per altre lloch de oÿdor real de dita çiutat de Tortosa, que vaca per mort de mossèn Honofre Texidor, se proposa mossèn Joseph Franquet, mossèn Simeon Copser.

157 /6r Oÿdor real de la vegaria de Puigcerdà.

Per estar al enemich misser Raphel Managat, que vaca, inseguint lo orde de sa excel·lència y

a. *a continuació una paraula ratllada.*
b. *a continuació una línia ratllada.*
c. Deputats reals *interlineat, damunt de* Vegaria *ratllat.*

a. Miquel Hieròn im *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
b. *a continuació ratllat* Sala.
c. *a continuació ratllat* real de dita.
d. *a continuació una línia ratllada.*
e. *a continuació una paraula ratllada.*
f. *a continuació una paraula ratllada.*
g. *a continuació una paraula ratllada.*

Real Conçell, se proposa mossèn Joseph Callar y Tort, burgès; misser Joan Ortodó, burgès.

Oÿdor real de Balaguer.

Per lo lloch de oÿdor real de Balaguer, que vaca per mort de misser Joan Sala, se proposa misser Joan Batista Rufach, mossèn Thomàs Folquet.

En los sinch llochs de oÿdors reals que tocan a çiutadans honrrats matriculats en casa de la çiutat de Girona, per no trobar-se subjectas què nomenar sinó hu per lo lloch que vaca per Joan Batista Vadruna, per haver mudat estament, se annomena mossèn Narçís Camps.

En cas que sa magestat, que Déu guarde, sia servit de aprobar los proposats a deputats que estan insiculats, a oÿdors se annomenan: primo, per la resulta del lloch volant de[a] deputat ecclesiàstich[b] que ha tocat a la[c] catredal de Elna, que van proposats lo doctor Joseph Culí y Cardona, y lo doctor Joseph Manyer, canonges de dita Iglésia, inseculats en oÿdors, proposan // 157/6v // lo doctor Francesch Pujol, Antich Vallès, canonges de dita Iglésia.

Per haver proposat per monta de deputat ecclesiàstich religiós en lo lloch que vaca per mort de fra don Phelip Sabater, al doctor fra don Ignàcio de Ripoll y fra Pere Fàbregas, proposan en lo lloch de oÿdor ecclesiàstich religiós: fra don Ramon de Soler, del hàbit de Sant Joan, comenador de Çervera, de l'Amella y Sant Nasari; fra don Raphel Nadal, dispanser menor de Ripoll.

Per haver proposat per la monte de deputat noble de la vegaria de Tarragona a don Lluís de Cartellà y Dezcallar, se[d] annomena per lo lloch de oÿdor militar de la vegaria de Girona, en lo qual està insiculat dit Cartellà, se proposa mossèn Joan Batista Vedruna; mossèn Francesch Rovira y de Robles.

Per[e] haver proposat per la monta de deputat militar de la vegaria de Çervera a mossèn Joseph de Merlès y a mossèn Joseph de Faneca, insiculats en oÿdors per la vegaria de Urgell, se proposa mossèn Ramon de Margalef y Botella, mossèn Pere Aguilar.

Per haver proposat en lo lloch de deputat real de Barcelona misser Francisco Bru y Olsina, y misser Joan Pamerola, inseculats en oÿdors, se proposan: // 157/7r // Mossèn Francesch Respall, siutadà honrrat de Barcelona, mossèn Juan Comes.

Per[a] haver proposat en lo lloch de deputat militar de la vegaria de Lleyda a mossèn Joseph de Avaria y mossèn Anthònio Guiu, que estan insiculats en oÿdors militars de la dita vegaria, se proposa mossèn Miquel de Torras, mossèn Anthon de Vega

Per haver proposat en lo lloch de deputat real de Lleyda a mossèn Gaspar Pallàs y a Juan Escoda, insiculats en oÿdors, se proposa mossèn Joseph Maranyosa, misser Joan Sanou.

Dat en Barcelona, a 31 de maig 1656.

Lo doctor Francesc Pejoan. Pau de Vinyes, Joan Grabiel. *Soler, juris utriusque doctoris et scriba majoris Generalis Cathalonie.*

157/8r Excel·lentíssim[b] senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya representen a vostra excel·lència com[c] ab sentència real, proferida en la règia cort a 22 de mars 1653, a relació del magnífic Pau Puig, doctor de la Real Audiència y tercera sala, Joan Malla, traginer de mar, habitant en la present ciutat, fou condemnat a servir en las galeras reals remant per temps de tres anys. Y com dit Malla haja acabat dits tres anys als 7 de abril pròxim passat, per haver comenssat a córrer dit trienni a 26 de abril de dit any 1653, que foren[d] cumplits quinse dies després de la dita sentència, segons la constitució 8, títol «De poenas corporals», ab la qual està disposat que lo temps al condemnat a galera temporalment comensse a córrer aprés de quinse dies que contra ell serà proseïda la sentència, lo[e] que no obstant ha recusat y recusa lo capità de la galera tràurer al dit Malla de aquella. Y, per la constitució 9 del mateix títol, estiga statuït y ordenat que, qualsevol que sie estat condemnat en los presents principat de Cathalunya y comtats de Roselló y Cerdanya per qualsevols jutges e o officials a servir en las galeras de sa magestat, que[f] Déu guarde, o altres, per alguns anys y no per tota la vida, y haurà cumplit lo temps de la condemnació contengut en la sentència contra ell promulgada, encontinent que dit temps serà passat sie tret de

a. de deputat *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
b. *a continuació ratllat* que ha.
c. *a continuació ratllat* Iglésia.
d. *a continuació ratllat* proposa.
e. *a continuació unes paraules ratllades.*

a. Per ... Vega, *interlineat al marge esquerre.*
b. *ambaixada intercalada en el foli 157/8 del trienni 1654-1656.*
c. com *interlineat damunt de* que *ratllat.*
d. foren cumplits *interlineat al marge esquerre.*
e. lo ... aquella *interlineat al marge esquerre.*
f. que Déu guarde *interlineat.*

ditas galeras, y no sie més detingut en aquellas, y si lo contrari serà fet, degan qualsevols veguers, batlles, algutzirs y altres qualsevols officials reals, axí majors com menors, instats[a] que sien, requerir al capità de la galera en la qual serà detengut o al general o al ministre o ministres o officials de dites galeras, que dins dotse horas treguen y posen en terra, líbero o segur al tal condemnat que haurà cumplit son temps. Y si dins dotse horas no·u haurà fet, se hajan de pènrrer per represàlia dos o quatre moros forssats de ditas galeras y, si assò no aprofitava, se prengan als officials o ministres de ditas galeras, y aquells tingan presos y custòdits fins a tant que dit condemnat que haurà cumplit son temps sie tret en terra y restituït a sa prístina libertat[b], la qual constitució // 157/8v // en tot temps ha estat y està en viril observança. Per tant y altrament, dits deputats y oïdors de comptes als quals specta, per raó de sos càrrecs, procurar lo reparo de las generals constitucions de Cathalunya y, molt en particular, se'ls encarrega la observança de dita constitució 9, ab lo modo y forma en aquella contenguts, a vostra excel·lència, per medi de la present embaxada, suplican sie de son real servey manar al capità de la galera capitana de Serdenya, en[c] la qual està detingut dit Malla, que encontinent lo trague de aquella[d] y pose en terra, restituint-lo a sa prístina libertat que, a més és cosa molt justa, o rebran a singular mercè de vostra excel·lència.

---

158 /1r A.

Excel·lentíssim[e] senyor.

Los deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, en la present ciutat de Barcelona residints, vehent los continuats favors, mercès y honrras ha fetes y fa sa magestad, Déu lo guarde, a estos sos vassalls del present Principat y comptats, y que de cada dia les van sperant majors de sa grandesa y clemència, han desliberat supplicar-li y demanar fassa gràcia en honrrar la noblesa de dits Principat y comptats ab una de las plassas de capa y spasa del Concell Supremo de la Corona de Aragó, si y conforme la·y ha en dit Concell Supremo dels regnes de Aragó y València. Supplican per so a vostra excel·lència sia medi y intersedesca per a què sa magestad los concedesca esta gràcia y mercè, manant per so despachar cartas de favor en la forma acostumbrada, que o rebran a singular gràcia y mercè de vostra excel·lència.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. en ... Malla *interlineat al marge esquerre.*
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. cartes intercalades en els folis 158/1r-158/2v del trienni 1654-1656.

158 /2r B.

Excel·lentíssim[a] senyor.

Los deputats y ohidors de comptes del General de Cathalunya, en Barcelona residints, diuhen a vostra excel·lència que, havent supplicat per medi de son agent a sa magestat, Déu lo guarde, los concedís i fes mercè de la provisió dels officis de la segona classe que excedexen de tres-cents reals de salari, de tal manera que puga lo consistori fer les provisions de dits officis conforme antes de las alteracions los fehan, y que asò fos durant lo beneplàcit y real voluntat de sa magestat, donant per principals causas y rahons d'esta petició lo trobar-se vacants molts de dits officis, y asenyaladament de las Deputacions locals, que són triennals tant solament, y lo major salari són sinquanta lliures lo any, y se paga al fi del trienni, passant per la visita o residència, que moltes vegades per un descuyt menor los condanavan a molt més que no importa lo salari de tot lo trienni lo haver de acudir dits officials a la cort per la provisió dels dits officis, haver de pagar gastos de despachs per officis triennals y de poch valor, ab la subjecció de visita y donar comptes y portar llibres, lo succehir moltes vagades que los que·ls possehexen legítimament provehits, per no passar per les molèsties porten en si dits officis y ser de poc profit, feta comparació al treball y contingències de danys y gastos, los[b] renuncien, lo que ocasiona que las // 158/2v // personas més aptas y convenients per la administració dels dits officis no sols o demanan, però recusan per dret aquells, ab què·s vehuen los grans inconvenients que·s seguexen a la bona administració del General y que, faltant aquesta, particularment en lo temps que ere de tanta necessitat y dificultat en las exaccions dels drets del General y bolles, havent de acudir als socorros de un tèrcio per a la guerra als salaris de tants officials, ja de General com reals y altres gastos inexcusables que contínuament occuran, sa magestat, Déu lo guarde, és stat servit consultar aquest negosi ab vostra excel·lència y Real Audiència, remetent-li lo memorial ab sa real carta, la qual se dóna a vostra excel·lència, supplicant-lo mane despechar la dita consulta, y ser medi per a què alcansen de sa magestat aquest favor y mercè, que ha de redundar en tan gran benefici del dit General y bé públich de aquest Principat y comptats, y tant del servey de sa magestat.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. los renuncien *interlineat al marge esquerre.*

160r C.

Los[a] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comptats de Rosselló y Çerdanya, per al lloch qui vuy vaca de deputat ecclesiàstich, per mort de don Alexandre Ros, dagà y canonge de la[b] Iglésia de[c] la Seu de Tortosa, per haver previngut a notícia del conçistori esta vacant en després de haver entregat a sa excel·lència lo memorial de las insiculacions, se proposa a vostra magestat, Déu guarde, los subjectes següents: mossèn Joan Aguiló de Sentís, camarer y canonge de la Iglésia de Tortosa, vui insiculat en oÿdor. Mossèn Francesch Martí, canonge de dita Iglésia.

Y en cas que sa magestat sia servit de muntar a deputat a dit mossèn Joan Aguiló de Sentís, insiculat a oÿdor per dita Iglésia de Tortosa, se proposa mossèn Joan Aguiló, lo doctor Joan Costa, canonges de dita Iglésia de Tortosa. Dat en Barcelona, a X juny 1656.

Pere de Padellàs. Lo doctor don Ignaci de Ripoll. Lo senyor misser Augustí Pinyana. *Soler, juris utriusque doctoris et scriva majoris Generalis Cathalonie.*

161/1r A.

Las[d] noticias que tengo de que se benían acercando y entrando tropas del enemigo a nuestras fronteras me an hobligado a pasar algunas a la parte del Ampurdán, que ya están en marcha, assí para cubrir aquellas plaças, como tanbién para alijerar la carga de los quarteles, de que é querido avisar a vuestra señoría, porqué con esta inteligencia, movido el afecto natural del mayor servicio de su magestad, espero he de mereçerle las mismas demonstraçiones en todo que asta aora, y principalmente del terçio de infantería con que vuestra señoría a servido todos los años, y aún con mayores ventajas por deverlas a mi estimación y ayudar a lo mucho que procuro yr disponiendo los aprestos de la guerra para esta canpaña que, teniendo tan buena y numerosa cavallería, con los socorros que me prometo de infantería desta çiudad, de la Diputación y de todo el Principado, junto con la que viene de Castilla y se espera de otras partes, confío que me á de dar Nuestro Señor muy buenos suçesos para la recuperaçión de lo que tiene ocupado el enemigo, y mayores enpresas. // 161/1v *// Y, deseando todo el alivio posible, assí a vuestra señoría como al restante de la provincia, haviéndome informado de lo mucho que en las levas passadas á gastado, sin corresponder el fruto a la costa de las universidades, me alegraría saver de vuestra señoría, como a prinçipal interesada en ello, si se le ofreçe algún medio por donde se estableçiere este serviçio en particular y general, de manera que la provinçia no gastase superfluamente, y se consiguiese el servicio de su magestad, y en la misma conformidad escrivo a la çiudad esperando, con el parecer de anbas cassas, todos los açiertos de mi govierno, que sólo miran al servicio de su magestad, quietud, beneficio y defenssa de Cataluña, remitiéndome en lo demás a lo que de palabra significará a vuestra señoría don Agustín de Coca, mi secretario. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barzelona, a 14 de junio de 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

161/2r B.

Señor.

Los diputados me an dicho que, alentados de la continuación de las honrras y mercedes que vuestra magestad, con su natural clemencia, esta favoreçiendo a este Principado, an deliberado suplicar a vuestra magestad les haga gracia en onrrar esta nobleça con una plaça de capa y espada en el Consejo Supremo de Aragón, assí como lo an mereçido los reynos de Aragón y Valençia y, valiéndose de mi medio para esta diligençia, no he podido negarme a petición tan justa, y de representar a vuestra magestad que soy testigo de muchos cavalleros que an servido a vuestra magestad con toda fidelidad y fineça, que assí éstos como los que an muerto en su real serviçio dejan mereçido ésta y mayores onrras de la real mano de vuestra magestad, y en todo conozco muy particular deseo de mereçerlas y adelantar el mayor serviçio de su magestad. Y, siendo esta honrra que toca a toda esta provinçia, teniéndola las otras de la Corona de Aragón, la juzgo por muy digna y justificada, y yo, postrado a los reales pies de vuestra magestad, se lo supplico con todo el encarecimiento que se me puede permitir por el consuelo que se seguirá a estos sus vasallos, y lo que en ellos luçirá la piedad y grandeça de vuestra magestad, cuya católica real persona guarde Dios como la christiandad á menester. Barcelona, a 9 de junio de 1656.

161/3r C.

Excel·lentíssim senyor.

Responent los deputats y oÿdors de comptes de aquest Principat al paper que vostra excel·lència

a. memorial intercalat en el foli 160 de trienni 1654-1656.
b. la *interlineat damunt de* dita *ratllat.*
c. de ... Tortosa *interlineat.*
d. cartes intercalades en els folis 161/1r-161/3v del trienni 1654-1656.

és estat servit enviar-nos en matèria del tèrçio de infanteria que vostra excel·lència demana, y modo ab què se ha de fer per alívio del gasto. Diuen que, an lo major affecte natural del servey de sa magestat, que Déu guarde, estan conciderant lo que vostra excel·lència proposa en ell, assegurant a vostra excel·lència que voldrian tenir las forças necessàrias per acudir ab tota promptitut y liberalitat, com sempre esta casa ha acostumat, y particularment corrent per mà de vostra excel·lència lo govern, y axí ab la major brevedat possible proposarem a vostra excellència lo que en est particular sens offerirà, per a què se puga resòlrrer lo més convenient, en servey de sa magestat y bé del Principat.

164r A.

Excel·lentíssim[a] senyor.

Responent los diputats y oïdors de aquest Principat al paper que vostra excel·lència és estat servit enviar-los per don Agustín de Coca, son secretari, s'à da posar[b] en execució, de catorse del present, diuen que, obeint a vostra excel·lència en lo que·ls ensinua en ell, an tengut una conferència ab las personas nomenadas per part d'esta[c] ciutat per a premetitar los medis més convenients per a posar en execució[d] lo que[e] vostra excel·lència los ordena, y vent lo apreto d'esta província, y quant exeaustos estan los naturals d'ella, an conciderat que lo medi més eficàs per a alentar los ànimos després de tants apretos y gastos exorbitants an patit, seria que vostra excel·lència fos servit per esta campanya, y mentres se van sercant altres camins per a què ab mayors aventatges se puga establir un servei conciderable, manar no se'ls demanàs fesan levas algunas, suposat que per la experiència se té vist, servexen de poch fruit y de la total ruïna del Principat y, per a què reste vostra excel·lència servit[f], oferexen, sempre que vostra excel·lència los ordenarà, arbolar banderas y fer las levas ab los mayors aventatges puga, conforme sas forsas y posibilitat, no cessant de continuar los medis per a què ab més fonament se puga servir a vostra excel·lència.

---

165 /1r A.

a. carta intercalada en el foli 164 del trienni 1654-1656.
b. posar en execució *interlineat al marge esquerre.*
c. part d'esta *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
d. posar en execució *interlineat al marge esquerre.*
e. lo que *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
f. a continuació unes paraules ratllades.

Por[a] el papel de vuestra señoría, que me han dado las personas nombradas, he entendido cómo se va disponiendo a procurar el serviçio que se pide por mi parte del terçio de infantería, y no dejo de considerar que sería combeniente escusar las levas en el país por los muchos gastos a que le ocassionan, pero, sin saver de vuestra señoría primero qué forma piensa dar a su terçio, y a qué número reducirá sus compañías y gente, no puedo tomar resolución en lo que se podrá haçer con lo restante de la provinçia, así en escusarla de mayores gastos como para ayudar a vuestra señoría y establecer este serviçio, que por esta causa soliçité la conferençia de essa casa y la de la çiudad. Y así vuestra señoría me lo diga con seguridad, para que a esse passo pueda yo ir escusando a las otras hunibersidades, y aunque reconozco se ve esa causa con corta comodidad, se ha de faltar a todo y no a este serviçio, que será el principal en la estimación de su magestad, y más combeniente a la seguridad y defensa deste Principado, y nunca abrá raçón para que se falte este año a lo que los otros ha servido la Generalidad, y con mayores ocassiones de gasto que ha tenido por la visita, que se puede creer no se ofreceran adelante. Encargo mucho a vuestra señoría estas atençiones, y que no se pierda punto en la conlusión, porque da prisa el tiempo y los disignios del enemigo, esperando aviso de todo, // 165/1v // con el desseo que de palabra dirá a vuestra señoría don Augustín de Coca, mi secretario, a que en todo dará vuestra señoría entero crédito. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a[b]... de junio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.

165 /2r A.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats del General de Chatalunya tenen notícia que, en lo mes de maig del any 1655, sens coneguda de dret, fonc pres Jerònim Graupera, pagès de Llavaneras, per orde de Rafel Puig, estant en lo llit, y fou posat a la galera de la Soledat, y després lo an mudat a la galera de Guadalupe, a hont vui està detengut, rapat y remant com los demés forsats en dita galera, y està vui en dia, lo que notòriament encontre ab les generals constitucions de Chatalunya, capítols y actes de Cort, usos y consuetuts inviolablement observades, y en particular contra la constitució 4 del senyor rey Alfons Quart, del títol «De sometent», ab lo qual se disposa que sa magestat en Chatalunya és tengut, prossehit presseint llegítima citació o deguda coneixensa de causa, hoïdas las parts en las suas defensas y

a. cartes intercalades en els folis 165/1r-165/3v del trienni 1654-1656.
b. a continuación un espai en blanc d'uns 4 mms.

seguida sentènsia deffinitiva, lo que se comfirma és lo usatge «*Quoniam per iniquum*» y altres aplicables, en virtut de les quals sa magestat diu s'és servit de prossehir en Chatalunya per directe pressehint citació, deffensas y subseguida condemnació, y contra lo capítol 25 del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona en lo any 1299, capítol 25 que és la constituicó segona, títol «De poenas corporals», ab la qual stà statuhit y ordenat que algun home no sia condemnat sens coneguda de judge, així en punir com en dar a manlleuta y absòldrer, lo que no s'és observat en res en persona de Jerònim Graupera, lo qual sens pressehir deffensas ni subseguir-se sentència alguna és estat rrapat y posat al rem en dita galera. Per ço y altrament, dits deputats, per medi[a] //165/2v// d'esta embaixada extrajudicial, supliquen a vostra excel·lència sie de son real servey manar tràurer lo dit Jerònim Graupera de la dita galera, y si ha delinquit portar-lo en les càrsels reals de la present ciutat, y lo que disposan ditas constitucions y ésser-li feta la causa per lo Real Consell ho altre judge competent, que·u rebrà a singular gràcia y mersè de vostra excel·lència.

165 /3r B.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, attenent sempra al servei de sa magestat, que Déu guarde, y utilitat del Prinçipat, diuen que han deliberat en son conçistori fer un tèrçio de dos-çents hòmens, y més si las facultats de la Generalitat sian tant pocas que apenas abastan per pagar los çelaris als offissials reals y del General, sens poder acudir a pagar las pensions dels censals, que·s deuan vuyt o nou anyadas; y per ço, per a poder acudir a dit tèrçio no se haja trobat altre expedient que valer-se del dret de la nova manlleuta, imposat en lo any 1640. Per ço, suplican a vostra excel·lència sia de son real servei permètrar que lo conçistori se puga valer per ara del diner que prossohirà de dit dret ordinari en haver-i occasió, y las necessitats tant urgents donaran lloch, y que per ço sia vostra excel·lència servit manar decretar la present embaxada, que·u rebran a singular mercè.

---

166 /1r A.

Excel·lentíssim[b] senyor.

a. a continuació una paraula ratllada.
b. ambaixada intercalada en el foli 166/1 del trienni 1654-1656.

[*1656*]

Havent vist los deputats y oÿdors de comptes de aquest Principat los dos papers de vostra excel·lència açerca del servey demana vostra excel·lència en la situació y perpetuació de un tèrcio de infanteria per servey de sa magestat, Déu guarde, y premeditat los medis encarrega vostra excel·lència en ells, consideran la obligació tenen en acudir al major servey de sa magestat y en donar gust a vostra excel·lència, a qui deu tant tot aquest Principat, puyx és estat lo restaurador de aquell y de sa llibertat. Han resolt, medint las forças d'esta casa, servir a sa magestat per temps de tres anys durant la guerra en dit Principat y comptats de Rosselló y Cerdanya ab un tèrcio de infanteria de número de 200 hòmens, ab sos cabos majors y capitans y demés officials, donant per socorro dos reals, moneda corrent, a quada soldat, y sa magestat lo pa de munició, com acostuma, que és lo esfors major que esta casa de la Deputació pot fer, si las forças y facultats de la casa dunaran lloc, que·s tant notòria la tenuïtat de las entrades y rendes de ella, per occasió de la guerra, y tenir lo enemich occupat gran part de ellas, y tant grans los càrrecs y obligacions ordinàries que no·ms detenim en representar-o a vostra excel·lència, y promètrer a vostra excel·lència altre major servey que aquest consideram que no ho vindria ha ésser, no podent-o aprés[a] cumplir y effectuar ab la permanència deguda. Y és necessari enchara, per a què aquest servey se stableyxca y sia durador, que vostra excel·lència tinga a bé que esta casa puga, per via de prèstamo, com en altra semblant occasió, valer-se dels diners procehiran del dret de guerra, que importa set o vuit mil lliuras quada any, puyx al present, per orde de sa magestat, no·s paguen las pensions als acrehedors dels censals, per rahó dels quals se imposà dit dret durant las turbacions del Principat. Y ayxí ho supplican a vostra excel·lència sia de son servey pugam valer-nos per a est effecte de dit dret, en la conformitat susdita y per lo temps durarà dit servey. Y per quant vostra excel·lència en los papers referits fonc servit manar-nos proposem alguns medis //166/1r// per a stablir y perpetuar y avantajar en quant se puga aquest servey, y en particular acerca del alívio poden tenir las universitats en les lleves de gent, que fan quada companya, ab tant exorbitant gasto y per servey de sa magestat, com se ha experimentat tots estos anys passats, puyx las universitats gastaven molt grans quantitats, y lo número de soldats effectius era molt poc o ningun, havem excogitat, per medi que appar lliura en servey de sa magestat y serà benefici del Principat y menor càrrega y dispendi de ditas universitats, que fos servit vostra excel·lència agregar a este tèrcio de la Deputació un número de gent competent de ditas universitats

a. a continuació una paraula ratllada.

per lo temps durarà dit servey, per a què este tèrcio sia més numerós, y las universitats queden aliviades de la càrrega de fer tots los anys estas llevas que·ls occasionen tants gastos sens profit ni servey de sa magestat, com està dit. Offerint a vostra excel·lència que si, per part nostra, se ha de obrar o fer diligència alguna en ditas universitats per la situació y perpetuació de aquest servey, acudirem ab tota punctualitat a tot lo que convindrà en servey de sa magestat y vostra excel·lència ordenarà, qui ha de ésser lo principal mòbil d'esta obra. Y en respecte dels socorros dels soldats de las universitats, per a què no falten y ab punctualitat sian assistits conforme los de la Deputació, pareyxeria convenient que fossen pagats y socorreguts per lo mateyx pagador de la Deputació, posant las universitats lo diner de dits socorros en poder de dit pagador, portant-ne compte apart, que assò vindria a ésser comoditat, ayxí de las universitats, que afforraran lo tenir pagador, com dels soldats, que seran pagats per un mateyx pagador del tèrcio, y en tot vostra excellència manarà y dispondrà lo que sia de major servey de sa magestat y gust de vostra excel·lència, per a què pugam acudir a ell ab tot assert, com desigam.

---

166 /2r A.

Lo[a] marquès de Olias, Mortara y Çarreal, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat, los diputats y ohidors de comptes de la casa de la Diputació del General de Cathalunya, en Barcelona residints. Lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, ab un real despaig firmat de sa real mà y despachat en deguda forma de cancellaria, sa data en Buen Retiro, a vint-y-cinch de maig proppassat, és estat servit dir-nos que per part nostra se li ha representat que, per a dar assiento a las cosas de dit General y perfisionar las insaculacions de la casa de la Diputació, fou servit differir y allergar més temps del trienni que tocava als diputats y ohidors nostres predecessors, y per esta causa fou la extracció alguns mesos després del dia acostumat, si bé donà orde de què los que fossen extrets en estos officis haguessen de servir-los per un trienni, que·s comptàs des del dia vint-y-dos de juliol del any mil sis-cents cinquanta-y-sis, y que en lo jurament y exercici dels officis se guardàs y observàs tot lo que los competís y tocàs, conforme las constitucions, excepto lo que en la concessió d'ellas fou servit reservar-se, y representar que sa real intenció no seria prejudicarvos en los emoluments, sinó que fossen compresos aquells mesos que·us faltava de aquest trienni, pus és costum en tots los predecessors haver gosat lo fruyt enter que·ls dóna la sort, mayorment no havent estat per vostra causa esta detenció de temps. Per tot lo qual li supplican sia servit declarar son real ànimo y voluntat, y concedir-vos que pugau lícitament retenir-vos los gages que·us pertany en lo trienni referit, y manar a la visita no·us moleste en aquest particular, y que per dita retenció se us fasse càrrech algú en ella. Y, havent-se vist en son Real Consell Supremo de Aragó, ha paregut que, encara que és axí, que no us tocan los salaris que preteneu, no havent servit vostres officis tot lo temps del trienni, però, per lo bé que·us sou mostrats y la satisfacció que·s troba sa magestat de vostre affecte, ha vingut a bé en què·s fasse lo que li supplicau, y axí nos encarrega y mana donem orde que se us fassan bons los salaris de vostres officis, des del dit dia vint-y-dos de juliol del any passat mil sis-cents cinquanta-y-tres, en què començà a córrer lo present trienni, no obstant que no hagau servit enterament, que ab dit real despaig dispensa sa magestat per aquest cas tant solament a qualsevol constitucions y órdens que·y hage en contrari, restant per a lo demés en sa força, efficàcia y valor, y mana sa magestat que en la visita que se us farà no se us fassa càrrech de la //166/2v// detensió d'estos salaris, com va referit, per ser esta sa real voluntat, y perquè és molt just que los reals órdens de sa magestat sian cumplits y executats ab tota puntualitat, havem manat despachar la present, per tenor de la qual vos fem sabidors de la real gràcia de sa magestat, per a què goseu d'ella en la forma referida y segons és sa real voluntat. Y manam en y ab la present als visitadors que seran extrets en la visita fahedora que, per rahó de la retensió de dits salaris de que sa magestat vos fa mercè, no·us pugau querellar en ella. Datat en Barcelona, a XXX de juny MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Vidit, Soler, cancellarius. Jacobus Salamo. In diversorum locumtenencie IIII, XLIX.

Vuestra excelencia manda notificar a los diputados y ohidores de qüentas de la casa de la Diputación del General de Cathalunya la gracia y merced que su magestad ha sido servido hazerles, como más largamente arriba se contiene.

---

167 /1r *A.*

El[a] serviçio que la Diputaçión ha hecho a su ma-

a. manament intercalat en el foli 166/2 del trienni 1654-1656.

a. cartes intercalades en els folis 167/1r-167/4v del trienni 1654-1656.

gestad de un terçio de duçientos hombres, pagado por tres años durante la guerra en este Principado, es muy comforme a la atençión con que siempre vuestra señoría se ha mostrado en las ocasiones que se han offreçido y se ofreçen del serviçio de su magestad y defensa suya, y para mí de muy particular estimaçión, por la calidad de él, pues quando considero con estrechez las facultades de esa cassa, viene a ser más estimable, y por la memoria que reconozco en vuestra señoría del afecto con que la he deseado servir siempre, doy a vuestra señoría muchas gracias por ello, comformándome con que sea socorrido con el pan de munizión, asegurando a vuestra señoría que ha de entender su magestad por mí, muy cómo mereçe la fineça con que ha procedido, de cuya grandeça puede esperar vuestra señoría assí para sus personas como para toda la Generalidad muchos augmentos, sólo por la continuazión que tengo de avisos de los intentos del enemigo como por la preçissión // 167/1*v* *// del tiempo de no encargar a vuestra señoría mucho, como lo hago, que luego se nombren los ofiçiales y se enarbolen vanderas, porque la promptitud del cumplimiento sea el mayor luçimiento de este serviçio, y que me vaya avisando de lo que obrare, por si por mi parte conviniere asistir a vuestra señoría en alguna cosa.*

Asimismo, por la falta de medios que veo tiene essa casa, y por lo que combiene este socorro para poder salir a campaña, daré por misión a vuestra señoría de gastar, por vía de préstamo, siguiendo los exemplares que ha dejado el señor don Juan, del dinero que procederá del derecho de guerra durante este serviçio, porque sea seguro vuestra señoría que por mi parte voy obrando y ayudando a que se façiliten dificultades, pero porque este dinero puede estar obligado a otras cosas, y ay órdenes de su magestad que contradiçen, será con calidad que cada fin de año o siempre que su magestad dispusiere de él, o yo mandare otra cosa, esté este dinero en ser, y cada año se le concederá el permiso, pero no se le dará despacho que no me conste á satisfecho vuestra señoría de otra parte la cantidad de que se hubiere valido, ques quanto puedo hacer por dar gusto a vuestra señoría. Y con el último punto que contiene este papel que vuestra señoría // 167/4*r* *// me ha dado, en que avía los deseos que tiene de que las universidades ayuden a este serviçio, offreçiendo obrar por su parte para conseguir de ellas el augmento y perpetuaçión a este serviçio de su magestad, y de defensa deste Principado por los caminos más suaves y menos enbaraçosos a la provinçia, para saver de vuestra señoría los medios que se le ofreçen para poder conseguir este fin. Estimaré mucho que por algunas personas que vuestra señoría inbiare y ministros que yo nombrare también, se tengan algunas conferençias, porque con más açierto puedan resolver sobre ello y sobre la forma que se deve dar a los socorros y asistencias desta gente, y no inobar en pedir levas a las universidades hasta tener aviso de vuestra señoría, que guarde Dios muchos años. Barcelona, a 5 de jullio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

[1656]

167 /2*r* A.

Reportada per lo scíndich del General a vuit de juliol 1656.

Excel·lentísim senyor.

Vist lo paper de vostra excel·lència, de data de sinch del present mes de juliol, diem que estimam a vostra excel·lència la honrra y favor nos fa en donar part y fer sabidor a sa magestat, que Déu guarde, de nostron affecte y fineza en lo servey del tèrcio que havem offert servir a sa magestat, esparant rèbrer de sa magestat, per medi de vostra excel·lència, moltas honrras y mercès en beneffici y lustre d'esta casa.

Y, responent individuadament als caps conté dit paper, en quant a que luego nomenem los officials y se enarbolen banderas per la effectuassió de dit servey, diem que, com desijem que dit servey sie permanent per lo temps de tres anys offert, com vostra excel·lència gusta, y esta permanència no·s puga conseguir ni·s puga tractar de anarbolar banderer y fer soldats y de la nominació dels officials, que vostra excel·lència no se servesca primer decretar lo del diner de guerra, en la conformitat que se ha suplicat a vostra excel·lència en lo paper últim, donat a vostra excel·lència a 30 de juny proppassat, per tant, suplicam a vostra excel·lència decretar dita petició de dit diner de guerra en la conformitat tenim suplicat, per a què se puga encontinent enarborar banderes, nomenar officials y fer soldats, com vostra excel·lència nos mana.

En quant al altre cap, que cada fi de any, y sempre que sa magestat voldrà dispondre de dit diner de guerra, o vostra excel·lència manarà altra cosa, estiga aquell en ser, y que cada any se considerà aquest permís, constant a vostra excel·lència haver-se satisfet la quantitat que se haurà gastà y // 167/2*v* // valgut esta casa, diem y responem a vostra excel·lència que, demanant esta casa dit diner per via de prèstemo, tant solament és conformitat de restituhir y tornar-lo sempre que sa magestat ho manarà, axí al ffi de cada any com hans. Però no podem deixar de significar a vostra excel·lència, perquè en temps algun se puga dir que havem offert lo que després no·s podia cumplir per falta de medis y facultats de aquesta casa, com vostra excel·lència los premedita en dit paper, y és ben notori que, no millorant-se lo temps y no aucmentant-se las

rendas d'esta casa, se judique per difficultós tingue est servey permanència y sia durable per lo temps dels tres anys[a], si no·s dóna algun respir per a restituhir y tornar aquell, que suposat que·s convertirá en servey de sa magestat, vehent falta de medis esta casa, y que·s fa més del que pot, tindrà a bé allergar la restitució de dit diner, puix és segura la cobrança, estant esta casa obligada a ella, y vostra excel·lència ha de ser en la occasió lo medi més efficàs en sa magestat per a què lo servey offert tinga lo fi cumplit, y promètrer de vostra excel·lència de restituhir y fornir dit diner a la fi de cada any precisament y ab tota seguretat. No·ns sentim ab ànimo per al present, però asseguram a vostra excel·lència que, havent-hi possibilitat en la casa, se farà tot lo possible en tornar dit diner quant més prest en la brevedat se porà.

Y en quant al últim cap de dit paper, diem que estam promptes ha anomenar persones per a tractar y tenir las conferències per la effectuació de aquest servey y augment d'ell, sempre que vostra excel·lència manarà. // 167/3r // Desijant en tot assertar dit servey de sa magestat y donar gust a vostra excel·lència.

També suplicam a vostra excel·lència sia de son servey se donen armes als soldats de dit tèrcio per compte de sa magestat, que si esta casa ne tenia las donariam ab molt gran gust.

---

168 /1r B.

Consultan[b] los molt il·lustres senyors deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, als assessors y advocat fiscal de dit General, si és lícit y permès al molt il·lustre conçistori donar axaus en lo arrendament de la bolla de Barcelona, lo qual se està subestant del mes de janer ensà, attès no·s troba de arrendament fins vui sinó és vint-y-sis mil set-çentas y una lliura per any, y encara lo qui ha donat la dita[c] referida pretén apartar-se de aquella per las causas y rahons deduïdas en la supplicació que lo die present ha presentada en conçistori, que offerint sinch-centas lliuras de axaus se trobaria persona que diria al arrendament vynt-y-vuyt mília lliuras per quiscun any.

Lo assessor infrascrit a la sobredita consulta, attès que segons disposició del capítol 4 de les Corts del any 1433 està disposat que los deputats no pugan donar ni promètrer exaus en los arrendaments, y encara que en les paraules finals del dit capítol, que·s ligen en lo llibre dels Quatre Senyals, foli 257, aprega que en algun cas se dóna facultat als senyors deputats de donar exaus en lo arrendament ab aquella paraula o moderació que anomena report, ab tot, // 168/1v // per quant lo cas de la dita limittació o moderació no·s troba ab tants anys practitat o observat, y altrament és cosa difficultosa y dubtosa, si en lo cas que·s consulta pot tenir lloc la dita excepció o cas exceptuat en lo dit capítol, majorment no stant encara lliurat o acceptada la dita del dit arrendament, és de vot y parer que los senyors deputats y ohidors de comptes no poden donar ni promètrer exaus als qui diran major dita en lo dita arrendament. *Ita salvo, et cetera.*

Vidit, Par, assessor.

Lo assessor, advocat fiscal y consulens baix scrits, són de vot y parer que, avent-se fetes les degudes diligències per tant llarc temps en arrendar la bolla de Barcelona, y que no s·i ha trobat major dita de[a] vint-i-sis mil set-sentes y una lliura, y que està per a acabar lo trienni per tot aquest mes, y també que confien trobar vint-y-vuyt mil lliures, prometent donar sinc-centes lliures de xaus. Attès lo capítol referit prive lo abús que per experiènsia consta se avie fet de donar exaus, y que permet aquells, ab report y deguda concideració a la utilitat del General, tant en respecte del temps com de la quantitat; y attès no·i ha speransa de major dita sens aver-i exaus, y que[b] ab condició de donar 500 lliures de exaus s·i dirà dita considerable, y que ademés de ésser utilitat per al General és crèdit del arrendament. Aquestes y altres rahons atteses, són de vot y parer que poden[c] los senyors deputats donar les dites 500 lliures de xaus, no contrafent en res al capítol[d], antes bé, usant de[e] // 168/2r // aquell ab la deguda forma y report. *Ita salvo, et cetera.*

Vidit, Par, assessor. Vidit, Pastor fiscis advocatus. Vidit, Ruffach, assessor. Vidit, Boffill, consulens. Mir, consulens.

---

168 /3r B.

He[f] visto el papel que vuestra señoría me ha im-

a. a continuació ratllat y.
b. vot intercalat en els folis 168/1r-168/2v del trienni 1654-1656.
c. a continuació una paraula ratllada.

a. a continuació ratllat 226.
b. a continuació ratllat ab la.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. a continuació unes paraules ratllades.
f. cartes intercalades en els folis 160/3r-168/4v del trienni 1654-1656.

biado con su embajada, y de nuevo reconozco muy estimables afectos de servir a su magestad, hele dado qüenta de todo lo que vuestra señoría ha obrado con tanta fineça, sólo buelvo a instar a vuestra señoría que, con toda preçissión, nombre y empieçe su leva, que importa sumamente no es menester perder tiempo en este negocio. Vuestra señoría nombre luego personas para la conferencia, y me avise, que yo nombraré ministros, y avisaré a vuestra señoría del día y ora que se podrán juntar.

Y porque se adelante y facilite este servicio, considerando las raçones que vuestra señoría me representa, bendré bien en conçeder el permiso para gastar, por vía de préstamo, del dinero del derecho de nueva imposición por tres años, durando este serviçio, y mientras por parte de su magestad o mía no se ordene otra cossa, y con obligación que al fin de los tres años esté este dinero en ser, para que del se disponga conforme las órdenes que huviere de su magestad. Y últimamente se darán al terçio las armas que huviere menester. Dios guarde a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a 11 de julio de 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.

---

168 /4r *C.*

Muy ilustre señor.

El lunes desta semana serví a vuestra señoría en entregar a don Agustín Berardo la que fue servido mandarme diera en presencia de notario y testigos, y diera aviso dello, lo que tengo executado, como consta del auto incluso. Y, por no haverme entregado papel ninguno ni dado algún aviso del estado de los negocios pendientes, me fui el día mismo a don Diego de Sada, y me dio noticia de que la carta que el señor virrey escrive a su magestad, que Dios guarde, copia de la qual me hizo vuestra señoría merced mandarme enbiar, estava en su mano y, presintiendo que en la pretención del puesto de capa y espada no se tomará resolución tan presto, aunque sin embargo representé al señor don Luis el consuelo recibirá todo el Principado de aver alentada y honrrada su nobleza, que regonocería este favor del patrocinio de su excelencia, en cuya merced se manifestará más la justicia y amor que su magestad le tiene, me respondió que estaría atento a representarlo a su magestad. Continuando el servicio de vuestra señoría, hize las diligencias que juzgué convenientes para el negocio de las ternas que estavan acá días ha. Queda vuestra señoría servido en la merced que su magestad ha hecho a Onofre Texedor de guarda ordinario de la ciudad de Tortosa, que conforme dixo don Diego fue el primero vuestra señoría nombró; en la de sobrecojedor no se a tomado aún resolución, yo la instaré y bolveré a representar a estos señores del Consejo de quanta importancia sea que se aga merced a los que nombra esse ilustre consistorio, siendo la autoridad de vuestra señoría de mayor servicio de su magestad y bien desse Principado.

A la que recibo de vuestra señoría no puedo dezir más que hiré passando los ojos por las informaciones, y estaré esperando el sábado que viene la orden que vuestra señoría se sirvirá darme para executarla, sin réplica ni interpretación alguna, // 168/4v *// pues que, passada la resolución por la madurez y affecto de vuestra señoría, a mí no me toca más que obedecer, como devo, a las obligaciones que confessaré toda mi vida a esse ilustre consistorio, a quien guarde Nuestro Señor. De Madrid y julio el primero de 1656. Servidor de vuestra señoría, que sus pies besa.*

Gerónimo Francolí.

---

168 /5r *D.*

En[a] *la villa de Madrid, a beinte y seis días del mes de junio de mil y seisçientos y çinquenta y seis años, por ante mí, el escribano público del rey, nuestro señor, y testigos infraescritos, a la una del día, poco más o menos, Jerónimo Francolí, ressidente en esta quorte en nombre de los diputados y consistorio del Jeneral del principado de Cataluña, dió y entregó a don Agustín Berardo, cavallero de la orden de Santiago, ressidente ansí mismo en esta corte, una carta missiba çerrada y sellada con el sello del dicho Principado, que parece estar firmada de Pao Vinies, su data en la çiudad de Barcelona, en diezysiete días de este pressente mes y año, que su thenor es como se sigue: «Considerando el consistorio que vuestra merced tiene muchas ocupasiones en esa corte, y no puede dar cobro a los negoçios del Jeneral, a paresido dar orden a Jerónimo Francolí para que soliçite los negoçios del Jeneral, al qual abemos nombrado por ajente, y así vuestra merced le entregará todos los papeles y escrituras conzernientes y tocantes al Jeneral que tiene vuestra merced en su poder, y juntamente le informará del estado de los negoçios pendientes y nos dará abisso de lo que a vuestra merced se le debe por raçón de dicha ajençia y de su salario, el qual se le pagará asta el día que vuestra merced reçibirá la presente, con toda puntualidad y no más. Y ansí vuestra merced no tiene que cuydarse más de las cossas del Jeneral ni de esta cassa de esta ora adelante, guarde Dios a vuestra merced. Barcelona, y junio a los diezysiete*

a. acte intercalat en el foli 168/5 del trienni 1654-1656.

de mil seiscientos y cinquentayséis. Pau de Binias». Y más abajo dice. «Los diputados del Jeneral del prinçipado de Cataluña, en Barselona ressidentes».

*El qual dicho traslado de dicha carta, traducida de catalán en castellano, concuerda con su orixinal, y abiéndola el dicho don Agustín Berardo reçibido en su mano, la abrió y leió a la letra en presençia de mí, el dicho escribano y testigos, y visto lo que contenía dixo que estaba bien, y el dicho Jerónimo Francolí le pidió, de parte de los diputados y consistorio arriba dicho, le diesse los papeles que tenía tocantes a negoçios de la Jeneralidad de dicho Prinçipado, y le imformase el estado de los que estaban pendientes. Y dixo que no tenía papel ninguno quentregar, ni cossa alguna de que adbertir. Y esto respondió, y se quedó con la dicha carta en su poder, de todo lo qual yo, el dicho escribano doy fee. Y para que de ello conste, de pedimento del dicho Jerónimo Francolí, dí el pressente en el dicho día, mes y año dichos, siendo testigos Rafael Arquet, Diego Ramírez de Arellano y Carlos Castellanos, residen- //*168/5*v* // *tes en esta corte. Y lo firmó el dicho don Agustín Berardo, a quien doy fee conozco. Don Agustín Berardo. Ante mí, Lucas del Poço.*

Yo, el dicho Lucas del Poço, esscrivano del rey, nuestro señor [...] y vecino de Madrid, lo que dicho ess, y en fee dello lo signé y firmé dicho día. En testimonio de verdad, Lucas del Poço.

Los escribanos del rey, nuestro señor, que aquí signamos y firmamos, zertificamos y damos fee que Lucas del Poço, de quien ba signado y firmado el instrumento de arriba, es escribano público y del rey, nuestro señor, como se nombra, abido y tenido por fiel, legal y de confiansa, y como a tal a las escrituras y autos y demás instrumentos que ante él an pasado y passan se a dado y da entera fee y crédito en juyçio y fuera del. Y para que de ello conste, dimos el presente en la villa de Madrid, a beinte y siete días del mes de junio mil y seysçientos y çinqüenta y seis años.

En testimonio de verdad. Pedro de Aleas [...] En testimonio de verdad, Bernardo de Aparicio. En testimonio de verdad, [...] Gallardo.

---

168 /6*r* D.

Als[a] 7 de juny 1656 a comptat Bonaventura Closa las tres terças següents:

Bonaventura Closa, sobrecullidor del General de la part de llevant, ha comptat y pagat les terças de abril, maig y juny 1655 del dret ordinari y de guerra, de les quals faltan y vaguen los pressens partits: de la colecta de Mataró vaga la taula de Sant Feliu de Cadins, y n·i ha vuyt de blancas; de la colecta de Girona vaguen dotssa per guerra, y n·i ha tres de blancas; a la colecta de Vich y ha cet taules, les sinch vaguen per guerra y les dues són blancas.

Ítem, lo dit ha colectat la terça de juliol, agost y setembre 1655, y a la colecta de Mataró vaga Sant Feliu de Codinas y ha vuyt taules blancas; de la colecta de Girona vaguen dotssa taules per guerra y tres de blancas; la de Vich n·i ha cet, les quatra vaguen per guerra y les tres són blancas.

Ítem lo dit ha comptat y pagat la terça de octubre, novembre y desembre, y les demés, y en la colecta de Mataró vaga Sant Feliu de Codinas y vuyt de blancas; de la colecta de Girona dotssa ne vaguen per guerra y sis n·i ha de blancas; de la colecta de Vich vaguen quatra taules y les tres són blancas, y té totes dites terças, tant de dret ordinari y de guerra són blancas, y vaguen, com dit tinch.

Bernat Balencas, regint lo racional.

a. relació intercalada en el foli 168/6 del trienni 1654-1656.

---

169 /1*r* A.

Procura[a] de Domingo Lecha, pagès de Flix, per a renunciar lo offici de tauler y col·lector del General de dita vila.

A. Die octavo mensis madii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto.

Ego, Dominicus Lecha, agricola ville de Flix, Dertusensis diocesis, tabulariusque et collector jurium Generalis Cathalonie in dicta villa de Flix, dicto nomine gratis, et cetera, constituo et ordino procuratorem meum certum, et cetera, itaquod et cetera, admodum reverendum dominum Ludovicum Cassapera, canonicum Sedis Dertuse, licet absentem, et cetera. Ad videlicet pro me et nomine meo uti tabulario et collector jam dicto coram admodum illustribus domini deputatis Generalis Cathalonie et eorum consistorio, comparendum et interessendum, et in manibus et posse sue dominacionis pure, libere et simpliciter renuncian-

a. anotació escrita al dors.- procura intercala a en el foli 169/1 del trienni 1654-1656.

dum officium predictum tabularii et collectoris Generalis Cathalonie dicte ville de Flix, dictamque // 169v // renunciacionem mihi admitti petendum et in alterius persone sue dominacioni benevise provideri, supplicandum et inde supplicaciones quascunque, tam verbo quan in scriptis, offerendum et presentandum easque datari et subsignari petendum, inde necessaria et opportuna fieri et confici petendum, requirendum et habendum et substituendum, et cetera. Ita approbat notarius insfrascriptus manu propria et demum, et cetera, promitto habere ratum, et cetera, et non revocare, et cetera, sub bonorum et jurium meorum omniam obligacione et hypotheca, et cetera, actum Dertuse, et cetera.

Testes sunt admodum reverendus Hieronymus Munt, presbiteri, sacre theologie doctori, thesaurarius canonicus et prepositus Sedis Dertuse, et Ludovicus Ferrando, agricola Dertuse.

In quorum aliena manu scriptorum fidem et testimonium ego, Petrus Marida, civis Dertuse, apostolica et regia ac // eiusdem civitatis auctoritatibus notarius publicus, hic me subscribo et meum appono sig + num.

---

169 /2r *A.*

Con[a] atención a lo que vuestra señoría duplicadas veçes me ha representado, de la falta de cobrançes que tiene la Diputación, y los pocos medios que le quedan para la paga del terçio de infantería con que ha servido a su magestad por tres años, y que sería imposible que este serviçio tuviese permanençia sino le permitía que pudiese gastar por vía de préstamo del dinero que procede y procederá del derecho de guerra, que importa siete o ocho mil escudos cada año, supuesto que de presente, de orden de su magestad, no se pueden pagar las pensiones a los acreedores de dichos çensales, por cuyo efecto se impusso este derecho durante las alteraciones deste Principado; como en los años anteriores fue el señor don Juan servido conçeder la misma permisión, considerando todas las sobredichas raçones, y lo mucho que es combeniente que se conserve este terçio al serviçio de su magestad y defensa desta provinçia, me ha pareçido dar permiso a vuestra señoría, como lo hago, para que pueda valerse de dicho dinero por vía de préstamo, por el referido término de los tres años, durando dicho serviçio, y mientras por parte de su magestad o mía no se ordene otra cossa, con obligaçión de que, al fin de los tres años, esté toda la cantidad que huviere procedido de dicho derecho, y que vuestra señoría huviere gastado en ser, // 169/2v // porque del se disponga en conformidad de las órdenes que se tuvieren de su magestad y no de otra suerte. Dios guarde a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a 13 de julio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.

a. carta intercalada en el foli 169/2 del trienni 1654-1656.

---

171 /1r *B.*

He[a] visto el papel que vuestra señoría me ha embiado, con advertençia que fueron propuestos por el consistorio a su magestad, que Dios guarde, en 31 de mayo pasado, entre otros, para el lugar de diputado militar de la veguería de Barcelona, que baca por muerte de mosén Jaime Ros, a mosén Ignacio Prats y a mosén Jacinto Ferrer y Busquets, y que en la insaculación que he remitido oy de su magestad al consistorio no biene inseculado persona en esta vacante que es assí. Y yo, en conformidad de la orden de su magestad, proveeré este lugar, y assí aviso a vuestra señoría para que desde luego me hagan la proposición del dicho lugar en la forma acostumbrada, para que se cumpla lo que su magestad es servido mandarme. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barcelona,a 14 de julio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.

171 /2r C.

El canónigo mosén Aguiló, que lo es de la santa Iglesia de Tortossa, ha venido nombrado por su magestad en esta última insaculación en officio de oydor eclesiástico de essa casa, y por su parte se me ha representado que, por su mucha hedad y graves achaques que padeçe, no puede servir el offiçio, suplicándome le admita la renunciación desta merced, como se la he admitido. Avísolo a vuestra señoría para que me proponga dos personas en su lugar y en la forma acostumbrada para que yo, en execución de la orden de su magestad, nombre otra en su lugar. Guarde Dios a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a 15 de julio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara

Señores diputados.

---

171 /3r En[b] lo fet consultat per los molt il·lustres senyors inseculadors als assessors y advocat fiscal infrascrit acerca de la competència que·i ha entre los il·lustres don Pedro de Copons, canonge de la Seu de Barcelona, extret per inseculador per lo[c] bras eclesiàstic com a[d] religiós de Sant

a. cartes intercalades en els folis 171/1r i 171/2v del trienni 1654-1656.
b. vot intercalat en el foli 171/3 del trienni 1654-1656.
c. a continuació una paraula rallada.
d. a continuació una paraula rallada.

Benet, y fra don Diego de Boixadós, altra de dits inseculadors, religiós de Sant Joan de Jerusalem, és ha saber, qui dels dos ha de pressehir en lo acte de dita inseculació, attès que per ara no se ha amostrat exemplar algú en scrits per una part ni per altra, y la naturalesa del acte requerir seleritat en la declaració de dita competència, per la brevedad del temps no poden cercar exemplars. Attès que dit don Pedro de Copons està constituït en sagrats ordes, lo que no tenen los religiosos de Sant Joan, per ço y altrament per ara, fins a tant altra cosa sie provehida, y sens perjudici dels drets[a] de les parts, tant en lo petitori com en lo possessori, són de vot y parer que en lo present acte a de pressehir dit don Pedro de Copons, com a religiós de Sant Benet. *Salvo, et cetera.*

Vidit, Par, assessor. Vidit, pastor, fiscis advocatus. Vidit, Ruffach, assessor.

---

171 /4r D.

Excel·lentíssim[b] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per al lloch vaccant de deputat militar de la vegueria de Barcelona, per no ser vingut insiculat dit lloch, no obstant és estat ja proposat a sa magestat, que Déu guarde, en la última insiculació, que vacca per mort de mossèn Jaume Ros, se proposa: mossèn Ignasi Prats, mossèn Jacinto Ferrer y Busquets.

Y en lo lloch de oÿdor[c] ecclesiàstich de la santa Iglésia de Tortosa, que ve insiculat en la última insiculació[d] Joan Aguiló, canonge de dita Iglésia; per promoció de Joan Aguiló de Sentís, camerer de dita Iglésia a deputat ecclesiàstich, vacant per haver dit[e] canonge Aguiló renunciat el dit lloc en mans de sa excel·lència, proposen de don Alexandre Ros; y per haver renunciat se proposa: lo doctor Juan Costa, mossèn Miquel Bonamich, canonges de la santa Iglésia de Tortosa.

Datat en Barcelona, a XV de juliol MDCLVI.

Pere de Padellàs. Lo doctor Pejoan. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

a. a continuació rallat y.
b. memorials intercalats en els folis 171/4r-171/10v del trienni 1654-1656.
c. oÿdor *interlineat, damunt de* deputat *ratllat.*
d. Joan ... proposen *interlineat al marge esquerre.*
e. a continuació ratllat Joan.

171 /5r E.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per al lloch vaccant de deputat militar de la vegueria de Barcelona, per no ser vingut insiculat dit loch, no obstant és estat ja proposat a sa magestat en la última insiculació que vacca per mort de mossèn Jaume Ros, se proposa mossèn Ignasi Prats, mossèn Jacinto Ferrer y Busquets.

Y, en lo loch de deputat ecclesiàstich de la santa Iglésia de Tortosa, que venia insiculat en la última inseculació que vaccava per mort de don Alexandre Ros, y per haver renunciat, se proposa: lo doctor Juan Costa, mossèn Miquel Bonamich, canonges de dita santa Iglésia de Tortosa.

Datat en Barcelona, a XV de juliol MDCLVI.

171 /6r F.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per lo lloch que vuy vacca de oÿdor militar de la vegueria de Gerona, per mort de mossèn Francesch Cella Surribes y Canet, se proposa: mossèn Joan Guinart, mossèn Pere Alemany y Sala.

Datat en Barcelona, a 15 de juliol 1656.

Pere de Padellàs. Lo doctor Francesch Pejoan. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

171 /7r G.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per lo lloch de oÿdor real de Barcelona, en lo qual venia anomenat per sa magestat, que Déu guarde, mossèn Joseph Melich, lo qual per no tenir edat no ha pogut ser insiculat, comforme disposició[a] de capítols de Cort, proposan: misser Diego Martines, misser Joseph Cerdà.

Datat en Barcelona, a XV de juliol MDCLVI.

Pau de Vinyes. Lo doctor Francesch Pejoan. Lo doctor misser Augustí Pinyana.

a. disposició de *interlineat.*

171 /8r J.

Per los llochs vaccants de deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya foren proposats per los deputats y oÿdors de comptes a sa magestat, que Déu guarde, a trenta-hu de maig mil sis-cents sinquanta-sis, y entre altres fonch proposat lo següent:

Per altre lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que vacca per mort de mossèn Jaume Ros, se proposa: mossèn Ignasi Prats, mossèn Jacinto Ferrer y Busquets.

Lo qual lloch en que anava proposat mossèn Ignasi Prats, no ve insiculat en la insiculació feta per sa magestat que se és[a] donada al consistori dels deputats y oÿdors vuy die present per Jaume Salamó, scrivà de manament.

171 /9r L.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per al lloch de deputat real de Tortosa que vacca, per mutació de estament de real a noble de don Severino Thomàs, de dita ciutat, proposan: mossèn Simeon Capsir, mossèn Bernat Alaix, ciutadans de Tortosa.

Datat a Barcelona, a 15 de juliol 1656.

171 /10r M.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oïdors de comptes del General de Cathalunya, diuen que los insiculadors han inhabilitat a don Francisco[b] Meca en lo lloch de deputat militar de la vegaria de Barcelona, en lo qual era vingut nomenat per sa magestat, que Déu guarde, per ésser-se'n passat al enemich Joseph de Caramany, la qual inhabilitació és estada feta per aver trobat que dit don Francisco Meca és noble de privilegi, y com ha tal fonch abilitat en les últimes Cors y antigament insiculat en la present casa de la Deputació com ha noble; per ço no pot ocupar lloch de militar, perquè seria en prejudici dels militars, los quals per capítols de Cort tenen sos llochs certs, sens que en aquells puguen entrar los nobles, ni en los llochs dels nobles los militars. Per so proposan a vostra excel·lencia en lloch de dit Joseph de Caramany, vacant: mossèn Joseph Montalt y Riu y mossèn Joan Astor, que estavan ja insiculats en oïdors militars[a] per dita vegaria[b].

Y, en lo lloch de[c] oïdor militar que restarà vagant[d] proposan Joachim de Gualbes, mossèn Ugo de Santjoan. Dat en Barcelona, a 16 de juliol 1656.

a. *a continuació unes paraules ratllades.*
b. *a continuació una paraula ratllada.*

---

171 /11r N.

Lo[e] marqués de Olias, Mortara y Çarreal, lloctinent y capità general etcètera.

Amats y fahels de la real magestat, los diputats y oÿdors de comptes de la cassa de la Diputació del General de Cathalunya, en Barcelona residents. Per quant lo rey, nostre senyor, que Déu guarde, és estat servit enviar-nos un real orde, firmat de sa real mà, y despachat en deguda forma de cancelleria, que és del thenor següent. «*El rey. Illustre marqués de Olías y Mortara, primo, de mi Consejo de Guerra y mi lugartheniente y capitán general. Por parte de fray don Gispert Amat, abbat de San Cugufat, se me ha presentado el memorial inclusso en que refiere las razones por las quales me suplica sea servido darle licencia para renunciar desde luego el officio de ayudante sigundo de la escrivanía de la Diputación, en favor de Felippe Alegre, no obstante que sea de los señalados para insaculación y, haviéndose visto en mi Consejo Supremo, ha parecido encargar y mandaros me informéis lo que se os ofreciere y pareciere en la pretención del suplicante, oyendo sobre ello a los dipputados, para que, entendido, mande lo que convenga. Dada en Madrid, a* XXX *de junio* MDCLVI. *Yo, el rey. Vidit don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit, comes de Albatera. Vidit, don Didacus Villacampa, regens. Vidit, Marta, regens. Vidit, don Michaelis de Lanuza. Vidit, Navarro Burena, regens. Don Didacus de Sada, secretarius*». Y per lo que és molt just que los reals órdens de sa magestat sien ab tot effecto cumplits y executats, per tant, vos diem y manam que nos informeu y digau vostre sentir sobre lo contengut en dit real ordem que axí proceheix de sa real voluntat. Dat en Barcelona, a XIIII de juliol de MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Vidit, de Soler, cancellarius. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, secundo, foleo CXXX.

a. militars *interlineat.*
b. *a continuació una línia ratllada.*
c. de oïdor militar *interlineat al marge esquerre.*
d. *a continuació una paraula ratllada.*
e. *carta intercalada en el foli 171/11 del trienni 1654-1656.*

Para que los diputados y oydores de qüentas del General de Cataluña cumplan y executen la real orde de su magestad arriba mencionada.

---

174 /1r Los[a] assessors infrascrits consultats, per part dels molt il·lustres senyors de la Novena de la habilitació, acerca del modo que an de star graduats y assentats en lo dit acte de habilitació, attès que, no obstant que per informació extrajudicial y altrament per les notícies tenen de semblants actes, los ha constat que en algunes ocasions dits senyors habilitadors en lo acte de habilitació an stat assentats per son orde, primer los eclesiàstics, després los militars y en últim lloc los reals, però per quant en lo últim acte de la habilitació general que·s féu en la present casa los de dita Novena staven assentats interpoladament, so és, primer un eclesiàstic, un militar y un real, després altre eclesiàstic, un militar y un real, y en últim lloc altre eclesiàstic, altre militar y altre real. Y attès que en matèria de presehènsias y officis sols se té attendència al últim stat, són de vot y parer que dits senyors de la Novena de la habilitació deuen star ab la sobredita forma, interpoladament[b], per ara y sens prejudici de les pretencions dels staments, que·s reservan per altre judici a major deliberació, *ita salvo, et cetera.*

Vidit, Par, assessor. Ruffach, assessor.

---

174 /2r A.

Memorial[c] dels subjectes que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Catalunya, per al offici de deputat local del General de la ciutat y col·lecta de Lleida, que·s per temps de tres anys, que vaca per aver acabat lo temps qui obtenia aquell.

Don Joseph Berardo, ardiaca de Benasch y canonge de la santa Iglésia de Lleida. Antoni Roig de Torrelles. Francesch Banasach de Moja.

Dat en Barcelona, a XVII de juliol MDCLVI.

Pau de Vinyes. Lo doctor Francesch Pejoan. Lo doctor misser Agustí Pinyana. *Soler, juris utriusque doctoris, et scriva majoris Generalis Cathalonie.*

a. a continuació ratllat y el.- *vot intercalat en el foli 174/1 del trienni 1654-1656.*
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. memorial intercalat en el foli 174/2 del trienni 1654-1656.

---

174 /3r B.

Enviada[a] a sa excel·lència a 19 de juliol 1656 per lo síndich del General.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats he hoïdors de comptes del General de Chatalunya en Barcelona residins, responent a la carta que vostra excel·lència los ha enviada, despaxada en la present çiutat dels 14 del corrent, diuen que en la casa de la Deputació, en lo temps que los deputats provehen los officis de gràcia, com ho és lo de ajudant segon[b] de la scrivania major de la Deputació, que vui obté lo reverent fra don Gispert Amat, abat de Sant Cugat[c], si los que obtenien dits officis tenien intenció de renunciar-los en cap de altra persona, acostumaven pèndrer la paraula[d] de cada un dels consistorials en particular, dient-los lo official que ell volie renunciar lo offici obtenie y que·l renunciarie en poder del consistori, donant-li paraula al dit official que, després de aver-lo renunciat donarien dit offici a la dita persona que en voluntat del official lo donassen, y axí aleshores lo obtenint dit offici, tenint la paraula dels consistorials, renunciave líberament y sens nomenar persona alguna lo offici de gràcia, conforme se acostumave, y després dits consistorials, juntats dins consistori, seguint la voluntat de dit official, dejen que per renunciació que[e] N. T. avie feta, donaven y conferien lo offici a T., persona que venie a ésser la mateixa que lo dit official que avie renunciat, volie se donàs lo offici; y en esta conformitat se diu a vostra excel·lència que dits officis de gràcia se han acostumat renunciar y després provehir en favor de les persones que lo official renunciant avie supplicat extrajudicialment.

---

174 /4r C.

Per[f] lo senyor abat, a 20 y a 17 fou deliberat, entrevenint-hi tots los concistorials.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, suplican a vostra excel·lència

a. embaixada intercalada en el foli 174/3 del trienni 1654-1656.
b. a continuació una paraula ratllada.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació unes paraules ratllades.
e. a continuació ratllat en.
f. memorials intercalats en els folis 174/4r-174/12v del trienni 1654-1656.

que, attès han feta nominació a vostra excel·lència de mestre de camp, sargento major y capitans per al tèrcio de infanteria en què se ha offert servir a sa magestat, que Déu guarde, sie del servey de vostra excel·lència manar despatxar los privilegis o patents per a dits officials, y que dit tèrcio y officials de aquell se'ls guarden y donen totes les prerrogatives y preheminències que se'ls dehuen y han acostumat tenir, que·u rebran de vostra excel·lència a singular mercè. Y donam notícia a vostra excel·lència com lo die present se enarboleran banderes y tocaràn caxas per fer lo dit tèrcio.

Y perquè vostra excel·lència tinga plena notícia de les persones nomenandes per officials del tèrcio, tornan a dir a vostra excel·lència que han anomenat per mestre de camp a don Francisco Júdici y Fiesco, cavaller del Orde de Calatrava, y per sargento major el capità Pau de Vinyes, vuy oÿdor militar, en capitans a Isidro Balanyà, Dionís Corder y Desparts, don Francisco de Ripoll y Joan de Morales.

174 /5r D. A 20.

Excel·lentíssim senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya y comtats de Rosselló y Cerdanya, per al lloch de deputat militar de la vegueria de Barcelona, que vacca per haver mudat de estament mossèn Miquel de Boxadós, de secular en ecclesiàstich, proposan: mossèn Pheliph Alegre, mossèn Hierònym Çaconomina, que estan insiculats en oÿdors militar per la vegueria de Barcelona.

Y, lo lloch de oÿdor militar de la vegueria de Barcelona, per ésser estats proposats mossèn Pheliph Alegre y mossèn Hierònym Çaconomina en deputats militars per la vegueria de Barcelona, en loch de mossèn Miquel de Boxadós, per haver mudat de estament secular en ecclesiàstich, proposan: mossèn Guillem de Josa, mossèn Juan de Palau.

Datat en Barcelona a XX de juliol MDCLVI.

174 /6r E. A 20.

Excel·lentíssim senyor.

Los diputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, comtats de Rosselló y Cerdanya, per al lloch de oÿdor militar de la vegeria de Cervera, que vaca per Francisco Valls y Papió, per trobar-se en lo llibre del Ànima dues vegades[a] insiculat dit subjecte per la ditta vegeria de Cervera, proposen mossèn Joseph de Mas, mossèn Joan Gomar.

Dat en Barcelona, a 20 de juliol 1656.

174 /7r F.

Memorial dels subjectes que proposan a sa magestat, que Déu guarde, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per lo offici de altre dels tauler del General de la vila de Perpinyà, que vacca per mort de Pere Tarrats, són los següents: Onophre Delfau, Francisco Delfau, Maurici Maurís y Ravell, tots de Perpinyà.

Datat en Barcelona, a XXI de juliol MDCLVI.

174 /8r G[a].

Memorial dels subjectes que proposan a sa magestat, que Déu guarde, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per al offici de notari de deputat local de la ciutat y col·lecta de Tortosa, que vacca per mort de mossèn Pere Gil de Federich, són los següents: mossèn Onophre Cabrera, que serveix dit offici de notari des de lo any mil sis-cents quoranta-y-hu, per nominació feta per lo excel·lentíssim senyor marquès de los Veles, virey y capità general d'est Principat; mossèn Domingo Monja; mossèn Pau Roca, notaris.

Datat en Barcelona, a XXI de juliol MDCLVI.

174 /9r J.

Memorial dels subjectes que proposan a sa magestat, Deú guarde, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya per lo offici de guarda ordinària del General de la vila de Amposta, lo[b] qual vacca per mort de Onofre Teyxidó, de Tortosa, major de dies, qui[c] obtenia dit offici en proprietat y juntament tenia encomanat per ínterim lo offici de guarda ordinària de dita col·lecta de Tortosa[d]. Són las següents: primo, Elias Lluýs; ítem, Onoffre Cortés; ítem March Cervera, de la ciutat de Tortosa.

Datat en Barcelona, a XXI de juliol MDCLVI.

Pere de Padellàs. Lo doctor Francesc Pejoan. Lo doctor misser Augustí Pinyana. *Dominicus Soler, juris utriusque doctoris et scriva majoris Generalis Cathalonie.*

a. a continuació unes paraules ratllades.

a. a continuació una línia ratllada.
b. lo ... Tortosa, *interlineat al marge esquerre.*
c. qui *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
d. a continuació unes paraules ratllades.

174 /10r L.

Memorial dels subjectas que los[a] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya proposan a sa magestat, que Déu guarde, per lo lloch de deputat local del General de la çiutat de Tortosa y sa col·lecta.

Jaume Montagut, Françisco Capsir, Joseph Torrada, tots çiutadans de Tortosa.

Dat en Barcelona, a XXI juliol 1656.

174 /11r M.

Memorial dels subjectas que los[b] deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya proposan a sa magestat, que Déu guarde, per lo lloch de altre dels taulers del General de la çiutat y col·lecta de Tarragona, que vaca per mort de Sebastià Carreres, últim possessor de aquell, se proposa: Joseph Montserrat, Joseph Thomàs, Joseph Stadella, tots de dita ciutat de Tarragona.

Dat en Barcelona, a XXI juliol 1656.

174 /12r N.

Nominació dels subjectas que fan los[c] deputats y oÿdors de comptes a sa magestat, que Déu guarde, per[d] la taula del General de la çiutat y col·lecta de Tarragona, que vui vaca[e] per mort de Anthoni Coll, últim possessor de aquell, se proposa: Martí Fontanet, apotecari, Raphael de Pallarès, donzell; Pau Gros, adroguer, tots de la vila de Illa, del comptat de Rosselló.

Dat en Barcelona, a XXI juliol MDCLVI.

---

175 /1r F.

Memorial[f] dels subjectes que a sa magestat, que Déu guarde, proposan los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per lo ofici de deputat local de Tarragona, que[g] vaca per haver finit[h], lo trienni[i] misser[j] Luís Ferrer, de Tarragona, són los següents: don Francisco de Montserrat y Vives[a], Miquel de Sans, Francisco Carreras, tots de Tarragona.

Datat en Barcelona, a 22 de juliol 1656.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. a continuació unes paraules ratllades.
d. a continuació una paraula ratllada.
e. a continuació unes paraules ratllades.
f. memorial intercalat en el foli 175/1 del trienni 1654-1656.
g. a continuació unes paraules ratllades.
h. haver finit *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
i. a continuació unes paraules ratllades.
j. misser ... Tarragona *interlineat al marge esquerre.*

---

175 /2r *E.*

A la[b] embaxada que se ha dado oy, 22 de julio 1656, a su excelencia, por part de los diputados, sobre el negocio del canónigo Jayme Sansa.

Dice su excelencia que, en quanto a la purga del triennio, ha cumplido el canónigo Sansa en lo que disponen los capítulos de Corte, conforme[c] su magestad tiene mandado assí, pero que si és deudor a la Generalidad no podrá concurrir, y que este impidimento lo remite a lo que hiziere el consistorio donde podrá allegar de su justisia.

---

175 /6r D. A 22.

Excel·lentíssim[d] senyor.

Los deputats hi hoïdors del General de Chatalunya, ab parer y decret que esta matinada an rebut de vostra excel·lència, acerca de concórrer a la extracció de hoïdor ecclesiàstic lo doctor Jacinto Sansa, canonge de la santa Iglésia de Urgell, per quant vostra excel·lència és estat servit declarar que lo temps que los consistorials exerciren sos officis antes que esta ciutat y província se reduhís a la obediència de sa magestat no se'ls degue computar per lo sexeni que an de purgar los que són stats deputats hi hoïdors de comptes per a poder tornar ha concórrer a les extraccions sdevenidores, diuen a vostra excellència que dit doctor Jacinto Sansa no sols ha purgat ho pogut purgar lo sexeni, però encara lo trienni que lo menos avie de purgar per lo *residuum* que fou hoïdor útilment ab la permissió de sa magestat després de dita reducció y fins hi a tant que, feta la inseculació hi habilitació general se féu la extracció dels consistorials que vui són, per lo qual *residuum* dit doctor Sansa per lo menos aurie de purgar un trieni enter, per puguer tornar ha concórrer, y de les hores fins ara sols an discorregut dos anys y quatre mesos. Més diuen a vostra excel·lència que lo dit paper és arribat després que esta nit passada ja restà feta la habilitació de totes les bosses y està a punt de fer-se la extracció. Y finalment diuen

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. ambaixada i la seva resposta intercalades en els folis 175/2r-175/3v del trienni 1654-1656.
c. conforme ... assí *interlineat al marge esquerra.*
d. a continuació unes paraules ratllades.

que lo dit doctor Jaime Sansa és debitor al General de moltas grans quantitats com a principal en lo llibre de Vàlues, per les quals està impedit de concórrer en la extracció següent, fins aige pagat íntregrament, suplicant a vostra excel·lència sie servit, en la brevedad possible, perquè no·s differesque la extracció de[a] hoïdors, manar ordenar lo que deuran fer acerca de dit decret, que en tot stan promptes als ordes de vostra excel·lència.

---

175 /3r A.

Lo[b] marquès de Olias, Mortara y Çarreal, loctinent y capità general.

Nobles, amats y fahels de la real magestat, los diputats y oÿdors de comptes y habilitadors de la casa de la Deputació del General de Cathalunya. De part del doctor Hiacyntho Sansa, canonge de la santa Iglésia de Urgell, se'ns és estat representat que lo haveu inhabilitat per a poder concórrer en la extracció de pròxim fahedora en lo offici de oÿdor de comptes del present Principat y comtats, en què està insaculat per lo estament ecclesiàstich, ab motiu que, havent estat oÿdor en lo trienni que comensà en lo any mil sis-cents cinquanta, no ha vaccat los sis anys que disposan los capítols de Cort per a poder tornar a concórrer en dit offici, pretenent dit canonge Sansa lo contrari, per las causas y rahons que llargament ha deduhit devant nós, supplicant-nos sia de mercè nostra manem provehir sobre assò de degut remey. E nós, tenint consideració al supplicat, y per a què en la dita habilitació y en altres semblants pugau procehir en la justificació deguda, vos diem y declaram que per a la exclusió e inhabilitació dels que són estats diputats y ohidors antecedentment dels que vuy se troban per a poder concórrer en dits officis, no és ni és estada intenció de sa magestat que·s tinga attenció al temps que exerciren aquells, antes que esta ciutat y província se reduhissen a la obediència de sa magestat, ans bé, que no obstant dit exercici y sens cumplir lo sexceni mencionat, pugan y degan ésser habilitats per a la dita extracció, no tenint altre just impediment. Y en esta conformitat vos diem y manam ho poseu en execució. Datat en Barcelona, a XXI de juliol de MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Vidit, de Soler, cancellarius. Jacobus Salamo. In curie locumtenentie, secundo, folio CXXXV.

a. de hoïdors *interlineat al marge esquerre.*
b. *carta intercalada en el foli 175/3 del trienni 1654-1656.*

Vuestra excelencia manda a los diputados y ohidores de qüentas del General de Cathaluña y a los habilitadores de la casa de la Diputación pongan en execución lo arriba contenido.

---

175 /4r B.

En[a] lo fet consultat, als assessors y advocat fiscal y demés doctors aplicats, acerca si les fermanses, axí dels senyors deputats y hoïdors dels trienis pròxims[b] passats com també dels arrendaments de les bolles que no consta sien partícips, poden concórrer a la extracció de deputats he hoïdors pròximament fahedora lo dia de santa Madalena, encara que los principals resten debitors al General. Attès que segons la disposició del capítol 46 del nou redrés de 1599, disposant dels debitors que són inàbils per concórrer[c], explicant quins se an de entèndrer per debitors del General, solament declaran los principals y partícips, y la observansa subseguida ha declarat les fermanses concórrer en les dites extraccions. Per ço, los doctors infrascrits són de est y parer que les dites fermanses no poden ésser fetes inàbils per lo que deuen sos principals per a la extracció pròxim fahedora de deputats hi hoïdors del trieni pròxim vinent[d].

Par, assessor. Mir, consulens. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor. Tristany, consulens.

175 /5r C.

Jhesús, Maria.

En lo fet consultat per los molt il·lustres senyors deputats y ohidors del General als assessors, advocat fiscal de dit General y doctors aplicats infrascrits, acerca si las persones que·s pretén ser debitores al General tant[e] com a principals y partícips[f], y com a tals estan continuades en lo libre de Vàlues, tenen emperò plet pendent devant de ses senyories, pretenent no ésser debitores, y han proposat ses exepcions y format procés, poden concórrer a la sort de deputats y ohidors en la extracció pròxim fahedors. Són de vot y parer que, si antes de la extracció han mogut *litte* y causa devant vostra senyoria y en ella han proposat ses exepcions y deduhit ses rahons y causas, y fetes provas per las quals pretenen no poder ser debitors, y del procés resultan tals cir-

a. *vots intercalats en els folis 175/4r-175/5v del trienni 1654-1656.*
b. *a continuació ratllat* pròxim.
c. *a continuació una paraula ratllada.*
d. *a continuació una paraula ratllada.*
e. tant ... partícips *interlineat al marge esquerre.*
f. *a continuació una paraula ratllada.*

cunstàncias y provas, per las quals lo dèbit resta túrbido y il·líquit que los tals debitors poden concórrer a la dita sort de deputat y ohidor, no obstant los tinga lo racional en sos llibres continuats debitors, dexant al fet particular de quiscun procés lo considerar la qualitat y força de les proves que del procés resultaran,

Par, assessor. Mir, consulens. Pastor, fisci advocatus. Ruffach, assessor. Tristany, consulens.

---

176 /1r *A[a] los venerables, nobles y amados nuestros los diputados de la Generalidad de Cathaluña y condados de Rossellón y Cerdaña.*

El rey. Diputtados. Por carta, de 8 deste, del marqués de Olías y Mortara, mi lugarteniente y capitán general en este Principado y condados, he entendido la voluntad con que havéys dispuesto servirme con un terçio de dosçientos hombres socorridos por tres años, con el maestre de campo, sargento maior, primera plana, capitanes y demás officiales neçesarios. Y siendo tan conforme a mi confianza y a lo que he esperado y confío de vosotros, he querido significaros la estimación que hago deste serviçio, dándoos las graçias, y asegurándoos que le tendré muy presente en las occasiones que se offreçieren de vuestra conveniencia, y por lo que deseo conservaros y defenderos de las hostilidades del enemigo, estoy cierto que ayudaréys también en las demás universidades a que acudan por su parte a engrossar este terçio y el dessa çiudad, y con los medios que para ello serán menester, como por su parte assistirá el marqués de Mortara a quien lo encargo mucho. Dada en Madrid, a XV de jullio MDCLVI. Yo, el rey.

Vidit, don Christophorus Crespi, vicecancellarius. Vidit, comes de Robres, regens. Vidit, don Philipus Villacampa, regens. Vidit, don Paschalis, regens. Vidit, Navarro Burena, regens. Don Didacus de Sada, secretarius. Vidit, comes de Albatera. Vidit, Marta, regens. Vidit, don Michaelis de Lanuza.

---

176 /2r A.

Excel·lentíssim[b] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, en Barcelona reçidints, diuan a vostra excel·lència que, havent-se'ls offert alguns dubtes y difficultats sobra la extracció fahedora dels officis de assessor y advocat fiscal de la present casa, han consultat a dos dels magnífichs doctors de la Real Audiència, y a hu dels dits assessors, los quals són estats del vot y parer, còpia del qual se dóna a vostra excel·lència, suplicant sia servit, ab la brevedat possible, manar respónrrar a la consulta que ab dit vot se proposa a vostra excel·lència com a lloctinent de capità general del present Principat y comptats, que dits deputats ho rebran a singular gràcia y mercè de vostra excel·lència.

---

176 /3r B.

Los[a] doctors de la Real Audiència y assessor infrascrits, consultats en lo fet si lo reverent doctor fra Miquel de Soler, abat de Sant Pau y canciller del present Principat, lo doctor Raphel Bofill, extret deputat real per al trienni següent, lo doctor Joan Batista[b] Rufach, assessor, y lo doctor Joan Batista Pastor, advocat fiscal de la present casa, inseculats per sa magestat en la bossa de assessors y advocat fiscal de la dita casa, pugan concórrer en la extracció de pròxim fahedora de un de dits officis[c] de assessors y advocat fiscal que vacan per haver finit lo sexenni lo doctor Ramon Par, assessor, y lo doctor Joan Batista Pastor, advocat fiscal. Vist lo real despach de sa magestat, de 27 de agost del any passat de 1655, ab la executòria del sereníssim senyor don Joan de Àustria, aleshores loctinent y capità general, dels 15 de setembre del dit any, y particularment vista la clàusula en aquell contenguda que comensa «*Y es mi voluntad que no sea necessario* etcètera», y la que comensa «*que si alguno de los inseculados* etcètera», y la que comensa «*que en quanto al exercicio de los officios referidos*». Y, ohidas las informacions dels dits doctors Rufach y Pastor, y las exepcions per ells deduhides de que lo concistori no pot conèxer de la habilitació o inhabilitació de les persones que stan //176/3v// nomenades per sa magestat en la dita bolsa, en virtut de dita clàusula, que comensa «*Y es mi voluntad*, etcètera». Y vist tot lo de vèurer, attenent que dits clàusules patexen alguna dificultat, per la qual necessitan de interpretació, que·s deu fer antes de acabar lo present consistori son exercici, y per lo poc temps que aquest has de durar. Són de vot y parer que lo consistori deuria consultar al excel·lentíssim senyor locthinent y capità general las difficultats

a. carta intercalada en el foli 176/1 del trienni 1654-1656. - anotació escrita al dors.
b. a continuació unes línies ratllades.- ambaixada intercalada en el foli 176/2 del trienni 1654-1656.

a. a continuació unes paraules ratllades.- vots intercalats en el folis 176/3r-176/4v del trienni 1654-1656.
b. Batista *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
c. officis de *interlineat.*

que las ditas clàusulas en si contenen, perquè, declarades aquelles per sa excel·lència, pugan respòndrer al dubte proposat, y axí o firmen. En Barcelona, vuy, als 25 de juliol 1656.

Lo doctor Raphael Vilosa. Don Miquel de Cortiada. *Vidit, Par, assessor.*

176 /4r C.

En lo vot faltan lo doctor Francisco Alegre, y lo doctor Joseph Jalpí y Julià, los quals si se ha de fer habilitació, apar ara podan sortejar per obstar-los lo capítol 10 de les Corts de 1553, que vol sie nomenat per lo offici de assessor un doctor[a] ab sinc anys de pràtica, y los dits no·ls tenen.

Ítem, misser Joseph Sabater, per ésser official real per quant és[b] assessor[c] del veguer de Lleyda, si aparexerà a bé als senyors Vilossa y don Miquel Cortiada se ajustaran al vot, per escusar altre embaxada.

Si aparexera bé se serviran firmar-sse al peu d'est paper.

---

176 /5r D.

Segona[d] enbaxada.

Excel·lentíssim senyor.

Los diputats del General de Catalunya, ab altre embaxada representaren a vostra excel·lència que, en lo mes de maig del any 1655, sens coneguda de dret, fonch pres Hieroni Garaupera, pagès de Llavaneras, per orde de Rafel Puig, estant en lo llit, y fou posat en la galera de la Soledat, y després lo han mudat a la galera de Guadalupe, ha ont vui està detingut, rapat y remant com los demés forçats en dita galera y està vuy en dia, lo que notòriament encontra ab las generals constitucions de Catalunya, capítols y actes de Cort, usus y consuetuts inviolablement observadas, y en particular contra constitució quarta, del senyor rey Alfons Quart, del títol «De sometent», ab lo qual se disposa que sa magestad en Catalunya és tingut preceir seguint legítima citació o deguda conexensa de causa, hoÿdas las pars en las suas defenças, y seguida sentència difinitiva, lo que se confirma ab lo usatge «*Quoniam per iniquum*», y altres aplicables, en virtut de les quals sa magestat deu ser servit de proseir en Catalunya per directe, preceint citació, defenses y subseguida condemnació; y contra lo capítol 25 del senyor rey don Jaume Segon, en la segona Cort de Barcelona, en lo any 1309, capítol 25, que és la constitució segona, títol «De penes corporals», ab la qual està estituït y ordenat que algun home no sia condempnat sens coneguda de jutge, ans en asò sie proceït a coneguda de jutge, axí en punir com en dar a manlleuta // 176/5v // y absoldre, lo que no s'és observat en res en persona de Hieroni Graupera, lo qual, sens preceir defenses ni[a] subseguir-se sentència alguna és estat rapat y posat al rem en dita galera, per ço y altrament dits deputats, per medi d'esta embaxada extrajudicial, suplican a vostra excel·lència sie de son real servey manar traura lo dit Hieroni Graupera de la dita galera, y si ha delinquit portar-lo a las càrcers reals de la present ciutat o altres de Catalunya per a què en tot lo curs de la justícia guardat, y lo que disposan ditas constitucions, y esent-li feta la causa per lo Real Consell o altre jutge competent, que·u rebran a singular gràcia y mercè de vostra senyoria.

a. a continuació unes paraules ratllades.
b. a continuació unes paraules ratllades.
c. assessor del veguer *interlineat al marge esquerre.*
d. ambaixada intercalada en el foli 176/3 del trienni 1654-1656.

---

176 /6r E.

Memorial[b] dels subjectes que proposan a sa magestat, que Déu guarde, los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, per la taula del General de la vila de Puigcerdà y Cerdanya, que vuy vaca, són los següents: Jaume Anglada, notari públich, Pere Gallart, prevere, Onofre Cot, sabater, tots de la vila de Puigcerdà.

Datat en Barcelona, a 24 de juliol 1656.

Pere de Padellàs. Lo doctor Francesch Pejoan. Lo doctor Augustí Pinyana.

---

176 /7r F.

Excel·lentíssim[c] senyor.

Los deputats y oÿdors de comptes del General de Cathalunya, diuen que en totas las occasions que lo present Principat ha servit ab tèrcios a sa magestat, com fou en la guerra de Salses, y de després que lo present Principat és estat restituït

a. ni *interlineat.*
b. memorial intercalat en el foli 176/6 del trienni 1654-1656.
c. ambaixada intercalada en el foli 176/7 del trienni 1654-1656.

a la obediència de sa magestat, que Déu guarde, és estat servit sa magestat honrrar a tots los officials de dit tèrcio de què gosassen de totes les prerrogatives y preheminències que gosan los officials dels demés tèrcios espanyols que serveixen en lo Principat. Per ço, suplican dits deputats a vostra excel·lència, sie de son real servey honrrar a tots los officials del tèrcio ab què serveix lo General de present, y manar que se'ls despatxin las patents comforme als demés officials[a] espanyols, y juntament que, cessant dit servey, se'ls fassa bona la reforma en los llibres del rey, comforme a cada hu li tocarà, volent continuar son servey.

També representan a vostra excel·lència lo gran desig té est Principat que sa magestat sie servit honrar-lo en la plassa[b] del Consell Supremo de Aragó de capa y espasa, conforme la tenen los regnes de Aragó y València. Fou[c] vostra excel·lència servit en dies passats[d] // 176/7v // de[e] afavorir-los sa pretensió ab una carta per a sa magestat, la qual se donà al Consell de Aragó, y com sia gran lo[f] afecte ab què desija est Principat lo cumpliment d'esta mersè, suplica altra vega<da> lo consistori a vostra excel·lència sia servit de tornar a representar-o a sa magestat ab altra carta, per a què lo consistori puga dirigir-la al Consell de Estat y conseguir lo que tant desija, que·u rebran a singular gràcia y mercè de vostra excel·lència.

177r A.

Lo[g] marquès de Olias, Mortara y Çarreal, lloctinent y capità general.

Amats y fahels de la real magestat. Los diputats y ohidors de comptes de la casa de la Diputació, en Barcelona residints. Havent vist la consulta que per vostra part ens és estada interposada sobre la intel·ligència del real despaig de sa magestat, de vint-y-set de agost del any mil sis-cents cinquanta-y-cinch, per a poder procehir a la extracció fahedora dels officis de assessor y advocat fiscal de aquexa casa. Y, vist també lo dit real despaig, y considerat aquell y tot lo que per vostra part se'ns és estat representat, vos diem y manam que sens fer habilitació alguna de las personas que·s troban insaculadas en ditas bossas que estan ya, o deuhen estar, fetas y formadas, segons lo orde de sa magestat, fassau la extracció de assessor y advocat fiscal, y en las què als extrets se opose algun impediment lo·ns proposareu, per a què, vist aquell, pugam ordenar en tal cas lo que·s dega fer, que tal és la voluntat de sa magestat y nostra. Datat en Barcelona, a XXVI de juliol de MDCLVI.

Yo, el marqués de Olías y Mortara.

Vidit, de Soler, cancellarius. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, secundo, folio CXXXVII.

Vuestra excelencia manda a los diputados y ohidores de qüentas de la casa de la Deputación del General de Cathaluña pongan en execución el despacho arriba mencionado.

178/1r A.

Certifich[a] y fas fe jo, Joseph Quatracasas y Sala, notari de Barcelona devallscrit, que ab acte rebut en poder meu, als XXVI de juliol MDCLVI, Joan Pere Ribot, negociant de la vila de Sant Cugat del Vallès, ha fet procura al il·lustre y molt reverent fra don Gaspar Casamitjana, monjo y camarer del imperial monestir de dit Sant Cugat de Vallès, entre altres coses perquè en son nom, *pure, libere et simpliciter*, puga renunciar, en mà y poder dels molt il·lustres senyors deputats y oïdors del General de Catalunya, en favor de la persona o personas a sa senyoria ben vistas, lo offici de tauler de la bolla de dita vila, com aquestas cosas y altras en dita procura estan més llargament contengudes, etcètera.

Joseph Quatrecasas y Sala, notari de Barcelona, de mà pròpria.

178/2r A.

Lo[b] que s'és[c] tractat en la junta, als 23 de juliol 1656.

Primer. A tractat[d] la junta y donat[e] notícia per las personas[f] nomenadas per[g] sa excel·lència en

a. *a continuació ratllat* dels.
b. plassa del *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
c. fou *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
d. *a continuació dues línies ratllades.*
e. de ... gran *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
f. lo ... desija *interlineat al marge esquerre.*
g. *carta intercalada en el foli 177 del trienni 1654-1656.*

a. *certificació intercalada en el foli 178/1 del trienni 1654-1656.*
b. *memorial intercalat en els folis 178/2r-178/3v del trienni 1654-1656, escrit a dues columnes, primer es transcriu la columna de la dreta i després la de l'esquerra.*
c. s'és tractat *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
d. tractat *interlineat damunt d'una paraula ratllada.*
e. donat notícia per las *interlineat damunt d'unes paraules ratllades.*
f. personas ... excel·lència *interlineat al marge esquerre.*
g. *a continuació ratllat* part de.

què, mirat lo estat que té la província y los molts gastos que se li offerexen, no pot servir en més que en vuyt-cents hòmens, sens officials, que segons lo número de las casas que se troban vuy en las veguerias que no estan invadides del enemich, apar vindrà a ser lo gasto de divuit reals per casa cada any, y unas ab altres, comptant a dos reals de ardits cada die per cada soldat, sens lo pa de munició que donarà sa magestat.

Segon. Que se repartesca dit número de gent per veguerias per major, y després per cada ciutat, vila o lloch de cada vegueria lo que li tocarà, y axí mateix la quantitat del diner respectivament necessària per a dit socorro.

Tercer. Que cada universitat tinga la elecció y libre facultat per a poder tràurer o elegir los soldats que li tocaran en la forma que li aparexerà, y axí mateix juntar lo diner necessari per a son socorro per via de tatxas, drets o imposicions, sens obligació de donar compte ni pagar lo dret del quint a sa magestat, sinó és en cas que excedissen notablement a la tatxa de dit socorro, o en aquella cometessen algun delicte, lo qual compte no puga ésser demanat sens exprés orde de sa excel·lència.

Quart. Y perquè serà molt convenient que se entenga que esta leva se procura per part de la Deputació, apar que las personas que aniran sian proposades per los deputats, per lo qual podran proposar-ne nou a sa excel·lència de la calitat // 178/2v // y autoritat que requereix esta ocupació, y d'ellas serà servit elegir-ne tres, que són las que se indica són bastants per fer esta leva.

Cinquè. Que a estas personas se servesca sa excel·lència donar comissions per a consertar ab[a] las universitats, y cartas per a los ordinaris que en tot los assistescan, y demés officials que judicaran per necessaris, y juntament cartas per las universitats y altres personas particulars que podran ajudar a effectuar est servey.

Sisè. Que estas tres personas vayan a gasto de la Generalitat, y que los ministres que voldran per sa assistència sia a gasto de sa magestat.

Setè. Que cada universitat haya de deposar, en lo banch de la ciutat de Barcelona, de compte nou, la quantitat li tocarà a pagar per lo socorro de dits soldats de dos en dos mesos, cada principi d'ells anticipadament, dit y escrit als deputats del General de Cathalunya per compte y a obs de socórrer los soldats d'esta leva, del qual diner se'n haya de portar compte apart, y no·s puga convertir en altre cosa.

a. ab *interlineat.*

Vuitè. Que se reserva sa excel·lència lo repartiment d'esta leva que fan las universitats en la forma li aparexerà entre los dos tèrcios de la Deputació y ciutat.

Novè. Y que lo pagador de la Deputació haya de socórrer del diner de ditas universitats los soldats que se agregaran al tèrcio de la ciutat.

Desè. Que se represente a sa excel·lència, per a què aquest servey puga ésser permanent y effectiu, sie servit procurar[a] en lo temps dels allotjaments lo major alívio a las universitats, perquè de la resolució que sa excel·lència pendrà se puga donar alguna notícia en las ditas universitats, per- // 178/3r // què ab la esperansa de son alívio se alenten a fer millor y més promptament aquest servey a sa magestat.

178 /2r 1. En quant al número de la gent se ha de procurar lo que·s puga en que sia menor, perquè ayxí se conseguirà millor lo fi que·s desija de la stabilitat y duració del servey, que appar se poria reduir a 600 que, ab los 200 que la Deputació y ciutat respectivament fan, seran dos tèrcios lusits y sufficientment numerosos.

2. Appar bé lo contengut en lo present 2 capítol.

3. També està ben advertit lo que conté lo present capítol 3.

4. La Deputació ajudarà en tot lo que porà y li serà permès, scriurà cartas a las universitats alentant-les en fer aquest servey, representant-los lo benefici y alívio los ne resultarà. Però en quant a proposar personas per sa part a sa excel·lència per a executar los órdens y commissions de sa excel·lència per a fer // 178/2v // esta lleva y pagar las tres personas de diners del General, appar que assò no ho pot fer lo consistori per obstar-li les lleys d'esta casa y capítols de Cort, y se excediria de allò que·s permès de fer segons capítols de Cort, y en quant al que se considera en lo present 4 capítol, que·s judica molt convenient que se entenga que esta leva se procura per part de la Deputació, appar que bastaria per a est intent les cartes que la Deputació scriurà a les universitats ab los motius referits.

5. Al capítol 5 se diu lo mateyx que en lo capítol 4.

6. Al capítol 6 se diu lo mateyx que en lo capítol 4, y que és prohibit lo gastar per a est effecte, y que sols se pot gastar per al tèrcio de casa y no per la gent se li ha de agregar de las universitats.

a. a continuació una paraula ratllada.

7. Lo que conté lo capítol 7 appar bé.

8. Està bé lo contengut en lo 8 capítol.

9. Appar bé.

10. Lo contengut en lo present capítol 10 és lo punct més essencial per la duració d'este servey, y ayxí se ha de esforçar tot lo que·s puga, perquè //178/3r// és cert que, entès assò per las universitats y observat, ha de ser la total firmesa d'este servey.

178/4r C.

A 28 de juliol per lo senyor abat Amat.

Memorial[a] dels subjectes que los deputats y oÿdors del General de Cathalunya proposan a sa magestad, qui Déu guarde, per la Deputació local del General de la ciutat y col·lecta de Gerona.

Lo doctor Jaume Pejoan, sagristà y canonge de Gerona. Lo doctor Narcís Cassart, canonge de dita Església. Lo canonge de Gerona Narcís Frígola.

Datat en Barcelona,a 28 de juliol 1656.

179/1r Procura[b] feta per lo doctor fra Joseph Sastre y Prats, monjo de Sant Pera de Rodes, paborde de Vilademat, elet abat de Amer y Rosas, a mi, Emerenciana de Lana y Fontanet, per poder renunciar lo offici de racional del General de Cathalunya, que té en son cap en persona de qui jo volré.

B. Die vigesima tercia mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo quinquagesimo quinto, Barcinone.

Ego, doctor frater Josephus Sastra et Prats, monacus Sancti Petri de Rodas, et prepositus de Vilademat, ac abbas electus de Amer et Roses, obtinens officium racionalis Generalis Cathalonie, gratis, et cetera, constituo et ordino procuratricem meam certam, et cetera, itaquod vos, dominam Emarencianam de Laaa et Fontanet, viduam magnifici Augustini de Lana, quondam, domicelli Barcinone domiciliate presentem ad videlicet pro me et nomine meo, dictum offissium racionales cum omnibus juribus et pertinenciis illius universis, in manibus et posse admodum illustrium dominorum deputatorum eiusdem Generalis, ad favorem persone vobis benevise et per vos dictis, dominis deputatis presentande, nominande et designande, pure, libere, simpliciter et absque illa condisione resignandum, renunciandum et cedendum, et dictas resignacionem, renunciacionem et cessionem recipi et admitti petendum et suplicandum ac obtinendum ita et //179/1v// taliter ille, in cuius favorem dictum offissium per vos resignatum, renunciatum et cessum fuerit de eodem offissio, juribus et pertinenciis illius valide provideatur et provideri mandatur, cum omnis juris plenitudine et effectu et inde instrumenta quecunque vobis benevisa, faciendum et fermandum, seu fieri faciendum et demum, et cetera, promitto habere ratum, et cetera, nec non promitto ac eciam sponte jure non revocare hujusmodi mandatum nisi de ordine concesu et voluntate vestris. Actum, et cetera.

Testes Franciscus Nadal, domicellus presentis civitatis Barcinone, et Anthonius Pejoan, mercator et notarius ville Perpiniani.

In quorum propria manu scriptorum fidem et testimonium fasso ego, Dominicus Soler, juris utriusque doctoris, auctoritate regia notarius publicus, hic me subscribo et meum solitum appono notarie sig + num.

179/2r *Die vigessima prima mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagessimo quarto, Barcinone.*

Ego, Petrus Farell, civis honoratus Barcinone, receptorem jurium Generalis presentis Cathalonie principatus. Gratis, et cetera, constituo et ordino procuratricem meam certam, et cetera. Itaquod et cetera, dominam Margaritam Farell, uxorem meam presentem ad videlicet pro me et nomine meo, renunciandum in manu et posse admodum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis Cathalonie, vel alterius cuiuscunque persone inde ab eis potestatem habentis vel habiture pure, libere et simpliciter seu in favorem persone vobis, dicte procuratori benevise, dictorum suorum officium receptoris jurius Generalis Cathalonie cum omnibus juribus et pertinenciis suis vestris, dictaque renunciacionem admitti, supplicandum et si apponuerit personam in cuius favore dictam fecerint, seu fecerit renunciacionem de dicto officio cum juribus et pertinenciis suis universis provideri et investiri, et in illius possessionem mitti suplicandum et pro his quascunque supplicaciones verbo vel semper dandum et presentandum easque signari, provideri et expediri supplicandum et generaliter, et cetera, et cum

a. memorial intercalat en el foli 178/4 del trienni 1654-1656.
b. anotació escrita al dors.- procures intercalades en els folis 179/1r-179/3v del trienni 1654-1656.

posse submitendo, et cetera, promitto habere ratum, et cetera, et non revocare sub omnium et singularum bonorum meorum obligacione, et cetera, et demum, et cetera.

Testes sunt Joannes Sala, textor lini et Raymundus Cata, sutor, cives Barcinone.

Die tercia mensis februarii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagessimo quarto, Barcinone.

Ego, Margaritta Farell, uxor honorable Petri Farell, civis honorati Barcinone, receptoris jurium Generalis presentis Cathalonie principatus, procuratrix ad insfrascrita cum facultate // 179/2v *// substituendi legittima constituta et ordinata a dicto Petro Farell, viso meo prout de dicta mea procuracione que de dicta facultate et potestate substituendi longa fit et habet mencio constat instrumento alio penes notarium infrascriptum, recepto die vigessima prima mensis januarii proxime preteriti, dicto nomine volens vestri dicta facultate substituendi mihi et predictur, data attributa concessa per dictum dominum principalem et virum meum ideo. Gratis, et cetera, substituo et ordino procuratores meos seu verius dicti domini viri et principalis mei certos, et cetera, itaquod, et cetera, honorabiles Joannem Llinas et Narcisum Felium, mercatores civitate Barcinone licet absentes, et cetera, et nottum, et cetera, et quem libet eorum insolidum ad videlicet, pro me et nomine meo seu verius prodicto domino principali et viro meo, renunciandum in manu et posse admodum illustrium dominorum deputatorum dicti Generalis Cathalonie, vel alterius cuius cunque persone inde ab eis potestatem habendi vel habiture pure, libere et simpliciter seu in favorem persone vobis dictis procuratoribus visis et utrique vestrum benevise dictum suorum officium receptoris jurium Generalis Cathalonie cum omnibus juribus et pertinenciis suis universius dictamque renunciacionem admitti supplicandum et si oppertuerit personam in cuius favorem dictum fecerint seu fecerit renunciacionem de dicto officio cum juribus et pertinenciis suis provideri et investiri et in illius possessionem admitti supplicandum et pro his quascunque supplicaciones vero vel in scriptis dandum et presentandum easque signari, provideri et expediri supplicandum et generaliter, et cetera promitto dicto nomine habere rattum, et cetera et demum, et cetera.*

Testes sunt Jacobus Pi, agricola, // 179/3r *// parrochie Beate Marie de Cerviliano, diocesis Barcinone, dictus de Dalt, et Paulus Pi, scriptor Barcinone habittantibus.*

Premissis in duobus instrumentis alieno calamo scriptis, fidem facio ego, Franciscus Llunell, apostolica et regia auctoritatibus notarius publicus Barcinone, hec propria scribens manu.

---

180 /1r *B.*

Haviendo[a] *visto el papel de vuestra señoría que me ha dado el abad de San Cugat, las personas propuestas para que hagan las levas en esta provincia, he resuelto nombrar, como nombro, a don Francisco Sala, a don Fadrique Desbosch y don Antonio Granollachs, de que aviso a vuestra señoría para que se les dé noticia y dispongan su viaje sin perder un día de tiempo en lo que tanto inporta al servicio de su magestad. Dios guarde a vuestra señoría muchos años. Barcelona, a 31 de julio 1656. Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

---

180 /2r C.

Número[b] 1. Se dexa a la resolució que pendrà sa excel·lència ab los senyors deputats.

Número 4 y 6. No se creu que hi haya lley ni capítol de Cort que obste al contengut en dits capítols, per tractar-se de la defença necessària del Principat, per la qual estan destinats tots los drets de la Generalitat, com fins vuy en tots casos se ha observat, y essent tant del servey de sa magestat no·s creu se repare en lo gasto que per esta causa se ha de oferir.

Número 7. Lo intent de sa excel·lència és donar a la província tot lo alívio possible, com ho entendran los senyors deputats de sa excel·lència quant se pendrà la última resolució.

Paper raportat del senyor abat de Sant Cugat y de don Joan de Marimon, y de Joseph Ximenis y de Monrrodon, de las personas annomenadas per part de sa excel·lència, per a afer de la leva de soldats per lo servei de sa magestat y deffensa d'esta província. A 30 juliol 1656.

180 /3r D.

Lo marquès de Olias, Mortara y Çarreal, loctinent y capità general.

Amats[c] y fahels de la real magestat, los deputats y oÿdors de comptes de la casa de la Diputació del General de Cathalunya, en Barcelona resi-

a. nomenament intercalat en el foli 180/1 del trienni 1654-1656.
b. vot intercalat en el foli 180/2 del trienni 1654-1656.
c. carta intercalada en el foli 180/3 del trienni 1654-1656.

dints, en despaig de vint-y-hu del corrent, vos diguerem y manarem que, en quant a la habilitació del doctor Hiacyntho Sansa, canonge de la santa Iglésia de Urgell, no·s tingués attendència alguna al haver servit lo offici de oÿdor ecclesiàstich en lo temps de les turbacions. Y havent-nos vosaltres representat que en dit subjecte concorria impediment per ésser debitor al General, fou per nós manat respòndrer que en orde al impediment proposat, ho remetian als habilitadors, a effecte de que aquell se'n hagués la deguda rahó, segons disposició dels capítols y actes de Cort. Y perquè ha vingut a nostra notícia se ha inhabilitat al dit canonge Sansa per la extracció pròximament feta, sens expressió de causa alguna. Per ço, vos diem y manam que encontinent rebut lo present real orde nostre, juncteu les persones feren la dita hablitació, o d'ellas las que de present poran juntar-se, y nos doneu y especifiqueu las causes vos mogueren a inhabilitar dit canonge Sansa, expressant-les en lo modo y forma que la qualitat d'elles requerirà, y que sia esta tarde del present dia y fins les sis hores d'ell, com axí convingue al servey de sa magestat, per a què puguem provehir lo que sia de son real servey. Donat en Barcelona, a XXXI de juliol MDCLVI. *Yo, el marqués de Olías y Mortara.*

Vidit, Soler, vicecancellarius. Jacobus Salamo. In curie locumtenencie, in foleo CXXXXI.

Vuestra excelencia manda a los diputados y oydores del General pongan en execución lo arriba continuado.

---

180 /4r Lo[a] senyor abat a 31 juliol 1656 entregà, per orde de sas senyorias, a sa excel·lència lo present paper y la resposta té lo senyor oÿdor que és la nominació de las personas. E.

Excel·lentíssim senyor: Los deputats del Jeneral de Chatalunya, ab intervenció dels oÿdors de comptes, en execució del que las personas de la junta nomenadas per vostra excel·lència y per lo consestori, resolgueren proposar a vostra excel·lència les persones següens per a què d'ellas anomene vostra excel·lència, fetes les quals, dividedes per la província solen fer las llevas de la present guerra que dita junta a resolt: don Francisco Sala, don Juan de Marimon, don Fedrich Desbosch, don Anton Granollachs, don Joseph Bru, lo doctor Agustí Pinyana, mossèn Joseph Móra, mossèn Joseph Ximenis, mossèn Rafel Carles.

a. *a continuació unes paraules ratllades.- memorial intercalat en el foli 180/4 del trienni 1653-1656.*

---

180 /5r G.

Als[a] 30 de juny 1656. Gerònim Major y Sala, sobrecullidor del General de la part de ponent[b], a comptat y pegat las terssas de abril, maig y juny 1655; juliol, agost y setembre de dit any 1655, tant de dret hordinari com de guerra, y las bollas no arendades de Lleida, abril, maig y juny de dit any 1655; juliol, agost y setembre de dit any, si bé conforma lo llibre de la Craueta per tenir lo porté faltan a cobrar las terças de octubre, novembre y desembre de dit any, que diu no ha pogut cobrar los llibres; vagan y faltan lo llibres següents: de Balaguer vagan vint-y-una taula, sols y és la de Belaguer. De la col·lecta de Tarregona, són blancs Ruidoms y Alcover, falta Temarit y Constantí[c]. Cervera és blanc y Torà, y Santa Coloma y Tarroja, faltan Senaüja, Prats del Rey, Cardona, Guisona, y per guerra Solsona, Seu de Urgell. Vaga per guerra Tortosa, de la col·lecta és blanc Flix y Vinebra, vaga Torraespanyola; Tàrrega blanch, Bellpuig, Guimerà y Anglasola, vaga Verdú. Tremp y Pallàs: blanc Ascaló, vaga Conques, Pas de Orri, Pont de Montercoris, Isona, y per guerra Asterri, falta Viella, en la Vall de Aran. Monblanc: vagan Sareal y Benbudí de la Spluga. De la col·lecta de Falset blanch Prades, Cornudella, Vallusell, Paboleda. De la col·lecta de Lleida vagan Alcarràs, Maials, Alfés, Vilanova de la Barca, Almaells, Giminells, Torres de Seray, Sesas, Llardecàs, Margalef, Torrasbessas, Vilanova de Segra. De la col·lecta de Igualada, que són quatra taulas, totas són blancs.

Bernat Balencas, regint lo racional.

a. *relació intercalada en el foli 180/5 del trienni 1654-1656.*
b. *a continuació ratllat* y.
c. *a continuació ratllat* de.

Índex

A

ABAT, Josep, de Cotlliure, del braç reial, 1485, 1506.
ABELLA, Antoni, processat per Josep de Rocabruna, 724.
ABELLA, Miquel, prevere de Conques, arrestat per Josep de Rocabruna, 723.
ABELLA, Miquel Joan, notari públic de Lleida, 1352.
Abella de la Conca (Pallars Jussà), 726, 1117.
ABELLÓ, Joan, jurat de la Vilella Baixa, 943.
ADEMAR, Josep, diputat local de la Vall d'Aran, 1343.
ADRIÀ VI, Papa, 978, 979.
AGELL, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758.
Àger (Noguera), 165, 251, 252, 320, 350, 403, 676, 677, 774, 790, 829, 830, 831, 891, 892, 1020. -**Castell d',** 249. -**Governador d',** 1055. -**Taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 995, 1309.
ÀGER, Miquel d', del braç militar, 235, 489.
ÀGER, Pau d', frare santjoanista, del braç eclesiàstic, 370, 371, 1252.
AGODER, Josep, de Montblanc, 940.
Agramunt (Urgell), 71, 663, 728, 729, 823, 1047. -**Síndic d',** 381, 382. -**Taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
AGRAMUNT, Jaume Pau, notari i escrivà major de la ciutat de Barcelona, 29, 501, 502, 507, 774, 777, 879, 893, 910, 911, 1176, 1263, 1299, 1332, 1479, 1480.
AGUILAR, Jaume, manyà de Barcelona, 48, 714.
AGUILAR, Madrona, filla de Jaume Aguilar, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 48, 714.
AGUILAR, marquès d', governador de Catalunya, 166, 485, 486, 510, 512, 516, 520, 522, 540, 791, 792, 1121, 1159, 1163, 1164, 1165, 1198, 1208.
AGUILAR, Pere, del braç militar, 1507.
AGUILERA, Baptista, diputat local de Vilafranca del Penedès, 1396.
AGUILERA, Macià, d'Òdena, 946.
AGUILERA, Melcior, cirurgià i guarda ordinària del General a la ciutat de Barcelona, 871.
AGUILÓ, Francesc, cambrer i canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 1246, 1251.
AGUILÓ, Francesc, receptor de la bolla, 991.
AGUILÓ, Joan, canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 640, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1509, 1517, 1518.
AGUILÓ, Josep, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 39, 53, 65.
AGUILÓ, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.
AGUILÓ, Onofre, ciutadà honrat de Lleida, diputat reial, 1, 5, 23, 49, 57, 59, 60, 61, 62, 673, 1258, 1312, 1359.
AGUILÓ, Pacià, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 14, 15, 26, 27, 28, 29, 54, 85.
AGUILÓ DE SENTÍS, Joan, cambrer i canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1393, 1483, 1509, 1518.
AGUILÓ I MILARNAU, Francesc, fill d'Onofre Aguiló, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 14, 15, 23, 26, 29, 59, 60, 247, 418, 1325.
AGUIRRE, Juan de, criat de Juan Bautista de Arespacochaga, 1417.
AGULLÓ, Benet, prevere beneficiat a l'església de santa Magdalena de Lleida, 1352.
AGULLÓ I PINÓS, Jeroni d', del braç militar, 305, 308, 1246, 1254.
AGUSPÍ, Baltasar, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, escrivà del racional, 538, 578, 1210, 1249, 1343, 1445, 1501.
AGUSTÍ, Gabriel, jove, botiguer de teles resident a Barcelona, 1069.
Aiguatèbia (Conflent), 829.
AIGUAVIVA I TAMARIT, Francesc d', veguer de Barcelona, del braç militar, 1, 2, 113, 119, 146, 147, 149, 154, 174, 175, 182, 184, 187, 194, 195, 196, 201, 202,

207, 226, 228, 238, 243, 247, 252, 268, 269, 337, 359, 372, 892, 1249, 1253.
AIMERIC, Antoni, mercader i tauler de Perpinyà, del braç reial, 744, 745, 1089, 1101, 1259.
AIMERIC, Bernat, del braç militar, 497.
AIMERIC, Maria, de Sant Andreu, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
AIMERIC, Pere, donzell domiciliat a Manresa, antic oïdor militar, 505, 1178.
AIMERIC, Pere, llibreter de Barcelona, 599.
AIMERIC CRUÏLLES I DE SANTAPAU, Pere, senyor de Rajadell, domiciliat a Barcelona, protector del braç militar, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 19, 21, 23, 32, 39, 41, 45, 53, 54, 64, 65, 103, 132, 134, 184, 194, 195, 206, 207, 210, 223, 268, 273, 288, 297, 302, 304, 341, 357, 381, 430, 450, 484, 660.
Ais de Provença (França), 283, 928. -**Bisbe d',** vegeu MAZZARINO, Michele.
Aitona (Segrià), **marquesat d',** 674. -**Tauler d',** 1310, 1421.
AITONA, marquès d', 619, 804, 1232, 1410, 1487, 1492.
AITÉS, Josep, tauler de Tírvia, 959, 1130.
AIXADA, Antoni, notari públic de Barcelona, 31, 667.
AIXADA, Eulàlia, vídua de Miquel Aixada, 880.
AIXADA, Miquel, notari públic de Barcelona, 880.
AIXALÀ, Joan, de la Pobla de Cèrvoles, 936.
Alacant (Alacantí), 1274, 1332.
ALAIX, Bernat, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1519.
ALAIX, Francesc, notari, oïdor reial, 641, 1343, 1484.
ALAIX, Joan, de Tortosa, del braç reial, 1389.
ALAIX, Pere Pau, notari públic i tauler de Santa Coloma de Queralt, 372, 734, 735, 1034, 1130.
ALAQUIE, Perris, francès, 1082.
ALART, Arnau, 1087.
ALAVERNA, Joana Caterina, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758, 845.
ALAVÓN, Jacint, sabater i ciutadà de Barcelona, 618.
ALBA, ..., capità d'infanteria català, 400.
ALBA, Andreu, procurador fiscal patrimonial, 1002.
ALBA, duc d', 804, 1232.
ALBANELL, Galceran, domiciliat a Barcelona, 458.
ALBANELL, Jeroni, difunt, 458.
ALBANELL I REBOLLEDO, Jerònia, esposa de Jeroni Albanell, 458.
Albarca (Priorat), 1115.
ALBAREDA, Antoni, pagès del lloc d'Argençola, 1034.
ALBAREDA, Caterina, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 993, 1121.
ALBAREDA, Marià, mestre de capella de la Seu de Barcelona, 1443.
ALBAREDA, Magí, 1228.
ALBATERA, comte d', del Consell Suprem d'Aragó, 1232, 1236, 1241, 1264, 1270, 1328, 1338, 1339, 1346, 1357, 1365, 1375, 1401, 1412, 1428, 1429, 1470, 1489, 1497, 1500, 1519, 1524.
ALBELLOT, Marc, jurat de Benissanet, 944.
ALBERIC, Lluís, cirurgià de Barcelona, 450.
ALBERT, Josep, notari públic de Barcelona i escrivà de manament, 1042, 1043.
ALBERTÍ, Pere Màrtir d', donzell, del braç militar, 11, 95, 1255, 1505.
Albesa (Noguera), **taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
Albi, l' (Garrigues), 938, 964, 1116.
ALBIÀ, Caterina, esposa de Montserrat Albià, 1157.
ALBIÀ, Montserrat, passamaner i ciutadà de Barcelona, 8, 9, 27, 32, 35, 38, 42, 45, 55, 67, 82, 83, 84, 98, 99, 115, 116, 122, 124, 129, 142, 153, 156, 157, 161, 169, 176, 178, 185, 190, 192, 197, 209, 214, 226, 227, 235, 237, 238, 239, 243, 245, 261, 268, 270, 271, 273, 280, 283, 284, 289, 320, 324, 325, 329, 330, 348, 353, 366, 367, 372, 390, 402, 407, 410, 419, 423, 426, 434, 435, 453, 472, 477, 516, 537, 542, 572, 673, 674, 796, 991, 992, 1133, 1157, 1312.
ALBUQUERQUE, duc d', 498, 541, 545, 1232.
ALBÚS, duc d', 1146.
Alcanar (Montsià), 125, 223, 235, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 318, 324, 326, 333, 334, 400. -**Taula d',** 1094, 1493, 1494. -**Tauler d',** 1309.
Alcarràs (Segrià), 386. -**Taula d',** 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler d',** 1310.
Alconchel (Castella), 671.
Alcover (Alt Camp), 575. -**Taula d',** 612, 1094, 1389, 1493, 1494, 1530. -**Tauler d',** 1309.
ALDROFER, Antoni, visitador reial, 138, 245, 246, 278, 947.
ALEAS, Pedro de, de la cort de Madrid, 1516.
ALEGRE, Felip, de Barcelona, del braç militar, 1371, 1372, 1388, 1393, 1485, 1519, 1521.
ALEGRE, Felip, del braç reial, 54, 85.
ALEGRE, Francesc, ardiaca i canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 1367, 1525.
ALEGRIA, ... la, francès, governador de l'artilleria, 937.
ALEIX, vegeu ALAIX.
Aleixar, l' (Baix Camp), 1116.

Alella (Maresme), 1153.
ALEMANY, Agustí, notari públic i veí de Tarragona, escrivà de la cort eclesiàstica de Tarragona, 1333, 1399.
ALEMANY, Enric d', sagristà major i canonge de la Seu de Vic, visitador del braç eclesiàstic, 3, 6, 7, 8, 73, 1252.
ALEMANY, Francesc d', del braç militar, 85, 149, 403, 528, 1247.
ALEMANY, Guerau d', domiciliat a Barcelona, del braç militar, 7, 120, 119.
ALEMANY, Isidre, del braç militar, 85.
ALEMANY, Joan, 1093.
ALEMANY, Joan Jeroni, del braç militar, 7, 136, 495, 496, 497.
ALEMANY, Miquel, tauler de Palautordera, 1421.
ALEMANY I DE BELLPUIG, Carles d', del braç militar, 85, 174, 506, 507, 509.
ALEMANY I SALA, Pere, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1518.
ALEMANY I VILAPLANA, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1388, 1428, 1485.
Alemanya, 84, 85, 164, 651, 652, 692, 693, 694, 698, 700, 718, 739, 790, 847, 849, 1000, 1148. -**Prínceps d',** 691.
ALENTORN, ..., capità català, 943, 966.
ALENTORN, Felip d', abat del monestir de Camprodon, del braç eclesiàstic, 5, 26, 61, 136, 143, 187, 233, 242, 305, 357, 422, 423, 430, 507, 1251.
ALENTORN, Onofre d', del braç militar, 95, 187, 330, 335, 336, 359, 384, 385, 394, 416, 424, 454, 461, 465, 516, 528, 549, 1212, 1254, 1505.
ALENY, Jeroni d', del braç militar, 255.
ALENY, Josep, doctor, del braç reial, 1247.
ALETZ, baró d', mestre de camp de cavalleria francesa, 379, 401, 454, 729, 730, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 963, 965, 1162, 1166, 1167.
ALEXANDRIA, Maria, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 1121, 1222.
Alfacs, els (Montsià), 165, 774, 790, 830, 831.
Alfarràs (Segrià), **taula d',** 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Tauler d',** 1310.
Alfés (Segrià), **taula d',** 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler d',** 1310, 1421.
ALFONS IV DE CATALUNYA, 1273, 1275, 1290, 1301, 1304, 1306, 1412, 1510, 1525.
Alforja (Baix Camp), 575. -**Taula d',** 1094, 1493. -**Tauler d',** 1309.
Algarve, l', 1239.
Alger (Algèria), 831.
Algerri (Noguera), **taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
Alguaire (Segrià), **tauler d',** 1310.
ALINYÀ I DE LLOR, Josep, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1505.
ALIÓ I MARTÍ, Genís, tauler de Torroella de Montgrí, 1457.
Almacelles (Segrià), **taula d',** 612, 1390, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler d',** 1310.
Almenar (Segrià), **tauler d',** 1310.
ALMIRALL, Pere, 1228.
ALMORER, Eulàlia, 1230.
ALOISI, Pere, cardenal Carafa, 276, 312.
ALONSO, Pau, frare agustinià, 141.
ALÒS, Francesc, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 473, 480, 1068, 1137, 1138, 1152, 1153, 1154, 1155, 1160, 1347, 1368, 1370, 1371, 1372, 1373, 1393, 1483, 1484.
ALÒS, Isabel Anna, filla de Francesc Alòs, 1068.
ALÒS, Joan, tauler d'Horta, 1128, 1421, 1468.
Alòs de Balaguer (Noguera), 728, 729, 899. -**Taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
ALOSÍ, Tomàs, tauler de Puigcerdà, 1088, 1101.
Alsàcia, 698, 765.
Alsamora (Pallars Jussà), 723, 726. -**Església d',** 46, 715, 723.
ALSAMORA, Pere, de Vallclara, 936.
ALTAFULLA, Joan, notari i secretari, 159.
ALTARRIBA, Pere, prevere de la Seu de Lleida, 1351.
ALTET, Paula, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 553, 1222.
ALTISSENT, Josep, rector de Santiga, 1300, 1303, 1305, 1331.
ALTISSENT, Leandre, prevere beneficiat a l'església del Pi de Barcelona, 272.
ALZINA, Bernat, donzell de la vegueria de Barcelona, 1254.
ALZINA, Francesc, 1423.
ALZINA, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 149, 187, 305, 308, 1257.
ALZINA, Francesc, sastre i ciutadà de Solsona, 856.
ALZINA, Gabriel, veler i guarda ordinari del portal Nou de Barcelona, 404, 436.
ALZINA, Joan, batlle de Blanes, 1423.
ALZINA, Joan, tauler de Palautordera, 1421.
ALZINA, Rafael, estudiant de Girona, 1482.
ALZINA I RIUSEC, Josep d', donzell i regent el llibre del manifest de la bolla, del braç militar, 85, 154, 247, 305, 365, 418, 473, 506, 991, 1028, 1254, 1313, 1359, 1467.
ALZINA I VILALLONGA, Bernat d', de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1324.
AMADES, Pere, del Masroig, 943.
AMAT, ..., insaculat per a oïdor militar, 884.
AMAT, Alfons, botiguer de draps de Sanaüja, 868.
AMAT, Felip, de Montblanc, 940.
AMAT, Joan, síndic de Sant Martí de Maldà, 940.

AMAT, Josep, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 10, 11, 18, 26, 27, 29, 45, 58, 60, 61, 85, 114, 119, 308, 403.
AMAT, Marià, hortolà del General, 372, 402.
AMAT, Pau, major, donzell, del braç militar, 6, 7, 8, 11, 13, 45, 54, 61, 85, 92, 95, 114, 119, 136, 149, 154, 162, 174, 187, 196, 199, 201, 238, 247, 254.
AMAT, Pau, menor, donzell, del braç militar, 19, 51, 54, 119, 146, 149, 233, 238, 247, 308, 421, 506, 507, 737, 1252.
AMAT DE PALOU, Serafí, 1022.
AMAT I DESBOSC, Gispert, abat de Sant Pere de Galligants i electe de Sant Cugat del Vallès, diputat eclesiàstic, 1, 2, 4, 9, 22, 49, 64, 75, 97, 125, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 575, 580, 581, 582, 597, 599, 608, 615, 640, 642, 643, 645, 646, 761, 762, 893, 895, 896, 897, 898, 902, 904, 905, 906, 908, 909, 957, 958, 1026, 1251, 1296, 1311, 1312, 1313, 1359, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1399, 1404, 1441, 1519, 1520, 1528.
AMAT I DESBOSC, Josep, donzell domiciliat a Barcelona, fill de Pau Amat, major, oïdor militar, 1, 5, 13, 14, 15, 16, 20, 26, 29, 1252, 1324, 1368, 1370, 1372.
AMBERT, Eulàlia, de Rubí, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758, 845, 923, 994.
AMELL, Francesc, cavaller de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1254, 1484, 1485.
AMELL, Jaume, jurat de Pira, 938.
AMELL, Macià, doctor en drets i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 83.
AMELLES, Josep, de Martorell, 947.
Amer (Selva), **abat d',** 240.
Ametlla de Segarra, l'(Segarra), 939, 964, 966.
Amiens (França), 799, 876, 877, 878, 887, 888.
AMIGANT, Francesc, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 497, 1387, 1427.
AMIGANT, Joan d', oïdor militar, 17, 18, 749, 1312, 1359.
AMIGANT, Josep d', donzell, fill de Joan d'Amigant, doctor en drets i assessor ordinari del General, del braç militar, 2, 17, 18, 55, 77, 94, 103, 111, 113, 122, 126, 130, 645, 658, 659, 732, 749, 752, 1252.
AMIGÓ, Bartomeu, 1227.
AMILL, Lluís, ciutadà de Barcelona, del braç reial, 54, 119.
AMILLET, Joan, 1096.
AMORÓS, Andreu, tauler de Cambrils, 1093, 1101.
AMORÓS, Pere Arnau, del Vilosell, 936.
Amposta (Montsià), 235, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 318, 324, 326, 333, 334, 356, 386, 400, 1465. -**Castellania d',** 421, 1110. -**Taula d',** 1493, 1494. -**Tauler d',** 1309.
Andalusia, 671.
ANDILLY, ... d', 1189, 1190.
Andorra, 483, 484. -**Formatges d',** 747.
ANDREU, Caterina, de Montsó, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
ANDREU, Francesc, 958.
ANDREU, Francesc, prevere i tauler de Salses, 1084, 1085, 1100, 1130, 1131, 1457.
ANDREU, Jacint, doctor en medicina, visitador reial, 588, 590, 621, 1345, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468, 1470.
ANDREU, Josep, de Girona, del braç reial, 1259.
ANDREU, Josep, de Montblanc, 940.
ANDREU, Josep, doctor del Reial Consell i regent la Reial Cancelleria, 598, 605, 606, 607, 616, 620, 621, 627, 1346, 1362, 1363, 1364, 1366, 1367, 1383, 1428, 1429, 1476, 1480, 1491, 1500, 1502.
ANDREU, Josep, doctor en medicina, 608.
ANDREU, Pere, 1088.
ANDREU, Pere, sots-batlle de Girona, 1279.
ANDREU, Ponç, antic abat del monestir de Ripoll, 1246.
ANER, Isabel Francesca, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
Àneu, **Valls d'** (Pallars Sobirà), 1143. -**Consell de les,** 379, 380, 383, 403.
ANGELET, Jaume, paraire de Figueres, 853.
ANGLADA, Bartomeu, seller i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla, 523, 524, 1199, 1313, 1358.
ANGLADA, Jaume, notari públic de Puigcerdà, 1525.
ANGLADA, Jeroni, prevere obtentor de la sagristia i escolania del palau de la Comtessa de Barcelona, 463.
ANGLADA, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 553, 714, 758, 845, 921, 993, 1121, 1222.
ANGLADA, Maria Àngela, de Montagut, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845, 923.
ANGLADA, Perris, 1087.
ANGLÈS, Gabriel, d'Ulldemolins, 942.
ANGLESELL, Benet, de Barcelona, del braç reial, 1247, 1257.
ANGLESELL, Onofre, doctor del Reial Consell, 909.
Anglesola (Urgell), 174, 575. -**Taula d',** 1530. -**Tauler d',** 1309.
ANGLÍ, Andreu, courer, ciutadà i guarda de la bolla de Barcelona, 22, 23, 32, 42.
ANGUERA, Baltasar, 1495.

ANGUYEN, duc d', vegeu ENGUIEN, duc d'.
Anjou, **regiment d',** 402, 403.
ANJOU, duc d', 258, 435, 772, 1103.
ANSA I BELLERA, Joan d', antic diputat militar, 504, 1177.
ANTIC, Josep, 1227.
ANTIC, Pere Màrtir, paraire i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Puigcerdà, 407.
ANTIC, Pere Màrtir, porter reial, 145, 299.
ANTIC, Rafael, donzell domiciliat a Barcelona, oïdor militar, 60, 72, 114, 119, 196, 370, 371, 444, 634, 1254, 1312, 1359.
ANTIST, Josep, detingut per Josep de Robruna, 723.
ANTONI, Joan, 1097.
APARICI, ..., diputat local de Lleida, 1397.
APARICIO, Bernardo de, de la cort de Madrid, 1516.
Apúlia, 805.
AQUILES, Onofre, mercader de Barcelona, 673, 674, 908.
Aragó, 168, 169, 550, 642, 726, 738, 774, 783, 786, 794, 795, 804, 805, 859, 860, 978, 1110, 1207, 1273, 1275, 1290, 1306, 1344, 1487, 1492, 1508, 1509, 1526. -**Consell Suprem d',** 635, 636, 859, 860, 865, 1232, 1236, 1297, 1344, 1391, 1508, 1509, 1512, 1526. -**Corona d',** 864, 865. -**Frontera d',** 165, 790. -**Llana d',** 1080. -**Reis d',** 1223, 1273, 1336, 1473.
ARAGÓ, Bernat, teixidor de lli de Sarrià, 714, 846, 922.
ARAGÓ, Maria Jerònia, filla de Bernat Aragó, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 714, 846, 922, 993, 1121.
ARAGÓ, Pasqual d', regent del Consell Suprem d'Aragó, 1232, 1234, 1241, 1264, 1270, 1297, 1298, 1338, 1346, 1357, 1365, 1375, 1401, 1412, 1428, 1429, 1430, 1489, 1500, 1524.
ARAGÓ, Salvador, sabater i ciutadà de Barcelona, 623.
ARAJOL, Gaspar, notari públic de la Seu d'Urgell, 374, 1036.
Aranjuez (Castella), 567, 1240, 1338, 1500, 1501.
Aransís (Pallars Jussà), 1117.
Arbeca (Garrigues), 70, 174, 1034, 1052. -**Bolla d',** 260, 426. -**Governador d',** 476. -**Síndic d',** 381, 382. -**Taula d',** 1493, 1494, 1495. -**Tauler d',** 1310.
ARBÓ, Jaume, 1228.
ARBOLÍ, Bernat, jurat de la Figuera, 943.
ARBOLÍ, Josep, jurat de Gratallops, 943.
Arboç, l' (Baix Penedès), 934, 935, 936, 963, 965, 966, 1047, 1049.
ARBOÇ, Joan, de Torres, 937.
ARBÓS, vescomte de l', militar francès, 942.
ARCÍS, Joan Pau, notari públic de Cervera, 425, 1074.
ARCOS, Joan d', de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1255.
ARCS, Elisabet, 1228.
ARCS, Francesc, tauler de Torelló, 1422.
ARCS, Maria, pubilla, 1228.
ARCS, Pere, 1228.
ARDENA I DE DARNIUS, Josep d', vegeu ARDENA I DE SABASTIDA, Josep d'.
ARDENA I DE SABASTIDA, Josep d', vescomte d'Illa, mariscal de camp, del braç militar, 45, 97, 98, 144, 145, 146, 148, 149, 151, 211, 230, 301, 309, 374, 422, 423, 443, 461, 474, 476, 477, 478, 485, 486, 502, 516, 520, 522, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 656, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 797, 798, 799, 800, 801, 803, 805, 807, 808, 812, 823, 934, 973, 1198, 1199, 1253.
ARDENA I DE SABASTIDA, Francesc d', 588, 1487, 1492.
ARDENA PALMEROLA, Josep d', comandant de cavalleria catalana, 940, 965, 966.
ARDIÓ, Josep, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 1257, 1266.
ARENY, Francesc d', processat per Josep de Rocabruna, 725.
ARENY, Jaume, doctor en drets de Vilamitjana, receptor del General a Tremp i Pallars, 237, 881.
ARENY, Jeroni d', del braç militar, 54, 136, 146, 187, 238, 1255.
ARENY, Joan de l', detingut per Josep de Rocabruna, 724.
ARENY I DE TORALLA, Francesc d', del braç militar, 46, 54, 85, 1248.
ARENY I ERMENGOL, Joan Pau d', de Tremp, del braç militar, 85, 295, 1247.
ARENYS, Lluís d', de Tremp, del braç militar, 1371, 1372, 1484, 1505.
Arenys de Mar (Maresme), 88, 586, 1048, 1200, 1412. -**Taula d',** 1082, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
ARESPACOCHAGA, Juan Bautista, secretari de Joan Josep d'Àustria, 565, 566, 568, 593, 612, 1224, 1356, 1470.
ARETS, Àngela d', 1228.
ARGELAGA, Miquel, paraire de Banyoles, arrendador de la bolla de Castelló d'Empúries, 224, 872.
ARGELAGUET, Joan, de Barcelona, soldat desertor, 741.
Argelers (Rosselló), 1404. -**Tauler d',** 1310.
Argençola (Anoia), **castell d',** 372, 1034.
ARGENÇOLA I BLANES, Jeroni d', de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 575, 1324, 1504.

ARGENÇOLA MONSUAR I ARINYÓ, Joan d', senyor d'Argençola i les Pallargues, domiciliat a Barcelona, diputat militar, 1, 2, 4, 23, 34, 35, 65, 129, 157, 170, 171, 177, 181, 182, 288, 308, 357, 358, 361, 372, 423, 424, 425, 496, 497, 498, 499, 546, 565, 574, 620, 645, 673, 760, 822, 823, 890, 923, 958, 959, 1034, 1074, 1172, 1254, 1311, 1312, 1359, 1429, 1438.
ARGENCOURT, ... d', mariscal de camp francès, 840, 844.
ARGILA, Bartomeu, apotecari i ciutadà de Barcelona, 1025.
ARGILA, Felip Joan, doctor en arts i medicina, conseller en cap de Barcelona, del braç reial, 34, 264, 265, 356, 473, 1025, 1026, 1257, 1388, 1428, 1484.
ARGILA, Paula, muller de Felip Joan Argila, 1025.
ARGULLOL, Jaume, botiguer d'Igualada, 1155.
ARISMÉNDIZ, Carlos, 910.
ARIZA, Miquel, mercader i ciutadà de Barcelona, 11154.
ARJÓ, Andreu, tauler de Vielha, 1421, 1422.
Arles (Vallespir), 570. -**Taula d',** 400. -**Tauler d',** 1310.
ARLES I CARRERA, Josep, notari públic de Perpinyà, 401, 1053.
Armentières (França), 802.
ARNAU, Onofre, 1080.
ARNAU, Onofre, ciutadà honrat de Barcelona domiciliat a Mataró, del braç reial, 146, 900.
ARNAU, Pau, del braç reial, 146.
ARNELLA, comte, militar francès, 965.
Arnes (Terra Alta), 125. -**Taula d',** 1099, 1493. -**Tauler d',** 1309.
ARNET, ..., frare i prior del convent de Santa Caterina de Barcelona, 907, 908.
AROMIR, vegeu OROMIR.
ARQUER, ..., jurat de Vinaixa, 937.
ARQUER, Josep, de Vinaixa, 937.
ARQUÉS, Tomàs, prevere i doctor en cànons, assessor de la Batllia General, 603, 1359, 1360, 1399.
ARQUET, Rafael, de la cort de Madrid, 1516.
Arras (França), 802.
Artés (Bages), **taula d',** 1401.
Artesa de Segre (Noguera), **tauler d',** 1309.
ARTIGUES, Antoni, de Sant Martí Sarroca, 934.
ARTIGUES, Jerònia, 1228.
ARTIGUES, Josep, municioner del batalló, 1268.
Artois, **comtat d',** 764, 968.
ARTS, Antoni Joan, 1095.
ARTÚS, Agustí, tauler de les Borges Blanques, 1457.
ASBERT, Francesc, porter reial, 350.
Ascó (Ribera d'Ebre), 152, 684, 738. -**Taula d',** 1099, 1493, 1494, 1495. -**Tauler d',** 1309.
ASPRER, Francesc, doctor en drets de Sant Joan de les Abadeses, del braç militar, 1367, 1372, 1388, 1389, 1427, 1506.
ASPRER, Jeroni, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
ASTIC, Perris, francès, 1085.
ASTOR, Pau, donzell domiciliat a Barcelona, 356, 1243, 1255, 1484, 1485.
ASTRAIN, cavaller d', vegeu AUSTRIN, cavaller d'.
ATXER, Pere Joan, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 308, 547.
AUDET, Miquel, pagès i guarda extraordinària de Camprodon, 246.
AUDET, Saldoni, 1086.
AUGER, Jaume, jurat de Castellet, 934.
AUGER, Sebastià, mariner, 1461.
AURIAC, ..., capità francès, 403.
Àustria, **casa d',** 696, 697, 701, 841, 845.
ÀUSTRIA, Anna d', mare de Lluís XIV de França i reina regent, 16, 17, 22, 68, 96, 147, 164, 229, 253, 396, 435, 648, 650, 651, 652, 653, 654, 657, 660, 661, 668, 669, 674, 675, 676, 677, 688, 689, 693, 694, 700, 701, 702, 703, 707, 708, 720, 721, 722, 727, 728, 730, 733, 735, 739, 740, 756, 757, 763, 764, 765, 766, 767, 775, 783, 785, 790, 796, 799, 809, 820, 826, 835, 837, 841, 848, 850, 851, 856, 859, 860, 861, 862, 863, 866, 877, 914, 924, 933, 948, 960, 962, 968, 970, 982, 994, 997, 998, 1008, 1009, 1013, 1014, 1018, 1019, 1029, 1030, 1041, 1103, 1106, 1148.
ÀUSTRIA, arxiduc d', 968.
ÀUSTRIA, Joan Josep d', fill de Felip III de Catalunya, virrei del Principat, 498, 499, 531, 533, 540, 541, 542, 543, 545, 546, 547, 548, 551, 552, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 561, 562, 565, 566, 567, 568, 572, 573, 574, 575, 577, 578, 580, 582, 583, 591, 593, 594, 595, 596, 598, 600, 601, 603, 604, 607, 608, 611, 612, 613, 616, 617, 619, 620, 624, 627, 628, 629, 632, 1145, 1171, 1172, 1219, 1223, 1224, 1226, 1231, 1234, 1235, 1237, 1243, 1244, 1261, 1263, 1264, 1265, 1270, 1276, 1289, 1297, 1300, 1314, 1315, 1318, 1320, 1322, 1323, 1325, 1331, 1335, 1336, 1337, 1344, 1346, 1347, 1352, 1357, 1358, 1365, 1374, 1375, 1376, 1377, 1383, 1386, 1392, 1396, 1401, 1404, 1407, 1410, 1411, 1412, 1413, 1417, 1420, 1426, 1428, 1429, 1430, 1470, 1473, 1475, 1480, 1488, 1490, 1492, 1497, 1498, 1499, 1500, 1502, 1503, 1517, 1524.
AUSTRIN, cavaller d', governador francès d'Àger, 350, 397, 1020, 1021.

AUX, Manuel d', cavaller i capità de cavalleria domiciliat a Barcelona, del braç militar, 114, 119, 401, 402, 1053.
AVARIA, ... d', advocat fiscal del General, 1481.
AVARIA, Isidre d', receptor del General a Tortosa, 595, 1395.
AVARIA, Josep d', germà d'Isidre d'Avaria, doctor en drets, del braç militar, 595, 1367, 1368, 1369, 1371, 1372, 1387, 1395, 1505, 1507.
AVARIA, Martí d', del braç militar, 1258.
AVAUX, comte d', vegeu MESMES, Claude de.
AVELLÀ, ..., escrivà, 1262.
AVELLANA, Coloma, de Barberà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 323, 994.
AVERÓ, Francesc, prevere natural de Cubells, 951.
Avinyó (Bages), 214, 860.
AVINYÓ, Bernat, de Granollers, soldat desertor, 741.
AVINYÓ, Joan Baptista d', donzell domiciliat a Barcelona i Girona, visitador militar, 591, 592, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468, 1470
AVINYÓ, Marianna, de Castelló, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 265, 392, 922.
Avinyonet de Puigventós (Alt Empordà), 419.

B

BABAU I DE VILALLONGA, Cèsar, del braç militar, 1253.
Babilònia, **bisbe de,** 214, 276, 285, 860, 861, 948.
BABOT, Josep, tauler de Tarragona, 1343, 1421, 1468.
BABOT, Macià, 1097.
BAC, vegeu DESBAC.
BACÓ, Baltasar, prevere i tauler de Sant Feliu de Guíxols, 745, 746, 1078, 1100.
BACÓ, Joan, negociant de Sant Feliu de Guíxols, tauler de Palamós, 237, 745, 881, 1091, 1101, 1131.
BADALS, Francesc, 1228.
BADAULA, Jaume, burgès honrat de Perpinyà, del braç reial, 858, 1257.
BADIA, ..., 27.
BADIA, Ambròs de, escrivà, 779.
BADIA, Francesc, llibreter i ciutadà de Barcelona, 609, 643, 1373.
BADIA, Jacint Jeroni, 1228.
BADIA, Joan, 1076.
BADIA, Joan, habitant de Lleida, 1352.
BADIA, Josep, de l'Espluga de Francolí, 937.
BADIA, Miquel, 1228.
BADIA, Pere, doctor en medicina, 1278, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285.
BADIA, Pere, jurat de Pira, 938.
BADIA, Pere, manyà del General, 589.
BADUELL, Simó, sastre i ciutadà de Barcelona, 29.
Bagà (Berguedà), 87, 337. -**Bolla de,** 220, 1339, 1401, 1404. -**Taula de,** 602, 1091, 1402, 1489. -**Tauler de,** 283, 1310.
BAGÀ, Ambròs, corredor de coll i ciutadà de Barcelona, 573.
BAGES, Jacint, doctor en drets i assessor del General, 686.
BAGES, Jaume, tauler de Móra, 745, 1095, 1101.
BAGES, Miquel, 1098.
BAIONA, Simó, 1228.
Baixàs (Rosselló), **tauler de,** 1310.
BAIXERES, Pere, 1096.
BALADA, Joan, porter de la visita, 1405, 1406, 1426.
Balaguer (Noguera), 19, 20, 21, 77, 78, 80, 87, 89, 90, 91, 125, 158, 164, 223, 235, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 318, 324, 334, 340, 350, 356, 376, 386, 388, 400, 408, 423, 448, 482, 490, 491, 570, 575, 586, 660, 663, 669, 728, 729, 735, 736, 738, 740, 741, 742, 756, 790, 830, 907, 995, 1021, 1052, 1309, 1395. -**Batalla de,** 79, 733. -**Bolla de,** 227, 406, 573. -**Capítol de,** 482. -**Carlania de,** 1021. -**Carnalies de,** 1129. -**Col·lecta de,** 576, 1309, 1398, 1493, 1530. -**Diputat local de,** 145, 324, 326, 414, 1309, 1314, 1398. -**Esglésies:** de Santa Maria, 490, 491. -**Governador de,** 414. -**Sedes de,** 227. -**Taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309. -**Vegueria de,** 1249.
BALAGUER, Josep, burgès de Perpinyà, del braç reial, 640, 1259, 1389, 1429, 1485.
BALANÇON, ... de, francès, 768.
BALASC, Pere, tauler de Paüls, 747.
BALCELLS, Antoni, notari i ciutadà de Barcelona, 83, 368, 375, 402, 430, 433, 434, 438, 439, 444, 457, 458, 459, 523, 1032, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1155.
BALCELLS, Joan, negociant i ciutadà de Barcelona, 77.
BALDERIC, Joan, de l'Espluga de Francolí, 937.
BALDERIC, Salvador, de Valls, 946.
BALELL, Josep, sergent major del tèrcio del General, 1268.
BALENYÀ, Isidre, capità, 1491, 1521.
BALLARÓ, Jaume, tauler de Perpinyà, 1089, 1090, 1101.
BALLARÓ, Joan, donzell de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1255.
BALLESTER, Bernat, tauler de Tírvia, 1130, 1457.

BALLESTER, Jacint, doctor en medicina, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 3, 6, 7, 34, 121, 122, 123, 136, 146, 150, 187, 188, 247, 1256.
BALLESTER, Joan, pintor, 1486.
BALLESTER, Lluís, del braç reial, 202.
BALTAZARD, ..., militar francès, 25, 322, 461, 938, 939, 940, 941, 965, 1109, 1111, 1122, 1123.
BAÑATOS, Josep, regent la cancelleria del Consell Suprem d'Aragó, 865.
BANELLA, Maria Anna, de Ripoll, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
BANQUER, Josep, de Montblanc, 940.
Banyoles (Pla de l'Estany), 872. -**Abat de,** 22, 161, 327, 328, 660, 661, 662, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 727, 789, 1041. -**Taula de,** 1489.
BANYOLES, Joan, tauler de Tírvia, 1421.
BANYULS I D'ORÍS, Tomàs de, donzell, governador dels comtats de Rosselló i Cerdanya, del braç militar, 195, 1123, 1255, 1324.
BARATA, Magdalena, 1228.
Barbastre (Aragó), **bisbe de,** 1220.
BARBER, Josep, tauler de Solsona, 1460.
BARBERÀ, Joan, tauler de Gratallops, 1128.
Barberà de la Conca (Conca de Barberà), 942.
BARCELÓ, Joan, mercader, 12, 649.
BARCELÓ, Joan, prevere, capellà de l'església del Palau de la Comtessa de Barcelona, 356, 379, 451, 1037.
BARCELÓ, Maria, muller de Joan Barceló, mercader, 12, 649.
BARCELÓ, Onofre, pagès de Seva, 1220.
Barcelona (Barcelonès), 5, 8, 7, 25, 30, 40, 43, 44, 56, 57, 68, 71, 79, 83, 89, 90, 96, 100, 126, 128, 129, 130, 133, 139, 149, 158, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 175, 179, 188, 208, 212, 213, 219, 224, 230, 234, 252, 259, 267, 269, 270, 271, 272, 273, 284, 285, 286, 288, 2993, 294, 299, 301, 302, 310, 312, 313, 317, 335, 337, 342, 343, 350, 365, 377, 383, 389, 393, 394, 411, 412, 443, 457, 458, 459, 462, 465, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 491, 492, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 503, 504, 505, 506, 507, 510, 513, 514, 523, 527, 531, 532, 533, 535, 536, 538, 540, 541, 544, 545, 547, 549, 553, 556, 566, 569, 574, 576, 579, 581, 591, 616, 653, 654, 655, 656, 674, 679, 680, 683, 687, 688, 705, 706, 722, 723, 731, 734, 735, 737, 741, 759, 760, 762, 763, 764, 780, 782, 783, 785, 790, 791, 792, 800, 803, 805, 806, 811, 817, 818, 823, 824, 825, 827, 829, 830, 831, 832, 834, 836, 840, 844, 852, 853, 854, 860, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 889, 891, 892, 894, 898, 900, 903, 910, 914, 923, 925, 928, 929, 930, 931, 932, 949, 975, 980, 997, 1003, 1005, 1006, 1010, 1012, 1019, 1022, 1023, 1025, 1027, 1028, 1029, 1031, 1034, 1038, 1042, 1043, 1044, 1047, 1048, 1050, 1058, 1060, 1074, 1101, 1110, 1111, 1118, 1123, 1124, 1132, 1133, 1137, 1138, 1140, 1141, 1142, 1144, 1145, 1146, 1147, 1152, 1154, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1177, 1178, 1179, 1180, 1183, 1184, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1196, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1209, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1221, 1223, 1225, 1226, 1229, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1237, 1240, 1241, 1261, 1263, 1268, 1270, 1272, 1276, 1287, 1299, 1302, 1309, 1318, 1322, 1331, 1332, 1335, 1337, 1342, 1345, 1348, 1349, 1352, 1357, 1358, 1359, 1363, 1375, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1384, 1387, 1388, 1389, 1390, 1393, 1395, 1396, 1407, 1408, 1416, 1417, 1429, 1430, 1431, 1448, 1454, 1455, 1470, 1471, 1474, 1479, 1480, 1483, 1484, 1486, 1488, 1490, 1492, 1496, 1497, 1498, 1502, 1509, 1510, 1512, 1515, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1525, 1526, 1528, 1529, 1530. -**Artilleria de**, 58, 82, 91, 186, 270, 286, 291, 545, 1216, 1217. - **Baluarts de,** 543, 1216, 1217; de Llevant, 58; de Santa Eulàlia, 355; de Santa Madrona, 1025, 1260; de Sant Francesc, 186. -**Barris:** de la Ribera, 85, 86. -**Bisbe de**, 34, 36, 129, 198, 637, 641, 1250, 1316, 1324. -**Bisbat de,** 567, 1243, 1244. -**Bolla de**, 23, 31, 222, 227, 400, 407, 555, 559, 563, 566, 619, 627, 628, 629, 633, 634, 638, 639, 1054, 1066, 1067, 1070, 1071, 1127, 1199, 1211, 1236, 1237, 1239, 1266, 1291, 1353, 1434, 1514. -**Botigues de,** 38, 68, 105, 128, 212, 387, 455, 608, 611, 625, 632, 636. -**Camps:** de la vinya de Sant Pere, 126. -**Capelles:** de la Diputació, 1, 13, 14, 30, 55, 60, 62, 63, 64, 65, 116, 122, 139, 140, 141, 161, 162, 197, 217, 218, 240, 2412, 270, 281, 319, 326, 327, 328, 329, 333, 359, 367, 368, 376, 404, 405, 406, 428, 429, 542, 548, 562, 589, 632, 812, 1157; d'en Marcús, 270, 286, 394; de Santa Àgata, 559; de Santa Eulàlia de la Seu, 1, 35, 84, 91, 128, 133, 200, 221, 292, 429; de Sant Sebastià, 282; de Sant Oleguer de la Seu, 299, 313, 314. -**Capítol de**, 10, 11, 43, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 148, 149, 150, 158, 206, 207, 239, 240,

248, 293, 294, 295, 296, 299, 300, 305, 307, 309, 313, 314, 315, 318, 343, 445, 447, 448, 504, 532, 533, 547, 552, 577, 583, 604, 634, 750, 753, 888, 975, 976, 1015, 1124, 1134, 1135, 1174, 1210, 1213, 1235. -**Càrcers:** de la Diputació, 208, 760; de la Inquisició, 202, 203, 204, 205; de les drassanes, 79, 106, 336; reials comuns, 71, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 94, 316, 336, 353, 354, 403, 464, 523, 583, 732, 751, 833, 834, 1274, 1331, 1385, 1391, 1412, 1413. -**Carnisseries:** major, 833; de l'ovella, 126; dels canonges, 126. -**Carrers:** Ample, 58, 67, 91, 92, 126, 270, 286, 394, 545, 1054, 1071, 1112, 1382; Argenteria, 1066; Bonaire, 1067; Bòria, 58, 83, 91, 126, 170, 545; Boters, 90, 221, 548, 1066; de la Boqueria, 87, 577, 591, 605, 618, 622, 625, 907; de la claveguera de la Llotja, 126; de la Dagueria, 1067; de la Diputació, 116, 122, 197; de la Font de Sant Honorat, 345, 579; de la Freneria, 163, 192, 254, 548, 833, 834, 1220; de la Mercè, 139, 546, 548, 563, 1172, 1382; de la Palla, 281; de la Porta Ferrissa, 13, 59, 186, 215, 282, 311, 346, 618, 622; de la Riera de Sant Joan, 605, 607, 617, 622, 625; de la Vidreria, 126; de la Volta de misser Ferrer, 1348, 1362, 1363, 1366, 1367; del Born, 1479; del Call, 87, 90, 577, 592, 605; del Carme, 90, 91, 186, 291, 545, 577, 591, 610; de les Beates, 899, 900; de les Cases de Montserrat, 91, 291, 394, 577; del Governador, 1349; de l'Hospital, 90, 186, 291, 577, 591; del Paradís, 1244; del Pi, 276; del Portal Nou, 58; dels Abaixadors, 1062; dels Banys, 470, 1126, 1127; dels Banys Vells, 895; dels Canvis, 91, 126, 270, 286, 394, 1061, 1067; dels Castells, 281, 346; dels Cotoners, 1066; dels Escudellers, 185; dels Mercaders, 73, 74, 76, 296, 608, 617, 622, 626, 631, 715, 731, 975; dels Torners, 77; dels Quatre Cantons, 608, 618; d'en Arnet, 129; d'en Copons, 282, 345; de Gignàs, 1067; de Santa Anna, 591; de Sant Domènec, 579, 623; de Sant Honorat, 145, 153, 351, 430, 433, 437, 447, 451; Devallada de la presó, 163, 545, 834; Devallada de Santa Eulàlia, 131; Devallada de Viladecolls, 23; Llibreteria, 58, 91, 129, 163, 192, 213, 254, 270, 285, 394, 440, 592, 901, 906, 1220; Montcada, 58, 91, 126, 131, 215, 270, 286, 294, 310, 394, 545, 626, 1067, 1068; Regomir, 58, 91, 186, 270, 286, 307, 394; Sant Pere més Alt, 1264; Sant Pere més Baix, 80, 368, 369; Tallers, 591; Tapineria, 833. -**Cases:** d'Acasi de Ripoll, 131; d'Agustí Dalmau, 81; d'Agustí Pinyana, 618, 622, 625; d'Antic Romeu, 1061; d'Antoni Joan Lledó, 1067; d'Atanasi Martí Roger, 281, 345; de Baltasar Soler, 23; de Bartomeu de Mont-ras, 1348, 1350; de Cebrià Costa, 1067; de Cristòfor Icart, 541; de Domènec Cardó, 170; de Domènec Prats, 192, 833, 834; de Domènec Negrell i d'Orri, 281, 346; de Felicià Galvany, 1066; de Francesc Bassols, 470; de Francesc Bru, 294; Francesc Camps i Gori, 77; de Francesc Joan Costafreda, 83; de Francesc Junyent, 382; de Francesc Marçal, 599; de Francesc Martí i Viladamor, 895, 907; de Francesc Oller, 1067; de Francesc Pijoan, 605, 607, 622, 625; de Francesc Roca, 1067; de Francesc Roig, 1400; de Francesc Rovira, 474, 1141; de Gispert Amat, 608, 893, 894, 895, 896, 902; de Gori, 1220; de Jaume Bru, 215, 310; de Jaume Fons, 1062; de Jaume Mir, 606, 611; de Jaume Roca, 353; de Jeroni Pastor, 282, 346; de Joan Comes, 833, 834; de Joan Argençola, 23, 35; de Joan Baptista Fornés, 899, 900; de Joan Baptista Julià i Roca, 1350; de Joan Baptista Rubió, 131; de Joan Barceló, prevere, 356, 451; de Joan de Melgar, 282, 345, 368, 369; de Joan Gabriel, 605, 608, 618, 622; de Joan Llinars, 1067; de Joan Manegat, 281; de Joan Martí Rull, 131; de Joan Pau Bruniquer, 311; de Joan Romeu, 1061; de Joan Sabater, 1348, 1349; de Joan Terré, 170, 172; de Joan Torres, 897, 898; de Josep Andreu, 616, 621, 1362, 1363, 1366, 1367; de Josep Borrell, 1067; de Josep Bru, 546, 548, 554, 1172; de Josep d'Ardena, 520; de Josep de Biure i Margarit, 21, 41, 50, 51, 73, 74, 76, 296, 324, 334, 365, 464, 469, 471, 509, 525, 526, 715, 731, 975; de Josep Fontanella, 67, 447; de Josep Pinyana, 605; de Josep Prats, 609; de Josep Queralt, 29, 310; de Josep Quintana, 593; de Josep Rossell, 1382; de la Bolla, 8, 32, 227, 254, 263, 341, 350, 351, 376, 387, 393, 434, 468, 566, 594, 595, 596, 609, 615, 616, 1125, 1126, 1400, 1432, 1472, 1473; de la Ciutat, 7, 8, 10, 11, 14, 20, 21, 22, 24, 29, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 42, 43, 45, 51, 53, 57, 60, 65, 66, 74, 79, 80, 81, 82, 86, 87, 88, 91, 100, 101, 102, 116, 118, 129, 130, 143, 144, 145, 151, 153, 160, 163, 169, 172, 175, 177, 180, 183, 186, 189, 191, 192, 197, 200, 201, 206, 211, 224, 225, 231, 233, 238, 243, 246, 249, 251, 253, 258, 260, 262, 270, 271, 272, 274, 276, 280, 285, 286, 291, 294, 297, 298, 303, 304, 315, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 326, 333, 337, 339, 342, 346, 351, 352, 361, 366, 381, 387, 390, 395, 400, 415, 417, 432, 442, 446, 449, 452, 456, 460, 467, 468, 470, 500, 519, 520, 522, 524, 526, 527, 529, 531, 534, 539, 540, 573, 578, 580,

597, 624, 874, 1104, 1123; de la Diputació, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 42, 55, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 74, 76, 78, 80, 81, 82, 84, 90, 91, 92, 93, 95, 98, 100, 101, 104, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 148, 149, 152, 153, 154, 155, 156, 161, 162, 163, 170, 171, 173, 174, 175, 177, 178, 182, 186, 189, 191, 193, 194, 195, 197, 198, 200, 201, 206, 210, 214, 216, 217, 218, 220, 222, 224, 225, 226, 227, 239, 241, 242, 249, 243, 244, 250, 251, 252, 253, 254, 259, 265, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 276, 277, 279, 281, 283, 285, 286, 287, 289, 290, 291, 292, 298, 302, 303, 315, 319, 323, 326, 327, 328, 332, 334, 335, 337, 345, 347, 364, 367, 370, 371, 372, 373, 375, 377, 388, 390, 394, 397, 402, 404, 405, 406, 409, 416, 428, 430, 432, 433, 436, 437, 438, 439, 440, 443, 445, 448, 451, 452, 453, 454, 455, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 474, 500, 501, 502, 505, 506, 508, 509, 510, 511, 512, 515, 517, 522, 523, 525, 526, 528, 529, 530, 531, 539, 544, 546, 548, 549, 550, 551, 554, 555, 561, 562, 563, 567, 572, 577, 578, 579, 582, 587, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 606, 613, 614, 621, 622, 624, 627, 639, 642, 680, 720, 748, 789, 889, 903, 1023, 1178, 1225, 1431; de la Diputació de la Riera de Sant Joan, 617; del canceller, 451; del comte de Noailles, 172; del duc de Cardona, 271, 286; del General del Portal de Mar, 568; de Llorenç de Barutell, 67; de Lluís de Montsuar, 463; de Lluís València, 440; del marquès d'Aguilar, 516, 520; del marquès d'Aitona, 72, 93, 215, 221, 376, 390, 547, 548; del marquès de La Trouse, 185; del marquès de Sierra, 610; de Manuel López, 1244; de micer Martí, 87; de Miquel Paissa, 901, 906; de Miquel Salvà i Vallgornera, 1479; de monsieur Couvonges, 139; de Montserrat Serra, 1065; d'en Corretger, 1067; de Pau Amat, 13; de Pau del Rosso, 516, 518, 523, 535; de Pau Pellisser, 619; de Pau Vinyes, 605, 608, 618, 623, 625; de Paula Castanyer, 1023; de Pere de Padellàs, 608, 617, 622, 625, 631; de Pere de Vilanova, 276; de Pere Joan Rossell, 307; de Pere Mas, 1062, 1063; de Pere Pont, 1067; de Pere Quer, 23; de Rafael Càrcer, 563; de Sebastià Costa, 1126, 1127; de Sever Serra, 389; de Torner, 911; de Vicenç Ferriol, 517, 518; d'Ignasi de Ripoll, 626; Dusay, 1350. -**Castells de,** 23. -**Ciutadans honrats de,** 441, 443, 446, 447, 1104, 1112. -**Clot de,** 270, 285. -**Col·legis:** dels Franciscans, 84, 86. -**Companyia de,** 1035; -**Comtat de,** 230, 697, 699, 816, 1273, 1275, 1300. -**Comtes de,** 663, 817. -**Consell de Cent de**, 7, 22, 32, 48, 49, 53, 86, 90, 96, 99, 133, 146, 148, 150, 151, 155, 156, 157, 161, 170, 173, 174, 175, 188, 202, 203, 204, 205, 224, 225, 226, 228, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 246, 247, 248, 249, 255, 258, 262, 273, 274, 275, 276, 278, 284, 288, 293, 295, 296, 297, 305, 306, 307, 309, 314, 317, 321, 339, 349, 350, 353, 355, 357, 358, 359, 360, 363, 364, 365, 377, 384, 385, 386, 431, 432, 443, 450, 451, 456, 462, 464, 470, 472, 500, 501, 502, 503, 506, 507, 508, 511, 515, 517, 525, 528, 529, 537, 538, 540, 543, 575, 576, 580, 584, 585, 598, 679, 752, 771, 774, 775, 776, 777, 780, 782, 789, 798, 804, 805, 807, 808, 837, 841, 874, 878, 879, 880, 882, 883, 885, 888, 892, 893, 904, 906, 908, 911, 912, 919, 929, 950, 951, 972, 974, 989, 990, 1004, 1014, 1015, 1027, 1028, 1037, 1110, 1123, 1124, 1133, 1135, 1159, 1165, 1175, 1176, 1179, 1185, 1196, 1197, 1198, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1218, 1238, 1296, 1317, 1318, 1377. -**Consellers de,** 8, 9, 11, 13, 20, 21, 22, 23, 25, 29, 32, 34, 35, 38, 39, 40, 42, 43, 50, 57, 64, 65, 66, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 91, 95, 96, 98, 99, 101, 102, 111, 119, 124, 130, 132, 136, 140, 144, 145, 146, 150, 151, 153, 155, 156, 158, 160, 161, 163, 164, 165, 171, 172, 173, 174, 177, 180, 181, 183, 184, 186, 187, 189, 191, 194, 196, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 208, 211, 218, 220, 222, 226, 229, 231, 238, 242, 243, 244, 247, 250, 251, 253, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 264, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 283, 284, 285, 286, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 297, 298, 299, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 327, 328, 333, 334, 336, 337, 339, 340, 342, 343, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 355, 356, 357, 360, 361, 362, 365, 366, 373, 374, 375, 377, 381, 383, 385, 386, 390, 391, 393, 395, 396, 397, 398, 400, 405, 410, 415, 417, 422, 430, 432, 434, 436, 437, 442, 444, 445, 446, 448, 449, 450, 451, 452, 455, 456, 457, 459, 462, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 472, 473, 476, 480, 482, 483, 496, 500, 501, 503, 506, 507, 508, 511, 513, 517, 519, 520, 522, 524, 526, 527, 528, 529, 531, 537, 538, 540, 543, 545, 553,

559, 560, 561, 562, 563, 564, 572, 573, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 584, 597, 598, 604, 606, 624, 628, 637, 679, 680, 682, 684, 727, 737, 759, 760, 776, 782, 789, 798, 806, 807, 837, 841, 874, 888, 910, 929, 1010, 1011, 1012, 1014, 1016, 1017, 1018, 1027, 1110, 1123, 1124, 1133, 1137, 1140, 1150, 1151, 1176, 1179, 1180, 1181, 1185, 1198, 1209, 1210, 1211, 1217, 1218, 1272, 1377. -**Consolat de Mar de,** 435, 1103. -**Cort del veguer de,** 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 905, 906, 908, 911, 931, 932. -**Corts de**, 94, 574, 751, 752, 864, 1272, 1273, 1274, 1275, 1288, 1290, 1304, 1306, 1333, 1334, 1346, 1347, 1362, 1364, 1366, 1381, 1413, 1511, 1525. -**Creus:** de Sant Francesc, 58. -**Diòcesi de,** 276, 312. -**Drassana de**, 79, 80, 104, 129, 130, 258, 291, 335, 336, 355, 394, 442, 564, 569, 578, 602, 618, 619, 759, 1025, 1196, 1197, 1237, 1260, 1261, 1271, 1356, 1472, 1473. -**Encants de,** 541. -**Escrivanies:** de Francesc Reverter, 176; de Rafael Pellisser, 88; major del General, 89, 176. -**Esglésies:** de Betlem, 25, 303; de l'Hospital de la Santa Creu, 335; dels sants Just i Pastor, 129, 409; de Nostra Senyora del Palau de la Comtessa o del General, 12, 62, 63, 69, 133, 135, 138, 161, 277, 286, 287, 289, 290, 297, 300, 337, 374, 379, 409, 417, 439, 459, 460, 463, 1021, 1034, 1037, 1129, 1229, 1230, 1231, 1432; de Nostra Senyora del Socors, 58; de santa Maria del Mar, 298, 374, 1174, 1175; de santa Maria del Pi, 1174, 1175, 1228; de sant Cugat, 1174; de sant Jaume, 1, 57, 241, 367, 409, 429, 587, 1174, 1175; de sant Miquel Arcàngel, 29, 310, 893, 896, 897, 898, 901, 1174; de sant Pere de les Puelles, 13, 276, 1175. -**Estudi Nou de,** 449. -**Fonts:** de l'Àngel, 282; del General, 24, 87, 171, 251, 303, 377, 447, 572, 598, 615; de Santa Anna, 343; de Sant Honorat, 23, 452; de Sant Just, 23. -**Fortificacions de,** 364. -**Hospitals:** de la Misericòrdia, 47, 127, 193, 264, 265, 323, 391, 392, 465, 466, 521, 553, 713, 758, 845, 922, 993, 994, 1121, 1222; dels Pobres Infants Òrfens, 47, 127, 128, 193, 264, 265, 323, 324, 391, 392, 465, 466, 521, 522, 553, 714, 758, 846, 922, 993, 1121, 1222; dels soldats malalts, 734; General de la Santa Creu, 47, 127, 193, 264, 323, 336, 391, 465, 521, 553, 591, 713, 758, 845, 921, 993, 1121, 1222, 1227. -**Hostals:** de la Banya, 126. -**Lleves de,** 656, 838, 842. -**Llotja de mar de**, 13, 17, 23, 30, 31, 80, 82, 87, 128, 144, 155, 189, 190, 191, 193, 207, 209, 210, 211, 212, 213, 221, 222, 223, 227, 236, 248, 249, 250, 259, 260, 282, 316, 341, 388, 389, 390, 395, 398, 399, 400, 406, 407, 408, 410, 414, 435, 436, 440, 441, 442, 446, 454, 455, 456, 460, 461, 465, 467, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 571, 572, 573, 574, 579, 596, 597, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 929, 1068, 1112, 1217. -**Mercaders de,** 1112. -**Molins:** del Clot, 58, 126, 213, 286; d'en Carbonell, 58, 270, 394. -**Moll de**, 10, 16, 19, 68, 69, 221, 341, 435, 531, 532, 533, 534, 535, 542, 545, 929, 1103, 1111, 1296, 1300, 1503. -**Moneda de,** 344. -**Monestirs:** de Betlem, 252; de la Trinitat, 214; de les Carmelites Descalces, 612, 1391, 1392; de les Gerònimes, 162; dels Agustins, 270, 286; dels Àngels, 591; dels Caputxins de Santa Madrona, 59; de Natzaret, 591; de Nostra Senyora de Gràcia, 87, 171, 543; de Nostra Senyora del Carme o de Sant Josep, 685; de Santa Caterina, 618, 1124; de Santa Clara, 409; de Sant Francesc, 143, 1054, 1071, 1112; de Sant Francesc de Paula, 516, 518, 523, 535, 1124; de Sant Pau, 84, 85, 86, 594. -**Muralles de,** 69, 91, 164, 520, 531, 534, 536, 790, 1216, 1217. -**Obrers de,** 98, 163, 183. -**Palaus:** de la Comtessa o del General, 12, 63, 69, 75, 125, 157, 214, 277, 290, 325, 356, 437, 561, 890, 921, 954, 1228, 1229, 1230; de la Inquisició, 52, 202, 203, 204, 205; de la princesa, 372; de l'arquebisbe de Tarragona, 29, 77, 78, 310, 353, 1348, 1350; del bisbe, 59, 126, 312, 449, 630; del duc de Cardona, 545; del lloctinent, 40, 59, 91, 95, 99, 100, 101, 104, 105, 118, 126, 127, 130, 131, 132, 133, 141, 142, 143, 144, 183, 186, 188, 192, 209, 221, 249, 252, 253, 270, 271, 276, 277, 283, 286, 287, 291, 295, 297, 300, 301, 303, 311, 319, 394, 395, 399, 402, 404, 411, 415, 417, 419, 429, 438, 453, 455, 526, 538, 541, 547, 628, 633, 683, 755, 895, 1054, 1071, 1112, 1346, 1411, 1417; del Rei, 22, 23, 49, 57, 73, 125, 345, 432, 447, 523, 559, 562, 592, 606, 611, 612, 615, 893. -**Places:** de Basea, 605, 608, 1061; de la Font de Santa Anna, 343; de la Font de Sant Honorat, 281, 1440; de la Trinitat, 67, 517, 518, 609; del Born, 58, 201, 253, 270, 286, 545; del Call o dels Quatre Cantons, 608, 618, 623; del Pla d'en Llull, 351, 1023, 1062, 1063; del Pla de Sant Francesc, 40, 59, 91, 118, 287, 394, 541, 683, 755; del Rei, 49, 88, 126, 440, 545, 559, 592; dels Encants, 282; dels Traïdors, 900; d'en Camprodon, 67; de Nostra Senyora del Port, 342; de Santa Anna, 126, 170, 172, 438, 440, 458, 591, 608; de Sant

Jaume, 62, 69, 72, 91, 116, 117, 123, 176, 198, 206, 210, 214, 220, 291, 325, 359, 444, 577, 591, 592; Nova, 59, 90, 126, 186, 221, 291, 394, 438, 458, 545, 577, 591. -**Platja de,** 10, 19, 165, 791. -**Portals de,** 543; de Jonqueres, 58; de l'Àngel, 126, 440, 535, 543, 911, 1390, 1394; de la Porta Ferrissa, 270, 285; de Mar, 541, 568, 1267, 1347, 1349, 1472, 1473; de Sant Antoni, 90, 91, 186, 221, 249, 291, 359, 535, 543, 544, 545; Nou, 58, 213, 270, 285, 286, 394, 1440. -**Rambla de,** 59, 84, 86, 270, 285, 291, 394, 531, 544, 625, 631. -**Sales:** de les armes, 126. -**Seca de,** 1362, 1364, 1365, 1366. -**Sedes de,** 222, 227, 473, 566, 572. -**Seminari del Bisbe de,** 591, -**Seu de,** 1, 10, 11, 35, 48, 58, 59, 60, 62, 68, 69, 71, 75, 79, 80, 83, 84, 85, 89, 90, 100, 104, 128, 133, 155, 158, 162, 180, 184, 200, 201, 206, 210, 220, 247, 251, 252, 265, 270, 286, 291, 292, 299, 300, 313, 314, 315, 324, 325, 360, 361, 371, 373, 377, 393, 409, 428, 429, 436, 437, 440, 445, 447, 448, 458, 466, 471, 522, 525, 545, 547, 554, 556, 568, 604, 737, 740, 750, 788, 820, 826, 1114, 1124, 1127, 1237, 1244, 1263, 1264. -**Síndic de,** 321, 502, 517, 582, 591, 592, 888, 893, 960, 968, 975, 976, 1000, 1001, 1174, 1451. -**Sots-veguer de,** 279, 286, 959. -**Taula de,** 22, 393, 513, 570, 579, 604, 672, 707, 708, 873, 1029, 1044, 1138, 1139, 1140, 1141, 1318, 1358, 1418, 1433, 1527. -**Tavernes:** de sant Cristòfor, 83. -**Tèrcio de,** 1491. -**Torres:** de Damians, 536; de la Mare de Déu, 126; de sant Sever, 535. -**Veguer de,** 131, 170, 242, 254, 255, 294, 588, 855, 856, 858, 1263. -**Vegueria de,** 27, 279, 286, 1023, 1216, 1248, 1387, 1388.

BARDAIXÍ, Llorenç de, del braç militar, 1247.

BARGALLONA, ..., de Pacs, 1139.

BARNIL, ..., porter reial, 1464.

BARÓ, Isidre, estudiant de gramàtica, 345.

BARÓ, Joan, sabater de Conques, arrestat per Josep de Rocabruna, 724.

BARÓ, Pere, 1096.

BAROI, Pere Antoni, tauler de Bellver, 686.

BARQUERA, ... de la, vegeu LA BARCHERA.

BARQUERES, Maria Vicenta, de Palautordera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.

BARQUET, Antoni, de Barcelona, soldat desertor, 741.

BARRA, Francesc, boter i ciutadà de Barcelona, 471, 1126.

BARRA, Guillem, 1075.

BARRA, Isabel, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 466, 1121.

BARRAL, Caterina, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 1121.

BARRERA, Jaume, major, paraire i arrendador de la bolla de Ripoll i de Sant Joan de les Abadeses, 220, 867.

BARRERA, Jaume, menor, adroguer de Ripoll, 867, 868.

BARRERA, Pere, tauler de Vinçà, 1083, 1100, 1131.

BARROVÉS, Felip, tauler de Bot, 1098, 1099, 1101.

BARUTA, Pau, 1227.

BARTOMEU, Jacint, pintor d'atxes i ciris i ciutadà de Barcelona, 26, 45, 50, 55, 87.

BARTRA, ... la, comandant del regiment de Guyenne, 403.

BARTROLÍ, Josep, 1308.

BARUTELL, Francesc de, del braç militar, 684, 1255.

BARUTELL, Hug de, del braç militar, 114, 146, 174, 540.

BARUTELL, Ignasi de, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 238.

BARUTELL, Joan de, del braç militar, 114, 119, 305, 1249, 1252, 1255.

BARUTELL, Lluís, del braç reial, 223.

BARUTELL, Narcís de, frare i paborde del monestir de Sant Cugat del Vallès, del braç eclesiàstic, 1252.

BARUTELL I DE PUIGMARÍ, Llorenç de, canonge de la Seu d'Urgell i canceller del Principat, 2, 5, 40, 67, 106, 116, 117, 122, 123, 134, 137, 152, 198, 463, 645, 646, 683, 734, 754, 756, 762, 778, 848, 1118.

BAS, Francesc, del braç militar, 114, 1253.

BAS, Jaume, notari públic i ciutadà de Barcelona, 479, 1147, 1483.

Bàscara (Alt Empordà), 36, 267. -**Taula de,** 1489.

BASI, Ramon, fuster i habitant de Barcelona pres als càrcers de Martorell, 201, 203, 204, 205.

BASSA, Baltasar, mercader de Girona, del braç reial, 1259, 1325.

BASSA, Melcior, doctor en drets de Girona, 572, 1280.

BASSEDES, ..., capità de cavalleria del regiment de Margarit, 540.

BASSEDES I DE BIURE, Josep de, donzell, del braç militar, 353, 1248, 1253.

Bassee, la (Flandes), 8886, 887.

BASSOLS, Francesc, estudiant i arrendador de la bolla de Barcelona, 470, 1125, 1126.

BASSOLS, Joan Baptista, d'Olot, del braç reial, 1368, 1369.

BASTARD, Josep, tauler de Terrassa, 1421, 1462.

Basturs (Pallars Jussà), 1117.

BATALLA, Pere, 1228.

BATALLER, Lluís, notari públic, ciutadà honrat i conseller terç i cinquè de Barcelona, del braç reial, 98, 200, 201, 202, 207, 228, 232, 238, 247, 255, 260, 305, 308, 371, 376, 422, 423, 247, 255, 260, 305, 308, 370, 371, 376, 422, 423, 506, 1247, 1258.
Batea (Terra Alta), 263, 684. -**Taula de,** 1099, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
BATELL, Miquel, jurat de l'Albi, 938.
BATELLA, Josep, veler i ciutadà de Barcelona, 534.
BATET, Josep, tauler de Tarragona, 1399.
BATLLE, Isabel, de Sant Feliu, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 994.
BATLLE, Josep, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 163.
BATLLE, Miquel, de Girona, del braç reial, 1373.
BATLLE, Miquel, paraire i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Girona, 467.
BATLLE, Pau, paraire i conseller sisè de Barcelona, 624.
BATLLE, Pere, causídic de Girona, 1244.
BATLLE, Ramon, notari públic de Barcelona, 49, 714, 715.
BATLLE I AIXADA, Antoni, del braç reial, 1248.
BATLLE DE FLAÇÀ, Joan, ciutadà honrat de Girona, del braç reial, 1368, 1371, 1372, 1484.
BATLLE DE FLAÇÀ, Miquel, de Girona, del braç reial, 1257.
BATLLIU, Antoni, notari reial, 873.
BATLLÓ, Francesc, 1037.
BATLLÓ, Joan, pagès de Llívia, 1022.
BATLLÓ BUCART I FORT, Joana, muller de Joan Batlló, 1022.
BAUS, Joan de, 1085.
Baviera, **exèrcit de,** 698.
BAVIERA, duc de, comandant imperial, 84, 739, 740.
BAYARD, ..., capità del regiment francès del Cardenal, 729, 730.
BAYETOLA, Matias de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 598, 865.
BAZÁN, Martín, auditor general de galeres, 1296, 1302, 1303.
Bearn, el, 742.
BEARN, Francesc, de la vegueria de Perpinyà, 1505.
BEAUFORT, ... de, francès, 781, 782.
BEAUFORT, ..., tinent francès, 98.
BEAUFORT, Lluís de, conseller de Lluís XIV de França, 1054.
BEAUREGARD, Jaume de, secretari reial, 1054.
BEAUVAIS, ... de, notari del castellet de París, 781, 782, 925, 926, 927, 934.
BEC, Jacques, francès, 1080.
BEDA, Francesc, mercader de Perpinyà, del braç reial, 858, 859, 1072, 1259, 1506.
Begur (Baix Empordà), **taula de,** 1490. -**Tauler de,** 289, 1310.
BELLA, Perris, patró francès, 1077.
BELL-LLOC, Rafael, de Girona, del braç reial, 1259.
Bell-lloc d'Urgell (Pla d'Urgell), 685.
Bellpuig d'Urgell (Urgell), 83, 174, 735, 823. -**Taula de,** 1402, 1530. -**Tauler de,** 1309.
Belltall (Conca de Barberà), 940, 964.
Bellveí del Penedès (Baix Penedès), 935, 965.
BELLVER, ..., 1147.
BELLVER, Antoni Joan, jurat de Vimbodí, 936.
BELLVER, Gabriel, negociant i ciutadà de Barcelona, ajudant de pagador del batalló, 479, 492, 761, 1140, 1168.
BELLVER, Joan, canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 233, 430, 462.
BELLVER, Joan Francesc, plebà de Balaguer, 482.
Bellver de Cerdanya (Baixa Cerdanya), 125, 158, 570. -**Taula de,** 207, 254, 287, 303, 337, 387, 1402, 1489. -**Tauler de,** 570, 1310.
BELLVER DE SANTA ANNA, Joan, mercader i tauler de Valls, 634, 1399.
BELÓ, Antoni, sastre d'Arles habitant a Barcelona, 608.
BENAC, Francesc, jurat de Moià, 935.
BENAC, senyor de, militar francès, 937.
BENART, Auget, 1089.
BENASAC DE MOJA, Francesc, de Lleida, 1520.
Benavent de la Conca (Pallars Jussà), 1117.
BENELLA, Josep, pellisser i ciutadà de Barcelona, bastaix del General, 589, 620, 1294, 1295, 1296.
Benifallet (Baix Ebre), 263, 282, 288, 299, 318, 324. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
Benissanet (Ribera d'Ebre), 36, 152, 684, 944. -**Jurats de,** 1003.
BENS, senyor de, francès, 966.
BERARD, Francesc, doctor en medicina del Capítol de la Seu d'Urgell, del braç reial, 1036, 1143, 1144, 1146, 1247.
BERARD, Gaspar, doctor en drets de Barcelona, del braç reial, 1257.
BERARD, Jaume, de Belltall, 940.
BERARD, Josep, cavaller domiciliat a Barcelona, del braç militar, 67, 96, 187, 196, 233, 238, 243, 264, 433, 624, 1068, 1252, 1264.
BERARDO, Agustí, agent del General a la cort de Felip III de Catalunya, del braç militar, 624, 627, 639, 1248, 1368, 1369, 1370, 1371, 1482, 1487, 1497, 1500, 1515, 1516.
BERARDO, Josep, ardiaca de Benasc i canonge de la Seu de Lleida, 1520.
BERAT, Joan, d'Ulldemolins, 942.

BERDIÉ, Bartomeu, pagès de Llavorsí, tauler d'Escaló, 340.
BERENGUER, Guillem, notari i ciutadà de Barcelona, 310, 311, 971.
BERENGUER, Joan de, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1505.
BERENGUER, Miquel, prevere i cabiscol de la Seu de Tarragona, 723.
BERENGUER I ROCABRUNA, Isidre, del braç militar, 1255.
BERENGUER I ROCABRUNA, Ramon, del braç militar, 1255.
BERENUI, Pere, d'Esplugafreda, 726.
Berga (Berguedà), 246, 1056, 1442. -**Bolla de,** 220, 407, 418, 1339, 1401. -**Cònsols de,** 489. -**Diputat local de,** 145, 1310, 1314. -**Sots-vegueria de,** 1190. -**Taula de,** 1086, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
BERGUEDÀ, Jaume, cinter i ciutadà de Barcelona, 1063, 1064, 1070, 1068.
BERGUEDÀ, Joan Baptista, assessor de la diputació local de Vic, 1343.
BERGUEDÀ, Joan Francesc, botiguer de draps de Vic, 1160.
BERGUEDÀ, Sebastià, de Guimerà, 941.
BERNAT, Maria, de Montanyà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
BERNOLA, Guillem, tauler de Puigcerdà, 745, 747, 958, 1036, 1088, 1089, 1101, 1421, 1464.
Berry, 850, 851, 856.
BERROT, Gaspar, de Barcelona, del braç reial, 1248.
BERTOMON, Francesc, 1093.
BERTRÀ, Josep, corredor de coll i ciutadà de Barcelona, 38, 418, 1061, 1062.
BERTRAN, Esteve, habitant d'Argentona, soldat desertor, 741.
BERTRAN, Eulàlia, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 1121.
BERTRAN, Francesc, de Barcelona, soldat desertor, 741.
BERTRAN, Jacint, ciutadà de Manresa, 1221.
BERTRAN, Joan, tauler de Seròs, 1421.
BERTRAN, Joan Baptista, hospitaler i canonge de la Seu de Tarragona, visitador eclesiàstic, 26, 422, 430, 433, 434, 533, 549, 1117, 1120, 1128, 1129, 1251.
BERTRAN, Josep, de Tortosa, del braç reial, 1345, 1369, 1371, 1486, 1495.
BERTRAN, Pau, mercader i obrer de Barcelona, 98, 1408.
Besalú (Garrotxa), **capità de,** 822. -**Companyia de,** 822. -**Sots-vegueria de,** 822, 1339, 1344, 1374. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
BESCANS, Esteve, paraire i ciutadà de Barcelona, 1363.
BESORA, Josep Jeroni, canonge de la Seu de Lleida, diputat eclesiàstic, 5, 8, 11, 14, 19, 29, 132, 162, 194, 196, 197, 198, 199, 273, 288, 331, 332, 641, 1251, 1324.
Besòs, riu, 82.
BESSONS, ..., conseller d'estat de Lluís XIV de França, 1008, 1009, 1019, 1047.
BESSONS, senyor de, intendent de justícia, policia i presons de l'exèrcit francès de Catalunya, 349, 396.
BESTURS, Fèlix, frare benedictí, 640, 641.
BEULER, Josep, armer del General i de la Confraria de Sant Jordi, 321.
BEULÓ, Baltasar, del braç reial, 332.
Beziers (França), 517, 1188, 1191.
BIDÚ, ..., francès, gentilhome, 1200.
BIOSCA, Jaume, tauler de Vilanova de la Barca, 1421.
BIOSCA, Josep, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Miquel de Barcelona, 1174.
BIOSQUET, Tomàs, diputat local de Balaguer, 995.
Bisbal d'Empordà, la (Baix Empordà), 598, 602, 1294, 1295. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
BISCARBÓ, Andreu, notari i diputat local de la Seu d'Urgell, 1464.
BISCARRA, Jaume, negociant de Perpinyà, 858, 859, 1085.
BIURE I DE MARGARIT, Gaspar de, comandant de cavalleria catalana, 934, 1071.
BIURE I DE MARGARIT, Josep de, marquès d'Aguilar, mariscal de camp i governador de Catalunya, del braç militar, 4, 12, 21, 23, 24, 25, 32, 41, 46, 48, 50, 51, 55, 64, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 81, 89, 96, 176, 257, 258, 263, 296, 310, 315, 324, 326, 327, 334, 335, 336, 342, 344, 351, 354, 360, 374, 380, 381, 386, 388, 411, 412, 413, 419, 420, 446, 464, 477, 499, 509, 525, 526, 528, 540, 543, 546, 649, 656, 660, 674, 678, 686, 715, 731, 732, 741, 783, 784, 785, 786, 850, 851, 894, 897, 899, 900, 903, 905, 906, 907, 911, 914, 915, 971, 975, 981, 1010, 1025, 1037, 1057, 1058, 1071, 1171, 1173.
Bizerta (Tunísia), 710.
BLANC, Elena, de Lleida, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
BLANC, Francesc, negociant i ciutadà de Barcelona, verguer del General, 345, 372, 404.
BLANC, Josep, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 1387.
BLANC, Josep, negociant i ciutadà de Barcelona, verguer del General, 281, 282, 287, 338, 340, 341, 345, 348, 350, 351, 370, 372, 407, 410, 415, 419, 420, 436, 453, 457, 458, 470, 472, 477, 515, 520, 533, 542, 544, 556, 576, 578, 610, 620, 633,

635, 1066, 1068, 1069, 1072, 1126, 1133, 1241, 1312, 1418, 1446.
BLANC, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758, 845, 921, 993.
Blancafort (Conca de Barberà), 938, 963, 964, 1035.
BLANCAFORT, Jaume, prevere beneficiat a l'església parroquial de santa Maria del Mar de Barcelona, 523.
Blanes (La Selva), 376, 1048, 1077, 1196, 1197. -**Taula de,** 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310, 1398.
BLANES, Jaume, sastre, 518.
BLANXART, Gaspar, flequer i ciutadà de Barcelona, 1222.
BLANXERA, Magdalena, d'Urgell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
BLASCO, Francesc, tauler de Tàrrega, 1421.
BLASCO, Joan, 1099.
BLEDA, Josep, escrivà de Barcelona, 782.
BLOGES, ..., militar francès, 934, 966.
BLOSER, ..., militar francès, 935.
BOADA, Maria Teresa, filla de Pere Julià Boada i Maria Viader, 1022.
BOADA, Pere, 1022.
BOADA, Pere Julià, 1022.
BOER, Jaume, àlies Bernada, de la Pobla de Segur, capturat per Josep de Rocabruna, 724.
BOESSA, ..., militar, 98.
BOESSA, Maria, de Lleida, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
BOET, Esteve, tauler d'Illa, 1131.
BOFARULL, Andreu, de Cabra, 940.
BOFARULL, Jaume, 1093.
BOFARULL, Maria, muller del mercader Pere Bofarull, 1066.
BOFARULL, Pere, 1138.
BOFARULL, Pere, mercader de Barcelona, fermança per la bolla de Barcelona, 1066.
BOFARULL, Pere, teixidor de llana i conseller sisè de Barcelona, 98.
BOFILL, ..., prevere d'Alòs, 899.
BOFILL, Joan, de Castellet, 934.
BOFILL, Joan, tauler de Gandesa, 1099, 1101, 1421, 1461.
BOFILL, Pau, pagès de Sant Boi de Llobregat, arrendador de la bolla de Vic, 211.
BOFILL, Pere, 1232.
BOFILL, Rafael, doctor en drets i advocat fiscal del General, diputat reial, 17, 18, 20, 27, 35, 94, 103, 113, 118, 131, 243, 408, 413, 583, 641, 658, 659, 685, 752, 753, 754, 884, 885, 1053, 1056, 1057, 1258, 1329, 1335, 1392, 1405, 1406, 1426, 1468, 1470, 1514, 1524.
BOFILL, Sebastià, tauler de Palamós, 745, 1091, 1101, 1131, 1458.
BOFILL, Segimon, major, ciutadà honrat de Barcelona i notari ajudant de l'escrivania major del General, del braç reial, 11, 32, 52, 54, 76, 85, 96, 114, 119, 120, 136, 146, 196, 201, 227, 238, 247, 255, 277, 355, 357, 386, 387, 406, 414, 417, 426, 471, 473, 481, 482, 483, 484, 485, 487, 488, 489, 496, 497, 549, 564, 565, 575, 578, 583, 584, 585, 595, 596, 599, 600, 604, 609, 610, 612, 615, 619, 624, 626, 627, 628, 630, 632, 634, 635, 636, 748, 813, 991, 1132, 1159, 1200, 1225, 1237, 1257, 1266, 1274, 1289, 1307, 1311, 1315, 1436, 1446, 1496, 1501.
BOGEU, Felip, processat, 814.
BOGUER, Maria Anna, de Tarragona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
BOGUNYÀ, Josep, tauler de Terrassa, 1342, 1462.
BOHIGUES, Jacint, 1080.
BOHIGUES, Jaume, 1097.
BOHIGUES, Joan, canonge de l'església de Santa Anna de Barcelona, 1363.
BOHIGUES, Josep, passamaner i ciutadà de Manresa, verguer del General, 492, 493, 495.
Boí (Alta Ribagorça), **castell de,** 386, 387, 1048. -**Vall de,** 386.
BOIS, ... du, ajudant major del regiment francès de la Xampanya, 729, 730.
BOISSAC, comte de, militar francès, 177, 178.
BOIX, Josep, mestre de carretes i ciutadà de Barcelona, 1013.
BOIX, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
BOIX, Pere, doctor en drets i assessor del General, del braç reial, 26, 94, 103, 113, 118, 138, 191, 752, 753, 754, 833, 864, 875, 931, 933.
BOIX I D'OLZINELLES, Joan Baptista, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1255.
BOIXADELL, Antoni, 1228, 1230.
BOIXADORS, Diego de, frare i comanador santjoanista, del braç eclesiàstic, 3, 4, 5, 6, 8, 19, 29, 45, 54, 104, 113, 199, 201, 238, 247, 254, 304, 308, 549, 575, 585, 588, 587, 594, 640, 1252, 1315, 1368, 1369, 1371, 1518.
BOIXADORS, Felip de, donzell, del braç militar, 11, 45, 85, 149, 154, 201, 247, 255, 273, 288, 305, 357, 367, 430, 467, 575, 606, 1250, 1254, 1267.
BOIXADORS, Miquel de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 641, 1247, 1521.
BOIXADORS, Ramon de, del braç militar, 146.
BOIXADORS I CORNET, Ramon de, canon-

ge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 300, 318, 549, 575, 1248.
BOIXADORS I LLULL, Lluís de, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 6, 11, 19, 43, 45, 54, 61, 119, 146, 174, 200.
BOIXEDA, Jaume, doctor en teologia i antic canonge de la Seu de Girona, receptor del General a Girona, 237, 881, 1092, 1101.
BOIXEDA, Miquel, guarda del port de Barcelona, 1503.
BOIXERES, Bernat, estudiant de filosofia resident a Barcelona, 1348, 1350.
BOIXET, Francesc, tauler d'Arbeca, 1421.
BOIXEU, Jaume, de Barcelona, del braç reial, 1247.
BOIXÓ, Jaume, de Tivissa, 945.
BOIXÓ, Joan, mestre de cases, 1260.
BOLDÓ, Francesc, revenedor i ciutadà de Barcelona, 931.
BOLDÓ, Josep, canonge de la Seu de Barcelona, 7.
BOLDÓ, Miquel Joan, canonge i vicari general de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 1, 6, 8, 14, 117, 123, 129, 139, 162, 199, 241, 244, 245, 246, 248, 313, 332, 371, 423, 429, 433, 975, 976, 1249, 1251.
BOLDÓ, Rafael, burgès honrat de Perpinyà, diputat reial, 552, 572, 1221, 1247, 1259.
BOLDÚ, Cosma, del Vilosell, 936.
BOLEDA, Andreu, de Guimerà, 941.
BOLEDA, Josep, notari públic i conseller cinquè de Barcelona, 624, 1065, 1229.
BOLET, Pere Màrtir, prevere, 869, 870.
BOLLAC, ... de, militar francès, 966.
BONA, Miquel Joan, doctor, 1414.
BONADONA, Beneta, filla de Pere i Beneta Bonadona, 931, 932.
BONADONA, Beneta, muller de Pere Bonadona, 277, 930, 931, 932, 933.
BONADONA, Pau, 930.
BONADONA, Pere, fill de Pau Bonadona, mercader i ciutadà de Barcelona, 576, 930, 931, 932, 933.
BONADONA, Pere Pau, fill de Pere i Beneta Bonadona, mercader i ciutadà de Barcelona, 277, 930, 931, 932, 933.
BONAMIC, Miquel, canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 1518.
BONANIT, Anna Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993, 1121.
BONANAT, Joan, 572.
BONASTRE, Rafael, prevere beneficiat a l'església de santa Anna de Barcelona, regent els comptes del General, 603, 722, 1345.
BONDIA, Francesc, sobrecollidor de les taules forànies de Tortosa, 631, 1497.
BONDIA, Jaume, del braç reial, 594.
BONET, ..., cavaller de Saragossa, 1220.
BONET, Andreu, 1090.
BONET, Andreu, receptor del General a Perpinyà, 344, 491.
BONET, Jaume, hortalà de Barcelona, 265, 758, 846, 922.
BONET, Joan, 1230.
BONET, Joan, ferrer de Vilaller, arrestat per Josep de Rocabruna, 724.
BONET, Joan Saldoni, doctor en medicina de Perpinyà, del braç reial, 1259.
BONET, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
BONET, Maria Francesca, filla de Jaume Bonet, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 846.
BONET, Miquel, notari i ciutadà de Barcelona, 1360.
BONET, Susanna, filla de Jaume Bonet, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 265, 758, 922.
BONET MATALÍ, Pere, del braç reial, 1506.
BONEU, Mateu, doctor en medicina, 42.
BONEU, Miquel, doctor en medicina i ciutadà de Barcelona, 226.
BONGOVERN, ... de, caporal francès, 942.
BONIFACI VIII, Papa, 979.
BONMATÍ, Salvi, corder d'Anglès habitant a Barcelona, 617.
BONPART, senyor de, governador de Cadaqués, 684.
BONS, Llorenç de, ciutadà honrat de Barcelona, 1022.
BONVEÍ, Miquel, tauler de Roses, 1078, 1092, 1100, 1130.
BOQUER, Francesc, prevere de l'Espluga de Francolí, 937.
BOQUET, Josep de, tauler de la Seu d'Urgell, 745, 746, 1096, 1101, 1131, 1421, 1423, 1464, 1486.
BOQUET, Miquel de, tauler de la Seu d'Urgell, 1096, 1101.
BOQUET, Pau de, del braç reial, 349, 355.
BOQUET, Pere, assessor del General, 1245, 1246.
BOQUET I DE CADELL, Marcelí, donzell, del braç militar, 1256.
BORBÓ, Lluís de, vegeu CONDÉ, príncep de.
BORBÓ, Gastó de, germà de Lluís XIII de França, vegeu ORLEANS, duc de.
BORBÓ, Jacint, apotecari, 713.
BORDASSA, ... la, militar francès, 941, 1002, 1003.
BORDES, Francesc, cap de guaita del veguer de Barcelona, 310, 311.
BORDES, Joan, jurat de Martorell, 947.
BORDES, Joan, sombrerer de Barcelona, 714, 758.
BORDES, Maria Paula, filla de Joan Bordes, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 128, 714, 758.

Bordeus (França), 1106, 1107, 1179. -**Arquebisbe de,** vegeu SOURDIS.
Bordils (Gironès), 1295.
BORDONS, Josep, ciutadà de Solsona, 855.
Borges Blanques, les (Garrigues), 4, 6, 401, 575, 645, 877, 879, 886, 888, 937, 1035. -**Bolla de,** 260. -**Capelles:** de sant Bonifaci, 937. -**Taula de,** 1493, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1310.
Borgonya, la, 735, 736, 850, 851, 856. -**Comtat de,** 701. -**Ducat de,** 697, 699, 701.
BORGONYÓ, ..., militar francès, 935, 965, 966.
BORÍ, Giralt, 1088.
BORÍ, Pau, 1228.
BÒRIA, Bernat, del braç reial, 1506.
BÒRIA, Joan, 1082.
BORRÀS, Francesc, jurat del Pla de Santa Maria, 946.
BORRÀS, Jacint, notari públic de Barcelona, 142, 763, 1229.
BORRELL, Antoni, fill de Josep Borrell, 1067.
BORRELL, Francesc, capità de cavalleria, 402, 940, 1004.
BORRELL, Francesc, verguer del General, 479, 1146.
BORRELL, Joan Baptista, doctor en arts i medicina, conseller terç de Barcelona, del braç reial, 183, 368, 1258.
BORRELL, Josep, mercader i conseller quart de Barcelona, 517, 1067.
BORRELL, Marianna, de Ripoll, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
BORRELL, Simeó, del braç militar, 1255.
BORRULL, Pere, 1090.
BOSC, Andreu, notari públic de Perpinyà i escrivà de la diputació local, 419, 1072.
BOSC, Antoni, de Maldà, 940.
BOSC, Antoni, tauler de Centelles, 1422, 1463.
BOSC, Francesc, ciutadà i notari públic de Barcelona, notari ajudant de l'escrivà major de la governació, 12, 67, 92, 649, 650, 257, 912.
BOSC, Francesc, teixidor i ciutadà de Barcelona, 1013.
BOSC, Francesc, notari públic i ciutadà de Barcelona, sots-síndic de la ciutat, 225, 909.
BOSC, Gaspar Arnau, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1257, 1339, 1345, 1374.
BOSC, Jaume, tauler de Figueres, 1342, 1458.
BOSC, Jeroni, notari públic i ciutadà de Barcelona, escrivà de la governació, 1042.
BOSC, Joan, tauler de Figueres, 1130.
BOSC, Josep, ciutadà, corredor d'orella i arrendador dels drets de la bolla de la Barcelona, 222, 227.
BOSC, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
BOSC, Pere, del braç militar, 195.
BOSC, Salvador, del braç reial, 26.
BOSCARONS, Gabriel, estudiant resident a Barcelona, 997.
BOSSER, Antoni Àlvar, donzell i doctor en medicina, conseller segon de Barcelona, del braç militar, 85, 114, 146, 183, 284, 359, 365, 950, 975, 976.
BOSSER, Gabriel Antoni, donzell i doctor en drets domiciliat a Barcelona, assessor del General, del braç militar, 146, 154, 162, 174, 187, 501, 506, 512, 516, 517, 519, 521, 530, 540, 588, 589, 590, 591, 930, 931, 932, 1179, 1184, 1194, 1195, 1196, 1197, 1255, 1368, 1406, 1447, 1448, 1450.
BOSSOM, Felip, tauler de Riba-roja, 1100, 1101, 1128, 1421.
BOSSON, ... de, militar francès, 944.
Bot (Terra Alta), 684. -**Taula de,** 270, 612, 1098, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
BOTA, Joan, de l'Espluga Calba, 941.
BOTELLER, Francesc, tauler de Benifallet, 1457.
BOTER, Jaume, 1230.
BOU, Joan, 1085.
Bourges (França), 1187, 1188.
Bourg-sur-mer (França), 1108, 1109, 1110, 1112.
BOVER, Anna Maria, filla de Domènec Bover, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 194, 714, 758, 846.
BOVER, Domènec, teixidor de lli de Cornellà, 194, 714, 758, 846.
BOVER, Francesc, criat de l'oïdor Joan Gabriel, 618.
BOVER, Jaume, de Cabra, 940.
BOVER, Pau, de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1485.
BOVER, Pere, pagès i tauler d'Igualada, 1397, 1421.
BOYÉ, Joan, 1085.
BRAGA, Anton, 1085.
BRANES, Anna Maria, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 1121.
BRASSÓ, Antoni, 1228.
BRASSÓ, Josep, 1230.
BRASSÓ, Pere, 1228, 1230.
BRAU, Josep, adroguer de Puigcerdà, 869, 870.
BRAVO, Jaume, tapiner i ciutadà de Barcelona, correu del General, 124, 402, 425, 438, 1146, 1147, 1159, 1233, 1245, 1312, 1436.
BREGÓS, Josep, de Rocafort de Nalec, 942.
BRELL, Joan, negociant i tauler de Llançà, 1343.
Bremen (Alemanya), **arquebisbat de,** 770.

Bresse (França), 850, 851, 856.
BRESSÉ, duc de, mariscal de França i virrei del Principat, 45, 53, 650, 656, 706, 707, 817.
BRESSÉ, marquès de, fill del mariscal de Bressé, general de la flota francesa, 10, 16, 19, 54.
BRETHEUIL, senyor de, intendent de justícia del Llenguadoc i el Rosselló, 1113, 1189.
BREZÉ, duc de, vegeu BRESSÉ.
BRIENNE, comte de, 517, 519, 1199.
BRIJA, Manuel de, frare del monestir de Montserrat, 614.
BROCLI, comte de, vegeu BROGLIO, comte de.
BROGLIO, comte de, governador d'armes de Salou i Constantí, 942, 946, 964, 966, 972, 1016, 1017.
BRONSAL, Tomàs, velluter, ciutadà i sots-veguer de Barcelona, 176, 294, 436, 479, 959, 960, 1147.
BROQUETES, Josep, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 5, 11, 15, 19, 27, 39, 43, 53, 65, 85, 113, 132, 136, 138, 139, 146, 149, 154, 163, 187, 194, 195, 199, 201, 223, 232, 238, 245, 247, 254, 305, 308, 332, 424, 430, 473, 487, 495, 496, 497, 498, 499, 507, 546, 1172, 1248, 1251.
BROSSA, Antoni, 1230.
BROSSA, Lluís, doctor en medicina i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 26, 142, 153, 163, 178, 233, 235, 242, 249, 287, 325, 345, 350, 369, 406, 458, 1032.
BRU, Antoni, fill de Jaume Bru, ciutadà honrat de Barcelona, visitador reial, 54, 61, 114, 119, 146, 150, 154, 200, 201, 216, 242, 244, 278, 863, 947, 1258, 1300, 1303, 1305, 1331.
BRU, Antoni, plenipotenciari a Münster, 696.
BRU, Francesc, de Falset, 945.
BRU, Francesc, regent la Reial Tresoreria, 284, 294, 421.
BRU, Guillem de, tauler de Móra, del braç militar, 1128, 1253, 1465, 1466, 1468.
BRU, Jaume, 1087.
BRU, Jaume, ciutadà honrat de Barcelona, regent la Reial Tresoreria, del braç reial, 53, 215, 216, 266, 310, 311, 349, 372, 663, 971, 1018, 1248.
BRU, Joan, jurat de Tivissa, 945.
BRU, Josep, de Barcelona, del braç militar, 1172, 1368, 1369, 1370, 1372.
BRU I ALZINA, Francesc, doctor de Berga, del braç reial, 370, 640, 1369, 1370, 1372, 1373, 1506, 1507.
BRU I ALZINA, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 85, 174, 196, 305, 473, 546, 548, 589, 591, 592, 632, 633, 637, 1328, 1369, 1371, 1530.
BRUC, Joan, tauler de Sant Feliu de Guíxols, 1459.
BRUC, Maria Anna, de Moià, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758, 845.
BRUEL, Francesc, prevere, germà de Miquel Bruel, 73, 74, 78.
BRUEL, Miquel, frare del monestir de Sant Jeroni de la Murtra pres als càrcers reials comuns de Barcelona, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 731, 732.
BRUGAS, Josep, paraire de Terrassa, 1156.
BRUGUER, Francesc, rector de l'església parroquial de Sant Julià Sassorba, 604, 1361.
BRUGUERA, Joan, mercader i ciutadà de Barcelona, 226, 873.
BRUNES DE L'HOSTAL, Gabriel, paraire de Caldes de Montbui, 1227.
BRUNET, Miquel, prevere resident a Barcelona, 1360.
BRUNET I PUIG, Jaume, 1035.
BRUNIQUER, Esteve, doctor en drets, del braç reial, 187, 238, 247, 1496.
BRUNIQUER, Jaume, clergue beneficiat a la Seu de Barcelona, 311.
BRUNIQUER, Jaume, del braç reial, 368, 1247, 1506.
BRUNIQUER, Joan Pau, ciutadà honrat i notari públic de Barcelona, escrivà major i secretari del General, 7, 8, 13, 15, 20, 22, 26, 27, 29, 31, 37, 40, 50, 52, 54, 55, 56, 61, 63, 67, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 83, 85, 88, 89, 96, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 124, 136, 139, 146, 148, 150, 153, 154, 155, 157, 163, 170, 171, 174, 176, 178, 179, 180, 185, 196, 197, 198, 199, 201, 211, 215, 223, 225, 227, 228, 238, 240, 241, 243, 245, 247, 255, 257, 258, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 276, 279, 280, 296, 305, 307, 310, 311, 312, 329, 330, 331, 332, 338, 348, 496, 535, 598, 616, 625, 626, 630, 631, 723, 737, 751, 780, 814, 819, 820, 852, 853, 854, 855, 860, 867, 868, 869, 891, 932, 933, 990, 993, 1025, 1248, 1257, 1483, 1496.
BUC, Miquel, de l'Espluga de Francolí, 937.
BUCADELLA, Pere, 1076.
Buen Retiro, el (Castella), 1234, 1346, 1352, 1401, 1412, 1497, 1512.
BUESO, Rafael, notari de Tortosa, 1483.
Burburg (Flandes), 84, 739.
BURGADA, Cecília, de Tarragona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
BURGÀS, Joan, canonge de l'església de Santa Anna de Barcelona, 757.
BURGÈS, Francesc, de Girona, del braç reial, 1259.
BURGÈS, Narcís, del braç reial, 247.
BUSAC, comte de, vegeu BOISSAC, comte de.
BUSCALL, Antoni, tauler de Bellver, 686.

BUSQUET, Joan, hospitaler de l'Hospital del Pobres de Santa Coloma de Queralt, 734.
BUSQUETS, Jaume, doctor en arts i medicina i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 38, 245, 370, 467, 469.
BUSQUETS, Joan, forner, 1068.
BUSQUETS, Josep, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 95.
BUSQUETS, Pau, abaixador, antic arrendador de la bolla dels barrets de Barcelona, 1054.
BUTXACA, Rafael, 1464.

C

CABAL, Joan, 1097.
CABALLERO, Diego, governador de la fortalesa de Roses i general de cavalleria, 69, 619, 629, 630, 631, 632, 1410, 1498.
CABANER, Bartomeu, pagès de Ribesaltes, 673.
CABANYÉ, Guillaume, 1087.
CABANYES, ..., governador de la Ribera d'Ebre, 684.
CABANYES, Anton, 1083.
CABANYES, Francesc, adroguer i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Girona, 83, 114, 119, 136, 187, 200, 738, 1286, 1287.
CABANYES, Francesc, del braç militar, 1276, 1278.
CABANYES, Miquel, adroguer i ciutadà de Barcelona, 254, 579.
Cabassers (Priorat), 943, 966. -**Baronia de,** 943.
CABASSES, Baptista, negociant, ciutadà i tauler de Lleida, 600.
CABESSA, Lluc, doctor en medicina, 83, 171, 446, 448.
CABESTANY, Pere Joan, de Rocafort de Nalec, 942.
Cabra del Camp (Alt Camp), 940, 964, 966.
CABRER, Lluís, de la Pobla de Cèrvoles, 936.
CABRERA, Onofre, ciutadà honrat de Barcelona, notari i escrivà de la diputació local de Tortosa, del braç reial, 1369, 1372, 1395, 1396, 1480, 1481, 1482, 1484, 1502, 1521.
CABRERA, Pere Manuel, pare jesuita, 405, 436, 591.
CAÇADOR, Anton, del braç militar, 54, 85, 268, 1487, 1492.
CACHON, ..., ajudant de camp de l'exèrcit francès, 485, 729, 730.
Cadaqués (Alt Empordà), 602, 615, 684, 687, 1048, 1052. -**Cònsols de,** 684. -**Taula de,** 1079, 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
CADELL, Baltasar de, de la vegueria de Puigcerdà, del braç militar, 1505.
CADELL, Francesc de, donzell, del braç militar, 1254.
CADET, ..., comandant de cavalleria francesa, 940.
CADILL, Francesc de, boter i ciutadà de Barcelona, 1053.
Cadis (Castella), **mitges de,** 1080.
Calaf (Anoia), 81, 326, 333, 334, 403, 489, 570, 575, 1055. -**Síndic de,** 301. -**Taula de,** 37, 57, 87, 143, 612, 1390, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1309.
CALAF, Ramon, prevere i canonge de la col·legiata de Tremp, tauler de Tremp, 237, 881, 958.
Calafell (Baix Penedès), 934, 965.
CALAVIT, ... de, coronel francès, 403.
CALBÓ, Josep, comandant de cavalleria catalana, 934.
CALBÓ, Miquel, 1097.
CALBÓ I DE GUALBES, Francesc, mariscal de camp, del braç militar, 54, 353.
CALÇÓ, Antoni, 1096.
CALDACÓ, Domènec, de Lleida, del braç reial, 1258, 1259.
CALDARIÓ, Gabriel, 1230.
CALDEMAJOR, Bertran, 1088.
CALDEMAJOR, Francesc, 1088.
CALDERÓ, Onofre, de Prades, 942.
CALDERÓ, Pere, de Prades, 942.
CALDERS, Antoni Joan, 1230.
CALDERS, Felip de, frare santjoanista i prior de Catalunya, del braç eclesiàstic, 26.
CALDERS, Josep de, frare i obrer del monestir de Sant Cugat del Vallès, visitador del braç eclesiàstic, 3, 6, 7, 65.
CALDERS, Lluís Joan de, frare del monestir de Sant Cugat del Vallès, 15.
CALDERS, Maria, 1230.
CALDERS, Miquel de, frare i comanador santjoanista, del braç eclesiàstic, 247, 473.
CALDERS, Ramon de, senyor de Pierola i Segur, del braç militar, 1247, 1248, 1252, 1256.
CALDERS I DE SANTAFÈ, Jeroni de, donzell, senyor de Santafè, del braç militar, 19, 45, 54, 119, 136, 146, 200, 225, 228, 238, 240, 242, 255, 288, 289, 295, 305, 308, 361, 874, 878, 884, 892, 1253.
CALDERS I ESPUNY, Carles de, donzell, del braç militar, 26, 54, 138, 1252, 1254.
CALDERS I ESPUNY, Onofre, donzell, visitador militar, 430, 433, 434, 1128.
CALDERS I VILAFRANCA, Carles de, del braç militar, 370, 585.
Caldes de Montbui (Vallès Occidental), 570, 1227, 1310. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Taulers de,** 145, 1226, 1227, 1358.
Caldes d'Estrac (Maresme), 1215.
Calella (Maresme), **taula de,** 1091, 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
CALÉS, Genisa, filla de Joan Calés, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 193, 714, 758, 846.

CALÉS, Joan, pescador de Barcelona, 193, 714, 758, 846.
CALLARS, Jaume, del braç militar, 1254.
Calonge de Mar (Baix Empordà), **taula de,** 1489.
CALOPA, Rafael, correu de barcelona, 153, 780, 781, 782.
CALVET, Agustí, doctor en arts i medicina i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 163.
CALVET, Joan, jurat de Pira, 938.
CALVO, Cristòfor, tauler de Manresa, 324.
CALVO, vegeu també CALBÓ.
Camarasa (Noguera), 66, 376, 728, 729, 732, 733. -**Taula de,** 611. -**Tauler de,** 1309.
CAMARASA. Pere, 1100.
CAMARASE, marquès de, militar francès, 804, 1232.
Cambrai (França), **convenció de,** 701.
Cambrils (Baix Camp), 831, 1381. -**Taula de,** 1093, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
CAMPANA, Agnès Teodora Oròsia Maria Magdalena, filla d'Antoni Campana, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 323, 714, 758, 846, 922, 993.
CAMPANA, Antoni, sastre de Barcelona, 714, 758, 846, 922.
CAMPANA, Francesc, de Barcelona, soldat desertor, 741.
CAMPANA, Magdalena, muller d'Antoni Campana, 922.
CAMPANA, Simó, doctor en drets i conseller terç de Barcelona, assessor del General, del braç reial, 313, 386, 501, 506, 514, 528, 529, 1027, 1152, 1179, 1184, 1257.
CAMPANER, Miquel, de l'Arboç, 936.
CAMPANIJA, Isidre, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
CAMPANYA, Sebastià, 1186.
CAMPARDO, Pere, notari públic i tauler de Cervera, 425, 1073.
CAMPDERRÓS, Jaume, fuster i ciutadà de Barcelona, fuster del General, 478, 589, 605, 1271.
CAMPDERRÓS, Joan, 1228.
CAMPEROL, Marquesa, 1230.
CAMPÍ, Bernardí, prevere i rector de Ribera de Cardós, capturat pels oficials del governador de Tremp i Pallars, 46, 684, 723.
CAMPÍ, Pere, tauler d'Escaló, 745, 747, 1097, 1098, 1101, 1131, 1435.
CAMPÍ I PAÜLS, Jaume Joan, advocat de pobres, 573, 588, 612, 1248, 1266, 1391.
CAMPINYÀ, Josep, correu a cavall, 339, 350, 359, 367.
CAMPLLONG, Elisabet, muller de Francesc Campllong, 31, 667.
CAMPLLONG, Francesc, boter i ciutadà de Barcelona, guarda del General al portal de Mar, 31, 667.
CAMPLLONG, Jaume de, difunt notari públic de la ciutat de Girona, 881.
CAMPLLONG, Josep, ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del portal de Mar, 44, 992, 1313.
CAMPORRELLS, Anton de, del braç militar, 200, 201, 308, 497, 1250.
CAMPORRELLS, Joan de, del braç militar, 45, 54, 114, 119, 136, 146, 200, 233, 254, 305, 1253, 1505.
CAMPORRELLS, Josep de, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 138, 235, 1251.
Camprodon (Ripollès), 576. -**Bolla de,** 222, 426, 599. -**Diputat local de,** 145, 1310, 1314. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
CAMPRODON, Antic, burgès de Perpinyà, 665.
CAMPRODON, Bonaventura, fill d'Antic Camprodon, donzell de Perpinyà, 665, 1255.
CAMPS, ..., canonge de la Seu de Tarragona, inquisidor, 330.
CAMPS, Benet, 1076.
CAMPS, Francesc, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 1247, 1251.
CAMPS, Francesc, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1248, 1259.
CAMPS, Jaume, de Girona, del braç reial, 1259.
CAMPS, Joan, de Martorell, 947.
CAMPS, Joan, mercader i ciutadà de Solsona, 855.
CAMPS, Narcís, de Girona, del braç reial, 1339, 1345, 1374, 1485, 1507.
CAMPS, Pere, prevere, de la casa del diputat Pere de Padellàs, 622.
CAMPS, Rafael, de Girona, del braç reial, 1259, 1475, 1476.
CAMPS I GORI, Francesc, doctor en drets i assessor de la capitania general, 52, 55, 77, 78, 256, 311, 912, 1220.
CANA, Jacint, 1230.
CANAL, Jaume, velluter i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Balaguer, 406.
CANALIES, Beneta, 1227.
CANALS, Francesc, tauler de la Granja d'Escarp, 1421.
CANALS, Jaume, 1228.
CANALS, Jaume, sots-veguer, 563.
CÀNCER, Francesc de, del braç militar, 1249.
CÀNCER, Jaume de, donzell, del braç militar, 161, 331, 332, 370, 371.
CÀNCER, Lluís, del braç militar, 174.
CANDOTTI, Vincencio, col·lector apostòlic del Papa, 105, 110, 314, 470, 496, 552, 974, 1453.
CANET, Enric, 1086.
CANET, Joan Baptista, síndic de l'Estudi General de Lleida, del braç reial, 1257, 1453.

Canet de Mar (Maresme), **taula de,** 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310, 1342.
Canet de Rosselló (Rosselló), 159, 169, 195. -**Taula de,** 1085. -**Tauler de,** 597, 1310.
CANSÉ, Perris, francès, 1081.
CANSELL, Pau, torner de Granollers, 1156.
CANTALLOSELLA, Vicenç, estudiant de filosofia resident a Barcelona, 617, 622, 625, 631, 643.
CANTARELL, Maurici, ciutadà de Manresa, 1167, 1168.
CANTELMO, Andrea, general napolità comandant de Camarasa, 728, 729, 733, 742.
CANTER, Francesc, capità de cavalleria, del braç militar, 656.
CANTER, Jaume, de Piera, 1035.
CANTER, Lluís, del braç militar, 1250, 1484.
CANTER, Magdalena, 1035.
CANTER, Rafael, escrivà de Barcelona, 1132.
CANTERO, Joan Baptista, patró genovès, 435, 1103, 1111.
CANTI, Jacint, pagès pres als càrcers de Martorell, 201, 202, 203, 204, 205.
CANTÍ, Joan, de Sarral, 939.
CANYELLA, Antoni, d'Alsamora, 725.
CANYES, Josep, escrivà, 517.
CAORS I DE SOLER, Galceran, donzell, veguer de Barcelona, del braç militar, 241, 305, 892, 930, 931, 1248, 1255.
Capafonts (Baix camp), 1116.
CAPCIR, Simeó, de Tortosa, del braç reial, 1506, 1519, 1522.
CAPDEVILA, Elisabet, de Bagà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 466, 922, 1121.
CAPDEVILA, Jaume, notari de Ripoll, 867, 867, 868.
CAPDEVILA, Jeroni, fill de Jeroni i Jerònia Capdevila, escrivà i ciutadà de Barcelona, receptor de les avaries del General, 215, 333, 334, 722, 991, 1003.
CAPDEVILA, Jeroni, sastre i ciutadà de Barcelona, receptor de les avaries del General, 63, 142, 722, 1003.
CAPDEVILA, Jerònia Coloma, vídua de Jeroni Capdevila, sastre, 63, 722, 1003.
CAPDEVILA, Margarida, de la Roca, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
CAPDEVILA, Onofre, de Montblanc, 940.
CAPDEVILA, Silvestre, prevere de Verdú, 939.
CAPDEVILA, Tomàs, notari i ciutadà honrat, escrivà de la diputació local de Lleida, 1266, 1397, 1466.
CAPELL, Francesc, tauler d'Aitona, 1457.
CAPELLA, Anna Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993, 1121.
CAPELLA, Antoni, 1076.
CAPELLA, Joan, 1087.
CAPELLA, Joan Pere, de Conques, processat per Josep de Rocabruna, 725.
CAPELLA, Pasqual, 1076.
Capellades (Anoia), 454.
CAPELLADES, Àngela, 1228.
CAPERÓ, Francesc Ferrer, paraire, ciutadà i conseller sisè de Barcelona, 183.
CAPMANY, Jaume, 1228.
CARAMANY, ..., 970.
CARAMANY, ..., capità de cavalleria catalana, 940.
CARAMANY, baró de, 1197, 1198, 1199.
CARAMANY, Josep de, del braç militar, 61, 96, 473, 1252, 1503, 1504, 1505, 1519.
CARAMANY, Ponç de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1255.
CARBÓ, Ramon, pagès de Sant Martí Sarroca, 934.
CARBONELL, Bartomeu, 1228.
CARBONELL, Francesc, del braç militar, 473, 1256.
CARBONELL, Joan, 1087.
CARBONELL, Joan, de Sarral, 939.
CARBONELL, Joaquim, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 5, 6, 8, 19, 39, 43, 53, 65, 132, 136, 146, 174, 194, 195, 207, 209, 223, 225, 226, 228, 232, 245, 288, 308, 316, 330, 331, 332, 357, 370, 874, 878, 980.
CARBONELL I ERMENGOL, Clemença, vídua, 921, 954.
CÀRCER, Baltasar, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 43, 85, 114, 893, 1258.
CÀRCER, Gaspar, 307.
CÀRCER, Miquel, ciutadà honrat de Barcelona, 307.
CÀRCER I BALS, Rafael, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 245, 247, 269, 273, 285, 288, 296, 305, 308, 312, 506, 549, 563, 575, 637, 641, 1249, 1258.
Cardedeu (Vallès Oriental), 685. -**Tauler de,** 1310.
CARDÓ, Domènec, sabater i ciutadà de Barcelona, 170.
Cardona (Bages), 81, 326, 333, 334, 483, 487, 488, 570, 575, 952, 1454, 1455. -**Bolla de,** 211, 400, 493, 750, 1060, 1068, 1069, 1071. -**Casa de,** 674. -**Castell de,** 397. -**Diputat local de,** 1314. -**Ducat de,** 674, 994, 1253. -**Sedes de,** 855. -**Taula de,** 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.
CARDONA, duc de, vegeu MOTHE.
CARDONA, duc de, virrei del Principat, 656, 804, 1232, 1253, 1503, 1504.
CARDONA Antoni Joan, 1200.
CARDONA, Bernat de, ardiaca major i canonge de la Seu de Girona, diputat eclesiàstic, 1251, 1312, 1313, 1359, 1396, 1397, 1399.

CARDONA, Enric Ramon Folc de, comte d'Empúries, 1253.
CARDONA, Jaume, notari de Sanaüja, 868.
CARDONA, Lluís Folc de, vegeu CARDONA, duc de.
CARDONA, Miquel de, del braç militar, 146.
CARDONA, Pere, ambaixador de Manresa, 359.
CARDONA I DE SENTMENAT, Jaume de, del braç militar, 85, 95, 149, 162, 992, 993, 1254.
CARLES I DE CATALUNYA, 978.
CARLES, ..., batxiller, síndic del General, 1381.
CARLES, Bernat, burgès honrat i tauler de Perpinyà, 744, 745, 1089, 1101.
CARLES, Cecília, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758, 845.
CARLES, comte, militar francès, 938, 939, 940, 964.
CARLES, Esteve, sastre domiciliat a Barcelona, 626.
CARLES, Josep, escrivà de Barcelona, 1330.
CARLES, Rafael, 1530.
CARMINI, Miquel, verguer del Reial Consell, 544.
CARMONA, Francesc de, cavaller, del braç militar, 506, 1155, 1227, 1230, 1255.
CARNER, Jeroni, 1228.
CARNER, Valentina, de Sant Feliu de Codines, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
CARNISSER, Joana, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 1121, 1222.
CAROL, vegeu QUEROL.
CARPINET, Bartomeu, prevere, rector i tauler de l'església d'Esterri d'Àneu, 369, 1421, 1459, 1460.
CARPINET, Jaume, tauler d'Esterri d'Àneu, 745, 747, 748, 959, 1095, 1096, 1101, 1130.
CARPINYOL, Mateu, 1083.
CARPIO, marquès del, 1411.
CARRER, Jeroni, estudiant resident a Barcelona, 157.
CARRERA, Àngel, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
CARRERA, Francesc, diputat local de Castellbò, 1343.
CARRERA, Jordi, del braç reial, 421, 1258.
CARRERES, Eugènia, muller de Francesc Carreres, sastre, 1013.
CARRERES, Francesc, de Tarragona, 1522.
CARRERES, Francesc, sastre i ciutadà de Barcelona, verguer ordinari del General, 8, 9, 13, 26, 31, 63, 73, 74, 76, 87, 92, 115, 122, 124, 130, 153, 154, 169, 170, 178, 180, 192, 197, 219, 226, 242, 254, 266, 267, 270, 271, 272, 286, 290, 291, 316, 320, 325, 330, 333, 334, 340, 345, 346, 991, 992, 1012.
CARRERES, Jacint, fill de Francesc Carreres, sastre, escrivà i guarda ordinària del portal Nou de Barcelona, 345, 346, 360, 403, 404, 1013.
CARRERES, Jaume, corredor de coll i trompeta del General, 1342, 1389.
CARRERES, Joan, donzell i conseller terç de Barcelona, ajudant del racional, del braç militar, 7, 11, 45, 54, 59, 66, 74, 77, 85, 95, 119, 136, 146, 154, 174, 187, 196, 197, 198, 199, 201, 238, 239, 242, 246, 249, 250, 254, 255, 256, 261, 263, 282, 287, 288, 295, 298, 303, 305, 307, 308, 317, 322, 324, 326, 332, 333, 334, 337, 339, 355, 356, 358, 368, 371, 375, 386, 387, 400, 408, 409, 423, 425, 448, 464, 472, 477, 533, 535, 537, 538, 539, 540, 573, 594, 608, 623, 627, 664, 990, 1209, 1210, 1252, 1415.
CARRERES, Joan, pagès de Manresa, 1292.
CARRERES, Marc Antoni, donzell, fill de Joan Carreres, ajudant del racional, del braç militar, 114, 238, 245, 247, 305, 506, 535, 537, 610, 615, 990, 1311, 1446, 1453, 1454, 1477.
CARRERES, Miquel, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 39, 53, 65, 85, 132, 146, 194, 502, 592, 1256.
CARRERES, Pere Joan, escrivà de Barcelona, 931, 932.
CARRERES, Sebastià, 1079.
CARRERES, Sebastià, tauler de Tarragona, 1522.
CARRERES I BARTROT, Joan, botiguer de teles de Girona, 1284.
CARRIERE, ... de, capità francès, 729, 730.
CARRILLO, Maria Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
CARTELLÀ I DESCATLLAR, Lluís de, de Girona, del braç militar, 1368, 1370, 1371, 1388, 1427, 1505, 1507.
CARTELLÀ I MALLA, Francesc de, del braç militar, 594, 891.
CARTELLÀ I MASSANET, Francesc de, domiciliat a Girona, protector del braç militar, 53, 54, 60, 65, 129, 132, 140, 141, 174, 187, 194, 255, 268, 1253.
CARTIER, .., notari francès, 927.
CARTRÓ, Josep, del braç militar, 1248.
CASADEMUNT, Felip de, vegeu BOIXADORS, Felip de.
CASADEMUNT, Josep, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Manresa, 239, 408, 883, 1053, 1054, 1056, 1292, 1293, 1294.
CASADEMUNT, Miquel, tauler de Sant Boi de Lluçanès, 1419, 1420, 1422.

CASADEVALL, Narcís, doctor en drets de Girona, 1280.
CASADEVALL, Sebastià, prevere, de la casa del bisbe de Babilònia, 276.
CASALLAR, Maria, de Berga, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
CASALS, Climent, sastre i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de les cartes, 233.
CASALS, Francesc, tauler de la Granja d'Escarp, 1464, 1465.
CASALS, Gaspar de, secretari del Capítol de Tarragona, 1332.
CASALS, Joana, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.
CASALS, Josep, tauler de Falset, 1100, 1101, 1128.
CASALS, Mateu, de Tortosa, del braç reial, 1257.
CASALS, Maria, 1229.
CASAMANY, Josep de, vegeu CARAMANY, Josep de.
CASAMITJANA, Galceran, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 305.
CASAMITJANA I ERILL, Gaspar, frare i cambrer del monestir de Sant Cugat del Vallès, 308, 375, 588, 592, 640, 641, 643, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1387, 1393, 1427, 1483, 1484, 1501, 1526.
CASAMITJANA I ERILL, Rafael, conseller en cap de Barcelona, del braç militar, 45, 54, 95, 154, 187, 200, 255, 517, 535, 543, 1027.
CASAMOR, Josep, taverner de Girona, 1285, 1286.
CASANOVES, Antoni Joan, prevere, diputat local i beneficiat a la Seu d'Urgell, 325, 996, 997.
CASANOVES, Caterina, 1228
CASANOVES, Gabriel, frare i paborde de Fillols, del braç eclesiàstic, 1252.
CASANOVES, Jeroni, de la vegueria de Tàrrega, del braç militar, 1249.
CASANOVES, Miquel, tauler de Palamós, 1131, 1458.
CASAPERE, Lluís, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 331, 368, 370, 421, 422, 473, 595, 596, 631, 639, 640, 641, 1251, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1393, 1484, 1516.
CASASSES, Francesc, tauler de Granollers, 1421, 1467, 1468.
CASELLES, ..., alferes de la cavalleria catalana, 947.
CASELLS, Francesc, mercader de Tortosa, del braç reial, 1259.
Caseres (Terra Alta), 1493. -**Taula de,** 1099. -**Tauler de,** 1309.
CASES, Antoni, 1230.
CASES, Antoni, guarda ordinària de la Seu d'Urgell, 1343.
CASES, Benet, notari públic de Puigcerdà, 868, 869, 870.
CASES, Esteve, de Bagà, 685, 686.
CASES, Esteve, major, negociant i tauler de Bagà, 283, 949, 1091, 1101.
CASES, Francesca, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 553, 714, 758, 845, 921, 993, 1222.
CASES, Hilari, de Perpinyà, del braç reial, 1389, 1485.
CASES, Jacint, de la Pobla de Segur, processat per Josep de Rocabruna, 724, 725.
CASES, Jaume, escrivà del General, 1022.
CASES, Jaume, guarda del portal de l'Àngel, 1394, 1446.
CASES, Jaume, velluter i verguer del General, 82, 99, 115, 122, 129, 130, 176, 219, 237, 238, 239, 243, 261, 268, 278, 290, 291, 338, 341, 343, 345, 346, 348, 374, 518, 534, 542, 557, 571, 581, 597, 599, 606, 610, 622, 623, 633, 634, 635, 639, 1158, 1226, 1238, 1239, 1242, 1265, 1313, 1318, 1358, 1470.
CASES, Jerònia, de Calella, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
CASES, Joan, 1096.
CASES, Joan, velluter i ciutadà de Barcelona, 170.
CASES, Marià, 1429.
CASES, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
CASES, Miquel, cotoner habitant a Barcelona, 352.
CASES, tomàs, tauler de Berga, 1421.
CASQUER, ..., verguer dels consellers de Barcelona, 225, 874.
CASSANY, Gaspar, ciutadà i tauler de Lleida, 237, 744, 745.
CASSANY, Gaspar, guarda del General, 992.
CASSANYES, Josep, negociant i tauler de Caldes de Montbui, 557, 1343, 1358.
CASSART, Narcís, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1367, 1369, 1370, 1372, 1528.
CASSASITGES, Josep, tauler, 1227.
CASSERRES, Pere Màrtir, del braç reial, 136.
Casserres del Castell (Baixa Ribagorça), 125.
CASSOLA, Josep, serraller de Pineda enviat a galeres, 619, 1412.
CASTANYER, Llorenç, teixidor de llana i ciutadà de Barcelona, 1023.
CASTANYER, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
CASTANYER, Paula, vídua, adroguera, 351, 1023.
CASTANYER, Pere Joan, jurat del Vendrell, 935.

CASTELL I SANSA, Pere, tauler, vegeu SANSA, Pere.
Castella, 164, 165, 167, 168, 790, 791, 793, 794, 805, 828, 831, 862, 863, 904, 978. -**Almirall de,** 804, 1232. -**Armada de,** 81, 82, 165, 363, 366, 411, 791, 847. -**Conestable de,** 498, 499, 563, 1171. -**Exèrcit de,** 30, 79, 80, 83, 166, 357, 358, 374, 411, 733, 738, 792, 810. -**Facció de,** 1025. -**Guardes Velles de,** 1487, 1492. -**Reis de,** 133, 152, 697, 778. -**Vassalls de,** 990.
CASTELLA, Martí, criat de Josep Rossell, habitant a Barcelona, 1382.
CASTELLANOS, Carlos, de la cort de Madrid, 1516.
CASTELLAR, Jaume, del braç reial, 96.
CASTELLARNAU, Joan Baptista de, frare i prior del monestir de Sant Cugat del Vallès, del braç eclesiàstic, 199.
CASTELLBELL, Joan de, prior claustral i canonge de la Seu de Tortosa, visitador eclesiàstic, 233, 235, 242, 244, 245, 257, 421, 1249, 1251.
Castellbisbal (Vallès Occidental), **batlle de,** 215. -**Jurats de,** 215.
Castellbò (Alt Urgell), **bolla de,** 210, 399, 609. -**Diputat local de,** 145, 1309, 1314.
Castelldans (Segrià), 312, 738.
Castèl-Leon (Val d'Aran), 379, 380, 656, 1047.
Castellet (França), 1107.
CASTELLET, Agustí, del braç reial, 136.
CASTELLET, Antoni Joan, adroguer resident a Barcelona, 1382.
CASTELLET, Bernat, 1227, 1229.
Castellet i la Gornal (Alt Penedès), 934.
CASTELLNOU, ..., vicari de Sant Just, 665.
CASTELLÓ, Francesca, vídua, llibretera del General, 589, 1434.
CASTELLÓ, Jaume, del braç militar, 11, 54, 114, 120, 149, 154.
CASTELLÓ, Joan, doctor en medicina de Barcelona, del braç reial, 1247, 1257.
CASTELLÓ, Joan, donzell, del braç militar, 14, 198, 450.
CASTELLÓ, Montserrat, doctor de la ciutat de Lleida resident a Barcelona, del braç reial, 115, 116.
CASTELLÓ, Ramon, donzell de la vegueria de Vilafranca, defensor del General, del braç militar, 196, 197, 198, 199, 421, 584, 588, 592, 598, 600, 602, 604, 607, 611, 619, 640, 665, 1256, 1347, 1358, 1368, 1371, 1372, 1387, 1388, 1393, 1484, 1485.
Castelló de Farfanya (Noguera), 389, 892. -**Síndic de,** 388. -**Taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
Castelló de la Plana (Plana Alta), 1480, 1481.
Castelló d'Empúries (Alt Empordà), 34, 35, 542, 567, 684, 873, 948, 951, 967. -**Bolla de,** 224, 398, 871, 872. -**Capità de,** 822. -**Companyia de,** 822. -**Diputat local de,** 145, 951, 967, 1310, 1314. -**Esglésies:** de Santa Maria, 34. -**Monestirs:** de Sant Agustí, 34; de Sant Domènec, 34; de Sant Bartomeu, 34. -**Sedes de,** 224. -**Síndic de,** 34. -**Taula de,** 598, 602, 872, 1077, 1402, 1442, 1489, 1490. -**Tauler de,** 280, 1310.
Castellolí (Anoia), 947, 964, 965.
CASTELLOT, Miquel, advocat fiscal del Consell Suprem d'Aragó, 1232, 1236, 1344.
CASTELLS, Contesina, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 323, 324, 993.
CASTELLS, Jeroni, notari de Talarn capturat per Josep de Rocabruna, 724.
CASTELLS, Joan, prevere i rector d'Alsamora capturat per Josep de Rocabruna, 46, 684, 723.
CASTELLS, Joan Francesc, notari públic de Tremp, 854, 855.
CASTELLS, Ramon, 1484, 1428.
CASTELLVÍ, Baldiri, 1227, 1228.
CASTELLVÍ, Gabriel, de Masroig, 943.
CASTELLVÍ, Joan, 1228.
CASTELLVÍ, Jordi de, regent la cancelleria del Consell Suprem d'Aragó, 1224, 1232, 1241, 1264, 1338.
CASTELLVÍ, marquès de, 1263.
Castellví de la Marca (Alt Penedès), 1156.
Castellví de Rosanes (Baix Llobregat), **baronia de,** 49, 1229.
CASTELO RODRIGO, marquès de, 1263, 1264.
Castissent (Pallars Jussà), 726.
CATÀ, Gabriel, músic, 1443.
CATÀ, Ramon, sastre i ciutadà de Barcelona, 1529.
CATALÀ, Jaume, negociant i arrendador de la bolla de Perpinyà, 857, 858.
CATERÀS, Pere Màrtir, de Barcelona, del braç reial, 1389.
CATERINA, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1222.
Catllar de Gaià, el (Tarragonès), 1145.
CATROS, Margarida, de Sevilla, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
CAUS, Bernat de, ciutadà de Barcelona, 605.
CAVALLER, Francesc, pagès de Santa Eulàlia de Provençana, 444.
CAVALLER, Pere, donzell de la vegueria de Tortosa, del braç militar, 1248, 1253.
CAYETANO, Francisco, nunci i col·lector general als regnes hispànics, 1315, 1316, 1317.
CEDÓ, Joan, 1076.
CELI, Miquel, tauler de Torelló, 1457.
CELLA, ..., capità de batalló al comandament de les fortificacions de Valldonzella, 536.

CELLA, Miquel, 1099.
CELLA, Pere Pau, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1249.
CELLA SORRIBES I CANET, Francesc, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1255, 1518.
CELLERS, Joan, doctor del Reial Consell i assessor del General, 103, 753, 864, 1013, 1274, 1471, 1474, 1483.
CELLERS, Joan Miquel de, de Girona, del braç militar, 1369, 1371, 1388, 1505.
Celrà (Gironès), 1294.
CELONI, Francesc, tauler de Poboleda, 1128, 1421.
CENSAT, Guillaume, francès, 1087.
Centelles (Osona), **jurats de,** 1022.
CERDÀ, Jaume, jurat de Blancafort, 938.
CERDÀ, Joan Baptista, de Tortosa, del braç militar, 1253, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372.
CERDÀ, Josep, de Barcelona, del braç reial, 200, 1518.
CERDÀ, Josep, de Tortosa, del braç militar, 1369.
CERDÀ, Magí, del Pla de Santa Maria, 946.
CERDÀ, Miquel, receptor de la taula de Figueres, 1421.
CERDÀ, Miquel, tauler de Girona, del braç reial, 1091, 1101, 1130, 1257, 1422.
CERDÀ, Pau, negociant i ciutadà de Barcelona, 260.
CERDÀ, Pau, tauler de Gratallops, 1421, 1459.
CERDÀ, Pere, jurat de Gratallops, 943.
CERDÀ, Rafael, ciutadà honrat de Barcelona i Girona, oïdor reial, 3, 5, 6, 39, 53, 65, 114, 132, 136, 146, 147, 174, 182, 194, 195, 202, 209, 223, 226, 232, 233, 237, 239, 255, 273, 288, 305, 341, 353, 357, 421, 448, 450, 459, 462, 889, 903, 905, 1312, 1359.
CERDÀ, Rafael, de Girona, del braç militar, 1247, 1252.
CERDÀ, Ramon, de Girona, del braç reial, 473, 1259.
Cerdanya, **comtat de la,** 22, 195, 198, 230, 549, 765, 795, 799, 848, 1048, 1146, 1190, 1353. -**Bolla de la,** 1022. -**Diputat local de la,** 686. -**Governador de la,** 159, 160, 196.
Ceret (Vallespir), 760, 761. -**Jurats de,** 875. -**Taula de,** 1083. -**Tauler de,** 1310.
CERVEGA, Ramon, d'Òdena, 946.
Cervelló (Baix Llobregat), **batlle de,** 215. -**Jurats de,** 215.
CERVELLÓ, Miquel, jurat de Benissanet, 944.
Cervera (Segarra), 37, 70, 71, 174, 182, 183, 322, 358, 375, 376, 416, 429, 468, 481, 483, 490, 492, 570, 650, 660, 670, 685, 687, 734, 821, 822, 823, 824, 840, 844, 907, 953, 1028, 1073, 1123, 1429. -**Bolla de,** 208, 400, 1065, 1067, 1068, 1071. -**Col·lecta de,** 1309. -**Corts de,** 1478. -**Diputat local de,** 145, 1309, 1314. -**Paers de,** 388. -**Receptor de,** 570, 571. -**Sedes de,** 208. -**Soldats de,** 656. -**Taula de,** 270, 612, 1389, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 290, 1309. -**Vegueria de,** 641, 1123, 1248, 1249, 1339, 1344, 1375, 1388.
CERVERA, Francesc, verguer del General, 494, 495.
CERVERA, Josep, notari de Tortosa, del braç reial, 14, 1259.
CERVERA, Marc, de Tortosa, 1521.
CERVERA, Pere, tauler de Casserres, 1099.
CERVERA, Pere, tauler de la Selva de Mar, 1077, 1100.
CERVERÓ, Josep, mercader i ciutadà de Barcelona, 485, 1069, 1160, 1161, 1162.
Cervià de Ter (Gironès), 1489.
CHABOT, vegeu XABOT, comte de.
CHAMPAGNE, ..., capellà del comte de Harcourt, 101, 131, 132, 134, 144, 151, 162, 173, 761.
CHAMPAGNE, ... de, militar francès, 403.
CHANT, baró de, militar francès, 838, 842.
CHASTEAN ROY, ..., sergent de batalla i comandant francès de Palamós, 397, 1011.
CHÂTILLON, senyor de, general de la cavalleria francesa, 220, 221.
CHAUSSY, senyor de, governador de Lleida, 909.
CHAVIGNY, ..., francès, 704, 705.
CHICIUS, Fabius, llegat pontifici a Münster, 696.
CHIRAC, ..., francès al servei del comte de Harcourt, 100, 101, 102, 753, 903.
CHRÉTIEN, ..., militar francès comandant de Gascons, 940, 964.
Cinclaus (Alt Empordà), 598, 602. -**Taula de,** 358, 1077, 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
CIRERA, Marià, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 557.
CISTELLER, Diego, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, assessor de la batllia general, 12, 103, 113, 238, 239, 389, 753, 754, 776, 777, 875, 1025.
CISTERER, Josep, d'Ulldemolins, 942.
CIURÀ, Joan, frare i sagristà del monestir de Banyoles, del braç eclesiàstic, 1252.
CIURANA, vegeu SIURANA.
Ciutadilla (Urgell), 941, 964, 965.
CIUTAT, Francesc, corder de Terrassa, 897.
CIUTAT, Isabel, vídua de Francesc Ciutat, criada del doctor Joan Torres, 897, 898.
CIVIT, Pere Pau, manyà i conseller sisè de Barcelona, 313, 450, 453, 1027.
Clairà (Rosselló), **tauler de,** 1310.

CLAPÉS, Pere, tauler de Cadaqués, 744, 746, 1079, 1100, 1466, 1467.
CLARÀ, Eulàlia, de Pals, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758, 845, 923.
CLARÀ, Maria Victòria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 921, 993, 1121.
Claramunt (Pallars Jussà), **castell de,** 1353.
CLARAMUNT, ..., de Pacs, 1139.
CLARAMUNT, Casilda, esposa de Joan de Claramunt, 1353, 1354.
CLARAMUNT, Joan de, 1353, 1354.
CLARAMUNT I DE MONSUAR, Baltasar de, de Lleida, del braç militar, 1247, 1253.
CLARESVALLS, Lluís, botiguer de teles i conseller quart de Barcelona, del braç reial, 14, 98, 857, 858, 1154, 1247, 1258, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1393, 1483, 1484.
CLARET, ..., militar francès, 945.
CLARET, Francesc de, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, correu ordinari del General, 124.
CLARET, Pere, síndic dels Omells de na Gaia, 938.
CLARET I D'OLUJA, Joan, del braç militar, 39, 60, 161, 421, 1253, 1505.
CLARIANA, Josep de, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1252.
CLARIANA, Pere de, doctor en lleis, 1245, 1246.
CLARIS, Francesc, doctor en drets, del braç reial, 370, 371.
CLARIS, Pau, canonge de la Seu d'Urgell, diputat eclesiàstic, 1312, 1313, 1359, 1395.
CLARIS, Pere, del braç reial, 138, 139.
CLASA, Francesc, 1230.
CLASTES, Salvador, paraire i ciutadà de Barcelona, 407.
CLAVELL, Joan, 1085.
CLAVERO, Diego, regent del Consell Suprem d'Aragó, 865.
CLAVERIA, ..., escrivà, 1149.
CLERGUE, Pere, prevere d'Aiguatèbia, 829.
CLERMONT, marquesa de, 1152.
CLIMENT VII, Papa, 978.
CLIMENT, Francesc, criat de Jeroni Pastor, 282.
CLIMENT, Francesc, de Barcelona, del braç reial, 1389.
CLIMENT, Pere Pau, tauler de la Selva de Roses, 1078, 1100.
CLIMENT I CATALÀ, Antoni, tauler de Cotlliure, 1086, 1100, 1130, 1131, 1457.
CLOS, Jaume, alferes del tèrcio del General, 616.
CLOS, Pau, calceter i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Camprodon, 222.
CLOS, Pere, tauler de Palafrugell, 1457.
CLOSA, Rafael, doctor, 1262.
CLOSA I COROMINES, Bonaventura, segrestador dels béns confiscats pel General a Tortosa i sobrecollidor de llevant, 152, 344, 358, 387, 400, 409, 420, 464, 472, 487, 491, 494, 495, 524, 570, 579, 581, 586, 598, 602, 617, 621, 628, 639, 778, 779, 815, 1135, 1136, 1200, 1289, 1312, 1359, 1401, 1402, 1438, 1439, 1449, 1450, 1451, 1453, 1455, 1478, 1489, 1516.
CLOSES, ..., flequer, 1052.
CLOSES, Pere Pau, guarnimenter i ciutadà de Barcelona, 142, 763.
CLOTA, Jaume, doctor en dret i assessor del General a Vic, 94, 751.
Clua de la Conca, la (Pallars Jussà), 725.
CLUSA, Bartomeu, prevere, de les baronies de Martorell, 437.
CLUSA, Caterina, de Martorell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758.
CO, Antoni, tauler de Calella, 1091, 1101.
COCA, Agustín de, secretari del marquès de Mortara, 634, 636, 1509, 1510.
CODELLA, ..., militar francès, 943.
CODERC I COLOM, Pere, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 875, 1250, 1368, 1369, 1371, 1372, 1393, 1484.
CODET, ..., militar francès, 936, 964.
CODINA, Francesc Jeroni de, frare, del braç eclesiàstic, 1387, 1421, 1501.
CODINA, Jeroni, de Girona, del braç reial, 1257.
CODINA, Jeroni, doctor del Reial Consell, 595, 1231, 1346.
CODINA, Joan Baptista, agutzil reial ordinari, 583, 1258, 1300, 1303, 1305, 1306, 1331, 1332, 1386.
CODINA, Joan Baptista, donzell domiciliat a Barcelona, del braç reial, 1373, 1479.
CODINA, Josep, pintor, 208, 761
CODINA, Miquel, major, mercader i ciutadà de Barcelona, 760.
CODINA I DESLLOR, Miquel, menor, mercader i ciutadà de Barcelona, 12, 650, 760.
CODINA I D'ILLA, Miquel, mercader, 208.
CODINES, Joan, de l'Espluga de Francolí, 937.
CODÓ, Antoni, batlle de Puigcercós capturat per Josep de Rocabruna, 684, 724, 725.
CÒDOL, Francesc, donzell de la vegueria de Puigcerdà, del braç militar, 1254, 1504, 1505.
CODONA, Joan, de Guàrdia de Noguera, oficial del governador de Tremp i Pallars, 46, 715, 723, 726.
CODONY, Joan, escrivà de Barcelona, 731.
COGULLERES, Joan, 1076.
Cogullons, els (Conca de Barberà), 1116.
COIXET, Pere, tauler de Caldes de Montbui, 1421.

COLA, Carlos, patró genovès, 1296, 1302.
COLET, ..., francès, 966.
COLÍ, Francesc Miquel, tenaller de la taula de Sant Pere de Torelló, 1421, 1422.
COLÍ, Isidre, del braç reial, 1373.
COLÍ, Jaume, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
COLÍ I CARDONA, Josep, canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 591, 595, 619, 623, 635, 640, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1389, 1485, 1503, 1504, 1507.
COLL, Andreu, tauler de Vielha, 1095, 1101.
COLL, Antoni, 1229.
COLL, Antoni, tauler de Tarragona, 1522.
COLL, Epifani, doctor en dret i ciutadà de Barcelona, 26, 27.
COLL, Francesca, de Tremp, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 845, 922, 994.
COLL, Joan, prevere, 853
COLL, Joan, prevere beneficiat a Figueres, 1051.
COLL, Joaquim, tauler de Vilalba, 1100, 1101, 1421.
COLL, Lluís, notari públic i ciutadà de Barcelona, 1074.
COLL, Miquel, 1097.
COLL, Rafael, notari públic de Sant Joan de les Abadeses, 1387.
COLL, Ramon, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 34, 45, 46, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 113, 753, 754.
COLL, Salvador, guarda del portal de sant Daniel de Barcelona, 1313.
COLL I GUANTER, Bonaventura, de Perpinyà, del braç reial, 641, 1389, 1429, 1485.
COLL DEL RAM, Jeroni, canonge de la Seu de Vic, 1504.
COLLELL, Lluís, notari públic i ciutadà honrat de Barcelona, escrivà reial, 230, 284, 287, 372, 406, 407, 419, 454, 951, 1054, 1055, 1071, 1072, 1112, 1113.
COLLELL, Pere, causídic de Girona, 1482.
COLLFERRER I VILAMALA, Francesc de, del braç militar, 11.
COLOM, Jeroni, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
COLOM, Jeroni, síndic de Verdú, 939.
COLOM, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.
COLOMA, Domènec, pagès de Móra d'Ebre, 886.
COLOMA, Pedro, secretari de Felip III de Catalunya, 1240.
COLOMER, Jaume, notari i procurador fiscal de la diputació local de Tortosa, 1480, 1481, 1482, 1484, 1486.
COLOMER, Joan, de Barcelona, del braç reial, 640, 641, 1506.
COLOMER, Joan, tauler de Besalú, 1457.
COLOMER, Josep, 1501.
COLOMER, Josep, de Barcelona, 1390.
COLOMER, Josep de, donzell i doctor de Girona, del braç militar, 1253, 1367.
COLOMER, Marc, esparter, 1057.
COLS, Gabriel, doctor en medicina de Barcelona, del braç reial, 867, 1149, 1150, 1389, 1427.
COMALADA, Miquel, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona, tauler de Perpinyà, 425.
COMALADA, Pere Màrtir, de Vic, del braç reial, 1260.
COMALARA, Arnau, 1083.
COMELLES, Francesc, verguer del General, 479, 1146.
COMELLES, Pau, de Terrassa, 478.
COMENGE, Francesc, prior de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1222.
COMENYA, Jaume, prevere i rector de l'església parroquial de Cornudella, 189, 832.
COMERMA, Joan Magí, tauler de Sant Quirze, 1422, 1457, 1464.
COMES, Jaume, 1230.
COMES, Joan, 1230.
COMES, Joan, diaca, de la casa del bisbe de Babilònia, 276.
COMES, Joan, de Barcelona, 833, 834.
COMES, Joan, de Barcelona, del braç reial, 1389, 1485, 1507.
COMES, Maria, d'Olot, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
COMES, Maria, muller de Joan Comes, 834.
COMES I PUIGVERD, Antoni, doctor i ciutadà de Barcelona, 561, 1247, 1349, 1350, 1501.
COMPANY, ..., 1221.
COMPANY, Josep Gaspar, doctor en arts i medicina, 84, 124, 1256.
COMPANY, Ramon, cavaller de Saragossa, 549.
Compiègne (França), 148, 381, 401, 766, 767, 768, 769, 771, 778, 799, 800, 801, 802, 804, 806, 807, 1004, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1014, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1048, 1051.
COMPINYÀ, Josep, vegeu CAMPINYÀ, Josep.
COMPTER, Antoni, canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 242, 244, 245, 278, 640, 912, 947, 1252, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1387, 1389, 1428, 1484, 1485.
COMPTER, Francesc, doctor en drets i canonge de la Seu d'Elna, advocat fiscal de Perpinyà, del braç eclesiàstic, 92, 594, 743, 1252, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1484, 1485.

COMPTER, Jeroni, de Perpinyà, del braç reial, 1370.
COMPTER, Onofre, doctor en dret i burgès de Perpinyà, advocat fiscal del General, 153, 779.
Conca de Barberà, la, **síndics de,** 259.
Concabella (Segarra), 36.
CONDÉ, príncep, virrei del Principat, 22, 180, 209, 210, 211, 212, 213, 215, 216, 218, 228, 246, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 297, 298, 309, 316, 387, 390, 667, 668, 693, 694, 698, 711, 712, 739, 740, 772, 775, 797, 820, 821, 848, 849, 850, 851, 856, 857, 861, 862, 866, 873, 877, 879, 886, 888, 892, 899, 916, 917, 919, 923, 924, 933, 936, 939, 946, 964, 968, 986, 1030, 1031, 1041, 1042.
Conflent, el, 1347, 1353.
CONGOST, Jaume, ciutadà honrat de Barcelona, 1387.
CONGOST, Joan, sastre de Banyoles, 872.
CONILL, Pere, negociant i ciutadà de Barcelona, 1384.
CONONJA, senyor de, vegeu COUVONGES, senyor de.
Conques (Pallars Jussà), 403, 723, 725, 1055, 1117. -**Taula de,** 612, 1390, 1404, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1309.
Constantí (Tarragonès), 349, 892, 1005, 1006, 1016. -**Castell de,** 946. -**Taula de,** 612, 1389, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1309.
CONTARINI, Alvise, llegat mitjancer de Venècia a Münster, 696.
CONTART, Honorat, mercader de Perpinyà, del braç reial, 1259.
CONTI, príncep de, general en cap dels exèrcits francesos a Catalunya, 964, 965, 1041, 1042.
CONTORT, Honorat, mercader, del braç reial, 1247.
COPIS, Miquel, negociant de Barcelona, 208.
COPONS, Felip, del braç militar, 665.
COPONS, Francesc de, abat del monestir de Ripoll, del braç eclesiàstic, 60.
COPONS, Francesc de, del braç militar, 45, 54, 85, 136, 174, 308, 549, 1254.
COPONS, Jaume, ardiaca d'Andorra i canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 305, 308, 430, 450, 453, 564, 565, 1250, 1344, 1367, 1368, 1387, 1370, 1427.
COPONS, Joan de, senyor de la Manresana, del braç militar, 656, 1255.
COPONS, Josep de, senyor de Llor, del braç militar, 11, 14, 27, 1253, 1505.
COPONS, Pere de, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 15, 132, 134, 136, 146, 194, 195, 210, 308, 424, 428, 430, 433, 434, 454, 507, 549, 551, 564, 565, 575, 584, 640, 1248, 1251, 1517, 1518.
COPONS, Pere de, visitador, 1129.
COPONS, Ramon de, conseller segon de Barcelona, del braç militar, 138, 268, 305, 308, 549, 585, 606, 624, 1252, 1316, 1366.
COPONS I CORDELLES, Onofre de, del braç militar, 1485.
COPONS I DE MALMERCAT, Jacint de, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1255.
COPONS I DE TAMARIT, Felip de, doctor en drets i del Reial Consell domiciliat a Barcelona, 5, 38, 134, 137, 153, 154, 243, 453, 476, 477, 490, 646, 762, 815, 1071.
CORBERA, Jaume, escrivà, 75.
CORBERA, Margarida, de Puigcerdà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
CORBERA, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 127, 714, 758.
CORBERA DE GUALBES, Francesc, vegeu GUALBES DE CORBERA.
CORBERA I DE SANTCLIMENT, Joan Baptista, del braç militar, 95, 187, 1252, 1505.
Corbera d'Ebre (Terra Alta), 263, 376, 684, 779. -**Taula de,** 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
Corbera de Llobregat (Baix Llobregat), **batlle de,** 215. -**Jurats de,** 215.
CORBET, ..., ajudant de camp de l'exèrcit francès, 729, 730.
Corçà (Baix Empordà), **taula de,** 1489.
CORCÓ, ..., comissari, 1190.
CORDELLES, Diego, del braç militar, 54, 85, 174, 238, 308, 506, 507.
CORDER I DESPARTS, Dionís, capità, 1521.
CORMELLES, Sebastià de, mercader i ciutadà de Barcelona, albaraner del General, del braç reial, 370, 418, 440, 573.
CORNADO, Josep, de Masroig, 943.
CORNELL, Cristòfor, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, assessor del General, del braç reial, 5, 646, 685.
CORNELL, Joan, mercader de Perpinyà, del braç reial, 1259.
CORNELLÀ, Bernat, 1230.
CORNELLÀ, Miquel, 1464.
Cornellà de la Ribera (Rosselló), 810.
CORNET, Jeroni de, fill d'Agustí Cornet, donzell de la vegueria de Vilafranca, del braç militar, 54, 114, 119, 136, 187, 196, 201, 546, 615, 664, 1172.
CORNET, Josep, del braç militar, 136.
CORNET I SACIRERA, Agustí de, donzell, del braç militar, 473, 664, 1254.
CORNET I SACIRERA, Jeroni, del braç militar, 254, 361, 377, 495, 496, 497, 498, 499, 1252.
Cornudella de Montsant (Priorat), 339, 575, 1115. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1530. -**Tauler de,** 1310.

COROMINES, Cristòfor, doctor en drets, prior i canonge de la Seu de Manresa, credencer de la bolla de Barcelona, 494, 551, 575, 596, 630, 1169, 1221.
COROMINES, Elisabet, 1228, 1229.
COROMINES, Eudald, adroguer, guarda ordinària de la taula de Barcelona, 589, 1330, 1358.
COROMINES, Joan, sastre de Manresa, 1453.
COROMINES, Josep, germà de Cristòfor Coromines, doctor en drets, credencer de la bolla de Barcelona, del braç reial, 424, 494, 551, 575, 596, 630, 991, 1159, 1169, 1258, 1313, 1369, 1370, 1444, 1447, 1467, 1496, 1506.
COROMINES, pubills, 1230.
CORONAT, Jaume, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
CORRETJA, Bernat, pagès de Sant Sadurní, 846.
CORRETJA, Eulàlia, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 1121.
CORRETJA, Paula, filla de Bernat Corretja, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 393, 846.
CORRIÀ, Josep, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 3, 4.
CORRIÀ I D'ARENY, Jeroni, de Lleida, del braç reial, 1259.
CORSO, Alfonso, antic militar al servei de França, 504, 1177.
CORT, Benet, 1230.
CORT, Climent, paraire, 867, 868.
CORT, Maciana, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 994.
CORTADA, Domènec, tauler de Cubells, 1421.
CORTADA, Jacint, de la vegueria de Vic, del braç militar, 1254.
CORTADA, Jaume, mercader i ciutadà de Barcelona, 435, 501, 1068, 1103, 1111, 1210.
CORTADA, Maurici, traginer i ciutadà de Barcelona, 494.
CORTADA, Miquel de, 1491, 1525.
CORTADA, Pere Antoni, tintorer de draps, 452.
CORTADELLA, Magí, mestre collater, 142, 763.
CORTAT, Joan, d'Ulldemolins, 942.
CORTELL, Agustí, frare i prior del monestir de Sant Salvador de Breda, del braç eclesiàstic, 15.
CORTELL, ..., notari, 1059.
CORTELL, Climent, notari i ciutadà de Barcelona, 92, 743.
CORTELL, Diego, notari públic i ciutadà de Barcelona, 518, 523, 572.
CORTELLES, ..., escrivà, 1060.
CORTÈS, Joan, notari reial i ciutadà de Barcelona, 310, 311, 625, 757, 971, 1482.
CORTÈS, Josep, veler i ciutadà de Barcelona, verguer ordinari del General, 125, 154, 155, 180, 197, 214, 226, 246, 251, 255, 272, 273, 280, 284, 289, 316, 324, 325, 329, 340, 343, 347, 348, 350, 352, 353, 356, 389, 390, 407, 420, 424, 425, 436, 438, 457, 458, 470, 471, 472, 477, 481, 533, 537, 542, 548, 556, 557, 568, 571, 572, 576, 594, 597, 599, 609, 619, 620, 622, 634, 639, 990, 991, 1126, 1127, 1157, 1158, 1166, 1220, 1226, 1233, 1239, 1241, 1242, 1265, 1270, 1312, 1318, 1338, 1358, 1403, 1415, 1418, 1433, 1446.
CORTÈS, Maria, de Barberà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 1121.
CORTÈS, Onofre, de Tortosa, 1521.
CORTIÀ, Josep, del braç militar, 11.
CORTILS, Sebastià, 1461.
CORTIT, Josep, del braç militar, 7, 119.
CORTIT I DE COPONS, Jeroni de, del braç militar, 308, 1248.
CORTS, Bernat, mercader de Tortosa, del braç reial, 1249.
CORTS, Guillem, de Tivissa, 945.
CORTS, Jaume, ardiaca de Santa Maria del Mar i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 8, 19, 39, 53, 65, 101, 132, 146, 149, 184, 194, 273, 288, 429, 430, 450.
CORTS, Josep, ardiaca i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 575, 1369.
CORTS, Pere, prevere de l'Espluga de Francolí, 937.
COS, Salvador, negociant, 356.
COSET, Francesca, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
COSTA, ..., escrivà, 1056.
COSTA, Agustí, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
COSTA, Antoni, cirurgià de Ripoll, 480, 1149, 1150.
COSTA, Carles, escrivà, 490.
COSTA, Carles, guarda ordinària de la taula de Barcelona, 599.
COSTA, Carles, doctor, síndic del General, 576, 580, 1342, 1445, 1446.
COSTA, Cebrià, mercader i fermança de la bolla d'Olot, 1067.
COSTA, Francesc, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 185, 829.
COSTA, Jaume, fermança de la bolla de Vic, 1022.
COSTA, Jaume, frare dominicà, 907.
COSTA, Joan, canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1509, 1518.

COSTA, Llorenç, notari, 1486.
COSTA, Maria Brígida, filla de Montserrat Costa, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 48, 714.
COSTA, Miquel, criat de Francesc Oller, 1067.
COSTA, Montserrat, fuster de Barcelona, 48, 714.
COSTA, Narcís, tauler de Castelló d'Empúries, 1130.
COSTA, Pere, tauler de Castelló d'Empúries, 1077, 1100.
COSTA, Pere Màrtir, notari públic i escrivà de la diputació local de Puigcerdà, 255, 686, 907, 908.
COSTA, Sebastià, menor, guarda del General, 1166, 1313, 1447.
COSTA, Sebastià, notari públic i ciutadà de Barcelona, escrivà major del General, 265, 266, 356, 361, 366, 369, 371, 375, 379, 386, 388, 390, 391, 402, 403, 408, 425, 428, 434, 449, 451, 452, 460, 469, 470, 471, 473, 474, 475, 477, 378, 479, 480, 487, 488, 490, 492, 493, 494, 495, 498, 499, 506, 513, 552, 557, 558, 560, 561, 567, 568, 571, 572, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 587, 589, 590, 591, 593, 594, 598, 599, 600, 602, 603, 605, 607, 610, 957, 991, 1013, 1026, 1032, 1051, 1054, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1068, 1070, 1073, 1126, 1127, 1133, 1135, 1137, 1138, 1140, 1153, 1159, 1160, 1161, 1162, 1166, 1167, 1168, 1181, 1184, 1226, 1229, 1230, 1232, 1233, 1243, 1244, 1245, 1246, 1261, 1269, 1287, 1292, 1295, 1300, 1311, 1320, 1325, 1326, 1348, 1349, 1350, 1356, 1359, 1363, 1366, 1367, 1373, 1374, 1379, 1384, 1405, 1431, 1432, 1436, 1437, 1438, 1441, 1444, 1445, 1446, 1449.
COSTAFREDA, Francesc Joan, notari i ciutadà de Barcelona, ajudant primer de l'escrivania major del General, 83.
COSTANS, Pau, tauler d'Esparreguera, 1460, 1461.
COSTOJA, Francesc, fermança de la taula de Canet de Rosselló, 1465.
COT, Jaume, estudiant de gramàtica natural de la Cerdanya, de la casa del diputat Pere de Padellàs, 618, 622, 626, 631.
COT, Onofre, sabater de Puigcerdà, 1525.
COTEU, Joan, guarda del General, 1394, 1406, 1407.
Cotlliure (Rosselló), 179, 376, 656, 816, 830, 831, 1055. -**Fortalesa de,** 179. -**Governador de,** 1052. -**Taula de,** 1086. -**Tauler de,** 1310.
Courtrai (Flandes), 155, 788, 810.
COUVONGES, senyor de, lloctinent del comte d'Harcourt, 139, 823.
COVARRUBIAS, ..., vice-canceller reial, 865.
CRAEN, Johannes, conseller i plenipotenciari imperial, 692.
CREIXELL, Joan de l'Arboç, 936.
CRESPÍ DE VALLDAURA, Cristòfor, vice-canceller del Consell Suprem d'Aragó, 569, 602, 618, 1224, 1232, 1234, 1241, 1264, 1270, 1328, 1338, 1339, 1346, 1357, 1365, 1375, 1383, 1401, 1412, 1428, 1429, 1430, 1470, 1489, 1497, 1500, 1519, 1524, 1409.
Crespià (Pla de l'Estany), **taula de,** 1489.
Crespy (França), **convenció de**, 701.
CRÉQUY, ..., militar francès, 935.
CREUERES, Francesc, bastaix de la bolla de Barcelona, 589.
CREUS, Ramon, de Calafell, 934.
CRICT, Pere, paraire de Terrassa, 1155.
CROS, ..., canonge de la Seu de Barcelona, 300.
CROSSÍ, Josep, cirurgià, 1486.
CROSTONS, Pau, tauler d'Esparreguera, 1421.
CRUÏLLA, Tomàs, doctor, del braç militar, 1501.
Cruïlles (Baix Empordà), **taula de,** 1489.
CRUÏLLES, Francesc de, domiciliat a Girona, del braç militar, 588, 595, 615, 1368, 1369, 1503.
CRUÏLLES, Galceran de, vegeu MONTAGUT, comte de.
CRUÏLLES I DE RAJADELL, Joan de, del braç militar, 1255.
CRUÏLLES I DE RAJADELL, Josep de, del braç militar, 485, 488, 1252, 1420.
CRUSAT, Lluís, pagès de Torrelles, 935.
CRUSET, Esperit, 1088.
CUA, Josep, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, assessor del General, del braç reial, 28, 77, 103, 113, 664, 732, 753, 754.
CUARRASSA, Montserrat, criat de Joan de Llupià i Saragossa, 673.
CUBELLES, Magdalena, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
Cubells (Noguera), **taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
CUBELLS, ..., ardiaca i canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 113.
CUBELLS, Francesc, ardiaca de la Cerdanya i canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 1251.
CUERDAS, Daniel, 1080, 1082.
CUEVA Y ENRÍQUEZ, Gaspar de la, germà del duc d'Albuquerque, general de la cavalleria castellana, 541, 606.
CULLA, Bernat, major, mercader i ciutadà de Manresa, del braç reial, 488, 496, 1169.
CULLA, Bernat, menor, professor de lleis i ciutadà honrat de Manresa, defensor del General, 490, 496, 1169.

CULLERER, Josep, escrivà domiciliat a Barcelona, 1483.
CURA, Bernat, francès, falsificador de monedes, 310, 311.
CÚRRIA, vegeu CORRIÀ.
CUSPINERA, Maria, de Castellderçol, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 466, 1121.
CUYÀS, Eulàlia, vídua, 1228.
CUYÀS, Ramon, 1230.

D

DABLA, Margarida, de Nàpols, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
DACAR, ..., militar francès, 936.
DAGA, Montserrat, 1083.
DALMAU, Agustí, ciutadà honrat de Barcelona, síndic del General, del braç reial, 11, 29, 45, 50, 52, 54, 56, 67, 73, 74, 75, 76, 77, 81, 88, 96, 114, 150, 154, 159, 174, 176, 201, 212, 215, 224, 225, 227, 228, 238, 247, 266, 276, 283, 284, 289, 294, 296, 305, 307, 308, 312, 343, 349, 370, 378, 406, 419, 426, 434, 437, 464, 471, 473, 476, 477, 572, 990, 1063, 1064, 1066, 1068, 1070, 1102, 1127, 1166, 1268, 1312, 1342, 1436, 1445, 1446, 1469.
DALMAU, Joan Pau, corredor de coll i trompeta del General, 1342.
DALMAU, Ramon, de Rocallaura, 940.
DALVI, Joan, armer del General i de la Confraria de Sant Jordi, 321.
DAMIANS, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 11, 43, 45, 54, 85, 119, 136, 146, 147, 148, 150, 154, 158, 159, 174, 200, 201, 202, 204, 210, 238, 243, 247, 252, 255, 258, 262, 273, 274, 276, 286, 288, 295, 300, 301, 314, 341, 344, 353, 357, 384, 398, 401, 411, 416, 430, 462, 506, 508, 539, 549, 1257.
DAMIANS, Pere Joan, canonge de la Seu de Vic, del braç eclesiàstic, 67, 1251.
DAMIANS, Segimon, mercader i conseller quart de Barcelona, 313, 1027.
DANIEL, ..., francès, 1091.
DAUBRAY, Dreux, cavaller i conseller de Lluís XIV, 781, 782.
DAVÍ, Antoni, tauler de Sant Feliu de Codines, 1421, 1444.
DECLÒS, Andreu, treballador i ciutadà de Barcelona, 23.
DEGES, Jaume, negociant de Barcelona, 609.
DEHÓ, Blasi, tauler de Vielha, 1342.
DELAT, Anton, 1087.
DELFAU, Bernat, 1091.
DELFAU, Francesc, de Perpinyà, 1521.
DELFAU, Onofre, de Perpinyà, del braç militar, 1247, 1372, 1373, 1521.
DELFAU, Salvador, diputat local de Vilafranca de Conflent, 1343.
Delfinat, el, **tropes de,** 719, 720.
DELGADO, Antonio, mestre, 1245.
DELPEIX, Joan, 1087.
DELPEIX, Matalí, 1087.
DEMIANS, vegeu DAMIANS.
DESBAC, Lluís, del braç militar, 163.
DESBAC, Pere, del braç militar, 1249.
DESBOSC I DE SANTVICENÇ, Frederic, cònsol de la Llotja de Mar, del braç militar, 92, 594, 637, 1324, 1339.
DESBOSC I DE SANTVICENÇ, Pere, de Girona, protector del braç militar, 3, 5, 6, 7, 8, 19, 39, 43, 45, 53, 65, 85, 119, 132, 161, 162, 194, 218, 219, 238, 247, 254, 264, 269, 273, 781, 905, 906, 928, 1371, 1372.
DESBOSC I GUIMERÀ, Frederic, de Barcelona, del braç militar, 1368, 1369, 1372, 1529, 1530.
DESCANS, ..., comandant de cavalleria francesa, 943, 944.
DESCATLLAR, Francesc, 1228.
DESCATLLAR, Francesc Miquel, 1484.
DESCATLLAR, Jacint, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 27, 28.
DESCATLLAR, Lluís, del braç militar, 294, 295, 907, 1254.
DESCATLLAR I ALEMANY, Jaume, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1388, 1427.
DESCATLLAR I DE FIVELLER, Cristòfor, de Puigcerdà, del braç militar, 1256.
DESCATLLAR I DE FIVELLER, Jacint, de la vegueria de Puigcerdà, del braç militar, 1505.
DESCATLLAR I OLLERS, Francesc, fill de Francesc Descatllar i Sorribes, donzell, sobrecollidor del General a la part de ponent, del braç militar, 158, 191, 207, 220, 223, 246, 250, 254, 261, 287, 295, 303, 322, 410, 991, 1056, 1255, 1504, 1505.
DESCATLLAR I SORRIBES, Francesc, donzell i sobrecollidor del General a la part de ponent, del braç militar, 32, 79, 85, 87, 125, 158, 191, 207, 220, 223, 246, 250, 254, 255, 261, 287, 295, 322, 324, 337, 344, 358, 387, 400, 409, 410, 954, 991, 1056.
DESCATLLAR I TORT, Josep, burgès de Puigcerdà, del braç reial, 1507.
DESCLAPÉS, Josep, tauler de Malgrat, 1458.
DESIR, Onofre, mercader de Tortosa, del braç reial, 1249
DESPACS, Josep, de Barcelona, soldat desertor, 741.
DESPALAU I SULLÀ, Joan, del braç militar, 54, 1249, 1254.

DESPRATS, Guillem, personatge del segle XIV, 1273, 1275, 1290, 1301, 1304, 1306.
DESPUJOL, Joan Francesc, del braç militar, 11, 59, 85, 95.
DESVALLS, Francesc, del braç militar, 54, 149.
DESVALLS, Joan Baptista, del braç militar, 187, 200, 1254.
DESVALLS I FREIXA, Francesc, del braç militar, 1250.
DESVALLS I PAPIÓ; Francesc, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 641, 1388, 1428, 1484, 1521.
DESVALLS I POL, Frederic, del braç militar, 154, 238, 1252.
DÉU, Joan, condemnat a galeres, 973.
DEULOFEU, Francesc, tauler de Sant Celoni, 1421.
DEUNOSAJUT, Agustí, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, 714, 1031.
DEVESA, Joana, 1228.
DEVESA, Pau, sastre i ciutadà de Barcelona, 131.
Dijon (França), 857.
Diksmulde (Flandes), 886, 887.
Dinamarca, 698.
DIUMARÓ, Jacint, pagès i tauler de Cardedeu, 469, 1421, 1425.
Dixmuyde, vegeu Diksmulde.
DOLÇA, Isabel Anna, d'Agramunt, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758, 845.
DOMÈNEC, Jaume, tauler de les Borges Blanques, 1421.
DOMÈNEC, Joan, pagès, 758.
DOMÈNEC, Josep, tauler de la Seu d'Urgell, 1421.
DOMÈNEC, Maria, de Massanet, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
DOMÈNEC, Maria Agnès, filla de Joan Domènec, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 128, 758.
DOMÈNEC, Pau, passamaner i ciutadà de Barcelona, 713.
DOMÈNEC, Pere, tauler de Roses, 1078, 1100.
DOMÈNEC, Rafael, frare i almoiner del monestir de Ripoll, del braç eclesiàstic, 138, 154.
DOMÈNEC, Rafael, notari públic de Barcelona, escrivà de registre i regent l'Arxiu Reial, 734.
DOMÈNEC, Ramon, de Cervera, 1229.
DOMÈNEC, Tomàs, negociant de Barcelona, arrendador de la bolla de Castelló d'Empúries, 299.
DOMÈNEC I DESBARRI, Jaume, del braç militar, 146, 305, 473, 497, 1254.
DOMENGE, Francesc, tauler de la Seu d'Urgell, 744, 745, 746, 1096, 1101, 1131, 1486.
DOMENJAT, Francesc, 1090.
DOMINGO, Pere, 1093.
DONALL, Bartomeu, tauler de Lloret, 1457.
DONAT, Andreu, estudiant de filosofia de Perpinyà, 672.
DONFOULLY, ..., francès, 1205.
DÒRIA, Joan, adroguer, 922.
DÒRIA, Lluïsa, muller de Joan Dòria, 922.
DÒRIA, Teresa, filla de Joan Dòria, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 393, 922.
DORIA CARRETE, Carlos, ambaixador del conestable de Castella, 499, 1172.
DOU, Francesc, ardiaca major i canonge de la Seu de Vic, 1504.
DUC, Gabriel, pagès del lloc de Biure resident a Barcelona, 310.
DUC I VICENÇ, Narcís, apotecari resident a Girona, 1283.
DUCHILIEU, duc de, general de les galeres franceses, 221, 222.
DUFREU, Esteve, cirurgià i ciutadà de Barcelona, 481, 1158.
Dunquerque (França), **port de,** 180, 736, 737, 820, 821.
DUPLANE, Guillaume, francès, 1085.
DU PLESSIS, ..., militar francès, 403.
DU PLESSIS-BESANÇON, Bernard, del consell d'estat de Lluís XIV, 42, 687, 688, 689, 690, 691, 706.
DU PLESSIS PRESLAIN, comte de, mariscal francès, 68, 72, 73, 74, 184, 458, 720, 721, 826, 1114.
DUPRÉ, Anthoine, francès, 1081.
DURAN, Antic, del braç reial, 54.
DURAN, Bonaventura, del braç reial, 60, 61, 136, 138.
DURAN, Caterina, 1228.
DURAN, Eufrasina, 1228.
DURAN, Jaume, 1227.
DURAN, Josep, de Girona, del braç reial, 1257.
DURAN, Maria, 1228.
DURAN, Maurici, prevere beneficiat a la Seu de Manresa, 1169.
DURAN, Melcior, 1228.
DURAN, Melcior, canonge de la col·legiata de Santa Anna de Barcelona, 77.
DURAN, Onofre, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 195.
DURAN, Pau, 1227.
DURAN, Pau, adroguer i ciutadà de Barcelona, 1060, 1064.
DURAN, Pere, credencer dels draps, 1447.
DURAN, Pere, rajoler i ciutadà de Barcelona, guarda del General al portal de Mar, 31, 44.
DURAN, Ponç, capellà del palau de la Comtessa de Barcelona, 1037.

DURAN, Vicenç, adroguer i ciutadà de Barcelona, 283.
DURAN I DESCATLLAR, Francesc, del braç eclesiàstic, 1248.
DURAN I DESCATLLAR, Jaume, germà de Sebastià Duran i Descatllar, 1267.
DURAN I DESCATLLAR, Ponç, germà de Sebastià Duran i Descatllar, 1267.
DURAN I DESCATLLAR, Sebastià, cavaller de Sant Jaume, del braç militar, 567, 581, 583, 1248, 1256, 1267.
DUSAI, Galceran, donzell, del braç militar, 254, 331, 332, 506, 507, 509, 510, 511, 540, 575, 1027, 1255, 1348, 1406.
DUSAI, Guillem, del braç militar, 549.
DUSAI, Guillem Pere, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 136, 146, 162, 308, 343, 432, 506, 507, 549, 575, 1406.
DUSAVEY, ..., governador de Lleida, 30, 666, 667.

E

Ebre, riu, 399, 738, 840, 844. -**Ribera d',** 36, 152, 165, 420, 684, 790, 815, 1105, 1107, 1110, 1139.
Eivissa, 1273.
EIXARIC, Rafael, escrivà resident a Barcelona, 1031, 1139.
Elba, illa d' (Itàlia), 826.
ELBEUF, duc d', 1150.
ELENA, Jerònia, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 553, 921, 993, 1121, 1222.
ELIES, Bernat, paraire i ciutadà de Barcelona, 1407.
ELIES, Jaume, ciutadà honrat de Lleida, 902, 903.
ELIES, Jeroni, cirurgià i ciutadà de Barcelona, receptor de les avaries del General, 617, 618, 623, 1408, 1477, 1479.
ELIES, Joan, prior de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.
ELIES, Pere, de l'Espluga de Francolí, 937.
ELISABET, Caterina, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
Elna (Rosselló), **bisbat d',** 710. -**Bisbe d',** 1250, 1324. -**Capítol d',** 634, 875, 1387, 1389. -**Diòcesi d',** 312. -**Taula d',** 1091. -**Tauler d',** 1310.
ELOI, Francesc, diputat local de Tremp i Pallars, del braç militar, 1249, 1343.
Empordà, l', 338, 556, 566, 587, 616, 684, 687, 734, 1164, 1294, 1295, 1509.
Empúries (Alt Empordà), 684. -**Comtat d',** 178, 185, 288, 951, 967.
ENGUIEN, duc d', vegeu CONDÉ.
Entença (Baixa Ribagorça), **baronies d',** 811.
ENVEJA, Bernat, doctor en arts i medicina, del braç reial, 138, 223, 330, 400, 518, 1257.
ENRIC, Joan, brodador, guarda ordinària del portal de Sant Antoni de Barcelona, 343, 572, 605, 1313, 1363.
ENRIC, Madrona, muller de Joan Enric, 1363.
ENRIC, Pere Joan, nebot de Joan Enric, guarda ordinària del portal de Sant Antoni de Barcelona, 605.
ERILL, comte d', 804, 1263.
ERILL, comtessa d', 725.
ERILL, Francesc d', del braç militar, 11.
ERILL, Hipòlita d', baronesa de l'Albi, 908.
ERILL, Ignasi d', frare del monestir de Sant Cugat, del braç eclesiàstic, 305.
ERILL, Jaume d', governador de Tremp, del braç militar, 254, 483, 1253.
ERMENGAU, Jacint, de Perpinyà, del braç reial, 1247, 1257.
ERMENGOL, Mateu, notari, 995.
ERMENGOL I GUALBES, Francesc, donzell, 317.
Eroles (Pallars Jussà), 726.
ERQUÈS, Josep, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
ESBERT, Antoni, batlle de l'Arboç, 936.
ESBERT, Nicolau, de l'Arboç, 936.
ESBERT, Pere, de l'Arboç, 936.
ESCALA, Lluís d', del braç militar, 1246.
Escaladei (Priorat), **cartoixa d',** 942, 943.
Escaló (Pallars Sobirà), 125, 570. -**Taula d',** 9, 1097, 1493, 1494, 1530. -**Tauler d',** 1309.
ESCALÓ, Joana, filla de Pau Escaló, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 193, 846.
ESCALÓ, Maria, filla de Pere Escaló, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 758.
ESCALÓ, Pau, de Sant Joan Despí, 194, 846.
ESCALÓ, Pere, pagès, 758.
ESCANIÓ, Eugeni, ciutadà honrat de Barcelona, 518, 524, 1264, 1265.
ESCAPA I GUITART, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1388, 1428, 1484, 1485.
ESCAROLA, Jaume, 1088.
ESCARRER, Jerònia, de Cervera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
ESCARRER, Lluís, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1247, 1253.
ESCARRER I OLZINELLES, Felip, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1252, 1388, 1427.
ESCART, Joan, pagès de Nalec, 941.
ESCASANYES, Isabel, de Sedó, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
ESCÈNCIA, Maria, de Bagà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.

ESCLAPÉS, Josep d', tauler de Malgrat, 1421.
ESCOUBEZ, senyor d', militar francès, 940.
ESCODA, Francesc, de Garcia, 943.
ESCODA, Francesc, tauler de Mont-roig, 1399, 1465.
ESCODA, Jacint, del Ginestar, 944.
ESCODA, Joan, de Lleida, del braç reial, 1507.
ESCOLÀ, Francesc, tauler de Mont-roig, 1421.
ESCOLÀ, Joan, de Lleida, del braç reial, 1506.
ESCOLÀ, Joan Antoni, doctor en medicina, del braç reial, 66, 197, 198, 199, 366, 1258.
ESCOLET, Cristòfor, de la vila del Pla, 946, 965.
Escornalbou (Baix Camp), 349, 811, 1017. -**Castell d',** 397.
ESCOTER, Damià, de Montblanc, 940.
ESCUDER, Joan, jurat de la Granada, 934.
ESCUDER, Josep, de Perpinyà, del braç reial, 1247, 1257.
ESCULADA, Joana, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.
ESCURA, Joan, frare i sagristà del monestir de Banyoles, visitador eclesiàstic, 430, 433, 434, 1139.
ESMANDIA, Jaume, pagès de Cànoves, tauler de Cardedeu, 351, 469.
Espanya, 165, 166, 167, 168, 208, 230, 696, 697, 699, 765, 769, 791, 792, 793, 794, 800, 806, 809, 821, 826, 827, 828, 830, 846, 907, 969, 987, 988, 1038, 1350. -**Ambaixadors d',** 701, 764. -**Armada d',** 533, 534, 535. -**Exèrcit d',** 545, 968, 1114. -**Galeres d',** 525, 545, 567, 1239, 1240, 1241, 1412. -**Grandesa d',** 1424.
ESPANYA, Miquel, tauler de Vielha, 1342, 1422.
Esparreguera (Baix Llobregat), 372, 486, 518, 685, 1162, 1190.
ESPARSA, Jeròni, prevere beneficiat habitant a Barcelona, 246, 886.
ESPASA, ... la, comandant del regiment francès de Perigord, 945.
ESPASA, Esteve, de Prades, 942.
ESPASA, Marc, de Vilanova de Prades, 938.
ESPELT, Isidre, causídic i ciutadà de Barcelona, 1070.
ESPIER, Miquel Jeroni, burgès honrat de Perpinyà, 858.
ESPIGA, Josep, del braç militar, 85.
ESPILL, Pau, jurat de Gratallops, 943.
ESPINASSA, Maria, de Girona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
ESPÍNOLA, Dominico, 1297.
ESPINÓS, Maria, de Girona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
ESPINÓS, Maria Anna, de Torelló, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
ESPINÓS, Pere, passamaner i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Vilafranca del Penedès, 212, 213, 518.
ESPINÓS, Pere Miquel, tauler del Pinell, 1094, 1099, 1100, 1101, 1421.
Espluga Calba, l' (Garrigues), 941, 964.
Espluga de Francolí, l' (Conca de Barberà), 936, 937. -**Taula d',** 612, 1390, 1493, 1494.
Esplugafreda (Pallars Jussà), 725. -**Batlle d',** 46.
ESPLUGUES, Francesc, 1228.
Esplugues de Llobregat (Baix Llobregat), 363.
ESPONA, Maria, de Moià, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
Esponellà (Pla de l'Estany), 1489.
ESPONTIT, Juan Jaime, diputat del regne d'Aragó, 1220.
ESPUNY, Francesc, frare i comanador santjoanista, del braç eclesiàstic, 54, 85, 495, 497, 498, 499, 546, 1172.
ESPUNY, Josep, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 121, 122, 123, 223, 238, 247, 1252.
ESPUNY, Ramon, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 45, 54, 85, 95, 114, 115, 116, 117, 136, 138, 139, 154, 162, 174, 200, 201, 308, 357, 420, 495, 497, 549, 565, 575, 609, 1253, 1370.
ESQUER, Jacint, morraler i guarda ordinària de la bolla de Barcelona, 22, 23.
ESTADELLA, Josep, de Tarragona, 1522.
Estagell (Rosselló), **taula d',** 1076. -**Tauler d',** 1310.
ESTALELLA I BAS, Josep, notari de Barcelona i del consell d'Igualada, 902, 975, 1010, 1153, 1157.
ESTANYOL BATLLE, Salvi, canonge de la Seu de Girona, diputat local de Girona, 1183, 1343, 1370, 1371.
Esterri d'Àneu (Pallars Sobirà), 380, 570. -**Taula d',** 87, 1095, 1493, 1494, 1530. -**Tauler d',** 1309.
ESTEVE, Antoni, de Ciutadilla, 941.
ESTEVE, Bernat, tauler de Palamós, 1343.
ESTEVE, Dídac, mercader, veedor del tèrcio del General, 629, 1491.
ESTEVE, Dídac, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
ESTEVE, Francesc, estudiant de la Seu d'Urgell, 997.
ESTEVE, Jaume, 1228, 1230.
ESTEVE, Llorenç, de l'Espluga Calba, 941.
ESTEVE, Pau, 1228, 1230.
ESTEVE, Pere, pagès del mas d'Aravó de Talterta, 647.
ESTEVE, Ramon, de Barcelona, del braç reial, 1506.
ESTEVE, Quintí, sastre, 1384.

ESTEVE, Salvador, 1230.
ESTRADA, Maria Joana, de Ceret, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758, 845.
ESTRADA, Pere, habitant a Granollers, soldat desertor, 741.
ESTUCS, Guillem, flamenc, criat d'Antonio Pérez, 1274, 1276, 1290, 1302, 1304, 1306.
ETXA, Josep, cinter de Girona, 1281.
EULÀLIA, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 465, 1121.
Extremadura, 671.

F

FABRA, Carles, 1086.
FABRA, Nicolau, cirurgià de Barcelona, 623, 1486.
FÀBREGA, Jeroni, vegeu FÀBREGUES, Jeroni.
FÀBREGA, Joan, patró de vaixell, 1078.
FÀBREGUES, Esperança, de Berga, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
FÀBREGUES, Felip, negociant i ciutadà de Barcelona, tauler de Lleida, 237, 239, 544, 615, 883, 1343, 1399, 1466.
FÀBREGUES, Jacint, doctor en drets, ciutadà honrat i conseller en cap de Barcelona, del braç reial, 37, 39, 41, 53, 65, 130, 132, 136, 190, 194, 200, 238, 258, 273, 278, 279, 288, 306, 309, 334, 357, 361, 362, 372, 430, 449, 377, 737, 1034.
FÀBREGUES, Jeroni, doctor en drets i del Reial Consell, del braç reial, 111, 112, 122, 123, 197, 198, 199, 251, 410, 462, 756, 848, 914.
FÀBREGUES, Josep, ciutadà de Barcelona, 1407.
FÀBREGUES, Josep, corredor d'animals i ciutadà de Barcelona, 403.
FÀBREGUES, Josep, revenedor i ciutadà de Barcelona, 591.
FÀBREGUES, Llorenç, adroguer i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla de Barcelona, 232, 265, 266, 923.
FÀBREGUES, Maria Àngela, muller de Llorenç Fàbregues, 923.
FÀBREGUES, Pau, passamaner i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla de Barcelona, 350, 589, 1330, 1358.
FÀBREGUES, Pere, frare i cellerer del monestir d'Arles, del braç eclesiàstic, 1369, 1370, 1504, 1507.
FÀBREGUES, Pere, guarda ordinari, 1313.
FÀBREGUES, Sebastià, tauler de Puigcerdà, 1421.
FÀBREGUES, Vicenç, del braç reial, 496, 497.
FÀBREGUES I DE PRAT, Esteve, frare i sagristà del monestir de Sant Pau del Camp, visitador eclesiàstic, 594, 595, 1250.
FAGET, ..., abat, administrador del ducat de Cardona, 994.
FAISSON, ..., caporal francès del regiment de Perigord, 945.
FALCÓ, ..., militar francès, 934.
FALCÓ, Jaume, del braç militar, 11, 15, 54, 149, 430, 1253.
FALCÓ, Jaume, tauler de Xerta, 1128.
FALCÓ, Joan, negociant i guarda ordinària de Tortosa, 1395.
FALCONERA, Gabriel, teixidor de lli de Sanaüja, 868.
FALGUERA, Jaume, mercader i ciutadà de Barcelona, 420, 619, 1068, 1073.
Falset (Priorat), 152, 223, 235, 386, 433, 438, 570, 945, 964, 966, 1310, 1530. -**Col·lecta de,** 570, 603, 612, 1390, 1493, 1494. -**Taula de,** 1110. -**Tauler de,** 1310.
FAMADA, Antoni, notari i ciutadà de Barcelona, 216, 523.
FAMADA, Josep, 1220.
FANECA, Jeroni, de Tivissa, 945.
FANECA, Jeroni, doctor, del braç reial, 1259.
FANECA, Josep de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1256, 1505, 1507.
FARELL, Joan Baptista, notari públic de Barcelona domiciliat a la Seu d'Urgell, 325, 997, 1143, 1144.
FARELL, Josep, escrivà, 1143.
FARELL, Margarida, muller de Pere Farell, receptor, 643, 1528, 1529.
FARELL, Pere, argenter i ciutadà de Barcelona, 77.
FARELL, Pere, ciutadà honrat i receptor del General a la taula de Barcelona, 578, 643, 991, 1313, 1528, 1529.
Farena, la (Alt Camp), 1115.
FARI, ..., patró, 582.
FARIGA, Antoni, 1088.
FARINÓS, Miquel, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259.
FARRÉS, Salvador, tauler de Granollers, 493, 494, 1168.
Fatarella, la (Terra Alta), 684, 1493. -**Tauler de,** 1309.
FAUGE, ..., general, 1114.
FAURA, Gaspar, 1228, 1229.
FAURA, Josep, 1230.
FAURA, Margarida, vídua, 1228.
FAVAR, Antoni, ciutadà de Barcelona, fermança de la bolla de Vic, 1068.
FAVÈNIA, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1222.
FEBRER, Jacint, jurat de Santa Coloma de Queralt, 735.

FERRER, Jacint, pagès de Valldora, 936.
Febró, la (Baix Camp), 1116.
FEIXES, Josep, estudiant de filosofia, de la casa de l'oïdor Ignasi de Ripoll, 626.
FEIXES, Miquel, notari, 1149, 1150.
FELICES, Josep de, de la vegueria d'Urgell, del braç militar, 1254.
FELIP I DE CATALUNYA, 965, 1274, 1276, 1290, 1306.
FELIP II DE CATALUNYA, 1478.
FELIP III DE CATALUNYA, 416, 427, 447, 497, 498, 565, 567, 578, 589, 598, 601, 602, 603, 609, 611, 642, 696, 1170, 1171, 1224, 1234, 1239, 1241, 1264, 1270, 1327, 1328, 1335, 1338, 1344, 1346, 1357, 1364, 1365, 1375, 1383, 1392, 1401, 1412, 1427, 1429, 1430, 1470, 1488, 1489, 1497, 1500, 1512, 1519, 1524.
FELIP, Marc, del braç reial, 473.
FELIP, Eulàlia, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
FELIU, Jaume, botiguer i arrendador de la bolla de Tremp i Pallars, 211, 853, 854.
FELIU, Joan, negociant i ciutadà de Tortosa, 1480, 1481.
FELIU, Joan Pau, notari i ciutadà de Barcelona, 280, 948.
FELIU, Macià, de Figuerola de Meià, arrestat per Josep de Rocabruna, 724, 725.
FELIU, Narcís, mercader i conseller quart de Barcelona, del braç reial, 34, 368, 1246, 1258, 1529.
FELIU, Pere Màrtir, frare i prior del col·legi i convent de Sant Jaume de Pallars, 723.
FELIU, Salvador, llibreter, 643, 1004.
FELIU I BATLLE, Damià, tauler de Banyoles, 1457.
FENT, Francesc, esparter del General, 94.
FERRAN II D'ALEMANYA, 700.
FERRAN III D'ALEMANYA, 696, 699.
FERRAN I DE CATALUNYA, 1333, 1334, 1355.
FERRAN II DE CATALUNYA, 94, 168, 441, 442, 446, 447, 504, 574, 752, 794, 978, 1032, 1104, 1112, 1177, 1272, 1273, 1274, 1275, 1288, 1290, 1301, 1304, 1305, 1306, 1332, 1333, 1347, 1362, 1364, 1366.
FERRAN, ..., escrivà, 1408.
FERRAN, Anton, del braç militar, 1248.
FERRAN, Eulàlia, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 714, 758, 845, 921, 993.
FERRAN, Fructuós, sabater de Palafrugell, 278.
FERRAN, Francesc, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
FERRAN, Jacint, de Perpinyà, 1390.
FERRAN, Jaume, antic oïdor eclesiàstic, 504, 1177, 1359.
FERRAN, Jaume, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 1251, 1300, 1305, 1312, 1331.
FERRAN, Jaume, inquisidor, 52, 483.
FERRAN, Lluís, pagès de Tortosa, 1517.
FERRAN, Pau, jove, fuster de Barcelona, 1160.
FERRAN, Pere, 1230.
FERRANDIS, Jerònia, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 393.
FERRER, ..., 1147.
FERRER, ..., fuster del General, 478.
FERRER, ..., patró de bergantí, 1205, 1206.
FERRER, Amadeu, canonge de la Seu de Girona, 1367.
FERRER, Andreu, burgès de Perpinyà, notari i escrivà de la diputació local de Cervera, 290, 425, 620, 953, 1074, 1395, 1421, 1429, 1463, 1464.
FERRER, Andreu, jurat de Santa Coloma de Queralt, 735.
FERRER, Anna, de Berga, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 193, 758, 845.
FERRER, Baldiri, prevere capturat per Josep de Rocabruna, 46, 684.
FERRER, Bernat, 620.
FERRER, Bernat, escrivà del racional, 1338.
FERRER, Cecília, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
FERRER, Dídac, assessor, 1225, 1274, 1315, 1335, 1359, 1368, 1371, 1372, 1373.
FERRER, Francesc, 1228.
FERRER, Francesc, canonge de la Seu de Lleida, oïdor eclesiàstic, 641, 1251.
FERRER, Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, 450.
FERRER, Francesc, tauler de Riudoms, 1399, 1421.
FERRER, Gabriel, jurat de la Torre de l'Espanyol, 944.
FERRER, Jaume, doctor en medicina, 398.
FERRER, Jaume, rector de Pineda, 1300, 1303, 1305, 1331.
FERRER, Jaume, tauler de Sant Pere Pescador, 1343.
FERRER, Jeroni, doctor, tauler de Tarragona, 1092, 1101.
FERRER, Jeroni Baldiri, prevere capturat per Josep de Rocabruna, 723.
FERRER, Jerònia, 1230.
FERRER, Joan, 1228, 1230.
FERRER, Joan, de Figuerola, 946.
FERRER, Joan, tauler de Garcia, 1094, 1101.
FERRER, Joan Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, administrador de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barce-

lona i ajudant del regent els comptes del General, 553, 586, 1222, 1358.
FERRER, Josep, 908.
FERRER, Josep, botiguer de teles de Girona, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286.
FERRER, Josep, de Girona, antic oïdor reial, 623, 1312, 1359, 1389, 1427, 1475, 1476, 1477.
FERRER, Josep, del braç eclesiàstic, 1331.
FERRER, Josep, doctor, 1300, 1303, 1305.
FERRER, Josep, doctor en drets i advocat fiscal del General, 2, 5, 10, 15, 17, 18, 27, 33, 55, 77, 94, 103, 111, 113, 122, 645, 646, 647, 658, 659, 664, 732, 752, 753, 754.
FERRER, Josep, doctor en teologia resident a Barcelona, 1382.
FERRER, Josep, notari de Ceret, 761.
FERRER, Josep, notari públic de Barcelona, 1160, 1162, 1164.
FERRER, Josep, germà de l'assessor Lluís Ferrer, rector de l'església pàrroquial de Dosrius, 611, 1387.
FERRER, Josep, prevere de Barcelona, 185.
FERRER, Josep Romeu de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1387, 1491.
FERRER, Lluís, de Barcelona, del braç reial, 1249, 1258.
FERRER, Lluís, diputat local de Tarragona, 642, 1522.
FERRER, Lluís, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, assessor i drassaner del General, 333, 611, 618, 748, 990, 1003, 1312, 1335, 1368, 1386, 1450, 1469, 1471, 1475.
FERRER, Lluís, notari de Tivissa, 1361.
FERRER, Lluís Francesc, tauler de Miravet, 747, 1128.
FERRER, Marc Antoni, d'Arenys, del braç reial, 1257, 1370, 1372.
FERRER, Maria, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
FERRER, Maria, muller de l'assessor Lluís Ferrer, 1386.
FERRER, Pau, mercader, ciutadà i conseller quart de Barcelona, 219, 283, 376, 450, 453, 528, 529, 879.
FERRER, Pere, 1098.
FERRER, Pere, assessor, 725.
FERRER, Pere, jurat de Falset, 945.
FERRER, Pere, militar, 1487, 1492.
FERRER, Pere, receptor de la col·lecta de Prades, 575, 1495.
FERRER, Pere Màrtir, germà de l'assessor Lluís Ferrer, notari públic de Barcelona i drassaner del General, 88, 611, 1387.
FERRER, Pere Miquel, sagristà i canonge de Tremp, 723, 724.
FERRER, Pere Pau, ciutadà i mestre de cases de Barcelona, 192, 209, 286, 334, 501, 561, 589, 602, 621, 833, 834, 835, 1260, 1271, 1356, 1357, 1438.
FERRER, Rafael, prevere de l'església parroquial de sant Jaume de Barcelona, 1175.
FERRER, Ramon, de Lleida, del braç reial, 1258.
FERRER, Roc, 1100.
FERRER, Salvador, tauler de Granollers, 1358, 1421, 1467, 1468.
FERRER, Tomàs, guarda ordinària de Cervera, 1343.
FERRER I DE BUSQUETS, Jacint, del braç militar, 1502, 1505, 1517, 1518, 1519.
FERRER I DE VILADOMAR, Bernat, burgès de Perpinyà, diputat reial, 424, 428, 432, 475, 479, 493, 572, 573, 597, 1257, 1265, 1268, 1269, 1311, 1320, 1323, 1324, 1358, 1359, 1403, 1404, 1405, 1406, 1414, 1416, 1417, 1418, 1419, 1429, 1433, 1434, 1440, 1454, 1455, 1469.
FERRERA, Felip de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 7, 85, 95, 146, 149, 187, 254, 305, 334, 580, 585, 1249.
FERRERA, Josep de, del braç militar, 54, 85, 146, 149, 154, 174, 187, 305, 308, 1253.
FERRERA, Ramon de, del braç militar, 238.
FERRER DE LA MORA, Joan Baptista, del braç militar, 1255.
FERRERES, vegeu FERRERA.
FERRERÓ, Bartomeu, patró de vaixell, 1077.
FERRÉS, Joan, 1228, 1229.
FERRI, Joan, patró de vaixell, 1078.
FERRIÈRE, cavaller de la, vegeu LA FERRIÈRE.
FERRIOL, Tomàs, notari públic de Perpinyà, 153, 779, 780, 857, 858, 859, 1195.
FERRIOL, Vicenç, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, oïdor reial, 424, 428, 473, 474, 500, 501, 502, 517, 518, 521, 524, 527, 534, 535, 540, 1141, 1179, 1232, 1233, 1247, 1258, 1311, 1358, 1359, 1376, 1377, 1378, 1380, 1381, 1382, 1384, 1385, 1390, 1403, 1404, 1406, 1414, 1415, 1416, 1419, 1431, 1434, 1438, 1445, 1447, 1448, 1449, 1450, 1456, 1457, 1469.
FERRO, Benet, 1079.
FERRÚS Francesc, donzell de la vegueria de Vilafranca del Penedès, del braç militar, 1249, 1256.
FEU, Francesca, filla de Tomès Feu, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 265, 846, 922.
FEU, Tomàs, negociant de Barcelona, 265, 846, 922.
FIBLA, Antoni, tauler d'Alcanar, 1094, 1101.
FIELLIS, Perris, francès habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
FÍGOLS, Ramon, tauler de Camarasa, 1421.
Fígols de la Conca (Pallars Jussà), 726.

Figuera, la (Priorat), 943, 965, 966.
Figueres (Alt Empordà), 211, 598, 602, 853, 1051, 1278, 1281, 1283, 1284, 1294, 1295, 1296, 1402, 1489, 1490. -**Bolla de,** 211, 398, 580, 852, 993, 1002, 1035, 1050, 1294, 1295. -**Capità de,** 822. -**Companyia de,** 822. -**Sedes de,** 211, 853. -**Tauler de,** 1310.
FIGUERES, ..., governador francès d'Escornalbou, 1017, 1018.
FIGUERES, Agustí, prevere de Vilafranca del Penedès, 1156.
FIGUERES, Francesc, argenter, 501.
FIGUERES, Francesc, tauler de Sant Cugat del Vallès, 389.
FIGUERES, Josep, 1093.
FIGUEROLA, Caterina, de Montblanc, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
FIGUEROLA, Isabel, de Vallmoll, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 758.
FIGUEROLA, Dídac, de Talarn, capturat per Josep de Rocabruna, 725.
Figuerola del Camp (Alt Camp), 946, 1117.
FILLERES, ..., tinent francès del regiment de Perigord, 945.
FILLOL, Salvador, llibreter i ciutadà de Barcelona, 1004.
FIRMAT, Magí, argenter i ciutadà de Manresa, 1292.
FITA, Antoni Joan, notari públic de Barcelona, 22.
FITA, Josep, ciutadà honrat i notari públic de Barcelona, escrivà major del General, 42, 50, 51, 55, 70, 75, 96, 225, 258, 259, 264, 296, 297, 310, 314, 334, 336, 342, 351, 354, 381, 529, 686, 715, 731, 732, 963, 968, 971, 975, 1010, 1209.
FITOR, Francesc, notari públic de Barcelona i ajudant tercer de l'escrivania major del General, conseller cinquè de Barcelona, del braç reial, 33, 313, 376, 502, 507, 508, 1027, 1248.
FIVELLER, Ferran, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 10, 11, 15, 16.
FIVELLER I POL, Pere, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1388, 1505.
Flaçà (Gironès), 1489.
Flandes, 10, 155, 160, 164, 167, 168, 180, 184, 192, 246, 297, 298, 351, 389, 615, 629, 651, 652, 765, 788, 789, 790, 793, 794, 801, 802, 804, 820, 821, 828, 830, 839, 843, 847, 849, 850, 886, 887, 969, 997, 998, 1107, 1114, 1148, 1490, 1497.
FLECHE, ... la, vegeu LA FLECHE.
FLEQUER, Bernat, apotecari i obrer de Barcelona, administrador de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47, 127, 193, 264, 323, 392, 517.
Flix (Ribera d'Ebre), 83, 84, 152, 311, 349, 381, 382, 388, 399, 453, 684, 687, 738, 778, 972, 1002, 1017, 1035, 1052, 1105, 1106, 1110, 1215, 1409, 1487, 1492, 1530. -**Governador de,** 414, 687, 873, 888, 9143, 965, 1002, 1003. -**Plaça Major de,** 778. -**Setge de,** 439, 440, 441, 442, 444. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
FLOQUER, Josep Antoni, notari de Xerta, del braç reial, 1258.
FLOR, Joan, 1079.
FLOR, Joan de la, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
FLORENÇA, Magí, de Barcelona, del braç reial, 1257.
FLORENÇA, Pere, receptor del Sant Ofici en el terme de Castellbisbal, 201, 202, 204, 205.
FLORENT, Francesc, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 1258, 1266.
FLORÍ, ..., militar francès, 939.
FLORIT, Joan, tauler de Blanes, 1077, 1100.
FLOS, Francesc, doctor de Perpinyà, del braç reial, 519, 1196, 1257.
FLOS, Tomàs, 1078.
FLUVIÀ, Josep de, del braç militar, 506.
FLUVIÀ I TORT, Aleix de, del braç militar, 61, 143, 1253.
FOCOU, ... de, militar francès del regiment de cavalleria de la Mothe, 944 .
FOGUERES, Magí, 1227.
Foix (Alt Penedès), 935, 964, 966.
FOIX, Jeroni, del braç militar, 473.
FOLC, Antoni, dels Omells de na Gaia, 938, 939.
FOLCRÀS, Agustí, donzell, del braç militar, 1255, 1324.
FOLCRÀS, Bernat de, del braç militar, 1249.
FOLCRÀS, Gispert, de Girona, del braç reial, 1259.
FOLQUER, Joan, notari, 995.
FOLQUER, Josep, de Tortosa, 1497.
FOLQUER, Josep Antoni, ciutadà de Tortosa, visitador reial, 330, 331, 332, 371, 375, 421, 430, 433, 434, 1128.
FOLQUER, Pere, tauler de Móra, 745, 1095, 1101, 1128, 1465, 1468.
FOLQUER, Tomàs, de Balaguer, del braç reial, 1507.
FONOLL, Jaume, jurat de Blancafort, 938.
FONOLLEDA, Antoni, 1227.
FONOLLEDA, Gabriel, 1227, 1228.
FONOLLEDA, Jaume, 1227, 1228, 1230.
FONT, Arnau, 1093.
FONT, Benet de, governador de les baronies de Martorell, 890.
FONT, Francesc, ciutadà honrat i conseller terç de Barcelona, del braç reial, 606, 1066, 1249.

FONT, Gabriel, carceller dels càrcers reials comuns de Barcelona, 75, 76, 77, 732.
FONT, Gabriel, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona, després prevere de l'església parroquial de santa Maria del Mar, arrendador de les bolles de Girona i Perpinyà i les sedes de Barcelona, 222, 400, 414, 437, 1060, 1137, 1138.
FONT, Isidre, guarda ordinària de la casa del General de Barcelona, 617, 1394, 1406.
FONT, Isidre, tauler d'Alforja, 1421.
FONT, Jaume, abaixador, paraire i ciutadà de Barcelona, arrendador de les bolles de Figueres i Tarragona, 398, 406, 1050, 1062, 1065, 1069.
FONT, Jaume, de Barcelona, soldat desertor, 741.
FONT, Jaume, ventaller del General, 391.
FONT, Jerònia, de Calaf, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845, 923.
FONT, Joan, 1084.
FONT, Joan, 1230.
FONT, Joan, espardenyer i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla d'Olot, 221, 222.
FONT, Joan, jurat del terme de Sant Miquel d'Olèrdola, 935.
FONT, Joan, porter reial, 636.
FONT, Margarida, de Bagà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
FONT, Miquel, 1097.
FONT, Pau, torner i ciutadà de Barcelona, 1023.
FONT, Paula, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 1121.
FONT, Pere, 1230.
FONT, Rafael, paraire i arrendador de la bolla d'Olot, 399.
FONT I LLORENÇ, Josep, mercader de Girona, del braç reial, 1259, 1278, 1279, 1280.
FONT I RODELLA, Jerònia, 993.
Fontainebleau (França), 661, 662, 668, 669, 674, 675, 796, 797, 798, 801, 809, 812, 898, 899.
FONTANA, Jaume, doctor, 1450.
FONTANA, Josep, escrivà de Barcelona, 1263, 1330.
FONTANA, Francesc Josep, notari públic de Barcelona, escrivà major del General, 29, 83, 93, 350, 501, 506, 507, 521, 523, 524, 589, 892, 1022, 1138, 1263, 1330, 1387, 1450.
FONTANALS, Bartomeu, prevere i domer de l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, 796.
FONTANELLA, ..., assessor del General, 10, 191, 272, 647, 833, 929, 1013, 1026.
FONTANELLA, Francesc, sergent major, 822.
FONTANELLA, Joan Pere, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 54, 330, 1328.
FONTANELLA I GAVARRER, Josep, fill de Joan Pere Fontanella, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, regent la Reial Cancelleria, del braç reial, 42, 51, 62, 66, 67, 68, 106, 116, 117, 122, 123, 130, 134, 137, 173, 358, 416, 426, 447, 450, 480, 489, 501, 503, 506, 513, 514, 522, 691, 692, 696, 716, 721, 722, 730, 754, 756, 759, 760, 762, 815, 984, 988, 989, 1107, 1109, 1176, 1179, 1183, 1184.
FONTANET, Martí, apotecari d'Illa, 1522.
FONTANET, Salvador, regent del Consell Suprem d'Aragó, 1344.
FONTANET, Tomàs, cavaller domiciliat a Barcelona, 84, 86.
FONTANILLES, Jaume, mercader i conseller quart de Barcelona, 624.
FONTANILLES, Josep, de Bonastre, 935, 965.
FONTANILLES, Josep, mercader i ciutadà de Barcelona, 476.
FONTELLES, Francesc, botiguer de Conques, arrestat per Josep de Rocabruna, 724, 854, 855, 1403, 1404.
FONTELLES, Francesc, frare benedictí arrestat al regne de València, 1300, 1303, 1305, 1331.
FONTENAY-MARCUIL, marquès de, ambaixador francès a Roma, 323, 961, 962, 963, 973, 974, 993.
Font-rubí (Alt Penedès), 964.
FORADAT, Jaume, flequer i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del portal Nou, 534, 1358.
FORCADA, Josep, notari reial resident a Barcelona, 522, 552, 931, 1222.
FORCADA, Llorenç, teixidor de llana de Barcelona, 758, 846.
FORCADA, Maria, filla de Llorenç Forcada, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 323, 758, 846, 993.
FORCADA, Teresa, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758, 845.
FORCADELL, Francesc, de Tortosa, del braç reial, 1259, 1502, 1506.
FORCE, ... de la, vegeu LA FARE, cavaller de.
FORÈS, Bernat, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
FORÈS, Francesc, prevere, 817.
FORÈS, Joan, ciutadà de Barcelona, del braç reial, 1484.
FORÈS, Joan Agustí, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 54, 119, 146, 149, 154, 174, 242, 247, 254, 305.
FORÈS, Isidre de, del braç militar, 254.
FORÈS I MATEU, Joan Francesc, del braç reial, 1501, 1506.

FORGES, Jeroni, corredor d'animals, 375, 399, 400, 402.
FORMENT, Jeroni, verguer dels consellers de Barcelona, 1176.
FORMENTERA, ..., 1084.
FORNACA, Sebastià, de Blanes, 1423.
FORNACA I ROURE, Jaume, tauler de Blanes, 1077, 1100.
FORNACA I ROURE, Nicolau, tauler de Blanes, 1421, 1462, 1465.
FORNELLS, Jeroni, batlle de Mataró, 893, 895, 900, 905, 909.
FORNELLS, Mateu Esteve, del braç reial, 136, 146, 150, 162, 196, 233, 247, 506, 508, 1258.
FORNELLS, Pau, de Mataró, guarda del port de Barcelona, 1503.
FORNER, Andreu, de Cabra, 940.
FORNERS, ..., frare franciscà de Barcelona, 84, 85, 86.
FORNERS, Damià, de Balaguer, del braç militar, 1368.
FORNERS, Ivo, 1085.
FORNERS, Jacint, apotecari i ciutadà honrat de Lleida, 1266, 1396.
FORNERS, Jerònia, muller de Joan Baptista Forners, 899, 900.
FORNERS, Joan Baptista, jove, cirurgià de Barcelona, 899, 900.
FORNS, Gabriel, botiguer de teles de Caldes de Montbui, 1227.
FORSÓ, Mateu, jurat de l'Espluga de Francolí, 937.
FORT, Isidre, criat del diputat Andreu Pont, 345.
FORT, Isidre, guarda ordinària de la taula de Barcelona, 469, 1313.
FORT, Isidre, tauler de Puigcerdà, 406.
FORT, Joan, tauler d'Alforja, 1468.
FORT, Miquel, tauler d'Alforja, 1094, 1101.
FORT, Pere, 1099.
Fortià (Alt Empordà), 684.
FORTUNYÓ, ..., tauler de Tortosa, 399.
FORTUNYÓ, Pere Joan, ciutadà honrat, notari públic i tauler de Tortosa, del braç reial, 1258, 1259, 1395, 1421, 1423, 1465, 1499.
FOSALBA, Magí, paraire, baixador i arrendador de la bolla de Barcelona, 46.
FOSC, Joan, daguer i ciutadà de Barcelona, 622.
FOSSAC, Guillem, 1081.
FOSSES, Joan, 1096.
FOVODA, Llorenç, teixidor de llana de Barcelona, 922.
FOVODA, Maria, filla de Llorenç Fovoda, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 922.
Fraga (Baix Cinca), 1487, 1492.
FRAMADES, Josep, adroguer i ciutadà de Barcelona, 254.
FRANC, Pere Miquel, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
FRANC, Roc, notari públic de Girona, 625, 882, 1482.
França, 24, 45, 68, 159, 164, 166, 167, 168, 195, 217, 224, 229, 230, 272, 283, 337, 379, 380, 389, 483, 484, 485, 495, 536, 544, 545, 558, 577, 655, 657, 660, 687, 697, 699, 700, 701, 705, 706, 741, 742, 764, 765, 768, 769, 789, 790, 792, 793, 794, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 805, 807, 808, 809, 826, 827, 828, 830, 831, 837, 840, 841, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 897, 906, 928, 961, 985, 987, 988, 1039, 1041. 1043, 1109, 1111, 1151, 1159, 1170, 1171, 1203, 1204, 1206, 1314, 1350, 1413, 1503.-**Ambaixadors de,** 694, 695, 700, 715, 716, 718, 764, 765, 769. -**Armada de,** 532, 533, 534, 535, 838, 842, 1196, 1197, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206. -**Blat de,** 403. -**Exèrcit de,** 653, 654, 655, 660, 764, 1207, 1216. -**Galeres de,** 435, 1103, 1109, 1111. -**Gendarmes de,** 104. -**Ministres de,** 1405. -**Monedes de,** 674. -**Roba de,** 914.
FRANCE, ... la, vegeu LA FRANCE.
FRANCESC, Llàtzer, mercader de Girona, del braç reial, 1393, 1484.
FRANCOLÍ, ..., francès, 102, 126, 209.
FRANCOLÍ, Jeroni, 1515, 1516.
Frankfurt (Alemanya), **dieta de,** 691, 698, 716, 718.
Franqueses del Vallès, les (Vallès Oriental), 685.
FRANQUET, Josep, de Tortosa, del braç reial, 1506.
FREILE, Francisco, capità de la cavalleria castellana, 615, 1400.
FREIXES, ..., ciutadà de Barcelona, 418.
FREIXES, Joan, 1228.
FRÍGOLA, Francesc, donzell, senyor de Maldà, del braç militar, 1256.
FRÍGOLA, Narcís, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1528.
FRUITERA, Elisabet, 1227.
FUENTES, Josep de, ardiaca i canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 593, 594, 1247, 1341.
FURUON, ..., militar francès del regiment de la Mothe, 934.
FUSTER, Jaume, notari, 29.
FUSTER, Jeroni, de Tortosa, del braç reial, 1257.
FUSTER, Ponç, calceter, arrendador de la bolla de la Seu d'Urgell i Castellbò, 210.
FUSTER, Rafael, doctor en medicina domiciliat a Girona, 1282.

G

GABRIEL, Joan, notari de Tortosa, oïdor reial, 587, 603, 605, 608, 618, 622, 1345, 1358, 1362, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1393, 1483, 1484, 1502, 1507.
GALANT, Francesc, 1089.
GALCEM, Josep, notari i sots-síndic de Barcelona, 362.
GALCERAN, Climent, mercader i botiguer de teles, 33.
GALCERAN, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 845, 921, 993, 1121.
GALÍ, Baldiri, ardiaca i canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 138, 162, 163, 1251.
GALÍ, Jeroni, notari i ciutadà de Barcelona, 3, 4, 7, 8, 9, 31, 32, 38, 42, 45, 46, 57, 63, 67, 73, 74, 75, 76, 77, 84, 87, 89, 95, 99, 124, 131, 153, 154, 169, 171, 176, 178, 179, 180, 185, 190, 191, 207, 208, 225, 227, 237, 238, 242, 245, 246, 249, 250, 255, 261, 263, 264, 265, 277, 282, 283, 284, 308, 329, 332, 333, 340, 342, 343, 345, 348, 350, 351, 353, 463, 469, 471, 472, 489, 490, 515, 551, 552, 556, 557, 558, 568, 576, 578, 586, 590, 599, 605, 611, 622, 625, 626, 630, 638, 642, 643, 673, 674, 723, 991, 923, 949, 1026, 1127, 1140, 1159, 1185, 1221, 1222, 1227, 1233, 1260, 1261, 1268, 1269, 1311, 1357, 1364, 1387, 1431, 1432, 1436, 1437, 1445, 1446, 1449, 1471.
GALÍ, Joan, sastre de Barcelona, 67.
Galícia, 671.
GALÍNDEZ DE TERREROS, Cristòfor, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1255, 1504, 1505.
GALLARDO, ..., 1516.
GALLART, Francesc, tauler de Tremp, 643.
GALLART, Jacint, 1097.
GALLART, Maria, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 553, 1222.
GALLART, Miquel, 1090.
GALLART, Pere, prevere, 1525.
GALLART, Pere, tauler de Palamós, 1343.
GALLART, Victòria, de Manresa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
GALTES, Francesc, del braç militar, 473.
GALVANY, Felicià, botiguer de teles, fermança per la bolla de Barcelona, 1066, 1138, 1439.
GALVANY, Jaume, corredor d'orella, 1064.
GAMARRA, Esteban de, general castellà, 1114.
GAMIS I FALCÓ, Francesc, de Barcelona, oïdor militar, 233, 278, 584, 641, 1249, 1367.
Gandesa (Terra Alta), 684. -**Taula de,** 1099, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
GARBET, Onofre, de la Pobla de Segur, arrestat per Josep de Rocabruna, 724.
GARCÉS, Joaquim, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
Garcia (Ribera d'Ebre), 152, 943, 965. -**Taula de,** 1494. -**Tauler de,** 1309.
GARCIA, Antoni, negociant de Mataró, tauler i credencer del General a Granollers, 263, 290.
GARCIA, Baptista, frare del monestir de sant Francesc de Paula de Barcelona, 614, 1393.
GARCIA, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona resident a Mataró, 263, 920, 1060.
GARCIA, Gaspar, mercader de Barcelona, 1393, 1483, 1484.
GARCIA, Joan, prevere i procurador del convent de les carmelites descalces de Barcelona, 612.
GARCIA, Joan, tauler d'Arnes, 1099, 1101.
GARCIA, Joan, tauler de Garcia, 1421.
GARCIA, Josep, mercader, guarda ordinària del portal de l'Àngel de Barcelona, 1390.
GARCÍA, Juan, ajudant reial de les galeres, 1296, 1302, 1303.
GARCIA, Miquel, 1138.
GARCIA, Miquel, mestre administrador de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47.
GARCIA, Miquel, natural d'Arties, mercader i conseller quart de Barcelona, del braç reial, 183, 370, 422, 423, 1257.
GARCIA, Pere, botiguer de Mataró, 980.
GARCIA, Pere, tauler d'Alcover, 1094, 1101.
GARCIA, Salvador, prevere de l'església parroquial de santa Maria del Mar de Barcelona, 1308.
GARRETA, Miquel, 1097.
Garriga, la (Vallès Oriental), 1167.
GARRIGA, Anna, criada d'Antoni Joan Lledó, 1067.
GARRIGA, Antoni, habitant a Granollers, soldat desertor, 741.
GARRIGA, Jaume, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 352.
GARRIGA, Jeroni, fuster de la drassana de Barcelona, 1260, 1261.
GARRIGA, Joan, sastre de Sanaüja, 868.
GARRIGA, Josep, de Vilabertran, 1002.
GARRIGA, Pere Joan, prevere resident a Barcelona, 518, 893.
GARRIGOSA, Benet, 1228.
GAS, Josep, de Martorell, 947.
GASALLACS, Maria, de Berga, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
GASC, Pere, de Puigcerdà, del braç reial, 1260, 1325.
Gascunya, la, 1152.

GASPAR, Caterina, d'Alcover, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 758, 922, 1222.
GASSET, Joan, 1081.
GASSET, Joana, de la Seu d'Urgell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
GASSIA, Gaspar, de Tortosa, del braç militar, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372.
GASSIÓ, ..., assessor, 1152.
GASSIÓ, Joan, conseller segon de Barcelona, del braç reial, 606, 1259.
GASSIUN, senyor de, mariscal de França, 887.
GASSÓ, Maria Isabel, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 465, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
GASSOL, Joan Guillem, mercader de Conques, 853, 854.
GASSOL, Magí, de la Pobla de Cèrvoles, 936.
GASSOL, Pere, prevere de Conques detingut per Josep Rocabruna, 723.
GAST, Benet, 1228.
GASTALD, Jaume, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1259, 1389, 1486, 1506.
GASTALD, Joan, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1506.
GASTÓ, Elena, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
GASTON, ..., governador francès de Constantí i Salou, 349.
GASTON, Baltazard, caporal francès, 401, 414.
GATONA, Maria, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1222.
GATONA, Paula, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1222.
GAUDARAC, Gili, 1089.
GAUDENS, Miquel, pellisser i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Girona, 398, 566, 1062, 1063, 1064, 1069, 1103.
GAVÀS, Pere, de Lleida, visitador reial, 4, 6, 7, 1257.
GAVÀS, Pere, doctor en medicina i ciutadà de Barcelona, racional del General, 472, 488, 496, 498, 499, 546, 1172.
GÀVER, Jeroni de, donzell i conseller en cap de Barcelona, del braç militar, 5, 136, 146, 149, 154, 161, 174, 195, 234, 238, 243, 249, 254, 258, 273, 278, 279, 285, 288, 305, 307, 308, 313, 317, 330, 430, 517, 1027.
GAY, Jaume, estudiant de filosofia natural de Santa Maria de Meià, 618.
GAY, Joan, doctor, del braç reial, 1501.
GAYTÁN, Fernando, capellà de Joan Josep d'Àustria, 569, 1243, 1244, 1316, 1317.
GEL, Esperança, de Sant Llorenç Savall, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 265, 713, 845, 922.
GELI, Jacint, mariner de Sant Feliu de Guíxols, 881.
Gelida (Alt Penedès), 454. -**Batlle de,** 215. -**Jurats de,** 215.
GENÇANA, Giralt, 1076.
GENER, ..., 1117.
GENER, Anton, patró de vaixell, 1073.
GENER, Francesc, notari i ciutadà de Barcelona, 471, 1126, 1260.
GENER, Jacint, 1261.
GENER, Jacint, corredor de coll i ciutadà de Barcelona, corredor del General, 579, 1235, 1270, 1325.
GENER, Jacint, prevere beneficiat a la Seu de Lleida, 1351.
GENER, Jaume, jurat de l'Albi, 938.
GENER, Jaume Joan, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 1250, 1367.
GENER, Margarida, de Mataró, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 1222.
GENER, Miquel, 1228.
GENER, Pere, de Vinaixa, 937.
GENER, Pere, pagès de Piera, 1118.
GENERES, Antoni, burgès de Perpinyà, del braç reial, 138, 857, 858, 1257.
GENÍS, Joan, 1099.
Gènova (Itàlia), 272, 583, 928, 1073, 1111, 1296, 1302.
GENOVÈS, Antoni, burgès de Perpinyà, 760.
GENOVÈS, Marc, de Valls, 946.
Gerb (Noguera), 320.
GERMÀ, Jacint, notari, 995.
GERRETA, Lluís, de Falset, 945.
Gerri de la Sal (Pallars Sobirà), **abat de,** 365.
GERTRUDIS, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 465, 921, 993, 1121.
GIBERGA, Pere, teixidor de la Seu d'Urgell, 997.
GIBERT, Joan, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
GIBERT, Margarida, de Puigcerdà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 193, 845.
GIBRAT, Francesc Pere, 1088.
GIL, ..., capità, governador francès de Salardú, 379.
GIL, Esperança, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758.
GIL, Jeroni, tauler de Casserres, 1099, 1101.
GIL, Joan, canonge de la Seu de Tarragona, 1332.
GIL, Joan, sastre i ciutadà de Barcelona, 208.
GIL, Josep, guarda ordinària de la bolla, 418, 1359.
GIL, Juan, regent del Consell Suprem d'Aragó, 1241, 1264.

GIL MANRIQUE, Garci, antic bisbe de Barcelona, 1243, 1244, 1245.
GILABERT, Aleix, del braç militar, 549, 584.
GILABERT, Andreu, botiguer de Figueres, 852, 853, 1050, 1051.
GILABERT, Jacint, botiguer de Sant Llorenç de la Muga, 852, 853.
GILABERT, Jacint, burgès de Perpinyà, 1050.
GILABERT, Jacint, tauler de Figueres, 1342.
GILABERT, Jaume, arrendador de les rendes de la comtessa d'Erill a Conques, 725.
GILABERT, Nicolau, botiguer de Figueres, 852, 853.
GILABERT, Nicolau, botiguer de Sant Llorenç de la Muga, 1050.
GILABERT, Paula, 1228.
GILBERT, Montserrat, doctor en drets, 76.
GIL DE FREDERIC, Francesc, de Tortosa, del braç reial, 1345, 1368, 1369, 1370, 1374.
GIL DE FREDERIC, Pere, notari de la diputació local de Tortosa, 1521.
GILI, Joan, tauler de Reus, 1421.
GILI, Ramon, pagès de Sant Martí Sarroca, 934.
GILI, Tomàs, serraller i tauler de Reus, 1399, 1458.
GILI, Tomàs, tauler i credencer del General a Valls, 25.
GILÓ, Blasi, tauler d'Alcarràs, 1421.
GIMBERT, Francesc, doctor en medicina, del braç reial, 83, 163, 197, 198, 199, 1484, 1485.
Gimenells (Segrià), **taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1310.
GIMÉNEZ, Juan Francisco, diputat del regne d'Aragó, 1220.
GIMÉNEZ DE URREA, Sebastián, diputat del regne d'Aragó, 1220.
GINEBREDA, Benet, de Barcelona, doctor en drets i del Reial Consell, del braç reial, 15, 115, 116, 117, 501, 503, 506, 513, 514, 1176, 1179, 1183, 1184.
GINER, Baptista, doctor d'Ulldecona, del braç militar, 1367.
GINER, Carles, canonge de la Seu de València, 1236.
GINER, Joan, 1097.
GINER, Pau, notari de Flix, 152, 778, 779.
GINESTA, Agustí, de Barcelona, soldat desertor, 741.
GINESTAR, Ramon, tauler de la Sénia, 1421, 1468.
Ginestar d'Ebre (Ribera d'Ebre), 36, 152, 603, 684, 944, 965, 966. -**Taula de,** 1493, 1495. -**Tauler de,** 1309.
GIRALT, ..., cirurgià, 903.
GIRALT, Amador, del braç reial, 114.
GIRALT, Antoni, doctor en drets i diputat local de Perpinyà, 401, 402, 1053, 1130, 1131.
GIRALT, Francesc, patró de vaixell, 1073.
GIRALT, Josep, del braç reial, 114, 119.
GIRAU, Francesc, notari de Figueres, 1035.
GIRAU, Maria Àngela, vídua de Francesc Girau, 1035.
GIRAUT, Guillaume, francès, 1084.
GIRIBERT, Francesc, del braç reial, 1258.
GIRIBERT, Josep, menor, de Barcelona, del braç reial, 1248.
GIRIGIRI, ..., militar francès, 939.
GIRÓN DE REBOLLEDO, Diego, prior i canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 233, 497, 1251.
Girona (Gironès), 166, 267, 385, 388, 425, 434, 440, 462, 464, 467, 491, 492, 495, 513, 541, 547, 570, 577, 616, 617, 627, 734, 792, 882, 1102, 1103, 1171, 1183, 1194, 1195, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1300, 1310, 1339, 1345, 1374, 1387, 1401, 1404, 1420, 1438, 1439, 1442, 1475, 1476, 1488. -**Batlle de,** 427. -**Bisbat de,** 1355. -**Bisbe de,** 34, 36, 158, 159, 1250. -**Bolla de,** 222, 398, 426, 439, 461, 467, 579, 594, 595, 1002, 1044, 1062, 1063, 1064, 1071, 1102, 1103, 1339, 1516. -**Camí reial de,** 542. -**Capità de,** 822. -**Capítol de,** 511, 514, 775, 1163, 1182, 1183, 1184, 1387, 1389. -**Carrers:** de les Ballesteries, 1022. -**Cases:** d'Aimeric Rigall, mestre de cases, 1279; d'Antoni Ribot, 1279; de Francesc Duran, veguer, 1279; de Francesc Pagès, cirurgià, 1279; de Jaume Torrent, 1279; de Joan Amic, campaner, 1279; de Joan Muntaner, 1279; de Josep Rius, 1279; de Josep Vidal, 1279; de Maria Nasples, 1279; de mestre Fajart, 1279; de mestre Fornés, 1279; de mestre Olmera, 1279; de na Gilaberta, 1279; de na Lledona, 1279; de na Tomassa, 1279; d'en Martí, navater, 1279; d'en Vila, bastaix, 1279; de Pau, revenedor, 1279; de Pere Andreu, sots-batlle, 1279; de Pere Guerau, botiguer, 1279; d'Esperança Ferrera, 1279; de Rafael Camps, mercader, 1279; de Roca, estanyer, 1279; de Vilella, 1282, 1283. -**Col·lecta de,** 570, 581, 1310. -**Companyia de,** 1035. -**Corts de,** 864. -**Diòcesi de,** 312. -**Diputació local de,** 1528. -**Diputat local de,** 145, 643, 1310, 1314, 1461. -**Governador de,** 1491. -**Jurats de,** 519, 1163, 1195, 1418. -**Monestirs:** de Santa Clara, 1282, 1283; de Sant Domènec, 1279, 1282, 1283, 1284, 1285; de Sant Francesc, 1279, 1282, 1283, 1284, 1285; de Sant Josep, 1279, 1283, 1284, 1285; de Sant Martí Sacosta, 1279, 1283, 1284, 1285. -**Places:** de les Cols, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286. -**Sedes de,** 222. -**Taula de,** 598, 602, 1091, 1092, 1402, 1490. -**Taulers de,** 427,

1310. -**Vegueria de,** 822, 1249, 1339, 1344, 1374, 1388.
GIRONA, Francesc, canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 5, 11, 14, 15, 19, 26, 39, 53, 54, 60, 65, 96, 119, 132, 134, 143, 146, 147, 162, 174, 182, 184, 194, 195, 202, 204, 273, 286, 288, 293, 308, 357, 362, 384, 430, 450, 1312, 1359.
GIRONA, Magdalena, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 553, 1222.
GIRONDA, ..., militar francès, 942.
GIRONELLA, Joan Pere, canonge de l'església col·legiata de Sant Joan de les Abadeses, 1003.
GISPERT, Miquel, negociant de Conques, 854, 855.
GLAUDIS, Joan, 1230.
GLEEN, ..., general imperial, 740.
GODAY, Isabel, vídua, sogra de Josep d'Olmera, 208.
GOLFES, Josep, argenter, 310.
GOLORONS, Montserrat, patró de vaixell, 1347, 1349.
GOMAR, Antoni, jurat de Pacs del Penedès, 934.
GOMAR, Joan, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1521.
GOMAR, Joan, prevere resident a Barcelona, 1360.
GOMAR, Josep, paer en cap, diputat local i tauler de Balaguer, 482, 1266, 1395, 1466.
GOMBAU, Caterina, esposa de Francesc Gombau, 873.
GOMBAU, Francesc, botiguer de teles, ciutadà i credencer de les sedes de la taula de Barcelona, 226, 749, 873.
GÓMEZ, Honorat, 1083.
GOMIS, Francesc, de Barcelona, 1496.
GORC I DE JORBA, Francesc, del braç militar, 143, 149, 174, 1256, 1406, 1484, 1485.
GORCE, ..., major del regiment francès de Vaillat, 729.
GORCS, ..., de Granollers, sergent major governador del fort de Montjuïc, 531.
GORCS, Dídac de, frare i sagristà del monestir de Sant Miquel de Cuixà, del braç eclesiàstic, 242.
GORCS, Isidre, del braç militar, 422, 423, 473, 1247, 1254.
GORCS, Pere Pau, cavaller de Barcelona, del braç militar, 1247, 1255.
GORDANA, Elisabet Joana, de l'Hospitalet, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758, 1121.
GORGOT, Joan, cavaller de la vegueria de Girona, del braç militar, 1255, 1339, 1344, 1374.
GORÍ, ..., doctor, 548.
GORT, Francesc, vegeu GORC I DE JORBA, Francesc.
GOSTENCS, Ramon, batlle d'Òdena, 946.
GOTARDA, Marc, negociant i ciutadà de Barcelona, 1155.
GOTERA, Josep, escrivà i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del palau del Rei, 518, 523, 622, 1312, 1470.
GOURY, senyor de, 980, 981.
GRA, Miquel, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1387.
GRÀCIA, Joana, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 465, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
GRÀCIA, Joan Baptista, notari públic i conseller cinquè de Barcelona, receptor de les avaries del General, 333, 334, 423, 606, 1004.
GRÀCIA, Josep, mercader, guarda ordinària del portal de l'Àngel de Barcelona, 612, 992, 1313.
GRÀCIA, Miquel, notari i escrivà de manament reial, 581, 583, 594, 596, 599, 900, 1299, 1300, 1320, 1334, 1342, 1363, 1366, 1367.
GRAELL, Felicià, doctor del Reial Consell, 244, 320, 325, 462, 481, 483, 484, 487, 489, 512, 518, 776, 989, 1190, 1192.
GRAELL, Miquel, ciutadà honrat de Manresa, del braç reial, 481, 482, 488, 496, 497.
GRAMONT, Antoine de, mariscal de França, 215, 220, 740, 861, 862, 892.
GRAMONVILLE, comte de, vegeu GREMONVILLE, comte de.
GRAMUNTELL, Antoni, 1230.
Granada, la (Alt Penedès), 419, 964, 965, 1139, 1156.
Granadella (Garrigues), 821. -**Taula de,** 1493, 1494. -**Tauler de,** 1310.
GRANCIER, ..., militar francès, 402, 1055.
GRANDIS, Margarida, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47, 713.
GRANER, ..., capità d'una esquadra de vaixells francesa, 907.
GRANER, Ponç del, ciutadà de Manresa, 1348, 1350.
GRANET, Bartomeu, 1230.
Granja d'Escarp, la (Segrià), **tauler de,** 1310.
GRANOLLACS, Anton, donzell, del braç militar, 665, 1254, 1529, 1530.
GRANOLLACS, Francesc, del braç militar, 149, 506, 507, 1252.
GRANOLLACS, Maria Magdalena, germana d'Anton Granollacs, 665.
GRANOLLACS, Melcior, donzell, del braç militar, 146, 174.
GRANOLLACS I DE PRAT, Miquel Joan, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 27, 1252.

Granollers (Vallès Oriental), 213, 263, 486, 514, 570, 1044, 1153, 1169, 1184, 1393, 1394, 1419, 1456. -**Companyia de,** 822. -**Convents:** de sant Francesc de Paula, 1022. -**Taula de,** 32, 1402, 1489, 1490. -**Taulers de,** 145, 493, 1310.
Granville (França), **comtat de,** 1152.
GRAS, ..., militar francès, 939.
GRAS I SANS, Joan, del braç militar, 1250.
GRASSES, Antoni, adroguer i ciutadà de Barcelona, credencer de la taula de Barcelona, 87, 589, 747, 748, 991, 1313, 1330, 1445, 1446, 1462, 1469.
Gratallops (Priorat), 575, 943, 964, 965, 966. -**Taula de,** 270, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1310.
GRAU, Francesc, del braç militaer, 1247.
GRAU, Joan, notari de la diputació local de Tremp, 1398.
GRAU, Pere, carceller dels càrcers reials comuns de Barcelona, 1331, 1332.
GRAUPERE, Jeroni, pagès de Llavaneres condemnat a galeres, 638, 642, 1510, 1511, 1525.
GRAVALOSA, Magdalena, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 994.
Gravelines (Flandes), **batalla de,** 12, 802.
GREGORI, Jeroni, botiguer de Barcelona, 1441, 1442.
GREIX, Maria, de Solsona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 845, 922, 994.
GREMONVILLE, comte de, ambaixador francès a Roma, 709.
GREMONVILLE, senyor de, del consell d'estat de Lluís XIV, 36.
GRILL I DE PERPINYÀ, Joan, diputat local de Tremp i Pallars, 471, 1129.
GRIMALT, ..., militar francès, 938, 939.
GRIMAU, Francesc, donzell, antic diputat militar, 505, 1177.
GRIMAU I DE VILAFRANCA, Joan, del braç militar, 54, 85, 114, 154, 200, 361, 641, 1253.
GRIMOSACS, Jeroni, del braç reial, 85.
GRIMOSACS, Miquel, del braç reial, 187.
GRIMOSACS, Rafael, ciutadà honrat i obrer de Barcelona, del braç reial, 5, 8, 624, 637, 1258.
GRONSFELT, comte de, militar de Castella, 729, 730.
GROS, Elisabet, 1227.
GROS, Esteve, d'Illa, del braç reial, 1506.
GROS, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1389, 1428, 1485, 1506.
GROS, Glaudi, proveïdor de carns de l'exèrcit, 94, 104, 119, 751, 755.
GROS, Pau, adroguer d'Illa
GROSSO, Ambrosio, 1093.
GUAL, Josep, corredor d'animals, 375.
GUAL, Josep, fuster, 1260.
GUAL, Miquel, teixidor de lli de Cervera, 1074.
GUAL, Rafael, jurat de Sant Miquel d'Olèrdola, 935.
GUALBES, Francesc de, baró de Rocafort, obrer de Barcelona, del braç militar, 85, 98, 136, 154, 200, 201, 247, 254, 398.
GUALBES, Francesc Bonaventura de, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 114, 115, 116, 117, 149, 247, 335, 506, 606, 1254, 1367, 1370, 1372, 1388, 1428, 1484, 1485, 1501.
GUALBES, Miquel de, cavaller domiciliat a Barcelona, 1245.
GUALBES, Rafael Bonaventura de, donzell domiciliat a Barcelona, visitador militar, 163, 430, 433, 434, 592, 606, 637, 1117, 1120, 1128, 1129, 1253, 1368, 1369, 1370, 1371, 1393, 1483.
GUALBES I CARBONELL, Joaquim de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1388, 1519.
GUALDO, Bonaventura, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 1036, 1387.
GUALDO, Joan Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, 868.
GUANTER, Manuel, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1253, 1505.
GUANTER, Miquel, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1505.
Guàrdia, la (?), 685.
GUÀRDIA, Gabriel, notari, 458.
GUÀRDIA, Josep, doctor en drets, assessor de la diputació local de Manresa, del braç reial, 635, 1260, 1501.
GUÀRDIA, Miquel, 1464.
GUÀRDIA, Salvador, cap de guaita i sots-veguer de barcelona, 279, 282, 286, 287, 951.
Guàrdia de Noguera, la (Pallars Jussà), 725. -**Cònsols de,** 726.
Guàrdia de Ripoll, la (Ripollès), 565.
Guàrdia de Sagàs, la (Berguedà), 1231.
GUARDIOLA, Francesc, passamaner i ciutadà de Barcelona, 129.
GUARDIOLA, Guerau, doctor en lleis, 1245, 1246.
GUASC, Alexandre, de la Pobla de Segur, arrestat per Josep de Rocabruna, 724.
GUASC, Antoni, de Cabra, 940.
GUASC, Jaume, batlle de la vila del Pla, 945.
GUASC, Joan, pagès de la Mata, 935.
GUASC, Josep, veí de Tortosa, 1496.
GUASC, Pau, prevere beneficiat a l'església parroquial de santa Maria del Pi de Barcelona i auditor de la cort eclesiàstica de testaments i causes pies, 192, 833.
GUASC, Rafael, tauler de la Selva del Camp, 1093, 1094, 1101.

GUASQUI, Guillem, tauler de Miravet, 1128, 1457.
GÜELL, Benet, escrivà de Barcelona, 997.
GÜELL, Bonaventura, negociant i ciutadà de Barcelona, 952.
GÜELL, Gabriel, fill de Joan Güell, burgès i tauler de Vilafranca del Penedès, 600, 1421.
GÜELL, Joan, burgès de Vilafranca del Penedès, 600.
GÜELL, Pere, 993.
GUERAU, Antoni, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
GUERAU, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 595, 1427.
GUERAU, Francesc Pere, pagès de Queralbs, 993.
GUERAU, Jaume, 1094.
GUERAU, Josep, mariner i conseller sisè de Barcelona, 527.
GUERAU, Macià, de Perpinyà, del braç reial, 1485, 1506.
GUERAU, Margarida, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 466, 1121.
GUERAU, Pere, carceller dels càrcers reials comuns de Barcelona, 1300, 1303, 1305.
GUERAU, Pere, tauler de Sant Pere Pescador, 1343.
GUERAU, Ramon, 1092.
GUERAU, Ramon, notari públic de Girona, 237, 881, 882.
GUERAU, Salvador, notari de Castelló d'Empúries, 873.
GUERAU, Tomàs, de la diòcesi d'Elna, 743.
GUERIA, ..., escrivà major de Barcelona, 1027.
GUIAMET, Manuel, donzell, 363.
GUIAMET I LLEDÓ, Manuel, ciutadà de Barcelona, del braç reial, 54, 159, 308, 496, 497, 508, 509, 528, 596, 615, 1389, 1485.
GUIBERT, Guillaume, francès, 1081.
Guiena, vegeu Guyenne.
GUILLA, Agustí, del braç militar, 575, 579, 1248, 1448.
GUILLAMET, Margarida, de Cardona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 323, 994.
GUILLAMÍ, Josep, tauler d'Illa, 1083, 1084, 1100.
GUILLAMÍ, Rafael, fuster, 1261.
Guimerà (Urgell), 575, 941, 964, 966. -**Taula de,** 1530. -**Tauler de,** 1309.
GUIMERÀ, Jaume, tauler de Perpinyà, 1090, 1101, 1131.
GUIMERÀ, Ramon de, senyor de Ciutadilla, del braç militar, 45, 113, 119, 132, 134, 136, 137, 184, 187, 242, 245, 248, 268, 269, 305, 361, 1254.
GUINART, Joan, mercader i ciutadà de Barcelona, arrendador del dret de monedes, 610, 640, 1249, 1505.
GUINART, Joan, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1518.
GUINART, Josep, botiguer de teles de Barcelona, arrendador del dret de monedes, 610, 1347.
GUINART, Rafael, venedor de teles de Barcelona, del braç reial, 673, 674, 1246, 1369, 1371, 1372.
GUINDO, August, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, 895, 896, 900, 901.
GUIOT, Jaume, porter reial, 342.
Guissona (Segarra), 570, 685, 687, 731. -**Taula de,** 612, 1390, 1404, 1494, 1530.
GUITART, Jaume, mercader de Girona, del braç reial, 235, 410, 1259, 1406, 1484.
GUITART, Josep, tauler de Terrassa, 1342, 1421.
GUITART, Maria, d'en Bas, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47, 713.
GUIU, Antoni, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1505, 1507.
GUIU, Bertran, condemnat a galeres, 973.
GUIU, Joan, del braç reial, 634.
GUIU, Josep, negociant de Montbrió, arrendador de la bolla de Tarragona, 224.
GUIU, Nicolau, cavaller de França, arrestat al regne de València, 1255, 1300, 1303, 1305, 1331.
GUIXER, Maria Anna, de Banyoles, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
Gumà (?), **taula de,** 612.
Gurb de la Plana (Osona), 1055.
Gurp de la Conca (Pallars Jussà), 403.
GURRI, Jaume, ciutadà de Barcelona, 622.
GUTIÉRREZ, Miguel, capità del tèrcio d'Aragó, 616.
GUXENS, Francesc, pagès de Sant Vicenç de Calders, 935.
Guyenne, 742, 1114, 1119. -**Regiment de,** 402, 403, 936, 938, 942, 964. -**Tropes de,** 719, 720.
Gyen (França), 1201, 1202, 1203, 1204.

H

HAGUT, Francesc, canonge de la Seu de Vic, 1504.
Haia, la (Holanda), 841, 845.
HALLUIN, duc de, vegeu SCHOMBERG.
HAM, Francesc, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259.
HAM, Jacint, del braç reial, 1085, 1247, 1259.
Hamburg (Alemanya), 698, 717.
HARCOURT, comte de, virrei del Principat, 39, 40, 45, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 62, 63, 66, 68, 69, 77, 78, 79, 80, 83, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100,

101, 102, 103, 104, 105, 108, 113, 118, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 139, 140, 141, 143, 144, 151, 162, 173, 185, 186, 188, 189, 190, 192, 194, 200, 201, 204, 210, 230, 645, 667, 668, 669, 670, 675, 676, 677,678, 681, 685, 688, 689, 690, 691, 705, 706, 707, 708, 719, 720, 721, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 738, 739, 740, 742, 752, 753, 755, 756, 757, 759, 760, 762, 763, 764, 766, 768, 769, 776, 783, 784, 785, 787, 788, 799, 801, 811, 812, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 830, 831, 833, 835, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 848, 850, 851, 873, 899, 907, 952, 967, 1192, 1193.
HARCOURT, comtessa d', 100, 126, 127, 128, 183, 188, 189, 200, 201, 210, 757.
HARO, Luis de, 902, 1232.
HERICOURT, ... d', ajudant de camp de l'exèrcit francès, 729, 730.
HERNÁNDEZ, Francesc, agutzil reial i ajudant del veedor del batalló, 1140, 1303, 1306.
HERNÁNDEZ DE CÓRDOBA I DE CARDONA, Luís, duc de Serna, 1253.
Hesse (Alemanya), **landgrave de,** 698, 740.
HOCQUINCOURT, mariscal d', 577.
Holanda, 168, 698, 765, 769, 794, 800.
HOM DE DÉU, Francesc, tauler de Riudecanyes, 1421.
HOM DE DÉU, Joan, donzell, tauler de Riudecanyes, del braç militar, 633, 641, 1458, 1505.
HOM DE DÉU, Josep, de Lleida, del braç reial, 1506.
Hongria, **rei d',** 568. -**Reina d',** 1487, 1492.
HORNOS, Ivo, menor, donzell, del braç militar, 1255.
Horta de Sant Joan (Terra Alta), 684, 1493. -**Tauler d',** 1309.
HORTODÓ, Joan, burgès, del braç reial, 1507.
HORTS, pubills, 1228.
HORTS, ..., tauler d'Empúries, 1436.
Hostalric (Selva), 254, 822, 1195, 1196, 1197. -**Castell d',** 573.
HOSTALRIC, Josep, sastre i ciutadà de Barcelona, 1483.
HUERRIS, ..., ventaller del General, 391.
HUG, Sebastià, pellisser i ciutadà de Barcelona, 796.
HUGUET, Joan, sastre, 588, 1220.
HUMBERT, senyor d', vegeu UMBERT.
HUMBERT I DE COLLFERRER, Salvi, doctor en drets domiciliat a Barcelona i Olot, 737, 738.
HUSSON, Martin, verguer del castellet de París, 925, 926.

I

ICART, Lluís, del braç militar, 85.
ICART I DE QUERALT, Cristòfor, cavaller domiciliat a Barcelona, del braç militar, 84, 86, 541, 1253.
IGLÉSIES, ..., de Ciutadilla, 941.
IGLÉSIES, Llàtzer, del braç reial, 187.
Igualada (Anoia), 83, 182, 183, 462, 486, 489, 822, 823, 946, 947, 1156, 1162, 1424, 1425, 1530. -**Col·lecta de,** 1310. -**Consellers d',** 1156. -**Soldats d',** 656. -**Taula d',** 1432, 1493, 1494. -**Tauler d',** 1310, 1397.
Illa (Rosselló), 812, 813, 898. -**Cònsols d',** 812. -**Síndics d',** 813. -**Taula d',** 1083. -**Tauler d',** 1310.
ILLA, comte d', 769.
ILLA, comte d', vegeu també ARDENA, Josep d'.
ILLA, Onofre, agutzil reial i ciutadà de Barcelona, 1303, 1306.
ILLA, Ramon, del braç reial, 150, 187, 247, 255.
IMBERT, senyor d', vegeu UMBERT.
Índies, les, 831.
INFANTA, Pedro de, jurat de Saragossa, 1221.
INOCENCI X, Papa, 57, 132, 158, 177, 720, 743, 754, 765, 974.
IRLA, Pere, paraire de Solsona, arrendador de la bolla de Manresa i Cardona, 400.
ISABEL, Caterina, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391.
ISALGUER, Baptista, tauler de Sant Joan de les Abadeses, 1421.
ISANDA, Joan, fuster de Barcelona, 265, 714, 758, 846, 922.
ISANDA, Magdalena, filla de Joan Isanda, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 265, 714, 758, 846, 922.
ISANTA I CALVERA, Antoni, natural de Barcelona, condemnat a mort, 335, 336, 342, 1010.
ISERN, Antoni, negociant de Figueres, 1295.
ISERN, Domènec, de Perpinyà, del braç reial, 1506.
Isona (Pallars Jussà), 1530. -**Síndic d',** 461, 1117. -**Taula d',** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler d',** 1309.
Itàlia, 164, 165, 166, 167, 168, 184, 192, 651, 652, 675, 676, 720, 721, 790, 791, 792, 793, 794, 805, 828, 830, 831, 838, 839, 842, 843, 847, 850, 1148. -**Galeres d',** 1239. -**Regiments d',** 517.
ITRO, Joan, canonge, 952.
Ivars d'Urgell (Pla d'Urgell), **taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
IVORRA, Josep, de Vilanova de Prades, 938.
IVORRA D'ANSA I BELLERA, Dalmau d', del braç militar, 330, 1254.

J

JAÉN, Francesc, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1505.
JALPÍ, Josep de, donzell de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1252, 1255, 387, 1428, 1484.
JALPÍ, Josep de, diputat local de Girona, 1420, 1461.
JALPÍ, Josep de, tauler de Pineda, 1421.
JALPÍ I JULIÀ, Josep, prior de Santa Maria de Meià i abat electe de Sant Miquel de Cuixà, oïdor eclesiàstic, 5, 113, 136, 146, 149, 162, 163, 235, 238, 247, 305, 375, 376, 405, 421, 588, 594, 596, 605, 607, 637, 640, 1131, 1250, 1252, 1311, 1320, 1323, 1358, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1525.
JAMMIR, Jaume, veler resident a Barcelona, 901.
JANER, vegeu GENER.
JANOT, Bernat, hortolà i ciutadà de Barcelona, 605.
JAQUÈS, Joan de, donzell, assessor del diputat local de Montblanc, 191.
JAQUÈS, Maria, d'Olot, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 845, 1121.
JAQUÍ I SARROCA, Francesc, procurador fiscal de la visita del General, 609, 620, 1426.
JASÚS, Joan, de Perpinyà, del braç reial, 1247.
JAUBERT, Jeroni, de Perpinyà, del braç reial, 1247, 1257.
JAUME II DE CATALUNYA, 56, 212, 266, 284, 378, 864, 1273, 1275, 1289, 1290, 1301, 1303, 1304, 1305, 1306, 1314, 1381, 1413, 1510, 1525.
JAUMIR, Jaume, taverner i ciutadà de Barcelona, 215.
JAUSONS, Joan, fuster i ciutadà de Barcelona, fuster del General, 192, 237, 442, 452, 473, 833, 834, 835.
JELABALS, Jacint, tauler de Figueres, 1421.
JOAN I DE CATALUNYA, 1333, 1334.
JOAN II DE PORTUGAL, 697, 965.
JOANA, Elisabet, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 323, 921, 993.
JÓC, vescomte de, 1252.
JOFRE, Jaume, sergent de companyia del tèrcio del General, 616.
JOFRE, Pere Pau, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 1069.
JOLÍ, Antoni, de Perpinyà, del braç reial, 1389, 1429.
Jonquera, la (Alt Empordà), 598, 602, 1402, 1490. -**Tauler de,** 1310.
JORBA, Gaspar, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, visitador reial, 171, 430, 433, 434, 501, 506, 514, 516, 530, 814, 818, 819, 1026, 1128, 1152, 1179, 1258, 1450.
JORBA, Jeroni, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
JORD..., Josep de, del braç militar, 114.
JORDÀ, Josep, de Tortosa, del braç militar, 1370, 1372.
JORDANA, Elisabet, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 264, 921, 923.
JORNA, ..., assessor, 413, 1057.
JORNET, Joan, jurat de la Torre de l'Espanyol, 944.
JOSA, Guillem de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1521.
JOSA, Joan, pagès de Vallclara, 936.
JOSA, Lluís, batlle de Vimbodí, 936.
JOVADA, Llorenç, teixidor de llana de Barcelona, 714.
JOVADA, Maria Agnès, filla de Llorenç Jovada, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 714
JOVER, Benet, de Barcelona, del braç militar, 1247.
JOVER, Francesc, síndic de Lleida, 1266.
JOVER, Josep, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 238, 240, 383, 384, 500, 507, 518, 593, 1252.
JOVER, Miquel, de Vinaixa, 937.
JOVER, Teresa, de Valls, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
JÚDICE, Paris, militar, 1487, 1492.
JÚDICE ESPÍNOLA, Francisco de, militar castellà, 1401, 1407, 1410, 1487, 1492, 1521.
Juià (Gironès), 1295.
JULIÀ, Joan, capità, 1308.
JULIÀ I ROCA, Joan Baptista, assessor de la capitania general, 1348.
JULIOL, Joan, mercader i ciutadà de Barcelona, oïdor reial, 332, 333, 353, 360, 368, 418, 625, 991, 1131, 1260, 1311, 1313, 1358, 1467, 1483.
JULIOL, Josep, germà de Joan Juliol, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 371, 1483.
JULIOL I BRUNIQUER, Cecília, muller de Joan Juliol, 1483.
Juneda (Garrigues), 174. -**Taula de,** 612, 1390, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1310.
JUNYENT, Francesc de, protector del braç militar, 39, 53, 54, 65, 85, 114, 132, 194, 353, 357, 370, 371, 382, 404, 405, 430, 507, 549, 575.
JUNYENT, Josep, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 201, 1250.
JUNYENT, Pau, ciutadà de Barcelona, 1127.
JUNYENT I DE PONS, Francesc, del braç militar, 1253.
JUNYENT I ROVIRA, Miquel Joan de, deutor

per la bolla de Girona, 993, 1002, 1022, 1044.
JUSTANY, Aleix, del braç reial, 1368.

L

LA BARCHERA, ... de, coronel francès, 942.
LA BARTA, ..., caporal francès, 942.
LABRÓ, Miquel, botiguer i ciutadà de Barcelona, 1330.
LA CROIX, ..., del regiment francès de la Xampanya, 399.
LA FARE, baró de, militar francès, 482.
LA FARE, cavaller de, governador francès de Balaguer, 397, 1021, 1022.
LA FARE, marquès de, governador francès de Roses, 342, 397, 1010, 1013, 1021, 1028, 1055.
LAFARGA, Joan, 1089.
LAFARGA, Lluís, doctor en medicina, del braç reial, 251, 1249.
LAFAU, Gregori, de Conques, processat per Josep de Rocabruna, 724.
LA FERRIÈRE, cavaller de, lloctinent general de la flota francesa, 527, 533, 535, 1204, 1205, 1206.
LA FLECHE, ..., governador francès d'Agramunt, 402, 1055.
LA FRANCE, ..., militar francès, 937.
LAGASSA, Arnau, taverner i ciutadà de Barcelona, 1220.
LAGASSA, Pere, 1080.
LAGUARDA, Francesc, tauler del Pont de Suert, 744, 745, 746, 1130, 1421, 1459.
LAGUET, ..., militar francès, 938.
LAIA, Gregori de, sots-veguer de Tortosa, 1480.
LAMARRA, Perris, francès, 1087.
LA MOTHE, vegeu MOTHE.
LANA, ..., militar francès, 937.
LANADIER, Perris, francès, 1098, 1101.
LANUSSA, Miquel, mariner, tauler de Vilanova de Cubelles, 744, 745, 746, 1098, 1130, 1397, 1421, 1435, 1464.
LANUSSA, Tomàs de, degà i canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 549, 1250.
LANUZA, Miguel de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 602, 1346, 1357, 1365, 1375, 1401, 1412, 1428, 1429, 1430, 1470, 1489, 1497, 1500, 1519, 1524.
LAPEIRA, Joan, 1080.
LAPIÉ, Antoni, 1095.
LAPORTA, Pierre, francès, 1084.
LA ROCHE, ..., coporal del regiment francès de Baltazard, 401, 414, 935, 938, 966.
LA SALLE, ..., francès, 944.
LA SALLE, ..., governador francès de Balaguer, 350.
LASQUET, ..., capellà, 1161.
LA TARA, ..., militar francès, 939.
LA TERRA, ..., militar francès, 940.
LA TROUSE, cavaller de, del regiment francès d'infanteria de marina, 941.
LA TROUSE, marquès de, governador de Roses i del comtat d'Empúries, 178, 184, 185, 288, 811, 813, 951, 952, 967, 968.
LAUNAY, mariscal de, governador francès de Tortosa, 397, 1004, 1041, 1042.
LAURIER, Perris, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
LA VALLÉE, senyor de, francès, 32, 33, 674, 675.
LAVALLOL, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 193, 758, 845.
Lavit (Alt Penedès), **síndic de,** 419.
LE CLERC, ..., intendent de queviures de l'exèrcit francès, 1122.
LEMBERG, comte de, conseller i plenipotenciari imperial, 691, 692.
LENES, vegeu LLENES.
LENTISCLA, Bernat, notari de Barcelona, ajudant de l'escrivà major de la visita, 620, 621, 883, 1426.
LENTISCLA Francesc, notari públic de Barcelona, 239, 261, 883, 922, 957.
LEÓN, Pedro de, comptador de galeres, 1234.
LEONE, ..., vegeu LIONNE.
LERM, Huguet, 1088.
LERM, Joan, 1088.
LESSINE, ... de, majordom de màniga de Lluís XIV, 206, 848.
LESÚS, Joan, menor, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259.
LE TELLIER, vegeu TELLIER.
LEU I PASQUAL, Miquel, tauler de Mataró, 88, 1086.
Leucata (França), 1288.
LEUCATA, Jeroni, retorçador de seda i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Figueres, 211, 852, 853.
Libourne (França), 1103.
LICORDEAU, ..., notari francès, 927.
LILLY, ... de, governador francès de Cotlliure, 397.
LINARES, comte de, general de les galeres d'Espanya, 1355, 1356.
Linyola (Pla d'Urgell), 728, 729. -**Taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
Lionès, **tropes del,** 719, 720.
LIONNE, ..., de la cort de París, 337, 390, 391.
LIONNE, ... de, francès, 767.
LIPANDO, Blas Francisco, secretari dels jurats de Saragossa, 1221.
LIZAGA, ..., capità del regiment de Montpeillan, 1122, 1123.
Llacuna, la (Anoia), **prior de,** 1251.
LLACUNA, Antoni, tauler de Ripoll, 1079, 1080, 1100.

Llagostera (Gironès), 1489.
LLAGOSTERA, Rafael, resident a Barcelona, 157.
LLAGUNA, ..., rector del Vendrell, 935.
LLAMPILLES, Rafael, notari reial i arrendador de les sedes de Cervera, 400.
LLANA, Agustí de, donzell domiciliat a Barcelona, antic racional del General, 472, 608, 1132, 1374, 1528.
LLANA, Erasme de, fill d'Agustí de Llana, racional del General, 643.
LLANA I FONTANET, Emerenciana de, vídua d'Agustí de Llana, 472, 607, 608, 643, 1132, 1373, 1374, 1528.
Llançà (Alt Empordà), 35, 598, 602, 1402, 1489, 1490. -**Taula de,** 1091. -**Tauler de,** 1310.
LLANCER, Caterina, muller de Francesc Llancer, 265, 922.
LLANCER, Elena, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
LLANCER, Francesc, mercer de Barcelona, 265, 714, 758, 846, 922.
LLANCER, Peronella, filla de Francesc Llancer, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 265, 714, 758, 846, 922.
LLAR, Carles de, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1505.
Llardecans (Segrià), 684, 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1310.
LLARG, Joan, 1229.
LLARGUES, Mateu, processat per Josep de Rocabruna, 724.
LLARGUES, Miquel, argenter i conseller sisè de Barcelona, 449.
LLAUGER, Francesc, advocat fiscal de la visita, del braç reial, 413, 439, 467, 501, 506, 512, 514, 1057, 1059, 1104, 1116, 1179, 1184, 1258, 1450.
LLAUGER, Joan, botiguer de draps de llana de Banyoles, 871.
LLAURADOR, Antoni Joan, batlle de Solivella, 939.
LLAURADOR, Eloi, sastre de Barcelona, 1399.
LLAURADOR, Francesc, procurador fiscal, 1399.
LLAURADOR, Jeroni, tauler de Sant Sadurní, 1457.
LLAURADOR I DE SATORRE, Bernat, veguer, 518, 1190, 1501.
LLAVALLOL, Joan, 1228.
LLECHA, Domènec, habitant de Flix, 778.
LLEDÓ, Antoni Joan, mercader, fermança per les bolles de Barcelona i Olot, 1067.
LLEDÓ, Jeroni, escrivà de Barcelona, 1169.
LLEDÓ, Joan, espardenyer i ciutadà de Manresa, 493.
LLEDÓ, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 127, 714, 758.
LLEIAL, Joan Lluc, hostaler de Bagà, 686.
Lleida (Segrià), 1, 8, 11, 30, 33, 81, 100, 101, 143, 158, 160, 164, 166, 170, 172, 177, 182, 183, 192, 223, 235, 249, 252, 256, 263, 282, 288, 312, 318, 324, 326, 340, 354, 356, 358, 372, 386, 388, 389, 400, 408, 423, 439, 448, 453, 492, 570, 631, 634, 648, 649, 650, 651, 652, 654, 655, 656, 660, 661, 663, 665, 666, 674, 682, 740, 741, 742, 753, 768, 774, 776, 784, 787, 789, 790, 792, 801, 802, 805, 811, 812, 813, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 828, 829, 830, 831, 836, 839, 840, 843, 844, 847, 873, 894, 902, 907, 909, 910, 911, 987, 989, 1047, 1310, 1351, 1359, 1360, 1399, 1410, 1492. -**Bisbe de,** 875, 907, 1250, 1324. -**Bolla de,** 594, 595, 629, 1339, 1530. -**Col·lecta de,** 260, 570, 586, 1310, 1342, 1359, 1397, 1398, 1530. -**Diputació local de,** 1397. -**Diputat local de,** 145, 312, 618, 640, 1310, 1314, 1397. -**Estudi General de,** 1453. -**Fortificacions de,** 654, 666. -**Guarnició de,** 654. -**Paers de,** 902. -**Places:** de Sant Joan, 902. -**Pont de,** 1310, 1397. -**Portals:** del Carme, 1310; dels Boters, 1310; de Sant Antoni, 1310; de Sant Gil, 1310; de Sant Martí, 1310. -**Setge de,** 1, 155, 177, 182, 183, 804, 828, 837, 839, 842, 843, 846. -**Seu de,** 909. -**Síndic de,** 573. -**Taula de,** 37, 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Taulers de,** 1310, 1342, 1358, 1396. -**Vegueria de,** 1248, 1388.
LLEIN, Joan de, 1099.
LLENA, Francesc, doctor, 1256.
LLENES, ..., assessor, 413.
LLENES, Maria, de Solsona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 845.
LLENES I MONTANY, Joan, cavaller, del braç militar, 114, 119, 1253.
Llenguadoc, el, 168, 661, 719, 720, 742, 793, 949, 950, 1047, 1050, 1107, 1108, 1109, 1111, 1122, 1192, 1193, 1194, 1202.
LLENGUART, Pere Joan, notari públic de Granollers, 263, 920.
LLEONART, Antoni, notari públic de Cardedeu, 351.
LLEONART, Francesc, notari i escrivà de la Capitania General, 33, 582, 1064, 1065, 1066.
LLETJA, Domènec, pagès i tauler de Flix, 639, 1516.
LLEU, Joan Oleguer, 1082.
LLIBERÓS, Esteve, estudiant de teologia resident a Barcelona, 75.
LLIBRE, Jaume, tauler d'Arenys, 1082, 1100.
LLINARS, Jaume, tauler de Sant Feliu de Guíxols, 1078, 1100.

LLINARS, Joan, mercader i ciutadà de Barcelona, receptor dels drets del General a Barcelona, 418, 643, 1067, 1138, 1529.
LLINARS, Maria Anna, 1067.
LLINARS I MONTMANY, Joan, vegeu LLENES I MONTANY.
LLOBERES, Àngela, 1227.
LLOBERES, Francesc, 1230.
LLOBET, Bernat Josep, notari públic de Castelló d'Empúries, 280, 872, 947, 948.
LLOBET, Dídac, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1388, 1502.
LLOBET, Jaume, 1230.
LLOBET, Maria Anna, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 758, 845, 1121.
LLOBET I VILASECA, Onofre, burgès honrat de Perpinyà, del braç reial, 242, 244, 245, 246, 885, 1257, 1369, 1370.
LLOBOT, Damià, de la Pobleta, arrestat per Josep de Rocabruna, 724, 725.
LLOBREGAT, Josep, del braç reial, 288.
LLOBREGAT I AMELL, Jaume, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 7, 8, 85, 114, 119, 132, 138, 154, 163, 174, 194, 196, 207, 305, 335, 637, 1258.
LLOMBARD, Antoni, antic escrivà major del General, 504, 1177, 1246.
LLOMBARD, Domènec, donzell, tauler de Vilaller, 1342.
LLOMBARD, Francesc, diputat local de Girona, 1342.
LLOMBARD, Francesc, estudiant habitant a Móra d'Ebre, 886.
LLOP, ..., tauler de Xerta, 1128.
LLOP, Bernardí Vicenç, de Tortosa, del braç reial, 1259, 1345, 1389, 1428, 1485.
LLOP, Francesc, de Cervera, del braç reial, 1260.
LLOP, Jaume, tauler d'Ascó, 1099, 1101, 1421.
LLOP, Joan Pau, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1388, 1484.
LLOPART, Antoni, adroguer de Barcelona, 501.
LLOPART, Isabel, d'Esparreguera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
LLOPART, Jeroni, ardiaca de Conflent i canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 113, 119, 304, 357, 401, 402, 430, 506, 507, 509, 533, 1053.
LLOPART, Josep, de Barcelona, del braç reial, 1506.
LLOPART, Mateu, 1228.
LLOPIS, Domènec, notari públic i tauler de Lleida, 599, 1351, 1352, 1358, 1397.
LLOPIS, José Manuel, comissari de la cambra apostòlica, 1326.
LLOR, Baltasar, coronel, 821.
LLORAC, Joan de, senyor de Solivella, del braç militar, 1254.
LLORAC, Ramon de, de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1254, 1339, 1344, 1374.
LLORDAT, Rafael, del braç reial, 196.
LLOREDA, Maurici, del braç militar, 1388, 1427.
LLOREDA, Teresa, de Calella, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
LLORENÇ, Antoni, 1096.
LLORENÇ, Felip, del braç militar, 45.
LLORENÇ, Francesc, del braç militar, 332, 1255.
LLORENÇ, Francesc, de Tortosa, del braç reial, 1259.
LLORENÇ, Joan, jurat en cap del Pla de Santa Maria, 946, 965.
LLORENÇ, Josep, del braç militar, 146.
LLORENÇ, Josep, de Tortosa, del braç reial, 1257, 1259.
LLORENÇ, Pau, pintor i ciutadà de Barcelona, 1471.
LLORENÇ, Rafael de, del braç militar, 1247, 1388, 1427.
LLORENÇ, Romeu, de Calafell, 934.
Llorenç de Montgai (Noguera), 80, 733, 735, 736, 1487, 1492.
Lloret de Mar (Selva), 913. -**Jurats de,** 260, 913. -**Tauler de,** 1310.
LLORIA, vegeu LLÚRIA.
LLOSA, Jaume, tauler de Tuïr, 1131.
LLOSA, Josep, tauler de Tuïr, 1457.
LLOSELL, Gabriel, causídic i ciutadà de Barcelona, 1348, 1350.
LLOSELLES, Joan, del braç militar, 200.
LLOSELLES, Joan Francesc, del braç militar, 308.
LLOSELLES, Joan Pau de, donzell, diputat militar, 233, 247, 424, 428, 471, 475, 479, 494, 573, 582, 1185, 1219, 1235, 1254, 1265, 1311, 1320, 1323, 1324, 1325, 1338, 1358, 1359, 1362, 1363, 1366, 1367, 1382, 1386, 1403, 1404, 1405, 1406, 1414, 1416, 1417, 1418, 1419, 1433, 1434, 1452, 1453, 1454, 1455, 1469, 1479.
LLOSELLES, Pere Pau, donzell domiciliat a Barcelona, síndic del General, 490, 554, 561, 581, 582, 583, 584, 591, 594, 595, 596, 598, 600, 603, 604, 606, 607, 609, 610, 611, 612, 614, 615, 616, 620, 621, 626, 627, 628, 630, 631, 633, 634, 635, 636, 638, 1164, 1167, 1168, 1223, 1243, 1244, 1249, 1262, 1268, 1269, 1299, 1300, 1303, 1326, 1348, 1349, 1350, 1372, 1386, 1388, 1405, 1445, 1446, 1469, 1485.

LLOSENT, Jaume, guarda de la col·lecta de Puigcerdà, 891.
LLOSES, Pere Pau, guarnimenter, 92.
LLOT, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
LLUÇÀ, Domènec, tauler de Flix, 1421.
Lluçanès, el, 489.
LLUÇÀS, Jaume, pagès de l'Espluga de Francolí, 936.
LLUÇÀS, Josep, ciutadà honrat, síndic del General, del braç reial, 11, 29, 163, 238, 506, 520.
LLUÍS XIII DE FRANÇA, 21, 62, 68, 106, 164, 230, 416, 648, 655, 689, 692, 693, 697, 700, 727, 736, 790, 799, 817, 1151.
LLUÍS XIV DE FRANÇA, 10, 17, 22, 24, 25, 33, 42, 43, 45, 52, 53, 54, 56, 60, 66, 67, 68, 77, 82, 84, 96, 99, 131, 142, 147, 154, 164, 194, 229, 231, 250, 262, 283, 284, 297, 316, 324, 326, 342, 349, 350, 383, 388, 390, 395, 396, 397, 435, 439, 444, 447, 450, 455, 456, 457, 465, 469, 474, 480, 517, 518, 519, 522, 526, 648, 655, 657, 658, 660, 661, 662, 667, 668, 674, 675, 676, 677, 678, 687, 688, 692, 693, 694, 699, 701, 702, 703, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 715, 719, 720, 721, 722, 727, 728, 730, 731, 732, 733, 735, 736, 737, 739, 740, 752, 755, 756, 759, 760, 762, 763, 764, 766, 778, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 796, 797, 799, 806, 809, 820, 824, 825, 826, 827, 835, 837, 841, 845, 846, 848, 850, 851, 852, 856, 857, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 866, 870, 875, 876, 877, 886, 887, 888, 889, 914, 915, 916, 923, 924, 948, 949, 950, 960, 961, 962, 968, 969, 973, 974, 980, 981, 982, 984, 985, 994, 995, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1025, 1028, 1029, 1033, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1044, 1045, 1046, 1047, 1050, 1103, 1106, 1108, 1109, 1110, 1112, 1113, 1114, 1115, 1117, 1118, 1119, 1120, 1148, 1149, 1150, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1197, 1198, 1201, 1202.
LLUÍS, Elies, de Tortosa, 1521.
LLULL I DE BOIXADORS, Lluís, vegeu BOIXADORS I DE LLULL, Lluís.
LLUNELL, Francesc, notari públic de Barcelona, 643, 1529.
LLUNES, Francesc, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, assessor del General, del braç reial, 143, 139, 389, 472, 474, 475, 477, 566, 1104, 1137, 1141, 1239, 1258, 1262, 1436.
LLUNES, Pere, advocat fiscal de la visita del General, 28, 134, 137, 762.
Llupià (Rosselló), **taula de,** 1489.
LLUPIÀ, Francesc de, 914, 1396.
LLUPIÀ, Gabriel de, governador de Catalunya, 498, 499, 561, 563, 1172, 1227, 1231, 1229, 1252, 1324, 1471, 1472, 1473, 1474, 1480.
LLUPIÀ, Gaspar de, capità de cuirassers, 656.
LLUPIÀ, Manuel de, del braç militar, 1246, 1368, 1369, 1370, 1371.
LLUPIÀ I SARAGOSSA, Joan de, domiciliat a Perpinyà, del braç militar, 672, 673.
LLUPIAC, Antoni, botiguer de teles, 494.
LLURBA, Sebastià, del Vilosell, 936.
LLÚRIA, Jaume, donzell, del braç militar, 1255.
LLÚRIA, Lluís Roger de, donzell, del braç militar, 1256.
LLÚRIA I MAGAROLA, Francesc Roger de, del braç militar, 1249.
LOGIS, mariscal de, de l'armada francesa, 396, 1047, 1050.
LOMÉNIE DE BRIENNE, ... de, secretari d'estat de Lluís XIV de França, 514, 1108, 1109, 1110, 1112, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194.
LONGUEVILLE, ..., 390.
LONGUEVILLE, duc de, vegeu ORLEANS, Enric d'.
LONGUEVILLE, madame de, 1040.
LÓPEZ, Francisco, de Barcelona, 1326.
LÓPEZ, Manuel, comissari de la Cambra Apostòlica, 569, 585, 1243, 1244, 1269, 1245, 1315, 1316, 1317, 1452.
LORDI, Glaudi, 1081.
Lorena, la, 735, 736. -**Ducat de,** 701. -**Exèrcit de,** 968. -**Regiment de,** 941, 964.
LORENA, Enric de, vegeu HARCOURT, comte de.
LORENA, Glaudi, francès, 202, 203, 204, 205.
LUCAS, Maria Magdalena, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 714.
Luinek (Flandes), **fort de,** 739, 802.
LUNA, Jeroni de, del braç militar, 54, 1252.
LUNES, vegeu LLUNES.
LUSSAN, ..., 1005, 1055.
LUSSAN, ... de, ajudant de camp de l'exèrcit francès, 729, 730.
LUSSAN, ... de, del regiment de Guiena, 942.
LUSSAN, ..., governador francès de Tremp, 387, 403.
LUY, duc de, vegeu SCHOMBERG.
Lyon (França), 720.

M

MACET, Miquel, porter reial i ciutadà de Barcelona, 432, 463.

MACIÀ, Andreu, 1092.
MACIÀ, Francesc, abaixador i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Tàrrega, 222, 868.
MACIP, Bernat, de Cabassers, 943.
MACIP, Jaume, jurat de la Vilella Baixa, 943.
MACIP, Tomàs, del braç militar, 11, 54.
Madrid (Castella), 166, 168, 364, 547, 565, 567, 589, 594, 601, 610, 615, 621, 639, 642, 696, 792, 794, 894, 1171, 1223, 1241, 1264, 1270, 1274, 1276, 1290, 1298, 1302, 1326, 1328, 1338, 1344, 1346, 1347, 1357, 1365, 1375, 1383, 1409, 1410, 1411, 1412, 1427, 1429, 1430, 1470, 1475, 1482, 1487, 1489, 1490, 1497, 1500, 1515, 1516, 1524. -**Monestir de Montserrat de,** 364.
MADRIGUERA, Gaspar, notari i escrivà de la diputació local de Manresa, 1260, 1396.
MADUIXER, Josep, del braç militar, 308.
MADUIXER, Miquel, del braç militar, 235, 238, 473, 1253.
MAGAROLA, ..., sogra de Miquel Santesteve, 588.
MAGAROLA, Anton, frare i cambrer del monestir de Sant Cugat del Vallès, del braç eclesiàstic, 1247, 1252.
MAGAROLA, Dionís, del braç reial, 1249.
MAGAROLA, Francesc Joan, del braç reial, 1247, 1257.
MAGAROLA, Jaume de, del braç militar, 114, 1254.
MAGAROLA, Jaume, receptor de la bolla de Barcelona, 619, 640.
MAGAROLA, Joan, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 305, 1247.
MAGAROLA, Miquel Joan de, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, regent de Catalunya, del braç reial, 128, 170, 342, 1247, 1256.
MAGAROLA, Ramon, canonge de la Seu de Barcelona, 980.
MAGAROLA, Vicenç de, ciutadà honrat i conseller en cap de Barcelona, del braç reial, 33, 329, 549, 552, 555, 560, 561, 563, 565, 567, 579, 606, 619, 637, 672, 673, 1229, 1235, 1253, 1312, 1442, 1443.
MAGAROLA I PERELLÓS, Francesca, 993.
MAGÍ, Salvador, notari i escrivà de la cort del veguer de Barcelona, 894, 911.
MAGRINYÀ, Anna, muller de Jaume Magrinyà, 1070.
MAGRINYÀ, Jaume, sabater i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Barcelona, 400, 1065, 1066, 1069, 1070.
MAGRINYÀ, Lluís, de Gratallops, visitador reial, 588, 590, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468.
Maials (Segrià), 476. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1310.
MAINER, Josep, canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 1252.
MAINÉS, Gaspar, frare i prior del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, 71, 72.
MAINULL, Jaume, missatger, 686.
MAJOR, Dionís, 1081.
MAJOR, Joan, 1228, 1230.
MAJOR, Melcior, torner de Granollers, 1394.
MAJOR, Pere, 1228.
MAJOR I SALA, Jaume, tauler de Canet de Mar, 1342, 1444.
MAJOR I SALA, Jeroni, negociant i ciutadà de Barcelona, sobrecollidor del General a la part de ponent, 423, 492, 570, 575, 579, 586, 595, 603, 611, 612, 617, 629, 633, 643, 1268, 1288, 1312, 1346, 1357, 1359, 1389, 1395, 1416, 1440, 1450, 1451, 1452, 1492, 1495, 1530.
Maldà (Urgell), 940, 964, 965.
MALET, Antoni Joan, jurat de Sant Cugat del Vallès, 389.
MALET, Miquel, porter reial, 389, 1036.
Malgrat de Mar (Selva), 598. -**Taula de,** 270, 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
MALIVERN, Jaume, de Calafell, 934.
MALLA, Francesc, fill de Jaume Malla, 646, 869.
MALLA, Francesc de, del braç militar, 11, 95, 149, 174, 187.
MALLA, Francesc, tinent del castell de Puigcerdà, 489, 492, 1168.
MALLA, Jaume, botiguer de draps de llana i teles de Puigcerdà, 646, 869.
MALLA, Joan, traginer de mar de Barcelona, condemnat a galeres, 635, 638, 1507.
MALLA I CONANGLES, Francesc de, de Perpinyà, del braç militar, 1253, 1505.
MALLAC, Lluís, 1076.
MALLOL, Elisabet, 1228.
MALLOL, Francesc, 1228.
MALLOL, Francesc, de Falset, 945.
MALLOL, Francesc, pagès de Santa Creu d'Olorda, 444.
MALLOL, Gabriel, 1228.
MALLOL, Josep, comerciant, 1278, 1279, 1280, 1282, 1283, 1284, 1285.
MALLOL, Josep, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
Mallorca, 783, 786, 804, 805.
Malta, 589, 590.
MANALT, Antic, 1228.
MANALT, Jaume, 1228.
MANDO, Joan Pere, tauler de Puigcerdà, 366, 378, 387, 747, 958, 959, 1036, 1037, 1088, 1089, 1101.
MANDO, Pere, fill de Joan Pere Mando, 1036, 1037.
MANEGAT, Benet, fill de Joan Manegat, doctor, 281, 329.
MANEGAT, Joan, burgès de Puigcerdà, oïdor

reial, 235, 241, 281, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 1058, 1131, 1435.
MANEGAT, Rafael, fill de Joan Manegat, burgès de Puigcerdà, del braç reial, 242, 329, 1260, 1504, 1506.
MANEGAT I MONTAGUT, Bernat, del braç reial, 1258.
MANEL, Josep, arxiver i canonge de la Seu de Tarragona, 1332.
MANESCAL, Francesc, 599.
MANEY, Pere, de Ciutadilla, 940.
Manresa (Bages), 87, 125, 337, 359, 480, 481, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 498, 500, 503, 507, 508, 510, 511, 512, 513, 515, 516, 518, 524, 532, 539, 543, 545, 546, 547, 548, 551, 599, 1144, 1158, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1167, 1168, 1169, 1170, 1172, 1176, 1181, 1182, 1185, 1190, 1200, 1208, 1219, 1221, 1232, 1238, 1239, 1292, 1293, 1294, 1298, 1377, 1378, 1379, 1380, 1382, 1384, 1390, 1396, 1402, 1405, 1413, 1414, 1418, 1430, 1431, 1434, 1447, 1449, 1453, 1454, 1455, 1457, 1486, 1490. -**Bolla de,** 72, 211, 400, 493, 580, 594, 595, 610, 750, 855, 1060, 1066, 1068, 1069, 1071, 1292, 1339, 1401, 1403, 1436, 1439, 1478, 1489. -**Capítol de,** 518, 1190. -**Carrers:** de la Pujada del Carme, 493; del Raval de Sant Andreu, 493. -**Cases:** de Bernat Ferrer i Viladomar, 493; de la ciutat, 481, 484, 485, 493, 495, 496, 497, 498; de Lluís València, 494. -**Consellers de,** 359, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 495, 496, 497, 498, 499, 508, 510, 513, 515, 1168, 1179, 1181, 1182, 1183. -**Diputació local de,** 1396. -**Diputat local de,** 145, 1310, 1314. -**Església:** del Carme, 494; de sant Francesc de Paula, 493. -**Plaça de,** 487, 494. -**Sedes de,** 855. -**Seu de,** 481, 490, 498, 499. -**Taula de,** 492, 1168, 1200. -**Tauler de,** 1310, 1396, 1478. -**Vegueria de,** 1190.
MANRESA, Ignasi de, frare caputxí, 547.
Manresana, la (Segarra), 36.
MANY, Francesc, 1084.
MANYER, Josep, canonge de la Seu d'Elna, diputat local de Perpinyà, del braç eclesiàstic, 575, 1343, 1369, 1370, 1371, 1372, 1504, 1507.
Maó (Menorca), 831.
MARANYOSA, Josep, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 1266, 1507.
MARC, Francesc, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, 487.
MARC, Francesc, de Garcia, 943.
MARC, Gaspar, 489, 491.
MARC, Joan, de Barcelona, del braç reial, 1370.
MARC, Joan, candeler de cera i batlle del morbo de Manresa, 1161.
MARC, Josep, negociant i ciutadà de Barcelona, 407.
MARC, Narcís Ramon, donzell, del braç militar, 5, 11, 19, 39, 53, 54, 65, 85, 92, 95, 105, 114, 119, 130, 132, 136, 149, 154, 163, 170, 187, 194, 196, 200, 201, 202, 204, 214, 233, 235, 238, 247, 254, 267, 269, 305, 308, 333, 343, 347, 355, 357, 358, 360, 382, 388, 428, 430, 432, 435, 436, 445, 928, 1103, 1105, 1106, 1108, 1110, 1111, 1252.
MARC I DE JALPÍ, Bernat, donzell i doctor en medicina, conseller terç de Barcelona, del braç militar, 665, 1252.
MARC I DE JALPÍ, Joan Baltasar, doctor en medicina, 1497.
MARC I DE JALPÍ, Joan Pau, doctor en medicina, del braç reial, 369, 462, 465, 527, 631, 1032, 1257.
MARCA, Pèire de, conseller de Lluís XIV, bisbe de Coserans i visitador reial, 10, 14, 20, 25, 29, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 51, 62, 86, 142, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 183, 184, 187, 188, 193, 194, 206, 211, 214, 216, 217, 219, 220, 221, 224, 228, 233, 234, 236, 242, 259, 260, 261, 262, 264, 266, 284, 289, 312, 315, 319, 321, 322, 324, 330, 335, 336, 337, 338, 341, 342, 343, 351, 355, 357, 358, 371, 372, 387, 389, 390, 391, 409, 410, 431, 433, 437, 444, 450, 465, 468, 477, 650, 675, 676, 678, 685, 687, 719, 720, 721, 722, 756, 764, 766, 768, 772, 773, 777, 783, 816, 824, 825, 827, 829, 841, 845, 848, 850, 851, 859, 860, 861, 864, 866, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 892, 898, 899, 903, 905, 906, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 961, 981, 992, 994, 995, 998, 999, 1009, 1011, 1012, 1027, 1029, 1040, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122.
MARÇAL, Benet, seller habitant a Barcelona, 1382.
MARÇAL, Francesc, doctor en drets i del Reial Consell, auditor general, 71, 80, 684, 734.
MARÇAL, Miquel, prevere i rector d'Oleta resident a Barcelona, 623, 631, 1483, 1484.
MARCELIN, marquès de, vegeu MARCILLY, marquès de.
MARCHIN, de, mariscal i lloctinent general dels exèrcits francesos al Principat, 261, 263, 330, 336, 337, 338, 339, 349, 354, 355, 358, 362, 364, 365, 372, 373, 374, 375, 376, 380, 381, 382, 383, 384, 386, 387, 388, 389, 390, 399, 402, 474, 478, 479, 480, 482, 483, 508, 850, 851, 914, 916, 917, 919, 936, 937, 938, 939, 941, 942, 963, 965, 983, 984, 985, 981, 999, 1001, 1003, 1004, 1005, 1006, 1016, 1018,

1029, 1035, 1039, 1040, 1145, 1146, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1159, 1179, 1186, 1187, 1188.
MARCILLO, Antoni, insaculat per a diputat reial, 1247.
MARCILLY, marquès de, militar francès, 362, 473, 474, 502, 527, 528, 529, 530, 1122, 1139.
MARCONAL, Mateu, 1257.
Mardik (Flandes), **fort de**, 736, 737, 739, 862, 863.
MARÈS, Domènec, jurat de Sant Cugat del Vallès, 389.
MARÈS, Joan, tauler de la Selva de Roses, 745, 1077, 1100.
MARÈS, Pere, arrestat al regne de València, 1300, 1305, 1331.
MARESC, Joan, doctor en medicina, del braç reial, 14, 15, 255, 370, 371, 564, 620, 1256, 1371, 1373.
MARESC, Joan Francesc, paraire i ciutadà de Vic, 1167.
MARESME, Francesc, doctor en medicina i ciutadà de Barcelona, 311, 1440.
MARESME I SAFONT, Maria, muller de Francesc Maresme, 1440.
MARFORNER, Ramon, prevere condemnat a galeres, 973.
Margalef (Pla d'Urgell), **taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1310.
MARGALEF, Francesc, canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 1251.
MARGALEF I BOTELLA, Ramon de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1249, 1252, 1507.
MARGARIDA, Mònica, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 392, 993.
MARGARIT, Josep, 1228.
MARGARIT, Pau, 1228.
MARGARIT I BIURE, vegeu BIURE I MARGARIT.
MARGENAT, Benet, de Barcelona, del braç reial, 1249.
MARÍ, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 5, 39, 53, 54, 65, 96, 132, 194, 195, 200, 508.
MARIDÀ, Pere, notari públic i ciutadà de Tortosa, 633, 639, 1396, 1499, 1517.
MARIMON, Bernardino de, cavaller domiciliat a Barcelona, del braç militar, 84, 86.
MARIMON, Joan de, superintendent de la drassana de Barcelona, del braç militar, 564, 624, 637, 1237, 1252, 1320, 1323, 1529, 1530.
MARIN, Joan Gaspar, notari públic de Puigcerdà, 647.
MARIS, Josep, 1444, 1447.
MARQUÈS, Jeroni, de Sant Martí de Maldà, 940.
MARQUÈS, Joan, tauler de Palafrugell, 1343.
MARQUÈS, Joan Baptista, negociant i ciutadà de Barcelona, 1147.
MARQUÈS, Miquel, argenter i conseller de Barcelona, 477.
MARQUÈS, Miquel, notari i ciutadà de Barcelona, escrivà extraordinari de l'escrivania major del General, 3, 4, 7, 8, 9, 22, 31, 32, 33, 38, 42, 46, 50, 57, 63, 67, 72, 73, 75, 77, 83, 84, 87, 88, 89, 95, 124, 125, 153, 154, 155, 156, 157, 169, 171, 176, 178, 179, 180, 185, 190, 191, 207, 215, 225, 226, 227, 238, 239, 242, 245, 246, 249, 250, 255, 263, 264, 265, 266, 273, 276, 277, 281, 282, 296, 312, 316, 332, 333, 334, 340, 342, 343, 345, 346, 348, 349, 350, 351, 352, 356, 368, 372, 375, 389, 390, 402, 407, 424, 433, 434, 435, 437, 438, 439, 444, 447, 457, 458, 459, 463, 472, 479, 481, 523, 542, 544, 552, 558, 560, 604, 630, 646, 673, 674, 723, 760, 761, 782, 796, 873, 874, 923, 949, 957, 991, 1023, 1026, 1032, 1055, 1064, 1065, 1066, 1071, 1132, 1147, 1153, 1155, 1158, 1159, 1200, 1222, 1233, 1234, 1311, 1361, 1362, 1436, 1445, 1446, 1496.
MARQUET, Pere Pau, botiguer de teles, guarda de la taula de Barcelona, 49, 50, 714.
MARRUGAT, Jacint, de l'Arboç, 936.
MARRUGAT, Jaume, jurat de l'Arboç, 936.
MARRUGAT, Josep, de l'Arboç, 936.
MARRUGAT, Miquel, canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 233.
Marsella (França), 527, 992, 1204, 1205, 1206, 1209. -**Cònsols de,** 527.
MARSERI, ..., governador francès de Montblanc, 349.
MARSI, Antoni, notari i ciutadà de Barcelona, 1010.
MARTA, Miguel, regent del Consell Suprem d'Aragó i jurat en cap de Saragossa, 1224, 1232, 1234, 1264, 1270, 1327, 1328, 1401, 1412, 1429, 1430, 1470, 1497, 1500, 1519, 1524.
MARTELL, Antoni, 1080.
MARTELL, Joan, sabater i conseller sisè de Barcelona, 606.
MARTÍ I DE CATALUNYA, 94, 752, 1333, 1334.
MARTÍ, ..., doctor en drets i advocat fiscal, 159.
MARTÍ, Andreu, 1230.
MARTÍ, Antoni, paraire d'Esparreguera, 193, 758, 846.
MARTÍ, Benet, 1230.
MARTÍ, Domènec, treballador de Ripoll, 867, 868.
MARTÍ, Emenciana Jerònia Cecília, filla de Joan Martí, pagès, donzella de l'Hospital

dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 714.
MARTÍ, Francesc, 1228.
MARTÍ, Francesc, canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 1509.
MARTÍ, Francesc, major, doctor del Reial Consell, 131, 463, 815, 907, 1118.
MARTÍ, Francesc, mercader de Girona, del braç reial, 1259, 1325.
MARTÍ, Francesc, prevere resident a Barcelona, 743.
MARTÍ, Gabriel, pagès d'Esplugues, 544.
MARTÍ, Genís, de Torroella de Montgrí, del braç reial, 1249.
MARTÍ, Guillaume, 1076.
MARTÍ, Jaume, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 600.
MARTÍ, Jaume, burgès de Vilafranca del Penedès i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Manresa i Cardona, 211.
MARTÍ, Jaume, porter reial de Barcelona processat per Josep de Rocabruna, 724.
MARTÍ, Joan, 1096.
MARTÍ, Joan, doctor en medicina i conseller en cap de Barcelona, del braç reial, 26, 138, 163, 312, 368, 472, 481, 560, 640, 1132, 1158, 1234, 1257, 1263.
MARTÍ, Joan, escrivà de Barcelona, 1035.
MARTÍ, Joan, jurat de Vallclara, 936.
MARTÍ, Joan, pagès d'Alella, 714.
MARTÍ, Joan, treballador del lloc de Sant Martí de Campelles, 829.
MARTÍ, Josep, de la casa del diputat Francesc Pijoan, 605.
MARTÍ, Josep, militar, 1411.
MARTÍ, Maria, 1230.
MARTÍ, Maria Anna, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
MARTÍ, Maria Anna, filla d'Antoni Martí, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 193, 758, 846.
MARTÍ, Pau, burgès, diputat local de Vilafranca del Penedès, 1343.
MARTÍ, Pau, de Masroig, 943
MARTÍ, Pau, donzell, diputat local de Tortosa, 1396.
MARTÍ I DE SORRIBES, Francesc, frare i prior del monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron de Barcelona, 562, 568.
MARTÍ I FERRAN, Josep, doctor del Reial Consell, 566, 1239
MARTÍ I QUINTANA, Bernat, tauler d'Ossor, 1457.
MARTÍ I VILADAMOR, Francesc, doctor en drets i advocat fiscal, ambaixador a Münster pel General i la ciutat de Barcelona, 131, 139, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 155, 156, 157, 169, 170, 171, 172, 178, 179, 180, 208, 209, 211, 215, 216, 217, 223, 224, 229, 230, 231, 232, 238, 239, 240, 243, 247, 248, 254, 255, 257, 389, 411, 450, 453, 457, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 780, 781, 782, 785, 786, 787, 788, 796, 797, 798, 808, 814, 816, 819, 852, 879, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 1249, 1256.
MARTÍNEZ, Diego, doctor en drets, ajudant primer de l'escrivania major del General, del braç reial, 3, 27, 523, 524, 608, 640, 641, 1234, 1311, 1437, 1446, 1449, 1506, 1518.
MARTÍNEZ, Josep, doctor, arrestat al regne de València, 1300, 1305, 1331.
MÀRTIR, Pere, porter i collidor de Ribes, 387.
Martorell (Baix Llobregat), 185, 202, 203, 205, 303, 320, 363, 364, 365, 402, 443, 504, 519, 1177, 1228. -**Baronies de,** 44, 179, 202, 203, 250, 372, 390, 472, 561, 890, 947, 964, 965, 9566, 1055, 1105, 1133, 1227, 1228, 1229, 1230. -**Batlle de,** 201, 202, 203, 204, 205, 206, 296, 315, 975. -**Capelles:** de Nostra Senyora del Pontarró, 202, 203, 204, 205. -**Governador de,** 890. -**Jurats de,** 303. -**Presons de,** 201, 203, 204, 205, 296, 315. -**Síndic de,** 1228. -**Tauler de,** 145, 1310.
MARTORELL, Antoni, ciutadà de Barcelona, porter del General, 299.
MARTORELL, Climent, corredor de coll, 1220.
MARTORELL, Jaume, 572.
MARTORELL, Maria, de Besalú, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758, 845, 1121.
MARTORELL, Pere, 1228.
MARTRÓ, Francesc, estudiant, de la casa del diputat Francesc Pijoan, 631.
MARXE, ... de, militar francès, 403.
MAS, Anna Maria, muller de Pere Mas, sabater, 1062.
MAS, Arnau, doctor en lleis, 1245, 1246.
MAS, Bartomeu del, 1091.
MAS, Francesc Jacint, notari i ciutadà de Barcelona, 1035.
MAS, Joan, 1084.
MAS, Joan, estudiant de teologia resident a Barcelona, 325, 997.
MAS, Joan, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
MAS, Joan del, tauler de Vilaller, 1097, 1101.
MAS, Josep, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, guarda de la taula de Barcelona, 49, 50, 368, 714, 1031, 1032, 1313, 1441, 1443.
MAS, Josep, ciutadà de Solsona, 640, 855.
MAS, Josep, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1505, 1521.

MAS, Lluís, diputat local de Vilafranca del Penedès, 1396.
MAS, Magdalena Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 714, 758, 845, 921, 993, 1121, 1222.
MAS, Maria Anna, de Vic, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 127, 758.
MAS, Paula, de Vic, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
MAS, Pere, 1230.
MAS, Pere, arrendador de la bolla de Perpinyà, 1069.
MAS, Pere, de Junyent, familiar del Sant Ofici, 875.
MAS, Pere, professor de lleis i ciutadà de Barcelona, 1161, 1408.
MAS, Pere, sabater i ciutadà de Barcelona, 414, 1061, 1062, 1063, 1064.
MAS, Pere Màrtir, veler i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del portal Nou, 154, 782.
MAS, Pere Pau, sastre de Capmany, 948.
MAS I VIDAL, Pau Benet, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 1149, 1368, 1369, 1373, 1389, 1427.
MASBERNAT, Climent, negociant i tauler de Sant Pere Pescador, 746.
MASCARELL, Josep, notari de Lleida, del braç reial, 1259.
MASCARENAS, Simeón de, general d'artilleria de l'exèrcit castellà i governador de Balaguer, 742.
MASCARÓ, Agustí, tauler de Ceret, 746.
MASCÓ, Agustí, burgès de Perpinyà i tauler de Ceret, del braç reial, 133, 760, 761, 1083, 1100, 1130, 1259.
MASCOLÀ, Pere Joan, tauler de Figueres, 1421.
MASCORT, Miquel, notari de Girona, 1342.
MASDÉU, Francesc, 750.
MASDÉU, Gabriel, de Girona, del braç reial, 1339, 1345, 1374.
MASDÉU, Galceran, de Girona, del braç reial, 1259.
MASDÉU, Josep, 72.
MASDÉU I CANYET, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 72.
MASDOVELLES I SALVÀ, Miquel, del braç militar, 1370, 1372.
MASFERRER, Macià, condemnat a galeres, 973.
MASÓN, Bartolomé, comptador de les galeres d'Espanya, 567, 1239, 1240, 1241.
MASPONS, Jacint, notari de Granollers, 614, 1394.
Maspujols (Baix Camp), 1116.
Masroig, el (Priorat), 943.
MASSANA, Caterina, de Lleida, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
MASSANA, Jacint, 747.
MASSANA, Josep, del braç reial, 5, 8, 39, 53, 54, 65, 119.
MASSANA, Josep, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
MASSANA, Miquel Joan, de la vegueria de Barcelona, del braç reial, 1247.
MASSANÉS I OLLERS, Onofre, sobrecollidor del General a la part de ponent, 8, 9, 37, 57, 81, 87, 125, 143, 158, 189, 222, 235, 249, 256, 263, 282, 288, 298, 317, 324, 326, 333, 334, 339, 344, 356, 386, 400, 408, 411, 954, 991.
MASSART, Miquel, del braç reial, 1248.
MASSÓ, Hipòlit, negociant resident a Barcelona, 1363.
MASSÓ, Josep, bracer resident a Barcelona, 1348, 1349.
MASSÓ, Josep, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 15, 92, 743, 1249, 1257.
MASSÓ, Pau, del braç reial, 3, 15, 26, 27, 60, 66.
MASSOT, Baltasar, tauler d'Anglesola, 1421.
MASSOT, Pere, frare de l'orde de sant Francesc de Paula, 64, 65.
Matadepera (Vallès Occidental), 486.
MATA, Joan, de l'orde de Montesa, mestre de camp, 1411, 1427.
MATALÍ, ..., 1116.
MATALÍ, Baldiri, antic pres portat a Alacant, 1274, 1275, 1276, 1290, 1301, 1304, 1306, 1332.
Mataró (Maresme), 88, 491, 492, 495, 533, 536, 537, 542, 586, 822, 894, 972, 1044, 1048, 1059, 1065, 1195, 1209, 1310, 1433, 1478. -**Batlle de,** 885, 895, 896, 897, 898, 901. -**Capità de,** 822. -**Col·lecta de,** 602, 1310, 1489. -**Síndics de,** 359, 971, 1139, 1233. -**Taula de,** 303, 337, 393, 598, 1080, 1402, 1490, 1516. -**Taulers de,** 145, 1310. -**Vaixells de,** 929.
MATES, Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
MATES, Francesc, doctor en medicina, 558.
MATES, Francesc, mestre de cases i ciutadà de Barcelona, 618.
MATES, Joan, cirurgià, 472, 1132.
MATES, Marianna, de Ripollet, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
MATEU, ..., tauler d'Escaló, 1421.
MATEU, Francesc, doctor en arts i medicina, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 150, 154, 169, 187, 201, 238, 300, 305, 308, 449, 477, 1257, 1258.
MATEU, Francesc, tauler de Lleida, 1457, 1466.

MATEU, Francesc, tauler de Sarral, 1421.
MATEU, Joan, de la Pobla de Segur, capturat per Josep de Rocabruna, 684.
MATEU, Josep, baixador, paraire i ciutadà de Barcelona, 346.
MATEUTAT, Caterina, estampera del General, 563.
MATEUTAT, Paula, vídua, estampera del General, 423.
MATIG, Joan, tauler de Lloret, 913.
MATOSES, pubilla, de Piera, 1118.
MATXÍ, Francesc, ajudant de l'ofici de racional, 72.
MAURA, Macià, criat, 23.
MAURAN, Julià, llicenciat batxiller resident a Barcelona, 26.
MAURI, Anna, vídua, 1044.
MAURI, Eulàlia, 1228.
MAURI, Joan Gaspar, notari públic de Puigcerdà i lloctinent d'escrivà de la col·lecta de la Cerdanya, 686.
MAURI, Pau, ciutadà de Manresa, esparter del General, 482.
MAURI, Pere, esparter i ciutadà de Barcelona, 94, 1451, 1452.
MAURI, pubills, 1228.
MAURICI, Francesc, adroguer i conseller cinquè de Barcelona, 517.
MAURIS I RAVELL, Maurici, de Perpinyà, del braç reial, 1506, 1521.
MAUSA, Jaume, velluter, ciutadà i arrendador de la bolla dels barrets de Barcelona, 407.
MAZA, Gerónimo de, escrivà de la diputació d'Aragó, 1220.
MAZZARINO, Giulio Raimondo, cardenal i ministre d'estat de Lluís XIV de França, 10, 22, 25, 33, 68, 147, 148, 150, 154, 194, 206, 215, 223, 229, 297, 337, 390, 395, 649, 675, 676, 690, 693, 694, 703, 767, 768, 770, 772, 775, 785, 787, 797, 798, 799, 811, 820, 821, 836, 849, 862, 870, 871, 917, 918, 919, 923, 924, 936, 938, 940, 941, 963, 965, 969, 973, 988, 989, 1004, 1031, 1041, 1042, 1045, 1103, 1152, 1203.
MAZZARINO, Michele, germà de Giulio Raimondo Mazzarino, bisbe d'Ais de Provença i cardenal de Santa Cecília, virrei del Principat, 266, 267, 269, 271, 276, 279, 280, 283, 435, 447, 450, 918, 919, 923, 924, 928, 930, 933, 949.
MECA, Francesc de, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 120, 121, 122, 123, 1519.
MECA, Francesc, senyor de Vergós Guerrejat, 1253.
MECA, Isidre, frare i paborde del monestir de Sant Salvador de Breda, del braç eclesiàstic, 640, 641, 1370, 1371.
MECA, Jaume, abat del monestir de Sant Salvador de Breda, 575, 579, 585, 591, 598, 1347, 1370, 1371, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468, 1470.
MECA, Jaume, visitador, 596.
MECA, Joan Baptista de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1505.
MECA, Josep, frare i paborde d'Àger, del braç eclesiàstic, 26, 233.
MECA, Nicolau, frare, 1370.
MECA I DE CLASQUERÍ, Frederic de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1387, 1427.
MECA I D'IVORRA, Antoni, del braç militar, 159, 575.
MECA I TERÇA, Jaume, frare i obrer del monestir de Sant Cugat del Vallès, del braç eclesiàstic, 1250, 1252.
MEDANE, Joan, 1097.
MEIÀ, Francesc de, prior de Sant Tomàs de Fluvià, del braç eclesiàstic, 1251.
MEIÀ, Jeroni, del braç reial, 1368.
MEIÀ, Josep, del braç reial, 114.
MELGAR, Joan de, donzell de la vegueria de Balaguer domiciliat a Barcelona, diputat militar, 136, 154, 187, 200, 235, 241, 282, 345, 360, 368, 369, 373, 375, 440, 495, 574, 1032, 1131, 1254, 1311, 1358.
MELGAR, Joan Francesc de, donzell de la vegueria de Balaguer, agutzil ordinari reial, del braç militar, 282, 346, 1254.
MELGAR, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758, 845, 921, 993.
MELGAR, Nicolau de, de la vegueria de Balaguer, del braç militar, 245, 247, 255, 332, 357, 362, 368, 370, 371, 421, 424, 506, 507, 539, 551, 1254, 1300, 1305, 1311, 1331.
MELIANTA, Josep, de Lleida, del braç reial, 902, 903, 1259.
MELIANTA, Pere Joan, ciutadà honrat de Barcelona domiciliat a Lleida, tauler de Lleida, 603, 615, 1266, 1359, 1360, 1396, 1400, 1407, 1421.
MELIANTA, Pere Pau, 1359.
MELIC, Anna, muller de Macià Melic, 713.
MELIC, Jaume, doctor en drets, prevere i rector de l'església parroquial de sant Pere de Rubí, ajudant primer del racional, 344, 474, 515, 712, 990, 1186.
MELIC, Josep, nebot de Jaume Melic, doctor en filosofia i ciutadà honrat de Barcelona, ajudant primer del racional, 344, 345, 418, 474, 506, 515, 582, 1141, 1186, 1311, 1446, 1453, 1454, 1506, 1518.
MELIC, Macià, ciutadà honrat de Barcelona, ajudant primer del racional, del braç reial, 712, 1258.
MELIES, Francesc, retorçador de seda, guarda ordinària del portal de sant Antoni de Barcelona, 255, 343, 992.

MELO, ..., sergent major de Miravet, 888.
Menàrguens (Noguera), 734, 742. -**Taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
MÉNDEZ DE HARO, Luís, 569.
MENDOZA, Antonio de, domiciliat a Lleida, secretari d'estat de Felip III de Catalunya, 885, 894, 902, 903.
Menorca, 783, 786, 804, 805.
MENSA, Jaume, velluter, arrendador de la bolla dels barrets de Barcelona, 471, 1126, 1127.
Mequinensa (Baix Cinca), 738.
MERALT, Ignasi, doctor, del braç reial, 1247.
MERANGES, Joan, cirurgià, 1486.
MERANGES, Pere, doctor en medicina de Puigcerdà, 993.
MERANVILLE, comte de, vegeu MERINVILLE, comte de.
MERCER, Cristòfor, mercader de Barcelona, del braç reial, 330, 1249, 1258, 1269.
MERCER, Miquel, prevere i tauler de Llançà, 1091, 1101, 1130.
MERCER, Rafael, ciutadà de Barcelona, del braç reial, 418, 1258.
MERCIER, ..., tinent del marquès de La Trousse, 288, 342, 813, 951, 952, 967.
MERCOEUR, duc de, 342, 371, 372, 378, 394, 395, 396, 401, 405, 406, 407, 411, 413, 416, 420, 429, 440, 442, 446, 453, 454, 455, 527, 1007, 1009, 1019, 1031, 1033, 1034, 1040, 1041, 1042, 1045, 1049, 1050, 1054, 1071, 1104, 1105, 1106, 1109, 1110, 1111, 1112, 1115, 1116, 1119, 1200, 1204, 1205.
MERCY, Franz von, general de les tropes de Baviera, 739, 740.
MERINVILLE, comte de, militar francès, 531, 540, 541, 542, 1189, 1190.
MERLÈS, Josep, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 305, 593, 1247, 1256, 1505, 1507.
MESMES, Claude de, comte d'Avaux i ministre d'estat de França, 693, 694, 695, 696.
MESONS, Gabriel, 1464.
MESSEGUER, Francesc, 1087.
MESSEGUER, Francesc, tauler d'Ossor, 1457.
MESTRE, Caterina, filla de Jaume Mestre, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 128, 714, 758.
MESTRE, Hipòlit, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona, ajudant comú del racional, 190, 458, 551, 556, 618, 991, 1311, 1443, 1446.
MESTRE, Jaume, pagès de Riudebitlles, 714, 758.
MESTRE, Josep, notari, 17, 658.
MESTRE, Lluís, 1501.
MESTRE, Marc, tauler de Montblanc, 1460, 1461.
MESTRE, Rafael, germà d'Hipòlit Mestre, mercader i ciutadà de Barcelona, ajudant comú del racional, 458, 556.
MESTRE, Sebastià, domiciliat a Mallorca, 908.
METGE, Francesc, tauler de Torroella de Montgrí, 1091, 1101, 1130.
METGE, Joan, del braç reial, 146, 233, 879.
Metz (França), **bisbat de,** 949, 950. -**País de,** 949, 950.
MEYLLERAYE, ..., mariscal de França, 184, 826.
MEZQUITA, Jaime, jurat de Saragossa, 1221.
MICÓ, Francesc, notari de Barcelona, 975.
MICÓ, Francesc, verguer del Reial Consell, 544.
MILLAREA, mariscal de la, vegeu MEYLLERAYE.
Millars (Rosselló), 1404. -**Bolla de,** 1489. -**Tauler de,** 1310.
MILLARS DE MILLARS, Josep, de Girona, del braç militar, 1369, 1372, 1388, 1427, 1501.
MILLET, ... de, comandant d'un regiment de gascons, 947, 965.
MILSOCOS, Rafael, tauler de Llançà, 746, 747.
MINGUELLA, Eulàlia, muller de Joan Minguella, 1199.
MINGUELLA, Jeroni, tauler de Verdú, 1421.
MINGUELLA, Joan, matalasser i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla, 418, 523, 524, 991, 1065, 1199, 1358.
MINGUELLA, Maurici, doctor en drets, ciutadà honrat i conseller en cap de Manresa, 484, 488, 496, 497, 1221.
MINGUELLA I FIGUEROSA, Ramon, carlà d'Albió, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1249, 1260, 1388, 1428, 1484, 1485.
MINGUET, Jeroni, pagès i tauler de Verdú, 1397.
MINISTRANDA, Miquel, 1229.
MINOMBRE, Baptista, 1078.
MIQUEL, Francesc de, frare i comanador sant-joanista de Susterris, del braç eclesiàstic, 5, 6, 8, 15, 16, 18, 19, 24, 35, 39, 54, 60, 65, 85, 92, 114, 115, 116, 117, 132, 136, 146, 149, 184, 185, 194, 201, 202, 235, 243, 247, 278, 925, 926, 927, 933, 1251.
MIQUEL, Jacint, de l'Arboç, 936.
MIQUEL, Joan, 1230.
MIQUEL, Joan, canonge de la Seu d'Elna, visitador eclesiàstic, 3, 6, 7, 60, 67.
MIQUEL, Joan, negociant, 1486.
MIQUEL, Maria Anna, d'Alcover, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 923.
MIQUEL, Pau Pere, 1228.
MIQUEL, Pere, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
MIQUEL, Pere Pau, doctor en arts i medicina i

conseller en cap de Barcelona, del braç reial, 376.
MIQUEL, Sebastià, doctor en drets de Perpinyà resident a Vilafranca de Conflent, assessor del General, 325, 996.
MIQUEL, Simó, notari reial i ciutadà honrat de Girona, 9, 10, 647, 1368, 1370, 1372, 1389, 1393, 1428, 1483, 1485, 1501.
MIQUEL I TERRÉ, Jeroni de, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 39, 43, 45, 53, 54, 65, 85, 96, 114, 119, 132, 194, 235, 238, 239, 240, 242, 247, 254, 260, 308, 314, 382, 403, 664, 884, 892, 974, 1254, 1484.
MIR, ..., assessor, 1013, 1026, 1056, 1057, 1152, 1174, 1179, 1184, 1262, 1299, 1315, 1322, 1325, 1335, 1377, 1408, 1472, 1473, 1514, 1523, 1524.
MIR, ..., assessor de Joan Josep d'Àustria, 1331, 1335, 1352, 1358, 1377.
MIR, ..., regent del Consell Suprem d'Aragó, 1385, 1386, 1428.
MIR, Andreu, sombrerer, ciutadà i arrendador de la bolla de Barcelona, 227.
MIR, Antoni, prevere beneficiat a l'església parroquial de santa Maria del Pi de Barcelona, 1175.
MIR, Jaume, doctor en drets de Barcelona, regent la Reial Cancelleria, del braç reial, 580, 591, 596, 603, 606, 610, 611, 612, 614, 1257.
MIR, Joan Baptista, prevere i canonge de la col·legiata de Santa Maria de Vilabertran, 1294.
MIR, Narcís, de Barcelona, doctor en drets i del Reial Consell, del braç reial, 10, 60, 103, 113, 191, 408, 413, 441, 443, 501, 506, 508, 514, 564, 647, 753, 754, 833, 875, 1056, 1057, 1105, 1258, 1320, 1323, 1368.
MIR I HUGUET, Pere, diputat local de la Seu d'Urgell, 1343.
MIR I PUJADES, Jaume, botiguer de Figueres, 852, 853, 1050, 1051.
MIRACLE, Maria Anna, d'Alcover, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845, 1121.
MIRALLES, Antoni, del braç reial, 96, 119, 146.
MIRALLES, Fèlix de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1249, 1324.
MIRALLES, Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, 1161.
MIRALLES, Josep, ciutadà honrat i conseller terç de Barcelona, del braç reial, 85, 305, 357, 430, 506, 508, 595, 624, 1027, 1258, 1368, 1372, 1373.
MIRALLES, Josep, brodador de teles, 1233.
MIRALLES, Sebastià de, donzell domiciliat a Barcelona, protector del braç militar, 5, 8, 11, 19, 32, 33, 42, 54, 85, 95, 98, 129, 136, 147, 149, 154, 170, 174, 181, 187, 199, 209, 223, 232, 238, 240, 246, 247, 268, 273, 274, 288, 305, 308, 327, 328, 334, 341, 357, 384, 388, 430, 440, 454, 507, 549, 575, 584, 1252, 1387, 1428, 1484.
MIRALLES, Vicenç, 1093.
Miralpeix (Noguera), 941.
MIRANDA, Coloma, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714, 758, 845.
MIRANDA, Josep, doctor en medicina resident a Anglesola, visitador del braç reial, 588, 590, 1258, 1379, 1402, 1405, 1414, 1426, 1430, 1468, 1506.
MIRAPEIX, ... de, militar francès, 938, 940.
MIRAVALL, Antoni, jurat de Vinaixa, 937.
MIRAVALL, Jacint, de Tortosa, del braç reial, 1259.
MIRAVALL, Joan, de Vinaixa, 937.
MIRAVALL, Pere Joan, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1249, 1259.
Miravet (Ribera d'Ebre), 36, 40, 152, 683, 684, 687, 715, 1052, 1409, 1487, 1492, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
MIRET, Jacint, receptor de la taula de Tarragona, 1343, 1398, 1495.
MIRET I RIERA, Domènec, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1505.
MIRÓ, Bernat, de Barcelona, soldat desertor, 741.
MIRÓ, Francesc, de Barberà, 942.
MIRÓ, Jaume, batlle de Sarral, 939.
MIRÓ, Jaume, de Belltall, 940.
MIRÓ, Josep, de Sarral, 939.
MIRÓ, Josep, tauler de les Borges Blanques, 1421.
MIRÓ, Magí, calceter de Sarral, 939.
MIRÓ, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 465, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
MIRÓ, Martí, apotecari i obrer de Barcelona, 624.
MIRÓ, Pau, de Vilanova de Prades, 938.
MIRÓ, Pere, de Benissanet, 944.
MIRÓ, Ramon, tauler de Palafrugell, 1457.
MIRÓ, Sebastià, batlle de Rocallaura, 940.
MIRÓS, Joan Pere, de Conques, capturat per Josep de Rocabruna, 684, 724, 725.
MISER, Bartomeu, 1444.
MISERICÒRDIA, Magdalena, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
MITJÀ, Josep, vegeu MITJANS, Josep.
MITJÀ, Pau, adroguer i ciutadà de Barcelona, 639, 879.
MITJANS, Antoni, doctor en lleis, 1245, 1246.
MITJANS, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 45, 77, 85, 119, 146, 136, 305.

MITJANS, Maria Àngela, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 127, 714, 758.
MITJANS, Pere, 1228.
MITJANS, Victòria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714.
MITJAVILA, Pau, jurat de Móra, 944.
MIX, senyor de, militar francès, 938, 939.
Moià (Bages), 381, 382, 383, 934, 964, 1048, 1139, 1167, 1168. -**Jurats de,** 1168.
MOIX, Josep, de Tortosa, del braç reial, 421, 1259.
MOIX, Josep, notari de Tivissa, 1362.
MOIX, Pere, de Solivella, 939.
MOIXÓ, Rafael, donzell i doctor en drets de Cervera, del braç militar, 323, 953, 1256, 1367.
MOLER, Alfonso, diputat del regne d'Aragó, 1220.
MOLES, ..., 1386.
MOLIES, Damià, apotecari, 625.
MOLINS, ... de, militar francès, 942.
MOLINS, Bernat, 1230.
MOLINS, Francesc, escrivà, 308.
MOLINS, Josep, de la casa de Joan Martí Rull, 131.
Molins de Rei (Baix Llobregat), 1228. -**Jurats de,** 1227, 1228. -**Síndics de,** 1227, 1228.
MOLIST, Joan, 1054.
MOLLAR, Gaspar, venedor de draps de llana i ciutadà de Barcelona, 713.
Mollet del Vallès (Vallès Oriental), 1144, 1145.
MOLNER, Joan, de Montblanc, 940.
MOLNER I DE SOLANELL, Pere, antic visitador militar, 890.
MÒMIA, Domènec, 1361.
MONDÓ, Joan Pere, tauler de Puigcerdà, 745.
MONER, Antoni, corredor de coll i trompeta del General, 635.
MONER, Cebrià, habitant i tauler de Granollers, 263, 920.
MONER, Francesc, prevere de l'església parroquial de sant Cugat del Rec de Barcelona, 1174.
MONER, Joan Baptista, tauler de Vilafranca de Conflent, 1075.
MONER, Josep, tauler de Granollers, 493, 494, 614, 1168, 1343, 1393.
MONER, Rafael, cavaller de la vegueria de Manresa, del braç militar, 1248, 1505.
MONER I DE PUIGMARÍ, Francesc, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1256.
MONERRA, Bartomeu, del braç reial, 305.
MONFAGES, Alfons, adroguer i tauler de Lleida, 744, 745, 1351, 1352.
MONFAGES, Jaume, candeler i ciutadà de Barcelona, 1299.
MONFAGES, Josep, passamaner i ciutadà de Barcelona, tauler de Lleida, 599, 1351, 1358, 1363.
Monistrol de Montserrat (Bages), 381, 382, 383, 1048.
MONJO, Baptista Ramon de, donzell de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 136, 174, 247, 1255.
MONJO, Domènec, diputat local de Manresa, 1343, 1506, 1521.
MONJO, Joan Baptista de, de Lleida, doctor en drets i del Reial Consell, 5, 38, 112, 116, 117, 122, 123, 416, 477, 646, 715, 756.
MONJO, Ramon, de Talarn, arrestat per Josep de Rocabruna, 723.
MONPEU, Joan, 1082.
MONREAL, Onofre, tauler de la Fatarella i Ascó, 744, 745.
MONSALVO, Josep, de Perpinyà, del braç reial, 1485.
MONSALVO, Onofre, de Perpinyà, del braç reial, 1485.
MONT, Francesc, 1078.
MONTADES, Francesc, 1092.
MONTAGUT, comte de, 804, 1253.
MONTAGUT, Jaume, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1522.
MONTAGUT I VALLGORNERA, Jeroni, del braç militar, 1505.
MONTAGUT I VALLGORNERA, Miquel Joan de, del braç militar, 15, 1505.
MONTALT, Joan, tauler de Tarragona, 1092, 1101.
MONTALT I RIU, Josep, burgès de Perpinyà, del braç reial, 596, 608, 1247, 1259, 1369, 1388,1389, 1427, 1428, 1485, 1519.
MONTALTO, duc de, 1236.
MONTALVÀ, Pau, de Montblanc, 940.
MONTALVAN, ..., comandant del regiment francès de la Mothe, 934, 939, 943, 965.
MONTANER, vegeu MUNTANER.
MONTANY, Miquel, tauler de Vilanova de Meià, 1421.
MONTARDIT, Hilari, d'Àger, empresonat per Josep de Rocabruna, 724.
Montargis (França), 992.
Montblanc (Conca de Barberà), 299, 326, 333, 334, 349, 360, 403, 408, 446, 492, 570, 571, 685, 687, 938, 939, 940, 941, 942, 946, 1006, 1055, 1060, 1309, 1416. -**Bolla de,** 210, 1069, 1071, 1416. -**Col·lecta de,** 603, 1530. -**Diputat local de,** 1314. -**Taula de,** 612, 1390, 1404, 1493, 1494. -**Vegueria de,** 46, 1254, 1256, 1339, 1344, 1374, 1388.
Montbui (Vallès Oriental), **baronia de,** 1215.
Montcada (Vallès Occidental), **baronia de,** 1215.
MONTCADA, Eufràsia de, muller de Mateu de Montcada, 1245.
MONTCADA, Francesc de, 591, 592, 1335, 1344, 1387, 1427.
MONTCADA, Lluís Joan de, prebendat de la Seu de Vic, 905, 906.

MONTCADA, Mateu de, diputat, 1245, 1246.
MONTCLAR, Josep de, militar de cavalleria, 940.
MONTCLAR, Pere, mercader i ciutadà de barcelona, 440.
MONTCLÚS, Gabriel, courer del General, 589.
MONTCLÚS, Jacint de, frare i prior de Santa Maria del Coll de la Perxa, del braç eclesiàstic, 54, 66, 85, 132, 136, 138, 139, 154, 195, 238, 247, 332, 1300, 1303, 1305, 1331, 1332.
MONTERÓS, Joan Baptista, notari i tauler d'Ulldecona, 1396.
MONTFAR, Francesc, abat del monestir de Camprodon, del braç eclesiàstic, 3.
MONTFAR, Onofre, de Barcelona, del braç reial, 1506.
MONTFAR-SORTS, Joan Baptista, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 5, 43, 187, 209, 223, 315, 317, 320, 321, 338, 339, 352, 383, 399, 403, 415, 449, 473, 537, 1004, 1007, 1008, 1064, 1257.
MONTFAR-SORTS, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, 538, 1211.
MONTFAR-SORTS, Dídac, cavaller, arxiver de l'arxiu reial de Barcelona i escrivà de manament reial, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 118, 119, 135, 136, 272, 308, 755, 1195.
MONTFERRAT, Pere Pau, de Prades, 942.
MONTFORT, Francesc, jutge de la règia cort, 1059, 1060.
MONTGAI, Francesc de, donzell de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1256.
MONTGAI, Pere Pau, paraire de Barcelona, 1452, 1469.
Montgat (Maresme), 630. -**Castell de,** 1215.
MONTLLEÓ, Josep de, batxiller en drets, 778.
Montijo (Castella), **batalla de,** 671.
Montiró (Alt Empordà), 810.
Montjuïc (Barcelonès), 42, 363, 504, 522, 524, 525, 531, 533, 534, 535, 536, 543, 545, 655, 1177, 1216. -**Batalla de,** 124. -**Capelles:** de Santa Madrona, 522. -**Ermites:** de Sant Bertran, 82. -**Fort de,** 364, 531. -**Fort dels Reis de,** 531, 532. -**Torres:** d'Alfonso, 524, 525.
MONTLLAU, baró de, militar francès, 937, 964.
MONTLLEÓ, Josep, de Flix, del braç reial, 1259.
MONTMANY, Joan, 1227, 1230.
Montmeló (Vallès Oriental), **combat de,** 656.
MONTOJA, Andreu, empresonat a Tortosa, 1480, 1481.
MONTPALAU I DE SOLANELL, Francesc de, abat del monestir de Banyoles i després d'Amer i Camprodon, del braç eclesiàstic, 3, 5, 6, 9, 24, 25, 43, 45, 46, 48, 52, 54, 60, 132, 134, 136, 137, 143, 146, 147, 174, 175, 181, 182, 192, 194, 195, 199, 201, 202, 204, 207, 226, 232, 233, 234, 236, 238, 242, 243, 245, 254, 264, 267, 273, 278, 288, 295, 317, 318, 322, 327, 328, 330, 339, 341, 353, 356, 357, 362, 368, 370, 371, 384, 385, 389, 391, 395, 396, 397, 415, 421, 424, 430, 446, 473, 823, 880, 1044, 1045, 1046, 1047, 1049, 1163, 1164, 1248, 1251, 1395, 1396.
MONTPEIRÓ, ..., militar francès, 944, 965.
Montpeller (França), **regiment de,** 944, 945, 965.
Mont-ral (Alt Camp), 1115.
MONT-RAL, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona, 743.
MONT-RAS, Bartomeu, de Barcelona, del braç reial, 28, 54, 1258, 1348, 1349, 1350.
MONT-RAS, Josep, del braç reial, 549, 576.
MONT-REAL, Gabriel, 1094.
MONT-REAL, Josep, 1099.
MONT-REAL, Onofre, tauler de la Fatarella, 1421.
MONT-RODON, Domènec, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1388, 1427.
Mont-roig del Camp (Baix Camp), 575, 1309, 1495. -**Taula de,** 1399, 1407, 1493.
MONT-ROS, Joan Baptista, tauler d'Ulldecona, 1453.
Montserrat (Baix Llobregat), **monestir de,** 80, 359, 360, 361, 364, 365, 377, 577, 674, 1027, 1028, 1228, 1489. -**Taula de,** 1401.
MONTSERRAT, Antoni de, donzell de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1255.
MONTSERRAT, Baltasar de, de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1254, 1388, 1428, 1484.
MONTSERRAT, Francesc, de Tortosa, del braç militar, 1372.
MONTSERRAT, Francesca Dorotea, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
MONTSERRAT, Guillem de, donzell de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1256.
MONTSERRAT, Jerònia, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 392, 714, 845, 921, 993.
MONTSERRAT, Josep de, tauler de Tarragona, 1343, 1397, 1399, 1421, 1468, 1495, 1522.
MONTSERRAT I COLOM, Francesc, del braç militar, 1388.
MONTSERRAT I DE SOLDEVILA, Joan Baptista, senyor de la Tallada, del braç militar, 1253.
MONTSERRAT I VIVES, Francesc de, diputat local de Tarragona, del braç militar, 618,

1343, 1371, 1372, 1395, 1398, 1399, 1408, 1522.
Montsó (Aragó), 76, 103, 104, 651, 652, 663, 732, 753, 830. -**Convenció de,** 701. -**Corts de,** 76, 103, 104, 563, 732, 753, 875, 965, 1333, 1334.
MONTSÓ, Bartomeu, de Guàrdia de Noguera, executat sumariament per Josep de Rocabruna, 724.
MONTSÓ, Baptista Ramon de, doctor en drets, 311.
MONTSÓ, Joan, prevere i tauler d'Alfarràs, 1094, 1095, 1100.
MONTSÓ, Joan Baptista de, doctor del Reial Consell, 111.
MONTSÓ, Pau, veguer de Lleida, del braç militar, 1324, 1397, 1442.
MONTSONÍS, Joan Baptista de, carlà de Gerb, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 146, 149, 187, 196, 197, 198, 199, 201, 242, 247, 254, 305, 370, 1249, 1256.
MONTSUAR, Lluís de, antic batlle general de Catalunya, 438, 444, 458, 463, 600.
MÓRA, Dídac, canonge de la Seu d'Urgell, 1036.
MÓRA, Francesc, natural de Roma, habitant a Barcelona i soldat desertor, 741.
MÓRA, Joan, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 549, 584, 1258, 1320, 1321, 1324, 1368, 1369, 1372, 1388, 1389, 1428, 1484, 1485.
MÓRA, Joan, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
MÓRA, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 6, 8, 11, 19, 39, 53, 54, 65, 84, 114, 497, 549, 551, 552, 554, 555, 575, 606, 624, 637, 1221, 1257, 1320, 1323, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1530.
MÓRA, Lluís, doctor en medicina i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 67, 232, 255, 1257.
MÓRA, Pere, 1097.
MÓRA I DE MARIMON, Francesc de, ciutadà honrat de Barcelona, defensor del General, del braç reial, 7, 45, 84, 85, 96, 114, 120, 136, 146, 150, 174, 187, 200, 201, 247, 278, 285, 293, 294, 305, 308, 353, 357, 359, 372, 384, 398, 423, 448, 468, 473, 487, 488, 489, 490, 494, 495, 559, 560, 564, 565, 569, 585, 588, 591, 592, 598, 607, 637, 640, 990, 1122, 1166, 1258, 1260, 1312, 1358, 1388, 1389, 1428, 1439, 1445, 1446, 1447, 1484, 1485.
Móra d'Ebre (Ribera d'Ebre), 36, 40, 152, 683, 684, 886, 944, 966, 1002, 1003, 1309, 1493. -**Batlle de,** 349. -**Església de,** 1003. -**Jurats de,** 349, 944. -**Taula de,** 1095.
MORADELL, Domènec de, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 3, 5, 7, 13, 25, 35, 37, 39, 45, 50, 53, 54, 65, 85, 94, 95, 114, 119, 132, 136, 138, 139, 146, 147, 149, 154, 158, 159, 161, 163, 174, 184, 187, 188, 190, 194, 195, 199, 201, 202, 226, 232, 247, 254, 268, 269, 273, 288, 305, 307, 308, 312, 316, 330, 340, 343, 357, 361, 430, 459, 737, 789, 822.
MORAGUES, Margarida, de Manlleu, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
MORAGUES, Pere, jurat de l'Albi, 938.
MORALES, Joan de, capità, 1521.
MORANVILLE, ... de, francès, 822.
MORATA, Blasi, ciutadà honrat de Lleida, 1266.
MORATÓ, ..., degà, 902, 903.
MORATÓ, Enric, arrestat al regne de València, 1300, 1305, 1331.
MORATÓ, Francesc, estudiant de teologia, de la casa del diputat Francesc Pijoan, 605, 608, 622.
MORATÓ, Jacint, tapisser i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del palau del Rei de Barcelona, 622.
MORATÓ, Josep, del braç reial, 85.
MORATÓ, Rafael, doctor en arts i filosofia i ciutadà honrat de Barcelona domiciliat a Linyola, tauler de Lleida, 603, 615, 1359, 1360, 1399.
MORBELUIR, ... de, comandant de cavalleria francesa, 941.
MORELL, ..., doctor, 102.
MORELL, Joan, tauler de la Selva, 1421.
MORELL, Joan Baptista, estudiant, 588.
MORELL, Josep, conseller de Manresa, 1168.
MORELL, Josep, de Cabassers, 943.
MORELL, Pere, sagristà major i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 293, 368, 370, 406, 473, 504, 506, 507, 509, 511, 528, 529, 533, 907, 909, 1174, 1177.
MORELL, Salvador, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 95, 154.
MORENO, Llorenç, tauler d'Agramunt, 1421.
MORER, Dídac, canonge de la Seu d'Urgell, 1387.
MORER, Jaume, de la Seu d'Elna, notari públic a l'arxiu de la cort romana, 92, 592, 743.
MORER, Joan Baptista, tauler de Vilafranca de Conflent, 1075, 1100, 1131.
MORER, Josep, tauler de Granollers, 1358.
MORER DE TOSSES, Jaume, donzell, del braç militar, 430, 432, 433, 437, 1102, 1255.
MORERA, Joan, sastre de Granollers, 1394.
MORERA, Onofre, notari públic de Figueres, 1244.
MORÈS, Llorenç, patró de vaixell, 1098.
MORET, ..., notari del castellet de París, 925, 926, 927, 934.

MORET, Joan Baptista, doctor en drets i ciutadà honrat de Girona, tauler de Vilafranca de Conflent, 625, 1259, 1342, 1393, 1482, 1483, 1458, 1459, 1501.
MORET, Josep, prevere, 882.
MORICOT, Pere, 1230.
MORLANS, Antoni, processat per Josep de Rocabruna, 724.
MORLANS, Joan, de Castelltallat, capturat per Josep de Rocabruna, 684, 724, 725.
MORO, Rafael, diputat local de Cervera, 1343.
MORTARA, marquès de, virrei del Principat, 498, 499, 536, 537, 540, 541, 542, 546, 547, 548, 549, 628, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 1171, 1172, 1173, 1232, 1487, 1490, 1492, 1496, 1497, 1499, 1500, 1502, 1504, 1509, 1510, 1513, 1515, 1517, 1519, 1523, 1524, 1526, 1529, 1530.
MOSSES, Francesc, negociant de Puigcerdà, 385.
MOSSET, Perris, 1081.
MOSTARÓS, ..., mestre de camp d'infanteria, 374.
MOSTARÓS, Francesc, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1248, 1254.
MOSTARÓS, Gabriel Antoni, doctor en arts, medicina i drets, ciutadà de Barcelona i assessor del General, del braç reial, 77, 85, 94, 103, 114, 119, 146, 238, 272, 732, 752, 753, 864, 929, 1013.
MOSSES, Jaume, prevere i rector de Calltorta, 1221.
MOTES, Francesc, prevere de la Pobla de Segur, 723.
MOTES, Isidre, de Barcelona, soldat desertor, 741.
Mothe, la (França), 735, 736.
MOTHE, ..., capità francès, 937.
MOTHE HOUDANCOURT, Philippe de la, mariscal de França i duc de Cardona, virrei del Principat, 21, 24, 31, 33, 35, 36, 37, 40, 53, 54, 303, 380, 450, 486, 489, 517, 518, 519, 520, 521, 524, 525, 526, 528, 529, 531, 532, 536, 537, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 582, 655, 656, 657, 660, 663, 649, 650, 653, 666, 667, 668, 669, 670, 674, 678, 682, 683, 889, 894, 897, 898, 899, 900, 902, 903, 905, 906, 910, 911, 934, 936, 938, 941, 942, 944, 945, 946, 964, 970, 971, 986, 994, 1188, 1189, 1190, 1191, 1193, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1202, 1206, 1208, 1209, 1211, 1212, 1414, 1419, 1447, 1448.
MOYROUS, Pere de, secretari del comte de Harcourt, 118, 124, 755.
MULAR, Jerònia, de Girona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47, 713.
MULLET, Antoni, jurat de l'Arboç, 936.
MUÑOZ, Andreu, notari de Tortosa, del braç reial, 1393, 1483, 1485, 1486.
Münster (Alemanya), **conferència de pau de**, 42, 51, 62, 66, 68, 130, 146, 150, 160, 186, 187, 188, 192, 194, 224, 303, 416, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 698, 700, 701, 702, 716, 718, 721, 722, 730, 731, 752, 759, 760, 764, 765, 767, 768, 769, 770, 771, 773, 775, 783, 785, 786, 787, 789, 795, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 804, 806, 807, 809, 825, 828, 829, 830, 835, 837, 839, 840, 841, 843, 844, 870, 935, 983, 984, 987, 988, 989.
MUNT, Jeroni, tresorer i canonge de la Seu de Tortosa, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1393, 1484, 1517.
MUNT, Miquel del, doctor en medicina i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 163, 207, 235, 573, 1247, 1258.
MUNTANER, ..., francès, 1089.
MUNTANER, Hug de, frare i paborde de Berga, del braç eclesiàstic, 146, 305, 308, 596, 640, 641, 1252, 1368, 1370, 1372.
MUNTANER, Joan, notari públic i burgès de Cervera, 620, 1429.
MUNTANER, Joan, pagès de l'Espluga de Francolí, 936.
MUNTANER, Joan, pastisser de Girona, 1279.
MUNTANER, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 28.
MUNTANER, Josep, de Barcelona, soldat desertor, 741.
MUNTANER, Josep, de Montblanc, 940.
MUNTANER I DE SOLANELL, Josep de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 368, 1255.
MUNTANER I DE SOLANELL, Pere de, donzell de Barcelona, del braç militar, 54, 85, 146, 149, 174, 305, 308, 575, 584, 585, 588, 598, 624, 1248, 1255, 1277, 1218, 1319, 1370, 1371, 1505.
MUNTANYA, Joan, criat de Glaudi Gros, 94, 104, 119, 751, 755.
MUR, ..., assessor, 1274.
MUR, Agustí Josep, doctor en drets i ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1259.
MUR, Jaume, pellisser i conseller sisè de Barcelona, 255.
MUR, Josep, fuster i ciutadà de Barcelona, 1053.
MURARET, Jacques, francès, 1088.
MURAT, Francesc de, donzell de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1249, 1254, 1256.
MURO, Pere, jurat del Ginestar, 944.
MÚRRIA, Caterina, de Castellbò, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
MURRO, ..., francès, tinent comandant de Castelldans, 311.
Mussara, la (Baix Camp), 1116.

MUTILLÓ, Maria Anna, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 553, 1222.

N

NABÀS, Jaume, jurat de Cabassers, 943.
NABONA I FOBIO, Rafael, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, 325, 996.
NADAL, Cristòfor, botiguer de teles de Girona, 1277.
NADAL, Francesc, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 595, 596, 640, 641, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1388, 1393, 1484, 1528.
NADAL, Ignasi de, 1483.
NADAL, Jaume, tauler de Casserres, 1421.
NADAL, Joan, pagès de Vallclara, 936.
NADAL, Maria Anna, de Cervera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 193, 713, 845.
NADAL, Pau Valentí, de Barcelona, soldat desertor, 741.
NADAL, Rafael, frare i dispeser del monestir de Ripoll, 1507.
NADAL I DE RIPOLL, Francesc de, 1501, 1502.
Nalec (Urgell), 941, 965.
NANDÍ, Francesc, procurador fiscal de la diputació local de Puigcerdà, 686, 891, 1342.
NANDÍ, Jaume, procurador fiscal de la diputació local de Puigcerdà, 1342.
Nantes (França), 337.
Nàpols (Itàlia), 168, 794, 795, 805, 826, 838, 842, 846, 1207. -**Armada de,** 615, 1409.
Narbona (França), 486, 517, 1113, 1122, 1192, 1193, 1194, 1202. -**Arquebisbe de,** 1189.
NASPLES, Pau, correu a cavall, 40, 259, 261.
NASSAU, comte de, plenipotenciari a Münster, 695, 696, 697, 700.
Navarra, 160, 660, 789, 760, 801, 802, 804, 839, 840, 843, 844, 847, 862, 863. -**Regne de,** 697, 699.
NAVARRO, Miquel, tauler d'Olesa, 1421, 1459.
NAVARRO BURENA, ..., regent del Consell Suprem d'Aragó, 1489, 1497, 1519, 1524.
Navata (Alt Empordà), 1489.
NAVEL I DE CARDONA, Jeroni de, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 11, 331, 585, 1318.
NAVEL I D'ERILL, Josep de, fill de Jeroni de Navel i de Cardona, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 19, 21, 23, 35, 54, 85, 114, 132, 136, 147, 149, 150, 154, 174, 175, 181, 184, 187, 194, 195, 196, 200, 202, 212, 226, 234, 238, 240, 242, 273, 288, 291, 299, 300, 304, 305, 308, 313, 317, 343, 347, 398, 403, 495, 496, 497, 498, 499, 546, 549, 551, 559, 575, 584, 585, 588, 606, 660, 880, 884, 892, 1172, 1221, 1231, 1248, 1258, 1316, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372.
NAVÈS, Jaume, tauler de Juneda, 1421.
NAVÈS, Josep, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, guarda del portal Nou, 479, 534.
NEBOT, Antoni, tauler de Tivissa, 1128.
NEBOT, Dídac, 1092.
NEBOT, Eulàlia Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 392, 714, 758, 845, 921, 993.
NEBOT, Galceran, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 5, 6, 8, 19, 25, 33, 39, 43, 45, 53, 65, 85, 119, 132, 147, 150, 174, 184, 187, 189, 194, 195, 205, 206, 210, 247, 273.
NEBOT, Joan, 1096.
NEBOT, Joan, d'Ulldemolins, 942.
NEBOT, Joan Andreu, tauler de Tivissa, 1421.
NEBOT I PASQUAL, Josep, burgès de Perpinyà resident a Barcelona, 634.
NEGAVÈS, Gaspar, 1083.
NEGRE, Joan, canonge de la Seu de Girona, 875.
NEGRE, Maria Àngela, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1222.
NEGRELL, ..., vídua, 178, 818, 819.
NEGRELL I D'ORRI, Domènec de, donzell, oïdor militar, 235, 241, 254, 270, 271, 272, 281, 346, 353, 354, 355, 356, 369, 403, 420, 641, 642, 873, 1023, 1025, 1026, 1059, 1131, 1253, 1311, 1324, 1358, 1368, 1369, 1370, 1371, 1393, 1483.
NEGRELL I D'ORRI, Josep de, del braç militar, 331, 1248.
NEULLY, senyor de, noble, de la cambra reial francesa, 31, 667, 668, 669, 670, 677, 678.
NICOLAU, Francesca, de Solsona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 1222.
NICOLAU, Jacint, 1230.
NICOLAU, Joan, 1228.
NICOLAU, Joan Pau, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
NICOLAU, Maria Àngela, d'Espluga de Serra, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
NIERGA, Llorenç, de Lleida, del braç reial, 1369, 1506.
Nieuport (Holanda), 886, 887.
NIN, Antoni, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona, procurador fiscal del General, 17, 83, 131, 322, 329, 351, 373, 382, 389, 395, 402, 410, 411, 414, 424, 425, 426, 429, 445, 452, 464, 470, 471, 477, 494, 588, 624, 658, 990, 1002, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1118, 1126, 1127, 1268, 1312, 1316, 1436, 1445, 1446, 1450.

NIN, Francesc, negociant i ciutadà de Barcelona, receptor dels salaris dels doctors del Reial Consell, 415, 1312.
NIN I TÀRREGA, Pere de, del braç militar, 1248, 1388, 1427.
NINOT, Francesc, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 600.
NINOT, Josep, canonge de la Seu de Barcelona i agent del General a la cort de Roma, del braç eclesiàstic, 57, 85, 575, 592, 602, 604, 606, 614, 1355, 1367.
NOAILLES, comte de, governador del castell de Perpinyà, 43, 79, 80, 170, 172, 397, 709, 712.
NOBIS, Francesc, tauler de Tuïr, 420, 959, 1086, 1088, 1101.
NOGA, Gabriel, tauler de Tossa, 1457.
NOGAL, Antoni, 1097.
NOGUER, Sebastià, jurat del Vilosell, 936.
NOGUERA, ..., capellà del palau de la Comtessa de Barcelona, 451.
NOGUERA, Antoni, 1228.
NOGUERA, Joana, d'Olot, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
NOGUÉS, Jaume, assaonador i ciutadà de Barcelona, credencer de la taula de Barcelona, 226, 243, 874.
NOGUÉS, Marc Antoni, prevere i rector de Puigcercós capturat per Josep de Rocabruna, 723, 724.
NOGUÉS, Mateu, de Cornudella, 832.
NOGUÉS, Pere, 1230.
Nördlingen (Alemanya), **batalla de,** 84, 85, 738, 739, 740.
NÒRIA, cardenal, 1316.
Normandia, 1040.
NOVELL, Antoni, de Lleida, del braç reial, 1258.
NOVELL, Giraut, francès, 1084.
NOVELL, Jeroni, ciutadà honrat i conseller terç de Barcelona, del braç reial, 308, 422, 423, 506, 517, 606, 1248, 1257, 1389, 1485.
NOVELL, Jeroni, menor, ciutadà honrat de Barcelona, 535, 1485.
NOVELL, Josep, del braç reial, 11.
NOVELLA, Pere, administrador de l'Hospital dels Pobres de Santa Coloma de Queralt, 734.
NOVIAL, Josep, mercader, receptor de la bolla de Barcelona, 619.
NULLÀ, Andreu de, tauler de Canet de Rosselló, 959, 1085, 1100, 1130, 1465.

O

Òdena (Anoia), 946, 965.
ODÓN, Bernardo, 1297.
Olèrdola (Alt Penedès), 935.
Olesa de Montserrat (Baix Llobregat), 486, 1162. -**Síndic d',** 359. -**Taula d',** 1231. -**Tauler d',** 1310.
Oliana (Alt Urgell), **taula d',** 611, 1389, 1493. -**Tauler d',** 1309.
OLIAS, marquès de, vegeu MORTARA, marquès de.
OLIBA, Francesc, 1088.
OLIUS, Jaume, de l'Espluga de Francolí, 937.
OLIVA, Joan, tauler de Blanes, 1077, 1100, 1421, 1422, 1426, 1465.
OLIVA, Josep, donzell, 339.
OLIVARDA, Coloma, de Montblanc, 940.
OLIVARDA, Maria, de Montblanc, 940.
OLIVARES, comte d', duc de Sanlucar, 168, 416, 427, 447, 794.
OLIVART, Bernat, de Montblanc, 940.
OLIVELLA, Jaume, degà de la Seu de Solsona, 221.
OLIVER, ..., assessor, 1239.
OLIVER, Bernardo, 1297.
OLIVER, Bernat, adroguer de la ciutat de Barcelona, 450, 453.
OLIVER, Bernat, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona, receptor de la bolla de Barcelona, 619, 1408.
OLIVER, Ferran, antic arrendador de la bolla de Tarragona, 992.
OLIVER, Francesc, doctor en drets i burgès de Perpinyà, advocat fiscal de la diputació local de Perpinyà, del braç reial, 552, 566, 1221, 1257, 1262.
OLIVER, Honorat, de Perpinyà, del braç reial, 1259.
OLIVER, Jaume, tauler de Pineda, 1421.
OLIVER, Joan, credencer, 745, 747.
OLIVER, Joan, manyà del General i ciutadà de Barcelona, 235, 1069.
OLIVER, Joan, tauler de la Selva del Camp, 1398.
OLIVER, Joan Baptista, causídic i ciutadà de Barcelona, 923.
OLIVER, Josep, guarda ordinària del General a la taula de Barcelona, 350, 991, 1022.
OLIVER, Josep, negociant i ciutadà de Barcelona, 38, 1330.
OLIVER, Maria Àngela, muller de Josep Oliver, guarda, 1022.
OLIVER, Maria Anna, de Berga, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 994.
OLIVER, Miquel, escrivà de Barcelona, 715.
OLIVER, Pau, de Figuerola, 946.
OLIVER, Pau, prevere beneficiat a l'església parroquial de santa Maria de Caldes de Montbui, 557, 1227.
OLIVERA, Josep, del braç militar, 192.
OLIVERES, Bernat, 1228.
OLLER, Bernat, paraire de Terrassa, 1374.
OLLER, Francesc, mercader i ciutadà de Barce-

lona, del braç reial, 458, 1138, 1210, 1249, 1257, 1259.
OLLER, Jaume Pau, pagès i guarda del General a Cardedeu, 351.
OLLER, Joan, 1200.
OLLER, Joan, de Barcelona, 780, 781, 782.
OLLER, Joan, pagès de Sant Martí Sarroca, 934.
OLLER, Pau, tauler d'Alcover, 1421.
OLLERA, Elisabet, de Martorell, 947.
OLMERA, ..., sastre de Girona, 1279.
OLMERA, Benet, 1252.
OLMERA I D'ALTARRIBA, Josep d', del braç militar, 5, 54, 83, 85, 104, 130, 132, 136, 143, 174, 187, 194, 195, 196, 208, 258, 268, 307, 309, 640, 737, 1253.
OLMERA I PUIGPARDINES, Joan d', de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1256, 1339, 1344, 1375, 1388, 1428, 1484.
Olost (Osona), 1161.
Olot (Garrotxa), 565, 566, 1264, 1402, 1424, 1489, 1490. -**Bolla d',** 221, 399, 439, 461, 1002, 1035, 1067, 1071, 1118. -**Col·lecta d',** 420. -**Tauler d',** 1310.
OLUJA, Francesc d', degà i canonge de la Seu de Lleida, del braç eclesiàstic, 8, 19, 43, 60, 120, 121, 122, 123, 223, 330, 1248, 1251.
OLUJA I VALLGORNERA, Francesc d', del braç militar, 45.
OLZINA I RIUSEC, Josep d', vegeu ALZINA I RIUSEC, Josep d'.
OLZINELLES, Joan Baptista, del braç militar, 27, 28.
OLZINELLES, Ramon, donzell domiciliat a Sant Pere de Riudebitlles, 1156, 1256.
OMBERT, vegeu HUMBERT.
Omells de na Gaia, els (Urgell), 938, 963, 965.
OMS, Agnès, de Manresa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
OMS, Baltasar, tinet l'ofici dels ploms, del braç militar, 1388, 1501.
OMS, Bernat d', capità, 355.
OMS, Francesc d', del braç militar, 54.
OMS, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1485.
OMS, Joan, major, tauler de Blanes, 745, 747, 1077, 1100, 1421, 1422, 1465.
OMS, Joan, tauler de Torroella de Montgrí, 1130, 1456.
OMS, Josep d', militar, 1487, 1492.
OMS, Onofre d', 1321.
OMS I DE SANTAPAU, Berenguer d', del braç militar, 1253, 1324.
OMS I DE SANTAPAU, Teresa d', 875.
Ondarribia (Euzkadi), 742.
Òpol (Rosselló), **pas de l',** 1310.
ORA, Francesc d', tauler de Benifallet, 1421.
Orange (França), **bisbe d',** 285, 312, 315, 449, 459, 948.
ORANGE, senyor d', 976, 978.
ORANI, marquès d', 804.
Orbetello (Itàlia), **setge d',** 828.
Orcau (Pallars Jussà), **castell d',** 386, 387. -**Conca d'**, 70, 96, 165, 461, 723, 725, 726, 790, 1047.
ORDAL, Pau, 1227, 1230.
ORDANO, Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, 435, 1103, 1111.
ORDEIX, Ponç, tauler de Sant Hipòlit de Voltregà, 1422, 1457, 1466.
Orfes (Pla de l'Estany), 1489.
Organyà (Alt Urgell), **guarda d',** 1309.
ORIENT, Pere, tauler de Bot, 1128, 1421, 1459.
ORIOL, Antoni, notari i ciutadà de Barcelona, 1022.
ORIOL, Francesc, 1092.
ORIOL, Jaume, 1092.
ORIOL, Joan Bernardí, prevere beneficiat a l'església de sant Miquel de Barcelona, 1496.
ORIOL, Francesc, canonge de la Seu de Vic, del braç eclesiàstic, 484, 485, 487.
ORIOL, Jeroni, frare i prior de l'orde de Nostra Senyora de Bonsuccès, 350, 1022, 1330.
ORIOL, Joan, velluter i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Balaguer, 227.
ORIOL, Josep, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, 625.
ORIOL, Pau, de Flix, del braç reial, 1257.
ORIOL I RIAMBAU, Bernat, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Miquel de Barcelona, procurador fiscal del General, 748.
ORIOLA, Agustí, de Perpinyà, del braç reial, 1247, 1259.
ORÍS I VALLGORNERA, Francesc d', del braç militar, 114, 361.
ORLAGUET, Isabel, filla de Joan Orlaguet, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 714, 758.
ORLAGUET, Joan, pagès de Barcelona, 714, 758.
ORLAU, Josep d', doctor en drets i del Reial Consell, 5, 40, 116, 117, 122, 123, 453, 646, 683, 754.
Orleans (França), 526, 1200.
ORLEANS, duc d', 22, 40, 41, 155, 309, 340, 372, 395, 435, 447, 450, 685, 689, 693, 694, 736, 737, 739, 772, 788, 886, 887, 915, 916, 933, 985, 986, 992, 1007, 1034, 1045, 1046, 1103, 1107, 1108.
ORLEANS, Enric d', duc de Longueville i Touteville, conestable hereditari i governador de Normandia, 693, 694, 721, 722, 1041, 1042.
ORNENEGA, Maria d', de Maçanet, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 923.

OROMIR, Llorenç d', veguer de Barcelona, 587.
ORRI, Pere, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1251.
ORRIT, Francesc, fuster i ciutadà de Solsona, 856.
ORTAL, Diego, jurat de Saragossa, 1221.
ORTÍZ, Lamberto, advocat fiscal del Consell Suprem d'Aragó, 1344.
Os de Balaguer (Noguera), **taula d',** 611, 1389. -**Tauler d',** 1309.
OSERA, marquès d', 541.
Osnabrück (Alemanya), 691, 692, 698, 717.
OSONA, Domènec, doctor en drets domiciliat a Barcelona, assessor del General, 16, 17, 18, 94, 272, 658, 659, 929.
OSONA, Miquel Joan, doctor en teologia, cabiscol i canonge de la Seu de Barcelona, visitador eclesiàstic, 60, 65, 85, 95, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 113, 565, 574, 575, 549, 588, 590, 593, 753, 754, 1251, 1320, 1323, 1345, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468, 1470.
OSTABAD, Francisco, jurat de Saragossa, 1221.
OUQUINCURT, mariscal d', vegeu HOCQUINCOURT, mariscal d'.
OYONARTE, ..., capità, 1162.
OXENSTIERNA, Johan, ministre suec, 691, 692.

P

Pacs del Penedès (Alt Penedès), 934, 1139.
PADELLÀS, ..., del braç militar, 308.
PADELLÀS, Joan Baptista de, prevere, 1483.
PADELLÀS, Pere de, donzell domiciliat a Barcelona, diputat militar, 587, 608, 617, 625, 631, 995, 1254, 1326, 1358, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1386, 1389, 1390, 1392, 1393, 1407, 1478, 1479, 1483, 1484, 1486, 1509, 1518, 1521, 1525.
PADELLÀS I CASAMITJANA, Francesc de, de Balaguer, del braç militar, 640, 1483, 1501.
PADEURS, ... de, militar francès, 938.
PADRÈS, Miquel, 1083.
PADRÓ, Joan, del braç reial, 488.
PADRÓS, Joan Pau, tauler de Ponts, 1342.
PAGAROLA, ..., assessor, 1237, 1239.
PAGAROLAS, Jacint, del Ginestar, 944.
PAGAROLAS, Pere Joan, de Tortosa, del braç reial, 1249, 1257.
PAGÈS, Agnès Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
PAGÈS, Antoni, 1086.
PAGÈS, Antoni, daguer del General, 589.
PAGÈS, Antoni, guarda ordinària de Palamós, 751.
PAGÈS, Francesc, 761.
PAGÈS, Diego, cònsol en cap de Castelló d'Empúries, 34.
PAGÈS, Jaume, escrivà de Barcelona, 715, 922.
PAGÈS, Jeroni, 993.
PAGÈS, Joan de, prior claustral i canonge de Tortosa, del braç eclesiàstic, 1246, 1368, 1369.
PAGÈS, Maria, de Valls, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
PAGÈS, Melcior, mercader i ciutadà de Barcelona, ajudant del regent els comptes del General, del braç reial, 178, 249, 307, 312, 322, 368, 446, 477, 516, 517, 991, 1147, 1436.
PAGÈS, Rafael, del braç reial, 85.
PAGÈS I DE VALLFOGONA, vegeu PAGÈS I DE VALLGORNERA.
PAGÈS I DE VALLGORNERA, Josep, donzell domiciliat a Perpinyà, visitador del braç militar, 146, 242, 244, 245, 672, 673, 1253.
PAGÈS I GARBÍ, Caterina, 993.
PAHISSA, Josep, notari reial i conseller cinquè de Barcelona, 118, 424, 449, 476, 477, 755.
PAHISSA, Miquel, llibreter i ciutadà de Barcelona, 599, 901, 902, 906, 1373.
PAHISSA, Ramon, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, 169, 757, 796.
PAIRET, Josep, ciutadà honrat de Barcelona i notari públic de Terrassa, guarda del General, del braç reial, 407, 472, 473, 1484.
Països Baixos, 701, 788, 841, 845, 987, 988.
PAIXÍ, Pasqual, de Tivissa, 945.
PAL, Andreu, 1097.
PAL, Sebastià, 1097.
PALADELLA, Bernat, tauler de Garcia, 1421, 1457.
Palafrugell (Baix Empordà), 598, 602, 1402, 1490. -**Taula de,** 1090. -**Tauler de,** 1310.
Palamós (Baix Empordà), 98, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 342, 376, 617, 754, 1048, 1052, 1278, 1281, 1283, 1284, 1402, 1407, 1410, 1412. -**Governador de,** 888, 1011. -**Síndic de,** 108, 110, 113, 114, 116, 117, 118, 754. -**Taula de,** 1091. -**Tauler de,** 1310.
PALANA, Maria, de Cardona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
PALAU, Joan de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1521.
PALAU, Josep, jurat de Valls, 946.
PALAU, Melcior, ardiaca i canonge de la Seu de Vic i després de Barcelona, del braç eclesiàstic, 634, 1251, 1324, 1504.

PALAU, Ramon, de la Selva del Camp, 1398.
PALAU, Tomàs, ataconador, 346.
PALAUDÀRIES, Miquel, pagès de Sant Esteve de Palaudàries, 1227.
PALAUDÀRIES, Miquel, tauler de Caldes de Montbui, 557, 1227, 1358, 1462.
PALLARAC, Miquel, negociant i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Perpinyà, 213.
PALLARÈS, ..., 1190.
PALLARÈS, Antònia, 1308.
PALLARÈS, Francesc, de Talarn, executat sumariament per Josep de Rocabruna, 46, 724.
PALLARÈS, Jacint, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 198, 199, 453, 848.
PALLARÈS, Joan Benet, negociant i ciutadà de Barcelona, ajudant segon del racional, 573, 1311, 1358, 1441.
PALLARÈS, Joaquim, 1383.
PALLARÈS, Josep, ciutadà de Solsona, 855.
PALLARÈS, Josep Hilari, ciutadà de Solsona, 855.
PALLARÈS, Miquel de, ajudant segon del racional, 1308.
PALLARÈS, Mònica, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 323, 993.
PALLARÈS, Narcís, de Tortosa, insaculat com a oïdor reial, 1506.
PALLARÈS, Nicolau, de Talarn, capità de Josep de Rocabruna, 725, 726.
PALLARÈS I MARÇAL, Josep, donzell d'Illa, del braç militar, 602, 604, 607, 608, 618, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1386, 1393, 1502.
PALLARÈS I MARÇAL, Rafael, donzell d'Illa resident a Barcelona, del braç militar, 1386, 1393, 1483, 1502, 1522.
PALLARÍ, Joan, mercader i tauler de Camprodon, 747.
Pallars, el, 50, 70, 403, 612, 619, 715, 725, 726, 1055, 1309. -**Bolla de,** 573 -**Col·lecta de,** 492, 575, 586, 603, 1129, 1530. -**Diputat local de,** 145, 1314, 1404. -**Governador de,** 46, 683. -**Sots-veguer de,** 725. -**Sots-vegueria de,** 96, 723, 726. -**Taula de,** 1390, 1493, 1494.
PALLARS, Gaspar, ciutadà honrat de Lleida, del braç reial, 1266, 1506, 1507.
PALLARS, Pere Josep, negociant de Lleida, 1400.
PALLISSA, Josep, del Ginestar, 944.
Palma d'Ebre, la (Ribera d'Ebre), 1215.
PALMEROLA, ..., capità, 402.
PALMEROLA, Joan, del braç reial, 640, 1127, 1248, 1506, 1507.
PALMEROLA, madona, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1121.
PALMES, Caterina, de Cardona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 994.
PALOU, Josep, notari i ciutadà de Barcelona, escrivà extraordinari de l'escrivania major del General, 586, 590, 609, 633, 642, 1357, 1361, 1445.
Pals (Baix Empordà), 598, 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
PANDIS, Mateu, sastre de Castelló d'Empúries, 948.
PANXA, Magdalena, de la Seu d'Urgell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
PAPELL, Joan, paperer, 1068.
PAR, Francesc, 1228, 1249, 1254.
PAR, Francesc, donzell, del braç militar, 463, 465, 471, 495, 496, 497, 506, 532, 1117, 1118.
PAR, Francesc, menor, 1228.
PAR, Francesc, mercader, 1228.
PAR, Francesc Onofre, 1228.
PAR, Ramon, doctor en drets i assessor del General, 413, 429, 439, 443, 484, 494, 593, 621, 642, 875, 1057, 1059, 1103, 1104, 1105 1140, 1141, 1143, 1145, 1153, 1161, 1162, 1225, 1256, 1274, 1287, 1292, 1294, 1296, 1311, 1315, 1321, 1327, 1329, 1330, 1331, 1332, 1347, 1351, 1358, 1364, 1365, 1368, 1375, 1389, 1408, 1433, 1434, 1436, 1437, 1472, 1473, 1477, 1478, 1491, 1514, 1518, 1520, 1523, 1524, 1525.
PARACOLL, Miquel, comissari reial, 75.
PARAIRE, Josep, del braç reial, 1484.
PARAIRE, Miquel, 1429.
PARALLEDA, Margarida, de Bagà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
PARCIOL, Ramon, pagès de la parròquia de Sant Esteve de Massanes, 131.
PARDES, Gaspar, de Tivissa, 945.
Pardo, el (Castella), 583, 610, 1224, 1307, 1318, 1320, 1322, 1383.
PARDO, Nuño, lloctinent de la cavalleria de Castella, 907.
PAREDES, comtessa de, 1496.
PARELL, Josep, parxer i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Tremp i Pallars, 407.
PARELLETA, Madrona, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993.
PARENT, Salvador, revenedor, 88.
PARENYA, Joan, 1096.
Parera, la, vegeu Pereres, les.
PARERA, Fructuós, mercader i ciutadà de Manresa, 494.
PARERA, Jaume, pagès de Sant Pere de Riudebitlles, 421, 424.

PARERA, Maria, muller de Jaume Parera, 421, 424.
PARERA, Onofre, tauler de Batea, 747.
PARÉS, Benet, mestre de cases, 1260
PARÉS, Francesc, tauler de Sant Hilari, 1457.
PARÉS, Úrsula, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 1121.
París (França), 6, 9, 17, 19, 32, 33, 37, 41, 42, 43, 52, 56, 57, 66, 67, 68, 98, 99, 139, 144, 145, 148, 151, 155, 156, 164, 167, 169, 171, 172, 206, 208, 209, 210, 212, 214, 217, 224, 228, 229, 230, 254, 261, 262, 266, 278, 279, 285, 305, 309, 315, 316, 317, 319, 321, 322, 337, 351, 364, 367, 373, 374, 380, 383, 386, 388, 390, 396, 397, 399, 401, 403, 415, 455, 474, 480, 485, 557, 648, 649, 651, 653, 655, 671, 672, 674, 675, 676, 677, 678, 681, 685, 688, 689, 690, 691, 693, 694, 699, 702, 703, 704, 705, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 721, 722, 727, 728, 730, 731, 733, 736, 739, 740, 752, 756, 757, 759, 760, 763, 764, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 777, 781, 782, 784, 785, 787, 789, 793, 797, 799, 812, 817, 820, 821, 824, 825, 826, 827, 835, 836, 837, 841, 845, 847, 848, 849, 850, 852, 857, 859, 860, 861, 862, 863, 866, 870, 871, 885, 889, 898, 899, 907, 910, 911, 915, 916, 917, 918, 924, 925, 926, 933, 948, 949, 950, 960, 962, 963, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 980, 981, 982, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 992, 997, 998, 999, 1012, 1025, 1029, 1030, 1031, 1033, 1034, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1045, 1046, 1047, 1050, 1051, 1052, 1051, 1113, 1114, 1115, 1118, 1119, 1120, 1133, 1148, 1149, 1150, 1189, 1215. -**Motí de,** 387. -**Pont Nou de,** 387.
PARÍS, ..., militar francès, 935, 964, 966.
PARÍS, Antoni, batlle de Torres, 937.
PARÍS, Pere Joan, de l'Ametlla, 939.
PAROLER, Josep, 1080.
PARRA, Cristòfor, apotecari i obrer de Barcelona, 313.
PARRELL, Josep, arendador de la bolla de Tremp i Pallars, 1070.
PARRINET, Esteve, doctor i burgès de Perpinyà, del braç reial, 136.
PARTAGÀS, Josep, daguer i ciutadà de Barcelona, 1471.
PASCARELLO, ..., napolità, guarda del port de Barcelona, 1438.
Pas de l'Orri, vegeu Pont d'Orrit.
PASQUAL, ..., regent del Consell Suprem d'Aragó, 602.
PASQUAL, Gabriel, tauler de Xerta, 1421.
PASQUAL, Jacint, doctor de Puigcerdà, del braç reial, 1247.
PASQUAL, Joan, 1398.
PASQUAL, Joan, batlle de Blancafort, 938.
PASQUAL, Joan, jurat de Moià, 935.
PASQUAL, Joan, paraire de Terrassa, 1138.
PASQUAL, Joan, tauler de la Selva, 1421, 1458, 1459.
PASQUAL, Josep, mercader de Perpinyà, del braç reial, 1259.
PASQUAL, Ramon, tauler de Gratallops, 1128.
PASQUAL I DE CADELL, Francesc, cavaller domiciliat a Barcelona, escrivà de manament, 579, 580, 1321, 1325, 1440.
PASQUAL I LEU, vegeu LEU I PASQUAL.
PASQUES, Joan, prevere i paborde resident a Barcelona, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 901, 905.
PASSOLES, Llorenç, escudeller i ciutadà de Barcelona, 1140.
PASSOLES, Pau, notari públic de Barcelona i secretari del braç militar, 267, 325, 493, 892, 928, 997, 1141, 1169.
PASTALLER, Jacint, 1228.
PASTALLER, Pau, 1228.
PASTOR, Agnès, vídua, mare de Jeroni Pastor, diputat, 347.
PASTOR, Francesc, del braç reial, 15, 29.
PASTOR, Francesc, notari públic i ciutadà de Barcelona, escrivà major de la visita, 434, 460, 905, 1117, 1120, 1127, 1128, 1129, 1130, 1248, 1254, 1258.
PASTOR, Jeroni, assessor del General, del braç reial, 256, 272, 330, 347, 352, 393, 408, 413, 424, 430, 433, 441, 439, 443, 450, 473, 484, 487, 488, 495, 497, 498, 499, 546, 549, 576, 664, 732, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 864, 875, 890, 912, 929, 932, 960, 990, 996, 1013, 1024, 1026, 1032, 1044, 1054, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1071, 1073, 1104, 1105.
PASTOR, Jeroni, doctor en drets i ciutadà honrat de Lleida, diputat reial, 2, 5, 10, 17, 18, 27, 55, 77, 85, 94, 96, 103, 113, 114, 119, 122, 134, 136, 137, 138, 150, 152, 154, 171, 174, 178, 179, 180, 191, 235, 241, 278, 282, 328, 346, 359, 368, 372, 375, 645, 646, 647, 752, 753, 762, 778, 833, 1131, 1172, 1256, 1257, 1266, 1274, 1287, 1294, 1296, 1311, 1312, 1358, 1359.
PASTOR, Joan, jurat de Torres, 937.
PASTOR, Joan Baptista, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, advocat fiscal del General, del braç reial, 14, 15, 26, 61, 96, 114, 119, 136, 143, 146, 154, 174, 200, 201, 240, 255, 330, 331, 332, 368, 370, 371, 394, 421, 424, 429, 439, 443, 484, 485, 488, 494, 498, 560, 564, 566, 577, 620, 621, 642, 1103, 1104, 1105, 1137,

1140, 1143, 1145, 1153, 1162, 1225, 1237, 1239, 1256, 1262, 1270, 1311, 1315, 1320, 1321, 1323, 1327, 1329, 1330, 1331, 1332, 1335, 1347, 1351, 1358, 1364, 1365, 1368, 1375, 1408, 1434, 1436, 1472, 1473, 1477, 1478, 1491, 1514, 1518, 1523, 1524.
PASTOR, Joan Baptista Ramon, ciutadà honrat de Barcelona, escrivà ordinari del regent els comptes, braç reial, 55, 56, 138, 143, 146, 150, 233, 242, 247, 305, 307, 312, 375, 430, 473, 559, 564, 567, 579, 580, 581, 582, 585, 602, 603, 606, 621, 623, 991, 1259, 1312, 1315, 1358, 1438, 1443, 1446.
PASTOR, Magí, tauler de Cambrils, 1421, 1463.
PASTOR I DE MONTSERRAT, Francesc, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1254.
PASTORS I CÒDOL, Jeroni de, del braç militar, 1254.
Pau (França), 859, 860.
PAU III, Papa, 978.
PAU, ..., assessor, 1013, 1026.
PAU, Joan, 1096.
PAU, Maria Anna, criada del mercader Francesc Roca, 1067.
PAU I LLOP, Joan, de la vegueria de Lleida, 1427.
PAULAT, Francesc, secretari de la sacra congregació, 277, 312, 951, 953.
Paüls dels Ports (Baix Ebre), 282, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
PAUS, ..., tauler de Sant Llorenç de la Muga, 1457.
PAZ, Àngel del, del braç militar, 575, 1253.
PAZ, Francesc del, del braç militar, 421.
PAZ I BARBERÀ, Ramon del, del braç militar, 606, 1253, 1320, 1323, 1501, 1505.
PEDREGÓS, Marianna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 714.
PEDRELL, Galderic, diputat local de Cervera, 1442.
PEDREROL, Francesc, 1228.
PEDREROL, Gaspar, 1227.
PEDREROL, Josep, 1461.
PEDRET, Francesc, ciutadà honrat de Lleida, 1483.
PEDRET, Joan, negociant i pagès, sobrecollidor dels llibres i pecúnies dels drets d'entrades i eixides a les taules forànies de Tortosa, 246, 886.
PEDRÓ, Joan, vegeu PADRÓ.
PEDROLO, ..., capità català del batalló d'infanteria de Martorell, 966.
PEDROLO, Bonaventura, del braç militar, 1247, 1255.
PEDROLO, Francesc Onofre, 1255.
PEDROLO, Rafael, del braç militar, 1255.
PEGUENEGAUD, ..., escrivà, 1106.
PEGUERA, Joan de, del braç militar, 268.
PEGUERA, Jordi de, del braç militar, 238.
PEGUERA, Josep Jordi de, militar, 1116.
PEGUERA I BERTROLÀ, Isabel de, 1332.
PEGUERA I GUILLA, Antoni de, domiciliat a Barcelona, visitador militar, 591, 1247, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1468, 1470.
PEGUERA I VILANA, Josep de, del braç militar, 495.
PEIRÓ, Mateu, tauler d'Escaló, 1458.
PEIRÓ, Sebastià, de Verdú, 939.
PEITONA, Maria, de Tarragona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 392, 758, 923, 994, 1121.
PEIX, Bernat, estudiant de filosofia resident a Barcelona, 1348, 1349.
PEIXÓ, Esteve, 1082.
PEIXÓ, Jeroni, 588.
PEJOAN, vegeu PIJOAN.
PELEGRÍ, Caterina, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 714.
PELEGRÍ, Francesc, jurat de Torres, 937.
PELEGRÍ, Jacint, de Vimbodí, 936.
PELEGRÍ, Jaume, 1081.
PELLISSA, Josep, tauler del Ginestar, 1128, 1421.
PELLISSER, Anton, cosí de Pau Pellisser, doctor en medicina de Sant Feliu de Guíxols, 610, 1383, 1384.
PELLISSER, Joan, 1078.
PELLISSER, Joan, de Garcia, 943.
PELLISSER, Maria Àngela, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 994, 1121, 1222.
PELLISSER, Pau, botiguer de Sant Feliu de Guíxols, 610, 1383, 1384.
PELLISSER, Pau, porter ordinari del General, 619.
PELLISSER, Pere, capturat per Josep de Rocabruna, 724, 725.
PELLISSER, Pere Joan, escrivà de Barcelona, 1350.
PELLISSER, Rafael, mercader de Perpinyà, del braç reial, 1259.
PELLISSER, Rafael, notari públic de Barcelona, 88.
PELLISSER, Ramon, ciutadà de Barcelona, 600.
PELLISSER I DE VILAPLANA, Anton, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
PELLISSER I DE VILAPLANA, Francesc, de Perpinyà, visitador reial, 3, 6, 7, 67, 273, 288, 1257.
PEÑARANDA, comte de, plenipotenciari d'Espanya a Münster, 765.

PEÑARANDA, Gerónimo de, veedor de les galeres d'Espanya, 1239, 1240.
Penedès, el, 656, 1047, 1156.
PEÓ, Antoni, 1093.
Pera, la (Baix Empordà), 1489.
PERA, Miquel, tauler de Mont-roig, 1399.
PERA, Rafael, de Perpinyà, del braç reial, 1506.
Peralada (Alt Empordà), 35, 598, 602, 1002, 1402, 1489, 1490. -**Companyia de,** 822. -**Tauler de,** 1310.
PERALADA, comte de, 804, 1253.
PERALTA, Narcís, doctor en drets i del Reial Consell, advocat fiscal patrimonial del General, 2, 5, 29, 134, 137, 152, 211, 212, 320, 358, 451, 452, 462, 463, 501, 503, 506, 510, 512, 513, 514, 645, 646, 762, 891, 989, 1118, 1176, 1179, 1183, 1184, 1256.
PERAPERTUSA I VILADEMANY-CRUÏLLES, Anton de, vegeu JÓC, vescomte de.
PERARNAU, Jeroni, donzell domiciliat a Perpinyà, del braç militar, 857, 1253.
PERARNAU, Josep, fill de Jeroni Perarnau, donzell domiciliat a Perpinyà, del braç militar, 857, 1255.
PERE II DE CATALUNYA, 98, 864, 1273, 1275, 1289, 1300, 1303, 1305.
PERE III DE CATALUNYA, 56, 212, 267, 284, 378, 563, 1273, 1275, 1290, 1301, 1304, 1306, 1333, 1334, 1478.
PERE, Antoni, antic abat de Montserrat, 1246.
PERELLÓ, Joan, de Tivissa, 945.
PERELLÓ, Nicolau, 1230.
PERELLÓ, Pere Pau, prevere i tauler de Tivissa, 82.
Pereres, les (Alt Penedès), 685.
PERESSER, Albert, 993.
PÉREZ, Antonio, antic secretari de Felip I de Catalunya, 1274, 1276, 1290, 1302, 1304, 1306.
PÉREZ, Magdalena, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
PÉREZ DE NUEROS, Miguel, bisbe electe de Mallorca, advocat fiscal del Consell Suprem d'Aragó, 597, 622, 1344.
PÉREZ DE POMAR GÓMEZ DE MENDOZA, Francisco, diputat del regne d'aragó, 1220.
Perigord, **regiment del,** 936, 945.
PERLES, Gabriel, tauler d'Oliana, 1342, 1421.
PERMANYER, Joan, notari, 931, 932.
PERNA, Joan, de Sapeira, capturat per Josep de Rocabruna, 724.
PERNA, Sebastià, del lloc d'Esplugafreda, capturat per Josep de Rocabruna, 46, 724.
Perpinyà (Rosselló), 25, 58, 159, 160, 167, 172, 179, 195, 212, 266, 267, 284, 356, 385, 403, 420, 491, 492, 504, 517, 519, 542, 544, 656, 665, 672, 673, 708, 709, 710, 712, 760, 816, 830, 885, 928, 1032, 1048, 1177, 1195, 1196, 1253, 1310, 1339, 1345, 1374, 1375, 1388, 1389, 1414, 1489. -**Bolla de,** 213, 400, 414, 857, 858, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1071, 1339, 1418, 1455. -**Castell de,** 25, 390, 403, 1052, 1059. -**Col·lecta de,** 303, 570, 581, 602, 1310. -**Cònsols de,** 43. -**Costums de,** 858. - **Diputació local de,** 160. -**Diputat local de,** 145, 1310, 1314. -**Sedes de,** 213. -**Setge de,** 656. -**Taula de,** 337, 344, 1490. -**Tauler de,** 427, 641, 1310. -**Vegueria de,** 1388.
PERPINYÀ, Antic, senyor útil de la notaria de Banyoles, 871.
PERPINYÀ, Bartomeu, del braç reial, 255, 305.
PERPINYÀ, Joan Baptista, 1485.
PERPINYÀ, Joan Pau, ciutadà honrat de Barcelona i Girona, del braç reial, 330, 1257, 1276.
PERPINYANÈS, Caterina, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714.
PERPUNTER, Miquel, tauler de Vilamajor, 1460, 1461.
PERRAMON, Antoni Jaume, notari públic de la Ribera d'Ebre, 246, 778, 779, 886.
PERRAMON, Antoni Joan, de Móra d'Ebre, 944.
PERRAMON I COLOMER, Antoni, ciutadà honrat de Barcelona habitant al Ventalló, arrendador de la bolla de Castelló d'Empúries, 398, 872.
PERTIRA I CASTRO, Ludovico de, ambaixador de Portugal a Münster, 696.
Pertús, el (Vallespir), 547.
PETIT, Isabel, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758, 845.
PETIT, Joan Antoni, 1076.
PETIT, Miquel, 1229.
PEXAU, Agustí, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 5, 6, 19, 26, 43, 67.
PEXAU, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 146, 235, 249.
PHILIPPE, ..., militar francès, 942.
PI, Antoni, tauler de Sant Feliu de Guíxols, 1078, 1100.
PI, Eudald, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259.
PI, Jacint, notari d'Esparreguera, arrendador de les bolles de Vilafranca del Penedès i Torredembarra, 299.
PI, Jaume, mercader i ciutadà de Barcelona, albaraner del General, 42, 219, 283, 469, 991, 1439.
PI, Jaume, pagès de Santa Maria de Cervelló, 1529.
PI, Joan, ciutadà honrat de Barcelona, notari i escrivà de manament, 12, 211, 650.

PI, Joan Agustí, prevere i tauler de Sant Feliu de Guíxols, 1078, 1100.
PI, Nicolau, corredor de coll, 581.
PI, Nicolau, pagès de Tarragona, 1146.
PI, Pau, escrivà de Barcelona, 1529.
PI, Rafael, d'Esparreguera, 1403, 1404.
PI, Segimon, notari de la parròquia de Rubí, 1186.
PI, Teresa, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993, 1121.
PIA, Paula, criada d'Antoni Favar, 1068.
PIBERNAT, Isabel, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 466, 713, 758, 845, 923, 1121.
PIBERNAT, Joan, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
PIC, Elionor, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 264, 714, 758, 845, 921.
PICALQUERS, ..., escrivà, 408, 1056.
PICALQUERS, Jeroni, doctor, 482.
Picardia, la (França), 799.
PICART, Salvador, corredor d'orella, 125.
PIELLA, Josep, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 45, 60, 119, 132, 136, 150, 154, 194, 247, 430, 439, 506, 882, 1104, 1257.
Piemont, el (Itàlia), 675, 676, 838, 842.
Piera (Anoia), 83, 486, 685, 1035, 1146, 1162.
PIJOAN, Antoni, escrivà ordinari del racional del General, 603.
PIJOAN, Antoni, mercader i notari de Perpinyà, 1506, 1528.
PIJOAN, Agustí, 1502.
PIJOAN, Francesc, ardiaca major, canonge i vicari general de la Seu de Girona, diputat eclesiàstic, 34, 586, 587, 605, 607, 617, 622, 625, 630, 631, 875, 1248, 1251, 1326, 1358, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1386, 1389, 1390, 1392, 1393, 1395, 1407, 1470, 1478, 1486, 1496, 1497, 1507, 1518, 1520, 1521, 1525.
PIJOAN, Jaume, sagristà major i canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1387, 1393, 1427, 1528.
PIJOAN, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714.
PILAS, ..., militar francès, 942.
PILES, Martí, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, fermança per la bolla de Vic, 1068.
PINEDA, Francesc, 1228.
PINEDA, Pau, del braç reial, 201.
PINEDA, Ponç, del braç reial, 114, 200.
Pineda de Mar (Maresme), 158, 1410, 1489, 1490. -**Taula de,** 1402. -**Tauler de,** 1310.
PINEDA I REART, Pere, del braç reial, 85, 119, 136, 146, 150, 174, 187, 200, 238, 247, 255, 305, 1259.
Pinell de Brai, el (Terra Alta), 1493. -**Taula del,** 1094, 1099. -**Tauler de,** 1309.
PINGAUT, Urban, francès, 1079.
PINO, Gabriel, capità de miquelets, 684.
PINÓS, Joan Pau, passamaner de Barcelona, 997.
PINÓS, Josep de, habitant a Gènova, 71.
PINÓS, Josep Galceran de, domiciliat a Barcelona, senyor útil i propietari de l'escrivania de la cort de la general governació, del braç militar, 12, 456, 457, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 534, 557, 649, 715, 731, 732, 975, 1010, 1043, 1133, 1201, 1203, 1206.
PINÓS, Onofre Montserrat, assessor del General, 686.
PINTOR, Ramon, visitador públic del Reial Consell a Solsona, 856.
PINYANA, Agustí, ciutadà de Tortosa, diputat reial, 587, 605, 606, 618, 622, 625, 631, 1249, 1326, 1358, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1372, 1373, 1386, 1389, 1390, 1392, 1393, 1407, 1483, 1484, 1486, 1496, 1497, 1502, 1509, 1518, 1520, 1521, 1525, 1530.
PINYANA, Antoni, de Tortosa, del braç reial, 1370, 1372, 1388, 1427.
PINYANA, Jeroni, mercader de Tortosa, del braç reial, 331, 1249, 1259, 1389, 1393.
PINYANA, Josep, mercader i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Vic, 438, 440, 480, 485, 588, 1067, 1068, 1152, 1153, 1154, 1155, 1160, 1161, 1162, 1327, 1345, 1347, 1349, 1368, 1370, 1371, 1372, 1373, 1389, 1393, 1428, 1483, 1485, 1486, 1503.
PINYOL, Josep, de Tortosa, del braç reial, 162, 163, 1248, 1258, 1259.
PINYOL, Mateu, de la vegueria de Tortosa, del braç reial, 1485, 1486, 1506.
PINYOL, Miquel, frare i infermer del monestir de Sant Pere de Rodes, del braç eclesiàstic, 187, 199, 254.
PINYOL, Pere, estudiant de gramàtica, 618, 623.
PINYOL, Pere, pagès de la Mata, 935.
PIOC, Caterina, de Vilanova, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 1222.
Piombino (Itàlia), **castell de,** 184, 826, 828, 831, 839, 843, 847.
PIQUER, Francesc, frare santjoanista, del braç eclesiàstic, 371.
PIQUER, Francesc, tauler de Perpinyà, 1089, 1090, 1101, 1457.
PIQUER, Gaspar, 1464.
PIQUER, Jacint, tauler de Perpinyà, 1131.
PIQUER, Miquel, cirurgià i conseller cinquè de Barcelona, 183.

PIQUER, Onofre, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, guarda de la bolla, 261, 418, 922, 991, 1313.
Pira (Conca de Barberà), 964, 966.
PIULATS, Joan, prior de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 127.
PIUS X, Papa, 314.
PLA, Jaume, inquisidor, 52, 53.
PLA, Joan, adroguer, 607, 1359, 1373, 1439, 1443.
PLA, Joan, andador de la confraria de Sant Jordi, 1312.
PLA, Josep, ciutadà honrat de Barcelona domiciliat a Bellpuig, arrendador de la bolla de Tàrrega, 223.
PLA, Maria, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 553, 1222.
PLA, Pere, adroguer i cerer del General, 1342.
PLA, Segimon, adroguer de Granollers, 1169.
PLAC, Caterina, de l'Empordà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
Pla de Santa Maria, el (Alt Camp), 946, 964, 965.
PLAIÀ, Bartomeu, vegeu PLEJÀ.
PLANA, Antoni Joan, tauler de Valls, 1399.
PLANA, Francesc, processat per Josep de Rocabruna, 724.
PLANELLA, Joan Baptista, del braç militar, 488, 489, 497, 1248.
PLANELLA, Pere, d'Alsamora, 725.
PLANELLA I CRUÏLLES, Josep de, del braç militar, 496, 506, 507, 1248, 1256.
PLANELLA I TALAMANCA, Pau de, donzell domiciliat a Barcelona, visitador militar, 588, 590, 1248, 1345, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468, 1470.
PLANELLA I TALAMANCA, Pere, del braç militar, 85, 305, 308, 440, 489, 497, 498, 499, 546, 581, 1172, 1247, 1256.
PLANES, Bartomeu, 1230.
PLANES, Domènec, 1066.
PLANES, Domènec, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, 385.
PLANES, Eloi, mercader i conseller quart de Barcelona, 255.
PLANES, Francesc, arrestat en el regne de València, 1300, 1305, 1331.
PLANES, Joan, notari i ciutadà de Barcelona, 310.
PLANES, Josep, paraire i cap de guaita reial, 75, 88, 89, 741.
PLANES, Miquel, mercader i ciutadà de Barcelona, 129.
PLANES, Montserrat, porter reial, 145.
PLANES, Pere Joan, 1228.
PLANES I SERRA, Joan, del braç militar, 473, 506, 1248, 1252.
PLANXER, Magdalena, de la Seu d'Urgell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 553, 1121, 1222.
PLEJÀ, Bartomeu, notari públic de Barcelona i secretari del braç militar, 1153, 1154, 1174, 1176, 1263, 1484.
PLEJÀ, Pere, negociant de Lleida, 1400.
POAL, Fermí, doctor, 1250.
POBLA, Dimas, donzell, procurador fiscal de la visita, del braç militar, 54, 95, 114, 119, 136, 149, 163, 250, 256, 262, 278, 279, 292, 305, 495, 496, 497, 947, 1252.
Pobla de Cérvoles, la (Garrigues), 936, 966, 1116; -**Jurats de,** 476.
Pobla de Lillet, la (Berguedà), 1401.
Pobla de Massaluca, la (Terra Alta), 684, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
Pobla de Segur, la (Pallars Jussà), 46, 1404. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
Poblet, vegeu Santa Maria de Poblet.
Poboleda (Priorat), 575, 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1310.
PODERIQUE, Llouis, militar francès, 1294.
Poitiers (França), 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1198, 1199.
POL, Francesc, frare i dispeser del monestir de Banyoles, del braç eclesiàstic, 113, 119, 1445, 1446.
POL, Josep, 1445
POLL, Francesc, notari i escrivà jurat de la cort del veguer de Barcelona, 931, 932.
POLLÈS, Isabel Joana, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 522, 553, 1121, 1222.
POMÉS. Isabel, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714.
PONÇ, Agustí, 1228, 1229, 1230, 1231.
PONÇ, Andreu, vegeu PONT, Miquel Andreu.
PONÇ, Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993, 1121, 1222.
PONÇ, Anton, 1170.
PONÇ, Anton, comandant de cavalleria català, 946, 947.
PONÇ, Anton, doctor, 1170, 1259.
PONÇ, Francesc, notari públic de Barcelona, 316, 980.
PONÇ, Joan, 1230.
PONÇ, Joan, 1447.
PONÇ, Joan, pellisser i ciutadà de Barcelona, 932.
PONÇ, Josep, abaixador i ciutadà de Barcelona, 1068.
PONÇ, Lluís de, frare i dispeser major del monestir de Ripoll, 594, 1339.
PONÇ, Margarida Jordi, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.

PONÇ, Onofre, 1255.
PONÇ I DE CASTELLVÍ, Fabrici, doctor del Reial Consell, 566, 1262.
PONÇ I DE CASTELLVÍ, Feliu, 1239.
PONÇ I DE GUIMERÀ, Josep de, senyor de Ribelles, del braç militar, 19, 25, 85, 149, 361, 486, 1162, 1254.
PONÇ I DE GUIMERÀ, Pere, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1388, 1427.
PONCE, ..., caporal francès, 946.
PONSA, Joan, 1096.
PONSÍ, Lluís, 1075.
PONSIC, Francesc, de Vic, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 607, 632, 633, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1502.
PONSIC, Maria, de Sant Celoni, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
PONT, Andreu, del braç reial, 247.
PONT, Bertran, 1087.
PONT, Francesc, cinter i tauler de Castelló d'Empúries, 280, 947.
PONT, Josep, frare carmelità descalç, 69, 218, 219, 290, 374.
PONT, Miquel Andreu, abat del monestir de Santa Maria d'Amer, diputat eclesiàstic, 7, 8, 11, 19, 45, 85, 92, 95, 113, 136, 146, 163, 235, 241, 281, 320, 330, 345, 364, 368, 416, 1131, 1204, 1247, 1251, 1311, 1312, 1313, 1358, 1359, 1398, 1435.
PONT, Nicolau, jove, 1429.
PONT, Onofre, diputat local de la Cerdanya, 686.
PONT, Pere, abat, 219.
PONT, Pere, mercader i ciutadà de Barcelona, fermança per la bolla de Barcelona, 1067, 1138, 1220.
PONT, Pere, prevere secular, 22.
PONT I LLOMBARD, Francesc, de Girona, del braç reial, 1259.
Pont de Montanyana (Baixa Ribagorça), 726. -**Taula de,** 612, 1390, 1404, 1493, 1494, 1530.
Pont de Suert, el (Pallars Sobirà), 223, 340, 356, 380, 386, 423, 448, 726, 1309.
Pont d'Orrit, el (Pallars Jussà), **taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1309.
PONT D'OSSEJA, Francesc, del braç militar, 1246, 1255.
PONT D'OSSEJA, Pere Vicenç, donzell, del braç militar, 247, 254, 281, 308, 330, 331, 345, 368, 370, 371, 375, 385, 402, 421, 1248, 1256.
PONTER, Esteve, rector i notari de l'església parroquial dels sants Pere i Feliu d'Aiguatèbia, 185, 829.
PONTER, Francesc Pere, prevere, notari públic, tauler i guarda del General de la vila de Ribes, 185, 829.
PONTER, Pere Màrtir, tauler de Ribes, 1421.
PONTINET, ..., francès, regidor d'Escornalbou, 349.
Pontós (Alt Empordà), 1489.
Ponts (Noguera), 821, 823, 1309, 1389, 1422, 1493. -**Taula de,** 611. -**Tauler de,** 1342.
PORGES, Francesc, estudiant, de la casa del diputat Francesc Pijoan, 631.
PORTA, Joan, 1464.
PORTA, Joan, del servei de Josep Fontanella, 67.
PORTA, Josep, cavaller, del braç militar, 429, 430, 506, 1249, 1256.
PORTA, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
PORTALLET, Miquel del, de l'Arboç, 936.
PORTELL, Antoni, notari públic de Barcelona, 1229.
PORTELL, Salvador, burgès de Mataró, 311.
PORTELLA, Jaume, del braç reial, 146.
PORTES, Maria Àngela, de Monistrol, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
Portolongo (illa d'Elba), 184, 826, 828, 831, 839, 843, 847.
Portugal, 557, 606, 697, 699, 769, 899, 1040. -**Rei de,** 168, 670, 671, 794, 1201, 1207.
Portús, el, vegeu Pertús, el.
POSSEVERE, ..., escrivà, 928.
POTAU, Antoni, de la vegueria de Montblanc, del braç militar, 1339, 1344, 1345, 1374, 1388, 1427.
POTAU, Joan, fill d'Antoni Potau, del braç militar, 1339, 1345, 1374.
POTAU, Onofre, de Sarral, 939.
POZO, Lucas del, escrivà reial, 1516.
POZO, Magí, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, credencer de la bolla, del braç reial, 52, 227, 233, 235, 418, 573, 991, 1023, 1258, 1311, 1358, 1467.
POZUELO, Jaume Joan, prevere beneficiat a la parròquia de Vilanova de l'Horta resident a Barcelona, 897, 898, 899, 900.
Prada de Conflent (Conflent), **bolla de,** 1418. -**Taula de,** 1075, 1092. -**Tauler de,** 1310.
PRADELL, Galderic, de Cervera, 618, 1410.
PRADELL, Miquel, escrivà jurat de Vic, 1167, 1168.
PRADELL, Miquel, jurat de Vilanova de Prades, 938.
Prades (Baix Camp), 339, 476, 575, 942, 964, 966, 1035, 1115, 1116, 1530. -**Batlle de,** 1115. -**Comtat de,** 459. -**Síndics de,** 1115. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1310.
PRADES, ..., militar francès, 942.
PRAT I DE SANTJULIÀ, Francesc, donzell de la vegueria de Vic, del braç militar, 3, 15, 26, 60, 138, 139, 187, 235, 238, 247, 305, 1256.

PRAT I DE SANTJULIÀ, Isidre, del braç militar, 29, 66, 138, 143.
PRAT I DE SANTJULIÀ, Joan, del braç militar, 146.
PRAT I DE SANTJULIÀ, Miquel Franc, de la vegueria de Camprodon, del braç militar, 1254.
Prat de Comte (Terra Alta), 684.
PRATS, Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 714.
PRATS, Bonaventura, 1308.
PRATS, Domènec, adroguer i ciutadà de Barcelona, 163, 192, 254, 833, 834.
PRATS, Francesc, vegeu PRAT I DE SANTJULIÀ, Francesc.
PRATS, Francesc, criat de Jacint Sansa, 1143.
PRATS, Francesc, de Girona, del braç reial, 1339, 1345, 1374.
PRATS, Francesc, de Seva, 1168.
PRATS, Gabriel, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, credencer dels salaris dels doctors del Reial Consell, 169, 796.
PRATS, Ignasi, ciutadà honrat de Girona, del braç reial, 594, 1259, 1339, 1368, 1369, 1370, 1371, 1393, 1505, 1517, 1518, 1519.
PRATS, Isidre, vegeu PRAT I DE SANTJULIÀ, Isidre.
PRATS, Jeroni, jove velluter, 863.
PRATS, Joan, 1230.
PRATS, Joan, credencer de la bolla, 991.
PRATS, Joan, credencer dels salaris dels doctors del Reial Consell, 265, 467, 1312.
PRATS, Joan, negociant i ciutadà de Barcelona, 169.
PRATS, Josep, de Girona, del braç reial, 1372, 1373.
PRATS, Josep, notari públic de Barcelona, 289, 609, 952, 1051, 1259.
PRATS, Josep, rector de Sentfores, 1168.
PRATS, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 922, 994.
PRATS, Maria, muller de Josep Prats, notari, 609.
PRATS, Miquel, processat, 1229, 1230.
PRATS, Paula, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 193, 758, 845.
PRATS, Pere Joan, corredor d'animals, 389, 393, 399, 400, 402.
Prats de Rei, els (Anoia), **sots-vegueria de,** 1190. -**Taula de,** 612, 1389, 1404, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.
PREIXENS, Isabel, vídua, 12, 649.
PREIXENS, Pau, del braç militar, 1388, 1485.
PREIXENS, Vicenç, ardiaca major i canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 549, 885, 894, 902, 903, 909, 910, 1246.
PRESES, Ramon, 1230.
PREVE, Joan, notari públic de Barcelona, 1226.
PRIOR, Baltasar, verguer dels consellers de Barcelona, 1176.
PRIOR I FERRER, Josep, de la vegueria de Lleida, 1338.
PRIVAT, Francesca, 1228.
PRIVAT, Joan, 1228.
Provença, la, 542, 805, 1192, 1193, 1202, 1203. -**Tropes de,** 719, 720.
PUDENTONA, Paula, de Collsacabra, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 994.
PUIG, ..., sergent major de Cervera, 490.
PUIG, Andreu, de Ponts, doctor en filosofia resident a Barcelona, 310.
PUIG, Antoni, de Perpinyà, del braç reial, 1484.
PUIG, Antoni, tauler de Girona, 1101, 1130, 1091, 1092.
PUIG, Bartomeu, mestre de cases de Barcelona, 758, 846, 922.
PUIG, Caterina, criada de Jaume Falguera, 1068.
PUIG, Cristòfor, 1227.
PUIG, Emerenciana, filla de Bartomeu Puig, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 466, 758, 922, 993, 1121.
PUIG, Francesc, ardiaca major i canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 5, 6, 7, 39, 41, 45, 50, 51, 54, 60, 61, 65, 69, 70, 71, 78, 80, 81, 85, 95, 97, 98, 103, 105, 120, 122, 132, 138, 146, 149, 154, 159, 734, 737.
PUIG, Francesc, del braç militar, 1506.
PUIG, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
PUIG, Francesc, guarda ordinària de la bolla de la taula de Barcelona, 223, 350, 400, 406, 747, 992.
PUIG, Francesc, mercader de Granollers, 1044.
PUIG, Francesc, professor de cirurgia i ciutadà de Barcelona, 923.
PUIG, Gabriel, del braç militar, 238.
PUIG, Gregori, tauler de Vilafranca de Conflent, 1075, 1100.
PUIG, Joan, 1227, 1228.
PUIG, Joan, escrivà i ciutadà de Barcelona, 980.
PUIG, Joana, 1230.
PUIG, Joaquim, flequer, 1068.
PUIG, Josep, burgès i doctor en drets de Cervera, 953.
PUIG, Lluís, negociant i arrendador de la bolla de Ripoll i Sant Joan de les Abadeses, 398, 1067, 1070, 1421.
PUIG, Margarida, d'Arenys, donzella de l'Hos-

pital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 128, 713, 758.
PUIG, Maria, filla de Bartomeu Puig, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 846.
PUIG, Pau, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 595.
PUIG, Pau, d'Alguaire, del braç reial, 1258.
PUIG, Pau, doctor del Reial Consell, 1507.
PUIG, Pere Joan, 1230.
PUIG, Rafael, 1510, 1525.
PUIG, Rafael, escrivà de Puigcerdà, 647.
PUIG, Sebastià, de la casa de Josep de Margarit i Biure, 731.
Puigbalador (Capcir), **tauler de,** 1310.
Puigcercós (Pallars Jussà), 726.
Puigcerdà (Baixa Cerdanya), 329, 366, 378, 489, 490, 492, 646, 686, 869, 870, 1102, 1168, 1310. -**Bolla de,** 8, 223, 407, 492, 646, 868, 1415, 1418. -**Castell de,** 489. -**Col·lecta de,** 303, 602, 1168, 1433. -**Diputat local de**, 145, 378, 1037, 1310, 1314, 1442. -**Receptor de,** 491. -**Sedes de,** 223, 407, 869. -**Taula de,** 303, 387, 642, 1088, 1402, 1489, 1490. -**Taulers de,** 407, 1310.
PUIGCERVER, Josep, 1505.
Puigdàlber (Alt Penedès), **síndic de,** 419.
PUIGDEMASSA, Jacint, 1464.
PUIGGENER, Agustí, 1478.
PUIGGENER, Damià, del braç militar, 149.
PUIGGENER, Francesc, cirurgià i ciutadà de Barcelona, 265.
PUIGGENER, Francesc, donzell, conseller segon de Barcelona, del braç militar, 5, 8, 11, 19, 39, 46, 48, 53, 65, 132, 134, 146, 147, 156, 157, 161, 162, 164, 169, 200, 223, 235, 243, 257, 258, 261, 267, 268, 273, 274, 278, 285, 286, 288, 293, 300, 301, 317, 318, 341, 344, 353, 357, 362, 376, 450, 453, 462, 477, 501, 502, 507, 528, 529, 540, 541, 542, 543, 545, 549, 575, 584, 606, 630, 632, 789, 796, 811, 825, 829, 831, 835, 836, 837, 841, 870, 871, 899, 1212, 1252.
PUIGGENER, Josep, mercader de Tortosa, del braç reial, 1369.
PUIGGENER I NICOLAU, Francesc, de Barcelona, del braç militar, 1247.
PUIGJANER, vegeu PUIGGENER.
PUIGMARÍ, Pau, notari de la cort règia de Girona, 1279, 1286.
PUIGMITJÀ, Lluís, notari públic de Vilafranca de Conflent, 325, 996.
PUIGSAULENS, Josep, prevere beneficiat a la Seu de Vic resident a Barcelona i Terrassa, 479, 517, 1138, 1147.
PUIGSEC, Joana, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 193, 758, 845.
PUIGSERVER, Mateu, sabater de la Pobla de Segur capturat per Josep de Rocabruna, 724, 725.
PUIGVERD I MANRESA, Francesc, del braç militar, 640, 641, 1388, 1485, 1505.
PUIGVERD I MANRESA, Joan, del braç militar, 1249.
PUIGVERD I MANRESA, Pere Joan de, del braç militar, 201, 233, 247, 308, 761, 1252.
PUJADES, Francesc, estudiant resident a Barcelona, 1069.
PUJADES, Francesc, prevere, 1168.
PUJALT, Joan, condemnat a galeres, 973.
PUJALT, Salvador, corredor de coll i ciutadà de Barcelona, corredor del General, 342, 1061, 1062.
PUJOL, ..., escrivà, 686.
PUJOL, Antoni, pintor i ciutadà de Barcelona, pintor del General, 87.
PUJOL, Esteve, síndic de la vila d'Illa, 178, 813.
PUJOL, Francesc, canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 640, 641, 1250, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1389, 1485, 1507.
PUJOL, Honorat, doctor en drets domiciliat a Perpinyà, del braç reial, 401, 1053, 1259.
PUJOL, Jacint, negociant i tauler de Granollers, 290, 333, 493, 494, 614, 920, 1168.
PUJOL, Maria, de Puigcerdà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
PUJOL, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 921, 993, 1121.
PUJOL, Miquel, 1464.
PUJOL, Miquel, síndic jurat de la cort règia de Girona, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286.
PUJOL, Miquel Joan, de Móra d'Ebre, 944.
PUJOL, Pere, de la casa del diputat Agustí Pinyana, 625.
PUJOL REU I SOLER, Joan, del braç reial, 136.
PUJOLAR, Isidre, ardiaca i canonge de la Seu d'Elna, agent del General a París, 24, 32, 208, 209, 266, 674, 812, 852, 898, 899, 909, 910, 911, 916, 924, 925, 926, 927, 933.
PUTXET, Antoni, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 308.

Q

QUATRECASES, Josep, notari públic de Barcelona, 643, 1526.
QUEIXÀS, Pere Joan de, donzell, del braç militar, 1255.

QUER, Esteve, del braç reial, 66, 235, 1260.
QUER, Pere, canonge de la Seu de Lleida, oïdor eclesiàstic, 1, 8, 11, 23, 50, 125, 140, 153, 157, 170, 332, 357, 368, 421, 429, 473, 607, 609, 621, 649, 957, 958, 990, 1248, 1251, 1312, 1359, 1373.
QUERALT, Antoni, correu a cavall, 352, 367.
QUERALT, Arcàngela, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 127, 128, 758.
QUERALT, Fructuós, de la vegueria de Balaguer, del braç militar, 1254.
QUERALT, Joan de, del braç militar, 39, 53, 54, 60, 65.
QUERALT, Joan Baptista, de la vegueria de Balaguer, del braç militar, 891, 1249, 1256.
QUERALT, Josep de, doctor en drets del Reial Consell i regent la Reial Cancelleria, 2, 5, 29, 111, 112, 116, 117, 122, 123, 152, 173, 197, 198, 199, 310, 311, 335, 355, 391, 453, 463, 476, 477, 645, 646, 715, 754, 756, 778, 848, 971, 1118, 1144.
QUERALT, Miquel, tauler d'Alcanar, 1421, 1461.
QUERALT, Pere, d'Ulldemolins, 942.
QUERALT, Ramon de, canonge, tresorer i vicari general de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 305, 507, 519, 539, 549, 584, 587, 590, 591, 592, 596, 605, 637, 640, 1235, 1321, 1323.
QUERALT, Sebastià, fill de Josep Queralt, donzell, del braç militar, 149, 311, 971, 1248, 1256.
QUEROL, Caterina, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392.
QUEROL, Eulàlia, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 466, 993, 1121.
QUINGLÉS, Gaspar, sastre i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Barcelona, 555.
QUINTANA, Josep, fill de Josep Miquel Quintana, ciutadà honrat de Barcelona, exactor del General, del braç reial, 11, 85, 96, 114, 146, 174, 196, 226, 300, 307, 309, 356, 366, 421, 457, 475, 477, 506, 593, 621, 748, 749, 990, 1257, 1312, 1358, 1419, 1436, 1446, 1455.
QUINTANA, Josep, tauler d'Oristà, 1457.
QUINTANA, Josep Miquel, ciutadà honrat de Barcelona, regent els comptes del General, del braç reial, 6, 7, 8, 11, 15, 19, 39, 48, 50, 53, 56, 58, 65, 85, 96, 98, 99, 103, 113, 114, 119, 132, 134, 136, 137, 146, 154, 163, 174, 187, 194, 200, 206, 225, 228, 240, 247, 255, 256, 262, 340, 349, 367, 388, 419, 424, 433, 435, 459, 460, 463, 473, 476, 477, 478, 479, 506, 508, 509, 511, 516, 523, 528, 532, 533, 538, 539, 542, 549, 551, 564, 572, 575, 593, 748, 874, 878, 891, 912, 920, 973, 990, 1072, 1117, 1120, 1131, 1147, 1212, 1213, 1256, 1267, 1270, 1311, 1312, 1316, 1338, 1359, 1417, 1420, 1432, 1433, 1436, 1443, 1446, 1448, 1449.
QUINTANA, Margarida, usufructuària dels béns de Josep Miquel Quintana, 1432, 1443, 1446.
QUINTANA, Vicenç, batlle de l'Albi, 938.
QUINTANA I DOMÈNEC, Miquel, del braç militar, 288, 357, 361, 421, 422, 423, 1247, 1255.
QUOTS, Felip, de Sarral, 939.

R

RABASSA, Antoni, guardamaniller, 1443.
RABASSA, Jaume, tauler de Cinclaus, 1077, 1100.
RABASSA, Ramon, 1228.
RABAT, vescomte de, capità de cavalleria en el regiment francès de la Mothe, 729.
RABEIX, Joan, ferrer del General, 470.
RABOT, Joan Pere, negociant i tauler de Sant Cugat del Vallès, 643.
RABOT, Josep, tauler de Tarragona, 1397.
RAFEQUES, Gabriel, pagès de Torrelles de Foix, 935.
RAFEQUES, Joan Ramon, notari públic de Barcelona, 311, 971.
RAFART, Onofre, candeler de cera, 600.
RÀFOLS, Antoni, prevere de l'església parroquial de santa Maria del Mar de Barcelona, 437, 1175.
RÀFOLS, Maria Àngela, de Vilafranca del Penedès, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 466, 713, 758, 845, 923, 1121.
RAGUER, vegeu REGUER.
RAMANYÀ, Paula, vídua de Piera, 1002.
RAMÍREZ DE ARELLANO, Diego, de la cort de Madrid, 1516.
RAMIS, Francesc, ciutadà de Barcelona, 1245.
RAMON, Andreu, tauler de Sant Feliu de Guíxols, 611, 1383, 1386, 1459.
RAMON, Bernat, ferrer i ciutadà de Barcelona, ferrer del General, 470.
RAMON, Galceran, argenter, 993.
RAMON, Miquel, donzell, del braç militar, 664, 1254.
RANTZAU, comte de, 886, 887.
RASET, Francesc de, donzell de la vegueria de Manresa, del braç militar, 1256.
RASET, Guerau de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1249, 1256.
RASET I DE TRULLARS, Rafael de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1253.
RASPALL, Francesc, del braç reial, 640, 641.

RATERA, Joan, trompeta i corredor de coll del General, 439, 602, 636, 1356.
RATES, Pau, fuster, 1260.
Ratisbona (Alemanya), **convenció de,** 700, 701, 717.
RAURELL, Francesc, de Tortosa, del braç reial, 1428.
RAVELLA, Gaspar, 1227.
RAVELLA, Joan, 1227.
RAVELLA, Margarida, filla de Miquel Ravella, 1228.
RAVELLA, Miquel, 1228.
RAVELLA, Simó de, 1227.
REAL, Jeroni de, donzell, del braç militar, 1255.
REART, Antoni, de Perpinyà, del braç reial, 1247.
REART, Carles, de Perpinyà, del braç reial, 1369.
REART, Josep, estudiant de Perpinyà, 673.
REART I DE LLUPIÀ, Joan, del braç militar, 1246, 1372.
REART I DE TAQUÍ, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1259.
REBULL, Joan, 1100.
RECTORET, Ventura, 1097.
REGÀS, Josep, ciutadà, del braç reial, 363, 430, 1258, 1406.
REGUAL, Antoni, 1097.
REGUER I VILAGRASSA, Pere de, del braç militar, 1248, 1253.
REI, Bernat, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 125, 757.
REI, Josep, de Salàs de Pallars, capità, 726.
REI, Ramon, assessor de Josep Rocabruna, 70, 97, 723, 724, 725, 726.
REIG, Pau, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 506, 507, 592.
Reims (França), 1107, 1108.
RENAU, ..., comissari del Sant Ofici i síndic de Castelló d'Empúries, 34.
RENAU, Joan, passamaner i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Vilafranca del Penedès, 401, 1152, 1153, 1154, 1155.
RENIU,Melcior, 1082.
RENNES, ... de, militar francès, 939.
RENYER, Rafael, escrivà de Cervera, 953.
RESOU, ..., intendent reial francès, 340.
RESPALL, Francesc, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 1507.
RESPLANS, Jeroni, fiança de la bolla de Vic, 1075.
RESPLANS, Jeroni, fill de Jeroni Resplans, mercader, 1075.
RESPLANS, Magdalena, muller de Jeroni Resplans, fiança, 1075.
Rethel (França), 457, 459, 460, 1107, 1108. -**Castell de,** 1114.
REÜLL, Bernat, de Tivissa, 945.
REÜLL, Francesc, de Tortosa, del braç reial, 1485.
REÜLL, Josep, de Tivissa, 945.
REÜLL, Onofre, de Tivissa, 945.
Reus (Baix Camp), 1005, 1006, 1333, 1398. -**Prior de,** 946. -**Taula de,** 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
REVALL, Joan, bracer de Terrassa, 1374.
REVENTÓS, Francesc, sastre i ciutadà de Barcelona, 622.
REVENTÓS, Maria Caterina Teresa, filla de Pere Reventós, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 48, 714.
REVENTÓS, Pere, pagès de Sitges, 48, 714.
REVERTER, Francesc, notari públic i conseller cinquè de Barcelona, del braç reial, 154, 176, 245, 250, 292, 407, 255, 257, 433, 782, 891, 912, 1055, 1248, 1257, 1259, 1262, 1263.
REVERTER, Josep, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1248.
RIALP, Francesc, doctor en drets, del braç reial, 17, 18, 19, 20, 131, 658, 659.
RIALTA, Margarida, de Solsona, filla de Bartomeu Puig, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
RIAMBAU, Isidre, notari i ciutadà de Barcelona, 568, 1242, 1245, 1260, 1261, 1268, 1269, 1432.
RIAMBAU, Miquel de, del braç militar, 1249.
RIBA, Baltasar, mercader i ciutadà de Barcelona, 598, 605, 606, 607, 1346, 1362, 1364, 1365, 1366, 1383, 1386.
RIBA, Jaume, 1022.
RIBA, Lluís, de Tortosa, del braç reial, 1257.
RIBA, Pau, criat de Cristòfor Santgenís, 1065, 1068.
RIBA, Pere, d'Òdena, 946.
Riba-roja (Ribera d'Ebre), 1309. -**Taula de,** 1100, 1493, 1494.
RIBART, Joan, 1077.
RIBAS, vegeu RIBES.
RIBELLES, Rafael, predicador i capellà major del palau de la Comtessa de Barcelona, 298, 326, 372, 460, 1035, 1129.
RIBER, Miquel, argenter i ciutadà de Barcelona, 477.
RIBERA, Jaume, ciutadà de Barcelona domiciliat a Ulldecona, credencer de la taula d'Ulldecona, 1396, 1421, 1453.
RIBES, ..., escrivà, 1232.
RIBES, Antoni Joan, capellà major del palau de la Comtessa de Barcelona, 1227.
RIBES, Baltasar, 1383.
RIBES, Bernat, de Barcelona, soldat desertor, 741.
RIBES, Francesc, notari públic i ciutadà de Barcelona, 892.
RIBES, Gabriel, sastre i ciutadà de Barcelona, 277, 930, 931, 1363.

RIBES, Jaume, alferes, 486.
RIBES, Jerònia, d'Oliana, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521.
RIBES, Joan, tauler de Ceret, 1457.
RIBES, Lluís, tauler de Corbera, 1421.
RIBES, Miquel, assegurador de Barcelona, 1382.
RIBES, Pau, negociant resident a Barcelona, 345, 346, 1013.
RIBES, Pere Pau, germà de Baltasar Ribes, 1383.
RIBES, Ramon de, donzell domiciliat a Figuerola, visitador militar, 433, 434, 437, 1128, 1253.
RIBES, Valentí, d'Òdena, 946.
RIBES I DE MALARS, Pere Pau de, donzell, del braç militar, 114, 119, 305, 331, 332, 819.
RIBES I DE VALLGORNERA, Jeroni, de Camprodon, del braç militar, 54, 1253, 1370, 1371, 1372.
Ribesaltes (Rosselló), **tauler de,** 1310.
Ribes de Freser (Ripollès), 337, 476, 570, 1036. -**Guarnició de,** 574, 576. -**Receptor de,** 570. -**Taula de,** 387, 1402. -**Tauler de,** 1310. -**Veguer de,** 1357.
RIBOT, Alfons, 1228.
RIBOT, Antoni, cirurgià de Girona, 1279, 1280.
RIBOT, Domènec Francesc, notari públic de Figueres, 853.
RIBOT, Francesc, 1229.
RIBOT, Joan, familiar del Sant Ofici de Martorell, 202, 203, 204, 205.
RIBOT, Josep, bracer del lloc de Torrent, 996.
RIBOT, Pere, negociant i tauler de Sant Cugat del Vallès, 1526.
RIBOT VINYALS I CIURANA, Salvador, de la vegueria de Tàrrega, del braç militar, 1256.
RIC, Cristòfor, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 1367.
RIC, Martí, canonge de la Seu de Girona, visitador eclesiàstic, 588, 590, 1368, 1370, 1372, 1379, 1402, 1405, 1406, 1414, 1426, 1430, 1468.
RICALENS, Ramon, 1087.
RICARD, Baldiri, 1227.
RICARD, Cebrià, corredor d'or i ciutadà de Barcelona, 757.
RICARD, Francesc, estudiant de filosofia, 22.
RICARD, Jeroni, prevere de Salàs de Pallars capturat per Josep de Rocabruna, 46, 684, 723.
RICARD, Josep de, cavaller de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1248, 1253.
RICARD, Miquel, tauler de Terrassa, 407.
RICARD, Nicolau, 1230.
RICARD, Pere, 1097.
RICARD, Pere, tauler d'Illa, 1131, 1457.
RICAU, Joan, botiguer de teles de Girona, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286.
RICHELIEU, duc de, general de galeres, 322, 973, 974, 992, 1107, 1108.
RIERA, ..., assessor, 1262.
RIERA, Beneta Paula, muller de Jaume Riera, 522, 523, 980.
RIERA, Francesc, 1079.
RIERA, Jaume, notari, guarda ordinària del palau del Rei de Barcelona, 316, 523, 980.
RIERA, Jeroni, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 472, 1248.
RIERA, Joan, 1464.
RIERA, Josep, canonge de la Seu de Girona, 1387, 1427.
RIERA, Josep, escrivà de Barcelona, 1299.
RIERA, Josep, fill de Jaume Riera, notari reial i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del palau del Rei, 316, 464, 518, 523, 902, 1130.
RIERA, Josep, sabater de Banyoles, 872.
RIERA, Maria Àngela, de Talamanca, filla de Bartomeu Puig, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 553, 758, 845, 922, 1222.
RIERA, Miquel, tauler de Navata, 1457.
RIERA, Pere, sastre de Granollers, 920.
RIERA, Pere Pau, estudiant de gramàtica, 50.
RIERA, Rafael, candeler de cera i obrer de Barcelona, 402, 449, 467, 1131.
RIERA, Tomàs, botiguer de draps de Sanaüja, 868.
RIERA, Vicenç, de Barcelona, del braç reial, 1258, 1368, 1502, 1506.
RIERA I ARENES, Pau, escrivà ordinari del regent els comptes del General, 55, 56.
RIERA I BERNIC, Acasi, tauler de Lloret, 1457.
RIERA I REGUER, Francesc, visitador del braç militar, 3, 6, 7, 45, 54.
RIFÓS, Joan Pau, antic ardiaca i canonge de la Seu de Tarragona, visitador eclesiàstic, 890.
RIGALT, Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 521, 553, 714, 758, 845, 921, 993, 1121, 1222.
RIGALTA, Benet, criat de Jeroni Pastor, diputat, 346.
RIGUAL, Jaume, jurat del terme de Llops, 935.
RIGUAL, Joan, 1230.
RIGUAL, Miquela, 1230.
Rin, riu, 698.
Ripoll (Ripollès), 365, 559, 565, 566, 567, 576, 1067, 1150, 1231, 1232, 1308, 1424, 1425, 1490. -**Bolla de,** 23, 220, 398, 493, 867, 1067, 1068, 1339. -**Muntanyes de,** 1308. -**Sedes de,** 220. -**Taula de,** 1079, 1402, 1489. -**Tauler de,** 1310.
RIPOLL, ..., advocat fiscal de la visita, 1340, 1341, 1405, 1406, 1426, 1468, 1470.

RIPOLL, Antoni Acasi de, doctor en drets, del braç militar, 8, 10, 14, 17, 18, 94, 131, 146, 163, 647, 658, 659, 752, 1248, 1255, 1328, 1329, 1365.
RIPOLL, Francesc de, capità, 1521.
RIPOLL, Ignasi de, frare i cambrer del monestir de Sant Pere de Rodes, oïdor eclesiàstic, 39, 53, 54, 60, 61, 65, 66, 331, 332, 575, 587, 608, 618, 626, 1252, 1326, 1358, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1392, 1393, 1478, 1483, 1484, 1502, 1504, 1507, 1509.
RIPOLL, Josep de, de Barcelona, del braç militar, 588, 591, 1254, 1368, 1369, 1370, 1372, 1393.
RIPOLL, Nicasi de, 913.
Ripollès, **lleves del,** 1035.
RIQUER, Francesc de, frare i comanador sant-joanista, del braç eclesiàstic, 357, 409, 421, 430, 488, 1250.
RIQUER, Marià, del braç militar, 1248.
RIQUER, Mateu, 1228.
RIQUER, Miquel, 1228.
RIQUER, Pau, 1230.
RIQUER, Ponç, condemnat a galeres, 973.
RIU, Anton, del braç reial, 119, 136.
RIU, Jacint, 1096.
RIU, Jaume, àlies Soler, d'Esplugafreda, detingut per Josep de Rocabruna, 724.
RIU, Pau, difunt mercader i receptor de la bolla de Barcelona, 299.
RIU I DE CORTIT, Dídac, burgès de Perpinyà, del braç reial, 5, 6, 7, 11, 19, 28, 39, 53, 54, 65, 85, 114.
Riudecanyes (Baix Camp), 575, 1493. -**Tauler de,** 1309.
Riudellots de la Selva (Selva) 1489.
Riudoms (Baix Camp), 1005, 1389, 1493, 1494. -**Taula de,** 612, 1399, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.
RIUS, Anna Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 264, 758, 845, 921.
RIUS, comte de, militar francès, 46, 51, 182, 715.
RIUS, Josep, botiguer de teles de Girona, 1279, 1280.
RIUS I DE MARIMON, Pau Maties, ciutadà honrat de Barcelona, agutzil reial extraordinari, del braç reial, 549, 1257, 1483, 1496.
ROALÈS, Joan, 1097.
ROBAU, Gaspar, 1090.
ROBAU, Glaudi, 1093.
ROBERT, Joan, 1230.
ROBLES, Carlos de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 602.
ROBLES, comte de, 618, 1409.
ROBRES, comte de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 1224, 1232, 1234, 1241, 1264, 1365, 1375, 1401, 1412, 1428, 1429, 1470, 1489, 1497, 1500, 1519, 1524.
ROCA, ..., canonge, 1462, 1463.
ROCA, Antoni, patró, 73.
ROCA, Antoni, tauler de Calella, 1091, 1101, 1398, 1421.
ROCA, Francesc, 1138.
ROCA, Francesc, mercader, arrendador de la bolla de Vilafranca del Penedès, 1152, 1153, 1154, 1155, 1258.
ROCA, Francesc, mercader i ciutadà de Barcelona, albaraner del General, 83, 440, 469, 480, 528, 529, 639, 757, 1067, 1313, 1463.
ROCA, Gaspar, 1228.
ROCA, Ignasi, metge de Tremp capturat per Josep de Rocabruna, 725.
ROCA, Isabel, de Parellada, filla de Bartomeu Puig, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
ROCA, Jacint, canonge de la Seu de Vic, del braç eclesiàstic, 1252.
ROCA, Jacint, doctor en drets i del Reial Consell, 198, 199, 848.
ROCA, Jacint, d'Òdena, 946.
ROCA, Jaume, 353.
ROCA, Jaume, de Barberà, 942.
ROCA, Jaume, de Tivissa, 945.
ROCA, Jaume, imaginer de Cornudella, 182, 832.
ROCA, Jaume, tauler de Begur, 1130, 1457.
ROCA, Jaume, tauler de Cornudella, 1128.
ROCA, Joan, 1079.
ROCA, Joan, arrendador de la bolla dels barrets de Barcelona,1054.
ROCA, Joan, tauler de Sant Feliu de Codines, 1421, 1444.
ROCA, Josep, del braç reial, 551.
ROCA, Josep, mercader i ciutadà de Barcelona, credencer de les sedes de la taula de Barcelona, 243, 418, 991, 1313, 1441, 1442, 1467.
ROCA, Marià, d'Òdena, 946.
ROCA, Miquel, 1096.
ROCA, Miquel, d'Òdena, 946.
ROCA, Montserrat, barriler i tauler de Begur, 289, 744, 746, 952, 958, 1079, 1100.
ROCA, Pacià, notari públic i ciutadà honrat de Barcelona, secretari de guerra del mariscal de la Mothe, 36, 40, 45, 58, 683.
ROCA, Pau, 1228.
ROCA, Pau, notari de la Sénia, 1362, 1521.
ROCA, Pere, 1228.
ROCA, Pere de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1255, 1324, 1388, 1427.
ROCA, Pere, de Vimbodí, 936.
ROCA I JULIÀ, Joan Baptista, de la vegueria de Barcelona, assessor, del braç reial, 1248, 1349, 1350.
ROCA I SERRA, Antoni Joan, veguer de la Vall de Ribes, 602, 1357.

ROCABERTÍ, Francesc Jofre de, del braç militar, 1002.
ROCABERTÍ, Joan de, del braç militar, 146.
ROCABERTÍ, Maria de, donzella, 201.
ROCABERTÍ, Onofre de, del braç militar, 1002.
ROCABERTÍ, vescomte de, 1253.
ROCABERTÍ I DE PAU, Josep de, senyor d'Avinyó, del braç militar, 214, 860.
ROCABERTÍ PAU I BELLERA, Dídac de, del braç militar, 992.
ROCABERTÍ PAU I BELLERA, Francesc de, menor, del braç militar, 992.
ROCABRUNA, Josep de, governador d'armes de Tremp i Pallars, del braç militar, 46, 51, 52, 55, 66, 69, 70, 71, 81, 96, 97, 683, 684, 687, 715, 723, 724, 725, 726, 1248, 1252.
ROCABRUNA, Rafael de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1254.
ROCABRUNA I SAMSÓ, Narcís, de la sotsvegueria de Besalú, 1255.
Roca del Vallès, la (Vallès Oriental), 544.
ROCAFORT, Joan, del braç reial, 1258.
Rocafort de Vallbona (Urgell), 942, 964.
Rocallaura (Urgell), 940, 964.
ROCHE, ... la, vegeu LA ROCHE.
Rochelle, la (França), 1192, 1193.
ROCOSA, Diego, notari i ciutadà de Barcelona, escrivà de la cort del veguer de Barcelona, 567, 1240, 1241, 1299, 1366.
RODAS, Joan, notari públic de Barcelona i procurador fiscal del General, 75, 77, 625, 1483.
RODENA, Alfons, de la casa de Josep Andreu, 1367.
RODÈS, Pau, corredor de coll i trompeta del General, 636.
RODÓ, ..., ciutadà de Barcelona, 129.
RODRÍGUEZ, ..., frare, 907.
ROGALS, Pere, batlle de Tivissa, 945.
ROGER, Atanasi Martí, prevere de la diòcesi de Tortosa, oïdor eclesiàstic, 196, 197, 198, 199, 235, 241, 272, 273, 281, 345, 353, 360, 367, 368, 369, 370, 371, 375, 1032, 1131.
ROGER, Baptista, del braç militar, 178, 819.
ROGER, Felip, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 200, 308, 1252.
ROGER, Josep, flassader, 1261.
ROGER, Lluís, 1088.
ROGER, Montserrat, sabater de Talarn, 854.
ROGER, Narcís, del braç militar, 506, 1249, 1255.
ROGER, Narcís, nebot d'Atanasi Martí Roger, doctor en drets, advocat fiscal de la col·lecta de Tarragona, del braç reial, 163, 242, 254, 278, 281, 305, 308, 330, 331, 367, 954.
ROGER, Pere, mestre de cases de Barcelona, 128, 714, 758.
ROGER, Peronella Caterina Gràcia, filla de Pere Roger, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 128, 714, 758.
ROGER, Ramon, mercader i ciutadà de Barcelona, tinent l'ofici dels ploms del General, del braç reial, 3, 60, 151, 152, 153, 672, 673, 778, 1247, 1258.
ROHÈS, Onofre, tauler d'Elna, 1091, 1101.
ROIG, ..., assessor del General, 664.
ROIG, Amador, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
ROIG, Anna, de Valls, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
ROIG, Maria Anna Tecla, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 714, 758, 845, 921, 993, 1121.
ROIG, Antoni, credencer, 1421.
ROIG, Antoni, sombrerer i arrendador de la bolla de Vic, 408, 416.
ROIG, Esteve, adroguer de Barcelona i arrendador de la bolla de Puigcerdà, 223, 646, 868, 869.
ROIG, Francesc, botiguer de draps de Sanaüja i arrendador de Cervera, 208.
ROIG, Jaume, tauler de Guimerà, 941, 1421.
ROIG, Jeroni, del braç reial, 255.
ROIG, Jeroni, doctor en drets, sagristà major i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 5, 8, 11, 14, 15, 19, 28, 39, 45, 53, 65.
ROIG, Joan, 1077, 1090.
ROIG, Joan, 1229.
ROIG, Joan, de l'Ametlla, 939.
ROIG, Joan Jeroni, de Lleida, del braç reial, 1258.
ROIG, Josep, jove, botiguer de Barcelona, 1293.
ROIG, Magdalena, de Figueres, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 994.
ROIG, Marc Antoni, doctor en medicina, 360.
ROIG, Marià, corredor de coll i trompeta del General, 636.
ROIG, Miquel, 1093.
ROIG, Nicolau, notari públic substitut de Banyoles, 871.
ROIG, Pasqual, de la vila del Pla, 946, 965.
ROIG, Pere, de Barcelona, del braç reial, 1389, 1427, 1506.
ROIG, Perris, francès, 1082.
ROIG, Ramon, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 1258.
ROIG, Simó, pagès d'Amposta, guarda ordinària de la col·lecta de Tortosa, 1395.
ROIG DE TORRELLES, Antoni, de Lleida, 1520.
ROJA, Maria Anna Teula, vegeu ROIG, Maria Anna Tecla.

Rojals (Conca de Barberà), 1116.
ROJAS Y PANTOJA, Baltasar, governador d'armes de Barcelona, 616, 1277.
ROL, Francesc, clergue beneficiat a la Seu de Barcelona, ajudant del regent els comptes del General, 469, 474, 475, 516, 517, 581, 582, 586, 991, 1232, 1311, 1358.
ROL, Francesc, estudiant de filosofia i ajudant segon de l'escrivania major del General, 402, 1055, 1141, 1142.
ROL, Josep, negociant i ciutadà de Barcelona, receptor dels fraus del General, 22, 23, 352, 463, 477, 479, 515, 523, 605, 991, 1146, 1147, 1185, 1312, 1363.
ROLDÓS, Francesca, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
ROLLAC, ... de, militar francès, 936.
Roma (Itàlia), 101, 102, 105, 283, 314, 315, 323, 552, 709, 710, 720, 743, 754, 910, 918, 928, 933, 961, 962, 963, 972, 973, 974, 976, 982, 993. -**Ambaixador francès a,** 294, 295, 296, 306, 315. -**Sant Pere de,** 754. -**Síndic de,** 812.
ROMÀ, Dionisa, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 466, 993, 1121.
ROMA, Jeroni, del braç reial, 114.
ROMÀ, Madrona, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392.
ROMAGOSA, Antoni, prevere beneficiat a l'església parroquial de sant Pere de les Puelles de Barcelona, 1175.
ROMAGOSA, Isabel, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 127, 758.
ROMAGOSA, Josep, revenedor i habitant de Barcelona, 311.
ROMANINA, Joana, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
ROMANYÀ, Francesc, 1227.
ROMEU, ..., agutzil, 310, 311, 365, 403.
ROMEU, Antic, paraire i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Bagà i Berga, 407, 418, 566, 573, 1060, 1061.
ROMEU, Bartomeu, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
ROMEU, Jeroni, ciutadà honrat i veguer de Barcelona, del braç reial, 5, 119, 174, 200, 243, 258, 267, 273, 294, 333, 351, 429, 506, 508, 1023, 1257.
ROMEU, Joan, de Calafell, 934.
ROMEU, Joan, passamaner i ciutadà de Barcelona, 1061.
ROMEU, Joan Pau, batlle de Barberà, 942.
ROMEU, Miquel, tinent del batlle del Vilosell, 936.
ROMEU, Ramon, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 50, 1034, 1257.
ROMEU, Ramon, doctor en medicina, 322.
ROMEU I DE FERRER, Josep, de Tortosa, regent de Catalunya, del braç reial, 566, 1226, 1239, 1257, 1491.
RONDÓ, Jaume, notari de Barcelona, 1479.
ROQUER, Antoni, estudiant de lleis i ciutadà de Barcelona, 517, 524.
ROQUER, Joan, adroguer i cerer del General, 1312.
ROQUER, Joan, batlle de Vallclara, 936.
ROQUER, Pere, estudiant de gramàtica, 626.
ROQUETA, Maria, de Sabadell, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994.
ROS, ..., 1221.
ROS, Alexandre, degà i canonge de la Seu de Tortosa, del braç eclesiàstic, 549, 551, 552, 553, 559, 560, 563, 564, 570, 580, 581, 582, 636, 1222, 1232, 1235, 1241, 1249, 1298, 1336, 1337, 1402, 1509, 1518.
ROS, Elisabet, de Perelada, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 922, 1121.
ROS, Francesc, de Barcelona, del braç reial, 1257.
ROS, Gaspar, prevere i canonge de l'església de santa Anna de Barcelona, 535.
ROS, Guerau, corder i ciutadà de Barcelona, 1348, 1350.
ROS, Jaume, donzell domiciliat a Barcelona i Perpinyà, del braç militar, 85, 92, 114, 119, 136, 146, 149, 153, 187, 201, 305, 564, 640, 743, 779, 1229, 1252, 1256, 1367, 1368, 1369, 1371, 1502, 1505, 1517, 1518, 1519.
ROS, Joan, 1228.
ROS, Macià, jurat de la Granada, 934.
ROS, Pere Pau, notari públic de Barcelona, 522, 523, 908, 911, 1027.
ROS I REQUESENS, Lluís, del braç militar, 1253.
ROSANES, Joan, 1228, 1230.
Roses (Alt Empordà), 34, 35, 69, 72, 87, 300, 342, 376, 381, 382, 403, 543, 547, 555, 598, 602, 731, 830, 952, 967, 968, 1013, 1048, 1052, 1402, 1489, 1490. -**Alcaid de,** 318, 342, 403. -**Església de,** 952, 967. -**Fortalesa de,** 178, 185, 951. -**Governador de,** 476, 1010. -**Infanteria de,** 740. -**Setge de,** 68, 71, 728. -**Taula de,** 1078, 1092. -**Tauler de,** 1310.
ROSÉS, Joan, 1228.
ROSÉS, Melcior Gaspar, diputat local de Tortosa, 1395, 1409, 1442.
ROSÉS, Pau de, ciutadà de Tortosa, del braç reial, 1259.
ROSSELL, Antoni, taverner, 591.
ROSSELL, Bartomeu, canonge de l'església de Terrassa, 1185.
ROSSELL, Joan, 1097.

ROSSELL, Joan, doctor en drets de Barcelona, 1245.
ROSSELL, Joana, de Mallorca, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 758, 845, 994.
ROSSELL, Josep, 1381, 1382.
ROSSELL, Josep, frare santjoanista, procurador reial de Tarragona, 609, 620, 1381, 1386.
ROSSELL, Josep Joan, estudiant i ciutadà de Barcelona, 1348, 1350.
ROSSELL, Manuel, cirurgià i ciutadà de Barcelona, receptor de les avaries del General, 423, 603, 617, 1308, 1312, 1408.
ROSSELL, Maria, de Sant Celoni, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
ROSSELL, Melcior Gaspar de, diputat reial, 1480.
ROSSELL, Pau, botiguer de tall, ciutadà i obrer de Barcelona, del braç reial, 34, 368, 640, 1062, 1069, 1138, 1258.
ROSSELL, Pere, prevere beneficiat a l'església de Terrassa, guarda de la bolla de Barcelona, 479, 515, 1185.
ROSSELL, Pere Joan, doctor en drets i del Reial Consell, ciutadà i conseller terç de Barcelona, 173, 198, 199, 307, 308, 451, 452, 501, 503, 506, 510, 512, 513, 514, 516, 655, 848, 1164, 1176, 1179, 1183, 1184, 1209, 1300, 1303, 1305, 1331.
ROSSELL, Rafael, de Barcelona, del braç reial, 1368.
ROSSELL, Teresa, muller de Manuel Rossell, 1408.
Rosselló, **comtat del,** 22, 168, 195, 198, 230, 393, 411, 412, 413, 415, 427, 517, 549, 555, 654, 656, 742, 749, 764, 765, 768, 794, 795, 799, 848, 1048, 1057, 1058, 1071, 1122, 1124, 1146, 1195. -**Governador del,** 159, 160, 196, 1052, 1058. -**Moneda del,** 344. -**Procurador reial del,** 864. -**Vegueria del,** 760.
ROSSELLÓ, Antoni Joan, de Tivissa, 945.
ROSSELLÓ, Pere, notari de Girona, 1279, 1280, 1483.
ROSSO, Joan Pau del, degà i canonge de la Seu de Barcelona, diputat eclesiàstic, 8, 11, 19, 27, 28, 43, 95, 113, 114, 146, 147, 149, 154, 164, 194, 201, 202, 209, 212, 213, 218, 219, 223, 233, 238, 239, 247, 273, 288, 304, 308, 313, 317, 330, 353, 356, 370, 371, 424, 428, 430, 435, 438, 457, 474, 479, 500, 501, 516, 518, 523, 535, 536, 543, 558, 567, 581, 975, 976, 1157, 1184, 1219, 1237, 1238, 1241, 1242, 1243, 1244, 1251, 1265, 1311, 1312, 1313, 1320, 1323, 1358, 1359, 1376, 1377, 1378, 1380, 1381, 1382, 1384, 1385, 1390, 1397, 1403, 1404, 1406, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1431, 1433, 1434, 1438, 1447, 1448, 1449, 1450, 1469.
ROU I ROCAFORT, Francesc, del braç militar, 487, 488, 1254.
Rouen (França), 992.
ROUEN, duc de, 93, 768, 811, 815.
ROURE, Francesc, bisbe de Nàpols, 1316.
ROURE, Francesc, teixidor i ciutadà de Vic, 1167.
ROURE, Jaume, practicant de medicina, 588.
ROURE, Nicolau, tauler de Blanes, 1422, 1461.
ROURE, Rafael, mercader de Barcelona, del braç reial, 1247, 1258.
ROVIRA, ..., canonge, 1141.
ROVIRA, Andreu de, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1388.
ROVIRA, Caterina, de Sitges, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
ROVIRA, Francesc, 1185.
ROVIRA, Francesc, 1228.
ROVIRA, Francesc, canonge, 474.
ROVIRA, Jaume, 1228.
ROVIRA, Jaume, pagès arrestat per Josep de Rocabruna, 724.
ROVIRA, Joan, 1077.
ROVIRA, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 305, 474, 475, 750, 1141.
ROVIRA, Josep, de Terrassa, del braç militar, 1248, 1388, 1427.
ROVIRA, Josep, guarda del General, 991.
ROVIRA, Pau, pagès d'Esparreguera, 299.
ROVIRA, Pere, jurat de Pacs del Penedès, 934.
ROVIRA I BOLDÓ, Anna Maria, monja del monestir de Sant Pere de les Puelles de Barcelona, 1332.
ROVIRA I BOLDÓ, Joan Baptista, del braç militar, 330, 1255.
ROVIRA I BOLDÓ, Josep, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 7, 115, 116, 117, 233, 234, 433, 434, 437, 604, 1251.
ROVIRA I DE JOSA, Gaspar, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1253, 1388, 1428, 1484.
ROVIRA I DE JOSA, Joan Baptista, del braç militar, 1249.
ROVIRA I DE ROBLES, Francesc, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1254, 1507.
ROVÍS, Llorenç, de Barcelona, del braç reial, 85, 1257, 1506.
ROY, ... le, francès, 518, 519, 1194.
RUA, Llorenç de, del braç reial, 1371, 1372.
Rubí (Vallès Occidental), 515, 1186.
RUBÍ I DE MARIMON, Joan, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1249, 1255.

RUBINAT, Andreu, tauler de Valls, 634, 1399, 1421.
RUBIÓ, Joan, fuster de Santa Coloma de Queralt, 734.
RUBIÓ, Joan Baptista, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 16, 17, 18, 20, 26, 27, 29, 131, 243, 247, 330, 473, 658, 659, 884, 1255.
RUBIÓ, Josep, mercader i conseller quart de Barcelona, 449, 477.
RUBIÓ, Pau, fuster i ciutadà de Barcelona, 1299.
RUFAC, Joan Baptista, doctor en drets, assessor del General, 572, 621, 642, 1375, 1408, 1472, 1473, 1477, 1478, 1491, 1507, 1514, 1518, 1520, 1523, 1524.
RUGARET, Salvador, jove, daguer de Barcelona, 1326.
RULL, Antoni, escrivà i habitant de Barcelona, 667.
RULL, Joan Martí, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, 17, 18, 20, 26, 27, 121, 122, 123, 131, 658, 659.
RULL, Josep, assessor, del braç reial, 15, 27, 60, 61, 163, 430, 1225, 1257, 1368, 1393, 1472, 1473.
RUS, Joan, 1083.

S

SAAVEDRA FAJARDO, Diego, del Consell d'Índies de Felip III, ambaixador a Münster, 696.
SABACH, baró de, tinent general de Felip III a Catalunya, 541, 1171, 1172.
Sabadell (Vallès Occidental), **síndic de,** 359. -**Tauler de,** 1310.
SABADÓ, Miquel, candeler de cera del General, 577.
SABAT, Antoni, 1228.
SABATA I DE CASTELLS, Josep, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1324.
SABATER, ..., assessor, 1225.
SABATER, Esteve, tauler d'Illa, 744, 745, 1084, 1100
SABATER, Felip de, frare santjoanista i prior de Catalunya, del braç eclesiàstic, 143, 330, 368, 1250, 1504, 1507.
SABATER, Francesc, de Perpinyà, del braç reial, 1247, 1388, 1428.
SABATER, Francesc, doctor en medicina, síndic d'Illa, 178, 813.
SABATER, Gaspar, mercader i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 1277, 1369, 1371.
SABATER, Jaume, capellà de Guimerà, 941.
SABATER, Jaume, jurat de Gratallops, 943.
SABATER, Jaume, jurat d'Òdena, 946.
SABATER, Joan, 1099.
SABATER, Joan, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, advocat fiscal de la Capitania General, 121, 776, 777, 1257, 1348, 1349, 1350.
SABATER, Joan Baptista, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, 1031.
SABATER, Joan Baptista, mercader i ciutadà de Barcelona, 714, 1349.
SABATER, Josep, doctor en drets i assessor del veguer de Lleida, 1342, 1397, 1525.
SABATER, Josep, de Lleida, del braç militar, 1367.
SABATER, Lluís de, cabiscol i canonge de la Seu d'Urgell, oïdor eclesiàstic, 374, 375, 376, 1036, 1251, 1324, 1344, 1387, 1427.
SABATER, Lluís, del braç militar, 238, 247, 1247, 1255.
SABATER, Miquel, del braç militar, 54, 497, 1247, 1256.
SABATER, Rafael, d'Illa, veguer de la Cerdanya, del braç reial, 1324, 1369, 1372, 1373, 1484.
SACIRERA, Francesc, senyor de Sant Guim, del braç militar, 1247.
SACOROMINA, ..., canonge, 875.
SACOROMINA, Francesc, del braç militar, 1253.
SACOROMINA, Jeroni, fill de Miquel Sacoromina, donzell domiciliat a Girona, del braç militar, 162, 538, 585, 665, 1211, 1254, 1315, 1521.
SACOROMINA, Miquel, ciutadà honrat de Girona, 665.
SACOSTA, Jacint, frare sanjoanista, del braç eclesiàstic, 136.
SACOSTA, Josep, mestre de camp dels tèrcios catalans, 681, 682, 728, 729.
SADA, Diego de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 602, 1224, 1232, 1234, 1241, 1264, 1270, 1328, 1338, 1339, 1344, 1346, 1357, 1365, 1375, 1383, 1392, 1412, 1428, 1429, 1430, 1470, 1489, 1497, 1500, 1501, 1515, 1519, 1524.
SADERNA, Joan, del braç reial, 1247.
SAET, Rafael, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 1277.
SAFONT, Francesc, obrer de Barcelona, del braç reial, 34.
SAFONT I MALLA, Dimas, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 231, 275, 284, 313, 383, 384, 385, 500, 501, 538, 540, 950, 1027, 1212, 1257, 1300, 1305, 1331.
SAGÀS, Joan, prevere i capellà de Nostra Senyora del Palau de Barcelona, 286.
SAGARRA,vegeu SEGARRA.
SAGARRIGA, Alfons, personatge del segle XIV, 1273, 1275, 1290, 1301, 1304, 1306.
SAGARRIGA, Francesc, 903.
SAGÍ, Bernat, tauler de Valls, 1093, 1101.
SAGRERA, Baptista, d'Ulldemolins, 942.

SAGRERA, Jacint, de Barcelona, del braç reial, 1373.
SAGRERA, Narcís, del braç reial, 1248.
SAGUÈS, Jeroni, criat, 1264, 1265.
SAGUÈS, Maria, d'Olot, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
SAGUÈS, Ramon, passamaner i ciutadà de Barcelona, verguer ordinari del General, 13, 38, 84, 124, 125, 757, 874, 882.
SAHONÈS, Bernat, 1228.
SAHONÈS, Bertran, difunt, 1228.
SAHONÈS, Jaume, procurador del doctor Baltasar Riba, 1346, 1362, 1365, 1366.
SAINT-AMOUR, comte de, governador de La Franche, 968.
SAINT-ANDRÉ, ..., tinent general de l'exèrcit francès, 489, 495, 517, 535, 536.
SAINT-AUNEZ, ..., militar francès conqueridor de Camarasa, 728, 729, 730.
SAINTE-COLOME MARINS, senyor de, sergent de batalla francès i governador de Flix, 349, 397, 414, 420, 423, 426, 435, 729, 730, 1017, 1103, 1105, 1106, 1109, 1110, 1111, 1113.
SAINTE-CROIX, marquès de, militar francès, 938, 964, 966.
Saint-Étienne (França), 1114.
SAINT-GERMAIN, ..., comandant de la cavalleria de la Mothe, 944, 945, 966.
SAINT-GERMAIN, ..., comissari de l'artilleria francesa, 729, 730.
Saint-Germain-en-Laye (França), 973, 974, 992, 994, 995, 997, 998, 999, 1000, 1002, 1008, 1009, 1029, 1050.
SAINT-MAGRIN, marquès de, tinent general de Lluís XIV de França, 455, 457, 459, 460, 467, 468, 472, 1121, 1122, 1139.
SAINT-PIERRE, ... de, furriel major de la cavalleria francesa, 729, 730, 942.
Saint-Venant (França), 802.
SAINT-VICTOR, ... de, cavaller, comandant del regiment de Saint Aunez, 729, 730.
SAIOL, Baltasar, botiguer de teles, fermança per la bolla de Cardona i Manresa, 1069, 1138.
SAIOL, Esperança, 1069.
SAIOL, Lluís de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1388, 1427.
SAIOL I DE BARBERÀ, Felicià, del braç militar, 114, 136, 564, 568, 569, 575, 578, 606, 637, 1252.
SAIOL I QUART, Francesc, de Girona, 1308.
SAIÓS, Jaume, notari públic de Barcelona, 474, 617, 1031, 1064, 1070, 1137, 1138, 1139, 1408.
SAIÓS, Josep, escrivà de Barcelona, 474, 1031.
SAIS, baró de, capità del regiment de cavalleria del comte d'Harcourt, 729, 730.
SAIS I MUNTANER, Montserrat, del braç reial, 136.
SAÍZ, Francesc, frare i prior de Sant Tomàs d'Amer, del braç eclesiàstic, 1252.
SALA, ..., 1279.
SALA, ..., abat, procurador del monestir de Montserrat, 32, 674.
SALA, ..., canonge de la Seu d'Elna, 549.
SALA, Antoni, canonge de la Seu de Vic, diputat local, del braç eclesiàstic, 1252, 1343, 1372, 1397.
SALA, Dídac, 1401.
SALA, Feliu, passamaner i ciutadà de Barcelona, 534.
SALA, Francesc, 1398, 1529, 1530.
SALA, Francesc, ambaixador de la ciutat de Barcelona a París, 66, 705, 727, 777.
SALA, Francesc, de Balaguer, del braç reial, 1260, 1325.
SALA, Francesc, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1247, 1253.
SALA, Francesc, del braç militar, 129, 146, 189, 194, 200, 243, 252, 258, 262, 268, 269, 273, 274, 278, 288, 299, 300, 308, 313, 314, 317, 334, 339, 341, 353, 357, 360, 362, 364, 368, 381, 384, 385, 394, 401, 415, 423, 430, 450, 453, 457, 488, 489, 495, 497, 567, 1252, 1320, 1323, 1359, 1399.
SALA, Francesc, diputat, 1238, 1312.
SALA, Francesc, doctor del Reial Consell, 1482.
SALA, Francesc, negociant i tauler de Cervera, 290, 953.
SALA, Gaspar, abat del monestir de Sant Cugat del Vallès, del braç eclesiàstic, 146, 147, 174, 328.
SALA, Gertrudis, 1443.
SALA, Jacint, baró de Granera, del braç reial, 1249, 1258.
SALA, Jaume, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
SALA, Jaume Ramon, tauler de Bàscara, 1457.
SALA, Jerònia Dorotea, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 264, 921.
SALA, Joan, de Balaguer, del braç reial, 1507.
SALA, Joan, donzell domiciliat a Sort, 931.
SALA, Joan, fill de Francesc Sala, negociant i tauler de Cervera, 290, 953, 1421, 1443, 1444.
SALA, Joan, negociant de Cervera, 1074.
SALA, Joan, tauler de Perpinyà, 959, 1089, 1090, 1101.
SALA, Joan, teixidor de lli i ciutadà de Barcelona, 1529.
SALA, Josep, 1227.
SALA, Josep, doctor, de Tremp, 726.
SALA, Magdalena, 1443.
SALA, Magdalena, de Barcelona, donzella de l'Hospital de nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 265, 758, 845, 922.

SALA, Maria, muller de Joan Sala, negociant, 1443.
SALA, Miquel, 1094.
SALA, Miquel, infermer i canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 43, 114, 115, 116, 117, 194, 226, 273, 288, 308, 331, 332, 341, 421, 430, 432, 497, 507, 1251.
SALA, Miquel, tresorer i segrestador dels béns confiscats pel General, 1399.
SALA I CODINA, Anton, canonge de la Seu d'Elna, 615.
SALA I ESCRIVANA, Josep, tauler d'Arenys, 1421, 1457, 1458, 1463, 1464.
SALA I MAGAROLA, Miquel, del braç reial, 1389, 1427.
SALA I OLIVERES DE PONTÓS, Sebastià, de Girona, del braç reial, 1259.
SALA I SASSALA, Francesc, de la vegueria de Vic, del braç militar, 1256, 1324.
SALA I SERINYANA, Josep, tauler de Mataró i Arenys, 88, 1082, 1083, 1100, 1131.
SALA D'ARENYS, Bernat, del braç militar, 1388.
SALA D'ARENYS, Francesc, del braç militar, 67.
SALAMÓ, Francesc, passamaner i ciutadà de Barcelona, 782.
SALAMÓ, Jaume, menor, fill de Jaume Salamó, ciutadà honrat de Barcelona, 625, 1482.
SALAMÓ, Jaume, notari públic i ciutadà de Barcelona, secretari reial, 554, 558, 559, 599, 624, 638, 1224, 1226, 1320, 1322, 1325, 1331, 1335, 1352, 1358, 1377, 1428, 1429, 1476, 1480, 1482, 1500, 1502, 1504, 1512, 1519, 1523, 1526, 1530.
Salardú (Val d'Aran), 379. -**Castell de,** 386, 387, 1048.
Salàs de Pallars (Pallars Jussà), 723, 725
SALAVEDRA, Vicenç, paraire natural d'Esparreguera resident a la Seu d'Urgell, 1146.
SALAVERD, Jaume de, donzell, del braç militar, 361, 1256.
SALAVERD D'IVORRA, Miquel, del braç militar, 235, 1256.
SALAVERDENYA, Miquel, abat del monestir de Sant Miquel de Cuixà, del braç eclesiàstic, 85, 138.
SALBÀ, vegeu SALVÀ.
SALES, Carles, 1082.
SALETA I MORGADES, Antic, del braç militar, 136.
SALETA I ROQUER, Carles, del braç militar, 1254.
SALINES, Joan, notari públic de Barcelona, 83, 368, 425, 757, 1031, 1075, 1134, 1135.
SALLA, Antoni, ciutadà honrat i diputat local de Lleida, 1266, 1343, 1397, 1410.
Salou (Tarragonès), 165, 349, 790, 791, 1016, 1017, 1381. -**Fortificacions de,** 946. -**Guarda de,** 1309.
SALOU, Blasi, negociant i ciutadà de Barcelona, 1200.
SALSENC, Joan, 1096.
Salses (Rosselló), 1035, 1043, 1177, 1288. -**Campanya de,** 1424, 1487, 1492, 1525. -**Castell de,** 24, 167, 175, 504, 793, 830. -**Guarda de,** 1310. -**Setge de,** 24. -**Taula de,** 1084. -**Tauler de,** 1310.
SALVÀ, Andreu, de Perpinyà, del braç reial, 1371.
SALVÀ, Bernat, del braç militar, 43, 54, 114, 146, 305, 308.
SALVÀ, Caterina, de Cardona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 758, 845, 922.
SALVÀ, Josep,
SALVÀ, Ramon, del braç militar, 187, 201, 207, 305, 308, 357, 433.
SALVÀ, Ramon, sergent major dels tèrcios, 1027.
SALVÀ I DE VALLGORNERA, Miquel, cavaller, regent la Reial Tresoreria, 554, 558, 560, 578, 583, 623, 1226, 1231, 1234, 1255, 1270, 1303, 1305, 1324, 1351, 1352, 1386, 1395, 1477, 1478, 1479.
SALVÀ I VALLSECA, Miquel, 1022.
SALVADOR, Bartomeu de, del braç militar, 60, 119, 195, 1253.
SALVADOR, Gabriel, 1091.
SALVADOR, Pere, abaixador i ciutadà de Barcelona, 952.
SALVADOR, Pere Narcís, causídic i ciutadà de Barcelona, 310, 971.
Salvaterra de Miño (Galícia), 671.
SALVIUS, Joannes Adler, ministre suec, 691, 692.
SAMBOLA, Ramon, de Verdú, 939.
SAMSÓ, Miquel, antic abat de Sant Salvador de Breda, 1246.
SAMSÓ, Narcís de, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 440, 537, 1195, 1388.
Sanaüja (Segarra), 575, 868. -**Síndic de,** 1004. -**Taula de,** 612, 1389, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.
SANAÜJA, Jerònia, 1228.
SANÇ, Francesc, ardiaca i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 66, 95, 146, 207, 238, 245, 273, 274, 288, 293, 308, 318, 328, 329, 473, 497, 498, 499, 546, 549, 562, 564, 575, 578, 580, 581, 584, 585, 595, 605, 613, 621, 622, 623, 626, 627, 628, 634, 637, 1171, 1172, 1249, 1367, 1368, 1371.
SANÇ, Francesc Ramon, de Tort, del braç reial, 1249, 1258.
SANÇ, Gabriel, 1486.

SANÇ, Joan, 1452.
SANÇ, Joan, ciutadà de Barcelona, corder del General, 501, 603, 1451.
SANÇ, Joan, de Prades, 942.
SANÇ, Josep, sastre i ciutadà de Barcelona, 77, 572.
SANÇ, Miquel, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1388, 1427, 1522.
SANÇ, Pere, jurat de Prades, 942.
SANÇ, Ramon, de Rocallaura, 940.
SANÇ, Ramon, tauler de Paüls, 1457.
SANÇA, Bartomeu, 1464.
SANÇA, Jacint, canonge de la Seu d'Urgell, oïdor eclesiàstic, 424, 428, 479, 483, 488, 494, 548, 557, 558, 572, 640, 642, 643, 1143, 1144, 1145, 1146, 1164, 1250, 1251, 1265, 1311, 1320, 1323, 1358, 1359, 1367, 1368, 1370, 1371, 1372, 1387, 1403, 1404, 1405, 1406, 1414, 1416, 1417, 1418, 1419, 1427, 1432, 1434, 1436, 1437, 1454, 1455, 1522, 1523, 1530.
SANÇA, Josep, 1249.
SANÇA, Josep, d'Isona, tauler de Tremp, 1397, 1421, 1452, 1495.
SANÇA, Josep, professor de lleis, 1406.
SANÇA, Pere, tauler de Senet de Barravés, 1342, 1343, 1397, 1467.
SÁNCHEZ QUEVEDO, Diego, escrivà públic del jutjat de Vaca, 1229, 1231.
SANDOVAL, ..., cardenal, 1232.
SANOU, Antoni, arrendador de les bolles de Manresa i Cardona, 1060.
SANOU, Antoni, venedor de llana i ciutadà de Solsona, 855.
SANOU, Fèlix, ciutadà honrat, 1266.
SANOU, Joan, ciutadà de Barcelona, del braç reial, 420, 1507.
SANOU, Josep, doctor, ciutadà honrat de Lleida, 1266, 1397, 1506.
SANOU, Pere Joan, doctor, ciutadà honrat i síndic de la ciutat de Lleida, del braç reial, 138, 150, 235, 808, 1258.
SANROMÀ, Joan, 1228.
SANROMÀ, Maria Àngela, filla de Pau Sanromà, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 846, 922, 993.
SANROMÀ, Pau, boter de Barcelona, 846, 922.
SANSI-RAMON, Bernardí, notari i secretari del Consell de la Vall d'Àneu, 380.
SANTA CECÍLIA, cardenal de, vegeu MAZZARINO, Michele.
SANTA COLOMA, comte de, antic virrei, 416, 427, 447, 804.
Santa Coloma de Gramanet (Barcelonès), 476, 477. -**Cases:** de Miquel Ribes, 477. -**Torre Pallaresa de,** 477.
Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà), 182, 333, 334, 570, 575, 685, 687, 734, 822, 823. -**Hospital dels pobres de,** 81, 734, 735. -**Jurats de,** 81, 734, 735. -**Taula de,** 612, 1389, 1491, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.
Santa Creu d'Olorda (Barcelonès), 444, 1228.
Sant Adrià (Pallars Jussà), 726.
Santa Fe del Penedès (Alt Penedès), 419, 1139, 1156.
Santa Linya (Noguera), 1309. -**Taula de,** 611, 1389.
Santa Margarida i els Monjos (Alt Penedès), 1139.
Santa Maria de Bellver (Alt Penedès), 935, 964.
Santa Maria de Foix, vegeu Foix.
Santa Maria de Meià (Noguera), 966. -**Prior de,** 1230.
Santa Maria de Poblet (Conca de Barberà), **abat de,** 504, 1177. -**Monestir de,** 936, 937, 938.
Santa Maria de Sants (Barcelonès), 291, 438. -**Creu Coberta de,** 90, 186, 291, 577. -**Hostal de,** 90.
Santa Maria de Valldonzella (Barcelonès), **monestir de,** 533, 536.
Sant Andreu de Palomar (Barcelonès), 58, 126, 269, 285, 394, 401, 458.
SANTASUSANNA, Miquel, paraire d'Igualada resident a Barcelona, 1155.
Sant Bartomeu de la Quadra (Baix Llobregat), 1228.
Sant Boi de Llobregat (Baix Llobregat), 1196, 1197, 1447, 1448. -**Tauler de,** 145, 1310.
Sant Celoni (Vallès Oriental), 570. -**Bolla de,** 1489, 1490. -**Jurats de,** 1418. -**Taula de,** 1402. -**Taulers de,** 145, 570, 1310.
SANTCLIMENT I CORBERA, Francesc de, del braç militar, 308, 1256, 1368, 1371.
SANTCLIMENT GUALBES I PINÓS, Pere de, senyor útil de l'escrivania de la Governació General de Catalunya, 1042.
Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental), 389. -**Abat de,** 149, 154, 637. -**Diputat local de,** 145. -**Tauler de,** 1310.
Sant Cugat Sesgarrigues (Alt Penedès), 419, 1139, 1155, 1156.
SANTDIONÍS, Manuel de, del braç militar, 305, 540.
SANTESTEVE ARGAÍN, Miquel de, del braç militar, 588, 589, 590, 591, 1388, 1484.
Sant Esteve de Palautordera (Vallès Oriental), **tauler de,** 1310.
Sant Esteve Sesrovires (Baix Llobregat), 1132, 1133, 1227.
SANT EUGENI, Joan Francesc, prevere i capellà de l'església del palau de la Comtessa de Barcelona, 372, 1034.
SANTFELIU, Francesc Josep, 1230.
SANTFELIU, Mateu, pagès de Nalec, 941.
SANTFELIU, Tomàs, guarda de la bolla, 418, 991, 1313, 1467.

Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental), 598, 602. -**Bolla de,** 1489, 1490. -**Taula de,** 1402, 1404, 1516. -**Tauler de,** 598, 1310.
Sant Feliu de Guíxols (Baix Empordà), 532, 881, 1211, 1277, 1278, 1282, 1283, 1285, 1286, 1383, 1384. -**Bolla de,** 1489. -**Taula de,** 1078. -**Tauler de,** 329, 611, 1310, 1386.
Sant Feliu de Llobregat (Baix Llobregat), 185. -**Tauler de,** 1310.
SANTGENÍS, ..., 1196.
SANTGENÍS, Cristòfor, mercader i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 61, 440, 1068, 1138, 1153, 1155, 1249, 1258.
SANTGENÍS, Francesc, ciutadà honrat i obrer de Barcelona, del braç reial, 54, 96, 114, 223, 243, 264, 273, 274, 288, 313, 314, 317, 331, 332, 343, 353, 355, 357, 359, 362, 365, 381, 384, 385, 430, 963, 974, 975, 976, 1122.
SANTGENÍS, Joan, jurat de Santa Coloma de Queralt, 735.
Sant Hilari Sacalm (Selva), 1166.
Sant Jaume Sesoliveres (Anoia), 685.
Sant Jeroni de la Murtra (Barcelonès), **prior de,** 73.
Sant Jeroni de la Vall d'Hebron (Barcelonès), **muntanyes de,** 534. -**Prior de,** 74, 78.
SANTJOAN, Hug de, donzell, racional del General, del braç militar, 11, 59, 85, 95, 114, 119, 136, 163, 174, 187, 200, 201, 238, 305, 308, 449, 460, 461, 464, 468, 1122, 1255, 1519.
SANTJOAN, Macià de, del braç militar, 15, 27, 45, 114, 119, 305, 1213, 1254, 1501, 1504.
Sant Joan de les Abadeses (Ripollès), 1308. -**Bolla de,** 23, 220, 398, 493, 867, 1067, 1068, 1070, 1339. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
Sant Joan Despí (Baix Llobregat), 544.
SANT JOSEP, Ignasi de, frare de l'orde de Sant Josep de Barcelona, 141.
Sant Julià Sassorba (Osona), 604.
SANTJUST, Josep, 1230.
SANTJUST I DE VALLGORNERA, Francesc, donzell, visitador del braç militar, 3, 6, 7, 27, 85, 138, 159, 308, 580, 1252.
SANTJUST I PAGÈS, Francesc, donzell, 599.
Sant Llorenç d'Hortons (Alt Penedès), **batlle de,** 215. -**Jurats de,** 215.
SANTMAGÍ, marquès de, vegeu SAINT-MAGRIN, marquès de.
SANTMARTÍ, Francesc de, donzell, del braç militar, 149, 146, 308.
Sant Martí de Maldà (Urgell), 940, 966.
Sant Martí de Provençals (Barcelonès), 270, 475, 543. -**Creu de,** 213, 270, 285. -**Pont de,** 476. -**Torres:** de Marí, 475.
Sant Martí de Riudarenes (Selva), 810.
SANTMARTÍ I CREIXELL, Pere Joan de, mercader i conseller quart de Barcelona, 606, 1095.
Sant Martí Sarroca (Alt Penedès), 934.
Sant Martí Sesgueioles (Anoia), 685.
Sant Mori (Alt Empordà), **baronia de,** 992, 993.
Santpedor (Bages), 320, 402, 1055.
Sant Pere de Galligants (Gironès), **abat de,** 71, 115, 122, 131, 150, 353, 605, 641, 673, 783, 784, 785, 786, 772, 777, 885, 893, 1044.
Sant Pere de Riudebitlles (Alt Penedès), 417, 419, 421, 426.
Sant Pere de Rodes (Alt Empordà), **monestir de,** 22.
Sant Pere Pescador (Alt Empordà), 598, 602. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
Sant Pere Molanta (Alt Penedès), 1155, 1156.
SANTPEYREUS, Josep, tauler de Canet de Rosselló, 1457.
Sant Pol de Mar (Maresme), 473. -**Bolla de,** 1489, 1490. -**Taula de,** 1402. -**Tauler de,** 1310.
Sant Ponç (Noguera), **síndic de,** 1117.
Sant Quintí de Mediona (Alt Penedès), **molí de,** 1155.
Sant Ramon (Segarra), 685, 687.
Sant Salvador de Toló (Pallars Jussà), 1117. -**Síndic de,** 1117.
SANTSERNÍ, Agusí de, tauler de Vilaller, 744, 747.
Sant Vicenç de Calders (Baix Penedès), 935.
SANXO, Joan, pagès d'Àger detingut per Josep de Rocabruna, 724.
SANYÈS, Josep, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1388, 1505.
SANYÈS, Salvador, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1485, 1505.
Sapeira (Pallars Jussà), 380.
SAPEIRA, ..., de Tremp, militar, 726.
SAPORTELLA, Joan, donzell, antic oïdor, 1245.
SAPORTELLA, Josep de, sergent major per la vegueria de Cervera, del braç militar, 656.
SAQUÈS, Pau, passamaner i ciutadà de Barcelona, 1293.
Saragossa (Aragó), 550, 901, 1221, 1273, 1395. -**Jurats de,** 550.
SARAGOSSA, Mateu, de Valls, 946.
SARDÀ, vegeu CERDÀ.
Sardenya, **regne de,** 805.
Sarral (Conca de Barberà), 685, 687, 939, 946, 964, 965. -**Taula de,** 270, 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1310.
SARRANTA, Josep de, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1252.
Sarrià (Barcelonès), 535, 963.
SARRIERA, Bernat, 1228.

SARRIERA, Miquel, detingut als càrcers reials de Vic, 1405.
SARRIERA I DE GURB, Dídac, de Girona, 1286.
SARRIERA I DE GURB, Joan, notari públic de la vegueria de Girona, 1279, 1280, 1482.
SARRIERA I DESCATLLAR, Cecília, muller de Dídac Sarriera i de Gurb, 1286.
Sarroca de Segre (Segrià), 964.
SARROCA, Miquel, 1098.
SARTADO, Marc, canonge de la Seu d'Urgell, 1245.
SARVY, comte de, 841, 845.
SASTRE, Antoni, porter de la visita, 1426.
SASTRE, Josep, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
SASTRE I CASAMITJANA, Gaspar, de Barcelona, del braç reial, 1506.
SASTRE I PRATS, Josep, abat electe del monestir d'Amer, racional del General, del braç eclesiàstic, 15, 21, 27, 61, 85, 95, 113, 119, 136, 608, 609, 610, 612, 643, 1528.
SATÓ, Margarida, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
SAULEDA, Joan Francesc, tauler de Vic, 12, 490, 1167, 1421, 1424, 1462, 1463.
SAURA, Josep, 1230.
SAURA, Josep, botiguer de tall, 996.
SAURINA, Andreu, passamaner i administrador de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 127, 251, 264, 323, 392, 465, 891.
SAURINA, ...eneta, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
SAURINA, Francesc, del braç reial, 136, 150, 154, 201, 238, 255.
SAURINA, Josep, del braç reial, 247.
SAURINA, Miquel, del braç reial, 187.
SAUZE, ... de, vegeu CHAUSSY, senyor de.
SAVALL, Maria, 1228.
SAVARRÈS, Agustí, notari públic de Girona, 1280.
Savoia, **ducat de,** 698.
Saxònia, **elector de,** 692.
SAYOL, vegeu SAIOL.
SCHOMBERG, comte d', mariscal de França i virrei del Principat, 283, 284, 285, 286, 287, 288,290, 291, 292, 297, 302, 303, 304, 318, 319, 382, 949, 950, 953, 960, 961, 963, 968, 969, 980, 981, 983, 985, 986, 1033.
Segarra, la, 36, 656. -**Síndics de,** 259.
SEGARRA, Francesc de, de la vegueria de Lleida, doctor del Reial Consell, del braç militar, 438, 325, 353, 354, 365, 366, 1248, 1252.
SEGARRA, Josep, doctor, de Lleida, del braç militar, 1368.
SEGARRÍS, Paula, de Constantí, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
Segre, riu, 164, 165, 728, 735, 736, 790, 840, 844.
SEGUÍ, Agnès Gertrudis Teresa Esperança, filla de Salvador Seguí, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 48, 714.
SEGUÍ, Llorenç, tauler d'Alguaire, 1421.
SEGUÍ, Miquel, porter del General, 623.
SEGUÍ, Salvador, sastre de Barcelona, 48, 714.
SEGUÍ I CAPELLA, Antoni, ciutadà honrat i conseller en cap de Barcelona, 255, 584, 1258.
Segur (Anoia), 685.
SEGUR, Joan, professor de filosofia de Tremp, 881.
SEGURA, Cristòfor, canonge de la Seu d'Urgell, del braç eclesiàstic, 149, 233, 235, 1246, 1251.
SEGURA, Josep, tauler de Tremp, 1460, 1461.
SELLARÈS, Joan, notari públic de Barcelona, 208.
SELLARÈS, Josep, donzell, 1355.
SELLERAS, Jaume, vidrier de llum, 88.
SELMA, Tomàs, jurat de l'Espluga Calba, 941.
Selva, la, 419.
SELVA, Francesc, de la vegueria de Perpinyà, del braç reial, 1506.
Selva del Camp, la (Baix Camp), 575, 1005, 1006, 1398. -**Taula de,** 612, 1093, 1389, 1493. -**Tauler de,** 1309, 1398.
Selva de Mar, la (Alt Empordà), 598, 602. -**Taula de,** 1402, 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
SEMBASART, Bernat, adroguer, fermança de la bolla de Cardona i Manresa, 1068.
SEMBASART, Maria, muller de Bernat Sembasart, 1068.
Semide (França), 1114.
Senan (Conca de Barberà), 937, 964.
SENDEIX, Bernat de, pellisser i ciutadà de Barcelona, 1199.
SENÉ, Maria, de Sant Feliu, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 845.
SENET, Pere, de Sant Martí de Maldà, 940.
Sénia, la (Montsià), 125, 223, 235, 256, 263, 282, 288, 299, 318, 324, 326, 333, 334, 386, 400. -**Taula de,** 1094, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
SENS, Antoni, 1090.
Sentfores (Osona), 1168.
SENTÍS, Antoni de, de la vegueria de Tarragona, del braç militar, 1248.
SENTÍS, Joan, de Cabassers, 943.
SENTÍS, Joan, de la taula d'Escaló, 1097.
SENTÍS, Josep, cavaller de l'orde d'Alcantara, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1249.

SENTÍS, Josep, cavaller de l'orde de Calatrava domiciliat a Xerta, del braç militar, 633, 1368, 1371, 1372, 1499.
SENTÍS, Vicenç, del braç militar, 582.
SENTMENAT, Francesc, del braç militar, 85.
SENTMENAT, Joan de, frare santjoanista, del braç eclesiàstic, 247.
SENTMENAT I DE LANUSSA, Enric, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1247, 1252.
SENTMENAT I DE LANUSSA, Manuel, capità de cavalleria del General, del braç militar, 656.
SENTMENAT I DE LANUSSA, Ramon de, bisbe de Vic i electe de Barcelona, 561, 562, 630, 1320, 1323.
SENTMENAT I REQUESENS, Aleix de, del braç militar, 146, 149, 179, 187, 196, 201, 255, 273, 288, 296, 308, 349, 353, 357, 430, 446, 489, 816.
SERINYANA, Cristòfor, cònsol de Cadaqués, 684.
SERINYANA, Francesc, tauler d'Elna, 1131.
SERINYANA, Sebastià, tauler de Cadaqués, 1079, 1100.
SERÍS, Sebastià, de Perpinyà, del braç reial, 1485.
Seròs (Segrià), **tauler de,** 1310.
SERRA, Àngela, 1228.
SERRA, Anna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 193, 714, 758, 845.
SERRA, Bartomeu, tauler de Reus, 1092, 1093, 1101.
SERRA, Bernat, 1228.
SERRA, Ferriol, adroguer de Girona, 1285.
SERRA, Francesc, 1230.
SERRA, Francesc, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, 207, 208.
SERRA, Francesc, corredor ordinari del General, 38.
SERRA, Francesc, de Solivella, 939.
SERRA, Francesc, donzell de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1252, 1254.
SERRA, Francesc, menor, del braç militar, 114, 136, 254, 305.
SERRA, Isabel, de Vallmoll, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
SERRA, Joan, de Terrassa, 1143.
SERRA, Joan, fuster i ciutadà de Barcelona, 473.
SERRA, Joan, notari públic de Barcelona, 472, 1132.
SERRA, Joan, notari públic i ciutadà de Manresa, 494, 551, 1169, 1221.
SERRA, Joan, pagès de Vilamitjana, 881.
SERRA, Joan, tauler de Reus, 1092.
SERRA, Josep, cirurgià i conseller cinquè de Barcelona, 376.
SERRA, Josep, del braç militar, 154, 196, 200, 247, 255.
SERRA, Josep, insaculat com a oïdor reial, 1389, 1484, 1485, 1506.
SERRA, Manuel, teixidor de lli i ciutadà de Barcelona, porter reial, 643.
SERRA, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 1121.
SERRA, Miquel, notari públic de Barcelona, escrivà major de la visita del General, 56, 125, 590, 600, 617, 758, 1345, 1405, 1406, 1426, 1469, 1470.
SERRA, Montserrat, sastre i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de les cartes, 410, 1065, 1066, 1070.
SERRA, Nicolau, tauler de Castelló d'Empúries, 745.
SERRA, Onofre, corredor i ciutadà de Barcelona, 237.
SERRA, Pere Antoni, doctor en drets i assessor del General, 301, 330, 335, 352, 393, 408, 413, 424, 439, 443, 448, 484, 572, 593, 960, 990, 996, 1013, 1024, 1026, 1032, 1054, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1071, 1073, 1024, 1044, 1057, 1103, 1104, 1105, 1137, 1141, 1142, 1143, 1145, 1153, 1161, 1162, 1225, 1237, 1239, 1256, 1274, 1287, 1292, 1294, 1296, 1311, 1315, 1321, 1327, 1328, 1330, 1331, 1332, 1335, 1347, 1351, 1364, 1365, 1368, 1370, 1433, 1434, 1436.
SERRA, Ramon, prevere, diputat local de Berga, 1343.
SERRA, Sever, sots-batlle de Sant Cugat del Vallès, 389.
SERRA, Tomàs, teixidor de lli, 1373.
SERRACANTA, Joan, prevere i canonge de l'església de Santa Anna de Barcelona, 535.
SERRADOR, Maria, d'Olesa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 265, 392, 713, 845, 922, 994.
SERRANTA, Josep, de Barcelona, del braç militar, 1249.
SERRAT, Bernat, veler i ciutadà de Barcelona, 796.
SERRAT, Jaume, 1464.
SERRE, senyor de la, lloctinent de mestre de camp del regiment del mariscal de la Mothe, 517, 1188.
SERRES, Joan, notari públic de Tremp, 237, 881.
SERVAT, Antic, del braç reial, 11, 85, 96, 196, 201, 233.
SERVIEN, Abel, comte de la Roche des Aubiers, conseller de Lluís XIV, 693, 694, 695, 696, 697, 988, 989, 1000, 1001.
SESSA, duc de, 619, 1232, 1411.
Seu d'Urgell, la (Alt Urgell), 119, 380, 470,

478, 508, 571, 586, 996, 1036, 1047, 1142, 1144, 1146, 1164 1179, 1309, 1454. -**Bisbe de,** 1250, 1316, 1324. -**Bolla de,** 210, 399, 609, 1316. -**Capítol de,** 177, 634, 812, 970, 1143, 1387. -**Carrers:** de Santa Maria, 1143. -**Cases:** de Jacint Sansa, 1143. -**Col·lecta de,** 1309. -**Cònsols de,** 483, 484. -**Diputat local de,** 145, 325, 1309, 1314. -**Taula de,** 612, 1096, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Taulers de,** 626, 1309, 1486. -**Vegueria de,** 1247.
SEVILLA, ..., doctor, 1200.
SEVILLA, Tomàs, del braç militar, 634.
Sicília (Itàlia), 1273, 1275, 1290, 1306. -**Regne de,** 805, 826.
SIERRA, Diego, advocat fiscal del Consell Suprem d'Aragó, 1344.
SIERRA, marquès de, 564, 606, 610, 616, 627, 628, 630, 1365.
SILVESTRE, Gaspar, apotecari i ciutadà de Barcelona, 22, 23.
SILVESTRE, Simó, 1082.
SIMEÓ, Gaspar de, escrivà papal, 754.
SIMÓ, Genís, tauler d'Estagell, 1130, 1131.
SIMÓ, Francesc, prevere de Conques, 723.
SIMÓ, Josep, condemnat a galeres, 973.
SIMÓ, Magdalena, de Montblanc, 940.
SIMÓ, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
SIMÓ, Pere, 1100.
SIMÓ I COMTE, Nicolau, de Perpinyà, del braç militar, 1246, 1253.
SINISPLEDA, Josep, del braç militar, 495, 1256.
SINISPLEDA, Gaspar de, doctor en drets, donzell domiciliat a Manresa, del braç militar, 119, 484, 485, 486, 487, 488, 1247, 1254.
SINISTERRA I SANTEUGÈNIA, Llorenç de, del braç militar, 255, 1249, 1255.
Sió, riu, 740.
SIRASENCS, Valentí, cotoner i ciutadà de Barcelona, 352.
SIRES, Pere, correu a cavall, 322, 364.
SIRES, Pere, sastre, 33.
SIRVENT, Blasi, 1087.
SIRVENT, Jaume, escrivà i habitant de Barcelona, 667.
SISCAR, Pere, criat de Domènec Negrell i d'Orri, 281.
SISCAR, Ramon de, donzell, visitador militar, 242, 244, 278, 947, 1256.
Sitges (Garraf), 363, 571, 1049. -**Taula de,** 1493. -**Tauler de,** 1310. -**Vaixells de,** 929.
SITJAR, Jaume, hortolà del portal Nou de barcelona, 1147.
SITJAR, Rafael, canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 113, 119.
SIURANA I DE BELLAFILLA, Onofre, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 43, 119, 132, 138, 139, 143, 146, 147, 149, 154, 163, 174, 194, 195, 199, 210, 233, 235, 237, 258, 273, 288, 304, 309, 330, 341, 353, 357, 430, 881, 1250, 1363, 1393, 1483.
SIURANA I SOLANS, Pere Lluís de, del braç militar, 1256.
SO, Beneta del, 1230.
SOBIRANA, Miquel, causídic i ciutadà de Barcelona, 26, 27, 67, 1268, 1357.
SOBIRATS, Andreu, tauler de Valls, 1459.
SOBREVILA, Joana, de Tremp, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 47, 713.
SOCIATS, Josep, jove, teixidor de draps de llana resident a Lleida, 1360, 1361.
SOCIATS, Miquel, fuster resident a Barcelona, 605.
SOCIES, Pere Joan, pagès de Sant Vicenç de Calders, 935.
SOLÀ, ..., 1117.
SOLÀ, Gabriel, escrivà, 609.
SOLÀ, Jerònia Dorotea, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 758, 845.
SOLÀ, Jaume, sabater i ciutadà de Barcelona, 618.
SOLÀ, Joan, cavaller de Bellpuig, del braç militar, 537, 1209, 1256.
SOLÀ, Joan, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, assessor del General, del braç reial, 61, 143, 368, 501, 506, 1179, 1262, 1368, 1370, 1373, 1389.
SOLÀ, Miquel, tauler de la Sénia, 1094, 1101.
SOLÀ, Pere, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
SOLA I DE ESPARZA, José de, cavaller de Navarra, 922.
SOLANELL, Julià de, de la vegueria de Camprodon, del braç militar, 1503, 1504, 1506.
SOLANELL I DE RIBES, Joan, de la vegueria de Besalú, del braç militar, 1255.
SOLANES, ..., capellà del palau de la Comtessa de Barcelona, 1037.
SOLANES, Joan, músic, 1443.
SOLANES, Maria Anna, de Rocafort, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 922, 994, 1121.
SOLANIC, Esteve, porter del General, 145.
SOLDEVILA, Andreu, notari públic de Lleida, 599, 603, 615, 1351, 1359, 1360, 1361, 1399, 1400.
SOLDEVILA, Francesc, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1252.
SOLDEVILA, Josep, estudiant de lleis resident a Lleida, 1360, 1361.
SOLDEVILA, Josep, notari públic de Barcelona, escrivà del racional de la casa de la ciutat, 170, 713, 714, 758.

SOLDEVILA, Maria, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
SOLELL, Joan, 1080.
SOLER, ..., assessor del General, 890, 933.
SOLER, ... de, canceller, 1504, 1512, 1519, 1523, 1526, 1530.
SOLER, ..., doctor en drets, 1501.
SOLER, Antoni, barreter, 131.
SOLER, Antoni, comerciant, 1079.
SOLER, Antoni, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
SOLER, Antoni, tauler de Rupit, 1457.
SOLER, Baltasar, doctor en drets i medicina, ciutadà honrat de Barcelona i Girona, oïdor reial, 1, 2, 4, 23, 49, 125, 143, 170, 227, 233, 235, 256, 272, 289, 642, 645, 646, 912, 929, 958, 1259, 1278, 1279, 1311, 1312, 1325, 1359.
SOLER, Bartomeu, comerciant, 1096.
SOLER, Bernat, pagès de Torrelles de Foix, 935.
SOLER, Carles, del braç militar, 54, 85, 187.
SOLER, Clemença, donzella, 555.
SOLER, Domènec, doctor en drets, escrivà major del General, 605, 608, 609, 610, 617, 618, 621, 622, 625, 626, 627, 642, 1373, 1386, 1389, 1390, 1392, 1395, 1407, 1477, 1482, 1483, 1484, 1497, 1502, 1506, 1507, 1509, 1520, 1521, 1528.
SOLER, Engràcia, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392.
SOLER, Esteve, pubill, 1228.
SOLER, Eugènia, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 139, 714, 758, 845.
SOLER, Francesc, 1228.
SOLER, Francesc, de Barcelona, del braç reial, 1247.
SOLER, Francesc, de la casa de Josep Andreu, 1363, 1367.
SOLER, Francesc, donzell i doctor en drets domiciliat a Barcelona, conseller de la cort del veguer de Barcelona, del braç militar, 894, 1252.
SOLER, Francesc, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 1387.
SOLER, Francesc, guarda ordinària del General a la taula de Barcelona, 558.
SOLER, Francesc, pellisser i conseller sisè de Barcelona, 376, 450.
SOLER, Gaspar, argenter i ciutadà de barcelona, 1293.
SOLER, Guillem, doctor, tauler de Vielha, 1342.
SOLER, Jaume, ciutadà de Barcelona i porter del General, 349, 350, 407, 411, 1403.
SOLER, Jeroni, canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 1344, 1387, 1427.
SOLER, Joan, ciutadà de Barcelona i porter del General, 88, 144, 189, 299, 745.
SOLER, Joan, paraire habitant a Barcelona, 631.
SOLER, Josep, adroguer i tauler de Sitges, 747, 1396, 1421, 1458.
SOLER, Josep, ardiaca major i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 27, 85, 113, 119, 136,, 146, 149, 154, 163, 174, 187, 235, 243, 258, 260, 273, 278, 288, 291, 304, 308, 336, 341, 353, 356, 362, 368, 384, 430, 473, 506, 507, 509, 511, 528, 529, 539.
SOLER, Josep, frare i prior de Sant Pere del Munt, del braç eclesiàstic, 1250.
SOLER, Josep, tauler de Bellpuig, 1421.
SOLER, Maria Anna, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 1121.
SOLER, Melcior, ciutadà honrat de Barcelona, ajudant segon de l'escrivania major del General, 239.
SOLER, Miquel, abat del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, del braç eclesiàstic, 21, 113, 1367, 1370, 1524.
SOLER, Narcís, de Granollers, 920.
SOLER, Pere, de Talarn, capturat per Josep de Rocabruna, 684, 724.
SOLER, Pere, governador de tèrcios, 1027.
SOLER, Pere Joan, comerciant, 1094.
SOLER, Ramon de, frare i comanador santjoanista de Cervera, del braç eclesiàstic, 113, 1250, 1507.
SOLER, Ramon, tauler de Valls, 1093, 1101.
SOLER, Salvador, de Barcelona, soldat desertor, 741.
SOLER, Sever, donzell i sergent major, del braç militar, 45, 255, 440, 481, 540.
SOLER, Tomàs, 1097.
SOLER FERRAN, Joan, notari de Barcelona, 458.
SOLER I COMA, Bartomeu, de Perpinyà, escrivà del racional, del braç reial, 7, 11, 45, 54, 85, 114, 119, 146, 163, 174, 180, 187, 200, 201, 204, 216, 255, 305, 335, 339, 342, 343, 480, 572, 991, 1150, 1249, 1257, 1311.
SOLER I DE PEGUERA, Pere, del braç militar, 54, 85, 174, 421, 440, 1254.
SOLER I SALVADOR, Janer, de Barcelona, del braç reial, 1247, 1252.
Solivella (Conca de Barberà), 939, 964.
SOLIVERA, Jacint, notari públic de Sant Feliu de Guíxols, 237, 880, 881.
SOLSÓ, Llorenç, corder, arrendador de la bolla de Montblanc, 210.
Solsona (Solsonès), 81, 158, 356, 386, 570, 575, 626, 685, 687, 855, 1190, 1413. -**Capità de,** 822. -**Capítol de,** 489. -**Cònsols de,** 489. -**Diòcesi de,** 312. -**Taula de,** 37, 57, 87, 143, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1309.

SOQUT, ..., militar francès, 941.
SORRIBES, Francesc de, fill de Jaume Sorribes, visitador militar, 54, 114, 119, 245, 248, 278, 947, 1256.
SORRIBES, Jaume de, donzell, 245, 248, 1256.
SORRIBES, Josep, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 223.
SORRIBES, Josep de, de Berga, 1056.
SORRIBES I FRANQUÉ, Francesc, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1505.
SORRIBES I PEGUERA, Josep, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1505.
SORRIBES I ROVIRA, Felip de, donzell, conseller en cap de Barcelona, del braç militar, 98, 258.
SORROSAL, ..., prevere natural d'Aragó i rector en el bisbat de Solsona, 901, 906.
SORS, Jaume, tauler de Tossa, 747.
Sort (Pallars Sobirà), 726.
Soses (Segrià), **taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495, 1530. -**Tauler de,** 1310.
SOTERES, Jaume, jurat de Castellolí, 947.
SOURDIS, Enric de, bisbe de Bordeus i almirall de la flota francesa, 655.
SOVIES, Baldiri Miquel, mercader, ciutadà i antic conseller quart de Barcelona, 56, 722.
STURA, ..., militar francès, 403.
SUAU, Marià, de Sarral, 939.
SUBIRS, ..., militar francès, 939.
Suècia, 698. -**Ambaixadors de,** 691, 692, 698, 717. -**Canceller de,** 692.
SUERA, Joan, vegeu ESCURA, Joan.
SULLÀ, Joan Francesc, donzell, del braç militar, 1254.
SULLÀ, Josep de, donzell i senyor de la Peira, del braç militar, 54, 1255.
SULLÀ I SAPEIRA, Francesc, del braç militar, 85, 1249.
SUNYER, ..., francès, 1089.
SUNYER, Anton, 1085.
SUNYER, Brauli, tresorer i canonge de la Seu de Tarragona, del braç eclesiàstic, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1399, 1495.
SUNYER, Francesc de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1339, 1344, 1374, 1501.
SUNYER, Francesc, doctor en medicina, 417.
SUNYER, Honorat, notari públic de Perpinyà, 672, 673.
SUNYER, Joan, donzell de Gandesa, del braç militar, 1253.
SUNYER, Narcís, prevere i tauler de la Pobla, 744, 745, 746.

T

Talarn (Pallars Jussà), 403, 723, 1122. -**Castell de,** 460. -**Presó de,** 723.
TALARN, Llàtzer, de Tortosa, del braç reial, 1370, 1373, 1389, 1428, 1485, 1486.
TALAVERA, ..., frare i provincial de l'orde de la Mercè, 406.
TALAVERA, Jeroni, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 15, 45, 54, 85, 114, 119, 121, 136, 146, 150, 187, 196, 200, 201, 238, 308, 430, 433, 444, 450, 467, 506, 508, 509, 510, 538, 539, 1447, 1257.
TALAVERA, Joan Jeroni, notari públic i escrivà major del veguer de Barcelona, 511, 911, 931, 932.
Talteüll (Rosselló), **castell de,** 1321.
TAMARIT, Francesc de, donzell domiciliat a Barcelona, diputat militar, 353, 504, 655, 980, 1177, 1252, 1312, 1359, 1424, 1425.
TAMARIT, Jeroni de, del braç militar, 85, 96.
TAMARIT, Joan de, del braç militar, 656.
TAMARIT, Pau, 958.
TAMARIT, Pau, tauler d'Olot, 746, 747, 1457.
Tamarit de Mar (Tarragonès), 1309, 1530. -**Taula de,** 612, 1389, 1493, 1494.
TANER, Pere, de Montserrat, 1168.
TÀPIES, ..., 1462, 1463.
TÀPIES, Antoni, candeler de cera i ciutadà de Barcelona, 281, 282, 515.
TÀPIES, Antoni, ciutadà de Barcelona, escrivà de l'escrivania major del General, 533, 534, 1450.
TÀPIES, Baltasar, doctor del Reial Consell, 251, 462, 488, 489, 1167, 1300, 1303, 1305, 1331.
TÀPIES, Francesc, criat de Josep de Biure i Margarit, 296.
TÀPIES, Joan, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
TÀPIES, Joan, tauler de Taradell, 1422.
TAQUÍ, Francesc, del braç reial, 1246.
TAQUÍ, Josep, de Perpinyà, del braç militar, 591, 1250, 1369, 1372.
TAQUÍ I SARROCA, Francesc, donzell de Perpinyà domiciliat a Barcelona, procurador fiscal de la visita, del braç militar, 595, 596, 597, 600, 616, 1340, 1341, 1345, 1370, 1372, 1373, 1405.
Taradell (Osona), 381, 382, 383, 403, 488, 1048, 1055, 1167.
TARAU, Antoni Joan, 1080.
TARAU, Joan Pere, tauler de Mataró, 88, 519, 743, 745, 746, 958, 959, 1080, 1082, 1100, 1132, 1194, 1421, 1433, 1463.
TARELL, Joan, 1092.
TARGARÓ, Jacint, garbellador i ciutadà de Barcelona, 346.
TARRAGÓ, Manuel, del braç reial, 1259.
TARRAGÓ, Pau, de Vimbodí, 936.
TARRAGÓ, Pere, prevere i tauler de Batea, 1099, 1101, 1421, 1465.
Tarragona (Tarragonès), 8, 10, 14, 16, 81,

101, 125, 160, 164, 165, 166, 167, 168, 192, 223, 235, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 316, 324, 326, 333, 334, 340, 354, 358, 366, 376, 386, 400, 408, 409, 423, 438, 448, 481, 492, 570, 586, 650, 656, 682, 753, 774, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 801, 802, 805, 828, 829, 830, 831, 838, 839, 840, 842, 843, 844, 846, 847, 908, 987, 989, 1028, 1047, 1145, 1235, 1309, 1332, 1335, 1341, 1343, 1395, 1398, 1399. -**Arquebisbe de,** 595, 596, 1250, 1316, 1343. -**Bolla de,** 224, 406, 493, 992, 993, 1062, 1065, 1068, 1071. -**Camp de,** 164, 338, 409, 650, 790, 802, 803, 831, 946, 1004, 1005, 1006, 1315, 1398, 1408, 1452. -**Capítol de,** 591, 634, 1332, 1333, 1387. -**Col·lecta de,** 223, 570, 1309, 1399, 1407, 1530. -**Corts de,** 1333, 1334. -**Diputat local de,** 145, 1309, 1314, 1398, 1442. -**Muralles de,** 908. -**Platja de,** 81. -**Port de,** 11, 649, 1309. -**Procurador reial de,** 864. -**Província de**, 22. -**Sedes de,** 224. -**Setge de,** 650, 652, 654, 655, 657, 663, 682. -**Seu de,** 1333. -**Taula de,** 37, 612, 1389, 1493, 1494, 1495. -**Taulers de,** 641, 1309, 1397. -**Veguer de,** 1273, 1275. -**Vegueria de,** 1388.

TARRATS, Miquel, pagès de Vilafreser, 1280.

Tàrrega (Urgell), 36, 174, 252, 492, 570, 575, 685, 687, 892, 1047, 1309. -**Bolla de,** 17, 222, 223, 426, 493, 868.-**Col·lecta de,** 570, 1309, 1494, 1530. -**Diputat local de,** 145, 272, 1309, 1314. -**Taula de,** 1493. -**Vegueria de,** 1249.

TÀRREGA, Pere, tauler de Batea, 1128.

TARRENA I PAULET, Gaspar, burgès de Perpinyà, del braç reial, 588, 591, 592, 594, 618, 623, 640, 1248, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1393, 1483, 1485, 1506.

Tarrés (Garrigues), 937, 1116.

TARRÉS, Antoni, 1464.

TARRÉS, Joan Baptista, assessor de la diputació local de Vic, 1397.

TARRIDA, Francesc, capità de companyia del tèrcio del General, 616, 1491.

Tarroja (Segarra), 1530. -**Taula de,** 612, 1389, 1404, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1309.

Tartareu (Noguera), **tauler de,** 1309.

TARTÚS, Antoni, porter reial, 1405.

TASIS DE FERRER, Joan, del braç militar, 3, 11, 15, 29, 54, 61, 138, 143, 163.

TASQUET, Gregori, de Claret, condemnat a galeres per Josep de Rocabruna, 724.

TAULER, Francesc, doctor en drets i ciutadà honrat de Manresa, 481, 488, 489, 491, 494, 495, 496, 497, 1169, 1251.

TAVERNER, Josep, nebot de Francesc Taverner i Montornès, canonge de la Seu de Barcelona, visitador eclesiàstic, 591, 592, 593, 1335.

TAVERNER, Miquel Joan, donzell domiciliat a Barcelona, del braç militar, 54.

TAVERNER I LLENES, Elisabet Joana, vídua, resident a Barcelona, 325, 996, 997.

TAVERNER I MONTORNÈS, Francesc, prior de Santa Engràcia i canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 39, 53, 61, 65, 67, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 113, 592, 753, 754, 1251, 1335.

TAVERNER I MONTORNÈS, Josep, de la vegueria de Barcelona, del braç militar,1249.

TECLA, Marianna, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 521.

TEIXIDOR, ..., del braç reial, 357.

TEIXIDOR, Antoni, dels Omells de na Gaia, 938.

TEIXIDOR, Francesc, 1464.

TEIXIDOR, Francesc, tauler de Prada de Conflent, 1075, 1076, 1092, 1100, 1101, 1131, 1457.

TEIXIDOR, Jacint, batlle de l'Espluga Calba, 941.

TEIXIDOR, Jaume, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259, 1506.

TEIXIDOR, Jaume, mercader i ciutadà de Barcelona, 638.

TEIXIDOR, Joan, criat de Bernat Ferrer i Viladomar, 475, 479, 1142, 1147.

TEIXIDOR, Joan, del lloc del Catllar, pres als càrcers reials comuns de Barcelona, 75, 76, 77, 78.

TEIXIDOR, Josep, ciutadà, del braç militar, 207.

TEIXIDOR, Josep, del braç reial, 430.

TEIXIDOR, Llorenç, tauler de Prada de Conflent, 1075, 1100.

TEIXIDOR, Miquel, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 170, 187, 424, 1258.

TEIXIDOR, Miquel Jeroni, fill de Miquel Teixidor, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 119, 154, 170, 508, 538, 539, 540, 549, 575, 608, 1248, 1371, 1372, 1373, 1501, 1506.

TEIXIDOR, Onofre, menor, guarda ordinària de Tortosa, 1496, 1515.

TEIXIDOR, Onofre, mercader i guarda ordinària de Tortosa, 630, 1395, 1480, 1481, 1496, 1506, 1521.

TELLIER, ... Le, secretari de Lluís XIV, 22, 24, 25, 31, 68, 147, 150, 154, 155, 194, 206, 223, 228, 231, 297, 309, 316, 326, 340, 342, 346, 350, 388, 396, 397, 435, 450, 522, 648, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 662, 667, 668, 669, 674, 677, 678, 688, 689, 693, 694, 700, 701, 702, 703, 704, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 719, 721, 722, 727, 728, 730, 731, 733, 735, 736, 737, 739, 740, 756, 757, 759, 760, 763, 764, 766, 767, 768, 770, 772, 775,

778, 784, 787, 788, 796, 797, 798, 800, 801, 806, 808, 809, 812, 820, 824, 825, 826, 827, 835, 836, 837, 841, 845, 848, 849, 850, 851, 852, 856, 857, 859, 860, 861, 862, 863, 866, 870, 871, 876, 877, 878, 888, 889, 898, 915, 916, 918, 919, 924, 933, 948, 949, 950, 960, 962, 963, 968, 969, 970, 973, 974, 980, 981, 982, 984, 985, 986, 987, 992, 994, 995, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1025, 1029, 1030, 1033, 1038, 1039, 1040, 1041, 1045, 1046, 1047, 1050, 1103, 1113, 1114, 1115, 1118, 1119, 1120, 1148, 1149, 1150, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204.
TELLO, Francesc, veler, 1158.
Térmens (Noguera), 80, 738, 740, 94, 104, 119, 139, 734, 742, 755.
TÉRMENS, ..., nebot de Francesc Tries, 902.
TÉRMENS, Climent, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
TERRADES, Rafael, tauler de Cardedeu, 1421, 1425.
TERRAIL, senyor de, comandant provisional dels exèrcits francesos, 678, 685.
Terrassa (Vallès Occidental), 104, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 480, 481, 485, 486, 491, 492, 505, 515, 527, 619, 822, 1133, 1137, 1138, 1140, 1145, 1146, 1152, 1155, 1156, 1162, 1166, 1178, 1185, 1232, 1233, 1373, 1374, 1380, 1411, 1413, 1415, 1418, 1419, 1431, 1433, 1434, 1436, 1437, 1449, 1456. -**Batlle de,** 104, 118. -**Capità de,** 822. -**Carrers:** de sant Pere, 479; Major, 474. -**Cases:** de Bernat Ferrer i Viladomar, 479; de Josep Miquel Quintana, 479; de les Aimerigues, 1137. -**Consellers de,** 478. -**Església de,** 475, 485. -**Jurats de,** 104, 118. -**Plaça de,** 479. -**Síndic de,** 359. -**Taulers de,** 145, 407, 1310, 1462.
Terrassola (Alt Penedès), 419, 1489.
TERRATS, Pere, tauler de Perpinyà, 1457, 1521.
TERRÉ, Bernat, del braç militar, 5, 6, 7, 430, 433, 444.
TERRÉ, Joan, 170, 172.
TERRÉ, Josep, arrestat al regne de València, 1300, 1303, 1305, 1331.
TERRÉ, Pere, difunt senyor útil de l'escrivania de la cort del veguer de Barcelona, 911, 931, 932.
TEULA, Antoni, frare del convent de la Mercè de Barcelona, 81, 734, 735.
Thionville (França), 802.
Tírvia (Pallars Sobirà), 570. -**Receptor de,** 570. -**Taula de,** 125, 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
TÍRVIA, Jeroni, de Tortosa, 1486.
Tiurana (Noguera), **taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
Tivissa (Ribera d'Ebre), 152, 945, 966, 1493. -**Presons de,** 945. -**Tauler de,** 1309.
TO, Joan, tauler de Cornudella, 1421.
TOAR, Pau, cabiscol i canonge de Tremp, 723.
TODA, Bartomeu, mercader i tauler del General de Cornudella, 189, 832.
TODA, Francesc, de Cornudella, 832.
TODA, Francesc, de Riudoms, 1399.
TODA, Joan, tauler de Cornudella, 1421.
TOLDÓ, Francesc, veler, guarda ordinària del General, 620, 621, 1238, 1313, 1359, 1437, 1447, 1472, 1473.
TOLRÀ, Antoni Joan, d'Ulldemolins, 942.
TOLSA, Jaume, paraire de Sant Quirze de Besora, 1149.
TOMÀS, Antoni, de Calafell, 935, 966.
TOMÀS, Francesc Jacint Severí, de Tortosa, del braç reial, 1258, 1325, 1519.
TOMÀS, Josep, de Tarragona, 1522.
TOMÀS, Magdalena, de Cambrils, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 922, 994, 1121.
TONERA, Joan Pau, estudiant de filosofia de Tremp, 854, 855.
TONERA, Pere Joan, tauler de Tremp i Pallars, 1130, 1131.
TOR, Pere de, 1075.
Torà (Segarra), 356, 386, 570, 575, 1489, 1530. -**Taula de,** 37, 57, 612, 1390, 1401, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1309.
TORALLA, Jacint, varvassor de Toralla, del braç militar, 1249, 1255.
TORD, Benet, donzell domiciliat a Barcelona, oïdor militar, 29, 30, 50, 125, 157, 161, 162, 163, 958, 1312, 1359.
TORD, Bernat de, cavaller, 361.
TORD, Francesc, donzell, del braç militar, 143, 149, 233, 430.
TORD, Josep, del braç militar, 473.
TORD, Manuel Josep de, del braç militar, 640, 641.
Tordera (Maresme), 1489.
TORDERA, Josep, tauler de Xerta, 1457.
TORME, Rafael de, del braç militar, 238.
TORNER, ..., 911.
TORNER, Baptista, de Perpinyà, del braç reial, 1485.
TORNER, Francesc, de la vegueria de Perpinyà, del braç militar, 1505.
TORNER, Francesc, veguer de Tortosa, 1481, 1482.
TORNER, Jaume, escrivà de Barcelona, 883.
TORNER, Jaume, negociant de Mataró resident a Barcelona, arrendador de la bolla de Cervera, 400.
TORNER, Joan, de Mataró, arrendador de la bolla de Cervera, 1065, 1069.

TORNER, Joan, de Perpinyà, del braç reial, 1257.
TORNER, Josep, bastoner, 1452.
TORRADA, Josep, mercader de Tortosa, sobrecollidor de les taules forànies, del braç reial, 1259, 1343, 1522.
TORRADELLES, Esteve, 1228.
TORRE, Bernat, paraire i ciutadà de Tortosa, 605.
TORRE, Jaume, degà i canonge de la Seu d'Urgell, 352, 1023.
TORRE, Josep, doctor, ciutadà de Barcelona, 352.
Torrebesses (Segrià), 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1310, 421.
TORREBRUNA, Esteve, corredor de coll ordinari del General a Barcelona, 128, 214, 254, 267, 404, 420, 438, 444, 458.
TORRECUSA, marquès de, tinent general de l'exèrcit castellà, 656.
TORREDA, Gregori, de Tortosa, 1497.
TORREDA, Joan, tauler de Xerta, 1094, 1101.
TORREDA, Josep, mercader i tauler de Xerta, 633, 1497, 1499.
TORREDAMER, Damià, de Belltall, 940.
TORREDAMER, Francesc, del Pla, 946.
Torre de l'Espanyol, la (Ribera d'Ebre), 223, 944, 964, 966, 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1309.
Torredembarra (Tarragonès), **tauler de,** 1309.
TORRELL, Esteve, tauler de Vila-seca, 1421.
TORRELL, Pere, tauler de Vila-seca, 1093, 1101.
TORRELL DE MONT-ROIG, Joan, del braç eclesiàstic, 1247.
TORRELLA, Jaume, 1464.
TORRELLEBRETA, Joan Francesc, notari i escrivà de la diputació local de Vic, 1167, 1168, 1396.
TORRELLES I SENTMENAT, Miquel de, frare i comanador santjoanista, del braç eclesiàstic, 15, 27, 61, 588, 589, 590, 591, 1252.
TORRENT, Abdó, del braç militar, 1484, 1485.
TORRENT, Jaume, de Girona, del braç reial, 1259.
TORRENT, Miquel, tauler de Vilaller, 1097, 1101.
TORRENTÓ, Paula, de Collsacabra, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 1121.
TORRENTS, Jaume, 1228.
TORRENTS, Joan, ponter de Martorell, 202, 203, 204, 205.
TORRENTS, Joan Pau, 1228.
TORRES, ..., escrivà, 1384.
TORRES, ..., canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 146, 149.
TORRES, Damià, de Balaguer, del braç militar, 1369, 1372.
TORRES, Domènec, de Balaguer, del braç militar, 1371.
TORRES, Francesc, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 95, 101, 139, 174, 187, 194, 195, 199, 201, 202, 204, 247, 258, 273, 305, 308, 357, 375, 408, 409, 410, 421, 430, 484, 485, 507.
TORRES, Francesc, de Balaguer, del braç militar, 1324, 1368, 1369, 1370, 1371.
TORRES, Francesc, notari públic de Berga, 410, 1056.
TORRES, Francesc, burgès i tauler de Berga, 747, 1086, 1101, 1421.
TORRES, Joan, doctor en filosofia domiciliat a Barcelona, 897, 898.
TORRES, Josep, de Tortosa, del braç reial, 139, 1259.
TORRES, Josep, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 113, 288.
TORRES, Josep, notari i ciutadà de Barcelona, 874.
TORRES, Maria Anna, de Terrassa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.
TORRES, Miquel de, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1507.
TORRES, Miquel, de Tortosa, del braç militar, 1372, 1388.
TORRES, Miquel, mercader i tauler de Tortosa, 1395, 1421, 1423, 1465.
TORRES, Narcís, síndic de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 127, 193, 264.
TORRES, Onofre, 1138.
TORRES, Pau, jurat de l'Espluga Calba, 942.
TORRES, Pere, 1228.
TORRES, Pere, ambaixador de Manresa, 359.
Torres de Sanui, les (Segrià), 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1310.
Torres de Segre (Segrià), **taula de**, 612, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 1310, 1421.
TORRÓ, Joan, hortolà del General, 589.
TORRÓ, Maria, 1228.
Torroella de Montgrí (Baix Empordà), 598, 602, 1249, 1294, 1295, 1402, 1489, 1490. -**Taula de,** 1091. -**Tauler de,** 1310.
TORT, Miquel, frare i obrer del monestir de Ripoll, 1250.
TORT, Joan de, de Berga, del braç militar, 1256.
TORT, Maciana, de Vilanova, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 845.
TORT I DE PEGUERA, Josep, donzell, del braç militar, 1167, 1253, 1254.
TORT I D'OLUJA, Francesc, de la vegueria de Vilafranca del Penedès, del braç militar, 1249, 1254.

TORTA, Joan, tauler d'Amposta, 1421, 1464, 1465.
Tortosa (Baix Ebre), 81, 125, 141, 152, 160, 165, 166, 223, 235, 256, 263, 282, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 295, 297, 299, 318, 319, 324, 326, 333, 375, 381, 388, 399, 401, 409, 423, 446, 448, 449, 453, 492, 563, 570, 586, 595, 606, 774, 789, 790, 792, 801, 802, 805, 815, 828, 829, 830, 831, 847, 899, 987, 989, 1002, 1016, 1035, 1052, 1119, 1120, 1235, 1236, 1309, 1341, 1344, 1345, 1347, 1349, 1374, 1389, 1395, 1409, 1424, 1425, 1440, 1480, 1481, 1482, 1487, 1492, 1499, 1517. -**Assut de,** 399, 873. -**Bisbat de,** 896. -**Bisbe de,** 1250, 1316, 1324. -**Bolla de,** 213, 426, 629, 1493, 1495. - **Capítol de**, 634. -**Cases del General de,** 399, 401. -**Col·lecta de,** 223, 570, 1309. -**Diputat local de,** 145, 618, 624, 641, 1309, 1314. -**Governador de,** 414. -**Presons de,** 1481. -**Procurador reial de,** 864. -**Sedes de,** 213. -**Setge de,** 289, 953, 960, 962, 963, 969. -**Taula de,** 37, 272, 612, 626, 631, 1390, 1440, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1309. -**Vegueria de,** 803, 811.
TOS, Salvador, negociant i ciutadà de Barcelona, escrivà del racional, 426, 491, 492, 563, 567, 1075, 1101, 1436, 1446.
Toscana, la, **costes de,** 838, 842.
Tossa de Mar (Selva), 1489, 1490. -**Tauler de,** 1310.
TOST, Joan, 1269, 1452.
TOTOSAUS, Jaume, de Calafell, 934.
TOTOSAUS, Joan, batlle de Calafell, 934.
Toulon (França), 435, 1103, 1107, 1110, 1111, 1112, 1200.
TOXERA, Magdalena, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 391, 392, 714, 758, 845, 921, 993.
Tragó de Segre (Alt Urgell), **taula de,** 611, 1389. -**Tauler de,** 1309.
TRAUTTMANNSDORF, Maximilià, comte von, primer ministre de l'emperador, 759, 760.
TRELLES, Pere, notari i ciutadà de Barcelona, escrivà major de la visita, 262, 278, 279, 292, 430, 440, 515, 516, 517, 518, 524, 537, 920, 947, 1173, 1450.
TRELLES, Pere Joan, escrivà de Barcelona, 1348.
Tremp (Pallars Jussà), 50, 55, 71, 381, 403, 542, 571, 575, 586, 684, 715, 723, 724, 725, 726, 854, 855, 1122, 1309. -**Bolla de,** 211, 407, 573, 853. -**Carceller de,** 724. -**Col·lecta de,** 492, 603, 612, 619, 1129, 1309, 1530. -**Conca de,** 1005, 1055, 1123. -**Consolat de la Ribera de,** 725. -**Diputat local de,** 1309, 1314, 1398, 1404. -**Guarda ordinària de,** 1309. -**Presó de,** 723. -**Receptor de,** 571. -**Sedes de,** 211, 853, 854. -**Taula de,** 9, 1390, 1493, 1494. -**Tauler de,** 643, 1309. -**Diputat local de,** 145.
TREMUGERES, Domènec, collater, 142, 763.
Trento (Itàlia), **concili de,** 105, 276, 312, 707, 708.
TRESSERRES, Jacint, adroguer, ciutadà i obrer de Barcelona, 50, 183, 368, 714, 991, 1031.
Treveris (Alemanya), **arquebisbe de,** 691, 701, 717.
TRIES, Francesc, notari públic de Barcelona, del braç reial, 863, 873, 902, 1506.
TRIES, Guillem, pastisser i ciutadà de Barcelona, 1127.
TRIES, Jaume, botiguer de teles, 296.
TRIES, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, escrivà ordinari del de mestre racional, del braç reial, 55, 1257.
TRIES, Miquel, pagès del Vendrell, 935.
TRILLA, Jerònia, de Cervera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
TRINXERIA, Rafael de la, de Prats de Molló, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1259.
TRISTANY, Aleix, doctor en drets i ciutadà honrat de Barcelona, assessor fiscal del General, del braç reial, 5, 10, 17, 18, 27, 120, 130, 136, 150, 423, 439, 576, 583, 584, 588, 591, 640, 643, 646, 647, 658, 659, 664, 894, 1013, 1032, 1057, 1104, 1237, 1257, 1274, 1287, 1294, 1307, 1315, 1329, 1335, 1472, 1473, 1501, 1523, 1524.
TRISTANY, Pau, frare benedictí, del braç eclesiàstic, 136, 154, 238.
TRISTANY, Tomàs, carlà d'Ivorra, del braç militar, 1248.
TROBAT, Ramon, doctor de Barcelona, del braç reial, 1167, 1247, 1258.
TROUSE, marquès de la, vegeu LA TROUSE, marquès de.
TRULL, Jaume, 1228.
TRULL, Sebastià, patró de Mallorca, 1423.
TRULLARS, Miquel, carreter i fuster proveïdor del General, 553.
TRULLOLS, Josep, mercader i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 305, 1405.
TRUSSA, cavaller de la, vegeu LA TROUSE, cavaller, de.
TRUSSA, marquès de la, vegeu LA TROUSE, marquès de.
TUBAU, Jaume, estudiant de filosofia de Perpinyà, 779.
TUBAU, Joan, tauler d'Almenar, 1421.
TUBET, Joan, fuster de Perpinyà, 672.
Tuïr (Rosselló), **taula de**, 1086, 1088. -**Tauler de,** 453, 1310.
TURENNE, vescomte de, mariscal de França, 458, 460, 653, 740, 1114.

Turquia, 710, 801, 828, 847.
TURSI, duc de, 1171.
TURUGUET, Miquel, sastre de Palau, executat sumariament per Josep de Rocabruna, 46, 683, 724.
TURUGUET, Pere, de Palau, arrestat per Josep de Rocabruna, 723.

U

Ulldecona (Montsià), 125, 223, 235, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 318, 324, 326, 333, 334, 356, 386, 400. -**Tauler d',** 1309, 1396.
Ulldemolins (Priorat), 942, 964, 1115.
UMBERT, senyor d', intendent de la flota francesa, 252.
URBÀ VIII, Papa, 10, 976, 979.
URETA, Josep, passamaner i ciutadà de Barcelona, 351.
Urgell, l', 20, 68, 164, 165, 174, 249, 252, 259, 411, 413, 487, 488, 650, 685, 728, 729, 740, 790, 803, 825, 831, 1047, 1455. -**Diòcesi de,** 312, 352.
URGELL, Joan, jurat de Bellveí, 935.
URGUES, Antoni, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
URREA, Josep d', ciutadà honrat de Barcelona i racional del General, del braç reial, 7, 8, 9, 11, 19, 32, 37, 39, 45, 46, 51, 53, 57, 65, 79, 81, 83, 85, 87, 92, 96, 98, 99, 104, 105, 114, 119, 125, 132, 134, 136, 138, 143, 146, 150, 154, 158, 174, 183, 184, 187, 189, 191, 192, 194, 196, 200, 204, 207, 220, 222, 223, 228, 233, 237, 238, 245, 247, 288, 305, 307, 308, 331, 332, 333, 334, 341, 357, 360, 375, 426, 430, 449, 472, 473, 476, 477, 478, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 494, 496, 497, 498, 499, 549, 551, 552, 555, 559, 565, 568, 570, 573, 574, 575, 577, 579, 581, 584, 586, 592, 595, 597, 598, 602, 604, 606, 607, 712, 748, 749, 1075, 1101, 1132, 1159, 1166, 1221, 1247, 1256, 1269, 1270, 1310, 1311, 1347, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1388, 1428, 1433, 1434, 1435, 1436, 1441, 1445, 1446, 1454, 1455, 1461, 1484.
URREA, Miquel, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 32.

V

Val d'Aran, la, 656, 339, 379, 380, 383, 386, 387, 400, 408, 423, 448, 544, 612, 1047, 1049, 1390, 1530. -**Diputat local de,** 145, 1309, 1314. -**Taula de,** 9, 37.
VALAT, Francesc, tintorer, 879.
VALENCAS, Bernat, ciutadà honrat de Barcelona, racional del General, del braç reial, 7, 11, 19, 26, 54, 83, 114, 171, 192, 228, 264, 606, 611, 612, 622, 628, 629, 637, 639, 640, 641, 833, 990, 1257, 1371, 1373, 1390, 1402, 1478, 1483, 1490, 1495, 1516, 1530.
València (Horta), 68, 236, 563, 880, 1110, 1235, 1236, 1300, 1332, 1385. -**Noblesa de,** 1236. -**Regne de,** 169, 373, 389, 583, 591, 606, 642, 783, 786, 795, 804, 805, 978, 1035, 1110, 1273, 1275, 1290, 1301, 1304, 1306, 1331, 1344, 1386, 1480, 1481, 1508, 1509, 1526.
VALÈNCIA, ..., doctor en drets, ajudant d'assessor de la visita del General, 31, 37, 680.
VALÈNCIA, Lluís, donzell, oïdor militar, 54, 119, 187, 196, 199, 424, 428, 440, 453, 457, 474, 475, 490, 491, 494, 513, 548, 555, 556, 560, 563, 572, 599, 1141, 1164, 1165, 1184, 1232, 1242, 1249, 1252, 1255, 1265, 1308, 1311, 1320, 1323, 1358, 1359, 1367, 1403, 1404, 1405, 1406, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1424, 1425, 1426, 1432, 1433, 1434, 1448, 1449, 1455, 1456, 1457, 1461.
VALÈNCIA, Lluís, del braç reial, 45.
VALÈNCIA, Maria, muller de l'oïdor Lluís València, 494.
València d'Àneu (Pallars Sobirà), **castell de,** 380.
VALERI, Francesc, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 507, 539, 547, 576, 593, 604, 991.
VALERI, Magí, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 238.
VALERI, Magí, pellisser i ciutadà de Barcelona, escrivà del defensor de la taula de Barcelona, 261, 750, 922.
VALERO, Pere, 1230.
VALERO FRANQUESA, Martín, del braç militar, 1250.
Vallclara (Conca de Barberà), 936, 964, 966, 1116.
VALLCORBA, Pere Joan, 1228.
VALLDÀSSUA, Bartomeu, de Saurí, executat sumariament per Josep de Rocabruna, 46, 684, 724
VALLDEPERES, Andreu, tauler d'Olesa, 1231.
VALLDEPERES, Antoni Jaume, tauler d'Olesa, 1421, 1459.
Vallès, el, 93, 486, 536, 1211.
VALLÈS, Antic, canonge de la Seu d'Elna, 1507.
VALLÈS, Francesc, canonge de la Seu de Barcelona, receptor dels salaris dels doctors del Reial Consell, 414.

VALLÈS, Gaspar, batlle de la Mata, 935.
VALLÈS, Joan, de Martorell, 947.
VALLÈS, Melcior, assessor de la diputació local de Lleida, 1266, 1343, 1397.
Vallespir, **vegueria del,** 760.
VALLESPIR, Agustí, frare i cambrer del monestir de Santa Maria d'Amer, 331, 332.
VALLESPIR, Rafael, mercader de Perpinyà, del braç reial, 1259.
VALLET, Jaume, de Sarral, 939.
VALLGORNERA I CARDONA, Jeroni, del braç militar, 1254.
VALLESPINOSA, Andreu, de Valls, 946.
VALLFOGONA, comtessa de, 804.
VALLMAJOR, Joan, cirurgià i ciutadà de Barcelona, 618, 1228, 1349, 1350.
Valls (Alt Camp), 946, 964, 965, 1004, 1005, 1006, 1145, 1398, 1494. -**Taula de,** 612, 1093, 1389, 1399, 1493. -**Tauler de,** 1309.
VALLS, Eulàlia, 1228.
VALLS, Josep, 1099.
VALLS, Magina, dona de Martorell morta pels francesos, 947.
VALLS, vegeu també DESVALLS.
VALLSORGUERA, Jaume, 1228.
VALLVERDÚ, Antoni, batlle de Senan, 937.
VALLVERDÚ, Joan, jurat de Senan, 937.
VALLVERDÚ, Joan, tauler de Prades, 1421.
VALVERDÚ, Pere, de Senan, 937.
VAQUER, Arnau, 1230.
VAQUER, Josep, de Torroella de Montgrí, del braç reial, 1249, 1260.
VARA, Paula, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
VASSANA, Joan, de Sarral, 939.
VASSIA, Gabriel, de Barcelona, del braç reial, 1506.
Váthen (Flandes), 739.
VEDRUNA, Jeroni, de Girona, del braç reial, 1257.
VEDRUNA, Joan Baptista, del braç reial, 119, 1259, 1507.
VEGA, Anton, de la vegueria de Lleida, del braç militar, 1507.
VEGA, Joan de, del braç militar, 1249.
VEGA, Joan Baltasar de, de Lleida, del braç militar, 1247.
VEGA, Joan Baptista, cavaller, del braç militar, 1249, 1255.
VEGA, Lluís de, resident a Gènova, 71.
VEGA, Nicolau de, cavaller de Talarn, processat per Josep de Rocabruna, 725.
VEGUERIA, Guillem, 1088.
VÉLEZ, marquès de los, virrei del regne de València, 42, 49, 92, 504, 557, 561, 804, 957, 1177, 1227, 1229, 1232, 1396, 1521.
VÉLEZ, marquesa de los, 1227, 1229, 1231.
Velilla (Aragó), 1487, 1492.
VELLA, Isidre, 1228.
VELLA, Joan, 1228.
VELLAT, ... de, militar francès, 940.
VELLET, Ramon, adroguer i tauler de Lleida, 1342.
VELLI, ... de, militar francès, 403.
VENDÔME, duc de, vegeu MERCOEUR, duc de.
Vendrell, el (Baix penedès), 476, 935, 965.
VENDRELL, Benet, negociant i ciutadà de Barcelona, 238, 1139, 1141.
VENDRELL I PUIGVERD, Mònica, sogra de d'Antoni Comes i Puigverd, 1350.
Venècia (Itàlia), 801, 827. -**Ambaixador de,** 695, 698, 718, 765, 972.
VENTO, Pedro, 1093.
VERDAGUER, Joan, tauler de Tona, 1422, 1462.
VERDAGUER, Josep, carceller de Martorell, 202, 203, 204, 205.
VERDERA, Gervasi, notari públic de Barcelona, escrivà major de l'Hospital General de la Santa Creu, 713, 714, 758, 932.
VERDIA, Josep, de Tortosa, del braç reial, 1486.
Verdú (Urgell), 36, 575, 685, 687, 939, 964, 1530. -**Tauler de,** 1309, 1397.
VERGER, senyor de, militar francès, 940.
Verges (Baix Empordà), 1401.
VERGES, ... de, francès, 417.
VERGÉS, Jeròni, tauler de Girona, 747.
VERGÉS, Joan, bracer de Mataró, 1068
VERGÉS, Maria Àngela, donzella de l'Hospital dels Pobres Infants Òrfens de Barcelona, 392, 393.
VERGÉS, Paula, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 127, 323, 714, 758, 845, 921, 993.
VERGÉS I VIC, Rafael, doctor, del braç reial, 240, 634, 1258, 1501, 1506.
VERGONYANT, Joan, cartaire i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Tortosa, 213.
VERGONYÓS, Joan, tauler de Palafrugell, 744, 746, 1090, 1091, 1101, 1130, 1457.
VERGÓS, Francesc Joan de, donzell, del braç militar, 5, 6, 7, 8, 15, 19, 890.
VERGÓS, Rafael, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, 923.
VERMELL, Giralt, 1082.
VERN, Joan, de Barcelona, del braç reial, 1506.
VERNET, ... de, ensenya del regiment francès de Merestang caigut en la presa de Camarasa, 729, 730.
VERNET, Jacint, ajudant del racional, 745.
VERNÍS, Antoni, 1230.
VERNÍS, Josep, 1229, 1230.
Veruin (França), **convenció de,** 701.
VIA, Victòria, de Vilalba, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 922.

VIADER, Anton, del braç militar, 7, 11, 45, 54, 60, 95, 114, 119, 136.
VIADER, Francesc, sastre i ciutadà de Barcelona, 366, 411, 415, 425, 1065.
VIADER, Joan Antoni, del braç militar, 67.
VIADER, Josep, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1388, 1427.
VIADER, Maria, 1022.
VIADER, Pau, 1228.
VIALÉ, Antoni, patró de vaixell, 1078.
Vic (Osona), 41, 94, 365, 462, 490, 491, 492, 604, 751, 1144, 1161, 1162, 1164, 1166, 1167, 1168, 1231, 1268, 1310, 1350, 1405, 1411. -**Bisbe de,** 178, 191, 605, 813, 818, 833, 1250, 1316, 1320, 1321, 1325. -**Bolla de,** 23, 31, 211, 406, 408, 416, 586, 1053, 1054, 1056, 1068, 1069, 1071, 1160, 1161, 1162. -**Capítol de,** 634, 1504. -**Càrcers Reials de,** 1405. -**Carrers:** de la Riera, 1167. -**Cases:** de Pere Pau Lloselles, 1167. -**Col·lecta de,** 1310, 1397, 1402, 1403, 1490, 1516. -**Companyia de,** 822. -**Consellers de,** 488, 1166. -**Diòcesi de,** 312. -**Diputat local de,** 119, 145, 320, 755, 1022, 1310, 1314. -**Plana de,** 488. -**Portals:** de la Mercè, 1167. -**Sedes de,** 211, 408. -**Taula de,** 1089, 1090, 1489. -**Taulers de,** 1310. -**Veguer de,** 94, 104, 118, 119, 751, 755.
VIC, Lluís, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, del braç reial, 240.
VICENÇ, ..., 1085.
VICENÇ, ..., sagristà, 860.
VICENÇ, Bartomeu, notari i escrivà del General a Girona, 1342.
VICENÇ, Ermengol, notari i escrivà de la diputació local de la Seu d'Urgell i Castellbò, 1343.
VICENÇ, Francesc, doctor en medicina i ciutadà de Manresa, 1169, 1396.
VICENÇ, Maria, de Palautordera, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 1121.
VICTÒRIA, Maria, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 553, 1222.
VIDAL, ..., assessor, 914.
VIDAL, ... Bisbe, jesuita, 563.
VIDAL, Antoni, de Calafell, 935, 966.
VIDAL, Antoni, pagès del Vendrell, 935.
VIDAL, Diego de, de la vegueria de Girona, del braç militar, 1505.
VIDAL, Elisabet, donzella de l'Hospital General de la Santa Creu de Barcelona, 47, 714.
VIDAL, Fermí, estudiant de medicina i ajudant comú del racional, 190.
VIDAL, Francesc, 1230.
VIDAL, Francesc, assessor, 1329, 1335, 1368, 1371, 1405, 1472, 1473, 1477.
VIDAL, Francesc, sastre i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del portal Nou, 556, 1147, 1313, 1358, 1440.
VIDAL, Francesca, de Milà, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 553, 758, 1121, 1222.
VIDAL, Fructuós Bisbe, canonge de la Seu de Barcelona, del braç eclesiàstic, 11, 45, 54, 85, 95, 136, 146, 154, 187, 201, 238, 375.
VIDAL, Isabel, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 758.
VIDAL, Jaume, apotecari i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la taula de Barcelona, 38.
VIDAL, Jaume, de Benissanet, 944.
VIDAL, Joan, 1097.
VIDAL, Joan Baptista, notari públic de Barcelona, 289, 952.
VIDAL, Joan Pau, difunt notari i ciutadà de Barcelona, 523.
VIDAL, Josep, antic diputat reial, 1345, 1374.
VIDAL, Josep, corredor d'animals, 282.
VIDAL, Josep, de Figueres, 1295.
VIDAL, Josep, taverner de Girona, 1279.
VIDAL, Nicolau, estudiant de filosofia i guarda ordinària del portal Nou de Barcelona, 154, 281, 282.
VIDAL, Pere, jurat de la Figuera, 943.
VIDAL, Pere Pau, 1230.
VIDAL, Perris, 1090.
VIDAL I ROCA, Francesc, doctor en drets, 441, 443, 477, 583, 621, 1105, 1225, 1237, 1258, 1274, 1289, 1307, 1315.
VIDAL I ROS, Francesc, doctor en drets i ciutadà de Barcelona, visitador reial, 2, 5, 111, 112, 116, 117, 122, 123, 134, 137, 152, 197, 198, 199, 242, 244, 245, 645, 646, 754, 756, 762, 778, 848, 1248, 1257, 1258, 1368.
VIDAL DE RODA, Genís, diputat local de Puigcerdà, 1343.
VIDIELLA I ROGER, Francesc, receptor de la taula de Tarragona, 1343, 1399.
VIDIELLES, Jaume, verguer dels consellers de Barcelona, 878.
VIDRIER, Bartomeu, tauler d'Escaló, 1131, 1435.
VIDRIGA, comte de, almirall de les Índies i ambaixador del rei de Portugal, 32, 671, 672.
Vielha (Val d'Aran), 8, 143, 334, 339, 379, 400, 408, 423, 448, 1309, 1314, 1530. -**Taula de,** 9, 37.
Viena (Àustria), 700.
VIETA, Joan, patró de Blanes, 1423.
VIETA, Josep, passamaner i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de la Seu d'Urgell i Castellbò, 399.
VIGO, Jacint, burgès de Perpinyà, del braç reial, 1388, 1428, 1485.

VIGO, Joan Antoni, botiguer de Tremp, 854.
VIGO, Martí, 1096.
VILA, ..., bastaix de Girona, 1279.
VILA, Bonaventura, 1043.
VILA, Bonaventura, escrivà de Barcelona, 1408.
VILA, Francesc, 1212.
VILA, Francesc, ciutadà honrat i conseller segon de Barcelona, del braç reial, 19, 39, 43, 53, 60, 65, 98, 129, 243, 258, 273, 288, 316, 357, 358, 359, 420, 430, 446, 447, 495, 506, 538, 540, 760, 1257.
VILA, Francesc, mestre de camp del tèrcio de Barcelona, 1027.
VILA, Joan Baptista, ardiaca i canonge de la Seu de Barcelona, assessor del General, del braç eclesiàstic, 152, 171, 178, 180, 181, 191, 215, 432, 591, 778, 813, 814, 819, 820, 833, 875, 1013, 1152, 1367, 1369, 1371.
VILA, Josep, comerciant, 1078.
VILA, Margarida, de la Roca, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 713, 845, 922, 1121.
VILA, Maria, de Tona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 994, 1222.
VILA, Onofre, conseller en cap de Barcelona, del braç militar, 85, 146, 149, 183.
VILA, Onofre, de Barcelona, del braç reial, 308, 355, 1212, 1389, 1427.
VILA, Onofre, francès resident a Barcelona, soldat desertor, 741.
VILA, Paula, d'Aitona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713, 758.
VILA, Rafael, tauler de Tuïr, 453.
VILA, Tomàs, jurat de Prades, 942.
VILA I PRAT, Francesc, del braç reial, 1389, 1427.
VILABELLA, Josep, agutzil, 94, 751.
Vilabertran (Alt Empordà), 1294, 1489.
Vilaclara, vegeu Vallclara.
VILADOMAR, Ramon Vicenç, donzell de la vegueria de Manresa, doctor en drets i advocat fiscal del General, del braç militar, 152, 171, 178, 179, 180, 185, 191, 211, 256, 272, 329, 330, 352, 393, 408, 410, 413, 424, 425, 439, 441, 443, 473, 778, 813, 816, 817, 818, 819, 833, 864, 875, 890, 912, 929, 990, 996, 1024, 1026, 1044, 1054, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1071, 1073, 1104, 1105, 1248, 1254.
VILADOMAT, Francesc, botiguer i arrendador de la bolla de Berga i Bagà, 220.
VILADOMS, Benet, 1228, 1230.
Viladrau (Osona), 488, 1166.
Vilafranca de Conflent (Conflent), 570, 996, 1310, 1345. -**Bolla de,** 1418.-**Diputat local de,** 145, 1314, 1442. -**Taula de,** 1075. -**Tauler de,** 1310.
Vilafranca del Penedès (Alt Penedès), 164, 365, 473, 474, 492, 558, 570, 571, 790, 934, 935, 936, 1028, 1047, 1049, 1061, 1139, 1153, 1154, 1155, 1156, 1310, 1387, 1493. -**Bolla de,** 212, 213, 401, 480, 1022, 1054, 1061, 1071, 1152, 1153, 1154, 1432. -**Caputxins de,** 1156. -**Diputat local de,** 145, 558, 1310, 1314, 1396. -**Jurats de,** 366, 474, 1028, 1139. -**Sedes de,** 212, 213. -**Vegueria de,** 1249, 1254, 1256, 1388.
Vilajuïga (Alt Empordà), 402, 1055.
VILALBA, Francesc de, del braç militar, 5, 8, 25.
VILALBA, Ramon de, militar, 656.
Vilalba dels Arcs (Terra Alta), 684, 1493, 1494. -**Taula de,** 1100.
VILALBÍ, Joan Martí, pagès d'Alfara, 1499.
Vilaller (Alta Ribagorça), 37, 340, 356, 386, 400, 408, 423, 448, 1309. -**Taula de,** 9, 1097.
VILALLONGA, Benet, jurat de Sant Cugat del Vallès, 389.
VILALLONGA, Bernat de, 958, 959.
VILALLONGA, Francesc de, senyor d'Estaràs, del braç militar, 1255.
VILALLONGA, Llàtzer, batxiller en lleis i ciutadà de Barcelona, receptor de les avaries del General, del braç militar, 63, 96, 722.
VILALLONGA I BABAU, Cèsar de, del braç militar, 233, 235, 245.
VILALLONGA I LLORAC, Bernat de, donzell domiciliat a Barcelona, oïdor militar, 163, 169, 170, 1256, 1311.
VILALTA, Antoni, prevere i canonge de la col·legiata de Sant Joan de les Abadeses, 1387.
VILALTA, Francesc, 1230.
Vilamajor (Vallès Oriental), 685.
VILAMAJOR, Jaume, de Lleida, del braç reial, 1257.
VILAMAJOR, Onofre, de Barcelona, del braç reial, 1258.
VILAMAJOR, Pere Jaume de, de Maldà, 940.
VILAMALA, Bernat de, frare i cambrer de la Portella, visitador eclesiàstic, 242, 244, 889, 890.
VILAMALA I CONANGLES, Gaspar de, del braç militar, 1254.
VILAMALA I CONANGLES, Joan Francesc de, donzell, del braç militar, 85, 114, 119, 146, 149, 209, 223, 232, 238, 245, 254, 260, 269, 308.
VILAMALA I PILA, Josep de, de la vegueria de Besalú, del braç militar, 162, 1255.
VILAMAR, ..., 1221.
Vilamitjana (Pallars Jussà), 881, 1117.
VILANA, ..., 1221.
VILANA, Felip, domiciliat a Barcelona, del braç militar, 39, 43, 45, 53, 65, 66, 85, 114, 549, 551, 554, 555, 637, 1252.

VILANA, Francesc, del braç militar, 308.
VILANA, Pere, del braç militar, 132.
VILANERA, Miquel, doctor en arts i medicina, ciutadà honrat i conseller en cap de Barcelona, visitador reial, 32, 430, 433, 434, 520, 533, 624, 1117, 11290, 1128, 1256.
VILANOVA, Francesc, 1228, 1230.
VILANOVA, Isabel, de Ripoll, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392.
VILANOVA, Jacint de, domiciliat a Barcelona, protector del braç militar, 5, 19, 39, 53, 54, 65, 146, 147, 148, 149, 154, 161, 194, 195, 199, 201, 202, 204, 205, 206, 207, 214, 223, 226, 232, 234, 235, 236, 238, 240, 247, 258, 268, 269, 305, 308, 329, 384, 411, 419, 507, 509, 511, 528, 537, 538, 539, 549, 551, 564, 565, 789, 880, 1072, 1211, 1252.
VILANOVA, Pere de, 276.
VILANOVA, Ramon de, senyor de Capmany, del braç militar, 1227, 1230, 1253.
VILANOVA, Valentí, antic oïdor militar, 504, 1177.
Vilanova de Cubelles (Garraf), 570, 1047, 1049, 1310, 1494, 1495. -**Taula de,** 1098. -**Tauler de,** 1397.
Vilanova de la Barca (Segrià), 666, 1310, 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495.
Vilanova de Meià (Noguera), 611, 1309, 1389.
Vilanova de Prades (Conca de Barberà), 938, 963, 964, 966, 1115.
Vilanova de Segrià (Segrià), 1310, 1530.
VILAPLANA, Francesc, 1228.
Vilaplana del Camp (Baix Camp), 1116.
VILAPURA, Francesc, tauler de Mataró, 519, 743, 745, 746, 958, 959, 1080, 1082, 1100, 1132, 1194, 1438, 1463.
VILAR, Alfonsa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 1222.
VILAR, Andreu, notari públic i ciutadà de Barcelona, 1263, 1266.
VILAR, Antoni, mercader de Girona, del braç reial, 1389.
VILAR, Domènec Francesc, notari públic de Figueres, 1051.
VILAR, Francesc, notari i familiar del Sant Ofici, 875.
VILAR, Jacint, tauler d'Elna, 1131.
VILAR, Jacint, tauler de Tuïr, 1088, 1101, 1131.
VILAR, Joan, canonge de la Seu de Girona, 1251.
VILAR, Joan de, comerciant, 1097.
VILAR, Joan, dit Rotllan, de Barcelona, soldat desertor, 741.
VILAR, Josep, administrador de l'Hospital dels Pobres de Santa Coloma de Queralt, 734.
VILAR, Josep, escrivà de Figueres, 1051.
VILAR, Marc, 1464.
VILAR, Maria, de Tona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521.
VILAR, Maria, de Vic, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 521, 1121.
VILAR, Miquel, capità d'infanteria del tèrcio de Girona i l'Empordà, 898, 899.
VILAR, Miquel, tauler de Lleida, 1421, 1466.
VILAR, Pere, habitant a Barcelona, soldat desertor, 741.
VILAR, Pere, tauler de Granadella, 1421, 1459.
VILAR, Perris, 1077.
VILAR, Ramon, verguer de la Batllia General, 524.
VILARCEL, ... de, governador de Palamós, 342.
VILARÓ, Onofre Jaume, tenaller de la taula de Manlleu, 1422, 1425, 1462.
VILARRASSA, ..., francès, 942.
VILARRASSA, Jaume, argenter i ciutadà de Barcelona, 246.
VILARRÚBIA, Jaume, de Castellolí, 947.
VILARS, ... de, capità del regiment francès de la Marina, 729, 730.
VILARS, baró de, militar francès, 729, 730.
VILÀS, Francesc, d'Argençola, 1034.
Vila-seca (Tarragonès), 1309, 1381. -**Taula de,** 612, 1093, 1389, 1494.
VILASECA, ..., apotecari i ciutadà de Barcelona, 255.
VILASECA, Dídac, notari públic i conseller cinquè de Barcelona, 34, 345, 347, 348, 363, 409, 519, 520, 522, 932, 1013, 1053, 1174, 1175, 1257, 1259, 1299.
VILASECA, Ramon de, de la vegueria de Cervera, del braç militar, 1255.
VILATÀ, Jacint, del braç reial, 421.
VILELLA, Josep, argenter i conseller sisè de Barcelona, 34.
VILELLA, Mònica, muller de Pere Vilella, 1065.
VILELLA, Pere, botiguer de teles i ciutadà de Barcelona, arrendador de la bolla de Vic, 408, 1053, 1054, 1064, 1069, 1160, 1243.
Vilella Baixa, la (Priorat), 943, 966.
VILETA, Dimas Jacint, doctor en arts i medicina, del braç reial, 143, 181, 1257, 1320, 1323.
VILLACAMPA Y PUEYO, Pedro de, regent del Consell Suprem d'Aragó, 597, 598, 612, 614, 616, 627, 1224, 1232, 1234, 1241, 1264, 1270, 1328, 1338, 1346, 1412, 1428, 1429, 1430, 1470, 1489, 1500, 1519, 1524.
VILLANUEVA, ..., lloctinent de protonotari del Consell Suprem d'Aragó, 1338.
Villanueva del Fresno (Castella), 671

VILLAPANDO, José de, germà del marquès d'Osera, 541.
VILLEROY, marquès de, militar francès, 654, 735, 736.
Vilobí d'Onyar (Selva), 1489.
VILOMARA, Joan Pau, procurador fiscal del General a Manresa, 1396.
VILOSA, Francesc, del braç militar, 85, 154, 174, 238, 308.
VILOSA, Rafael Pau, donzell, del braç militar, 85, 231, 275, 1255, 1525.
Vilosell, el (Garrigues), 603, 612, 936, 963, 964, 965, 966, 1116, 1310, 1390, 1493, 1494, 1530.
Vimbodí (Conca de Barberà), 685, 936, 963, 964, 965, 1035. -**Casa de la vila de,** 937. -**Taula de,** 603, 612, 1390, 1493, 1494, 1530. -**Tauler de,** 1310.
Vinaixa (Garrigues), 417, 937, 964, 1116.
Vinçà (Conflent), 570. -**Taula de,** 1083, 1310.
Vinebre (Ribera d'Ebre), 223, 1530. -**Taula de,** 612, 1390, 1493, 1494, 1495. -**Tauler de,** 1309.
Vingrau (Rosselló), **guarda de,** 1310.
VIÑOLO, Antonio, 1297.
VINYALS, Bernat, germà de Cristòfor Vinyals, 1267.
VINYALS, Cristòfor, major, cotoner i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla de Barcelona, 42, 207, 418, 479, 506, 515, 518, 533, 534, 573, 576, 991, 1146, 1185, 1267, 1313.
VINYALS, Cristòfor, menor, fill de Cristòfor Vinyals, cotoner i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària de la bolla de Barcelona, 533, 534, 576, 1185, 1467, 1472, 1473, 1474, 1475.
VINYALS, Joan, criat de Gabriel de Llupià, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475.
VINYALS, Joan, de Barcelona, 1390.
VINYALS, Josep, de Barcelona, del braç reial, 1248, 1258.
VINYALS, Josep, prevere i capellà de Nostra Senyora del Palau de Barcelona, 288, 289.
VINYALS, Marianna, muller de Cristòfor Vinyals, 1267.
VINYES, Felip, de Barcelona, del braç reial, 1247, 1256, 1328.
VINYES, Marc Antoni, de Lleida, 1352.
VINYES, Pau, donzell domiciliat a Perpinyà, oïdor militar, 587, 605, 608, 612, 618, 619, 620, 623, 625, 631, 1326, 1358, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1386, 1387, 1388, 1392, 1393, 1411, 1413, 1428, 1478, 1483, 1484, 1485, 1486, 1496, 1497, 1501, 1502, 1507, 1515, 1516, 1518, 1520, 1521.
VINYES, Pierris, 1078.
VINYOLES, Francesc, mercader, del braç reial, 119, 255, 1389.
VINYOLES, Francesc, notari públic de Girona, 1283.
VIOLANT, Elisabet Anna, de Monistrol, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 521, 922, 1121, 1222.
VIOLANT, Emenciana, de Monistrol, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 923, 994, 1121.
VIOLES, Lluís, de Tortosa, 1496.
VIRGILI, Esteve, del braç reial, 1258.
VIRGILI, Joan, tauler de Torredembarra, 1421, 1466.
VIS, Agustí, trompeta de cambra de Pere Pau de Loselles, 1300.
VISC, Victòria, de Ceret, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 323, 994.
VITORÍ, Pere, 1230.
VIU, Joan, 1228.
VIVANT, cavaller de, militar francès, comandant del regiment de cavalleria de Créquy, 934, 935, 936, 938.
VIVER, Bartomeu, sagristà i canonge de la Seu d'Urgell, diputat eclesiàstic, 5, 6, 8, 11, 19, 39, 53, 54, 65, 85, 92, 95, 108, 113, 119, 129, 132, 136, 138, 139, 157, 170, 178, 197, 243, 254, 257, 258, 273, 274, 278, 279, 288, 308, 314, 323, 777, 819, 820, 958, 959, 961, 972, 978, 1023, 1251, 1311, 1312, 1359.
VIVER, Gaspar, jurat de Bellveí, 935.
VIVER, Joan, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 146, 154, 163, 1252.
VIVER, Josep, ciutadà de Girona, 1300, 1305.
VIVER, Josep del, canonge de la Seu de Girona, ambaixador del General a la cort de Roma, 323, 1331, 1387, 1428, 1484.
VIVER I DE CALÇA, Ignasi del, del braç militar, 1501, 1505.
VIVER I SANTMARTÍ, Josep, ardiaca i canonge de la Seu d'Elna, del braç eclesiàstic, 1251.
VIVES, Antic, de Terrassa, soldat desertor, 741.
VIVES, Bernat, canonge de la Seu de Girona, del braç eclesiàstic, 143.
VIVES, Caterina, d'Alcover, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 845.
VIVES, Francesc, natural de Barcelona, soldat desertor, 741.
VIVES, Jaume, jurat de la Granada, 934.
VIVES, Joan, 958.
VIVES, Joan, comerciant, 1092.
VIVES, Joan, canonge de l'església de sant Feliu de Girona, 1280.
VIVES, Joan, ciutadà honrat de Barcelona i Girona, diputat reial, 61, 62, 125, 170, 192, 237, 239, 833, 1257, 1311, 1399.

VIVES, Joan, trompeta del General, 235, 237.
VIVES, Maria Anna, de Manresa, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 392, 758, 845, 923, 1121.
VIVES, Miquel, batlle de la Granada, 934.
VIVES, Pere Pau, notari públic de Barcelona, 372, 402, 577, 1035, 1053, 1392.
VIVES, Pius, frare predicador, 328.
VIVET, Rafael, de Girona, del braç reial, 1257.
VOLMAR, Isaac, senyor de Volmar, plenipotenciari austriac a Münster, 695, 696, 697, 700.
Voló, el (Rosselló), 1122. -**Tauler de,** 1310.
VOLTES, Armenter, tauler de Falset, 1421, 1444, 1445.
VOLTES, Josep, doctor en medicina de Falset, 945.
VOLTES, Miquel, de Falset, 945.
VOLTOR, Elisabet, 1228.

X

XABOT, comte de, mariscal de camp francès, 83, 87, 138, 141, 143, 152, 168, 179, 684, 779, 815, 917.
XALABARDER, Narcís, rector de Polinyà, 1300, 1303, 1305, 1331.
XAMBERT, Bartomeu, 1079.
XAMBÓ, Francesc, negociant, 863.
XAMBÓ, Gabriel, negociant resident a Barcelona, 1141.
XAMBÓ, Josep, de l'Espluga de Francolí, 937.
XAMMAR, vegeu XETMAR.
Xampanya, la (França), 457, 735, 736, 1107, 1114. -**Regiment de la,** 454, 940, 971.
XAPENC, Anton, 1081.
XARLÀ, Jerònia, de Barcelona, donzella de l'Hospital de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Barcelona, 713.
XARLÍ, Matalí, 1087.
XAUPÍ, Antoni, cirurgià de Perpinyà, 949.
XAUPÍ, Rafael, prevere i tauler d'Estagell, 1076, 1077, 1100, 1131.
XAURES, Jacques, francès, 1083.
XAUXON, Jacques, francès, 1081.
XAVARRI, Joan Baptista, ardiaca i canonge de la Seu d'Urgell i bisbe electe de Solsona, del braç eclesiàstic, 136, 304, 527, 1205, 1206.
XENA, Macià, batifuller i ciutadà de Barcelona, guarda ordinària del General a Mataró, 67.
Xerta (Baix Ebre), 125, 223, 249, 256, 263, 282, 288, 299, 324, 326, 333, 334, 1493, 1499. -**Taula de,** 1094. -**Tauler de,** 1309, 1499.
XETMAR, ..., de Vilafranca del Penedès, 1156.
XETMAR, Bernat, notari i escrivà de la diputació local de Vilafranca del Penedès, 299.
XETMAR, Francesc, donzell, del braç militar, 11, 19, 39, 53, 54, 65, 108, 114, 119, 129, 132, 146, 149, 154, 174, 187, 194, 199, 268, 273, 288, 306, 307, 308, 309, 760, 1252.
XETMAR, Jeroni, de Barcelona, del braç militar, 1249.
XETMAR, Joan Pau, donzell i doctor en drets domiciliat a Barcelona, assessor del General, 17, 18, 572, 658, 659, 1013, 1026, 1032, 1060, 1324, 1365, 1408.
XETMAR, Josep, del braç militar, 14, 85, 119, 146, 154, 174.
XETMAR, Josep, notari i escrivà de la diputació local de Vilafranca del Penedès, 1396.
XETMAR, Josep, prevere de Vilafranca del Penedès, 299, 1156.
XETMAR, Miquel, assessor del General, 10, 94, 272, 408, 647, 752, 929, 1056.
XETMAR, Pau, del braç militar, 163, 233, 1252.
XETMAR, Ramon, mestre major de la casa de la moneda de Barcelona, 598, 605, 606, 607, 1346, 1362, 1364, 1365, 1366, 1383.
XETMAR I BALLERÓ, Ramon, de la vegueria de Barcelona, del braç militar, 1504.
XETMAR I FERRÚS, Joan, de Barcelona, del braç militar, 640, 641, 1254, 1367, 1501.
XIBRE, ..., militar francès, 942.
XIMENA, Jaume, jurat de Cabra, 940.
XIMENIS, Rafael, mercader i ciutadà de Barcelona, 600.
XIMENIS I DE MONT-RODON, Josep, ciutadà honrat de Barcelona, del braç reial, 3, 5, 7, 8, 11, 19, 39, 42, 45, 53, 65, 85, 92, 108, 114, 119, 129, 132, 134, 139, 147, 153, 154, 161, 162, 174, 184, 194, 195, 196, 200, 201, 226, 233, 238, 240, 246, 247, 273, 274, 288, 297, 302, 308, 336, 339, 341, 347, 349, 357, 360, 362, 364, 381, 384, 385, 388, 415, 421, 430, 446, 448, 450, 453, 454, 465, 476, 477, 526, 584, 602, 606, 630, 637, 640, 641, 642, 737, 760, 789, 963, 1200, 1201, 1215, 1256, 1369, 1370, 1433, 1505, 1529, 1530.
XIMENIS I SAURÍ, Josep de, donzell, del braç militar, 473, 495, 1248, 1254.
XIMENO, Onofre, de Falset, 945.
XIQUET, Francesc, escrivà de Barcelona, 1022.
XIVILE, ..., francès, 940.
XIXET, Jaume, professor de cirurgia de Caldes de Montbui, 1227.
XIXET, Pau, tauler de Caldes de montbui, 1462.